

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

AMES LIBRARY
OF SOUTH ASIA

Founded by
Charles Lesley Ames

UNIVERSITY OF MINNESOTA LIBRARY

LM: 56412

A
KANNADA-ENGLISH
DICTIONARY

BY

REV. F. KITTEL
B. G. E. M.

MANGALORE

BASEL MISSION BOOK & TRACT DEPOSITORY

1894

LONDON
LUZAC & Co.

BASEL
MISSIONSBUCHHANDLUNG

LEIPZIG
O. HARRASSOWITZ

T. N. JAYAVELU,
ANTIQUARIAN BOOKSELLER,
49, VENKATACHALA MUDALI ST.,
CHOOALAI MADRAS-7, S. INDIA

COPYRIGHT RESERVED
By Registration under Act XXV of 1867.

Corrections concerning the Preface.

Page:	line:	
III	23	for l, r read l, r.
V	33	for of Ragaļē read or Ragaļē.
VII	4	for Fabricius's read Fabricius's.
XI	29	for Čhandraprabha read Čandraprabha.
XIII	15 & 16	for Cpr. read Čpr.
XV	18	for l into r read l into r.
XVI	31	for teđil read tēđil.
XVII	41	for as r read as r.
XXI	16	for karšā read karašā.
XXIV	24	for vliāla read vilāla.
XXVI	32	for mejasu read mēlasu.
	33	for fr. D. kēy 2).—read fr. D. kēy 2).—.
XXVII	35	for eīdīra read ēhidīra, for čudra read čhudra, and for C. read D.
XXVIII	27	for marađt read marađi.
XXIX	41	for kōnkaga,* read kōnkaga,*.
	1	for rough, man read rough man.
	2	for is kūl 2, kūra read is kūl 2. Kūra.
XXX	18	for čavunđi read čāvunđi.
	34	for vaimsa read vataimsa.
XXXII	6	for pōđlva read pōdaļva.
XXXIII	23	for hađđlpa read hađđlpa.
XXXIV	34	for člri read člri.
	5	for khaļvā,* read khaļvā,*.
	11	for khadgika read khadgika.
XXXV	27	for (p. 381) read (p. 481).
XXXVI	29	for a cymhal. etc. read a cymhal, etc.
	26	for on account D. read on account of D.
XXXIX	9	for sđēl read sđēi.
	30	for My. read M.
XL	13	for kalita read kalita.
	11	for Kāvērt, read Kāvērt;.
XLI	28	for paļl 2 read paļl 2.
	22	for pōll read pōll.
XLII	34	for bandt read bandt.
	23	for pl. read p.
XLIV	28	for vliēi read vliēi.
	13	for kōnkaga read kōnkaga.

[illegible]

Am
PL 4646
.K6

P R E F A C E.

I. Some remarks on the **Kannāḍa** Language.

The Kannāḍa or Canarese Language, which is the subject of the present Dictionary, is one of the vernaculars of Southern India that have sprung from a common origin and form a distinct family of tongues, viz. that of the now¹⁾ so-called Draviḍa (or Drāviḍa), of which Tamiḷ, Malayāḷa, Tēlugu and Tuḷu are the other principal representatives.

Kannāḍa is spoken throughout the plateau of Mysore, in the Southern Mahratta country, in some of the western districts of the Nijam's dominions, and to a considerable extent in North and South Canara on the western coast. The number of people by whom Kannāḍa is spoken may be estimated at about ten millions.

It includes three chief dialects—classical, mediæval, and modern. The first or *Ancient Kannāḍa* is quite uniform, and shows an extraordinary amount of polish and refinement. It has to the present time been preserved in several works written by Jaina scholars, and appears to have been in common use for literary purposes from at least the 10th to the middle of the 13th century. Its principal characteristics are the elaborate and highly artificial *čampū* composition,—strict adherence to the use of now more or less disused case- and tense-signs (that towards the end of the mentioned period were fixed in grammatical treatises) and to the rules of syntax,—perspicuity resulting therefrom,—the use of classical Saṃskṛita (also specifically Jaina) words in their unaltered form whenever desirable or necessary as an aid in composition and that of a conventionally received number of Tadbhavas (Saṃskṛita terms changed to suit the tongue of the Kannāḍa people),—the proper distinction between the letters *ḷ*, *r*, *ḷ*, *l* and *r*,—alliteration carefully based also on this distinction,—and lastly pleasing euphonic junction of letters.

¹⁾ Since the publication of Dr. Caldwell's *Comparative Grammar of the South-Indian Family of Languages*, i. e. since about thirty-seven years.

After the Ancient dialect the *Mediæval Kannaḍa* began to appear as contained in the poetry of Śaiva and Liṅgāyṭa authors. It is, as a rule, written in any one of the Shaṭpada metres, is somewhat negligent as to the use of suffixes and the rules of syntax and therefore occasionally ambiguous, uses a few new suffixes, contains a number of Tadbhavas not sanctioned by previous authors, has entirely lost the letter *ḷ* (using *r* or *l* in its stead), and frequently changes the letter *p* of the present or future verbal suffix¹⁾ and an initial *p* into *h*. Its period terminates at about the end of the 15th century. It is, however, to be observed that also after that time several works were written in the Mediæval as well as in the Classical dialect and style.

From about the 16th century Mediæval Kannaḍa gradually got the character of the language of the present day or of Modern Kannaḍa, which transition is seen especially in the poetry of the Vaishṇavas that dates and prevails from that time. Several ancient verbs and nouns fell into disuse, the letter *r* began to be discarded, at least so far as regards its proper position in alliteration, words borrowed from Mahratta and Hindustani came into use, more frequent omission of suffixes took place, etc.

The third or *Modern dialect* comprises the present Kannaḍa of prose writings and common conversation. Of these the first have two branches, one being tales, school-books and letters, and the other business-language (especially that of courts of justice). The first branch differs from the second chiefly in so far as it is more exact in the use of inflexional terminations and less abounding in Hindustani and Mahratti. The language of ordinary conversation (excepting that of the educated classes) may be called a union of the two branches that is less particular in the choice of words, arbitrary about the use of suffixes, and at the same time full of vulgarisms. Many words of the Modern dialect also are Samskṛita, especially such as are abstract, religious or scientific terms. The ancient form of the present tense has been changed, most verbal suffixes have been somewhat altered, a few of the suffixes of nouns and pronouns have ceased to be used, many verbs, nouns, and particles have become obsolete, and other verbs and nouns (based on existing roots) have been formed; but in spite of this, of the introduction of much Hindustani and Mahratti, of the lack of refinement, etc. the Modern dialect is essentially one with the Ancient and Mediæval. It is however not uniform, but more or less varies according to localities.

1) e. g. in māḍidaham (Bp. 18, 33, = māḍidapaṁ) and baham (53, 15, = barpaṁ).

II. Enumeration of the various works, etc. consulted in compiling the present Dictionary.¹⁾

a) Works written in the *Ancient dialect* (all in verse, except Nos. 2 and 3).²⁾

1. Pampa's Âdi-purâṇa* (of A. D. 941).
2. A commentary in Kannaḍa prose on Halâyudha's Abhidhānaratnamâlâ (of about A. D. 1100? or of about 1000, and written by Halâyudha himself?).
3. Nâçirâçî's Nâçirâçîya, a commentary in Kannaḍa prose on the Amarakôṣa (of about A. D. 1158? The two MSS. of Mqb. used for this work may have been touched, as they contain some mediæval forms; or did such forms already exist *before* the mediæval period, but were excluded from classical poetry? Cf. No. 10, and see Nr. s. Abbreviations).
4. Argala's Čandraprabha-purâṇa* (of A. D. 1189).
5. Lilâvatî-prabandha* (either by Argala or Nêmičandra, of about A. D. 1200).
6. Nâgavarma's Kâvyâvalôkana* (of about A. D. 1200).
7. Nâgavarma's Čandas (of about A. D. 1200).
8. Kêširâja's Šabdamaṇidarpaṇa (of about A. D. 1225).
9. Abhinava Pampa's (Nâgačandra's) Râmačandra-purâṇa* (of about A. D. 1225?).
10. Abhinava Pampa's Jinamunitanaya* (it contains some mediæval forms, and may have been written for the use of every day life without laying claim to classicality; cf. remark to No. 3).
11. Šâstrasâra* (date of the Jaina author unknown).
12. Harišvara's Girijâkalyâṇa* (of about A. D. 1290; it is in the čampû metre, whereas Harišvara's verses on Šiva's hosts are in ragaḷes).
13. Bômma's Čaturâsya-nighaṇṭu (of about A. D. 1300? It is composed in Kandas, and exists in two recensions; marked I. and II.).
14. Šabdasâra. (The words of this small but useful vocabulary were originally included in verses, but in the MS. used for this Dictionary are carefully given in prose; it may belong to the 14th century.)
15. Šaḍakshara's Râjašêkhara-vilâsa* (of A. D. 1657).
16. Šaḍakshara's Vṛishabhêndra-vijaya* (of A. D. 1671).
17. Šaḍakshara's Šabarašaṅkara-vilâsa* (of about A. D. 1680).
18. Rudrabhaṭṭa's Jagannâtha-vijaya* (of about A. D. 1680?).

b) Works written in the *Mediæval dialect*. (The metre, except that of Nos. 1, 4 and 12, is the Shaṭpadi of Ragaḷe of the period.)

1. Sômešvara's Šataka* (in vṛittas, of about A. D. 1300).
2. Bhîma's Basava-purâṇa (of A. D. 1369).
3. Abhinava Maṅgarâja's Nighaṇṭu (of A. D. 1398).
4. Dêvôttama's Nânârtharatnâkara (in vṛittas, of about A. D. 1400?).

1) In the following list of the native works (a, b, c) used for the present Dictionary an asterisk put to a work indicates that not all the words occurring in it are included in this Dictionary. A few of the works, for want of time, have been only slightly consulted.

2) Regarding their dates cf. Nâgavarma's Canarese Prosody, Mangalore, 1875, and Mr. B. L. Rice's Bhaṭṭa-kalâkâḍava's Karpâṭakalâbdânûśâsana, Bangalore, 1890.

5. Liṅga's Kabbigara Kaypiḍi (of about A. D. 1430).
6. Āmarasa's Prabhuliṅga-lilā* (of about A. D. 1460).
7. Tōṭada Ārya's Śabdamañjari (of about A. D. 1480).
8. Kumāravayāsa's Bhārata* (of about A. D. 1508).
9. Vaiṣṇava and other Dāsapadas* (in ragaḷē, from about A. D. 1530 to 1800).
10. Virūpākṣa's Ānnabasava-purāṇa* (of A. D. 1585).
11. Kumāravālmiki's Rāmāyaṇa* (of about A. D. 1590).
12. Bhārata-nighaṇṭu (in Kandas, of about A. D. 1600).
13. Ćikka Nanjēśa's Rāghavāṅka-čaritra* (of about A. D. 1650).
14. Nijagūṇa's Kaivalyapaddhati* (in ragaḷē, of about A. D. 1650).
15. Raṅganātha's Anubhavāmṛita* (of about A. D. 1680).
16. Lakṣmīśa's Jaimini-bhārata* (of about A. D. 1760).
17. Sarvajña's Pada* (in ragaḷē, of about A. D. 1800).
18. Ćidānandāvadhūta's Jñānasindhu* (of about A. D. 1820).

c) Works written in the *Modern dialect* (prose).

1. Gaṅgādhara Maḍivāḷēśvara's Canarese Vocabulary, Translation Exhibition, Belgaum, printed at Bangalore, 1869. (It is based on the Rev. W. Reeve's Carnāṭaka and English Dictionary and the Amarakōṣa. Gaṅgādhara, not knowing that Mr. Reeve's work contains many obscure words that are inserted in it as Ancient Kannaḍa words, but do not exist at all in the Kannaḍa language, selected such words and explained them according to Mr. Reeve. So far Gaṅgādhara's work is useless, but becomes valuable for the explanation in South-Mahratta Kannaḍa of most of the terms of the Amarakōṣa.)

2. Siddhānti Subrahmanya Śāstri's new interpretation of the Amarakōṣa, Bangalore, 1872. (Its Kannaḍa is not always correct, and its explanations are occasionally questionable.)

3. Gururāva Viṭhala Mōharē's Śabdasaṅgraha, dedicated to Ānnabasapa Basaliṅgappa, Deputy Educational Inspector, Dharwar S. D., 1874. (It is based on No. 1 or Gaṅgādhara's work, and besides introduces a number of Saṁskṛita words which it explains in the South-Mahratta Kannaḍa, occasionally giving them questionable meanings.)

4. Canarese School-books, 1—4, Bombay, the Department of Public Instruction, printed at the Mangalore Basel Mission Press, 1882, 1883 and 1886. The school-book No. 5 was the first of the series, and printed in 1868 at a Mysore Press. (All of them are very useful for learning the South-Mahratta Kannaḍa.)

d) Kannaḍa *Proverbs* collected in the South-Mahratta country, Mysore and Canara. (Most of them are old and very instructive, some adopted from Tuḷu, and some of late origin.)

e) *Colloquial words* common to all Kannaḍa people; Mysore and South-Mahratta terms of ordinary conversation. (It has been impossible always to ascertain whether a Mysore word exists also in South-Mahratta.)

f) *Dravida-English* Dictionaries.

1. The Rev. W. Reeve's Carnâṭaka and English Dictionary, Madras, 1832.
2. A Dictionary of the Tamil and English languages by the Rev. J. P. Rottler, D. Ph., Madras, 1834 seq. (based also on Fabriccus's Tamil and English Dictionary).
3. A Dictionary of the Telooḡoo Language by A. D. Campbell, c. s., Madras, 1821.
4. A Telugu-English Dictionary by C. P. Brown, c. s., Madras, 1852.
5. Tuḷu-English Dictionary by the Rev. A. Männer, B. M. Press, Mangalore, 1886.

g) *Samskrita* Dictionaries.

1. Professors Böhtlingk and Roth's Wörterbuch.
2. Professor Monier Williams's Sanskrit-English Dictionary, 1872.
3. H. T. Colebrooke Esq.'s Amarakôṣa, Serampore, 1825.
4. Professor Aufrecht's Halâyudha's Abhidhânaratnamâlâ, 1861.

h) *Mahratti* Dictionary.

A Compendium of Molesworth's Marathi and English Dictionary, by Baba Padmanji, Third Edition, Bombay, 1882.

III. Method of working used in compiling this Dictionary.

The Author's principle when preparing Kêṣirâja's Šabdamaṇidarpaṇa and Nâgavarma's Čandas for the press had been not to employ any scribes, but to examine and write every word himself. This he followed also first of all in preparing, to his utmost ability, trustworthy MSS. of the Nâcirâciya, Bomma's Čaturâsya-nighaṇṭu, Abhinava Maṅgarâja's Nighaṇṭu, Dêvôttama's Nânârtharatnâkara, Liṅga's Kabbigara Kaypiḍi, and Tôṭada Ârya's Šabdamaṇjari, by collating various rare ancient MSS., all of which show the distinction between the letters *r̥* and *r*, which is a very essential one. The same distinction, it may be remarked here, is throughout made in the Mḍb. palmyra MS. of the Čandraprabha-purâṇa which was used, and mostly also in the Mḍb. paper MS. of Abhinava Pampa's Râmačandrapurâṇa (in which some irregularities in this respect occur, but only on account of the Mangalore copyist who was not aware of the great importance of that distinction till it was pointed out to him).

When in India the MSS. of the above-mentioned native vocabularies had been made ready for use, the Author began to write the Index for which he used a number of pure Kannaḍa words collected by himself, the said vocabularies, the Šabdamaṇidarpaṇa, the Čandas, and Reeve's Carnâṭaka-English Dictionary¹⁾.

1) Mr. Reeve states in his Preface p. II: "The rareness of ancient manuscripts, the endless blinders of drivelling and hireling transcribers, the paucity of duplicates for collation, and the comparatively very small number of men to be found among the natives possessing appropriate philological information, soundness of judgment or zeal for literary research and general improvement, all are obstacles the Author has had to encounter in their full force, and which have occasioned no inconsiderable suspense, annoyance and embarrassment; and though, by drudgery and

Remarks on etymology and comparative philology, and references to various other works were adduced, and common colloquial words added. It is unnecessary to describe the further mode of operation and the final writing of the MS. for the press.

perseverance, he has surmounted them in some way or other, he cannot entertain the hope that he has done so, in every instance, with complete success. In a few cases, the existing doubt has been expressed by a mark of interrogation; in others, where discrepancies prevailed in the authorities consulted, the words have either been resounded altogether or those meanings have been attached to them which the majorities of opinions favoured."

"The method adopted in collecting and arranging the materials of which the present work is composed has been briefly as follows. Two clever men were employed in culling from the *Amarakōṣa* and other Sanscrit vocabularies such terms as are current among classical writers on science and mythology; two in writing on the margins of the Teluogoo and Tamil Dictionaries corresponding Carnātaca words; two in the collection, under appropriate heads, of radicals, synonyms, technicalities, peculiar phrases, proverbs etc. etc. occurring in ancient and modern vocabularies and grammars, or marked down for the purpose in other books, during the progress of a long course of reading. The names of the articles of trade and commerce, and those of the implements of husbandry, the tools and apparatuses of mechanics and artists, and the fruits, flowers, grains, etc. etc. cultivated by gardeners and farmers, were obtained by securing, in succession, the attendance of a person, tolerably informed, from each of these trades or callings."

In p. I. he remarks: "The affinity between the Teluogoo and Carnātaca languages is so great that, frequently, it is only necessary to change an initial or an inflection to make the correspondence complete: therefore where the definitions in Campbell's Teluogoo Dictionary appeared full and accurate, the Author has, in such cases, adopted them into his own work, with little or no alteration, as it appeared to him to savour less of utility than of pedantry to do otherwise." "In the Sanscrit department of the present work, the chief of what is valuable has been derived from Wilson's Sanscrit Dictionary, though it contains a very large collection of words, in this language, which have never before appeared in print: for these the Author holds himself solely responsible."

Mr. Reeve commenced his Dictionary "as far back as the year 1817".

The Author of the present Dictionary takes the liberty to state (see the words of Professor Monier Williams in the Preface to his Dictionary p. XXI. which he used regarding Professor H. H. Wilson's Sanscrit-English Dictionary) that he must own that he began to write his Index by looking to his predecessor's labours as a very great help to him; and let him here assert most emphatically, not only that, considering the condition of Kannāḍa scholarship when it was compiled, Mr. Reeve's work was a wonderful production, but that, like many others, he must be very thankful indeed for the valuable aid it afforded him in learning Kannāḍa. Nevertheless, sincerity obliges him to confess that as his work advanced, he discovered to his surprise that he was compelled to reject not little of what Mr. Reeve's work contains. His being the first Kannāḍa Dictionary, the obstacles complained of by him in his Preface, the vastness of the matter to be mastered, and the limited time usually granted to do so satisfactorily, will explain to any real scholars the cause of various defects. The Author of this Dictionary, profoundly conscious of the imperfection of his own labours, would not have touched upon this subject, if it did not, to some extent, account for the length of time (about fifteen years) it took him to complete his work. For, accepting Mr. Reeve as a safe guide, he took a considerable number of words (and significations) from him, inserted them in his own still unfinished Index, and believing the words to be quite genuine Kannāḍa endeavoured to establish them as such. After much loss of time he found that they partly were corruptions, partly true forms of Tēṅgu and Tamil, and partly terms which he could not refer to any language he knew. Being at that time in Germany he was unable to learn whether the words were colloquially used in some part of the Kannāḍa country. After his return to India where he, at first in the South-Mahratta country, commenced to work out his MS. for the press, he learned that scarcely any of the said terms were known there, but nevertheless inserted all of them, together with various etymological remarks that might possibly lead to the discovery of their origin, in his MS., waiting for the time when he could make inquiries about their use in Mysore. This remained impossible for him to do till he took up his abode at Mercara (in Coorg) where he employed a Brāhmaṇa, born in the north-eastern part of Mysore, as his Moonshi who, however, instead of enlightening him as to the questionable terms, furnished him with others, declaring them to occur in his country's colloquial dialect. Not before his having gone to Mangalore and the printing of his MS. having begun, the Author who had got there a helper in the person of an intelligent Brāhmaṇa Moonshi from the town of Mysore (who took a great interest in the Author's labours and was strongly desirous of their becoming correct), was enabled to form a judgment with regard to the terms (and the signification of others) by the Moonshi's emphatical declaration that he knew only a few of them. So, with the exception of these few and some true Tēṅgu and Tamil ones, all the others with their appendages were expunged (an insignificant number of corrupt Tēṅgu and Tamil words were retained to be

IV. Plan and arrangement.

The Compiler's endeavour has been, whenever possible, to adduce the *meaning of words* (Kannāḍa, Saṁskṛita or Tadbhava) as given by ancient and modern native writers. In their vocabularies, etc. they often put the word that is to express the meaning, in the locative, *e.g.* mukku khâdanavišêshê (Sk. locative) or khâdanavišêshadalli (K. locative), that is to say mukku is used in (the sense of) khâdanavišêsha. In such a case simply the crude form of that word appears in the Dictionary, as does also that of the two or more explanatory words in the locative occasionally used by the writers (see *e.g.* mâsu 1 and midi). In the explanation of a verb's meaning not unfrequently, besides a noun in the locative, a verb or two are given by the native authorities (as *e.g.* for kîḷ 3, bēḍaku 2 and muḷgu), or a number of synonyms (as *e.g.* for bēmar 1); they explain also a noun by synonyms (as *e.g.* bēgaḍu 2 and misuni). All such explanatory words have been put in parenthesis by the Compiler.

Kannāḍa *homonyms* have been separated under two, three or more heads. This has been done not only when they clearly belonged to different roots, but also when there existed any doubt whatever as to their relationship (see *e.g.* aṭṭē 2 and 3, aḍē 9, 10 and 11).

When no *etymology* of a Kannāḍa noun or particle is given, its derivation is obvious, or either doubtful or unknown.

Ancient Kannāḍa *forms* of verbs or nouns *with a final consonant* are given apart from the modern with a final vowel, also with the intention of showing the difference of inflection.

All Kannāḍa *formative suffixes* have been brought forward.

Kannāḍa *compound words* have always been subordinated to leading words under which they are arranged in alphabetical order and in small type (to save space), a hyphen marking the division of the members of the compound. This method may at first occasion a little embarrassment to beginners, but all difficulty

need for philological references), as were also nearly all those furnished by the Moonshi of Meroara (so far as they had not yet been printed). The MS. therefore was very much disfigured, became less perspicuous, and had to be partly re-written, so that much precious time was lost.

From what happened to the Author of this work through the Mercara Moonshi's incomprehensible blundering and from the obstacles of similar kind/ referred to by Mr. Reeve in his Preface it becomes evident that no blame whatever falls on the latter for the mentioned defects, and the great usefulness of his work remains intact. It would be a matter of futility and impossibility for a single person with limited time to go and search every hamlet for the perhaps possible verification of this or that term of little importance and at all events only local use; In such a case Moonshi's word is to be relied upon, though an occasional error may happen. For words of the common and written language the Author himself, of course, is above all responsible. In places like Bangalore where nearly as much Tēḷugu and Tamīḷ is spoken as Kannāḍa, it is but natural that a colloquial Tēḷugu or Tamīḷ word should pass for Kannāḍa.

will soon disappear with practice. With regard to pure Saṃskṛita it was inadvisable to make this arrangement, but compounds of or with Tadbhavas and such in which the first member is another foreign word, are introduced in the same manner.

In order to bring Kannaḍa *leading words* prominently before the eye fat type has been used, whereas all Saṃskṛita, Tadbhava and other alien words are printed in small type. It is possible that a few of the words pointed out as Kannaḍa will, by closer examination, prove to be foreign.

As it is not only interesting, but also of great etymological value to be able to find out at a glance how many *different forms* one and the same word bears in Kannaḍa, all of them have been put after a sign of equality to one of their number. Because the MS. was not quite ready at the time when printing had to be commenced, unfortunately there occurred some inaccuracies on account of words that had to be struck out as being found to be incorrect (see above s. No. III.) and of others that were introduced afterwards especially under the letter *h*), and also on account of the difficulty in general connected with the matter wherein oversights are not but natural.

The meaning of most Kannaḍa words has been elucidated by *instances* from ancient, mediæval and modern writers and by *references* to their works as well as by *proverbs*, etc. As the first meaning of a word, that is given which seemed to express most clearly the idea of the root.

About the introduction of the proper employment of the *vargiya letters* see s. No. V.

For the benefit of *Draviḍa comparative philology* Kannaḍa roots, verbal themes and nouns have been compared with corresponding and apparently cognate ones in the four principal sister-dialects, Tēlugu, Tamiḷ, Malayāḷa and Tuḷu. As the laws about the change of letters in those languages have not yet been fully expounded by scholars, a few mistakes may have crept into the comparisons. For the representation of Tēlugu and Malayāḷa final short *a* that corresponds to Kannaḍa *ə* and Tamiḷ *əi*, the letter *ə* has been used. Comparisons are included in the parenthesis that is added to a leading word.

The meaning of a Saṃskṛita term which is printed in *italics*, is found either in the Amarakôṣa or in Halâyudha's Abhidhânaratnamâlâ, or in both of them. With regard to *Saṃskṛita terms in general* it is required to state that very freely and most thankfully use has been made of Professors Bôhtlingk and Roth's Sanskrit-Wörterbuch, Professor Monier Williams's Sanskrit-English Dictionary, H. T. Colebrooke Esq.'s Amarakôṣa, and Professor Th. Aufrecht's Halâyudha's Abhidhânaratnamâlâ.

Whenever a term of Samskr̥ita Dictionaries is given without reference to a Kannada work simply because it is found in Mr. Reeve's Dictionary, in order to point it out as a well-known Samskr̥ita term, a full stop has been put after it and then R. in parenthesis¹⁾.

The Compiler's aim has been to raise his work, as far as possible, to the level of modern scholarship, avoiding the creation of such difficulties as cannot easily be overcome by intelligent beginners.

V. The Alphabet and system of Transliteration.

The *Kannada alphabet* employed for this Dictionary, with the exception of two sibilants and two liquids, is the same as that which at present is generally received. As it is impossible to represent exactly the peculiar pronunciation of most of the letters by English ones, the attempt to do so has been abandoned. Instead of it the Dēvanāgarī alphabet (that possesses all the letters used in Kannada, except the above-mentioned two liquids and the vowels *ē* and *ō*) has been given, its letters being pronounced like those of the Kannada one, though a difference with regard to *r* and *l* was observed by the ancient Kannada people, as they occasionally reproduced the sound of *r* by *ṛ* (see *e. g.* Tbh. *kāṛa*) and that of *l* by *ḷ* (see Śmd. 12 seq.) in their writings.

The *system of transliteration* by Roman letters (of which some bear a certain diacritical mark) followed in this work is that which has been used before in the edition of Nāgavarma's *Chandas* of the Mangalore Basel Mission Press; it represents the two ancient liquids in the same manner as the Bombay Indian Antiquary does.

The Kannada alphabet (its consonants appearing with the mark that shows their power when being pronounced without a vowel, and that corresponds to the *virāma* of Samskr̥ita) together with its transliteration and the Dēvanāgarī alphabet is as follows:

1) This method of indicating that a Samskr̥ita term of generally known meaning which is used in a Kannada book of narration or fiction (*e. g.* the *Chandraprabha purāṇa*, *Basava purāṇa*, etc.) or in the Mysore country, is not the exclusive property of that book or country, was also observed wherever a reference to either or both of them was given (see *e. g.* *akṣhṇa*, *akṣhōbha*, *agamyā*, *prajvalita*, *pranayini*, *puṣṣavana*, *pūjana*, etc.); but after the Author's return to Germany (March, 1892) the pressmen, not knowing the purport of the unusual full stop in the MS., left it out (from about p. 1279 onwards). This omission is of no great importance to Sanskrit scholars, and others will probably be but little concerned about it. It has, however, occasionally happened that where two or more meanings distinguished by numbers were given and at the end a reference in parenthesis was added after a full stop, this reference has, on account of the omission of the full stop, wrongly gone to the last meaning (as *e. g.* in *visphullaga*).

Kannada	Transliteration	Sanskṛita	Kannada	Transliteration	Sanskṛita
ಅ	a	अ	ಝ	jh	झ
ಆ	ā	आ	ಞ	ñ	ञ
ಇ	i	इ	ಟ	ṭ	ट
ಈ	ī	ई	ಠ	ṭh	ठ
ಉ	u	उ	ಡ	ḍ	ड
ಊ	ū	ऊ	ಢ	ḍh	ढ
ಋ	ṛi	ऋ	ಣ	ṇ	ण
ೠ	ṛī	ॠ	ತ	t	त
ೡ	lṛi	ऌ	ಥ	th	थ
ೢ	lṛī	ॡ	ದ	d	द
ಎ	ě	—	ಧ	dh	ध
ಏ	ē	ए	ನ	n	न
ಐ	ai, ěi	ऐ	ಪ	p	प
ಒ	ō	—	ಫ	ph	फ
ಓ	ō	ओ	ಬ	b	ब
ಔ	au	औ	ಭ	bh	भ
ಂ	m̐	०	ಮ	m	म
ಃ	ḥ	:	ಯ	y	य
ಽ, ಽ	ḥ	४	ರ	r	र
ಂ, ಱ	ṛh, ṛ	॥	ರ	ṛ	—
ಕ	k	क	ಲ	l	ल
ಖ	kh	ख	ವ	v	व
ಗ	g	ग	ಶ	ś	श
ಘ	gh	ग	ಷ	sh	ष
ಜ	ñ	ज	ಸ	s	स
ಞ	ñ	ञ	ಹ	h	ह
ಛ	ḥh	छ	ಳ	ḷ	ळ
ಜ	j	ज	ಲ	ḷ	—

The *vowels* ai (ěi) and au are no proper diphthongs in Kannada, but a convenient way of writing the letters ay (ěy) and avu (or ava), and have been treated accordingly.

True Kannaḍa has no *aspirated consonants*, except in a few imitative sounds, although in later years through Brahmanical influence they have crept into writings and certain circles of society. In this Dictionary unaspirated ones have been substituted wherever the aspirated were not sanctioned by grammar.

As the letter *ṣ* can never justifiably be used in any true Kannaḍa words or in Tadbhavas, *s* has been throughout put in its place in such words.

Of the two *ancient sibilants* of classical works *Ṣ* or *Ṣ* and *ṣ* or *ṣ*, only *ṣ* appears in the MSS. used for this Dictionary.

The letter *ḷ* of which the occurrence in the ancient literature has been fully established by the author of the *Ṣabdamaṇidarpaṇa* (and which is adduced also in Mr. L. Rice's edition of the *Karṇāṭabhāṣābhūṣaṇa sūtra* 10 and in his edition of the *Karṇāṭakaṣabdānuṣāsaṇa sūtra* 1), is not written in the MSS. (excepting those of the *Ṣabdamaṇidarpaṇa*) consulted for this work, but its original existence in them can (pretty certainly) be found out by the letters of alliteration employed at the beginning of each verse-line (see *e.g.* Cpr. 2, 14; 3, 39. 103; 4, 87; 5, 42; 7, 31. 118. 149. 150; 10, 26. 82) and by compounds (see *e.g.* *s. ěraḷ*, and Cpr. 5, 42). As the ancient Kannaḍa people did, so also Samskr̥ta people occasionally transformed the letter *ḷ* into *r* (as in *karira* which is a Tadbhava of Kannaḍa *kalile*).

The ancient letter *r* continued firmly to hold its place in Kannaḍa literature till at least the middle of the 18th century. If it does not appear in recent MSS. and prints of works of by-gone periods, its existence is clearly proved by the principal letters of alliteration (at the beginning of each verse-line) in which an *r* is never substituted for an *r̥*¹⁾.

The *introduction of the letters ḷ and r̥ into this Dictionary* has been a matter of necessity; without them Kannaḍa and its grammar cannot be understood. If a word now written with the substitutional letters *ḷ* or *r* is not found in this work with either of them, it will be found a little further on with *ḷ* or *r̥*. The slight difficulty to be surmounted on account of this will be amply rewarded by the increase of linguistic knowledge gained thereby. It is, of course, inadvisable and even futile to attempt to re-introduce the two letters into *common* Kannaḍa writings.

In Mr. Reeve's Carnāṭaka and English Dictionary the *bindu* or *sonnē* has been indiscriminately used before classified (*vargīya*) and unclassified (*avargīya*)

1) This is still the case *e.g.* in Lakṣmīśa's *Jaimini-bhārata*; but the Kannaḍa *Bhārata* and *Rāmāyaṇa* and works of similar subordinate classical value have abandoned the old rule. It is proper to observe that with regard to the employment of the letters *ḷ* and *r̥* purposely no *śāsanas* have been consulted by the Author of the present Dictionary. The valuable Monthly Magazine *ವರ್ತಮಾನಮಾಸಿಕ*, appearing since April, 1892 (*Sadvidya Mandiram Press, Mysore*), has made an attempt to introduce the two letters.

letters. This method is unobjectionable as a convenient mode of writing, but when in a Dictionary the alphabetical order of words is infringed by it (as in Mr. Reeve's work), it becomes confusing and stands in opposition to the laws of etymology. In this Dictionary the letters *ṇ*, *ṇ* and *m*, when followed by consonants of their own class, are always written in their true form, so that words in which they occur cannot but appear in their proper place; the nasals *ṇ* and *ṇ* however have been replaced by the bindu, as their original form has fallen into disuse, and its printing is connected with difficulties; but their place in the alphabet has been strictly retained (see note under letter *o* 1 in the text).

VI. Dravida elements in Samskr̥ta Dictionaries.

That Kannaḍa has borrowed many words from Samskr̥ta either in their true form or as Tadbhavas is a well-known fact; and that Samskr̥ta Dictionaries contain a number of Draviḍa terms has to some extent been shown by Dr. H. Gundert in the Journal of the German Oriental Society (23rd volume, 1869), by Dr. R. Caldwell in his Comparative Grammar of the Dravidian Languages (2nd edition, 1875), and by the Author of this Dictionary in the Bombay Indian Antiquary (No. for August, 1872).

Dr. Gundert, in the mentioned Journal (p. 517, see Caldwell p. 462) says: "It might have been expected that a great many Dravidian words would have found their way into Sanskrit. How could the Aryans have spread themselves all over India without adopting a great deal from the aboriginal races they found therein, whom in the course of thousands of years they have subdued, partly by peaceful means, partly by force, and yet imperfectly after all up to this day? . . . Where peoples speaking differing languages are in constant intercommunication with one another—when they trade or fight with one another, and have many joys and sorrows in common, they naturally borrow much from one another, without examination or consideration. And this must have happened to the greatest extent in the earliest times, when those nations still stood face to face in their primitive conditions. It might be anticipated, therefore, that as the Aryans penetrated further and further to the south, and became acquainted with new objects bearing Dravidian names, they would as a matter of course adopt the names of those things together with the things themselves." And Professor Th. Benfey, in his Complete Sanskrit Grammar (p. 73, see Caldwell p. 462) felt the necessity to remark with regard to the exotic elements in Samskr̥ta: "Words which were originally quite foreign to the Sanskrit have been included in its vocabulary."

Kumārila bhaṭṭa, who lived about 800 A. D., says in his Tantravârttika (see Dr. A. C. Burnell in the Bombay Indian Antiquary, No. for October, 1872): "It is

now considered (as regards) words which are not known to the inhabitants of Âryāvarta, if they have a meaning known to the Mleč̥cha, is that to be accepted or not?" He suggests (but only to reject the notion) that by application of affixes, etc. it may be possible to convert them into Saṁskṛita words, and gives the following examples: *čôr*, boiled rice (*i. e.* T. *čôru*), *naḍêr*, way (*i. e.* K., M. *naḍê*, T. *naḍai*), *pâmp*, snake (T. *pâmbu*, K. *pâvu*, etc.), *âl*, a person (D. *âl*), she (Tê.), and *vair*, belly (T. *vayiru*, K. *basiru*, etc.)¹⁾. What Kumârila suggested had been done somehow before and was done so afterwards; on the other hand there are twenty-one words, the so-called Tatsamas, which, as it seems, are acknowledged by Paṇḍitas to have been introduced into Saṁskṛita from Draviḍa without undergoing any alteration²⁾. As a rule, however, the Âryas in adopting a Draviḍa word changed it considerably in order to suit it to their tongue, and whenever such a word was imperfectly understood or negligently reproduced, the change naturally became still greater. It is more than probable that Saṁskṛita borrowed a number of words also from Draviḍa tribes the dialects of which are unknown to us, so that in such a case it becomes very difficult and even impossible to trace their origin³⁾.

Dr. Caldwell in his Comparative Grammar (p. 453) makes the following appropriate remarks: "The grounds or conditions on which I think any word contained in Sanskrit lexicons may be concluded to be of Dravidian origin, are as follows: 1) when the word is an isolated one in Sanskrit, without a root and without derivatives, but is surrounded in the Dravidian languages with collateral,

1) Of these five Draviḍa terms *vair* is probably *vêra*, the body, of Saṁskṛita Dictionaries.

2) They are the following: *aṅka*, *aṅgaṇa*, *aṭṭa*, *kaṅkaṇa*, *kôṭṭ*, *gaṇḍa*, *galla*, *gâḷa*, *gôṇi*, *taḷa*, *tôraṇa*, *paṭṭa*, *bandi*, *bala*, *bila*, *maṅḍa*, *maṇḍi*, *malla*, *mâlê*, *latê*, *sabaḷa*. They are different from the so-called Samasamskṛita words.

3) Here follows a number of terms of the Bêṭṭada kuṇḇas in Coorg, some of which are peculiar: *ikkî*, rice (= *akki*); *êrêl*, undressed flesh (see s. *êrê* 3); *kala*, an earthen pot (= *kala* 2); *kâvaḷê*, darkness (= *kâvaḷa*); *kittêḷi*, an orange (= *kittêḷi*); *kiri*, a sheep (= *kuṛi*); *kty*, a hand (= *kêy*, etc.); *knôḷi*, downward (= *kêḷagê*); *kêṇê*, top, point (= *kôṇê* 2); *kêbbu*, sugar-cane (= *kabbu*); *kôrimbaḍa*, a ombley (= *kambala*); *kôṭa*, coolness (= *kôṭa* 1); *kyâṭu*, *kyêṭu*, wind (= *gâl*, etc.); *çama*, a corpse (= *çava*); *çêḷi*, coldness (= *çâlî* 2); *takkê*, jack (the tree); *taḍu*, *taḍin*, a thunderbolt (= *siḍil*; Tu. *teḍil*; cf. Sk. *taṭit*); *tâkar*, hair; *tirê*, cloth (= *siṛê*); *naḍu*, a arab (see s. *çadî*, and observe that *nân* 1 is = *ân* 1); *niôcu*, cooked rice (cf. *nuôcu* ?); *nêy*, ghee (= *nêy* 2); *nêḷgê*, the tongue (= *nâlîgê*, etc.); *pikki*, a bird (= *pakki*); *pulli*, firewood (= *pullê*); *pûṇja*, a cook (= *puṇja*, etc.); *pêṇi* (*pêṇi* ?), work (= T. *paṇi*); *pêyya*, slowly (cf. *çyyanê*); *pêri*, a male buffalo (cf. *hôri*); *pôṭṭn*, a hen (= *hêṭê*); *pôṇaka*, a female (cf. *pêp*, etc.); *pôrê*, the moon (= *pêrê*); *pêḷê*, a frog; *buguḷu*, annashine (= *bisiln*, etc.); *bnṭṭn*, a hill (= *bêṭṭn* 2); *bôḷja*, a stork (= *baḍigê*); *maṇḍu*, a bull (cf. *maṇaka* ?); *mutar*, musar, a demon; *mêra*, a tree (= *mara* 1); *mêri*, a young (= *maṛi* 2); *mênôḷi*, upward (= *mêlakê*); *mê* (in *môkâynîr*, pepper-fruit-water), pepper (= *mêḷasu*, etc.); *yânê*, an elephant (= *ânê* 2). The corresponding cognate words in the Tuḷu language and in the Kôṛaga language of the Tuḷu country (which as to its nouns appears to be nearly identical with Tuḷu, so far as the Author of this Dictionary has been able to learn) are as follows: *ari*, rice; *kittêḷi*, *kittêḷi* (Tu.), *kittulî* (Kôr.), an orange; *kuri* (Tu.), *kôri* (Kôr.), a sheep; *kêy*, a hand; *kôḍi*, top, point; *karmba*, sugar-cane; *kambôḷi*, a ombley; *gâlî*, wind; *çava* (Tu.), a corpse (in Kôr. *puṇa*, = K. *pêṇa*, only is used, which appears in Tu. also); *çâlî*, coldness; *teḍil*, a thunderbolt (in Kôr. also *çêḍil*); *tarê*, hair; *siṛê*, cloth; *deḷḷi*, a arab; *nôcu* (Tu., *nôcu* Kôr.), a kind of cooked rice (Kôr. uses also *avuru*, *auru*, *i. e.* K. *ôgara*); *nêyî*, ghee; *nâlâyî*, *nâlâyî* (Tu.), *nâlâyî*, *nâlâyî* (Kôr.), the tongue; *pakki*, a bird; *puṇji*, a cook; *bêḷê*, work; *pêraḍê*, a hen; *pôṇu*, a female; *mara*, a tree; *mari*, a young (Tu.); *muṇô*, pepper; *ânê*, an elephant.

related, or derivative words; 2) when Sanskrit possesses other words expressing the same idea, whilst the Dravidian tongues have the one in question alone; 3) when the word is not found in any of the Indo-European tongues allied to Sanskrit, but is found in every Dravidian dialect, however rude; 4) when the derivation which the Sanskrit lexicographers have attributed to the word is evidently a fanciful one, whilst Dravidian lexicographers deduce it from some native Dravidian verbal theme of the same or similar signification, from which a variety of words are found to be derived; 5) when the signification of the word in the Dravidian languages is evidently radical and physiological, whilst the Sanskrit signification is metaphorical, or only collateral; 6) when native Dravidian scholars, notwithstanding their high estimation of Sanskrit, as the language of the gods and the mother of all literature, classify the word in question as a purely Dravidian one;—when any of these reasons is found to exist, and more especially when several or all of them coincide, I conceive we may safely conclude the word in question to be Dravidian, not a Sanskrit derivative.” May it be added that at all events only such words of Saṃskṛita lexicons can be declared to be borrowed from Draviḍa, as will at once be recognised by a Saṃskṛita scholar as foreign or probably foreign constituents of the language. Although the age of a Saṃskṛita or Draviḍa term is to be considered before thinking it to be exotic, age alone cannot be decisive, as may be seen *e.g.* from the ancient Tadbhavas of Saṃskṛita in the mouth of all classes of Draviḍa society.

In the subjoined list of terms probably borrowed by Saṃskṛita from the Draviḍa tongues verbal themes are only so far included as they are necessary to elucidate the connection of some Saṃskṛita and Draviḍa words, as a careful examination of the Saṃskṛita dhātupāṭhas compels one to think that Paṇḍitas *systematically* inserted many Draviḍa verbal themes or roots into them. To settle this a separate disquisition is required, and if satisfactorily done, will remove various doubts still connected with Indo-European philology. The present list is incomplete and partly only suggestive; its chief object is to encourage others to a more thorough research. About the changes of letters some material help will be afforded by consulting the text of this Dictionary¹⁾. Words noticed by Dr. Gundert (=Gt.)

1) The interchange of consonants in the Kannaḍa language itself as indicated by grammar and use has to some extent been shown in the Dictionary under the letters of the Alphabet and in other places of the text; the Tadbhavas in Śmd. 30 and 384 seq. are to be noticed especially; and besides the following remarks on the interchange of consonants in Kannaḍa and other dialects, imperfect as they are, may be acceptable:

1, *g* appears as *v* in T. tagēl = tavē 2;—as *m* in Tu. bēgar = bēmar 3;—as *y* in Tē. baḍiyē s. baḍigē, in T. vāyal, vāyll = bāgii, and in Tē. mōyllu = mngli;—as *j* (č, s) in T. vājai = bāgii;—and as *s* in sll 3 = glī. See also s. No. 7. — 2, *j* appears as *r* in Tn. āji = ārn 4, Tn. kañji = kaṛn 1, Tu. tōj = tōr, Tu. baji = baṛi, and Tn. mōji = mōru;—and as *y* in T. mayaṅgu = majaṅgu (s. maṅku). See also s. No. 1. — 3, *ṣ* appears as *ḷ* in T. and M. mēḷi = mēṣi 2. — 4, *ḍ* appears as *j* in T. maḍṇ (s. maggu 1) = maṅn, and in Tē. māḍki = mājkē;—as *r* in bēṛē = bēḍa;—and as *s* in T., M. and Tē. vaḍi = baṣi 1, T. vaḍi = baṣi 2, and Tē. vaḍi = baṣi 3. — 5, *ṇ* appears as *r* in Tn. mōṇē = mōṛē.

and Dr. Caldwell (= Cl.) have been marked with an asterisk. D. stands for Draviḍa, and indicates the Kannaḍa word or words in question found in this Dictionary together with the word or words of cognate dialects given under it or them. In the text of the work, Tadbhavas that may be supposed to be originally Draviḍa words, have not been marked out as such. It would exceed the limits of the following discussion to try to systematize the rules Sāṃskṛita may have used in adopting D. words.

Words probably borrowed by Sāṃskṛita from Draviḍa:

a. Words relating to the body.

1. **āraṭa**, flesh. Cf. D. *ērē* 3 and the cognate terms adduced under it.
2. **impa*** (in *nilimpa*, a god). Gt. (p. 529) thinks *nilimpa* comes perhaps from D. *nil*, standing, and *imē*, the eyelid (*impa*, one with eyelids): "one whose eyelids stand" or one whose eyes do not twinkle.
3. **kaksha**, the armpit. See No. 240.
4. **kandala**, the cheek. Cf. D. *kadapu*, *kadampu*, *kanna* 2, *kēkkē*, *kēnnē*. To fix the original idea and root of the D. terms is difficult. Sk. *karāṭa*, *karṭā*, an elephant's cheek; a cheek (Mr. 207), *gaṇḍa*, a cheek, and especially also the Tatsama *galla*, the cheek, may be compared.—*kandala*, gold, reminds one of *kanaka*, *q. v.* (Nos. 97. 130).—*kandala*, war, battle, appears to be connected with *kadana*, *q. v.* (No. 353).
5. **kalana**, **kalala**, **kalā**, a small round lump, the embryo shortly after conception. Cf. D. *kandus*. As the leading idea is doubtful, the root is likewise so. Sk. *jala*, the embryo or uterus of a cow (see s. D. *janē*), and perhaps also D. *kadē* may be compared.
6. **kilāla**, blood. If this word is composed of *kila* and *āla*, the first meaning might be "red water", *kila* being formed of D. *kēn*, etc., "redness", and *āla* being "water" (see s. D. *āli* 1, and cf. D. *kēnnir*). The Nn. (54) gives also the meaning of "redness" to *kilāla*, and Mr. (47) that of "a blazing flame". The last one is that of Sk. *kila*, *kilā*, fire, flame. *kiśa*, the sun, belongs to the same D. root; cf. especially D. *kisu* 2,

— 6, *l* appears as *r* in Tu. *bētō* = *bērē*;—as *ē* in the T., M. and Tē. terms s. *janē* = *tanē*, in *mačča* = *matti* 1, in *čurači* = *turači*, and in T. *čōṅuku* = *tuṅhu* 2;—as *s* in *sappu* = *tappalu*, in *sēnē* = *tēnē* 2, and in *savē* 2 = *tavē* 1;—and as *l* in *jagall* = *jagatl*. — 7, *d* appears as *l* in *kalaḍu* = *kadaḍu*, and in *gēli* = *gēdi*;—as *r* in *karaḍi* 1 = *kadaḍi* (s. Additions), *harl* 1 = *hadl* 2, and *maralu* 3 = *madaḍu*;—as *h* in *mōhu* = *mōdu* 1;—as *y* in *may* 2 = *mada*;—as *v* in M. *vādil* = *bāval*;—as *l* in *hūlē* = Tu. *hudē*, *halī* 1 = T. *vadl*, M. *maṇṇ* = *mndu* 1, and T. and M. *mēli* (s. *mēli* 2) = Tē. *mēdi*;—as *s* in T. *mndalēl*, M. *mudalē* = *mōsalē*, in Tē. *mīdu* = *mīsal*, and in *hēḍē* 2 (as connected with *hīsu* 1);—as *o* in M. *bādil* = *bāgil*;—and as *r* in Tu. *udē* = *ūrē* 2, Tu. *kēdu* = *kērē* 1, Tu. *nādu* = *nāru* 1, Tn. *nādn* = *nāru* 1, Tu. *poḍē* = *pōrē*, Tn. *mudi* = *maṇi* 1, and Tu. *mada* = *maṇē* 1. — 8, *u* appears as *l* in Tē. *vēnakē*, *vēnnkē* = *halika*. — 9, *m* (also when initial) appears as *v* in *mālu* 1 = *vālu*. See also Nos. 1 and 10. — 10, *y* appears as *m* in T. and M. *vīyar* = *bēmar* 1;—as *s* in T. *vayiru* and M. *vayaṇu* = *basir*, in T. and M. *vēyil* = *bīsil*, and in T. *pōy* = *pnsil* 1;—as *sh* in M. *mashlūgu*, *mashnūgu* = *muyīngn* (s. *muggu* 4);—and as *l* in Tē. *gūyyl* = *knli* 2, in M. *mayal* = *maḷal* (s. *maḷal*), M. *mayl* = *maḷl* (s. *masi*), and M. *muylūgu* = *mujnūgu* (s. *muggn* 4). See also Nos. 1, 2 and 7. — 11, *r*. See Nos. 2, 3, 5, 6 and 7. — 12, *s*. See Nos. 1, 4, 6, 7, 10 and 14. — 13, *l* appears as *sh* in M. *mshuṅgn* = *mujnūgu* (s. *muggu* 4);—and as *s* in T. and M. *vali* = *basl* 1, T. *vlēl* = *hīsu* 3, *hēṣē* 1, and *maḷa* 2 = *masa* 2. See also Nos. 3, 4, 7, 8 and 10. — 14, Regarding the change of initials in one and the same dialect mind also the Tu. words *tudē*, *andē*, *hudē* (= *pōlē*, *hōlē*), a river; *tā*, *sā*, *hā*, to see; *tādi*, *sādi*, *hādī*, a road (= *ṣāḍī* 1, etc.).

- késu 2, (kiđi 1);—kilála, a sweet beverage, reminds one of D. siyála (sí, sweet, ála, water), the sweet water of the cocoa-nut.
7. kuńja, a tusk, a tooth. Cf. Tu. kûli, kûli, a tooth, and D. kôřě (r frequently becoming j).
 8. kuńjara, hair. Cf. Tu. kujal, the hair of the head. See kuntala (No. 9).
 9. kuntala, the hair of the head, hair. Cf. D. kûdal, etc., and Sk. kuńjara (No. 8). The first idea of the word is uncertain; could it have been taken from D. kuļa 1 and guńju 2?
 10. kurala, kurula, a curl. This is D. kuruļ 1.
 11. kē* (in kēyûra, a bracelet worn on the upper arm). Gt. (p. 520) thinks kē is D. kēys, etc., kē-ûra literally "that can be put round the arm". For ûra cf. D. ûru 2, applying to, etc.
 12. kharu, ghaṭa, a tooth. Both words are of doubtful origin. kharu may be the same as khara, if its meaning "harsh, cruel" is considered (cf. the cognate reduplications karkara, karkaša), and may then be compared with D. kaḍu 1, etc., kal 4. Perhaps D. kaḍis and 7 are connected, especially with ghaṭa. But could kharu be a misunderstood or corrupt form of D. halu, a tooth?—kharu, white, reminds one of karka, white; fire; a mirror; beauty, for which the so-called Tbh. kaļě, shine, lustre, beauty, (kala, gold), and D. kaļa 4, kaļa 2, čalu 1, etc., čalli might be compared.
 13. gaṇḍa, the cheek. See kandala (No. 4) and galla (No. 14).—gaṇḍa, gaṇḍu, a joint, a knot, appear to be borrowed from gaṇṭu, said to be the D. Tbh. of granthi (cf. also D. gaṇalu, gēṇṇu 1).—gaṇḍa, (gaḍu), a boil; an excrescence of the neck, may represent the same Tbh.
 14. galla, the cheek (Mhr. gāla). This word is one of the 21 Tatsamas. Mr. (207) has the form of "gallě". D. gallě means also "a lump, a clod" (cf. D. kadalě, gaḍaṇa); could the leading idea of (kandala, gaṇḍa and) galla be connected with "mass, thickness"?
 15. čuta, čuti, čūta, (guda), the anus. Cf. D. kuṇḍě and its cognate terms (Tu. also kûdi). It is impossible to fix the first idea either of the Sk. or of the D. terms.
 16. paksha,* the side of anything; a side, a flank (in T. written paḍja). Gt. (p. 528) compares pakka (that in K. at least is a so-called Tbh. of paksha) and D. pagu (see s. D. pagadi), pasu 3. Does he take "side, party, fraction", "half", as the first meanings? Paksha, proximity, might have been borrowed from D. pakkě 2, etc.; but a pakkě appears also as D. Tbh. of paksha, side. No comparison with D. is admissible, if pakshin, a bird (in T. written paḍji), is the German "Vogel", as has been supposed by Professor F. Bopp, a supposition accepted by Professors Th. Benfey and M. Williams. (The D. Tbh. of pakshin is pakki or, in the Kuṛuba dialect, pikki; Sk. phuka, a bird, appears to be nothing but another form of the D. Tbh.).
 17. para (in âḍampara, âḍambara, the eyelid). This is D. parě 4, the eyelid. The âḍam appears to be D. âḍu 2, moving, playing.
 18. pāli, pālikā, the tip of the ear; the ear (Nn. 31). Cf. D. pālěs, etc., the lobe of the ear, the leading idea of which may have been taken from parě 1, etc. ("that is extended or broad").
 19. puta, pūta, a buttock. Cf. D. pūra, etc. The original idea is "the hind part". The change of r into t is found in D.
 20. pura, the skin. Cf. D. pōrě 5, etc.

21. **paṇu**, the bone forming the upper part of the skull. This is D. **ḍḍu** 1 (the initial p to be explained by D. **ḍḍ**).
22. **phāla**, **bhāla**, the forehead. Cf. D. **paṇḍ** 1, etc. The first idea is uncertain. About the long vowel observe that Sk. **hālu** is **halu** in D. (see No. 31).
23. **maṇḍa**, the head. Cf. D. **maṇḍ**. The leading idea may have been taken from D. **maṇu** 1 ("that is joined to"), or from **maṇi** 1 ("that bends").
24. **mukha**, * the face. Gt. (p. 530) appears to be right in translating it by "the forepart", referring it to D. **muk** 2, etc.
25. **mā** * (in **mēkhalā**, a waist-band, a girdle, etc.). Gt. (p. 529) takes it to be D. **māy**, etc., the body. If the comparison is right, **khalā** may be D. **kala** 1, "that is joined or attached to"; (cf. Sk. **kalita** and the D. past participle of **kali** 2).
26. **vasti**, the lower belly, abdomen. Cf. D. **basir**, etc. About the change of **r** into **t** see No. 19.
27. **vāra**, the body. This appears to be the **vair** of Kumārila bhaṭṭa or T. **vayiru** (K. **basir**, etc.; see s. No. 26).
28. **āya**, the hand. Cf. D. **kays**, etc.
29. **śimhāna**, **śiṅghāna**, **simhāna**, **siṅghāna**, **siṅghāna**, the mucus of the nose. Cf. D. **simbala**, **sumbala**. The root of the words may perhaps be **siḍis**, or **sin** 1, or **siṅgumbul**.
30. **śukti**, * a curl on a horse's neck. Cl. (p. 461) compares T. **ṣurru** (i. e. D. **suttu** 2), anything round. Cf. D. **sulis**.
31. **hālu**, a tooth. This is D. **halu** 1, etc. Cf. Nos. 12. 22.

b. Words relating to animals.

32. **āru**, a crab. Cf. D. **ḍḍi** 1. D. initial **ā** occasionally takes the form of **ē**, as in **āḍus** (= **ēḍu**), in **ār** 4 (= **ēru**), and in **āva** (= **ēṣ**).
33. **āla** (in **arāla**, an elephant in rut, and in **ālāna**, the post to which an elephant is tied; the rope that ties him). This word appears to be D. **ānē** 2, an elephant, q. v.; cf. Sk. **ēla** (No. 36). The **ara** in **arāla** may be D. **al** 4 or **ali** 2, destructiveness, so that **arāla** would mean "a destructive, vicious elephant". The **āna** in **ālāna** may be derived from **ān** 2 or **āl** 1, and mean either "that is joined to" or "that holds".
34. **ēḍa**, * a kind of sheep; **ēḍaka**, * a kind of sheep, a ram, a wild goat; **ēlaka**, a ram. Gt. (p. 519) is right in comparing D. **āḍus** and translating the first two terms by "the playful", the root being **āḍu** 1. **ēlaka** is but another form of **ēḍaka**; cf. the so-called Tbh. **ēlaga**. Regarding the **ē** cf. No. 32.
35. **ēna**, a kind of deer or antelope. This is a contracted form of D. **ēraḷḷ**, etc.
36. **ēla** (in **ēlavālu**, the fragrant bark of *Feronia elephantum*). It doubtless is D. **ānē** 2, an elephant; cf. **āla** (No. 33). **Vālu** appears to be D. **bēla**, *Feronia elephantum* (see No. 116).—**Ailēya** (from **ēla**), "that relates to the elephant", is according to the Dictionaries the same as **ēlavālu**.—**Airāvata**, **airāvata**, Indra's elephant, is no doubt somehow to be derived from **ēla**=D. **ānē** 2.
37. **kaksha**, a buffalo. See No. 240.
38. **kaṇabha**, a kind of fly with a sting. Cf. D. **kaḍaja**, **kaṇaja**, a wasp, a hornet (of D. **kaḍis**).
39. **karāṣa**, a crow, and **karāṣa**, a frog, are derived from D. **karē** 1, and mean "a crier, crower or croaker".

40. *kāka*, *kāga*, a male crow, *kāki*, a female crow. *Cf.* D. *kāgē*, etc.; *kās*, *kāvu* s. As Samskrita, in the Amarakōṣa alone, has nine other names for the crow, it is certain that *kāka*, *kāki*, and *kāga* have been borrowed from D. wherein *kāgē* and its dialectical forms are the only names for the crow, that is so very common also in the South of India.
41. *kira*, *čimika*, *čiri*, a parrot. *Cf.* D. *giṇi* 2, *gīli*, the sound *kil*, and the verbs *kiraču*, *kīlir* 1, *kīru* 1, *čir*.
42. *kunta*, a small animal, an insect. *Cf.* *kunni* 1, *kuṛu*, etc.
43. *kurkuṭa*, *kukkuṭa*, a cock, a wild cock; *kukkuṭi*, a hen. *Cf.* D. *kuk*, *kural*, *kōral*, *kūgu* 1 and 2, and also Sk. *kurkura* (No. 44). There is the Sk. verbal theme *kur*, to sound, that has apparently been formed of the T. and M. verbs adduced s. *kurkura*. *Kurkuṭa* (contracted into *kukkuṭa*) is either a reduplication of a *kuṭakuṭa*, or more probably a composition of *kur*, sound, cry (*i. e.* T. *kurai*) and D. *kuṭa*, beater, utterer (cry-beater or -utterer, *i. e.* crier, crower). The present and only D. word for a cock, a fowl, is *kōli*, q. v., which bird is found wild in the southern jungles. *kōli* is of course a contraction of some ancient D. term, and *kurkuṭa* and *kōli* certainly are cognate.
44. *kurkura*,* a dog. *Gt.* (p. 519) makes it a reduplicated form, derived from M. *kurē*, T. *kurai*, to sound, to make a noise. See the so-called Sk. verbal theme *kur* s. *kurkuṭa* (No. 43).
45. *kūṭa*, a horn. *Cf.* D. *kōmbu* 2, *kōḍu* 5, *kōl*. The root is D. *kuḍu*, crookedness.—*kūṭa*,* an ox whose horns are broken. *Gt.* (p. 521) thinks that this word is the remnant of a D. negative verb; but there is no negative verb in D. (*cf.* D. a 5). Let it be suggested that this *kūṭa* may rest on D. *kūlē* (*kūlē*) 2, or on D. *kuṛu*, etc.
46. *kōka*, *kōkila*,* the cuckoo. This bird is very common in South India. *Gt.* (p. 519) is right in deriving *kōkila* from D. *kūgu* 1. *Cf.* D. *kava* s, *kukil* 1 and 2, *kuvī* 2, and the so-called Tbh. *kōgilā*.
47. *gaḍi*, a young steer; a lazy ox; *gali*, a strong but lazy bull. It is not impossible that the two terms are connected with D. *kaḍasu* 2, or *kaḍi* 1, or *gaṭṭi*, or *gaṇḍa*.
48. *garuḍa*,* the mythical eagle. *Cl.* (p. 478) compares T. *kaḷugu*, an eagle. *Cf.* also T. *kaḷu*, Tu. *karu*, an eagle; Tē. *kañcu*, a sort of hawk.
49. *gardabha*,* *khara*, an ass. *Cl.* (p. 468) compares T. *kaḷudai*, an ass. See D. *kaḷtē*. The final *bha* of *gardabha* may have arisen from a D. sign of the nominative. The original idea of *kaḷtē* is uncertain. *Gardabha* appears in Mahratta as *gāḍhava*.
50. *gōṇa*, an ox; (*khapura*, a male buffalo). *Cf.* D. *kōṇa*, a male buffalo. Sk. *gavala*, the wild buffalo, if not derived from *gava*, *gō*, might be connected. *Kōṇa* is a contraction of some unknown form; its leading idea cannot be fixed.
51. *gōdhā*, *gōdhi*, an iguana. That "lizard" was the first meaning might be guessed from *gōdhikā* in *grihagōdhikā*, the small house-lizard, and then D. *gavuli* (*gavuli*) might suggest itself for comparison. In Mhr. *ghōrapaḍa* is a word for the iguana.
52. *ghuṇa*, (*kiṇa*), a particular kind of insect found in timber. *Cf.* D. *gōṇṇē* 1.
53. *ghūka*, an owl. *Cf.* D. *guk*, *gū*, *gūgi*, etc.
54. *ghōṭa*,* (Mhr. *ghōḍā*), a horse. Its D. Tbh. is *gōḷa* or *ghōḷa*. Both *Gt.* (p. 520) and *Cl.* (ps. 470. 520) compare Tē. *gurra*, a horse, and D. *kudurē*, etc., a horse, which they derive from T., M. *kudi*, to leap. See D. *kuduku* 1.

55. **čiri**, **jhijji**, **jhiri**, **jhilli**, **jhirikā**, **jhirukā**, a cricket. See D. **giṛu** 3, **čiru** 2, **jiru**.
56. **jalikā**, **jalukā**, **jalūkā**, **jalōkā**, **jalaukas**, **jalaukā**, a leech. These terms, if Samskrita, are unquestionably to be derived from **jala**, water, but give only a vague idea of the characteristics of the leech, an animal that abounds in South India. The *Śabda-mañidarpaṇa* says that **jiguli**, **jigulē** are the D. Tbh. of **jalūkā**. It would have been apparently much better to say that **jalūkā**, etc. were incorrect or fanciful forms of D. **jiguli**, etc., which are so easily and naturally derived from D. **jigi** 1, etc., glutinousness or slipperiness being the leading idea.
57. **nakra**, a crocodile, an alligator. This is D. **nēgal**, etc. The leading idea is not clear. For another **nakra** see No. 328.
58. **pallava**, the young of an elephant (Nn. 130). This appears to be the same as D. **palla** 1, **ava** (instead of **a** s) being added to **pal**, a tooth.
59. **palli**, a small house-lizard. This is D. **palli**, **halli** 1. **Palli** has got its name probably from its well-known sounds; cf. D. **padaṛu**, **parisu** 2, **parē** 1, **pala** 2, and **palumbu**.
60. **pāli**, a louse. Cf. D. **pēn** 2, etc. (**ā** standing for **ē**; see No. 32).
61. **piṅga**, a young animal. Cf. D. **piṅju** 2, **pillē**.
62. **pillakā**, a female elephant. Cf. D. **piḍi** 4.
63. **pilu**, a worm, an insect. Cf. D. **puḷu** 1, etc.
64. **pundra**, a worm. Cf. D. **puḷa** 1, etc.
65. **pulaka**, any kind of insect or vermin infesting animals. Cf. D. **puḷa** 1, etc.
66. **pēcaka**, a louse. Cf. D. **pēn** 2, **pēsikē**.
67. **prṭ** (in **kaṭapṛṭ**, a worm). Cf. D. **puḷu** 1, etc.
68. **balāka**, **balākā**, a crane. This is a corrupt form of D. **bēḷlakki** (s. **bēḷ** 1).
69. **biḍāla**, **birāla**, **biḷāla**, **viḍāla**, **virāla**, **vilāla**, a cat. Cf. D. **bēkku**, **bērku**. The leading idea is doubtful.
70. **marka**, **markaṭa**,* an ape, monkey. Gt. (p. 519) thinks that **markaṭa** is D. **marā**, tree, and **kaḍa**, passing over, "tree-jumper"; but he has overlooked that **marka** too means "an ape". It appears to be certain that **marka** is the same as D. **maṅka**, the foolish or apish one; see **maṅku**. This word **maṅku** is connected with D. **maras**, etc., **maruḷ** 1, etc., and its original form may have been **maraku** or **maruku**, contractable into **marku**. **Maṅga**, monkey, (apparently another form of **maṅka**), is a word quite common in D.—**markaṭa** would be **marku** (i.e. **maṅku**), foolishness, and D. **aṭa**, playing, "that plays about foolishly".—**marka**, a demon or spirit presiding over various sicknesses of childhood, seems to be the above **marka** with a transitive meaning, "that confuses or bewilders"; cf. D. **maruḷ**, etc., a demon.
71. **māčala**, a crocodile. Cf. D. **masalē**, **mōsalē**, and see **musali** (No. 74).
72. **mina**,* a fish. This is D. **min**, etc. Gt. (p. 529) derives **min** from D. **miñcu** 2, etc., to glitter. He is probably right, though **mi** 1 might also be thought of.
73. **muktā**,* a pearl. Gt. (p. 529) arguing that the Tamil fishermen had not waited for the Ārya tradesmen to give a name to the most precious object caught by them in their profession, believes that the Āryas adopted the now so-called D. Tbh. **muttu** (**mōti** 1), a pearl, and attached an etymology to it that somehow suited their own ideas. He thinks **muttu** to mean "the first or best" (of gems), connecting it with D. **muttu** 4. D. **muḷku**, however, may be compared, and the meaning be "the im-

mersed one"; but as the original idea cannot be fixed, one must be content with saying that muktâ appears to have been borrowed from D.

74. **musali**, the house-lizard. This word, no doubt, is connected with D. **masaļē**, **mōsaļē**. The circumstances that the D. terms mean "alligator" (probably having been used by the Âryas in jest for the house-lizard), and Sk. **māṣala**, an alligator, appears to be but another form of D. **masaļē** (see No. 71), go to indicate that **musali** is originally not Sk.
75. **mēka**, a goat. Cf. D. **mēkē**, **mē s**, **byā**.
76. **valgula**, a flying fox. Cf. D. **bāval**, etc. The animal is a common pest in South India.
77. **śalaka**, a spider. Cf. D. **sēladi**, if Sk. **jālika** is not connected.
78. **śira**, **šina**, **šira**, a large snake. This is the very common D. **kērē**.
79. **sēdhā**, a porcupine. It is not impossible that this word has been formed of D. **ēdu** 1, etc.
80. **hālini**, a sort of large house-lizard. It appears to be connected with D. **palli** (see No. 59), which in Mhr. is called **pāla**.
81. **hunḍa**, a tiger. This word strongly reminds one of D. **puli**, **huli**, a tiger. **Puṇḍarika**, a tiger, may be compared. It is possible **puli** (**huli**) is connected with the idea of yellowish, beautiful colour, in which case cf. the terms s. D. **pōlē**; to these Sk. **punḍa**, **puṇḍarika** and **punḍra**, are likely to be related.
82. **hēramba**,* a male buffalo. Gt. (p. 519) is right in deriving the term from D. **ēmme**, etc.

c. Words relating to plants.

83. **arka**, a plant with a white milky juice, *Asclepias gigantea*. D. **ērke**, **ēkke**, etc. are its so-called Thhs. The idea in Sk. may refer to its flower and denote "that has rays"; but the plant is common over the whole of South India and its name in the mouth of all people, so that it is improbable the name has been borrowed by D. As the leading idea is not evident, any attempt to find the root of the word must prove unsuccessful.—**arka**, copper. This term appears to be connected with D. **ērē** 1 and s.
84. **ēraṇḍa**, *Ricinus communis*. Cf. D. **haraļu** (which may take the form of **araļu**). It is to be observed that Sk. has no short **ē**, and that D. **ē** may be substituted for **a** (cf. D. **aḍē** 15, an 1), so that **ēraṇḍa** would have arisen from an **ēraļu**.
85. **ēlā**, cardamoms. This word cannot be Samskr̥ita, as the spots where cardamoms grow, belong to the true D. country, cardamoms were used by the Dravīdas before the arrival of the Âryas, and the word exists in D. without a synonym. In D. the word (**ēla**, **ēlē**, **yāla**) is always used with the addition of **akki**, rice, etc., as **ēlakki**, **yālakki**, and (in T.) **āñji**, whence the Mhr. (and H.) forms of **ilāci**, **ilāyači**, **ēlači**, and **ēlāci** arose. The cardamom plant grows best in thick jungles where elephants roam about or used to do so, and it is not impossible that for this reason the Dravīdas called its fruit "the rice of the elephant". See **āla** and **ēla** (Nos. 33 and 36).
86. **kaksha**, a dry wood, a forest of dead trees. Cf. D. **kaṭṭē** 2.
87. **kaṇṭaka**, a thorn; **kaṇṭin**, name of several thorny plants. The root of these terms appears to be D. **kaṇṭis**, or perhaps **kēraṇṭu**. Cf. the so-called Thhs. **kaṇṭa** 1, **kaṇṭi** 1.
88. **kanda**, a bulbous root. Cf. D. **gaḍḍē** 1, etc., **gēṇasu**, **gēlasu**, and also **kadē**.

89. **karira**, **karira**, the shoot of a bamboo. These words are D. **kaḷilā**. Cf. the terms s. D. **kēy** 5.
90. **kānana**, **kāntāra**, a wood, a forest. There is no proper root in Sk. to derive these words from. They may have been formed of D. **kāl** 1, etc.
91. **kāshṭha**, a piece of wood or timber, a stick; wood or timber in general; **kāshṭhikā**, a small piece of wood. The so-called Tbhs. are **kaḍḍi** and **kaṭṭigē**. **Kāshṭha** appears to be D. **kaḍita** or **kaḍata**, that has been cut, of D. **kaḍi** 4. Cf. also D. **kāṭu**.
92. **kuṭa**, **kuṭha**, a tree. These are other forms of D. **giḍa**.
93. **kuṭmala**, **kudmala**, **kudmala**, a bud. These words appear to be composed of D. **kūṭa** 1 or **kūḍa** 2 and **mala** (i. e. D. **mala** 3, a flower), "a shut or undeveloped flower".
94. **kōṭuka**, **kēmuka**, **kaṣu**, **kaṣvi**, a plant with an esculent root, *Arum colocasia*, etc. Cf. D. **kēsu**, etc.
95. **guṭṭha**, **guṇja**, **gutsa**, a bunch, a bundle, a bunch of flowers, a cluster of blossoms. Cf. D. **kōttu** 2, **gutti**, **gudis**, **gōṇṇal**, **gōṇṇi**, **gōṇē**, **gōḷē** 2, the so-called Tbhs. **kuṭṭu**, **kōṭṭu**, and the terms s. **kudē**.
96. **guṇjā**, **ṣiṇṇi**, the shrub *Abrus precatorius*; its berry forms the smallest of the jeweller's weights. The leading idea seems to be that of "smallness". See the so-called Tbhs. **guṇji**, etc., and cf. D. **kunni** 2, **guṇja**, **guṇju** 2, **guṇju** 1, **ṣuṇṇu** 2, **kiṇu** 1, **kuṇu**, **ṣiṇu**.
97. **čampaka**,* **čampa**, **kanaka**, a tree bearing a yellow fragrant flower, *Michelia campaka*; its flower. Gt. (p. 518) is right in deriving **čampaka** from D. **čan** 1, etc., redness, golden colour, as the flower at once suggests that derivation. This is corroborated by **kanaka** which comes from that D. root in its form of **kēn**, etc.
98. **ṣiṇṇā**, the tamarind. Although the initial consonant of this word offers some difficulty, it appears to be another form of D. **pupisē** which is formed of D. **puli**, sourness. Regarding the initial compare the D. **tippali** s. **pippali**, and mind that Tu. **hudē** (K. **hōḷē**), a river, appears also in the forms of **tudē** and **sudē**.
99. **jhaṭi**, a small tree. This is D. **giḍa**, etc.
100. **tāmarasa**, a red-coloured lotus. This term is evidently connected with **tāmra**, copper; a coppery red, which is to be derived from D. **čan** 1, etc. Cf. D. **tāmarē**, **tāvarē**.
101. **tāla**, (Mhr. **tāḍa**), **tala**, the palmyra. These words must have been borrowed from D. **tāl** 1. The leading idea is not clear.
102. **nāraṅga**,* the orange. Gt. (p. 519) derives it from D. **naṛu**, **nāṛu**, smell.—**nāgara**, **nāgarāṅga**, the orange. If these two terms are to be derived from the same D. words, the various changes the letter **ṛ** can undergo, are to be considered (e. g. **ṛ**=**d**, and **d**=**g**). **Nāgara** might then be nothing but D. **nāṛal** or **nāṛalu**, smelling; that smells, is full of fragrance.
103. **panasa**,* **palasa**,* **phalasa**, the jack. Cf. the so-called Tbhs. **palasu**, **halasu**. Gt. thinks the words are related to D. **pala**, much, many (p. 519) that is connected with **parē** 1 and **s**. His leading idea is not easily perceivable. Does he think of the numerousness of fruits on a jack tree? May it be suggested that perhaps D. **panē** 1, a pointed tooth, is at the root of the terms, referring to the jack fruit as covered with nail-like points (cf. Sk. **kaṇṭakaphala**). In Tuḷu and Kōraga **palasa** appears as **pēla**.
104. **palāṇḍu**,* an onion. Gt. (p. 519) sees D. **pala**, much, many, in it. It seems preferable to think of D. **parē** 4, etc., the scale or coat of an onion. **Aṇḍu** may be D. **aṇḍu** 1,

the meaning of palāṇḍu being "a going to or combination of coats". But the word might also be looked upon as a contraction of parē-panḍu, a coat-fruit (see Tē. s. paṇ 2).

105. **pallava**, a wood. Cf. D. **paluva**, etc.
106. **pāli**, ginger in its undried state (Nn. 31). Cf. D. **alla** 2 (initial p in pāli being a spiritus lenis, see D. a 16).
107. **pippali**,* long pepper. Gt. (p. 519) takes the word to be pippala and explains it by "great, excellent fruit", D. **piri** being "great". Upon this derivation not much dependence can be placed. A D. term of pippali is **tippali** (see No. 98). If this could be the original form, D. **tiu** 2, irritation, might be thought of, in which case however the leading idea could scarcely have been 'taste' with which tin does not appear to be connected.
108. **pilu**, grass (Nn. 126; Mr. 489). This is D. **pul**, etc.
109. **punnāga**,* the tree *Rotleria tinctoria*, from the blossoms of which a yellowish dye is prepared. Gt. (p. 518) is right in deriving the word from D. **pōn**, etc., gold. Cf. D. **punnikē**, **pōnnē**, etc.
110. **purpa**, **pushpa**,* a flower; the menstrual flux. Gt. (p. 527) thinks the word comes from D. **pū**, to flower; Cl. (p. 474) doubts it, and prefers to derive that verb from Sk. **phull**, to flower, comparing Mhr. **phūla**, a flower (i. e. Sk. **phulla**). But **phull** does not exactly explain the form of **purpa**. **Purpa** appears to represent an original **pulpa** and to be somehow connected with D. **pul**, grass (probably "that is coloured"). This leads to D. **pōlē**, that is coloured: menstrual flux, the terms adduced under which sufficiently explain **purpa**. The D. words for "flower" are **puvvu** (i. e. **pulvu**?), etc.
111. **phala**,* a fruit, fruit. Gt. (p. 519) and Cl. (p. 484) suspect this word to come from T., M. **paḷu**, to grow old; to ripen (see s. D. **paḷa** 2), and to be identical with D. **paṇ** 2, etc., a ripe fruit. If, however, all the Indo-European words compared by scholars with Sk. root **phal** are really cognate, **phala** is not connected with D.
112. **bija**, **vija**, seed. This word has been formed of D. **bil̥tu**, etc., of **biḷ** 1, **biḷ** 1. Cf. **bindu** (No. 160).
113. **marīca**, **marīca**, **vēllaja**, black pepper. Gt. (p. 519) says that **marīca** is connected with Tē. **miriya** and T. **miḷagu**, black pepper. There cannot be the least doubt about it. See D. **meḷasu**, etc. **Marīca** and **vēllaja** (not to be derived from a **vēlla**) are identical with **marīca**. The leading idea is unknown.
114. **malli**, **mallikā**, the Arabian jasmine. The jasmine is a wild-growing and generally cultivated plant in South India, and commonly known as **malligē**. It is so to say the flower, and its name appears to have been formed by contraction of D. **maral** 3, a flower.
115. **mā** (in **mākanda**, the mango tree). This is D. **mā** 2.
116. **mālūra**, *Feronia elephantum*. This appears to be a corrupt form of D. **bēḷala**, etc. The D. form **bēla** probably is the same as **vālu** in **ēlavālu** (see No. 36).
117. **mukula**, a bud. Gt. (p. 530) is right in connecting it with D. **mugi**. The verb **muguḷ** is still more closely related. See the so-called Tbh. **muguḷ**.
118. **mudgara**, a bud. This may have been formed of D. **musuku** or **musuru**. Cf. also D. **mōggē** 1.

119. **mūla**,* a root. Gt. compares D. *mōdal* (mudal), etc. (p. 529), of which it doubtless is a contracted form.
120. **latē**, a plant of any kind; a creeping plant. It is one of the 21 Tatsamas, and probably formed according to the common Tē. rule which places an initial vowel that precedes a liquid, after this liquid and alters it according to convenience (see *vrihi* No. 126, *rātri* No. 406, and *rūpa* No. 407). In the case of *latē*, as will be seen, the vowel has not been changed, for the word appears to have arisen either of D. *aḍar*, to climb, to ascend (as creepers or flowers), or of *alar*, to spread, to open, to blossom, the nouns being either *aḍartē* or *alartē*, and following the Tē. rule, either *ḍartē* or *lartē*. The elision of the letter *r* that in this instance has taken place in *latē*, is seen *e.g.* also in D. *baḍuku* 1 and 2. Regarding the interchange of letters *ḍ* and *l* also in D. *cf. e.g.* *kadaḍu* and *kadalū*.
121. **varuka**, a species of inferior grain. *Cf.* D. *baragu*.
122. **vidula**, a sort of reed or *ratan*; *bidala*, *vidala*, a split bamboo; a bamboo (in Mahādhara's *vaṃśavidāriṇī* = *bidalakārī*). *Cf.* D. *biduru*, etc., a bamboo. It is probable that the meaning "ratan" of *vidula* has, in ancient times, originated in an accusable mistake or in generalization. *Cf.* *vētra* (No. 124).
123. **vēpu**, a bamboo. For this D. *bidanu* (Tē. *vēḍaru*), a bamboo, is to be compared. Regarding the form observe that *madana* becomes *mayana* and *mēṇa*.
124. **vētra**, a cane, the *ratan*. It is not improbable that this word was originally a Sk. Tbh. of Tē. *vēḍaru*, T. *vēḍir*, a bamboo, if the remark made s. *vidula* (No. 122) is considered. D. *bēṭṭa*, a cane, though in common use, is a true Tbh. of Sk. *vētra*.
125. **vēra*** (in *śriṅgavēra*, *hrīvēra*) is unquestionably D. *bēr*, etc., a root. See Gt. p. 518.
126. **vrihi**, rice. This term being without a perceivable root in Sk., is no doubt connected with D. *akki* (or *arki*, T. *ari*, *ariji*; M. *ari*; Tu. *ari*, *akki*) and Tē. *vari*. The syllable *vri* is, according to the Tē. rule given above s. *latē* (No. 120), the same as Tē. *vari*, and the syllable *hi* has been formed of the K. and Tu. *ki* and the T. *ji*. In common T. the Sk. word *vrihi* is written *virigi*; T. *g* often stands in place of *h*.
127. **śimbi**, *simbi*, a legume, a pod. These words appear to be connected with D. *sippē*, covering, shell, from root *kip*, q. v.
128. **śunṭhi**,* dry ginger. Gt. (p. 518) derives this term from D. *suruḷ*; *cf.* D. *suruṇṭu*. In T. dry ginger is called *čukku*, *čučča*, *čučču*, *čuṇḍi*, *čōṇḍi*, *čōṇṇi*; *cf.* D. *surku* 1 (= T. *čuruṅgu*).
129. **hallaka**, the red lotus. *Cf.* D. *ābal*, *āval*, *āla* 2, and see D. a 16.

d. Words relating to metals.

130. **kanaka**, *kandala*, *kala* (Āt. I, 47), *kāñcana*, gold. There is the Sk. verbal theme *kan*, to shine (*cf.* D. *kāṇ* 1), for which, however, there are no authoritative references. The D. terms for gold are *čini*, *činna*, *činni*, which are related to *čan* 1, etc. *Cf.* D. *kēṅka*, *kēṅču*, *kēn*, etc.
131. **karōḍra**, *karbura*, *karbūra*, *karvura*, *karvūra*, gold. These terms remind one of D. *kaḍavara*, *kaṣavara*, gold, which, however, are now used only in poetry and are of doubtful origin; is Sk. *kaḍāra*, tawny, related? D. *karbuna*, (s. *kar* 1), the black metal, *i.e.* iron, which in form is nearly identical with the above Sk. words, can apparently

D

- only be adduced on account of the syllables *bura*, *bûra*, *vura*, *vûra*, (*êûra*), which probably are D. *piṇa*, *puna*, etc., metal. The syllable *kar* of the Sk. words may possibly be referred to D. *čan*¹, etc., *čan*², etc., *kara*¹, *kalē* (lustre), *kalā*².
132. *kāṭha*, *kānta*, a stone, a rock. With these terms *kāṭhara*, *kāṭhina*, *kāṭhōra*, hard, are connected, which refer to D. *kaḍadu*⁵, *kaḍu*¹, etc., *gaṭṭi*, *gaḍaḥu*, *gaḍusu*. Cf. D. *kaḍal*¹, *kaṇi*⁵, *kal*⁴, etc., *kāḍu*¹.
133. *tāmra*, a coppery red colour; copper. In D. this word appears as *tāmra*, *čambu*, *čēmbu*, *čōmbu*; it is called also *kisuvōn*, the red metal (see s. *kisu*²). The word is doubtless founded on D. *čan*¹, etc., *kisu*², etc.
134. *piṇḍa*, iron. This term may refer to D. *piṇa*, metal, if the meaning intended is not "lump, ingot".—*piṇḍa*, a lump; a heap, etc. appears to be connected with D. *pēpē*¹.
135. *bhiru*, *bhilu*, silver. These words appear to be D. *bōlli*, from *bili*, *bēl*¹. Could D. *piṇjari*, silver, also be connected? (cf. No. 158).

e. Words relating to various natural objects, etc.

136. *aṭavi*,* a jungle. Cl. (p. 454) connects the term with D. *aḍar*, to be joined, to be crowded, etc. Cf. the so-called Tbh. *aḍavi*, and D. *aṭṭu*², etc.
137. *ari*, the wind. Cf. D. *ēral*¹, etc.
138. *ulkā*, a fiery phenomenon in the sky; a meteor; a firebrand; fire. Cf. D. *ulku*³ and 4.
139. *kačcha*, the bank of a river. See No. 241.
140. *kajjala*, a cloud; lampblack. The first meaning may be based on D. *kaḍ*, etc. and *jala*, water; the second one is derived from D. *kalgu*, that is to say from its verbal noun *kalgal*, the state of being black (cf. also *kāḍigē*).
141. *kadali*, darkness (Nn. 43). Cf. D. *kattalē*, etc.
142. *kūṭhāra*, fire. This appears to be another form of D. *sōḍar* (Tu. *tuḍar*, *tuḍār*).
143. *kuṇḍa*,* a hole; a pit; a pool. Gt. (p. 521) is right in comparing this word with D. *kuli*². Cf. also Sk. *kūpa*, *kūma*.
144. *kūla*,* a pond. Cl. (p. 456) and Gt. (p. 521) refer the word to D. *kōḷa*² (*kuḷa*), which may be right. They think *kōḷa* or *kuḷa* comes from T., M. *kuḷi*, to bathe; this is wrong, as *kōḷa* means "a hold, a reservoir" (of *kōḷi*¹, etc.; cf. *kuḷa*², *kuḷu*). *Kūla* might also be referred to D. *kuli*¹ and 2; cf. Sk. *śūḍā*, a small well, and *śuṇṭi*, etc. (No. 150).
145. *kēḍāra*, a field. This is related to D. *kēy*⁵. It might even be disjoined as *kēyda* (or *kēda*, worked, tilled, fr. D. *kēy*²).—Tbh. *āra*² (or *āḷa*), and mean "tilled ground".
146. *khadira*, *khidira*, (*čadira*), the moon. These words are probably formed of D. *kadir*, etc., as are also *čidira*, fire; *čudra*, a ray of light (but cf. also C. *čurēu*²).
147. *khaluj*, darkness. This term may be connected with D. *kalṭalē*, etc.
148. *ghaṭṭa*, a ghaut, is one of the 21 Tatsamas, and in D. generally pronounced as *gaṭṭa*; it is to be derived from D. *kaḍadu*⁵.
149. *gaḍa*, a moat, a ditch. Cf. D. *kadaṅgu*⁵, etc.
150. *śuṇṭi*, *śuṇḍhi*, *čuri*, *śūḍā*, *śūtaka*, a small well. The terms are related to Sk. *kuṇḍa* (No. 143), *kūla* (No. 144), and D. *kupi*², *kuṇṭṭē*², *kuli*², *guṇi*¹.
151. *jaḍa*, *jala*, cold, frigid, chilly; cold, frost, winter; water. Cf. D. *čali*², *taṇ*, etc. For "water" D. *jani* might be thought of.—*jaḍa*, *jala*, senseless, stupid, apathetic, etc.

- Cf.* D. *čali* 1. (*Jaḍa* and *jala* have been referred to the Indo-European languages by eminent scholars; the comparison with D. is only suggestive.)
152. *taṭit*, *taḍit*, *talit*, lightning. *Cf.* D. *siḍil* 2 (Tu. *təḍil*, Kuṛuba *taḍlu*).
153. *titha*, fire. For this see s. D. *ṣūpu*, 1, and *ti* 1 and 2.
154. *tira*, shore, bank; margin, brink, edge. This is a pure D. word which comes from *tir*.
155. *tōya*, water. It is not impossible that D. *tuy*, etc. are connected with this word.
156. *nala*, smell, odour. This is D. *naṛu*, etc.
157. *nira*, water, has been borrowed from D. *nīr*. The original idea is uncertain; might D. *nēgal* 2 (*nigal*, *nigar*) be thought of, so that the meaning would be "that shines or is bright"?
158. *piṇja*, the moon. This word rests on D. *pēṛē*, the letter *ṛ* having been changed into *j* (as *e. g.* in Tu. *āji* = K. *āru*, six).
159. *puri*, *punḍra* (Nn. 68), a river. *Cf.* D. *pura*, *pōnal*, *pōlē* 1.
160. *bindu*, *vindu*, a drop. This has been derived from the Sk. verbal themes *bid*, *bind*, to split; to divide; *bindu* "that is split off or detached". If the themes are ancient, genuine Sk., the derivation appears to be right. But D. *biṭtu*, that falls or drops down, suggests itself for comparison (see No. 112).
161. *bila*, *vila*, a hole (as of a mouse, snake, wild beast, etc.), hollow, cavity; a gap, pit, chasm; an opening, aperture. The term is one of the 21 *Tatsamas*. In Sk. it appears also as *billa*, *villa*, which are the original forms, as *bila* or *billa* come either from D. *biḍu* 1 or from *biri* 1 (the verbal nouns being *biḍal* or *biriyal*, of which *billa*, not *bila*, arises first). Sk. verbal themes *bil*, *bhil*, *vil*, to split, break, divide are probably borrowed from the mentioned D. verbs and not equal to *bhid*.
162. *bhūka*, a cavity, hole, chasm. *Cf.* D. *bōkkē* 2 (*pōṭṭarē*, *pōr* 2, *pōlal*; it is not impossible that *bhūka* is another form of D. *biḍuku* of *biḍu* 1 which in Tu. appears as *buḍu*).—*bhūka*, the source of a stream, a spring, is D. *buggē*.
163. *maru*, a mountain, a rock. This appears to be connected with D. *marāḍi*, etc.
164. *mala*, a forest (Nn. 22), *malaya*,* N. of a mountain range; a garden; a celestial grove; *māla*, a forest or wood near a village, are based on D. *mala* 4, etc., the root probably being *malē* 1. See Gt. p. 518.
165. *maskari*, the moon. This term may have been formed of D. *masē* 2, lustre, shine.
166. *mudira*, a cloud. This is D. *mugil* (*d* = *g*, as in M. *vāḍil*, a door = K. *bāgil*).
167. *vaiśākha*, the name of a month, April-May. It is conventionally derived from *viśākha*, branchless; having spreading branches. Its D. Tbh. is said to be *bēsagē*. It seems as if *vaiśākha* were a fanciful derivation from D. *bēsagē*, q. v.
168. *śāda*, mud. This is a formation of D. *kēsaṛu*, under which *cf.* especially the T. and M. The change of letter *ṛ* into *d* is frequent in D. (see *e. g.* the Tu. s. D. *maṛē* 1 and 2).
169. *śuśha*, *śuśhi*, a hole; *śuśhira*, a hole; a wind-instrument. These terms are probably connected with D. *kuḷi* 2, *kōḍē* 2, *kōlal*, *kōlavi*.—*śuśhira*, fire, reminds one of D. *sōḍar* (of *suḍu*; *cf.* No. 142).

f. Words relating to colour.

170. *kar* (in *karnāṭaka* No. 182, *karpaṭa* No. 243) means "blackness". *Cf.* Sk. *kajjala* (No. 140), *kambala* (No. 242), and D. *kar* 1; see also No. 355.

D*

171. **kashāya**, red; brown; the red colour. *Cf.* D. **kisu** 2, etc.
172. **kāla**,* **krishṇa**, black; a black colour. *Gt.* (p. 520) and *Cl.* (p. 501) derive **kāla** from D. **kāḷs**. *Cf.* D. **kaḍ**, etc., **kandu** 8, **karis**, **karē** 7, **kaṛē** 1, **kargu** 2 and 3, **karpu**, **kalgu**, **kāgu**, **kādigē**, **kāḍu** 3, from which themes probably also **krishṇa** is derived.
173. **ōksha**,* beautiful, pleasing; pure, clean. *Gt.* (p. 527) refers this word to D. **ōkka**. See D. **čan** 1, etc., and *cf.* No. 176.
174. **nila**,* of a dark colour; dark-blue or black; darkness. *Gt.* (p. 522) gives **nila** the meaning of "shade" and compares D. **nēlal** (**nilal**).
175. **phalgu**, reddish, a red powder. *Cf.* the terms s. D. **paḷapu**.
176. **ōṇa**,* red, crimson. *Gt.* (p. 527) and *Cl.* (p. 471) consider this (like **ōksha**) to be derived from D. **čan** 1, etc. For the D. theme **čan** 1, etc. *cf.* also **kanaka** (No. 130), **gavērūka** (No. 370), **čampaka** (No. 97), **tāmra** (No. 133).

g. Words relating to men, etc.

177. **ari**, a pious man. If this is not a corruption of **arya**, *cf.* D. **āra** 2. — **ari**, a master. If this is not a Tbh. of **arya**, *cf.* D. **ērē** 1.
178. **arka**, a learned man. *Cf.* D. **aṛi** 1, **aṛikē**.
179. **āli**,* a woman's female friend. *Cl.* (p. 455) compares Tē. **ālu**, a woman, a wife (see s. D. **ādaṅgi**). Perhaps D. **ādi**, **āli** 1, in the sense of "a person with whom one plays, a playmate", might be thought of.
180. **urūṇḍa**,* name of a demon. *Gt.* (p. 518) thinks the word means "the round or rolling one". *Cf.* D. **uruḷ** 1, etc.
181. **ōḍra**, name of a people and country, Orissa. See the note s. **ōḍra** in the text of the Dictionary.
182. **karnāṭa**, **karnāṭaka**,* the Canarese country; a man of the Canarese country. The words are composed of D. **kar** 1, blackness, and **nāṭa** 1, q.v., etc., and mean "the black country" i.e. the country that chiefly consists of black soil, etc. See *Gt.* p. 518, and **kannaḍa** s. D. **kan** 2.
183. **kali**, a hero. *Cf.* D. **kali** 4.
184. **kaliṅga**, a clever, cunning man. *Cf.* D. **kal** 1.
185. **kiraka**, a scribe. If the original meaning be "a scratcher, i.e. a man who writes on a palm-leaf with an iron style", *cf.* D. **kiri** 1, **kērē** 1, **gērē**; also **kiru** 3, etc.
186. **kināra**, **kināśa**, a vile man; a poor man. May it be allowed to suggest that these terms (as also **kikaṭa**, poor, needy) are possibly connected with D. **kin**, etc. *Cf.* also D. **kina**.
187. **kuṭṭaṇi**, **kuṭṭini**, **kuṭṭaṇi**, **kūṭṭaṇi**, a bawd, a procuress. The original meaning probably is "she who brings together". *Cf.* D. **kūṭa** 1, **kūḍu** 1.
188. **kuṇi**,* **kūṇi**, a man who is crooked-armed or has a curved or withered arm. *Cl.* (p. 456) compares D. **kūn** 1. *Cf.* **kūdu** 3, etc. *Sk.* **kubja**, crooked, hump-backed; crookedness (Nn. 132) may also be compared, if the Indo-European references are not absolutely certain.
189. **kumbha**, the paramour of a harlot. *Cf.* D. **kūr** 2, **kūru** 2.
190. **kōṅkaṇa**,* name of a people (and their country) on the western shore of the Dekhan. *Cf.* D. **kōṅkaṇa**. *Gt.* (p. 518 and 521) connects it with D. **kuḍuḍu**, (**kōḍagu** and **kōṅgu**), **kuḍi** 3, **kōṭṭu** 1.

191. **krūra, kūra** (Mr. 469. 515), cruel, etc.; a cruel, fierce, ferocious, rough, man. The so-called Tbh. of these words is **kāl̥z**, **kūra** may be the original form (as in **kūra, krūra**, boiled rice, No. 311), whereas in **krūra** a Tē. mode may appear that is seen also e.g. in Sk. **kūr̥ca, krūr̥ca**, the beard. Can Sk. **kūra** in its above meaning be traced in a true D. word? This may be found in D. **kūr̥i**, of which the verb **kūr̥u**, to sharpen, exists in Tu., which when used as a noun, exactly represents the so-called D. Tbh. **kāl̥z**. D. **kūla**, a vulgar, rude, rustic man, may also be connected, if the first meaning be "a man of rough, unpolished manners".
192. **khaṭṭana, khadūra, kaṭṭara**, dwarfish; a dwarf. If the short **a** of the initial syllable is not radical, but has arisen of a short **ō**, D. **kittu** 1, etc. may be compared; but there is also the possibility of referring the terms to **kaṭṭu** 1, etc. Cf. Sk. **kāshṭha** (No. 91).
193. **khaṭṭika**, a butcher. This is D. **kaṭaka**, etc. (of **kaṭi** 4).
194. **khala**,* a wicked man, a scoundrel. Gt. (p. 522) is right in comparing D. **kaḷa** 7 (of **kaḷz**, etc.).
195. **gaṇḍa**, a hero. This is one of the 21 Tatsamas. See D. **gaṇḍa**, and cf. **kaḍu** 1, **gaḍaṣu**, **gaṇḍasu**, **gaṇḍu**.
196. **čamunḍā**, a form of Durgā or Mārī, in D. also **čavunḍi, čavuḍi**. The word is composed of D. **sāvu**, death; a corpse, and **unḍā** (**unḍi, uḍi**). **Unḍi**, etc. may be **unḍi, unḍi** 1, or **ōḍati** (of **uḷ**, to possess), or **urunḍi** (she who rolls about; see **urunḍa** No. 180).
197. **čundi**, a procuress, a bawd. Cf. D. **sōndi**.
198. **nāṭa, nāṭaka*** (in Karnāṭaka), a Nāṭa or Kannaḍa man. This is derived from D. **nāḍu**, etc. See **nāṭa** 1, and Gt. p. 518.
199. **paṅgu**, lame, crippled; a lame man. This appears to be D. **pālava**.
200. **paṇḍita**, a skilled, clever man. This word may come from D. **paṇṇu** 1 (T. also **paṇ**); **paṇṇida** (**paṇṭa**), one who is made ready or dexterous.
201. **piśāci, pēshi**, a she-demon. Cf. D. **piṇa, pēnē, pēy, pēyi** s. **pē** 1, **pētu**, and **hēdē**. For Sk. **piyu**, injurious as an Asura, and **phi**, anger, passion; a wicked man, too see D. **pē** 1. See also Cl.'s Appendix (p. 530 seq.).
202. **putra**,* a son, Gt. (p. 526) compares a K. root **pudu**, to be born. This root is nowhere found in D.; it occurs only in Mr. Reeve's Dictionary that was used by Dr. Gundert. Gt. further compares **puytal** (of T. **puy**, to become, to exist), a coming into existence, an existing, and T. **pudalva**, a son, and then D. **puṭṭu** 1. T. **pudalva** appears to be identical with K. **pōḍlva** (of **pōḍal**), which may become **pōdarva**, and means "one who comes forth or springs up". See Tē. **pōḍalu**, to be born, s. **puṭṭu** 1. When Cl. (p. 486 and 506) compares T. **paydal**, etc., a boy (see s. D. **pasuḷē, hay**, etc.), with **putra**, he is decidedly wrong.
203. **pulinda**,* a man of a barbarous tribe. Gt. (p. 528) compares D. **pōlēya** (**pulaya**) s. **pōlē**. Cf. **plava** (No. 207).
204. **pulōma**,* name of a demon. For this term too Gt. (p. 528) compares D. **pōlē**, etc.
205. **pulkasa**,* the son of a Nishāda or of a Śūdra father and of a Kshatriyā mother. Gt. (p. 528) refers also this term to D. **pōlē**, etc.
206. **pōgaṇḍa**, not full grown or adult: a boy; deficient in member, deformed. This word appears to be composed first of D. **pō** and **gaṇḍa**: having a deficiency of strength and manliness; and secondly of D. **pō** and Sk. **gaṇḍa** (see No. 13): having a deficiency

of joints (or members). *Cf.* D. *pôgaṇḍikē*.—*pôgaṇḍa*, having a redundant member. This is to be explained by “having proceeded beyond the common number of joints (or members)”.—But there is also the term *apôgaṇḍa*, a child; having a limb too few; having a limb too many. If this is not an inaccurate form of *pôgaṇḍa* (as probably *avalaksha* of *valaksha*; *cf.* Sk. *arâla*, *râla*; *alaktaka*, *laktaka*; *avatamsa*, *valamsa*; *avalagna*, *valagna*; *avasnasâ*, *vasnasâ*; *uruvûka*, *ruvûka*), it would, according to the above derivation, literally mean “not having progressed in strength”; “not having gone to or reached all the joints”; “not being without a joint that is in excess of the common ones”.

207. *plava*, a *Āṇḍāla*. This evidently is D. *pölëya*, *pölëyava*, a *Puliah*. See *pölë*, *hölë*.
 208. *phalgu*, weak, feeble, worthless, etc.; a weak person, etc. *Cf.* D. *paḷa 2*, *paḷaga*, or *parë 3*.—*phalgu*, reddish, a red powder. See No. 175.—*Cf.* Gt.’s remark in p. 519.
 209. *bhilla*,* name of a man of a wild mountain race. Gt. (p. 518) is right in comparing this word with D. *billa* s. *bil 2*.
 210. *malla*, a wrestler. This is one of the 21 *Tatsamas*. It is to be derived either from D. *maru 1*, etc., or from *malë 1* or *3*.
 211. *muni*,* a sage, etc. Gt. (p. 529) translates it by “the first”, or “one who strives forward”, and compares D. *mun 2*.
 212. *vôraḱa*, *vôlaḱa*, a scribe, a writer. This may have been formed of D. *ôlë* (*vôlë*), *vâlë*, or of *barë 1*.
 213. *šunḍā*, *šâlā*, a harlot. It is certain that these terms are identical with *sâlë*, a term that is most common in D. *Cf.* D. *susil 2*, etc.?
 214. *haḍika*, *haḍḍaka*, *haḍḍika*, *haḍḍi*, *haḍḍipa*, a sweeper. *Cf.* D. *huḍugu 2*, *hōḍë 1* (used also in sweeping), perhaps also *aḍaču 2*. (*ö* may appear as *a*, see D. *ô 1*; *a* may appear as *ha*, see D. *a 16*).

h. Words relating to dwelling-places, etc.

215. *aṅgaṇa*, a yard, a court. This is one of the 21 *Tatsamas*. Other forms are *aṅgaṇa* (Sk.), *aṅkaṇa* (Āt. II). If the original meaning is “a place to walk in”, *cf.* D. *aṅ*, the foot, and the so-called Tbh. *kaṇa 2*, or *aṅgu* (for Të. *aḍugu*), the foot, and *aṇa* (*i. e.* *aṇë 3*), the original meaning being either “foot-floor”, or “foot-playing about”.
 216. *āli*, (and with the spiritus lenis) *pāli*, a raised bank, a dike, a dam. These terms appear to be D. *āri*. For the interchange of *ā* and *ê* *cf.* No. 32.
 217. *ēḍuka*, *ēḍūka*, *ēḍōka*, *ēlūka*, a wall enclosing bones. *Cf.* D. *ēlu*, etc., a bone.
 218. *kaṭaka*, a town, a village, a house, a dwelling. This word is derived from D. *kaṭṭu 2*. *Cf.* also D. *kaṭṭaḍa*, etc.
 219. *kaṭana*, a roof, a thatch. *Cf.* D. *kaṭṭana* and *kaṭṭu 3*.
 220. *kārā*, confinement; a prison. *Cf.* D. root *kir*, and *sērë 2*, and also Sk. *čāra* (No. 229).
 221. *kuṭa*, a house; a fort; *kuṭi*,* a house, hut; *kuḍi*,* a small house, a hut; *kūṭa*, *kūṭi*, a house, dwelling; *kōṭa*, *kōṭṭa*, a shed, hut; a wall (see Dictionary s. *gōḍë*); a fort. Gt. (p. 520) and Cl. (p. 456 and 503) are right in deriving *kuṭi*, *kuḍi* from D. *kūḍu 1* (*cf.* *kūṭa 1*) and comparing D. *guḍalu*, the so-called Tbh. *guḍi 2*, etc. The leading idea is either “a place of coming together” (Gt.), or “that has been joined together or constructed”. Gt. attempts to derive *kōṭa*, *kōṭṭa* from D. *kōḍu 3*, a point, and

- Cl. (p. 457) from D. *kuḍas*; but this appears to be unnecessary. Regarding the short form of initial *kā* cf. also the terms s. D. *kuppə* and *guḍiyisu*, etc., and Sk. *kuṭuṅgaka*, *kuṭaṅgaka*, a house, a hut; a roof, a thatch.—D. *kōṭṭə* (i. e. Sk. *kōṭa*, *kōṭṭa*) is one of the 21 Tatsamas.—*Kōṭṭa*, in the Kōraga language, denotes “a hut of the Kōragas”.
222. *kuṭaru*, a tent. This, like *kuṭa*, etc. (No. 221), belongs to D. *kūḍu* 1. The forms of *kuṭaru* in D. are *guḍāra*, (*guḍi* 2), *guṇḍāra*, *gūḍāra*.
223. *kuṭira*, a hut, a cottage. This is D. *guḍil*, etc. of *kūḍu* 1. See s. *kuṭa* (No. 221), and cf. *kuṭira* (No. 225).
224. *kuṭika*, a small house. This represents D. *kōṭṭigə*, etc. of *kūḍu* 1.
225. *kuṭira*, a small house, a hut (also *kuṭira*, *kuṭēra*); sexual intercourse (also *kurira*, *kuṭṭāra*); oneness, aloneness, exclusiveness (also *kuṭṭāra*). This word in its first meaning is equal to *kuṭira* (No. 223), q. v.; the second meaning points to D. *kūṭa* 1, as does also the third.
226. *kuṭumba*,* the collective members of a household, a family. This word has come from D. *kūḍu* 1, as suggested by Gt. (p. 520) and Cl. (p. 456).
227. *kuḍupa*, a clasp or fastening. This is to be derived from D. *kūḍu* 1, to connect.
228. *kuḍya*,* *kūḍya*, a wall. Gt. (p. 520) is right in referring *kuḍya* to D. *kūḍu* 1. Cf. also D. *kūḷə* 1 and *gūḍu*. The so-called Tbh. of *kuḍya* is *gōḍə*.
229. *ṣāra*, binding; a prison. This, like *kārā*, is D. *sēṛə* 2, of *kiṛ*.
230. *nilaya*,* a dwelling, an abode. Gt. (p. 529) compares D. *nēḷə*. Cf. also D. *nilavu*, etc. But if Sk. *ālaya*, etc. is considered, Gt.'s comparison becomes very doubtful.
231. *pakkapa*, the hut or abode of Śābaras. Cf. D. *pakkə* 1, etc.
232. *paṭṭa*, (*paṭṭana*), *paṭṭana*, (*paṭṇa*), *pattana*, (a settlement), a town. These are to be derived from D. *paḍus* (P. p. *paṭṭu*). See Cl. p. 458, and cf. *haṭṭa*, *haṭṭi*.
233. *palli*, a settlement, a small village; a hut, a house; a town. This word, like *paṭṭa* (No. 232), etc., comes from D. *paḍus*. Cf. D. *paḷli* (= *paḷli*) 1, etc.; *paḍal* 1.
234. *mañṭaka*, *mañṭikā*, an elevated stand etc. These terms are D. *mañṭikə*, derived from *malagu* 1 and 2 (“that is lain upon”). See the Tatsama *mañṭa* (No. 295).
235. *mandira*, a house; *mandurā*, a stable; a mattress, a sleeping mat, a bed. These words are related to D. *manə*, *mandi* 2, *mandu*, *mandə* 1. Cl. (p. 507) derives D. *manə* from T., M. *manu*, *manu*, to abide, to exist, that are equal to Tē. *manu*, to live, to exist (= *jiviniču*; cf. Tē. *maniki*, existence, living; home, abode; *manupu*, to cause to live, to nourish, to save = *bratikiñču*, *pōshiñču*, *rakshiñču*; *mannə*, existence, being = *jivana*, *bratuku*). The above verbal themes are not found in their peculiar T., M. and Tē. forms in K. and Tu.; but as an initial *m* occasionally becomes *v* or *b* (as e. g. in the T. verb *manai* = *vanai*), it appears to be certain that they are the same as D. *baḷ* (*val*), to live, the change of letter *ḷ* being manifold (cf. Tē. *vənəkə* = K. *baḷika*). Vedic Sk. *māna*, a building, a house, comes from Sk. *mā*, to form, make, construct; could analogously D. *manə* come from *maḷ* (Tu.) i. e. K. *māl*, *māḍu* 1, to construct, build?—Cf. *vana* (No. 236).
236. *vana*, a place of abode, a residence. This may be D. *manə*. See s. *mandira* (No. 235).
237. *haṭṭa*, *haṭṭi*, (a settlement), a market-place. Like *paṭṭa* (No. 232), etc., the terms come from D. *paḍus*. Cf. D. *paṭṭi*, *haṭṭi*.
238. *hūḍa*, a bulwark, a bastion, a tower. This is D. *hūḍə* of *pūḍu* 1, *hūḍu*.

i. Words relating to clothes.

239. **ambara**, clothes, apparel. This word has no apparent root in Sk. The ancient, true and only words for "cloth" in D. are **ara** 3, **aravē** 2, etc.; the leading idea connected with them is quite uncertain, and a relationship of them and **ambara** cannot be established, although it may exist. Let it further be suggested that **ambara** might have been formed of D. **amar** (which with an inserted nasal might become **ambar**). This suggestion might be supported by the circumstance that **ambara** means also "neighbourhood" (*i. e.* the state of being adjoining?).
240. **kaksha**, the hem of a garment tucked into the waist-band (also **kačōha**). Its so-called Tbhs. are **kačōa**, **kačōē**. If the leading idea be "joining", *cf.* D. **kačōiri**, **kačōu** 4, and **kadē**.—**kaksha**, a hiding place. Regarding this term *cf.* D. **kariču**, **karē** 4.—**kaksha**, the armpit. *Cf.* D. **kañkal**, etc., **kavuñku** (of **kavi** 1).—**kaksha**, the side or flank. *Cf.* D. **kačōya** 2, etc.—**kaksha**, a gate. This may be connected with D. **kada** 1, or with **kačē** 5.—**kaksha**, emulation, rivalry. *Cf.* D. **kačāngu** 1, etc.—**kaksha**, a border, lace. *Cf.* D. **karē** 6, and Sk. **kačcha** (No. 241).—**kaksha**, a buffalo. *Cf.* D. **kačasu** 2. See also No. 86.
241. **kačōha**, the hem of a garment tucked into the waist-band. See **kaksha** (No. 240).—**kačōha**, the bank of a river. *Cf.* D. **karē** 6, and Sk. **kaksha** (No. 240).
242. **kambala**,* a blanket, a cumley (very often of a black colour). Its Tbh. is said to be **kambali**. Gt. (p. 520) is quite right in saying that **kambala** is composed of D. **kar** 1, black, and **pača**, cloth (that may appear as **pača** in D.); *cf.* the Kuguba term **kōrimbača** (*i. e.* D. **karis** and **pača** = **pača**), a cumley. **Kambali**, no doubt, originally was **karbali** (*i. e.* **kar**-**pali**), black cloth.
243. **karpača**,* an old, dirty garment. Gt. (p. 520) is right in finding in this word D. **kar** 1, blackness, and **pača**, cloth. *Cf.* also D. **kačē** 1, a stain, a spot.
244. **kavača**, **kavasa**, a coat of mail. *Cf.* D. **kavaču** 1, etc., **kavi** 1, the original meaning probably being "that is put on or covers".
245. **čiri**, the hem of a garment. This appears to have been derived from D. **kir**. *Cf.* D. **sēragu**, and Sk. **tari** (No. 246), **sič** (No. 248).
246. **tari**, the end of a cloth; **tari**, the hem of a garment. *Cf.* D. **kir**, and **saragu**, etc. See **čiri** (No. 245).
247. **nivi**, the folds of a garment to be tucked into the waist-band in front. *Cf.* D. **niri** 2, etc.
248. **sič**, the border or skirt of a cloth (see Nr., Hlā. and Mr. s. **karē** 6, who have **siča**). *Cf.* D. **kir**, **sēragu**, and Sk. **čiri** (No. 245).

k. Words relating to utensils, etc.

249. **ačdana**, **ačdana**, (that crosses), a shield. *Cf.* D. **ačda** 1, etc.
250. **api**,* **āpi**,* a pin: the pin of the axle of a cart; the pin or bolt at the end of the pole of a carriage; a bound, boundary, limit. Cl. (p. 452) is right in comparing D. **api** 1 and **aņē** 8, the original idea being that of joining, fastening; **āpi** in D. means "a nail". *Cf.* also D. **aņasu**, **ān** 2, **ā** 1.
251. **arara**, a covering, a sheath. *Cf.* D. **ōrē** 2. For the initial **a** (= **ō**) see s. D. **ō** 1, and observe that letter **r** in later K. is often written as **rr**.

252. **argada, argala, argalā**, a bar, a wooden bolt to fasten a door. This occurs in D. as **argalē**, which appears to be composed of D. **ada** 3 and **gadē** 1 or **gala** 2 or **galē**, a cross-pole.
253. **kaṅkaṇa**. This is one of the 21 Tatsamas. **Kaṅkaṇa**, an ornament of the wrist; any ornament or trinket, may be a reduplication of D. **kaṇa** 3.—**kaṅkaṇa**, a string or ribbon tied round the wrist; a waist-tie (Nn. 45). Cf. D. **kaṇi** 2?
254. **kaṭa**, a frame of wood used for conveying a dead body (also **khāṭṭi**, **khāṭṭikā**, **khadu**, **khāṭa**); a screen. Cf. D. **kaṭṭu** 3, and also Sk. **khāṭṭā** (No. 274), etc.
255. **kaṭaka**, a string; a zone; a bracelet; a ring round an elephant's tusk; a mat. Cf. D. **kaṭṭu** 3, **kaṭṭuka**, and also Sk. **khāṭṭā** (No. 274), etc.
256. **kaṭṭāra**, a weapon, a dagger. This word is to be referred to **kaḍi** 4. Cf. Sk. **khāṭa** (No. 273), and, with regard to the form, **kuṭhāra** (No. 261), **kuddāra** (No. 266); (**kaṭāri**, **kaṭhāri**).
257. **kandu**, an iron plate or pan for parching, frying or roasting. Cf. D. **kari** 1.
258. **kuṭa**,* **kūṭa**, a water-pot. Its so-called Tbh. is **kōḍa**. Gt. (p. 520) is right when he refers **kuṭa** to D. **kūḍu** 1, translating it by "receptacle".
259. **kuṭapa**,* **kuḍava**,* and Tbh. **kuḍuba**, a measure of grain. Gt. (p. 520) compares D. **kūḍu** 1, which appears to be unobjectionable. Cf. **kuṭa** (No. 258), etc.
260. **kuṭṭanti**, a kind of dagger. For the explanation of this word there is Sk. verb **kuṭṭ**, to cut, that has been taken from D. **kuṭṭu** 1, **kuḍu** 2.
261. **kuṭhāra**,* an axe; a sort of hoe or spade. Its so-called D. Tbh. is **kōḍali**. Cf. the D. verbs adduced under **kuṭṭanti** (No. 260). Gt. (p. 521) too refers the word to them.
262. **kuḍikā**, an earthen or wooden water-pot used by ascetics. Cf. D. **kuḍikā**, and Sk. **kuṭapa** (No. 259), etc., **kuṇḍaka**, **kuṇḍikā**, with which it is to be derived from D. **kūḍu** 1.
263. **kuṇapa**, a spear. Cf. D. **kuḍupu**, etc.? or **kuṇaku** 1, etc.?
264. **kuṇḍa**, a water-pot. This word, like **kuṭa** (No. 258), comes from D. **kūḍu** 1, which is corroborated by its meaning of "a lump" as of **darbha** grass (originally "a united mass").
265. **kuṇḍala**, a fetter, a tie. This is D. **kūḍal** in the sense of "that joins or connects".
266. **kuddāla**,* **kuddāra**, a kind of spade or hoe. Its so-called D. Tbh. is **guddali**. Gt. (p. 521) is right in comparing D. **kuṭṭu** 1, **kuttu** 2.
267. **kūṭa** 1, **kuṭa**, a hammer, a mallet (for breaking small stones). These terms are to be referred to D. **kuṭṭu** 1, **kuḍu** 2. Cf. D. **kōḍati**, and No. 361.
268. **kūṭa** 2, **kūṭaka**, **kuṭaka**, a ploughshare. These terms appear in D. as **kuḍa** 1, **kuḷa** 2, etc., from which Sk. **kuṣika**, **kuṣi**, a ploughshare, are to be derived, letter **ḷ** having taken the form of **ṣ** (in D. **ḷ** often = **s**, see e. g. **maḷa** 2). The leading idea cannot be fixed.
269. **kūḍi**, a fetter for the feet. Cf. D. **gudi** 1 and 2.
270. **kōpa**, a stick, a staff, a club; the quill or bow of a lute, a fiddle-stick, etc. Cf. D. **kuḍupu**, etc., **kuṇil**, **kōl** 1, etc.
271. **kola**, a raft, a float, a boat. Cf. D. **kōl** 3. In D. the word has been shortened into **kala**, **kul** and **kōl** 2, from which Sk. **kalā**, boat, has come. Is the leading idea that of "joining", and **kūḍu** 1 ultimately connected, so that **gūḍalu**, etc. might be compared? See T. s. D. **kōlikā**, D. **kōl** 1 appears as **kōnu** and **kōlu** in Tē.

272. **khaja**, stirring, churning; a churning stick. *Cf.* D. **kaḍa** 4, etc., **kaḍə** 8, **kalal** 4.
273. **khata**, an axe, a hatchet; a plough; a kind of blow or wound. This appears to belong to D. **kaḍi** 4 and 7. *Cf.* **kaṭṭāra** (No. 256). — **khata**, a blind well. If the meaning be "that has been dug", *cf.* D. **kaḍi** 4. (D. **karə** 4 can scarcely be compared.)
274. **khattā**,* **khatti**, **khattika**, **khavā**,* a kind of bandage; a cot. These words are connected with D. **kaṭṭu** 2 and 8. Cl. (p. 457) compares T., M. **kaṭṭil**, a cot. *Cf.* also Sk. **kaṭa** (No. 254), **kaṭaka** (No. 255).
275. **khadga**, a sword. Its so-called D. Tbhs. are **kaḍuga**, **kalga** (**kalga**), **khalga** (**khalga**). Instead of referring **khadga** to the questionable Sk. verb **khad** (supposed to be = **khaṇḍ**), to divide, to break, it appears better to derive it from D. **kaḍi** 4. Sk. **khada**, dividing, breaking, probably is the same as D. **kaḍa** 5, **kaḍi** 7. For Sk. **khadgika**, a butcher, *cf.* **khattika** (No 193).
276. **khalina**, the bit of a bridle. *Cf.* D. **kaḍiyaṇa**. etc. (of **kaḍis**), if the word has not been borrowed from the Greek, as scholars suppose.
277. **gadə**, a club. Its so-called D. Tbh. is **gajə**. The terms appear to be D. **galə**, etc.
278. **gāla**, **gāla**, a hook, a fish-hook. This is one of the 21 Tatsamas. It is not found in Sk. Dictionaries. It appears to be connected with D. **kaḍu** 2.
279. **guṇa**, a string, a thread, a rope. It is impossible to derive this term satisfactorily from a Sk. root; if D. **kuḷa** 1 and **kūḍu** 1 are compared, the meaning of "a joining or uniting" (of strands) is easily obtained.
280. **gəṇḍu**, a ball. This appears to be D. **čəṇḍu**, etc. (of **səḍə** 1 or **səḍu**).
281. **gōpi**, a sack. It is one of the 21 Tatsamas, and is a contraction of **gavassani**.
282. **čuluka**, **čulaka**, **čaluka**, a small vessel or pot; the palm of the hand hollowed to hold water. *Cf.* D. **kuḍikə**, **kuḍitə**, **səlagə**.
283. **čūḍā**, a crest, a diadem, etc. *Cf.* D. **sūḍu** 1.
284. **tari**, a club. *Cf.* D. **talj**, etc.
285. **tarku**,* a spindle. Cl. (p. 381) compares this with D. **tiragu**, etc.
286. **talpa**, a float, a raft. This is D. **təppa** 2, q. v.
287. **tāla**,* a cymbal. etc. Gt. (p. 520) derives this word fr. a D. root **tal**, to beat (sic!). *Cf.* D. **taṭṭu** 1, **tadə**, **talisu** 1, **tāku** 1, **tātu** 1 and 2. Sk. verbs **taṭ**, **tad**, **taṇḍ**, to beat, to strike, are possibly derived from the above D. terms.
288. **tōraṇa**, a decorative festoon suspended across gate-ways, etc. It is one of the 21 Tatsamas. *Cf.* D. **tōr**.
289. **para** (in **āḍampara**, **āḍambara**, a drum used in battle). *Cf.* D. **para**, etc., a drum. The **āḍam** may be D. **āḍu** 2, sounding.
290. **parigha**, **paligha**, a pitcher, a water-jar. *Cf.* D. **paravi**, etc. The leading idea may have been taken from D. **pari** 1.
291. **piṭa**,* **pitaka**,* **pēṭa**,* **pēṭā**, **pēṭi**, **pēṭaka**, **pēṭāka**, **pēṭikā**, a basket, a box. Gt. (p. 520) derives **pēṭa** from Tē. **pēṭṭu** (*i. e.* T. **pōḍu**), to put, place, lay, and **piṭa**, **piṭaka** from D. **piḍi** 1, to hold. In Sk. the terms are derived from **piṭ**, to put together, to bring together, to accumulate (see s. **puṭa** No. 292). The so-called Tbhs. are **pēṭṭi**, **pēṭṭigə**, **pēṭṭiya**, **pēḍagə**, **pēḷigə**, etc. If D. **piḍi** 1 be the root, it is to be taken for all the Sk. terms, Tē. **pēṭṭu** being quite unnecessary. The Tē. terms, however, s. D. **pēṇə** 1 might be compared.

292. **puṭa, puṭaka, puṭi**, a cup made of a leaf folded (and stitched); a basket or vessel or dish made of leaves. Its so-called D. Tbh. is **pōḍa**. It is somewhat difficult to determine from which root the words have arisen; but there is the Sk. verb **puṭ** with the meanings of "to unite, to connect, to bind together; to intertwine (*saṁślēṣhaṇa*, *ślēṣha*)", and there are the D. verbs **pūḍu**¹, **pūṇ**¹, **hūḍu**, which mean "to unite, to connect, etc.", and also D. **puri**, **piri**, which mean "to twist, to twine" (see s. **puris** and cf. **pōṣṣ**). On these verbs **puṭa**, etc. rest. Sk. verbs **puṇ**, **pūṇ**, **pul**, **pūl**, used in the meanings of *saṁhati* and *saṅghāta*, **piṭ** in that of *saṁhati*, and **huḍ**, **huṇḍ** in those of *saṅgha* and *saṅghāta*, are evidently cognate. For all the above-mentioned Sk. verbs and their meanings there are no authoritative references, and they may be confidently declared to have been borrowed from the adduced D. verbs which are firmly rooted in the D. language. **Puṭa**, etc. are therefore ultimately connected either with D. **pūḍu**¹, etc. or with **puri**, etc.
293. **pushpaka**, a frying pan (Nn. 123). This is based on D. **puri**¹ and 2.
294. **bāla, pāla** (in *karapāla*, *karabāla*,* *karavāla*,* *piṇḍipāla*, *piṇḍivāla*, *bhiṇḍivāla*, *bhinda-māla*, *bhindipāla*). Gt. (p. 520) is right in comparing D. **bāl**, a knife, a sword. Cf. D. **basi**² for **bāl**? Gt. thinks **bāl** (*vāl*) means "that is curved"; cf. the D. s. *valaya* (No. 299).
295. **mañca**, a bedstead, a cot, a bed, etc. It is one of the 21 Tatsamas, and appears to be derived from D. (*maḍagu*), **malagu**¹, though a derivation from D. **maḍu**¹ is not excluded. Cf. **mañčaka** (No. 234).
296. **maṇi**,* a pearl, a bead, or other globular ornament. The word is one of the 21 Tatsamas. Gt. (p. 529) thinks it to be connected with D. **maṇal**, etc. He appears to be right.
297. **masi, mashi**, ink; soot, lampblack. It appears as a Tbh. in the text of the Dictionary; but on account of the T. and M. forms adduced under it and on account D. **masi** the word is probably D., in which it is deeply rooted. See e. g. **masa**², **masaka**², **masul**, **maṅku**, etc.
298. **mudga**, a lid. Cf. D. **muččē**, etc., **muttigē**.
299. **valaya**,* a ring, etc. For the formation of this term there are the Sk. verbs **bal**, to whirl round in a circle; **val**, to move round in a circle; **val**, **vall**, to be covered, surrounded or enclosed. The so-called D. Tbh. of *valaya* is **baļē**. Gt. (p. 520) accepts a D. root **val**, to bend, to be bent; Cl. (p. 461) thinks that Sk. verb **val** has probably been derived from T. **valai** (*baļai*), to bend; to become crooked, to bow or bend; to environ, beset or surround. Cf. D. **baļasu**¹, **baļidu**, **baļku**², (*ōļē*²). So far as Sk. root **vṛi** is possibly concerned with **bal**, **val**, a borrowing by Sk. from D. is excluded; but that concernment is not certain. Howsoever that may be, it is a fact that three verbs have been borrowed from D. for Sk. **bal** or **val**, **bal** meaning also "to live", and **val** 1, "to be attached to, to take pleasure in", and 2, "to increase". The first is D. **baļ**, to live, the second D. **ōļ**¹ or **val**, to be pleased, etc., and the third D. **baļē**¹, to increase. In consideration of this fact it becomes very probable that Sk. themes **bal**, **val**, to move round in a circle, etc., have also been taken from D.

300. **vijana**, a fan, for the derivation of which Sk. exhibits the verbal theme **vij**, to fan. It is unnecessary to attempt to form this verb of Sk. **vyaj**, as **vij** appears to be the true D. verb **bisu** 1. Cf. D. **bisaṇikē**, **bisaṇigē**, a fan, from which **bijjana** and **bijjaṇigē**, Tbh. of **vyajana**, are to be distinguished.
301. **šana**, an arrow. This is D. **kaṇē** 1, etc.
302. **sabaḷa**, a spear (not in Sk. Dictionaries). It is one of the 21 Tatsamas. Cf. Sk. **śarvalā**, **sarvalā**, an iron club or crow; Mhr. **sabaḷa**, **sambaḷa**, a crowbar. Could D. **sadē** 1 be connected?
303. **sūci**, piercing, perforating; a needle. Its Tbh. is **sūji**, in Tuḷu **dūji**. There is no Samskrita root to derive **sūci** from. It seems probable that the word rests on D. **tūru** 2, q. v., s occasionally appearing a t (see e. g. Tbh. **sūṭē**) and **r** often as **j**. Regarding **sūcana** see No. 413).
304. **hōḍa**, a raft, a boat. This is D. **ōḍa** (see D. **ō** 5).

l. Words relating to food.

305. **aṭṭa**, boiled rice, food. This is the relative past participle of D. **aḍu** 1, to boil, etc.
306. **arka**, boiled rice, food. This probably is D. **aḍikē** 2, **aḍigē**, **alkē** 2 (of **aḍu** 1), cooking; that has been cooked or boiled; food.
307. **ōdana**, boiled rice, food. There appears no root for this term in Sk., and therefore D. **ōgara** (**Kōraga auru**, **avaru**), boiled rice, food, may be compared. What are the terms to be derived from? If their initial has lost an original spiritus lenis (which is possible, cf. D. **ō** 5), it is evident that they are connected with D. **pulgi**, q. v. Letter **l** may become **d** and **d** appear as **g**.—**ōdana**, a cloud; **ōdma**, flowing, flooding; wetting, moistening. Cf. D. **ōlku** 1 and 2, with which also Sk. **ōgha**, a stream, and its Tbh. **ōga**, may be compared; **ōgha**, a multitude, reminds one of D. **ōlgu** 1 and 2.
308. **kadara**, curds. This word exactly represents D. **kaḷal** 4 (**l=d**) curds, which meaning also "buttermilk mixed with water" is the origin also of the Sk. terms **kaṭura**, **kaṭvara**, **kadvara**, **kaččara**, and **kaṅkara**.
309. **kalya**, spirituous liquor. This is D. **kaḷ** 4, toddy.
310. **kaṣipu**, **kasipu**, food. This is identical with D. **kačapu**. Tu. **kajipu** means "curry" (= My. and T. **kaṛi**). Cf. D. **kaḍis**, to bite, to chew, to champ (= Tu. **kajē**, **kaḍē**).
311. **kūra**, **krūra**, **kuru**, boiled rice. This is D. **kūl** 1 (said to be a Tbh. of **krūra**). The ultimate root probably is D. **kudi** 1 (cf. **kudakal**, etc.), although the terms given s. D. **kōlē** 1 might be thought of.
312. **khaja**, churning. See No. 272.
313. **khada**, buttermilk boiled with acid vegetables and spices. This is to be compared with D. **kaḍi** s (and with **kaḷi** s?).
314. **khadikā**, fried or parched grain. Cf. D. **kari** 1, **kariku**.
315. **ōusta**, **tusta**, **busta**, roast meat, fried meat. These are likely to have been formed of a **sudata** or **sudita** (of D. **sudū** 1), "the having been roasted". Cf. D. **kōṭṭasa**, **sunṭagē**.
316. **pēru**, causing to ferment. This term is perhaps connected with D. **pēr** 2, etc.

317. **phêla, phêlâ, phêli**, remnants of food, refuse, orts. It is not impossible that these terms are taken from D. **pêl** 2. Cf. also D. **pêsu** 1 (of which a **pêsalu**, that is disgusting, may be formed), and **pê** 2. Also D. **ênjal** with an initial spiritus lenis might be thought of.
318. **miyêdha**,* food set before the gods. Gt. (p. 529) may be right in comparing the word with D. **misal**. Sk. scholars have compared Sk. **mêdha**.
319. **mairêya, virâ**, toddy. Cf. Tu. **mira, mira**, sweet toddy; Sk. **mira**, a drink, beverage. It is not clear from which root these terms are derived; but if it be allowed to think of a change of letter **p** into **m** or **v** (cf. e. g. **pikka** = **vikka**, **pičchila** = **vijala, vijina**), compare D. **pîr**.
320. **hala**, water; spirituous liquor, wine; **halahala, halâhala** (reduplicated forms), a sort of deadly poison; **hâlahala, hâlahâla, hâlâhala, hâhala, hâhâla**, spirituous liquor; a sort of deadly poison; **hâlâ**, spirituous liquor, the spirituous juice of the palm; **hârahûra**, spirituous liquor, wine; **âlî**, spirituous liquor; **âla**, any discharge of venomous matter from poisonous animals. Cf. T., M. **âl, âla**, water (see s. D. **âli** 1); D. **pâl** 1, etc., that in Tu. appears as **pêr**, in T. as **pâl** and **pîr**, and in M. as **pâl** and **pîrê**. The ultimate D. root appears to be **pîr**.

m. Words relating to numerals.

321. **ari**, six. Cf. D. **aru** 3.
322. **êlu**, a particular number. Could D. **êlu** 2 be related?
323. **mêlu**,* a particular high number. Gt. (p. 529) compares D. **mêl**, etc. Compare also No. 341.

n. Words relating to diseases, etc.

324. **irma, irma** (Mr. 330. 396), a wound. Cf. D. **êru** 5 (of **iri** 1).
325. **kaôchu, kanđu, kharju, khasa**, the itch. Cf. the so-called D. Tbh. **kajji** (the only D. word for the so very common itch), and D. **kaḍis, karčû** 1 and 2.
326. **kaṭa**, a corpse. Cf. D. **kaḍuku** 2? (or is D. **čatṭu** 2 connected?).
327. **kunapa**, stinking, foul smelling; a stench, a foul smell; a dead body, corpse; a carcase. Cf. D. **kôlê** 1 and 2.
328. **nakra**, a particular disease of the nose (**nâsâjvara**). Cf. D. **nagaḍi**, etc.
329. **mura** (in **muragaṇḍa, muramaṇḍa**, an eruption on the face). Cf. D. **môṛê**?
330. **vêla**, sickness, disease. Cf. D. **bênê**.
331. **šava**,* **šavas**, a corpse (**šavasâna**, a cemetery, probably is the original form of **šmaśâna**). The two words are of doubtful origin in Sk. Sk. verb **šav** means "to go", and "to alter, to change, to destroy" (**vikâra**). Could the second meaning rest on the D. roots **tavu** 1, **tavê** 1, **sayê** 2? and can **šava, šavas** be derived from the Sk. verb? The second question, it seems, is to be decided in the negative. Gt. (p. 529) and Cl. (p. 461) think that **šava** is connected with D. **sây**, to die, **sâvu**, a corpse. **Sây**, to die, is **say** in Tu. Cf. No. 196.
332. **hêra**, demoniacal illusion. Cf. D. **pê** 1, **pêtu; bêls**.

o. Various nouns, etc.

333. *aṁṣa*, *aṁsa*, a share, portion, part. *Gt.* (p. 523) compares *K. hañču* 2. *Cf.* also *D. aṁču* 1, *pañču* 1, *pasu* 3.
334. *aṅka*. This word is one of the 21 *Tatsamas*.—*aṅka*, a military sham fight; fight, war (*Nn.* 131). *Cf.* the terms *s. D. aḍaču* 2.—*aṅka*, proximity. *Cf.* *D. aṇṣ* 3 and 4, and the terms *s. aṭṭu* 2 and *aḍagu* 3.—*aṅka*, any mark or ornament, ornament, decoration. *Cf.* the *D.* terms *s. aḍagu* 3, and *aṇi* 2.
335. *aṭa*, roaming, wandering about. *Cf.* *D. āṭa*, etc. In the *Sk.* verbal theme *aṭ*, to roam, *D. āḍu* 1 is represented with a short vowel.
336. *aṭṭa* 1, high, lofty; an apartment on the roof; an upper loft in a house; etc. This is one of the 21 *Tatsamas*. *Cf.* *D. (aṭṭu* 2), *aḍaka*, *aḍaku* 1, etc., *aḍar*.
337. *aṭṭa* 2, dried, dry. *Cf.* *D. aṭṭu* 7 and 8, and *aṭ* 2.
338. *ambhṛiṇa*, crying violently, roaring terribly. This probably is connected with *D. arbāṭa* (*s. arbu*) or *ārbāṭa* (*s. ārbu*).
339. *ara*, little. *Cf.* *D. arē* 7, etc. The original idea may be “that is cut or cut off”; see *D. ari* 1, *arē* 6. *Cf.* also *Sk. ardha*, *arbha*, *alpa*.
340. *arapi*, the wood used for kindling fire by attrition. If the original meaning of this word be “that is ground or rubbed”, *cf.* *D. aris*, etc., or *ōrēs* (see *D. ō* 1).
341. *arbuda*, a swelling, tumour; a hundred millions. This word is perhaps related to *D. ārḍu*, *ōrbu* (short *ē* = *a*).
342. *alati*, a kind of song. *Cf.* *D. āṇati*, *ālāti*.
343. *alam*, *aram*, enough, sufficient (implying prohibition); fit; adequate, equal to; competent, able. *Alam* is said to be derived from *Sk. verb al*, to prevent (*vāraṇa*); to be competent or able (*vyāpti*); to adorn (*bhūṣhā*); but the verb is without authoritative references. It would appear as if *al*, to prevent, were fancifully formed of *D. ala* 3, *al*, to be competent, rested on *D. als* or *ār* 2, and *al*, to adorn (to make fit or ready), on *D. als*. *Cf.* also *D. ara* 2, *ari* 1.
344. *alāta*, a fire-brand. If the initial *a* of this word is another form of letter *ō* (see *D. ō* 1), *cf.* *D. ōlē* 5, and *ulḱus*; *alāta* would then be identical with a *D. ōlata*, “that shines or blazes”.
345. *alika*, falsehood, untruth. *Cf.* *D. āli* 1, (or *ali* 2).
346. *alē*, *alēlē*, words in the dialect of the *Piśācas*, introduced in plays, etc. *Cf.* *D. alē* 3, etc., and *Sk. halā* (No. 417).
347. *ām*, an interjection of assent. *Cf.* *D. āgum*, *ām* (*T.*) and *akkum*, *ahudu* (*K.*), yes.
348. *āli*, useless, idle, unmeaning. *Cf.* *D. āli* 2 (or *ali* 2).
349. *kaṭa* 1, much, excessive; excess, superabundance. *Cf.* *D. kaḍu* 1, etc.
350. *kaṭa* 2 (in *kaṭāksha*, a side-look). This is *D. kaṭa* 1, etc., a side. *Cf.* also *Sk. kaṭaka*, the side of a bill.

351. **kaṭu**,* sharp, pungent, fierce, etc. Cl. (p. 455) does not doubt that the origin of this word is D. He compares **kaḍis**, **kaḍugu** 1. Cf. also **kaḍu** 1, etc., **kay** 6, etc., **kasar**, **kāṭa** 3, etc. Sk. **khara**, (**kharu**), sharp, pungent, acid, etc. are probably also related to these D. terms.
352. **kāṭhina**, hard, stiff; violent, cruel. See the remarks made with regard to **kāṭha** (No. 132), and cf. D. **kaṭ** 1, etc., and **kaḍugu** 2.
353. **kadana**, **kandala**, war, fight, battle. The root of these words appears to lie in D. **kadē**, **kalasu**, **kali** 2 (cf. **kala** 1), **kalē** 2, to join (v. i.), and the leading idea to be that of a "mêlée", which is seen also in Sk. **kalaha**, **kali**, **khala**, war, battle. It is, however, not excluded to think of D. **tadē**, **sadē** 1, to beat, etc. Cf. also D. **kādu** 1. It is proper to adduce here some Sk. verbal themes from which **kadana** and **kandala** can be derived, which, however, are not true Sk., but borrowed from the above-mentioned and other D. verbs, viz. **kad**, to be confused or agitated (see D. **kadaḍu** 1, etc., **kalaku** 1, **kala** 1); —**kad**, to hurt, to kill; —**kal**, to join, to attach; —**khal**, to join, to collect. Cf. also Sk. **kalāpa**, a collection, multitude; **kalita**, attached, affixed; **kalila**, joined, mixed; a heap; confusion.
354. **kadamba**, a mass, a multitude. Cf. the D. and Sk. terms s. **kadana** (No. 353), and D. **kadalē**.
355. **kalaṅka**, **kalana**, blackness (Nn. 86; cf. No. 170); a spot, a stain. Cf. D. **karē** 1, **kalē** 1, and also **kalaṅku**, **kalaḍu**, etc., **kalgu**.
356. **kalandikā**, **kalindikā**, knowledge, intelligence, wisdom in general, science. Cf. D. **kal** 1, etc.
357. **kalā**,* any practical art, any mechanical or fine art; skill, ingenuity. Cl. (p. 455) derives this term from D. **kal** 1; he may be right. — **kalā**, rejection, abandoning (Nn. 150). Cf. D. **kalē** 2, **kal** 2.
358. **kaluṣa**, **kalka**, **kalmasha**, turbidness, foulness; dirt, filth; a stain. Cf. D. **kadaḍu** 1 and 2, **kalaku** 1 and 2, **kalaḍu**, **kalumbu** 1 and 2. — **kalmasha**, darkness, **kalmāsha**, black, remind one of D. **karē** 7, etc.; see also **kalaṅka** (No. 355).
359. **kāśṭha**, thinness, poorness (Nn. 33). This is probably a **kalalta**, the state of being thin, etc. (of D. **kalal** 1).
360. **kuṭi**, a curvature, a curve. Cf. D. **kuḍu** 3, **guḍi** 1, etc., **kurgu** 1, etc., and Sk. **kuṭila**, crooked, **kuṇḍala**, a ring; the coil of a rope. Sk. verb **kuṭ**, to be or become crooked or curved, appears to have been formed of the D. terms.
361. **kuṭṭa**, **kuṭṭaka**, making small, pounding. Cf. D. **kuṭa**, **kuṭaka** 1, etc.; **kuttu** 2, etc. Sk. verbal themes **kuṭ**, **kuṭṭ**, to break to pieces, to grind, to pound, are D. **kuṭṭu** 1. Cf. Sk. **kūṭa** 1 (No. 267), **kuṭa** (No. 267).
362. **kūṭa**,* a heap, etc. This is D. **kūṭa** 1. Cf. Gt. p. 521.
363. **kētana**, business. Cf. D. **kēyta** (of **kēy** 2). — **kētana**, **kēta**, a house. These words too probably belong to D. **kēy** 2, meaning "a make or structure".
364. **kētu**, bright appearance, brightness; a ray of light. Cf. D. **kičcu**, **kiḍi** 1, **kēsu** 2, **tī** 2, and see s. **čāpu** 1.
365. **kēyāra**, a kind of coitus. Cf. D. **kē**?

366. **kōṭi**,* the end or top of anything; the highest point. *Gt.* (p. 522) connects this term with *D. kuḍi 5, kōḍu 5*. *Cf.* also *D. kōṭṭu 1, guḍi 2*.
367. **kōṇa**,* a corner, an angle; the sharp edge of a sword. *Gt.* (p. 522) compares *D. kuḍi 5, kōḍu 5*. *Cf.* especially *D. kōṇē 2*.
368. **khaṭakkikā, khaḍakkikā**, a side door; a private or back door, a small or venetian door or window. These curious words are probably identical with *Tbhs. kiṭaki*, etc. (= *Mhr., H. khiḍaki*); if not, *D. kaṭa 1, kaḍa 3*, side, and *kada 1*, a door, might, though very diffidently, be compared.
369. **kharma**, virility, strength. *Cf.* *D. kaḍumē*.
370. **gavēruka, gavēdhuka**, red chalk. This appears to be connected with *D. kāvi, jāju, jādu*, that rest on *čan 1*, etc. *Cf. kāvēri* (i. e. *kāvi-ēri*, red bank), the river *Kāvēri*, turmeric. — **kāvēra**, saffron, is probably also connected with *D. kāvi*.
371. **guḍa**, a ball, a globe. This word appears to be cognate to *D. guṇḍu 1 and 2*. *Cf. Sk. gula, guli; guṭikā, gulikā*, and also *D. guḍi 1*, etc.
372. **ḍira**, a stroke, line, stripe. *Cf. D. giru 1 and 2*, etc.
373. **ḍūrṇa** (in *ḍūrṇakuntala*, curly hair). *Cf. D. suruṭu, suruḷ, suruḷi, suḷi 1 and 3*.
374. **jhilli**, light, lustre, sunshine; *jhillikā*, sunshine; *jhallikā*, light, splendour, lustre. *Cf. D. ḍalli; jalakkanē; kiḍi 1; siḍil 2*.
375. **tala**, the under or lower part, the base, the bottom. This word is one of the 21 *Tatsamas*, and is based on *D. talgu, tāḷ 4*. *Cf. Gt.* p. 522.
376. **tirita**, finished, completed. This comes from *D. tīr*.
377. **naḍaha**, lovely, beautiful. *Cf. D. nōṭṭagē*, etc.
378. **narma**, sport, play, delight, happiness. *Cf. D. nala 2*, etc. (of *nali 1*).
379. **paṭṭa**, a tablet, etc. It is one of the 21 *Tatsamas*. In *Sk.* it has been considered to be a *Tbh.* of *pattra*. If "holding" be concerned, *cf. D. paṭṭu 1 and 2*; if "extension", *cf. D. paraḍu 2, parē 1*; if "adorning", *cf. D. pari 5*.
380. **pari 1**, embellishment. *Cf. D. pari 6*.
381. **pari 2**, blame. *Cf. D. paḷi 2*.
382. **pāli**, a part, portion (*Nn. 31*). *Cf. D. pāl 2*, etc.
383. **punya**, (*pūnya, huṇya, hūnya*), good, right, just, beautiful, etc. Could the original meaning be "that is to be assented to" (of *D. pūṇ 2*)? — **punya**, a habitation (*Nn. 68*). This has been formed of *D. pūṇ 1*, to put together; to construct (see the remarks to *puṭa*, No. 292).
384. **punar**,* further; again; back, in return; etc. *Gt.* (p. 526) is inclined to connect this word with *D. pin*, etc.
385. **pulaka 1, pula**, bristling of the hairs. *Cf. D. pōm 2*.
386. **pulaka 2**, yellow orpiment. *Cf. D. pōlē*. — **pulaka**, a flaw or defect in a gem. *Cf. D. pōlē*.
387. **pusta**, smearing, anointing, plastering; writing, writ; a manuscript, a book. This term is based on *D. pūsu 1* (*pūsita*, that is smeared, etc.).

388. **pustaka,*** a manuscript, a book. Gt. (p. 528) is right in comparing D. **pāsu 1**. See **pusta** (No. 387).
389. **pūjā,*** worship, adoration, etc. Gt. (p. 528) thinks it probable that this word has come from D. **pāsu 1**, originally meaning "anointing with oil". Sk. verb **pūj**, to worship, etc. would then be the same as D. **pāsu 1**.
390. **pūla,*** a pack, a bundle. For the derivation of this word there are the Sk. verbs **pāṇ**, **pāl**, to collect, gather, heap up, accumulate, but these are nothing but D. **pāḍu 1**, **pāṇ 1**, etc. (see the remarks to **puṭa**, No. 292). Gt. (p. 528) thinks that **pūla** is to be referred to D. root **pōl**, accumulation (sic! he probably means T., M. **pōli**, adduced s. D. **pōm 2**); but this, though perhaps possible, appears to be improbable (see **pōṭa**, No. 392 and **pōla** No. 393).
391. **pōja** (in **tilapēja**, **sesamum** yielding a seed which gives no oil) is D. **pē 1** (**pēy**) that expresses also the growing wild or worthlessness of plants. Cf. the idea of D. **huččēllu** (s. **Tbh. hučču**).
392. **pōṭa**, putting together, uniting. For the formation of this word there is the Sk. verb **puṭ** which however is of D. origin (see the remarks to **puṭa**, No. 292), and in this case apparently unconnected, for **pōṭa** appears in D. as **pōṭi** that, as D. **pōraḷi** and **pōḍu 1**, rests on the D. terms given s. **puruḍisu**, **pōm 2**, and on **pōrēs**; cf. Sk. **pōla** (No. 393).—**pōṭa**, **pōṭa**, the foundation of a house; the site of a house or dwelling, are connected with the same D. terms.
393. **pōla**, magnitude, bulk; a heap, quantity. This is best compared with D. **pōraḷi** (contracted into **pōli**) formed of **pōrēs**, compared with the terms adduced s. **puruḍisu** and **pōm 2**. There is the Sk. verb **pul**, to be heaped or piled up; to be great or large; to be lofty or high, and the Sk. adjective **pula**, extended, wide, vast, great, extensive. Verb **pul** has been given already in connection with **puṭa** (No. 292), and probably is not the origin of **pōla**; if however it were, it, with **pula**, would have been borrowed from T., M. **pōli** and Tē. **pōrēs** s. D. **pōm 2**. The terms s. D. **puggu** may also be compared.
394. **paśa**, hunger; **paśa**, hungry. These terms are based on D. **pasi 1** and 2.
395. **phi**, **phu**, useless or idle talk. These words appear to be onomatopoeic, and remind one of D. **pipi**, **puyyal 2** and **puyyalēu**.
396. **phē** (in **phēraṇa**, a **rākshasa**, a goblin, a demon; a rogue; a jackal) appears to be D. **pē 1**. See also **piśāci** (No. 201).
397. **bandi** (**vandi**), a captive, etc. It is one of the 21 **Tatsamas**, and therefore is to be derived from D. **bal** ~~ali~~ **ali 1** (and not from Sk. **bandh**).
398. **bala**, power, strength, vigour. This word is one of the 21 **Tatsamas**, and rests on D. **bal 1**, etc.
399. **bali**, a gift. To form this word Sk. verbs **bal**, **bhal**, **bhall**, to give, seem to have been invented; **bali** is D. **bal 2**.
400. **maṇi** (in **maṇibandha**, the wrist, generally explained as "the place on which jewels are fastened"). It is not impossible that the current explanation of **maṇibandha** is wrong, the **maṇi** being perhaps D. **maṇis**, bending, so that the meaning would be

“the bending-structure”. *Cf.* D. *maṇikaṭṭu*. Let it be added that *maṇi*, by itself, has also the meaning of “the wrist”.

401. *mala* (in *malamāsa*, an intercalary month) appears to be D. *mala* 3.
402. *masina*, pounded, well ground, finely pounded. *Cf.* D. *masē* 1 and 2.
403. *māyā* (of the later language), illusion, phantom, deception, deceit, etc. The word in these and similar meanings may be somewhat connected with D. *Cf. e.g.* D. *maggu* 1, *maṅku*, *mačču* 3, *maṭa* 1, *maṭṭa* 4, *mabbu*, *malgu*, *māṭa*, *māy*, and Tbh. *māya*.
404. *māra*, hindrance, opposition. *Cf.* D. *māru* 2.
405. *mālā*, a garland, a chaplet; a string; a necklace; a row, a line. This term is one of the 21 *Tatsamas*. It may be connected with D. *maḍa* 1 and 2, or with *maḍi* 1 and 2, or with *maḍu* 1.
406. *rātri*,* night. *Gt.* (p. 527) is right in comparing T. *iravu*, *irā*, *iruḷ*, M. *rā*, Tē. *irulu*, *rē*, K. *iruḷ*, Tu. *irku*, *irḷu*, night. See D. *ērē* 1, and *cf.* the Tē. rule given s. *latē* (No. 120). — *rātri*, a superior, a master (Nn. 161). *Cf.* D. *ērē* 1.
407. *rūpa*,* form, figure, shape. The Tbhs. of this word are in T. *uru*, *uruva*, *uruvu*, in K. *rāpu*, *rāvu*. *Gt.* (p. 525) and *Cl.* (p. 465) find the original form of *rūpa* in T. *uruppu*, a member of the body, the body itself, a form, of D. *uru*, to be, to be firm, etc., both of them adducing the Tē. rule given s. *latē* (No. 120). That the two scholars are probably right receives some confirmation from *rūpa* meaning also “sound, word”, which meaning comes from D. *uli* 1 or *ōrē* 5; *cf.* D. *rū*.
408. *valaksha*,* *balaksha*, *palaksha*, *avalaksha*, white; the white colour (the initial *a* in *avalaksha* probably has arisen from a careless, vulgar pronunciation, as probably in *apôgaṇḍa*; see s. *pôgaṇḍa* No. 206). *Cl.* (pl. 460) compares D. *bēḷ* 1, and especially T. *vēḷiōca*, light; a light. *Cf.* also D. *bēḷaku*, *bēḷagu* 1 and 2; *paḷakanē*, etc.
409. *vasta*, a part, a portion. *Cf.* D. *pasu* 3, etc.
410. *viči*, a wave. The leading idea of this word is not known; could it have been taken from D. *bigu* 2, the meaning being “that swells”? — *viči*, pleasure. *Cf.* D. *bigu* 2. — *viči*, a ray of light. This word may rest on D. *bīḷ*, *bēḷ* 1, *bēḷaku*, etc. (see No. 408). — *viči*, leisure, interval, rest. *Cf.* D. *biḍatē*, *biḍikē*, *biḍikē*, (*bičču* 1 and 2), *bigu* 1, *bisara*. — *viči*, small, little. *Cf.* D. *piēu* 3.
411. *vēla*, a garden, a grove; a boundary, limit. This term may be connected with D. *bēḷi*, a hedge, a fence (to form the boundary, etc.), an enclosure for particular cultivation, which D. word may have been formed of *bēḷ*, etc. — *vēla*, passion, emotion, feeling. *Cf.* D. *bēṭa* 2. — *vēla*, speech. *Cf.* D. *pēḷ*. — *vēla*, the food of Śiva. Does this word rest on D. *bēḷ* 1? (For another *vēla* see No. 330). Regarding the first meaning of *vēla* D. *ēḷḷē* might also be compared.
412. *śaṇḍa*, *shaṇḍa*, a multitude, a heap. For the formation of these words there is the Sk verb *śaṇḍ*, to collect, heap together, which is based on D. *sēḍē* 1. *Cf.* also D. *sēṇḍu* and *taṇḍa*.
413. *sūca*, *sūcana*, pointing out, indicating, showing, etc. In Sk. these terms have been connected with *sūci*, a needle (No. 303). It is, however, more than probable that they are derived from the D. terms given s. *čūpu* 1, or from *tōcu*, *tōr*, and *suṭṭu* 2.

414. **hañji**, sneezing, a sneeze. This is an onomatopoeic word, reminding one of D. *ačči* 4 and *hač* (see Additions).
415. **hambā**, the lowing of cattle. Cf. D. *ambā*, etc., and see D. a 16.
416. **hala**, **halya**, ugliness; deformity. Cf. D. *pölē*, *hōla* 1, *hōlē*, *hōlliya*, the *a* of the first syllable being another form of *ō* (see D. *ō* 1).
417. **halā**, a vocative particle (in theatrical language). See Sk. *alē*, etc. (No. 346), D. a 16, and D. *ēlā*.
418. **havā**, **havāva**, terms implying "undoubtedly, certainly". See Sk. *ām* (No. 347), and compare D. *aba*, etc.
419. **hiruk**, **huruk**, without, except. Cf. D. *pēragē*, *pōragē*, *hēragu*, etc. — **hiruk**, near. Cf. D. *pōrēs*, etc. — **hiruk**, amongst. Cf. D. *uļ* 2, *ōlagu*, and see D. *u* s and *ō* 5. — **hiruk**, below. Cf. D. *iluku*, etc. (used as nouns), and see D. *i* 14.
420. **hēlikē** (in *prahēlikē*, a riddle, enigma). Cf. D. *pēlikē*, *hēlikē*.

An enumeration in alphabetical order of the Samskṛita words that have been compared with Draviḍa, the numbers indicating those of the above list—

a *m̐śa* 333. *aṁsa* 333. *aṅka* 334. *aṅkaṇa* 215. *aṅgaṇa* 215. *aṅgana* 215. *aṭ* 335. *aṭa* 335. *aṭavi* 136. *aṭṭa* 305. 336. 337. *aḍḍana* 249. *aṇi* 250. *apōgaṇḍa* 206. *ambara* 239. *ambhṛiṇa* 338. *ara* 339. *araṇi* 340. *aram* 343. *arara* 251. *arāla* 33. *ari* 137. 177. 321. *arka* 83. 178. 306. *argaḍa* 252. *argala* 252. *argalā* 252. *arbuda* 341. *al* 343. *alati* 342. *alam* 343. *alāta* 344. *ali* 320. *alika* 345. *alē* 346. *alēlē* 346. *avalaksha* 408. *āḍam* 17. 289. *āṇi* 250. *ām* 347. *āraṭa* 1. *āru* 32. *āla* 33. 36. 85. 320. *ālāna* 33. *āli* 179. 216. 348. *impa* 2. *irma* 324. *irma* 324. *urunḍa* 180. *ulkā* 138. *ēḍa* 34. *ēḍaka* 34. *ēḍuka* 217. *ēḍūka* 217. *ēḍōka* 217. *ēṇa* 35. *ēraṇḍa* 84. *ēla* 36. 85. *ēlaka* 34. *ēlavālu* 36. *ēlā* 85. *ēlu* 322. *ēlūka* 217. *airāvaṇa* 36. *airāvata* 36. *ailēya* 36. *ōdra* 181. *ōdana* 307. *kaksha* 3. 37. 86. 240. *kaṅkaṇa* 253. *kaṅkara* 308. *kaču* 94. *kaččara* 308. *kaččha* 139. 241. *kaččhu* 325. *kačvi* 94. *kajjala* 140. *kaṭa* 254. 326. 349. 350. *kaṭaka* 218. 255. *kaṭana* 219. *kaṭu* 351. *kaṭura* 308. *kaṭṭāra* 256. *kaṭṭēraka* 192. *kaṭvara* 308. *kaṭhara* 132. *kaṭhina* 132. 352. *kaṭhōra* 132. *kaḍāra* 131. *kaṇabha* 38. *kaṇṭaka* 87. *kaṇṭin* 87. *kaṇḍu* 325. *kaḍ* 353. *kadana* 4. 353. *kadamba* 354. *kadara* 308. *kadali* 141. *kadvara* 308. *kanaka* 4. 97. 130. *kanda* 88. *kandala* 4. 14. 130. 353. *kandu* 257. *kambala* 242. *kar* 170. *karaṭa* 39. *karira* 89. *karīra* 89. *karka* 12. *karkara* 12. *karkaśa* 12. *karčūra* 131. *karṇāṭa* 182. *karṇāṭaka* 182. *karpaṭa* 243. *karbura* 131. *karbūra* 131. *karvura* 131. *karvūra* 131. *kal* 353. *kala* 130. *kalaṅka* 355. *kalana* 5. 355. *kalandikā* 356. *kalala* 5. *kalaha* 353. *kalā* 2. 271. 357. *kalāpa* 353. *kali* 183. 353. *kaliṅga* 184. *kalita* 25. 353. *kalindikā* 356. *kalila* 353. *kalusha* 358. *kalka* 358. *kalmasha* 358. *kalmāsha* 358. *kalya* 309. *kavača* 244. *kavasa* 244. *kaśipu* 310. *kashāya* 171. *kasipu* 310. *kāka* 40. *kāki* 40. *kāga* 40. *kāśana* 130. *kāṭha* 132. *kānana* 90. *kānta* 132. *kāntāra* 90. *kārā* 220. *kāla* 172. *kāvēra* 370. *kāvērī* 370. *kāshṭha* 91. 192. 359. *kāshṭhikā* 91. *kiṇa* 52. *kiraka* 185.

kikaṭa 186. kināra 186. kināśa 186. kīra 41. kīla 6. kilā 6. kilāla 6. kiśa 6. kukkuṭa 43. kukkuṭi 43. kuñja 7. kuñjara 8. kuṭ 360. 361. kuṭa 92. 221. 258. 267. kuṭaka 268. kuṭaṅgaka 221. kuṭapa 259. 262. kuṭaru 222. kuṭi 221. 360. kuṭira 223. kuṭila 360. kuṭika 224. kuṭira 225. kuṭuṅgaka 221. kuṭumba 226. kuṭēra 225. kuṭṭ 260. 361. kuṭṭa 361. kuṭṭaka 361. kuṭṭanī 187. kuṭṭanti 260. kuṭṭāra 225. kuṭṭiṇi 187. kuṭmala 93. kuṭha 92. kuṭhāra 261. kuṭhēra 142. kuḍava 259. kuḍikā 262. kuḍi 221. kuḍupa 227. kuḍuba 259. kuḍmala 93. kuḍya 228. kuṇapa 263. 327. kuṇi 188. kuṇṭanī 187. kuṇḍa 143. 264. kuṇḍaka 262. kuṇḍala 265. 360. kuṇḍikā 262. kuddāra 266. kuddāla 266. kudmala 93. kunta 42. kuntala 9. kumbha 189. kurala 10. kurira 225. kuru 311. kurula 10. kurkuṭa 43. kurkura 44. kuśika 268. kuśi 268. kūṭa 45. 221. 258. 267. 268. 362. kūṭaka 268. kūṭi 221. kūḍya 228. kūṇi 188. kūṇṭanī 187. kūdi 269. kūpa 143. kūma 143. kūra 191. 311. kūla 144. kṛishṇa 172. kē 11. kēcuka 94. kēta 363. kētana 363. kētu 364. kēdāra 145. kēmuka 94. kēyūra 365. kōka 46. kōkila 46. kōṅkaṇa 190. kōṭa 221. kōṭi 366. kōṭṭa 221. kōṇa 270. 367. kōla 271. krūra 191. 311. khaja 272. 312. khaṭa 273. khaṭakkikā 368. khaṭṭana 192. khaṭṭā 274. khaṭṭi 254. 274. khaṭṭika 193. 274. khaṭṭikā 254. khaṭvā 274. khaḍ 275. khaḍa 275. 313. khaḍakkikā 368. khaḍu 254. khaḍga 275. khaḍgika 275. khadikā 314. khadira 146. khaḍūraka 192. khapura 50. khara 49. 351. kharu 12. 351. kharju 325. kharma 369. khal 353. khala 194. 353. khalā 25. khalina 276. khaluj 147. khasa 325. khāṭa 254. khidira 146. gaḍa 149. gaḍi 47. gaṇḍa 13. 14. 195. gaṇḍu 13. gaḍē 277. garuḍa 48. gardabha 49. galla 14. gavala 50. gavēdhuka 370. gavēruka 370. gāla 278. guṇccha 95. guñja 95. guñjā 96. guṭikā 371. guḍa 371. guṇa 279. gutsa 95. guda 15. gula 371. gulikā 371. guli 371. gēṇḍu 280. gōṇa 50. gōṇi 281. gōdhā 51. gōdhi 51. ghaṭa 12. ghaṭṭa 148. ghuṇa 52. ghūka 53. ghōṭa 54. čadira 146. čampa 97. čampaka 97. čaluka 282. čamunḍā 196. čāra 229. činčā 98. činči 96. čimika 41. čiri 41. čira 372. čiri 55. 245. čuṇṭi 144. 150. čuṇḍhi 150. čuta 15. čuti 15. čundī 197. čuri 150. čulaka 282. čuluka 282. čusta 315. čūḍā 144. 150. 283. čūta 15. čūtaka 150. čūrṇa 373. čōksha 173. jaḍa 151. jala 5. 151. jalikā 56. jalukā 56. jalūkā 56. jalōkā 56. jalankas 56. jalaukā 56. jhaṭi 99. jhallikā 374. jhijji 55. jhiri 55. jhillikā 374. jhilli 55. 374. jhīrikā 55. jhīrukā 55. taṭ 287. taṭit 152. taḍ 287. taḍit 152. taṇḍ 287. tari 246. 284. tarī 246. tarku 285. tala 101. 375. talpa 286. taḷit 152. tamarasa 100. tāmra 100. 133. tāla 101. 287. titha 153. tira 154. tirita 376. tusta 315. tōya 155. tōraṇa 288. nakra 57. 328. naḍaha 377. narma 378. nala 156. nāgara 102. nāgaraṅga 102. nāṭa 198. nāṭaka 198. nāraṅga 102. nilaya 230. nira 157. nila 174. nivi 247. pakkaṇa 231. paksha 16. paṅgu 199. paṭṭa 232. 379. paṭṭana 232. paṇḍita 200. pattana 232. panasa 103. para 17. 289. pari 380. 381. parigha 290. palaksha 408. palasa 103. palāṇḍu 104. paligha 290. pallava 58. 105. palli 59. 233. pāla 294. pāli 18. 106. 216. 382. pālikā 18. pāli 60. piṅga 61. piṅja 158. piṭ 291. 292. piṭa 291. piṭaka 291. piṇḍa 134. pippali 98. 107. pilu 108. pillakā 62. piśācī 201. piyu 201. pilu 63. puṭ 292. 392. puṭa 292. puṭaka 292. puṭi 292. puṇ 292. 390. puṇḍa

81. puṇḍarīka 81. puṇḍra 64. 81. 159. puṇya 383. puta 19. putra 202. punar 384. punnāga 109. pura 20. puri 159. purpa 110. pul 292. 393. pula 385. 393. pulaka 65. 385. 386. pulinda 203. pulōma 204. pulkasa 205. pushpa 110. pushpaka 293. pusta 387. pustaka 388. pūj 389. pūjā 389. pūṇ 292. 390. pūta 19. pūl 292. 390. pūla 390. pēcaka 66. pēja 391. pēta 291. pētaka 291. pētā 291. pētāka 291. pēṭikā 291. pēṭi 291. pēru 316. pēshī 201. pōgaṇḍa 206. pōṭa 392. pōḍu 21. pōta 392. pōla 393. prū 67. plava 207. psā 394. psāta 394. phala 111. phalasa 103. phalgu 175. 208. phāla 22. phi 201. 395. phu 395. phuka 16. phē 396. phēla 317. phēlā 317. phēli 317. bandi 397. bal 299. 399. bala 398. balaksha 408. balāka 68. balākā 68. bali 399. bāla 294. biḍāla 69. bidala 122. bindu 112. 160. birāla 69. bil 161. bila 161. bilāla 69. bīja 112. busta 315. bhal 399. bhall 399. bhāla 22. bhil 161. bhilla 209. bhīru 135. bhīlu 135. bhūka 162. mañca 295. mañcaka 234. mañčikā 234. maṇi 296. 400. maṇḍa 23. mandira 235. mandurā 235. mariča 113. mariča 113. maru 163. marka 70. markāṭa 70. mala 164. 401. malaya 164. malla 210. malli 114. mallikā 114. mashi 297. masi 297. masina 402. maskari 165. mā 113. mācāla 71. 74. māyā 403. māra 404. māla 164. mālā 405. mālūra 116. miyēdha 318. mīna 72. mukula 117. muktā 73. mukha 24. mudira 166. mudga 298. mudgara 118. muni 211. mura 329. musali 74. mūla 119. mē 25. mēka 75. mēlu 323. mairēya 319. rātri 406. rūpa 407. latē 120. vana 236. vandi 397. varaka 121. val 299. valaksha 408. valaya 299. valgula 76. vall 299. vasta 409. vasti 26. vālu 36. 116. vidala 122. vidula 122. vindu 160. virāla 69. vil 161. vila 161. vilāla 69. viči 410. vīj 300. vīja 112. vījāna 300. vīrā 319. vēṇu 123. vētra 124. vēra 27. 125. vēla 330. 411. vēllaja 113. vaiśākha 167. vōraka 212. vōlaka 212. vrfhi 126. śaṇa 301. śaṇḍ 412. śaṇḍa 412. śaya 28. śarvalā 302. śalaka 77. śava 331. śavas 331. śāda 168. śimhāṇa 29. śiṅghāṇa 29. śimbi 127. śīra 78. śīna 78. śīra 78. śukti 30. śunṭhi 128. śuṇḍā 213. śusha 169. śushi 169. śushira 169. śūlā 213. śōṇa 176. śhaṇḍa 412. sabaḷa 302. sarvalā 302. simhāṇa 29. siṅghāṇa 29. siṅghāṇa 29. sič 248. simbi 127. sūca 413. sūcāna 413. sūci 303. sēdhā 79. hañji 414. haṭṭa 237. haṭṭi 237. haḍika 214. haḍḍaka 214. haḍḍi 214. haḍḍika 214. haḍḍipa 214. hambā 415. hala 320. 416. halahala 320. halā 417. halāhala 320. balya 416. hallaka 129. havā 418. havāva 418. hārahūra 320. hālahala 320. hālahāla 320. hālā 320. hālāhala 320. hālīnī 80. hālu 31. hāhala 320. hāhāla 320. hiruk 419. huḍ 292. huḍa 238. huṇḍ 292. huṇḍa 81. hēra 332. hēramba 82. hēlikē 420. hōḍa 304.

VII. Encouragements and aids received.

When about eighteen years ago the Author was requested by the Committee of the Basel Evangelical Mission Society to undertake the compilation of a *Kannada-English Dictionary*, he rather reluctantly consented, being conscious of the

great difficulties connected with the task; but soon commenced the work with pleasure, as he found that several gentlemen, interested in the Draviḍa languages, were in favor of his doing it. In this respect his acknowledgments are especially due to the late Dr. H. Moegling, the late Dr. A. C. Burnell, M. C. S., M. R. A. S., etc. etc., the eminent scholar and promoter of many oriental literary works, Dr. R. Rost, Librarian to the India Office, etc., etc., Mr. B. L. Rice, C. I. E., M. R. A. S., Director of Archæological Researches in Mysore, and the Missionaries of the B. E. M. S. and other Societies. In course of time the number of European and Native gentlemen who showed a kind interest in the Compiler's labours, increased, so that he has been supported by much friendly sympathy up to this day, for which he expresses his gratitude.

His next grateful acknowledgments must be tendered to the Representatives of the India Office and the Government of Mysore for the liberal pecuniary aid rendered to the Basel Evangelical Mission Society towards the execution of the Dictionary.

He has to thank also the Rev. F. Ziegler of Dharwar, who was kind enough to furnish him with a Kannaḍa-English list of a number of plants growing in Southern Mahratta.

Regarding the language of the Southern Mahratta country the Compiler received considerable assistance from the Liṅgāyta Ayya, Vastrada Śivaliṅgappa, of Hoobly, in consulting him on the colloquial words occurring between p. 1 and 675. His special thanks, however, are due to the late M. C. Śrīnivāsa Ācāri, an intelligent and painstaking Brāhmaṇa of the town of Mysore, whom he had in his employ for about three years till his regretted death, with the help of whom he revised and enlarged his MS., and carried it through the press up to page 1072.

Lastly the Compiler is deeply indebted to Mr. Bhāradvāja Śivarāu¹⁾, the faithful chief-corrector of the Basel Mission Press, to the painstaking compositors of that Press, its present superintendent Mr. F. Huber, and his predecessor Mr. G. Hirner.

1) A list containing a few new Kannaḍa (?) words, and additional meanings of some foreign words or their compounds (partly local Tadbhava, Saṁskṛita and Mahratta) and composed chiefly by the kind endeavors of Mr. Bhāradvāja Śivarāu of the Mangalore Press, reached the Author of the Dictionary at the beginning of August, 1893, when his Preface, etc. had already been sent off to the address of the said Press. As the list was a rough one, and its preparation for and sending to the Press and its printing as a supplement would have delayed the publication of the Dictionary, it was, though reluctantly, decided upon to give up the wish of using the list for this first edition of the Dictionary.

VIII. Defects acknowledged.

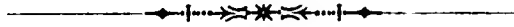
The Compiler entreats the public to look upon the present Dictionary with an indulgent eye. He is sensible of the many deficiencies, shortcomings and inelegancies it contains, and has to confess that the longer he worked, the more he became aware of his incompetency to satisfy all the wishes of scholars.

Most of the errors and essential omissions hitherto discovered, whether typographical or caused by the Author's own want of knowledge or the inaccuracy and discrepancies in the native authorities consulted or the limited time presenting itself to search the mass of Kannaḍa literature, have, he trusts, been corrected and supplied in the *Corrections and Additions*. *It is earnestly requested to pay careful attention to these Corrections and Additions*¹⁾.

And now the Author thanks the great Disposer of all things that He has spared his life to complete this work, hoping the desire will be fulfilled, expressed by his motto "Omnia ad Dei gloriam!"

Tübingen, 22nd July 1893.

F. Kittel.

1) Let it be remarked that e. g. the editions of the Bhārata, Rāmāyaṇa and a few other works printed at native presses and consulted by the Compiler unquestionably contain sundry mistakes and apparently also some doubtful words. In spite of all difficulties it is believed that few true fundamental Kannaḍa terms likely to be met with in literature and common conversation, have been omitted in this Dictionary; but with regard to Samskṛita which is used in ancient and later Kannaḍa works nearly without any restriction and of which certainly not little has been given in this work, it is not anticipated that in reading certain Kannaḍa classics the want of a Samskṛita Dictionary will not be felt occasionally. Some Samskṛita terms of secondary value not observed by the Author in Samskṛita Dictionaries and some peculiar meanings attached to others by popular use and vocabularies will be found in this work.

The Author has been unable to prove the existence of any real Adjectives in Kannaḍa, and has to state that all Samskṛita Adjectives and Participles may be used as Nouns in it.

Sometimes many numerical references are adduced under a word partly for the sake of well establishing its position in the language, and partly for that of examining its meaning and use more thoroughly than the Author's time and strength have allowed.

In numerous cases subscribed consonants have broken off in the printing.

LIST OF ABBREVIATIONS.

A.	Anthology (Mangalore, 1874, used only with regard to a few Samskr̥ta terms).	Čt.	Čaturāśya uighaṭṭu (according to two different Manuscripts, marked as I & II).
Abhā.	Anubhavāṃṛita (Manuscript; it differs greatly from the edition printed at the Vičāradarpana-mudrāksharāśālā, Bangalore, 1874).	Dh.	The Dhātuprakaraṇa of the Śabdamaṇidarpana.
Abh. P.	Abhinava Pampa's Rāmāyaṇa (Manuscript).	Dhw.	A portlou of Dhauaṇjaya's ťtkā, printed at Dharwar.
Abbē.	Anubhavaśikhāmaṇi (Manuscript).	Dp.	Dāsapada. Bibliotheca Carnātaka, Mangalore, 1850. It is a collection of Dāsa songs from various manuscripts.
adj.	Samskr̥ta verbal adjective.	dupl.	duplication, that is to say a couple of words that are not the same as to form and meaning, used to make the idea more comprehensve or impressive, e. g. akaḷa čakaḷa, āsaḷ bēsaḷ, kaka pōka, giḷa gaḷḷē, giḷagaṇṭi, dana kaḷa, nučču nusi, bandhu bajaga, makkaḷu maḷigaḷu, mātu kathē, sandi gōndi. Occasionally the first word is meaningless by itself, forming a sort of alliteration, e. g. akkaḷi takkaḷi, andā dundi, aradēsi paradēsi, āḷi dāḷi, ēru pēru, taṭavaṭa, as also the second one may be, e. g. aḷḷa tiḷḷi, kara kanna, gaja baja, čēru pāru, qōṇku qōsaku, tōḷḷē paḷḷē, dēvaru diḷḷaru, dōḍḍē biddē. This last kind may be referred to "reiteration", q. v.
B.	Bombay, the Department of Public Instruction, Kanarese Books: 1 (1882), 2 (1882), 3 (1883), 4 (1882), and 5 (1868). One of the numbers refers to the book, the other one to the page. The pages of B. 2 have been counted from p. 7 of the text not from the title-page.	e. g.	exempli gratia (for example).
Bḍ.	Bēdas (fowlers) of Dbarwar.	fr.	from.
Bh.	Kumāra Vyāsa's Bhārata. Bangalore, Vičāradarpana Press, 1875.	G.	A small Canarese vocabulary by Gaṅgādhara Maḍḷvāḷēśvara, Translation Exhibition, Belgaum (Bangalore, 1869). The numbers refer to the pages.
Bhu.	Bhārata nighaṭṭu (Manuscript).	Grj.	Girijākalyāṇa. Bangalore, Lakshmivilāsa Press, 1886.
Bp.	Basava purāṇa. Bibliotheca Carnātaka, Mangalore, 1850.	Gz.	Gazetteer of the Bombay Presidency, Vol. XXII, 1884.
Br.	C. P. Brown Esq., of the Madras Civil Service (see Tō.).	H.	Hindūstāni.
C.	Common.	Hiā.	Ancient Kaunaḍa commentary on Haiḷyudha's Abhidhāusaratnamālā (Manuscript).
cf.	confer (compare).	J.	Jaimini Bhārata. Bibliotheca Carnātaka, Mangalore, 1848. (Kṛishṇarājavillāsa Press, 1861 & 1875).
Cm.	Commentary.		
Čb.	A small Kaunaḍa Vocabulary (Śabdasaṅgraha, by Gururāva Viṭhala Mōharē) dedicated to Čannabasappa Basalingappa, Deputy Educational Inspector, Dharwar S. D. (1874).		
Č. Bp.	Čannabasava purāṇa. Bibliotheca Carnātaka, Mangalore, 1851.		
Čd.	Hindā Čarltradarpana (Bangalore, 1882).		
Čh.	Nāgavarma's Čhandas (Basei Mission Press, Mangalore, 1875). The references are to the Index for the Canarese text, if no v. with a number is added.		
Čpr.	Čaudraprabha purāṇa by Argaḷa dēva (Manuscript).		

Ja.	Jinamunitanaya (Manuscript).
Ju.	Jñānasindhu. Bangalore, Karpāśka Mudra-kharaiālē Press, 1879.
Jav.	Jagannāthavijaya (Manuscript).
K.	Kannaḍa.
Kāv.	Nāgavarma's Kāvyaśraiśōkana (Manuscript).
Kk.	Kabbigara Kōypidi (Manuscript).
Kp.	Kaivalyapaddhati. Bangalore, Vičāradarpaṇa Press, 1873.
Lilv.	Lilāvattprabandha. A specimen lithographed at Dharwar, 1873.
M.	Malayāla (A Malayalam and English Dictionary by the Rev. H. Gundert, D. Ph., Mangalore, 1872).
Mdb.	Māḍabidar (in South Canara).
Mg.	Mangalore (in South Canara).
Mhr.	Marāṭhi.
Mr.	Mangarāja's nighaṇṭu (Manuscript). For the sake of convenience the verses of the whole MS. have been counted successively (without regard to the various divisions), and are quoted in that manner. Four MSS. have been consulted.
MS.	Manuscript. (MSS. = Manuscripts).
My.	Mysore.
N.	Name; proper name.
Na.	Nānārtharatnākara (Manuscript).
Nr.	Nācīrācīya, the ancient Kannaḍa commentary on the Amarakōśa. The two Mdb. Manuscripts used by the Author refer to Trikaṇḍa-śeṣha, Dhanañjaya, Rahhasa, Viśvaparakāśikā, Vaijayanti, Subhātītikā, Suhōdhā, and Halāyudha. Are these references by Nācīrācī himself?
o. r.	other reading. (o. rs. = other readings).
P.	Pañcātātra (a new translation, edited by J. Garrett Esq., Director of Public Instruction in Mysore, Bangalore, 1865).
P. p.	Past participle. (P. ps. = Past participles).
Pr.	W. S. Price Esq., Revenue Survey, Dharwar.
Pril.	Prabhlīṅgalīlā (Manuscript).
Prv.	Proverb. (Prvs. = Proverbs).
q. v.	quod vide (which see).
R.	Rev. W. Reeve's Carnāṭaka and English Dictionary.
Rāgh.	Rāghavāṅkaśaritra (Manuscript).
Rām.	Kumāra Vālmīki's Rāmāyaṇa. When in the references only two numbers are adduced, they refer to the 31 sandhis (chapters) of the <i>Bibliotheca Carnāṭaka</i> , Mangalore, 1849,

	which comprise the hālakāṇḍa, ayōdhiyā-kāṇḍa, and six chapters of the aranyakāṇḍa. The other references are to the edition printed in Bangalore, Vičāradarpaṇa Press, 1881.
reit.	reiteration, that is to say a couple of words of which the first one's meaning is made more comprehensive or impressive by the second one, though this is a mere alliterative formation and meaningless by itself (see "duplication"), e. g. addi sadḍi, ōkkai dakkalṇ, kaṭaku kṇukṇ, gajī bijī, čaḷa maḷa, čurn huriga, taḍa haḍa, baḍa haḍa, hēpāra sāpāra, lōḍa haḍa, vēčča sačča, sara hara. Especially the eyllables <i>ot</i> (q. v.) and <i>pa</i> (see pa 3) are used in reiteration, e. g. āṇ giṇ, kōḍu giṇ, tandarē gindarē (s. tarṇ 1), ravi givī, śikhi gikhi, ōkkalu pakkai, kaḷa paḷē, čaḍṇ pṇḍaṇē, taka pakanē, taṭa paṭa, iēkka pakka.
rep.	repetition, that is to say the act of using the same word twice or thrice. See Šmd. 228 seq., and further e. g. allalī, ittittā, intintu, intintha, ōtītēnitu, ēntēnta, ōlīēllī, ōhōhha, tama tama, ēpīēṇṭu, ēraḍeraḍṇ, kāḷu kāḷu, tara tara (s. tara 1), dūra dūra, dōḍḍa dōḍḍa, sanna sanna, savi savi, hōsa hōsa, aridari-daridṇ (s. aridu).
Ru.	Rāmanāthaśaritra (Manuscript).
Riv.	Rājaiśekharaṇiśāsa (Manuscript; Bangalore edition, Kṛishṇarāja Viśāsa Press, 1866).
Šm.	Tōṭaḍa Ārya's Śahdamañjari (Manuscript).
Šmd.	Śahdamañjari. The Arabic numbers refer to the pages of the edition printed at the Basel Mission Press, Mangalore, 1872; of the Roman ones I refers to the terms with C ⁶ (p. 81 seq.), and II to those of pages 402-407.
Šmd. Dh.	The list of Dhātus (verbai themes) of the Śahdamañjari.
Šiv.	Śabaraśaṅkaravilāsa. Beilary, C. L. S. Press (i. e. Čitralipiśārada P.), 1886; and Madras, Grautharatnākara Press, 1887.
Šs.	Śabdasāra (Manuscript).
s.	suh (under).
Sd.	Rev. D. Sanderson's edition of Mr. Reeve's Carnāṭaka and English Dictionary, Bangalore, 1858.
seq.	sequentes, sequentia (following, succeeding).
Si.	Siddhānti Subrahmaṇya Śāstri's new interpretation of the Amarakōśa, Bangalore, Vičāradarpaṇa Press, 1872. The numbers denote the pages.

Sk.	Saṃskṛita.	Ts.	Tatsama.
S. Mhr.	South Marāṭha (Mahratta).	Tu.	Tuḷu (Tuḷu-English Dictionary, by Rev. A. Männer, Basel Mission Press, Mangalore, 1886).
Sp.	Sarvajñapada (Manuscript & W.).	V.	Vṛishabhēndravijaya. Bangalore, Carnatic Press, 1875.
Sā.	Sāmeśvaraśataka (Manuscript; Bangalore edition, Wesleyan Mission Press, 1872).	v.	verse.
St. & Pl.	Messrs. C. Stolz and G. Plehst's Five Hundred Indian Plants, Mangalore, 1881.	v. i.	verb intransitive.
sum.	summary.	v. t.	verb transitive.
T.	Tamiḷ (A Dictionary of the Tamil and English languages, by the Rev. J. P. Rottler, D. Ph., Madras, 1834).	W.	Rev. G. Würth's Canarese Poetical Anthology, Bangalore, 1868.
Tbh.	Tadhhava.	Z.	Rev. F. Ziegler.
Tē.	Tēlugu (Messrs. A. D. Camphell and C. P. Brown's Telugu-English Dictionaries).	=	equal (in meaning).

A

KANNADA-ENGLISH

D I C T I O N A R Y

ಅ

A

ಅ 1.1. The first letter of the Alphabet (Śmd. 12).

ಅ ಅ ದಾರದಿದ್ದರೆ ಅಮರವಾದರೂ ಹೇಯ! ಎಷ್ಟುನೈ (Priv.). Cf. ಏ 1.

ಅ 1.2. The final letter of many primitive Kannada words of masculine and neuter gender, e.g. ಅಣ್ಣ, ಅತ್ತ, ಅವ, ಆತ, ಇತ್ತ, ತೆಂಕ, ಪದುವ, ವೆಂ, ಪೊ, ಪೊ, ಮರ, ಮೂಡ, ಮೊಲ. — The words ಅಕ್ಕ, ಅಮ್ಮ, ಅನ್ನ which are feminine (Śmd. 148), are considered as Tadbhavas.

ಅ 1.3. A termination to form, with or without auxiliary letters, masculine nouns, e.g. ಅಲರ್ಗಣ್ಣ (of ಅಲರ್ಗಣ್), ಕೇಸಡಿಯ (of ಕೇಸಡಿ), ಕುಡುವಿಲ್ಲ (of ಕುಡುವಿಲ್ಲ), ಬಲ್ಲಿಯ, ಅಗಲ್ಲುರದ (Śmd. 220), ಎಳೆವೇರ, ಕಮ್ಮಗೇರಲ, ವಾನ್ವರ, ಪೆವೆದಲಿಯ (Śm. 2), ಇನಿಯ, ಅಸಿಯ, ಸಿಡಿಯ (Śmd. 154. 184), ಪಿರಿಯ, ಕಿರಿಯ, ಕರಿಯ (184), ಎಳೆಯ, ಪವೆಯ (185). See ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯ, ಅಗಡ, ಕಣ್ಣ, ಕಾಡ, ಕೂಡ, ಕೆಂಡ, ಕೊಂಗ, ಕೊಡಗ, ಚನ್ನ, ಚಲುವ, ಜಾಣ, ನಲ್ಲ, ನೋಕ, ಮುರಕ, ಮುಕ್ಕಣ್ಣ, ವೆಗ್ಗಲಿಯ, etc. etc.

ಅ 1.4. A termination of the infinitive, e.g. ಉತ, ತರ (Śmd. 278), ಪ್ರಯೋಗಿಸ (394). ತರವೇಯಾ! (278). ರಿವಜನವರ ಅಕ್ಕದಯದ ಎನಾತವನ್ ಎಸಗ ಬೇಕು (Bh. 1, 8, 56). ಅಮವರ ಬರ ಹೇಯ! (2, 13, 34). ಅರ್ಪಮಂ ತಕ್ಕಲಕೆ ಕಯ ಬೇಕು (J. 29, 17). ಸಿರಿ ಬಂದ ಕಾಲಕೆ ಮಹಿಯ ಬೇಡ (Dp. 22, 3). — In S. Mbr. this form of the infinitive often receives the terminations of the dative, e.g. ಮಾಡ ಕೆ, ಮಾಡಕ್ಕ; ಬರಕೆ, ಬರಕ್ಕ; ನಡೆಯಕೆ, ನಡೆಯಕ್ಕ (generally pronounced ಮಾಡಕ, ಮಾಡಕ್ಕ, etc.). Cf. ಓಕೆ.

ಅ 1.5. (= ಅ 4?) The termination which is added to the crude form of verbs in the formation of the negative. See Śmd. 73 where the participle ಇರದೆ, when disjoined, appears as ಇರ ಅದೆ. A Mdb. MS. has there the following quotation: ಬಗೆವೊಡ ಮೆ ಇಸು ಇರ ಅದೆ. (Cf. T. ಇರಾದೆ, etc. = ಇರ-ಅದೆ, etc.). This *ಅ* may be the same as *ಅ* 4, i.e. the *ಅ* of the infinitive, expressing the idea that the state or action

of a verb is yet to be about to be or to become or to omo to pass; thus ಇರದು (ಇರ-ಅದು), it is yet to be, i.e. it is not; ಮಾಡನು (ಮಾಡ-ಅನು), he is yet to do, i.e. he has not yet done, or he does not; ಇರದೆ (ಇರ-ಅದೆ), to be even it, i.e. not being yet. Cf. ಅರ್ 2.

ಅ 1.6. = ಅ 3. A termination of the third person singular in the neuter of the negative. ಕೊಂಕುಯಿಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕುಟಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ. — ತಣ್ಣೆಯವನ ನಟ್ಟಿಕೆ ಸಲ್ಲ, ಒಣ್ಣೆಯಾಗಿ ಮೋಗ ಸಲ್ಲ. — ಮಿಗಿಲಾದವನ ಹತ್ತರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಗೆಗಾಡಿನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ತಿ ಸಲ್ಲ (Priv.). Cf. ಅಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ಬೇಡ, ಪೊಲ್ಲ.

ಅ 1.7. = ಅಂ 1, etc. A termination of the third person singular in the masculine of the future, imperfect, and negative. ಪೋವನ್, ಅಲ್ಲಿಯ ನಿಲ್ಲುವನ್, ಅಯ್ಯೆ ಅವರಾಪಿಸುವ, .. ಪೊಯಿಲನ್ ಆತಂ ಪೊಯಿಮಡಿಸುವ, .. ಉವತಾಪಿಸುವ (Bp. 45, 33). ಅರಗಿನ ಮನೆಯ ಮಾಡಿಸಿದ (Bh. 1, 8, 69). ವನನಜ (= ವನಜಂ) ಎಕ್ಕಲನ (= ಎಕ್ಕಲನಂ) ಮಡದಲಿ ಉಪಿ ಗಟ್ಟಿಸಿದ (3, 13, 30). ಗಣ್ಣಸು ಕೂತು ಕೆಟ್ಟ, ಹೆಂಗಸು ತಿರುಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು (Priv.). ಅವ ದಾರ, ಅವ ಹೋಗ, ಅವ ನಡೆಯ (C.).

ಅ 1.8. = ಅಂ 2, (ಉವ 2, ವ 3, ವಾ). A termination of the first person plural of the imperative (My.). ನಾವು ಉಸುರುವ ಬನ್ನಾಗಿ! (Bp. 14, 14). ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಅಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ! (B. 1, 16).

ಅ 1.9. = ಅಂ 3, etc. A form of the nominative singular of masculines, feminines, and neuters with final *ಅ*. ಒನ್ನ ದಿವಸ (Bp. 48, 8). ಒನ್ನ ಬನ (48, 2; 51, 76; 55, 27). ಏಯ್ ದಿನ (52 sum.). ಅವ ಚುನ್ನವಾಲು (48, 15). ಪೊಗೆದುಮ ಅನನ ವಿಮರಭೇಷ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ (Bh. 1, 8, 91). ದಿಕ್ಕಮಾಡು. ಬಲ (J. 4, 21). ಮದನನ್ನವ ಪೊಯಿಮಟ್ಟ (8, 3). ಸಕಲಬಲಸಹಿತ (8, 36). ಸರಸ ಮಿಗೆ ನರಿವಾಡುವ ಅಂಡಿಗಳ (29, 46). ಜೋಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಬಯಕೆ ಅರ್ಪ ವ್ಯರ್ಥ (Dp. 1, 4). ಬಡತನ ಬನ್ನಾಗಿ ನೆಣ್ಣರ ದಾಗಲ ಸೇರಿದಾರದು (3, 2). ಅಕ್ಕ ನನ್ನವಳು ಅದರೆ ದಾವ ನನ್ನವನೇ! (Priv.).

ಅ a. 10. = ಅಂ4, etc. A termination of the accusative singular and plural. ಎಲವೊ, ನೀನ್ ಎನ್ನ ಕೊನ್ನಯ್ (Smd. 164). ತೆಂಕನಾಡ ಮಜಾಯಕ್ಕೆ ಏನುಂ ಮ ಸಂ ಬರ್ಕುಮೆ? (164). ಧರ್ಮಮ್ ಎವ್ವರು ತಾವು ನುಡಿದು (Bp. 28, 32). ಬಲ್ಲೆವು ಅದ (28, 49). ದೋಷವ ನೋಡರ್ ಆಗದು (44, 9). ಹೊಯ್ಲು... ಜೈನಮುನಿಕುಲವ ನೆಹಿ ತಾಕುತ ಇರೆ (52, 11). ಸನ್ನೇಹವ ನೀನ್ ಉಡುಗು (53, 17). ಚಪ್ಪೆಯಿಂ ರಸವ ಬಿಡುವುದು (Sim. 81). ಶತ್ರುಗಳ ಸಂಪರಿಸಿ, ರಾಜ್ಯವನ್ ಬತ್ತಿ ಆಳುವೆಂ (Bh. 1, 8, 15). ಅದಿ ನಾವೆಗಳಲಿ ಅಪ್ಪಿಯ ಕುಡುವದಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ ಧನಾಧ್ಯರ; ... ಕೆಲ ಬಲದ ಆ ದ್ವೀಪವಾಲಕರ ಸೆವಿವಿದಿದು, etc. (2, 4, 12). ಮೂರ್ಖನ ಕಳೆಯರ್ ಅವಲ್ಲ (Sp.). ಶುನಿ ಹೆಣನ ಹತ್ತಿ ತಿನ್ನನೆ (Sp.). ಸುಬಿಡು ಬನ್ನ ಮಿನ ಮಿನ ನುಂಗಿತು (J. 6, 8). ಎಸವ, ಮೋಹಿಸುವನೆ, ಕೊಡುವುದು ಈತಂಗೆ ನೀಂ (30, 26). ಅನ್ಯರಲಿ ಜನಿ ಇರ್ವ ಅಂಗನೆಯ ಕರತಂದು, ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಅವಳ ಯುವನಾನಿ ಎನಿ (Dp. 1, 1). ಆ ನೆಲನ ತನ್ನದು ಎನ್ನು, ಎನುತ (1, 2). ಬಡತನ ಬನ್ನಾಗ ನೆಣ್ಣರ ಬಾಗಿಲ ಸೇರ ಬಾರದು (3, 2). ಅವನ ಕೊನ್ನ, ಇವನ ಕೊನ್ನ (4, 1). ನವರನ್ನ ಗಳ ಕಟ್ಟು! ... ತಂದ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಗಳ ಅಟ್ಟು! (8, 6). See ಉಪ 3.

ಅ a. 11. = ಅ3. The termination of the genitive singular and plural. 1. In the singular it is a, either joined to the base without an auxiliary syllable, e.g. ವಗಲ, ಇರುಳ (Smd. 134), ಅವಳ (139), ನೀರ, ತೋಳ, ಬಾಳ, ಪೊಕ್ಕುಡಿ (162), ಬಿಲ್ಲ (133), ಕಣ್ಣ, ಪೊನ್ನ (162), ನಿನ್ನ (178); b, or auxiliaries are used, e.g. ರೂಢಿಯ (29), ಗಾಳಿಯ (89), ಆನೆಯ, ಕುದುರೆಯ (161), ಮಡುವ, ಗುರುವ (133), ಮಡುವಿನ, ಗುರುವಿನ, ಪೂವಿನ (133), ಸೂವಿನ, ಮಾತಿನ (61, 133), ಆಗಲಿನ (134), ಮಾದಿನ, ಅಡವಳಿನ (89), ಬೇಡುವನ (91), ನೈವನ (164), ಅವನ (133), ಮರದ (120), ಇನ್ನಿಯದ (1), ಅದಲಿ, ಅನಿತಲಿ, ಮೂದಲಿ (135), ಏತಲಿ (137), ತೆಂಕಣ, ಮೇಗಣ (135), ಮರನ, ಗಿಡನ, etc. (see ನ 2). 2. In the plural it is added to the auxiliaries, e.g. ಕಣ್ಣಳ (C. ಕಣ್ಣುಗಳ), ಕುರುಳ್ಳಳ (C. ಕುರುಳುಗಳ), ಪೂಗ (170), ತೋಡೆಗಳ (117), ಸ್ವಾಮಿಗಳ (125), ಎಫ್ತೆಗಳ (142), ಪಾರ್ವರ, ದೇವರ, ತನ್ನೆರ (120), ಅವರ, ಇವರ (121), ಈವರ (167), ಬುಧರ್ಗಳ, ಅವರ್ಗಳ, ಇವರ್ಗಳ, ಅಣ್ಣರ, ಅಣ್ಣಿಗಳ, ತನ್ನೆಗಳ (124), ಅವಲಿ (93), ಇವಲಿ (180), ವೆದವಲಿ, ಎಲ್ಲವಲಿ (118). — ಅನೆಯರಮ್ ಎಸೆದು ಬನ್ನಿ ಇಪ್ಪವು ಮಣಿಗಾಡಿರ, ಕಂಡಗಾಡಿರ, ಬಿಡಿಗಾಡಿರ, ತಿನ್ನಿ ಎನಿ ಮಾಲೆಗಾಡಿರ ಗಣಾತೀತಂಗಳ ಆವಣಿಗಳ ಪೊದಿಲೋ (Smd. 235). ಬನ್ನ ವರ ಹೋದವರುಗಳ ಕೆಯ್ಯಿನ್ನ ನಿನ್ನ ಆಚಾರಸದ್ಗುಣವೃತ್ತಮಂ ಕೇಳ್ವ, ಆಗಲಂ ಪರಿಣಾಮಿಸುತ್ತ ಇವೆವು (Bp. 4, 61). ಅರೆ ಮುಗಿದ ದಿವ್ಯಗಳ, ಬೆಲಿನ ತಿರುಗದ ಇವ ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳ, ನನು ಮುಂದ ಕೊರಲಿನ, ಬಿಗಿದ ನರಗಳ, ತೆಪಿದ ನೊರೆವಾಯ, ಉಡುಗಿ ಬಾಗಿಡ ತಿರದ, ಸಡಲಿ ದ ತುಡುವಿನ, ಉಟ್ಟಿದ ಎರಲದುಟಿಗಳ, ಬಿಡಿತ ಮೋಡಿಯ, ಕೆದಕು ಮಾಸೆಯ, ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬುಗಳ (etc. etc.) ಒಡರ್ (46, 56-58). ಪಾಡುವರ, ನೋಡುವರ, ನಾಡ ಸಾಧನೆಗಳ ಮಾಡುವರನ್ ಅರ್ತಿಯಂ ಬೇಡುವರ ನೆರವಿಯೋ ಕ್ರೀಡಿಸುವನ್ ಆ ಪುರದ ರೂಢಿಸಿದ ಬೀದಿಯೋ ಪಸುಳಿ (J. 28, 22). See further e.g. Bh. 3, 13, 23.

ಅ a. 12. = ಅ4. An indicative letter: a remote pronominal adjective (Tē., T., M.). In Kannaḍa it does not occur by itself, but is used to form such words as ಆಕ, ಅಕೊ, ಅತ್ತ, ಅದು, ಅನಿತು, ಅನ್ನ, ಅಪ, ಅಹಗ. Cf. ಅಕ 1, etc.

ಅ a. 13. = ಎ3. An affix denoting emphasis at the end of genitives. ಎನ್ನಯ (= ಎನ್ನಯ) ಕಣ್ಣಂ (Bp. 13, 12). ಎಮ್ಮಯ ತೊತ್ತು (24, 87). ಎಮ್ಮಯ ಜಂಗಮಂ

(26, 48). ತನ್ನಯ ಮಡದಿ (11, 36). ತನ್ನಯ ನೆಬಲ್ (42, 5). ನಿನ್ನಯ ವದವಿ (2, 19). ನಿಮ್ಮಯ ಪೆಸರ್ (2, 54).

ಅ a. 14. = ಅ5. A final vocative particle politely or kindly calling for attention, or, in the same manner, exhorting. ಕುಡ! ಕೇಳ! ನೋಡ! ಬಾರ! (Smd. 153). ದೆಸೆಗಳರ! ಸಲ್ಲರ! (153). ಅವ್ವಾ, ನಿ ನೋಡನೆ ಮುನಿದು ಇರ್ವಹನು? ಹೇಡ! (Bp. 47, 12). ಸತ್ಯಮ್ ಎಮ್ಮುದು ತಾನು ಹತ್ತಲದ ಗಿಡ, ನೋಡ! ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಅದಿರದೆ, ತಾನ್ ಇರ್ವ ಹತ್ತಿಲೇ ನೋಡ! (Sp.).

ಅ a. 15. = ಅ6. An affix denoting polite or kind interrogation. ಇಹಿವತ್ತಾಣ್ಣಿಯರ ಮುನಿಯನ್ ಅಹಿಯ, ಜೈನ? (Bp. 49, 46). ಸೊನ್ನದಲಿ ನೆನೆ, ಕಣ್ಣ, ಪರಮಾತ್ಮನ (Dp. 1, 5). ಪುರಸ್ಕರವಿಟ್ಟಲನ ಹರಣವ ಕುನ್ನದೆ ಮನದಲಿ ಇಟ್ಟು, ನೆನೆ! ಕಣ್ಣ, ಮನುಜ? (23, 5). ಕೆಟ್ಟ! ಕಣ್ಣ, ಬಡ್ಡಿ ಮನವೆ? (34, 1).

ಅ a. 16. The initial a that is connected with initial pa and ha (and ya). Cf. ಅ 11. See e.g. ಅಂಸಕೂಟ, ಅಕ್ಕಲು, ಅಕ್ಕಿ, ಅಗುರ, ಅಗ್ಗಿ 1 & 3, ಅಕ್ಕು 2, ಅಕ್ಕೆ 2, ಅಂಕು 1 & 2, ಅಂಡೆ, ಅಂಜಿ, ಅಟ್ಟಿ 3, ಅಡವ, ಅಡಬಿ, ಅಡೆ 5, ಅಡ್ಲ, ಅಡ್ಲು, ಅಣಬೆ, ಅಣಿಸು, ಅಣೆ 2, ಅತಿ 2, ಅತ್ತರ, ಅತ್ತಿ 2, ಅನು ಮನ್ನ, ಅಪ್ಪಳ, (ಅಮಳ್), ಆರದಾಂ, ಆರಿದಾಳ, ಅರಿ 5, ಅರಿಗೆ, ಅರಿವಾಣ, ಅರಿವೆ, ಅಹಿ 2, ಅಹಿಕು, ಅರಿಗೆ, ಅವಣಿಸು, ಅಸೆ 1, ಅಳದಿ, ಅಳ್ಳು 3, (ಹಗ್ಗ).

ಅ a. 17. The final of the relative (or adjective) present and past participles, and of the relative negative participle, e.g. ಬನ್ನ (of ಬನ್ನ), ಮಾಡದ (of ಮಾಡದೆ), ನಡೆವ, ಕಾಣುವ, ಕಾಣ್ವ, ಕಣ್ಣ, ಇರ್ವ, ಇರ್ವ. See ಅದ, ದ 6, ಪ 2, ಬ 2, ವ 2.

ಅ a. 1. (= ಅನ್). A negative prefix: not, un, in.

ಅ a. 2. A substitute of final ಆ in some Tadbhavas, e.g. ಕನ್ನರ, ಉಪತ್ಯಕ, ಕರೂಣ, etc. (Smd. 102).

ಅಂ am. 1. = ಅ7, ಅನು 2, ಬಂ, ನು 1. A termination of the third person singular in the masculine of the present, future, imperfect, and negative. ನೋಡಿದವಂ (Smd. 91), ಮಾಡಿದವಂ, ಪಡೆದವಂ (260); — ಕುಡುವಂ, ವಿಡುವಂ, ಬಿಂವಂ, ನಡೆವಂ, ಮಾಡುವಂ (260); — ಗೆಲ್ಲಂ, ಕೇಲ್ಲಂ, ಮಾಡದಂ, ಸಾರಿಸಿದಂ, ಪಡೆದಂ, ಸಿದ್ಧದಂ (260); — ಎನ್ನಂ, ಉಣ್ಣಂ (87), ಮಾಡಂ (261); — ಬಳ್ಳಿದಂ (257). Cf. its feminine ಅಳ್, and its plural ಅರ್.

ಅಂ am. 2. = ಅ8, (ವಂ). A termination of the first person plural of the imperative. ಅನಿಬರುಮ್ ಬನ್ನಾಗಿ ತಾಗುವಂ ಫುಲ್ಲನೋ (Smd. 270). ಎಗೆಯ್ಯಂ? ಪೇಯಂ! (270). ಅಮ್ ಎಲ್ಲರ್ ಈಗ್ ಅತ್ತಮೇಧವಂ ಮಾಡುವಂ (271).

ಅಂ am. 3. = (ಅ3), ಅ9, ಅನು 3, (ಉ 5), ಬಂ, ಂ 2, ನು 2, (ವ 2). A termination of the nominative singular of masculines, Tbh. feminines, and neuters with final a. ಮಾಡಿದಂ, ಅಡವಳಂ (Smd. 89), ಅರಸಂ (90), ನೆಲದಂ, ಬೇಡುವಂ (91), ಮರಂ (115), ವೇದವಂ (129), ಒರ್ವಂ, ಅವಂ (154), ಆವಂ (183), ಅತ್ತಣಂ, ಮೂಡಣಂ, ಕೆಲದಂ (136), ವೃತ್ತಂ, ಜನಂ (187), ಬಳ್ಳಿದಂ, ತೋರಿದಂ, ಇನಿಯಂ, ಎಳೆಯಂ (184), ಅಲರ್ಗಣ್ಣಂ (220), ಅಕ್ಕಂ, ಅಮ್ಮಂ, ಅವ್ವಂ (148). Cf. its feminine ಅಳ್ and its plural ಅರ್.

ಅಂ am. 4. = ಅ 10, ಅನ 3, ಅನು 4, ಅನ್ಯ 3, ಅನ್ಯು 2, ಅಂ 2. A termination of the accusative singular and plural, for the three genders, with and without auxiliaries, e.g. ಊರಂ, ಕಾಯಂ, ನೇರಮಂ (Śmd. 156), ನಲ್ಲಂ (156), ಮಾತಂ (61), ಅವಂ (184, 261), ಎಕ್ಕಂ, ಕಣ್ಣಂ, ಕೆಯ್ಯಂ (84), ಪೊನ್ನಂ (165), ನಿನ್ನಂ (178); ಗಾಳಿಯಂ (89), ಸೀತೆಯಂ (155), ಮನೆಯಂ (156); ಪೂವಂ, ಪದುವಂ (156), ಗುರುವಂ (157); ಮರನಂ (115, 156), ಪೊಲನಂ, ನೆಲನಂ, ಬಿಲನಂ (130); ಬೆಟ್ಟಮಂ, ಹಳ್ಳಮಂ, ಕುಲಮಂ, ಚಲಮಂ (130); ಕುಲವಂ (Bh. 1, 20, 48), ಸತ್ಯಲೋಕವಂ, ದಿವವಂ (1, 20, 56); ಮಾವನಂ, ಅಡವವನಂ (Śmd. 89), ಅರಸನಂ (90), ಅವನಂ (129), ಅಕ್ಕನಂ, ಅನ್ನನಂ, ಕೋಣನಂ (148);—ಊರ್ಗಂ (51), ಇವಂ (117), ನಿಮ್ಮಂ (179), ದೇವರಂ (165), etc. See ಉಂ 2.

ಅಂ am. 5. = ಉಂ 1, etc. A copulative conjunction (Śmd. 149, 396) that is added to the end of words, except it be put to an accusative in which case it has to come between the crude noun and its termination (149, 150; see ಉಂ 1, ಉಮಂ, ಉವಂ 1 & 2): 1, and. ಕಾಮಕರದೊಳ್, ಎಮ್ಮ ನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಬನ್ನನದೊಳಂ ದೊರೆ ಕೊಳ್ಳು ಬಿಗಿ ಎಮ್ಮ ಶಬ್ದಂ (Śm. 61). 2, both ...and, as well as, and also, and ...and, being affixed to the end of each word to be connected. ಅತಂಗಮ್ ಅರಗಂ ವಿಖ್ಯಾತಿಯತಂ ಪಟ್ಟಿದಂ ಕುಲಕಂ ಚಲಕ್ಕಂ ಘಟಲದೊಳ್ ಅಗಮ್ ಅಳಿಕಂ (Śmd. 138). ದ್ರೋಣಗಂ ನಿನಗಂ ಬಿರಗಿನೆ ಅದು ಸಕ್ಕನಮನೆ? (150). ಫಲದೊಳಮ್ ಅಚಾರದೊಳಂ ಕಲಿತನದೊಳಂ (150). ಈ ಶಬ್ದಂಗಳ್ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕಂ ಕನ್ನಡಕ್ಕಂ ಸಂ (354). 3, also, likewise, too. ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗದೊಳಂ ಕಿದಿದು ಎಡೆಗಲ್ಲಿ ಅವನಕ್ಕೆ, ಪಲ್ಲಿಂಗದ ಪೋರ್, (ಎಫ್ತೆಗಳ್) ಎಲ್ಲಂ ಪವಿಗುಂ (Śmd. 148). 4, it emphasizes a number. ಮೊದಲ್ ಎರಡು ಎಫ್ತೆಯೊಳಂ ಪೊದೆಯ್ಯಮ್ ಅರ್ (Śmd. 146). ಈ ಎರಡು ಸಮಾಸಪದಕ್ಕಮ್ ಉಚಿತವಿಧಿಯಿಂ ಎಕ್ಕಲಮ್ ಇಲ್ಲ (384). ಎರಡುಮುಳ್ ಈಸಿಕೊಣು (Bp. 50, 36). 5, it expresses that the whole of a definite number of things, etc. is meant. ಇನ್ನ, ಅನಲ, ಯಮ, ನೈರ್ಮಳ, ವರೂಣ, ಮರುತ್, ಧನದ, ರುದ್ರ ಈ ಮೂವರು ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಣು ದೇವಗಂ (for the eight regions) ಕ್ರಮದಿನ್ನೆ ಒಡೆಯರು (Hla.). ಇವನು ಉದಾಹರಣೆಗಳಂ ಸೂತ್ರಿಸುವೆನ್ ಎರಡು ಮೆಯ್ಯಂ (with regard to the two forms, viz. Samskrita and Kannaḍa; Śmd. 384). ಎರಡು ಕಣ್ಣ್ means "two eyes"; ಎರಡು ಕಣ್ಣಂ (nominative) "both eyes". 6, if, together with the conditional particle ಒಡೆ (ಅದೆ, ಅರೆ), it is added to the past participle of ಆಗು, the combined form (ಅದೊಡಂ) conveys a, the meaning of No. 2. ಪೂರ್ವದೀರ್ಘಮ್ ಅದೊಡಮ್, ಅವ್ಯಯಮ್ ಅದೊಡಮ್, ಅಪೇಕ್ಷಾಕರಮ್ ಅದೊಡಂ ದ್ವಿತ್ವಮ್ ಇಲ್ಲ (Śmd. 84). b, that of at any rate. ಒಪ್ಪು ತೆವದ ಮಗನ್ ಅದೊಡಂ ಬೇಕು, ಎರಾ, ಮಾಸರ್ಗಂ (J. 28, 57). c, that of even, as was not to be expected. ಛಾಯೆಯನಿಗು ಇರ್ದು ಅದು ಪರಿಭಾವಿಸಿ ಕಳೆಯಲ್ಪೆ ನಾಡ್ತಮ್ ಆಗದು ಜಗದೊಳ್ ದೇವಂಗೆ ಅದೊಡಂ (Riv. 13, 11). d, that of soever in the English whatsoever, whosoever. ನೀವು ಎನಾದೊಡಂ ಕುಡುವ ತನ್ನ, ಎನಗೆ ತೋರ್ಪದು! (J. 23, 30). 7, if, together with ಒಡೆ, it is affixed to any other participle but that of No. 6, the meaning being and if: soever (one) may: though, although. ದೊಡಮ್ ಇದವೊಳ್ ಎನಾನುಮ್ ಉಳಿಸಿದಂ ಪ್ರಿಯದಿಂ ತಿರ್ದು ಇಮ (Śmd. 3). ಅದಿಯ ಪತ್ತು ಅಕ್ಕರಮುಂ ಸಮಾನಮ್ ಎನಿಸು

ಗುಂ; ಅವದೊಳ್ ಎರಡು ಎರಡು, ಎನ್ನು ಒದಿದೊಡಂ, ಸರ್ವಂ (3). ಸದ್ಭಕ್ತಿಧರ್ಮಾಚ್ಯುತಿಗೆ, ಅದಬನ್ ಅಪ್ಪೊಡಂ, ಭೂಸತಿ ಅಕ್ಕಲ್ಪೆ ದ್ವಿಂ (Riv. 13, 22). See ಒಡಂ 8. ಒಡೆ 4.

ಅಂಶ amśa. = ಅಂಶೆ, ಅಮಸ. A part; a share, a portion;—remnant of. 2, a fraction (in arithmetic). 3, a degree of latitude (or longitude, see ಅಕ್ಷಾಂಶ, ರೇಖಾಂಶ). 4, the name of an āditya.

ಅಂಶಕ amśaka. = ಅಂಸಕ. A part; a share. 2, having a share; a co-heir; a kinsman.

ಅಂಶಚಕ್ರ amśa-čakra. An astrological diagram used by astrologers in casting nativities (My.; Tē.).

ಅಂಶತಃ amśa-taḥ. By parts, by degrees; hit by hit. (My.). ಅಂಶತಃ ಅಂಶತಃ (B. 5, 123).

ಅಂಶತ್ವ amśatva. The being a part or portion (My.).

ಅಂಶನಿರ್ವಾಹಕರ್ತೃ amśa-nirvāha-kartṛi. A person who performs a certain part, e.g. of a sacrifice (Si. 238).

ಅಂಶಾಂಶ amśa-aṁśē. A part of a portion, a share of a share; a sub-division (My.);—a secondary incarnation.

ಅಂಶಿಕ amśika. Sharing; a male who partakes of, or is a portion of (Bp. 3, 13; 8, 48). 2, a portion (50, 44).

ಅಂಶು amśu = ಅಂಡು. A ray of light, a beam. 2, the sun. 3, light, splendour. 4, anything minute or pointed; a small end of thread, a small filament, etc. 5, a point or end. 6, dress, decoration. 7, N. of a fish. 8, N. of a prince, son of Puruhōtra.

ಅಂಶುಕ amśuka. Cloth, dress (ವಸು, ವಸ್ತ್ರ Nn. 17). 2, fine or white cloth. 3, an upper garment.

ಅಂಶುಕಪ್ರಾಂತ amśuka-prānta. The end or hom of a woman's cloth (Nr.).

ಅಂಶುಜಾಲ amśu-jāla. A collection of rays, a blaze of light. (R.).

ಅಂಶುಧರ amśu-dhara. The bearer of rays, the sun. (R.).

ಅಂಶುಮತಿ amśu-mat. Radiant. 2, the sun. 3, the moon.

4, pointed. 5, having small filaments. 6, a prince of the solar race, son of Asamañja, grandson of Sagara.

ಅಂಶುಮತಿ amśu-mati. The plant *Hedysarum gangeticum* (= ಧ್ವನಿ, ಶಾಲಪರ್ವತ & ಸ್ಥಿರ; Si. 150). 2, the river Yamunā.

ಅಂಶುಮತ್ಸಲೆ amśumat-phalē. The plantain, *Musa sapientum* Roxb., or *Musa paradisiaca* Lin.

ಅಂಶುಮನ್ತ amśu-manta. Thh. of ಅಂತುಮತ್. (My.).

ಅಂಶುಮಾಲೆ amśu-mālī. Having a garland of light. 2, the sun.

ಅಂಶುಮಾಲೆ amśu-mālē. A garland of light, halo.

ಅಂಶುಹಸ್ತ amśu-hasta. Having rays in his hand. 2, the sun. (R.).

ಅಂಶೆ amśē. Thh. of ಅಂಶ. (My.; Tē.). 2, lot, condition, stato (My.; Tē.).

ಅಂಸ amśa. 1. The shoulder, the shoulder-blade (ಮುಯ್ಯು Hla.; ಮುಡುಮು Mr. 821). 2, N. of a king.

ಅಂಸ amśa. 2. = ಹಂಸ. (My.).

ಅಂಸಕ amśaka. = ಅಂಶಕ. See ಹಂಸಕ.

ಅಂಸಕಳ amśa-kala. A strong man (ಬಲ್ಲಿದ, ಬಲವನ್ನ Mr. 240, o. r. ಅಂಸಬಳ; see Hla. a. ಬಲ್ಲಿದ).

ಅಂಸಕೂಟ amśa-kūṭa. = ಹಂಸಕೂಟ. A bull's hump.

ಅಂಸಪಾದ amśa-pāda. = ಹಂಸಪಾದ. (My.).

ಅಂಸಬಳ amśa-baḷa. See ಅಂಸಕಳ.

ಅಂಸಲ amsala. *Strong* (see ಬಲ್ಲಿದು).

ಅಂಶ amha. = ಅಂಶ. Tbb. of ಅಂಶ. Sin (ಮರಿತ, ಪಾಪ Nn. 39). 2, perplexity, delusion (ಮೋಹ 39). 3, prowess, valour (ಪರಾಕ್ರಮ 39).

ಅಂಶತಿ amhati. Pain; distress; illness. 2, a gift, a donation.

ಅಂಶಾ ಅಂಶ. = ಅಂಶ, ಅಂಶ. Pain; distress, trouble. 2, sin. Cf. aṅghas.

ಅಂಹಾ amhá. = ಅಂಹಾ. (My.). 2, ಅಂಹಾ, an interjection used by palankeen-bearers, etc. (My.).

ಅಂಹ್ರಿ amhri. A foot. 2, a root. Cf. aṅghri.

ಅಂಹ್ರಿಪಾ amhri-pa. A foot-drinker: a tree.

ಅಂಹ್ರಿ a hiva. = ಅಂಹ, of which it is the original reading in Nn.

ಅಃ aḥ. = ಅಃ 12, ಅಃ. An interjection expressing astonishment or admiration: ah! (ಎಸ್ಮಯವಿಧವು ನೆಂದ. 394; Cm. ಚೋದ್ಯವಿಧವು ನೆಂದ). ಅಃ (o. r. ಅಃ), ಸನ್ನಯಮಾ ಇಲ್ಲ! ಮುಂದೆ (20). ನಿರಮನ, ಅಃ (o. r. ಅಃ), ನಿರದೀವನ ಇತ್ತುವಂ ನೆನೆವನೆ? ಅಃ, ಅದಂ ನೆನೆಯಂ (68. 184). ಎನ್ನೆನ್ನಿ! ಅಃ (o. r. ಅಃ), ಇಷ್ಟಮಾ ಒಕ್ಕಿತ್ತು ಅಯ್ಯು (69). 2, = ಅಃ, an interjection expressing either contempt (My.), or unconcern: umph! (Mhr.) ಅಃ, ಸುಳ್ಳು ಕಥೆಯು ಸನ್ನಮಾಸಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 124). ಇದವಿವರಗೆ ನನಗೆ ಏನು ಲಾಭ? ಅಃ, ಇದಕ್ಕೆ ನೀನು ಅಂಜ ಬೇಡ (5, 142). 3, a sound imitating that of hawking in spitting (My.).

ಅಕ a-k. 1. ಅ 12 with half the initial of the next word. Cf. ಅಕ 2, ಅನ 2, (and see ಅಕ್ಕಡಿ). — ಅಕ್ಕಡಿ. That instant, instantly (T; R.).

ಅಕ ak. 2. A form of the verb ಅಸು 1 (the short form of ಅಸು 1), to become, etc., to which the ಕು and ಕುಂ of the future, and the ಕೆ of the imperative are added. See ಅಕ್ಕು 4, ಅಕ್ಕುಂ, ಅಕ್ಕೆ 3. Cf. ಅಪ್ಪ, ಅಪ.

ಅಕ ak. 3. = ಅ 7. ಮ of ಅ 7. 2. — ಅಕ್ಕಿಕ್ಕು. To champ (C.).

ಅಕ ak. 4. = ಅ 7. ಗ of ಅ 7. 1. — ಅಕ್ಕಿಕ್ಕು. To hide one's self (My.).

ಅಕ ak. 5. = ಅ 7. ಮ of ಅ 7. 1. — ಅಕ್ಕಿಕ್ಕು. To dig, to dig up (My.).

ಅಕ a12-ka2. (= ಅಕೊ, etc.) Lo! behold! (My.). — ಅಕ rep. (C.). — ಅಕಲಾ. -ಅಲಾ. = ಅಕ. (My.) — ಅಕಲೆ. -ಅಲೆ. = ಅಕಲಾ. (My.).

ಅಕ akn. 1. Pain, trouble; sin. (R.).

ಅಕ aka. 2. ಅಕ್ಕ 2, q. v., ಅಗ 1. A Tbb. of ಅಕ 1, in ಅಕ ಸಾಲ, etc.

ಅಕಡ a-kaḍa. Destitute of hair, bald. (R.).

ಅಕಡಿ akaḍi. = ಅಗ 1, etc. (My.).

ಅಕಟ akaṭa. = ಅಕ್ಕಟ q. v., ಕಟ 4. Alas! o! ah! (My.). ತಪ್ಪ ಸುತರ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಆಯಿತ್ತು ಕಣ್ಣುಕಮ್, ಅಕಟ! (J. 29, 36). ಅಕಟ! ಪಾಣ್ಣಮಾ ಆಯಿದರೇ? (Bh. 1, 8, 89). — ಅಕಟಕಟ. rep. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯಮಾ ಅದು ಆವುದು? ಅಕಟಕಟ! (Bp. 13, 6). ಅಕಟ! ಏನು ಪ್ರಾಣವಂ ಬಿಡುವೆ (27, 18; see also 11, 7;

46, 59; 52, 14). ಅಕಟಕಟ! ಅದು ಅರ ಅಣ್ಣಾಗನ್? ಈ ಸುಕುನಾರಂ ಮಡಿವನ್ ಅತ್ತಮುರತಿಯುಂ! (Rāv. 13, 98). — ಅಕಟಕಟಾ. rep. ಅಕಟಕಟಾ! ಎನುತ, ಮುಖಿಸುತ... ಅಗಲಿದರು (Bp. 46, 59). ಅಕಟಕಟಾ! ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದೆ ಇರುವದು ಬಹು ಕಷ್ಟ (B. 3, 90). — ಅಕಟಾ. = ಅಕಟ. ಅ 5. See ಅಕಟಕಟಾ. (My.; Tē.).

ಅಕಟ a-kaṭa. = (ಅಕಟ), ಅಗಡ. — ಅಕಟವಕಟ. dupl. Hideously huge; excessively much; frightful, shocking (Mhr.; S. Mhr.); — adverse, contrary, troublesome (My.; Tē.); chicanery (T. ಅಗಡವಿಗಡ; M. ಅಗಡುವಿಗಡ). 2, huge or exorbitant power (My.). — ಅಕಟೋವಕಟ. = ಅಕಟವಕಟ No. 1. (Mhr. & S. Mhr.). — ಅಕಟೋವಕಟೋ. = ಅಕಟೋವಕಟ. (S. Mhr.).

ಅಕಟಾಯಿಸು akaṭāyisu. To become warped, as leather by drying in the sun (Sd.; Mhr. ಅಖಡಣ್ಣಂ, ಅಖುಡಣ್ಣಂ, to contract, shrink, etc.).

ಅಕಡಿ akaḍi. = ಅಕ್ಕಡಿ, in ಅಕಡಿತಕಡಿ, = ಅಕ್ಕಡಿತಕ್ಕಡಿ. (My.).

ಅಕಣ್ಣಕ a-kaṇṇaka. Free from thorns, difficulties, troubles, or enemies. (R.).

ಅಕರ a-kara. Handless, maimed; — not acting; — exempt from tax. (R.).

ಅಕರಣೆ a-karaṇi. Non-accomplishment; failure, disappointment.

ಅಕರಣೆಯು a-karaṇiya. Not to be done (Rāv. 13, 13).

ಅಕರುಣ a-karuṇa. Merciless. 2, cruelty (Bp. 4, 45; 60, 56; My. as ಅಕರುಣೆ).

ಅಕರ್ತವ್ಯ a-kartavya. Not to be done, improper. (My.).

ಅಕರ್ಮ a-karma. Without work or action. 2, intransitive. 3, improper work, orime. (My.).

ಅಕರ್ಮಕ a-karmaka. Intransitive. (My.).

ಅಕರ್ಮಕಕ್ರಿಯೆ akarmaka-kriyō. An intransitive verb (My.).

ಅಕರ್ಮ a-karmi. A man who commits orime (My.).

ಅಕಲ a-kala. (= ಅಕಲ). Not in parts, entire. 2, the water mass of the ocean (ಮಹಾಸಾಗರದ ನೀರ ಗುಮ್ಮು Mr. 405).

ಅಕಲಂಕ a-kalaṅka. Stainless, pure (Ch. v. 6; Bp. 53, 55; Mr. 521).

ಅಕಲತ್ರ a-kalatra. Without a wife; not married. (My.).

ಅಕಲಾಯ n-kalā-āya. Useless; unrequited (T; My. rare). ಬಿಟ್ಟ ಅನ್ನರ ಅಕಲಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಿಕೆ (Si. 79).

ಅಕಲು akalū. = ಅಗಲ, etc., in ಅಕಲಾಡು, = ಅಗಲಾಡು (My.).

ಅಕಲ್ಪ a-kalpa. Not subject to rules, uncontrolled; — incomparable (Bp. 18, 100).

ಅಕಲ್ಪಿತ a-kalpita. Not fabricated or invented; natural, genuine (Bp. 24, 17).

ಅಕಲ್ಪದ a-kalmasha. Sinless, pure. (My.).

ಅಕಲ್ಯಾಣ a-kalyāṇa. Inauspicious. 2, had luck.

ಅಕಸಾಲ aka2-sāla. = ಅಕ್ಕಸಾಲ, ಅಗಸಾಲ. A gold or silver smith (C.).

ಅಕಸಾಲಿಕೆ aka2-sālikē. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ. The business of a gold or silver smith (C.).

ಅಕಸಾಲಿಗ aka2-sālīga. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಅಗಸಾಲಿಗ. A gold or silver smith (C.).

ಅಕಸಾಲೆ aka-sālē. = ಅಕ್ಕಸಾಲೆ q. v., ಅಗಸಾಲೆ. The workshop of a goldsmith. 2, a goldsmith (C.).

ಅಸಂಭವ a-kasmât. Without a wherefore, accidentally,
suddenly. (My.).

ಅಸ್ಮತ್ a-kasmāta. Tbh. of ಅಸ್ಮತ್. Suddenly (B. 5, 198).

ಅಸ್ಮಾತ್ a-kasmāttu. Tbb. of ಅಸ್ಮಾತ್. (My.). ಅಸ್ಮಾತ್ತ
 & unexpectedly, suddenly (B. 3, 7. 127).

ଝଝ akala. A term used in tickling (*cf.* ଝଝୁଝୁ
No. 2). — ଝଝଝଝଝଝ. dupl. Excessive tickling (My. —
ଝଝଝଝଝଝ. = ଝଝଝଝଝଝ (My.).

उत्तर a-kala. = उत्तर, (उत्तर). — उत्तरस्य. dupl. Shock-
ingly much (S. Mhr.).

अकण्डा a-kāṇḍa. Without a trunk. 2, unexpected, sudden.
(My.). — अकण्डाक. reit. = अकण्डा No. 2. (My.).

ಅಕಾರ a-kāra. The letter ಅ (Śmd. 11; Kāvya. I, 3, 57-59).

अकाराणा. Causeless. 2, absence of a cause (Śmd.
397).

अकारत. Without cause (My.; Br.; H.); useless (R.).

ಅಕಾರಾಂತ. Ending in the letter ಅ. 2, a term with final ಅ (Śmd. 65; Kāvya. I, 2, 20-22. 104-108).

ಅಕಾರಾಂತಃ akāra-antatē. The state of ending in the letter
ಅ (īmd. 70).

అకారాంతత్వము akāra-antatva. = అకారాంత. (Śmd. 70 Cm.)

ಅಕಾರ್ಯ a-kârya. Not to be done. 2, an improper act (ಎಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯ Nn. 70).

ಅಕಾಲ a-kāla. Wrong or inauspicious time (Bp. 43, 22).
 2, unseasonable, untimely. ಅಕಾಲದ ಮರಣ (J. 18, 13).

అకాల ఫలము akāla-phala. Fruit prodneed ont of soason (My.)

అకాలమరణం akāla-maraṇa. An untimely death (My.).

ಅಕಾಲವೃಷ್ಟಿ, akāla-vṛishti. Unseasonable rain (My.).

ಅಕಿಂಢನ a-kiñcana. Without anything, poor.

ಅಕಿನ್ತ akinta. ಅಕೆ-ಇನ್ತ. = ಅಕೆನ್ತ, ಅಕೆಸ್ತ, ಅಕೆಸ್ತಾ
ಅನ್ತ. A vulgar suffix added to the genitive,
denoting *more than*. ಅಯ್ಯುಜು ರುಪಾಯಿಗಳಕಿನ್ತ ಕಡೆ
ಮ (B. 5, 264).

ಅಕಿಂತಾ, akintā. ಅಕೆ-ಇನ್ತಾ¹. = ಅಕಿನ್ತ, etc. ಕತ್ತಗರ.
 ದೊಡ್ಡ ಹೊಡೆನೆಕಿನ್ತಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ದು ಇರುತ್ತವೆ (B. 5, 16). ಕರದಿಗ
 ಕನಿಷ್ಠ ಮುಮ್ಮಡಿ ದೊಡ್ಡವು (5, 258).

ಅಕೀರ್ತನ a-kirtana. The not telling, celebrating or praising. See ಸದಾಕೀರ್ತನ.

अकुटिला a-kutīla. Not crooked or insincere, upright
honest. (Rp. 14, 34; 22, 3; 53, 60; My.).

ᠮᠤᠩᠭ᠎ᠠ ᠠ-ᠬᠠᠨᠭᠠᠢ. *Gold; silver.*

ಅನು. Not of a good family. 2, lowness of family
(Bp. 3, 51).

☞ a-ku²ala. *Unlucky, inauspicious.* 2, not clever.

ಅಕುಪಾರಾ akupāra. *The ocean.* 2, the king of tortoises supposed to uphold the world; any big tortoise. 8, ಇಂದ್ರನ ಮೊಸಳೆ (G.). 4, the sun.

ಕೃತ-akṛita. Undone, unperformed. 2, not wrought or made. 3, native metal (ಕಡೆಮಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಚೂರ್ಣಾದಿರೂಪಮುಳ್ಳ ಗ್ರಹಮು *Nr.*; see *Sl.* 330). 4, an unheard-of action or crime.

३७३ a-kṛitya. Criminal. 2, a crime. (My.).

అశృష్టకర్మ a-kṛishṇakarma. Free from black deeds,
guiltless.

ಅಕೆ akē. = ಅಕ್ಕೆ², ಅಸಿ¹. A vulgar form of the suffix for the dative singular ಕೆ. See ಅಕನ್ನ, ಅಕನ್ನ.

ಅಕೋ a12-k2-04. = (ಅಕ, ಅಕ್), ಅಸೋ, ಅಸೋ, ಅ
ದುಸೋ, ಅಮೋ. Lo! behold! (pointing to more
or less remote objects, C.).

ಅಕಾಶಲ a-kaśala. Want of dexterity; —ovil. (R.).

ಅಕ್ಕ. a12-kka. = ಅಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕಕ್ಕ. rep. (My.).

ಅಕ್ಕಾ akka. 1. An elder sister. (C.; M., Tē. ಅಕ್ಕಿ; T. ಅಕ್ಕಾ, ಅಕ್ಕಿ; Tn. ಅಕ್ಕ, ಅಕ್ಕಿ; Mhr. ಅಕಾ; Sk. ಅಕ್ಕಾ, mother; ಅಕ್ಕ, elder brother; ಅನ್ನಿ, elder sister; see ಅತ್ತಿ). It receives the terminations of the masculine: ಅಕ್ಕಂ, ಅಕ್ಕನಂ, (ಅಕ್ಕನ್ನ, etc.), ಅಕ್ಕನಿಂ (Smd. 148); its plural: ಅಕ್ಕಂಗಳ, (ಅಕ್ಕಗಳು), ಅಕ್ಕನಿರ (124. 126). ಅಕ್ಕಂಗಳಿರ! ಅನ್ನಿಗಳಿರ! (Bp. 29, 8). ಬನ್ನೊಳಗೆ ಪೋಗಿ, ಪೊನ್ನ ಪೊನ್ನ ಗೊಂಚಲನ್, ಅಕ್ಕ, ನಿನ್ನ ತನ್ನವೆಂ (Smd. 73). ಅಕ್ಕನ ಹಗಿ, ಬಾವನ ನೆನ್ನೊ. — ಅಕ್ಕನ ಬಂಗಾರವಾದರೂ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಬಿಡ. — ಉಣ್ಣುವುದಕ್ಕೆ ಉಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ್ನ ಕರೆ, ಕೊಳೆಳಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಾವನ್ನ ಕರೆ (Prvs.). ಅಕ್ಕಾ! (B. 4, 2). — A woman elder than one's self is usually styled ಅಕ್ಕ, and endearingly also girls are called so by their elders (My.). A father says to his youngest daughter (ಕಿಡಿಯ ಮಗಳು): ತರಕ್ಕೆ, ನಿನ್ನಂ ನಮ್ಮಿ ಹೋದವವು, ಅಕ್ಕ, ಚನ್ನಕ್ಕ! (Bp. 14, 3). Seo ಚನ್ನಕ್ಕ, ಚಕ್ಕಕ್ಕ, ಹಿರಿಯಕ್ಕ; Prvs. a. ಅಕ್ಕಪಿ, ಅಕ್ಕಿ. — ಅಕ್ಕಕ್ಕ! rep. (Bp. 50, 7). — ಅಕ್ಕಚ್ಚಿ. -ಅಚ್ಚಿ. An affectionate or bonorable modo of addressing an elder sister, etc. (My.; T. ಅಕ್ಕಿಚ್ಚಿ). — ಅಕ್ಕಣ್ಣಿ. -ಅಣ್ಣಿ. = ಅಕ್ಕಚ್ಚಿ. (My.). — ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರು. Elder and younger sisters: sisters (C.; B. 4, 153). ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರ ಹಣ್ಣು (= ಸಪಾಯಿ, My.). — ಅಕ್ಕನಾಗಿ. N. of Cannabasava's mother (My.). — ಅಕ್ಕಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ = ಅಕ್ಕಚ್ಚಿ. (My.); — N. (My.). — ಅಕ್ಕಯ. -ಅಯ. ಅಕ್ಕಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಅಕ್ಕ. (My.; also ಅಕ್ಕಯ್ಯ ನವರು). — ಅಕ್ಕವ್ವ. -ಅವ್ವ = ಅಕ್ಕಚ್ಚಿ. (C.); — N. (My.).

ಅಕ್ಕ akka 2. = ಆಕ 2, etc. (T. ಅಕ್ಕ, metal). See ಅಕ್ಕಸಾಲ,
etc.

ಅಕ್ಕಿ akka 3. Tbh. of ಅಕ್ಕ. See ಅಕ್ಕದಾನು, ಅಕ್ಕಮಾಲೆ. — ಅಕ್ಕ
ದಾಳ. A dio at play (My.).

ಅಕ್ಕಜ akkaja. 1. Wonder, surprise. 2, a wonderful thing. (J. 6, 35; 14, 6; 26, 35; Tē.). ಒ ನ್ನು ಅಕ್ಕಜವನ್ ಅಂ ಕ್ಕನ್ (Bp. 11, 22). ಕೃಷ್ಣನ ಅಕ್ಕಜದ ಅಡಾ ಯುಧಂ ನನ್ನಕಮ್ ಎನಕ್ಕು (Mr. 20). — ಅಕ್ಕಜಂ ಮಗು. Sur- prise to become great or abondnd (Bp. 5, 61; 18, 83; 31, 29; 48, 31).

ಅಕ್ಕಜ akkaja. ೨.=ಅಜ್ಜ. Envy, displeasure
(ಕವಿಯು Çt. I, 106; ಕವಿಯು, ಅಸೂಯೆ Sm. 60, 68.).

అక్కటా akkaṭa. = అకట, etc. An interjection expressing *pain, sorrow or distress* (పాద సంద. 393), *envy, displeasure* (కవిబిరు. C. I, 86), and *wonder or surprise* (అక్షర సంద. 893). (My.; S. Mbr. pretty C.; Tē. అకటి, అక్కటి). బిడ్డలను నను నగుత (ఎన్నం) బసవయ్య, అక్కటి, మునుకుకే తివమరలు నిన్ను వం? (Bp. 10, 3). అక్కటి, ఎంజుల మాంసం! అతన ముక్కలువం? (18, 36). — అకటికటి. — అకటి. rep. అక్కటికటి, ముదెన్నరన

ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಕಟಮ್ ಆಯ್ತು! (Ep. 13, 24; see also 18, 54; 42, 13). — ಅಕ್ಕಟಕಟಾ. — ಅಕ್ಕಟಾ. rep. ಅಕ್ಕಟಕಟಾ! ಎನ್ನು, ಗೋಡದದೆ (Bp. 48, 9). — ಅಕ್ಕಟಾ. — ಅ. 5. ಅಕ್ಕಟಾ, ಮೆಚ್ಚುವ ನೆ ಇನ್ನದ ರಕ್ಕರೀ? (Bp. 36, 16; see also 31, 13).

ಅಕ್ಕಡಿ (aki-kadi, i.e. kadē). = ಅಕ್ಕಡೆ. A furrow for growing especially different kinds of pulse between two furrows of the main crop (S. Mhr.; My.).

ಅಕ್ಕಡಿ akkadi. = ಅಕ್ಕಡಿ. — ಅಕ್ಕಡಿತಕ್ಕಡಿ. dupl. Fraud in weighing or measuring, deceit in words, etc. (My.).

ಅಕ್ಕಡೆ (aki-kadē). = ಅಕ್ಕಡಿ. (My.).

ಅಕ್ಕದಾಮು akka-dāma. Tbh. of ಅಕ್ಕದಾಮು. (My.).

ಅಕ್ಕಮಾಲೆ akka-mālē. Tbh. of ಅಕ್ಕಮಾಲೆ. (My.).

ಅಕ್ಕರ akka. = ಅಕ್ಕರ, ಅಕ್ಕರ 2. Tbh. of ಅಕ್ಕರ (Śmd. 10. 346; Hlā. II, 404; My.; Tē.). A letter of the alphabet. 2, a syllable (Ch.). 3, a kind of metre (Ch.). See ಒತ್ತಕ್ಕರ, ದಡ್ಡಕ್ಕರ, ಬೀಡಕ್ಕರ. ಅಕ್ಕರವು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತರ್ಕ ತಾ ವಾದಕ್ಕೆ, ಮಕ್ಕ ಓದುಗಳು ತಿರುವೆಗೆ; ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ರಡಕ್ಕರವೆ ಸಾಕು (ದೇವ, Sp.).

ಅಕ್ಕರಮಾಲೆ akka-mālē. Tbh. of ಅಕ್ಕರಮಾಲೆ (Śmd. 380).

ಅಕ್ಕರಿಕೆ akkarikē. (Tbh. of ಅಕ್ಕರಿಕೆ). A kind of metre (Ch.).

ಅಕ್ಕರಿಗ akkariga. ಅಕ್ಕರ-ಗ (Śmd. 233). A man skilled in the alphabet (ಅಕ್ಕರಜ್ಞ 210 Cm.). See ಬೆಕ್ಕಕ್ಕರಿಗ.

ಅಕ್ಕಡಿ akka. = ಅಕ್ಕಡಿ, etc. (My.). ಅಕ್ಕಡಿದ ಅಕ್ಕ ಬನ್ನಾ ಗ್ಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಾ ಕಯ್ಯಿ ಆಯಿತು (Priv.).

ಅಕ್ಕಡಿತ್ತೆ akkaratē. = ಅಕ್ಕರ್ತೆ, ಅಕ್ಕಡಿ, etc. (My.; ಪ್ರೀತಿ G.). ನೋಡು, ಅವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಹಾಗೆ ಅಕ್ಕಡಿತೆಯೆಂದ ಜೋಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ! (B. 1, 24).

ಅಕ್ಕಡಿತ್ತೆ akkarikē. = ಅಕ್ಕಡಿ. (R.; Tē. ಅಕ್ಕಟೆ).

ಅಕ್ಕಡಿ akka. = ಅಕ್ಕಡಿ, ಅಕ್ಕಡಿ, ಅಕ್ಕಸ, ಅಕ್ಕಡಿ. 2.

Affection, love (ನೇತ Ch. II, 72; My.). ಅಕ್ಕಡಿಲ್ಲದೆ ಬಸವನಂ ಕೀರ್ತಿಸುವದೆ ಎನ್ನ ಆವೆ? (Bp. 1, 34). ಅಕ್ಕಡಿಂ ಮೆಯ್ಯಡ ಎ, ಮಗನಂ ತರ್ತಿಯ್ಯಿ (4, 70). ಅಕ್ಕಡಿನ್ ಅವನ ಅಮುವನ್ ಇತ್ತನು (48 sum.; see also 13, 24; 31, 29). ಅಕ್ಕಡಿಲ್ ಅಗರ್ ಅರ್ಥವನ ರೋದನದ ಕೂಡ ಅಮುವ ತವಿರೋ ಮೊದಲವು (J. 28, 36). ಕಾತರ ಅಂಗಧವಿಗಳು, ಅಕ್ಕಡಿನ್ ಅವರವರ ತನುಪರಿಮಳಂಗೆ ಕೈ ತುಕ್ಕುವ ಎಳೆದುಮುಗುಳ ಬಳಂಗಳ್ ಎವ್ವಿನೈ, ಪೊಕ್ಕು ಪೊಕ್ಕು ಅಡವಿಯೋ, ಕಗ್ಗೆ ಕಾಣಿಸುತ ಇದವು (28, 43). ಕುನ್ನಲನಗರಿಗೆ ಅಕ್ಕಡಿನ್ ಅಯ್ಯನ್ನನ್ ಆ ದುಪ್ಪಬುದ್ಧಿ (31, 27). ಬಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮನೆಯು, ಅಕ್ಕಡಿಲ್ಲದ ತವರು ಇದ್ದು, ಫಲವೇನು? (Dp. 148, 4). — ಅಕ್ಕವೆರಸು. — ಬೆರಸು. To be possessed of love (J. 30, 52; 32, 37).

ಅಕ್ಕಡಿತ್ತೆ akkarē. = ಅಕ್ಕಡಿ. (My.; see S. s. ಬಡಗೋಲಿ). 2, want, necessity, occasion, need (My.; T.; Tē.; Tē. also: desire).

ಅಕ್ಕರ್ತೆ akkartē. = ಅಕ್ಕಡಿ. (My.).

ಅಕ್ಕಲಿ akkala. (= ಅಕ್ಕಲಿ). — ಅಕ್ಕಲಕರೆ. The plant Anthemis pyrethrum (Tē. ಅಕ್ಕರಕರೆ, ಅಕ್ಕಲಗರೆ, ಅಕ್ಕಲಗರೆ; My.). — ಅಕ್ಕಲಕಾರ. (= ಗೋಲೋಮ G.).

ಅಕ್ಕಲು akkalu. ಅಕ್ಕಲ್. = ಹಕ್ಕಲ್. (My.).

ಅಕ್ಕಸ akkasa. Love. = ಅಕ್ಕಡಿ. (S. Mhr., occasionally in the mouth of females).

ಅಕ್ಕಸಗಾಲಿ akkasa-gāra. A loving man (S. Mhr.).

ಅಕ್ಕಸಗಾಲಿಳು akkasa-gāralu. A loving woman (S. Mhr.).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿ akka-sāla. = ಅಕ್ಕಸಾಲ, etc. (C.).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ akka-sālikē. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ. (C.).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ akka-sāliga. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, etc. (C.; Si. 108; B. 4, 157).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗಿತ್ತಿ akka-sāligitti. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿ. (My.).

ಅಕ್ಕಸಾಲಿತಿ akka-sāli-iti. (Śmd. 244). A woman of the goldsmith caste.

ಅಕ್ಕಸಾಲಿ akka-sālē. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿ, etc. The workshop of a goldsmith (T. ಅಕ್ಕಚ್ಚಾಲ್ಯಿ, a shop where metals are worked). 2, a goldsmith (ನಾಡಿನವು, ಸ್ವರ್ಣಕಾರ, ಕಬಾವ, etc. Nr.; Hlā.; Mr. 376; C.). ವದಕಮ್ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯಂ ಮಾಡೆ ಪಟ್ಟಿದು (Śmd. 157). ಮಾಡಿದಂ ವದಕಮನ್ ಅಕ್ಕಸಾಲಿ (301). ಕೊಳುವ ಕೊಳುವ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದದೆ ಮೊಳೆಗಳಂ ಹೊದಿ ನೂಲೆ, ಬಳ್ಳಿದ ಮೊಳೆಯನ್ ಬರೆಗೊವ್ವು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯು (Bp. 21, 30). ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ್ನ ಕಳ್ಳನಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಗದ್ದೆಗಿನ್ನ ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲ (Priv.). — ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯು. — ಅ. 3. = ಅಕ್ಕಸಾಲ (My.; T. ಅಕ್ಕಚ್ಚಾಲ್ಯಿಯು). ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯರ ಸಲಾಕೆ (G. 62, 65). ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯನ್ ಊರಿಗೊಕ್ಕಲ್ ಎನ್ನೆನ ಬೇಡ! ಬೆಕ್ಕ ಬನ್ನಿ ಯಿ ಹದಿವನ್ನೆ; ಊರಿಗೆ ರಕ್ಕಸನದನು (Sp.). — ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯವ. — ಅವ. = ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯು. (My.; ಕಂಸಾರ, ಕಂಸಾರಿ, ಕಲಾದ, ನಾಡಿ ನ್ನಮು G.).

ಅಕ್ಕಳಿಕೆ akkalikē. Drawing in the muscles of the stomach, or these muscles being drawn in (S. Mhr.). 2, tickling (My.; M. ಇಕ್ಕಳಿ; cf. ಅಕ್ಕಳ, ಚಕ್ಕಲಗುಲಿ).

ಅಕ್ಕಳಿಸು akkalisu. 1. = ತಕ್ಕಳಿಸು. To sprinkle (My.).

ಅಕ್ಕಳಿಸು akkalisu. 2. = ಅಕ್ಕಳಿಸು 1. (C.; Tē. ಅಕ್ಕಲಿಂಚು).

ಅಕ್ಕಳಿಯಿ (akkēl-āru?). The throat to dry from crying (My.; T.; cf. Tbh. ಅಕ್ಕಳಿ).

ಅಕ್ಕಿ akki. Rice deprived of its husk (C.; ತಣ್ಣುಲ Mr. 372; T. ಅರಿ, ಅರಿಚ; M. ಅರಿ; Tu. ಅಕ್ಕಿ, ಅರಿ; Tē. ವರಿ, rice in its husk, pl. ವಕ್ಕು). 2, grain (seed) that resembles rice, e.g. ನವರೆಯ ಅಕ್ಕಿ, ಬಿದಿರ ಅಕ್ಕಿ. ಉತ್ತಮದ ರಾಜಾನ್ನದ ಅಕ್ಕಿಯ ಬೋನವಂ ಮಾಡಿ (Bp. 27, 15). ಬೋನದ ಬಿದಿರ ಕುನಿಕಲ ಕದಿಯಕ್ಕಿಯ ಕೂಡಿ ರಾಸಿಯ ಬಣ್ಣೆ ಜೋಡಿಸಿತು (Bh. 1, 10, 25). ತಾಯಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅಕ್ಕಿಯ ಬೇಳೆ ಹಸನ ಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿ ತಿದ್ದಳು (B. 3, 83). ಅಕ್ಕಿಯ ಮೇಗಲ ಅಸೆ, ನೆಣ್ಣರ ಮೇಗಲ ಬಯಕೆ. — ಅಕ್ಕಿ ಸರಿ ಅಗ ಬಾರದು, ಅಕ್ಕನ ಮಕ್ಕಳು ಬಡವು ಅಗ ಬಾರದು (Priv.). — ಅಕ್ಕಚ್ಚಲು. = ಅಕ್ಕಚ್ಚು. (My.). — ಅಕ್ಕಚ್ಚು. = ಅಕ್ಕಿ ಗಚ್ಚು, of which it is a contraction. (My.). — ಅಕ್ಕಿಗಚ್ಚು. — ಕಚ್ಚು. A kind of drink, being the water in which ಅಕ್ಕಿ has been boiled for a moment; it is drunk either before it becomes sour or occasionally afterwards (ಅಭಿಪ್ರವ, ಅವ ನಿ ಸೋಮ, etc. Hlā.; Mr. 214; My.). — ಅಕ್ಕಿಗಂಚ. Rice-conjee (C.; ಎಸ್ತಾಂ G.). — ಅಕ್ಕಿನುಚ್ಚು Broken rice (C.). — ಅಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿ. reit. Rice, etc. (C.). — ಅಕ್ಕಿಮಾರಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3). — ಅಕ್ಕಿರಡ್ಡಿಗಿಡ. ನೆನದ ಅಕ್ಕಿರಡ್ಡಿಗಿಡ (ಅಕ್ಕಿಬೆಡೆ Si. 146; cf. ಪಾಲುತೊಟ್ಟಿನ ಗಿಡ). — ಅಕ್ಕಿಸಜ್ಜಕ. A mess of broken rice boiled with ghee, jaggery, etc. (S. Mhr.). — ಅಕ್ಕಿಸಜ್ಜಗೆ. = ಅಕ್ಕಿಸಜ್ಜಕ. (My.). — ಅಕ್ಕಿಸಜ್ಜ. Rice paste (C.). — ಅಕ್ಕಿಸಜ್ಜೆ. The plant Asclepias rosea Roxb. (ಕ್ಷೀರಾವ, ದುಗ್ಗಿಕೆ Nr.; Si. 146). 2, a kind of medicinal Sōma or moon-plant, said to be brought from the Himalaya (? ಬೇಮುದ್ಧ).

ಮಕುರ Mr. 129). See ಅವಲಕ್ಕ, ಎಲಕ್ಕ, ಕುದಕಲಕ್ಕ, ಕುಸಲಕ್ಕ, ಕೇಸಕ್ಕ, ಬೇರಾಸಣ್ಣಕ್ಕ, ಬೇರಿಗೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕ, ದವ್ವಕ್ಕ, ದೇವಮಲ್ಲಿಗೆಯಕ್ಕ, ದೇವ ಬಯ್ಯಕ್ಕ (-ಬಯ್ಯ-), ನವಣೆಯಕ್ಕ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕ, ಪುಟ್ಟರಾಜಕ್ಕ, ಬಗಡೆಯಕ್ಕ, ಬಿದಿರಕ್ಕ, ಬೆಣತಕ್ಕ, ಬಯ್ಯಯಕ್ಕ, ಮರಳ ಕಾನ್ತಿಯಕ್ಕ, ರಾಜಾನ್ನದಕ್ಕ, ಸಣ್ಣಕ್ಕ, ಸಬ್ಬಕ್ಕ, ಸಾವೆಯಕ್ಕ, ದಾರಕದಕ್ಕ.

ಅಕ್ಕಿ akki. 1. = ಹಕ್ಕಿ. A bird. (My.). See ಕೇಡಕ್ಕ, ತೊಗಲಕ್ಕ, ದಾನಕ್ಕ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕ, ರಾವಕ್ಕ, ಹಾಲಕ್ಕ, ಹೆಣ್ಣೆ ಮೂಗಕ್ಕ.

ಅಕ್ಕಿ akki. 2. Tbh. of ಅಕ್ಕ. (T.; My.). — ಅಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ. Power of illusion (My.; also ಅಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಎದ್ದು).

ಅಕ್ಕಿನಾ akkinta. ಅಕ್ಕಿ 2 - ಇನ್ನ 1. = ಅಕ್ಕಿನಾ, etc., ಇಕ್ಕಿನಾ. Very frequently in B. 5, e. g. ಕವಿಗಳಕ್ಕಿನಾ (16), ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ದಕ್ಕಿನಾ (17), ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಿನಾ (46), ಯೋಗ್ಯತೆಯಕ್ಕಿನಾ (76), ಬದಿ ಗಣಕ್ಕಿನಾ (81), ಸ್ಥಿತಿಯಕ್ಕಿನಾ (89), ಮುಂಚಿನಕ್ಕಿನಾ (91), ಇವರ್ವರ ಕಕ್ಕಿನಾ (150).

ಅಕ್ಕಿನಾ akkintā. ಅಕ್ಕಿ 3 - ಇನ್ನ 1. = ಅಕ್ಕಿನಾ, etc. Very frequently in B. 5, e. g. ಮುಂಚಿನಕ್ಕಿನಾ (53), ಜನರಕ್ಕಿನಾ (88), ಈಗಕ್ಕಿನಾ (91), ಇರುವದಕ್ಕಿನಾ (97), ನನ್ನಕ್ಕಿನಾ (130), ತಮ್ಮಕ್ಕಿನಾ (169).

ಅಕ್ಕಿರ akkira. Tbh. of ಅಕ್ಕರ. (T.; R.).

ಅಕ್ಕಿಸು akkisū. = ಅಯ್ಯಿಸು. To digest (Rām. 6, 48, 35).

ಅಕ್ಕು akku. 1. = ಅಡಕು. To subdue, to bring under one's control (Ā. Bp. 19, 41).

ಅಕ್ಕು akku. 2. To embrace, to seize (Rām. 6, 47, 38; cf. ಅಡಗು 3, ಅಕ್ಕಿ).

ಅಕ್ಕು akku. 3. Embracing, joining (P.). — ಅಕ್ಕಣಿ. -ರೆ. The close adhesion of the woof and warp in the web of a loom (R.).

ಅಕ್ಕು akku. 4. = ಅಯ್ಯು 1. — ಅಕ್ಕಾದು. -ಅದು. = ಅಯ್ಯಾದು. To come to an end; to lose one's lustre. ಭುಜಗವಲ ಯದ ಮನ್ನರಾದಿಯನೆ ರೂಢಿಸಿದ ಭುಜಬಲದ ಸಿರಿ ಅಕ್ಕಾದಿತೇ ತನಗೆ? ಎನುತ, ಮಾದಾಮಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾತಂಸಿ, ಕಳವಳಿಸುವನು ಕಲಿಧೀಮನು (Bh. 3, 13, 35). ಅಕ್ಕಾದಿದವ ದಾದಿದವ ಮೋಹಿಗಳ (Bp. 42, 32). See Rām. 5, 8, 74. — ಅಕ್ಕಿ ನೋಡು. To look at (a thing) so that its lustre (or purity) disappears (Bp. 14, 8).

ಅಕ್ಕು akku. 5. = ಅಯ್ಯು 2. The state of being well digested (Bh. 4, 2, 58).

ಅಕ್ಕು akku. 6. = ಅಕ್ಕು. It will become; it becomes; it is; etc. — Its meanings are to be taken from ಅಕ್ಕು, to become manifest, etc. ಕಲಿ ಎನಲು, ಎರನ ಅಕ್ಕು (Mr. 231). ಸತ್ತ ರಜಸ್ ತನು ಮೂಡ ದೋಡ ದುಕ್ಕತಮ ಎಮ್ಮ ಇವಂ ತಿಮರಮ ಅಕ್ಕು (Nn. 12). ಸರಸತಿಯು ಸಾರದೆ ಎಮ್ಮಿವ ಅರವಿವ ಧವನ ಅರಸಿಗೆ ಅಕ್ಕು (Sm. 8). — ಅಕ್ಕಕ್ಕು. rep. Yes, yes (= C. ಹೌದು ಹೌದು; see Bp. 24, 29; 55, 44; 58, 43).

ಅಕ್ಕು akku. Tbh. of ವಕ್ಷ. The breast or chest (Tē.; see ಅಕ್ಕು).

ಅಕ್ಕು akku. 6. = ಅಕ್ಕು. It will become, etc. ಭವ ಮನ್ನ ಮೃಗ ಎನ್ನು, ಇನ್ನು ಅನೆಗಳ ಮೂಡುತವ ವ ಅಕ್ಕು (Hlā.). ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕದ ಮಾತುಗಳು ನಿಮಗೆ ಅಕ್ಕು (Bp. 16, 21). ಉಸಲಿವ ಎನೆ ಬುದ್ಧಿ ಅಕ್ಕು (Mr. 223). ತತ್ವಾರೋ ಧಿವ ಅಕ್ಕುತವ ಮುಕ್ತಿ ಅಕ್ಕು (Sm. 8). ಪ್ರಾಯಂ ಕೂಸು ಅದೊ ದಿಕ್ಕವುಮಂ ಕೂಸು ಅಕ್ಕು ಮೆ? (290). ಎನರ್ ಅಕ್ಕು (57, 250). ಬಂದ ಅಕ್ಕು (141). ಅಗರ್ ಅಕ್ಕು (170). ನುಡಿಯಲೆ ಅಕ್ಕು (180). ವರ್ವರ್ ಅಕ್ಕು ಮೇ? (188). ಕಾಣರ್ ಅಕ್ಕು (254).

ಅಕ್ಕುಡ akkuda. A vigorous, powerful, courageous (or a hasty, eager, rash) man. (ಅಕ್ಕುಡರ್ ಎನೆ ಸತ್ತಗರು Bhn. 52; o. ra. — ಸತ್ತರರು, — ಸತ್ತದು ದು; Tē. ಎಕ್ಕುಡು, greatness, height, might).

ಅಕ್ಕುಡಿಸು akkudisu. (= ಅಕ್ಕುಳಿಸು 1). To become small; to wane. (Rām. 4, 6, 11; 6, 1, 12; cf. ಅಕ್ಕುಡು ಯಿಸು).

ಅಕ್ಕುಲ akkula. (Tbh. of ಅಕ್ಕುಲ). Good, virtue (J. 5, 56).

ಅಕ್ಕುಳಿಸು akkulisu. 1. = ಅಕ್ಕುಳಿಸು 2, (ಅಕ್ಕುಡಿಸು). (The muscles of) the belly to be drawn in or contracted (on account of hunger, etc. c.); — to contract (the muscles of) the belly (ನಿನ್ನಕ್ಕು ಸ್ಮದ. Dh.; Bp. 59, 20; C.; T. ಎಕ್ಕು; M. ಇಕ್ಕುಳಿ, ಎಕ್ಕು).

ಅಕ್ಕುಳಿಸು akkulisu. 2. To fear (ಭಯ ಸ್ಮದ. Dh.; cf. ಅಕ್ಕು 1). 2, to flinch, to withdraw (ಮೆದ್ದುಗೆ, ವೆಡ ಮೆಟ್ಟು, etc., ಅವಸರಣ ಸ್ತ.). (ಕುನ್ನಿಗಳ) ಕಣ್ಣಿರವನ ಮೋಹಿಗೆ ನಿಲುಕಿದವ, ಕಮದಿದವ, ಹಾಯ್ದವ, ಹಣಿಗೆ ತುಡುಕಿದವ, ಸಳಿದವ, ಉಡಿಸು, ಅಕ್ಕುಳಿಸಿ, ಎಡಬಲ ಬಳಸಿದವ (Bh. 3, 13, 27).

ಅಕ್ಕಿ akkē. 1. = ಅಕ್ಕಿ 1, ಅಯ್ಯಿ 1. Weeping, lamentation, grief (ಕ್ರಂದಿತ, ರುದಿತ, ಕೃಷ್ಣ Nr.; ತಿಮರ, ಶೋಕ Nn. 12; Bp. 57, 11; Abh. P. 9, after 151, o. r. ಅಯ್ಯಿ; Bh. 3, 16, 30; Rām. 6, 45, 20). ಮೋಹಿಯನ್ ಉಣ್ಣಿದ, ಅಕ್ಕಿ ಯನ್ ಉಡಿದು (Bp. 15, 18).

ಅಕ್ಕಿ akkē. 2. = ಅಕ್ಕಿ, etc. See ಅಕ್ಕಿನಾ, ಅಕ್ಕಿನಾ.

ಅಕ್ಕಿ akkē. 3. ಅಕ್ಕ 2 - ಕೆ 2. (Sm. 289). May it become, etc. ವೇದದೋಳ ಒದ್ದಿದ ಆಯು ನಿನ್ನಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಬೇಗಂ, ಕಲಿಕಾಲಸೂದನಾ! (290). ನಿಮಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ಎಮ್ಮ, ಅಬ್ಬಿಗಳ್ಳನ ಆಯುಂ ತ್ರೀಯುಂ! (69). ಸಿಂಗರಮ್ ಅಕ್ಕಿ, ಎಮ್ಮ! ಅಂದೆಂ (69). — ಅಕ್ಕಕ್ಕಿ. rep. (Bp. 31, 28).

ಅಕ್ಕ akka. Smoared over, anointed, tinged. 2, made clear, manifested, distinguished. 3, gone. See ವಕ್ಕ, ಸಮುದಕ್ಕ.

ಅಕ್ಕಿ akti. Manifestation, etc. See ವಕ್ಕ.

ಅಕ್ಕಮ a-krama. Want of order, confusion; — injustice (My.). 2, a kind of vākyadōsha (Kāvy. II, 2, B, 3, 16-18).

ಅಕ್ಕರ a-krūra. Not cruel, gentle. 2, N. of Kṛishṇa's paternal uncle and friend (Bhāgavata 10, 33, 1).

ಅಕ್ಕೋಟಿ akroṭa. ಅಕ್ಕೋಟಿ akroṭē. = ಅಕ್ಕೋಡ. (My.).

ಅಕ್ಕೋಡ akroṭa. Tbh. of ಅಕ್ಕೋಟಿ, etc. (My.). See ಕೂ ಅಕ್ಕೋಡ, ಗೋಟಿ 8 & ಗೋನು. — ಅಕ್ಕೋಡದ ಎಕ್ಕ. (B. 3, 115). — ಅಕ್ಕೋಡದ ಕಟ್ಟಿಗೆ. (B. 3, 115). — ಅಕ್ಕೋಡದ ಗಿಡ. (B. 3, 114). — ಅಕ್ಕೋಡದ ಮರ. A large, nut-bearing tree, cultivated in gardens, Aleurites triloba Roxb. (Z.).

ಅಕ್ಕೋಡು akroṭn. = ಅಕ್ಕೋಡ. (My.).

ಅಕ್ಕೋಡೆ akroṭē. = ಅಕ್ಕೋಡ. (My.).

ಅಕ್ಕೋಧ a-krōdha. Suppression of anger. (My.).

ಅಕ್ಕೇಶ a-klēśa. Freedom from trouble (Bp. 44, 49; 54, 22; My.).

ಅಕ್ಕ a-ksha. = ಅಕ್ಕ 8, ಅಕ್ಕು 2. A die for playing with (see ಅತ್ತದ ಸಾರ). 2, playing with dice, gambling (ಜೂಜು Nn. 37). 3, the tree Beleric myrobalan, Terminalia belerica

Roxh., the seed of which is used as a die (ತಾಪಿ Nn. 37). 4, the seed of Bel. myrohalan (ತಾಪಿಯ ಕಾಯಿ G.). 5, the plant Emblic myrohalan, Emblica officinalis Gaertn. (ನೆಲ್ಲಿಯ ಮರ Nn. 37). 6, the marking nnt plant, Semeocarpus anaecardium (ಕೇರ ಗಿಡ G.). 7, the shrub Eleocarpus ganitrus, producing a seed of which rosaries are made. 8, the seed of Eleoc. gan. (ರುದ್ರಾಕ್ಷ G.). 9, a weight called Karsha (ಎವ್ವತ್ತು ಗುಂಜೆಯದು ಒನ್ನು ತೂತಿ G.). 10, a wheel. 11, the axle of a wheel (ರಥದ ಆಕ್ಷು Nn. 37). 12, a car, oart (ತಕಟ, ಬಣ್ಣಿ Nn. 37). 13, a snake (ಸಾವು G.). 14, Garuḍa (Çh.). 15, a N. 16, terrestrial latitude (see ಅಕ್ಷಾಂಶ). 17, the beam of a balance or string which holds the pivot of the beam. 18, the eye (ಅವ್ಯಕ್ತ, ಕಣ್ಣು Nn. 37). 19, an organ of sense (ಅವಿಶೇಷ್ಯಯ Nn. 37). 20, Sochal satt. 21, blue vitriol. 22, the soul. 23, a nourisher, supportor (ಪೋಷಕ, ರಕ್ಷಿಸುವವ Nn. 37). 24, knowledge. 25, justice, equity. 26, a law-suit. 27, an established rule of conduct or custom. 28, giving, donation (ತ್ಯಾಗ, ಕೊಡುವುದು Nn. 37). 29, disregard of sensual enjoyment (ನಿರಾಗ, ವೈರಾಗ್ಯ Nn. 37). 30, strength, strong support (ಬಲ, ಬಲಮು Nn. 37; ಬಲಿನ ಅಧಾರ Mr. 494). 31, a person horn blind. 32, अवलोकित (Nn. 37). 33, ಅಗರ (Nn. 37). 34, N. of a rākshasa (Rām. 5, 5 sm.). — ಅಕ್ಷತದಿ. Thh. of ಅಕ್ಷ ತ್ವತೀಯ. (My.).

ಅಕ್ಷರ a-kshata. ಅಕ್ಷತ, ಅಕ್ಷತೆ, ಅಕ್ಷತೆ, ಅಕ್ಷತೆ. Not crushed, unbroken, whole, unhurt. 2, whole grains of raw rice that are dipped in water, taken out, generally mixed with turmeric, consecrated through the recitation over it of mantras, and then used for religious ceremonies (Mhr.). 3, the sectarian circle on the forehead in the centre of the stripe and of a colour different from it (Mhr.). 4, the pigment used for the circle (Mhr.). 5, fried grain (ಅಕ್ಷತಂಗುಳ). — ಅಕ್ಷತಂಗೋಳ. -ಗೋಳ. -ಂಕೋಳ. To take (and use) akshata grains (in worship). (Bp. 53, 48).

ಅಕ್ಷತೃತೀಯೆ aksha-tritīyē. A śaiva feast, in the caitra month, on the third day of the bright lunar fortnight (My.).

ಅಕ್ಷತೆ a-kshatē. A virgin (ಮೆಯ ನೆಲೆಯದ ಹೆಣ್ಣು My.). 2, = ಅಕ್ಷತೆ (ತೊಯ್ದ ಅಕ್ಷಿ G.; My.). 3, = ಅಕ್ಷತೆ 3. (My.). 4, = ಅಕ್ಷತೆ 4 (My.). ಪೂಸ ಗನ್ನದ ಅಕ್ಷತೆ ತುಡಿ ಮುದಿದವು ಎನ್ನೊ? (Bp. 47, 14). ಚನ್ನನದ ಮುತ್ತಿನ ಅಕ್ಷತೆಯ ಕುಂಕುಮವಿಡಿದೆನ್ನೆ, ದಧಿ ಬಾಚಿ ದೂರ್ವಾಂಕುರಗಳನ್ನೆ ಎಸೆವ ಪೊನ್ನಳಿಗೊಡಿಸು, ಅರತಿಯನ್ ಎತ್ತಿ, ಮುತ್ತುಗಳ ಸೇಸದಳಿದರ್ ಸತಿಯರು (J. 18, 23). See ಕೆನ್ನ ಕ್ಷತೆ, ಗನ್ನಾಕ್ಷತೆ, ಬಿಳಿಯಕ್ಷತೆ, ಮನ್ನಾಕ್ಷತೆ, ಹಳದಿಯಕ್ಷತೆ. — ಅಕ್ಷತೆ ಬೊಟ್ಟು. = ಅಕ್ಷತೆ 3. (C.; T.).

ಅಕ್ಷದರ್ಶಕ aksha-darśaka. A judge.

ಅಕ್ಷದಾಮ aksha-dāma. = ಅಕ್ಷದಾಮ. A string of heads (rudrākshēs, My.).

ಅಕ್ಷದೃಶಿ aksha-drīṣi. A judge.

ಅಕ್ಷರೇವ aksha-dēvi. A gamester.

ಅಕ್ಷರೂರ್ತ aksha-dhūrta. A gamester.

ಅಕ್ಷನೈ a-kshantē. Thh. of ಅಕ್ಷತ. (C.).

ಅಕ್ಷಪಾದ aksha-pāda. N. of the pīshi Gōtama (ಗೌತಮ ಮುನಿ G.; My.). 2, a follower of the nyāya or logical system of philosophy (ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವ G.; My.).

ಅಕ್ಷಮ a-kshama. Unable to endure, impatient (Bp. 28, 62; J. 24, 56). 2, incompetent.

ಅಕ್ಷಮಾಲೆ aksha-mālō. = ಅಕ್ಷಮಾಲೆ. A string of beads (rudrākshēs), a rosary (My.; ಜಪಮಾಲೆ G.).

ಅಕ್ಷಮೆ a-kshamē. Impatience (My.); onvy. 2, incompetence.

ಅಕ್ಷಯ a-kshaya. = ಅಕ್ಷಯ. Exempt from decay, imperishable (Bp. 58, 62); inexhaustible (J. 20, 11; Rām. 3, 6, 5). 2, śiva (Bp. 60, 53). 3, N. of the last year in the cycle of sixty (S. Mhr.; My.). 4, the state of being exempt from decay, imperishableness (as of a cloth, Bh. 2, 14, 132; 3, 16, 18).

ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರೆ akshaya-pātrē. An inexhaustible vessel (Dp. 62, 1; My.; S. Mhr. occasionally); a beggar's alms-vessel (My.).

ಅಕ್ಷರ a-kshara. = ಅಕ್ಷರ, ಅಕ್ಷರ, ಅಕ್ಷರ 2, ಅಕ್ಷರ. Imperishable (ಅಮೃತ Nn. 9). 2, unalterable. 3, ಎವಮು Nn. 9; ಅಸಂಗತ, ಹೋಗಿ ದಾರದನ್ನಾದು Nn. 75. 4, the supreme being (ಸರಬ್ರಹ್ಮ G.). 5, honey (ಮಧು, ಜೇನು Nn. 9). 6, fame, renown (ಪ್ರಸಿದ್ಧ Nn. 9; ಕೀರ್ತಿ Nn. 75). 7, the colour white (ಶುಭ್ರ, ಬಿಳಿದು Nn. 75). 8, exemption from further transmigration (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ Nn. 9; ಅವನರ್ಪವ, ಮುಕ್ತಿ Nn. 75). 9, water (ತವ್ವರ, ಉದಕ Nn. 9). 10, the sky or atmosphere (ಅವ್ಯುರ, ಆಕಾಶ Nn. 75). 11, penance (ತಪ ತ್ವಯ G.). 12, law (ಧರ್ಮ G.). 13, ಮೂಲಕಾರಣ (G.). 14, a letter of the alphabet (Kāvy. I, 1a, 7 seq.; Śmḍ. 10; ಎವಿಧವರ್ಣ Nn. 75). 15, a syllable (see ಅಕ್ಷರ). 16, a word; speech. ಅಕ್ಷರ ದಾರದವನಿಗೆ ತಿಳಿಯೇ ಮುಖ್ಯ (Prv.). See ವಾವನ್ನಾಕ್ಷರ. — ಅಕ್ಷರಗಳ ಮೊಳೆಗಳು. Types used for printing (B. 4, 209; My.).

ಅಕ್ಷರಚಣೆ akshara-ṇa. A writer, a scribe.

ಅಕ್ಷರಚುಂಬು akshara-ṇūṇ. A scribe.

ಅಕ್ಷರಚ್ಛುತ akshara-ṇyanta. A kind of ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿಚ್ಛುತ (Kāvy. 111, 2, B., 58, 69 seq.).

ಅಕ್ಷರಚ್ಛಂದಸ್ akshara-ṇ-chandas. Metre formed of unalterably fixed syllables occurring at fixed places. See Çh. 24 seq.

ಅಕ್ಷರಜೀವಕ akshara-jivaka. A scribe.

ಅಕ್ಷರಜೀವಿ akshara-jīvi. A scribe (ಸೇನಬೋವ, etc. Mr. 358).

ಅಕ್ಷರಜ್ಞ akshara-jña. A learned man (My.).

ಅಕ್ಷರತ್ರಯ akshara-traya. A collection of three syllables as occurs e. g. in the name of ಬಸವ (Bp. 1, 27). ಬಸವಾಕ್ಷರತ್ರಯ (61, 83).

ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ akshara-mālē. = ಅಕ್ಷರಮಾಲೆ. The alphabet (C.).

ಅಕ್ಷರರೂಪ akshara-rūpa. See ಅಕ್ಷರಾಕ್ಷರ.

ಅಕ್ಷರವನ್ಯಾಸ akshara-vinyāsa. Array of syllables or letters, writing. 2, a writing.

ಅಕ್ಷರವೃತ್ತಿ akshara-vṛitti. The number of syllables in words (Śmḍ. 95).

ಅಕ್ಷರಸಂಸ್ಥಾನ akshara-saṁsthāna. A writing, scripture.

ಅಕ್ಷರಸಂಕೇತ akshara-saṅkēta. A kind of secret writing (My.).

ಅಕ್ಷರಸಂಖ್ಯೆ akshara-saṅkhyē. The system by which consonants are used to express a numerical value, e. g. 1 (one) is represented by the syllables ಕ, ಟ, ಪ and ಯ (Mr. 349). Cf. ಭೂಸಂಖ್ಯೆ.

ill fame; disturbance; T. ಅಗದು, deceit; ignominy; ಅಜದು, M. ಅತದು, meanness, etc.; Mhr., H. ಅಗವಾ, wild, mischievous; Mhr. ಅಜಾಬಿ, strange, wild, extravagant), e. g. ಅಗದ ಕೂಸು, ಅಗದ ಹುಡುಗ, ಅಗದ ಬೆಣ್ಣು, ಅಗದಾಕಳು, ಅಗದುಹಸು, ಅಗದುಹೋರಿ, ಅಗದೆಮೈ (C.). 2, a wild, etc. ಮಗನನ ಕವೆನೆ? ಪಾರಲಾಕವು ಅಗದು ಅಮದು, ಅವಪ್ಪಾತಿ ತನ್ನ ನ್ನು ತಗಹುದು ಏಕದಲಿ (Bh. 1, 10, 13). — ಅಗದ. ಅಗದು-ಅ3. A vicious, savage man (S. Mhr.; My.). — ಅಗದದತ್ತ. = ಅಗದ; also e. g. ಅಗದದತ್ತ ಕುದುರೆ (S. Mbr.; Mhr. ಅಗದಧೂತ, a huge, burly fellow). — ಅಗದದತ್ತಳು. = ಅಗದಳು (S. Mbr.). — ಅಗದಳು. ಅಗದು-ಅಳು2. A savage woman (S. Mbr.). — ಅಗದುಕುದುರೆ. A vicious horse. ಬಿಳಿಯ ಕುದುರೆ ಸಿತ, ಕಳೆ ಎನಿಸುಗು; ಅಗದುಕುದುರೆಯನ್ನೂ, ಎವ್ವರು (Nr.). — ಅಗದು ಮಾಡು. To make vicious or profligate, to spoil (as a boy, C.).

ಅಗದುತನ agadutana. = ಅಗದು No. 1. (J. 20, 8; C.). ಅಗದುತನ ಮಾಡಿದರೆ ದಗದಮಗ ಅನ್ನ ಸಿ ಕೊಡ್ತಾನು (Prv.). See Prv. s. ಪ್ರಕಟ.

ಅಗನೆ agani. = ಅಗನಿ. (My.).

ಅಗನೆತ a-gapita. Uncounted. 2, innumerable (ಲೆಕ್ಕಿಸ ಬಾರದು Nn. 43). 3, a multitude (ಸ್ತೋತ್ರಮ Mr. 422). (Bp. 24, 83; 49, 42).

ಅಗಣ್ಯ a-ganya. Innumerable (Bp. 2, 28; 3, 33; 24, 41; 55, 21).

ಅಗತ agata. = ಅಗತಿ. (S. Mbr.).

ಅಗತಿ a-gati. Want of resort; — necessity; — distress; — hell (My.).

ಅಗತಿ agatē. = ಅಗತ, ಅಗರ್ತ, etc. Digging (My.). ಅಗತಿಯನ್ನ ಅದ ನೀರ್ (ಅಧ್ಯತತೋಮ Mr. 405; see III. s. ಅಗರ್ತ). — ಅಗತಿಯ ಕೆಯ್ಯುಡಲಿ. A small hoe for digging (ಬನಿತ್ತ, ಅವದಾರಣ Si.).

ಅಗತ್ಯ a-gatya. (fr. ಅಗತಿ). Indispensableness, necessity, want (B. 5, 87; Mhr.; Tē; C.). — ಅಗತ್ಯ ಬೀಯ್. — ಬಿ. The want of something to come about or occur; to be wanted or required (My.). ಅವರಿಗಾದರೂ ಬದಿಗ ಸಿಕ್ಕು ಗ ಕಮ್ಮಾಡಿ ಮುನ್ನಾ ದವರ ಅಗತ್ಯ ಬೀಯುತ್ತದೆ (B. 5, 84). ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ (5, 126). — ಅಗತ್ಯವಾಗಿ. ಅಗತ್ಯ-ಅಗಿ. Necessarily; urgently; positively, by all means (C.).

ಅಗದ a-gada. Free from disease, healthy. 2, wholesome. 3, a drug, a medicine. 4, the science of antidotes.

ಅಗದಂಕಾರ agada-n-kāra. A physician.

ಅಗದ agadi. Altogether, wholly; quite; indeed; at all (Mbr.; C.).

ಅಗದು agadu. = ಅಗದು. A P. p. of ಅಗಿ2. (Bp. 31, 5; 47, 27; Prv. s. ನೆಗೆ2 No. 2).

ಅಗಧರ aga-dhara. The mountain-supporter, N. of Vishnu (Bp. 13, 15).

ಅಗಪೆ agapē. (fr. ಅಗಿ2). = ಅಪೆ, ಹಾವೆ. A scoop or ladle, made of a cocoanut shell or of wood (ತರ್ಮ, ದಾರುಪಕ್ಷಕ Nr.; T. ಅಗಪ್ಪೆ; M. ಅಗಪ್ಪಾನ್; Tē. ಅಗಪೆ, ಅಬಳ).

ಅಗಭೇದಿ aga-bhēdi. The mountain-splitter: Indra; — the tree-ontter: a hatchet; — a thunder-bolt (My.).

ಅಗಮ a-gama. Not going (ತಿರಿಗಾದವ್ವ G.). 2, a tree. 3, a mountain (ಗುಡ್ಡ G.).

ಅಗಮ್ಯ a-gamya. Improper to be approached. (My.). 2, inaccessible. (My.). 3, unattainable, incomprehensible, profound (Bp. 39, 9).

ಅಗಮ್ಯಗಮನ agamya-gamana. Illicit sexual intercourse. (My.). 2, incest with a male (Mbr.; S. Mbr.).

ಅಗಮ್ಯಾಗಮನ agamyā-gamana. Incestuous intercourse with a female (Mbr.; S. Mhr.).

ಅಗಮ್ಯೆ agamyē. ಅಗಮ್ಯಾ. A female that should not be approached. See ಅಗಮ್ಯಾಗಮನ.

ಅಗಯಿಸು agayisu. = ಅಗಿಸು. To cause to dig. ತಂಕರವಾಸಿ ವಾಸಿಯ ಕೆಯ್ಯಲಿ ಅಗಯಿಸಲು (Bp. 23, 34).

ಅಗರಣಿ agarani. = ಹಗರಣಿ. Upbraiding (My.).

ಅಗರಿ agari. A kind of grass, *Andropogon serratus*. (Cf. Sk. ಗರಿ & K. ಗರಿಕೆ).

ಅಗರಿಪ್ಪ aga-ripu. Indra. (My.).

ಅಗರು agaru. = ಹಗರು. The dandruff of the head (My.).

ಅಗರು agarn. = ಅಗರು, ಅಗರೆ, ಅಗಿರ್, ಅಗಿಲು, ಅಗುರು2, ಅಗುರು. The balsam tree which yields Bdellium, *Amyris agallocha*. 2, the dark species of Agallochum (ಕಾಕಮುಖ Mr. 335; ಅಗುರು, ಕಾಕತುಣ್ಣಿ HIA.; see ಲಘು No. 11). See ಕಲಿಯಗರು, ಕೃಷ್ಣಾಗರು, ಶ್ರೇತಾಗರು. 3, (fragrance). — ಅಗರುಗನ್ನ. = ಅಗಿಲು ಗನ್ನ. A kind of yellow fragrant wood (ಪಾಯಕ, ಕಾಲೀಯಕ, ಕಾಲಾನುಸಾಯಕ, ಕರೇ ಅಗುರುಡಕ್ಕೆ Si. 226); a name of various darkish fragrant substances (Si.); ಶ್ರೇಗನ್ನ (Si.). — St. & Pl.: The wood of two kinds of trees, furnishing the aloe wood or Agallochum, the one growing in Silhet, *Aquilaria agallochum* Roxb., the other in Cochin-China, *Aloexylon agallochum* Lour.

ಅಗರ್ತ agartē. = ಅಗಡ್ತಿ, etc. Digging; — a fort ditch (My.); etc. ಅಗರ್ತಿಯ ನೀರು (ದ್ರಾಕ್ಷಾತಕ HIA.).

ಅಗಲ್ agal. = ಅಕಲು, ಅಗಲು1, ಅಗಲ್, ಅಗುಲು, ಅಲ್ಲು2, ಅಳ್ಳು1. P. p. ಅಗಲ್ಲು. To be spacious, extensive, or broad. 2, to separate from, to go away from. ಮನೆಯನ್ನ ಅಗಲದೆ ಇರು! (Bp. 14, 2). ಅಬ್ಬಿಯನಮ್ ಅಗಲ್ಲು ಕೆಯ್ಯಿ ಅಳವಟ್ಟಿ ತಲೆ (52, 40). 3, to go to a distance, to go away, to retire, to get out of the way (My.; T., M.). 4, to be absent. ಕಾರಕಂ ಕ್ರಿಯೆ ಗಮ್ ಅಧ್ಯಾರೋನಮ್ ಅದು ಸಾರಮ್, ಅಗಲೆ ಬೋಪಂ (Smd. 176). ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷನಮ್ ಅಗಲದೆ ನಿನ್ನ ಎದೆ (174). 5, to separate, to part (v. i.). ಅಗಲದು ಚಕ್ರವಾಕಮ್ ಇರುಳು (J. 15, 18). 6, to separate, to become loose (Tē. ಅಗಲು, ಪಗಲು, to go to pieces, be broken, burst; see s. ಪಗದಿ). ಬಸವಂ ತನ್ನ ಹೆಟ್ಟಿಗೆ ಉಟ್ಟಿದ್ದಂ ಸುಗವ್ವತಮ್ ಇರಲೆ ಆ ಹುಟ್ಟಿಗೆಯದು ಒನ್ನ ಉದಿಯೋ ಅಗಲದೆ ಮಿಗೆ ಬೆಳವೆ ಇರಲು (Bp. 11, 33). 7, to be abandoned, forsaken, destitute, cast away, or trodden under foot (ತುಡು Smd. I). 8, to leave (v. t.). ನಾ ನಿನ್ನುವನ್ ಅಗಲೆಂ (Bp. 28, 21). ತಾನ್ ಉಪ್ಪದಬೋ ಇನೆಯನನ್ ಎನ್ನಮ್ ಅಗಲದೆ (35, 33). — See e. g. J. 3, 37; 6, 36; 8, 20; 15, 18; 17, 34; 18, 4, 33; 19, 12, 18, 19, 29, 30; 30, 21. — ಅಗಲಗಲ್. rep. To go quickly away, to get quickly out of the way (Bp. 21, 38). ಅತ್ತಲ್ ಅಗಲಗಲ್! ಎನ್ನ ಕಾಲಂ ಮುಟ್ಟಿ ಬೇಡ

ಯ್ಯ (44, 10). — ಅಗಲ್ಪರದಂ. ಅಗಲ್ಪ ಉರದ ಅಂ (i. e. ಅ3). Smd. 220. A man with a broad chest.

ಅಗಲ agala. = ಅಗಲು2, ಅಗಲ, ಅಗಲ, ಅಗಲ. Expansion, extension, largeness (ಎಸ್ತರ Bhn. 19; ಎಕಳು, ಪುಷ್ಪ, ಬೃಹತ್, ಎಕಳು, etc. Si.; My.; Mhr. ಅಳು). ಅಗಲ ಅಗಲ (ಅವರ Mr. 199). ಅಗಲಕ್ಕೆ ಹರಳು ಪಟ್ಟು, expanded (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಸೃತ Nr.). ಅಗಲದ ಅಂ, ಅಗಲದ ಸೀರೆ, etc. (C.). 2, space, extent; width, breadth (ಪಂ ನಾಕ, ಎಕಾಲತೆ Nr.; My.; Si. 222; cf. ಅಡ್ಡಗಲ). ತೋರಣಂಗಳನ್ ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಅಪಾರರಚನೆಗಳನ್ನೆ ತತ್ತದ್ದು ರತಿರಂಗಳೋ ಅಮರ್ಷಿಸಿವೆ ನಗಿಯ ಅಗಲದಲಿ (Bp. 5, 12). ಜಗದ ಅಗಲಕ್ಕೆ ತತ್ತನೆ ತೀವಿದ ಡತುರಂಗುಲಂ (Riv. 6, after 11). ಹತ್ತು ಅಮ್ಲಿನ ಅಗಲ ವೃದ್ಧ ರಾಜವಾಗ (Si. 105). ಎರಡು ಕಾಲುಗಳೂ ನಡೆವ ಗೇಣಿ ಗಲ ಬಿಟ್ಟು ಸಿರೋಣ (ಎಕಾಲ 288). ಅಗಲ ಉದ್ದಗಳು ಸಂಯೋಗ ಉದ್ದು ತಗ್ಗುಗಳಲ್ಲದೆ ಇರುವನ್ನಾದ (ಸಿಫ 399). ಅಕಾಶಕ್ಕೆ ನ್ನ ಎತ್ತ ರವಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿಗೆ ನ್ನ ಅಗಲವಿಲ್ಲ (Prv.). 3, far distance, especially in ಅಗಲಕ್ಕೆ, ಅಗಲಕ್ಕೆ, to a great distance, abroad, widely, greatly. ಬಸವನ ಭಕ್ತರಸಫನತರಥಿಯದು ಅಗಲಕ್ಕೆ ಸೆಜದು ಉಪ್ಪರಿಸಿ (Bp. 8, 8). ನೋಡುವವರೆಲ್ಲ ಅಳುಕಿ, ಅಗಲಕ್ಕೆ ಕೆಡಪುತ ಒಡಲು (22, 14). ಅಗಲಕ್ಕೆ ಮನುವ ಹೊಂಗಳ ರಾಸಿ (29, 18). 4, separation (My.). ಅಗಲದ ಮೊದಲಾಲುಳ್ಳವನು, a man who has the knees apart (ಪ್ರಜ್ಞ, ಪ್ರಗತಜಾನುಕ Nr.). ಒನ್ನಕ್ಕೆ ಒನ್ನು ದೂರವಾಗಿ ಅಗಲವಾದ ಮೊದಲಾಲುಳ್ಳವನು (Si. 198). See ಅತಿಮಗಲ, ಉದ್ದಗಲ, ಚೋಟಗಲ; J. 10, 10, 13; 17, 28; 20, 37, 41.

ಅಗಲಿಕೆ agalikē. = ಅಗಲುವಿಕೆ, ಅಗಲಿಕೆ. Separation (esp. from beloved objects); the being exempt from (ಎಪ್ರಲವ್ವು, ಎಪ್ರಯೋಗ Nr.; ಪ್ರತ್ಯವಾಯು, ಎ ಯೋಗ Nn. 149; Mr. 483; My.). ಎಮಗೆ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹೃದಯ ದೊಳಗೆ ಅಗಲಿಕೆ ಅದು ಉಣ್ಣೆ? (Bp. 26, 63). See Prv. 8, ಗಣ್ಣ; Bh. 8, 27, 36; Rām. 6, 53, 103.

ಅಗಲಿತು agalitu. = ಅಗಲಿತು (Smd. 96).

ಅಗಲಿತು agalittu. (Smd. 96). That which is extensive, broad, large (ಎಕಳು, ಎಕಾಲ HIA.).

ಅಗಲಿಸು agalisu. = ಅಗಲ್ಪ. q. v. To remove from (v. t.). ಮಗ್ಗುಲಿನ್ದ (ಕೂಸಂ) ಅಗಲಿಸಲು (Bp. 15, 14). 2, to put away, to refuse. ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವನ್ ಅಗಲಿಸಿದನೇ? (45, 19). 3, to separate, to disunite. ಒನು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೂದಿದವರನ್ನು ಅಗಲಿಸೋಣ (ಉಪಜಾವ G.).

ಅಗಲು agalu.1. = ಅಗಲಿ q. v., etc. P. p. ಅಗಲಿ. To go to a distance; to go away. ಅಗಲಿ ಕುಳ್ಳಿರುತ (Bp. 26, 25; see 19, 29; 46, 6, 7). ದುಖಿಸುತ, ಮೂಗುಗಳಂ ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳುತ, ಉಗುರುತ, ಅಗಲಿ (46, 59). ಇನ್ನು ಒಲ್ಲಿನ್ ಅಗಲಿ ಇರ್ದ ಮಡದಿಮಂ (J. 18, 46). 2, to go away from. ತಿವಧವನಂಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲಿಂಗಳಲು ಪ್ರಯಮ್ನಾಡುಲಿಂಗವು ತಮ್ಮ ನಿಜಸೀರಂಗೆ ಎತ್ತ ಅಗಲಿ (Bp. 57, 42). 3, to leave. ಜೀವಂ ತನುವನ್ ಅಗಲಿದ ಚಕ್ರ ಮಾದಣ್ಣ (Bp. 47 sum.). ಲಿಂಗವನ್ ಅಗಲಿ (60, 33). 4, to shake, etc. (ಕಡಲು G. 112). — ಅಗಲಾಡು. -ಅಡು. = ಕಡಾಡು, ಅಗಲಾಡು, ಅರಲ್ಲಾಡು. To shake, to pendulate (v. i., My.).

ಅಗಲು agalu.2. = ಅಗಲಿ, etc. (ವ್ಯಾಸ, ಎಸ್ತರ G.; ಆಯತ, ಎಸ್ತರ G.). ಎರಡೂ ಕೆಯ್ಯಳನ್ನು ಅಗಲು ಮಾಡಿ ಹೊಣ್ಣಿಸಿದ್ದು (ಸಿಂ ತಲ G.). ನೂಲು ಸಣ್ಣ, ಅಂಡು ಅಗಲು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ದೋತರಹೋ

ಡು ಬಿಲಿಗಾಣುತ್ತವೆ (B. 3, 103). ದೋತರಗಳು ... ಹತ್ತು ಮೊದಲಿದ್ದು, ಎರಡುವರೆ ಮೊದಲ ಅಗಲು ಇರುತ್ತವೆ (3, 103). ಉದ್ದು ಅಗಲುಗಳು (3, 103). See ಅಡ್ಡಗಲು.

ಅಗಲು agalu.3. = ಹಗಲು (My.).

ಅಗಲುವಿಕೆ agaluvikē. = ಅಗಲಿಕೆ. ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರ ಅಗಲು ವಿಕೆ (ಎಪ್ರಯೋಗ, ಎಮೋಗ G.; My.).

ಅಗಲ್ಕೆ agalkē. = ಅಗಲಿಕೆ, etc. (ಪ್ರತ್ಯವಾಹ HIA.; Abh. P. 7, 8; My.). ಇನವರಹಿ ಪವ್ವಿಸಾನ್ತನ ಅಗಲ್ಕೆಯನ್ ಅನ್ನು, ಆರಸುಗೆ ಮುಳಿದ ನಿಶಾಕಾನ್ತನ ಕರಕೆ ಬಿರ್ಚಿ ಮುಟ್ಟಿದನ್ (Riv. 11, 10).

ಅಗಲ್ಪ agalṭu. = ಅಗಲಿಸು q. v. To spread out. ಆ ಸಿರಿಮೋಕ್ಕೆ ಬಿಸಿರೆ ಅಗದನ್ನೆ ಅಗಸದೊಳೆ ಓಸರಿಸದೆ ಅಂಚಿಗನ್ ಬಿಕ್ಕೆಯನ್ ಅಗಲ್ಪ, ನೆಂಬಲ ಆಸೆಗೆಯ್ದವು (J. 19, 34). 2, to remove from (Abh. P. 9, after 89). 3, to abandon, to leave out (ತೋಗಿಸು Smd. 134 Cm.). ಅಗಲ್ ಅಗಲ್ ಎಮ್ಮ ಎಡೆಗೆ (ಇನ್ ಎಮ್ಮದನ್) ಅಗಲ್ಪರ್ (Smd. 133). 4, to remove, to do away with. ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ಕರ್ಮವನ್ ಅಗಲ್ಪಿ (ನೋಕಲ ಲಿಪಿಯಂ) ಮರಳಿ ತೊಡೆಯಲು ಕಾಯಲುಂ ವಂಕರು ಹಗರ್ಥಂಗು ಆಗದು (Bp. 46, 13).

ಅಗಲ್ತಿ agaltē. = ಅಗಲಿ, etc. A ditch, a moat (ಪೀಯ, ಪರಿವೆ Si. 21).

ಅಗವೈರಿ aga-vairi. Indra (My.).

ಅಗಸ agasa. = ಅಗಸಿಗ, (ಅಸಗ). A washerman (ರಜಕ Mr. 378; ನಿರ್ಲೇಷಕ, ರಜಕ Si. 337, 339; C.). ಯಾರೂ ಅಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಅಗಸರ ಮಾಳೆಯೇ ಮುತ್ತಯ್ಯ. — ಅಗಸನಲ್ಲಿ ಬೊಗಸೆನೀರು ಸಿಕ್ಕದೋ? — ಅಗಸನ ತವ ಬೊದಿಗೆ ತಗದ ಮೇಲೆ ಗುಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕೀತು (Prva.). See Prv. 8, ಬಟ್ಟೆ 2, 8p. 8, ಬಪ್ಪಿಯೊಡಲು. — ಅಗಸರವ. -ಅವ. A washerman (Si. 337). — ಅಗಸರವರು. -ಅವರು. A washerwoman (My.).

ಅಗಸಗಿತ್ತಿ agasa-gitti. = ಅಗಸತಿ, ಅಗಸ್ತಿ. A washerwoman (C.; ರಜಕ G.).

ಅಗಸತನ agasatana. The business of a washerman (My.).

ಅಗಸತಿ agasati. = ಅಗಸಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಅಗಸಾಲಿ aga1-sāla. = ಅಕಸಾಲ, etc. (Si. 337; C.; Tē.).

ಅಗಸಾಲಿಗ aga1-sāliga. = ಅಕಸಾಲಿಗ, etc. (Si. 338, 345; C.).

ಅಗಸಾಲಿ aga1-sālē. = ಅಕಸಾಲಿ, etc. (C.; Tē.). — ಅಗಸಾಲಿಯವ. -ಅವ. = ಅಗಸಾಲ. (My.). — ಅಗಸಾಲಿಯರವ. -ಅವ. = ಅಗಸಾಲ. (ರುಕ್ಕಾಕಾರಕ G.).

ಅಗಸಿಗ agasiga. = ಅಗಸ. (My.).

ಅಗಸಿದ್ದೆ agasiddē. Tbh. of ಟೆಪಥ (S. Mhr.).

ಅಗಸುತೆ aga-sutē. ಅಗಸುತಾ = ಅಗಜಾತೆ. (Bp. 8, 42).

ಅಗಸುತೇಶ್ವರ agasutā-īśvara. = ಅಗಜಾರಮಣ. (Bp. 25, 30).

ಅಗಸೆ agasē. = ಅಗಸೆ, ಅಗಸೆ. The outer large gate of a town, fort, or village (My.; Mhr. ಅಗಾಸಿ, a chunammed and uncovered terrace). See ಊರಗಸೆ. — ಅಗಸೆವಾಗಲ್. -ಲು. = ಅಗಸೆ. (C.). — ಅಗಸೆವಾಗಲ. ಅಗಸೇ. = ಅಗಸೆವಾಗಲ್. (B. 5, 48). — ಅಗಸೆವಾಗಲ್. -ಲು. ಅಗಸೇ. = ಅಗಸೆವಾಗಲ್. (C.; ಗೋಪುರ, ಹೆಪ್ಪಾಗಿಲು G.). ಊರ ಅಗಸೇವಾಗಲೊಳಗೆ ಇದಿತ್ತರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣಿನ ಇದಿಕಲ (ಹಸ್ತಿನೂ G.). — ಅಗಸೆವಾಗಲ. ಅಗಸೇ. = ಅಗಸೆವಾಗಲ. (ವಲಟ G.). ದಣ್ಣು ಒನ್ನು ಕೋಟಿಯ ಅಗಸೇವಾಗಲವನ್ನು ತೆಪ್ಪಸುವದಕ್ಕೇಶ್ವರ (B. 4, 217).

ಅಗಸೆ agasē 1. = ಅಕಡೆ, ಅಗಡೆ, ಅಗಸೆ. Tbh. of ಅಗಸ್ತಿ. A tree with large scarlet flowers, Seshana (or Aeschynomene) grandiflora Poir. (St. & Pl.; ಅಗಸ್ತ್ಯ Mr. 140; Tē.: a leguminous tree, Coronilla grandiflora).

ಅಗಸೆ agasē. 2. Tbh. of ಅತಸ್ತಿ (Smd. 363. 365). Common flax, Linum usitatissimum Lin. (ಅತಸ್ತಿ, ಉಮೆ Nr.; Tē. ಅಗಸೆ, ಅವಸಿ, ಅವಸೆ). See ಅಗ್ನಿಗಸೆ, ಕರಿಯಗಸೆ. — ಅಗಸೆಗೆಯ್. — ಅಗಸೆಯ ಕಾಯಿ. Lin-seed. (ಅತಸ್ತಿ G.). — ಅಗಸೆಯ ಹಿಣ್ಣಿ. The oil-cake of lin-seed. 2, a kind of chatney made of it (C.). — ಅಗಸೆಯ ಹೂ. The flower of flax (ಅತಸ್ತಿಕುಸುಮ G.). — ಅಗಸೆಯೆಣ್ಣೆ. Lin-seed oil (C.).

ಅಗಸ್ತಿ agastī. = ಅಗಸ್ತಿ, etc. (C.).

ಅಗಸ್ತಿ agastī. N. of a rishi, son of both Mitra and Varuna by Urvāśī, born in a water jar (cf. ಕುಮ್ಭಸಮ್ಭವ, ಘಟದೋನಿ). He is said to have swallowed the ocean (cf. ಮಿತ್ರಾಭಿ) and compelled the Vindhya to prostrate itself, and is considered as the civilizer of the South. 2, the regent of the star Canopus. 3, = ಅಗಸೆ 1. (Mhr. ಅಗಸ್ತಾ, ಅಗಸ್ತಾ).

ಅಗಸ್ತ್ಯ agastyā. N. of a rishi (= ಅಗಸ್ತಿ No. 1; Bp. 19, 26). 2, the star Canopus or its regent. 3, = ಅಗಸೆ 1, q. v. ಅಗಹರ agahara. Sin-removing (Bp. 54, 45).

ಅಗಳ್ agal. ಅಗಳು. = ಅಗಲ್, etc. (Mhr. ಅಘಣಾಣ, to shako about in water, v. i. & v. t.). — ಅಗವಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. To cause to swing or pendulate; to wave (v. t.); to shake (v. t.). (ಕೊಡಡು, ಗಲ್ಲಿಸು, ನಿವಾಳಿಸು G.). — ಅಗವಾಡು. — ಅಡು. = ಅಗವಾಡು. To pendulate, to swing, to vibrate, to shake (v. i.), to be loose (My.). ಬೇಕಾದಂತೆ ಅಗವಾಡುವಂತೆ ಎರಡು ಕವಿಗಳು (B. 5, 18). ಸ್ವಲ್ಪ ಅಗವಾಡೋಣ (ಸ್ವರಣ G.). ಸ್ವಲ್ಪ ಅಗವಾಡೋಣ (ಸ್ವಲ್ಪ ಚ. Ch.). — ಅಗವಾಡುವಿಕೆ. — ಅಡುವಿಕೆ. Swinging, etc. ಕಣ್ಣು ತುಟಿ ಹುಟ್ಟು ಇವುಗಳ ಅಗವಾಡುವಿಕೆ (ಸ್ವಲ್ಪ ಚ. Ch.). — ಅಗವಾಡು. = ಅಗವಾಡು. (ಅಲ್ಪಾಡು, ಒಲವಾಡು G.).

ಅಗಳ್ agalā. = ಅಗಲ್. (My.).

ಅಗಳು agalu. = ಅಗಲು. A grain of boiled rice (C.; ಅನ್ನದ ಅಗಲು G. 6). See Prv. s. ಮುತ್ತು 1. 2, see ಕೊಡುಗಳು.

ಅಗಲು agalu. = ಅಗರು, etc. Fragrance. (Tē. ಅಗರು, ಅಗಲು, red sandal-wood). — ಅಗಲ್ ಸುಣ್ಣೆ. = ಅಗಲು. (C.; St. & Pl.). — ಅಗಲುಸುಣ್ಣೆ. = ಅಗಲ್, ಅಗಲ್, ಅಗುರುಸೋಣ್ಣೆ, ಅಗಲು. A wild plant, Zingiber zerumbet Roscoe (St. & Pl.).

ಅಗಲೆ agalē. = ಅಗಲು. — ಅಗಲೆಸುಣ್ಣೆ. = ಅಗಲ್, etc. (St. & Pl.).

ಅಗಲಿ agali. 1. = ಅಗಲು 1, ಅಗುರ್, ಅಗುರು, ಅಗುರು. To dig. (T.). P. p. ಅಗಲ್. ಅಗಲ್ (Smd. 275). ಕುಡಿಯನ್ನು ಅಗಲ್ ಎಡೆ (Smd. I, o. r. ಅಗುಲ್). ಅಗಲಮದು (ಅಪಾತ, ದೇವಮಾತೆ Hlā.).

ಅಗಲಿ agali. 2. = ಅಗಲು, ಅಗಲು 2 q. v. What has been dug, etc. (ಗಾದಿಗಿ Ct. II, 77; Č. Bp. 42, 25. 26. 28; T. ಅಗಲ್, ಅಗಲ್, ಅಗಲ್; M. ಅಗಲ್, ಅಗಲ್, ಅಗಲ್; Tu. ಅಗಲ್, ಅಗಲ್). ಅಗಲ್, ಅಗಲ್ (Smd. 52).

ಅಗಲಿ agali. = ಅಗಲ್ 2, etc. A fort ditch (C.).

ಅಗಲಿತ agalita. = ಅಗಲಿತ, etc. Digging; what has been dug. 2, a ditch, a moat (S. Mhr.; ನಂಬಿ G.).

ಅಗಲಿತ agalita. = ಅಗಲಿತ, etc. (My.; ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಿನ ಕನ್ನಡ G.). — ಅಗಲಿತಗಡೆ. The mound thrown up from a moat (Sd.).

ಅಗಲಿ agali. = ಅಗಲಿ, ಅಗಲು q. v., ಅಗಲು. (C.; ಅಗಲ್, ಯುಗಲಕ, ತಮ್ಮೆ, ಕೀಲ, ಸ್ವಾಣ G.). — ಅಗಲಿಯ ಗೂಟ. = ಅಗಲಿ. (My.). — ಅಗಲಿಯ ಮರ. = ಅಗಲಿ. ಕದವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯದಂತೆ ಅಡ್ಡ ಮಾರಲು ಉಳ್ಳ ಅಗಲಿಯ ಮರ (ಅಗಲ್ Si. 112). 2, the post in which the ಅಗಲಿ moves (My.).

ಅಗಲಿ agali. 1. = ಅಗಲ್ 1. P. p. ಅಗಲ್. To dig; to burrow (My.; ಅಗಿ, ತೋಡು G.).

ಅಗಲಿ agali. 2. = ಅಗಲ್ 2, etc. What has been dug. 2, a ditch, a moat (ಪೇಯ, ಪಂಬಿ Nr.; My.). See Prv. s. ಗೇಣು. 3, an artificial tank (ಪಾತೆ Hlā.). ಪಾತೆಮ್ ಎನೆ ಹಲವು ಅಗಲಿ ಭೇದಗಳ್ ಅಕ್ಕ (Mr. 417). ಅಗಲಿಗಳನ್ ಅಗಲಿದೊಂ (Bp. 16, 9). ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದು ಈ ಪುರದ ಅಗಲಿ ಘಾತಮ್ (J. 3, 19). See Rām. 5, 9, 34. — ಅಗಲಿ ನೆಲ. A deep place, a ditch. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಗಲಿನೆಲದಲ್ಲೆ ಬೀದಿಲು (Bp. 53, 40).

ಅಗಲಿ agali. 3. (ಅಗಲು). To tear off a bit with one's teeth from something firmly kept in the hand (S. Mhr., rare; cf. ಅವುಡು 1).

ಅಗಲಿ agali. = ಅಗಲ್, ಅಗಲಿ, ಅಗಲ್, ಅಗಲ್, ಅಗಲ್, ಅಗಲ್. Digging; the being dug (ಮನಸೆ Smd. I; 247). 2, a pit or well. 3, a fort ditch (ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಿನ ಕನ್ನಡ G.; Tē. ಅಗಡೆ, ಅಗಡೆ, ಅಗಡೆ).

ಅಗಲಿ agali. Before, in front, forward; the front, the van. 2, the ropes with which the horse's fore feet are tied. 3, the head-ropes of a horse. (My.; Br.; Mhr., H.).

ಅಗಲಿ agali. = ಅಗಲಿ. Deep, bottomless, unfathomable. 2, a hole, a chasm. See ವಾರಿಮ್.

ಅಗಲಿ agali. = ಅಗಲಿ. Having deep waters. 2, a deep lake or pool. See ಮಡು.

ಅಗಲಿ agali. = ಅಗಲಿ. The chief of mountains, Méru; any big mountain (My.).

ಅಗಲಿ agali. A house. 2, a place (ಸ್ವಲ್ಪ G.).

ಅಗಿ agi. 1. = ಅಗಿ 2. To dig; to burrow; to make a hole, or a wound. (C.; ತೋಡು G.; cf. ಅಗಲ್ 1). P. ps. ಅಗಿ 5, ಅಗಿಮ. ಬಿಟ್ಟ ಅಗಿಮ, ಇಲಿಯ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಉಪ್ಪು ಮುನ್ನಾದ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಅಗಿಯುವ ಮರದ ಗುಡ್ಡಲಿಗಳು (Si. 85). ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಅಗಿಯಲ್ ವಟ್ಟು ನೀರು ನಿನ್ನ ಕನ್ನಡಕ್ಕು (91). ಅಗಿವ ಹರಿಯನ್ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರನ್ ಅಗಿಸಿನಲಿ ತಿವದು ಅಗಿವ ಭಟ್ಟರ ಬಡ್ಡಣೆ (Bp. 6, 2, 5). See B. 3, 42. 58. 107; 4, 125.

ಅಗಿ agi. 2. To champ; to bite; to chew; to eat (ಚರ್ವಣ Smd. Dh.; Smd. 81; C.; ತಿನ್ನು, ಕಚ್ಚು G.; cf. ಅಗಲು 3, ಅವುಡು 1). P. ps. ಅಗಿ 3, ಅಗಿಮ. ಕುಡು ಕಚ್ಚಿ ನೋಳು ಹೊಕ್ಕು, ಅಪವದೇ ತನಿರಸವ ಹೊದಿಗಣ ಸೋಗಿಯ ಅಗಿವನ್ನೆ? (Sp.). ತಿಳಿಗೊಳನ ತಮ್ಮ ಅಗಿವ ತೆಳ್ಳೆಯ ತೊದಿಲೆಯು ... ಹಸರದಲಿ ತೀಡಿದುದು ತಂಗಾಳಿ (Rām. 24, 3). ಪಾವಗದ ವಸುಕಿ (J. 19, 23). ಪಾವಗದುದುರಣ್ಣೆ? (30, 38).

ಅಗಿ agi. 3. To tremble, to shake, as a cāmara (Rām. 6, 10, 12); to fear (ಸನ್ಮಾಸ Smd. Dh.; ಭಯ, ಭಯವನ್ ಅನ್ Smd. 40. 81; ಸುಗಿ Kk. 90; ಅಂಜು G.). ಅಗ್ನಿ ಹಿಮ

ಸಮಯಮುಖೇವಲ್ಲ ಧನತ್ರಣಿನ್ ಅಗಿದು, ಎಂ ಪಲ್ಲಂ ಕರ್ಚಿದುದೋ? (Riv. 9, 27; see 7, after 17).

ಅಗಿ agi.4. To be glad (ಹರ್ಷ Smd. Dh.; Sm. 81; Rām. 6, 30, 10; cf. ಅದ್ವೈತ).

ಅಗಿ agi.5. = ಅಗಿ 3 q. v. (S. Mhr.; ಮೊಳಕೆ, ಸಸಿ, ವಲಸಿ G.). ಒತ್ತಿದ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಪರೋ ಗೇಣುಗೇಣು ಎತ್ತರ ಅಗಿಗಳು ಬರುವವು (B. 4, 39).

ಅಗಿ agi. Fire. = ಅಗ್ನಿ, etc. See ಅಗಿಟಿಗೆ, etc.

ಅಗಿಟಿಗೆ agitiṭige. = ಅಗ್ನಿಟಿಗೆ, etc. (S. Mhr.).

ಅಗಿಟಿಗೆ agitiṭige. = ಅಗ್ನಿಟಿಗೆ (My.).

ಅಗಿ agini. = ಅಗ್ನಿ ವಣಿ q. v. (ನೀರು G., Čb.). This term, together with its other forms, is used only by educated *Liṅgacantas*, especially in their maṭhas.

ಅಗಿನಿ agini. = ಅಗ್ನಿ, etc. Tbh. of ಅಗ್ನಿ (Sm. 11; My.).

ಅಗಿನಿ aginta. ಅಗಿ 1-ಇನ್ತ 1. = ಅಕಿನ್ತ, etc. A vulgar affix added to the genitive: more than; from. ಸಮೃದ್ಧರನ್ನ ಅವನದು ಒನ್ನು ನಂತೆ ಬೇಡು ಉಣ್ಣು (B. 5, 141). ತರ್ಲೆ ಕೇಳುವವ ಮುರನನ್ನ ಕಡೆ (Prv. in 5, 311). ತುಚ್ಛ ಮಾ ತು ಅಮವನನು ಹುಚ್ಛನನ್ನ ಕಡೆ (Prv. in 5, 315).

ಅಗಿಯುವಿಕೆ agiyuvikē. Digging (C.).

ಅಗಿ agil. = ಅಗರು etc., ಅಗಿಲು. Fragrance. — ಅಗಿಲಿ. = ಅಗಿಲಿ-ಗಿಲಿ (Smd. 220). Having no fragrance. — ಅಗಿಲಿ ಲವಣ. -ಫಣ. A ripe fruit without fragrance. ಸೊಗಯಿ ಸುಗುಮ ಪಲ್ಲಿವಾಯ್ ಅಗಿಲಿಲವಣ್ಣಂ ಸಮನ್ತ ಕೂರಿಲಿಕುಡು ಗೋರ? (Smd. 221).

ಅಗಿಲು agilu. = ಅಗಿಲ್, etc. Fragrant substances; fragrance. ಕಪ್ಪು ಅಗಿಹ ಅಗಿಲು ಪಾಪಕ, ಕಾಲೀಯಕ, ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ ಎನಿಸುರು; ಕಲ್ಲ ಹೂವಿನ ಧೂಪ (henzoin) ಎನ್ನಿ, ಎವ್ವರು (Nr.; ಕಪಿಡ Mr. 335; see s. ಅಗರು). ಮೃಗಮದದ, ಡನ್ದನದ, ಕರ್ಪರದ, ಅಗಿಲು ಸಾಡು ಜವಾದಿಗಳ ಸಿಮ್ಮಗಳನ್ ಎನ್ನೆದುಡು ನೋಡೆ ವಾರಪಧೂಟಿಕಾನಿಲಯ (Bp. 12, 11). — ಅಗಿಲುಗನ್ನ. = ಅಗರು ಗನ್ನ (St. & Pl.). — ಅಗಿಲುಪಾಲವಾಡ. N. (Bp. 12, 8).

ಅಗಿಟಿಕೆ agiṭikē. = ಅಗ್ನಿಟಿಗೆ. (My.).

ಅಗಿಸು agisu. = ಅಗಿಯಿಸು. To cause to dig (My.). ಅಗಿಸು! (Bp. 5, 57). ಜನಪನ್ ಅ ಕ್ಷಣಮ್ ಅಗಿಸಿ (5, 58). ತ ವವನ್ನು ಅಗಿಸಿದರೆ (B. 4, 120). See Prv. s. ಕುಣಿ 2.

ಅಗಿಸೆ agisē. = ಅಗಸೆ. (My.).

ಅಗಿಸೆ agisē. = ಅಗಸೆ 1. (My.).

ಅಗು agu. 1. = ಅಗು 1. To become, to grow, etc. (Tē. ಅಗು, ಅವು). A very rare form of ಅಗು. See ಅಗು 2. ಅಗುದಾಗುವನ್ ಇಕ್ಕರೋಡನೆ ಆ ಬಿಗದ ಮುಣ್ಣೆಲ್ಲಂ ಮಿಸುವ ಹೊ ಪ್ಪು ಅಗುತಿರಲು (Bp. 31, 12).

ಅಗು agu. 2. = ಅಗುವು, ಪಂಪು, etc. (My.).

ಅಗುಡು agudu. = ಅಗಡು, ಅಗುಡು. (My.). — ಅಗುಡಾಟು. = ಅಗಡಾಟು. (My.).

ಅಗುನ್ನಲೆ agundalē. Extensiveness; greatness, superiority; superior; greatly (ಏಂದು Smd. 11; ಪರ್ವ (I. 1, 101; ಕರಂ, ನೆವಿ, etc., ಏಂದು Kk. 49; ಅನೆಯರ, etc., 84; ಅಧಿಕ Smd. 58; ಹೆಚ್ಚಾಗಿ G.; Abh. P. 3, after 67). ಮೂಲೋಳ್ಳಿ ಶಿವುಣ್ಣೆ ಅಗುನ್ನಲೆಯಾಗಿ ಇರ್ದುದು (Smd. 223 Abh. M.). — ಅಗುನ್ನಲೆವಡೆ. -ವಡೆ. To become excellent, etc. ಗುಣಗಣಮ್ ಅನೆಯರಮ್ ಎನಿಸೆ, ವೃತ್ತಿ ಬಿತ್ತರವುಡೆಯೆ, ಒಕ್ಕಮ್ ಅಗುನ್ನಲೆವಡೆಯೆ, ಗದ್ಯಪದ್ಯಮೃತ್ತಮುಖ

ಪ್ರಬಂಧಂಗಳಂ ಪೇದ್ವಿ, ಕೇಳರ ಚಿತ್ತಮಂ ಕವರ್ತಗೊಳ್ಳ ಕವೀನ್ದ್ರ ವ ನ್ನಂ (Riv. 5, after 19).

ಅಗುರ್ agur. = ಅಗುರು¹, etc. To dig. ಇದು ಕಾಡವ ಯ ನೋಯು! ಭಲ್ಲುಕಂ ಕೆದರ್ವ ಎಡೆಯು ಇದು! ಗುಣಂ ಪೋದ ಪಾದಿ ಇದು! ನರಿ ಅಗುರ್ವ ಇದು! ಕಾಡುಗುಡುದುಪ್ಪದ್ ಇನ್ನು ಇದು! (Rāghc. 17, 68).

ಅಗುರ್ agura. = ಹಗುರ. (My.).

ಅಗುರು a-guru. 1. Not heavy, light. 2, short, as a syllable (Smd. 54. 213).

ಅಗುರು agurn. 2. = ಅಗರು, etc. The dark species of *Agalochum* (ಅಗರು, ಕಾಕತುಣ್ಣಿ Hla.; ಕೃಷ್ಣಾಗರುಚ್ಛನ್ನ, ಪನ್ನರ್ವ G.). 2, the fragrant aloe wood and tree, *Aquilaria agalocha* Roxh. 3, the tree which yields *Bdellium*, *Amyris agallocha*. 4, a timber tree, furnishing a kind of black wood, *Dalbergia sisu* Roxh. 5, the *Asoka* tree, *Jonesia asoka* Roxh. (Si. 136). 6, another species of plant, the *kapilē* (ಪರಮಕಯುಕ್ತಮ್ ಆದ ಅಗುರು, ಪರಮಕಾಶೋಕ 136). — ಅಗುರುಚ್ಚೆ. A chip or bit of fragrant wood. See ಕರೇ. — ಅಗುರುಸೋಪ್ಪೆ. = ಅಗುಳು, etc. (Si. 142).

ಅಗುರ್ಬು agurbu. = ಅಗುರ್ಬು q. v. ಪಾಯಿಸಿ ಪೊಯ್ಯೆ ಗೋ ದಿಯಲರ್, ಒರ್ವರ್ನ್ ಒರ್ವರ್ ಅಗುರ್ಬು (ಒರ್ವರ್ಗುರ್ಬು MS.) ಪರ್ಚ (Abh. P. 13, 62).

ಅಗುರ್ವಿಸು agurvisu. To be terrifying or formidable; — to terrify. ಮತ್ತಪ್ಪಗಳ ಮಸ್ತಕದಿಂ, ಬಿದಿರಿಂ, ಫಣಿನೆನ್ನಿತ್ತವರಾಗದಿನ್, ಅಗುರ್ವಿಸ ಪನ್ನಿಯ ಕೋಲ್ವಲಿಂ ಪ ತ್ತುನಿಟ್ಟು ಅಗಿಸಿಕಾಯದೋ ಒಕ್ಕ ಎಳಮುತ್ತನ್ ಆಯ್ತುತ್ತಮ್ ಇ ವರ್ ಶಬರವಿತ್ತಿಯಕಾಮಿನಿಯರ್ವ್ (Smd. 142. 166). ನೆಗೆದ ಕುಡಿವಾಲಮ್, ಉಣ್ಣುವ ಬಗೆ ಬಕ್ಕುವ ನಡುವು, ಅಗುರ್ವಿಸ (ನಡುವ ಗುರ್ವಿಸ MS.) ಅನನಮ್ ಇರೆ, ತನ್ನಿಗಮಂ ಬದುವಿದು ಅಟ್ಟಿತ್ತ ಅ ಗಲದೆ ಸಿದವತ್ತು ಪಾಯಿಲಂ ತದ್ವನದೋ (Riv. 5, 87). ಥರಿತ್ತಿ ಯೇಳೆ ಚಾರಿವ ಪಾಲಮ್, ಅಗುರ್ವಿಸ ಅನನಂ . . . ಎನೆಯ, ತರಕ್ಕು ದಂತತನಂವೃತ್ತಮ್ ಇರ್ದುದು (5, 92). See Abh. P. 3, 54; 13, 31; cf. ವಿಗುರ್ವಿಸು (ವಿಗುರ್ವಿಸು).

ಅಗುರ್ವು agurvū. = ಅಗುರ್ಬು, (ಗುರ್ಬು, ಗುರ್ವು). Amazement, terror; a terrible form (cf. ಅ 73; ಅಫೋರ?). ಒನ್ನು ಉದ್ದಣ್ಣಪ್ರಚಣ್ಣಕಣ್ಣೀರವಂ ಗೆಣ್ಣಿನೋ ಎಲಯಾಗ್ಗೆ ಮೆಯ್ತುತ್ತುದು ಎವ್ವು ಅಗುರ್ವನ್ (ಎವ್ವುಗುರ್ವನ್ MS.) ಒಳಕೋಣು (Riv. 5, after 115). See Abh. P. 7, 114; 13, 80; 14, after 6; Grj. 1, 99. — ಅಗುರ್ವವಡೆ. -ವಡೆ. To get a terrible form (Abh. P. 13, after 54).

ಅಗುಲು agulu. = ಅಗಲೆ. To shake, to move, to become loose, as a peg (My.).

ಅಗುವು aguvu. = ಅಗು 2. (My.).

ಅಗುಸು agusu. = ಅಗುಡು. (My.).

ಅಗುಸೆ agusē. = ಅಗಸೆ, etc. (My.). ಜವಳಿಗದವಂ ದ್ವಾರಬು ನ್ನದ ಹವಣಿಗೆ ಆ ದಾಗೋಳ್ ಅಮರ್ಚಸಿ, ಅವಕೆ ಅಗುಸೆಯಂ ನಿರಿ ಸಿದನು (Bp. 16, 9). ಹಟ್ಟಿಯೋ ಅಗುಸೆಯಂ ಹುಗಲೀಯದೆ ಇ ಕ್ಕಿದನು (60, 26). ಹಟ್ಟಿಯ ಮುಖದ ಅಗುಸೆಯಂ ತಪ್ಪಿಯರೋಡನೆ (60, 31).

ಅಗುಳು agulu. = ಅಗಳು. A grain of boiled rice (My.). 2, a small lump of rice kneaded into a ball (ಪೂಕ, ಭಕ್ತಸಿಕ್ಕಕ, ಕೂಡಿ ಅಗುಳು Nr.; Si. 405; ಪೂಕ, ಕೂಡಿಗುಳು Nn. 145; ಪೂಕ, ಅನ್ನದ ಅಗುಳು

Mr. 486; cf. ಅವುತು 3 P). ಅಗುಳು ನುಂಗಲಿಕ್ಕೆ ತೀರದವನ ಪಾ ಯಲ್ಲಿ ಕಡಲು ಹೆಚ್ಚಿದ (Prv.).

ಅಗುಳು agulū. = ಅಗರು, etc. — ಅಗುಳುಸುಣ್ಣೆ. = ಅಗುಳು, etc. A climbing plant possessing various medicinal properties, *Clypea hernandifolia* W. & A. (ಪಾಣಿ, ಅವುತು, ಎದ್ದ ಕರ್ಣಿ, ಪಾಪಚೇಲಿ, ಪ್ರಾಚೀನ, ರಸ, etc. Nr.; ಪಾಣಿ Mr. 142). 2, a wild plant, *Zingiber zerumbet* Roscoe (St. & Pl.). — ಅಗುಳುಸುಣ್ಣೆ. = ಅಗುಳುಸುಣ್ಣೆ, etc. (Si. 142).

ಅಗುಲಿ agulī. 1. = ಅಗುಲಿ, etc. P. p. ಅಗುಲಿ. To dig (ಅನನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಅಗಿ G.). ಅಗುಲಿ (ಸ್ಮದ. 49. 55). ಅಗು ಲಿ ಪಂ (55). ಅಗುಲಿ (55). ಅಗುಲಿ (55). ವೇದಿಕೆಯನ್ ಇನ್ನು ಅಗುಲಿತ ಇದ್ದವೆ, ಮೂಡದೆ, ಒಟ್ಟು ನಿಗ್ (Bp. 47, 10). ಒಡಿತ ಯನ್ ಅಗುಲಿದ ಇರು! (20).

ಅಗುಲಿ agulī. 2. P. p. ಅಗುಲಿ. To sink in water, to be immersed, to dive (ಜಲನಿಮಜ್ಜನ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಅಮಿ, see ಅವುತು 2; Mhr. ಅಂಘೋ, bathing). ಅಗು ಲಿನ್ ಎನ್ನು, ನೀನಿಲೆದವು (ಸ್ಮದ. I).

ಅಗುಲಿ agulī. = ಅಗುಲಿ, etc. Tbh. of ಅಗುಲಿ (ಸ್ಮದ. 30. 364). A bolt or pin; a (wooden) beam or bar for locking a door (ತಾಯಿ ಸ್ಮದ. I; ಸ್ಮ. 118; ಸಂಘ, ಅಗುಲಿ Mr. 199; My.). — ಅಗುಲಿಗನ್ನ. = ಕನ್ನ. A hole made in the wall to remove the door-bar (for the purpose of robbery). ಫನದ ಹೊಸತಲುಗನ್ನ ವಂ ಫಮುನಿ ಅಗದು, ಅಗುಲಿಗನ್ನ ಮಂ ಸುಮುನಿ ಅಗ ದು (Bp. 31, 5). ಅಗುಲಿಗನ್ನ ವನ್ ಇಕ್ಕುಲೊಡನೆ (31, 12).

ಅಗುಲಿಸು agulisu. To cause to dig (ಅನನ ಸ್ಮದ. Dh.; My.). ಅಗುಲಿಗನ್ನ ಅಗುಲಿಸಿದಂ (Bp. 16, 9). ಪಿರಿಯ ನಿಪಾಪನಗನ್ನ ಅಗುಲಿಸಿದಂ (16, 11).

ಅಗುಲಿ agulū. = ಅಗುಲಿ 1. (My.; ಅಗಿ G.).

ಅಗುಲಿ agulū. To cause to sink in water, to immerse (ಜರಾತಯಮಗ್ನ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಅಗ್ಗ a-gūḍha. Unconcealed, manifest, transparent. 2, a kind of prasanna in poetic art (Kāvya. III, 1, A, 15).

ಅಗಿ agḥ. 1. = ಅಕೆ, etc. See ಅಗಿ.

ಅಗಿ agḥ. 2. = ಅಗಿ 1. To dig (ಅನನ ಸ್ಮ. 80; My.). P. ps. ಅಗದು q. v., ಅಗದು. ಸರಸರನೆ ಸತಿ ಗೋಪ್ಯದಿನ್ ಅಗವುದದಿ ಎಫ ನಿಯಂ ಕೇಳಿ (Bp. 47, 8). ನಾನ್ ಇಲ್ಲಿ ಒಡಿತಿಯನ್ ಅಗದೊಡೆ (v. 21). ಅಗವುತ ಇದ್ದವು (v. 26). ಒಡಿತಿಯನ್ ಅಗದವು (v. 27). ತೇಲವನ್ನರು ಮನೆಯೋ ಒಡಿತಿಯನ್ ಅಗದರು ಉಣ್ಣೆ? (v. 49). — ಅಗಿ ಅಗಿ! rep. (Bp. 23, 34).

ಅಗಿ agḥ. 3. = ಅಗಿ 5. (What has grown or germinated; cf. ಅಗು 1): a seedling; a shoot from the root of a plant or tree; a sprout (ಅಂಕುರ ಸ್ಮ. 22. 80; Abh. P. 3, 138; C.; ಮೊಳೆ, ಸಸಿ, ವಲಸಿ G.; Tu. ಅಗಿ); especially seedlings of rice, tobacco, pepper, etc. ready for being transplanted (My.; Tē. ಅಕು). — ಅಗಿ ಕಟ್ಟು. To raise seedlings in pots, etc. (My.). — ಅಗಿ ಬಿಡು. To sow seed for raising seedlings (My.). — ಅಗಿ ಮಾಡು. To raise seedlings (My.). — ಅಗಿ ಪೊಯ್. -ಪೊಯ್. To get shoots (Riv. 11, 120).

ಅಗಿ agḥ. 4. = ಅನಿ 1. (Probably an infinitive of ಅನು "so that it becomes or is"; cf. ಅಗಿ No. 2). A suffix to form adverbs, e. g. ನೆಟ್ಟಗೆ, ಸುಮ್ಮಗೆ, ಕಮ್ಮಗೆ, ಬಿನ್ನ ಗೆ (ಸ್ಮದ. 389).

ಅಗಿ agḥ. 5. = ಹಗೆಯ, etc. (My.).

ಅಗೇನ್ agā-indra. A principal mountain, any one of the seven mountains in Bhārata. 2, the number seven (Ch.). ಅಗೇನ್ ಜಿ agēndra-jē. Pārvatī (J. 15, 15).

ಅಗೋ agi. 12-ಗೃಹಿ-04. = ಅಕೋ, etc. (C.).

ಅಗೋ agi. 12-ಗೃಹಿ-03. = ಅಗೋ, etc. (C.). ಗಳಿಯಾ, ಅಗೋ, ದೂ ರದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಬೇಡಗಾದನೂ ನಾರಾಜನು ನಾಯಿಗಳೂ ಈ ಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ, ನೋಡು! (B. 4, 19). ಅಗೋ, ಆ ಪಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಜೋ ತಾಡುವ ಗೊಂಡಲುಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು! (4, 180). ಅಗೋ, ಅಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯ ಬರುತ್ತಾನೆ (4, 182).

ಅಗೋಚರ a-gōcāra. Not obvious, imperceptible by the senses; wondrous. 2, anything that is beyond the cognizance of the senses. (Bp. 6, 8; 8, 51; 11, 22; 54, 58; 55, 53; J. 2, 55; see ವಾಚಾಮ್-).

ಅಗೋಪಗ a-gōpa-ga. Going without a superintendent; N. of a vṛitta (Ch.).

ಅಗೌರವ a-gaurava. Absence of grandeur; degradation, dishonour (My.).

ಅಗ್ಗ agga. 1. = ಹಗ್ಗ. Tbh. of ಅಘ್ (ಸ್ಮದ. 345. 358). Worth, value, price. 2, proper price, the cheapness of commodities; cheapness; cheap (C.; Tē. ಅಗ್ಗವೆ; Tu. ಅಗ್ಗ). 3, cheapness, worthlessness (C.; Tu.). 4, a respectful offering of various ingredients or of water only. ಅಗ್ಗ ವಾದ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಉಣ್ಣುವ ಅದರಣೆ (ನೀವಾಕಿ Si. 432). ಜಾಜಿಯ ಕಾಯಿ ಒಹವ ಬೆಳದರೆ ಅಗ್ಗವಾಗುವವು (B. 3, 53). ಯಸ್ತ್ರ ಗಳನ್ನ ಹುಟ್ಟುವ ಅಹಿವೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒನ್ನು ಒಹು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನ (4, 28). ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವವರು ಆ ವಿದಾರ್ಥಗಳು ಅಗ್ಗವಾದ ಸಮಯ ನೋಡಿ (5, 101). ಅವರು ಅಗ್ಗವಾದಾಗ, ಕಾಯಿ ಕೊಣ್ಣು, ತುಟ್ಟಿಯಾದಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (5, 102). See Prv. a. ವಗ್ಗ 1. — ಅಗ್ಗದವ. -ಅವ. A mean or low man (C.). — ಅಗ್ಗದವ ರು. -ಅವರು. A low woman (C.). — ಅಗ್ಗವಾಡು. A cheap manner, cheapness (S. Mhr.). — ಅಗ್ಗವು. A low man (R.). ಅಗ್ಗ agga. 2. Tbh. of ಅಗ್ಗ. Foremost; first. 2, pre-emi- nent, best. 3, excessive; great. The word is generally used as a noun conveying the meaning of the mentioned adjectives, e. g. in Bp. 5, 40; 6, 7. 22; 19, 30; 21, 44; 22, 8. 66; 28, 46; 31, 4; 42, 25; 47, 2; 50, 25; 58, 62. ತೆಗೆದುದು ಅಗ್ಗದ ತಮ್ಮು (Bh. 1, 5, 5). ಅಗ್ಗದ ಪುಣ್ಯದ ಒಡಲೆ (J. 28, 55). ಅಗ್ಗದ ಅರಣ್ಯ (Riv. 6, 34). ಅಗ್ಗದ ತತ್ವಗಳ (Bh. 1, 8, 34). — ಅಗ್ಗದವ. -ಅವ. An eminent man; a chief soldier (ಫಟಿ, ಯೋಧ, ಯೋಧ್ಯ Si.). — ಅಗ್ಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ತೇಲವನ್ನ-.

ಅಗ್ಗ agga. 3. = ಹಗ್ಗ. A rope. (My.; T.). See ಅಗ್ಗರಣೆ.

ಅಗ್ಗ ರಣೆ aggarāṇē. = ಬಗ್ಗ ರಣೆ. (My.).

ಅಗ್ಗ ರಣೆ agga3-rāṇē. A rope, a tie (ದಾನ್ದು, ಹಗ್ಗ Kk. 70; ದಾವೆ, ರಟ್ಟು Ss.; see ರಣೆ). ಪಂಗಾಳಿ ತೊಡರ್ಚಿದ ಅಗ್ಗದ ಅಗ್ಗರಣೆ ಯಂ ಘಟಿಘಟನೆ ತಿದ್ದು, ತಿಳಿದು (Riv. 6, after 11).

ಅಗ್ಗ ಲಿಸು aggalisu. = ಅಗ್ಗ ಲಿಸು q. v. (ವೆರ್ಚುಗವೆ ಸ್ಮದ. 187 Cm.; ವೆರ್ಚುಮ್ ಅಗು 209 Cm.; ವೆರ್ಚುಸು 365 Cm.; Tē. ಅಗ್ಗಲಿಂಚು). ಅಲರ ಪೊಸಗವುನಿನ್ನೆ ಎಮಗೆ ಅಲವುನ್ ಅಗ್ಗ ಲಿಸಿ, ನೀನೆ ರಟ್ಟು ಪುದು! (Cpr. 7, 55).

ಅಗ್ಗ ವಣಿ aggavani. = ಅಗಿಣಿ, ಅಗ್ಗಿಣಿ. Water. — It seems more than probable that ಅಗ್ಗವಣಿ, etc. are based on ಅಗ್ಗ 1, No. 4 (ಅಘ್, ಅಘ್, ಅಘ್). a respectful offering of water. ಅಗ್ಗವಣಿ occurs, e. g. in Bp. 12, 33. 34; 16, 6; 24, 2. 54; 30, 9; 47, 15; 53, 46; 55, 28.

ಅಗ್ನಿಮನ್ಥ agni-mantha. Production of fire by friction. 2, the tree *Premna spinosa*, the wood of which produces fire by attrition (=ಜಯ, ಶ್ರೀವರ್ಣ). See ನಮನರ್.

ಅಗ್ನಿಮಾಂಡ್ಯ agni-māndya. Languor of the digestive power. (My.).

ಅಗ್ನಿಮಿತ್ರ agni-mitra. The fire's friend; N. of a prince (Śmd. 90); the wind.

ಅಗ್ನಿಮುಖ agni-mukha. = ಅಗ್ನಿಮೋಗ. A deity;—Brahmā.

ಅಗ್ನಿಮುಖಿ agni-mukhi. The marking-nut, *Semecarpus anacardium* Lin.

ಅಗ್ನಿರಕ್ಷಣಿ agni-rakṣaṇī. Preservation of the sacred (especially of the domestic) fire. (My.).

ಅಗ್ನಿವರ್ಣ agni-varṇa. N. of a prince (Rām. 1, 5, 6).

ಅಗ್ನಿವೀರ್ಯ agni-vīrya. Rudra (Mr. 11).

ಅಗ್ನಿಶಿಖ agni-sikha. Having a crest of fire. 2, saffron, *Crocus sativus*. 3, the safflower plant, *Carthamus tinctorius*. 4, a lamp. 5, a rocket. 6, an arrow. 7, gold.

ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ agni-sikhē. A flame. 2, the plant *Gloriosa superba* Lin. (Methonica superba Lam.; see ತಂಗೊಟ್ಟು). 3, the medicinal plant *Mentispermum cordifolium* Willd.

ಅಗ್ನಿಶ್ಲೋಮ agni-stōma. Praise of Agni. 2, a protracted sacrifice, extending over several days in spring. (My.).

ಅಗ್ನಿಸಂಸ್ಕಾರ agni-saṁskāra. The consecration of fire. 2, performance of any rite in which the application of fire is essential, as the burning of the dead body (My.; B. 4, 215).

ಅಗ್ನಿಸುಖ agni-sakha. The wind.

ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿ agni-sākṣika. Taking Agni for a witness (Śi. 183). Cf. Nr. s. ಮಮವೆ.

ಅಗ್ನಿಸ್ತಪ್ತನ agni-stamhāna. The (magical) quenching of fire. (My.).

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ agni-hōtra. An oblation to Agni (Śi. 298).

ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ agni-hōtri. Practising the agni-hōtra. (My.). 2, maintaining the sacrificial fire. 3, one who has prepared the sacrificial fire, or conveyed the sacrificial fire to it.

ಅಗ್ನಿಧರ agni-ldhra. The priest who kindles the fire.

ಅಗ್ನಿನ್ತಪ್ತ agni-ntpāta. A fiery portent, a meteor, a comet.

ಅಗ್ರ agra. Soreness of the tongue and mouth, the thrush (C.; T. ಅಕ್ಷರ; Mhr. ಅಗರು).

ಅಗ್ರ agra. = ಅಗ್ರ 2. A top, point, summit, or surface (ತುದಿ Nn. 82; ಲರಾಮ 26; ತುದಿ Mr. 516). 2, the front, fore part (ತದಿರ Nn. 82; Mr. 516). 3, the beginning (ಮೊವೆ Nn. 82; Mr. 516); an undertaking (ವಿಧಾನ 82, one Ms. ಮಾಟ). 4, the place near a town (ನಗರೋಪಧಾಗ, ಪಟ್ಟಣಮೂವ Nn. 82). 5, prominent, excellent, best, chief; the best part (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯ Nn. 82; ಅತಿಮುಖ್ಯ Mr. 516). 6, excess. 7, praise (ಸ್ತುತಿ, ಸ್ತುತ್ಯ 82). 8, a measure of food given as alms. 9, a multitude. 10, a weight equal to one pala. 11, prior, first. 12, goal, aim, resting place. See ಕೊನೆ, ಮುನ್ನು.

ಅಗ್ರಗ agra-ga. (= ಅಗ್ರಿಗ). A leader.

ಅಗ್ರಗಣ್ಯ agra-gaṇya. That should be regarded as the foremost, principal, best (Bp. 53, 2; 54, 86).

ಅಗ್ರಗಮನ agra-gamana. Going before, preceding. See ನೋಡು, ಮುಂಚು.

ಅಗ್ರಗಾಮಿ agra-gāmi. = ಅಗ್ರೇಸರ. (My.).

ಅಗ್ರಜ agra-ja. First-horn. 2, an elder brother (ಮೂಲಕ, ತನ್ನಿವಳು ಹಿರಿಯನು Nn. 44). 3, a Brāhmaṇa (Bp. 57, 38. 69). 4, Vishṇu.

ಅಗ್ರಜನ್ಮ agra-janma. = ಅಗ್ರಜ No. 1. 2, = ಅಗ್ರಜ No. 2. 3, a Brāhmaṇa. 4, Brahmā.

ಅಗ್ರಜಾತೆ agra-jātē. An elder sister (Mr. 313).

ಅಗ್ರಜೆ agra-jē. ಅಗ್ರಜಾ. = ಅಗ್ರಜಾತೆ. (Bp. 49, 27). 2, Pārvatī (see ಅಗ್ರಜೇಶ).

ಅಗ್ರಜೇಶ agrajāśa. Śiva (Bp. 54, 43).

ಅಗ್ರಜೆ agraji. Foremost, best, excellent.

ಅಗ್ರತಃ agra-taḥ. ಅಗ್ರತಃ. In front of, before.

ಅಗ್ರತಃಕೃತ agrataḥ-kṛita. Placed in front.

ಅಗ್ರತಃಸರ agrataḥsara. Going in front, taking the lead.

ಅಗ್ರತನೂಜ agra-tanūja. An elder brother (Čh. v. 11. 14).

ಅಗ್ರತಾಮೂಲ agra-tāmūla. The first present of hotel leaf, etc. made at an assembly (My.).

ಅಗ್ರತೆ agratē. The state of being prior, etc. See ಅನೇಕಾಗ್ರತೆ.

ಅಗ್ರತೆ agratē. The first or highest mark or act of reverence; the honours and attentions which at assemblies are rendered to the principal man present; the chief honours. (My.; Bh. 2, 10 sum.).

ಅಗ್ರಬಲ agra-hala. An advance-force, an avant-guard (ಮುನ್ನುಡಣೆ Bhn. 39).

ಅಗ್ರಮಾಂಸ agra-māmsa. The heart (ಬುಕ್ಕ Mr. 398). 2, morbid protuberance of the liver.

ಅಗ್ರಸಾಲೆ agra-sālē. The cooking hall of a temple (Mg.). ಅಗ್ರಸಾಲೆ ಊಟ, ಚಂದ್ರ ಸಾಲೆ ನಿವೆ (Prv.).

ಅಗ್ರಹಾರ agra-hāra. Villages or land assigned to Brahmins for their maintenance (Bp. 2, 46; 56, 2; 57, 31. 57; B. 2, 52). ಅಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮರಾಗ್ರಹ ಬದಲಿಲ್ಲ (Prv.). See ತೋರಿಸಿ, ಸರ್ವಾಗ್ರಹಾರ.

ಅಗ್ರಹಾರಿಕ agra-hārika. A man belonging to an agra-hāra. (My.).

ಅಗ್ರಾಮ್ಯ agra-mya. Not rustic.

ಅಗ್ರಾಮ್ಯವಚನವೃತ್ತಿ agrāmya-vačana-vṛitti. One of the guṇas in poetical composition (Kāvy. III, 1, A, 12).

ಅಗ್ರಾಮ್ಯತೆ agra-myatē. The state of being not rustic or vulgar (Kāvy. III, 1).

ಅಗ್ರಾಹ್ಯ agra-hya. Not proper to be received or accepted; inadmissible. (My.). 2, impossible to be perceived (My.).

ಅಗ್ರಾಮ agra-ma. Foremost, prior. 2, principal, best. 3, elder, eldest.

ಅಗ್ರಿಯಾಗ್ರಿಯಾ. Foremost, principal, best. 2, an elder brother.

ಅಗ್ರಿಯಾಗ್ರಿಯಾ. Principal, best. 2, pertaining to the point. 3, an elder brother (ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣ G.).

ಅಗ್ರೇ agre. In front; before; at the head; first.

ಅಗ್ರೇವಿಧಿವಾ agre-didhishu. A man belonging to one of the first three classes, who at his first marriage takes a wife that was married before. 2, a married woman whose elder sister is still unmarried.

ಅಗ್ರೇಶ್ವರ agra-īśvara. A, or the, supreme lord (Bp. 1, 61).

ಅಗ್ರೇಸು agré-sara. *Going in front, preceding.* 2, a leader. 3, best, excellent.

ಅಗ್ರೇಸುತ agra-udaka. *Water only to be used for the worship of an idol (My.; J. 9, 27).*

ಅಗ್ರ್ಯಾ agrya. *Foremost, prior.* 2, principal, best, excellent. 3, intent, closely attentive.

ಅಘಾ agha. *Sin, crime* (ದುರಿತ, ಪಾಪ Nn. 115; ದುರಿತ Mr. 515). 2, pain, suffering (ದುಃಖ 115; 515). 3, passion (ವ್ಯಸನ, ಸವ್ಯವ್ಯಸನ 115; ವ್ಯಸನಕಾರ್ಯ 515). 4, transmigration (ಫವಾನರ, ಭವಫವಾನರ 115; ಭವಮಾರಿ 515). — ಅಘವಮು. -ವಮು. To suffer pain (Abh. P. 13, 148).

ಅಘಾತನ a-ghātana. *Not happening; difficult to be accomplished, difficult; impossible; — what is not happening, etc. (My., also ಅಘಟನೆ, -ನಾ).*

ಅಘಟಿತ a-ghāṭita. *Not happened; not effected; difficult to be obtained (J. 9, 5); improbable, unlikely; impossible (J. 20 sum.; My.; Mhr.).* 2, any wonder or marvel (Mhr.).

ಅಘನ a-ghana. *Not dense or solid, liquid.*

ಅಘನಮರ್ಷಣ agha-marshana. *Expiatory.* 2, a daily expiatory prayer, reciting mentally a particular passage from the védas, while a little water, in the palm of the right hand, is held to the nose. 3, N. of the author of that prayer, the son of Madhuoēhandas.

ಅಘನಿಪ agha-ripu. *Krishna (J. 32, 55).*

ಅಘಾತಿ (a-ghāṭa). *A wonder, a marvel; excess, abundance (Bh. 3, 8, 17; Mhr. ಅಘಟಿತ).*

ಅಘಾತಿ a-ghāṭi. *That which is not fatal, not injurious, or harmless (Abh. P. 2, 56).*

ಅಘಾರಿ agha-ari. *An enemy of sin (Bp. 23, 41).*

ಅಘೋರ a-ghōra. *Not terrific.* 2, a euphemistic title of Śiva, who really is ghōra, the terrible. 3, terrible, formidable (My.; Mhr.). 4, a form of Śiva (Bp. 58, 18).

ಅಘ್ನಿ a-ghnyē. *Improper to be killed (fem.).* 2, a cow.

ಅಂ, ಅಡ್ ಅಂ. = ಅಡಿ2 (Śmd. 198). *The foot; bottom, sole. (T. & M. ಅಗಂ; Tē. ಅರ, ಅರಿ; Tn. ಅಂ). — ಅಂಗಾರ. -ಕಾರ. The sole of the foot (Śmd. 199; ಚರಣತಲ Mr. 332). ಒನ್ನು ದಸು ಅಂಗಾಲ ನೆಟ್ಟಿದೆ (Bp. 48, 84). — ಅಂಗಾಲು. -ಕಾಲು. = ಅಂಗಾರ. ನಿನ್ನ ಅಂಗಾಲು ದಸು ನಟ್ಟು, ನಿನಗೆ ಸಡಮಲು ಬಹುದೇ? (Bp. 44, 8; C.). ಅಂಗಾಲಿಗೆ ತ್ರಾಣವಿದ್ದರೆ ಏಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಹುದು (Prv.). — ಅಂಗಾಲುಗರೆ. A line or wrinkle on the sole of the foot (ರೇಪೆ Mr. 332). — ಅಂಗಿಯ. -ಕಿಯ. The palm of the hand (Śmd. 199; ದಾಟಲ Mr. 322; C.). ಅಂಗಿಯು ಕೆಸರಿಂ ತೋರುತುಂ (10, 8). ಕುಚಿತಾಂಗುಲಿಗಳನ್ ಉಳ್ಳ ಅಂಗಿಯ (ಪ್ರಸ್ತುತಿ Nr.). ನಿಗುಂದ ಬೆರ ಕುಳುಳ್ಳ ಅಂಗಿಯ (ಪವೇಟ Nr.). ಚಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಬೆರಕುಗಳುಳ್ಳ ಅಂಗಿಯ (ಪವೇಟ Si. 212). ನನ್ನ ಅಂಗಿಯ ಜುಮ್ ಅನ್ನುತ್ತದೆ (B. 1, 22). ಅಂಗಿಯುಳ್ಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಯಾಕೆ? — ಅಂಗಿಯ ತೋಲಿ ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಹಾಗೆ. — ಅಕಾಶ ಪದಾಧಿ ಬೀದುವಾಕ್ಕೆ ಅಂಗಿಯ ಒತ್ತಿ ದರೆ ನಿರ್ದೇಶೇ? (Prva.). — ಅಂಗಿಯೆರೆ. A line or wrinkle on the palm of the hand (C.). — ಅಂಗಿಯೆರೆ. -ಬೆರ. A finger of the hand (not a toe). ಅಂಗಿಯೆರೆ ಹಗಾ ಕವಿತ್ತನ್ನೆ ಆಗಿ ತತ್ತ ಅಯ್ಯಿರ (Rāv. 9, 22). — ಅಂಗೆ. -ಕೆ. = ಅಂಗಿಯ.*

ಅಂಕ anka. = ಅಂಕ. One of the Tatsamas (Śmd. 384; Ūt. II, 48; Kk. 95; Śm. 76). A hook. 2, a curve or bend. 3, the curve in the human figure above the hip, where infants are carried (hence often equivalent to the lap). 4, the thigh (ತೊಡೆ Nn. 131; Si. 404; G., Mhr.). 5, the side or flank. 6, the body (ತರೇರ Ūb.). 7, any hook or crooked instrument. 8, a line, a stroke. 9, a numerical figure, cipher (ಸಂಖೆ Mr. 527; Ūt. v. 343). 10, a mark, a sign; a mark branded on an animal, etc. (ಕುಲಿಪು Ūt. I, 48; ದೋಪ, ಕುಲಿಪು Nn. 15; ಸಾಧನ, ಕುಲಿಪು Nn. 114). 11, anything bright or coloured (ಚಿತ್ರ Nn. 131; Mr. 522). 12, a ray (ರಾಕ್, ಕರಣ 131). 13, ornament, decoration (ಅಲಂಕಾರ, ಶೃಂಗಾರ 131; ಅಲಂಕಾರ 522). 14, a spot, fault, offence (ಕಲಂಕ 131; 522). 15, a heavy burden (ಅತುಲ ಧೂರ 522); affliction, distress (ಸನ್ಮವ Mr. 527). 16, the sounds of bells and of small and large drums (ಮುರಚೆ -ಘಣ್ಣೆ-ದವುಡೆ-ನುಡಿಗಳ್ 527). 17, fight, war (ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಾಳಗ 131; see Bp. 10, 51; 34, 24; J. 14, 1; 18, 6; 22, 28). 18, proximity, vicinity. 19, place, ground (T., M. ಅಗ). — ಅಂಕಡೊಂಕು. dupl. Excessive crookedness (Tn., My.). ಅಂಕಡೊಂಕ ಸಂಕಪಾಲ ಮೂರು ತಲೆಗೆ ಹತ್ತು ಕಾಲು (Tu., My. riddle). — ಅಂಕದೇವಯ್ಯ N. (Bp. 58, 8). — ಅಂಕ ದಾಪಧ. The drug of war, gunpowder (? ಬಳವುಮು Śmd. II; Śm. 39; ಬಳವುಮು Kk. 84).

ಅಂಕಕಾಪ anka-kāpa. *An influential or a chief servant; a leading hero (Bp. 9, 32, 39; 16, 18; 23, 25; 52, 38; Tē. ಅಂಕಕಾಪು = ಮೊನೆಕಾಪು, a leader).*

ಅಂಕಕಾರ್ತಿ anka-kārti. *A female anka-kāra (Bp. 12, 6, 40).*

ಅಂಕಗಣಿತ anka-gaṇita. *Arithmetic (B. 5, 216; Mhr.; My.).*

ಅಂಕಣ ankaṇa. *The (small or large) space either between any two posts or pillars in a wall that support the roof, or between any two beams (C.; T.; Tu.).* 2, = ಅಂಗಣ (Ūt. II, 57). 3, place (ಸ್ಥಲ, ತಾವೆ G.). ಆ ಪತ್ರವು ಒನ್ನು ಅಂಕಣದವು ಇರುತ್ತದೆ (B. 4, 108). ಅಂಕಣದ ಮನೆ ಆದರೆ ಕೊಂಕಣಿಗನಿಗೆ ಆಗದೆ? (Prv.). ಅಂಕಣದಾಯ. -ಅಯ. The measure of an ankaṇa (My.). 2, -ದಾಯ, a line of ankaṇas (My.).

ಅಂಕಪ್ರೀತ anka-tripētra. *An allowed arisamāsa (Śmd. 207); the well-known Śiva (P.).*

ಅಂಕದುವರ anka-duvara. *A spacious door (Bp. 16, 9).*

ಅಂಕನ ankaṇa. *Marking, stamping, branding, ciphering.* 2, = ಅಂಗಣ, which is its Tbh. (Śmd. 364, one M8. ಅಂಗನ).

ಅಂಕವಾಲಿ anka-pāli. *Embracing, an embrace. (R.).*

ಅಂಕವಾಲಿಕೆ anka-pālikē. = ಅಂಕವಾಲಿ. (R.).

ಅಂಕಲಿ ankali. = ಅಂಕೋಲೆ, etc. (My.). — ಅಂಕಲಿಗಡ. = ಅಂಕೋಲೆಯ ಮರ. (Z.; My.).

ಅಂಕಮಾಲೆ anka-mālē. *A list of titles. ಅಂಕಮಾಲೆಯನ್ ಓದುವವನ್ ಉದ್ಧಟನು (Bp. 9, 44).*

ಅಂಕವನಿ anka-mapl. *A decorated stool or seat (Abh. P. 4, 120). ಮರದೋಕ ಸಮೇದ ಅಂಕವನಿಯನ್ ಎದಿದಂ (Śmd. 288).*

ಅಂಕವಡಿ anka-paṇḍē. (Śmd. 386; Kk. 97). *A war-drum.*

ಅಂಕವಾತು anka-mātu. (Śmd. 386; Kk. 97). *A beautiful word, etc.; a cipher-word.*

ಅಂಕವೀರ anka-vīra. *A battle-hero, a valiant man. (Kk. 11 a).*

ಅಂಕಿತ ankita. Marked (ಗುರ್ತಾದ G.); numbered;—a mark or sign; a signature (My.). 2, a word (ಶಬ್ದ Nn. 9. 22. 36. 61). 3, a dedication (of a work, My.; Tē.). 4, in one's own power or subjection (ಸ್ವಾಧೀನ Čb.). See ಅಂಕಿತನಾಂಕಿತ; J. 18, 6.

ಅಂಕಿತನಾಮ ankita-nāma. A proper name (Śmd. 93. 94. 95).

ಅಂಕಿಸು ankisu. To mark (v. t.), to regard, to look at, to pay attention to. ನನ್ನ ಕೇಳತನ ಅಂಕಿಸುತೆ ಕೀರ್ತಿಸಿದರೆ ಅಯ್ಯ ಯೊಳು (Bp. 2, 26; see also Bp. 4, 8. 14. 36; 12, 57; 15, 14; 21, 41; 26, 6; 30, 29; 32, 27; 38, 39; 53, 29).

ಅಂಕುರ ākura. A sprout, a shoot (ಅಗ್ಗಿ, ಮೊಳೆ Kk. 23). 2, hair (ಮೆಮ್ಮೆತ್ತಲಿನ ಕೂದಲು Čb.). 3, blood (ರಕ್ತ Čb.). 4, water (ನೀರು Čb.). 5, a point (ತುದಿ Čb.). 6, a tumour.

ಅಂಕುರಿತ ankurita. Sprouted, broken forth, arisen. See Bp. 2, 57; 35, 31; 36, 49; 39, 51; 53, 55.

ಅಂಕುರಿಸು ānkurisu. To sprout; to rise, to arise; to occur, to happen (Śmd. 270; Bp. 1, 11; 25, 2; 32, 11; 44, 26; 49, 24; 50, 78; 51, 7; 56, 12; J. 1, 3; 5, 58; 11, 14; 12, 6).

ಅಂಕುರ ānkusa. = ಅಂಕುಸ, ಅಂಕುಸ. A hook, especially an elephant-driver's hook.

ಅಂಕುರಬಾರಣ ānkusa-bāraṇa. = ಅಂಕುಸಸಾರಣ. Guiding or driving (an elephant) with a hook (ಯಾತ Hlā.).

ಅಂಕುಸ ānkusa. Tbh. of ಅಂಕುತ (Śmd. 335. 357. 372).

ಅಂಕುಸಪರಣ ānkusa-sāraṇa. Tbh. of ಅಂಕುತಪರಣ (Śmd. 376).

ಅಂಕುರ ānkura. = ಅಂಕುರ. A sprout, a shoot (ಮೊಳೆ Mr. 106).

ಅಂಕೆ ānkē. 1. (fr. ಅಂಕಿ? or ಅಂಕು?). An order, a command (ಅಜ್ಞೆ śm. 80; ಅಪ್ಪಣೆ G.; Tē. ಅಕೆ; J. 8, 13); authority, control; restraint, check (C.; ಅಫ ಕಾರ Čb.). ಅವನು ಅಂಕುತವಿದ್ದ ಅನೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಕೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ (B. 4, 24). (ಅನಿಬಂಧ) ಇನ್ನೆ ಬಿಡುವಿನ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರದ ಅಂಕೆಯೊಳಗೆ ನಿನ್ನು, ಬಾಲಭಗಿ ಇಕ್ಕಿದ ಉರಿಯುಳ್ಳ ಲಂಕೆಯಂ ಸುಟ್ಟು (J. 18, 6). ಅರಸನ ಅಂಕೆ ಇಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. — ಅಂಕೆ ಯಿಲ್ಲದ ಕಸ ಲಂಕೆ ಸುಟ್ಟಿತು (Prvs.).

ಅಂಕೆ ānkē. 2. (= ಅನಿಕೆ). Leaning against, reclining on; a staff given for support's sake (ಅನಿಕೆ, ಆಧಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೋಲು G.; cf. ಅಡೆ 8). 2, a lever (R.; ಸೊನ್ನೆಯ ಕೋಲು G.). 3, trust, faith (ಅಪ್ಪಣೆ, ನೆ ಮುಗ್ಗಿ śm. 66. 80; Kk. 74; ಎತ್ತನ Čb.; = an ಅಡರ್ of ಅಡ ರ? but cf. ಅಡೆ 6).

ಅಂಕೆ ānkē. Tbh. of ಅಂಕ. A numerical figure; an account (ಸಂಖ್ಯೆ, ಲೆಕ್ಕ Mr. 349). ಅಂಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಮಂಕಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.).

ಅಂಕೆ ānkēga. One who is marked. See ಮಿಗದ ಅಂಕೆಗ.

ಅಂಕೋಲ ānkōḥa. = ಅಂಕಲಿ, ಅಂಕೋಲ, ಅಂಕೋಲು, ಅಂಕೋಲಿ.

The plant Alangium hexapetalum.

ಅಂಕೋಲ ānkōṇi. = ಅಂಗವಡಿ. (My.).

ಅಂಕೋಲ ānkōla. = ಅಂಕೋಲ. (My.). See ಅಂಕೋಲಿ.

ಅಂಕೋಲು ānkōlu. = ಅಂಕೋಲ. (My.).

ಅಂಕೋಲಿ ānkōḷi. = ಅಂಕೋಲ, etc. See ಮುಳ್ಳಂಕೋಲಿ. — ಅಂಕೋಲಿಗಿಡ. = ಅಂಕೋಲಿಯ ಮರ. (Si. 127). — ಅಂಕೋಲಿಯ ಮರ. = ಅಂಕೋಲ. (ಅಂಕೋಲ, ನಿಶೋಧಕ Nr.). A shrub or small tree. Alangium lamarekii, Thwaites. (St. & Pl.).

ಅಂಕು ankya. Fit to be marked or counted. 2, a small oblong drum.

ಅಂಗ āṅga. Way, manner, mode. ಎಲ್ಲಂಗಂ, in every way (Śmd. 183. 208). ಇವನ್ ಎನ್ನ ಮಗನ್ ಬನ್ನು ಅಂಗದಂ (Bp. 3, 28). ಆವ ಅಂಗದಂ? (9, 10; 24, 64). ನದಿಗ್ ಅರಳಿಯ ಹಾಸು, ನವವಿಷಮ್ ಉದರದೀಪನಾರ್ಥಮ್ ಆವ ಅಂಗದಲಿ ಸಾವತ್ಸರಲಿ ಸದರವ ಕಾಣೆ (Bb. 1, 8, 6). ರಾಜ್ಯವ ಕೊಡುವುದು ಆವ ಅಂಗದಲಿ? (1, 8, 23). See ಸಲವಂಗ, ಹಲವಂಗ; and cf. ಅನ್ನ.

ಅಂಗ āṅga. 1. A limb, a member. 2, a division or part of a whole. 3, a supplementary science, especially the six vēdāṅgas (q. v.). 4, a verse-line (Čh.). 5, the base of a word. 6, the body. 7, the whole of the subordinate characters in a play. 8, the mind (ಮನಸು G.). 9, an expedient, a means of success. 10, N. of Bengal proper; the king of Aṅga (Riv. 5, 21). 11, having members or divisions; contiguous, adjacent, near. — ಅಂಗದಬಟ್ಟೆ. A petticoat, a slip worn under a muslin gown (Tē.; R.). — ಅಂಗದಬಟ್ಟೆ. Tying the dōtra in a peculiar way to the body; as līgāvaata viraktas do (S. Mhr.). — ಅಂಗಮದಿಗೆ. — ತುದಿಗೆ. Cloths or ornaments for the body (R.). — ಅಂಗಮಿಲ್ಲದ. — ಇಲ್ಲದ. Kāma (J. 11, 16). — ಅಂಗರಕ್ಷೆ. A body-guard. — ಅಂಗರಕ್ಷೆ. A body-guard (Abb. P. 13, 78). — ಅಂಗರಕ್ಷೆ. A body-guard (Abb. P. 14, 37). — ಅಂಗವಟ್ಟು. — ಬಟ್ಟು. Roundness of limb; beauty (Rām. 28, 7).

ಅಂಗ āṅga. 2. A vocative particle: well; indeed, truly; please; rather; quick.

ಅಂಗಗುಣಾತ್ಮಕ āṅga-guṇa-ātma. Having the qualities of the body (Bp. 51, 30).

ಅಂಗಂಗಡಿ āṅgaṅgaḍi. See s. ಅಂಗಡಿ.

ಅಂಗಂಗಲ āṅgaṅgaḷa. See s. ಅಂಗಲ.

ಅಂಗಚಿತ್ತ āṅga-çitta. The object in view, the heart's wish (Bh. 3, 13, 19).

ಅಂಗಚೇಷ್ಟೆ āṅga-çēshṭē. Gestures of the body, grimaces. ಮಂಗಳಚೇಷ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟರೂ ಅಂಗಚೇಷ್ಟೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅಂಗಜ āṅga-ja. Produced from or on the body. 2, the hair of the head (ರೋಮ, ಕೂದಲು Nn. 53). 3, a son (ಅತ್ತೆ, ಮಗ 53). 4, love; passion (ಪ್ರೀತಿ Čb.). 5, the god of love, Kāma (ಕಾಮ, ಮದನ 53). 6, disease (ರೋಗ Čb.). 7, blood (ರೂಢಿ, ರಕ್ತ 53). 8, the five organs of sense (ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ 53). 9, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 53).

ಅಂಗಜನಕ āṅga-ja-naka. The father of Kāma, Viṣṇu (My.).

ಅಂಗಜನ್ಮ āṅga-janma. = ಅಂಗಜ. Kāma.

ಅಂಗಜನ್ಮಾಂತಕ āṅga-janma-antaka. The destroyer of Kāma, viṣṇu. 2, sign for a long letter (Čh.).

ಅಂಗಜವೈರ āṅga-ja-vairi. The foe of Kāma, viṣṇu (ಪರಮೇಶ್ವರ, ಈಶ್ವರ Nn. 143).

ಅಂಗಜಾತ āṅga-jāta. = ಅಂಗಜ. Kāma (Bp. 4, 17; 28, 59).

ಅಂಗಜಾಂತಕ āṅga-ja-antaka. = ಅಂಗಜನ್ಮಾಂತಕ. (Bp. 36, 61; 56, 4).

ಅಂಗಜಾರಿ āṅga-ja-ari. = ಅಂಗಜವೈರಿ. (My.).

ಅಂಗಡಿ āṅgaḍi. A shop, a stall (C.; ಆವಣ, ಪಟ್ಟಿ Nr.; Si. 106; ಪಟ್ಟಿವಿಕ್ರಯಶಾಲೆ, ಆವಣ, ವಿವಣೆ Hlā.; ಪಟ್ಟಿ, ವಿವಣೆ Nr. 195; J. 6, 13; T. ಅಂಗಾಡಿ; M. ಅಪ್ಪಡಿ; Tu., Tē. ಅಂಗಡಿ).

ಗಾ). ಮಾರಲ್ ಬೀದಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಿದ್ಧ ದ್ರವ್ಯವು (ಕ್ರಯ್ಯ
Nr.). ಜಲತರಣಿಯವನು ಒಯ್ಯು, ಅಂಗಡಿಯೊಳಗೆ ಮಾದಿ (Bp.
27, 21). ಅಂಗಡಿಯೊಳಗೆ ವಿಕ್ರಯಿಸಿ (30, 4). ಅಂಗಡಿಯೊಳಗೆ ಆ
ಮವ ನುಡಿಸು (54, 78; see also 32, 52; 42, 5). ಕಡ್ಡಾಯದ
ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಫಲವೇನು? (Dp. 148, 3). ದೇವರಿಲ್ಲದ ಗುಡಿ
ಯು ಹಾಕು ಬಿದ್ದ ಅಂಗಡಿಯು (54, 1). ಅಂಗಡಿ ಮಾದಿ ಗೊಂಗಡಿ
ಮೊದಲ ಹಾಗೆ. — ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಚುಂಗಡಿ ಸಿಕ್ಕಿದ? (Prva.). — ಅಂಗಂ
ಗಡಿ. rep. = ಅಂಗಡಿ ಅಂಗಡಿ. (C.). — ಅಂಗಡಿಕೇರಿ. = ಅಂಗಡಿ
ಬೀದಿ. (ನಿವೇಶಿ Si. 420). ಅಂಗಡಿಚೀಟಿ. A note to a shop-
keeper (S. Mr.). — ಅಂಗಡಿಬೀದಿ. A market-street, a market
(ನಿವೇಶಿ Nr.; ನಿಗಮ Si. 442; ಪಟ್ಟಿ 490). — ಅಂಗಡಿಮನೆ. A house
with a shop (Bp. 52, 11). — ಅಂಗಡಿಮಳಿಗೆ. A prolon-
gation of the front roof of a shop, a sort of verandah
in front of a shop (C.). — ಅಂಗಡಿಮೂಲೆ. A shop drug
(C.). — ಅಂಗಡಿಯವ. -ಅವ. A shopkeeper (C.). — ಅಂಗಡಿವ್ಯಾ
ಪಾರ. Shop-trade. ಅಂಗಡಿವ್ಯಾಪಾರ ಬಸರುನೀರಿನ ಹಾಗೆ (Prv.).
— ಅಂಗಡಿವಸರು. The goods of a shop (C.). — ಅಂಗಡಿಸಾಲ.
A shop-debt (C.). — ಅಂಗಡಿ ಹತ್ತು. To open a shop (My.).
ಅಂಗಡೀ ಹತ್ತು ಇರುತ್ತಾರೆ (B. 3, 77). — ಅಂಗಡಿ ಹಾಕು. = ಅಂಗಡಿ
ಹತ್ತು. (My.). ಅವನು ಕಾಗದ ಮುಖ ಮುನ್ನಾದ ಬದಿವೆಗ ಅಂಗಡಿ
ಯನ್ನು ಹಾಕಿ (B. 5, 218). ಅಂಗಡೀ ಹಾಕುವದು (5, 273). 2, to
shut a shop (C.). — ಅಂಗಡಿ ಹೂಡು. = ಅಂಗಡಿ ಹಾಕು. (My.).

ಅಂಗಡಿಕಾರಿ aṅgaḍi-kāra. A shopkeeper (C.;
B. 4, 178; 5, 282).

ಅಂಗಡಿಗಾರಿ aṅgaḍi-gāra. = ಅಂಗಡಿಕಾರಿ. (C.).

ಅಂಗಣ aṅgaṇa. = ಅಂಕಣ, ಅಂಗನ, ಅಂಗವ. A Tbb. of ಅಂಕನ
or ಅಂಗನ (Smd. 364), and also one of the Tatsamas
(Smd. 384; Sm. 77; Kk. 95). A court, a yard, especially
one in front of a house; an open space, an area (ಪತ್ತರ,
ಅಕರ Nr.; ಅಕರ, ಪ್ರಾಂಗಣ, etc. Hlā.; ಪ್ರಾಂಗಣ, ಅಂಗವ Nr.
117; ಅಂಗವ, ಮನೆಯ ಮುನ್ನಿನ ಸ್ಥಳ G.; see ರೋದೋಂಗಣ).
ಅಂಗಣದ ನಿಭಿ, ಅವರೆಯ ಜೇನ್, ಅಂಗವದ ಸುಧೆ ಎನ್ನಲ್ ಎನ್ನವ
ತಿವಸಂಗನಿಪ್ಪಾಧತ್ತಿ ಪಪಂ (Bp. 60, 44). — ಅಂಗಣವಲಯ. (Smd.
356; Kk. 97). The boundary or circumference of a
yard. — ಅಂಗಣವಾಡಿ. -ವಾಡಿ. (Smd. 364, 386; Kk. 97). A
well in a yard. — ಅಂಗಣವೆಟ್ಟು. -ವೆಟ್ಟು. (P Smd. 386, o. r.
-ವೆಟ್ಟು; Kk. 97).

ಅಂಗತ aṅgata. (fr. ಅಡಿ 2P) = ಅಂಗತಕ್ಕಲು, ಅಂಗತ, ಅಂ
ಗತ q. v. (My.).

ಅಂಗತಕ್ಕಲು aṅgatakkalu. = ಅಂಗತ. (My.; also -ಲಿ).

ಅಂಗತ್ತ aṅgatta. = ಅಂಗತ. (My.).

ಅಂಗಡ aṅgada. A bracelet worn on the upper arm. 2, N.
of an ape, son of Bālī.

ಅಂಗನ aṅgana. = ಅಂಗಣ, ಅಂಗವ. Going, walking. 2, a
court, a yard, an area.

ಅಂಗನಜೀವಿ aṅganā-jīvi. One who gets a livelihood by
his wife. 2, a dancer, an actor (ಜಾಯಾಜೀವ Mr. 378).

ಅಂಗನರಾಜಿ aṅganā-rajās. The menstrual flux.

ಅಂಗನಿ aṅganē. ಅಂಗಣ. A woman with a beautiful body.
A woman, a female. 3, the female elephant of the
north.

ಅಂಗನೋನ aṅga-nyāna. Ceremony of touching certain
parts of the body. (My.).

ಅಂಗನಪ್ರದಕ್ಷಿಣ aṅga-pradakṣiṇa. Rolling the body to
the right for a considerable distance or round a temple.
(R.).

ಅಂಗಭವ aṅga-bhava. = ಅಂಗವ. Kāma.

ಅಂಗಭವಾಂಗನಾಶ aṅgabhava-aṅga-nāśa. The destroyer
of Kāma's body, Śiva (Bp. 18, 94).

ಅಂಗಭೇದ aṅga-bhēda. A certain limb of the body; any
of its limbs (My.).

ಅಂಗಮಣಿ aṅgamāṇi. A present given in a girl's marri-
age, or in her first pregnancy after her marriage
(T.; R.).

ಅಂಗಮರ್ದ aṅga-marda. A man who has to shampoo the
body of others.

ಅಂಗಮರ್ದ aṅga-mardi. A man who has to shampoo the
body of others.

ಅಂಗಯ್ಯ aṅgayya. = ಅಂಗವಸು. (J. 20, 29).

ಅಂಗರ aṅgara. Tbb. of ಅಂಗಾರ. (ಅಂಗಾರ Sm. 11; ಅಂಗರ 113;
ಅಂಗಾರ, ಬೂದಿ G.). — ಅಂಗರಗಡ್ಡೆ. = ಅಂಗಾರ. (ಅಮಕರೆ St.
& Pl.). — ಅಂಗರವೇಳಿಗೆ. -ಹೋಳಿಗೆ. Tbb. of ಅಂಗಾರವೇಳಿಗೆ
(Ct. II, 57).

ಅಂಗರಕ್ಷ aṅga-rakṣa. A body-protector. 2, protection
or preservation of the body. 3, a coat of mail (ಕವಚ,
ಜಗರ, ಜೋಡು, etc. Mr. 292).

ಅಂಗರಕ್ಷಕ aṅga-rakṣaka. A body-guard (Bp. 59, 28).

ಅಂಗರಕ್ಷಣೆ aṅga-rakṣaṇē. Protection or preservation
of the body (My.).

ಅಂಗರಕ್ಷಣೆ aṅga-rakṣaṇē. Protection or preservation of the
body (My.). 2, a body-guard (My.; ಮೆಯ್ಯಾವಲಿ, ಕಾವಲಿ G.).
3, an amulet or charm (My.). 4, a coat of mail (R.).
ಅಂಗರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಅಂಗರಣಿ aṅgarāṇi. = ಅಂಗರಣಿ, etc. (My.).

ಅಂಗರಾಗ aṅga-rāga. Different unguents used for perfum-
ing the body. 2, perfuming the body after bathing (ನಿ
ರೇಪನ, ಉದ್ದರ್ಪ, ತೀವಿ ಪುಸುವುದು Mr. 339).

ಅಂಗರಾಜ aṅga-rāja. Karna, the king of Aṅga. (My.).

ಅಂಗರುಹ aṅga-ruha. What grows on the body, as
hair, wool, etc. (R.).

ಅಂಗರೇಖು aṅgarēkhu. A long coat (My.; H.).

ಅಂಗಲ್ aṅgal. = (ಅಂದಲ, ಅಂದಲ, i. e.) ಅಂದಲ 1. —
ಅಂಗಲಾಚಿಕೆ. -ಅಚಿಕೆ. (Crying from grief (My.). — ಅಂಗಲಾಚಿ
ಸು. -ಅಚಿಸು. To cause to lament, etc. (My.). — ಅಂಗಲಾ
ಚು. -ಅಚು. = ಅಂಗಲಾಚು. To cry from grief; to grieve
or sorrow (C.; T., M. ಅಂಗಲಾಯ; Tē. ಅಂಗಲಾರ್ಚು). ಅಂಗ
ಲಾಚುತ್ತ ಅಬಿಲುವುದು (Bp. 36, 14). — ಅಂಗಲಾಫ. -ಅಫ. La-
mentation; grief (My.; Tē. ಅಂಗಲಾರ್ಚು; T. ಅಂಗಲಾಯ್ತು).
— ಅಂಗಲಾಚು. -ಅಚು. = ಅಂಗಲಾಚು. (My.).

ಅಂಗಲ aṅgala. = ಅಂಗಲ, etc. The state of being
separate or more or less apart; the thinness
of corn in a field, etc. (C.). — ಅಂಗಂಗಲ. rep. =
ಅಂಗಂಗಲು. (C.).

ಅಂಗಲು aṅgalu. = ಅಂಗಲ, etc. (C.). (ತಪಾವ್ಯಗದ) ಗೋ
ಣಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಸುಗೂದಲು ಅಂಗಲಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಇರುತ್ತದೆ (B. 4,
191). ಅಂಗಲಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದ್ದು ಅಗಲವಾಗಿ ಬಿಡುವದು (Prv.). — ಅಂ
ಗಂಗಲು. rep. (C.).

ಅಂಗವಡಿ aṅga-paḍi (P). = ಅಂಕೋಣಿ. A stirrup (T. ಅಂಗವಡಿ,
ಅಂಗವಡಿ; R.).

ಅಂಗವಣಿ aṅgavaṇi. Ability from practice, habitude;—
force, vigour; prowess or power (Mr. ಅಂಗವಣಿ; see
Bp. 12, 9; Bb. 7, 18, 14; Rām. 81, 32; J. 11, 16; 26, 21).

ಅಂಗವಸ್ತ್ರ anga-vastra. = ಅಂಗೀಕೃ. A small cloth for wiping off one's perspiration, cleaning the nose and drying the body after bathing; It is either worn loosely over the shoulder or put into the pocket (S. Mhr.). 2, an upper garment, a dōtra (My.; ಉತ್ತರೀಯ ಓ.; see s. ಪೂದ್ವ 1). ಅಂಗವಸ್ತ್ರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಗಾರಕ ಇಡ ಪಾರದೇ? (Prv.). ಅಂಗಮೂರ್ತಿಗೆ ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಎದ್ದು, ಅಂಗವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಒತ್ತಿ (Bp. 43, 80).

ಅಂಗವಿಕಾರ anga-vikāra. Change of bodily appearance; collapse, bodily disease or disorder; fainting, apoplexy. (Bp. 59, 54).

ಅಂಗವಿಕ್ಷೇಪ anga-vikshēpa. Gesticulation. 2, a kind of dance (ಒನ್ನು ತರದ ಕುಣಿತ G.).

ಅಂಗವಿಸು angavisu. = ಅಂಗಯ್ಯ. To come together, to join, to meet, to crowd (v. l.);—to lay hold of, to seize; to concern one's self in (Mhr. ಅಂಗಾವೀಣೆ, to embrace). ಇನಿತು ಇನಿತು ನೆನಪುಗಳಂಗಳಿವ ತಮತಮ್ಮ ಪವಣಿನ ನುಡಿಗಡಣೆಯಿನ್ದ ವಿಸುತಿಸು ವದೆ ಅದು ಕೊಡಿತ, ಅರಾ? (Bp. 7, 10). ಲಿಂಗವಸ್ತ್ರನ ಬರವಿಗೆ ಅವ ರುಗಳ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಇರಲು, ತುಂಗವಕ್ರಮಣ ಅಯ್ಯವರಿ ವಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಪೂತ್ತು, ಅಯ್ಯವರು ನೆರದು ಅಂಗವಿಸಿ ಬಪ್ಪವರಣ ಅ ಮದದಾನೆಯಂ ಕಣ್ಣು (21, 39). ಮುನ್ನಿನ ಕರ್ಮಕ ಇನ್ನು ಆರ ಅಂಗವಿಸುವವರು? (45, 40). ಅದಕೆ ಅಂಗವಿಸಿ, ದಯಗೆಟ್ಟು (55, 15). ಹಿಂದೆ ಆ ಭುಕ್ತಾವತೀಷವನ್ ಅಂಗವಿಸಿ, ಮೊಗಮೊಗದು (56, 12). See C. Bp. 37, 49; V. 39, 23.

ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ anga-vaikalya. A defective or imperfect state of any limb or organ. (My.; B. 4, 34).

ಅಂಗಸಂಸ್ಕಾರ anga-saṁskāra. Embellishment of person, bathing, perfuming and adorning the body.

ಅಂಗಸಂಗ anga-saṅga. Bodily contact, collision. (My.; J. 23, 59).

ಅಂಗಸ್ಥಾನ angastāna. = ಅಂಗಸ್ತಾನ. (S. Mhr.).

ಅಂಗಹಾರ anga-hāra. Gesticulation. 2, a kind of dance (ಒನ್ನು ತರದ ಕುಣಿತ G.).

ಅಂಗಹೀನ anga-hīna. Mutilated, maimed. 2, incorporeal. 3, Kāma.

ಅಂಗಹೀನತ anga-hīnata. A man who is mutilated. ಅಂಗ ಹೀನತನ್ ಅದೊಡಂ (Bp. 38, 54).

ಅಂಗಹೀನತ anga-hīnatē. The state of being mutilated, etc. (My.).

ಅಂಗಳ angāḷa. = ಅಂಗಳು, ಅಂಗುಳ, ಅಂಗುಳಿ, ಅಂಗುಳಿ, (ಅಟ್ಟಣ). The palate of the mouth (C.; Tē. ಅಂಗಿಲಿ; T. ಅಣಿ, ಅಣ್ಣ; M. ಅಣ್ಣ; cf. ಅಣ್ 2). — ಅಂಗಳದ ಮುಳ್ಳು. = ಅಂಗುಳಿಯ ಮುಳ್ಳು. (My.).

ಅಂಗಳ angāḷa. = ಅಂಗಣ, etc. (ಚತ್ತರ, o. r. ಚಪ್ಪರ, ಪ್ರಾಂಗಣ Nn. 143; ಚತ್ತರ, ಅಚರ, ಅಂಗಣ Si. 110; My.). ಹಟ್ಟಿಯ ಅಂಗಳ (ಚತ್ತರ, ಅಚರ, ಅಂಗಣ Si. 110). ತಲದಾಗಿಲ ಮುನ್ನಗಡೆ ಇರುವ ಅಂಗಳ (ಪ್ರಭಣ, ಪ್ರಭಣ 110). ಮನೆತಲದಾಳುಮುನ್ನೆ ಇರುವ ಬಯ್ಯ, ಅಂಗಳ (ಮುಖ, ನಿಸ್ಸರಣ 113). ಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತಲೂ ಪುರ ಜನಸಂಚಾರಾದಿಗಳಿಗೆ ಆಗಿ ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಇರುವ ಬಯ್ಯ, ಉರುಹೊ ದಿಗಣ ಅಂಗಳ (ಸಣ್ಣ ವೇತ, ನಿರ್ವರ್ಣ 113). ಹತ್ತಲ ತೋಟ, ಅಂಗಳ ತೋಟ (ಗೃಹಾರಾಮ, etc. 118). ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕೆಯ್ದಲೆ ಕಟ್ಟಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು ಇರುವ ಮನೆ (ಸಂಜವನ, etc. 107). ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಹತ್ತಲಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಹೊಲ ಸು ಇರಗೊಡ ಪಾರದು (B. 4, 23). ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹೇತು, ಮಂಗಳ ಕಷ್ಟ ಅದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅಂಗಳು angāḷu. -ಳ. = ಅಂಗಳ. (My.). ನಾಲಿಗೆಯೂ ಅಂಗಳ ಅದರಿಂದ ಸಮ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (B. 4, 85). ನಾಲಿಗೆ ಅಂಗಳುಗಳನ್ನ ಸ್ವಾದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (4, 86).

ಅಂಗಾಂಗ anga-āṅgi. Limb and limb, jointly or reciprocally, in consequence of being related, as one limb to another or to the body (Kāv. III, 3, B, 164 under saṁślēsha).

ಅಂಗಾತ angāṭa. = ಅಂಗತ, etc. Flatways, on the back (C.; ಉತ್ತಾನ G.). ಅಂಗಾತ ಬೀಡು (C.).

ಅಂಗಾಧಿಪ anga-adhipa. Karna, the king of Aṅga (Śmd. 263).

ಅಂಗಾರ angāra. = ಅಂಗರ. Charcoal, either heated or not heated (ಅಂಗರ ಓ. II, 56; ಅಂಗರ, ಕಣ್ಣ, ಅಂಗರ Śm. 11; ಕೊಳ್ಳಿ, ಕಣ್ಣ G.). 2, the planet Mars (ಮಂಗಳ G.). 3, ashes (see G. s. ಅಂಗರ; Mhr.). See Prv. s. ವೈಷ್ಣವ. 4, one of the gandharvas (Bh. 1, 11 sum.). — ಅಂಗಾರಗಡ್ಡೆ. = ಅಂಗರಗಡ್ಡೆ. The plant Physalis flexuosa Lin. (St. & Pl.).

ಅಂಗಾರಕ angāraka. = ಅಂಗಾರ No. 1. 2, the plant Mars (ತಬಿ, ಮಂಗಳ Nn. 4). 3, a sectarial mark made with charred wood or ashes. 4, the plant Eclipta prostrata (ಗರುಗ, ಭೃಂಗ Mr. 130). ಅಂಗವಸ್ತ್ರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಗಾರಕ ಇಡ ಪಾರದೇ? (Prv.).

ಅಂಗಾರಕವಾರ angāraka-vāra. Tuesday. (My.).

ಅಂಗಾರಧಾನಿಕೆ angāra-dhānikē. A portable fire-plate.

ಅಂಗಾರವಲ್ಲರಿ angāra-vallari. The plant Gatedupa arborea (= ಮಾರ್ಕಟಿ, ಪದ್ಮಸ್ಥ).

ಅಂಗಾರವಲ್ಲಿ angāra-valli. The plant Clerodendrum siphonanthus R. Br. (Siphonanthus indica).

ಅಂಗಾರಕಕಟಿ angāra-kaṭi. A portable fire-place (ಪಾಣಿ Mr. 211).

ಅಂಗಾರಸ್ಥೋಟಕ angāra-sphōṭaka. = ಅಂಗರಸ್ಥೋಟಕ. A cake (hōligē) baked on coals.

ಅಂಗಾಲ್ angāl. -ಲು. See s. ಅಂ (ಅಜ್).

ಅಂಗಿ angī. 1. Having limbs (Śmd. 136).

ಅಂಗಿ angī. 2. A coat, a frock, a jacket (C.; H., Mhr.). ಹಟ್ಟಕ್ಕೆ ಒನ್ನು ಅಂಗಿ ಹೊದಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ (B. 1, 26). ದೊಡ್ಡವನು ತೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟ ಅಂಗಿಯು (4, 92). ಅಂಗಿಯನ್ನೂ ಬೊಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನೂ ಹಾಕ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (5, 273). ಅಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬಂಗಿ ಸೇಡಿ, ಮಂಗಿ ನಾದ. — ಅಂಗನೆ ಬರುವಾಗ ಅಂಗಿ ತೊಡ ಬೇಡವೇ? — ಅಂಗಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನುಂಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡವೇ? (Prvs.). See ನಿಲವಂಗಿ.

ಅಂಗಿರಸ angiras. N. of a fish.

ಅಂಗಿರಸ angirasa. Tbh. of ಅಂಗಿರಸ. (Mr. 258).

ಅಂಗೀ angī. Assent.

ಅಂಗೀಕರಣ angī-karāṇa. Assenting, agreeing, accepting; promising. See ಒಪ್ಪ ಕೆಯ್.

ಅಂಗೀಕರಿಸು angī-karīsu. To agree to, to accept, to adopt, to choose, to promise. (Śmd. 5; Bp. 40, 88; My.). ಅಂಗೀ ಕರಿಸಿದಲ್ಲಿ (ಪಕ್ಷೀಕರ Nn. 112). ಕಪ್ಪಿಗರ ಕೆಯ್ದಿದಿಯನ್ ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಅಖಿಲಸುಜನಕರ್ತು (Kk. 101). ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟವನು (ವೃತ್ತ, ವೃತ್ತ, etc. Si. 378).

ಅಂಗೀಕರಿಸುವಿಕೆ angī-karīsuvikē. Agreeing, etc. (Si. 389).

ಅಂಗೀಕಾರ angī-kāra. = ಅಂಗೀಕರಣ. Assenting, agreeing, etc. See ಒಪ್ಪ, ಅಪ್ಪ ಕೆಯ್, ಎನ್ನು ಕೆಯ್.

ಅಂಗೀಕೃತ angī-kṛita. Agreed to, accepted, promised.

ಅಂಗೀಕೃತಿ angī-kṛiti. Agreement, assent, promise.

ಅಂಗು *angū*. = ಅಂಗು, etc. (My.).

ಅಂಗುಲ *angula*. Tbh. of ಅಂಗುಲ. (Rev. 6 after 11; My.).
2, the leather-nose of a sandal (My.).

ಅಂಗುಲಿ *anguli*. ಅಂಗುಲ ವಸರಂ (Ūt. I, 85, o. r. ಉಂಕುಲ).
ಅಂಗುಲಿ *anguri*. = ಅಂಗುಲಿ. A finger; a toe.

ಅಂಗುಲ *angula*. -ಳ. A finger (Bp. 15, 11; 46, 58; ಬೆರಳು G.: My.). 2, the thumb. 3, a finger's breadth, a measure equal to eight barley corns. 4, N. of the sage Āṇakya.

ಅಂಗುಲಿ *anguli*. -ಳ. A finger. 2, a toe. 3, the thumb. 4, the great toe. 5, the finger-like tip of an elephant's trunk. 6, = ಕಡೀರ, ಅಂಜಾ Mr. 102. 7, an ornament for the ears of an elephant (ಅನೆಯ ಕಿವಿಯೊಳಗಿನ ಅಭರಣ G.). 8, = ಅಂಗುಲೀಯ (My.).

ಅಂಗುಲೀಯ *anguli-kriyē*. A performance with the fingers. See ಬೆರಳು.

ಅಂಗುಲಿಖನನ *anguli-khanana*. Digging with the fingers. See ಹರಡು.

ಅಂಗುಲಿತ್ರಾಣ *anguli-trāṇa*. A finger-protector, a contrivance like a thimble used by archers to protect the fingers from being injured by the bow-string. (R.).

ಅಂಗುಲಿದರ್ಶನ *anguli-darśana*. Pointing at with the finger. See ಸುಟ್ಟು.

ಅಂಗುಲಿಪ್ರಹರಣ *anguli-praharāṇa*. Striking, shooting or propelling with the finger. See ಅಡೆ, ಅಸೆ, ಮಿಡ, ಸೋಸೆ.

ಅಂಗುಲಿಮುದ್ರೆ *anguli-mudrē*. A seal-ring.

ಅಂಗುಲಿಮೋಟನ *anguli-mōṭana*. Snapping or cracking the fingers. (R.).

ಅಂಗುಲಿವಿವರ್ಜನ *anguli-visarjana*. Sending forth the fingers or letting them loose. See ಬಿಗಿ.

ಅಂಗುಲಿಸಂಧೇಶ *anguli-sandēśa*. Snapping or cracking the fingers as a sign. (R.).

ಅಂಗುಲಿಸಮ್ಭೂತ *anguli-sambhūta*. Produced on or from the finger, a finger nail. (R.).

ಅಂಗುಲೀಯ *angulya*. = ಅಂಗುಲೀಯಳ. (My.).

ಅಂಗುಲೀಯಕ *angulyaka*. A finger-ring.

ಅಂಗುಲ *angushtha*. = ಅಂಗುಲ, ಉಂಗುಲ, ಉಂಗುಟ್ಟು. The thumb (ಬೆರಳು G.). 2, the great toe. 3, a thumb's breadth. ಅಂಗುಲ ಪಾತರ ವರ್ತಮಾದೇಶ? (Prv.).

ಅಂಗುಸ *angusa*. Tbh. of ಅಂಗುಸ. (My.).

ಅಂಗುಸ್ಥಾನಿ *angustāni*. = ಅಂಗುಸ್ಥಾನ. A thimble (Mhr. ಅಂಗುಸ್ಥಾನ, Br. ಅಂಗುಸ್ಥಾನ; R.).

ಅಂಗುಲ *angula*. = ಅಂಗುಲ, etc. The palate. — ಅಂಗುಲವಡೆ. -ವಡೆ. The palate to become dry. ತುಟಗಳು ಮಿಡುವದೆ. ಅಂಗುಲವಡೆ, ಗುಳ್ಳೆನ್ನದೆ (Bp. 54, 81).

ಅಂಗುಲ *angula*. = ಅಂಗುಲ. (My.).

ಅಂಗುಲಿ *anguli*. = ಅಂಗುಲ, etc. — ಅಂಗುಲಿಯ ಮುಳ. A disease of the urula, attended with difficulty of breathing and swallowing. (2ತುವಿನ) ಅಂಗುಲಿಯ ಮುಳುಂ ಸುದತಿ ತನ್ನ ಅಂಗುಲದ ಒತ್ತುವಳು (Bp. 15, 11). ನಿನ್ನಗೆ ಎನ? ಅಜೀರ್ಣದ ಕೇವಲೋ? ಅಂಗುಲಿಯ ಮುಳ್ಳೋ? (15, 20).

ಅಂಗುಲಿ *anguli*. = ಅಂಗುಲ. — ಅಂಗುಲಿಯ ಮುಳ. = ಅಂಗುಲಿಯ ಮುಳ. ಇದೆ! ಮುಟ್ಟಿನಲಿ ಬೊವ್ವಂಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಅಂಗುಲಿಯ ಮುಳು ಎ. ಮು. ಕೆಟ್ಟನಾ? ಇನ್ನು ಹಗುವೆಂ? (Bp. 15, 22).

ಅಂಗೂರ *angūra*. A grape, or grapes. (R.; Br. ಅಂಗೂರು; Mhr., H. ಅಂಗೂರ).

ಅಂಗೂಷ *angūsha*. Rapid in motion. 2, an arrow. 3, an ichneumon. (R.).

ಅಂಗೈಯ *angāyē*. ಅಂಗೈ. See s. ಅಂ (ಅಜ್).

ಅಂಗೋಲಿ *angōli*. = ಅಂಗೋಲಿ. (My.).

ಅಂಗೋದ್ಭವ *anga-udbhava*. Kāma (J. 3, 29).

ಅಂಗೋಪಾಂಗ *anga-upāṅga*. The body and its members (J. 19, 16).

ಅಂಗೋಸ್ತ್ರ *angōstra*. Thh. of ಅಂಗವಸ್ತ್ರ (Si. 222).

ಅಂಗ್ರಾಣಿ *angrāṇi*. = ಅಂಗರಣಿ. (My.).

ಅಂಗ್ರಿ *anghri*. A foot (ಕಾಲು Nn. 130; Mr. 332); the fourth part (My.). 2, the root of a tree. 3, a verse-line (Ch.).

ಅಂಗ್ರಿಜ *anghri-ja*. The foot-born: a śūdra (My.).

ಅಂಗ್ರಿತಲ *anghri-tala*. A foot (ಅಡಿ Ūt. I, 102).

ಅಂಗ್ರಿತ್ರಾಣ *anghri-trāṇa*. A shoe (Bp. 55, 57).

ಅಂಗ್ರಿಪಾ *anghri-pa*. Drinking with the foot or root. 2, a tree.

ಅಂಗ್ರಿಪರ್ನಿಕೆ *anghri-parṇikē*. = ಅಂಗ್ರಿವಲ್ಲಿಕೆ. (Si. 144).

ಅಂಗ್ರಿವಲಯ *anghri-valaya*. The circumference of the foot or the hoof (of a horse, Mr. 278).

ಅಂಗ್ರಿವಲ್ಲಿಕೆ *anghri-vallikē*. The plant *Hedysarum togopodioides* Roxb. (see Si. 144).

ಅಜ್ಞ *ajñ*. = ಅರ2. — ಅಜ್ಞರು. -ಸೇರು. Half a seer (C.; Mhr.).

ಅಜಕ್ಕು *a-ākshu*. Thh. of ಅಜಕ್ಕುಸ್. (ಅಜಗ್ Mr. 159).

ಅಜಕ್ಕುಸ್ *a-ākshus*. A bad or miserable eye, no eye. 2, blind.

ಅಜಗ್ಧ *a-āpṇḍa*. Not of a hot temper, gentle, tractable.

ಅಜಗ್ಧಿ *a-āpṇḍi*. A tractable cow.

ಅಜತುರ *a-ātura*. Not dexterous. (My.; feminine ಅಜತುರೆ).

ಅಜಪಲ *a-āpala*. Not oscillating; unmoveable, steady. (My.).

ಅಜಪಲತೆ *a-āpalatē*. Steadiness. (My.).

ಅಜಮತ್ಕಾರ *a-āmatkāra*. Want of admiration; a style which is not elaborate (Bp. 1, 18).

ಅಜರ *a-āra*. Immoveable. (My.). See ಚರಾಚರ.

ಅಜಲ *a-āla*. Immoveable, fixed (ಅಲ್ಲದದ್ದು, ಸ್ಥಿರ G.). 2, perpetual, eternal (ನಿತ್ಯ, ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು Nn. 41). 3, a mountain (ಅದ್ರಿ, ಪರ್ವತ 41). 4, the earth (ಭೂಮಿ G.). 5, exemption from further transmigration (ಅವನರ್ಥವ, ಮುಕ್ತಿ 41). 6, an ascetic (ಪರಮಯೋಗಿ, ಎತಿ 41). 7, a ray (ಮರೀಚಿ, ಕಿರಣ 41). 8, a man of a barbarous mountain tribe (ಸಾಮರ, ಕಿರಾತ 41). 9, a bolt or pin.

ಅಜಲರಿಪು *a-āla-ripu*. The mountain-foe: Indra (Ch.).

ಅಜಲಿತ *a-āllita*. Not shaking; immoveable. (Bp. 6, 3; 7, 4; 13, 9; 39, 9).

ಅಜಲಿ *a-āla*. The earth.

ಅಜಲೇನ್ದ್ರ *a-āla-indra*. = ಅಗ್ನೇನ್ದ್ರ.

ಅಜಲೇನ್ದ್ರತನುಜಿ *a-āla-indra-tanujē*. Pārvatī (J. 15, 17).

ಅಜಾತುರ್ಯ *a-ātnrya*. Want of dexterity or ability. (B. 4, 89; ಮೂಢತ್ವ Ch.; My.).

ಅಜಿ *aji*. = ಜೀ. (My.). — ಅಜಿ. Impurity, filth (My.).

ಅಜಿಕ್ಕಣ *a-āikkapa*. Not smooth, rough.

ಅಜಿನ್ತ a-ñinta. Free from anxiety (Bp. 8, 47).

ಅಜಿನ್ತ a-ñintya. Surpassing all thought or conception. (My.).

ಅಜಿರ a-ñira. Not of long duration, brief, momentary. 2, recent.

ಅಜಿರದ್ಯುತಿ a-ñira-dyuti. Lightning. (My.).

ಅಜಿರರೋಚಿಸ್ a-ñira-ròchis. Lightning. (R.).

ಅಜಿರಾಂಶು a-ñira-am-ū. Lightning (ಮಂಶು Mr. 43).

ಅಜುಂಪಿತ a-ñumbita. Not kissed. 2, unconnected, incongruous (My.).

ಅಜೇತ a-ñēta. Tbh. of ಅಜೇತನ್. (My.); also: very poor (My.).

ಅಜೇತನ a-ñētana. Destitute of consciousness, inanimate (My.; ಜೀವವಿಲ್ಲದದ್ದು G.). 2, unconscious, insensible, fainting (My.; ತ್ರಾಣವಿಲ್ಲದ G.). See ಜೇತನಾಜೇತನ. ಅಜೇತನವಾ ಭಗವಾ (B. 4, 13).

ಅಜೇತನಾರ್ಥ a-ñētana-artha. An inanimate thing (Kāvy. V, 939).

ಅಜೇತಸ್ a-ñētus. = ಅಜೇತ, ಅಜೇತನ. (Sk.).

ಅಜೈತನ್ಯ a-ñaitanya. Unconsciousness; insensibility; ignorance; the material world; matter;—also: great poverty (My.).

ಅಜೋದ್ಯ a-ñōdya. Not marvellous, not strange. (R.).

ಅಜ್ಜ a-ñcā. = ಅಜ್ಜ 1, q. v. (S. Mhr.). — ಅಜ್ಜ ಕಟ್ಟು. = ಅಜ್ಜ ಕಟ್ಟು. A well-defined or proper boundary or proportion; suitable order, size, weight, etc. (S. Mhr.). ಅಜ್ಜ ಕಟ್ಟಿದ ಕೆಲಸ ಚನ್ನ, ಬನ್ನ ಕಟ್ಟಿದ ಊಟ ಚನ್ನ (Prv.). — ಅಜ್ಜ ಕಟ್ಟು ಮಾತು. A proper word (S. Mhr.). — ಅಜ್ಜ ಕಟ್ಟು ಹಾಸಿಗೆ. A bed of proper size (S. Mhr.). — ಅಜ್ಜ ಕಟ್ಟು ಬಿಸ್ತ. — ಊಟ A meal that snits one's means (S. Mhr.).

ಅಜ್ಜ a-ñcā. 1. Tbh. of ಅಜ್ಜ q. v., ಅಜ್ಜ. (Smd. 340; C.). — ಅಜ್ಜ ಕೆಮ್ಮು. Beautiful redness. ಅತ್ತಿಯ ಹಣ್ಣು ಅಜ್ಜ ಕೆಮ್ಮು ದರೂ ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹುರುಳು (Prv.). — ಅಜ್ಜ ಕೆಕ್ಕ. Clean rice, rice entirely cleared of its husk (S. Mhr.). — ಅಜ್ಜ ಗನ್ನಡ. — ಕನ್ನಡ. Pure Kannaḍa (Smd. 44. 45. 375. 386; Kk. 3; Āt. II, 2). ಅ ಸಮಸಂಸ್ಕೃತಗಳನ್ ಅಜ್ಜ ಗನ್ನಡದೊಳ್ ಬೆರಸಿ ಸ ಮಾಸಂ ಮಾಡಲ್ ಆಗದು (Smd. 98). — ಅಜ್ಜ ತಾಮ್ರ. Pure copper (B. 4, 140). — ಅಜ್ಜ ದೊಗರಿ. — ತೊಗರಿ. = ಅಜ್ಜ ದೊವರಿ. — ಅಜ್ಜ ದೊವರಿ. — ತೊವರಿ. Tbh. of ಅಜ್ಜ ತುವರಿ (Smd. 381, o. r. — ದೊಗರಿ). — ಅಜ್ಜ ನೀರು. Pure and fresh water (S. Mhr.). — ಅಜ್ಜ ಮಲ್ಲಿಗೆ. Tbh. of ಅಜ್ಜ ಮಲ್ಲಿಕೆ (Smd. 380). — ಅಜ್ಜ ಮುತ್ತು. A white, silvery pearl (Āpr. 7, 41). — ಅಜ್ಜ ಲಿಂಗ. An excellent linga or one of crystal (Bp. 57, 43). — ಅಜ್ಜ ಬಣ್ಣ. — ಬಣ್ಣ. A good colour (My.). — ಅಜ್ಜ ಬಂಗಾರ. Pure gold (My.). — ಅಜ್ಜ ವಳಕು. Tbh. of ಅಜ್ಜ ಸ್ವಟಿಕ (Smd. 376). — ಅಜ್ಜ ವಿಷ. A refined, effective poison (ಸಿಂಹನಾದ, ಕ್ಷೇತ್ರ Mr. 463; cf. ವಿಷ No. 3?). — ಅಜ್ಜ ವೆಲ್ಲಿಂಗನ್. — ಬೆಲ್ಲಿಂಗನ್. Clear moon-light. ಪಗಲನ್ತೆ ವರ್ಧ ಅಜ್ಜ ವೆಲ್ಲಿಂಗನ್ ಇನ ಕರಣತ್ರೇಣಿಗತ್ತಾಗ್ (Smd. 134). — ಅಜ್ಜ 3ನ. A real Śiva (Bp. 6, 1; 28, 47). — ಅಜ್ಜಾನೆ. — ಅನೆ. (Smd. 63). A fine elephant. — ಅಜ್ಜ ಕಳ್ಳ. Good ḷḷu (My.). — ಅಜ್ಜ ಸರ್ಪ. — ಅಜ್ಜ ಸರ್ಪ. A fine, beautiful petal (J. 3, 36).

ಅಜ್ಜ a-ñcā. 2. (= ಅಜ್ಜ; cf. ಅಜ್ಜ 2?). — ಅಜ್ಜ ಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. See Prv. s. ಅಜ್ಜ ಬೆಲ್ಲ. — ಅಜ್ಜ ಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (My.).

ಅಜ್ಜಗ a-ñcāga. = ಅಜ್ಜಿಗ. Agitation of mind; be-

wilderment. ತನ್ನ ಬತ್ತವೆ ವೆಜ್ಜೆಗೆ ಇಬ್ಬಳಮ್ ಆಗಿ ಕುನ್ನವು. ದೆಜ್ಜವು; ಅದರಂ ಜಂಗಮಾವಳಿಗೆ ಒಲಿದು ಮಾಡುತ್ತ ಅಜ್ಜಗವನ್ ಉದಿದ ಅಮಲತುಂ ವೆಜ್ಜಿ (Bp. 29, 9).

ಅಜ್ಜಿ a-ñcāda. = ಅಜ್ಜಿ, ವಜ್ಜಿ, etc. (My.).

ಅಜ್ಜಿ ತೆ a-ñcātē. Tbh. of ಅಜ್ಜಿ ತ. (My.; Tu. ಅಜ್ಜಿ ದ).

ಅಜ್ಜಿ ನೆ a-ñcānē. Tbh. of ಅಜ್ಜಿ ನೆ (Smd. 345).

ಅಜ್ಜಿ ನೆ a-ñcāntē. = ಅಜ್ಜಿ ತ. (My.).

ಅಜ್ಜಿಯ a-ñcāya. Tbh. of ಅಜ್ಜಿಯ (My.; T.).

ಅಜ್ಜಿರ a-ñcāra. 1. Tbh. of ಅಜ್ಜಿರ, ಅಜ್ಜಿರನ್ (Kk. 10 b, 11a). Cf. ಅಜ್ಜಿರ 2.

ಅಜ್ಜಿರ a-ñcāra. 2. Tbh. of ಅಜ್ಜಿರ (My.).

ಅಜ್ಜಿರಸಿ a-ñcārasī. Tbh. of ಅಜ್ಜಿರಸಿ (Smd. 348; Rāv. 2, 22).

ಅಜ್ಜಿರಿ a-ñcāri. 1. = ಅಜ್ಜಿಯ, ಅಜ್ಜಿಯು. Tbh. of ಅಜ್ಜಿಯ (Smd. 366. 393; Āt. II, 29. 103; Rāv. 1, after 135). ಜನರ ಅಜ್ಜಿರಿಗ್ (Bp. 40, 61). ಭುವನದೊಳ್ ಇದು ಪರಮು ನಿಲ್ಲದು ಬನ್ನ ಅಜ್ಜಿಯೇ? (Kāvy. I, 1a, 4). See ಕಟ್ಟಿಚ್ಚರಿ. — ಅಜ್ಜಿರಿಗಮ. — ಕಮ. Surprise to fall upon (Bp. 18, 50). — ಅಜ್ಜಿರಿ ವಡಿ. = ಅಜ್ಜಿರಿಬಡು. ನಡೆ ನಡೆ! ಎನ್ನು, ಏನ್ ನಡೆದುದೊ ನಡೆ, ನಡೆದು ಅಜ್ಜಿರಿಯುಂ (Smd. 272). — ಅಜ್ಜಿರಿಬಡು. — ನಡು. To be surprised, to wonder (Bp. 3, 22). — ಅಜ್ಜಿರಿಮೂಡು. Surprise to arise (Bp. 37, 68). — ಅಜ್ಜಿರಿ ಮೊಳೆ. Surprise to sprout (Bp. 56, 53). — ಅಜ್ಜಿರಿಯು. — ಅಜಿ. A man who wonders or is surprised (Bp. 22, 35; 26, 17). — ಅಜ್ಜಿರಿಯೊಸ್ತು. — ಬಸ್ತು. To cause to experience surprise, to cause to be surprised (Bp. 32, 26). — ಅಜ್ಜಿರಿಯೊಸ್ತು. — ಬಸ್ತು. To be surprised (Bp. 39, 70). — ಅಜ್ಜಿರಿವಡು. — ನಡು. = ಅಜ್ಜಿರಿಬಡು. (Bp. 18, 60; 20, 34; 24, 47; 29, 32; 32, 49; 38, 15; 44, 42; 49, 29). — ಅಜ್ಜಿರಿವೆರಸು. — ಬೆರಸು. = ಅಜ್ಜಿರಿಯೊಸ್ತು. (Bp. 52, 3). ಅಜ್ಜಿರಿ a-ñcāri. 2. Tbh. of ಅಜ್ಜಿರಿ (Rāv. 1, after 135; J. 7, 15; Tē. ಅಜ್ಜಿರಿ).

ಅಜ್ಜಿಯ a-ñcārya. = ಅಜ್ಜಿರಿ 1. (ಅದ್ಭುತ Nn. 8).

ಅಜ್ಜಿ ವಿಜ್ಜಿ a-ñcā-viñcī. ಅಜ್ಜಿ ವಿಜ್ಜಿ a-ñcā-viñcī. Unmeaningly, unconnectedly (in speech); dirtily, foully (in eating, S. Mhr.; Mhr. ಅಜ್ಜಿ ವಿಜ್ಜಿ, ಅಜ್ಜಿ ವಿಜ್ಜಿ).

ಅಜ್ಜಿಳೆ a-ñcāḷē-ālikē. — ಳು. = ಅಜ್ಜಿಳು a. ಅಜ್ಜಿ 1 (?). ಕಲುಕುಟಗರಿ, ಬದಗಿಯರನ್, ಆ ಬದಗಿಲಸಮಂ ಮಾದ್ವಿವರ, ಅವರನ್, ಅಜ್ಜಿಳುಗಳನ್, ಎಕ್ಕಟಿಗರನು, ಸಬಳಗರ, ಹಬಳಗರರನ್, ಅವರಂ, ದೇವಲಕರಂ. . . . ಅಜ್ಜಿ (Bp. 16, 18). ಒಳಿಯೆನ್ನವೆ ಹಳಚುವ ಅಜ್ಜಿಳುಗಳಮಂ ಕಳೆದು (61, 27).

ಅಜ್ಜಿಳೆ a-ñcāḷē-ālikē. Firmness of a man, his strength of body (My.).

ಅಜ್ಜಿ ಅಣಿ. 1. Bread (S. Mhr.). The term is used only when young children are concerned. Cf. ಅಜ್ಜಿ.

ಅಜ್ಜಿ ಅಣಿ. 2. Mother. ಅಜ್ಜಿಯು ಬೇಳು, ಅಜ್ಜಿಯು ಬೇಳು (My. Prv.). 2, a Malayāla woman (R.; M. ಅಜ್ಜಿ, mother; ಅಜ್ಜಿ, mother; a woman of the Nāya or Śūdra caste; a female of animals; ಅಜ್ಜಿ = Tbh. ಅಜ್ಜಿ. Cf. ಅಜ್ಜಿ). — ಅಜ್ಜಿ ಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. (My.).

ಅಜ್ಜಿ ಅಣಿ. 3. A pap, a teat (R.; M. ಅಣಿ; Mhr. ಅಣಿ; cf. ಅಣಿ; ಅಮ್ಮಿ).

ಅಜ್ಜಿ ಅಣಿ. Tbh. of ಅಜ್ಜಿ (Smd. 346; Āt. II, 54. 100; Kk. 32; ಅಣಿ, ಎಟ್ಟಿ Smd. 70).

ಅಚ್ಚಿಕೆ acēika. 1. = ಅಚ್ಚು 4. (Tē.; My. only in ಅಚ್ಚಿಕೆಮುಟ್ಟಿ). — ಅಚ್ಚಿಕೆಮುಟ್ಟಿ ಕೆ. dupl. (My.).

ಅಚ್ಚಿಕೆ acēika. 2. (fr. ಅಚ್ಚು 3). Paying unjustly (My.).

ಅಚ್ಚಿಗ acēiga. (ಅಚ್ಚಿಗ) = ಅಚ್ಚಿಗ. ಪಟ್ಟದ ಅಡಮಪೋಷ ಒಬ್ಬನು ತಿನ್ನ ಅಚ್ಚಿಗದೊಳ್ ಇದ್ದವನು, ಅಕಟಕಟ! (Bp. 16, 2). See Abb. P. 9, 149; 14, 100; Rāv. 11, 83; J. 30, 2.

ಅಚ್ಚಿಗ acēiga. Tbh. of ಅಚ್ಚಿಕ. A worshipper; a priest (My.; cf. ಅಚ್ಚಿನೆ).

ಅಚ್ಚು acēu. 1. (fr. ಅಚ್ಚು 1) = ಅಚ್ಚ. (The state of being firmly pressed), firmness; (bodily) strength; cf. ಅಕ್ಷ No. 30. **2.** (the state of being confined, limited or controlled), a well-defined, proper boundary or proportion. **3.** (that into which something is pressed, etc.), a mould; what has been formed with a mould. **4.** (what is impressed), an impression; a sign. **5.** (that with which impressions or signs are made), a type, a stamp.

6. a weaver's reed (C.; T., M., Tē.; Tu. ಅಚ್ಚಿ). ಕಲಿಕನದ ಅಚ್ಚು (Bp. 28, 47). ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಡುವದು (B. 4, 125). ಅಚ್ಚಿನ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸುಚಿತ್ತನ ಅನ್ನ (Prv.). See ವದಿಯಚ್ಚು. — ಅಚ್ಚು ಹರ. — ಅಚ್ಚರ. A printed letter (My.). — ಅಚ್ಚು. — ಅದಿ. Form to be destroyed, to be annihilated (V. 23, after 11). — ಅಚ್ಚು ಹಿರು. — ಅಚ್ಚು.

To destroy the form, to annihilate (Kaivalyapaddhati 3, 15, 1). — ಅಚ್ಚಾಳು. — ಅಚ್ಚು. A firm, strong man (My.; see it separately).

— ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು. = ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು. (My.). — ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು. A printing press (M.), a printing office (My.; B. 5, 216). ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟುಗಳು ಸಾಗುತ್ತವೆ (B. 4, 103). ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ಗೂಡು ಇದ್ದಿತು (5, 196). ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿದ ಒಡೆಯನು (5, 214).

— ಅಚ್ಚು ಗೋಳ. — ಅಚ್ಚು. To become firm, as devotion (S. Mhr.). — ಅಚ್ಚು ಗೋಳು. — ಅಚ್ಚು. A pin inserted in a millstone to turn it (My.; also ಅಚ್ಚು ಗೋಳು). — ಅಚ್ಚು ಬೆಲ್ಲ.

Boiled treacle poured into a mould and thus made into a cake, such a cake of jaggery. ಅಚ್ಚು ಬೆಲ್ಲ ಅಚ್ಚು ವಗೆ, ನುಚ್ಚು ಗಂಜಿ ಮೆಕ್ಕವಗೆ (Prv.). — ಅಚ್ಚು ಭಕ್ತಿ. Firm devotion (Bp. 28, 47).

— ಅಚ್ಚು ಮರ. A wooden mould (My.). — ಅಚ್ಚು ವಡು. — ವಡು. The state of being regular or of a good fine character like the impression from a stamp, as household affairs, work, etc. (My.). — ಅಚ್ಚು ಹಾಕು. To cause to be printed (B. 5, 301). — ಅಚ್ಚು ಹಾಕು. To seal (My.; ಮುದ್ರಿಸು G.); to print (B. 5, 101).

ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕುವ ಯುತ್ತಿ (B. 4, 206). — ಅಚ್ಚು ಹತ್ತು. — ಅಚ್ಚು. To impress with a mark, to seal; — to impress firmly, or to press firmly to. ನೋಸ ರೂಪು ವಾಚನವನ ಅಚ್ಚು ಹಿತ್ತಿನ ನುನಾದಪಟ್ಟವನ ಒತ್ತಿ (Bp. 2, 52).

ಪುನರೋದಿ (ಕುಂದಾಯಂ) ಹೋಗಿ ಬಿಡು, ಅಚ್ಚು ಹಿತ್ತಿ ಬಿಡು (Bp. 16). See Abb. P. 14, 70; C. Bp. 32, 44.

ಅಚ್ಚು acēu. 2. = ಹಚ್ಚು. to affix etc. (My.).

ಅಚ್ಚು acēu. 3. (= ಅಚ್ಚು 1). To pay unjustly, as rent for land on which the crop has failed,

to make a payment which is not properly due and on account of which one suffers

loss (My.; Tē.; M. ಅಚ್ಚುಕ, expense, waste, custom, demand for; ಅದಿವ, expense, esp. customary; see ಅದಿ 1).

ಅಚ್ಚು acēu. 4. = ಅಚ್ಚಿಕೆ 1, ಅಚ್ಚುಕ. Intimacy, friendliness, affability, love (cf. ಅಚ್ಚು 1; ಅಡಮ; ಅದಿ; ಅಚ್ಚು. — ಅಚ್ಚು ಮುಟ್ಟು. dupl. (My.).

ಅಚ್ಚು acēu. 1. Acheen (R.; T., Tē., M. ಅಚ್ಚಿ). — ಅಚ್ಚು ಮುಟ್ಟು. An Acheen or Pegn pouey (R.; Tē., T. ಅಚ್ಚಿ).

ಅಚ್ಚು acēu. 2. Tbh. of ಅಚ್ಚು (Smd. 346. 364). A die for playing with (ದ್ಯೂತದ ಅಚ್ಚು Mr. 245; Bp. 40, 76); playing at dice, or a dice-box (ದುರೋದರ HIA.).

2. an axle (Mr. 286; ರಥದ ಅಚ್ಚು Na. 37; see Si. 276. 277). ಅಚ್ಚಿನ ಕಡೆ ಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅಣಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

3. a certain weight of gold (ದೀನಾರ, ನಿಷ್ಕ Nr.). **4.** the soul; — a vowel (My.; Tē., T.; cf. T. ಉಯಿರ್, the soul; a vowel).

ಅಚ್ಚುಕ acēuka. = ಅಚ್ಚು 4, etc. ಅಚ್ಚುಕದ ದರಹಾಸಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮುಪ್ಪಾಡೊಳ ಮೊಳೆಮು (Bp. 2, 33).

ಅಚ್ಚುಕ acēuka. Tbh. of ಅಚ್ಚುಕ (My.; T.).

ಅಚ್ಚುಕ acēuka. Intimacy (fr. ಅಚ್ಚು 4 ?); or subordination (fr. ಅಡಮ 1 ?).

ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತು acēula-āyta. = ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತು. An attendant, a guard, a servant (ಪರಿಚಾರಕ Kk. 36).

ಅಯ್ಯ ಅಚ್ಚಿಯೆ ಗೂರ್ತಿಸುವನೆ, ಅಯ್ಯ ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ ಪುಗುವ ಪೊವುಮದುವ ಝವಪ್ಪಾಯ್ತರ ಸೂರ್ಯಾಯ್ತರ ಕಡ್ಡಾಯ್ತರ ಕಡಂಗಾಯ್ತರ ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತರ ರಥಸಂ (Smd. 234. 289).

ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತು acēula-āyta. = ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತು, etc. (ಪರಿಚಾರಕ Sm. 45).

ಅಚ್ಚಿ acēi. 1. A kind of fish (Rāv. 5, 115).

ಅಚ್ಚಿ acēi. 2. = ಹಚ್ಚಿ. Scarifying, tattooing (My.).

ಅಚ್ಚಿ acēi. 3. = ಅಚ್ಚಿ 1, ಅಚ್ಚಿ. Pellucid, transparent, clear, pure, genuine (ಸ್ಪಷ್ಟ, ಪಸನಾದ G.).

2. orystal (ಸ್ಪಟಿಕಮಣಿ G.). **3.** a bear.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

ಅಚ್ಚುತುವರಿ acēha-tuvari. = ಅಚ್ಚುತುವರಿ (Smd. 381). A good kind of tuvari.

5, a kind of fish (ಒನ್ನು ತರದ ಮಾನ G.). 6, N. of a vṛitta (Āh.).

ಅಜ್ಯುತಕ a-ēyutaka. N. of a vṛitta (Āh.).

ಅಜ್ಯುತತ್ವ a-ēyntatva. The state of being permanent. 2, the state of being Ācya or Vishnu (Bp. 54, 31).

ಅಜ್ಯುತಾಗ್ರಜ aṅyuta-agraja. Vishnu's or Kṛishna's elder brother: *Balarāma*. 2, Indra.

ಅಜ್ಯು aṅya. The MS. form of ಅಜ್ಞ in Śmd. 340. Regarding this form of. e. g. ಉಪಜ್ಞಾರ & ವಿಜ್ಞಾರ.

ಅಜ a-ja. 1. Not horn, existing from eternity. 2, *Brahmā* (ಸಂಕಾಶನ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 47; ಬ್ರಹ್ಮನು Mr. 524; ಬೇದಬಿಜ್ಜೆಗ Ūt. II, 3). 3, *Vishnu* or *Kṛishna* (ವನಜಾಕ್ಷ, ಕೃಷ್ಣ 47; ಪರಿ 524). 4, *Śiva* (ಈಶ್ವರ 47; ಭರ್ಗ 524). 5, a Jina or sovereign saint of the Jainas (ಜಿನ 47; ಜಿನವ 524). 6, *Kāma* (ಮನ್ಮಥ 47; ಮನೋಹರ 524). 7, any one of the seven Munis (ಮುನಿ, ಯತಿ 47; ಸತ್ಯಮುನಿ 524). 8, the number nine (Bp. 5, 64). 9, the sun (ವಸಂ, ಸೂರ್ಯ 47). 10, rain (ವೃಷ್ಟಿ, ಮದಿ 47; ವೃಷ್ಟಿ 524). 11, a woman (ಕಾಮಿನಿ, ಸ್ತ್ರೀ 47; ತರುಣಿ 524). 12, old paddy (ವಯಲಿಲ್ಲ, ಹದಿಯ ನೆಲ್ಲ 47; ತಾಲಿ 524). 13, ಧರಣಿ (o. r. ವರುಣಿ, 524). 14, N. of a son of king Raghn (G.), the father of Daśaratha.

ಅಜ a-ja. A driver, mover, leader. 2, a ram (ತಗರ್ Śm. 104; ಕುದು G.). 3, a he-goat (ಅಜಾ Śm. 94; ಹೋತು Nn. 47; Mr. 524). 4, the sign Arles.

ಅಜಕವ ajakava. = ಅಜಕಾವ, ಅಜಗವ, ಅಜಗಾವ. Śiva's how. (Colehr.).

ಅಜಕಾವ ajakāvs. = ಅಜಕವ. (Colehr.).

ಅಜಕುಮಾರಕುಮಾರ aja-kumāra-kumāra. The grand-sou of Aja: Rāma (Rām. 26, 17).

ಅಜಗ ajaga. = ಅಜಗವ. N. of a snake (Bp. 46, 28).

ಅಜಗಣ aja-gaṇa. A class of metrical feet (Āh.).

ಅಜಗನ್ಧಿ aja-gandhi. Smelling like a goat. 2, the plant ತನ್ನದಂಗಿ (Mr. 124; Sk. ಅಜಗನ್ಧಿ = ಅಜಗನ್ಧಿಕೆ).

ಅಜಗನ್ಧಿಕೆ aja-gandhikē. The shrubby Basil or Tulasi, *Ocimum gratissimum* (ತೂಗಿ, ನಾಬಳ್ಳಿ G.; see ನಾಬಿನ ಬೇಳೆ).

ಅಜಗರ aja-gara. That swallows a goat: a huge serpent, *Boa constrictor* (ತಯು, ವಾಹನ, etc., ಹಿರಿಯ ಹಾವು Mr. 400).

ಅಜಗಲಸ್ತನ aja-gala-stana. = ಅಜಾಗಲಸ್ತನ. (J. 20, 57).

ಅಜಗವ ajagava. = ಅಜಕವ, etc. Śiva's bow. 2, N. of a snake (= ಅಜಗ).

ಅಜಗವಪಾಣಿ ajagava-pāṇi. Śiva (Rām. 6, 55, 18).

ಅಜಗಾವ ajagāva. = ಅಜಗವ, etc. (Colehr.).

ಅಜಗಜ aja-gija. reit. *Brahmā* and persons like him (Bp. 54, 5).

ಅಜಜಟಿ aja-jaṭi. Wearing elotted or twisted hair: the flower *Artemisia indica* (ದವನ, ಮುಪ್ಪುತಿ, ತಪಸ್ವಿ Mr. 136).

ಅಜಜ್ಞ ajajṇa. Not sewed, of one piece, as a cloth (My.).

ಅಜತ್ವ ajatva. The state of being *Brahmā* (Bp. 18, 22; 54, 31).

ಅಜಧ್ವನಿ aja-dhvani. The cry of a ram or he-goat. See ಚಿಕ್ಕರಿಸು.

ಅಜನ a-jana. 1. Destitute of living beings. 2, a desert. 3, an insignificant person.

ಅಜನ ajana. 2. Driving, iastigating. See ಪ್ರಾಜನ.

ಅಜನನ a-janani. Destitute of birth, or of a mother. A word used in cursing (= ತಬ್ಬಲಿ ಹುಟ್ಟು Si. 401).

ಅಜನಿ ajanē. Oh, *Brahmā*! even *Brahmā*. 2, N. of a metrical foot (Āh.).

ಅಜನ್ಯ n-janya. Improper to be born or produced. 2, unfavourable for mankind. 3, a natural phenomenon foreboding evil.

ಅಜಪ್ರಾಸ aja-prāsa. A kind of alliteration (Āh.).

ಅಜಬಾಬು ajahāhu. Goods and chattels, furniture, tools, apparatus, baggage, things (My.; Mhr., H.; Br. ಅಸ್ವಾಬು).

ಅಜಭೇದ aja-bhēda. A kind of sheep. See ತಗರ್.

ಅಜಮಾಸು ajamāsu. Rough calculation; about, more or less (C.; ಉಪ್ಪು Āh.; Mhr., H.).

ಅಜಮಾಢ aja-miḍha. = ಅಜಾಮಿ. N. of men. 2, the town Ajmeer and its district (My.).

ಅಜಮೋದ aja-mōda. = ಅಜಮೋದೆ. Goat's delight. 2, Bishop's weed, *Ligusticum ajwaen* Roxh. (ಲೋಮಕರ್ಪಟ, ಓಪ್ಪು Mr. 136).

ಅಜಮೋದೆ aja-mōdē. = ಅಜಮೋದ, ಅಜಾಮುಲ, ಅಜಾಮೋದ. Bishop's weed, *Ligusticum ajwaen* Roxh. (ಅಜವಾನ G.). 2, common carraway, *Carum carvi* (see ಓದಕ್ಕಿ). 3, a species of parsley, *Apium involueratum*.

ಅಜಯ a-jaya. Non-victory, defeat; defeated (ಸೋತನ್ನ G.). 2, unconquered, invincible. (My.). 3, Vishnu.

ಅಜರ ajara. = ಅಜರು. (T. ಅಮರಿ, ಅಮರಿ, M. ಅಮರಿ, ಅಮರಿ, Tē. ಅಮರಿ, the Indigo plant, *Indigofera tinctoria* L.). — ಅಜರನುರಿ. = ಅಜರನೀರಿ. A low under-shrub, perhaps *Indigo aspalathoides* Vahl. (Z.; cf. ನೀಲಗಿಡ).

ಅಜರ a-jara. Not subject to old age, undecaying (ಮುಪ್ಪು ಇಲ್ಲದ G.; Bp. 54, 58).

ಅಜಯ್ a-jarya. Not friable, not digestible. 2, not subject to decay. 3, friendship.

ಅಜಶ್ಯಂಗಿ aja-śringi. Goat's horn: the shrub *Odina cordier* Roxh. (others: *Odina pinnata*), the fruit of which resembles a goat's horn. See ಉದಿಮುರ; ಕಾರುಟಿಗ.

ಅಜಸ್ತ್ರ a-jasra. Not to be injured or interrupted. 2, perpetual, continual. ಅಜಸ್ತ್ರಂ, continually, eternally.

ಅಜಹೆ ajahē. A plant stinging like nettles, *Mucuna pruriens* Hook.;—according to others: cowhage, *Carpopogon pruriens* (ಅತ್ಯಗುವೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷಿ, etc., ನಸಗುನ್ನಿ, or also ಕಮಿತು ಬಿಜಿ Si. 143).

ಅಜಾಗರ a-jāgara. Not awake, not vigilant, not wakeful. (My.). 2, a common weed, *Eolipta alba* Hassk. (St. & Pl.).

ಅಜಾಗರೂಕತೆ a-jāgarūkatē. The state of being not wakeful (My.; Si. 69).

ಅಜಾಗಲಸ್ತನ ajā-gala-stana. Nipple or fleshy protuberance pending from the neck of some goats. 2, a useless object. (My.).

ಅಜಾಗ್ರತೆ a-jāgratē. = ಅಜಾಗರೂಕತೆ. (My.).

ಅಜಾಜಿ ajaji. Cumin seed, *Cuminum cyminum* (ಜೀರಿಗೆ, ಪುಳ್ಳಿ Mr. 137).

ಅಜಾಜೀವ ajā-jīva. Who lives by goats, a goat-herd.

ಅಜಾಣ a-jāṇa. An unwise, foolish man. ಅಜಾಣನ ಒಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾಡನೆ (Sp.).

ಅಜಾಣ್ಣ aja-aṇṇa. *Brahmā*'s egg: the universe (Bp. 8, 50; 32, 57; 58, 61).

ಅಜಾತ a-jāta. *Unborn, not being in existence.*

ಅಜಾತಕೃತ್ ajāta-sātru. Having no enemy (ನಾರಿ, ಹಗೆಗಳು ಇಲ್ಲದವನು Nn. 74). 2, N. of Śiva, and of several princes, e.g. of Dharmarāja (My.).

ಅಜಾನು ajāma. = ಹಜಾನು. (My.).

ಅಜಾಮಿಳ ajāmīla. Tbh. of ಅಜಮೀಡ. (J. 15, 87; 28, 81).

ಅಜಾಮುಲ ajāmula. A plant, = ಅಜಮೀಡ (St. & Pl.).

ಅಜಾಮೇದ ajāmēda. A plant, = ಅಜಮೀಡ, etc. (ಒಮ್ಮಾಳು Si. 158).

ಅಜಾರ ajāra. = ಹಜಾರ. (My.).

ಅಜಿ ajī. — ಅಜಗಜ. roit. Pounded or ground lime (ಅರದ ಹೂಣ Bhn. 43); crushed, bruised state (My.). ಚರಣಾಂ ಗುಪ್ತದಿಂ ನಿಪುರದಿನ್ ಲೂಪಿ ನಟಿಸಿದಡೆ ಅಜಗಜ ಅಯ್ಯ ತಕ್ಕಮತಂ (Bp. 17, 17).

ಅಜಿತ a-jita. Not conquered, invincible (ಸೋಲದಕ್ಕ G.). 2, unsurpassed. 3, Vishnu. 4, a sovereign saint of the Jains (ವ್ಯಸ, ಜನ Nn. 16). 5, Śiva (G.).

ಅಜಿತಸೇನಪದ್ಧಿತ ajita-sēna-paṇḍita. N. of a Jaina scholar, mentioned in three MSS., In the introduction to Ūh., in the following verse: ಅರಸಂ ರಕ್ತಸಗಂಗಂ (and) ಗುರುಗಂ (and) ನೆಗದ್ತಿ ಅಜಿತಸೇನಪದ್ಧಿತದೇವರ್ (or ನೆಗದ್ತಿ ಜತ-?) ಪೊರಿದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಗಸ್ ಎನೆ ಮುಚ್ಚರಿಸುವರ್ ಅರ್? ನಾಕಿಯುಕೋಕ್ ಎಂ ಪುಟ್ಟಿದನೇ?

ಅಜಿತ್ರಿ ajitri. A driver, a mover. See ಪ್ರಾಜಿತ್ರಿ.

ಅಜಿನ ajina. The skin, a hide. 2, the skin of an antelope (ಚಗಂದು ತಾಗಲು G.).

ಅಜಿನಕ ajinaka. N. of a snake (Bp. 46, 28; it is also possible to read ಜನಕ).

ಅಜಿನಪತ್ರಿ ajina-patrē. That has skin-wings: a bat.

ಅಜಿನಯೋನಿ ajina-yōni. Origin of the skin. 2, an antelope, a deer (ಚಗಂದು G.).

ಅಜಿರ ajira. Agile, quick. 2, a court, a yard, an area (ಅಗಲದ ಅಂಗಣ Mr. 199). 3, an object of sense. 4, air, wind (ಗಾಳಿ G.). 5, the body (ತರೀರ G.). 6, a frog (ಕವ್ವೆ G.).

ಅಜಿವಾನ ajivāna. = ಅಜ್ಜಾನ. Bishop's weed and its seed (My. ಅಜಮೇಡ, ಗಣ, ಗಣಪಾಸಕ, ದೀಪಕ, ದೀಪ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಭ, ಯುವಾಸಿ, ರಾಕ್ಷಸಿ, ಶ್ವೇತು G.; Mhr., H. ಅಜಾನಾ).

ಅಜಿಹ್ಮ a-jihma. Not crooked, straight, upright. 2, a fish. 3, a frog.

ಅಜಿಹ್ಮಗ ajihma-ga. Going straight on. 2, an arrow.

ಅಜೀರ್ಣ a-jirṇa. Not decomposed. 2, unimpaired. 3, indigestion. 4, indigestion (My.; ಅಜಿವೆ, ಅಜಿವೆ Sm. 60, n. r. ಜೀರ್ಣ; B. 4, 82, 123; Bp. 15, 20). ಅಜೀರ್ಣದಿವ್ವ ಮೆಯ್ ದಿಸಿ ಅಗುವಿಕೆ (ಜ್ವರ Si.).

ಅಜೀರ್ಣವಟಕ ajirṇa-vaṭaka. A pill for curing flatulency (My.).

ಅಜೀರ್ಣವಿಕಾರ ajirṇa-vikāra. = ಅಜೀರ್ಣ No. 4. (B. 4, 123; Mhr.).

ಅಜೀರ್ಣಾಂಶ ajirṇa-aṁśa. Slight indigestion (B. 4, 135; Mhr.).

ಅಜುರ ajura. = ಅಜರ. — ಅಜುರನೀಲ. = ಅಜರನುಲಿ (Z.).

ಪ್ರಾಕೃತ ಪ್ರಾ. Prakṛiti or the original source of the material world, Nature. 2, māyā or illusion. 3, a she-god.

ಅಜೇಯ a-jēya. Invincible (Bp. 1, 41; 5, 68; 86, 40; 39, 9; 52, 25; 54, 85).

ಅಜ್ಜ ajja. 1. Time or circumstances favourable for the purpose, opportunity (S. Mhr.; T. ಅಜ್ಜ; T. ಅಜ್ಜ). — ಅಜ್ಜಗರ್ಭ. -ಕರ್ಯ. A crafty thief (S. Mhr.).

ಅಜ್ಜ ajja. 2. = ಅಜ್ಜು 2. (A light substance), the dry filaments of the ekkē and hālē capsules (S. Mhr.; T. ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜ, thinness, lightness; cf. ಹಗುರ?). ಅಜ್ಜನು ಹಾಡಿಸು, to cause such filaments to fly about, as children do (S. Mhr.).

ಅಜ್ಜ ajja. (= ಅಜ್ಜ 2). Tbh. of ಅರ್ಯ q. v. (Sm. 356; Kk. 68; Sm. 64). A grandfather (ಪಿತಾಮಹ, ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆ G.; B. 3, 25; My.; Tn. ಅಜ್ಜ; M. ಅಜ್ಜ; T. ಅಜ್ಜ, ಅತ್ತ). ಕೂಸಿನ ಅಜ್ಜ ಮುತ್ತನ್ನಿರು (B. 8, 111). ಅಜ್ಜಗೆ ಮೊಮ್ಮಗ ಅಕ್ಕಳಿಕೆ ಕಲಿಸಿದನು ಅನ್ನೆ. — ಅಜ್ಜ ಉಪದ್ವು ಮೊಮ್ಮಗ ಹಾಡಿದ್ದು ಜೋಡು ಹಾರದು. — ಅಜ್ಜಾ, ಮದುವೆ! ಎನ್ನರೆ ಎನ್ನಗೋ? ಅನ್ನ (Prvs.). See ಮುತ್ತಜ್ಜ; Sm. 89, 234; Kāv. I, 4, 5.

ಅಜ್ಜಿ ajji. Tbh. of ಅರ್ಯ. A grandmother (My.; Tu.; ತನ್ನೆಯ ತಾಯಿ, ಪಿತಾಮಹ G.; cf. ಅಜ್ಜ 2). ಅಜ್ಜಿಗೆ ಅಲಿವೆಯ ಚಿನ್ನ, ಮಗಳಿಗೆ ಮಿಣಿನ ಚಿನ್ನ. — ಅಜ್ಜಿ ಸೂತದ್ದೆಲ್ಲಾ (for her livelihood) ಅಜ್ಜಿನ ಉಪದಾರಕ್ಕೆ ಸರಿ. — ಅಜ್ಜಿಯ ಮನೆಗೆ ಅಜ್ಜ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ಅಯ್ಯ. — ಅಜ್ಜಿ ಸಾಕಿದ ಮಗು ಬೆಜ್ಜಕ್ಕೂ ಹಾರದು. — ಕಜ್ಜಿ ಇದ್ದವಗೆ ಅಜ್ಜಿ ಇಲ್ಲ, ಅಜ್ಜ ಇದ್ದವಗೆ ಯೋತನೆ ಇಲ್ಲ (Prvs.). See Prvs. s. ವಜ್ಜಿ ಸೀರೆ, ಬಜ್ಜ. — ಅಜ್ಜಕಥೆ. A grandmother's story; an idle or foolish story (My.). — ಅಜ್ಜಗಡ್ಡೆ. = ಮಜ್ಜಿಗೆ ಗಡ್ಡೆ, q. v. (Si. 146). — ಅಜ್ಜಕಾಟ. A kind of spider (My.).

ಅಜ್ಜಿಗಿ ajjiggi. = ಅಜ್ಜುಗಿ. Tbh. of ಅರ್ಯ. A double jasmine, a great-flowered jasmine, Jasminum grandiflora and J. auriculatum (ಇರವನ್ನಿ Sm. 27; ಇರವನ್ನಿ ಸಿ; ಜಾಪಮಲ್ಲಿಗೆ, ಗಣಿಕೆ, ಪಾಟಿ, ಮಾಗಧಿ, ಸುಮನಸ್ G.). 2, = ಸಮಾರಣ, ಮರುವಳ, ಪ್ರಸ್ತುತವು, ಫಣಿಪ್ಪಕ, ಜುಪ್ಪಾರ; ಕೆಲವು ಮರುಗ ಎನ್ನಿ ಎಪ್ಪುರು (Nr. a).

ಅಜ್ಜು ajju. 1. (= ಅಜ್ಜು 4). The state of living or dwelling together, or that of being associated or on friendly terms (ಸಾವಾಸಿ Sm. 11; cf. ಅಜಸು).

ಅಜ್ಜು ajju. 2. = ಅಜ್ಜು 2. — ಅಜ್ಜುಗುಜ್ಜು. The state of being thin and small. — ಅಜ್ಜುಗುಜ್ಜುಪ್ರಾಯ. The age of corporeal debility (My.). — ಅಜ್ಜುಗುಜ್ಜುಮುದುಕ. An imbecile old man (My.).

ಅಜ್ಜು ajju. 3. = ಅದ್ವ 1, etc. To immerse (My.).

ಅಜ್ಜುಕೆ ajjukē. A courtesan.

ಅಜ್ಜುಗಿ ajjuggi. = ಅಜ್ಜಿಗೆ (Nr. b.).

ಅಜ್ಜಿಲಿ ajjilī. = ಅಜ್ಜಿಲಿ. The plant Flacourtia cataphracta (ನೆಲನೆಲ್ಲಿಯು ಗಿಡ G.).

ಅಜ್ಞ a-jña. Not knowing. 2, ignorant (ಅವಧನದಿಂದವನು Mr. 289). 3, unwise, stupid, foolish. ಅಜ್ಞನ ಬುದ್ಧಿ ಮೊಗ್ಗಿನ ಹಾಗೆ, ಪ್ರಾಜ್ಞನ ಬುದ್ಧಿ ಫಲದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅಜ್ಞತೆ a-jñatē. Ignorance (ಅಜ್ಞಾನ Nn. 124, 156).

ಅಜ್ಞಾತ a-jñāta. Unknown. (J. 24, 62).

ಅಜ್ಞಾತವಾಸ ajñāta-vāsa. Whose dwelling is unknown. 2, an unknown dwelling-place (Bh. 3, 28, 50). ಅಜ್ಞಾತ ವಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕಾಟ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅಜ್ಞಾನ a-jñāna. Ignorance. 2, inadvertence. 3, māyā or prakṛiti.

ಅಜ್ಞಾನಕೃತ ajñāna-kṛita. Done inadvertently. (My.).

ಅಜ್ಞಾನತನ ajñānatana. Ignorance (My.; B. 5, 169).

ಅಜ್ಞಾನಿ a-jñāni. Ignorant, unwise, stupid; a stupid person (ಸಮ Sm. 110). See Bp. 57, 24; 58, 33.

ಅಜ್ಞಾನಿ ajñāna. = ಅಜ್ಞಾನ. (My.).

ಅಂಜಿ añja. = ಅಂಜನ. See ರೋಮಾಂಜನ.

ಅಂಜಿ ಅಂಜಿ. = ಅಂಜನ. See ಅಂಜನ.

ಅಂಜನ añjana. Going. 2, bending, curling. See ಉದಂಜನ, ರೋಮಾಂಜನ.

ಅಂಜಲಿ añjala. -೪. The end or border of a cloth (ಸಮ Mr. 342).

ಅಂಜಿಕೆ añjikē. = ಹಂಜಿಕೆ. (My.).

ಅಂಜಿತಾ añcita. Gone. 2, bent. 3, worshipped, honoured. 4, manifest, distinguished, noted, apparent, clear, pure; shining, bright; beautiful (ವಿಶದ, ವ್ರತಟ, ಸ್ವಪ್ನ, ಪ್ರಕಾಶ, ಸ್ಥುಟ, ಕಾಣ್ಪುದು Mr. 449; ಚಂದ್ರ G.). 5, asked, requested. See Bp. 2, 4; 4, 68; 22, 4; 24, 3; 39, 57; 55, 47; 60, 44.

ಅಂಜು añju. 1. = ಹಂಜು. To divide (My.).

ಅಂಜು ಅಂಜು 2. = ಹಂಜು (My.). See ಕಬ್ಬಿಣಂಜು, ಕಬ್ಬಿಣಂಜು.

ಅಂಜು ಅಂಜು 3. = ಹಂಜು. To lurk, etc. (My.).

ಅಂಜು ಅಂಜು. Tbh. of ಅಂಜು. (Tē.; cf. ಅರಗು 1, No. 1 & 2). An end or top (ಕೋಟಿ, ಅತ್ತಿ Si. 415); the edge or face of a sword (ಅಯುಧಗಳ ಬಾಯಿಧಾರೆ, ಕೋಣ, ಪಾಲಿ, etc. Si. 291); a brim; the corner or brim of the mouth (ಬಾಯಿಯ ಅಂಜು, ಸ್ವಲ್ಪ Si. 214); selvage, skirt, border; a boundary, a bank, a shore; side, proximity (My.). ಸೀರೆಯ ಅಂಜು (ಅಂಜಲ, ಅಂಜುಕಪ್ಪು ನರ.; see B. 3, 102, 103; Si. 222). ಅಂಜಿನಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಮಿಂಚಿನ ಭಯ ತಪ್ಪಿತೇ?—ಅಂಜು ಇಲ್ಲದ ಹೊಲವಿಲ್ಲ, ಸಂಜು ಇಲ್ಲದ ಮಾತು ಇಲ್ಲ (Prvs.).—ಅಂಜುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To constrict a bank, boundary, etc.; to fold up the border of a cloth; to form a selvage, etc. (My.).

ಅಂಜಿ ಅಂಜಿ 1. A postal road (ಸಥಭೇದ Sm. 85); a stage, a relay;—the post (ಬಿಪಾಲು Ūb.; My.; Tu., T., M. ಅಂಜರ, ಅಂಜರ; Tē. ಅಂಜಿ). ಅಂಜಿಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವುದು, to go by post (C.). ಅಂಜಿ ಕಾಗದ ಮುಂಡೇ ಬನ್ನರೆ ಲಂಚ ಯಾಕೆ? (Prv.).—ಅಂಜಿಕಡೆ. A post office (My.).—ಅಂಜಿಕಟ್ಟು. A post stage or office (B. 4, 86).—ಅಂಜಿ ಬಿಪಾಲ. A post carried on by means of post runners (S. Mhr.).—ಅಂಜಿಮಾರ್ಗ. A post road (B. 5, 2, 299, 300).—ಅಂಜಿಯವ. -ಅವ. A post runner (My.).—ಅಂಜಿಯದು. -ಇದು. To place a relay of horses, etc. (V. 4, 10).

ಅಂಜಿ a12-ನ-ಕೆ. 2. = ಅಂಜಿ. On that side, beyond (Ūh. v. 87; Tu. ಅಂಜಿ).

ಅಂಜಿ ಅಂಜಿ. Tbh. of ಹಂಸ (Smṁd. 348, 357; Sm. 29, 85) or ಹಂಸ (Kk. 9). See ಅರಸಂಜಿ. ಬಿಟ್ಟು ಮೈತ್ಯು ಎಸೆವ ಅಂಜಿಯ ಸಮ್ಬಲಂ (Smṁd. 24).—ಅಂಜಿದುಪ್ಪದ. -ತುಪ್ಪದ. Goose-down (Rāv. 4, after 14).—ಅಂಜಿದುಪ್ಪದವಾಸು. -ತುಪ್ಪದವಾಸು. A bed of goose-down (J. 11, 19).—ಅಂಜಿದೇರೆ. -ತೇರೆ. He who rides on a goose or swan: Brahmā (Sm. 8; ಬೋಮ್ಮ Kk. 9).—ಅಂಜಿವದ. -ಮದ. A young añjē (Rāv. 12, 23).—ಅಂಜಿವಿಟ್ಟು. Tbh. of ಹಂಸವಿಟ್ಟು (Smṁd. 380). A flock of geese or swans.

ಅಂಜಿದಾರ ಅಂಜಿ-dāra. A postal officer (My.).

ಅಂಜಿಕೆ añjaka. Anointing; making clear. See ಮಂಜಿಕೆ.

ಅಂಜನ añjana. Anointing; making clear. 2, a black collyrium applied to the eye-lashes (ಕಜ್ಜಳ, ಕಾಡಿಗೆ Nn. 61; ಬಯಲೆಗವ್ವ Ūt. II, 80). 3, material of this collyrium, as lamp-black, antimony, etc. 4, magic ointment. 5, ink. 6, night. 7, fire. 8, the elephant of the west or south-west (ದಿಗ್ಗಜಭೇದ Nn. 61). 9, a kind of domestic lizard. 10, a kind of tree (perhaps Terminalia arjuna W. & A., as our MS. reads ಅಂಜನ).

ಅಂಜನಕೇಶಿ añjana-kēsi. N. of a vegetable perfume.

ಅಂಜನಕ್ರಿಯೆ añjana-kriyē. Smearing, anointing. See ಎಂಜು.

ಅಂಜನಾದ್ರಿ añjana-adri. The collyrium-mountain of the west (J. 7, 55), one of the hills at Tirupati (My.).

ಅಂಜನವತಿ añjanā-rati. The female elephant of the north-east. 2, = ಅಂಜನಿ (My.).

ಅಂಜಿನಿ añjani. A hollow tube for black collyrium (ಕಾಡಿಗೆಯ ಕೊದವಿ Mr. 337).

ಅಂಜಿನಿಕೆ añjanikē. A species of lizard. 2, a small mouse.

ಅಂಜಿನಿ ಅಂಜಿನೆ. -ನಂ. N. of Hanumanta's mother.

ಅಂಜಲಿ añjali. = ಅಂಜಲಿ. The cavity formed by pulling the hands side by side, hollowing the palms (ಬೋಸೆ G.); when the hands in this form are raised towards the forehead, it forms the appropriate salutation from inferiors to their superiors. 2, a measure of corn, etc. sufficient to fill both hands when placed side by side, a kuḍava.

ಅಂಜಲಿಕಾರಿಕೆ añjali-kārikē. Making the añjali: an earthen doll. 2, the plant Mimosa pudica.

ಅಂಜಲಿಸ್ತುಟಿ añjali-puta. = ಅಂಜಲಿ No. 1. (My.).

ಅಂಜಲಿಬಂಧಿ añjali-bandha. Salutation, with the añjali raised towards the forehead. (My.).

ಅಂಜನ ಅಂಜನ. Straight. See ಸಮಂಜಸ.

ಅಂಜನು ಅಂಜನಿ. Straight on, truly, justly (ದಿಟ, ನಿಜವು Nn. 129; ದಿಟ Mr. 537). 2, quickly, soon (ತ್ವರಿತ, ಬೇಗ 129; ತುರಿತ 537).

ಅಂಜಿ añji. = ಹಂಜಿ, etc. (My.).

ಅಂಜಿಕೆ añjikē. Fear (ಸುಗ Sm. 80; ಭಯ, etc. Si. 67; My.; B. 2, 16). ಬಹಳ ಅಂಜಿಕೆಯನ್ನು ಉಣ್ಣು ಮಾಡುವ ಕಾಳಗ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳ (ವೀರಾತನನ Si. 293). ಅಂಜಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಇಹುದೇ? (Bp. 18, 16).

ಅಂಜಿಸು ಅಂಜಿಸು. To frighten. ಅಂಜಿಸಿದಂ ಮೂಲೋಕ ಮಂ ತಾರಕಂ (Smṁd. 260). See J. 20, 25; Si. 294; B. 5, 232.

ಅಂಜೀಲಿ añjitra. = ಅಂಜೀಲ. A species of fig-tree, Ficus oppositifolia. 2, a fig.

ಅಂಜು añju. 1. = ಅಂಜು 1, of which it is a contraction. To fear, to feel anxiety; to be afraid of (ಭಯ Smṁd. Db.; C.; T., M., Tē., Tu.). ಕೈತವಕೆ ಅಂಜಿ, ಪೊದಿ ಮುಟ್ಟು ಇದಂ (Smṁd. 67). ಪೂಲಿಗೆ ಅಂಜಿ, ಪುತ್ರಮಂ ಪೊಕ್ಕು, ಅದರೆ ಪಾವು ಕೊನ್ನುದು (159). ಪಾವಕ್ಕೆ ಅಂಜುಗುಂ ತಕ್ಕಂ (159). ಉದಿಮೆ? ಅಂಜಿಮೆ? (177). ಅಂಜಿ ಕೊಡುವ ಧನ (ಅತ್ಯುಪಚಾರ, ಲಂಚ, etc. Mr. 270). ಅಂಜಿದವನು (ಅಫೀರ, ಕಾತರ Si. 359). ಅಳುಕದೆ ಅಂಜಿದೆ (Bp. 17, 11). ಕಣ್ಣು, ಹರಣಕ್ಕೆ ಅಂಜಿ, ನೆದಿ ಭಯ ಗೊಣ್ಣು, ನೀನ್ ಅಯಿತ ಇದೇಯೋ? (18, 56). ಅವನಾದೆ ಅಂಜಿ (25, 29). ಆ ಕುಸರಿಗಳಿಗೆ ಅಂಜುವೆನೆ? (43, 58). ದಹನಂ ದಹಿಸ

upper loft in a house used as a place of lumber and repository for stores (C.). 3, an apartment on the roof. 4, a tower, a buttress. 5, a scaffold or stand on poles (My.; ಮುಚ್ಚಿ Si. 110; T. ಅದಕ್ಕೆ). Cf. ಅಟ್ಟವೆ 2, ಅಟ್ಟ. 6, = ಅಟ್ಟಣ No. 2, ಅಂಗ, etc., the palate of the mouth (My.). ಅಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಾಹದ ಬದಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ? — ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಮು, ಚಿಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು; ಕುಟ್ಟು, ಎಲಾ, ಮೂಗಾವುದ! — ಅಟ್ಟದಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟ ವನ ದಡಿಯಿನ್ನ ಚಿಟ್ಟಿದರು. — ಅಟ್ಟ ಸ್ವರ್ಗವಲ್ಲ, ಗಟ್ಟ ಮೇರುವಲ್ಲ (Prvs.). See B. 4, 121. 136. — ಅಟ್ಟಗವಲ್. -ಕವಲ್. (Smd. 385). A tall bifurcated (or lateral) branch. — ಅಟ್ಟಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. (= ಅಟ್ಟಗೋಲು). A long staff or pole (ಕುರು ದಣ್ಣ Mr. 350, o. r. ಕುರದಣ್ಣ). — ಅಟ್ಟವಡಿ. (-ಬಿಡಿ?). (Smd. 385; Kk. 96). A long stick (?). — ಅಟ್ಟಪಾಸ. (Smd. 385; Kk. 96). = ಅಟ್ಟಾಸ. A loud laughter or outcry. 2, pomp, parade, ostentation (ಬದಿವಾರ Cb.; My.). See J. 10, 35; 16, 23; 26, 34. — ಅಟ್ಟಪಾಸಗಾತಿ. An ostentatious man (My.). — ಅಟ್ಟಾಸುರ. -ಅಸುರ. Excessive trouble (Abh. P. 13, 51).

ಅಟ್ಟ attā. 3. = ಹಟ್ಟ. A market-place. — ಅಟ್ಟ ಎಲಾಸಿನ. Dallying in market places: a prostitute (ಹಟ್ಟ ಎಲಾಸಿನ Nr.).

ಅಟ್ಟ attā. 4. Dried, dry (Sk.; cf. ಅಟ್ಟು 8).

ಅಟ್ಟ attā. 5. Boiled rice, food (Sk.; cf. ಅಟ್ಟು 10).

ಅಟ್ಟಣ attāṇa. (The hind part of) the deck of a vessel (used as a cook-room). ಹಡಗಿನ ಅಡಿನ ಅಟ್ಟಣ ತರ್ಗಣವೆನಿಸ್ತು (Mr. 408). 2, = ಅಟ್ಟ 2, No. 6, the palate (Mg.).

ಅಟ್ಟಣೆ attāṇe. = ಅಟ್ಟಣೆ. See ಎಡಿಯಟ್ಟಣೆ, ಮುಗಿಲಟ್ಟಣೆ.

ಅಟ್ಟನಣೆ attāṇe. = ಅಟ್ಟಣೆ 1. (My.).

ಅಟ್ಟನೆ attāve. 1. Tbh. of ಅಟ್ಟಮ (Smd. 365; Sm. 19).

ಅಟ್ಟನೆ attāve. 2. = ಅಟ್ಟ 2, No. 2. (My.). 2, a structure of poles put on stones, on which a stack is hoaped (My.).

ಅಟ್ಟಣೆ attāṇe. = ಅಟ್ಟಣ, ಅಟ್ಟಣೆ, (ಅಟ್ಟಣೆ, ಅಟ್ಟ). Tbh. of ಅಟ್ಟಾಲ (Ct. II, 39; ಅಟ್ಟಣೆ Ct. I, 9; ಅಟ್ಟ, ಇಟ್ಟಮ, ತಟ್ಟ Nr.; ಅಟ್ಟ Mr. 192). See Bp. 16, 10; Abh. P. 5, 103; ಮುಗಿಲಟ್ಟಣೆ.

ಅಟ್ಟಾಲ attāla. = ಅಟ್ಟಣೆ q. v. & ಅಟ್ಟಾಲ. An apartment on the roof (Sk.). 2, a palace (ಅರಮನೆ G.). 3, a breast-high wall, a parapet (ಎಡಿಯುಡ್ಡ ಗೋಡೆ G.). 4, a bastion (ಕೊತ್ತಲ, ಬುರುಜು G.).

ಅಟ್ಟಾಲಕ attāla. An apartment on the roof.

ಅಟ್ಟಾಸ attāsa. Tbh. of ಅಟ್ಟಪಾಸ. (My.; Mhr. ಅಟಾಸ).

ಅಟ್ಟ attī. 1. = ಹಟ್ಟ. (My.).

ಅಟ್ಟ attī. 2. (= ಅಟ್ಟ ?). See ಅಟ್ಟಟ್ಟ 8, ಅಟ್ಟು 2.

ಅಟ್ಟಗಾಲಿಗ attigāliga. See ಅಟ್ಟಗಾಲಿಗ.

ಅಟ್ಟಿಸು attisu. 1. To take or retain possession of (S. Mbr.; Mhr. ಅಟ್ಟಿಸಣ, to take up, take possession, etc.). ಅವನು ಆ ಕಳವು ಅಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು (S. Mhr.). ಪುಣ್ಯ ಸಾವನ್ನನ್ನು ಗೋವೆಸರಕಾರದವರು ಅಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು (S. Mbr.).

ಅಟ್ಟಿಸು attisu. 2. To cause to pursue, etc. (C.).

ಅಟ್ಟಿಸು attisu. 3. To cause to evaporate by boiling or the agency of natural heat (C.). 2, to cause to be wasted or become worn out (C.). ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಬರಿಯ ಮೇಲೆ ಏವಿಸಿ, ಬುಡಕೆ ಉಂಟು ಹಟ್ಟಿ, ಅಟ್ಟಿಸಿ, ಉಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ;

ಈ ಉಪ್ಪಿಗೆ ಅಟ್ಟಿಸುವ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 4, 204). ನೀರು ಅಟ್ಟಿಸದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ (ಗಿಟಕ G.). ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಇನ್ನಿನ ತನಕ (ನನ್ನ) ಬೇವಾ ಅಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಪಾನ ಮಾಡಿ, ಈಗ ಎರಡನೆಯವರ ಕೆಡ್ಕೆ ಈಗ ಹಾಗೆ ಕೊಡಲಿ? (B. 2, 33).

ಅಟ್ಟ attū. 1. (= ಅಟ್ಟು 1) An (obsolete) verb to which the krit ಅಟ್ಟು 2 (Smd. 204) belongs. To be joined.

ಅಟ್ಟ attū. 2. = ಅಟ್ಟ 1, (ಅಟ್ಟು 2). The state of being joined. 2, closeness; imperviousness. 3, the state of being crowded or thronged, pressed or squeezed. 4, joining, fitting, being becoming or proper. 5, relationship (Tc. ಅಟ್ಟ, relationship; T. M. ಅಟ್ಟ, to come into contact, come nigh, etc.; to beseech, to be fit or proper, to be proportionate to; ಅಟ್ಟತವ, a relation; cf. ಅಟ್ಟ 4, ಅಟ್ಟು 3, ಅಟ್ಟು 3, ಅಟ್ಟವ 1, ಅಟ್ಟು 2). — ಅಟ್ಟಟ್ಟ. -ಅಟ್ಟ. Intimate love (P. Abh. 11, 23). — ಅಟ್ಟವನ. An impervious forest (S. Mhr.; Bp. 23, 19; 32, 6). — ಅಟ್ಟುಂಜಗ. ಅಟ್ಟು-ಂಜಗ (Smd. 204). A close fight. — ಅಟ್ಟುಂಜರಿ. ಅಟ್ಟು-ಂಜರಿ (Smd. 204). = ಅಟ್ಟುಂಜರಿ, ಅಟ್ಟುಂಜರಿ. Gifts from relations or friends to the bride and bridegroom at the time of marriage (ಬದಿವದಿ Kk. 53, o. r. ಅಟ್ಟುಂಜರಿ). — ಅಟ್ಟುಂಜರಿ. = ಅಟ್ಟುಂಜರಿ, etc. (ಬದಿವದಿ Sm. 61). — ಅಟ್ಟುಂಜರಿ. = ಅಟ್ಟುಂಜರಿ. (My.).

ಅಟ್ಟ attū. 3. (= ಅಟ್ಟು 1, No. 3). To keep close to, to follow, to run after. 2, to pursue, to chase, to drive; to drive away (ಅನುಧಾವನ Smd. Db.; J. 4, 16; My.). 3, to send, people or things (Abh. P. 4, after 42; 11, 22. 23. 24; My.; cf. T. ಅನ್ನುವು, Tc. ಅನ್ನುವು, to send). ಎಡವಿದರನ ಅಟ್ಟ ಮೋದುವವಡಿಯುಡಿಟ್ಟಿಗೆಗ (Smd. 16). ಅನುಕಾರಂಗಳಂ ನಿಲಲ್ ಅಯದೆ, ಅಟ್ಟ (J. 26, 4). ಪಾಣವನ ಸೇನೆ ಅಟ್ಟ ಸುಮದ ಅನಲಭೂಮಾಪ್ತಾಲಿಗೆ ಬಡನೆ ಗೋಡುಟ್ಟು (8, 40). ಅಟ್ಟ ಬಹ ಮದಕರಿಯ ಕಟ್ಟ ಬಹುದು (Dp. 172, 2). ಅವರು ಓಡಿ ಹೋದರು; ದರಿಯನನು (Darius) ಅವರ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿದನು; ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಕುತಿ (Seytbi) ಜನರನ್ನು ಅಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾ (B. 4, 217). ಕಾಡುಗುದುರೇಗಲು ಮಾತ್ರ ಎರಡನೆಯ ಕುದುರೇಗನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿನ್ನೆ ನೋಗಿ ಸೇರಗೊಡದೆ, ಲತ್ತಿ ಚಾಡಿಸಿ, ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿ, ಅಟ್ಟುತ್ತವೆ (B. 5, 13). — ಸ್ವಂತ ಬೆನ್ನದಿಂದ ದೂತನ ಅಟ್ಟ ಯುಂ ದಾರಂ (Smd. 283). ಎಮ್ಮುವನ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಟ್ಟಿದಂ (Bp. 28, 38). ನಾರಿ (ಹುಗ್ಗಿಯಂ) ದಾಸಿಯ ಕೆಯ್ಲಿ ಅಟ್ಟಲು (33, 17). ನೀನ ಅದ ನೋಡಿ ಕೋ, ತಿವನ್ ಅಟ್ಟಿದ ಓರಿಯನು! (53, 17). ಎದುರನ ಅಟ್ಟಿದ ಬಸಕ ಬನ್ನನು (Bh. 1, 8, 86). ಇದು ಕಾವಣ್ಣಿ ಜನರೇನ್ನನ ಅಟ್ಟಿದ ಪಯವಾತಂ (Riv. 5, 22). See also Abh. P. 11, 23; Bp. 5, 6; 25, 29; 28, 36; 39, 44. 48; Prv. 8, 12; ಅಟ್ಟಿಯಟ್ಟು, ಎಟ್ಟಟ್ಟು, ಬೆನ್ನಟ್ಟು, ಹನ್ನಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟಿದಂ. -ಅಟ್ಟ. To pursue, to chase about (My.).

ಅಟ್ಟ attū. 4. Pursuing, sending. See ಅಟ್ಟು 2.

ಅಟ್ಟ attū. 5. To put (My.; Tu.). ಅಡೋಗಿಸುವ ಬುದ್ಧಿ ಹುಟ್ಟಿದೋ? ಸೀ ಇಡೋ? ತುಪ್ಪವನ ಅಟ್ಟಿನ್ ಎನ್ನೋ? ಕುದಿಯಲ್ ಅಡಿಯೋ? (Bp. 14, 9). See ನೀರಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳು. ಹುಟ್ಟಟ್ಟ (i. e. ಅಟ್ಟಲಾಗಿ), ನೀರಟ್ಟ ಮುದ್ದೆ ಗನವಾಯಿಯ (Prv.).

ಅಟ್ಟ attū. 6. Putting, placing. — ಅಟ್ಟುಕುದ. N. of a game in which cowries or tamarind stones are put from hole to hole on a wooden board (My.). — ಅಟ್ಟುಗುಣಿ. -ಕಣಿ. = ಅಟ್ಟುಕುದ. (My.). — ಅಟ್ಟುಗುದ. -ಕುದ. = ಅಟ್ಟು

ಅಡ. (My.). — ಅಟ್ಟುಗುದಾಮಣಿ. The board for that play (My.).

ಅಟ್ಟು attu. 7. (fr. ಅಡ್ಡ 2). To evaporate (v. i.) on account of artificial or natural heat, to become dry; — to be wasted or become worn-out (C.; Mhr. ಅಟ್ಟೇ, to waste or dry up, as the body, a well; to wear and waste through teasing or tormenting; etc.; cf. Tbh. ಅಟ್ಟ 1; ಅಟ್ಟುರಿಸು).

ಅಟ್ಟು attu. 8. The state of being free from fluidity. — ಅಟ್ಟುಪ್ಪ. Salt produced by evaporation; sea-salt (ಪಾಕ್, ಬಿಡ Si. 312; ವಸುಕ Mr. 143; B. 4, 204); a kind of inferior salt (My.).

ಅಟ್ಟು attu. 9. = ಅಡು 1. To cook (a term only found in Si.). ಅಟ್ಟುರಾ ಪಟ್ಟ ಅಡಿಗೆ (Si. 313, 314).

ಅಟ್ಟು attu. 10. P. p. of ಅಡು 1, q. v. — ಅಟ್ಟಿದ. — ಎಡ. A place where (one's) food has been dressed: one's native place. ಅವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪೋದರೂ ಅಟ್ಟಿದದ ಅಪರಾಧವಿದಮ (Priv.).

ಅಟ್ಟು attu. 11. = ಅಟ್ಟ 2, ಅಟ್ಟು etc. (My.).

ಅಟ್ಟು attu. 12. = ಅಟ್ಟು 1. To be within reach (My.; cf. ಅಟ್ಟು 3).

ಅಟ್ಟುಳಿ attuli. 1. A crowd, a throng, a multitude (ಪಟ್ಟಣ G., ಗುಮ್ಮು ಡಿ.); a confused mass. ಮರುಳುಮಾಯ ಅಟ್ಟುಳಿ (ಸರಸ್ವ Mr. 85). 2, the state of being close or squeezed: annoyance, trouble (C. Bp. 32, 43; 38, 2; J. 2, 5).

ಅಟ್ಟುಳಿ attu-uli. 2. A hunting-animal (ಸೋಮ ಮೃಗ Mr. 380).

ಅಟ್ಟಿ attē. 1. = ಅಟ್ಟಿ, etc. See ಉಟ್ಟಿಟ್ಟಿ.

ಅಟ್ಟಿ attē. 2. = ಅಡೆ. (That adheres? or that is like a headless trunk?) a leech (My.; T., M.).

ಅಟ್ಟಿ attē. 3. A headless trunk, especially one retaining vitality (ಕಬ್ಬಣ್ಣ Sm. 44; ಮುಣ್ಣ 89; ಕಡುಕು, ಕ ಬಣ್ಣ Kk. 41; My.; Tē.; T. ಮಟ್ಟಿ). ರಾಗದೊ ವಾಹಕರ ಅಟ್ಟಿಯು ಮರಗದ ಅಟ್ಟಿಯು ಅಡಿದವ ಅಜರಂಗದೋ (Abh. P. 13, 65). 3ರ ಪದದ ಅಟ್ಟಿ (Bp. 6, 7). ಗಗನಭಾಗಕ್ಕೆ ನೆಗದು ಪೋದ ಅಟ್ಟಿಗಳ (21, 21). ಅಟ್ಟಿಯನ್ನಮ್ ಅಗಲ್ಲು ಕೆಯ್ಯ ಅಳವಟ್ಟು ತ ರೆ ಮುಖ ಭಾಷೆ ಎನುತ ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟು (52, 40). See also Bp. 14, 30: 28, 27; 49, 15; 51, 73; 52, 44; J. 22, 23. — ಅಟ್ಟಿಯಾ ಟಿ. — ಅಟ್ಟಿ. The motions or play of headless trunks (Abh. P. 10, 235).

ಅಟ್ಟಿ attē. 4. A sole (of leather); a sandal (ಕ ರ್ಣ Sm. 89; ಕರವಣ G.; My.; T., Tē., Tu.). ಒನ್ನು ಅಟ್ಟಿಯ ಕೆ ರು (Bp. 31, 4). ಅಟ್ಟಿಯ ಕೆರವಂ ಮೆಟ್ಟಲು ಅಟ್ಟವೇದಾದ ಹಾಗಾಯ್ತ (Priv.). See ಒಳಟ್ಟಿ, ಬೆವರಟ್ಟಿ. 2, skin (of any part of the body, My.); bark (of a tree, My.). 3, the juiceless remainder of milled sugar-cane (My.; = ಅಟ್ಟಿ, ಅಕ್ಕಿಟ್ಟಿ).

ಅಟ್ಟಿ attē. 5. What is pushed: a shuttle. ಪಟ್ಟಿ ಗವಿರ ಅಟ್ಟಿ (ತಸರ, ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಷನ Nr.).

ಅಟ್ಟಿಳಿ attēli. = ಅಟ್ಟಿಳಿ. (Ct. I, 9; Tn. ಅಟ್ಟಿಳಿಗೆ a loft on palm).

ಅಟ್ಟಿಳಿ attēli. Roaming about.

ಅಟ್ಟು attu. = ಅಟ್ಟಿ, etc. Mud (My.).

ಅಟ್ಟು attu. (= ಅಟ್ಟಿಳಿ). A scaffold or stand on poles (My.). 2, = ಅಟ್ಟಿವೆ 2, No. 2. (My.).

ಅಠರ athara. Eighteen (My.; Mhr. ಅಠರಾ).

ಅಠಾಣಾ athāṇā. N. of a rāga (My.).

ಅಡ ada. 1. = ಅಟ್ಟ 1, etc. (ಅಡ 4). Play, etc. See ಅಡಗ 1.

ಅಡ ada. 2. = ಅಡು 2, etc. Cooking. See ಅಡುಕ 1.

ಅಡ ada. 3. — (T. ಅಡಾ, ಅಡೇ, an interjection used in calling to a man-servant or one of the lowest sort of people; cf. ಅರಾ). — ಅಡ ಅಡಾ rep. ಅಡ ಅಡಾ ಎಮ್ಮವನನ್ನು (i. e. a Tamil man) ಅಡವೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗು (Priv.).

ಅಡ ada. 4. (= ಅಡ 1, ಅಡ 4). — ಅಡುಕ. dupl. Rashly, e.g. ಅಡುಕ ತಿನ್ನು (S. Mhr.; Tu. ಅಡುಕ; Mhr., H. ಹಡುಕ, hurry and hubbub; tumult and confusion). — ಅಡಹದಿಸು. dnpl. (from an ಅಡಹ). To make hasto; to move forward with impetuosity, to rush (Abh. P. 8, after 61). ಗಂಗಿಯ ಮುಗರ್ಣ ಅಡಹದಿಸಿ ಪುಗುವಿನಂ ಭಯವತದಿಂ (Smd. 294; Kāvya. I, 5, 37).

ಅಡ ada. 5. (= ಅಡ 4?). — ಅಡುಡಿಸು. dupl. (from an ಅಡ ಬಡ). To move suddenly, to start. ಸವ್ವಕ್ಕಿ ಕೂಸು ಅಡುಡಿಸಿ ಎಡ್ಡ ತಿತು (B. 3, 51). ಕರದಿಯ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬದಿದರೆ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೆಂಗಟ್ಟು ಅಡುಡಿಸುತ್ತದೆ (5, 258).

ಅಡ ada. 6. = ಅಡವೆ 2, (ಅಡು 3), ಅಡ್ಡ 1. The state of being across, transverse, or in the way; the state of being awry; that of being broad-wise or horizontal (ತೀರ್ಪುಕ್ಕು G.); crosswise. 2, obstructing, an obstruction, an impediment. 3, the state of being contrary or per-verse. 4, that of being crossed or interbred.

5, (= ಎಡ 3; Mhr. ಅಡ) that of being subordinate, less, minor, or extra. (Cf. Mhr. ಅಟ್ಟ, ಅಟ್ಟ, ಅಡ). — ಅಡಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟು 1, ಅಡ್ಡಗಟ್ಟು 1. To arrest, to stop; to thwart (ಅಡ್ಡರಾಗು Bbn. 37; My.). ನಮ್ಮನ್ನು ಅಡಗಟ್ಟಿ ಬೇಡ (My.). — ಅಡಗಡೆ. — ಕಡೆ. To fall across or down before

(another), to prostrate one's self. ಭೂನಾಥನ ಎಡೆಗೆ ಬೇಗದಿ ಬನ್ನು ಅಡಗಡೆದಂ (Anubhavaśikhāmapī 10, 16). — ಅಡಗೋಡೆ. = ಅಡ್ಡ. (S. Mhr.). — ಅಡಂಕೆ. — ಅಂಕೆ. = ಅಡ್ಡಂಕೆ. (My.). — ಅಡವಾತಿ. = ಅಡ್ಡ. A cross broed, a mongrol or inferior klud or easto (S. Mhr.; Tu.; Tē. ಅಟ್ಟುತಿ). — ಅಡತಾಳೆ. Untrust-

worthiness (Sd.; Mhr. ಅಡತಾಳಾ, a cross-examination, as of an account). — ಅಡದೋಡು. — ತೋಡು. = ಅಡ್ಡದೋಡು, q. v. — ಅಡಬೇನೆ. An additional slokeness (S. Mhr.). — ಅಡಮುಟ್ಟು. An ill-behaved, bad fellow (S. Mhr.; Mhr. ಅಡಮೂತೆ, stupid, awkward). — ಅಡವಟ್ಟು. ಅಡ-ಬಟ್ಟು. The contrary of roundness, crookedness, ugliness. — ಅಡವಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು. A deformed cocoa-nut kernel (S. Mhr.). — ಅಡವಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟುಂ ಮೋಡ. A face that is like a deformed cocoa-nut kernel (S. Mhr.). — ಅಡಜಾಯ್. = ಅಡ್ಡ ಜಾಯ್. (J. 8, 86). — ಅಡಾಣಿ. — ಅಣಿ. A cross-pin (My.). — ಅಡುದು. (ada-ṅu or -uṅ). To stand in opposition, to take up a hostile position. ಅಡುರ್ತು (Abb. P. 13, 48).

ಅಡ ada. 7. = ಅಡೆ 8. — ಅಡಕಲ್ಲು. = ಅಡೆಕಲ್. (My.).

ಅಡ ada. 8. = ಅಡವೆ 1. A pawn, etc. (My.).

ಅಡ ada. 9. An abbreviation of ಅಡಕೆ. See ಅಡಕೊತ್ತು, etc.

ಅಡ ada. 10. = ಅಡೆ 15. — ಅಡಗಿದೆ. -ಕೆದೆ. To fall to the ground or down (Rām. 5, 8, 75).

ಅಡ ada. = ಅಟ್ಟ 1, etc. — ಅಡತಾಳ. = ಅಟ್ಟತಾಳ, ಅಟ್ಟತಾಳ, etc. (My.).

ಅಡಕ adaka. = ಅಣಕ 2. Pressing into a narrower compass, compressing; compressed state or condition (My. e.g. in ಅಡಕ ಮಾಡು; T., M. ಅಡಕ್ಕು). 2, compacture: the state of being suited to the size of a thing. ಈ ಪುಸ್ತಕ ನನ್ನ ಕೈಯ್ಗೆ ಅಡಕವಾಗಿದೆ; ಈ ವಸ್ತು ವಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಅಡಕವಾಗಿದೆ (My.). 3, placing one thing upon another, piling, as pots, paper, etc.; piled state; a pile, a stack (My.; see ಹುಲ್ಲು ಡಕ). 4, storing. 5, contracting one's self, shrinking, as an animal from cold (My.; T., M.). 6, the act of stowing away or putting in (as a corpse, etc. in the ground, My. in ಅಡಕ ಮಾಡು). 7, hiding one's self, entering into so as to disappear, being absorbed in, as in a līṅga (ಅಡಕವಾಗು S. Mhr.; My.); hiding place. ಕಳ್ಳರು ಅಡಕವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ (My.). 8, suiting one's self to, becoming obedient. ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವಿನ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದಾನೆ (My.). 9, being comprehended or contained in. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆ (My.). 10, abridgment, as of a story (My. in ಅಡಕ ಮಾಡು). — ಅಡಕಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To press into a narrower compass, as cotton in a sack; to press, as a bookbinder does a book (My.). — ಅಡಕದ ಕೋಣೆ. A storeroom (Bp. 12, 10).

ಅಡಕಲ್ adakal. -ಅ. = ಅಡಕೆ 1, q. v. (S. Mhr.; T. ಅಡುಕ್ಕಲ್). — ಅಡಕಲೇಬಿಸು. To raise or make a pile. ನೀನು ಅಡಕಲೇಬಿಸಿದ ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದರು? (B. 4, 177).

ಅಡಕೆ adaki. A woman who stores up or fills. See ನೀರಡಕೆ.

ಅಡಕಿಲ್ adakil. 1. -ಅ. = ಅಡಕಲ್, ಅಡಿಕೆಲ್. Piling, putting one closely upon another; a pile. See ನಿಟ್ಟಡಕಲ್. — ಅಡಕಿಲ್ವೊನ್ನು. -ವೊನ್ನು. One to come upon another (ಒನ್ನದಿ ಮೇಲೆ ಒನ್ನು ಇರು Cm., ಅಡಕಿಲಾಗಿ ನೀರ್ ಇರಿತಿಲಿ Smd. 19). (ಏನ್ನು) ಅದು ಅಡಕಿಲ್ವೊನ್ನು ಇರೆ ಮನೆಗೆ ಒಪ್ಪವೋಲ್, ಎಸಗವು ಎನಿಕ್ಕುಂ (19).

ಅಡಕಿಲ್ adakil. 2. A kind of plant. See ಚಿಕ್ಕಡಕಲ್.

ಅಡಕು adaku. 1. = ಅಕ್ಕು 1, ಅಡುಕು 1, ಅಡಕು 1, etc. To press into a narrower compass, as one does in packing cloth, cotton, etc.; to press, as the bookbinder does a book (My.; T. ಅಡುಕ್ಕು). 2, to put one thing closely upon another, to pile, as pots, blankets, grass, earth, etc. (My.). 3, to put one round thing in or upon another so that a conical pile is formed

(My.). 4, to put in or on in large quantities, as goods in boxes or on vehicles (My.). 5, to stow away (? ಸ್ಥಾನಾಂತರಪ್ರದೇಶ Smd. Dh.). 6, to subdue, to control (T., M. ಅಡಕ್ಕು). See Rām. 5, 9, 5. ಮಾರಯ್ಯನ್ ಅಡುಗಬ್ಬುಗಳನ್ ಅಡಕುವನು (Bp. 9, 41). ಮಣ್ಣುನ್ ಅಡಕುತ (52, 10). ಸಾಧನಸಮಗ್ರವ ಸೂನುಸಹಿತ ಅಡಕದನು, ಧಾರಿಯ ಬಣ್ಣಿ ಜವ ಜಡಿಯೆ (Bh. 1, 10, 24; see also 1, 12, 16). ಸರಕುಗಳನ್ ಅಡಕಿದರ್ (C. Bp. 47, 20).

ಅಡಕು adaku. 2. = ಅಡುಕು 2. The state of being piled conically. — ಅಡಕುಪಾತ್ರೆ. Round vessels that are put one in or upon another so that a cone is formed (My.).

ಅಡಕೆ adakē. = ಅಡ 9, ಅಡಿಕೆ 3. Areca, the areca palm, Areca catechu Lin., and its nut (ಅಪ್ಪರ, ಪೂಗ Nn. 102; ಕ್ರಮುಕ, ಪೂಗ Mr. 112; ಕಾಂಗು Smd. 25. 82; My.; M. ಅಡಕ್ಕೆ, ಅಡಕ್ಕೆ). ಅಡಕೆಯ ಮರ (ಗೂವಾಳ, ಪೂಗ Nr., Hla.; ಪೂಗ Nn. 66). ಪೊಸ ಅಡಕೆ (Smd. 70). — ಅಡಕೆ ಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ಅಡಕೊತ್ತು, etc. (Bp. 12, 10). — ಅಡಕೆಲಿ. Areca nut and betel leaf (Bp. 12, 10). — ಅಡಕೆಹಂಗು. An obligation of the worth of an areca nut, the least obligation. ಒನ್ನು ಅಡಕೆಹಂಗಿನೋರ್ ಒನ್ನೆನು (Bp. 61, 57).

ಅಡಕೊತ್ತು adakōttu. = ಅಡಕೊತ್ತು, ಅಡಕೆಗತ್ತಿ, ಅಡಗತ್ತಿ, ಅಡಗತ್ತಿ. A sort of scissors for cutting areca nut (S. Mhr.; Tu. ಅಡ್ಡಕತ್ತರಿ, ಇಡಕತ್ತಿ; Tē. ಅಡಕತ್ತಿ, ಅಡಕೊತ್ತು, ಅಕೊತ್ತು; Mhr. ಅಡಕತಾ).

ಅಡಕೋತ್ತು adakōtu. = ಅಡಕೊತ್ತು, etc. (S. Mhr.).

ಅಡಗತ್ತಿ ada-katti. = ಅಡಕೊತ್ತು, etc. (My.).

ಅಡಗತ್ತಿ ada-kattri. = ಅಡಗತ್ತಿ, etc. (My.).

ಅಡಗಿಸು adagasisu. To thwart, to counteract (S. Mhr.); to obstruct, to hinder (Mhr. ಅಟಕಣೀಂ, to be stopped, etc.; ಅಟಕವಣೀಂ, ಅಟಕಾವಣೀಂ, ಅಡ-, ಅಡ-, to obstruct, etc.).

ಅಡಗಿಸು adagisu. = ಅಡಗಿಸು, ಅಡಗಿಸು. To cause to hide or be withdrawn from sight (C.). 2, to conceal, to hide (C.). 3, to subdue, as bad people (My.); to suppress. 4, to appease, to alleviate, to soothe, etc., as sorrow, disease, etc. See Bp. 32, 4. 32; 36, 1; 40, 71; 57, 7. ಬಿಡದೆ ಶುಕ ಪಕ್ಷಿಯನು ಅಡಗಿಸಿಯೆ ಹಾಲೆಬಿದು ಒಡನೆ ಬೇಬಿದ ನುಡಿಯ ತಾನು ದಿವುಡು (Dp. 148). ಗಾಳಿಯನ್ನಾದರೂ ಅಡಗಿಸ ಬಹುದು, ಗಯ್ಯಾಳೆ ಬಾಯ್ಕನ್ನು ಅಡಗಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).

ಅಡಗಿಸುಹ adagisuhā. The act of concealing or hiding. ತರೀರವನ್ ಅಡಗಿಸುಹ (ಆಕಾರಗುತ್ತಿ, ಅವಹಿತ್ಯ Nr.).

ಅಡಗು adagu. 1. = ಅಡಂ 1, ಅಡಿಸು, ಅಡಗು, ಅಡುಂ 1. To conceal one's self, to hide; to disappear or vanish; to cease (ಗೋಷ್ಯ Smd. 84; ಮುಯ್ಯರೆ Sā.; C.; ಮಾಜು G.; T., Tē.; cf. ಅಡ 7). 2, to decrease; to be quenched; to be appeased (My.). 3, to be humbled (My.; Tē., T.). 4, to crouch (My.). 5, to be contained in (Bh. 1, 1, 12; My.; T.). 6, to enter (My.). ಒಸವ ತರಣ್ ಎನೆ ಭವಮ್ ಅಡಗುವದು (Bp. 1,

86). ಯುವತಿಯ ಅಸು ಅಡಗಿದೊಡೆ ಮುಸುಬಿಯ ಡವಡರಾಯನು ವ
ಕೆಮನೇ? (46, 45). ದಧಿಯೋ ನೋರಗ್ ಒಗದು ದಧಿಯೋ ಅಡ
ಗವನ್ನೆ (61, 66). ಅಡಗುವದು (ಅನ್ತಃ); ಓಡಿ ಅಡಗಿದವನು (ನಪ್ಪ,
ಬೋಟಿತಿ Nr). ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿಗಳ್ ಅಡಗಿ ಸಮಾಧಾನವೃತ್ತಿ ಆಗಿ
ಇರುವೆ (ಕಮ, ಕಾನ್ತಿ Si. 386). ತಿಮಿರಮ್ ಅಡಗಿದ ಲೋಕ, ಶಿಕ್ಷಾ
ಕ್ರಮದಮ್ ಅಡಗಿದ ದನ್ತಿ, ಕರ್ಮಭ್ರಮಗಳ್ ಅಡಗಿದ ಯೋಗಿ, ರುಜೆ
ಅಡಗಿದ ನೋತ್ರಿಮನು, ಒಮಮ್ ಅಡಗಿದ ಸರೋಜದ ಅನ್ನೆ ಇಹುದು
ಅಮಲಮತಿ; ಕೇಳ್, ವಗಗಳ್ ಅಡಗಿದೆ ಅಮರವದಮ್ ಎನಿಸುವ
ಮ (Bb. 1, 8, 24). ಬೆಳಗಾಗೆ... ಹೊಕ್ಕರು ಹಬುವವನು, ಬೆಳಗಡಗಿ
ಸಡೆದು ಹಲವು ಯೋಜನವ (1, 8, 93). ಪೊವಪೋ ಅಡಗು (J.
28, 45). ನದಿಗಳ್, ಉಬ್ಬರಮ್ ಅಡಗಿ, ತಿಳಿದು ಪಿಡವು (25, 9).
ನಮನಾನ್ತಮ್ ಅನ್ನು ಅಡಗಲು (26, 26). ಸಾರಂಗವು... ಸೊಪ್ಪೆಯ
ಮಲೆಗೆ ಅಡಗಿ ಕೊಡೆತು (B. 4, 42). ಪೊಡವ ಅಪಿತು, ಅಪಿಲಜಲ
ಮು ಕುದಿಮಂ, ಕೃತೆ ಅಡಗದೆ, ಆ ಮರೀಚೀಜಲಮಂ ತಡೆಯದೆ ಕುಡಿ
ಯಲ್ (R.v. 5, 33). (ನೀನ್) ಆವುದನ್ ಉಟಿಸಿದೊಡೆ ಆ ಸ್ಥಿತಿ
ಯೋ ಅಡಗಿ ಇವು (Bh. 1, 8, 78). ಸುಗನ್ನದ್ರವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ
ಕೊಟ್ಟು ಇರುವ ಪರಿಮಳಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುವ ತೈರಾದ್ಯುತ್ಪೇ
ಜಕಾಮಗ್ರಿ (ಪ್ರಬೋಧನ, ಅನುಬೋಧ Si. 225). — ಅಡಗಡಗು.
rep. (Bp. 32, 34).

ಅಡಗು adagu. 2. (= ಅಡು 4). Flesh, meat (ಬಿಕ್ಕು,
ದಾಸು Sm. 32; ಮಾಂಸ S4; ಬಿಕ್ಕು, ಪಾಂಗಲ Kk. 41; ಸಂಗರ,
ಮಾಂಸ Nn. 19; ಮಾಂಸ Bhn. 52; cf. ಅಡಬ 2). ಸುಟ್ಟ ಅಡ
ಗು ಘಾತಿ ಎಮ್ಮುದು, ತಾಳಿಸಿದ ಅಡಗು ಭರೂಳಿವಮ್ ಎಮ್ಮುದು,
ಅಟ್ಟ ಅಡಗು ಉಬ್ಬರಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hla.). ಬಹುಗಟ್ಟದೊಳು ಸುಟ್ಟ
ಅಡಗು (ಘಾತಿ Mr. 217); ಅಡಗನ್ ಓರನೆ ತಿವ್ವುಮಂ (ಶಾಸ್ತ್ರ 231).
ಈ ಸೊಪ್ಪವನ್ ಇನ್ನು ಅಡಗುವದು ಅಡಗು, ಅಳಲಿ! (Bp. 57, 2). See
ಸುಗ್ಗೇಯಡಗು. — ಅಡಗುದಿನ್. -ತನ್. To eat meat. ಅಡಗು
ದಿವ್ವವನು (ಶಾಸ್ತ್ರಲ Hla.).

ಅಡಗು adagu. 3. The state of being joined,
becoming or fit; agreeableness, beauty (R.;
Tē. ಅಂಗು, ಅನ್ತ; Tē. ಅಂಡೆ, near; T. ಅಂಗು, ಅದಿಗು, ಅಳಿ,
ಅಯಲ್, ಅವುಜು, ಅಮ್ಮೆ, neatness, beauty, elegance; ಅಂಜ
ಲ್, union; ಅಜಲ್, ಅನಿಜು, ಅಯಲ್, nearness; ಅಡ, com-
munication, intercourse; see ಅಡ್ಡೆಸು; cf. ಅಕ್ಕು 2; ಅಜ್ಜು 1;
ಅಜ್ಜು 1 & 2; ಅಡವು 1; ಅನಿ 2; ಅನು 1; ಅನ್ತ; ಅಯ್ತ; ಅರಗು 1;
ಅಲ್ 3; ಅಲಮ್ಪು; ಅವುಜು; ಅಳ 2).

ಅಡಗೆ adagē. = ಅನಿಗೆ, etc. Cooking, etc. ಅಡಗ ವಾ
ಡುವವ (G. 9).

ಅಡಗೈ adagēy. Wind in the womb or bowels
(S. Mhr.).

ಅಡಂಗಾಯ್ adāngu-āyta. A man belonging to
a fort (ಕೊಟ್ಟವಳ, ಕುರುಪ್ಪು Kk. 37; Sm. 45; ಕೊಟ್ಟಗಾಡ G.).

ಅಡಂಗಿಸು adāngisu. = ಅಡಗಿಸು. ಪ್ರಸಾದಿಯ ದಾಸಿದೇವಯ್ಯ
.. ಒಡ್ಡ ಬಲುವರ್ವನ್ ಅಡಂಗಿಸಿ (Bp. 32, 33).

ಅಡಂಗು adāngu. 1. (Sm. 48). = ಅಡಗು 1, etc. (ಗೋವನ
Sm. Dh.; ಉಳಿ Sm. I; ಮೆಯ್ಯರೆ Kk. 43; ಮಸುಳ್ 72, Sm.
44). ಕೃಷ್ಣೋನಾಯಕ ಅಡಂಗಿ ನಿರ್! (Sm. 272). ನಭವೋ
ಒಗದು ಪರ್ಲಿತಿ, ಮೇಲೆ ನಭದೊಳು ಹೊಳೆದು ಅಡಗಿದ ಪೋಲ್
(Bp. 61, 66). ಜವದಿನ್ ಉಪಶಾಲವುಮಂ ತವೆ ಕವಡಿಮದು ಎನಿಸಿ
ಮೂರ್ವಗಂ ತಳಿದು ಒಪ್ಪುವ ದಾಂಗಿಡೆಯೋ ವಾಂಗಲ್ ತವಕಮೊ
ಳ ಮುಮಿಗುವನ್ನೆ ಅಡಂಗಿದುವು ಆಗಲ್ (Riv. 12, 12). ಭೇರಿಧ್ವಾ
ನಿವ್ವಂ ಭಗಣಂ ಇನನುಮ್ ಅಡಂಗಿ ಇರ್ದ ಪೋಲ್ ತೋಡಿದುಮು
(13, 69). See ಅಡಗು. — ಅಡಂಗಿವೋಯ್. ಅಡಂಗಿ-ವೋಯ್.
To eat one so that he hides himself; to cause to become
ashamed, to shame. ತಾಮಸಗೆ ತಾಗಿದ ಸುರನ ಕಾಮಕರಂ ಕರ

ಮ್ ಅಡಂಗಿ ನುಗು ಅಪ್ಪಿನೆಗಂ ಕಾಮದನ್ ಅಡಂಗಿವೋಯ್ (Sm.
293, 406). ರಾಗದಿನ್ನೆ ಎರೆಯನ್ ಅಡಂಗಿವೋಯ್ ಮುಗಿಲ್ಲದಮ್
ಎನಲ್ ಪರಿಯುತ್ರಮ್ ಇರ್ವ ನೆತ್ತರ ತೋಪಿ (Abh. P. 13, 66).
ತೊಡಂಕಿದ ಎರನನ್ ಅಡಂಗಿವೋಯ್ ... ಪರಾಕ್ರಮಂ (Riv. 6,
after 11).

ಅಡಂಗು adāngu. 2. Hiding; a place of hiding
or of refuge: a fort. See ಅಡಂಗಾಯ್ & ಡಾಗು.

ಅಡಂಗುಮಿಜು adānguruṇu. = ಡಂಗುಮಿಜು. — ಅಡಂಗು
ಮಿಜು. -ಅಟ. A peculiar kind of blindman's-buff, hide-
and-seek (ಕಳ್ಳ ಮುಚ್ಚಾಟ Kk. 74; Ss.).

ಅಡಚನೆ adāṇṇṇ. Obstruction, difficulty, distress (C.; Mhr.
ಅಡಚಣ).

ಅಡಚು adāṇu. 1. Related to and partly identical with
ಅಗಚು, ಅಗುಚು, ಅಗುಸು, ಅಡಕು 1, ಅಡಸು, ಅಡಕು 1,
ಅಣಕು, ಅಣಚು, ಅಣಂಚು, ಅಣುಂಕು, ಅಡಕು, ಅಡಕು 1,
etc. To pack, or pack up, close; to stuff
in; to press down; to humble; to hush, to
silence, to shut, as the mouth (Tē. ಅಡಚು,
ಅಡಂಚು; T. ಅಡ್ಚಿ, ಅಡ್ಚು; My. only: to stuff into, as
food into the mouth; cf. ಅಡೆ 3).

ಅಡಚು adāṇu. 2. To rap, to cuff (R.; Tē. ಅಡಚು,
ಅಡುಚು, to beat, strike, break, destroy, smite; cf. ಅಡ
4; ಅವಲ್ 1 & 2; T., M. ಅಡಿ, to beat, to strike).

ಅಡದಲಿಕೆ adadaliki. A peon (S. Mhr., H.; B. 5, 234).

ಅಡದಿ adadi. = ಅದಿ, ಹಡದಿ. Clothes which washer-
men take home for washing, and occasion-
ally, after washing, give on hire (My.). — ಅಡದಿ
ಬಟ್ಟೆ. Clothes hired from the washerman (My.).

ಅಡನೆ adāṇē. (fr. ಅಡೆ 6). = ಅಡ್ಡೆನೆ, ಅಡ್ಡೆ. Cross-
wise, etc. — ಅಡನಾದಿ. -ಅಡಿ. That acts perversely: a
perverse or stubborn person or beast. — ಅಡನಾದಿತನ.
-ಅಡಿತನ. Perversity; uncouthness (My.).

ಅಡಪ adapa. = ಹಡಪ. A small bag, used as a
pouch for areca nut and betel leaves (Abh. P.
3, after 83) and by barbers as a dressing case
(My.; Tē., Tu.; M. ಅಡಪ್ಪ; T. ಅಡ್ಡೆಪ್ಪ, ಅಡ್ಡೆಪ್ಪೆ, ಅಜಪ್ಪ).

ಅಡಪವಳ adapa-vala. (Sm. 234, 89). = ಅಡಪವಳ್ಳ. A
man who carries his master's betel-nut pouch.
2, a barber (ಹಡಪಾಳಿ ū. II, 117).

ಅಡಪವಳ್ಳ adapa-valla. (Sm. 234). = ಅಡಪವಳ.

ಅಡವಿಗ adapa-iga. (Sm. 233). = ಅಡಪವಳ, ಹಡವಿಗ.

ಅಡವು adapu. 1. A kind of pimples or pustules
(S. Mhr.). ಮುಪ್ಪಾದರೆ ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅಡವು ಹತ್ತುತ್ತದೆ (B. 5, 29).

ಅಡವು adapu. 2. = ಅಡವು 1, No. 3. A pledge, a
pawn (C.; cf. ಅಡವು).

ಅಡಬಳ adā-bala. 1. = ಅಡುವಳ. A cook (ದಾಸಗ
Sm. II; Sm. 45; Kk. 36; ಅಡಗಿ ಮಾಡುವವ G.). ತೊಲಧರ,
ನಿಮ್ಮ ಅಡಬಳಂ ಸಿರಿಯಾಳ (Bp. 9, 40). See ಸಗ್ಗಿಗರಡಬಳ.

ಅಡಬಳ adabala. 2. Flesh (ಮಾಂಸ Bhn. 3; Dp. 59, 8;
cf. ಅಡಗು 2).

ಅಡಬೆ *adabē*. = ಹಡಬೆ. Perverseness, wickedness (used of stray cattle, *My.*; *Mhr.* ಅಡವಾ).

ಅಡಮ್ಪರ *adamhara*. = ಅಡಮ್ಪರ. Ostentation, display (*My.*).

ಅಡಯಾಳ *adayāla*. A mark, a sign (*R.*; *M.*; *Tē.* ಅಡಯಾಲ; *T.* ಅಡೈಯಾರ).

ಅಡರ್ *adar*. = ಅಡರು 1, (ಅಮರ್). *P. p.* ಅಡರ್. To be united with or to be joined to, to join (*ಪತ್ತು* *śmd.* Cm. 152. 218; *śm.* 97; ಹತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳು *Ūb.*; *T.* to be close, etc.; a crowding together, narrowness, a being straitened; *M.* ಅಡರ್, closing with; *Tē.* ಅಡರು, to be fit or proper). ಅವಿನ್ಯ ಅಗಿ ಎವಣಂ ಬಹುವಚನದ ಅವಂ ಅಡರ್ವದು (*śmd.* 151). ಸಮಾಸದೊಳಮ್ ಅವಮಾಸದೊಳಂ ರೇಫೆ ಅಡರ್ವ ಅಕ್ಕರಕ್ಕೆ ದ್ವಿತ್ವಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (218). ತತ್ವದವ... ಅಡರ್ವ ಬ ಸವನ ಭಕ್ತಿರತಿ (*Bp.* 4, 60). ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಯ ಕೃಪೆ ಅಡರೆ ಕೆ ತವಂ ಕ್ಷಮಿಸವೇದ್ವಿ (22, 41; see also 27, 4; 34, 5). ಪುಗೆ ಸೋಗಿಗೆ ಯು ಸೊಮ್ಮು ಅಡರ್ವ ಪೂಸ ಪೀಲಿಯೊಳ, ಫಣಿ ಬಿಡದೆ ಉರುಮದು (*Rśv.* 5, 43). ಚನ್ನೆಯಂ ಬೆಳ್ಳು ಅಡರ್ವದು ಎನೆ ತದಬ್ಬಂ ತರನ್ನೇ ಘಮ್ ಇರ್ಕುಂ (6, 4). (ಕೆ ನಿಪಣ್ಣು) ಅಡರ್ವ ಪಿತನನ್ನೆ ಲಕ್ಕಣ ಸುಶಬ್ದಮನು ಕವುದು (*Mr.* 6). See *J.* 26, 11. 2, (to hold on), to climb, to ascend, to mount; to rise (*ಅರೋಹಣ* *śmd.* Dh.; *C.* as ಅಡರು; *ವಿಜು* *G.*). ಮೊದಲಿನ್ದ ತುದಿವರಮ್ ಅಡರ್ವ ಲತೆ (*ಅರೋಹ* *Nr.*). ಸದಿಗಲಂ ತಾವು ಅಡರುತಂ (*Bp.* 52, 15). ಪಣೆಯಂ ಕೊನೆವರೆಗಂ ಪೂ ತವೆ ಅಡರೆ (*Ūpr.* 7, 53). ಅನ್ಯವನ ಅಡರ್ವಂ (*Rāghc.* 17, 53). (ನಾಳೇ ಜಂಘಂ) ಶಾಖಾಗ್ರದೊಳ ಅಡರ್ವ ಅಲುಗರ್ (*Rśv.* 9, 29). ತಡಿ ತಡಿಗೆ ಅಡರ್ವ ಜಲದೊತ್ತಗು ಮುತ್ತುಗರ್ ವಪಸಿನಂ ಕಡರ್ ಎನೆ ದುದು (*Ū.* *Bp.* 2, 4). ಕೆನ್ನಳ್ ಅಡರ್ವ, ನಳಮಂ ಮುಸುಕು (*J.* 22, 5). ಮರಕೆ ಅಡರ್ (28, 45). ಅಶ್ವಮನ್ ಅಡರ್ವಂ (28, 57). See *Lilv.* s. ವರು 3. 3, to rise and fall upon, to pounce upon, to rush at, as dogs, etc. do (*C.* as ಅಡರು). 4, to arise, to come, to appear. (*Tē.*). ಕೆಮ್ಮು ಅಡರ್ವ ಕಡೆಗ್ಗಲ್ (*Rśv.* 14, after 5). 5, to appear in numbers, to amass, as clouds (*My.* as ಅಡರು).

ಅಡರಿಸು *adarisu*. To cause to adhere; to cause to ascend, etc. (*My.*; *Bp.* 18, 40; 32, 57).

ಅಡರು *adaru*. 1. = ಅಡರ್, q. v. *P. p.* ಅಡರು. ಕನ್ನರಯ್ಯನ ಅಂಪ್ರಿಯನ್ ಅಡಂ ನೋಡಲು (*Bp.* 29, 10). ಸಮುದಮ್ ಅಡಂ ಪರಿಣಯಮಂ ನೆಗದ್ವಿ (32, 39). ಚಣ್ಣಿಹುಬಿಯೊಟ್ಟಿಗ್ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ ಅಡಂದೆ (18, 56). ಒನ್ನನ್ ಅಡಂ ಒನ್ನಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ನೀಡು ವರ್ ಅಬಲಿಯರು ಲತೆಗರ್ ಅನ್ನದಲಿ (40, 77). ಮಾದಿಯ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಗ್ ಅಡಂ ನೋಡಿದ ಕಂಗಲಂ ಕಳದು (45, 29). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಅಡಂದ ಮೊದಲಾಲುಕ್ಕುನು (ಉಪ್ಪಣಾನು, etc. *Nr.*). ಅಡಂ ಧೂಳಿ ಪುಟ್ಟಿದುದು (ಧೂಳಿಪಟ್ಟ *Bhn.* 36). ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಹರಿತನ್ನು, ಬಣ್ಣಿ ತಿರದ ಹಲಿಗೆಯನ್ ಅಡಂದನು (*Bh.* 1, 10, 27). ತಾವು ಅವಸರೋಚತೆ ಅಡಂ ಸತ್ತಿಯೆಗರ್ವನ್ ಒಡರ್ವಲು (*Bp.* 50, 32). ಅತಿವಕ್ರ ಮನೋದಮೋ ಅಡಂ, ಪಟುವಿಕೇಳಿಯಂ ಸರಿಸುತ್ತಂ (59, 24). ಪ್ರಿಯಮ್ ಅಡಂ (11, 36). ಬೆಡಗು ಅಡಂ (24, 60). ಚಲು ವಡಂ (28, 53). ವೈಘವನ್ ಅಡಂ (50, 16). ಕೆಮ್ಮು ಅಡರೆ (58, 61). ಅಡಂತು ಅ ಕೀಲಾರಂ (60, 36).

ಅಡರು *adaru*. 2. A rising and falling upon, an attack; an attempt. ನಮ್ಮಿಸುವ ಸೋಲಿಸುವ ಅಡರುಗಳು (*Bp.* 40, 62). 2, a taking fire or kindling of the wick in a lamp-saucer when the oil is

exhausted. ಅಡರು ಹತ್ತು (*My.*). 3, the state of being raised up, as a kaṭṭē, etc. — ಅಡರಾಟ. -ಅಟ. A senffle (*My.*). 2, vying, rivalry (*My.*). — ಅಡರುಗಟ್ಟೆ. -ಕಟ್ಟೆ. A greatly raised kaṭṭē (at the back, *My.*). — ಅಡರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To raise and tie, as one's dōtra, the nirigē of a strē, etc. (*My.*). — ಅಡರುಗಾಲು. -ಕಾಲು. A raised, lifted foot (in walking, *My.*).

ಅಡರುವಿಕೆ *adaruvikē*. A rising, a standing up, etc. ರಾಘವನ ಧನುಸಂ ಕದಿವಡೆದು ಉದ್ಧವ ಗನ್ನ ಮಾದನನ ಅಡರುವಿಕೆ (*Bp.* 19, 30; *My.*).

ಅಡರ್ಬಿಸು *adarbisu*. To cause (one's self) to be brought together with, to be involved in. ಅನತ್ತು ಅಡರ್ಬಿಸದ (ಅಭಿವನ್ *Si.* 439).

ಅಡರ್ಚು *adarču*. To bring together; to set in readiness, to prepare (*R.*; *Tē.* ಅಡಂಚು, to make, to perform).

ಅಡರ್ಪು *adarpu*. (*śmd.* 50). Trust (ಅಂಕೆ, ನೆಮ್ಮಿಗೆ *Kk.* 74; *śm.* 66; cf. ಅಡೆ 6).

ಅಡಲ್ *adal*. N. of a plant. See ಗಜಕಣಿ-ಕೆ.

ಅಡಲ *adala*. = ವಡಲ. (*My.*).

ಅಡಲು *adalu*. 1. (= ಅಕಲು 1 No. 4, ಅಡರು 1, ಅಲ್ಲ 2). To be shaken, to tremble (*R.*). 2, to be afraid (*R.*, *Tē.*; cf. ಅರ್ಪೆ 1). 3, to grieve (*R.*, *Tē.*; = ಅಡರ್ 1).

ಅಡಲು *adalu*. 2. Tremor (*R.*). 2, whirling, confusion of mind (*My.*; cf. ಅಡುಲು). 3, grief; fear (*R.*; *T.* ಅಡರ್; *Tē.* ಅಡರು, ಅಡಲು). — ಅಡಲುಹುದು. A winged insect that continually whirls round (*My.*).

ಅಡಲು *adalu*. 3. = ಅಡ್ಲು, ಅಡಲಿ 2, etc. Mud (*My.*).

ಅಡವಿ *adavi*. Tbh. of ಅಟವಿ (*śmd.* 338; *Hā.* II, 55; *V.* 13; *Ū.* II, 91; *Nn.* 144; *Mr.* 151; ತರಳ, ಕಾನನ *Nn.* 11; ವಿವನ 106; ಕಾನ್ತಾರ 117; *C.*). Also: wild (regarding animals and plants). ಮಲಯವರ್ತದ ಅಡವಿ (*Bp.* 43, 25). ಅಡವಿಯ ಮುನ್ನೆ (58, 22). ಅಡವಿಯಲಿ ಜನಿಸಿದರು, ಬೆಳವಿಗೆ ಅಡವಿಯೊಳಗೆ; ಇನ್ನು ಅವರ ಬಾಯಿಕೆಗೆ ಅಡವಿಯೇ ನೆಲೆ! (*Bh.* 1, 8, 23). See ಪೇರದವಿ. — ಅಡವಿಅಣ್ಣರಿಕೆ. = ಅಣ್ಣರಿಕೆ. A small prostrate grass with seeds that stick to one's clothes, Lappago aliona Spr. (*Z.*). — ಅಡವಿಅಣ್ಣರಿಕೆ. = ಅಣ್ಣರಿಕೆ (*Z.*). — ಅಡವಿ ಕುಡು. The rufaced or harking deer, *Cerulus aureus* (*Gz.*). — ಅಡವಿಕೋಡು. The grey jungle fowl, *Gallus sonnerati* (*Bd.*). — ಅಡವಿಗಿಡ್ಡು. -ಕಿಡ್ಡು. = ಅಡಿವಿಗಿಡ್ಡು. Fire in forests or wilds (*My.*). — ಅಡವಿಗಿಡ್ಡುಗೋಳ. -ಕೋಳ. To catch the fire of forests, etc. ಅಡವಿಗಿಡ್ಡುಗೋಣ್ಣ ಪುಲ್ಲಿಯನ್ನೆ ಪರಣಂ ಹಮ್ಮಯ್ಯುವುದು (*Rśv.* 13, after 104). — ಅಡವಿಗುಮ್ಮಳ. -ಕುಮ್ಮಳ. = ಅಡವಿಯ ಕುಮ್ಮಳ. A sort of creeper with a hulhons root used medicinally (*My.*). — ಅಡವಿಗುಡು. Aim or object for, or exposition or prey to, a forest. ಸತಿಸುತ ಅಡವಿಗುಡುಯಾದನು (*Rām.* 26, 13). — ಅಡವಿಗೋಡು. A shrub, the red cedar, *Erythroxylon monogynum* Roxh. (*St. & Pl.*). — ಅಡವಿಹಂಡ. = ಹಂಡ, q. v. (*S. Mhr.*). — ಅಡವಿಹೊಗಡ. A common weed, *Sesbania aculeata* Pers. (*Z.*, also -ತಗಡ). — ಅಡವಿಹೊಡುಮೆನ್ನೆ. A common plant: *Indigofera endekaphylla* Jacq. (*Z.*). — ಅಡವಿನೆಲ್ಲಿ. A diffuse perennial herb, *Phyllanthus simplex* Willd. (*Z.*). — ಅಡವಿ ಪಾಲು. -ಲ. A wilderness-lot, a miserable lot, ruin.

ಅವಸಾರಾಗು, to go astray; to get into great distress, to be ruined (C.). — ಅಡವಿ ಬೀದು. To fall into a jungle, to go astray. ನಿಜಗುಣಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಅಡವಿ ಬಿದ್ದನು (B. 3, 125). 2, to become waste, as a field (My.). — ಅಡವಿಬೆಟ್ಟ. = ಅಡಿವಿ. A name given to different plants of the Malvaceae family, e.g. the tree Hibiscus vitifolius Linn., and the annual herb Hibiscus flouineus Linn. (Z.). — ಅಡವಿಮೆಣಸಿನ ಗಿಡ. = ಮೆಣಸಿನ ಕಸ. (Z.). — ಅಡವಿಮೆಣಸಿ. A common weed, Indigofera glandulosa Willd. (Z.). — ಅಡವಿಯ ಕಾಗೆ. A raven (ಕಾಕೋಲ, etc. Hk.). — ಅಡವಿಯ ಕುಮ್ಮರ ಕಾಯಿ (ಕಕ್ಕುಮ್ಮರ G.). — ಅಡವಿಯ ಕೋಣ. (ಗವಯ G.). — ಅಡವಿಯ ಕೋದಿ. (ಕುಕ್ಕುಭ G.). — ಅಡವಿಯ ಜನರು. (ಪುಲಿನ್ದಿ ಲಿ.). — ಅಡವಿಯ ತುಳಸಿ. (ಕಬರಿ ಲಿ.). — ಅಡವಿಯ ಪಾರಿವಾಳ (B. 3, 114). — ಅಡವಿಯ ದಾರಿಗಡ. (ಮಧುರ ಲಿ.). — ಅಡವಿಯ ಬೆಕ್ಕು. (B. 3, 30). — ಅಡವಿಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಅಸ್ಥೋಲಿ G.). — ಅಡವಿಯ ಲಕ್ಕಿ. (ಶೇಫಾಲಿ G.). — ಅಡವಿಯ ಹೆಸರು. (ಸಹ G.). — ಅಡವಿಯಾಡು. (B. 5, 24). — ಅಡವಿಯುದ್ದ. (ಹಯಪುಟ್ಟಿ G.). — ಅಡವಿಮೆಣಸು. (ಜರ್ತಲ G.). — ಅಡವಿರಾಗಿ. A grass, Dactyloctenium aegyptiacum Willd. (Z.). — ಅಡವಿರುದ್ರಾಕ್ಷಿ. An herb, Celsia coromandeliana Vahl. (Z.). — ಅಡವಿ ಸಡಿಲು. An annual plant, Crotalaria sessiliflora L. (Z.). — ಅಡವಿಸಾಸಿವೆ. A species of wild mustard (My.). — ಅಡವಿ ಸೀಗ. A woody creeper, Caesalpinia mimosoides Lam. (Z.). — ಅಡವಿಹತ್ತಿ. (ಧಾರದ್ವಾಜಿ Sl. 150). — ಅಡವಿಹುಳುಕ ಕೃನ ಬಳ್ಳಿ. A slender creeping plant, Desmodium triflorum D. C. (Z.).

ಅಡವು adavu. 1. = ಅಡ 8, ಅಡವು 2, ಅಡಹು, ಅಡಿವು, (ಅಡವು). Suitableness, properness, proper way (T. ಅಡವು, ಅಡವು, method, manner; cf. ಅಡಗು 3, etc.); the state of being sufficient (My.). 2, the state of being (united), close, thickset, or abundant (C.; cf. ಅಡರ್, ಅಕುಮ್ಪು). 3, a pawn, a pledge, a deposit, a mortgage (C.; ಅಧಿ Sl. 432; ಅತ್ತಿ G.; T. ಅಡವಾನ, ಅಡವಾನ; M. ಅಡವಾನ; Tu. ಅಡವ, ಅಡವ; T. ಅಡವು). ಅಡವು ಹಾಕರ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಕಳು (ಧೇಮುಕ್ಕಿ Sl. 322). ಮದಿ ಅಡವಾಗಿ ಬನ್ನ; ನಯ್ಯ ಅಡವಾಗಿ ದೇವನ; ಹಾಲನ್ನು ಅಡವಾಗಿ ನೀಡು (S. Mhr.; My. also with the meaning of No. 1). — ಅಡವಿಕ್ಕು. To pawn, to mortgage (C.). — ಅಡವಿಮು. = ಅಡವಿಕ್ಕು. (C.). — ಅಡವು ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To redeem a pawn (C.).

ಅಡವು adavu. 2. = ಅಡ 6. An impediment, anything to obstruct, e.g. a stone placed (S. Mhr.; Mhr. ಅಡ). ಅಡವು ಅನಿಸು, ಅಡವು ಇಡು, to put such an obstruction, e.g. a stone to keep a door, etc. open. ಅಡವು ಅಡವು. Estimate, computation (S. Mhr.; Br.; Mhr., H.).

ಅಡಸಲ adasala. The state of being overboiled (i.e. T. ಅಡವು ಅಡವು? see ಅಡವು 1). — ಅಡಸಲ ಬಡಸಲ. dupl. Good and bad things promiscuously mixed together (in eating). ಅಡಸಲ ಬಡಸಲ ತಿನ್ನು. — ಉಣ್ಣು (S. Mhr.).

ಅಡಸಲ adasala. Tbh. of ಅಡಿರುಡ. ಅಡಸಲದ ಗಿಡ (ಸಿಂಪಾಸ್ಯ, ಹೂ G.; S. Mhr. rare).

ಅಡಸಲ adasale. = ಅಡಸಲ. (My.).

ಅಡಸಲ adasala. = ಅಡಸಲ. ಅಡಸಲದ ಗಿಡ (S. Mhr.; ಅಡಿರುಡ, ವಾಡವು, ವಾಡಿಕೆ G.).

ಅಡಸಲೆ adasale. = ಅಡಸಲ. (My.).

ಅಡಸು adasu. = ಅಡವು 1, etc. To join, to be joined to, to unite with; to be near; to associate one's self to (ಪೊದುರ್ಗೆ ಅಗು ಸಂದ. Cm. 214, 220; ಅಲ್ಲಿ ಇರ್ 347). ಪರಕ್ಕೆ ಸ್ವರಮ್ ಅಡವೆ (Smd. 214). ಅಡಸುವುದು ಬಹುಪ್ರೀತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಅತ್ತಂ (220). ಅಡವಿಡ ಚತ್ತಕ್ಕೆ ಸತ್ತ-ದತ್ತಂ (347). ಇರುವು ಹಗಲು ಅಡವಿ, ಕೆಯ್ಯಿನ್ದ ಇದಿಯಂ (Bp. 15, 30). ಪರಾಗನೆಗೆ ಅಡವಿದನೆ? (45, 20). ತಡ್ಡನವ ಮೃದನ ಕೆಯ್ಯಿಲು ಕೊಣ್ಣು, ಸಮೃದ್ಧಮ್ ಅಡವಿ, ಮಾದೇಶ್ವರರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ (44, 63). ಕೃತೆ ಅಡವಿ, ಎನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ, ಬಿಡಿಯಂಗಿಯ! (47, 45). 2, to come toward or upon, to fall on; to attack; to trouble. ಕೇಡು ಅಡವಿವನು (ಅವನ್ನ, ಅವತ್ತಾಪ್ತ Nr.). ಕಡುಬಡವನಮ್ ಅಡವಿ ಇರಲು (Bp. 27, 1). ಎಡವು ಅಡವಿ, ಬಡ ಭಕ್ತನೊಬ್ಬನು (29, 10). ಎಡವು ಅಡವಿದಲ್ಲಿ (40, 43). ಭುವನಾಕ್ಷಿಗೆ ಅಡಸುವ ಘನತೆಮಿರಂ ಭುವನದ ಅಕ್ಷಿಯಂ ಮುಸುಕುಗುಮೇ? (R. 13, 17). ರುಡೆ ಬನ್ನ ಅಡವೆ (J. 28, 19). ಕಡಹ ಮಿಗೆ ಲೋಕಂ ಗಂ ಪಿರಿದು ಅಡವಿತು (Bp. 32, 39; cf. 40, 89). ಅಡಸು ಹರಿ ವಿಧಗಂ! (C. Bp. 47, 22). 3, to be impetuous, to rush. ಕುಂಜರಂ ನಾ ನಿನ್ನ ಮಸ್ತಕಕಂಜನಾಲಕ್ಕಿ! ಎನುತ, ಅಡವಿ ಬರೆ (Bp. 28, 25). ಅಗ್ಗದ ಹಾಲಹಲಮ್ ಇನ್ನು ಅಡವಿ ಬನ್ನದು ಎನುತ, ಅಕ್ಷಿಗ್ರಮಣನ್ ಅಳುಕಿದನು (58, 62). ತಡ್ಡಲಮ್ ಎರಡಿ ಟ್ಪು, ತಕ್ಕು, ಅಡವಿ, ಬೊಟ್ಟಿಲಿದು, ಅಡಿಮದು (R. 13, 88). 4, to use force, impetuosity or speed; to lose no time (ಸಂಗಡಿಸು Smd. Cm. 29). ಅಡವಿ ಪೊಡವ ರುಗಡೆ (Smd. 23). ಅವಂ ಬನ್ನ, ಕನತ್ತನಕೋಣಮಂ ಪಿಡಿದು, ಅಡವಿ ಪೊಡೆದಾಗ್ (R. 6, 11). ನಿಡುಗೊವ್ವುನ್ ಅಡವಿ ಪಿಡಿದು (10, after 57). ಮುಷ್ಟಿಯೋ ಅಡವಿ ತಿವಿದನು ಹುರಿಯು (Bh. 3, 13, 30). 5, to be stern. ನಿಜಕುಮಾರನುಮಂ ಸಚವಸುತನು ಮಂ ಕೆಮ್ಮದರ್ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ್ದ ಅಡವಿ ನೋಡಿ (R. 43, 68). 6, to enter closely, firmly or strongly (ಗಾಢ ಪ್ರವೇಶ Smd. Dh.); to ram one's self in, to stick; to be filled in. ನೆಗಡಿಯಾದರೆ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಸಿವ್ವು ಅಡವಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (My.). ಕಸ ಕಡ್ಡಿ ಅಡವಿ ಕೊಣ್ಣು, ಬಡ್ಡಲದ ನೀರು ಹೊದಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಲ್ಲದು (My.). ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಕೋಪ ಗಣ್ಣಲ ತನಕ ಅಡವಿ ಕೊಣ್ಣಿದೆ (My.). See Rām. 5, 8, 39. 7, to be firmly fixed, not to leave one's place. ಈತನು ಹೋಗನು; ಇಲ್ಲಿರ್ದು, ಅಡವಿ ಕೊಣ್ಣಿದರ್ಹನು (Bp. 43, 68). 8, to get into the power of, to fall into. ವಾಸಕ್ಕೆ ಅಡವಿ (Bp. 24, 56). 9, to cause to attain; to convey to. ನಿಜ ಪ್ರಸಾದವನೆ ಅಡವಿ ಕೊಟ್ಟು (Bp. 4, 60). 10, to put firmly into; to cram or stuff into (My.; Bh. 2, 2, 103). ತೊಡರೆ ವಿನಾ ಮೈಗಲಾಂಥನಧೀಪರಂ ತಡೆಗೆ ಬೀಸಿದ ಜಾಲವನ್ ಅತ್ತಿ, ತನ್ನ, ಅಡವಿ ಬಾನ್ದಿಲಿಯೋ, ತೆಗೆವನ್ನ ಬನ್ನೆಗೆ ಬನ್ನವು ತಣ್ಣದಿರೋಗಿಗ್ (Liliv. 3, 2). ಇವನ್ ಅಮರಬರಿ ಗೊಡಗಿಸಿದ ಕೂದಿನ ಅತಿಮಹೋದರಕ್ಕೆ ಅಡವಿ ಕೊಟ್ಟನೇ? (J. 2, 58). 11, to hold firmly, to confine, as in the armpit or under the arm. ಕಂಕುಬಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು (ಬಟ್ಟಿಗನ್ನು, ಹುಲ್ಲನ್ನು, etc.) ಅಡವಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು (My.). 12, to cover. ಆಕಾಶವು ಮೋಡ ಅಡವಿ ಇದೆ (My.). ಅವನಿಗೆ ಮೆಯ್ಯಿಲ್ಲ ಕಜ್ಜ ಅಡವಿ ಅಡೆಗಟ್ಟಿ ಅದೆ (My.). — Cf. ಅಡಗು 3.

ಅಡಹಡಿಸು adahadis. See s. ಅಡ 4.

ಅಡಹು adahu. = ಅಡವು 1, No 3. (My.).

ಅಡಾ *adā*. = ಅಡಿ. Two and a half (H.). — ಅಡಾಸೇರು. A weight or measure of two and a half (My.; Mhr. ಅಡ ಶೇರೇ).

ಅಡಾಡಿ *adādi*. = ಅಡಾವುಡಿ 1. (Repetition of ಅಡ 4). Rashness, haste, hurry; quickly, restlessly (S. Mhr.).

ಅಡಾಸಿ *adāsi*. Unremunerated and forced labour or service, used of men and beasts (S. Mhr.). 2, a foreigner (S. Mhr.). (Mhr. ಅಡಾಸಿ, the people of a village not employed in cultivation, the villagers who have no lands assigned them in payment of service; ಅಡಾಸಿಜಾತ, a person viewed as rude and barbarous; H., Mhr. ಅಡಾಸಿ, inexpert; clumsy).

ಅಡಾಯಿಸು *adāyisu*. To stop, to arrest (Br.; Mhr. ಅಡವಿ ಸೇರಿ); — to be rostrive, as a horse (R.; Mhr. ಅಡಸೇರಿ); — to put before (a person, My.). Cf. ಅಡ್ಡಾಯಿಸು.

ಅಡಾಯುಧ *adāyudha*. = ಅಡ್ಡಾಯುಧ. A sword with a recurved point, a scimitar (ಮಣ್ಣಲಾಗ್ರ Mr. 298). See Rāy. 5, 52; Mr. 20.

ಅಡಾವಣಿ *adāvani*. ಅಡಾ (ಅಡ 6)-ವಣಿ. Obstacle, hindrance (S. Mhr.).

ಅಡಾವುಡಿ *adāvudi*. 1. = ಅಡಾಡಿ. (S. Mhr.).

ಅಡಾವುಡಿ *adāvudi*. 2. Alarm, confusion, uproar, quarrel, ravage, riot, routing, fright (R.; T. ಅಡಾವು; Tē. ಅಡಾವು, ಅಡಾವುಡಿ).

ಅಡಿ *adi*. 1. = ಅಡಿ, etc. A suffix that occurs, e.g. In ಅರಡಿ, ಅಪಡಿ (ಅಡಿ 3).

ಅಡಿ *adi*. 2. = ಅಂ, ಅಜ್. The foot (ಕಾರ್, ಪಾದ Sm. 70; ಪದ 95; ಅಂಘ್ರತಲ Cē. I, 102); the measure of a foot (My.; T., M., Tu.; Tē. ಅಡುಗು). See ಕರಡಿ, ಕುತ್ತಡಿ, ಕೇಸಡಿ, ದಟ್ಟಡಿ, ಪೇರಡಿ, ಪೂಡಿ ಅಡಿ, ಮುಯ್ಯಡಿ, ಮೆಲ್ಲಡಿ. — ನಡೆವುದು ಅಡಿಯುಗಂಗಳೋ ನಾಲ್ಕು ಅಡಿಯೋ ಉನ್ನತಧರ್ಮಮ್, ಆ ಮೂರು ಅಡಿಯ ನಡೆವುದು ಧರ್ಮಮ್ ಆ ತ್ರೇತಾಯುಗಂಗಳಲ್ಲಿ, ನಡೆವುದು ಕರಡಿಯನ್ನೆ ಧರ್ಮಂ ಬಿಡದೆ ತಪ್ಪಾಯಿವರನಿಕರದೋ, ನಡೆವುದು ಬಸ್ತು ಅಡಿಯನ್ನೆ ಧರ್ಮಂ ಕಲಿಯುಗಂಗಳೊಳು (Bp. 2, 5). ಅಡಿಗಳಂ ತೋರು (12, 7). ಎಮ್ಮೆ ಅಡಿಗಳಂ ಬಿಡು (23, 38). ಅಡಿಯನ್ ಉಪುತ್ರ (48, 85). ಅಡಿಯ ರಸ್ತೆ (44, 16). ಅಡಿಗ್ ಒಡದು (57, 59). ವಸ್ತು ಕುಲಿನ್ನನ ಅಡಿಗಿ (J. 29, 40). ಬಸವ ನೆತ್ತರ ಗಾಯದ ಎಡದ ಅಡಿಯ ವೇದನೆ (28, 35). — ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಡೆ. To fall down at (on) the feet (of somebody). ದಾಸಯ್ಯಂಗಳ ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇಬ್ಬರು ಕೆಡದು (Bp. 23, 35). ಒಡೆಯರ ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಡವರು (56, 40). — ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಯ್. — ಬೀಯು. = ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಡೆ. (My.). ಚವಣ್ಣರಸನ ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು (Bp. 46, 44). ಎಮ್ಮೆ ಅಯ್ಯನ ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಯುವೆವು (47, 19). — ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಎರಿಗು. = ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಯ್. ಅಡಿಗಳಿಗೆ ತಾನ್ ಎರಿಗುವಂ (Bp. 47, 46). — ಅಡಿಗಾಣ್. — ಕಾಣ್. To see the feet (of somebody, i.e. to see or visit him). ದೇವರ ಅಡಿಗಾಣ್ಣು, ಕಪ್ಪಮನ್ ಕಿವರ್ (Rāy. 5, 127). — ಅಡಿಗಿಡು. — ಕೆಡು. The feet to fail, to become slow or tardy (R.). — ಅಡಿಗಿಡೆ. — ಕೆಡೆ. = ಅಡಿಗಿ ಬೀಯು. (J. 14, 28). — ಅಡಿಗಿ ಬೀಯು. = ಅಡಿಯಲಿ ಬೀಯು. (My.). — ಅಡಿಗಿರಿಗು. — ಎರಿಗು. = ಅಡಿಗಿ ಬೀಯು. (Rām. 5, 8, 88; J. 17, 50). — ಅಡಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To take to the heels, to run away. ಅಡಿಗೊಳ್ಳ ವೆರ್ವರ್ (Rāy. 5, 83). — ಅಡಿವಾವರೆ. — ತಾವರೆ. A foot-lotus, a foot like a lotus (My.; J. 2, 67; 24, 61). ನಿತ್ಯವಿವನ ಕಾಣುತ್ತರೆ ಅಡಿವಾವರೆಯೊ

ಳ್ ಉರುಳುವ ರಾಘವನ (3ನಂ) ಪಿಡಿದು, ಎತ್ತಿ (Rāghē. 18, 10). — ಅಡಿ ಬೀಯು. = ಅಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಯ್. ಅವನ ಅಡಿ ಬಿದ್ದನು (My.). — ಅಡಿಯಲಿ ಬೀಯು. = ಅಡಿ ಬೀಯು. (My.). ಅಡೀಲಿ ಬಿದ್ದರೂ ಎಸೆ ಮಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). 2, a verse-line; a verse-quarter (Ch.; T., M., Tē.). 3, a step, a pace (My.; T., M., Tē.; ಕೆಡ್ವೆ G.). — ಅಡಿಗಡಿಗಿ. ಅಡಿಗಿ ಅಡಿಗಿ. From step to step, from time to time, again and again, frequently, perpetually (ಪುನಃಪುನಃ, ಶತ್ಯತ್, ಅಸತ್ಯತ್, etc. Nr.; My.; ಆ ಗಾಣ್ಣಿ G.); = ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗಿ (G.). ಅಡಿಗಡಿಗಿ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅನುರಾವ Mr. 89). See Bp. 4, 11; 5, 23; 10, 38; 14, 17; 19, 52; 32, 48; 44, 42; 46, 74; 51, 63; J. 3, 32. — ಅಡಿಯಡು. — ಇಡು. To step, to walk; to plant the foot. ಎನಾದೆ ಬಯಸಿದ ಒಡ ವೆಗಳನ್ ಅಡಿಯಡದೆ (i. e. at once) ಈವುದು (Bp. 6, 2). ಬೇಡು! ಬೇಡಿದದೆ ಈವನ್ ಅಡಿಯಡದೆ (9, 32). ಹನ್ನೆ ಹನ್ನೆ ಅಡಿಯಡುತ (22, 31). See e.g. further Bp. 25, 8; 26, 12; 32, 25; 44, 22; Rāy. 5, 42; J. 19, 7. — 4, the foot, bottom or base of anything; the root; under (ಅಭಾಸ್ಥಾನ Sm. 95; ಕೆಳಗು Sm. 350 & Cm.; ಕೆಳಗೆ 344 Cm.; ತಳ G.; My.; Tē., T., M., Tu.); the anus (My.). ವೃತ್ತರೇಫಮ್ ಅಡಿಯೋ ಆ (ಮೇಲಣ) ವರ್ಣದ ಪೋರ್ ನೆಗಟ್ಟುಂ (Sm. 844). ಗಡ ಅಡಿ (ಮೂಲ, ಬ್ರಹ್ಮ Si. 122). ಅಲಮ್ ಬಲೆದುದು, ಅದವ ಅಡಿದೊಳ್ ತೂಂಕಡಿದ ಮಗಂ, etc. (Lilv. 3, 2, see s. ಪದು 3). ಪೆಡೆಯಂ, ಕೊಡೆಯನ್ನಿರೆ, ಪಿಡಿದು, ಅಡಿಯೋ ನೆಡೆ ನಿನ್ನ ಮುಪಿಯನ್ (ಉರಗಿ) ಆ ನನದ ಎಲರಿಂ ಬಿಡದೆ ಅತ್ತಾ ಸಿ (Rāy. 5, 44). ಅಂ ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಯಲಿ ಅರಮನೆಯ ಸೇವಕರು (Bh. 1, 8, 16). The genitive appears also as ಅಡಿಯಣ (Sm. 350 Cm.). ಪಾಡಿ ಪಾಡಿ, ದಾಸಯ್ಯಾ ಅಡಿ (anus) ಮುಕ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಅಡಿ ಹೋಗು (Prv.). — ಅಡಿಗಣ್ಣಿ. — ಕಣ್ಣಿ. The yoni (My.). ಅಡಿಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. The ankle (My.). — ಅಡಿಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. The lower mill-stone (My.). — ಅಡಿಗಾಣು. — ಕಾಣು. To see the bottom (My.). 2, the bottom to appear (My.). — ಅಡಿಗಿಡು. — ಕೆಡು. The bottom to be destroyed (Abb. P. 15, 87). — ಅಡಿಗುಪ್ಪೆ. — ಕುಪ್ಪೆ. The lower portion of a stack of grain (My.). — ಅಡಿತಿಣ್ಣು. A piece (of wood) under (another), a plank on which a carpenter works (ಉಪ್ಪನ Si. 399). 2, the lower piece of anything (My.). — ಅಡಿವಟ್ಟಿ. A door sill (My.). — ಅಡಿಬಣ್ಣ. The wool at the belly of a sheep (My.). 2, a man entirely void of shame (Tē.; R.). — ಅಡಿಮರಳರ್. The bottom-sand, the sand of the deep (Bb. 8, 21, 8). — ಅಡಿಮುಟ್ಟು. To the bottom or root (My.). — ಅಡಿಮುಡಿ. Root-destruction (V. 4, 6); — the feet and the hair-knot (4, 6). — ಅಡಿಯಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. To shake up, as curds, hroth, etc. (My.). See Sp. s. ಕೆಯ್ಯಾಯಿ. — ಅಡಿರಾಸಿ. The lower portion of a heap of corn (My.). — ಅಡಿ ಹತ್ತು. To stick to the bottom, to hurn at the bottom of a vessel in cooking (My.). — ಅಡಿ ಹೊಟ್ಟಿ. The abdomen (from the navel downwards, My.). — 5, 2, the foot, as an object of adoration. b, the adored person himself (T.: god, a priest, a lady, a sage, a senior; M.: king; Tē. ಅಣ್ಣಿ, sir; cf. Sk. ಪಾದ = ದೇವ, ಭಟ್ಟಾರಕ Hlā.). ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಯ ಕೃಪೆವಡೆದು ಬದುಕಿದವೆಂ (Bp. 27, 44). ಒಡೆಯರಿ, ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳ್ ಎನ್ನಂ ಬಿಡದೆ ಸಲಹರಿ! (27, 72). ಪೊಡವಿಗಿ ಅತಿತಯಮ್ ಈ ಮುನಿಸು; ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳನ್ನೆ ಸಸಿನಮ್ ಅದಪ್ಪದು (47, 45). ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳ ಅಡಿಯಲಿ ತನಯನ್ ಇರೆ, ಬೇಡೊಣ್ಣು ಎಡೆಯೊಳುಂ ಕರೆಯಲ್ ಎಕೆ? (48, 28). ಎ ನ್ನುವುಂ ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಯ ಸರಿಯೇ? (59, 51). ಚೀಯು, ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳ ನಿರೂಪಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸಿದೆಂ (J. 31, 34). ಅನಾ! ನಿಮ್ಮಡಿಯಾ!

(Smd. 69). See J. 2, 55; Rām. 8. 21. 6, in composition: a person who has such and such feet; an animal that has so and so many feet. See ಕಿತ್ತಡಿ, ವೆಮ್ಮಡಿ, ಬೆಕ್ಕಡಿ, ಮೂವಡಿ, ಸಯ್ಯಡಿ; ಅಡಿ, ಎಣ್ಣಡಿ, ಮುಯ್ಯಡಿ, ಮುಯ್ಯರಡಿ.

ಅಡಿ adi. 3. = ಅಡೆ 11. Mud (?; cf. ಅಮುಸು). — ಅದಿವಜ್ಜೆ. -ಸಜ್ಜೆ. = ಅದಿವಜೆ. A foot-print in mud (ಮೆಟ್ಟು Cē. I, 47, o. r. ಅದಿವಜ್ಜೆ). — ಅದಿವಜೆ. -ಮಜೆ. = ಅದಿವಜೆಗೆ, ಅಡೆವಜೆಗೆ, ಅಡೆವಜೆ. (A concave bend in mud), a print of the foot in mud (ಕೆಸವಿವಜೆ ಇರದೆ ಅದ ವಜ್ಜೆ Kk. 76, o. r. ಅದಿವಜೆಗೆ). — ಅದಿವಜೆಗೆ. -ಮಜೆಗೆ. = ಅದಿವಜೆ q. v. — ಅದಿವಜ್ಜೆ. -ವಜ್ಜೆ. = ಅದಿವಜ್ಜೆ q. v.

ಅಡಿ adi. 4. = ಅಡೆ 8. See ವಜ್ಜಡಿ. — ಅದಿಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಅದಿಗಲ, -ಗಲ್ಲು. (S. Mhr.).

ಅಡಿ adi. 5. = ಅಡು 2, etc., ಅಡೆ 14. Cooking, etc.; maturity. (Mhr. ಅಡಿ, ಅಡಿ, a layer of fruits on a bed of straw). — ಅದಿಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಅದುಗಲ್ಲು. (My.). — ಅಡೆ ತೆಗೆ. To take fruits, etc. from under the cover after maturation (S. Mhr.). — ಅಡಿ ಬರು. To come to maturity (S. Mhr.). — ಅಡಿ ಹಾಕು. To put fruits, etc. under straw, etc. to bring them to maturity (S. Mhr.).

ಅಡಿ adi. 6. = ಅಡು 2. — ಅಡಿಗಾಲ. -ಕಾಲ. = ಅಡು. A time of ruin or death (S. Mhr. rare). — ಅಡಿಯಾನೆ. = ಅಡಿಯಾನೆ. Empty hopes (Tē.; R.).

ಅಡಿ adi. 7. Beating; a blow (T.; see ಅಡು 2). — ಅಡಿತಿ. dupl. Mutual beating, quarrel (Tē., T.; R.).

ಅಡಿ adi. = ಅಡಾ. — ಅಡನೆಡರು. = ಅಡಾನೆಡರು. (C.).

ಅಡಿಕ್ adik. A short P. p. of ಅಡಿಗು, in ಅಡಿಕೊಳ್ಳು, to hide one's self, etc. (My.).

ಅಡಿಕ್ ಅಡಿಕಿಲ. = ಅಡಿಕೆ 1. That upon which another thing is put. 2, that which subdues or controls (Abb. P. 15, 19). — ಅಡಿಕೆಡ್ಡುಸು. -ವಾಸು. A mattress or mat on which a covering is put (Rāv. 4, after 14).

ಅಡಿಕ್ ಅಡಿಕೆ. 1. (= ಅಡಿ, etc.). Playing, moving, etc. See ತಡಕಡಿಕೆ, ತೋಡಕಿಕೆ.

ಅಡಿಕ್ ಅಡಿಕೆ. 2. = ಅಡಿಕೆ, etc., ಅಡು 2. Cooking, boiling, etc. See ನೀರಡಿಕೆ.

ಅಡಿಕ್ ಅಡಿಕೆ. 3. = ಅಡಿಕೆ. ಅಡಿಕೆಯ ಮರ (ಫೋನ್ಸೆ, ಪೂಗ, ಕ್ರಮುಕ, etc. Si. 166. 409). ಅಡಿಕೆಗೆ ಹೋದ ಮಾನ ಅನೆ ಕೊಟ್ಟ ರೂ ದಾರದು. — ಅಡಿಕೆ ಉದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬಹುದು, ಮರನಾದ ಮೇಲೆ ಕೂಡದು (Prvs.). See ಕಾಡಡಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆಕಸ. A low annual plant, growing in rice-fields, *Sphaeranthus indicus* Linn. (Z.). — ಅಡಿಕೆದಾಡಿಕೆ. A climbing herb, *Cucumis pubescens* Willd. (St. & Pl.). — ಅಡಿಕೆಮರ. The areca palm. ಅಡಿಕೆಮರದ ಫಲ (ಉದ್ದೇಗ Si. 166). — ಅಡಿಕೆಹೂ. A common garden flower, *Gomphrena glabosa* Roxb., the globe amaranth (Z.).

ಅಡಿಗ adiga. 1. = ಅಟಗ, ಅಟಗ, ಅಡಿಗ. A suffix denoting one who (or what) moves in, plays with, is employed on, or deals in (Smd. 239). See ಹುಟ್ಟುಡಿಗ, ದೇವಡಿಗ, ಪುನಡಿಗ, ಹೂವಡಿಗ.

ಅಡಿಗ adiga. 2. = ಅಡಿಯ. One who has a foot, See ಕಣ್ಣಡಿಗ, ಮೂವಡಿಗ.

ಅಡಿಗು adigu. = ಅಡೆಗು 1. ಅಂಜ ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಅಡಗಿದ ಕಾರಣ (B. 5, 51). See ಅಡಿಕೆ.

ಅಡಿಗಿ adigē. = ಅಡೆಗೆ, ಅಡಿಕೆ 2, etc., ಅಡುಗೆ. Cooking, dressing, boiling; — maturing (see ಅಡಿ 5); — that has been cooked, dinner (My.); — a chemical preparation (ವಜೆ, ಪಾಕ Si. 388). ಅಟ್ಟಲ ಪಟ್ಟ ಅಡಿಗಿ (313. 314). ಕೆಮ್ಮಾದ ಸೀಸದ ಅಡಿಗಿ (ಸಿನ್ನಿರ, ನಾಗ ಸಮ್ಪವ, ಚನ್ನ ಪೂ 334). ಅಟ್ಟ ಅಡಿಗಿಯ ಉಣಲಿಲ್ಲ (Dp. 4). ಅಟ್ಟ ಅಡಿಗಿಯ ರುಚಿಯನು ಹುಟ್ಟು ತಾ ಬಲ್ಲದೇ? (Sp.). ಅಡಿಗಿಯ ಗುಣ ಸಾಪಾನಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮದಿಗಿಯ ಗುಣ ಫಲದಲ್ಲಿ ನೋಡು. — ತೀರದ ಅಡಿಗಿ ತಿರಿಗಿ ಬಯಸಿದರೆ ಬಣ್ಣ ತೇ? (Prvs.). See ಹುಟ್ಟುಡಿಗ. — ಅಡಿಗಿಕಲ್ಲು. An artificial gom (My.). — ಅಡಿಗಿಬಟ್ಟು. A male cook (My.). — ಅಡಿಗಿಮನೆ. A kitchen (ರಸವತಿ, ಪಾಕ ಸ್ಥಾನ, etc. Si. 308). — ಅಡಿಗಿ ಮಾಡು. To cook, etc. ಅಡಿಗಿ ಮಾಡಿದ ಅನ್ನವು (Si. 241). ಮಡದಿ ತಾ ಚಲುನಾಗಿ ಅಡಿಗಿ ಮಾಡು ವಳು (Dp. 148). ಅಡಿಗಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಅರಿಸಿ ತನ್ನು (B. 4, 223). See Prv. s. ಬತ್ತ 1. — ಅಡಿಗಿ ಮಾಡುವನ. A male cook (ಗುಣ, ವಲ್ಲವ, ಸೂಪಕಾರ G.). ಅಡಿಗಿ ಮಾಡುವವನ ಮಕ್ಕಳು ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದಾರೋ? (Prv.). — ಅಡಿಗಿ ಮಾಡುವನಳು. A female cook (B. 5, 285). — ಅಡಿಗಿ ಮಾಡುವಿಕೆ. Cooking (Si. 388). — ಅಡಿಗಿಯ ಬರಿ. A fire-place (ಅಧಿಕ್ರಯಣಿ, ಅಕ್ರಸ್ತ, ಚುಲ್ಲಿ G.). — ಅಡಿಗಿಯ ಮನೆ. = ಅಡಿಗಿಮನೆ. (ಮಹಾನಸ G.). — ಅಡಿಗಿಯವ. -ಅವ. A male cook (ದಾಣಸಿಗ Bhn. 53; ಸೂಪಕಾರ, ವಲ್ಲವ, etc., ದಾಣಸಿಗ Si. 308; ಸೂದ 430). ಭೂವರ್ಗ ಅಡಿಗಿಯವಂ (ಸೂಪಕಾರ, ವಲ್ಲವ, etc. Mr. 269). — ಅಡಿಗಿಯವಳು. -ಅವಳು. A female cook (B. 5, 283). — ಅಡಿಗಿಯಾಗು. -ಆಗು. To be cooked, etc. ಪೂರ್ಣ ಅಡಿಗಿಯಾದರೆ ಬೆಲ್ಲವು ಆಗುವದು (B. 3, 46). ಅಡಿಗಿಯಾಗಿ ಅಡೆ (4, 57). — ಅಡಿಗಿಯದ. -ಇದ. (Anything) to be taken from the fire when properly boiled (My.). — ಅಡಿಗಿಯದಿಸು. -ಇದಿಸು. To precipitate by holling. ಬೆಟ್ಟುತ್ತು ಮುನ್ನಾದ ಅಡಿಗಿಯದಿಸಿದ ಕೃತಿಮಲವಣವಾ ಬಿಡಾಲವಣವಾ (ಪಾಕ, ಬಿಡ Si. 812). 2, to take things from the fire when they are properly boiled (My.). — ಅಡಿಗಿನಾಮಾನ. Materials for cooking (B. 5, 125; My.). 2, cooking utensils (C.). — ಅಡಿಗಿನಾರೆ. A kitchen (ರಸವತಿ, ಮಹಾನಸ, etc. Si. 308). ಅಡಿಗಿನಾರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾದವನು (ಪೊರೋಗವ 308).

ಅಡಿಡಿ adidi. = ಅಡು. (My.).

ಅಡಿಮೆ adimē. The state of being at the bottom or low down: slavery. (Sd.; T., Br.).

ಅಡಿಯ adigē. = ಅಡಿಕೆ 2. See ಕಣ್ಣಡಿಯ. 2, he who is in a low position: a slave (Sd., Tē., T. ಅಡಿಯಾನೆ).

ಅಡಿವ adivi. = ಅಡವ, etc. (My.). — ಅಡಿವಿಕ್ಕು. -ಕಿಕ್ಕು. = ಅಡಿವಿಕ್ಕು. (S. Mhr.). — ಅಡಿವಿಗಣಸು. A kind of yam. ಕೂಲಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲಿದ್ದು ಹೇಳಿದವನು ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಡಿವಿಗಣಸು ಮುನ್ನಾದ ಆ ಪಾರವ ಹುಡುಕುವದಕ್ಕೆ ತಿರಗ ಬೇಕಾದೀತು (B. 5, 99). — ಅಡಿವಿಕ್ಕು. A jungle cat (B. 5, 30. 64). — ಅಡಿವಿಕ್ಕೆ. = ಅಡವಿಕ್ಕೆ. (R.).

ಅಡಿವು adivu. = ಅಡವು. (My.).

ಅಡಿವೆ adivē. = ಅಡಿವ. (My.).

ಅಡಿಸು adisu. To cause to cook, etc. (Bp. 57, 85. C.). See ನೀರಡಿಸು & ತರ್ಪಣ.

ಅಡು adu. 1. = ಅಟ್ಟು 9. P. p. ಅಟ್ಟು (Smd. 283; see ಅಟ್ಟು 10). To cook; to boil; to dress; to prepare a

meal; to prepare; to mature (ಪಾಕನ ಸ್ಮದ. Dh.; C.; T., M., Tu.; Tē. ವಣ್ಣ; cf. ಅದ್ವಿ 2). ಅಟ್ಟ ಕೂಡ (ಸ್ಮದ. I). ಭಕ್ತವನ್ ಅಡುವವನು (ಅಪೂಷ, ಭಕ್ತಕಾರ, etc.); ಮಡಕೆಯಲಿ ಅಟ್ಟ ಕಾಕುವ (ಉಬ್ಬ, etc.); ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಟ್ಟ ಮಾಡು (ಪ್ರಣೀತ, etc.); ರಸವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಅಟ್ಟ ಮಾಡು (ನಿಟ್ಟಲ, etc.); ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟಿನ ಅಡುವ ದಾಳಿ (ಮಜೀಷ, etc. Nr.). ಅಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಕಟ್ಟಲ್ ವಟ್ಟ ದು (ಧಾವಿತ, etc. Si. 314). ಅಟ್ಟದಗು (ಉಬ್ಬ Hla.). ಫಾಣ್ಣದೋ (ಅಡಗನ್) ಅಡಲ್ (ಉಬ್ಬ Mr. 217). ಈ ಸೂಪಡನ್ ಇನ್ನು ಅಡುವುದು ಅಡಗು, ಅಕಟ! (Bp. 57, 2). ಅಟ್ಟ ಪಾಯಸದಲ್ಲಿ ಕೆರಾ ಹಟ್ಟಿದ ಹಾಗಿ.—ಅಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಒಲೆ ಉರಿಯಿತು, ಕಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುದ್ದಿ ಬಂತು.—ಅಟ್ಟಕ್ಕುವವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿತಿ ಆಗ ಬೇಡ, ಮೆಟ್ಟಿ ಹೊದುವವನಿಗೆ ಆಳು ಆಗ ಬೇಡ.—ಅಟ್ಟ ಉವ್ಣೋದಕ್ಕಿತ್ತ ತಿಂದು ಉವ್ಣೋದೇ ಲೇ ಸು.—ಅಟ್ಟ ಉವ್ಣೋದು ಆದಿ ಕೋಟಲೆ, ತಿಂದು ಉವ್ಣೋದು ಪರ ಮಸು.—ಅಟ್ಟೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೇರಿ ತಂದಿಕ್ಕು ಅನ್ನ ಹಾಗಿ (Prvs.). See Prv. s. ಕೆಡು.—ಅಡು ಅಡು. rep. ಅಟ್ಟ ಅಟ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸುವು ನಿಲ್ಲಲೇ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಅಡು adu.2. = ಅಡೆ2, ಅಡೆ5. Cooking, etc. — ಅಡುಗುಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ಅಡುಗುಟ್ಟು. Fuel (ಇನ್ನನ, ಸಮಿತ್ತು, etc. Nr.; ಇನ್ನನ, ಕಾಪ್ಪ, etc. Mr. 48). ಮಾರಯ್ಯನ್ ಅಡುಗುಟ್ಟುಗವನ್ ಅಡಕುವನು (Bp. 9, 41). ತನ್ನ ಅಡುಗುಟ್ಟುಗಲಿಗೆ ಉರಿ ಹಟ್ಟಿಸುತ (16, 20). ಕೆಲವು ಅಡುಗುಟ್ಟುನ್ ಅಯ್ದು ಒಟ್ಟಿ (16, 26). See also Bp. 44, 21. — ಅಡುಗುಟ್ಟು. — ಕರ್ಪು. = ಅಡುಗುಟ್ಟು. (V. 14, after 27). — ಅಡುಗೂಲಪ್ಪ. — ಕೂಲಪ್ಪ. = ಅಡುಗೂಲಪ್ಪ. A respectable woman who cooks for strangers and travellers. ಅಡುಗೂಲಪ್ಪಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟದಿಗೆ ಅಯಿತವಾಗಿರುವದು (Prv.). — ಅಡುಗೂಡು. — ಕೂಡು. Boiled rice (ಸ್ಮದ. 204). — ಅಡುಗೂದುವ. — ಅವ. A cook (C. Bp. 47, 42). — ಅಡುಗೂಲಪ್ಪ. — ಕೂಲಪ್ಪ. = ಅಡುಗೂಲಪ್ಪ. (S. Mhr. rare). — ಅಡುದಾಣಲೆ. A frying pan (ಪುಷ್ಪಕ, ಅಮ್ಬರೀಷ Nn. 123). — ಅಡೂರು. — ಊರು. N. of a village. See Prv. s. ಎಡೂರು.

ಅಡು adu.3. (= ಅಡೆ6). — ಅಡುಪಾಡು. A piercing or challenging word (ತಿವಿವಾಳದ ನುಡಿ Bhn. 56).

ಅಡು adu.4. (fr. ಅಡಗು2). — ಅಡಗುಗ್ಗಿ. — ಪುಗ್ಗಿ. Rice mixed with flesh (? Abh. P. 13, 96. 106).

ಅಡುಕು aduku.1. = ಅಡಕು1. (My.; T., M.).

ಅಡುಕು aduku.2. = ಅಡಕು2. (My.).

ಅಡುಗೆ adugē. = ಅಡೆಗೆ. (My.).

ಅಡುವಾಯ (ada6-upāya). A secondary or extra means (? Bh. 3, 6, 23; 3, 13, 19).

ಅಡುಮ್ಬು adumbu. (T. ಅಡಮ್ಬು, M. ಅಡಮ್ಬು, ಅಡುಮ್ಬು). — ಅಡುಮ್ಬುಬಳ್ಳಿ. A creeping plant, Ipomoea biloba Forsk. (St. & Pl.).

ಅಡುವಳ adu2-vaḷa. (ಸ್ಮದ. 234). = ಅಡುವಳ1. A cook.

ಅಡುಸು adusu. Clay, mud (My.; Tē; T. ಅಡುಕ್ಕು, ಅಡುವ, ಅಡುಜು, filthy, slippery ground, dirt; ಅಳು, ಅಜು, ಹೇಜು, mud; Tē. ಅಳು, mud; Tu. ಅಡಕ, an unclean place; cf. ಅಜಿಲ್2; ಅಜಿ11).

ಅಡೆ adē.1. = ಅರೆ1, ಬೆಡೆ4. If; when; to. ಉಸುರು ವಡೆ (Bp. 1, 17). ಕೀರ್ತಿಸುವಡೆ (1, 34). ಊಹುವಡೆ (1, 63). ಕರುಣುವಡೆ (2, 1). ಸಲಹುವಡೆ (2, 2). ಅಡೆ (9, 17). ಇತ್ತಡೆ (9, 21). ಇಲ್ಲದಡೆ, ಅಡಿದಡೆ (9, 24). ಪರಿಕಸುವಡೆ (S. 64). ಪರಿಕವಡೆ (22, 64). ವೇದದಡೆ (10, 7). ಹೇದದಡೆ (11, 5). ಕಾನಡೆ (18, 61). ಅವಡೆ (11, 7). ಸೂಚಿಮುಖಮುಂ ಕೀರಿಸುವಡೆ ಅಡಿದು ಎನಿಸಿ ದಟ್ಟಿಯುವ ತವಾನ್ದದೋ (3, 30). ಕೊಡುವಡೆ ಎಮಗೆ ಇಲ್ಲ

(23, 6). ಇದರ್ಡೆ (Ct. II, 122). ನೋಡ್ಡೆ (II, 76). ಧಾವಿವಡೆ (II, 29. 60). ವೇಡ್ಡೆ (II, 56). ಒರವಡೆ (II, 68). ತಪ್ಪು ಉಕ್ಕಡೆ (Mr. 3). See Bp. 22, 65. 66; 23, 13; 24, 75; 49, 18; 53, 6. 18; 56, 1; 58, 46.

ಅಡೆ adē.2. (= ಅಜಿ36). See ಪೊಡ್ಡೆ, ಸವ್ವಡೆ.

ಅಡೆ adē.3. To fill, to make full (ಪೂರಣಿಗೆಯ ಸ್ಮ. 91; cf. ಅಡಕು1 & ಅಡೆ5). — ಅಡೆಪೊತ್ತು. ಅಡೆ (i. e. ಅಡೆಯ) — ಪೊತ್ತು. To be fully kindled, to blaze (Abh. P. 11, 154).

ಅಡೆ adē.4. = ಅಜಿ3. To strike, or throw, with the finger (ಅಂಗುರಿಪ್ರಹರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; see ಅಡಕು2).

ಅಡೆ adē.5. = ಸಡೆ1. To obtain, to get, to gain, to have;—to be obtained, to come to hand (My.; T., M.; T. also ಅಮ್ಬೆ; see s. ಅಯ್4). ವೇರಾನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಅಡವ ರಾಗಂಗಲು (Bp. 26, 66). 2, to be enclosed, barred, shut up, choked (T.); to preserve, pickle, season fruits with salt (T.);—to shut, lock, obstruct, close up, shut up, enclose, confine, imprison, shut in, stop the passage (T.).

ಅಡೆ adē.6. Trust (ನಮ್ಮಿಗೆ ಸ್ಮ. 91; cf. ಅಂಕೆ2, No. 3; ಅಡರ್ಪ).

ಅಡೆ adē.7. That is covered or hidden (ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ಸ್ಮ. 91; cf. ಅಡಗು1, ಅಜಿ1).

ಅಡೆ adē.8. = ಅಜೆ7, ಅಜಿ4. The piece of wood on which the five artisans put the article which they happen to operate upon (ಪಂಚಕಾರಕರ್ಮ ದಾರು ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಅಡ್ಡೆ, an anvil). 2, = ಅಜೆ1, a support, a staff to support (ಅಜಿ, ಅಧಾರದ ಕೋಲು G.; cf. ಅಂಕೆ2). See ಪಟ್ಟಡೆ. — ಅಡೆಗರ್. — ಲ್ಲು. — ಕರ್. = ಅಜಿಗ ಲ್ಲು. An anvil (ಧಕ್ಕು Mr. 363; C.; M., T.; T. also ಅಡ್ಡೆ ಯರ್, ಅಡ್ಡೆಗುದು). ಅವಳ ಕೂದಲು ಅಡೆಗಲ್ಲಾಗಿದೆ, she has a bald head (My.). — ಅಡೆಯ ಮರ. = ಅಡೆ. ಅವುದಾನೊನ್ನು ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರನನ್ ಇರಿಸಿ ಕೆತ್ತಲು ವಟ್ಟುದು ಆ ಅಡೆಯ ಮರನು ಉದ್ವನಮ್ ಎನಿಸು (Nr.; cf. Si. 399).

ಅಡೆ adē.9. = ಅಜೆಗೆ1, ಅಜೆ3. A sticky, clotty mass, a lump, as of dates, tamarind, sugar, hair, etc. (My.; Tē; T. ಅವ್ವೆಯರ್, a ball of clay, etc.). — ಅಡೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To become a sticky mass, to be oiled or matted together, as the hair, etc. (My.; Tē.). — ಅಡೆಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. A stone-like mass of unclean hair (S. Mhr.).

ಅಡೆ adē.10. Cowdung (ಗೋಮಯ Kk. 62; ಗೋಮಯ, ಸಗಣ ಸ್ಮ. S3. 91; Tu. ಅವ್ವು). — ಅಡೆಕುಣಿ. A pit to fill cowdung in (C.).

ಅಡೆ adē.11. = ಅಜಿ3. — ಅಡವಣಿಗೆ. — ಮಣಿಗೆ. = ಅಡವಣಿ, etc. A foot-print in mud (ಕೆಸದೋ ಅಡವಣಿ ಸ್ಮದ. II). — ಅಡೆ ವಣಿ. — ಮಣಿ (=ಮಣಿ?). = ಅಡವಣಿಗೆ. (ಕೆಸದೋ ಅಡವಣಿ ಸ್ಮ. 65).

ಅಡೆ adē.12. A kind of thin bread or cake of rice flour (My.; T.; Tē. ಅಟ್ಟು). — ಅಡೆಹಟ್ಟು. Cake-foast, a foast of woman in honor of Lakshmi (My.; Tē. ಅಟ್ಟ ತಡ್ಡೆ).

ಅಡೆ adē.13. The border, i. e. the unwoven threads, of a cloth or blanket (My.);—border.

—ಅಡೆ ಕಟ್ಟು. To interknit the adē with colored or uncolored threads (My.). — ಅಡೆವಟ್ಟು. A certain portion of a native cart (C.).

ಅಡೆ ಅಡೆ. 14. = ಅಡಿ 5. — ಅಡೆ ತಗ, ಅಡೆ ಬರು, ಅಡೆ ಹಾಕು (My.).

ಅಡೆ ಅಡೆ. 15. = ಅಡೆ 10, ಎಡೆ 1. See ಇಟ್ಟಡ. — ಅಡೆಗಡಹು. — ಕೆಡಹು. = ಎಡೆಗಡಹು. To throw to the ground (Bh. 8, 22, 46). — ಅಡೆವಾಣ. — ತಾಣ. Place and place, every place (Rām. 4, 6, 19).

ಅಡ್ಡೆ ಅಡ್ಡೆ. — ಅಡ್ಡೆಬೀದಿಯುಳ್ಳ. A woody climber, climbing and rooting on the stems of trees, Pothas scandens Lin. (St. & Pl.; Tu. ಅಡಿಹೋರು, ಅಕೆ-).

ಅಡ್ಡೆ adda. 1. = ಅಡೆ 6 q. v., etc., ಅಡ್ಡೆ, ಅಡ್ಡೆ 3. The state of being across, etc. (C.; Tu, Tē.; T., M. ಅಟ್ಟು). ಬಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಅಡ್ಡೆ ಮಲಗಿ ಇರೆ (Bp. 20, 1). ತನಗೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿವನ ಅಡ್ಡೆಮೆ? (26, 16). ಅವನಿಗೆ ಆ ದಹನಲೋಚನ ಅಡ್ಡೆಮೆ? (41, 27). ಅಡ್ಡೆಮೆ ಇರೆ ಕಾರ ಕಾಮುಗಲಿ ಬಡ್ಡಣಂ (Riv. 6, 5). (ಕುಮರೇಗಿ) ಅಡ್ಡೆ (ಸುರು) ಮೂರು ಇರೆ ಸಮುದಂ (Mr. 279). — ಅಡ್ಡೆ ಕಟ್ಟು. 1. = ಅಡೆಗಟ್ಟು, ಅಡ್ಡೆಗಟ್ಟು 1. To fasten across, to put across. 2, to thwart; to stop, to arrest; to stand across or in the way. ಆ ಕಟ್ಟು ಅಡ್ಡೆ ಕಟ್ಟಿ ದ ತೊರೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿರುವ ಬಟ್ಟೆ ಉಪ್ಪಾದಿನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿತು (B. 4, 150). — ಅಡ್ಡೆಕಟ್ಟು. 2. The fastening that workmen make when putting their dōtra over their shoulder and tie it on the back (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡೆಕಟ್ಟು. 3. = ಅಡ್ಡೆಕಟ್ಟು. A small dam in rice-fields, etc. for watering (My.). — ಅಡ್ಡೆಕಟ್ಟಿ = ಅಡ್ಡೆಕಟ್ಟು 3. (My.; Tē.). — ಅಡ್ಡೆಕವ್ವು. The kambī (3) carried on the neck (C.). 2, the ornamental colored cross stripes near the ends of a cloth (C.). 3. a metal band (round boxes, etc. My.). — ಅಡ್ಡೆಕಸಲು. = ಅಡ್ಡೆಕಸು. A profession or trade contrary to established custom (C.). — ಅಡ್ಡೆಕಸು. = ಅಡ್ಡೆಕಸಲು. (C.). — ಅಡ್ಡೆಕಾಲು. = ಅಡ್ಡೆಗಾಲು. The leg put out of its regular position in walking (C.). 2, the leg put crosswise as a stumbling-block or obstacle, generally used with the verb ಹಾಕು (C.). — ಅಡ್ಡೆಕಾಲು. = ಅಡ್ಡೆಕಾನರಿ. A by-channel, a subordinate channel (C.). — ಅಡ್ಡೆಕಾನರಿ. The kāvaḍi carried on the neck (C.). — ಅಡ್ಡೆಕಾನರಿ. = ಅಡ್ಡೆಕಾಲು. (C.). — ಅಡ್ಡೆಕೀರಿ. A bolt which is put or goes transversely (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡೆಕೂಸು. = ಅಡ್ಡೆಗೂಸು. A child carried transversely or in the arms (not on the hip, S. Mhr.). 2, a child that (at the time of birth) lies across in the womb (C.). — ಅಡ್ಡೆಕೆಯ. — ಕೈ. = ಅಡ್ಡೆಕೆಯ. The hand or arm placed transversely (C.). — ಅಡ್ಡೆಕೆಲಸ. Extraordinary work, extra work (My.; B. 5, 285). — ಅಡ್ಡೆಕೋಲು. Any transverse stick or wooden bar (C.). — ಅಡ್ಡೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. A wooden cross bar (My.). — ಅಡ್ಡೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. 1. = ಅಡ್ಡೆ ಕಟ್ಟು 1. (Dp. 63, 2). ಲಿಂಗವನ್ನನ ಬರವಿಗೆ ಅವರುಗಳ ಅಡ್ಡೆ ಗಟ್ಟಿ ಇರಲು (Bp. 21, 39). — ಅಡ್ಡೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. 2. = ಅಡ್ಡೆ ಕಟ್ಟು 3. (My.). — ಅಡ್ಡೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ಅಡ್ಡೆಕಟ್ಟು. (My.). — ಅಡ್ಡೆಗಲು. — ಅಗಲು. The space or distance across, breadth, width, diameter (ಪರಿವಾಹ, ವಿಶಾಲತೆ, ತಿರುಗುಕಾಲತೆ B. 222; C.; Tu. ಅಡ್ಡೆಗಲು). ಅಂಗುಲಿಗಳ ಬನ್ನಿನ್ನದಿ ಅಡ್ಡೆಗಲದ ಪ್ರಮಾಣವು ಹವೆಯ ಅಂತ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 324). — ಅಡ್ಡೆಗಲು. — ಅಗಲು. — ಅಡ್ಡೆಗಲು. (ಸೂಕ್ಷ್ಮಲಿಂಗ G.). — ಅಡ್ಡೆಗಾರ. — ಲು. — ಕಾರ. = ಅಡ್ಡೆಗಲು. — ಅಡ್ಡೆಗಲಾಯ್ತು. — ಅಯ್ಯು. N. (Bp. 56, ಗು. (C.). — ಅಡ್ಡೆಗಲಾಯ್ತು.

33). — ಅಡ್ಡೆಗೀಡು. To make a transverse line or a line across (C.). 2, to cross out (C.). — ಅಡ್ಡೆಗೀಡು. = ಅಡ್ಡೆಗೀಡು. (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡೆಗೀಡು. A transverse line or a line across (C.). — ಅಡ್ಡೆಗೀಡು. = ಅಡ್ಡೆಗೀಡು. (My.). — ಅಡ್ಡೆಗೂಸು. = ಅಡ್ಡೆಕೂಸು. (C.). — ಅಡ್ಡೆಕೆಯ. — ಕೈ. — ಕೆಯ. = ಅಡ್ಡೆಕೆಯ. (C.). — ಅಡ್ಡೆಗರೆ. = ಅಡ್ಡೆಗೀಡು. (C.). — ಅಡ್ಡೆಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. A cross hranob (C.). — ಅಡ್ಡೆಗೋಡೆ. = ಅಡ್ಡೆ. A transverse wall; a partition wall, a curtain wall (on which sometimes articles are placed; a light put on it uses to flicker on account of the currents of air, and at the same time shines to both sides, C.). ಅಡ್ಡೆಗೋಡೆಯ ಮೇಲಣ ದೀಪದ ಹಾಗೆ. — ಅವನ ಸಾಕ್ಷಿ ಅಡ್ಡೆಗೋಡೆಯ ಮೇಲಣ ದೀಪ (Prvs.). — ಅಡ್ಡೆಲೆ. — ಅಲೆ. A figure or figures written from left to right across a page (C.). 2, the total (put under a number of perpendicular signros, My.). — ಅಡ್ಡೆಬಾಟು. A cover or shelter that is between, e.g. a tree that shelters a person from rain (My.). ಅಡ್ಡೆಬಾಟು ಹಿಡು ಕೊಳ್ಳು, to take shelter (C.). — ಅಡ್ಡೆಬಾಕ. A frame which is broader than it is high; a cloth which is broader than it is long (My.). 2, the līṅga box suspended from the neck so that it is to one side of the chest (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡೆಬಾತಿ. = ಅಡ್ಡೆಬಾತಿ. (C.; B. 4, 193). — ಅಡ್ಡೆಂಕು. — ಅಂಕು. = ಅಡ್ಡೆಕವ್ವು No 2. (C.). — ಅಡ್ಡೆಡಿ. — ಅಡಿ. The breadth of the foot (C.). 2, = ಅಡ್ಡೆಕಾಲು No. 1. (C.). — ಅಡ್ಡೆಣಿ. — ಅಣಿ. The woof that crosses the warp in a loom (B.). — ಅಡ್ಡೆತರ. A transverse manner or position (Riv. 6, after 11). ಅಡ್ಡೆತರ. = ಅಡ್ಡೆದರ. An ill-formed head (C.). — ಅಡ್ಡೆತಾಕು. 1. To touch or bit laterally (C.). 2, = ಅಡ್ಡೆತೊಡರು. (My.). — ಅಡ್ಡೆತಾಕು. 2. A small field that touches or crosses the boundary of a larger one (My.). — ಅಡ್ಡೆತಿಡ್ಡ. dupl. = ಅಡ್ಡೆತಿಡ್ಡ, ಅಡ್ಡೆತಿಡ್ಡ, ಅಡ್ಡೆತಿಡ್ಡ, ಅಡ್ಡೆತಿಡ್ಡ. Awkwardness, clumsiness; perverseness, impropriety; awkwardly, etc. (My.). ಕಾಡ ಕೋಣಗಳು ಅಡ್ಡೆತಿಡ್ಡ ನಡೆವಾಗ್ಗು (B. 3, 24). ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣಗಳ ನಡಿಗೆ ಅಡ್ಡೆತಿಡ್ಡವಾಗಿ ಇದ್ದಾಗ್ಗು (B. 5, 21). — ಅಡ್ಡೆತಿಡ್ಡ. = ಅಡ್ಡೆತಿಡ್ಡ, etc. (C.). — ಅಡ್ಡೆತಿರುನ್ನು. To turn aside; to give a crosswise turn (C.). — ಅಡ್ಡೆತೊಡರು. To contravene, to thwart, to interfere with. ನನಗೆ (ಅಥವಾ ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ) ಅಡ್ಡೆ ತೊಡರಿದನು (My.). — ಅಡ್ಡೆತೊಲಗು. To get out of the way (My.). — ಅಡ್ಡೆದಣ್ಣಿ. A scale-beam (My.). — ಅಡ್ಡೆದಣ್ಣಿ. A cross beam, the roller over which the warp passes (R.). 2, a scale-beam (C.). 3, the bamboo pole (or poles) across a palankeen, etc. to carry it (C.). 4, = ಅಡ್ಡೆವಲ್ಲಕೆ (My.). 5, a pole set horizontally in two opposite walls and used as a shelf (My.). — ಅಡ್ಡೆದಣ್ಣಿ. The width of the inner round opening of a grain-pit (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡೆದಣ್ಣಿ. A piece of slit bamboo put or to be put crosswise (C.). — ಅಡ್ಡೆದರ. = ಅಡ್ಡೆತರ. (C.). — ಅಡ್ಡೆದುದುಲು. — ತುದುಲು. A tngubn put on one side of the head (C.). — ಅಡ್ಡೆದೊರೆ. — ತೊರೆ. A transverse beam (C.). — ಅಡ್ಡೆದೋರು. — ತೋರು. = ಅಡ್ಡೆದೋರು. To appear horizontally. ರೇಖೆ ಎರಡು ಅಡ್ಡೆದೋರು (o. r. — ಅಡ್ಡೆದೋರು) ಬೇಕೆ (i. e. =, Mr. 356). — ಅಡ್ಡೆದೋರು. — ತೋರು. An arm put across or crosswise (C.). — ಅಡ್ಡೆನಗೆ. A side-laugh; a half-suppressed derisive laugh (C.). — ಅಡ್ಡೆನಾಮ. A surname, or a family-name (C.; Mhr. ಅಡ್ಡೆನಾಮ). 2, a sectarian cross-mark on the forehead made with sandal by Smārtas (C.). — ಅಡ್ಡೆನಾಲಿ. A lying tongue (C.). 2, an opposing tongue: contradiction (My., in — ಹಾಕು). — ಅಡ್ಡೆನಿಲ್ಲ.

Breadth and height (or length; C.). 2, ಅಡ್ಡನಿಲುಪು. = ಅಡ್ಡಚೌಕ. (My.). — ಅಡ್ಡನುಡಿ. Contradiction (ಎಪ್ರರಾಪ, ಎರೋಫೋಕ್ತಿ. Nr.; My.). — ಅಡ್ಡವಂಕ್ತಿ. A row of people at dinner that forms a right angle with another row previously formed (C.). — ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿ. The upper or lower part of a door or window frame (C.); a small cross beam (My.). 2, a cross stripe (C.). ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೆಮ್ಮೇಲಿ ಊದೀ ಬಣ್ಣದ ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿಗಳು (B. 3, 99; 5, 255). — ಅಡ್ಡಪಲ್ಲಕಿ. A palankeen carried transversely on account of pomp (C.). — ಅಡ್ಡ ಪೋಗು. To go crosswise, transversely, or horizontally. ಅಡ್ಡ ಪೋವಾತನು (ತಿಯಕ್ಕು Nr.). — ಅಡ್ಡ ಬರ. -ರು. To come as an obstacle, to come or be in the way. ಸಮುದ್ರದ ವಕ್ರತೆ ಹಡಗಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ನಡುವೆ ಅಡ್ಡ ಬರುತ್ತದೆ (B. 4, 69). ಒನ್ನು ಹಳ್ಳ ಅಡ್ಡ ಬನ್ನು (5, 63). — ಅಡ್ಡ ಬೀದಿ. -ಯಿ. To fall across; to become an impediment, to hinder (Bp. 2, 3; My.). ಉರುನದಿ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದೊಡೆ (32, 4). 2, to fall before (one), to prostrate (My.). ಮಾನವತೆಗೆ ಅವನ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದು (52, 19). — ಅಡ್ಡಬೆಲಗು. A beam that is put across the slopes of two opposite walls. (B. 4, 122). — ಅಡ್ಡಮುರ. A wooden cross bar (to fasten doors, My.). — ಅಡ್ಡಮಾತು. A word that interrupts a speech or deviates from its intent, a word out of place; gainsaying; an evasion (C.). — ಅಡ್ಡಮಾರ್ಗ. A cross way; — a by-path (C.). 2, a wrong way (C.). — ಅಡ್ಡಮುಡಿ. A knot of hair put to one side of the head (ಪಕ್ಷ Mr. 320). — ಅಡ್ಡಮೊಗ. An averted face (C.). ನೋಡಲಾಗದು, ಅಲ, ಪಾತಕರನ ಎನ್ನುವ, ಅಡ್ಡಮೊಗವಿಟ್ಟು (Bp. 52, 46). — ಅಡ್ಡಮೋಟಿ. = ಅಡ್ಡಮೊಗ. (C.). — ಅಡ್ಡಮಾಡು. -ಹೆ. To fly across one's path. ತೊಡರಿ ಅಡ್ಡ ಮಾರ್ಗ ಬೀದಿಗಳ ಎಡೆಗೆ (Bp. 38, 9). — ಅಡ್ಡಮುರಿಯಿಸು. To cause to run in a crosswise manner (Räv. 6, after 11). — ಅಡ್ಡವರಿ. -ಬರಿ. A transverse flank (as of an elephant, (Räv. 6, after 11). — ಅಡ್ಡವಲಗೆ. -ವಲಗೆ. A cross plank (Bp. 21, 27). — ಅಡ್ಡವಾಗು. -ಅಗು. To become or be cross, transverse, or awry. ಅಡ್ಡವಾಗಿ, transversely, cross, broad-wise, horizontally, sideways, awry, obstructively (ಸಾಚಿ, ತಿರಸ್ಸು, ತಿಯಕ್ಕು Si. 470, 472). ಅಡ್ಡವಾಗಿ ನಡೆಯುವವನು (ತಿಯಕ್ಕು 361). ಬಾಗಿಲ ಕೆಳಗಡೆ ಹೊಸ್ತಲ ಬದಿ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ತುದಿಯವದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲ್ ವಟ್ಟು ಇರುವ ಮೆಟ್ಟಿಲರಿಗೆ (ತೀ 110). ಕೆಯಿಲಿನಿಂದ ಬಡಗೂದಿದ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬಾಡಲ್ ವಟ್ಟು ತೋಳುಗಳೆರಡದ ಮಧ್ಯವರ್ಧೀಕ (ವ್ಯಾಮು 212). ವಕ್ರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಜನವಾರದ ಹಾಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಕೊರಳ ಮೇಲಿನಿಂದ ಪಾಕಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ ವಟ್ಟು ಹುವಿನ ಹಾಗೆ (ವೈಕೃತ್ 230). ಕುಚಿನವರಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಇರುವನೆ ಸುತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ ವಟ್ಟಿದು (ವೈಕೃತ್, etc. 278). — ಅಡ್ಡವಿಡು. -ಇಡು. To put an obstruction, to oppose (C.). — ಅಡ್ಡವಿಡುವಿಕೆ. -ಇಡುವಿಕೆ. Obstruction, etc. (ವೈಕೃತ್, ಪ್ರತಿರೋಧ Si. 437). — ಅಡ್ಡವಿಡು. -ಇಡು. To go sideways, to give a side-blow. ಅಡ್ಡವಿಡಿದ ಅನೆ (ಪರಿಣಿತ Hla.). — ಅಡ್ಡವೊಡೆ. -ವೊಡೆ. = ಅಡ್ಡಹೊಡೆ. (ಎದಂತಿಕೆ Mr. 213). — ಅಡ್ಡಸದಿಗು. The end of a female's cloth that is put across the breast, the left shoulder, and from there over the head to the right (C.). — ಅಡ್ಡಸಾರ್. -ಲು. = ಅಡ್ಡವಂಕ್ತಿ (C.). 2, a transverse line or row (C.). 3, a transverse furrow (C.). — ಅಡ್ಡಸುರು. 1. To pass by one so as to get only a glimpse of him (C.). — ಅಡ್ಡಸುರು. 2. A cross knot in timber (My.). — ಅಡ್ಡ ಹಕ್ಕು. To put or apply horizontally, as the sectarian mark (ಅಡ್ಡನಾಮ) on the forehead (C.). — ಅಡ್ಡ ಹರಳು. To spread out crosswise (B. 4, 122). — ಅಡ್ಡ ಹಾಕು. To put crosswise (C.). 2, to put before, to put children before a guru's feet to obtain

a blessing for them, or to put criminals before a king's feet to obtain pardon for them (C.). — ಅಡ್ಡಹಾದಿ. = ಅಡ್ಡಮಾರ್ಗ. (C.). — ಅಡ್ಡ ಹಾಯ್. = ಅಡ್ಡ. To pass by (C., e.g. ಒಟ್ಟುನ ಮುನ್ನೆ-). 2, to thwart (e.g. ಅವನಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಹಾಯ್ದನು, My.). — ಅಡ್ಡ ಹೆಸರ್. -ರು. = ಅಡ್ಡನಾಮ No. 1. (C.; ಅಸ್ತದ Cb.). — ಅಡ್ಡ ಹೇರು. To put crosswise upon (B. 4, 122). — ಅಡ್ಡಹೊಡೆ. A lengthy load or burden that is carried crosswise (on the neck, shoulder, or head, My.). — ಅಡ್ಡಹೊಡೆಕವ್ವಿ. A pole or bamboo laid over the shoulder or neck for carrying two burdens (ಎಹಂಕಿ, etc. Nr.). — ಅಡ್ಡಳತೆ. -ಅಳತೆ. Breadth-measure (C.). — ಅಡ್ಡಾಗು. -ಅಗು. To become horizontal in position, to lie down (S. Mhr.; B. 4, 155). — ಅಡ್ಡಾಡು. -ಅಡು. To play sideways, i.e. to walk backwards and forwards, to promenade; to walk about (C.; B. 2, 46; 3, 47. 67. 77; B. 4, 169; Tu.). — ಅಡ್ಡಾನ್. -ನು. -ಅನ್. To reel in, to lean on (C.); — to form a bar (J. 4, 38). — ಅಡ್ಡಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put across; to put before (= ಅಡ್ಡ ಹಾಕು, C.); — to put up, as an umbrella (C.). — ಅಡ್ಡಿ ಸಗು. -ಎಸಗು. To make hostile efforts (My.). — ಅಡ್ಡಿ ಮಗ. -ಎಮಗ. Throwing a stone, etc. with the hand laterally (My.). 2, = ಅಡ್ಡಿ ಟು. (My.). — ಅಡ್ಡಿ ಟು. -ಎಟು. A shot beside the mark (My.). ಅಡ್ಡಿ ಟು ತಗಲಿದರೆ ಬಡ್ಡನಾದರೂ ಗೆದ್ದಾನು (Prv.). — ಅಡ್ಡಿ ಟುಗಾಡಿ. -ಎಟುಗಾಡಿ. A man who is a bad shot (My.). — ಅಡ್ಡಿ ಕರ್. -ಲು. -ಬಕ್ಕರ್. A new tenant, a fresh comer (My.). 2, a tenant who has more than one landlord (My.). — ಅಡ್ಡಿ ಕರು. -ಬಕರು. To lie on one side (C.). — ಅಡ್ಡಿ ಕುಟ. An indirect course (S. Mhr.). — ಅಡ್ಡಿ ಕಡು. To run in an eccentric, not direct course (S. Mhr.).

ಅಡ್ಡ adda. 2. (= ಅಡವು 1, No. 2). Abundance, used of rain. — ಅಡ್ಡಮಯಿ. A heavy rain (C.; T. ಅಡ್ಡಮಯಿ, M. ಅಡಮಯಿ, ಅಡಲ್ಯಿ, incessant rain).

ಅಡ್ಡ adda. 3. Seven daddus, two anas and four pays (My.; T. ಅಡ್ಡಗೆ, ಅಡ್ಡಗೆ). 2, a weight representing the eighteenth portion of a varaha (My.; Si. 328). ಅಡ್ಡಾದ್ದಿಗೆ ಮೂಲಾದರೆ ದುಡ್ಡು ಅಡ್ಡಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು? (Prv.).

ಅಡ್ಡಗಿಸು addagisu. = ಅಡ್ಡಯಿಸು. (My.).

ಅಡ್ಡಣ addana. = ಅಡ್ಡಣ. A shield (ಹರಿಗೆ Ct. II, 38; Kk. 40; Sm. 43; ಪರಿಗೆ Ct. I, 11). ಅಡ್ಡಣಮ್ ಒಡ್ಡಿದ ಕಾಮುಗಳ ಬಡ್ಡಣಂ (Räv. 6, 54).

ಅಡ್ಡಣಿಗೆ addanigē. 1. A small wooden or metal (generally) three-legged stand (C.; ಪಾತ್ರ Mr. 212; Mhr. ಅಡಣಿ; T. ಅಟ್ಟಾಣಿ, a Cingalese bench). ಬಟ್ಟಲು, ವಡಿಗಮ್, ಅಡ್ಡಣಿಗೆ, ಪರಿಯಾಣ (Bp. 12, 12). A description of it and its use occurs in the following riddle: ಸಾದು ಬಟುವಾಗಿ ಇಹುದು, ಚಕ್ರ ತಾನ್ ಅಲ್ಲ; ಪಾದ ಮೂರು ಅದಕ್ಕೆ ಉಣ್ಣು, ಭೃಂಗೀಕನ್ ಅಲ್ಲ; ಸ್ವಾದಕ್ಕೆ ಮೊದಲ್ ಉಣ್ಣು, ಮೆಲುವದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ; — ಮೇದಿನಿಯ ಪಾಣಿರೆ, ಹೇಯ ನೀವಲ್ಲ! 2, a three-legged high stand with steps used as a ladder (My.).

ಅಡ್ಡಣ addana. = ಅಡ್ಡಣ. A shield (Sk.).

ಅಡ್ಡನೆ addanē. = ಅಡನೆ, etc. Across, transversely (R.; T. ಅಟ್ಟಣಿ).

ಅಡ್ಡಯಿಸು addayisu. = ಅಡ್ಡಗಿಸು, ಅಡ್ಡಯ್ಯ, ಅಡ್ಡವಿಸು.

To move obliquely, or obstructingly. 2, to make opposition; to obstruct, to impede (Abh. P. 7, 137). 3, to intervene; to conceal.

ಅಡ್ಡಯಿಸುಹ addayisuha. Obstruction, opposition (ಪ್ರತಿಬಂಧ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆವ್ಯು Nr.).

ಅಡ್ಡಯ್ಯ addaysu. = ಅಡ್ಡಯಿಸು, etc. (J. 4, 27).

ಅಡ್ಡಯ್ಯಹ addaysuha. Going transversely, etc. (ತರ್ಜುಣಾರ್ಥ Nr.). 2, concealment (ಅನ್ವರ್ತ, ಅನ್ವರ Nr.; cf. ಅಡಗಿಸುಹ).

ಅಡ್ಡಲ್ addal. -ಲು. Crossing; obstructing; an obstacle; across; sideways. — ಅಡ್ಡರಾಗು. -ಅಗು. To become an obstacle; to oppose (ಅಡಗಟ್ಟು Bhn. 37). ಅಕ್ಕಟಾ, ಕೆಮ್ಮನೆ ಈ ಮಿತ್ರನ ತೇಜಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡರಾದೆ! (Rāv. 6, 4). — ಅಡ್ಡರಾನ್. -ಅನ್. To oppose (C. Bp. 42, 28). — ಅಡ್ಡರಮ. -ರಮ. To put across. ದೃಷ್ಟಿಗೆ ನೆಲೆ ಕರಾಗ್ರಮನ್ ಅಡ್ಡರಮತಂ (Bp. 26, 29). — ಅಡ್ಡರೊಡ್ಡ. -ಬಡ್ಡ. To place a-shwart. (ಕುರುಬಂ) ನಾಯಂ ಕರೆವತ್ತ, ಬಡನೆ ಕಾಲನ್ ಅಡ್ಡರೊಡ್ಡ ಸಲ್ಲತ (Bp. 20, 12).

ಅಡ್ಡವಿಸು addavisu. = ಅಡ್ಡಯಿಸು, etc. To obstruct, etc. (ತಡೆವು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ಮಡು ಮಾಡು G.). ಚನ್ನ ಸೂರ್ಯರನ್ ಅಡ್ಡವಿಸಿ, ಹಿಡಿಯಾರ ಹಿಡಿದವು ಮುಗಿಲ ಹೂಣಿಗರ್ (Bh. 1, 19, 18).

ಅಡ್ಡಸರ addasara. Tbh. of ಅಡರುಹ. (Si. 147, 461; St. & Pl.; Tē.).

ಅಡ್ಡಸಲ addasala. = ಅಡ್ಡಸರ. (St. & Pl.).

ಅಡ್ಡಾ addā. = ಅಡ್ಡ 1. — ಅಡ್ಡಾತಿ. = ಅಡ್ಡತಿ, etc. (C.). — ಅಡ್ಡದಿ. = ಅಡ್ಡದಿ. (My.; Tē., Tu.). — ಅಡ್ಡದುದ್ಡಿ. = ಅಡ್ಡದುದ್ಡಿ. (My.).

ಅಡ್ಡಾನ addā-āna. Broad, etc. (My.). ಅಡ್ಡಾನ ತೊಲಿ, ಅಡ್ಡಾನ ಹಲಗೆ, etc. (My.).

ಅಡ್ಡಾನೆ addā-ānē. = ಅಡ್ಡಾನ. (My.). ಅಡ್ಡಾನೆ ಹಲಗೆ or ಅಡ್ಡಾನೆ ಹಲಗೆ (My.).

ಅಡ್ಡಾಯಿಲ addā-āyila. (Śmd. 252). An opponent.

ಅಡ್ಡಾಯುಧ addā-āyudha. = ಅಡ್ಡಾಯುಧ. (ಸಿಂಹ, ಕರವಾಲಿ, ಬಳ್ಳ, ಕಾಶ್ಚೇಯಕ, etc. Hlā.). ಅಡ್ಡಾಯುಧವನು ಅಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ಸೈಪ್ರಿಂಶಿ Nr.). ಕತ್ತಿಯೇ ಅಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ಸೈಪ್ರಿಂಶಿ Si. 281). (ನಾರಾಯಣನೆನ್ನು) ಆತನ ಅಡ್ಡಾಯುಧಮಂ ಸಪ್ತಕನ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). See Bp. 28, 26; 34, 33; 61, 25.

ಅಡ್ಡಿ addi. An obstacle; opposition; delay (C.; ಪಡ, ಸಂರೋಧ, ವಿಘ್ನ G.; ಅವಧಿ, ಮುರ್ಯಾದೆ Si. 432; Tu., Tē.; T. ಅಟ್ಟಿ). ಕೋಟೆಯ ತಳದ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಕದ ಬದಿಯೂ ...ಎತ್ತರವಾಗಿ ಹಾಕಲ ಸಟ್ಟು ಇರುವ ಮಣ್ಣುದಿಟ್ಟ ಮುನ್ಸಾದ ಅಡ್ಡಿಗಳು (ತಮ, ಪತ್ರ Si. 107). ಕದವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯದನೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಲ ಉಳ್ಳ ಅಗಲಿಯ ಮರ (ಅರ್ಗಲ 112). ಅಟ್ಟಿನ ಕೊನೆ ಹೊದಿ ದತ್ತ ಕವಚ ಜಾಪದನೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿ ಇರುವ ಕಡಾಣಿಯ ಮೊಳೆ (4ನೇ 113). ಅಡ್ಡಿಯಲ್ಲದದು (ನಿರ್ವರ್ಗಲ, ಅದಾಧ 376). ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವಿಕೆ ಕಮಕೋಚುವಿಕೆ ಮುನ್ಸಾದ ...ಅವಕಾರ (ನಿಗ್ರಹ 371). ಕೆಲಸದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅಡ್ಡಿ (ವಿಘ್ನ, etc. 394). ನನ್ನದು ಬೇನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ (B. 2, 8). ನನ್ನಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ನಾನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವೆಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಎನು? (2, 29). ಬೆವರಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ (4, 24). ಸುಡು ನಮ್ಮ ಜನರು ಪರನಾಡುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಡ್ಡಿ ತ

ಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು (4, 188). ಯಾರೂ ಅಡ್ಡಿ ತರದೆ ಇದ್ದರೆ (5, 291). ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವವು ಬಡ್ಡಿ ಹೆಚ್ಚುವದು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದವು ಉಣ್ಣು ತೀರುವದು (Prev.). — ಅಡ್ಡಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To hesitate (B. 4, 188). — ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು. To obstruct one's way, to oppose, to hinder; to delay. See above. — ಅಡ್ಡಿ ಯಾಗು. -ಅಗು. To become an obstacle or a hindrance; — a hindrance to take place. See above. — ಅಡ್ಡಿ ಸದ್ಧಿ. relt. = ಅಡ್ಡಿ. (My.).

ಅಡ್ಡಿ addi. Ostentation, show (R.; Mhr., H. ಅಡ್ಡಿ, making profession of, priding one's self upon).

ಅಡ್ಡಿಕೆ addikē. = ಅಡ್ಡಿಕೆ. One of the pieces of gold of which the necklace called addikē is composed (C.). 2, a necklace composed of addikēs (and worn by women, My.; Tē. plural ಅಡ್ಡಿಗಳು). ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನವಾಗಿ ಧರಿಸಲ ಸಟ್ಟು ಬಡವೆ, ಅಡ್ಡಿಕೆ ಮುನ್ಸಾದದು (ಗ್ರೀವೇಯಕ Si. 218).

ಅಡ್ಡಿಗಿ addigē. = ಅಡ್ಡಿಗಿ. (My.). See ಉಗುರಡ್ಡಿಗಿ.

ಅಡ್ಡಿ addē. 1. A pole or bamboo by which two people carry a burden suspended from its midst, or by which two small burdens suspended from both ends are carried across the shoulder of one man (C.; Mhr. ಅಡ್ಡೇಂ, ಅಡ್ಡೇಂ, a ridge pole; the ridge along the shoulders). — ಅಡ್ಡಿ ದಟ್ಟಿ. = ಅಡ್ಡಿ. (My.). — ಅಡ್ಡಿ ಘೊಪ್ಪ. -ಹೊಪ್ಪ. (= ಅಡ್ಡಿ ಹೊಪ್ಪೆ?). A burden or burdens carried in the above manner (C. Bp. 47, 40). — ಅಡ್ಡಿ ಹೊಪ್ಪ. To carry the addē (C.).

ಅಡ್ಡಿ addē. 2. A kind of sowing machine (ಸಡ್ಡ Mr. 370).

ಅಡ್ಡಿ addē. 3. = ಅಡ್ಡಿ 1. (Tē.; R.).

ಅಡ್ಡಿ adnē. = ಅಡನೆ, etc. — ಅಡ್ಡಾ. -ಅಡಿ. = ಅಡನಾ. (S. Mhr.; ಮೂಲ G.; Tu. ಅಡ್ಡಾ, ಅನ್ಸಾ). — ಅಡ್ಡಾತನ. = ಅಡನಾತನ. (B. 5, 279). — ಅಡ್ಡಾಡೀ ಜನರು. Uncivilised people (B. 5, 195).

ಅಡ್ಲ adla. = ಪಡಲ. (My.). — ಅಡ್ಲಬಳ್ಳಿ. = ಪಡವಲಬಳ್ಳಿ (St. & Pl.).

ಅಡ್ಲಿಗೆ adligē. = ಹಟ್ಟಿಗೆ. A flat round basket with several divisions, used by jōgammās (devotees of Mārī or Durgā) to carry their idol and put their alms in (My.). 2, a flat basket, or basin-like tub, or earthen vessel, used by merchants in their shops (My.).

ಅಡ್ಲು adlu. = ಅಡಲು, etc. Mud (My.).

ಅಡ್ಲಾಳ adhāla. (Śmd. 24, o. r. ಧಾಳ, q. v.).

ಅಡ್ಡ್ ap. 1. = ಅಡ್ಡೆ 1. A syllable that, in words denoting direction, is inserted before the ಅ of the genitive, the ಇಂ of the instrumental, and the ಅಂ of the masculine, e.g. ಮೂಡಣ, ತೆಂಕಣ; ಮೂಡಣೆಂ, ತೆಂಕಣೆಂ; ಮೂಡಣಂ, ತೆಂಕಣಂ (Śmd. 134-136); ಮೇಗಣ, ಕೆಳಗಣ; ಅಡಿಯಣ (Śmd. 350 Cm.); ಅಡಿಯಣ, ಇಡಿಯಣ. Cf. ಅಪೆ 1. — ಅಣಾಗಮ. The augment ಅಣ್ (Śmd. 135).

ಅಡ್ಡ್ ap. 2. = (ಅಣ್ 1). ಅಫ 3. — ಅಣ್ಣಾಲಿಗೆ. -ನಾಲಿಗೆ. The uvula (My.).

ಅಣ *ṇa. 1.* = ಅನೃ. A suffix that is used in the formation of a verbal noun (which serves also to express the meaning of the first person plural of the imperative), e. g. ಮಾಡುವಣ, ನಡೆವಣ or ನಡೆಯುವಣ (My.). See ಉವಣ, ಊಣ, ಒಣ 1, & ಒಣ.

ಅಣ *ṇa. 2.* = ಅಣ್ಣ 1. An elder brother. See e. g. ಚನ್ನಬಸವಣ, ಬಸವಣ, ಮಂಡಣ.

ಅಣ *ṇa. 3.* = (ಅಣಿ 2); ಅಣ್ಣ 2, ಅಣ್ಣಾ, (ಅಣ್ಣ 1). — ಅಣಜಾಣ. = ಅಣ್ಣಜಾಣ. A very clever, cunning man (My.). — ಅಣಜಾಣೆ. A very clever, sly woman. ಅಣಜಾಣೆ, ಅಣಜಾಣೆ, ಅಳಳಗೆಪ್ಪು ಮೊಲೆ? ಅಣ್ಣ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅಣಂ *ṇam.* = ಅಣಂ. Whatsoever, howsoever (ವಿಸುಂ *Ṣmd.* 390), small, little (ಅಲ್ಪ *Ūt.* I, 94; II, 61). ಬಸ್ತಂ ಫಲ್ಗುನನ? ಇಲ್ಲ, ಸನ್ಮಯಮ್ ಅಣಂ ತಾನ್ ಇಲ್ಲ (*Ṣmd.* 20. 281). ವೆಚಿತೊನ್ನೂ ಅಣಂ ಬಗೆಯಲ್ (277). ಕಾರ್ಯಮ್ ಅಣಮ್ ಇಲ್ಲ (391). ಗೊಳವದಪ್ರಯೋಗಮಂ ನೆರೆಪಿ, ಪದಾರ್ಥಂ ಗಳನ್ ಅಣಂ ಮನಮ್ಮಗೆ ವೇದ್ವಿಂ (402). ಅಣ್ಣಮ್ ಅಣಂ ಪದಮನ್ ಇಡಲ್ ಅದು ಏನ್ ಅಪಾದಪನೋ (o. r. ಗೆಯ್ದವನೋ? *Ūh.* v. 17). ಮುನ್ನೆ ನೀರ್ ಇಲ್ಲ ಅಣಮೆ (*Ṣmd.* 215 *Mdb.*).

ಅಣಕ *ṇaka. 1.* Mockery, derision, abuse (C.; ಕೊಡುಡಾದಿದುರು *Ūt.* I, 14; II, 22; ಕೊಡುಡಾಟ *Kk.* 55; *Śm.* 48; ತೆಗದ್, ಚುನ್ನ, etc. *Śs.*). ಅಣಕಮ್ ಅಲ್ಪ ಇದು! (Bp. 16, 28). ಅಳಿಯನ ಕೂಡೆ ಇನ್ನು ಎನ್ನರ್ ಅಣಕದಲಿ (42, 6). See also Bp. 48, 1; 45, 1; 55, 31. — ಅಣಕ ಮಾಡು. = ಅಣಕವಾಡು. (My.). — ಅಣಕವನ್ ಅಡು. To mock (ಕೊಡುಡಾಡು *Ūt.* I, 14; Bh. 8, 25, 10). — ಅಣಕವಾಡು. = ಅಣಕವನಾಡು. (Bh. 2, 3, 8; C.).

ಅಣಕ *ṇaka. 2.* = ಅಣಕ. Closeness, compactness, firmness; the state of being in good repair. (Tu.). ಅಣಕವಾದ ಕೆಲೆ ಅಣೇಕ ನೀರು ಕೊಳ್ಳುವದು (Prv.). ಅಣ ಕವಾದ ಪತ್ತೇ ಪಿಣ್ಣಿ (My.). — ಅಣಕವಜ್ಜಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 4).

ಅಣಕ *ṇaka.* = ಅಣಕ, ಅಣಕ. Insignificant, small, contemptible, vile.

ಅಣಕಿ *ṇaki.* A mocker (Bp. 40, 52).

ಅಣಕಿಸು *ṇakisū.* ಅಣಕಿಸು, etc. To mock, to deride (My.). ಅವ ಎನ್ನಾ ಗೆಳೆಯ! ದಿನಾಲು ನನಗೆ ಅಣಕಿಸು ತ್ತಾನೆ (B. 2, 36). ಅಳಿಕುಲಂಗಳ ಕಪ್ಪನ್ ಅಣಕವ ಸುದುಗುರುರ್ (Bp. 4, 29). ಎಮ್ಮನ್ ಅಣಕಿಸಿದ (28, 40). See also Bp. 26, 13; 30 sum.; J. 19, 4; Bh. 1, 6, 4.

ಅಣಕಿಸುವಿಕೆ *ṇakisuvikē.* Mocking (My.).

ಅಣಕು *ṇaku.* = ಅಣಕು 1, etc. (My.).

ಅಣಕುವೆ *ṇakuvē.* Humbleness, humility, modesty (Tē.; R.).

ಅಣಗಿಸು *ṇagisu.* = ಅಣಗಿಸು. (My.; Tē. ಅಣಗಿಂಚು).

ಅಣಗು *ṇagu.* = ಅಣಗು 1. (My.; Tē.).

ಅಣಚು *ṇaṇṇu.* = ಅಣಕು. To depress, to humble, etc. (Tē.; R.).

ಅಣಂಚು *ṇaṇṇu.* = ಅಣಕು. (Tē.; R.).

ಅಣದಿಗೆ *ṇadigē.* = ಅಣದಿಗೆ. A kind of pitcher or water jar (ಗವ್ವದಿಗೆ *Ṣmd.* 338; ಕರ್ಕಂ, ಅಲು, ಗಲದ್ದಿಕೆ *Nr.*; ಸರ್ಪನ *Mr.* 210, o. r. ಅಣದಿಗೆ).

ಅಣದು *ṇadu.* = ಅಣದು. P. p. of ಅಣೆ S. (My.).

ಅಣಬೆ *ṇabē.* = ಅಣಬೆ *q. v.*, ಅಣಬೆ, ಅಣಬೆ, ಹಣಬೆ. A mushroom (ಘನುಪುತ್ರ *Mr.* 182; My.; T. ಅಣ್ಣ). See ಕಲ್ಲಣಬೆ, ಮರಣಬೆ.

ಅಣಮ್ಪು *ṇamṇṇu.* = ಅಣಮ್ಪು, etc. (ತೆರಿಗನ್ನ *Nn.* 86, o. r. ಅಣಮ್ಪು; *Mr.* 485).

ಅಣಲ್ *ṇal. 1.* (= ಅಣಿ 2). The under part of the mouth (T., M.; cf. ಅಂಗ; T. ಅಣರಿ, the roof of the mouth, palate); — the mouth ಅಣಲೊಳ್ಳರೊಡಿ (Rēv. 5, 65.). ತನಿಹಲುಕನ್ ಅಣಲೊಗ್ಗೆ ಅಡು (Bh. 2, 2, 108).

ಅಣಲ್ *ṇal. 2.* ಅಣಲು. = ಅಣಿಲ್. A squirrel (My.).

ಅಣವ್ಯ *ṇavya.* (fr. ಅಣು). A field bearing *Panicum miliaceum*.

ಅಣಸು *ṇasu.* That holds firmly together: a ferrule (C.; cf. ಅಡಡು 1). See ಕೋಡಣಸು. ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಅಣಸುವುಕ್ಕದು (ಅಯೋಗ್ಯ *G.*). 2, close junction: a throng. ಅಣೆನ ಹರಿಗಿಯನ್ ಬಟ್ಟರೊಟ್ಟರನ್ ಅಣಸಿನಲಿ ತಿವಿದು ಅಗಿನ ಭಟ್ಟರ ಬಡ್ಡಣೆ (Bh. 6, 2, 5).

ಅಣಾ *ṇa.* = ಅಣೆ, ಅಣ 1, ಅಣೆ 1. The sixteenth part of a rupee, an Anna (R., Tē., M.; Mhr., H. ಅಣಾ, ಅಣೇ, ಅಣಾ).

ಅಣಿ *ṇi. 1.* = ಅಣಿ 3, *q. v.* To come near, to touch, etc. (ಮುಟ್ಟು *G.*; T.: to put on jewels and other ornaments; to dress one's self; to embellish; see ಅಣಿ 2).

ಅಣಿ *ṇi. 2.* = (ಅಣ 3, ಅಣು 1, ಅಣ 2; see ಅಣಗು 3), ಅಣಿ 4. Joining, conjunction: (in weavers' language) the union of a certain number of threads for being fastened to the lam of the loom, etc., etc. (C.). 2, fitness; niceness, pleasantness, beauty; order, regularity, array (ಅಣು, ಎಡ್ಡ, etc., ಮನೋಹರ *Śs.*; ಹಸ, ಲೇಸು, ಎಡ್ಡ, etc., ಮನೋಹರ *Kk.* 18; T., M.); readiness (ಸಿದ್ಧ *My.*). 3, an array: a body of soldiers, a detachment (ಪಡೆ, ದಡ್ಡ, etc. *Śs.*; T., M.). ಸಕಲಸೇನೆಯು ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾಗುವಿಕೆ (ಅಭಿವೇಣಿ *Si.* 291). ಯುದ್ಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಗೆಯವರಿಗದುರಾಗಿ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಅಣಿ ಮಾಡಿ ಕೊಲ್ಲು, ಧೈರ್ಯದಿನ್ದ ಉಪಾಯಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಅಭಿವೇಣಿ, etc. 391). — ಅಣಿ ಕಟ್ಟು. To join a certain number of threads, etc., etc. (C.). — ಅಣಿಕೋಲು. The stick (or splinter) which keeps the loops of the woof or lams apart (C.). — ಅಣಿ ತುದಿ. To move the loom's readle with the foot (C.). — ಅಣಿದಪ್ಪಿ. = ಅಣಿಕೋಲು. (My.). — ಅಣಿಪಾಡು. The art or secret of a business or trade (My.).

ಅಣಿ *ṇi. 3.* = ಅಣಿ 5, etc. See ಉರವಣಿ.

ಅಣಿ *ṇi.* = ಅಣಿ A *linch-pin*. 2, the point of a needle. 3, a corner. 4, that part of a house where animals are killed. 5, a boundary, a limit.

ಅಣಿಕಿಸು *ṇikisu.* = ಅಣಿಕಿಸು, ಹಣಿಕಿಸು. (Bp. 17, 5; My.).

ಅಣಿಗ *ṇiga.* = ಅಣಿಗ, etc. See ಎರವಣಿಗ. (Cf. ವಣಿಗ).

ಅಣಿಗೆ *ṇigē. 1.* = ಹಣಿಗೆ. A comb (My.). See ಕುರಣಿಗೆ, ಸೀರಣಿಗೆ.

ಅಣಿಗೆ *ṇigē. 2.* = ಅಣಿ, etc., ಅಣಿಕೆ 1. See ಅಣ್ಣಣಿಗೆ, ಉರವಣಿಗೆ, ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆ, ನೆಜವಣಿಗೆ, ಮುಟ್ಟವಣಿಗೆ, ಮೆದವಣಿಗೆ.

ଅନୁଦିନ ଅନୁଦିନ = ଅନୁଦିନ, q. v.

శను *apima*. -*స*. = అతిచు. **Minuteness, fineness.** 2, *the superhuman power of becoming as small as an atom.* See అపేక్షి, అపేక్ష్యుఁడు; Bp. 11, 13.

ಅನಿಮನಿಕೆ animanikē. A small water vessel (ಮೊಗ Mr. 211, o.n. ಅನುಮನಿಕೆ, ಅನುಮನಿಕೆ).

ಲಗಮೆ animē. = ಅಣಿಮ. (ಲಘಮೆ, ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಗಳ Mr. 455).

ಅನೇಯರ aniyara. Fitness, nicety, greatness, excellence; nicely, etc. (ವಿರಮ ಸ್ಮದ. II; ಅಶಯ ರ್ತ. I, 94; ನಾಡೆ, ಅಧಿಕ ರ್ತ. I, 84; ಅಕುಮ್ನಾ, etc., ವಿರಮ Kk. 49; ತಗುನ್ಮಲಿ, etc., ವಿರಮ 84; ಅಧಿಕ ಸ್ಮ. 58). ಅನೇಯರಮ ಎನಿದು ಒಪ್ಪಿ ಪಡೆವು...ಅವನಾಗಳೆ (S̄md. 235). ಗಣಸುತ ಅನೇಯರಮ ಎನಿದೊಡ್ಡ ಇಥಂಗಳಂ..ಕಾದಿತಿತು (i. e. ಕಾದಿತಿವರ)..ಇಥಾರೋಪಕ ರ್ತ (R̄v. 13, 86). ಗಣಕಗಣಮ್ ಅನೇಯರಂ ನಿನ್ದು, ಕೆಯ್ ಮುಗಿ ದು (5, after 127). ಅನೇಯರದಿಂ ಕೇಗಿ ಕುಣಿವ ನವಿವ (8, 120). See R̄v. 6, 45; R̄m. 5, 8, 48.

ಅಣಿಲ್ anil. ಅಣಿಲು. = ಅಣಿಲ್ ? ಅಳಿ ೨ ಗ. ೪., ಅಳಿಲ್, ಅಳಿಲ್, ಅಳಿಲು, ಇಳಿಚೆ. A squirrel (T.; M.).

ಅನಿಲೆ anilē. = (ಅರಳಿ), ಅರಲೆ1, ಅಳಲೆ, ಅಳಲೆ, ಅಳಲೆ, ಅಳಲೆ.
 ಅಳಲೆ1. A large tree, furnishing Indian myrobalans or ink-nuts, *Terminalia chebula* Roxb. (ಪಂಚಕ, ಅಥವಾ, ಪಂಚಕ Hla.; ಅಥವಾ, ಅಪ್ಪಣೆ, oto. Nr.; ಅಥವಾ Nn. 9; ಕರಕ, ಅಥವಾ 50, o. r. ಅಳಲೆ; ಸಮ್ಪು, ಮ, ಪಂಚಕ 63, o. r. ಅಳಲೆ; ವಜ್ರಯ, ಅಥವಾ 94; ಶಿವ, ಅಥವಾ 8; ಜೀವಕ, ಪಂಚಕ, ಶಿವ, etc. Mr. 122, o. r. ಅಳಲೆ; ಶಿವ 495; Tu.; T. ಅಂಕನಂ. — ಅನಿಲೆಕಾಯು = ಅರಳಿ. The ink-nt (Nn. 63; St. & Pl.).

ಅನೇಯನ್ *aniyas*. More minute than usual, *very small*.

ಅಣು app. Minute, atomic (ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ Nn. 132). 2, an atom of matter or time. 3, Siva. 4, a sort of grain, *Panicum miliaceum* (ಬಹುಧಾನ್ಯ, ಹಲವು ಧಾನ್ಯ Nn. 132). 5, ನೆಲ (Hlā). — ಅಣುಗಣನು. -ಕಣನು. A babe (My.).

ಅಣುಗ ṅṇuga. A son. See ತಿಂಗಳಣುಗ, ನೀರಣುಗ, ನೇ
ಸದಣುಗ, ಬಿಸುಗಣ್ಣುಣುಗ, ಸಬ್ಬಮಂಗಳೆಯಣುಗ, ಸವಿಗಡಲಣುಗ;
Bp. 3, 20; 10, 54; 48, 11; J. 21, 65.

అణుగి anugi. A daughter. నీతి అయ్యిల్లిట్టణుగి, ఇం
గడలణుగి, శుభవేట్టణుగి, శుభవేట్టిదేయణుగి.

ಅಣಿಗೆ anugē. = ಅಣಿಗ. (J. 9, 5. 9).

ಅನುಂಕು *anunku.* = ಅನುಂ. To depress, to humble, to abate, etc.; to ruin, to destroy (R.; Tē. ಅನುಂಕು).

ಅನುಗು anungu. = ಅನು. To be depressed,
etc. (R.; Tě. ಅನುಗು).

ಅನುಮೂರ್ತಿ anu-mūrti. N. (Bp. 9, 37; 27, 6).

ಶ್ರೀನಿವಾಸ. N. of Hanumat (Čh. v. 56. 58; Abh. P. 11, 147; 13, 130).

ॐ **anē. 1.** = **ॐ ३.** An interjection used in calling to women: ho! ho! (My; Tu; cf. **ॐ ३;** **ॐ ३;** T. **ॐ २,** an interjection used in calling to women of the lowest caste; **ॐ २,** an interj. used by husbands to their wives, but generally to the inferior females of the family only).

ಅಣಿ anē. 2 = ಪಣಿ. (My.; B. 5, 21; Tu.).

ಅಣಿ ಅಂ. 3.=ಅನಿ 1. To touch, to come in contact; to draw near (ಸ್ತರ್ಶನಕೆmd. Dh., o. r. ಅಣಿ; J. 30, 53; Tu.; T. ಅಣುಗು to touch, etc.; ಅಣ್ಣಿ, to be tied together two and two; to approach; to oopnlate; to adjoin, to put to, to tie to; M. ಅಣಿ, to approach, to arrive; cf. ಅಣ್ಣು 1, ಅಣ್ಣುಸು, ಅಣ್ಣು 3, ಅಣ್ಣು 1, ಅಣ್ಣು 2). 2, to strike, to push, to drive (cf. ಅಪ್ಪಳಿಸು, ಅಪ್ಪಾ 1). 3,=ಅಪಿ 4, to strike, or propel, with the finger (ಅಂಗುಲಿಪ್ರಹರಣಕೆmd. Dh.). 4, to embrace (T., M.; R.; cf. ಅಪ್ಪು 2, ಅಳ್ಳಿ). (ಅವರ್) ಬಪ್ಪವರ ಮುಕುಟದ್ದ ಅಣದು ಹೊಯ್ಯುತ್ತ (Bp. 61, 28). ಅನೆಗಣನ್ ಅ ಚೋರರ ವಾರಣದೊಳ್ ಅಣೆದು ನೂಕಿದರ್ ಅಗರ್ (Abh. P. 13, 7). ಮೊಗವನಮು ನಿಪಾದಿ ಕಳೆದು, ಅಂಕ ತದ್ದೆ ಅಣೆದು, ಅರ್ದು, ನೂಕಿ ಗಾಳಿ ಗಣಿ ಮೂದಿದತ್ತೆ ಪರಿವ ಅನೆಗರ್ (13, 74). ದಿಕ್ಕುಮ್ಪುಗರ್ ಅಳ್ಳಿ ಬ್ಬುಟತಂಗಯ್ದು, ಅಂಗದಿಗರ್ ಅಣೆದು,...ಮೆಟ್ಟಿ ಸೀಳ್ವ ಗಜಂಗರ್ (Rāṣv. 6, after 11). ಕೂರಂ ಕುತಮನ್ ಇಕ್ಕು, ಸಳೆದು, ಎಲೆದು, ಅಂಗುಟದ ತುದಿಯಿಂ ಕರ್ಣಮೂಲಮನ್ ಅಣೆದು, ಅಲೆದು, ನೂಂ...ಕಟ್ಟಾಕ್ಷರನ್ನಪ್ಪುತ್ತ ಅಥೋರಣರ್ (ditto). ಅಣವ ಹರಿಗೆಯನ್ ಬಪ್ಪುರೊಯ್ಲರ್ ಅಣಿಸಿನಲಿ ತಿವಿದು ಅಗಿವ ಭಳ್ಳಿರ ಬಪ್ಪಣಿ (Bh. 6, 2, 5; see 1, 6, 4). — ಅಣೆವಾಮು. To striko repeatedly. (ಎಲರಿವ್ವು ಸೊಕ್ಕಾನಿ) ತರುಲತೆಯನ್ ಅಣೆವಾಡಿ (J. 3, 24).

ಅನೇ apē. 4. = ಅನ 2, ನನ 5. Approach (ಸಾರ್ವ. Ct. I, 37).
 2, a dam, a dike (ಒಪ್ರತಿಸ್ಥಾನ ಕೆಂದ. Dh.; T.; M.; Tē.
 ಅನೇ, ಅನೇ; cf. ಅನ 6). — ಅನೇಕಟ್ಟು. = ಅನೇಕಟ್ಟು. (My.). 2, to
 construct a dam (My.). — ಅನೇಕಟ್ಟು. A dam (My.; Si. 92).

ಅಣಿ ಅಂ. 5. = ಅಚಿ, ಅಣ 3, (ಅಣಿಗೆ 2, etc.). See ಉರವಣಿ,
ಮೆಜಿವಣಿ.

ಅಣಿ ಅಂ. 6. To be extinguished or quenched,
to go out (T. ಅಣಿ; R.; cf. ಅಪ್ಪ 3 & ಅಪ್ಪ 1 ?).

ಅನಿ anñ. = ಅನಾ, etc. (S. Mhr.; B. 5, 303).

ಅಣ್ಣೆ ṅṅkē. = ಅಣ್ಣು 1. The act of smearing or anointing (ಅಣ್ಣು, ಶೇಷಪತ್ರಯ Kk. 55, o. r. ಅನುಶೇಷನ); an ointment, etc.

ಅಣ್ಣರಳೆ antaraḷe. = ಅಣ್ಣವಾಳ. (My.). — ಅಣ್ಣರಳೆಕಾಯಿ. Its nut (My.). — ಅಣ್ಣರಳೆಕಾಯಿಬುರುಗು. Lather made of that nut (My.).

ಅಣ್ಣರಿಕೆ antarikē. = ಅಪ್ಪರಿಕೆ. A prickly climbing shrub, *Acacia intsia* Willd. (Z.). See ಅಪ್ಪ.

ಅಣ್ವರಿಸು antārisu. To evaporate, as water does in boiling (S. Mhr.; cf. ಅಟ್ಟು 7).

ಅಣ್ಣರು aṇṭaru. To stick to (ಸರ್ಚ Čb.).

ಅಣ್ವನಾಳ antavāḥa. = ಅಣ್ವರಳೆ, ಅಣ್ವಾಳ, ಅಣ್ವಾಳ, ಅಣ್ವರಳೆ, ಅಣ್ವ
ನಾಳ, ಅರಣಾಳ, ಅರಡಾಳ, ಅರಿಣಾಳ q. v., ಅರುಣಾಳ. (My.).
ಅಣ್ವನಾಳದ ಕಾಯಿಗೆ ಬಣ್ವನಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಅಣ್ವುಳ್ antāla. = ಅಣ್ವನಾಳ, etc. (C.; ಆರಿಟಾಳ, ಆರಿತಾಳ, ಆರಿಪ್ಪ, ಕಣ್ಣಿಕಾರಿಕೆ, ನಿದಿಗ್ಗಿಕೆ, ಫೇನಿಲ, ದಾರ್ಹತ, ಸ್ವಾತಿ, ಕ್ಕುದ್ದೆ G.).

ಅಣ್ವರಿಕೆ aṇṭirikē. = ಅಣ್ವರಿಕೆ. (Z.).

ಅಣ್ಣಿಸು aṇṭisu. To place in contact, etc. (C.).

ಅಟ್ಟು *aṭṭu*. 1. (= ಅಟ್ಟು1). To come or be in contact with; to touch (v.i.); to stick, to adhere to; to be contagious; to touch (v.t.) (ಪಂಪನ *śm.* 90; ಮುಟ್ಟು, G.; C.; Tē., Tu.; T., M. ಅಟ್ಟು;

cf. ಅಣ್ಣ 3). 2, to embrace (C.). 3, = ಅಟ್ಟು 3, in ಬೆನ್ನಣ್ಣ, to follow, to pursue (My.). ಚಾಪಲ ಅಣ್ಣದ ಕಾಲ ರೋಷ್ಣೆ (Bp. 10, 8). ಸೀರೆಗಳನ್ ಅಣ್ಣದಡೆ (21, 21). ಕರ್ಕ ಶತರವನ್ ಅಣ್ಣದ ಸನ್ನ ಕರಕಮಲದಯಂ (38, 37). (ಹವನದ ಹುಡು) ಅದು ಸಮುದ್ರದ ತಳದಲ್ಲಿಯ ಒನ್ನ ಬಣ್ಣಿಗೆ ಅಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟಿತು (B. 4, 171). See Bp. 49, 88; 55, 30. — ಅಣ್ಣಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie up closely (My. occasionally). — ಅಣ್ಣಗಾಸು. -ಕಾಸು. To solder (My.).

ಅಣ್ಣು aptu. 2. (= ಅಟ್ಟು 2). Adhesion: contagion. 2, that adheres, an impurity. (Tē.) ಅನ್ನದ ಅಣ್ಣು ಬಾರಿಸುವುದು (ಅಜಮನ, ಉಪಸ್ಥರ್ತನ HIA.). 3, that is sticky, gum, paste, glue (ಸಜ್ಜೆ sm. 90. 117; ಮರದ ಜಗ, ಸಜ್ಜೆ G.; My.; Rāv. 5, 52). 4, that is viscous, the menses or courses (ಮುಟ್ಟುಲ Kk. 64, o. r. ಮುಟ್ಟುಲ; ಮುಟ್ಟುಲ sm. 64; My.). 5, a graft, a layer or grafted branch (My.; Tē.). 6, a young plant fit for transplanting (My.; see Prv. s. ನಾಟು 1). ಅಣ್ಣು ತಪ್ಪಿದನೆಣ್ಣು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). — ಅಣ್ಣಿಕ್ಕು. -ಕಕ್ಕು. To graft (My.). — ಅಣ್ಣಿನ ಮರ. Embryopteris glutinifera Roxb. (St. & Pl.). — ಅಣ್ಣುಮುಟ್ಟು. dupl. Impurity contracted through a death in one's family (My.). — ಅಣ್ಣುಮುರುವು. A small ear-ring attached to the upper part of the ear (My.). — ಅಣ್ಣುಮೇಷ. A venereal disease caught by contagion (My.). — ಅಣ್ಣುರೋಗ. A contagious disease (C.; G. 498. 560). — ಅಣ್ಣಿದಿ. -ಎದಿ. Threads joined in weaving (My.).

ಅಣ್ಣುಕ aptu-uka. (Śmd. 239). A sticky or tenacious man.

ಅಣ್ಣುವಿಳ aptu-viḷa. = ಅಣ್ಣುವಾಳ, etc. (My.).

ಅಣ್ಣು apta. = ಅಣ್ಣು. An egg (ಮೊಟ್ಟೆ sm. 89; ತತ್ತಿ G.). 2, a testicle (ತರಡು G.). 3, the scrotum. 4, the musk bag. 5, semen virile. 6, Śiva.

ಅಣ್ಣಿ ಕೋಶ apta-kōśa. ಅಣ್ಣಿಕೋಶ. The scrotum.

ಅಣ್ಣಿ ಜ aptu-ja. Born from an egg. 2, a bird (Mr. 77). 3, a fish. 4, a serpent (Mr. 77). 5, a lizard.

ಅಣ್ಣಿ ಜತುರಂಗ apta-ja-turaṅga. Having a bird for his steed: Viṣṇu. (My.).

ಅಣ್ಣಿ ಜಧ್ವಜ apta-ja-dhvaṇja. Having a bird on his standard: Viṣṇu. (My.).

ಅಣ್ಣಿ ಜಯಾನೆ apta-ja-yānē. She who rides on a bird: Lakṣmī (My.).

ಅಣ್ಣಿ ಜಾಧಿಪ apta-ja-adhipa. The king of serpents. See next. 2, Garuḍa (My.).

ಅಣ್ಣಿ ಜಾಧಿಪಕುಂಡಲ apta-ja-adhipa-kuṇḍala. Having the serpent-king for his ear-ring: Śiva (Bp. 27, 55).

ಅಣ್ಣಲಿ andālē. 1. To use close pressure, to oppress, to trouble, to harass, to torment, to hurt, to treat disrespectfully, etc. (ಅಸನ್ನ ಪೀಡನ Śmd. Dh.; ಎಡೆಗೊಡು, ಅಳಿಸು, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸೆ.). ಅಣ್ಣಲಿಯದೆ, ಅವರ ಅಡೆಗಳಿಗೆ ಶರಣ್ ಎನ್ನುತಲೆ ಇರು! (Bp. 4, 62). ಸಂಕಟಂ ಬದಿ ಅಣ್ಣಲಿವುದು ಎಂ ನಿಸ್ಸುವ? (15, 32). ದಣ್ಣಿ ಮೃಗಕುಲಮ್ ಅಣ್ಣಿ ಎನ್ನುವನ್ ಅಣ್ಣಲಿವವು (18, 56). ಅಣ್ಣಲಿವ ಘನಮೋಹವಾಶಾಭೇದನಂ (24, 29). ಬರಮುರಾಗ್ರಘಾತಜಾತವಿತತಧರಾತಲರ ಜಃಪಟಲಂ ರವಿಮುಣ್ಣಲಿಮನ್ ಅಣ್ಣಲಿದು, ಮುಸುಂಕೆ ವಿಪಟಮೃರಿವ ತೂ

ಕಳಾವ್ವಂಗಳ್ (Rāv. 6, after 11). ಚನ್ನನಾವತಿಯೋ ಕಾಲಿನ್ನನನ್ ಅಣ್ಣಲಿದು, ದಣ್ಣಿ ಸಿದನ್ ಅ ದುಪ್ಪಬುದ್ಧಿ (J. 31, 26). See Grj. 2, 67; 2, after 71; C. Bp. 32, 43; J. 6, 31; 7, 61; 10, 3; 12, 19; 16, 14; 18, 4. 46; 23, 38; 26, 64; 30, 35; 31, 65.

ಅಣ್ಣಲಿ andālē. 2. Oppression; trouble (J. 2, 15; 3, 7). ಕಾಮನ ಅಣ್ಣಲಿ (Śmd. 61). ಕುಣ್ಣಲಿಗನೋಡನೆ ಅಣ್ಣಲಿ ಇದು ಬೇಡ! (Bp. 40, 25).

ಅಣ್ಣಿ ವಾತ apta-vāta. Hydrocele; orchitis (My.).

ಅಣ್ಣಿ ವಾಯು apta-vāyu. = ಅಣ್ಣಿ ವಾತ. (My.; Tē.).

ಅಣ್ಣಿಗೆ andīgē. 1. = ಅಡೆ 9. (My.).

ಅಣ್ಣಿಗೆ andīgē. 2. One pannier or pack: half a bullock load (C.; Tē. ಅಣ್ಣಿಮು). ಅರಳೇ ಅಣ್ಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ಒಯ್ದರು (B. 4, 20).

ಅಣ್ಣಿಸು andīsu. To go near, to approach; to resort to, to come or go to for protection (C. Bp. 42, 27; J. 3, 7; T. ಅದು, ಅಡ್ಡೆ, ಅಣ್ಣಿಸು, ಅಣ್ಣು, ಅಣ್ಣು; see ಅಡಗು 3, ಅಡಸು, ಅಣ್ಣಿ 3).

ಅಣ್ಣು andu. 1. Going near; an approach, a resort. — ಅಣ್ಣುಗೋಳ. -ಕೋಳ. To resort to (Grj. 1, 104).

ಅಣ್ಣು andu. 2. A buttock; the buttocks; — the bottom of a vessel; — yōni (of children; My.; ಕಲತ್ರ, ಶ್ರೋಣಿ Śi. 451; Tu.; S. Mhr. very rare). ಅಣ್ಣುಗಳು (ಪಿಠೆಗಳು, ಕಟಿ, ಶ್ರೋಣಿ, ಕಳುದತ್ತಿ 208). ತೂಡೆಗಳಿಗೂ ಅಣ್ಣಿಗೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸನ್ನಿ (ವಂಕ್ಷಣ 208). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಣ್ಣುಗಳ ಬದಿಯ ದೊಪ್ಪಾನೆಯ ಪ್ರದೇಶ (ನಿತಮ್ಮ 208). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಭಗದ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಅಣ್ಣುಗಳ ಮುಮ್ಭಾಗವಾದ ದಿಮ್ಮಿ (ಜಘನ, ಮದಿಕಟ್ಟು 208). ಹೆಣ್ಣು ಅಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಗುರುಗಳು (ಕುಕುನ್ನರ 208). ಅಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಇರುವ ಸ್ಥಲ (ಫಿಕ್ಕು 208). See Prv. s. ನೀನು.

ಅಣ್ಣು andu. Tbh. of ಅಣ್ಣ No. 2. (My.).

ಅಣ್ಣಿ andē. 1. = ಅಡೆ 8, No. 2. Nearness, vicinity, the side of anything; a support, a prop (Tē.; R.; T. ಅಣ್ಣಿಲ, ಅಣ್ಣಿಲ).

ಅಣ್ಣಿ andē. 2. A vessel made of a hollow bamboo, etc., generally with a handle (My.; Tu.). ಅಣ್ಣಿಯ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು, ಮುಣ್ಣಿಯ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೂಡದು. — ಅಣ್ಣಿಯೊಳಗಣ ನೀರು ಮುಣ್ಣಿಯ ಕಯ್ಯೊಳಗಣ ಹಣ ಸಮ (Prv.). ಮೊವ್ವರದ ಅಣ್ಣಿ (?) Mr. 299). See ಹೊನ್ನಣ್ಣಿ.

ಅಣ್ಣಿ andē. 3. = ಅಡೆ 9. (My.).

ಅಣ್ಣಿ andē. 4. = ಅಡೆ, etc. (?). See ಚಿಮ್ಮಣ್ಣಿ.

ಅಣ್ಣಿಳ್ andēlla. = ಅಣ್ಣಿಕಲ್, q. v.

ಅಣ್ಣ anna. 1. = ಅಣ್ಣ 2. An elder brother (ಅಗ್ರಜ, ಪೂರ್ವಜ, ಜ್ಞೇಷ್ಠ HIA.; ಅಗ್ರಿಯ, ಅಗ್ರಜ, etc. Nr.; Mr. 311; Śi. 196. 416; C.; M.; T.; Tē. ಅಣ್ಣ; Tu. ಅಣ್ಣ; cf. ಅಣ್ಣು 1 & 2). **2.** a respectful compellation for an elder male (also Mhr.), and an affectionate mode of addressing boys (C.; see e.g. Bp. 24, 41; 47, 29). ಅಣ್ಣಂಗಳ್, ಅಣ್ಣನ್ನಿರ್ (Śmd. 124. 126). ಅಪಾಯಿರೇ ನೀಮುಮ್ ಅಮುಮ್ ಒಡನೋದಿದವ್ ಎಮ್ಮುದನ್, ಅಣ್ಣಿ? (153). ಆ ಮನೆ ಸಿರಿಯ ತವರ್ಮನೆ, ಸಲ ದೆವಸಕೆ ಕಣ್ಣಿವು, ಅಣ್ಣಿ! (202). ಕಾರ್ಮಡು ಎನ ಅಣ್ಣಿ (Śm. 12). ಭಾವಮಯ್ಯನನ್ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನು ಮಾವನ್ ಅಳಿಯನು (Bh. 1, 8, 26). ಆ ತಾತನ್ (ಎನ್ನ) ಅಣ್ಣಂಗೆ ಬರೆಸಿ ಕಳು

ಹವ ಪತ್ರಮೇ! (J. 30, 27). ಅಣ್ಣ ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿದ, ತಮ್ಮ ರೊಕ್ಕ ಮಾಡಿದ. — ಅಣ್ಣ ತನ್ನ ವನಾದರೆ ಅತ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ವಳೇ? — ಅಣ್ಣಗೆ ಸುಣ್ಣು, ಎತ್ತಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಇಲ್ಲ (Prvs.). See ಚಕ್ಕಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣಣ್ಣ. rep. Sir! sir! (Bp. 50, 7; Tē. ಅನ್ನಣ್ಣೆ). — ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು. Elder and younger brothers: brothers (C.). ಹೆಣ್ಣು ತಮ್ಮಂದಿರು ಹೆಣ್ಣು ತಮ್ಮಂದಿರು (ಸ್ಯಾಲರು Nr.). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ (B. 4, 153). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು (5, 150). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಅವರೂ ಹಣ್ಣು ಹಂಚಿ ಉಣ್ಣುತ್ತಾರೆ (Prv.). — ಅಣ್ಣದೇವ. Mr. elder brother (J. 18, 60). — ಅಣ್ಣಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. 2, name of a demon at Dharmasthala (Tu.). 3, a useless man (My.). ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಉಂಟೆ ಇದ್ದರೂ ಸರಿ, ದಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸರಿ. — ಉಣ್ಣುಕ್ಕೆ ಉಣ್ಣುಕ್ಕೆ ಅಣ್ಣಪ್ಪ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ದೊಣ್ಣುಪ್ಪ (Prvs.).

ಅಣ್ಣ **anna**. 2. = ಅಣ್ಣ 3, etc. — ಅಣ್ಣಜಾಣಿ. = ಅಣ್ಣಜಾಣಿ. A very clever man (My.). Cf. ಅಣ್ಣ 3.

ಅಣ್ಣ **anna**. 3. = ಅಣ್ಣ 1. — ಅಣ್ಣವಯ. -ಅಯ. Excellent quality to be destroyed or lost (Grj. 2, after 71).

ಅಣ್ಣಲ್ **annal**. (T. ಅಣ್ಣಲ್, greatness). — ಅಣ್ಣಲ ದೇವ. N. (Bp. 48, 4).

ಅಣ್ಣಾ **anna**. 1. = ಅಣ್ಣ 2. — ಅಣ್ಣಾ ವಟ್ಟಗಾಡಿ. = ಅಣ್ಣಾ ವಟ್ಟಗಾಡಿ, ಅಣ್ಣಾ ವಟ್ಟಗಾಡಿ. (My.). ಅಣ್ಣಾ ವಟ್ಟಗಾಡಿನಾದರೆ ಸುಣ್ಣು ವಾಣಿ (for chewing) ದೊರಕದು (Prv.). — ಅಣ್ಣಾ ವಟ್ಟಗಾಡಿ. = ಅಣ್ಣಾ ವಟ್ಟಗಾಡಿ. (My.). — ಅಣ್ಣಾ ವಟ್ಟಗಾಡಿ. -ಒಣ್ಣೆಗಾಡಿ. A nice solitary man (used ironically): one who shuns work, an idler (My.).

ಅಣ್ಣ **anni**. An affectionate mode of addressing females (and males). (= ಅಕ್ಕ My.; see ಅಕ್ಕಣ್ಣೆ, ಅಮ್ಮಣ್ಣೆ; ಅಪ್ಪಣ್ಣೆ; T. ಅಣ್ಣೆ, the wife of an elder brother).

ಅಣ್ಣಿಗ **anniga**. = ಹೆಣ್ಣಿಗ. (My.).

ಅಣ್ಣು **annu**. A woman (Tē. ಅನ್ನು; R.).

ಅಣ್ಣ **annē**. 1. = ಅಣ್ಣ 3. Excellence, purity (cf. ಅಣ್ಣ 3 & ಅಣ್ಣ 2? M. ಅಣ್ಣೆ, upwards, above; ಅಣ್ಣಾ, looking upwards; T., Tu. ಅಣ್ಣಾ, to look upward). — ಅಣ್ಣೆ ವಾರ್. -ವಾರ್. Pure milk. ಕನ್ನೆ ತನ್ನ ಇಟ್ಟ ಅಣ್ಣೆ ವಾಲಂ ಮುನ್ನಮ್ ಕನ್ನೆ ಕನ್ನೆನಾಳಂ (Bp. 14 sum.; see 14, 25).

ಅಣ್ಣ **annē**. 2. (fr. ಅಣ್ಣ 3, No. 3?). — ಅಣ್ಣೆ ಕರ್. -ಲ್ಲ. A pebble (or pebbles) tossed in play and caught on the back of the hand (ತಿವಾರ್ Kk. 60. 63; Śm. 56; My.; ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರು ಆಡುವ ಅಣ್ಣೆ ಕೈ G.; Tē. ಅಣ್ಣೆ ಕೈ). — ಅಣ್ಣೆ ಕೈ. N. of this play (My.). — ಅಣ್ಣೆ ಕೈ. To play at that game (J. 21, 12; 28, 24).

ಅಣ್ಣ **annē**. 3. = ಅಣ್ಣ 3, etc. — ಅಣ್ಣೆ ಕರ್. -ಲ್ಲ. A hail stone (ಅರಿಶಲ್ಲ, ಅರಿವರಲು, ಅಣ್ಣೆ ಕರ್. G.).

ಅಣ್ಣ **annē**. 4. = ಹಣ್ಣೆ. The kitchen herb *Celosia albida* (My.).

ಅಣ್ಣತೆ **annatē**. = ಅಣ್ಣತ, q. v.

ಅಣ್ಣತೆ **annita**. = ಅಣ್ಣು 2. Relationship; friendship (ಸನ್ಯಾಸರು Gr. I, 65, o. r. ಅಣ್ಣತೆ).

ಅಣ್ಣು **annu**. 1. = ಅಣ್ಣೆ. (Kk. 55; Abh. P. 3, 72).

ಅಣ್ಣು **annu**. 2. = ಅಣ್ಣತ, (ಅಮ್ಮು 2). (ಸಣ್ಣು Kk. 70; Abh. P. 11, 23; see ಅಟ್ಟು 2; ಅಮ್ಮು 1; ಅಕ್ಕಣ್ಣೆ 1 & 2; T. ಅಣ್ಣು, love, affection; M. ಅಣ್ಣು, to be fond of, connected with).

ಅಣ್ಣು **annu**. 1. (= ಅಮ್ಮು 1). To be manly or

valorous (ಪಾರುಷ Śmd. Dh.; Abh. P. 13, 147; 14, 102). See ಕರೆಗಣ್ಣು, ಕೆಯ್ಯಣ್ಣು. — ಅಣ್ಣಣ್ಣು. rep. (Śmd. 231).

ಅಣ್ಣು **annu**. 2. Manliness, valor (ಪುಟ್ಟವನು Śmd. II; Kk. 83; ಪರಾಕ್ರಮ Śm. 38; Abh. P. 10, 58, MS. ಅಪ್ಪ; cf. ಅಣ್ಣೆ). ಶೌಚಮ್ ಅಣ್ಣು ವೆರ್ಮಾತು ಕುಲಂ (Śmd. 128).

ಅತ್ **at**. 1. = ಅದ್ 1. A syllable used as an auxiliary in forming the genitive, instrumental, ablative and locative, taking the form of ಅದ್, e.g. ಮರ-ಅದ್-ಅ, ಮರದ; ಮರ-ಅದ್-ಇಂ, ಮರದಿಂದ; ಮರ-ಅದ್-ಅತ್ತಣಿಂ, ಮರದತ್ತಣಿಂ; ಮರ-ಅದ್-ಒಳ್, ಮರದೊಳ್ (Śmd. 114. 115).

ಅತ್ **at**. 2. = ಅತ್ 1. — ಅತ್ತಣಿ. That place (T.; R.).

ಅತ್ **at**. 3. = ಅದು 1, only in the P. p. ಅತ್ತು.

ಅತಃ **atah**. = ಅತಸ್, q. v.

ಅತಃಪರ **atah-para**. Henceforth, further on; that is further on or different (Bp. 51, 9).

ಅತಃ **a-taṣa**. Having no beach or shore, precipitous. 2, a precipice.

ಅತನು **a-tanu**. Having no body: Kāma (ಭವಾಂ Kāvya. V, 62; Bp. 12, 39).

ಅತನುಜಿತ **atanu-jit**. One who has conquered Kāma: a Jina (Mr. 23).

ಅತನ್ತ್ರ **a-tantra**. Having no ropes or strings; unrestrained; not the object of a rule; — useless, void, waste (My.).

ಅತರ್ಕಿತ **a-tarkita**. Unconsidered, unthought of, unexpected.

ಅತರ್ಕ್ಯ **a-tarkya**. Baffling or surpassing thought or reasoning; invincible (ಪ್ರಾಯ, ಗೆಲ ಬಾರದುದು Nu. 88; ಭವ್ಯ, ಗೆಲ ಬಾರದುದು 90).

ಅತಲ **atala**. = ಅತ್ತಲ. — ಅತಲಕುತಲ. = ಅತ್ತಲಕೊತ್ತಲ. relt. Tumult, bustle, disorder, confusion (Tē.; R.; T. ಅದಲ ಕುದಲ).

ಅತಲ **a-tala**. Bottomless. 2, N. of a hell. 3, Śiva. See s. ದೋಳ.

ಅತಸ್ಪರ್ಶ **atala-sparśa** or **a-talasparśa**. Touching the atala, or whose bottom cannot be touched, very deep.

ಅತಸ್ **atas**. = ಅತಃ. From this. 2, from this place. 3, from this cause. 4, from that time.

ಅತಸಿ **atasi**. ಅತಸಿ. = ಅಗಸೆ 2. Common flax, *Linum usitatissimum* Lin. 2, Bengal śāpa used as hemp, *Crotalaria juncea*.

ಅತಸೀಕುಸುಮಗಾತ್ರ **atasi-kusuma-gātra**. Ho whose body is like the flower of flax: Kṛishṇa (J. 13, 26).

ಅತಿ **ati**. 1. Over, beyond. 2, exceedingly, much, very. 3, surpassing, superior.

ಅತಿ **ati**. 2. Tbh. of ಹತಿ. (My.).

ಅತಿಕಥ **ati-katha**. Of the quality of an exaggerated tale; exaggerated; past tradition or law, deviating from the rules of caste. (R.).

ಅತಿಕಪ್ಪ **ati-kappu**. A deep black colour (ರಾಮ Mr. 504).

ಅತಿಕರ್ಮ **ati-karma**. A great sin (Bp. 3, 48; My.).

ಅತಿಕರ್ಮ **ati-karmi**. A great sinner (Bp. 20, 27; My.).

ಅತಿಕಷ್ಟ **ati-kashṭa**. Great hardship (ಮಜ್ಜಿ ಸಾರ, ಅತಿವಕಷ್ಟ Nn. 125; Bp. 56, 44).

ಅತಿಕಾಟ **ati-kāṭa**. Great trouble (My.).

ಅತಿಕಾಟಕೆ ati-kāṭaka. A very troublesome man (My.).
 ಅತಿಕಾಂತೆ ati-kānta. Excessively beloved, charming (ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ Mr. 424).
 ಅತಿಕಾಯ ati-kāya. Of extraordinary size, gigantic. 2, a son of Ravana (Rām. 6. 34 sum.).
 ಅತಿಕಾಲ ati-kāla. A long time (ಚರಕಾಲ Mr. 533).
 ಅತಿಕಿರುದು ati-kiridu. Very small (ಅತಿ ಸ್ವಲ್ಪ, ಈವತ್ Nn. 147).
 ಅತಿಕು atiku. = ಅತುಕು, etc. (Tc.; R.).
 ಅತಿಕೀಳೆ ati-kīl. Very low, wicked (ಜಘನ್ಯ, ಕುಸ್ರಿಯ Mr. 453).
 ಅತಿಕ್ರೃತಿ ati-kṛiti. Name of a type of metres (Ch.).
 ಅತಿಕ್ರೂಣಿ ati-kṛipana. Very poor (ಅತಿ ದೀನ Nn. 151); — very avaricious (My.). See ಅತಿಲೋಭಿ.
 ಅತಿಕ್ರೂಣು ati-kṛōṇku. Very crooked or deformed, uncouth (ಕರಾಲ, ವಿಕಟ Mr. 450, o. r. ಅತಿ ದೋಷು). — ಅತಿಕ್ರೂಣುನುಡಿ. (ಕಾಕು Mr. 86).
 ಅತಿಕ್ರಮೆ ati-krama. Going over or beyond, transgression, trespass, violation. 2, surpassing (ಅನ್ತರ, ಕೆಯ್ಯಿಡು ಹೋದ ದು Nn. 77; ಅತ್ಯಾಧಾನ, ಮೂರ್ Mr. 450). 3, neglect. 4, imposition. 5, a determined onset, a gallant attack.
 ಅತಿಕ್ರಮಣಿ ati-kramana. Going over or beyond. 2, trespass. 3, surpassing; excess. 4, going away, passing. 5, spending (time). See ಅಸಕದ, ಉರುಟು, ಒತ್ತು, ಕೆಯ್ಯಿಡು, ಕೆಯ್ಯಿಡು, ಮಗು, ಮಾಟು, ಮೊಳ್ಳು.
 ಅತಿಕ್ರಮಿಸು ati-kramisu. To go beyond, to surpass (Bp. 4, 24; J. 2, 52); to trespass (J. 31, 34). 2, to let pass away (Bp. 48, 2). 3, to become excessive (43, 12). 4, to be spent or passed, as time (My.). ನಾ ಮುಂಡೆ, ತಾ ಮುಂಡೆ ಇಹನ್ ಎನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂದುವರು (ಅಕಮ್ಬೋಕೆ Nr.).
 ಅತಿಕ್ಲೇಶ ati-klēśa. Great distress (ವೃಜನ Mr. 468).
 ಅತಿಗತಿ ati-ga. Going beyond, overcoming. See ದ್ವಯಾತಿಗ.
 ಅತಿಗಣ್ಡಿ ati-gaṇḍa. A very excellent man (Bp. 52, 1). 2, N. of the yōga of the 6th nakshatra (Sk.; My.).
 ಅತಿಗಂಧಿ ati-gandha. Having an overpowering smell. 2, lomon grass, Andropogon schoenanthus. (R.).
 ಅತಿಗರ್ವ ati-garva. Great conceit (ಹಂ, ಸರ್ಗವ Nn. 161).
 ಅತಿಗರ್ವತೆ ati-garvita. Very conceited.
 ಅತಿಗಲೆ ati-galē. -ಕಳೆ. To remove to a great distance; to disregard, to contempt, to deny (S. Mhr.; ತಿರಸ್ಕರಿಸು, ನೀಗು G.). ವೇದೋಕ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಿಕೃತ ಮರೋಕ್ತಗಳನ್ ಅತಿಗಳಿದ (Bp. 18, 97). ದೋಷವಿಧ್ವಂಸಿಗಳನ್ ಅತಿಗಳಿದು (22, 4). ಇನೆಯನ್ ಇನೆಯನ ಮಾತುಗಳನ್ ಅದರಿಸದೆ ಅತಿಗಳಿದು (44, 54). ನೀತಿಗಳನ್ ಅತಿಗಳಿದು ನಡವುತ್ತ ಇವೆ! (55, 13). See also Bp. 50, 71; 51, 46; 56, 3; Sp. s. ಪಾವಕಮರ್. 2, to spend (time). ಕಾಲವು ಅತಿಗಳಿದು ಹೋದಲ್ಲ (ಅತಿವೇಳೆ, ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮ Nn. 182).
 ಅತಿಗಾಳಿ ati-gāli. A strong wind. ಅತಿಗಾಳಿಯೋ ಕೆದರ್ವ ಜನಿ (ತಿಲಕರ Mr. 44).
 ಅತಿಗೂರು ati-gūrn. Excessive phlegm (ಕಫ Mr. 386).
 ಅತಿಗ್ರಾಹಕೆ ati-grāhaka. Of quick perception, smart (My.).
 ಅತಿಚದುರ ati-čadura. Very clever. ಅತಿಚದುರನೆಂ, I am very clever (Śmd. 258).
 ಅತಿಚರೆ ati-čarē. A changeable female. 2, the shrub Hibiscus mutabilis Lin.
 ಅತಿಚಿತ್ರ ati-čitra. Very handsome or wonderful (Bp. 60, 13).

ಅತಿಚೂರ್ಣ ati-čūrṇa. Very small (ಸಣ್ಣತು Čt. I, 79).
 ಅತಿಚಿತ್ರ ati-čhatra. An extraordinary parasol: a mushroom.
 ಅತಿಚಿತ್ರತಿ ati-čhatrē. Anise, principally Anisum or Anethum sowa Roxh.
 ಅತಿಜಗತಿ ati-jagati. Name of a type of metres (Ch.; Mr. 362).
 ಅತಿಜಡೆ ati-jadē. (Śmd. 128). Very cold or frigid; very much stunned, very stupid; very lazy (My.); — severe fever (My.).
 ಅತಿಜನಿ ati-java. Extraordinary speed. 2, very fleet.
 ಅತಿಜನರ ati-jāgara. Very wakeful. 2, the black curlew, an aquatic bird. (My.).
 ಅತಿಜೀವಿ ati-jīva. Yet living, surviving. See Sp. s. ಗೊತ್ತು.
 ಅತಿಜೊಂಕು ati-đōṅku. = ಅತಿಜೊಂಕು, q. v.
 ಅತಿತರ ati-tara. A large crowd (ಸ್ವಾಮಿ Mr. 422).
 ಅತಿಥಿ atithi. An invited guest. 2, wrath (ಸಿಟ್ಟು Čb.). 3, N. of Śnhōtra, grandson of Rāma.
 ಅತಿಥಿಪೂಜನ atithi-pūjana. Honourable reception of a guest, hospitality (My.).
 ಅತಿಥಿಪೂಜೆ atithi-pūjē. = ಅತಿಥಿಪೂಜನ. (Bp. 24, 31).
 ಅತಿಥಿನಿಷ್ಕಾರ atithi-satkāra. Civilities and kind offices to guests (My.).
 ಅತಿದಪ್ಪ ati-dappa. Very thick (My.).
 ಅತಿದವಡೆ ati-davaḍa. Very vile; a very vile man (Bp. 28, 28).
 ಅತಿದವಡಿತಿ ati-davaḍiti. A very vile woman (Bp. 40, 53).
 ಅತಿದಾಹ ati-dāha. Great heat. 2, violent inflammation 3, great thirst (My.). See ಕರಿ.
 ಅತಿಧಿಟಿ ati-ḍiṭa. Very true or honest; truth, honesty (ಅನನ್ತರ, ನಿಶಿತ Mr. 453).
 ಅತಿದೀನಿ ati-dīna. = ಅತಿಶ್ಯವಣ, q. v.
 ಅತಿದೀರ್ಘ ati-dīrgha. Very long (Kāvy. IV, 1, 7). 2, ancient (ಪುರಾಣ, ಕದಮೀರ್ಘ Nn. 183).
 ಅತಿದುಃಖ ati-duḥkha. Great affliction or sadness (ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖ, ಬೇದ Nn. 55).
 ಅತಿವಿಷ್ಣು ati-dūra. Very distant. 2, a great distance (ಗಣ್ಣು Bhn. 62). 3, ಹೇಯ (Nn. 137). See ಕದ.
 ಅತಿಧೃತಿ ati-dhṛiti. Name of a type of metres (Ch.; Mr. 362).
 ಅತಿಧ್ವನಿ ati-dhvani. A cry. See ಆರ.
 ಅತಿನಯ ati-naya. Nobility, etc. (ಚಾತಿ, ಸನಯ Nn. 76).
 ಅತಿನಳು ಬುಗುಡು ati-naḷlu-buguḍu. Many depressions and olervations (ವಿಪರೀಕ್ಷಿತ, ಸ್ಥಪುಟ Mr. 450).
 ಅತಿನಿಟ್ಟುರ ati-niṭṭura. Tbh. of ಅತಿನಿಟ್ಟುರ, q. v. (ಅತಿನಿಟ್ಟುರ Nn. 86, o. r. ಅತಿನಿಟ್ಟುರ).
 ಅತಿನಿನ್ನೆ ati-nindē. Great blame or reviling (ಅಫ Mr. 535).
 ಅತಿನಿರ್ಮಿತೆ ati-nirmita. Strongly fabricated, deeply rooted (Bp. 3, 49).
 ಅತಿನಿರ್ಹಾರಿ ati-nirhāri. Very diffusively fragrant.
 ಅತಿನಿಶ್ಚಯ ati-niścaya. Unquestionable certainty (Śmd. 392).
 ಅತಿನಿಷ್ಕಾರ ati-niṣṭhura. = ಅತಿನಿಟ್ಟುರ. Excessively fierce or severe (ಅತೀವಕಠೋರ Nn. 72).
 ಅತಿನಿಷ್ಕಾರಿ ati-niṣṭhūra. A not unfrequent form of ಅತಿನಿಟ್ಟುರ. See s. ಅತಿನಿಟ್ಟುರ.

ಅತಿನೀಲ ati-nīla. Dark blue (ಶಾಗು Bhn. 47).

ಅತಿನೌ ati-nau. Disembarked.

ಅತಿಪಕ್ವ ati-pakva. Excessively cooked, hoiled, or haked.
See ಪಾಕ್ತು.

ಅತಿಪಕ್ವಾನ್ನ ati-pakva-anna. Rice which has been cooked so as to be burnt at the bottom of the pot. See ಪಾಕ್ತು.

ಅತಿನಿಪ್ಪ ati-pathi. A better road than common.

ಅತಿಪರಿಚರಿಯು ati-paricāriya. Tbh. of ಅತಿಪರಿಚರ್ಯ. (ಮುಚ್ಚು ಸಿಂ. 85).

ಅತಿಪರಿಚರ್ಯ ati-paricārya. Superior attendance; great devotion or veneration. See ಒಗ್ಗು, ಮುಚ್ಚು, ಮರ್ಯ.

ಅತಿಪಾತಿ ati-pāta. Passing away, lapse. 2, neglect, transgression; a heinous sin.

ಅತಿಪಾಪ ati-pāpa. A heinous sin; very bad (Bp. 51, 55; My.).

ಅತಿಪಾವನ ati-pāvana. Very or quite pure or holy (My.).
೪. ಅತಿಪುಣ್ಯ.

ಅತಿಪಾವನಾತ್ಮ್ಯ ati-pāvana-ātma. A man of very pure nature (Bp. 53, 1; My.).

ಅತೀದ್ರವ್ಯ ati-pīdāna. More than common pressure or force (ಸಿಂ. 26).

ಅತೀದ್ರವ್ಯೆ ati-pīdātē. One of the gūṇas of sadakīrtana (Kāvya. V, 2, 35).

ಅತಿಪ್ರಚ್ಛೇದ್ನ ati-prācchēnna. Well concealed; the state of being well covered or concealed.—ಅತಿಪ್ರಚ್ಛೇದನಟ. A curtain, a screen (ತೆರೆ ಸಿಂ. 105).

ಅತಿಬಲೆ ati-bajrē. Tbh. of ಅತಿವಿಷ, q. v. (ವಿಶ್ವ, ಶೃಂಗಿ, ಅತಿವಿಷ, etc. Nr.; Si. 145; ಧ್ವಾಮಕನ್ನ, ಶೃಂಗಿ Mr. 138).

ಅತಿಬಟ್ಟು ati-baṭṭitu. That is quite round (ದಿವ್ಯ, ಸುವೃತ್ತ Nn. 69).

ಅತಿಬಂಧನ ati-bandhana. That is well-binding: a diko (೧ ಪಾಠ, ಎಲ್ಲ Nn. 31);—close confinement (My.).

ಅತಿಬಲ ati-bala. Very strong or powerful. ಅತಿಬಲರಿಂ, you are very strong (ಸಿಂ. 258).

ಅತಿಬಲುಕು ati-baluhn. = ಅತಿಬಲ್ಯ, q. v.

ಅತಿಬಲ್ಯ ati-balpu. Great power or influence (ಪಾತ್ಯ Nn. 74, o. r. ಅತಿಬಲಕು).

ಅತಿಬಹುಲ ati-bahula. Very copious or abundant.

ಅತಿಬಹುಲಸ್ಥಿತಿ ati-bahula-sthiti. A term used in defining the tadgūṇa of the atisāya (Kāvya. III, 8, B, 140).

ಅತಿಬಾಹು ati-bāḡn. To be very much bent. ಅತಿಬಾಹುದಲ್ಲಿ (ಮಣಿ, ಎನವು Nn. 67).

ಅತಿಬಾಲ ati-bāla. Quite young, childish, of tender years (ಪಾಲಿಕ Mr. 475).

ಅತಿಬಿರುದು ati-hirida. Great distinction (Bp. 49, 42).

ಅತಿಬಟ್ಟು ati-bēṭṭitu. Very rough. ಅತಿಬಟ್ಟು ಅಪ್ಪ ಪೆರ್ಪಟ್ಟಿ (ಪಾಸ್ತುರ Mr. 478).

ಅತಿಬೇಗ ati-bēga. Very swift, exceedingly rapid (ಮಹಾ ಪವ Nn. 97; ಅತಿಬೇಗ, ಕ್ರೂ 117).

ಅತಿಭಕ್ತ ati-bhakta. A fervent follower or devotee. 2, a B. (Bp. 27, 27).

ಅತಿಭಕ್ತಿ ati-bhakti. Great devotion (ಸ್ವಸ್ತೀಯ Mr. 489).

ಅತಿಭೀತಿ ati-bhī. (Very terrific:) lightning.

ಅತಿಭೀಕರ ati-bhīkara. Very formidable.—ಅತಿಭೀಕರಾಕೃತಿ ರೂಪ. ಅತಿಭೀಕರ. To get or assume a very formidable form (Kāv. 5, after 120).

ಅತಿಮಧುರ ati-madhura. Very sweet. 2, = ಮಿಠುಲಹರಿ, q. v. ಅತಿಮರ್ಯಾದೆ ati-maryāda. Exceeding the proper limit, beyond bounds.

ಅತಿಮಾತ್ರ ati-mātra. Beyond measure, excessive.

ಅತಿಮುಕ್ತ ati-mukta. Entirely liberated. 2, quite free from passion. 3, seedless, barren. 4, surpassing pearls in whiteness. 5, a creeper bearing white fragrant flowers, Gaertnera racemosa (cf. ಅದಿಮುಕ್ತ). 6, the tree Dalbergia oujeinensis.

ಅತಿಮುಕ್ತಕೆ ati-muktaka. The tree Dalbergia oujeinensis. 2, mountain ehony, Diospyros embryopteris Pers. 3, Gaertnera racemosa. 4, the tree called ಹರಿಮುಕ್ತ.

ಅತಿಮುಖ್ಯ ati-mukhya. An excellent object (ಅಗ್ರ Mr. 516).

ಅತಿಮುದ್ಧ ati-muda. Great delight (Ūh. v. 226).

ಅತಿಮೂತ್ರ ati-mūtra. Diabotes (ಬಹುಮೂತ್ರ, ಅತಿವೇಳೆ Nn. 132).

ಅತಿಮೂರ್ಖ ati-mūrkha. A great fool (ಕಡುಮೂರ್ಖ Nn. 156; ಅಪ್ರಿಯದಂ Mr. 224).

ಅತಿಮೋಹದ ati-mōha. Excessive delusion, etc. (ಪ್ರಸವ Nn. 120).

ಅತಿಮೌನ ati-mauna. Quite silent. See ಉನಕನೆ.

ಅತಿಯಗಲ ati-agala. Great extension or breadth (ವಿಶಂಕಟ, ಎಕಾಲ Mr. 450).

ಅತಿಯಾಕೆ ati-āṣṣē. = ಅತ್ಯಾಕೆ, of which it is a vulgar form. ಅತಿಯಾಕೆಯಿಲ್ಲ ಅದಮಾ ಹೋಯಿತು.—ಅತ್ಯಾಕೆ ಗತಿಗೊಳಿಸಿತು (Prva.).

ಅತಿಯುದ್ಧ ati-ndda. Very high; great height (ಮಹೋನ್ನೇಧ Nn. 77; ಉನ್ನೇಧ, ಮಹಾನ್ನತ್ಯ 132).

ಅತಿಯುದ್ಧ ati-yuddha. A great fight. ಅತಿಯುದ್ಧ ಮಂ ಬಿಡದೆ ಹಣ್ಣಿ ಇರೆ (ದ್ಯೂತ Mr. 466).

ಅತಿರಾತಿ ati-tira. Tbh. of ಅತಿರ. (My.).

ಅತಿರಕ್ತ ati-rakta. Very red.—ಅತಿರಕ್ತವರ್ಣ. A very red colour (Mr. 275).

ಅತಿರಕ್ತೆ ati-raktē. One of Agni's seven tongues.

ಅತಿರಥ ati-ratha. A very great warrior fighting from a car. (J. 13, 21). ಅತಿರಥನಾದರೂ ಗತಿಗಿಡ ಬಾರದು (Prv.).

ಅತಿರಸ ati-rasa. Very succulent, full of juice, essence, or taste. 2, a round, sweet cake (My.). 3, richly endowed with poetic taste or the sentiments of dramatic composition. 4, excess of juice, etc., etc.

ಅತಿರಸಿಕ ati-rasika. = ಅತಿರಸ No. 8. (ಸಿಂ. 77).

ಅತಿರಿಕ್ತ ati-rikta. Excessive, redundant.

ಅತಿರೋಧ ati-rūḍha. Greatly risen; commonly known, generally received, etc.—ಅತಿರೋಧಾರ್ಥ. -ಅರ್ಥ. One of the three gūṇas that form the prasanna (Kāvya. III, 1, A, 15). ಅತಿರೋಕೆ ati-rōka. = ಅತಿರಕ್ತ. 2, redundancy (ಪಾ Nn. 163). See ವ್ಯತಿರೇಕ.

ಅತಿರೋಗ ati-rōga. Very sick, ill, or miserable (ಕೇಸಾಕ, ಸರುಖ Nn. 92). 2, consumption.

ಅತಿರೂಢ್ರು ati-randra. Very terrible (ಕಾಲ Mr. 520).

ಅತಿರೋಭಿ ati-lōbbi. A very greedy person (Nn. 151, as o. r. of ಅತಿಶೃವಣ).

ಅತಿವರ್ತಿ ati-varti. Crossing, passing;—guilty of a pardonable offence or of pardonable irregularity;—being very near: a devoted friend (Abh. P. 11, 21).

ಅತಿವಕ್ತ್ರ ati-vaktri. Very loquacious.

ಅತಿವಾಕ್ಯ *ati-vākya*. Extraordinary speech, scurrilous language, opprobrious or abusive speech. See ಕೊಡು. ಅತಿವಾದ *ati-vāda*. Talking much, talkativeness;—opprobrious speech (My.).

ಅತಿವಾಸ *ati-vāsa*. Fast on the day before performing the śrāddha (Sk.).

ಅತಿವಾಸರ *ati-vāsara*. = ಅತಿವಾಸ. (My.).

ಅತಿವಾಹಿಣಿ *ati-vāhika*. One who undergoes excessive toiling: a spirit abiding in hell.

ಅತಿವಿತತಿ *ati-vitata*. Greatly stretched out; very accomplished or celebrated (Ch. v. 224).

ಅತಿವಿಷ್ಣಿ *ati-viṣṇi*. = ಅತಿವಿಷ. A very poisonous, yet medicinal plant, *Aconitum ferox* (Atis or Betula).

ಅತಿನೀಲ *ati-vēla*. = ಅತಿವೇಲೆ. *Passing its proper boundary, excessive.*

ಅತಿನೀಲಿ *ati-vēli*. Thh. of ಅತಿವೇಲೆ. Excessive (ಅತಿಶಯ, ವಿಶೇಷ Nn. 132). 2, an extensive boundary, the sea-shore (ಸಮುದ್ರತಟ, ಸಮುದ್ರದ ದಡ 132). 3, spending time (ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮ, ಕಾಲವು ಅತಿಗಳವು ಹೋದಲ್ಲಿ 132). 4, diabetes (ಅತಿಮೂತ್ರ, ಬಹುಮೂತ್ರ 132).

ಅತಿವ್ಯಕ್ತ *ati-vyakta*. Very evident or distinguished (ಶಂದ. 116).

ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ *ati-vyāpti*. Unwarrantable stretch, as of a rule or principle. (My.).

ಅತಿಶಕ್ತಿ *ati-śakti*. Great power or valour.

ಅತಿಶಕ್ತರಿ *ati-śakvari*. N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362).

ಅತಿಶಯ *ati-śaya*. Pre-eminence; excellence; superiority; excessiveness; a mass; wonder, surprise (ಅದೆಯರ ಛ. I, 94; ಅಸುರ Bhn. 9; ಅತಿವೇಲೆ, ವಿಶೇಷ Nn. 132; ಒಟ್ಟು ಛ. II, 51). 2, pre-eminent, superior; abundant; wonderful (Bp. 5, 59; 35 sum.). 3, annoyance, trouble (ದಾಧ Nn. 64). 4, a kind of arthāśāṅkāra (Kāvy. III, 3, B. 1. 120-146). See ರಜನಾತಿಶಯ. — ಅತಿಶಯವು. -ಂ-ವದು. To wonder, to be surprised (Bp. 5, 56; 11, 39; 18, 79; 53, 62).

ಅತಿಶಯಗುಣ *atiśaya-guṇa*. A pre-eminent quality (Kāvy. III, 3, B, 54).

ಅತಿಶಯತರ *atiśaya-tara*. More eminent than usual, extraordinarily eminent (Ch. v. 222; Bp. 49, 14).

ಅತಿಶಯಿಸು *atiśayisu*. To become, or make, great, much, etc.; to wonder, etc. (Bh. 8, 23, 25; Kaivalyapaddhati 3, 15 pailavi).

ಅತಿಶೀಘ್ರ *ati-śīghra*. Very quick (ಕ್ಷಣ, ಅತಿಬೇಗ Nn. 117).

ಅತಿಶುದ್ಧ *ati-śuddha*. = ಅತಿವಾಸನ. (Bp. 51, 29; 57, 31). Cf. ಪರಿಶುದ್ಧ.

ಅತಿಶೋಭನ *ati-śōbhana*. Very shining, very handsome, etc. (My.).

ಅತಿಸಂಸ್ಕೃತ *ati-saṁskṛita*. Highly finished, excellent.

ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ *ati-saṁna*. Very fine, minute (ಅಣು, ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ Nn. 132; My.).

ಅತಿಸಂಧಾನ *ati-sandhāna*. Overreaching, cheating, deceit.

ಅತಿಸಭ್ಯ *ati-sabhya*. Very polite, refined or civil (Bp. 55, 5).

ಅತಿಸರ್ಜನ *ati-sarjana*. Liberality. 2, a gift. 3, slaughter, murder.

ಅತಿಸಂಗ *ati-sāṅga*. Quite complete or finished (Bp. 57, 61).

ಅತಿಸಾಂದ್ರ *ati-sāndra*. Very thick or close; very viscid, etc. 2, great thickness, etc. See ದಟ್ಟಯು.

ಅತಿಸಾರ *ati-sāra*. Great excellence or charm (Bp. 6, 26).

2, excessive sap: *diarrhoea, dysentery* (ಬಸುಗುತ್ತ Mr. 386).

ಅತಿಸಾರಕಿ *ati-sāraki*. Afflicted with diarrhoea or dysentery.

ಅತಿಸುಖ *ati-sukha*. Great pleasure (ಭೋಗ Mr. 514).

ಅತಿಸುರತ *ati-surata*. Excess of sexual intercourse (ಚರ್ಚೆ Mr. 522).

ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ *ati-sūkṣhma*. = ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ. (ಅಣು Nn. 132; ಅಣು, etc., ಕಡೆದು Mr. 427).

ಅತಿಸುರಭ *ati-saurabha*. Very fragrant. 2, extraordinary fragrance.

ಅತಿಸ್ನೇಹ *ati-snēha*. Unusual affection or friendship. ಅತಿ ಸ್ನೇಹ ಗತೀ ಕೊಡು (Prv.).

ಅತಿಸ್ವಲ್ಪ *ati-svaipa*. Very little, very small (ಅತಿಕಡಿಮೆ, ಅಪತ್ Nn. 147; ಕೃಷ್ಣ 163).

ಅತಿರಸಿತ *ati-hasita*. = ಅತಿರಸ. (R.).

ಅತಿಹಾಸ *ati-hāsa*. Excessive laughter, etc.;—one of the *hhāvas* (Mr. 74).

ಅತಿಹೆದ್ದು *ati-hēddu*. Great stupidity (ಗಾಢ್ಛು ಛ. I, 65).

ಅತಿಹೇದಿ *ati-hēdi*. A great coward (ಕರೇಣು Nn. 120).

ಅತಿಕ್ಷು *a-tikṣha*. Not sharp, blunt.

ಅತಿತ *ati-ita*. Gone by, past; past actions (J. 21, 54). 2, gone or got over or beyond; surpassing (Bp. 8, 12; 35, 52). 3, gone beyond, surpassed, overcome. 4, having neglected. 5, passed away, dead. 6, excessive.

ಅತಿತಕಾಲ *atita-kāla*. The past time or tense (Kāvy. I, 5, 1-5).

ಅತಿತಕ್ರಿಯೆ *atita-kriyē*. A neglected business (My.).

ಅತಿತೆ *atitē*. A woman initiated in the Jaina doctrine (ಜೈನಾಗಮಂಗಳೋತ್ಸವ Mr. 303).

ಅತೀಂದ್ರಿಯ *ati-indriya*. Beyond the cognisance of the senses. 2, the soul or puruṣa. 3, nature or pradhāna. 4, the mind or manas.

ಅತೀವ *ati-iva*. Exceedingly, very.

ಅತೀವಕಠೋರ *atīva-kāṭhōra*. Very severe (ಅತಿನಷ್ಟುರ Nn. 72).

ಅತೀವಕಷ್ಟ *atīva-kāṣṭha*. Great hardship (ಮಜ್ಜಾಸಾರ, ಅತಿ ಕಷ್ಟ Nn. 125).

ಅತೀವತ್ವ *atīva-tīva*. Very fierce or severe (ಅತಿನಷ್ಟುರ Nn. 86).

ಅತೀವಲಾಭ *atīva-lābha*. Extraordinary gain (ವಿಶೇಷವಾದ ಲಾಭ Nn. 92).

ಅತೀವಹಿಂಸಕರ *atīva-himsakara*. A very injurious man (ನಾನಾ ಹಿಂಸೆಗಳ ಮಾಡುವವನು, ಮೃಗ Nn. 74).

ಅತೀವ್ರ *a-tīva*. Not sharp, blunt. 2, not quick, slow. (My.).

ಅತು *atu*. = ಅತು₁, ಅದು₁. That, it. It is affixed to pronouns, e.g. ನಿನತು (ನಿನ-ಅತು), ನಮತು (ಶಂದ. 178). ನಿನತು ಬಲಮ್, ಎನತು ಕಾರ್ಯಂ, ತನತು ಮಹಾಧೈಯಮ್ ಅವನಿವರಿಗೆ ಎನೆ (179). See ಎನತು, ತನತು, ನಿನತು, ಎಮ್ಮತು, ತಮ್ಮತು, ನಿಮ್ಮತು; ಪೂತು; ಒಳತು 1 & 2.

ಅತುಕು *atuku*. = ಅತಿಕು, (ಅದಕು₁), ಅದುಕು. To be joined, united, or soldered, to cling together; to agree with, to be fit;—to join, unite to.

solder, cement (Tē.; R.; Tē. ಅತ್ತು, ನತ್ತು, to be joined, etc.; T. ಅದುತ್ತು, to make firm; ಅದುನ್ನು, to grow firm; cf. ಅಡು 3, ಅಡು 1, etc.).

ಅಮಲ a-tula. Unequalled (Mr. 477. 522; Čb. v. 12; Bp. 3, 35). 2, destitute of weight: the Sesamum seed and plant (ಎಕ್ಕು Čb.). 3, = ಕಫ (Čb.).

ಅಮಲಿತ a-tulita. = ಅಮಲ No. 1. (Bp. 2, 8; 3, 12; 5, 15; 35, 10).

ಅತುಷಾರ a-tushāra. Not cold or dewy. (My.).

ಅತುಷ್ಟಿ a-tuṣṭi. Dissatisfaction, discontent (My.).

ಅತ್ರಿಪ್ತಿ a-tripti. Unsatisfied condition; insatiability. (My.).

ಅತ್ತಿ: ಅತ್ತಿ. = ಹತ್ತಿ. (My.).

ಅತ್ತಿ att. 1. = ಅತ್ತಲ (Śmd. 145), ಅತ್ತಲ. That side;

on that side; in that direction, part, or place;

to that side, aside; beyond; that time; after-

wards. Its genitive is ಅತ್ತಲ (Śm. 134. 135); its ablative

ಅತ್ತಲಿ, ಅತ್ತಲಿನಂ (-ದ), ಅತ್ತಲಿನಿ (135), ಅತ್ತಲಿನ (B. 2, 5). By

means of this ablative that of other nouns is formed,

e. g. ಅತ್ತಲಿನತ್ತಲಿ, ಕೆಡೆಯತ್ತಲಿನತ್ತಲಿ, ಕೆಡೆಯತ್ತಲಿನಿ (Śmd. 141;

see also 160. 165). ಎತ್ತಿದ ಕೆಡೆಯ್ಕು ಮುತ್ತಿದನ್, ಅತ್ತಿ ಇತ್ತ

ಉತ್ತ ಎತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನು ಅಮರ್ತರ್ (145). ಬೆಟ್ಟದತ್ತಲಿನಿ

ಉರುರ್ ದೊತ್ತಿಹ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಣಿಶೈಲಂಗರ್ Nr.). ಪೂಜೆಯನ್

ಅತ್ತ ಸೂಕಾತ (Bp. 43, 37). ಅತ್ತ ನಿಲ್ (57, 57). ಇತ್ತಿನಿ ಅತ್ತ,

ಅತ್ತಿನಿ ಇತ್ತ ಪಾಡಾಮುವ ಹಕ್ಕಿ ನೋಡು (B. 2, 5). ಅತ್ತಿನಿ ಇತ್ತ,

ಇತ್ತಿನಿ ಅತ್ತ ಪಿರುಗಾಡಿ (4, 43). ಅತ್ತ ಗಣ್ಣಿಗೆ ಅಲ್ಲ, ಇತ್ತ ಮಣ್ಣಿಗೆ

ಅಲ್ಲ (Prv.). — ಅತ್ತಕಡೆ. = ಅತ್ತ. (My.). ಅತ್ತಕಡೆಯಿನ್ (B. 2,

33. 40). ಅತ್ತಕಡೆಗೆ (3, 51). ಇತ್ತಕಡೆಗೂ ಅತ್ತಕಡೆಗೂ (3, 113).

ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಅವರು ಬಲ್ಲ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ (5, 169). — ಅತ್ತಲಿಂ. ಅತ್ತ-

ಅಲ್-ಅಂ. A man of that side (Śmd 136). — ಅತ್ತತ್ತಲ್.

-ಅತ್ತಲ್. ಅತ್ತತ್ತತ್ತಲ್. -ಅತ್ತ-ಅತ್ತಲ್. rep. Far beyond. ಒಸವ

ಕರಣೆನೆ, ಮುಟ್ಟಿತಿಗ್ ಅತ್ತತ್ತಲ್ ಓಡುವವ (Bp. 1, 26). ಅತ್ತಲ್

ಇನ್ನರಿಗೆ ಅಜನ್, ಅಜಂಗಿ ಅತ್ತತ್ತಲ್ ಅಡ್ಡುತನ್, ಅಡ್ಡುತಂಗಿ ಅತ್ತತ್ತ

ಅತ್ತಲ ರುದ್ರನ್, ಅ ರುದ್ರಂಗಿ ಅತ್ತರನು ಅತ್ತಲತ್ತತ್ತಲ್, ಅತ್ತಂಗಿ

ಅತ್ತಲತ್ತತ್ತಲತ್ತಲ ಮತ್ತೆಯು ಸದಾಶಿವನ ಮೇಲಣ ತತ್ವ ನೀವು,

ಅಲ್ಲ? (61, 53). — ಅತ್ತತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ. Long before. ಅಜ ಹರಿ

ಗಳು ಜನಿಸದ ಅತ್ತತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ, ಅತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ, ಅತ್ತಲಿಂ ಮುನ್ನ,

ಅತ್ತ ನೀವು ಎನ್ನ ಅತ್ತನ್, ಅನ್ ಅನ್ (Bp. 9, 50; see also 16, 25).

— ಅತ್ತಮುನ್ನಲೆ. Before, previously. ಅರಿಯಮರಾಜನ್ ಎನ್ನು,

ಅಮವತ್ತು ಮೂವರಿಗೆ ಅತ್ತಮುನ್ನಲೆ ಉದಾತ್ತಬುದ್ಧಿ... ಅಂಗೈಕ್ಕಾಧಾವ

ಮೈತ್ತು ಸದಾತ (Bp. 53, 38). — ಅತ್ತಮುನ್ನಲೆ. = ಅತ್ತಮುನ್ನಲೆ.

(Bp. 43, 28). — ಅತ್ತಮೇಲ್. Above or upon that side or

time; concernig that. ಅತ್ತಮೇಲಣ ಎಧಿಯ ಅವಧಿಗಳನ್ ಉತ್ತ

ರಿಸುವವಂ (Bp. 56, 23). — ಅತ್ತಿತ್ತ. -ಇತ್ತ. That and this

side; to that and this side; here and there. ಒನ್ನು ನರಿಯು

ಪಸಿದು ಅತ್ತಿತ್ತ ಪಿರುಗುತ್ತ (B. 2, 15; see 2, 40). ಅದನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ

ಪಾಟಕೊಮತ್ತೇನೆ (5, 94). — ಅತ್ತಿತ್ತಲ್. -ಇತ್ತಲ್. = ಅತ್ತಿತ್ತ. ಅ

ತ್ತಿತ್ತಲ ಮಾರಿ ಒನ್ನು, ಅತ್ತೆಯ ಒಡು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗಲಿ! ಎನ್ನುನೆ

(Prv.).

ಅತ್ತಿ att. 2. (= ಪತ್ತು 2, No. 2). — ಅತ್ತಪರ. (ಪರ=ಪದ್ಧಿ?).

A war-drum (ಕಾಳಗವಲಗೆ Śmd. II; ಕಾಳಗವಲಗೆ Kk. 82,

a. r. -ವಲಗೆ. Cf. Sk. ಅಡಮ್-ಬರ, ಅಡಮ್-ವರ, ಅಲಮ್-ಬರ,

a drum).

ಅತ್ತರ attara. = ಹತ್ತರ. (My.).

ಅತ್ತರ attara. Tbh. of ಅತ್ತರಣ. A piece of coloured

woollen-cloth thrown over the back of an elephant, or

over a carriage, etc.; a cover (ಪ್ರವೇಶಿ, ಗವಸಣಿಗೆ Mr. 203).

ಅತ್ತರ attar. ಅತ್ತರು. Attar (ottar, otto) of roses; perfume, essence (My.; Br., Tu.; Mbr., H.).

ಅತ್ತರಿ attari. = ಹತ್ತರಿ, ಹತ್ತರಿ, ಹತ್ತಿ. A carpenter's plane (My.).

ಅತ್ತಲ್ attal. -ಲು. = ಅತ್ತಲ (Śmd. 145). ಅತ್ತಲ್ ದೇವೇ

ನೈಂ, ಮತ್ತೆ ಇತ್ತಲ್ ಭುಜಗಿನ್ನನ್, ಉತ್ತಲ್ ಆತಾಪವಡೊಳ್ (o. r.

-ರಕ್ಕು) ಮುತ್ತಿ ಇರೆ, ಭೇರಿಧ್ವನಿ ವರ್ವತ್ತು, ಎತ್ತಲ್ ಮಸಗಿ ಘೋಷ

ಶಿಕ್ಷಾದಕ್ಷಂ (Śmd. 145). ಇವಂ ತಮ್ಮ ಮಗನ್ ಎನ್ನು, ಎನ್ನುತ

ತಮ್ಮ ಅತ್ತಲ್ ತಗದು ಕೊಣ್ಣರು (Bp. 3, 84). ಅತ್ತಲ್ ಅಯ್ದಿದಂ

(30, 14). ಅತ್ತಲ್ ಒನ್ನು ದಿನ (57, 56). See also Čh. v.

171. 242. — ಅತ್ತಲ ದಾಯಿ. (A mouth of that unknown

direction), a perfect stranger, a nobody (S. Mbr.). — ಅತ್ತ

ಲಿಂ ಮುನ್ನ. Afterwards (Bp. 27, 65; 32, 24; 44, 33). — ಅತ್ತ

ಲಿತ್ತ. -ಇತ್ತ. = ಅತ್ತಿತ್ತ. (Bp. 58, 60). ಅತ್ತಲಿತ್ತಲ ದಿಪ್ತಿ (58, 53).

— ಅತ್ತಲಿತ್ತಂ. -ಇತ್ತಂ. = ಅತ್ತಲಿತ್ತ. (Bp. 1, 36). — ಅತ್ತಲಿತ್ತಿತ್ತ. ಅ

ತ್ತಲಿತ್ತ ಇತ್ತ. From that side to this side (B. 3, 80).

ಅತ್ತಲ attala. = ಅತ್ತಲ. — ಅತ್ತಲಕೊತ್ತಲ. = ಅತ್ತಲಕುತಲ. (S.

Mhr.).

ಅತ್ತಲು attalu. = ಅತ್ತಲ. (C.; J. 31, 26).

ಅತ್ತಿ atti. 1. The red-wooded fig-tree or coun-

try fig-tree, Ficus racemosa Lin. (ಡೆಡುವುರ,

ದುಗ್ಗತರು Mr. 115; My.; M.; Tē.; T. ಅತ್ತಿ, ಅದಂ, ಇರತ್ತಿ,

ಇತ್ತಿ; Tu. ಅತ್ತಿ). See ಕಲ್ಲತ್ತಿ, ಕಾಡತ್ತಿ, ನಾಯತ್ತಿ. ಪುಷ್ಪವಿಲ್ಲದೆ

ಕಾಯ್ ಅವ್ ಅತ್ತಿ ಮೊದಲಾದದಲಿನ್ ವನಸ್ಪತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಮುತ್ತಗವೆ, ಮುತ್ತವೆ! ಚಂಗೇ, ಅತ್ತಿಯೇ! ನಾನ್ ಇಹಗೆ ಇಹದು

ನಿನಗೆ ಅತ್ತಿಯೇ? (Bp. 45, 38). — ಅತ್ತಿಮರ. = ಅತ್ತಿಯ ಮರ.

(ಉಡುವುರ, oto., ಹುಡುವುರ ಅಂಜಾರ, ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿಕಾಯಿಯ ಗಿಡ

Si. 126). — ಅತ್ತಿಯ ಗಿಡ. ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನ್ನಾ ಅತ್ತಿಯ ಗಿಡ ಮೊದ

ಲಾದದ ಕೊಮ್ಮೆ (ಪರಿಧಿ Si. 431). — ಅತ್ತಿಯ ಮರ. (ಉಡುವು

ರ, ಜನ್ನುಫಲ, ಯಜ್ಞಾಂಗಿ, ಹೇಮದುಗ್ಧಕ Nr.). — ಅತ್ತಿರಸ. Juice

extracted from the root of the atti (My.). — ಅತ್ತಿಯ ಹ

ನ್. -ಹಣ್ಣು. Its ripe fruit (Bp. 18, 16). ಅತ್ತಿಯ ಹಣ್ಣು ಅಕ್ಕ

ಕೆಮ್ಮು ಅದರೂ ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹುರುಳು (Prv.). — ಅತ್ತಿಪಾಲು.

The milk of the atti (My.).

ಅತ್ತಿ atti. 2. = ಹತ್ತಿ. Cotton (My.).

ಅತ್ತಿ atti. = ಅತ್ತಿ. See ಸೋದರತ್ತಿ. (Cf. Sk. ಅತ್ತಿ, elder sister;

T. ಅಪ್ಪಿ, Tē. ಅಪ್ಪಿ, elder sister).

ಅತ್ತಿಕೆ attikē. = Sk. ಅತ್ತಿ, ಅತ್ತಿ, ಅತ್ತಿ, ಅತ್ತಿಕೆ, ಅತ್ತಿಕೆ. An elder

sister.

ಅತ್ತಿಗೆ attigē. (Thh. of ಅತ್ತಿಕೆ). An elder brother's wife

(ಧಾತುವು Mr. 312; My.; Tu.). ಅಜ್ಜಿನ ಹೆಣ್ಣಿತ್ತಿಯಾದ ಅತ್ತಿಗೆ

(ಪ್ರಜಾವತಿ, ಧಾತುವುಯೆ Si. 191). ಗುರುವಿನ ಅತ್ತಿಗೆ (Bp. 45,

25). ಅಜ್ಜಿ ತನ್ನವನಾದರೆ ಅತ್ತಿಗೆ ತನ್ನವಳೇ? (Prv.). See Prv. s.

ಬಡವ; ಸೋದರತ್ತಿ.

ಅತ್ತು attu. 1. = ಅತ್ತು, oto. ನಿನತ್ತು, ಎನತ್ತು, ತನತ್ತು; ನಿಮ

ತ್ತು, ಎನತ್ತು, ತನತ್ತು (Śmd. 178). ಮುನಿಸು ಇದು ನಿನತ್ತು,

ಸಯ್ಯನೆ ಎನತ್ತು, ಕಳದಿಗೆ ತನತ್ತು ಸದ್ವಿಸುವ ಎನಕಂ (179).

ಅತ್ತು attu. 2. = ಅತ್ತು 4, (ಉಡು 2, ಇಡು, ಇತ್ತು 1, ತು 1).

A termination of the third person singular

neuter of the imperfect. ಇಡವತ್ತು (Śmd. 266).

ತಿರೇಕರೋಟಿ ನಗುವವನೆ ಇಡವತ್ತು (266). ವಸರಿಸಿದತ್ತು ಮೂಡದನೆ

ಯೋ ಬೇರ್ಗವತ್ತು (266).

ಅತ್ತು attu. 3. = ಅತ್ತು. P. p. of ಅತ್ತಿ 3. See ಅತ್ತು 1.

ಅತ್ತಿ attē. = ಅತ್ತಿ. A mother-in-law (ತಕ್ಕು Nr.; My.; Tē.;

T. ಅತ್ತೆ; Tu.; Sk. ಅತ್ತಾ, a mother; a mother's sister; elder sister; in Prakṛita: a mother-in-law). ಅತ್ತೆವರ್, ಅತ್ತೆಗರ್ (Śmd. 124). ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟ ಅತ್ತೆ (ಗೃಹಮಾತೆ Mr. 313). ಗಣ್ಣನ ತಾಯಿಯೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ತಾಯಿಯೂ (ಪ್ರಶ್ನು Si. 191). ಅತ್ತೆ ಕಲಿಸಿದ್ದೇ ಕೆಲಸ, ಗಣ್ಣ ಕಲಿಸಿದ್ದೇ ಹಾದರ. — ಅತ್ತೆಗೆ ಒನ್ನು ಮಾತು, ಸೊಸೆಗೆ ಪಾಪಸಂಕಟ. — ಸೊಸೆಗೆ ಗೃಹವ್ಯವೇಶ, ಅತ್ತೆಗೆ ವರವಾಸ. — ಅತ್ತೆಯ ತುಂಬು ಮಾನಗೆ ದಾನ. — ಅತ್ತೆ ಒಡದ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ. — ಅತ್ತೇ ಒನ್ನು ಕಾಲ, ಸೊಸೇ ಒನ್ನು ಕಾಲ. — ಅತ್ತೆಗೆ ಒನ್ನು ಕಾಲ, ಸೊಸೆಗೆ ಹಲವು ಕಾಲ (Prva.). See Prva. s. ಬತ್ತ 1, ಬೆಲೆ, ಮಜ್ಜೆ ಗಣೇಶ. 2, = ಸೋದರತ್ತೆ, a father's elder or younger sister (C). ಅತ್ತೆ ಮಾವರ್. -ರು. Husband's or wife's father and mother (ಪ್ರಶ್ನುಪ್ರಶ್ನುಗರ್ Nr.).

ಅತ್ಯಧಮ್ ati-adhama. Exceedingly low or mean. (My.).

ಅತ್ಯಧಿಕ ati-adhika. Very abundant (My.); — very excellent. See Bh. 1, 8, 34; J. 2, 27; 12, 50.

ಅತ್ಯನಾಯಕ ati-anāyaka. Very anarchical, very disorderly. (My.).

ಅತ್ಯಂತ ati-anta. Beyond its proper end or limit; *excessive, very great*. 2, endless, perpetual. 3, absolute, perfect. See Bp. 39, 10; 54, 79; 57, 65. — ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟವಂ. A very bad fellow (ಅವರ್ಣಿ Mr. 253).

ಅತ್ಯಂತ ಕೋಪನ atyanta-kôpana. *Very passionate*.

ಅತ್ಯಂತ ಗಾಂವಿ atyanta-gāmi. = ಅತ್ಯಂತೀನ. (My.).

ಅತ್ಯಂತ ಘನ atyanta-ghana. Very bulky, very great (ಸ್ಫಾರ, ಸ್ಫೇಶ Mr. 437).

ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖ atyanta-duḥkha. Very great affliction or sadness (ಅತಿದುಃಖ, ಬೇದ Nn. 55).

ಅತ್ಯಂತ ಪುರುಷ atyanta-praudha. A greatly perfected or very clever man (ವಿದಗ್ಧ Mr. 246).

ಅತ್ಯಂತೀನ ati-antīna. *Going much or fast or far*.

ಅತ್ಯಮೃತಾನ atī-amhu-pāna. Drinking largely of water. (My.).

ಅತ್ಯಯ ati-aya. Going over or beyond. 2, surpassing (ತನ್ನಿ ನ್ನ ಮೀರಿದುದು Nn. 134). 3, passing away. 4, death. 5, transgression, sin, rice. 6, danger. 7, distress (ದುಃಖ Nr. 134). 8, punishment.

ಅತ್ಯರ್ಥ ati-ārtha. *Exorbitant, excessive*. ಅತ್ಯರ್ಥಂ, *excessively* (ಓರಿದುಂ, ನಾಡೆ, etc. Ūt. II, 25; ಕಾಮಂ, ಪ್ರಕಾಮಂ, etc., ಓರಿದು Mr. 436).

ಅತ್ಯಲಘು ati-alaghu. Very heavy. 2, very big (Bp. 22, 13).

ಅತ್ಯಲಂಕಾರ ati-alankāra. Excessive decoration. 2, fine description by figurative language (ರೂಪಕ Mr. 526).

ಅತ್ಯಲ್ಪ ati-alpa. *Very small, very little*.

ಅತ್ಯವಿರಲ ati-avirala. Very close, substantial, etc. 2, great strength (Mr. 263).

ಅತ್ಯಷ್ಟಿ ati-aṣṭi. N. of a type of metres (Ūh.; Mr. 362).

ಅತ್ಯಸಿತ ati-asita. Very black. — ಅತ್ಯಸಿತರುತಿ. A guṇa in ayaśa and pāpa of the kāvyasamaya (Kāvy. V, 18).

ಅತ್ಯಾಕಾರ ati-ākāra. *Contempt, blame*.

ಅತ್ಯಾದರ ati-ādara. Great deference or respect or reverence. See ಕೋಟಾಪು.

ಅತ್ಯಾಧಾನ ati-ādhāna. Putting over or beyond. 2, excess (ಅತಿಕ್ರಮ, ಮಗಿರ್ Mr. 450). 3, imposition, deception.

ಅತ್ಯಾಶೆ ati-āśe. = ಅತಿಯಾಶೆ. Extravagant desire or hope (ದಾಕುಳ Kk. 67). See B. 4, 52, 182.

ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ ati-āścārya. A great marvel or mystery (ರಹ Bhn. 50).

ಅತ್ಯಾಸ atī-āsa. Throwing or putting over or beyond. See ವ್ಯತ್ಯಾಸ.

ಅತ್ಯಾಸುರ atī-āsura. Excessive pride (Bp. 54, 49).

ಅತ್ಯಾಹಿತ ati-āhita. *Great calamity or danger*. 2, facing great danger: a daring action.

ಅತ್ಯುಕ್ತ atī-ukta. = ಅತ್ಯುಕ್ತೆ. (Mr. 362).

ಅತ್ಯುಕ್ತೆ atī-ukte. N. of a type of metres (Ūh.).

ಅತ್ಯುಗ್ರ atī-ugra. Great cruelty. See Bk. s. ಮುಲ್ಲು.

ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟ atī-utkrīṣṭa. Very eminent (ಕುಲೂಲ Mr. 482).

ಅತ್ಯುತ್ತಮ atī-uttama. Excessively high, etc. (ನಿಗರ Ūt. I, 18, o. r. ಅತ್ಯುತ್ತಮ).

ಅತ್ಯುನ್ನತ atī-unnata. Highly raised; very high. (My.). See ಅತ್ಯುತ್ತಮ.

ಅತ್ಯುಪಚಾರ atī-npācāra. Abundance, or excess, of obliging behavior; — a bribe (ಉಚ, etc., ಅಂಚ ಕೊಡುವ ಧನ Mr. 270).

ಅತ್ಯುಪಧ atī-upadha. Superior to any test, tried, faithful.

ಅತ್ಯುಷ್ಣ atī-ushṇa. Very hot; great heat (C.; ಬಹಳ ಸೆಕೆ Ūh.).

ಅತ್ರ atra. *In this; in this respect; in this place; at this time; there; then*.

ಅತ್ರಾರ atī-āha. To-day.

ಅತ್ರಿ atri. One of the saptaśris and of the seven principal stars of the Great Bear. 2, a vedic ṛishi, the husband of Anasūyā (Āsūyā) and father of the moon. See Bp. 50, 70; J. 20, 3.

ಅತ್ರಿಜ atī-ja. = ಅತ್ರಿಜಾತ. (ಇನ್ನು, etc. Kāvy. V, 62).

ಅತ್ರಿಗೋತ್ರಜ atī-gōtra-ja. Born in the family of Atri: the moon (ಇನ್ನು, etc. Mr. 36).

ಅತ್ರಿಜಾತ atī-jāta. Born from Atri: the moon. (My.).

ಅತ್ರಿದ್ರಿಕ್ಷ atī-drik-ja. = ಅತ್ರಿನೇತ್ರಪ್ರಸೂತ. (My.).

ಅತ್ರಿನೇತ್ರಪ್ರಸೂತ atī-nētra-prasūta. Produced by (a flash of) Atri's eye: the moon.

ಅತ್ರಿನೇತ್ರಭೂ atī-nētra-hū. = ಅತ್ರಿನೇತ್ರಪ್ರಸೂತ. (My.).

ಅತ್ರ atīa. = ಅತ್ರಾರ. (Śmd. Cm. 73, 353).

ಅತ್ರವಿಧ atīa-vidhi. The form of the letter a (Śmd. 211; ಅತ್ರಾರದ ವಿಧ Cm.).

ಅತ್ರಾಂತ atīa-anta. A word with final a (Śmd. 103; Cm. ಅತ್ರಾಂತಕಲ್ಪ).

ಅಥ atha. An auspicious and inceptive particle, used in stuti, stautya, māṅgala, māṅgalya, adhikāra, prakṛṣṭa, prakhyāta (Nn. 89); in hētu, kāraṇa (89); in ākaraṇa, ākāraṇa (89; Mr. 535); in kutuka, kautuka, āścārya (89), vismaya (535); in drīṣṭa, pratyakṣa (89); in anantara (89); in nindyārta, nindyavākya (89), atinidē (535); in prīcchāvāhāṣha, bēsaḡumbudu (89), and in gaṇ-ḡūṣha, ugaḡuvadu (89). Now. 2, then. 3, what? how? 4, all. 5, moreover. 6, rather. 7, certainly. 8, but. 9, else, etc., etc.

ಅರ್ಥ atharva. A priest, a Brāhmaṇa. 2, N. of a certain mythological priest. 3, the fourth or atharva-vēda.

ಅರ್ಥಕುಲ atharva-kūśala. Conversant with the atharva-vēda (Śmd. 129).

ಅರ್ಥಣಿ atharvāṇi. = ಅರ್ಥ No. 3. (My.).

ಅರ್ಥಾ aṭha-vā. Or. (Si. 55; B. 4, 186; 5, 91).

ಅರ್ಥೇ aṭhō. The same as aṭha, q. v.

ಅರ್ ad. 1. = ಅರ್ 1, q. v.

ಅರ್ ad. 2. = ಅರ್ 3, ಅರ್ 2. Only in the P. p. ಅದ್ವ.

To be immersed, to sink. ಅದ್ವಂ (ಮುರುಗಿದಂ Bhn. 59). ಒಸರೊ ಮಕರಂದದ ತುಪಾರದ ಕೆಸರೊಳ್ ಅದ್ವಂ ಕೊಂಚಿಗಲು (Bh. 1, 5, 9). ಅನ್ವಕಾರದ ಜಲಧಿಯಲಿ ಜಗಮ್ ಅದ್ವದು (1, 16, 15). ಪರಿವಸ್ತರದ ಧೂಪದ ಧೂಮಗನ್ನೋತ್ಕರಸಮುದ್ರದೊಳ್ ಅದ್ವನ, ಒಲ್ಲದೆ, ಪಥದ ಪವಮಾನ (Rām. 13, 5). See Bh. 8, 25, 7; 8, 26, 16.

ಅರ್ ad. Eating. See ಕ್ರವ್ಯಾದ, ಮತ್ಸ್ಯಾದ.

ಅದ (adā-17). The termination of the relative negative participle, being based on ಅರ್ 2, q. v.; e. g. ಮಾಡದ, ತನ್ನದ, ಕೊಳ್ಳದ, ಕಳದ (Śmd. 87). See 6, No. 2.

ಅದ ada. = ಅದ್. See ಕ್ರವ್ಯಾದ, ಪರಮಿಷ್ಠಾದ, ಮಾಂಸಾದ, ತಿಲಾದ.

ಅದ: adah. = ಅದಸ್. — ಅದಃಪುತ್ರ. His son (ಅತನ ಪುತ್ರ Śmd. 100).

ಅದಕಿಸು adakisu. To cause to press, etc. (My.).

ಅದಕು adaku. 1. = ಅಗಚು, etc., (ಅತುಕು), ಅದಪು 1, ಅದಮು, ಅದಮು, ಅದುಗು, ಅದುಪು, ಅದುಬು, ಅದುಮು, ಅದುಕು, ಅದುಗು, ಅದುಚು, ಅದುಸು, ಅದುಕು, ಅದುಕು, ಅದುಗು, ಅದುಚು, ಅನಚು 1, ಅನಕು, ಅನಕು 2, ಅನಚು 1.

To press; to compress; to squeeze; to cram, to pack close (My.; T., M. ಅದಕ್ಕು, to squeeze, to press softly, to mollify a fruit). 2, to be depressed: to be bruised, as a metal vessel (My.). — See ಅದು 1.

ಅದಕು adaku. 2. A bruise in a metal vessel (My.).

ಅದಕ್ಕ a-dakha. Unskilful, awkward (Bp. 61, 17).

ಅದಬ adatu 3-23. = ಅದರ್. A very firm man, a man not easily giving way, a very persevering man; a mighty, powerful, or heroic man (ಶಾಂತದವ Ū. 1, 60, o. r. ಅದರ್; ಕಡುಬಿಟ್ಟ Bhn. 46). ಮುರದ ದಸಿ ಅದ್ವದನೆಗವಾಯ ಅದಬರ ಭೀಮಂ (Śmd. 81). ಸಭಕ್ತಿದ ಮನಿಮರ್ಲೋರ್ತಿದ್ವಿಗಿ, ಅದಬನ್ ಅಪ್ಪೊಡಂ, ಧೂಪತಿ ಅಕ್ಕಲೇ ದ್ವಂ Rāv. 13, 22). ಪುತ್ಯನ್ ಉದಾದ ಅದಬರ್ಗಿ ಸೋಲ್ವನ್ ಅಲ್ಲಮ್, ಅದ್ವತಂ ತಾನೆ ಕೋಪದಿನ್ ಅಶವಕ್ಕೆ ನಡೆ ತನ್ನನು (J. 7, 49). See J. 20, 9.

ಅದಬತನ adabātana. The state of being heroic, etc. (J. 7, 59).

ಅದಬು adatu. 1. To scold, to reprimand, to menace (T. ಅದಬ್ಬು); or to weigh down, to press down, to repress, to subdue (T. ಅಮಬ್ಬು; M. ಅಮಬ್ಬು, ಅಮರ್ಪ; see ಅಮಂಸು). — ಅದಬರೆ. — ಅರೆ. To overwhelm

and disgrace (P. Abh. P. 15, 23). ಅವಂ ಮುರನನ್ ಕೊನ್ನನ್? ಅವಂ ಬಕ ಕಂಸ ಕೇರಿಗರ್ನ್ ಅದಬರೆದಂ? (Śmd. 188).

ಅದಬು adatu. 2. (= ಅದರು 1). To tremble, to shake (T. ಅದಬ್ಬು; M. ಅದಬ್ಬು, ಅನಬ್ಬು; R.; see ಅಲುಗು 1).

ಅದಬು adatu. 3. Self-will; boldness; pride; heroism (ಸಿಂಸ, ಕಮಪು, ದರ್ಪ Ū. II, 49; ದರ್ಪ I, 99; ನಾನಾ, ಸಾಹಸ Nn. 145; ಅರ್ಪ, ಸಾಸ, ಸಾಹಸ Kk. 41; ದಪ್ಪ, ಪೆಟ್ಟು ವರ್ಪ, ದರ್ಪ 66; ಅರ್ಪ, ಸಾಸ Śm. 38; ದರ್ಪ ಸಿ. 3; ಪರಾಕ್ರಮ Ū., Ūb.; Tē. ಅದಬು, pride). ಪುಸರದಿಂ ಪದೆದು ಎಚ್ಚಾದಿದರ್ ಅದ ಬಿನ್ನೆ (Rāv. 13, 87). See Ū. Bp. 47, 10; R.v. 6, 45; J. 2, 37; 4, 9; 7, 57; 8, 34; 11, 5; 14, 6; 16, 13; 21, 5, 28.

ಅದಬ adadl. Of counting or numeration, determined by counting, used in selling or buying fruits, etc. (My.; Si. 327; H.).

ಅದಬ್ರ್ಯಕ್ಕ adadryakkn. Tbh. of ಅದಬ್ರ್ಯಾ (Śmd. 106 Cm.).

ಅದಬ್ರ್ಯಾ adadryač. Inclining or going to that.

ಅದನ adana. Eating; food. See ಮೃಗಾದನ, ವೃಕ್ಷಾದನ.

ಅದನಾ adanā. Low, mean, vulgar (H.). ಅದನಾಲಿಸ, ಅದನಾ ಮನುಷ್ಯ, ಅದನಾವೃತ್ತಿ (My.).

ಅದನ್ತ a-d-anta. Ending in the letter ಅ (ಅಕಾರಾನ್ತ Śmd. 64, 73, 120, 126, 128, 138, etc.; Kāv. I, 2, 12, 13; 14-16; 31-32).

ಅದನ್ತೆ a-d-antatē. The state of ending in the letter ಅ (ಅಕಾರಾನ್ತೆ Śmd. 70).

ಅದಪು adapu. 1. = ಅದಕು 1, etc. (My.).

ಅದಪು adapu. 2. To speak intemperately, to upraid, to reprove (T. ಅದಮ್ಮು; R.).

ಅದಬು adabu. Respect, regard (My.; Br.; Mhr., II. ಅದಬು).

ಅದಭ್ರ a-dabhra. Not scanty, plentiful, much (ಎತ್ತ, ಬಹವ Nn. 95).

ಅದಮು adamu. = ಅದಕು 1, etc. (My.; Tē.).

ಅದಮುಯಕ್ಕ adamuyakku. Tbh. of ಅದಮುಯಾಚ (Śmd. 106 Cm.).

ಅದಮುಯಾಚ adamuyač. Inclining or going to that.

ಅದರಿಸು adarisu. = ಅದಲಿಸು, ಅದರಿಸು. To make tremble, to shake (C.).

ಅದರು adaru. 1. = (ಅನಲು 1, ಅನಬು 2), ಅದಲು, ಅದರ್ 1, ಅದರು 1, ಅದುರು 1, ಅದುಲು, ಅದು. To tremble, etc.

(C.; Tē.; Tu. ಅದರ್). ಅದರಿ, ಹಿಡಿದುಗ ಮಸಗಿದವ (Bh. 3, 13, 21). See J. 13, 47; 25, 25; Rām. 3, 5, 6. — ಅದರಾಚಿ. — ಅಚಿ. Much shaking, trembling or shivering (C.).

ಅದರು adaru. 2. = ಅದರ್ 2, etc. Trembling, tremor (C.; Tē.). — ಅದರುಗುಣ್ಣಿಗಿ. = ಅದುರು. The pit of the stomach (My.). 2, want of courage, faint-heartedness (My.). — ಅದರುಗುಣ್ಣಿಗಾಯಿ. = ಅದರುಗುಣ್ಣಿಗಿಯವ (My.). — ಅದರುಗುಣ್ಣಿಗಿಯವ. — ಅನ. A timid man (My.). — ಅದರುಬೆದರು. dupl. Shaking and quaking (C.). — ಅದರುವಾಯು. = ಅದುರು. Tremor of a limb from disease (My.).

ಅದರು adaru. 3. = ಹದರು, etc. Unripe stato of fruits (My.).

ಅದರು adaru. 4. = ಅದುರು 4. (My.).

ಅದರ್ಶ a-darśa. 1. Day of new moon.

ಅದರ್ಶ a (i. e. ā)-darśa. 2. A mirror.

ಅದರ್ಶನ a-darśana. No-vision, not seeing. 2, non-appearance, *not being visible or present*. 3, invisible, latent. 4, disappearance, omission, elision (ಶೋಕ ಸ್ಮದ. 56. 62. 129. 222 Cm.; Kāvya. I, 2, 104-109). — ಅದರ್ಶನ ಎಫ. = ಶೋಕದ ಎಫ (Smd. 211. 229 Cm.).

ಅದಲಾ adalā. = ಅದಲು. (Mhr. ಅದಲಾ, the first or foremost of a series). — ಅದಲಾಬದಲು. = ಅದಲು. Interchanging or exchanging (C.; ಎಹರ ಓಹ.; Mhr., H. -ಬದಲ).

ಅದಲಿಸು adalisu. = ಅದರಿಸು, etc. (My.; Tō. ಅದಲಿಂಚು, to frighten, menace).

ಅದಲು adalu. = ಅದರು 1. (My.).

ಅದಲು adalu. = ಅದಲಾ. — ಅದಲುಬದಲು. = ಅದಲಾ. (C.).

ಅದಮಾನ adamāsa. Computation, calculation, reasoning (ಗೂಡ, ತರ್ಕ ಓಹ.; Mhr.).

ಅದನ adanu-a 3. A man who is mutilated, maimed, or deformed (S. Mhr.; ಎಕರಾಂಗ G.).

ಅದವು adavu. (fr. ಅದೆ 1). Desire, hope (?); pleasure (?); or consideration, judgment (?).

— ಅದವದರ್. - ಅದರ್. Grief, sorrow (ಮಹಿಶ ಸ್ಮದ. I; ಬೇಗುದಿ, ಉಬ್ಬಿಗ, ಸನ್ನಾಪ ಸಾ.; Tō. ಅದವದರ್, confusion, perplexity; ಅದವದೆ = ದುಃಖ, ವ್ಯಾಕುಲ, ವಿಚಾರ, ಕೊಂದಲ).

ಅದವು adavu. The state of being mutilated, maimed, or deformed (S. Mhr.; ಅಥಮ, ಪೋಗಣ್ಣ, ಮುಕ್ಕು, ಮೂದಿ G.; Mhr. ಅಥಾ, weak, deformed). — ಅದನಾದ ಸ್ತ್ರೀಯಳು. = ಕ್ಷಮೆ ದ್ರೆ (G.).

ಅದಕೆ a-daśē. An unhappy state, misfortune. (R.).

ಅದನ adas. = ಅದ. That, he, this.

ಅದಳ adāḷa. = ಅದಟ, q. v.

ಅದಾಶಾರ a-dātāra. Tbh. of ಅದಾತ್ಯ. (My.).

ಅದಾತ್ಯ a-dātri. Not giving; not liberal; a miser.

ಅದಾನು adānu. A Tbh. of ಅದವನು or ಅದವನು (3rd. person singular of the present of ಆಗು, to be), originally meaning "he is" but, in opposition to ಅದಾನೆ (which has the emphatic ಎ on its final and therefore expresses certainty), ಅದಾನು has got the meaning of "he perhaps is, he may be" (S. Mhr.). Conjugation: ಅದೇನು (= ಅದವೆಂ), ಅದೀ (= ಅದವಯ್ಯ), ಅದಾನು, ಅದಾಳು (= ಅದವಳು), ಅದೀತು (= ಅದವುದು), ಅದೀವು, ಅದಾರು, ಅದಾವು. Cf. ಅದಾನು; and observe ಆಗು 1, of which an ಅದವನು might be formed. Cf. also ಇದ್ದಾನು.

ಅದಾನೆ adānu-a 3. = ಅದ್ದಾನೆ. He is indeed, he certainly is, he is (C.). Conjugation: ಅದೇನೆ, I am; ಅದಿ, thou art; ಅದಾನೆ; ಅದಾಳೆ, she is; ಅದೆ (= ಅದುವೆ; see ಅದೆ 4), it is; ಅದೇವೆ, we are; ಅದೀರಿ, you are; ಅದಾರೆ, they are, ಅದಾವೆ, they are. Cf. ಅದ್ವೆ; ಇದ್ದಾನೆ.

ಅದಾಯಿ a-dāyi. = ಅದಾತ್ಯ. (R.).

ಅದಾಲತು adālatu. Justice; a court of justice, a judge's court (also ಅದಾಲತುಕಡೇರಿ; C.; Mhr., H.).

ಅದಾವತೆ adāvat. Enmity, hatred, spite (ವೈರ, etc. Si. 69; C., also ಅದಾವತೆ; Mhr., H.).

ಅದಿತಿ aditi. The mother of the ādityas, or of the gods, wife of Kāyapa. 2, the earth. 3, a cow. 4, speech.

ಅದಿತಿಜ aditi-ja. = ಅದಿತಿಜನ.

ಅದಿತಿಜಪುರ aditi-ja-pura. The town of the gods, heaven. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಅದಿತಿಜನ aditi-nandana. A son of Aditi, a god.

ಅದಿಮು adimu. = ಅದಕು 1, etc. (My.).

ಅದಿರ್ adir. 1. = ಅದರು 1, etc. To tremble, to shake, to shiver; to fear (ಕಮನ ಸ್ಮದ. Dh.). P. p. ಅದಿರ್ಮ. ಅದಿರ್ಗ (Smd. 55). ಜಯಜಯಧ್ವನಿಗಳಿಂದ ಅದಿರುತ ಇರಲು (Bp. 32, 40; see also 37, 42; 47, 58). ಅದಿರದೆ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬನಕೆ ತನ್ನಂ ಕಳುಹ ಬೇಕು (J. 18, 39).

ಅದಿರ್ adir. 2. = ಅದರು 2, ಅದರು 2, ಅದರು 2. — ಅದಿರ್ಗಂ ಚಿ. -ಕಂಚಿ. = ಅದಿರ್ಗನ್ನಿ, q. v. (My.). — ಅದಿರ್ಗನ್ನಿ. -ಕನ್ನಿ. = ಅದಿರುಗನ್ನಿ, ಅದಿರ್ಗಂಚಿ, ಅದಿರ್ಮುತ್ರೆ. The creeper Gaortnera racemosa, bearing white fragrant flowers (ಅತಿಮುಕ್ತ, ವಾಸನ್ನಿ, ಮಾಧು Mr. 126, o. r. ಅದಿರ್ಗಂಚಿ; ಅದಿರ್ಮುತ್ರೆ, ಮುನ್ನಯ, ವಸನ್ನದೂತಿಗೆ Kk. 18; ಅದಿರ್ಮುತ್ರೆ, ವಸನ್ನದೂತಿಗೆ Smd. 21). — ಅದಿರ್ಮುತ್ರೆ. = ಅದಿರ್ಗನ್ನಿ, etc. (ಅತಿಮುಕ್ತ, ವಾಸನ್ನಿ, ಮಾಧು Hlā.). ನಿನಗೆ ವಸನ್ನದೂತಿವೆಸರ್ ಅಬ್ಬದು; ಅದೆನ್ನೆನೆ, ಮುನ್ನೆ ಬನ್ನ, ನೀನೇ ಎನಗೆ ವಸನ್ನನ ಆಗಮನಮಂ ನೆಲೆ ಸೂಚಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೆಯ ಎನ್ನ, ನನ್ನ ವನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೀರರವದಿ ಪೊಗದ್ದು ಇತ್ತ ವಸಾಯದ ಅತ್ತ ಮುತ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಡೆಯಂ ತಳೆದ ಪೋರ್ ಅದಿರ್ಮುತ್ರೆ ಮುಗುಳು ಮುತ್ತಲುಂ (Ūpr. 7, 41).

ಅದಿರಿಸು adirisu. = ಅದರಿಸು. (My.).

ಅದಿರು adiru. 1. = ಅದರಿ 1, etc. (My.). P. p. ಅದಿರಿ. ಕಟ ಕಮ್ ಅದಿರಿತು (Bp. 28, 54). ಭೂಲೋಕಮ್ ಅದಿರಿತು (58, 60).

ಅದಿರು adiru. 2. = ಅದರಿ 2, etc. — ಅದಿರುಗನ್ನಿ. -ಕನ್ನಿ. = ಅದಿರ್ಗನ್ನಿ, etc. (ಅತಿಮುಕ್ತ, ಪೂಜ್ಯ, ವಾಸನ್ನಿ, ಮಾಧುಲಿತ Nr.).

ಅದಿರ್ಪು adirpu. Trembling; fear (ಅಳು, ವೇರು, ಭಯ Kk. 42; ತಲ್ಲಿದ, etc., ಭಯ ಸಾ.).

ಅದಿವನ a-dīpana. Not digestive or tonic; bad digestion. (My.).

ಅದಿರ್ಘ a-dīrgha. Not long; not dilatatory. — ಅದಿರ್ಘವ ಮಾಸ. (Kāvya. IV, 1, 11).

ಅದು adu. 1. = ಅತು, ಅತ್ತು 1 (Smd. 178); ಅದ್ದು 3, ಅನ್ 2, (ದು 1, etc.). Remote demonstrative pronoun neuter (Smd. 96. 111; T., M.; Tō. ಅದಿ; Tu. ಅವು): That, it. ಅದು, ಇದು, ಉದು (97. 182). ಅದು ಕುಸಿಕೊರಲೆ (111). ಅದು ಎದು ಲಮತಿ (111). ಅದೇನು (97). ತಾನು ಅದು (110). ತಾನು ಅದು ಪಿರಿದು (174). ಅದು ಜಗದ್ವರ್ಣಂ (188). ವಿಚಾರಮ್ ಅದು (181). ಅದು ಸಜ್ಜನವೆನ್ (109). Occasionally it occurs with a nonn of the masculine gender: ಅದು ಅವನ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಂ? (Bp. 18, 33). ಸುತನ್ ಅದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಂ? (24, 31). ಅವರನ್ ಅದು ಎಂಪೊಗದ್ವೆ? (31, 19). ಇತ್ತಲೆ ಅದು ಅರು ಹೋದ ವರ್ (35, 46). ಮಾಚಿದೇವರ್ ಅದು ಎಕೆ ಬಾರರು? (37, 14). ದೀರ್ಘಾಯವಂ ಕೊಡುವವನ್ ಅದು ಅವಂ? (46, 41). ಘಾಸ್ತನನ್ ಅದು ಒಬ್ಬಂ ಭೂಸುರೇಂದ್ರಂ (53, 39; see also 10, 48; 21, 17). ನಿನ್ನ ಕೋಮಲತನುವನು ಪೊಯ್ದವರ್ ಅದು ಆರ್? (J. 18, 10). As an adjective pronoun ಅದು stands for ಆ 4 (see Smd. 169. 202): ವೆವರಂ ಚಿವಟಿದೊಡೆ ಉಗುವುದು ಅದು ರಕ್ತವು (Bp. 57, 75). ಅದು ಕಾರಣದಿಂ (Rāy. 13, 18). ಅದು ಕಾರಣ (therefore, C.). ಅದು ಕಾರಣಂ (Bp. 21, 44). Its final ಉ is generally absorbed in a following vowel, as, e. g. the original text of all the above-adduced instances shows; but occasionally it is treated as a permanent vowel followed by ವ, e. g. ಅದುವುಂ (also that, Smd. 186. 189. 201. 219, instead of ಅದುಂ 259. 296. 378), ಅದುವೆ (just that, even that, 153. 155. 171. 172. 174, instead of ಅದೆ 8. 196); ಅದುಂದಿನದೆ (Bp. 56, 36). — ಅದೆ ಬುಧರ್ಗ ಫಲಂ (Smd. 8). ಆ

ವು ಪದ್ಯಮು, ಅದೆ ದರ್ಶನೀಯಂ (174). ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ (Just in that manner, B. 4, 176). ತಾಂ ನರರೋಷಮ್ ಅದೆ ಇದೆ (i.e. ಕೆಳಗಿನದು) ಎನರ್ ಇದುದು, ನಡೆ ತನ್ವಂ (Bp. 2, 44). — Singular Gen. ಅದರಿ (Śmd. 135; see also 64. 162). Dat. ಅದರ್ (140), ಅದಕ್ಕೆ (C.), ಅದಕ್ಕೆ (C.; Bp. 34, 28). ಅದಕ್ಕೆ ಅದು (i.e. ಅ) ಉಳಿಕೊಡತಿಯು ನ್ಯಾಯ (Prv.). Accus. ಅದಂ (Śmd. 26. 184), ಅದ (Bp. 53, 17; C.), ಅದನ (C.), ಅದನು (C.), ಅದನ್ನು (C.), ಅದನ್ನ (C.), ಅದರಿನ್ನು (Si. 111. 368), ಅದನ್ನ (357). Instr. ಅದರಿಂ, etc. (Śmd. 135. 12). Loc. ಅದರಿ, etc. (135). — Plural Nom. ಅವು (Śmd. 117; C.), ಅವುಗಳ, -ರು (C.). Gen. ಅವರಿ (Śmd. 191; see ಅವರಿವರಿ 5. 117; Mr. 422; J. 29. 9), ಅವುಗಳ (C.). Dat. ಅವರ್ಗೆ (Śmd. 140. 91), ಅವಕ್ಕೆ (C.), ಅವಕ್ಕೆ (Bp. 16, 9; 51, 66; C.), ಅವುಗಳ (C.). Accus. ಅವಂ (Śm. 117), ಅವನ್ನು (C.), ಅವುಗಳನ್ನು (C.). Instr. ಅವರಿಂ, etc. (Śmd. 135), ಅವುಗಳನ್ನು (C.). Loc. ಅವರಿ (Śmd. 135), ಅವರಿಗೂ (13. 21. 43), ಅವುಗಳಲ್ಲಿ, etc. (C.). — ಅವರ್. -ವರ್. (B. 5, 74). — ಅವು occasionally stands for ಅ: ಕವಿವ ಅವು ಅರುಣಾಂತುಗಳ etc. (Bh. 2, 13, 26). — ಅವರಿಗೆ (Śmd. 116), ಅವರಿನ (119) belong to the term 'ಅವು'.

ಅದು adu. 2. An affix to form certain adverbs, e.g. ನೂಂಕದು, ನೂಕದು, ತತ್ತದು (Śmd. 388. 389).

ಅದು adu. 3. = ಅ 6. The affix for the formation of the third person singular neuter of the negative mood, e.g. ಉದಿಯದು, ಇದಿಯದು, ಪಟ್ಟಿದು (Śmd. 290). See its plural ಅವು 3.

ಅದು adu. 4. = (ಅತ್ತು²), ಉದು 2. (In later Kannada) a termination of the third person singular neuter of the present, (future, and) imperfect tenses, e.g. ಬನ್ನವದು, ಬಪ್ಪದು, ಬದ್ದದು. See its plural ಅವು 4.

ಅದುಕು aduku. = ಅಕುಕು. (Tē.; R.).

ಅದುಕುಳಿ adukuli. Delight, happiness (ಕರ್ಪ ಟಿ. I, 73).

ಅದುಗಿಸು adugisu. 1. = ಹದಗಿಸು, ಹದುಗಿಸು. To mollify by pressing (R.; T. ಅದುಕ್ಕು; see ಅದಕು 1).

ಅದುಗಿಸು adugisu. 2. = ಅದಕಿಸು (My.).

ಅದುಗು adugu. = ಅದಕು 1, etc. (My.). 2, to be mollified by being pressed with the fingers (T. ಅದುಂ; T. ಅಳಿ, to grow mellow).

ಅದುಗೋ adu-gō. = ಅಕೋ, etc. (My.; Tē. ಅದಿಗೋ, ಅದುಗೋ). (X. ಅದಿಕೋ, ಅವಿಕೋ).

ಅದುಪು adupu. = ಅದಕು 1, etc. (My.).

ಅದುಬು adubu. = ಅದುಪು, etc. (My.).

ಅದುಬುತ adubuta. Tbh. of ಅದ್ಭುತ (Bp. 57, 85; 58, 63; Rām. 5, 7, 67; My.).

ಅದುಮಿಸು adumisu. = ಅದುಗಿಸು 2. (My.).

ಅದುಮು adumu. = ಅದಕು 1, etc. (My.; Tē.).

ಅದುರು aduru. 1. = ಅದರು 1, etc. ಅದುರುವದು (ಪ್ರರಣ, ಪುರಣ, ಅಕ್ಕಾದುವದು, ಒಣಕುವದು, ಕದಲುವದು Si. 389; C.; Tē., Tu.).

ಅದುರು aduru. 2. = ಅದರು 2, etc. — ಅದುರುಗುಡ್ಡೆಗೆ. = ಅದರು. (My.). — ಅದುರುವಾಯು. = ಅದರು. (My.).

ಅದುರು aduru. 3. Native metal. ಗಡೆಯಿನ್ನ ತಗದು ಕರಗದೆ ಇರುವ ಅದುರು (ಅಕ್ಕತ Si. 330). (Tē. ಅದರು, a sparkle; — dear, costly; T. ಅದರ್, finesand; ಅಯಿಲ್, iron; beauty; ಅಯರ್, splendour; M. ಅಯರ್, iron dust, any ore).

ಅದುರು aduru. 4. = ಅಗರು, ಅದರು 4, ಹಗರು. Dandruff (My; T. ಅಗರ್, ಅಹರ್).

ಅದುಲು adulu. = ಅದರು 1, etc. (My.).

ಅದುವದು (aduvu-adu?). Considering, regarding, noticing; perplexity, doubt, etc. ಅದುವದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸು (Śmd. II). (See ಅದುಹು, ಅದೆ 1; cf. T. ಅಜ್ಜಿ, ಅಜ್ಜಿವು, suspicion, conjecture?).

ಅದುವು a-dushṭa. Not vitiated, not bad; not having evil intentions (ಇದಿರು ಬಗೆಯದವಂ Mr. 237). 2, a term used in poetical composition (Kāvy. II, 2, B, 7).

ಅದುಹು aduhu. To be perplexed, to suffer doubt, to become suspicious (Rām. 6, 53, 27).

ಅದೃಢ a-dṛḍha. Not firm. 2, irresolute. (J. 5, 69).

ಅದೃಶ a-dṛśi. — ಓ. Sightless, blind.

ಅದೃಶ್ಯ a-dṛśya. Invisible; latent. 2, not fit to be seen. See B. 5, 143; Bp. 3, 29; 44, 17; 52, 6; 57, 38.

ಅದೃಷ್ಟ a-dṛṣṭa. Unseen (Bp. 48, 33). 2, invisible. 3, unknown. 4, unforeseen danger or calamity. 5, destiny, fate; luck. (My.).

ಅದೃಷ್ಟವಂತ a-dṛṣṭa-vanta. A lucky (or unlucky) man (My.). ಒಳ್ಳೇ ಅದೃಷ್ಟವಂತ (ಸುಕ್ಕುತಿ, ಪೂಜಾನ್, ಧನ್ಯ Si. 352).

ಅದೃಷ್ಟಕಾಲಿ a-dṛṣṭa-kālī. = ಅದೃಷ್ಟವಂತ. (My.).

ಅದೃಷ್ಟಿ a-dṛṣṭi. A look of displeasure or malice, an evil eye.

ಅದೆ adē. 1. To be an object of desire or of notice, to be desirable or deserving notice (?); or to be pleasant (?). ಎಳುವಿಲ್ಲದ ಇರುಳ್, ಕೆಲದೊಳ್ ವಧು ಎಲ್ಲದ ಲೀಲೆ, ಮಧುರಮಧುವಿಲ್ಲದ ಪೂ, ದಧಿಯಿಲ್ಲದ ಉಣಿಸು, ಅದೆ ವದೋ ಬುಧರ್ ಇಲ್ಲದ ಸಫೆ, ಸರಸ್ವತೀಮಣಿತಾರಾ (Śmd. 67; Kāvy. II, 1b, 11). (See ಅದವು, ಅದುವದು, ಅದುಹು, ಅದುಕುಳಿ; cf. ಪದೆ 1?).

ಅದೆ adē. 2. (ಅ 5-ಅದು 1-ಎ 3). The termination of the negative participle, being affixed to the crude theme (Śmd. 72. 73. 86. 87; cf. ಅದು). ಎನ್ನದೆ, ತಿನ್ನದೆ, ಉಣ್ಣದೆ, ಒಲ್ಲದೆ, ಒಯ್ಯದೆ, ಕೊಳ್ಳದೆ are the participles of ಎನ್, ತಿನ್, ಉಣ್, ಒರ್, ಒಯ್, ಕೊಳ್, and, as an exception, ಕಳದೆ that of ಕಳ್ (87). ಪಲೆಯನ್ ಅಟ್ಟಿಯೋ ಇಟ್ಟು ಬಿಸುಡದೆ ಮಾಣ್ಣೆನೇ? (Bp. 15, 30). ಪಾಪಕು ದುಡಾ, ಎಲವೊ, ನಿನ್ನಂ ಶಾಪಿಸದೆ ನಾ ಬಿಡೆಂ (20, 16). ತಳುವು ಮಾ ಡಿಡೊಡೆ ಎನ್ನ ನಲ್ಲಳು ಮುಳಿಯದೆ ಇರ್ಕ (28, 14). (ಪಾಣ್ಣವರ್) ಹೊಡಿ ಬಿದ್ದರ್ ಅದೊಡೆ ತಡಿದು ಬಿಸುಡದೆ ಮಾಣ್ಣರೇ? (Bh. 1, 8, 21). ನೂಪಲೆಗೆಳೆಯನ್ ಉಗ್ರಕೋಪದಿನ್ನ ಉರಿಯನ್ ಉಗುದಿದೆ ಮಾಣಂ (J. 3, 41). In emphasizing the participle the ಎ is lengthened, e.g. ಎನಿತುಂ ತನ್ನದೇ (Bp. 48, 5; see also 48, 16. 17; 50, 37; 52, 8; 54, 81; 57, 78).

ಅದೆ adē. 3. = ಅದೇ, (ಅದೋ; My.; Tē. ಅದೆ, ಅದೋ; T. ಅದೋ). Lo! look there! ಅ, ಹೊಗುವಾ! ಉಂ, ಹೊಗುವಾ! ಅದೆ, ಇದೆ, ಹೋಹಾ! (Bp. 14, 83). ಎಸು ಕಲಾಪದೆ ಕುಳ್ಳಿತು ಇರ್ಕುದು ವಸುಮತಿಯೋ, ಅದೆ! (34, 9). ಅ

ದೀವನ ಕರುಣಾದಿಂದ ಹೋದನು, ಅದೆ! ಆ, ಹೋದನು! (44, 33).
ಅದೆ, ಇದೆ, ಹೋದನು! (53, 48). See also Bp. 48, 16; 50, 12.
77; 53, 25. 67; 55, 9; 56, 31.

ಅದೆ addē 4. (fr. ಅದು-ಎ 3, see s. ಅದಾನೆ). = ಅದ್ವಿ.

It is indeed, it is, there is, is. ತುನ್ನುಡನೆ ಅದೆ (Bp. 13, 12). ತುನ್ನುಡ ಅದೆ ನೆಲುವನ ಗಡಿಗೆಯಲಿ (14, 11). ಹುಗ್ಗಿ
ಯದಂ ನಿರೂಪಿಸು! ಮಹಮಾನವೋ ಅದೆ, ಕೊಡುವಂ (14, 13). See
its plural ಅವೆ. 2, ಅದೆ is used to form the third
person singular neuter of the present, e. g.
ಎತ್ತತ್ತಲುಂ ಕಡಿವುತದೆ ಬಿಡುಗಾರ ದೂರ (J. 4, 10). ಮಣ್ಣು ಎ
ಪ್ಪು ತರದ್ದು ಇರುತ್ತದೆ (B. 1, 1). See its plural ಅವೆ.

ಅದೇಕೊ addē-kō. = ಅದುಗೋ. (My.).

ಅದೇ adu-ā 2. = ಅದೆ 3, etc. (My.). ಅದೇ, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು
ಅಗಲಿದರೆ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಗಳ ಹಾಡು ನಿಮಗೆ ಆಗುವದು (B. 2, 30). ಅ
ದೇ, ದೇವರು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ತನ್ನ ನೆನ್ನ, ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ (4, 77). ಅ
ದೇ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸುಖ ಪಡಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಹಜವಾಗಿ
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಖವುಳ್ಳಾಗುವದು (4, 153).

ಅದೇಶಿ a-dēši. Foreign, not Kannada (Ūh. v. 16).

ಅದೋ adu-ō 3. No. 2. (=ಅಕೋ, ಅದೆ 3, etc.). Ah! oh!
ho! (ಅವೋ Mr. 536). Cf. ಇವೋ, ಉವೋ.

ಅದಗಣೆ adgaṇi. = ಅದಗಣೆ. An anvil, especially
one of goldsmiths' (S. Mhr.; Sd.; from an ಅಧಸ್ ಕಣಿ?
or cf. ಉದ್ಧನ?).

ಅದ್ದ adda. Thh. of ಅರ್ಧ (Śmd. 245). (Mhr. ಅದ; Tō. ಅದ್ದೆ).

ಅದ್ದಕ addaka. = ಅದ್ದಕೆ. (Tē.; R.).

ಅದ್ದಗಣೆ addagaṇi. = ಅದಗಣೆ. (S. Mhr.).

ಅದ್ದಣ addapa. A measure equal to half-a-pint (R.).

ಅದ್ದಯಿಸು addayisu. To immerse, to put into
(Bh. 4, 2, 58).

ಅದ್ದಿಕ addika. Thh. of ಅಧ್ಯಕ್ಷ (Śmd. 362; My.). ತುಡುಹಟ್ಟಿ
ಯ ಅದ್ದಿಕದವನು (ಗೋಷ್ಠಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಗೋವಿನ್ದ Nr.).

ಅದ್ದಿಕೆ addikē. = (ಅದ್ದಕೆ), ಅದ್ದುಕೆ. Immersion (i. &
i.); dipping, dying (My.).

ಅದ್ದು addu. 1. = ಅಜ್ಜು 3, ಅದ್ದು 2, ಎದ್ದು 2. To im-
merse; to dip; to dye (My.; Tē.). ನದಿಯು ಕರು
ಣಾಲಸದಮೃತರಸದೋ ಅದ್ದಿ (Bp. 2, 33). ದೀವನ ಕಲಿಯನಾರಂ
ಬಹಳ ಕರುಣಾತರನಿಧಿಯೋ ಅದ್ದಿ (16, 27). ಅವತರಕರುಣಾಮೃತ
ದೋ ಅದ್ದಲು (27, 27). ಗುಡಪಾನಂಗಲೋ ಅದ್ದೆ, ಕಯ್ಯಸೂರೆ
ತಾಂ ಸ್ನಾನಪ್ಪದೇ? (Sd. 65). 2, to sink in a fluid. ಮು
ದ್ದೆ ಕಯ್ಯನ ಜಲದೋ ಇರಿಸಿದೊಡೆ ಅದ್ದುವದು (Abhā. 3, 141). —
See Bp. 28, 65; 31, 14; 40, 21; 42, 16; 44, 31; J. 22, 29;
Bh. 4, 2, 64; 9, 2, 44.

ಅದ್ದು addu. 2. = ಅರ್ಧ, ಅದ್ದು 3. P. p. See ಅವ 2. ಅ
ದ್ದೆ, ಅದ್ದಪ್ಪದು (J. 4, 3), ಅದ್ದುದು (25, 61), ಅದ್ದನು (30, 51).

ಅದ್ದು addu. 3. = ಅದು 1, ದ್ದು 1, etc. ದೂರವಾದದ್ದು (= ದೂ
ರವಾದ-ಅದ್ದು), ಸಮೀಪವಾದದ್ದು (= ಸಮೀಪವಾದ-ಅದ್ದು), ಹತ್ತಿರ
ವಾದದ್ದು (Si. 372). ಹೊಡೆದದ್ದು (B. 2, 19). ಇದ್ದದ್ದನ್ನು (2, 20).
ಬೇರಾದದ್ದನ್ನು (2, 29). ಅದ್ದನ್ನು (2, 45). ಕದ್ದದ್ದನ್ನು (3, 6). ತ
ಕ್ಕದ್ದು (3, 13). ಉಡಿದದ್ದು (3, 18). ಅನ್ನದ್ದು (Si. 195).

ಅದ್ದುಗೆ addugē. = ಅದ್ದಿಕೆ. (Rām. 28, 9).

ಅದ್ದೆ addē. "Acting". — ಅದ್ದೇ ಕೆಲಸ. Business done in
place of another (My.; also ಅದ್ದೇ ಚಾಕರಿ).

ಅದ್ಧ addhā. *Certainly, truly.*

ಅದ್ಧತ adhuta. = ಅಮೂಢತ, ಅರುಹತ, ಅರ್ಹತ. Surprising,
wonderful, marvellous. 2, a marvel, a wonder, a prodigy
(ಅರ್ಹತ Nn. 8). 3, the marvellous (in style): one of the
rasas in poetry. 4, surprise. See Kāvya. III, 3, B, 171;
IV, 1, 9; IV, 2, 42. 47. 48. 52. 57.

ಅದ್ಧತಜಿತ್ತ adhuta-citta. A man whose mind is struck
with wonder (Bp. 22, 57; 26, 23).

ಅದ್ಧರ admara. *Gluttonous.*

ಅದ್ಯ adya. To-day. 2, now, at present.

ಅದ್ಯತನ adyatana. Extending ever or referring to to-day;
—occurring to-day or new-a-days, modern;—the period
of a current day.

ಅದ್ಯತನಭೂತ adyatana-bhūta. The aorist, (the imperfect).
(My.).

ಅದ್ರि adri. A stone. 2, a mountain (ಕುಪ್ಪತ Nn. 64). 3, a
tree (ಅವನೀರೂಪ, ವೃಕ್ಷ 64). 4, the sun (ರವಿ, ಸೂರ್ಯ 64).
5, the name of a measure. 6, the number seven (Ūh.,
also v. 283).

ಅದ್ರಿಕನೈ adri-kanyē. The mountain's daughter, Pārvatī
(My.).

ಅದ್ರಿಕೇ adri-klē. She on whom the mountains are
fastened: the earth (ಪೃಥ್ವಿ Ūh.).

ಅದ್ರಿ adri-jē. ಅದ್ರಿಜಾ. = ಅದ್ರಿಕನೈ. (2ವೆ, ಪಾರ್ವತಿ Nn. 6. 14).

ಅದ್ರಿಜೇಶ adrijā-śa. Adrijā's lord, Śiva (Bp. 45, 46).

ಅದ್ರಿಟ adri-taṭa. The slope of a mountain; talh-land
(ಬಿಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 143).

ಅದ್ರಿಭೇದನ adri-bhēdana. Splitting mountains: Indra (My.).

ಅದ್ರಿರಾಜ adri-rāja. The king of mountains: Himālaya
(My.).

ಅದ್ರಿವಿಭೇದ adri-vihēda. A particular mountain (? ದತ್ತ,
ಅದ್ರಿವಿಶೇಷ Nn. 81).

ಅದ್ರಿವಿಶೇಷ adri-viśēsha. = ಅದ್ರಿವಿಭೇದ, q. v.

ಅದ್ರಿಸಾರ adri-sāra. Essence of stones: iron. (My.).

ಅದ್ರಿಹನ್ತ adri-hantṛi. Destroying mountains: Indra.
(My.).

ಅದ್ರಿಶ adri-śa. = ಅದ್ರಿರಾಜ. (My.).

ಅದ್ರು adru. = ಅದು 1, etc. — ಅದ್ರುಟ. = ಅದರಾಟ. (C.).

ಅದ್ರುತ a-druta. Not quick, slow (ತಸ್ಯೇ 81. 475).

ಅದ್ವಯ a-dvaya. Not two, without a second, only, unique
(Bp. 51, 11). 2, non-duality, unity. 3, identity; the
identity of the Brahma with the universe or with the
soul; the identity of spirit and matter. 4, the ultimate
truth.

ಅದ್ವಯವಾದಿ advaya-vādi. One who teaches the double
principle. 2, a Buddha or Jina. 3, a Jaina.

ಅದ್ವಿಜ a-dvija. A non-Brahmana, a Brāhmaṇa who has
lost his caste by suffering the domestic fire to become ex-
tinct. 2, destitute of Brāhmaṇas. 3, toothless (ಬೋಡ
Mr. 389).

ಅದ್ವಿಶೀಯ a-dvitiya. Without a second, sole, unique;
mateless (Ūh. v. 12).

ಅದ್ವಿತ್ಯ a-dvitya. The state of being not deuhlo (Śmd.
83. 369).

ಅದ್ವೈತ a-dvaita. Destitute of duality; peerless; unique. 2, identity; the doctrine of one unique divine power; the doctrine of the identity of the human soul and the divine essence, or of the Brahma and the universe; pantheism (Bp. 8, 6; 50, 48; 51, 18; see ಅಖಿಲಾದ್ವೈತ, ಎಕಾದ್ವೈತ). 3, a man who exclusively holds the advaita doctrine (Bp. 53, 10). See ತ್ರಿಮುಖ, ತ್ರಿಮುಖತೆ.

ಅದ್ವೈತಮತಿ advaita-mati. One mind, undivided attention (Bp. 45, 10).

ಅದ್ವೈತಿ advaiti. He that maintains the doctrine of advaita. (My.; Tē.).

ಅಧ adha. Thh. of ಅಧಃ (ಅಧಃ, ಅಧಃಸ್ಥ, ಕೀದ್ Mr. 535).

ಅಧ adhaḥ. = ಅಧಃ, q. v.

ಅಧಃಪ್ತ adhaḥ-kshipta. Thrown or cast down, bent down (ಸಂಯತ, ತಗ್ಗಿ ಇರ್ದುದು Mr. 449).

ಅಧಃಪತನ adhaḥ-patana. Falling downwards. See ಉದಿರ್ಭು.

ಅಧಃಸ್ಥ adhaḥ-stha. Placed low or below; inferior (ಅಧ, ಅಧಃ, ಕೀದ್ Mr. 535).

ಅಧಃಸ್ಥಲ adhaḥ-sthala. A downward or low place (Bp. 54, 50).

ಅಧಃಸ್ಥಾನ adhaḥ-sthāna. Downward situation. 2, the bottom. See ಅಡಿ 2, No. 4 and ಇದ್ವಿ.

ಅಧಃಪ್ತನ adhaḥ-sramsana. Falling or dropping down. See ಬಿಡಲ್ಪ.

ಅಧನ a-dhana. Destitute of wealth or property. 2, calamity (ತಮರ, ಕಿಡಿ, etc. Mr. 37).

ಅಧಮ adhama. Lowest. 2, very low or inferior in place or degree. 3, very low, vile, bad. 4, an unblushing paramour. 5, = ಅದವ (G.).

ಅಧಮಾರ್ಗ adhama-rīpa. A debtor. Cf. ಉತ್ತಮಾರ್ಗ.

ಅಧಮೆ adhamē. A vile female (Bp. 40, 52).

ಅಧಮೋಪಮೆ adhama-upamē. A bad simile (Bp. 1, 18).

ಅಧನ adhara. Lower, inferior in place (ಅಧ, ಅಧಃಸ್ಥ, ಕೀದ್ Mr. 535). 2, the lower part (ಅಧೋಭಾಗ, ಉದಿಯನ್ನಿಲ್ಲದ ಕೀದ್ Nn. 67). 3, overcome in argument, worsted, silenced (ತನ್ನ ಸೋಲುವ ನುಡಿದು ಕೊಮ್ಮಂ Mr. 237). 4, low, vile (ಹೀನ Nn. 67). 5, equal; common (ಸಮಾನ, ತನ್ನ ಸಮಾನದಲ್ಲಿ 67). 6, the lower lip; the lip (ದಶನಧ್ವಜ, ತುಟಿ 67). 7, redness (ಕೆಮ್ಮು 67).

ಅಧರತನ adhara-tas. Below, beneath.

ಅಧರಸ್ತುತ adhara-stāt. Below, beneath.

ಅಧರೇಮ್ಯುಧ adhara-dyus. The day before yesterday, on a previous day.

ಅಧರ್ಮ a-dharma. Unrighteousness, irreligion, wickedness; demerit, guilt; uncharitableness. See Bp. 3, 47 and 1. ಪು. 2.

ಅಧರ್ಮ a-dharmi. An unrighteous, wicked, or uncharitable man. (My.).

ಅಧವೆ a-dhavē. A female without a husband: a widow.

ಅಧಃ adhas. = ಅಧ, ಅಧಃ. Below, down, downwards, beneath, under, from under.

ಅಧಃಪ್ತ adhas-tāt. Below, down, etc. (= ಅಧಃ).

ಅಧಃಪ್ತರು adhas-tāt-dāru. The lower timber of a door.

ಅಧ adhi. Above; over and above; besides; on; at; upon, concerning; very much.

ಅಧಿಕ adhika. Additional. 2, subsequent, later. 3, surpassing, superior, more numerous, more, too much (ಬೆಡ್ಡು G.). 4, abundant. 5, excellent; an excellent person (Kk. 20). 6, redundant. 7, intercalated. 8, secondary. 9, surplus. 10, abundance (ಮೊಕ್ಕಳ ಸಮ. 111; ಎಗ್ಗಳ ರ್ತ. II, 19). 11, redundancy. 12, hyperbole (Kāvy. III, 3, B, 148. 156 seq.). — ಅಧಿಕಂ. Exceedingly; much; more; nicely (ಕೆನ್ನಂ ರ್ತ. I, 32; ಅನಿಯರಂ, ನಾಡೆ 34; ನಾಡೆ, ಎಡೆ, ನೆಡೆ, ಮಗ್ಗಿ, etc. Smd. 391).

ಅಧಿಕತರ adhika-tara. Unusually much, vory much (J. 17, 3).

ಅಧಿಕತೆ adhikatē. Addition, excess, redundancy, preponderance (ಮಾಣ್ಣು ರ್ತ. I, 7).

ಅಧಿಕಮಾಸ adhika-māsa. An intercalated month. (My.; B. 5, 309). ಅಧಿಕಮಾಸ ಬದಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಅಧಿಕರಣ adhi-karāṇa. Supremacy. 2, a receptacle. 3, a topic, a subject (Kāvy. I, 1a, 5). 4, a substratum. 5, a category. 6, regimen, government. 7, location: the sense of the locative case (Kāvy. I, 2, 2.3; Smd. 115. 162). 8, a paragraph.

ಅಧಿಕರಣಕಾರಕ adhikarāṇa-kāraka. = ಅಧಿಕರಣ No. 7. (Smd. 162 Cm.).

ಅಧಿಕರಿಸು adhi-karīsu. To superintend, to be at the head of; to aim at; to claim; to master. (J. 2, 56; 29, 7).

ಅಧಿಕರ್ಥ adhika-riddhi. Abundantly prosperous.

ಅಧಿಕರ್ಮಿಕ adhi-karmika. The overseer of a market. (R.).

ಅಧಿಕಾರ್ಥ adhi-akshara. A supernumerary syllable (Kāvy. II, 2, B, 30).

ಅಧಿಕಾಂಗ adhika-āṅga. Having some redundant member or members. 2, a bell worn over the coat of mail.

ಅಧಿಕಾರ್ಥ adhika-adhika. Over and above, very much (My.);—outdoing one another.

ಅಧಿಕಾರ adhi-kāra. Authority (ಅಧ Nn. 89). 2, an office, a post. 3, government, rule, administration. 4, claim, right; privilege. 5, ownership. 6, the use of royal insignia, royally, prerogative. 7, a topic (Ch. p. 24). 8, a paragraph. 9, ಪರತೆ Nn. 93.

ಅಧಿಕಾರಸ್ಥ adhikāra-stha. Established in an office; a man in authority, an officer; the possessor of a right or title. (My.; B. 4, 116).

ಅಧಿಕಾರಿ adhi-kāri. Possessing authority; entitled to; fit for. 2, a superintendent, a governor;—an officer;—a rightful claimant;—a proprietor, a master. (My.; Si. 258. 259; G.; B. 4, 117; Mr. 272).

ಅಧಿಕೃತ adhi-kṛit. = ಅಧಿಕಾರಿ. (My.).

ಅಧಿಕೃತ adhi-kṛita. Placed at the head of; appointed. 2, ruled, administered. 3, claimed. 4, a superintendent, a manager.

ಅಧಿಕೋಪಮೆ adhika-upamē. A kind of simile (Kāvy. III, 3, B, 75 seq.).

ಅಧಿಕ್ರಮ adhi-krama. Going on or at; an invasion, an attack; undertaking (see ಅಪಾರಾಧಕ್ರಮ).

ಅಧಿಕ್ಷಿಪ್ತ adhi-kshipta. Insulted. 2, scolded. 3, thrown down. 4, placed, fixed. 5, dispatched.

ಅಧಿಕ್ಷೇಪ adhikshēpa. Abuse, contempl. 2, dismissal.

ಅಧಿಗತ adhi-gata. Found, obtained, acquired. 2, gone over, studied, learned. (My.).

ಅಧಿತ್ಯಕ adhityaka. = ಅಧಿತ್ಯಕ. (ವನಮ್ ಅದು ಆ ಗಿರಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಅಧಿತ್ಯಕಮ್ ಎನಿಕು Mr. 151).

ಅಧಿತ್ಯಕ adhityakā. Land, or a wood, on the upper part of a mountain.

ಅಧಿದೇವತೆ adhi-dēvatē. A presiding or tutiary deity. (My.).

ಅಧಿದೇವಿ adhi-dēvi. = ಅಧಿದೇವತೆ (fem.). (J. 19, 38).

ಅಧಿದೈವ adhi-daiva. = ಅಧಿದೈವತ. (My.).

ಅಧಿದೈವತ adhi-daivata. A presiding or tutelary deity; the supreme deity; the divine agent operating in material objects. See ಅಧಿದೈವತ.

ಅಧಿದೈವಿಕ adhi-daivika. Spiritual; coming from the adhi-daiva (G. 239).

ಅಧಿನಾಥ adhi-nātha. A lord, a master. See ಅಧಿನಾಥ, ಪ್ರಾಧಿನಾಥ, ಶಶಿಪ್ರಾಧಿನಾಥ.

ಅಧಿನಾಯಕ adhi-nāyaka. A ruler, a master (Bp. 58, 61). See ಅಧಿನಾಯಕ.

ಅಧಿನೇತೃ adhi-nētrī. A leader; a chief, a master, an owner (My.; ಪ್ರಭು, ಒಡೆಯ G.).

ಅಧಿಪ adhi-pa. A ruler, a commander, a regent; a king.

ಅಧಿಪತಿ adhi-pati. = ಅಧಿಪ. A ruler, etc. (ಒಡೆಯ Mr. 227).

ಅಧಿಭೂ adhi-bhū. ಅಧಿಭು (Śmd. 103). A master, a superior.

ಅಧಿಭೌತಿಕ adhi-bhantika. Relating to beings, coming from man, animals, etc. (G. 239).

ಅಧಿರಾಜ adhi-rāja. A supreme king, an emperor. (My.).

ಅಧಿರೋಹಿನಿ adhi-rūhipi. A ladder.

ಅಧಿವಾಸ adhi-vāsa. A habitation, an abode (Nn. 168).

ಅಧಿವಾಸನ adhi-vāsana. Application of perfumes or fragrant cosmetics. 2, certain ceremonies connected with idols.

ಅಧಿವಿನ್ಯ adhi-vinnē. A wife whose husband has subsequently married others, a neglected or superseded wife.

ಅಧಿವ್ಯಯನ adhi-śrayani. A fire-place, a hearth (ಅಡಿಗೆಯ ಬೀದಿ G.).

ಅಧಿವ್ಯಾಸ adhi-sthāna. Standing by, being at hand, approach. 2, standing or resting upon; abiding, staying in. 3, a basis, a base. 4, a wheel. 5, an abode, a seat. 6, site, situation. 7, a settlement, a town. 8, government, authority, power, dominion. 9, a precedent, a rule. 10, a benediction.

ಅಧಿಷ್ಠಿಸು adhishṭhīsu. To superintend, to govern (My.).

ಅಧಿಕ adhi-ita. Attained; studied, read; well read, learned. (My.).

ಅಧೀನ adhi-ina. Subject to, dependent upon, subservient.

ಅಧೀನ a-dhira. Irresolute, timid. 2, not fixed; confused.

ಅಧೀಶ adhi-īśa. (= ಅಹೀಶ). A lord, a master.

ಅಧೀಶತ್ವ adhi-īśatva. Authority, power (My.).

ಅಧೀಶ್ವರ adhi-īśvara. A king paramount over all the neighbouring princes, an emperor (Bp. 61, 46). 2, a Jaina Arhant.

ಅಧುನ adhunā. Now, at present.

ಅಧೈತಿ a-dhṛiti. Want of firmness or fortitude (ಅಧೈಯ Ch.). 2, laxity, absence of control or restraint. 3, incontinence. See Bp. 40, 61.

ಅಧೈಶ್ಯ a-dhṛishṭa. Not bold, modest. 2, not put down, invincible.

ಅಧೇಲಿ adhēli. A silver coin, a half-rupee (My.; Mhr., H.; Br. ಅಧೇಲಿ).

ಅಧೈರ್ಯ a-dhairya. Want or loss of courage or of calm self-command. — ಅಧೈರ್ಯಗೋ. -ವ್ಯ. -ಕೋ. To become timid (B. 4, 20, 53).

ಅಧೋಂಕುಶ adhah-amśuka. A lower garment.

ಅಧೋಕ್ಷಜ adhah-aksha-ja. A name of Vishnu or Krishna (Bp. 54, 32).

ಅಧೋಕ್ಷಜಗಣ adhōkshaja-gaṇa. A class of Kannada metrical feet (Ch.).

ಅಧೋಗತಿ adhah-gati. Descent; downward movement, degradation, perdition (Bp. 41, 17; 58, 66).

ಅಧೋಗಂಧ್ರ adhah-gantri. A rat or mouse (ಇರಿ G.).

ಅಧೋಜಿಹ್ವಿಕೆ adhah-jihvikē. The uvula.

ಅಧೋಭಾಗ adhah-bhāga. The lower part (ಅಧರ Nn. 67).

ಅಧೋಭುವನ adhah-bhuvana. The lower world (ಪಾತಾಳ Mr. 392).

ಅಧೋಮುಖ adhah-mukha. Having the face downwards, bending the head (ತೆರವ ದಾಗುವಂ Mr. 243). 2, upside down. 3, Vishnu. 4, a division of heli.

ಅಧೋಮೂಲ adhah-mūli. A kind of plant (ದಾಗುಡಿ Mr. 135).

ಅಧೋಲೋಕ adhah-lōka. The lower world (ಭೋಗಾವತಿ, ಪಾತಾಳ Nn. 23).

ಅಧೋನಾಯು adhah-vāyu. The vital air passing downwards. 2, a fart. See ಹಸು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷ adhi-aksha. = ಅಧೀಶ. Observable. 2, exercising supervision, (watching). 3, an inspector, a superintendent. 4, the plant Mimosa kauki.

ಅಧ್ಯಕ್ಷತನ adhyaksha-tana. Superintendence. See ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷತನ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ adhyaksha-tē. Supervision, superintendence, rule (ಒಡೆತನ, ಕರ್ತೃತ್ವ Nn. 101).

ಅಧ್ಯಾಂಧಿ adhyandhī. The plant Mucuna pruriens D. C. (Carpogon pruriens Roxh.). See ನನಗುಂದಿ and ಕುಟುಂಬಿ.

ಅಧ್ಯಯ adhi-aya. Reading, recital (Bp. 55, 52). 2, a lesson, a chapter.

ಅಧ್ಯಯನ adhi-ayana. Reading, studying, especially the vēdas. See ಪಟ್ಟಮ.

ಅಧ್ಯವಸಾಯ adhi-ava-sāya. Determining. 2, attempt, effort, exertion, energy. 3, mental effort, apprehension. 4, concise and forcible language.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ adhi-ātma. The supreme soul (ಅಹ, ಬ್ರಹ್ಮ Mr. 502, the ಅಧ್ಯಾತ್ಮ being used as neuter).

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ adhi-ātmaka. A man who knows the highest truth (ಬ್ರಹ್ಮ, ಪರಮಾರ್ಥವ ಬಲ್ಲಾತನು Nn. 79).

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ adhi-ātmika. Relating to the soul; arising from one's self (G. 239).

ಅಧ್ಯಾಪಕ adhi-āpaka. A teacher (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಂ ಪೇಟ್ಟಿವಂ Mr. 251).

ಅಧ್ಯಾಪನ adhi-āpana. Instruction or lecturing, especially on the vēdas. See ಪಟ್ಟಮ.

ಅಧ್ಯಾಯ adhi-āya. A lesson, a chapter. 2, reading. 3, a reader. See ಉಪಾಧ್ಯಾಯ.

ಅಧ್ಯಾರೋಪ adhi-ārōpa. The act of making one mount or of raising. 2, the act of attributing or assigning (Śmd. 175; Kāv. I, 2, 58-61).

ಅಧ್ಯಾಪನಮು adhi-ārōpisu. To attribute, to assign (Śmd. 177).

ಅಧ್ಯಾಪನ adhi-āsana. Sitting down upon. 2, presiding over. 3, a seat.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhi-āharana. = ಅಧ್ಯಾಪಾರ. (R.).

ಅಧ್ಯಾಪಾರ adhi-āhāra. The act of inferring or arguing. 2, the act of supplying. 3, = ಅಧ್ಯಾಪನ No. 2 (Śmd. 176 Cm.).

ಅಧ್ಯಾಪಾರ್ಯ adhi-āhārya. Proper to be supplied (Śmd. 173. 177).

ಅಧ್ಯಾಪ್ತ adhi-ādīhē. A wife whose husband has married an additional wife.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhi-āhanē. A solicitation, a request.

ಅಧ್ಯಾಪನ a-dhrnva. Not fixed, not permanent (Śmd. 168; Bp. 51, 28). 2, uncertain, doubtful. 3, separable, as certain objects of the body which can be severed without disastrous effects (cf. ದಶ.).

ಅಧ್ಯಾಪನ adhva. = ಅಧ್ಯಾಪನ 1. A road, a way. 2, time. 3, sky, air. 4, a place. 5, a branch or school of védic literature.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhva-ga. Travelling. 2, a traveller. 3, a camel, a mule. 4, the sun.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhvanina. A traveller.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhvanya. Fit for travelling; a carriage with horses fixed in (ಪಯಣದ ರಥ Hlā; ಹಯದಿನ್ದ ಹೂದಿದ ರಥ Mr. 284). 2, a traveller.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhva-yōga. A certain computation in Īśāndas (Mr. 369).

ಅಧ್ಯಾಪನ adhvara. A sacrifice, especially the Soma sacrifice.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhvari. = ಅಧ್ಯಾಪನ. (Śmd. 66. 412).

ಅಧ್ಯಾಪನ adhvaryu. One who institutes an adhvara. 2, any officiating priest. 3, a special priest, one conversant with and performing the ritual observances connected with the gajur veda.

ಅಧ್ಯಾಪನ adhvāna. 1. Tbh. of ಅಧ್ಯ (Śmd. 108).

ಅಧ್ಯಾಪನ a-dhvāna. 2. Devoid of sound; having a bad sound (ಹೀನಸ್ವರ, ಹೀನಸರ Nn. 164). 2, a wilderness, a desert, a forest (ಅರಣ್ಯ, ಅರಣ್ಯ 164). 3, misfortune (ಅಪತ್ತು 164; Tē); dearness, excess of price (My.). ಅಧ್ಯಾಪನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟವೇ? (Prv.). See Prv. s. ಅರವ.

ಅನ್ 1. = ಅನು 5, ಅನ್ಯ 1, ಅಮ, ಎನ್ 1, ಎನು 2, ಎನ್ನು 1, ಎಮು 3. To say; to speak; (to tell); to call, to name (C.; Tn.; Tē. ಅನು). Relative present participle ಅವು (generally ಎವು); P. ps. ಅನ್ಯ, ಅನ್ಯ, ಅನ್ಯ, having said, (for which often ಎನ್ಯ, etc. are used; see ಎನ್). Third person singular imperfect ಅನ್ಯತು or ಅನ್ಯ. The verb ಅನ್, like ಎನ್, is used to introduce words and sentences, being added to their end, for which purpose it stands there either alone, or its P. p. is followed by any other term connected with "speaking", also by itself, e. g. ಬನ್ನರು ಅನ್ಯನು, he said that they came, or ಬನ್ನರು ಅನ್ಯ, ಹೇಳಿದನು, or ಬನ್ನರು ಅನ್ಯ, ಅನ್ಯನು. ಹೋಗು! ಅನ್ಯ, ಅವನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು, he dismissed him saying "go!" ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗು? ಅನ್ಯ, ಕೇಳಿದನು, he asked "where shall I go?" ನಾನು ಆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಅನ್ಯ, ಹೋದನು, he went away, saying he would go to that village and

come back. ಅನ್ಯನ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ಯದವ ಚಕ್ಕನ್ನನ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ಯನೇ? (Prv.). ಹೀಗೆ ನನಗೆ ಅನ್ಯನು (My.). ದಾ! ಅನ್ಯ, ಅವನಿಗೆ ಅನ್ಯನು (My.). — ಅನ್ಯ. (My.). ಬಿಲ್ಲಿನ ತುದಿಯು ಅನಿಸಿ ಅನ್ಯ, ಅನಿಸಿ ಕೊಮ್ಮುವದು (Dhw. 16). ಪಾಪಾದದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟದನ್ನಾ ಎಕಾರವು ರೋಹಮ್ ಅನ್ಯ, ಅನಿಸಿ ಕೊಮ್ಮುವದು (20). ಪ್ರಯೋಜನದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತನ ಅದನ್ನವನು ಸೂಕ್ತತನ ಅನ್ಯ, ಅನಿಸಿ ಕೊಮ್ಮನು (30). — ಅನ್ಯ. ಅನ್ಯ-ಎ 3. Having said even. This term is used to express: it is said (but has not been seen, is not certain), "on dit". ಮೊದಲು ಹನ್ನೆ ವಂಶದೊಳಗೆ ಪಾಣಿವರ್ ಅಯ್ಯ ಮನ್ನಿ ಉತ್ತರದೇಶದೊಳಗೆ ಕುನ್ನಿದೇವಿಯ ಬಸುಳಿಗಳಿಗೆ ಪುಟ್ಟದರು ಅನ್ಯ; ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬಳು ಮದದ ಅನ್ಯ; ಅವರೊಳಗೆ ಹಿರಿಯನು ಧರ್ಮರಾಯನು; ಕಟ್ಟಿದವಯ ವಾಸವನ್ನು ಒಡಹುಟ್ಟುಮದದಿಯ ಕೂಡಿ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಸಿರಿಯು ಕೆಯ್ಯೂಡಿತು ಅನ್ಯ (Jōgihādū 6. 7). ಒನ್ನೆನ್ನ ಕಪ್ಪೆಗಳು ಇದಿಯ ಕೋದೇ ಮದಿಗಳನ್ನು ನುಂಗುತ್ತದೆ ಅನ್ಯ (B. 2, 11). ಒನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಹಣ್ಣೆ ಅದೆ ಅನ್ಯ (B. 4, 52). ಈ ಕೋಡಿಯನ್ನು. ದಾದತಹನು ಕಟ್ಟಿದನು ಅನ್ಯ (4, 146). — ಅನ್ಯನ್ನಿಸಿ ಕೊಳ್. ಅನ್ಯ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಳ್. To say (bad words) and have (them or more such words in return) said to one's self, to cause one's self to be abused by abusing others. ಅನ್ಯನ್ನಿಸಿ ಕೊವ್ವು ಅನ್ಯಗೇಡಿಯ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ? (Prv.). — ಅನ್ಯರೆ. If one says, if you say. ಸನ್ನಿ ಅನ್ಯರೆ ಏನು? if you say "sandhi", what is it? i. e. what is sandhi? ಅವು ಆಗೇ ಕಲ್ಲು (says one boy), ಅನ್ಯರೇನು, ಅಪ್ಪಾ (asks the other, B. 1, 22). 2, if you say, it is. ಫ್ರಾನ್ಸಿ ಅನ್ಯರೆ ಒನ್ನನ್ನು ಮನ್ನೆನ್ನನ್ನು ಆಗ ತಿಳಿದು ನಮ್ಮವಿಕೆ (Si. 48). 3, that is to say. ಸಂವಿಧ, ಅಗುರ್, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, etc. ಈ ಹತ್ತು ಅಂಗೀಕಾರದ ಹೆಸರು, ಅನ್ಯರೆ ನನಗೆ ಇರಲಿ ಎನ್ನು ಬಹುವಿಕೆ (48). 4, ಅನ್ಯರೆ is further used to replace, so to say, the simple ಅರೆ, if, e. g. ಇಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಾಯಿತು ಅನ್ಯರೆ ನನಗೆ ಈ ಗುಡ್ಡದೊಳಗೆ ದಾರಿ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಲ್ಲ (B. 3, 123). ಅದನ್ನು ನಾವಿಬ್ಬರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವಾ? ಅನ್ಯರೆ ಹನ್ನೆದ ದಂದ್ರ ಎಚ್ಚನ್ನಮ್ ಅಗುವದು (4, 51). ವೈದ್ಯರೇ, ದಯ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಸಹೋದರರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸಿರಿ! ಅನ್ಯರೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟ ಹೇಯುತ್ತೇನೆ (4, 76). See also B. 4, 113. 114. 152. 180. — The verb ಅನ್ is also put before a sentence to introduce it, e. g. ರಾಮನನ್ನು ಹುಡುಗನು ಅನ್ಯನೆ-ಅಪ್ಪಾ, ಭೂತ ರಾಕ್ಷಸರು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಯು! (B. 5, 127). ತುಳಸಿಯನ್ನು ಹುಡುಗಿಯು ಅನ್ಯಕೆ-ಅಪ್ಪಾ, ಇಸಾವ ನೀತಿಯೊಳಗಿನ ಕಥೆಗಳನ್ನೆ ಕಥೆಗಳನ್ನೇ ನನಗೆ ಹೇಯು! (5, 127).

ಅನ್ 2. = ಅದು 1. Cf. ಅನ್ 1. — ಅನ್ಯನಕ. Till then (My.).

ಅನ್ an. The form of the negative prefix ಅ before vowels.

ಅನ್ 1. = ಅನ್ 1. In S. Mhr. and My. vñgar language, e. g. ಮಾಡುವನ! let us do! ಹೋಗುವನ! let us go! See ಉವನ, ಊನ, ಒನ 2.

ಅನ್ 2. = (ಅನ್ 2), ಅನ್ಯ 1, q. v., of which it is the more common form, e. g. ಬೆಳ್ಳನ, being white; ಬೆಳ್ಳನವ, a white man; ಉದ್ದನ, ನೆಟ್ಟನ.

ಅನ್ 3. = ಅನ್, ಅನ್ 4. e. g. ತಾಯೀನ, ಅತ್ತೇನ, ತಂಗೀನ, ಹುಡುಗೀನ, ಸೊಸೇನ, etc. (My.).

ಅನ್ sna. Breath, spiration. See ಅವಾನ, ಪ್ರಾಣ.

ಅನಕ anaka. = ಅನಕಾ, ಅನ್ಯಕ. Till, until, as far as (C.). ಜಡಹವನ ಅಥವನ ಸಮಯಮಂ ಪಡೆವನಕ (Bp. 43, 42). ಧನಕನಕ ಉಳ್ಳನಕ (ಉಳ್ಳ-) ದಿನಕರನನ್ನೆ ಅನ್ಯ (Bp.). 2, meanwhile (C.). ನಾನು ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ, ಅನಕ ನೀನ್ ಉಳ್ಳು (C.). ಅನಕ ಇರಲಿ (B. 3, 4). — See ಮೊದಲನಕ; cf. ಅನ್ನೆಗಂ; ತನಕ.

ಅನಕ anka. = ಅನಕ. Inferior, low, etc.

ಅನಕಾ anākā. = ಅನಕ, etc. (C.). ಊರಿಗೆ ಬರುವನಕಾ ಬಟ್ಟೆ ನೆಣ್ಣು, ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ನೆಣ್ಣುರು (Prv.). ಮಗ್ಗ ಮುನ್ನ ದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಯನ್ನ ಗಳು ಅನಕಾ ಇರಲಿ (B. 5, 123).

ಅನಕ್ಷರ an-akshara. *Unfit to be uttered; improper speech.* 2, unable to articulate.

ಅನಕ್ಷರಧ್ವನಿ anakshara-dhvani. An inarticulate sound (ಸ್ವರ Mr. 500).

ಅನಘ an-aghā. Sinless, innocent, faultless (Ūh. v. 60; Bp. 2, 35).

ಅನಂಗ an-aṅga. Incorporeal. 2, Kāma. 3, the ether, air, sky.

ಅನಂಗಮುದ್ರೆ anaṅga-mudrē. Kāma's seal-ring or form (Abh. P. 11, 88).

ಅನಂಗರಿಪು anaṅga-ripu. = ಅನಂಗವೈರಿ. (Bp. 53, 36).

ಅನಂಗವೈರಿ anaṅga-vairi. Kāma's enemy: Śiva (Bp. 1, 32).

ಅನಂಗಹರ anaṅga-hara. Kāma's destroyer: Śiva (Bp. 18, 58).

ಅನಚ್ಛ an-aśōha. *Not pellucid, turbid.*

ಅನಡುಹ್ anaduh. An ox or bull (ಎದ್ದು ಕೆಂದ. I, o. r. ಅನಡುಹು).

ಅನಡುಹ anaḍuha. = ಅನಡುಹ್. (My.).

ಅನಡುಹಿ anaḍubi. A cow.

ಅನಡ್ವ anaḍva. = ಅನಡುಹ್. (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಅನಡ್ವಜಿಹ್ವೆ anaḍva-jihvē. = ಎತ್ತುನಾಲಿಗೆ (Mr. 148).

ಅನಡ್ವವಾಡ anaḍva-vāḍa. One who mounts or has mounted an ox (ಶಾಕ್ತರಾರೋಪ, ಎತ್ತೇಜುವವಂ Mr. 247).

ಅನಡ್ವಾಹ anaḍvāḥa. = ಅನಡುಹ್, q. v.

ಅನಡ್ವಾಹಿ anaḍvāhi. A cow.

ಅನಡ್ವಿ anaḍvi. A cow (ಹಸುವು Mr. 180).

ಅನತ a-nata. Not bent; erect; stiff, hangbty (ಸ್ವಪ್ನ, ಬಿಡು ಹಡ್ಗಾಡು, ಬಾಗದುದು Nn. 76; Bp. 34, 35).

ಅನತಿಶಯ an-atishaya. Not great, small, easily concealable (ಗುಪ್ತ, ಅಲ್ಪ Nn. 70).

ಅನದ್ಯುತನ an-adyatana. Tense which is not applicable to the current day.

ಅನದ್ಯುತನಭೂತ an-adyatana-bhūta. The pluperfect tense (My.).

ಅನಧೀನಕ an-adbhāka. Independent.

ಅನಧ್ಯಕ್ಷ an-adhyaksha. Not observable. 2, destitute of a superintendent.

ಅನಧ್ಯಾಯ an-adhyāya. Not studying; a Brāhmaṇa who neglects his studies (ನಿರಾಶ್ರಿತ, ಓದಿಲ್ಲದಂ Mr. 253). 2, intermission of study.

ಅನನುಕೂಲ an-annkūla. Not favourable, adverse (My.).

ಅನನುನಾಸಿಕ an-annnāsika. Non-nasal (Śmd. 24; ನಿರನುನಾಸಿಕ Cm.; Kāv. I, 1a, 17-21).

ಅನಂತ an-anta. Endless, boundless, eternal, infinite (ಗಣನಾ ತೀತ, ಅಕ್ಕಿ ಸ ಬಾರದುದು, ಸರ್ವ, ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತು Nn. 57). 2, a multitude (ಸೋಲುವ Mr. 422). 5, Viṣṇu or Kṛishṇa (ಎಪ್ಪು, ನಾರಾಯಣ Nn. 57). 4, Śiva. 5, Baladēva. 6, the snake king Śēsha (ಧರಣೀಸ್ಥ Na. 57; ಚಪ್ಪು, ಧರಣೀಸ್ಥ 88; see ಎಪ್ಪು ಕುಲ). 7, Vāsuki, Śēsha's brother. 8, the sky, the atmosphere. 9, the earth (ವಸುಸ್ಥರೆ, ಭೂಮಿ 57). 10, N. of one of the Arhants or sanctified teachers of the Jaiṇas (ತೀರ್ಥಕರಭೇದ 57). See Bp. 53, 58; 54, 77.—

ಅನಂತನ ಗೋಕ್ಷೇ ಸೂಪ್ತ. The plant *Argyrea speciosa* or *argentea* (ಮುಕ್ಕ ಗಣ್ಣೆ, ಭಗಲಾಣ್ಣೆ, ಅವೇಗಿ, ವೃಕ್ಷದಾರಕ, etc.; ತೆಲುಗರ ಇದನ್ನು ಬೋಡತರಮು ಅನ್ನುವರು Si. 156). — **ಅನಂತಯ್ಯ.** -ಅಯ್ಯ. A N., e. g. of native physicians. **ಅನಂತಯ್ಯನ ಮಾತೆ ವೈಕುಣ್ಣಿಯಾತೆ** (Prv.). — **ಅನಂತನ ವ್ರತ.** N. of a general Hindu festival (C.).

ಅನಂತತ್ವ an-antatva. Eternity, infinity; boundlessness, excessiveness (My.).

ಅನಂತವಾಲಿ ananta-pāla. N. of a king (Bp. 55, 24).

ಅನಂತರ an-antara. Having no interior. 2, having or leaving no interstice or interval or pause. 3, following or preceding immediately, next, contiguous (also used as a noun). **ಅನಂತರಂ,** afterwards. **ಅನಂತರದಲ್ಲಿ** (ಅಥ Nn. 89). **ಅನಂತರದಲ್ಲಿ,** afterwards (B. 4, 55, 151). **ಅನಂತರದೊಳ** (Bp. 14, 5).

ಅನಂತರೂಪತ್ವ ananta-rūpatva. The state of having innumerable forms or shapes. (My.).

ಅನಂತವಿಜಯ ananta-vijaya. N. of Yuddishthira's conch-shell. (My.).

ಅನಂತರಯನ ananta-śayana. Tiruvāikōḍṇ (Travancore). (My.).

ಅನಂತೆ an-antē. The earth (Bp. 54, 50). 2, Pārvatī. 3, the plant *Asclepias pseudosarsa* Roxb. (or *Poriplooa indica* Lin.). 4, the prickly plant *Athagi maurorum* Tournef. 5, bent grass, *Panicum dactylon* (or *Agrostis linearis*). 6, the plant *Gloriosa superba* (= ಅನ್ನಿಶಿಬಿ). See Si. 144, 156, 162.

ಅನನ್ಯ an-anya. No other, not different. 2, self. 3, not having a second, unique. 4, not more than one, sole. 5, fixed on one object.

ಅನನ್ಯಜ ananya-ja. Kāma, Cupid.

ಅನನ್ಯವೃತ್ತಿ ananya-vṛitti. Closely attentive.

ಅನಪಕಾರಿ an-apakāri. Innoenons. (My.).

ಅನಪರಾಧ an-aparāḍhi. Innocent. (My.).

ಅನಪದ್ಧು an-apasbṭhn. Not contrary, coincident.

ಅನಪಾಯ an-apāya. Free from loss, nndiminishod. 2, not passing away, imperishable (Bp. 8, 47; 32, 1).

ಅನಪೇತ an-apēta. Not gone off. 2, not being without, not separated, faithful to, possessed of.

ಅನಮಿತಮೃತ an-amitam-pāca. Not cooking what has not first been measured, niggardly, misorly. (ಕೃಪಣ, ಜನ G.).

ಅನಯ a-naya. 1. Bad management. 2, bad conduct. See Prv. s. ನಯನ.

ಅನಯ an-aya. 2. Evil oonrsc, ill luck (ರಿಪ್ಪಮಂ ಮಾಡ್ಪಿ ದೈವ Mr. 27). 2, misfortune, adversity.

ಅನರ a-nara. A non-man, a deity (Mr. 8).

ಅನರಣ್ಯ an-aranya. N. of a king of Ayōdhya (Abh. P. 3, 48).

ಅನರ್ಗಲ an-argala. Free from bars, unrestrained, unfettered, free, hangbty, self-willed (ಅಯಸ್ವಿತ, ಉದ್ವಾದ, ಉಚ್ಛ್ರಂಖಲ, ಮಿಠಾದ ಉದ್ವ Mr. 445).

ಅನರ್ಘ್ಯ an-arghya. Priceless, not to be had at any price (Bp. 59, 44). 2, anything but valuable. See ತರ್ಗು; J. 6, 13; 17, 47; 24, 15; Grj. 3, 1.

ಅನರ್ಥ an-arthā. Non-value. 2, a worthless object. 3, reverse, evil. 4, nonsense. 5, worthless, useless. 6, unfortunate. 7, void of sense. (My.; B. 3, 29; 5, 228; see *Priv. a. ಅರ್ಥ*).

ಅನರ್ಥಕ an-arthaka. Useless, vain, worthless. 2, meaningless, nonsensical.

ಅನರ್ಥಕವದ anarthaka-pada. A word that is of no special value, e.g. ಮಗ, ದರ, ವಲಂ, etc. (Kāvy. II, 2, B, 33-42).

ಅರ್ಪಿತ an-arpita. Not delivered, not consigned (Bp. 44, 65; 45, 17). 2, not placed in or upon.

ಅನಲ anala. (= ಅನಲು). Fire (ಅಗ್ನಿ, ಮರಗೂಡು, ಇಂಗು, ಅಗ್ನಿ, ಪುಷ್ಪ, etc. Śm. 11). 2, Agni, the god of fire. 3, digestive power. 4, N. of a metrical foot (Āh.).

ಅನಲನಯನ anala-nayana. = ಅನಲನೇತ್ರ. (Āh.).

ಅನಲನೇತ್ರ anala-nētra. Having an eye of fire: Śiva (Bp. 26, 16; 54, 57).

ಅನಲಾಕ್ಷ anala-akṣa. = ಅನಲನೇತ್ರ. (R.).

ಅನಲಾಯ anālāya. N. of a woman (Bp. 52, 25).

ಅನಲು analu. (Thh. of ಅನಲ). Heat (My., also ಅಣು; T.; cf. ಅನಿಲ-2).

ಅಲ್ಪ an-alpa. Not a little, much, numerous (Śmd. 40).

ಅನವದ್ಯ an-avadya. Irreproachable, faultless; unobjectionable. 2, N. of a vṛitta (Āh.).

ಅನವಧಾನ an-avadhāna. Inattention, inadvertence (ಪ್ರಮಾದ, ಮುದ್ದಿರು Mr. 451).

ಅನವಧಾನತ an-avadhānatē. Inadvertency.

ಅನವಧಿ an-avadhi. Unlimited.

ಅನವರತ an-avarata. Incessant. ಅನವರತಂ, continually (Āh. II, 1).

ಅನವಾರ್ಧ್ಯ an-avarārdhya. Chief, principal, best.

ಅನವಸರ an-avasara. Having no interval of leisure, busy. 2, inopportune. 3, absence of leisure. 4, unseasonableness (Bp. 43, 40).

ಅನವಸ್ಥರ an-avasthara. Free from dirt, clean, cleansed. See a. ದಿಶ.

ಅನವಸ್ಥಿತಿಕ an-avasthitika. Instable, unsteady (Kāvy. IV, 2, 18).

ಅನವನ anavu. = ಅನು 1, etc. Suitable place, proper room, accommodation (S. Mhr.). ನನ್ನ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕ್ಷುಲಂಧರರಾದಾಸ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ, ಪರಸ್ತು ಮನೆಯವರಿಗೆ ಅನವನ ಸಾಲುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 126).

ಅನವ್ಯ an-navya. Not new (ಜೀರ್ಣ, ಜರತ, etc., ಹದಿದು Mr. 435).

ಅನರಸ an-asāna. Abstinence from food, fasting (ಪ್ರಾಯ, ಉಗ್ಗದಿರು Mr. 460).

ಅನವ್ಯವ an-avavya. Imperishable (ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು Nn. 182).

ಅನವ್ಯವಿ (an-avavē). N. of the wife of one of the principal fishies (Mr. 258).

ಅನಸ anas. A cart. 2, boiled rice. 3, mother. 4, birth. 5, a living creature.

ಅನಸು anasu. = ಅನಿಸು 1, ಅನ್ನಿಸು, ಎನಿಸು 1 q. v., etc. To cause to say, etc. (C.; ns to form cf. ಕೂಡಸು, ಜಪಸು, ಹಾಸಸು).

ಅನಸೂಯಕ an-asūyaka. Not spiteful or envious (J. 25, 15).

ಅನಸೂಯೆ an-asūyē. Freedom from spite; absence of ill-will or envy. 2, a daughter of Dakṣa, the wife of Atri and mother of Durvāsas. (J. 33, 42; 84, 1).

ಅನಹಂಕೃತಿ an-ahankṛiti. Absence of or freedom from self-conceit. (My.).

ಅನಹಿತ anahita. Disadvantage, injury, loss (B. 5, 266; Āh. 144; Mhr.).

ಅನಾಕಾರ an-ākāra. Shapeless. (My.).

ಅನಾಕುಲ an-ākula. Not confused; unperplexed, calm, consistent, regular (Kāvy. III, 3, B, 171).

ಅನಾಗತ an-āgata. Not come, not arrived; future; not attained; unknown.

ಅನಾಗತಾರ್ತವೆ anāgata-ārtavē. A girl who has not yet attained to puberty.

ಅನಾಚಾರ an-ācāra. Improper in behaviour; regardless of custom or propriety or law; unprincipled. 2, departure from that which is customary or right. (My.).

ಅನಾಚಾರಿ an-ācāri. = ಅನಾಚಾರ No. 1. (ದುವ್ಯುತ್ರ, ಶಿವಾನ Mr. 253).

ಅನಾಜು anāju. Grain, corn (Śi. 431; My.; II.).

ಅನಾತವ an-ātapa. Freedom from the blaze of the sun, shade.

ಅನಾತ್ಮ an-ātma. Not self, another. 2, something different from spirit or soul. 8, without soul.

ಅನಾಥ a-nātha. Having no master or protector; widowed; fatherless, helpless, poor, forlorn, destitute. (My.; J. 7, 26; ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ G.).

ಅನಾಥನಾಥ anātha-nātha. A friend of the friendless, etc. (My.).

ಅನಾಥೆ anāthē. A widow; a poor, helpless woman (My.).

ಅನಾದರ an-ādara. Disrespect, contemptuous neglect, slight (ಶರಣಾರ G.; Āh. 55; Bp. 39, 32; 57, 77).

ಅನಾದರನೆ an-ādaranē. ಅನಾದರಣ. = ಅನಾದರ. (My.).

ಅನಾದಿ an-ādi. Having no beginning, existing from eternity (Nn. 1; Bp. 3, 63; 51, 50). 2, heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 154). — ಅನಾದಿಕರ. = ತೋರಿಸತೊಪ್ಪಲು. (Z.). — ಅನಾದಿಬಂಜರು. A piece of ground which has been lying waste from time immemorial (My.).

ಅನಾದಿವಾರ್ತ anādī-vārtē. Tradition.

ಅನಾದಿವ್ಯ an-ādishṭa. = ಅನಾದೇಶ. (Kāvy. I, 1b, 32-41).

ಅನಾದೃತ an-ādṛita. Not respected; disrespected, despised.

ಅನಾದೇಶ an-ādēśa. That is not ordered. 2, that is not a substitute or substituted form or letter (Śmd. 80; Kāvy. I, 1b, 32-41).

ಅನಾದ್ಯ an-ādya. Having no beginning (Bp. 39, 9).

ಅನಾಧಾರತೆ an-ādhāratē. The state of having, or wanting, no support. 2, that does not want any support, the supreme soul (ಪರಮಾತ್ಮ, ಆಧಾರವಿಲ್ಲದುದು Nn. 157).

ಅನಾಪ್ತ an-āpta. Unattained. 2, not apt, unfit. 3, a stranger. 4, a man not to be trusted (My.).

ಅನಾಮಕ a-nāmaka. = ಅನಾಮಕ. Nameless; infamous. 2, plies, haemorrhoids.

ಅನಾಮಕು anāmatn. Suspension of office (My.; H.). 2, all, the whole (My.; H.). 3, = ಅಮಾನತು (Tē; Mhr.).

ಅನಾಮಧೇಯ a-nāmadhēya. Nameless, unknown, obscure (My.).

ಅನಾಮಯ an-āmaya. Free from disease, healthy. 2, wholesome. 3, Śiva. 4, health.

ಅನಾಮಕ a-nāmika. = ಅನಾಮಕ No. 1. (Bp. 51, 17; 57, 5).

ಅನಾಮಿಕೆ a-nāmikē. The ring-finger.

ಅನಾಮೆ a-nāmō. The ring-finger.

ಅನಾಯಕ a-nāyaka. Having no leader or ruler; disorderly. See ಅತ್ಯನಾಯಕ.

ಅನಾಯತ an-āyata. Unchecked, unrestrained. 2, not propped or supported. 3, close, continuous. 4, unextended, having no length.

ಅನಾಯತತರ anāyata-tara. Uncommonly unrestrained, etc. (Śmd. 98).

ಅನಾಯಾಸ an-āyāsa. Absence of exertion, facility, ease. 2, easy, roady. (My.; B. 4, 72, 112).

ಅನಾಯಾಸಕೃತ anāyāsa-kṛita. Done readily or easily.

ಅನಾಯಾಸಾರ್ಥಕ anāyāsa-arthaka. Prepared without exertion or difficulty.

ಅನಾರತ an-ārata. Unceasing, eternal (Bp. 40, 64; 50, 43).

ಅನಾರ್ತ an-ārta. Unscathed, healthy.

ಅನಾರ್ಯ an-ārya. Not respectable, vulgar, unworthy, inferior, bad, vile. 2, not an Ārya, a barbarian. 3, destitute of Āryas.

ಅನಾರ್ಯತಿಕ್ತ anārya-tikta. A medicinal plant, *Gentiana cherayla* Roxb.

ಅನಾವರಣ an-āvaraṇa. Uncovering, opening. See ತಪ್ಪಿ.

ಅನಾವಿಲ an-āvila. Not turbid, clear, pure; not marshy.

ಅನಾವೃಷ್ಟಿ an-āvṛṣṭi. Want of rain, drought. (My.).

ಅನಾಸು anāsu. The pine-apple, *Ananas sativus* Mill. (St. & Pl.; My.; Br.; Mhr., H. ಅನನಸ, ಅನನಾಸ).

ಅನಾಹತ an-āhata. Unbeaten, unvounded, intact. 2, unwashed, new. 3, not multiplied, indivisible (ಅಭೇದ್ಯ Mr. 460). 4, one of the mystical cakra or circles of the body, the root of the nose (ಅಯಾಸ 460).

ಅನಾಹತಮತಿ anāhata-mati. A sound intellect (Mr. 7).

ಅನಿಚ್ಛೆ an-içchē. Absence of wish or design. 2, that is undesired (ಅನಿಚ್ಛಿತ Śmd. 138 Cm.).

ಅನಿತನೆಯ anitanēya. See s. ಅನಿತು.

ಅನಿತು anitu. = ಅನಿತ್ತು. That much, that measure; so much (as that); so long (in time as that); that time (during which something happens); so many (as those, also when occurring before collective nouns in the singular or nouns in the plural). (My.; M. ಅತಿರ, ಅತ್ಯ; T. ಅನೈತ್ತು; Tē. ಅನೈ, ಅನೈ; Tn. ಅತು; cf. ಅಟ 2, ಅಟು, ಅಟು 11; ಅನೆಯ; ಅನುಟು, ಇನುಟು, ಎನುಟು; ಅಯಿಸು, ಅಯ್ಯು; ಅಪ್ಪು, ಇಪ್ಪು, ಎಪ್ಪು; ಅಸ 1, ಇಸ 1; ಅಟು 8, ಕಟು, ಎಟು 2, ಓಟು; ಅಸು 3, ಕಸು 7, ಓಸು 1, ವಸು; ಇನಿತು, ಉನಿತು, ಎನಿತು; ಅನಿಸು, ಇನಿಸು, ಎನಿಸು). This remote demonstrative noun and pronoun is called a ಸವರ್ (Śmd. 121, 122), ಪ್ರಮಾಣಪೂರಣ (243), ಪ್ರಮಾಣವಾಚಿ (122 Cm.), and ಪ್ರಮಾಣಸೂಚಕ (Kk. 61). Gen. ಅನಿತದಿ, Dat. ಅನಿತರ್ಕೆ (later ಅನಿತಕ್ಕೆ, ಅನಿತಕ್ಕೆ), Acc. ಅನಿತಂ, Instr. ಅನಿತದಿ, etc. (Śmd. 135, 140). ಅನಿತದಿ (ಅಪ್ಪು ತಬ್ಬಂಗರ Cm.) ಮತ್ತಂ ಸುಕಾರಂ (215). ಸಂಸ್ಕೃತದ ಧಾವಪದ ನಂಗರನ್ ಅಯ್ಯು, ಅನಿತರ್ಕಮ್ (ಅಪ್ಪರ್ಕೆಯುಂ Cm.) ಇಸುಪ್ರತ್ಯ

ಯವನೆ ಪತ್ತಿಸಿ ನಿಡಿಸಿ (91). ಎನಿತುಮ್, ಅನಿತುಮಂ ಧರ್ಮಜಂ ಸೂಚಿಗೊಟ್ಟಂ (73). ಉರಗಂ ಕೊಡ್ತಲ್ಲಿಗೆ (o. r. ಕೊಡ್ತಲ್ಲಿಂ) ನಾಲ್ವರ ಲನಿತಂ ಕದಿದು ಕಟ್ಟಿಂ! (224). ಅನಿತರ್ಕಮ್ (so long) ಒಳಂ ಪು ರಾನ್ತಕಂ (140, 292). ಎರಡು ವ್ಯಂಜನಮನ್ ಉಚ್ಚರಿಸುವನಿತು ಕಾ ಲಂ (215). ಎನ್ನ ಅಡವನಿತನ್ ಅಯ್ದಿ ಪೇರಿಸಿಂ (231). ಶರೀರ ಭೋಗಮಂ ತೊಪ್ಪಿವನಿತರ್ಕ ಅವಂಗಿ ಕುಡರಾಗದು ಅನಲ್ಪನಿವಟ್ಟು ವೈಯಂ (140). ಆವನಿತು ಹೊಸ ಹುಗ್ಗಿ, etc. (Bp. 2, 53). ತಿ ವನೊಳು ತನ್ನ ತಲೆಯಂ ನಿನ್ನ ತಾಟಿಸಿ ಕೊಳುವನಿತದಿ (whilst, 14, 21). ಅನಿತದಿ (meanwhile, 27, 16). ಅನಿತದಿ (the whole time, 47, 59). ಅಜುಮಾತ್ರದನಿತುಂ (48, 3). ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳನ್ ಅನಿತುಮಂ ತರ ಹೇರಿಸಿ (59, 18). ಅನಿತದೊಳೆ (even so long, 61, 35). ಚಳಿಗೆ ಅಡಿದಿ, ಪೇರಾಲದ ಕೆಳಗೆ ಇವನಿತದೊಳೆ ಚವಲ ಕಪಿ ನಿಡುಗೋಡಂ ಸೆಳೆದು ಅಲುಗೆ (Rk. 9, 24). ಮೆಲ್ಲನೆ ಎದ್ದನಿತ ದಿ (13, after 95). ಅವನೀಪತಿ ತನ್ನ ತುರಂಗಮಂ... ದಾಟಿಸಿ, (ನಿನ್ನದಂ) ಕೆಲನೆಗೆ! ಎವ್ವನಿತರ್ಕ ಮುಂಡಿ, ಮುನ್ನವೆ ಸಚಿವಾತ್ಯಮ್ ಅಯ್ದಿ (13, 96). ಬರಿದುದು ಅನಿತಕೆ (meanwhile) ಕೋಟಿ (Rām. 13, 2). ಅದುದು ಅನಿತದೊಳೆ ಅಸ್ತಮಯಸಮಯಂ (J. 17, 20). ಅನಿತದಿನ್ದ (= ಅನಿತದೊಳೆ, Bp. 44, 18, 19). (See also Kāry. I, 4, 33-38). — ಅನಿತನೆಯ. ಅನಿತು-ಅನೆಯ (Śmd. 243). Amounting to that much. — ಅನಿತನೆಯಂ. -ಅಂ 3. (243). A man of so much (power, influence, rank, etc. as that or those). — ಅನಿತು. ಅನಿತು - ಉ 9. = ಅನಿತುಂ. All, the whole (M. ಅತ್ರಯುಂ, T. ಅನೈತ್ತು; Tē. ಅನು). ಗೌಳತಪಸಿಗಳು ಅನಿತು ಗುಗ್ಗಲವಂ ಮಡಗಲೊಡನೆ (Bp. 44, 19). — ಅನಿತುಂ. ಅನಿತು - ಉಂ 1. All, the whole. ಅನಿತುಮಂ (Acc., Śmd. 73). — ಅನಿಬರ್. Nominative pl. (Śmd. 122, 123). So many persons (as those). ಅಡುವ, ದೀವಿಗೆವಿಡಿವ, ಹರದುಗೆಯ್ಯ ಅನಿಬರೊಳಂ ಅಟಿಗಪ್ರತ್ಯಯಮ್ ಒನ್ನವುದು (240). ಕುವಾರರನ್ ಅರಸಿಯ ರನ್ ಅನಿಬರ (i. e. ಅನಿಬರಂ) ವಚೋರಚನೆಯರಿ ಮನ್ನಿಸಿದಂ (Bh. 2, 13, 10). ಉತ್ತಕೆ ಬನ್ನ ಅನಿಬರೈಲರಂ ಸತ್ತರಿಸಿ (J. 18, 39). — ಅನಿಬರು. ಅನಿಬರು (-ರ) - ಉ 9. = ಅನಿಬರುಂ. All persons, all. (T. ಅನೈವರುಂ). ಅಸಮಸದ್ಭಟರ್ ಅನಿಬರು, ಓ! ಎನ್ನ, ಉ ಸುರುತ ಇರೆ (Bp. 16, 11). ಅವರ ದನಿಯನ್ ಅರಿಸಿ, ಅನಿಬರಂ (i. e. ಅನಿಬರ-ಅಂ 5) ಕರೆದು (32, 18). ಅರಸನ್ ಅಗಳು ನಾಸನಿ ಬರಂ ಕರಿಸಿ (44, 70). — ಅನಿಬರುಂ. ಅನಿಬರ್-ಉಂ 1. All persons, all. ನೆರೆದ ಅರಸುಗಳನಿಬರುಮಂ (Acc.) ಕಾದಿ ಗೆಲ್ಲನ್ ಬರ್ಲನ್ ಪಾರ್ಥಂ (Śmd. 120). ಅನಿಬರುಮ್ ಒನ್ನಗ ತಾಗುವಂ ಫಲ್ಲು ನನೊಳ್! (270). ನೀವನಿಬರುಂ ಹೇರುವುದು (Bp. 5, 54).

ಅನಿತ್ತು anittu. = ಅನಿತು (Kāry. I, 4, 37, 38). ಎನಿತ್ತು ಎ ನಿತ್ತು ಅಮೃತಪ್ರತ್ಯಯೇತ್ರೆಯಾ ಘನಸ್ತನಂಗ್ ಬಳಿಗುಂ ಕಿರಾತೆಯಾ, ಅನಿತ್ತು ಅನಿತ್ತಂ (rep.) ವನದೊಳ್ ವನೇಚರಂ ತನತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾನ್ ಅದ ನ್ ಅನೈ ಕೇಸುಗುಂ (38; Śmd. 144).

ಅನಿತ್ಯ a-nitya. Not everlasting, transient; unstable; occasional. (Bp. 51, 35; 54, 59).

ಅನಿತ್ಯತೆ a-nityatē. The state of being transient, etc. (Kāivalyapaddhati 3, 15, 1).

ಅನಿನ್ದ್ರಿ a-nindya. Unblamable, faultless (Ch. v. 11; Śmd. 130).

ಅನಿಬದ್ಧ a-nibaddha. Not tied down, not bound, inattach- ed, incoherent, unconnected. (Bp. 1, 18).

ಅನಿಬರ್ anibar. See s. ಅನಿತು.

ಅನಿಮಿತ್ತ a-nimitta. Having no adequate occasion, cause- less, groundless; groundlessness;—self-will, etc. (ಸ್ವಭವ ಯದ್ಭವ, ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ Mr. 452; Bp. 18, 53).

ಅನಿಮಿತ್ಯ a-nimitya. = ಅನಿಮಿತ್ತ. (Bp. 43 sum.; My.).

ಅನಿಮಿಷ a-nimisha. Not winking, looking steadily, vigi- lant. 2, open as eyes or flowers. 3, not twinkling or

winking (noun). 4, not a moment (ಕಾಲ, ಕಾಲಭೇದ Nn. 148). 5, a god (ಸುವರ್ಣ, ದೇವತೆ 148). 6, a fish (ಯಾದ, ಮಾನು 148). 7, N. of a metrical foot (Āb.). See Prv. 1. ನಿಮಿಷ.

ಅನಿಮಿಷಧ್ವಜ animisha-dhvaja. Fish-bannered: Kāma (ಕಾಮ Mr. 22).

ಅನಿಮಿಷಾಲಯ animisha-ālaya. The habitation of the gods, heaven (ನಾಕ Mr. 471).

ಅನಿಮಿಷಾರ್ಯಮೂರ್ತಿ animisha-āśraya-mūrti. Visbnn, etc. (J. 15, 12).

ಅನಿಯತ a-niyata. Not regulated, uncontrolled, not fixed, uncertain, irregular, casual.

ಅನಿಯತಲಿಂಗ aniyata-līṅga. = ವಿಶೇಷಾಧೀನಲಿಂಗ. (My.).

ಅನಿಯಮಿತ a-niyamita. Having no rule or law, unfixed, irregular (My.; B. 4, 32).

ಅನಿರ್ಯೋಗ a-niryōga. Non-use, a meaning that is not usual or common; a term having such a meaning (Śmd. 76. 77).

ಅನಿರುದ್ಧ a-niruddha. Unobstructed, ungovernable, self-willed. 2, the son of Kāma (or of Pradyumna). (J. 7, 2; 8, 34).

ಅನಿರ್ಜಿತ a-nirjita. Unconquered, unconquished (Bp. 22, 51).

ಅನಿಲ anila. Wind or air (ಕಮ್ಮುವಳ, ಗಾಳಿ, ಮಿಗದೀರ, ಎಲರ್, ಎರರ್ Śm. 13; Kk. 16). 2, the deity of wind. 3, a class of deities forty-nine in number. 4, one of the rasas or humors of the body. 5, rheumatism, etc. (ನಾಕರೋಗ Āb.). 6, N. of a metrical foot (Āb.).

ಅನಿಲಜ anila-ja. Bbīmasēna (J. 2, 42; 3, 1). 2, Hanumat (18, 6).

ಅನಿಲತನಯ anila-tanaya. = ಅನಿಲ No. 2. (Āb. v. 60). 2, = ಅನಿಲ No. 1.

ಅನಿಲದ್ವಾರ anila-dvāra. A window (Bp. 18, 39).

ಅನಿಲಬಾಂಧವ anila-bāndhava. Fire (Rām. 5, 8, 39).

ಅನಿಲವೇಗ anila-vēga. The velocity of the wind (Bp. 57, 45).

ಅನಿವರ್ತಿ a-nivartī. Not turning back, brave.

ಅನಿವಾರ a-nivāra. Irrestrainable; refractory (Mhr.). 2, excessive (ಬಹಳ Āb.; Mbr.).

ಅನಿವಾರ್ಯ a-nivārya. Not to be warded off, inevitable (My.; Mhr.). 2, calamity (My.; Mbr.).

ಅನಿಶ a-niśa. Nightless; sleepless; uninterrupted, continual. ಅನಿಶಂ, continually.

ಅನಿಷ್ಟ an-iśṭa. 1. Unwished, undesirable, disagreeable, hated, unfavorable (ಅಕ್ಕಿಗತ, ದ್ವೇಷ್ಯ, etc. Hlā.; ಅಕ್ಕಿಗತ, ಅಸಮ್ಯಕ್ Mr. 238; Śmd. 128). 2, bad luck, misfortune. 3, crime. 4, hostility, hatred (Śmd. 158. 159).

ಅನಿಷ್ಟ an-iśṭa. 2. Not offered in sacrifice. 2, not bonoured with a sacrifice.

ಅನಿಷ್ಟಪುಷ್ಟಿ anisṭa-pusṭi. A bad breed (Bp. 40, 58).

ಅನಿಷ್ಟಾರ್ಥ anisṭa-artṭha. A disagreeable object or thing or meaning (Kāv. II, 1, A, 16-19).

ಅನಿಸು anisu. 1. = ಅನಿಸು. etc. (My.). ಅವಗಣಿಸಿದ ಏನಾಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನು, ಸಹ ಒಪ್ಪದೆ ಬೇರೆ ನಮಗೆ ಅನಿಸಿತು (B. 4, 60). ಮುನ್ನ ಯ ಕಿಡ್ಡಿನ ಬೇ ಅನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (2, 41).

ಅನಿಸು anisu. 2. = ಅನಿಸು, etc. (My.).

ಅನಿಕ anika. The face. 2, the front. 3, a point, an edge.

4, an army, a host. 5, array, march. 6, war, combat. 7, ದೃಷ್ಟಿ.

ಅನಿಕಸ್ಥ anika-stha. A warrior or combatant. 2, a general (ಚಮೂವತಿ, ದಕ್ಷಿಣಾಧ Mr. 269). 8, a royal guard, a sentinel. 4, the trainer of an elephant, an elephant driver. 5, a large military drum. 6, a mark, a signal. ಅನಿಕಿನಿ anikini. An army, a host. 2, one-tenth of an akshauhini.

ಅನೀತಿ a-nti. Impropropriety, immorality, injustice (My.; B. 1, 8; ಅನಯ G.). 2, Impropriety, indiscretion.

ಅನೀನು anīnu. The reins of a bridle (ವಸು Āb.; Mbr., H.).

ಅನಿಷ್ಟಿತ an-ipsita. Undesired; that is undesired (Śmd. 158).

ಅನೀಶ an-iśa. One who is not īśa or Śiva (Bp. 54, 27). 2, one who has not a superior, paramount. 3, one who has no protector, powerless.

ಅನು anu. 1. (Śmd. 59. 392). = (ಅನಿ 2), ಅನವ, ಅನುವ, (ಅನ್ವ). Fitness; propriety; nicety, loveliness, that is pleasing, charming or beautiful.

(ಚೇಕ್ಯಲೆಕೆ, ಚೇಕ್ಯ, ರಯ್ಯ, ಲೇಸು, ಹಸ, ಗಟ್ಟಿ, ಎಡ್ಡ, ಮನೋಹರ Śm. 55; ಹಸ, ಲೇಸು, ಚೇಕ್ಯ, ಅಣಿ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18; ಅಣಿ, ಎಡ್ಡ, ಲೇಸು, etc., ಮನೋಹರ Śs.; My.; Tē. ಅನುವ; Tu. ಅನುತನ, fitness; ಅನಿ, to tonob). ಈ ಅನುವನ್ ಅನ್ ಒಳ್ಳೆನ್ ಒಳ್ಳೆನು (Bp. 20, 32). ಮದ್ದುರುವಿನ ಸಮಕ್ಷದ ಪಟ್ಟಿಮಂಡದೊಳ್ ಅನುವಿನಲಿ (at aase) ಕುಳ್ಳಿದೊಡನು (39, 43). ಮನುಷ್ಯಸುಖಾಮೃತತರನಿಧಿಯೊಳ್ ಒರಾದಿಸುತ್ತ ಇರುತ್ತವೆ ಅನುವಿನ ಇರವ ಹೇದಾದೆವೆಂ (41, 18). ಇನಿದ ಪಾಯಸದೊಳಗೆ ಫುತವ ಒಕ್ಕ ಅನುವು ಇದು ಆ ಯಿತು (43, 71). ತಾ ಕಾರಾಗಿ ರುದ್ರೋಪನವದುರುಪನಾ ಅನುವ ನೋಳು ಪೇಯತಮ್ ಇಹ. ಫನಮಹತ್ತತ ಎನಗೆ ಸಿದ್ಧಿ ಸಿತು (43, 74). ಅನುವನ್ ಅದಾಯದೆ (45, 14). 2, worth, merit. ಪರಮನ್ (Śiva) ಅದಿವಂ ಬಸವನ ಅನುವಂ (1, 80). ಇದಂ ಬಸವನು ಕುಮಾರಸಕಲೇಶ್ವರನೇ ಬಲ್ಲನು ಧಾರಣೀವಲಯದೊಳ್ ಎಸವ ನಿಮ್ಮ ಅನುವಿನ ಇರವಂ (61, 72). 3, readiness, see ಅನುವಾಗು.

4, success. ಎಮ್ಮ ಕಾಯಕದ ಅನುವಿನಂ ಪದವ ಇನಿತು ಧನಮ್ ಇದೆ (29, 80). 5, the proper or correct way (of doing a thing). ಬಲ್ಲರ್ ಅಗಲೆ ಕಾಯಕದ ಅನುಗಣನ್ ಎಲ್ಲಮಂ (40, 89). 6, a scheme, a device, an artifice. ಮುಚ್ಚಿಕೆಯ ಅನುವನ್ ಅದಿವಂ ಆ ಪ್ರಾಣವಂ ಮುತ್ತ ಎನ್ನು ಕೊಡ ಬಹುದು? (36, 56). (ಪರಿ) ಅನುವಿನಂ ಕಟ್ಟಿ ಬರಿಯಂ (57, 23). ಇನಿತು ಚಿನ್ನಿಸಲ್ ಎಕೆ? ಕಾರವಜನ, ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳಿಗೆ ತಾನ್ ಒಪ್ಪು ಅನುವ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡುವೆನು (Bh. 1, 8, 32). 7, proper room, accommodation (C.; see ಅನವ).

8, a combination of circumstances, a good or bad occurrence or circumstance (that may become an obstacle or cause straits, C.). ನೀವು ಅದಿವರ್ ಈ ಅನುವನ್ ಇದೆ (Bp. 48, 28). ಕುಲಹೀನರಂ ತಾವು ಮನಸು ಹೇಸದೆ ಕೂಡಿ ಕೊಡ್ತು ಇವ್ವ ಅನುವ ನೋಡಾ! (57, 8). 9, profit, use. ಮಕ್ಕಳಿರಾ, ಬಟ್ಟರ ಸಮ್ಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಅನುವ ಗಾಗಿ ಅವರ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿನ್ನ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು ಅನ್ಯಾಯವೆನ್ನು, ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದಿಂ! (B. 2, 93). 10, opportunity, leisure, time (C.).—See J. 4, 6; 7, 42; 25, 30. — ಅನುಗೂಡು. -ಕೂಡು. To join closely (v. i.); to meddle with. ಕೇಡು ತಪ್ಪದು ವೇಶಿಯರೊಳ್ ಅನುಗೂಡಿದವರಿಗೆ (Bp. 40, 74). ಹಸಿದು ಇದೊಡೆ ಎನಗೆ ಅನುಗೂಡಿ, ಕರೆದು, ಆರೋಗನಿಗೆ ನೀಡು! ಎಮ್ಮನ್ ಅವೈಯನು (47, 39; see also 48, 6). — ಅನುಗಡಿಸು. —ಕೆಡಿಸು. To spoil the proper state, etc. (My.). — ಅನುಗಡು. -ಕೆಡು. The proper state or beauty to be spoiled:

to fall into a miserable state; to leave the correct path (My.). ಗಟ್ಟಿದೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟುಂಗಳೊಳಗೆ ಅನುಗಟ್ಟು ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆಡೆ ಅಂಜಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಇಹುದೇ? (Bp. 18, 15). ಮುಟ್ಟುರು ಎನ್ನುಂ ಮೂಸವಂ, ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡರು ಭಕ್ತರ, ಇದನ್ ಅನುಗಟ್ಟು ತಾಮ್ ಇಕ್ಕುವರೆ? (25, 24). — ಅನುಗಯ್. To make ready; to adjust; to make up one's mind; to be propense. ಇಲಿಯ ಹಿಡಿಯಲು ಅನುಗಯ್ ಬಿಕ್ಕು (ಜಾಹಕ, ಮಣ್ಣಿಲಿ, etc. III.). ಇಲಿಯ ತಿನಲ್ ಅನುಗಯ್ ಬಿಕ್ಕು (ಜಾಹಕ, etc. Mr. 164). (ವಾಡ್ಯಮಮ್) ಅಡಲ್ ಅನುಗಯ್ ಪದಹತಿ (ಚಳ್ಳಕಾರ Mr. 81). ಆ ತರುಣಿ ತಾನ್ ಅದಂ ತಿದ್ದಲ್ ಅನುಗಯ್ಳು (J. 30, 28). — ಅನುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To become fit, etc. (ಯೋಗ್ಯನಾ ಗು Çb.). — ಅನುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To make ready; to prepare, to get up; to cause to join fitly, to place appropriately; to adapt to the purpose; to cause one's self to be ready or fit; to be becoming. ಕೇಳಿಕೆಗರ್ನ್ ಅನುಗೊಳಿಸಿ (Bp. 37, 2). ಬೆರಳಂ ಕಟಿಯ ಕೆಳಗೆ ಅನುಗೊಳಿಸಲ್ (40, 20). ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಅನುಗೊಳಿಸಲ್ ಏಕೆ? (43, 63). ಉಸರನುಗೊಳಿಸು ತಂ ಕಣ್ಣಿಡಿದು (47, 59). ಗುರುನಿಧಿಕಾರುಣ್ಯಘನತರಾವಿರಲಪ್ರಸಾದಮನ್ ಅನುಗೊಳಿಸಲ್ (49, 85). ಅನುಗೊಳಿಸಿ ನಾಗಮ್ ಆ ಸೀಸವತ್ತಂ ಸೀಸಮ್ ಎನಿಸು (Mr. 100). ತಿವಾಂಘ್ರಿಯುಗಲಮನ್ ಎರ್ಡೆಯೊಳ್ ಅನುಗೊಳಿಸಿ, ನಮಿಸಿ (Riv. 14, after 28). — ಅನುತನು. reit. = ಅನು 8. (S. Mbr.). Cf. ಅನುವತನುವು. — ಅನುವಯ್. -ಅಯ್. = ಅನುಗಡು. (Bp. 17, 13). — ಅನುವಾಗು. -ಅಗು. To become or be ready; to be fit or nice; to join (v. I.), to enter; an occasion to happen. ಆಯುಧವನ್ ಒನ್ನಂ ಪಿಡಿದು, ತಾನ್ ಇರ್ಡನ್ ಅನುವಾಗಿ (Bp. 13, 14). ನೆರೆಯಲ್ ಅನುವಾದ ಅಬಲೆಯನ್ ಓಸರಿಸಿ (42, 32; see also 45, 49). ನೇವಳವನ್ ಅನುಸನ್ನಿಸಿದಲ್ ಅನುವಾಗಿ (4, 37). ತೊತ್ತುಗಲಸವ ಗೆಯ್ಯಲ್ ಅನುವಾಯಿತ್ತು (21, 7). ಸೌಸ್ತರಿಯ ವತನ್ ಅಗಿ, ನವ್ವಿ ಅಥವನೊಳ್ ಅನುವಾದ (31, 22). See also 35, 29, 31; J. 4, 66; 8, 24; 11, 26; 12, 50; 17, 30. 44. 45; 23, 22; 31, 67; 32, 56.

ಅನು anu. 2. = ಅಂ 1, of which it is a later and common form, e. g. ಕೊಲಿಸಿದನು (Bp. 25, 23); ಸಲಿಸಿದನು (53, 30); ಇದ್ದನು (B. 1, 1). See ನು 1.

ಅನು anu. 3. = ಅಂ 3, of which it is a later and common form, e. g. ಕಂಕರನು (Bp. 31, 7); ಆತನು (B. 1, 1). See ನು 2.

ಅನು anu. 4. = ಅಂ 4, of which it is a later and common form, e. g. ಅಭಿಮತ್ತನನು (Bp. 39, 52); ವಾಯನನು, ಧಾಯನನು (8, 53); ರಾಯನಗನನು (8, 43).

ಅನು anu. 5. = ಅನ್ 1, etc. To say, e. g. ಅನುತಾನೆ, ಅನುತಡಿ (C.). See ಅನ್ನದೆ, ಅನ್ನಾನೆ, ಅನ್ನಾರೆ, ಅನ್ನಾಳೆ, ಅನ್ನಿ, ಅನ್ನೀರಿ, ಅನ್ನೇವೆ.

ಅನು anu. After in space, rank or time. 2, along, lengthwise, on. 3, with, together with. 4, severally, each by each, orderly. 5, after, towards. 6, in accordance with, agreeably to, like. 7, according to.

ಅನುಕ anuka. Longing after, desirous; libidinous. 2, = ಅನುಗ No 5, a husband (ಧವ, etc., ಗಣ್ಣಿ Mr. 307).

ಅನುಕಮ್ಪೆ anu-kampē. Sympathy, compassion, tenderness.

ಅನುಕರ anu-kara. Imitating; — an assistant. 2, a kind of vessel (ಗರ್ಜಕ, ಗುಣ್ಣಿ ವಟ್ಟರ್ Mr. 212).

ಅನುಕರಣ anu-karapa. Imitation, following an example (Śmd. 22. 230; Kāv. I, 1a, 22-27). 2, resemblance, similarity. 3, = ಅನುಕರಣವದ (Śmd. 35, Kāv. II, 1, A. 29). See ಅನುಕೃತಿ; ಅಭಿನಯಿಸು.

ಅನುಕರಣವದ anukarapa-pada. An imitative word or sound (Śmd. 228 Cm.; 388).

ಅನುಕರಣಶಬ್ದ anukarapa-śabda. = ಅನುಕರಣವದ. (Śmd. 22 Cm.).

ಅನುಕರಣ anu-karaṇi. Mimicry, dramatic action (P ನಯ Mr. 79; cf. ಅಭಿನಯ).

ಅನುಕರಣೆ anu-karaṇē. = ಅನುಕರಣ (Śmd. 73).

ಅನುಕರಿಸು anu-karisu. To imitate, to equal (Śmd. 176; Kāv. III, 2, B, 56; Bp. 4, 26; 18, 21; 42, 24; 45, 15; J. 25, 30). 2, to admit, to accept. ಅನುಕರಿಸಲ್ (ಅಂಗೀಕರಿಸು ವರ್ Śmd. 71, o. r. ಅನುಕರಿಸುವರ್). 3, to put in one line, to join (Śmd. 67). 4, to make ready: to put on (as ornament, ornaments, J. 4, 6; 11, 41). 5, to make one's self ready for, to assent (J. 16, 13).

ಅನುಕರ್ಮ anu-karṣa. Attraction, drawing. 2, including a precedent in a subsequent rule. 3, the bottom or the axle-tree of a carriage.

ಅನುಕಲ್ಪ anu-kalpa. A secondary injunction, permission to adopt an alternative or substitute.

ಅನುಕಾರವಾನ anu-kāmtva. One who acts as he pleases.

ಅನುಕಾರ anu-kāra. Imitation, resemblance.

ಅನುಕಾಲ ann-kāla. Opportune, occasional. (My.).

ಅನುಕೀರ್ತನೆ anu-kīrtanē. The act of proclaiming or publishing (Bp. 38, 69).

ಅನುಕೂಲ anu-kūla. Following the bank. 2, conformable to, in accordance with (Śmd. 238. 239); suitability of circumstances, etc. 3, according to the current, favourable, agreeable, friendly (Śmd. 7); favour, kindness; support, help (My.). Feminine ಅನುಕೂಲೆ (J. 10, 23; 11, 15).

ಅನುಕೂಲತೆ aun-kūlatē. Concord; good-will, favour; conformity; consent; prosperity; suitability of circumstances, convenience, etc. (B. 4, 59. 87; My.).

ಅನುಕೂಲಿಸು anu-kūllisu. To be favourable; to be friendly; to help (B. 4, 161; 5, 53. 156); to turn out successful (My.).

ಅನುಕೃತಿ anu-kṛiti. = ಅನುಕರಣ. (Śmd. 22. 72. 230; Kāv. I, 3, 89-97). 2, a copy. 8, compliance.

ಅನುಕೃತಿಸದ anukṛiti-pada. = ಅನುಕರಣವದ. (Śmd. 228. 888).

ಅನುಕೃತಿಸ್ವರ anukṛiti-svara. The vowel at the end of an imitative word (Śmd. 64. 65). 2, an imitative sound or word (My.).

ಅನುಕ್ತ an-ukta. Unuttered, unsaid (e. g. by the author of a book, Śmd. 149. 299).

ಅನುಕ್ರಮ anu-krama. Succession, arrangement, order, method. See Mr. 8. ಅನುಗತಿ. ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ, in due order (My.).

ಅನುಕ್ರಮಣ anu-kramapa. Proceeding methodically or in order; following. (My.).

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ anu-kramanikē. A table or chapter of contents (B. I, I); a preface (My.).

ಅನುಕ್ರೋಶ anu-kṛōśa. Compassion, tenderness.

ಅನುಗ anu-ga. Going after, following. 2, corresponding with, adapted to. 8, a companion. 4, a follower, a servant (ನೇವಕ, ಅನುಕರ, etc., ಓಲೆಕಾಡಿ Mr. 266). 5, a lover, a husband (cf. ಅನುಕ).

ಅನುಗತ anu-gata. Gone after, followed; following; corresponding; a follower; attached or devoted to (Çb. v. 6; Kāv. III, 3, B, 148; V, 939; Śmd. 194. 259).

ಅನುಗತವ್ರಾಸ *anugata-prāsa*. A kind of alliteration (Ūh.).
 ಅನುಗತಿ *ann-gati*. Succession, order, method (ಅನುಕ್ರಮ, etc., ಪರಿವಿಡಿ Mr. 441).
 ಅನುಗತಿಕ *ann-gatika*. Following; a follower. See ಗತಾನುಗತ.
 ಅನುಗಮ *ann-gama*. Following (Kāvy. III, 3, B, 171).
 ಅನುಗಮನ *anu-gamana*. Going after, following. (My.). 2, postremation of a widow.
 ಅನುಗಮಿ *ann-gāmi*. Following; a follower; a companion. (My.).
 ಅನುಗುಣ *anu-guna*. Having similar qualities; congenial with. 2, according or suitable to (Śmd. 47; Kāvy. III, 3, B, 99).
 ಅನುಗುಣತ್ವ *anu-guṇatva*. The condition of having similar qualities, etc. (My.).
 ಅನುಗ್ರಹ *ann-graha*. Conferring benefits, favour, kindness. 2, promoting or furthering a good object. 3, aid, assistance. See Bp. 53, 2; 54, 86.
 ಅನುಗ್ರಹಿಸು *anu-grahisu*. To treat with kindness (My.); — to show favour (My.); — to grant (as a request, J. 4, 65; 8, 44); — graciously to confer or vouchsafe (Bp. 56, 45).
 ಅನುಚರ *ann-čara*. Following, attending. 2, a companion, a follower, a servant.
 ಅನುಚಿತ *an-ñčita*. Improper, wrong; unusual, strange; unqualified. (Kāvy. IV, 1, 11; Bp. 27, 24; 28, 27; ಅಮೋಘ G.).
 ಅನುಚಿತಾನ್ವಯ *ann-ñčita-anvaya*. An improper anvaya (Kāvy. II, 2, B, 4).
 ಅನುಚಿತೆ *an-ñčitē*. An improper female (Bp. 40, 53).
 ಅನುಚ್ಛಿಷ್ಟ *an-učchishṭa*. Not rejected, pure; righteous.
 ಅನುಜ *anu-ja*. Born after. 2, a younger brother.
 ಅನುಜಾತ *ann-jāta* = ಅನುಜ. (Ūh.; My.).
 ಅನುಜಾತೆ *ann-jātē* = ಅನುಜೆ. (My.).
 ಅನುಜೀವಿ *anu-jlvi*. Living by or upon (others). 2, a dependent, a follower.
 ಅನುಜೆ *anu-jē*. A younger sister (Bp. 4, 49; ತಂ G.; My.).
 ಅನುಜ್ಞ *ann-jñē*. Assent, permission. 2, leave to depart. 3, an order or command.
 ಅನುತರ್ಷ *ann-tarsha*. Thirst; wish, desire. 2, a vessel from which spirituous liquor is drunk.
 ಅನುತರ್ಷಣ *ann-tarshana*. A vessel from which spirituous liquor is drunk.
 ಅನುತಾಪ *anu-tāpa*. Repentance. 2, heat; — sorrow, compassion (Bp. 18, 79; My.). — ಅನುತಾಪಗೋಚರಿಸಿ. — ಕೋಚರಿಸಿ. (ಆತ್ಮ Śi. 398).
 ಅನುತಾಪಿ *anu-tāpi*. Penitent, regretting; — compassionate (My.).
 ಅನುತ್ಕಟ *an-utkaṭa*. Not much. 2, contraction, abridgment (ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಸಮಾಹಾರ, ಹವಣಿಸಲ್ Mr. 446).
 ಅನುತ್ತಮ *an-uttama*. Unsurpassed (in height), best, excellent. 2, not the best (My.).
 ಅನುತ್ತರ *an-uttara*. Than which there is no higher, chief, best, excellent. 2, being not the upper, low, inferior, base. 3, not the North, South, Southern. 4, without a reply, silent. 5, a bad or evasive reply. 6, denurring no reply, talking nonsense. 7, fixed, firm.

ಅನುದಾತ್ತ *an-ndatta*. Not raised, not elevated, not pronounced with the ndatta accent, gravo (Bp. 55, 51).
 ಅನುದಿನ *anu-dina*. Every day; daily (My.; B. 4, 172; Bp. 1, 37; 3, 65; 24, 2; 25, 38; 30, 7; etc.).
 ಅನುದೇಶ *anu-dēśa*. A rule or injunction, especially one that points back to a previous rule (Kāvy. II, 2, B, 16).
 ಅನುಧಾವನ *ann-dhāvana*. Running after, chasing, pursuing. See ಅಟ್ಟು, ಅಡಿಯಟ್ಟು, ಎದ್ದಿಟ್ಟು, ತಗುಳು, ಬೆಂಟೆಳು.
 ಅನುನಯ *ann-naya*. Bringing near; — salutation, obeisance, courtesy, civility, friendly or lovely behaviour (ವೇದ Nn. 167; Mr. 479). 2, humble entreaty or supplication, reverential deportment; coaxing (ಘನವಿನ್ನೇಡ, ಬಹಳವೇಡ ಎಲ್ಲದಾದು 167). 3, regulation of conduct, discipline, tuition. See ಮೊಗವುಡೆ, ಬೋಳೆಯಿಸು, ಬೋಳೆಯಿಸುಕ.
 ಅನುನಯಿಸು *ann-nayisu*. To bring near (Bp. 34, 19); etc.
 ಅನುನಾಸಿಕ *anu-nāsika*. Nasal; a nasal letter (Śmd. 23, 24; Kāvy. I, 1a, 17-21).
 ಅನುಪತ್ಯ *anupatya*. Absence of the means of subsistence (C.; Mhr. ಅನುಪತ್ಯ).
 ಅನುಪದ *anu-pada*. Following closely (ಅನ್ವಯ, ಅನ್ವಯ, ಬೆ ಮುದ್ರೆ Mr. 445). ಅನುಪದಂ, step by step; word for word. 2, on the heels of, close behind or after.
 ಅನುಪದಿ *anu-padi*. Searching after; a searcher, an inquirer.
 ಅನುಪದೇನ *anupadina* = ಅನುಪದೇನಿ. (ಪಾದುಕ, ಪಾವಿಗೆ Mr. 205, c. r. ಪಾವಿಗೆ).
 ಅನುಪದೇನೆ *anupadinē*. A shoe, especially a kind of wooden shoe (ಪಾವಿಗೆ Hlā.).
 ಅನುಪಪತ್ತಿ *an-npapatṭi*. Non-accomplishment, failure; — insufficiency of means. (My.).
 ಅನುಪಪನ್ನ *an-upapanna*. Non-accomplished, uneffected. 2, unproved. 3, deficient in means (My.).
 ಅನುಪಮ *an-upama*. Incomparable, matchless; excellent, best (Ūh. v. 60; Bp. 1, 37; 39, 9; 51, 57; 54, 28; Mr. 480).
 ಅನುಪಮತ *an-npamita*. Uncompared, matchless (Bp. 37, 69).
 ಅನುಪಮೆ *an-upamē*. A matchless female (G.). 2, the female elephant of the south-east or of the north-east.
 ಅನುಪಲಬ್ಧಿ *an-upalabdhī*. Non-perception, non-recognition. (R.).
 ಅನುಪಲ್ಲವಿ *anu-pallavi*. The response in a chorus (My.; Tō.).
 ಅನುಪಾತ್ಯಯ *an-npātyaya*. Absence of neglect, following the appointed order.
 ಅನುಪಾನ *ann-pāna*. A fluid vehicle in medicine; drink taken with or after medicine (My.; B, 3, 28).
 ಅನುಪಾಲಿ *ann-pāla*. Preserving, keeping up, maintaining (Bp. 21, 2; 33, 3).
 ಅನುಪಾಲಕ *anu-pālaka* = ಅನುಪಾಲ. (Bp. 22, 1; 28, 2; 80, 2).
 ಅನುಪಾಲನ *anu-pālana* = ಅನುಪಾಲ. (Bp. 21, 3).
 ಅನುಪೂರ್ವ *ann-pūrva* = ಅನುಪೂರ್ವಕ. (My.).
 ಅನುಪೂರ್ವಕ *anu-pūrvaka*. Regular, orderly; according to (Bp. 27, 11).
 ಅನುಪ್ರಯುಜ್ಯ *ann-prayujya*. Employable (Śmd. 300 Cm.).
 ಅನುಪ್ರಾಸ *anu-prāsa*. Alliteration (Kāvy. III, 2, B, 2, 33-55). 2, a kind of alliteration (Ūh.). See ಅನ್ವಾನುಪ್ರಾಸ.
 ಅನುಪ್ಪನ *anu-plava*. A follower, a companion.
 ಅನುಬದ್ಧ *anu-baddha*. Bound to, connected with, related to, belonging to (Bp. 34, 1; 38, 2).

ಅನುಬಂಧ anu-bandha. Binding, connection, junction. 2, an uninterrupted series. 3, consequence, result. 4, motive or cause of an action. 5, a consonant that occurs in combination with a certain other one (Śmd. 25. 26). 6, an indicatory letter or syllable, marking some peculiarity in the inflection of the word to which it is attached. 7, a child or pupil who imitates an example set by the parent or preceptor. 8, commencement. 9, anything small or little.

ಅನುಬಂಧಕ್ರಿಯೆ anubandha-kriyē. An auxiliary verb (as ಕೊಳ್ಳು in ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು, My.).

ಅನುಬಂಧ anu-bandhl. Connected with; having in its train or as a consequence. See ಪಕ್ಕಾನುಬಂಧ s. ಪಕ್ಕಾಂಗಿಯ.

ಅನುಬಿಂಬ anu-bimba. A reflection, a reflected image (My.).

ಅನುಬಿಂಬಿಸು anu-bimbisu. To be reflected or mirrored (My.).

ಅನುಬೋಧ anu-bōdha. Reviving the scent of a faded perfume. 2, an after-thought.

ಅನುಭವ anu-bhava. Knowledge derived from personal observation or experiment, experience; apprehension, notion, understanding. 2, fruition; possession and use of. See B. 4, 222; 5, 179; Bp. 36, 41; 40, 81; 61, 75.

ಅನುಭವಭವ anubhava-bhava. Produced or born from anubhava (Kāvy. IV, 2, 18).

ಅನುಭವಿ anubhavi. One who knows or enjoys (Bp. 4, 9; 11, 13); one who has experience or knowledge (see s. ತನಿಸು).

ಅನುಭವಿಸು anu-bhavisu. To experience: to enjoy, to partake of something pleasant (Bp. 24, 32; 28, 7; 30, 5; 31, 6; 43, 68; 56, 11; 61, 22); to undergo, to suffer (Bp. 54, 13; 60, 90).

ಅನುಭವಿಸುವಿಕೆ anubhavisuvikē. Experiencing (ಉಪಲಬ್ಧ, ಅನುಭವ SI. 397).

ಅನುಭಾವ anu-bhāva. A sign or indication of a feeling (bhāva) by look or gesture (Kāvy. IV, 2, 18. 19). 2, dignity, authority, consequence. 3, firm opinion, ascertainment, good resolution, belief.

ಅನುಭಾವಿ anu-bhāvi. Perceiving, knowing; attempting, full of effort (Bp. 7, 3; 12, 55).

ಅನುಭೂತಿ anu-bhūti. Perception, apprehension. 2, knowledge from any source but memory. 3, dignity. See ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ.

ಅನುಭೋಕ್ತೃ anu-bhōktrī. One who enjoys or suffers. (My.; see ಫಲಾನುಭೋಕ್ತೃ).

ಅನುಭೋಕ್ತೃವ್ಯ anu-bhōktrīvyā. To be enjoyed or suffered; that is to be enjoyed or suffered (Bp. 3, 22).

ಅನುಭೋಗ anu-bhōga. Enjoyment (Bp. 46, 20). 2, experience, undergoing, suffering.

ಅನುಭೋಗಿ anu-bhōgi. One who enjoys, experiences, or undergoes.

ಅನುಭೋಗಿಸು anu-bhōgisu. To enjoy (Bp. 33, 12; 58, 26; B. 2, 20; 3, 33). 2, to experience, to undergo, to suffer (Bp. 34, 12; B. 3, 97; 5, 69).

ಅನುಮತ anu-mata. Approved, assented to; permitted, allowed. 2, agreeable, pleasant; beloved. 3, being of one opinion. 4, assent, permission, approbation (Ch. v. 218; Śmd. 394; Bp. 4, 2; 43, 69; 60, 59). See ಎಮ್ಮುಕೆಯ, ದೋಷಮ.

ಅನುಮತಿ anu-mati. Assent, permission, approbation (Kāvy. III, 3, B. 3. 30-34; Bp. 30, 9). 2, the fifteenth day of the moon's age, on which it rises one digit less than full (ಚಂದ್ರಂ ಕುಂದಿದ ಹುಣ್ಣಿವೆ Hla.; ಇನ್ನು ಕುಂದಿದ ಪೌರ್ಣಮಿ Mr. 69). 3, N. of a goddess.

ಅನುಮತಿಸು ann-matisu. To assent, to agree, to comply with (Bp. 24, 31; 40, 7. 23; 50, 51. 73). 2, to make (one) assent, to persuade to (5, 19).

ಅನುಮನ್ತ anumanta. = ಹನುಮನ್ತ. (C.).

ಅನುಮಾನ anu-māna. = ಅನ್ಯಾನ್. The act of inferring or drawing a conclusion from given premises; inference. 2, reasoning; reflection, hesitation, doubt (ಊಹ, ತರ್ಕ Mr. 10; Śmd. 395; Bp. 18, 73; 19, 24; 41, 11; 50, 21). — ಅನುಮಾನವು. -ಉದ'. To abandon one's hesitation or doubt (Bp. 61, 14).

ಅನುಮಾನಿಸು anu-mānisu. To reflect, to hesitate, to doubt (Bp. 1, 15; My.; B. 5, 130).

ಅನುಮಾನೋಕ್ತಿ anumāna-ukti. Reasoning, logic.

ಅನುಮಿತಿ anu-miti. Inference, conclusion from given premises. (My.).

ಅನುಮಿಸ್ತ anu-mista. N. of a man (Bp. 4, 13). — ಅನುಮಿ ಸತೀತಿ. N. of a man (58, 4).

ಅನುಮೇಯ anu-mēya. Inferable.

ಅನುಮೇಯಿಸು anumēyisu. To infer (My.; Si. 385).

ಅನುಮೋದ anu-mōda. A subsequent pleasure, the feeling of pleasure from sympathy; — assent, acceptance (My.).

ಅನುಮೋದನ anu-mōdana. Causing pleasure, applauding. 2, assent, acceptance. 3, sympathetic joy. See ನವ್ವಿಸು.

ಅನುಮೋದಿಸು anu-mōdisu. To feel sympathetic joy. 2, to allow with pleasure, to assent (My.).

ಅನುಯಾಯಿ anu-yāyi. Going after; a follower (B. 5, 175). See ಮುಖ್ಯಾನುಯಾಯಿ.

ಅನುಯೋಗ anu-yōga. A question. 2, examination, asking. 3, censure, reproof. 4, spiritual union.

ಅನುಯೋಜನ anu-yōjana. A question; questioning, examining. 2, joining to, attaching (My.).

ಅನುಯೋಜಿಸು anu-yōjisu. To join to, to attach (My.).

ಅನುರಕ್ತ anu-rakta. Fond of, attached or devoted to, pleased; beloved (Bp. 39, 68).

ಅನುರಕ್ತಿ anu-rakti. Affection, attachment, love, devotion (Bp. 44, 65; 47, 56; 58, 14; 61, 41).

ಅನುರಕ್ತಿಸು anuraktisu. To feel affection, to love, etc. (Bp. 49, 34).

ಅನುರಾಗ anu-rāga. Redness. 2, affection, love, good will, devotion (ರಕ್ತ Mr. 518; Ch. v. 227). — ಅನುರಾಗವೈದು. -ಂ -ವೆದ್ದು. Affection, etc. to spring up, to become affectionate, etc. (Bp. 31, 31).

ಅನುರಾಗಜ anurāga-ja. Arising from affection, consent, or satisfaction.

ಅನುರಾಗಿ anu-rāgi. Impassioned, attached, full of affection, enamoured (Bp. 7, 5); — causing love. See ಕ್ಷಮಾ ಪ್ರಾಸುರಾಗಿ.

ಅನುರಾಗಿಸು anu-rāgisu. To be or become full of affection, good will, devotion, or joy (Bp. 4, 57; 21, 46; 28, 68; 32, 31; 33, 15; 53, 66; 55, 47; 59, 22).

ಅನುರಾಧೆ anu-rādhē. = ಅನರಾಧೆ. The seventeenth nakshatra or lunar mansion. (My.).

ಅನುರೂಪ ann-rūpa. Following the form, corresponding, adapted to, agreeable to, according to (Śmd. 149. 370; Si. 67); conformity. See ಅರ್ಥಾನುರೂಪ, ಅಚ್ಛಾನುರೂಪ, ಗುಣಾನುರೂಪ.

ಅನುರೋಧ ann-rōdha. Obliging another or fulfilling his wishes, obligingness, compliance; conformity. 2, reference or bearing of a rule.

ಅನುಲಪನ ann-lāpa. Repetition of what has been said, tautology.

ಅನುಲಾಪಿಸು ann-lāpīsu. To repeat over and over the same word or words (My.).

ಅನುಲಾಪಿ ann-lāsi. Dancing (according to), rejoicing. See ಮೇಘವಾದಾನುರೂಪ.

ಅನುಲೇಪನ ann-lēpana. Anointing (the body). 2, unguent, ointment (ಗೋಮುಖ Nn. 20).

ಅನುಲೇಪಿಸು ann-lēpīsu. To smear to or on (Bp. 4, 35; 19, 70; 46, 61; ಪತ್ನು G.).

ಅನುಲೋಮ ann-lōma. With the hair or grain, in a natural direction, regular, successive (Śmd. 14).

ಅನುಲೋಮವಿಲೋಮ annlōma-vilōma. In the usual order and out of the usual order (Śmd. 14 Cm.);—alteruato (Ch. v. 238).

ಅನುವರ ann-vara. Selecting; making (anything) one's special aim (J. 4, 71; 11, 6; 25, 30).

ಅನುವರಿಸು ann-varīsu. To choose for one's self, to receive with favour (J. 24, 55).

ಅನುವರ್ತನ ann-vartana. Following, attending. 2, compliance, obedience (Bp. 39, 42). 3, concurring, admitting. 4, obliging or serving another. 5, consequence, result. 6, continuance. 7, applying from a previous rule. See ಒಮ್ಮು.

ಅನುವರ್ತನೆ ann-vartauē. = ಅನುವರ್ತನ. Applying from a previous rule (Śmd. 79. 85. 151. 183 Cm.).

ಅನುವರ್ತಿ ann-vartī. Following; compliant, obedient, resembling. (J. 15, 6).

ಅನುವರ್ತಿಸು ann-vartīsu. To apply from a previous rule (Śmd. 299). 2, to refer or apply to through a series (Si. 64). 3, to go after, to follow. ಸತ್ತಿರುವವರನ್ನು, ಅಥವಾ ಸತ್ತೋದೆಯನ್ನು, ಅನುವರ್ತಿಸ ಬೇಕು (My.).

ಅನುವಾಕ ann-vāka. Saying after, recital, reading. 2, a section, a chapter.

ಅನುವಾದ ann-vāda. Saying after or again, explanatory repetition or reiteration with corroboration or illustration: confirmation; trying to establish by reasoning (My.); rumour; slander. See Kāvya. II, 1, A, 29.

ಅನುವಾದಿಸು ann-vādīsu. To argue, to reason (My.).

ಅನುವು annvu. = ಅನು 1. (C.). — ಅನುವತನುವು = ಅನುತನು. (S. Mhr.). 2, preparation, equipping, etc. for setting out (My.);—refreshment, a refreshment (My.).

ಅನುವೃತ್ತಿ ann-vṛtti. Acting in conformity with. 2, complying with. 3, reference to what precedes, continued course or influence of a preceding rule or assertion on what follows. 4, reverting to. 5, imitating, doing or acting in like manner: conformity to usage (ಯಾತ್ರೆ; see ಅನುಸರಿಸು). See ಯಥಾರ್ಥಾನುವೃತ್ತಿ.

ಅನುವೇಷ್ಟಿಸು ann-vēṣṭīsu. To surround (J. 2, 1).

ಅನುವೇಷಣ ann-vēṣaṇa. = ಅನ್ವಯಿಸು. (ಅನ್ವಯಿಸು, ಅರ್ಥ ಹೇಳು G.).

ಅನುವ್ರಜ್ಯೆ ann-vrajyē. Following a departing guest a little distance, as a mark of respect.

ಅನುಶಕ್ತ ann-śakta. Able, strong, being gifted with (Bp. 39, 68).

ಅನುಶಕ್ತಿ ann-śakti. Ability, power, strength, energy (Bp. 26, 24; 35, 1).

ಅನುಶಯ ann-śaya. Close connection (ಸಹಾಯ Nn. 142). 2, the evil result of an act that clings to the soul and causes it to enter other bodies. 3, repentance, regret, mental distress (ಉದ್ವೇಗ, ಉಮ್ಮಳಿಕೆ 142). 4, ancient or intense enmity, wrath (ಮುನಿಸು, ಕೋಪ 142). See ಮುತ್ತು ಗುಹ. — ಅನುಶಯವು. -ಂ-ವದು. To feel remorse, to repent (ಎತ್ತರಿಸಾರ, ಅನುಶಯ, ಪಶ್ಚತ್ತಾಪ, ಅನುತಾಪ Hlā.).

ಅನುಶರ ann-śara. A rākṣasa, a sort of demon. (R.).

ಅನುಶಾಸನ ann-śāsana. Regulating; binding under laws; instruction, direction. See ದರ್ಶನಾನುಶಾಸನ, ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ.

ಅನುಶ್ರುತ ann-śruta. Handed down by vedic tradition. 2, perpetual, eternal (ನಿತ್ಯ, ಅವಶ್ಯ Nn. 132; ಸದಾ, ನಿರಂತರ 137). 3, = ವಾರ್ತ, ಸಮಸ್ತ (137).

ಅನುಸಂಗ ann-saṅga. Close adherence, connexion, association. 2, tenderness, compassion. 3, necessary consequence.

ಅನುಷ್ಠಾನ annuṣṭhāna. Tbb. of ಅನುಷ್ಠಾನ. (Mr. 362).

ಅನುಷ್ಠಾಭ annu-stubb. Following in praise or invocation. 2, speech; Sarasvatī. 3, N. of a type of metres (Ch.).

ಅನುಷ್ಠಾನ annu-sthāna. Commencing, undertaking; doing or engaging in any work, performance or practice, business (Śmd. 5. 6). 2, acting in conformity to.

ಅನುಷ್ಠಿತ annu-sthita. Done, practised; effected, accomplished; followed, observed; done conformably. (Bp. 46, 64).

ಅನುಷ್ಠಿಸು annuṣṭhīsu. To perform, to practice (Bp. 6, 11; 55, 48. 51; J. 29, 5).

ಅನುಷ್ಣ annu-ṣṭhāna. Not hot (ಉಷ್ಣವಿಲ್ಲದ G.; My.). 2, apathetic. 3, lazy, sluggish.

ಅನುಸಂಧಾನ annu-sandhāna. Investigation, inquiry, search-lug into. 2, setting in order, arranging, planning. 3, plan, scheme. 4, connecting, congruous or suitable connection (Bp. 8, 26; 41, 11).

ಅನುಸಂಧಿಸು annu-sandhīsu. To connect, to join (Ch. v. 292).

ಅನುಸರಣ annu-sarāṇa. Going after, following; imitating. 2, conformity to;—consequence of. 3, custom, habit, use.

ಅನುಸರಿಸು annu-sarīsu. To do or act in like manner (ಅನು ವೃತ್ತಿ, ಯಾತ್ರೆ Hlā.; ಯಾತ್ರೆ Nn. 159; Mr. 479);—to follow, ನೀನೇ ಅನುಸರಿಸಿದೆ ಈಮಾರ್ಗವಂ (Bp. 60, 39); —to use. ಕೆಲವು ರ್ ಅದನೇ ಅನುಸರಿಸುವರ್ (Śmd. 71, o. r. ಅಂಗೀಕರಿಸುವರ್).

ಅನುಸರಿಸುವಿಕೆ annu-sarīsuviṣe. Conformity to, approbation, propitiousness (ಪ್ರಸಾದ Si. 433).

ಅನುಸಾರ annu-sāra. = ಅನುಸರಣ. (Śmd. 346; Si. 67).

ಅನುಸಾರತೆ annu-sārataḥ. Conformably to.

ಅನುಸಾರಿ annu-sārī. (-ನಿ). Following, acting according to, agreeing to; a follower (Bp. 3, 68; 5, 68; 39, 60).

ಅನುಸಾರಿನಿ annu-sārīni. She who is following, etc. (My.). 2, N. of the second string of a lute (My.; Br.).

ಅನುಸಾಲಿನ annu-sālīva. N. of a king (J. 8, 29. 36).

ಅನುಸೋಯೆ annu-sōyē. N. (Bp. 52, 25).

ಅನುಸ್ವಾರ ann-svāra. After-sound. 2, the nasal sound as represented by a dot or circle. 3, that dot when not representing a nasal sound. See Śmd. 19. 192. 203. 205; Kāvya. I, 2, 12. 13. 31. 82.

ಅನುಹಾರ anu-hāra. Imitation. 2, resemblance.

ಅನುಹಾರ್ಯ anu-hārya. To be imitated. 2, monthly obsequies on the day of the new moon.

ಅನೂಕ anūka. The backbone, the spine. 2, a former state of existence. 3, race, family; a good family (ಸತ್ಕುಲ, ಒಳ್ಳೆ ಕುಲ Nn. 129). 4, temperament, disposition, character (ತೇಲ, ಆಚಾರ 129).

ಅನೂಪಾನ anūpāna. Devoted to study. 2, a Brāhmaṇa versed in the vēdas and vēdāṅgas (ಪೂರಯ್ಯ ವೇದವೋದಿದಂ Mr. 250). 3, well-behaved.

ಅನೂತ್ಯ a-nūtna. Not young, not recent, ancient (Bp. 4, 2).

ಅನೂನ an-ūna. Undiminished, whole, entire. 2, having full power. 3, not less, not inferior. See Čh. v. 327; Śmd. 108. 130; Bp. 6, 9; 31, 17; 61, 38; Rāv. 4, 76; ಅತ್ಯುನೂನ.

ಅನೂನಕ an-ūnaka. = ಅನೂನ. Undiminished, etc.

ಅನೂಪ anūpa. Situated near the water, rich in water. 2, a watery country.

ಅನೂರಾಧಿ anū-rādhī. = ಅನುರಾಧಿ. (My.).

ಅನೂರು an-ūru. Thighless. 2, Aruṇa, the charioteer of the sun; the dawn.

ಅನೂಪರ anūshara. Saline. 2, an-ūshara: not saline.

ಅನ್ಯಜು an-ṛiju. Not straight. 2, perverse, wicked.

ಅನ್ಯತ an-ṛita. Not true, false. 2, falsehood, lying, cheating (ಕಟ್ಟುಕ, ತೊದಲ, ನೂಕ, ಪುಟ Kk. 60). 3, agriculture, as opposed to gleanings (ಮುತ್ರಿ). See ಮುಸಿ.

ಅನೇ anē. 1. = ಅನೇ. A suffix to form adverbs, e. g. ಕಮ್ಮನೇ, ಇಮ್ಮನೇ, ನೆಟ್ಟನೇ, ಉಸಿಕನೇ (Śmd. 389; see 229. 391. 392. 393. 398). (Cf. Kannaḍa, Tē. ಅನೇ, when it is said, to wit? T. ಅನೇ = K. ಅದ, having become?).

ಅನೇ anē. 2. (= ಅನೇ 2, ಅನೇ 4). See e. g. ದವ್ವನೇ 2, ದುಣ್ಣನೇ.

ಅನೇಯ anēya. (fr. ಅನೇತು) = ಅನೇ. An affix to denote grades in number or position: of that number, of such a position, etc. ಅನೇತನೇಯ, ಇನೇತನೇಯ, ಒನ್ನೇತನೇಯ, ನೂತನೇಯ (Śmd. 243). ಎರಡನೇಯವರ ಮಾತು (B. 1, 6).

ಅನೇ anē. = ಅನೇಯ, of which it is the common form. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಮೂರು ತಬ್ಬಗಳು (Si. 106). ಎಣ್ಣಿನೇ ಭಾಗವು (379). ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕ (B. 2, 1). ಎರಡನೇ ಪುಸ್ತಕ (2, 1). ಎರಡನೇ ಹಕ್ಕುಗಳು (2, 6).

ಅನೇಕ an-ēka. Not one, many, much. 2, the plural number (Śmd. 178; ಬಹುವಚನ 179 Cm.).

ಅನೇಕಧಾ anēka-dhā. In many ways. 2, often.

ಅನೇಕಪ anēka-pa. An elephant (drinking in two ways, with his trunk and with his mouth).

ಅನೇಕವಚನ anēka-vačana. The plural number (Śmd. 172. 254; Kāvya. I, 5, 6-12).

ಅನೇಕವಿಧ anēka-vidha. Of many kinds, in different ways, various.

ಅನೇಕಾಕ್ಷರ anēka-akshara. More than one syllable; having more than one syllable, polysyllabic (Śmd. 53. 84. 85;

Kāvya. I, 5, 44-46). 2, a man of great literary merit (Čh. v. 12).

ಅನೇಕಾಕ್ಷರಧಾತು anēkākshara-dhātu. A verbal root (theme) with more than one syllable (Śmd. 54. 273).

ಅನೇಕಾಗ್ರತೆ anēka-agratē. The state of being engaged in various pursuits;—the state of having many branches (J. 2, 8).

ಅನೇಕಾನ್ತ an-ēkānta. Having not only one end or aim or meaning, allowing possibility (ಸ್ಯಾತ್, ಏಕಾನ್ತವಲ್ಲದುದು Nn. 160).

ಅನೇಕಾವರ್ತಿ anēka-āvarti. Many times (C.).

ಅನೇಕಮೂಕ anēka-mūka. Deaf and dumb. (ಕಿವಿಡನಿದ್ದ ಮೂಕ G.). 2, blind. 3, wicked (ಕೆಟ್ಟ ಮನಸಿನವ G.).

ಅನೇಯ a-nēya. Not to be led or governed; improper to be constructed or concluded (Śmd. 177; see Kāvya. III, 1, A, 8).

ಅನೇಹಸ್ an-ēhas. Unobstructed. 2, time.

ಅನೇಕದ an-ēka-ha. Not quitting the house. 2, a tree.

ಅನೇಕಿ an-ējī. One of the eighteen dōshas in poetry (Čh. v. 40).

ಅನ್ತ anta. 1. = ಅನ್ತ 1. A common P. p. of ಅನ 1, q. v.

ಅನ್ತ anta. 2. = ಅನ್ತ, etc., q. v. (My.). ಅಗಲವಾದನ್ತ, ಬೇಕಾದನ್ತೆ ಅಗಲವಾದನ್ತ ಎರಡು ಕವಿಗಳು (B. 5, 18). ಮೇಣವ ಬತ್ತಿ ಗರವ್ವ ಬೆಡೋ ಬತ್ತಿಗಳು (5, 26). ಈಗ ಅದನ್ನ ಜಯವು (5, 52). ಹೇದಿವತ್ತವುಗಳು (5, 83). ಅನ್ತವರ ಕೆಲಸ (5, 86). ಅನ್ತವನೇ (5, 131). ಅನ್ತವರ (Bp. 57, 39), ಅನ್ತವಂ (60, 40) are perhaps mistakes of the copyist. 2, braggingly: such a worthy (as he, she, it; S. Mhr.). ಅವನನ್ನ ಬನ್ನನು, ಸ್ನೋ a powerful, or virtuous, or rich man as he came. ಅವಳನ್ನ ಬನ್ನಳು, ಸ್ನೋ a worthy as she came. ನಾನನ್ನ ಬನ್ನನು, ಸ್ನೋ a worthy as I came.

ಅನ್ತ anta. 1. = ಅನ್ತ 2, etc. (Śmd. 379; cf. ಅನ್ತ 2, No. 13). See ಅನ್ತವರ.

ಅನ್ತ anta. 2. End, limit, boundary, term (ಕಡೆ Nn. 88; ಕೊನೆ G.). 2, end, completion (ತೀರಗಡೆ G.); a total, whole amount. 3, end of life, death. 4, decay, destruction (ಜೀರ್ಣ, ಜೀರ್ಣವಾದುದು 88). 5, a final syllable, termination. 6, the last word of a compound. 7, the meaning of a word (ಪದಾರ್ಥ, ಪದದ ಅರ್ಥ 88). 8, settlement, certainty; law (ಧರ್ಮ 88). 9, works (ಕರ್ಮ, ಕರ್ಮಗಳು 88). 10, nature, disposition, essence (ಸ್ವತ್ವ 88). 11, Indra (ವಾಸವ, ಇಂದ್ರ 88). 12, nearness, proximity (ಸಮೀಪ 88). 13, inner part, inside (ಒಳಗು 88; cf. ಅನ್ತ 1). See ಅದನ್ನ.

ಅನ್ತಃ antah. = ಅನ್ತ 1, ಅನ್ತರ q. v., ಅನ್ತಸ್.

ಅನ್ತಃಕರಣ antah-karapa. The inner organ, the mind, the thinking faculty, the heart, the conscience, the soul (Bp. 5, 59; 36, 36; 57, 31). 2, favor, love, compassion, mercy (ದಯೆ, ಪ್ರೀತಿ C.). — ಅನ್ತಃಕರಣ ವದು. To have or feel compassion (B. 4, 91). — ಅನ್ತಃಕರಣವುಳ್ಳದೆ. -ಎ-ವದೆ. To obtain favor (Rāv. 5, after 19).

ಅನ್ತಃಕರಣಮಲಿನೆ antahkarapa-malinē. A woman whose mind is impure (Bp. 40, 53).

ಅನ್ತಃಕರಣಶುದ್ಧ antahkarapa-śuddha. A man whose mind is pure (Bp. 88, 2).

ಅನ್ತಃಕರಣಕುದ್ಧಾತ್ಮ antahkaranaśuddha-Ātma. A person whose mind is pure (Bp. 37, 48).

ಅನ್ತಃಕರಣ antahkaruṇa. = ಅನ್ತಃಕರಣ No. 2, of which it is a vulgar corruption. (B. 5, 62. 120. 132). — ಅನ್ತಃಕರಣ ಹುಟ್ಟು. Compassion to arise. ಅತಃ ಅನ್ತಃಕರಣ ಹುಟ್ಟು (B. 5, 159).

ಅನ್ತಃಕಲಹ antah-kalaha. Inner strife (Si. 267; My.; ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಗುದ್ದಾಟ G.).

ಅನ್ತಃಕ್ರಿಯೆ antah-kriyē. Doing, i. e. placing, within: receiving into (one's self), taking in. See ಒಳ ಕೆಯ.

ಅನ್ತಃಪಾದವಿಚ್ಛೇದ antah-pāda-viçchēda. Division of the various inner parts (Kāvya. III, 3, B, 172).

ಅನ್ತಃಪುರ antah-pura. = ಅನ್ತಃಪುರ. The inner or female apartments, the gynaeceum. 2, the king's palace. 3, those who live in the female apartments. 4, a queen.

ಅನ್ತಃಕುಧ್ಧಿ antah-śuddhi. Inward purity (My.).

ಅನ್ತಃಸತ್ಯ antah-satva. Inner strength or power (My.).

ಅನ್ತಃಸತ್ವಿ antah-satvī. A pregnant woman. 2, the plant Semecarpus anacardium. (R.).

ಅನ್ತಃಸಾರ antah-sāra. Having internal essence; internal essence or treasure, inner store or contents. (My.).

ಅನ್ತಃಸ್ಥ antah-stha. = ಅನ್ತಃಸ್ಥ, ಅನ್ತಃಸ್ಥ. Being in the midst or interior (Riv. 1, 102). 2, a semivowel (ಯ, ರ, ಲ, ವ, My.; Tē.).

ಅನ್ತಃಸ್ವೇದ antah-svēda. An elephant. (R.).

ಅನ್ತಃಕ antaka. Making an end, causing death. 2, Yama, the god of death (ಅವ, ಅದಿ, ದಮ್ಮ, ದಡಿಗೆಯ್ಯ, etc. Śm. 12). 3, end. 4, death. 5, a total, whole, or aggregate (Tē., R.; see ಅನ್ತ No. 2). ಅನ್ತಕನ ತಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೆವಡಿ, ಸನ್ನಗೋವಿನ್ನನ ಸಾಲ್ಕೆ ಹೆವಡುತ್ತೇನೆ (Prv.).

ಅನ್ತಃಕಹರ antaka-hara. The captivator or destroyer of Yama or death: Śiva (Bp. 57, 28).

ಅನ್ತಃಕಾನ್ತಕ antaka-antaka. The destroyer of death: Śiva (Bp. 18, 23; ಕಾಲ Mr. 520).

ಅನ್ತಃಗ anta-ga. Going to the end; thoroughly conversant with. (R.).

ಅನ್ತಃಗಮನ anta-gamana. The going to the end of something, finishing. 2, the going to meet death, starving one's self to death.

ಅನ್ತಃತೆ antatē. The state of being at the end or final. See ಅಂತರಾನ್ತತೆ, ಅದನ್ತತೆ.

ಅನ್ತಃತ್ವ antatva. = ಅನ್ತತೆ. See ಅಂತರಾನ್ತತ್ವ.

ಅನ್ತಃದ antadē. = ಅನುಕಥೆ, ಅನ್ವಕಥೆ, it says (C.; B. 5, 94).

ಅನ್ತಃಪ್ಪ antappa. See ಅ. ಅನ್ತ 1.

ಅನ್ತಃಪ್ರಾಸ anta-prāsa. A kind of alliteration (Ch.).

ಅನ್ತಃಯಮಕ anta-yamaka. A kind of yamaka (Kāvya. III, 2, B, 3).

ಅನ್ತಃರ antar. = ಅನ್ತ, etc. Within, in the middle or interior. 2, between. 3, amongst. See ಅಂತರ 99.

ಅನ್ತಃರ antara. = ಅನ್ತ 2. Being in the interior, interior. 2, near, proximate. 3, related, intimate, dear. 4, lying adjacent to, exterior. 5, distant. 6, different from. 7, the interior, the midst (ಒಳಗು Nn. 93; ಮಧ್ಯ Nn. 77; Mr. 531). 8, the soul; the mind (ಅತ್ಮನು 77; ಅನ್ತರಾತ್ಮ 531;

ಮನ, ಮನಸ್ಸು 77). 9, an interval, intermediate space or time (ತೆರಿಕು 531; ಒನ್ನೆಡೆ, ತೆರಿಕು 77; ಕ್ಷಣ 77. 10, separation (ವಿಚ್ಛೇದ, ಎರಡು 77). 11, distance (B. 2, 26). 12, difference (B. 5, 190); disagreement; inaccuracy. 13, remainder, rest. 14, another thing, manner, way, or state (ಹೊರತಾಗಿ 77; 531; here?). 15, a variety, a species (ವಿಶೇಷ, ನಡೆವ ವಿಶೇಷ 77; 531). 16, a hole, an opening (ಬಿಲ್, ಛಿನ್ನ 77; ಛಿನ್ನ 531). 17, a period of time. 18, a weakness, a deficiency, a foible (ಮಹಿಮೆ 77; 531). 19, occasion, opportunity (ಅವಕಾಶ 531). 20, respect, regard, sake. 21, a surety; guaranty. 22, clothing (ಅವಳು, ವಸ್ತ್ರ 77; ಒಳಗು ಧುವ ಸೀರೆ 531). 23, surpassing (ಅತಿಕ್ರಮ, ಕೆಯ್ಯಿಲ್ಲ ಹೋದಮ 77). 24, great height or elevation or rank (ಮಹೋನ್ನೇಧ, ಅತಿಯಾದ್ದ 77). 25, the foot (ಪಾದ, ಕಾಲು 77). 26, a sound, a cry (ನಾದ, ಧ್ವನಿ 77). 27, an obstacle (My.; ತಡ G.; cf. ಅನ್ತರಾಯ). 28, the mid-space or the heavens (Mhr.; see ಅನ್ತರದಮ್ಮ, ಅನ್ತರಸಿಪಾಳೆ). 29, at the end of compounds: different, other, another, e. g. ದೇಶಾನ್ತರ, another country. See ಅನ್ತ 3. — ಅನ್ತರಲೆ. -ಲೆ. In the very midst; even in the air. ಅನ್ತರಲೆ ದೋತಾದುವನು (B. 5, 137). — ಅನ್ತರಲೆ. -ಲೆ. = ಅನ್ತರಲೆ. ದೋಗಸೆಯ ಮಾಡಿ, ಕಳ್ಳದವನ್ನು ಅನ್ತರಲೆ ಹಿಡು ಕೊಡು (B. 4, 63). — ಅನ್ತರಾಟ. -ಟ. Swinging or dangling in the air, the state of being without support or help. ಅವನಿಗೆ ಅನ್ತರಾಟವಾಯಿತು (My.). ಎನ್ನೆನ್ನೆ ದೇವರಿಗಲ್ಲ ಅನ್ತರಾಟ! ಕಾಲ್ಕುಹೆದೇವರಿಗೆ ಕೈರಾಸವೇ? (Prv.). ಅನ್ತರಂಗ antara-āṅga. The inner part, the interior. 2, the mind, the heart. 3, the mind's thought or intention (ಮನಸಿನೊಳಗಿನ ಮಾತು G.). 4, secrecy, privacy (C.; Tē.). See Bp. 33, 9; 36, 12; 54, 54; Kk. 2.

ಅನ್ತರಗಂಗೆ antara-gaṅgē. = ಅನ್ತರದಾಮರೆ, ಅನ್ತರವಲ್ಲಿ. A water-plant, without any root to the ground, swimming upon the surface of lakes, etc., Pistia stratiotes Lin. (St. & Pl.; Tē.). 2, Cassyia filiformis Lin. and different kinds of Lenina (Z.).

ಅನ್ತರದಣ್ಣ antara-ṇaṇḍu. A hall to throw up in the air (My.).

ಅನ್ತರದಾಮರೆ antara-dāmarē. = ಅನ್ತರಗಂಗೆ. (Tē.; R.).

ಅನ್ತರನ್ತರ antar-antara. Having an intermediate space between itself and something else; gradually rising one above the other, as hills, tier-like (C.). 2, leaving a proper distance between one another, e. g. when sitting at meals (C.). 3, storied; the story of a building (ತರ Śm. 105; ನೆಲೆ 106). Cf. ಅನ್ತಸ್ತು.

ಅನ್ತರಪಿಶಾಚಿ antara-piśāci. An aerial he or she-demon: a soul for which the funeral rites have not been performed (My.).

ಅನ್ತರವಲ್ಲಿ antara-valli. = ಅನ್ತರಗಂಗೆ, etc. (ವಾರಿವರ್ಣ, ಕುವಿಳಿ, ನಿದಿವಳು Nr.).

ಅನ್ತರವಳ antara-vaḷa. A man who keeps the inner door (Bp. 16, 13).

ಅನ್ತರಳೆ antaraḷē. = ಅಣ್ಣವಳ, etc. (St. & Pl.).

ಅನ್ತರಾ antara. In the middle, inside, among, between. 2, in the meantime. 3, near.

ಅನ್ತರಾಣ್ತ antara-āṇa 2. = ಅನ್ತರಾಳ. (My. occasionally).

ಅನ್ತರಾತ್ಮ antara-ātma. The soul; the supreme soul as residing in the interior of creatures as the individual soul (see ಅನ್ತರ No. 8). 2, the heart or mind.

ಅನ್ತರಾನ್ತರ antara-antara. The inner soul, one's self (Bp. 18, 43). 2, various interior places (J. 6, 42). 3, state of more or less, difference (My.).

ಅನ್ತರಾಭವಸತ್ಯ antarakā-hhava-satya. The soul after death and previous to its being born again, a ghost.

ಅನ್ತರಾಯ antar-āya. Going between. 2, an obstacle, impediment. See ವ್ಯವಾಯ.

ಅನ್ತರಾಯಶ್ಚ antar-āyatva. = ಅನ್ತರಾಯ No. 2. (Bp. 35, 25).

ಅನ್ತರಾಲ antar-āla. = ಅನ್ತರಾಲ, ಅನ್ತರಾಳ. Intermediate. 2, intermediate space; intermediate time (ಮಧ್ಯ Śmd. 143 Cm.). 3, anything between. 4, an intermediate point of the compass (ಪ್ರದಿಶ, ಎದಿಶೆ Mr. 59); a direction, a region of the sky (ಗೋಚ್ಛ 59).

ಅನ್ತರಾಲ antar-āla. = ಅನ್ತರಾಲ, etc. (Śmd. 194; Si. 82).

ಅನ್ತರಿಕ್ಷ antariksha. The intermediate space between heaven and earth. 2, the atmosphere or sky (ತಾರಾವಧಿ, ಗಗನ Mr. 31).

ಅನ್ತರಿತ antar-ita. Gone within, interior, hidden, shielded; departed, disappeared, perished, dead; separated, detached; impeded; remainder. See ಕಲಹಾನ್ತರಿತ, ನಾಮಾನ್ತರಿತ.

ಅನ್ತರಿನ್ದ್ರಿಯ antar-indriya. An internal organ: manas, buddhi, ahankāra, and citta. See ಅನ್ತರೈಶ್ವರ್ಯ.

ಅನ್ತರಿಸು antariśu. To leave a space between, to go out of the way (Bp. 61, 24). 2, to delay, to defer, to put off (Cā. v. 70; Bp. 9, 49; 14, 3; 28, 51; J. 10, 25; 24, 9; 30, 1). 3, to disappear (Bp. 52, 50).

ಅನ್ತರೀಪ antariṣa. An island (ನೀರ ನಮಗುರುವ Mr. 416, o. r. -ಗುರುವ).

ಅನ್ತರೀಯ antariya. An under or lower garment; clothes (ಪರಧಾನ, ಲೂದಿಗೆ Mr. 343).

ಅನ್ತರೇ antarē. Amidst, among, between.

ಅನ್ತರೇಣ antarēṇa. Amidst, between. 2, except, without. 3, during.

ಅನ್ತರಿಯು antaryu. This word appears to be presupposed for the instrumental forms given below: regular succession, subsequence. (Tē. ಅನ್ತರೀ, afterwards, and then). — ಅನ್ತರಿಯ, ಅನ್ತರಿಯನ್ತ, ಅನ್ತರಿಯನ್ತ (Śmd. 398). Subsequently, after, afterwards (ಪರಿವಿಧಿಯು 112). ಅವರ್ತ (o. r. ಅವರ್ತ) ಅನ್ತರಿಯನ್ತ (112). ಅನ್ತರಿಯನ್ತ ಅವರನ್ ಅ ಪೂವಿಲೋಕ ಕಾಂಡರ್ ಬನ್ತು (112).

ಅನ್ತರಗಡ್ಡು antar-gaḍu. Filled with worms. 2, unprofitable, useless (ನಿರರ್ಥಕ, ಅಪ್ರಯೋಜಕ Mr. 459).

ಅನ್ತರಗತ antar-gata. Gone between or into. 2, being in, included in (Śmd. 91). 3, being in the interior, internal, hidden, secret. 4, disappeared, perished. 5, forgotten. See Bp. 83, 7; 53, 1.

ಅನ್ತರಗತಸ್ವನ antargata-svana. An indistinct tone. See ಮನುಕು.

ಅನ್ತರಗೃಹ antar-griha. An inner apartment of the house.

ಅನ್ತರಜಫರ antar-jāḥara. The stomach.

ಅನ್ತರರೇಖೆ antar-dēha. The entrails.

ಅನ್ತರದ್ವಾರ antar-dvāra. A private or secret door within the house (Bp. 61, 29).

ಅನ್ತರಧಾನ antar-dhāna. Disappearance, invisibility. (My.).

ಅನ್ತರಧಿ antar-dhi. Concealment, covering; disappearance.

ಅನ್ತರಧೂಪ antar-dhūpa. Incense put inside the stone in which the liṅga stands (Bp. 43, 20).

ಅನ್ತರಧೇ antar-dhē. Concealment, covering; disappearing.

ಅನ್ತರಭೂತ antar-bhūta. Being within; internal, inner. (My.).

ಅನ್ತರಭೇದ antar-bhēda. Piercing into. See ನಾಭ್ಯ.

ಅನ್ತರಮನಸ್ antar-manas. Sad, perplexed.

ಅನ್ತರಮಂದಿರ antar-mandira. = ಅನ್ತರಗೃಹ. (Bp. 46, 20).

ಅನ್ತರಮುಖ antar-mukha. (Śmd. 99). Going into the mouth. 2, possessed of contemplation; continued attention of the mind to the supreme soul (My.).

ಅನ್ತರಮುಖಿ antar-mukhi. = ಅನ್ತರಮುಖ No. 2. (My.).

ಅನ್ತರ್ಯ antarya. Interior. 2, the interior (Bp. 8, 5). 3, a hidden thought (ಬಳಮಾತು G.).

ಅನ್ತರ್ಯಾಮಿ antar-yāmi. Checking or regulating the internal feelings. 2, the soul. 3, the supreme soul. 4, a kind of vital air (ಅತ್ಮನೋ ಮುಖ್ಯಮ್ ಅತ ಗಾಢ Mr. 52).

ಅನ್ತರ್ಲೀನ antar-līna. Entered into, absorbed into, swallowed up, in. 2, inherent. 3, sunk in; humble, low. See ನೆಕ್ಕು, ನೆದ್ದು.

ಅನ್ತರ್ವಂಶಿಕೆ antar-vamśika. The superintendent of a gynaeceum.

ಅನ್ತರ್ವತ್ನಿ antar-vatni. A pregnant woman. (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Mr. 307).

ಅನ್ತರ್ವರ್ತಿ antar-varti. Internal, included, dwelling in. 2, an in-door servant (Bp. 9, 46; 43, 44).

ಅನ್ತರ್ವಸಿಕೆ antar-vasika. (= ಅನ್ತರ್ವಂಶಿಕೆ?). A superintendent of servants (ತೊಪ್ಪವೆಗ್ಗೆ Mr. 268, o. r. ತಪ್ಪ).

ಅನ್ತರ್ವಾಣಿ antar-vāpi. Skilled in the śāstras.

ಅನ್ತರ್ವಾಸ antar-vāsa. = ಅನ್ತರಮಂದಿರ. (Bp. 55, 5).

ಅನ್ತರ್ವೇದಿ antar-vēdi. Belonging to the inside of the saorificial ground;—an inner vēdi or seat. 2, the Doab or the district between the Gaṅgā and Yamunā rivers. (R.).

ಅನ್ತರ್ವರ anta-vura. Tbh. of ಅನ್ತರವರ (Śmd. 380; Śm. 37).

ಅನ್ತರೈಶ್ವರ್ಯ antaḥ-śaṭuṣṭaya. = ಅನ್ತರೈಶ್ವರ್ಯ. The inner aggregate of the four organs (Bp. 43, 2).

ಅನ್ತಸ್ antaras. = ಅನ್ತ, etc.

ಅನ್ತಸ್ತಾಪ antas-tāpa. Inward heat; mental distress (ಉದ್ದೇಗ, ಉಮ್ಮಳಿಕೆ, ಅನುತಯ Nn. 142; ನಿಗ್ರಹ, ಮನಸ್ತಾಪ 160).

ಅನ್ತಸ್ತು antastu. Tbh. of ಅನ್ತಸ್ತು. Being in the middle or between. 2, being one above another, a tier, a story of a building (C.; Tē.; B. 4, 121. 149). 3, degree of dignity, rank, position. ಅವನ ಮಾನವ ಅನ್ತಸ್ತು ಹೆಚ್ಚಿತು (My.).

ಅನ್ತಸ್ಥಿ anta-stha. = ಅನ್ತಸ್ಥ, etc. A secret thought or secret (J. 30, 31; Tē.).

ಅನ್ತಸ್ಥಿತ anta-sṭhita. Being inside: one of the higher officers of a king. See ಅಷ್ಟಾವತರಧಾನ.

ಅನ್ತಹ antaha. See ೨. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತಾ antā. 1. See ಅನ್ 1, of which it is a P. p.

ಅನ್ತಾ antā. 2. = ಅನ್ತ, ಅನ್ತಾ, etc. (My.). ಅನ್ತಾ ದನು (B. 5, 51). ಅನ್ತಾತ (5, 163). ಅನ್ತಾದು (5, 186). See Pivs. ೨. ತಾಯ್, ಬಟ್ಟೆ 2.

ಅನ್ತಾದಿವ್ಯಾಸ anta-ādi-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).
ಅನ್ತಾನುವ್ಯಾಸ anta-anuprāsa. The anuprāsa when final (Kāv. III, 2, B, 33).

ಅನ್ತಾನೇ antānē. = ಅನುತಾನೇ, ಅನ್ನುತಾನೇ, he says (My.; B. 5, 64. 127. 129).

ಅನ್ತಾರೆ antārē. = ಅನುತಾರೆ, ಅನ್ನುತಾರೆ, they say (My.; B. 5, 133; G. 58. 65. 564).

ಅನ್ತಾವಸಾಯಿ anta-avasāyi. A Cāṇḍāla. 2, a barber. 3, N. of a Mn̄i.

ಅನ್ತಾಲೇ antālē. = ಅನುತಾಲೇ, ಅನ್ನುತಾಲೇ, she says (My.; B. 5, 127. 133).

ಅನ್ತಿ anti. = ಅನುತಿ, ಅನ್ನುತಿ, thou sayest (C.).

ಅನ್ತಿ anti. An elder sister. See ಅತ್ತಿ, ಅತ್ತಿಕೆ. (T. ಅನ್ನಿ, elder sister).

ಅನ್ತಿಕ antika. Near, proximate. (Bp. 34, 13; 43, 23). 2, vicinity, neighbourhood. 3, end, termination (ಅವಧಿ, ಕಡೆ Nn. 120).

ಅನ್ತಿಕತಮ antika-tama. Very near, close by.

ಅನ್ತಿಕಾರಯ antika-āraya. A contiguous support.

ಅನ್ತಿಕೆ antikē. = ಅನ್ತಿಕೆ. A fire-place. 2, an elder sister (see ಅನ್ತಿ).

ಅನ್ತಿನ್ತು antintu. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತಮ antima. Immediately following. 2, final, last. 3, the end (ಅನ್ತ, ಕಡೆ śmd. 371 Cm.; ಕಡೆ 372).

ಅನ್ತಿರೆ antirē. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತಿರೇ antirī. = ಅನುತೀರೇ, ಅನ್ನುತೀರೇ, you say (My.; B. 5, 134).

ಅನ್ತು antu. 1. That manner, so as that, in that manner, thus, so, as (ಪ್ರಕಾರಾರ್ಥ್ಯ śmd. 399; ಹಾಗೆ or ಹಾಂಗೆ 17. 19. 38. 46. 88 Cm.; Tu. ಅಂಚ; Tē. ಅಟು). It occasionally serves to complete a verse (śmd. 398). ಅನ್ತು, ಇನ್ತು, ಉನ್ತು, ಎನ್ತು (899). — ನಾನೇ ಅನ್ತು ಬೆಂಕಿ ಅದೇನು (B. 2, 44). ಮುಂಚಿನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅನ್ತು ನೀವು. ಒಡಿ ಮುಗಿಸಿದಿರಿ (3, 1). ಚಿತ್ರ ಬರೆದು ನಾಳೆಗೆ ತರುತ್ತೇನೆಂದು, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು. ಅನ್ತು ಬನ್ನಿ (3, 49). ನಿನ್ನಿನ್ನ ನನಗೆ ಥಯವಿಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಮಾತು ಅನ್ತು ನಿಜವೇ (4, 18). ನನಗೆ ಅನ್ತು ನಿನ್ನ ಗೆಳತನವೇ ಸಾಕು (4, 45). ಸಾಕು, ಬಿಡು! ಸಾಕು, ಈಗ ಅನ್ತು ನಿನ್ನ ಮಾತು ನನಗೆ ತೀರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು (4, 184). 2, = ಅನ್ತು No. 2, q. v. Perhaps all the instances quoted above from B., are to come here. — ಅನ್ತಪ್ಪ. ಅನ್ತು-ಅಪ್ಪ. (or occasionally) ಅನ್ನೆ-ಅಪ್ಪ. Being of that kind; such, such a or an; — being of that very kind. ಆತನ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನೆ ಧರ್ಮವರ್ಣಮ್ ಅನ್ತಪ್ಪ ಅಕ್ಷರಸ್ವರೂಪಮ್ ಅಪ್ಪ ತಬ್ಬಂ ಪುಟ್ಟುಗುಂ (śmd. 46). ಅನ್ತಪ್ಪ ಪರಮ ಕವಿಧರ್ಮಿಗಳ (Bp. 25, 15). — ಅನ್ತವಂ. ಅನ್ತವ-ಅಂ 3. Such a man; a man like him, her, etc. (śmd. 191; Kk. 61). — ಅನ್ತಪ್ಪರ್. ಅನ್ತಪ್ಪ-ಅರ್. -ಉ. Such a woman. ಗಣ್ಣನು ಬಯಸುವ ಅನ್ತಪ್ಪರು (ಅನ್ತೆ Nr.). — ಅನ್ತಲ್ಲದೆಯುಂ. -ಅಲ್ಲದೆಯುಂ. Thus and further. This expression occurs in narration, e.g. Rāv. 13, after 63. — ಅನ್ತಹ. -ಅಹ. = ಅನ್ತಪ್ಪ. ಅನ್ತ 1 (śmd. 191) and ಅನ್ತ, etc. ಅತ್ಯನ್ತಭಯಗೊಳಿಸುವ ಶ್ವತ ಮುಷ್ಕಫಲಮ (ಎರಾತಾಂಸನ Nr.). ಬಲದ ಕಯ್ಯ ನೆಗೆಂ ಇಕ್ಕಲು ಪಟ್ಟಿಪ್ಪತ ಯಜ್ಞ ಸೂತ್ರವೆ (ಉಪವೀತ Nr.). ಚನ್ನ ನಂ ಕಾಣ ಬಹುಪ್ರಕರ ಅಮಾನಾಸ್ಯ ಸ್ಥಿರವಾಲಿ ಎನ್ನುವುದು (Hā.). Frequently in the Cm. on śmd. as represented in a Mqb. MS., e.g.

ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದವನು ವಿಭಕ್ತಿಗಳಂ (90). ಸುಲಲಿತಾಕ್ಷರವಹವನು ಪ್ರಕೃತಿಗಳಂ (98). ವ್ರತ್ಯಯಾನವಹವನು ವಿಕಾರಾನ್ತವು (101); also 125. 140. 141. 142. 169. 173. ಮಾಸುವನು ಕೆಲಸಂ (Bp. 36, 18). ಅನ್ತಹ ದೋಸಂ (57, 78). ಮಾಸುವನು ನಿಮ್ಮ (58, 44). — ಅನ್ತಹಂ. = ಅನ್ತವಂ q. v., ಅನ್ತಂ (s. ಅನ್ತ 1, śmd. 192; ಅನ್ತಂ Ūt. II, 64). — ಅನ್ತಾಗಿ. -ಅಗಿ. (better ಅನ್ತಾಗಿ?). Having become thus; now, therefore (Bp. 4, 46; 56, 1). ಅನ್ತಾಗಿ ಯುಂ, and therefore (2, 38). — ಅನ್ತಿಸ್ತು. -ಅನ್ತು. In that manner and in this manner (ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ G.). 2, differing from the ordinary form and practice. ಪ್ರಾಸಜ್ಞೋತ್ಸಯ ವಿನಾಸದಿನೇ ಅನ್ತಿಸ್ತು ತಬ್ಬಮ ಇರ್ಕುಂ (śmd. 5; ವ್ಯತ್ಯಯಮಾಗಿ in ವೃತ್ತಿ; ಪಲ್ಲಟನಾಗಿ Cm.). 3, ಅನ್ತು-ಉ 9, ಇನ್ತು-ಉ 9. = ಅನ್ತು ಇನ್ತು, either so or thus (My.; ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ G.). — ಅನ್ತೀರೆ. -ರೆ. While being so; so that it becomes thus. 2, = ಅನ್ತೆ, as, like (ಉಪಮಾನ śmd. 397; ಪೋಲಿಸುವುದು 73; ಹಾಂಗೆ 210 Cm.; ಪೋಲಿಸುವುದು śm. 55). ವರಸನ್ನೋಕ್ಷರದನ್ನಿರೆ (śmd. 18). ಎಲ್ಲರೂಮ್ ಆ ಕರ್ಣನನ್ನಿರೆ ಎನ್ಕೆ ಚಾಗಿಗಳ್ (183). ಅಕ್ಕುಂ ಪದಾನ್ತೋಲೇವಂ ತಕ್ಕನ್ನಿರೆ ಕರ್ವಾಧಾರಯಕ್ಕುಂ (210). ಬಕ ನನ್ನಿರೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಟ್ಟು (272). ಸಿಂಗೂದಿದ ಗೃಹದನ್ನಿರೆ (Rāv. 12, 23). — ಅನ್ತುಂ. -ಉಂ 2. And thus. Used in narration, e.g. Rāv. 10, after 1. ಅನ್ತುಮ್ ಅಲ್ಲದೆಯುಂ (Bp. 60, 49). — ಅನ್ತು -ಉ 7. And so. 2, = ಅನ್ತು No. 2. As for, as to, in regard to. ಹೊಸವು ಅನ್ತು ತೋದಿಲ್ಲ, as for new ones they did not appear (B. 2, 40). ನಾನು ಅನ್ತು ಹೊತ್ತು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳು, as for me I look out for an opportunity (2, 46). ಅಟದ ಒಡವೆಗಳು ಅನ್ತು ನನಗೆ ಬೇಡ, as for toys I do not want any (3, 62). ಸತ್ಯ ಮಾತಾದುವವರಿಗೆ ಅಂಟಿಕೆ ಅನ್ತು ಇರುವದೇ ಇಲ್ಲ (3, 96). ಎಷ್ಟು ಅನ್ತು ಸಹಜವೇ (4, 72). ಅದಹಾನ್ತು ಅನ್ತು in regard to (this) "thereby" (4, 80). ಆಗ ಅನ್ತು, with respect to that time (4, 95). ತಂಗಿನ ಕಾಯಿಯ ಬೆರೆಯನ್ನು ಮೂಡು ಪಾಲು ಬೆಳೆಸಿದ್ದನ್ನು ಅನ್ತು ನಾನು ಮನಗಾಣ್ತೆನು (4, 179). — ಅನ್ತು ಇನ್ತು. = ಅನ್ತಿಸ್ತು No. 3. As well so as thus, either so or thus, howsoever it may be, at any rate. ಅನ್ತು ಇನ್ತು ಕುನ್ನಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಅನ್ತೆ. -ಎ 3. = ಅನ್ತೀ. Even in that manner, in the very same wise, even so; even at the rate of; just like; just as; in such a manner that, even so that; just as if (ಉಪಮಾನ śmd. 397. 250; ಪೋಲಿಸುವ ಎಡೆ Kk. 63; ಪೋಲಿಸುವ, ಪಡಿ, ಸಾಮ್ಯ Ūt. I, 88). ಗಿರಿಯನ್ನೆ ಬಿಡಿದಂ, ಸುರಕರಿಯನ್ನೆ ಬರಾಧ್ಯನ್, ಅಭಿಯನ್ನೆ ಗರ್ಭಿರಂ (śmd. 251). ಬಿಸಿಲೋಳ್ ಉಡು ಕಮುಟ್ಟಿದ ತಳಿರನ್ನೆ ನೋಡಂ (39). ಮನ ಮುಗುವನ್ನೆ ಪೇದ್ದಂ (3). ಇವಂ ಬೆರಳ್ ಕೊರಳ್ ಎಷ್ಟನ್ನೆ ಕುಳನಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸರಾಗದು (41). ಆತನುಂ ನೀನುಂ ಕೂಡಿದರೆ ಅಪ್ಪೊಡೆ (o. r. ಅದಿಪ್ಪೊಡೆ) ಅಹವಕ್ಕೆ ಕಿಚ್ಚುಂ ಗಾಳಿಯುಂ ಕೂಡಿದನೆ (282). ಜನ್ನವಿರದನ್ನೆ ಇಕ್ಕದ ಪೂವಿನ ಮಾಲೆ (ವೈಕಲ್ಪಕ Hā.). ಮನ ಬನ್ನನೆ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಕೋಲಾಹಲ, etc. Hā.). ಹಡಗು ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಯುವನ್ನೆ ಕೆಳಗಡೆ ನೀರನ್ನು ಹಿನ್ನಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವ ಮರಮುಟ್ಟು (81. 84). ರಕ್ತವನ್ನು ನೋಯಿಸದನ್ನೆ ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ ಉಳ್ಳ ಜನ್ನ (89). ಅಭಿನವ ಮಂಗನ ಉಸುರಿದಂ ಸ್ತ್ರೀ ದಾಲರ್ ಅದಿವನ್ನೆ ಅಭಿಧಾನಮಂ (Mr. 4). ಎನ್ನುವಂ ಜನಬುಧಸಮಯಮ್ ಇದು ಎನ್ನು ಉರಿವ ಪೆಸರಿಲ್ಲದನ್ನೆ ತೊಡದು, ಕಳೆದು (Bp. 50, 50). ಇನ್ನನದೋ ಇಹ ಪಾವಕನನ್ನೆ (51, 32). ಅನ್ನಿರಲಿ! (59, 18). ಕತ್ತರೆಯ ಮನೆಗೆ ಮಣಿವೀರವಾದನ್ನೆ, ಸಲೆ ಬತ್ತಿದ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ನವಜಲಮ್ ಒದವಿದನ್ನೆ (J. 28, 63). ರೂಪಾಯಿಗೆ ಎಣ್ಣು ಅಣೆಗಳನ್ನೆ ತೆರಿಗೆ ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳ ಬೆಕ್ಕು (B. 5, 120). ನಿಶ್ಚಲಕೆಗಳ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಬಟ್ಟನನ್ನೆ ಎಷ್ಟೋ ಮನ್ನಿ ಮೇಲಿನ್ನೆ ಕೆಳ ತನಕ ಸಾಲಾಗಿ ಕೂಡಿದರು! (4, 150). ಆ ಹೆಂಗಸರು ಬನ್ನೊಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟಿಬ್ಬರು ಅಣ್ಣ, ಎರಡು ಅಣಿಯನ್ನೆ ಬಟ್ಟಿ ಗೃಹಸ್ಥರ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ ಹತ್ತರ ತನ್ನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ (5, 303). 2, likewise, also, too. ಫ. ತಕ್ಕಮ್ ಅನ್ತೆ ಸನ್ನಿಯಲ್ಲ (śmd. 68). ಮುತ್ಯಕ್ಕಮ್ ಅನ್ತೆ (ಹಾಂಗೆ

Cm.) ಸ್ಥಾನಿಕಲ್ಪಂ (73). ಅನ್ತೆ (ಪಾಂಗಿ Cm.) ಸರ್ವನಾಮದೊಳಂ ತಾಂ ಪ್ರಕಟಂ ಗಣಗಮಂ (123). ದಿಗ್ವಿಜಯೋ ಅನ್ತೆ ಅಣಾಗ ಮಮ್ ಅಕ್ಕಂ (135). ಆ ತೃತೀಯಾಕ್ಷರಮ್ ಅನ್ತೆ (373). — ಅನ್ತೆ ಪೋಲ್. -ಪೋಲ್. = ಅನ್ತೆ. (ಉಪಮಾನ ಸ್ಮದ. 397. 250. 110; ಪೋಲಿಪುದು ಸ್ಮ. 55; ಪೋಲಿವ ಎದೆ Kk. 63; ಪೋಲ್, etc., ಸಾಮ್ಯ ರ್ತ. 11, 32). ಅವನ್ ಅವನ್ ಅದು ಎಮ್ಮಿನ್ ಇದನ್ತೆ ಪೋಲ್ ಇದನ್ತೆ ಪುದು (ಸ್ಮದ. 173; ಇದನ್ತೆ ಹಾಗೆ Cm.). ರವಿಸುತನನ್ನೆ ಪೋಲ್ ಅಧಿಕ ದಾನಿ, ಸರಾಕ್ಷಮ ಸಿಂಗದನ್ನೆ ಪೋಲ್ (251). ಬಲಿಯನ್ನೆ ಪೋಲ್ ಅಧಿಕ ದಾನಿ ದಾನವನೋದಂ (251). ಚಿನ್ನೆಯನ್ ಅಕ್ಕನ್ನೆ ಪೋಲ್ (Riv. 12, 13). — ಅನ್ತೆ ಪೋಲ್. -ಪೋಲ್. = ಅನ್ತೆ ಪೋಲ್. (ಸ್ಮದ. 397. 73; Kk. 63; ಸ್ಮ. 55). ಎರಡುಂ ರೇಫೆಗಳಂ ತನ್ನ, ಉರವಣೆಯಿಂ ಕೂ ದಿದನ್ನೆ ಪೋಲ್ (ಸ್ಮದ. 75; ಕೂದಿದ ಹಾಂಗಿ Cm.). ಬಿಗಿದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನುಣ್ಣೆಯನ್ನೆ ಪೋಲ್ ಭಗವಾಮ್ ಒಪ್ಪಿದುದು (Riv. 11, 23). — ಅನ್ತೆ. -ಎ 2. = ಅನ್ತೆ. ಅನ್ತೆ ಬನ್ನು, ಉನ್ನೆ ಹೋಯಿತು (Priv.).

ಅನ್ತು antu. 2. The whole, total (Tē., R.; see ಅನಿತು, ಅನಿತುಂ).

ಅನ್ತು antu. 3. = ಅನಿತು, it said (C.). See ಅನಿ 1.

ಅನ್ತುಟು antuṭu. = ಅನಿತು. Cf. ಇನ್ನುಟು, ಎನ್ನುಟು. ಎನ್ನುಂ ಮುಮ್ಮೇದ್ಲಿ ಅರ್ಥಾನ್ತರಮ್ ಅನ್ತುಟನೆ ಬದಿಕ್ ತೋಡುವುದು ಅದು ದೃಷ್ಟಾಂತಂ (Kāvy. III, 3, 99). ತುಡುಕದ ದೋಷಿಯನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಪಿಡಿಯದು ಫಲಿಸರ್ವನ್, ಅನ್ತುಟಲ್ಲದೆ ತನ್ನಂ ತುಡುಕದ ನಿರ್ದೋಷಿಯುಂ ಪಿಡುವುದು ಬಲಮುಖಫಲೋಗ್ರಹಪ್ರಸವಂ (Jiv. 1, 12). ವರಚೈತ್ರನಿಂದ ವನಮ್ ಎನ್ನು ಅನ್ತೆ, ಕಮಲದಿಂದ ಸರಸಿ ಎನ್ನು ಅನ್ತೆ, ತಿವಲಿಗದಿಂದ ದೇಗುಲಂ ತೋರ್ಪವನ್ನೆ, ಶತಧರಣಿಂ ನಿಶಾವದನಮ್ ಎನ್ನುಟು ಅನ್ತುಟು, ...ದ್ವಾದಶಾತ್ಮಕನಿನ್ನರೆ ಉಡೆ ದಿವಸಮ್ ಎನ್ನು ಅನ್ತೆ ದೇವರಾಜೇನ್ನರಿಂ ಪಿರಿದು ಸೊಬಗಿನ್ನ ಒಪ್ಪಿತು ಅತುಲವಮ್ಮಾನಗರಮ್ ಅಖಿಲಸುಖತೆಗೆ ಆಗರಂ (Rāghc. 1, 42).

ಅನ್ತುವಾಳ antuvāḷa. = ಅನ್ತರಳೆ, etc. (St. & Pl.).

ಅನ್ತೆ antē. 1. It is said See s. ಅನಿ 1.

ಅನ್ತೆ antē. 2. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತೆಪೋಲ್ antēpōl. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತೆಪೋಲ್ antēpōl. See s. ಅನ್ತು 1.

ಅನ್ತೇವಾಸಿ antēvāsi. Being in, at or on the ond or confines. 2, living near. 3, a Āṅgāḷa. 4, a pupil.

ಅನ್ತೇವೆ antēvē. = ಅನುತೇವೆ, ಅನ್ತುತೇವೆ, we say (C.).

ಅನ್ತಾ antya. Last, ultimate. 2, final. 3, immediately following. 4, inferior, lowest. 5, the end (ಕಡೆ Nn. 111; S̄m. 90; ಎಚ್ಚಿದ ಅನ್ತಾ, ಯಚ್ಚಿದ ಕಡೆ Nn. 36). 6, a man of the lowest caste (ಗಂಗದಿಶಾವ Mr. 375). 7, the number 1000 billions. 8, the twelfth sign of the zodiac, Pisces. ಅನ್ತಾ ಎಲ್ಲದ ಕಡೆಯಲ್ಲ, ಅದಿಯಲ್ಲದ ಆರಮ್ಭ ಎಲ್ಲ (Priv.).

ಅನ್ತಾಜಿ antya-jā. Latest born. 2, a Śūdra. 3, a man of the lowest caste (My.; ಹೊಲೆಯ, ಚಣ್ಣಾಂ G.). See Bp. 57, 39. 67. 69. 71. ಅನ್ತಾಜಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮೆನ್ಯ ಕದ್ದ ಹಾಗೆ (Priv.).

ಅನ್ತಾಜಿನ್ತ antya-janma. = ಅನ್ತಾಜಿ. (My.).

ಅನ್ತಾಜಿತಿ antya-jāti. A person of low caste, a Mlec̥ha. See s. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗ.

ಅನ್ತಾಯಮಕ antya-yamaka. A kind of yamaka (Kāvy. 111, 2, B, 3 seq.).

ಅನ್ತಾರಂಗ antya-raṅga. Śīraṅga near Trichinopoly (My.).

ಅನ್ತಾರೋಪ antya-lōpa. The dropping of a final consonant or syllable (ಸ್ಮದ. 106. 123; Kāvy. 1, 3, 69. 74).

ಅನ್ತಾರ್ವರ್ಣ antya-varṇa. A Śūdra. 2, the final (9) con-

sonants (ಸ್ಮದ. 21). 3, the last syllable of a word (122. 123).

ಅನ್ತಾಕ್ಷರ antya-akshara. A final syllable (ಸ್ಮದ. 289).

ಅನ್ತಾದಾರಣಾ antya-adarāṇa. = ಅನ್ಯತೋಷ. (ಸ್ಮದ. 105).

ಅನ್ತೇಗ್ರೇಷ್ಠಿ antya-lshṭi. Funeral ceremonies (My.).

ಅನ್ತ anta. 1. An entrait, a gut.

ಅನ್ತ anta. 2. Tbh. of ಅನ್ತರ. See ಅಪಾನ್ತ, ದೇಶಾನ್ತ, ಮುಪಾನ್ತ.

ಅನ್ತವೃದ್ಧಿ anta-vṛiddhi. Inguinal hernia, rupture. (R.).

ಅನ್ತಿ antri. A plant, (either) *Ipomoea pes caprae* Roth (or *Convolvulus argenteus*). Cf. ಭಗವಾನ್ತಿ.

ಅನ್ತ antha. = ಅನ್ತ 2, ಅನ್ತಾ 2, ಅನ್ತಾ, and ಅನ್ತಹ. of which it is a common form. Being of that kind, such, such a or an. A Mqb. MS. of the commentary on the ಸ್ಮದ. has e. g. ಪ್ರತಿವೇಧವಹನ್ತ (86), ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ವಟ್ಟನ್ತ (93), ಇಸುವಹನ್ತ ಪ್ರತ್ಯಯವನೆ (92), ಹಂಗಿದನ್ತ (ರಹಿತಂ, 98). ನಿನ್ನನ್ತ (Bp. 15, 36). ತಕ್ಕನ್ತ (B. 1, 15). ಹಣ್ಣಿನನ್ತ (2, 52). ಮೂಗಿನನ್ತ (4, 22).

ಅನ್ತಾ anthā. = ಅನ್ತ, etc. The Mqb. MS. mentioned s.

ಅನ್ತ has e. g. ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟನ್ತಾ (93), ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟನ್ತಾ (98). ಬಿಟ್ಟ ದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನ್ತಾ ಆ ಒಗಸಿ (ಆಕ್ಷೇಪ, etc. Nr.). ದಾವೆಯೊಳು ಧು ಮ್ಪಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದನ್ತಾ ತನಂ ಹಿಡಿದು (Bp. 13, 9). ಅವನಂ ವಿಧ್ವಂಸಂ ಮಾಡಿ ಇಕ್ಕಿದನ್ತಾ ಭೋಜನವೆ ಹಿತವೆ (24, 7). ಅನ್ತಾದ್ಧಿ (S̄l. 44). ತಳ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವನ್ತಾದ್ಧಿ (86). ಅನ್ತಾವನ ದೆಸರು (250). ಅನ್ತಾ ಮಂ ಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು (B. 1, 13). ಅನ್ತಾದರೋಳಗೆ (5, 90). ಅನ್ತಾದು (5, 165).

ಅನ್ತ anda. (= ಅನ್ತ 1, etc.; My.; T., M., Tē., Tu.). Fitness; beauty; pleasantness (ಚಲ್ಪು Kk. 82; S̄m. 55; cf. Sk. ಅನ್ತ = ರಮ್ಯ). ಬಿಜ್ಜಳನ ಅಖಿಲರಾಜ್ಯವನ್ ಅನ್ತದಿಂ ಪ್ರತಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಂ (Bp. 5, 71). ಅನ್ತಮ್ ಅಹ ಬೆಟವಾಡಪುರದೊಳ್ (40, 3). ಅನ್ತದಿಂ ಸತ್ತಿಗೆಗಳಂ ಸತ್ತಿಗೆಗಳ್ ಒತ್ತರಿಸೆ (56, 13). ಇದದ ಮೋಡೆ ಬಹು ಅನ್ತ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ (B. 3, 55). ನೋಟಕ್ಕೆ ಅನ್ತ ವಾದವುಗಳು (5, 75). ಅದು ನಿನಗೆ ಅನ್ತಮ್ ಆರಾ? (Bp. 61, 57). 2, suitable, nice or good form or manner; array. ಎರಡುಂ ಪಲವುಂ ವರ್ಣಂ ಪರಸ್ಪರಂ ಕೂಡುವ ಅನ್ತಮ್ ಅದು ಸನ್ನಿ (ಸ್ಮದ. 59). ಧೃಷ್ಟದ್ವ್ಯುಭೇಷ್ವರ ಪಾಳೆಯದಲಿ ಅನ್ತು ಅನ್ತಮ್ ಆಯ್ತು, ಅಯ್ಯೆ ಇಕ್ಕೆ ಹೊಸತನನೆ (Bh. 6, 2, 1). 3, manner, form. ಎಲ್ಲ ಅನ್ತದೊಳಂ ಪೋಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಗುಣಾಭಿಕರೋ ಅನ್ತೆ ಪೋಲ್ ಎನಲ್ ಅಕ್ಕಂ (ಸ್ಮದ. 73). ಜನಂ ತರ್ವನ್ತದಿಂ (73). ಇವರೊಳ್ ಚತುರ್ಥ ಪಟ್ಟಿಗಳ್ ಪತ್ತವನ್ನ ಮಮ್ ಉದಾಹರಂ (401). ಬಿಸಿಲ್ಗುದುರೇಗನ್ನದಿಂ ಕುದುರೇಗ್ ಪೋಳಿದು ಉಳ್ಳದವ್ ಇರ್ಬಲಂಗೆ ಕೊಳ್ (Abh. P. 13, 60). ರುಫರಂ ದಿಗನ್ನಮಂ ಮೇಳಿಸಿ, ಕೊರ್ಪ, ಕಲ್ಲದ ಅವಸಾನದ ಸಂಜೆಮುಗಿಲ್ಗ ಅನ್ತಮಂ ಪಾಳಿಸಿದುದು (13, 63). ಸ್ಫುರಿತರತ್ನ ವರೇಕ್ಷೆಯಂ ತಾನೆ ಆಡಿದು ಕೆಯ್ಯಿವ್ವು ಹರದನನ್ನದಿ (Bp. 8, 9). ಕವೆದರಂ ಕರೆವ ಅನ್ತದಿನ್ತ ಆಂ ಕರೆಯಲ್ (18, 18; see further 1, 62; 18, 38; 20, 20; 37, 58; 39, 51; 40, 75; 43, 71. 83; 47, 24; 51, 32. 33; 54, 56). ಕರಿಯಿಡುವೆಗಳ ರಾತಿಗಳನ್ ಉಡೆ ಹರಹದನ್ನದಿ (58, 50). ಲಗ್ನದ ಅನ್ತಮ್ ಅದು ಲಗುನ (ಸ್ಮ. 20). ಪಲವನ್ನಮ್ ಆದುದು (ನಾನಾರೂಪ Nr.). ಸುಲಿದ ಬಾಡೆಯ ಹಣ್ಣಿನನ್ನದಿ, ಕಳೆದ ಸಿಗುರಿನ ಕಪ್ಪಿನನ್ನದಿ, ಅದಾದ ಉಷ್ಣದ ಪಾಲಿನನ್ನದಿ ಸುಲಭಮ್ ಆಗಿದ್ ಲಲಿತಮ್ ಅಹ ಕನ್ನದದ ನುಡಿ Auvbhavāṁplī 1, 5). ಅರ್ಜುನನು ಭಗವತ್ಸನ ಅನಿಯನ್ ಎಚ್ಚೆನ್ ಎಮ್ಮನ್ನದಿಂ (Rāghc. 17, 69). See Ch. v. 281. 282; ಎನ್ನಿನನ್ನ. 4, nature (ರೂಪ Nr.); faculty. ಕಣ್ಣಂ ಕಾಣಂ, ಕಿ ಯಿಂ ಕೇಳಂ, ಕಾಣ್ತಿ ಅನ್ತಮ್ ಎನ್ನು ತರೆಯಿಲ್ಲದನಾ? (ಸ್ಮದ. 128). ಒನ್ನು ಜಾತಿಗೆ ವಿವವು ಪುಚ್ಚದೊಳ್ ಇಹುದು; ...ಒನ್ನು ಜಾತಿಗೆ

ಮಯ್ಯ ಅನ್ವವೆಲ್ಲವೆ ವಿವವ (Dp. 172). 5, the true state. ಅದವ ಅನ್ವವೆವಯವ (Bp. 21, 17). ಅಂಗನೆಗೆ ತತ್ವಯವ ಅನ್ವವನು, ವಿದಿತಮ್ ಅಗಲು, ಮೆಲ್ಲನೆ ಅಮವಲು (24, 10). — ಅನ್ವಗಡಿ ಸು - ಕೆಡಿಸು. To destroy the proper form, etc.; to spoil, to ruin. ಇನ್ನು ನೀನ್ ಆ ಪಾಂಡುಪುತ್ರರನ್ ಅನ್ವಗಡಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟಿ ಮಾಡೊಡೆ ಮುನ್ಯೆ ಬಿಟ್ಟುಕು ರಾಜಕಾರಿಯಮ್ ಎನ್ನನ್ ಆ ತಕುನಿ (Bh. 1, 8, 20). ದುರ್ವಿಧೇಗರ ನಾನಾಫನ್ನದರಿ ಬೋಧಿಸಿ, ಸುನೀತಿಯನ್ ಅನ್ವಗಡಿಸದಂ (1, 8, 54). See J. 11, 5. — ಅನ್ವಗಡು. - ಕೆಡು. To be spoiled; to become or be ugly. ಇವುಗಳನ್ನ ನನ್ನ ಜೆರಿ ಕೆಮೇ ಅನ್ವಗಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ (B. 3, 18). ಅನ್ವಗಟ್ಟು ಗೋಡೆ (ಐಡೂಕೆ G.). — ಅನ್ವಗೆಯ್. To make beautiful, to embellish, to form well. ಅನ್ವಗಿಯ್ಯದು (ಪ್ರತಸ್ತ, ಸಂಸ್ಕೃತ Mr. 458). — ಅನ್ವಗೇಡಿ. - ಕೇಡಿ. A deformed or ugly creature; a person devoid of good manners (My.). ಗೇಣ್ಡಾಮ್ಗಳ ಸ್ಥೂಲನಾ ಗಿಯು ಅನ್ವಗೇಡಿಗಾಗಿಯು ಇರುತ್ತವೆ (B. 5, 248). ಅನ್ವನಿಸಿ ಕೊಪ್ಪು ಅನ್ವಗೇಡಿಯ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ? (Prv.). — ಅನ್ವಗೊಳಿಸು. - ಕೊಳಿಸು = ಅನ್ವಗೊಳಿಸು. (My.). — ಅನ್ವಗೊಳಿಸು. - ಕೊಳಿಸು. To cause to look nice, etc. (Rāy. 13, after 59). — ಅನ್ವಜ್ಞೆ. dapl. ಅನ್ವಜ್ಞೆ ನೋಡಿದರೆ ಮನ್ವತ್ತ್ ಮೋಗುವದೇ? (Prv.). See Dp. 61, 2. — ಅನ್ವಮ್ಪುಡಿ. - ಎವೆ. To be adorned or beautiful. ಮನ್ವರಮೋ ಅನ್ವಮ್ಪುಡೆದು ನಿನ್ನ ಬರೆಚ್ಚಿನ ಮುಣ್ಣಿಯಂ ಮುದುದು (Rāy. 6, after 11). — ಅನ್ವಮ್ಪುಡಿ. - ಎವೆ. = ಅನ್ವಮ್ಪುಡಿ. ಅನ್ವಮ್ಪುಟ್ಟ ಬನ್ವಗಿಯಸರ್ (Ūpr. 7, after 92). — ಅನ್ವವದ. - ಎದ. Becoming state or behavior to be lost; to abandon becoming behavior (J. 13, 55). — ಅನ್ವವೇರು. - ಎದು. Beauty to rise; to become bright. ಕನ್ನದವ ಮೋಡೆ ಗಳು ಗಂಗಾನನ್ನನದ್ದೋನಾದಿಸುಜನಂಗಿ, ಅನ್ವವೇರುತು ಮುಸುಡು ತಕುನಿಸುಯೋಧನಾದಿಗಳ (Bh. 2, 13, 42).

ಅನ್ವಗಾದಿ anda-gāra. A handsome man; a showy man (My.; Tē. ಅನ್ವಗಾಡು). Feminine ಅನ್ವಗಾದಿರು (My.).

ಅನ್ವಗಾರ್ತಿ anda-gārti. = ಅನ್ವಗಾದಿರು (My.; Tē. ಅನ್ವ ಕತ್ತ).

ಅನ್ವಗಾ andaṅga. = ಅನ್ವಕ q. v. (ದೋಳ, ನೃಪರ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ Mr. 262; My.). See Bp. 61, 28; J. 7, 5, 21; ಹೊನ್ನನ್ನದ; Stp. s. ಬಿದರು.

ಅನ್ವರ andara. 1. = ಪನ್ನರ, etc. (My.).

ಅನ್ವರ andara. 2. = ಹನ್ನರ 2. (My., not general).

ಅನ್ವರ andaṛa. = ಅನ್ವರ. Tbh. of ಅನ್ನೋಲ (Smd. 376). A litter, a palankeen (ಅನ್ನೋಲ Nr.; ತಿಪಿಕೆ, ಯಾಚ್ಯಯಾನ Nr.; ಮೇನ, ದೋರಿ, ಬಾಲಕ್ಕಿ Si.). ಪೊನ್ನ ಅನ್ವರ (Smd. 75). See Bp. 55, 10; J. 4, 67.

ಅನ್ವರಸತ್ತಿ andara-sattigē. Tbh. of ಅನ್ನೋಲಫತ್ತಿಕೆ (Smd. 376).

ಅನ್ವಾ andaḥ. — ಅನ್ವಾದುಸ್ತಿ. Extravagance; prodigally, wastefully (S. Mhr.). 2, = ಎತ್ತವ (Ūb.).

ಅನ್ವಾಜು andaḥju. Proportion or ratio; estimate, valuation (My.; Mhr., H. ಅನ್ವಾಜು). — ಅನ್ವಾಜು ಕಟ್ಟು. To make an estimate, to estimate (B. 4, 125).

ಅನ್ನಿ andi. = ಅನ್ನಿಹುದ. (T. ಅನ್ನು). — ಅನ್ನಿಹುದ. A small, grey and winged insect that infests grain, *Tinea oryzei* Kl. (My.; T. ಅನ್ನುಪುಟ್ಟ).

ಅನ್ನಿಕೆ andikē. = ಅನ್ನಿಕೆ No. 1. (Sk.).

ಅನ್ನಿಕೆ andigē. = ಅನ್ನಿಗಿ, etc. (My.; ಪಾದಾಂಗದ, etc. Si. 220).

ಅನ್ನಿಪುನಾರು andipunāru. (Tu. ಅನ್ನಿಪುನಾರ್, ಅನ್ನಿಪುನಾರ್, ಅನ್ನಿ). — ಅನ್ನಿಪುನಾರುಮರ. An evergreen tree, *Carallia integrifolia* (St. & Pl.).

ಅನ್ವ andu. 1. That time; at that time, then (ಕಾಲ ಸ್ಮದ. 147, 898; C.; T. ಅನ್ನು). ಅನ್ನು, ಇನ್ನು, ಉನ್ನು, ಎನ್ನು (398). ಅನ್ನಿಂ, ಅನ್ನಿಂಗಿ, ಅನ್ನಿನತ್ತಣಿಂ, ಅನ್ನಿನ (147; Bp. 27, 28); ಅನ್ನಿನಿಂ (J. 29, 12); ಅನ್ನಿನನ್ನಿ (B. 4, 139, 185). ಅನ್ನು ಮಾಡು ಗುಂ (Smd. 267). ಅದು ಅದನ್ನು (93; ಅದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ Cm.). ಒತ್ತಮ್ ಅದನು ಉತ್ತಂ (358; ಅದಲ್ಲಿ Cm.). ಅತ್ತಮ್ ಇದನ್ನು ಉತ್ತಂ (360; ಇದಲ್ಲಿ Cm.). ಅನ್ನಿನ ನಿಜಮುಖಪ್ರಾಪ್ತಮ್ ಏನ್ ಅದುದು? (137). ಹಿನ್ನೆ ಪರಸತಿಗಾಗಿ ಹಿಡಿವಡೆವನ್ನು (Bp. 18, 53). ಅನ್ನುವನ್ನು ಅವಾಪ ಕಾಲದೊಳಿನ್ನುವುಂ (19, 31). ಚಿಕ್ಕದಿನ ಕೂಡು ಗಳೆಯಂ (ವಯಸ್ಸು, etc. Nr.). ಅದುದು ಉತ್ತಮಮ್ ಅನ್ನಿನ ಇರುಳು (Bh. 2, 13, 16). ಅನ್ನಿನ ದಿವಸದ ಒಲಗದ ಒಡ್ಡು ಜಲುನಾ ಯ್ಯು (2, 13, 31). Used expectatively e.g. in ಪುತಾಂಕೆ ಅನ್ನು ಒಗಿದ ಬೇಸಗಿಯು (Smd. 20). ಅನ್ನುವಾ! ಅನ್ನರೆ ಎನ್ನು ಬನ್ನ. — ಅನ್ನಿಗಿ ಅದೇ ಸುಬ, ಇನ್ನಿಗಿ ಇದೇ ಸುಬ (Prv.). — ಅನ್ನುಂ. - ಉಂ. Also then (Bp. 25, 15). — ಅನ್ನು ಮೊದಲಾಗಿ. From that time (J. 29, 6). — ಅನ್ನಿನ್ನಿಗಿ. - ಎನ್ನಿಗಿ. = ಅನ್ನಿನ್ನು. (S. Mhr.; also ಅನ್ನಿನ್ನಿಗು). — ಅನ್ನಿನ್ನು. - ಎನ್ನು. Always, ever (Bp. 58, 38).

ಅನ್ವ andu. 2. P. p. of ಅನ್ 1.

ಅನ್ವ andu. 3. To meet with or suffer (Tē.); — to reach, to get at; to obtain, to gain (Tē.); — to reach, to arrive (T. ಅತ್ತು); — to be within reach (My.). ಅದು ನನ್ನ ಕೈಯ್ ಅನುವದಿಲ್ಲ (My.). (T. ಅನ್ನಿ, to be united; to agree; cf. ಅಟ್ಟು 12, ಅಣೆ 3).

ಅನ್ವಕ anduka. = ಅನ್ವಿಗಿ, etc. A chain, a fetter. 2, the chain for an elephant's feet. 8, a ring or chain worn on the ankle, an anklet.

ಅನ್ವಗ anduga. = ಅನ್ವಿಗಿ, etc. (Grj. 3, 89).

ಅನ್ವಗು andugu. The clearing nut plant, *Strychnos potatorum* (Tē.). — ಅನ್ವಗ ದೊಂಕ. (ತು ರುಪ್ಪ, ಪಿಣ್ಣಕ, ಸಿಪ್ಪ, ಯಾವನ Si. 227).

ಅನ್ವಗಿ andugē. = ಅನ್ನಿಗಿ, ಅನ್ವಿಗಿ, ಒನ್ನಿಗಿ. Tbh. of ಅನ್ವಕ (Smd. 364; Ūt. II, 13; My.; ಕದಿಲೆ Smd. I; ಮಂಜೇರ, ಪಂಸಕ Hiā; ಮಂಜೇರ Mr. 844; ನೇವರ Bh. 21; ಕಾಲಗದಗ, ಸರ್ವಳ G.) See Bp. 2, 52; 24, 44; 56, 5; Grj. 3, after 91; ಪೊನ್ನನ್ನಿಗಿ. ಅನ್ವಿಕ್ಕ andūka. = ಅನ್ವಿಕ್ಕ. (Sk.; G.).

ಅನ್ನಿ andrē. = ಅನ್ನರೆ, if one says, etc. (My.; Ūb. 16, 175).

ಅನ್ನ andha. 1. Blind (ಕುರುಡ Mr. 388). 2, making blind. 3, darkness (ಕತ್ತಲೆ Nn. 109). 4, turbid water. 5, water. 6, = ಅನ್ನಕ No. 2 (Bp. 54, 56). Cf. ಅನ್ನಕುರ.

ಅನ್ನ andha. 2. Tbh. of ಅನ್ನಕ. (ಅನ್ನ G.). See ಅಮೃತಾನ್ನ.

ಅನ್ನಕ andhaka. Blind; a blind man (ಕುರುಡ Nn. 85; ಕಣ್ಣಿ ರಿಮೋಗ Ss.). 2, N. of a Daitya or Asura, a son of Kasyapa and Diti (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 85; Bp. 18, 23). 3, darkness (ತಮ, ಕತ್ತಲೆ 85). 4, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 85). 5, an elephant (ಗಜ, ಅನೆ 85). 6, N. of a country (ರಾಪ್ಪವಿ ಭೇದ, ದೇಶಭೇದ 85). 7, N. of a descendant of Yadu (J. 14, 3). ಅನ್ನಕನಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯಿಲ್ಲ, ಮನ್ವಧಾಗ್ಯನಿಗೆ ದಂದ್ರವಿಲ್ಲ (Prv.). **ಅನ್ನಕಜಿತಿ andhaka-jit.** The conqueror of the daitya Andhaka: Śiva. (My.).

ಅನ್ನಕರಿಪು andhaka-ripu. Andhaka's enemy, Śiva.

ಅನ್ನಕವೈರಿ andhaka-vairi. Śiva (My.).

ಅನ್ನಕಾರ andha-kāra. *Darkness*. — ಅನ್ನಕಾರ ಕವಿ. *Darkness to cover or to spread*. ಪುರದೊಳಗೆ ಕವಿಯಿತ್ತು ಅನ್ನಕಾರವು (Bp. 57, 47).

ಅನ್ನಕಾರಾತಿ andhaka-arāti. Śiva (My.).

ಅನ್ನಕಾಸುರ andhaka-asura. = ಅನ್ನಕ No. 2. (Ā. Bp. 47 sum.; 47, 7. 8).

ಅನ್ನತಮಸ andha-tamasa. *Great darkness*.

ಅನ್ನಮೂಷಿಕೆ andha-mūshikē. N. of a grass, *Lepeocercis serrata*. (R.).

ಅನ್ನರಾಜ andha-rāja. Dhṛitarāshṭra, who was horn blind (ಪಾಣ್ಡು, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ Mr. 264).

ಅನ್ನಸು andhas. = ಅನ್ನ 2. *Food*. 2, *boiled rice*.

ಅನ್ನಾದರಬಾರು andhā-darashāru. A public office notoriously ill-conducted, a bad government (My.; H.).

ಅನ್ನಾಸುರ andha-asura. = ಅನ್ನಕಾಸುರ. (Ā. Bp. 47, 12).

ಅನ್ನಾಸುರಭೇದಿ andhāsura-hhēdi. The destroyer of the asura Andha, Śiva (Bp. 54, 26).

ಅನ್ನಧಿ andhu. *A well* (ಕೂಪ, ನೀರವೃದ್ಧಿ Mr. 421).

ಅನ್ನಧ್ರಾ andhra. The Telugu country (Ā. p. 22; Bp. 6, 18). 2, a Telugu man (ತೆಲುಗು Mr. 382).

ಅನ್ನ anna. 1. = ಅನ್ನ 2, ಅನ್ನದ, of which it is another form (Śmd. 191; Ā. II, 64; ಪೂರ್ವಿಕ ಎದೆ Kk. 61; T. ಅನ್ನ), ಅನ್ನ 2. Being of that kind or so; such, such a or an. ಅನ್ನವು (Abh. P. 9, 151). See ಉದ್ದನ್ನ, ತಣ್ಣನ್ನ, ತೃಣನ್ನ, ದಟ್ಟನ್ನ, ದಪ್ಪನ್ನ, ದುಣ್ಣನ್ನ, ನೆಟ್ಟನ್ನ, ಬಟ್ಟನ್ನ, ಬೆಚ್ಚನ್ನ, ಬೆಕ್ಕನ್ನ, ಮೆತ್ತನ್ನ. — ಅನ್ನಂ. = ಅನ್ನಹಂ (Śmd. 191, 192; Ā. II, 64; Kk. 61; T. ಅನ್ನನಾ). ಸಿಂಹದನ್ನಂ ಸಿಂಹದನ್ನಂ ಪುರಹರನ ಉರಿಗಣ್ಣನ್ನನ ಈ ನಾರಸಿಂಹಂ (Śmd. 192). ಬಿಡದನ್ನರ್ (Abh. P. 11, 20). See Grj. 2, 93; ಮನದನ್ನಂ. — ಅನ್ನರ್. Such a woman as, one who is like or conformable to. See ಮನದನ್ನರ್.

ಅನ್ನ anna. 2. = ಅನ್ನ 1. ಎನ್ನ ಬಾಯಿನ ಕಾಲಮ್ ಉಳ್ಳನ್ನ (Bp. 9, 84). Cf. ಅನ್ನಕ; ಇನ್ನೆ, ಉನ್ನೆ. — ಅನ್ನಂ. (Śmd. 293). That time; at the time when (ಸತಿಸಪ್ತಮಿಯ ಎಕಾರಕ್ಕೆ ಅದೇಶಂ 293); moanwhile. ಉದ್ವಿವರ್ಧನ ನೆಗವನ್ನಂ ಪೊಯ್ಯಲ್ ಎನ್ನು ಅವಳಿಪುಡು (294). ಕೊಲ್ಲನ್ನಂ ಇಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಣಂ (o. r. ಇಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಣಂ, 294). ಬರಮ್ಪುಡೆವನ್ನಮ್ ಆರಾಧಿಸಿದಂ (295). ಆ ಧನುರ್ವಿಜಯಂ ಕೃತಮ್ ಉದ್ವಾಮಯಾಪ್ತದಾಸರವಮ್ ಎಮ್ಮನ್ನಂ (Abh. P. 13, 67). ಈ ಪೊದಿಲೆ ಈ ಕುಸ್ತರಾಧೀಶನ್ ಆಳ್ವನ್ನಮ್ (ಚಂದ್ರ ಶಾಸನ್) ಈ ಪೊದವಿಗೆ ಒಡೆಯನ್ ಅಹಂ (J. 28, 27). Cf. ಇನ್ನಂ, ಇನ್ನಂ. 2. = ಅನ್ನ, ಅನ್ನ ಬರ, ಅನ್ನೆಗಂ No. 2. So long as, till (ಸೀಮಾಪಥ Kk. 69). — ಅನ್ನಬರ. -ಬರ. = ಅನ್ನಬರೆ, ಅನ್ನೆವರಂ, ಅನ್ನೆವರೆ, ಅನ್ನೆವರೆಗಂ. So long as, till, until. ಪ್ರಸಾದವನ್ ಒಸೆದು ಸೇವಿಸುವನ್ನಬರ ಹುಗಲ್ ಕೆಯದೆ ಆರುವನು (Bp. 26, 53). ಸಮಾನಪಿಣ್ಣಮ್ ಅಹರು ಎದು ತಲೆಗಡವನ್ನಬರ ಸನಾಧಿಗ್ ಎನಿಗು (Nr.). ನಿನ್ನಯ ಜೀವಮ್ ಉಳ್ಳನ್ನಬರ ನಿನ್ನಯ ದೈವವೇ ಗತಿ (Bh. 1, 8, 26). — ಅನ್ನ ಬರವಂ. -ಉಂ. And so long as (Bp. 20, 26). — ಅನ್ನಬರೆ. -ಬರೆ. = ಅನ್ನಬರ. (Bp. 47, 20).

ಅನ್ನ anna. 3. = ಅನ್ನ 2, etc. (C.). See ಅಕ್ಕನ್ನ, ದಾವನ್ನ in Prv. s. ಅಕ್ಕ 1; ರಾಕ್ಷಸನ್ನ in Prv. s. ಅರಳಿಮರ; ನಾಯನ್ನ in Prv. s. ಅಮ್ಮಲಿ. ಗುಗ್ಗಲವನ್ನ (Bp. 43, 20).

ಅನ್ನ anna. *Eaten*. 2, *food*; a dish. 3, *boiled rice*. 4, Vishṇu. 5, the sun. 6, water. — ಅನ್ನಗದಕ. -ಕದಕ. One who cheats about food: one who falsely pretends not to have eaten any food, also that of others (S. Mhr.).

ಅನ್ನಂ annam. 1. See s. ಅನ್ನ 1.

ಅನ್ನಂ annam. 2. See s. ಅನ್ನ 2.

ಅನ್ನಯುಣ anna-rīpa. One's allotment to eat rice in the present birth (My.). 2, the obligation (upon one person) to afford a maintenance (to another, S. Mhr.; Mhr.).

ಅನ್ನಕ annaka. = ಅನ್ನಕ, etc. (Cf. ಅನ್ನ 2). ಬೆಳಗನ್ನಕ (Bp. 12 sm.; 12, 46; 15, 24; 57, 15). ಬೆಳಗನ್ನಕಂ (12, 50). ವೇಳೆಯಪ್ಪನ್ನಕ (43, 43). ಬುಡು ತುಟ್ಟುಸುವನ್ನಕ ಆರೋಗಿಸು (59, 10).

ಅನ್ನಕಣ್ಣಕ anna-kaṇṭaka. One who hinders or thwarts another's meal, living, or welfare (My.).

ಅನ್ನಕಣ್ಣಕತನ anna-kaṇṭakatana. Hindering or thwarting another's meal, etc. (My.).

ಅನ್ನಗತ anna-gata. Being in or connected with food, depending on food (My.). ಅನ್ನಗತಾಣ, ಚರ್ಮಗತದೃಷ್ಟಿ (Prv.).

ಅನ್ನಚತ್ರ anna-čatra. ಅನ್ನಚತ್ರ. Thh. of ಅನ್ನಸತ್ರ. (My.; ಸತ್ರಕಾಲೆ Ā.).

ಅನ್ನದಾತ anna-dāta. Giving food; a man who gives food (Bp. 24, 27).

ಅನ್ನದಾನ anna-dāna. The giving of food (Bp. 24, 32). ಅನ್ನದಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಿಲ್ಲ, ಬನ್ನಬಡುವದು ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅನ್ನದಾನಿ anna-dāni. = ಅನ್ನದಾತ.

ಅನ್ನದಾನೀಶ annadāni-īśa. N. (Rā. 1, 60).

ಅನ್ನದ್ರೇಷ anna-drēsha. Dislike of food, want of appetite. (My.).

ಅನ್ನಪಚನೆ anna-pačanē. Cooking food. 2, digesting food; digestion (My.).

ಅನ್ನಪದಾರ್ಥ anna-padārtha. Rice and curry (C.).

ಅನ್ನಪಾನ anna-pāna. Meat and drink (C.).

ಅನ್ನಪಾರ್ಣೆ anna-pārṇē. A goddess, a form of Durgā; — N. (My.).

ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ anna-prāśana. Putting rice into a child's mouth for the first time, a ceremony performed between the fifth and eighth month. (My.).

ಅನ್ನಬರ anna-bara. See s. ಅನ್ನ 2.

ಅನ್ನಬರೆ anna-barē. See s. ಅನ್ನ 2.

ಅನ್ನಭೇದಿ anna-bhēdi. Green vitriol, sulphate of iron (My.; Br.).

ಅನ್ನಮದ anna-mada. Pride on account of possessing the means for sumptuous meals (My.).

ಅನ್ನಮಯ anna-maya. Made from or composed of food, sustained by food. (My.).

ಅನ್ನಮಯಕೋಶ annamaya-kōśa. The gross material body, that which is sustained by food. (My.).

ಅನ್ನಯ annaya. = ಅನ್ನೆಯ. (ಅನ್ನಾಯ ಕೊ; Abh. P. 6, 102; 9, 92; My.).

ಅನ್ನರಸ anna-rasa. Essence of food, ohyle. (My.).

ಅನ್ನವರ್ಜಿತವ್ರತ anna-varjita-vrata. A vow to abandon food (ಪ್ರಾಯ Nn. 88).

ಅನ್ನವಸ್ತ್ರ anna-vastra. Food and clothing (C.). See B. 3, 93; 5, 83.

ಅನ್ನವಾಟಿಕೆ anna-vāṭikē. A shed for cooking rice (J. 34, 7).

ಅನ್ನಶಾಂತಿ anna-śānti. Distributing food (e. g. when reading a purāṇa, My.); — feeding the hungry (Mhr.).

ಅನ್ನಪ್ರಾಪ್ತ anna-āraddha. Cooked food distributed at a
āraddha (My.). Cf. ಅಮತ್ಯಾಪ್ತ.

ಅನ್ನಸತ್ರ anna-satra. = ಅನ್ನಹತ್ರ. A building erected for the
distribution of food (C.).

ಅನ್ನಸಂತರ್ಪಣೆ anna-santarpanē. = ಅನ್ನ ತಾಪ್ತಿ. (C.).

ಅನ್ನಃ annaḥ. = ಅನ್ನೈ 2. See s. ಅನ್ನ 1.

ಅನ್ನಾಭಾವ anna-abhāva. Want of food (My.).

ಅನ್ನಾರ್ಥ anna-arthi. Asking for food; a beggar. (My.).

ಅನ್ನಿಸು annisu. = ಅನಿಸು, ಅನಿಸು 1, etc. (C.; see ಅನ್ನಿಸು
ಕೊಳ್ಳು. ಅನ್ 1). To cause to say. — ಅನ್ನಿಸು ಕೊಳ್ಳು,
ಕೊಳ್ಳು. To make or get one's self called, to be called,
(to pass for). (C.; see Prv. s. ಅವಲಕ್ಷಣ).

ಅನ್ನು annu. 1. = ಅನ್ 1, etc. To say, etc. (C.). ಇವು
ಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಗೆ ಹೋತು ಎನ್ನು, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅಡು ಎನ್ನು, ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ
(B. 5, 23). ಹೆಣ್ಣುಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಕಾಮ ಎನ್ನುವ ಗಟ್ಟಿಗೆ ದಾವುಗ ಎನ್ನುವ
ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (5, 32). ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ? ಗಂಗೆದೊಳಗು ಅನ್ನು
ತ್ತಾರೆ (1, 20). ಯಾವ ಅಟ ಅಡ ಬೇಕು ಅನ್ನುತ್ತೀ? (1, 16). ಇ
ದನ್ನು ಮೊದಲು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (My.). See ಬೇಕನ್ನು. Observe that
at the end of imitating words, anukarapapadas, ಅನ್,
ಅನ್ನು, etc. are applied to sound, scent, and feeling, e. g.
ಗಮಗಮ ಅನ್ನು, ದಬದಬ ಅನ್ನು, ಜುಮ್ ಅನ್ನು, etc.

ಅನ್ನು annu. 2. = ಅಂ, ಅಂ 4, etc. (My.). ಕಾಗದವನ್ನು ಅಂ
ವೇ ತುಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 1, 14). ಅಂವೆಯನ್ನು
(1, 15). ಅವನ್ನು (1, 16). ದಾಹಿಲವನ್ನು (Bp. 31, 16). ಮಂಗಳ
ವನ್ನು (59, 40). ಮಾಗಿಯನ್ನು (J. 8, 3). ವಾಯನ್ನು (8, 5).

ಅನ್ನುವಿಕೆ annuvikē. = ಎನ್ನುವಿಕೆ. Saying, etc. ಅನ್ನ
ವೈತ್ಯಾಸರ ಮುನ್ನಾದ 38 ಅನ್ನಿಹೋತ್ರನ ಹೆಸರು, ಅನ್ನದ ಬೆಂಕಿಯು
ಸ್ತುತಿ (81. 24).

ಅನ್ನೆ annē. 1. = ಅನ್ನ 2. — ಅನ್ನೆಗಂ. -ಗಂ = ಅನ್ನಂ No. 1.
(Smd. 293. 294). ಅನ್ನೆಗಂ, ಇನ್ನೆಗಂ, ಉನ್ನೆಗಂ (295). ಒಲೆಯೊ
ತನೆ ಮುಪ್ಪುಂಗಾರೊಳ ನರ ಬರ್ವಣ್ಣೆಗಮ್ ಇರ್ (294). ನೆನವ
ಣ್ಣೆಗಂ ಬನ್ನಂ (294). ಕವಣ್ಣೆಗಮ್ ಇರ್ವಂ (295). ಕ್ಷಿತಿಶಕ್ತಂ
ಸುಪಾರದಿಂ ತಳಿರಿದತ್ತು ಎಪ್ಪಣ್ಣೆಗಂ (Abh. P. 13, 67). ಅನ್ನೆಗಂ
.. ಅನ್ನಕಾರಂಗಳಂ ನಿಲರ್ ಕುಮದೆ (J. 26, 4). ಅನ್ನೆಗಂ ಬಿಸಿಯ
ದಿಸಿರ್ ಎದುದು (3, 41). ಅನ್ನಿರ್ವಣ್ಣೆಗಂ (Riv. 13, after
27). 2. = ಅನ್ನಂ No. 2. (ಸೀಮಾರ್ಥ Kk. 69). — See e. g.
J. 2, 45. 53; 4, 1. 56; 7, 54. — ಅನ್ನೆವರಂ. -ವರಂ = ಅನ್ನಬರ,
etc. So long; so long as; until that time; till, until
(ಸೀಮ, ಸೀಮಾರ್ಥ Smd. 295); meanwhile. ಪೇಯ್! ಎನಿತ
ರ್ತಮ್ ಒಳಂ ಮುರಾನ್ನಕನ್, ಒಳರ್ ಅನ್ನೆವರಂ ವಾರ್ವಾಡೊಳಗೆ
ಇದೆಯರ್ ಮದುಗುವ ಅತಿಭಟರ್ (292). ಎನ್ನೆವರಂ ಸಿರಿ ತಮಗೆ
ಕುಡ್ಪು ಅನ್ನೆವರಂ ಸೇವ್ಯರ್ ಅಲಿ ಬಲರುಂ? (296). ವಾಟಗಳಿನ್
ಇದದು, ದಣ್ಣನಾಭಮಣ್ಣಿಲಿವಾದಿಯಂ ಯಥಾಕ್ರಮಂ ಬೀಡ್ವಿಟ್ಟು,
ಸುಗ್ಗಹಂಗಳಂ ಪೊಕ್ಕು ಇರ್ವರ್; ಅನ್ನೆವರಮ್ ಇತ್ತಲ್ ನೆರೆದು ಪುರ
ಇರ್ವಂ (Riv. 13, after 97). — ಅನ್ನೆವರೆ. -ವರೆ = ಅನ್ನೆವರಂ.
ಇರ್ವಂ ಅವರವರಮ್ ಅಹನ್ನೆವರೆ (Bp. 43, 43). — ಅನ್ನೆವರೆಗಂ. -ವ
ರೆಗಂ = ಅನ್ನೆವರಂ. (Smd. 295).

ಅನ್ನೆ anna 1-ಕೆ. 2. = ಅನ್ನೈ. See ಮನದನ್ನೆ.

ಅನ್ನೆ annē. 3. Truly, certainly. ನಿಜುಗನ್ ಎನಕ್ಕೆ ಅನ್ನೆ
ಮಾಮರಂ (Ūt. 1, 62). Cf. ನನ್ನೆ.

ಅನ್ನೆಗಂ annē-gam. See s. ಅನ್ನೈ 1.

ಅನ್ನೆಮ annēya. = ಅನ್ನಯ. Tbh. of ಅನ್ಯಾಯ (Smd. 351. 360).

ಅನ್ನೆವರಂ annē-varam. See s. ಅನ್ನೈ 1.

ಅನ್ನೆವರೆ annē-varē. See s. ಅನ್ನೈ 1.

ಅನ್ನೆವರೆಗಂ annē-varēgam. See s. ಅನ್ನೈ 1.

ಅನ್ಯಾ annāna. Tbh. of ಅನುಮಾನ. (Nn. 117).

ಅನ್ಯ anyā. Other; another (ಪೆದಿಂ, ಪೆದಿಮ Ūt. II, 86). 2,
different. 3, the third person (Smd. 266; ಪ್ರಥಮ 267, ಪ್ರ
ಥಮಪುರುಷ Cm.; Kāv. I, 5, 6-12. 24-31). Feminine ಅನ್ಯ
ಳ (ಪೆದಿಳ Ūt. II, 86).

ಅನ್ಯಕ anyaka. Another, other. (My.).

ಅನ್ಯಕರ್ತೃ anyā-kartṛi. Another agent: the agent indi-
cated by a verb as causing anything to be done by
another (Smd. 273; cf. ಭಿನ್ನ, ಪರ).

ಅನ್ಯಜಾತಿ anyā-jāti. A different origin; another family
or caste. (My.).

ಅನ್ಯತರ anyā-tara. Either of two.

ಅನ್ಯತರೇದ್ಯುನ್ anyātārē-dyus. On either of two days.

ಅನ್ಯತಸ್ anyā-tas. From another. 2, elsewhere. 3, other-
wise.

ಅನ್ಯತ್ರ anyā-tra. Elsewhere. 2, on another occasion.

ಅನ್ಯಥ anyātha. Tbh. of ಅನ್ಯಥಾ. What is different, an-
other thing. Bp. 15, 20. 34; 28, 66; 32, 60; 61, 77.

ಅನ್ಯಥಾ anyāthā. Otherwise, in a different manner (Bp.
27, 72). 2, inaconrately, nntuily, erroneously (ಸುಮಾ
ರು G.).

ಅನ್ಯದ anyad. ಅನ್ಯತ್. Something else; it; they (Smd. 300
Cm.).

ಅನ್ಯದರ್ಥ anyad-artha. Another thing, meaning, purpose
or sense (Smd. 300 Cm.).

ಅನ್ಯದೈವ anyā-daiva. Another deity (Bp. 53, 4. 35).

ಅನ್ಯವಾಕ anyā-pāka. Cooked by others (My.).

ಅನ್ಯಪುರುಷ anyā-purusha. The third person (ಪ್ರಥಮಪುರುಷ
Smd. 264 Cm.).

ಅನ್ಯಪುಷ್ಪ anyā-pushṭa. Reared by others: the cuckoo
(ಕೋಗಿಲೆ Mr. 169).

ಅನ್ಯಭಾವ anyā-bhāva. Another mind or purport;—the
mind of another (My.).

ಅನ್ಯಭೃತ anyā-bhṛita. = ಅನ್ಯಪುಷ್ಪ. The cuckoo.

ಅನ್ಯಲಿಂಗ anyā-linga. Having or taking the gender of
another (word), an adjective.

ಅನ್ಯಲಿಂಗಕ anyā-lingaka. An adjective.

ಅನ್ಯಸ್ಥ anyā-stha. A man who lives with others;—a
man of another caste (My.).

ಅನ್ಯಾಯ a-nyāya. = ಅನ್ನೆಯ, etc. Unjust or unlawful
action, injustice; impropriety (Bp. 18, 33; 50, 73). ಅ
ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಪಾದಿಸಿದ್ದು ಅಸದ್ಭಾವಿಗ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಅನ್ಯಾಯಕಾರ anyāya-kāra. A man who acts unlawfully
or improperly (Bp. 28, 62).

ಅನ್ಯಾಯ anyāyi. = ಅನ್ಯಾಯಕಾರ. (Bp. 59, 54).

ಅನ್ಯಾರ್ಥ anyā-artha. = ಅನ್ಯದರ್ಥ. (Smd. 300 Cm.; Kāv.
III, 3, B, 103).

ಅನ್ಯೇದ್ಯುನ್ anyē-dyus. On the other or following day.
2, the other day, once.

ಅನ್ಯೋಕ್ತಿ anyā-ukti. The third person (Kāv. I, 2, 66-70;
Smd. 269). 2, another expression or word.

ಅನೈಕ್ಯ anyōnya. *One another, mutual, reciprocal;—reciprocity.* 2, mutual attachment, intimacy, friendship, amity (My.; Br.; ಪರಸ್ಪರಸ್ನೇಹ G.). ಅನೈಕ್ಯಂ, mutually (ಪರಸ್ಪರಂ, ಪರಸ್ಪರಂ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ Mr. 437). ಅನೈಕ್ಯದ ಅಲಿಂಗನಗ್ (J. 7, 24).

ಅನೈಕ್ಯಕಾಲದ anyōnya-kalaha. *Mutual quarrel;—sportive contest (My.).*

ಅನೈಕ್ಯಭಾವ anyōnya-bhāva. *Mutual affection or emotion (J. 11, 23).*

ಅನೈಕ್ಯವಿರುದ್ಧ anyōnya-viruddha. *Mutually opposed or disagreeing (Kāvy. III, 3, B, 122).*

ಅನೈಕ್ಯಸಂಘರ್ಷಣ anyōnya-saṅgharṣaṇa. *Mutual friction (J. 12, 7).*

ಅನೈಕ್ಯಸಲ್ಲಾಪ anyōnya-sallāpa. *Mutual discourse or chat, conversation (Bp. 59, 9).*

ಅನೈಕ್ಯೋಪಮೆ anyōnya-upamē. *A kind of simile (Kāvy. III, 3, B, 63 seq.).*

ಅನು-akṣha. *Following (ಅನುಪದ, ಅನುಂಗ, ಬೆವುದು Mr. 445). ಅನುಕ್ರಮ, afterwards.*

ಅನುಂಗ anvaṅga. *Thh. of ಅನುಂ. (ಅನುಕ್ರ, ಬೆವುದು Mr. 445).*

ಅನುಂ anvaṅ. *ಅನುಂ. ಅನುಂ. = ಅನುಂಗ. Following.*

ಅನುಯ anu-aya. *Following, succession.* 2, connection, association. 3, race, family, lineage. 4, logical connection. 5, the natural order or connection of words in a sentence; grammatical construction of a sentence; position of words in a sentence (Śmd. 1, seq.; 5. 173; Kāvy. II, 2, B, 4-6). 6, drift, tonor, purport (Śmd. 170, ಅರ್ಥ 171 Cm.; 298).

ಅನುಯಸ್ವತಂತ್ರ anvaya-svatantra. *Having an independent character in a sentence (Śmd. 174).*

ಅನುಯಿಸು anvayisu. = ಅನುವೇಸು. *To construe (Śmd. 171).* 2, to be used in a well-constructed sentence (174). 3, to be connected or associated (Bp. 42, 18). 4, to arrange words (used in poetry) in their natural order (My.).

ಅನುರ್ಥ anu-artha. *Having the meaning obvious, intelligible, clear (Kāvy. III, 3, B, 164).*

ಅನುರ್ಥನಾಮ anvartha-nāma. *A word of which the meaning is self-evident (Śmd. 93. 94).*

ಅನುವಾಯ anu-avāya. *Family, race, lineage.*

ಅನುವಾದ ann-ācāya. *Laying down a rule of secondary importance after that which is primary.*

ಅನುವಾಸ ann-āsana. *Sitting down after.* 2, service, worship. 3, regret, affliction. 4, a workshop, a manufactory. 5, an unctuous or cooling enema.

ಅನುವಾಯು anu-āhārya. *A certain gift presented to the priests. 2, the monthly śrāddha or funeral repast in honour of the manes, held on the day of the new moon.*

ಅನುವಾಯುಪಚನ anvāhārya-pācana. *N. of a sacrificial fire. See ಪಚನ.*

ಅನುವಿತ ann-āhita. *Deposited with a person to be delivered ultimately to the right owner.* 2, renewed, as a sacred fire which had gone out through neglect (My.).

ಅನುತ anu-ita. *Joined, connected with; connected; endowed with, possessed of; acquired, understood; follow-*

ing (ಯುತ, ಸಂಹತ, ಸಹತ, etc., ಕೂಡ Mr. 440; Śmd. 228. 297; Čh. v. 171. 207). 2, snitableness, etc. (ಹಿತ Śmd. Cm. 238). 3, a learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ Cm. 252; ಬಲ್ಲವ Cm. 298; ವಿದ್ Mr. 440).

ಅನುತಾರ್ಥ anu-tārtha. *Having a clear meaning, perspicuous.* 2, euphonic combination (Kāvy. I, 1b, 32-41).

ಅನುತೆ anu-tē. *A woman that is connected or endowed with (Śmd. 2).*

ಅನುಷ್ಠ anu-iṣṭa. *Sought.*

ಅನುಷ್ಠಾನ anu-iṣṭhāna. *ನೇ. Searching, investigating.*

ಅನುಷ್ಠೇ anu-iṣṭhē. = ಅನುಷ್ಠಾನ. *See ಅನುಷ್ಠಾನ.*

ಅನುಷ್ಠಾನ ann-iṣṭhāna. *Seeking for, searching, investigating.* See ಅಪಮ, ಅರಯ, ತಡವರಮ, ಬೆವುದು.

ಅನುಷ್ಠಾನೇ anu-iṣṭhānē. = ಅನುಷ್ಠಾನ. *Seeking for, etc.*

ಅನುಷ್ಠಿತ anu-iṣṭhita. *Sought.*

ಅನುಷ್ಠಿಣಿ ann-iṣṭhī. *Searching; a searcher, inquirer.*

ಅನು ap. = ಅಪ್ಪ 1. *Water.*

ಅಪ apa. 1. = ಅಪ್ಪ 2. *Father (frequently at the end of compounds; Mhr. ಅಪಾ). See e.g. ಕಣ್ಣಪ, ಕಲಪ.*

ಅಪ್ಪ 2. = ಅಪ್ಪ 4, ಅಮ, q. v. (My.). — ಅಪಪ. rep. = ಅಮಮ, q. v. (C.; Prli. 3, 27). ಅಪಾ. = ಅಪ. (C.).

ಅಪ್ಪ 3. = ಅಪ್ಪ 1, etc. *See ದಪ 1.*

ಅಪ apa. *Away.* 2, improperly. 3, negatively, contradictorily. 4, without. 5, away from.

ಅಪಕಾರ apa-kāra. *Wrong, offence, injury, hurt, harm (ದ್ರೋಹ Mr. 448).* 2, wickedness, enmity. ಅಪಕಾರ ಮಾಡುವವ ಅಪಕಾರಿ ಅಪಕಾರಿಣಿ (Prv.).

ಅಪಕಾರಿ apakāra-gī. *ನಿ. An offending or menacing speech.*

ಅಪಕಾರಿ apa-kāri. *A man who acts wrong or does ill, an offender (Bh. 8, 26, 28).*

ಅಪಕೀರ್ತಿ apa-kīrti. *Censure, reproach (ಉಪಕೀರ್ತಿ, etc., ನಿಶ್ಚ Mr. 87; J. 18, 54).* 2, infamy, disgrace. *See Prv. s. ಅಪಕಾರ.*

ಅಪಕೃತ apa-kṛita. *Done wrong, wickedly committed;—injury, offence, malice (J. 17, 50).*

ಅಪಕೃತಿ apa-kṛiti. = ಅಪಕಾರ. (Čh.).

ಅಪಕೃತ್ಯ apa-kṛitya. *A wrong act, damage, injury, hurt (ಅಲ್ಲದ ಕೃತ್ಯ Nn. 127).*

ಅಪಕೃಷ್ಣ apa-kṛiṣṭa. *Drawn away; brought down.* 2, low, inferior, vile. 3, a crow.

ಅಪಕ್ರಮ apa-krama. *Going away.* 2, flight. 3, = ಅಕ್ರಮ, disorder.

ಅಪಕ್ರಮಣ apa-kramāṇa. *Passing off or away, retiring. (R.).*

ಅಪಕ್ವ a-pakva. *Uncooked, raw.* 2, not properly cooked or baked. 3, unripe. 4, undigested.

ಅಪಕ್ವರಸ apakva-rasa. *The taste of something unripe.* See ಕನರ್. 2, broth not properly prepared (My.).

ಅಪಖ್ಯಾತಿ apa-khyāti. *Injured reputation, disgrace (Bh. 1, 10, 13).* See Prvs. s. ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ, ವಿಖ್ಯಾತಿ.

ಅಪಗತ apa-gata. *Gone, departed, gone off or away (Bp. 7, 1; 22, 3; 28, 62; 38, 4; 56, 44).* 2, dead, deceased.

ಅಪಗತಿ apa-gati. = ಅಪಗಮ. 2, downward movement: low condition (My.).

ಅಪಗಮು *apa-gama*. Going away; passing away. 2, separation; departure; death.

ಅಪಗಮನು *apa-gamana*. = ಅಪಗಮ. See ಸ್ಥಾನಾಪಗಮನು.

ಅಪಗಮಿತು *apa-gamita*. = ಅಪಗಮ. (ಹೋದನು G.).

ಅಪಗೇ *apa-gē*. A river. (ನದಿ, ಹೋದ G.).

ಅಪಗುನು *apa-ghana*. Any limb or member of the body (Bp. 38, 68).

ಅಪಗುತಿ *apa-ghāti*. Murderous, killing;—a murderous affair (Bh. 8, 24, 57).

ಅಪಹಯು *apa-cāya*. Decrease, decline, deterioration, loss in property or health, privation. 2, gathering, collecting (of flowers, Grj. 5, after 92).

ಅಪಹಾಯಿತು *apa-cāyita*. Honored, respected.

ಅಪಹಾರು *apa-cāra*. Want, absence. 2, defect. 3, fault, improper conduct, offence, mistake (My.).

ಅಪಚಿತು *apa-cita*. 1. Honored, respected.

ಅಪಚಿತು *apa-cita*. 2. Diminished, lessened, wasted.

ಅಪಚಿತು *apa-citi*. Honor, respect. 2, loss, destruction. 3 compensation (ಪ್ರಯುಕ್ತ G.). 4, expense (ವೆಚ್ಚ G.).

ಅಪಜಯು *apa-jaya*. Defeat, discomfiture, overthrow, reverse; detriment (ತೃಪ್ತಾಯು Nn. 149; Bp. 50, 8; My.). See ಸೋಲಿಸು — ಅಪಜಯು ವದಿಸು. To defeat (My.; ಭಂಗಿಸು Ūb.). — ಅಪಜಯು ಹೊನ್ನು. To be defeated (My.; ಕೆಡಿಸು G.).

ಅಪಜ್ಞಾನು *apa-jñāna*. Concealment of knowledge, denying (ಅಪಜ್ಞಾನ, etc., ಮರು Mr. 441).

ಅಪಜ್ಞಾನು *a-paṇa-antara*. Not separated by a curtain; adjoining, contiguous.

ಅಪಜಿ *apaṇi*. A screen, especially the screen surrounding a tent (ತೃಪ್ತಾಯು, etc., ಸುತ್ತದೆ Mr. 208).

ಅಪಜು *a-paṇi*. Not clever, awkward. 2, diseased, sick.

ಅಪದ್ಧು *apadḍā*. Small, contemptible (V. 37, 83).

ಅಪತಿ *a-patika*. Without a husband. (R.).

ಅಪತ್ನೀ *a-patnika*. Without a wife. (My.).

ಅಪತ್ಯು *apatya*. Offspring, a child, a descendant (Kāv. I, 2, 74-83; Śmd. 187; ಮಗ, ಹುಡುಗ G.). 2, a patronymical affix.

ಅಪತ್ಯು *apatyakē*. A female or male child (Kāv. I, 2, 74).

ಅಪತ್ಯು *apatya-anta*. A patronymic.

ಅಪತ್ರಿಸು *apa-trapishu*. Bashful.

ಅಪತ್ರಿಸು *apa-trapē*. Bashfulness; embarrassment.

ಅಪಥ *a-patha*. A bad or wrong road; pathless state. 2, heresy. 3, the vulva.

ಅಪಥಿ *a-pathi*. A bad or wrong road; pathless state.

ಅಪಥ್ಯ *a-pathya*. Unfit; unsuitable; unwholesome (Bp. 24, 8); bad diet (My.); a lie (My.).

ಅಪಪಾದು *a-pada-gāmi*. Not walking on feet (ಕಾಲಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವ G.). 2, a reptile (ಪಾಪ Ūb.).

ಅಪದಾನು *apa-dāna*. (= ಅಪದಾನ). Correct or pure conduct, approved occupation. 2, a great or noble work (ಪರೋಪಕಾರ G.). 3, object of a legend; a legend (ಪೂರ್ವಚರಿತ್ರೆ G.).

ಅಪದಾನು *a-pada-antara*. Not separated by a foot; contiguous, adjoining, near (ಸಮಾನ Mr. 425).

ಅಪದಿ *apa-dīam*. In an intermediate region of the compass.

ಅಪದಮು *apa-dūru*. = ಅಪದಮು. Slander, calumny; disgrace (My.; Br.).

ಅಪದೇ *apa-dēṣe*. An intermediate region of the compass (Bh. 1, 17, 10);—a low, miserable state or condition (My.).

ಅಪದೇಶ *apa-dēṣa*. The statement of the reason, adducing a reason or cause. 2, a pretence, a feint. 3, a butt, a mark. 4, fame, reputation. 5, place, quarter. See ನೆವ.

ಅಪಧ್ವಂಸು *apa-dhvamsa*. Falling away; degradation.

ಅಪಧ್ವಂಸು *apa-dhvamsi*. Causing to fall; destroying.

ಅಪಧ್ವಂಸು *apa-dhvasta*. Reviled, blamed. 2, pounded, pounded badly.

ಅಪನಮ್ನಿಕೆ *apa-nambikē*. = ಅಪನಮ್ನಿಕೆ, ಅಪನಮ್ನಿಕೆ, ಅಪನಮ್ನಿಕೆ. Doubt of (a person's) sincerity, distrust (My.; Tē. ಅಪನಮ್ನಿಕೆ). ಅಪನಮ್ನಿ ನನಗೆ ಅಪನಮ್ನಿಕೆ ಉಂಟು (My.).

ಅಪನಮ್ನಿಕೆ *apa-nambigē*. = ಅಪನಮ್ನಿಕೆ. (My.).

ಅಪನಮ್ನಿಕೆ *apa-nambugē*. Want of confidence, mistrust (ಅಪನಮ್ನಿಕೆ, ನಿಶ್ಚಯ Nn.; My.).

ಅಪನಮ್ನಿಕೆ *apa-nindē*. = ಅಪನಮ್ನಿಕೆ. Unjust censure, abuse, reproach. — ಅಪನಮ್ನಿಕೆ ಹೊದಿಸು. To accuse falsely. ಅಪನಮ್ನಿಕೆಯನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಅವಕಾರ ಮಾಡುವಿಕೆ (ನಿಕಾರ, ಎತ್ತಕಾರ Si. 392).

ಅಪಪ್ರಯೋಗ *apa-prayōga*. Misapplication (My.; Br.).

ಅಪಭ್ರಂಶು *apa-bhramṣa*. Falling down or away. 2, incorrect language. 3, a word corrupted from the Sanskrit language (Śmd. 6. 19. 334. 375. 386). 4, the most corrupt of the Prākṛita dialects (Ūb. p. 22).

ಅಪಭ್ರಂಶು *apa-bhramṣātē*. = ಅಪಭ್ರಂಶು. (Śmd. 29 Cm.).

ಅಪಮರ್ಜನು *apa-marjana*. Wiping off, removing; cleansing; shaving, paring. See ಎದ್ದು.

ಅಪಮಾನು *apa-māna*. = ಅಪಮಾನ. Disrespect, dishonour, disgrace. 2, = ಅಪಮಾನ Nn. 102. 3, = ದಣ್ಣ (the penis? Nn. 127; Mr. 525). See ಭಂಜಿಸು. — ಅಪಮಾನ ಮಾಡು. To disgrace. ಗುರುಗಳು ಅವನ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿ (B. 4, 198).

ಅಪಮಿತ್ಯು *apa-mitya*. = ಅಪಮಿತ್ಯು. See ಅಪಮಿತ್ಯು.

ಅಪಮಿತ್ಯು *apa-mityaka*. A debt (ಮಣ, ಉದ್ಧಾರ, ಸಾಲ Mr. 846). See ಕೊಳ್ಳು.

ಅಪಮೂರ್ಧು *apa-mūrdha*. Headless.

ಅಪಮೃತಿ *apa-mṛti*. = ಅಪಮೃತ್ಯು No. 1. (My.).

ಅಪಮೃತ್ಯು *apa-mṛityu*. A sudden or violent death, dying by some accident (Bp. 61, 90; J. 24, 82; C.). 2, a minor death, i. e. a desperate sickness from which a person, contrary to expectation, recovers. 3, N. of a goddess of death (My.).

ಅಪಯಾನು *apa-yāna*. Retreat, flight.

ಅಪರ *apara*. 1. Posterior, hinder, later, latter (Ūb. v. 291. 292). 2, following. 3, inferior, lower. 4, other, another. 5, different (ಬೇರೆ G.). 6, distant, opposite (ಅತ್ತರಾಗಿ G.). 7, the hind foot of an elephant (ಅನೆಯ ಹಿಂಗಾಲಿನ G.). 8, the hind quarter of an elephant. 9, the future. 10, western; the west (ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕು Ūb.). 11, = ವಂಶ, (the spine? Mr. 519).

ಅಪರ *a-para*. 2. Having nothing beyond or after, having no rival or superior, unsurpassed. 2, handsome, pleasing (ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424).

ಅಪರಕ್ರಿಯೆ *apara-kriyē*. Funeral rites (My.; Tē.).

ಅಪರಂಜಿ *apa-rañji*. Fine refined gold (My.; Tē., T.).

ಅಪರವಕ್ಷ್ಯ *apara-paksha*. The latter half of the month. 2, the other or opposing side, the defendant. (My.).
 ಅಪರರಾತ್ರಿ *apara-rātri*. = ಅಪರಾತ್ರಿ. The end of the night.
 ಅಪರವಯಸ್ *apara-vayas*. Old age (J. 6, 26).
 ಅಪರವಾರ್ಧ *apara-vārdhi*. The western ocean (Č. Bp. 47, 47).
 ಅಪರಸ್ಪರ *a-paraspara*. Not one by the other; *uninterrupted*.
 ಅಪರಾಗ *apara-aga*. The western mountain. 2, *apa-rāga*: aversion, enmity. (R.).
 ಅಪರಾಜಿತ *a-parājita*. Unconquered, unsurpassed. 2, Vishnu. 3, Śiva.
 ಅಪರಾಜಿತೆ *a-parājitē*. The unsurpassed woman: Durgā. 2, the creeper *Clitoria ternatea* Lin. 3, the plant *Marsilea quadrifolia* Lin. 4, = ವಿಷ್ಣುಕ್ರಾಂತಿ (G.).
 ಅಪರಾತ್ರಿ *aparātri*. Tbh. of ಅಪರರಾತ್ರಿ (My.; Mhr. ಅಪರಾತ್ರಿ).
 ಅಪರಾಧ *apa-rādha*. Sinned; criminal, guilty; erring.
 ಅಪರಾಧಪ್ರಶತ್ಯ *aparādha-prishatka*. An archer whose arrows always miss the mark.
 ಅಪರಾಧೇಷು *aparādha-ishu*. An archer whose arrows always miss the mark.
 ಅಪರಾಧಿ *apara-adri*. = ಅಪರಾಗ No. 1. (R.).
 ಅಪರಾಧ *apa-rādha*. An offence, a crime. (Bp. 88, 72). 2, a fine, punishment, penalty (C.; T., Tē.). 3, a fault, a mistake, an omission, failure in an engagement or promise (C.; ತಪ್ಪು G.). — ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಡು. To pardon or forgive an *aparādha* (My.). — ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸು. = ಅಪರಾಧ ಸಯ್ಯಿಸು. To bear with an *aparādha*, to exercise forbearance or patience with regard to it, to put up an *aparādha* (My.; B. 4, 89, 155). — ಅಪರಾಧ ಕಾಯು. To exercise forbearance with regard to an *aparādha* (S. Mhr.). — ಅಪರಾಧ ಕೊಡು. To pay a fine (C.). — ಅಪರಾಧ ತೆ ಕೊಳ್ಳು. To take a fine (C.). — ಅಪರಾಧ ತೆಡಿ. To pay a penalty (My.). — ಅಪರಾಧ ಮನ್ನಿಸು. = ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸು. (C.). — ಅಪರಾಧ ಮಾಡು. To commit an *aparādha* (Bp. 88, 78; 58, 48; B. 4, 201). — ಅಪರಾಧ ಸಯ್ಯಿಸು. = ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸು. (Bp. 22, 63; 34, 13). — ಅಪರಾಧ ಹೊಡಿ. To charge an *aparādha* upon or against (B. 4, 198).
 ಅಪರಾಧರತಿ *aparādha-rati*. One who takes pleasure in crime, etc. (Bp. 40, 66).
 ಅಪರಾಧಸ್ಥ *aparādha-stha*. = ಅಪರಾಧಿ. (My.).
 ಅಪರಾಧಿ *aparādhi*. A guilty person, a criminal, an offender; a person in fault, one who has committed a mistake (Bp. 22, 50; 54, 14; My.; B. 4, 142; 5, 234).
 ಅಪರಾಹ್ನ *apara-ahna*. The afternoon (ಕುತವ, ಸಂಜೆ Nn. 107).
 ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನ *a-paricchinna*. Without interval or division, continuous (Bp. 2, 22).
 ಅಪರಿಮಿತ *a-parimita*. Unmeasured, unlimited, unbounded (Śmd. 402; Bp. 1, 4, 28; 20, 10; etc.; B. 4, 172).
 ಅಪರೂಪ *apa-rūpa*. = ಅಪರೂಪ, ಅಪರೂಪ, (ಅಪೂರ್ವ). Deformed, ugly. 2, odd-shaped, strango, singular. 3, uncommon, rare (C.; B. 2, 52; 4, 95).
 ಅಪರೂಪ *aparūpa*. Tbh. of ಅಪರೂಪ. (C.; B. 5, 75; ಅನರ್ಘ್ಯ, ಎರಲ G.).
 ಅಪರೂಪತನ *aparūputana*. The state of being rare (B. 5, 75).

ಅಪರೋದ್ಯುಸ್ *aparō-dyus*. On the following day.

ಅಪರೋಕ್ಷ *a-parōksha*. Not invisible; perceptible, manifest. 2, present. (My.).

ಅಪರ್ಣ *a-parṇa*. Leafless.

ಅಪರ್ಣೆ *a-parṇē*. She who has not even leaves for food during her religious austerities: *Durgē or Umē*.

ಅಪಲಗ್ನ *apa-lagna*. = ಅವಲಗ್ನ No 3. An inauspicious time or moment (My.).

ಅಪಲಾಪ *apa-lāpa*. Denial or concealment of knowledge, abnegation, turning off the truth; — *concealing*, hiding (ಅಪವ್ಯವ, etc., ಮಡಿಮು Mr. 441). 2, affection, regard. 3, a senseless outcry (see ಅವಲಾಪ No. 2). See ಮಾಂಜು, ಮಂಜು. — ಅಪಲಾಪಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. - ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. (ನಿಷ್ಕವ Si. 458).

ಅಪಲಾಪನ *apa-lāpana*. ಅಪಲಾಪನೆ. = ಅವಲಾಪ. (Bp. 41, 9; 45, 22).

ಅಪಲಾಪಿಸು *apa-lāpisu*. To deny (Bp. 44, 61; 51, 40). 2, to ory ont (45, 33).

ಅಪವರಕ *apa-varaka*. An inner apartment, a lying-in-chamber.

ಅಪವರ್ಗ *apa-varga*. Getting rid of, quitting (ಬಿಡೋಣ, ಚಿಡೋಣ G.). 2, completion, end. 3, exemption from further transmigration (Bp. 24, 12; ಮೋಕ್ಷ G.). 4, a gift, donation. 5, restriction to a general rule, exception.

ಅಪವರ್ಜನ *apa-varjana*. Quitting, abandoning. 2, a gift, a donation. 3, = ಅವರ್ಗ No 3.

ಅಪವಾದ *apa-vāda*. Evil speaking, censure, blame (Bp. 25, 29), unjust imputation. 2, refutation. 3, exception to a rule. 4, an order.

ಅಪವಾರಣ *apa-vāraṇa*. Covering, concealment; a pretence (ಮೃಗಧಾನ, etc., ನೆವ Mr. 435).

ಅಪವಾರಿತ *apa-vārita*. Covered, concealed (ಸಂವೃತ, etc., ಮುಚ್ಚಲ್ Mr. 441).

ಅಪವಾಹ *apa-vāha*. Deduction. 2, N. of a *vṛitta* (Čh.).

ಅಪವಿತ್ರ *a-pavitra*. Impure, unclean, as the mind, clothes, vessels, etc. (Bp. 18, 34; 88, 70; 40, 59, 63; My.; B. 4, 165).

ಅಪವಿಧ *apa-vidha*. Badly pierced. 2, *rejected*, discarded, disowned.

ಅಪಶಕುನ *apa-śakuna*. = ಅನಶಕುನ. A bad omen. (My.; Mhr.).

ಅಪಶಬ್ದ *apa-śabda*. A bad, harsh word (My.; B. 4, 73). 2, *incorrect* or *ungrammatical* language (ಅಪಭ್ರಂಶ G.).

ಅಪಸ್ಥ *apa-stha*. Contrary, opposite.

ಅಪಸದ *apa-sada*. An outcast; a low man.

ಅಪಸರ *apa-sara*. = ಅವಸರಣ. 2, excuse, apology. See Bp. 38, 18; 49, 11. 3, Tbh. of ಅವಸ್ವರ (My.).

ಅಪಸರಣ *apa-sarāṇa*. = ಅವಸರಣ. Going away, moving off, retreating; escaping; removing; egress. See ಅಕ್ಕಳಿಸು 2, ಒಳ ಸೋಲ, ಒಸರಿಸು, ಜಗುಡ್, ತೇ, ನುಣ್ಣು.

ಅಪಸರಿ *apa-sari*. A person who goes away or astray (Bp. 40, 54).

ಅಪಸರ್ಪ *apa-sarpa*. = ಅವಸರ್ಪ. A secret emissary, a spy.

ಅಪಸರ್ಪಣ *apa-sarpaṇa*. (= ಅವಸರ್ಪಣ). Gliding or moving off; going back, retreating.

ಅಪಸನ್ಯ *apa-savya*. Not left, right (ದಕ್ಷಿಣ, ಎಲ Mr. 436). 2, *contrary*, *adverse*.

ಅಪಸಾಕ್ಷಿ *apa-sākshi*. False witness (C.).

ಅಪಸಿದ್ಧಾಂತ *apa-siddhānta*. An erroneous conclusion. (My.).

ಅಪಸ್ಥರ *apa-akara*. Any part of a carriage, a wheel, etc. 1, = ರಥಾಗ್ರ, ಕುದುಗೆಯ್ತು *Hla. MS.*; ಕುದುಗೆಯ್ತು *Mr. 286*. 3, excrements. 4, the anus. 5, the vulva.

ಅಪಸ್ನಾತ *apa-snāta*. Bathed or bathing after the performance of a funeral ceremony.

ಅಪಸ್ನಾನ *apa-snāna*. Funeral bathing.

ಅಪಸ್ಮರ *apa-smāra*. Forgetfulness; one of the *sañcāri-bhāvas* (Kāvy. IV, 2, 16). 2, epilepsy (My.).

ಅಪಸ್ವರ *apa-svara*. = ಅವಸರ No. 3. An unmusical note or sound (ಗೊಗ್ಗರ G.).

ಅಪಹ *apa-ha*. Repelling; destroying (Bp. 34, 1; 59, 47). See ತಪೋವಹ, ಮಲಾವಹ, ಸ್ವಾವಹ.

ಅಪಹರಣ *apa-harāṇa*. Taking away, carrying off. 2, destroying. 3, stealing. See ಪುಣ್ಯಾವಹರಣ.

ಅಪಹರಣಿ *apa-haraṇi*. = ಅಪಹರಣ. (ಅಭಿಹಾರ *Mr. 490*). 2, a fine, a mulct (ದಣ್ಣ *Mr. 525*). ಬೇವದ ಅಪಹರಣಿ (ನಿವಾರಣ *Mr. 507*).

ಅಪಹರಿಸು *apa-hariṇu*. To take away, to remove; to destroy (Bp. 22, 62; 26, 66; 34, 33; 49, 25; 50, 29. 75; 51 sum.; 51, 67; 52, 37; 53, 10; 54, 45. 56. 70; 61, 7; J. 24, 43). 2, to steal, to rob (Nn. 151; B. 2, 52; 5, 91).

ಅಪಹಸನ *apa-hasana*. Laughing at, deriding, ridiculing, scorn, mockery. See ವಿಘ್ನಕಾಂಗಾವಹಸನ.

ಅಪಹಸನಕ್ರೋಧ *apahasana-krōdha*. Scorning wrath. See ಒನಕೆ.

ಅಪಹಸಿತ *apa-hasita*. Laughed at, scorned, despised (ಅನಾಹುತ, ಅವಹಾತ, ಉದಾಸೀನ *Mr. 432*).

ಅಪಹಸ್ತುತ *apa-hastita*. Thrown away, thrown off, rejected.

ಅಪಹಾರ *apa-hāra*. Taking away. 2, stealing; concealing; withholding. 3, loss through robbery.

ಅಪಹಾಸ *apa-hāsa*. = ಅಪಹಸನ. (J. 9, 4; My.).

ಅಪಹಾಸ್ಯ *apa-hāśya*. = ಅಪಹಸನ. (Bp. 34, 12; 39, 59; 40, 60; 49, 17). 2, to be laughed at (Sk.).

ಅಪಹೃತಿ *apa-hṛiti*. Taking away. 2, that has been stolen or robbed (ಬಪ್ತ, ಕಳೆದನೊಪ್ಪ *Mr. 226*).

ಅಪಹ್ವನ *apa-hnava*. = ಅಪಾಹ್ವ, q. v. Concealment of knowledge, denial (= ಅವಲಾಪ, etc., ಮಹಿಮಾ *Mr. 441*). 2, seething; dissimulation. 3, affection, love.

ಅಪಹ್ವುತಿ *apa-hnuti*. = ಅಪಹ್ವನ. 2, applying a description or simile to other than its obvious application (Kāvy. III, 3, B. 61. 103 seq.). See ಕುಪ್ಪಾವಹ್ವುತಿ.

ಅಪಾ *apā*. (= ಅಪ 2). — ಅಪಾಘೇರಿ. Stray, as cattle; bad, disorderly, unruly, as a man; ill-done, out of order, as a business (My.).

ಅಪಾಕೃತ *apa-ākṛita*. Taken away, removed, void of (Kāvy. III, 1, A, 15).

ಅಪಾಂಗ *apa-āṅga*. Wanting or deformed in some limb. 2, the outer corner of the eye. 3, a sectarian mark or circle on the forehead.

ಅಪಾಂಗದರ್ಶನ *apāṅga-darśana*. A side-glance, a leer, a wink.

ಅಪಾಂಗದೇಶ *apāṅga-dēśa*. The place round the outer corner of the eye.

ಅಪಾಂಗಿ *apāṅgi*. A woman having such and such an outer corner of the eye. (My.).

ಅಪಾಣಿ *apāci*. The south.

ಅಪಾಣೀನ *apāñina*. Turned away; looking down or away (ಅನಾಪ್ತು, ತಲೆನಾಗುಹಂ *Mr. 455*). 2, southern.

ಅಪಾಂಶ್ *apa-āñc*. ಅಪಾಚ್. Going or situated backwards. 2, southern. 3, western.

ಅಪಾಟನ *a-pāṭava*. Sickness, disease. 2, awkwardness.

ಅಪಾತ್ಯಯ *apa-atyaya*. Concealment of knowledge (? ಅವತ್ಯವ, etc. *Mr. 441*, originally ಅವತ್ಯಯ).

ಅಪಾತ್ರ *a-pātra*. A worthless or common utensil. 2, an inferior, undeserving or worthless man (Bp. 39, 59; My.); unworthy, unfit. Feminine ಅಪಾತ್ರಳು (My.).

ಅಪಾತ್ರವಾತ್ರ *apātra-pātra*. A worthless utensil or person (Bp. 40, 63).

ಅಪಾದಾನ *apa-ādāna*. Taking away; removal; the state of being removed from (ಅವುದಾನೋದ್ಧಿಂ ತೊಲಗುವುದು *Sm. 160*). 2, the sense of the ablative case (115. 159; Kāvy. I, 2, 2. 3). See ಒಪನು.

ಅಪಾದಾನಕಾರಕ *apādāna-kāraka*. = ಅಪಾದಾನ No. 2. (*Sm. 160 Cm.*).

ಅಪಾದಾನವಾಚಕ *apādāna-vācaka*. The ablative case (My.).

ಅಪಾನ *apa-ana*. The air which goes downwards and out at the anus (ಗುದರೋಳಿ ಎದೆಯೊಡುವ ಅನಿಲ *Mr. 51*). 2, the anus.

ಅಪಾನವಾಯು *apāna-vāyu*. = ಅಪಾನ No. 1. (ಮರಣಿ *Nn. 67*). See ತಿಣಕು, ಪೂಸು.

ಅಪಾಮಾರ್ಗ *apā-mārga*. The plant *Achyranthes aspera* (ಉತ್ತರಣಿ, ತಿಲಿಂ *Mr. 128*).

ಅಪಾಮೃತಿ *apām-pati*. The lord of the waters: the ocean. 2, Varuṇa.

ಅಪಾಮೃತ್ತ *apām-pltta*. The hile of the waters: fire.

ಅಪಾಯ *apa-aya*. Going away. 2, destruction, death. 3, injury, loss (Ch. v. 38). 4, misfortune, evil, ill; — oalamity, peril, danger (Bp. 17, 4; 45, 3; 46, 34; My.).

ಅಪಾರ *apāra*. 1. The opposite bank of a river.

ಅಪಾರ *a-pāra*. 2. A had shore: a kind of mental acquiescence or indifference. 2, shoreless, unbounded, interminable, very abundant, great (Bp. 3, 45; 36, 29; My.).

ಅಪಾರದರ್ಶಕತ್ವ *apāra-darśakatva*. Want of transparency, opacity (B. 4, 96; My.).

ಅಪಾರ್ಥ *apa-artha*. Without any object. 2, unmeaning. 3, incoherent or false argument. (My.).

ಅಪಾವೃತ *apa-āvṛita*. Open, laid open. 2, covered. 3, unrestrained, self-willed.

ಅಪಾರಯ *apa-āśraya*. A refuge, a reconurse. 2, a fence or hedge in front of a building; — an awning spread over a court or yard. 3, helpless, destitute. See ಮತ್ತವಾರಣ.

ಅಪಾಸಂಗ *apa-āsāṅga*. A quiver. (R.).

ಅಪಾಸನ *apa-āsana*. Throwing away. 2, killing.

ಅಪಾಹ್ಯ *apāhva*. A Tbh. of ಅವತ್ಯವ, q. v. (ಪುಟ, ಹುಟ; ಸ್ವೇಹ *Nn. 158*).

ಅಪಿ *api*. On. 2, near to, towards. 3, and, and also, moreover, besides (ಪುನರ್ವಹ, ಮರಳಿ ನುಡಿದ *Nn. 167*). 4, even, though. 5, certainly, indeed (ದಿಲಿ *Mr. 534*). 6, perhaps, likely (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮ್ ಅಲ್ಲದುದು 534). 7, it expresses also contempt or wrath (ಮನಕೇಶದೊಡನೆ ಅಮರ್ಧ ಮುನಿಸು 534; ಮುನಿಸು, ಕೋಪ *Nn. 167*). 8, and is used in inquiry (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಬೆಸಗೊಮ್ಮಲ್ಲಿ 167).

ಅಮಿಗೀರ್ಣ api-gīrṇa. Praised.

ಅಮಿಗೀ apigē. = ಅಪ್ಪಿಗೀ No. 2. (S. Mhr.).

ಅಪಿಧಾನ api-dhāna. Covering, concealment. 2, a cover.

ಅಪಿನದ್ಧ api-naddha. Tied on (ಬದ್ಧ, ಏನದ್ಧ, ಕಟ್ಟು Mr. 457, o. r. ಕಯ್ಯ). 2, clothed, accoutred.

ಅಪಿನಿ apini. = ಅಪಿನಿ, etc. (Ū. Bp. 47, 45; My.). ಅಪಿನಿ ತಿನ್ನು, ಲಬ್ಧಿ ಪಿಪ್ಪಿತು (Prv.).

ಅಪಿಸ apisa. = ಅಪಿಸ q. v. See ನೆತ್ತಿಗರಸಿ.

ಅಪುತ್ರ a-putra. Not a son. 2, sonless (Bp. 24, 32).

ಅಪುನರ್ಜಾತ a-punarjāta. A creature exempt from transmigration (Bp. 55, 46), or one that is not regenerated.

ಅಪುನರ್ಭವ a-punarbhava. Not occurring or being again. 2, exemption from further transmigration (ಅಡಲ, ಮುಕ್ತಿ Nn. 41; ಅಕ್ಷರ, ಮುಕ್ತಿ 75; Bp. 27, 19).

ಅಪುರಂದ್ರಿ a-purandhri. Not intelligent or wise (Bp. 40, 70).

ಅಪುರೂಪ aprūpa. Tbh. of ಅವರೂಪ. (S. Mhr.).

ಅಪುಷ್ಪ a-pushpa. Not flowering. 2, the glomerous fig tree. (R.).

ಅಪುಷ್ಪಿಕೆ a-puṣhpikē. = ಅಪುಷ್ಪಿಕೆ. (My.).

ಅಪುಷ್ಪಿನಿ a-puṣhpini. A female not yet arrived at puberty (My.).

ಅಪೂನ apūpa. A cake of flour, meat, etc. (ಪೂನ, ಅಯತದ ಪಕ್ಕಾನ್ನ Mr. 215).

ಅಪೂನರ apūpara. Tbh. of ಅವರೂಪ (? or of ಅಪೂರ್ವ ? S. Mhr.).

ಅಪೂರಣಿ apūraṇi. The tree Bombax heptaphyllum. (ಯೂರ ಗದ ಮರ St. & Pl.).

ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ a-pūrṇa-aṅka. A fraction (My.).

ಅಪೂರ್ವ a-pūrva. Unprecedented, unprecedented (ಅಪೂರ್ವ ಅದ ಕಾರ್ಯ Nn. 101). 2, not having existed before, quite new (ಹೊಸ G.). 8, extraordinary, wonderful, incomparable, unparalleled (Ū. v. 2.; Kāv. III, 3, B, 108; Bp. 57, 68; ಪಂಚ Śm. 57; Kk. 58. 77). 4, not first. 5, strange, inauspicious (ಅಶುಭ Nn. 101).

ಅಪೂರ್ವಕ a-pūrva-ka. = ಅಪೂರ್ವ. (Bp. 10, 54).

ಅಪೇಕ್ಷೆ apēksha. Tbh. of ಅಪೇಕ್ಷೆ. (C.).

ಅಪೇಕ್ಷಣೆ apa-ikṣhatē. Desire (Bp. 21, 6; Rāv. 13, 68).

ಅಪೇಕ್ಷಿ apēkshi. Looking to, considering, respecting. 2, looking for, expecting, desiring.

ಅಪೇಕ್ಷಿತ apa-ikṣhita. Looked to, considered. 2, looked for, wished, hoped, required, (looking for; Bp. 6, 29; 24, 16; 35, 19).

ಅಪೇಕ್ಷಿಸು apa-ikṣhisu. To consider; to expect, to desire, to wish for (Bp. 61, 83; My.; Si. 56. 71; B. 3, 95).

ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ apēkṣisuvikē. Desiring, desire (Si. 246).

ಅಪೇಕ್ಷೆ apa-ikṣhē. Looking round or about. 2, consideration, reference, regard. 3, expectation, hope, desire; —want, need. — ಅಪೇಕ್ಷೆ ಹುಟ್ಟಿಸು. To produce or excite desire (G. 38).

ಅಪೇತ apa-ita. Departed, gone. 2, having retired from, free from. See ಅನವೇತ.

ಅಪೇಗಣ್ಣ apōgaṇḍa. Having a limb too many or too few. 2, very timid. 3, a child, infant. 4, not under sixteen years of age.

ಅಪೇಹ apa-dha. Pnshing away. 2, removal of doubt by the exercise of reasoning faculty. 3, arguing. See Kāv. III, 3, B, 18-20.

ಅಪ್ಪ appa. 1. = (ಅಗುವ), ಅವನ, ಅಹ, ಅಗುವ. The relative present participle of ಅಗು 1 (Śmd. 274. 275; cf. 285. 289; ಅನ್ನವ; ದಪ 2, ದಪ್ಪ 1, ದಹ): becoming, etc. ಕ್ರಿಯೆ ತಾಂ ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಮ್ ಅಪ್ಪ ಎದಿಗಳೊಳಮ್ ಅರ್ ಅನ್ನಿತಂ (277). ದೇಶಿಯೊಳ್ ಉದ್ಭವಮ್ ಅಪ್ಪ ವರ್ಣಂ (43). ಪುಷ್ಪವಿಲ್ಲದ ಕಾಯ್ ಅಪ್ಪ ಅತ್ತಿ (ವನಸ್ಪತಿ Nr.). ಅಪ್ಪನೆ (as well as possible, J. 30, 29). 2, being (especially used with regard to quality). ಯೋಗಿ ಮಲ್ಲಿಧನ್ ಅಪ್ಪ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವನನ್ನನನೆ (Śmd. 8). ಕಾನ್ತಿಯೆ ಮೈ ಗುಣದೊಳ್ ಅನ್ನಿತೆಯಪ್ಪ ವಾಕ್ಯವ್ವ ದೇವಿ (2). ಇವ್ವ ತುದವಪ್ಪ ವಸ್ತು (ತುಚ್ಛ, etc. HIA.). ಇವ್ವ ನಿರ್ಮಲವಪ್ಪ ವಸ್ತು (ನಿಮಲ, etc. HIA.). ತ್ರಿಯವಪ್ಪ ನುಡಿ (ಸೂನ್ಯತ HIA.). ಲೇಸಪ್ಪ ಮನದವ (ಚಿದ್ರೂಪ, etc. HIA.). ಮುಖ್ಯವಪ್ಪ ಸ್ತ್ರೀ (ಪರಾರೋಹಿ HIA.). ಎಳೆ ದಪ್ಪ ಪತು (ತರುಣವತು Nr.). ಅಪ್ಪಕ್ಕಮ್ ಅಪ್ಪ ಕೂ ನನೆ (ಇದರಕ, etc. Nr.). ಲೇಸಪ್ಪ ಬಟ್ಟೆ (ಸುವಸ್ಥೆ Nr.). ಜವನ ಆಳನೆ ಅಪ್ಪ ಕಣೆ (Abb. P. 13, 71). ಪ್ರಭುವಪ್ಪವಂ (Bp. 40, 36). ಮುಖ್ಯನಾ ಅಪ್ಪ (49, 26). ಜಂಗಮದೇವನಾ ಅಪ್ಪನು ನೀನೆ (61, 87). — ಅಪ್ಪ ನ್ನವ. — ಅನ್ನವ. An agreeable, fit or good man (C.). ಅಪ್ಪನ್ನವರು ಕೆಯ್ ಹಿಡಿದರೆ ಒಪ್ಪದಿರುವದು ಹಾಗೆ (Prv.). — ಅಪ್ಪದು. = ಅಗುವದು, ಅಹದು, ಹೌದು. The act of becoming, being. 2, the third pers. sing. of the future (= ಅಗುವದು, ಅಹದು, ಅಕ್ಕುಂ): it becomes, it occurs, etc.; it is to, or must, become; it is. Plural: ಅಪ್ಪುವೆ (Śmd. 293. 388). ನಮವಣ್ಣೆ ಉ ತು ಅಪ್ಪದು (180). ಸತಿಸಪ್ಪದಿಗೆ ಎಕಾರಮ್ ಅಪ್ಪದು (296). ಅ ಪ್ಪದು ಇಳಿ ಭರ್ಮಜನ, ತರುನಾಯ ಅಪ್ಪದು ಆ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸನ್ನತ (Bh. 1, 8, 59). ಅದವಾನ್ದೆ ಎನ್ ಅಪ್ಪದೊ? (Rāv. 18, 101). ಧ ಮೂಗನುರಾಗಿ ಅಪ್ಪದು! ಭರ್ಮಕೆ ತಾಂ ಕಥೆಯನ್ ಅರ್ಥಿಸಿ ಕೇಳ್ವದು! (Jmt. 13). ಅದದೊಳ ಎಮಗೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರಮ್ ಅಪ್ಪದು! (J. 30, 26). ನಿನಗೆ ವನವದಾತಿವೆಸರ್ ಅಪ್ಪದು, ಅದು ಎನ್ನ? (Ūpr. 7, 41). See Bp. 8, 25; 11, 5. — ಅಪ್ಪೆಂ. The first pers. sing. of the future, = ಅಗುವೆಂ, ಅಹೆಂ. Conjugation: ಅಪ್ಪೆಂ, ಅಪ್ಪಯ್, ಅಪ್ಪು, ಅಪ್ಪಳ್, ಅಪ್ಪದು, etc. ಅವನತನ್ ಅಪ್ಪೆಂ (Śmd. 1). — ಅಪ್ಪ ವ್ವಪ್ಪೆಂ. rep. Certainly I am. ಅಂ ಭಕ್ತದೇಹಿಕದೇಹನ್ ಅಪ್ಪ ವ್ವಪ್ಪೆನ್! ಇದು ಸನ್ನೇಹಮೇ? (Bp. 1, 63).

ಅಪ್ಪ appa. 2. = ಅವನ, ಅಪ್ಪನ. Father (C.; T., M.; Tē. ಅಪ್ಪೆ, ಅಪ್ಪಿ; Tu. ಅಮ್ಮ; Mhr. ಅಪಾ; Sk. ಅಮ್ಮ). See ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ದೊಡ್ಡಪ್ಪ, ಮುತ್ತಪ್ಪ. ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟನು (B. 1, 20). ಅಪ್ಪ ಬನ್ನ ಬದಕೆ ಬಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ (3, 82). ಆಕೆ ಅಪ್ಪನ ಸಿಟ್ಟು ಇದ್ದುಸುವಳು (3, 63). ಅಪ್ಪನ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನದವ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಅಪ್ಪಾ ಅನ್ನಾನೇ? — ಅಪ್ಪ ನಟ್ಟಿ ಅಲದ ಮರನಾದರೆ ನೇಣು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? — ಅಪ್ಪ ಸತ್ತ ಅದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹುಚ್ಚಮಾವ ಬನ್ನು, ಕೊರಳು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅತ್ತ (Prvs.). The word ಅಪ್ಪ is frequently added to the proper names of men, as a term of common respect, e. g. ಪುಣ್ಯಪ್ಪ, ಲಿಂಗಪ್ಪ; men older than one's self are often styled ಅಪ್ಪ, and endearedly also children are called so by their elders (see e. g. Bp. 18, 57; 24, 19. 39; 47, 42). The word is used also to express that one thing is superior to another, e. g. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಅಪ್ಪ (C.). — ಅಪ್ಪಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. A common N. (Bp. 56, 34). — ಅಪ್ಪಣ್ಣದ. A N. (55, 17). Cf. ಹರಿಗವಪ್ಪಣ್ಣ. — ಅಪ್ಪಣ್ಣಿ. — ಅಣ್ಣಿ. N. of males (My.). — ಅಪ್ಪಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಅಪ್ಪಿ. N. (My.).

ಅಪ್ಪ appa. 3. A rice cake (My.; T., M., Tu., Tē.). See ಎಡಿಯಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪಟ್ಟ. — ಅಟ್ಟ 1. Cake (a term used by children; My.; Tē.). See ತೂತಪ್ಪಟ್ಟ.

ಅಪ್ಪ appa. 4. = ಅಪ 2, etc. (My.). — ಅಪ್ಪವ್. rep. (C.; Tē., T.). — ಅಪ್ಪವ್ವ. = ಅಪ್ಪವ್. (C.). — ಅಪ್ಪಾ = ಅಪ್ಪ. (C.). — ಅಪ್ಪಾಡ. = ಅಪ 3. Ah! alas! (My.; T. ಅಪ್ಪದಾ). — ಅಪ್ಪೋ. = ಅಪ್ಪಾ. (My.).

ಅಪ್ಪಿ appaṭa. Pure, unmixed (My.; Tē.; Kōṅkaṇi ಅಪ್ಪಾಟ; My. also ಅಪ್ಪ).

ಅಪ್ಪಿ appaṭē. = ಚಪಟಿ, etc. Flatness (My.).

ಅಪ್ಪರ appaḍa. = ಅಪ್ಪಳ, etc. (Tē.; R.).

ಅಪ್ಪಡ appaḍē. = ಅಪ್ಪಿ ಸಿ No. 2. (My., occasionally).

ಅಪ್ಪಡ appaḍḍa. (ಕಪ್ಪಡಿ Ct. I, 86, o. r. ಒಪ್ಪಡ್).

ಅಪ್ಪಣೆ appaṇē. Tbh. of ಅಪ್ಪಣೆ. Order, command; iaw. 2, permission, leave. (C.; T., Tē., Tu.). ಹೊದೀ ನೀರಿಗೆ ಹೊದ್ವೆ ನಾಯಕನ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ? — ಅಬಧಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ? ಎನ್ನರೆ (ಇಲ್ಲಿ) ದಾಯಿಗೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (ಅಬಧವನ್ನು ಹೇದಿದರೆ ಆಯಿತು, Prv.). — ಅಪ್ಪಣೆ ಕೇಳು. To ask permission (My.; ಬೆಸಗೊಳ್ಳು G.). ಅವನು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊದಲು ತನ್ನ ಸ್ವೇಚ್ಛತರ ಕಡೆಯಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ (B. 5, 209). — ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡು. To give an order, to order (C.). 2, to give permission (C.). ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಳು (B. 4, 178). — ಅಪ್ಪಣೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. — ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು. To obtain permission; to take leave (C.). ನಾಳೆಗೆ ತರುವೆನು, ದೇವರು! ಎನ್ನು, ಹೇದಿ, ಅಪ್ಪಣೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು ಹೋದನು (B. 3, 49). ಮಲಗುವ ಹೊತ್ತು ಆಗು ತಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು, ಎಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಗಳೊಳಗೆ ಮಲಗಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ (5, 294). — ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡು. To order, to command (C.). ತನ್ನ ದಣ್ಣಿನ ಪರದೇಶದ ಮೊದಲು ದಾಟಿಸ ಬೇಕೆನ್ನು, ಅವುಗರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ (B. 4, 30). ಅದನ್ನಪ್ಪ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡ ಬೇಕು (4, 52). ಅವನನ್ನು... ಸದೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಬೇಕೆನ್ನು, ಸೇನಾನಾಯಕನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು (4, 175). 2, to sentence, to pronounce judgment (= ಅಪ್ಪ ಮಾಡು My.). ನಿನ್ನ ತಲೆ ಹೊಡೆಸುವೆನೆನ್ನು, ಅವನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು (4, 20). — ಅಪ್ಪಣೆ ಹೊನ್ನು. To obtain permission or leave (My.). ವೇದಾಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬದಿಕ ಮದುವೆ ಆಗುವದಕ್ಕೆ ಗುರುವಿನಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನು (ಬದ್ಧಾನುಜ್ಞ, etc. Si. 225).

ಅಪ್ಪತನ appatana. The state of becoming or being. ಶಿಖರಮ್ ಅಪ್ಪತನಂ (Śmd. 54 Cm.).

ಅಪ್ಪತಿ ap-pati. = ಅಪಾಮ್ಪತಿ. The ocean. 2, Varuṇa.

ಅಪ್ಪನ appana. (Tbh. of ಅಪ್ಪಣೆ). Tax, tribute; rent, revenue (Tē. ಅಪ್ಪನ, ಅಪ್ಪನೆ; R.).

ಅಪ್ಪಯಿಸು appayisu. To embrace; to seize eagerly. ಅಸೆಗಲನ್ ಎಲ್ಲಂ ತ್ತಜಿಸಿ, ಸನ್ಯಾಸಮಂ ಮಾಡಲ್ವೆ ಮೋಗಿ, ನಿವಾಸಮಂ ತಾನ್ ಅಪ್ಪಯಿಸುವ ಅವಿವೇಕಿಯ ಅಪ್ಪದಲಿ (Bp. 20, 20).

ಅಪ್ಪಯ್ನ appaysu. = ಅಪ್ಪಯಿಸು. (Abh. P. 2, 49).

ಅಪ್ಪರಿಸು apparisu. = ಅಪ್ಪಳಿಸು. To lift up and throw down to the ground (in gymnastics, 3. Mhr.). 2, to stroke (Bp. 31, 25).

ಅಪ್ಪಳ appaḷa. = ಪಪ್ಪಳ, etc. (My.; T.). — ಅಪ್ಪಳಸಣ್ಣಿಗೆ. = ಹಪ್ಪಳ, q. v. (My.).

ಅಪ್ಪಳಿಸು appaḷisu. = ಅಪ್ಪರಿಸು. To strike against; to stroke; to strike, (to subdue); to flap; to slap (ಅಪ್ಪಾಲನ Śmd. Dh.; cf. ಅನೆ 3; Tu. ಅಪ್ಪಳ, to strike any thing with the open hand, to squash; Tē. ಅಪ್ಪಳು, to slap, etc.; to embrace; to apply, to smear;

T. ಅಪ್ಪ, to clap a thing on, make it cleave to). See ದಾ ಹಪ್ಪಳಿಸು. ಬಿಡುಮುಡಿ ಬೆನ್ನಪ್ಪಳಿಸಿ (Śmd. 84). ಬಯಲಂ ಪೊಯ್ಯಲಾ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ (Bp. 1, 50). ಮದಕರಿಯ ಕರವನ್ ಉಡು ಪಿಡಿದು, ಒತ್ತಿ, ನೂಕುತ ಬರ ಸಳಿದು, ಹೊಡದು ಅಪ್ಪಳಿಸುತಂ (Bp. 21, 42). (ಛೇಮಂ) ವಂಗನನ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದನು (Bh. 2, 4, 9). ರಣ್ಣ ಜಾಲಾನ್ಯಾಳಗಲನ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ, ಹೊಡಿಸಿದನು ಮಹಾಧನವ (2, 4, 11). ಹೋಗಿ ನ್ನು, ಒದಬುತ್ತಿದ್ದನು ತೊಡೆಯನ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ (2, 13, 46). ಬಂಕೆಯ್ಯಂ ಪಿಡಿದು, ಅಡಮ್, ಬಿಡುವನ್ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ, ಹಪ್ಪರಿಸಿ, ಕೂರಂಕುತಮನ್ ಇಕ್ಕಿ (Rāṣ. 6, after 11). 2, to lift up and throw down to the ground (C.), (to squash). ಅಗಣಿ ತಯತೋನಿಧಿಜನಪ್ರತುಮಗಳನ್ ಉಡು ಹೊಡದು, ಅಪ್ಪಳಿಸಿ, ಒಸದಿ ಗಲನ್ ಎಲ್ಲಂ ಹಿರಿಹಿರಿದು (Bp. 49, 42). ಅದಿದು ಕಳವೆನು ಒಸದಿ ಗಲನ್, ಅಪ್ಪಳಿಸುವೆನು ಜನರೂಪಗಳಂ (52, 36). ಆಕೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತೆಯ್ತು, ಕಮನಿನಿಂದ ಆ ಕಲ್ಲು ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದಳು (B. 3, 51). ಅರ್ಬಡಿಸಿ, ಮಾರುತನನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸ ಬೇಕು ಎಮ್ಮುಬ ದಬೊಳಗೆ (5, 139). See Rām. 5, 9, 4; J. 7, 45, 48; 11, 38; 16, 35, 36, 41; 20, 51; 24, 55; 25, 41.

ಅಪ್ಪಿ appi. A short form of ಅಪ್ಪಯ್ಯ (My.; see ಅಪ್ಪ 2). — ಅಪ್ಪಿಡೆವ. See ಕರಪ್ಪಲವಪ್ಪಿ, ಪಲ್ಲೆದಪ್ಪಿ.

ಅಪ್ಪಿಗೆ appigē. = ಅಪಿಸಿ, ಅಪ್ಪದೆ, ಅಪ್ಪಸಿ. The act of joining, cementing, soldering, etc. 2, a patch (C.). ಅಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕಿದ ವಸ್ತುವಾದರೂ ಒಪ್ಪವಾಗಿರ ಬೇಕು (Prv.).

ಅಪ್ಪಿತ್ತ ap-pitta. = ಅಪಾಮ್ಪಿತ್ತ. Fire.

ಅಪ್ಪು appu. 1. = ಅಪ್ಪ 2. An affectionate appellation of boys (C.; M.; Tē. ಅಪ್ಪು). 2, a N. (C.).

ಅಪ್ಪು appu. 2. (= ಅರ್ಪ). To join, to unite with (cf. ಅಪರ್, ಅನೆ 3, ಅಮರ್, ಅಕ್ಕಿ). ಎ ಎ ಒ ಒ ಎಮ್ಮ ಇವು ಕಲ್ಲು ಮನ್ ಅಪ್ಪಿ (Śmd. 396; ಕೂಡಿ Cm.). 2, to embrace (ಅರಿಂಗನ Śmd. Dh.; ತಪ್ಪಿ Śm. 100; C.). ನಲ್ಲಗಲನ್ ಅಪ್ಪಿದಂ (Śmd. 156). ಅಪ್ಪಿದನು ನೃಪನಂ (Bh. 2, 13, 8). ಖಡ್ಗಿಯನ್ ಅಪ್ಪದೆ ತಲ್ಪಿದೆಯ್ಯಾ, ತನೂಭವಾ? (Rāṣ. 13, 102). (ಕೂಸಂ) ಬಿಗಿ ಅಪ್ಪಿ, ಕವ್ವುನಿಡೊಡದಂ (J. 28, 55). ಕನ್ದನಂ ತೆಗೆದು, ಎತ್ತಿ ಕೊಳುತ ಬಿಗಿ ಅಪ್ಪಿ (28, 59). ಸಮಬನ್ಯಗಳನ್ ಅಪ್ಪಿದರ್ (33, 25). ಮಾವುಗಳನ್ ಅಪ್ಪದ ಬಳ್ಳಿ. ಇಲ್ಲಮ್ ಆ ನಾಡೊಳು (C. Bp. 11, 5). ಬನ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹೊಸತಾಗಿ ಕನ್ಯಾಗ ಅಪ್ಪಿ (Si. 388). See Bp. 13, 57; 20, 6; 29, 33; 31, 25; 32, 27. — ಅಪ್ಪಿ ಕೊರ್. To embrace. ಇದರ್ವಪ್ಪಿನಮ್ ಅಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಣಂ (Śmd. 294). ಬಿಗಿದು ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುತಂ ಬಿಡದೆ ತನ್ನೊಳಗೊಳಗು ಮಾಡಿ ಕೊಳುತ್ತ (Bp. 61, 62). ಬಿಗಿ ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುತಂ (47, 42). — ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುತ. Embracing closely (ಅರಿಂಗನ, ಉಪಗೂಹನ, etc. Hā.). — ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಅಪ್ಪಿ ಕೊರ್. (C.). — ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. = ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುತ. (Si. 398).

ಅಪ್ಪು appu. 3. = ಅಕ್ಕು. Embracing; an embrace (ಅರಿಂಗನ Bhn. 7; Grj. 3, 31); admitting. — ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ಯ. To assume, to take, to take upon one's self, etc. ಬೆನ್ನದೆ, ಉತ್ಸಾಹಮನ್ ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ಯ, ಇದಿದು (Abh. P. 13, 65). (ಕಿರಾತಂ) ಕೈಂಕರ್ಯಮನ್ ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ಯ (Rāṣ. 5, after 26). 2, to accept, to agree or assent to (ಅಂಗೀಕರಣ Śmd. Dh.; ಎಮ್ಮು ಕೆಯ್ಯ, ಅಂಗೀಕಾರ Kk. 59). ತಾನ್ ಎನ್ನದನ್ ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ಯದೆ ನುಡಿದ ನರೇ ನ್ನ ನನ್ನನಂಗೆ ಪತಿಮೋಹಿನನ್ನನನ್ ಇನ್ನು ಎನ್ನಂ (Rāṣ. 13, after 20). ಕಡುಗಿಣ್ಣುಮ್ ಎನ್ನು, ಎಣಿಸಿಯುಂ ತಾನ್ ಅಪ್ಪು ಕೆಯ್ಯ ಇದರ್ವನ್ ಆತನ ಮಾತಂ (13, 27). See Abh. P. 1, after 59; 18, after 101. — ಅಪ್ಪು ಮನ. An assenting mind (Bp. 47, 42).

ಅಪ್ಪು appu. 1. Tbh. of ಅಪ್ (Śmd. 106). Water (ಇದರ್ವ Śmd. Dh.; ಜಲ Śm. 100; Bp. 1, 20). — ಅಪ್ಪು ಕರಾ. A drop of water (Rām. 6, 53, 86).

ಅಪ್ಪು appu. 2. = ಅಫಿನಿ, etc. Opium (B. 5, 49; Mbr., H. ಅಫಿನಿ). ಅಪ್ಪು ಎನ ಎಣ್ಣೆ (5, 72).

ಅಪ್ಪುಗ appuga. N. (Bp. 56, 27).

ಅಪ್ಪುಗೆ appugē. Embracing; an embrace (ತಪ್ಪುಗೆ 66; ತಪ್ಪು, ಅಲಿಂಗನ Kk. 30; ಅಲಿಂಗನ, etc. Mr. 330; ತಪ್ಪು, ಅಕ್ಕಿ, ಅಲಿಂಗನ ಕೊ.).

ಅಪ್ಪುದು appudu. See a. ಅಪ್ಪು 1.

ಅಪ್ಪುರ appura. Being above, etc. (ಮೇಲೆವಿವರಣೆ Bbn. 11, one MS. ಉಪ್ಪುರ).

ಅಪ್ಪುವಿಕೆ appuvikē. = ಅಪ್ಪುಸಿ. (My.; G.).

ಅಪ್ರಕಾಣ್ಣಿ a-prakāṇḍa. Stemless. 2, a bush, a shrub.

ಅಪ್ರಕಾಶ a-prakāśa. Not shining; dark; not manifest or evident; bidden, secret. (My.).

ಅಪ್ರಗುಣಿ a-pragṇa. Confounded, perplexed.

ಅಪ್ರಚಿಂತ್ಯ a-pracintya. Impossible to be found out or devised (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರಕರ್ಣ್ಯ a-pratarkya. Not to be discussed. 2, incomprehensible by reason, undefinable (Kāvy. I, 5, 50; Bp. 39, 9; 51, 51; 54, 58).

ಅಪ್ರತಾಪ a-pratāpa. Want of dignity or prowess (J. 2, 44).

ಅಪ್ರತಿ a-prati. Without opponents. 2, unequalled, incomparable (Bp. 56, 10; J. 2, 40; 22, 30).

ಅಪ್ರತಿಕರ a-pratikara. Trusted, trusting, confidential. (R.).

ಅಪ್ರತಿಭ a-pratibha. Not bold, modest, bashful.

ಅಪ್ರತಿಮ a-pratima. Unequalled, incomparable, without a match (Āb. v. 249; Bp. 2, 50; J. 10, 44).

ಅಪ್ರತಿಮಾನ a-pratimāna. = ಅಪ್ರತಿಮ. (Bp. 8, 11).

ಅಪ್ರತಿರೂಪ a-pratirūpa. Of unequalled form, incomparable (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ a-pratiṣṭhē. Instability. 2, absence of reputation, ill-fame, dishonor. (My.; B. 5, 175).

ಅಪ್ರತಿಕ್ಷಾ a-pratīkṣa. Unapproached, unattackable; unopposed. 2, unintelligible, not understood (Kāvy. II, 1, A, 12-15).

ಅಪ್ರತಿಕ್ಷಿತಿ a-pratīkti. The state of being not understood, unintelligibility (Sk.). 2, unjust imputation (My.).

ಅಪ್ರತಿಕ್ಷಿತಿವಚನ a-pratīkti-vaçana. An unintelligible word or sentence. See ಅಪ್ರಾಪ್ಯವಚನೋಪ.

ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ a-pratyakṣa. Invisible, imperceptible, not distinct.

ಅಪ್ರಧಾನ a-pradbhāna. Not principal. 2, anything secondary. 3, subordination, inferiority.

ಅಪ್ರನಾಶ a-pranāśa. Not vanishing, ceasing or perishing (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರಪಂಚ a-prapañca. Not manifold. 2, not illusory (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರಬುದ್ಧ a-prabuddha. Unknowing, stupid, dull. (My.; J. 13, 4). See Prva. s. ಬುದ್ಧಿವನ್.

ಅಪ್ರಮಾಣ a-pramāṇa. Without measure, unlimited (Bp. 39, 9). 2, without proof, unproved, unauthorized; dishonest. 3, untrue, a lie (My.).

ಅಪ್ರಮಾಣಿಕ a-pramāṇika. = ಅಪ್ರಮಾಣಿಕ. (My. occasionally).

ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತೆ a-pramāṇikatē. = ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತೆ. (My. occasionally).

ಅಪ್ರಮೇಯ a-pramēya. Immeasurable; unfathomable, inscrutable (Bp. 39, 9).

ಅಪ್ರಯೋಜಕ a-prayōjaka. Unserviceable, useless (ಅನರ್ಗಮ, ನಿರರ್ಥಕ Mr. 459, o. r. ಅಪ್ರಯೋಜನ; J. 21, 25; My.).

ಅಪ್ರಲಂಬ a-pralamba. Not slow, quick, expeditious. 2, hanging down (ಉಚ್ಚಸ್ಥ, ಎರಿ ಕಟ್ಟಿದುದು Hk.; ಉಚ್ಚಸ್ಥ, ಎರಿ ಗಟ್ಟಿ Mr. 459).

ಅಪ್ರಸಾದಿ a-prasādi. One who disfavours or disapproves. 2, one who is not a prasādi or Lingavanta (Bp. 43, 2).

ಅಪ್ರಸಿದ್ಧ a-prasiddha. Not settled or established (Bp. 51, 51). 2, unknown, obscure, not current, uncelebrated (B. 5, 220).

ಅಪ್ರಸಿದ್ಧಿ a-prasiddhi. The state of not being settled, etc. (My.).

ಅಪ್ರಸ್ತುತ a-prastuta. Not praised; not said; not expected. 2, unconnected with, irrelevant, unsuitable. 3, not being the chief subject matter. 4, accidental, extraneous.

ಅಪ್ರಸ್ತುತಪ್ರಕರಣೆ a-prastuta-prakāraṇē. Indirect description, a description of anything implied by the description of a similar or contrary object (Kāvy. III, 3, B, 61. 116 seq.).

ಅಪ್ರಸ್ತುತಸ್ತೋತ್ರ a-prastuta-stōtra. = ಅಪ್ರಸ್ತುತಪ್ರಕರಣೆ. (Kāvy. III, 3, B, 61. 116 seq.).

ಅಪ್ರಹತ a-prahata. Unbroken. 2, untitled, waste.

ಅಪ್ರಾಗ್ರ್ಯ a-prāgrya. Secondary, subordinate.

ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ a-prāmāṇika. Unproved, unauthentic, unwarranted; unauthorized; unworthy of being trusted or believed. (My.; Si. 48).

ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ a-prāmāṇikatē. The state of being unproved, etc. (My.).

ಅಪ್ರಿಯ a-priya. Disagreeable, disliked. 2, a foe.

ಅಪ್ರಿಯ a-priya. = ಅಪ್ರಿಯ. Dislike, aversion (J. 2, 32).

ಅಪ್ರೇಮ a-prēma. Unfriendly, unkind.

ಅಪ್ರಾಧ a-praudha. Not arrogant, modest, timid, gentle. 2, an unlearned man (My.; J. 2, 20).

ಅಪ್ರಾಧತೆ a-praudhatē. One of the faults in poetical composition: absence of ornate diction (Āb. v. 40). 2, ignorance (My.).

ಅಪ್ಸರ apsara. = ಅಪ್ಸರ 1. Tbh. of ಅಪ್ಸರಸ. (Mr. 56).

ಅಪ್ಸರಾ apsaras. A nymph of Indra's heaven.

ಅಪ್ಸರಸಿ apsarasi. = ಅಪ್ಸರಸಿ. A nymph of Indra's heaven (Smd. 348).

ಅಪ್ಸರೇ ಅಪಾರ. = ಅಪ್ಸರ 2, ಅಪ್ಸರಸ. (ಉರ್ವಶಿ, ತಿರೋತ್ತಮ, ಸುಕೇಶಿ, ಮೇನಕೆ, ರಮ್ಯ, ಭೃತಾಶಿ Mr. 74).

ಅಫಲ a-phala. Unfruitful. 2, barren, useless. 3, deprived of virility.

ಅಫಲಿಯ a-phaliya. (Smd. 23, Mdb. MS. ಅಪ್ಸರಿಯ).

ಅಫಿನಿ apbini. = ಅಫಿನಿ, ಅಪ್ಪು 2, ಅಫಮು, ಅಫಮು, ಅಫ, ಅಫಿನಿ, ಅಫಮು. Opium (My.; T. ಅಫಿನಿ, Br. ಅಫಿನಿ, M. ಅಫಿನಿ; Mhr., H. ಅಫಿನಿ, ಅಫಮು).

ಅಫಮು apbimu. = ಅಫಿನಿ, etc. (My.; B. 4, 159).

ಅಫೀಮು apbimn. = ಅಫಮು, etc. (C.). — ಅಫೀಮುಪೋಷಕ. An opium eater (C.). — ಅಫೀಮುಪತ್ರಿ. A cigar of leaves to which a little opium has been applied (My.).

ಅಫ apbn. = ಅಫಮು, etc. (B. 4, 25. 40. 161. 162).

ಅಬ *aba*. = ಅನು, etc. (My.; Tn.). — ಅಬ. rep. (C.; Mhr.). — ಅಬದಾ = ಅಬಲ. (C.). — ಅಬಾ = ಅಬ. (C.).
 ಅಬಕಾರಿ *abakāri*. = ಅಬುಕಾರಿ. (My.).
 ಅಬಕ್ಕನೆ *abakkanē*. = ಅಬಕ್ಕನೆ. Hastily (in ಅಬಕ್ಕನೆ ಸಿನ್ನು, -ಉಬ್ಬು, -ನುಂಗು, My.).
 ಅಬಗು *abagu*. = ಅಬುಗು. (My.).
 ಅಬದ *abada*. = ಅಬದ. — ಅಬದಬದ. Confusedly mashing, crushing, etc.; a mangled and messed mass (C.; Mhr. ಅವದವದ).
 ಅಬದ್ದು *abaddu*. = ಅಬದ್ದು. (S. Mhr.). — ಅಬದ್ದು. -ಅ 8 = ಅದಾ (S. Mhr.; Mhr. ಅಬದ-ಧೋಬದ, ctnmsy, mis-shapen).
 ಅಬದ್ಧ *a-haddha*. Unbound, at liberty. 2, unconnected, senseless, nonsensical. 3, wrong; a wrong sentence (Śmd. 279). 4, a lie, falsehood (Bp. 51, 17; My.). ಅಬದ್ಧಕ್ಕೆ ಅ ನ್ನಕ್ಕಮೇ? ಎಂದರೆ (ಉಲ್ಲ! ಅಬದ್ಧನು) ದಾಯಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಅಬದ್ಧವೋರ. A liar (My.).
 ಅಬದ್ಧಗಾಢ *abaddha-gāṇa*. A liar (C.).
 ಅಬದ್ಧಚರಿತ *abaddha-čarita*. Misbehaving, wrong-headed (Bp. 50, 47; 51, 55).
 ಅಬದ್ಧಭಾಷಣ *abaddha-bhāṣaṇa*. Wrong or improper speech (ಅವಾಚ್ಯ G.); lying (My.).
 ಅಬದ್ಧಮುಖ *abaddha-mukha*. Foul-mouthed, scurrilous. 2, mendacious.
 ಅಬದ್ಧಸಾಕ್ಷಿ *abaddha-sākshi*. False witness (C.).
 ಅಬದ್ಧಾಸಿ *abaddha-si*. — ಅಬದ್ಧಾಸಿಮರ. The Coromandel ebony-tree, *Diospyros melanoxylon* Rox. (St. & Pl.).
 ಅಬದ್ಧರ *abandara*. = ಅಬದ್ಧರ. (Tbh. of ಅಬದ್ಧ). Disorder, confusion, irregularity, senselessness, waste (S. Mhr. very seldom).
 ಅಬದ್ಧರೆ *abandarē*. = ಅಬದ್ಧರ. (My.; Tē.; T. ಅವದ್ಧರೆ).
 ಅಬದ್ಧಿ *a-bandhya*. Not barren, fruitful, productive.
 ಅಬದ್ಧಿ *a-bandhra*. Without bonds or ligatures, falling asunder.
 ಅಬರಂಗ *abaraṅga*. Tbh. of ಅಬ್ರಹ. A fragrant powder made of *Cyperus rotundus*, etc. (S. Mhr.). 2, talc, mica (ಅಮಲ, ಬಿಂಗ, ಕುಪ್ಪ G.; see also G. 20. 276). Cf. ಅ ಮ್ಬರ.
 ಅಬರ *a-hala*. Weak, feeble, infirm; weakness.
 ಅಬರ *a-balē*. A woman.
 ಅಬಾಡು *abāḍu*. = ಅಬಾಡು. Futile, answering no valuable purpose, exceeding necessary size or quantity, of no real value; tare in weighing, e. g. the weight of the bottle in which a merchant has to fill the oil required by the buyer (S. Mhr.). — ಅಬಾಡ. -ಅ 3 = ಅಬಾಡು, ಅಬಾಡ ಮುಸು. (S. Mhr.). — ಅಬಾಡ ಮುಸು. (S. Mhr. generally ಅಬಾಡು). A man of monstrous circumference, etc. — ಅಬಾಡುಅಂಗ. A jacket unnecessarily wide. — ಅಬಾಡು ಕಟ್ಟು. To tare. — ಅಬಾಡು ತೂಕ ಮಾಡು. = ಅಬಾಡು ಕಟ್ಟು. — ಅಬಾಡುವಜ್ಜ. A huge load.
 ಅಬಾಡ *a-bāḍha*. Unobstructed, unrestrained, free.
 ಅಬಾಡ *abāḍa*. = ಅಬಾಡು, etc. Incongruity (Tē. ಅಭಾಸ, low, vulgar, disagreeable = ನೀಡ; disagreeableness = ಅಸಹ್ಯ; loathsomeness, human dung = ರೋತ). ಅಬಾಡದ ಮಾತು or ಅರ್ಥ (S. Mhr.).

ಅಬಾಸು *abāsu*. = ಅಬಾಸ, ಅಬಾಸ q. v. Disagreeableness or nastiness of smell, a very disagreeable smell (S. Mhr.; Tē. ಅಭಾಸು = ಅಸಹ್ಯ).

ಅಬಿನ್ನು *a-bindn*. Without the bindu (Śmd. 151. 206).

ಅಬಿಲಾಸೆ *abilāsē*. Tbh. of ಅಭಿಲಾಸ. (C.; also ಅಬಿಲಾಸ).

ಅಬುಕಾರ *abukāra*. A kind of troublesome insect existing in dust, especially where people and cattle use to halt (S. Mhr.; cf. ಅವುಕಾರಿ?).

ಅಬುಕಾರಿ *abukāri*. ಅಬ್ಬಾರಿ. = ಅಬಕಾರಿ, ಅಬುಕಾರಿ. Revenue derived from duties levied on the manufacture and sale of inebriating liquors (My.; Br.; H.). — ಅಬುಕಾರಿಗುತ್ತ. Monopoly for collecting duties on liquor-manufacture (My.).

ಅಬುಗು *abugu*. = ಅಬುಗು, etc. (My.).

ಅಬುಜ *abuja*. Tbh. of ಅಬ್ಜ. (Rāv. 8, 52; Ć. Bp., 51, 34. 35).

ಅಬುಜಭವ *abuja-bhava*. Tbh. of ಅಬ್ಜಭವ. (Śmd. 84 Mqb.).

ಅಬುಜಾನನೆ *abuja-ānanē*. Tbh. of ಅಬ್ಜಾನನೆ. (Bp. 2, 57).

ಅಬುಜೋದರ *abuja-udara*. Tbh. of ಅಬ್ಜೋದರ. (ಎಪ್ಪು Ćb.; My.).

ಅಬುದ *abuds*. Tbh. of ಅಬ್ಜ. (Kāv. V, 47).

ಅಬುದಿ *abudi*. Tbh. of ಅಬ್ಜ. (Ćb.; My.).

ಅಬ್ಜ *ap-ja*. = ಅಬುಜ. Born in water. 2, the moon (ಸುಧಾರ ರ, ಪನ್ನ Nn. 124; ಶಶಿ Mr. 516). 3, a conch (ಪಾಂಡಜನ್ಯ, ಶಂಖ 124; ಶಂಖ 516). 4, a lotus (ಕಂಜ, ತಾವರೆ 124; ವಾರುಹ 516). 5, a pearl (ಮಣಿ, ರತ್ನ 124; ಬೆಳ್ಳು 516). 6, (properly ಅಬ್ಜಿ) = ಸಿರಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ (124). 7, N. of the elephant of Indra (ಶಕ್ರೇಭ, ವರಾಹ 124). 8, the tree *Barringtonia acutangnia*. 9, *Dhanvantari*.

ಅಬ್ಜಕರ *abja-kara*. A lotus-like hand (My.).

ಅಬ್ಜಕರ್ಣಿಕೆ *abja-karnikē*. The perioarp of a lotus (ತಾವರೆಯ ಕರ್ಣಿಕೆ Nn. 52).

ಅಬ್ಜಗಂಧಿ *abja-gandhi*. A woman having the smell of a lotus (My.).

ಅಬ್ಜಗರ್ಭ *abja-garbhā*. The offspring of the lotus: *Brahmā* (Śmd. 69).

ಅಬ್ಜಜ *abja-ja*. = ಅಬ್ಜಗರ್ಭ. (Ćb.; My.).

ಅಬ್ಜದಲನೇತ್ರ *abja-dala-nētrē*. A woman with eyes like lotus petals (Bp. 57, 61).

ಅಬ್ಜನನ *ap-janana*. = ಅಬ್ಜ. A lotus (Bp. 37, 33).

ಅಬ್ಜಬಂಧು *abja-bandhu*. The lotus' friend: the sun (Ćb.; My.).

ಅಬ್ಜಭವ *abja-bhava*. = ಅಬ್ಜಜ. (G., Ćb.; My.).

ಅಬ್ಜಭವಾಣಿ *abjābhava-aṇḍa*. The universe. (My.).

ಅಬ್ಜಮುಖಿ *abja-mukhi*. A woman with a lotus-like face.

ಅಬ್ಜಯೋನಿ *abja-yōni*. = ಅಬ್ಜಗರ್ಭ. *Brahmā*.

ಅಬ್ಜವಾಸಿನಿ *abja-vāsini*. *Lakṣmī*. (Ćb.; My.).

ಅಬ್ಜವಾಹನ *abja-vāhana*. Carrying the moon: *Śiva* (ಮಹಾದೇವ Ćb.).

ಅಬ್ಜವೈರಿ *abja-vairi*. = ಅಬ್ಜಾರಿ. (Ćb.; My.).

ಅಬ್ಜಕರ *abja-kara*. *Kāma*. (Ćb.; My.).

ಅಬ್ಜಸಖಿ abja-sakha. = ಅಬ್ಜಸನ್ನ. (Çh.; My.).
 ಅಬ್ಜಸಮ್ಭವ abja-sambhava. = ಅಬ್ಜಗರ್ಭ. (Śmd. 301).
 ಅಬ್ಜಹಿತ abja-bitā. = ಅಬ್ಜಸಖ. (Çh.; My.).
 ಅಬ್ಜಾಪ ap-jāta. = ಅಬ್ಜ. A lotus (Çh. v. 94; Bp. 39, 14).
 ಅಬ್ಜಾನನ abja-ānanā. = ಅಬ್ಜಾನನ, ಅಬ್ಜಮುಖಿ.
 ಅಬ್ಜಾರಿ abja-ari. The lotus' enemy: the moon (ಹನ್ನ, etc. Mr. 36). 2, N. of a metrical foot (Çh.).
 ಅಬ್ಜಾಸನ abja-āsana. Brahmā. (Çh.; My.).
 ಅಬ್ಜಾಹಿತ abja-ahita. = ಅಬ್ಜಾರಿ. (Çh.; My.).
 ಅಬ್ಜಿನಿ abjini. -ನೀ. A multitude of lotus flowers.
 ಅಬ್ಜಿನೀಪತಿ abjini-pati. The sun. (G.).
 ಅಬ್ಜಿನೀವರ abjini-vara. = ಅಬ್ಜಿನೀಪತಿ. (Riv. 5, 57).
 ಅಬ್ಜಿ ap-jā. Lakshmi (ಸಿರಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 124 as ಅಬ್ಜ).
 ಅಬ್ಜೋದರ abja-udara. = ಅಬ್ಜೋದರ. Viṣṇu (Bp. 3, 63; 9, 44).
 ಅಬ್ಜೋದ್ಭವ abja-udbhava. = ಅಬ್ಜಭವ. (My.).
 ಅಬ್ಜ ap-da. = ಅಬ್ಜದ. Giving water. 2, a cloud (ಅಪ್ಪ, ಮೇಘ Nn. 74). 3, a year (ಹಾಯನ, ಸಂವತ್ಸರ 74). 4, = ವರತೀರ್ಥ, ಉತ್ತಮತೀರ್ಥ (74). 5, the grass Cyperus rotundus (ಹೇಕಿನ ಗಡ್ಡೆ G.). — ಅಬ್ಜಕುಲ್ಲು. A kind of sedge, Cyperus hexastachyus Rottl. (St. & Pl.).
 ಅಬ್ಜಾಕು ahdāku. Alarm, shock, fright (Mbr. ಅಪಧಾಕ, ಅಬಧಾಕ; R.).
 ಅಬ್ಜಿ ap-dhi. = ಅಬ್ಜದಿ. Holding water. 2, the ocean (ನಾಫ, ಸಮುದ್ರ Nn. 89). 3, pure knowledge (ಕೇವಲಜ್ಞಾನ, ನಿರ್ಮಲಜ್ಞಾನ 89). 4, right behaviour (ನೀತಿ 89, o. r. ನಿಯತ). 5, desire (ಬಯಕೆ 89). 6, ತ್ರೀಸತಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ (89). 7, the numeral 4 (see ಕರಿಯುಗ).
 ಅಬ್ಜಿಕಫ ahdhi-kapha. Cuttle-fish bone, os septae.
 ಅಬ್ಜಿಜ abdhī-ja. The moon (Çb.).
 ಅಬ್ಜಿಜಿ abdhī-jā. = ಅಬ್ಜಿ. (Çh.).
 ಅಬ್ಜಿನಂದನ ahdhi-nandana. The moon (ಹನ್ನ, etc. Mr. 36).
 ಅಬ್ಜಿನವನೀತಕ abdhī-navanītaka. The moon. (R.).
 ಅಬ್ಜಿಪ ahdhi-pa. Varuṇa (J. 20, 6).
 ಅಬ್ಜಿಕಯನ abdhī-śayana. Viṣṇu (Çh.; My.).
 ಅಬ್ಜಿಕಾಯಿ abdhī-śāyi. = ಅಬ್ಜಿಕಯನ. (My.).
ಅಬ್ಜ abba. = ಅಬ, etc. Ha! 2, ah, alas! (C.; Tu.; Tē. ಅಬ್ಜ, ಅಬ್ಜಿ; Mhr. ಅಬ್ಜ, ಅಬ್ಜಿ, interjection of admiration or astonishment). — ಅಬ್ಜಾಪ್ಪ. rep. of ಅಬ್ಜ. (C.; Tē.; Tu. ಅಬ್ಜಾಪ್ಪ. — ಅಬ್ಜಾಪ್ಪ. (C.).
ಅಬ್ಬರ abbāra. 1. A loud cry; a sound, a report; the sound of musical instruments; noise (ಸೋಪ್ಲ, ದನಿ, ಸರ, ಗಾವರ, ಗಾವಳಿ, ಉರಿ, ಧ್ವಾನ ಶಮ. 30; Kk. 25; ಗಾವರ Çt. II, 98; ವಾಡ್ಯರವ Bhn. 44; My.; cf. ಅಬ್ಬರ). ಮೇಘನೃಪಾಲಕನ ದಂಕುರವೇ? ಮೇಘನೃಪ ಸಿದ್ಧಿಲಿನ್ ಅಬ್ಬರವೇ? (Bh. 1, 19, 19). ದುಗುಣ ಹಾಯಕು! ತನಗೆ ಹಾಯಕು ತಿಗನ ದು! ಎವ್ವು ಅಬ್ಬರದ... ದಾಯಿದಾಯಿ (2, 13, 50). ಬೇಡವೆ ಬೇಡಿಗೆ ಎಪಿನದೋ ಅಯ್ಯರುತ ಇದ್ದು ಅಬ್ಬರದ ಬೊಟ್ಟಿಗನ ನಿನದ ಎಂ (J. 28, 40). ಇದಿರು, ಅದು ಬೊಟ್ಟಿಯ ಅಬ್ಬರದಿನ್ (28, 47). ಕಾಲಾಕ ಕದುಬಿನ ಬೊಟ್ಟಿಯ ಅಬ್ಬರದ... ಬಲಂ (Bh. 6, 2, 8). See J. 4, 26; 7, 31; Rām. 5, 8, 50.

ಅಬ್ಬರ abbāra. 2. Desire, craving (S. Mhr.; cf. ಅಮ್ಬು 2).

ಅಬ್ಬರಣೆ abbāraṇē. = ಅಬ್ಬರ 1. (Bh. 1, 19, 40; 2, 2, 107; 8, 23, 3; J. 13, 43).

ಅಬ್ಬರಿಸು abbārisu. 1. To cry aloud; to whoop; to make a noise; to bark, to howl (My.).

ಹೂದಿದ ಹೋರಿಗರ ಹೊಯ್ವು, ಅಬ್ಬರಿಸಿ, ರಣಧೀರವಾರುತಿ ಮಿಕ್ಕು, ಹರಿಸಿದನ್ ಅಮರನ್ ಇದ್ದ ಎಡೆಗೆ (Bh. 1, 10, 29). (ನಾಯ್ಕರ) ವಸ್ತಿಗಲನ್ ಅಬ್ಬರಿಸಿ ತುಡುಕಿದವು (J. 28, 46). ಗೋದಿಯ್ಯಾರ... ಸಮರಸಮಯಸಮುಚಿತಸ್ಥಿತಿವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅಬ್ಬರಿಸಿ, ಬೊಟ್ಟಿಗೊಟ್ಟು, ಎದಿ, ಸರಧಸಂ ಪರಿಯಿವರ (Riv. 6, after 11). ತಿವಿವ, ಮರ ಕ್ಷುಣ್ಣ, ಅಬ್ಬರಿಸ, ಗರ್ವಿಸ, ಆರ್ವ... ನೆಡೆ ನೂಕುವ ಬಿಡಿಯ ಬಲಂ (13, 84). ಎರಟಜ್ಜಾಸಿಗರ್ ಅಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಹೂದಿಹೂದಿಗೆ ಎನ್ನ, ಮುಳಿದು, ಅಬ್ಬರಿಸಿ, ಕೆಯ್ಯಾರಗಂ ಹೊಯ್ವುನು ಹರಾಯುಧನು (Bp. 25, 32). ನಿಬ್ಬರದ ನಡುಬೊಟ್ಟಿಗಲನ್ ಇಡುತ, ಉಬ್ಬರಿಸುತ, ಅಬ್ಬರಿಸುತ, ಆರುತ, ಬಿಟ್ಟಿಹಾಡಯ್ಯಗಲು ಗೊಬ್ಬರಿಸುತ ಹೊಗುತೆರಲು (56, 14; see also 16, 20; 56, 25). ಸಂದವು ಎಡ್ಡೆತ್ತ, ಎದ್ದು, ನಿನ್ನು, ಅಬ್ಬರಿಸಿ (B. 4, 90). ಗುಡುಗು ಬಹಳ ಅಬ್ಬರಿಸಿದ ಬಯಕೆ (4, 186). See J. 6, 17; 10, 12; Dp. 61, 4.

ಅಬ್ಬರಿಸು abbārisu. 2. To desire (S. Mhr.).

ಅಬ್ಬಲ್ abbal. — ಅಬ್ಬಲಾರ್. N. of a place (Bp. 49, 2; 52, 31; cf. ಹಬ್ಬು).

ಅಬ್ಬಳಿಕೆ abbaḷikē. = ಅಬ್ಬಳಿಕೆ. Eructation or belching from qualmsiness (C.).

ಅಬ್ಬಳಿಕೆ abbaḷikē. = ಅಬ್ಬಳಿಕೆ. (My.).

ಅಬ್ಬಜಿ abbaḷji. Soot (My.); mould (My.).

ಅಬ್ಬಿ abbi. A plant from which occasionally pens are made by school-boys. See ಮುಕ್ಕಳಿಬ್ಬಿ.

— ಅಬ್ಬಿಲಕ್ಕಣಿಕೆ. A pen made from the abbi (S. Mhr.).

ಅಬ್ಬಿ abbi. = ಅಮ್ಮ, etc. Mother (Ahh. P. 6, 142; 8, after 61; 15, after 76); also: a widow (who is forbidden to apply turmeric to her body; see Sp. s. ನಿಬ್ಬರ). See ಕಾಣ್ಣಿಕಟ್ಟಿ, ಪೋಳಿಕಟ್ಟಿ, ಕುಣ್ಣಿಕಟ್ಟಿ. ಅಬ್ಬಿ ಕರಿಸಿದ್ದು ತಕ್ಕು, ಗುರು ಕರಿಸಿದ್ದು ಎದ್ದು (Prv.).

ಅಬ್ಬಿನ abbiēsa. Tbh. of ಅಭ್ಯಾಸ (C.; Tē.; Tn. ಅಬ್ಬೀಸ, also My.).

ಅಬ್ಬರಣ್ಣ a-brahmaṇya. Not to be killed, inviolable. 2, an aot not proper for a Brāhmaṇa (ಅವಧ್ಯ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಹೊಲ್ಲ ಕೆಯ್ಯದು Hk.). 3, an exclamation of distress: ob, alas, woe! ಅಬ್ಬರಣ್ಣಂ ಭೋಯೆನಲುಂ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆವಿಧೋಯೆನಲುಂ (Śmd. 64, o. r. ಅಬ್ಬರಣ್ಣಾರ್).

ಅಬ್ಬಾಂಗ abhāṅg. — ಅಬ್ಬಾಂಗ್ ಗಿಡ. A shrub, Grewia microos Linn. (St. & Pl. as ಅಬ್ಬಾಂಗ್; Tu. ಅಬ್ಬೀಣಿ).

ಅಬ್ಬಾಹು abba. = ಅಬ್ಬ, etc. Honor, reputation, respectability (C., Tu. ಅಬ್ಬಾರು; Mhr., H. ಅಬ್ಬಾ).

ಅಭಕ್ತ a-bhakta. That does not worship; unbelieving; not devoted; undevout (Bp. 23, 27; 51, 50; 56, 24).

ಅಭಂಗ a-bhaṅga. Not breaking; not falling to pieces; without destruction, decay or defeat (Bp. 5, 44; 13, 74; 43, 77; 51, 81).

ಅಭಂಗುರ a-bhaṅgura. Unbroken. 2, firm. 3, undisturbed. (Bp. 7, 3).

ಅಭಯ a-bhaya. Unfearful, not dangerous; — fearless. 2, absence, or removal, of fear, peace, safety. 3, the

root of the fragrant grass *Andropogon muricatum*. 4, = ಅಭಯ (ಅಶೇಲಿ Nn. 50. 94). — ಅಭಯ ಈ. = ಅಭಯ ಕೊಡು (Bp. 51, 68; J. 8, 44). — ಅಭಯ ಕೊಡು. To give assurance of security, etc. (Bp. 2, 18; 25, 44; 28, 66; 57, 51; J. 82, 55). — ಅಭಯಂಗುಡು. -ಂ-ಕುಡು. = ಅಭಯ ಕೊಡು (Riv. 5, after 27). — ಅಭಯ ಬೇಡು. To ask for removal of fear, etc. (Bp. 30, 30).

ಅಭಯಕರ abhaya-kara. Causing peace or safety (Bp. 44, 36).

ಅಭಯದಾತ abhaya-dāta. Giving fearlessness or safety. (My.).

ಅಭಯಪ್ರದ abhaya-prada. = ಅಭಯದಾತ. (My.).

ಅಭಯಪ್ರದಾನ abhaya-pradāna. Gift of fearlessness or safety. (My.).

ಅಭಯ a-bhaya. = ಅಭಯ No. 4. The tree *Terminalia chebula* (ಅಶೇಲಿ Hk.).

ಅಭವ a-bhava. Unborn (Bp. 51, 28; 54, 58; ಹುಟ್ಟದವ G.). 2, Rudra (Mr. 11; J. 15, 24). 3, non-existence; destruction.

ಅಭವ್ಯ a-bhavya. Not to be. 2, what ought not to be, improper; inauspicious (Bp. 53, 41; see ಅಪ್ಪಾದತದೋಷ).

ಅಭಾಗ್ಯ a-bhāgya. Unfortunate, wretched, poor. (Bp. 60, 56; J. 4, 3).

ಅಭಾಜನ a-bhājana. (= ಅಪಾತ್ರ). Improper; impropriety (My.).

ಅಭಾವ a-bhāva. Non-existence, non-occurrence, absence (ತುಲನೆಯು Nn.; Śmd. 67). 2, omission, elision (ಶೋಧನ Śmd. 221. 374; ಅದರ್ಶನ 221 Cm.). 3, non-entity, nullity. 4, annihilation, death.

ಅಭಾವಕ್ರಿಯೆ abhāva-kriyē. The negative mood (Śmd. 253; ಪ್ರತಿಷೇಧತೆಯ 254).

ಅಭಾಷಣ a-bhāṣaṇa. Not speaking, silence.

ಅಭಿ abhi. On. 2, towards. 3, in presence of. 4, intensely, very.

ಅಭಿಕ abhika. Lustful. 2, a lover, a husband.

ಅಭಿಕೃತಿ abhi-kṛiti. N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362).

ಅಭಿಕ್ರಮ abhi-krama. Going towards. 2, an assault, an attack; a gallant attack (ಹದದಿನ ತಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ಎದ್ದ ಹೋಗು G.). 3, an undertaking, an attempt.

ಅಭಿಖ್ಯ abhi-khya. = ಅಭಿಖ್ಯ. A name, an appellation; a word, a term (ತಬ್ಬ Nn. 131).

ಅಭಿಖ್ಯಾನ abhi-khyāna. = ಅಭಿಖ್ಯ. (ತಬ್ಬ Nn. 117).

ಅಭಿಖ್ಯೆ abhi-khyē. A name, an appellation; a word, a term. 2, splendour (ಪ್ರಕಾಶ G.). 3, beauty. 4, fame, glory (ತೀರ್ಥ G.).

ಅಭಿಗಮನ abhi-gamana. Coming near, approaching (Bp. 36, 30). 2, sexual intercourse. 3, an adoration (of idols) at noon (My.). 4, feeding on some fruits at noon (My.).

ಅಭಿಗ್ರಸ್ತ abhi-grasta. Overcome, subdued.

ಅಭಿಗ್ರಹ abhi-graha. Seizing, robbing. 2, an attack. 3, defiance, challenge. 4, ಮಾಡಿ ಹೋರಾಟ, ಭರ್ಯಾಧಿ (G.). 5, authority, weight.

ಅಭಿಗ್ರಹಣ abhi-grahana. Robbing.

ಅಭಿಗ್ರಾಹ abhi-ghāta. Striking; attack; infliction of injury; injury, damage, loss (My.).

ಅಭಿಗ್ರಾಹಿ abhi-ghāhī. = ಅಭಿಗ್ರಾಹ. 2, an enemy.

ಅಭಿಗ್ರಾಹ abhi-ghāra. Ghee; dropping it on the oblation or on food prior to eating (My.; Br.).

ಅಭಿದರ abhi-čara. A servant. (My.).

ಅಭಿಚಾರ abhi-čāra. Acting wrongly towards any one; being faithless. 2, employment of spells for a malevolent purpose. See Prv. 3. ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡು.

ಅಭಿಚಾರಿ abhi-čāri. = ಅಭಿಚಾರಿ. (My.). ಅಭಿಚಾರಿಯ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಾದ ರೂ ಉಣ್ಣೆನು, ಅವಿಚಾರಿಯ ನೆರೆ ಬೇಡ (Prv.).

ಅಭಿಜನ abhi-jana. Race, family. 2, native country. 3, ancestors. 4, fame, notoriety. 5, any badge of honour (My.; ಬಿರುದು Si. 434).

ಅಭಿಜನನ abhi-janana. Generating, producing. See ಕ್ಷು ಧಾಭಿಜನನ.

ಅಭಿಜಾತ abhi-jāta. Well-born, noble (ಕುಲನುಶ್ಯಂ Mr. 242). 2, wealthy. 3, proper (ನೀತಿಯುಳ್ಳವ G.). 4, learned.

ಅಭಿಜಿತಿ abhi-jit. Victorious. 2, N. of a nakshatra. 3, midday. (My.).

ಅಭಿಜ್ಞ abhi-jña. Knowing, conversant with, clever (Bp. 40, 2; J. 2, 37).

ಅಭಿಜ್ಞತೆ abhi-jñatē. Knowledge (My.).

ಅಭಿಜ್ಞಾನ abhi-jñāna. Knowledge. 2, recollection. 3, sign or token of remembrance. 4, ascertainment.

ಅಭಿಜ್ಞೆ abhi-jñē. Remembrance; recognition. 2, supernatural science or faculty (see ಪದಭಿಜ್ಞ). 3, a clever woman (My.).

ಅಭಿಜ್ಞೆ abhi-tas. Before, towards, in presence of. 2, near. 3, on both sides. 4, on all sides. 5, throughout. 6, quick.

ಅಭಿಧಾನ abhi-dhāna. Setting forth, telling. 2, a name, an appellation. 3, speech, discourse. 4, a word. 5, the power or sense of a word, sense, meaning, signification (ಪುರುಷ Kk. 65; Śs.). 6, a vocabulary. 7, ತೀರ್ಥ (G.). 8, manifesting (ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳಕು G.).

ಅಭಿಧಾನಕ abhi-dhānaka. A sound, a noise. 2, = ಅಭಿಧಾನ (G.). 3, having a name (at the end of compounds, My.).

ಅಭಿಧಾನಪದ abhidhāna-pada. = ನಾಮಪದ. (Śmd. 98 Cm.).

ಅಭಿಧಾನರತ್ನಮಾಲೆ abhidhāna-ratnamālē. The title of Hāṣyudha's vocabulary.

ಅಭಿಧೆ abhi-dhē. A name, an appellation. 2, the literal power or sense of a word. 3, a sound.

ಅಭಿಧೇಯ abhi-dhēya. To be named, to be expressed. 2, sense, meaning, signification (Śmd. 5).

ಅಭಿಧ್ಯೆ abhi-dhyē. Considering. 2, desire. 3, coveting another's property.

ಅಭಿನಯ abhi-naya. Indication of a passion or purpose by look, gesture, etc. (Si. 414). 2, dramatic action expressive of sentiment, dramatic personification. See Kāvya. II, 1, 8-11; IV, 2, 18.

ಅಭಿನಯಿಸು abhinayisu. = ಅಭಿನಯಿಸು, ಅಭಿನಯಿಸು. To indicate by gestures, etc., to represent dramatically (My.). 2, to imitate, to represent (ಅನುಕರಣೆ Śmd. Dh.). ಆ ಪುರವೇದಿವಿದಿಯೊಳು ಪ್ರಕಟಮ್ ಆಗಿರಲ್ ಅರ್ಥಕಸ್ಮರಿಯ ಸಾರಣೆಯನ್ನೆ ನವಮಾಕ್ತಿಕಳಲಂಗರ ರಂಗವಲ್ಲಿಯನ್ ಅಭಿನಯಿಸು ತಿರಲು (Bp. 4, 3).

ಅಭಿನಯ್ಯ abhinaysu. = ಅಭಿನಯಿಸು. (J. 6, 21).

ಅಭಿನವ abhi-nava. Quite new (Bp. 53, 32). 2, recent, fresh, young, modern. — ಅಭಿನವಮಂಗ. N. of the author of a niganṭu (Mr. 4. 6. 7. 422. 538) of 1898 A. D. (540).

— ಅಭಿನವಮಂಗರಾಜ. = ಅಭಿನವಮಂಗ. (Mr. 1b.). — ಅಭಿನವ
ಮಾಡ. N. of a lexicographer (Nn. 3, o. r. ಅಭಿನವಮಾಡ).
— ಅಭಿನವವರ್ವಮರ್. An epithet of Nāgavarma (Kāv. I, 5, 50).
ಅಭಿನವಮು abhinavasu. = ಅಭಿನಯಿಸು, etc. (Si. 64; My.).
2, to perform or execute in a highly finished or proper
manner. See Bp. 41, 22; 42, 39; 56, 6. 3, to become
now or nice (Bp. 4, 21).
ಅಭಿನಯಿಸು abhinahisu. = ಅಭಿನಯಿಸು. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೀಗೆ ಅಭಿ
ನಯಿಸಿ ಬೇಕು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (ತಾಲ Si. 64).
ಅಭಿನಿ abhini. = ಅಭಿನ, etc. (Tē.; R.).
ಅಭಿನಿಮುಕ್ತ abhi-nirmukta. Left, quitted. 2, one asleep
at sunset.
ಅಭಿನಿಯಾಸ abhi-niryāsa. March of an assailant, in-
vasion.
ಅಭಿನಿವೇಶ abhi-nivēśa. Application, leaning towards, at-
tachment. 2, determination to effect a purpose or attain
an object.
ಅಭಿನೀತ abhi-nīta. Brought near. 2, fit, proper. 3, highly
ornamented or finished. 4, friendly, kind, patient. 5,
impatient.
ಅಭಿನುತಿ abhi-nuti. Extolling, praise (Bp. 54, 69).
ಅಭಿನು a-bbinna. Uncut, unbroken (Bp. 30, 2). 2, undi-
vided, one. 3, unchanged, unaltered, identical (Bp. 35,
11). 4, a whole number.
ಅಭಿನು abbi-panna. Gone near; approached, obtained.
2, seeking refuge. 3, subdued. 4, unfortunate; —guilty.
ಅಭಿಪ್ರಾಯ abhi-prāya. Going near. 2, aiming at. 3,
aim, purpose, intention, opinion. (Śmd. 128; ಬಗೆ Hlā.,
Mr. 460). 4, meaning (ಭಾವ Nn. 94).
ಅಭಿಭವ abhi-bhava. Overpowering. 2, defeat. 3, hu-
miliation. 4, disregard, disrespect.
ಅಭಿಭೂತ abhi-bhūta. Overpowered. 2, aggrieved. 3,
humiliated. 4, confused.
ಅಭಿಭೂತಿ abhi-bhūti. Superior power; defeating; disre-
spect, disgrace. (R.).
ಅಭಿಮತ abhi-mata. Assented to. 2, wished, desired (Bp.
1, 51; 2, 2). 3, honored, respected (Mr. 5). 4, that
is desired, a desired object; desire, wish (Śmd. 277;
Bp. 25, 38; 29, 28; 44, 62; 57, 62; Mr. 1a).
ಅಭಿಮತಿಸು abhi-matisu. To assent to, to approve of (My.).
ಅಭಿಮನ್ತ್ರಣ abhi-mantraṇa. Calling, inviting. 2, con-
secrating or charming by a special formula (ಮನ್ತ್ರ).
ಅಭಿಮನ್ತ್ರಿತ abhi-mantrita. Consecrated, charmed; made
sacred by a special formula (Bp. 49, 41). 2, secretly
deliberated (My.).
ಅಭಿಮನ್ತ್ರಿಸು abhi-mantrisu. To consecrate; to make any-
thing sacred by mantras; to charm (My.).
ಅಭಿಮನ್ಯು abhi-manyu. N. of a son of Arjuna by Smbha-
drā (Śmd. 152; ಸೌಪ್ತ G.; Sp. s. ಮುತ್ರಯ್ಯ).
ಅಭಿಮರ abhi-mara. Killing. 2, war. 3, treachery.
ಅಭಿಮಾನ abhi-māna. Referring all objects to self. 2,
conceit; pride (ಬಿಜ Nn. 129). 3, laying claim to. 4,
affection, love, desire (Bp. 37, 32). 5, noble feeling;
self-respect (Bp. 22, 40; 40, 48). 6, injury, hurting. ಅಲ್ಪ
ರ ಸಂಗ ಅಭಿಮಾನಭಂಗ (Prv.). — ಅಭಿಮಾನಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. An

impudent person (ನಾಣಿಲಿ Ūt. I, 10). ಕೇಡಿ, a degraded person
(My.). — ಅಭಿಮಾನಗೇಡುಗ. -ಕೇಡುಗ. = ಅಭಿಮಾನಗೇಡಿ. (ನಾಣಿ
ಲಿ Ūt. II, 17). — ಅಭಿಮಾನ ಹಿಡಿ. To take affection to or
for, to love (B. 4, 186).

ಅಭಿಮಾನಗ್ಲಿ abhimāna-gliti. A proud female; — one of
self-respect (Bp. 28, 20); — a loving, tender one (My.).

ಅಭಿಮಾನಿ abhi-māni. (Śmd. 109). Proud, arrogant (B. 5,
169). 2, one that glories in or prides himself upon
(Bp. 29, 1; see ದೇಶಾಭಿಮಾನ). 3, a person of honourable
feelings (J, 11, 32; 17, 51). 4, an affectionate person
(My.).

ಅಭಿಮಾನಿಸು abhi-mānisu. To honour, to regard with kind-
ness, to protect (Br., R.); to love (My.).

ಅಭಿಮುಖ abhi-mukha. With the face directed towards
(Bp. 60, 54). 2, facing, fronting (ಅದಲೆ, ಮುಮ್ಮುಗಂ ಸ.).
3, approaching. 4, bent upon. 5, favourable. 6, the
state of one following the other, repetition (Śmd. 230,
270).

ಅಭಿಮುಖಿ abhi-mukhi. A woman with the face directed
towards (Bp. 57, 59).

ಅಭಿಮುಖೀಕರಣ abhimukhi-karāṇa. Causing to turn the
face towards. 2, addressing, accosting (ಸಮ್ಮುಖೀಕರಣ Śmd.
154, 155).

ಅಭಿಯಾತಿ abhi-yāti. An assailant, a foe (Bp. 38, 64).

ಅಭಿಯುಕ್ತ abhi-yukta. Intent on. 2, absorbed in medi-
tation. 3, versed in (Kāv. 5, 47). 4, attacked, assailed.

ಅಭಿಯೋಗ abhi-yōga. Application. 2, energetic effort,
exertion, perseverance (Kāv. II, 2, B, 44; ಕೆಯ್ಯಾರಿ ಮಾ
ದುಡ Nr.). 3, an attack; war, fight. 4, a plaint, a
charge, an accusation (Sk.; ಭರ್ಯಾದಿ G.).

ಅಭಿರಂಜಕ abhi-rañjaka. Great lustre or beauty (Rām. 1,
3, 9).

ಅಭಿರಂಜನೆ abhi-rañjanē. = ಅಭಿರಂಜಕ. (Rām. 1, 15, 46).

ಅಭಿರತಿ abhi-rati. Pleasure, delighting in. (My.). 2, occu-
pation, practice.

ಅಭಿರಾಮ abhi-rāma. Pleasing, delightful, agreeable,
beautiful (ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424). See Bp. 33,
18; 53, 56; 57, 54.

ಅಭಿರೂಪಿ abhi-rūci. Desire, taste, pleasure (Bp. 5, 189).
2, splendor (ಪ್ರಕಾಶ Ūt.).

ಅಭಿರೂಪ abhi-rūpa. Corresponding with. 2, pleasing,
handsome, agreeable; manifest (ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ Śmd. 154 Cm.).
3, learned.

ಅಭಿಲಾಷಿತ abhi-lāshita. Desired, wished for (My.; ಒಪ್ಪ
ವಸ್ತು G.).

ಅಭಿಲಾಪ abhi-lāpa. Expression, word, speech. 2, frequent
repetition of what has been said (My.).

ಅಭಿಲಾಪ abhi-lāva. Cutting, reaping, mowing.

ಅಭಿಲಾಷ abhi-lāshn. = ಅಭಿಲಾಷೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ. Desire, wish (ತೃ
ಷ್ಣ, ಆಶಾಯುತ, etc. Mr. 232). 2, greedy desire after;
covetousness. 3, love.

ಅಭಿಲಾಷಿಸು abhi-lāshisu. To desire, etc. (My.).

ಅಭಿಲಾಷುಕ abhi-lāshuka. Desiring. 2, greedy, covetous.

ಅಭಿಲಾಷೆ abhi-lāshē. = ಅಭಿಲಾಪ (Śmd. 102). 2, a kind of
springāra (Kāv. IV, 2, 25).

ಅಭಿವಂಚಿಸು abhi-vañcisu. To deceive (Mr. 5).

ಅಭಿವಂದನ *abhi-vandana*. -ನೆ. Saluting respectfully. — ಅಭಿವಂದನಂಗೆಯು. -ಂಗೆಯು. To salute respectfully (Bp. 49, 9).

ಅಭಿವಂದನೆ *abhi-vandanē*. = ಅಭಿವಂದನ. (My.; ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡೇನಿ ಓಹ.).

ಅಭಿವಂದಿಸು *abhi-vandisu*. = ಅಭಿವಂದಿಸು. To salute respectfully (Bp. 5, 45, 56; 27, 39; 28, 7; 34, 25; My.).

ಅಭಿವಂದ್ಯ *abhi-vandya*. To be reverentially saluted, very venerable (Bp. 18, 93; 50, 74).

ಅಭಿವರ್ಣಿಸು *abhi-varṇisu*. To describe; to praise (Bp. 22, 36; 61, 73).

ಅಭಿವಾದ *abhi-vāda*. Reverential salutation. 2, unfriendly or harsh speech.

ಅಭಿವಾದಕ *abhi-vādaka*. Saluting. 2, civilt, polite.

ಅಭಿವಾದನ *abhi-vādāna*. -ನೆ (G.). Respectful salutation (ನಮಸ್ಕಾರ G.). — ಅಭಿವಾದನಂಗೆಯು. -ಂಗೆಯು. To receive respectful salutation (Mr. 250).

ಅಭಿವಾದ್ಯ *abhi-vādya*. Deserving a respectful salutation.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ *abhi-vṛiddhi*. Increase, addition; abundant growth; prosperity, success (Bp. 48, 32; B. 4, 172).

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕರ *abhi-vṛiddhi-kara*. Yielding or causing increase, plenty, prosperity or pleasure (Bp. 28, 64; 56, 9; My.).

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸು *abhi-vṛundisu*. Tbh. of ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. (Bp. 11, 3; 32, 61; 36, 31).

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ *abhi-vyakta*. Manifest, evident, distinct (Smd. 2 Cm.).

ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ *abhi-vyakti*. Manifestation, distinction (Smd. 2).

ಅಭಿವ್ಯಂಜಿಸು *abhi-vyañjisu*. To make manifest or clear (Kāv. IV, 2, 62).

ಅಭಿವ್ಯಾಪ್ತಿ *abhi-vyāpti*. Universal pervasion, inclusion, comprehension.

ಅಭಿವಂಶನ *abhi-śamsāna*. Accusation. See ಮಿಥ್ಯಾಭಿವಂಶನ.

ಅಭಿವಂಶನ *abhi-śāpana*. Curse. 2, a false accusation, calumny.

ಅಭಿವಂಶ *abhi-śasta*. Falsely accused, calumniated.

ಅಭಿವಂಶಿ *abhi-śasti*. Abuse, calumny. 2, asking, begging.

ಅಭಿವಂಶಿ *abhi-śāpa*. Curse. 2, a false accusation, calumny.

ಅಭಿವಂಶ *abhi-śaṅga*. = ಅಭಿವಂಶ. Union; connection (ಕೂಟ Nn. 122; Mr. 492). 2, attachment, passion for. 3, possession by evil spirits. 4, debt (ಠಾಣ, ಸಾಲ 122). 5, an oath. 6, a curse (ಬಯ್ಯು 122; ಬಯ್ಯು 492). 7, defeat, calamity (ಸೋಲಿ, ಸೋಲಿ ವೇಳೆ 122; ಸೋಲಿ ಹೊತ್ತು 492).

ಅಭಿವಂಶ *abhi-sava*. Pressing out (the juice of the Soma plant). 2, distillation. 3, sour gruel (ಅಕ್ಕಿಗಟ್ಟು Hā.; Mr. 214). 4, religious bathing.

ಅಭಿವಂಶ *abhi-sikta*. Sprinkled over (Bp. 30, 30; 39, 52). 2, sprinkled with consecrated water, etc., inaugurated, solemnly invested, enthroned. See ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ಮೂರ್ಧಾಭಿಷೇಕ.

ಅಭಿವಂಶ *abhi-suta*. Expressed (as Soma juice). 2, sour gruel (see ಅಭಿವಂಶ No. 3).

ಅಭಿವಂಶ *abhi-sēka*. Sprinkling over. 2, sprinkling water or a kind of liquid over a king at his inauguration; inauguration by sprinkling the liquid. 3, the liquid used at an inauguration. 4, purifying an idol with ablutions

(Bp. 41, 21; ಸ್ನಾನ G.). See ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ. — ಅಭಿವಂಶ ಎಂಬ. To pour an inaugurating or purifying liquid (Bp. 18, 41). — ಅಭಿವಂಶ ಮಾಡು. To sprinkle over, to pour upon (Bp. 24, 6). 2, to purify an idol (43, 19). 3, to inaugurate (My.; Tē.).

ಅಭಿವಂಶಿಸು *abhi-sōkisu*. To sprinkle over, to pour upon an idol (Bp. 2, 51). 2, to inaugurate (My.; Mhr.).

ಅಭಿವಂಶನ *abhi-sēcaua*. = ಅಭಿವಂಶ. See ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕನ.

ಅಭಿವಂಶನ *abhi-sēpana*. March with an army to attack an enemy.

ಅಭಿವಂಶಿತ *abhi-snta*. Praised.

ಅಭಿವಂಶಿಗ *abhi-svaṅga*. Intense attachment or affection.

ಅಭಿವಂಶಿತ *abhi-sampāta*. Concurrence. 2, war, battle.

ಅಭಿವಂಶ *abhi-sara*. Going towards. 2, a companion, a follower.

ಅಭಿವಂಶಿ *abhi-sarapa*. Going towards. 2, running abroad; dispersion (B. 4, 133). 3, going, following (My.).

ಅಭಿವಂಶ *abhi-sāra*. Going to meet a lover, an assignation, an appointment. 2, an attack. 3, a follower. 4, a purificatory rite, viz. illustration of arms. See ಲೋಕಾಭಿವಂಶ, ಸರ್ವಾಭಿವಂಶ.

ಅಭಿವಂಶಿ *abhi-sāri*. (= ಅಭಿವಂಶಿ). A woman who keeps an assignation or goes to meet her lover, an unchaste woman (ಸ್ವೀರಿಸಿ, ಪುಂಜಲಿ, etc., ಹಾದರದ ನಾರಿ Mr. 304).

ಅಭಿವಂಶಿಕೆ *abhi-sārikē*. = ಅಭಿವಂಶಿ. A woman who keeps an assignation, etc. (Grj. 4, after 72).

ಅಭಿವಂಶಿತ *abhi-hata*. Struck, beaten. 2, beaten, subdued (ಸೋಲಿತನು G.).

ಅಭಿವಂಶಿತ *abhi-hati*. Striking;—a stroke; injury (My.). 2, multiplication.

ಅಭಿವಂಶಿತ *abhi-hāra*. Seizing, robbing (ಪರವಸ್ತು ಸ್ವಾಧೀನ, ಪರರ ಒಡವೆಯನ್ನು ಅವಹರಿಸುವುದು Nn. 151; ಪರರ ಅವಹರಣೆ Mr. 490). 2, seizing or robbing anything in the owner's presence. 3, an attack (ಸಮರವ್ರವೇಶ, ಕಾಳಿಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು 151; ಧೂರವ ಪೂಗುವುದು 490). 4, intermixture; reversed state, being turned the wrong way (ಎವರೇತ, ಒನ್ನು ಮುನ್ನಾದುದು 151; ಎವರೇತದ ಅವೇಶ 490). 5, exertion, effort;—pushing (ನೂಕುವ 151). 6, want of pity (ಕೃಪೆಹೀನ, ಕರುಣವಿಲ್ಲದಿ 151). 7, arming, taking up arms. See ಲೋಕಾಭಿವಂಶ.

ಅಭಿವಂಶಿತ *abhi-hita*. Held forth. 2, declared, said; named, called.

ಅಭಿವಂಶಿತ *abhika*. = ಅಭಿವಂಶ. Lustful. 2, a lover, a husband.

ಅಭಿವಂಶಿ *abhi-lkshana*. Looking towards or at (ಪ್ರತಿಮು ಪಾನಲೋಕನ Smd. 230).

ಅಭಿವಂಶಿಸು *abhi-lkshisu*. To look towards or at (Rāv. 7, after 21; My.).

ಅಭಿವಂಶಿ *abhi-lkshana* (abhi-lkshana). Repeated; repetition. 2, constant; continuance (Kāv. I, 3, 89-97). ಅಭಿವಂಶಿ, repeatedly, frequently.

ಅಭಿವಂಶಿತ *abhi-lkshita*. Fearless.

ಅಭಿವಂಶಿತ *abhi-lpsita*. Desired.

ಅಭಿವಂಶಿತ *abhira*. A oowherd (ಮಹಾಶಯ Mr. 375; ಗವಳಿ G.). 2, N. of a people.

ಅಭಿವಂಶಿತ *abhi-lkshu*. Utterly. 2, fearless, undaunted (ಅಭಿ, ಅಜಯ G.). 3, the plant *Asparagus racemosus* Willd. (see ಅಸಡಿ).

ಅಭೀರುಪತ್ರಿ abhiru-patri. *The plant Abhiru.*

ಅಭೀಶು abhīśu. ಅಭೀಷು. A rein; a rope (ಷ್ಕ G.). 2, a ray of light.

ಅಭೀಷಂಗ abhī-saṅga. = ಅಭಿಷಂಗ. A curse, an imprecation.

ಅಭೀಷ್ಟ abhī-īṣṭa. Wished, desired (Śmd. 159). 2, acceptable, dear, favourite, beloved. 3, optional. See Bp. 3, 70; 49, 28.

ಅಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧ abhīṣṭa-siddhi. The gaining of a desired object (Bp. 44, 49).

ಅಭೀಷ್ಟಿತ abhīṣṭita. Wished, desired (Bp. 16, 27; 25, 12).

ಅಭೂರಿ a-bhūri. Few, some, little (ಅಲ್ಪ, etc., ಕಿದಾಡು Mr. 427).

ಅಭೇದ a-bhēda. Absence of difference or distinction; identity (Kāvy. III, 2, B, 29-32). 2, not breaking, compactness.

ಅಭೇದಾತ್ಮತೆ abhēda-ātmatē. Identity (Kāvy. III, 3, B, 80).

ಅಭೇದ್ಯ a-bhēdya. Impenetrable; indivisible; indestructible (Kāvy. V, 10; Bp. 39, 9).

ಅಭ್ಯಗ್ರ abhī-agra. Near; proximity. 2, fresh, new.

ಅಭ್ಯಂಗ abhī-aṅga. Smearing the body with unctuous substances; inunction previous to abluition (ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ G.; Bp. 9, 20). 2, an unguent (Sk.; ಎಣ್ಣೆ G.).

ಅಭ್ಯಂಗನ abhī-aṅgana. = ಅಭ್ಯಂಗ. (My.; Bp. 4, 34; 15, 8; 27, 59).

ಅಭ್ಯಂಜನ abhī-anjāna. = ಅಭ್ಯಂಗನ. (My.).

ಅಭ್ಯಂಜಿ abhī-anujñ. Assent, permission;—order. (My.).

ಅಭ್ಯಂತರ abhī-antara. Interior, being inside. 2, initiated in, conversant with. 3, intimate. 4, the interior; included space; an interval. 5, an obstacle, an impediment (C.; Tē., Tu.).

ಅಭ್ಯಂತರಿಸು abhyantarīsu. To binder. ಅವನನ್ನು ಅಭ್ಯಂತರಿಸಿದನು (My.).

ಅಭ್ಯಮಿತ abhī-amita. Attacked. 2, sick, diseased.

ಅಭ್ಯಮಿತ್ರೀ abhī-amitrīa. One who faces the enemy valiantly.

ಅಭ್ಯಮಿತ್ರಿಯು abhī-amitrīya. One who faces the enemy valiantly.

ಅಭ್ಯಮಿತ್ರಾ abhī-amitrīya. One who faces the enemy valiantly.

ಅಭ್ಯರ್ಚನ abhī-arçana. -ನೆ. Reverence, worship (Bp. 3, 73; 35, 1; 39, 29; 43, 34; My.; ಪೂಜೆ G.).

ಅಭ್ಯರ್ಥ abhyarṇa. Near, proximate; nearness, proximity. See ಭವನಾಭ್ಯರ್ಥ.

ಅಭ್ಯರ್ಥಿತ abhī-arbita. Greatly honoured, venerable.

ಅಭ್ಯವೇಷಣ abhī-avakarsaṇa. Extraction, drawing out.

ಅಭ್ಯವೇಷಣನ abhī-avaskandana. Impetuous assault, facing an enemy. 2, entering by way of treachery; attacking an enemy in a treacherous manner (ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದೇ ದಡೆ ಕವಲದಿದ್ದ ಸೋಲಗು ಹಾಕಿ ಕೊಡು ಬಳಗೆ ಹೋಗೋಣ G.; ಮೋಸದಿಂದ ಪರಶಕ್ತನನ್ನು ಅಕ್ರಮಿಸುವಿಕೆ Si. 296).

ಅಭ್ಯವಹಾರ abhī-avahāra. Taking food, eating, enjoying. 2, food.

ಅಭ್ಯವಹಾರಿ abhī-avahāri. Occupied; practising (Śmd. 72; ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು Cm.).

ಅಭ್ಯವಹೃತ abhī-avahrīta. Taken as food, devoured.

ಅಭ್ಯಸಿಸು abhyasīsu. = ಅಭ್ಯಾಸಿಸು. (My.; Br. ಅಭ್ಯಸಿಸು).

ಅಭ್ಯಸ್ತ abhī-asta. Accumulated; practised. 2, learnt by heart, repeated, studied. (My.).

ಅಭ್ಯಾಕುಲ abhī-ākula. Overburdened with (Bp. 3, 75).

ಅಭ್ಯಾಪ್ತಾಣ abhī-ākhyāna. A false or groundless accusation.

ಅಭ್ಯಾಗತ abhī-āgata. Come, arrived. 2, an uninvited visitor or guest (My.; ತಾನಾಗಿ ಬಂದ ಅತಿಥಿ G.).

ಅಭ್ಯಾಗಮ abhī-āgama. Arrival; visit. 2, neighbourhood. 3, a war, a battle. 4, enmity.

ಅಭ್ಯಾಗಾರಿಕೆ abhī-āgārika. Diligent in supporting a family.

ಅಭ್ಯಾಗದಾನ abhī-ādāna. Beginning.

ಅಭ್ಯಾಂತ abhī-ānta. Attacked. 2, sick, diseased.

ಅಭ್ಯಾಮದ abhī-āmarda. War, a battle.

ಅಭ್ಯಾಕ abhī-āśa. Reaching to. 2, near; vicinity.

ಅಭ್ಯಾಸ abhī-āśa. = ಅಭ್ಯಾಸ. Repetition. 2, use, habit. 3, study; learning by heart (ಶ್ರಮ Bhn. 53; ಕಲಿಯೋಣ, ಪರಿಶ್ರಮ G.; Śmd. 175; Kāvy. II, 1, 1-5). 4, practice, exercise. 5, military practice. See ಕರ್. ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಹಾರವ

ಅನ್ನಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಗಡ್ಡ ಮಾಡಿ ಹೊತ್ತೀತು (Prv.). — ಅಭ್ಯಾಸ ಇದು. To make something a practice or habit. ಈ ಅಭ್ಯಾಸವಿರುವದಿಲ್ಲದ್ದು ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಆಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಗುವದು (B. 4, 195). — ಅಭ್ಯಾಸ ನಡೆಸು. To carry on study, to study. ದೃಢೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸಿ (B. 5, 187). — ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸು. To cause to study. 2, to have taught, to have instruction given. ಅವನಿಗೆ ಎದ್ದಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದರು (B. 4, 50). — ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡು. To study, to learn (B. 4, 1).

ಅಭ್ಯಾಸಂಗ abhī-āśaṅga. Association, connection; attachment (Bp. 18, 58).

ಅಭ್ಯಾಸಾದನ abhī-āśādāna. Impetuous assault, etc. (= ಅಭ್ಯವೇಷಣ).

ಅಭ್ಯಾಸಿ abhyāśi. Practising, etc. 2, a student (C.).

ಅಭ್ಯಾಸಿತ abhyāśita. Practised, exercised (Bp. 38, 51).

ಅಭ್ಯಾಸಿಸು abhyāśisu. = ಅಭ್ಯಾಸಿಸು. To practise; to study (C.).

ಅಭ್ಯಾಹಾರ abhī-ābhāra. Bringing near. 2, robbery.

ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ abhī-uttāna. Rising. 2, rising from a seat through politeness (ಗೌರವ, ಇದೀದ್ದು III.; ಎದ್ದು ಇದಿರ್ ಬಹಂ Mr. 462). 3, rising to a high position; dignity, respectability.

ಅಭ್ಯುದಯ abhī-udaya. Rising. 2, elevation, increase, prosperity; happiness (Āh. v. 71. 173). 3, N. of a vṛtta (Āh.).

ಅಭ್ಯುದಯಕರ abhyudaya-kara. Causing increase, prosperity or happiness (Āh. v. 206; Bp. 46, 9).

ಅಭ್ಯುದಯಿಕೆ abhī-udayika. An initiatory rite of worship (My.).

ಅಭ್ಯುದತ್ತ abhī-udasta. Thrown up, raised, held forth (Kāvy. II, 2, B, 1. 2).

ಅಭ್ಯುದಿತ abhī-udita. Risen; arisen, happened. 2, exalted. 3, N. of a vṛtta (Āh.). 4, asleep at sunrise. 5, that is born (ಹುಟ್ಟಿದ್ದು G.). 6, that is well-said (ಉನ್ನತಿ ಹೇಳಿದು G.).

ಅಭ್ಯುದಯಿಕೆ abhyudayaika. Tbh. of ಅಭ್ಯುದಯಿಕೆ. (Bp. 60, 4).
 ಅಭ್ಯುದಯನು abhi-upagama. Going near to. 2, assenting or agreeing to, agreement, assent (ಅಂಗೀಕಾರ ಸಿದ್ಧ. 69 Cm.; ಒಪ್ಪುತಕ್ಕ My.). 3, granting, allowing.
 ಅಭ್ಯುದಯಪತ್ತಿ abhi-upapatti. Approaching with a friendly purpose, favour, affection. 2, agreement, assent.
 ಅಭ್ಯುದಯ abhi-usha. Slightly parched grain.
 ಅಭ್ಯುದಯ abhi-ūsha. Slightly parched grain.
 ಅಭ್ರ abhra. A cloud (ಅಮೃತ, ಮೇಘ Nn. 51; ಮೇಘ 45). 2, sky, atmosphere, ether (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 51). 3, the eye (ನಿರೋಧನ, ಕಣ್ಣು 51). 4, talc mineral, mica resembling glass (ಅಶ್ವ, ಕಲ್ಲು 51). 5, the hair knot of females when tucked in the mudi (ಕಡ, ತುಮುಲು 51).
 ಅಭ್ರಕ abhraka. = ಅಬರಂಗ. The sedge Cyperus rotundus. 2, = ಅಭ್ರ No. 4, talc, glassies mariae, or mica (ಭೃಂಗ, ಬಿಂಗ Nn. 45; ಭೃಂಗ Mr. 102; ಬಿಂಗ ಸಿಂ. 83; ಅಬರಂಗ G.).
 ಅಭ್ರಕೇಶ abhra-kēśa. He whose hair is the clouds: Śiva (My.).
 ಅಭ್ರಗ abhra-ga. A bird (My.).
 ಅಭ್ರಗಂಗೆ abhra-gaṅgē. = ಅಭ್ರವನಿ. (My.).
 ಅಭ್ರಗಪತಿ abhṛaga-pati. Garuḍa (My.; Br.).
 ಅಭ್ರಗಜನೆ abhra-garjanē. Thunder (ವರ್ಷಾನ್ವ Mr. 480).
 ಅಭ್ರಗಜಿತ abhra-garjita. = ಅಭ್ರಗಜನೆ. (ಅಡವ್ವರ, ಮೇಘ ಹ್ವನಿ Nn. 105).
 ಅಭ್ರಂಕಶ abhra-ñ-kasha. Grazing the clouds, very high (Bp. 19, 84). 2, air, wind. 3, a mountain.
 ಅಭ್ರತಿಮಿರ abhra-timira. A cloud (ದುರ್ಧನ, ಮೋಡ Mr. 43).
 ಅಭ್ರಪತಿ abhra-pati. Indra (My.).
 ಅಭ್ರಪುಷ್ಪ abhra-pushpa. Water. 2, a castle in the air, anything impossible. 3, N. of a cane, Catamus rotang (ಹದ್ದೇ ಗಿಡ Si. 128).
 ಅಭ್ರಮನಿ abhra-maṇi. Heaven's gem: the sun (My.; Br.); the moon (My.).
 ಅಭ್ರಮಾತಂಗ abhra-mātāṅga. Airāvata, Indra's elephant.
 ಅಭ್ರಮಾಲೆ abhra-mālē. A line or succession of clouds. (My.).
 ಅಭ್ರಮು abhramu. The wife of Abhramātāṅga (Mr. 59).
 ಅಭ್ರಮುವಲ್ಲಭ abhramu-vailahha. Abhramu's husband, Airāvata.
 ಅಭ್ರವಿಭ್ರಮ abhra-vibhrami. N. of a plant (ಮುಮುಕು Mr. 116).
 ಅಭ್ರವನಿ abhra-apagē. The celestial Ganges (ಆಕಾಶದ ಹೊದ G.; My.).
 ಅಭ್ರಿ abhri. A wooden scraper or shovel for cleaning a boat.
 ಅಭ್ರಿಯ abhriya. Produced in the clouds. 2, lightning. 3, thunder.
 ಅಭ್ರೇಶ a-bhrēśa. Non-deviation, fitness, propriety.
 ಅಮ್ ama. = ಅಮ 3. See ಅಮೃ.
 ಅಮ ama. = ಅಮ 2, ಅಮೃ 4, ಅಮಿ, ಅಮಿ, ಅಮೃ, ಅಮೃ, ಮಾ. An interjection denoting a, surprise: ha!; and b, pain or grief: ah! alas! (My.). — ಅಮು. rep. Ha, ha! (Bp. 10, 10; 23, 7; 24, 86; 27, 26; 39, 46; Rév. 13, 69. 70; J. 8, 40; C.). 2, ah, alas! (Bp. 4, 72; C.). — ಅಮಾ. = ಅಮ. (C.).

ಅಮ ama. = ಅಮೃ, etc. Mother. Used in proper names, as ಹನ್ನಮ, ರಾಯಮ, ಲಿಂಗಮ (C.; Tē. ಅಮ).
 ಅಮಕೀರಿ amakirē. = ಅಮಂಗುರ. (St. & Pl.; T. ಅಮುಕ್ಕಿ, ಅಮ, M. ಅಮುಕ್ಕಿರ).
 ಅಮಕೀರಿ amakirē. = ಅಮಕೀರಿ. (My.).
 ಅಮಕು amaku. = ಅಮಕು 1, No. 1. (My.).
 ಅಮಕ್ಕಳ amakkala. (fr. ಅಮರ್-ಕಳ, hattie-field, T.). Tumult (T.; R.).
 ಅಮಗ amaga. (fr. ಅಮರ್). A fit or convenient time, opportunity; a festive occasion (T. ಅಮೃದಿ, opportunity). ಅಮಗದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಾದುದಾಗಿ ಮದ್ದಳೆ ಎರವು ಬೇಡಿದರು ಅನ್ನ (Prv.). 2, season, especially the season for ripe fruits, e. g. ಮಾವಿನ ಅಮಗ, ಪೇರ್ಲೆ ಹಣ್ಣಿನ ಅಮಗ (S. Mhr.).
 ಅಮಗು amagu. = ಅಮಕು. (My.).
 ಅಮಂಗಲ a-maṅgala. Inauspicious, unlucky, evil; ill-luck (B. 3, 19. 108; My.).
 ಅಮಂಗಲಕರ amaṅgala-kara. Causing ill-luck (My.).
 ಅಮಂಗಲಾರಿ amaṅgala-kāri. A person who causes ill-luck (My.).
 ಅಮಂಗಲಹಾರಿ amaṅgala-hāri. One who averts ill-luck (My.).
 ಅಮಂಗಲೆ amaṅgalē. An unlucky woman;—a widow (My.).
 ಅಮಂಗುರ amāṅgura. = ಅಮಕೀರಿ, ಅಮಕೀರಿ. A medicinal shrub, Physalis flexuosa Lin. or Withania somnifera Dunal (ಅಶ್ವಗಂಧ Mr. 129, o. r. ಅಮಂಗುರು).
 ಅಮಡು amadu. = ಅಮಕು. (My.).
 ಅಮಟೆ amate. = ಅಮೃಟ 2, ಅಮೃಟಿ, ಅಮೃಟ, ಅವಡ. Tbh. of ಅಮೃಟ. (M. ಅಮೃಟ, ಅಮೃಟ; Tu. ಅಮೃಟಿ). ಅಮಟೆ ಮರಕ್ಕೆ ತಮಟೆ ಕಟ್ಟಿದರು (Prv.). — ಅಮಟೆಯಾಯಿ. A hog-pium (Si. 127; My.).
 ಅಮಣ್ಣ amāṇḍa. = ಅಮಡಲ. The oastor-oll plant, Ricinus communis (Sk.).
 ಅಮತ a-mata. 1. Not felt, not perceptible by the mind.
 ಅಮತ amate. 2. Sickness, disease. 2, death. 3, time. (R.).
 ಅಮತಿ a-mati. Unconsciousness; ignorance, feebleness of intellect. 2, evil-minded, depraved. 3, amati: the moon; time. (R.).
 ಅಮತ್ರ amatra. A vessel, a pot.
 ಅಮತ್ತರ a-matsara. Unenvious, charitable. (Rév. 13, 10).
 ಅಮನುಷ್ಯ a-manushya. Not human; unfrequented by men. 2, not a man, a demon.
 ಅಮಂದ a-manda. Not slow, active. 2, violent, fresh: strong, loud. 3, not stupid. 4, great, important. See Bp. 5, 71; 19, 31. 57; 22, 28; 36, 8; 53, 25; 60, 54; Rév. 4, 119. — ಅಮಂದಾನಂದ ಮೈದಿ. — ಅನಂದ-ಅವೆದಿ. To get or experience great joy (Rév. 5, 133).
 ಅಮರ್ amar. = (ಅಡ), ಅಮರು. p. p. ಅಮರ್ಮ. To be closely united (ಗಾತ್ರವಿಶ್ಲೇಷ ಸಿದ್ಧ; ಭಾರ್ಮಗೆ ಅಗು

Śmd. 3, 46, 76, 93, 120, 139, 257, 378 Cm.; cf. ಅಪ್ಪ 2). ಎರಡುಮಾ ಅಮರ್ಮ ಒದವೆ (Śmd. 46). ಪುನಃಗಂ, ರಸಾಲಂ, ... ಶಿರಸಂ, ತ್ರೀವರ್ಣಿ, ದಾಳಿಮ್ಬಮರಮ್ ಅಮರ್ಮ, ಸಾಲೋಣ್ಣ, ಕಣ್ಣೆ ಒಪ್ಪತಿರ್ಪಂ (Rāṣ. 2, 36). ಕಟ್ಟುತ್ತೆ ಬಕಾಸನ್ನೋಹದಿಂ ಕೇತಮನ್ ಅಮರೆ (5, 51). ಮದ್ ಅಮರ್ಮ ಇರೆ (9, 29). ಪುರಹರನ ಸಾ ಲೋಳ್ಳೋಡೋ ಅಮರ್ಮ ಇರಬಹುದು (Bp. 1, 30; see also 12, 43). 2, to come together, to gather in a mass. ಅಮರ್ಮ ಕತ್ತರೆ (ಧಾನ್ಯ Mr. 67). 3, to be connected with, to be linked to (Abh. P. 3, 144; Bp. 61, 15). ದೇಶೀಯಕೆ ಅಮರ್ಮ ಸೊವ್ವಂ... ಉಸುರೆನ್ನು ಕೋವದ ರ್ ಬೆಸಸರ್ (Kk. 3). ವೀರಶೃಂಗಾರದೋ ಅಮರ್ಮ ಇಭವೈರಿಯ ನ್ನೆ (Bp. 52, 38). See J. 12, 22; 18, 29. 4, to join, to associate one's self to. ಗುಣಮ್ ಅಮರೆ (Śmd. 3). ಚತುರ್ಥಿಗೆ ತೃತೀಯತ್ವಮ್ ಅಮರ್ಮ ಇರದು (139). ಮೂವತ್ತಾ ಐಂ ಗುಣಂಗ್ ತಮಗೆ ಅಮರ್ಮ ಇರೆ (201). ಮನಕ್ಲೇತದೋಡನೆ ಅಮರ್ಮ ಮುನಿಸು (Mr. 534). 5, to be produced, to arise, to appear. ಅಮಗುಂ ಲಿಂಗಂ (Śmd. 93). ಅಮ ರ್ಮ ಇರೆ ಸೀತ್ಯಾರಂ (Rāṣ. 9, 22). ರುದ್ರಾವತಾರದ ದಿವ್ಯಮಹಿಮೆ ಅದು ಎನ್ನು ಅಮರ್ಮಪುರ್ಮ (Bp. 53, 6). See also Śmd. 257, 378. 6, to be fit or agreeable; to be nice or becoming (J. 3, 13; Tē. ಅಮರು; T. ಅಮರು, ಅಮೈ, to agree, be settled, etc.). ಕರಡೆಯ ಗರ್ಗಟದ ದನಿವೋ ಅಮ ರವೆ ಅವು ಎನ್ನುಂ (Śmd. 76). ಪಪ್ಪಕವೆನ್ನು ಎನರ್ ಸೊಪ್ಪಗುಟ್ಟಿ ವುರ್ಕೆ ಅಮರ್ಮ ನಾಮಂ (Śm. 30). 7, to be known or famous (T. ಅಮರುದರ್, ಅಮರ್ಮರ್, greatness). ಅಮರ್ಮ ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆ (ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). 8, to fit, to agree with (the size of something, as an ornament be- comes a hand, as a stone the hand that seizes it, etc., C. as ಅಮರು). ಅ ಮರ ನನಗೆ ಅಮರುವ ಒಲ್ಲೆ, I cannot grasp that tree (C.). 9, to hold on: to climb, as a tree (C. as ಅಮರು). 10, to fall upon, to attack or give trouble, as a debt, etc. (Bp. 58, 25; Grj. 1, 96; C. as ಅಮರು). 11, to seize firmly, to embrace (ಅಲಿಂಗಿಸು, ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳು G.). — ಅಮರ್ಮದಮ. -ಅಮ. To embrace mutually (Grj. 4, 32).

ಅಮರ a-mara. Undying, immortal. 2, a god. 3, quicksilver, gold. 4, a plant, Cocculus cordifolius. 5, N. of a metrical foot (Ūh.). 6, = ಅಮರಕೋಶ (C.; see Prv. s. ಅ 1). — ಅಮರದ ಬಳ್ಳಿ. = ಅಮರವಳ್ಳಿ, ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ. A shrub- by creeper, the heart-leaved moonsoed, Cocculus cordifolius Dec. (Tinospora cordifolia Miers; St. & Pl.; ಅಮೃತ, ಅಮೃತದ ಬಳ್ಳಿ G.).

ಅಮರಕಣ್ಣಿಕೆ amara-kāṇṭhika. N. of a part of the Vindhya range. See ಶೋಣ.

ಅಮರಕುಜ amara-kuja. A celestial tree (Śmd. 175).

ಅಮರಕೋಶ amara-kōśa. -ಕೋಷ. N. of the Sanskrit dictionary of Amarasimha. (C.).

ಅಮರಗಂಗೆ amara-gaṅgā. The celestial Ganges (My.).

ಅಮರಗುಣ್ಣ amara-guṇḍa. N. of a place. — ಅಮರಗುಣ್ಣ ಪಡೆತ್ತ. A proper N. (Bp. 39, 34). — ಅಮರಗುಣ್ಣ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ. A proper N. (Bp. 39, 56).

ಅಮರಗುರು amara-guru. The preceptor of the gods: Brhaspati (Mr. 38).

ಅಮರಜನನಿ amara-janani. N. of the mother of Indra (Bp. 54, 58).

ಅಮರಣತ್ವ a-marapatva. Immortality (Bp. 54, 53).

ಅಮರತರು amara-tarn. = ಅಮರಕುಜ. (My.).

ಅಮರತ್ವ amaratva. Immortality (My.).

ಅಮರದತ್ತ amara-datta. N. of a lexicographer. See Hlā. s. ಕೋಶ.

ಅಮರಧೇನು amara-dhēnu. The oow of the gods: (Bp. 5, 69; 31, 18).

ಅಮರನದಿ amara-nadi. = ಅಮರಗಂಗೆ. (a MS. of Ūh. in its v. 23; My.).

ಅಮರನಾಗೇಂದ್ರ amara-nāgēndra. The elephant airāvata (J. 2, 12).

ಅಮರಪತಿ amara-pati. Indra (Ūb.; My.).

ಅಮರಭೂರುಹ amara-bhūrūha. = ಅಮರತರು. (My.).

ಅಮರಮುನಿ amara-muni. Nārada (My.); any dēvarshi. ಅಮರಮುನಿಗಳು (ಎಪ್ಪು ಎನ್ನ) ಮಿತ್ರರ್ ಅಕ್ಕ (Mr. 19).

ಅಮರಲೋಕ amara-lōka. The abode of the gods: heaven (ಸಗ್ಗ, etc. Kk, 10 a.).

ಅಮರವರ amara-vara. The best of the gods: Indra (Bp. 2, 19; 24, 40).

ಅಮರವಳ್ಳಿ amara-valli. -ಲ್ಲೆ. = ಅಮರದ ಬಳ್ಳಿ. (ಅಮೃತ, ಗುಡೂ ಚ, ಬೇವನ್ನಿ, ಸೋಮ Mr. 145).

ಅಮರಸಿಂಹ amara-simha. N. of the Buddhist author of the Amarakōśa (Śmd. 98 Cm.).

ಅಮರಸಿಂಧು amara-sindhu. The celestial Ganges (Bp. 1, 38).

ಅಮರಾಂಗನಿ amara-aṅganē. A nymph of Indra's heaven (Śmd. 64).

ಅಮರಾಚಲ amara-ačala. = ಅಮರಾದ್ರಿ. (Bp. 26, 11).

ಅಮರಾದ್ರಿ amara-adri. The mountain of the gods: Méru. (My.).

ಅಮರಾಪಗಣ್ಣ amara-apagē. = ಅಮರಸಿಂಧು. (My.).

ಅಮರಾರಿ amara-ari. An enemy of the gods: an Asura. (My.).

ಅಮರಾವತಿ amara-vati. The abode of the gods, Indra's residence.

ಅಮರಿ amari. = ಅಮರೆ, No. 1. A female deity (Abh. P. 9, 83; Bp. 18, 78; 19, 83). 2, = ಅಮರೆ No. 3, of which it is an o. r.

ಅಮರಿಕೆ amarikē. = ಅಮರ್ಕೆ. Fitness, suitability, agreeing with, as a ring with the size of a finger (C.; T. provision).

ಅಮರಿಸು amarisu. = ಅಮರಿಸು. To cause (a person) to join or stick by (another, especially to recover a debt, s. Mhr.). 2, to prepare, to make ready (My.; Tē.; T. ಅಮತ್ತು). 3, to reprove (R.; T., M. ಅಮಟ್ಟು; see ಅದಟ್ಟು 1).

ಅಮರು amaru. = ಅಮರೆ. (C.). P. p. ಅಮರಿ. See Bp. 3, 1; 33, 10; 35, 25; 39, 62.

ಅಮರೆ amarē. ಅಮರಾ. = ಅಮರಿ. An immortal female, a female deity. 2, Indra's residence. 3, = ಅಮರಿ (Śmd. 347, o. rs. ಅಮರಿ, ಅಮರೆ, ಅಮರೆ, ಅಮರಿ, ಅಮರೆ (352). See meaning s. ಅಮರೆ.

ಅಮರೇಂದ್ರ amara-indra. Indra.

ಅಮರೇಂದ್ರ ತನಯ amarēndra-tanaya. = ಅಮರೇಂದ್ರ ಸುತ. (J. 33, 22).

ಅಮರೇಂದ್ರ ಮುನಿ amarēndra-muni. A proper N. (Bp. 52, 18).

ಅಮರೇಂದ್ರ ಸುತ amarēndra-suta. Arjuna, the son of Indra and Kuntī (Śmd. 136).

ಅಮರೇಂದ್ರ ಸ್ಥನು amarēndra-sūnu. = ಅಮರೇಂದ್ರ ಸುತ. (J. 10, 20; 26, 3).

ಅಮರೇ amara-śa. Indra (Āb.; My.). 2, Śiva.

ಅಮರ್ಕೆ amarṁkē. (fr. ಅಮರಿ). = ಅಮರಿಕೆ. The state of being closely joined or united; the state of being fit, agreeing with, etc. (ಅವಶ್ಯವು ಒ. II, 84). — ಅಮರ್ಕೆ ಘೋಷು. -ಘೋಷು. To enter into close union, to become closely united. ಎಳೆತೆಂಗಿನ ಎಳೆಯುರಿಯನ್ ಅಮರ್ಕೆ ಘೋಗೆ ಬೆಣೆದ್ದು ಸಮಗಿಯ ಮುಗುಳ ಮೊಳೆಗಳಂ ತೆತ್ತಿಸಿದ, ಬಿತ್ತರವೃದ್ಧದ ಜವಳನದಿಗಳ್ (Āpr. VII, after 92).

ಅಮರ್ಚಿಸು amarṁśisu. To cause to join; to cause to fasten. ಕಲಕನ್ನದಿಯ ತೋರಣಂಗಳನ್ ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಅವಾರ ರಜನಿಗಳನ್ನೆ ತತ್ತದ್ದಾರಿಮಿರಂಗಳೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿಸಿ (Bp. 5, 12, 13). ಜವಳಿಗದವಂ ದ್ವಾರಬಿನ್ನದ ಹವಣಿಗೆ ಆ ದಾಗಿರೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿಸಿ (16, 9).

ಅಮರ್ಚು amarṁcu. = ಅಮರಿಸು. To join (v. t., ಸಂಘಟಿಸಿರದ Śmd. Dh.; Té.). ಪಣೆವಿಡಿಯೊಳ್ ಕರಾಂಜಲಿಯನ್ ಅಮರ್ಚಿಸಂ (Rāv. 14, after 14). 2, to apply. ಅವಳ್ ಪಾಳನ್ ಅಮರ್ಚಿ, ಗೋನ್ ಕೊಡಿದು (14, 75). 3, to bring to or near. ನಿಮಗೆ ಪರಿಯಾಜಮನ್ ಅಮರ್ಚುವನು (Bp. 9, 40). 4, to put on, as a crown (Rāv. 13, after 59), to put in (J. 26, 12). ನಿನ್ನ ನಯನದೊಳ್ ಎನ್ನ ಜಿನ್ನ ಕಿ ಯನ್ ಅಮರ್ಚುವನು (Bp. 18, 71). ಗುಗ್ಗಳವನ್... ಅಮರ್ಚಿದ ಕನ್ನಿಯಂ ಪೊತ್ತು (43, 27). ಗುಗ್ಗಳಪೊನ್ನು ತೋರಿಯನ್ ಅಮರ್ಚಿ ಕನ್ನಿಯೊಳ್, ಅನ್ನಮ್ ಆಗಿರೆ ಪೊತ್ತು ಕೊಣ್ಣು (43, 83). ಕೇತವಂ ತಲ್ಲಿಗವಂ ನಿಜನಡೆಯೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ (54, 60). 5, to fix on. ಮೈನರಂ ಕೂಲದೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ (50 sum.). 6, to seize firmly. ನೈವನ್... ಅಲಗನ್ ಉಚ್ಚಿ, ಕರದೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ (33, 14). 7, to prepare. ಅಮರ್ಚುತೆ ಅಮ್ಬುರುಟ್ಟೀಶಮಂ (Rāv. 6, 10). 8, to do fitly. ಪಣೆವಾಡಿಯೊಳ್ ಅಮರ್ಚಿ ರಚಿಸಿದ ತಮಾರಲೇಬಿ (6, after 11). 9, to perform (Bp. 43, 38). ಬಲಮ್ ಎರಡಾಗಿ... ಎನೋದಯದ ಮನ್ ಅಮರ್ಚಲ ಒಡರ್ಚಿದುದು (Rāv. 13, 83). 10, to cause. ಅನ ಪಾಮ್ಬುಜಂ ತನ್ನದಿರಂಗೆ ಕೋಲಮನ್ ಅಮರ್ಚಿ (13, 61). 11, to obtain. ಪೊಸ ಮಂಜುಪಾರ್ಪಿ ಬೆರ್ಚುಗಿಯನ್ ಅಮರ್ಚಿ (9, 4). ನೈವನ್ ಮನಂ ಹರುಪಮನ್ ಅಮರ್ಚಿ (14, 15).

ಅಮರ್ತ್ಯ a-martya. Immortal. 2, a god.

ಅಮರ್ತ್ಯ ಭುವನ amartya-hhavana. The world of the gods, heaven.

ಅಮರ್ಚು amardu. = ಅಮರ್ಚು. Thh. of ಅಮೃತ q. v. (Śmd. 353, 364; Hā. 1, 133; Āt. 1, 99; II, 23; Kk. 10 a; Tu. ಅಮರ್ಚು. ಅಮರ್ಚಿಂಗಿ, for ever (Bp. 52, 36). ಅಮರ್ಚಿನ ಮದಿ (Abb. P. 3, 144.). — ಅಮರ್ಚುಗದಿರ. -ಕದಿರ. Who has ambrosia-rays: the moon (ಇಂಗದಿರ, ಹಿಂಗ್ ಒ. II, 18). — ಅಮರ್ಚುಗದಿರ. -ಕದಿರ. Ambrosia-like food (V. 37, 88). — ಅಮರ್ಚುಗಿಯ್ಯು. -ಕಿಯ್ಯು. Who has ambrosia-hands: the moon (ಚನ್ನ ಒ. I, 107; ಇರುಳಿಡಿಯು II, 6; ಚನ್ನಿರ Kk. 11b; ಕೆ 44; ಚನ್ನಿರ Śm. 15). — ಅಮರ್ಚುಣಿ. -ಉಣಿ. Who eats ambrosia: a god (ಸುರ ಶಮ. 8; Śmd. 238). See ನೆಲನಮ

ದುರ್ಣಿ. — ಅಮರ್ಚುಣಿವಗಿಯ. -ವಗಿಯ. Who is the gods' enemy: a Rākshasa (ರಕ್ತಸ Kk. 56). — ಅಮರ್ಚುಣಿಸು. -ಉಣಿಸು. = ಅಮರ್ಚುಣಿ. See ನೆಲನಮದುರ್ಚುಣಿಸು. — ಅಮರ್ಚುಣಿಸು ಗ. -ಉಣಿಸುಗ. = ಅಮರ್ಚುಣಿ. (ನಿರ್ಬರ Kk. 10 a). — ಅಮರ್ಚುಣಿಸು. -ಉಣಿಸು. = ಅಮರ್ಚುಣಿಸುಗ. ಅಮರ್ಚುಣಿಸುಗಳ್ (ದೇವತೆಗಳ್ ಸಿ. 3.). — ಅಮರ್ಚುಣಿಯ್ಯು. -ಬಯ್ಯು. (Śmd. 55). Thh. of ಅಮೃತವಲ್ಲಿ. Cocculus cordifolius (ಅಮೃತ, ವತ್ಸಾದನಿ, ಗುಳೂಡಿ Hā.). — ಅಮರ್ಚುಣಿ. -ವಣಿ. The woman who is immortal or is called amṛitā: Pārvatī (ದೋಷಾಂಗನೆ Kk. 70; Śm. 34). — ಅಮರ್ಚುಣಿವಣಿಯು. -ವಣಿಯು. The husband of Pārvatī: Śiva (ಕತ್ತರ Śm. 3; ಮುತ್ತಿಯಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಳ ಗಣ್ಣು, ಕತ್ತರ G.). — ಅಮರ್ಚುಣಿವಣ್ಣೀಪ. -ವಿಪ. = ಅಮರ್ಚುಣಿವಣ್ಣಿನಿಯು. (ಪರಮೇಶ್ವರ ಸಿ. 3.).

ಅಮರ್ಯಾದೆ a-maryādē. Transgressing due bounds, disrespect, impropriety of conduct, rudeness (C.).

ಅಮರ್ಷ a-marsha. Non-endurance. 2, impatience; anger, passion. 3, impetuosity, determination of purpose. See Kāv. IV, 2, 16.

ಅಮರ್ಷಣಿ a-marshaṇa. Impatient, passionate, angry (ಕೈ. ೧, ರೋಷಣ, ಮುನಿಸುಯ್ಯವಂ Mr. 234).

ಅಮಲೆ amal. 1. = ಅಮಲು 1 q. v. Intoxication;—intoxicating quality in substances (Mhr., H.; My.; M.; Tu.).

ಅಮಲೆ amal. 2. = ಅಮಲ 1. Business, affairs (My.; H.). 2, rule, reign (Mhr., H.; S. Mhr.; Br.). 3, an office or post; a public charge (Mhr.; Br.). 4, a right of share in the revenue of a village (Mhr.). 5, collection of revenue (H., M.).

ಅಮಲ amala. 1. = ಅಮಲ 2. ಕಾಯದೆಯು ಅಮಲವು ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಸಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ (B. 5, 267).

ಅಮಲ a-mala. 2. Stainless, clean, pure, shining, white (ನಿರ್ಮಲ Nn. 8, 139; Śm. 1, 118). 2, talc. or mica (ಅರುಂಗ G.). 3, N. of a vṛtta (Āh.).

ಅಮಲಿತರ amala-tara. Unusually clean (Bp. 35, 36).

ಅಮಲಿತೆ a-malatē. The state of being stainless, clean, pure, etc. (Bp. 12, 39).

ಅಮಲಿತೈ a-malatva. = ಅಮಲಿತೆ. (a Āh. MS. in its v. 25; Bp. 22, 65).

ಅಮಲಿದಾರ amala-dāra. = ಅಮಲುದಾರ, ಅಮಲಾರ. A native person holding an office or commission (Mhr.; S. Mhr.; B. 5, 161, 202).

ಅಮಲಿಪಾಣ್ಣುರ amala-pāṇḍura. Pure white (ತಾರದ Mr. 510).

ಅಮಲಾಂಶು amala-aṁśu. A white ray. — ಅಮಲಾಂಶುಗದಿ. -ಕದಿ. To emit white rays (Rāv. 6, 133).

ಅಮಲಾಂಶುಲಿ amala-aṁjhaṭē. The plant Flacourtia cataphracta.

ಅಮಲಾತೆ amalāta. = ಅಮಲಾತ, q. v.

ಅಮಲಾತಕೆ amalātaka. Globe amaranth, Gomphraena globosa.

ಅಮಲಾನಕೆ amalānaka. = ಅಮಲಾತಕೆ. Globe amaranth.

ಅಮಲಿತ a-malita. Not stained, pure (Bp. 51, 80).

ಅಮಲಿನ a-malina. Stainless, clean, pure, faultless (Śmd. 14; ನಿರೋಪ 15 Cm.).

ಅಮಲು amalu. 1. = ಅಮಲ 1. (C.; ಲಪರಿ G.; ಮದ ಒ. 3.). — ಅಮಲಾಗು Intoxication to come about (ಗಾವನು G.); to become drunk. ಅವನು ಅಮಲಾದನು (My.). — ಅಮಲಿನನ. -ಅನ. An intoxicated man (C.). — ಅಮಲು ಇದಿ. Intoxication to go down (i. e. to become less, C.). — ಅಮಲು ಎದಿ. In-

toxication to rise (to the head, f. e. to be brought about, C.; B. 4, 25. 40). — ಅಮಲು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು. To take spirituous liquors or other intoxicating substances (opium, etc.) to excess (C.). — ಅಮಲು ಹತ್ತು. Intoxication to begin to stick to, take, or come upon. ಅವನಿಗೆ ಅಮಲು ಹತ್ತುತು (C.).

ಅಮಲು amalu. 2. = ಅಮಲ್ 2, etc. (C.).

ಅಮಲುಗುಡೆ amalu-gūḍa. A drunkard (C.).

ಅಮಲುದಾರ amalu-dāra. = ಅಮಲ್ದಾರ. (My.; Br.).

ಅಮಲೆ amalē. A spotless female. 2, a tree, *Embtica officinales* Gaertn. (ನೇಲೆನ್ನಿಗಿ ಗಿಡ G.). 3, Lakshmi (Mr. 18).

ಅಮಲ್ದಾರ amal-dāra. = ಅಮಲದಾರ, etc. The native revenue collector acting under the authority of the European collector (My.). 2, in the army: a commissioned officer (Mhr.). 3, a native head of police (Br.).

ಅಮವಾಲು amavālu. — ಅಮವಾಲುಜನ್ಮಿಗೆ. The property of a person dying without heirs and escheating therefore to the government (My.). — ಅಮವಾಲುದನೆ. Cattle without owners, claimable by the government: unclaimed cattle (My.).

ಅಮವಾನೆ amavāsē. Tbh. of ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ. (C.). ಇನ್ನೂ ಇದ್ದ ಅಮವಾನೆ (ಸಿನ್ನೇವಾರಿ. Mr. 69).

ಅಮನ amasa. Tbh. of ಅಂತ. (My.).

ಅಮಸು amasū. = ಅದಕು 1. (My.).

ಅಮನೆ amasē. Tbh. of ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ. (My.).

ಅಮಳ್ amal. = ಅವಳ. Tbh. of ಯಮಲ. (ಯಮ, ಯಮಲ, etc. Hlā.; ಫೋರರ್ Ṫt. II, 23; ಫೋರರ್, ಜುಗಮ, ಜನಕ, ಎರಕು Kk. 60; Abh. P. 3, 144; 16, 2). ನಯಗುಣವಿಕ್ರಮದ ಅಮಳ್ (Smd. 52). — ಅಮಳ್ಗದ. -ಕದ. A folding-door (Rāṅv. 10, after 31). — ಅಮಳ್ಗತ್ತ. -ಜತ್ತ (Smd. 54). A double tie or thong (?). — ಅಮಳ್ಗಲೆ. -ತಲೆ. A pair of heads. — ಅಮಳ್ಗಲೆಯ. -ತಲೆಯ. Agni (Sā.). — ಅಮಳ್ಗಲೆವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. The bird with two heads (ಫೇರೂಣ್ಣ Ṫt. II, 55; Kk. 16; Smd. 29). — ಅಮಳ್ಗೊಂಗರ್. -ತೊಂಗರ್. (Smd. 54). A pair of clusters, etc. — ಅಮಳ್ಗಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. The pair-bird, *Anas casarca* (ಚಕ್ರವಾಕ Kk. 14; Smd. 28). — ಅಮಳ್ಗವರ್. -ವೆವರ್. A joint-name (Abh. P. 3, 144).

ಅಮಾ amā. Together with. 2, near. 3, new moon.

ಅಮಾಂನ a-māmsa. Not flesh, anything but flesh. 2, without flesh, feeble, thin.

ಅಮಾತ್ಯ amātya. = ಅಮಾತ್ಯ. One who is near. 2, a minister, a counselor.

ಅಮಾನತು amānatu. A deposit; anything committed to the charge of another (My.; Mhr., H.).

ಅಮಾನಸ್ಸು a-mānasya. Pain, sadness.

ಅಮಾನಿ amāni. What is in charge or under the immediate care of a collector on the part of government (as occasionally *ahkaree*, etc.) in opposition to that which is rented out to tenants of the soil (My.; H.; Br.).

ಅಮಾನಿದಾರ amāni-dāra. One who looks after the amāni (My.).

ಅಮಾನುಷ a-mānusha. Not human; inhuman. (My.).

ಅಮಾನ್ತ amānta. The end of the day of new moon.

ಅಮಾನ್ತವಾಸ amānta-māsa. A month that is reckoned from the end of the day of new moon (ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ q. v.) to

the first day of new moon, as different from ಪೂರ್ಣಿಮಾನ್ತವಾಸ (B. 5, 307. 308).

ಅಮಾನ್ಯ a-mānya. Not to be respected or honored, not worthy of respect (Bp. 1, 36).

ಅಮಾರ್ಗ a-mārga. Want of a road. 2, pathless. 3, a wrong road (My.). 4, a bad man (My.).

ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ amā-vāsya. ಅಮವಾಸ್ಯೆ, ಅಮಸ್ಯೆ, ಅಮಾನಾಸ್ಯೆ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಅಮಸ್ಯೆ, ಅವಸ್ಯೆ. The first day of the first quarter on which the moon is invisible.

ಅಮಾವಾನೆ amā-vāsē. = ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, etc. (Kk. 58; My.).

ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ amā-vāsya. The first day of the first quarter on which the moon is invisible.

ಅಮಾನೆ amāśē. Tbh. of ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (Smd. 368; Smd. 19; C.).

ಅಮಿಕು amiku. = ಅದಕು 1, etc. (My.).

ಅಮಿತ a-mita. Unmeasured, boundless, infinite (Bp. 8, 37; 53, 7). 2, amita: gone (see ಅಮೃತ).

ಅಮಿತ್ರ a-mitra. An enemy.

ಅಮಿಲಾತ amilāta. = ಅಮರಾತ and its flowers (ವರ್ಣಪತ್ರ, ಬಣ್ಣಮಾಗಿನ ಪುಗರ್ Mr. 124, o. r. ಅಮರಾತ).

ಅಮಿಲಾತಕ amilātaka. = ಅಮರಾತಕ. *Globe amaranth* (ಬಣ್ಣದ ಹೂ Hlā.).

ಅಮಿಷ amisha. Flesh.

ಅಮಿಷ್ಣೆ amikshē. Melted or clarified butter (ಅಜ್ಜ Mr. 260).

ಅಮಿನ amina. A petty revenue officer who has temporary charge of any district (My.; H.; Br.; M.). 2, a subordinate judge and arbitrator in civil causes (S. Mhr.; B. 5, 106; Mhr., H.; Br.; M.). 3, the lowest executive officer of a civil court, whose duty is to attach property, make valuations, sales, etc. (My.). See ಸದಕ.

ಅಮಿರ amira. Emir (B. 4, 20; H.; M.).

ಅಮುಕು amuku. = ಅಮಕು, etc. (My.; T., M. ಅಮುಕ್ಕು; T. ಅಮುಂಕು, M. ಅಮುಕ್ಕು, to be pressed down).

ಅಮುಕ್ತ a-mukta. Not loosed or let go. 2, not liberated from transmigration. 3, a weapon that is always grasped and not thrown, as a sword, etc.

ಅಮುಖ್ಯತೆ a-mukhyatē. The state of being not chief, subordination (Smd. 172).

ಅಮುಗು amugū. = ಅದುಕು 1 (v. t. & v. i., My.), ಅವಗು 2. See ಅಮುಕು.

ಅಮುಚು amuchu. = ಅಮಚು. (My.).

ಅಮುತ್ರ amutra. There. 2, in the other world, in the life to come. 3, here.

ಅಮುದ a-muda. Grief, distress (Bp. 4, 45).

ಅಮುದ್ರ್ಯಕ್ಕು amudryakku. Tbh. of ಅಮುದ್ರ್ಯಾಕ್ (Smd. 106 Cm.).

ಅಮುದ್ರ್ಯಾಕ್ amudryāc. (Smd. 106 Cm.).

ಅಮುಮುಯಕ್ಕು amumnyakku. = ಅಮುಮುಯಾಕ್ (Smd. 106 Cm.).

ಅಮುಮುಯಾಕ್ amumnyāc. (Smd. 106 Cm.).

ಅಮುಷ್ಯ amushya. Of such a one.

ಅಮುಷ್ಯಾಯಾ amushya-ayana. The offspring of such a one; of respectable birth, of known origin (ಅಚಾರಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಪ್ಪಂಗೆ ಪಟ್ಟಿದ ಮಗನು Mr. 250, o. r. ನಮುಷ್ಯಾಯಾ; My.).

ಮೂಲ a-māla. Rootless. 2, having no beginning (Bp. 2, 36). 3, without support.

ಮೂಲ್ಯ a-mūlya. Precious, above estimation, invaluable, so valuable that the worth cannot be estimated. (C.).

ಮೃಗಾಲಿ a-mṛgāla. The root of a fragrant grass used for screens, Kaskas, *Andropogon muricatus*.

ಮೃತ a-mṛita. = ಅಮರ್ತ, ಅಮರ್ತ. Not dead. 2, immortal, imperishable (ನಿತ್ಯ, ಶಾಶ್ವತ Mr. 25; ನಿನ್ದು Mr. 511; ನಿನ್ದು Nn. 4; Bp. 51, 29). 3, a deity. 4, immortality. 5, final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ 4). 6, Ambrosia, the food of the gods, the juice of the soma (ಸುರಾಪಾಕ 4; Mr. 29; ಸುಧೆ 511; ಸೋದೆ, etc. Kk. 10a.). 7, an antidote; a drug. 8, food; boiled rice. 9, anything sweet, becoming or agreeable (ಯೋಗ್ಯ 4; ಇಮ್ಮು Ct. I, 82). 10, water (ಉದಕ 4). 11, milk (ಹಾಲು G.; My.); ghee (My.). 12, the ocean (ಸಮುದ್ರ 4; ಅಭಿ 511). 13, gold; quiescent. 14, a quality, a virtue, a property (ಗುಣ 4). 15, unsolicited alms. 16, the residue of a sacrifice (ಅಧರ, ಯಜ್ಞ 4). 17, a ray (ಮರೀಚಿ, ಕರಣ 4; ಕರಣ 511). 18, ಅಶೇಷ, ವಿಶ್ವ (4). 19, the colour white (ಸಿತ್, ಬಿಳಿದು 4). 20, the plant *Cocculus cordifolius* (ಗುಡೂಬ Mr. 145; ಅಮರದ ಬಳ್ಳಿ G.). 21, the plant *Emblia officinalis* (ನೆಲ್ಲಿ ಗಡ G.). 22, the plant *Terminalia chebula* (ಅಳಲೇ ಕಾಯ ಗಡ G.). 23, the hair of the head, hair (ತಿರೋರು 4). See Nn. 3. ಶುಚಿ. — ಅಮೃತಗಿಡ. The custard-apple tree, *Anona squamosa* Lin. (St. & Pl.; My.). — ಅಮೃತಬಳ್ಳಿ. = ಅಮರದ ಬಳ್ಳಿ, ಅಮೃತವಳ್ಳಿ. (Si. 142; St. & Pl.; ಗುಡಾ, ಗುಡಿ, ಗುಡೂಬಿ, ಛಿನ್ನರೂಪ, ತನ್ವಿ G.).

ಅಮೃತಕರ amṛita-kara. The ambrosia-rayed: the moon (ಮಹಾರ, ಹಸ್ತ Nn. 35). 2, a physician (ವೈದ್ಯ 35). 3, the sovereign of the snakes (ನಾಮಗಿ, ಶೇಷ 35). 4, a deity (ಸುರ, ದೇವ 35). 5, a demon (ಅಸುರ, ರಾಕ್ಷಸ 35). 6, the ocean (ಅಮೃತ, ಸಮುದ್ರ 35). 7, Śiva (ಕೃತಿವಾಸ, ಕುಶ್ವರ 35).

ಅಮೃತಕಿರಣ amṛita-kirana. = ಅಮೃತಕರ No. 1. (Bp. 11, 10).

ಅಮೃತಕರಣಿ amṛita-taraṅgiṇi. Moonlight. (R.).

ಅಮೃತತ್ವ a-mṛitātva. Immortality (Bp. 43, 63; My.).

ಅಮೃತಪಯೋಧಿ amṛita-payōdhi. An ocean of ambrosia (Bp. 61, 69).

ಅಮೃತಮತಿ amṛita-mati. N. of the wife of king Satyendra of Coḷamandala (Rāva. 3, 12).

ಅಮೃತವಲ್ಲಿ amṛita-valli. = ಅಮರವಳ್ಳಿ, ಅಮರ್ತವಳ್ಳಿ, ಅಮೃತ ಬಳ್ಳಿ. (Sk.; My.).

ಅಮೃತವಿಗ್ರಹ amṛita-vigraha. Having an immortal or agreeable body (Bp. 26, 45).

ಅಮೃತಸಾರಜ amṛita-sāra-ja. Raw sugar, molasses. (R.).

ಅಮೃತಸೋಧ amṛita-sōdara. Born together with the amṛita (at the churning of the ocean): a bare. (R.).

ಅಮೃತಹಸ್ತ amṛita-hasta. = ಅಮೃತಕರ No. 2. (My.).

ಅಮೃತಾನ್ಧ amṛita-andha. Tbh. of ಅಮೃತಾನ್ಧಸ್. (My.).

ಅಮೃತಾನ್ಧಸ್ amṛita-andhas. Whose food is ambrosia, a deity.

ಅಮೃತಾನ್ನ amṛita-anna. Ambrosia-like food (J. 29, 85).

ಅಮೃತಾರ್ಜಿ amṛita-ārjī. The moon (J. 2, 13).

ಅಮೃತವಶ amṛita-āvaha. Final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26).

ಅಮೃತಾಶನ amṛita-aśana. Who eats ambrosia, a deity.

ಅಮೃತಾಹರಣ amṛita-āharapa. Who stole the ambrosia: Garuḍa. (My.).

ಅಮೃತೆ a-mṛitō. An immortal or beautiful female. 2, the plant *Cocculus cordifolius*. 3, the plant *Emblia officinalis*. 4, the plant *Terminalia chebula*.

ಅಮೆ amē. An affix to form verbal nouns, e. g. ಅಭಿಮೆ, ತೀರಮೆ (Śmd. 248). Cf. ಉಮೆ.

ಅಮೇಧ್ಯ a-mēdhyā. Not allowed to sacrifice. 2, impure; unholy; nefarious; foul. 3, faeces, excrement (Bp. 4, 65; 40, 69). See Prv. 3. ನಾಯಿ.

ಅಮೇಯ a-mēya. Immeasurable. (My.).

ಅಮೋಘ a-mōgha. Unerring, unfailing, not vain, efficacious, reaching the mark (Ct. II, 120; Bp. 34, 13; J. 12, 46; 21, 60); —productive, fruitful; —tho not erring or failing.

ಅಮೋಘೆ a-mōghē. The trumpet flower, *Bignonia suaveolens* Roxb. 2, a plant of which the seed is used as a vermifuge, *Erycibe paniculata* Roxb. (ನಾಯವನಗ G.).

ಅಮೋಲಿಕ amōlika. Tbh. of an ಅಮೃಲಿಕ. Invaluable, excellent (C.; B. 4, 222).

ಅಮೌಢ್ಯ a-maūdhya. One who is not stupid (Bp. 46, 71; My.).

ಅಮೌಲ್ಯ a-maulya. Priceless, invaluable, excellent (Bp. 43, 66; My.; B. 4, 173).

ಅಮೃಕ amṛaka. Sending, despatching, dismission. 2, an entertainment given to friends at their departure (Tē.; R.; Tē. ಅಮೃ, ಪಮೃ, to send, etc.; T., M. ಅನುಪ್ಪ, to send; see ಪನಪ).

ಅಮೃ amba. 1. = ಅಮೃತ, ಎಮೃ. Present relative participle of ಅನಿ 1: saying, etc. ಅಮೃಂ, ಅಮೃನು, third pers. sing. masc. of the future: he will say, etc.

ಅಮೃ amba. 2. = ಅಮೃ. — ಅಮೃಗಾಲು. = ಅಮೃಗಾಲು. (My.).

ಅಮೃ ambaka. An eye (ಕಣ್ಣು Nn. 37, 66). 2, the numeral two (Mr. 540).

ಅಮೃಕ ambakala. = ಅಮೃತಿ Q. v., ಅಮೃಲ, ಅಮೃಲಿ. A kind of gruel or pap mixed with buttermilk (ಕೃತಿ śm. 115; Tē.: pap, porridge; occasionally used by Liṅgāyatās). ತನಗೆ ಹಸಿವಾಯ್ತು; ಉಣ್ಣೆ, ಭಕ್ಷ್ಯ, ಅಮೃಕಂ? (Bp. 27, 48). ನಿನ್ನ ಅರಮನೆಯ ಹೊಸ ರಸರಸಾಯನದ ಪರಮ್ ಅತನ ಸದನದಲಿ ಮಾಡಿಸಿದ ತೃಪ್ತನ ಅಮೃಕಕೆ ಎಣೆ ಉಸುರಲ ಉಣ್ಣೆ? (30, 6). See ಕಟ್ಟಮೃಕ, ಹುಲಿ.

ಅಮೃಕಿ ambaki. She who has eyes (at the end of compositions; J. 29, 85).

ಅಮೃಗ ambaḡa. = ಅಮೃಗ. (My.).

ಅಮೃಟ ambaṭa. 1. Tbh. of ಅಮೃಷ್ಠ. A barber (ನಾವಿದ Ct. I, 61; T., M. ಅಮೃಟ್ಟ).

ಅಮೃಟ ambaṭa. 2. = ಅಮೃಟಿ, etc. (St. & Pl.).

ಅಮೃಟಿ ambaṭi. = ಅಮೃಟಿ, oto. (ಪೀತನ, ಕಪೀತನ, ಅಮೃತಕ N.; Si. 127; My.; see ಅಮೃತಿ). — ಅಮೃಟಿಹುಲ್ಲು. *Cynodon dactylon* Pers. (St. & Pl.).

ಅಮೃರ ambara. Clothes, apparel (ಅರಿ śm. 117; ಅರಿವೆ G.; ಅಂತರ, ವಸ್ತ್ರ Nn. 30). 2, the sky, atmosphere, other (ದಾನ್, ಅಲವಟ್ಟಿ, oto. śm. 14; ನಭಸ್, ಆಕಾಶ Nn. 30). 3, a sign for the zero or 0 (Ct.; Mr. 73, 540). 4, vicinity.

5, cotton (ಅರಳೆ, ಹತ್ತಿ ಓಬ.). 6, talo, or mica. 7, a perfume, Amberggris. 8, N. of a metrical foot (ಓಬ.). 9, a bed or couch. — ಅಮ್ಬರವ್ವರೆ. -ಎಂಬರೆ. As far as the sky (Bp. 32, 32; 57, 82).

ಅಮ್ಬರಚರ ambara-čara. Sky-going; an inhabitant of the sky; a god (Bp. 44, 51). 2, a bird.

ಅಮ್ಬರಮನಿ ambara-maṇi. The sky's jewel: the sun (A.; My.).

ಅಮ್ಬರಶಿರೋಜ ambara-śirōja. Whose hair is the sky: Rndra (Mr. 11).

ಅಮ್ಬರಾಮ್ಬರ ambara-ambara. Whoso apparel is the sky: Śiva (My.).

ಅಮ್ಬರಿ ambari. A cloth to write upon (ಕಡಿತ Mr. 359).

ಅಮ್ಬರೀಷ ambarīṣa. A frying-pan (ಅಡುಬಾಣಲೆ Nn. 123). 2, the sun. 3, one of the hellas. 4, Śiva. 5, Viṣṇu. 6, remorse. 7, war. 8, a young animal. 9, the plant Spondias mangifera.

ಅಮ್ಬಲ ambala. An open shed or hall where public affairs are discussed, etc. (Kṣṇagru; T., M.; Tu. ಅಮ್ಬಲ).

ಅಮ್ಬಲಿ ambali. = ಅಮ್ಬಲಕ, ಅಮ್ಬಲ, etc. Tbh. of ಅಮ್ಬ. A kind of pap or porridge made of jōla, rico, or rāgi, to which buttermilk (also tamarind) is generally added (C.; Tē.; Tu. ಅಮ್ಬಲಿ). ಅರನಾಲಕ, ಸಾವೀರ, etc. ಅನ್ನರೆ ಬಾಗಿಡ ಗಂಜಿ, ಬೋನ ಬೋಸ್ತ ಗಂಗಿ; ಉಕ್ಕುತಿಳಿಗೂ ಕಲಗಚ್ಚಿಗೂ ಅಮ್ಬಲಿಗೂ ಹಸರು (Si. 811). ಅಮ್ಬಲಿ ಅಗಿ ಇರುವ ಗಂಜಿ (ಯವಾಗು, ಉಕ್ಕಿ, etc. 815). ಅಮ್ಬಲಿ ಕೂಡಿಯುವವನಿಗೆ ಮಾಸೇ ತಿಕ್ಕುವವನೊಬ್ಬ. — ಅಮ್ಬಲಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಹವ್ವಲಿಸುವದು ಯಾಕೆ? — ಅಮ್ಬಲಿಲಿ ಕಣ್ಣಿಯಾ ತೋಚಿನಾಯನ್ನೆ? (Prvs.). ಅಮ್ಬಲಾಪತಿ ಚನ್ನಯನ ಮನೆಯ ಅಮ್ಬಲಿಯನ್ ಉಮ್ಮಗರ್ (Bp. 56, 50). See ಕಟ್ಟವ್ವಲಿ, Prvs. s. ಅಳಿಗೆ, ಮಣ್ಣು.

ಅಮ್ಬಪ್ಪ ambasbṭha. = ಅಮ್ಬಪ್ಪ. The offspring of a man of the Brāhmaṇa and a woman of the Vaiśya caste; a physician, a barber, etc.

ಅಮ್ಬಪ್ಪ ambasbṭhē. *Jasminum auriculatum* Vahl. 2, yellow wood-sorrel, *Oxalis corniculata* Lin. 3, the plant *Clypea hernandifolia* W. & A. 4, = ಅಮುಟಿ, etc., the hog-plum or wild mango, *Spondias mangifera* Pers.

ಅಮ್ಬಾ ambā. = ಅಂಹಾ, ಅಮ್ಮೇ, ಅಮ್ಮಾ. The cry of cow or calf (O.; T.; Tē. ಅಮ್ಮಾ; Tn.; M. ಅಮುಹಾ, to low).

ಅಮ್ಬಾಕಾನ್ತ ambā-kānta. Durgā's husband: Śiva (Bp. 39, 10).

ಅಮ್ಬಾಡಿ ambāḍi. N. of a village in Mysore (M.: a oowpen). — ಅಮ್ಬಾಡಿಯರೆ. -ಎರೆ. A whitish, mellow and fragrant kind of betel leaf (C.).

ಅಮ್ಬಾಡೆ ambāḍē. = ಅಮುಟಿ, etc. (ಅಮ್ಬಾತಕ, ಕಪಿತನ, ಪೀತನ G.).

ಅಮ್ಬಾಪತಿ ambā-pati. = ಅಮ್ಬಾಕಾನ್ತ. (Bp. 13, 23).

ಅಮ್ಬಾರ ambāra. A heap of thrashed straw (My.; Br.; M.; H.).

ಅಮ್ಬಾರಖಾನೆ ambāra-kbānē. A magazine of grain, a granary (My.; H.).

ಅಮ್ಬಾರಮಣಿ ambā-ramaṇa. = ಅಮ್ಬಾವತಿ. (Bp. 53, 8).

ಅಮ್ಬಾರಿ ambāri. A howdah on an elephant (C.; B. 4, 23; Ć. Bp. 47, 32; T., M., Tē., Tn.; H.). ಅಮ್ಬಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತ ರೂ ಮುಂಗಾರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಅಮ್ಬಾರಿ ambārē. A kind of insect existing in dry wood (C.). — ಅಮ್ಬಾರಣ್ಣಿ. -ಉಣ್ಣಿ. A tick infesting cattle (S. Mhr.; Tē. ಅಮ್ಬಾರಿಪುಣ್ಣು).

ಅಮ್ಬಾವರ ambā-vara. = ಅಮ್ಬಾವತಿ. (Bp. 12, 56).

ಅಮ್ಬಿ ambi. A boat. (See T. s. ಅಮ್ಬಿಗ). 2, water (in vedio Sk.).

ಅಮ್ಬಿಕಾನಾಥ ambikā-nātha. = ಅಮ್ಬಾವತಿ. (Bp. 33, 8).

ಅಮ್ಬಿಕಾಪತಿ ambikā-pati. = ಅಮ್ಬಿಕಾನಾಥ. (Bp. 13, 12; 24, 46).

ಅಮ್ಬಿಕಾರಮಣಿ ambikā-ramaṇa. = ಅಮ್ಬಿಕಾವತಿ. (Bp. 54, 69).

ಅಮ್ಬಿಕೆ ambikē. ಅಮ್ಬಿಕಾ. A mother. 2, *Durgā*. See Śmd. 20.

ಅಮ್ಬಿಕೇಯ ambikēya. Gaṇeśa. 2, Kārttikēya. 3, Dhṛitā-rāṣṭra. (My.).

ಅಮ್ಬಿಕೇಯಕ ambikēyaka. = ಅಮ್ಬಿಕೇಯ. (My.).

ಅಮ್ಬಿಗ ambigā. = ಅಮ್ಬಿಗ, ಅಮ್ಬಿಗ. A man who rows a boat or a harigōl, a boatman (Bp. 20, 22; ನೀರ್ಕುಟಕ Śā.; ಕರ್ಣಧಾರ, ನಾವಿ G.; Mhr. ಅಮ್ಬಿ, ಅಮ್ಬಿ ಕರೀ; C.; T. ಅಮ್ಬಿ, a boat; a raft; a water-pot; a basket for drawing water; a rope to which oxen are tied in a row; M. ಅಮ್ಬಿ, thlok, strong rope; M., T. ಅಮ್ಬಿಪಾಟು, a rower's song). See B. 4, 30, 167; Prv. s. ತಡ್ತಿ. ಹೊದಿ ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಬಿಗರ ಮಿಣ್ಣಿ (Prv.).

ಅಮ್ಬಿಗಾದಿ ambigā-ḡāḡā. = ಅಮ್ಬಿಗ. See Prv. s. ದೋಣಿ.

ಅಮ್ಬಿಲ ambila. = ಅಮ್ಬಲಿ, etc. Tbh. of ಅಮ್ಬ. A kind of sour gruel (ಧಾನ್ಯವು, ಅರನಾಲ, ಸನ್ಧಾನ, ಕಾಂಜಿ, ಸಾವೀರ Hlā.; ಅರನಾಲಕ, ಸಾವೀರ, etc. Nr.; ಕದಿ'ಲಿ. II, 74; ಕದಿ'ಸಿ.; ಅರನಾಲ, etc. Mr. 214; ಕರ್ಜು Śm. 86). ಅಮ್ಬಿಲದೊಳ್ ಉಣ್ಣೇ ಬಿಟ್ಟೆ? (Bp. 30, 28). ಇಲ್ಲ ಎಣ್ಣೆ ಅಮ್ಬಿಲವು (40, 74). ಅಮ್ಬಿಲದೊಳ್ ಕೆಳೆ ಪೊಸ ಬಿಟ್ಟೆಯಂ ತೆಗೆಯಲು (42, 2).

ಅಮ್ಬು ambu. 1. An arrow (ಶರ Śmd. Dh.; ಕೋಲ್, ಕ ನೆ, ಸರಳ್'ಲಿ. II, 47; ಕಂಕವತ್ತ, ತರ, etc. Hlā.; ದಾಣ, etc. Mr. 295; ದಾಣ Nn. 5, 7; ಮಾರ್ಗಣ 17; ತರ 35; ಪತಂಗ, etc. 61; ಕಣೆ, ಕೋಲ್, etc. Śm. 43, 106; C.; T., M., Tu.; Tē. ಅಮ್ಬ, ಅಮ್ಬಕ, ಅಮ್ಬು. M. ಅಮ್ಬ, T. ಅಡ್ಡಿ, to send; to let go, leave; see ಅಮ್ಬಕ, ಅಸಿ 3). See ಅಯ್ಯವು, ಎಚ್ಚವು, ಎರೆಯವು, ಕ ವಡಿೆಯವು, ಕವಲವು, ಬೋದಿಯವು, ಮುಗುಳವು, ಮೊಗ್ಗವು. — ಅಮ್ಬಿನ ಬೇಗ (ದೀಪ್ತಿ, etc. Hlā.). ಎಚ್ಚ ಅಮ್ಬು (ನಿರಸ್ತ Nr.). ಹಲವು ಅಮ್ಬುಳವನು (ಕಾಣ್ಣೀರ, etc. Nr.). ಹತ್ತು ಅಮ್ಬಿನ ಅಗಲ ವುಳ್ಳ ರಾಜಮಾರ್ಗ (Si. 105). ಒಕ್ಕೆಯ್ನಿ ಬಿಲ್ಲಮ್ ಅಮ್ಬುಮನ್, ಉರ್ಕಾಳ್ಳಳ್ ಸುರಿಗೆ ನೀಳ್ವು, ಮಾಣ್ಣಿ ಇರದೆ ಆ ಗೋವರ್ಕ್ಕಳ್ ಇಡಿ ಚರದ ಗೋದಾಯ್ಕರ್ಕ್ಕೋಳ್ ಎಕ್ಕತುಳಮ್ ಇದಿದು, ಕುದಿದಿದು ಆ ದರ್ (Śmd. 79). ತನ್ನಿಳ್ ವಳಂಚಿ ಕಡುಗುಟ್ಟಿ ತವುನ ಅಮ್ಬುಗರ ರವಂ (286, 287). ಒರ್ಪ ಅಮ್ಬಂ ನಿಶಿತವಿತಿಖದಿಂ ಖಿಟ್ಟಿಸಿದಂ (274). ಗದಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಅಂಗುನ ಅಮ್ಬಿ? (Bp. 4, 31). ಕೆಲದೊಳ್ ಇದಿಖದ ಅಮ್ಬಿನ ಪೊದೆಯ, ಸಾರ್ಚಿ ನಿಲಿಸಿದ ತರಾಸನದ...ರಂಗಳ್ (Rev. 6, after 11). ಕೊರವುನಿನ್ನೆ ಎಚ್ಚು, ಪೊಸ ಅಮ್ಬನು ತ್ತರಿತ ದಿಂ ಕತ್ತರಿನ (Rāghē. 17, 71). ಅಮ್ಬು ತಾಗಿದರೂ ಹವ್ವಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಅಮ್ಬು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಚವ್ವು ಮುಣುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prvs.). See e. g. J. 7, 28, 43, 45, 48; 8, 26; 9, 33; 12, 25; 13, 20, 48; 14, 4, 11, 12; 27, 41. — ಅಮ್ಬುಸರಣಿ. The flight, or path, of an arrow (My.; Bh. 8, 4, 32).

ಅಮ್ಬು ambu. 2. (fr. ಅಂಬ 2). To grow dry, to dry, to fade (ಶೋಷಣ Śmd. Db.).

ಅಮೃ ambu. 3. = ಹಮೃ. Spreading, running (as creepers). — ಅಮೃಗಜಿ. The creeping bent grass, *Agrostis stolonifera* (R.; My.). — ಅಮೃಸೋಬಳಿ. A prickly scandent undershrub, the three-lobed nightshade, *Solanum trilobatum* Lin. (St. & Pl.).

ಅಮೃ ambu. 4. = ಎಮೃ 1, q. v. ಅಪಾಯನು ಅಮೃವದು ಅಪವತ್ತು ಗುಣ, ಕಾಣೆನು ಅಮೃವದು ಕೋಟಿ ಗುಣ. — ಅಮೃಣಿ (=ಅಮೃವದಳಿ) ಮಾಡಿದ್ದು ತಾಪ್ತ, ಉಷ್ಣಣಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಅನ್ನ (Prva.).

ಅಮೃ ambu. 5. = ಅಮೈ. — ಅಮೃಗಾಲು = ಅಮೈಗಾಲು. (My.).

ಅಮೃ ambu. Water. 2, the plant *Andropogon schoenanthus*. — ಅಮೃಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. A hole for the egress of water (Abb. P. 1, 116). — ಅಮೃರಿವದು. -ವರಿವದು. To let water flow (Abb. P. 6, 48; 11, 183).

ಅಮೃಕಣಿ ambu-kana. A drop of water. 2, a shower.

ಅಮೃಕಣ್ಣಿ ambu-kantaka. The short-nosed alligator. (R.).

ಅಮೃಕಿವಾತ ambu-kirāta. An alligator. (R.).

ಅಮೃಕೀರ ambu-kīra. A porpoise. (R.).

ಅಮೃಕೂರ್ಮ ambu-kūrma. = ಅಮೃಕೀರ. (R.).

ಅಮೃಗ ambuḡa. = ಅಮೈಗ. (My.).

ಅಮೃಗಾಹಿ ambu-ḡāhī. A man who has arrows; a good archer (My.).

ಅಮೃಚರ amhn-čara. Moving in water, aquatic. (My.).

ಅಮೃಜ ambu-ja. Water-born. 2, a lotus, *Nymphaea nelumbo* (ಕುಮುದ, ತಾವರೆ Nn. 29; ಅಜ್ಜಿ, ಪದ್ಮ, etc. Mr. 419). 3, the tree *Barringtonia acutangula* Gaertn. 4, N. of a vr̥tta (Čh.).

ಅಮೃಜನ್ಮ ambu-janma. A lotus. See ನೀಲಾಮೃಜನ್ಮ.

ಅಮೃಜಫನ ambuja-bhava. The lotus-born: Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮ Kr. 40; Čh. v. 5).

ಅಮೃಜಮಿತ್ರ ambuja-mitra. The friend of the lotus: the sun. 2, a certain metrical foot (Čh.).

ಅಮೃಜಸಮಿ ambuja-sakha. = ಅಮೃಜಮಿತ್ರ No. 1. (A.; My.).

ಅಮೃಜಾನನಿ ambuja-ānanē. A lotus-eyed woman (J. 18, 62).

ಅಮೃಜಾಮೃಕ ambuja-ambaka. The lotus-eyed: Vishnu (Bp. 1, 41).

ಅಮೃಜಾಯತಾಕ್ಷ ambuja-āyata-aksha. Having eyes as large as a lotus: Kṛishṇa (J. 11, 3).

ಅಮೃಜಾಸನ ambuja-āsana. Whose seat is a lotus on Vishnu's navel: Brahmā (ಎಧಿ, ಬ್ರಹ್ಮ Nn. 21).

ಅಮೃಜೋದರ ambuja-udara. Who has a lotus on his navel: Vishnu (Śmd. 68. 293).

ಅಮೃಜೋದ್ಭವ ambuja-ndbhava. = ಅಮೃಜಫನ. (My.).

ಅಮೃದ ambn-da. Water-giving. 2, a cloud. 3, the plant *Cyperus hexastachyus communis*.

ಅಮೃದಫಲ ambuda-phala. The clouds' fruit: a hailstone (ಅರೇ Mr. 44).

ಅಮೃದರಥ amhuda-ratha. Whose chariot is a cloud: Indra (Mr. 40).

ಅಮೃಧರ ambu-dhara. Water-carrying: a cloud. (Śmd. 291).

ಅಮೃಧಿ ambu-dhi. Water-receptacle. 2, the ocean (ಸಮು

ದ್ರ Nn. 6; ತರಧಿ 11; ಅಮೃತಕರ 35; ಭುವನ Mr. 517). 3, the number four (Čh.; ನಾಲ್ಕು Mr. 347). 4, a cloud (ಕರ Mr. 507).

ಅಮೃನಿಧಾನ ambu-nidhāna. Water-receptacle: the ocean (Bp. 60, 43).

ಅಮೃನಿಧಿ ambu-nidhi. Treasury of waters: the ocean. 2, the number four (Čh.).

ಅಮೃಪ್ರಸಾದ ambu-prasāda. The clearing nut tree, *Strychnos potatorum*. (R.).

ಅಮೃಭೃತ ambu-bhṛit. Water-bearing. 2, a cloud. 3, the grass *Cyperus pectinatus*.

ಅಮೃರಾಶಿ ambu-rāśi. Hoap of waters: the ocean. See ಫಣ್ಣೀಮೃರಾಶಿ.

ಅಮೃರುಟ್ಟೀರ amburuh-plīha. A lotus-stool (Rāv. 6, 10).

ಅಮೃರುಹ ambu-ruh. ಲಿ. Water-growing: a lotus.

ಅಮೃರುಹ ambu-ruha. = ಅಮೃರುಹ. (ತತವತ್, ತಾವರೆ Nn. 49; Čh. v. 132).

ಅಮೃರುಹಗರ್ಭ amburuha-garbhā. = ಅಮೃಜಫನ.

ಅಮೃರುಹಗರ್ಭಾ amburuhagarbhā-ḡḡa. Brahmā's egg: the universe (Bp. 17, 18).

ಅಮೃರುಹನಯಿನಿ amburuha-nayanō. A lotus-eyed woman (Bp. 38, 43).

ಅಮೃರುಹಾನನಿ amburuha-ānanē. A lotus-faced woman (Rāv. 8, 4).

ಅಮೃರುಹಾಸನ amburuha-āsana. = ಅಮೃಜಾಸನ. (ಬ್ರಹ್ಮನ Mr. 9).

ಅಮೃಲಿ ambuli. = ಅಮೃಲಿ. (My.).

ಅಮೃವಾಹ ambu-vāha. Water-conveying: a cloud. (My.).

ಅಮೃವಾಹಿನಿ ambu-vāhini. Water-conveying (fem.): a wooden baling vessel.

ಅಮೃವೇತಸ ambn-vētasa. A kind of ralan.

ಅಮೃಸಮೃವ ambn-sambhava. = ಅಮೃಜ. A lotus (Čh. v. 7).

ಅಮೃಸರಣಿ ambn-saraṇa. The running of water.

ಅಮೃಸರಣಿ ambu-saraṇi. The road or bed of a stream (My.).

ಅಮೃಕೃತ ambū-kṛita. Sputtered; pronounced with emission of saliva.

ಅಮೈ ambō. = ಅಮೈ 2, ಅಮೈ 5. (T. ಅರಕ್ಕದರ್, rub-

bing with the palm of the hand or with the sole of the foot; crawling; cf. ಅರೆ 2). — ಅಮೈಗಾರ್. -ಕಾರ್. -ಗಾಲು.

The (hands and) knees placed on the ground for crawling (C.; Tu. ಅಮೈಕಾರ್). ಕುರುಕು ಹೋಗು ಅಮೈಗಾಲು (J. 28, 18). — ಅಮೈಗಾರಾದು. -ಅದು. To crawl on (the hands and)

knees (C.). — ಅಮೈಗಾರಿಕ್ಕಿ ನಡೆ. -ಇಕ್ಕಿ. = ಅಮೈಗಾರಾದು (C.). ತುಮ್ಮಲಿ ವರ್ಷ ರಾಮನಾಥಗಿ, ಅಮೈಗಾರಿಕ್ಕಿ ನಡೆಯಲಿ, ಕುಮ್ಮನಿರಾ

ಯರ್ ಎಲ್ಲರ್ ಎದ್ದೆ ನಡುಗಲು (Ru. 3, 24. 25). — ಅಮೈಗಾರಿಟ್ಟು ನಡೆ. -ಇಟ್ಟು. = ಅಮೈಗಾರಾದು (C.). — ಅಮೈಗಾರಿಡು. -ಇಡು.

= ಅಮೈಗಾಲು ಹಾಕು. (J. 19, 50). — ಅಮೈಗಾಲು ಹಚ್ಚಿ ನಡೆ. = ಅಮೈಗಾರಾದು. (S. Mhr.; ರಂಗಣ, ಸ್ವಲನ G.). — ಅಮೈಗಾಲು ಹಾಕು. = ಅಮೈಗಾರಿಡು. To put down (the hands and)

knees for crawling (My.). ಅಮೈಗಾಲು ಹಾಕಿದರೆ ರಸ್ತೆ ಸಿಕ್ಕಾಕಿ

ಕೇ? (Prv.).

ಅಮೈ ambē. ಅಮೈ. 1. = ಅಜ್ಜಿ, ಅಮ್ಮ ಅಮ್ಮ. A mother; a good woman, as a term of respect. 2, *Durgā*. 3, N. of a town (Bp. 19, 4).

ಅಮ್ಬೆ ambē. 2. Tbh. of ಅಮ್ಬ (or ಅಮ್ಬು). — ಅಮ್ಬೆಯ ಹರದಿ. Tbh. of ಅಮ್ಬಹರದ್ರೆ. The plant *Curcuma zedoaria* Rose. (*Curcuma zerumbet* Roxb; C.; ಅಮ್ಬುಪೀತ Mr. 135; ಕ ಚೂರ್, ಕಬೂರ್, ಗನ್ನಮೂಲಿ, ವರಾತ, ತಟಿ, ಪಕ್ಷ್ಯಾನ್ನಿಕೆ, ಹರಿದ್ರೆ G.; Mhr. ಅಮ್ಬೇಹರದ, turmeric-coloured zedoary, or its plant).

ಅಮ್ಬೇ ambhē. = ಅಮ್ಬಾ, etc. (My.). (ತುಡುಗಳ) ಅಮ್ಬೇ ಎ ನುತ ತಲೆಗರ್ವ ಎತ್ತಿ ನೋಡುವವ (Bp. 60, 28). ಅಮ್ಬೇ ಎನುತ ವರತನ್ನು, ಒಳ ಪೂಕ್ಕ (60, 31). ಆಕಳುಗಳ ಅಮ್ಬೇ ಎನುತ ಮುಂ ಕೊಬ್ಬು (60, 35).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. = ಅಮ್ಬಾ, etc. (C.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. = ಅಮ್ಬು.

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

ಅಮ್ಬಾ ambhā. Tbh. of ಅಮ್ಬಾ. (G.; Ūb.; My.).

especially Durgā (C.). 5, the small-pox (T., Ta.; Tē. ಅಮ್ಬವಾರು, i. e. ಅಮ್ಬನವರು; R.). See ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ; ಕ ಲ್ಲಮ್ಮ. — ಅಮ್ಬುಗಳು. Widows (occasionally used by Brahmīns, My., also ಅಮ್ಬುನದ್ದರು). — ಅಮ್ಬುಂಗೊಡಲಿ. -ಅಮ್ಬು ತಲಿ. The hatchet of village goddesses (ಪಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ Smd. II; Kk. 77; ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ Ūt. II, 18). — ಅಮ್ಬುಣ್ಣಿ. -ಅಣ್ಣಿ. = ಅಮ್ಬು. An affectionate appellation for a female (My.; M. ಅಮ್ಬುಣ್ಣಿ; Tē. ಅಮ್ಬುಣ್ಣಿ, ಅಮ್ಬುಣ್ಣಿ, my dear). 2, an effeminate man, a ooward (My.). — ಅಮ್ಬುಣ್ಣಿಮಗ. A man of good family (My.). — ಅಮ್ಬುನ ಬೇಣ್ಣಿ. The stato of being possessed by a village goddess (C.). 2, ಅಮ್ಬುನವರ ಬೇಣ್ಣಿ or ಅಮ್ಬುನವರ ಪ್ರಸಾದ, venereal disease (My.). — ಅಮ್ಬುನ ಬೇಣ್ಣಿ. (generally ದುರ್ಗಮ್ಮನ ಬೇಣ್ಣಿ). Cholera (My.). — ಅಮ್ಬುನಿ. -ಅಮ್ಬಿ. = ಅಮ್ಬುಣ್ಣಿ. (Bp. 9, 44). — ಅಮ್ಬುಣ್ಣಿ. -ಅಮ್ಬಿ. N. of a woman (Bp. 15 sum; 15, 36. 37; 25, 7).

ಅಮ್ಬುಣ್ಣಿ ammanni. = ಅಮ್ಬು. A nipple, a teat, the breast (My.; M. ಅಮ್ಬುಣ್ಣಿ; T. ಅಮ್ಬು; cf. ಅಣ್ಣಿ 8).

ಅಮ್ಬುಯ ap-maya. Formed from or consisting of water.

ಅಮ್ಬಾಲಿ ammālī. Game of throwing handballs or stones in the air and catching them in the hand (ಪೂಜೆಬಿಟ್ಟು Ss.; My.; M. ಅಮ್ಬಾಣ್ಣಿ; T. ಅಮ್ಬುಣ್ಣಿ; ಅಮ್ಬಾಣ್ಣಿ; Tē. ಅಮ್ಬುನಮುಲು).

ಅಮ್ಬಿ ammi. = ಅಮ್ಬುಣ್ಣಿ. The mother's breast, in the language of small children (S. Mhr.; Mhr. ಅಮಾ, ಅಮಾ).

ಅಮ್ಬಿ ammi. = ಅಮ್ಬುಣ್ಣಿ No. 1 (see ಅಮ್ಬು; My.).

ಅಮ್ಬು ammu. (= ಅಣ್ಣು 1). To be able;—to be willing, to wish, to desire (cf. ಅಣ್ಣಿ 2, ಅಣ್ಣು 2, ಅಣ್ಣು 2, ಅಣ್ಣು 2, ಅಣ್ಣು 2; ಅಣ್ಣು 2; T. ಅಮಾಣ್ಣು, to desire). ದಿವ್ಯ ಯ ಹೊಗರ್ ಅಮ್ಬುರು ಪಾನ ಪಾನರು; ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನ ಹುದುಗುತಲೆ ಕಳುತನದಿ ಹೊಕ್ಕನು ನೇಮಿರಾಯನು (Rnē. 11, 12). ಅಮ್ ಅದಿ ಪೂಜಮ್ ಉಸಿರರ್ ಅಮ್ಬುನ ಆರ್ಜನ ಗತಿಯಂ (Smd. 263). ತನ್ನ ತಾಯ್ನ ಮಾರುತಗರ್ವನ್ ಆನ್ ಎನ್ನವಂ ಧಕ್ಕರಿಸರ್ ಅಮ್ಬುನು (Bp. 24, 15). ದೇವಾ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತಂ ಹುಸಿ ಎನಲು ನಾನು ಅಮ್ಬುಂ (25, 17). ನಿಮ್ಮ ಕನ್ನಿಗೆ ಕೊಪಿಗೆ ಎನ್ ಎನರ್ ಅಮ್ಬುಂ (27, 44). ಕೇಳರ್ ಅಮ್ಬು (ಅಮ್ಬುಂ, 47, 19; see also v. 44). ಹರನು ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥ ಮ್ ಅಗಲು ಗರವುಂ ನೆಪ್ ನುಂಗರ್ ಅಮ್ಬುಡೆ, ಕೊರಳೊಳುಂ ಧರಿಸಿದಂ (59, 48; see also 49, 40). ಭಿಕ್ಷು ಎಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥದೇಹವೆನಿಸುವ ಸತಿಯು ಕಣ್ಣಿನಲಿ (ಗಣ್ಣಿನಂ) ನೋಡರ್ ಅಮ್ಬುಳು ಕಾಲವತದಿ (Dp. 1). See J. 18, 44. 48; Bh. 8, 22, 42).

ಅಮ್ಬು ammu. 2. (= ಅಣ್ಣು 2). Desire. ಅಮ್ಬುಳ್ (Bp. 25, 50; Ū. Bp. 11, 11).

ಅಮ್ಬಾತಕ amrātaka. = ಅಮ್ಬಾತಕ. (Sk.).

ಅಮ್ಬಾ amla. = ಅಮ್ಬಿಲ. Sourness; acidity. 2, vinegar. 3, wood sorrel, *Oxalis corniculata*. 4, sour ourds.

ಅಮ್ಬುಪೀತ amla-pīta. = ಅಮ್ಬುಯ ಹರದಿ. (Mr. 135).

ಅಮ್ಬುಲೋಕೇ amla-lōnikē. Wood sorrel, *Oxalis corniculata* Lin.

ಅಮ್ಬು ವೇತನ amla-vētaṣa. A kind of dock or sorrel, *Rumex vesicarius*.

ಅಮ್ಬು ಹರಿದ್ರೆ amla-haridrē. (= ಅಮ್ಬುಯ ಹರದಿ). The plant *Curcuma zerumbet* Roxb.

ಅಮ್ಬಾನ a-māna. Not withered; clean, clear. 2, the globe amaranth, *Gomphrena globosa* Lin.

ಅಮ್ಲಿ = ಅಮ್ಲಿ. Sour (fem.). 2, wood sorrel.

ಅಮ್ಲಿಕೆ. The tamarind tree, *Tamarindus indica*.

ಅಮ್ಲಿ. Sourness.

ಅಯ್. 1. This syllable may appear as ಎ, e.g. ಹುಯಿಸಿದಂ or ತಲ್ಲಿಸಿದಂ, ಕಯ್ಯಾರಂ (o. r. ಕಯನಾರಂ) or ಕೈದಾರಂ (Smd. 188, 189), also when initial by itself, e.g. ವಾರ, ವತರ, ವದು, ವಯು, etc.; it is also not uncommon to write it as ಎಯ್, e.g. ಎಯ್ಕರ, ಎಯ್ತರ, ಎಯ್ತು, etc. (My.; T., Tē.).

ಅಯ್. 2. = ೨೨, No. 1, ಎ 8. An affix to form the second person singular (Smd. 254). ನುಡಿದಯ್ (61), ತೆಗೆದಯ್, ಬಗೆದಯ್, ನೋಡಿದಯ್, ಪಾಡಿದಯ್, ಅಡಿದಯ್, etc. (255; Litv. 8, 36), ಒಳ್ಳಿದಯ್ (257, 298), ಕಣ್ಣಿದಯ್ (262), ಮುಂಚಿದಯ್ (263).

ಅಯ್. 3. = ಅಯ, ಅಯ್ಯ. v. Used in addressing people: Sir!, e.g. Bp. 4, 67; 25, 5; 57, 35; 59, 14; Bh. 1, 19, 21; 2, 13, 9, 37; Rām. 26, 19. (T. ಎ; cf. ಅಡಿ 2, No. 5; see ಗುಣಿಯಾಯ್). — ಅಯ್ಯ. Honorary plural: a Jaṅgama; a teacher, a schoolmaster (C.). ಅಯ್ಯೇ, ಅಯ್ಯೇ, ಅಯ್ಯದಿ ಅಂಕೆ ನೀವೇ ಬರೆದರೆ ಚನ್ನ! (Priv.). — ಅಯ್ಯಚ್ಚಿ. The dignity of being chief Jaṅgama of a Liṅgāyata maṭha, generally ಅಯ್ಯನ ಪಟ್ಟಿ (C.).

ಅಯ್. 4. An abbreviation of ಅಯ್ದು 1 (Smd. 211; it may be the P. p. of a verb ಅಯ್; cf. Tē. ಆತ ತೆಂಡು, to come; T. ಅಡ್ಕಿ, to obtain; to betake one's self to, resort to; to arrive at, to come; ಅಡ್ಕಿವ, way; see ಅಡಿ 5; cf. the formation of ಎವ್ 2). — ಅಯ್ಯರ. (= ಅಯ್ದಿ ಕೊಣ್ಣು ಬರ). To come near or to; to approach; to come; to go to; to go (ಸಮಾಪಗಮನ Smd. Dh.). P. p. ಅಯ್ಯನ್ನು. Present relative participle ಅಯ್ಯರ್ (Bp. 2, 56), ಅಯ್ಯವ್ (14, 25), ಅಯ್ಯ J. 29, 11). See Bp. 1, 54; 8, 42; 11, 21; 14, 7; 30, 17; 32, 42; 37, 41; 41, 24; 43, 37; 45, 33; 47, 19; 57, 51; 61, 13; Bh. 1, 10, 29; 2, 13, 10; Rāy. 5, after 52; 5, 133; 6, 10; Ć. Bp. 42, 13; J. 6, 9; 28, 16, 40; 29, 32; 30, 49.

ಅಯ್. 5. = ಅಯಿ, ಅಯಿದು, ಅಯ್ದು 2. An abbreviation of ಅಯ್ದು (Smd. 223). Five. (T., Tu. ಎ). — ಅಯ್ಯಣಿಯ. -ಕಣಿಯ. Who has five arrows: Kāma (J. 6, 32; T.). — ಅಯ್ಯಣ್ಣುಗ. -ಕಣ್ಣುಗ. (Smd. 224). Five kaṇḍgas. — ಅಯ್ಯರ. -ಕುರ. Five kuṣas or kōlagas (Mr. 357, o. r. ಅಯ್ಯರ; see the passage s. ಎವರ್). — ಅಯ್ಯಣಿ. = ಅಯ್ಯಣಿಯ. (B. 5, 12). — ಅಯ್ಯಣ್ಣು. -ಕ. Five spans (B. 3, 54, 108). — ಅಯ್ಯಣಿ. -ಕೋಣ. = ಅಯ್ಯಣಿಯ. (My.). — ಅಯ್ಯದಿವರಮ. The abundant growth of (Śiva's) five jaḍḍas (J. 9, 27). — ಅಯ್ಯರಿಯ. -ತರಿಯ. = ಅಯ್ಯಣಿ. (My.). — ಅಯ್ಯದಿನಿಯ. The five hundredth man (Smd. 243). — ಅಯ್ಯದು. Five hundred (J. 14, 12; B. 2, 42; 4, 207, 228). — ಅಯ್ಯಣಿ. The five-faced one: Śiva (Āt. II, 5; Kk. 4; Smd. 2; J. 15, 26). — ಅಯ್ಯಣನಕಣಿಯ. Śiva's friend: Kubēra (Smd. 13). — ಅಯ್ಯವ್ವು. -ವವ್ವು. = ಅಯ್ಯಣಿಯ. (ಪಂಚ ಸರ. I, 92; II, 52). — ಅಯ್ಯದಿ. -ಮದಿ. (Smd. 224). Five folds; five-fold. ಧರೆಯೊಳ ಎರಡದ ಪೆಮ್ಮಿನ ನರನಿನ್ನೆ ಇಮರದಿ, ಬ ಕಾಯಂ ಮೂಮದಿ, ಭಾಸ್ಕರಮತನಿಂ ನಾಲ್ಕದಿ, ಮುರಕರನಿನ್ ಅಯ್ಯದಿ ನೆಗನ್ನೆಯ ಅಡಕಿರ ಭುಮಂ (81). ತಾವೆಂ ಮೊದಲಿನ್ನೆ ಅಯ್ಯದಿ ನೆಗ ದ್ವಿ ತರೆ (Rāy. 5, 40). — ಅಯ್ಯಣ್ಣಿ. -ಬಣ್ಣಿ. Five colours

(My.). — ಅಯ್ಯತ್ತು. -ವತ್ತು. Fifty. ಅಯ್ಯತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು (ಮಾಣವಕ Hlā.). ಅಯ್ಯತ್ತು ಮಣ್ಣಿಲಂ (ವರ್ತನೆ Mr. 326). ಅಯ್ಯತ್ತು ವರುಸಂಗರ್ (Bp. 20, 30). ಅಯ್ಯತ್ತು ಜನ (B. 5, 125). — ಅಯ್ಯತ್ತು ಅಡುವತ್ತು. Fifty or sixty. ಅವು ಅಯ್ಯತ್ತು ಅಡುವತ್ತು ಮೊದಿ ಎತ್ತರ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 41). — ಅಯ್ಯತ್ತಿರದು. -ಎರದು. Fifty-two. ಸಂಸ್ಕೃತದೊಳ ತುದ್ಧಗೆ ಅಯ್ಯತ್ತಿರದುಂ (Smd. 44). ಅಯ್ಯತ್ತಿರದು ಅಕ್ಕರಂಗಳು (ಪಾವನಾಕ್ಕರ Nn. 71). ಅಯ್ಯತ್ತಿರದು ಸಂಬೆಯ ಅಕ್ಕರ (Mr. 500). — ಅಯ್ಯತ್ತೇದು. -ಎದು. Fifty-seven. ಅಯ್ಯತ್ತೇದು ಅಕ್ಕರಂಗಳ (Smd. 45). — ಅಯ್ಯಾಯ್. -ದಾಯ್. Five months. ಅಯ್ಯಾಯ ಶಂಖಮಂ ಪೂರಿಸಿದಂ (Smd. 224; o. r. ಅಯ್ಯಾಯ್, i. e. ಅಯ್ಯಾಯ-ಅದು). — ಅಯ್ಯಡ. -ವೆಡೆ. Five hoods (My.). — ಅಯ್ಯರ. A five-fold string (of pearls, Abh. P. 3, 154; 11, 161). — ಅಯ್ಯರಲ. = ಅಯ್ಯವ್ವು. (ಕಾಮ Smd. 6; ಮನ್ವಥ Kk. 8). — ಅಯ್ಯಾಸಿರ. (Smd. 224). Five thousand. — ಅಯ್ಯಾಸಿರ್ವರ್. Massenline plural of ಅಯ್ಯಾಸಿರ. ಅಯ್ಯಾಸಿರ್ವರ್ ಪ್ರಿಯತನಾಭವರ್ (Smd. 227).

ಅಯ್. 6. = ಅಯ್ಯ, etc. (My.; Tē. ಅಯ; T. ಅಯ, ಎ ಯ). ಅಯನ ನೋಡಿದ್ವಿ ಇಲ್ಲ, ತಯನ ಮಾಡಿದ್ವಿ ಇಲ್ಲ (Priv.). See ಅಲ್ಲಯ, ಕಳ್ಳಯ, ಗುಣಿಯ, ಗೋತ್ರಯ, ಚನ್ನಯ, ಚನ್ನಡಯ, ಬಾಮಯ, ಜೊಮ್ಮಯ, ದಸರಯ, ದೊಳಯ, ನಾಗಮಯ, ಬಂಕಯ, ಬಾಚಯ, ಬೊಮ್ಮಯ, ಮಾಚಯ, ಮಾದಯ, ಮಾರಯ, ರಾಮಯ, ಸೋಮಯ. (Mhr. ಅಯಾ, a compollation of respect amongst the Liṅgāyata people). — ಅಯ್ಯೇರು. i. e. ಅಯ ನ್-ಅವರು. = ಅಯ್ಯಳು, ಅಯ್ಯಾರ; also: a respectful mode of addressing a Brāhmaṇa (My.).

ಅಯ್. 7. Going, moving. 2, good luck.

ಅಯ್. 8. ayaś-kāla. An iron lance; — fraudulent or cunning artifice. See ಅಯ್. 9. ಅಯ್. 9. a-yatna. Absence of effort or exertion.

ಅಯ್. 10. a-yatna-kṛita. Easily or readily produced, spontaneous (Smd. 125).

ಅಯ್. 11. a-yana. Going, moving. 2, a road, a path. 3, a place, a site (ಸ್ಥಾನ, ಪಾವ Hlā.; Mr. 453). 4, the sun's journey north or south of the equator; the half year. 5, the equinoctial and solstitial points. See Priv. s. ಪಯಾ.

ಅಯ್. 12. ayanisu. To move, to progress, as the sun does (Si. 42).

ಅಯ್. 13. a-yantrita. Unrestrained, self-willed (ಅನಗಲ, etc. Mr. 445).

ಅಯ್. 14. ayaṛ. = ಅಯಿರೆ, etc. — ಅಯರ್ವಳಿ. -ತಾಳಿ. = ಅಯ್ವದಳಿ. The marriage badgo (C.).

ಅಯ್. 15. a-yaśa. Infamy, disgrace (Kāvy. V, 18).

ಅಯ್. 16. ayaś. Iron; steel (ಉಕ್ಕು G.); metal.

ಅಯ್. 17. ayaś-kānta. The loadstone. (Grj. 1, 59).

ಅಯ್. 18. a-yāṁla. Unsolicited.

ಅಯ್. 19. a-yāna. Not moving, halting, stopping. 2, without a vehicle (My.).

ಅಯ್. 20. ayi. = ಅಯ್ 5, etc. Five. — ಅಯ್ಯುಳ. -ಕುಳ. = ಅಯ್ಯುಳ, q. v. — ಅಯ್ಯವತ್ತು. -ವತ್ತು. = ಅಯ್ಯತ್ತು (Mr. 326; My.). — ಅಯ್ಯವತ್ತು ಸರಮುತ್ತು. (ಮಾಣವಕ Mr. 338).

ಅಯ್. 21. ayl. = ಎ. A vocative particle implying kindness of address, etc.

ಅಯ್. 22. ayidu. = ಅಯ್ 5, etc. Five. (Bp. 53, 19; Dp. 32, 1; My.). ಅಯಿದು ಕಾಂಡಂಗರ್ (Mr. 539). ಅಯಿದು ಇನ್ನಿಯ (ಇನ್ನಾಣಿ Mr. 511).

ಅಯಿದೆ ayidē. = ಅಯ್ತು, q. v. s. ಅಯ್ತು, 1. (Bp. 44, 53; Mr. 350).

ಅಯಿನಾ ayinā. = ಎನಾ, q. v. (Mhr.).

ಅಯಿನಾತಿ ayināti. = ಅಯಿನು. (My.).

ಅಯಿನು ayinu. = ಎನು. Original, principal, prime (C.; Br.; Mhr., H. ಎನು).

ಅಯಿನ್ದಾ ayindā. = ಅಯಿನ್ದಾ, ಎನ್ನ. Hereafter, next time, in future (My.; Br.; H.).

ಅಯಿಬು ayibu. A flaw, a fault, a defect (C.; Br.; Mhr., H. ಅಯಿಬು, ಎಬು).

ಅಯಿರಾವತ ayirāvata. Tbh. of ಐರಾವತ. (ಸುರೇಭ Nn. 15; ಪುಣ್ಯರೇಖ, ಇನ್ನೇಭ 18).

ಅಯಿರೆ ayirē. = ಅಯಿರ್, ಅಯ್ತು, ಅಯ್ತುವೆ, ಅಯ್ತು. (Tbh. of ಅಚರಾ). A wife whose husband is alive (ವಿವಿಧ, ಜೀವ ತ್ವತಿ Hlā.; Trivikrama: ಅಯಿರ-ಜುಷ್ಯೆ = ಸವನಧೂತ = ಅಚರ ಯುವತೀ).

ಅಯಿಲು ayilu. -ಲ್. = ಅಯ್ಲು, (ಅರುಲು). Bewilderment, phrenzy, madness (My.; Tē. ಅಯಿಲು, ಅನ್ಯ; Tē. ಅನ್ಯ ಕೊನು, to be intoxicated; T., M. ಅಯರು, to faint, swoon; to fear; to forget; to be drowsy; cf. ಅಡಲು 2). ಅವನಿಗೆ ಅಯಿಲು ಹಿಡಿಯಿತು (My.). — ಅಯಿಲುಪಯಿಲು. roit. (My.).

ಅಯಿವಜು ayivaju. Property, wealth (Mhr.); cash, money (My.; Br.; Mhr., H. ಎವಜು).

ಅಯಿಸು ayisu. = ಅಯ್ಲು, q. v. (Bp. 24, 55; 61, 68; Č. Bp. 47, 32).

ಅಯುಕ್ತ a-yukta. Not yoked. 2, not suited, unfit, unsuitable, improper (Si. 265).

ಅಯುಕ್ತಿ a-yuktika. = ಅಯುಕ್ತ. (B. 5, 168; My.).

ಅಯುತ a-ynta. Not joined; not counted. 2, ten thousand, a myriad (J. 27, 8; Si. 327; My.).

ಅಯೇ ayē. A vocative particle expressing surprise, recollection, fatigue, fear, passion (Sk.). 2, = ಅಯಿ (Sk.; C.; My. especially with regard to females; cf. ಅಯ್ಕೋ, ಅಯ್ಕಯ್ಕೋ).

ಅಯೋಗ ayoga. Tbh. of ಅಯೋಗ್ಯ (Śmd. 359).

ಅಯೋಗ್ಯ a-yōgya. Unfit, unsuitable, useless (My.; G. 280).

ಅಯೋಗ್ರ ayas-agra. = ಅಯೋಗ್ರ. A pestle.

ಅಯೋಘನ ayas-ghana. An iron hammer.

ಅಯೋಜ ayas-ja. A (kind of) weapon (ತಸ್ತ್ರ, ಅಯುಧ, etc., ಕೆಯ್ತು Mr. 293).

ಅಯೋಧ್ಯೆ a-yōdhyē. ಅಯೋಧ್ಯಾ. Oude, the capital of Rāma (J. 17, 1. 2; B. 4, 162).

ಅಯೋನಿ a-yōni. Not the womb; anything but the womb.

ಅಯೋನಿಜ ayōni-ja. Not born from the womb (Bp. 21, 4; 54, 26).

ಅಯೋನಿಜೆ ayōni-jē. Sītā (J. 18, 50).

ಅಯೋನಿಸಮ್ಭವ ayōni-sambhava. = ಅಯೋನಿಜ. (Bp. 22, 37).

ಅಯೋಮಯ ayas-maya. Made of iron or steel. (My.).

ಅಯೋಮುಖ ayas-mukha. Having an iron mouth or face; tipped with iron; an arrow. 2, a crowbar (ತೂಲಿಕೆ, ಒತ್ತುವ ಹಾರೆಗಳಿಗೆ Mr. 158).

ಅಯ್ಕಿಲ್ aykil. Cold, coldness; cold dew; frost; snow; the cold season (ಹಿಮ Kk. 24; ಕುಳಿರ್, ಹಿಮ,

ಚಳಿ, ಹಿಮ Śm. 16; ಹೇಮನ್ತ, ಮಂಜುಗಾಲ Čt. II, 85). (ಹೈಮಾಗಮಂ) ಮರುತನಂ ಕರಂ ಪಿಡಿದು, ತನ್ನ ಅಯ್ಕಿಲ್ಗಳಂ ನಾಸ್ತಿ (Rā. 9, 7). ತಕ್ಕ ಅಯ್ಕಿಲ್ ಭರದೆ (9, 22). ಸೂಸೆ ಮೇಲ್ ಅಯ್ಕಿಲ್ ಎತ್ತಂ (9, 29). ಮೂಲೋಕಮಂ ಮಾಗಿ ನಡುಗಿಸಿತು, ಮೇಣ್ ಉಡುಗಿಸಿತು ಪೆರ್ಚೆ ಅಯ್ಕಿಲಿನ್ದ (J. 28, 2). — ಅಯ್ಕಿಲೈಟ್ಟಣ್ಣಿ. ಅಯ್ಕಿಲೈಟ್ಟಣ್ಣಿ. Himālaya's daughter: Pārvatī (ಶಿವ Kk. 5). — ಅಯ್ಕಿಲೈಟ್ಟಣ್ಣಿಯ. ಅಯ್ಕಿಲೈಟ್ಟಣ್ಣಿ. Himālaya's son-in-law: Śiva (Kk. 4). — ಅಯ್ಕಿಲೈಟ್ಟಣ್ಣಿ. -ಹಿಟ್ಟು. The snow-mountain, Himālaya (ಹಿಮಾದ್ರಿ Čt. II, 10). — ಅಯ್ಕಿಲೈಳಗ. -ಹಿಳಗ. That has cool light: the moon (ಚಂದ್ರ, ಸಸಿ, etc. Kk. 44).

ಅಯ್ಕಿ ayki. — ಅಯ್ಕಿದೇವಯ್ಕಿ. A proper N. (Bp. 58, 1).

ಅಯ್ತಯ aytaya. N. See ಅತ್ತಗಾಲಯ್ತಯ.

ಅಯ್ತನ aytana. = ಅಯ್ತನ. The state of being an Ayya or Jaṅgama (C.).

ಅಯ್ತರ್ aytar. See a. ಅಯ್ 4.

ಅಯ್ತೆ aytē. (fr. ಅಯ್ತು-ಎ 3) = ಅದೆ 4. It certainly is, it is, there is, is (C.).

ಅಯ್ತನೆ aydānē. (fr. ಅದಪನು-ಎ 3) = ಅದಾನೆ, q. v. Feminine ಅಯ್ತನಿ (C.).

ಅಯ್ತಿಕೆ aydikē. = ಅಯ್ತುವೆ. Going; coming (My.).

ಅಯ್ತಿಸು aydisu. To cause to go to; to cause to come within reach; to make obtain; etc.

ಸಾರಿಗಳನು ಎಡೆಬಲ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅಯ್ತಿಸುವುದು (ಪಂಚಾಯ Nr.). ಅಯ್ತಿಸರ್ ಬೇಡಿದುದು (ಪ್ರಾಪ್ತ, ಗಮ್ಯ, ಸಮಾಸಾಧ್ಯ Nr.). See Bp. 2, 39; 3, 59; 8, 28, 54; 16, 2; 17, 14; 27, 75; 28, 58; 30, 19; 33, 4; 35, 26; 47, 22; 51, 45, 49; 53, 11; 59, 4; ಬಲವಯ್ತಿಸು.

ಅಯ್ತು aydu. 1. To go to; to join, to become united with (ತಗುಳ್ Śmd. 15 Cm.; ಕೂಡು 59 Cm.; ತಗುಳ್ಳು 77 Cm.; ಮುಟ್ಟು G.); to draw near, to approach (ಬರು G.; My.); to reach, to obtain (ಹೊನ್ನ G.); to be meet or fit; to go (ಹೋಗು G.; My.; T., M. ಅಯ್ತು, to got, obtain = ಅಡ್ಡೆ; see ಅಯ್ 4). ಅಯ್ತುಲ್ ಪಡೆವುದು (ಪ್ರಾಪ್ತಂ Śmd. 156). ಅಯ್ತುಳ್ ಪಟ್ಟ (ಉಪಾತ್ರ 93; ಸಮಾಗತ 161; ಗತ 231). ಅಯ್ತುವುದು (ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಅಧಿಗಮ Nr.). ಕಡೆಯನ್ ಅಯ್ತುವುದು (ಅನ್ತಗಮನ, ಪ್ರಾಯ Nr.). ಅಯ್ತುಲ್ ಪಟ್ಟ (ಪ್ರಾಪ್ತ, ಪ್ರಣಿಹಿತ Nr.). ಅಯ್ತುಲ್ ಪಟ್ಟುದು (ಸಮಾಹಿತ, ಉಪಾಸ್ಥಿತ Nr.). ಅಯ್ತುವಲ್ಲಿ (ಯಾತಿ Nn. 77). ಮೋಕ್ಷವನ್ ಅಯ್ತುವ ಜೀವನು (ಮೋಕ್ಷಗತಜೀವ 90). ಸೌಖ್ಯವನ್ ಅಯ್ತುವನ್ನ ಜೀವರುಗಳು (ಸೌಖ್ಯೋದ್ಗತಜೀವ 113). ಯಾಗಕ್ಕೆ ಅಯ್ತಿದ ವತು (ಪ್ರಾಕೃತ Mr. 281). ಕ್ಷಯಮನ್ ಅಯ್ತುತು (ಸನದುದು Bhn. 33). See Śmd. 54, 70, 156, 190; Čh. v. 30, 69, 228; Bp. 2, 20; 3, 14, 17, 85; 4, 1; 5, 3; 6, 13; 8, 25, 45; 9, 7; 10, 10; 11, 20, 47; 15, 25, 29; 21, 33; 26, 31; 34, 37; 37, 3, 23; 42, 37; 43, 83; 45, 34; 47, 9, 14; 50, 6, 7; 54, 12, 57, 88; 57, 58; 60, 3; J. 22, 3; 28, 19, 33, 53; 29, 9, 23; 30, 42, 50; 33, 20; Rā. 5, after 115; 5, 118, 124; 6, 9; 13, 12; ಅಯ್ 4; ಪಿನ್ನಯ್ತು. — ಅಯ್ತು ಅಯ್ತು. rep. (Bp. 34, 7). — ಅಯ್ತೆ. = ಅಯ್ತಿದೆ. An infinitive of the above verb: so that it reaches, etc., so that it is fit;—exceedingly, greatly, much, further; completely; becomingly, well; then; even (ಅಧಿಕ Śmd. 391; Śm. 58; ಕರಂ, ನೆಲೆ, ನೂಲುದು, etc., ಪಿರಿದು Kk. 49; ಸಾಕಲ್ಯ, ಯಾವತ್ತಾವತ್ತ Nr.; ಅಥೋ, ಅಥ Nr.; ಚನ್ನಾಗಿ

Śmd. 26 Cm.; 38 Cm.; 195 Cm.; 231 Cm.; T. ಏ; see s. ಅಡಗು 3). See *c. g.* Śmd. 75. 112. 223; Śm. 3. 6. 9; Rēv. 9, 18; J. 25, 3; 28, 25.

ಅಯ್ಯ aydu. 2. = ಅಯ್ 5, etc. An aggregate of five; five (My.; Tē.; T. ಅಂಜು, ಏನ್ನು; M. ಅಂಜು, ಏ; Tu. ಏನು). ಅಯ್ದಂ (Śmd. 44), ಅಯ್ದಿ (21), ಅಯ್ದಿರ್ (223), ಅಯ್ದಿರಂ (135), ಅಯ್ದಿರಿ (32 Cm.), ಅಯ್ದಿರಿ (Bp. 30, 32). ವರ್ಗ ಮ್ ಅಯ್ದಿ ಅಕ್ಕಂ (Śmd. 21). ಎರಡಯ್ದಿ or ಎರಡಯ್ದಿಗಲ್ (170). ವಸುಗೆಗೆ ಅಯ್ದಿ ವರುಸು ತುಪ್ಪುತು (J. 28, 25). ಅಯ್ದಿ ದಿರಲ್ (Mr. 324). ಅಯ್ದಿ ಮ್ನಿ (B. 5, 283). See Bp. 40, 73. — ಅಯ್ದಿನೆಯ. Fifth (Śmd. 24; My.). — ಅಯ್ದಿಯ್. Five and five. ಅಯ್ದಿಯ್ ವರ್ಣಂಗಳ್ ಒನ್ನ ವರ್ಗ ಮ್ ಆಗೆ (Śmd. 21). B. 3, 30. 108. — ಅಯ್ದಿದು. — ಅದು. Eleven (Bp. 5, 64; My.). 2, five or six (My.; B. 2, 37; 3, 86). — ಅಯ್ದಿ ಉತ್ತಮವಾದ್ಯ. The five best musical instruments: ನಿಲೇ, ತಾಳ, ಮುರಳಿ, ಕಳಶ and ವಾಸ (Mr. 81). — ಅಯ್ದಿ ರಸ. The five liquids. ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಅಯ್ದಿ ರಸಂಗಳು (ಫೃತಾದಿರಸವಂಶಕ Nn. 83). — ಅಯ್ದಿವರೆ. = ಅಯ್ದಿವರೆ. (My.). — ಅಯ್ದಿವರೆ. ಅಯ್ದಿ-ಅರೆ. Five and a half (B. 4, 212; My.). — ಅಯ್ದಿರದು. — ಎರಡು. Ten (Bp. 1, 9; My.). 2, seven (My.). — ಅಯ್ದಿಲೆಯ ಬಳ್ಳಿ. — ಎರೆಯು. A climbing shrub, *Vitis auriculata* Roxb. (Z.; My.).

ಅಯ್ಯವಿಕೆ ayduvikē. = ಅಯ್ದಿಕ್ಕ. (My.).

ಅಯ್ದಿನೆ ayduvē. = ಅಯ್ದಿರೆ, etc. (Tē.; R.).

ಅಯ್ದಿನೆತನ ayduvētana. = ಅಯ್ದಿತನ. (Tē.; R.).

ಅಯ್ದಿ aydē. See s. ಅಯ್ದಿ 1.

ಅಯ್ದಿ aydē. = ಅಯ್ದಿರೆ, etc. A woman whose husband is living (ಸುವಾಸಿನಿ Kk. 27; ಸೋವಾಸಿನಿ Śm. 73; ಪತಿವತ್ತಿ Mr. 303). See ನಿಟ್ಟಯ್ಯ, ಮುತ್ತಯ್ಯ; Ć. Bp. 6, 53; J. 34, 3.

ಅಯ್ದಿತನ aydētana. = ಅಯ್ದಿನೆತನ. The state of a woman whose husband is alive (My.). See J. 26, 56; ಮುತ್ತಯ್ಯ ತನ.

ಅಯ್ಯಾರ್ aynār. = ಅಯ್ಯಾರರು, s. ಅಯ್ಯ. T. plural of ಅಯ್ಯ, ಅಯ್ಯ. See ಸಾಟ್ಯನ ಮಿತ್ರಡಿ ಅಯ್ಯಾರ್.

ಅಯ್ಯರು aybaru. = ಅಯ್ಯರಿ. (My.).

ಅಯ್ಯ ayya. = ಅಯ್ಯ 3, ಅಯ್ಯ (cf. ಅಯ್ಯ 3). A master, a lord, sir (C.; Bp. 9, 46 śiva). 2, a grandfather (C.). 3, a father (C.; see ಅದುಮೊಗನಯ್ಯ, ಕಾವನಯ್ಯ, ಚಕ್ಕಯ್ಯ, ತನ್ನಿಯಯ್ಯ, ದೊಡ್ಡಯ್ಯ, ಮುತ್ತಯ್ಯ, ಹಾರುವಯ್ಯ; Bp. 3, 62; 47, 24. 30; J. 30, 51). 4, a Jaṅgama (C.; Bp. 11, 20. 33. 37. 43; 12, 20; 22, 32; 57, 88; see tho names in Bp. 55 to which ಅಯ್ಯ is added; B. 4, 80). 5, a teacher, a schoolmaster (C.; B. 1, 12). — (Tē., T., M.; Tu. ಅಯ್ಯ). ಅಯ್ಯದಿರ್, ಅಯ್ಯಂಗಳ್ (Śmd. 124. 126). ಅಯ್ಯ ತನ್ನಿಗಳ್, ಎಮ್ಮ ಅಯ್ಯಂಗಳ್, ಎಮ್ಮ ತಾಯ್ಗಳ್ (125). ಅಯ್ಯ ನಡರು ವಾಯಸಮರ್ಧಿ ಆಗುವಾಗ ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೈಲಾಸ. — ಅಯ್ಯ ಒಂಶಯ್ಯ ವಾಸಿ (Prvs.). — ಅಯ್ಯನಯ್ಯ. ಅಯ್ಯನ ಅಯ್ಯ. A grandfather (Bp. 3, 82; 47, 24).

ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ayyaṅgār. = a plural of ಅಯ್ಯ No. 1. A compellation of respect among Śrī-vaishnavas (My.; Tē. ಅಯ್ಯಗಾರು, ಅಯ್ಯನಾರು, a father; a Brahmin; a teacher).

ಅಯ್ಯತನ ayyatana. = ಅಯ್ಯತನ. (Bp. 3, 82; My.).

ಅಯ್ಯಮ್ ayyama. Tbh. of ಅಯ್ಯಮ. See ತುಪ್ಪದಯ್ಯಮ.

ಅಯ್ಯಯ್ಯೇ ayyayyē. rep. = ಅಯ್ಯಯ್ಯೇ. (Occasion-ally among S. Mhr. females; cf. Śk. ಅಯ್ಯೇ).

ಅಯ್ಯಯ್ಯೇ ayyayyō. rep. = ಅಯ್ಯೇ. (ಕರುಣ Ćt. I, 55; C.; M., T., Tē.; J. 19, 17).

ಅಯ್ಯಾಲು ayyālu. A person's inner, hidden state, his mind, power, etc. (S. Mhr. = ಗುಟ್ಟು).

ಅಯ್ಯೇ ayyō. An interjection expressing grief: alas! (ಪೇದವಿಡವ್ವನ Śmd. 393; C.; Tē., Tu.; M., also ಅಯ್ಯಂ; T., also ಅಚ್ಚೇ, ಅತ್ತೇ, ಅನ್ನೇ. 2, expressing astonishment: ah! aha! (C.; T.). 3, compassion: ah! alas! (ಕರುಣ Śmd. 393; C.; T.). ಅಯ್ಯೇ, ಅಕ್ಕಾ, ಇನ್ನಿಗೇ ಕೇಡು ಅಯ್ಯ? (Śmd. 69). See Bp. 15, 2; 46, 23; 52, 13.

ಅಯ್ಯ ayya. = ಅಯ್ಯರ್, etc. — ಅಯ್ಯದಾಳಿ. — ತಾಳಿ. = ಅಯ್ಯದಾಳಿ. (Rēv. 8, 27; V. 40, 62; My.; ಗುರದಾಳಿ G.).

ಅಯ್ಯನೆ ayyanē. = ಅಯ್ಯನಿ. (My.; ಅಯ್ಯನಿಯ ಗಡಿಗೆ G.). ಕಾಂಚನದ ಅಯ್ಯನಿ (Rām. 1, 16, 36).

ಅಯ್ಯನೆ ayyāni. = ಅಯ್ಯನಿ. A small vessel, or painted vase or pitcher, used at weddings (S. Mhr.; My. = ಪಾಲಿಕೆ; Tē. ಅರಿಮನಕುಣ್ಣ, ಅರಿವೇಣಿ, ಪಿರೇನಿ; Mhr. ಅರಿವಿ). — ಅಯ್ಯ ನೆಳುವು. = ಅಯ್ಯನಿಗಾಗಿ. (My.). — ಅಯ್ಯನಿಕೊಡ. = ಅಯ್ಯ ನೆ. (S. Mhr.). — ಅಯ್ಯನಿಗಾಗಿ. = ಅಯ್ಯನಿ. (G.; My.).

ಅಯ್ಯ ayyi. A disease of the eye in which the vessels of the lower lid swell much and protrude (R.; Tē. ಅವಿರಿ, a certain slight disease that attacks the pupil of the eye; Mhr. ಅರಿವಿ, ಅಚ್ಚೇರಾ, a disease of the eye; cf. ಅರಮ, ಅರಿ 7, ಅರಿ 3).

ಅಯ್ಯ ayyu. = ಅಯ್ಯಲು. — ಅಯ್ಯನಯ್ಯ. = ಅಯ್ಯನಯ್ಯಲು. (Bh. 3, 6, 33).

ಅಯ್ಯಡಿ ayyadi. See s. ಅಯ್ಯ 5.

ಅಯ್ಯತ್ತು ayyattu. See s. ಅಯ್ಯ 5.

ಅಯ್ಯರ್ ayyar. -ರು = ಅಯ್ಯರು. Five persons.

ಎಮ್ಮತಯ್ಯರ್ (Śmd. 180). ಬಡಗಿ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿ, ಕಮ್ಮಾಡಿ, ಕಲುಕು ಬಿಗ, ಕಂಜಗಾಜಿನ್ ಎಮ್ಮ ಅಯ್ಯರ ಜೆಸರು (ಕಾರು, ತಿಲ್ಲಿ Nr.). See Bh. 1, 8, 73. 94; 2, 13, 10. ತಮ್ಮ ಕಲಹಕೆ ತಾವು ಅಯ್ಯರು, ವ ರರ ಕಲಹಕೆ ನೂರಾ ಅಯ್ಯರು (Prv.).

ಅಯ್ಯಲೇ aysalē. (ಅಯ್ಯಲಿ). Well done! bravo! noble! (cf. ಅಯ್ಯ; Mhr. ಐಶೇ, bravo, etc.). See Bh. 1, 10, 14; 2, 13, 24; J. 5, 39; 18, 19; 19, 26.

ಅಯ್ಯ aysu. = ಅಯ್ಯನು. That much, etc. (its meaning being the same as that of ಅನಿತ್ತು q. v.; My.). See Bp. 8, 43; 10, 2; 19, 48; 21, 39. 41; 22, 38; 23, 41; 24, 15; 27, 9; 28, 27. 57; 37, 21; 38, 51; 39, 62; 42, 19. 86; 47, 44; 50, 5; Bh. 8, 19, 40; 8, 23, 42; J. 20, 46.

ಅರ್ ar.1. = ಅರು 2. An affix to form the plural of masculine and feminine nouns, pronouns, relative participles, and adjectives (Śmd. 119. 140. 153), *e. g.* ದೇವರ್ (120), ದೇವಿಯರ್ (121), ದೇವತೆಯರ್ (109), ಅವರ್ (121), ವಾದಿದರ್, ಒಳ್ಳಿದರ್ (121), ಕೆಲರ್ (122), to which ಕಳ್ or ಸಳ್ is occasionally added, *e. g.* ಗೋಡಾಯ್ಯರ್ಕಳ್ (79), ಬುಧರ್ಕಳ್, ಇವರ್ಕಳ್ (124).

ಅರ್ ar.2. = ಅರು 2. A termination of the third person plural in the masculine and femi-

nine (Smd. 254), e. g. ಮಾದ್ದಿರ (44), ನುಡಿದರ (61), ಇರ್ಕರ (72), ಅದಿದರ (255), ಒಳ್ಳಿದರ (257).

ಅರ ar. 3. = ಅರ 2, etc. To be immersed, etc. P. p. ಅರ್ಮ. ಲಿಂಗವನ್ನರು ಸ್ಪರ್ಶರೋಗಿಗೆ ಅತಿಶಾಂಕಭಕ್ತಿಯಲಿ ಅರ್ಮ (Bp. 36, 61).

ಅರ ara. 1. (fr. ಅರ 2) = ಅರ್ನ. A file (My.; Tu., T., M.; see s. ರಾಯ). ಉಬ್ಬ ಕೆರೆಯುವ ಅರ (ಅರ Si. 345).

ಅರ ara. 2. = ಅರ 1, ಅರ 8 q. v., ಅರ 1. Half. (Tu., M., Tc. ಅರ; T. ಅರ; cf. ಅರಮ). — ಅರಅಳು. Half a person: a man that works only half so much as another; a man who works, or has worked, only for half a day (My.). — ಅರಕಾಣಿ. = ಅರಕಾಣಿ, q. v. (My.). — ಅರಕಾಣ್ಣತ್ತು. -ಕಾ-ಒತ್ತು. The half ರ when written as ಫ (C.). — ಅರಕಾಲು. = ಅರಕಾಲು, q. v. (C.). — ಅರಕಾಸು. Half a cash (C.). — ಅರಕುಲ. A half caste, a mixed breed (C.). — ಅರಕ್ಷಣ. Half a moment (My.; B. 4, 16). — ಅರಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Half an eye; a purblind eye; purblindness (C.); a leer (My.). — ಅರಗದಿ. Twelve minutes, a little while (My.; B. 4, 18, 182; 5, 143). — ಅರಗಾಯ. A slight wound (C.). — ಅರಗಾವು. -ಕಾವು. Half heat, slight heat; the state of being slightly heated (C.). — ಅರಗೋಡೆ. A wall of small height (C.). — ಅರಗೋಡು. -ಕೋಡು. Half a portion of the produce of a field, farm, etc. (S. Mhr.). — ಅರಡಣ್ಣ. Breeches that just cover the buttocks (C.). — ಅರಡಲ್ಲಣ. = ಅರಡಣ್ಣ (My.). — ಅರಜಲ. Deficiency of spring-water in a well (S. Mhr.). — ಅರತಲೆ ನೋವು. = ಅರತಲೆನೋವು. A one-sided headache (My.). — ಅರತಾವು. Half a sheet of paper (C.). — ಅರದಲೆ. -ತಲೆ. Half the head, one side of the head (C.). — ಅರನಾಲಿಗೆ. Half the tongue (Bp. 55, 24). — ಅರಪಾವು. Three rupees' weight (C.); the eighth part of a sēr (My.). — ಅರವಾಸೆ. Indistinct utterance; stammering tongue (C.). — ಅರಮಣ. Half a mound (C.). — ಅರಮನಸ್ಸು. Half the mind, reluctance (My.). — ಅರಮದ್ಲಿ. A partial screen; partial screening, want of sincerity (My.). — ಅರಮಯ್ಯ. Half the body (C.). — ಅರವಾಸಿ. One half (C.; B. 4, 102). — ಅರವೇರು. Half a seer (C.). — ಅರವಾಸ. A smile (My.). — ಅರವೊಟ್ಟಿಯೊಟ. -ಊಟ. A meal of half the stomach, an insufficient meal (C.). ಅರವೊಟ್ಟಿಯೊಟಾ ಮಾಡೋಣ (My).

ಅರ ara. 1. Going. 2, *swift, speedy*; speed. 3, a rapid flow of water (ಧಾರೆ, ಪ್ರವಾಹ, ಓಳು, ವೇಣಿ, ನೀರ ದರರು Mr. 415). ಅರಂ, *quickly*. 4, the spoke or radius of a wheel. — ಅರಗೀರ್. -ಕೀರ್. = ಅರ No. 4. (Ahh. P. 13, 69).

ಅರ ara. 2. = ಅರ 1. An abbreviation of ಅರಸು (Smd. 209, 210). A king. — ಅರಗಣಿ. The rose-ringed parrakeet (Pr. & Bd.). ನುಡಿಯ ಕಲಿಸಿದವ ಅರಗಣಿಗೆ (Prll. 3, 32). — ಅರಗೀ. = ಅರಗಣಿ. (Grj. 2, 68; J. 15, 20; 30, 37; C.). 2, a kind of shoe with a parrot-like knob for the toes (Bp. 12, 12). — ಅರಗುವರ. -ಕುವರ. A king's son (ಅರಸುಮಗ Kk. 34). — ಅರನಲ್ಲಿ. = ಅರ, ರಾಯ. A small tree cultivated in gardens, the country gooseberry, *Cleca disticha* Lin. (S. Mhr.; T., M.; Tc. ರಾಜಯಸಿಂಕೆ). 2, ಬಾಲಕಿ (Mr. 121, o. r. ಅರ-). — ಅರನೇಲಿ. = ಅರಸುನೇಲಿ. (Smd. 210, o. r. ಅರ-). — ಅರಬೇವು. = ಅರಬೇವು. (My.). — ಅರಮಗ. A king's son (ಅರಸುಮಗ Ss.; Rā. 14, 59; Ahh. P. 12, 79). — ಅರಮನೆ. = ಅರಸುಮನೆ. (Smd. 209). A royal dwelling, a palace (ರಾಜಸದನ Hla.; ಬಲಿದರ ಮನೆ Mr. 198; ಸೌಧ, etc. Si. 109). 2, a court (ಕಡೇರಿ C.). 3, government (C.). ಅರ

ಮನೆಯ ಸಮಾವದ ಬನಂ (ಉದ್ಯಾನ Hla.). ಊರೋಗಣ ಅರಮನೆ ಗಳ ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇದ ವನಂ (ಉದ್ಯಾನ Mr. 152). ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದುವವು ಮಾಡಿದ ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂಗಳ (ಪ್ರಸಾದ Hla.). ಅರಮನೆಗೆ ಅದು ದಾಯಿ. — ಅರಮನೆಯ ಬದಕ್ಕೆ ಅಕಾತವೇ ಕಾವಲು. — ಅರಮನೆಯ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸೆದಗು ಒಡ್ಡು! — ಅರಮನೆಯ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಗುದ್ದಾಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಅರಮನೆಯ ಹಣಾ ಕಟ್ಟ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗೆ ದೊಕ್ಕು ಬನ್ನು. — ಅರಮನೆಯ ಹತ್ತರ ನೆರಮನೆ ಇರ ಕೂಡದು. — ಕುದುರೆಯ ಹಿನ್ನೆ ಇರ ಬಾರದು, ಅರಮನೆಯ ಮುನ್ನೆ ಇರ ಬಾರದು (Prva.). See Smd. 210, 216, 234; Bp. 55, 10; 60, 28; 61, 34; J. 2, 46. — ಅರಮನೆಯವ. -ಅವ. An officer of government (C.). — ಅರಮನೆಯವರು. The government (C.). — ಅರಸಾಸನ. A royal council; a palace. See Prv. s. ಮದ್ರಿ. — ಅರವಾವು. = ಅರವಾವು. A species of large serpent (ರಾಜಸರ್ಪ, ಸರ್ಪಭೂ Hla.).

ಅರಕ araka. (fr. ಅರ 4). The act of cleansing rice from dust and stones by washing in water. — ಅರಕಂಡಟ್ಟ. -ಂಡಟ್ಟ. A brass basin to perform the araka (My.; T.).

ಅರಕ araka. Sublimation; a sublimato (S. Mhr.; Mhr. ಅರ್ಕ).

ಅರಕು arakn. = ಅರಾಕು, ಅರ್ಕ 2, ಅರಕ. Spirit, juice, essence (R.; Mhr., H. ಅರ್ಕ); arrack; toddy (T. ಅರಕ್ಕು). 2, = ಬರಕು, a gilt or silver wash (S. Mhr.).

ಅರಕೆ arakē. = ಅರಕೆ, (ಅರಕೆ 2). The half; the state of being half, incomplete or too little (C.; ಅರ್ಧ, ಸ್ವಲ್ಪೋಚ್ಛಯ G.; Tu.).

ಅರಕ್ಕಣ a-rakshana. An unprotected condition (ಘರ್ಷಣಾ ರಹಿತ). 2, = ಅರಕ್ಕಣ, q. v. s. ಅರ 2.

ಅರಗು aragu. 1. = ಅರಗು, ಅರುಗು. A border, end or margin (T.; R.; cf. ಅರು). 2, vicinity (T.; R.; T. ಅರುಗು, to approach; to join; to embrace, cf. ಅದುಗು 2).

ಅರಗು aragu. 2. (= ಅದುಗು 1, ಅದುಗು 1). To decay; to be digested (My.; Tc. ಅರಗು, ಅರುಗು, to waste away; to digest, also ಅದುಗು, etc.; T. ಅರುಗು, to become diminished or reduced). See ಅರಿವೆ 1.

ಅರಗು aragu. Thh. of ರಾಕ್ಷಿ or ರಾಕ್ಷ. Gum-lac, lac, sealing-wax (ಕಪು, ಯಾವಕ, ರಾಕ್ಷಿ Hla.; ರಾಕ್ಷಿ Nr.; ರಾಕ್ಷ Mr. 144; ಕ್ರಮಿ, ರಾಕ್ಷ Nn. 121; ರಾಕ್ಷಿ, ಅಲಕ್ಷ, etc. Si. 226; ಅಲಕ್ಷ, ಕಪು G.; B. 1, 22; T., M. ಅರಕ್ಕು; Tu. ಅರಕ, ಅರಗು; Tc. ಲಕ್ಷಿ). See ಅಮಲಕ್ಕಯರಗು, ಅಮಲರಗು, ಇಂಗಿಲಿಕದ ಅರಗು, ಕಡ್ಡಿಯರಗು, ಕರಿಯರಗು, ಕೆಮ್ಮರಗು, ಕೋವ್ವರಗು, ಕೋಲರಗು, ಬಣ್ಣದ ಅರಗು, ಬಿಲ್ಲೆಯರಗು. 2, red colour (T. ಅರಕ್ಕು). — ಅರಗಿನ ಗಿಡ. A tree the bark of which is used in dyeing, *Symplocos racemosa* Roxh. (ಗಾಲವ, ತಾಬರ, ಲೋಧ, etc., ಜಾಲಾರಿ ಮರದಲ್ಲಿ ಧೇದ Si. 129). See ಕೆಮ್ಮು ಅರಗಿನ ಗಿಡ. — ಅರಗುಮುಸಿ. An ink made from lac, etc. (C.).

ಅರಗುವರ aragnvara. See s. ಅರ 2.

ಅರಘಟಕ ara-ghatāka. = ಅರಘಟ್ಟಕ. (ಉದ್ಭೂಟಕ, ತಿರಿಗಿ ಬಹ ಧಾಪಾ Mr. 422).

ಅರಘಟ್ಟ ara-ghatāka. = ರಾಟಿ, etc. A wheel or revolving machine for raising water from a well, etc.

ಅರಘಟ್ಟಕ ara-ghatāka. = ರಾಟಿಣಿ. A wheel or revolving machine for raising water from a well, etc. 2, a oirole: a fence, a hedge (ಮೈತ್ರಿ, ಬೇರಿ Mr. 192).

ಅರಚನೆ a-rachānē. Want of proper arrangement, disorder (My.).

ಅರಬಾ araba. = ಅರಬ್ಬಿ, etc. (ಅರಬ್ಬಿ, ಫೇಸಿಲ, ರಂಗುಮಾಳಿ Si. 128; My.).

ಅರಬು araba. = ಅರಬು. The tree Calosanthus indica Bl. (Bignonia indica Lin., Ailanthus excelsa Roxb.; Sk. My.; ದಿಲ್ಲಲ G.; cf. ಅರಬ್ಬಿ).

ಅರಬಿ arabi. = ಹರಬಿ. (My.).

ಅರಬಿ arabi. = ರಾಬಿ. A machine for reeling, a reel. ನೆಯಿ ಗೆಯವರು ನೂಲು ಸುತ್ತುವ ಅರಬಿ (ತೃಸರ, ಸೂತ್ರವೇಷ್ಣನ Si. 396). Cf. ಅರಬ್ಬಿ.

ಅರಬಾ aradāja. = ಅರಬಾ, etc. (St. & Pl.; My.).

ಅರಬಿ aradi. = ಹರಬಿ. (My.).

ಅರಬು aradu. = ಪರಬು 2, etc. To be extended, etc. (My.). ತೈಲಬಿನ್ನಾ ದಿಗಲು ಜರಾದಿಗಲ್ಲಿ ಅರಬಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (sic!), ಅರಬಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ತೃಸರ, ಎಸರ್ಪಣ Si. 395).

ಅರಬಾ araba. A nuptial present (Tē.; R.; T. ಅಮರ್, to grant graciously;—giving; donation, gift; Mhr. ಅಪೇರ).

ಅರಬಿ arabi. The wood of the Ficus religiosa used for kindling fire by attrition.

ಅರಬಿ arabi-putra. Fire (Sd.).

ಅರಬಿ arabi. = ರಾಬಿ, etc. A greenish kind of lizard which is said to poison by licking, Lacerta interpunctula (M.; T. ಅರಬ್ಬಿ, ಪಾವ್ವರಣ್ಣಿ; = ಪಾವ್ವರಣ್ಣಿ My.). ಅರಬಿ ಕಡಿದರೆ ಬರಣ್ಣಿ ಮದ್ದು ಸಾಲದು (Priv.).

ಅರಬಾ araba. A wood, a forest, a wilderness (ಕಾಡು Smd. Dh.; ವನ Nn. 55. 65. 69; ಎನಿನ 66; ಅಪವಿ 109. 164; ಪದು, ದಿಲ್ಲಲ Ct. II, 62; ಅಖವಿ, ಎನಿನ, etc. Mr. 151).

ಅರಬಾ araba-ivan. A wolf.

ಅರಬಾ araba. A large and thick forest (Mr. 151). 2, the goddess of the forest.

ಅರಬಾ araba. The act of grinding or of having ground (C.).

ಅರಬಾ a-rata. Without love of, indifferent to (Bp. 8, 2).

ಅರಬಿ arati. Anxiously, distress, regret. 2, anger, passion. 3, ಅರಬಿ, dissatisfaction; want of pleasure, pain.

ಅರಬಿ aratni. The elbow. 2, a cubit of the middle length, from the elbow to the tip of the little finger (ಮೊದಲ Smd. I; ಅರಬಿ ಕುಡುವೆರ ಮೊದಲ Mr. 323).

ಅರಬಾ a-rada. Toothless (G.).

ಅರಬಾ aradāri. = ಹರಬಾ. (My.).

ಅರಬಾ aradāja. = ಅರಬಾ. (My.).

ಅರಬಾ aradāja. = ಅರಬಾ q. v., etc. (ಪರತಾಳ, ಪರತಾಳ, ಅಲ, ಅಲ, ಪಾಲ, ಪಿಂಜರ G.; My.; Tu. ಅರಬಾ, ಅರಬಾ).

ಅರಬು aradu. 1. = ಅರಬು P. p. of ಅರಬಿ 2.

ಅರಬು aradu. 2. = ಅರಬು, etc. (S. Mhr.).

ಅರಬಿ ara-dēsi. — ಅರಬೇತಿಪರದೇತಿ. dnpl. A mendicant, a pilgrim (T., Tē.; R.).

ಅರಬಾ (ara2-nāri). Abolition of function in one side of the body, paralysis (S. Mhr.). 2, being on one side. — ಅರಬಾಯಂಚು. -ಅಂಚು. A colored border on one side of a cloth when different from that on the other side (S. Mhr.; B. 8, 103).

ಅರಬು araba. An Arab (B. 2, 33; 3, 55; 5, 13; My.; Mhr.).

ಅರಬುನ araba-sthāna. = ಅರಬುನ. Arabia (B. 3, 54; 5, 12; ಯವನ Ch.).

ಅರಬಿ arabi. Arabian (My.; B. 5, 12. 13).

ಅರಬಿರ arabi-dēsa. Arabia (My.; B. 3, 64).

ಅರಬಿರ arabi-stān. = ಅರಬುನ. (ತುರುಕರ ಸೀಮೆ Si. 227; My. as ಅರಬುನ).

ಅರಬಿ arabi. = ಅರಬಿ. (Si. 272; My.).

ಅರಬಿರ arabi-stān. = ಅರಬುನ (Si. 101; My. as ಅರಬುನ).

ಅರಬು arama. Thb. of ಅಮರ್. (ಕಣ್ಣುಬೇನೆ G.; cf. ಅಯ್ಯ, ಅರಿ 7).

ಅರಬಾಯಿ ಪರಮಾಯಿ aramāyishi paramāyishi. = ಅರಬಾಯಿ ಪರಮಾಯಿ. A gift, or gifts, of rare and striking value (My.; H.; Br.).

ಅರಬು aramē. 1. The state of being a moiety or a little; to some extent; here and there; sometimes (ಎತ್ತಾನುಂ, ಎಲ್ಲಿಯಾನುಂ Smd. 395; ಅರೆ, ಕಡೆ ದು Ct. II, 82; ಕೆಲವೆಡೆಮೊದಲ Smd. 340 Cm.; ಪಣ್ಣಿನ, ಕೆಲ ಸೀ.; Ahh. P. 14, 107). ಅರಬು ಅರಬು ಬಯಲಾದವರೆಗೂ ಪುನಃಪುನಃ, ಅರಬು ಎಳೆದವರ್ಗ ಲತಾಪ್ತರದೊಳ್ ಉಳಿದುಬಿಡು ಕಾಡುಗುಮ್ ಇರುವುದುಮ್ ಅದಿಮವ ಇನಿಯಂ ಚಕ್ರಾಪ್ತಂ (Kāvy. I, 1b, 16; Smd. 68). ಅರಬು ಕಾರಂ ದದಿದಿಂ ಪರಿಣಮಿಕುಂ (Smd. 340).

ಅರಬು aramē. 2. = ಅರಬು. (ಲಲ್ಲಿ, ಮುದ್ದು ಸೀ.; T. ಅರಬು, ಅರಬು, love; cf. ಅಮ್ಬು 1; ಇಮ್ಬು 2 ?).

ಅರಬು arayisu. = ಅರಿಬು 2. To cause to grind (V. 40, 54; My.). ಅಭಿಲಗರಂಗಳನ್ ಅವೆಲ್ಲಂ ಕಲಿಸಿ ಅರಬು ಸಲು (Bp. 58, 55).

ಅರಬಾ araba. A covering, a sheath. 2, the leaf or panel of a door; a door.

ಅರಬಿ arabi. The leaf or panel of a door (ಕವಾಟ, ಕದ Mr. 191).

ಅರಬಿ arabi. (ಅರೆ-ಅರೆ). Oh wonder! well done! ahai (ಕೊಣ್ಣು Ct. II, 103; ಎಲವಲವಾ, ಸೋಜಿಗ G.; cf. Sk. ಅರಬೇ; Mhr. ಅರಬ, ಅರಬೇ, ಅರಬೇ. See Bp. 1, 30; 12, 6; 24, 27; 49, 14; 57, 82; Rāy. 8, 109; 11, 2; Kk. 97; J. 19, 33; 22, 38).

ಅರಬಲ್ aral. 1. = ಅರಬು 1, ಅರಬಿ 1, ಅರಬು 1, ಅರಬು 1, ಅರಬಿ 1, ಅರಬು 1. To expand (v. i.), to open, to blow (ಎಕಾಸ Smd. Dh.; ಎಕಸನ ಸಿಮ. 108; Tn.). P. p. ಅರಬು. ಅರಬು ಅರಬು ಬಯಲಾದವರೆಗೂ (Smd. 68). ಅರಬು ತಾವರೆಯ ತಣ್ಣಿಲೆ (Ūpr. 7, after 60). (ತರಬ್ಬು ಎನಿ) ಅರಬು ಮೂಗು (Rāy. 5, 92).

ಅರಬಲ್ aral. 2. = ಅರಬಿ 2, ಅರಬು 2, ಅರಬಿ 2, ಅರಬು 2, ಅರಬಿ. A flower (ಪುಷ್ಪ Smd. Dh.; ಅರಬ, ಪುಷ್ಪ Kk. 22; ಕಾಮು ಸಿಮ. 23. 108). ಅರಬ್ಬಿ is an unclassical substitute (Smd. 41). ಅರಬಿ (139). ಗೋಪುಗಿಯರಲ್, ಸುರಯಿಯರಲ್ (Rāy. 10, after 31). ಪದಮೇಗಿ ಸನ್ನಸಂ ಜನಿಸದ ಅರಬ್ಬಿ, ಅರಬ ನವಪರಮಲಂಗಳಿಲ್ಲಂ ಜಡಿಯದ ಎಳೆಗಾಳಿ, ಎಳೆಗಾಳಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇಹ ಬನಮ್ ಇಲ್ಲಮ್ ಆ ನಾಡೊಳು (Ū. Bp. 11, 5). — ಅರಬುಣಿ. -ಅರಬುಣಿ. That feeds on flowers: the large bright black humble bee, Bombinatrix glabra (ಗುಂಗೆ ಹುದ G.). — ಅರಬೇಣಿ. = ಅರಬೇಣಿ, q. v. — ಅರಬಿಣಿ. — ಪೂವೇಣಿ. = ಅರಬೇಣಿ. Who has a flower on his belly or navel: Vīshnu (ಎಷ್ಟು ಸೀ.). — ಅರಬುಣಿ. -ದಿಗ. = ಅರಬುಣಿ. A

man who (grows), deals in or sells flowers (ಪುಷ್ಪವ್ಯವಹಾರಿ Sm. 67; Kk. 35, o. r. ಅಲರ್ವಡಿಗ; ಹೂವು ಮಾಡುವವ G.). — ಅರಲ್ವಾಸು. -ಸಾಸು. = ಅಲರ್ವಾಸು. A bed of flowers (R.).
ಅರಲು aralu. 1. = ಅರಲೆ 1, etc. P. p. ಅರಲಿ. ಅರಲಿದ ಅ ಮುಜ್ಜಿಸುತ್ತಿಗೆ (Bh. 1, 5, 7).

ಅರಲು aralu. 2. = ಅರಲು, etc. (My.).

ಅರಲು aralu. = ಅರಲು. The tree *Catostanthes indica* Bl. (ದಿಣ್ಣಲಿ G.; cf. ಅಳಂಕ)

ಅರವ arava. = ಅರವು, ಅರುವು, ಅವ. Tamil (My., Tél.; T. ಅರುನಾ, one of the twelve districts which surround the country wherein elegant Tamil is spoken, and in which an inferior Tamil, the common one, is in use). ಅರವದೇತ, ಅರವಧಾಪಿ (My.). ಅರವ ಅಧ್ವಾನ, ತೆಲುಗು ತೇಟ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕಸ್ತೂರಿ (Prv.).

ಅರವಗ aravaga. See s. ಅರ 2.

ಅರವಗಿತ್ತಿ arava-gitti. A Tamil woman (My.; Tél. ಅರವದಿ).

ಅರವಿತಿ araviti. = ಅರವಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಅರವಿಂದ aravinda. A lotus, *Nelumbium speciosum* or *Nymphaea nelumbo* (ಅಲ್ಪ, ಪದ್ಮ, etc. Mr. 419; ತಾವರೆ, ಕೆಸರ್ಮು ಲಿಗೆ Sm. 26). 2, N. of a vṛitta (Ch.).

ಅರವಿಂದಗಂಧಿ aravinda-gandhi. A woman with a lotus-smell (Bp. 41, 24).

ಅರವಿಂದಗರ್ಭ aravinda-garbha. The offspring of the lotus; Brahmi (Bp. 44, 3).

ಅರವಿಂದನಾಭ aravinda-nābha. Who has a lotus on his navel: Vishnu (Mr. 17; Bp. 53, 65; J. 13, 22).

ಅರವಿಂದನೇತ್ರ aravinda-nētrē. A lotus-eyed woman (My.).

ಅರವಿಂದಬಂಧು aravinda-bandhu. The lotus' friend: the sun (Mr. 33).

ಅರವಿಂದಭವ aravinda-bhava. Sprung from a lotus: Brahmi (Sm. 8).

ಅರವಿಂದಮುಖಿ aravinda-mukhi. A lotus-faced woman (Bp. 2, 2).

ಅರವಿಂದಸಖಿ aravinda-sakha. = ಅರವಿಂದಬಂಧು. (My.).

ಅರವಿಂದಸಮುಚ್ಚ aravinda-samhaya. = ಅರವಿಂದಭವ. (Bp. 2, 26).

ಅರವಿಂದಹಿತ aravinda-hita. = ಅರವಿಂದಬಂಧು. (Bp. 21, 8).

ಅರವಿಂದಾಕ್ಷ aravinda-aksha. The lotus-eyed: Vishnu or Krishna (Nn. 57).

ಅರವಿಂದಿನಿ aravindini. An assemblage of lotus flowers (Ōpr. 7, 59).

ಅರವು aravu. = ಅರವ etc. (My.).

ಅರವಣ arashana. = ಅರಸಣ, etc. (ತರ್ವರಿ, ಹಂದ್ರ Ōb.).

ಅರವ arasa. = ಅರ 2, etc., ಅರಸು. Tbh. of ರಾಜ. A king, a lord (ಅರಸು Sm. 90; ರಾಜ, etc. III. 422; C.; T., M. ಅರಜ). ಅರಸಂ (Sm. 108. 130). ಅರಸಂಗೆ (138). ಅರಸರಾಮ್ ಅರಸಿಯರುಂ ಕೂಡಿ ಇಹ ಬಸಂ (ಪ್ರಮದವನ Hlā.). ಅರಸನ ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. — ಅರಸನ ಕುದುರೆಯ ಕಾಲು ತುಂಬಿದರೆ ಇವನಿಗೆ ಬಂದ ಭಾಗ್ಯವೇನು? — ಅರಸನ ಕುದುರೆ ರಾಯದಲ್ಲೇ ಮುಪ್ಪಾಯಿತು. — ಅರಸನಿಗೂ ಧನಿಷ್ಟ, ನನಗೂ ಧನಿಷ್ಟ (Prvs.). ಬಡ ಗಣ ದಿಕ್ಕಿನ ಅರಸಂ (Sm. 13). — ಅರಸಂಚೆ. -ಅಂಚೆ. = ರಾಜಹಂಸ. (J. 18, 23; 25, 3; Rāy. 6, 10). — ಅರಸಧರ್ಮ. A king's duty (Bp. 27, 52). — ಅರಸಾರ್. -ಅರ್ (Sm. 63). A king's servant or agent (ಉಪಸರ್ವ, ಚರ Mr. 262; Bp. 52, 10).

ಅರಸತಿ arasati. A queen (C.).

ಅರಸಿ arasi. Tbh. of ರಾಜ್ಞ. A queen (ರಾಜ್ಞ Hlā.; C.). ಪಟ್ಟದ ಅರಸಿಯರು (ಮಹಿಷ, ಕೃತಾಧಿಪತೀ Hlā.). ಇನ್ನನ ಅರಸಿ (ಇನ್ನಾಣಿ Mr. 41). See Sm. 103. 138; Bp. 43, 2; 44, 40; 50, 32; Sm. 7. 8. — ಅರಸಿಪಟ್ಟ. Tbh. of ರಾಜ್ಞಪಟ್ಟ. (Abh. P. 9, 162).

ಅರಸಿಣ arasiṇa. = ಅರಸಣ, ಅರಸಿನ, ಅರಸಿಣ, ಅರಸಿನ q. v., ಅರಸಣ, ಅರ್ಸಣ. (C.).

ಅರಸಿನ arasiṇa. = ಅರಸಿಣ, etc. See ಕರ್ವಂಜರ್. — ಅರಸಿನಲು ಮುತ್ತಗಿಡ. A thistle-like plant, originally American, the yellow thistle or Mexican poppy, *Argemone mexicana* Lin. (St. & Pl.). — ಅರಸಿನಕಂಠ. Turmeric root fastened on the wrist of the bride and bridegroom when betrothed (S. Mhr.). — ಅರಸಿನಗಿಡ. The long-rooted turmeric, *Curouma longa* Lin. (St. & Pl.). — ಅರಸಿನಗೋರಣ್ಣೆ. The yellow Amaranth (My.; cf. ಅರಸಿನವರ್ಣದ ಗೋರಣ್ಣೆ). — ಅರಸಿನಹೂ. A climbing shrub with showy yellow flowers, native of South America, *Allamanda anbletii* Pohl. (St. & Pl.).

ಅರಸು arasu. = ಅರಸ, etc. Tbh. of ರಾಜ್. (ಅರಸ Sm. 90; ನರಾಧಿಪ Nn. 17; ಭೂನಾಥ 22; ನರೇಂದ್ರ 32; ನೃಪ 46; ಭೂಪ 53; ನೃಪತಿ Mr. 262; ದೊರೆ Sm. 105; C.; T., Tn.). ಅರಸುಗ (Sm. 122). ಅರಸುಗರ್ ಬೀಡಾರ (ಉಪಕಾರಿ, etc. Hlā.). ಅರಸಿನೋಳ್ (Sm. 105). ಅರಸು ಅನ್ನರೆ ಊರು ನಡುಗುತ್ತದೆ, ಮುದುಕ ಅನ್ನರೆ ಗಡ್ಡೆ ಅಲುಗುತ್ತದೆ. — ಅರಸು ಅಡಿ ಮೊಡಿ, ಬಸ್ತಿ ಎಣ್ಣು ಮೊಡಿ. — ಅರಸು ಒಲಿದರೆ ಅರ್ಧರಾಜ್ಯ, ತಿರುಕ ಒಲಿದರೆ ಮೂರು ಬೊಗಸೆ. — ಅರಸು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಟ ಉಣ್ಣೆ? — ಅರಸು ಯಾರಿಗೆ ಅವ್ವ, ಸೂಳೆ ಯಾರಿಗೆ ಅವ್ವ? (Prvs.). — ಅರಸುಕುಮಾರ. This is an arisamāsa (Sm. 207). — ಅರಸುಗುಣ. (Sm. 207). A king's quality or virtue. — ಅರಸುಗುವರ. -ಕುವರ. A king's son (ಅರಸುಮಗ Sm. 37; Ōt. I, 60). — ಅರಸುತೀರ್. A royal or noble style or fashion (Ō. Bp. 5, 49). — ಅರಸುನೇರಲ್. A kind of rose-apple (ಅರನೇರಲ್ Sm. 210). ಅರಸುವೆಂದಿ. A person of royal descent (ರಾಜಬೀಜ, ರಾಜವಂಶ್ಯ Si. 232). — ಅರಸುಮಗ. A king's son (ಅರಸುವರ Kk. 34; ಅರಸುಗುವರ Sm. 37; ಅರಮಗ ಸೀ.). See Bp. 46, 65; B. 3, 13. — ಅರಸುಮನೆತನ. A royal household or family (B. 4, 3). — ಅರಸುಹುಣ್ಣು. A large and dangerous boil, a carbuncle (C.). — ಅರಸೂದಿಗ. -ಊದಿಗ. A king's service (Bp. 53, 13).

ಅರಸುತನ arasutana. Kingship, royalty (My.; ಅರ್ಜನ G.). See Bp. 19, 48; 21, 45; Sl. 208.

ಅರಸೆ arasē. = ಅರಸಿ 1, etc., q. v. (T. ಅರಜ, ಅರಜು; M. ಅರಜು, ಅರಯಾರ್). — ಅರಸೆಮರ. The poplar-leaved fig-tree, *Ficus religiosa* Lin. (St. & Pl.).

ಅರಳ aral. 1. = ಅರಲೆ 1, etc. P. p. ಅರಳ್ಳು. (J. 17, 41; 24, 66; 25, 44). ಅರಳ್ಳುದು (ವಿಕಸನ, ಹಸಿತ, ಜ್ವಲಿತ, etc. Mr. 107). ಅರಳ್ಳನೆ (J. 30, 35).

ಅರಳ aral. 2. (Sm. 41). = ಅರಲೆ 2, etc. See Bp. 5, 28; 19, 65; 24, 77; 47, 15. 30; J. 2, 57; 18, 30. ಅರಳ ಮಡಿ (J. 17, 48; 34, 31). ಅರಳ ಸರಿ (4, 55).

ಅರಳ aral. 3. -ಳು. = ಅರಳ, etc. Amazement, terror (R.; T. ಅರಳು, to be amazed, grow terrified; ಅರಟ್ಟು, ಅಯಿಂಗಲ್, fear, etc.; ಅಯಿವ, trembling; cf. ಅಳಲ್ 1).

ಅರಳ aralā. = ಅರುಲು, etc. Amazement, perplexity. — ಅರಳಮರಳ. dupl. Foolishness (S. Mhr.).

ಅರಳಿ arali.1. = ಅರನೆ, ಅರಳಿ 1, ಅರಿನೆ, ಅಳಲಿ, ಅಳ್ಳಿ 3. The tree *Ficus religiosa* Lin. (My.) ಅರಳಿಯು, ಉರುರುರು? (Bp. 45, 36). See ಕಲ್ಲರಳಿ; and cf. ಅರಣಿ & ರಾವಿ. — ಅರಳಿಮರ. = ಅರನೆಮರ, ಅರಳಿಯ ಮರ, ಅಳಲಿಯು. (ಬೋಧಧ್ವನು, ೧೬. 81. 125; ಪಿಪ್ಪಲ G.). ಅರಳಿಮರಾ ನೋಡಲೋ? ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನು ನೋಡಲೋ? (Prv.). — ಅರಳಿಯು ಕಟ್ಟಿಗೆ. (ಪ್ರಹ್ಲಾದಾರು G.). — ಅರಳಿಯು ಗಿಡ. = ಅರಳಿಮರ, oto. (ಕುಂಜರಾಶನ, ಬೋಧಧ್ವನು G.). — ಅರಳಿಯು ಮರ. = ಅರಳಿಮರ. ಅಳಲು ಏವೆದರೆ ಅರಳಿ ಮರ ಅರೋದೀತೇ? (Prv.). — ಅರಳಿಯೆಲೆ. -ಎಲೆ. = ಅರಳಿಲೆ, q. v. A fig leaf;—an ornament of that form to cover the privities of young children (My.). 2, ತಿಂಗಳು (Üh.).

ಅರಳಿ arali.2. = ಅರಳಿ 2 q. v. See B. 1, 5; 2, 25; 4, 20, 27.

ಅರಳಿಸು aralisu. = ಅರಳ್ಳು. To cause to expand, open or blossom (C.).

ಅರಳು aralu.1. = ಅರಲೆ 1, etc. P. p. ಅರಳಿ. See Bp. 9, 2; 12, 48; 22, 8; 24, 23; 38, 9; 54, 61; B. 8, 36; 4, 27; J. 17, 40; Si. 34. 120. 124. 361. ಅರಳಿದ ಪುಷ್ಪ (ಫುಲ್ಲ); ಅರಳುವಾತನು (ವಿರಾಟ, ವಿಕಸ್ತರ Nr.).

ಅರಳು aralu.2. = ಅರಲೆ 2, etc. A flower (ಹೂವು G.; Bp. 59, 1; J. 24, 68). 2, the shoe-flower (ವಾಸಾವದ ಹೂವು G.). 3, a red lotus (ಕಿಮ್ಮುಕಮಲ G.).

ಅರಳು aralu.3. = ಅರಳ್ಳು 3. Parched grain, especially parched paddy or jōla (C.; ರಾಜಿ HIA.; ವಾಂಗ್ Nr.; Si. 314; ರಾಜಿ Mr. 375). ಹುಂಡ ಅರಳಿನಸ್ತಿ (Rām. 5, 8, 75). See Prv. s. ಒರಳು; Bp. 58, 60. — ಅರಳಿಪ್ಪು. -ಪಿಪ್ಪು. Flour made from parched grain (C.).

ಅರಳಿ arali.1. ಅರಳಿ 1, etc. See ಜೋಗಿಯರಳಿ. — ಅರಳಿಯು ಗಿಡ = ಅರಳಿಯು ಗಿಡ (ಅಶ್ವತ್ಥ G.). ಅರಳಿಯು ಗಿಡದ ಹಣ್ಣು (ಅಶ್ವತ್ಥ G.). — ಅರಳಿಯು ಮರ. = ಅರಳಿಮರ, etc. (ಬೋಧಧ್ವನು, ಪಲದಲ, ಪಿಪ್ಪಲ, ಅಶ್ವತ್ಥ, ಕುಂಜರಾಶನ Nr.; ಸಿಂವರ, ಅಶ್ವತ್ಥ, oto. Mr. 113). — ಅರಳಿಯು ಹಣ್ಣು. The ripe fruit of the *Ficus religiosa* (ಅಶ್ವತ್ಥ Nr.). — ಅರಳಿಲೆ. -ಎಲೆ. = ಅರಳಿಯೆಲೆ. (My.). 2, an ornament worn on the forehead of young children. ಹೊಳೆವ ಅರಳಿಲೆಯು, ಮಿಸುಗುವ ಬಾಲದೊಡಗಿಯು ಮಾಯೆಗೆ ಇಕ್ಕಿದರು (Pril. 3, 25). See Bp. 24, 44; Rāv. 4, 71. 74; Grj. 3, 81. 107. — ಅರಳಿಲೆಮಾಲೆ. A string of aralilē (Rāv. 6, after 11).

ಅರಳಿ arali.2. = ಅರಳಿ 2, ಅಳ್ಳಿ 4, ಹರಳಿ. Dressed cotton, cotton separated from the seed (ತೂಲ, ಪಿಪ್ಪು HIA., Nr., Mr. 128; ಪಿಪ್ಪು, ತೂಲ, ಪಾಸಿಗಿಯ ಅರಳಿ Si. 334); cotton in general (My.). ನದಿಗಳು ಅರಳಿಯ ಪಾಸು, ನವವಿಪ್ಪು ಉದರದೀಪನಚೂರ್ಣವು ಆನ ಅಂಗದರಿ ಸಾವತ್ಸರರಿ ಸವರ ಕಾಲೆ (Bh. 1, 8, 6). See B. 4, 28. — ಅರಳಿಯು ಗಿಡ = ಹತ್ತಿಯು ಗಿಡ, ತುಣ್ಣಿಲೆ, etc. (Si. 150). See ಕಾಡರಳಿ.

ಅರಳಿ arali.3. A post, a pillar, a statue (ಸ್ಥೂಲೆ Nr.; Tē. ರಾಜು; T. ಎದುರು; T. ಅರಣಿ, to fortify; ಅರಣಿ, a wall; ಅರಣ, a fort; a wall; ಅದುಪ, a fort; M. ಅದು, ಅದು, a high wall of irregular stones around an orchard, a mud wall; cf. ಅರ 3; Sk. ಅರ್ಚ, an image).

ಅರಳಿ arali. = ಅರಣಿಲೆ, etc. (H. ಹರಡಾ, ಹಲ್ವಾ; see ಅರಲೆ, ಹಲ್ವೆ). — ಅರಳಿಕಾಯಿ. = ಅರಣಿಲಿಕಾಯಿ, etc. (Z.).

ಅರಳು aralēu. = ಅರಳಿಸು. (Grj. 8, 7).

ಅರಳು araku. = ಅರಳು. Arrack (My.).

ಅರಳು arajaka. Having no king, anarchical. (My.).

ಅರಾತಿ arāti. An enemy (ಹೆಗೆ Nn. 39. 97).

ಅರಾಬಿ arābi. = ಹರಾಬಿ. Broadness, largeness, extensiveness (R.; Tu.).

ಅರಾಲಿ arāla. Bent, crooked, curved. 2, = ರಾಲ, ರಾಳ, the resinous exudation of the plant *Shorea robusta*.

ಅರಿ ari.1. = ಹರಿ. To cut or lop off, to cut (ಕೃಷ್ಣನ Śmd. Dh.; ಸೇರ್ Śmd. II; ಫೇದನ Śm. 104; My.; T.). ತಲೆಗವನ್ ಅರಿದು (Bp. 4, 78). ತಿರವನ್ ಅರಿದನು (16, 3; see also 21, 30; 22, 19; 24, 78; 39, 45; 47, 2; 49, 13. 19; 54, 69; 60, 40). ಈತನ ತಿರಮನ್ ಅರಿದು, ಈ ತಿರುತಿರಕ್ಕೆ ಪದಗೊಡುವುದು! (Rāv. 14, after 14). ಅರಿಗ ಉದ್ಭವವು ಇನ್ನು ಗಟ್ಟಿಲ್ಲನ್ ಅರಿವುದು (Bh. 1, 8, 57). — ಅರಿಅರಿ. rep. Bp. 45, 28; 51, 71. — ಅರಿವಾಟ. -ಅಟ. The act of cutting (W. v. 1921).

ಅರಿ ari.2. = ಅರು 1. Cutting off, etc. 2, gnawing as vermin (T., M.; see ಅರಿಹೇನು). — ಅರಿಹೇಯ್. -ಹೇಯ್. A cutting blow (Abh. P. 13, 65). — ಅರಿವಾಳ್. -ವಾಳ್. = ಅರುವಾಳ್. A sickle (T.; R.). 2, N. of a man (Bp. 9, 37). — ಅರಿವಾಳವಾಣ್ಣಾರಿ. (ಅರಿವಾಳದ ಅಣ್ಣಾರಿ). N. of a man (Bp. 27, 19). — ಅರಿಹೇನು. A kind of louse (S. Mhr.).

ಅರಿ ari.3. = ಅರಿ 2. To grind on a slab (C.). 2, to rub cotton with the feet in cleaning it (B. 4, 178; 5, 145; T. ಅರಿ). ಪತ್ತೀ ಅರಿಯುವ ಯಸ್ತ (ಗಿರಕೆ G.). 3, to vex, to harass, as a child the life of its mother or a labourer his own life (S. Mhr.; T.).

ಅರಿ ari.4. To clear of dregs and impurities, to settle (v. t.), as turbid water (rare in S. Mhr.; T., M., Tu. ಅರಿ, to sift; to cleanse rice from dust and stones by washing in water).

ಅರಿ ari.5. = ಹರಿ. To run, to flow (M. ಅರಿ, to creep as snakes, worms; see ಮುನ್ನರಿ).

ಅರಿ ari.6. A mass of unthrashed corn, a handful or more of corn cut at one stroke (ಧಾನ್ಯಯುತತ್ಯುಣಾರಿ Śm. 104; My.; T.; T. also: closeness, thickness). 2, an excess of corn in a measure (with ಹೊಡೆ, to beat off, occasionally used in S. Mhr.). — ಅರಿಕೋಲೆ. A stick with an iron crook to remove an ear of corn from one place to another (My.; Mr. 371, where the Sk. is quite corrupt).

ಅರಿ ari.7. A disease of the eye (ನಯನರೋಗ Śm. 104; My.; T. ಅರಿ, red streaks in the white of the eye; Tē., T., M. ಅಕ್ಕಿ, erysipelas; Sk. ಅಲಜೀ, inflammation of the eye; cf. ಅಯ್ತು). See ಕಣ್ಣರಿ. — ಅರಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye afflicted with the ari (My.; occasionally in S. Mhr.). — ಅರಿಮಡೆಗಿಡ. A small tree or shrub used against the ari, *Solanum verhascifolium* L. (Z.).

ಅರಿ ari.8. = ಇರಿ 2 & 3. In S. Mhr. e. g. ಕೇಳರಿ, ನೂಕರಿ, ನೋಡರಿ, ಬೀದರಿ, ಪಾಕರಿ, ಹೋಗರಿ; ಬೇಳರಿ, ಬೇದರಿ, ಸಾಕರಿ (but ನಡೆಯರಿ, ಕರೆಯರಿ, ಬರೆಯರಿ, etc.). ಏನರಿ (B. 3, 44).

ಅರಿ ari. An enemy (ತತ್ಯು Śmd. Dh.; ಹೆಗೆ Nn. 112).

ಅರಿಗು arigu. = ಅರಿಗು 1, etc. (Si. 107).

ಅರಿಗೆ arigē. = ಪರಿಗೆ, ಹರಿಗೆ. A shield (Tē.);—a kind of drum (My.).

ಅರಿಟಾಳ aritāla. = ಅಣ್ಣವಾಳ, etc. Tbh. of ಅರಿಷ್ಟ. The soap-nut tree, *Sapindus trifoliatus* Lin. (8. *detergens* Roxh.; ಅರಿಷ್ಟ Sm. 25; ಅರಿಷ್ಟಕ, ಪೀತಫಲನ Mr. 141; My.). Its nuts are used e. g. also in washing woollen cloth.

ಅರಿತ್ರ aritra. Propelling. 2, an oar. 3, a rudder, a helm (ನಾವೆಯ ಸೋಗಿ Hlā.; ನೀರುವದಿಗೋಲ್ Mr. 416; ಹಡಗದ ನಾಳ G.).

ಅರಿದಳ aridāla. = ಅರಿದಾಳ, etc. (My., Tu.).

ಅರಿದಾಳ aridāla. = ಅರಿದಳ, ಅರಿದಾಳ, ಅರಿದಳ. Tbh. of ಹರಿತಾಲ. Yellow orpiment or sulphuret of arsenic, Arsenicum flavum (ಹರಿತಾಲ Nr.; ಅಂಗುಲಿ, ಕಚೋರ Mr. 102).

ಅರಿದು aridu. = ಅರಿದು 2, ಅರುದು. That is impenetrable, impenetrable, inexplicable, impossible, wonderful, great or important (ಕಲಿಲ, ಗಹನ Hlā.; ಗಹನ Mr. 461; T., Tō., M.; T. ಅದುಮು, what is raro, precious or notorious). ಪೊಗರ್ ಅಂದಾದುದು (ಕಲಿಲ, ಗಹನ Nr.). See Sm. 408; Bp. 1, 9, 28; 3, 30; 5, 55; 11, 36; 29, 29; 31, 4; 37, 18. ಅಂದನ ಇದನ ಅನ್ ನೋಡ ಬೇಕು (Rām. 26, 19). — ಅಂದಂದರಿದು. rop. (Bp. 18, 95). — ಅಂದರಿದು. rop. (Bp. 8, 8; 13, 7; 46, 33; Rā. 6, after 11).

ಅರಿಂದಮ ari-n-dama. Conquering, victorious. (R.).

ಅರಿವದ ari-pada. An incongruous term or composition (Sm. 200; ಅರಿಸಮಾಸ 201 Cm.).

ಅರಿಮೇದ ari-mēda. A fetid *Mimosa*, *Vachettia farnesiana*.

ಅರಿಯಮ ariyama. Tbh. of ಅರ್ಯಮ. A proper N. (Bp. 53, 39, 40, 43, 48, 49). — ಅರಿಯಮುಭಟ್ಟ. A proper N. (Bp. 56, 34). — ಅರಿಯಮರಸ. -ಅರಸ. A pr. N. (Bp. 53, 46, 47). — ಅರಿಯಮರಾಜ. A pr. N. (Bp. 53, 38).

ಅರಿವರ್ಗ ari-varga. A troop of enemies. 2, = ಅರಿವರ್ವರ್ಗ. (Bp. 34, 34; 40, 70; B. 5, 322).

ಅರಿವಾಣ arivāṇa. = ಹರಿವಾಣ. (My.; Tō.; Tu. ಅರಿವಾಣ).

ಅರಿವೆ arivē. = ಹರಿವೆ (the plant). (My.).

ಅರಿಷ್ಠವರ್ಗ ari-ṣhaṭ-varga. The group of six enemies, viz. ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮತ್ಸರ. (Bp. 29, 6; 53, 1).

ಅರಿಷ್ಠವರ್ಗದೂರ arishṭavarga-dūra. Far away from the six enemies (Bp. 21, 5).

ಅರಿಷ್ಟ a-riṣṭa. Unhurt. 2, good fortune (ಶುಭ Nn. 104). 3, misfortune (ಅಶುಭ 104). 4, a natural phenomenon boding misfortune. 5, symptom of approaching death (ಗಮೋತ್ತರ, ವ್ಯಾಧಿ 104; ಸಾವಿನ ಚಿಹ್ನೆ G.). 6, a crow (ಬರಿಭುಕ್, ಕಾಗೆ 104). 7, a lying-in-chamber (ಹಡವಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸ Mr. 198). 8, buttermilk (ಮಜ್ಜೆಗೆ G.). 9, vinous spirit (ಸರಾಯ G.). 10, the neem tree, *Azadirachta indica* (ಬೇವು Mr. 115). 11, = ಅರಿಟಾಳ, etc., the soap-nut tree, *Sapindus trifoliatus* Lin. (ಅಣ್ಣವಾಳ G.; see ರಂಗುನಾಲ). 12, garlic (ಬೆಳ್ಳಿಳ್ಳಿ G.). ಅರಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಂಗಾರಕನೇ ಗುರು (Prv.).

ಅರಿಷ್ಟಕ a-riṣṭaka. = ಅರಿಷ್ಟ. (Mr. 141).

ಅರಿಷ್ಟಗೃಹ arishṭa-grīha. A lying-in-chamber.

ಅರಿಷ್ಟತೆ arishṭatē. Good fortune (ಶುಭ Mr. 473).

ಅರಿಷ್ಟದುಷ್ಟಧಿ arishṭa-duṣṭa-dhi. Apprehensive of death.

ಅರಿಷ್ಟಾಂಶ arishṭa-aṁśa. The last portion (My.; J. 28, 14).

ಅರಿಸಮಾಸ ari-samāsa. An unsuitable, incongruous composition of words (Sm. 201. 207. 208). Cf. ಅರಿಸದಕೆ ಎರುದ್ಧ ಸಮಾಸ.

ಅರಿಸಿಣ arisina. = ಅರಿಸಿಣ, etc. (C.). — ಅರಿಸಿಣಕೊಮ್ಮು. A root or piece of turmeric (C.). — ಅರಿಸಿಣಬಣ್ಣ. Yellow turmeric colour (B. 5, 245).

ಅರಿಸಿನ arisina. = ಅರಿಸಿಣ, etc. Tbh. of ಹರಿತ್ರಿ. Turmeric, *Curcuma longa* Lin. (ಹರಿತ್ರಿ, etc. Mr. 130; Si. 311; My.; Bp. 32, 29). See ಕಸ್ತೂರಿ, ಕಾಡು, ಬೊಡ್ಡು, ಮರದ, ಹೆದ್ದು. — ಅರಿಸಿನಕೊಮ್ಮು. = ಅರಿಸಿಣಕೊಮ್ಮು. (C.). — ಅರಿಸಿನಗಿಡ. = ಅರಿಸಿನಗಿಡ. (B. 3, 29). — ಅರಿಸಿನಬೋಳ. A yellow good kind of great millet (My.). — ಅರಿಸಿನಬಣ್ಣ. = ಅರಿಸಿಣಬಣ್ಣ. (ಪೀತ, ಗೌರ, ಹಂದ್ರಾಭ Nr.; ಪೀತ, ಹಂದ್ರ Hlā.). — ಅರಿಸಿನಬಣ್ಣದ ಚಿಹ್ನೆ. Yellow sandal-wood (Si. 228). — ಅರಿಸಿನಮುಟ್ಟಿಗೋಗ. The janndico (My.). — ಅರಿಸಿನವರ್ಗ. = ಅರಿಸಿನಬಣ್ಣ. — ಅರಿಸಿನವರ್ಗದ ಗೋರಣ್ಣ. The yellow Amaranth (ಕುರಣ್ಣ Nr.). — ಅರಿಸಿನವರ್ಗದ ತ್ರೀಗಣ್ಣ. A sort of yellow sandal-wood (ಹರಿಚಿಹ್ನೆ Nr.).

ಅರಿಸು arisu. 1. To cause to cut off, etc. 3, ಯನ್ ಅರಿಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ವಧ್ಯ, ತೀರ್ಪಣ್ಣೇಡ್ Nr.).

ಅರಿಸು arisu. 2. = ಅರಿಯು. To cause to grind; to cause to kill (Bp. 24, 65). 2, to cause to rub cotton with the feet in cleaning it. ಹತ್ತಿ ಅರಿಸಿ, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿ (B. 4, 159).

ಅರಿಸು arisu. 3. = ಹರಿನು. To cause to run, etc. See ಮುನ್ನರಿನು.

ಅರಿಸಿ arisē. = ಅರಿಸಿ, etc. See ಹುವರಿನಿ.

ಅರಿಸಿ arisē. Tbh. of ಅರ್ತಸ್. Piles, hemorrhoids (ಅರ್ತ, ಅರ್ತಸ್ Mr. 386). ಅರಸಿಯುಳ್ಳವನು (ಅರ್ತಸ್ Hlā.).

ಅರು aru. 1. = ಅರಿ 2. — ಅರುನಾಳ. -ಬಾಳ. = ಅರಿನಾಳ. (T.; R.).

ಅರು aru. 2. = ಅರಿ 1 & 2. (C.). ಅರುಂಗೆ (Sm. 123, Mdh. MS. ಅರ್ವಂಗೆ); ಅರುವನ (124). See e. g. Bp. 5, 36; 23, 11, 13; 24, 20, 30, 41, 76; 25, 17; 28, 33; 31, 20, 26; 35, 30; 37, 36, 51, 52; 39, 46, 59; 40, 58, 74; 43, 38; 44, 49, 63, 66; 45, 12, 15; 46, 23; 47, 24, 63, 64; 51, 70; 52, 6, 41; 54, 75; 55, 35; Bh. 1, 8, 13; 2, 13, 34.

ಅರು aru. 1. N. of a plant (Sk.; ಮಣಿಸಿಗೆ Mr. 139).

ಅರು aru. 2. Tbh. of ಅರುನ್. (ಹುಣ್ಣು G.).

ಅರುಗು arugu. = ಅರಿಗು 1, etc. (R.; Tu. ಅರು, ಅರುಗು; M. ಅರು, ಅರುವು).

ಅರುಚಿ a-ruči. Aversion, dislike; want of appetite, disrelish, disgust (ಮುಂದಾಗಿ Mr. 387; Bp. 3, 1; My.). 2, want of lustre (My.).

ಅರುಜ a-ruja. Freedom from sickness, health; healthy (ಸಹ್ಯ, ನೀರೋಗಿ Nn. 101; My.).

ಅರುಟಾಳ arutāla. = ಅಣ್ಣವಾಳ, etc. (ಫೇನಿಲ, ಅರಿಷ್ಟ Nr.; My.).

ಅರುಣ aruṇa. Tawny, yellow. 2, red (ಕಿರು, ಕೆಮ್ಮನೆ Ct. II, 41; ಕೆಮ್ಮು Nn. 7, 26, 69, 87; ವರ್ಣಭೇದ 55). 3, Aruṇa, the dawn and charioteer of the sun (ಸಾರಥಿ 55). 4, the sun (ಸೂರ್ಯ 55). 5, a ray (ಕಿರಣ 55). 6, dust (ರೇಣು, ಧೂಳಿ 55). 7, N. of a river (ನದಿಭೇದ 55). 8, a thread (ಸೂತ್ರ, ದಾರ 55). 9, gold.

ಅರುಣತೆ aruṇatē. Redness (J. 3, 17).

ಅರುಣಧ್ವಜ aruṇa-dhvaja. N. of a king (J. 25, 50).

ಅರುಣಮೂಲ aruṇa-mūla. (ಬಿಟ್ಟಿಗ Mr. 116, one MS. ರುಣಜಾಲು; another MS. ಬಿಟ್ಟಿಗ).

ಅರುಣಮೃತ್ತಿಕೆ aruṇa-mṛttikē. Red clay: gold (Bp. 22, 55).
ಅರುಣಸಾರಥಿ aruṇa-sārathi. Whose charioteer is Aruṇa:
the sun. (R.).

ಅರುಣಾಂಗ aruṇa-aṅga. A kind of rod ant (ಕೆಂಬುಗೆ Mr. 165, o. r. ಕೆಂಬುಗೆ).

ಅರುಣಾಧರ aruṇa-adhara. A red lip (J. 15, 48).

ಅರುಣಾಬ್ಜ aruṇa-abja. A red lotus (ಕೋಕನದ, ಕೆಮ್ಮುವಾರ Mr. 419).

ಅರುಣಾಂಬು aruṇa-ambu. Red water: blood (J. 12, 32; 14, 16; 22, 11).

ಅರುಣಾವರಜ aruṇa-avara-ja. The younger brother of Aruṇa: Garuḍa. (R.).

ಅರುಣಾರ್ಕ aruṇa-aśma. A ruby (ವದ್ವರಾಗ, ಮೂಡಿಕ Mr. 101).

ಅರುಣಿತ aruṇita. Reddened, impurpled (Rā. 5, after 120; Abh. P. 12, after 2).

ಅರುಣಿ aruṇē. = ಅತಿವಿಷ, *Aconitum ferox*.

ಅರುಣೋದಯ aruṇa-udaya. Sunrise (C.).

ಅರುಣೋಪಲ aruṇa-upala. = ಅರುಣಾತ್ಮ. (R.).

ಅರುದು arudu. = ಅರಿದು, etc. (My.; Tē.; T. ಅರು, ಅರು ಮೈ).

ಅರುನ್ತು arun-tuda. Inflicting wounds, causing pain (ನೋಯಿಸುವಂ Mr. 236).

ಅರುನ್ಧತಿ arundhati. -ಶೀ. N. of the wife of Vasishṭha (Ūh. v. 8; Mr. 258; Bp. 4, 30; 11, 40; J. 13, 40). 2, N. of a star (My.).

ಅರುನ್ಧತೀಜಾನಿ arundhatti-jāni. Whose wife is Arundhatti: Vasishṭha. (My.).

ಅರುನ್ಧತೀನಾಥ arundhatti-nātha. Vasishṭha. (My.).

ಅರುಬಾತ arubāta. = ಅರ್ಬುತ. Tbb. of ಅದ್ಭುತ (C.; T. ಅದ್ಭುತ, ಇಮಿಮ್ಭುತ).

ಅರುಮಾನಿ ಪರಮಾನಿ arumāsi paramāsi. = ಅರಮಾಯಿಷಿ ಪರಮಾಯಿಷಿ. (My.).

ಅರುಮೆ arumē. = ಅರಮೆ 2. A fickle or libidinous state of being (ತರಳಧಾವ Ūt. I, 72). 2, love, affection; a kiss (ಅರೈ, ಮುದ್ದು Kk. 31; Śm. 75; Tē. ಅರುಮ, eagerness, fondness = ಅಶೆ; ಅರುಲು, ಅರು = ವಾತ್ಸಲ್ಯ; T. ಅರು = ಕರುಣೆ, ಕೃಪೆ; see ಅರಣಿ).

ಅರುಮ್ಬು arumbu. A flower-bud (R.; M. ಅರಿಮ್ಬು; T. ಅರುಮ್ಬು, flower-bud; — to bud, to bloom; see ಅರಲ 1).

ಅರುಲು arulu. = (ಅಯಿಲು), ಅರಲು 2, ಅರಳ್ 3, ಅರಳ, ಅರುಳು, ಅರ್ಲು 2. — ಅರುಲುಮರುಲು. dupl. = ಅರುಳುಮರುಳು. Bewilderment, dotage, obdurdishness of the old age (My.; Tē.). — ಅರುಲುಮರುಲುತನ. = ಅರುಲುಮರುಲು. (My.).

ಅರುವು aruvu. = ಅರವ, etc. (S. Mhr.).

ಅರುಷಣ arushaṇa. = ಅರಿಸಿನ, etc. See Prv. s. ನಿಬ್ಬಣ.

ಅರುಷ್ಕರ aruṣ-kara. Causing wounds, sharp, corrosive. 2, the plant *Semecarpus anacardium* and its nut (ಕೇರು G.).

ಅರುಃ aruḥ. = ಅರು 2. A wound, a sore. See ಪುಣ್.

ಅರುಹ aruḥa. Tbb. of ಅರ್ಹ (Śmd. 336; ಅರ್ಹ, ಜನ Nu. 62; ನಿರ್ವಾಣಸಾಧ Mr. 23). See Bp. 5, 10; 50, 46; 51, 11; 52, 7, 22, 34; 53, 3.

ಅರುಹಸ್ತ aruhanta. Tbb. of ಅರ್ಹಸ್ತ.

ಅರುಹಸ್ತಮುನಿ aruhanta-muni. A Jaina monk (Bp. 52, 43).

ಅರುಹಪ್ರತಮೆ aruḥa-pratamē. A Jina-image (Bp. 52, 23).

ಅರುಳು aruḷu. = ಅರುಲು, etc. — ಅರುಳುಮರುಳು. = ಅರುಲುಮರುಲು. (My.).

ಅರೂಪ a-rūpa. Formless, shapeless; ugly; dissimilar. (My.).

ಅರಿ ಅರಿ. 1. = ಅದೆ 1, etc. ಹೆವ್ವಿಟ್ಟು ಸುಟ್ಟುಮೈ ಕೂಡಿ ಅರದರೆ ಪ್ರಾದೇಶ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅದರೆ (Śmd. Cm. 85). See Bp. 23, 9; 24, 12; 40, 76; 44, 26. ನಿರವರಾಧಿಯನ್ ಇನ್ನು ಕೊಲುವರೆ ಪರಮಪಾತಕಮ್ ಆಗದೇ (Bp. 28, 30). ಎನ್ನರೆ (Kk. 31; Mr. 41, 97). ತಿದ್ದ ಬಾರದ ತೇಲ ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದರೇನು (Dp. 148). ಕೆಯ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅರ್ಥ, ಹತ್ತರೆ ಇದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣಿತಿ (Prv.). ಜನಪರ ಉಣ್ಣು ಓಲಯ್ಲಿ ಕೊಮ್ಮರೆ (Bb. 1, 8, 60). ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಹರೆ ತನ್ನ ಅಭಿಮತವನ್ ಅವಧರಿಸು! ಎನ್ನನ್ ಆ ತಕ್ಕನಿ (1, 8, 11).

ಅರಿ ಅರಿ. 2. = ಅರಿ 3. To grind, to pulverize, to crush (ವೇಷಣಿ Śmd. Dh.; Śm. 103; J. 14, 14; My.; T. ಅರೈ). P. ps. ಅರದು, ಅರಿದು. ಸುಮ್ಮಗೆ (ಎವನನ್) ಅರದವರ ಕರುಳು ತುಟ್ಟಿಸಿ ಬೀದಿತ ಇರ್ವಪವು (Bp. 58, 56). (ಕಟ್ಟಂ) ತಾಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಗಾಣದೊಳ್ ಅರಿದು (Ū. Bp. 11, 11). ಅವರು ಇದುಗಣ್ಣು ಅರಿದು, ರೊಟ್ಟು ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದರು (B. 5, 129). ಕೋದಿಯ ಕೇಳಿ ಮಸಾಲೇ (others: ಮೋಸು) ಅರಿಯುತ್ತಾರೋ? — ಅರದವ (who has undergone the hardship) ಕೂಡಿದಾನು (Prvs.). ಸುಗನ್ನದವ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕುಟ್ಟಿ ಅರಿದ ಮುದ್ದೆ (Si. 228).

ಅರಿ ಅರಿ. 3. The state of being ground, etc. — ಅರಿಮಣ್. Dust (Bp. 29, 32).

ಅರಿ ಅರಿ. 4. Hesitation, doubt (Tē., also ಅರಿ). — ಅರಿಮಣಿ. = ಅರಿಮರೆ. (Tē., also ಅರಿಮಣಿ; R.). — ಅರಿಮರೆ. relt. = ಅರಿ. (Tē., also ಅರಿಮಣಿ; R.).

ಅರಿ ಅರಿ. 5. = ಅರಿ 1, No. 2. The plant *Grislea tomentosa* (ಧಾತಕಿ, ಅರಿಯ ಗಿಡ Si. 484). ಅರಿಯ ಹುಣ್ಣು ಬೆಲ್ಲ ಕಲಗಡ್ಡು ನೀರಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು (ಮೈರೇಯ 348).

ಅರಿ ಅರಿ. 6. = ಅರಿ 5 (some MSS. using the two rēphas promiscuously). The rear, the back (P. T., M. ಅರಿದಿ end; boundary, cf. ಅರುಗು; Tē., M., T. ಅರಿ, ಅರಿ, a partition; a closet, a room; well secured rooms, magazines; a curtain; T., M. ಅರಿ, to be severed; to break, to be cut asunder; to be cut off; to end, cease; see ಅರಿ 4). — ಅರಿನರೆ. The rear, a rear-guard (ಸನ್ನಯ Nr.; J. 14, 3). ಸೇನೆಯ ಹಿನ್ನೆ ಇದ್ದ ಅರಿನರೆ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ Nr.). — ಅರಿಯಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟು. = ಅರಿಯಟ್ಟು, q. v.

ಅರಿ ಅರಿ. 7. = ಅರಿ 2, etc. A half (ಅರ್ಧ Śmd. 76; ವಸ್ತು ಎನ ಧಾಗ 77; ಸಂಧಾಗ 77 Cm.; ಅರ್ಧ Ūt. II, 33; Śm. 103; C.). 2, (smallness); a little, to some extent, here and there (Śmd. 68; ಅಲ್ಪ, ಕಿವಿದೆ, 77; ಕಿವಿದು Cm.; ಎತ್ತಾನೂ, ಎಲ್ಲಿಯಾನೂ 395; ಅರಿ ಉದಿ Ūt. II, 33; 8k. ಅರಿ, a little; M. also ಅರಿ, a little); a few, some (ಕೆಲವು Ūt. II, 33; Śm. 103; cf. ಅರಿಬರ. ಅರಿಗಲ್ (Bp. 11, 44). ಕುರು ಪತಿಯಂ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿದಂ ಧರಿಯರಿಯಂ (Śmd. 77). — ಅರಿ ಉದಿ. The state of some belug left, a little (ಕೆಲವು, ಅರಿ Ūt. II, 33). — ಅರಿ ಎದೆ. In a few or some places (Śmd. 68); also ಅರಿಎದೆಯೋ 376 (ಕಿವಿದೆಯೋ 376). 82 (ಕೆಲವೆಯಲ್ಲಿ Cm.). 339 (ಕೆಲವೆಯೋ Cm.). — ಅರಿಗಣಿ. = ಅರಿ. The 128th part of any coin. ನಿನ್ನ ಬಡವೆಯೊಳಗೆ ಅರಿಗಣಿಯುಂ ಸವದದೆ (Bp. 11, 14). — ಅರಿಗಡ. = ಅರಿ. The eighth part of any thing (My.). — ಅರಿಗಡಿ. -ಕಡಿ. = ಅರಿಗಡಿ. (J. 24, 33). — ಅರಿಗಡಿ. -ಕಡಿ. To cut into halves or parts (Bp. 27, 35; 54, 38). — ಅರಿಗಡಿ. -ಕಡಿ. Half churning. ಅರಿಗಡಿದು

ಮೊಸರು, half churned buttermilk (My.). — ಅರಿಗಣ್. — ಕಣ್. Half the eye. ಅರಿಗಣ್ ಮುಗಿದ ಏಕಂ (Rā. 6, 9). — ಅರಿಗಣ್ಣು. A loose knot of hair (C.). — ಅರಿಗುಗ್ಗಿ. = ಅರ. (Bh. 8, 26, 18; J. 19, 17; 23, 19). — ಅರಿಗಾವುದ. Half a grāvnda (Śmd. 157; Bp. 10, 4). — ಅರಿಗುಣ್ಣಿ. Half-heartedness, timidity (C.). — ಅರಿಗಲಸ. — ಕೆಲಸ. Half the work; unfinished work (C.; Bh. 1, 10, 38). ಅರಿಗಲಸದಲ್ಲಿ (ಯಾವದನ್ನೂ) ಅರಸನಿಗೂ ತೋರಿಸದೇ (Prv.). — ಅರಿತೊಡೆ. Half the thigh (Si. 224). — ಅರಿತೊಡೆಬಲ್ಲಣ. Brooches that just cover the buttocks (ಚಣ್ಣಾತಕ Si. 224). — ಅರಿವಿಂಗಳ್. — ತಿಂಗಳ್. Half a month (J. 82, 5). — ಅರಿವೆಪ್ಪಿ. — ತೆಪ್ಪಿ. To open half or in part (J. 30, 7). ಅರಿವೆಪ್ಪಿದ ಕಣ್ಣುಳ್ (Rā. 5, after 120). — ಅರಿನಗ್ಗಿ. = ಅರಿವೆಸತ. (My.). — ಅರಿನುಡಿ. Indistinct utterance (S. Mhr.); insufficient words (My.). — ಅರಿ ನೊಂಕು. To open (open) half or a little (Bp. 24, 54). — ಅರಿನೋಟಿ. A leer, a side glance (C.). — ಅರಿಪಾಲು. Half a part or share; half (C.; ಸಾಮಿ Si. 469). — ಅರಿಪಾಲುಗಾಡಿ. A kind of partner in business, etc. (C.). — ಅರಿಬಿರಿ. To be half opened, as a flower (J. 6, 16). — ಅರಿಮರುಳ. A man who is half mad (C.). ಅರಿಮರುಳಗೆ ಮರುಳನಾಯಿ ಕಟ್ಟಿತನ್ನೆ (Prv.). — ಅರಿಮಾನಸ. = ಅರಿವಾನಸ. (Ī. Bp. 47, 30). — ಅರಿ ಮುಗಿ. To shnt half or in part (Grj. 4, 66; Bp. 46, 56; 59, 21). — ಅರಿಮುಸುಳು. A covering that partly hides the face (see s. ನದುಳ). — ಅರಿಮೆಯ್. = ಅರಿಮೆಯ್ಯಿ. (J. 15, 16; 28, 3). — ಅರಿಮೆಯ್ಯಿ. = ಅರ. (My.). — ಅರಿಯೆಸಳ್. — ಎಸಳ್. Half a flower-petal (Rā. 10, after 81). — ಅರಿವರ್ಣ. — ವರ್ಣ. A half-ripe fruit (Rā. 2, 47). — ಅರಿವರಿಸು. — ವರಿಸು. To leave unfinished (Rām. 6, 55, 44; Grj. 6, 14). — ಅರಿವಾನಸ. — ಮಾನಸ. Half a man (and half a lion), Narasimha; or half a man (and half a goat), Dakshabrahmā. — ಅರಿವಾನಸವಗೆಯ. — ವಗೆಯ. Narasimha's or Daksha's enemy, Virabhadra (Kk. 6; Śm. 5). — ಅರಿವಿರಿ. — ವಿರಿ. To open (v. i.) half (Rā. 2, after 8; 10, 2). — ಅರಿವೆಪ್ಪಿ. — ತೆಪ್ಪಿ. The half moon (My.). — ಅರಿಹಡಗು. A ship's half (ಅರ್ಧನಾನ Si. 85). — ಅರಿಹಡತ. = ಅರಿಹಾಸ. (Bp. 28, 60).

ಅರಿ arē. 1. = ಅರಿ 2. = ಅರಿನಲ್ಲಿ. = ಅರ, q. v. — ಅರಿನೇದಾರ್. = ಅರ (some MSS. Śmd. 84). — ಅರಿಬೇಳ್. = ಅರ. The Persian lilac, Melia azodaraoh L. (Z.). — ಅರಿಮಾಡಲು. = ಮಧು ವಲ್ಲಿ (Mr. 135; My.). — ಅರಿಮಾಡಲುಗಿಡ. A spinous shrub or small tree, Randia dumetorum Lamk. (St. & Pl.). — ಅರಿಮಾಡಲದ ಗಿಡ. = ಅರಿಮಾಡಲುಗಿಡ. (St. & Pl.). — ಅರಿನಾವು. — ಹಾವು. = ಅರಿಹಾವು. (ಫಣಿಭುಷ್, ರಾಜಫಣಿ Mr. 401; Abh. P. 13, 61).

ಅರಿ arē. 2. = ವರೆ 1, e. g. ಒನ್ನು ದಿವಸರೆ, ಮೂರು ವರುಷರೆ, ಎರಡು ಗಡಗರೆ (S. Mhr.).

ಅರಿಕೆ arēkē. = ಅರಕೆ. (My., occasionally).

ಅರಿಬರ್ arēbar. A few persons, some persons (ಕೆಲಬರ್ Ī. 1, 48; ಕೆಲವ್ವರ್ Śmd. Cm.). See Śmd. 56. 127. 142. 206.

ಅರೋಕ a-rōka. Dark, gloomy.

ಅರೋಗ a-rōga. Healthy; health.

ಅರೋಗಿ a-rōgi. A healthy person (My.).

ಅರೋಚಕ a-rōcaka. Not shining. 2, causing disgust; a disgusting man. 3, want of appetite, loss of taste, aversion to food, disgust, indigestion. 4, insipid, unsavoury (My.; ಸಪ್ಪಗೆ, ಸಪ್ಪನ್ನ G.). See Bp. 40, 80; Abhā. 1, 44.

ಅರೋಚಿ a-rōci. = ಅರೋಚಕ No. 2. (Śmd. 72).

ಅರೋಚಿಕೆ a-rōcikē. = ಅರೋಚಕ Nos. 3 & 4 (My.).

ಅರೋಮಕ a-rōmaka. Bald-headed (ತಿಮಿವಪ್ಪ, ರೋಮವಿಲ್ಲದ ವನು Nn. 148).

ಅರೋಸಿಗೆ a-rōsigō. Thh. of ಅರೋಚಕ. = ಅರೋಚಕ No. 3 (S. Mhr.).

ಅರಿ ar. 1. An augment that is used in the declension of the neuter singular and plural of nominal verbal themes, pronouns, adjectives, numbers, and words denoting quantity (Śmd. 135; cf. ಅರ್ಕ 1), e. g. ಅದತಿ (26); ಮಾದಿದುದು; ಅದ ದಿಲ್ಲಿ, ಪೆದವದಿ, ಪೆದವದಿಲ್; ಕಿವದಿಲ್; ಮೂದಿದು; ಅನಿತ ದಿಂ, ಎಲ್ಲವದಿಂ (135; cf. 118); ಎರಡರ್ಕ (78), ಅಯ್ದರ್ಕ, ಅದಿ, ಎದಿರ್ಕ, ಎಣ್ಣರ್ಕ (223), ಪೆದವರ್ಕ (295), ಕೆಲವದಿಲ್ಲಿ (381), ಮಾ ದೋದದಿನ್ದ (C.). For the accusative it ought not be used, and it is vulgar to say ಅದವನ್ನು (Si. 111. 368; My.), ಒನ್ನದನ್ನು (48; My.), ಮಾವತ್ತದನ್ನು (244; My.), ಯಾವದನ್ನು (63; My.). In common Kannada it is often elided in the dative, e. g. ಅನಿತಕೆ (Rām. 13, 2), and the ಕೆ may then be doubled, e. g. ಅದಕೆ or ಅದಕ್ಕಿ (instead of ಅದರ್ಕ, see s. ಅದು 1). As a curious formation observe ಕಿವದಿನ್ದಿ (ಅಲ್ಪೀ Nr.), ಕಿವದಿನ್ದಿ (ಸಿರ್ತೆ Nr.).

ಅರಿ ar. 2. = ಅರ 1. P. ps. ಅರ್ಕ (Śmd. 286; II), ಅದುಕು (286; II, o. r. ಅದಿತಿ), ಅದಿತಿ. To be dried, to be dried up; to disappear. ಅದಿತಿ (ಬದಿತಿ Kk. 60); ಅದು ತುದು (ಅರ್ಕದು 86). ಅರ್ಕ ಕದಮ್ಮು, ಬತ್ತಿದ ಕಾಲುಂ (Śmd. 286). ಪೂದವಿ ಅದಿತಿ (Rā. 5, 33). ಅದಿತಿ ಉಸುರ್ (Bp. 46, 57). See Bp. 11, 44; 23, 28; 53, 64; 54, 13; and cf. ಅಟ್ಟು 7, ಅಯ್ಯು 2.

ಅರಿ arā. 1. = ಅದು 1, ಅದಿತಿ, etc. Drought; famine (ಬದಿತಿ G.; My.). ಅಕ್ಕಿಯಸಂವತ್ಸರದ ಅದಿಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರು ಸತ್ತರು (My.).

ಅರಿ arā. 2. = ಅದು 2. Virtue, charity, alms, law; Dharma or Yama (ಧರ್ಮ Ī. 1, 82; ಜನ Śm. 117; ಯಮ Kk. 15; T., M.). ಅದಿನಂ ಪಾಯಿಯುಂ ಪುದುಂ ಗೊಳಿಸಿ ಕೊಡ್ತು (Ī. v. 347). — ಅದಿಗುರಿ. — ಕುರಿ (Śmd. 221, o. r. ಅದು). = ಅದಿಗುರಿ. A violator of law or charity (Abh. P. 9, 11). 2, a huntsman (see ಅದುಗುರಿ). — ಅದಿವಟೆ. — ಹಟೆ. = ಅದಿವಟೆ, etc. (ಪ್ರಪೆ, ಪಾನೀಯತಾಲಿಕೆ Si.; My.). — ಅದಿವಟಿಗ. — ಹಟಿಗ. = ಅದಿವಟಿಗ, etc. (S. Mhr.). — ಅದಿವಟಿಗ. — ಹಟಿಗ. = ಅದಿವಟಿಗ, ಅದಿವಟಿಗ, ಅದಿವಟಿಗ. An alms shed, especially a shed on the roadside in which water, buttermilk, etc. are distributed to passengers gratis (ಪ್ರಪೆ, ಪಾನೀಯತಾಲಿಕೆ Hā.; C.; T. ಅದಿವಟಿ). — ಅದಿವಟಿಗ. — ಹಟಿಗ. = ಅದಿವಟಿಗ, ಅದಿವಟಿಗ. A man who has established an aṇavattigō (S. Mhr.). — ಅದಿವಟಿಗ. — ಹಟಿಗ. = ಅದಿವಟಿಗ, etc. (ಪ್ರಪೆ, ಪಾನೀಯತಾಲಿಕೆ Nr.; J. 15, 5). ಬಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಎಲ್ಲಿಯುಂ ಕುಳಿವೆರಸಿದ ಅದಿವಟಿಗಿಯ ಸದನಂಗಳಿನ್ದ ದಾಗಿರೆ ಪೂದಮಟ್ಟು ಕಲತಮನ್ ಎತ್ತಿ ನೀರಿವ ಕಾಮಿನಿಯರ್ (J. 3, 9). ಕೆಡೆಯ ಮುನ್ನ ಅದಿವಟಿಗಿಯೇ? (Prv.). — ಅದಿವಟಿಗಿಯ ಜಪರ. = ಅದಿವಟಿಗ. (ಜಪರ G.). — ಅದಿವಟಿಗ. — ಹಟಿಗ. = ಅದಿವಟಿಗ, etc. (S. Mhr.). — ಅದಿವಟಿಗ. — ಹಟಿಗ. = ಅದಿವಟಿಗ, etc. (C.). — ಅದಿವಟಿಗ. = ಅದಿವಟಿಗ. (My.). — ಅದಿವಟಿಗ. = ಅದಿವಟಿಗ, etc. (ಪ್ರಪೆ, etc. Si. 108). ದಾಮ ಕೆಡೆ ಗುಡಿ ಛತ್ತ ಅದಿವಟಿಗಿ ತೋಪು ಮುನ್ನಾದ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳು (ಪೂತ್ Si. 242).

ಅವಿ ara. 3. = ಅವನೆ 2, ಅವನೆ 2, ಅವನೆ. Cloth (ಅವುರ ಕೆ. 117; ಅವನೆ G.). ಮುಸುಗುವ ಅವನ, ಅವನು ತೋರಿಸುವ (ಸೆ. 75).

ಅವಿ ara. 4. = ಅವು 8, etc. Six. — ಅವನತ್ತು. -ವತ್ತು. = ಅವನತ್ತು. Sixty. ಮುನ್ನೂರು ಅವನತ್ತು (Bp. 33, 13). See R. 4. 227; 5, 239. ಅವನು ಅವನು ಅವನು ಗುಣ, ಬಲನು ಅವನು ಅವನು ಅವನು (Prv.). — ಅವನತ್ತು ನಾಲ್ಕು. Sixty-four (J. 1, 4; 32, 45).

ಅವಿ ara. 5. = ಇದು 3. See ಇದಕಡೆ 3. ಇದಕಡೆ 2.

ಅವಿ ara. = ಅವ. See ಕಮ್ಪು.

ಅವಿಕ araka. 1. = ಅವಿಕೆ 2. The state of being broken or injured, as a tile, a ball, etc. (C.; see ಅವು 4).

ಅವಿಕ araka. 2. = ಹದಿಕೆ. See ಕವಿಯದಿಕೆ, ಮೂಗದಿಕೆ, ಸೋಟದಿಕೆ.

ಅವಿಕೆ araki. = ಹದಿಕೆ. See ಕವಿಯದಿಕೆ, ಮೂಗದಿಕೆ, ಸೋಟದಿಕೆ.

ಅವಿಕು araku. = ಹದಿಕು. (My.).

ಅವಿಕೆ arakē. 1. (= ಅವಿಕೆ 1). Searching, inquiring (see ಅವಿಕೆ 4).

ಅವಿಕೆ arakē. 2. = ಅವಿಕೆ 1. A fragment, a piece (J. 31, 55).

ಅವಿಕೆಕಾದಿ arakē-kāra. An inquirer (ಅನ್ವೇಷಕ, ಅನುಸೂ Hlā.).

ಅವಿಗುಲಿ araguli. See ಸ. ಅವ 2.

ಅವಿಗು araru. = ಅವಿಗು, etc. (My.).

ಅವಿಗು aratu. 1. P. p. of ಅವಿಕೆ 2, q. v.

ಅವಿಗು aratu. 2. P. p. of ಅವಿಕೆ 3 (?).

ಅವಿಬು arabu. = ಅವ 1, ಅವನು 1, ಅವಿಬು. The state of being dried up; want of water, drought; famine (My.; T. ಅವಿಬು). ಇನ್ನು ಎನೋ ಉಂಟು? ಸಿ ಸ್ವಾ ಎನೋ ಅವಿಬು ಉಂಟು? ಸಂದ ಎರನೋ ಭಯವು? ಭಕ್ತಗೆ ಸತ್ವೇತವು? (Sp.).

ಅವಿಬೆ arabh. = ಅವಿಬೆ (ಸೆ. 48), etc.

ಅವಿಮೆ aramē. = ಅವನೆ 1, q. v.

ಅವಿಮ್ಬೆ arambē. = ಅವಿಬೆ, ಅವಿಮೆ, ಅವನೆ 1, ಅವನೆ 1. Digestion (ಅವಿಮೆ, ಬೇರ್ಪು Kk. 48, in three MSS., o. r. ಅವಿಮೆ, and in one MS. ಅಬೇರ್ಪು). See ಅವನೆ 1.

ಅವಿಲ್ aral. = ಅವಿಲ್ 2, q. v.

ಅವಿಲು aralu. = ಅವಿಲ್ 1. (My.).

ಅವಿವಟಿಕೆ aravatikē. ಅವಿವಟಿಕೆ. ಅವಿವಟಿಕೆ. ಅವಿವಟಿಕೆ. ಅವಿವಟಿಕೆ. ಅವಿವಟಿಕೆ. ಅವಿವಟಿಕೆ. See ಸ. ಅವ 2.

ಅವಿವತ್ತು aravattu. See ಸ. ಅವ 4.

ಅವಿವು aravu. 1. = ಅವಿವು, etc. (My.).

ಅವಿವು aravu. 2. = ಅವಿವು, etc. Knowledge, perception (My.; ಜ್ಞಾನ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ G.). ಅವಿವನ ಕಣಿ (Grj. 3, 36). ಅವಿವು ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀ ಎನ್ನುವ ಅವಿವನಿಗೆ ಉದ್ದೇಶ (B. 4, 15).

ಅವಿವೆ aravē. 1. = ಅವಿವೆ, etc. The state of being

worn out, decayed, or digested; digestion (ಅವಿಮೆ ಸೆ. 1, o. r. ಅವಿಮೆ). ಅವಿವೆ, ಅವಿಮೆ ಎನ್ನುವುದು ಜೀರ್ಣದ ನಾಮಂ (ಸೆ. 60; see o. r. below). ಅವಿವೆ ಎನ್ನೋದೆ ಜೀರ್ಣಂ (Bhn. 34; see o. r. below). 2, indigestion attended with purging (ಅವಿವ ಪಶನವಾಗದೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಜಾಡಿಸುವದು, ಅಬೇರ್ಪು G.). This meaning appears also in the o. rs. of some MSS., viz. ಸೆ. 60: ಅವಿವೆ, ಅವಿಮೆ ಎನ್ನುವುದು ಜೀರ್ಣದ ನಾಮಂ, and Bhn. 34: ಅವಿವೆ ಎನ್ನೋದೆ ಜೀರ್ಣಂ; see Kk. s. ಅವಿಮ್ಬೆ. (Tē. ಅವಿಮು = ಅಬೇರ್ಪು; ಅವಿಕ, ಅವಿವು = ಅಬೇರ್ಪು; cf. ಅರಗು No. 2).

ಅವಿವೆ aravē. 2. -ವಿ. = ಅವಿವೆ, etc. Cloth (C.; ಕಂಡುಕೆ Cb.; T. ಅವಿವೆ; Tu. ಅವಿವೆ, ಅವಿವೆ). ಮಾದಿಕ್ಕವನ್ನು ಮುಸುಕಿದವೆಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See ಉರು. — ಅವಿವೆಗಟ್ಟು. A bundle of clothes (B. 3, 125; ಸಂಚಿ Cb.).

ಅವಿಸು arasu. 1. To inquire after, to make researches, to seek, to search (ಅನ್ವೇಷಣೆ ಸೆ. 1. Dh.; ಪುರುಷಂ Kk. 62; ಬೆದರು ಸೆ. 80). ಅವಿಸುವದು (ಮಾರ್ಗ Hlā.; ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಮಾರ್ಗಣ, ಮೃಗಯೆ, etc. Nr.). ಅವಿಸರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅನ್ವೇಷಿತ, ಗವೇಷಿತ, etc. Nr.). ಅವಿಸಿ ಕೊಮ್ಮುದು (ಮಾರ್ಗ Mr. 475). ಭಲಿದಿ ಮುಯ್ಯೇದ್ ಸೂದ್ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ ಅವಿಸಿ, ಕೊನ್ನಿ ಇಕ್ಕಿದಂ ಜಾಮದಗ್ಗುಂ (ಸೆ. 223). See Bp. 16, 22; 22, 17; 30, 27; 40, 58; 50, 69; 51, 49; 57, 68; Bh. 2, 4, 12; 3, 13, 24; Rā. 13, 101; J. 2, 45; 3, 4; 4, 5; 5, 59; 10, 13. 19. 20; 15, 2; 25, 8; 26, 6; 29, 27; ಕಣ್ಣಿದು.

ಅವಿಸು arasu. 2. Research, inquiry (ಪರ್ಯೇಷಣೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, etc. Nr.).

ಅವಿಹೊಟ್ಟಿಗೆ arahōṭṭigē. See ಸ. ಅವ 2.

ಅವಿ ari. 1. To learn to know; to know; to understand (ಜ್ಞಾನ ಸೆ. 1. Dh.; ತಿಳಿ ಸೆ. 1. Cm. 58. 94. 131. 135. 231); to be able (cf. ಅವೆ 2; T., M.; Tē. ಎರುಗು). P. ps. ಅವಿದು or ಅವಿಕೆ (ಸೆ. 287), ಅವಿದು (Bp. 40, 10. 15. 24), ಅವಿಕು (27, 12; 40, 10), ಅವಿ. ಅವಿವುದು (ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ, ಪ್ರಗಲ್ಬತೆ Hlā.). ಅವಿಯರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಬುದ್ಧ, ವಿವಿ, ಬುದ್ಧಿ; ಅವಿವೆ ಇಚ್ಛೆ (ಜಿಜ್ಞಾಸು); ನುಡಿಯರ್ ಅವಿಯದೆ ಕೇಳರ್ ಅವಿಯದೆ ಇದ್ದದೆ ವಿಷಯಾಕನ್ ಎನಿಸುಗು; ಅವನಾನೊಬ್ಬಗೆ ಅವಿದು ಅವಿಯ ಬುದ್ಧಿದು, ಅವದಿಲ್ಲಿ ವಿಷಯಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅವಿದನ ಅವಿಯದನಂ (ಅಜ್ಞ Mr. 239). ಅವಿಯದಲ್ಲಿ (ಅಜ್ಞತೆ Nn. 124). See ಸೆ. 43. 58. 83. 94. 131. 135. 153. 173. 174. 176. 231. 268. 266. 277; Bp. 3, 52; 9, 25; 13, 3; 14, 9; 18, 65. 101; 29, 13; 32, 50; 34, 13; 38, 26; 40, 7. 83; 42, 28; 52, 14; 57, 65; 59, 22; 60, 42; 61, 3; J. 25, 38; 28, 29; 29, 7. 35. 37. 89; Rā. 6, after 11; 13, 98. ಅವಿಯನು ಅನ್ವರಿ ಅವಿವತ್ತು ಗುಣ, ಬಲನು ಅನ್ವರಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. — ಅವಿಯನು ಅಮ್ಬುವದು ಅವಿವತ್ತು ಗುಣ, ಕಾಣನು ಅಮ್ಬುವದು ಕೋಟಿಗುಣ. — ಅವಿಯ ಎನ್ನುವದು ಅನಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಲಿ! — ಅವಿಯವನಿಗೆ (to him who only knows) ಇನ್ನಿದು, ಬರಿಯವನಿಗೆ ಮುನ್ನಿದು (Prv.). — ಅವಿ ಅವಿ. rep. See Bp. 24, 63; 44, 68. — ಅವಿಯದನ. -ಅವ. A stupid man (ವೈಧೇಯ, ದಾಲಿತ, ದಾಲ, ಜಡ, ಮೂಢ, ಮನ್ದ, etc. Hlā.; Nr.; ಅತಿಮೂಢ, ಜಡ, etc. Mr. 224). — ಅವಿವನ. -ಅವ. One who knows and can instruct (ದೇವ್ವ Mr. 239).

ಅವಿ ari. 2. = ಹವಿ. To tear (My.).

ಅವಿವು ariku. = ಹವಿವು. (My.).

ಅವಿವೆ arikē. 1. Knowing; knowledge, understanding;—information, communication, re-

presentation (J. 26, 57; My.; T.; Tu.; Tē. ಎಂಕೆ, ಎರು ಕೆ). ಸ್ವಲ್ಪ ಅರಿಸಿಕೆಯ ಕಟ್ಟಿಗಂ (Smd. 233). ಅರಿಸಿಕೆಯುಳ್ಳವಳು (ಪ್ರಜ್ಞೆ Nr.). ಸುರತದ ಅರಿಸಿಕೆಯವಳು (ವೃಷಸ್ಥನಿ, ರತಾರ್ಥನಿ III.). ಅರಿಸಿಕೆ ಆಗಲ್ ಪಡುವುದು (ಬುದ್ಧ, ಬುದ್ಧತ, etc. Si. 263). ಮೂರು ಶೋಕಂಗಳಿಗೆ ಅರಿಸಿಕೆ ಆಗಿ (Bp. 6, 6). See ಗುರ್ತುಲಿಕೆ, ಮೊಗವಲಿಕೆ. — ಅರಿಸಿಕೆನಾಯಕ. (Smd. 207; Abh. P. 10, after 136). An intelligent leader; a carrier of intelligence. — ಅರಿಸಿಕೆ ಮಾಡು. To make known, to give notice, to inform, to represent. ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅರಿಸಿಕೆ ಮಾಡಿದರು (B. 4, 156). See B. 3, 15; 4, 21. 60; Si. 260.

ಅರಿಸಿಕೆ arikē. 2. = ಅರಿಸಿಕೆ. The state of growing or being dry or parched. See ಬಾಯಲಿಕೆ.

ಅರಿಸು ariṣu. = ಅರಿಸು, ಅರಿಸು, ಅರಿಸು 2. To cry out aloud, to clamour, to bawl, to scream. ಕಣ್ಣಿನೆಯ ಕರದಿಯ ವೋ ಅರಿಸುವಂ (Ch. v. 16, o. r. ಒಬಲು ವಂ). ಬಹಳ ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಉಚ್ಚೈರ್ಪುಷ್ಪ, ಫೋಷಣೆ Si. 56). See Bp. 3, 79; 18, 63; 20, 22; 28, 9; 32, 43; 34, 16; 36, 15; 45, 7; 50, 58; 57, 48; 60, 28. 30. 31. 35; 61, 11.

ಅರಿಸಿತ ari-ta. (Smd. 247). Knowledge, perception (ವೇದನೆ HIA.; ತಿಳಿವಳಿಕೆ Smd. 232 Cm.). ಅರಿಸಿತವುಳ್ಳವಂ (Bp. 40, 24). See ಮೊಗವಲಿಕೆ; Abh. P. 9, 3.

ಅರಿಸು ariṣu. = ಅರಿಸು. P. p. of ಅರಿಸು.

ಅರಿಸುಪು ariṣu. = ಅರಿಸು, etc. To make known, to let know, to inform, to communicate, to reveal. ಅರಿಸುವುದು (ಗನ್ನನ Mr. 531). ಕಿವಿವಲಿಕೆ ಪಿಂದು ಮ್ ಅರ್ಥಮನ್ ಅರಿಸಲ್ (Smd. 135). ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯಂ ಧರಣಿ ಅರಿಸಲ್ಕೆ (Rāṇ. 12, 39).

ಅರಿಸುಮೆ ariṣe. = ಅರಿಸುಮೆ. Knowledge (My.).

ಅರಿಸುಯಮೆ ariyamē. Knowledge, acquaintance (Abh. P. 7, after 116).

ಅರಿಸುಲ್ aril. 1. = ಅರಿಸು. A star (ನಕ್ಷತ್ರ Smd. II; ಮೀನ್, ತಾರಗ, ನಕ್ಷತ್ರ Kk. 10b.; ಮೀನ್, ನಕ್ಷತ್ರ 60; ಮೀನ್, ತಾರಗ, ತಾರೆ, ತಾರಕೆ Sm. 16. 106). — ಅರಿಸುಲ್ಕೆ. -ಬಟ್ಟೆ. The star-road: the sky (ಮೀನ್ಬಟ್ಟೆ, etc., ಆಕಾಶ Kk. 12; ಅಮ್ಬರ, ಬಾನ್, ಅಲರ್ನಟ್ಟೆ, ಆಗಸ, ಸಗ್ಗನಟ್ಟೆ Sm. 14).

ಅರಿಸುಲ್ aril. 2. = ಅರಿಸುಲ್, ಅಟ್ಟು, ಅಡಲು 3, ಅಡ್ಲು, ಅರಿಸುಲ್, ಅರಿಸುಲ್, ಅರಿಸುಲ್, ಅರಿಸುಲ್ 3, ಹಡ್ಲು. Mud, clay (ಕೆಸರು Ct. II, 45; Kk. 24, o. rs. ಅರಿಸುಲ್, ಅರಿಸುಲ್, ಅರಿಸುಲ್; ಪಂಕೆ Sm. 14; T. ಅರಿಸುಲ್, black sand; water; ಅರಿಸು, ಅರಿಸು, ಅರಿಸುಲ್, mud; loam; cf. ಅರಿಸು).

ಅರಿಸುವು ariṣu. = ಅರಿಸು 2, ಅರಿಸು 5, ಅರಿಸು. Knowledge, perception (ಸಂವೇದ, ವೇದನೆ Nr.; ಪ್ರತ್ಯಯ Nr. 137, Mr. 493). See Bp. 10, 55; 35, 22; 40, 60; 44, 50; 55, 53; J. 28, 4. ಅರಿಸು ನೆನಹಂ (ಗತಿ Mr. 466). ಸುರಗುರುವು ನ ಅರಿಸುವು (Smd. 66. 133). ಸ್ವಲ್ಪ ಅರಿಸುವನ್ ಅರಿಸು ಸತ್ಪರುಪರಿನ ಪರು ನೊನ್ನ ಸಯ್ಯಪರು (Sp.).

ಅರಿಸುವೆ ariṣe. 1. = ಅರಿಸು 1, No. 2. Indigestion attended with purging (S. Mhr.).

ಅರಿಸುವೆ ariṣe. 2. -ವಿ. = ಅರಿಸು 3, etc. Cloth (My.). See B. 1, 9. 14. 24; 3, 32; 4, 26. ಅರಿಸುವೆಯ ಪದಾತಿಗೆ ಗೋಣಿ ತಾಪೆ ಪಡ್ತಾರೋ? (Prv.). — ಅರಿಸು ಅರಿಸು. dupl. (My.). — ಅರಿಸು ನೆ ಅರಿಸು. dupl. (B. 2, 33).

ಅರಿಸುವೆ ariṣe. 3. = ಅರಿಸು. (My.).

ಅರಿಸು ariṣu. To cause to know or to be known, to make known, to communicate, to inform. ಅರಿಸುವ ಕಾರ್ಯ (ಗನ್ನನ, ಜೇಡುವನ್ ಕಾರ್ಯ Nr. 161). ನೆಲದೊಳ್ ವಗೆ ಪುಗೆ ಫಣಿವೋ, ಬಳ ಪೊಕ್ಕಳ ಅರಿಸಿದಂ (Smd. 26).

ಅರಿಸು ariṣa. Knowledge; informing. ಸಮ್ಯಕ್ ಅರಿಸು (ಪ್ರಮತಿ, ಪ್ರಮೆ Nr.). ಪರರ (= ಪರರಂ) ಜೇವೆಯನ್ನೆ ಅರಿಸು (ಭೃಕುಟಿಭಂಗ-ಅದ್ವಂಗಳವಾರ Nr.).

ಅರಿಸು ariṣu. = ಅರಿಸು, etc. ದೃಷ್ಟವಾದವನ್ ಅರಿಸುವೆಂ (Bp. 51, 49).

ಅರಿಸು ari. 1. = ಅರಿಸು 1, ಅರಿಸು 2. — ಅರಿಸುಗಿ. -ಕೆ. (Smd. 204). A dry tank.

ಅರಿಸು ari. 2. = ಅರಿಸು 2. Virtue, charity, etc. — ಅರಿಸು ಗುರಿ. -ಕುರಿ. = ಅರಿಸು, q. v. A violator of charity. 2, a huntsman (ದಿಯದ, ಬಿಲ್ಲ Kk. 39, o. r. ಅರಿಸುಗುರಿ). — ಅರಿಸುಗೀಳ್. -ಕೀಳ್. To lay hold of oharity, love or good will. See ಗುಣಕರಗೀಳ್.

ಅರಿಸು ari. 3. = ಅರಿಸು 4, ಅರಿಸು 4, ಅರಿಸು 4. Six. — ಅರಿಸು ದಿಂಗಳ. -ತಿಂಗಳ. = ಅರಿಸುತಿಂಗಳ. Six months. ಅರಿಸುತಿಂಗಳಂ ತಲ್ಲಿದಂ (Smd. 157). ಅರಿಸುತಿಂಗಳಾಯಮ್ ಉಣ್ಣು (224). ಅರಿಸುನೊಡು. Six hundred (Smd. 224). — ಅರಿಸುನೂ. = ಅರಿಸುನೂ. See ಸಾವರಿಸುನೂ. — ಅರಿಸುತಿಂಗಳ. -ತಿಂಗಳ. = ಅರಿಸುತಿಂಗಳ (a usual ಸಂಖ್ಯಾ ನೆ. 3s.). — ಅರಿಸುಮೊಗ. Six faces. 2, the six-faced one: Shapmukha (ಗುಡೆ Sm. 4). — ಅರಿಸುಮೊಗನಯ್ಯ. -ನ ಅಯ್ಯ. Shapmukha's father: ಸಿವಾ (Sm. 2.). — ಅರಿಸುನಡಿ. -ಮಡಿ. Six folds; six-fold (Smd. 224). — ಅರಿಸುವತ್ತು. -ಪತ್ತು. = ಅರಿಸುವತ್ತು. Sixty (Smd. 224). ಜನೆ ಕಿರುಜನೆ ಅರಿಸುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬಹ, ಪಟ್ಟಕ್ಕಮ್ ಎನ್ನುನೆ ಲ್ಲುಗಳು ಬೆಳೆವ ಫೂಮಿ (ಯವ್ಯ, ಪಟ್ಟಕ್ಕ Nr.). ಹಲವು ಧಾನ್ಯಂಗಳ ಅರಿಸುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆವವು (ಕೆಯ್ಯಳ್) ಪಟ್ಟಕ್ಕಮ್ ಎನ್ನಕ್ಕು (Mr. 94). ನಾಡಿ ಅರಿಸುವತ್ತು ಆಗಲ್ ಒನ್ನಡಿ ತಿಳಿ ಆಕ್ಕು (Mr. 68). ಅರಿಸುವತ್ತು ಪರ್ವ (B. 3, 115). ಮುನ್ನೆ ಪುರಮ್ ಇದೆ ವಾರಣಾವತೆ ವು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅರಿಸುವತ್ತು (Bh. 1, 6, 77). — ಅರಿಸುವತ್ತು ಮೂವರ್. Sixty-three persons. 2, the sixty-three Siva devotees of old, enumerated by the Liṅgavantas (Bp. 10, 8; 22, 1; 53, 36). — ಅರಿಸುವತ್ತೇಡು. Sixty-seven. ಅರಿಸುವತ್ತೇಡುಂ ಕನ್ನದೊಳ್ (Bhn. 68). — ಅರಿಸುವತ್ತೇಡು. Sixty-one. ಅರಿಸುವತ್ತೇಡು ಸನ್ನಿಗಳು (Bp. 61, 91). — ಅರಿಸುವೆರರ್. -ಬೆರರ್. Six fingers. ಎಡದ ಅಂಘ್ರಿಗೆ ಅರಿಸುವೆರರ್ ದಿನದೊಳ್ ಉತ್ತನಂ (J. 26, 14).

ಅರಿಸು ari. 4. To be severed or disjoined; to be cut asunder; to cease, to end (T., M.; R.; Tē. ಅರು, to be broken or destroyed; see ಅರಿ 6). — ಅರಿಸು ರೋಗು. (?) -ಪೋಗು. To be severed or split (Abh. P. 7, 97).

ಅರಿಸು ari. 5. = ಅರಿಸು. — ಅರಿಸುಮದು. = ಅರಿಸುವು ಮದುಮ (My.).

ಅರಿಸುಕು ariku. = ಹುಡುಕು. (My.).

ಅರಿಸುಗುಲಿ ariṅguli. See a. ಅರಿಸು 2.

ಅರಿಸುಜು ariṅu. = ಅರಿಸು, etc. To cry aloud, etc. (ಉಚ್ಚೈರ್ಪುಷ್ಪ Smd. Dh.; My.).

ಅರಿಸುತು ariṭu. A P. p. of ಅರಿಸು 2, q. v.

ಅರಿಸುಪು ariṣu. = ಅರಿಸು, ಅರಿಸು, ಅರಿಸು 1. To make known, etc. See Ch. v. 36. 70. 108. 235; Bp. 1, 15. 59; 16, 3; 49, 30; 50, 49; 57, 7; 58, 36; 60 sum.; J. 5, 29. 60. 40. 42; 26, 59; Grj. 4, 60.

ಅಮುಬು arubhu. = ಅಮುಬು, etc. (My.).

ಅಮುಲು arulu. = ಅಮಲ 2, etc. **Mud** (C.). — ಅಮುಲುಗ ದ್ವಿ. A muddy paddy field, one made ready for receiving seedlings (My.).

ಅಮುವದಿ aruvadi. ಅಮುವತ್ತು. See s. ಅಮು3.

ಅಮುವರ್ aruvar. = ಅಮವರು. Six persons (My.; T.). ತಮ್ಮತಮವರ್ (Smd. 180). ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ, ನಳ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ (i. e. ಪುರುಷೋತ್ತಮ, ಪುರೂರವ, ಸಗರ, ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ ಎನಿವರ್ ಅಮುವರ್ ಅತ್ಯು ಎರಲವ ಪತ್ರವರ್ತಿಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಅವರ್ಗ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕರ್ ಎವ್ವು ನಾ ಮಂ (Mr. 268).

ಅಮುವಿಲಿ aruvili. See s. ಅಮುವ.

ಅಮುವು aruvu. = ಅಮವ. Knowledge (C.). — ಅಮುವ ಎಲಿ. -ರಾ 1. Devoid of knowledge (Bp. 24, 56). — ಅಮುವು ಮುಮುಷು = ಅಮು ಮುಮು, ಅಮುಮು ಮುಮುಷು. Silliness, foolishness, dotage (C.).

ಅಮುವೆ aruvē. = ಅಮವ, etc. Cloth (ಬಟ್ಟೆ Smd. 89; ಪಂಚ Kk. 54). See Bp. 21, 19; 23, 33; 44, 1.

ಅಮುಹು aruhu. 1. = ಅಮುವ, etc. To make known, etc. See Bp. 14, 22; 50, 18; 51, 5; 53, 12; 60, 38; Bh. 1, 8, 66, 78; J. 27, 11.

ಅಮುಹು aruhu. 2. (= ಅಮವ, etc.). Knowledge, perception (My.; Si. 36, 409). ಅಟ್ಟ ಅದಿಗೆಯ ರುಚಿಯ ನು ಹುಟ್ಟು ತಾ ಬಲ್ಲದೇ? ಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನೂ ಎನಲು ಬೇಡಾ! ಅಮುಹಿನ ಆ ಬಟ್ಟೆ ದೇವಿ (Sp.). — ಅಮುಹು ಮುಮುಷು = ಅಮುವು ಮುಮುಷು. (My.).

ಅಮಿ ಅರೆ. 1. To strike, to slap, to beat (ತಾಡನ Smd. 117; T., M.; cf. ಅರೆ 3, No. 2).

ಅಮಿ ಅರೆ. 2. A slap, a stroke (T., M.; R.).

ಅಮಿ ಅರೆ. 3. To lose one's form, to be disfigured or defaced (ಸ್ವರೂಪಾಭಾವ Smd. Dh.; ರೂಪುಗೆ ಟ್ಪುಮು Smd. 117; cf. ಅರೆ 6).

ಅಮಿ ಅರೆ. 4. A stone, a rock, a slab (ಅರೆ Smd. Dh.; ಉಪಲ Smd. 117; My.; T.; J. 2, 9; 10, 31). ಅಮಿಯಂ ಸೀಳುವನೆ ಅನೆ ಮುಟ್ಟು, ಅಹುದೇ? (Sd. 11). ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ರನ್ನದ ಅಮಿಗಳಂ, ಕಡೆಗಳಂ...ಅ ದೇತಮ್ ಬಪ್ಪಿ ಇದುವದು (C. Bp. 11, 4). See ವಾಸದ.

ಅಮಿ ಅರೆ. 5. = ಅರೆ 6, q. v. — ಅಮಿಯಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. (Ahh. P. 9, 71; 14, 117, where in both places the ಏ is in the MS.). = ಅರೆಯಟ್ಟು. To run after, to chaso, to pursue (ಅ ಸುಧಾವನ Smd. Dh., o. r. ಅರೆ; ಎದ್ದುಟ್ಟು Kk. 66, o. r. ಅರೆ; ಏ ಸೀ. e. ಎದ್ದುಟ್ಟು). ಎನ್ನದ ಬಲ್ಲದರನ್ ಅಮಿಯಟ್ಟು (or ಅರೆ) ಕಟ್ಟುವನು (Bp. 21, 15). ಭಕ್ತರು ತನ್ನನ್ ಇನ್ನು ಅಮಿಯಟ್ಟುವ ದೇ? (or ಅರೆ, 26, 29; see also 13, 15; 14, 31). See Bh. 3, 13, 1; Riv. 6, after 11; Grj. 1, 88; J. 18, 50; 27, 40.

ಅಮಿ ಅರೆ. 6. (= ಅರೆ 2). See ಪುಟ್ಟದಿ, ಸಮುಕ್ತದಿ.

ಅಮಾರ್ಕ ar-kāra. The syllable ಅಮ (Smd. 134).

ಅರ ar. 1. = ಅರೆ 2, etc. Half. — ಅರ್ಧಾವಳಿ. ಅರ್ಧ-ಕಾವಳಿ. = ಅರ್ಧಪಾತ್ಯ. (C.). — ಅರ್ಧಪಾತ್ಯ. = ಅರಕಾವಾತ್ಯ. (My.). — ಅರ್ಧಲೋಪ. = ಅರತಲೆನೀವು. (My.).

ಅರ ar. 2. = ಅಮು3, etc. Six. — ಅರ್ನುದು. = ಅಮನುದು. (My.). — ಅಮವತ್ತು. = ಅಮುವತ್ತು. (C.).

ಅರ ar. 3. = ಅರೆ 2. — ಅರ್ನಾಲಿಗ. = ಅನ್ನಾಲಿಗ. (My.).

ಅರ್ಕ arka. 1. ಅರ್ಕ 2, ಅಕ್ಕ 2, ಅಗ 1, ಎಕ್ಕ 1, ಎಕ್ಕ, ಎರ್ಕ, ಯಕ್ಕ. A ray of light; radiance (ಸಂಕಾಶ, ಪ್ರಭೆ Nn. 13). 2, the sun (ವನೇಜಮಿತ್ರ, ಸೂರ್ಯ 13; ದಿನವ Mr. 503). 3, crystal (ಸ್ಪಟಿಕ, ಪಳುಕು 13; ಸ್ಪಟಿಕ 503). 4, copper (metal). 5, Indra (ನಾ ಸಮ, ಇನ್ನ 13; ಸುರನ 503). 6, the celestial tree (ಕಲ್ಪಭೂಜ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ 13). 7, swallow wort, *Catolotropis gigantea* (ಎಕ್ಕ 13; 503). 8, marvellous; a marvel (ವಿಚಿತ್ರ, ಅಸ್ತರ್ಯ 13). 9, N. of a metrical foot (Ch.). 10, the number twelve (Ch.). 11, ತಮ್ಮಗೆ (G.).

ಅರ್ಕ arka. 2. = ಅರಕು No. 1. ಸಾರಾಯಾ ಅರ್ಕ (B. 4, 71).

ಅರ್ಕಜ arka-ja. Śaṅk (My.).

ಅರ್ಕಪರ್ಣ arka-parṇa. The plant *Catolotropis gigantea* (ಎಕ್ಕಗಿದ G.).

ಅರ್ಕಬನ್ಧು arka-handhu. A name of Buddha or Śīkyasiṃha.

ಅರ್ಕಮರೀಚಿ arka-marīci. N. of a vr̥ṣṭa (Ch.).

ಅರ್ಕವಾರ arka-vāra. Sunday (My.).

ಅರ್ಕಾಶ್ವ arka-aśma. The sun-stone: crystal.

ಅರ್ಕೆ arkē. = ಅಕ್ಕೆ 1, ಅದ್ಕೆ 1. Weeping, lamentation. ವರ್ಷದ ಅರ್ಕ (ಎರಾವ, etc. Mr. 396, o. r. ಅಕ್ಕೆ).

ಅರ್ಗದ argada. = ಅರ್ಗಲ. An impediment.

ಅರ್ಗಲ argala. = ಅಗದ, etc., ಅಗಲೆ, ಅರ್ಗಲ. A bolt to fasten a door; a look.

ಅರ್ಗಲಿಕೆ argalikē. = ಅಗ್ಗಲಿಕೆ. A small door pin, a bolt.

ಅರ್ಗಲೆ argalē. = ಅರ್ಗಲ, ಅರ್ಗಲಿಕೆ. A bolt to fasten a door.

ಅರ್ಗಲ argala. (Tbh. of ಅಗ್ಗಲೆ? cf. ಅರ್ಕ 2 & ಅರ್ಗಲೆ?) =

ಅಗ್ಗಲೆ, etc. Greatness, eminence; excess. 2, a great, superior or eminent man (Smd. 159, o. r. ಅಗ್ಗಲೆ). — ಅರ್ಗಲದೇವ. N. of a Jaina poet who A. D. 1189 finished his Kannada *Chandraprabha purāṇa*. He says at its conclusion: ನಿವಾದತತಮಮ್ ಮ | ತ್ರೈಕಾದ ತಮ್ ಅಗೆ ತಕ್ಕನ್ನಪಾತ್ಯಂ ಸಾಮ್ಯ || ಪ್ರಾಕಟವರ್ಷದ ಚೈತ್ರಸಿ | ತ್ರೈಕಾದ ತೆ ಅನ್ನು ನೆಗದ್ದುದೀ ಕೈತರತ್ತಂ ||

ಅರ್ಗಲ argala. = ಅರ್ಗಲ, etc. (ದಿಯುಗ Nn. 116).

ಅರ್ಗಲಿಕೆ argalikē. = ಅಗ್ಗಲಿಕೆ, q. v.

ಅರ್ಗಲೆ argalē. = ಅಗ್ಗಲೆ, q. v.

ಅರ್ಗಲ argha. = ಅಗ್ಗ 1, etc. Price, cost, worth (ಬೆಲೆ Mr. 482). 2, an offering of various ingredients (rice, flowers, water, etc., or of water only) to gods or venerable men (ಸತ್ಕರಣೆ 482). ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳ ಅರ್ಧಮಂ ಪಾವ್ತದ (ನೀವಾಕ, etc. Nr.).

ಅರ್ಗಲ arghya. Valuable. 2, venerable. 3, price, worth (ಬೆಲೆ, ಮೌಲ್ಯ Nn. 102). 4, an offering of various ingredients to gods or venerable men (ಸತ್ಕರಣೆ 102).

ಅರ್ಚ arca. Splendor (ತೇಜ, ತೇಜಸ್ಸು Nn. 106). 2, the sun (ದ್ಯುಮಣಿ, ಸೂರ್ಯ 106). 3, invocation, worship (ಅಪ್ಪಾನ, ಕರಿವು 106).

ಅರ್ಚೆ arcaka. = ಅರ್ಚಗ. Worshipping;—a worshipper. (Bp. 1, 32; 4, 53; 13, 1; 22, 54).

ಅರ್ಚನ arcana. Praising. 2, worship, homage (ಕಾಂಚಿತ, ಸಯುಜಿತ Mr. 449). See ಅರ್ಚರ್ಷನ.

ಅರ್ಚನವಿಧ arcana-vidhi. A manner of worship or homage. See ಪೂಜನು.

ಅರ್ಚನೆ arcane. = ಅರ್ಚನೆ. Worship, homage (Bp. 43, 52). — ಅರ್ಚನೆಗೆಯ್. To worship (Bp. 12, 16). — ಅರ್ಚನೆ ಸರಿಮು. To offer worship (Bp. 26, 51).

ಅರ್ಚಿ arci. *Flame*. 2, one of the seven tongues of Agni (Mr. 46). 3, Tbh. of ಅರ್ಚಿಸ್, light, lustre (ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳಕು G.).

ಅರ್ಚಿತ arçita. *Worshipped, revered*. 2, *saluted, honored*. 3, *good*.

ಅರ್ಚಿಸ್ arçiri. To shrink, to contract (v. i., Abh. P. 9, 151; cf. ಅರ್ಚಿ 2).

ಅರ್ಚಿಸ್ತುತಿ arçis-mati. The wife of Agni (My.).

ಅರ್ಚಿಸ್ತುನ್ತೆ nrçis-mant. -ತೆ. *Flaming, brilliant*. 2, *fire*; Agni.

ಅರ್ಚಿಸ್ arçis. *Flame*: a ray of light. 2, *shine, lustre*.

ಅರ್ಚಿಸು arçisu. To worship, to honor; to give an offering (Śmd. 165; Bp. 3, 46; 4, 48; 18, 47; 29, 28; 39, 41; 41, 25; 43, 19; 45, 46; 46, 54, 55; 49, 19; 51, 60; 52, 5; 56, 49; 60, 8; 61, 52; J. 30, 40). ಅರ್ಚಿಸು ಪಟ್ಟಿದು (ಕಾಂಚಿತ, ಸಂಪತ್ತಿ Hlā.).

ಅರ್ಚು arçu. 1. To emit indistinct or inarticulate sounds (ಅವ್ಯಕ್ತವಾದ ಶಬ್ದ. Dh., o. r. ವರ್ತು).

ಅರ್ಚು arçu. 2. = ಅರ್ಚು, etc. To cry aloud, etc. (My.).

ಅರ್ಚು arçu. (Tbh. of ಅರ್ಚು). *Worship* (ದೇವಪೂಜೆ Ūt. I, 24, o. r. ವರ್ತು).

ಅರ್ಚಿ arçē. *Worship, homage*. 2, *an image or idol* (cf. ಚರ್ಚ). See Mr. a. ಬರಿ.

ಅರ್ಚಿ arja. = (ಅರ್ಚಿ), ಅರ್ಚು. (B. 5, 202, 269; Mhr., H.).

ಅರ್ಚಿ arjaka. = ಅರ್ಚಿ, etc. *Proorning; acquiring, earning* (ಗಡಿಸುವವನು G.). 2, *the plant Ocimum gratissimum* Lin. 3, (N. of several other plants, also of) ಬಿಳಿ ಹೂವಿನ ಜಾಲೆಯ ಮರ (G.).

ಅರ್ಚಿ arjana. = (ಅರ್ಚಿ). *Procuring; acquiring, gaining; gathering*. See ಉಪಾರ್ಜನ, etc.

ಅರ್ಚಿ arji. = ಅರ್ಚಿ, q. v.

ಅರ್ಚಿ arji. A written petition; a humble representation (C.; B. 5, 159, 236; Mhr., H.).

ಅರ್ಚಿತ arjita. = (ಅರ್ಚಿತ). *Acquired, gained, earned* (Śmd. 64 Mdb.).

ಅರ್ಚಿದಾರ arji-dāra. A man who presents a written petition (My.).

ಅರ್ಚಿಸು arjisu. = (ಅರ್ಚಿಸು). To acquire, to gain, to earn (Bp. 29, 9).

ಅರ್ಚು arju. = ಅರ್ಚು. A petition; a humble representation (C.).

ಅರ್ಚಿದಾರ arju-dāra. A petitioner (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಅರ್ಚು arjuna. *White* (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು Nn. 112; ಬಿಳು Mr. 508). 2, *silver*. 3, *gold* (ಸುವರ್ಣ, ಚಿನ್ನ 112; ಸುವರ್ಣ 508).

4, *grass* (ತೃಣ, ಹುಲ್ಲು 112; ಪೂರ್ 508). 5, *the tree Terminalia arjuna* W. & A. (ಪೃಕ್ಷುಭೇದ 112; ಮತ್ತಿ Mr. 508 & 113; ಮುದ್ದಿ Śs.). 6, *healthy* (ನಿರುಜ, ರೋಗವಿಲ್ಲದವನು 112).

7, *Arjuna*, the son of Indra and Kuntī (ಪಾರ್ಥ 112; ವಿಷಯ, ಪಾರ್ಥ 94; ಇನ್ದ್ರಜ Mr. 508; ಫಲ್ಗುನ Mr. 264; Śmd. 116, 284).

ಅರ್ಚು arjuni. A procuress, a hawd. 2, *a cow*. 3, *Arjuna's son Babhruvāhana* (J. 22, 16, 32; 23, 2, 31; 24, 30, 32, 37, 40).

ಅರ್ಚು arja. = (ಅರ್ಚು). *Being in motion*. 2, *water* (ರಮ್ಯ,

ಉದಕ Nn. 62; ಉದಕ 81; ವನ್ದನ, ಉದಕ 37; ಉದಕ Mr. 404; cf. ಅರ್ಚಿಸ್).

ಅರ್ಚು arjava. = (ಅರ್ಚು). *Being in motion*. 2, *the ocean*.

ಅರ್ಚು arjava-jāta. The moon (Ūh. v. 296, o. r. ಅರ್ಚುಜಾತ).

ಅರ್ಚು arja. *Water*.

ಅರ್ಚು arja-jāta. A lotus (Ūh. v. 296, o. r. ಅರ್ಚುಜಾತ).

ಅರ್ಚು artagala. = ಅರ್ಚು. The plant *Barleria caerulea* Roxh. (ಕರೀ ಹೂವಿನ ಗೋರಣ್ಣೆಯ ಗಿಡ G.).

ಅರ್ಚು nrana. *Censuring*. 2, *censure, abuse*.

ಅರ್ತಿ arti. = (ಅರ್ತಿ 2), ಅರ್ತಿ. A vulgar form of ಅರ್ತಿ (Śmd. I).—Love; wish, desire (My.). 2, that is lovable or pleasant, that causes pleasure or fun, as a feast, etc.; pleasure, fun (C.). ಹಿಡಿ ಹಿಡಿಸು ಕೊಟ್ಟು, ಅರ್ತಿಯಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹಿಡೆ... ಮಾಯ ತನ್ನನ್ನೆ ನಡೆಯ ಕಲಿಸಿದರ್ ಅಂಚೆವಿಟ್ಟೆಗೆ (Pril. 3, 32). See Bp. 5, 22; 6, 12, 28; 8, 15; 12, 49; 15, 27; 25, 1; 27, 15; 28, 16; 30, 15; 32, 5; 38, 32; 40, 39; 43, 29; 57, 34; Mr. 3. ಅರ್ತಿಗೆ ಬಿಳಿ ತೊಟ್ಟು ಕೆಯ ಕೊಡಬಂದರೆ ಹೋಗುವದೋ? (Prv.). — ಅರ್ತಿಗಿಡು. — ಕಿಡಿಸು. To spoil or frustrate a wish, etc. (Bp. 5, 31).

ಅರ್ತಿ arti. 1. = ಅರ್ತಿ 1. *Pain*. 2, *the end of a bow* (ಬಿಲ್ಲಿನ ತುದಿ G.). 3, a bag (ಚೀಲ Mr. 358).

ಅರ್ತಿ arti. 2. Tbh. of ಅರ್ತಿ. (My.).

ಅರ್ತಿಕಾರಿ arti-kāra. = ಅರ್ತಿಕಾರಿ. A paramour, a man of pleasure (Bp. 40, 47).

ಅರ್ತಿಕೆ artikē. = ಅರ್ತಿಕೆ, etc. An elder sister.

ಅರ್ತಿಗ artiga. A man who is struck by calamity or afflicted (My.). 2, a merchant (My.).

ಅರ್ತಿಸು artisu. To love; to be pleased with (Bp. 40, 37; 54, 72).

ಅರ್ತಿಸು artisu. Tbh. of ಅರ್ತಿಸು. (My.).

ಅರ್ತು artu. 1. = ಅರ್ತು 1, ಅರ್ತುತು. P. p. of ಅರ್ತು 2.

ಅರ್ತು artu. 2. = ಅರ್ತುತು, etc. P. p. of ಅರ್ತು 1. (C.).

ಅರ್ಥ artha. Asking, heging; desire; request. 2, *aim, purpose, object* (ಅಭಿಪ್ರಾಯ Mr. 497). 3, *advantage, use, utility* (ಮೋಕ್ಷ, ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 156; ಪ್ರಯೋಜನ Mr. 497). 4, *cause, motive, reason*. 5, a thing. 6, *business, affair*. 7, *wealth, property* (ಧನ, ವಸ್ತು 156; ದ್ರವ್ಯ 497). 8, *meaning, signification* (ತಬ್ಬಿನಿರೂಪಣ, ತದ್ವಾರ್ಥ 156; ಅಭಿಧೇಯ 497). 9, *class* 156. 10, *manner, kind, sort*. 11, *a request, suit, petition*. 12, *prohibition*. See Śmd. 154; Kāv. 11, 1, 6-11; II, 2, B, 1, 2; III, 3, B, 156. ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಆದ ರೂ ಅನರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಅರ್ಥ arthaka. = ಅರ್ಥ (at the end of compounds). See ನಿರರ್ಥಕ, ವ್ಯರ್ಥಕ.

ಅರ್ಥಕರಿ artha-kari. = ಅರ್ಥಕಾರಿ. (My.).

ಅರ್ಥಕಾರಿ artha-kāri. *Cansing profit; useful, as a work* (My.).

ಅರ್ಥಖಣ್ಡನ artha-khaṇḍana. *Refutation of another's meaning* (Grj. 2, after 106).

ಅರ್ಥಘಟನೆ artha-ghaṭanē. *Effecting or bringing about a meaning* (Śmd. 28).

ಅರ್ಥತ್ವ arthatva. The state of having the meaning, etc. of. See Kāv. III, 3, B, 148; Bp. 2, 36.

ಅರ್ಥದ artha-da. Conferring riches; Kuhéra (Mr. 54, o. r. ಅರ್ಥದ).

ಅರ್ಥದಾನ artha-dāpana. Causing to give or restore property.

ಅರ್ಥದ್ರಿಕ artha-drik. One who looks for the real import: a judge (ಪಾರ್ಥಿವಾಶ, ನ್ಯಾಯವಿಧ Mr. 268, o. r. ಪಾರ್ಥಿವಾಲ).

ಅರ್ಥನ arthana. = ಅರ್ಥನೆ. See ಸಮರ್ಥನ.

ಅರ್ಥನಾಥ artha-nātha. The lord of riches: Kubéra.

ಅರ್ಥನಾಥಸಖ arthanātha-sakha. Kubéra's friend: Śiva (Bp. 46, 49).

ಅರ್ಥನಿಶ್ಚಯ artha-niścaya. Ascertainment.

ಅರ್ಥನೆ arthanē. Begging, asking; a request.

ಅರ್ಥಪ artha-pa. = ಅರ್ಥಪಾಪ. (ಕುಬೇರ Mr. 54, o. r. ಅರ್ಥಪ).

ಅರ್ಥಪತಿ artha-pati. = ಅರ್ಥಪ. (My.).

ಅರ್ಥಪ್ರಯೋಗ artha-prayōga. Application of wealth as to trade, usury, etc.; the profession of usury.

ಅರ್ಥಪ್ರಾಣವಸ್ತು artha-prāṇa-vapus. Property, life, and body (Bp. 21, 1). Cf. ತನುಮನಧನ, ಪ್ರಾಣಾಂಗವಿತ್ತ, ತರೀರಪ್ರಾಣಾರ್ಥ, ಹರಿದೇವಾರ್ಥ.

ಅರ್ಥಲಿಪ್ತಿ artha-lamhi. Being attached to the meaning of; a word which has the meaning of (Śmd. 262).

ಅರ್ಥವಂತ artha-vanta. A man of property (My.).

ಅರ್ಥವಶ artha-vaśa. The power of a meaning (Śmd. 114).

ಅರ್ಥವಾದ artha-vāda. Explanatory remark. 2, speech or expression having a certain object. 3, praise.

ಅರ್ಥವಿಸು arthavisu. To explain, to expound. — ಅರ್ಥವಿಸು ಅರ್ಥವಿಸು. rep. ಅರ್ಥವಿಸಲು ಪರತತ್ವಸಾಧನವಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ತತ್ವಮನ ಅರ್ಥವಿಸಿಯರ್ಥವಿಸಿ, ತತ್ವಪರಸಮನ್ ಎಂದೆಂದಿರು (Bp. 6, 28).

ಅರ್ಥವೃತ್ತಿ artha-vṛitti. An explanatory comment, a short commentary (Śmd. 5).

ಅರ್ಥವ್ಯಕ್ತಿ artha-vyakti. Clearness or distinctness of meaning (Śmd. 200; Kāv. III, 1, A, 3, 8-12).

ಅರ್ಥವ್ಯಯಸಹ artha-ryaya-saha. Prodigal.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ artha-śāstra. The science of polity or moral and political government.

ಅರ್ಥಶ್ಲೇಷ artha-ślēṣha. A sign of rhetoric by which the same word is used in different meanings (Kāv. III, 3, B, 147). Cf. ಶಬ್ದಶ್ಲೇಷ.

ಅರ್ಥಹೀನ artha-hīna. Unmeaning, nonsensical. 2, deprived of wealth, poor. 3, failing. (My.).

ಅರ್ಥಾಗಮ artha-āgama. Receipt or collection of property; income, acquisition of wealth; revenue, tax, dues (ಧಾರ್ತೇಯ, ಅದು, ಸಿದ್ಧಾಯ Mr. 268).

ಅರ್ಥಾಂತ arthāt. According to the state of the case, according to the circumstances; virtually (B. 5, 85, 105; My.; Mr.).

ಅರ್ಥಾನುರೂಪ artha-anurūpa. Corresponding to the form of things (Śmd. 94, 95).

ಅರ್ಥಾಂತರ artha-antara. Another matter or circumstance, a new affair; a different meaning; an opposite or antithetical meaning. See Kāv. III, 3, B, 9, 99.

ಅರ್ಥಾಂತರನ್ಯಾಸ arthāntara-nyāsa. Antithesis (Kāv. III, 3, B, 61).

ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿ artha-āpatti. An inference from circumstances. (My.).

ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ artha-alankāra. Ornament or elegance with regard to the meaning (in rhetorical diction, Kāv. III, 3, B, 1 seq.).

ಅರ್ಥಾಲಂಕೃತಿ artha-alāṅkṛiti. = ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ. (Kāv. III, 2, B, 1).

ಅರ್ಥಾವೃತ್ತಿ artha-āvṛitti. Repetition of a meaning (Kāv. III, 3, B, 48).

ಅರ್ಥ arthi = ಅರ್ಥ 2. One who asks or begs for anything; one who is desirous of. 2, desiring, desirous of. 3, a beggar, a petitioner. 4, a servant. 5, a follower. 6, a plaintiff.

ಅರ್ಥಾರ್ಥ arthitva. The condition of a suppliant;—ontreaty (My.).

ಅರ್ಥಮ arthien. = ಅರ್ಥಮ. To desire; to ask for. See Bp. 2, 1, 19; 9, 33; 20, 32; 43, 72; 46, 49; 60, 45, 46.

ಅರ್ಥೇಶ artha-īśa. = ಅರ್ಥವ. (Mr. 57).

ಅರ್ಥೇಷಣ artha-īṣaṇa. Desire or love of wealth (My.).

ಅರ್ಥೋಳು artha-ōgha. Treasure.

ಅರ್ಥ್ಯ arthya. Proper, fit. 2, rich. 3, intelligent. 4, to be asked or sought for. 5, red chalk.

ಅರ್ಧನ ardana. Exhorting, agitating; distressing. See ನಾರ್ಧನ.

ಅರ್ಧನಿ ardani. Asking. 2, sickness. 3, fire (ಬೆಂ G.).

ಅರ್ಧನೆ ardane. Asking, begging. 2, giving pain; killing.

ಅರ್ಧಿತ ardita. Asked, requested. 2, afflicted, hurt.

ಅರ್ಧ ardu. P. p. of ಅರ್ 3, q. v.

ಅರ್ಧ ardhā. = ಅರ್ಧ. Half, halved. 2, a half. 3, a part.

See ಅರ್ 7, No. 1. — ಅರ್ಧ ಅರ್ಧ. By halves; half and half (B. 5, 105). — ಅರ್ಧ ಅಣೆ. Half an Anna. (B. 4, 87). — ಅರ್ಧಮೊಲ. Half a cubit (B. 4, 47). — ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿ. Half a Rupee (B. 4, 87). — ಅರ್ಧರೊಟ್ಟಿ. Half a bread (B. 5, 186). — ಅರ್ಧಪಲ್ಲು. Half a ripe fruit. ಅರ್ಧಪಲ್ಲುಗಳು, an equal part of ripe fruits (B. 3, 38).

ಅರ್ಧಕ ardhaka. = ಅರ್ಧ. 2, causing to increase or prosper. See ಸಮರ್ಥಕ.

ಅರ್ಧಕಾಯ ardhā-kāya. Half the body; being half the body (My.).

ಅರ್ಧಗುಚ್ಛ ardhā-guṇḍha. A necklace of twenty-four strings.

ಅರ್ಧಗೋಲ ardhā-gōla. A hemisphere. (My.).

ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ardhā-ṇandra. A half moon or crescent (J. 25, 10). 2, an arrow, the head of which is like the half-moon (ಕವಲಮ್ಮ Mr. 296). See Śmd. 130, where ಅರ್ಧಚಂದ್ರ is an o. r.

ಅರ್ಧಚಂದ್ರಚೂಡ ardhā-ṇandṛā-ṇūḍa. Whose crest is the half-moon: Śiva (Bp. 44, 64).

ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ardhā-ṇandṛ. -ದ್ರಾ. Crescent-shaped (fem.). 2, the plant *Convolvulus turpetum*.

ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ ardhā-nārī-īśvara. One of the forms of Śiva, half male and half female. (My.).

ಅರ್ಧನಾವ ardhā-nāva. Half a boat.

ಅರ್ಧಪ್ರಸ್ತಾರ ardhā-prastāra. Half a prastāra, as the characteristic mark of the gōmātrikā (Kāv. III, 2, B, 65).

ಅರ್ಧಭ್ರಮಣ ardhā-bhramana. A kind of vicchittitātra (Kāv. III, 2, B, 57, 60 seq.).

ಅರ್ಧಮಾಲಾಕೆ ardha-māṇavaka. A necklace of twelve strings. (R.).

ಅರ್ಧಯಿಸು ardhayisu. = ಅರ್ಧಸು. To halve (My.).

ಅರ್ಧರಥ ardha-ratha. A warrior who fights on a oar along with another. (R.).

ಅರ್ಧರಾತ್ರ ardha-rātra. Midnight.

ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ ardha-rātri. = ಅರ್ಧರಾತ್ರ. (C.). ಅಲ್ಪಗೆ ವತ್ಸರ್ಯ ಒನ್ನರೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಸಿ ಕೊಡ್ತೆ (Prv.).

ಅರ್ಧರ್ಚೆ ardha-r̥c̥ha. Half a verse.

ಅರ್ಧವರಾಹು ardha-virāma. Half a pause; a semicolon (B. 3, 5).

ಅರ್ಧವಿಸರ್ಗ ardha-visarga. The sound visarga (ಃ) before k, kh, p, ph, so called because its sign (ಃ) is the half of that of visarga. See X and oo.

ಅರ್ಧವೃದ್ಧಿ ardha-vṛiddhē. A middle-aged tooman.

ಅರ್ಧಸಮವೃತ್ತ ardha-samavṛitta. A kind of vṛitta (Ch.).

ಅರ್ಧಹಾರ್ಧ ardha-hāra. A necklace of sixty-four or of forty strings.

ಅರ್ಧಾ ardha. Half (Mhr.; B. 5, 99, 120).

ಅರ್ಧಾಂಗ ardha-aṅga. Half the body (Bp. 50, 8); a side or half of the body.

ಅರ್ಧಾಂಗವಾಯು ardhāṅga-vāyu. Hemiplegy (B. 4, 108; My.).

ಅರ್ಧಾಂಗಿ ardha-aṅgi. She who forms half the body: a wife (Bp. 25, 42; Ū. Bp. 47, 6; J. 18, 3).

ಅರ್ಧಾಂಬು ardha-ambu. Containing an equal part of water.

ಅರ್ಧಸು ardhisu. = ಅರ್ಧಯಿಸು. To halve (Ch. v. 345; My.).

ಅರ್ಧೇಂದ್ರ ardha-indu. A half moon or orosecent (ಬಿಲ್ಲು Mr. 37).

ಅರ್ಧೇರುಕೆ ardha-ūru-ka. Reaching to the middle of the thigh, as a petticoat or skirt (ಬುರಿ G.).

ಅರ್ಧ arda. = ಅರ್ 1. A file (S. Mhr.; B. 4, 149; ಪತ್ರ ಪರಕು, ಪ್ರತ್ಯನ G.). ಅರ್ಧದಿನ್ದ ತಕ್ಕ (4, 158, 209).

ಅರ್ಪಕ arpaka. Delivering or handing over, etc. See ಸಮರ್ಪಕ.

ಅರ್ಪಣ arpaṇa. Throwing, oasting, 2, inserting, fixing. 3, placing in or upon. 4, offering, delivering, consigning (Bp. 39, 80; My.). 5, giving back.

ಅರ್ಪಣೆ arpaṇē. = ಅರ್ಪಣ No. 4. (C.).

ಅರ್ಪಿತ arpita. Delivered, consigned, offered; placed in or upon. See Bp. 4, 10; 9, 20; 35, 40; 36, 53; 58, 69.

ಅರ್ಪಿಸು arpisu. To offer, to deliver, to consign, to bestow (Bp. 1, 35; 2, 53; 4, 59, 72; 27, 1. 8. 9; 35, 13. 14; 44, 60; 59, 19; 60, 37; J. 4, 53. 63; B. 4, 219; C.).

ಅರ್ಪು arpu. = ಅರ್ಪು 2. To embrace. ಅರ್ಪಿದುವು (Smd. 264, o. r. ಉರ್ಪಿದುವು).

ಅರ್ಪಸ್ಥಾನ arha-sthāna. = ಅರಬಸ್ಥಾನ. (B. 3, 19, 47; My.).

ಅರ್ಬಿ arbi. A torrent that has ceased from flowing or is checked in its course (ಉಳಿಸಿದು ರ Smd. II, o. r. ಅರ್ಬ; probahly ಉರು; Tu. ಅರ್ಬಿ, water collected in an elevated place).

ಅರ್ಬಿಸು arbisu. To cry aloud, to roar, etc. (Ahh. P. 14, 105, 175; cf. ಅಬುರು and see ಅರ್ಬು).

ಅರ್ಬು arbu. Crying (cf. ಅಬ್ಬರ, ಅರ್ಬು). — ಅರ್ಬುಟಿ. — ಅಟಿ. Crying aloud (C.).

ಅರ್ಬುತ arhnta. = ಅರುಬತ, q. v. (My.).

ಅರ್ಬುದ arhuda. A serpent. 2, a swelling, a polypus. 3, tooth-ache (ಹಲ್ಲುಬೇನೆ G.). 4, ophthalmia. 5, a hundred millions (J. 25, 27). 6, ವಾಂಸವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಸಲಾಕೆ (G.).

ಅರ್ಬುಕ arbhaka. Small; weak. 2, a child (ಮೊಲೆಯ ಮಗು ನ್ನ Nn. 123). 3, the young of any animal.

ಅರ್ಬು arma. = ಅರಮ. A disease of the eye.

ಅರ್ಬು arya. A master, a lord. 2, a Vaiśya (ಕೋಮಟಗ G.).

ಅರ್ಬುನು aryama. = ಅರ್ಯನು, ಅರಿಯನು. N. of a deity. 2, the chief of the pitris or manes. 3, the sun.

ಅರ್ಬುಣೆ aryāṇi. A tooman of the Vaiśyas.

ಅರ್ಬು aryi. The wife of a Vaiśya.

ಅರ್ಬು aryē. A woman of the Vaiśyas.

ಅರ್ಬು arla. = ಅರ್ಬು 3, etc. — ಅರ್ಬುಗಪ್ಪ. -ಕಪ್ಪ. = ಅರ್ಬುಗಪ್ಪ (C. In S. Mhr.; B. 4, 122).

ಅರ್ಬು arlu. 1. = ಅರಲೆ 1, etc. To spread, to extend (v. i., Tē.; R.).

ಅರ್ಬು arlu. 2. = ಅರುಲು, etc. — ಅರ್ಬು ಮರ್ಬು. = ಅರುಲು ಮರುಲು (My.).

ಅರ್ಬು arlu. 3. = ಅರುಲೆ 2, etc. Mud, clay (C.). — ಅರ್ಬುಗಪ್ಪ. -ಕಪ್ಪ. Mnd-work, oarrying and preparing mud or clay for building purposes.

ಅರ್ಬು arvā. = ಅರವ, etc. (My.).

ಅರ್ಬು arva. = ಅರ್ಬತ, ಅರ್ಬನ್. Vile (ಕೀಟ, ನೀಚ G.). 2, a horse (ಕುದುರೆ Mr. 273).

ಅರ್ಬತ arvāt. Low, inferior, vile.

ಅರ್ಬತಿ arvati. A mare. 2, a hawd, proouress.

ಅರ್ಬತು arvattu. See a. ಅರ್ 2.

ಅರ್ಬನ್ arvan. Going, running. 2, a horse. 3, a short span. 4, Indra.

ಅರ್ಬವದನ arva-vadana. Who has the face of a horse: a Kinnara or Gandharva (Bp. 25, 47).

ಅರ್ಬಕಕ್ಕುಲ arvāḥ-kūla. The near bank of a river (ಇತ್ತಡಿ Mr. 415).

ಅರ್ಬಹ್ arvāḥ. Hither. 2, this side; near. 3, before; after.

ಅರ್ಬಣ arvāṇa. Tbh. of ಅರ್ಬತ. (Mr. 225).

ಅರ್ಬಿನಂ arvinam. O. r. of ಉರ್ಬಿನಂ, q. v.

ಅರ್ಬು arvū. (= ಅರ್ಬು 2). ಅರ್ಬದನಲ್ಕಳಿದತ್ತು ಎನ್ನು ಥಾ ವಂ (Ūt. 1, 40; probahly ಅಬಿದತ್ತು).

ಅರ್ಬು arsa. = ಅರ್ಬಸ. (ಅರಿಸೆ Mr. 386; ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಯ ಬೇನೆ G.).

ಅರ್ಬು arsa. = ಅರಿಸೆ, ಅರ್ಬ. Hemorrhoids, piles.

ಅರ್ಬು arsa. Afflicted with piles.

ಅರ್ಬು arsa-ghna. Destroying or removing piles. 2, the plant *Amorphophallus campanulatus* Bl. (ಸುರಣಗಡ್ಡೆ G.).

ಅರ್ಬು arsa. = ಅರಸಿ, etc. (G.).

ಅರ್ಬು arha. = ಅರುಹ. Meriting, deserving. 2, having a claim or being entitled to. 3, worth (in money), oasting. 4, becoming, proper, fit. 5, a Jaina saint or divinity (ಜತಾಮು, ಜನ Nn. 44; ಉಬೇಂದ್ರ, ಜನ Nn. 60). 6, Indra.

ಅರ್ಬು arhaṇē. Worship, adoration.

ಅರ್ಬು arhat. = ಅರ್ಬ. Venerable. 2, a Jaina saint or divinity.

ಅರ್ಹವ್ಯ arhanta. = ಅರುಹವ್ಯ. Worthy. 2, a Buddha. 3, 1 Jaina.

ಅರ್ಹ arhita. Honoured, worshipped, saluted.

ಅಲ್ 1. = ಅಲು 1. That place, that direction, e.g. in ಅತ್ತಲ್ (ಅತ್ತ-ಅಲ್), ಎತ್ತಲ್ (ಎತ್ತ-ಅಲ್), ಪಡುವಲ್ (ಪಡುವ-ಅಲ್; Śmd. 145), ಹತ್ತಲ್ (cf. ಅಲಿ 2, ಅಲ್ಲಿ; ಇಲ್ 2, ಇಲ್ಲಿ). 2, that state, condition, or action (in verbal nouns), e.g. ಉಣಲ್, ತಿನಲ್, ಕೊಳ್, ಮಲಲ್; ಉಯ್ಯಲ್, ನೆಯ್ಯಲ್, ಬಯ್ಯಲ್, ಸುಯ್ಯಲ್; ಅರಯಲ್ or ಅರಯ್ಯಲ್ (Śmd. 85, 86); ಕರೆ ಅಲ್ or ಕರೆಯಲ್ (73). In nouns, besides the nominative, it expresses the accusative or the locative (147, cf. ಅಲು 2); or, in verbs (verbal nouns), the meaning of the dative, e.g. ಎನಲ್ ತಕ್ಕಂ, ತಿನಲ್ ಕೊಣ್ಣಂ, ಉಣಲ್ ಬನ್ನಂ, ಕೊಲಲ್ ಬಗಿದಂ (86), ಕಳಲ್ ಪೋದಂ (87; see also 73, 277). Its dative is ಅಲ್ (see it separately), e.g. ನುಡಿಯಲ್ ಬನ್ನಂ; ಪೇದಿಲ್ ಕೇಳ್; ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ ವೇದ್ ಸುವರ್ಣೋತ್ತರಮಂ! (278); ತೆಂಕ ನಾಡ ಮದಿಯಲ್ ಎನ್ನುಂ ಮನಂ ಬರ್ಗಮೆ? (164). 3, at the time that, when, whilst. If ಅಲ್ is used in this sense, the subject should be the same for the whole sentence (in opposition to the use of ಅರೊಡಂ, ಎ 6, etc. which require a new subject for the second part of the sentence); it is therefore unclassical to say e.g. ಪಾದವದ್ವಂಗಳನ್ ಬತ್ತಿತ್ತಿರಲ್, ತೂದಿಕ್ಕನ್ನಪತಿ ಸುಪಾ ಸೀನನ್ ಅಗಿದನ್ ಅಗಲ್;—ಬಯ್ಯನ್ ಕೆಪ್ಪಿಸಲ್ (i.e. ಬಿಸಿಲನ್) ಎರಸಲ್, ಎನಮವ ಅತ್ತಮತರುಗಲ್ (Śmd. 296, 297). See ಅರೊಡಂ, ಅರೊಡನೆ.—The verbal noun with final ಅಲ್ followed by ಪಮ or ಪದೆ forms a so-called passive, e.g. ತಾತ್ತವ್ವನ ಹಾರಪ್ಪಾಸಾರ್ಪಮ್ ಅಗಿ ಪೇದಿಲ್ ಪಡೆಗುಂ ಧೀರಂ ಅತ್ತರಸಂಜ್ಞಾ ಕಾರಂ (Śmd. 9); ಪೇದಿಲ್ ಪಡೆಗುಂ (61, 156); ಅವನಿಂ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (154; see also 157; 299 seq.).

ಅಲ್ 2. A suffix occasionally used to express prohibition with regard to the second person (cf. ಅ 3), e.g. ಪೆದಿತೊನ್ನನ್ ಅಣಂ ಬಗೆಯಲ್! (Śmd. 277). ಬನ್ನದಲ್ ಪುಗಲ್! ಪುಗಲ್! ಎಮ್ಮ ಗಣ್ಣುಗೋಗಿಲಿ (277; cf. 74). See Kāv. I, 5, 38, 39.

ಅಲ್ 3. To be fit or proper; to be right or true; to be sufficient; to be desirable, desired, or required; to become, to be (cf. ಅಡಗು 3, ಅಜಿ 2, ಅಲಮ್ಪು, ಅಲ್ಲು 1, ಅಳ 2; ನಲ್ 1;—ಇಲ್). It soon became a defective verb of which only the following forms of the negative are in use: 1, ಅಲ್ಲ. = ಅಲಿ 3, ಅಲ್ಲು, ಅಲ್ಲಿದು (which represent also the lost ಅಲ್ಲೆಂ, ಅಲ್ಲಯ್, ಅಲ್ಲಂ, ಅಲ್ಲಳ್, ಅಲ್ಲೆವು, ಅಲ್ಲೆರ್, ಅಲ್ಲರ್, ಅಲ್ಲವು; cf. ಅ 6).

• I am not fit, etc., thou art not fit, etc.; he, or she, or it is not fit, etc., and so on. This term and its equivalents are generally translated by "not", "no", implying difference, denying quality, or nature, and protesting (Abb. P. 9, after 191); the original meanings however are mostly quite suitable. When used in a question, ಅಲ್ಲ asks for assent: is it not fit? is it not so? etc., e.g. ಹೌದಲ್ಲ?—ಪುರು ಕೋತ್ತಮಂ ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರಮೆ? ಎನೆ, ಅಲ್ಲ (It is not true) ಎಮ್ಮ ಮ ಅಧ್ಯಾಪಾಯ್ (Śmd. 177). ಬನ್ನನ್ ಈಗಲ್ ಪೆದಿನ್ ಅಲ್ಲಂ (i.e. ಅಲ್ಲದಂ or ಅಲ್ಲದವಂ, one who is improperly looked upon as a stranger), ದುರ್ಜಯಂ ಕಾರವಕುಲನಲಿಣೀಕುಂಬರಂ

ಭೀಮಸೇನಂ (91). ಗೊರವನ್ ಅಲ್ಲ ಪೊಗದಂ is an abbreviation of ಗೊರವನ್ ಅಲ್ಲದಿ (if Gōrava is not the desired or meant object) ಪೊಗದಿಂ (57). ನರನ್ ಎಂದಾತಂ ಪೆದಿನ್ ಅಲ್ಲ, ಕತನ್ ಅಗಲ್ವೆಯ್ತುಂ (184). ಕರುಣಾಮ್ಬುಗಲ್ ಇವು ಅಲ್ಲ! (Bp. 18, 64). ಊರ್, ಅರಾ? ಊರ್ ಅಲ್ಲ, ಅಡವಿ ಅಹುದು (26, 33). ಧರ್ಮಮ್ ಅಲ್ಲವದು! (50, 22; see also J. 15, 14). ಈ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಒನ್ನು ಅಲ್ಲ, ಎರಡು ಅಲ್ಲ, ಮುನ್ನಡಿದು ಕಣಿಗಳನ್ನು ಅಗಿದು ಇರುತ್ತಾರೆ (B. 4, 125). ವಸುಮತಿಯೋ ಅರ್ತರಂ ನೋಡಿ ಮಗಿ ಮದಿಗದೆ ಇಹ ಮಾನವಂ ಪಾಪಿ! ಅಲ್ಲ, ಅಯ್ಯ? (J. 25, 35). ಅವನು ಅಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆ (lit. he is not desired, etc.) do not call that man, but another one (C.). ಚಕ್ರಗುಳ್ಳಯಾವ ತೇರು ಯುದ್ಧಕ್ಕೋಸ್ಕರವಲ್ಲವೋ, ಅದವ ಹೆಸರು ಪುಷ್ಪರಥ ವೆಮ್ಮದು (Si. 275). —ಅಲ್ಲಗಲ್. -ಕಳ್. = ಅಲಗಲ್. To reject, to deny, to contemn (C.). —ಅಲ್ಲನ್. -ಅನ್ 1. = ಅಲ್ಲೆನ್. ಹೌದನ್ನರೆ ಹೌದನ್ನುವದು, ಅಲ್ಲನ್ನರೆ ಅಲ್ಲನ್ನುವದು, to speak so as to please others (My.). —ಅಲ್ಲಲ್. rep. (Bp. 49, 13). —ಅಲ್ಲವಾಗು. -ಅಗು. To become or be true. ಅಹುದಾದರೆ ಅಹು ದೆನ್ನಿ, ಅಲ್ಲವಾದರೆ ಅಲ್ಲವೆನ್ನಿ (Dp. 54). —ಅಲ್ಲವೆ. -ಎ 4. Is it not or is it not so? etc. (ಅಲ್ಲಿ Śmd. 124 Cm.; Si. 470). —ಅಲ್ಲವೊ. -ಎ 4. = ಅಲ್ಲವೆ. (Bp. 46, 77). —ಅಲ್ಲವೆ. -ಎ 6. = ಅಲ್ಲವೆ. (Bp. 10, 45; 37, 49; 39, 65; 42, 31; 49, 10; 51, 83). —ಅಲ್ಲೆನ್. -ಎನ್. = ಅಲ್ಲನ್. To say it is not true (Bp. 23 sum.); to say it is not fit (Bp. 22, 9; J. 18, 60); to despise. ಮಲನಾಡ ಅಲ್ಲೆನ್ನ ಬಹುದೇ? (Sp.). —ಅಲ್ಲೋ. -ಎ 3. = ಅಲ್ಲವೊ. (Bp. 46, 77). ಅಲ್ಲೋ, ನೀನು ಎನ್ನಾ ಕಳ್ಳನೋ? (B. 4, 44). 2, ಅಲ್ಲು. = ಅಲ್ಲಿದು (Śmd. 57; T. ಅನ್ಪು, Tu. ಅತ್ತು). It is not fit, etc. (= ಅಲ್ಲ). It is used like ಅಲ್ಲ in protesting, negativing, prohibiting, etc. (ಪ್ರತಿವೇದ 57; ಅಲ್ಲ ರಿ. II, 26). ಅವನ್ ಅಲ್ಲು! ಅವನ್ ಅಲ್ಲು! ಅದು ಅಲ್ಲು! (Śmd. 57). ಬರೆವವೊಕ್ಕು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ ದಾರದುವು ಅಕ್ಕರಮ್ ಅಲ್ಲು, ಅವು ಘನಸ್ತನಾದಿಧ್ವನಿಗಲ್ (10). ಮುಳಸು ಅಲ್ಲು ಎಮಗಿ ಅತನೋ ಅವ ಪಾಂಗಿನಿಂ (290). ಉದ್ಧತವತ್ತಪ್ರಭಂಪುಸಂಕಳನ್ ಅದು ಎನ್ನುಂ ತತ್ತನ್ ಅಲ್ಲು (lit. one who was not so proper in his conduct as to pay it, Rāv. 6, 35). ಬುಧರ್ ಅಲ್ಲು ಎಮ್ಮುದನ್ ಎಸಗದೆ, ಬಿಜ್ಜಸಮ್ ಅಳ್ಳುದು ಕಜ್ಜಂ (13, 18). 3, ಅಲ್ಲೆ. ಅಲ್ಲು -ಎ 4. Is it not true or right? is it not so? is it not? is he not? is she not? etc., etc. (ಅರಾ ರಿ. II, 26; ಅಲ್ಲವೆ Śmd. 124 Cm.; see ಅಲ್ಲೆಯಲ್). ಎಲೇ, ಇದು ಅಲ್ಲೆ ತುಟನಕ್ಕೋಣೀದ್ರದ ಉತ್ತುಂಗಸಾನುಗಲ್ ಧೋರನೆ ಬನ್ನು ಪಾಯ್ದುದು, ನೋಡು, ಅಕಾಶಗಂಗಾಬಲಂ? (Śmd. 68, 289). ತೇಜೋನಿಧಿವಿನಿಲಯದೋ ಕಪ್ಪಪುರ ಮಹಾವ್ರಹರ್ ಅಲ್ಲೆ? (57). ಪೊನ್ನಿಂ ಸಮನಿಸುಗುಮ್ ಅಲ್ಲೆ ಪೆಣ್ಣಂ ಮಣ್ಣುಂ? (84). ಒರ್ವನೆ ಗಣ್ಣನ್ ಅಲ್ಲೆ ಜಗತಿತಲದೋ? (57). ಇರ್ವರೆ ತೋಳ್ಳಗಲ್ ಅಲ್ಲೆ ನೈವ ತಿಗಿ ರಣದೋ? (57). ನವಾಶ್ವಗತಿಯಿನ್ನೆ ಏನಾನುಮ್ ಬನ್ನು ಅಕ್ಕಮ್ ಅಲ್ಲೆ ನವೀನಂ? (Rāv. 13, 27). ಇನ್ನು ಇದರ್ಕೆ ಚನ್ನೇಯ್ದಿಡೆ ವನ್ನತಿಗೆ ಬನ್ನಮ್, ಅಲ್ಲೆ? (13, after 96). —ಅಲ್ಲೆಯಲ್. rep. It is used in asking and inferring (ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥ, ಉಚ್ಚರಣಾಸುಮಾರ್ಪ Śmd. 395). 4, ಅಲ್ಲಿದು. = ಅಲ್ಲು (Śmd. 57). —ಅಲ್ಲಿದುದು. -ಅಹುದು. To prove unworthy, to be improper. ಬಲ್ಲವರ ಒಡನಾಟ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಮೆದ್ದನೆ, ಅಲ್ಲದಹುದೆವ್ವು ಅಜಾಣನ ಒಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾದನೆ (Sp.). 5, ಅಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿದು -ಎ 3. (Śmd. 57). = ಅಲ್ಲಿದೆ. If indeed he, she, or it is not desired or meant, etc.; indeed if not that or so; indeed if not; except, unless (ನಿರ್ಧಾರಾರ್ಥ 57). Its ದೆ may be dropped (57). 2, the negative P. p. of ಅರ್, i.e. being not fit, etc.; being

not that, etc. or so; being not; being insufficient. ಅದಲ್ಲದೆ (ಅದು), further, on the other hand (ಮೇಲ್ 52 Cm.). ಮಾಮರನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ; ತನಿಗಮ್ಮನ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ (Smd. 77). ಜಾತಿಗೆ ಏಕತ್ರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಏಕು ತ್ರಮ್ ಇಲ್ಲ (169). ಉಯ್ ನೆಯ್ ಸುಯ್ ಬಯ್ ಎವ್ವು ಧಾತು ಗಳೋ ದ್ವಿತ್ರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ವಿಶ್ವಮ್ ಇಲ್ಲ (85). ಇನೆಗಂ, ಉದುಂ, etc. ಎವ್ವು ಇವು ಸೊನ್ನೆವೆರಸು ಅಲ್ಲದೆ ಇರವು (293). ಕುಸುಮಾಯುಧ, ನಿನ್ನ ಬಲ್ಲು ಪೆಣ್ಣುಕಳೋ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ, ಕೇಳೆ! (151). ಅರಾನ್ತಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಉದಿವ ಸ್ವರವ್ಯಂಜನಾನ್ತಂಗಳ್ (188; see also 256). ಸ್ಥಿರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವೇಹಂ ಮಾದ್ರಿವನು (ಹಂದ್ರಾರಾಗ Hlā.). ಉದ್ಧತನ್ ಆ ಹಂಕರನ್ ಅಲ್ಲದೊಡೆ ಇತರರ ಪೋಲ್ ಕಪ್ಪಮ್ ಇತ್ತು, ಅದು ಏಂ ಸೇವಿನೇ? (Rā. 5, 131). ನಿಜಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಇದೊಡೆ ಇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ನೀರದನಾಮಮ್ ಆನ್ತದೇ? (8, 116). ನಿಮ್ಮ ಅಡಿಗಳ ನಿದಾನಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಠಿಸಿದನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಆನ್ ಅತಿವ್ರಮಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಕಜ್ಜಮ್ ಏನ್ ಇದವೊಳು (J. 31, 34). ಇದು ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೀತಿಯ ಪಾಠಗಳುಣ್ಣು (B. 3, 1). ಆದಿತವಧತ್ತಂಗೆ ಮ ದುವೆಯನ್ ಆದರದಿ ನಾ ಮಾಡ್ತೆನ್, ಅಲ್ಲದೆ ಈ ದುಹಿತೆಯಂ ಥವಿಗೆ ಕೊಡೆಂ (Bp. 3, 86). ಎಮ್ಮುವಂ ಪೂಜಿಸಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಫತ್ತಿ ದೊರಕ ದು (10, 43). ಮುನ್ನವೆ ಕಾಯವಂ ತೊದಿದ ಅಲ್ಲದೆ ಇರೆಂ (13, 14). (ಅವನಂ) ಬಿಲ್ವಿ ಹೊಡದು ಉದೆ ಕೆಡೆದ ಅಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿನ್ ಆನ್ (18, 44). ಕನ್ನರಯ್ಯನು ಮದನಮದನನಂ ನುಡಿಸಿದ ಅಲ್ಲದೆ ಬಿಡಂ ತಾಂ (28, 50). ಶಿಕ್ಷಕಂ ನೀನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಆರ್ ಉಣ್ಣು? (28, 64). ತಲೆಯನ್ ಅಂದು... ಹಾಯ್ದಿದ ಅಲ್ಲದೆ ಹೋಗ ಬಿಡೆವು (39, 45). ಬೆಳಗದ ಅಲ್ಲದೆ (42, 81). ನಿನ್ನಂ ನೋಡಿದ ಅಲ್ಲದೆ (42, 82). ಆರ ಸು ತನ್ನ ಮಸ್ತಿ ಮುನ್ನಾದವರು ಧರ್ಮಬದ್ಧರೋ, ಅಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥಾತುರ ರೋ, ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಮಿಗಳೋ, ಅಲ್ಲದೆ ವರಕ್ತರೋ? ಎನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವದು (ಉಪಧೆ Si. 264). See also Bp. 4, 69; 5, 9; 9, 10, 21; 14, 19; 19, 28; 21, 12; 22, 65; 27, 64; 30, 17; 32, 58; 34, 17; 36, 46, 56; 37, 46; 38, 65; 40, 87, 48, 78, 81; 41, 30; 42, 28; 43, 37, 62, 84; 44, 9, 17; etc., etc.; 51, 67; etc., etc.; J. 6, 6. — ಅಲ್ಲದೆಯು. -ಉ9. And it being indeed not sufficient. ಅನ್ತಮ್ ಅಲ್ಲದೆಯು, thns and further (Bp. 60, 49). — ಅಲ್ಲದೇ. ಅಲ್ಲದು-ಎ 2. = ಅಲ್ಲದೆ. See e. g. Bp. 4, 38; 11, 18; 40, 80; 43, 57; 47, 49. ಅಲ್ಲದ. Relative negative P. p. Being not proper, being not so or that, being not, etc. ಆ ಜಾತಿ ಅಲ್ಲದೆಯುಂ (Smd. 167; see also 283). ತಾನ್ ಎಚ್ಚಂ ಪೊಚ್ಚಮ್ ಅಲ್ಲದ ಅರಿವಾಟಿಯುಂ (268). ಸ್ವಪ್ನವಲ್ಲದ ನುಡಿ (ವಿಶ್ವೇಶ್ವ Hlā.). ತಾನ್ ಅಲ್ಲದ ಅನ್ಯ (ಇತರ, etc. Hlā.). ಜಡನ್ ಅಲ್ಲದವನು (ದಕ್ಷ, etc. Nr.). ಇಟ್ಟಿದೆ ಅಲ್ಲದ ಸೇನೆಯ ನಡೆ (ಸಂಸರಣ, etc. Nr.). ಇಪ್ಪ ವಲ್ಲದದು (ಅಲಿಕ್ Si. 406). ಹತ್ತರವಲ್ಲದ್ದು (ದೂರ 372). ಮಲ್ಲಿ ತು ಅಲ್ಲದ ಎಲರ್ ಇಲ್ಲಿನೆ ತದ್ವನಮ್ ಏಂ ಮನೋಜ್ಞಮೋ? (Rā. 2, 35). ಅಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಂಗಳ್ (ಗುಹ್ಯ, ಆರ್ಯ Nn. 70). ಅಲ್ಲದ ಕೃತ್ಯ (ಅಪಕೃತ್ಯ Nn. 127). ಅಲ್ಲದ ಅರ್ಥಂ (Bp. 27, 2). ಕಸಬ ದಾರರ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಏನೂ ಅಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗಿ, ಸಾವಿರ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗ ಹತ್ತಿದವು (B. 5, 225). — ಅಲ್ಲದವನು. A useless, low or vile man (ಕೀರ್ವೆ Smd. 114). — ಅಲ್ಲದುದು. That is improper or inauspicious (ಎಪ್ಪ, ಅತುಫ Nn. 103). ಅಲ್ಲದು ದು ಪಂಕರಣೀಯಂ (Rā. 2, 85).

ಅಲ ala. 1. = ಅಲಪ, ಅಲವ 1. Fatigue, weariness, trouble. (T. ಅಲು, to be tired, be fatigued; Tē. ಅಲೆ, to be fatigued or harassed; cf. ಅಲು 1, ಅಲೆ 1). — ಅಲಪು ಟು. -ಪೊಟು. To undergo fatigue, to suffer trouble (Bp. 18, 42).

ಅಲ ala. 2. = ಅಲಾ, ಎಲ 1. An interjection expressing assent: indeed, verily; or surprise: ah, ah!; or

pain: alas! (ಹಾಹಾ, ಆ Nn. 158; Mhr. ಅಲಲಲ, interjection of dismay or amazement; cf. Sk. ಅಲಲೇ). — ಅಲಾ. -ಅಲಾ. Interjection to express pleasure or pain (C.).

ಅಲ ala. 3. = ಅಲ್ಲ s. ಅಲೆ 3. — ಅಲಗಣಸು. (-ಕಣಸು or ಗಣ ಸು?). Rejection; opposition; hostility; a source of hostility. ಅಲಗಣಸಾಮದು (ಅಣ್ಣಲೆದುದು, ಪಳಂಚಿದುದು, ಮಕ್ಕುದು, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸಿ.). See Bh. 1, 5, 6; Rām. 6, 46, 18. — ಅಲ ಗಣಿಸು. (-ಕಣಿಸು or ಗಣಿಸು?). To reject; to be intolerant; to dislike. ಅಲಗಣಿಸಿತು, that is disliked or intolerable (ಅಸಹ್ಯ Bhn. 42). — ಅಲಗಲೆ. = ಅಲ್ಲಗಲೆ. (C.).

ಅಲ ala. = ಅಲ 2. The sting in the scorpion's tail. 2, yellow orpiment (ಹರಹಾರ, ಅರದಾರ G.).

ಅಲಕ alaka. = ಅಲಕೆ 1, ಅಲಕ 2. Curled hair, a lock (ಕೊಂಕು ಗೂದಲ್ Mr. 320). 2, = ಅಲರ್ಕ, a mad dog (Sk.; ಬೇಟೆಯ ನಾಯಿ G.).

ಅಲರಾಪುರ alaka-pura. Kubēra's residence (Mr. 54).

ಅಲಕು alaku. = ಅಲಗು 1, ಅಲಕು, ಅಲಗು 1 q. v., ಅ ಲುಗು, ಅಲಕು 5, ಅಲಕು 5, ಅಲಕು 5, ಅಲಕು 3. To move about (v. i.), to shake, to be shaky, to tremble (My.; Tu. ಅಲಕು, ಅಲಗು).

ಅಲಕೆ alakē. 1. ಅಲಕೆ. = ಅಲಕ. (Smd. 102).

ಅಲಕೆ alakē. 2. ಅಲಕಾ. Kubēra's residence. 2, a girl from eight to ten years of age.

ಅಲಕ್ತ alakta. = ಅಲತೆ. Lac, the red dye so called (ಅರಗು G.), a dye of lac, etc. used as red ink, or by women to stain their feet; the red resin of certain trees.

ಅಲಕ್ತಕ್ alaktaka. = ಅಲಕ್ತ, ಅಲತಗ, etc. Lac, etc.

ಅಲಕ್ತಿಕ್ alaktikē. = ಅಲತೆ, q. v.

ಅಲಕ್ಷ್ಯ a-lakṣhaṇa. An inauspicious sign. 2, having no signs or marks;—Inauspicious, unfortunate. (My.)

ಅಲಕ್ಷಿತ a-lakṣhita. Unseen, unobserved, disregarded; uncharacterized. (My.).

ಅಲಕ್ಷಿಸು a-lakṣishu. To disregard, to slight (C.).

ಅಲಕ್ಷ್ಮಿ a-lakṣmi. Evil fortune, bad luck, distress (Bp. 61, 38).

ಅಲಕ್ಷ್ಯ a-lakṣhya. Invisible. 2, unmarked. 3, insignificant. 4, disregard, contempt (My.; B. 5, 102).

ಅಲಗರ್ತ alagarta. = ಅಲಗರ್ತ. (Mr. 401; My.).

ಅಲಗರ್ಡ alagarda. A water snake (ಜಲಪಟೆ Mr. 401). 2, the black variety of the cohra de capello, Coluber nāga.

ಅಲಗಿಸು alagisu. = ಅಲಗಿಸು, ಅಲಕಿಸು, ಅಲಗಿಸು q. v. (My.).

ಅಲಗು alagu. 1. = ಅಲಕು, etc. To move about, etc. (My.).

ಅಲಗು alagu. 2. = ಅಲಗು 2. The blade of a knife, sword, etc. (C.; M., T.; cf. Sk. ಫಲಕ). ಕಟ್ಟಿದ ಅಲಗು ಕದ್ದು (Smd. 64). ಪದ ಅಲಗು (70). ಮರದೊಳ್ ಇಹ ಫಲ್ಲಕನ ಧರಗೆ ಉರುಳಿಸಿ, ಫಲಿಸಿನ ಅಲಗು ಕತ್ತು, ಪುಟೆ ನೆಗೆದು, ರಾಗಿಸುತ ಪುಯಿ ಬೆಂಗಡೆಗೆ ಅಯ್ಯ, ಇದಿಮ್, ಕೆಡೆಸಿದನ್ ಒರ್ಬ ಬಲವನ್ನೆಡೆದಂ (Rāgho. 17, 73). ಸದಮಾತ್ಮಂ ಕರತಲದೊಳ್ ಅಲಗನ್ ಆವದಿಸುತ್ತಂ (Rā. 14, 27, 28). See ಕೂರಲಗು; Bp. 17, 11; 18, 2; 28, 26; 32, 58; 33, 14; 40, 57; 52, 41; J. 12, 21. — ಅಲಗುಗಣೆ. -ಕಣೆ. An arrow with a blade (Bh. 6, 4, 88). — ಅಲಗುಗಾ ಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To cause to see a blade, or to hit with

it (Rām. 3, 8, 39). — ಅಲಗುಹುಲ್ಲು. A kind of coarse grass that easily cuts the hand (My.; = ಗಲಗುಹುಲ್ಲು St. & Pl.). ಅಲಗಿ alagē. = ಹಲಗಿ. (My.).

ಅಲಗು a-laghu. Not light, heavy. 2, not short, long. 3, not small, great, weighty, powerful; serious, solemn (ಭವ, ಗುರುತು Nn. 99). 4, intense, violent. See Bp. 3, 58; 16, 27; 34, 23; 44, 46; 49, 43; 53, 53; 57, 72.

ಅಲಗುತರ alaghu-tara. Uncommonly heavy, long, great or weighty (Sm. 4).

ಅಲಕರಣಿ alam-karāṇa. Preparation; decorating, adorning. 2, an ornament. See Ch. v. 3.

ಅಲಕರಿಷ್ಟು alam-karishpu. Fond of ornament. 2, ornamented, adorned. 3, Śiva. ಪರಿಪಾಲಕ ಜಪ್ತುನಲಂಕರಣ್ಣು! (Sm. 269 Mdh.).

ಅಲಕರಿಸು alam-karishu. To make ready; to ornament, to decorate (Bp. 2, 52; 4, 2; 18, 38; 32, 29; 44, 70; 56, 5; J. 8, 8).

ಅಲಕರಿಸುವಿಕೆ alankarishuvikē. Adorning (ಭೂಪಣ, ಅಲಂಕಾರ Si. 217).

ಅಲಂಕರಣಿ alam-kartṭi. Decorating; skilled in decorating; a decorator. 2, ornamented.

ಅಲಂಕರಣಿ alam-karmṭa. Competent to any act, skillful, clever.

ಅಲಂಕಾರ alam-kāra. The act of decorating. 2, an ornament. 3, elegance (Kāv. III, 2, B, 2, seq.; ಅಂಕ, ಶೃಂಗಾರ Nn. 131). 4, a figure or rhetorical expression.

ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ alankāra-śāstra. A manual to teach elegant writing, a text-book of rhetoric (C.).

ಅಲಂಕಾರಿ alankārē. A woman who is decorated (Bp. 5, 26).

ಅಲಂಕೃತ alam-kṛita. Ornamented.

ಅಲಂಕೃತಿ alam-kṛiti. = ಅಲಂಕಾರ. (Kāv. III, 2, B, 1; IV, 1).

ಅಲಂಕೃತು alam-kṛitē. Adorning, ornamenting (Kāv. IV, 1, 5).

ಅಲಂಗ alāṅga. A rampart (My; Br.; T.; H.; ಕಲ್ಲೇದ ಗೋಡೆ Ch.).

ಅಲಂಘ್ಯ a-lāṅghya. Not to be crossed, insurmountable; not to be transgressed, inviolable, venerable (Bp. 39, 42).

ಅಲಂಬು alambu. = ಅಲಂಬು 2. To shake (v. t., T. ಅಲಂಬು; R; Tu. ಅಲಂಬು, ಅಲಂಬು; T. ಅಲಂಬು, to wash slightly, see ಅಲಿ 1; Tē. ಅಲಂಬು, ಅಲಂಬು, ಅಲಂಬು, to harass, weary, fatigue; cf. ಅಲ 2).

ಅಲಂಜರ alāṅjara. = ಅಲಂಜರ. (ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಹರವಿ G.).

ಅಲತಗಿ alatagi. = ಅಲತಗಿ, ಅಲತಗಿ, ಅಲತಗಿ. Tbh. of ಅಲತಕ. ಅಲತಗಿಯ ಹವಲಂ (ಪಿಡು, ಹವಲ Nr.). Cf. ಅಲತ.

ಅಲತಿಕೆ alatikē. = ಅಲತಗಿ, etc. (J. 30, 17).

ಅಲತಗಿ alatigē. = ಅಲತಗಿ, etc. (ಲರಾಮ Mr. 498; ಯಾವ, ಯಾವಕ, ರಾತ್ರಿ, ಅಲಗು G.).

ಅಲತೆ alate. Tbh. of ಅಲತ. ಅಲತು ಕುದಿಸಿದರೆ ಕೆನ್ನು ಮುಖ ಅ ಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಲತೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಅಲತೆಯೊಳಗೆ ಕಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕಿದರೆ ಅಲತೆ ಮುಖ ಅಗುತ್ತದೆ (B. 1, 22).

ಅಲತೆಗೆ alatēge. = ಅಲತಗಿ, etc. (ಅಲತಕ Hā.; ಜಮರಸ Ct. I, 30; ಅಲತ Mr. 344).

ಅಲದು aladu. P. p. of ಅಲಿ 1. (My.).

ಅಲಪು alapu. = ಅಲಿ 1, etc., ಅಲಪು. Weariness, fatigue (My.; T. ಅಲಪು; Tē. ಅಲಪು, ಅಲಪು). — ಅಲಪದಿ. ಅಲಿ = ಲಪ್ಪು. Weariness, etc. (My.).

ಅಲಬು alabu. 1. = ಅಲಬು 2. A name applied to different species of Alysicarpus and other leguminous plants (Z.; Tē. ಅಲಬು, ಅಲಬು). See ಅಲಬು, ಉದ್ದಲಬು, ಕೋಲಬು, ಮರುಮರಿ, ಬೊಟ್ಟಲಬು, ಸಣ್ಣ, ಹುರಿಗಣ್ಣಲಬು.

ಅಲಬು alabu. 2. = ಅಲಬು, etc. To wash (ತೋಳ G.).

ಅಲಭ್ಯ a-labhya. Unobtainable, unattainable (Bp. 7, 10).

2, scarce, rare, unexpected, casual (Mhr.; Br.; R.).

ಅಲಮ್ alam. Fitly, properly; effectually. 2, adequately. 3, ornamentally. 4, enough. 5, unnecessarily. 6, no, not.

ಅಲಮರ್ alamar. (Tu. ಅಲಮರ್; T., Tē. ಅಲಮ್). — ಅಲ ಮರ್ಗ. A shrub, a species of Memecylon (St. & Pl.).

ಅಲಮ್ಪು alampu. (= ಅಮ್ಪು). Beauty; ornament; pleasure; magnificence (ಸೋಗು, ವಿಭವ Sm. 76; ವಿ ಭವ Ct. I, 105; II, 9; ಸೋಗು, ವಿಭವ Kk. 31, o. r. ಲಮ್ಪು; cf. ಅಡಗು; ಅಲ 3; ಅಲರ್ 1; ಅಲ 2; T. ಅಲರಿ, Tē. ಅಲವು, beauty). ಇತ್ತುವ ಅಲಮ್ಪು (Sm. 178). ಅಲರ ಪೊಸಗಮ್ಮನೆ ಎಮಗೆ ಅಲಮ್ಪು ಅಗ್ಗಲಿಸಿ ನೀನೆ ರಕ್ತ ಪುಮ! ಎನುತಂ ಬಲವನ್ನು ಎ ದಿಗುವ ತಲದಿಂ ಬಲವನ್ನು ಎದಿಗಿದುಡು ತುಮ್ಮಿಗ್ಗೆ ಪಾದಯೋಗ (Cpr. 7, 55). ಇದು ಪಾಂಡುಕನ ಅಲಮ್ಪುನಿ ಕಳುವಿದ ಉದ್ಯದತ್ತ ಸನ್ನಾನಂ (Rā. 5, 22). See Bp. 6, 8; 36, 29; Grj. 1, 11; J. 16, 18. — ಅಲಮ್ಪುರ್. -ಅಲರ್. N. of a place (Bp. 54, 64).

ಅಲಮ್ಬು alambu. = ಅಲಬು 2, ಅಲಬು 1, ಅಲಮ್ಬು.

To shake in, or wash with, water (ಜಲಕ್ಷಾಲನ Sm. Dh.; Tu.; T.; Tē. ಅಲಮ್ಬು; see ಅಲಬು).

ಅಲರ್ alar. 1. = ಅಲರ್ 1 (Sm. 41), etc. To spread, to become distended, to open, to blossom, to bloom; to rejoice (ವಿಕಸನ Sm. Dh.; Sm. 23. 103; Tē. ಅಲರು; T.). P. p. ಅಲರ್ದು. ಅಲರ್ವದು (ಉನ್ಮು ಲಿತ, ಸ್ಥಿತ, ಉನ್ಮಿದ, etc. Hā.). ಕಮ್ಮು ಅಲರ್ದದು (Sm. 55). ಅಲರ್ದ ಅಲರ್ದಿರುಹವಣ್ಣು ಮ್ ಅಲರ್ದ ಅಲರ್ದ ಜೆನ್ಯಿಲ್ಲೊಂ (216). ನೀರ್ದು ಅಲರ್ವ ದಾಲ (ಲರಾಮ Mr. 498). ಅಲರ್ವ ದಾಲ (ಪ್ರವಾಲ Mr. 505). See Bp. 2, 51; 4, 26; 12, 38; 28, 56; 32, 12. 27; 33, 6; 45, 10; 47, 65; 49, 19; 50, 2; 60, 32; Rā. 6, 2; 10, after 29; 12, 28.

ಅಲರ್ alar. 2. = ಅಲರ್ 2, etc. A flower; bloom (ಪುಷ್ಪ Sm. Dh.; ಅಲರ್, ಪುಷ್ಪ Kk. 22; ಕುಸುಮ Sm. 103). ಅಲರ್ಗಿ (Sm. 167). ಅಲರ್ಗ್ (52). ಅಲರನ್ನವ ಕಣ್ (212). ಅಲರ ಮದೆಯೋ ಮನ್ನಂ ಭೂಪಾಲಮನ್ನವನ್ ಆಜಿಯೋ (281). ಅಲರ ಸೀಯಿ (ಮಹರನ್ನ, ಪುಷ್ಪರಸ), ಅಲರ ಪುಡಿ (ಪರಾಗ, etc. Si. 124). ಕೊಸಗೆ ಎಸೆದುಡು ಮಲರ್ದು ಅಲರ್ದ ಉದ್ಯಲರ್ದ ಮಸುವ ಪೊಸತು ಅಲರ್ದ ಅಲರಿಂ (Cpr. 7, 56). See Rā. 2, 37; 10, 2; 13, 88; J. 3, 3. 8; 8, 4; 15, 18; 17, 20; 25, 3; 29, 46. — ಅಲರಮ್ಪು. -ಅಮ್ಪು. Who has an arrow or arrows of flowers: Kāma (Ch.; My.). — ಅಲರಮ್ಪು. = ಅಲರ್ಗಣ್. (ಹೂವಿನ ಪಾಣಿ Ch.; Rā. 4, after 14). — ಅಲರಮ್. rep. (J. 3, 37). — ಅಲ ರಿಡ. -ಇಡ (Sm. 236). The flower-horn: Brahmā (Sm. 8; ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). — ಅಲರಣಿ. -ಲಣಿ (Sm. 238). = ಅಲರು ಣಿ. (ಪದಮೆ, etc., ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ Kk. 14; ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ Sm. 27). — ಅಲರೇದ. -ವಿಹ. That ascends flowers: the large humble black hee (ಅಲರಿ, ಪದಮೆ Ct. II, 75, o. r. ಅಲರೇದ). — ಅಲರ್ಗಣ್. -ಕಣ್ (Sm. 212; V. 23, 4). A flower-like eye. — ಅಲರ್ಗಣ್. -ಕಣ್. An arrow of flowers. ಮದನಕ

ನಿದಿಯ ಅಲರ್ಗಣೆಗಳನ್ನೆ ಪೋಲ್ಲುವ ಆಯ ಕಣ್ಣು (Śmd. 81). — ಅಲರ್ಗಣೆಯ. -ಕಣ್ಣೆಯ. = ಅಲರುಗಣೆಯ. Kāma (My.). — ಅಲರ್ಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು (Śmd. 220). A man with flower-like eyes. 2, Vishṇu (ಪರಿ. Ct. II, 4). — ಅಲರ್ಗಮ್ಬು. -ಕಮ್ಬು. The scent or fragrance of flowers (Rāv. 2, 39). — ಅಲರ್ಗೋಯ. -ಕೋಯ. To out or gather flowers (J. 30, 5, 19). — ಅಲರ್ಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಅಲರ್ಗಣೆ. (J. 30, 22). — ಅಲರ್ಗೋವ್ವು. A flower-bunch (Śmd. 54; Rāv. 2, 38). — ಅಲರ್ದರ್. -ತರ್. To bear or have flowers (J. 3, 4). — ಅಲರ್ದಾರ್. -ತಾರ್. A blown lotus (J. 30, 6). — ಅಲರ್ದೋಗರ್. -ತೋಗರ್. A cluster of flowers. ಅಲರ್ದೋಗರ್ ಕೇಸರಂ (Śmd. 81). — ಅಲರ್ದೋರಣ. -ತೋರಣ (Śmd. 54). A festoon of flowers. — ಅಲರ್ಪೋಡೆಯ. = ಅಲರ್ಪೋಡೆಯ, q. v. — ಅಲರ್ಮುಡಿ. A knot of hair decorated with flowers (J. 6, 12; 7, 16). — ಅಲರ್ವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. The flower-bird: the large bumble black bee (ತುಂಪಿ Śmd. II; Kk. 90; ಪದಮೆ, ಆದಿ Ct. I, 62; ಮಲ್ಲಿದ, ಪದಮೆ, ಬಸರ, etc., ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ Kk. 14; ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ Śm. 27; ಗುಂಗೆ ಹುಡಿ G.). See ಕೆಂಗಣ್ಣುಲವಕ್ಕ. — ಅಲರ್ವದಿಗ. = ಅರಬ್ಬದಿಗ, q. v. — ಅಲರ್ವಸ. -ವಸ. A bed or seat of flowers. (R.). — ಅಲರ್ವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. A flowering creeper (J. 29, 45). — ಅಲರ್ವಾಸು. -ಪಾಸು. = ಅರಬ್ಬಾಸು, ಅಲರ್ವಸ. A bed of flowers. ಅಸುಗದಳರ ಅಲರ್ವಾಸನೋರ್ ಅರಸಿವೆರಸಿ ಕುಳ್ಳಿದಂ ನರೇಂದ್ರಂ (Rāv. 10, after 31). — ಅಲರ್ವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To seize or gather flowers (J. 6, 18). — ಅಲರ್ವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. The pollen or farina of a flower (ಪರಾಗ ಸೀ.; ಕೇಸರ Kk. 14; ಪೂವಿನೋಗಿನ ಹರದೀ ಬಣ್ಣದ ಹುಡಿ G.). — ಅಲರ್ವೋಕ್ಕು. -ವೋಕ್ಕು. The flower-navel: Vishṇu (Śm. 6). — ಅಲರ್ವೋಡೆಯ. -ವೋಡೆಯ. = ಅರಬ್ಬೋಡೆಯ. The flower-bellied: Vishṇu (Śm. 5; ಉಪೇಂದ್ರ Kk. 7, o. r. ಅಲರ್ವೋಡೆಯ). — ಅಲರ್ವೋಡಿ. -ವೋಡಿ. A load or burden consisting of flowers (J. 34, 2).

ಅಲರಿಕೆ alarikē. Blossoming, etc. (Ā. Bp. 1, 2).

ಅಲರಿಚ alariça. See s. ಅಲರ್ 2.

ಅಲರಿಸು alarisu. = ಅಲರ್ಚು. To cause to spread, expand, blossom, etc. See Bp. 6, 6; 8, 15; 25, 12; 26, 13; 33, 8; 40, 20; 42, 2, 16; 45, 35; 47, 31; 51, 47; 61, 54, 61.

ಅಲರು alaru. 1. = ಅಲರ್ 1, etc. P. p. ಅಲರಿ. See Bp. 6, 27; 18, 75; 22, 46; 23, 4; 27, 23; 35, 47; 41, 22; 49, 20; 51, 37; 57, 46; ಮುಢ. ಅಲರುವಲ್ಲಿ (ವಿಕಾಸ, ವಿಕಸಿತ, Nn. 115, 120). — ಅಲರಲರು. rep. (Bp. 35, 4).

ಅಲರು alaru. 2. = ಅಲರ್ 2, etc. See Bp. 26, 20; 44, 71; 50, 57. — ಅಲರುಗಣೆಯ. -ಕಣ್ಣೆಯ. = ಅಲರ್ಗಣೆಯ. (Bp. 4, 18). — ಅಲರುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A woman with flower-like eyes (R.). — ಅಲರುವಿಲು. -ವಿಲು. A bow of flowers. — ಅಲರುವಿಲುಗಾಡಿ. -ವಿಲುಗಾರ. Who has a bow of flowers: Kāma (Bp. 4, 26).

ಅಲರ್ಕ alarka. = ಅಲರ್ No. 2. A dog rendered furious; a mad dog. 2, white swallow wort, *Calotropis gigantea alba* (ಬಿಳಿ ಎಕ್ಕೇ ಗಿಡ G.).

ಅಲರ್ಚು alarçu. = ಅಲರಿಸು. To cause to expand, etc. (ವಿಕಾಸ Śmd. Db.). ಉದಯಪ್ಪ ಗಣ್ಣು ಮಾರ್ತಣ್ಣು ಅಲರ್ಚುಗೆ ನಮ್ಮ! ಗೆಲ್ಲು ಬೆಳವಣ್ಣು ಈಗಿ ಬೇರಂಗಂ! (Śmd. 275). See Bp. 6, 10; 10, 35.

ಅಲಲ್ alāl. = ಅಲರ್ 2, etc. (Śmd. 42).

ಅಲಲ್ ಹೆಸಾಬು alal-bisābu. According to the account (Br.; H.). 2, pay given beforehand (R.).

ಅಲವ a-lava. Not a little, much. (R.). 2, = ಹಲವ (My.).

ಅಲವಾಲ alavāla. = ಅಲವಾಲ. (Sk.).

ಅಲವಿಕೆ alavikē. Fatigue, harassment, weariness (Tē.; R.).

ಅಲವು alavu. 1. = ಅಲ 1, etc. Fatigue (T. ಅಲವು, wandering; vexation; R.).

ಅಲವು alavu. 2. = ಅಲವು 1. Power, ability (Tē.; R.).

ಅಲಸ alasa. Indolent, lazy, idle, tired, weary, faint (see ಅಲಸುಗಾಡಿ).

ಅಲಸಕ alasaka. = ಅಲಸ. (Sk.).

ಅಲಸಟಿ alasu-aṭṭi. = ಅಲಸಟಿ (s. ಅಲವು). Exhaustion, weariness, harassment (Tē.; R.).

ಅಲಸತ್ವ alasatva. Idleness (Bp. 57, 94).

ಅಲಸನ್ನಿ alasandi. = ಅಲಸನ್ನಿ, ಅಲಸನ್ನೆ, ಹಲಸನ್ನಿ, ಹಲಸನ್ನೆ. A generally cultivated pulse, *Vigna catjang* Endl. (*Dolichos catjang* Lin.; St. & Pl.; C.; Tē. ಅಲ ಹನ್ನಲು).

ಅಲಸನ್ನಿಗೆ alasandigē. = ಅಲಸನ್ನಿ. A kind of pulse, *Dolichos biflorus* (ಯಾವಳ, ಕುಲಾಪ Si. 304; see ಕಾ ದುಮ್ಮ).

ಅಲಸನ್ನೆ alasandē. = ಅಲಸನ್ನಿ, etc. (ಯಾವಳ, ಕುಲಾಪ Nr.; My.). 2, ಸುಧ (Mr. 374).

ಅಲಸಿಕೆ alasikē. Fatigue, lassitude, weariness; idleness (ತನ್ನಿ Nr.; ಕಾಸೀದ್ಯ, ಅಲಸ್ಯ HIA.; My.; Tu. ಅಲಸಿಗ; cf. ಅಲ 1, ಅಲಸುಗ).

ಅಲಸು alasu. 1. To become weary, to be relaxed, tired, vexed, teased, or disgusted; to loiter (ಅಲಸ್ಯ Śmd. Dh.; My.; ದಣಿ, ಪ್ರಮಗೊಳ್ಳು, ತಡ ಮಾಡು G.; M., Tu.; T. ಅಲಂಗು, ಅಲುಂಗು, ಅಲೈಲು; see s. ಅಲ 1). ಈ ಮನೆಯು ತಲೆ ಸಾರ್ (o. r. ಬಾರ್)! ಈಕೆಗೆ ಅಲಸದೆ ಇರು, ಅಕ್ಕ! (Śmd. 202). See Bp. 14, 3; 18, 9; 29, 10; 37, 39; 42, 16; 47, 23; 50, 67; 54, 13, 39; 61, 57; Bh. 1, 8, 94; V. 14, 36; J. 4, 61; 5, 62; 18, 41.

ಅಲಸು alasu. 2. = ಅಲಚು. To shake or agitate in water, as a cloth, vegetables, etc. (for cleansing, My.).

ಅಲಸು alasu. 3. Weariness; idleness.

ಅಲಸುಗಾಡಿ alasu-gāḍi. = ಅಲಸುಂಗಾಡಿ. An indolent, lazy man (ಅಲಸ, ಲೋಲ Nr.; ಸೂವ್ವು, ನಾವ್ವು Śm. 47; My.; ತಡ ಮಾಡುವವ G.).

ಅಲಸುಗೆ alasugē. (= ಅಲಸಿಕೆ). Tbh. of ಅಲಸ್ಯಕ (Śmd. 363, 374).

ಅಲಸುಗೆಕಾಡಿ alasugē-kāḍi. = ಅಲಸುಗಾಡಿ. (ಸುವ್ವು, ನಾವ್ವು ಸೀ.). ಅಲಸುಗೆಕಾಡಿ alasugē-gāḍi. = ಅಲಸುಗೆಕಾಡಿ. (ಸೂವ್ವು, ನಾವ್ವು Kk. 38; My.).

ಅಲಸುಂಗಾಡಿ alasu-ṅ-gāḍi. (Śmd. 236). = ಅಲಸುಗಾಡಿ.

ಅಲಾ alā. = ಅಲ 2, etc. (C.; cf. ಅಡ 3). See ಅಕರಾ s. ಆ; Bp. 3, 45, 46, 47, 52; 9, 15, 16, 18; 11, 7; 12, 33; 13, 20.

24; 18, 80; 22, 54. 65. 66; 26, 33. 55; 30, 12; 42, 33; 47, 67; 48, 10; 51, 6. 2, = ಅಲಿ (Īt. II, 26, which meaning may sometimes be suitable in the above passages of the Bp.; cf. ಅಲಾಕ).

ಅಲಾಕ alāka. A fire brand (ಶೋಭಿ Mr. 47).

ಅಲಾಬಿ alābi. N. of the Moharam festival (C.).

ಅಲಾಬು alābu. = ಅಲಾಬು. The bottle gourd, *Lagenaria vulgaris* Ser. See ದುಗ್ಗಿ.

ಅಲಾಯದ alāyida. = ಅಲಾಯದ. Distinct, apart, separate (C.; Br.; H.).

ಅಲಾಯ ಬಲಾಯ alāyi balāyi. An affectionate greeting, an embrace (S. Mhr.; H.).

ಅಲಾಹಿದ alāhida. = ಅಲಾಯದ. (My., etc.).

ಅಲಿ ali. 1. = ಅಲಿ 1. ಹಿಡಿದ ಫಣಿಯನ್ನು, ಹೊಡೆದ ಸಿಲನನ್ನು, ಒದಿದ ಮಾರಿಯನ್ನು, ಅದಿನ ರುಜೆಯನ್ನು, ಮದಿದ ದಿನವನ್ನು... ಕಾಣಿಸುವನ್ ಅವನಂ? (Bh. 1, 8, 31).

ಅಲಿ ali. 2. = ಅಲಿ 2, ಅಲಿ, (ಇಲಿ 3), ಲಿ 1. ತುಪ್ಪದರಿ (Mr. 216). ಜನಗಿನರಿ (Bh. 1, 8, 5). ಕಡೆಯರಿ (2, 13, 83). ಸಭೆಯರಿ, ಎನೋದರಿ (2, 13, 84). ನಿಮ್ಮರಿ (2, 13, 86). ಒತ್ತುಗರರಿ (J. 3, 17). See Bp. 16, 11. 23. 24; 18, 5. 40; 25, 1; 32, 20; 35, 32.

ಅಲಿ ali. 3. = ಅಲಿ, ಅಲಿ, of which it, at present, is the only C. form (cf. ಇ 10). ದೇವಿ ಪಾಣಿವರ್ ಇರರಿ! ರಾಯನ ನೂಲು ಮಕ್ಕಳು ಪುರವನ್ ಅಳರಿ! ದೇವಿ ಕಾರವರ್ ಇರರಿ! ಪಾಣಿವರ್ ಅಳರಿ ಇಭೃಯರಿ! (Bh. 1, 8, 3). ಯುಧಿಪುರ ಜನವನ್ ಅಗರಿ! ಮೇದು ಮಾಣರಿ! (1, 8, 5). ಸಲಪರಿ (Bp. 27, 72). ಉಣ್ಣರಿ (B. 1, 21). ಇರರಿ (B. 2, 10. 17). ತಕ್ಕೊಳ್ಳರಿ (2, 16). ಮಾದರಿ (2, 48). ತರರಿ (B. 3, 77). ಹೇದರಿ (B. 4, 198).

ಅಲಿ ali. = ಅಲಿ, ಅಲಿ 1. The large black humble bee. 2, ನೊಸಲೊಳ್ ಅರಿದ ಕುರುಳ್ಳನ್ (Mr. 320; cf. ಅಲಕ). 3, a scorpion. 4, a crow.

ಅಲಿ ali. = ಅಲಿ 3. A suffix denoting command or permission regarding a third person or thing, or regarding such persons or things: must, may. ಉಸಿರರಿ!—ಸಾರರಿ! ಒಲೈಯನ್ ಎನ್ನುದೇ ಮಾತು.—ಮಾಡಿರಿ!—ಎಳೆದಂ ಗೆಯ್ಯರಿಂ ಈಗ್ಗೆ ಎನ್ನೋ!—ಅರಯ್ತು ಅರುಂ ಸಾರರಿ! (Śmd. 277). ಒಡೋ, ಇರರಿಂ ಪೆದವದಿ ಮಾಪಾಕ್ಕೊಂ! (68). ಆಂ ಪೆದನೆನ್ ಎನ್ನು, ಬಗೆಯರಿಮ್ ಈಗ್ಗೆ! (258).

ಅಲಿಕ alika. = ಅಲಿಕ. The forehead.

ಅಲಿಕನೇತ್ರ alika-nētra. Who has an eye on his forehead: Śiva (Bp. 21, 44; 54, 73).

ಅಲಿಕದೋಡನ alika-lōcana. = ಅಲಿಕನೇತ್ರ. (Bp. 51, 41).

ಅಲಿಕಾಕ್ಷ alika-aksha. = ಅಲಿಕನೇತ್ರ. (ಮಹಾದೇವ Ūb.; My.).

ಅಲಿಕಾಬದ್ಧ alika-lābaddha. = ಅಲಿಕನದ್ದ. A tile or ornament of the forehead (Śmd. 30, o. r. ಅಲಿಕಾಬದ್ಧ).

ಅಲಿಕೇರವ್ಯಯು ali-kira-nyāya. The natural enmity between the black bee and the parrot (My.).

ಅಲಿಕುನ್ದಲಿ ali-kuntalē. A woman with black bee-like ringlets on her forehead. (My.).

ಅಲಿಕೇಷ್ಣ alika-lkshana. = ಅಲಿಕಾಕ್ಷ. (V. 14, 20).

ಅಲಿಗಿಸು aligisu. = ಅಲಿಗಿಸು, etc. (My.).

ಅಲಿಗು aligu. = ಅಲಿಗು ಸಸ. An aquatic plant of which van-hats are made, *Aeshynomene aspera* Lin. (St. & Pl.).

ಅಲಿಗಿ aligē. = ಹರಿಗಿ. (My.).

ಅಲಿಂಗ a-liṅga. Having no marks;—having no gender. (My.).

ಅಲಿಂಜರ alinjara. An earthen water jar (ಮಣಿಕೆ, ಕೇಲ್ Mr. 210; ಮಹಾಕಾಮ್ಯ, ಹರವ G.).

ಅಲಿನಿ alini. A swarm of black bees. (R.).

ಅಲಿನ್ದ alinda. A terrace before a house-door (ಪೊದವಾಗಿಲು G.).

ಅಲಿನ್ದಕೆ alindaka. A terrace before a house-door (ಪ್ರಫಣ, ಮೊಗಸಾಲೆ Mr. 199).

ಅಲೀ ali. = ಅಲಿ 3. (My.). ಇರರಿ (Bp. 46, 15). ಪಾಕರಿ (B. 2, 19).

ಅಲೀಕ alika. Unpleasing. 2, false. 3, an untruth.

ಅಲು alu. 1. = ಅಲಿ 1. ಅಲುಗಲು ಪಟ್ಟುದು (ವೇಲಿತ, etc. Nr.). ತರಲು (Bp. 24, 54); ಭಕ್ತ ಸಲು (25, 16); ನಾಡಿಸಲು (37, 66). See further 40, 8; 44, 63; 47, 8; 50, 58; 52, 82; 53, 11; 56, 24. 49; 57, 32; 61, 84. Regarding its datives ಅಲಿಕೆ, ಅಲಿಕೈ (S. Mhr.) observe e. g. ಬರೆಯಲಿಕೈ (B. 1. 20), ಹೋಗಲಿಕೈ (1, 21), ಇನ್ನಲಿಕೈ (1, 22). Cf. ಅಲೈ.

ಅಲು alu. 2. = ಅಲಿ 1, ಅಲಿ 2, etc. (My.). ಕೆಯ್ಯಲು (Bp. 44, 63; 49, 46; 50, 16; 52, 2; 54, 10. 70); ಅದಿಯಲು (54, 10).

ಅಲುಕಿಸು alukisu. = ಅಲುಗಿಸು. To shake (v. t.; My. females).

ಅಲುಕು aluku. = ಅಲುಗು 1. (My.).

ಅಲುಗಿಸು alugisu. = ಅಲಿಗಿಸು, etc. To shake (v. t.), to cause to move (Bp. 5, 61; 19, 26; 32, 27; 52, 40; 57, 74; 59, 13. 15; My.).

ಅಲುಗು alugu. 1. = ಅಲಿಕು, etc., (ಅಲುಗು?). To be agitated or unsteady, to move about, to shake; to be shaky or loose (ಸಂಜಲನ Śmd. Dh.; M. ಅನಬ್ಬಿ, to shake, see ಅಪಟು 2; T. ಅಲಂಗು, ಅಲುಗು, to be in motion; to be weary; cf. ಅಲಿ 1). ಅಲುಗುವದು (ಜಲನ, ಲೋಲ, ತರಲು, etc. Nr.). See Abb. P. 9, 149; Bp. 5, 28; 11, 12; 20, 13; 49, 20. ರುಜೆಯನ್, ಅಲುಗುವ ರವನವನ್ನು... ಉಡುಪುವನ್ ಎಗ್ಗಂ (Bh. 1, 8, 39). ಅರಸು ಅನ್ನರೆ ಉಡು ನಡುಗು ತ್ತದೆ, ಮುದುಕ ಅನ್ನರೆ ಗಡ್ಡ ಅಲುಗುತ್ತದೆ (Prv.). 2, to cause to move, to shake. ಅಲುಗಲು ಪಟ್ಟುದು (ವೇಲಿತ, ಧಾತ, ಜಲಿತ Nr.). See Bp. 31, 13; 32, 16; 38, 17; 47, 25; Rāv. 9, 24. 29; Bh. 8, 26, 18. 21. — ಅಲುಗಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. To cause to move about (Bp. 59, 5). — ಅಲುಗಾಡು. — ಅಡು. To shake, to tremble (Bp. 2, 15).

ಅಲುಗು alugu. 2. = ಅಲಗು 2. (Tē.; R.).

ಅಲುಂಗು alungu. = ಅಲುಗು 1. ಅಂಗಮ್ ಅಲುಂಗಿ (Rāv. 13, 82).

ಅಲುಗೋಜಿ alugōji. A whistle, a pipe, a flageolet (My., also ಅಲ-; Br., H. ಅಲೋಜಾ).

ಅಲುಪ alupa. Tbh. of ಅಲಿ (Śmd. 336; My.).

ಅಲುಪು alupu. = ಅಲಕ. (My.).

ಅಲುಬು alubu. 1. = ಅಲಮ್ಮು, etc. To shake in, or wash with, water (ಕರ್ಪು, ತೋಳಿ Śm. 61). ಸಲವು ಸೂದಿ ಉದಕದೊಳ್ ಅಲುಬಿ ಸೆಳೆಸೆಳೆದು ಒಗ್ಗೊಡಂ ಬಿಳಿದು ಅಪುದೆ ಕವ್ವು P (Bp. 60, 48).

ಅಲುಬು alubu. 2. = ಅಲಬು 1. (Z.).

ಅಲುಮ್ಬು alumbu. = ಅಲಬು1, etc. (ಕರ್ಕು, ತೂಕೆ Kk. 51).

ಅಲೆ ಅಲೆ.1. = ಅಲೆ1. To move about, to move to and fro, to shake, to dangle (ಲೋಲನ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಅಲೆ; cf. ಅಲ 2; ಒಲೆ 2). P. ps. ಅಲದು, ಅಲೆದು. ಮುನ್ನಲೆ ಯಲಿ ಅಲೆವನು (ಲಲಾಖ Mr. 334). ನೋಸಲೋಳ್ ಅಲೆವ ಕುರುಳ್ (ಅಲೆ 820). ನುಣ್ಣದನಂ ಪಳಂಚಿ ಅಲೆಯ ಕುಣ್ಣಲಮುಣ್ಣಲಂ (Rk. 13, 61). 2, to roam, to wander (My.; T., Tu.); —to cross in roaming. ಶಬರವಿತಾನಮ್ ಇಕ್ಕಿದ ವೇಡೆಗಳ ಜಿಕ್ಕರಸುತ್ತುಗಳ ಕಾನನವನ್ ಅಲೆದು (Bb. 3, 13, 24). 3, to dangle or hang across. ನೋಸಲನ್ ಅಲೆವ ಕುರುಳು (ಪ್ರಮರಕ HIA.). 4, to shake (v. t.). ಅಂಗುಟದ ತುದಿಯಂ ಕರ್ಗಮೂಲಮನ್ ಅಲೆದು, ಅಲೆದು, ನೂಂಕಿ (Rk. 6, after 11). ಅಲೆದು, ಅಲೆದು, ನೂಂಕಿ... ಇಥಂಗಳಂ (13, 86). 5, to shake, to wash (see ಅಲಚು, ಅಲಮ್ಬು). ವಾರುಣಿಯನ್ ಒಲಿದು ಮುಟ್ಟಿದ ಕಾರಣದಿಂ ಮುದಿಗುವನ್ನೆ, ತನ್ನಯ ಕಳೆಯಂ ನೀ ರೋಳ್ ಅಲೆವನ್ನೆ ಪತ್ತಿಮನಾರುಧಿಯೋ ಮಗ್ಗನ್ ಅದನ್ ಅನ್ನು ಅಮ್ಬು ತಕರಂ (Lilv. 3, 6). ಕುದಿಸಿ, ಉದಕಮೋಳ್ ಅಲೆದು, ಬೀಸುತ ಒಗದು, ಪರದಿ (Bp. 36, 47). 6, to put in commotion: to annoy, to slight, to disgrace (ಪರಿಧಾವ ಸ್ಮದ. Dh.). ನಿಜಮಕುಟಿರುಚಿರರುಚಿ ರವಿರಣಮಂ ಪಳಂಚಿ ಅಲೆಯ (Rk. 13, after 71). — See ಅದಟಲೆ, ಕಣ್ಣಲೆ.

ಅಲೆ ಅಲೆ.2. That moves to and fro: a wave, a billow (ಛಂಗ, ತರಂಗ, ಉರ್ಮಿ, ವೀಚಿ Si. 81; ತರೆಒಬ; My.; T., Tē.).

ಅಲೆ ಅಲೆ.3. = ಅಲೆ1, ಎಲೆ1. An interjection used in calling to women (My.).

ಅಲೆ ಅಲಿ-ಕೆ.3.4. = ಲೆ, q. v. An affix of emphasis.

ಅಲೆತೆ alēta. The act of wandering, etc. (My.).

ಅಲೆಮಾನ್ alēmān. = ಅಲೇಮಾನ್. (My.).

ಅಲೇಖು a-lēkha. = ಅಳಕ1. A blank book, oadjan-loaves tied together for writing upon them (ಬರೆಯದ ಒಲೆ Nn. 96; My.). 2, a deity (ತೃದತ, ದೇವತೆ 96). 3, a chowrie or fan (ಚಾಮರ 96). 4, mnob (ಅದಪ್ಪ, ಬಜಕ 96).

ಅಲೇಮಾನ್ alēmān. = ಅಲೆಮಾನ್, ಅಲೇಮಾನಿ. — ಅಲೇಮಾನ್ ಚೂರಿ. A European knife (My.).

ಅಲೇಮಾನಿ alēmāni. Allemagne, Germany, Austria, Europe, any foreign country (My.; M. ಅಲಮಾನಿ, ಅಳಮಾನಿ; Tē. ಲ್ಯಾನಿ). — ಅಲೇಮಾನಿಕತ್ತಿ. A European or dragoon sword (My.). — ಅಲೇಮಾನಿತುರುಪ್ಪ. A dragoon troop (My.). — ಅಲೇಮಾನಿರೂಪಾಯಿ. An old kind of Rupee, worth fourteen or fifteen Annas (My.; Br.).

ಅಲೋದಂ ali-ōḍam. 1. When (Smd. 293, 294; see its use indicated s. ಅಲೆ 1 No. 3). ಕುರುಕುರಾಪಪಂ ನುಡಿಯಲೋದಂ (294). ಪಾವನೆ ಕಿಡಲೋದಂ ನೀರ್ ತಿಳಿದುದು (295). ವಸಂತಂ ಬರಲೋದಂ ಕೋಗಿಲೆ ಉರಿಗುಂ (297). ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೋದಮ್ ಎಲೆ ಕ ದಿಲ್ಲು (297). See also 4. 51. 101. 102. 143. 168. 177. 205. 208. 263. 391.

ಅಲೋದನೆ aliōḍam-ಕೆ.6. (Smd. 293 = ಅಲೋದಂ). Just when, when. ಬರಲೋದನೆ ಕೊಟ್ಟಂ (294). ಫಲಮ್ ಅಗಿ ಬಲಿಯಲೋದನೆ ತಾವೆ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಂಗಳು ಒಸಳಿಗರ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). (ಅವಂ) ಸಾಯಲೋದನೆ ಅತಿವೇಗದಲಿ ಗಾರುಡಿಗರ್... ಒನ್ನರ್ (Bp. 46, 23). ನಿಜವಲ್ಲದೆ... ಒಡಮ್ಬಟ್ಟುದಂ ಪ್ರಕಟಿಸಲೋದನೆ ಅವಳೂದಿ

ಗಾಡಿಯನ್ನೆ ಎದ್ದು... ಪೊದಮಟ್ಟಂ (Rk. 10; after 10). ಪುಂಗಾಳಿಗಳ ಬಳಗಂ ಪರಿಯಲೋದನೆ ಸುದಿವ ತಂಗಾಳಿಗಳ ಕಡುಗಮ್ಮ ಸೇವಿಸುತ ಪಳಿಗರ್ ಅಸರ್ಗರ್ವರ್ (J. 3, 8).

ಅಲೋಕ a-lōka. Not the world; the spiritual world. See ಲೋಕಾಲೋಕ.

ಅಲೌಕಿಕ a-laukika. Not relating to this world, not worldly, not secolar; supernatural; unusual, strange. (My.).

ಅಲೌಕಿಕತನ alaukikatana. The state of being not secolar; that of being of rare occurrence or unusual. (My.).

ಅಲೌಲ್ಯ a-laulya. Not restless, fickle or unstable; free from lust or eager desire. See Bp. 57, 94.

ಅಲ್ಕಾಬು alkābu. A title; titles, honors (My.; Br., H.).

ಅಲೈ alkē. This dative of ಅಲೆ1 is used also in the sense of "when". ಏಂಜರಿ ಎನ್ನ, ಎನಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳಿ (Smd. 68). ಎಣ್ಣನೆಯ ವರುಪಮ್ ಅಗಲ್ಗೆ (J. 29, 7). ಅಮ್ಬುಜಮಿತ್ರನ್ ಅವರಾಡ್ಗೆ ಅಯ್ಯಕ್ಕೆ (30, 42). See ಅಲೆಕೆ, ಅಲೆಕ್ಕೆ s. ಅಲ 1.

ಅಲೈ alē. = ಪಲೈ. See ಎರಾಯಕೆ-.

ಅಲ್ಪ alṭu. ಅಲ್ಪೆ. See s. ಅಲೆ 3.

ಅಲ್ಪ alpa. = ಅಲಪ. Small; little; a little, few (ಅಲೆ Cē. 1, 94; ಕೊಂಡೆ Smd. 85); feeble; insignificant, inferior; mean. ಅಲ್ಪಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅರಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪಾರದು. — ಅಲ್ಪಗೆ ಐತ್ತರ್ಯ ಒನ್ನರೆ ಅರ್ಥರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆ ಒಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ. — ಅಲ್ಪರ ಸಂಗ ಅಭಿವಾಸ ಭಂಗ (Prvs.).

ಅಲ್ಪಕ alpaka. = ಅಲ್ಪ. (My.).

ಅಲ್ಪತನ alpatana. Smallness, etc. (My.).

ಅಲ್ಪತನು alpa-tannu. A small or thin body.

ಅಲ್ಪತರುಣಿ alpa-taruṇi. A small, feeble woman; an inferior, low woman. See ಅಲೆವೆಣ್.

ಅಲ್ಪವಣ್ಣಿ alpa-danḍa. A small or short stick. See ಒಡಿ.

ಅಲ್ಪದಿನ alpa-dina. A few days. (My.).

ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣ alpa-prāṇa. Slight breathing, weak aspiration; (the state of being unaspirated). 2, a lotter of very slight aspiration, (an unaspirated letter), as ಕ್, ಗ್, ಜ್, etc. (Smd. 22 Cm.).

ಅಲ್ಪಪ್ರಾಣಾನುಕರಣ alpapráṇa-anukarapa. An imitative sound of which the letters are unaspirated (Smd. 35).

ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿ alpa-buddhi. = ಅಲ್ಪಮತಿ. (My.). 2, weak-mindedness, etc. (My.).

ಅಲ್ಪಮತಿ alpa-mati. Weak-minded, stupid, low-witted (ಫುಲ್ಲಕ, ಮತಿಹೀನ Nn. 58).

ಅಲ್ಪಮಾರಿಷ alpa-mārisa. The plant *Amaranthus polygamus* Lin.

ಅಲ್ಪವಸುಧೆ alpa-vasudhi. Ground of limited range, a district, a country (ನಲ Bhn. 58).

ಅಲ್ಪವೃಷ್ಟಿ alpa-vṛṣṭi. Small, fine rain. See ಒಡಿ, ಚನುಂ. **ಅಲ್ಪಕಂಕೆ alpa-kaṅkē.** = ಅಲ್ಪಚಮನ. (My.).

ಅಲ್ಪಶೀಲ alpa-śīla. A man of inferior nature or morality (Bp. 56, 44).

ಅಲ್ಪಸರ alpa-sara. = ಅಲ್ಪಸರಸ್. (ಸಣ್ಣ ಕೆಡೆ G.; My.).

ಅಲ್ಪಸರನಿ alpa-saras. A small tank or pond.

ಅಲ್ಪಸರಸಿ alpa-sarasi. = ಅಲ್ಪಸರಸ್. (ಬೆಂಡೆ, ಪಲಬ Smd. 35).

ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ alpa-svalpn. Rather little (B. 4, 214; My.).

ಅಲ್ಪಾಚಮನ alpa-ācamana. A polite term for "making water." (My.; Tē.).

ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯ alpa-Āyushya. A short life (Bp. 46, 44).

ಅಲ್ಪಿಸ್ಥ alpisbtha. Very small.

ಅಲ್ಪಿಯು alpiya. Tbh. of ಅಲ್ಪೀಯಸ್. (My.).

ಅಲ್ಪಿಯಸ್ alpiyas. Smaller; uncommonly small.

ಅಲ್ಮೈರ almēira. An almira, a cabinet, a chest of drawers, a wardrobe (My.; Tu.; M. ಅಲ್ಮಾರಿ; Br. ಅಲ್ಮಾರ; French armoire, Portuguese almario).

ಅಲ್ಪ alla. 1. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಪ alla. 2. Green ginger (ಅರ್ಧಕ, ತೃಂಗವೇರ Nr.; Tē. T.; Mhr. ಅಲೀಂ). ಅಲ್ಪದ ಕೊಮ್ಮು (ಅರ್ಧಕ, ತೃಂಗವೇರ Hā.). ಹಸಿಯ ಅಲ್ಪ (ಅರ್ಧಕ, ತೃಂಗವೇರ Mr. 137). ಅಲ್ಪ ಅಂ ಸೂ ಉಣ್ಣು, ಬೆಲ್ಲ ಬೀಯದೆ ಉಣ್ಣು, ಒಳ್ಳೆ ಹಲಸು ಉಣ್ಣು, ಮೆಲಿಶೆ ಮುನಾಕ ಅಲ್ಲೆನ್ನೆ ಬಹುವೆ? (Sp.). See Mr. s. ತಕ್ರಬಲಿ; Sp. s. ಒಲ್ 1. — ಅಲ್ಪಯ. -ಅಯ. = ಅಲ್ಪಯ್ಯ. (Bp. 37, 6). — ಅಲ್ಪಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. of a man (Bp. 9, 46). See ಛಾಪವನ್ನಲ್ಲಯ್ಯ.

ಅಲ್ಪ alla. 3. = (ಅಲ್ಲೋಲ), ಹಲ್ಲ. (M. ಅಲ್ಲೆ, tumult, disturbance; cf. ಆರುಲು?). — ಅಲ್ಪಕಲ್ಲೋಲ. dupl. = ಅಲ್ಲೋಲ. Great agitation (as of water, My.), confusion (of the mind, My.), tumult, disorder, disturbance (Tē.; T. ಅಲಂಗಲ್ಲೋಲ, ಅಲಂಗಲ್ಲೇಶ್ವರಿ, disorder, confusion; that is huddled, carelessly put up, slovenliness. Cf. ಅಲಿ 1 & 2, and ಕಲಿ 2).

ಅಲ್ಪಗಲೆ allagālē. See s. ಅಲಿ 3.

ಅಲ್ಪನೆ allani. = ಅಲ್ಪನೆ, ಅಲ್ಪಕ. Mirth, merry-making, jest, sport, laughter (ಸಬ್ಬವ, ಮೇಳ Kk. 78).

ಅಲ್ಪನೆಗೆ allanigē. (Smd. 25). = ಅಲ್ಪನೆ, etc. (ಸಬ್ಬವ, ಮೇಳ Smd. 11; ಮೇಳ Smd. 25; ಸಬ್ಬವ Ūt. 1, 26; ಮೇಳ I, 30).

ಅಲ್ಪದು alladu. ಅಲ್ಪದೆ. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಪಮ allama. A Lingāya N., perhaps taken from H. Allah, Alamm. (Bp. 59, 3; Tē.). — ಅಲ್ಪಮದೇವ. A N. See ಮಯ್ಯಾರ, ಸೊಪ್ಪಿ. — ಅಲ್ಪಮದೇವ. A N. See ಸೋಹದ, ಹಾಂಸ. — ಅಲ್ಪಮಪ್ರಭು. A N. (Bp. 8 sum.; 8, 1. 8).

ಅಲ್ಪರ allara. The anguish of separation, or the separation of lovers or friends (ಎರಡ Ūt. 1, 85).

ಅಲ್ಪರಿ allari. The state of being troubled, disturbed, discomposed, or harassed (Tē. ಅಲ್ಪಂ, ಅಲ್ಪಕ; R.).

ಅಲ್ಪವಾರ್ allavar. Causelessly (ಸುಮ್ಮನೆ, ಒಪ್ಪದು, ಕಾರಣ Smd. 397).

ಅಲ್ಪವೆ allavē. ಅಲ್ಪವೇ. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಪಲೆ allali. = ಅಲ್ಪನೆ, etc. (ಸಬ್ಬವ, ಮೇಳ Smd. 53).

ಅಲ್ಪಾ allā. See s. ಅಲ್ 3.

ಅಲ್ಪಾಟ allāṭa. ಅಲ್ಪಾಡಿಕ್, ಅಲ್ಪಾಡಿಸು, ಅಲ್ಪಾಡು. See s. ಅಲ್ಪ 2.

ಅಲ್ಪ alli. = ಅಲಿ 2, etc. Locative of ಅಲ್ 1: in that place, there; in the place; therein; to that place; (and with regard to its declension) that place (ಒಳ್ Smd. 144; ಎಡೆಯಲ್ಲಿ 186 Cm.; ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 167 Cm.; C.). ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಪತ್ತು ಅಕ್ಕರಂ ಸವಾನಸಂಜ್ಞೆಯಂ ಪಡೆಗುಂ (Smd. 14). ಅಲ್ಲಿ ಬಹುತೆಯುಂ ಸದ್ಗುಣಕುಂ (121). ಏ ನೆರಗೊಣ್ಣುದು ಅಲ್ಲಿ (145). ಅಲ್ಲಿ ವಿಮಲೋದ್ಯಾನವೇಳಿಗರ್, ಅಲ್ಲಿ ಪಾರಗೋಪ ರಾಜನಿಗರ್ (Bh. 2, 13, 27). ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತಿರು

ಗುವದಕ್ಕಿನ್ನಲೂ ಬೆರಗ್ಗೆ ತಿನ್ನ ಸಾಯುವ! ಅನ್ನ. — ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಅಲೆಯುತ್ತೀಯೇ? ಇಲ್ಲಿ ದಾ, (ಕಪ್ಪವನ್ನೆಲ್ಲಾ) ಬಿಸಾಟ ಹಾಗೆ ಸಾಯುವ! ಎಮ್ಮನ್ನೆ. — ಅಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು, ಇಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು; ಕಲ್ಲೀಗಲೆ ಉಣ್ಣೇ ತಿವ ದಾನ? (Prva.). ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗು, go to that place! (C.). It is used to form the locative, e. g. ಕೋರದಲ್ಲಿ, ಸಭೆಯಲ್ಲಿ (Smd. 145). ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಇದಂ (62). ಮರದಲ್ಲಿ, etc. (see ನೆ 2, No. 2). — It is added to relative participles, e. g. ಪೋಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಗುಣಾಧಿಕರೋ ಅನ್ನೋಲಂ ಎನರ್ ಅಕ್ಕುಂ (73). ಕೆಡೆಯತ್ತಣೆಂ ಬನ್ನನ್ ಎಮ್ಮಲ್ಲಿ (165). ನಡಸುವಲ್ಲಿ ನಡೆವಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹೋದಲ್ಲಿ, ಬನ್ನಲ್ಲಿ, etc. (C.). — Its declension is: ಅಲ್ಲಿಯ, ಅಲ್ಲಿಯಣ; ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿಂಗೆ; ಅಲ್ಲಿಂ, ಅಲ್ಲಿನ್ನೆ, ಅಲ್ಲಿನ್ನ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪೆಣ್ಣೆರನ್ ಅನ್ನಿ ಸುತ್ತಿಂ (Smd. 145). ಹಡವಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸ (ಅಂಪ Mr. 198). ನಿರ್ದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯ ಕಿಚ್ಚು ದಾವಂ (48). ಅಲ್ಲಿಯ ಜನ (B. 4, 142). ಅಲ್ಲಿಯ ಹಾಗೆ (B. 3, 52). ಅಲ್ಲಿಯಣ ಸುದ್ದಿ (Si. 282). — ಅತ್ತದಲ್ಲಿಗೆ ಇತ್ತಾದೇಶಂ (Smd. 358). ಸಂಗ ಮದೇವರಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಗಿ (Bp. 5, 7). ನರಕದೋ ಬೇದಿಲ್ಲಿಗೆ ಎಂ ಸನ್ನೆಯಂ? (Smd. 89). ಬಸವರಸನ್ ಇದಲ್ಲಿಗೆ ಅಯ್ಯನ್ನು (Bp. 20 sum.). ನಿಜಗೋತ್ರದಲ್ಲಿಗೆ ಒಯ್ಯಂ (61, 36). ಪೋಗು ಅಲ್ಲಿಗೆ? (Rā. 5, 125). ಕೊರಲಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ (ಉದಾಹ Mr. 51). ಜನಕನಲ್ಲಿಗೆ... ಬನ್ನನು (Bh. 1, 8, 56). — ಏದುತ್ತಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ಅಲ್ಲಿಂ Rā. 9, 29). ಅಲ್ಲಿಂ ತರದುಂ (10, after 31). ಅಲ್ಲಿನ್ನೆ ಎದ್ದು (5, 133). ಅಲ್ಲಿನ್ನೆ ಇದೆಯ ಜಾತಿತ (Bp. 52, 13). ಅಲ್ಲಿನ್ನೆ ಪರಿ ತನ್ನ (58, 24). ನಾಳೆ ಎಮ್ಮ ದಿನದಲ್ಲಿ ತ್ತೆ ಎನಿಸುಗು, ಅಲ್ಲಿನ್ನೆ ಮೇಲಣ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪರತ್ತೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಅಲ್ಪಲ್ಲಿ. -ಅಲ್ಪಿ. rep. = ಅಲ್ಪಿಯಲ್ಲಿ. Here and there (J. 28, 43). ಸುಮನಾಗಿ ಅಲ್ಪಲ್ಲಿ ತಿಂಕಾಸುವಿಕೆ (ಎಹಾರ, etc. Si. 393). See B. 3, 4; 4, 143. — ಅಲ್ಪಲ್ಲಿಗೆ. -ಅಲ್ಪಿಗೆ. = ಅಲ್ಪಲ್ಲಿ. (ಅಡಿಗಡಿಗ G.; Bp. 8, 17; 4, 50; 47, 21; 53, 24; 57, 44. 54; B. 3, 77; 4, 171; 5, 198. 295). — ಅಲ್ಪಿಗಲ್ಲಿ. -ಅಲ್ಪಿ. = ಅಲ್ಪಲ್ಲಿಗೆ. (Bp. 51, 7; J. 28, 41). — ಅಲ್ಪಿಗಲ್ಲಿಗೆ. -ಅಲ್ಪಿಗೆ rep. From here to there; here and there. (Bp. 43, 24; J. 8, 21; 26, 5; Ū. Bp. 11, 4). — ಅಲ್ಪಿ ತನಕ. So far as that place (B. 4, 123; 5, 68; C.). 2, till then (C.). — ಅಲ್ಪಿದ. -ದ-ಅ 3. A man of that place. ಕೆಲದನ್ ಅಲ್ಲಿದನ್ ಇಲ್ಲಿದನ್ ಈಗ್ ಎಮ್ಮನಂ ಮುತ್ತಿದನ್ ಒನ್ನೆ ತೇ ರೋ ಅಮರೇನ್ನ ಸುತಂ ಕುರುವುನ್ನೆ ನೆಲ್ಲಮಂ (Smd. 136). — ಅಲ್ಪಿ ನ ಯನ್ನಂ. = ಅಲ್ಪಿ ತನಕ 1 & 2. 3, till. ಪಾಲಿಸಿದನ್ ಇನ್ನು, ನಡೆ ನುಡಿಗಂ ಕಲಿಪ ಅಲ್ಲಿಪಯನ್ನಮ್, ಅ ತಿಶುವನು (J. 28. 19). — ಅಲ್ಪಿಯಲ್ಲಿ. -ಅಲ್ಪಿ. = ಅಲ್ಪಲ್ಲಿ. (Si. 394). — ಅಲ್ಪಿಯುಂ. -ಉಂ. Also there. ಅಲ್ಪಿಯುಮ್ ಇಲ್ಪಿಯುಮ್ ಎಲ್ಪಿಯುಂ ನರಂ (Smd. 150). ಪೋರ್ ಪರಮ್ ಅದಲ್ಪಿಯುಂ (144). ಪಾತಿ ಅಲ್ಪದಲ್ಲಿಯುಂ (167). — ಅಲ್ಪಿಯು. -ಉ. = ಅಲ್ಪಿಯುಂ (C.). See ಎನಲ್ಪಿಯು. — ಅಲ್ಪೇ. -ಎ. Even there (B. 4, 31). ಅಲ್ಪೇ ನ್ನಾಯ ಇಲ್ಲೇ ಕಣ್ಣಿ ತು! ಕೊಳ್ಳೇ, ಮಲ್ಲಿ, ಕೊಂಕುಬಿ ಕೂಸ! (Prv.). — ಅಲ್ಪಾದ ರೂ. -ಅದರೂ. Even there also (B. 5, 77. 223).

ಅಲ್ಲಿಗಾರಿಗ alligāriga. (ಅಲ್ಲಿ-ಗಾರಿಗ). A washerman (ಅಗಸ, Ūt. 1, 61, o. r. ಅಟ್ಟಿಗಾರಿಗ; cf. ಅಲಿ 1, No. 5? ಅಲ್ಪ 1?).

ಅಲ್ಲಿದ See s. ಅಲ್ಲಿ.

ಅಲ್ಪ allu. 1. To join, to connect, to knit nets, etc., to plait, to braid, to wattle together (My.; Tē. ಅಲು, ಅಲ್ಪು, ಅಕ್ಕು; T. ಅಲ್ಪು; Tu. ಅಲ, ಅಲ್ಪಾ, to mix; cf. ಅಡರ್, ಅಲ್ 3).

ಅಲ್ಪ allu. 2. = ಅಗಲ್, etc. — ಅಲ್ಪಾಟ. -ಅಟ. Moving about, etc. (Bh. 6, 4, 26). — ಅಲ್ಪಾಡಿಕೆ. -ಅಡಿಕೆ. Shaking, etc. (My.). — ಅಲ್ಪಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To cause to be agitated or moved; to shake, to move about, to cause to swing or

vibrate, to rock (My.). ಅಲ್ಲಾಡಿಸರ್ ವಟ್ಟುಡು (ಅನ್ನೋಲಿತ, ಲೋಲಿತ, ತರಲಿತ Nr.). ರೂಪು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಕಣ್ಣಿಲೋ ಪೊಕ್ಕು ಮನುರಾಡಿಸೆ (Grj. 7, after 11). See Bp. 38, 18; B. 3, 122; 4, 84, 134; C. Bp. 47, 34. — ಅಲ್ಲಾಡು. 1. -ಅಡು. = ಅಕ್ಕಾಡು. To move (v. i.), to be agitated, to shake, to swing, to be loose, etc. (ಸಂಜಲನ ಸ್ಮದ. Dh.; Abh. P. 13, 92, o. r. ಅಕ್ಕಾಡು; My.; ಅಗಕ್ಕಾಡು, ಒಲಿದಾಡು, ಅಸುಮ್ಮು, ಕದಲು G.; Tē.). ಅಲ್ಲಾಡೂದು (ತರಲಿತ, ಲಾಲಿತ, etc. Mr. 454). ಅಲ್ಲಾಡದ್ದು (ಅಡಲ G.). ಅಲ್ಲಿದನ್ ಇನ್ನನ್, ಈತ್ತರನ ಮನಮ್ ಅಲ್ಲಾಡುತ್ತ (ಸ್ಮದ. 266, o. r. ಅಕ್ಕಾ-). 2, to cause to shake, to shake (J. 28, 54). See Prv. s. ಬೋಧನೆ. — ಅಲ್ಲಾಡು. 2. -ಅಡು. Moving, agitation, trembling, etc. (ತೋನೆ, ಒಲೆ, ತೂಗು, ಕೊಡಪ್ಪ, ನಡುಕ, ಕಮ್ಮನ ಸೀ.). — ಅಲ್ಲುಗು. -ಉಗು. To fall in drops, to drip (Abh. P. 14, 177).

ಅಲ್ಲು allu. 3. = ಹಲ್ಲು. (My.).

ಅಲ್ಲೂರಿ allūri. — ಅಲ್ಲೂರಿಗಡ. An undershrub, Cassia sophora Lin. (Z.; My.).

ಅಲ್ಲೋಲ allō. See s. ಅಲ್. 3.

ಅಲ್ಲೋಲ allōla. (= ಅಲ್ಲ 3). — ಅಲ್ಲೋಲ ಕಡ್ಡೀಲ. dupl. = ಅಲ್ಲಕಡ್ಡೀಲ. Great agitation, etc. ಸಮುದ್ರವು ಅಲ್ಲೋಲ ಕಡ್ಡೀಲಮ್ ಆಗುತ್ತ. (B. 5, 155).

ಅವ av. ಔ. = ಅಮ, ಅವ್ವ, etc. Mother. ಇದು ಏನ್, ಅವ್? (Bp. 12, 22). ಅಗ್ಗವಣಿಯಂ ಹಿಡಿ, ಅವ್! (12, 33). See also 24, 63; 47, 20, 27; Bh. 1, 10, 18.

ಅವ avā. A remote demonstrative pronoun: that man, he (ಸ್ಮದ. 181; T., M.; Tē. ವಾಡು). ಅವಂ, ಇವಂ, ಉವಂ (182). ಅವನು (C.). ಅವರ್, ಇವರ್, ಉವರ್ (182). Its plural is used for men and women, e. g. ಅವರ್ ಗಣ್ಣರ್, ಅವರ್ ವೆಣ್ಣರ್ (109). Nom. pl.: ಅವರ್ (121), ಅವರ್ಗ್ (124; Bp. 46, 36), ಅವನ್ನರ್ (120; Bp. 32, 54; 46, 12), ಅವರುಗ್ (Bp. 5, 36; Bh. 1, 8, 10, 11, 20), ಅವದಿರ್ (2, 4, 6; 2, 13, 45; Bp. 51, 77; 58, 34, 39), ಅವದರು (1, 8, 89), ಅವರು (C.). ರಥರ ಕಾಲವನ್ನಿರ ಹೆಸರು ಸಪ್ತೇಷ್ಟ ಎನ್ನದಿ ದತ್ತಿಣ್ಣ ಎನ್ನದಿ ಉಣ್ಣು (Nr.). Singular: ಅವನಂ, ಅವನಿಂ, ಅವನತ್ತಣಿಂ, ಅವನ, ಅವನೋಳ್ (ಸ್ಮದ. 129); ಅವನನ್ನು (C.); ಅವನನ್ನ (C.); ಅವನಗೆ (133), ಅವಗೆ (C.; Bp. 28, 41; B. 5, 54, 99), ಅವನಿಗೆ (C.). — ಅವಂ ಕಡುಗಲಿ, ಅವಂ ಫಲವಾದಿ (ಸ್ಮದ. 193). ಅವಂ ಎಮಲಮತಿ (111). ಪೊನ್ನುಳ್ಳವನೆ ಕುಲೀನಂ (174). ಅವನ್ ಅಫಿಫಣ್ಣನ್, ಅವನೆ ಸೇವ್ಯಂ (174). ತಾನ್ ಅವಂ ಚದುರಂ (174). ಸಮಂ ನುಡಿವೊಡೆ ಅವಂ ಓರಿಯಂ (297). ಪೊದುಫೊಡೆ ಅವನ್ ಒಳ್ಳಿದಂ (298). ಸ್ಥಿರಮ್ ಆಗಿ ಸ್ವೇಷ ಮಾಡುವನು (ನೀಲೀರಾಗ Hlā.). ಸ್ಥಿರಮ್ ಅಲ್ಲಿದೆ ಸ್ವೇಷ ಮಾಡುವನು (ಹರಿವಾರಾಗ Hlā.). ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಯಾಗ ಮಾಡಿದವನು (ಸ್ಥವತಿ Hlā.). ಯಾಗ ಮಾಡುವಾತ (ಯಜಮಾನ, etc. Hlā.). ಮನೆ ವಾತೆಯೋಳ್ ಇರ್ವವನು (ಅಧ್ಯಾಗಾರಿ, etc. Hlā.). ತನ್ನೆಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಪಿತ್ಯು Nr.). ಒಲ್ಲವನು (ವಣ್ಣಿತ, etc. Nr.). ಮುನ್ನೆ ಹೋದವನು (ಪೋಗಿ, etc. Nr.). ಒಳ್ಳಿತಂ ಗಿಯುವ (ತುಫೆಯು, etc. Hlā.). ಎಣ್ಣಿಯುವ (ಶಿವ ಸ್ಮ. 2; Kk. 4). ವಸುಮತಿಗೆ ಶಿವಭಕ್ತಿಯಂ ಪರಿಸುವವಂ (ಏಸವಂ) ತಾನ್ ಆಗಿ, ಆತನ ದೇವೋಳ್ ಎರಾ ಫಣ್ಣರ್ ಆದವರ್ (Bp. 1, 24). ತಿಂಗಳಂ ಸೂದಿದವನು (Siva, 1, 32). ಅವನ ಮಾತು ಕೆಸದಿನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಕಮ್ಮ. — ಅವನಿಗೆ ನಾನೇ ಸುಲಿದ ದಾಯಿಯ ಹಣ್ಣು (Prva.). — ಅವರವರ್. -ಅವರ್. -ರು. rep. Every one of them (Bp. 31, 31; 56, 56; 59, 19). — ಅವರಿಬ್ಬರು. -ಇಬ್ಬರು. Both of them (B. 3, 127). — ಅವರಿವರ್. -ಇವರ್. Those and these. ಪೊನ್ನರ್ ಅವರಿವರ್ ಎನ್ನದೆ (without any distinction) ಎಲ್ಲರು ಮಾನುಫಂಗಿತರ್ ಆಗಿ ಮದಿದರು (Bp. 52, 19). — ಅವರ್. -ಆರ್ 4. ಅವರು. That woman, she (T.,

M.; Tē. ಅದಿ; Tē. ಅಲು, she, a woman). ಅವರ್, ಇವರ್, ಉವರ್ (ಸ್ಮದ. 186, 245). Its plural is the same as that of ಅವ (120, 121), also ಅವರ್ದಿರ್ is used (120). ಅವರ್ ಸಜ್ಜನ ವೆಣ್ (109). ಅವರ್ ಎಮಲಮತಿ (111). ಸೊಬಗುಳ್ಳವಳೆ ವೆಣ್ (174). ಅವರ್ ವತಿವತ್ತೆ, ಅವರ್ ಮಾಣ್ಣೆ (174). ತಾನ್ ಅವರ್ ಚದುರೆ (174). ಅವರು (Bp. 40, 9). ಗಣ್ಣು ನು ಬಯಸುವವನು (ಕಾನ್ತೆ Nr.). ಚಿಕ್ಕವರು (ದಾಲಿ Nr.). ಮಕ್ಕಳು ದಾಯವರು (ಚಿ ವತೋಳೆ, etc. Hlā.). ಎದಗ್ಗೆಯುಂ ಮುಗ್ಗೆಯುಮ್ ಆಗಿರ್ವವರು (ನಾಣಿನಿ Hlā.). ಲೋಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವನ್ ಆಗಿ ಮಕರಿಕಾ ವತ್ತ ಮೊದಲಾದ ತಿಲ್ಲವಿದ್ಯೆಯ ಮಾಡುವವರು (ಸ್ಥಿರಸ್ಥಿ Nr.). ಅವ ಕುರುಳ್ಳಿ ಮಾಲಿದುಂಪುಗ್ ಎಣೆಯೆ? (ಸ್ಮದ. 139). ಕುಸ್ತಲೀ ಸ್ಥಂಗೆ ಚಪ್ಪಕಮಾಲಿನೀನಾಮದ ಒರ್ವ ಮಗ್ಗಲ್ ಉಣ್ಣು, ಅವಗ್ಗೆ ಸನ್ನ ತಂ ಮುನ್ನಿಸುತೆ ವಿಷಯ ಸಖಿಯಾಗಿ ಇರ್ವರ್ (J. 30, 1). — ಅವ ಇಡ್ಡು. -ಕೂಡು. To join, or be in company with, her (Rsv. 10, after 7). — Note: As in Tēlugu ವಾಡು & ಅದಿ, so also in the vulgar dialect of the Southern Mhr. country ಅವ, and especially ಅವರ್, are at present not used in reference to any person of respectability, but are replaced there by ಆತ and ಆಕೆ. From the instances quoted above it appears that this distinction is not classical, and, besides, ಅವ in My. is never understood to convey a disrespectful sense.

ಅವೆ ava. Off, away, down, implying sometimes depreciation, disrespect, diminution, etc.

ಅವರ್ avāka. (ಸ್ಮದ. 25, not in all MSS., also not in Mdh.).

ಅವಕರ್ ava-kara. Sweepings, dust (ಸಂಕರ, ಕಸ Mr. 202).

ಅವಕಾರ avā-kāśa. A glance. 2, place, room. 3, an interval. 4, opportunity, leisure.

ಅವಕೀರ್ಣ avā-kirṇa. Thrown off. 2, scattered. 3, overcast, overspread.

ಅವಕೀರ್ಣಿ avā-kirṇi. A religious student who has committed an act of incontinency (ಅತ್ಯುನ್ನ ಕೆಟ್ಟವಂ Mr. 259).

ಅವಕುಂಚಿತ avā-kunēita. Bent, contracted; devoid of extension; deformed; degenerated, degraded (ನಿಷ್ಕಾಸಿತ, ಅವ ಕೃಪ್ಪ, ಅವರೂಪಿತ, ಅವಲೀನ, ಅವನೀತ, ಹರಹುಗಟ್ಟಿದ Mr. 451).

ಅವಕುಟ avā-kuṭa. An earthen vessel used for churning, etc. (ಕುರುಳ್ಳಿ Mr. 211).

ಅವಕೂರ avā-kūra. Being without boiled rice or food (ಅನ್ನ ಎಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವವನು G.).

ಅವಕೃಪೆ avā-kṛipē. Displeasure, disfavour (ಎಗ್ಗಹ Ch., B. 5, 8).

ಅವಕೃಷ್ಟ avā-kṛiṣṭa. Drawn away or down. 2, sent away; expelled, turned out (ಹೊದಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ G.). 3, inferior, low; degraded. See ಅವಕುಂಚಿತ.

ಅವಕೇಶಿ avā-kēśi. Barren. 2, a tree without fruit (ಬಂಡೆ ಮರ Mr. 103).

ಅವಕ್ರ a-vakra. Not crooked; upright, honest. (My.).

ಅವಕ್ರಯ avā-kṛaya. Price.

ಅವಗಡ avā-gaḍa. An obstruction, impediment; embarrassment, jeopardy (My.). ಅವಗಡಮ್ ಆಗಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ (Bp. 16, 10). 2, inaccessibility. ಅತಿಅವಗಡದ ಕೈಲಾಸಮಂ ನೆಹಿ ಸೂ ಲೋಗೊವನು (24, 51). 3, monstrosity, terribleness. ಎಸ ವಜ್ಜಿ ತೀವ ಇರ್ವ ಅವಗಡದ ಫಣಿವರಕಟಕ! (48, 15; see also 35, 49; 37, 26). 4, impossibility. ಈ ಕೋಟಿಯಂ ಸಾಧಿಸುವದೆ ಅವಗಡಂ (16, 15). ಅದ್ದರಿಗೆ ತಾನ್ ಅವಗಡಮ್ ಅದು ಆವುದು?

(11, 44). (Mbr. ಅವಘಟ; Tē. ಅವಘಟ, difficult, impossible; Te. M., Tu. ಅವಗಟ, mischief, danger).

ಅವಗಡಿಕೆ ava-gadikē. = ಅವಗಡ. (ಮುಕ್ಕುಡಿ Bhn. 3, o. r. ಅಮಾಡ).

ಅವಗಡಿಸು ava-gadisu. 1. To push down, to depress, to lower, to slight, to surpass, to suppress, to subdue. See Bp. 4, 23; 5, 29; 13, 20; 52, 20; 54, 51; 58, 18; Bh. 3, 4, 6; 8, 27, 23; J. 14, 5; 15, 4; 31, 31. 48. (Tē. ಅವಘಟಂ ಮ, ಧಿಘಟಂ; cf. ಅವಘಟ್ಟನ).

ಅವಗಡಿಸು ava-gadisu. 2. To be very active, to hasten, to hurry; to become impetuous or violent; to exult, to be arrogant. See Bp. 2, 3; 18, 43; 27, 31. 60; 28, 41; 31, 20; 32, 33; 37, 1; 51, 67. 69; 55, 56; 58, 13. 36; Bh. 3, 12, 17; 3, 13, 30; J. 6, 2; 12, 49; 20, 34; 28, 5; 31, 27. (Tē. ಅವಘಟಂ ಮ, ಧಿಘಟಂ; cf. ಅವಗಡಾಯ & ಅವಘಟ್ಟನ).

ಅವಗಡೆ ava-gadē. (= ಅವಗಡಾಯ). See Bh. 3, 13, 32. — ಅವಗಡೆಯ. — ಅ3. A man of rash, impetuous, passionate, or exultant action (Bp. 36, 33; 37, 46).

ಅವಗಡೆಯತನ avagadēyatana. The condition of being an impetuous, etc. man (Rām. 6, 2, 17).

ಅವಗಡಿತ ava-gadita. Disregarded, despised.

ಅವಗಡೆ ava-gata. Gone away. 2, gone near; entered into. 3, known, understood.

ಅವಗತಿ ava-gati. Knowledge (Sk.). 2, = ಅವಗತಿ No. 2 (My.).

ಅವಗಂಧೆ ava-gandha. A bad smell. See ಜೀರ್ಣಾವಗಂಧ.

ಅವಗಮನ ava-gamana. (Going, going away); going near; descending; — understanding, comprehension, getting acquainted with; assuring one's self. See ಪರೋಪಗಮನ.

ಅವಗಮ್ಯೆ ava-gamya. To be known or understood (adj.; Bp. 1, 66).

ಅವಗಯಿಸು avagayisu. = ಅವಗಮಿಸು 1. Tbh. of ಅವಗಮಿಸು. ಅವಗಮಿಸು (ಅವಗ್ರಹಾರ್ಥ ರ್ತ. II, 105, o. r. ಅವಗಯಿಸು).

ಅವಗಮಿಸು avagahisu. 1. = ಅವಗಮಿಸು. (Bp. 36, 33).

ಅವಗಮಿಸು avagahisu. 2. To dive, to bathe (My.).

ಅವಗಡಾಯ ava-galiya. Rash, impetuous, or passionate action (ಉರವಣೀಕಾರಣಂ Smd. I.).

ಅವಗಾಡೆ ava-gāha. 1. Plunging or diving into, bathing (Sk.; ಸ್ನಾನ ಮಾಡೋಣ Ūb.; My.). 2, a bucket (ನೀರ ದೋಣಿ Hla.; ಮರಣ Mr. 213).

ಅವಗಾಡೆ avagāha. 2. Tbh. of ಅವಗ್ರಾಹ. = ಅವಗಾಡನ No. 2 (B.).

ಅವಗಾಡನ ava-gāhana. = ಅವಗಾಡ 1. (Sk.; My.). 2, = ಅವಗಾಡ 2, comprehension (My.).

ಅವಗಾಡಿಸು avagābian. 1. To plunge or dive into water (My.); to swim, to float (ಅಸಾಡು, ತೇಲಾಡು G.); — to enter into (Bh. 1, 20, 59).

ಅವಗಾಡಿಸು avagāhisu. 2. To comprehend (My.).

ಅವಗಾಡೆ ava-gita. Sung badly. 2, censured, blamed, detested. 3, seen frequently, well known (ಉಪಲಬ್ಧ, ಮಗುಡೆ ಕಾಣ್ಪದೆ Mr. 451). See s. ಮಗುಡೆ ಮಗುಡೆ.

ಅವಗುಣೆ ava-guṇa. An evil quality; a vice; an evil effect. (Bp. 4, 62; 30, 27; 40, 38; 56, 44; My.).

ಅವಗುಣೆ ava-guṇi. Vicious; of evil properties (Bp. 22, 50).

ಅವಗೂಡೆ ava-gūḍē. The plant Trichosanthes palmata Roxb. (St. & Pl.; Tē. ಅವಗೂಡೆ).

ಅವಗ್ರಹೆ ava-graha. = ವಗ್ರಹ. Taking off or away; separation; distinguishing. 2, obstacle, impediment, restraint, hold. 3, drought. 4, the forehead of an elephant (ಅನೆ ಯ ಮುನ್ನಣ ಲಲಾಟ Mr. 155). 5, an imprecation or term of abuse.

ಅವಗ್ರಹಣೆ ava-grahana. Obstacle, impediment; restraint; disrespect (Sk.).

ಅವಗ್ರಹಣೆ ava-grahini. Obstacle.

ಅವಗ್ರಹಿಸು ava-grahisu. = ಅವಗ್ರಹಿಸು, ಅವಗ್ರಹಿಸು 1. To lay hold of or on, to attain (ಅವರಿಸು Smd. 182 Cm.; Mdb. Cm. ಗ್ರಹಿಸು; other meanings may be derived from ಅವಗ್ರಹ & ಅವಗ್ರಹಣ).

ಅವಗ್ರಾಹೆ ava-grāha. = ವಗ್ರಾಹ. Seizing (see ಅವಗಾಡ 2, ಅವಗಾಡನ, ಅವಗಾಡಿಸು 2). 2, obstacle. 3, drought.

ಅವಘಟ್ಟನ ava-gbattana. Pushing, brushing or rubbing away or off; pushing or rubbing together. 2, stirring up.

ಅವಘಾತೆ ava-ghāta. Striking, hurting, killing. 2, a violent or fatal blow. (My.; ಮರಣ Ūb.).

ಅವಗ್ರಾಹಣೆ avaggrāha. A sword, a scymitar (ಕತ್ತಿ, ಕೃಪಾಣೆ Mr. 379; cf. ಅವಗ್ರಾಹಣೆ).

ಅವಚು avāṇu 1. = ಅವಚು etc., ಅವಚು 1, etc., ಅವಚು, etc., ಅವಚು 1. To press; to hold firmly, to confine, to embrace. ಕಾಯಿ ನಿನನ್ನು ಎತ್ತಿ, ಎದೆಗೆ ಅವಚಿ ಕೊಟ್ಟು (B. 1, 24). ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎದೆಗೆ ಅವಚಿ ಕೊಟ್ಟು (5, 155). ಕಪ್ಪಿಯನ್ ಅವಚಿ ಕೊಟ್ಟು (Bp. 44, 6). ತನ್ನ ಉರವ ಸೆಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಡನೆ ಕಂಕುರಲಿ ಅವಚಿ ಕೊಳ್ಳುತಂ (47, 46). See Bb. 1, 14, 20; 2, 10, 13; 7, 1, 4.

ಅವಚು avāṇu 2. = ಅವಚು, etc. To hide (v. t.), etc. (My.).

ಅವಚೂರ್ಣಿತೆ ava-ōrṇita. Sprinkled with powder. 2, coarsely pounded or ground.

ಅವಚೂಲೆ ava-ōlī. An ornament hanging downwards from the top of a banner.

ಅವಚ್ಛಿನ್ನೆ ava-ōhanna. Covered over, overspread, filled. (R.).

ಅವಚ್ಛಿನ್ನೆ ava-ōchinna. Cut off, separated; broken. 2, predicated. (R.).

ಅವಚ್ಛುರಿತೆ ava-ōchurita. A horse-laugh.

ಅವಚ್ಛೇದೆ ava-ōchēda. Anything cut off; a portion; cutting off. 2, distinction. 3, discrimination. 4, a boundary.

5, a distinguishing property, a predicate. See ವ್ಯವಚ್ಛೇದ.

ಅವಚ್ಛೇದಕೆ ava-ōchēdaka. Separating; distinguishing; peculiar. 2, a characteristic property, a predicate. (R.).

ಅವಚ್ಛೆ avajcē. = ಅಮಚ್ಛೆ, etc. (ಅಮಚ್ಛೆ Mr. 115).

ಅವಜ್ಞತೆ ava-jnatē. = ಅವಜ್ಞೆ; — inadvertence, negligence (My.).

ಅವಜ್ಞತೆ ava-jñāta. Despised.

ಅವಜ್ಞಾತಿಶಯೆ avajñātiśaya. Excess of disrespect, etc. See ಏಸುಕು.

ಅವಜ್ಞೆ ava-jñē. Disregard, disesteem, disrespect, contempt. See ಕಡೆಗಣಿಸು, ಕಡೆಗಣ್ಣು, ಮಾಂಕರಿಸು.

ಅವಂಚಕತ್ವೆ a-vañcakatva. Candor, sincerity (Bp. 16, 8).

ಅವಟೆ avāṭa. A hole; a pit.

ಅವಟಿಯಿಸು avāṭayisa. To communicate, to reveal (Ahh. P. 3, 127).

ಅವಲೇಖ avatīṣa. Flat-nosed.

ಅವಳು avatu. The back or nape of the neck. 2, a hole or pit.

ಅವಠಾಣ avathāṇa. A fit of sulky anger, a sullen humour (P Bh. 10, 6, 22; Mhr. ಅವಠಾಣ).

ಅವಣ avana. Tbh. of ಅವನ. — ಅವಣಜವಣ. Tbh. of ಅವನ ಜೇಮನ (Śmd. 376).

ಅವಣಿಸು avaniṣu. = ಹವಣಿಸು. (My.). ಪ್ರತಾಪಸಿಂಗನು, ಮಾನಸಿಂಗರಾಜನ ಸಂಗದ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಬೇಳೆನ್ನು, ಬಹಳ ಅವಣಿಸಿದನು (B. 5, 62).

ಅವತನ avataṁsa. A garland of flowers. 2, a crest (ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಅಭರಣ G.). 3, an ear-ring. 4, a lock of hair left on the head (ಡಬ್ಬಿ, ಬುಟ್ಟಿ G.). See ದಾಸಿಂಗ.

ಅವತನಕ avataṁsaka. A garland of flowers, etc. (= ಅವತನ).

ಅವತಮನ avataṁasa. Slight darkness, obscurity. 2, great darkness (ಕಡುಗತ್ತಲೆ Hk.); ಸನ್ನಮನ, ಪರಿಯದೆ ಸುತ್ತಿ 3ನೇ ಕತ್ತಲೆ Mr. 67).

ಅವತರಣ avataṛaṇa. Descending. (My.). 2, rushing along. 3, crossing. 4, translating. 5, annotation (Mhr.). See ನಿವೃತ್ತವತರಣ.

ಅವತರಣಚಿಹ್ನೆ avataṛaṇa-āhina. Quotation marks (B. 3, 5).

ಅವತರಣಿಕೆ avataṛaṇikē. = ಅವತಾರಿಕೆ. (My.).

ಅವತರಿಸು avataṛisu. To descend; to become incarnate; to be born, to originate (ಹುಟ್ಟು Śmd. 341. 360 Cm.). See Śmd. 65. 143. 151. 205. 290. 341. 360; Čh. v. 182; Bp. 3, 2; 24, 16; 29, 4; 38, 47; 50, 3.

ಅವತಾರ avataṛa. Descent. 2, incarnation, manifestation. 3, a landing place or tirtha. See ಅದಿವ್ಯಪರ್ವೇಂದ್ರವತಾರ, ರುದ್ರಾವತಾರ, ಹತ್ತು ಅವತಾರ. 4, the number ten. — ಅವತಾರ ಎತ್ತು. To take an incarnation, to become incarnate (C.). — ಅವತಾರ ತಾಳ. = ಅವತಾರ ಎತ್ತು. (J. 2, 49). — ಅವತಾರ ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳು. = ಅವತಾರ ಎತ್ತು. (B. 5, 181; C.).

ಅವತಾರಣ avataṛaṇa. Causing to descend. 2, translation. 3, worship. 4, possession by an evil spirit. (R.).

ಅವತಾರಿಕೆ avataṛikē. Any preambles or preface (My.).

ಅವತೀರ್ಣ avataṛiṇa. Descended. 2, crossed, passed over. 3, translated. (R.).

ಅವತೆ avatē. Tbh. of ಅವನ (Śmd. 341).

ಅವತೋಕೆ avataṛōkē. A cow miscarrying from accident (ಕನ್ನಿ ಕೃದಾಕಳು Mr. 180).

ಅವದಂರ avataṛaṁsa. A stimulant to drink (ಉಪದಂಶ, ದಾದಿ ದಾದಿಸುತ್ತ ಕಳ್ಳುಡಿವದು Mr. 221).

ಅವದಲೆ avataṛalē. Misfortune (My. rare).

ಅವದಾತ avataṛāta. White. 2, yellow. 3, pure, clear. 4, pleasing, beautiful.

ಅವದಾನ avataṛāna. (= ಅವದಾನ). A puro or approved occupation. 2, an act accomplished. 3, a great act, an achievement (ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಕೆಲಸ G.). 4, cutting or dividing into pieces; a part, a portion. ಅವದಾನನೆ (Śmd. 258).

ಅವದಾರಣ avataṛaṇa. Tearing, dividing. 2, a hoe or spade.

ಅವದಾಹ avataṛāha. The root of the grass Andropogon muricatus (ದಾಹದ ಬೇರು G.).

ಅವದೀರ್ಣ avataṛiṇa. Melted; fluid.

ಅವದೂರು avataṛūru. = ಅವದೂರು. (My.; Tē., M.).

ಅವದ್ಯ a-vadya. Not to be praised. 2, despised, low, inferior (ಗಾವಣಿಗ Mr. 875). 3, disagreeable.

ಅವಧರಿಸು avadharisu. To consider, to take to heart, to think upon, to listen to (ಸ್ವರಣ Śmd. Dh., o. r. ಅವಧರಿಸು; ಕೇಳ 4 Cm.). ಅವಧರಿಸಿದುದು ಬಿನ್ನಸಮಂ! (Śmd. 264). See Bp. 1, 66; 35, 54; 59, 23; Kk. 100; Mr. 3; J. 18, 45. — ಅವಧರಿಸವಧರಿಸು. rep. (Bp. 43, 31).

ಅವಧಾನ avadhaṇa. Attention; care; aim; devotion. See Bp. 43, 13; 59, 19; Bh. 1, 7, 41.

ಅವಧಾನಿ avadhaṇi. Attentive; careful. (Bp. 7, 5; 58, 38). 2, a title (My.).

ಅವಧಾನಿಸು avadhāṇisu. To mind, to pay attention to (Bp. 19, 8).

ಅವಧಾರ avadhāra. Upholding; an upholder (Bp. 1, 66). 2, accurate determination, ascertainment. 8, exclusive property (14, 1).

ಅವಧಾರಣ avadhāraṇa. Ascertainment; affirmation, emphasis (Śmd. 16; Kāv. I, 1b, 15-22). 2, stating or holding with positiveness or assurance.

ಅವಧಾರಣೆ avadhāraṇē. = ಅವಧಾರಣ. (Śmd. 63. 67. 76. 394).

ಅವಧಾರಿಸು avadhāṛisu. To ascertain. 2, to consider. See Śmd. 178; Čh. v. 148; Kāv. II, 2, B, 7; see ಅವಧರಿಸು.

ಅವಧಾರು avadhāru. Attention! heed! (My.; Grj. 3, 116; 4, 18. 22).

ಅವಧಾರ್ಯ avadhārya. To be ascertained, determined or known (adj., My.).

ಅವಧಿ avadhi. Attention. 2, a limit; conclusion, termination (ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಕಡೆ Nn. 120; Śmd. 295). 3, separation; a division, district. 4, a period, time (ಮುಂದೆ ಒಬ.); season, opportunity, leisure (ಎತಾನ Mr. 493). 5, agreement, engagement (ಕರಾರು Čb.). 6, extremity, calamity, misfortune (not Sk.; Tē.; R.). 7, a hole; a pit (ಗರ್ತ Nn. 120). See Bp. 47, 1.

ಅವಧೀರಣ avadhīraṇa. Treating with disrespect, despising (Čh.).

ಅವಧಿಹಿತ avadhīta. Shaken off; rejected; separated from worldly feeling and obligation (ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟವನು G.), a virakta (J. 5, 27. 28).

ಅವಧೃತ avadhṛta. Perceived, understood.

ಅವಧೆ avadhē. Placing down. See ವ್ಯವಧೆ.

ಅವಧ್ಯ a-vadhyā. Not to be killed, inviolable.

ಅವಧ್ಯಸ್ತ avadhvasta. Scattered. 2, pounded coarsely. 3, sprinkled.

ಅವನ avana. = ಅವನ. Satisfaction. 2, joy (ಸನ್ನೋಷ Čb.). 3, desire; asking (ಬೇಡೋಣ Čh.). 4, favour (ಕೃಪೆ Čb.). 5, preserving, protection (ಸಂರಕ್ಷಣ G.; Čb.). 6, power (ಪರಾಕ್ರಮ Čb.). 7, speed. 8, increase (ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆ Čb.). 9, going (ಹೋಗೋಣ Čh.).

ಅವನಜೇಮನ avana-jēmana. = ಅವನಜವಣ. A joyful meal; etc.

ಅವನತ avanaṭa. Bowed (ನಮಸ್ಕರಿಸುವಾತನಾದ Śmd. 2 Cm.). 2, downcast. 3, bent, sloping.

ಅವನತೆ avanaṭē. Bowing down, prostration (ನಮಸ್ಕರ Śmd. 158. Cm.; Sk. ಅವನತೆ).

ಅವನದ್ಧ avanaṁddha. Bound on, tied, covered. 2, a drum (Colebr.).

ಅವನುಕೆ *ava-nambikē*. = ಅವನನ್ನುಕೆ. (C.).

ಅವನು *ava-namra*. Bowed, bent. See *ನಿರಾಸಾವನಮ್*.

ಅವನುಕರ *ava-naṣkara* (P). Truth (ನಿಜತೆ, ಅತಿಥಿ Mr. 453).

ಅವನುಕ *ava-nāṣa*. Flat-nosed.

ಅವನುಯ *ava-nāya*. Causing to descend; throwing down.

ಅವನಿ *avani*. ಅವನೀ. The earth. 2, the tree ಕರಿದೇವ, q. v. — ಅವನಿವಾನ್ಶಾ ರಿ. N. (Bp. 27, 46).

ಅವನಿಜ *avani-ja*. Earth-born. 2, the planet Mars (ಅಂಗಾ ರ, ವಕ್ರ, ಭಾಮ, ಮಂಗಲ Mr. 38). 3, a tree (see ಅವನೀಜ).

ಅವನಿಜಾತ *avani-jāta*. Earth-born. 2, the tree *Rottleria tinctoria* (ಪನ್ನಾಗ, ವೃಕ್ಷಭೇದ Nn. 61).

ಅವನಿಜಾತರಿ *avani-jā-pati*. Sitā's husband Rāmacandra (J. 18, 1).

ಅವನಿಜೆ *avani-jē*. -ಜಾ. Sitā (J. 19, 45).

ಅವನಿತಲ *avani-tala*. The face of the earth: the earth (Ā. Bp. 47, 35).

ಅವನಿವಿಜ *avani-divija*. A Brāhmaṇa (Bp. 56, 56).

ಅವನಿಧರ *avani-dhara*. Earth-supporter: a mountain (Āb; Mr.).

ಅವನಿಧೆ *ava-nindē*. = ಅವನಿಧೆ. (My.).

ಅವನಿಪ *avani-pa*. A lord of the earth, a king (Bp. 5, 8; 22, 1; 57, 21).

ಅವನಿಪತಿ *avani-pati*. = ಪವನಿಪ. (Śmd. 179, 262).

ಅವನಿರುಹ *avani-ruha*. A tree (Bp. 19, 63; 26, 34; Mr. 513).

ಅವನಿವಲ್ಲಭ *avani-vallabha*. = ಅವನಿಪ. (Bp. 55, 8).

ಅವನಿಪುತ *avani-sutē*. = ಅವನಿಪ. (J. 18, 54).

ಅವನಿಸುರ *avani-sura*. = ಅವನಿವಿಜ. (Bp. 56, 52; 57, 80).

ಅವನೀಜ *avani-ja*. = ಅವನಿಜ. A tree (Bp. 5, 69; 19, 43, 45).

ಅವನೀತ *ava-nita*. Led or brought down; led away; thrown down (ಅವಕುಂಚಿತ, etc. Mr. 451).

ಅವನೀಪತಿ *avani-pati*. = ಅವನಿಪತಿ. (Bp. 50, 40).

ಅವನೀಪಾಲಕ *avani-pāliaka*. A protector of the earth, a king (Bp. 53, 34).

ಅವನೀರುಹ *avani-ruha*. = ಅವನಿರುಹ. (ವೃಕ್ಷ Nn. 65).

ಅವನೀಶ *avani-īśa*. A lord of the earth, a king (ಅರಸು Nn. 136, 145; ಡಕ್ರವರ್ತ Mr. 516).

ಅವನೀಶ್ವರ *avani-īśvara*. = ಅವನೀಶ. (J. 2, 38).

ಅವನೀಸುರ *avani-sura*. = ಅವನಿಸುರ. (J. 2, 33).

ಅವಂತಿ *avanti*. N. of a city, the modern *Ujjain* (Ujjayini). 2, N. of a country. 3, = ಅವಂತಿ ಸೋಮ (ಅಭಿಷವ, ಶುಕ್ರ, ಸೋಮ, ಅಕ್ಕಿಗಡ್ಡು Mr. 214).

ಅವಂತಿ ಸೋಮ *avanti-sōma*. Sour gruel (ಅಕ್ಕಿಗಡ್ಡು Hiā.).

ಅವಂದ್ಯ *a-vandya*. Not to be praised; not to be respected; a vile man (ಪಾಪಿ, ಬೇಟ, etc. Mr. 225).

ಅವಪಥ್ಯ *ava-pathya*. An error in diet (My.; Tē, Mhr.).

ಅವಪತ *ava-pāta*. Falling down; descending. 2, a hole or pit.

ಅವಬೋಧ *ava-bōdha*. Waking. 2, perception, knowledge. 3, discrimination, judgment. 4, teaching. See *Kāvy*. II, 2, B. 16.

ಅವಭಾಷ *ava-bhāṣa*. Speaking. See *ಪೃಷ್ಟ್ಯವರ್ಧನ*.

ಅವಭೃಥ *ava-bhṛitha*. Carrying off, removing. 2, purification by bathing of the sacrificer and the sacrificial

vessels after a sacrifice. 3, a supplementary sacrifice made to atone for any defects in a principal and preceding one (ಕಡೆಗಡ್ಡು ಯಾಗ Mr. 261). 4, bathing after marriage (Rām. 1, 16, 51).

ಅವಭೃತಿ *ava-bhṛita*. Flat-nosed.

ಅವಮ *avama*. Undermost, low; inferior, base.

ಅವಮತ *ava-mata*. Disregarded, despised.

ಅವಮತಿ *ava-mati*. Dislike; disregard. 2, foolishness (My.; T.).

ಅವಮನ್ಯುಜೆ *ava-mannanē*. Tbh. of ಅವಮಾನನೆ. Disrespect, incivility (My.).

ಅವಮರ್ದ *ava-marda*. Trampling, oppression. 2, devastation, inflicting pain or punishment on an enemy by laying his country waste, etc.

ಅವಮರ್ಯಾದೆ *ava-maryādē*. Incivility (My.; Tē.).

ಅವಮಾನ *ava-māna*. = ಅವಮಾನ. Disregard, disrespect, incivility; dishonour (My.). See ಪಾಪೀಯ. — ಅವಮಾನ ಪದಮ = ಅವಮಾನ ಮಾಡು. ಅವನನ್ನು - - (My.). — ಅವಮಾನ ಮಾಡು. To treat contemptuously (Si. 383; B. 5, 49). ಅವನಿಗೆ - - (My.).

ಅವಮಾನನೆ *ava-mānanē*. Disrespect.

ಅವಮಾನಿತ *ava-mānita*. Disregarded, despised.

ಅವಯವ *ava-yava*. A limb, a member; a part; a component part. 2, a member or component part of a logical argument or syllogism. See *Kāvy*. III, 3, B, 148, 153 seq.

ಅವಯವಸಮ್ಪನ್ಧ *avayava-sambandha*. The relation of membership (Śmd. 161).

ಅವಯೋಗ *ava-yōga*. An inauspicious omen (My.; Tē.); imminent evil (My.).

ಅವರ *avara*. Inferior, low; least, the least. 2, posterior, hinder, last, following (ಕಡೆಯ G.). 3, the hind thigh of an elephant (ಅನೆಯ ಹಂಗಾರ್ Mr. 158).

ಅವರಜ *avara-ja*. A younger brother.

ಅವರತ *ava-rata*. Stopped, ceased. See ಅವರತ.

ಅವರತಿ *ava-rati*. Stopping, cessation, end.

ಅವರವರ್ಣ *avara-varṇa*. An inferior caste. 2, a Śūdra.

ಅವರಾರ್ಧ *avara-ardhya*. Being on the lower or nearer side. See ಅವರಾರ್ಧ್ಯ.

ಅವರಿ *avari*. Tbh. of ಅವರಿ (Śmd. 347, o. r. ಅವರಿ, q. v.; My.).

ಅವರಿವ್ಯ *a-varishṭha*. Not the best, trifling, small (ಅಲ್ಪ, etc., ಕಡೆದು Mr. 427).

ಅವರೋ *avarina*. Degraded. 2, censured, blamed.

ಅವರೂಪಿತ *ava-rūpita*. Misshapen, deformed; degenerated (ಅವಕುಂಚಿತ, etc. Mr. 451).

ಅವರೆ *avarē*. = ಅವರೆ No. 3, etc. Tbh. of ಅವರೆ (Śmd. 347, o. r. ಅವರೆ). A species of pulse, *Phaseolus radiatus* (ವಲ್ಲ, ನಿಪ್ಪಾವಳ Nr., Hiā.; ವರೆ, ನಿಪ್ಪಾವಳ Mr. 374). ಕೂಗುರೆ ಅವರೆ ಗಳು ವಲ್ಲಾಖಂ (Mr. 150). 2, the pulse called *Dolichos lablab* Lin. (St. & Pl.; see ಅವರೆ; Tu. ಅಬರೆ; T., M. ಅವರೆ, ಅವರೆ; Tē. ಅನವೆ, ಅನುವೆ, ಅನುವು). See e.g. ಚಕ್ಕವರೆ, ತಿಂಗಳ ವರೆ, ನೆಲವರೆ, ಹೊಲವರೆ, ಹುಳುವರೆ. — ಅವರೆ ಅವರೆ ಎಲ್ಲಾ ಒದ್ದೆ, ಅವರೆಯ ಕೇಡಿದ ಮೇಡಿದ ಬೇಡಿದ (Prv.). — ಅವರೆಬಳ್ಳಿ. The *avarē* oreoper (St. & Pl.).

ಅವರೋಧ *ava-rōdha*. Obstruction, restraint (ಕಡೆಯೋಧ G.). 2, the seraglio of a pature.

ಅನರೋಧನ ava-rôdhana. Blockade; obstruction. 3, the women's apartments of a palace.

ಅನರೋಧನ ava-rôbha. A shoot sent out by a plant. 2, a pendent branch, one that strikes fresh roots into the earth as those of the Indian fig-tree (ಗಿಡದ ಪಾರವ್ವು G.). 3, a creeping plant climbing up to the top of a tree; the upward climbing of a creeper (ಲತಾಕ್ಷರವು, ಮರದ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿದು; ಲತಾಕ್ಷರವು, ಬಲದ ಮೇಲೆ Mr. 106; ಗಿಡದ ಬುಡದಿಂದ ತುದಿಯ ತನಕ ಹಬ್ಬಿದ ಬಳ್ಳಿ G.).

ಅನರ್ಗ a-varga. A non-class; not classified, as certain consonants (Śmd. 21. 43. 44; Kāvya. I, 1 a, 15. 16; III, 2, B, 48. 49).

ಅನರ್ಗಯ a-vargiya. Not belonging to the so-called classified consonants. (My.).

ಅನರ್ಜ a-varja. The act of not abandoning or rejecting (My.).

ಅನರ್ಜ avarja. = ಅನರ್ಜ. A day-book, a ledger, an abstract of receipts and disbursements (Mg.).

ಅನರ್ಜ್ಯ a-varjya. Not to be abandoned or rejected (My.).

ಅನರ್ಗ a-varṇa. The two vowels ಅ and ಆ (Śmd. 17; Kāvya. I, 4, 19-21). 2, censure, blame (Śmd. 17).

ಅನರ್ಗವಾದ avarṇa-vāda. The vowels called ಅ and ಆ (Śmd. 17). 2, censure, blame.

ಅನರ್ಗಕಾಮರ್ a-varpi-kāmar. N. of the twelve Âdityas (Śmd. 17).

ಅನರ್ಧ avardu. = ಅಮರ್ಧ. — ಅಮರ್ಧಕಳಿವೆಗ. -ಬೆಗ. He who shines with ambrosia-rays: the moon (ತತಿ Kk. 44).

ಅನರ್ಧಣ a-varṣana. Drought (My.; Mbr.).

ಅನಲ್ aval. 1. To pound (ಮುಸಲಕ್ಕಿಯೆ Śmd. Dh.; T. ಅಮ್ಬ, to beat; to crack, break; Tu. ಅಬೆ, to beat or pound rice; see ಅಡು 2).

ಅನಲ್ aval. 2. -ಲು. Pounding, beating in a mortar. 2, = ಅವಲಕ್ಕಿ (My.; T.; M. ಅನಲ್). ಅವಲಕ್ಕಿ (Śmd. 189). — ಅವಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Rice (batta) which has first been scalded in hot water, then partly dried, then fried, and lastly flattened by beating it in a mortar (ಪೃಥುಕ, ಚಿಟ್ಟಿ, ಚಿಟ್ಟಿ ಹಿಡ್, Nr., G.; ಪೃಥುಕ Mr. 375; My.; Si. 314. 404; B. 2, 31). — ಅವಲರಗು. -ಅರಗು. Wafer sealing letters with (T.; R.). 2, lac-powder (My.).

ಅನಲ್ aval. First, chief, greatest, best (My.; Mhr., H. ಅವಲ).

ಅನಲಕ್ಷಣ ava-lakṣha. = ವಲಕ್ಷ. White (ಬಿಳಿದು G.).

ಅನಲಕ್ಷಣಣ ava-lakṣhaṇa. An unlucky sign or omen (Bp. 60, 53); — an unlucky man. ಅಂಗಿಯ ತೋರಿಸಿ ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಡು (Prv.). See Prv. a. ಕೆಯೆ 3, ಮೂಗು.

ಅನಲಗ್ನ avar-lagna. = ಅವಲಗ್ನ, ವಲಗ್ನ. Hanging down; attached. 2, the waist (ಮಧ್ಯ, ನಡು; ಅದರಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪು ಪೊಕ್ಕುಡು ನಾಭಿ Mr. 327). 3, = ಅವಲಗ್ನ (My.).

ಅನಲಮ್ಬ ava-lamba. Hanging down, on or from; catching hold of; depending; resting upon; dependence, support, protection (Bp. 43, 50; Ch. v. 3); a prop, a stay; an appendage; = ಕಾಡ, ತಿಕ್ಕ, ನೆಲಪು (Mr. 213). See ಉಪಧಾನಾ ವಲಮ್ಬ.

ಅನಲಮ್ಬನ ava-lambana. = ಅವಲಮ್ಬ. See ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಾವಲಮ್ಬನ.

ಅನಲಮ್ಬನಿ ava-lambanē. = ಅವಲಮ್ಬನ. (ಅತ್ರಯ G.; My.).

ಅನಲಮ್ಬಿ ava-lamb. Catching hold of, endowed with (Śmd. 395).

ಅನಲಮ್ಬಿತ ava-lambita. Hanging. 2, olung to. 3, supported, protected. (My.).

ಅನಲಮ್ಬಿಸು avalambisu. To hang on (v. t.), to suspend from. ಕಮ್ಮಿಯನ್ ಅವಲಮ್ಬಿಸು ಇರ್ಪ ನೆಲಪು (ಕಾಡ Nr.). 2, to take hold of. 3, to depend on, to have recourse to (My. ಅವನನ್ನು, etc.).

ಅನಲಮ್ಬಿಸುವಿಕೆ avalambisuvikē. Taking refuge (ತ್ರಾಯ, ತ್ರಯಸಿ Si. 390).

ಅನಲಿಪ್ತ ತೆ ava-līptatē. Uction. 2, pride, vanity. (R.).

ಅನಲಿಫೆ ava-līḥē. Licking. 2, disregard, contempt.

ಅನಲಿನ್ ಅವಲಿನ್. Reduced, destroyed, etc. (ಅವಶೇಷಿತ, etc. Mr. 451).

ಅನಲಿಲೆ ava-līlē. Sport, play (Sk.); improper play (My.). 2, in mere play, easily, readily (Mhr. ಅವಲಿಲೆ; R.).

ಅನಲಿಲೆನ ಅವಲಿಲೆನ. Smearing. 2, ornament. 3, union, association (Śmd. 128. 130). 4, pride.

ಅನಲಿಲೆಕೆನ ಅವಲಿಲೆಕೆನ. = ಅವಲಿಲೆಕೆನ. (My.).

ಅನಲಿಲೆಕೆನ ಅವಲಿಲೆಕೆನ. Looking at. 2, looking, seeing. 3, beholding; sight (ದೃಷ್ಟಿ, ನೋಟ G.). 4, observation, considering (ಅಕ್ಷಣ Mr. 316).

ಅನಲಿಲೆಕೆನು avalīlīkēnu. To look at, to consider, to see (ನೋಡು G.; My.).

ಅನಲಿಲೆಕೆನು avalīlīka. = ಅಕ್ಷ (Nn. 37). 2, ದುಷ್ಟ (Nn. 51).

ಅನಲಿಲಿ ಜಿ a-valgu-ja. The plant Vernonia anthelmintica Willd. See ಬಾವುಟಗಿ.

ಅನಲಿಲಿ ಅವಲಿಲಿ. = ಅವಲಿಲಿ. 2, an order.

ಅನರ್ a-vaśa. Independent, uncontrolled. 2, not having one's own free will. 3, necessary.

ಅನರ್ಕುನ ಅವಲಿಲಿ. = ಅವಲಿಲಿ. See Prv. a. ಕಳುನ.

ಅನರ್ಕುನ ಅವಲಿಲಿ. (fr. ಅವಲಿ). From uncontrollable circumstances, unawares, suddenly (My.; Tē.).

ಅನಲಿಲಿ ಅವಲಿಲಿ. Left, remaining (ಉಳಿದ Śmd. 344 Cm.); a rest, remainder. See ಉಳಿ, ಮಗು.

ಅನಲಿಲಿ ಅವಲಿಲಿ. Leavings, remainder (Bp. 56, 12). 2, end, close, termination. See ಅವಲಿಲಿಲಿ, ನಿರವಲಿಲಿ.

ಅನಲಿಲಿ ಅವಲಿಲಿ. Ungovernable. 2, inevitable. 3, necessity. ಅವಲಿಲಿ, necessarily, certainly, by all means. — ಅವಲಿಲಿ ಬೇಡು. To become necessary (My.; B. 5, 285).

ಅನಲಿಲಿ ಅವಲಿಲಿ. Necessary, inevitable, indispensable (ಪಾಠ Mr. 448; My.; B. 4, 133; 5, 106).

ಅನಲಿಲಿ ಅವಲಿಲಿ. Hoar-frost (ಹಳಿ, ತಣ್ಣಿ G.).

ಅನಲಿಲಿ ಅವಲಿಲಿ. Supported, rested on. 2, relied on. 3, stopped. 4, near.

ಅನಲಿಲಿ ಅವಲಿಲಿ. Leaning or resting upon. 2, relying on; support. 3, staying. 4, self-confidence. 5, commencement. 6, a pillar. 7, excellence (ಪ್ರಾಪ್ತವ, ಲೇಸು Mr. 451). 8, gold.

ಅನಲಿಲಿ ಅವಲಿಲಿ. Supported, rested on (Grj. 3, after 103).

ಅನಲಿಲಿ ಅವಲಿಲಿ. To loan or rest upon (Grj. 2, after 106).

ಅನಲಿಲಿ ಅವಲಿಲಿ. Below; downwards; without, on the outside.

ಅವಸರ *ava-sara*. Descent. 2, occasion, moment, favourable opportunity (ಅನ್ವರ Mr. 531). 3, leisure, time. 4, the time of (ಹೊತ್ತು, ಸಮಯ G.). 5, (not in Sk.) necessity (C.; Te., T., Ta.). 6, haste from necessity, urgency, speed, hurry (ಅವಸರ Kk. 54; Sm. 62; ಕ್ಷಣ Mr. 494; C.; Tē., T., Tu.; ಅಮರ, ಕಾತರ, ಕವ್ವರ, ತವಕ G.; B. 1, 9; 2, 1. 35). 7, rain (Sk.; Čb.). 8, a year (Sk.; Čb.).—See Bp. 1, 41. 55; 4, 67; 6, 43; 9, 23; 12, 2; 30, 17; 35, 43; 37, 1; 43, 29; 47, 22. 53; ಮೂವನಸರ.—ಅವಸರದಿ ಘೋಷಮ (ಉರವಣಿಗೆ Kk. 65). ಅವಸರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಮೊದಿ ನೇಯ ಬೇಡ (Prv.).

ಅವಸರಣಿ *ava-sarapa*. = ಅವಸರಣ. See ಹಿಂಗು

ಅವಸರಿಸು *avasarisu*. To make haste, to be speedy, to press on, to be eager (Bp. 8, 11; 28, 28; 35, 6; 44, 62; 48, 6; 60, 4).

ಅವಸರ್ಪ *ava-sarpa*. = ಅವಸರ್ಪ. (Sk.).

ಅವಸರ್ಪಣಿ *ava-sarpapa*. (= ಅವಸರ್ಪಣ). Descending, stepping down. See ತೂಳ.

ಅವಸಾನ *ava-sāna*. Conclusion, termination, end. 2, death (My.; ಮರಣ Čb.). 3, limit (ಮೇರೆ Čb.). 4, the end of a word or sentence; a pause. See Prv. s. ಪುತ್ರ.

ಅವನುಯ *ava-sāya*. Conclusion, end. 2, ascertainment, certainty. 3, remainder. See ಅಧ್ಯವನಾಯ, ವ್ಯವನಾಯ.

ಅವನುಯಿ *ava-sāyi*. Residing. See ಅನ್ವಾನಾಯ.

ಅವಸಿತ *ava-sita*. Having settled in a place, residing. 2, a dwelling place (ಮನೆ Mr. 194). 3, ended; completed, finished. 4, known, understood. 5, stored, as grain (G.).

ಅವಸಿತಿ *ava-siti*. = ಅವನಾಯ. See ವ್ಯವಸಿತಿ.

ಅವಸು *avasu*. = ಅವಿಸು, etc. (My.).

ಅವಸೆ *avase*. = ಅವನಾಸೆ, etc. Thh. of ಅವನಾಸೆ (Smd. 368, 373. 375; ಅವನಾಸೆ Sm. 19; ಅವನಾಸೆ Kk. 58; My.). ಅವಸೇಕ *ava-sēka*. Sprinkling, irrigating. (ಸಿಮ್ಭದೋಣ Čb.).

ಅವಸ್ಥಾ *ava-skanda*. An assault, an attack, a storm (ಪ್ರವಾಹ, ದಾಳಿ Mr. 287).

ಅವಸ್ಥಾರ *avas-kara*. Something to be swept away or concealed. 2, faeces, excrement, dirt. 3, the privities (ಗುಡ್ಡು, ಪಿತ್ತ G.).

ಅವಸ್ಥಾತ್ಯ *ava-sthātpi*. Taking one's stand. See ವರ್ಯವಸ್ಥಾತ್ಯ.

ಅವಸ್ಥಾನ *ava-sthāna*. Standing on, residing; an ahode; situation. See ವ್ಯವಸ್ಥಾನ.

ಅವಸ್ಥಾಯಿ *ava-sthāyi*. Standing, residing in; placed.

ಅವಸ್ಥಿತಿ *ava-sthiti*. Abiding; residence; practising. See ಅವಸ್ಥಿತ.

ಅವಸ್ಥೆ *ava-sthē*. = ಅವತೆ. State, condition, situation, circumstance of age or position. 2, trouble, difficulty, strait, calamity (C.; Tē., M., T.).—ಅವಸ್ಥೆಗೋ. -ಕೋ. To assume a state, etc. (Bp. 47, 47).

ಅವಸ್ಥೆ *ava-sthē*. = ವಸ್ತು, q. v.

ಅವಹರಣಿ *ava-harapa*. Throwing away, laying aside. 2, taking away; stealing, plundering. 3, taking hack. 4, hating, molesting. See ವ್ಯವಹರಣಿ.

ಅವಹಾರ *ava-hāra*. = ಅವಹರಣ. 2, a shark, or another large water-animal (ಗ್ರಾಹ, ನೆಗದ್ Mr. 410). See ವ್ಯವಹಾರ.

ಅವಹಿತ *ava-hita*. Deposited; applied, directed (as the mind). See ವ್ಯವಹಿತ.

ಅವಹಿತ *avahittha*. Dissimulation.

ಅವಹಿತೆ *avahitthē*. = ಅವಹಿತ. (Kavy. IV, 2, 16).

ಅವಹೇಲಿ *ava-hēla*. Disrespect, disregard, contempt, treating disrespectfully.

ಅವಹೇಲನ *ava-hēlana*. ಅವಹೇಲನ. = ಅವಹೇಲ. (My.; ಜಡ ಯೋಣ, ತಿರಸ್ಕಾರ G.).

ಅವಳಿ *avāli*. (Tu. ಆಳ). See s. ಅವ.

ಅವಳಿ *avāli*. = ಅಮಳ, etc.—ಅವಳಿಜವಳ. dupl. A pair (ಯಮಲ, ಜೋಡು G.).

ಅವಳಿ *avāli*. Thh. of ಯಮಲ. A pair (J. 21, 27).—ಅವಳಿ ಜವಳಿ. dupl. A pair.—ಅವಳಿಜವಳಿಮಕ್ಕಳು. Twins (C.; B. 4, 107).—ಅವಳಿಮಕ್ಕಳು. Twins (J. 19, 45).

ಅವಳು *avālu*. = ಅವಳೆ.

ಅವಾಕ *avāk*. = ಅವಾಚ್ 1. Downwards. 2, southwards, southern.

ಅವಾಕು *avāku*. Thh. of ಅವಾಚ್ 1. (Smd. 106 Cm.).

ಅವಾಕುಪ್ಪಿ *avāk-pushpi*. A kind of anise, *Anethum sowa* Roxb.

ಅವಾಕುತಿ *a-vāk-śruti*. Dumb and deaf.

ಅವಾಕ್ಷರ *ava-akshara*. A blunder as to letters, a mispronunciation. 2, an abusive word (ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು Čb.; Mhr.).

ಅವಾಕ್ಷನ *avāk-hhava*. Born in the south (ಬೆಂಕಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದದು Si. 28).

ಅವಾಕ್ಷಗ *avāk-hhāga*. The part below (ಬುಡ್ಡ, ತರುಮೋದರ Mr. 104).

ಅವಾಗ್ರ *ava-agra*. Having a bent top; stooping, bending, bowed.

ಅವಾಬ್ಬು *avāk-mukha*. Having the face turned downwards, hanging the head (ಅಪಾಚೇನ, ತಲೆನಾಗುಡು Mr. 455).

ಅವಾಚ್ *avāc*. 1. = ಅವಾಕು. Downwards; looking downwards, headlong. 2, south.

ಅವಾಚ್ *a-vāc*. 2. Dumb.

ಅವಾಚ್ *a-vācā*. = ಅವಾಚ್ 2. (ಮೂಕ Čb.).

ಅವಾಚೆ *avāci*. The south.

ಅವಾಚೇನ *avācēna*. Southern (ತೆಂಕರಾದುದು Mr. 58).

ಅವಾಚ್ಯ *a-vācya*. Improper to be uttered; unfit to be spoken about (ಅಬದ್ಧಧಾರಣ G.).

ಅವಾಜು *avājñ*. Voice, sound, noise, report (My.; Br., H.).

ಅವಾಂತರ *ava-antara*. Situated between; intermediate; included;—anhordinate (subordination), minor, extra (Mhr.; see s. ವಂಶಮುಖಾದ್ಯ). 2, invasion, incursion; havoc (My.; Tē.).

ಅವಾನ್ತ್ರ *avāntra*. Thh. of ಅವಾಂತರ. ಅವಾನ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕುದುರೆ ಬೇತಾನ್ತ್ರವಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಅವಾಯ *ava-aya*. Going away; going to; giving way, yielding. See ಅನ್ವನಾಯ, ವ್ಯನಾಯ, ಸಮನಾಯ.

ಅವಾಯಿ *avāyi*. A report or rumour (Mhr. ಅವಾಚ; R.).

ಅವಾರ *avāra*. This side, the near bank of a river. 2, = ಆವಾರ, an enclosure (not Sk.).—ಅವಾರಗೋಡೆ. A surrounding wall (ಪ್ರಾಕಾರ, ವಸ್ತ Čb.).

ಅವಾರಿತ *a-vārita*. Unimpeded, unobstructed; innumerable (Bp. 22, 6).

ಅನಾಯ a-vārya. Unrestrainable, irresistible; not to be warded off (Bp. 22, 24; 46, 68).

ಅನಾಸ a-vāsa. Tbh. of ಅನಾಸಸ್. (My.; ಬತ್ತಲೆ G.).

ಅನಾಸನ್ a-vāsas. Unclothed, naked.

ಅವಿ avi. 1. To hide, to conceal (ನಿಗೂಹನ ಸ್ಮದ. Dh.; cf. ಅಪಗು 1, ಅಪೆ 7; My. nses no other form but two P. ps.). P. ps. ಅವಿತು, ಅವತು (My., in the intransitive meaning), ಒತು (Bp. 18, 79). ಒನ್ನದಿ ಒನ್ನೆ ಮತ್ತೆನ್ನದಿ ಮೇರೆ ಅವತು ಕೊಣ್ಣೆನೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವದು (ಭೋಗವ್ಯಾಹ ಸಿ. 284). ಸೋತು ಒಡಿ ಹೋಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದನೆ ಅವತು ಕೊಣ್ಣೆವನು (ತರೋಹಿತ, etc. 296).

ಅವಿ avi. 2. (= ಅವಿ 1). To be spoiled, damaged; to rot; to perish; to go out, be extinguished (T.; R.; Tē. ಅವಿ, ಅವೆ, to break, burst, be destroyed).

ಅವಿ avi. A sheep. 2, the sun. 3, a woman in her courses. 4, a mountain (ಪರ್ವತ G.). 5, a master (ಯಜಮಾನ Ūb.). 6, a rat (ಪೆಗ್ಗಣ Ūb.). 7, air, wind (ಗಾಳಿ Ūb.).

ಅವಿಕಲ a-vikala. Unimpaired, perfect, entire. 2, regular, consistent. See Bp. 10, 58; 18, 81; 22, 9; 30, 1; 43, 29. ಅವಿಕ್ರತ a-vikrita. Unchanged, permanent (Kāvy. 1, 1 b. 15-22).

ಅವಿಕ್ರತಿ a-vikṛiti. Devoid of change, unchangeable (ನಿರ್ವಹಾರಿ ಸ್ಮದ. 67. 68; ನಿವಾರವಿಲ್ಲದ 102 Cm.).

ಅವಿಗ್ನ a-vigna. A prickly shrub, *Carissa carandas* L. (ಕಮರಿಕಣ್ಣಿನ ಗಿಡ Si. 137).

ಅವಿಘ್ನ a-vighna. Without obstruction or trouble;—safety (J. 20, 84).

ಅವಿಚಲಿತ a-viçalita. Unmoved, immoveable. See Bp. 27, 30; 34, 38; 39, 47; Abh. P. 10, 8.

ಅವಿಚಾರ a-viçāra. Inconsideration, non-advertence. 2, unhesitating, promptitude. See Bp. 21, 86; 22, 5; 38, 66; 40, 29; 53, 50; 60, 22; 61, 14; B. 5, 86; Grj. 4, 50.

ಅವಿಚಾರನೆ a-viçāranē = ಅವಿಚಾರ. (My., also ಅವಿಚಾರಣ).

ಅವಿಚಾರಿ a-viçāri. Undiscriminating, inconsiderate; an indiscriminate person. See Bp. 40, 65; 45, 39; 60, 6; Prv. s. ಅಫಿಚಾರಿ.

ಅವಿಚಾರಿತ a-viçārita. Badly investigated, unconsidered.

ಅವಿಚಾರಿತನಿರ್ಣಯ a-viçārita-nirṇaya. Prejudice. (My.).

ಅವಿಚಾರ್ಯ a-viçārya. Without considering, inconsiderately. (My.).

ಅವಿಚಾಲಿತ a-viçālita. Unmoved, unshaken. (My.).

ಅವಿಚು avicu. = ಅವಚು 2, ಅವನು, ಅವನು, ಅವಚು 2, ಅವನು 1. To hide (v. t.), to conceal, to cover (My.).

ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ a-viçchinna. Unseparated, undivided, entire; uninterrupted, incessant. (My.).

ಅವಿಚ್ಛೇದ a-viçchēda. = ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ. 2, entireness. 3, continuity. (My.).

ಅವಿತ avita. Preserved, protected.

ಅವಿತಥ a-vitatha. Not untrue. 2, not vain, not false or futile. (My.).

ಅವಿತು avitu. P. p. of ಅವಿ 1.

ಅವಿದಾಸ avi-dāsa. Ewe's milk.

ಅವಿದೆ avidē. Tbh. of ಅವಿಧಾ. — ಅವಿದೆಯಿಡು. -ಇಡು. To cry out avidē (Bp. 57, 51). ಅವಿದೆಗವನ್ ಇಡುತ (53, 42).

ಅವಿದ್ಧ a-viddha. Unpierced.

ಅವಿದ್ಧಕರ್ಣೆ avididha-karṇē. The plant *Cissampelos hexandra*.

ಅವಿದ್ಯ a-vidya. Unwise, foolish (Smd. 109).

ಅವಿದ್ಯೆ a-vidyē. Ignorance. 2, illusion, Māyā.

ಅವಿಧಾ avidhā. = ಅವಿದೆ, (ಅವಿಧಾ). An interjection used in calling for help; a cry for help.

ಅವಿಧಿ a-vidhi. Void of, or contrary to, rule. 2, irregularity, incorrectness. 3, misfortune, trouble (My.; Tē.).

ಅವಿಧೋ avidhō. (= ಅವಿಧಾ). ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ (o. r. -ಋಣ) ಭೋಮು ನಲುಂ ಪ್ರಾಹ್ಮಣರ್ ಅವಿಧೋಯನಲುಂ (Smd. 64).

ಅವಿನದ್ಧ a-vi-naddha. Not honnd, not joined, loose (Grj. 3, 37).

ಅವಿನೀತ a-vinta. Untrained; ill-behaving, naughty, wicked (Bp. 38, 53).

ಅವಿನೀತೆ a-vintitō. An immodest or disloyal woman.

ಅವಿಭಕ್ತ a-vibhakta. Undivided; unseparated, joint, not sharing. (My.).

ಅವಿಭಾಗ a-vibhāga. Undivided; undivided condition. (My.).

ಅವಿಭಾಜ್ಯ a-vibhājya. Not to be divided, not to be partitioned. (My.).

ಅವಿಭೇದ a-vibhēdi. Not breaking asunder; devoid of distinction or variety (Kāvy. III, 3, B, 140).

ಅವಿಮರೀಸ avi-marisa. Ewe's milk.

ಅವಿಮುಕ್ತ a-vimukta. Unloosed, not quitted. (My.). 2, N. of a tirtha near Benares. — ಅವಿಮುಕ್ತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. of a man (Bp. 58, 11).

ಅವಿರತ a-virata. Not desisting from. 2, uninterrupted, continual, eternal. See Bp. 24, 2; 30, 1; 35, 85.

ಅವಿರಲ a-virala. -ಳ. Contiguous, close. 2, thick, compact, gross, substantial, abundant (ಬಹುಲ, ಘನ, ಸಾಸ್ತ್ರ, ದಟ್ಟ Mr. 430). 3, uninterrupted. 4, not rare, not infrequent. See ಅತ್ಯವಿರಲ; Smd. 145; Bp. 44, 53; 34, 20; 38, 67; Mr. 1. 77; Kk. 2; J. 6, 1.

ಅವಿರಲಿತ a-viralita. = ಅವಿರಲ. (Bp. 26, 46; 36, 60; 46, 40; 58, 13).

ಅವಿರುದ್ಧ a-viruddha. Unobstrcted; allowed, proper; consistent with. See Kāvy. III, 3, B, 153; Bp. 47, 66.

ಅವಿರೋಧ a-virōdhi. Not opposing, obstructive, inimical or incompatible (Kāvy. III, 3, B, 30).

ಅವಿಲಾಣ avilaṇa. The bit of a bridle (ತೇಡ್, ಕುಮರಿಯ ಕಬ್ಬಿನ, ಕಬ್ಬಿಯ ತೇಲು Nn. 149).

ಅವಿಲಮ್ಬ a-vilamba. = ಅವಲಮ್ಬನ. ಅವಲಮ್ಬಂ, quickly (V. 14, 48).

ಅವಲಮ್ಬನ a-vilambana. Not delaying, quick.

ಅವಲಮ್ಬಿತ a-vilambita. Not delaying, not slow, quick.

ಅವಿವಕ್ಷಿತ a-vivakshita. Not intended to be said, unasserted, undeclared (Kāvy. III, 8, B, 122).

ಅವಿವೃತ್ತ a-vivṛitta. Not turned or twisted round. See ಪೋಳ.

ಅವಿವೇಕ a-vivēka. Absence of discrimination or judgment; ignorance; indiscretion. (My.).

ಅವಿವೇಕಿ a-vivēki. Inconsiderate, having no judgment; ignorant, short-sighted (Bp. 3, 44; 20, 20; 25, 22; B. 4. 195; My.).

ಅವಿಶಿಷ್ಟ a-viśiṣṭa. Not distinguished, unspecified, whatever.

ಅವಿಶಿಷ್ಟಲಿಂಗ a-viśiṣṭa-liṅga. An unspecified gender, whatever gender (Kāvy. I, 5, 24-26).

ಅವಿಶಿಷ್ಟವಚನ a-viśiṣṭa-vācana. An unspecified number (singular or plural, Kāvy. I, 5, 24-26).

ಅವಿಶೇಷ a-viśeṣha. Uniform, alike, without any difference, without any specification. 2, equability, uniformity, the state of being unspecified. See Kāvy. II, 2, B, 7; III, 3, B, 148. 156 seq.; V, 50; Śmd. 122. 143. 151.

ಅವಿಶೇಷಣ a-viśeṣhaṇa. = ಅವಿಶೇಷ. (Kāvy. III, 3, B, 156 seq.).

ಅವಿಷಮ a-viṣama. Even, equal, regular, like, similar, etc. (Kāvy. III, 1, A, 4).

ಅವಿಶ್ವಾಸ a-viśvāsa. Want of confidence or trust, distrust (My.). See ಅವನಮೃಗಿ.

ಅವಿಸು avisu. = ಅವಿಚು, etc. (My.).

ಅವಿಶೇಷ avi-śeṣha. Eve's milk.

ಅವಿವಿಷ್ಟ a-viśpaṣṭa. Unclear, indistinct.

ಅವಿಹಿತ a-vihita. Unprescribed, not directed or ruled, improper.

ಅವಿಹಿತಸಂಧಿ a-vihita-sandhi. An improper composition of words (Kāvy. II, 1, A, 16-19).

ಅವಿಚಿ a-vīci. Waveless. 2, a particular hell. (G.).

ಅವಿನಿ a-virē. A woman who has neither husband nor son.

ಅವು avu. 1. This syllable may take the form of ಉ, e.g. ಕವುಗು, ಕೌಗು; ಕವುಕುದ್, ಕೌಕುದ್; ಅವುಕ ದು, ಉಕದಂ (Śmd. 189).

ಅವು avu. 2. A plural of ಅದು 1, q. v.

ಅವು avu. 3. The plural of ಅದು 3 (Śmd. 290). ಗಂ ಯುಂ ಕರಿಯುಂ ನಿಲ್ಲುವ ಪವಮುಖದ ಕೋಣ್ಣಿಮ್ ಆತನ ದಾಳಂ (291). ತುಮಿಗರ ಮೆಯ್ಯರ ರೋಮಂ ನೆದಿಯವ ದರ್ (291). ಸ್ವಲ್ಪ ಗಿಲ್ಲವ (291).

ಅವು avu. 4. = ಉತ. A plural of ಅದು 4, that is now in general use, e.g. ಬನ್ನವ (B. 3, 25). In old classical Kannada this plural was used only in ಬರವ (Śmd. 291). ನೀನು ಇಲ್ಲದೆ ಇವು ಎಲ್ಲಮ್ ಬರವೆ? (292). ನುಂಗುವವಮ್ ಬರವ ದಪಯೋ ಮಹಾಮುಕ್ತಂಗರ್? (292).

ಅವುಕಿಸು avukisu. = ಅವುಕಿಸು. To cause to press, etc. (My.).

ಅವುಕು avuku. = ಅವಕು 1, ಅವಕು 1, etc., ಅವುಕು 1 q. v. (My.; ಬದುಕು Ōb.). ಅವುಕುವದು ಬಲು ನಿಶ್ಚ, ನಿಶ್ಚಯ ನೂಕುವದು (Bh. 1, 9, 8). ಜವಳಿದವು, ಬನ್ನೊನ್ನನ್ ಅವುಕಿದವು ಅವರಲಿತ ಮನಿಕರಣ ವೇದೇಬನ್ನ ಬನ್ನರಿದ (3, 13, 26). (ಭಟಂ) ಹೆಚ್ಚಿದನು ಅವುಕಿದುತಾ; ಪಟದ ಕನ್ನಕದನ್ನ ಫಣಿ ಲಟಲಟರಲ್ ಅವುಕಿತು (3, 13, 34). ಬನದ ಮಧ್ಯದಲಿ ಇರುಳು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯೋ ಅವುಕುವ ಸಂವದಿಗೆ ಸರಿ ಸೇರುಗೊಳುತ ಉಬ್ಬರಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನ ನೆನವುತ ಇದ್ದನು ಕುರನ ಶುಭನಲಿ (1, 19, 23). See 7, 6, 61.

ಅವುಕುನೆ avukkanē. = ಅಬುಕುನೆ. (My.).

ಅವುಗ avuga. = ಅವುಗು 1, q. v. ತುಪ್ಪದ ಅವುಗುಗಳು (ಕುಚ್ಚಿ Mr. 216, o. r. ಅವುಗುಗಳು). ಹಾಲವುಗ (Bp. 14, 15).

ಅವುಗರ್ avugaḷ. - ಗಳು. = ಅವ 2.

ಅವುಗು avugu. 1. = ಅಬುಗು, ಅಬುಗು, ಅವಗ. A sort

of cake made of condensed milk, etc. (ಶುಕ, ಅಪ್ಪಾಪ, ಪಿಪ್ಪಳ Nr.).

ಅವುಗು avugu. 2. = ಅವಕು 1, etc., ಅಮುಗು, etc. To yield to pressure, as the surface of a ripe fruit or tumour (My.; T. ಅಮುಗು, ಅಮುಗ್ಗು, to be pressed with the finger; to be pressed down; to grow fast or firm; to be set or enmeshed; to sink; ಅದುತ್ತು, to press with the finger, etc.; M., T. ಅಮಿದ್, to sink; ಅಮಿದ್ರು, to drown; to fix, set; cf. ಅಗುದ್ 2; and see ಅಮುಕು).

ಅವುಕಿಸು avukisu. = ಅವುಕಿಸು. To cause to press, etc. 2, to hold firmly (Bp. 44, 6).

ಅವುಕು avuku. 1. = ಅವಕು, etc. To press or hold firmly; to squeeze; to trouble (ವ್ಯಥೆಪಡಿಸು Śmd. Dh.; ಒತ್ತು, ಹಿಡುಕು G.). ಅವುಕದಂ (Śmd. 189). See Bp. 4, 12; 15, 10; 16, 18; Bh. 8, 23, 35; 8, 26, 21.

ಅವುಕು avuku. 2. Pressing or holding firmly. ವಿಪರೀತದ ಅವುಕು (ಅಭಿಹಾರ Mr. 490).

ಅವುಕುಹ avukuha. = ಅವುಕು 2. (ಬದ್ಧಿ ಸ Śmd. II, o. r. ಬದ್ಧಿ ಸ; Kk. 88, o. r. ಬದ್ಧಿ ಸ).

ಅವುಕು avuku. 1. = ಅವಕು 1, etc. To hold firmly. (ಕುದುಬಂ) ಅದಿನ ಮದಿಗರ್ ಕಂಕುದುನೋ ಅವುಕಿ (Bp. 20, 13).

ಅವುಕು avuku. 2. = ಅವಕು, etc. To hide, etc. (My.). ಅವುಕು avuku. A "howitzer" (also ಅವುಕುಗುಣ್ಣು). ಅವುಕು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸವಟಿಸಿತ್ತ ಹೊಡೆದ ಹಾಗಿ (Prv.).

ಅವುಕ avuḷa. = ಅಬುಕ. — ಅವುಕವು. rep. = ಅಬುಕಬುಕ. (B. 3, 17; 5, 19).

ಅವುಕಲ avuḷala. = ಅವುಕಲೆ, ಅವುಕಲು, ಅವುಕ, ಅವುಕು, ಅವುಕು, ಅವುಕು. (Tbh. of ಅಮುಣ್ಣು, ಅಮುಣ್ಣು, ವ್ಯಥೆಮೃಗ). The castor-oil plant, Ricinus communis Lin. (ವರ್ಧಮಾನ, ಬದ್ಧಿ ನಲಿ Śmd. 373; ಗ್ರಾಮರುಪ, ಏರಣ್ಣ Mr. 136; S. Mhr.; Tē. ಅಮುಕ; T., M. ಅಮುಕು; Tu. ಅಲಮುಕು). 2, the angular-leaved physio-nut, a shrub used to make hedges, native of Brazil, Jatropha ouroas Lin. (My.). See ಮರ; ಅಬು. — ಅವುಕಲೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Castor-oil (S. Mhr.).

ಅವುಕಲಿಕೆ avuḷalikē. = ಅವುಕಲ. (ಏರಣ್ಣ, ವ್ಯಥೆಮೃಗ, ವರ್ಧಮಾನ, etc. Nr.). ಅವುಕಲಿಕೆಯೆಲೆಗರ್ (Bp. 17, 7).

ಅವುಕಲು avuḷalu. = ಅವುಕಲ No. 2 (My.).

ಅವುಕು avuḷu. 1. To chew with the teeth, to champ (ದನ್ನಡವರ್ಣಿ Śmd. Dh.; Grj. 1, 96; cf. ಅಗದು 3 and ಅಗಿ 2); to chew the cud (ಮೆಲಕಾಡಿಸು G.; M., T. ಅಮು, ಅಡ್ಡಿ, rumination; ಅಮುಕು, to turn food in the mouth).

ಅವುಕು avuḷu. 2. (= ಅವುಣ್ಣು). The jaw (My.; ಮೆಲಕು G.). 2, the lower lip (My.; M. ಅಮುಟ್ಟು, T. ಅಮುಡು, Tē. ಅವುಡು, the lower lip). ಕೋಪಂ ಮಿಕ್ಕು, ಮಾಸೆಗಲು ಗರ್ ಅವುಡಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳುತ ಎಣ್ಣಂ (Bp. 31, 13). See Bh. 1, 14, 10; 6, 5, 13. ಬದವನ ಕೋಪ ಅವುಡಿಗೆ ಮಾರಿ (Prv.).

ಅವುಡು avuḷu. 3. A grain of anything (R.; T. ಅಮಿದ್, half a grain of paddy or rice, commonly also = K. ಅಗುಳು No 1).

ಅವುಡು avuḷa. = ಅವುಕಲ, etc. (G., Bē. & Pl.; My. = ಅವುಕಲ No. 2).

ಅವುಡು avuḷu. = ಅವುಡ. (My.).

ಅವುಣ್ಣು avuṇṇu. (Śmd. 189). (= ಅವುಡು 2).

ಅವುಡ್ಲಾ avuṇḍla. = ಅವುಡಲ, etc. (My.).

ಅವುಡ್ಲಾ avuṇḍlu. = ಅವುಡ್ಲ, etc. (My.).

ಅವುತಣಿ avutana. = ಅವತನ. An invitation to dinner (C.; ಬಿದ್ದಣಿ ಸೆ.; ಬಿದ್ದಣಿ Sṁ. 63, Kk. 26, o. r. ಅವತನ; ಉಟಕ್ಕೆ ಹೇಳುವದು G.; Mhr. ಅವತನ; T. ಅವಿತಿ, ಅವಿತೆ, a feast; ಅವಿತೆಂತು, to invite to a feast; T. ಅವಿತಿ, to call, invite; cf. ಅವುತಣಿ). 2, metaphorically: a festive dinner. ಅವುತಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅವಮೃತ್ಯು ಬನ್ನು. — ಏಕಾದಶಿ ಯ ಮನೆಗೆ ತಿವರಾತ್ರಿಯ ಅವುತಣಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಅತ್ತು, ಕಹಿದು, ಅವುತಣಕ್ಕೆ ಹೋದನೆ ಕೊಡ್ತನು (Prvs.). See Rēv. 12, 22; Bh. 1, 20, 21.

ಅವುತಣಿಗ avutaniḡa. A man invited to a feast (R.).

ಅವುತನ avutana. = ಅವತನ q. v. (My.).

ಅವುತು avutu. P. p. of ಅವಿ 1.

ಅವುತೆ avutē. 1. A coat of mail (ಜೇವರಕ್ಕೆ, ಕವಡೆ Sṁd. II, o. r. ಅವುತೆ; ಜವರಕ್ಕೆ, ಕವಡೆ Kk. 94).

ಅವುತೆ avutē. 2. Hiding (?); calling (?). (ಕರೆದು ದು Ūt. I, 48).

ಅವುದಾಸಿನೆನ avudāsina. Tbh. of ದೇವಾಸೀನ. ಅವುದಾಸೀನ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅನಾದೃತ, etc. Hlā.).

ಅವುರ avura. = ಹವರ, etc. Lightness (My.).

ಅವುಸು avusu. 1. = ಅವಿಚ್ಛ, etc. (My.).

ಅವುಸು avusu. 2. Propriety, neatness (R.; T. ಅವುಸು; see ಅಜಸು 3).

ಅವುಸೆ avusē. = ಅವತೆ 1 q. v.

ಅವುಸ್ತಿ avusti. Tbh. of ದೇವಪ (My.).

ಅವೆ avē. (fr. ಅಹವ - ಎ3). = ಅವೆ 1, ಹಾವೆ. The plural of ಅವೆ 4: They certainly are, they are, there are, are. ಅದೇ ಬಣ್ಣದ ಒಡವೆಗಳು ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಸಿನಗೆ ಗೊತ್ತು ಅವೆಯೋ? (B. 1, 5). ನಿನ್ನ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹುಡುಗರು ಅವೆ? (1, 11). ಅವು ಕ್ಷೇಮದಿಂದ ಅವೆ (3, 69). — ಆಗುತ್ತವೆ (1, 1). ನಡೆಯುತ್ತವೆ, ಕಾಣುತ್ತವೆ, ತಿನ್ನುತ್ತವೆ (1, 13).

ಅವೆ avē. = ಅವ, etc. See ಅಮ್ಮವೆ, ಹೊಮ್ಮವೆ, ಎರಡೋಳವೆ, ನೈಜವೆ.

ಅವೆಕೊ avu2-ē3-kō. Look there! (Bp. 22, 56; Tu.

ಅವ, ಅವಾ; cf. ಅದುಗೋ, etc.).

ಅವೇಕ್ಷಣಿ ava-lkshana. = ಅವೇಕ್ಷೆ. (My.).

ಅವೇಕ್ಷೆ ava-lkshē. Looking towards or at. 2, attention to, watchfulness, regard, care (ಜಾಗರ, ಎಚ್ಚರು Mr. 456).

ಅವೇದ್ಯ a-vēdya. Not to be known; unascertainable. (My.).

ಅವೈದಿಕ a-vaidika. Not veddo, not belonging to the veda. (My.). 2, a man not versed in the veda (My.).

ಅವ್ಯಕ್ತ a-vyakta. Indistinct, not manifest, unclear, imperceptible (ಅಸ್ಪಷ್ಟ, ವ್ಯಕ್ತವಲ್ಲದುದು Nn. 142; ಅಸ್ಪಷ್ಟ Mr. 491). 2, inarticulate. 3, the soul, the universal soul (ಅತ್ಮನು 142; ಪರಮಾತ್ಮ 491). 4, a fool (ಮೂರ್ಖ 142; 491). 5, gold (ಕಾಂಚನ, ಸುವರ್ಣ 142). 6, ಯುಗಧೇದ (142). 7, Vishṇu. 8, Śiva (G.). 9, Kūma (Ūb.).

ಅವ್ಯಕ್ತಧ್ವನಿ avyakta-dhvani. An indistinct or inarticulate sound. See ಜನುಗು, ಪರ್ಕು (ಅರ್ಕು).

ಅವ್ಯಕ್ತರವ avyakta-rava. = ಅಸ್ವಕ್ತಧ್ವನಿ. See ಜನುಗು.

ಅವ್ಯಕ್ತರಾಗ avyakta-rāga. Dark-red, the colour of the dawn (ಬಿಳಿಗಮ್ಮು G.).

ಅವ್ಯಕ್ತವಾಚ avyakta-vāc. Speaking indistinctly.

ಅವ್ಯಗ್ರ a-vyagra. Steady, cool, deliberate (ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತ Ūb.). 2, indifferent, undisturbed (ಉದಾಸೀನ Ūb.).

ಅವ್ಯಂಜನ a-vyanjana. Beardless. 2, an animal without horns, though of an age to have them.

ಅವ್ಯಂಜಿ avyandē. = ಅಧ್ಯಂಜಿ. The plant *Mucuna pruriens* D. C.

ಅವ್ಯಥೆ a-vyathē. Ease, happiness (My.; ಸುಖ G.). 2, the tree *Terminalia citrina* Roxb. (ಅಲರೀಕಾಯ ಗಿಡ G.). 3, *Hibiscus mutabilis* Lin.

ಅವ್ಯಪೇತ a-vyapēta. Not gone apart or asunder, not separated, oompled.

ಅವ್ಯಪೇತಯಮಕ avyapēta-yamaka. A yamaka wherein the alliteration consists of a pair of words at the beginning of the lines (Kāvy. III, 2, B, 3 seq.).

ಅವ್ಯಯ a-vyaya. Not liable to change, imperishable (Bp. 8, 38). 2, unexpended, unwasted (ವೆಚ್ಚವಾಗದ್ದು G.). 3, an indeclinable word, a particle (Sṁd. 6. 83. 97. 99. 388. 389. 390. 391. 399. 408; Kāvy. I, 1b, 48-52; ನಿಪಾತ Sṁd. 68 Cm.). 4, heaven (ಸ್ವರ್ಗ G.).

ಅವ್ಯಯಕ್ರಿಯಾಪದ avyaya-kriyāpada. A form of a verb that is used for all genders, numbers, and times, as ಉಪ್ಪು, ಬೇಡ, etc. (My., also ಅವ್ಯಯಕ್ರಿಯಾಪದ).

ಅವ್ಯಯಪದ avyaya-pada. = ಅವ್ಯಯ No. 3. (Sṁd. 228. 388).

ಅವ್ಯಯಲಿಂಗ avyaya-līṅga. Gender as indicated in particles (Sṁd. 108. 111).

ಅವ್ಯಯಾಭಾವ avyayī-bhāva. Unchangeable state. 2, an indeclinable compound. 3, a compound of which the first member is the principal one (Sṁd. 197. 198; Kāvy. I, 3, 10-15).

ಅವ್ಯಯನಿ a-vyasanī. Free from evil habits, moral, correct (Bp. 39, 11).

ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ a-vyavasthē. Disorder, confusion (My.; B. 5, 205).

ಅವ್ಯವಹಿತ a-vyavahita. Being not separated, adjoining, contiguous.

ಅವ್ಯವಹಿತಘರ್ವಕಾಲ avyavahita-pūrvakāla. The time just past (My.).

ಅವ್ಯವಹಿತಭ್ರಾತೃ avyavahita-bhrātṛi. A brother older than one's self and next in age (My.).

ಅವ್ಯವಹಿತೋತ್ತರಕಾಲ avyavahita-uttarakāla. The time immediately next (My.).

ಅವ್ಯಾಕುಲ a-vyākula. Not disturbed, oomposed, calm, firm; calmness, etc. (J. 24, 15).

ಅವ್ಯಾಪಾರ a-vyāpāra. Vacation from work, state of being unemployed.

ಅವ್ಯಾಪ್ತಿ a-vyāpti. Inadequate pervasion or extent. (My.).

ಅವ್ಯಾಪ್ಯ a-vyāpya. Not to be pervaded generally. 2, not extending to the whole oircumstances, peculiar. 3, not pervading (used indeclinably, Sk.; My.).

ಅವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿ avyāpya-vṛitti. A category of limited application. (R.).

ಅವ್ವ avva. = ಅವು, etc. — ಅವ್ವವ್ವ. rep. = ಅಮ್ಮಮ್ಮ. (G.).

ಅವ್ಯಾ = ಅವ್ಯು etc. A mother (C.). Declension: ಅವ್ಯಂ, ಅವ್ಯಾ, ಅವ್ಯನಿ, etc. (Śmd. 148). See ಚಕ್ರವ್ಯ, ಬಗವ್ಯ, ದೊಡ್ಡವ್ಯ, ಮುತ್ತವ್ಯ; Bp. 45, 8; B. 1, 9, 25; 2, 7, 8; 3, 84. ಅರಸು ಮೂರ್ತಿ ಅವ್ಯ? ಸೂಕಿ ಯಾರಿಗೆ ಅವ್ಯ? (Prv.). — ಅವ್ಯಕ್ಕ. N. (S. Mhr.). — ಅವ್ಯವ್ಯ. — ಅವ್ಯ. = ಅವ್ಯಯ್ಯ. (S. Mhr.). — ಅವ್ಯವ್ಯಚ್ಚ. ಅವ್ಯ-ಅವ್ಯ-ಅವ್ಯ. Mother, father and a little child (honorifically called mother). ಅವ್ಯವ್ಯಚ್ಚಯ್ಯಾಟ. — ಅವ್ಯ. A kind of children's sport (My.). — ಅವ್ಯಮ್ಯ. — ಅವ್ಯ. N. (S. Mhr.). — ಅವ್ಯಯ್ಯ. — ಅವ್ಯ. N. used for one's mother when calling to her (My.).

ಅವ್ಯವಿಸು avvalisu. To jump or jump up; to jump upon (ಮೇಲ್ವಾಡು Ū. II, 84; cf. ಅದರ್). See Abh. P. 9, 186; Bp. 26, 13; 32, 26; 49, 21; Bh. 3, 13, 27; Rāv. 5, 78; 5, after 120; 6, 20; 7, after 17; 10, after 31; 10, 85; J. 8, 39; 13, 12; Grj. 1, 55.

ಅವ್ಯವಿಸಿ avvali. = ಅವ್ಯವಿ. (S. Mhr.).

ಅವ್ಯವ್ಯ avvā. Imitation of the note of the cuckoo. — ಅವ್ಯವ್ಯ ಅವ್ಯ. rop. (S. Mhr.).

ಅವ್ಯವ್ಯ (avva-āli). An effeminate, impotent man (S. Mhr.).

ಅವ್ಯವ್ಯ avvā. = ಅವ್ಯ, etc. A mother (C.; T., Tē.), used also as a title of respect and love. ಅವ್ಯವ್ಯನ ಅರ್ ಎನಗೆ? ಅವ್ಯವ್ಯ ಅರ್? (Bp. 3, 82). ಅವ್ಯವ್ಯನ ಅರ್? ಅವ್ಯವ್ಯನ ಅರ್? (29, 8). ಎಮ್ಮ ಅವ್ಯವ್ಯ (47, 26; see also vs. 39, 40). See ವಾಸವ್ಯ, ಪಿಟ್ಟವ್ಯ, ಮುತ್ತವ್ಯ. 2, a grandmother (Tē.; R.). 3, any elderly woman (My.; T., Tē.). — ಅವ್ಯವ್ಯರ. — ರು. ಅವ್ಯವ್ಯರು. Mothers; matrons (Bp. 30, 9; Bh. 1, 8, 90). 2, wet nurses, etc. in a gynaeceum (My.).

ಅವ್ಯವ್ಯ a-āktā. Unable, incompetent; weak (B. 3, 99; 5, 255; My.).

ಅವ್ಯವ್ಯನ a-āktatana. = ಅವ್ಯವ್ಯತ. (ಧಿವ್ರ, ನಲವ, ನಲವ Ūb.).

ಅವ್ಯವ್ಯತ a-āktatē. = ಅವ್ಯವ್ಯತ. (My.; B. 5, 184).

ಅವ್ಯವ್ಯ a-āktl. Inability, incapability, weakness, impotence. See ಅವ್ಯವ್ಯ.

ಅವ್ಯವ್ಯ a-ākyā. Impossible (ತಕ್ಕಮಟ್ಟು Śmd. 231 Cm.; ಅಸ ದಳ Bhn. 48). See Bp. 31, 17; 36, 40; 39, 67; etc.

ಅವ್ಯವ್ಯನ a-ānkaratva. The state of not being ānkarā (Bp. 34, 23).

ಅವ್ಯವ್ಯ a-ātru. One who has no adversary. 2, one who is no adversary, a friend (ಮಿತ್ರ Ūb.). 3, the moon (ಪನ್ನ Ūb.).

ಅವ್ಯವ್ಯ aiana. Eating. 2, food. ಅವ್ಯವ್ಯ ವಸನ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ವ್ಯವಸ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಅವ್ಯವ್ಯನ aiana-ghātaka. = ಅವ್ಯವ್ಯನ. (My.).

ಅವ್ಯವ್ಯನ aiana-parpi. The plant *Marsilea quadrifolia* Lin. See ಮೊದಲು 3.

ಅವ್ಯವ್ಯನ aianāyita. Hungry.

ಅವ್ಯವ್ಯನ aianāyē. Hunger.

ಅವ್ಯವ್ಯನ aiana-arhl. One who is desirous of food or asks for it (My.).

ಅವ್ಯವ್ಯನ aiani. = ಅವ್ಯವ್ಯ. *Indra's thunderbolt.*

ಅವ್ಯವ್ಯನ a-āstra. Bodiless. 2, Kāma (ಮದನ Ūb.). 3, the sky (ಆಕಾಶ Ūb.).

ಅವ್ಯವ್ಯನ a-āstra-vākya. A divine utterance, a voice from heaven (J. 16, 15).

ಅವ್ಯವ್ಯನ a-āstra-vāpi. = ಅವ್ಯವ್ಯನ. (My.).

ಅಶ್ವಾ a-āstra. Unscriptural, not conformable to sacred authority, heterodox. (My.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āstriya. = ಅಶ್ವಾನ್ಯ. (My.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āksbita. Uninstructed, untrained (B. 5, 189; My.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-ātibila. Not loose or untied, joined, compact (Kāvy. III, 1, A, 8).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āira. Fire (agni Ūb.). 2, the sun (ಸೂರ್ಯ Ūb.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āiraska. Headless. (R.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āiēvi. A childless woman.

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āiti. Eighty. (My.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āiti-dvaya. The two parts of which the yajurveda consists, the whole yajurveda (My.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āila. Ill-behaved, void of moral practice (Bp. 6, 31).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āuoi. Impure. 2, impurity. See ಮುದಾಕರ; Bp. 22, 50; 40, 63.

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āucitva. Impurity, uncleanness. (My.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āuddha. Impure; mixed; inaccurate, incorrect. See Bp. 43, 63; 51, 29, 55; 54, 21.

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āuddhi. Impure;—impurity. (My.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āuhha. Inauspicious (ಎಷ್ಟ, ಅಲ್ಲದುದು Nn. 103). 2, ill-luck, misfortune. 3, sin. See Bp. 54, 17; Prvs. a. ಶುಭ & ಶುಭಕಾರ್ಯ.

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āśha. Without remainder, entire, all. 2, infinite, endless. 3, = ಅವ್ಯವ್ಯ, ದಿಕ್ಕು (Nn. 4). See Kāvy. 5, 1; Ūb. v. 221; Bp. 25, 14; 50, 71.

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āśka. = ಅವ್ಯವ್ಯ, ಅಸುಗ. Without sorrow. 2, a deity (ಸುರ, ದೇವತೆ Nn. 94). 3, an ascetic (ಸಂಯಮ, ಎಕೆ 94). 4, the tree *Jonesia asoka* Roxb. (ವೃಕ್ಷ ವಿಭೇದ 94; ಅಸುಗ, ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಲ ಗಿಡ G.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āśka-kuja. = ಅಶ್ವಾನ್ಯ No. 4. (ಅಸುಗಿ śm. 25).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āśka-rōhini. N. of a medicinal plant (ಕಟುಕರೋಹಿನಿ Si. 143; ಕಟಕರೋಹಿನಿ G.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āśki. A person without sorrow (Bp. 45, 35).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āśkē. = ಅಶ್ವಾನ್ಯರೋಹಿನಿ. N. of a medicinal plant. 2, = ಅಶ್ವಾನ್ಯ No. 4 (see ಅಸುಗ).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āśdbita. Unclean, unpurified, unrefined. (B. 4, 94, 140; My.); Inaccurate, uncorrected, unrevised. (My.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āśhhita. Not beautiful or splendid (B. 5, 77; My.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āśhhē. Absence of light, beauty or comeliness (My.; G.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āuā. Impurity (Bp. 40, 70).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āma. A stone (ಕಲ್ಲು Nn. 51). 2, a cloud (ಮೇಘ Ūb.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āma-kāraka. A stone-mason (ಕಲ್ಲುಕುಟಗಿ Mr. 376).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āma-garhba. An emerald (ಪಚ್ಚಿ Hlā.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āma-ja. Red chalk. 2, bitumen. 3, iron.

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āma. A fire-place (ಅದಿಗೆಯ ಒರೆ G.).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āmantaka. A fire place. See ಒರೆ.

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āma-pusbpā. Benzoin (storax).

ಅಶ್ವಾನ್ಯ a-āma-yōnl. = ಅಶ್ವಾನ್ಯ. (R.).

ಅಶ್ವರಿ *aśmari*. The disease of the gravel or stone; the stone itself.

ಅಶ್ವವಿಕೃತಿ *aśma-vikṛiti*. The product of stones, as fossil, metal, etc.

ಅಶ್ವಸಾರ *aśma-sāra*. Iron.

ಅಶ್ವಾರೋಪಣ *aśma-ārōpāṇa*. A ceremony at marriages: the husband's laying hold of his wife's right foot and placing it on the grinding stone (My.).

ಅಶ್ಮೀರ *aśmīra*. = ಅಶ್ವರಿ. (R.).

ಅಶ್ರ *aśra*. A corner; an edge. 2, a tear. 3, blood.

ಅಶ್ರದ್ಧೆ *a-śraddhē*. (= ಅಸದ್ಧೆ). Want of trust, want of faith in, unbelief (Sk.). 2, dislike (Mhr.).

ಅಶ್ರಾಂತ *a-śrānta*. Untired, unwearied; continual, eternal. See Bp. 52, 50; 57, 65; 61, 54. 78 (noun).

ಅಶ್ರಾವ್ಯ *a-śrāvya*. Improper or unfit to be heard (J. 1, 6). 2, inaudible.

ಅಶ್ರಿ *aśri*. A corner, an angle; an edge (ಗೋಷು Mr. 442). Cf. ಅಂಚು.

ಅಶ್ರು *aśru*. = ಅಪ್ಪು. A tear (ಪಾಪ, ಅಪ್ಪು ಆನಂದಬಲ Mr. 316).

ಅಶ್ರುಜಲ *aśru-jala*. = ಅಪ್ಪು. (Bp. 36, 14).

ಅಶ್ರುತ *a-śruta*. Unheard; inaudible (My.; Čh.).

ಅಶ್ಲೀಲ *a-ślīla*. Unpleasant, ugly. 2, coarse, vulgar.

ಅಶ್ವ *aśva*. A horse (ಕುದುರೆ Nn. 23).

ಅಶ್ವಕರ್ಣ *aśva-karṇa*. = ಅಶ್ವಕರ್ಣ. (St. & Pl.).

ಅಶ್ವಕರ್ಣಕ *aśva-karṇaka*. The timber tree *Vatica robusta* W. and A.

ಅಶ್ವಗತಿ *aśva-gati*. The paces of a horse (ವಾಟ, ಕುದುರೆಯ ಗತಿ Nn. 124).

ಅಶ್ವಗಂಧ *aśva-gandha*. -ಗಂಧೆ. The plant *Physalis flexuosa* Lin. (ಅಮಂಗುರ Mr. 129).

ಅಶ್ವಗಂಧಿ *aśva-gandhi*. = ಅಶ್ವಗಂಧ. (My.).

ಅಶ್ವಗ್ರೀವ *aśva-grīva*. = ಹಯಗ್ರೀವ. N. of a demon, a foe of Viṣṇu. 2, N. of a form of Viṣṇu (My.).

ಅಶ್ವತರ *aśva-tara*. A mule.

ಅಶ್ವತ್ಥ *aśvattha*. The holy fig tree, *Ficus religiosa* Lin. (ಅರಳಿ ಗಿಡ G.).

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ *aśvatthāma*. N. of a saint and warrior, the son of Drōṇa and one of the chiefs of the Kurus (Mr. 263; Śmd. 182).

ಅಶ್ವಪತಿ *aśva-pati*. Lord of horses. 2, N. of a king of Madra and father of Śāvitṛi. (My.).

ಅಶ್ವಪಾಲ *aśva-pāla*. A groom. (My.). 2, = ಅಶ್ವನೃಪ No. 2 (My.).

ಅಶ್ವಪ್ರಾಸ *aśva-prāsa*. A kind of alliteration (Čh.).

ಅಶ್ವಬದನ *aśva-haḍava*. -ಬದನ. Horses and mares.

ಅಶ್ವಮಹಿಷಿಕೆ *aśva-mahishikē*. The natural enmity of a horse and a buffalo. (R.).

ಅಶ್ವಮಾರ *aśva-māra*. A kind of oleander, *Nerium odorum* Ait. (ಕರವೇಲ, ಕಣಗಲ Mr. 113).

ಅಶ್ವಮುಖ *aśva-mukha*. Having the head of a horse: a Kinnara, an attendant on Kubēra, a celestial chorister.

ಅಶ್ವಮೇಧ *aśva-mēdha*. The horse-sacrifice (Śmd. 271; J. 2, 56).

ಅಶ್ವಮೇಧೀಯ *aśvamēdhīya*. Relating to the horse-sacrifice.

ಅಶ್ವಯುಜ *aśva-yuj*. N. of a constellation, the head of Aries.

ಅಶ್ವರಥ *aśva-ratha*. A carriage drawn by horses. (My.).

ಅಶ್ವರಾಜ *aśva-rāja*. A royal horse (My.). 2, = ಅಶ್ವನೃಪ No. 2 (My.).

ಅಶ್ವಲಕ್ಷಣ *aśva-lakṣaṇa*. The disposition, temper, or marks of a horse (Rām. 26, 20).

ಅಶ್ವಲಕ್ಷ್ಮಿ *aśva-lakṣmi*. Richness in horses (one of the riches that is not to be ruined, My.; see Prv. s. ಅನೃಪ 2).

ಅಶ್ವವೈದ್ಯ *aśva-vaidyā*. A veterinary surgeon. (My.).

ಅಶ್ವಶಾಲೆ *aśva-śālē*. A stable. (My.).

ಅಶ್ವಹೃದಯ *aśva-hṛdaya*. Innermost nature of the horse; —horsemanship (Rām. 26, 20).

ಅಶ್ವಾರೂಢ *aśva-ārūḍha*. Mounted, sitting on horseback. (My.).

ಅಶ್ವಾರೋಹ *aśva-ārōha*. A horseman.

ಅಶ್ವಾರೋಹಣ *aśva-ārōhaṇa*. The act of getting on horseback (My.).

ಅಶ್ವಾಸ್ಯ *aśva-āśya*. = ಅಶ್ವಮುಖ. (ಕನ್ನರ, ಕಮ್ಮರುಷ Mr. 56).

ಅಶ್ವಿನ *aśvin*. (ಅಶ್ವಿನ್). The twin sons of Aśvinī, and physicians of the gods.

ಅಶ್ವಿನಿ *aśvinī*. -ನೀ. A goddess, the mother of the Aśvins. 2, the first of the twenty-eight nakṣatras.

ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರ *aśvinī-kumāra*. = ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರ. (My.; G.).

ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರ *aśvinī-kumāra*. = ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರ. The twin sons of Aśvinī.

ಅಶ್ವೀಯ *aśvīya*. A multitude of horses.

ಅಶ್ವಿ *aśvi*. A mare.

ಅಪರಕ್ಷೀಣ *a-śaṭ-akṣhiṇa*. That is not seen by six eyes; a secret.

ಅಪರಭೀ *aśharaphī*. A gold coin; a mohr, rated at sixteen rupees silver (H.; My.).

ಅಪರಾಢ *aśharāḥ*. Noble men, persons of rank (H.; My.).

ಅಷಾಢ *a-śāḍha*. The month *Aśāḍha*, commencing with the sun's entrance into Gemini (June-July). 2, a student's staff made of *palāśa* wood.

ಅಷ್ಟ *aṣṭa*. = ಅಷ್ಟಿ, etc. Eight (Śmd. 101).

ಅಷ್ಟಕ *aṣṭaka*. Consisting of eight parts, eightfold; an aggregate of eight; the eighth part. See Śmd. 101; Nn. 69; ಮಂಗಳಾಪ್ಪ.

ಅಷ್ಟಕರಿ *aṣṭa-karī*. = ಅಷ್ಟದಿಗ್ಗಜ. See ಕರಿ.

ಅಷ್ಟಕಷ್ಟ *aṣṭa-kṣhṭa*. The eight troubles to which one is liable, e. g. foreign travel, separation from one's wife, etc. (My.; Br.). 2, much trouble (S. Mhr.).

ಅಷ್ಟಕಾಂ *aṣṭaka-aṅga*. A kind of hoard or cloth for playing with dice on, having eight divisions. (R.).

ಅಷ್ಟಕೋಣ *aṣṭa-kōṇa*. An octagon. (My.).

ಅಷ್ಟಕೋಶರಾಸ್ಯದಶ *aṣṭaka-ntara-aṣṭa-daśaka*. Eight *daśakas* and an *aṣṭaka*, i. e. 88 (Čh. v. 328).

ಅಷ್ಟಗಂಧ *aṣṭa-gandha*. The eight fragrant substances (My.; ವಾಸಯೋಗ G.).

ಅಷ್ಟಕಾಲ *aṣṭa-tāla*. = ಅಷ್ಟಕಾಲ, etc. A mode of heating time in music (My.). 2, = ಅಷ್ಟಕೋಣ (My.; also ಅಷ್ಟನಟ್ಟು).

ಅಷ್ಟಭುಜಾ-dala. An octagon. 2, the lotus (with eight petals, Bp. 35, 7). 3, eight petal-like forms on brass plates (My.).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ashta-dik. (-ದಿಕ್). = ಅಷ್ಟದಿಶ್.

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿಕ-pālaka. The regents of the eight cardinal points (Indra, Agni, Yama, Nirriti, Varuna, Vayu, Kubera, Isāna; My.).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿಕ-gaja. The elephants of the eight cardinal points: airāvata, pundarikā, vāmana, kumuda, anjana, pushpadanta, sārvaabhauma, supratika (My.).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ashta-dī. The eight cardinal points of the compass collectively.

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿಕ ashta-dīśā-adhināyaka. = ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿಕ. (Bp. 58, 61).

ಅಷ್ಟದಿಕ್ ಅಶ್ವಾದಿಕ ashta-nāga. = ಅಷ್ಟದಿಕ್. (or also = ಅಷ್ಟದಿಶ್). See ನಾಗ.

ಅಷ್ಟಪದ ashta-padi. N. of a Kannaḍa metre (Ch.). 2, N. of a poem by Jayadēva (My.).

ಅಷ್ಟಪಾದ ashta-pāda. Having eight legs. 2, a spider. (My.). 3, a fabulous animal with eight legs, the śarabha. (My.).

ಅಷ್ಟಫಲ ashta-phani. The eight principal serpents (Bp. 46, 27, enumerated in the Vivēkaśāntāmaṇi as follows: ಅನನ್ತ, ಶಂಕರ, ವಾಸುಕಿ, ಕಂಠಕಾಶ, ಪದ್ಮ, ಕರ್ತವೀರ್ಜ, ಕ್ರೋಧ, ಕಾಲ). See ಎಣ್ಣು ಪಾವನ.

ಅಷ್ಟಫಲೇಶ್ವರ ashta-phani-lāvara. The lord of the eight principal serpents (Bp. 46, 30).

ಅಷ್ಟಭಾಗ ashta-bhāga. The eight requisites to the regal state: ರಾಜ್ಯ, ಭಕ್ತಾರ, ಸೈನ್ಯ, ಅನಿ, ಕುದುರೆ, ಭತ್ತ, ಚಾಮರ, ಅಸ್ತ್ರೋಲನ (My.; Br.).

ಅಷ್ಟಭುಜ ashta-bhuja. Eight arms (Śmd. 101).

ಅಷ್ಟಭೈರವ ashta-bhairava. Eight inferior manifestations (properties) of Śiva, viz. ಸಿಂಹಾಂಗ, ರುರು, ಚಣ್ಡ, ಕ್ರೋಧ, ಉನ್ನತ, ಕಪಾಲ, ಭೇಷಣ, ಸಂಹಾರ (My.).

ಅಷ್ಟಭೋಗ ashta-bhōga. Eight sources of pleasure: ಮನೆ, ಹಾಸಿ, ವಸ್ತ್ರ, ಅಭರಣ, ಸ್ತ್ರೀ, ಪುತ್ರ, ಗಣ್ಯ, ತಾಮ್ರಾಳ (My.; Br.). 2, ಸಂಧಿ, ನಿಶ್ಚೇದ, ಅಕ್ಷೇಪ, ಅಗಾಧ, ಸಂಕಟ, ಜಲ, ತರು, ಪಾಪಾಣ (My.).

ಅಷ್ಟಮ ashta-ma. The eighth; the eighth part.

ಅಷ್ಟಮಂಗಲ ashta-maṅgala. A collection of eight inauspicious things, e. g. a lion, a bull, an elephant, a water-jar, a fan, a flag, a trumpet, and a lamp. 2, a horse with a white face, tail, mane, breast, and hoofs. (R.).

ಅಷ್ಟಮದ ashta-mada. Eight kinds of pride, viz. of ಅನ್ನ, ಅರ್ಥ, ಯಾವನ, ಸ್ತ್ರೀ, ವಿದ್ಯೆ, ಕುಲ, ರೂಪ, ಉದ್ಯೋಗ (My.; Br.). See Bp. 23, 42; 60, 55; G. 399.

ಅಷ್ಟಮಹಿಷೇಶ್ವರಿ ashta-mahishī-pati. The lord of eight chief mistresses: Kṛishṇa (My.).

ಅಷ್ಟಮಿ ashta-mi. = ಅಷ್ಟಮಿ 1. The eighth inner day of each fortnight.

ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ ashta-mūrti. Eight-formed. 2, Śiva as identified e. g. with the five elements, mind, egotism, and matter; or the five elements, the sun and moon and agni (Nr. 13). See Bp. 54, 79. Cf. ಎಣ್ಣು ಮೂರ್ತಿ, ಎಣ್ಣೆಯವ. (Nr. 13). See Bp. 54, 79. Cf. ಎಣ್ಣು ಮೂರ್ತಿ, ಎಣ್ಣೆಯವ.

ಅಷ್ಟವರ್ಗ ashta-varga. A class of eight principal meditations: ಮನಃಪಥ, ಚೇತನ, ಮೇಧ, ಮಹಾಮೇಧ, ಮದ್ಧಿ, ವೃದ್ಧಿ, ಸೋಮ, ಕ್ರೋಧೋಮ. (My.).

ಅಷ್ಟವಸು ashta-vasān. The eight semi-divine Vasus, enumerated e. g. as ಅನ, ಭುವ, ಸೋಮ, ಭವ, ಅನಿಲ, ಅನಲ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಪ್ರಭಾಸ. (My.).

ಅಷ್ಟವಿಧಭಕ್ತಿ ashta-vidha-pūjē. Worship of an idol (līṅga) performed with the following eight things: ಅಕ್ಷತ, ಗನ್ನ, ಜಲ, ತಾಮ್ರಾಳ, ದೀಪ, ಧೂಪ, ನೈವೇದ್ಯ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರ (or ತುಲಸಿ). See Bp. 48, 83.

ಅಷ್ಟವಿಧಭಕ್ತಿ ಶ್ರೀಯೆ ashta-vidha-hhakti-kriyē. Devotional acts of eight kinds (Bp. 33, 3), viz. ಅರ್ಚನ, ವಂದನ, ಸ್ಮರಣ, ಪಾದಸೇವನ, ಸ್ತವ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ, ಸಖ್ಯೆ, ಅತ್ಮನಿವೇದನ or ಆತ್ಮಾರ್ಪಣ (S. Mhr. līṅgavantas).

ಅಷ್ಟವಿಧವಿಧಾ ashta-vidha-samādhi. = ಅಷ್ಟಾಂಗಮೋಕ್ಷ. (Ch.).

ಅಷ್ಟವಿಧಾಶಿ ashta-vihhūti. = ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ. (My.).

ಅಷ್ಟವಿವಾಹ ashta-vivāha. The eight kinds of marriage: brāhma, daiva, āraha, prājāpatya, āsura, gāndharva, rākshasa, and paisāca. (My.).

ಅಷ್ಟಶೋಭಿ ashta-śōbhē. Eight kinds of decoration (Bp. 53, 23).

ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ ashta-siddhi. Eight supernatural faculties, usually enumerated as ಅನಿಮ, ಮಹಿಮ, ಲಭಿಮ, ಗರಿಮ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಪ್ರಕಾಂಕ್ಷ, ವಶಿಷ್ಠ, ವಶಿಷ್ಠ. See Bp. 31, 20; Mr. 455.

ಅಷ್ಟಾಂಗ ashta-āṅga. Eight parts of the body with which profound obeisance is performed, enumerated e. g. as the hands, breast, forehead, eyes, throat, and middle of the back;—eight objects of adoration: gūṇa, līṅga, jāṅgama, pādōdaka, prasāda, vihhūti, rudrāksha, mantra. See Bp. 3, 69; 6, 24; 55, 50; 56, 43, 46; 63, 54. Cf. ಸಾಷ್ಟಾಂಗ. — ಅಷ್ಟಾಂಗವೆವಗು. — ಎವಿಗು. To perform profound obeisance (Bp. 18, 79; 20, 32; 22, 49; 23, 28; 45, 12).

ಅಷ್ಟಾಂಗದಲ್ಲೆ ಪ್ರಣಮ ashta-āṅga-danḍa-pranava. Prostration of the eight parts of the body as in reverence (Bp. 37, 57). Cf. ಸಾಷ್ಟಾಂಗ.

ಅಷ್ಟಾಂಗಪ್ರಣಾಮ ashta-āṅga-pranāma. Profound obeisance performed with the breast, head, uttering the person's name and titles, mind, devotion, foot, hand, and ear (My.; Grj. 4, 44).

ಅಷ್ಟಾಂಗಭಕ್ತಿ ashta-āṅga-hhakti. The eight-membered devotion (Bp. 6, 30). Cf. ಅಷ್ಟವಿಧಭಕ್ತಿ.

ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗ ashta-āṅga-yōga. The eight means or stations of yōga or mental concentration, viz. ಯಮ, ನಿಯಮ, ಅಸನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ, ಧಾರಣೆ, ಧ್ಯಾನ, ಸಮಾಧಿ. See Bp. 6, 30; 35, 30.

ಅಷ್ಟಾದಶ ashta-dāśa. Eighteen.

ಅಷ್ಟಾದಶಜಾತಿ ashta-dāśa-jāti. Eighteen castes: ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಲಿಂಗವನ್ತ, ಬಣಜಗ, ಗಂಗದಿವಾರವೈಶ್ಯಲಿಂಗ, ಮಡಿವಾಳಿ (ಅಗಸ್ತಿ), ಕೆಲಸಿಗ, ಕುದುರೆ, ಕುದುರೆ, ಕುಟುಕ, ಬಡಗಿ (ಬಿಜ), ಅಕ್ಕಸಾಲೆ, ತೋಯ (ತೋಯಿ), ಉಪ್ಪಾದಿ, ಬಸ್ತ, ಹೊಲೆಯ, ಮಾದಿಗ (Ukkadēvarāja's yaśōbhūṣhaṇa 4, after 86). See ಪಾ 3 = 18; Bp. 55, 20; C. Bp. 47, 48.

ಅಷ್ಟಾದಶದೋಷ ashta-dāśa-dōṣa. Eighteen faults in poetical composition (Ch. v. 40; Śmd. 4 Cm.).

ಅಷ್ಟಾದಶವರ್ಷ ashta-dāśa-parva. The eighteen books of the Mahābhārata (My.).

ಅಷ್ಟಾದಶಪುರಾಣ ashta-dāśa-purāṇa. The eighteen purāṇas: ಶ್ವೇತ, ಸ್ವೇತ, ಲಿಂಗ, ನಾರದ, ಮತ್ಸ್ಯ, ಕಾಮ, ವಾಮನ, ಗಾರುಡ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ, ವಾರಾಹ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ, ವೈಷ್ಣವ, ಭವಿಷ್ಯತ್, ಭಾಗವತ, ಪದ್ಮ, ಅಗ್ನೇಯ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ (Bp. 43, 77).

ಅಷ್ಟಾದರಪ್ರಧಾನ ashtādaśa-pradhāna. The eighteen nobles in close attendance on a king: ಪೌರೋಹಿತ, ದಕ್ಷಿಣಾಥ, ಅಹ್ಯಕ್ಷ, ಅಧಿಕಾರಿ, ಮುನಿ, ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖೋಗ್ರಾಣಿ, ಭಣ್ಡಾರಿ, ಸೇನಾನಾಯಕ, ಸನ್ನಿವೃಹ, ಪ್ರತಿಪಾರ, ಅನ್ನಸಿತ (o. r. -ಕ), ದ್ವಾರಪಾಲ, ಕರಣಿಕ, ದಕ್ಷಿಣಾಣಿ, ಕುಸಾರಿ, ಸ್ಥಲವಾರ, ಯುವರಾಜ (Mr. 272).

ಅಷ್ಟಾದರವರ್ಣ ashtādaśa-varṇa. = ಅಷ್ಟಾದಶವರ್ಣ. (Bp. 55, 12). See ಪದಿನೆಂಟು ವರ್ಣ.

ಅಷ್ಟಾದಶಲಿಖನರ್ತನ ashtādaśa-sthala-vivartana. The unrolling (or display) of the eighteen topics (required for a poem). The display concerns: ಶೈಲ, ಅಮೃತ, ಪರ, ಅಧೀಶ್ವರ, ಮುತು, ಯಾತ್ರೆ, ಕಾಳಗ, ಮನ್ವ, ಉದ್ಯಾನ, ಚರ, ಸುರತಕೇಲಿ, ವೈನಾಶ, ಜಲಕ್ರೀಡೆ, ವಿಪ್ರಲಯ, ಚಕ್ಷುರೇದಯ, ಸೂರ್ಯೋದಯ, ಬಾಲಕ, ಮಧುಪಾನ (Mr. 361, o. r. -ವರ್ಣ). See ಸ್ಥಲ = 18.

ಅಷ್ಟಾದಶಮಾಶ್ರಯ ashtādaśa-amāśya. = ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ. (ತೀರ್ಥ, ಮುನಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಪ್ರಧಾನರು Nn. 48).

ಅಷ್ಟಪದ ashtā-pada. Having eight legs. 2, a spider. 3, a fabulous animal with eight legs (ತರಥ, ಕೇಸರದ್ವಿಷ Mr. 160). 4, a kind of chequered cloth or board for drafts, dice, etc. 5, Kailāsa. 6, gold. See J. 10, 6.

ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ ashtā-vakra. N. of a Brāhmaṇa, deformed in eight members of the body. (My.). 2, greatly deformed or ugly (My.).

ಅಷ್ಟಾವಧಾನ ashtā-avadhāna. The capability of attending to eight matters at once (My.).

ಅಷ್ಟಾವಧಾನಿ ashtā-avadhāni. A person that has the ashtā-avadhāna (My.).

ಅಷ್ಟಾವಶೇಷ ashtā-avaśēṣha. A remainder that forms the eighth part, one-eighth (Bp. 12, 28).

ಅಷ್ಟಾವಧಾನ ashtā-vidhāna. Eight kinds of service rendered to an idol after the principal pūjā, namely, brief recitations from each of the four vēdas, of a śloka, of some prose, plain music, and instrumental music (My.).

ಅಷ್ಟಿ ashtī. N. of a type of metres (Čh.; Mr. 362).

ಅಷ್ಟ ashtu. = ಅಟು, etc., ಅಟು 3, ಓಟು. That measure, that much, etc. (its meanings being identical with those of ಅನಿತು, q. v.; cf. ಇಷ್ಟು). Declension: ಅಷ್ಟಂ (Śmd. 231 Cm.), ಅಷ್ಟನ್ನು (C.); ಅಷ್ಟದಿ (C.); ಅಷ್ಟಕೆ (Śmd. 92 Cm.), ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ, ಅಷ್ಟಕೆ (C.); ಅಷ್ಟದೊಳ, ಅಷ್ಟದೊಳು (Dp. 4), ಅಷ್ಟದೊಳಗೆ, ಅಷ್ಟದಲ್ಲಿ (C.). ೧೮ ದಾರಿ ಎವೆ ಇ ಕ್ಕುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (ಕಾಪ್ಪೆ Nr.). ಅಷ್ಟ ತಬ್ಬಂಗರ್ (Śmd. 215 Cm.). ನಡೆವಷ್ಟು ದೂರಂ (Bp. 4, 50). ಪೋವಷ್ಟು (53, 15). ಕಟ್ಟಿ ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ಹಣಮಾತ್ರಮ್ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟರೊಳು (In the mean time) ಪುರಸ್ಕರವಿಳಿಸಿ, ಮನವೆ! (Dp. 4). ಹದಿನೆಂಟು ಸಾರಿ ದೊಡ್ಡ ಅಡಿಸುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (Si. 40). ಈ ಮಾನು ತಿಂಗಾಡಿದರೆ ಕಡಲುಕ್ಕೆ ನೀರು ಹೆಚ್ಚುವದು, ಅನ್ನರೆ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮಾನು (81). ಎರಡದಷ್ಟು ದಣ್ಣ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವದು (ದ್ವಿಪಾದ್ಯ, etc. 265; cf. 44). ಬೇಕಾದಷ್ಟು (ಪ್ರಕಾಮ, ಯಥೇಚ್ಛತ, etc. 317). ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಇರುವಿಕೆ (ಎಥೆ, ನಮೃದ್ಧಿ 470). ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ ದಾರಿಯನ್ನು ನಡೆಯಲಿ ಅಪ್ಪದೋ, ಅಷ್ಟು ದೂರದ ಹಾದಿ (273). ಬೆಕ್ಕಿನಷ್ಟು ಗಾತ್ರವಾಗಿ (89). ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಿ (B. 1, 1). ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಯ್ಯು ಅದೆ (1, 16). ಸಣ್ಣ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯವನ್ನು ದೊಡ್ಡವು (2, 11). ಅಷ್ಟದೊಳಗೆ (meanwhile, 2, 12). ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡ ನೋಡುವಷ್ಟು (2, 80). ಇವನ್ನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ (3, 19). ಅವನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ (3, 59). ನಾವು ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗುರ್ತು ಮಾಡಿಟ್ಟು (4, 80). ಚಣ್ಣಿನಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದು (4, 40). ಅದಷ್ಟು ಮಾಡಿ (4, 51). ಅದನ್ನಷ್ಟು (=ಅಷ್ಟು)

ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವನೇ ಮಾಡ ಬೇಕು (4, 52). ಅದಷ್ಟು ಅಯಿತು (4, 137). ಅದವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ವಜ್ರವು (4, 173). ಅವನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಲಿಲ್ಲ (4, 221). ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟದಿ ಪೂರ್ತೆ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇವನ ಕೈಯನ್ನ ಮಾಡಿಸ ಬೇಕು ಎನ್ನುವದು ದೇವರ ಸಂಕೇತವೆತ್ತು (5, 201). See ಎರಡಷ್ಟು, ನಾಲ್ಕುಷ್ಟು. — ಅಷ್ಟ ನೆಯ. = ಅನಿತನೆಯ. — ಅಷ್ಟರು. 1. = ಅನಿಬರ್. So many persons (as those, C.). — ಅಷ್ಟರು. 2. ಅಷ್ಟರು-ಲು 9. = ಅನಿಬರು. All persons, every body (C.). — ಅಷ್ಟವಂ. = ಅನಿತನೆಯ. (G.). — ಅಷ್ಟವಷ್ಟು. rep. See Bp. 19, 56. — ಅಷ್ಟು. -ಲು 9. ಅಷ್ಟು. = ಅನಿತು. All, the whole. — ಅಷ್ಟೇ. -ಎ 2. Even that much; (even so). ಹೀಗಷ್ಟೇ! (ಕೆಲ Si. 470). 2, entirely the same. ನೀನು ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಹಾಸಿದರೂ ಅಷ್ಟೇ, ಬಿಟ್ಟರೂ ಅಷ್ಟೇ, ನನಗೆ ಸಿದ್ಧ ಬರುವದು (B. 5, 155). 3, -ಎ 3. Is it not so much? is it not? ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಈ ಬೇಡಿಯ ಕೊಡ್ತಿದ್ದು ನನ್ನ ಬಲದಿನ್ನಷ್ಟೇ? (B. 4, 11). ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡಗಿ ಕೊಡ್ತು ಇರುತ್ತೀ, ಅಷ್ಟೇ? (4, 42). — ಅಷ್ಟೇ ಒನ್ನು. At all events a little. ನನ್ನ ತನ್ನೆಗೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಒನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಚಿನ್ನ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವದು (B. 4, 77). — ಅಷ್ಟೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. So much time; so long. ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ (ಅನ್ನಿಗಂ G.). ಅಷ್ಟೊತ್ತಿನ ತನಕ (B. 5, 64).

ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ ashtā-aiśvarya. = ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ (My.; Br.). 2, = ಅಷ್ಟಭಾಗ್ಯ (My.).

ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತ ashtā-uttara-śata. One hundred and eight. (My.).

ಅಷ್ಟಿ ashtī. Seed; seed-corn; a kernel, a stone.

ಅಷ್ಟಿಲೆ ashtīlī. A glohular body; a kernel. See ಎಕಾಷ್ಟಿಲೆ.

ಅಷ್ಟಿವತ ashtīvat. The knee.

ಅಸ ೩೩. 1. = ಅಟ 2, etc. So much as that (S. Mhr.; My. occasionally).

ಅಸ ೩೩. 2. = ಅಸ 6. Slenderness, weakness, etc. — ಅಸವಲ್ಲದ. -ಅಲ್ಲದ. Not small, not weak, etc. ಅಸವಲ್ಲದ ದೆವ್ವ, a powerful demon (S. Mhr.). ಅಸವಲ್ಲದ ಕೆಲಸ, a very difficult business (My.). — ಅಸವಲ್ಲದವ. -ಅಲ್ಲದವ. A strong, powerful, energetic, great man (C.). ಅಸವಲ್ಲದವನ ಕೂಡೆ ಅರವ್ವಾ ಮಾಡಿ ಹಸಿ ಅರಣ್ಯಾಯಿಗೆ ಮೋಹಿಸಿದ (Prv.).

ಅಸ ೩೩. 3. Fitness, propriety; order; strength, power (cf. ಅಸ 2); greatly (? Bh. 2, 2, 105). — ಅಸಕಂ. = (ಅಸ ಕದ), ಅಸಗೊರೆ. (R.). — ಅಸ ಕದ. To go beyond propriety or the common limits: to surpass, to excel (ಅತಿಕ್ರಮಣ Śmd. Dh.; ಕೆಯೊಡು Śmd. I; ಮಾದಿ ಹೋಗು ūt. I, 54; ಕೆಯೊಡು ūt. II, 11; ಕೆಯೊಡು Kk. 65. 85; Śm. 50). ಪೂಸಗಾರ ಸಿದ್ಧಿ ಮನಸಕಮನ್ ಅಸ ಕದಿದು, ಕೃತಾನ್ವಜ್ಞ ಪೂಜಕರಸುವ ಪೂರ್ ಬೆಸಸು ಬೆಸಸೆನ್ನು, ಕರಮ್ ಅರ್ಪನೆ ಸನ್ನಿಧಮ್ ಅಯ್ಯು ಎದ್ದ ರಾವಣನಿರಿದೊಳ (Abh. P. 14, 105). See Ahh. P. 5, after 53. — ಅಸ ಕದಿದ. Going beyond, surpassing. ಅಸ ಕದಿದಮ್ ಎನ್ನು, ಕೆಯೊಡುಹಂ (Śmd. II). — ಅಸ ಕೊಳ್ಳು. To take a controllable or manageable form, to be manageable; to be practicable or possible (S. Mhr.). ನನಗೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅದು (ಕುದುರೆ) ಅಸ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಲ್ಲ (B. 1, 3). — ಅಸಗೊರೆ. -ಕೊರೆ. = ಅಸ ಕಂ. Strength to fail, to be exhausted (S. Mhr.). — ಅಸವದ. -ಅದ. Strength to fail (J. 11, 25); to be deranged or bewildered (J. 20, 20).

ಅಸ ೩೩. 4. = ಅಡ 4, ಅಸ 1, ಅಸು 1. (T. ಅಟ್ಟಿ, M. ಅಯಿ, motion, mobility; see ಅಸ 4; cf. ಅಕ್ಕನೆ). — ಅಸವಸ. rep. Haste, speed (ಅವಸರ Kk. 54; Śm. 62). ಅಸವಸದಿಂ ಪಳಂಗೆಯ್ಯಂ (Śmd. 267, o. r. ಗೆಯ್ಯಂ). ಅಸವಸದಿಂದೆ ಇನನ ಉದ್ದೇಹಿ (Grj. 4, 142).

ಅಸಮಸ್ತ a-samasta. Uncompounded, separate, several. 2, uncollected. 3, incomplete, imperfect. (Kāvy. IV, 1, 3).
 ಅಸಮಾಕ್ಷ asama-aksha. = ಅಸಮನೇತ್ರ. (My.). 2, a bird, the blue jay (ಸಂಗ Mr. 174).
 ಅಸಮಾಖ್ಯಾತ a-samākhyāta. Not proclaimed, famed, well-known or notorious (Bp. 38, 66).
 ಅಸಮಾಧಾನ a-samādhāna. Displeasure; discontent; indispotion. (B. 4, 57. 80. 139; 5, 101; My.).
 ಅಸಮಾನ a-samān. Not the same, not homogeneous; unequal, unlike; unequalled. (Bp. 8, 11; 16, 14; 22, 60; 43, 17).
 ಅಸಮಾನಗಿರಿ asamānagiri. A ceiling cloth (S. Mhr.);—an ornamental brush of peacock's feathers (My.; H.).
 ಅಸಮಾನರೂಪಕ asamānārūpakā. A kind of upamā (Kāvy. III, 3, B. 81 seq.).
 ಅಸಮಾಪ್ತ a-samāpta. Unfinished, incomplete. (My.).
 ಅಸಮಾಪ್ತಕ್ರಿಯೆ asamāpta-kriyē. A participle, as ಹೋಗಿ, ನಡೆದು, etc. (My.).
 ಅಸಮಾಸ a-samāsa. That which is not samāsa or a euphonic combination of words (Śmd. 189. 217; Kāvy. III, 3, B. 96; IV, 1, 11).
 ಅಸಮಾಸತೆ a-samāsatē. The state of being asamāsa (Śmd. 94).
 ಅಸಮಾಕ್ಷ್ಯಕಾರಿ a-samākshya-kāri. Acting inconsiderately.
 ಅಸಮೇಕ್ಷಣ asama-ikshana. = ಅಸಮನೇತ್ರ. (Bp. 54, 37).
 ಅಸಮ್ಪೂರ್ಣ n-sampūrṇa. Incomplete.
 ಅಸಮ್ಪನ್ಧ a-sambandha. Non-connection, absence of congruity (My.; B. 5, 95).
 ಅಸಮ್ಬಂಧ a-sambādhā. Unconfined; unresisted.
 ಅಸಮ್ಭವ a-sambhava. Inconsistent, improbable, unlikely. 2, non-existent. 3, any extraordinary event. 4, non-existence. See Kāvy. III, 3, B. 148. 159 seq.; Bp. 24, 8.
 ಅಸಮ್ಭವ್ಯ a-sambhavya. Inconceivable, incomprehensible, impossible.
 ಅಸಮ್ಭವ್ಯತ್ವ a-sambhavyatva. The state of being inconceivable, impossible, or improbable. Kāvy. III, 3, B. 148. 159 seq.
 ಅಸಮ್ಭೂತ a-sambhūta. Unproduced; not occurring (Śmd. 90).
 ಅಸಮ್ತ n-sammata. Disapproved, despised; differing from; contrary.
 ಅಸಮ್ಮತಿ a-sammati. Dissent, difference of opinion; dislike. (My.).
 ಅಸಯ್ಯ nsayya. Thh. of ಅಸಹ್ಯ. (My.).
 ಅಸರಾಣಿ asarāṇi. = ಹಸರಾಣಿ. (My.).
 ಅಸಲ asal. ಅಸಲು. Original, not copied or derived; superior, excellent, not secondary or inferior; legitimate, well-born, noble; exactly copied. 2, generally: the principal, in contradiction to the interest (C.; Tē.; Mhr., H.). ಅಸಲಿಗೆ ಮೋಸ, ರಾಫಕ್ಕೆ ಗುಪ್ತಾಟ. —ಅಸಲು ಇಲ್ಲದೆ ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ, ಮೊಸರು ಇಲ್ಲದೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಇಲ್ಲ (Prvs.).
 ಅಸಲಿ asali. A collar composed of tube-like pieces of gold or silver, or solid and flattened (C.; Mhr. ಹಸಲಿ).
 ಅಸವಸ asavaśa. See s. ಅಸ4.
 ಅಸಸಿ asasi. See s. ಅಸ2.

ಅಸಹನ a-sahana. Unenduring; envious. 2, an enemy. 3, intolerance, impatience.
 ಅಸಹಾಯ a-sahāya. Without companions, lonely, friendless (Bp. 16, 7).
 ಅಸಹಿಸು a-sabhisu. = ಅಸಂಹಿಸು. To be intolerant; to be disgusted with, to feel an aversion to (C. as ಅಸಂಹಿಸು).
 ಅಸಹ್ಯ a-sahya. ಅಸಂಯ, ಅಸಂಹ್ಯ, ಅಸಯ್ಯ. Unbearable, insufferable, intolerable (Sk.); —disgustful; —disgust, aversion (C.). See Śmd. 394; ಅಲಗಣಿಸು. — ಅಸಹ್ಯ ತೋರು. To appear disgustful (B. 5, 229). — ಅಸಹ್ಯವು. — ಅಸಹ್ಯ. To be intolerant; to be disgusted (Bp. 55, 2).
 ಅಸಹ್ಯತ್ವ asahyatva. The state of being intolerable or disgustful. See ಮುಲುಕು.
 ಅಸಹ್ಯಭಾವ asahya-bhāva. = ಅಸಹ್ಯತ್ವ. See ಅಸುರ, ಕಸುರ.
 ಅಸಹ್ಯವೃತ್ತಿ asahya-vṛitti. Intolerant behaviour, contempt, contumely (Śmd. 124. 125; ಸಯ್ಯಸದೆ ಇದ್ದವನು ವೃತ್ತಿ Mdb. Cm.).
 ಅಸಹ್ಯೋಕ್ತಿ asabya-ukti. An obscene word (Śmd. 74).
 ಅಸಾಕಲ್ಯ a-sākalya. Incompleteness.
 ಅಸಾದೃಶ್ಯ n-sādṛiśya. That is not a perfect likeness (Kāvy. III, 3, B. 75 seq.).
 ಅಸಾದ್ಯ a-sādya. Having no beginning (Bp. 39, 9).
 ಅಸಾಧಾರಣ n-sādhāraṇa. Not common; special, specific, peculiar; respectable, distinguished. (Kāvy. III, 3, B. 156; B. 4, 147).
 ಅಸಾಧ್ಯ a-sādhyā. (= ಅಸದರ್). Not to be effected or completed; impracticable, impossible; incurable; (unprofitable, see Prv. s. ತಣ್ಣಗೆ). Śmd. 270; J. 4, 64; B. 5, 194.
 ಅಸಿ asi. 1. = ಅಸ4, etc. — ಅಸಿಮಿಸಿ. dupl. (= ಅಸವಸ). Without deliberation, consideration or reflection; hurry-scurry (S. Mhr.).
 ಅಸಿ asi. 2. An interjection of disgust or displeasure: fy! (C.). — ಅಸಿ. rep. Fy, fy! (S. Mhr.). — ಅಸಿ. = ಅಸಸಿ (C.).
 ಅಸಿ asi. 3. To throw away, to scatter, to disperse (ಜಲಕು, ಅಡಾಡು Śmd. II; Kk. 59; see ಅಮೃ 1).
 ಅಸಿ asi. 4. To move, to shake, to tremble, to dangle, to pendulate (v. i., Tē. ಅಸಿಯಾಡು; R.; T. ಅಜಗು, ಅಜೈ; cf. ಅಜ 1, ಅಸ 4, ಅಸುಮು).
 ಅಸಿ asi. 5. = ಅಸಿ, ಹಸಿ, etc. That which is laid on the ground. cf. ಅಸುಮಿ. — ಅಸಿಕಲ್ಲು. The lower grinding-stone (especially used for grinding curry-stuff, C.; T.; M. ಅಮ್ಬಿ). — ಅಸಿಯ ಕಲ್ = ಅಸಿಕಲ್. (ತಿಲಾಪಟ್ಟಿ Mr. 206). ಅಸಿಯ ಕಲ್ಲು ಮಡಗಿ ಕೊಡ್ತಿದೆ ಮದುವೆ ಕೆಡುವದೆ? (Bp. 43, 59; see ಅಶ್ವರೋಪಣ).
 ಅಸಿ asi. 6. = ಅಸ2. Thinness, leanness, emaciation, weakness, slenderness, smallness, minuteness (J. 29, 29; 30, 2; Tē. ಅಸಿ, slight, superficial; as a wound; ಅಸದು, ಅಸದು, slenderness, smallness, minuteness; M. ಅಸು, thin, slender; cf. T. ಅಜೈ, motion, flexure? ಅಸ 2?). — ಅಸಿದು. (Śmd. 95. 96). That is thin, etc. (ಕನ್ನ ಮ, ತಾತ, ಕೃತ, ಕ್ಷೀಣ, ವೇಲವ, ತಲಿಸ, ತನು Hā.; ಕೃತ, ತನು, etc. Nr.; ಕನ್ನ ಮ, ಕೃತ, ವೇಲವ Mr. 436). ತಕ್ಕಿತ್ತು ಕೆಮ್ಮು ಅಸಿದು ಎನಿಸು ನಾಲಗೆ ಲೇಸು (Mr. 277). — ಅಸಿನದು = ಅಸಿಯ ನದು. (J. 18, 35; C.; ಬದನದು G.). — ಅಸಿಯಂ. — ಅಸ3. A thin;

etc. man (Śmd. 154, 184). — ಅಸಿಯ ನಡು. A slender, delicate waist (Śmd. 201; Bp. 5, 24; 42, 23). — ಅಸಿಯ ಪೂ. A delicate, beautiful flower (Bp. 22, 8). — ಅಸಿಯ ಬಸುಜಿ. A small, delicate belly (Bp. 14, 17). — ಅಸಿಯವು. -ಅಪ್ಪ. Plural of ಅಸಿದು (Śmd. 119). — ಅಸಿಯರ್. -ಅರ್ 4. A slender female (Śmd. 243; Rāy. 8, 29). — ಅಸಿವುಡಿ. -ಉಡಿ. A small pouch or lap (Bp. 35, 53). — ಅಸಿವರರ್. -ಬೆರರ್. A thin finger (J. 18, 29).

ಅಸಿ asi. 1. A sword. ಕೂರವ ಅಸಿ (Śm. 116). 2, a kind of viçhitticitra (Kāvy. III, 2, B, 57. 60 seq.). — ಅಸಿವಲಗಿ. -ಸಲಗಿ. A sword and a shield (J. 12, 33).

ಅಸಿ asi. 2. Thou art. See ತತ್ತ್ವಮ್ ಅಸಿ.

ಅಸಿಕೆ asi(?)-ika. (Śmd. 239).

ಅಸಿಕೈ asikui. A young woman in attendance in the gynaeceum.

ಅಸಿತ asita. Dark-coloured, black, dark blue (ಕರ್ಪ್ Nn. 56; ಕನ್ಯ 14. 42. 80; Śm. 100).

ಅಸಿತಕನ್ಧರ asita-kandhara. Having a black neck: Śiva (Bp. 50, 10).

ಅಸಿತಬಿಳ asita-khaga. A kind of black bird (ಕರಿಯ ಹಕ್ಕಿ Mr. 174).

ಅಸಿತಗಲಿ asita-gala. = ಅಸಿತಕನ್ಧರ. (Bp. 59, 34).

ಅಸಿತದ್ರುಮ asita-druma. (ತಾಡಿಯ ಮರ Ḫb.).

ಅಸಿತಧ್ವಜ asita-dhvaja. = ನೀಲಧ್ವಜ. (J. 24, 69).

ಅಸಿತರಕ್ತ asita-rakta. One of the seven tongues of Agni (Mr. 46; see ಏಯಿ ನಾಲಿಗೆ).

ಅಸಿತರಸೆ asita-rasē. Black soil (ಕೃಷ್ಣಮೃತ್ತಿಕೆ, ಎರೆ Mr. 93).

ಅಸಿತಾನನ asita-ānana. The black-faced monkey (ಕರೀ ಮೋ ಘಿಯ ಮುಂಗ Ḫb.).

ಅಸಿತಾಮೃತ asita-amhara. The elder brother of Kṛishṇa, Bala (ಬಲ, ಬಲಪುತ್ರ Nn. 14).

ಅಸಿತಾಶ್ಮ asita-aśma. The lapis lazuli (ಹರಿಕಾನ್ತ, ನೀಲ Mr. 101).

ಅಸಿದು asidu. See s. ಅಸಿ 6.

ಅಸಿದಾರಿ asi-dhārē. The edge of a sword (Grj. 3, 2).

ಅಸಿದಾವಕ asi-dhāvaka. A sword or tooth cleaner.

ಅಸಿಧೇನು asi-dhēnn. A knife (ಕತ್ತಿಕೆ, ಪತ್ರ, ಸುರಿಗೆ Mr. 297).

ಅಸಿಧೇನುಕೆ asi-dhēnukē. A knife.

ಅಸಿಪತ್ರ asi-patra. The blade of a sword. 2, a bell paved with swords. (My.).

ಅಸಿಪತ್ರವ್ರತ asipatra-vrata. The vow of the sword-blade (J. 2, 30; 8, 9; see Indian Antiquary XVII, November 1888, p. 322).

ಅಸಿಪರ್ಗಿ asi-pargi. N. of a plant (Mr. 139, perhaps = ಕಾಡಿ).

ಅಸಿಪುತ್ರಿ asi-putri. A knife.

ಅಸಿಪುತ್ರಿಕೆ asi-putrikē. A knife.

ಅಸಿಸಿ asisi. See s. ಅಸಿ 2.

ಅಸಿಹೇತಿ asi-hēti. A person armed with a sword.

ಅಸು asu. 1. = ಅಸು 4. Quickness, haste (ಶೀಘ್ರ Śmd. 11; Ek. 66; T. ಅಜುಜ್ಞ; cf. Sk. ಅಸುಫಿ).

ಅಸು asu. 2. = ಅಸು 4. c. g. 1a ಅಸುಮು (= ಅಸಿಮು), ಕೂಡಮು, ಹಡಮು, ಹಾಕಮು (C.).

ಅಸು asu. Life. 2, the five vital breaths or airs of the body. — ಅಸು ಕ. To give or restore life (Bp. 48 sum.).

— ಅಸು ಕೊಡು. = ಅಸು ಕ. (Bp. 48, 16). — ಅಸುಗಕೆ. -ಕಕೆ.

To kill (Bp. 34, 36). 2, to die (Bp. 37, 16; 42, 30; 46,

43; 47, 6; 50, 59; 57, 15). — ಅಸುಗಾವಲು. -ಕಾವಲು. Pre-

servation of life (R.). — ಅಸುಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. To drink (an-

other's) life (J. 4, 23). — ಅಸುಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಅಸುಗೋರ್

(Śmd. 200). — ಅಸುಗೋರ್. -ಕೋರ್. (Śmd. 200). To kill

(ಪ್ರಾಣಾನಾಶಕರಾ Śmd. Dh.; Abh. P. 10, 217). ನಿನ್ನ ಸುಂಗೋರ್

ಡೆ ದೋಡಮ್ ಅಪುಡೆ (Śmd. 200). — ಅಸುಗೋಳಿಸು. -ಕೋಳಿ

ಸು. To cause to kill. ಅಸುಗೋಳಿಸುವರ್ (Śmd. 200). — ಅ

ಸುದೋಹಿ. -ತೋಹಿ. = ಅಸು ಬಿಡು. (J. 23, 11; 31, 47). — ಅಸು

ಬಿಡು. To give up one's life, to die (Bp. 48, 9; 58, 56). —

ಅಸುವಡಗು. -ಅಡಗು. Life to disappear or he extinguished

(J. 21, 7). — ಅಸುವಯ್. -ಅಯ್. To die (Dp. 1, 2). — ಅಸು

ಡಿ. -ಬಿಡಿ. To keep up one's life (J. 23, 59).

ಅಸುಕೆ asukē. = ಅಸುಗಿ. (Abh. P. 11, 118; Kāvy. V, 26).

ಅಸುಗೇ asugē. = ಅಸುಕೆ. Thh. of ಅಶೋಕ or ಅಶೋಕೆ (ಅಶೋಕೆ

Śmd. 73, o. r. ಅಶೋಕ; ಅಶೋಕ Ḫt. 11, 61; ಅಶೋಕಕುಜ

Śm. 25; ಅಶೋಕಕುಜ Kk. 19). — ಅಸುಗದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. New

leaves of the asugē (Rāy. 10, after 31).

ಅಸುಧಾರಣಿ asu-dhāraṇa. Life, existence.

ಅಸುಮ್ಬು asumbu. (Śmd. 48). To cause to move

about, to shake, to agitate (ಸಂಚಾಲನ Śmd. Dh.).

ಅಸುರ್ asur. 1. To feel disgusted, to have an

aversion or a dislike, to be impatient (ಅಸಹ್ಯ

ಫಾವ Śmd. Dh.; T. ಅಹರ್, ಅಯರ್; M. ಅಯರ್. T., M. also:

to be heavy and drowsy, to faint, swoon).

ಅಸುರ್ asur. 2. Fatigue, faintness. Cf. ಅಸ 2, etc.?

— ಅಸುರುಸುರು. -ಉಸುರು. Exhaustion, waste of one's

strength, excessive weakness or fatigue (Tē.; R.).

ಅಸುರ asura. Living; the supreme soul. 2, the sun (Ḫb.).

3, a demon, an Asura, Śukra's pupil (ಪುತ್ರಕುಸುರ; ರಕ್ತಸ,

ಮುಚ್ಚಿಗ Śm. 9; ರಾಕ್ಷಸ Nn. 35).

ಅಸುರಗುರು asura-guru. The teacher of the Asuras: Śukra

(ಪುತ್ರ Mr. 38; ರಕ್ತಸರೋಜ, ಪುತ್ರ Śm. 17).

ಅಸುರಬಲಿ asura-hali. An offering to demons (J. 2, 58).

ಅಸುರಾನ್ತಕ asura-antaka. = ಅಸುರಾರಿ. (J. 13, 52. 63).

ಅಸುರರಿಪು asura-ripu. = ಅಸುರಾರಿ. (My.).

ಅಸುರವೈರಿ asura-vairi. = ಅಸುರರಪು. (My.).

ಅಸುರಹರ asura-hara. = ಅಸುರವೈರಿ. (My.).

ಅಸುರಾರಿ asura-ari. Viṣṇu, Kṛishṇa (J. 2, 52; 24, 66).

2, Rāma (J. 18, 6; 21, 1).

ಅಸುರಿ asuri. A female demon. 2, the plant Sinapis race-

mosa Roxb. (see ಮೊರಸಾಸಿವೆ).

ಅಸುರೆ asurē. A female demon (J. 2, 61). 2, N. of a plant

(Mr. 132; see ಪಾಲ್ಕುಡಿ).

ಅಸುಲಾಭ asu-lābha. Escoaping with life (My.).

ಅಸುವಾಸನೆ a-suvāsane. A bad smell (A.).

ಅಸುವೆ asuvē. (fr. ಅಸುಮ್ಬು?). Cf. ಅಸಿ 5. — ಅಸುವೆಕರ.

A slab on which condiments are ground (Grj. 2, 89).

ಅಸುಹೃದ್ a-suhrid. An enemy.

ಅಸುಹೃದ್ asuhrida. = ಅಸುಹೃದ್. (Mr. 290).

ಅಸುಕ್ಷಣ asukṣhaṇa. Disrespect.

ಅಸೂಯ asūya. = ಅಸೂಯೆ. See ಅದ್ವಿಜನ್ಯ, ಕರುಣೆ.

ಅಸೂಯೆ asūyā. Displeasure. 2, *envy, jealousy; detraction* (ಕರುಣೆ, ಅದ್ವಿಜ Kk. 48). 3, *aversion*. 4, N. of Atri's wife (cf. ಅಸೂಯೆ).

ಅಸೃಕ್ಯ asrikku. Tbh. of ಅಸೃಕ್. (G.).

ಅಸೃಗ್ಧರ asrij-dhara. = ಅಸೃಗ್ಧರೆ. (Mr. 394).

ಅಸೃಗ್ಧರೆ asrij-dbarē. The skin.

ಅಸೃಜ asrij. ಅಸೃಕ್. Blood.

ಅಸೃತಿ a-sṛiti. Evil oonduot; fraud, hypocrisy (ಕುಕ್ಕುಟ, etc. Mr. 450; cf. ಕುಕ್ಕುಟ).

ಅಸೆ asē. = ಅಸಿ 5, etc. (My.). — ಅಸೇ ಕಲ್ಲ. = ಅಸಿಕಲ್ಲ. (B. 4, 177).

ಅಸೆ asē. (ದಾಳುಬುಡ Mr. 110).

ಅಸೇಚ a-sēca. = ಅಸೇಚನಕ. (ಮಾಡು ತಣೆವಿಲ್ಲದಂ Mr. 231).

ಅಸೇಚನಕ a-sēcanaka. Charming to such an extent that the eye does not get tired of looking at. 2, *insaliable*.

ಅಸೌಮ್ಯ a-saumya. Ugly, unlovely; disagreeable, displeasing, unfriendly. 2, one of the ಅಪ್ಪಾದತಮೋಷಂಗಳ, q. v. ಅಸೌಮ್ಯವರ asaumya-svara. Having a bad or croaking voice.

ಅಸೃನೆ askandē. N. of a plant (ಬುಗುರಿ Mr. 117, one MS. ಬುಗುರಿ; ಅಸೃನೆ in two MSS., ಅಸೃಡ in one).

ಅಸೃ asta. Thrown, cast. 2, *sent, despatched*. 3, *set aside*. 4, *finished; disappeared*. 5, *the western mountain behind which the sun is supposed to set*. 6, *disappearance; obscuration*. 7, *sunset*. ಅಸೃಮ್, at home, home.

ಅಸೃಗಿ asta-giri. = ಅಸೃ No 5. (My.).

ಅಸೃಮನ astam-ana (= ayaṇa). Setting. (My.).

ಅಸೃಮಯ astam-aya. Disappearance; setting, as a beavenly body (ನಿರ್ವಾಣ, ಸಾಯಂಕಾಲ Nn. 19, o. r. ಅಸೃಮಾನ).

ಅಸೃಮಾನ astam-āna. = ಅಸೃಮನ, ಅಸೃಮಯ, q. v. (My.; B. 4, 67).

ಅಸೃಮತ astam-ita. Gone home; gone down, set (Bp. 7, 2; 39, 54).

ಅಸೃಮಿಸು astamisu. To go down, to set (Bp. 2, 14; 11, 44; 28, 55; 35, 6).

ಅಸೃರಾಗ asta-rāga. The colour of twilight. 2, *red-lead* (ಸನ್ನಿಧಿರಾಗ Nn. 67).

ಅಸೃರು astaru. = ಅಸೃ 2, ಅಸೃ 2. Lining (of a garment, etc. My.; Br.; Mbr., H. ಅಸೃರು).

ಅಸೃವಿಲಾಸ asta-vilāsa. One whose merriment is gone (Grj. 8, 37).

ಅಸೃವ್ಯಸ್ತ asta-vyasta. Scattered hither and thither, confused, disordered, irrelevant (Cb. v. 3).

ಅಸೃಕ್ಷರ asta-akshara. An elided letter (Cb. v. 3).

ಅಸೃಚಲ asta-āla. = ಅಸೃಗಿ. (Bp. 19, 28).

ಅಸೃದ್ರಿ asta-adri. = ಅಸೃಡಲ. (My.).

ಅಸೃ asti. Ho, sho, it is (Bp. 51, 14). 2, *being, existent, present*;—existence; substance, property, wealth (cf. ಅಸೃ).

ಅಸೃಕೆ astikē. Throwing, putting. See ಪರ್ಯಸ್ತಿಕೆ.

ಅಸೃಭಾರ asti-bhāra. = ಅಸೃವಾರ. A foundation (My.; Br.).

ಅಸೃಮತಿ asti-mat. -ನ. Wealthy.

ಅಸೃವಳ್ಳಿ asti-valli. N. of a creeper (see Mr. 145 s. ಕಾಣ್ಕೆ ರ, o. r. ಅಸೃ-).

ಅಸೃವಾರ astivāra. = ಅಸೃವಾರ. (My.; Tē., T., M.).

ಅಸೃ astu. Be it! let it be! be it so! (Bp. 32, 14).

ಅಸೃಕೆ a-stōka. Not small, pre-eminent (Bp. 39, 55).

ಅಸೃ astra. 1. A missile weapon. 2, a weapon in general. 3, a bow.

ಅಸೃ astra. 2. = ಅಸೃರು. (S. Mhr.).

ಅಸೃಜೀವ astra-jīva. A soldier, a warrior (Sk.);—a Bēda (My.).

ಅಸೃತೆ astratē. Using or throwing a missile (Grj. 7, 29).

ಅಸೃ astri. 1. A Bowman.

ಅಸೃ astri. 2. = ಅಸೃರು. (My.; Br.).

ಅಸೃನ್ asthan. = ಅಸೃ. See ಪಾಶ್ವಾಸೃನ್.

ಅಸೃಗ್ಧಾ asthāga. Very deep.

ಅಸೃ asthi. A bone (ಮೂಳೆ, ಎಲು Sm. 32).

ಅಸೃಕೃತ asthi-kṛit. Marrow. (R.).

ಅಸೃಗತ asthi-gata. Soated in the bones. (My.).

ಅಸೃಪಂಜರ asthi-pañjara. A skeleton (ಕಂಕಾಲ, ಒಡಲ ಎಲು Mr. 397).

ಅಸೃ a-sthira. = ಅಸೃ. Unsteady; uncertain.

ಅಸೃರಚರಿತೆ asthira-çaritē. A woman of a fickle behaviour (Bp. 40, 53).

ಅಸೃರತ್ಯ asthira-tva. Unsteadiness, fickleness, mutability (My.; ಚಾವಲ್ಯ G.).

ಅಸೃಸಾರ asthira-sāra. Marrow. (R.).

ಅಸೃಸ್ರಾವ asthira-srāva. Wasting away of the bones, a kind of consumption (My.).

ಅಸೃಗ್ಧ a-snigdha. Not smooth. 2, *harsh; unkind* (ವರುಷ, ಚಿಟ್ಟು Mr. 456).

ಅಸೃಸ್ಪ a-spashta. Indistinct (ವ್ಯಕ್ತವಲ್ಲದುದು Nn. 142).

ಅಸೃಟಿವಾಚ a-sphuṭa-vāc. Speaking indistinctly, lying.

ಅಸೃದ್ asmad. Of us, our; we (Sm. 100; 300 Cm.; Kāv. 1, 2, 66-70; 5, 6-12. 27-31; Bp. 61, 58).

ಅಸೃದೀಯ asmadiya. Our, ours (Bp. 43, 83; R.v. 8, 116).

ಅಸೃ asra. Hair, the hair of the head. 2, *blood*. 3, a tear.

ಅಸೃಪ asra-pa. Blood-drinking. 2, a *rākshasa*, a demon.

ಅಸೃ asru. = ಅಸೃ. A tear. 2, *water* (ಉದಕ, ಒಲ Nn. 65).

3, *blood* (ರಕ್ತ, ರುಧಿರ 65). 4, the hair of the head (ಕೇಶ, ಮುಷ್ಠಿಯ ಕೂದಲ 65). 5, an eye (ನಿರೋಚನ, ಕಣ್ಣು 65). 6, a piece (ಒಪ, ತುಣ್ಣು 65, o. r. ವಲ, ಕುಣ್ಣು).

ಅಸೃಚ್ಛಿನ್ದ a-svaçchanda. Not self-willed; docile; dependant.

ಅಸೃತತ್ವ a-svatantra. Not self-willed, dependant, subject (My.).

ಅಸೃಪ್ನ a-svapna. Not sleeping. 2, a deity.

ಅಸೃಭಾವಕ a-svabhāvika. Unnatural (J. 27, 20).

ಅಸೃರ a-svara. Not aloud; indistinct. 2, *having a disagreeable voice*. 3, not a vowel, a consonant (Sm. 58. 178. 205. 214. 288. 356. 366; Kāv. 1, 2, 104-109).

ಅಸೃಧ್ಯಾಯ a-svādhyāya. A Brahmana who has not read the *vidas* previous to his investiture.

ಅಸೃಮಿವಕ್ರಯ a-svāmi-vikraya. Sale without ownership. (R.).

ಎನ ನುಡಿ Bhn. 15), *pleasure, cutting* (Bp. 27, 31; 40, 30; B. 5, 164. 197).

ಅಹಹಾ ahaḥā. = ಅಹಹ. (B. 3, 18; My.).

ಅಹಾ ahā. = ಅಹಹಾ. (B. 2, 1. 6; My.). Cf. ಅಹಾ.

ಅಹಾರ್ಯ a-hārya. Not to be stolen or removed. 2, a mountain.

ಅಹಾಹಾ ahāḥā. = ಅಹಹಾ. (Bhāgavata 10, 40, 2).

ಅಹಿ ahi. A serpent. 2, the demon Vṛitra. 3, Rāhu. 4, a traveller. 5, the sun.

ಅಹಿಂಸೆ a-himsā. Not hurting or injuring; not killing; harmlessness; innocence of blood-shedding (ಧರ್ಮ, ಕೊಲ್ಲದಿರುವುದು Nn. 79; Śmd. 93; Bp. 38, 3. 12. 65).

ಅಹಿಕ್ ahika. Lasting a certain number of days. 2, a hliud snake. Cf. ಅಹಿಹ.

ಅಹಿಕ್ಟಕ್ ahi-kāṭaka. He whose bracelet is a serpent: Śiva (Bp. 44, 31). 2, a number of serpents (My.).

ಅಹಿಕಾನ್ತ ahi-kānta. Desired by snakes: air, wind. 2, the master of serpents: Śeṣha.

ಅಹಿಕಾನ್ತ ಕಟಕ್ ahikānta-kāṭaka. = ಅಹಿಪಕಂಕಣ. Śiva (Bp. 54, 54).

ಅಹಿಕಾಯ abi-kāya. The body of a snake (ಭೋಗ, ಸರ್ಪಗಳ ದೇಹ Nn. 113; ಭೋಗ Mr. 514).

ಅಹಿಕುಂಡಲ ahi-kundala. Ho whose ear-ring is a serpent: Śiva (Bp. 27, 26).

ಅಹಿತ a-hita. Not suitable; not beneficial; unfriendly; an enemy; — damage, harm.

ಅಹಿತಕರ ahita-kara. Detrimental, adverse; unwholesome (B. 3, 36).

ಅಹಿತಕಾರ ahita-kāra. Adverse, inimical; an enemy (Bp. 20, 38).

ಅಹಿತತ್ವ a-hitatva. Enmity. 2, ahi-tatva, the essential nature of snakes and its knowledge. See J. 2, 8.

ಅಹಿತುಣ್ಣಿ ahi-tuṇḍa. = ಅಹಿಮುಖ. The month or face of a serpent (ಪ್ರಕೃತ, ಹಾವಿನ ಮುಖ Nn. 27).

ಅಹಿತುಣ್ಣಿಕ ahi-tuṇḍika. A catcher or exhibitor of snakes.

ಅಹಿಧರ ahi-dhara. Śiva (My.; ಮಹಾದೇವ Čb.).

ಅಹಿಪ ahi-pa. The sovereign of the serpents: Śeṣha (My.; ಮಹಾಶೇಷ Čb.). 2, any large serpent.

ಅಹಿಪಕಂಕಣ ahipa-kaṅkaṇa. He whose bracelet is Śeṣha: Śiva (Bp. 46, 33).

ಅಹಿಪತಿ ahi-pati. = ಅಹಿಪ. (Bp. 18, 95; 38, 63; 55, 23).

ಅಹಿಭಯ abi-bhaya. Fear of a lurking snake; mistrust or apprehension of treachery.

ಅಹಿಭುಜ್ಜಿ ahi-bbuj. ಅಹಿಭುಜ್. A peacock. 2, Garuḍa.

ಅಹಿಭೂಷಣ ahi-bhūṣaṇa. Śiva. (My.).

ಅಹಿಮಕರ a-hima-kara. The sun. (My.; Rām. 1, 16, 22).

ಅಹಿಮಹಿಲೆ ahi-mahilē. A woman of the serpent race (My.).

ಅಹಿಮುಖ ahi-mukha. = ಅಹಿತುಣ್ಣಿ. (ಕೌತುಕ, ಹಾವಿನ ಮುಖ Nn. 10).

ಅಹಿಬುಧ್ಧಿ abir-hudhna. Śiva.

ಅಹಿಶಯ್ಯ abi-ṣayyē. A couch formed of a snake or of snakes (Śmd. 224).

ಅಹಿಪ ahiṣa. = ಅಹಿಪ (Tbb. of ಅಧೀಶ?). See ನೆತ್ತಿಗರಹು.

ಅಹಿರಸಿ ahiraṇi. A kind of snake, said to be two-headed (ದ್ವಿಮುಖ, ಇತ್ತರಿಯಂ Mr. 401).

ಅಹುದು ahudu. See a. ಅಹ.

ಅಹೇತು a-hētu. Absence of cause or reason (Kāvy. III, 3. B, 121; ಅಹೇತು Mr. 538).

ಅಹೇತುಕ್ a-hétuka. Causeless, groundless (Kāvy. III, 3. B, 135 seq.).

ಅಹೇರು ahēru. = ಅಹೇರು. The plant *Asparagus racemosus* Willd.

ಅಹೋ ahō. 1. = ಅಹಸ್. (ವಾಸರ, ಹಗಲು Nn. 149).

ಅಹೋ ahō. 2. An interjection used in surprise, satisfaction or praise (ಬೇಡ ವಡನ, ಒಳ್ಳೆದ ಮಾತು, o. rs. ಒಹನ್ನ ನುಡಿ, ಅಹನ್ನ ನುಡಿ Nn. 149; ಬೇಡ ನುಡಿ Mr. 536), calling (ಕರಹ, ಕರೆವಣ್ಣ 149), reproach, etc.

ಅಹೋರಾತ್ರಿ ahas-rātra. Day and night; a day and night from sunrise to sunrise. 2, a day and night of the pitris = a month of the gods = a year of Brahmā = 2000 yugas of the gods.

ಅಹೋರಾತ್ರಿ ahas-rātri. A day and night (ಸಂಸರ, ಅಹೋರಾತ್ರಿಗಳ, ಹಗಲಿರುಳುಗಳ Nn. 19).

ಅಹೋರಾತ್ರಿ ahas-rātrē. A whole day and night, 60 galigē (à 24 minutes; ೬೦ ಗಲಿಗಗಳ Mr. 64).

ಅಹ್ನ ahna. = ಅಹನ್. A day: time (ವೇಳೆ Mr. 66).

ಅಹ್ನಾಯ ahnāya. Timely, soon, quickly.

ಅಳ 1. = ಅಳಿ 1. See ಮೇಗಲ (= ಮೇಗಲ).

ಅಳ 2. (= ಅಳು 2). Shaking; rising and falling with alternate motions, heaving (of the allēs). Cf. ಅಳಿ 1. — ಅಳಲೆ. = ಅಳಲೆ ನೆಲ. A bog, a morass (My.). — ಅಳಲೆ ಬಿಟ್ಟು. = ಅಳಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ. The two allēs and the intermediate region (My.).

ಅಳ 3. = ಅಳು 1. The feminine of ಅಳ 1. ತದ ದರ್ಶನಾಸಂಗಮ ಇತ್ಯಾದಿ (Śmd. 266). ಅಪಾದರ್ಶನಾಪ್ತನು ಜರ ತದರ್ಶನ ಎಲ್ಲಮನು ಈಕೆ (266). ಅನ್ ಅಪಾದರ್ಶನ, ವೃದ್ಧಿ ಅಪಾದರ್ಶನ (263). ಸಿರಿ ಒಲ್ಲಕೆ ಹೃದ್ಯವದರಂ! (109). ಸರಸ್ವತಿ ಕೆಯ್ದರನಾಗೆ ಪಲ್ಲವ (109). ಎಜಯಸಿರಿ ವಾಚಾಟರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುವಳೆ? (Bh. 2, 13, 47). — ಅಳನ. — ಅನ. The final ಅಳ (Śmd. 265).

ಅಳ 4. ಅಳು 2, (ವಳ 2). The feminine of ಅಳ 3. ಅವಳ, ಇವಳ, ಉವಳ (Śmd. 245. 174. 186), ಅವಳ, ವೆವಳ, ಕವೆಯಳ, ಪಿರಿಯಳ, ಇನಿಯಳ, ಅಸಿಯಳ, ಇವುದಳ, ಕವುದಳ (245), ನೇರಿದಳ ಇವಳ (109), ಎಳೆಯಳ, ಪದಿಯಳ (185), ಓಸರಿದಳ, ರಾಗಿದಳ, ಭೋಗಿದಳ, ವಾದಿದಳ, ಒಸದಳ (243. 245). ರನ್ನವಸಿದಳ (Śm. 37). — ಅಳನ. — ಅನ. The final ಅಳ (Śmd. 243).

ಅಳ 5. (= ಅಳ 2). Contact, a light touch, grazing. (South M. ಅಳುಮು, to scratch). — ಅಳಲೆ (Śmd. 214). A wound made by grazing, a superficial wound, a scratch. ಕೇತನಪ್ರಚಯದ ಅಳಲೆ (Abh. P. 13, 80).

ಅಳ 6. 1. = ಅಳಿದು. P. p. of ಅಳಿ 1, in ಅಳಿಕೊಳ್ಳು, to measure (C.).

ಅಳ 6. 2. = ಅಳಿದು 2, (ಅಳಿ 5), ಅಳಿದು, ಅಳಿದು 1. Joining, contact; nearness, contiguity, proximity (ಸಮೀಪ Bhn. 29; T. ಅಳಿ, to approach, come near; see T., M. ಅಮಾ. ಅಳು 2; T. ಅಳ, communication, intercourse; cf. ಅಡವು 1, ಅಳಿ 2, ಅಳಿ 3, ಅಳ 3, ಅಳು 3, ಅಳು 3, ಅಳು 3, T. ಅಳು, v. t., to mix, mingle together, copulate; Tu. ಅಳ, v. t., to

mix; ಅರಿಸು, v. i., to mix, mingle, be united). 2, fitness, suitability, propriety; conformity (T. ಅಳವು); comeliness (Tē. ಅಲವು, ಅಲವು). 3, power, ability, possibility, practicability, reach (Tē. ಅಲವು, ಅಲವು). 4, power, strength, force, vigour (ಸ್ತು Bhn. 28. 29); —control. ಅಸಮಾಧಿಪತಿಯ ಸು ಬನ್ನೆರ ಅಳವೆ ಸುರ ದನುಜ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ (Bp. 1, 33). ಏನು ವನಂ ಕೇರಿಸುವದೆ ಎನ್ನ ಅಳವೆ? (1, 34). See Kāv. I, 5, 47; Abb. P. 7, after 115; Bp. 2, 32; 32, 48; 47, 23. 27; 49, 23; 51, 46; 56, 1; Rāv. 5, 42. 126; 13, 91; Bb. 1, 8, 18; J. 7. 7. —ಅಳವಡಿಕೆ. -ಪಡಿಕೆ. The act of joining, adhering or sticking to. ಬಿಡದೆ ಸುಖಮುಖಗೋಳೊ ಒನ್ನನು ಬಿಡಿದು, ಸದ್ವಿವ ಕಾರಮುಖೋ ನಡೆಯಲೆ, ಒನ್ನದಿ ತುಟ್ಟ ಒನ್ನದಿ ನಷ್ಟ ತನಗೆ ಅ ಹುದು; ಬಿಡುವುದು (what one uses to seize or desires to do, etc. and) ಇತರವರದೊಳಗೆ ಅಳವಡಿಕೆ ತನಗೆ ಅಹುದು (what sticks to one, as the fruit of works, in this and that world) ಒನ್ನನು ಒನ್ನನು ಬಿಡುವುದು! ಅಲ್ಲದೆ ಬೇಡು ಮತಮ್ ಇಲ್ಲ (Bh. 1, 8, 25). 2, preparation (J. 22, 47). 3, thought, pleasure, wish. ನಿನ್ನ ಮನಸಿನೋ ಅಳವಡಿಕೆ ಎಹಗೆ, ಅಹಗೆ ಮಾ ಹುವಿನೆ, ಅನ್ನ! (Bp. 44, 13). Cf. Tē. ಅಲವಡಿ, properly, suitably. —ಅಳವಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಅಳವಳಿಸು. To join (v. t.); to tie together, to tie; to collect in a heap; to put to or on, to attach, to apply to; to put; to put in readiness; to prepare, to make ready; to bring about; to confine, to subdue; —to make one's self ready; etc. See Bp. 3, 26; 4, 4. 37; 5, 12; 8, 14. 37; 12, 19; 18, 29; 21, 26; 22, 7; 27, 16; 28, 33; 29, 3. 5; 32, 54; 33 sum.; 35, 37; 38, 15; 43, 24; 45, 10; 49, 33. 34; 51, 72; 52, 40; 57, 33. 46; 59, 22; 60, 38; Rāv. 10, after 31; 14, 27. 28; Bh. 1, 7, 13; 1, 8, 67; 1, 10, 14; 2, 4, 13; J. 4, 20; 6, 17; 7, 36; 8, 21; 9, 28; 12. 4. 51; 13, 10; 14, 12; 20, 15. 22; 22, 25. 28; 25, 29; 26, 10; 29, 38; 30, 7. 54; 31, 52; 33, 35; 34, 7. —ಅಳವಡು. -ಪಡು. To be closely joined (Ch. v. 59). ಅಳವಟ್ಟು ದು (ಅಮರ್ಶೆ Cr. II, 84). 2, to be joined to, (to be contained in); to be tied (Bp. 44, 32; 61, 26; Rāv. 5, after 25). 3, to be fit or proper; to agree (see Ch. a. ದುರದೃಷ್ಟ; Bp. 20, 8; 38, 15. 34; 39, 19; 40, 50). 4, to be or become ready; to be established; to be at hand (Śmd. 74. 230; Abb. P. 15, 46; Bp. 8, 56; 35, 25; 60, 45; Rāv. 10, after 31; J. 3, 9). 5, to be nice, to have or get a beautiful form (Bp. 34, 22; Grj. 3, 34; 4, 71). 6, to come within the limits of (J. 6, 3; Kk. 95). 7, to come about (as ಸರಾ ಸು, Rāv. 6, after 11). 8, to be obtained, to be got (Bp. 45, 43; 61, 72). 9, to be observed, as a rule (4, 43). 10, to be possible (29, 14; 35, 49; 40, 20. 23; 53, 12). 11, to be thought of; to be known (ಮನನವಾಗು G.; 39. 5. Mhr.). Cf. Tē. ಅಲವದು, to be accustomed, be practised in; to be mastered (= ಅಧ್ಯಾಸ). —ಅಳವರಿ. -ಪರಿ. To go beyond the proper or common boundaries, to be excessive. ಅಳವರಿದು ಬೇವುದು (ಪೊಗು Cr. I, 73). 2, to be very great (Bp. 51, 46). —ಅಳವಳಿಕೆ. -ಪಳಿಕೆ. = ಅಳವಡಿಕೆ. (J. 22, 47, o. r. ಅಳವಡಿಕೆ). —ಅಳವಳಿಸು. -ಪಳಿಸು. = ಅಳವಡಿಸು. (J. 7, 17). —ಅಳವಳು. -ಅಳು. To fall off in respect to vigor, etc., to lose strength, to become depressed or despondent, to faint. See Abb. P. 7, after 116; 9, 145; Rāv. 13, after 104; J. 2. 16; 5, 43; 7, 49; 8, 33; 14, 19; 16, 39; 19, 10; 20, 25; Rām. 5, 8, 82; Bh. 8, 23, 12. —

ಅಳವಳಿಸು. -ಅಳು. To cause to fall off in vigor, etc. (J. 22, 25). —ಅಳವೇಳು. -ನಳು. The true proportion to rise; to rise or grow in its true proportion (Bp. 38, 39).

ಅಳ ಅ. 3. = ಅಳೆ 4, etc. (Cf. the M. s. ಅಳೆ 3). —ಅಳ ವೇರಿ. = ಅಳವೇರಿ. (My.).

ಅಳಕೆ alakā. = ಅಳಕೆ. Neither thick nor thin, as applied to fluids (S. Mhr.; Tē. ಅನುಕ; T. ಅಳಗ, water; M. ಅಯಿ, ಅಯಿ, to slacken; to be watery, be diluted). ಅಳಕಮ್ ಅಪ ಮೊಸರು ದ್ರವ್ಯಮ್ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ನೀರುಮೊ ಸರು (Nr.).

ಅಳಕೆ alakā. 1. Tbh. of ಅಳೇಳು (Śmd. 360; Kk. 85; Cr. II, 42; My.).

ಅಳಕೆ alakā. 2. = ಅಳಕೆ, ಅಳಕೆ. (My.; ಉಂಗುರಗೂಡಲು G.).

ಅಳಕೆಸು alakiaṣu. = ಅಳಕೆಸು 2, etc. To frighten (My.).

ಅಳಕು alakū. 1. = ಅಳಕು 1, etc. To fear (My.).

ಅಳಕು alakū. 2. = ಅಳಕು 2, etc. Fear (My.).

ಅಳಕು alakū. 3. = ಅಳಕು 3. To prick, to throb, as a thorn in the flesh (C.).

ಅಳಕು alakū. 4. = ಅಳಕು 4. The pricking of a thorn;—the state of being pricked, as with a thorn, that of being distressed or annoyed (used e. g. of servitude, C.).

ಅಳಕು alakū. 5. = ಅಳಕು, etc. To move about (v. i.). etc. —ಅಳಕ್ಕಾಡು. -ಅಡು. To shake, as water carried on the head (C.);—to be shaky, as a tooth (C.);—to bubble, as liquors when boiling (C.).

ಅಳಕೆ alakē. = ಅಳಕೆ 2, etc. (My.; G.).

ಅಳಗ alakā. (Tbh. of ಅಳಕೆ?). N. of a kind of horse (Bp. 59, 40).

ಅಳಗೆ alakē. = ಅಳಗೆ, q. v. (My.).

ಅಳಗಿ alakgi. (Tbh. of ಅಳಕು or ಅಳಲು). —ಅಳಗಿಮರ. A tree, Calosanthos indica Blum. (St. & Pl.; or Oroxyllum indleum Vent.).

ಅಳತೆ alata. = ಅಳತೆ. The act of having measured or of measuring (C.).

ಅಳತೆ alatē. = ಅಳತೆ. Measure, scale; extent; measurement (ಪ್ರಮಾಣ Nr.; Si. 420; ವ್ಯಾಸ, ಪ್ರಮಾಣ Nn. 129; ಪೌರಾಣ Hlā.; Nn. 166; C.). ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿ ಪೌರಾಣಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Mr. 474). ಅಳತೆಯ ಬಳಕೆ (ಪ್ರಸ್ತ. 472). ಅಂಗುಲಗಳ ಒನ್ನದಿಂದ ಅಳತೆಗಲವ ಪ್ರಮಾಣ ಎನ್ನು ಜನೆಯ ಅಳತೆ ಅಳತೆ (324). ಅಳತೆಗೆ ಸಾಧನಗಳು ಮಾನಾರ್ಥಕಗಳು; ಪಲಕ ಪಾಳೆಗಳಿನ್ನೆ ಅಳವ ಅಳತೆ (ಪಾತವ); ಧಾನ್ಯದ ರಾಶಿಯು ಅಳತೆ ಮಾಡುಹಂ (ಉತ್ತಾರ, etc.); ನೂರು ಮಾರ ಅಳತೆಯ ಬಟ್ಟೆ (ಫಣ್ಣಾ ಪಪ್ಪ, etc. Nr.). ಹನ್ನೆರಡು ಗಾನ್ಯದವ ಅಳತೆಯ ಸಮುನ್ನತಿಯ ಕಲ್ಯಾಣವರಂ (Bp. 5, 13). ಅಳತೆಗೆ ಅಳವದದು ಎನ್ನು ಪೆಮ್ಮಿಂ... ಕದರ್ ಕಣ್ಣೆ ಎನ್ನದದು (J. 6, 3). ಹಗ್ಗದಿಂದ ಅಳವನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಲಾಗಿ (B. 4, 101). See ಅಡ್ಡಕೆ, ಕಾಣ್ಕೆ, ಕೂಗಕೆ, ಸುತ್ತಕೆ, ಹರ ದಾರಿಯಕೆ; J. 20, 42. 44; 21, 31. —ಅಳತೆಗೆದು. -ಕೆದು. The proper measure to be violated or transgressed. ಅಳತೆಗೆ ಟ್ಟು ಭೋಜನ ಮಾಡಿ (B. 4, 122). ಅಳತೆಗೆಟ್ಟು ಎನ್ನಿಗೂ ಸರಾಯ ಕುದಿಯಲಿಕ್ಕಲ್ಲ (5, 230).

ಅಳದಿ aladi. = ಹಳದಿ. (My.).

ಅಳದು aladu. = ಅಳದು. P. p. of ಅಳೆ 1, q. v. (My.).

ಅಳಬು alābu. = ಅಳವು 2. — ಅಳಬುವು. -ಅಳವು. rep. Weighing in the mind, consideration, intention, desire (Rām. 6, 50, 14).

ಅಳವ್ವು alambh. = ಅಳವೆ, etc. (My.; Mhr.).

ಅಳದಿ alar. 1. -ದಿ. = ಅಂಜು 1. To fear (ಭಯ Śmd. Dh.; ಭಯ, ಪೆರದ್ Śm. 40; cf. ಅರಳ 3, ಅಡಲು 1). ಅಳದಂ (Śmd. 55). — ಅಳದಿವೊಯ್. -ವೊಯ್. To beat so that fear is produced (Abh. P. 11, 69).

ಅಳದಿ alar. 2. -ದಿ. = ಅಂಜು 2. Fear (ಭಯ Ct. 1, 7; I, 94, o. r. ಎಳದ; ಪೆರದ್, ಅದಿವು, ಭಯ Kk. 42); anxiety of mind, anguish (ಮನೋವ್ಯಥೆ My.).

ಅಳದಿಸು alarisu. To frighten (Abh. P. 7, 44).

ಅಳವು alarpu. Fear (ಅಂಜು G.); anxiety of mind, anguish (My.).

ಅಳಲಿ alali. = ಅಳಲಿ 1, etc. Ficus religiosa. — ಅಳಲಿಯ ಮರ. (ಮೋದವುಮ, ಜಲದಲ, ಅಪ್ಪತ್ತ, etc. Si. 125).

ಅಳಲಿ alalē. 1. = ಅಲಲಿ, etc. Terminalia chebula (My.). — ಅಳಲಿಕಾಯಮರ. (Si. & Pl.). — ಅಳಲಿಯ ಕಾಯ ಗಡ. (ಅಭಯ, ಅಮೃತ, ಅಮೃತ, ಕಲಿದುಮ, ಪಕ್ಕಿ G.). — ಅಳಲಿಯ ಕಾಯ. (Si. 135, 336; ಕರ್ಪುಲ G.). — ಅಳಲಿಯ ಗಡ. (ಅಭಯ, ಅಮೃತ, etc. Si. 135).

ಅಳಲಿ alalē. 2. = ಅಲಲಿ 2, etc. A squirrel, Sciurus palmarum L. (S. Mhr.). See ಕೇಸರಿ, ಮರ.

ಅಳವದಿಕೆ alavadikē. ಅಳವದಿಸು. ಅಳವದು. ಅಳವರಿ. ಅಳವನು. ಅಳವದಿ. ಅಳವದಿಸು. ಅಳವದಿಸು. ಅಳವೇವು. See a. ಅಳ 2.

ಅಳವಳ alavala. Turning and twisting (Rām. 5, 8, 55; Mhr. ಅಳವಳ).

ಅಳವಿ alavi. = ಅಳ 2, etc. Nearness, etc. (Bh. 3, 13, 26; J. 7, 47; 13, 82; 20, 26; 22, 7). 2, fitness, etc. 3, possibility, etc. (Bp. 29, 28; 56, 49; 58, 37; Grj. 4, 9). 4, strength, etc. (Bp. 11, 6; J. 8, 31; 12, 40). 5, meeting in battle, combat (J. 4, 45; 12, 37, 43; 16, 9); assault; wrestling (Rām. 5, 8, 36; Bh. 1, 7, 41). 6, confidence, trust (cf. ಅಡ 6). — ಅಳವಗಿ. = ಅಳವಗಿದು. (Rāv. 5, after 55). — ಅಳವಗಿದು. -ಕಿದು. To go beyond the proper bounds (Abh. P. 7, after 115; Rāv. 5, after 50 & 55; 6, after 44). — ಅಳವಗೊಡು. -ಕೊಡು. To put confidence (Bh. 2, 13, 48). 2, to offer battle, to fight (Bb. 8, 23, 44; S. 26, 18; J. 7, 48; 13, 5).

ಅಳವಿಗ alaviga. A friend (R.).

ಅಳವು alavu. 1. = ಅಳ 2, etc. ಅವು ಕಮ್ಮ ಅಳವನೊಳಗೆ ಬನ್ನ ಕೂಡಲೆ ಪಾದ, ಅವುಗಳನ್ನು ಗವನೆ ಹಿಡಿಯುವನೆ (B. 3, 31; see 5, 31, 242; Ā. Bp. 47, 24; J. 4, 41; 6, 41; Rām. 3, 8, 42; My.). — ಅಳವುಗಿಸು. -ಕಿಸು. = ಅಳವದಿ. (Rāv. 1, after 135).

ಅಳವು alavu. 2. = ಅಳಬು. Measure (Grj. 4, 36; My.; ಅಳತೆ G.; T., M.; Tē. ರಾವು). ಮಾಡಿದ ಕೊಲಿಗೆ ಅಳವಲ್ಲ (B. 4, 10). — ಅಳವುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A measuring rod (My.).

ಅಳವೆ alavē. A lease or agreement given to the ryot in writing (My., obsolete).

ಅಳಸು alasu. 1. Sound in coitu (ಸುರತಧ್ವನಿ Śmd. II; Ct. I, 54; Kk. 85, o. r. ಎಳಸು; ಸುರತರವ Śm. 76, o. r. ದಳಸು; T. ಅಚ್ಚಿಪ್ಪ, to chatter, prattle; M. ಅಳರ್ಪು, bellowing, shriek).

ಅಳಸು alasu. 2. = ಅಳಯಸು, ಅಳಸು 1, ಅಳಸು, ಅಳಿಸು.

To cause to be measured or to measure (C.).

ಅಳಿ ali. = ಅಳಿ 1. To measure (S. Mbr.).

ಅಳ ali. = ಅಳಿ. (ಪ್ರಮರ Śmd. Db. No. 893; ತುಪ್ಪು Śmd. I; Nn. 107; ಅಡಲಿ Śm. 27; ಗುಂಗೀ ಹುಡಿ G.). — ಅಳವಣ್ಣು. -ಬಣ್ಣು. Bee's honoy (Rāv. 9, 60). — ಅಳವೆದ. -ವೆದ. A bow-string of bees (Rāv. 5, after 19).

ಅಳಿಕಿಸು alikisu. 1. To oppose; to impede; to harass (ಕಳಿಪಿಯ, ಅಳಿಸು, ಅಣ್ಣಿಕೆ, etc., ಪ್ರತಿಹತೆ ಸೇ.; cf. ಅಡ 6).

ಅಳಿಕಿಸು alikisu. 2. = ಅಳಿಕಿಸು, ಅಳಿಕಿಸು. To frighten (My.).

ಅಳಿಕು aliku. = ಅಳಿಕು 1, etc. To fear (ಅಳಿ, ಭಯಗೊಳ ಸೇ.; Bp. 30, 26).

ಅಳಿಗ aliga. (= ಅಳಿಯ?). See ಕಮ್ಮಳಿಯಳಿಗ.

ಅಳಿಗೆ aligē. = ಅಳಸೆ. A capacious earthen vessel to hold water or grain (My.). ಅವ್ವರಿ ಕೂದಿದವ ಅಳಿಗೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದಾನೇ? — ಅಡು ಕಣ್ಣಿನಿಗೆ ಅಳಿಗೆ ಅವ್ವರಿ (Prva.).

ಅಳಿಗೆ aligē. = ಅಳಸೆ. Tbb. of ಅವರಿಗೆ (Śmd. 383).

ಅಳಿಪು alipu. 1. = ಅಳಪು 1. To be addicted to; to hanker after, to long for (cf. ಅಣ್ಣು 2, ಅಡುಗು 2; T. ಅಳ, compassion, grace; Tu. ಅರಲು, desire). ಅಳಪವವನು (ಲೋಲುಪ, ಲೋಲುಪ, ಲೋಲು, ರಾಲಸ, ಲಮ್ಬುಲಿ HIA.). ಪರವಧುನಿಗೆ ಅಳಪವವನು (Jmt. 22).

ಅಳಿಪು alipu. 2. = ಅಳಪು 2. Hanking after, desire, addiction, attachment, love (Abh. P. 6, 6). ಇನ್ನಿ ಯುವಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಳಪಿಲ್ಲದವನು ಶಾನ್ತನ ಎಮ್ಮೆದು, ಮತ್ತಂ ಶ್ವಸ್ತನ ಎಮ್ಮೆದು (HIA.). ಅಳಪಿಲ್ಲಂ (Śmd. 132).

ಅಳಿಯ aliya. (Śmd. 40). (A man who is longed for? or one who joins a family?); a daughter's husband. a son-in-law (ಸ್ವಸ್ರೀಯ. ಪಾಮಾತ್ಯ Nn. 124; ಸ್ವಸ್ರೀಯ Mr. 489; ಪಟ್ಟಿಗೆ Ct. I, 26; C.; Si. 266; Tē. ಅಲ್ಲುಡು, ಅಲ್ಲುನಾಡು; Tu. ಅಳಿಯ, a son-in-law; a nephew; M. ಅಳಿಯ, a brother-in-law). ಎಮ್ಮೆಳಿಯಂ (Śmd. 161). ಮಗನ ಇತ್ತ ಅಳಿಯ ಮುಯದನರೊಳ ಸ್ವಸ್ರೀಯ (Mr. 489; see No. 2). ಅಳಿಯನ ಗೆಳೆಯ (ಜನ್ನ G.). See Bp. 42, 6; 44, 52; Rām. 26, 16; ಅಯ್ಯಲಿಟ್ಟಳಿಯ, ಇಂಗಡಲಳಿಯ, ಚಳಿವೆಟ್ಟಳಿಯ, ಮನೆಯಳಿಯ, ಸೋದರಳಿಯ. — ಅಳಿಯನ ಕುರುಡು ಬೆಳಗಾದರೆ ಕಣ್ಣೀರು. — ಅಳಿಯನ ಮೋಡ ಬೆಳಗಾತ ಕಾಣ ಬಹುದು. — ಅಳಿಯನ ಕೊಡ ಗೆಳೆಯ ಬನ್ನ (so that only one meal is required). — ಅಳಿಯ ಮುನಿದರೆ ಮಗ ಕರಕೊಣ್ಣು ಹೋದಾನು (Prva.). 2, = ಸೋದರಳಿಯ. (My.). — ಅಳಿಯನ ಗಡ. An undershrub, Sida carpinifolia Lin. (Z.). — ಅಳಿಯನ ಮಾವನ ಗಡ. = ಅಳಿಯನ ಗಡ. (Z.). — ಅಳಿಯಸನ್ನಾನ. The law of inheritance in the female line, according to which the family property descends not from a man to his son, but to his sister and her children (Tu.).

ಅಳಿಯತನ aliyatana. The state of being an ಅಳಿಯ (C.). See ಮನೆ.

ಅಳಿಯಸು aliyisu. = ಅಳಸು 2, etc. To cause to measure, etc. (My.).

ಅಳಿದು alir. (Śmd. 40, o. r. ಒಳದಿ). ಅಳಿದು (33).

ಅಲಿಲ್ alil. -ಅಲಿಲ್, etc., ಅಲಿಲ್. A squirrel (ಕುಳಿ, ತ್ರಿವಂ Mr. 165, o. rs. ತ್ರಿವಂ, ಅಲಿಲ್; My.). ಅಲಿಲ್ ಎಂಬುದು ಅಲಿಲ್ ಮರ ಅಲಿಲ್ (Prv.). ಅಲಿಲ್ ಮರ ಸೇವೆ (Prv. based on a legend).

ಅಲಿಲೆ alilē. (Śmd. 40). = ಅಲಿಲೆ, q. v. (My.).

ಅಲಿಸು alisu. 1. = ಅಲಿಸು 2, etc. To cause to measure, etc. (S. Mhr.).

ಅಲಿಸು alisu. 2. = ಅಲಿಸು 1. (Śs.).

ಅಲಿ alu. 1. = ಅಲಿ 8. (C.). ಅಲಿಸುವಳು (Bp. 24, 2). ಮಾದಿ ದಳು (24, 26). ಹೋದವಳು (50, 12). ಸೌಖ್ಯವನು ಕವಚದಳು ಮಾಯೆ ಮೋಹಿನಿಗೆ (Pril. 3, 29). ದಾಲಿಲೇಯ ಸೋಮ್ನ ಸೋಮ್ನ ಕೊಡುವವಳು (3, 30).

ಅಲಿ alu. 2. = ಅಲಿ 4. (C.). e. g. ಅಗದಳು, ಅವಳು, ಇವಳು.

ಅಲಿಕಿಸು alukisu. = ಅಲಿಕಿಸು 2, etc. To frighten (My.).

ಅಲಿಕು aluku. 1. = ಅಲಿಕು 1, etc., (ಬಲಿಕು). To fear; to be afraid of (My.; T. ಅಲಿಕು, to be frightened; to terrify; M. ಅಲಿಕು, to start; to shrink). See Bp. 16, 16; 17, 11, 15; 18, 51; 21, 15; 26, 30; 27, 30; 28, 54; 37, 39; 38, 30; 40 sum.; 44, 22, 51; 52, 15; 55, 10, 48; 58, 62; Bh. 1, 8, 28, 40; 1, 10, 31; 7, 6, 60; J. 6, 32; 11, 33; 28, 33; Rām. 5, 8, 36, 41; Prv. s. ನರಕ. ಕುಮಾರಿ ಕವಿನಾಳಕ್ಕೆ ಅಲಿಕು ಕುತ್ತವೆ (B. 3, 53).

ಅಲಿಕು aluku. 2. = ಅಲಿಕು 2, etc. Fear (My.; Tē. ಅಲಿಕು, ಅಲಿಕು; T. ಅಲಿಕು; M. ಅಲಿಕು).

ಅಲಿಕು aluku. 3. = ಅಲಿಕು 3. (My.).

ಅಲಿಕು aluku. 4. = ಅಲಿಕು 4. (My.).

ಅಲಿಕು aluku. 5. = ಅಲಿಕು 5. (My.; see ಮೆಯ್ಯಳು).

ಅಲಿಕು aluku. = ಅಲಿಕು 5. ನಿಮದುಳು, ಪೊಳೆದುಳು, ಅಲಿಕುಳು, ಅಮದುಳು, ದುಮ್ಮಳು, ಅಲಿಕುಳು, ಸಮ್ನ ಮ ದಿಂ ಸಮ್ನ ಪುಯಾಗಿ ಸಿಲ್ಲಿದುಳು, ಎಮೆಯಕ್ಕರ್ ಮದೊಳು ಅವಳ ಧವಳಕವಾಳು (Śmd. 264).

ಅಲಿಪು alupu. 1. = ಅಲಿಪು 1. To be addicted to, etc. (Bp. 28, 41; 40, 70; 42, 25; Rāv. 8, 117). ಅಲಿಪು (ದೋಲುವ, ಬವುಳು, ದೋಲ, etc. Mr. 232).

ಅಲಿಪು alupu. 2. = ಅಲಿಪು 2. (Ch. v. 20).

ಅಲಿಮ್ಬು alumba. Excess; greatness; excellence; further, etc. (ಪಿಂದುಂ, ನಾಡೆ, ಕರಂ, etc., ಅತ್ಯುರ್ಧಂ Ā. II, 25; ಅನೆಯರ, ಪೆಮ್ಮು, etc., ಪಿಂದು Kk. 49; ಅಗುಣಲೆ, ಕರಂ, ಸೆವೆ, ನೂರದು, ಪೆಮ್ಮುದಾ, ಪೆಮ್ಮು, ಮಿಗೆ, ಅನೆಯರಂ, etc., ಅಧಿಕ Śm. 58; T. ಅಮಿವ, extension; greatness; expanding; cf. ಅದವ 1). ಅದವ್ವೆತ್ತ ಬಸ್ತುಗಳೆಂದು ಎಸಳಂ ಕತ್ತರಿಸಿ ಪತ್ತಿಸಿದ ಚಿತ್ರವತ್ತಂಗ ಅಲಿಮ್ಬುಮ್ ಅದ ಪೊಮ್ಮದಿಯ ಕವ್ವಂಗ (Cpr. 7 after 92). ಅದವ್ವೆ ಎಸಳೆಗೆ ಅಲಿಮ್ಬುಮ್ ಅಗಿ ಎಫವಂ ಮಿಗೆ (Rāv. 13, 72). See Abh. P. 11, after 88; 12, 95; V. 23, 5.

ಅಲಿಲ್ alur. To enclose, to cover, to over-spread; to prevail (ಅವರಣೆ Śmd. Dh.); to fall upon. ದೆಸಗಲಾ ಅಲಿಲ್ (Śmd. 28). ಚುರ್ಚಿದ ಪೋಲಾ ಬಿಸಿಲ್ ಅಲಿಲ್ ಕಮ್ಬದ ತಲರನ್ನೆ ನೊಂದಂ (38). ಒಬ್ಬನೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನೆ ಅಲಿಲ್ ತಾ ಗದನ ಅಲಿಮೋ (260, 261 Mq. MS.). ಬೆಳ್ಳೆಗಲಿನ ದಾದೊಳೆ ದಂ ತಲರನ್ನೆ ದಾವೊಲಬೊಳೆ ಅರುಣಕರವಿನೆಳೆ ಪಾದೊಲಬೊಳೆ ಅಲಿಲ್ (o. r. ಇರೆ) ಚಿತ್ತೆಯನ ಅಲಿಲ್ ಪೋಲ ಒಪ್ಪಾತ್ತರಂ

ಕಳೆಗಟ್ಟಂ (Rāv. 12, 13). ಅವನಿಗದಿದು ಅಲಿಲ್ ಘನನಿಧಾಳಾಬ ದೊಳೆ (5, after 50). (ಹನುಮನ್ನಂ) ಬಲಮನ್ ಅಲಿಲ್ ತಾಗುವುದು (Abh. P. 13, after 119; see also 11, 149, 151). ಅಲಿಲ್ (Grj. 6, 9). ಅಲಿಲ್ (9, 20).

ಅಲಿಲ್ alurkē. The act or state of enclosing, encompassing, covering, etc. (ಅವಂಸಿದುದು, ದಳು ಸಿಮಿ Śm. 60; Kk. 53; Abh. P. 10, 214). — ಅಲಿಲ್ ಗೋಳ. — ಅಲಿಲ್. = ಅಲಿಲ್. To enclose, etc. (Rāv. 6, after 11; 8, 50; 13, after 70; 13, after 77). — ಅಲಿಲ್ ವೆದೊ. = ಅಲಿಲ್ ಗೋಳ. (Rāv. 13, 85).

ಅಲಿಲ್ alil. ಅಲಿಲ್. = ಅಲಿಲ್, etc. A squirrel (My.).

ಅಲಿಲೆ alilē. = ಅಲಿಲೆ. (My.).

ಅಲಿಸು alisu. = ಅಲಿಸು 2, etc. (My.).

ಅಲಿ ಅಲಿ. 1. = ಅಲಿ. To measure (ವರಮಾಣಿ Śmd. Dh.; ಪ್ರಮಾಣಿ Śm. 111; ಪ್ರಮಾಣಿ Śmd. 45 Cm.; C.; T., M.; Tu. ಅಲಿ. P. ps. ಅಲಿ, ಅಲಿಮ, ಅಲಿಮ. ಕಿರುಕುಣಿಸಿಯೆನ್ನ ಅಲಿಮ ಮೊದಲು ಅರತ್ತಿ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟು ಕಿರುಕುಣಿಸಿಗೊಡಿ ಅಲಿವಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹಿಡಿಯ ಹಿಡಿದು ಅಲಿವ ಮೊದಿ ದಲ್ಲಿ ಸರತ್ತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅಲಿಮ ಮೊದಿ (ಪ್ರಮಾಣಿ Mr. 823). ಕೆಯ್ಯ ಮುಟ್ಟುಗೆಯ್ಯ ಅಲಿಯ ರತ್ತಿ ಅಲಿ (323). See Bp. 14, 5; 42, 5; 53, 12, 16, 73. — ಅಲಿಮ ಹಾಕು. To ponder. ಮನದೊಳಗೆ ಅಲಿಮ ಹಾಕುತ್ತಾ ಕುಳಿತನು (B. 3, 50).

ಅಲಿ ಅಲಿ. 2. Measure. See ಕಟ್ಟಣೆ No. 1 s. ಕಟ್ಟಣೆ, ಕುತ್ತಣೆ.

ಅಲಿ ಅಲಿ. 3. Buttermilk (ತಲಿ Śmd. Dh.; Mr. 182; Śs.; ತಲಿ, ಅರಿಷ್ಟ, ಉದತ್ತಿ, ದಣ್ಣಾಹತ, etc. Hlā.; ಕದಲೆ Śm. 107; ಮಜ್ಜೆಗೆ 111; My.; T.; Tu. ಅಲಿ, ಅಲಿ). ಅಲಿ ಬೆರಸಿದ ಮೊಸರು (ಪ್ರಸ್ತ Hlā.). ಕಿಚಲ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕೂತು, ಅಲಿ ಕೂದಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಅಲಿಯ ಅಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಂಗೆ, ಮದಿಯಾಸ ಸಕಲರಿಗೆ, ಬಲಿಯಾಸ ಮೊನ ಹಿಡಿದವಗೆ, ಹಾದರಕ್ಕೆ ಸುದಾಡಾಟದ ಅಲಿ (Sp.). See ಕಟ್ಟಣೆ s. ಕಟ್ಟಣೆ; ಕಯ್ಯಣೆ s. ಕಯ್ಯಣೆ; Bp. 10 sum.; 10, 6; 14, 25. — ಅಲಿಯುಟ್ಟು. -ಉಟ್ಟು. A buttermilk-eater: a Gōlla (Ā. I, 61).

ಅಲಿ ಅಲಿ. 4. = ಅಲಿ 3, ಅಲಿ 3, etc. — ಅಲಿವೇಂ. = ಅಲಿವೇಂ, ಅಲಿವೇಂ. (My.).

ಅಲಿತ ಅಲಿತ. = ಅಲಿತ. (My.).

ಅಲಿಸು alisu. = ಅಲಿಸು 2, etc. (My.).

ಅಲಿಲೆ alikanē. Suddenly (ಪವನ, ಅಲಿಲೆ ಸೆ.; cf. ಅಲಿ 4, ಅಲಿ 4).

ಅಲಿಲೆ alikar. -ಯಿ. To fear (ಧಯ Śmd. Dh.).

ಅಲಿಲೆ aliku. 1. = ಅಲಿಲೆ 1, ಅಲಿಲೆ, ಅಲಿಲೆ 1. To fear; to be afraid of (ಧಯ Śmd. Dh.; ಸೆಡೆ, ಸುಗಿ, ಬಲಿ, ಅಲಿ, etc., ಧಯವನ್ ಅನ್ ಸೆ. 40; Kk. 72; My.; Tu. ಅಲಿಲೆ, ಅಲಿಲೆ; cf. ಅಲಿಲೆ 2). See e. g. Śmd. s. ಬೆಳ್ಳೆದ; Rāv. 5, 116, 130; 6, 116; 18, 20, 22, 25, 65; J. 6, 28; Abh. P. 14, 10, 166; Grj. 3, 100. — ಅಲಿಲೆ. -ಅಲಿಲೆ. Fear (My.).

ಅಲಿಲೆ aliku. 2. = ಅಲಿಲೆ 2, ಅಲಿಲೆ 2. Fear (ಧಯ Śmd. II; ಬೆಗದು, o. r. ಬಿಗುರ್, ಧಯ Kk. 83; Tē.; Tu. ಅಲಿಲೆ). — ಅಲಿಲೆ. -ಅಲಿಲೆ. Fear to go away, or to abandon fear (Grj. 6, after 85).

ಅಲಿಲೆ aliku. 3. = ಅಲಿಲೆ 5. — ಅಲಿಲೆ. = ಅಲಿಲೆ. (My.).

ಅಲಿಲೆ aliku. 4. To be without strength, to be impotent (ಅಲಿಲೆ Śmd. Dh.; cf. ಅಲಿಲೆ 1?).

ಅಳ್ಳೆ alkē. (= ಅಳ್ಳು). An embrace (ತದ್ವತ್, ಅಪ್ಪುಗಿ, ಅಲಿಂಗನ, ಸೀ; cf. ಅಕ್ಕು 2, ಅಳ 2). See ಕಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸ. ಕಟ್ಟು 1.

ಅಳ್ಳೆ allē. = ಅಳ್ಳಿ 4 No. 3, ಅಳ್ಳಟ್ಟಿ. (My.).

ಅಳ್ಳೆ altē. = ಅಳತೆ. (My.).

ಅಳ್ಳೆಲ alnēla. ಅಳ್ಳೆಲಟ್ಟಿ. See ಸ. ಅಳ 2.

ಅಳ್ಳು alpu. = ಅಳ್ಳು 3, (ಅಳ್ಳಿ). An embrace. ತದ್ವತ್ನರ್ ಅಳ್ಳುಂಗಿ (Ct. II, 53).

ಅಳ್ಳಕ allaka. = ಅಳಕ. (C.). 2, the state of being loose, as that of a nail; that of being not tight, as that of a garment (C).

ಅಳ್ಳಟ್ಟಿ allattē. = ಅಳ್ಳಿ, etc. (My.).

ಅಳ್ಳಾಟ allāṭa. ಅಳ್ಳಾಟಿಸು. ಅಳ್ಳಾಡು. See ಸ. ಅಕ್ಕು 1.

ಅಳ್ಳಿ alli. = ಅಳಿ, etc. — ಅಳ್ಳಿ ಕಾಯಿ ಗಡ. (My.; ಚೇತಕ G.). — ಅಳ್ಳಿ ಕಾಯಿ. (B. 1, 22).

ಅಳ್ಳಿಲಿ alliri. See ಸ. ಅಕ್ಕು 1.

ಅಳ್ಳು allu. 1. = ಅಗಲ, etc. (ನಕ್ಕು 1). — ಅಳ್ಳುಟ. -ಅಟ. = ಅಲ್ಪಟ. Moving, swinging, waving, etc. (ದೋಲೆ, ಪ್ರೇಂಪೆ, ಪ್ರೇಂಪೋಲನ Hlā.). — ಅಳ್ಳಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. = ಅಲ್ಪಾಡಿಸು. To cause to swing, etc. ಅಳ್ಳಾಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅನ್ನೋಲಿತ, ಲೋಲಿತ, ತರಲಿತ Nr.). ಅಳ್ಳಾಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ತದಲಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು, ವೇಲಿತ, ಪ್ರೇಂಪಿತ, etc. Si. 377). — ಅಳ್ಳಾಡು. -ಅಡು. = ಅಲ್ಪಾಡು. To move (v. i.), to swing, to shake, to tremble, etc. (Abh. P. 9, 63; Rāv. 11, 115). ಅಳ್ಳಾಡುವುದು (ಪ್ರೇಂಪೋಲಿತ, ಪ್ರೇಂಪಿತ, ತರಲಿತ, ಲುಲಿತ Hlā.). ಅಳ್ಳಾಡುವುದು (ಪುರಣ, ಸ್ಫುರಣ Si. 389). ನೀರು ಅಳ್ಳಾಡಿತು ಕಾಡುವಿಕೆ (ಜಲೋಚ್ಚಾಸ, etc. 83). — ಅಳ್ಳಿಡ. ಅಳ್ಳಿ ಇಡ. To strike so that tremor is produced: to set in rapid motion, to shake, to cause to throb, quiver or tremble (ಸ್ಪಂದನ Smḍ. Dh.). ಅಪಾಪಾರವ ದಿಗ್ವಜನ ಅಳ್ಳಿ ಡಾಯಲ್ (Bhāgavata 10, 40, 2). ಬೃಹದ್ವೃಂಕಿತಂ... ಹೇಪಾಸ ಮುದ್ದೋಷಂ ಬೆರಸಿ ನಭೋಮಣ್ಣಲಮನ ಅಳ್ಳಿಡಿದು, ಅರುಣಗೋಳಿ (Rāv. 6, after 11). See Abh. P. 3, after 60; Grj. 5, 46; Rām. 5, 8, 24; C. Bp. 32, 43; J. 12, 12. 2, to quiver, etc. (Bh. 1, 14, 10). — ಅಳ್ಳಿಡಿಸು. -ಇಡಿಸು. = ಅಳ್ಳಿಡ No. 1. (ದಾಂಸು Ct. I, 87).

ಅಳ್ಳು allu. 2. (= ಅಳ್ಳಿ 2). Shaking, trembling. — ಅಳ್ಳಿ ನಲ. = ಅಳ್ಳಿಲ. (S. Mhr.). — ಅಳ್ಳಿ ಹೊಟ್ಟೆ. = ಅಳ್ಳಿಟ್ಟಿ. (S. Mhr.). — ಅಳ್ಳಿಡೆ. -ಎಡೆ. A trembling heart (J. 19, 3).

ಅಳ್ಳು allu. 3. = ಅರಳು 3. (C.). — ಅಳ್ಳಿ ಬೊಕ್ಕಿ. Prickly-heat (My.). — ಅಳ್ಳಿಯು. -ಅಯ್ಯು. = ಹಳ್ಳಿಯು. N. (Bp. 61, 4).

ಅಳ್ಳುಮ allūma. = ಅಳಿ, etc. A squirrel (My.).

ಅಳ್ಳಿ allē. 1. = ಅಳಿ, etc. (My.).

ಅಳ್ಳಿ allē. 2. (fr. ಅಳ್ಳಿ 2). That which is shaking or heaving: that portion of the abdomen of man, which, on either side, is immediately below the costal margin, is regarded as a very tender spot, and heaves in quick breathing from anxiety, etc.: the weak spot (C.; M.; Tu. ಅಳ್ಳಿ, ಅಳ್ಳಿ; see ಅಳ್ಳಿಟ್ಟಿ); tenderness, weakness, slenderness. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಬಲದ ಅಳ್ಳಿ (Si. 205). 2, the flank of an animal (My.) ಕುದುರೆಯ ಅಳ್ಳಿ (Mr. 279). — See Bp. 47, 32, 58; Bh. 1, 14, 10; Rām. 5, 8, 84, 85; J. 10, 24; 11, 25; ಕುದಳ್ಳಿ, ಕುದಿಯಳ್ಳಿ. — ಅಳ್ಳಿ ಇಡ. To

strike, pierce, or touch the allē (Bh. 2, 13, 41; 2, 14, 61). — ಅಳ್ಳಿಕುಡಿ. = ಕುಡಿಯಳ್ಳಿ. The allē's point: that place of a man's abdomen, which, on either side, adjoins the allē in the direction of the flank (My.). — ಅಳ್ಳಿಗೊಟ್ಟು. -ಕೊಟ್ಟು. Trifling strength, feebleness (Bh. 1, 14, 21). — ಅಳ್ಳಿಗೊಟ್ಟು. -ಕೊಟ್ಟು. (Smḍ. 118). A slender branch. ಎಳವೆಡೆ ವಾಡೆ, ಕೆನ್ನಳೆ ನಾಲಗೆ, ಮಾಮರದ ಅಳ್ಳಿಗೊಟ್ಟುನೋ ಮಳವ ಎಳವಳ್ಳಿ ಬಾಲಮ, ಅಲರೋಗಲೆ ಕೇಸರಮ, etc. (Smḍ. 81; Kāvy. 1, 1b, 33). — ಅಳ್ಳಿ ಪಾಡು. The allē to heave or palpitate. ಪಕ್ಕದ ಪಾಡುನ ಅಳ್ಳಿಗಲ್ (Rām. 3, 7, 24). — ಅಳ್ಳಿ ಪೊಯ್. -ಪೊಯ್. = ಅಳ್ಳಿ ಪಾಡು. (Abh. P. 7, 93).

ಅಳ್ಳಿ allē. 3. = ಅರಳಿ 1, etc. (My.).

ಅಳ್ಳಿ allē. 4. = ಅರಳಿ 2, etc. (My.).

ಅಳ್ಳಿಲಿ allēru. See ಸ. ಅಳ 5.

ಅಲಿಲ್ al. 1. = ಅಲಿ. To perish, etc. ಅಲಿನ್ ಎನ್ನು, ಕಟ್ಟನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smḍ. I). ಭವಮ್ ಅಲಿ, ಬಸವನು ಸಂಗಮೇತ ನೋ ಅಲಿ, ಸೊಯಮ್ ಅಲ (Bp. 61 sam.). See ಅವವದಲ್.

ಅಲಿಲ್ al. 2. = ಅಲಿ 2, etc., ಅಲಿ, etc. To sink in a fluid, to be immersed. P. p. ಅಲಿ. ಅಲಿನ್ ಎನ್ನು, ನೀರೋ ಮುಡುಂಗಿದನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smḍ. I; T. ಅಡುಂಗು, to be pressed down; to sink; ಅವಲ್, depth). ಅಲಿಂ (Smḍ. 285, 288). ಪರಿದ ಅರಕ್ತರದೋ ಅಲಿ ಬಿಟ್ಟಿ ಅ ತಿರಾಪ್ಪೋಲಿಕಂ (Rāv. 13, after 96). Cf. ಅಮುಕು.

ಅಲಿಲ್ al. 3. = ಅಲಿ 3, ಅಲಿ 1. To weep, to cry, to wail (ದೋದನ Smḍ. Dh.; T., M. ಅಲಿ; Tu. ಅಲ್). P. p. ಅಲಿ (Smḍ. 286). ಹಾ, ರಾವಾ! ಎನ್ನು, ಸೀತೆ ದಾಯ್ ಅಲಿಡು ಅಲಿಲ್ (Smḍ. 68). ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಲಿತ್ತ (Bp. 50, 7). See J. 28, 35, 54.

ಅಲಿಲ್ al. 4. (= ಅಲಿ, ಅಲಿ 2). Weeping; sorrow. 2, = ಅಲಿ 2, ruin, death (see ಅಗ್).

ಅಲಿ alā. = (ಅಲಿ 4), ಅಲಿ 2. — ಅಲಿಬುರಕ. -ಪುರಕ. = ಅಲಿಬುರಕ. A male person who easily cries or is fretful (S. Mhr.). — ಅಲಿಮಾಡ್. = ಅಲಿಮೋಡ್. (S. Mhr.).

ಅಲಿಲಿ alāṭu. To be in anguish or affliction, as the sick in a violent fever (R.; T., M. ಅಲಿಲಿ, to set on fire; to burn, as with pepper; to afflict: to burn, as a sore; to be in anguish, etc.).

ಅಲಿಲ್ alal. 1. = (ಅಂಗಲೆ), ಅಲಿಲಿ 1 No. 3, ಅಲಿಲಿ 1. To grieve, to be afflicted (ದುಃಖ Smḍ. Dh.; T. ಅಲಿಲ್, to be burnt, be hot; T., M. ಅಲಿಲ್, fire; heat: brightness; inflammation; pungency; T. ಅವಲ್, splendour; Tu. ಅರತೆ, heat, burning; Tē. ಅಲುಗು, to be angry; ಅಲಕೆ, ಅಲುಕೆ, ಅಳ್ಳಿ, anger; cf. ಅಲಿಲಿ 1). P. p. ಅಲಿಲಿ (Rāv. 13, after 95; J. 28, 17, 19). ಖದಿಲೆ ನುಡಿದು, ಅಲಿಲೆ ಬಗ್ಗಿ (Smḍ. 28). ಅಲಿಲಿಲ್ ಅನ್ನೋಲಿಸೇತ್ತಿ (J. 19, 17). ಅಲಿಲಿಡುತಂ (Bp. 45, 7). See J. 13, 53; 19, 25; 21, 4, 7; 23, 25, 55, 57; 24, 1; 26, 53; Grj. 4, 69.

ಅಲಿಲ್ alal. 2. = ಅಲಿಲಿ 2 No. 3, ಅಲಿಲಿ 2. Mental heat: grief, sorrow, affliction (ಮುಟ್ಟಿನೆ ಮಡುಕು Ct. II, 27; Kk. 43; ಕಡುಪೋಷ Bhn. 47; cf. ಅನಲು). ಮನ್ನ ಯ್ಸಿದ ಅಲಿಲಿಂ ಮುನ್ನಗೊಟ್ಟು, ಕಟ್ಟಿಂ! ಕಟ್ಟಿನ್! ಎನ್ನು (Rāv. 13, after 104). ಎನ್ನ ಅಲಿಲ್ ತಗ್ಗು ನಮ್ ಎತಲಿ? (Bp. 45, 41). See J. 9, 17; 13, 55, 64; 14, 9. — ಅಲಿಲಿಡ್. -ತೊಡ್. A river of sorrow (J. 18, 59).

ಅಲಿಕೆ alalikē. The state of being afflicted

(C.). See ಕಷ್ಟದಲಿಕೆ.

ಅಲಿಗ alal-iga. A man who suffers grief, etc. (J. 9, 16).

ಅಲಿಸು alalisu. = ಅಲಿಸು. (My.). ಅಲಿಸು ಸಖ್ಯದು (ಶ್ಲೋಕ, ಕ್ಷೇಪಿತ Nr.). See J. 5, 31.

ಅಲಿಲು alalu. 1. = ಅಲಿ 1, etc. (My.). P. p. ಅಲಿಲ (Bb. 1, 10, 21). ಅಲಿಲವಳ (J. 28, 16). See J. 19, 30; 24, 58.

ಅಲಿಲು alalu. 2. = ಅಲಿ 2, etc. (ಮಿಟ್ಟಿನ ಮಡುಕತು Śm. 59; C.). ಅಲಿಲು ನಿಶ್ಚಯ ಚಕ್ರವಕ್ತೃಗಳ (Rām. 14, 1). ಅವನಿಗೆ ಅಲಿಲು ಬನ್ನದೆ (My.). = ಅಲಿಲುಗಾಳಿ. An unwholesome wind (S. Mhr.). = ಅಲಿಲು ಬದಲು. dnpl. (C.).

ಅಲಿಲ್ಲ alalē. = ಅಲಿಸು. To make sorrowful, to grieve, to harass (ಮುಷೋತ್ತಾದನ Śmd. Db.).

ಅಲಿವು alavu. = ಅಲಿ 1, etc. = ಅಲಿವಾಡು. -ಅಡು. To ruin, to destroy (S. Mhr.).

ಅಲಿವೆ alavē. The mouth of a river in which the tide ebbs and flows, bar (Mg., also ಅಲಿವೆ, ಅಲಿವೆ; T., M. ಅಲಿ).

ಅಲಿಸು alasu. 1. = ಅಲಿಸು 1, etc. To efface (My.).

ಅಲಿಸು alasu. 2. = ಅಲಿಸು 2, etc. To make cry (C.).

ಅಲಿ ali. 1. = (ಅಲಿ 2). To be ruined, to be destroyed,

to perish; to decay; to disappear; to be effaced;

to die (ವಿನಾಶ Śmd. Dh.; ಕಡು, ಸಾಯ Śmd. f; My.; T., M.; Tn. ಅಲಿ; Tē. ಅಲಿ = ನಶಿಸು; M. ಅಲಿ

also: to be untied, to become loose; T., M. also: to be

wasted, squandered, lavished, spent; see s. ಅಡು 3). ರೂ

ಪ ಅಲಿವ ಸಾವು (ಮುಟ್ಟಿದ Śmd. I). ನಾಮರೂಪಿ ಅಲಿಯದ ವ

ಕ್ರಂ (Śmd. 62). ಬೆಳಗು ಅಲಿದುದು (Śm. 65). ಬಲ್ಲು ಅಲಿದು

(Rāv. 5, 39). ಅಲಿಯ ತಮು (8, 133). ಅಲಿದ ಉಪ್ಪದ ಹಾಲಿನ

ಅನ್ನದಿ ಸುಲಭಮ್ ಅಗರ್ಧ ಲಲಿತಮ್ ಅಪಕನ್ನದದ ನುಡಿ (Abbā. 1,

5). See Bp. 8, 50; 30, 14; 45, 35; Rāv. 13, 103; Bh. 1,

8, 69; J. 4, 62; 11, 22, 23; 15, 4; ಅಸುವದ, ಉರ್ವದ, ಪಾಂ

ಗದ, ಬಸವದ. ಅಲಿದ ಊರಿಗೆ ಉದವನನೇ ಗವದ (Prv.). 2,

to ruin, to destroy, etc. (ಕೆಡಿಸು Śmd. I). ಇದುರ್ವದನ್

ಅಲಿಯದೆ; ಇದುರ್ವದನ್ ಅಲಿದು (Śmd. 195). See Bp. 18, 3; 18,

41; 39, 15; 54, 69; 59, 54. — ಅಲಿಅಲಿ. rep. (Abb. P.

14, 102). — ಅಲಿದುದು. ಅಲಿದು ಉದಿ. To be destroyed

and to remain; to be ronted, but escape with life, to

have a hair-breadth escape; to recover from adverse

circumstances (ಕೆಟ್ಟರೂ ಬೇವದಿನ್ ಉದಿ G.). ಕೊಳಂ... ಅಲಿ

ದುದು ಧಂಗಮಯಮ್ ಅಗರ್ಧ ಮುದಿದ ನೈವದಮ್ ಅಲ್ಲ (J.

15, 14). See Bp. 26, 30; Rām. 5, 9, 2; J. 5, 41; 20, 38, 62.

ಅಲಿ ali. 2. = ಅಲಿ 6. Ruin; waste; damage, loss;

destitution; wane (J. 13, 24); uselessness. 2,

the liquid that sticks to, or remains in, the

measure of the seller (ಮಾನಶೇಷರಸ Śmd. Dh.; ಬಳ್ಳ

ದ ಅಲಿ Śmd. I). ಬಳ್ಳದಲಿ (Śmd. 162). 3, a void, a

nought, expressed by the sign — in writing

accounts (My.), e. g. "ರುಂಂ = " means "1 rūpāy,

no pāvali, 1 bēḷi (i. e. 2 āṇas)". — ಅಲಿಗಣ್. -ಕಣ್. ಅಲಿ

ಗಣ್. -ಕಣ್. A bad or miserable eye, no eye, a blear

eye (ಅಪಕೃಷ್ಣ HIA; ಅಪಕೃಷ್ಣ Mr. 459). See Bp. 18, 66. — ಅ

102). — ಅಲಿಗಣ್. Worthless (boastful) bravery (Abb. P.

14, 182). — ಅಲಿಗಣ್ಣವನು. -ಕಣ್ಣವನು. A blear-eyed or dim-

sighted man (ಮಿಲ್ಲ, ಚುಲ್ಲ, ಚಿಲ್ಲ HIA.). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ.

Miserable poetry (Rāv. 1, 23). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. = ಅ

ಲಿಗಣ್. (Rāv. 1, 24). — ಅಲಿಗಣ್. -ಕಣ್. A ruinous, bad, or

useless poet. ಅಲಿಗಣ್ಣ ಕವಿತೆ ಬುಧರಣ್ ಎರ್ಡಗೊಳಿಸುಗುಮೇ

(Śmd. 78). — ಅಲಿಗಣ್. -ಕಣ್. = ಅಲಿಗಣ್. A time of ruin

or death (My.). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. Mean trickery (Abb.

P. 9, after 146). — ಅಲಿಗಣ್. Useless prayers (Abb. P. 14,

102). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. The fontanel of children (C.). — ಅಲಿ

ಗಣ್. To give a few drops more to make good what

remains in the seller's measure (C.). — ಅಲಿಗಣ್. A moan

mind (Grj. 5, 54). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. A pernicious incantation.

ನಿನಗೆ ಅಲಿಗಣ್ಣ ಬನ್ನ, ಸತ್ತ ಜೋಗು (S. Mhr.). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. A

worn out or damaged tie. ಹುರಿ ಅಲಿಗಣ್ ಅಲಿಗಣ್ಣ (Śmd. 286).

— ಅಲಿಗಣ್. -ಅಣ್. = ಅಲಿಗಣ್. Vain hope, fruitless desire;

destitution of hope, despair (My.). See Bp. 40, 33; 42, 26;

Rām. 26, 17. — ಅಲಿಗಣ್. -ಅಣ್. An onervated, impo-

tent man; a eunuch (ಕ್ಲೇಬ Mr. 481; My.). — ಅಲಿಗಣ್ಣ.

A ruined village (My.). ಅಲಿಗಣ್ಣ ತಳವಾರ, ಕಳಿಯುಳ್ಳ ಸೂ

ಳಿಯೂ, ಪೊದಲ ಸುಂಕಗ, ಹದಿನಾಯಿ, ಯಾಚಕನು ತೊಲಗುವರೆ

ಇಲ್ಲ! (Sp.). — ಅಲಿಗಣ್ಣ. -ಎರ್ಡ. A coward (My.;

ಫೈರ್ವಿಲ್ಲದವನು G.). — ಅಲಿಗಣ್. -ಬೆಣ್. A good-for-noth-

ing woman (ಅಲ್ಪತರುಣಿ Śm. 73; Kk. 28; ಅಲ್ಪತೇ Śs.; Abb.

P. 6, 68).

ಅಲಿಕೆ ali-ka. (Śmd. 241). A destroyer.

ಅಲಿಕೆಸು alikisu. To efface, to erase (S. Mhr.;

ತೊಡೆ Ūb.).

ಅಲಿಗಣ್ aliḡḡ. Tbb. of ಅಲಿ.

ಅಲಿಗಣ್ಣ aliḡḡvadda. Tbb. of ಅಲಿಗಣ್ಣ (Śmd. 30, o. r.

-ಬಣ್ಣ).

ಅಲಿಗಣ್ aliḡḡ. = ಅಲಿಸು 1, etc. (My.).

ಅಲಿಗಣ್ aliḡḡ. 1. = ಅಲಿಗಣ್, ಅಲಿಗಣ್ 1, (ಅಲಿಸು 1, etc.), ಅ

ಲಿಗಣ್ 1. To destroy, etc. (ಕೊಡವಣ್ಣ Śmd. Db.). 2,

to be ruined, destroyed, etc. ಅಲಿಗಣ್ ಎನ್ನ, ಅಲಿ

ಗಣ್ಣವನು ಅಲಿಗಣ್ಣವನು ಅಲಿಗಣ್ಣ (Śmd. I).

ಅಲಿಗಣ್ aliḡḡ. 2. = ಅಲಿಗಣ್ 2, ಅಲಿಗಣ್, ಅಲಿಗಣ್ 2, ಅಲಿಗಣ್

2, ಅಲಿಗಣ್, ಅಲಿಗಣ್ 2. Ruin, destruction; death

(Abb. P. 14, after 13); —breaking, as of promises

or vows.

ಅಲಿಗಣ್ಣ aliḡḡisu. = ಅಲಿಸು 1, etc. To cause to

be dissolved; to cause to disappear, to des-

tray, etc. (ಅಲಿ Śmd. Dh.; cf. ಅಲ್ಲ).

ಅಲಿಗಣ್ aliḡḡ. 1. = ಅಲಿಗಣ್ 1, etc. To destroy, etc.

ಬಸವ ಕರಣೆ ಸಾವಮ್ ಅಲಿಗಣ್ಣ (Bp. 1, 25).

ಅಲಿಗಣ್ aliḡḡ. 2. (Śmd. 247). = ಅಲಿಗಣ್ 2, etc. De-

struction, etc. (Bp. 38, 59). ನಿನ್ನ ಧಾವೆಗೆ ಅಲಿಗಣ್ ಇಲ್ಲ,

ಅಲಿಗಣ್ (J. 4, 70). See Prv. s. Tbb. ನಳ; Bh. 8, 22, 42;

Rām. 5, 8, 46; J. 2, 5; 8, 42; 32, 34. — ಅಲಿಗಣ್ಣವು. -ಅಲಿ

ಗಣ್. Destruction and preservation (J. 8, 42).

ಅಲಿಸು alisu. 1. = (ಅಲಿಗಣ್ 8), ಅಲಿಸು 1, ಅಲಿಗಣ್, (ಅಲಿಗಣ್

1), ಅಲಿಗಣ್ಣವು, ಅಲಿಗಣ್, ಅಲಿಸು 2, ಅಲಿಗಣ್, ಅಲಿಗಣ್. To

ruin, to destroy; to kill; to efface. ಅಲಿಸು ಕಾ

ಕುವದು (ಪ್ರಮಾಣ, etc. Śi. 297; My.).

ಅಲಿಸು *alisu*. 2. = ಅದು 2, ಅದು 1. To make weep or cry (C.). ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅದಿಸದೆ (B. 3, 32).

ಅಲಿಸು *alihu*. = ಅದಿಸು 2, etc. (My. rare).

ಅಲಿಸು *alu*. 1. = ಅತಿಸು 3, ಅದಿಸು 8. To weep, to cry. P. p. ಅತ್ತು (C.). ಅದುಗು (Bp. 14, 17). ದಾಯಿಟ್ಟು ಅದುವ ಲಿಂಗ (45, 27). ಗೋಕೋ ಎನ್ನು, ಅದುವದು (ಕ್ರಸ್ತಿತ, etc. Si. 73). ಅದುವ ನೀರು (ಅತ್ತು, etc. 214). ಅದುವ (J. 28, 36, 38). ಅದುವ ಮಕ್ಕಳ ಕಡ್ಡೀರ ಬರಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಅದುವ ಮಕ್ಕಳ ಕೆಮ್ಮು ಬಿರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಅದುವ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ನಗುವ ಗಣ್ಣಿನನ್ನೂ ನಮ್ಮ ದಾರದು. — ಅದುವವನ ಎಡಕ್ಕೂ ಹೊಲಿಯುವವನ ಬಲಕ್ಕೂ ಕುಣ್ಣು ದಾರದು (Prvs.). See Prv. 8. ಅಲಿಸು. — ಅದಿಸು. rep. ಇದನ್ನು ಕಣ್ಣು, ದುಃಖದಿಂದ ಅತ್ತತ್ತು (B. 5, 72).

ಅಲಿಸು *alu*. 2. = ಅದ, ಅದುವ 1. Weeping, crying. ಮಗುವಿಗೆ ಅದು ಹುಟ್ಟಿತು or ಬನ್ನ (My.). — ಅದುಗೂಸು. -ಕೂಸು. A crying or cross child (S. Mhr.). — ಅದುವರುಕ. (My.). = ಅದುವರುಕ. (My.). — ಅದುವರುಕತನ. The state of being an ಅದುವರುಕ (My.). — ಅದುವರುಕ. A female ಅದುವರುಕ (My.). — ಅದುವರುಕತನ. Tho state of being an ಅದುವರುಕ (My.). — ಅದುವರೋದ. = ಅದುವರೋದ. A crying or fretful countenance (My.).

ಅಲಿಸುಕಳಿ *alu-kuli*. (Smd. 239 Mdb. MS.). An easily crying or fretful person.

ಅಲಿಸು *alugu*. 1. = ಅರಗು 2, ಅದ್ದು. To decay, to rot, to spoil by being over-boiled (T., M.; R.; of this term tho ಅದ್ದುಕಲ್ ಸ. ಅದಸಲ is formed).

ಅಲಿಸು *alugu*. 2. To love. ಒಬ್ಬನು ಎನ್ನುಮ್, ಅದು ಗಿದನ್ ಎನ್ನುಮ್, ಉದಿಗಿದನ್ ಎನ್ನುಂ, ಕೂರ್ತಂ (Smd. II; M. ಅದುವ, tenderness, love; soo T. s. ಅರಗು 1; cf. ಅಲಿಸು 1 and 2; ಅಮ್ಮು, ಅರುಮೆ, ಅದ್ದುಕಲ್ 1, ಅದ್ದು).

ಅಲಿಸು *aluru*. = ಅದಿಸು 1, etc. (My.).

ಅಲಿಸು *aluru*. 1. = ಅದಿಸು 1, etc. To destroy, etc. (My.; ಕೆಡಿಸು G.). ಅದಿಸಿದರೆ ಮಧುಕರನ ಮಹಿ ಬೊಬ್ಬಳಿಯ ವ ನದೋಗಿಗೆ, ಎನ್ ಅಹುದು? (Bh. 2, 13, 14).

ಅಲಿಸು *aluru*. 2. = ಅದಿಸು 2. Ruin, etc. (My.).

ಅಲಿಸುವಿಕೆ *aluvikē*. Crying, etc. (My.; ಎರಾವ, ವಂ ವೇದನ Si. 58). ಕೆಯ್ಯಾಗದೆ, ನಾಚಿಕೆ ಪಟ್ಟು ಅದುವಿಕೆ (398). ಆ ತಫ್ಫನಿಯಂ ಕೂಡ ಅದುವಿಕೆ (ಅಕ್ರಸ್ತ 430). ಸಿಟ್ಟುಗೊಣ್ಣು ಅದುವಿಕೆ (69).

ಅಲಿಸುವು *aluvu*. 1. = ಅದು 2. (My.).

ಅಲಿಸುವು *aluvu*. 2. = ಅದುವ 2. (My.; ಕೇಡು G.).

ಅಲಿಸು *alusu*. 1. = ಅದಿಸು 2, etc. (My.).

ಅಲಿಸು *alusu*. 2. = ಅದಿಸು 1, etc. (My.).

ಅಲಿಸು *alihu*. = ಅದಿಸು 2, etc. (My.).

ಅಲಿಸು *alkaja*. = ಅಕ್ಕಜ 2. Envy, jealousy, indignation at the merits or happiness of another (ಕುದುಮ್ಬು, ಅಸೂಯೆ Kk. 48, o. r. ಅಕ್ಕಜ; My.; T. ಅದುವಾಡು, envy; a lie). — ಅದ್ದುಜನ್ನುಡು. -ಎಸಡು. To envy, to grudge, etc. (ಅಸೂಯೆ Smd. Dh.).

ಅಲಿಸು *alkaja-kāra*. An envious man (Riv. 1, 35).

ಅಲಿಸು *alkamē*. (Smd. 248). The state of being decayed, dissolved, digested, etc. (ಅದವೆ Smd. I; ಅದವು, o. r. ಅದವೆ, ಬೇರ್ಪ Kk. 48; ಬೇರ್ಪ Smd. 60; see the remarks s. ಅದವೆ 1). **ಅಲಿಸು** *indigestion* (V. 14, 19; Tu. ಅರ್ಕಮೆ).

ಅಲಿಸು *alkar*. 1. To love (ಪ್ರೇಮ Smd. Dh.; cf. ಅದು ಗು 2). P. p. ಅದ್ದುರ್ತು (Abh. P. 14, after 171). ಅದ್ದುರ್ತನ್ ಎನ್ನು, ಪ್ರೀತಿಸು (Smd. I; Kk. 80). ಅದ್ದುರ್ತು (ಕೂರ್ತು Kk. 29; Smd. 75).

ಅಲಿಸು *alkar*. 2. -ಅದು. = ಅಕ್ಕಜ, etc. Love; pleasure. ಅದ್ದುಲಂ (Smd. 117). See Riv. 4, 79; Grj. 1, 8; 3, 7. 56; 4, 43. 66; ಕಟ್ಟುಡು.

ಅಲಿಸು *aliku*. = ಅಕ್ಕಿಸು. To digest, etc.

ಅಲಿಸು *alku*. 1. = ಅಕ್ಕು 4. To be worn out, decayed, digested, etc. (ಬೇರ್ಪ Smd. Dh.; cf. ಅದ್ದು). — ಅದ್ದುಡು. -ಅದು. = ಅಕ್ಕುಡು. To become devoid of any residue, to be consumed or finished (ನಿರವಶೇಷ Smd. Dh.; ಅದ್ದುವಾದುದು Cm.). — ತ್ರೀ ಅದ್ದುಡಿತು ಕುರುನಾಯಕರ ಒಕ್ಕುರೋದ (Smd. 64).

ಅಲಿಸು *alku*. 2. = ಅಕ್ಕು 5. The state of being digested, etc.

ಅಲಿಸು *alkē*. 1. = ಅಕ್ಕೆ 1, ಅಕ್ಕೆ. Weeping, crying, lamenting (ರೋದನ Smd. I; ಕ್ರಸ್ತಿತ, ರುದಿತ, ಎರಾವ, ವಂ ವೇದನ Hlk.).

ಅಲಿಸು *alkē*. 2. = ಅದಿಕೆ 2. Boiling, etc. See ನೀರದ್ದು.

ಅಲಿಸು *algu*. = ಅದುಗು 1. To be dissolved (ಅದು Smd. Dh.); to decay, etc. (ಕ್ಷೀಣತ Smd. Dh.; cf. ಅಗ್ನಿಸು; ಅದ್ದು 1).

ಅಲಿಸು *algu*. = ಅದಿಸು 1, etc. (My.).

ಅಲಿಸು *alti*. = ಅರ್ತಿ, etc. Love; a lovable, pleasant object (ಪ್ರೀತಿ Smd. I; Ct. I, 35; My.; cf. ಅದ್ದು 4, ಅದುಗು 2). 2, pleasure (My.; ಸನ್ನೋದ G.). ಕೂಸಿಗೆ ಬದ್ಧುಗೆ ಅದ್ದು (Smd. 159). See Grj. 1, 19; 8, 7; Kk. 3; Riv. 13, 26; J. 28, 20. 53; Dp. 4. — ಅದ್ದುವಡು. -ವಡು. To feel love or desire (V. 30, after 35); — to become pleasurable (C. Bp. 6, 51).

ಅಲಿಸು *alti-kāra*. = ಅರ್ತಿಕಾರ. A lover, etc. (Bp. 1, 34).

ಅಲಿಸು *aldu*. 1. To wither, to fade. ಅದ್ದದನ್ ಎನ್ನು, ಸೂಪ್ಪದನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smd. I). 2, to die. ಅದ್ದದನ್ ಎನ್ನು, ಸತ್ತನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smd. I).

ಅಲಿಸು *aldu*. 2. = ಅದ್ದು 1, etc. To dip, etc. (Riv. 10, after 31; 11, 19).

ಅಲಿಸು *aldu*. 3. = ಅದ್ದು 2, etc. P. p. of ಅದ 2.

ಅಲಿಸು *alvu*. 1. Burning to go beyond the proper limit (ದಹನಾತಿಕ್ರಮಣ Smd. Dh.; cf. ಅದರ್ 1).

ಅಲಿಸು *alvu*. 2. = ಅದಿಸು 2, etc., (ಅರ್ವ).

ಅಲಿಸು *alvu*. = ಅದ್ದು, etc. (My.).

ಅ

À

ಅ ಓ.1. The second letter of the Alphabet (Smd. 12. 15).

ಅ ಓ.2. = ಅ 10, ಅಂ 2. The lengthened form of ಅ 10, e.g. ಬಟ್ಟಲಾ (B. 1, 9), ಕೆಡ್ಲರಾ (1, 10), ಗಾಳಿ ಪಟಾ (1, 19), ಕರಾ, ದಾರಾ, ನೊನಾ (1, 21), ಹಳ್ಳಾ (2, 4), ಅವುಗಲಾ, ಮನು ಪೂ (My.). See the Prvs. ಪ. ಪುರಾಣ.

ಅ ಓ.3. = ಅ 11, of which it is the lengthened form, e.g. ಮೃದನಾ (Smd. 142). ಗಂಗಾಮೃಧಾರಾಟಿರತಟಟಿನಾ (142). ದೊರೆಯನಿತ್ತು ಧಾರತಕ್ಕಿ ಗೆಲ್ಲ ರಣಂ ಕುವರಾಂಕರಾಮನಾ (142). ಕಾರಾಗ್ನಿರುದ್ರನ್ ಎನಿಸಿದುದು ತೋಳ ದಾಳ ತೈಲವನಾ (142). ನೇತ್ರೆಯಾ, ಕಿರಾತೆಯಾ (144). ಕದ ಪುಲಿಯಾ ಪೋರ್ ಇದರ್ (144). ಅನೆಯ ಮೇಲೆಯುಮ್ ಆಳ ಮೇಲೆಯುಂ ಕುಮರೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ ವರುಮು ಗಟಂ ಭುವನೈಕರಾಮನಾ (146). ಕಣ್ಣಿಂ ಕಾಣಂ, ಕಿವಿಯಂ ಕೇಳಂ, ಕಾಣ್ಣಿ ಅನ್ನಮ್ ಎನ್ನು ತಲೆಯಿಲ್ಲದನಾ? (128). ಅವರಾ ನಮ್ಮ ಸ್ತಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ನರವಿದ್ದ ಮೇಲೆ (B. 4, 190).

ಅ ಓ.4. = ಅ 12. An indicative letter or remote pronominal adjective, being a substitute for ಅದು (Smd. 169. 202): That; those. ಅಯರಕೆ ಪೋದುವು, ಕ ಪುಲಿ ಬನುವು (169). ಆ ಮನೆ ಸಿರಿಯ ತವರ್ಮನೆ (202). ನೆನದನ್ ಆ ಹಿರ ಣ್ಣಿಕನ್ ಅನ್ನು ಬಿದ್ದಿ ಅನ್ನಮಂ (202). ಆ ಪೆನ್ ಜಾನ್ (109). ಬಿದಿಗೆ ಆ ಪೊದಿರಡ್ ಮಾನ್ಯದ ಒಕ್ಕಲ್ (203). ಆ ಬೆಕ್ಕಲ್ಲ, ಕ ಬೆಕ್ಕು. — ಆ ಮಾತಿಗೆ ಕ ಮಾತು ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತರವದೆ: ಮುಣ್ಣೆ ಅನ್ನರೆ ಮುಣ್ಣೇ ಗಣ್ಣಿ ಎಮ್ಮುವಮ (Prvs.). ಆ ರೋಕಮ್ ಕ ರೋಕಮ್ (Bp. 10, 34). ಆ ಮೊಯ್ತಾ (Smd. 202). ಆಯದ್ ಮಾಡ್ತಿ (64. 128). ಆಯಲಿ ನಿಕ್ಕಲಿದಂ ರೋವಂ (272). ಆವುದಕಂ, ಆಪೂರ್, ಆವೂಟಂ, ಆವೂರೆ (68). ಆವೆಡೆ (135). — ಆಆ. rep. = ಆಯಾ, etc. (My.; B. 5, 301). — ಆ ಕಡೆ. That side or direction. ಆಕಡೆಮನೆ (Bp. 48, 25). ಆ ಕಡೆಯ ಕ ಕಡೆಯ ಎದ್ದಾಬುದ್ಧಿ ಸವ್ವನ್ನದ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ (B. 4, 56). — ಆ ಕಾರಣ. Therefore. (B. 1, 26; 3, 3; 4, 181). — ಆ ಕ್ಷಣ. The same moment, instantly (ತಕ್ಷಣ Mr. 449). — ಆ ಬಗ್ಗೆ. On that account (B. 5, 113. 303). — ಆ ಬದಿ. After that, thereafter (B. 4, 152). — ಆ ಮೇಲೆ. = ಆ ಮೇಲೆ. (Bp. 45, 3). — ಆ ಮೇಲೆ. After that, afterward (ಮೇಲೆ Smd. 210 Cm.; ಮತ್ತೆ, ಪುನರರ್ಥ 395 Cm.). See B. 2, 30; 3, 46. — ಆಯಾ. rep. = ಆಆ, ಆನಾ. Each, all those severally, the various; every (My.). ಆಯಾ ಗುಮ್ಮುಗಳು (81. 181). ಆಯಾ ತೊಡಿಗೆಗಳು (280). ಆಯಾ ದೇತ (330). ಆಯಾ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಆಯಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗ ಬೇಕು (B. 4, 195). — ಆ ವರೆಗೆ. Until then (C.; B. 5, 152); so far as that. — ಆನಾ. = ಆಯಾ. (Smd. 1). — ಆ ನಾಗ. -ಆಗ. At that time, then (ತದಾ, ತದಾನಿಂ 81. 477; B. 3, 49; 5, 60). ಆನಾಗಿನ, of that time (5, 168. 171. 213). — ಆ ಸಾರಿ. That turn or time (B. 4, 53). — ಆ ಹೊತ್ತು. That time, that day (B. 4, 198).

ಅ ಓ.5. = ಅ 14. A final interjectional particle used in civil or polite narration, in agreeable or friendly conversation (ಗಡಾರ್ಥ Smd. 69. 397), generally kind exhortation (Bp. 24, 29. 35; 42, 8; 55, 29), and in affliction (ಪೇದ Smd. 69),

when it may take also the pluta form, e.g. ಹಾ, ರಾಮಾ! ಎನ್ನು, ಸೀತೆ ದಾಯ್ ಅದೊಂದು ಅದ್ದಿಳ್ (68).

ಅ ಓ.6. = ಅ 15. An affix denoting polite or kind interrogation (C.), e.g. ಬನ್ನಿರಾ? ಹೋಗುತ್ತೀರಾ? See Bp. 10, 8. 40; 12, 19; 40, 47.

ಅ ಓ.7. = ಅ 16, etc. Which? what? ಆ ಮನುಷ್ಯ (= ಯಾವನು), ಆ ಹೊತ್ತು (= ಯಾವನು, My.). Cf. ಆಗಲು 2, ಆಗಲು 2, ಆಗಲುಂ. — ಆ ಪೊತ್ತು. -ಪೊತ್ತು-ಲು 9. Whensoever, always (Bp. 21, 7; 40, 55). — ಆವಗೆ. -ಬಗೆ. What manner? (Bh. 1, 8, 72).

ಅ ಓ.8. An abbreviation of (ಆಯ್ 2), ಆಯು in the P. p. ಆದು.

ಅ ಓ.9. An abbreviation of ಆಯ್ 1 (ಆಗು 1) in ಆದ, ಆದುದು; see ಆಗು 1.

ಅ ಓ.10. = ಅಂ (ಅಜ್ಜಾ). An abbreviation of ಆವ 1, a cow (T. ಆ, ಆನಿ). See ಆಕಳ್.

ಅ ಓ.11. The initial ಓ that is connected with initial ಪ್ಲ and ಹ್ಲ (cf. ಅ 16). See e.g. ಆಕು 1, ಆದು 4 & 5, ಆನೆ 1, Tbh. ಆರ 8, ಆರಯಿಸು, ಆರಯ್ತು, ಆರಿವಾಳ, ಆರೆ 5, Tbh. ಆರೆ 3, ಆರೆ 6, Tbh. ಆನಿಗೆ, ಆವು 4, ಆಸಿಗೆ, ಆಸು 4.

ಅ ಓ.12. = ಅ 17, etc. Interjection of surprise (Bp. 44, 38; 59, 12; My.) and of pain (14, 33; My.). Cf. Sk. ಆ 1.

ಅ ಓ.13. An abbreviation of ಆನು 2 in its P. p. ಆತು.

ಅ ಓ.14. Water, milk, etc. in the language of young children (C.).

ಅ ಓ.1. An interjection of assent, pain and reminiscence.

ಅ ಓ.2. From. 2, near; towards. 3, all around. 4, up to, till, until, as far as. 5, a little.

ಅಂ ಓ.1. = ಅಂ 1, ಎನ್ 2, ನನ್ 1, ನಾ 1, ನಾಂ, ನಾನ್ 1, ಯಾ ನು. The pronoun of the first person singular: I. (Smd. 178. 109. 262. 193. 298. 258; cf. p. 127 about the bindu). Declension in the singular: ಅಂ, ಆನ್; ಎನ್ನಂ; ಎನ್ನಿಂ; ಎನಗೆ; ಎನ್ನತ್ತಣಿಂ; ಎನ್ನ, ಎನ; ಎನ್ನಿಳ್ (178); — in the plural (= ನಮ್, ನಾವು): ಅಂ, ಆಮ್ (178. 192. 298. 262. 263), (ಎಮ್ 1), ಆವು (Bh. 2, 13, 34. 36); ಎಮ್ಮಂ; ಎಮ್ಮಿಂ; ಎಮಗೆ; ಎಮ್ಮತ್ತಣಿಂ; ಎಮ್ಮ, ಎಮ; ಎಮ್ಮಿಳ್ (Smd. 178. 179. 180. 125). According to Mdb. MS. the nom. pl. may be also ಅಂಗಳ್ (178).

ಅಂ ಓ.2. = ಅಂ 4, ಅ 2, etc. The lengthened form of ಅಂ 4, e.g. ಕಲ್ಲನ್ ಎದ್ದದಂ, ಬಿಲ್ಲನ್ ಅದಂ ಕೇಳುಗುಂ (Smd. 144).

ಅಂ ಓ.3. An interjection of assent or recollection.

ಅಃ ಓ.1. = ಅಃ, ಅ 12. An interjection to express surprise (ಎನ್ನಯವದವ್ವನ Smd. 394; My.) and sorrow or pain (My.). Cf. Sk. ಅಃ.

ಅಕಂಠ ಪೂರ *ā-kantha-pūra*. Full up to the throat (Bp. 59, 4).
 ಅಕಂಪನ *ā-kampana*. Trembling motion, trembling. — ಅಕ
 ಮ್ಪನಗೋಳ. — ಕೋಳ. To begin to tremble (Grj. 4, after 120).
 ಅಕಂಪಿತ *ā-kampita*. Shaken, trembling.
 ಅಕರ *ā-kara*. = ಅಗರ 1. An accumulation, a multitude
 (ವ್ರತ, ಸಮೂಹ Nn. 91). 2, a mine (ಖನಿ, ಕಣಿ 91). 3, a rich
 source (ಪ್ರಭೂತವದಯೋನಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಾನ 91). 4, a village
 (ಗ್ರಾಮ 91). 5, a place (My.; ಸ್ಥಲ G.).
 ಅಕರಣ *ā-karapa*. Calling; challenging (ಅಥ, ಕರೆವುದು Nn.
 89; ಅಥ Mr. 535).
 ಅಕರಣ *ā-karapā*. *Calling, inviting; challenging, a challenge.*
 (Rām. 6, 51, 54).
 ಅಕರನಣ *ākārisapa*. = ಅಕರುಸನ. Tbh. of ಅಕರ್ಷಣ. See
 ಉಗ.
 ಅಕರಿಸು *ākārisu*. To take, to accept; to agree to; to
 order; — to challenge (ಅಂಕೀಕರಿಸು Smd. 169 Cm.; ವೇದ
 377 Cm.; ತೇಷ್ಠಿವ್ಯು G.). See Bp. 47, 1; 52, 7; 57, 37.
 ಅಕರುಸನ *ākārusana*. = ಅಕರನಣ. Tbh. of ಅಕರ್ಷಣ (Smd.
 336).
 ಅಕರ್ಣನ *ā-karṇana*. Hearing, listening. See ಅಲಿಸು, ಕೇಳ.
 ಅಕರ್ಣಾನ್ತ *ā-karṇa-anta*. Unto or as far as (the limit of)
 the ear. See ತೆಗೆನಡಿ.
 ಅಕರ್ಣಿಸು *ākārṇisu*. To hear, to listen (Grj. 9, after 64;
 Rāv. 1, 135; 7, after 17).
 ಅಕರ್ಷ *ā-karṣa*. Drawing or attracting towards one's
 self, pulling, dragging, drawing or tearing off, seizing,
 drawing out of (My.; ಎದಿಕ್ಕೊಳ್ಳು G.). 2, a die or dice (ನೆ
 ತ್ತದ ಹಾಸಂಗಿ Nn. 134; ಹಾಸಂಗಿ Mr. 492). 3, *playing with*
dice, etc. (ದ್ಯುತ, ಜೂಜು 134; ಶಿತ್ತ ಪಗಡಿ ಮುನ್ನಾದವ್ಯಗಲ ಅಟಿ
 G.). 4, a *checkered board or cloth used in playing with*
dice or for playing draughts (ಫಲಂಕ, ಹಲಗೆ 134; ನೆತ್ತವಲಗೆ
 492; ಅಟದ ಮನೆಗಲ್ಲುಳು ಪಟಿ G.). 5, a chess-man or piece
 at draughts; a kind of die (ಶಾರಿ, ನೆತ್ತದ ಚಾರಿ 134; ಸಾರಿ
 492). 6, *fascinating, temptation, seduction, the allure-*
ments of harlots (ವೈತಿಹ, ಮೋಹನ 134). 7, a how (ಬಿಲ್ಲು
 G.). 8, ಬರ ಸೆವಕೆಯ (Mr. 297). 9, ಎತ (Mr. 422, o. r.
 ಎವಿ).
 ಅಕರ್ಷಕ *ā-karṣaka*. Attracting; seizing; that seizes
 (My.). 2, a loadstone, a magnet.
 ಅಕರ್ಷಣ *ā-karṣana*. = ಅಕರ್ಷ No. 1. (ಗ್ರಹ, ಹಿಡಿವುದು Nn.
 33). See its Tbh. ಅಕರಿಸಣ, ಅಕರುಸನ, and ಉಗಿ, ಉರ್ಜು,
 ಎದಿ, ಕೇಳ, ಸೇಳ.
 ಅಕರ್ಷಿ *ā-karṣi*. Attractive. See ಸಮಾಕರ್ಷ.
 ಅಕರ್ಷಿಸು *ākārṣisu*. To attract, etc. (My.).
 ಅಕರ್ಷ *ā-karṣh*. = ಅಕರ್ಷ. See ಮಿಥ್ಯಾಕರ್ಷ.
 ಅಕಲನ *ā-kalana*. Binding, joining together (Bp. 5, 17);
 reckoning.
 ಅಕಲಿತ *ā-kalita*. Joined, bound, connected with (ಕೂಡಲ್
 ಸಟ್ಟಿ Smd. 31 Cm.); counted, reckoned; seized, held. See
 Bp. 4, 38; 18, 41; 20, 37; 22, 13.
 ಅಕಲ್ಪ *ā-kalpa*. Ornament, decoration.
 ಅಕಲ್ಯ *ā-kalya*. Sickness, disease.
 ಅಕಸ *ākasa*. = ಅಗಸ, etc. (Bp. 58, 60).
 ಅಕಸ್ಮಿಕ *ākasmika*. (fr. ಅಕಸ್ಮಾತ್). Sudden; suddenly (ಹವನ
 Smd. 398; ಪವನೇ ಓ. 1, 33; ಪವನೇ, ಕದ್ದಿನೆ Kk. 50; see ಕದ್ದಿನೆ).
 2, *instantly, that moment, recently* (ಅಕ್ಷಣ Nn. 126; ಅ

ಗವನ Mr. 538). 3, *ouseless* (ಕಾರಣಾನ್ತ 126; ಅಪೇಕ್ಷಾರ್ಥ
 538). 4, *void* (ವಿಶೂನ್ಯ, ಇಲ್ಲದುದು 126; ಇಲ್ಲದರ್ಥ 538).

ಅಕಳ *ākāḷ*. = ಅಕಳ, ಅಕಳು. The plural of ಅ 10: Cows,
 kine (ಗೋಸಮುದಾಯ Smd. 33; ತುಡುಗರ್ Bhn. 38). 2, a
 cow (ಮಾಜೆಯು, ಸಾರ್ಥಿಯು, ಗೋ, ಉನ್ನ, ಮಾತ್ಸ, ತೃಂಗಣಿ,
 etc. Nr.). ಅಕಳ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದ ಅವೆಲ್ಲಂ ಗವ್ಯಂ (Nr.).

ಅಕಳ *ākāḷa*. = ಅಕಳೆ, etc. A cow (S. Mhr.; B. 5, 18.
 285; ಅನಡುಹ, ಅಜುಗನಿ, ಉನ್ನ G.).

ಅಕಳ *ākāḷa*. = ಅಕಳು. (also ಅಕಳ). — ಅಕಳಕರೆ. = ಅಕಳಗರೆ.
 (My.). — ಅಕಳಗರೆ. = ಅಕಳಲಕರೆ. (My.).

ಅಕಳಾಸ *ākāḷāsa*. Disgust (My.).

ಅಕಳಿಕೆ *ākāḷikē*. = ಅಕಳಿಕೆ, ಅಕಳಿಕೆ, ಅಕಳಿಕೆ. Yawn-
 ing, gaping (ಜ್ಞಪ್ಪು, ಜ್ಞಪ್ಪುಣ S. 74; My.; M. ಅವಿ). ಅಕ
 ಳಿಕೆಗಲು ಬರ ಹತ್ತುತ್ತವೆ (B. 4, 134). ಸುತನ ಬರವಿಗೆ ದಾಯ್ದಿಡೆವ
 ತದಿವ ಪರಮುಸುಗಿ ಅಕಳಿಕೆ ಬನ್ನದು (Bp. 3, 2). ಅಜ್ಜಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗ
 ಅಕಳಿಕೆ ಕಲಿಸಿದನಂತೆ (Prv.).

ಅಕಳಿಸು *ākāḷisu*. = ಅಕಳಿಸು, ಅಕಳಿಸು. To yawn,
 to gape (C.; B. 5, 148; Tē. ಅವಲಿಂಚು, ಅವಲಿಂಚು; T.
 ಅವಿ, ಅಂಗಾ; Tu. ಅಂಗಾ, ಅಂಗು).

ಅಕಳು *ākāḷu*. = ಅಕಳೆ, etc. (Bp. 57, 14; 60, 34. 35; B. 2,
 19; 5, 18; My.; S. 103. 318. 321. 322). ಅಕಳು ಕಪ್ಪಾದರೆ
 ಪಾಲು ಕಪ್ಪೇ? (Prv.). — ಅಕಳುಮನ್ನೆ. A herd of cattle (My.;
 S. 180). 2, a spacious place where cattle stand (104;
 My.).

ಅಕಾಂಕ್ಷಿಸು *ā-kāṅkṣisu*. To desire (ಬಯಸು Smd. 8 Cm.;
 Bp. 43, 57).

ಅಕಾಂಕ್ಷೆ *ā-kāṅkṣh*. Desire, wish (Bp. 39, 11; 43, 57; 47,
 42). 2, the *significancy of a word*. 3, the *requiring of*
a word or period for the completion of the sense. (My.).
 4, *suspicion* (Mhr.; My.).

ಅಕಾರ *ā-kāra*. 1. The vowel ಆ (Smd. 11).

ಅಕಾರ *ā-kāra*. 2. = ಅಗಾರ 2, ಅರ 2. *Form, shape* (ಪಂಜು Kk.
 32). 2, *an affection of the body, considered as indicative*
of mental sentiment or emotion. 3, a hint, sign, token.
 — ಅಕಾರಗೋಳ. — ಕೋಳ. To take or assume a form
 (B. 5, 12).

ಅಕಾರಗುಪ್ತಿ *ākāra-guṭṭi*. Dissimulation.

ಅಕಾರಗೋಪನ *ākāra-gōpana*. = ಅಕಾರಗುಪ್ತಿ. (My.).

ಅಕಾರಪೂಜೆ *ākāra-pūjē*. Adoration of an idol (ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆ
 C.).

ಅಕಾರಣ *ā-kāraṇa*. *Calling, inviting; challenging* (ಅಥ, ಕ
 ರೆವುದು Nn. 89; ಅಹ್ವಾನ, ಕರಹಂ Mr. 88).

ಅಕಾರಸಂವರಣೆ *ākāra-samvaranē*. Dissimulation (Mr. 456).

ಅಕಾರಿ *ākāri*. Having a form (Bp. 55, 48).

ಅಕಾಶ *ākāśa*. = ಅಕಾಶ, ಅಕಾಶ, ಅಗಸ. Clearness. 2, *the sky*
or atmosphere (ಪಾನ್ ಓ. 1, 100; ಮಜ್ಜಿಮಾರ Nn. 125, Mr.
 497, probably = No. 4). 3, a *vacuity, an empty space*
(ಪೂರ್ವ, ಬಯಲು G.). 4, the ether or fifth element con-
 sidered as a *subtile fluid pervading space and forming*
the vehicle of sound and life. 5, N. of a metrical foot
 (Ūh.). See ಪಾನ್, ಮುಗಿರ್; ರೋಮೋಗಣ. — ಅಕಾಶಕ್ಕೆ ನ್ತ ಎತ್ತ
 ರವಿಲ್ಲ, ಫೂಮಿಗಿನ್ ಅಗಲವಿಲ್ಲ. — ಅಕಾಶ ಹದ್ದು ಬೀದುವಾಗ್ಗೆ ಅಂ
 ಗೆಯ ಒಡ್ಡಿದರೆ ನಿನ್ನಿತ್ತೇ? (Prv.). — ಅಕಾಶಗೂಡು. = ಅಕಾಶದೀಪ.
 (My.). ಅಕಾಶಬಿಲ್ಲು. The rain-bow (My.; ಇನ್ದ್ರಾಯುಧ, ಸುರ
 ಚಾಪ, etc. S. 30).

ಅಕ್ಷಿಪ್ರ *Ā-kshipta*. Cast, thrown;—reviled, ahnsed;—ridicule, irony (J. 9, 9).
 ಅಕ್ಷೇಪ *Ā-kshēpa*. Throwing; tossing; tremhling; convulsion, palpitation; etc. 2, *abuse, taunt, curse* (Śmd. 69; ಕಾಪ, etc., ಏಯ್ಯಂ Mr. 88), *reproach, reproof* (My.). 3, irony (Kāvy. III, 3, B, 61.92 seq.). 4, objection. 5, donbt. —ಅಕ್ಷೇಪ ಮಾಡು. To taunt, etc. (B. 4, 127).
 ಅಕ್ಷೇಪಕ *Ā-kshēpaka*. Blaming, censuring, reviling; irony (Śmd. 69.396). 2, disease, sickness. 3, convulsion, spasm.
 ಅಕ್ಷೇಪಣ *Ā-kshēpana*. = ಅಕ್ಷೇಪ. (My.; ಸಮುಚ್ಚಯ Śmd. 304 Cm.).
 ಅಕ್ಷೇಪಿಸು *Ā-kshēpīsu*. To revile, to ahnse, to reproach (Bp. 55, 29; Si. 56).
 ಅಕ್ಷೋಟ *Ākshōṭa*. = ಅಕ್ಷೋಟ, etc. ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನ್ವಾ ಆ ಬಗ್ಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷೋಟ, ಕನ್ನಡಾಲ ಎನ್ನು ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳು ನೆಗದ್ಯು (Nr.). ಅಕ್ಷೋಟ, etc. ಅನ್ನದ ಬೆಟ್ಟದ ಗೋನುಮರ, ಬೆಟ್ಟಗೋಣಿ ಮರ (Si. 127).
 ಅಕ್ಷೋದನ *Ākshōdana*. Hunting.
 ಅಕ್ಷೋಭ *Ā-kshōbha*. Emotion (J. 34, 16).
 ಅಖಂಡ *Ā-khaṇḍa*. Breaking, destroying. 2, *Indra*.
 ಅಖರ *Ākhari*. The end (My.; Mhr., H. ಅಖೇರ). ತಿಂಗಳಿನ ಅಖಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ (My.).
 ಅಖರು *Ākharn*. = ಅಖರು. Last, final; the end; at last (R., Br.; Mhr., H. ಅಖೇರ).
 ಅಖಾತ *Ā-khāta*. A natural pond.
 ಅಖು *Ākhn*. A rat, a mouse.
 ಅಖುಗ *Ākhn-ga*. Riding on a rat: Gaṇēśa. (R.).
 ಅಖುದ್ವಿಷ *Ākhu-dvisha*. The rat's enemy: a cat (ಬೆಕ್ಕು Mr. 163).
 ಅಖುಭುಜ *Ākhn-hbnj*. -ಕ. A mouse-eater: a cat.
 ಅಖುರಥ *Ākhn-ratha*. Having a rat for his vehicle: Gaṇēśa. Cf. ಇಂದಿರ.
 ಅಖುವಾಹನ *Ākhu-vāhana*. = ಅಖುರಥ. (R.).
 ಅಖೇಟ *Ā-khēṭa*. Chase, hunting. 2, terror, fright.
 ಅಖೇಟಕ *Ā-khēṭaka*. Chase, hunting.
 ಅಖೈರು *Ākhairu*. = ಅಖರು. (My.).
 ಅಖ್ಯ *Ā-khya*. Named, called (Śm. 6. 16). 2, informing, making known, explaining (ಎವರಣ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ Mr. 251). 3, Thh. of ಅಖ್ಯ (My.).
 ಅಖ್ಯಾತ *Ā-khyāta*. Counted; recited; said, reported; made known; famous; inflicted, conjugated. 2, a verh (Śmd. 6. 246. 253 seq.; Kāvy. I, 1a, 6; I, 5, 1 seq.).
 ಅಖ್ಯಾತಕ *Ā-khyāta*. That relates to verhs (Śmd. 245).
 ಅಖ್ಯಾತಪದ *Ākhyāta-pada*. An inflected verh (Śmd. 47).
 ಅಖ್ಯಾತಮಾರ್ಗ *Ākhyāta-mārga*. Conjugational course (Śmd. 254).
 ಅಖ್ಯಾತವಿಭಕ್ತಿ *Ākhyāta-vihakti*. An affix of conjugation (Śmd. 47. 61. 63. 257; Kāvy. I, 5, 44-46).
 ಅಖ್ಯಾತಿ *Ā-khyāti*. Telling, communication, publication (see ಅಸದಾಖ್ಯಾತಿ, ಸಮಾಖ್ಯಾತಿ); fame; name, appellation.
 ಅಖ್ಯಾತಿಸು *Ākhyātisu*. To make known, to announce (J. 29, 40).
 ಅಖ್ಯಾನ *Ā-khyāna*. Saying, declaring. 2, a tale, a legend. 3, a word, a term (Nn. 15. 25. 28. 61. 73).

ಅಖ್ಯಾಯಕ *Ā-khyāyaka*. A teller, an announcer or relater. (My.).
 ಅಖ್ಯಾಯಿಕೆ *Ā-khyāyikē*. A tale, a legend.
 ಅಖ್ಯೇ *Ā-khyē*. An appellation, a name (Śuid. 23); —fame (My.).
 ಅಖ್ಯೇಯ *Ā-khyēya*. To be told or related; fit or proper to be said (Kāvy. III, 3, B, 166).
 ಅಗ *Āga*. 1. = ಅಗ್, q. v. (8. Mhr.).
 ಅಗ *Āga*. 2. That time; at that time, then (ತದಾ, ತದಾನೇಂ Si. 477; cf. ಈಗ; see Bp. 5, 53; 10, 38; 35, 56; 46, 23; J. 22, 3; 30, 24; 31, 30). ನಡೆ ತಪ್ಪಾಗ (Bp. 26, 6). ಭೋಗಿಸುವಾಗ (48, 22). ಕಣ್ಣಾಗ (Si. 388). Genitive ಅಗಿನ, of that time (C.; Bp. 60, 25; B. 4, 208). Ablative ಅಗಿನಿಂದ, from that time (My.; B. 5, 185), ಅಗಿನಿಂದ (C.); ಅಗಿನಿಂದಲೇ, from that very time (B. 5, 52). Cf. ಅವಾಗ, ಈವಾಗ. —ಅಗಾಗ. —ಅಗ. rep. From time to time, occasionally; repeatedly. (Bp. 15, 14). —ಅಗಾಗ್ಗೆ. —ಅಗ್ಗೆ. = ಅಗಾಗ. (My.; ಪಾರಿವಾಹಿ G.). See B. 1, 14. 21; 3, 53; 4, 49). —ಅಗಾಗ್ಗೆ. —ಅಗ್ಗೆ. = ಅಗಾಗ್ಗೆ. (ಅದಿಗದಿಗ್ಗೆ, ತೇನತೇನ, ಮುಖ್ಯ: G.; My.). See B. 5, 28; Si. 234. 359. —ಅಗಿನಿಂದ. ಅಗಿನಿಂದ ಅಗ್ಗೆ. = ಅಗಾಗ. (B. 4, 126. 148; My.). —ಅಗಿನಿಂದಾಗ್ಗೆ. ಅಗಿನಿಂದ ಅಗ್ಗೆ. = ಅಗಿನಿಂದಾಗ್ಗೆ. (B. 5, 99; My.).
 ಅಗ *Āga*. = ಅಗಸ. ಅಗಕ್ಕೆ ಭೋಗವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.). —ಅಗಭೋಗ. Sinful pleasure (Dp. 65, 4; My.). ಅಗಭೋಗಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಂಗೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ಯಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ (Prv.).
 ಅಗದ *Āgaḍa*. Sport, jesting, fun, mockery, jeering, insult, wantonness (Tē, R.; T. ಅಗದಯ).
 ಅಗದಕಾಟಿ *Āgaḍa-kāṭi*. A scoffer, a plaguy teaser (Tē. ಅಗದಕಾಡು; R.).
 ಅಗದಿಗತನ *Āgaḍigatana*. Insulting or offending behaviour (Rām. 4, 6, 29).
 ಅಗದು *Āgaḍu*. = ಅಗಲ, ಅಗಲು 1, ಅಗಲೆ, ಅಗಲ 1. That time; at that time, then (ಕಾಲಭೇದ Śmd. 400; Tn. ಎಕ್ವಡ್; cf. ಈಗದು). ಅಗದಿನ, ಅಗದಿಂಗಿ (401). —ಅಗದೆ. —ಎ 3. At that very time (ಅಗಲೆ Āt. II, 71).
 ಅಗತ *Ā-gata*. Como, arrived; occurred, happened; received, obtained; living or residing in. See ಅಭ್ಯಾಗತ, etc.
 ಅಗತಿ *Ā-gati*. Arrival, coming; income (My.); return; origin; accident, chance.
 ಅಗನ್ನು *Ā-gantn*. Coming, arriving. 2, an arrival, a guest (ಅತಿಥಿ, etc., ಬಿದ್ದಿನಂ Mr. 238). 3, adventitious, incidental, accidental.
 ಅಗನ್ನುಕ *Ā-gantnka*. = ಅಗನ್ನು. (Kāvy. III, 3, B, 57; My.).
 ಅಗಮ *Ā-gama*. Coming near; arrival; approach. 2, a traditional doctrine or precept; a śāstra, a work on sacred science (also prosody, Ch.; see Bp. 24, 25; 51, 9; 54, 28; Kāvy. II, 2, B, 24). 3, a tantra or any work inculcating the worship of Śiva and Śakti. 4, an affix: a grammatical augment (Śmd. 91. 116. 132. 135. 136. 152. 195. 209. 227. 259; Kāvy. I, 2, 14-16. 20-22. 28-30; I, 3, 49-52. 64-68; I, 4, 19-21; I, 5, 13-16). 5, knowledge, science, intelligence. 6, a logical title, a voucher or written testimony.
 ಅಗಮಜ್ಞ *Ā-gama-jña*. A man who knows the śāstras (Bp. 55, 33).

ಅಗಮತಃ āgama-ṭati. The series or aggregate of the śāstras (ಪ್ರತ್ಯ, ಅಗಮಗಳು Nn. 79).

ಅಗಮನ āgamana. Coming, approaching, arriving. See ಬರ್.

ಅಗಮವಿದ āgama-vida. = ಅಗಮವಿದ್. Feminine ಅಗಮವಿದೆ (Grj. 8, 14).

ಅಗಮಾಮ್ನಾಯ āgama-Āmnāya. The śāstras and vēdas (My.).

ಅಗಮಿಕ āgamika. A man who has studied the śāstras (Bp. 55, 17). See ಶರಾಗಮಿಕ. 2, the officiating Brāhmaṇa of a temple (My.).

ಅಗಮಿಸು ā-gamisu. To come, to arrive (My.).

ಅಗಮಿಕಾ āgamika. = ಅಗಮಿಕ. (Bp. 56, 35; 57, 2).

ಅಗರ āgara. 1. Tbh. of ಅಕರ (Śmd. 337) See Bp. 31, 19; 40, 69.

ಅಗರ āgara. 2. Tbh. of ಅಗಾರ 1. A dwelling, an ahode, an asylum (ಇತ್ಯೆ, ಹತ್ಯೆ, etc., ಅತ್ರಯ Kk. 64). 2, a place (My.; ಸ್ಥಲ G.; Mhr.; J. 3, 2). 3, a garden (My.; G.; Mhr.). 4, ಅಕ್ಷರ (Nn. 37). 5, a saltpan (Sd., Mhr., Mg.).

ಅಗರ್ಭ ā-garbha. From the womb. (My.)

ಅಗಲ್ ā-gal. = ಅಗರು, etc. That time; at that time, then (Bp. 28, 36; 38, 75). Cf. ಈಗಲ್. — ಅಗಲುಂ. -ಲುಂ 1. Also then (Bp. 60, 45); already then.

ಅಗಲಪುರ ā-gala-pūra. Full up to the throat (Bp. 59, 49).

ಅಗಲು ā-galu. 1. = ಅಗಲ್, etc. (Bp. 58, 61; B. 4, 91. 179. 180. 181). — ಅಗಲೇ. -ಎ2. At that very time (B. 1, 17; 2, 44; 4, 96. 136).

ಅಗಲು ā-gal-uṇ. 2. = ಅಗಲು 2, ಅಗಲುಂ. Always (Bp. 18, 55; 26, 51).

ಅಗಃ āgas. = ಅಗ. Transgression, offence, sin.

ಅಗಸ āgasa. = ಅಗಸ, ಅಗಾಸ. Tbh. of ಅಗಾತ (Śmd. 335. 337. 359. 176; Nn. 34. 42. 49; Kk. 12; Bhu. 47; ತಾರಗವಟ್ಟಿ Śmd. II; Kk. 88; ಅಮ್ಬರಃ. II, 83; Śm. 14; ನಭ Nn. 40). — ಅಗಸದ ಗಂಗೆ. = ಅಗಾತಗಂಗೆ. (Bp. 41, 21). — ಅಗಸವಟ್ಟಿ. -ವಟ್ಟಿ. (ಕಂಠೀರವಿ ಸಿ.). — ಅಗಸವಟ್ಟಿಗ. -ಬಟ್ಟಿಗ. One whose path is the sky: a sura (Śm. 9). — ಅಗಸವಣಿ. -ಮಣಿ. The sky-gem: the sun (Śm. 14).

ಅಗಲ್ ā-gal. = ಅಗರು, etc. That time, at that time, then (ಕಾರಾರ್ಥ Śmd. 400; ತದಾ, ತದಾನೀಂ Nr.). ಅಗಲ್, ಅಗಲಂಗೆ (Śmd. 401). ಕುಕ್ಕಾಕ್ಕೋ ಎನ್ನು, ಕೋಲಾ ಕೂಗಿದು ವ ಅಗಲ್ (19. 68). ಅಗಲನ ಕಟ್ಟಂ (134; see s. ಬಯ 3). ಅಗಲ್. -ಅನ್ನೆ. Then even thus, i. e. then without any delay; instantly; suddenly; immediately; quite lately (ಸದ್ಯಸ್, ಸಮಿ, ತತ್ಕಾಲ Nr.; ಅಕಸ್ಮಿತ್ Mr. 538). ಅಗಲನೆ ದೊರಕೊನ್ನು ವಲವ (ಸಾನ್ಯಾಪ್ತಿಕ Nr.). ಅಗಲನದ ಫಲಂ (ಸಾನ್ಯಾಪ್ತಿಕ Mr. 72). ಅಗಲನೆ ಅನ್ನ ಫಲಂ (ಸಾನ್ಯಾಪ್ತಿಕ, ಸದ್ಯಾ ಫಲಂ Hla.). ಅಗಲನೆ ಹುಟ್ಟಿ ದಕಮ (ತರಾತ Nr.). See Bp. 35, 56; 60, 25. — ಅಗಲು. -ಲು 9. Also then; already then (Bp. 46, 58). — ಅಗಲ್. -ಎ3. At that very time (ಅಗದಿ Ćt. II, 71); that very time. ಅಗಲ್ ಅನ್ನ ಫಲ (ತತ್ಕಾಲ, ತದಾಪ್ತ Hla.). See Bp. 9, 25; 14, 5; 15, 14; J. 6, 8.

ಅಗಲಿಕ āgalikē. = ಅಕಲಿಕೆ, etc. (My.).

ಅಗಲು ā-galu. 1. = ಅಗರು, etc. That time (Bp. 38, 20).

ಅಗಲು ā-gal. 2. = ಅಗಲು 2, etc. Always (Bp. 42, 25; 60, 51).

ಅಗಲುಂ ā-gal-uṇ. 1. = ಅಗಲು 2, etc. Always (Bp. 4, 67; 14, 29; 26, 47; 50, 75).

ಅಗಾಗ āgāga. ಅಗಾಗ್ಗೆ. ಅಗಾಗ್ಗೆ. See s. ಅಗ 2.

ಅಗಾತ್ಯ āgātya. Pretence of agony or injury, threatening to commit suicide (My.; Tē. ಅಕಾತ್ಯ, ಅಗಾತ್ಯ, ಅಗಾಯಿತ್ಯ, ಅಗಯಿತ್ಯ, ಅಘಾತ್ಯ, ಒಗಾತ್ಯ, ಒಗಾಯಿತ್ಯ; Tē. also: outrageous behaviour, obstinacy, desperation, baseness, villainy, etc.).

ಅಗಾತ್ಯಗಾತಿ āgātya-gāti. A man who uses āgātya. ಅಗಾತ್ಯಗಾತಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಗಾತಿ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.).

ಅಗಾಧ āgādha. = ಅಗಾಧ. (My.).

ಅಗಾಧಜಲ āgādha-jala. = ಅಗಾಧಜಲ. (ಮದು Nr.).

ಅಗಾಮಿ ā-gāmi. Coming; about to come, future. See s. ಅಪ್ಪಭೋಗ.

ಅಗಾಮಿಕ ā-gāmika. Relating to the future.

ಅಗಾರ āgāra. 1. = ಅಗರ 2, ಅಗ್ಗ, ಅರ 1. A house, a dwelling (ಮನೆ Nn. 62). 2, a place (ಸ್ಥಲ G.).

ಅಗಾರ āgāra. 2. = ಅರ 2. Tbh. of ಅರಾರ 2. See ಚಿತ್ತಾಗರ.

ಅಗಿಸು āgisu. To cause to become, to bring about, to perform, etc. (Rāv. 1, 23; J. 2, 56; C.). ಅತಿನಿರ್ಮಲತೆಯನ್ ಈ ಮಲಿನತೆಯನ್ನ ಪಯೋದಮಾಲಿಗೆ ಅಗಿಸ ಶರದಂ (Rāv. 6, 3).

ಅಗು āgu. 1. = ಅಃ 2, ಅಗು 1. To become manifest; to come into being or existence (ಪ್ರಾಪ್ತಾರ್ಥವ Śmd. Dh.; T., M., Tu.). 2, to take place, to come about or to pass, to happen; to be made. 3, to grow. 4, to happen to; to accrue to; to fall to the share of. 5, to become; to prove to be. 6, to be going to—. 7, to be (see espec. also the use of ಅಪ್ಪ and ಅಪ್ಪ). 8, to be effected or done; to be finished; to elapse, to go. 9, to find room for entering; to enter; to come under. 10, to be comely, suitable or fit; to agree; to be used. 11, to be practicable; to be possible. 12, to be related.—

Relative participles of the present ಅಪ್ಪ, ಅಪ್ಪ, ಅಪ್ಪ, ಅಗುವ. Relative participle of the past ಅದ (Śmd. 289; see ಅ 9, ಅನ 1). Regular old 3rd person neuter sing. of the present ಅದಪ್ಪದು (Bp. 45, 4; J. 28, 48); ಅದ ಹುದು e. g. Bp. 56, 31; ಅದುಹುದು (In Nr.). 8rd pers. masculine sing. of the imperfect ಅದಂ (Śmd. 289); 8rd pers. neuter sing. of the same ಅದುದು (289; Bp. 48, 72), ಅದತ್ತು (226; Bp. 43, 73), ಅಯ್ತು (289; Bp. 41, 71), ಅಯಿತ್ತು (226 Cm.; 249 Cm.; Bp. 9, 16; 11, 42; 43, 71; 47, 60; 55, 44), ಅಯಿತ್ತು (Bp. 2, 24; 17, 4; 49, 27; B. 2, 24; 3, 100; C.). ಅದೀತು (B. 2, 39; Sl. 469. 470). As to the old future see ಅಕ್ಕ 6, ಅಕ್ಕುಂ, ಅಪ್ಪ, ಅಪ್ಪ; and as to the old 3rd p. of the imperative see ಅಕ್ಕ 3. — ಅವನಾನೊಬ್ಬ ಎತ್ತನು ನಿನ್ನೆಗೆಯ್ತು ತಿರಲು ನೇಸರು ಅಪ್ಪಮಯಮ್ ಅದುಹುದು, ಅವನಾನೊಬ್ಬ ದ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮಲಗಿರಲು ನೇಸರು ಉದಯಮ್ ಅದುಹುದು, ಆ ಇಬ್ಬರು ತಮನಾಯಿನ ಅಭಿಮುಕ್ತನು ಅಭ್ಯುದಿತನು ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ತನ್ನನ್ನು ಎತಕ್ಕೆ ತಿನ್ನದೆ ಆಯ್ತು (Bp. 48, 13). ಇವಕ್ಕೆ ವರಣ ಅಗ ಬೇಕು (J. 29, 30). ಹ್ರಸ್ವಮ್ ಆದ ಎ ಒ (Sind. 27). ಯಮ ಕವ್ಯವತ್ತಿಗೆ ಅಗುವ (27). ಏನಾಯಿತು? (84). ಅದಲ್ಲಿ (93). ಆ ಕಟ್ಟಕ್ಕೆ ಈ ಕಟ್ಟಮ್ ಆಯ್ತು (159). ಆದವಷ್ಟು (90, 201). ಈ ಕವಿಗಳ್ ಆದಿಯಾದ ಮತ್ತಂ ವಲಮ್ಪುರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಕವಿಗಳ ಉಪಾಹರಣಂಗಳ್ (5). ಮೊದಲು ವೇದರಾದ ಪಲ ತಪದ ದ್ವನಿಗಳ್ (26). ಮನಂ ಸಂಪಲಮ್ ಆದುವು (168). ಪಿರಿಯವು ದಿವಸಂಗಳ್ ಆದುವು (119). ಅದುದಿಲ್ಲ (296). ಪೋಲಿಸುವೆದೇಗೆ ಅದುವು (251). ಕಥೆಗಳ್ ಆದುವು? (Bp. 18, 108: are the tales finished?). ಉಟಿ ಆಯಿತು (C.). ಮೆಯ್ ನೆಪಿಯಲ್ ಆದವಳು (ನನ್ನಿ ಕೆ Hlā., Nr.). ಹತ್ತಿಯಿನ್ ಆದ ಸೀರೆ (ಕಾರ್ಪಾಸ, etc. Hlā.). ಸಮಾಸ ಹಿರವಾದ ಪಲವು ವದಂಗಳು (ದ್ವೇಷ Hlā.). ಆವನಿನ್ ಆದ ಇನಿತು ವೃತ್ತಾಂತವನ್ ಆದುದು (Bp. 28, 17). ಅಗದು, ಅಯ್ಯೋ, ತಮ್ಮ ಕೈಯ್ಯಲಿ! (46, 23). ಅದು ಆ ಪಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ (S. Mhr.). ಕರಿಯ ಕಾಲ್ಗೆ ಒಳಗಾದನೋ? (Rā. 13, 103). ಬಾಲಮೃಗಮ್ ಒಳಗೆ ಆಯ್ತು (Bh. 2, 13, 13). ಆದಷ್ಟು ಆಯಿತು, ಬಡೆದೆಯ್ ಪಾಲು. — ಆಗೋದು ಹೋಗೋದು ದೇವರ ಇಚ್ಛೆ, ಹೋದೋದು ಬಿತ್ತೋದು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ. — ಮಾಧವರಾಯನ ಪೂಜೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಆಗಲಿ! ಉದುವ ತಂಪಾ ಉದಿ ಬಿಡು! — ಆಗೋ ಪೂಜೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿ! ಉದೋ ತಂಪಾ ಉದಿ ಬಿಡು! (Prvs.). ಮದಿನಾದಿನು (Dp. 4). ಅವನು ನನಗೆ ಏನೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ, he is in no way related to me (C.). ತತ್ತುವನ ದೇಯಿನ್ ಕ್ಷೀಣವಾಗಲ್ ವಟ್ಟಿನ್ದಾದು (ಕ್ಷಿತ್, etc. Dhv.). ಅತಿಗೆ ಅಗಲ್ ಪಮವದು (ಬುದ್ಧ Si. 383). ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ರಾದ ಮನೆ (ಪ್ರಸಾದ Mr. 192). ಮಣ್ಣಿನ್ ಮತ್ತೂ ಏನೇನು ಆಗುತ್ತವೆ? (B. 1, 1). ಈ ಊರಿಗೆ ದೊರೆಗಳು ಬಸ್ತು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಆಯಿತು? (1, 7). ಇನ್ನು ಹಣ್ಣು ಹವುಲಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿನೇ ಕೂತು ತಿನ್ನುವವಾಗ ನನಗೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ (1, 8). ಬೆಳಗಾಂವೇ ಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ. ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ (2, 52). ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ದ್ರವ್ಯವಾಯಿತು (C.). ಒನ್ನು ತಿಂಗಳು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಆಗಿ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಅದು ಒನ್ನು ದಿವಸಂ (Mr. 71). ತುರಗವರ್ಣಂ ಬಿಳಿಯದು ಆಗಿ ಕರ್ಕಮ್ ಅದು ಅಕ್ಕು (Mr. 275). ನಮ್ಮಿನ್ ಅಗದು (B. 3, 2). ಅದದ್ದು ಆಯಿತು, what is done is done (B. 3, 100). ಆಗಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow to become (B. 5, 89); to allow to happen to (5, 260). — ಅಗದ. ಅಗದ (not coming about) ಹೋಗದ ಬದುಕಿಗೆ ರಾಗಿ (a desirer) ಯಾಕೆ? — ಅಗದ (impossible) ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅತಿ ಪಟ್ಟಿ ಸಾಗುವದಿಲ್ಲ, ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ (Prvs.). ಅಗದವನು, an unfriendly, inimical man (C.; Bp. 60, 10). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಗದವನು, a man incompetent for work (C.). — ಅಗದು is often used in the sense of: it is unfit, it is improper, it is forbidden (ನಿಷೇಧ Nr.). ಪೊನ್ನ ಅನ್ವಯಮ್ ಎನ್ನು, ಇನ್ನು ಸನ್ನಿಯಂ ಕೊಡಸಲ್ ಅಗದು (Sind. 75). ಕೃತಿಕವ್ಯಮ್ ಆಗಿ ಸನ್ನಿಯಂ ಮಾಡಲ್ ಅಗದು (76). ಆ ಸಮಸಂಸ್ಕೃತಂಗಳನ್ ಅಶ್ಲಗನ್ನದೋಳು ಬೆರಸಿ ಸಮಾಸಂ ಮಾಡಲ್ ಅಗದು (98). ಅದು ಮ್ ಅಗದು (296). ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಯತಿ ಅಗಲ್ ಅಗದು (Hlā.). ಹಗೆಯ ಹೆಣ್ಣಳನರಮನೆಗಳೊಳು ಪೊಗಿಸಲ್ ಅಗದು (Bh. 1, 8, 35). See Bp. 3, 72, 79, 84; 9, 9; 10, 4; 11, 5; 14, 8; 23, 29; 28, 39; 37, 13; 43, 52; 44, 64; 50, 22; etc.; 60, 38. — ಅಗಲಿ. May (he, she, it, they) become or be, etc.; he it (so), very well! (ಮತ Nr.). ಆಗಲಿ! (Bp. 11, 28; 22, 38; 31, 11; 50, 40). ಚನ್ನ ಪಾಸನ್ ಎನ್ನು, ಇಳಿಯೊಳಗೆ ಈತಂಗೆ ಹೆಸಲ್ ಆಗಲಿ! (J. 28, 60). ಬಿಡಿದಂ ತಾನ್ ಆದಜೆ ಆಗಲಿ! ಮುಲ್ಲದೇಡ ನನ್ ಆವ ತದಿಂ ಕೊಲ್ಲದೆ ಎನ್ನು ಇಹಂ? (Bp. 18, 37; cf. v. 44). ಅದದ್ದು ಆಗಲಿ! (B. 4, 63). The repetition of ಅಗಲಿ is used to express: whether—or, either—or. ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಣ್ಣುಪದ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಾಗಲಿ ಕೋಟಿಕೊತ್ತವ ಮೇಲ್ಗಡೆಯಾಗಲಿ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಹಿನ್ನುಗಡೆಯಾಗಲಿ ಕಟ್ಟಿರುವ ಮನೆ (ಅಟ್ಟಿ Si. 110). ಮರಗಳ ಹೊದಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಲಿ ಹಾದುಗೋಡೆಯ ಬಿರುಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಲಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ (B. 2, 2). ಅಂಗವದಲಾಗಲಿ ಹಿತ್ತಲರಾಗಲಿ

ಹೊಲಸು ಇರಗೊಡ ದಾರದು (4, 25). ನೆಣ್ಣರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇಂ ಕೊಣ್ಣು ಆಗಲಿ ಹಿರಿಯರ ಗಡಿಕೆಯಿನ್ ಆಗಲಿ ಉದರನಿರ್ವಾಸ ಸಾಗಿ ಸುವರು (4, 194). ಮನುಷ್ಯರನ್ನಾಗಲಿ ಕರುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ನುಂಗುವವು (2, 27). — ಅಗಲಾಗಲಿ. rep. ಅಗಲಿ. (Bp. 24, 17). — ಅಗಲಾಗು. ಆಗಲ (i. e. ಆಗಲೈ) ಆಗು. (Bp. 56, 31; 61, 13). — ಅಗಲಿವೇಯ್ತು. ಅಗಲ್-ಎ-ಬೇಯ್ತು. It is indeed to be, it must be (Bp. 24, 7). — ಅಗಾಗು. rep. ಪರದೇಶದ ಜನರ ಪ್ರವೇಶವು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದ ಆದ ಹಾಗೆ (B. 4, 114). ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಮೇಲೆ (5, 57). — ಆಗಿ. Having become, having happened, being finished or done, etc. A few peculiarities with regard to this participle are 1, it is used where a state or quality is to be expressed (instead of the simple is; cf. the use of ಆಪ್ತ, ಆಜ and ಆದ), e. g. ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷೆಯೊಳ್ ಮಹಾಪ್ರಾಣಿಂಗಳ್ ನಿಜೋಜ್ಜ್ವಲಮ್ ಆಗಿ ಬಳವು (Sind. 23; cf. sūtra 15). ತೂದ್ರಿಕಸ್ತಪತಿ ಸುಪಾಸೀ ನನ್ ಅಗಿದ್ವನ್ ಅಗಲ್ (297). ತೂದ್ರನು ಗೃಹಸ್ಥನೇ ಆಗಿರ್ಪನು (Hlā.). ನಸುಗೆಮ್ಮಾಗಿರ್ದುದು ಕಪಿತಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಲೇ ಸಾಗಿರ್ಪುದು (ಸೌಪ್ತವ, etc. Hlā.). ಎದಗೈಯುಂ ಮುಗೈಯುಮ್ ಅಗಿರ್ಪವಳು (ವಾಣಿನಿ Hlā.). ಮುನ್ನೆ ಇದ್ದ ಕಾಡು ಎಲ್ಲಂ ನಾಡಾಗಿ ಇರ್ದುದು (J. 29, 32). ನಮ್ಮಿರ್ವರೊಳ್ ಗುರುವು ಆಗಿರಲಿ (29, 39). ಆತಗೆ ನಾರಿಯಾಗಿ ಇಹಳ್ ಒಟ್ಟು ಮಾನಿನಿ, ಮೋಹನೀದೇವಿ (Pril. 3, 7). ಅವಕ್ಕೆ ಸನ್ನತಂ ಮನ್ನಿಸುತೆ ಎಪಯೆ ಸಖಿಯಾಗಿ ಇರ್ವಳ್ (J. 30, 1). ಅಭರಣವಾಗಿರುವ ಭಂಗಾರ (ತೃಂಗೀಕರ್ಣ Si. 331). ಬಹಳ ಅಭವನಾಗಿರುವದು (ಅತಿಂಕ್ತ 373). It is also classical and idiomatic to dispense with both ಅಗು and ಅರು in such cases, if suitable (examine e. g. some of the instances. ಅವ and ಅವಳ್). In the S. Mhr. country and My. (also Bp. 29, 28), however, there occur forms like the following: ಚನ್ನವದೆ (B. 2, 29), ಸವ ಇರುತ್ತದೆ (2, 32), ಸುಕ್ಕು ನಿಡ್ವಾನೆ (2, 34), ಹಗೆಗಳಿದ್ದವರು (2, 36), ಬದವನಿಡ್ವಾನೆ (2, 38), ಎತ್ತರ ಇರುತ್ತದೆ (2, 41; p. 26 ಉದ್ದವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ), ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಇರುವದಿಂದ (2, 48), ತಕ್ಕುದಿದ್ದರೆ (3, 5), ಬಿಡುವು ಇರುತ್ತದೆ (3, 16), ಕಪ್ಪು ಇರುವದಿನ್ದ (3, 24), ಉಪವಾಸವಿರುತ್ತದೆ (3, 40; sees. ಉಪವಾಸ), ಗಟ್ಟಿ ಇರುವದಿನ್ದ (3, 55), etc., etc. 2, it is used to form adverbs (in which case it may originally have been ಆಗಿ, so that it becomes; cf. ಆಗಿ 4; T. ಆಗಿ), e. g. ಚಿಕ್ಕಣವಾಗಿ ಮಾಡಿದಂ, ಸಣ್ಣವಾಗಿ ತುಡಿದಂ (Sind. 1). ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಸ್ವೇಷ ಮಾಡುವನು (ನೀಲೀರಾಗ Hlā.). ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ನುಡಿಯಲ್ ಆದಿಯದಾತ (ಶೋಕಲ, etc. Hlā.). ಹಿರವಾಗಿ ಪಿಡಿಸುವುದು (ಸಪತ್ನಾಕರಣ Hlā.). ಎರಡಾಗಿ (Bp. 42, 4). ನಿತ್ಯವಾಗಿ (ದಲ್ Sind. 24 Cm.). ಚನ್ನಾಗಿ (ಅಯ್ತು 26 Cm.; ನೆಬೆ 31 Cm.). ವೆಗ್ಗವಾಗಿ (ಮೊಕ್ಕಂ 168 Cm.; ಕೆನ್ನಂ 295 Cm.). ಲೇನಾಗಿ (ಸಂ 161 Cm.). ಮೃದುವಾಗಿ (Bp. 21, 10). ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ, ಸಲುನಾಗಿಯೇ (B. 1, 24). ಬಹುತರವಾಗಿ (2, 26; 4, 157). ಸಣ್ಣಾಗಿ (4, 140, 148). ಅಗಲಾಗಿ (157). 3, it is used to convey the idea of voluntarily, of itself, of one's own accord, e. g. ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಯಜ್ಞಭತ್ತ (Si. 307); ಅವನಾಗಿ or ತಾನಾಗಿ ಬನ್ನನು, he came of his own accord (C.); and 4, with the Dative, that of for, on account of, in behalf of, e. g. ನಿನಗಾಗಿ (Bp. 26, 55; cf. 38, 65). ಶೋಧಕ್ಕಾಗಿ (B. 4, 91). ತನ್ನೆಯ ಮಾತಿಗಾಗಿ (J. 31, 34). 5, occasionally it may be translated by as, e. g. ಒನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಆಗಿ ತಿಳಿದು ನಮ್ಮುವಿಕೆ (Si. 48). ಎದದ ಕೆಯ್ಯತ್ತಿದರೆ ಬಲವ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಅಪಸವ್ಯಮ್ ಆದ ಜನಿವಾರ (252). 6, when in narration it is joined to ಅನ್ನು, this ಅನ್ನಾಗಿ (Bp. 57, 66; 60, 36, 59) means such being the case, under such circumstances; and when in narration it occasionally joins the Infinitive with final ಆಲ್ (ಅಲು), it is so to say ornamental or

rather *superfluous*, e. g. ಅಗೆ (Śmd. 3) is said to mean ಅಗರಾಗಿ by the Cm.; ಹೊರಳುತಿರಲಾಗಿ (Bp. 56, 56); ಕೊಣ್ಣಾ ಸುತರಾಗಿ (57, 9); ಮಾತುತಿರಲಾಗಿ (B. 5, 123). See also Bp. 57, 17. 21. 56; 60, 35. — ಅಗೆ ಬರು. To suit, to agree, as water, food, etc. (C.); to be congenial (C.). — ಅಗೆ ಯೂ - ಉಂ 1. ದೀರ್ಘಮ್ ಅಗೆಯುಂ (Śmd. 53). ಮಾನ್ ಅಗೆ ಮುಮ್ ಎಸದಿಯಾಗಿಯುಮ್ ಎನ್ ಅಗೆಯುಂ ತಾನ್ ಎಲ್ಲಂ (84). ಒಣ್ಣಾಗಮಮ್ ಅಗೆಯುಂ (293). — ಅಗೆಯೂ. - ಉ 7. ಆ ಸುದು ಗಳು ಒಪು ನುಣುಪಾಗಿಯೂ ಕೊಡಮಲವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪುವವ (B. 2, 37). ಗಣ್ಣಾಮೃಗಗಳು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯೂ ಅನ್ನಗೇದಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ (5, 248). — ಅಗೆ ಹೋಗು. To be finished (C.). 2, to die (C.; B. 5, 199. 200. 212). — ಅಗುತ್ತ ಬರು. To be in the course of becoming, to be about to become (My.; B. 3, 101). — ಅಗುತ್ತಲೆ. When it comes or came to pass; when it arrives or arrived; afterwards (My.; B. 5, 294. 295). — ಅದದೆ. ಅದ-ಅದೆ 1. = ಅದೊದೆ, ಅದರೆ. (Bp. 18, 37; 21, 9). — ಅದದೆಯು. - ಉ 9. = ಅದರು, etc. (Rām. 6, 50, 14). ಅದರು. ಅದ-ಅರೆ 1-ಉ 9. = ಅದದೆಯು, ಅದೊದೆಯು, ಅದರೂ, etc. See e. g. such forms as ಯಾವದಾವರೊನ್ನ (B. 3, 2. 3). — ಅದರೂ. ಅದ-ಅರೆ 1-ಉ 7. = ಅದರು, ಅದೊದರು, etc. (C.), e. g. Si. 74. 96. 122. 186. 250. 306. — ಅದರೆ. ಅದ-ಅರೆ 1. = ಅದದೆ, etc. (C.), e. g. Si. 404. 473. ಅದರೆ ಒನ್ನ ಅಡಿತಿಮರ, ಹೋದರೆ ಒನ್ನ ಗೋಟಿತಿ. — ಅದರೆ ಹೋದರೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳದರೆ, ಅಜ್ಜೀ, ನಿನಗೊನ್ನ ವಜ್ಜೀ ಸೀರೆ. — ಅದರೆ ಅಮಾವಾಸೆ, ಹೋದರೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆ (Pṛva.). — ಅದೊದರು. ಅದ-ಅದೆ 4-ಉ 5. = ಅದೊದೆಯು, ಅದೊದೆಯೂ, ಅದರು, ಅದರೂ. Though he, she, it, they he, etc. 2, soever, e. g. ಅರಾದೊದರು (ಯಾರಾದರೂ), whosoever, any one, somebody; ಎನ್ನದೊದರು (ಹಕ್ಕಾದರೂ), howsoever (Śmd. 164); ಎಲ್ಲಿಯಾದೊದರು, anywhere; ಎನಾದೊದರು, something, anything. 3, whether—or, either—or, e. g. ಹೊಣ್ಣಾದೊದರು ಗಣ್ಣಾದೊದರು (Śmd. 148); ಪೂರ್ವದೀರ್ಘಮ್ ಅದೊದಮ್ ಅಕ್ಕಯಮ್ ಅದೊದಮ್ ಅನೇಕಾಕ್ಷರಮ್ ಅದೊದರು (84); see also 85. 87. 4, at least, at any rate, e. g. (ದೊರಪುತ್ತ ನ್) ಇಲ್ಲದೊದೆ ಎಕ್ಕು ಒಪ್ಪುತ್ತ ಬಗೆಯೊಗೆ ಒನ್ನ ತಂದ ಮಗನ್ ಅದೊದರು ಬೇಕು (J. 28, 57). 5, however, but (see No. 1). 6, even (see No 1). ಅವಂಗಿ ಒಪ್ಪ ಮಗನಾದೊದಮ್ ಇಲ್ಲ, he has not even one son. — ಅದೊದೆ. ಅದ-ಅದೆ 4. = ಅದದೆ, ಅದರೆ. If it becomes manifest, etc.; if it is possible (Bp. 42, 28). 2, if it is or be; if so (J. 2, 24; 12, 16. 19). 3, but (2, 21). 4, if concerned, as for. ಅನ್ (ನಾನು) ಅದೊದೆ, as for me. — ಅದೊದೆಯು. ಅದೊದೆ-ಉ 9. = ಅದರು, ಅದರೂ, ಅದೊದರು, etc. ಧನವನ್ ಇತ್ತು ಅದೊದೆಯು ಸಹಭೋಜನವನ್ ಉಣ್ಣು ಅದೊದೆಯು ಮೇಣ್ ನಿಕತನುಜಯರನ್ ಇತ್ತು ಅದೊದೆಯು ಒಪ್ಪ ಸನ್ನ ಬೇಸದಿ ತನು ಬೆರಸಿ ಇದ್ದು ಅದೊದೆಯು ರಿಪು ಜನಪತಿಯ ವತ ಮಾದ್ದು ಉಚಿತಮ್ ಇದು (Bh. 1, 8, 45). — ಅದೊದೆಯೂ. ಅದೊದೆ-ಉ 7. = ಅದೊದೆಯು q. v., etc. — Remarks: A particularity is seen in the following instances: ಸನ್ನಿಸಿದಾದದೆ (Bp. 21, 9). ಅದದರಾದೊದೆ (30, 9). ಅದದೆಯಾದೊದೆ (49, 28). ತನ್ನಿಸಿದನಾದೊದೆ (53, 34). ಬಿಟ್ಟಿಯಾದೊದೆ (Bh. 1, 8, 20). ಬಿದ್ದರಾದೊದೆ (1, 8, 21). ಧನವನಿತಾದೊದೆಯು (1, 8, 45). ಒಡಬುದುವಾದೊದೆ (1, 8, 77). ಸಯ್ಯಿಸಿದೆಯಾದೊದೆ (J. 12, 41). 2, ಅಗು has been used to form a kind of passive (My.), e. g. ಪ್ರಯೋಗಿಸ ಪದಗುಂ is explained by ಪ್ರಯೋಗಿಸ್ತವದು ಅತುದು (Śmd. 135 Mdh. MS.). ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವಲ್ಪದ್ದಿ ಮಾತು ಬಳ್ಳಿ ಕೆಲಸಗಳು ಸಹ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳೇ ಎದಿಸ ರೂಪವು (B. 2, 14). ಒಂದು ತಾಸಿನೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ತಾವು ಎರಡು ಮೆಯ ಮುದ್ರಿಸೋಣವಾಗುತ್ತದೆ (4, 103). ಅದು or ಅದ

ನ್ನು ಹೇಬೋಣವಾಯಿತು, ಅದು or ಅದನ್ನು ಕೊಡೋಣವಾಯಿತು (My.). — For remark 1 cf. the use of ಅನ್ನರೆ No. 4.

ಅಗು ಸ್ಥಿಗು. 2. Becoming, coming to pass, etc.

— ಅಗು ಹೋಗು. Coming about or being accomplished and not coming about, etc., accomplishment and failure (My.; Bh. 8, 26, 3; 10, 4, 21).

ಅಗು ಸ್ಥಿಗು. = ಅಗುರ್. (Bp. 6, 9; Sk. ಅಗು). — ಅಗುನುಡಿ. An honorific appellation. ಅಗುನುಡಿ ಭಗವತ್ ಭಗವತ್ತು ಎನಿಕುಂ, ಪೆಸರ ಕಡೆಯ ಅಗುನುಡಿ ದೇವನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 90). — ಅಗು ಮಾಡು. To make an agreement, to agree to (Bp. 24, 25; Dp. 65, 4).

ಅಗುರ್ ಸ್ಥಿಗು. = ಅಗು. N. of a class of plauditory or approving exclamations or formiaries used in sacrificial rites. 2, assent, an agreement.

ಅಗುರ್ದ ಸ್ಥಿಗುರ್ದ. (P Śmd. 49; according to the Cm. ಗುರ್ದ is meant).

ಅಗುವಿಕೆ ಸ್ಥಿಗುವಿಕೆ. Becoming, arising, happening, etc. (ಭಾವ Si. 458). ಸದ್ವಾಗುವಿಕೆ (60). ಮೆಯ ಬಿಸಿಯಾಗುವಿಕೆ (201. 400). ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಭೇದಿಗಳಾಗುವಿಕೆ (201); see also 253. 389. 412. 416.

ಅಗುಹ ಸ್ಥಿಗುಹ. Becoming, etc. (= ಅಗುವಿಕೆ). ಬೆದಗಾಗುಹಂ (ತಳಮುಳ Śmd. 11). ಸಮಾನಮ್ ಅಗುಹಂ (ಅಯ); ಒನು ಮುನ್ನ ಅಗುಹ (ಎವರೇತ, ಸರಾಚೇನ Hiā.).

ಅಗುಳಿಕೆ ಸ್ಥಿಗುಳಿಕೆ. = ಅಳಿಕೆ, etc. Gaping, yawning (ಜ್ಯುಮ್ಣಿ Nr.; My.). See Bh. 3, 13, 20; Rām. 5, 3, 45.

ಅಗುಳಿಸು ಸ್ಥಿಗುಳಿಸು. = ಅಳಿಸು, etc. To gape, to yawn (Bp. 47, 59; 49, 21; 59, 22).

ಅಗೂರ್ಮಿಸು ಸ್ಥಿಗೂರ್ಮಿಸು. To make a loud sound, to roar (Bp. 52, 41).

ಅಗೆ ಸ್ಥಿಗು. = ಅಗ 1. In, into (C.; it appears to be a corruption of ಒಗಗೆ, hut T., M. ಅಗೆ, inside; ahode, house, may be compared; cf. also ಅಯ 1).

ಅಗೆ ಸ್ಥಿಗು. = ಅಗ್ನಿ. That time; then (Si. 285; B. 2, 7; 4, 78; My.). See ಅವಾಗ್ಗೆ, ಯಾವಾಗ್ಗೆ.

ಅಗ್ನಿಧ್ರಾ Agnidhra. The priest who kindles the fire. 2, the place where a sacrificial fire is kindled.

ಅಗ್ನೇಯ ಸ್ಥಿಗ್ನೇಯ. Relating to fire or Agni. 2, the south-east quarter, of which Agni is the regent (My.; B. 4, 115).

ಅಗ್ನೇಯಪುರಾಣ ಸ್ಥಿಗ್ನೇಯ-ಪುರಾಣ. N. of a purāṇa (Bp. 43, 76; My.).

ಅಗ್ನೇಯಾಸ್ತ್ರ ಸ್ಥಿಗ್ನೇಯ-ಾಸ್ತ್ರ. An arrow by the contact of the sharp edge of which fire is produced (Bh. 1, 7, 43).

ಅಗ್ನೇಯಿ ಸ್ಥಿಗ್ನೇಯಿ. Agni's wife.

ಅಗ್ನಿ ಸ್ಥಿಗ್ನಿ. = ಅಗ್ನಿ. That time; at that time, then (My.; Si. 347; cf. ಅಗ್ನಿ). See ಅವಾಗ್ಗೆ, ಅಗ್ನಿ. — ಅಗ್ನಿ. ಅಗ್ನಿ-ಉ 7. Also then. 2, notwithstanding, though (B. 1, 21; 2, 8. 29. 30; 4, 6. 140). ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳಿದ್ದಾಗ (Si. 69).

ಅಗ್ರ ಸ್ಥಿಗ್ರ. = ಅಗಾರ 1, etc. See ಒಗ್ರ.

ಅಗ್ರಹ ಸ್ಥಿಗ್ರಾ. Seizing. 2, attack. 3, surpassing. 4, favour. 5, power. 6, courage. 7, importunity; earnest solicitation (B. 4, 19. 201; Mhr.). 8, violence (ಬಲಾತ್ಕಾರ G.). 9, anger, rage (My.; ಸಿಟ್ಟು G.; Bp. 13, 20; 21, 38; 28, 24; 54, 81; 57, 29). See ಕೇದಿ.

ಅಗ್ರಹಾಯಣಿ āgrahāyaṇi. N. of a lunar mansion, *Mrigāśiras* (Orion).

ಅಗ್ರಹಾಯಣಿಕೆ āgrahāyaṇika. N. of a month commencing about the 12th of November.

ಅಗ್ರಹಿಸು āgrahisu. To become angry, to be enraged (Bp. 11, 6; 20, 14; 21, 45; 24, 84; 49, 8. 10; 56, 25; My.).

ಅಘಟಿತ ā-gbaṭita. Joined; touched; put on; rubbed. (Bp. 56, 7).

ಅಘಟಿತ ā-gbāṭa. A boundary, a limit. 2, touching; striking (see ದಾರ್ವಾಘಾಟ).

ಅಘಾತ ā-ghāta. Striking, beating; a blow (Śmd. 173).

ಅಘಾರ ā-ghāra. Sprinkling on. 2, clarified butter, ghee.

ಅಘ್ರಾಣ ā-ghrāṇa. Smelling, smelling at. See ಮೂಸು, ವಾಸು; Grj. 3, 110.

ಅಘ್ರಾಣಿತ ā-ghrāṇita. = ಅಘ್ರಾತ. (My.).

ಅಘ್ರಾಣಿಸು ā-ghrāṇisu. To smell at, to smell (Bp. 44, 2; J. 11, 20; 18, 20; B. 4, 59; My.).

ಅಘ್ರಾತ ā-ghrāta. Smelled, scented. (R.).

ಅಂಕಿ. ಅಂಕಿ. = ಅ 10, ಅಂ 1. An abbreviation of ಅಂ (Śmd. 210). — ಅಂಗೋಕಮ. -ಕೋಕಮ. (Śmd. 210). A cow's hoof (ಅವನ ಕೋಕಮ Kk. 68; Śm. 33).

ಅಂಕಿ āṅki. That is to say, to wit, viz. (My.; H.).

ಅಂಕೆ āṅkē. = ಅಂಕೆ. Seizing, etc. — ಅಂಕೋಕ. -ಕೋಕ. To seize (Abh. P. 14, 85).

ಅಂಗಿಕ āṅgika. (fr. ಅಂಗ). Bodily, corporeal. 2, gesticulated, expressed by bodily action.

ಅಂಗಿರ āṅgira. Tbh. of ಅಂಗಿರಸ (Śmd. 366).

ಅಂಗಿರಸ āṅgiraśa. A descendant of Aṅgiras (J. 5, 22. 24. 27. 32). 2, *Bṛihaspati, the preceptor of the gods* (Mr. 77). 3, the 6th year in the cycle of sixty (My., also ಅಂಗೀರಸ).

ಅಚ್ಚಿ ācchi. = ಅಚ್ಚು 2. (Riv. 5, 56).

ಅಚ್ಚು ತಾರಕ ā-candra-tāraka. As long as moon and stars endure (Bp. 40, 48; My.).

ಅಚ್ಚುರ್ತ ā-candra-arka. As long as moon and sun endure. (J. 18, 43).

ಅಚಮನ ā-camana. Sipping water (before or after religious ceremonies or meals) from the palm of the hand, whether to be swallowed after reciting a mantra, or to be ejected after rinsing the mouth; gargling the throat. See Bp. 56, 57; ದಾರಿಸು.

ಅಚಮನಕೆ ā-camanaka. A spitting pot. (R.).

ಅಚಮನೀಯ ā-camanīya. Water for rinsing the mouth. See ಪೋಷಣೀಪಚಾರ.

ಅಚಯ ā-caya. Putting together; collecting. See ಅನ್ವಯ.

ಅಚರಣ ā-caraṇa. Coming near. 2, following, observing. (My.). 3, conduct, usage, practice; transaction, performance (Śmd. 233). 4, deportment, behaviour. See ಪ್ರತಾಪರಣ.

ಅಚರಣೆ ā-caraṇē. = ಅಚರಣ. (Bp. 51, 66; 60, 42; B. 5, 279).

ಅಚರಿಸು ā-carisu. To use (Śmd. 115. 206. 249. 352); to transact, to perform, to make, to observe. See Bp. 3, 41; 4, 10. 34; 19, 80; 26, 54; 43, 34; 46, 63; 48, 21; 50, 73; 53, 53; J. 2, 26; 14, 2.

ಅಚಲಿಸು ā-calisu. To move or walk about (C. Bp. 46, 20).

ಅಲಾಮು ā-lāma. = ಅಲಮನ. 2, the water or foam of boiled rice (ಅಕ್ಕಿಯ ಗಂಜಿ G.).

ಅಲಾರು ā-lāra. Conduct, manner of action. 2, good behaviour. 3, custom, usage, practice (Śm. 1). 4, an established rule of conduct. See Prv. s. ವಿಚಾರ.

ಅಲಾರಕೆ ā-lāraka. One who knows the rules about — (Bp. 8, 2).

ಅಲಾರತ್ವ ā-lāratva. Conduct; practice (Bp. 2, 31).

ಅಲಾರದೂರ ā-lāra-dūra. Far from good conduct or from established rules (Bp. 4, 55).

ಅಲಾರವನ್ತ ā-lāra-vanta. Well-conducted, virtuous, observing established rules (Bp. 24, 22; 40, 29; 43, 1).

ಅಲಾರಾಧಿಕೆ ಅಲಾರ-ādāhikrama. Undertaking an ā-lāra: work (ಕ್ರಿಯೆ, ನೆಗದ್ವಿ Hā. MS.).

ಅಲಾರಿ ā-lāri. = ಅಲಾರಿ. Following established rites or practice (Bp. 4, 1; 20, 35). 2, a Tbh. of ಅಲಾರ್ಯ, which as a title is assumed e.g. also by Brahmin cooks (Mhr.; My.; Tō.), idol-makers (My.; Tō.), smiths (My.; Tu.) and carpenters (My.; Tu., M.), goldsmiths (My.), artificers (T.), house-pujāris employed by rich people (My.).

ಅಲಾರ್ಯ ā-lārya. = ಅಲಾರಿ No. 2. A spiritual guide (ಒಬ್ಬ ಒ. 1, 102; Bp. 51, 1). 2, a conductor of religious ceremonies. 3, a title of learned men. ಅಲಾರ್ಯರ ಮಗನಾಗಿ ಪೂಜಾರಿಕನ ಅಲೆಯನಾಗಿ ಫೈತ ಅನ್ನರೆ ಅಲಾಯನೇ ಎಮ್ಮೆ ಸಗಣೆಯು? — ಅಲಾರ್ಯರಿಗೆ ಎದ್ದೆಯೂ ಇಲ್ಲ, ಗರ್ವವೂ ಇಲ್ಲ. — ಅಲಾರ್ಯರೇ, ವಾವ ಉರು? ಅನ್ನರೆ ವಾವಳಿ ಮೂವು ಹಣ (Prva.).

ಅಲಾರ್ಯತನ ā-lāryatana. The state of being an instructor (My.). See ಶಿಕ್ಷಾಚಾರ್ಯತನ.

ಅಲಾರ್ಯಾಣಿ ā-lāryāṇi. The wife of an ā-lārya.

ಅಲಾರ್ಯಿಣಿ ā-lāryiṇi. A preceptress.

ಅಚ್ಚಿ ಪಿಠಿ. N. — ಅಚ್ಚಿ ಪಿಠಿ. (Bp. 56, 36).

ಅಚ್ಚಿಕೆ ಪಿಠಿಕೆ. = ಅಚ್ಚಿಕೆ. See ಅಂಗಲಾಚಿಕೆ.

ಅಚ್ಚಿತ ā-cita. Gathered, accumulated. 2, a cartload. 3, ten times the weight of a bhāra.

ಅಚ್ಚಿಸು ā-cisu. = ಅಚ್ಚಿಕೆ. See ಅಂಗಲಾಚಿಸು.

ಅಚ್ಚು ಪಿಠು. = ಅಚ್ಚು 1. See ಅಂಗಲಾಚು.

ಅಚ್ಚಿ ಪಿಠಿ. = ಅಚ್ಚಿ 2. That side; on or to that side; beyond. 2, the time beyond; after, afterwards. ಮತ್ತಮುಂದೆ ಬಂದಿತ್ತೆ ಅಚ್ಚು ಮುಂದೆ ಬಂದ ಅರಸು (ಉದಾಹರಣೆ N.). ಅಚ್ಚು ಹೊಲ (Bp. 32, 17). ತೊಲೆಯಾಚೆ (32, 38). ಹಳ್ಳವನ್ ಅಚ್ಚಿ ದಾಟಲು (44, 5). ಅಚ್ಚು ದಡ (Si. 82; B. 4, 30). ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಚ್ಚು ದೇಶದ ಅರಸು (Si. 259). ಅಚ್ಚು ದಿನ (ಪರಶ್ವತ್ 477). ಅಚ್ಚಿ ನಾಡದ ಶುಕ್ರವಾರ (B. 1, 7). ಅದರಿ ಅಚ್ಚಿ ಅಮೇರಿಕದೇಶ ಅಚ್ಚಿ (4, 100). ಅಚ್ಚು ವಸ್ತುಗಳು (4, 225). ಅಚ್ಚಿಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನವಾದರೆ ಅಚ್ಚಿಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಳು (Prv.). — ಅಚ್ಚಿಕೆ. = ಅಚ್ಚಿ. ಅಚ್ಚಿಕೆಯ ದಣ್ಣೆ (ಪಾರ G.). ಅಚ್ಚಿ ಕಡೆಯ ಪರ್ವಾಫಗಳು (B. 4, 96).

ಅಚ್ಚಿ ರಿಯ ā-cāriya. Tbh. of ಅಚ್ಚುರ್ತ. (My.).

ಅಚ್ಚಿನ್ತೆ ā-cāṇna. Covered; concealed; clothed. (My.).

ಅಚ್ಚಾದ ā-cāda. Cloth, clothes.

ಅಚ್ಚಾದನ ā-cādaṇa. Covering, concealing, hiding; putting on. 2, disappearance. 3, a covering, a sheath. 4, cloth, clothes. 5, the wooden frame of a roof (see ವಲಭಿ). See ಕವಿ, ಪದಿ, ಪೂದಿ, ಪೂದಿಯುಸು, ಮುದಿಸು, ಮುಚ್ಚು, ಹೊದೆ.

ಉಪ್ಪು ಕಿಂಚಿdisu. To cover, to conceal (Grj. 4, 76).
 ಅಜಾದಿಪದ (ಸಂವೃತ G.).
 ಉಪ್ಪುಕತ ಕಿಂಚಿuritaka. A horse-laugh.
 ಉತ್ಕೇದ ಕಿಂಚಿ-cheda. Cutting, outting off. See ನಿರ್.
 ಉತ್ಕೇದನ ಕಿಂಚಿ-chedana. = ಅತ್ಕೇದನ. (ಬೇಣಿ Mr. 270).
 ಉತ್ಕೇದನ ಕಿಂಚಿ-chedana. Hunting, the chase.
 ಉಪ್ಪುರಿ ಕಿಂಚಿ-uril. Tbh. of ಅಜಾದಿ. See ದುರಾಜಾದಿ.
 ಉಪ್ಪು (fr. ಅಪ). Relating to goats.
 ಉಪ್ಪು ಕಿಜಾ. A flock of goats.
 ಉಪ್ಪು ಕಿ-janma. = ಅಜನ No. 3 (My.).
 ಉಪ್ಪುನೇಯ ಕಿ-jānēya. Of noble origin; of good breed, as a horse.
 ಉಪ್ಪು ಕಿji. Going, running (ಒಟಿ G.); driving. 2, war, battle (Abh. P. 3, 48; Bp. 54, 36);—abusu (ಒಯ್ಯಾಟಿ G.). 3, level ground.
 ಉಪ್ಪುರಂಜಿ ಕಿji-rāṅga. A battle-field (Abh. P. 13, 65).
 ಉಪ್ಪುನ ಕಿ-jiva. Livelihood, subsistence. 2, a Jaina beggar (ಸವಣಿ Hā.). 3, as long as life endures (My.).
 ಉಪ್ಪುನ ಕಿ-jivaka. One who obtains his livelihood everywhere, a beggar. See ದಕ್ಷಿಣಜೀವಕ.
 ಉಪ್ಪು ಕಿju. = ಅಜುರ್. (ಒರಾತ್ಪುರದಿನ್ದ ನರಕಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ G.).
 ಉಪ್ಪು ಕಿjur. Working without wages, unpaid labour. 2, consigning to hell.
 ಉಪ್ಪು ಕಿ-jñapti. = ಅಜ್ಞಾಪತಿ. Order, injunction, command.
 ಉಪ್ಪು ಧಾರಕ ಕಿ-jñā-dhāraka. Obedient (B. 4, 109; My.).
 ಉಪ್ಪು ಮರೂಪ ಕಿ-jñā-anurūpa. Conformity with an order (J. 2, 44).
 ಉಪ್ಪು ಪನ ಕಿ-jñāpana. = ಅಜ್ಞಾಪನ. Ordering, commanding, directing (Bp. 49, 30). See ನಿಯಾಮಸು.
 ಉಪ್ಪು ಪಿಸು ಕಿ-jñāpisa. To order, to command (J. 26, 55; Bp. 399).
 ಉಪ್ಪು ಕಿ-jñē. -ಜ್ಞಾ. = ಅಜ್ಞಾ 2. An order, a command (ಅಜ್ಞೆ Nm. 80; ಅಜ್ಞೆ G.). 2, allowance, permission. 3, assuring. 4, a judicial sentence, verdict, penal decree, doom, punishment (My.; Tu., Tē., T.; occasionally S. Mhr.). 5, a mystical circle or diagram. — ಅಜ್ಞೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To take leave (My.). — ಅಜ್ಞೆನಿರಾಯ. A penal decree (C.). — ಅಜ್ಞೆ ಮಾಡಿಸು. To observe, keep or fulfil a command (B. 5, 279). ಅಜ್ಞೆ ಮಾಡು. To order (My.). 2, to sentence; to condemn, to punish (My.; Tē. -ಜ್ಞೆ). — ಅಜ್ಞೆ ಮಾಡು. To transgress a command (B. 5, 279).
 ಉಪ್ಪು ಕಿ-jya. Clarified butter, ghee (ತುಪ್ಪು Nn. 24).
 ಉಪ್ಪು ಕಿ-jya-pa. Drinking ghee: a class of manes; a deity (J. 5, 24).
 ಉಪ್ಪು ಕಿ-jya-gaṭṭi. Thickness of ghee. See ಪೆಡು.
 ಉಪ್ಪುನೇಯ ಕಿ-jānēya. The son of Anjanā: Hanumanta (J. 18, 5; 27, 44).
 ಅಜಿ ಕಿja. (fr. ಅಜ 1, Smḍ. 250). = ಅಜಿ 1, etc., ಅಜಿ 2. Motion (My.; T., M.). 2, play, sport, amusement; jest; pranks (ಕೇರಿ, ಕ್ರೀಡೆ, ಪೀಲನ Hā.; My.; Tu., Tē., M., T.). 3, a dance, acting or stage performance (My.; Tu., T., Tē., M.). 4, gambling (My.; Tu., etc.; Bh. 2, 13, 47). 5, transaction

in general. 6, speaking; sound. ಅಂಗದಿಗಳ ಉಡುಗಿದವು, ವೆವಕಾರಂಗ ಅಟಂ ಮಾಡುವು (Bp. 21, 16). ಕಲಾಪಿಗಳ ಅಟಮಂ ಮನಂಗೊಳಿ ನಡೆ ನೋಡಿ, etc. (Smḍ. 230). ಅಟದಲ್ಲಿ ಮೇಜಡುವದು (ದ್ಯೂತ Si. 349). ಅಟದ ಲೆತ್ತವೂ ಪಾಟೆಗಳೂ (ದುನ್ದು 441). ಅಟದ ಮನೆಗಳು, the squares or check-work on gaming tables, etc. (My.; ಅರ್ಪ G.). ನಾಲ್ಕಾಯಿ ತೋಳಗಳು ಗಣ್ಣು ಬಿದ್ದರೆ ಎತ್ತು ಕುದುರೆಗಳ ಅಟ ಸಹ ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ (B. 2, 18). ಅಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವೇಷ, ವೇಷಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಧಾಷ. — ಅಟದವನಿಗೆ ದೀವಟಗೆಯವನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು. — ಅಟವೂ ಮುಗೀತು, ತನ್ನಯೂ ಹದೀತು. — ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಅಟ, ಇರಿಗೆ ಪಾಣಸಂಕಟ (Prvs.). — See e. g. ಅಜ್ಜಾಟ, ಅರ್ವಾಟ, ಎಡೆಯಾಟ, ಏದಾಟ, ಒಡನಾಟ, ಕಳ್ಯಾಟ, ಕೂಸಾಟ, ಕೊಣ್ಣಾಟ, ಹಯ್ಯಾಟ, ಹೆಲ್ಯಾಟ, ತೋಳಾಟ, ನೀರಾಟ, ಬಿನದಿಪಾಟ, ಬೂತಾಟ, ಬೊದ್ದಾಟ, ಮರುಳಾಟ, ಮಾದಾಟ, ಮುಚ್ಚಾಟ, ಸೂಸಾಟ, ಸೋರಾಟ, ಹೋರಾಟ; Prv. s. ಮನ್ದಗಮನ; J. 6, 30, 31; 26, 7. — ಅಟ ಅಡು. To play; to act, to perform (B. 4, 105; My.); to play the pranks of —. ಕೋಡಗದ ಅಟನಾಡುವ ಭೃಂಗ (Bp. 29, 7). — ಅಟಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A kâyl or kâylis used by children to play with; a die, a piece at chess, etc. (My.); a person who is like a die, etc., i. e. one who only likes play, an idler (My.). — ಅಟಗೀತೆ. A kind of sals verso (Ch.). — ಅಟ ಪಾಟಿ. dupl. (C.). — ಅಟವಾಟಕೂಟ. -ಪಾಟಿ. A meeting at which there is dancing and singing. ಅಟವಾಟಕೂಟಂಗ (Smḍ. 198). — ಅಟದುಪ್ಪು. -ಇದುಪ್ಪು. A play-day, a sobool holiday (Tē.; R.).

ಅಟಕ ಕಿṭaka. = ಅಟಕೆ. Sport, amusement (B. 5, 239).

ಅಟಕಾರ್ತಿ ಕಿṭa-kārti. = ಅಟಕಾರ್ತಿ. (My.).

ಅಟಗಾದಿ ಕಿṭa-gāra. A man who likes to play, to gamble or to dance, or one who is a player, etc. (C.).

ಅಟಗಾದಿ ಕಿṭa-kāri. A woman who likes to play, etc. (S. Mhr.).

ಅಟಗಾರ್ತಿ ಕಿṭa-gārti. = ಅಟಗಾದಿ. (C.).

ಅಟಗುಳಿ ಕಿṭa-guṇi. = ಅಟಗುಳಿ. (My.).

ಅಟಂಕ ಕಿṭaṅka. = ಅಟಂಕ. Obstruction, obstacle, restraint (My.; Tē., Tu.; ಅಜ್ಜಿ G.; Mhr. ಅಟ, ಅಟ, ಅಡ, obstacle; an obstinate resisting; cf. ಅಟಕಾತು).

ಅಟಂಕಿಸು ಕಿṭaṅkisa. = ಅಟಂಕಿಸು. To hinder, to oppose (My.; cf. ಅಟಕಿಸು, etc.).

ಅಟಗುಳಿ ಕಿṭa-guṇi. (Smḍ. 238). = ಅಟಗುಳಿ. A player; a gambler; a dancer.

ಅಟರೂಪ ಕಿṭarūpa. = ಅಟರೂಪ, etc. (Sk.).

ಅಟರೂಪಕ ಕಿṭarūpaka. = ಅಟರೂಪ, etc. See ಅಡಸೋಗಿ.

ಅಟಲು ಕಿṭalu. = (ಅಟ), ಅಟಲೆ, ಅಟ್ಟು, ಅಟ್ಟಿ. Moving about, etc. See ಅಟಾಟಲು.

ಅಟಲೆ ಕಿṭalē. = ಅಟಲು, etc. See ಅಟಾಟಲೆ.

ಅಟವಿಕ ಕಿṭavika. A player; an actor; a gamester; a cheat; a good-for-nothing (ದೂರ್ತ Bhn. 53). See Bp. 16, 15; 52, 10; 58, 24; J. 15, 39; ಒಪ್ಪಾಟವಕ. ಅಟವಿಕ ಕಿṭavika. (fr. ಅಟವಿ). The inhabitant of a forest; a woodman (Sk.; My.).

ಅಟಾಳಿ ಕಿṭa-āli. A person given to play (My.).

ಅಟಿ ಕಿಟಿ. A player; a gambler (Bp. 39, 18).

ಅಟಿ ಕಿಟಿ. = ಅಡಿ, ಅತಿ. *The bird Turdus ginginianus.*

ಅಟಿಕೆ ಕಿಟಿಕೆ. = ಅಟಕ, ಅಟನೆ, (ಅಡಿಕೆ). Play, etc. (= ಅಟ). See e. g. ದಮ್ಬಾಟಿಕೆ, ಪುಣ್ಯಾಟಿಕೆ, ಬೂಟಾಟಿಕೆ, ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ, ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ.

ಅಟಿಕೆ ಕಿಟಿಗಿ. = ಅಟಿಕೆ. See e. g. ಬೂಟಾಟಿಕೆ, ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ, ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ.

ಅಟಿಸು ಕಿಟಿಸು. To set (the mind) in motion or arouse (the passions) towards (?): to long for, to hanker after, to desire (Ahh. P. 11, 5; 15, 67; R&V. 13, 43; 14, 94, 115).

ಅಟು ಕಿಟು. 1. = ಅಡು 1. See ಬಿಸಾಟು 1. (T., M. ಅಟ್ಟು = K. ಅಡು).

ಅಟು ಕಿಟು. 2. = ಅಟ, ಅಡು 2. Motion; play; etc. (M. ಅಟ್ಟು). See ಅಗಟಾಟು, ಅಗುಟಾಟು.

ಅಟು ಕಿಟು. 3. = ಅಷ್ಟು, etc. So much as that (S. Mhr.; My. in ಅಟಾಟು; cf. ಕಿಟು).

ಅಟು ಕಿಟು. Minor, extra (see ಅಡ 8 No. 5, & cf. Mhr. ಅಡ). — ಅಟಾರು. -ಅರು. An extra servant, a servant kept by a servant. ಅಟಾರಿಗೆ ಒಂದು ಮೋಟಾರು ಬೇಕೋ? (Prv.).

ಅಟೋಪ ಕಿಟೋಪಾ. 1. = ಅಟೋಪ, etc. (My.; ಸ್ವಾಧೀನ, ತತ್ವ G.).

ಅಟೋಪ ಕಿಟೋಪಾ. 2. Flatulence. 2, ostentation, display, pomp (ಸಮೃದ್ಧಿ ಮಹಿಮೆ). 8, pride. See Smd. 79; Bp. 54, 2; 55, 8; J. 4, 47; S. 34.

ಅಟೋಪ ಕಿಟೋಪು. = ಅಟೋಪ 1, etc. (My.).

ಅಟ್ಟು ಕಿಟು. = ಅಟಲು, etc. See ಅಗಟಾಟು.

ಅಟ್ಟಿ ಕಿಟಿ. = ಅಟ್ಟು, etc. See ಅಗಟಾಟು.

ಅಡಂಗಿ ಕಿಡಾಂಗಿ. A female (R.; T&T. ಅಡ, ಅಡು, ಅನೆ, female; ಅಡಂಗಿ, ಅಡದಿ, ಅಡದಿ, a female, a woman; T. ಅಟ್ಟು, a woman).

ಅಡಮ್ಬರ ಕಿಡಾಂಬರ. = ಅಡಮ್ಬರ, ಅಡಮ್ಬರ. A drum (see ಅತ್ತ 2). 2, a charge sounded by musical instruments. 3, roaring (ಗರ್ಜಿತ Mr. 490). 4, the roaring of elephants. 5, thunder (ಅಪ್ರಗರ್ಜಿತ Nn. 135). 6, a young elephant (ಮತಂಗಪೋತಕ, ಅನೆಯ ಮದಾ 135; ದ್ವಿಪದ ಮದಾ 490). 7, ostentation, display, pomp, pride (ಡಮ್ಬು 135). 8, extent, expanse; a heap, multitude, mass (ಪ್ರಪಂಚ 490; ಸಮೂಹ G.). 9, commencement (ಸಮಾರಂಭ G.). See Ch. v. 53; K&V. IV, 1, 7; Bp. 6, 22; 10, 9; 26 sum.; 28, 22; 32, 32; 43, 50; 56, 50; V. 14, 49; J. 17, 54; 27, 2; 33, 47; ವಾಗ್.

ಅಡಲು ಕಿಡಲು. = ಅಡಲ No. 2. (T. ಅಡಲೆ, *Jatropha curcas*). — ಅಡಲಹರಳುಗಿಡ. A shrub used to make hedges, native of Brazil, but now common in India, *Jatropha curcas* L. (St. & Pl.).

ಅಡನೋಗಿ ಕಿಡಾಂಟಿ. = ಅಡನೋಗಿ, ಅಡನೋಗಿ, ಅಟರುಪ, etc. Thh. of ಅಟರೂಪಕ (Smd. 375; T. ಅಡನೋಗಿ, M. ಅಡಲೋಡಗ).

ಅಡನೋಗಿ ಕಿಡಾಂಟಿ. = ಅಡನೋಗಿ. (My.; Mr. 126, o. r. ಅಡನೋಗಿ).

ಅಡಳಿತ ಕಿಡಾಲಿತ. = ಅಡಳಿತ, ಅಡಳಿತ, ಅಡಳಿತ. Administration, management; governing (My.; cf. ಅಳ 1). ರಾಜ್ಯದ or ಮನೆಯ or ತಾಲೀಯ or ಅಂಗಡಿಯ ಅಡಳಿತ ನಡಿಸು, -ಮಾಡು (My.).

ಅಡಳಿತ ಕಿಡಾಲಿತ. = ಅಡಳಿತ, etc. (My.).

ಅಡಳಿತ ಕಿಡಾಲಿತ. = ಅಡಳಿತ, etc. (My.).

ಅಡಿ ಕಿಡಿ. = ಅಳಿ 1. That moves, plays, performs, does, or speaks. (T&T.). See e. g. ಅಡನಾಡಿ, ಉಣ್ಣಾಡಿ, ಬಡನಾಡಿ, ಕಾಡಾಡಿ, ಕಾರಾಡಿ, ನಾಡಾಡಿ, ದಾನಾಡಿ.

ಅಡಿ ಕಿಡಿ. = ಅಟಿ, etc. *The bird Turdus ginginianus.* (Cf. ಅಡಲೆ No. 2).

ಅಡಿಕೆ ಕಿಡಿಕೆ. = ಅಡಿಕೆ 1, ಅಟಿಕೆ, ಅಳಿಕೆ 2. Motion; play; talk (My.). See ಅಡ್ಡಾಡಿಕೆ, ಹೊಡಡಾಡಿಕೆ.

ಅಡಿಗ ಕಿಡಿಗ. = ಅಡಿಗ 1, ಅಳಗ. One who moves about, plays, performs, does, or speaks; an actor, a jester (ಪಂಚಜೀನ Hla.; R&M. 6, 53, 26). See ಉಣ್ಣಾಡಿಗ, ನಾಡಾಡಿಗ.

ಅಡಿತನ ಕಿಡಿತನ. Moving, playing, etc. See ಅಡನಾಡಿತನ, ಕಾರಾಡಿತನ.

ಅಡಿಸು ಕಿಡಿಸು. = ಅಡಿಸು 2, (ಅಳಿಸು 2). To cause to move, to set in motion. 2, to cause to play or sport. 3, to cause to dance, act, or perform on the stage (ನರ್ತನವಿಧ Smd. Dh.). 4, to cause to play a game. 5, to cause to speak.

ಇದೆ ತೊಟ್ಟಿಲೆ ಇಲ್ಲ, ಅಡಿಸುವೆ ಇಲ್ಲ (J. 28, 17). ಹದಿನೆಂಟು ಸಾರಿ ಏಳು ಅಡಿಸುವೆ ಹೊತ್ತು (Si. 40). ಉಣ್ಣುಗೊರಡು ಅಡಿಸಿ (B. 3, 58). ಕೆಯೆ ಕಾಲು ಅಡಿಸುತ್ತ (3, 123). ಲಟ್ಟಿನೆಗೆಯನ್ನು ಅಡಿಸಿ (4, 209). ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತೊತ್ತಿಗೆ ಅಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಬರುತ್ತಿದ್ದನು (2, 45). ಕರಡಿ ಅಡಿಸುವವರು (5, 247). ಅಡಿಸುವ ಕೆಲವರು (-ರಂ) ಸನ್ನೆಯಲಿ ಅಡಿಸುವ ಪರಿ ಪಂಡು, ಅವನ! ಎನ್ನುತ, ಕೂಡೆ ನಡೆತನ್ನು ಅಟ್ಟಿ (Pril. 3, 29). ಚಣ್ಣು ಗಣ್ಣುಗ ಬುಗುರಿ ಲೆತ್ತ ಮುನ್ನಾದವುಗಳನ್ನು ಅಡಿಸುವ ಕ್ರೀಡೆ (Si. 62). ಚೂರು ಅಡಿಸುವನು (349; ಸಭಿಕ G.). ಅಡಿಸುವಂ (ದ್ವಿತೀಕಾರ Mr. 245). See e. g. Bp. 3, 38; 21, 29; 49, 21; 51, 9; 59, 10; J. 19, 47; ಅಡ್ಡಾಡಿಸು, ಓಡ್ಡಾಡಿಸು, ಗಾಣವಾಡಿಸು, ತಿರುವಾಡಿಸು, ನಲಿವಾಡಿಸು, ಹೋಗಲಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸಾಟ. -ಅಟಿ. Molestation, vexation (My.). — ಅಡಿಸಾಟು. -ಅಡು. To oaso to dance about, to make sport of, to play with, to molest (My.). ಬೆಕ್ಕು ಇಲಿಗೆ ಅಡಿಸಾಟ ಕೊಟ್ಟುತ್ತವೆ (B. 5, 31).

ಅಡಿಸುವಿಕೆ ಕಿಡಿಸುವಿಕೆ. Causing to move, etc. ಕಣ್ಣುಹುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಾಡಿಸುವಿಕೆ (Si. 66). ಕಡಲಾಡಿಸುವಿಕೆ (391).

ಅಡು ಕಿಡು. 1. = ಅಡು 1, ಅಡು 2. To be in motion, to move about, to wag, to wave, to swing, to shake, etc. (C.; T., M., T&T., Tu.; T. also ಅಡು). ವಾಹಕರ ಅಟ್ಟಿಯು ತುರಗದ ಅಟ್ಟಿಯು ಅಡಿದುವು ಅಪರಂಗದೊಳ್ (Ahh. P. 13, 65). ತನುಗಿದಿಯ ದಳುಕಿಯ ನಾಲಿಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಡಿದವು (Bh. 1, 20, 28). 2, to play, to sport. ತರುವಲಿಗೊಡನೆ ಅಡಿದರು, ತಾಯಿ! (Bp. 14, 2). ಬಾಲಕರೊಡನೆ ಅಡಿತನೋ? (24, 33). ಅಂಜಿದೊಡು ಅಡದ ಕೊಳಂ (J. 3, 3). ಬಾಲಕರ ಕೂಡೆ ಮನಮನಿಗೊಳಿ ಅಡುತಿಹಂ (28, 22). ಕೆಳೆಯೊಳಿ ಅಡುತಿಹಂ ತಿರು (28, 26). ಅವರ ಕೂಡ ಅಡಲೆ ಹೋಗಿ ದಾರರು (B. 1, 13). ಅಡುವ ಮಕ್ಕಳು ಅಡ ಬೀಳು, ಬೀಳುವ ಮಕ್ಕಳು ಬೀಡ ಬೀಳು. — ಅಡುವ ಮಗುವಿನ ಕೆಡ್ಡು ಕಾಡುವ ಮಗುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ನೆ. — ಅಡಿ ಬಂದ ಕತ್ತ ಅಡಿಕೆ ತನ್ನ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಓಡ್ಡಾಡಿಸಿ ಬಡ್ಡಿತನೆ (Prvs.). ಅಡುವ ಚಣ್ಣು (ಕನ್ನಡ, etc. Si. 231). 3, to dance, to perform on the stage, to play, to act (ನರ್ತನ Smd. Dh.; ಕೊಲ್ಲೆಗೆ ಕೆ. 61, ನರ್ತನ 94; J. 15, 39). ಕಾತ್ರವಾಡೆ ವಾದಕಂ ಬಾಜಿಸಿದಂ (Smd. 296). ಅಡಿದ ಪು

೮೦ (201). ಪಾತ್ರವನ್ ಅಡುವವಳು (ನರ್ತಕಿ, etc. Nr.). ಅಡುವ ಏವು (ರಂಗ Hk.). ಹಸ್ತಾಂಗದೃಷ್ಟಿಗತಿಪದ್ಧತಿಯೋ ಅಡೆ ನಾಟಕಮ್ ಎನಿಸ್ತುಂ (Mr. 83). ಅಡಿ ಬದುಕುವವನು (ಪಂಚಜನೀನ 238). ಗದ್ ಗೂಸಾಕುವರ್ (Smd. 78). ಗದೆಯೆನ್ನು, ಕೊಲ್ಲುಟಿಗರ್ ಅಡುವುದು (Smd. I). ಧುರದೋ ಪದಮದಿಯಾಮವ ತದಿಧಿನ್ ಉದಿಡೆ ಇದ್ ಪಂ (28). ಗದೆಯಿಡಿದು ಅಡು (240). 4, to play (any game). ಜುಜು ಅಡುವವನು (ಧೂರ್ತು Si. 348). ನೆತ್ತವಾಡುವ ಹರಿಗೆ (ಅಪ್ಪಾವದ, etc. 849). ಅಡಿ, ಅದಿದರೆ ಸೋಲೆ, ಸೋತರೆ ಕೊಡೆ, ಕೊಟ್ಟರೆ ಎದವಟ್ಟು (Priv.). See Bh. 2, 13, 84, 85. 5, to perform, to make, to do. ಎಲೆವರಡು ಅಡುವಂ (Smd. 240). ನಿಬ್ಬರದಿ ಬೇಟೆಯನ್ ಅಡಲೆನ್ನು ನಡೆತಪ ಕಿರಾತರ್ (Rāghāc. 17, 64). ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತ ಇದರ್ (17, 67). 6, to speak; to utter; to sound, as a musical instrument. ಅಡಲು (Bp. 52, 81). ಅಡಿಮೊಡೆ (52, 82). ಕ ದಾನ್ ಅಡಿಮದು ಅಡುದು! (Bh. 1, 8, 11). ಅಡಿ ತೋರಿಸಿದನು (B. 5, 194). ಮತ್ತರದ ನುಡಿಗರ್ ಅಡ ಬಡುದು (Bp. 25, 15). ತರದಾನ್ ಅಡಿವ ವಾರ್ತೆ (29, 19). ಅಂಗದಿಯೋ ಅಡುವ ನುಡಿಗರ್ (54, 78). ಅಡಿ ಕೋ ಇದನು! (58, 30). ಕೆಟ್ಟ ನುಡಿಗರ್ ಅಡದೆ ಇರಿ! (58, 39). ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ ಮಾತಾಡುವದು (ಸಂಕಥೆ, etc. Hk.). ಜನಂಗರ್ ಅಡುವ ಮಾತು (ವಾರ್ತೆ Nr.). ಅಕ್ಷರವ ನುಂಗಿ ಅಡುವ ನುಡಿ (ಗ್ರೆಸ್ತ, etc. Nr.). ಮುನ್ನುವರಿನು ಮಾತನ್ ಅಡುವವನು (ದುರ್ಮುಖ, etc. Nr.). ದೋಷಯುಕ್ತಮ್ ಅಗಿ ಬಹಳ ಮಾತುಗರ್ ಅಡುವವನು (ಜಿಜ್ಞಾಸ, etc. Si. 362). ಎರಡನೆಯವರ ದೋಷವನ್ನು ಅಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವ (ಕುವಾದ G.). ಅಡೆನ್ನರೆ ಅಡದು ಅಡು, ಅಡ ಮರ ನ್ ಎದುವದು, ಕೂಡದೆ (o. r. ಕೋಡದೆ) ಕೊಂಕಿ ನಡೆಯುವದು, ಕಡಿವರೆ ಅಡು ದಾಡದು; ಅದ ಪೇದಿ! (a guitar-string, Sp.). (ವಾಡ್ಯಮಮ್) ಅಡರ್ ಅನುಗೆಯ್ದ ವದಹತಿ ಚಕ್ರಕಾರಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 81). See J. 2, 12, 46; 13, 39; 13, 52, 54. 7, to abuse, to calumniate. ಫಕ್ರನ್ ಅಡರ್ ಎನ್ನಹುದು? (Bp. 57, 30).—See e.g. ಅರ್ದುಡು, ಅರ್ದುಡು, ಕಿಡಾಡು, ಕಿಡಾಡು, ಎತ್ತಾಡು, ಎಡೆಯಾಡು, ಎನಾಡು, ಬಡನಾಡು, ಬಲಿದಾಡು, ಓಲಾಡು, ಕೂಟಾಡು, ಕೊಟ್ಟಾಡು, ಕೊಟ್ಟಾಡು, ಕೊಡಾಡು, ಚುನ್ನವಾಡು, ಜೋ ರಾಡು, ತಿರಿಗಾಡು, ತುಳಾಡು, ನಲಿದಾಡು, ನೇತಾಡು, ಬೀಸಾಡು, ಮಿ ರ್ವಾಡು, ಮುಣ್ಣಾಡು, ಹಾಡಾಡು, ಹಿನ್ನೆಯಾಡು, ಹೊರವಾಡು, ಹೋ ಗಾಡು, ಹೋರಾಡು. — ಅಡಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow to play (B. 3, 32). — ಅಡು ಅಡು. rep. (Bp. 43, 9; B. 3, 7, 82).

ಅಡು ಕಿಡು. 2. = ಅಡಿ 2, etc. Motion; playing; etc. — ಅಡುನೋಲೆ. — ಅಡೋಲೆ. (Smd. 204). An oscillating or swinging beam, a beam in motion. ಎತ್ತುವ ಎತವ ಅಡುನೋಲೆಯು ನ್ನಿ ಕಳ್ ಎಸೆದುದು ಎವಿದ ಇಥಂ ಕದನತ್ತಿಣೇತ್ರನಾ (204). — ಅಡು ದ್ವಿಲ. — ಅಡಿಲ. (Smd. 204). A play-field (as for beasts), a place of resort or refuge (ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ, etc., ಅತ್ತಯ Kk. 64; Smd. 58). See Grj. 2, 84; Bh. 3, 13, 15; J. 28, 43.

ಅಡು ಕಿಡು. 3. (My.; T., M., Tu. ಎದು). A he-goat (ಅಜಿ Smd. Dh.; Smd. 94; Tē. ಎಜಿ, a ram); a she-goat (ಅಜಿ, ಧಾಹಿ Nr.; B. 5, 23). ಅಡಿನ ಹಕ್ಕಿ (Bp. 9, 12). ಅಡಿನ ಮದಗ ಳಂ ಕಂಕುಯನೋ ಅವಟಿ (20, 18, 14). ಅಡಿಂ ಬದುಂಕುವವನು (ಅಪಾವದ, etc. Hk.). ಅಡಿನ ಕೊರಳ ಮೊರೆ (ಭಾಗಗುಪ್ತನ Nr. 67). ಅಡುಗರ್ ಹಿಣ್ಣು (ಅಜಿ Si. 324). ಅಡು ಹಾಗ, ಕೊಲಿ ಮುಣ್ಣು. — ಮೂಡಗಿ ಹೇದಾದ ಬುದ್ಧಿ, ಅಡಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಮೇವು (Priv.). — ಅಡ ನಲ್ಲಿಗ. A herb, *Phyllanthus madraspatensis* Lin. (Z.). — ಅಡಬಲು. — ಅಬಲು. An undershrub, *Taphrosia tinctoria* Pers. (Z.). — ಅಡು ಮುಟ್ಟಿದ ಗಿಡ. A shrub, *Justicia adhatoda* Lin. (ವೈದ್ಯಮಾತೃ, ಸಿಂಹ, ವಾ ಸಿತಿ, ದೃಷ, ಅಬರೂಪ, etc. Si. 147). 2, a creeper, said to be an antidote to snakebites, *Aristolochia braconota* Retz. (St. and pl.; My.). 3, *Euphorbia rothiana* Spr. (Z.).

ಅಡು ಕಿಡು. 4. = ಹಾಡು 1. To sing (My.).

ಅಡು ಕಿಡು. 5. = ಹಾಡು 2. A song (My.).

ಅಡುಕುಳಿ ಕಿಡು2-kuli. A person addicted to play (My.; ಅಡುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು G.).

ಅಡುಂಗುಳಿ ಕಿಡು2-ṅ-guli. (Smd. 238). = ಅಡುಕುಳಿ.

ಅಡುವಿಕೆ ಕಿಡುವಿಕೆ. Moving, playing, etc. ಮೇರಿದ ಪ್ತಿ ಹೆಡ್ಡು ಮಾತಾಡುವಿಕೆ (Si. 57). ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಸೇರಿ ಸೊಗಸಿನ್ನ ಅಡುವಿಕೆ (ಕೇಲಿ, ಕ್ರೇಡೆ, etc. 72). ನೀರು ಅಕ್ಕಾಡಿ ತುಳಾಡುವಿಕೆ (88). ಹಾಡಾಡುವಿಕೆ (178). ಗುಟ್ಟನ್ನು ಎತ್ತಿ ಅಡುವಿಕೆ (376). ತಿರಿ ವಾಡುವಿಕೆ (387). ಸುಖವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರಿಗಾಡುವಿಕೆ (393). ಜೂ ಪಾಡುವಿಕೆ (437).

ಅಡುಸೋಗಿ ಕಿಡುಸೋಗಿ. = ಅಡಸೋಗಿ, etc. (ವೈದ್ಯಮಾತೃ, ಸಿಂಹ, ಅಬ ರೂಪ, etc. Nr.; ವೈದ್ಯಮಾತೃ, ಅಬರೂಪ, etc., ಅಡ್ಡ ಸರ, etc. Si. 147).

ಅಡುಹ ಕಿಡುಹ. Moving, playing, etc. ಮಾಡಾಡುಹ (ವರಿವೃತ್ತಿ, etc. Hk.). ನಡಪಾಡುಹ (ವಿಹಾರ, ವರಿಕ್ರಮ Nr.).

ಅಡೆ ಕಿಡೆ. = ಅಜಿ 2. A leech (R.).

ಅಡೇಲು ಕಿಡೇಲು. (= ಅನ್ವೇಷ). A night hawk, a screech owl (Tē.). 2, the bird *Turdus ginginianus* (Tē.; ಅಜಿ, ಅಡಿ, ಸರಕುಟಹಕ್ಕಿ Si. 175).

ಅಡ್ಡುಕ್ ಕಿಡ್ರುಕ್. The hollow, bellowing noise of a bull or of an ox (S. Mhr.).

ಅಡ್ಡುಕ್ ಕಿಡ್ರುಕ್. A measure of grain equal to 4 prasthas or 16 kudavas, containing nearly 7 lbs. 11 ozs. avoirdupois (ಕೋರಗ Si. 329; ಅಳಿಯುವ ಸೊಲಿಗೆ G.).

ಅಡ್ಡುಕಿ ಕಿಡ್ರುಕಿ. A kind of pulse, *Cajanus indicus* Spreng. (ತುಂಬಿ Hk.; ತೋಗಿ Mr. 374). 2, a kind of fragrant earth (ತುಂಬಿ ಮಣ್ Nr.; see Si. 154).

ಅಡ್ಡುಕಿ ಕಿಡ್ರುಕಿ. Holding one *āḍhaka*.

ಅಡ್ಡುಕೀನ ಕಿಡ್ರುಕೀನ. Holding one *āḍhaka*.

ಅಡ್ಡುಕಿ ಕಿಡ್ರುಕಿ. Abounding in, rich in. 2, rich, wealthy. 3, arrogance (Bp. 38, 3; Mhr. ಅಡ್ಡುತಾ, arrogance).

ಅಡ್ಡುಕಿ ಕಿಡ್ರುಕಿ. The state of being wealthy or influential. (My.).

ಅಣ್ಣ ಕಿಡಿ. (= ಅಣ್ಣಿ 3). Male (T., M., Tu.); — priority (= ತಲೆಮೈ T.). — ಅಣ್ಣಿ. A male tree (T., M., Tu.; R.).

ಅಣಿ ಕಿಡಿ. 1. = ಅಣಾ, etc. An Anna (My.).

ಅಣಿ ಕಿಡಿ. 2. = ಅಣಿ 1, etc. See ಅಣಿರಾಣಿ.

ಅಣಿಂ ಕಿಡಿ. = ಅಣಿಂ, q. v. (Smd. 390). ಗುಣಮ್ ಅಣಿಮ್ ಇಲ್ಲ ಎನರೊಡಮ್ ಎನಮ್ ಇಲ್ಲೆಮ್ ಅರ್ಥಂ (391).

ಅಣಿಂ ಕಿಡಿ. = ಅಣಿಂ. (Sk.; ನೀಡೆ, ಕೇಡು G.).

ಅಣಿತಿ ಕಿಡಿ. = ಅಣಿತಿ. Singing, praising (ಸುಗಾನ ರಿ. II, 110; ಗಾನ Bhn. 55, o. r. ಗಾನನ; Rāv. 1, after 135; T. ಅಣಿ, ಪಾಣಿ, a singer, etc.). ಕಂಚರದಿನ್ ಅಣಿತಿ ಮಾಡಿದುದು ಉನ್ನದಾಳಿ (Smd. 83).

ಅಣಿತಿ ಕಿಡಿ. Thh. of ಅಣಿ ಪ್ತಿ. An order, a command (V. 14, 24; Tē. ಅಣಿತಿ). ಪತಿಯ ಅಣಿತಿಯಂ ವಿರಾಡದೆ (Rāv. 14, 80).

ಅಣಿವೀನ ಕಿಡಿ. Bearing or fit to bear (Panicum millaoeum).

ಅಣಿ ಕಿಡಿ. 1. = ಅಣಿ 3, q. v. Roundness (cf. ಕಟ್ಟಣಿ 3). — ಅಣಿಮುತ್ತು. A round or faultless pearl (My.; Tē., T.). — ಅಣಿಮುಟ್ಟಿನ ಉಂಗುರ. A quite round toe-ring (My.).

ಅನಿ ಖಿ. 2. (= ಅನಿ 2, ಅಣ್ಣ 3, ಅಣ್ಣ 1). Excellency, superiority, preciousness (T. ಅನಿ; cf. ಕಟ್ಟುಣಿ s. ಕಟ್ಟು 1). — ಅನಿಪೊನ್. Gold of the first quality or tench (T., M.; R.). — ಅನಿಮುತ್ತು. A costly pearl (Rāṣ. 1, after 185). ಕಟಕಟದೊಳ್ ಇದಿವೆದ ಅನಿಮುತ್ತುನ ಅಡ್ಡ ಕುತ್ತು ಗಳ್ (Rāṣ. 6, after 11).

ಅನಿ ಖಿ. 3. = ಅಣ್ಣ 3, ಅನಿ 1, ಅನಿ, ಅನಿ 3, ಅರಿ, ಅರಿ 2, ಅರಿ 1, ಅರಿ 2. — ಅನಿಕಲ್ಲು. A hailstone (ಕರಕ G.; ಅರಿಕಲ್ಲು, ಕರ, ಕರಕ, ಘನೋಪಲ Ūb.).

ಅನಿ ಖಿ. = ಅನಿ. The lincn-pin (Sk.); a nail (My.; T., M., Tu., Tē.). 2, the corner of a house (Sk.). 3, a limit, boundary (Sk.). 4, the edge of a sword (Sk.). 5, the leg just above the knee (Sk.). See ಕಡಾಣಿ. — ಅನಿಕಲ್ಲು. The base or foot of a pillar, the stone on which a pillar stands (My.).

ಅನಿಕಾಪಿ ಖಿ-kaṭṭa. A nail-maker. — ಅನಿಕಾಪಿನ ಮನೆಯ ತೊತ್ತು ನಾಣ್ಯನೋಟವ ಬಲ್ಲಳೇ? (Prv.).

ಅನಿಸು ಖಿಸು. To crack or burst under the influence of the sun's heat, especially wood (S. Mhr.; see ಅನಿ 2).

ಅನಿ ಖಿ. 1. = ಅನಿ 3, etc. — ಅನಿಕಲ್ಲು. A hailstone (My.; ಘನೋಪಲ G.; Tu.; B. 1, 22; 2, 49).

ಅನಿ ಖಿ. 2. A crack. — ಅನಿ ಬಿಡು. To crack or burst (S. Mhr.).

ಅನಿ ಖಿ. 1. = ಅನಾ, etc. An Anna (My.; B. 3, 13, 77; 4, 44; 5, 120).

ಅನಿ ಖಿ. 2. Tbh. of ಅಣ್ಣ (Smd. 354, 364; Ūt. II, 110; T., M.; Tn. ಅಜ, ಅಣಿ; Tē. ಅಣಿ, ಅನಿ). Command. 2, oath, adjuration (C.; Mhr. ಅಣಿ). ಹುಸಿಯಾದೊಡೆ ದೇವರ ಪಾದದ ಅಣಿ (Smd. 120). ಜೀಯ, ನಿಮ್ಮಡಿಗಳಾಣಿ, ಪುಸಿಯಲ್ಲ! (J. 20, 35). See Bp. 2, 19; 3, 29; 9, 49; 11, 22; 13, 16; 14, 16; 24, 14, 75; 27, 61; 28, 24; 29, 30; 32, 17, 30; 49, 15; 44, 29; 59, 3, 17; 61, 58. See ಕಣ್ಣಾಣಿ; Prv. s. ರಾಯ. — ಅಣಿ ಅಣ್ಣ. rep. (Ū. Bp. 47, 9). — ಅಣಿ ಇಡಿಸು. = ಅಣಿ ಮಾಡಿಸು. (My.). — ಅಣಿ ಇಡು. To swear (My.). ಅಣಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವದು (ತಪನ, ತಪಫ Si. 56; ಸತ್ಯ 445). — ಅಣಿ ಬಿಡಿಸು. To retract an oath (My.). — ಅಣಿ ಮಾಡಿಸು. To cause to take an oath (My.). ಕುರಾಣವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಅವರ ಕಡೆಯಿಟ್ಟ ಅಣಿಯ ಮಾಡಿಸಿದನು (B. 5, 54). — ಅಣಿ ಮಾಡು. To swear (My.). ಅಳತೆ ಗೆಟ್ಟು ಎನ್ನಿಗೂ ಸರಾಯ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಎನ್ನು, ಅಣಿ ಮಾಡಿದನು (B. 5, 230).

ಅಣಾರಿ ಖಿ. 2. Probably the same as T. ಅಣ್ಣಾರಿ (of ಅಳ, to rule): Rulers, masters; and as a title: lord, master (Bp. 45, 54). It appears in ಅರಿವಾಳದಾಣಾರಿ, ಅವನಿದಾಣಾರಿ, ಇದಿವದಾಣಾರಿ, ಗುರುತನಯನಾಣಾರಿ, ಗರುಫತಿಯಾಣಾರಿ.

ಅಣ್ಣಿ ಖಿ. 2. A religious mendicant of the Śaivas (T., M.). See ಇದಿವದಾಣಿಯರ್, ಕೂತಾಣಿ.

ಅಣ್ಣಿ ಖಿ. 2. = ಅಣ್ಣಿ, etc. See s. ನೀರೊಟ್ಟಿಲಾಣ್ಣಿ.

ಅಣ್ಣಿ ಖಿ. 2. = ಅಣ್ಣಿ, ಅಳ. A ruler, a lord, a master, a husband (ಬಲ್ಲತ Ūt. I, 59; ಎದಿಯ, ಬಲ್ಲತ, ಅಧಿಪತಿ ಕೆ.). ಜಲವಾಣ್ಣಿ (Smd. 63). ಇಡ್ಡಿಯಾಣ್ಣಿ ಎಲ್ಲಿದಂ? (136). ಎರ್ದೆಗಾಣ್ಣಿ or ಎರ್ದೆಯಾಣ್ಣಿ (167). See ತೊಡೆಗಳಾಣ್ಣಿ, ನೀರೊಟ್ಟಿಲಾಣ್ಣಿ, ಪಕ್ಕಿಗಳಾಣ್ಣಿ, ಪಿಡಿತಿನಿಯಾಣ್ಣಿ, ಸಗ್ಗದಾಣ್ಣಿ; Ūrj. 3, 79; J. 5, 36; 6, 26; 7, 10; 11, 22.

ಅತ 24-283. A remote demonstrative pronoun: That man, he (Smd. 181; C; Tē. ಅತ). ಅತಂ, ಈತಂ, ಊತಂ (182). ಅತಂಗಳ್ (182). ಅತಂಗೆ (188). ಧನಮುಕ್ಕುನ್ ಅವನ್, ಅತನೆ ಇನ್ನನ್, etc. (68). ಅತನಯ ತೋರದೊಡೆಗಳ್ ಇವ್ವೆ etc. (64). ಎರಡಂ ಬಗೆದಾತನುಂ ನರಕದೊಳ್ ಬೀದ್ವಿಲ್ಲಿಗೆ ಎಂ ಸನ್ನಯಂ? (89). ಅತನ ರೂಪಂ (117). ಅತಂಗಂ ಅತೆಗಂ ಎಮ್ಮಾತಯತಂ ಪುಟ್ಟಿದಂ (138). ಅತಂಗೆ ಎವಮನ್ ಇಕ್ಕಿದಂ (159). ಅತಂಗೆ ಕತ್ತಿಯಂ ಮಸದಂ (159, o. r. -ಕತ್ತಿಗೆಯಂ ಬೆಸಸಿದಂ). ಅತಂಗೆ ಈತಂ ತಕ್ಕಂ (159). ಅತನಿಂ ಪಿರಿಯಂ (160). ಅತಂ ಜಗದ್ವರ್ಪಣಂ (188). ವಿಚಾರಮಂ ತಿರ್ದುವಾತ (ಸರೀಕ್ಷಕ, ಕಾರಣಿಳ); ಪಕ್ಕದಾತ (ಗೃಹ್ಯ, ಪಕ್ಕ); ಪಕ್ಕಮಾಗಿ ನುಡಿಯಲ್ ಅದಿಯದಾತ (ತೋಪಲ, etc.); ತಪದ ದಾಧಿಯಂ ಸಯ್ತಿಸುವಾತಂ (ದಾನ್ತ); ಮೇರದಾತ (ಸಂಪಾಪ, ದ್ರವ, ನಮ); ಅನಿಯನ್ ವಿಜುವಾತ (ನಿಪಾಧಿ, etc. Hlā.). ಬಳ್ಳಿಹ ನುಡಿಯುಕ್ಕಾತನು (ಪಚನೇಸ್ಥಿತ); ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲಾತನು (ವದ, etc.); ನಿರ್ದೇಯಾತನು (ನಿಪ್ರಾಣ, etc.); ಮುನಿಸುಕ್ಕಾತನು (ತೋಪಿ, ಮತ್ತಲ); ವಿಜುವಾತನು (ಗರ್ಭ್ಯವಾದಿ, ಕದ್ದದ); ತನ್ನ ಬಲ ಬೊರವಾತನು (ಅತ್ತಮ್ಪರಿ, ಕುಕ್ಕಿ ಮ್ಪರಿ); ಹರಿದು ಹೋಪಾತನು (ಅತಿಪ, etc. Nr.). ಪಿರರ ಕಾಮಾತಂ (Kk. 37; Smd. 46). ಅತನ ತಮ್ಮನ್ ಈತನೆನ್ನು, ಮಾತಿನನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬಹುದು (Prv.). — See the note concerning ಅತ.

ಅತಂಕ ಖಿ-taṅka. = ಅಟಂಕ. Obstacle, hindrance (My.; ಅಡಿ Ūb.; M.; not Sk.). 2, sickness, disease, fever (ರೋಗಾವಳಿ Nn. 66). 3, fear, apprehension (ಫೀತಿ 66; Smd. 159; Bp. 52, 35). 4, the sound of a bell, drum or tabor (ಫಣ್ಣಿವ್ವು ದಂಗದಿಣ್ಣಿಮರವ Nr. 66). 5, a messenger (ದೂತನು, o. r. ಅಳ, 66).

ಅತಂಕರೋ ಅತಾಂಕ-śarira. A weak, timid man (ಕ್ಲಿಷ್ಣ, ವೆದ ದಾದವನು Nn. 146, o. r. ರೋಗಸ್ಥನು).

ಅತಂಕಿಸು ātaṅkisu. = ಅಟಂಕಿಸು. (My.).

ಅತಂಚನ ಖಿ-taṅcāna. Causing to shrink or to coagulate 2, casting butter-milk into fresh milk to turn it (ವೆಪ್ಪ ಕೊಡುತು Nr.; ಹಾಲಿಗೆ ವೆಪ್ಪ ಹಾಕೋಣ G.). 3, a coagulant. 4, calcining, adding a powder or flux to metals in fusion; the powder or flux so used. 5, speed, velocity (ವೇಗ Nr.). 6, gratifying, satisfying (ತಪ್ಪು ಮಾಡುತು Nr.).

ಅತತ ā-tata. Spread, extended, stretched, large (Bp. 19, 34). **ಅತತಾಯಿ ātatāyi.** An assailant, a felon, a murderer, a thief, etc.

ಅತಪ ā-tapa. Heat of the sun; sunshine (ಬಿಸಿಲು Nn. 100, 123).

ಅತಪತ್ರ ātapa-tra. A parasol. See ತಪ್ಪಿ.

ಅತಪತ್ರಭೇದ ātapatra-bhēda. A kind of parasol. See ತಪ್ಪಿ. **ಅತಪತ್ರಾದಿಧಾಯಿ ātapatra-ādi-dhāyī.** The shade of a parasol and of other things. See ನೆರ್ದೆ.

ಅತಪಪಕ್ಷಿ ātapa-pakshi. = ಅತಾಪಿ. (ಚಿಲ್ಲ, ಮುಣ್ಣುಮುಳು Mr. 171, o. r. ತಪಪಕ್ಷಿ).

ಅತಪವಾರಣ ātapa-vāraṇa. = ಅತಪತ್ರ. (My.; ಕೊಡೆ G.).

ಅತಪ್ಪ ā-tapta. Blazed, heated. (My.).

ಅತರ ā-tara. Money paid for being ferried over a river, passage money, freight.

ಅತಾಪಿ ātāpi. N. of the bird Falco cheela, the Bengal kite.

ಅತಾಯಿ ātāyi. The Falco cheela.

ಅತಿ āti. = ಅಟಿ, etc. Going. 2, the bird Turdus ginginianus.

ಅತಿಥೇಯ ātithēya. Proper for an atithi, hospitable. 2, hospitality.

ಅತಿಥೇಯಿ ātithēyi. Hospitality.

ಅತಿಥ್ಯ ātithya. = ಅತಿಥೇಯ. 2, *hospitality*. 3, a guest. *
ಅತಿರ್ಥ ātirpa. Crossed, passed over. (My.).

ಅಶು ātu. = ಅಸ್ತು. P. p. of ಅನು 2, q. v.

ಅಶು ātu. A raft, a float. (R.).

ಅಶುಮ ātuma. Tbh. of ಅತ್ಮ (Mr. 531; C.).

ಅಶುರ ātura. *Diseased*. 2, agitated by a morbid desire. 3, longing for, great desire (ಉತ್ಕೃಷ್ಠ Nn. 164; Mr. 446; ಬಹು ಅತಿ G.; not Sk.). 4, agitation, excitement;—haste, hurry (C.; ಅವಸರ G.; Tē.; not Sk.). ಅಶುರದ ಬಯಕೆ (ಮ ಸೇರಪ್ಪ Mr. 329). See Bp. 6, 13; 26, 46; 46, 35; 52, 3; 54, 44; B. 2, 9; 4, 182; ವಿಷಯಾಶುರ.—ಅಶುರವ್ಯಯ. —ಅವಯು. To feel desire (Bp. 26, 42). —ಅಶುರವದನು. —ಅದನು. To be hasty, etc. (Bp. 57, 49).

ಅಶುರಗಾಂ ātura-gāṅa. A man who acts hastily or inconsiderately (My.; ಅಸಮಾಶ್ವಸ್ತಕಾರಿ, ಪಾಲ್ಕಿ Si. 356). ಅಶುರಗಾಂ ಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಮುಟ್ಟಿ (Prv.).

ಅಶುರತೆ āturatē. Desire (Grj. 5, 44).

ಅಶುರನು āturianu. To feel desire, etc. (Grj. 6, 6; Rāv. 11, 125).

ಅಶುಷ್ಟಿ ā-tushti. Complete satisfaction (My.). 2, to the full satisfaction of one's desire (My.).

ಅತಿ ಕೀಟೆ = ಹಾಕೆ. A cockroach (My.; ಅತ್ಯಳಿ Mg.; T. ಇತ್ಯಾದಿ; Tē. ಪಂಚಿ). —ಅತಿಹಯ. = ಅತಿ. (My.).

ಅತಿರೋಧ್ಯ ā-tidyā. To be struck. 2, a musical instrument.

ಅತ್ತ ātta. Seized, taken away;—undertaken, begun;—accepted;—received, got. (Grj. 6, 13; 9, 56).

ಅತ್ತಸಂಧ್ವ ātta-gandha. One whose smell is taken away, one who is throttled; one whose pride is humbled (ಸೊಕ್ಕು ಇದ್ದವನು G.).

ಅತ್ತಸರ್ವ ātta-garva. Humbled, humiliated.

ಅತ್ಮ ātma. = ಅಶುಮ. (In Sk. always masculine). *The soul, the principle of life and sensation, the individual soul* (ಪದ್ಮಲ, ಸಂಸಾರ Nn. 96; ಚೇತನ, ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ Mr. 29; ಜೀವಾತ್ಮ G.). 2, the self (ತನ್ನ G.). 3, = ಧರ್ಮ (Mr. 464). 4, nature, disposition, character (ಸಹಜ, ಸ್ವಭಾವ 464). 5, understanding, intellect; the mind (My.; ಮನಸ್ಸು G.). 6, the soul of the universe (ಕನಲಿಲ್ಲದವಂ Kk. 69; Bp. 54, 13; Dp. 62 pallavi). 7, the human person or whole body considered as one (Bp. 51, 16. 26-30, where it is opposed to ಅಂಗ, ಜೀವನು and the higher Śiva or ಪರಮಾತ್ಮನು). 8, care, effort. 9, firmness (ಧೈರ್ಯ G.; Bp. 24, 13). 10, the body (ತರೀರ G.). 11, wind, air. 12, the sun. 13, fire.—Note regarding the gender of ಅತ್ಮ in K.: No. 1, the soul (ಜೀವಾತ್ಮಂ Cm.), appears as masculine Śmd. 45. 46; ಅತ್ಮನು = ಕಂ Nn. 7, = ಸಂ 8, = ಅನರ 77, = ಬ್ರಹ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮ 79, = ಪದ್ಮಲ 96, = ಅದ್ವೈತ 142; again ಅತ್ಮನು = ಭಾವ Si. 458, = ಪುರುಷ 461; ಕನಲಿಲ್ಲದವ Kk. 69. No. 7 is used in the masculine gender by the Bp.; 51, 30 the masculine gender is required by the Bp.; ಅತ್ಮನು (which also appears there in the printed copies) is a mistake of the copyist.—Wherever ಅತ್ಮ means *mind, heart*, it is *neuter*: see Bp. 2, 11; 18, 6; 22, 53; 26, 57; 28, 53; 33, 5; 35, 24; 38, 24; 39, 13. 31; 45, 13; 48, 10. 27; 49, 38; 53, 23; 57, 3. 17. Bp. 21. 13, where it means *courage* (firmness), it stands in the *neuter*.—A non-christian Hindn has given ಪವಿತ್ರ

ವಾದ ಅತ್ಮನು (masouline) as the translation of "the holy ghost" (B. 5, 279).

ಅತ್ಮಕ ātmaka. Belonging to the nature or essence of a thing, of the same nature as, having the characteristic nature or form of, being composed of, etc. See e. g. ಅತ್ಮ ರಾತ್ಮಕ, ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ; Bp. 3, 47; 46, 4.

ಅತ್ಮಗುಪ್ತೆ ātma-guptē. The plant *Mucuna pruriens* Hook.; according to others: Cowhage (oowatch). See ಅಜವೆ, ನಸು ಕುನ್ನಿ, ಅತ್ಮವರ್ತಿ.

ಅತ್ಮಭಾತ ātma-ghāta. = ಅತ್ಮಭಾತಕ No. 1. (My.).

ಅತ್ಮಭಾತಕ ātma-ghātaka. Snicide (My.; Bp. 44, 8). 2, heresy, sobism.

ಅತ್ಮಭಾತಕಿ ātma-ghātaki. One guilty of self-murder (My.).

ಅತ್ಮಭಾಷೆ ātma-ghōsha. A crow. 2, a cock.

ಅತ್ಮಜ ātma-ja. A son (ತನುಜ, ಮಗನು Nn. 48). 2, the hair of the head (ಕಪ, ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲೆ 48). 3, seminal fluid (ರೇತ, ಇನ್ದ್ರಿಯ 48). 4, Kāma (ಮನೋಭ, ಕಾಮನು 48). 5, understanding, etc. (ಬುದ್ಧಿ 48). 6, the vēdas (ನಿಗಮ, ವೇದ 48).

ಅತ್ಮಜಾತ ātma-jāta. A son (My.).

ಅತ್ಮಜಾತೆ ātma-jātē. A daughter (My.).

ಅತ್ಮಜೆ ātma-jē. A daughter (Bp. 5, 49). See ದಿನಕರಾತ್ಮಜೆ, ಮೇನಕಾತ್ಮಜೆ.

ಅತ್ಮಜ್ಞ ātma-jña. Self-knowing. 2, a sage. (My.).

ಅತ್ಮತತ್ವ ātma-tatva. The true nature of the individual or of the universal soul. (R.).

ಅತ್ಮತೆ ātmatē. The state of having the nature of—, of being this or so. See ಅಭೇದಾತ್ಮತೆ, ಪೃಥಗಾತ್ಮತೆ. 2, spirituality.

ಅತ್ಮದ್ರೋಹಿ ātma-drōhi. Self-tormenting, fretful, miserable. (My.).

ಅತ್ಮನಿವೇದನ ātma-nivēdana. Offering one's self as a living sacrifice to the deity. See ಅಪ್ಪನಿಧಿಪುಕ್ತಿಯು.

ಅತ್ಮನೇಪದ ātmanē-pada. Word to one's self: the middle voice of a verb, the medium (Sk.; in My. a verb followed by ಕೊಳ್ಳು has been called so, e. g. ಕಲಿತು ಕೊಳ್ಳು, ಅಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು).

ಅತ್ಮಭವ ātma-bhava. A son (Bp. 25, 17).

ಅತ್ಮಭವೆ ātma-bhavē. A daughter (My.).

ಅತ್ಮಭೂ ātma-bhū. -ಭು. Self-born, self-existent. 2, *Brahmā*. 3, *Vishṇu*. 4, *Kāma*.

ಅತ್ಮಮಲ ātma-mala. The soul's sin (Bp. 57, 63).

ಅತ್ಮಮುರಿ ātma-mbari. Nourishing only one's self, selfish, greedy.

ಅತ್ಮಯೋನಿ ātma-yōni. = ಅತ್ಮಭೂ. (My.).

ಅತ್ಮವಂಚಕ ātma-vañcaka. Self-deceiver. (My.).

ಅತ್ಮವಂಚನೆ ātma-vañcanē. Self-delusion. (My.).

ಅತ್ಮವರ್ತಿ ātma-varti. The plant Cowhage, *Carpogon pruriens* Roxb. (ಮರ್ಕಟೆ, ನಸುಗುನ್ನಿ Mr. 145). See ಅತ್ಮಗುಪ್ತೆ.

ಅತ್ಮವಿದ್ ātma-vid. Self-knowing, sensible. 2, one who knows the nature of the soul; a wise man, a sage.

ಅತ್ಮವಿದ್ ātma-vida. Tbh. of ಅತ್ಮವಿದ್. (Abbā. 1 sum.).

ಅತ್ಮಸ್ತುತಿ ātma-stuti. Self-praise (C.).

ಅತ್ಯರ್ಥ *ātma-artha*. One's own sake; for the sake of one's self (Bp. 27, 24).

ಅತ್ಯರ್ಪಣ *ātma-arpana*. = ಅತ್ಮನಿವೇದನ. (My.; see ಅಪ್ಪನಿಧ ಧಕ್ಕೆಯು).

ಅತ್ಮಿಕ *ātmika*. = ಅತ್ಮಕ. See ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ.

ಅತ್ಮೀಯ *ātmīya*. Own, relating to self. 2, related, cognate, dear. 3, relating to the soul of the universe (My.; not Sk.).

ಅತ್ಮೀಶ *ātma-īśa*. Master of one's self; God. 2, a husband. (My.).

ಅತ್ಮೋದ್ಭವ *ātma-udbhava*. A son (Bp. 2, 3).

ಅತ್ಯಾಶ್ರಯ *ātyāśraya*. Tbh. of ಅದಿತ್ಯವಾರ (S. Mhr.).

ಅತ್ಯೇಯ *ātrēya*. Originating from Atri; a descendant of Atri. 2, Durvāsa (My.; Ūb.). 3, the moon (My.; Ūb.).

ಅತ್ಯೇಯನ *ātrēyana*. = ಅತ್ರೇಯ. (My.).

ಅತ್ಯೇಯಿ *ātrēyi*. A woman in her course.

ಅತ್ಯೇಯಿಕೆ *ātrēyikē*. A woman in her courses.

ಅಪ್ಪ *āpva*. The letter ā (ಅಪರ ಸ್ಮದ. 63. 68. 69. 219).

ಅರ್ಥವರ್ಣ *ātharvāna*. Relating to Atharva. 2, the atharva *vēda*.

ಅದ *ā-da*. 1. = ಅನ 1. Abbreviation of an ಅಯ್ದ (ಅಹದ). Relative P. p. of ಅನು 1, q. v. See ಅಯ್ 1.

ಅದ *ā-da*. 2. An abbreviation of ಅಯ್ದ. Relative P. p. of (ಅಯ್ 2), ಅಯು. See ಅದು.

ಅದ *ā-da*. Taking, receiving. See ದಾಯಾದ.

ಅದಂ (*ādā-āṁs*). Further; in particular; prominently (Rāv. 8, 99); but (ಅಧಿಕ ಸ್ಮದ. 391; ಸ್ಮ. 58; ನೀನಗ್ರ ಹಣದಿನ್ದ ಸ್ಮದ. 102. 160 Cm.; ವಿಶೇಷದಿನ್ದ 117. 352 Cm.; ಸಿರಿ ದು, ನಾಡೆ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥಂ Ūt. II, 25).

ಅದರ *ā-dara*. Respect shown to a person or thing, regard, notice, care;—reverence, homage (Sk.; My.). 2, a man who feels timid from veneration, one who reverences or honours excessively (ತನ್ನ ಸೋಲುವ ನುಡಿದು ಕೊಟ್ಟು Mr. 237). 3, kind treatment by words and deeds, attention and courtesies, regalement; kindness (not Sk.; My.; Tē.); patronizing (Mhr.); encouragement by words, consolation (My.). See Ūb. v. 41; Bp. 57, 17; ಸಾದರ.

ಅದರಣೀಯ *ā-daraṇīya*. Respectable; to be attended to (Rāv. 13, 13).

ಅದರಣಿ *ā-daraṇi*. = ಅದರ. (My.). See ಅನಾದರಣೆ.

ಅದರಿಕ *ādarika*. A man who shows respect to a person, etc. (My.; not Sk.); also: a helper in time of trouble (My.).

ಅದರಿಸು *ādarisu*. To respect, to pay regard to, to honour; to do an act of kindness; to treat kindly; to regale; to encourage. See ಸ್ಮದ. 142. 408; Grj. 4, 72; Bp. 4, 47; 5, 66; 24, 13; 40, 87; 41, 17; 44, 54; 45, 39; 51, 3. 22; 59, 25; Mr. 5; Kk. 30; Bh. 8, 26, 4; J. 2, 24; 3, 10; 4, 66; 5, 33; 10, 15. 28. 29. 49; 12, 4; 14, 31; 15, 45; 24, 75; 27, 14. 19; 32, 14; 34, 29. 2, to enjoy (Grj. 10, after 98).

ಅದರ್ಪಿಸು *ā-darpisu*. To inflict pain, to pain, to humble (Abh. P. 1, 95).

ಅದರ್ಶ *ā-darśa*. A looking-glass, a mirror.

ಅದರ್ಶನ *ā-darśana*. Showing. 2, a mirror (ಸನ್ನಿಧ Mr. 205).

ಅದಲೆ (*āda-talē*). The fore-part of the head; front; facing, fronting (ಮುಮ್ಮೋಗ Ūt. II, 111; ಮು

ಮೋಗ, ಅಭಿಮುಖ ಸ್ಥ.). ಅನೆಯಾದಲೆಯ ಮುತ್ತು ತನ್ನ ಒಲುಮೆಯ ಅಂಗನೆಗೆ ಕಯ (Rāghc. 17, 70).

ಅದಾನ *ā-dāna*. Giving or appropriating to one's self; taking, seizing. 2, accepting, acceptance. 3, taking away or off.

ಅದಾನು *ā-dānu*. = ಅದನನು, ಅದಹನು (see ಅನು 1 & ಅನು 4). On account of the peculiar use of ಅನು (in opposition to ಅನಿ 1) this term means "he may become, he perhaps becomes, etc." (C.). Conjugation: ಅದೇನು, I may become, etc.; ಅದೀ (2nd p.), ಅದಾನು, ಅದಾಳು (3rd p. fem.), ಅದೀತು (3rd p. neut., B. 1, 3), ಅದೇನು (1st p. pl.), ಅದೀರಿ (2nd p., B. 5, 59), ಅದಾರು (3rd p. masc. and fem.), ಅದಾವು (3rd p. neut.). ಒಲಗೆ ಅದೀತು (ಸಮ್ಭವ್ಯ Sl. 469).

ಅದಾಲು *ādālu*. Respects, salutation (My.; Br., H.; cf. ಅದಲು).

ಅದಾಯ *ā-dāya*. Taking, receiving. 2, receipt, gain, income (My.; B. 4, 81).

ಅದಿ *ādi*. 1. Beginning (ಮೊದಲು Nn. 111; ಮೊದಲ್ Mr. 460). 2, *ārel*, prior (ಅದ್ಯ 460; ವಾಳ, ಪೂರ್ವ Nn. 31). 3, at the end or in the middle of a compound: etc., and so on. 4, the nominative case (Kāvy. I, 2, 41). — ಅದಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 29, 8; My. among Vaiśyas). — ಅದಿಯನ್ನ (instead of ಅದ್ಯನ್ನ). The beginning and the end (Bp. 50, 69).

ಅದಿ *ādi*. 2. Eating. See ಮಾಂಸಾದಿ.

ಅದಿ *ādi*. 3. Tbh. of ಅಧಿ 2. Anxious reflection, etc. (My.). ಅದಿ ಹದಿದ ಮನುಷ್ಯಗೆ ಅದೇ ಮುತ್ತು (Prv.).

ಅದಿಕ *ādika*. At the end of compounds: beginning with, etc., and so on (Bp. 24, 48; 41, 18; 51, 16; 54, 67; 57, 73).

ಅದಿಕಥೆ *ādika-kathē*. A tale of the past, a legend (ಪೂರ್ವ Mr. 519; ಪೂರ್ವ, ಮೊದಲುಕಥೆ Nn. 138).

ಅದಿಕಾರಣ *ādi-kāraṇa*. A primary cause.

ಅದಿಚಂದ್ರಿಕ *ādi-candrikā*. N. (Bp. 58, 26).

ಅದಿಜ *ādi-ja*. Born at first (Bp. 8, 47).

ಅದಿಜಾಲ *ādi-tāla*. A mode by which musical time is measured (My.; Tē.).

ಅದಿತೇಯ *ādityēya*. A son of Aditi: a deity.

ಅದಿತ್ಯ *āditya*. A son of Aditi: a deity. 2, the sun. 3, a deity of a particular class, one of the twelve *Ādityas*. 4, N. of a metrical foot (Ūb.). ಅದಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ನನಗ್ರಹಂಗಳ (ಗ್ರಹ Nn. 33). — ಅದಿತ್ಯಭಟ್ಟ. N. (Bp. 55, 17).

ಅದಿತ್ಯವಾರ *āditya-vāra*. = ಅತ್ಯಾರ, ಅಯಿತವಾರ, ಅಯಿತ್ವಾರ. Sunday (C.).

ಅದಿತ್ಯಸುತಸುತ *āditya-suta-snta*. The sun's son's son, i. e. *Vṛishakētn*, who is the son of Karna, who is the sun's son (J. 8, 34).

ಅದಿದೀಪಕ *ādi-dīpaka*. A kind of *dīpaka* (Kāvy. III, 3, B, 39-47).

ಅದಿದೇವ *ādi-dēva*. The first god, the creator (Bp. 27, 27).

ಅದಿವರ್ಷ *ādi-parva*. First section or chapter, title of the first book of the *Mahābhārata* (Bp. 5, 2). 2, the *yugādi* feast (My.).

ಅದಿಪುರುಷ *ādi-puruṣa*. A first male or progenitor (Bp. 43, 41).

ಅದಿಪ್ರಮಥ *ādi-pramatha*. A first *pramatha* (Bp. 10, 20-26).

ಅಪ್ರಸಾದಿ *adi-prasādi*. The first *prasādi* (Bp. 18, 50).
 ಅಮು *ādima*. First, prior, original.
 ಅಮಹಾಕವಿ *adi-mahā-kavi*. A great (Kannāḍa) poet of the past (Śmd. 81).
 ಅನರ್ಗ *adi-mārga*. The way or wise of old (Śmd. 11, 207).
 ಅಯಮುಕ *adi-yamaka*. A *yamaka* that occurs at the beginning of a *pāda* (Kāvy. III, 2, B, 3).
 ಅಯುಗ *ādī-yuga*. The first age of the world (Bp. 2, 5).
 ಅರಂಗ *adi-rānga*. A name of Srīrāṅgapatna or Srīrāṅgapatam in Mysore (My.).
 ಅನಾರ *adi-vāra* = ಅದಿಕ್ಕನಾರ. (My.; Tē.).
 ಅನಿಭಕ್ತಿ *adi-vibhakti*. The nominative case (Kāvy. I, 2, 36).
 ಅವತರ *adi-viśvabhāndrāvatāra*. The *avatāra* of the first *Viśvabhāndra* (Bp. 61, 92).
 ಅರಕ್ತಿ *adi-śakti*. The (or a) first *śakti* (Bp. 55, 49).
 ಅರವಿಲಿಂಗ *adi-śivaliṅga*. The first *śivaliṅga* (Bp. 1 sum.).
 ಅರೇಷ *adi-śeṣa*. The sovereign of the serpent race (My.; Tē.).
 ಅದಿಷ್ಟ *ā-diṣṭa*. Advised, enjoined, commanded. See ಅನಾದಿಷ್ಟ, ಪ್ರತ್ಯಾದಿಷ್ಟ.
 ಅರೇಕ *ādika*. Profit, gain, income (C.).
 ಅರೇನ *ādina*. Distress, pain. 2, a fault.
 ಅದು *ādū* = ಆಯ್ದು. P. p. of ಆಯು. See ಅದ 2.
 ಅರೇತ *ā-dṛita*. Respected. 2, respectful. 3, diligent.
 ಅರೇಯ *ā-dēya*. To be given to one's self, to be taken or received. 2, a gift (My.).
 ಅರೇತ *ā-dēśa*. Pointing out, indicating. 2, information. 3, precept. 4, an order, a command (ಅಕ್ಷೆ, etc., ವೇದ್ಯದು Mr. 440). 5, a substitute (Śmd. 28, 30, 63, 78, 103, 119, 131, 142, 169, 179, etc., etc.; Kāvy. I, 3, 60-63, 75, 76; I, 5, 24-26). — ಅರೇತವಾಚು. -ಅದು. To indicate, to say (Bp. 40, 47).
 ಅರೇತ *ā-dēśatō*. The state of being a substitute; a substitute (Śmd. 104).
 ಅರೇತ *ā-dēśatva* = ಅರೇತತ. (Śmd. 104 Cm.).
 ಅರೇತ *ā-dēśi*. Instructing; ordering; predicting. 2, an astrologer.
 ಅರೇತ *ā-dēśtri*. An adviser, a director. 2, a person instituting the performance of a sacrifice.
 ಅರೇತ *ā-dōhala*. Longing after, desiring (Bp. 44, 31).
 ಅರೇಯ *ādya*. Being at the beginning, first, initial. 2, an initial syllable (Śmd. 290; ಮೊದಲಕ್ಷರ Cm.). 3, being at the head; an unprecedented or excellent man (ಪೂರ್ವಕವಿ, ಪೂರ್ವಕನವಿ Śmd. 206, 289 Cm.). See Bp. 24, 69; 27, 76; 29, 7; 32, 57; 44, 44; 49, 25; 56, 55; 61, 80. 4, and so on, etc. (Bp. 26, 7; 53, 5; 54, 4). — ಅರೇಯ N. of Vālmiki, the author of the Rāmāyaṇa (My.).
 ಅನುಪ್ರಾಸ *adi-anuprāsa*. An *anuprāsa* that occurs at the beginning (Kāvy. III, 2, B, 38).
 ಅಂತಾಪ್ರಾಸ *adi-anta-prāsa*. A kind of alliteration (Ch.).
 ಅಮಾಹಾಕ *ādya-māhaka*. A wright of five *guṇjās*, about 17½ grains a Troy.

ಅದ್ಯುನ *ādyūna*. Voracious (ಪೌಂಡರಿಕ, ತನ್ನನ್ ಅರಯ್ಯಂ Mr. 281).
 ಅದ್ಯೇ *ādyē*. Pārvatī and the other *ādisaktis* (My.; Čb.). 2, the earth (Čb.).
 ಅದ್ಯೋತ *ā-dyōta*. Light, splendour.
 ಅಧಾನ *ā-dhāna*. Putting near or upon, placing, depositing. 2, appropriating to one's self, taking, holding, possessing; the containing anything, the being in possession of a thing. 3, a deposit, a pledge. 4, a surety. 5, assigning, employing. 6, a receptacle. 7, conception. See ಅತ್ಯಾಧಾನ, ಗರ್ಭಾಧಾನ, ಗ್ರಾಮಾಧಾನ, ಸಮಾಧಾನ.
 ಅಧಾರ *ā-dhāra*. Holding, keeping. 2, support, aid; means (C.). 3, sanction, authority, foundation (C.). 4, a dike, a dam (ಹರಹುಬತ್ತಿಮದು Mr. 4, 16; see s. ಪಟ್ಟಿ 1). 5, a pond. 6, a receptacle (ಅತಯ, ಅತ್ರಯ Nn. 94; ಅತ್ರಯ 121). 7, a canal (ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆ Čb.). 8, the sense of the locative case (Śmd. 162).
 ಅಧಾರತೆ *ā-dhāratē*. The state of being supported. See ಅನಾಧಾರತೆ.
 ಅಧಾರಸ್ಥ *ādhāra-stha*. A man of property (C.).
 ಅಧಾರಿ *ādhāri* = ಅಧಾರಸ್ಥ. (My.).
 ಅಧಿ *ā-dhi*. 1. Putting, placing; place, situation. 2, location, site. 3, a deposit, a pledge; a pawn. See ಭೋಗ್ಯಾಧಿ, ಸಮಾಧಿ.
 ಅಧಿ *ādhī*. 2. = ಅಧಿ 3. Thinking, thought. 2, care, anxious reflection, mental agony, anxiety (Bp. 40, 66). 3, a calamity. See ವ್ಯಾಧಿ.
 ಅಧಿಕ *ādhika*. Excess, abundance; high degree; superiority; a superior man. See Bp. 18, 97; 31, 2.
 ಅಧಿವಿಶ *ādhivika*. (fr. ಅಧಿವೇಶ). Relating to or arising from a tutelary or presiding deity. (My.).
 ಅಧಿಪತ್ಯ *ādhipatyā*. (fr. ಅಧಿಪತಿ). Supremacy, sovereignty, power, authority (Bp. 5, 19).
 ಅಧಿಭಾತಿಕ *ādhībhāntika*. (fr. ಅಧಿಭಾತ). Relating to or coming from helings. (My.).
 ಅಧೀನ *ādhīna*. (fr. ಅಧೀನ). Subject, dependent; come into the possession of somebody (B. 4, 227; Bp. 41, 11); — subjection, control, charge (My.).
 ಅಧೂತ *ā-dhūta*. Shaken.
 ಅಧಿತ *ā-dhṛita*. Held, kept, brought, supported. See ಅಧ್ಯತೋಯ s. ಅಗತ.
 ಅಧೀಯ *ā-dhēya*. To be deposited or placed; to be pledged or mortgaged, etc. (My.).
 ಅಧೀರಣ *ādhīraṇa*. An elephant-driver.
 ಅಧ್ಯಾನ *ā-dhyāna*. Remembering with regret, pensive or sorrowful recollection.
 ಅನ್ *ān*. 1. = ಅಂ 1, etc., ಅನು 1. I.
 ಅನ್ *ān*. 2. = ಅ 13, ಅನು 2. P. p. ಅನ್ಯ (Śmd. 286). To be or become contiguous to, to touch, to join; to meet (Tē.; cf. ಅನ್ 3). ಮರೆದು ನರನೊಳ್ ಅನ್ಯಂ ಗಾನ್ಯಂ (Śmd. 275). ಅನ್ಯವು ಕೃಪನಂ ಸಂಗ್ರಾಮದೊಳ್ (255). ಅನ್ಯವು ಅರಾಯಂ (255). ದಕ್ಷಿಣದ ದಕ್ಷಿಣದೊಳ್ ಅನ್ಯ ಮೊಗ ಮ್ ಇಕ್ಕೆಯುಂ (Ahh. P. 13, after 76). ವ್ಯವಹಾರತದೊಳ್ ಅನ್ಯ ಭವಿ (J. 16, 12). 2, to be upheld, to rest on. ಇಕ್ಕೆಯುಂ ಮಂತಮ್ ಎನ್ನಲಿ ಬನ್ದು ಅನ್ಯದು (J. 18, 16). 3, to

lean against, as against a wall, to recline on, as on a pillow (C. as ಅನು; Tē.). 4, to lean, to bend (v. i., My. as ಅನು). ಪಿಡಿ ಮುನ್ನೆಸಗೆ ಅನು, ನಿನ್ನು (Rā. 5, 65). 5, to be arrested, (to rest), to be slow (C. as ಅನು, q. v.). 6, to lay hold of, to hold (ಧಾರಣಾ Smd. Dh.; ಧರಿಸು Smd. 97. 241 Cm.; ತಳಿ 241 vritti; ಪಡೆ 171 vritti, ತಾಳು Cm.); to put on; to take, to assume; to have; to seize; to receive; to support, as the head; to bear, to endure, to suffer. (Tē.; cf. ಅಳಿ 1). See Grj. 9, 26. 110; Bp. 2, 39; 6, 21; 26, 44; 27, 17. 64; 38, 14; 52, 43; 60, 58; Smd. 40; Kk. 18. 72; Rā. 2, 46. 47; 4, 117; 5, 65. 126; 6, 3; 6, after 11; 6, after 137; 8, 116. 124; 11, 10; 13, after 77; 13, 95; J. 3, 17. 21. 27; 11, 11. 25; 12, 51; 13, 63; 17, 21; 21, 20; 28, 41; 29, 32; 33, 21; 34, 2; Bh. 1, 10, 26; C. Bp. 47, 14; ಅಡ್ಡಾನ್, ಇದಿರಾನ್. — ಅನಾನ್. -ಅನ್. rep. (Bp. 33, 9).

ಅನ ಕ್ಷಿ. 1. = ಅನ 1. Relative P. p. of ಅನು 1. (T.). — ಅನು. -ಉ 9. = ಅನು, ಅದರೂ, ಅವದಾನಿಸು (Smd. 241). ಅವನಾ ನೊಬ್ಬನು (Nr.). ಒನ್ನಾನೊಬ್ಬ (Si. 471. 497). ಎನಾನು (Hlā.). See ಎನ್ನಾನೊಬ್ಬ. — ಅನುಂ. -ಉಂ 1. Soever; even (Smd. 390). ಎತ್ತಾನುಂ (391. 395. 201), ಎಲ್ಲಿಯಾನುಂ (390), ಎನ್ನಾನುಂ, ಎರಡಾನುಂ, ಒನ್ನಾನುಂ, ನೊಬ್ಬಾನುಂ, ಎತ್ತಾನುಂ (391), ಎನಾನುಂ (3. 241; Rā. 13, 6. 27). ಇನಿಸಾನುಂ (Rā. 13, after 96). ಎನ್ನಾನುಂ (13, after 26; Cb. v. 281). ಆರಾನುಂ (Ahh. P. 9, 68).

ಅನ ಕ್ಷಿ. 2. = ಅನ 1, (ಅನ 4). See ಅಡ್ಡಾನ್, ತೆಕ್ಕಾನ್, ನೆಬ್ಬಾನ್. ಅನ āna. Inhalation; breathing. See ಅಪಾನ, ಉದಾನ, ವ್ಯಾನ್. ಅನಕ ಕ್ಷಿ. A kettle-drum. 2, a large drum, beaten at one end (ತಮಕಿ My.). 3, thunder (ಗುಡುಗು G.). 4, a small drum, a tabor, a tambourine (ಮದ್ದಲೆ G.).

ಅನಕದುನ್ದುಭಿ ānaka-dundubhi. Vasudevā, the father of Krishna.

ಅನಕ ānata. Bent, bowed, stooping; pacified; humbled; submissive, obedient; saluted reverently. See Smd. 169; Cb. v. 180; Nn. 1; Kāvy. I, 1a, 1.

ಅನದ್ಧ ānaddha. Bonnd, tied. 2, a drum in general (ಮದ್ದಲೆ ನಗಾರಿ ಮುನ್ನಾದ ವಾದ್ಯ G.). See s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ಅನನ ānana. The mouth; the face.

ಅನನದ ānanda. Happiness, joy, delight. 2, the forty-eighth year of the cycle of Jupiter. (My.). 3, a N. (Bp. 37, 50).

— ಅನನದ್ಧಿ ಇರ್. To be glad, etc. (Bp. 19, 31; B. 5, 183). — ಅನನದ್ಧ ಪಡು. To rejoice, etc. (B. 3, 81; 4, 207). — ಅನನದ್ಧವು. -ಂ-ಪಡು. = ಅನನದ್ಧ ಪಡು. (Sā. 96). — ಅನನದ್ಧೊನ್ನು. -ಒನ್ನುಂ ಪೊನ್ನು. To become happy, etc. (Bp. 27, 12).

ಅನನದ್ಧಕರ ānanda-kara. Exhilarating, gladdening, making happy (Cb. v. 222; Bp. 13, 30).

ಅನನದ್ಧಕಾರಕ ānanda-kāraka. = ಅನನದ್ಧಕರ. (My.; ಮೋದಕ G.).

ಅನನದ್ಧಜಲ ānanda-jala. Tears of joy (ಅತ್ತು, ವಾಪ್ಪ Mr. 316).

ಅನನದ್ಧಫು ānandatbu. Happiness, joy.

ಅನನದ್ಧನ ānandana. Making happy. 2, the courteous treatment of a friend or guest.

ಅನನದ್ಧೈರವಿ ānanda-bhairavi. A kind of rāga or tune (Dp. 80).

ಅನನದ್ಧವೃಕ್ಷ ānanda-vṛksha. The tree Jonosia āśoka (ಪಂಜುಲ, ಅಶೋಕ Si. 137).

ಅನನದ್ಧಿತ ānandita. Rejoiced, delighted, happy (Bp. 1, 59; 61, 59).

ಅನನದ್ಧಿಸು ānandisu. To rejoice, etc. (Bp. 10, 38; 24, 36; 25, 45; 39, 70; 47, 42; 53, 24; 64, 58. 69).

ಅನಮ ānama. Bending, bending down. See ಕೊನ್.

ಅನಮಮು ānamamu. To bend down, to salute reverently (Bp. 46, 10; My.).

ಅನಯ ānaya. Bringing. See ತರ್.

ಅನರ್ತ ānarta. A stage, a theatre. 2, war.

ಅನಸು ānāsu. = ಅನಿಸು. q. v. (S. Mhr.).

ಅನಾಯ ānāya. A net.

ಅನಾಯ್ಯ ānāyya. To be brought near. 2, the southern sacrificial fire brought from the house-holder's hearth.

ಅನಾಹ ānāha. Being bound or tied. 2, constipation; suppression of urine. 3, length.

ಅನಿ āni. = ಅನಿ 3, etc. — ಅನಿಕರ್. A hailstone (Nn. 50, o. r. ಅನಿ).

ಅನಿಕೆ ānikē. = ಅಂಕೆ. Laying hold of, etc.; —leaning on (My.). 2, a staff to lean upon (ಅಂಕೆ, ಅಡೆ, ಅಶ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೋಲು G.).

ಅನಿಲ ānila. (fr. ಅನಿಲ). Proceeding from wind, windy. 2, Hannmanta. 3, Bhīmasēna (Cb.).

ಅನಿಸು ānisu. = ಅನಿಸು. To cause to touch, to attach, to put to; to bend or hold towards (a person); to make lean against; to cause to recline on; to cause to be upheld, to protect (Smd. 390; ಸಮ್ಪದಿಸು Cm.). See Bp. 13, 17; 17, 11; 27, 13; Rām. 3, 6, 5; Grj. 7, 28; J. 4, 68; My.; B. 3, 45. 124; 5, 221; Prv. s. ತೂಲ.

ಅನೀತ ānita. Taken; brought (My.; ತರಲ್ಪಟ್ಟ G.); obtained.

ಅನು ānu. 1. = ಅನ 1, etc. I. (Bp. 57, 79).

ಅನು ānu. 2. = ಅನ 2, q. v. To be or become contiguous, etc. P. pa. ಅನು (C.), ಅನಿ (My.). — ಅನು ಉಣ್ಣು. To eat slowly (C.). — ಅನು ಉರಿ. To burn slowly (C.). — ಅನು ಕುಡಿ. To drink slowly (C.). — ಅನು ಹೋಗು. To go slowly (C.).

ಅನು ānu. 3. Leaning on. — ಅನುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A staff to lean upon (C.).

ಅನು ānu. 4. = ಅಹನು (see ಅಹ). This term has become a common affix for the third person singular masculine of the present, and, in opposition to ಅನಿ 1 (which has the emphatic on its final and therefore expresses certainty), conveys the meaning of uncertainty or mere possibility, e. g. ಒನ್ನಾನು (i. e. the ancient ಒನ್ನಪನು or ಒನ್ನದನು), he may come, it is possible he comes, perhaps he comes, (he is likely to come, he happens to come). ಅವನಾನು ಒಬ್ಬನು ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನ ಅಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆವಾನು, ಅತನು ಅಭ್ಯಮಿತ್ರ, ಅಭ್ಯಮಿತ್ರಿಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮಾಡ್ಡಾನು (B. 3, 28). ಒದಿದಾನು (3, 84). ಬೇಡ್ಡಾನು (5, 131). See ಎನು 2, ಅ 8, ಅನು 4, ಅನು No. 1, ಎನು, ಅನಿ 2, ಅನು 5, ಅವು 3.

ಅನು ಹಿಂ. 5. ಅನುಂ. See a. ಅನ 1.

ಅನುಕೂಲಿ ಅನುಕೂಲಿ. (fr. ಅನುಕೂಲ). Suitableness; conformity; favour.

ಅನುಗುಣ್ಯ ಅನುಗುಣ್ಯ. (fr. ಅನುಗುಣ). Congeniality; correspondence of features, etc. (My.; Mhr.).

ಅನುಪೂರ್ವಕ ಅನುಪೂರ್ವಕ. = ಅನುಪೂರ್ವ. (My.).

ಅನುಪೂರ್ವ ಅನುಪೂರ್ವ. (fr. ಅನುಪೂರ್ವ). Order, series, method, succession.

ಅನೆ ಹಿಂ. 4-83. 1. = ಹಾನೆ. He is indeed, he certainly is, he is, e. g. ಬನ್ನಾನೆ (ಬನ್ನ ಅನೆ), he is or has come; ಹೋಗಾನೆ (ಹೋಗ ಅನೆ), he is or has gone (S. Mhr.). 2, a common affix for the third person singular masculine of the present that is used nowadays, e. g. ಪಾಕುತ್ತಾನೆ (B. 2, 19); ಇರುತ್ತಾನೆ (3, 38); ಬಿಡುತ್ತಾನೆ (3, 82). See ಎನೆ, ಇ 9, ಈ 7, ಆರೆ, ಆದೆ 4, ಎನೆ No. 1, ಈ 1, ಆರೆ 5, ಆನೆ 3.

ಅನೆ ಹಿಂ. 2. An elephant (ಕಂ ಸಿಂ. II; ಮಾತಂಗ, ದ್ವಿರದ, ದ್ವಿವ, ಗಜ, etc. Hlā.; ಕರಿ, etc. Mr. 153; ನಾಗ Nu. 26; ದದ್ವಿ, etc. S1; C.; Tu., M., T.; Tē. ಎನಕೆ, ಎನಗೆ, ಎನಗು, etc.). ಅಡ್ಡಾನೆ (ಸಿಂ. 63). ಮರದಿಂ ಮಾಡು ಅನೆಯು! (115). ಅನೆಮೇ? ಅದ್ರಿಯೇ? (68). See also 131. 146. 168. 407. ಸಲ್ಲ ಮದೆಯನ್ನು ಅನೆಯ ಮದಾ (ಸಿಂ. II; ಸಿಂ. 41). ಅನೆಯ ಗಜಾಕ್ಷಲ (ಗಜ್ಜ, etc.); ಅನೆಯ ಕುಮ್ಮುಕ್ಷಲ (ಕುಮ್ಮು, etc.); ಅನೆಯ ಕೊಮ್ಮು (ರದನ, ಎಪಾಣ); ಎರಕು ಕೊಮ್ಮುಗಳ ನಡು (ಪ್ರತಿಮಾ ನ); ಅನೆಯ ಕೆಯ (ತುಣ್ಣೆ Hlā.). ಅನೆಯ ತುಡಿಕೆಯ (ಕರಾಗ್ರ, ಭವರ Hlā.; Nr.). ಅನೆಯ ಕೆಯ ತುಣ್ಣುಬಣಿ (ಕರಸೀಕರ, ವ ಮು); ಅನೆಯ ಬಿರಲು (ಅಂಗುರಿ, ಕರ್ಣಕೆ Hlā.). ಅನೆಯ ಕೆಯ ಸುರಿತ ತೇಕರವು (ಕರತೇಕರ, etc. Nr.). ಸೊಣ್ಣಿ ರೋಳಗಿಟ್ಟ ತೇಕೆಗೆ ಬನ್ನ ನೇರ ಮನ್ನದಾಗಳು (ವಮುಕು Si. 269). ಅನೆಯ ಮು ಜಿಲ ತುಡಿ (ಭವರ Nu. 27; ಕರಿಕರದ ಅನ್ಯ 72). ಅನೆಯ ಮಾ ವಟಿಗ (ಯನ್ಯ, ಹಸ್ತಿವಕ Si. 421). ಅನೆಯ ಮಾವನ್ನ (ನಿಪಾದಿ, ಹಸ್ತಿವಕ Hlā.). See e. g. ಕಾದಾನೆ, ಗಜ್ಜಾನೆ, ನೀರಾನೆ, ಪಟ್ಟದಾನೆ, ಏಡಿಯಾನೆ, ಪೇರಾನೆ, ಬೆಳ್ಳಾನೆ, ಸಲಗಾನೆ, ಸೋಪಾನೆ, ಹೆಣ್ಣಾನೆ; Bp. 21, 40; 58, 33; J. 28, 44; B. 1, 28; 2, 9. — ಅನೆ ಬಿಡಿಯುರಿ ಬರೆ ಸೋಪನ ತಾ ಬೊಗರುಮದು, ಸೋಪನನಿ ಅನೆ ಬೊಗರೆ ಅನೆಯ ಅಭಿ ಮಾನವೇ ಹಾನಿ (Sp.). ಅನೆ ನೀರಾದಿಲಿ ಮಾನ ಕಣ್ಣು ಅಂಬುವ ದೆ? (Sp.). ಅನೆ ಕಣ್ಣು ತಾನೆ ಬೊಗರುದ ಹಾಗೆ. — ಅನೆ ಕಡಿಯು ವೆನೆ? ಗಜಲಕ್ಕಿ! ಕುದುರೆ ಕಡಿಯುವೆನೇ? ಅತ್ತಲಕ್ಕಿ! ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಆಪ್ತ ಸಂಯೋಗ! ತಾನೆ ಇನ್ನಾರನ್ನ ಕಡಿಯುರಿ? ಅನ್ನರ ಕಡಿಯುರೇ ಬೋಬುಕಾರುವನ! — ಅನೆಗೆ ಗುಂಗುರು ಕಾದಿದ ಹಾಗೆ. — ಅನೆ ತಿವ್ವೋದು ಸೊಪ್ಪು, ಇರುವ ತಿವ್ವೋದು ಸಕ್ಕರೆ. — ಅನೆ ನುಂಗಿದ ಮೇಲದ ಕಾಯಿ ಹಾಗೆ. — ಅನೆ ಬಿಟ್ಟಾದರೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೇ ಹೊಕ್ಕೇತೇ? — ಅನೆ ಮಲಗಿದರೆ ಅಡಿನಪ್ಪು ಉದ್ದವಿಲ್ಲವೇ? — ಅನೆ ಮೆಟ್ಟಿದ್ದೇ ಸಣ್ಣ, ಸೆಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇ ಪಟ್ಟಣ. — ಅನೆ ಹೂಸಿದ ಹಾಗೆ ದುಡ್ಡು ಮಾತ್ರವೇ. — ಅನೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಣು ಅದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಣ್ಣೆ, ಕುದುರೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಣು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಮುಣ್ಣೆ, ದಣ್ಣೆಗೆ ಹೋದವನ ಹೆಣ್ಣು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಣೆ. — ಅನೇ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವವನ ಸುಣ್ಣು ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಅನೆ ಎತ್ತ? ಅದು ಎತ್ತ? (Prva.). See Prv. 8. ಬಾಬೇ ತೋಟ. — ಅನೇಕತ್ತಾದೆ. The American aloe, Agave americana Lin. (St. & Pl.). — ಅನೇಕಾಲು. The Coochin leg, elephantiasis (My.; T., Tu.). — ಅನೇಕಾಸು. A small anoint copper coin bearing the figure of an elephant (My.; rare in S. Mhr.). — ಅನೇಗಜ್ಜ. — ಕಜ್ಜ. A troublesome kind of soah attacking men (My.; Tu.). — ಅನೇಗಜ್ಜು. Ivory (G. 359). — ಅನೇಗಜ್ಜು. A town on the Tungabhadra, near Hampi (My.; B. 2, 10. 20; 3, 15). — ಅನೇದರೆ. — ತರೆ. An ānē's head

(Rāv. 5, after 55). — ಅನೇದುಗ್ಗಣಿ. An anoint copper coin, now used in weighing (My.). — ಅನೇದುಡ್ಡು. An ancient duddu bearing the figure of an elephant (C.). ಮೈಸೂರು ಅನೇ ದುಡ್ಡುತೂಕ (ವಣ, ಕಾರ್ತಿಕತಾಂಕು Si. 329). — ಅನೇದೋಟಿಗೋಲು. — ಕೋಲು. An elephant-driver's hook (My.; ಅಂಕುತ Si. 271; T.). — ಅನೇನೆಗ್ಗಲು. — ರ. = ಅನೇನೆಗ್ಗಲು. (My.). ಅನೇನೆಗ್ಗಲ ಮುಕ್ಕು, the plant *Asteracantha longifolia* (ಇಕ್ಕು ಗಣ್ಣೆ, ವನಶೃಂಗಾಟ G.). — ಅನೇನೆಗ್ಗಲು. — ರ. A succulent herb, *Pedalinum murex* Lin. (St. & Pl.; My.). — ಅನೇವಾಗಲು. — ರ. The entrance gate of a palace (C.; Tu.). — ಅನೇಬೇಲ. The gum olhanum tree, *Boswellia serrata* (ಗಜಭಕ್ಷಿ, ಸುವಡೆ, etc. Si. 153). — ಅನೇಮಯ್ಯ. A had kind of small pox (C.). — ಅನೇಮದ. = ಅನೇವದ. A young elephant (Bp. 22, 55). — ಅನೇಮರೆ. N. of the hills behind Palghat (Aligiri, My.). — ಅನೇಮುಂಗು. ಅನೇಮುಂಗುಮರೆ = ಅಳಂಕ ಮರೆ, q. v. (St. & Pl.). — ಅನೇಮುಸುಡು. The face of an elephant. ಅನೇಮುಸುಡಿನ ನೆಗಡು, the long-nosed alligator (ನಕ್ಕ, ಕುವಿರ Nr.). — ಅನೇಮೆಟ್ಟು. The foot-print of an elephant. ಅನೇಮೆಟ್ಟಿನ ತಬಳು, a large round tray with scalloped edges (My.). — ಅನೇಮೊಗ. Gnapapati (My.; Čh.). — ಅನೇಬೋಳಸರ. A kind of aloes (My.; Tu. ಅನೇಬೋಳಸರ). — ಅನೇವದ. — ಮದ. A young elephant (Si. 41). — ಅನೇಸೋಕ್ಕಿ. A large mosquito (My.).

ಅನೆ ಹಿಂ. 3. = ಅನಿ, etc. — ಅನೇಕಲ್ಲು. — ರ. A hailstone (My.; ಅರಿಕಲ್ಲು, ವರ್ಷೋಪಲ G.; Tu.). — ಅನೇಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. — ರ. A hailstone (My.; ವರ್ಷೋಪಲ, ಕರಕ Si. 31).

ಅನೆ ಹಿಂ. 4. (= ಅನೆ 2, ಅನ 2). See e. g. ಅಡ್ಡಾನೆ, ದವ್ವಾನೆ, ದುಣ್ಣಾನೆ, ದೊಪ್ಪಾನೆ, ನೆಟ್ಟಾನೆ, ಬೆಳ್ಳಾನೆ, ಮತ್ತಾನೆ.

ಅನೆಗುಲಿ ಹಿಂ. 4-kuli. An elephant-killer (My.).

ಅನ್ತ Anta. 1. (fr. ಅನ್ತ). Final, relating to the end. (R.).

ಅನ್ತ Anta. 2. Gone. See ಅಧ್ಯಾನ್ತ.

ಅನ್ತಯ Antarya. (fr. ಅನ್ತರ). Near relationship (of letters, Sk.). 2, the inside; the hoart, the mind; secrecy (My.; Tē.).

ಅನ್ತು Antu. = ಅತು. P. p. of ಅನ 2.

ಅನ್ತ Antra. The howels, entrails. (My.; Tē.).

ಅನ್ತವಾಯು Antra-vāyu. = ಅನ್ತವೃದ್ಧಿ. (Mg.).

ಅನ್ತೆಗ Andēga. (= ಅಡೇಲು). The white screech-owl (Tē., Sd.; cf. ಹಣ್ಣಿಕೇರ?).

ಅನ್ತೋಲ Andōla. = ಅನ್ತಣ, ಅನ್ತಳ. Swinging. 2, a swing (ಉಯ್ಯಲ Mr. 204; Grj. 4, after 159). 3, a palankeen (My.; ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ G.).

ಅನ್ತೋಲಧತ್ತಿಕೆ Andōla-ḥatrikē. = ಅನ್ತಳಸತ್ತಿಕೆ (Si. 376). A parasol on a palankeen (My.).

ಅನ್ತೋಲಿನ Andōlana. Swinging; oscillating, trembling. 2, a swing. 3, a palankeen (My.; ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ G.). See ಬರೆ, ತೂನೆ.

ಅನ್ತೋಲಿಪರಿಯಂಕ Andōla-pariyanka. A swinging cot (ತು ಗುಮಂಡ Mr. 204).

ಅನ್ತೋಲಿಭೇದ Andōla-hhēda. A kind of Andōla. See ಭೇದ.

ಅನ್ತೋಲಿಕ Andōlika. A palankeen (My.; G.).

ಅನ್ತೋಲಿತ Andōlita. Swung; oscillating; oscillation (G.; B. 5, 171).

ಅನ್ತಸಿಕ Andhasika. (fr. ಅನ್ತಸ). A cook.

ಅನ್ಯ Andhra. Tēluḡu. (My.; Si. 127).

ಅನ್ವೇಷಿಕೆ ānvīkshikī. (fr. ಅನ್ವೇಷಣೆ). *Logical philosophy, metaphysics.*

ಅನ್ವರ ānsar. An "answer" (Si. 56).

ಅಪ ಪಿಪಾ. = ಅಪ, (ಅಪವ). A relative present participle of ಅಪ 2: Being strong; being able; being possible. ತೋರಲ್ ಅಪ (Bp. 19, 49). ಮಾಡಲ್ ಅಪವಿ (24, 5). ಅವರೆ (57, 74). ಅಪವಿ (J. 26, 59). See Prvs. s. ತೆ ದು, ನಡೆ 1. — ಅವನು. -ಅನು. As much as possible (Bp. 1, 13; 2, 53; 27, 53; 46, 55; J. 18, 1). — ಅಪಾಟು. -ಅಟು. = ಅವನು; also: exceedingly much (My., also ಅಪಾಟಿ). — ಅಪುದು. It will be or is strong, etc., etc. (Bp. 35, 48; Si. 273). ಅಪೆ, thou art strong or able (Bp. 21, 37; 60, 3; Bh. 8, 27, 1). ಅಪಂ (Bp. 48, 18). ಅಪವು (17, 10).

ಅಪ āpa. Tbh. of ಅಪವ. Water (Mr. 404; My.).

ಅಪಕೆ āpaka. Causing to go;—reaching, meeting with. See ಅಧ್ಯಾಪಕ; ವ್ಯಾಪಕ.

ಅಪಕೃತ āpakva. Half-baked, half-matured; not quite ripe; slightly parched grain.

ಅಪಗ āpaga. = ಅಪಗಿ. (My.; G.).

ಅಪಗೇ āpagē. A river, a stream.

ಅಪಗಾ āpaga. A shop. 2, a market.

ಅಪಗೇಕೆ āpāpika. Meroantilo. 2, a shop-keeper, a merchant.

ಅಪತು āpatn. Tbh. of ಅಪವ. (Bp. 9, 9; 23, 32; 37, 32; My.).

ಅಪತ್ಯಾಲ āpad-kāla. A season of distress, a time of trouble. (My.).

ಅಪತ್ತಿ āpatti. Coming; entering into; attaining, obtaining, proorning;—misfortune, calamity. See ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿ.

ಅಪತ್ತು āpattu. A Tbh. of ಅಪವ. (ಅಧ್ಯಾನ Nn. 164; ಬಾಧೆ Mr. 487; My.). ಅಪತ್ತು ಸಟ್ಟಿದು (ಅಪದ್ಗತ Nr.). See Prv. s. ಎವತ್ತು.

ಅಪತ್ಯಾಪ್ತ āpad-prāpta. Overtaken by calamity, distressed.

ಅಪತ್ಯನ್ಯಾಸ āpad-sanyāsa. Profession of ascetioism undertaken at the approach of death (My.).

ಅಪದ ā-pad. = ಅಪವು, ಅಪತ್ತು. Getting into trouble; misfortune, calamity, distress.

ಅಪದ ā-pada. = ಅಪವ. (My.; G.).

ಅಪದೇ ā-padē. Misfortune, calamity. (G.).

ಅಪದ್ಗತ āpad-gata. Fallen into misfortune.

ಅಪದ್ಧರ್ಮ āpad-dharma. Practice or profession other than that proper to a caste, but allowable in time of distress. (My.).

ಅಪನ āpana. Reaching, obtaining; causing to go towards, etc. See ಅಧ್ಯಾಪನ.

ಅಪನ್ನ āpanna. Gained, obtained, acquired. 2, distressed.

ಅಪನ್ನಸತ್ವಿ āpanna-satvī. A pregnant woman.

ಅಪಮಿಕ್ಕರ āpamityaka. (fr. ಅಪಮಿಕ್ಕು). Obtained by barter.

ಅಪಗ āpas = ಅಪ. Water.

ಅಪಸ್ತಮ್ಬ āpastamba. N. of a fishi and writer on ritual. (My.).

ಅಪಾಟಿ ಪಿಪಿತಿ. See s. ಅಪ.

ಅಪಾತ ā-pāta. Falling or rushing upon; throwing down; causing to descend;—happening, becoming apparent;—the instant, the current moment. (My.).

ಅಪಾದ ā-pāda. Causing to enter into or to arrive at; bringing on;—causing to get into trouble. See ವ್ಯಾಪಾದ.

ಅಪಾದನ ā-pādāna. = ಅಪಾದ. See ವ್ಯಾಪಾದನ.

ಅಪಾದಿತ ā-pādita. Caused to attain, gain, happen or occur; brought on; established; punished (ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ ವಟ್ಟಿ Smd. 159. 354 Cm.; My.). See Bp. 19, 2; 43, 75.

ಅಪಾದಿಸು ā-pādīsu. To bring on; to establish or prove a charge (My.);—to punish (My.).

ಅಪಾನ ā-pāna. A drinking-party (ಪಾನಗೋಷ್ಠಿ, ಮಾದಿ ಕುಡಿದು Mr. 221). 2, a liquor shop.

ಅಪಾರ ā-pāra. Being busy. See ವ್ಯಾಪಾರ.

ಅಪಿ āpi. Reaching; gaining. See ವ್ಯಾಪಿ.

ಅಪೀಡ ā-pīḍa. Pressing. 2, a chaplet worn on the crown of the head.

ಅಪೀನ ā-pīna. Increased; stout. 2, an udder.

ಅಪು ಪು.1. A large kind of bulrush, the elephant grass, *Typha elephantina* Roxb. (C., Z.; Tē. ಅವರು, ಪಾರು).

ಅಪು ಪು.2. (=an ಅನು). An object to lean upon, refuge, protection (Bp. 37, 89). 2, a restraint, a stoppage, what stops (Tē.; T. ಅಯ್ಯು; M. ಅಪ್ಪು).

ಅಪು ಪು.3. = ಅರ್ಥ 1. See ಅಂಗರಾಪ.

ಅಪುವ ಪಿರುವ. A wrong form of ಅಪ. (My.; Si. 272).

ಅಫೀಕೆ āpīpika. (fr. ಅಫುವ). A confectioner; a baker. 2, a multitude of cakes.

ಅಫರ ā-pūra. Becoming or being full (Bp. 60, 6).

ಅಫರಣ ā-pūraṇa. Becoming full. 2, making full, filling. See ಸಮಾಪಾರಣ.

ಅಫರಿತ ā-pūrita. Filled, full (Bp. 37, 36).

ಅಫರ್ಣ ā-pūrṇa. Filled, full (Bp. 4, 38; 61, 33).

ಅಫರ್ಣತೆ ā-pūrṇatē. Fulness; completeness (Smd. 11).

ಅಫರ್ತಿ ā-pūrti. Fulness; satisfaction. See ಸಮಾಪಾರ್ತಿ.

ಅಫೃತ ā-pṛta. Occupied, busy. See ವ್ಯಾಪೃತ.

ಅಪೆ ಪಿಪೆ. = ಅಗಪೆ, etc. (My.).

ಅಪೇಕ್ಷಿಕೆ āpēkshika. (fr. ಅಪೇಕ್ಷಾ). Raising expectations (Sk.);—looking for, expecting, wishing (My.).

ಅಪೇಕ್ಷಿತ āpēkshita. Looked for, expected, wished (My.).

ಅಪೇಕ್ಷೆ āpēkshē. Another form of ಅಪೇಕ್ಷೆ (Smd. 299; ಬಾ ನುರ Bhn. 22; My.; Tē., Tn.).

ಅಪೇಯ ā-pēya. To be drunk, fit to be drunk (My.).

ಅಫೀಟನ āpīṭana. Tbh. of ಅಫೀಟನ. (My.).

ಅಫೀಟನ ಪಿಪಾ-ಪಾನಾ. Slipping of water from the palm of the hand at the beginning and end of a meal; the water so sipped (Bp. 52, 5; My.; Mhr.).

ಅಫೀಟನ ಪಿಪಾ. A kind of mango from Goa (B. 2, 52; cf. Mhr. ಅಮ್ಬೀಟನ, dried plums from the Persian gulf, prunes).

ಅಪ್ಪ ಪಿಪಾ. Reached; obtained; apt, fit. 2, trusted, trustworthy; a confidential man (Bp. 16, 13). 3, related. 4, a friend. (My.; J. 7, 80). — ಅಪ್ಪ ಬನ್ನಿಗಲ್. (Bp. 40, 14).

ಅಪ್ಪಾಗಿರ ಪಿಪಿಗಿರಿ. An ornamental umbrella borne over rājās, etc. in their procession (My.; Mhr. ಅಪ್ಪಗಿರಿ, ಅಬದಾ ಗೀರು).

ಅಪ್ಪಿ *āpti*. Reaching, meeting with; obtaining; hindering, connection; aptitude. See ಸರ್ಯಾಪ್ಪಿ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಸಮಾಪ್ತಿ.
 ಅಪ್ಯಾ *āpya*. 1. Obtainable, to be reached. See ಪ್ರಾಪ್ಯ, ವ್ಯಾಪ್ಯ.
 ಅಪ್ಯಾ 2. (fr. ಅಪ್). Watery; consisting of water. 2, a kind of Costus (ಕೊಳಂಜನ G.).
 ಅಪ್ಯಾಯನ *āpyāyana*. Causing fulness, increasing welfare; satisfying, refreshing, pleasing; satiety, satisfaction, pleasure, gratification. (My.). — ಅಪ್ಯಾಯನವ್ವದು. -ಂ-ಪದು. To be satisfied, refreshed, or pleased (Bh. 8, 23, 17).
 ಅಪ್ರಾಚ್ಛನ *ā-pracchana*. Civility upon receiving or parting with a visitor.
 ಅಪ್ರಪದಂ *ā-prapadam*. To the feet.
 ಅಪ್ರಪದಿನ *ā-prapadina*. Reaching to the feet (as a dress).
 ಅಪ್ರೇಕ್ಷಣ *ā-prēkṣhaṇa*. Looking at, viewing (Bp. 46, 3).
 ಅಪ್ಲವ *ā-plava*. Bathing (ಪಳಕ G.).
 ಅಪ್ಲವನ *ā-plavana*. Bathing, abtution; immersing.
 ಅಪ್ಲವವ್ರತಿ *āplava-vrati*. A Brāhmaṇa who has taken the bath which completes his period of study (ಮುಂಜ ಬಿಡಿಸುವ ಸಂಸ್ಕಾರವಾದವನು G.).
 ಅಪ್ಲವನ *ā-plāva*. Bathing; a submerging; a flood.
 ಅಪ್ಲತ *ā-plata*. Bathed; sprinkled.
 ಅಪ್ಲತವ್ರತಿ *āplata-vrati*. = ಅಪ್ಲವವ್ರತಿ. (My.).
 ಅಫಿಮು *āphimn*. = ಅಫಿನಿ, etc. (S. Mhr.; Tn.).
 ಅಫ್ತಾಬು *āphāhu*. One of the cards of the gaṇjīpn (My.).
 ಅಬಂಧ *ā-bandha*. Tying, binding on; a tie or bond. 2, the tie or bond with which the ox is fastened to the yoke, or the latter to the plough (ಪಗ್ಗ Hlā.). 3, ornament, decoration.
 ಅಬಂಧನ *ā-bandhana*. A tie.
 ಅಬರು *ābaru*. = ಅಬರು. (My.).
 ಅಬಲ *ābal*. = (ಅಲ 2), ಅನಲ. A red water-lily (ಜಂಗಲಿ Kk. 22; ಜಂಗಲಿ, ಜನ್ಯಯ್ದಲ ಕೆ.ಸ.; T. ಅಲಿ, ಅಮ್ಬಲ, Nymphaea alba; Tu., M. ಅಮ್ಬಲ, a water-lily).
 ಅಬಾ *āba*. (Tē. ಅಬೆ, recollection; Mhr. ಅಬ, great show; neatness of shape; courage, confidence, ardour, spirit; grasp, hold). — ಅಬಾಗೆ. -ಕೆ. A simploton, a man without ability (R.).
 ಅಬಾಡು *ābādu*. Flourishing, thriving, well-peopled, cultivated (My.; Br.; Mhr., H.).
 ಅಬಾಧಿ *ā-bādhē*. Pain.
 ಅಬಾಸ *ābāsa*. = ಅಬಾಸ, ಅಬಾಸು, ಅಬಾಸು. Thh. of ಅಭಾಸ. Fallacy, incorrectness, as of speech; failure, defect, insufficiency, as of a meal (My.; Tē. ಅಭಾಸ, fallacy, corruption, disorder).
 ಅಬಾಸು *ābāsu*. = ಅಬಾಸ. (Tē. ಅಭಾಸು = ಅಭಾಸ, see ಅಬಾಸ; R.).
 ಅಬುಕಾರಿ *ābukāri*. = ಅಬುಕಾರಿ, etc. (My.).
 ಅಬುತ್ತ *ābutta*. A sister's husband.
 ಅಬುರು *ābaru*. = ಅಬು, ಅಬರು, ಅಬ್ಬು. Honour, character, renown (My.; Br. as ಅಬುರಿ, ಅಬ್ಬು; Mhr., H. ಅಬರು).
 ಅಬ್ಬಾರಿ *ābkāri*. Tax on spirituous liquor; — the business of a distiller (C.; Br.; Mhr., H.).
 ಅಬ್ಬಿಕ *ābdika*. (fr. ಅಬ್ಬ). Annual, yearly. See ವರ್ಷಾಬ್ಧಿಕ, etc.
 ಅಬ್ಬು *ābru*. = ಅಬುರು, etc. (My.).

ಅಭ *ābha*. Like. See ಕುಮುದವತ್ಸಾಧ; ಅಭೆ.
 ಅಭರಣ *ā-bharana*. Carrying. 2, an ornament.
 ಅಭರಿತ *ā-bharita*. Brought; carried, borne; nourished. 2, filled, full of. See Bp. 39, 63; 46, 69; 59, 43.
 ಅಭಾವ *ā-bhāva*. State of being, manner, mode (Bp. 53, 31).
 ಅಭಾವನತೆ *ā-bhāvanatē*. = ಅಭಾವ. (Bp. 53, 22).
 ಅಭಾಷಣ *ā-bhāṣhaṇa*. Addressing, speaking to; shouting.
 ಅಭಾಸ *ā-bhāsa*. = ಅಬಾಸ, etc. Splendor, light; appearance; — semblance, likeness; phantom; mere appearance; fallacious appearance; reflection; fallacy, semblance of a reason, sophism. See Ūh. v. 63; ರಸಾಭಾಸ; ವರುದ್ಧಾಭಾಸ.
 ಅಭಾಸ್ವರ *ā-bhāsvara*. A class of deities (sixty-four in number).
 ಅಭೀರ *ābhīra*. A cowherd (ಮಹಾತಪಸ್ವಿ, ಕುಡಿಯೊಕ್ಕಲಿಗ Hlā.).
 ಅಭೀರಪಲ್ಲಿ *ābhīra-palli*. A station of herdsmen.
 ಅಭೀರಿ *ābhīri*. A cowherd's wife.
 ಅಭೀಲ *ā-bhīla*. Formidable, fearful (Grj. 6, 50; Bp. 50, 46; 51, 59. 82; 58, 55).
 ಅಭೀಲತೆ *ā-bhīlatē*. Formidableness (Grj. 9, after 27; 9, after 58).
 ಅಭಿ *ā-bhī*. Splendor, light; colour, appearance; a reflected image; likeness, resemblance. See ಪರಿವಾಪ್ತಿ.
 ಅಭೀಗ *ā-bhīga*. 1. Enjoyment; satiety; fulness, completion.
 ಅಭೀಗ *ā-bhīga*. 2. Winding, curving; extension. 2, the expanded hood of a Cohra. 3, effort, pains.
 ಅಭ್ಯಂತರ *ābhyanantara*. (fr. ಅಭ್ಯಂತರ). Internal, inner (B. 4, 133). 2, obstacle, impediment (My.).
 ಅಮ *ām*. We. See s. ಅಂ 1.
 ಅಮ *āma*. = ಅಂ 2 q. v., ಅಮೆ, ಅಮೆ. A potter's kiln (Tē.; Mhr., H. ಅಮ; R.).
 ಅಮ *āma*. Raw, uncooked; unripe, immature, (acidulous). 2, constipation, passing unhealthy excretions (mucus). 3, sickness, disease.
 ಅಮಗಂಧ *āma-gandhi*. The smell of raw meat or of a burning corpse.
 ಅಮಗಂಧಿಕ *āma-gandhika*. The smell of raw meat.
 ಅಮಗಂಧಿ *āmaṇḍa*. = ಅಮಗಂಧಿ. The castor-oil plant (Sk.; G.).
 ಅಮದು *āmadu*. Coming; income; — import; imported goods, imports (My.; H. ಅಮದು).
 ಅಮನಸ್ಸು *āmanasya*. Pain.
 ಅಮನ್ತ್ರ *ā-mantra*. = ಅಮನ್ತ್ರಣ. (Bp. 46, 77; My.; ದರ್ಶನ G.).
 ಅಮನ್ತ್ರಣ *ā-mantrana*. Addressing, calling or calling to (ಅಪ್ಪನ, ಕರೆವುದು Nn. 155). 2, greeting, welcome, bidding adieu, taking leave. 3, invitation. 4, the vocative case (Śīmd. 150. 151. 153. 394; Kāv. I, 2, 41-43). 5, savoury food (for invited guests? ಮೃತ್ಯುಪ್ಪಾನ್ನ Nn. 155). Cf. ಅಮೃತಣ?
 ಅಮಯ *āmaya*. Sickness, disease; one of the saṁcārī-bhāvas (Kāv. IV, 2, 16).
 ಅಮಯಭೇದ *āmaya-bhēda*. A kind of disease. See ಕಾಫ್ಯ.
 ಅಮಯಾವಿ *āmaya-avi*. Diseased.
 ಅಮರ *āmara*. = ಅಮರ (on account of the metre). N. of the author of the amarakōśa (Nn. 3).

ಅಮರಕ್ತ *āma-rakta*. Dysentery. (My.).
 ಅಮರಣ *ā-marapa*. Until death (My.).
 ಅಮರೆ *āmarā*. = ಅವರೆ, q. v. (My.; T. ಅನಾರೈ, ಅನರೈ, *Cassia auriculata* L.; Tē. ರೇಲಿ).
 ಅಮರ್ದ *ā-marda*. Crushing; pressing, squeezing (Sk.).
 ಅಮರ್ದನ *ā-mardana*. = ಅಮರ್ದ. (My.).
 ಅಮರ್ಷ *ā-marsha*. Impatience, anger, wrath. See ಕೋಪಿಸು.
 ಅಮಲ *āmala*. ಅಮಳ. = ಅಮಲಕ. See ತಳಾಮಳ.
 ಅಮಲಕ *āmalaka*. (Śmd. 345). *The plant Emblic myrobalan, Emblica officinalis Gaertn. (Phyllanthus emblica* Lin.; ನೆಲ್ಲಿ ಗಿಡ G.).
 ಅಮಲಕಿ *āmalaki*. *The plant Emblic myrobalan* (ನೆಲ್ಲಿ Hk.).
 ಅಮನದೆ *āma-vadē*. = ಅಮ್ಮದೆ, ಅಮ್ಮೇಡಿ. (Aoldulons cake): different split pulse soaked in water, strained, ground in a mortar till solid, mixed with spices, and then fried in ghee or oil as cakes, and soaked in curdled milk (My.; Tē.; Tn. ಅಮ್ಮದೆ, ಅಮನದೆ).
 ಅಮರಂಕೆ *āma-ānkē*. Dysentery (My.).
 ಅಮಶ್ರಾದ್ಧ *āma-śrāddha*. Uncooked articles of food distributed at a śrāddha (My.). Cf. ಅನ್ನಶ್ರಾದ್ಧ.
 ಅಮಸೋಲ *āmasōla*. A sour sauce or acid seasoning, especially one made of the fruit of the tamarind tree (ತೆನ್ನಿಡಿ, ವೃಕ್ಷಾಫಲ G.; Mhr. ಅಮ್ಪ, an acid obtained by spreading, in the evening, a cloth over flowering plants of *Cleor arietinum*; ಅಮ್ಪಸೂಲ, ಅಮ್ಪಸೋಲ, dried peelings of the fruits of the tree *rātāmbī*, *Garoinia purpurea*).
 ಅಮಾತ್ಯ *āmātya*. = ಅಮಾತ್ಯ. A minister, a counsellor (Sk.; Mr. 1; ಪ್ರಧಾನ G.).
 ಅಮಾಶಯ *āma-āśaya*. The receptacle of the undigested food, the upper part of the belly to the navel, the stomach. (My.).
 ಅಮಿಕ್ಶ *āmikṣhē*. A mixture of boiled and coagulated milk (see Nr. s. ಒಡೆ 1; ಕಾಯ್ದೆ ಹಾಲೊಳಗೆ ಮೊಸರು ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ ಪೆ ಇ. G.). See ಹೆಪ್ಪು.
 ಅಮಲಿತ *ā-mallita*. United, mixed, combined, associated (Bp. 41, 22).
 ಅಮಿಷ *āmisha*. = ಅಮಿಷ. *Flesh*. 2, a bribe. 3, a gift (ಕಾಣಿಕೆ G.). 4, an object of enjoyment, a pleasing object (G.). 5, lust, desire. 6, sexual union (ಸವೆವ್ವೇಗ G.).
 ಅಮಿಷಾಶಿ *āmisha-āśi*. *Eating flesh, carnivorous*.
 ಅಮಿಷ *āmisa*. Tbh. of ಅಮಿಷ (Śmd. 335).
 ಅಮಿನ *āmīna*. = ಅಮಿನ. (Br.; R.).
 ಅಮಿನಿ *āmīni*. A kind of large, sour mango (My.).
 ಅಮಿಲ *āmīla*. A native revenue officer who superintends a talook (My.; H.).
 ಅಮುಕ್ತ *ā-mukta*. Loosed, let go; discharged. 2, *dressed, accoutred*.
 ಅಮುದಿತ *ā-mudita*. Joyful, delighted, pleased (Bp. 61, 71).
 ಅಮುಷ್ಮಿಕ *āmushmika*. Of that state; being there; belonging to the other world. (Rām. 6, 26, 62; My.).
 ಅಮುಷ್ಯಾಯಣ *āmushyāyana*. *The son of an illustrious person*.
 ಅಮೂಲಂ *āmūlam*. To the root; by the root; entirely. (My.).

ಅಮೂಲಾಗ್ರ *ā-mūla-agra*. From the root to the top (J. 3, 36).
 ಅಮೆ *āmē*. = ಅಮೆ 2, ಏಮೆ 2. A tortoise, a turtle (My.; ಕೂಮ, etc. Si. 88; ಗುಪ್ತ 445; T., M.; Tu. ಏಮೆ). See ನೀರಾಮ, ಹೆಣ್ಣಾಮೆ.
 ಅಮೈತ್ರ *ā-maitra*. Friendly, affectionate, well-disposed (Bp. 59, 45).
 ಅಮೋದ *ā-mōda*. Gladdening, cheering up;—*pleasure, joy*. 2, *fragrance, a diffusive perfume* (ಸಾಸನ Ct. II, 94; ಸುಗಂಧಾನಿಲ Mr. 50).
 ಅಮೋದಿ *ā-mōdi*. Happy; fragrant. 2, *a perfume for the mouth*.
 ಅಮೋದಿಸು *āmōdisu*. To be lovely (Bp. 18, 30). 2, to be glad (My.). 3, to smell at (My.).
 ಅಮ್ನಾಯ *āmna*. *Sacred tradition*. 2, the *veda*. 3, a worthy person (ತೀರ್ಥ, ಸದ್ವಂಶ Nn. 48).
 ಅಮ್ಬರ *āmbara*. = ಅಮ್ಬ. Tbh. of ಅಮ್ಬ or ಅಮ್ಬ. Pepper-water to which tamarind is added in due proportion (C.).
 ಅಮ್ಬದೆ *āmḥḍē*. = ಅಮನದೆ, etc. (My.).
 ಅಮ್ಬೇಡಿ *āmḥḍi*. = ಅಮ್ಮದೆ, etc. (My.).
 ಅಮ್ಬ *āmra*. = ಅಮ್ಬರ. (Bp. 57, 35; C.).
 ಅಮ್ರ *āmra*. *The mango tree, Mangifera indica, and its fruit*.
 ಅಮ್ರತಕ *āmratāka*. *The hog-plum tree, Spondias mangifera*.
 ಅಮ್ರೇಡಿ *ām-rēḍita*. Reiterated; repetition of a sound or word.
 ಅಮ್ರ *āmra*. The tamarind tree, *Tamarindus indica* (ತೆನ್ನಿಡಿ, ಪುಣೆ Mr. 125). 2, sourness, acidity (ಹುಳಿ Nn. 119).
 ಅಮ್ರವತಿ *āmra-vati*. N. of a plant (ಒಲೆ Mr. 139, o. ra. ಒಲೆ, ಅಮ್ರವತಿ).
 ಅಮ್ರವೇತನ *āmra-vētaṇa*. The plant *Rumex vesicatorius*. (R.).
 ಅಮ್ರಿಕೆ *āmlikē*. The tamarind tree (Sk.; ಹುಣಿಸೆಯ ಮರ G.). See ಬ್ರಹ್ಮಾಂಶಿಕೆ.
 ಅಮ್ರಿಕೆ *āmlikē*. = ಅಮ್ರಿಕೆ. (Sk.; G.).
 ಅಯ *āy*. 1. = ಅಯ, ಅಯ. The form of the P. p. of ಅಯ 1, to which the affixes ತು, ಇತು, ಇತ್ತು are joined. ಅಯ್ತು, ಅಯಿತು, ಅಯಿತ್ತು, it became, etc. (T. ಅಯ್ = ಅಯ; Tu. ಅಯ = ಅಯ).
 ಅಯ *āy*. 2. = ಅಯ 2, ಅಯ. To collect, to gather; to select, to cull (ವಿರಲವಸ್ತುಗಳ ಸಂಗ್ರಹ Śmd. Dh.; ವಿರಲವಸ್ತುಗಳ ಸಂಗ್ರಹ 102; ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು Śmd. 92 Cm.; Tu., T., M.). P. p. ಅಯ್ತು (Grj. 5, 66). ಅರಣ್ಯನೀವಾರಭತ್ತದಿ ನ್ನವೂ ಹಕ್ಕಲನ ಅಯ್ತು ಭತ್ತದಿನ್ನವೂ ಒದುಕುವುದು (ಮತ Nr.). ಕೆಲವು ಅದುಗಟ್ಟುನ್ ಅಯ್ತು ಒಟ್ಟು (Bp. 18, 28). ಭತ್ತದ್ವಿ ಬೀಜವನ್ ಅಯ್ತು (27, 49; see also 33, 13). — ಅಯ್ ಅಯ್. rep. (Bp. 34, 22).
 ಅಯ *āy*. 3. = ಅಯ 1. Collecting, etc. See ಅಯ್ಯ.
 ಅಯ *āy*. 1. = ಅಯ 1, ಅಯ. Mother (T. ಅಯ್, ಅಯಿ, mother; Mhr. ಅಯ, mother; H. ಅಯಾ, a waiting woman, maid). See ಮರ್ತಾಯ.
 ಅಯ *āy*. 2. = ಅಯ. (Śmd. Dh. No. 517).
 ಅಯ *āya*. 1. (cf. ಅಯ 1). The inside, privacy (Tē.), secret (T.). 2, the private parts (Tē.);

a vital part of the body where a wound is mortal (Tē., T.; S. Mhr.). 3, particulars, details; the merits of a question (Tē.). 4, a part of the body (see ಕೀಡಾಯ, ಮೇಲಾಯ); the breast (ಎದೆ ಓಬ). (M. ಅಯ, lightness, nimbleness, slackness; T. ಅಯ್ಯ, collecting, searob; trouble; subtilty, fineness; T. ಅಗ, the body = ಉಡಲ; the breast; cf. also ಅಜ್ಜ 2?). — ಅಯಕಟ್ಟು. Structure of tenderness. ಅಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳ, a vital part, a vulnerable place (S. Mhr.).

ಅಯ *āya*. 2. Measure, dimension, extent; rule, standard, order; propriety, fitness (J. 5, 48; 29, 29; ಪ್ರಮಾಣ, ಪರಿಮಾಣ ಓಬ.; Tē. size, scale; Tu. measure, proportion; T. ಅಯ್ಯ, breadth). ದಿಲ್ಲುಗಾರರು ಕೋಲ್ಕರನ್ನು ಎಸ್ಸು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಹೋದಕೆ ಯಾಗಿ ಅಯವದತು ನಿಲ್ಲುವವಿಶೇಷಗಳು (ಪ್ರತ್ಯಾಶೀತ, etc. Si. 286). See ಕಟ್ಟಾಯ ೨. ಕಟ್ಟು 1. — ಅಯಕಟ್ಟು. Standard condition, suitability, properness (My.). ಅಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳ, a place suitable for building a house on (S. Mhr.). 2, measure, extent, dimension, as of a field (My.; Tē.). 3, regulation, rules, as about a temple (My.). Cf. ಅಯತ.

ಅಯ *āya*. 3. Craftiness, dissimulation, deceit (T. ಅಯ, ಅದ; cf. ಅದ 1). ಅಯವನ್ ಉಸುರದಿದು! ನಾನ್ ಅದಾದೆನ್ ಅದಾದೆನ್ ನಿನ್ನ ನಾಯವನು (Bp. 24, 68; it is however possible to read ನಾಯ instead of ಅಯ).

ಅಯ *āya*. 1. = ಅಯ 1, etc. See ಅನರಾಯ, ಕಮರಾಯ.

ಅಯ *āya*. 2. Arrival, approach, coming. 2, *income*, *revenue* (ಅರ್ಥಾಗಮ Mr. 268). 3, gain, profit. 4, receipt. 5, the guard of the woman's apartments. 6, corn given by the well-to-do villagers to the hereditary servants of the village as their established fees of office (C.). ಅಯಾ ಪಾಕುವಾಗಲೇ ನ್ಯಾಯ ಬನ್ನು (Prv.). — See ಉದಿತಾಯ, ಮೇಲಾಯ ೨. ಮೇಲು, Prv. ೨. ನ್ಯಾಯ. — ಅಯಕಟ್ಟು. A fixed amount of money (C.). — ಅಯ ಸಾಮ್ಯ. dupl. = ಅಯ ಸ್ವಾಮ್ಯ (My.). — ಅಯ ಸ್ವಾಮ್ಯ. dupl. = ಅಯ No. 6. (My.).

ಅಯಕೂಲಿಕೆ *Āyahālikā*. (fr. ಅಯಕೂಲ). Relating to an iron pike. 2, a man who, in order to attain an object, uses forcible instead of gentle means, as e. g. a beggar who holds a pike to your breast in begging for alms.

ಅಯಕಟ್ಟುಗಾರ *Āyakaṭṭu-gāra*. A man who does his work properly (My.).

ಅಯಗಾರ *Āya-gāra*. A clever man (My.).

ಅಯಗಾರ *Āya-gāra*. A hereditary village servant (C.; Tē. ಅಯಗಾರ; such servants are e. g. ಗವುಡ, ಶಾನಭೋಗ, ಹೋಯಸ, ಪತ್ತಾರಿ, ಕಮ್ಮಾರ, ಕುಮ್ಮಾರ, ಬಡಗಿ, ನಾಯ್ಡ, etc.).

ಅಯಗಾರ್ತಿ *Āya-gārti*. A clever woman (My.).

ಅಯತ *āyata*. (fr. ಅಯ 1?). = ಅಯತ್ತ. Fitness, propriety, proper way (Bp. 25, 88; J. 11, 1; 18, 5; Tē.); readiness; preparation, trim (My.; Tē., also ಅಯತ; means (ಸಾಧನ Nn. 114). 2, ease, absence of exertion (S. Mhr.; Mhr. ಅಯತಾ, without effort; without our agency; ready made; arrived, come). ಅಯತದ ಪಕ್ಕಾಸ್ಸ (ಅಭಾಷ Mr. 215). ಅಯತದಲ್ಲೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟಿದಗೆ ಅಯತವಾಗಿ ಇರುವದು (Prv.). 3, = ಅಯತ, ಅಯ್, an affix

for the formation of nouns, see ವಸಾಯತ, ಲಿಂಗಾಯತ.

ಅಯತ *āyata*. Checked, restrained. 2, extended, *long*, large (ದೀರ್ಘ, ನೀರ್ Mr. 446; see Ūb. v. 63. 105. 106); diffuse, prolix. 3, = ಅಯತನ No 1, see ಧವರಾಯತ.

ಅಯತನ *āyatana*. A resting place; a place, a seat, a home. 2, a shed for sacrifices; an altar. 3, a temple (ದೇವಾಲಯ Mr. 193).

ಅಯತಾಕ್ಷಿ *Āyata-akshi*. = ಅಯತಾಮ್ಬಕಿ. (J. 18, 55).

ಅಯತಾಮ್ಬಕಿ *Āyata-ambaki*. A woman with large eyes (J. 18, 61; 19, 23).

ಅಯತಿ *ā-yati*. Restraint of mind (ಯೋಗಸಾಧನವಿಶೇಷ G.). 2, extension, length (ನಿರ್ದಿಪಾದದ್ದು G.). 3, *dignity*, *majesty*. 4, *future time*.

ಅಯತಿಕೆ *Āyata-ikē*. (Śmd. 248 Mḍb. MS.). The state of being great, worthy or noble; stateliness; grandeur; etc. (Bp. 25, 10; Bh. 8, 26, 9). — ಅಯತಿಕೆಗದು. -ಕೆಡು. Generosity to fail (Bp. 26, 61).

ಅಯತ್ತ *āyatta*. = ಅಯತ. Readiness (My.; Tē., T.). 2, = ಅಯತ No. 2 (B. 5, 75 ಅಯತ್ತಾಗಿ). ಅಯತ್ತವಾಗಿ ಬಡಗಿರುವದು (ಸಿದ್ಧ, ನಿರ್ವೃತ್ತ Si. 382).

ಅಯತ್ತ *ā-yatta*. Resting on, dependent on; being subject (Bp. 38, 71). 2, *docile*, *tractable*. 3, come into one's power or possession (Śmd. 64 Mḍb.; ಸ್ವಾಧೀನವಾದದ್ದು G.). 4, being joined to (ಸಮ್ಪನ್ನವಾಗು Śmd. 205 Cm.), being connected with (Bp. 9, 21), being used in (Śmd. 395).

ಅಯತ್ವ *āyatva*. The state of going. See ಅನೃರಾಯತ್ವ.

ಅಯನಾನ *Āyamāna*. Going to, approaching (Śmd. 87; Ūb. v. 24; Mr. after 90).

ಅಯಲ್ಲಕೆ *Āyallaka*. *Longing for*, *regretting*.

ಅಯನ *āyasa*. 1. (fr. ಅಯಸ). Of iron; iron; any thing made of iron; a weapon (Śmd. 310, No. 265 Mḍb.; ಕರ್ಮೋನ್, etc. Mr. 98).

ಅಯನ *āyasa*. 2. Tbb. of ಅಯಾಸ. (My.).

ಅಯಾನ *ā-yāna*. Coming, arrival. 2, the natural temperament or disposition. 3, = ಅನಾಪತ No. 4 (Mr. 460).

ಅಯಾಮ *ā-yāma*. Stretching, extending; restraining; length; extent (Abh. P. 12, after 96).

ಅಯಾಸ *ā-yāsa*. = ಅಯಸ. 2. Effort, exertion, labour, trouble. 2, fatigue, weariness. See ಅನಾಯಾಸ, ನಿರಾಯಾಸ; Prv. ೨. ವಯಸ್ಸು. — ಅಯಾಸಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. To make effort (Bp. 8, 46). 2, to become weary, etc. (My.).

ಅಯಿ *āyi*. 1. = ಅಯಸ. Collecting, etc. See ಅಯ ಕುಳಿ. ಅಯಿದನೆ. -ತನೆ. Ears of corn picked up in fields by poor people (My.).

ಅಯಿ *āyi*. 2. = ಅಯು, in the P. p. ಅಯದು (Bh. 1, 10, 11; My.).

ಅಯಿ *āyi*. = ಅಯ 1, etc. Mother. See ಗಂಗಾಯಿ, ಧವಳಾಯಿ, ನಾಗಲಾಯಿ, ಬಿಜ್ಜಾಯಿ, ಭೋಗಾಯಿ, ಮಂಗಾಯಿ, ಮಾದಾಯಿ, ಮೂಳಾಯಿ, ಮುದ್ದಾಯಿ, ರಮಾಯಿ, ತಿನಾಯಿ.

ಅಯಿಕುಳಿ *āyi-kulī*. = ಅಯ್ಕುಳಿ, q. v.

ಅಯಿಕೆ *āyikē*. The act of selecting or picking up (My.).

ಅಯಿತ *āyita*. = ಅಯತ No. 3, etc. See ವಸಾಯತ, ಲಿಂಗಾಯತ.

ಅಯಿತವಾರ *Āyitavāra*. = ಅಯಿತ್ತಾರ. (My.).

ಅಯಿತು *Āyitu*. = ಅಯಿತ್ತು, ಅಯ್ತು. It became, etc.
See ಅಗು 1, ಅಯ್ 1.

ಅಯಿತ್ತು *Āyittu*. = ಅಯಿತು, q. v.

ಅಯಿತ್ತಾರ *Āyitvāra*. Tbh. of ಅದಿತ್ತವಾರ. (C.).

ಅಯಿನ್ದಾ *Āyindā*. = ಅಯಿನ್ದಾ. (My.; Br.; H.).

ಅಯಿಲ *Āyila*. = ಅಯ್ಲ. An affix for forming
NOUNS (cf. ಅಯಿತ, etc.), e. g. ಅಡ್ಡಾಯಿಲ, ಓಜಾಯಿಲ, ಗಾಢಾ
ಯಿಲ, ಗೋಬಾಯಿಲ, ವರ್ಗಾಯಿಲ (Śmd. 252), ಜಾಣಾಯಿಲ,
ವೇಗಾಯಿಲ. It may have been regarded as a Tbh. of ಅ
ರೂಢ, as ಗೋಬಾಯಿಲ is the Tbh. form of ಭೋಜಾರೂಢ,
Śmd. 30.

ಅಯಿಸ *Āyisa*. = ಅಯುಷ್ಯ, ಅಯುಸ. Tbh. of ಅಯುಷ್ಯ. (Śmd.
359, 368, here Mdb. ಅಯುಸ; My.).

ಅಯಿಸು *Āyisu. 1.* = ಅಯ್ಲು. To cause to choose,
etc. (My.; cf. ಅರಿಸು).

ಅಯಿಸು *Āyisu. 2.* = ಅಡಿಸು. See ಮೆಲ್ಲಾಯಿಸು.

ಅಯು *Āyu*. = ಅಯ್ 2, etc. (C.; ಅರಿಸು ಕೊಳ್ಳು G.). P. p.
ಅದು (C.). See Prv. s. ಬೇಡು 1. — ಅದುಡೆಗ. -ಉಡೆಗ. One
who lives by begging (My.).

ಅಯು *Āyu*. = ಅಯ್ 2. Life, duration of life (ಅಯುಷ್ಯ
Śm. 102; Śmd. 224; Bp. 48, 32).

ಅಯುಕ್ತ *Ā-yukta*. Yoked to; appointed, charged with; a
minister, an agent or deputy. (R.).

ಅಯುಗ *Āyuga*. (Tbh. of ಅಯೋಗ?). The handle of
a sword. See ಹೊನ್ನಾಯುಗ.

ಅಯುಧ *Ā-yudha*. A weapon. 2, a tool (My.; Mhr., Tē.).

ಅಯುಧಪೂಜೆ *Āyudha-pūjē*. The worship of weapons, tools,
etc., performed on the ninth day of the dasarē feast
(My.).

ಅಯುಧಕಾಲ *Āyudha-kālē*. An armoury, arsenal. (My.).

ಅಯುಧಕ *Āyudhika*. A soldier.

ಅಯುಧೀಯ *Āyudhiya*. A soldier.

ಅಯುರಾರೋಗ್ಯ *Āyus-ārōgya*. Long life and health, or
exemption from sickness through life (J. 21, 66).

ಅಯುರೇಖೆ *Āyur-rēkhē*. The life-line: one of the lines of
the inner part of the hand (My.).

ಅಯುರ್ದಾಯ *Āyus-dāya*. The apportioned or appointed
term of life. (My.).

ಅಯುರ್ವನ್ತ *Āyus-vanta*. Long-lived (Bp. 31, 32). Fem-
inine ಅಯುರ್ವನ್ತೆ (My.).

ಅಯುರ್ವರ್ಧನ *Āyus-varhdana*. Longevity (My.).

ಅಯುರ್ವೃದ್ಧಿ *Āyus-vṛiddhi*. ಅಯುರ್ವರ್ಧನ. (My.).

ಅಯುರ್ವೇದ *Āyus-vēda*. The science of health or me-
dicine, N. of a treatise on medicine and on the probabi-
lities of life (considered as a supplement of the athar-
vavēda, C.).

ಅಯುರ್ವೇದಿ *Āyurvēdi*. A physician.

ಅಯುರ್ಹೀನ *Āyus-hīna*. Short-lived (My.).

ಅಯುರ್ಹೋಮ *Āyus-hōma*. A sacrifice to obtain longevi-
ty (My.).

ಅಯುರ್ವನ್ತ *Āyus-vanta*. Long-lived (ಪ್ರವಾಚಕ HIA.; Mr. 239).

ಅಯುರ್ವರ್ಧನ *Āyu-varhdana*. Long-lived: N. of a kind of
horse (Mr. 283).

ಅಯುವಿಕೆ *Āyuvikē*. = ಅಯುಕೆ. (My.).

ಅಯುಷ್ಮತ *Āyus-mat*. -ನ್. Long-lived.

ಅಯುಷ್ಮನ್ತ *Āyus-manta*. Tbh. of ಅಯುಷ್ಮತ್. (My.). Fem-
inine ಅಯುಷ್ಮನ್ತೆ (My.).

ಅಯುಷ್ಯ *Āyushya*. (Śmd. 128). = ಅಯಿಸ, etc. Giving long
life, vital. 2, vital power, life;—lifetime. (My.). — ಅಯು
ಷ್ಯ ಮುಗಿ. Life to end (B. 5, 179).

ಅಯುಷ್ಯಹೋಮ *Āyushya-hōma*. = ಅಯುರ್ಹೋಮ. (My.).

ಅಯುಸ್ *Āyus*. = ಅಯ್ 2, ಅಯು. Life; age, duration of life.

ಅಯುಸ *Āyusa*. = ಅಯಿಸ, q. v. (My.).

ಅಯುಸ್ಥಾಪನ *Āyu-sthāpana*. Establishing or restoring life
(Bp. 32, 46).

ಅಯುಸ್ಸು *Āyusan*. Tbh. of ಅಯುಸ್. (My.).

ಅಯುರ್ಹೀನ *Āyu-hīna*. Short-lived: N. of a kind of horse
(Mr. 283).

ಅಯೋಗ *Ā-yōga*. (= ಅಯುಗ?). Yoking to; joining;—ap-
pointment;—a shore or bank. (My.).

ಅಯೋಧನ *Ā-yōdhana*. War, battle.

ಅಯ್ಯಳಿ *Āys-kuli*. (Śmd. 239). = ಅಯುಕಳಿ. A col-
lector (of alms), a beggar (ಅವಕೋಡ್ Śmd. II,
o. r. 30; ಅವಕೋಡ್ Śm. 58; ಅವಕೋಡ್ Kk. 86, o. r. ಅಯ್
ಕಳಿ; ಅವಕೋಡ್ Cē. I, 66, o. r. ಅಯಕಳಿ; Grj. 1, 27). 2,
that which has been left, has been (in danger
of being) spoiled, and has been saved or
preserved (ಕಳೆದುದು ಬದುಕಿದುದು Cē. I, 54). 3, choosing,
selecting, picking up. — ಅಯ್ಯಳಿಗೊಳ್. To select,
etc. (Śmd. 117).

ಅಯ್ಯ *Āyta*. = ಅಯಿತ No. 3, etc. An affix to form
nouns (Śmd. 233), e. g. ಅಡ್ಡಾಯ್ಯ, ಅದಂಗಾಯ್ಯ, ಕಡಂಗಾ
ಯ್ಯ, ಕಲ್ಲಾಯ್ಯ, ರುಳವಾಯ್ಯ, ಸೂರಾಯ್ಯ (234), ಪಸಾಯ್ಯ,
ರಿಂಗಾಯ್ಯ.

ಅಯ್ಯ *Āyitu*. = ಅಯಿತು, etc.

ಅಯ್ಯೆ *Āytē*. Feminine of ಅಯ್ತು. See ಪಸಾಯ್ಯೆ.

ಅಯ್ಯಿನ್ *Āypis*. An interjection used to ex-
press disdain (S. Mhr.).

ಅಯ್ಯ *Āyla*. = ಅಯಿಲ. See e. g. ಗೋಬಾಯ್ಯ, ಜಾಣಾಯ್ಯ,
ವೃದ್ಧಾಯ್ಯ, ಪಜ್ಜಾಯ್ಯ, ವೇಗಾಯ್ಯ.

ಅಯ್ಯ *Āysu*. = ಅಯಿಸು 1. To cause to collect,
to cause to pick up, etc. (Bh. 1, 8, 7; My.).

ಅರ್ *Ār. 1.* = ಅರು 1, ಯಾರ್, ಯಾರು, ದಾರು. A nomi-
native plural masculine and feminine of ಅವ
(Śmd. 182; Tē. ಎವರು, ಏರು; T. ಆರ್, ಯಾರ್; Tn. ಎರ್).
Who? (ವಿಚಾರ Śm. 104). ಕುಲಕ್ಕುಂಡಲಕ್ಕು ಭೂತಲದೊಳ್ ಆ
ಗರ್ವ ಅಧಿಕಂ (Śmd. 138). ನೀನ್ ಆರ್ಗಿ? ಅನ್ ಆರ್ಗಿ? ತಾನ್
ಆರ್ಗಿ? ಇನ್ನು ಎನಗೆ ಉಸಿರಲ್ಲೇಡ! (178). ಈಶಾಕ್ಷಿಯಂ ಬಲ್ಲನ್ ಆರ್? (Rāv. 13, 25). ಇವನ್ ಆರ್? (J. 30, 42). ಆರ ಸುತಂ? (28,
27). See Śmd. 64. 171. 181. 183; Bp. 3, 82. — ಆರದು. ಆರ
ಅಮ. Of whom it? whose is it? (Bp. 28, 42). — It becomes
ಅರ್ತ, e. g. ಅರ್ತು ಈ ತುರಂಗಂ? (Śmd. 181; Kk. 61). — ಆರ್
ರ. rep. (Grj. 6, 57). — ಆರು. ಆರ್-ಉ 9. Whosoever. ಮು

ವನುಗನ ಅರುಕೆಲವ್ವರು ಸ್ವೇಹಿತರುಣ್ಣು, ಅವರು ಜನ್ಯರು ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಅರುಂ. ಅರ-ಉಂ 1. Whosoever. ತರಣ್ ಅರುಮ್ ಒಕರೆ ಖಲಂವರಣದೊಳ್? (Smd. 85). ಒತನೆ ಅರುಮ್ ಇಲ್ಲ (125). ಅರುಮಂ ಪುಗರ್ ಕೆಯದೆ ರಾಣಿವಾಸಮ್ ಇಹುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಮ್ ಅದೊ ಡೆವನೆ ಪ್ರಮುವನಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಸತ್ಯಯುತರ್ ಎನ್ನು, ಧಾ ಎಸದಿರ್ ಅರುವನು (Bh. 1, 8, 26). ಅರುಮುಂ (Bp. 25, 6); ಅರುಂ (40, 37; 53, 50); ಅರುವನು (26, 53; 60, 17).

ಅರ ಕ್ರ.2. = ಅರು 2, ಅರೆ 1, ಅಲು 1. To cry aloud (ಅಶ್ವೇಧ್ವನಿ Smd. Dh.; ಅತಿಧ್ವನಿ Smd. 104; M., T., Tn., Tē; q. ಅರ್ಪ). P. p. ಅರ್ಪ (Smd. 50. 55. 288; Grj. 7, 29; J. 28, 47). ಅರ್ಪ (Rā. 13, 84). ಅರೆ (5, 123). See Bp. 16, 14; 32, 47; 56, 14; Rā. 5, 83; J. 4, 30. 31. 42. 49; ವಾಯಾರ್. — ಅರಾರ್. rep. (Bp. 61, 32).

ಅರ ಕ್ರ.3. To be united (T.; perhaps in Bp. s. ಕೆಯ್ಯಾರ್); to abound, to be filled, to teem (T., Tē, M.; in Tu. to distend; T. ಅರ್, to be complete; ಅರ್, to bind; M. ಅರ್, to heap up). In Kannada at present only two infinitives (ಅರೆ, ಅರಿ) and the verbal noun ಅರು 3 remain, which see separately.

ಅರ ಕ್ರ.4. = ಅರು 6, ಏರು 1. A pair of oxen yoked to the plough (ಹರಾನ್ವಿತವ್ಯವಧಯುಗ್ಮ Smd. Dh.; Smd. 104; T. ಎರ್, a pair; a plough; Tē. ಎರು, a plough complete with cattle; ಅರೆಕೆ, a plough with bullocks complete; M. ಎರ್, a yoke of oxen; a plough with draught oxen). — ಅರ್ಪಲು. Plough-foot: the bottom part of a plough (My.).

ಅರ ಕ್ರ.5. = ಅರು 4. A frame put on the neck of cattle when training them (ವಾರುಧೇದ Smd. Dh.).

ಅರ ಕ್ರ.6. = ಅರ. To immerse, to dive. ಎಯ್ವು ರಾಂಗಣ್ ಅರ್ಪ ವಜ್ರವೈದೂರ್ಯಮಾಣಿಕ್ಯದೊಳ್ (ಅದ) ನೆರೆನೆರೆಗರ್ (C. Bp. 5, 3).

ಅರ ಕ್ರ.1. = ಅರೆ 4. An infinitive of ಅರೆ 3: so that it or they be filled, or to the full of (My.; T.). See ಕಣ್ಣಾರ, ಕಿಯಾರ, ವಾಯಾರ, ಮನಸ್ಸಾರ. — ಅರಗಾ ಮು - ಅರು. A perfect wild: a place that has never been cultivated (My.).

ಅರ ಕ್ರ.2. The tree *Barringtonia acutangala* Gaertn. (ನಿಘುಲ, ನಿಘುಲ Mr. 112; also Sk. ಅರ, N. of a tree).

ಅರ ಕ್ರ.1. Tbh. of ಅಗಾರ 1 (Smd. 383). A dwelling place, etc. See ಕೇರಾರ, ಕೇರಾರ, ಕೊಟ್ಟಾರ, ಗೂಡಾರ, ದವಾರ, ದೇವಾರ, ಮೇಡಾರ, ಧಣ್ಣಾರ.

ಅರ ಕ್ರ.2. Tbh. of ಅಗಾರ 2 (Smd. 383). Form, etc. See ಚತ್ತಾರ, ರೂಪಾರ.

ಅರ ಕ್ರ.3. Tbh. of ಹಾರ (Ct. II, 8; Kk. 26; Smd. 72).

ಅರ ಕ್ರ.4. Rieling; going. See ಉದಾರ.

ಅರ ಕ್ರ.5. Brass; oxide of iron. See ಅರಕೂಟ.

ಅರ ಕ್ರ.6. Tbh. of ಅಗಾರ. See ಪರಾರ, ಮಾಂಸಾರ.

ಅರ ಕ್ರ.7. Tbh. of ಅವರ or ಅನಾರ. See ವಹಾರ.

ಅರ ಕ್ರ.8. = ಅರಕು. Arrack (My.).

ಅರಕೂಟ āra-kūṭa. Brass.

ಅರಕು ā-rakṭa. Reddish (Smd. 178; Kāvy. IV, 2, 57; V, 18; Rā. 13, after 26; 5, 102).

ಅರಕ್ಷ ā-rakṣa. Protection, preservation. 2, the part beneath the frontal projections on the forehead of an elephant; the junction of the frontal sinuses of an elephant. ಅರಗು āragu. = ಅರಗ್ಧ. (St. & Pl.).

ಅರಗ್ಧ āragvadhā. = ಅರಗು. The tree *Cassia fistula* Lin. See ಕಕ್ಕೆ.

ಅರಜ ā-rajā. Passion, emotion, feeling; desire (J. 20, 57; 26, 32. 54).

ಅರಟ್ಟ āraṭṭa. N. of a people and country in the Pañjāb. (R.; Br. Herat).

ಅರಡಿ ār2-aḍi. Publicity, report; infamy, scandal (Tē.; R.).

ಅರಣ āraṇa. = ಅರಣ್ಯ No. 2. (My.).

ಅರಣ್ಯ āraṇya. Relating to a forest; wild. 2, a forest (My.; J. 2, 8; ಕಾಡು Smd. 91; ಎನಿನ Nn. 9. 30. 42; ಕಾನನ 17; ಮರೆ 22; ವನ 42; in all the places of Nn. the o. r. ls ಅರಣ್ಯ).

ಅರಣ್ಯಕ āraṇyaka. Relating to a forest; an inhabitant of the woods (Si. 102). 2, a kind of vedic composition (certain chapters of the brāhmaṇas) which must be read or studied only in forests (see ಬೃಹದ್).

ಅರತ ā-rata. Stopped, ceased. 2, delighted in. 3, quiet, gentle. See ಅನಾರತ; Bp. 39, 68.

ಅರತಿ ā-rati. 1. Stopping, ceasing.

ಅರತಿ ā-rati. 2. (fr. ಅರಾತಿ). = ಅರ್ತಿ 2. The ceremony of waving (around an idol, around the bride and bridegroom, around the heads of the people assembled at marriages, around a king, etc.) a platter containing a burning lamp;—the platter and lamp waved;—the piece of poetry chanted on the occasion;—the lotus-leaf described with colours on the platter (Mhr.; H. ಅರ್ತಿ; My.; Tē. ಅರತಿ, ಅರತಿ; T. ಅರತಿ, ಅಲತಿ, ಅರಾತಿ). See Smd. 64; Grj. 3, 117; 3, after 117; J. 8, 12; 10, 54; 11, 6; 29, 10. 41; 31, 14. 18. 31; B. 2, 7; ಉಪ್ಪಾರತಿ, ಎಕಾರತಿ, ಕರ್ಪೂರಾರತಿ, ಗುಮ್ಮಾರತಿ, ದೀಪಾರತಿ, ಧೂಪದೀಪಾರತಿ, ಧೂಪಾರತಿ, ಮಂಗಳಾರತಿ, ಹತ್ತು ಬೆರಗಾರತಿ.

ಅರನಾಲ āranāla. Sour gruel made from the fermentation of boiled rice.

ಅರನಾಲಕ āranāla-ka. = ಅರನಾಲ. Sour gruel etc. (ಗಂಟಿ G.).

ಅರಬು ārabu. = ಅರುಬು, etc. — ಅರಬದಿ. = ಅರುಬದಿ, etc. (Rām. 6, 12, 40).

ಅರಬ್ಧ ā-rahbha. Begun, commenced; commencement. (Kāvy. III, 3, B, 156).

ಅರಭಟಿ ā-rabhaṭi. A branch of the dramatic art, the representation of supernatural and horrible events on the stage. (Kāvy. IV, 2, 58. 62).

ಅರಭಿ ārabhi. N. of a rāga (My.).

ಅರಭ್ಯ ā-rabhya. Having begun, beginning from (B. 5, 121. 169). ಅನ್ನಿನ ಅರಭ್ಯ, ಇನ್ನಿನ, ಪೂರ್ವಾರಭ್ಯ, ಮೊದಲಾರಭ್ಯ or ಮೊದಲಿನ ಅರಭ್ಯ (My.).

ಅರವ್ವು āramba. (fr. ಅರ್ 4). = ಅರಮ್ವು. (Yoking the oxen to the plough): Tillage, cultivation (My.; Tē.). ಅರಮ್ವು ಎದುಕುವನು (ಕ್ಷೇತ್ರಾಚೀವ, ಕರ್ಪಕ, ಕೃಷಿ Nr.). ಮನಗೆ ಮಾಡಿದ ಹೊಲನು, ಮುಪ್ಪನ್ನರದ ಎದಗೆ, ಪಾಸಿಯ ಓಲಗ, ಹುಸಿಯ ವಾದುವೆ, ಹುದುವಿನ ಅರಮ್ವು ಫರೋದಯವ ನಡೆದು ಹೋಗದೆ? (Bh. 1, 8, 48). See ಕಾದಾರಮ್ವು, ನೀರಾರಮ್ವು. — ಅರಮ್ವು ಸಾರಮ್ವು. reit. (My.).

ಅರಮ್ಬ āramba. Tbb. of ಅರಮ್ಬ (Śmd. 339).

ಅರಮ್ಬ ಗಾ಼ಿ āramba-gāra. A cultivator, a farmer (My.; ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ, ಕೃಷಿಜೀವ, etc. Si. 300).

ಅರಮ್ಬು ārambu. = ಅರಮ್ಬ (S. Mhr.).

ಅರಮ್ಬು ā-rambha. = ಅರಮ್ಬ. Undertaking, beginning; commencement (ಮೊದಲ Mr. 432). 2, exertion, effort. 3, speed. 4, killing. — ಅರಮ್ಬವಾಗು. -ಅಗು. To be commenced (B. 5, 196).

ಅರಮ್ಬುಣ ā-rambhana. Undertaking; taking hold of; using; a handle. (My.).

ಅರಮ್ಬುಸು ārambhisu. To begin (v. t., My.; B. 3, 1. 94; 4, 152; 5, 52. 191); — to begin (v. i., My.). ಜೊತೆಗಾಡಿಸು ಹೋಗಿ, ವ್ಯಥೆ ಅರಮ್ಬಿಸಿತು (Priv.).

ಅರಮ್ಬುಸುವಿಕೆ ārambhisvikkē. Beginning, undertaking (Si. 236).

ಅರಯ್ āray. = ಅರಯ್, ಅರಯ್ಯ, (ಅರೈ). To search; to consider attentively; to investigate; to look to, to take care of; to nourish; to ponder; to be deliberate (ಅನ್ವೇಷಣೆ Śmd. Db.; ವಿಚಾರಿಸು Śmd. 9. 88 Cm.; T., Tē.; M. ಅರಾಯ್; cf. ಪಾಲ್). P. p. ಅರಯ್. ಅರಯ್ or ಅರಯ್ಯ, ಅರಯಲು or ಅರಯ್ಯಲು, ಅರಯಿ or ಅರಯ್ಯಿ (Śmd. 86). ಅರಯ್ಯಾರುಂ ಸಾರಲಿಂ! (277). ಅರಯ್ಯದೆ (J. 14, 7). ಅರಯ್ಯ ಎದ್ದಿತ (ಅವೇಕ್ಷೆ, ಪ್ರತಿಜಾಗರ Nr.). ತನ್ನನ್ ಅರಯ್ಯಂ (ಅದ್ಯಾನ, ಔದರಿಕ Mr. 231). ಅರಯ್ಯ ಬಹ ಗಾಳಿ (Mr. 50). See Bp. 10, 16; 27, 51; 28, 38; 38, 8; 43, 24; 53, 20; Rāv. 5, 52; 8, after 5; 8, 124; J. 4, 15. 47; 11, 16; 16, 33; 18, 41. 55. 58; 19, 39; 20, 6. 43; 28, 38; 30, 51; Grj. 4, 85; 6, 17.

ಅರಯಿಕೆ ārayikkē. = ಅರಯ್ಯ, ಅರೈಕೆ. (My.).

ಅರಯಿಸು ārayisu. = ಅರಯ್ಯ, (ಹಾರಯಿಸು). To expect, to look for; to look to, to take care of (My.); to desire. ವೆರರುಮನ್ ಅರಿ ನಿಲಿಸುಮ್, ಅರಯಿಸಿ ಎದಗ್ಗರೀ! (Śmd. 121, Mdh. MB.).

ಅರಯ್ ಅರಯ್. = ಅರಯ್, etc. P. p. ಅರಯಿದು. See Bp. 23, 34; 24, 2; 25, 6; 30, 18; 43, 7; 57, 68.

ಅರಯ್ಯೆ āraykē. (= ಹಾರಯ್ಯೆ). Searching; trying; pondering; observing; superintending (ಪಂಕ್ಷಣ Mr. 437; ಪ್ರತ್ಯಯ 493; ಉಪಧಿ, ಪಂಕ್ಷಣ Hlā.); fostering (My.). See ಕೆಯ್ಯಾರಯ್ಯೆ, ಮೆಯ್ಯಾರಯ್ಯೆ, ಮೇಲಾರಯ್ಯೆ, J. 12, 11; 19, 42.

ಅರಯ್ಯು ārayyu. = ಅರಯ್, etc. ಅರಯ್ಯುವದು (My.). P. p. ಅರಯ್ಯು (My.).

ಅರಯ್ಯು ārayisu. ಅರೈಸು. = ಅರಯಿಸು. (ಅಪೇಕ್ಷಿಸು, ಬಯಸು G.; Tu.); to take care of, to foster (My.). ಅರವ ā-rava. Sound; cry.

ಅರವಾರ āravāra. (fr. ಅರವ). A great outcry, bawling (My.; T.).

ಅರವಾರ āravāra. A mortgage of landed property with possession (Mg.).

ಅರವೆ āravē. Thh. of ಅರಾಮ (Śmd. 359; Nr.; Hlā.; Ūt. II, 8; Śm. 21). ತಳಿಯ ಕೂಡ್, ಇದಿರೋ ಪಣ್ಣ ಅರವೆ (Śmd. I, 119). ಮನೆಯ ಸಮಾಪದ ಅರವೆ (ಗೃಹಾರಾಮ Nr.). See Grj. 10, after 79; Bp. 37, 33.

ಅರಾಗ್ರ āra-agra. The head of certain arrows having the shape of an awl, or an arrow of that kind.

ಅರಾಜಿತ ā-rājita. Adorned, embellished. Fem. ಅರಾಜಿತೆ (Rāv. 2, 8).

ಅರಾಜಿಸು ā-rājisu. To shine; to appear (J. 13, 49; 15, 10; 18, 29; 25, 9).

ಅರಾತೆ ārat. Near. 2, far.

ಅರಾತಿ āratī. (= ಅರಾತಿ). An enemy (ದಾಧ, ಹಗೆ Nn. 64).

ಅರಾತ್ರಿಕೆ ā-rātrika. The burning lamp in a platter that is waved before an idol, etc. 2, waving lamps before an idol, etc. See ಅರತಿ 2.

ಅರಾತ್ರಿಕೆಕ್ರಿಯೆ ā-rātrika-kriyē. Waving burning lamps before an idol, etc. See ನಿರಾಜಿಸು.

ಅರಾಧಕೆ ā-rādhaka. Who or what worships, a worshipper (Bp. 61, 2); a pūjāri (My.).

ಅರಾಧನೆ ā-rādhana. Accomplishment, carrying into effect. 2, attainment. 3, gratifying, propitiation. 4, worship, adoration.

ಅರಾಧನೆ ā-rādhane. Service, worship. (Bp. 45, 14; 51, 55).

ಅರಾಧಿಸು ā-rādhisu. To worship, to adore (ಪೂಜಿಸು My.). See Bp. 6 sum.; 11, 16; 25, 4; 28, 4; 30, 5; 52, 24.

ಅರಾಧ್ಯೆ ā-rādbya. To be made favorable; to be worshipped or served (Bp. 12, 24; 39, 46. 55). 2, a class of śaiva Brāhmanas who wear the janivāra which they call śivadāra (Bp. 48, 7; My.; Tē.). See ವೇದಮನಾರಾಧ್ಯೆ. — Feminine ಅರಾಧ್ಯೆ (Grj. 8, 13).

ಅರಾಮ ā-rāma. = ಅರಮೆ. Rest, repose. 2, delight, pleasure. 3, a grove in the outskirts of a town; a garden (ಊರ ಸಾರಿ ಇದ್ದ ವನ Mr. 152).

ಅರಾಲಿಕೆ āralike. A cook.

ಅರಾವೆ ā-rāva. Sound; cry, scream.

ಅರಿ āri. = ಅರಿ 2, etc. — ಅರಿಕಲ್. = ಅರಿಕಲ್ q. v. A hailstone (Grj. 9, after 58; Bp. 61, 66). — ಅರಿವರಲ್. -ವರಲ್. A ballstone (ಫಣೀಪಲ ಸಾ.; see s. ಅರಿಕಲ್).

ಅರಿಕೆ ārikē. The Indian millet, Panicum italicum (St. & Pl.; Tē. ಅರಿಕೆ, ಅರುಕೆ, Paspalum frumentaceum).

ಅರಿಧ್ರ āridra. Tbb. of ಅರ್ದ್ರೆ. The sixth lunar mansion (My.; Mhr. ಅರಧ್ರಾ). — ಅರಿಧ್ರಪುರು. The insect called lady-hird or maybug, so called because it appears in July and August, which season is called Ādrē (Tē. ಅರುಧ್ರಪುರು, ಅರ್ದ್ರೆ; R.).

ಅರಿಯ āriya. Tbb. of ಅಯ್ಯ. (ಯೋಗ್ಯನ್ Kk. 68; cf. ಅರೆಯ್ಯ).

ಅರಿವಾಳ ārivāla. = ಪಾರಿವಾಳ, etc. A pigeon (My.).

ಅರಿಸು ārisu. To collect, to gather; to pick out, to select, to choose (ಅಯ್ಯ G.; C.; Tē. ಅರು; cf. ಅಯ್ಯ ಸು 1). ಅರಿಸಿ ಮದುವೆಯಾಗು (ವರಿಸು G.). ಊರು ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಕಾಡನ್ನು ಅರಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಉಣ್ಣು ಬದುಕುವದು (Si. 299). See B. 2, 5; 3, 38; 4, 27. 158. 180. 223; Bp. 42, 16.

ಅರು āru. 1. = ಅರಿ 1, etc. Who? See Bp. 3, 83; 14, 26; 15, 2; 40, 6; 42, 30; 61, 72. ಅರಿಗೆ (Bp. 4, 1; 21, 14. 18. 19; 32, 48; 36, 57; 37, 36. 60; 54, 25; 61, 72. ಅರಿಂಗ (20, 26; 23, 31). ಅರಿಗು (26, 57). — ಅರಾರು. rep. (Bp. 54, 66).

ಅರು **āru. 2.** = ಅರಿ 2. (My.; ಕೂಗು G.).

ಅರು **āru. 3.** Fullness, abundance; to the full of, fully. See ನೂದಾರು, ಸಾವಿರಾರು; ಅರ 3.

ಅರು **āru. 4.** = ಅರಿ 5. ನೂಗನು ತರಿಯಾರು ಭಜ್ಜಿ ಎನ್ನುವ ಲ್ಲಂ ಹೂಮವ ಎತ್ತುಗಳು ಕ್ರಮದಿಂದ ಯುಗ್ಯ, ಪ್ರಾಸಂಗ್ಯ, ಶಾಕಟ ಎನಿಸು (Nr.).

ಅರು **āru. 5.** = ಅರು (see ಅರು). The plural of ಅನು 1, q. v. ಬಿಟ್ಟರು (B. 1, 7), ಪಟ್ಟರು (2, 34), ತಿಳಿದರು (2, 44), ತಿಳಿದುರು (5, 39), ಹೊದಿದರು (5, 163).

ಅರು **āru. 6.** = ಅರಿ 4. (My.).

ಅರು **āru.** A hog (Ūb.). 2, a orab (Ūb.). 3, a pitcher.

ಅರುಬು **ārubu.** = ಅರಬು, ಅರ್ಬು, etc. — ಅರುಬು = ಅರ್ಬು (Bh. 2, 2, 79; 8, 21, 27).

ಅರುಷಣ **ārushana.** Coriander (ಧಾನ್ಯಕ, ಕೊತ್ತುವು Mr. 137).

ಅರುಹ **ārūha.** = ಅರುಹ. Crying aloud. ಬಾಯಾರು ಹ (ಅವರಾವ, ನಿಜವ Nr., one MS. ಅರುಹ).

ಅರುಹತ **ārūhata.** Tbh. of ಅರ್ಹತ. See Śmd. 38; Bp. 49, 25. 40. 46; 50, 19. 23. 43. 46. 61. 76. 80; 51, 7. 40. 67. 74; 52, 1.

ಅರೂಪ **ā-rūpa.** Monnted, ascended (My.); raised up, elevated on high; brought under. See ಫೋಟಾರೂಪ, etc.

ಅರೆ **ārē. 1.** A shrub or small tree, *Bauhinia racemosa* Lin. (Z.; Tē. B. spicata; T. ಅರೆ, B. L.). 2, = ಅರೆ 5, the plant *Grislea tomentosa*. — ಅರೆ ಹುನ್ನ (ಅರೆ ಹುನ್ನ, ಧಾಕ, etc. Si. 153).

ಅರೆ **ārē. 2.** = ಅರೆ 3, etc. — ಅರೆಕರ್. A hailstone (ಅಮ್ಮು ದಳು, ಕರ Mr. 44, o. r. ಅರೆ).

ಅರೆ **ārē. 3.** (fr. ಅರಯ). Taking care of, etc. See ಅರಯ.

ಅರೆ **ārē. 4.** = ಅರೆ 1. See ಕನ್ನಾರೆ, ಕಿವಿಯಾರೆ, ಕೆಯ್ಯಾರೆ, ಬಾಯಾರೆ, ಮನವಾರೆ, ಮನವಾರೆ.

ಅರೆ **ārē. 5.** = ಹಾರೆ. The plural of ಅನೆ 1, No. 2, e. g. ಮಾಸುತ್ತಾರೆ (B. 1, 1), ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ (3, 77), ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಎಡೆಯುತ್ತಾರೆ (4, 173). 2, the plural of ಅನೆ 1, No. 1: they are, e. g. ಬನ್ನಾರೆ, they are or have come; ಹೋಗ್ಗಾರೆ, they have gone (S. Mhr.).

ಅರೆ **ārē. 1.** ಅರೆ. A shoemaker's awl or knife.

ಅರೆ **ārē. 2.** Mahratta (S. Mhr.; My.; Tē.). ಅರೆಯವರು, ಅರೆ ಮಾತು, ಅರೆ ಮುರುವ (My.).

ಅರೆ **ārē. 3.** = ಹಾರೆ, etc. (My.).

ಅರೆಕಾರ **ārē-kāra.** A man who fosters, a fosterer (Rāv. 6, after 11).

ಅರೆಕಾರ **ārē-kāra.** A Mahratta man (S. Mhr.).

ಅರೆಮ **ārēya.** A Mahratta man (S. Mhr.; cf. ಅರಿಯ).

ಅರೇಕೆ **ārēkē.** = ಅರಯಿಕೆ. (My.).

ಅರೇವತ **ārēvata.** The tree *Cassia fistula* Lin. (St. & Pl.).

ಅರೈ **ārēi.** = ಅರಯ. (ಹುಡುಕು, ಎಕಾರ ಮಾತು G.).

ಅರೋಗಿಸು **ārōgisu.** = ಅರೋಗಿಸು (Śmd. 143; Tē. ಅರೋಗಿಸು).

ಅರೋಗಣ **ārōgana.** = ಅರೋಗಣ. Eating; a meal (My.; Te., Mhr.; cf. Tbh. ಅರ 6?). — ಅರೋಗಣಂಗಿಯ. — ಅರೋಗಣ. To eat (Bp. 24, 34).

ಅರೋಗಣೆ **ārōgane.** = ಅರೋಗಣ. (My.; ಹೂ, ಫೋಟನ, ಹೇಮನ, etc., ಉಟ G.). See Bp. 8, 28. 36; 47, 39; 59, 5; J. 6 sum.; 6, 45. 50. 51. — ಅರೋಗಣೆಗಿಯ. = ಅರೋಗಣಂಗಿಯ. (V. 14, after 32).

ಅರೋಗಿಸು **ārōgisu.** = ಅರೋಗಿಸು. To eat (My.). See Bp. 8, 15. 42; 14, 6; 44, 14; 48, 5; 57, 34; J. 2, 64; 7, 1.

ಅರೋಗ್ಯ **ārōgya.** (fr. ಅರೋಗ). Freedom from disease, health. (Bp. 61, 81). 2, wholesome, salubrious (My.). — ಅರೋಗ್ಯ ಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To make healthy (B. 4, 133).

ಅರೋಗ್ಯಕರ **ārōgya-kara.** Causing health, tending to promote health, wholesome, healthy (B. 4, 116; My.).

ಅರೋಗ್ಯಕಾರಕ **ārōgya-kāraka.** = ಅರೋಗ್ಯಕರ. (B. 4, 135; My.).

ಅರೋಗ್ಯಪ್ರಶ್ನ **ārōgya-griha.** A medicine-room, an apothecary's shop (ಫೋಟನಿನವ Mr. 197).

ಅರೋಪ **ārōpa.** Placing in or on, imposing. 2, assigning or attributing to. 3, an accusation, a charge. — ಅರೋಪ ತರು. To bring an accusation, to accuse. ಅವನ ಮೇಲೆ ಅರೋಪ ತನ್ನ (B. 4, 186).

ಅರೋಪಣ **ārōpana.** -ಣೆ. = ಅರೋಪ. Accusing, accusation (My.; ತನ್ನ ಹೊದಿಸೋಣ G.).

ಅರೋಪಿ **ārōpi.** An accused person (C.).

ಅರೋಪಿತ **ārōpita.** (Śmd. 264). Placed in or upon, deposited (ಹಿತ, ನಿಹಿತ, ಸ್ಥಾನ, ವಾಹನ Mr. 462); ascribed, assigned; accused; forged; intrusted.

ಅರೋಪಿಸು **ārōpisu.** To apply, to attribute, to ascribe (My.; Si. 69). ಪದವನಾರೋಪಿಸುವುದು (J. 7, 10).

ಅರೋಹ **ārōha.** Rising; mounting; riding. 2, a rider. 3, height. 4, length. 5, a woman's waist (ರೇಸಪ್ಪ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉಡಿ Nr.; ಸುನ್ನರಸ್ತ್ರೀಯ ನಡ G.). 6, the buttocks.

ಅರೋಹಕ **ārōhaka.** A man who mounts, a rider (Rāv. 13, after 61).

ಅರೋಹಕತನ **ārōhakatana.** (Śmd. 248). The state of ascending, or that of being a rider.

ಅರೋಹಣ **ārōhana.** Rising; ascending; mounting. 2, a ladder; a staircase. See ಅದರ್, ಎದರ್.

ಅರೋಹಿಸು **ārōhisu.** To ascend, to mount (Rāv. 13, after 71).

ಅರೈ **ārē. 1.** = ಅರೆ 2, ಅರು 1 q. v. To be extinguished, etc. ಬಾಯಾರ್ವ (Śmd. 84).

ಅರೈ **ārē. 2.** P. p. ಅರ್ಪ (Śmd. 286); present participle ಅರ್ಪ (= ಅರು). To be or become strong, to be powerful, able or competent; to be possible, to can: may; to be adequate, to be able for, to be able to endure (ಸಮರ್ಪಶ್ಚ Śmd. Dh.; see ಅರೆ 2, ಅರೆ 1; T. ಎದರ್, ಎದರ್, ಎಲು, to be possible, to be able, etc.; see ಎದರ್ 2; ಅದ್ವಾರ್, might; ಅದ್ವಾರ್, to bsar, to endure; M. ಎದರ್, possibility.; Tē. ರಾಪ್ಪ, power). ಎನಗೆ ಬಲ್ಲದರ್ ಅರ್ಪ ಅರ್ಪ ಗಾವಲರ್? (Śmd. 121). ನೀಲಗಿರಿಮಾ ಅರ್ಪರ್? ಇಲ್ಲ! ಗಿಲ್ಲರ್ ಇನ್ನಾರ್ ಅರ್ಪರ್? ಎನ್ನಂ ಕೃಪಂ (292). ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂ ನುಡಿಮ ಅರ್ಪನೆ? ಹರಿ ಭರಂಗಿಯು ಅರ್ಪನೆ? ಅದಂ! (177). ಮಾರ್ಪಶ್ಚ ತರಗಲಂ (o. r. ವೇಗದಂ) ತರರ್ ಅರ್ಪದು ತನ್ನದಿಗೆ ಸುರನದಿವಧುಮಂ (79, 286). ಶಿಖರಮ್ ಅರ್ಪ ಅರ್ಪದು (71). ತನ್ನಮಮ್ ಅರ್ಪ ಅರ್ಪದು (886). ಅರ್ಪವನು (ಕ್ಷಮ,

ಕೃ. Hlā.). ಹಸಿಮ ಇರರ್ ಅದವನಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತ, ಔದೌಕ ಎನಿಸು ಗು (Nr.). ಹಳಗೆ ಅದಿ (Rā. 9, 24). ಹೊನ್ನ ಹಣವಣ್ಣು ಎನಗೆ, ಸಾಯರ್ ಅದಿಸು (Dp. 4). ನೂದಿರೊಡನೆ ಅಯ್ಯರನು ಧರಿಸಿ ಇರ ರಾರದು ಈ ಪುರಿ (Bh. 1, 8, 3). ಅರ್ಪಂ (Bp. 5, 5; 46, 34). ಅರ್ಪ ರ್ (26, 16). ಅರ್ಪದ (34, 8). ಅರ್ಪಂ (1, 35; 32, 46). ಅ ಪರ್ಪನು (13, 21). ಅರ್ಪನು (9, 37). ಅರ್ಪದ (J. 2, 30; 8, 8, 26). See Grj. 6, 33; Bp. 9, 24; 12, 36; 19, 27; 22, 22; 38, 34; 89 sum.; 46, 34; 49, 23, 40; 50, 23; 51, 52; 52, 13; 56, 30; 57, 12, 13; 58, 41, 42; 60, 61; 61, 14; B. 1, 8, 12; 4, 12.

ಅದಿ ಕ್ರಾ. = ಅದಿ. See ಉಪ್ಪಾಪಿ, ಕಮ್ಪಾಪಿ. (T. ಅದ್ವಿ, to do, make).

ಅದಿಟಿ ಕ್ಷಿರು-ಅದಿ. = ಅದಿಟಿ. (Tē.; R.).

ಅದಿಟಿ ಕ್ಷಿರು-ಅದಿ. = ಅದಿಟಿ. The anxiety of a sick man (T., Tē.; R.).

ಅದಿಕ್ಕಿ ಕ್ಷಿರಿಕೆ. = ಅದಿಕ್ಕಿ 2. See ದಾಯಾಕಿ.

ಅದಿಸು ಕ್ಷಿಸು. 1. = ಅದಿಸು, ಅರ್ಪು 2. To cause to go out; to quench, to allay; to dry, etc. ಪಾನಕಿಯ ಗಮನವಂತ್ರ ಮಮನ ಅದಿಸುತ್ತ (Ahh. P. 7, after 14). ಮಯ್ಯಮರನ ಅದಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು (J. 8, 18). See Bp. 18, 12; Grj. 9, after 64; ದಣವಾಡು; Prv. s. ಬಿಸಿ.

ಅದಿಸು ಕ್ಷಿಸು. 2. = ಹಾದಿಸು. (My.). See ಗುಣ್ಣಾಡು, ಪುಣ್ಣಾಡು.

ಅದಿ ಕ್ಷಿರು. 1. = ಅದಿ 1, etc. P. p. ಅದಿ (C.). To go out, to be extinguished, (to be ruined). 2, to grow cool. 3, to be calmed, allayed or appeased, (to grow less). 4, to dry (up); to become dry (ನಿರ್ವಹ ಓದ. Dh.). 5, to heal, as a wound (C.; T., M., Tē., Tu.). See Prv. s. ಬಿಕ್ಕ; Bp. 1, 25; 17, 16; 24, 34; 28, 55; 56, 47; J. 8, 2; B. 2, 42; 3, 68; 4, 31, 70, 71, 148; 5, 119; ದಣವಾಡು, ದಾಯಾಡು. — ಅದಿ ದ ಸೀರಿಗೆ ನೆಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.).

ಅದಿ ಕ್ಷಿರು. 2. = ಅದಿ 1, etc. The state of going out, of being dried, etc. — ಅದಿನಾಸಿ. The state of being improved by becoming dry (as paddy, jaggory, etc., My.).

ಅದಿ ಕ್ಷಿರು. 3. Power; daring; self-will, obstinacy; opposition (T. ಎದ್, ಎರ್ also: to oppose; ಎದ್ದರ್, opposing; see ಎದ್ 2). — ಅದಿ. — ಅದಿ 1. Opposition, enmity (ವೈರ ಕೆ. 95; ಒದಿ ಓ. II, 84; ವಿರೋಧವಾಸ ಕೆ.; Bp. 40, 62). — ಅದಿಗೋಳ್. — ಕೋಳ್. To become inimical (Rā. 3, 15, 101).

ಅದಿ ಕ್ಷಿರು. 4. = ಅದಿ 3, etc., Six (C.; T., M., Tē.; Tu. ಅದಿ). ಅದಿ (Smd. 223). ಅದಿಕ್ಕಿ (224). ಅದಿಲಿ (Bp. 35, 32). ಅದಿ ಹಸುವಂ ಪದವಮ್ ಎನ್ನುದು (Hlā.). ಅದಿ ಹಲ್ಲ ಹೋರಿ (ಪದವನ, etc. Hlā.). ಅದಿ ಹತ್ತವಳಿಗೆ ಮೂರು ಹತ್ತವಳು ಮುಲುಕು ಕಲಿಸಿದವನೆ. — ಅದಿಗಳು ಮೂರು ಘಟು (Prv.). — ಅದಿ. — ಅದಿ 2. Six feet. 2, the six-legged one: the large bright black (dark blue) humble bee, Bombinatrix glabra (ತುಪ್ಪಿ ಕೆ. II; ಪದಮೆ, ಅಲರೇಡಾ ಓ. II, 75; ಪದಮೆ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ I, 62; ಬವರ, ತುಪ್ಪು, etc. Kk. 90; ಚಿತ್ರವಳಿಗೆ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಮೇಳ ವ್ಯಾ, etc. ಕೆ. 27; ಭ್ರಮರ 95; ಗುಂಗೀ ಹುದಿ G.). See Bp. 11, 41; Rā. 2, 38, 41; 8, 110; 13, 19; J. 2, 9; 7, 38; 15, 49; 17, 20, 40. 3, the Kannada metre called ಪಟ್ಟಿ as implied in J. 1, 12; cf. Oh. v. 315. — ಅದಿವಣ್ಣ. — ಬಣ್ಣ. The colour

of the black bee (Rā. 3, 101). — ಅದಿವೆದೆ. — ಹೆದೆ. A how-string of black bees (J. 7, 38). — ಅದಿನೆಯ. — ಅನೆಯ. Sixth (B. 5, 262). — ಅದಿಟಿ ಮೂಡಾಟಿ. Six plays (on your side, and only) three plays (on our side): difference (S. Mhr.), injustice. — ಅದಿ ಮುತು. = ಅದಿ ರುತು. (J. 10, 14). — ಅದಿ ಎದಿಲು. Six times seven (My.). — ಅದಿ ಎದಿ. Six or seven (My.; B. 2, 37). — ಅದಿ ಗಣ್ಣು. Six knots or joints. ಅದಿ ಗಣ್ಣುನುಳ್ಳ ಕಡೋರಿ, Zedoary, Cnrouma zerumhet (ಪದ್ವಿನಿಕ್ಕಿ, etc. Nr.). — ಅದಿಗಾಲ. — ಕಾಲ. The six times or seasons. ಅದಿಗಾಲ ಮದಿ ಹೊಯ್ಯರೊ ಮುತ್ತುಗಕ್ಕೆ ಮೂಡೋ ಎರಿ (Prv.). — ಅದಿ ತಿಂಗಳ. = ಅದಿದಿಂಗಳ. (Bp. 14, 84). — ಅದಿ ದನ್ನ. Six teeth (of a horse, Mr. 281). — ಅದಿದರೆ. — ತರೆ. Six heads. 2, Shaumukha (My.). — ಅದಿ ದಳ. — ದಲ. Six leaves; six-leaved (Bp.). — ಅದಿ ದಾಡಿ. Six fangs. ಅದಿ ದಾಡೆಯ ಎನಿಸು, the fish called Macropteronatus magur Ham. (ಮದ್ದುಗರ Nr.). ಮದ್ದುಗರವೆವ್ವು ಅದಿ ದಾಡೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಎನಿಸು (ತೃಣಿ Nr.). — ಅದಿ ನೂಡಲು. Six times hundred (My.). — ಅದಿ ನೂಡು. = ಅದಿನೂಡು. Six hundred (B. 4, 207). — ಅದಿ ರುತು. The six seasons. ವಸಂತ, ಗ್ರೀಷ್ಮ, etc. ಅದಿ ರುತುಗಳ ಆಳ್ವ (Hlā.). — ಅದಿ ವರ್ಣ. The six colours. ಬಿಳಿದು ಮೊದಲಾದ ಅದಿ ವರ್ಣಗಳು (ಶ್ರೀಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ Nn. 71). — ಅದಿ ಸಾವಿರ. = ಅರ್ಸಾವಿರ. Six thousand (Bh. 2, 4, 8; My.). — ಅದೀಡು. — ಎದಿ. Six or seven (Bp. 38, 11; B. 4, 211).

ಅದಿ ಕ್ಷಿರು. 5. = ಹಾದಿ. (My.).

ಅದಿಸು ಕ್ಷಿಸು. = ಅದಿಸು 1. (My.).

ಅದಿ ಕ್ಷಿ. = ಅದಿ 4, etc. Six. — ಅರ್ಸಾಲು. = ಅದಿ. The black humble bee (My.). — ಅಯೋಜನ. Six yōjanas (Bp. 56, 3). — ಅರ್ಸಾವಿರ Six thousand (Bp. 8, 16).

ಅರ್ಕಿ ಕ್ಷಿರು. (fr. ಅರ್ಕಿ 1). The planet Saturn (Mr. 88).

ಅರ್ಗಲ ಕ್ಷಿರ್ಗಲ. (a plural of an ಅರ್ or ಅರ್ಗ). The (Jaina) people of the Tulu country (?). ಅರ್ಗಲನರ್ ತುಳವರ್ (ಓ. I, 60, o. r. ತುಳವರ್). ನೆಗಟ್ಟಿಯ ಅರ್ಗಲ್ (Smd. 51).

ಅರ್ಗಲ ಕ್ಷಿರ್ಗಲ. (Aṅgala?). A king's son (?). ಅರ್ಗಲನ ಅರಸುಗುವರ್ ಅದಿ, ಅಯ್ (ಓ. I, 60, o. r. ಅರಸಿಗುವರ್; cf. ಅರ್ಗಲ ?).

ಅರ್ಕಿ ಕ್ಷಿರಿಕೆ. = ಅರ್ಕಿ. Crying.

ಅರ್ಕಿಸು ಕ್ಷಿರಿಕೆ. = ಅರ್ಕಿಸು. To cause to cry.

ಅರ್ಕು ಕ್ಷಿರು. 1. = ಅರ್ಕು. To cry aloud. (Tē.). See ಅಂಗರ್.

ಅರ್ಕು ಕ್ಷಿರು. 2. = ಅದಿಸು 1, etc. (My.; Tē.).

ಅರ್ಜನೆ ಕ್ಷಿರ್ಜನೆ. A common form of ಅರ್ಜನ. Acquirling, etc. (My.; Tē., M.; ಗದ್ಯಕೆ G.).

ಅರ್ಜವ ಕ್ಷಿರ್ಜವ. (fr. ಮಜು). Straightness; rectitude; honesty. (My.). 2, flattery; fawning, praising (Mhr.; S. Mhr.).

ಅರ್ಜಿತ ಕ್ಷಿರ್ಜಿತ. = ಅರ್ಜಿತ. Acquired (Bp. 22, 51; J. 25 sum.; My.; Tē.; ಗದ್ಯಕೆ G.).

ಅರ್ಜಿಸು ಕ್ಷಿರ್ಜಿಸು. = ಅರ್ಜಿಸು. To acquire (Bp. 22, 25; 50, 53; J. 13, 30, 42; 27, 21; Ahhā. 2, 97, 102; Tē.; ಗದ್ಯಕೆ G.).

ಅರ್ಕಿ ಕ್ಷಿರು. = ಅರ್ಕಿ (of which it is a wrong form). (ಮೃತ, ಉದಕ Nn. 11).

ಅರ್ಕವ ಕ್ಷಿರ್ಕವ. = ಅರ್ಕವ. (My.; G. ಸಮುದ್ರ).

ಅರ್ತ *Arta*. Afflicted, pained, distressed; injured; oppressed, suffering, unhappy (feminine *ಅರ್ತ* J. 19, 27);—humility (Grj. 4, after 48; 5, after 90; ದೈನ್ಯ G.). See Bp. 22, 11; 32, 59; 46, 49; J. 19, 2; 28, 35. 2, thirsty, full of desire (ತೃಷ್ಣ, ಲೋಲ Nr.; ತೃಷ್ಣತ, ಅಭಿರಾಸ, etc. Mr. 232). 3, desire, hope (ಪದ Kk. 55; ಕಿಸ.; also Mhr.). — *ಅರ್ತಂ* ಗಮ. — *ಅರ್ತಮು*. To become destitute of hope (Grj. 5, 89).

ಅರ್ತಗಲ *Arta-gala*. = *ಅರ್ತಗಲ*. The shrub *Barleria caerulea* Roxb. (ಕರೀ ಗೋರಬೆಗಿಡ G.).

ಅರ್ತಗಲ *Arta-gala*. (fr. *ಮುತು*). Belonging to the seasons or periods of time, seasonable. 2, menstrual. 3, the menstrual discharge.

ಅರ್ತಸ್ವರ *Arta-svara*. A cry of pain. (My.).

ಅರ್ತಿ *Ar̥ti*. 1. = *ಅರ್ತ* 1. Pain, affliction sickness; mischief, evil. 2, the end of a how (ಬಿಲ್ಲಿನ ಮದಿ G.). 3, desire; object of desire (Grj. 4, 43).

ಅರ್ತಿ *Ar̥ti*. 2. = *ಅರ್ತ* 2. (My.). See *ದವರ್ತ*, *ದೀಪಾರ್ತ*, *ಧೂಪಾರ್ತ*, *ಪಂಚಾರ್ತ*.

ಅರ್ತು *Ar̥tu*. 1. = *ಅರ್ತ*. See s. *ಅರ್* 1.

ಅರ್ತು *Ar̥tu*. 2. P. p. of *ಅರ್* 2.

ಅರ್ತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ *Ar̥tivyāpti*. (fr. *ಮುತ್ಪಿಪ್ಪ*). The office, business or rank of a *pitvīj*. (My.).

ಅರ್ದು *Ar̥du*. 1. = *ಅರ್ದ*. P. p. of *ಅರ್* 6, q. v.

ಅರ್ದು *Ar̥du*. 2. P. p. of *ಅರ್* 2, q. v.

ಅರ್ದ್ರ *Ar̥dra*. Wet, moist, damp; fresh, not dry, succulent, green; new; soft, tender; loose, flaccid. See *ಬದ್ಧ*, *ಸಾದು*. — *ಅರ್ದ್ರಗೋಳಿಸು*. — *ಕೋಳಿಸು*. To moisten (B. 4, 172).

ಅರ್ದ್ರಕ *Ar̥draka*. Ginger in its undried state (ತೃಂಗವೇರ, ಹಸಿಯ ಅಲ್ಲ Mr. 137).

ಅರ್ದ್ರತ್ವ *Ar̥draṭva*. Wetness, moisture; freshness; softness. See *ನಸಿ*.

ಅರ್ದ್ರಭಾವ *Ar̥dra-bhāva*. = *ಅರ್ದ್ರತ್ವ*. See *ನಸಿ*, *ನಾಸ*.

ಅರ್ದ್ರಾವ *Ar̥drava*. Moisture, etc. (ಪಾಲಿ, ಹಸಿಯ Nn. 31, o. rs. *ಅರ್ದ್ರವ*, ಹಸಿಯ ಸುಣ್ಣ).

ಅರ್ದ್ರವರಾಣ *Ar̥dra-kaṛaṇa*. Making wet, moistening. See *ಪೀಠ*.

ಅರ್ದ್ರಪ್ರವೇಶ *Ar̥dra-pravēśa*. The sun's entering the nakshatra called *Ar̥dra* (which forms the basis for the predictions of rain, health, etc., C.).

ಅರ್ದ್ರಲಬ್ಧಕ *Ar̥dra-lubdhaka*. The dragon's tail or descending node. *Ketu*.

ಅರ್ದ್ರಕರಣ *Ar̥dra-karaṇa*. Making wet, moistening. See *ನಾಮ*.

ಅರ್ದ್ರಭೂತ *Ar̥dra-bhūta*. Moistened; softened, tender (Bp. 56, 51; 43, 86; 57, 86).

ಅರ್ದ್ರ *Ar̥drē*. *ಅರ್ದ್ರ*. = *ಅರ್ದ್ರ*. The sixth nakshatra or lunar mansion (ಅರ್ದ್ರನಕ್ಷತ್ರ, ಲಬ್ಧಕ Nn. 27; ಲಬ್ಧಕ, ಪುಷ್ಯ Mr. 39; My.).

ಅರ್ಪು *Ar̥pu*. 1. = *ಅರ್ಪ* 3, *ಅರ್ಪು*. (Tē.).

ಅರ್ಪು *Ar̥pu*. 2. (śmd. 50). Might, force; daring; impetuosity; valour (ಅದಟು, ಸಾಸ, ಸಾಹಸ Kk. 41; śm. 38; *ಸಾಹಸ* G.). See *Rév.* 5, 92, 99; 6, after 11; 6, 12; Grj. 1, 114; J. 11, 12. — *ಅರ್ಪದ*. — *ಅರ್ಪ*. Might, etc. to be lost (*Rév.* 5, 105). — *ಅರ್ಪಗುಣ್ಣ*. — *ಕುಣ್ಣ*. Might, etc. to become less (Grj. 8, after 14).

ಅರ್ಬು *Ar̥bu*. (fr. *ಅರ್* 2). = *ಅರುಬು*, *ಅರ್ಪು* 1, etc. Crying aloud, etc. (cf. *ಅರ್ಬು*). — *ಅರ್ಬು*. — *ಅಬಿ*. Crying aloud, roaring; a loud note or sound (C.). ನಾದ್ಯದ ಅರ್ಬುದ ಪರ್ವಾರದ (C. Bp. 42, 14). ಸಖಿತರದ ಬೊಬ್ಬೆಯಾ ಬಳಗರ್ (J. 4, 18). — *ಅರ್ಬುಂಗೊಡು*. — *ಅರ್ಬುಂಗೊಡು*. To emit a loud cry, to cry aloud (Bp. 12, 44). — *ಅರ್ಬುಟು*. — *ಅಬಿ* ಸು. To cry aloud, to roar (C. Bp. 42, 31; B. 3, 108; My.). — *ಅರ್ಬು*. — *ಅಬಿ*. = *ಅರ್ಬು*. (My.). — *ಅರ್ಬು* ಸು. — *ಅಬಿ* ಸು. = *ಅರ್ಬು* ಸು. (B. 4, 37; 5, 139, 246). — *ಅರ್ಬು*. — *ಅಬಿ* = *ಅರ್ಬು*. (My.; G.; Tē.).

ಆರ್ಯ *Ārya*. = *ಆರ್ಯ*, *ಆರ್ಯ*. A respectable, venerable man; an *Ārya*. 2, of a good family, a man of the first three castes (ಸಾಮಾನ್ಯ Nn. 106; ಉತ್ತರ Mr. 382; ಉತ್ತಮಕುಲದವ G.). 3, a master, an owner. 4, an elder, an old man (ವೃದ್ಧ Nn. 106). 5, a *Vaiśya*. 6, a guard of the women's apartments. 7, a man horn at *Āryāvarta* (ಭೋಗಭೂಮಿ ಭವ Nn. 106; ಭೂತ, ದೇವಭೂಮಿ Nn. 78, one MS. ಹಿರಿಯ ನು). 8, an ascotlo (ತಾಪಸ, ತಪಸ್ವಿ Nn. 106). 9, the sun (ಸೂರ್ಯ 106). 10, = *ಅರಾಧ್ಯ* No 2; see *ವೇಮನಾರ್ಯ*. 11, a friend (Cō.). See Bp. 32, 12; 45, 12. 18. 39; 59, 28; B. 4, 127.

ಆರ್ಯಮು *Āryama*. N. (Bp. 53, 44; cf. *ಆರ್ಯಮು*).

ಆರ್ಯಗೀತಿ *Ārya-gīti*. A kind of metre (Cō.).

ಆರ್ಯಾವರ್ತ *Ārya-āvarta*. The abode of the *Āryas*: the country extending from the eastern to the western sea, and bounded on the north by the *Himālaya*, on the south by the *Vindhya* mountains.

ಆರ್ಯ *Āryā*. *ಆರ್ಯ*. = *ಆರ್ಯ*. *Pirvati*. 2, a kind of metre (Cō.; Mr. 366). 3, an honourable or old woman.

ಅರ್ವರು *Ar̥varu*. = *ಅವರ*. Six persons (My.).

ಅರ್ವಲಿ *Ar̥vāli*. N. of a village in the Telugu country. — *ಅರ್ವಲಿವಾಹನರು*. A class of *smārta* *Brāhmanas* of that village who are *śāktēyas* (My.).

ಆರ್ಷ *Ar̥sha*. (fr. *ಮು*). Relating to *ṛishis*. 2, a certain form of marriage. (My.).

ಆರ್ಷಭ್ಯ *Ar̥shabhya*. (fr. *ಮುಪು*). A steer sufficiently full-grown to be used (ಹರಿಯದ ಎತ್ತು, ಹೋರಿ G.); a steer fit to be castrated (ಹಿರಿಯಸರ್ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ Hk.; ಹಿರಿಯೋರಿ Mr. 178).

ಆರ್ಷೇಯ *Ar̥shēya*. Relating to *ṛishis*; venerable; very ancient (My.).

ಆರ್ಷ *Ar̥śa*. = *ಅರ್ಷ* 2. (My.).

ಆರ್ಷ *Ar̥hata*. = *ಅರುಹತ*. Belonging to the doctrine of Jina or the Jainas. 2, a follower of Jina, a Jain.

ಅಲ್ *Al*. 1. = *ಅಲ್* 2, etc. To cry aloud. (T. *ಅಲ್*, *ಅಲು*; M. *ಅಲಿಕ್ಕಿ*, general shout). P. p. *ಅಲು* (Bp. 52, 39; J. 3, 32). *ಅಲುತ* (Grj. 1, 110).

ಅಲ್ *Al*. 2. = *ಅಲ್* 1, etc. *Ficus indica* (T., M.; R.).

ಅಲ್ *Al*. = *ಅಲ್*. — *ಅಲ್ಗುಡು*. = *ಅಲ್ಗುಡ*. A shrubby creeper, the Indian Jalap, *Ipomoea turpethum* R. Br. (or *Convolvulus turpethum* Lln., St. & Pl.).

ಅಲ *Al*. 1. = *ಅಲ್* 2, *ಅಲ್* 1. The Banian, *Ficus indica* Roxb., or *Ficus bengalensis* Lin. (ಮಲೆ, ನೈಗೋಧ, ಬಹುಪಾದ Nr.; T.). See Bp. 32, 18. 19; 50, 77; 57, 12. 15; *Rév.* 9, 24; J. 32, 25; s. *ಪದು* 3. *ಅಲಿಕ್ಕಿ*

ಹೂವಿಲ್ಲ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ, ಹಾಲಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಗನ್ನವಿಲ್ಲ, ದೇವರು ಸೂಳಿಗಿಲ್ಲ (Sp.). — ಅಲದ ಮರ. The Banian tree (ಸ್ಕೈಟ್ರೀಫ್ Nr.; ಸ್ಕೈಟ್ರೀಫ್, ಮಟ Nn. 42; Mr. 123; ಮಟ Nn. 6; C.). — ಅಲದ ಹಣ್ಣು. The ripe figs fruit (ಸ್ಕೈಟ್ರೀಫ್ Nr.).

ಅಲ ಳಿ. 2. (= ಅಲಿಲಿ). The red water-lily (ಚಿಂಗಲವೆ, ಚಿನ್ನೆಯ್ದಿರ್ Sm. 26, one MS. ಅಲರ್; T. ಅಲ, an open flower; T., Tē., Tu. ಅಲ್ಲಿ, a water-lily, Nymphaea alba L.). ಅಲ ಳಿ. 1. = ಅಲ 2, ಅಲ. Perhaps Tbb. of ಅಲಯ; but cf. ಅಲ 2, No. 3 & ಅಲ. See ಅನ್ನರಾಲ.

ಅಲ ಳಿ. 2. = ಅಲ. Any discharge of venomous matter from poisonous animals. 2, yellow arsenic, orpiment (ಅರದಾಳ G.). 3, large extensive (cf. ಅಗಲ?; T. ಅಲ್ಲು, extension). 4, a scorpion's tail (ದುತಪುಚ್ಚ, ಚೇದಿ ಬಾಲ Mr. 408).

ಅಲಭ ಳಿ-labba. Taking hold, touching. See ದುರಾಲಭೆ.

ಅಲಮ್ಬ ಳಿ-lamba. = ಅಲಮ್ಬನ. (Sm. 263 Cm.).

ಅಲಮ್ಬನ ಳಿ-lambana. ಅಲಮ್ಬನೆ. Depending on or resting upon. 2, banging from or down. 3, supporting; support, fundament, base; assistance, help (My.; ಅತ್ತಯ G.). See ಎದಿರ್, ಎದಿಲ್ಲ, ಜೋರ್, ನೇರ್.

ಅಲಮ್ಬಿತ ಳಿ-lambita. Hanging from or on, suspended; supported, upheld; protected. (My.).

ಅಲಮ್ಬಿಸು ಳಿ-lambisan. To rest or lean upon; to bang from (Rā. 5, after 19); to lay hold of, to support, to seize (J. 5, 55).

ಅಲಮ್ಬಿ ಳಿ-lambba. Seizing. 2, the killing of the animal at a sacrifice. See ದುರಾಲಮ್ಬ.

ಅಲಮ್ಬನ ಳಿ-lambhana. Seizing; touching; killing. See ಸಮ್ಬ.

ಅಲಯ ಳಿ-laya. Settling down upon. 2, an abode, a dwelling, a house; a receptacle, an asylum.

ಅಲಯಿಸು ಳಿ-layisu. = ಅಲಯ್ಸು, 1, etc. (Tē. ಅಲಿಕು; R.).

ಅಲಯ್ಸು ಳಿ-laysu. 1. = ಅಲಯಿಸು, ಅಲಿಸು. To listen, to attend to, to mind. (Tu.). ಅವನ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಅಲಯ್ಸು (B. 4, 21).

ಅಲಯ್ಸು ಳಿ-laysu. 2. = ಓಲಯ್ಸು. To pay homage (Bp. 53, 32).

ಅಲಲಿತ ಳಿ-lalita. Beautiful (C. Bp. 5, 48).

ಅಲವಟ್ಟಿ ಳಿ-lavattā. Tbb. of ಅಲಾವರ್ತ. A fan (round or square) made of cuscus-grass, bamboo, palm-leaves, cloth, etc., often decorated with peacock's feathers (ಬಿಜ್ಜಿನಿಗೆ, ತಾಲವ್ವನ ಸೀ.; ಬೀಸಣಿಕೆ G.). See Bp. 5, 45; 9, 48; 26, 41; 59, 27; 61, 30; J. 2, 16.

ಅಲವಾಲ ಳಿ-lavāla. = ಅಲವಾಲ, (ಅಲವಾಲ, ಅಲಮಾದಿ?), ಅಲವಾಲ, (ಅಲವಾಲ). A basin for water round the root of a tree (ಕಟ್ಟಿ Sm. 89; ಮಡಿ G.). 2, a bridge (?); or a hollow or pit (? Bp. 40, 66).

ಅಲಸ ಳಿ-lasa. Idle; a slothful man (ಜೋಲು Mr. 245).

ಅಲಸ್ಥ ಳಿ-lasya. (fr. ಅಲಸ್). Idleness, sloth, indolence (ನೀಡು ಮುಡುಕು C. I, 51; ತಡವು G.); — tiredness, weariness; languor, disease (My.). 2, an idle, slothful or apathetic man. 3, one of the saṅcārībhāvas (Kāvy. IV, 2, 16). ಅಲಸ್ಥದ ಮಗ ಎರಡು ಕೆಲಸ, ಲೋಭಿಗೆ ಮೂರು ಬಾರ್ಸು (Prv.). See ಅಸದ್, ಬೇಸದ್.

ಅಲಸ್ಥಗಾಢ ಳಿ-lasya-gāṇa. A lazy man (C.). 2, a languld, slok man (My.).

ಅಲಸ್ಥತನ ಳಿ-lasyatana. = ಅಲಸ್ಥ No. 1. (My.; B. 5, 235).

ಅಲಾ ಳಿ. (fr. ಅಲಸ್ಥ?). — ಅಲಾಚೋಲಿ. Dllatoriness (My.).

ಅಲಾನ ಳಿ-lāna. The post to which an elephant is tied (ಕಮ್ಮ Mr. 157).

ಅಲಾಪ ಳಿ-lāpa. Speaking to, addressing; speech, conversation; communication; — = ಅಲಾಪನೆ No. 2 (My.); — lamentation (My.). Bp. 51, 40; 57, 38; Kk. 1, 80; J. 15, 14. — ಅಲಾಪಂ ಗೀರ್. -ಂ-ಕೋರ್. To take a speech to heart (Grj. 7, 21).

ಅಲಾಪನೆ ಳಿ-lāpanē. = ಅಲಾಪ. Speaking to, conversing with. 2, making preliminary melodious sounds with the voice or on musical instruments before a performance begins: the prelude in music (My.; Tē.).

ಅಲಾಪಿ ಳಿ-lāpi. Speaking (Bp. 32, 16).

ಅಲಾಪಿಸು ಳಿ-lāpisu. = ಅಲಾಪಿಸು. To speak to, to converse, to talk, etc. 2, to make preliminary melodious sounds, etc. (see ಅಲಾಪನೆ, My.). 3, to lament (My.).

ಅಲಾಬು ಳಿ-lābn. = ಅಲಾಬು. (ಕರೇ ಕುಮ್ಮಕಾಯಿ G.).

ಅಲಾವರ್ತ ಳಿ-lāvarta. = ಅಲವಟ್ಟಿ. A fan made of cloth (Sk.).

ಅಲಾಸ್ಥ ಳಿ-lāśya. A crocodile. (R.).

ಅಲಿ ಳಿ. 1. = ಅಲಿ 8, etc. (T. ಅಲಿ, ball-stone; a rain-drop; rain; ಅಲ, water; rain; ಅಲಂ-ಗಟ್ಟಿ, hall-stone; M. ಅಲರ್, water; ಅಲಿ, hail, also ಅಲಿ-ಪದ). — ಅಲಿಕರ್. -ಕಲ್ಲು. A hail-stone (ಕರಕ, ಘನೋಪಲ, ವರ್ಷೋಪಲ Hā., Nr.; ಕರಕ Nn. 50, o. rs. ಅಲಿ, ಅನಿ; My.; Tn. ಅಲಿಕರ್, ಅಲಿವರ್ತ). ಪದಿ ಪದಿಪದಿಮನ್ನು, ಅಲಿಕಲ್ಗಲ್ ಉದಿಮವು ನಡೆದಿಂ (Sm. 65). See Bp. 42, 2; Bh. 1, 19, 19. — ಅಲಿವರ್ತ. -ಪರರ್. A hail-stone (ಮುಗಿಲ್ಗಲ್ C. II, 113, o. r. ಅಲಿ; ಕರಕ Kk. 70; Sm. 35). ಅಲಿವರ್ತಲಗುಮ್ ಇನ್ನಿಗೋಪಮುಂ ಸೂಸಿದುವು ಅಲಿದಿಂ (Sm. 142, 166). See Rā. 8, 113; Grj. 4, 25.

ಅಲಿ ಳಿ. 2. The pupil of the eye (ಕನೀನಿಕೆ, ಅಕ್ಷಮ ಧ್ಯತಾರ Mr. 316; My.). ಕಣ್ಣಿನ ಅಲಿ (ತಾರೆ Mr. 513). ಕಯ ಅಲಿ (ಕನೀನಿಕೆ, ನಯನಮಧ್ಯತಾರೆ Hā.). ಅನೆಯ ಕಣ್ಣಾಲಿ (ಅಕ್ಷಮ, ಅಕ್ಷಕೂಟಕ Nr.). See Bp. 18, 80, 66. 2, the eye itself (ಅಚ್ಚಿ, ದಿಟ್ಟಿ Kk. 32; Sm. 70; J. 3, 21; 4, 36; 24, 66; 27, 27; 29, 49). ಅಲಿಗ ಮುಟ್ಟಿ ತಡವು (ಕೃಕರ Mr. 52). See ಕಣ್ಣಾಲಿ.

ಅಲಿ ಳಿ. 3. An inflammation of the eye (S. Mhr.: cf. ಅಯ್ಸು).

ಅಲಿ ಳಿ. 1. = ಅಲಿ. A bee. 2, a scorpion.

ಅಲಿ ಳಿ. 2. = ಅಲಿ. A woman's female friend (ಸಖಿ Sm. I; ಸಖಿ, ಕೆಳದಿ Nn. 138 as ಅಲಿ). 2, desire (ಬೇಕೆಮ್ಮುದು, ಬಯಕೆ 138). 3, a line, a row, a range, (ಸಾರ್ Sm. 1; ಮತ್ತೆ, ಸಾಲು Nn. 138); a mass (ಸಮೂಹ G.). 4, a ridge or mound of earth, crossing ditches, dividing fields, etc.: a causeway; a dike; a bridge (ಪಾಲಿ, ಎರಿ Mr. 417; ಸೇತು, ಪೂಲ G.). 5, pure, honest, sincere (ನಿರ್ಮಲವಾದ ಅನ್ವೇಷಣ G.).

ಅಲಿಂಗ ಳಿ-līṅga. Clasping, joining closely; embracing (Sm. 187, 188).

ಅಲಿಂಗನ ಳಿ-līṅgana. -ನೆ. Embracing; an embrace (ಕಡ್ಡಿ, ಅಪ್ಪಿಗೆ Kk. 80). See ಅಪ್ಪು, ತರ್ಪು, ಮುಡುಕು. — ಅಲಿಂಗನಂಗಿಯ. -ಂ-ಗಿಯ. To embrace (Bp. 17, 12; 42, 36; J. 11, 14).

ಅಲಿಂಗಿತ ಳಿ-līṅgita. Embraced; an embrace. (Bp. 36, 55; 57, 67).

ಅಲಿಂಗಿಸು ಳಿ-līṅgisa. To embrace (Bp. 4, 48; 13, 16; 30, 30; 85, 24).

ಅಲಿಂಗ್ಯ &-lingya. Fit to be embraced. 2, a kind of drum.
ಅಲಿನ್ದ &-linda. = ಅಲಿನ್ದ. (Sk.; G.).

ಅಲಿಸು &-lisu. = ಅಲಯಿಸು, ಅಲಯ್ಯು. 1. To cause one's self to be loudly spoken to: to listen attentively; to hear; to mind; to be heard: to make one's self heard, to cry aloud (ಅರ್ಥಾನ, ಪಂಥಾವನ ಸಿಮ್. Dh.; My.; Tē. ಅಲಿಂಚು). ಅರ್ಥಾನ ಸಿಮ್. ಅಲಿವನ್, ಅಲಿವು ರಸಿಕರ್ (Kk. 29). ಅಲಿವರ್ ಬರ್ಪು ಗಾರಣಮ್ ಎನ್ನು ದೂರು (90). ಅಲಿಸಿ ಕೇರ್! (Bp. 26, 28). ಇನ್ನು ಅಲಿವನ್, ಅಲಿಸು! (J. 28, 14). ಕಾಲ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಗಲುಹನ್ ಅಲಿವ ಮಾಯ ಮದುವಳು ಬಾಲಲೀಯಲಿ (Pril. 3, 27). See Bp. 2, 33; 3, 38, 56; 5, 43; 10, 33; 20, 13; 21, 47; 32, 18; 42, 28; 53, 42, 49; J. 1, 7; 11, 3; 28, 20; 29, 44; Riv. 5, 83; 6, after 11; 13, 21.

ಅಲೀಧ &-līdha. Licked, tasted, eaten. 2, an attitude in shooting, the right knee advanced and the left knee bent or retracted. See Bp. 33, 2; 40 sum.

ಅಲೀನ &-līna. Settled down upon. 2, melted, fused. (R.).

ಅಲು &-lu. 1. = ಅಲಿ 1, etc. (My.; ಕೂಗು G.). See ಅಲುಹ.

ಅಲು &-lu. 2. = ಅರು 1. (T.; R.).

ಅಲು &-lu. 1. A small water jar (ಅಕ್ಕಿ ತೊಳೆಯುವ ರವಳಿ G.). 2, an esculent root, Arum campanulatum. 3, any other esculent root of similar shape. — ಅಲುಗಡ್ಡೆ. A potato (C.; H., Br.).

ಅಲು &-lu. 2. ಅಳು. A person who possesses, etc. See ಅಪ್ಯಾಳು, ಕರುಣಾಳು, ದಯಾಳು, etc.

ಅಲುಕ &-luka. A small jar (see ಕನಕಾಳು). 2, a kind of ebony. 3, an epithet of Śēsha, the chief of the serpent race.

ಅಲುಹ &-luha. = ಅರುಹ, q. v.

ಅಲಿ &-li. 1. = ಅಲಿ 2, etc. Ficus indica (only in Si.). — ಅಲಿಯ ಮರ. = ಅಲವ ಮರ (Sl. 128, 415).

ಅಲಿ &-li. 2. = ಅಲಿ 1, etc. — ಅಲಿಕಲ್ಲು. A hallstone (ನ ಪೋಷಲ G.).

ಅಲಿ &-li. 3. A sugar-cane press or mill (C.; T., Ta., Tē.; T. also: the juice of the sugar-cane; M. ಅಲಿ perhaps Tbh. of ಅಲಯ). ಅಲಿ ಇಲ್ಲದ ಉರಿಗೆ ಇಪ್ಪೆಯ ಹೂವೇ ಸಕ್ಕರೆ (Priv.). — ಅಲಿಗಾಣ. A mill for expressing the juice of the sugar-cane (ರಸೋಲಾಖಲ Mr. 213; My.).

ಅಲಿ &-li. 4. = ಹಲ್ಲೆ. The lobe of the ear (C.).

ಅಲಿ &-li. 5. (tr. ಅಲಿ). Causing to roam, troubling. See ಮುಲ್ಲಾಠಿ.

ಅಲಿ &-li. 6. = ಹಾಲೆ. (My.).

ಅಲೇಖ್ಯ &-lēkhyā. To be written or painted. 2, a painting, writing.

ಅಲೇಖ್ಯಲೇಖಿ &-lēkhyā-lēkhē. Painting.

ಅಲೇಪ &-lēpa. = ಅಲೇಪನ. See ದೋಪಾಲೇಪ.

ಅಲೇಪನ &-lēpana. Smearing; plastering; anointing; liniment (Bp. 32, 29). — ಅಲೇಪನಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To smear, to put on by smearing (Bp. 46, 82).

ಅಲೇಕ &-lēka. Looking, seeing, beholding; sight, aspect (Bp. 58, 65). 2, light, lustre, splendor (3ನೆಯ ಬೆಳಗು Mr.

47). 3, flattery, praise, panegyrio (Sk.; ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರ ಭಾಷಣ G.).

ಅಲೇಕನ &-lēkana. Seeing, looking; sight (Bp. 40, 79). — ಅಲೇಕನಗಿಯ. To behold; to look at (Bp. 40, 79).

ಅಲೇಕಿತ &-lēkita. Seen, beheld. (My.).

ಅಲೇಕಿಸು &-lēkisu. To behold; to look at (My.; ನೋಡು G.). See Grj. 4, after 111; Bp. 5, 17; 18, 25; 25, 42; 38, 36; 53, 26.

ಅಲೇಕ್ಯ &-lēkya. Having seen or looked at, beholding. (My.).

ಅಲೇಚನ &-lēcāna. Seeing, perceiving. 2, considering, reflection; thought; opinion; intention;—counsel (Tē.; ಮಸಲತ್ತು Ch.). ಒಲಗಂ ಪರಿವೃದ್ಧಮ್ ಅಲೇಚನಕ್ಕೆ ಪೋಕಂ (Smd. 295).

ಅಲೇಚನಾನಂದೆ &-lēcānā-sabhā. Council (My.).

ಅಲೇಚನೆ &-lēcānē. -ನಾ. = ಅಲೇಚನ. — ಅಲೇಚನೆ ನದಿಸು. = ಅಲೇಚನೆ ಮಾಡು. (B. 4, 147). — ಅಲೇಚನೆ ಮಾಡು. To consider, to reflect, etc. (B. 4, 79; 5, 53; J. 14, 64).

ಅಲೇಚಿಸು &-lēcānu. To consider, to contemplate; to reflect, to think (Mr. 285; J. 6, 33; 11, 30; 14, 2; 18, 5; 29, 27; B. 3, 28; 4, 170).

ಅಲೇಧನ &-lēdhana. Mixing, blending. 2, stirring, shaking, agitating. See ಕಲಂಕು. 3, acquaintance, experience (My.).

ಅಲೇಲ &-lēla. Trembling slightly, rolling, as an eye, unsteady; shaken, agitated; trembling, agitation. See Bp. 21, 3; 30, 16.

ಅವ &-va. = ಅ 7, ಎ 11, ಏ 5, ದಾನ, ಯಾವ. What? which? (ಯತ್ Hla.; My.). ಅವ ಹಗಮಂ ಸಾಧಿಸರ್ ಪೋದ ಯ? (Smd. 155). ಅವ ಮಾತು, ಅವ ಕಾಯಂ, ಅವ ನಾಯ ಕಂ, ಅವ ಕಾನ್ತಿ; ಅವ ರಾಜಕರ್, ಅವ ನಾಟಗರ್, ಅವ ಆನೆಗರ್ (201). ಅವ ಅರಿದು? (Ahh. P. 10, 214). ಅವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದ ರೂ ಅಟ್ಟಿದದ ಅಭಿರಾವ ಬಿದದು (Priv.). See Bp. 5, 80; 18, 5; 20, 28; 37, 28; 39, 8; 44, 40; 51, 5; 52, 14; 55, 36; 58, 38. — ಅವಂ. = ಅವೆ 3. What man? which man? Its plural is ಆರ್ (Smd. 180, 182). ಅವಂ ಮುರನಂ ಕೊನ್ನ ನ? ಅವಂ ಬಕ ಕಂಸ ಕೇಶಿಗನ್ ಅದಬರಿದಂ? (183). ಪೋರ್ಕೆಗೆ ಅವಂ ನಿಲ್ಲಂ? (200). ಧನಮುಕ್ಕನ್ ಅವನ್, ಆತನೆ ಇನ್ನನ್, ಆತನೆ ಗುಣೋತ್ತಮಂ (68). ಅವನ್ ಅಧಿಕವ್ಯಾನ್, ಅವನೆ ಸೇವ್ಯಂ (174). See Bp. 1, 27; 8, 30; 10, 44; Bh. 1, 8, 18, 18. — ಅವ ನಾನೊಬ್ಬ. -ಅನು 5-ಬಬ್ಬ. Whoever, any. ಅವನಾನೊಬ್ಬ ಎತ್ತನು ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ನೇಸದು ಅತ್ತಮಯಮ್ ಅದಹುದು, ಅವನಾನೊಬ್ಬ ಪ್ರಾಹ್ಲಣನು ಮಲಗಿರಲು ನೇಸದು ಉದಯಮ್ ಅದಹುದು, ಆ ಇಬ್ಬರು ತಡುನಾಯಿನ್ ಅಭಿನಮುಕ್ತನು, ಅಭ್ಯುದಿತನು ಎನಿಸುಗು; ಅವ ನೊಬ್ಬನು ಅತಿತಯಮ್ ಅಹ ಪರಾಕ್ರಮದೊಡನೆ ಕೂಡಿದವನ್ ಉಣ್ಣು, ಆತನು ಉರ್ಜಸ್ತಿ ಎನಿಸುಗು; ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಗುಡಿಯನ್ ಎಚ್ಚಿ ತಪ್ಪಿದವನ್ ಉಣ್ಣು, ಈತನು ಅಪರಾಧವೃತ್ತನು; ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನ್ ಆಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆದಾನು, ಆತನು ಅಭ್ಯಮಿತ್ರ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಅವನೋಬ್ಬ. ಅವನ್-ಉ 9-ಬರ್ಬ. Whoever, a certain man or person (Bp. 54, 9). — ಅವಲ್ಲಿ. = ಎಲ್ಲಿ. Where? ಅವಲ್ಲಿಯೂ, everywhere; anywhere, somewhere (ಪ್ರಚಿದ್ Nr.). — ಅವನಂ. -ಅನಂ. = ಅವಂ. (Bp. 38, 65; 54, 9; Bh. 1, 8, 31). — ಅವರ್. What woman? which woman? (Smd. 173, 245). ನಿವ್ಯಮಿಯಾವರ್? (64). ಅವರ್ ಪತಿವ್ರತೆ, ಅವರ್ ಮಾನ್ಯೆ (174). — ಅವಳೋರ್ವರ್. -ವ. ಅವರ್-ಉ 9-ಬರ್ಬರ್. Whatever woman, any woman, any. ಅವಳೋರ್ವರ್ ಬಪ್ಪಟ್ಟಿ ಮುದುಕಿಯಾಗಿ ಕಾಯಿ ಸೀರೆಯನ್ ಉಟ್ಟಿ

ವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಣನ್ ಇಲ್ಲದವಳು ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಎನಿಸುಗು; ಅವಳೊ
ವಳು ವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವ ಮಾಡುವವಳಾಗಿ ರಾಣಿವಾಸ
ದೊಳು ಸುದ್ರವಳು ಅಸಿತ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಅವಗ. — ಅವಗ 2.
When? (Bp. 81, 25; 44, 68; My.). — ಅವಾಗ್. — ಅವಗ್. At
what time? ಅವಾಗ್. — ಉಂ 1. Whensoever, always (ಸದಾ,
ತತ್ತ್ವ Nr.; ಎನ್ನುಂ ಸ್ಮದ. 12. 66. 76. 79 Cm.; ಸತತಂ 277 Cm.).
— ಅವಾತಂ. — ಅವಂ. = ಅವಂ. (Rā. 14, after 12). — ಅವಾವ.
rep. (Bp. 10, 48; 19, 31; 37, 5, 28; J. 19, 41; 32, 56). —
ಅವದಾನೊನ್ನು. ಅವದು 1-ಅನು 5-ಅನ್ನು. Whatsoever, which-
soever; anything; (ā, an). ಅವದಾನೊನ್ನು ಏಂ ತೊಲಗುವುದು
(ಅವದಾನೊನ್ನು ಸ್ಮದ. 160). ಅವದಾನೊನ್ನು ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರನನ
ಇರಿಸಿ ಕೆತ್ತಲು ಪಟ್ಟಿದು, ಅ ಅದೆಯ ಮರನು ಉದ್ಧನಮ್ ಎನಿಸುಗು
(Nr.). — ಅವದು. 1. What? which? (Smd. 96. 182; My.).
Plural ಅವವ (70). ನಿಮಗೆ ಅವವ ಮನಕೆ ಏಲುವವು, ಅದ್ದಿಬನ್
ಅವನ್ ಅಯ್ಯಳಿಗೊಳ್ಳಿ! (117). ಅವದು ಮಾಡರ್ ಬೇಡಿದುದು,
ಅದುವೆ ಕರ್ಮಂ (155). ಅವದು ರೂಢಿಯನ್ ಶುಕ್ಯದು, ಅದುವೆ
ಲೇಸು (174). ಅವದು ಸಂಕಟಂ ನಿನ್ನಗೆ? (139; see also 125. 153.
162. 172). ಅವದಕೆ (Bp. 23, 31). ಅವದಕ್ಕು (1, 15). ಅವದು
ಮಂ (13, 10). See also 12, 23; 13, 4; 37, 4; 43, 64. 65.
— ಅವದು. 2. — ಉಂ 9. Whatsoever (Bh. 1, 8, 78; 2, 13, 35;
Rā. 13, 14).

ಅವಗ ಕ್ಷಿವಾಗ. A mutilated ಅವಗಂ. (Nn. 148).

ಅವಗಂ ಕ್ಷಿವಾಗ-ಗಾ-ಋಂ. Whenever, always (ಅವಗ
ಋಂ ಸ್ಮದ. 882 Cm.). 2, further more, further (ಅಧಿ
ಕ, ನಾಡೆ, ನೆಡಿ, etc. ಸ್ಮದ. 391; ಸ್ಮ. 58). ಅವಗಂ ಗೆಯ್ಯಯಿ
ಲ್ಲದ ಇಳಿ (ಬಿಲ Mr. 92). See Ch. v. 5; Bp. 1, 28; 13, 5;
38, 65; 54, 9; J. 1, 1; 3, 25. 37; 19, 6.

ಅವಡೆ ಕ್ಷಿವಾಡೆ. — ಅವಡೆಚ್ಚು. (ಘೋಷಕ, ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಚೇದು
ಬೀರ, ಕಯ್ಯಾರಿ Si. 151; Tē.). A bitter acute-angled oonm-
her (Br.).

ಅವಣಿ ಆವಣಿ. Thh. of ತ್ರವಣಿ. The fifth month (My.; T.,
M.).

ಅವನಿವ ಆವನಿವ. = ಅವನಿವ (on account of the metre). (ಸೋ
ಮ, ಯುಗದ ಅದಿಯ ಅರಸು Nn. 25).

ಅವನವನಿ ಆವನವನಿ. Sowing; placing upon or in. 2, any
vessel.

ಅವರ ಆವರ. = ಅವರ, ಅವರಣ, ಅವಾರ. See ದೇಶಾವರ.

ಅವರಣ ಆವರಣ. Covering; concealing; veiling (blind-
ing, ಮರುಳು ಮಾಡುವುದು G.); filling, surrounding; enclos-
ing; obstructing, interrupting; warding off; a covering;
a shield; a fence, railing; a halt, lock. See ಅಕುರ, ಹೊ
ಡೆ. 2, choosing, desiring. — See ಅನ್; ವಂಚಾವರಣ.

ಅವರಣಶಕ್ತಿ ಆವರಣ-ಶಕ್ತಿ. The power which veils the
real nature of things, the power of illusion (Abhā. 5, 56).

ಅವರಣಿ (ಆವರಣಿ). A kind of instrument or implement
(ಜನ್ತ Mr. 207).

ಅವರಿ ಕ್ಷಿವರಿ. = ಅವಿ 1. (My.; M. ಅವದಿ).

ಅವರಿ ಕ್ಷಿವರಿ. = ಅವರಿ, etc. See ನೀರಾವರಿ.

ಅವರಿಕೆ ಆವರಿಕೆ. Another form of ಅವರಿ, etc. See ನೀರಾವರಿಕೆ,
ಹೊನ್ನಾವರಿಕೆ. — ಅವರಿಕೆಗಿಡ. A shrub with showy yellow
flowers, Cassia auriculata Liu. (St. & Pl.; My.; T. ಅವ
ರೈ, M. ಅವೀರ).

ಅವರಿಸು ಆವರಿಸು. To cover; to conceal; to surround, to
overcoat (ಶವಿ G.); to enclose; to lay hold of or on, to seize
(ಅವಗ್ರಹಿಸು ಸ್ಮದ. 182 Cm.; My.); to join closely (ಘಡುರ್ಗಿಯಾ
ಗು ಸ್ಮದ. 297 Cm.); to be fit, to be used, ನಿನ್ನಗೆ ಅವರಿಸು ತಗದ್

ಎನ್ನು ಸ್ಮ. 48); to spread about (v. l.). ಅವರಿಸಿದುದು (ದಳಿಸಿತು,
ಅರ್ಕು 60; Kk. 53). See ಸ್ಮದ. 382; Bp. 2, 13; 11, 44; 19,
79; 34, 11; 35, 5; 44, 1. 46; 45, 2; 50, 28. 63; 51, 61; 52,
23; 54, 69; 57, 56. 63. 82; 61, 11; J. 8, 18; 19, 15; 26,
35; 30, 38; Grj. 2, after 106.

ಅವರಿ ಆವರಿ. Thh. of ಅವರಿ (Smd. 352). See ಅವರಿ; ನೀರಾವ
ರಿ. Several kinds of leguminous plants, as Phaseolus
trilobus, Dolichos lablab, etc. 2, ಬದುಪ್ಪು (Mr. 132, o.
rs. in two MSS. ಅವರಿ and ರುಪ್ಪು). See Bp. 60, 44. —
ಅವರಿಗಿಡ. = ಅವರಿಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಅವರಿಬಳ್ಳಿ. = ಅವರಿಬಳ್ಳಿ.
(Z.).

ಅವರಿಣಿ ಆವರಿಣಿ. = ಅವರಿಣಿ 2, ಅವರಿಣಿ. A distinct head in
the ledger or abstracted from it (Mhr., H.).

ಅವರಿಣಿ ಆವರಿಣಿ. = ಅವರಿಣಿ. (My.).

ಅವರಿಣಿ ಆವರಿಣಿ. Turning or going towards; turning
round, revolving. 2, a whirlpool (ಸುದಿ Nn. 86). 3, a
curt.

ಅವರಿಣಿ ಆವರಿಣಿ. Turning, turning round; circular
motion; melting metals together; repeating. See ಬೀಸು.

ಅವರಿಣಿ ಆವರಿಣಿ. Returning. 2, a turn, a time (C.). See
ಅನೇಕಾವರಿಣಿ, ಬನ್ನಾವರಿಣಿ. — ಅವರಿಣಿ ಮಾಡು. To repeat, as a
lesson (My.).

ಅವರಿಣಿ ಆವರಿಣಿ. To turn round or back, to revolve (ತಿ
ರುಗು, ಸುತ್ತು G.).

ಅವರಿಣಿ ಆವರಿಣಿ. Eradicated.

ಅವಲಿ ಕ್ಷಿವಲಿ. = ಅವಲಿ. — ಅವಲಿಕ್ಕಿ. — ಕೊಳ. A pond that
contains red water-lilies (Ahh. P. 1, 104).

ಅವಲಿ ಆವಲಿ. ಅವಲಿ. A row, a range, a line. 2, a series,
dynasty. 3, a heap, a multitude (ಸ್ತೋತ್ರ Mr. 428). 4, a
kind of ವಿಸ್ತಾರಾವರಿಣಿ (Kāvy. III, 3, B. 3. 17-20).

ಅವಲಿಕೆ ಕ್ಷಿವಲಿಕೆ. ಅವಲಿಕೆ. = ಅವಲಿ, ಅವಲಿ. A row, etc. (= ಅವ
ಲಿ). See ದೀಪಾವಳಿಕೆ.

ಅವಲಿಯನುಕೆ ಕ್ಷಿವಲಿಯನುಕೆ. A kind of yamaka (Kāvy. III,
2, B. 24 seq.).

ಅವಲಿ ಕ್ಷಿವಲಿ. = ಅವಲಿಕ್ಕಿ. (My.).

ಅವಲಿ ಕ್ಷಿವಲಿ. (fr. ಅವಲಿ). Necessary, inevitable, ab-
solutely sure to happen or to be done; — necessity, need
(My., Mhr.).

ಅವಲಿ ಕ್ಷಿವಲಿ. A dwelling, a house.

ಅವಲಿ ಕ್ಷಿವಲಿ. Stored, as grain.

ಅವಲಿ ಕ್ಷಿವಲಿ. The sacred fire kept in a house. See
ವಂಚಾವರಿ.

ಅವಲಿ ಕ್ಷಿವಲಿ. Bringing, conveying, conferring. 2, pro-
ducing, causing. See Ch. v. 1, ಅವಲಿವಾದ.

ಅವಲಿ ಕ್ಷಿವಲಿ. = ಅವಲಿ.

ಅವಲಿಕೆ ಕ್ಷಿವಲಿಕೆ. = ಅವಲಿಕೆ. etc. (Smd. 383).

ಅವಲಿ ಕ್ಷಿವಲಿ. See s. ಆ and ಅವ.

ಅವಲಿ ಕ್ಷಿವಲಿ. Scattering; sowing. 2, a trench for water
dug at the root of a tree. 3, a bracelet (ಪಾರಿವಾಯಿ, ವಳಿ
ಯ, etc. Mr. 340).

ಅವಲಿ ಕ್ಷಿವಲಿ. A bracelet.

ಅವಲಿ ಕ್ಷಿವಲಿ. = ಅವಲಿ No. 2, ಅವಲಿ. Enveloping, covering;
keeping off. 2, an enclosure, a compound, a yard
(Mhr.). See ದೇಶಾವಾರ, ಪ್ರವಾರ, ಸ್ವನಿವಾರ.

ಅವಲಿ ಕ್ಷಿವಲಿ. Enclosed; covered; restrained. (Bp.
59, 82).

ಅನೇಕಿಶಿರಿ ā-vēśiki. A female guest.

ಅನೇಕದ ā-vēśha. Porvading; penetrating; visiting (Kāvy. 1V, 2, 37).

ಅನೇಕಶ್ಚಕ್ ā-vēśhāka. Surrounding. 2, a wall, fence, enclosure (ವೃತ್ತಿ, ಬೇರಿ Hlā.).

ಅನೇಕಶ್ಚನು ā-vēśhāna. Surrounding, wrapping round; a wrapper; a handage; an enolosure. (My.).

ಅನೇಕೈಸು āvēśhān. To surround (J. 34, 19; My.).

ಅಶ āśa. 1. Thh. of ಅಶಿ. (My.).

ಅಶ āśa. 2. Eating. See ಅಶ್ರಯಾಶ, ವನನಾಶನಾಶ. 2, reaching to; obtaining. See ಅಶ್ರಾಶ.

ಅಶಂಸನ āśāmsana. Wishing. 2, declaring, asserting. See ಎರಾಶಂಸನ.

ಅಶಂಸಾರ್ಥ āśāmsā-ārtha. Declared, asserted or ordered meaning. 2, the optative (My.).

ಅಶಂಸಿತ್ರ āśāmsātri. One who wishes; one who utters blessings.

ಅಶಂಸು āśāmsu. Wishing; one who wishes.

ಅಶಂಸೆ āśāmsē. -ಸಾ. Wish, desire, hope. 2, speech, declaration. See ಹಿಶಾಶಂಸೆ.

ಅಶಂಕೆ āśānkē. Apprehension, fear. 2, doubt. 3, distrust. — ಅಶಂಕೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To fear, etc. (Śmd. 292).

ಅಶಯ āśaya. A resting place; an abode, an asyrium. 2, a receptacle (ಅಧಾರ, ಅಶ್ರಯ Nn. 94). 3, meaning, intention (ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಧಾವ 94; R.v. 4, 99; B. 4, 184). 4, wish or will (My.; ಬಯಕೆ G.). 5, water (ತವ್ವುರ, ಉದಕ Nn. 94). 6, any vessel or viscus of the body. 7, property. 8, a miser. 9, the jack tree, Artocarpus integrifolia.

ಅಶರ āśara. = ಅಶಿರ. An evil spirit, a rākshasa 2, fire.

ಅಶಾಜಿ āśā-gaja. An elephant of a quarter or point of the compass (Mr. 420). 2, the number 8 (Ūh.).

ಅಶಾವಾಶ āśā-pāśa. The snare of lust (Bp. 22, 51; 53, 3; 61, 79, 90; My.).

ಅಶಾವಿಶಾಜಿ āśā-plāśīci. The demon of lust (Bp. 40, 52; My.).

ಅಶಾಬಂಧು āśā-bandha. = ಅಶಾಪಾತ. (Bp. 49, 33; My.).

ಅಶಾಭಂಗ āśā-bhaṅga. Disappointment (B. 5, 68; My.).

ಅಶಾಮ್ಬರ āśā-ambara. = ದಿಗವ್ವರ. Śiva (My.).

ಅಶಾಯುತ āśā-yuta. Desirous; greedy (ತೃಪ್ತ, ಅಭಿಲಾಷ, etc., ಅರ್ತ Mr. 232).

ಅಶಾವಾರಣ āśā-vāraṇa. = ಅಶಾಗು. (Bp. 55, 22).

ಅಶಾಷ್ಟಕ āśā-aṣṭaka. The eight points of the compass (My.).

ಅಶಾಸನ āśāśana. = ಅಶಿಸ್. 2. See ಮಂಗಳಾಶಾಸನ.

ಅಶಿ āśi. 1. ಅಶೀ. A serpent's fang.

ಅಶಿ āśi. 2. Tbh. of ಅಶಿಸ್. 2. A kind of āśānkāra (Kāvy. 111, 8, B, 166 seq.).

ಅಶಿ āśi. 3. Eating. See ಬಹ್ವಾಶಿ.

ಅಶಿತ āśita. Eaten.

ಅಶಿತಂಗವೇನ āśita-ā-gavīna. Formerly grazed by cattle.

ಅಶಿರ āśira. = ಅಶರ. (Sk.; G.).

ಅಶಿರ್ವಾದ āśiś-vāda. = ಅಶೀರ್ವಾದ. (Sk.).

ಅಶಿಫಿ āśiś. 1. A serpent's fang. Nom. ಅಶೀರ್.

ಅಶಿಫಿ āśiś. 2. Wish. 2, benediction, blessing (ಹರಕೆ G.). Nom. ಅಶೀರ್.

ಅಶಿಸು āśiśu. To desire, to wish or hope for (Bp. 42, 6; My.). 2, to hless (My.).

ಅಶೀರ್ವಚ āśiś-vāca. Benediction (ಸ್ವಸ್ತಿ, ಅಶೀರ್ವಾದ, ಹರಸು ನದು Nn. 138; ಸ್ವಸ್ತಿ Mr. 532).

ಅಶೀರ್ವಚನ āśiś-vācana. Benediction (Bp. 25, 39; My.).

ಅಶೀರ್ವದಿಸು āśiś-vādisu. To pronounce a wish of happiness to, to bless (My.; ಹುರುಳಿಸು G.; ಹರಸು Ūh.).

ಅಶೀರ್ವಾದ āśiś-vāda. Benediction (Sk., My.; ಅಶಿಸ್, ಹರಕೆ, ವರಕೆ G.; ಹರಸುವದು Nn. 138). — ಅಶೀರ್ವಾದ ಕೊಡು. To give a benediction, to bless (Bp. 46, 6; My.). — ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡು. = ಅಶೀರ್ವದಿಸು. (B. 4, 126; My.).

ಅಶೀರ್ವಾದವರ āśiśvāda-para. Having benediction as the highest object, being intent upon benediction (Śmd. 129).

ಅಶೀರ್ವದ āśiś-viśa. Having venom in its fang: a snake.

ಅಶೀರ್ವದ āśiś-viśa. = ಅಶೀರ್ವದ. A snake.

ಅಶು āśu. Quick, fast; haste (J. 10, 46). 2, a kind of rice ripening in the rainy season.

ಅಶುಗ āśu-ga. Going quickly. 2, the wind. 3, an arrow. 4, the sun.

ಅಶುಗತಿ āśu-gati. = ಅಶುಗ No. 4.

ಅಶುಗತಿಮಿತ್ರ āśu-gati-mitra. A lotus (Bp. 5, 1).

ಅಶುಗಾಮಿ āśu-gāmi. = ಅಶುಗ No. 4. (R.).

ಅಶುಪತ್ರಿ āśu-patri. The tree Boswellia serrata. (R.).

ಅಶುಪ್ರೀತಿ āśu-vrīhi. = ಅಶು No. 2. (G.).

ಅಶುಶುಕ್ಲ āśu-sukshapī. Shining forth. 2, fire. 3, wind.

ಅಶಿ āśi. ಅಶಾ. = ಅಶಿ 1, ಅಸೆ. Wish, desire; iust; expectation, hope. 2, a region, a quarter of the compass. ಅಶಿಗೆ ಅನ್ವೈ ಎಲ್ಲ, ಪಾಶಕ್ಕೆ ಕಡೆಯಲ್ಲ. — ಅಶಿಗೆ ನಾಶವಿಲ್ಲ (Prvs.). ಧನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಶಿಯುಳ್ಳವರು (Si. 184). ಎರಡನೆಯವರ ಹಣದ ಮೇಲಿನ ಅಶಿ (ಅಭಿಧೈ G.). — ಅಶಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become desirous, etc. (My.). — ಅಶಿದನೆ. -ತನೆ. Desire to be satiated, wish to be gratified (My.). — ಅಶಿಮೋಹಿಸು. -ತೋಹಿಸು. To hold out hopes, to raise another's expectations (C.). — ಅಶಿ ವದು ಎಕೆ. Desiring, etc. (ಮೋಹದ, ಇಚ್ಛೆ, etc. Si. 70). — ಅಶಿ ಮಾಡು. = ಅಸೆ ಮಾಡು. To desire, etc. (My.). See Prv. a. ನಿರಾಶಿ.

ಅಶಾಶಿ āśāśa. (fr. ಅಶುಶಿ). Impurity (contracted in consequence of a death, etc., My.).

ಅಶ್ಚರ್ಯ āśāśārya. = ಅಶ್ಚರಿ 1, etc. Curious, marvellous, astonishing. 2, a wonder, a marvel. 3, wonder, surprise, astonishment (ದಶ್ಯನ Ūt. II, 100; Śm. 66; ಎಶ್ಚರಿ Ūt. II, 101; ಶುತೂಹಲ Nn. 93). — ಅಶ್ಚರ್ಯಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To begin to feel surprise (My.; B. 3, 73). — ಅಶ್ಚರ್ಯ ವದು. To be surprised, to wonder (My.; B. 4, 171).

ಅಶ್ಚರ್ಯಕರ āśāśārya-kara. Surprising, astonishing (My.; B. 4, 111, 171).

ಅಶ್ಚಿ āśma. (fr. ಅಶ್ಚಿ). Stony, made of stone. (My.).

ಅಶ್ವನ āśmana. = ಅಶ್ವ. (My.).

ಅಶ್ರಮ āśrama. A hermitage. 2, a religious order, of which there are four kinds, that of the brahmācāri, that of the gṛībhastha, that of the vānaprastha, and that of the yatī, bhikṣu or sanyāsi. See ನಾಲ್ಕು ಅಶ್ರಮ.

ಅಶ್ರಯ āśraya. = ಅಸರ, ಅಸರ. That to which any thing is annexed, or with which anything is closely connected, or on which anything depends or rests: a seat, an abode. 2, a support, shelter, refuge (ಗವಿ, ಗರುಡ, ಗೊತ್ತು,

ಸಿರಿ, ಪುಂಡ್ರ, ಇತ್ಯು, ಅಗರ, etc. Śm. 58; Kk. 64). 3, protection, help. 4, the person or thing in which any quality or article is inherent. 5, at the end of compounds: depending or resting on, endowed with (Kāvy. IV, 2, 42; V, 2). See ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯ. — ಅಶ್ರಯ ಕೊಡು. To afford help or support, etc. (My.; B. 5, 10. 804). — ಅಶ್ರಯಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To have recourse to for shelter, etc. (My.).

ಅಶ್ರಯಾಶ್ರಯಾ-āśraya-āśa. Eating what comes near. 2, fire.

ಅಶ್ರಯಿ-āśrayi. That has sought the protection of (My.).

ಅಶ್ರಯಿಸು-āśrayisu. = ಅಶ್ರಯಿಸು. To join, to possess (Śmd. 263); to obtain, to keep in mind, to desire (ಬಯಸು 299 Cm.); to adopt, to use, to countenance, to follow (B. 3, 97); —to approach for protection, etc. (My.); —to cause to go to, to put (see ಅಶ್ರಯಿಸು).

ಅಶ್ರಯಿಸುವಿಕೆ-āśrayisuvikē. Approaching for protection (ಪ್ರಾಯ, ಶ್ರಯ Si. 390).

ಅಶ್ರಯಿಸು-āśrayisu. = ಅಶ್ರಯಿಸು. To join, etc.; to cause to go to, to put (Bp. 44, 22).

ಅಶ್ರವ-āśrava. Stream, flow, river. 2, distress, fatigue. 3, fault, transgression. 4, one of the sāvika bhāvas (Kāvy. IV, 2, 17). 5, compliant, obedient. 6, a promise.

ಅಶ್ರಿತ-āśrita. Dwelling in; resorting to; having sought the protection of (My.); protected (My.); practising; naming; being cognate (Śmd. 26); being connected with (276); being dependant on; a dependant (B. 2, 20; 4, 117). See Bp. 36, 38; 55, 17.

ಅಶ್ರಿತ-āśrita. Heard; promised, agreed.

ಅಶ್ರೇಷ್ಠ-āśrēṣṭha. Embracing; an embrace. 2, intimate connexion. 3, N. of the 9th inner mansion (My.; Tō.).

ಅಶ್ವ-āśva. (fr. ಅಶ್ವ). Relating to a horse. 2, a number of horses.

ಅಶ್ವಾತ್ಥ-āśvattha. (fr. ಅಶ್ವತ್ಥ). Relating to the Ficus religiosa. 2, the fruit of that tree.

ಅಶ್ವಯುಜ-āśvayuja. (fr. ಅಶ್ವಯುಜ). = ಅಶ್ವಯುಜ. The month āśvina (of the rainy season).

ಅಶ್ವಲಯ-āśvalāyana. N. of a ṛishi and writer on ritual. (My.).

ಅಶ್ವಾಸ-āśvāsa. Breathing, taking breath. 2, encouraging, consolation. 3, a chapter or division of a book (Ch. v. 24; Bp. 61, 91).

ಅಶ್ವಾಸನ-āśvāsana. Consolation (B. 5, 10).

ಅಶ್ವಾಸಿಸು-āśvāsisa. To breathe; —to encourage, to comfort, to console (Rāv. 5, 44; My.).

ಅಶ್ವಿನ-āśvina. N. of a month (September-October) during which the moon is in āśvinī. 2, a day's journey for a horse or rider.

ಅಶ್ವಿನೇಯ-āśvinēya. A surname of the two āśvins. 2, N. of Nakula and Sahadēva.

ಅಶ್ವಿನೀ-āśvinī. Tbh. of ಅಶ್ವಯುಜ. (My.). ಅಶ್ವಿನೀದಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನು ಕರಗುವ ದಿವಸ, ಮಣ್ಣು ಕರಗುವ ಮಹಿ (Prv.).

ಅಶ್ವಿನ-āśvina. A day's journey for a horse.

ಅಶ್ವಾ-āśva. = ಅಸದ, ಅಸದಿ, (ಅಸದಿ). The month āśvadhā (June-July). 2, a staff of patāśa wood carried by an ascetic on the day of full moon of the month āśvadhā (ಮುಂಜಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕಿರಿಯೊಳಗೆ ಕೊಡುವ ಮುತ್ತುಲಗಿದದ ಕೊಂಬು). 3, the Malaya mountain.

ಅಶ್ವಾಧಾ-āśvadhā. N. of a man (Sk.). 2, one who betrays confidence, a cheat, a scamp (My.; Tō.; Mbr. ಅಶ್ವಾಧಾ). —

ಅಶ್ವಾಧಾ-āśvadhā-māsa. = ಅಶ್ವಾಧ No. 1. (ಶುಚಿ Nn. 18; ಅಸದ Ct. II, 21).

ಅಶ್ವಾಧಿ-āśvadhī. = ಅಸದಿ No. 2 q. v., ಅಸದಿ. The plant Asparagus racemosus Willd. (St. & Pl.; My.; not Sk.). 2, the day of full moon in the month āśvadhā (Sk.).

ಅಽ-ā. An interjection implying anger, pain, recollection, etc.: ah! oh! etc. Cf. ಅ.

ಅಸ-āsa. 1. Throwing, casting. See ವಿಪರ್ಯಾಸ, ವ್ಯಾಸ, ಅತ್ಯಾಸ. 2, a bow.

ಅಸ-āsa. 2. = ಅಸನ 2. See ಉತ್ತರಾಸ.

ಅಸಕ್ತ-āsakta. Attached strongly to or intent on, devotedly attached to. 2, zealously following or pursuing. 3, eternal. See Bp. 48, 82; 58, 1; Grj. 5, after 9.

ಅಸಕ್ತ-āsakta. = ಅಸಕ್ತ. (My.). See ಅಸಮಾಸಕ್ತ.

ಅಸಕ್ತಿ-āsakti. Attachment or devotedness to; intentness upon; diligence, zeal. See B. 4, 5; Bp. 39, 3; J. 11, 18.

ಅಸಂಗ-āsanga. Fastening to, fixing; association; attachment; contact. See ಉತ್ತರಾಸಂಗ.

ಅಸದ-āsada. Tbh. of ಅಶ್ವಾಧ (Ct. II, 21; Śm. 20).

ಅಸದಿ-āsadi. Tbh. of ಅಶ್ವಾಧ (Śmd. 864, o. r. ಅಸದಿ). 2, = ಅಶ್ವಾಧ No. 1, q. v. (ತತಮೂಲಿಕೆ, ಅಭೀರು Hla.; ತತಮೂಲಿ, ಬಹು ಸುತ, ಅಭೀರು, etc. Nr.; ತತಮೂಲಿ, etc., ವಿಶ್ವವಿಶ್ವರ; ಅಶ್ವಾಧೀ ಬೇರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಮುಚ್ಚಿ ಗಡ್ಡೆ, ಅಚ್ಚಿ ಗಡ್ಡೆ Si. 146; ತತಮೂಲಿ, ಸೇರು Mr. 188, one MS. ಸೀರು).

ಅಸತ್ತು-āsattu. P. p. of ಅಸರ್ 1.

ಅಸನ-āsana. 1. Throwing. See ಅಶ್ವಾಸನ.

ಅಸನ-āsana. 2. Sitting. 2, sitting in peculiar postures, according to the custom of devotees (ಪದ್ಯ, ಕುಳಿರುವುದು Nn. 54), e. g. ಪದ್ಮಾಸನ, ಭದ್ರಾಸನ, ವಜ್ರಾಸನ, ವೀರಾಸನ, ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಸನ. 3, halting, stopping. 4, a seat in general: a stool, chair, etc. (Grj. 3, 112, 113; 4, 47). 5, the withers of an elephant, the part where the driver sits. See Nr. 8. ವಿಜಗೀಷು.

ಅಸನಾಂಕುರ-āsana-ānkura. The piles (ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ Mr. 386).

ಅಸನ-āsana. Stay, abiding.

ಅಸಂದ-āsanda. Vishnu. (R.).

ಅಸಂದಿ-āsandi. A couch, the seat of which is made of basket-work (ವೇತ್ರಾಸನ, ಇತ್ಯು Mr. 208).

ಅಸನ್ನ-āsanna. Sat down, sat near; closely united; near, proximate; (attacked; commenced, undertaken). ಅಸನ್ನ, fem. (Bp. 4, 42).

ಅಸನ್ನಗಮನ-āsanna-gamana. Going near (?). See ಪೋಷ.

ಅಸನ್ನಪೀಡನ-āsanna-pīḍana. Molesting in an attacking manner (?). See ಅಪ್ಪಿಡಿ.

ಅಸವಾಕ-āsapakā. = ಅಸ್ಯವಾಕ. Sores about the tongue and mouth, occasioned by the heat of the body, apthous disease (My.).

ಅಸಪ್ರಾಸ-āsaprāsa. Gasping, panting (Tō.; R.).

ಅಸಮಾನಿ-āsamāni. Sky blue (My.; H.; Br. ಅಸಮಾನಿ).

ಅಸರ-āsara. Tbh. of ಅಶ್ರಯ. (My.; B. 4, 119; 5, 821).

ಅಸರೆ-āsarē. = ಅಸರ. (My.). See ಬೆನ್ನಾಸರೆ. — ಅಸರೆಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. = ಅಶ್ರಯಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಅಸದ್ *Āsār*. 1. -ಯಿ. To be weary or fatigued (ಅಲಸ್ಯ *Āsār* Dh.; T. ಅಜರು; T. ಪಾಪದ್ವಿ, affliction; Tn. ಅಸರ್, thirst). P. p. ಅಸತ್ತು (*Āsār* Dh. 284). See Bp. 18, 59; 20, 22; 48, 13. — ಅಸದ್ ದೇಸದ್ dnpl. (Bp. 38, 31).

ಅಸದ್ *Āsār*. 2. = ಅಸದಿ, ಅಸದು. Weariness, fatigue, languor. ತೀತೋಷ್ಣದ ಅಸದಿಲ್ಲದ ಸುಸ್ಥಲಂಗರ್ (J. 19, 43). ಅಸದಂ (3, 4; 5, 51; 15, 47). ಅಸದಂ (15, 3). ಅಸದೋ (18, 22; 28, 10). ಅಸರ್ಗಂ (15, 20). — ಅಸರ್ಗಂ. -ಕಳೆ. To remove fatigue, to rest (J. 3, 8).

ಅಸದಿ *Āsāra*. = ಅಸದ್ 2. (My.).

ಅಸದಿಕೆ *Āsārikē*. = ಅಸದಿ. (My.).

ಅಸದು *Āsaru*. = ಅಸದ್ 2. (My.).

ಅಸವ *Āsava*. Distilling; decoction. 2, *spirituons liquor* (ಸುರ *Nn*. 13; ಮೈರೇಯ, ಕಲ್ಯ, etc., ಕರ್ Mr. 221). 3, *rum*. ಅಸವಾಸಕ್ತೆ *Āsava-Āsaktatē*. The state of being addicted to drinking spirituons liquor; a drinking club (ಗೋಮುಖ, ಮದ್ಯಗೋಟ್ಟ *Nn*. 20, o. r. ಅಸವಾಸಕ್ತ).

ಅಸವಾಸಕ್ತಿ *Āsava-Āsakti*. = ಅಸವಾಸಕ್ತ, q. v.

ಅಸದಿ *Āsādi*. = ಅಸದಿ No. 1 (My.).

ಅಸದಿ *Āsāda*. Putting down, placing. See ಪ್ರಾಸದ.

ಅಸದನ *Āsādāna*. Putting or laying down; attacking, making war upon; going to or towards; meeting with; obtaining, attaining; accomplishing.

ಅಸದಿತ *Āsādita*. Sat near; gone to; obtained.

ಅಸದ್ಯ *Āsādya*. Obtainable. See ಸಮಾಸದ್ಯ.

ಅಸಮಿ *Āsāmi*. A person or individual (My.; Br., H.; see ಪಾತಿಯಾಸಾಮಿದಾಕ).

ಅಸಾರ *Āsāra*. Surrounding an enemy; incursion. 2, a heavy fall of rain, a hard shower (ತಾಂ ಬಿಡದೆ ಸುರಿವ ಮದಿ Mr. 44; Grj. 9, 56). 3, the army of an ally or of a king, whose dominions are separated by other intervening states. 4, provision, food.

ಅಸಾರಕ *Āsāraka*. = ಅಸಾರ No. 2. (My.; Rām. 3, 6, 9).

ಅಸಾರಮಹಾಲ *Āsāra-mahāln*. A kind of hall (B. 4, 146).

ಅಸಿಗೆ *Āsīgē*. = ಹಾಸಿಗೆ. (My.).

ಅಸೀನ *Āsīna*. (Śmd. 297). Sitting, seated (ಉಪವಿಷ್ಟ, ಕುಳಿದಂ Mr. 246).

ಅಸು *Āsu*. 1. To loosen from an elevated place (ಉರ್ಧ್ವವಿಮೋಚನ *Śmd*. Dh.).

ಅಸು *Āsu*. 2. = ಅಜ, ಅರ್ಜ. The sāl tree, Shorea robusta Roxb. (ವೃಕ್ಷಭೇದ *Śmd*. Dh.; ಶಾಲ, ಸರ್ಪ Mr. 114; Tē. ಎಸಿ, T. ಅಜ್ಜಾ). ಅಸನ ಮರ (ಶಾಲ *Nn*. 110).

ಅಸು *Āsu*. 3. That measure, that much, so much (C.; Tē. ಎಸಿ; see ಅನಿರು). ಸಮನೆ ಅಸು ಅದವು, ದೇವ! (Anubhavaśikhāmapī 10, 18). 2, at the end of an infinitive it may be translated by "possibility", e. g. ಅಮಾವರ ಗೋಳಾಟಿ ಹೇರಲಾಸಲ್ಲ (B. 4, 182; My.).

ಅಸು *Āsu*. 4. = ಹಾಸು. To spread (My.).

ಅಸು *Āsu*. 5. = ಹಾಸು. The warp of a weaver (My.; Tē., Tn.).

ಅಸುತಿ *Āsuti*. -ತಿ. Distilling, pressing out soma juice.

ಅಸುತೀವಲಿ *Āsuti-vala*. One who causes a sacrifice to be performed on the day of the new or full moon, etc. 2, a distiller.

ಅಸುರ *Āsura*. Increase, abundance; excess; superiority; haughtiness; vehemence; strength, power; annoyance, trouble (ಅತಿಶಯ *Bhn*. 9; Tē. ಎತು, to increase, = ಅತಿಶಯಿಡು). ಅಸುರದ ಕವ್ವಿಗೆ (Bh. 1, 20, 60). ಕೋಪಮುಂ ಜವಮುಮ್ ಎದ್ವಿಯುಮ್ ಅಸುರಮ್ ಅಪ್ಪಿನಂ (Abh. P. 13, 75). ಅಸುರದ ಕಟ್ಟಾಳು (Bp. 9, 38). ಅಸುರದ ಕೋರಾಡಕಧಾನಂಗರ್ (37, 21). ಅಸುರದ ಎರಪರಾಕ್ರಮಂ (37, 59). ಅಸುರದ ಎದೆ (18, 7). ಅಸುರದ ಸನ್ಮಾಹ (Rām. 3, 6 sum.). See ಅಟ್ಟಾಸುರ, ಅತ್ಯಾಸುರ, ಕಟ್ಟಾಸುರ; Grj. 6, after 54; Bp. 16, 23; 28, 30; 52, 16; 57, 24; 58, 27.

ಅಸುರ *Āsura*. (fr. ಅಸುರ). Relating to evil spirits or to the Asuras; demoniacal. 2, an Asura (My.; ದೈತ್ಯ *G.*). 3, a form of marriage (My.).

ಅಸುರಿ *Āsuri*. Black mustard, *Sinapis ramosa* Roxb. 2, N. of a twining shrub (ಕತ್ತರಿವಳ್ಳಿ Mr. 150, o. r. ಕತ್ತರು).

ಅಸಿ *Āsi*. Thh. of ಅಸಿ. (ಪಾಲಿ, ದಿಕ್ಕು *Nn*. 31. 114). ಅಸಿಯಂ ದೇವ್ವಂ (ಮಾರ್ಗಣ, etc. Mr. 518). See s. ಪುಸಿ 2. — ಅಸಿಗೆಯ. To afford the shelter of, to shelter, to protect (J. 19, 34). 2, to desire. — ಅಸಿದೇವ್ವ. -ತೋ. To give up or abandon desire (My.). ತನ್ನ ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಅಸಿದೇವ್ವಿದು, ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದನು (B. 5, 165). — ಅಸಿಗೊಳಿಸು. To allure; to hold out hopes (C.). — ಅಸಿಬಡಕ. -ವಡಕ. = ಅಸಿಗಾಡ. (C.). — ಅಸಿಬಡಕತನ. -ವಡಕತನ. Cupidly, avarice (My.). — ಅಸಿಬಡಿಕ. -ವಡಿಕ. = ಅಸಿಗಾರ್ತಿ. (C.). — ಅಸಿಬಾಕ. = ಅಸಿಬಡಕ. (My.). — ಅಸಿಬುರಕ. -ಪುರಕ. = ಅಸಿಬಡಕ. (C.). — ಅಸಿ ಮಾಡು. To feel a wish for, to desire. ತವನಿಧಿಗೆ ಅಸಿ ಮಾಡನು (Bp. 9, 33). ಪ್ರಾಣದ ಅಸಿಯನ್ ಎಕೆ ಮಾಡಿದನು? (25, 26). ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅಸಿ ಯಂ ಮಾಡೆ (47, 43). See also 29, 18; 45, 5. — ಅಸಿಮಾರಿ. A person of inordinate desire (My.). — ಅಸಿವಡು. -ವಡು. To wish, to desire (ಕಪ್ಪೆ *Śmd*. Dh.).

ಅಸಿಗಾಡ *Āsīgāḍa*. An inordinately desirous, covetous or avaricious man (C.).

ಅಸಿಗಾರ್ತಿ *Āsīgārti*. A covetous woman (C.).

ಅಸೀಚನ *Āsīcāna*. Pouring into or on; sprinkling. (My.).

ಅಸೀವನ *Āsīvana*. -ನೆ. Attending to; assiduous practice or performance of any action; commerce, intercourse. See Bp. 7, 7, 8; 12, 28.

ಅಸೀವೆ *Āsīvē*. = ಅಸೀವನ. (Bp. 24, 28).

ಅಸ್ಯಂದನ *Āsyandana*. Attack; battle, war.

ಅಸ್ಯಂದಿ *Āsyandi*. Attacking, assailing. See ಪರಾಸ್ಯಂದಿ.

ಅಸ್ಯಂದಿತ *Āsyandita*. The walk of a horse (ಎಳೆನಡಿಕೆ, ಸಮಗತಿ *Si*. 274).

ಅಸ್ತರ *Āstara*. = ಅಸ್ತರಣ. (My.).

ಅಸ್ತರಣ *Āstarāna*. = ಅಸ್ತರಣ. Spreading; decking. 2, a carpet, a rug, bed clothes, etc. 3, a layer. 4, a coloured cloth or blanket thrown over the back of an elephant, or over a carriage, etc.

ಅಸ್ತರಣೀಯ *Āstarāna-kriyē*. The act of spreading. See ಪಾಸು.

ಅಸ್ತಿ *Āsti*. = ಅಸ್ತಿ. Property, wealth (C.; Tē., Tn., M., T.). ಹಣದ ಅಸ್ತಿ (ದ್ರವ್ಯ, ವಸ್ತು, etc. *Si*. 330). — ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ. reit. (C.; Tē.).

ಅಸ್ತಿಕ āstika. (fr. ಅಸ್ತಿ). A believer in sacred tradition; one who believes in God and another world, a theist (My.); pious, faithful. 2, N. of a muni. ಅಸ್ತಿಕನ ದಾನ, ನಾಸ್ತಿಕನ ಭಕ್ತಿ (Prv.). 3, a man of property (My.).

ಅಸ್ತಿಕ್ಯ āstikya. Theism; piety (My.). ಅಸ್ತಿಕ್ಯದಿನ್ದ ಆದ ವಿರಕ್ತಿ (ಪ್ರಾ.ನ ಸಿ. 49). 2, a theist (My.).

ಅಸ್ತಿಗಾಂಧ āsti-gāṇḍa. A man of property (C.).

ಅಸ್ತಿಮಿತ āstimita. Wet. 2, steady, fine. 3, tender, soft. 4, gratified, pleased. (Bp. 35, 34).

ಅಸ್ತಿವನ್ತ āsti-vanta. = ಅಸ್ತಿಗಾಂಧ. (My.).

ಅಸ್ತೇ āstē. Slowly, at slow pace (My.; H.).

ಅಸ್ಥಾನ āsthāna. Place, site. 2, an assembly. 3, a royal hall of audience (ನೃಪರ ಬೇಡ ಸಭೆ Mr. 462).

ಅಸ್ಥಾನಿ āsthāni. An assembly.

ಅಸ್ಥಾನಿಕ āsthānika. Relating to a royal hall of audience (My.); a courtier (My.).

ಅಸ್ಥಿತ āsthita. Stayed, dwelt; abiding. 2, having recourse to. 3, applied to. 4, engaged in; practising. 5, spread. 6, obtained (ಅಶ್ವತ್ಥ, ಕೆಮ್ಮಳುಕುಂ Mr. 459).

ಅಸ್ಥಿ āsthī. An assembly. 2, regard, care. 3, effort (ಪ್ರಯತ್ನ G.). 4, state, condition.

ಅಸ್ಥಾಲ್ಯ āsthaulya. Some amount of stoutness, etc. See ಸಡಿ.

ಅಸ್ಪತ್ರಿ āspatri. The English "hospital" (C.; Tē. ಅಪಿವತ್ರಿ, ಹಾಸ್ಪಿತ್ರಿ).

ಅಸ್ಪದ ās-pada. Place, site (ಸ್ಥಾನ Nn. 78). 2, position, rank, dignity. 3, business, affair. 4, basis, ground, occasion (My.). 5, ಪಾಠಿ (Nn. 31). Fem. at the end of a compound ಅಸ್ಪದಿ (Smd. 188). See Prv. s. ಮುಳ್ಳುಮೊನೆ.

ಅಸ್ಫಲ āsphāla. = ಅಸ್ಫಲನ (My.).

ಅಸ್ಫಲನ āsphāṇa. Flapping, striking against; clapping; striking; rubbing. See ಅಪ್ಪಳಿಸು. — ಅಸ್ಫಲನಂಗಿಯ. — ಅ. — To flap, to clap, etc. (Grj. 6, after 67).

ಅಸ್ಫುರಣ āsphuraṇa. Springing up, breaking forth; becoming manifest; shining. See Bp. 33, 21; 43, 67.

ಅಸ್ಫುರಿತ āsphurita. Trembling; sprung up; glittering, shining (A.).

ಅಸ್ಫೋಟ āsphōṭa. = ಅಸ್ಫೋಟನ. 2, = ಅಸ್ಫೋಟ No. 1 (ಎಕ್ಕೇರಿತ G.).

ಅಸ್ಫೋಟಕ āsphōṭaka. One who claps or strikes the hands together (My.). 2, the plant *Coreya arborea*.

ಅಸ್ಫೋಟನ āsphōṭana. Moving to and fro, flapping, trembling; shaking; slapping or clapping the arms as done by combatants, wrestlers, etc., or the noise made by it; clapping, striking the hands together; knocking, as at a door. 2, blowing, expanding; — breaking. See ಒಡದು, ಕರಳು.

ಅಸ್ಫೋಟಿನಿ āsphōṭani. A gimlet or auger.

ಅಸ್ಫೋಟಿ āsphōṭi. = ಅಸ್ಫೋಟ. ಅದನೀ ಮಲ್ಲಿಗೆ (G.). 2, = ಎಷ್ಟು ಕಾಪ್ಪೆ (G.).

ಅಸ್ಫೋಟಾ āsphōṭa. Swallow wort, *Calotropis gigantea*. 2, = ಮುದ್ದುಗುಲಿಕೆಯ ಗಿಡ (G.).

ಅಸ್ಫೋಟಿ āsphōṭi. A wild variety of Arabian jasmīn, *Jasminum sambac* Ait. 2, the creeper *Clitoria ternatea* Lin.

ಅಸ್ಯ āsya. The mouth; the face.

ಅಸ್ಯಪತ್ರ āsya-patra. A lotus. (R.).

ಅಸ್ಯಪಾಕ āsya-pāka. = ಅಸಪಾಕ. (My.).

ಅಸ್ಯಲಾಂಗಲ āsya-lāṅgala. Whose face is a plough: a hog, a boar. (R.).

ಅಸ್ಯಲೋಮ āsya-lōma. The beard. (R.).

ಅಸ್ಯಾಭಜ್ಜ āsya-ahja. A face that is like a lotus (J. 3, 14; 24, 49).

ಅಸ್ಯಾನವ āsya-āsava. Spit, saliva. (R.).

ಅಸ್ಯೇ āsyē. Sitting; resting, stay. 2, a seat, a throne (ಗದ್ದುಗೆ G.).

ಅಸ್ಯೇನ್ದ್ರ āsya-indu. A face that is like the moon (J. 3, 12).

ಅಸ್ಯನ āsrapa. (fr. ಅಸ್ರವ). The nineteenth lunar mansion. (R.).

ಅಸ್ರವ āsraṇa. The foam on boiling rice. 2, flowing. 3, distress, pain.

ಅಸ್ರವದ ās-rāda. Tasting, eating; enjoying; flavour. (Bp. 15, 28; 59, 14; My.).

ಅಸ್ರಾದನ ās-rādana. Tasting, eating; enjoying. See ರಸಾಸ್ವಾದನ. — ಅಸ್ವಾದನಂಗಿಯ. — ಅಂಗಿಯ. To taste, etc.; to smell at (V. 14, 103).

ಅಸ್ರಾದಿಸು ās-rādisu. To taste, to eat; to enjoy (Bp. 33, 15; 47, 17); to smell at (My.).

ಅಹ್ āh. An interjection to express dislike: fy! (My.).

ಅಹ āha. A rare form of ಅಹ, etc. ಹಿಂದು ಅಹ ವಾನ (ವಾನೋತ್ಪನ್ನ Nn. 142).

ಅಹ āha. = ಅಹಾ. ಅಹ, ಇದು ತಪ್ಪದು (Mr. 536). See Grj. 10, 103; Bp. 32, 15; 37, 53. (In Sk. It implies reproof, severity, command, etc.).

ಅಹಕ āhaka. A peculiar disease of the nose. (R.).

ಅಹತ ā-hata. Struck, beaten. 2, uttered falsely. 3, multiplied. 4, assertion of an impossibility. 5, new cloth. 6, known. 7, a drum.

ಅಹತಲಕ್ಷಣ āhata-lakṣhaṇa. Noted for good qualities.

ಅಹರ ā-hara. Bringing, fetching. (My.). 2, taking, seizing; taking away, robbing. (My.). 3, drawing in breath, inhaling; inhaled air; breath inspired.

ಅಹರಣ ā-haraṇa. Taking away, robbing. (My.); taking, seizing; bringing near; removing; accomplishing; causing, inducing. See ಅಧ್ಯಾಹರಣ, ಅಮೃತಾಹರಣ, ಉದಾಹರಣ, ವ್ಯಾಹರಣ.

ಅಹರಿಸು āharisu. To take away, to rob (My.).

ಅಹವ ā-hava. 1. Sacrificing, sacrifice.

ಅಹವ ā-hava. 2. Summoning, calling; challenging. 2, war, battle (ಕೊಳುಗುರ ಓ. II, 62; ಕಾಳಿಗ Nn. 39). — ಅಹವಂಗೊಡು. — ಅ. — To challenge (J. 8, 26).

ಅಹವನೀಯ ā-havanīya. To be offered as an oblation, to be sacrificed. 2, the fire in which oblations are offered.

ಅಹವಾಂಗ āhava-aṅga. (ಕರ್ಣಿಕೆ, ಕಾಳಿಗದ ಮಧ್ಯ Nn. 21; ಸೂತ, ಕಾಳಿಗದ ಭೇದ 32).

ಅಹವ ā-havi. A warrior (My.).

ಅಹಾ āha. = ಅಹ. An interjection expressing surprise, pity, or sorrow (Mhr.; Grj. 1, 68; J. 2, 59; B. 5, 151; cf. ಅಹಾ, ಅಹೋ).

ಅಹಾರ ā-hāra. = ಅರ 6. Bringing near; taking; employing.
2, taking food, eating. 3, food. ಅಹಾರಮಂ ಕೊಣು ಕೊಣ್ಣು
(J. 8, 2). — ಅಹಾರ ತಕ್ಕಿಕ್ಕು. To take food (B. 4, 14; My.).
— ಅಹಾರ ಮಾಡು. To eat (My.).

ಅಹಾರಪಚನ āhāra-pācana. Digestion (My.). See Prv. s.
ವಚನ.

ಅಹಾರಸಮ್ಭವ āhāra-sambhava. The juice of the body,
ohyle, lymph, sernm. (R.).

ಅಹಾರಿಸು āhārisu. To eat (My.).

ಅಹಾವ ā-hāva. A lough or ditch near a well for water-
ing calle (ನಿಪಾನ, etc., ಬೆಂಚೆ Mr. 421). 2, = ಅಹವ 2.

ಅಹಿಕ āhika. (fr. ಅಹಿ). Intermittent, daily, especially
used of fever (My.; Tē.). 2, (fr. ಅಹಿ) the descending node.
3, N. of Pāṇinl.

ಅಹಿತ ā-hita. Placed, put.

ಅಹಿತುಗ್ಧಿಕ āhltupḍika = ಅಹಿತುಗ್ಧಿಕ. A snake-catcher or
exhibitor of snakes.

ಅಹು ā-hu. Calling; ory (ರವ, ಧ್ವನಿ Nn. 86). 2, rice
(ಪ್ರೀತಿ, ನೆಲ್ಲ 86). 3, minnte, atomic, etc. (ಸೂಕ್ಷ್ಮ 86).

ಅಹುತ ā-buta. Sacrificed. 2, offering made to men, hos-
pitality. 3, the nourishment of all oreated helings con-
sidered as one of the principal sacrifices. (R.).

ಅಹುತಿ ā-hnti. = ಅಹುತಿ. Offering oblations with fire to the
deities; an oblation to the deities (ಬಲ, ಹುತಾಹುತಿ Nn. 14).

2, a mouthful (ಕಬಳ, ತುತ್ತು Mr. 220). — ಅಹುತಿ ಕ. To
offer an oblation with fire (Bp. 60, 50). — ಅಹುತಿ ಕೊಡು.
= ಅಹುತಿ ಕ. (My.). 2, to present a hali (to demons, etc.,
My.). — ಅಹುತಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. = ಅಹುತಿ ಕೊಡು. (Bp. 61, 17).

— ಅಹುತಿಗೊಳ. — ಕೊಳ. To take or receive as an offering;
to take as a mouthful. See Bp. 44, 21; 54, 53; 56, 32.

ಅಹುತಿ ā-hūti. Calling; summoning. (My.).

ಅಹುತ ā-hṛta. Brought; given; taken; collected. See ಉ
ದಾಹೃತ.

ಅಹುತಿ ā-hṛti. Colloction. See ಸಮಾಹೃತಿ.

ಅಹೇಯ āhēya. (fr. ಅಹಿ). Belonging or relating to a snake.

ಅಹೇರು āhēru. = ಅಹೇರು. — ಅಹೇರುಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

ಅಹೋ āhō. An interjection expressing wonder
or surprise (C.; Bp. 24, 67).

ಅಹೋ āhō. An Intorjection of doubt or of asking; or, or
perhaps.

ಅಹೋವರುಷಿಕೆ āhō-purnshikē. A vain determination to ac-
complish an object, vaunting of one's power (ಅಹುವರುಷಿಕೆ
ನಿಪ್ಪದು Mr. 464).

ಅಹ್ನಿಕ āhnikā. (fr. ಅಹನ). Daily. 2, a religious ceremony
to be performed every day at a fixed hour. 3, oonstant
occupation. 4, daily food. 5, what may he read in
one day, the section of a hook. (G.).

ಅಹ್ನಾದ ā-hlāda. = ಅಹಲ್ನಾದ. Joy, delight (ಸನ್ನೋಷ Nn.
77).

ಅಹ್ನಾದಕರ āhlāda-kara. Gladdening. (My.).

ಅಹ್ನಾದಕಾರಿ āhlāda-kāri. Gladdening; that causes pleasure
(Kāvy. II, 1, 7).

ಅಹ್ವಯ ā-hvaya. Calling. 2, a name, an appellation.

ಅಹ್ವಾನ ā-hvāna. Calling; a call, an invitation (ಹೇಳ, ಕರೆ
ವುದು Nn. 95); invocation of a deity (ಅರ್ಚ, ಕರೆವುದು 106).
2, a name.

ಅಹ್ವಾನಪುರುಷ āhvāna-purusha. A man who calls or
invites. See ಬದು.

ಅಹ್ವೇ ā-hvē. A name, an appellation.

ಅಳಿ āli. 1. = ಅಳು 1. To get, to obtain. 2, to
have, to hold, to possess. 3, to govern, to
rule, to manage (ತಾಳೆ Smd. Cm. 56. 77. 122. 156.
204. 344. 367; T., M., Tn. ಅಳು; Tē. ಏಲು). P. p. ಅಳ್ಳು
(Smd. 77. 156. 204; see ಅಳ್ಳು). ಅಳ್ಳುಂ (56. 122. 344. 367).
ಬೆರ್ಗವ್ವಿನ ಸೊಮ್ಮನ್ ಅಳ್ಳ ದಾಯ್ದಿಡ್ (78). ನಯವಿದರವ್ವ, ಸ
ಹೋದರರವ್ವ ಎನ್ನು, ಒಸೆದು ಅಳ್ಳುದು ಭೃತ್ಯನತಾನಮಂ! (258).
ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನಂಗಳುಮನ್ ಒಳಕೊಣ್ಣು ಅಳ್ಳನ್ (ಅದ) ಅಮ್ಮೋನಿಧಿ ರೋ
ಕಳ್ಳೆಲ್ಲಂ ಬೀದಾಗುಂ (208). See Bp. 16, 13; Rāy. 5, after 26;
5, 133; 12, 13; 13, 10. 18. 79; 14, 15; J. 2, 5. 9. 19; 5,
23; 6, 41; 29, 9.

ಅಳಿ āli. 2. = ಅಳು 2. (A bond-man?), a servant
(ಸೇವಕ Smd. Dh., Sm. 115; J. 4, 11); a soldier (ಭಟ
Bhn. 54; J. 4, 62; 12, 5; 20, 26. 86); a messenger
(ಅತಂಕ, ದೂತ Nn. 66); a pawn in chess (J. 6, 30).
2, a grown person in general (C. as ಅಳು; T., M.,
Tu.). ಅರಸಾರ್ (Smd. 63), ಒಳ್ಳಾರ್ (84), ಕಟ್ಟಾರ್ (215).
ಅಳಿಯ ಮೇಲೆಯುಮ್ ಅಳ ಮೇಲೆಯುಂ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ
ಪರಿದುದು ಒನ್ನೆ ಗಣಂ ಭುವನ್ನಿಕರಾಮನ (146). ಅಳೆ ಇವಂ, ಅಳೆ
ಇದು (109). ಉರ್ಕಾರ್ (79). ನಿನ್ ಎನ್ನ ಅಳ್ಳನ್, ನಾನ್ ಅಳೆ
(Bp. 9, 51). — ಅಳ್ಳತ್ತಿನ ದಣ್ಣೆ. N. of a children's play
(Bh. 1, 6, 1). — ಅಳ್ಳಾರಿ. A path passable only for men
(My.). — ಅಳ್ಳೊಟ್ಟಿ. A porter's load (My.). — ಅಳ್ಳಲ. -ಬಲ.
(Smd. 386; Kk. 99). A body of soldiers (My.). 2, help-
mates (My.). — ಅಳ್ಳಲೆ. -ಬಲೆ. (Smd. 81). The strength of
a man or of men. — ಅಳ್ಳಸ. -ಬೆಸ. = ಅಳ್ಳಸನ. — ಅಳ್ಳಸಗೆ
ಯ್. To take an order upon one's self as a servant does:
to become obedient or subject, to become a servant (Abh.
P. 10, 37). 2, to subject (14, 194). — ಅಳ್ಳಸನ. -ಬೆಸನ.
Servant-command: the state of one who like a servant
obeys orders, subjection, service (Abh. P. 9, 134; 11, 3).

ಅಳಿ āli. 3. (= ಅಳ). Manliness, bravery. — ಅ
ಳ್ಳೊಡು. -ತೊಡು. To evince manliness, etc. (J. 32, 1).

ಅಳಿ āli. = ಅಳು 3, etc. — ಅಳವೇರಿ. = ಅಳುವೇರಿ, q. v. (My.).
ಅಳವೇರಿಯ ಗೋಡೆ (ಪ್ರಾಕಾರ G.).

ಅಳ āli. = ಅಳು 1, etc. Extent; a tract of country (see e. g.
ಅನ್ನರಾಳ, ಕೊಡೆಯಾಳ, ನಟ್ಟಾರ, ಬಣ್ಣವಾಳ, ಮಲೆಯಾಳ, etc.). ಎರ
ದೂರ ಎಡೆಯ ನಡುಮಾರಂ ಪ್ರಾನ್ನರಮ್ ಎನ್ನುದು (Hik.).

ಅಳತಿ ālāti. = ಅಳತಿ. Singing (Bp. 12, 44; 19, 10). —
ಅಳತಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. Slung to be joined to; to be attended
with singing (Bp. 17, 21).

ಅಳಮಾಳ ālamāli. = (ಅಲಮಾಲಿ), ಅದಮಾಲಿ (Smd. 39).

ಅಳಮ್ಪರ ālamhara. = ಅಳಮ್ಪರ. (My. occasionally).

ಅಳಮ್ಬೆ ālambbē. = ಅಳಬೆ, etc. A mushroom (My.;
ತೀರ್ಣ G.).

ಅಳವಿಸು ālavisan. Thh. of ಅಳವಿಸು. (Bh. 8, 24, 49).

ಅಳವಾಳ ālavāli. = ಅಲವಾಲ. (Rāy. 2, 49).

ಅಳಿ āli. 1. = ಅಳಿ. An affix for forming nouns,
e. g. ಒವಾಳಿ, ಜೂದಾಳಿ, ಮಾಪಾಳಿ, ಎಪಾಳಿ, ವಡಪಾಳಿ, ಮಾತಾಳಿ;
ಕೇಡಾಳಿ, ಸಿಗ್ಗಾಳಿ (Smd. 239).

ಅಳಿ āli. 2. = ಅಳ, etc. — ಅಳವೇರಿ. = ಅಳುವೇರಿ, q. v. A
rampart (My.; ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆ G.).

ಅಳಿ. = ಅಳಿ 2, q. v. (ಸಮಿ, ಸಾರ್ ಸ್ಮದ. I; ಅವಳಿ, ಎಳಿ, ರಾ ೩, ಪನ್ನಿ Mr. 359). See c. g. J. 80, 1. 19. 31; 33, 20; C. Bp. 47, 39.

ಅಳಿಕೆ. 1. = ಅಳಿ. Ruling; reign (B. 4, 6. 80; 5, 187).

ಅಳಿಕೆ. 2. = ಅಳಿಕೆ. See ಘಾತಾಳಿಕೆ, ಹೀಯಾಳಿಕೆ.

ಅಳಿಕೆ. 3. The state of being a person. See ಅಪ್ಪಾಳಿಕೆ.

ಅಳಿಗ. 1. = ಅಳಿಗ, etc. See ಕಲಹಾಳಿಗ.

ಅಳಿಗ. 2. = ಅಳಿಗ. Tbh. of ಅವಲಿಕೆ (ಸ್ಮದ. 383).

ಅಳಿಗ. 3. = ಅಳಿಗ, etc. A squirrel (My.).

ಅಳಿಸು. 1. (ಸ್ಮದ. 40). To cause to obtain or get (Bp. 41, 19); to cause to rule. — ಅವಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To be ruled, as by a king (My.).

ಅಳಿಸು. 2. = ಅಳಿಸು. See ಹೀಯಾಳಿಸು.

ಅಳು. 1. = ಅಳಿ 1. P. p. ಅಳಿ (C.). ಅಳುವ ಅರಸು (ಚಕ್ರ ವರ್ತ, etc. Nr.). ಅಳುವವನು (ಅಶ್ವರ, ಪತಿ, etc. Si. 355). ರಾಜ್ಯವನ್ ಅಳುತ (Bp. 27, 28). ಅಳಿದವನು (40, 44). ರಾಯನ ನಡುವು ಮಕ್ಕಳು ಪೂರವನ್ ಅಳಿ! (Bh. 1, 8, 8). ರಾಜ್ಯವನ್ ಅಳಿ ಅಳುವನು (1, 8, 15). ಮುನ್ನ ತಕ್ಕೋಟಿರಾಯರು ಅಳಿದ ಆ ನೆಲಂ (Dp. 1). ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಳಿದನು (B. 4, 80).

ಅಳು. 2. = ಅಳಿ 2. (C.). ನೀವು ಒಡೆಯನ್, ಅನ್ ಅಳು (Bp. 22, 61). ಅಳುಗಂ (16, 13). ಅಳುಗನ್ನ (B. 5, 283). ಕಾರಾಳು (ವಪಾತಿ, etc. Nr., Hla.). ಬಿಲ್ಲಾಳು (Nr.). ಸಾರಾಳು (ಸಾಕಪ್ಪ, etc. Nr.). ಕೂಲಿಯಾಳು (ಕರ್ಮಕರ, etc. Nr.). ತುಲಾರಾಳು (ಸ್ಮ. 42). ಅಳು ಕಟ್ಟಿದವನೇ ಅರಸು, ಕೂಲಿ ಇಟ್ಟಿದವನೇ ದಾತ. — ಅಳುಗ ಬಿಲ್ಲವ ಅರಸಾಗ ಬಿಲ್ಲ. — ಅಳಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಅರಸುತನವು ಯಾವ? — ಅಳೂ ಅಗ ಬೇಕು, ಅರಸೂ ಅಗ ಬೇಕು (Prva.). See Bp. 28, 46; 45, 11; 54, 19; 56, 51; Bh. 2, 4, 5. 11. — ಅಳಮರಿಸು. — ಅಳಮರಿಸು. To get a person (for doing any work, My.). — ಅಳನೇದಿಕೆ. — ಎದಿಕೆ. A kind of children's play (Bh. 1, 6, 1). — ಅಳು ಕಾಡು dupl. ಅಳು ಕಾಡು ಇದ್ದವನು ದೇ ಕಾಳಯನು ಬಿಟ್ಟನೇ? (Prv.). — ಅಳುಕೆಯು. — ಕೆಯ. ಉದ್ದ. Being of the length of a man with both arms elevated and the fingers extended (ಪೂರುವ Si. 213. 462). — ಅಳುಕೆಯು reit. (My.). — ಅಳುಗಲಸ. — ಕೆಲಸ. Service, drudgery (Bp. 52, 10). 2, work fit for one person (My.). 3, work done by servants (My.). — ಅಳುದ್ದ. — ಉದ್ದ. The length or height of a man (My.; Si. 431. 437). — ಅಳುಪಾಟಿ. A gang of workmen under a méstri (My.). — ಅಳುಮಗ. A servant (3. Mhr.). ಅಳುಮಕ್ಕಳು (B. 2, 20; 4, 34. 43. 73). — ಅಳು ಮಟ್ಟ. A man's measure or height (C.). — ಅಳು ಹೋಳು. reit. (3. Mhr.; B. 4, 153). — ಅಳೋಟಿ. — ಒಟಿ. The distance which, or the speed at which, a man can run (C.).

ಅಳು. 3. = ಅಳಿ 3, ಅಳಿ 4, ಅಳಿ, ಅಳಿ 2. See ಅಳಿ. — ಅಳುವೆರಿ. — ಎರಿ. A wall or rampart of a fort surrounded by the ditch (ದಯ, ವರು Nr.); a merlon of a fort (My.). See Rām. 1, 9, 10; 1, 13, 2; 6, 13, 3.

ಅಳು. 4. = ಅಳು (see ಅಳು). The feminine of ಅಳು 4, q. v. (My.), c. g. ಬನ್ನಾಳು (B. 2, 7), ಬದಿವಾಳು (3, 78), ಪದಾಳು (4, 138).

ಅಳುತನ. 1. = ಅಳುತನ 1, q. v. (Bh. 8, 4, 81; J. 2, 41; C.).

ಅಳುತನ. 2. = ಅಳುತನ 2. Service (Bp. 11, 5; 22, 52; My.).

ಅಳುವಿಕೆ. 1. = ಅಳುವಿಕೆ. Ruling; reign (B. 5, 1; My.).

ಅಳಿ. 1. = ಅಳಿ. The feminine of ಅಳಿ 1, No. 1 & 2, c. g. ಬರುತ್ತಾಳೆ, she comes (B. 1, 1), ಪಾಕುತ್ತಾಳೆ (3, 82), ನಡೆಯುತ್ತಾಳೆ (C.), — ಬನ್ನಾಳೆ (ಬನ್ನ ಅಳಿ), she has come; ಬೋಗಾಳೆ (3. Mhr.).

ಅಳಿ. 2. = ಅಳಿ 2. Obtaining; ruling; reign, government (J. 2, 54; 29, 36).

ಅಳುತನ. 1. (ಸ್ಮದ. 248). = ಅಳುತನ 1. Ruling; rule, sovereignty (ಅರಸುತನ, ಒಡೆಯತನ G.; My.); prowess, valour (My.). ಅವನ ಅಳುತನ (ಸ್ಮದ. 61). See J. 4, 49; 13, 25; 16, 10; 22, 7; 27, 51; ಕಟ್ಟಾಳುತನ, ಕೂರಾಳುತನ, ಬಲ್ಲಾಳುತನ.

ಅಳುತನ. 2. = ಅಳುತನ 2. Service (Rāv. 14, 52).

ಅಳಿ. 3. (ಸ್ಮದ. 49, o. r. in Mqb. MS. ಅಳು).

ಅಳಿ. 4. P. p. relative of ಅಳಿ 1-ಅಳಿ 3: A ruler, a master (ಇನ Hla.; ಪೂರವಂ Ct. I, 27). See ಸ್ಮದ. 141. 258. 263; Grj. 5, 44; Bp. 9, 51; Rāv. 5, 124. 125; J. 22, 7; C. Bp. 11, 11; V. 14, 64. Feminine ಅಳಿ (Grj. 3, 105).

ಅಳಿ. 5. = ಅಳಿ. etc. A possessor; a ruler, a master; a husband (ಮನ್ಯ, ಒಡೆಯ Nll. 36). See ಇರುಳು, ಉಮಯಾಳು, ನುಡಿವಾಳು, ಪಿಪಾತಿನಿಯಾಳು, ಬದಿವಾಳು, etc.

ಅಳಿ. 6. = ಅಳಿವೇರಿ s. ಅಳಿ 3. (C.; Bp. 16, 14. 16. 18. 21. 24; Rāv. 1, 54).

ಅಳಿ. 7. = ಅಳಿವಿಕೆ. (C.).

ಅಳಿ. 8. = ಅಳಿ 2, etc., ಅಳಿ 6, ಅಳು. To sink in a fluid; to immerse, to dive; to sink, to be lowered, to be deep (ಮುರುಗು ಸ್ಮದ. I; 49; ಜಲನಿ ಮುಕ್ಕನ ಸ್ಮದ. Dh.; ನಿಮುಕ್ಕನ ಸ್ಮ. 115; T., M. ಅಳು; T. ಲೋಗು). P. p. ಅಳು (ಸ್ಮದ. I; Bp. 6, 28), or ಅಳು (ಸ್ಮದ. 285). ಅಳುತ (Bp. 45, 7). ಜಲದೊಳೆ ಅಳು ಧಾಸ್ಯರಂ (ಬದ್ಧಿನಂ Bhn. 59). See J. 8, 54. 55; 18, 59; 19, 80; 20, 13; 23, 51; Grj. 4, 146.

ಅಳಿ. 9. 1. The state of being deep, depth (C.; T., M.; Tu. ಅಳ; T. ಲೋತ). ಭಕ್ತಮಾನಸದ ಅದವಂ ನೋಡಲ್ಗೆ ಬಗೆದ (Bp. 24, 4). ಅಮ್ಬುನಿಧಾನದ ಅದವನ್ ಅದವು ದೇ ನೋಡಿ (80, 43). ಮಾನ್ಯ ಅದದೊಳೆ ಮುದುಗಿದವು (J. 30, 10). ಅದವಾಗಿ ಇರುವನು (ನಿಮ್ಮ, ಗವ್ವಿರ, ಗಭೀರ Si. 86). ಅದವಾದ ನೀರುಳ್ಳ ಸ್ಥಲವು (ಪ್ರದ, ಅಗಾಧಜಲ 90). ಅದವಾದ ವಾವಿಗಲು (B. 3, 114). ಮಹಾಸಾಗರದ ಅದವು ಸರ್ವತ್ರ ಒನ್ನೇ ಸಮನೇ ಅಗಿ ಇಲ್ಲ (4, 101). See Prv. s. ಕಾವು. 2, being pressed down, humiliation (cf. ಅದಿ 2). — ಅದವಾಡು. — ಅಡು. To utter humiliating words (J. 20, 85).

ಅಳಿ. 2. (A flower?; see ಅಳಿ 2). — ಅದಾವಾಗ. — ಅದಾಗ. A garland, a festoon (ಬನ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯಮಾಲಾಬನ್ನಂ ಸ್ಮದ. I).

ಅದವಾದ ಅಲಿಮಾಳಿ. = ಅಳಮಾಳ (ಸ್ಮದ. 89).

ಅಲಿಪಾಕು. 1. = ಅಲಿಪಾಕು. The eighth part of a seer

(My.; T. ಅದಾಕ್ಕು, M. ಅದಕ್ಕು, the 8th part of a ನಾಡು or ಸಾಡು).

ಅಲಿ 1. Depth (T., M.). 2, depth in a metaphorical sense: craftiness, deceit, trickery, roguishness (ವಂಚನೆ ಸ್ಮದ. I; Bp. 38, 23; T. ಅದ, cf. ಅದು 3). — ಅದಗೊಳು. -ಕೊಳು. To deceive (Bp. 28, 31). — ಅದಗೊಳು. -ಕೊಳು. To cheat, to deceive. ಅದಗೊಳು ದು (ವಂಚನೆ, ವ್ಯಲಿಕ್ಕ, etc. HIA.). — ಅದಗೊಳು. -ಕೊಳು. Deceit, etc. ಅದಗೊಳುಹಂ (ವ್ಯಲಿಕ್ಕ, ವಂಚನೆ, etc. Mr. 439). — ಅದಜನ. (ಸ್ಮದ. 206, o. r. ಅದ-). Deceitful people.

ಅಲಿ 2. (Lowering?), not accepting as pre-eminent or excellent; contempt, disgrace (ವಿವಾಹಾಂತ ಸ್ಮದ. I; cf. ಅದ No. 2). — ಅದಗೊಳು. -ಕೊಳು. To treat discourteously, to despise; to put down, to outdo. See Bp. 1, 20; 27, 40; 30, 26; 35, 29; 39, 41. 58; 49,

10; 58, 25; Räv. 6, after 11. — ಅದಗೊಳು. -ಕೊಳು. To cause to be censured (Bp. 59, 2).

ಅಲಿ 3. = ಅಲಿ 1. Roundness; a circle; a discus (T.; M.). — ಅದನೇಗಲ. Whoso disk is a plough: the moon (ಚಂದ್ರ ಸಾ.; cf. the idea expressed in Räv. 12, 13).

ಅಲಿ 4. — ಅದದಾದ. dupi. Tumult, noise (My. occasionally).

ಅಲಿಗ ಲಿಗಾ. (?). See ಅದಾದಗ.

ಅಲಿ ಲಿ. = ಅಲಿ. (J. 22, 31).

ಅಲಿ ಲಿ. (= ಅಲಿ). To sink in a fluid, etc. (ಜಲಮಗ್ನ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಅಲಿ ರ ಲಿ. The humble ones: title of twelve reputed vaishṇava vēdāntis (My.; T. ಅದ್ವಾರ, M. ಅದುವಾರ).

ಇ

I

ಇ i. 1. The third letter of the alphabet (ಸ್ಮದ. 12). Initial ಇ is often written ಯಿ, and pronounced according to this form.

ಇ i. 2. The final of many true Kannada nominal bases, verbal themes (cf. ಇ 5), etc., e. g. ಗಾಳಿ (ಸ್ಮದ. 89), ಕನ್ನಡಿ (109, 113), ಪೂರಿ, ಕರಡಿ (113, 129), ಗಜ, ಕೊಳ್ಳಿ (203), ಬೇರಿ (209), ಅಡಿ, ನುಡಿ (218), ಉರಿ (216); — ಇಡಿ, ಸಿಡಿ (260), ಕುಸಿ (280), ಉದಿ (287); — ಅಸಿ, ವಸಿ, ಬಿಳಿ, ನಿದಿ, ಪಿರಿ (201); — ಇಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ, ಉಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ (145). — (Especially in the vulgar dialect of the S. Mhr. country there prevails the tendency of using ಇ instead of final ಎ, e. g. ಮನಿ (ಮನೆ), ಹೊರಿ (ಹೊಳೆ), ನಡಿ (ನದಿ), etc., etc.).

ಇ i. 3. = ಈ 6, ಎ 14. An indicative letter: a proximate pronominal adjective, e. g. in ಇಕೊ, ಇಕ್ಕೊ, ಇದೊ, ಇನ್ನೊ, ಇವ, ಇಲ್ಲಿ, ಇಹಗೆ (cf. ಇನ್ 3 & see ಅನ್ 1). — ಇಕ್ಕರೆ. ಇ-ಕ್ಕ-ಕರೆ. This side of a river (My.; T.; Tu. ಇಕ್ಕರೆ, this side). — ಇಕ್ಕಲ. ಇ-ಕ್ಕ-ಕೆಲ. This side (My.). — ಇತ್ತಡಿ. ಇ-ತ್-ತಡಿ. The near bank of a river (ಅರ್ವಾಕ್ಕುಲ Mr. 415; My.). — ಇತ್ತಡಿ. ಇ-ತ್-ತಡಿ. This kind. See 8. ಪಂಚಮಹಾವಾಕ್ಯ.

ಇ i. 4. The termination of the P. p. (gerund) of many verbs ending in ಉ, e. g. ನಟ್ಟಿ, ಮುಟ್ಟಿ, ಎತ್ತಿ, ಮುತ್ತು (ಸ್ಮದ. 280), ಸಾರಿಸಿ, ಅಂಚಿಸಿ (260), also of those that originally appeared with a final consonant, e. g. ಅಗರಿ (= ಅಗಲ್ಲು), ಅದರಿ (= ಅದಮ್), ಅಳಿ, ಉದರಿ, ಚಗುರಿ, ತಾಳಿ, ತೊದರಿ, ತೊದರಿ, ಹೆದರಿ.

ಇ i. 5. An auxiliary letter to form a dissyllabic verbal theme of a monosyllabic one (cf. ಉ 3), e. g. ಬಲಿ (= ಬಲಗಿ), ಕಲಿ (= ಕಲಗಿ), ನಲಿ (= ನಲಗಿ), ಬಲಿ (= ಬಲಗಿ). (Cf. e. g. ಕಾನಿಕೆ = ಕಾನ್ಕಿ; ಬಾದಿಕೆ = ಬಾದ್ಕಿ).

ಇ i. 6. (= ಇಂ 2). An auxiliary letter in the formation of the dative of later Kannada, e. g. ಅವನಿಗೆ (= ಅವಂಗಿ), ಅವರಿಗೆ (= ಅವರ್ಗಿ), ಅಳಿಗೆ (= ಅಳ್ಗಿ), ಕಾಲಿಗೆ (= ಕಾಲ್ಗಿ), ಊರಿಗೆ (= ಊರ್ಗಿ). ಮುನೀಂದ್ರರಿಗೆ (Bp. 52, 21). ಮಹಸ್ತರಿಗೆ (53, 13). ಅರಸರಿಗೆ, ಅರಸಿಯರಿಗೆ (59, 26). ನನಿಗೆ (= ನಂಗಿ, ನನಗಿ, Si. 378).

ಇ i. 7. = ಇಂ 2. A substitute of ಇಂ 2 in the formation of the dative, e. g. ಕೂಸಿಗೆ (= ಕೂಸಂಗಿ), ಲೇಸಿಗೆ (= ಲೇಸಂಗಿ), ರೂಪಿಗೆ (= ರೂಪಂಗಿ), ನಾಳಿಗೆ (= ನಾಳಂಗಿ), ಊರಿಗೆ (= ಊರಿಂಗಿ), ಮಾತಿಗೆ (= ಮಾತಂಗಿ). Cf. ಇಕೆ 2, ಇಕ್ಕೆ 2.

ಇ i. 8. = ಇಂ 5. An occasional substitute of ಇಂ 5 in the instrumental and ablative, e. g. ಪ್ರಕಾರದಿ (Bp. 36, 48), ಮಾಯೆಗಲಿ (42, 17). In ಪ್ರಕಾರದಿ, ಮರದಿ, ಕಾಲದಿ, ತೆಜದಿ, etc. the ದಿ may have replaced ದೆ; see note ad ಇ 2.

ಇ i. 9. = ಅಯ್ 2. A common substitute of ಅಯ್ in the formation of the second person singular of the future and imperfect, e. g. ಇದ್ದಿ (B. 1, 11, 21), ಇರುವ (2, 17), ಇಟ್ಟಿ, ಒಡದಿ (3, 82). 2, a shortened form of ಈ 7, e. g. ಹೇದುತ್ತಿ (Bp. 56, 26), ಮಾದುತ್ತಿ, ಹೋಗುತ್ತಿ, ನಡೆಯುತ್ತಿ (C.).

ಇ i. 10. = ಇಂ 6. A substitute of ಇಂ in the second person plural of the imperative (cf. ಅಲಿ 3), e. g. ಎದಿ (Bp. 12, 44), ನೋಡಿ (29, 5), ಕೇಳಿ (30, 25), ಇರಿ (37, 39), ಕೊಳ್ಳಿ (56, 29), ತನ್ನಿ (4, 4; 9, 9; 59, 30-40), ಬನ್ನಿ (24, 30; 51, 80; 59, 16); see also 34, 11, 13; 37, 27; 39, 40, 48; 45, 47, 48; 58, 69; 60, 25; ಇಂ 8. ಇರ್ 1.

ಇ i. 11. An additional termination for the second person plural of the present, etc. See ಇಂ 1.

೨ i. 12. An occasional termination of the locative singular of nouns with final ಅ, e.g. ಪುರದಿ (Bp. 47, 48), ಬನದಿ (Bh. 1, 8, 5), ಕಾನನದಿ (1, 8, 33), ಸ್ಥಲದಿ (J. 4, 70). See ಅಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ, ಉಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ; Ss. 8. ೨೬.

೨ i. 13. An occasional substitute of ಎ3, see 8. ೨೬.

೨ i. 14. The initial i that is connected with pi and hi, see e.g. ಇಂಗಲೀಕ, etc., ಇಂಗು, ಇಂಗುಲೀಕ, ಇಟ್ಟು, ಇದಿರು3, ಇಣಿ, ಇಣಿಕು, ಇತ್ತಾಳೆ, ಇವೆ1, ಕರೆ.

೨ i. 15. = ಇರಿ3. ಏನಿ? (J. 16, 25).

ಇ i. 1. An affix to form feminines (see e.g. ಇತಿ, ಗಾತಿ, ನಿತಿ, ಲಿತಿ, ಹೆಣ್ಣಿತಿ), which appears to have been taken from Ss. i. i.

ಇ i. 2. A name of Kāma.

ಇ i. 3. A substitute of ಕಿ in Tadbhavas, e.g. ಲಕ್ಷ್ಮಿ (= ಲಕ್ಷ್ಮೀ), ಕಾಮಿನಿ (Smd. 103), ಬಿದಿಗೆ (= ಬಿತ್ತೀಯೆ), ತದಿಗೆ (Smd. 19).

ಇಂ im. 1. An auxiliary syllable for the formation of the genitive singular, preceding its final ಅ, e.g. ಸೂದನ (Smd. 133), ಪಗಲಿನ, ಇರುಳಿನ, ಅಗಲನ (134), ಮತ್ತಿನ, ನಿನ್ನಿನ (133), ಅನ್ನಿನ (147), ಮಾತಿನ (61), ಸೊಬಗಿನ (136), ಬಯ್ಯನ (297), ಪೂವಿನ, ಮದುವಿನ, ಗೋವಿನ, ಗುರುವಿನ (133), ಅರುವಿನ (124).—ಬಿಮುನ, ಮಣಲಿನ, ಮುಗಲಿನ, etc. were (in ancient times) irregular forms (134).

ಇಂ im. 2. = (ಇ6 and 7). An auxiliary syllable for the formation of the dative singular, preceding its final ಗೆ, e.g. ಲೇಸಿಂಗಿ (Smd. 63), ರೂಪಿಂಗಿ (131), ಕೂಸಿಂಗಿ (159), ಮದುವಿಂಗಿ, ಗುರುವಿಂಗಿ (133), ನಿನ್ನಿಂಗಿ, ಮಾನ್ನಿಂಗಿ (401), ಅರುವಿಂಗಿ, ಅರ್ಪಿಂಗಿ (123), ಅವಿವಿಂಗಿ (116), ಕೂವಿಂಗಿ (Hs.), ಹೊತ್ತಿಂಗಿ (Bp. 42, 33), ನಿವಿವಿಂಗಿ (see ನಿವಿವು), ಹವಿವಿಂಗಿ (see ಹವಿವು).

ಇಂ im. 3. An auxiliary syllable for the formation of the locative singular, preceding its final ಒಳ (ಒಳು, ಒಳಗಿ) or ಅಲ್ಲಿ, e.g. ಮಾತಿನೊಳ (Smd. 61), ಪಾಪಿನೊಳ, ಪೂವಿನೊಳ, ಕರ್ಪಿನೊಳ (163), ನಪ್ಪಿನೊಳ (147), ಗುರುವಿನೊಳ (133), ಕರ್ತೃವಿನೊಳ (157); ಬಿಳಿದಿನಲ್ಲಿ, ಬಿಳಿವಿಷ್ಣು (see ಬಿಳಿದು), ಹದಿದಿನಲ್ಲಿ (see ಹದಿದು), ದೊಡ್ಡದಿನಲ್ಲಿ (see ದೊಡ್ಡದು), ಕಿವಿದಿನೊಳ (see ಕಿವಿದು).

ಇಂ im. 4. An auxiliary syllable for the formation of the instrumental (and the ablative that has the same form), either following the shorter or the common longer form of the genitive and preceding ದ2, ದಂ, ದವು and ದಿ, e.g. ರೂಪಿನಿ (Smd. 10, ರೂಪಿನಿನ್ದ C.), ಕಾಲಿನಿ (150, ಕಾಲಿನಿನ್ದ C.), ಕೈಯಿನಿ (150), ವ್ಯಾಕರಣದಿನಿ (8), ಅದವಿನಿ (84), ಭಯದಿನಿ (131), ವಿಸ್ತಾರದಿನಿ (9 Cm.), ಅಕ್ಷರಂಗದಿನಿ (43 Cm.);—ಎತ್ತಿನಿ ಸು ಮುಂಚಿದಯ (263), ಬೆಲ್ಲದಿನಿ ಇನಿಯಂ (184), ತಿಳಗೊಳದಿನಿ ವಾದುದು ಪಂಸಕುಲಂ (142), ಅಲ್ಲಿನಿ ಎದ್ದು (Rā. 5, 133), ಅಲ್ಲಿನಿ ಮೇಲೆ (Hs.), ಸತ್ತಿಯದಿನಿ (Bp. 39, 70); ಮರನಿನಿ, etc. (see 82, No. 3).—or, with regard to (the fuller form of) the ablative, following ಆತ್ತಣ and preceding the mentioned finals, e.g. ಕೆಪೆಯತ್ತ

ನಿನ್ದಂ, ಕೆಪೆಯತ್ತನಿನ್ದ (Smd. 141);—or, for the formation of another kind of ablative, following the terminations of the dative and preceding the final ದ2, ರ2, etc., e.g. ಕಡುಬರ್ ಇದ್ದ ಊರ್ಗಿನ್ದ ಕಾಡು ಒಳ್ಳಿತು (J. 28, 6), ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಗಿನ್ದೂ ಬೇಡ್ ಅಗಿ ಇರುವ ಸ್ತ್ರೀ (Si. 183), ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದದಕ್ಕಿನ್ದ ಮುಂಚೆ (236). See ಇನ್ದ 1, etc.

ಇಂ im. 5. = ಇ8. A termination of the instrumental (and the ablative of the same form), singular and plural, added either to the shorter or to the longer form of the genitive, e.g. ಮಾತಿಂ (Smd. 61, 133, 273, ಮಾತಿನಿಂ C.), ಕಡುಪಿಂ (133), ಕಡುಪಿನಿಂ (133), ಮನುಪಿಂ (133), ಅದವಿಂ (12), ಎನ್ನಿಂ (157), ಮೂದವಿಂ (135), ಕೊಡಲಿಯಂ, ಕಣ್ಣಿಂ (ಕಣ್ಣಿನಿಂ C.), ಸಂಗಡದಿಂ (157), ಮನದಿಂ (130), ಮುಖ್ಯತೆಯಿಂ (197), ಅರಸನಿಂ (90), ಮಾದಿದನಿಂ (89), ಅಕ್ಕನಿಂ, ಹರಿಣಿನಿಂ (148), ಮೂಡಣಿಂ, ಮೇಗಣಿಂ (135), ಬಲ್ಲವಂ (145), ಉದಾಹರಣೆಗಲಿಂ (147), ಎಲ್ಲವದಿಂ (135), ಮದುವಿನಿಂ ಗುರುವಿನಿಂ (133);—ಅನ್ನಿಂ (147), ಕೃಷ್ಣನಿಂ ಪಿರಿಯಂ ಬಲಭದ್ರಂ (160), ಅವಧಾನಿನಿನ್ದಂ ತೊಲಗುವುದು (160), ಕೆಪೆಯಂ ಬನ್ನಂ (165), ಪನ್ನಿಯ ಕೊಟ್ಟಿಳಿಂ ಪತ್ತುವಟ್ಟು ಅಗನಾ ಯದೊಳ್ ಒಕ್ಕ ಎಳಮುತ್ತ (166);—or, with regard to (the fuller form of) the ablative, following ಆತ್ತಣ, e.g. ಅರಸನತ್ತಣಿಂ, ಕೃಷ್ಣನತ್ತಣಿಂ (160), ಕೆಪೆಯತ್ತಣಿಂ, ಕರಿತರದತ್ತಣಿಂ (165).

ಇಂ im. 6. = ಇ10; ಅರಿ8, ಇರಿ2. A termination of the second person plural of the imperative, e.g. ವೇದಿಂ! (Smd. 270). ಸಮಕಟ್ಟಿಂ! ಇರಿಂ! ತರಿಂ! (270). ಮಾಡಿಂ! (271). ತನ್ನಿಂ! ಬನ್ನಿಂ! (281). ಪುಗಿಂ! (153).

ಇಕ್ ik. = ಇಚ್, ಇಚ್ಚೆ, ಇಚ್ಚಿ, ಇದ್, ಇನ್ 1, ಇವ್, ಇಚ್ಚೆ, ಇಮ್ 1, ಇರ 2, ಇರು 2, ಇರ್ 1, ಈರ್ 1, (ಎರ). Two. Cf. ಎರದು. — ಇಕ್ಕಟ್ಟು = ಇರ್ಕ್ಕಟ್ಟು. Two rules or ways; two parties (C.; ಎರದು ತರ G.). 2, the state of being bound on both sides or that of having little room from side to side, narrowness, as that of a door; the state of being strait or difficult to pass, as that of a road (C.; ಇಕ್ಕಡಿ G.); a strait, a dilemma (My.; T., Tō; ಸಂಕಟ G.). ಇಕ್ಕಟ್ಟು ದ ಸ್ಥಲ (ಸಂಕಟ, ಸಮಾಧಿ Si. 376). ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಊರು, a village in which there are two hostile parties (C.). — ಇಕ್ಕಟ್ಟು ಮುಕ್ಕಟ್ಟು. Two or three, i.e. many, obstacles or difficulties (My.). — ಇಕ್ಕಡಿ = ಇರ್ಕ್ಕಡಿ. Two cuts or parts; asunder, in two. See Bp. 39, 34; Bh. 8, 13, 26; Rām. 6, 80, 15; J. 21, 35; 13, 48; 28, 24. — ಇಕ್ಕಡಿ ಗೆಯ್. To cut in two (J. 12, 22; 13, 40; 20, 14). — ಇಕ್ಕಡೆ = ಇರ್ಕ್ಕಡೆ. Both sides; at both sides (My.; ಎರಡೂ ಕಡೆ G.). — ಇಕ್ಕಣ್. Two eyes. — ಇಕ್ಕಣ್ಣಿ ದೇವ. A deity with two eyes, in opposition to ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿ ದೇವ (Bp. 54, 25). — ಇಕ್ಕರೆ. Both banks of a river (My.). — ಇಕ್ಕರ. Two kalas. ಇಕ್ಕರಬೀಜವರಿಯ ನೆಲ (ದ್ರಾವಿಡ Si. 802). ಇಕ್ಕರಹಾಲು ಕಡೆಯುಂ ಆಳು (ದ್ರಾವಿಡ Si. 322). ದ್ರೋಣ ಅನ್ನರ ನಾಗರ, ಕೆಲವರು ಇಕ್ಕರ ಎ ಮ್ಪುವರು (329). — ಇಕ್ಕಾಲು = ಇರ್ಕ್ಕಾಲು. Two legs or feet; both legs or feet (C.). — ಇಕ್ಕಯ್ = ಇರ್ಕ್ಕಯ್. Two arms or two hands; both arms, etc. (C.; Bp. 15, 8). — ಇಕ್ಕೆಲ = ಇರ್ಕ್ಕೆಲ. Two sides; both sides. ಮನೆಯ ಮುನ್ನಿನ ಇಕ್ಕೆಲದ ಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಣ, ಅರಿನ ನೆಗದ್ಲುಂ; ಹೆದ್ದಾಗಿಲ ಇಕ್ಕೆಲದಲುಮ್ ಬಳಗಣ

ಮಯ್ಯಕ್ಕಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣು ರಾತಿ (ಹಸ್ತಿನಮಿ Nr.). See Grj. 7, after 11; Bp. 5, 61; 26, 6; 48, 29; 51, 81; 52, 23; 55, 16; 61, 30; J. 3, 5; 6, 10; 19, 6.

ಇಕ ika. An affix for the formation of masculine nouns (Śmd. 239; cf. ಇಗ, & Sk. ಇಕ, ಉಕ).

ಇಕಾರ i-kāra. The letter i (Śmd. 11; Kāv. 1, 3, 35-40; I, 5, 21-23).

ಇಕಾರಾಂತ ikāra-anta. A word with final ಇ (Śmd. 103. 260).

ಇಕೆ ikē. 1. = ಇಕೈ, (ಕೆ). An affix for the formation of neuter nouns (Śmd. 248, perhaps taken from Sk.).

ಇಕೆ i7-kē. 2. = ಇಕೈ 2. Used to form the dative of the infinitive with final ಅಲು, e. g. ಮಾಡಲಿಕೆ, ಹೋಗಲಿಕೆ (S. Mhr.; My. occasionally).

ಇಕೊ i3-kō. = ಇಕೋ, ಇಕೋ, ಇಕೋ, ಎಕೋ, ಎಕೋ. Look here! lo! behold! (My.; J. 28, 44).

ಇಕೋ i3-kō. = ಇಕೋ, etc. (C.; B. 1, 6; 4, 177).

ಇಕ್ಕ ikka. (= ಇಕ್ಕು). — ಇಕ್ಕುಜಿಡೆ. Hair very much matted and twisted together (Bp. 32, 51).

ಇಕ್ಕಟ್ಟು ikkaṭṭu. See s. ಇಕ್ಕ.

ಇಕ್ಕರಿಸು ikkarisu. 1. To kill (S. Mhr.; cf. ಇಕ್ಕು 4.).

ಇಕ್ಕರಿಸು ikkarisu. 2. To sound, to rustle (P T., M. ಇಕ್ಕಿ, to sound, make a noise, etc.; ಇಕ್ಕಿ, sound). ತಕ್ಕಿ ಸಿಡಿಲು; ತದಗಲೆಯ ಹೊದಿಕೆಕ್ಕರಿಸಿ ಮೆಯ ಮುರಿಯಲ, ಅನಿಲ ಒನ್ ಎಕ್ಕತುಳದಲಿ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದು, ಕಾಣದೆ ಅಹವತಿಯ (Bh. 3, 13, 33).

ಇಕ್ಕಳ ikkala. See s. ಇಕ್ಕ.

ಇಕ್ಕಲಿ ikkala. = ಇಕ್ಕಲಿ 1 q. v., ಇಕ್ಕಲಿ, ಇಕ್ಕಲಿ. A pair of tongs; a pair of pincers (ಲಾಳಿ, ತಟ್ಟೆ, ಗಾಳು Mr. 383, o. r. ಇಕ್ಕಲಿ; C.).

ಇಕ್ಕಿನ್ತ ikkinta. = ಅಕ್ಕಿನ್ತ. See Prv. s. ನಳಿನ್.

ಇಕ್ಕಿಸು ikkisu. = ಇಕ್ಕಿಸು 2, No. 1. To cause to put (Bp. 12, 16; 16, 9; 60, 5; My.).

ಇಕ್ಕು ikku. 1. = ಇಕ್ಕುಂ, of ಇಕ್ಕ 1. It will be, it is. See e. g. Mr. 51. 54. 151.

ಇಕ್ಕು ikku. 2. = ಇಕ್ಕು 1, q. v. To lay or put down; to put, to place; (to execute, to perform); to lay blows upon, to beat; to move, as a fan; to put in a proper position; to serve up, as food; to give, as money, alms, a name, medicine; to abandon (ತಾಗ್ಗಿ Śmd. Dh.; My.; ಇದು, ಕೊಡು, ಹೊಡೆ, ಹಾಕು G.; Tu.; T. ಇದಕ್ಕು, to put, to let down, cf. ಎದುಗು 1; ಇಕ್ಕಿ, ಇದು, to give; Tē. ಇಕ್ಕು, to give); to be put, to be shut (J. 9, 17). ಪದವೆನ್ನು, ನರಿಗೆ ಇಕ್ಕುವ ಕರ್ಪ (Śmd. I). ಪುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಉದುರ ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋಡುವ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನ್ ಇಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟಿ ಕೊಡ್ (1). ಸೇಸಿಕ್ಕಿದಂ, ಮುಡಿಗಿಕ್ಕಿದಂ (63). See further 132. 159. 223. 233. 294. ಎನೆಯಿಕ್ಕದವರ್ (Śmd. 8). ಕನ್ನಿಕ್ಕದ ಅವು (ಅವತೋಕೆ, etc.); ಹೆದರ್ ಇಕ್ಕಿದ ಕೊದಿನ್ ಉವ್ವು (ಪರಾನ್ Hla.). ಲೋಗರ್ ಇಕ್ಕುವ ಕೊದಿನ್ ಉವ್ವು (ಪರಾನ್ Nr.). ಕೊರಳಲಿ ಇಕ್ಕಿದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ಪಾಲಮ್ವು Hla.). ಚಿಕ್ಕಗಲಿಗೆ ಇಕ್ಕುವ ಅನ್ನ (ಕವು); ಇಕ್ಕಿದ ಮದದಿನ ಸೊಕ್ಕದ ಅನೆ (ಮ

ದಕಲ, etc.); ಗಣ್ಣು ಇಕ್ಕಲ್ ಪಟ್ಟು (ಗ್ರಸ್ತಿ, etc. Nr.). ವಾರುಣಿ ಕರ್ಪನ್ ಕಟ್ಟಿ ಮದಿದು ಇಕ್ಕಿದ ಬಟ್ಟಿಲೊ (Lilv. 3, 4). See e. g. Abh. P. 13, 34; Bp. 1, 50; 2, 54; 8, 42; 12, 48; 27, 24; 28, 42. 48; 31, 7. 9; 82, 27; 43, 53; 48 sum.; 50, 12; 52, 7; 54, 55; Rāv. 4, 122; 5, 39; 6, after 11; 9, 27; Bh. 1, 8, 28; 1, 10, 38; 2, 13, 46; 3, 13, 24; 6, 2, 3; J. 18, 13; 28, 36; 31, 26; ಒಡೆಯಿಕ್ಕು, ಧುಮ್ನಿಕ್ಕು, ಪುರ್ವಿಕ್ಕು, ಮಯ್ಯಿಕ್ಕು 1. — ಸೂಳೆಗೆ ಇಕ್ಕಿದ ಹಣ, ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ ಇಕ್ಕಿದ ಹಣ. — ಇಕ್ಕಲಾದ ಕೆಯ ಎಂಜಲು. — ಇಕ್ಕುವವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಉಮ್ಮುವವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೇ? — ಇಕ್ಕುವವನಿಗೆ ಇಕ್ಕಿದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನು? — ಇಕ್ಕುವವನು ನಮ್ಮ ವಸಾದರೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದರೂ ಉಣ್ಣೇನು (Prv.). — ಇಕ್ಕುಟ್ಟಿ. — ಅಟಿ. Mtnal ouffing (C.). — ಇಕ್ಕುಟ್ಟು. — ಅಡು. To beat or cuff one another, as school-boys do (C.).

ಇಕ್ಕು ikku. 3. The act of putting, etc. See ಮಯ್ಯಿಕ್ಕು 2.

ಇಕ್ಕು ikku. 4. = ಇಕ್ಕು 2. To kill (ಹನನ Śmd. Dh.; see ಇದು 1, ಇದು 1; T., M. ಇಕ್ಕಿ, to die; ಎಕ್ಕಿ, to beat, to kill; Tn. ಇಕ್ಕುವು, to extinguish, put out, as fire). ಹರಿಗನನ್ ಇಕ್ಕಿದರು ನಾರಾಜದಲಿ (Bh. 3, 13, 26). See Rāv. 3, 97. 102.

ಇಕ್ಕು ikku. 5. = ಇಕ್ಕು 3. Killing (ಗೋಣ್ಣು, ಒರಸು, ಹಂಸೆ ಸಿಕ್ಕ.).

ಇಕ್ಕು ikku. 6. = ಇಕ್ಕು 2, etc. Closeness; state of being compressed; strait. — ಇಕ್ಕಿಡ. — ಎಡ. A confined pent up place (R.).

ಇಕ್ಕುವ ikkuvā. = ಇಕ್ಕುವ, q. v.

ಇಕ್ಕುಹ ikkuha. Laying, putting, etc. ಹುಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿಕ್ಕುಹ (ಧ್ವಜಾಟ Nr.). ಇಲ್ಲದ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕುಹ (ಮಕ್ಕಳು ಯೋಗ Nr. b; — ಇಕ್ಕುವ in Nr. a).

ಇಕ್ಕುಳಿಕೆ ikkulikē. Tbh. of ಇಕ್ಕುಲಿಕೆ (P ಹನನ Mr. 110).

ಇಕ್ಕುಲಿ ikku. 1. = ಇಕ್ಕಲಿ, q. v., etc. (ಸನ್ನಂಶ Śmd. I). ಇಕ್ಕುಲಿ, ಇಕ್ಕುಲಿ (Śmd. 52). (Tu. ಇಕ್ಕುಳಿ; T. ಇಕ್ಕುಳಿ, pincers, a forceps; T., M. ಇಕ್ಕುಳಿ, the claws of a lobster or scorpion; see ಇದು 1, ಇದು 1 & 2).

ಇಕ್ಕುಲಿ ikku. 2. A change of the nature of a disease (P ವ್ಯಾಧಿವಾರ Śmd. I).

ಇಕ್ಕುಲಿ ikku. 3. = ಇಕ್ಕಲಿ, q. v. (My.).

ಇಕ್ಕಿ ikkē. 1. = ಇಕ್ಕ. Being, abiding; — an abode, a seat, a place of rest, of resort or of refuge; a place (ಆಶ್ರಯ Śmd. 58; ಹಕ್ಕಿ, ಗವಿ, ನೆಲೆ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; ಸ್ಥಲ G.). See Bp. 9, 10; 30, 27; 60, 25; Bh. 3, 13, 15. 18. 32; J. 24, 45; 28, 43; 29, 35; 30, 9; Rām. 13, 13. — ಇಕ್ಕಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To betake one's self to one's place of rest (Bp. 12, 48).

ಇಕ್ಕಿ i7-kkē. 2. = ಇಕ್ಕ 2, e. g. ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿ, ಹೋಗಲಿಕ್ಕಿ (S. Mhr.; My. occasionally).

ಇಕ್ಕಿ ikkē. 3. = ಇಕ್ಕ 1. (Śmd. 248).

ಇಕ್ಕಿಲ ikkēla. See s. ಇಕ್ಕ.

ಇಕ್ಕೇರಿ ik-kāri. = ಹಿಕ್ಕೇರಿ. The residence of the kings of Bidanūr or Bidarūru (C.). — ಇಕ್ಕೇರಿ ವರದ. A gold pagoda, now worth nearly five Rupees (C).

ಇಕ್ಕೋ i3-k-kō. = ಇಕ್ಕೋ, etc. (C.; T.; B. 4, 19. 21).

ಇಕ್ಕು ikshn. The sugar-cane, Saccharum officinale.

ಇಕ್ಕುಕೋದಂಡು ikshu-kôdanda. Whose how is of sugar-cane: Kâma.

ಇಕ್ಕುಕೋದಂಡು ಕ್ಷಯ ikshukôdanda-kshaya. The destroyer of Kâma: Śiva (Bp. 61, 47).

ಇಕ್ಕುಗನ್ನೆ ikshu-gandhê. N. of several plants: *Saccharum spontaneum* Lin. 2, *Asteracantha longifolia* Nees. (*Barleria longifolia* Lin.). 3, *Capparis spinosa*. 4, *Batatas paniculata* Choisy. 5, = ನೆಗ್ಗಿಲ್, q. v. See ಕಡೆಯ ನೆಲಗುಕ್ಕು.

ಇಕ್ಕುಬಾವ ikshu-bâpa. A sugar-cane bow (ಇಂಗೋಲ್ Öt. I, 96).

ಇಕ್ಕುದಂಡು ikshu-danda. A sugar-cane. (My.).

ಇಕ್ಕುಧನ್ವಿ ikshu-dhanva. Kâma. (My.).

ಇಕ್ಕುರ ikshura. The plant *Asteracantha longifolia* (or also *Capparis spinosa*).

ಇಕ್ಕುರಕ ikshuraka. = ಇಕ್ಕುಗನ್ನೆ Nos. 1 and 2. (ಕೊಳಗುಳೆ Mr. 132).

ಇಕ್ಕುರಸ ikshu-rasa. Sugar-cane juice. (My.).

ಇಕ್ಕುಕರಾಸನ ikshu-sârâsana. Kâma. (My.).

ಇಕ್ಕುಸಮುದ್ರ ikshu-samudra. The sea of sugar-cane juice. (My.).

ಇಕ್ಕುನಿಕ ikshvâku. A bitter gourd (ಕಯ್ ಸೋರೇ ಗಿಡ Si. 161; ಹಾಲುಕುಕ್ಕುಕಾಯಿ G.). 2, N. of the first king of the solar dynasty in Ayôdhyâ (J. 5, 22; 18, 1. 15. 16. 56).

ಇಕ್ಕುನಿಕೆ ikshvâlikê. (= ಇಕ್ಕುಳೆ?). A plant, *Saccharum fuscum*, of which pens are made.

ಇಕ್ಕೆ ikla. = ಇಕ್ಕು. (My.).

ಇಗಿ iga. An affix for forming masculines (Śmd. 232. 233; cf. ಇಳ).

ಇಗರು igaru. 1. = ಇಮರು. To be evaporated, or dried up (Tê., also ಇಗರು; R.; cf. ಇಂಗು 1).

ಇಗರು igaru. 2. (= ಬೆಗುರಿ). To shoot, to sprout (Tê. ಇಗರು, ಇವರು; R.).

ಇಗರು igaru. 3. A sprout, a young leaf (Tê. ಇಗರು, ಇವರು; Tn. ಇಗರ್, ಇಗರ್; R.; cf. ಎಸರ್?).

ಇಗರು igaru. 4. The gums (My.; T. ಕದಿ).

ಇಗರ್ಜಿ igarjî. = ಇಂಗ್ರೇಜಿ No. 2. (My.).

ಇಗಿ i-ಗಿ 1. = ಇಂಗಿ. See the forms s. ಇ 6 & 7.

ಇಗೋ ಇ-ಗಿ 1. = ಇಕೋ, etc. (B. 1, 8; 4, 45. 195; My.).

ಇಂ, ಇಂದ್ in. = ಇಂದ, ಇನ್ 2, ಇಮ 2; ಈಜ್, ಈಜ್, ಈಜಿ 2, ಈಮ್. Sweetness; agreeableness (T. ಇನ್; ಇದು, ಇದುಮು, ಇಂದ್, sweetness; see ಇನಿ, ಇಮ್). — ಇಂಕನಲ. A sweet monthfni: essence. ಕ್ಷೀರಮೊಳಯಿಂಕ ಪಲನಾಡೆ ತಾರನೇ? (Bp. 14, 14). — ಇಂಗಡಲ್. -ಕಡಲ್. = ಕಂಗಡಲ್. The sea of milk (ದುಗ್ಧಾಭಿ Öt. I, 96; J. 6, 10). ಇಂಗಡಲ ನಿದುಬೆರಗೇ? (Bp. 11, 84). — ಇಂಗಡಲ ಕುವರ. The milk-sea's son: the moon (ಹನ್ನಿರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44). 2, the physician of the gods, Dhauvantari, also a son of that sea (My.). — ಇಂಗಡಲ ಕುವರಿ. The milk-sea's daughter: Lakshmi (My.). — ಇಂಗಡಲ ಕುವರಿಯು. -ಎ ಕೆಯು. Lakshmi's husband, Hari (ಹರಿ Öt. II, 4). — ಇಂಗಡಲನು. -ಕನು. = ಇಂಗಡಲ ಕುವರ. (My.). — ಇಂಗಡಲನು. -ಕನು. = ಇಂಗಡಲ ಕುವರ. (ಶ್ರೀಶಶಿ Kk. 7). — ಇಂಗಡಲನು. -ಕನು. The son-in-law of the milk-sea: Vishnu

(ಉಬೇನ್ಟ Kk. 7; ಎನ್ನು Śm. 5). — ಇಂಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. A sweet ray. — ಇಂಗದಿರ್. -ಅ 3. The sweet-rayed: the moon (ಇಂಗ Öt. II, 18; ಹನ್ನಿರ Kk. 11 b; Rêv. 8, 45). — ಇಂಗೋರ್. -ಕೋರ್. A sweet voice (Abb. P. 5, 113). — ಇಂಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. The sweet stick: the sugar-cane. 2, a bow of sugar-cane (ಇಕ್ಕುಬಾವ Öt. I, 96). — ಇಂಗೋಲ್ವಿಲ್. -ಬಿರ್. A bow of sugar-cane. — ಇಂಗೋಲ್ವಿಲ್. -ಅ 3. Whose how is of sugar-cane: Kâma (ಇಮು Śmd. II; Kk. 79, Śm. 7; ಮನ್ಯು Kk. 8).

ಇಂಕಾರಿ inkâr. = ಇನ್ಕಾರ್. Refuse, abnegation, disdain (S. Mhr.; H. ಇನ್ಕಾರ್). ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಇನ್ಕಾರ್ (ಇನ್ಕಾರ್) ಮಾಡಿ ಮಾತಾಡುವದು (ಎತ್ತಲವು, ಎಸಂವಾದ Si. 74).

ಇಂಕೆ inkê. The state of soaking into, etc. (ಇಂಗುವದು Śs.; see Tê. s. ಇಂಗು 1).

ಇಂಕ್ರ inkra. (= ಇರಕಕ). (That is pressed into a small compass), a little (My.).

ಇಂಗ inga. Moveable. 2, a hint or sign, an indication of sentiment by gesture, etc.

ಇಂಗಡ ingada. = ಯಿಂಗಡ, ಎಂಗಡ q. v. Separateness, the state of being apart; loneliness (My.). See Prv. s. ತಂಗ. — ಇಂಗಡಿಂಗಡ. rep. (ಬೇಡೆ ಬೇಡೆ, ಪುಛ್ಕೆ Śmd. 392 Cm.).

ಇಂಗಡಿಸು ingadisû. = ಯಿಂಗಡಿಸು, ಎಂಗಡಿಸು. To separate (v. t., C.; Bp. 9, 22; ಬೇಡೆ ಬೇಡೆ ಮಾಡು G.).

ಇಂಗಲಿಕ ingalika. = ಇಂಗಲೀಕ, etc. (My.).

ಇಂಗಲೀಕ ingalika. = ಇಂಗಲಿಕ, ಇಂಗಲೀಕ, ಇಂಗಲೀಕ, ಇಂಗಲಿ, ಇಂಗಲಿಕ q. v., ಇಂಗಲೀಕ. Vermilion (ಇಂಗುಲ, ಹಂಪಾಡ, ಕುರುವನ್ನ Mr. 102). 2, a blue drng (My.).

ಇಂಗಲ ingala. 1. Thb. of ಅಂಗಾರ (Śmd. 354; Öt. II, 56). Heated charcoal; fire (ಕೆಣ್ಣಿ Kk. 15; ಎಲಗಿಳಿಯ, ಅಗ್ನಿ, ಹಗ್ಗ, etc. 21; ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ, etc., ಅಂಗಾರ, ಅಂಗರ, ಕೆಣ್ಣಿ Śm. 11; ಅಗ್ನಿ 113). ಇಂಗಲವ ನಟು ಮಾಡ್ವಿಲ್ಲ ಘಟ್ಟ (Śm. 97). — ಇಂಗಲ ಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. Who has an eye of fire: Śiva (ಶಿವ Kk. 4; ಕುತ್ವ ರ Śm. 2). — ಇಂಗಲಗೋಲ್. -ಕೋಲ್. To catch fire, to begin to burn (Bp. 44, 27). — ಇಂಗಲಮಗ. Agni's son: Kârttikêya (ಗುಹ Śm. 4).

ಇಂಗಲ ingala. 2. = ಇಂಗುಲ, ಇಂಗುಲ. Thb. of ಇಂಗುಲ, q. v. (ವುತ್ವ Śm. 113; ಪವನದ Mr. 135, o. r. ಇಂಗುಲ; My.). 2, a small tiny tree, *Balanites roxburghii* (St. & Pl.). — ಇಂಗಲದ ಗಿಡ. (ಇಂಗುಲ, ಇಂಗುಲಿ, ತಾವನತರು, ಗಾರಗಿಡ; ಇಂಗಲದ ಕಾಯಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ Si. 132).

ಇಂಗಲೀಕ ingalika. = ಇಂಗಲೀಕ, etc. (ಇಂಗುಲ Si. 490; = ಇಂಗಲೀಕ No. 2, My.).

ಇಂಗಲೀಶ್ವರ ingala-śvara. A N. (Bp. 2, 45). — ಇಂಗಲೀಶ್ವರ ದಾಗವಾಡಿ. N. of the birthplace of Basava, founder of the Lingavanta sect (Bp. 5, 49).

ಇಂಗಿತ ingita. Moving, agitation. 2, motion of various parts of the body as indicating the intentions or sentiments; a hint or sign. 3, aim, intention, real but covert purpose (My.; ಮನಸಿನೊಳಗಿನ ಗುಟ್ಟು G.). See Bp. 25, 2; J. 11, 16; ಪರೋಗಿತ.

ಇಂಗಿತಜ್ಞ ingita-jña. Understanding signs, etc. 2, knowing what is proper (ಉಚಿತಜ್ಞ Śmd. 107 Cm.).

ಇಂಗಿಲೀಕ ingillika. = ಇಂಗಲೀಕ, etc. (My.).

ಇಂಗಿಲೀಷು ingillishu. = ಇಂಗ್ರೇಜಿ No. 1, etc. English (T., R.).

ಇಂಗಿಸು ingisu. 1. To evaporate by boiling, etc. (v. t., My.).

ಇಂಗಿಸು ingisu. 2. To cause to give (My., occasionally).

ಇಂಗು ingu. 1. = ಹಿಂಗು. To be imbibed, as water by the earth or other porous matter, to soak into (C.; Tu.; Tō. ಇಂಕು, ಇನುಕು, ಈಕು; T. ಇಂಜು). 2, to dry up (ಏಕೆ? Sm. 83; Grj. 9, 21; My.), to disappear. ನದಿಗಳ ಇಂಗಲು (Bp. 2, 14). ಕಳೆ ಇಂಗಿ (46, 58). ಇಂಗಿತು ಆ ಬಿಜ್ಜಳನ ಸಮುತ್ತಂಗತಾಮ್ನುಧಿ (61, 10). 3, to evaporate in boiling, to boil away (v. l., My.; Tō.; cf. ಇಂಗು 1 & ಈಕು 1).

ಇಂಗು ingu. 2. To give (My., occasionally; T. ಇಗ್ಗು, Tō. ಇಡ್ಡು; see s. ಇಕ್ಕು 2; cf. ಇಸು 2, 49; see Prv. s. ಬಿಟ್ಟು 2). ಇಂಗು ingu. Tbh. of ಹಿಂಗು (Sm. 857). A tall perennial plant, growing in Persia, and yielding the drug Asafoetida, *Fernia asafoetida*; the drug prepared from the plant (ಹಿಂಗು, ಬಾಪ್ಪುಕ, ರಾಮುಕ, etc. Nr.; ಹಿಂಗು, ರಾಮುಕ Mr. 138; ರಾಮುಕ Sm. 83; Si. 311). ಇಂಗಿನ ಎಲೆ (ಕಾರವು, ಬಾಪ್ಪುಕ Nr.; see Si. 311).—ಇಂಗು ಮೇಸು ಬೇರಿಗೆ. Three well-known condiments which one day somebody was ordered to buy, when he had a piece of paper given him on which the above three words were written; he went to the hazaar and first bought ಇಂಗು, then, by misreading, ಮೇಸು (wax), after that ಸೂಜಿ (a needle), and finally asked also for ರಿಗೆ (that is meaningless). Hence the words are used to denote 1, confused reading; 2, a simploton (C.).—ಇಂಗು ಹಡ್ಡು. To deceive, in the phrase: ಅವನ ಕುಡ್ಡಿಗೆ ಇಂಗು ಹಡ್ಡು ದಿವೋ? (C.).

ಇಂಗುದು inguda. = ಇಂಗು 2, No 1, etc. *The tree Terminalia catappa* Ainslie.

ಇಂಗುದಿ ingudi. = ಇಂಗುದು. *Terminalia catappa*.

ಇಂಗುಲಿ inguli. = ಇಂಗುಲಿಕ, etc. (My.).

ಇಂಗುಲಿಕ ingulika. = ಇಂಗುಲಿಕ, etc. Tbh. of ಹಿಂಗುಲಿಕ (Sm. 857), ಹಿಂಗುಲಿಕ (373. 374). Vermilion (ಹಿಂಗುಲ, ಹಂಸಪಾದ, ಕುರುವಿನ್ದಿ Hlā.).

ಇಂಗುಳು ingula. = ಇಂಗುದು, etc. ಇಂಗುಳದ ಮರ (ಇಂಗುದು, ಇಂಗುದಿ, ತಾವನತರು Nr.; My.). ಇಂಗುಳದ ಹಣ್ಣು (ಇಂಗುದು Nr.). See ತೇಜಿಯಿಂಗುಳ.

ಇಂಗುಳಿಕ ingulika. = ಇಂಗುಲಿಕ, etc. (My.).

ಇಂಗೈ ingē. = ಇಂಗೈ. See the terms s. ಇಂಗೈ.

ಇಂಗ್ರೇಜ ingreja. An Englishman (B. 5, 67; Mbr. ಇಂಗ್ರೇಜಿ, ಇಂಗ್ರೇಜ).

ಇಂಗ್ರೇಜಿ ingreji. = ಇಂಗ್ರೇಜಿ, ಇಂಗ್ರೇಜಿ, ಇಂಗ್ರೇಜಿ, ಇಂಗ್ರೇಜಿ. English (B. 5, 160; Mhr. ಇಂಗ್ರೇಜಿ, ಇಂಗ್ರೇಜಿ; Tu. ಇಂಗ್ರೇಜಿ). 2, = ಇಂಗ್ರೇಜಿ, an "église", a Roman Catholic church (Mg.).

ಇಂಗ್ರೇಜಿ ingrejin. = ಇಂಗ್ರೇಜಿ No. 1. (My., also ಇಂಗ್ರೇಜಿ).

ಇಂಗ್ರೇಜಿ ingreji. = ಇಂಗ್ರೇಜಿ No. 1. (B. 5, 271).

ಇಂಗ್ರೇಜಿ inglish. = ಇಂಗ್ರೇಜಿ, etc. (My.; Si. 272).

ಇಚ್ಛೆ ič. = ಇಚ್ಛೆ, etc. — ಇಚ್ಛೆ. Two ways (in shooting). — ಇಚ್ಛೆ. To make use of two ways in shooting (to shoot with two bows at the same time, J. 13, 18).

ಇಚ್ಛೆ ič. An affix to form masculines, denoting "born of" (Sm. 236).

ಇಚ್ಛೆ ičikila. Mud, mire.

ಇಚ್ಛೆ ičca. = ಇಚ್ಛೆ. (C.). — ಇಚ್ಛೆ. — ಅಂಕೆ. A random figure (S. Mhr.). 2, the third term in the rule of three (Mhr. ಇಚ್ಛೆ). — ಇಚ್ಛೆ. Putting random figures and adding them together (My.).

ಇಚ್ಛೆ ičcaka. = ಇಚ್ಛೆ, ಇಚ್ಛೆ. (Tbh. of ಇಚ್ಛೆ). Speaking according to one's wish or desire: coaxing, cajolery, flattery (My.; T., Tō.). 2, willing, obedient, as a servant (S. Mhr.). 3, a flatterer, wheedler (My.; Tō.). ಇಚ್ಛೆ ಇಚ್ಛೆ (Prv.). — ಇಚ್ಛೆ ಇಚ್ಛೆ. — ಇಚ್ಛೆ. To flatter (My.).

ಇಚ್ಛೆ ičcatana. Flattering, cajoling (My.).

ಇಚ್ಛೆ ičca-gārti. = ಇಚ್ಛೆ ಗಾರ್ತಿ. (Bp. 40, 52).

ಇಚ್ಛೆ ičcayisu. = ಇಚ್ಛೆ ಯಿಸು. To desire, etc. (C.).

ಇಚ್ಛೆ ičciga. = ಇಚ್ಛೆ No. 2. (ಬೇಡಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವನು G.).

ಇಚ್ಛೆ ičcō. = ಇಚ್ಛೆ. Tbh. of ಇಚ್ಛೆ (Sm. 340; ಮೊಗಸು Sm. 50, Kk. 73). ಇಚ್ಛೆ ಬನ್ನನೆ (ಬಿಟ್ಟನೆ Sm. 261 Cm.). See Mr. s. ಅನಿಮತ್ತ. — ಇಚ್ಛೆ ಗೆಸು. — ಕೆಡು. Desire to be lost (Ahā. 2, 66). — ಇಚ್ಛೆ ಗೆಸು. — ಕೆಡು. To cease to desire, to allure (Bp. 40, 76). — ಇಚ್ಛೆ ಯಾಚ್ಛೆ. A desired or beloved husband, etc. (Sm. 136).

ಇಚ್ಛೆ ičcō-kāra. (Sm. 235). A man who desires, wishes, or wills. ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಕಾಡು (ಯಥಾಕಾಮ, ಸ್ವರೂಪ, etc. Hlā.).

ಇಚ್ಛೆ ičcōga. = ಇಚ್ಛೆ. (S. Mhr.).

ಇಚ್ಛೆ ičcō-gāti. = ಇಚ್ಛೆ ಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಇಚ್ಛೆ ičcō-gāra. = ಇಚ್ಛೆ ಕಾಡು. ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಕಾಡು (ಸ್ವರೂಪ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಸಿರವಗ್ರಹ Mr. 230). 2, a willing, obedient man (S. Mhr.). 3, a male friend (My.).

ಇಚ್ಛೆ ičcō-gārti. = ಇಚ್ಛೆ ಗಾರ್ತಿ. A woman full of desire, a lustful woman: a courtesan (My.). 2, a female friend (My.). 3, the goddess of love or sexual passion (ರತಿ Kk. 8; ಮನ್ಮಥನ ಅರಸಿ Sm. 7; Ū. II, 119).

ಇಚ್ಛೆ ičcōbaka. Wishing, desirous of. See ಇಚ್ಛೆ.

ಇಚ್ಛೆ ičcōchayisu. = ಇಚ್ಛೆ ಯಿಸು. (Rāv. 11, 19; B. 5, 22). ಇಚ್ಛೆ ನುಡಿ ičcōbā-nuḍi. Speech or words according to what one desires, a free, unrestrained language (S. Mhr.).

ಇಚ್ಛೆ ičcōhā-annāra. Conformably to desire or wish (C.).

ಇಚ್ಛೆ ičcōhā-pārti. Full gratification of one's desires (C.).

ಇಚ್ಛೆ ičcōhā-prasava. The birth or springing up of a desire.

ಇಚ್ಛೆ ičcōhā-āya 2-tana. Accomplishment of a wish (My.).

ಇಚ್ಛೆ ičcōhāyita. (= ಇಚ್ಛೆ). Desired (My.; Si. 388). ಇಚ್ಛೆ ičcōhā-vati. A woman who has various desires, one desirous of anything.

ಇಚ್ಛೆ ičcōhā-vanta. A man who has various desires (My.).

ಇಚ್ಛೆ ičcōhita. Wished, desired (My.).

ಇಚ್ಛೆ ičcōbisu. To wish, to desire (My.; B. 3, 38).

ಇಚ್ಛೆ ičcōhisuvikō. Wishing, etc. (Si. 70. 436).

ಇಚ್ಛೆ ičcōbō. ಇಚ್ಛೆ. = ಇಚ್ಛೆ, ಇಚ್ಛೆ. Endeavouring, striving, seeking for; wish, desire (ಮೊಗಸು Sm. 110; ಬಯಕೆ No. 144), inclination. 2, a question or problem (in mathematics). See ಎಳಸು, ಕಡಂಗು.

ness, closeness, straitness (C.; T., M. ಇಡುಕ್ಕು; cf. ಇಡುಕು 2); difficulty, trouble (My.; T. M. ಇಡುಕ್ಕು). — ಇಡಕು. -ಅಡಿ 5. = ಇಡುಕು 1 (S. Mhr.; cf. ಇಂಕ್). — ಇಡಕು ತೊಡಕು. = ಇಡುಗು ತೊಡಗು. (My.).

ಇಡಂಕು idāṅku. = ಇಡಕು 2. — ಇಡಂಕು ತೊಡಂಕು. = ಇಡಕು ತೊಡಕು. (My.).

ಇಡರು idaru. = ಇಡುರು, ಇಡ್ರು, ಎಡರು, ಎಡ್ರು. Impediment, hindrance, obstacle (My.; T., M. ಇಡರ್; Tē. ಎಡರು). 2, trouble (My.; T., M.). 3, enmity (S. Mhr.).

ಇಡಯ idāru. To stumble, to trip (T., M.; R.; cf. ಎಡವು).

ಇಡಿ idi. 1. To be joined or united, to be close; to be mixed together, to throng, to crowd; to be numerous; to be heaped; to become abundant, to abound; to abound in; to enter in numbers, etc. (ಸಂಕೀರ್ಣ ಸ್ಮದ. Dh.; cf. ಈಡು 3, ಎಡಿ 1, ಎಡು; T. ಇಡ್ತಿ, to copulate; ಇಡ್ತಿ, ಇಯ್ತಿ, ಇಯರ್, to be come united, see ಈಲು). ಇಡಿದಂ (ಸ್ಮದ. 260). ತಳಿರ ಇಡಿದು (ತಳಿರ್ತು ಸ್ಮ. 21). ಸೊಬಗು ಇಡಿದ ತನ್ನಮ (Kk. 100). ಪೆಮ್ಮು ಇಡಿದು ಒಪ್ಪಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿ... ಪೊಪ್ಪಂ (Rā. 6, 23). ಇಡಿದ ನೀರಾನೆಗ್ಗೆ ನೆಗದ್ರು ಎಡಿ (J. 6, 7). ಇಡಿದ ಇನ್ನನದೊಳೆ ಫಣಿ ಒಳದಂಗೆ (Rā. 9, 25). ಇಡಿದ ಧೂಳಿ ಸೊಗಯಿಸುವ ವರತಿತು (J. 28, 18). ಇಡಿದ ಮಣಿಯುಕಲತದಿನ್ನೆ ಎನಿವ ಎಡ ಬಲದ ಸೌಧಗ ಳಲಿ (Rām. 13, 4). ಇಡಿದದು (ಮದ್ದ, ಅವಸಿತ Si. 306). See Ā. Bp. 47, 45; Rā. 2, 47; 4, 37; 8, 2; J. 3, 4, 17, 36; 4, 44; 8, 20; 9, 24; 10, 24; 12, 25, 44; 15, 9; 16, 40; 17, 4, 21; 22, 11; 28, 4, 28, 45; 31, 29. — ಇಡಿಯಿಡಿ. rep. (Rā. 2, 49; J. 8, 37).

ಇಡಿ idi. 2. = ಇಟ್ಟು 1, etc. The state of being close, joined, collected or together. 2, the whole (whole, entire; S. Mhr.; Tn.). ಇಡೀ ಕೋದೀ ಮದಿ (B. 2, 11). ಇಡೀ ಪೃಥ್ವಿ (4, 66). ಇಡೀ ನಮಗಡ್ಡೆ (4, 206). ಇಡಿ ಮು ದುಗದ ಮೇಲೆ ಚೆ ಉಣ್ಣೆ — ಅರಸಿಗೆ ಅರ್ಧರಾಜ್ಯವಾದರೆ ತಿರಿಮುತ್ತು ವಗೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯ (Prva.). 3, a collection, a more or less firm mass, as the dried mucus of the nose, the sticky contents of a vessel, the cement to mend earthen waterpots, etc. (S. Mhr.). — ಇಡಿಕಡ್ಡಿ. Kiṇṇādi of a solid nature (S. Mhr.). — ಇಡಿಗಣ್ಣು. A treasure (S. Mhr.; ಸೇವಧಿ G.). — ಇಡಿಗೋಡೆ. A low wall pnt across in front of doors or of the entrances of inclosures (S. Mhr.).

ಇಡಿ idi. 3. To be powdered or ground; to crumble, etc. (ಚಾರ್ಣ ಸ್ಮದ. Dh.). 2, to pound (My.); to beat (ಬಡ G.; see Sā. 8. ಬಡಗೋಡ; T., M., Tē. ಇಡಿ, to be bruised; to crumble; to crack, break, fall to pieces; to fall in; to be pulled down; to heat or bruise in a mortar; T. ಇಡು, to break; Tē. ಇಡಿ, to be crushed, powdered; ಎಡಿ, to separate, break; T. ಎಡು, to separate). ಕುಂಕುಮಾದಿಗನ್ನದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಇಡಿಯ ಕುಟ್ಟುವಿಕೆ, ಇಡಿಯಲ್ ಕುಟ್ಟಿದ ಸುಗನ್ನವಾ (ವಿಮರ್ಶನ, etc. Si. 391).

ಇಡಿಕು idiku. = ಇಡಕು 2. — ಇಡಿಕು. -ಇಡ 4. = ಇಡುಕು 1. To be thronged, to abound, to be close together (ಶೀವೆ Ā. II, 86). See Rā. 1, 134; Ā. Bp. 2, 4; 42, 13.

ಇಡಿಗಿ idigē. = ಇಡು 2, ಇಡುಗೆ, in ಇಡಿಗಿ ತೊಡಿಗಿ (= ಇಡು ತೊಡು, My.).

ಇಡಿರ idir. = ಎಡಕು 2. The state of being crooked. — ಇಡಿರಣಿಗಟ್ಟಿಗೆ. -ಕಿಡಿಗಟ್ಟಿಗೆ. A stiek with a hook (Rā. 5, after 114).

ಇಡಿಸು idisu. 1. To cause to powder (My.).

ಇಡಿಸು idisu. 2. To cause to put; to cause to put on; to cause to erect; to cause to plant, (to produce), etc. See Bp. 17, 8; 46, 14; B. 4, 132; 5, 55, 195. ಹೊಲ ಗಡ್ಡೆ ಮುನ್ನಾದ ಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆಯಿಡಿಸಿ ಬದು ಕುವವನು (Si. 300).

ಇಡಿಸು idisu. 3. = ಹಿಡಿಸು. (My.; B. 5, 192).

ಇಡು idu. 1. To let go or send off from the hand; to put down; to throw, (to hit, to kill; cf. ಇಡು 3); to swing or wave, as a fan. 2, to put, to place; to apply; to give, as a name; to set, to plant. 3, to put on, as ornaments, etc.; to lay by; to keep; to preserve. 4, at the end of certain words: to produce, to perform, to effect, to make, etc. (ಕರವಿಮೋ ಚನ ಸ್ಮದ. Dh.; Smd. 91; ಧಾರಣ ಸ್ಮ. 91; C.; T., M., Tē., Tu.). P. p. ಇಟ್ಟು (ಸ್ಮದ. 282). ನಾಮಮನ್ ಇಟ್ಟು (3). ಕಿವಿಗ್ಗೆ ಕರ್ಣ ಪೂರಮನ್ ಇಡುವಂ (139). ಪರಮಧ್ಯಾನವೆವ್ವು ಕಟಿಯಲಿ ಭವವೆವ್ವು ಆ ಮೃಗವನ್ ಇಟ್ಟು (Bp. 34, 63). ಕಲ್ಲಳಿನ್ನಮ್ ಇಡುತ (38, 55; cf. 20, 14). ತನ್ನ ನಿತಾತಕೂಲದೊಳೆ ಇಟ್ಟನ್ ಉಗ್ಗನು ಪ್ರೇತನಾ ಥನ ವಕ್ರ ಮಂ (41, 26). ಬೆಳುಗೊಡೆಯ ನೆಲಿಲಿ ಚಾಮರವನ್ ಇಡಲು (50, 16). ಮೂರು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೆ ನಿಟ್ಟಂ ಮೂರು ಹೊಪ್ಪಂ ನಿಮ್ಮ ನ್ ಇಡುವೆನು (50, 66). ಒಪ್ಪಿತ್ತು ಕಲ್ಲಲಿ ತಿವನನ್ ಇಡಲ್ (50, 67). ಎಷ್ಟು ದಧೀಚಿಯಂ ಚಕ್ರದಿನ್ ಇಡಲು (54, 38). ಧಾರೆಯಟ್ಟು ಸುರಿವುದು (ತೈಯ್ಯ; ಚಿತ್ರವಿಟ್ಟು ಕೇಳುವುದು (ಅವಧಾರಣ); ಚಿತ್ರವಿಟ್ಟವನು (ಅನಾಕುಲ, ಎಣ್ಣೆ); ಬಯ್ಯಿಡಲು ಪಟ್ಟಿದು (ಗೂಢ, ಗುಪ್ತ Nr.). ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಕಾಣದೆ ಕುಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣೆ (Prv.). ಅಡಿಯಿಡು (Rā. 5, 42; J. 19, 7). ಇಡಿ! ಕೋಲನ್ ಇಡು! (J. 28, 45). ಓದಲ್ ಇಡು (Rā. 4, 76). ಕಾಲ್ಕುಪ್ಪಸಮನ್ ಇಟ್ಟು (6, after 11). ಹೆಸರಿಡು (Si. 66; Pril. 3, 24). ಅವರ ಹಿರಿಯರು ಅವರನ್ನು ಸಮ್ಯಕ್ ಇಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 5, 295). See e.g. J. 28, 17, 47; 29, 40; ಉಳಿದು, ಎರಡಿದು, ಒಟ್ಟಿದು, ಒಡೆಯಿದು, ಕಾಸಿದು, ಕೂಗಿದು, ಗುಡುಗಿದು, ಗೋಡಿದು, ದಾದಿದು, ಪೂಯಿದು, ಬೊಟ್ಟಿದು, ಭುಗಿದು, ಮೊರೆಯಿದು, ಸಯ್ಯಿದು, ಸಾಲಿದು, etc. — ಇಟ್ಟುಡು. -ಅಡು. To throw at one another (Grj. 4, 32; Bhāgavata 3, 2, 46); to throw away or about (Bp. 43, 7; My.). — ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. To take into one's employ, to keep, as a servant, etc. (B. 1, 13; 4, 50; 5, 85, 90, 99, 275). 2, to pnt up, to hoard, to lay by, as money, etc. (B. 4, 53, 61, 74; 5, 64). 3, to receive and entertain with kindness (B. 3, 126). 4, to pnt on, as a jacket (B. 4, 93), as ornaments (4, 106, 193). 5, to keep (a concubine, C.). ಇಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣೆ ವಳು, a concubine (C.). — ಇಡಿದು. rep. (Bp. 50, 67).

ಇಡು idu. 2. (= ಈಡು 2). Putting; throwing; putting on; an ornament. — ಇಡುಗಲ್. -ಕಲ್. A stone or stones used for throwing (Rā. 5, 52). — ಇಡುಗಣ. A fishing hook (Rā. 5, after 114). — ಇಡುಗಿಟ್ಟು. -ಕಿಟ್ಟು. (ಸ್ಮದ. 204). Fire made on a hearth, etc. — ಇಡುಗುಣ್ಣು. Stone-halls used for throwing (Ā. Bp. 42, 22). — ಇಡು

ತೊಡು dupl. Ornaments and clothes (S. Mhr.). — ಇದುನರೆ. — ಏರೆ. A net used for throwing out (Räv. 5, 52).

ಇದು idu. 3. = ಇಟ್ಟು 1, etc. — ಇದುಗುಡಿ. N. of a place. ಇದುಗುಡಿಯ ನೆಯ್ತಾರ (Bp. 11, 36). ಇದುಗುಡಿಯ ಪೆರ್ವಡಿ (11, 38). — ಇದು ಮುಡುಕು. = ಇದುಕು ಮುಡುಕು. A narrow, difficult curve or corner-passage (Bp. 21, 13; 31, 5).

ಇದು idu. 4. = ಇಡ, in ಇದು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಇದುಕ iduka. = ಇಡಕು 2, etc. (C.).

ಇದುಕು iduku. 1. = ಇಡಕು 2, etc. Narrowness, etc. 2, a cattle disease on account of which the back and limbs become stiff, etc. (S. Mhr.). — ಇದುಕು. = ಇಡಕು. (Rāghc. 17, 56). — ಇದುಕು. — ಇದು 3. A throng, a crowd, the state of being close together. ಇದು ೧೦ ಲತಗಲ ಇದುಕುಡುಂ ಘನಮ್ ಆದ ವನಂ (ಅರಣ್ಯಾನಿ Mr. 151). — ಇದುಕು ಮುಡುಕು. = ಇದು ಮುಡುಕು. (My.).

ಇದುಕು iduku. 2. = ಇದುಕು 1. To unloose, let go or set free with vehemence, forcibly, or fully (ಗಾಧವೋದನ Śmd. Dh.).

ಇದುಕು iduku. 3. The state of being quite free or independent. — ಇದುಕುಂಗಟ್ಟು. — ಇ.ಕಟ್ಟು. (Śmd. 203). A metrical stanza that is independent of others, i. e. a stanza the meaning of which is complete in itself (ಮುಕ್ತ Kāv. V, 961).

ಇದುಗು idugu. = ಇದುಕು 1, No. 1, etc. — ಇದುಗು ತೊಡು dupl. The state of being full of difficulties, as a road, work, etc. (My.; P. 10).

ಇದುಗೆ idugē. = ಇಡಿರೆ. Putting down or on; that is put on, an ornament (S. Mhr.). — ಇದುಗೆ ತೊಡು. dupl. = ಇದು ತೊಡು. (C.).

ಇದುಕು idunku. 1. = ಇದುಕು 2. (Śmd. Dh.).

ಇದುಕು idunku. 2. = ಇದುಕು. The act of putting, etc. ಇದುಕುನ್ನು, ಇದುಕುವು (Ś.).

ಇದುಕು idunkē. = (ಇದುಕು), ಇದುಕು 2. (ಇದುಕುವು Kk. 62).

ಇದುಪು idupu. (fr. ಇಡಿ). A breach, a crack, a hole (Tē.; see ಅಟಿಪುಪು).

ಇದುರು iduru. = ಇಡರು, etc. (My.).

ಇದುವಿಕೆ iduvikē. Putting, applying; planting; producing, etc. ಒಪ್ಪುವ ಇದುವಿಕೆ (ಪರಿಕರ್ಮ, etc. Si. 223). ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯುವುವಿಕೆ (ಕೃಷಿ 298). ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯುವುವಿಕೆ ಮುನ್ನಾದ ಕೃಷಿಕರ್ಮದಿನ್ದ ಜೀವಿಸುವಿಕೆ (299). See ಅಡ್ಡವುವಿಕೆ, ಬಟ್ಟೆಬುವಿಕೆ, ಬೊಟ್ಟಿಬುವಿಕೆ, ಹೆಬ್ಬಿಬುವಿಕೆ.

ಇದೆ idē. = ಎದೆ 1, etc. Place, room (My.; M., Tu.; T. ಇಡು).

ಇದೆ idē. = ಇರೆ, ಎದೆ. The earth. 2, heaven. 3, an oblation to a deity or to man; food. 4, a cow. 5, an artery on the left side of the body (= ಅಡ). 6, speech (ಮಾತು G.). 7, the goddess Idā, the wife of Budha.

ಇಡಲಿ iddali. = ಇಡಲಿ (My.).

ಇಡಲಿಗೆ iddaligē. = ಇಡಲಿ, etc. (Bp. 14, 15; My.).

ಇಡಲಿಗೆ iddaligē. = ಇಡಲಿ, ಇಡಲಿ. A kind of

sour pudding, made of rice flower, black gram, cummin seed, ginger, salt, pepper, etc. and boiled in steam (My.; Si. 814; Tē. ಇಡ್ಡನೆ; T. ಇಟ್ಟಲಿ).

ಇಡ್ಡಲಿ idḍāra. = ಎಡ್ಡಲಿ (My.).

ಇಡ್ಡಲಿ idvara. = ಇಟ್ಟಲಿ. (ಸ್ವೇದಯಿನ್ದ ತಿರಿಗಾಡುವ ಎತ್ತು, ಗೂಳಿ G.).

ಇಣಿಣಿ ināṇi. = ಅಣಿ, etc. A squirrel (B. 3, 31; 5, 31).

ಇಣಿ ini. = ಇಣಿ, ಹಿಣಿ, etc. An ox's hump (S. Mhr.; ಕರುತ್ G.; B. 1, 21; 3, 16).

ಇಣಿಕು iniku. = ಹಣಿಕು, etc. — ಇಣಿಕು ನೋಡು. To peep, look silly (My.; ಹಣಿಕು ನೋಡು G.).

ಇಣಿ inē. = ಇಣಿ, etc. (ಹಿಣಿ G.).

ಇಣ್ಣಿ inḍi. 1. A crack, a slit (Tē.); a piece, a lump (ಕುಣ್ಣು G.; T. ಇಣ್ಣು, a piece; see ಇಡಿ 8). ಕಣ್ಣದ ಇಣ್ಣಿ (Räv. 5, 117).

ಇಣ್ಣಿ inḍi. 2. A wreath, a garland (T., Tē.; cf. ಇಡಿ 1, ಅಡು 3, ಎಣಿ; ಹಣಿ; T. ಇಣ್ಣು, to join). See Grj. 9, 70; Bp. 2, 54. 55; 9, 35; 22, 32; Räv. 8, after 5. — ಇಣ್ಣಿಯು ಬೊಮ್ಮಿದೇವ. (Bp. 58, 11).

ಇಣ್ಣಿ inḍi. India (Si. 93. 100; My.).

ಇತ it. = ಇರ್, etc. TWO. — ಇತ್ತಲಿ. Two, or both, banks or sides (Rām. 4, 2, 49). — ಇತ್ತಲಿ. = ಇತ್ತಲಿ. (My.; ಎರಡೂ ವಣ್ಣಿ, ಎರಡೂ ಕಡೆ G.). — ಇತ್ತಲಿ. Two, or both, banks (J. 9, 24). — ಇತ್ತಲಿ. Two companies or forces; two parties; two, or both, persons. See Bh. 1, 8, 16; J. 9, 15; 12, 27; 25, 47. 58; 28, 48. — ಇತ್ತಲಿ. = ಇತ್ತಲಿ. Two lines or rows (ಎರಡು ವಣ್ಣಿ Kt. I, 81); two sides; both sides. See Bp. 5, 45; 16, 10; 18, 62; 24, 12; 88, 17; 48, 25; 61, 64. — ಇತ್ತಲಿ. — ಎ. ಎ. To form two rows; to occupy both sides, to be on both sides (Räv. 1, after 138; 2, 59; 6, after 24). — ಇತ್ತಲಿ. = ಇತ್ತಲಿ. Two, or both, heads. — ಇತ್ತಲಿ. = ಇತ್ತಲಿ, q. v. — ಇತ್ತಲಿಗುಯ್ಯ. — ಇತ್ತಲಿ. = ಇತ್ತಲಿ, ಇತ್ತಲಿ ಹಾವು No. 1, ಎರಡುತಲಿಹಾವು No. 1. The two-headed stick: the snake called Tortrix oylindrophis rufus, a short-tailed earth snake with a depressed rounded head not distinct from neck, and a tail very short, conical and smooth at the end, not venomous (ಅಹೀರಣಿ Hlā.). — ಇತ್ತಲಿ. = ಇತ್ತಲಿಗುಯ್ಯ. (ಅಹೀರಣಿ, ದ್ವಿಮುಖ Mr. 401, o. r. ಇತ್ತಲಿಗು). — ಇತ್ತಲಿಹಾವು. = ಕೊಡಕುಮಣ್ಣಲ. (My.). — ಇತ್ತಲಿ. Two tigas, in playing (Bp. 43, 5). — ಇತ್ತಲಿ. = ಇತ್ತಲಿ. Two manners or kinds (My.; ಎರಡು ಪ್ರಕಾರ G.).

ಇತಿ it. Going. See ಸಮಿತ.

ಇತ ita. Gone. See ಅತೀತ, ಅನಂತ, ಉದಿತ, ಪರೀತ, etc.

ಇತಹಾರಿ itahāri. = ಹಿತಹಾರಿ. Trustworthy (My.; Mhr., 11.).

ಇತರ itara. The other (of two), another; other, different. 2, low, vile, vulgar.

ಇತರತ itarata. At another place (My.; Mhr.).

ಇತರಾರ್ಥ itara-arthā. The meaning contained in ಇತರ, i. e. another thing, something different (Śmd. 392).

ಇತರೇತರ itara-itara. Mutual, reciprocal. (Kāv. III, 3, B, 54).

ಇತರೇತರಯಿ itarētara-kriyē. An action or performance in which two or several persons take part (Śmd. 219).

ಇತರೇದ್ಯುನ್ itarē-dyns. On another or different day,
ಇತಸ್ itas. ಇತಃ. From hence, hence.

ಇತಿ iti. = ಇತ್ತಿ. An affix to form feminines
(Śmd. 244. 246). See also ದವದಿತಿ, ಲಿಂಕಿತಿ.

ಇತಿ iti. 1. (= ಈತಿ 2). Therefore (ಕಾರಣ Nn. 93; ಜೇತು Mr. 532). 2, thus, similarly. 3, it is so (ಇನ್ನೀ ಪ್ರಕಾರ 93; 532). 4, in conclusion, here ends (ಪೂರ್ಣ, ಸಮ್ಪೂರ್ಣ 93; ಅನ್ನ 532). 5, with ಅದಿ: and so on. 6, ನಿವೇಧ (ಮಾಣಿಸುಹ 93). 7, ಅನ್ನರ (ಬರಗು 93). 8, ಪೂರಣ (ಮುಕ್ತಾಯ 93). 9, ಕುತೂಹಲ (ಅಶ್ವರ್ಯ 93). 10, ಪ್ರಕಟಾರ್ಥ (93).

ಇತಿ iti. 2. Going. See ಸಮುತಿ.

ಇತಿಹಿ iti-ha. Thus indeed (ಪ್ರೇರಣೆ, ಪ್ರೇರಣಿಸುವುದು Nn. 93); according to tradition (ಉಪದೇಶ, ಉಪದೇಶವರಮುರೆ 93; Mr. 533). 2, heaven (ಊರ್ಧ್ವಲೋಕ, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ 93; ಊರ್ಧ್ವಲೋಕ Mr. 533).

ಇತಿಹಾಸ iti-ha-āsa. So indeed it was. 2, a traditional account, a legend, heroic history.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ itihāsa-kāra. A writer of itihāsas, a narrator. (My.; B. 5, 45).

ಇತಿಹಾಸಗಾಥ itihāsa-gāṭhā. = ಇತಿಹಾಸಕಾರ. (My.).

ಇತು itu. = ಇತ್ತು 1, (ಇದು, ತು 1, etc.; cf. ಅತು, ಅತ್ತು 1 & 2). A termination of the third person singular neuter of the imperfect (Śmd. 265), e. g. ಮುಟ್ಟಿತು, ಮೆಟ್ಟಿತು (266; C.), ಮಾಡಿತು, ಕೊಟ್ಟಿತು, ಆಯಿತು (C.). In verbs with final ಇ and ಎ it is added directly to this ಇ and ಎ (or rather to short P. ps. of that form, which may be inferred from the common short P. ps. with final ಆ and ಉ), e. g. ಉದಿಯಿತು, ಬದಿಯಿತು, ಹದಿಯಿತು, ಬೆಳೆಯಿತು (C.), which forms are vulgarly contracted into ಉದೀತು (see Prv. s. ತಿರುಳು), ಬದೀತು (see Prv. s. ಇದ್ದು), ಹದೀತು (see Prv. s. ತೇಗು 3), ಬೆಳೀತು (see Prv. s. ತೋಡೆ); see ಈ 5, No. 2. 2, another form of the pronoun ಇದು, e. g. ಒಳ್ಳೆತು, ತಳ್ಳಿತು, ತೋರಿತು, ದೊಡ್ಡತು, ಮಲ್ಲಿತು, etc. (see ತು 1, No. 2).

ಇತು itn. ನಿಶ್ಚಯ, and ಬೇಡು, ಬೇಡುವುದು (Nn. 164).

ಇತ್ತ itta. = ಇತ್ತಲೆ (Śmd. 145), ಇತ್ತಲು, ಇತ್ತು. This side; on this side; in this direction, part or place; to this side; this time; after this, hereafter; further. Declension: ಇತ್ತಣ, ಇತ್ತಣಿ (Śmd. 135). ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಉತ್ತ ಎತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನು ಅಹಿತರ್ಕ (145). See Bp. 3, 66; 14, 24; 40, 12; Rāv. 5, 119; Bh. 2, 13, 23 (ಇತ್ತಣ); J. 11, 26; 12, 10; 17, 44; 30, 42; 31, 26. ಇತ್ತಿನ್ ಅತ್ತ, ಅತ್ತಿನ್ ಇತ್ತ ಪಾಪಾಡುವ ಹಕ್ಕೇ ನೋಡು! (B. 2, 5). ಅತ್ತಿನ್ ಇತ್ತ, ಇತ್ತಿನ್ ಅತ್ತ ತಿರುಗಾಡಿ (B. 4, 43). — ಇತ್ತ ಅತ್ತ. From this side to that side, to and fro. ಇತ್ತ ಅತ್ತ ಪಾಪಾಡುತ್ತ (B. 3, 68). — ಇತ್ತ ಕಡೆ. This side; to this side; to this place; in this direction (B. 8, 113. 123). ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ (B. 5, 122). 2, hereafter (C.). — ಇತ್ತಣಂ. (Śmd. 136). A man of this direction, place or time. — ಇತ್ತ ತ್ತಲ್. — ಅತ್ತಲ್. On both sides (J. 28, 48). — ಇತ್ತಿತ್ತ. — ಇತ್ತ. rep. This side, this side, i. e. nearer, quite close by one. ಇತ್ತಿತ್ತ ದಾ! ಅನ್ನರ ಇದ್ದ ಮನೆಯ ಕಿತ್ತು ಕೊಣ್ಣು. — ಇತ್ತಿತ್ತ ದಾ! ಅನ್ನರ ಹೆಗಲು ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು (Prva.). 2, in course of time (B. 3, 12. 57. 64; 4, 68). — ಇತ್ತಿತ್ತಲ್. — ಇತ್ತಲ್. = ಇತ್ತಿತ್ತ No. 2 (B. 4, 28).

ಇತ್ತಲ್ itta-al. (Śmd. 145). = ಇತ್ತ, etc. See Bp. 30, 14; J. 2, 45; 14, 4. 24; 23, 50.

ಇತ್ತಲು ittalū. = ಇತ್ತಲೆ, etc. (C.; Bp. 31, 29; Bh. 1, 10, 33; J. 10, 31). — ಇತ್ತಲಾಗಿ. — ಅಗಿ. To this side, this way (C.). 2, hereafter, afterwards (B. 4, 19. 28. 55. 196. 207). — ಇತ್ತಲಾಗಿ. — ಅಗಿ. = ಇತ್ತಲಾಗಿ. (S. Mhr.). — ಇತ್ತಲಿನ್ ತ್ತ. — ಅತ್ತ. From this side to that side. ಇತ್ತಲಿನ್ ತ್ತ ಅತ್ತಲಿನ್ ತ್ತ. ಒಡ್ಡಾಡಿ (B. 3, 80).

ಇತ್ತಾಳೆ ittalē. = ಒತ್ತಾಳೆ. (My.).

ಇತ್ತಿ itti. = ಇತಿ. See ಕೊಲ್ಲುಟಗಿತ್ತಿ, ಕೋಮುಟಗಿತ್ತಿ, ಗವಳಗಿತ್ತಿ, ಗಾಣಗಿತ್ತಿ, ನಟ್ಟವಗಿತ್ತಿ, ನಾಡಿಗಿತ್ತಿ, ಮದಲಿಗಿತ್ತಿ. Cf. the wrong ಗಿತ್ತಿ. ಇತ್ತಿಲ್ಲೆ ittille. Written information, especially as furnished to government (My.; Mhr. ಇತ್ತಲಾ).

ಇತ್ತು ittu. 1. = ಇತು, etc. (Śmd. 265), e. g. ಅಲ್ಲಾಡಿತು, ಓಡಿತು (266), ಒದವಿತು (64); — ಒಳ್ಳಿತು, ಕೂರಿತು, ತೋರಿತು, etc.

ಇತ್ತು ittu. 2. (fr. ಇರಿ 1, to be). = ಇರ್ದು, ಇರ್ದತ್ತು. It was (C.). ನನಗೆ ಸಂತಯವತ್ತೇ ಇತ್ತು (B. 4, 197).

ಇತ್ತು ittu. 3. P. p. of ಈಗ. Having given, etc.

ಇತ್ತಂ ittham. In this manner, thus.

ಇತ್ತರ್ಥ itti-arthā. The sum and substance; the whole matter (Mhr.); — settlement, adjustment, decision (My.).

ಇತ್ತಾರಿತಿ itti-ādi. And so on. ಇತ್ತಾದಿಗಳು (Sl. 327).

ಇತ್ತು ittu. = ಇತ್ತಲೆ, etc. — ಇತ್ತಾಗಿ. = ಇತ್ತಲಾಗಿ. (C.). — ಇತ್ತಾಗಿ. = ಇತ್ತಲಾಗಿ. (S. Mhr.).

ಇತ್ತಿ itva. The latter ಇ (Śmd. 200. 215. 246. 249. 278. 352).

ಇತ್ತರಿ itvara. Going; a traveller. 2, poor, indigent. 3, low, vile. 4, deficiency, want (My.).

ಇತ್ತರಿ itvari. An unchaste woman.

ಇತ್ತಿವೃತ್ತಿ itva-vṛitti. The state of being an ಇ (Śmd. 354).

ಇತ್ತಾನ್ತ itva-anta. A term with final ಇ (Śmd. 103).

ಇದ id. = ಇರ್, etc. Two. — ಇದ್ದು. Two dugṛs, in playing (Bp. 43, 5). — ಇದ್ದೆಸ. = ಇದ್ದೆಸೆ. Both directions or sides; on both sides (ಉಭಯತಸ್, ಅಭಿತಸ್ Nr.). ಹದಗಿನ ಇದ್ದೆಸೆ (ಪುರಿಂಗ, ಮಂಗ Mr. 408). ಇದ್ದೆಸೆಗೆ (Bp. 32, 34). — ಇದ್ದೆಸೆ. — ತೋಡಿ. A river with two arms (Bp. 32, 32).

ಇದ idu-ā14. = ಇದಾ, (ಇದಿ 1, ಇದೀ). Lo! see here! (S. Mhr.; Bp. 48, 28).

ಇದಕೊ idu-ākō. = ಇದ, etc., ಇದುಕೊ. (J. 16, 25; Dp. 165; My.).

ಇದನ್ತ i-d-anta. A term with final ಇ (Śmd. 203).

ಇದನ್ನೇವ idam-dēva. (Śmd. 100). This god or master.

ಇದನ್ನಿಮ್ಮ idam-nimitta. (Śmd. 100). On account of this. ಇದಮ್ idam. (Śmd. 100). This.

ಇದರು idaru. -ರ್. = ಇರಿ, etc. (C.). — ಇದರು ನೋಡು. To look straight at a person, etc., e. g. ಅವನ ಇದರು ನೋಡು (C.). 2, to expect (My.). — ಇದರು ವಾದಿಸು. = ಇದರು. (S. Mhr.).

ಇದಾ idu-ā5. = ಇದ (S. Mhr.; Prli. 3, 29; T., Tu. ಇದ್ದಾ).

ಇದಾನೆ idāṇē. (fr. ಇದ್ವಪನು or ಇದ್ವಪನು-ಇ) = ಇದ್ದಾನೆ. He is (My.). ಇದಾಳೆ, she is (My.). Plural ಇದಾರೆ, they are (Ud. 14. 192. 193. 194. 195. 197. 203).

39, 40; 45, 37; 47, 42; 48, 8; 51, 80; 53, 25; 55, 30; 57, 62; 59, 3, 10; J. 2, 46; B. 2, 7).

ಇದೆ idē. 2. (fr. ಇದು-ಎಃ; cf. ಅದೆ 4). It certainly is, it is, there is, is (C.). See e.g. Bp. 5, 57; 16, 5; 17, 2; 29, 5. ಮಾಸಿ ಇದೆ, ಅಗಿ ಇದೆ (B. 1, 6); ಉಣ್ಣಾಗಿ ಅದೆ (2, 20); ಬದಿಕೆಗೊಣ್ಣು ಇದೆ (Si. 19); ಪಡೆದು ಇದೆ (53). 2, ಇದೆ is used to form the third person singular neuter of the present (C.). ಉಬ್ಬಿಸುತ್ತದೆ (Bp. 15, 22), ಉಬ್ಬುತ್ತದೆ (15, 28), ಗುಡುಗುಡಿಸುತ್ತದೆ (18, 40), ಸುಂಪು ತಿದೆ (18, 51; see also 24, 42; 31, 27; 56, 30; 59, 1). ಕೆಮ್ಮು ಮೂಡುತ್ತೆ ಇದೆ, etc. (Rāv. 13, 45). ತಿರುಗುತಿದೆ (J. 3, 24). See its plural ಇದೆ.

ಇದೋ idu-ō. = ಇದಾ, etc. (ಅಹೋ Mr. 536; C.; T.).

ಇದ್ದಲ್ iddal. ಇದ್ದಲು. = ಇಜ್ಜಲು, ಇದ್ದಲಿ. Charcoal (My.; T. ಇರುನ್ನು, ಇರುನ್ನೈ, M. ಇರುನ್ನಲೈ). ಚಾರುವನ್ನೈತ್ತಲ ರಚಿತೋಪಾಸರತುನಾವಳಿಯ ರಾತಿಗರ್ ಇದ್ದಲಾವವು ಬಿದ್ದ ಕಡೆಗಳಿ (Bh. 1, 20, 54). ಇದ್ದಲು ಮಸಿಯನ್ನಾ ಮೆಯ್ಯ ಉಜ್ಜಿ ಉಜ್ಜಿ ತೋಪದೂ ಇದ್ದ ರೂಪವಲ್ಲದೇ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗದು (Prv.). See ಪಾವದ್ದಲ್.

ಇದ್ದಲಿ iddali. = ಇದ್ದಲಿ. (C.; ಅಂಗಾರ Si. 808). ಇದ್ದಲಿ ಬಣ್ಣ (B. 1, 4).

ಇದ್ದಾನು iddhānu. The common form of ಇದ್ದಾನು. He may be, he perhaps is, (he is likely to be; C.). Conjugation: ಇದ್ದೇನು, ಇದ್ದೀ (B. 2, 47), ಇದ್ದಾಳು, ಇದ್ದೀತು (B. 3, 54), etc.

ಇದ್ದಾನೆ iddhānu-ē. = ಇದ್ದಾನೆ, q. v. (C.). Cf. ಕಿವಿ = ಇದ್ದಿ, i. e. ಇದ್ದಿ.

ಇದ್ದು iddu. = ಇದು. P. p. of ಇದು 1, to be. ಹೆತ್ತವರ್ ಇದ್ದ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತಿಕಾಗ್ಯಹ Nr.). ಇದ್ದನೆ (Bp. 58, 56; 60, 25). ಇದ್ದ ಊರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ಕದ್ದು ಕೊಮ್ಮುವರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ. — ಇದ್ದ ತಂಗಲು ನನಗೆ ಇಕ್ಕು, ನಿನಗೆ ಎದ್ದಿಗೂ ಹಸಿವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. — ಇದ್ದದ್ದು ಹೋಗಿರಾಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಕಲಿತಬುದ್ಧಿ ಅಲ್ಲ. — ಇದ್ದದ್ದು ಹೋಯ್ತು ಮದ್ದಿನ ಗುಣ. — ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೂಡಲೆ; ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಡೋ, ತಿವರಾಯ! — ಇದ್ದ ಮತಿ ಪಾದಿತೋ, ಸಿದ್ಧಿಗ ಲೇತ? — ಇದ್ದ ಮನೆ ಬಿದ್ದು ಹೋದರೆ ಗೆದ್ದು ಕೊಣ್ಣ ರಾವತ. — ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಬಿದ್ದ ಗೋಡೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. — ಇದ್ದವರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ (ಉದ್‌ವರು), ಸಿದ್ಧಾದೇವಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿ ಬಡೀತು. — ಇದ್ದವರು ಮೂವರು, ಕದ್ದವರು ಯಾರು? (Prvs.). ತರೀರದಲ್ಲೆ ಆರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇತರ ಸೌಖ್ಯಗಲು ಇದ್ದು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೇ ಸರಿ (B. 4, 24). By means of ಇದ್ದು a subjunctive mood is formed, e.g. ಮರದ ಮೇಲಿನ್ನ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿ, if thou hadst fallen from the tree, thou woudst have died (B. 1, 9). See further B. 1, 20, 21; B. 2, 24, 40; B. 3, 19. — ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ. Just as it was, just as they were, etc. (C.; B. 3, 44). 2, without an apparent cause (C.). — ಇದ್ದಿದ್ದು. rep. (Bp. 47, 7, 18). — ಇದ್ದೇ ಇರು. To exist indeed or certainly, etc. (C.; B. 5, 227).

ಇದ್ದಾನು iddhānu. = ಇದ್ದವನು or ಇದ್ದದನು, ಇದ್ದಾನು, q. v. In opposition to ಇದ್ದಾನೆ (see ಅದಾನು) this term means "he perhaps is", etc.

ಇದ್ದಾನೆ iddhānu-ē. = ಇದ್ದಾನೆ, ಇದ್ದಾನೆ. He is indeed, he certainly is, he is (C.; B. 2, 24, 34). Conjugation: ಇದ್ದೇನಿ, I am; ಇದ್ದೀ or ಇದ್ದಿ, thou art; ಇ

ದ್ದಾಳೆ, she is (B. 2, 7; 4, 137); ಇದೆ, it is; ಇದ್ದೇವೆ, we are; ಇದ್ದೀರಿ, you are (B. 1, 15); ಇದ್ದಾರೆ, they are; ಇದ್ದಾವೆ, they are (B. 3, 58, 69, or ಇವೆ).

ಇದ್ಧ idh. Kindling; blazing. See ಸಮಧ್.

ಇದ್ಧ idhma. Fuel.

ಇದ್ಧ idhra. One who kindles. See ಅನ್ನೀದ್.

ಇನ್ in. 1. = ಇನ್, etc. Two. — ಇನ್ನೂರಾ ಅಯ್ಯತ್ತು. Two hundred and fifty (B. 4, 159). — ಇನ್ನೂರು. Two hundred (C.).

ಇನ್ in. 2. = ಇನ್ (ಇಜ್ಜ), etc. Sweetness, etc. — ಇನ್ನು ಬಿ. -ತುಟಿ (Smd. 214, or ಕನ್ನುಟಿ). A sweet lip. — ಇನ್ನೋರ್. -ತೋರ್. (Smd. 143, 214, or ಕನ್ನೋರ್). A nice arm. — ಇನ್ನುಣಿಸು. -ನ್-ಉಣಿಸು. (Smd. 214). A sweet meal.

ಇನ್ in. 3. = ಇದು. — ಇನ್ನನಕ. Till now (My.).

ಇನ್ ina. A master, a lord, a king (ಭೂಕಾನ್ತ, ಅರಸು Nn. 120). 2, a wealthy or powerful man. 3, the sun (ಧಾನ್ತ, ಸೂರ್ಯ 120). 4, the universal soul (ಪರಮಾತ್ಮ 120). 5, a husband (G.). 6, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಇನ್ inam. = (ಇನ್‌ಗಂ), ಇನ್‌ಗಂ 2. That (this) time, at the time when (Smd. 298; so long as; till. See Smd. 294, 295, 64, 79, 81, 135, 186, 173, 259, 282; Rāv. 6, after 32; 6, 84; 6, after 116; J. 28, 20; Ahh. P. 13, 75; Bhn. 2. Cf. ಅನ್ನ 2.

ಇನ್‌ಕುಮಾರ ina-kumāra. Saturn (My.). 2, Yama (My.). 3, Sugriva (My.). 4, Karna (My.).

ಇನ್‌ಕುಲ ina-kula. The family or race of the sun, the solar race of kings (Smd. 275; Bp. 50, 17).

ಇನ್‌ಜಾ ina-ja. = ಇನ್‌ಕುಮಾರ. Yama (Bp. 46, 78). 2, Karna (J. 2, 40).

ಇನ್‌ಜಾತ ina-jāta. Yama (Mr. 49).

ಇನ್‌ತನುಜ ina-tanuja. = ಇನ್‌ಕುಮಾರ. (My.).

ಇನ್‌ರಿಪ್ಪ ina-ripn. Rāhu (Mr. 89).

ಇನ್‌ವರಹೀ ina-virahī. She who is separated from her master or husband (Rāv. 11, 10).

ಇನ್‌ಗಮ in-āgama. The augment ಇಂ (Smd. 132, 133).

ಇನ್‌ನ್ಯಯ ina-anvaya. = ಇನ್‌ಕುಲ. (Rāv. 4, 5).

ಇನ್‌ನಾಮ ināma. = ಇನ್‌ನಾಮು. (B. 5, 185; Mhr., H.).

ಇನ್‌ನಾಮತಿ ināmatī. Land assigned either in favour or charity, or compensation of the duties of hereditary officers (My.; H.).

ಇನ್‌ನಾಮು ināmu. = ಇನ್‌ನಾಮ. A grant in perpetuity without conditions; a grant in general; a present, a gift (C.).

ಇನ್‌ನಾಮದಾರ ināmn-dāra. A holder of an inām (C.; Mhr.).

ಇನ್‌ನಾಯತು ināyatu. Favour, grace: a grant from a superior (My.; Br.; Mhr., H.). ಇನ್‌ನಾಯತನಾಮೆ, a letter of favour (My.; Mhr.).

ಇನಿ ini. = ಇನೆ 1. Sweetness; pleasantness, charm, loveliness. — ಇನಿ. (Smd. 95, 110). That is sweet, etc. (ಇರ್ಪ Ūt. I, 52). 2, ambrosia (ಅಮರ್ತ, ಸೊಡೆ, ಅಮೃತ Kk. 10 a). ಇನಿ ಅಪ್ಪ ಧ್ವನಿ (ಕಲಿ HIA.). ಇನಿ ನುಡಿವದ (ಶ್ಲೋ. etc. HIA.). ಪೂರ್ವ ಇನಿ (ಮಹರತ್ನ Mr. 108). See Smd. 69; Ch. v. 16; Bp. 42, 25; 60, 49; Rāv. 2, 48. — ಇನಿಗುಡೆ. -ಕಡೆ. To rain ambrosia (Rāv. 14, after 106). — ಇನಿಯಂ. -ಅಂ. (Smd. 110). = ಇನಿಯಂ. A beloved man; a husband. See

ಸ್ಮದ. 68. 73. 184; ನುಡಿವೆಣ್ಣಿನಿಯು. ಯಾವರಸವನ ಉಡಿದ ನಿಗ
ವದ ಬಳಿಗ, ಒಲಿಗ ಮಣ್ಣಿ ವೆಣ್ಣಿ ತಿಯರ್ ಇನಿಯರ್ ಹರುಷಮು
ಪಟ್ಟುತೆ ನಡೆ ತನ್ನರು (Rāghc. 17, 65). — ಇನಿಯವು. Plural of
ಇನಿಮು ಇನಿಯವು ವಿಷಯಮುಂ ನಂಜನ ಸವಿವೋರ್ (Smd. 117).
— ಇನಿಯರ್. — ಅರ್ 4. (Smd. 110). A beloved woman; a
wife (ಪ್ರಿಯತಮೆ Kk. 30; ನಲ್ಲರ್, ಒವರ್, ಕಾದರೆ ಸ್ಮ. 74). —
ಇನಿಮರ್. — ಪರ್. A sweet ripe fruit (ಸೆವ. 1, 18). — ಇನಿವಾ
ತು - ಮಾತು A sweet or lovely word. See Rāv. 2, 35; 11,
165; 13, 104; J. 18, 20. — ಇನಿವಿ. — ದಿ. Pleasantness, or
welfare, to burst, separate, or go away: to become un-
pleasant (Abh. P. 7, 14; 10, after 51; 15, 79). — See ಇಂ
(ಇಂ).

ಇನಿತು initu. (= ಇನಿತುತು), ಇನಿತ್ತು. ಇನಿಸು, (ಇಚ್ಛು, etc.).
A proximate demonstrative noun and pronoun (Smd.
121. 122. 243; Kk. 61; Tn. ಈತು). This much, this
measure, etc. (see ಅನಿತು, of which it is the proxi-
mate form). ಇನಿತದಂ (Smd. 135). ಇನಿತದೋರ್ (Bp. 40, 24).
ಇನಿತದೋರ್ (Smd. 160. 179). ಇನಿತು ಚ್ಚಿನಿಸರ್ ಎರ್? (Bh. 1,
8, 32). ಇನಿತಲ್ಲಮಂ (J. 3, 41). ಇನಿತೊನ್ನ (Smd. 73; Rāv.
13, 27; cf. ಒನ್ನಿನಿತು). ಇನಿತಾದೊಂದಂ (Bp. 58, 20). See Bp.
2, 34; ಒನ್ನಿನಿತು, ಒವದಿನಿತು. — ಇನಿತನೆಯಂ. — ಅನೆಯಂ. (Smd. 243).
Amounting to this much. — ಇನಿತನೆಯಂ. — ಅನೆಯಂ. (243).
A man of so much (power, influence, rank, etc.) as this
or these. — ಇನಿತನಿತು rep. See Bp. 2, 34; 18, 13; 22, 66;
35, 26; 38, 38; 54, 57. — ಇನಿತು. — ಉ 9. All this or these.
2, although only so much as this, a little, a trifle. See
Bp. 2, 18; 24, 61, 62; 28, 35; 43, 85; 45, 52; 48, 25; 57,
16, 50; 53, 51; 60, 49; Rāv. 8, 122. ಇನಿತನು = ಇನಿತುಮಂ
(Bp. 8, 42). — ಇನಿತುಂ. — ಉಂ 1. All this or these (Smd. 51).
2, a little. See Bp. 1, 56; 46, 60; 48, 5; 60, 31. ಇನಿತು
ಮಂ (Bp. 5, 29; 53, 37, 48; 61, 40), ಇನಿತುಮಂ (61, 56), ಇನಿ
ತುಮಂ (2, 43; 24, 70; 28, 4). — ಇನಿತುಮಂ. — ಉಂ 1. = ಇನಿತುಂ
(Jas. 42, 12). — ಇನಿಬರ್. (Smd. 122. 123). So many per-
sons (as these). ನಿಮ್ಮಿನಿಬರಂ (Bp. 57, 80). ಎಮ್ಮಿನಿಬರನು
(Bh. 1, 8, 57). See Bp. 39, 59, 61; 44, 39; 50, 51; 51, 52;
57, 80. ಇನಿಬರುಂ (58, 42).

ಇನಿತುತು inituṭu. = ಇನಿತ್ತುತು. (J. 13, 19).

ಇನಿತ್ತು inittu. = ಇನಿತು. (Kāv. I, 4, 33-38).

ಇನಿಬರ್ inibar. See s. ಇನಿತು.

ಇನಿಸು inisu. = ಇನಿತು. (My.). ಬಗೆವೊಡಮ್ ಇನಿಸು ಇರ
ಅದೆ (Smd. 73). ಮದಿಸೊಂದಿ ಪೊಯಿನ್ ಅಗರ್ ಇನಿಸಂ ಪೋ
ಲ್ (288). ಮತ್ತಂ ಇನಿಸಾನುಂ ಬೇಗದೋರ್ (Lilv. 3, after 2).
ಇನಿಸಾನುಂ ಬೇಗಮ್ ಇದುರ್ (Rāv. 13, after 96). ಬಿನ್ನನೆಯು
ವನ್ನಗಿಯುಮ್ etc. ಎನ್ನು, ಮೌನಕ ಇನ್ನು ಇನಿಸು ಬೆಸರ್ ಅಕ್ಕುಂ
(Kk. 50). See Ch. v. 60; Kāv. III, 3, 35; Grj. 8, 77; ಸೆವ.
1, 18.

ಇನು inu. = ಇನ್ನು. (Bp. 18, 88).

ಇನೆ inē. 1. = ಇನಿ. — ಇನೆಯಂ. = ಇನಿಯಂ. (Bp. 11, 47; 24,
8; 35, 25, 26; 42, 38; 44, 54; 47, 7, 49-53; J. 3, 13; 11,
13, 19; see ಬಾವೆವೆಣ್ಣಿನಿಯು). — ಇನೆಯರ್. = ಇನಿಯರ್. (Bp.
24, 8; 27, 61; 44, 54; J. 8, 24; 11, 12).

ಇನೆ inē. 2. = ಇನ್ನೆ. — ಇನಿಗಂ. — ಗಂ. = ಇನಂ q. v., ಇನ್ನಿಗಂ.
(ಇನಾರ್ಥ Kk. 69). See Smd. 293. 294. 295; Abh. P. 13,
60; Rāv. 13, after 96.

ಇನ್ನೆ inṇe. = ಇನ್ನರ್. (My.).

ಇನ್ಢ inṇa-ta. 1. = ಇನ್ಢ 1, ಇನ್ಢ, ಇನ್ಢಂ, ಇನ್ಢತು, ಇನ್ಢೆ.
ತಾಯಿಗಿನ್ಢ ಹಿತವನ್ನರು ಇನ್ಢ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ಢ ಸವಿ ಇನ್ಢ. — ಅಕಾತಕ್ಕಿ
ನ್ಢ ಎತ್ತರವಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿಗಿನ್ಢ ಅಗಲವಿಲ್ಲ (Prv.). ಕುಮರೇಗಿನ್ಢ
ಕತ್ತೆಗಳೇ ಬೇಕು (B. 3, 49). (ಸಿಂಹಬಲ್ಲೆವದಲ್ಲಿ) ಮಯಾಗಲ ನಮ್ಮ
ಲ್ಲಿಗಿನ್ಢ ಹೆಚ್ಚು (B. 4, 205). ಅದಕ್ಕಿನ್ಢ ಬೇವಮಾನಗಾಡಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚು
(Sl. 44). ತಕ್ಕುವಿಗಿನ್ಢ ತಾನು ಹೆಚ್ಚು ಇರುವೆ (263). ರಾತ್ರಿಗಿನ್ಢ
(siol S. Mhr.; B. 5, 253). Cf. ಅಕ್ಕಿನ್ಢ, ಅಕ್ಕಿನ್ಢ, and see ಇಂ 4.

ಇನ್ಢ inta. 2. = ಇನ್ಢ, etc. (B. 5, 53; My.). — ಇನ್ಢವರು.
— ಅವರು. Such people (B. 5, 10. 42. 95; My.).

ಇನ್ಢ inṇa-tā. 5. 1. = ಇನ್ಢ 1, etc. ಇದಕ್ಕಿನ್ಢ ಅದು ದೊಡ್ಡದು
(My.). ಮುಂಚಿನಕ್ಕಿನ್ಢ ದನ್ನಾಗಿ (B. 5, 53). ಕೆಲಸದಕ್ಕಿನ್ಢ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ
(5, 283). See ಅಕ್ಕಿನ್ಢ, ಅಕ್ಕಿನ್ಢ, & a Prv. s. ಕದಿ & ತಾಯಿ.

ಇನ್ಢ intā. 2. = ಇನ್ಢ 2, etc. (My.). ಕೂಡಿದನ್ಢ ದನ್ನಾಗಿ
(B. 5, 51). ಇನ್ಢ ಹೆಂಗಸರು (5, 55). ಇನ್ಢ ಅವಸ್ಥೆ (5, 57).

ಇನ್ಢ inti. (= ಇನ್ಢ). Thus (C. at the end of letters,
also ಇನ್ಢಿ). ಇನ್ಢ ಬಿನ್ನಹ (B. 4, 109), ಇನ್ಢ ಸರಾಮು, etc. (Cf.
Sk. ಇತಿ 1?).

ಇನ್ಢ intu. This manner; in this manner,
thus, so; (such). (ಪ್ರಕಾರ Smd. 399; ಹೀಗೆ 61. 65. 164
Cm.; C.). ಅನ್ಢ, ಇನ್ಢ, ಉನ್ಢ, ಎನ್ಢ (398. 399). See 44.
112. 181. 234. 884. ಧ್ವ ಮನ್ನ ಮಗ ಎನ್ಢ, ಇನ್ಢ ಅನಿಗರ್
ಮೂರು ತದಿನ್ ಅಕ್ಕುಂ (HIA.). ಹಲಮಲ್ಲದೆ ತಳಿಮಂ ಪೊದಿರ್
ಅದಿಯದ, ತಳಿಮಲ್ಲದೆ ಹಲಮಂ ಪೊದಿರ್ ಅದಿಯದ ಎನ್ಢ, ಇನ್ಢ
ಎಕಧುರಮ್ ಅದ ಎತ್ತಿನೊಳು ಎಕಧುರೀ, ಎಕಧುರ ಎನಿಸುಗು (Nr.).
ಇನ್ಢಿ ಪ್ರಕಾರ (ಇತಿ, ಪ್ರಕಾರ Nn. 93). ಇನ್ಢಿನ್ಢ ಬರಮ (Rāv. 14,
after 52; J. 31, 29). ಗಾಳಿ ಸೊಡರ್, ಪರಿಯುತ್ತಿಪ್ಪ ಮುರೀಚಾ
ಹಲ, ಜರಾವರ್ತಾಕ್ಷರಮ್ ಇನ್ಢಿನ್ಢ ಸಿರಿ ಪಲ್ಲಗದ ತುನ್ನದಿಯ!
(Sē.). ಫಲವ ಕಣ್ಣಿನ್ಢ ಇನ್ಢಿನ್ಢ (Jas. 22, 31). ಇನ್ಢಿನ್ಢ (Bp. 40,
51; 41, 5; 44, 42). ಇನ್ಢಂ (10, 10). ಇನ್ಢಿ (ಇನ್ಢಿಪ್ಪು, ಎಲ್ಞ
G.). See Prv. s. ಅನ್ಢಿ ಇನ್ಢಿ. — ಇನ್ಢಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. Being of this
kind or such as this; such (Bp. 39, 58; 43, 48). — ಇನ್ಢ
ಪ್ಪಂ. — ಅಪ್ಪಂ. A man who is of this kind, etc. (Smd. 191.
192). — ಇನ್ಢಹ. — ಅಹ. = ಇನ್ಢಪ್ಪ, ಇನ್ಢ, etc. Belong of this
kind, etc. (Bp. 22, 62; 23, 31; 27, 21; 36, 16; 39, 58). —
ಇನ್ಢಹಂ. — ಅಹಂ. = ಇನ್ಢಪ್ಪಂ, ಇನ್ಢಂ (Smd. 192; ಇನ್ಢಂ ರೆ. II,
64). — ಇನ್ಢಿನ್ಢ. rep. (Grj. 5, 14). — ಇನ್ಢಿಪ್ಪು. — ಇಪ್ಪು. So
and so much, so and so many (C.). ಇನ್ಢಿಪ್ಪು ತೋರ್ತಗರ್ ತರೆಗ
ಇನ್ಢಿ ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟವರು ಇನ್ಢಿಪ್ಪು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳ
ಬೇಕು (B. 2, 19). 2, — ಉ 9, all (C.; ಎಲ್ಞ G.). ಇನ್ಢಿಪ್ಪರು,
all persons (C.). 8, very much or many (My.).

ಇನ್ಢಿ intuṭu. = ಇನಿತು, ಇನಿತುತು, ಇಚ್ಛು, etc. This
much, etc. ಇನ್ಢಿ ಅನಿ, ಇನ್ಢಿ ಕುಮರೆ (Smd. 169).
ಇನ್ಢಿಬಾಗಿ, for so much, for such a trifle (Bp. 40, 72).
See Rāv. 14, 51; cf. ಅನ್ಢಿಬು, etc. — ಇನ್ಢಿಬು. — ಉ 9. Al-
though so much (Bp. 17, 9). 2, a little. ಮಂಗಳ ಕೃತಿಯನ್
ಇನ್ಢಿಬು ಉದ್ದಂ, ತಿರ್ಮಗೆ ಕೃತಿಯೇಕು (Mr. 2). — ಇನ್ಢಿಬುಂ.
— ಉಂ 1. A little (Bp. 49, 22).

ಇನ್ಢ inṇa. = ಇನ್ಢ 2, ಇನ್ಢ 2, ಇನ್ಢಹ. ಇನ್ಢಾ. A corrupt-
ed common form of ಇನ್ಢಹ, q. v. (s. ಇನ್ಢ). ನಿನ್ನಿನ್ಢ
ಗೆಳೆಯರು (B. 1, 8). — ಇನ್ಢವನು. Such a man (B. 5, 291).
ಇನ್ಢವರು (2, 8; Sl. 108). — ಇನ್ಢವಳು. Such a woman (B. 5,
291). — ಇನ್ಢತಂ. = ಇನ್ಢವನು. (Bp. 54, 57). — ಇನ್ಢಿನ್ಢ. rep.
Such and such (B. 2, 19). ಇನ್ಢಿನ್ಢ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇನ್ಢಿಪ್ಪು ಕೆಲಸಗ
ಇನ್ಢಿ ಮಾಡಿ ಬೇಕು (3, 88).

ಇನ್ಧಾ *indhā*. = ಇನ್ದ, etc. ಇನ್ಧಾ ಹಣ್ಣು ಹವ್ವುಲಗಳು (B. 1, 8). ನೀನು ನನಗೆ ಇನ್ಧಾ ಮಾತು ಕಲಿಸ ಬೇಡ! (3, 78). ಇನ್ಧಾ ನ ದತಿ (5, 83). ಇನ್ಧಾ ನೇಮಗಳು (5, 95).

ಇನ್ದ *ind*. = ಇನ್ದ 1, etc. ಆ ಹವ್ವು ಬಹು ದಿವಸದಿನ್ದ ಇತ್ತು (B. 2, 12). See also 3, 77, ಮರನಿನ್ದ, etc. (ಸ. ನ 2, No. 8), ಇಂ 4.

ಇನ್ದಂ *indam*. (Smd. 131). = ಇನ್ದ, etc. ಕಪು ತಾಯ ಬ ದಿಯನ್ ಉದಾಯದ ತಪದಿನ್ದಂ (194). ನಿನ್ನಿನ್ದವೆ (Bp. 2, 36). ಎಮ್ಮಿನ್ದಮ್ ಇಳಿಯೊಳು ನೀವು ಹೀನಮೆ! (40, 84). See ಇಂ 4.

ಇನ್ದಗಿ *indagi*. *Indrajit* (Abh. P. 13, after 11; 13, 16).

ಇನ್ದರ *indara*. = ಇನ್ದಿರ. *Thh.* of ಇನ್ದ್ರ (Smd. 336).

ಇನ್ದವು *indavu*. = ಇನ್ದಂ, etc. This form is very frequently used by the commentator on the Smd. in a Mdh. MS., e.g. ಇವುದವುನ್ದವು (123, 143), ಬಲ್ಲವರುಗಳನ್ದವು (176), ನಿಶ್ಚಯದವು (182), ವಿಶ್ವದಿನ್ದವು (286).

ಇನ್ದಿರ *indira*. *The large black humble bee* (ಗುಂಗೆ ಹುಡುಗ.).

ಇನ್ದಿರ *indira*. = ಇನ್ದಿರ. *Tbh.* of ಇನ್ದ್ರ. (ಇನ್ದ್ರ *Īt.* II, 49; ಸುರವ Kk. 11 a; ಸುರವತಿ Smd. 9; ಬಲವೈರಿ Kk. 10 b). — ಇನ್ದಿರವಲ್. -ವಿಲ್. *Indra's bow: the rainbow* (ತತ್ಪ್ರಜಾಪ ಸಿ.; Rā. 8, 118).

ಇನ್ದಿರಾಜ *indirāja*. *Indirā's son: Kāma*.

ಇನ್ದಿರಾಜಾಸ್ತ್ರ *indirāja-asthra*. *Kāma's weapon: a lotus* (Bp. 5, 27).

ಇನ್ದಿರಾಪತಿ *indirā-pati*. *Vishṇu* (Bp. 54, 31, 61).

ಇನ್ದಿರಾವರ *indirā-vara*. *Vishṇu*. (Bp. 2, 26).

ಇನ್ದಿರೆ *indirē*. -ರಾ. *Lakshmi* (ಸಿರಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ವಜ್ರಲಕ್ಷ್ಮಿ, etc. Smd. 6; see Mr. s. ತೋಳ್). — ಇನ್ದಿರೆಯ ನಲ್ಲ. *Vishṇu* (Bp. 54, 44).

ಇನ್ದಿರೇಕ *indirā-śā*. *Vishṇu*. (My.).

ಇನ್ದಿವರ *indivara*. *The blue lotus, the blue water-lily, Nymphaea stellata and cyanea* (ಉತ್ಪಲ, ನೆಯ್ದಲಿ Mr. 419; ಕನ್ನೆಯಿಲ್ Si. 95; ಕರೇ ಕಮಲ G.).

ಇನ್ದಿವರಾಕ್ಷಿ *Indivara-akshi*. = ಇನ್ದಿವರೇಕ್ಷಣಿ. (J. 7, 27).

ಇನ್ದಿವರಿ *indivari*. *The plant Asparagus racemosus Willd.*

ಇನ್ದಿವರೇಕ್ಷಣಿ *indivara-ikshani*. *A blue lily-eyed woman* (My.).

ಇನ್ದು *indu*. This time; to-day (ಕಾಲ Smd. 898; C.; Tn. ಇನಿ, T. ಇನ್ದು, M. ಇನ್ದು). ಅನ್ದು, ಇನ್ದು, ಉನ್ದು, ಎನ್ದು (398); ಇನ್ದ (69). Deolension: ಇನ್ದು, ಇನ್ದು, ಇನ್ದಿಂ, ಇನ್ದಿಗೆ, ಇನ್ದಿನತ್ತಣಿಂ, ಇನ್ದಿನ, ಇನ್ದು (147); ಇನ್ದಿಂಗಿ (Bp. 3, 15), ಇನ್ದಿನಿನ್ದ (B. 1, 20; 2, 36). ಇನ್ದಿಗೂ, even up to this day; even still now (3, 76; 4, 146). ಆ ನಡತೆಗಳು ಇನ್ದಿನವು ಆಲ್ಲ, ನಿನ್ನಿನವು ಆಲ್ಲ (4, 187). ಇನ್ದಿನ ತನಕ (3, 115; 5, 114). ಇನ್ದಿನ ದಿನದಲ್ಲ ಅದ್ಧೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Bp. 28, 21; 60, 17; Bh. 1, 8, 20; 1, 10, 39; 2, 13, 36; J. 30, 28, 49. — ಇನ್ದುತನಕ. Till the present time (Bp. 61, 57). — ಇನ್ದು ನಾಳೆ ಎನ್. To say to-day and to-morrow, to set bounds to time (Bp. 27, 10; 30, 7). — ಇನ್ದುಮುಟ್ಟು. = ಇನ್ದುವರೆಗೆ. (My.). — ಇನ್ದುಮೊದಲ್. From to-day (J. 15, 82). — ಇನ್ದುವರಂ. = ಇನ್ದುವರೆಗೂ. See s. ಬಕ್ಕಟಿಯಲ್. — ಇನ್ದುವರೆಗೂ. = ಇನ್ದುವರೆಗೆ. (Ī. Bp. 47, 18). — ಇನ್ದುವರೆಗೆ. Till now or to-day (J. 18, 58; 31, 28).

ಇನ್ದು *indn*. *The moon*. 2, the number one (Bp. 61, 92). 3, N. of a metrical foot (Īh.).

ಇನ್ದುಕಳೆ *indn-kālē*. *A digit of the moon* (Bp. 24, 73). 2, the brightness or shine of the moon (My.).

ಇನ್ದುಕಾನ್ತ *indn-kānta*. *The moon-stone, the lunar gem* (Grj. 1, 9; Sēv. 1, 70).

ಇನ್ದುಬೊಡೆ *indn-bōḍa*. *Śiva* (Bp. 33, 19; 53, 16).

ಇನ್ದುಜ *indn-ja*. *Son of the moon: the planet Mercury* (Mr. 38).

ಇನ್ದುಜನಕ *indn-janaka*. *Father of the moon: the ocean*. 2, *Atri* (My.).

ಇನ್ದುಜೊಟಿ *indn-jūṭa*. *Śiva* (Bp. 18, 90).

ಇನ್ದುಧರ *indn-dhara*. *Śiva* (Mr. 465). 2, sign for a metrically long letter (Īh.).

ಇನ್ದುಮಣಿ *indn-maṇi*. = ಇನ್ದುಕಾನ್ತ. (Sēv. 1, 38).

ಇನ್ದುಮಣ್ಣಲ *indn-maṇḍala*. *The orb or disk of the moon* (ಬಟ್ಟು Kk. 45).

ಇನ್ದುಮುಖಿ *indn-mukhi*. *A woman who has a face like the moon* (Bp. 2, 49; 24, 30).

ಇನ್ದುಮಾಲಿ *Indn-manil*. *Śiva* (Bp. 2, 56; 9, 26).

ಇನ್ದುರೇಖೆ *indn-rēkhē*. *A digit of the moon* (My.).

ಇನ್ದುಲಾಂಧನ *indn-lāṇchana*. *Śiva*. (My.).

ಇನ್ದುಲೇಖಾಚೂಡೆ *indn-lēkhā-ṇḍa*. *Śiva* (Bp. 50, 38).

ಇನ್ದುಲೇಖೆ *indn-lēkhē*. -ಖಾ. = ಇನ್ದುರೇಖೆ. (My.).

ಇನ್ದುವಾರ *indn-vāra*. *Monday* (My.; Tē.).

ಇನ್ದುವ್ರತ *indn-vrata*. *A religious observance depending on the age of the moon; diminishing the quantity of food by a certain portion daily, for a fortnight or a month, etc.* (R.).

ಇನ್ದುಲೇಖರ *indn-lēkhara*. *Śiva* (Bp. 44, 18).

ಇನ್ದುಹಾಸ *indn-hāsa*. = ಹಸ್ತಹಾಸ. (J. 29, 25; 31, 31).

ಇನ್ದಿ *ind*. (Smd. 181). = ಇನ್ದ 1, etc. ಈ ತಿವನ್ ಎಸು ದಿನದಿನ್ದಿ ಉಣ್ಣದೆ ಇರ್ಪಡಿಸೋ (Bp. 18, 18). See ಇಂ 4.

ಇನ್ದ್ರ *indra*. = ಇನ್ದ್ರ, ಇನ್ದಿರ. *Indra, the deity of svarga, and the regent of the East quarter*. 2, a prince, a master (ಬಡೆಯ Mr. 227). 3, host, excellent (ಕ್ರೇಷ್ಠ G.). 4, N. of a metrical foot (Īh.).

ಇನ್ದ್ರಕೀಲ *indra-kīla*. *N. of a mountain* (Bp. 44, 8; J. 23, 34).

ಇನ್ದ್ರಕೋಶ *indra-kōśa*. *A platform, a scaffold; a kind of balcony or terrace* (ತವಗ Mr. 192).

ಇನ್ದ್ರಗೋಪ *indra-gōpa*. *The insect oothecial of various kinds* (ಕೆಮ್ಮುದು, ಎತ್ತುಕ ಸಿ.; ಎತ್ತುಕ Mr. 165; Tē.). 2, the firefly (My.; ಮಿಂಚುಹುದು, ಹೊನ್ನಿಹುದು G.). See Smd. 142, 166; Grj. 9, after 58; J. 17, 4.

ಇನ್ದ್ರಬಾಸ *indra-bāsa*. *A rainbow* (ಬಿಮ್ಮ, ಇನ್ದ್ರನ ಬಿಲ್ಲು Nn. 69). — ಇನ್ದ್ರಜಾವಮ್ಮಿಲ್. -ವೆಲ್. To get a rainbow (Rā. 13, after 77).

ಇನ್ದ್ರಜ *indra-ja*. *Arjuna* (ಫಲ್ಲನ, etc. Mr. 264, 508).

ಇನ್ದ್ರಜವ *indra-java*. = ಇನ್ದ್ರಜಿವಿ. *Thh.* of ಇನ್ದ್ರಯವ. (ಇನ್ದ್ರಜಿವಿ, ಕುರುಟಗನ ಬೀಜ G.).

ಇನ್ದ್ರಜಿವಿ *indra-javi*. = ಇನ್ದ್ರಜಿವ. (ಕಲಿಂಗ, ಭದ್ರಯವ G.). — ಇನ್ದ್ರಜಿವಿಯ ಗಿಡ. *The plant Wrightia antidysenterica* (ವತ್ಸಕ, ತತ್ಪ್ರ, ಹೆಮ್ಮುಟ್ಟಿಗೇ ಗಿಡ G.).

ಇನ್ನ ಜಾಲಿ indra-jāla. Indra's net: deception, fraud, conjuring, jugglery, sorcery, trick in war, etc. (My.; ಮೋಸ, ಕಪಟ, ಕಾಮುರಿ G.).

ಇನ್ನ ಜಿತ indra-jit. (= ಇನ್ನಾ). Conqueror of Indra: N. of a son of Rāvaṇa (Abh. P. 13, 15). ಇನ್ನ ಜಿತು (J. 18, 6).

ಇನ್ನತ್ವ indratva. The state of being Indra. See ದೇವೇಶ್ವರತ್ವ.

ಇನ್ನ ದ್ರು indra-dru. The plant *Terminalia arjuna*.

ಇನ್ನ ಧನು indra-dhanu. Thh. of ಇನ್ನ ಧನುಸ್. (My.; ಮದೆಯ ದಲ್ಲು G.).

ಇನ್ನ ಧನುಸ್ indra-dhanus. A rainbow.

ಇನ್ನ ನಿಲಯ indra-nilaya. Indra's dwelling: svarga. 2, N. of a of metrical foot (Ūh.).

ಇನ್ನ ನೀಲ indra-nīla. A sapphire (Bp. 54, 60; J. 11, 8).

ಇನ್ನ ಪುರ indra-pura. Indra's town: svarga. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಇನ್ನ ಪ್ರಹರಣ indra-praharaṇa. Indra's thunderbolt.

ಇನ್ನ ಮನಿ indra-manī. = ಇನ್ನ ನೀಲ. (Siv. 1, 54).

ಇನ್ನ ಯವ indra-yava. = ಇನ್ನ ಜವ. The seed of the *Wrightia amittysenterica*.

ಇನ್ನ ಲುಪ್ತ indra-lupta. Morbid baldness of the head.

ಇನ್ನ ಲುಪ್ತಕ indra-luptaka. = ಇನ್ನ ಲುಪ್ತ. (ಋತ, ತಿಪಿಪ್ಪ Mr. 388).

ಇನ್ನ ಲೋಕ indra-lōka. Indra's world: svarga (C.).

ಇನ್ನ ವಂಕ indra-vamśa. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಇನ್ನ ವಜ್ರ indra-vajra. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಇನ್ನ ವಾರುಣ indra-vārūṇi. *Colocynthis* Lin. (ಕಾಡ ಕವದೇ ಕಾಯಿ, ಕಕ್ಕಾ ವಾದೇ ಕಾಯಿ G.).

ಇನ್ನ ಸುರಸ indra-surasa. = ಇನ್ನ ಸುರಿಸ. A shrub, the leaves of which are used in discutient applications, *Vitex negundo* Lin. (ಲಕ್ಕೇರ ಹಿಡ G.).

ಇನ್ನ ಸುರಿಸ indra-surisa. = ಇನ್ನ ಸುರಸ. (G.).

ಇನ್ನ ಸೇನ indra-sēna. N. of several men, see e. g. Bh. 2, 4, 9.

ಇನ್ನಾ ದಿ indrāṇi. Indra's wife (ತಟದೇವಿ, ಪುರೋಮಹಾತಿ Nn. 26). 2, Kāma's wife (ರತದೇವಿ 28; ಆ ರತಿ Mr. 511). 3, Brahmā's wife (ಧಾರತಿ, ಸರಸ್ವತಿ 28). 4, Śiva's wife, Durgā (ತರ್ಕ, ಭೈರು 28). 5, the five organs of sense or of action (ಮೋಕ್ಷೋದಯ 28; ಅಯಿದು ಇಂದ್ರಿಯ 511). 6, a ray (ಕಿರಣ, ಕಾಶಿ 28). 7, the shrub *Vitex negundo* (ನಿಗೂರಣ್ಣ, ಲೋಕ 28; 511, o. r. ಲಕ್ಕ).

ಇನ್ನಾ ನಿಕೆ indrāṇikē. The shrub *Vitex negundo* Lin.

ಇನ್ನಾ ನುಜ indra-annja. = ಇನ್ನಾ ವರಜ. (Bp. 54, 32).

ಇನ್ನಾ ಯುಧ indra-āyudha. Indra's thunderbolt (ತಮ್ಮ, ಮಠ, etc. Mr. 44). 2, the rainbow. 3, a horse marked with black about the eyes (ಕರೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಇನ್ನಾ ಯುಧಂ Mr. 276).

ಇನ್ನಾ ರಿ indra-ari. An enemy of Indra, an asura or demon.

ಇನ್ನಾ ರಿಮಂ ಪದವಳು ಎನತೆ ಅಕ್ಕು (Mr. 24).

ಇನ್ನಾ ಮಹಾ indra-avaraṇja. Indra's younger brother, *Vishṇu* or *Kṛṣṇa*.

ಇನ್ನಿಯ indriya. Relating to Indra. 2, power, force; faculty. 3, an organ of sense. 4, semen virile (ಮಜ್ಜಾಸಾರ Nn. 125). See ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ, ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ, ಬುದ್ಧೇಂದ್ರಿಯ, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ, ಪನ್ನೀಂದ್ರಿಯ, ಪದ್ಮೇಂದ್ರಿಯ.

ಇನ್ನಿಯಾಗ್ರಾಮ indriya-grāma. The senses or organs of sense collectively.

ಇನ್ನಿಯದೃಢ indriya-dṛiḍha. Having firmly fastened the organs of sense, free from passions, calm (ಕಾಂತ, ಶಾಂತ Mr. 251).

ಇನ್ನಿಯನಿಗ್ರಹ indriya-nigraha. Restraint of the organs of sense. (My.).

ಇನ್ನಿಯನಿಗ್ರಹಿ indriya-nigrahi. A person who restrains the organs of sense (My.).

ಇನ್ನಿಯಾರ್ಥ indriya-artha. An object of sense, as sound, smell, etc.

ಇನ್ನೀ indrē. The wife of Indra. Cf. ಇಂದ್ರಿ.

ಇನ್ನೇಭ indra-ibha. Airāvata, the elephant of Indra (ಪುಣ್ಯರೇಷ, ಅಯಿರಾವತ Nn. 18).

ಇನ್ನೇಶ್ವರ indra-īśvara. A form of Śiva (Bp. 54, 64).

ಇನ್ನನ indhana. Kindling. 2, fuel.

ಇನ್ನಂ innam. 1. = ಇನ್ನ ಹಂ. (Śmd. 191; Ūh. II, 64). Such a man as this, such a one. ಮನಸಿಹನ್ ಎನ್ನನ್ ಇನ್ನನ್, ಅರುಣಪ್ರಿಯನನ್ನನನ್ ಎನ್ನನ್ ಇನ್ನನ್, ಆ ದಿನಕರನ್ ಎನ್ನನ್ ಇನ್ನಂ (Śmd. 192).

ಇನ್ನಂ innam. 2. = ಇನಂ. (Abh. P. 13, 76, o. r. ಅನ್ನಂ).

ಇನ್ನು innu. = ಇನು. Further, yet, still; moreover; hence, hereafter; more;—the current time (T, M. ಇನಿ; Tē. ಇಂಕೆ; Tu. ನನ; T. ಇನ್ನಂ still, more, besides, moreover; cf. ಎನ್ನೆ 1?). See Śmd. 231; Bp. 21, 45; 28, 28; 32, 15; 38, 30; 42, 13; 44, 16, 20; 54, 4, 52; 50, 24; Kk. 48; Śm. 8. 9. 20. 67; Rāṣ. 13, 97; Bh. 1, 8, 7. 10. 57; 1, 10, 39; J. 8, 1; 29, 30; 31, 35. — ಇನ್ನಂ. — ಅಂ. = ಇನ್ನುಂ. Hence (Bp. 28, 10). — ಇನ್ನಪ್ಪು. — ಅಮ್ಪು. So much (or many) more (B. 3, 60). — ಇನ್ನಾರ್. — ಅರ್. Who else? (Śmd. 292). — ಇನ್ನಾವ. — ಅವ. What other? etc. (J. 18, 20). — ಇನ್ನಿಲ್ಲ. — ಇಲ್ಲ. = ಇನ್ನು ಇಲ್ಲ. No more, no longer (Bp. 1, 16). 2, not yet (with a verb or with reference to a verb). — ಇನ್ನುಂ. — ಉಂ. 1. = ಇನ್ನಂ. Also hereafter; still more; still (Śmd. 84; Bp. 59, 1. 11; Rāṣ. 5, 125). — ಇನ್ನು ಇಲ್ಲ. = ಇನ್ನಿಲ್ಲ. Not yet (Bp. 28, 18), etc. — ಇನ್ನು ಮುನ್ನೆ. Henceforth, hereafter (B. 4, 1. 155); — that follows. — ಇನ್ನು ಮೇಲೆ. = ಇನ್ನು ಮುನ್ನೆ. (B. 1, 24; 3, 54). ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಮೇಲಣ ಬಡೆಯನು! (Bh. 1, 8, 61). — ಇನ್ನು ವರೆ. = ಇನ್ನೂ ವರೆಗೆ. Up to the current time (Bp. 18, 71; cf. ಇನ್ನೆವರೆಗೆ). ಇನ್ನು ವರೆಗೂ (My.). — ಇನ್ನೂ. — ಉ. 7. Still. ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲ (= ಇನ್ನಿಲ್ಲ), not yet (B. 3, 60). — ಇನ್ನೂವರೆಗೆ. = ಇನ್ನುವರೆ Up to the current time (My.; B. 4, 208; 5, 181. 267). — ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ. — ಎಲ್ಲಿ. Where else? (C.). — ಇನ್ನೇನ. — ನು. — ಎನ್. What more? what else? hence what? (Bp. 31, 15; Bh. 1, 8, 60; B. 8, 59; 5, 112). — ಇನ್ನೊಂದು. — ಒನ್ನು. An additional or other thing; another (C.; Bp. 25, 33; 58, 39; 61, 35; J. 10, 46; B. 4, 139. 157). — ಇನ್ನೊಬ್ಬ. — ಒಬ್ಬ. An additional man; another man; another (C.);

Bp. 48, 51). — ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ. -ಒಮ್ಮೆ. Once more, again (C.; B. 3, 23). — ಇನ್ನೊರ್ವ. -ಒರ್ವ. = ಇನ್ನೊಬ್ಬ. (J. 5, 27).

ಇನ್ನೆ innē. = ಇನೆ 2. (Cf. ಇನ್ನು, the current time). — ಇನ್ನೆ ಗಂ. (Smd. 295). = ಇನೆಗಂ q. v., etc. (ಸೀಮಾರ್ಥ Kk. 69; J. 9, 31; 10, 38). ಎಮ್ಮನ್ ಇನ್ನೆಗಂ ಮುದ್ದುಗೆಯ್ದು ಈ ವಸುಧೆ (J. 3, 31). — ಇನ್ನೆಬರ. = ಇನ್ನೆವರಂ. (Rām. 6, 53, 20). — ಇನ್ನೆವರಂ. Up to this time (Smd. 295; ಸೀಮಾರ್ಥ Kk. 69). ಇನ್ನೆವರಂ ಗುಡಿ ಅದುಮು ಇಲ್ಲ ಕಾಮಕರಮುಕ್ತಬಾಣಹತಿಗೆ (Smd. 296). — ಇನ್ನೆವರಗಂ. = ಇನ್ನೆವರಂ (Smd. 295).

ಇಪ್ ip. = ಇರ್, etc. TWO. — ಇಪ್ಪಣ. Two fanams, i. e. nine apas and four pays (My.). — ಇಪ್ಪತ್ತು. = ಇಪ್ಪತ್ತು, ಇರ್ಪತ್ತು, ಇರ್ಪತ್ತು. (Ch. v. 329; My.). — ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ. -ಅನೆಯ. Twentieth (C.). — ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಇರ್ಪತ್ತಯ್ಯ. Twenty-five. ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯ ಅಕ್ಷರಂಗ್ (Smd. 44 Cm.). ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯ ತತ್ವಂಗ್ (Mr. 348). — ಇಪ್ಪತ್ತಾದಿ. -ಅದು. = ಇರ್ಪತ್ತಾದಿ. Twenty-six. ಇಪ್ಪತ್ತಾದಿ ಫನ್ನಂ (Mr. 862). — ಇಪ್ಪತ್ತು. = ಇರ್ಪತ್ತು. Twenty. ಇಪ್ಪತ್ತು ನಮಂಗ್ (Mr. 348). ಇಪ್ಪತ್ತು ಕಣ್ಣು (Sl. 329). — ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು. = ಇರ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು. Twenty-four. ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಂ (Bp. 3, 64). — ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂರು. Twenty-three (Ch. v. 332). — ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ. Twenty lacs (B. 4, 205). — ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ. Twenty thousand. ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನಮುನಿಗ್ (Bp. 51, 1). — ಇಪ್ಪತ್ತೆಣ್ಣು. -ಅಣ್ಣು. = ಇರ್ಪತ್ತೆಣ್ಣು. Twenty-eight. ಇಪ್ಪತ್ತೆಣ್ಣು ಧಾಪೆಗಳು (B. 4, 128). — ಇಪ್ಪತ್ತೆರದು. -ಎರದು. Twenty-two. ಇಪ್ಪತ್ತೆರದು ಸುತಿ (Bp. 19, 10). ಇಪ್ಪತ್ತೆರದು ಶ್ರುತಿ (Mr. 78). ಆ ಶ್ರುತಿಯೋ ಇಪ್ಪತ್ತೆರದು ಗಮಕಮ್ ಅಕ್ಕು (78). — ಇಪ್ಪತ್ತೇದು. -ಅದು. = ಇರ್ಪತ್ತೇದು. Twenty-seven. ಇಪ್ಪತ್ತೇದು ನಕ್ಷತ್ರಂಗ್ (Mr. 348). — ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ. -ಅನೆಯ. Twenty-first. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಬೆರಳು, memhrum virile (My.). — ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ. -ಒಂದನೆಯ. Twenty-one. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ದಿನಂ (Bp. 25, 13). — ಇಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು. -ಒಮ್ಮತ್ತು. Twenty-nine (C.). — ಇಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು. = ಇಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು. (S. Mhr.). — ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು. = ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು. ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ಜನರ್ (Mr. 348). — ಇಪ್ಪಾನೆ. Two pānēs (My.). See Prv. s. ಒಪ್ಪಾನೆ. — ಇಪ್ಪಾಯ. Two parts or portions (C.). — ಇಪ್ಪವತ್ತು. A kind of rep. Twenty and twenty (B. 4, 210).

ಇಪ್ಪೆ ippa. = ಇರುವ, ಇರ್ಪ, ಇರ್ 1. Present relative participle of ಇರ್ 1. Being, etc. ಧನದನ್ ಇಪ್ಪ ಅಲಯಂ ಕೈರಾಮಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 55). ಇಪ್ಪ ವದ (ಸಂಸ್ಥೆ Nn. 187). ಕರ್ವರ್ಗ ಸೋಗಿಗರ್ ವಸುರಮೋಗರ್ ಅಗಸಕೆ ವರ್ವತೆ ಇಪ್ಪ ಅನಾದು (J. 3, 6). ತಪ್ಪ ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪವನೆ ಕಡು ಹೆಡ್ಲ (Sp.). ಇಪ್ಪನೆ (Bp. 51, 66). — ಇಪ್ಪದು. (Bp. 53, 37; 60, 48; Nn. 137). ಇಪ್ಪೆ, thou art (Bp. 55, 13). ಇಪ್ಪಂ (60, 41). ಇಪ್ಪರ್ (26, 54). ಇಪ್ಪರಿ (52, 31). ಇಪ್ಪರ್ (54, 63).

ಇಪ್ಪೆ ippē. 1. = ಹೆಪ್ಪೆ. The tree *Bassia latifolia* Roxb., all the parts of which are useful, arrack being distilled from the blossoms, oil extracted from the seeds, etc. (ಮಧಾಕ, ಲೋಧಪುಷ್ಪ, ಗುಡಪುಷ್ಪ Mr. 140; My.; Tn.; Tē.; T. ಇರುಪ್ಪೆ, ಇಲುಪ್ಪೆ; M. ಇರುಪ್ಪೆ, ಇಲಿಪ್ಪೆ). 2, a thorny shrub, common in S. Mhr., *Capparis sepiaria* L. (Z.). — See ಕಿಡಿಯ ಇಪ್ಪೆ, ನೀರಿಪ್ಪೆ. — ಇಪ್ಪೆಯ ಗಡ. = ಇಪ್ಪೆ No. 1. (ಮಧು Si. 433). — ಇಪ್ಪೆಯ ಮರ. = ಇಪ್ಪೆ No. 1. (ಮಧಾಕ, ಗುಡಪುಷ್ಪ, ಮಧುದ್ರವ್ಯ, ವಾನಪುಷ್ಪ, ಮಧುಪ್ಪಲ Nr.). — ಇಪ್ಪೆಯ ಹಣ್. (Bp. 18, 16). — ಇಪ್ಪೆಯ ಹಿಟ್ಟೆ. The refuse of ippē seeds (My.). — ಇಪ್ಪೆಯ ಹುಡಿ. The lantern-fly (P C.). —

ಇಪ್ಪೆಯ ಹೂ. The flower of *Bassia latifolia*, being full of saccharine matter. ಅಲೆ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಇಪ್ಪೆ ಹೂವೇ ಸಕ್ಕರೆ (Prv.).

ಇಪ್ಪೆ ippē. 2. Chewing the cud (Tu.; see Prv. s. ಲಿಪ್ಪೆ).

ಇಬ್ ib. = ಇರ್, etc. TWO. — ಇಬ್ಬಗೆ. 1. Two divisions or parts; the state of being split, separated, etc. (Bp. 32, 24; 61, 28; J. 19, 29). ಹೊಸಲನ್ ಇಬ್ಬಗೆ ಮಾಡುವ ಕಡಲು (ಕೂವರ್, ಎದಾರ್ಕ್ Nr.). — ಇಬ್ಬಗೆ. 2. Two opinions, two manners or ways (My.; ಎರದು ತರ G.). — ಇಬ್ಬನ್ನಿ. Of a mixed breed, mongrel; of low descent (My.; Tē., T.). 2, being double-tongued (My.). — ಇಬ್ಬರ್. = ಇರ್ಬರ್, ಇರ್ವರ್. Two persons, two. ಛೇದ ಎನ್ನೊಡೆ ಹಗೆಯರ್ ಇಬ್ಬರೊಳಗೆ ಎರೋಧವ ಹುಟ್ಟಿಸುವ (Nr.). — ಇಬ್ಬರು. Two persons, two (C.; Tē. ಇಬ್ಬರು). ಇಬ್ಬರ ನ್ಯಾಯ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಆಯ. — ಇಬ್ಬರಿದ್ದರೆ ಎಣ್ಣಾ, ಮೂವರಿದ್ದರೆ ಲೋಕಾನ್ವ (Prv.). ಎಮ್ಮಗುಬ್ಬರಿಗೆ (Bp. 40, 15; 45, 5). 2, ಇಬ್ಬರ್ (ಇಬ್ಬರು 1) - ಉ 9. Both (Bp. 23, 35; C.). — ಇಬ್ಬರುಂ. ಇಬ್ಬರ್-ಉಂ 1. = ಇಬ್ಬರೂ. (Bp. 23, 28). — ಇಬ್ಬರೂ. ಇಬ್ಬರ್ (ಇಬ್ಬರು 1) - ಉ 7. Both. ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಉತ್ತಮರ್ ಎನ್ನೊ ಅಧರ್ಮರ್ ಎನ್ನೊ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ತನ್ನೆ ತಾಯಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಾ (Si. 194). — ಇಬ್ಬಳ. Two balas (ಒನ್ನರ ವಾಪ Nr.; My.; see Si. 323; Bp. 29, 9). — ಇಬ್ಬಗ. = ಇರ್ಬಗ. Two parts; the state of being separated, split, etc. (B. 3, 10, 16; 5, 24; J. 7, 46). — ಇಬ್ಬಾಯಿ. Two months, (two edges). ಇಬ್ಬಾಯಿ ಇದ್ದವನ ಕುದ್ವಾಟ ಬಹರ್ (Prv.). — ಇಬ್ಬಾಯಿಹಕ್ಕಿ. The hornbill, *Meniceros hicornis* (Bd.). — ಇಬ್ಬಿಬ್ಬರು rep. Two and two persons (B. 5, 265).

ಇಬಡಿ ibadi. = ಇಬ್ಬಡಿ, ಬೀಟಿ 1. A kind of blackwood tree, *Dalbergia latifolia* Roxb. (Z.).

ಇಬ್ಬಿ ihatti. = ಕುಟಾತಿ, ಊಟ. Tbh. of ಎಫಾತಿ (C.).

ಇಬ್ಬಡಿ ibbadi. = ಇಬಡಿ. (My.; Tē. ಇಬ್ಬಡಿ).

ಇಬ್ಬನಿ ibbani. = ಇಬ್ಬನ್ನಿ. Fog, mist, dew (My.; ಮುಜು G.; fr. ಎದ್ 3 and ಪನಿ 2?).

ಇಬ್ಬನ್ನಿ ibbanni. = ಇಬ್ಬನಿ. (S. Mhr.; B. 4, 207).

ಇಬ್ಬರ್ ibbar. See s. ಇರ್.

ಇಬ್ಬುದ್ಲು ibbudlu. (Tn.). — ಇಬ್ಬುದ್ಲುಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, the Melon plant, *Cnenumis melo* Lin. (St. & Pl.).

ಇಭ ihha. An elephant (ಅನೆ Nn. 153). 2, a kind of vīcchit-ticitra (Kāv. III, 2, B. 57. 60 seq.). 3, N. of an Asura.

ಇಭಗತಿ ihha-gati. A female with the dignified gait of an elephant (Ch. v. 147). 2, the gait of an elephant.

ಇಭಗಮನೆ ihha-gamanē. = ಇಭಗತಿ No. 1. See ಮದವಡಿಫಗಮನೆ.

ಇಭಜೈತ್ಯ ihha-daitya. = ಇಭಾಸುರ, ಗಜಾಸುರ. (Bp. 21, 43).

ಇಭನಗರ ihha-nagara. = ಇಭಪುರ (J. 24, 46; also ಇಭನಗರಿ, 2, 47).

ಇಭಪುರ ihha-pura. = ಇಭಪುರಿ. (Bh. 1, 7, 13; J. 13, 22).

ಇಭಪುರಿ ihha-puri. = ಹಸ್ತಿನಾಪುರ. (Bh. 1, 8, 3).

ಇಭಮುಖ ihha-mukha. Gāpapatī (J. 8, 11).

ಇಭವಕ್ತ್ರ ihha-vaktra. = ಇಭಮುಖ. (Śā. 1, 7).

ಇಭವೈರಿ ihha-valri. A lion (Bp. 52, 38). 2, ಸಿವಾ.

ಇಭಹಸ್ತ ihha-hasta. An elephant's trunk (ಅನೆಯ ಕೈಯ Nn. 131).

ಇಭಾನ್ತಕ ibha-antaka = ಇಭಾನ್ತ No. 1. (Riv. 5, 119).

ಇಭಾಸುರ ibha-asura. = ಇಭಾನ್ತ. (Bp. 1, 45; 22, 13).

ಇಭಿ ibhi. A female elephant.

ಇಭ್ಯ ibhya. Rich, wealthy.

ಇಮ್ im. 1. = ಇರ್, etc. TWO. — ಇಮ್ಗಲು Two or both sides. ಇಮ್ಗಲುಚೀಲ, a double bag to put over a bullock's back (S. Mhr.). — ಇಮ್ಡಿ. = ಇಮ್ಡಿ. Two folds; the state of being two-fold or double; twice as much (C.). ಮುಫಾಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇಮ್ಡಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ದೃಷ್ಟಿ (ದ್ವಿಪಾಢ್ಯ Nr.). See Bp. 4, 60; 5, 64; 28, 10, 39; 47, 25; Bh. 2, 13, 17; Çh. v. 69; Grj. 6, 48; J. 15, 6. — ಇಮ್ಡಿಕೆ. = ಇಮ್ಡಿ (C.). — ಇಮ್ಡಿ ಮಾಡು. To make two folds, etc. (= ಇಮ್ಡಿಸು, C.). — ಇಮ್ಡಿಸು. = ಇಮ್ಡಿ. To make two folds or two-fold; to do twice as much; to double (My.; Të. ಇಮ್ಡಿಂಪು, ಇಮ್ಡಿಂಪು; — to become two-fold, etc. (My.). See Abh. P. 9, 40; Bp. 2, 39; 11, 37; 12, 7; 14, 6; 23, 37; 42, 19; 43, 71; 50, 28, 32; 52, 5; 56, 40; 57, 62; J. 4, 17; 22, 11; 31, 76; 32, 45; 33, 36. — ಇಮ್ಡು. A double mind, two thoughts, mental uncertainty (C.). — ಇಮ್ಡಿಗರ್. Twice as much (J. 12, 23). — ಇಮ್ಡಿಯ. = ಇಮ್ಡಿಯ. Two bodies; two sides; both sides, especially of a cloth (S. Mhr.). — ಇಮ್ಡಿಯುಗಿಣಿಕೆ. — ಇಮ್ಡಿಕೆ. Showing both sides of the body (Bh. 9, 2, 15). — ಇಮ್ಡಿಯುಗು. A double coat of mail (Bh. 8, 24, 6).

ಇಮ್ im. 2. = ಇಂ (ಇಜ್), etc. Sweetness, etc. — ಇಮ್ಳಿ. -ಇಳಿ. = ಇಮ್ಳಿ, q. v. — ಇಮ್ಳು. (Smd. 213, 89; Çt. II, 68). A sweet mango, the tree and its fruit (ನಿವಿ ಗ, ಮೂಕನ್ನ ಕಿಮ. 26). ಇಮ್ಳುಗಣಿಯನ್ನೆ ಎಡ್ಡವನ್ ಇಮ್ಳುನ ಪೊ ದವೇರ್ ಇಮ್ಳು (Smd. 210). ಕಲ್ಲೆಲ್ಲಂ ಕಿಸುಗರ್, ಮರನೆಲ್ಲಂ ಮಾವಿಮ್ಳು (84). ಇಮ್ಳುನ ಎಳೆದಳಿರ ಪೊಳಿವ ಪೂಗುಡಿ (Çpr. 7, after 92). — ಇಮ್ಳು. An entreaty in sweet, humble words (Abh. P. 15, 66).

ಇಮರಿಸು imarisu. To cause to evaporate, etc. (My.).

ಇಮರು imaru. = ಇಗರು 1, (ಇಂಗು 1), ಇಮರು, ಇಮರು.

To evaporate in boiling, to dry up (My.); to disappear, as a boil (My.); — to wane, to waste away (S. Mhr.).

ಇಮಾರತಿ imāratī. ಇಮಾರತು. imāratu (My.). An edifice; a palace or mansion (B. 4, 146; 5, 212, 219; Mhr., H.; ಗೋಪುರ G.).

ಇಮಿರು imiru. = ಇಮರು, etc. (My.).

ಇಮುರು imuru. = ಇಮರು, etc. (My.).

ಇಮೆ imē. = ಎಮೆ, etc. The eyelid (T. ಇಮೆ, ಇದವ್, ಎಮ; M. ಇಮೆ, ಚಮೆ, eyelash; Tn. ಇಮೆ, eyelash; R.).

ಇಮ್ಪಿ impi. — ಇಮ್ಪಿಗ. The Chinese sugar-cane, Sorghum saccharatum Moench. (St. & Pl.).

ಇಮ್ಪು impu. = ಇಮ್ಪು 1, ಇಮ್ಪು, ಇರ್ಪ. Sweetness; agreeableness, pleasantness, charm (ಸು Kk. 72; ಕಿಮ. 65; My.; Të., Tu.; see ಇಂ, ಇಜ್; Të. ಇಲಿಮ, pleasure, satisfaction). ಇಮ್ಪುನ (Riv. 13, 104). ಇಮ್ಪುನಿ (ಕಿಮ. 76). ಇಮ್ಪು ಸ್ಥಿತಿ ಸಮ್ಪು (Prv.). See Bp. 1, 7; 3, 4; 6, 8; 61, 19; J. 1, 12; 3, 3; 6, 21; 15, 17; 31, 23; 33, 8; Grj. 2, after 106. — ಇಮ್ಪುಡರ್. — ಇಜರ್. Agreeableness to arise (Bp. 25, 8; Riv. 8, 23). — ಇಮ್ಪುಗು. — ಉಗು. To spread about or create pleasantness; — pleasantness to

be created (Bp. 1, 48; 35, 3; 42, 15; 55, 51; 61, 41). — ಇಮ್ಪುನಡೆ. — ಸಡೆ. To obtain pleasantness, to become nice, etc. (J. 31, 7). — ಇಮ್ಪುನ. — ಎಸೆ. Pleasantness to appear (Bp. 46, 54).

ಇಮ್ಪುನತಿ (impu-vati). N. of a plant (ಸಮ್ಪು Mr. 116, o. r. ಸಮ್ಪು).

ಇಮ್ಪು imba. (= ಇಮ್ಪು 2). Expansion, width, breadth, magnitude (My.). ಹಾರುವರಿಗೆ ಎಲೆ (leaf-plate) ಇಮ್ಪು, ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಕಣ ಇಮ್ಪು (Prv.).

ಇಮ್ಪುನೆ imbanē. = ಇಮ್ಪುನೆ. (Çh. v. 182).

ಇಮ್ಪು imbu. 1. = ಇಮ್ಪು. (Të.). ಇಮ್ಪುನ ಪದ್ಮಮುಖಿ! (Çh. v. 184). ಇಮ್ಪುನಿ ಕಲ್ಪಾಯನ್ ಎನ್ನು ಎದ್ದಾತಿಕ್ಕಕಂ; ... ಇಳಿಗೆ ಇಮ್ಪುನ ಪರಿಚಾರಕರ್ಗೆ ಅಕ್ಕುಳಾಯರ್ (Kk. 36; also 9). See Sp. s. ಮೂಳಿಗೆ; J. 9, 28; Çh. v. 53; Riv. 2, 49; Abh. P. 5, 10. — ಇಮ್ಪುನವರ್. — ಪವರ್. To become pleasant or beautiful (Riv. 3, 29).

ಇಮ್ಪು imbu. 2. (= ಇಮ್ಪು). A halting or resting place; a home; a place; space, room (ನೆಲೆ, ಇಳಿ, ಹಳ್ಳಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, etc., ಆಶ್ರಯ ಕಿಮ. 58; Kk. 64; Të. ಇಮ್ಪು). ಕಣ್ಣಿಳ ಇಮ್ಪಿಗೆ (J. 3, 17). See Prv. s. ಬಮ್ಪು; Grj. 10, after 77. — ಇಮ್ಪುಗು. — ಆಗು. To become a resting place or shelter (Bp. 8, 18; 57, 54); — to be or become a place (54, 10). 2, to appear (? or to become extensive? Riv. 11, 67; 13, 75; or is ಇಮ್ಪು 1 meant?). 3, to go aside, to give room (C.). — ಇಮ್ಪುಡು. — ಇಡು. To deposit (Grj. 4, 104; J. 18, 63). — ಇಮ್ಪು ಕೆಯರ್. To seize a place (? ಸ್ಥಾನಸಂಗ್ರಹ ಕಿಮ. Dh.). — ಇಮ್ಪು ಕೊಡು. = ಇಮ್ಪುಗೊಡು No. 1. (C.). ನಡೆಯರ್ ಇಮ್ಪು ಕೊಡದ ಜರಿಗರ್ (Rāghē. 17, 56). — ಇಮ್ಪು ಗೆಯ್ಪು. To put (Riv. 1, after 79). — ಇಮ್ಪುಗೊಡು. — ಕೊಡು. To give place, to make room (Bp. 4, 4). 2, to afford room or shelter (Grj. 2, after 106). 3, to deliver, to commit (J. 13, 59). — ಇಮ್ಪುಗೊರ್. — ಕೊರ್. To lay hold of place or room. 2, to lay hold of, to seize (Bp. 26, 22). 3, to be extended (59, 17); to be extensive (Riv. 8, 2). 4, to betake one's self to, to have recourse to, to occupy (J. 8, 20; 11, 9; 26, 11). — ಇಮ್ಪುಗೊಳು. — ಕೊಳು. To place (Grj. 10, after 61). — ಇಮ್ಪುನಡೆ. — ಪಡೆ. To be extended, to become great (Grj. 6, after 56; Riv. 6, 11). 2, to appear (? Grj. 10, after 77; Riv. 2, after 8; 13, after 71). 3, to settle or be in a place (Riv. 2, after 8).

ಇಮ್ಪು imbu. 3. = ಎಮ್ಪು 2. A saying, a word (? Tn. ಇನ್, to say, etc.). — ಇಮ್ಪು ಕೆಯರ್. = ಎಮ್ಪು ಕೆಯರ್. To do what was said, to assent. ಇಮ್ಪು ಕೆಯ್ಪುನ್ ಎನ್ನು, ಎನ್ನು ದಂ ಮಾಡಿದಂ (Smd. II; Kk. 87; Abh. P. 14, 193; Të. ಇಮ್ಪು ಕೊನು, to consent; see T. s. ಇಮಿ 1).

ಇಮ್ಪುನೆ immanē. = ಇಮ್ಪುನೆ. (Smd. 109, 389). In a sweet, pleasant, agreeable or proper manner.

ಇಮ್ಪಿದರ್ immidāl. (Smd. 245). A sweet or lovely female.

ಇಮ್ಪು immu. = ಇಮ್ಪು etc. Sweetness, etc.; ambrosia (ಅಮೃತ Çt. I, 82; Të. ಇಮ್ಪು, anitableness).

ಇಮ್ಪು immē. = ಇಮ್ಪು 1. Twice. ಇಮ್ಪು ಮದುವೆಯಾದವರ್ (ಪುನರ್ವಿವಾಹ Nr.).

ಇಯತ iyat. So large; so much.

ಇಯತ್ಯೆ *iyat-tē. Quantity.*

ಇರ್ ir.1. = ಇರು1, ಇತಿ1. To be; to exist; to rest, to remain, to stay; to hesitate; to linger, to delay (ಸ್ವಾಯಾಭಾವ *Śmd. Dh.*; ನಿರ್ *Śmd. 101. 142. 381. 390 Cm.*; T., M. ಇರು). Participle negative ಇರ ಅದೆ (*Śmd. 73*) or ಇರದೆ (*79. 101. 142, etc.*);—imperative ಇರು (*270. 272. 115; Bp. 28, 10; 41, 29*), ಇರ್ (*Rāv. 13, 8; J. 28, 45*); ಇರಲಿಂ (*Śmd. 68*), ಇರಲಿ (*Bh. 1, 8, 57; 2, 13, 37; Bp. 39, 47; B. 4, 91; 5, 110*); (ಇರಿಂ), ಇರಿ (*My.; Bp. 1, 44; 3, 78; 4, 4; 12, 44; 22, 48; 37, 39; 51, 26; 53, 19; 54, 8; 55, 38; 56, 15. 16. 19; 58, 39; Bb. 1, 10, 80*), ಇರಿ (*S. Mhr.; B. 2, 14; 3, 15; 4, 17; My. occasionally*); ಇರ್ (*Śmd. 269; Grj. 4, 50; 6, 33*);—present ಇರ್ಪಂ (*J. 29, 28; 31, 28*), ಇರ್ಪರ್ (*3, 31*), ಇರ್ಪಂ (*Bp. 4, 48; 16, 2. 28*), ಇದ್ದಾನೆ, ಇದ್ದಾನೆ q. v.;—present and future ಇರ್ಪ (*Śmd. 75*), ಇರ್ಪದು (*264. 280*), ಇರ್ಪುವು (*59*), ಇರ್ಪಂ (*275*), ಇರ್ಪಂ (*22*), ಇರ್ಪಂ (*112*), ಇರ್ಪಂ (*Bp. 55, 41*), (ಇರುವ C.), ಇರ್ಪು q. v., ಇರ್ಪು q. v., ಇರ್ಪಂ (*Śmd. 23. 46. 76*), ಇರ್ಪು (*Bp. 5, 29*), ಇರ್ಪು q. v.;—P. p. ಇರ್ಪು (*Śmd.; J. 3, 25*), (ಇದ್ದು q. v.), ಇರ್ಪು (relative P. p.; *Śmd. 64. 128*), ಇರ್ಪಂ (*64. 157. 167. 280*), ಇರ್ಪು (*266*), ಇರ್ಪದು (*J. 25, 3*), (ಇರ್ಪು q. v.).—ಇರ್ಪಂ (*Śmd. 195*); ಇರ್ಪದಂ (*60*). ಇರ್ಪದಂ (ಅಸ್ತೆ, ಅಸನೆ, ಸ್ಥಿತಿ *Nr.*). ಇತ್ತೆ ಇರ್ಪದಂ (ನನ್ನೆ *Nr.*). See *e. g. Bp. 21, 41; 29, 29; 55, 4; 57, 49; 58, 64; J. 2, 65; 3, 36. 37; 17, 20; 28, 26*. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೆ ಇರ ಬೇಕು; ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೆ ಇದ್ದರೆ; ಅವರೆಲ್ಲರು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ (*B. 2, 41*). ಅನ್ನದಿಲ್ಲ ಇರ್ (*see s. ಅನ್ನ*); ಸುಖದಿಲ್ಲ ಇರ್ಪಂ (*Rāv. 4, 117*).—See about the use of ಇರ್ and ಇರು in connexion with ಅನಿ s. ಅನು 1, and also the instances s. ಇದ್ದು.—ಇರ ಗೊತ್ತು. -ಕೊತ್ತು. To allow to be or to remain (*B. 4, 25*).—ಇರವೇಡ. -ಬೇಡ. Do not be! (*Bp. 45, 35; 52, 21; 58, 34*).—ಇರವೇಡ್ಕು. -o. -ಬೇಡ್ಕು. -o. Do bo! (*Bp. 37, 5; 53, 17*).—ಇರಿರ್. rep. ಇರ್ಪು (*Bp. 57, 12*).—ಇರಲ್. -ಲು. Being, remaining. ಕಟ್ಟಿ ತುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಪಣಮಾತ್ರಮ್ ಇರಲಿಲ್ಲ (*Dp. 4*).—ಇರಲ್ಪದು. = ಇರ್. (*Śmd. 299. 300*).—ಇರ್ಪು. ಇರ್ಪು-ಅನ್ನೆ-ಇರ್. To be as ho, she, it, etc. used to be. ಮನೆ ಯೋ ಇರ್ಪು ಜೀವಂ ತನುವನ್ ಅಗಲಿದ ಚಿಕ್ಕ ಮಾದಣ್ಣಂ (*Bp. 47, sum.*). ಇರ್ಪು may occasionally be translated by "without an apparent cause, all at once, suddenly", *e. g.* ಈ ಬಲುಗುತ್ತಮ್ ಇರ್ಪು ನಿನ್ನಗೆ ಎನ್ನಯಿತ್ತು, ಎಲೆ, ಕನ್ನೆ? (*Bp. 15, 19*).—ಇರ್ಪು. -ಅವು. Just as be, she, it was, just as they were (*Bp. 61, 38*).—*Cf.* ಇದು.

ಇರ್ ir.2. Affix for the formation of the plural (*cf. ದಿರ್, ವರ್*), *e. g.* ಪೆಣ್ಣಿರ್, ತೊಟ್ಟಿರ್ (*Śmd. 120*). ಸಾಯಿರ ಪೆಣ್ಣಿರ್ (*111*). ಸುರಸಾಲಯಂಗಳಿರ್, ದೇವಿಗಳಿರ್, ದೇವಿಯಿರ್, etc. (*see s. ಇರಿ 1*).

ಇರ್ ir.3. = ಇರಿ1. Affix for the formation of the second person plural, *e. g.* ಪೊರ್ದುಮಿರ್, ತಿರ್ದುಮಿರ್ (*Śmd. 255*), ನುಡಿಮಿರ್ (*61*), ಬೇಡಿಮಿರ್ (*91*), ಎದುಮಿರ್ (*153*), ಒಬ್ಬಿಮಿರ್, ಒಬ್ಬಿಮಿರ್, ಪೆವಿರ್, ಪೆವಿಮಿರ್, etc. (*257*), ಕೂರಿಮಿರ್, ಕೂರಿಮಿರ್ (*258*), ಅತ್ತಿಮಿರ್, etc. (*258*), ಪೇದ್ವಿಮಿರ್, ಬನ್ನಿಮಿರ್ (*263*). ಅಜಾಯಿರ್? (*153*). ಕೇಳಿರ್? (*153. 163*).

ಇರಿ ir2-414. 1. = ಇರು. (*Śmd. 153*). ಸುರಸಾಲಯಂಗಳಿರ್! ದೇವಿಯಿರ್! (*112*). ದೇವಿಗಳಿರ್, ಮುಗಿಲ್ಲಳಿರ್! (*153*). ಮುನಿಗಳಿರ್! (*Bp. 1, 44*). ತಿವುಳಿವಿರ್! (*3, 82*). ಗನ್ನವಿರ್! (*34, 9*). ಮರಗಳಿರ್! (*45, 42*). ಮರುಳಿರ್! (*50, 49*).—ಇರಾಗಮ. -ಅಗಮ. The augment ಇರಿ (*Śmd. 152*).

ಇರಿ ira.2. = ಇರು2, etc. Two. — ಇರಿವನ್ನಿ. -ವನ್ನಿ. = ಇರಿವನ್ನಿ q. v., ಇರುವನ್ನಿ, ಇರುವನ್ನಿ, ಇರುವನ್ನಿ, ಇರುವನ್ನಿ. (A plant of) a sot or collection of five and two, or of seven (this name being an imitation of ಸಪ್ತಲಿ; ನವಮಾಲಿಕೆ *Mr. 126*; ಅಜ್ಜಿಗೆ *Śmd. 27*). See ಕಾದ ಇರಿವನ್ನಿ; *Grj. 5, 71. 72*.—ಇರಿವನ್ನಿ. -ವನ್ನಿ. = ಇರಿವನ್ನಿ, etc. The many flowered Nykthantes, double jasmine, Jasminum sambac (ಸಪ್ತಲಿ, ನವಮಾಲಿಕೆ *Nr.*; ಅಜ್ಜಿಗೆ *Śs.*; ದೆಜ್ಜು *Si. 139*). See ಕಾದಿರಿವನ್ನಿ. — ಇರಿವಾರ. = ಇರಿವಾರ q. v. ಇರಿವಾರ ಕೆಟ್ಟು, ಪುರವಾರ ಸೇರಿದ (*Prv.*).

ಇರಿರು iraṇu. = ಇರಿರು, etc. (*My.*).

ಇರಿರು iraṇu. = ಇರಿರು, etc. (*T. ಇರಿರು, ಇರಿರು; R.*).

ಇರಿರು irapa. = ಇರಿರು. (*G.*).

ಇರಿರು irapu. = ಇರಿರು. (*Mr. 82*).

ಇರಿಮುದ iram-mada. = ರಮುದ. A flash of lightning.

ಇರಿವನ್ನಿ iravanti. ಇರಿವನ್ನಿ. See s. ಇರಿ 2.

ಇರಿವು ir-a-vu. (*Śmd. 247*). = ಇರಿವು. Being; staying, resting; support; state, condition, system (*ಸ್ಥಿತಿ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ Nr.*; ಅಶ್ವಯ *Nr.*; ಸ್ಥಿತಿ *Nn. 154*). ತನ್ನಿರವು (*ಸ್ಥಿತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ Mr. 486*). ಸಮಾಪದ ಇರಿವನ್ನಿ ಉಪಪ್ಪೆ ಎನ್ನಿಸು (*Nr.*). ಕರಡೆಯ ಗಿರ್ಗಟದ ಧನಿಯನ್ನೆ ಇರಿವು (*Śmd. 76*). ಅಯಿರ್ಪು (ಇರ್ಪು) ಮಾಯೆಯೊಳೆ ಪರಮಾಯುಷ್ಯವು ನಿರಾಕುಲಮಾಗಿ ಇರ್ಪು ಅಯಿರವನ್ನೆ ಜೈನಾಭಿಪ್ರಾಯಂ ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನಮು ನೋನಿಸಿದಂ *64. 128*). ಸನ್ಯಾಸ ತನ್ನೆಮ್ಮುಪ್ಪುನುಡಿ ಯಾಕೆ? ಉನ್ನತದೇ ವರವದಾಯ! ತನ್ನೆಡಲದನ್ಯಾಯದಿವು! (*Sp.*). See *Grj. 4, 41; Bp. 2, 40. 45; 3, 28. 39. 53; 19, 82; 20, 15; 22, 55; 23, 42; 29, 29; 80, 24; 35, 42; 38, 43 b.; 40, 58. 60; 43, 2; 51, 24; 57, 15; 61, 72; Rāv. 4, 79; 5, 132; 8, 109; 11, 7; Bh. 1, 8, 5. 64. 70; J. 2, 15; 5, 32; 18, 27; 24, 52. 59; 32, 26*).

ಇರಿನಾಲು irasālu. A remittance to the treasury (*C.*; *Br. ಇರು ಸಾಲು, ಇರ್ಸಾಲು; Mhr. ಇರಿನಾಲು*).

ಇರಿರು irasu. (ಇಜ್ಜು?) = ಇರಿರು, ಇರಿರು, ಇರಿರು, ಇರಿರು, ಇರಿರು. An iron axle-tree (*S. Mhr.; Tē. ಇರುರು; T. ಇರುರು*).

ಇರಿರು iraṇu. = ಇರಿರು, ಇರಿರು q. v., ಇರಿರು, ಇರಿರು. Night (*C.*; *cf. T. ಇರಿರು, ಇರು, ಇರುತ್ತಿರಿ = ರಾತ್ರಿ*). — ಇರಿರು ಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye that is blind at night (*C.*). — ಇರಿರು ಕುಲಸ. -ಕೆಲಸ. Night work (*C.*). — ಇರಿರು ವಗಲು. Night and day (*Bp. 47, 4*).

ಇರಿರು ir2-415. = ಇರಿ 1. ದೇವಿಯಿರು! (*Śmd. 112*). ಅದರುಳಿರು! (*Bp. 21, 10*). ವಾಡಕರಿರು! (*59, 40*).

ಇರಿರು irāḍā. Purpose, design, intention: will, accord (*My.; Br.; Mhr., H.*).

ಇರಿರು irāḍē. = ಇರಿರು. (*My.*).

ಇರಿ ir3-iu. 1. An affix of the second person plural of the present, future, and negative, *e. g.* ಬನ್ನಿರಿ (*Bp. 10, 15*), ಹೋಡಿರಿ (*38, 20*), ಮಾನುಡಿರಿ (*39, 57*), ಅಹಿರಿ (*39, 48. 60*), ಕರೆಯಿರಿ (*48, 22*), ಹೋಡಿರಿ (*56, 24*);—and of that of the imperfect, *e. g.* ಇದುವಿರಿ (*Bp. 11, 45*), ಕಳುವಿರಿ (*48, 23*), ಬರಿಸಿರಿ (*50, 64*), ಬಯಸಿರಿ (*56, 21*), ಓದಿರಿ (*57, 63*). *Cf. ಕರಿ 3*.

ಇರಿ iri.2. = ಇರಿ 10, ಇರಿ 6; ಅರಿ 8. A common termination of the second person plural of the

imperative, e. g. ತೊಲಗಿರಿ (Bp. 21, 10), ಕುಳಿರಿ (8, 3), ಕೆಂಪಿರಿ (45, 42), ಹೋಗಿರಿ (51, 69; B. 2, 53), ನೋಡಿರಿ (B. 2, 33), ಮುಡಾಯಿರಿ (2, 30), ತಿಳಿಯಿರಿ (4, 194).

ಇರಿ iri. 3. = ಅರಿ 8, ಇ 15. A honorific affix, generally used in S. Mhr. (occasionally in My.), that is added to the end of any final word which is employed in addressing a superior or a dear person, e. g. ಬನ್ನಿರಿ (Bp. 32, 17; 56, 30), ಬೇಡಿರಿ (B. 2, 53), ಎನಿರಿ, ಹಾದಿರಿ, ಇಲ್ಲಿರಿ, ಸಾರಿರಿ, ಇನ್ನಿರಿ, ನಾಳಿರಿ, ಸಲಾಮಿರಿ, ಹೋಗುತ್ತೇನಿರಿ, ಬರುತ್ತೇನಿರಿ, ಹೋಗುತ್ತಾನಿರಿ, etc.

ಇರಿ iri. 4. = ಇವ 7. To give forth, to emit, to rain (ಇವೆ ಓ. I, 43; ಇವೆವುದು 8s.). See ಅವ್ವಿರಿವದು.

ಇರಿಕು iriēu. = ಇರಿಸು, etc. (My.).

ಇರಿಗು iriga. = ಇರಗ. A spot with saline soil; a barren soil. 2, a desert.

ಇರಿಸು irisu. 1. To cause to be or to stay;—to let remain;—to place, to put, to deposit (ಇವು ಓ. I, 39). ಇರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ನೃಪ, ನಿಪುಪ್ಪ); ನೆಲಹಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಕಾಚಿತಿ, ತಿಕ್ಕಿತ Nr.). ಕ್ಷಣಂ ಎಳುದಿನ ಇರಿಸ ದಾರದು (Smd. 13). ಇರಿಸಿಂ! (270). ಇರಿಸಂ (275). ಕೋಟಿಭಾಗ್ಯವು ಇದ್ದವನಾದರೂ ಕಡೆಗೆ ಕಾದಿನಲ್ಲೇ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ (Prr.). ಹೆಜ್ಜೆನ ಅದವ ಬಹಳ ಗಡ್ಡವ ಇರಿಸಿದರೇನು? (Dp. 148). See Bp. 2, 44; 13, 17; 20, 7; 29, 19; 42, 11; 46, 44; 50, 12; 51, 45; 59, 40; Räv. 11, 7; J. 3, 26; 11, 7; 28, 24. 27. 33; 29, 48; 30, 50; 31, 27. — ಇರಿಸಿಂಸು. rep. (Bp. 6, 31).

ಇರಿಸು irisu. 2. = ಈರಿಸು. (My.).

ಇರಿಸುಹ irisuha. Causing to be or to stay, etc. ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಎನ್ನು ಸನ್ನದ್ಧಮ್ ಅಹ ಚತುರಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸುವವು ವ್ಯೂಹಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಇರು iru. 1. = ಇರಿ 1, q. v. To be, etc. (C.). ಇರುಸ (Si. 257). ಇರುವದು (372. 375). ಇರುವನ್ನಾದು (379). ಇರುವನ್ನವನು (373). P. p. ಇದ್ದು, q. v. — ಇರಿ ಇರುತ್ತ. Being or remaining here and there (My.). 2, in course of time, gradually (My.; B. 3, 63; 5, 101. 144). — ಇರುತ್ತಿರುತ್ತ. ಇರುತ್ತ. = ಇರಿ ಇರುತ್ತ. (C.).

ಇರು iru. 2. = ಇರ್, etc. Two. (T., Tē.). — ಇರುವತಿಗೆ. = ಇರುವತ್ತಿಗೆ. (Bp. 19, 65). — ಇರುವತ್ತಿಗೆ. — ಪನ್ನಿಗೆ. = ಇರಿವತ್ತಿಗೆ, etc. See ಕಾದು ಇರುವತ್ತಿಗೆ. — ಇರುವಯ್ತು. — ವಯ್ತು. = ಇರಿವತ್ತಿಗೆ, etc. (ಸಪ್ತಲಿ, ನವಮಾಲಿಕೆ HIA.; T. ಇರುವಾದ್ದಿ). — ಇರಿವಾಯ್ತು. — ವಾಯ್ತು. The two (lower) openings (of the body). ಇರುವಾಯ್ತು. Constipation and stoppage of urine (Tē.; B.). — ಇರುವಾರ. = ಇರಿವಾರ. Two shares: both the landlord's and cultivator's share of the produce (My.); all, totally (My.).

ಇರುಗುಣ್ಣಿ irugundi. The tree called Dalbergia sissoo Roxb. (St. & Pl.; My.; Tē. ಇರುಗುಡು, ಇರುವುಡು).

ಇರುಕು iruku. = ಇರಿಸು, etc. (My.).

ಇರುವತಿಗೆ iruvatigē. ಇರುವತ್ತಿಗೆ, ಇರುವಯ್ತು, ಇರುವಾಯ್ತು, ಇರುವಾರ. See s. ಇರು 2.

ಇರುವಿಕೆ iruvikē. = ಇರ್ವಿಕೆ. Being, existing, etc. (ಅಕ್ಕ, ಅನ್ನ, ಸ್ತುತಿ Si. 394. 416; ಸ್ಥಾನ 438; ಇರಿವು G.). See Si. 50. 68. 199. 232. 247. 265. 389. 393.

ಇರುಹ iruha. Being, existing, remaining, etc. ಹತ್ತಿರಿದ್ದ ಹೋಹದ ಇರುಹವು (ಪರಿಸರಕ್ಕೆ, ಪರೀಕ್ಷಾ); ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಇರುಹ (ಸ್ಥಾನ); ಮುಯ್ಯಿದದು ಇರುಹ (ಪ್ರಮಾದ Nr.). 2, = ಇರುವವ, one who is, see s. ಇರ್ವಿಕೆಗೋಹ.

ಇರುಳ್ iruḷ. ಇರುಳು. = ಇರಳು, etc. Night (ತಮಿ, ತಮಿ ಸ್ತ, etc. HIA.; ತಮಿ, ಯಾಮಿ, ರಾತ್ರಿ, etc. Mr. 65; ರಾತ್ರಿ Sm. 19; T.; Tu. ಇರ್ವು, ಇರ್ವು, ಇರ್ವು; Tē. ಇರುಳು; see ಎರಿ 1); at night. ಇರುಳ or ಇರುಳನ (Smd. 134). ಇರುಳ ಸರೋಜಮ್ ಅದುಮು ಅರಿರಾಯರ ಸಂಸಾರಂ (134). ಎಥುವಲ್ಲದ ಇರುಳ್ (67). ಹಗಲಿರುಳಿನ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಗದಿಗೆ (ಅಪೋರಾತ್ರಿ); ಹಗಲಿರುಳಾದಡೆ ಗಣ ರಾತ್ರಮ್ ಎಮ್ಮುದು (HIA.). ಕತ್ತಲೆಯುಳ್ಳ ಇರುಳು (ತಮಿ, ತಾಮು); ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಇರುಳು (ಚೋಕ್ಷಿ Nr.). See Smd. 27. 119; Bp. 61, 11. 81; J. 3, 26; 7, 12; 8, 20; 15, 18; 17, 22. 29; 24, 29. 46; 28, 4; 31, 64; Bh. 2, 13, 6; B. 2, 18. 46; 4, 74. ಕೋಣೆಯೊಳು ಕುರುಡ ಬಲ್ಲನೆ ಹಗಲನ್ ಇರುಳ್ (Dp. 87). ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಪಾದರವಾದಿ ಇರುಳು ಗಣ್ಣಿನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗದಳನ್ನೆ. — ಇರುಳು ಕಣ್ಣು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಬಿದ್ದ. — ಇರುಳು ಕಾಗೆಗೆ ಅಗದು, ಹಗಲು ಗೂಡೆಗೆ ಅಗದು. — ಇರುಳು ನೋಡಿ ಮರುಳು ಗೋಣ್ಣ (Prr.). See ನಟ್ಟಿರುಳ್, ನಮವಿರುಳ್, ಬಯ್ಗಿರುಳ್, ಮುನ್ನಿರುಳ್. — ಇರುಳರಸ. — ಅರಸ. The ruler of the night: the moon (ಚನ್ನಿರ, etc., ತತಿ Kk. 44). — ಇರುಳಾಳ್. — ಅಳ್. = ಇರುಳರಸ (ಸಸಿ, etc. Sm. 16). — ಇರುಳುತವಾರ. A night-watchman (Bp. 9, 89). — ಇರುಳುಮುಂಜಾವ. The first part of the night, evening (ಪ್ರದೋಷ Mr. 66). — ಇರುಳು ಪಗಲು. Night and day (Bp. 41, 7). — ಇರುಳುಂ ಪಗಲು. Night and day (Räv. 8, 112). — ಇರುಳುಹೊತ್ತು. Night time (B. 8, 88). — ಇರುಳೆಹಿಯ. — ಎಹೆಯ. = ಇರುಳಾಳ್. (ಚನ್ನಿ ಓ. I, 107; ಚೋನ್ನಿಡಲ, etc. II, 6; Räv. 7, 47).

ಇರೆ irē. The earth. 2, water. 8, ardent spirits. 4, food. 5, speech. Cf. ಇಡೆ, ಇಲೆ.

ಇರಿ irri. See s. ಇರ್ 1.

ಇರಿ ira. 1. = ಇರು 3, etc. The state of being confined, tight or close. — ಇರಿಕಟ. Narrowness, strait, difficulty, distress (My.; Tē.). — ಇರಿಕಟ್ಟು. ಇರಿಕಟ್ಟು. = ಇರಿಕಟ. (My.).

ಇರಿ ira. 2. = ಇವ 8, ಇರು 2. Tossing, butting, etc. ಇರಿಕಳ. = ಇರಿಕಳು. (S. Mhr.; G.). — ಇರಿಕಳು. = ಇರಿಕಳು. (My.). — ಇರಿಕಳು. A tossing or butting animal (My.; ಇವಿಯುವ ದನ G.; B. 3, 17; 5, 19).

ಇರಿ ira. 3. = ಇವ 2, ಇರಿಮ, ಇವದು. Having pierced, butted, etc. — ಇರಿ ಕೊಳ್ಳು. To stab one's self (C.).

ಇರಿಕೆಸು irakisū. = ಇವಿಕೆಸು, ಇರುಕೆಸು, ಇರುಂಕೆಸು, ಇರಿಕೆಸು 1. To press, to squeeze (C.; Tē. ಇವಿಕೆಸು).

ಇರಿಕು iraku. 1. = (ಇರಿಕು 1), ಇರಿಂಕು, ಇರಿಕು 1, ಇರಿಂಕು, ಇರಿಕು 1, ಇರಿಂಕು, ಇರಿಕು 4, ಇರಿಕು. To be closely confined, to be compressed or squeezed (C.; see ಇವ 4). 2, to confine, to compress, to squeeze, to press, to pinch (My.; Tu. ಇರಿ).

ಇರಿಕು iraku. 2. = ಇರಿಕು 6, (ಇರಿಕು 2), ಇರಿಕು 2, ಇರಿಕು 2, ಇರಿಕು 5. The state of being close, confined, squeezed, or straitened (C.; ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು G.). — ಇರಿಕುಡಾರ. A narrow, difficult path (My.). — ಇರಿಕು ಮುಡು. dupl. (My.).

ಇರಿಕು iraku. 3. Goring, butting, as an ox, etc. (S. Mhr.).

ಇರಿಂಕು irāṅku. = ಇರಿಕು 1, etc. (My.).

ಇರಿಚಲು irāḥalu. = ಇರಿಚಲು, ಇರಿಚಲು. A driving rain (My.).

ಇರಿತ irata. = ಇರಿತ, ಇರಿತ. Piercing, stabbing; throbbing, as that of a sore eye (C.).

ಇರಿದು iradu. = ಇರಿ 3, etc. P. p. of ಇರಿ 1. (C.).

ಇರಿವೆ iravē. = ಇರಿವೆ. (My.).

ಇರಿ iri. 1. To beat, to strike; to throb, as a sore; to pierce, to stab, to gore; to butt; to kill (ಘಾತನ ಸ್ಮದ. Dh.; ತಿವಿ ಸ್ಮ. 109; ಹೂಡೆ, ಕೊಲ್ಲು, ತಿವಿ, C.; T. ಎರಿ, cf. ಎರಿ 4 & 5). 2, to throw, to fling (ಪಾಕು G.; T., M.; cf. ಇರಿ 3). For its meaning when the final of compounds cf. ಇರಿ 1. P. ps. ಇರಿ, ಇರಿದು, ಇರಿ, ಇರಿದು. ಇರಿದವಂ, ಇರಿದವಂ (ಸ್ಮದ. 276). ಇರಿದು (27. 28. 79). ಇರಿದಂ (28). ಇರಿವಂ (60). ಇರಿಯಾರ (268). See Abh. P. 4, 41; Bp. 44, 26; 57, 41; 61, 31; Rāv. 6, after 11; 6, 54; Bh. 1, 8, 21. 89; 2, 13, 41; J. 2, 38; 7, 30. 59; 10, 53; 12, 9; 22, 40; B. 2, 19; 3, 101; ಅಚ್ಚಿ, ಅಚ್ಚಿ, ಅಚ್ಚಿ, ಎಚ್ಚಿ, ಕಚ್ಚಿ, ಕವರಿ, ಕೂರಿ, ಬೊಟ್ಟಿ, ಮದರಿ, ಮುನ್ನಿ, etc. — ಇರಿದಾಮ. — ಆದು. To stab mutually (Bp. 61, 37). 2, to butt one another, as animals (C.). — ಇರಿದು ಕೊಳ್ಳು. To stab one's self. ತಿವಿದ ಕೊಳ್ಳು ಮುಗುನಾ ತಿವಿನೆ ಅರಿಯದ ಕೂರಿ ಬರಿಕೂರಿ; ತನ್ನೆ ಇರಿದು ಕೊಳ್ಳು (Sp.). — ಇರಿದು. rop. (Bp. 18, 44; Rāv. 9, 28).

ಇರಿ iri. 2. = ಇರಿ 3, etc., in ಇರಿ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಇರಿ iri. 3. = ಇರಿ 2, etc. — ಇರಿಗೂಳಿ. = ಇರಿಗೂಳಿ. (My.).

ಇರಿ iri. 4. To be closely confined, etc. (Tē. ಇರಿ); — to compress. See ಇರಿಕು 1; ಇರಿಕು, ಇರಿಕು, ಕಕ್ಕಿ.

ಇರಿ iri. 5. P. p. of ಇರಿ 4. — ಇರಿ ಹಿಡಿ. To seize firmly (Bp. 57, 37).

ಇರಿ iri. 6. The state of being compressed, etc. — ಇರಿವಟ್ಟು. — ಎರಿಟ್ಟು. A mountain difficult of access (Abh. P. 13, 39).

ಇರಿ iri. 7. = ಇರಿ 4. (ಕಡಿ Kk. 60). (T. ಇರಿ, to fall in drops = K. ಎರಿ; Tu. ಇರಿ, ಇರಿ, to fall or drop as fruits etc., to come down = K. ಇರಿ).

ಇರಿಕಿಸು irikisu. = ಇರಿಕಿಸು, etc. (C.).

ಇರಿಕು iriku. 1. = ಇರಿಕು 1, etc. (C.).

ಇರಿಕು iriku. 2. = ಇರಿಕು 2, etc. (C.).

ಇರಿಕೆ irikē. Striking, piercing, goring, etc. (My.).

ಇರಿಂಕು iriṅku. = ಇರಿಕು 1, etc. (Rāv. 5, after 25; J. 4, 13).

ಇರಿಚಲು iriḥalu. = ಇರಿಚಲು, etc. (My.).

ಇರಿತ irita. = ಇರಿತ, etc. (Rām. 6, 30, 32).

ಇರಿತಕಾರಿ irita-kāra. A man who beats, pierces or kills (Rām. 8, 6, 15).

ಇರಿಪು iripu. Beating, piercing, etc. (My.).

ಇರಿವತ irivata. (Cf. ಎರಿವತ? T. ಎರಿವತ, master, etc.).

— ಇರಿವತಾಣಿಯರ್. N. (Bp. 49, 43).

ಇರಿವತ್ತ irivatta. N. (Bp. 22 sum.; 22, 1). — ಇರಿವತ್ತನಾರ್ (plural of ಇರಿವತ್ತ). N. (Bp. 22, 3). — ಇರಿವತ್ತಾಣಿಯರ್. N. (Bp. 49, 46).

ಇರಿವದ irivada. — ಇರಿವದಾಣಾರ್. N. (Bp. 9, 47; 22, 5. 11. 17).

ಇರಿವು irivu. = ಇರಿವು. (My.).

ಇರಿವೆ irivē. = ಇರಿವೆ, ಇರಿವೆ, ಇರಿಮ್ಬು, ಇರಿಮ್ಬು, ಇರಿಮ್ಬು 1, ಇರಿಮ್ಬು 1, ಇರಿಮ್ಬು, ಇರಿಮ್ಬು, ಇರಿಮ್ಬು. An ant (C.; ಸಿಪಿಲಿ Si. 484; M. ಇರಿಮ್ಬು, ಉರಿಮ್ಬು; T. ಎರಿಮ್ಬು, ಉರಿಮ್ಬು. ಇರಿವೆಯ ಹುತ್ತು (B. 3, 67). ಅನೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟು ಮೇಯುವದಕ್ಕೆ ಇರಿವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೇಯುವದು ಲೇಸು (Prv.). See ಕಟ್ಟಿವೆ.

ಇರಿ ಸಿಲ್ irisil. = ಇರಿಮ್ಬು, ಇರಿಮ್ಬು, ಇರಿಮ್ಬು. A pitfall to catch tigers, elephants, etc. (ಮಗಮಂ ಕೆಡಪುನ ಗುಡಿ ಸ್ಮದ. II).

ಇರಿಸು irisu. To cause to stay, to put, to employ, as a līṅga (ಸ್ಮದ. 47 Mdh.), an avyaya (99 Mdh.). Cf. ನಿರಸು.

ಇರಿ iru. 1. (= ಉರಿ). To stay; to hesitate. ಇರಿ (Bp. 28, 26; 31, 14; 56, 29).

ಇರಿ iru. 2. = ಇರಿ 2, etc. Goring, butting, etc. — ಇರಿಕುಳಿ. (ಸ್ಮದ. 40). = ಇರಿಕುಳಿ. — ಇರಿಗೂಳಿ. A goring, butting or tossing bull (C.).

ಇರಿ iru. 3. = ಇರಿ 5, ಇರಿ 1. The state of being closely confined, etc. See ಇರಿಕು.

ಇರಿಕಿಸು irukisu. = ಇರಿಕಿಸು, etc. (My.).

ಇರಿಕು iruku. 1. = ಇರಿಕು 1, etc. To compress, to hold firmly, to make tight, etc. (ಸ್ರವಪ್ರಕಾಶ ಸ್ಮದ. Dh.; Rām. 3, 4, 8; Tē.; T., M. ಇರಿಕು, to be made tight; ಇರಿಕು, to make close, etc.).

ಇರಿಕು iruku. 2. = ಇರಿಕು 2, etc. The state of being close together, etc.; a narrow place, a thicket (Bh. 3, 13, 29; Tē.).

ಇರಿಂಕಿಸು iriṅkisu. = ಇರಿಕಿಸು, etc. (My.).

ಇರಿಂಕು iriṅku. = ಇರಿಕು 1, etc. (ಸ್ಮದ. Dh.; My.). ಇರಿಂಕದಂ or ಇರಿಂಕದಂ (ಸ್ಮದ. 48). See Rāv. 5, after 25; 8, 98.

ಇರಿವೆ irupē. = ಇರಿಮ್ಬು. (ಸ್ಮದ. 48). An ant (Abh. P. 4, 47).

ಇರಿಮ್ಬು irumbu. = ಇರಿಮ್ಬು, etc. (Bh. 1, 8, 21. 53; 3, 23, 10; J. 6, 17).

ಇರಿಮ್ಬೆ irumbē. = ಇರಿಮ್ಬು 2, ಇರಿಮ್ಬು 2. A throng, a crowd, a large number (ಸನ್ನಿಹಿ, ಇರಿಮ್ಬೆ ಸ್ಮ. 53; J. 28, 47). Cf. ಉರಿಮ್ಬೆ.

ಇರಿಮ್ಬು irumpu. = ಇರಿಮ್ಬು, etc. An ant (ಇರಿಮ್ಬೆ ಸ್ಮ.).

ಇರಿಮ್ಬೆ irumpē. = ಇರಿಮ್ಬು. (ಸ್ಮದ. 48; Rāv. 5, 79).

ಇರಿಮ್ಬು irumbu. A narrow place (Rāv. 2, after 8). 2, hardness, harshness (ಕರ್ಕಶತ Kk. 51).

ಇದುವು iruvu. 1. = ಇದುವೆ, etc. (My.).

ಇದುವು iruvu. 2. = ಇದುವೆ, etc. ಇದುವೆನ್ನು ಸ್ವದೇಶ (Smd. II). Cf. ಉದುವು.

ಇದುವೆ iruvē. 1. = ಇದುವೆ 1, etc. ಕೆಡುಕೆ ಇದುವೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ—ಇದುವೆಯ ಕಾಲಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಸಂಕೋಲೆ.—ಇದುವೆಯ ಧಾರ ಇದುವೆಗೆ, ಅನೆಯ ಧಾರ ಅನಿಗೆ (Prva.). See Bp. 58, 50; Prv. s. ಬರೆ.

ಇದುವೆ iruvē. 2. = ಇದುವೆ, etc. (ಸ್ವದೇಶ Kk. 80, o. r. ಇದುವೆ).

ಇದುವಲ್ irusal. = ಇದುವಲ್, etc. (ಎಗಮಂ ಕೆಡವುವ ಎಡ Kk. 81).

ಇದುವುಲ್ irusul. = ಇದುವಲ್, etc. (ಎಗಗಡವುವ ಎಡ Smd. 31, o. r. ಇದುವಲ್).

ಇದುವೆ iruhē. = ಇದುವೆ, etc. An ant (ಕುದುರೆ, ಪಿಪಿಲಿಕ Mr. 165; ಇದುವು ಸೆ.; J. 24, 35). ಇದುವೆಗಳ ಸಾಲು (ಪಿಪಿಲಿಕೆ Nr.).

ಇರ ir. 1. = ಇರ, etc. (Smd. 221. 78). TWO. — ಇರಕ್ಕು. (Smd. 222). = ಇರಕ್ಕು, q. v. — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು, q. v. (Riv. 5, 117. 123). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು, q. v. (My.). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು, q. v. (My.). — ಇರಕ್ಕು. Two, or both, ears (My.). — ಇರಕ್ಕು. Two, or both, breasts (My.). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. Two, or both, hands (Riv. 4, 70; My.). — ಇರಕ್ಕು. (Smd. 132). = ಇರಕ್ಕು, q. v. — ಇರಕ್ಕು. Two, or both, umbrellas (Ss.). — ಇರಕ್ಕು. Two, or both, channels. ಇರಕ್ಕುಯಿಂ ತೀವ ನಾಲ್ಕೆ ಸಗಂ ಸೂಸಿ (Smd. 79). — ಇರಕ್ಕು. ಸಾಸಿರ. (Smd. 88; J. 23, 2). Two thousand. ಇರಕ್ಕುಯಿಂ ಮದಮಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ (Smd. 22. 83). — ಇರಕ್ಕು. (Smd. 222). Two, or both, banks. — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. (G.). — ಇರಕ್ಕು. (Smd. 79). = ಇರಕ್ಕು, q. v. — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. Two, or both, beads; two generations. — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. (Smd. 79). = ಇರಕ್ಕು, q. v. — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. A grandfather. ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಇರುವೆ, ತನ್ನ ತಾಯಿಗೂ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಇರುವೆ, ಅವನು ಇರಕ್ಕುಯಿಂ (Smd. 79, Mdb. MS. In explanation of ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. — ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. = ಎರಡು ತಲೆ ಹಾವು, ಇರಕ್ಕುಯಿಂ, q. v. The two-headed snake, a short-tailed, not venomous earth snake, Tortrix oxyindrophis rufus. 2. = ಇರಕ್ಕುಯಿಂ (My.). — ಇರಕ್ಕು. (Smd. 222). Two, or both, curtains. — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. Two kinds (Smd. 60. 94). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. (Smd. 135 Mdb. MS.). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು, ಇರಕ್ಕು. (Ch. v. 326). ಇರಕ್ಕು ಮೂರು, twenty-three (Ch. v. 330). — ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. = ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. (Smd. 201). See also Smd. 21. 44. — ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. = ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. ಇರಕ್ಕುಯಿಂ ಭಂಡಂಗಳ (Ch. p. 23). ಇರಕ್ಕುಯಿಂ ಭಂಡಂ (v. 235). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. — ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. = ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. (Ch. v. 256). — ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. = ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. (Ch. v. 293). — ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. = ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. ಇರಕ್ಕುಯಿಂ ಮುಕ್ತಿನ ಸರಮಂ ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ ಎನ್ನುವು (Hil.). — ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. Both shoulders (My. occasionally). — ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. (Smd. 197). Two, or both, wives or women. — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು, q. v. (Abh. P. 13, 81). — ಇರಕ್ಕು. (Smd. 122; T. ಇರುವಲ್, Tē. ಇರುವಲ್). = ಇರಕ್ಕು, ಇರಕ್ಕು, q. v., ಇರಕ್ಕು. Two, or both, persons; both. ಇರಕ್ಕು ಎರಡುಯಿಂ (69). ಇರಕ್ಕು ಕರ್ತೃಗಳಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತಮ್ ಅವು ಸಹಸ್ರವಿಧವಾಗಿ ಎಂಬ ಮಾತು (296). ಇರಕ್ಕುಯಿಂ (Bp. 13, 27). ಇರಕ್ಕುಯಿಂ (18, 103). ಎರಡುಯಿಂ (42, 34). — ಇರಕ್ಕು. Both sides or

flanks (Riv. 13, 82). — ಇರಕ್ಕು. Two, or both, forces (Abh. P. MS. 13, 48. 60. 93. 95). — ಇರಕ್ಕು. (Smd. 197). Two, or both, swords. — ಇರಕ್ಕು. The second cultivation, the second ploughing of a field (ತನ್ನಾಕೃತ, ದ್ವಿಸ್ತುತ Hil.). — ಇರಕ್ಕು. (Smd. 222). Two diseases; two pains; a complicated disease (?). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. (B. 4, 191). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. (Smd. 81; Ch. II, 98). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. (Riv. 14, 15). ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. (Smd. 196). = ಇರಕ್ಕುಯಿಂ, q. v. — ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. = ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. (Abh. P. 9, 66). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. Both sides (Abh. P. 15, 3). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. Two colours (Grj. 9, after 64). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. (My.). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು, etc. (Smd. 121. 122. 154; Tn. ಇರಕ್ಕು). ಇರಕ್ಕುಯಿಂ (121. 267. 298). ಇರಕ್ಕು ತೋರಳು ಅಲ್ಲಿ ನೃಪತಿಗೆ ರಣದೊಳ (57). ಮಲ್ಲನೆ ಇರಕ್ಕು ನುಡಿದ (112). ಪ್ರೀತಿಯವರೊಳಮಂ ಮಿಥುನಮ್ ಎನ್ನುವು (Hil.). ಇರಕ್ಕು ಬಳಿದ (Riv. 4, 78). ಅವರೊಳ ಇರಕ್ಕು ಉರ್ವರಿಯರ್ ಕಟ್ಟುಸುತಂ (4, 79). — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು. (Smd. 207 Mdb. MS.; Abh. P. MS. 13, after 54).

ಇರ ir. 2. = ಇರ 2, ಎರಡು. — ಇರಕ್ಕು. = ಇರಕ್ಕು, ಎರಡು.

Pulling, dragging near or away; attracting, captivating, charming; taking (ಎರಡು Smd. 61; Kk. 49). — ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. = ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. To drag; to captivate (ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ Ch. II, 96); to lay hold of, to take, to assume (Abh. P. 14, 143; 16, 75).

ಇರಕ್ಕು irkisu. 1. = ಇರಕ್ಕು, etc. (My.).

ಇರಕ್ಕು irkisu. 2. = ಇರಕ್ಕು. To cause to put. 2, to cause to kill.

ಇರಕ್ಕು irku. 1. = ಇರಕ್ಕು 2. To lay or put down; to put, etc. (ತಾಳೆ Smd. 78). ಅರೋಗಿಗಳ ಅದಂ, ತಗದ! ಎನ್ನು, ಆ ಗಡ್ಡವಡ್ಡುಕಾವ್ಯದೊಳ ಇರಕ್ಕು (Smd. 72).

ಇರಕ್ಕು irku. 2. = ಇರಕ್ಕು 4. To kill, to destroy (ಸಂಹಾರ Smd. 78).

ಇರಕ್ಕು irku. 3. = ಇರಕ್ಕು 5. Killing, destroying. ಇರಕ್ಕುಯಿಂ (?). — ಇರಕ್ಕು. (Smd. 203, not in Mdb.). A destructive enemy.

ಇರಕ್ಕು irku. 4. = ಇರಕ್ಕು 1, etc. (My.).

ಇರಕ್ಕು irku. 5. = ಇರಕ್ಕು 2, etc. (My.).

ಇರಕ್ಕು irkē = ಇರಕ್ಕು 1. See J. 10, 6; ನಿಟ್ಟುಕೆ.

ಇರಕ್ಕು irkē = ಇರಕ್ಕು, etc. (My.).

ಇರಕ್ಕು irkē = ಇರಕ್ಕು, etc. (My.).

ಇರಕ್ಕು irkē = ಇರಕ್ಕು, etc. (My.).

ಇರಕ್ಕು irkē = ಇರಕ್ಕು, etc. (My.).

ಇರಕ್ಕು irku. = ಇರಕ್ಕು, etc. Sweetness, etc. (ಇರಕ್ಕು Ch. 1, 52). 2, essence, juice (ರಸ Kk. 56; ದ್ರವ Ss.). — ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. = ಇರಕ್ಕುಯಿಂ. Sweetness, etc., to deorease (Riv. 2, 2).

ಇರಕ್ಕು irhar. See s. ಇರ 1.

ಇರಕ್ಕು irma. = ಇರಕ್ಕು. A wound (ನಮುಕತ Mr. 330; ಎದು 396).

ಇರಕ್ಕುಯಿಂ A wound-maker: a barber (ಪರಿಗ Mr. 381).

ಇರಕ್ಕು iri-mē. 1. (Smd. 249). = ಇರಕ್ಕು. Twice (ಎರಡು ಸುತ ಸೂಯ Kk. 62).

ಇರಕ್ಕು irmē. 2. Loveliness, desire, charm, beauty (Tē. ಎಮ್ಮ; R.; cf. ಇರಕ್ಕು ಅರಕ್ಕು 2).

ಇರ್ವರ್ *irvar*. See s. ಇರ್ 1.

ಇರ್ವಾರು *irvāru*. = ಈರ್ವಾರು, ಉರ್ವಾರು, ಏರ್ವಾರು. A sort of cucumber, *Cucumis utilisissimus* Roxb.

ಇರ್ವಿಕೆ *irvikē*. = ಇರುವಿಕೆ. (My. occasionally).

ಇರ್ವು *irvu*. = ಇರುವೆ, etc. An ant (My.).

ಇರ್ವೆ *irvē*. = ಇರ್ವೆ, etc. (My.).

ಇರ್ಳು *irlu*. = ಇರ್ಳು, etc. Night (My.).

ಇಲ್ *il*. 1. = ಇಲ್ 1. To be, to exist, etc. A defective verb of which at present only some forms of the negative mood exist. (T., M.; cf. ಆರ್ 3, ಉಬು, ಉಳ್ 1). — ಇಲ್. An unusual abbreviation of ಇಲ್ಲ, q. v. ಫಲವ ಕಣ್ಣರೆ, ಅದು ಏನು ಎನ್ನರೆ, ಫಲವು ಆಯಿತು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಮಲವಿವರ್ಜನೆ, ಕೆಮ್ಮು, ಉಬ್ಬು, ಜರವು, ಉದರತೂಲೆ; ಫಲವ ಕಣ್ಣು ಇನ್ನುವು, ಅಲ್ಲದೆ ಫಲ ವದೇನಿರಲೆ! ತಿಳುವಿಕೆಯಿಂದ ನೆಲೆಯು ಇಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವರು ಕಾಮ್ಯಾಫಿ ಗಳು (Jns. 22, 31). — ಇಲ. A man who has not, or a place that has not, or is free from, e. g. ಬದಲ (ಬದುರ್ ಇಲ), q. v. (T.). — ಇಲಿ. Not being. An abbreviation of ಇಲ್ಲ (Smd. 220; T. e. g. in ಅದಾವಿಲಿ. See ಅಗಿಲಿ, ಅದಾವಿಲಿ, ಕಣ್ಣಿಲಿ, ಕೂರಿಲಿ, ತಪ್ಪಿಲಿ, ನಾಣಿಲಿ, ವಲ್ಲಿಲಿ, ಬೆಳಗಿಲಿ. — ಇಲ್ಲಿ. Third person of the negative mood, used for all persons, genders, and numbers: it, he, she is not or exists not, etc.; there is, or are, not; there does not occur or oome. 2, not; no (C.; T., M.; Tu. ಇಚ್ಚಿ). ಇಲ್ಲವೆಮ್ಮುದು ಅಥಾವ (Nr.). ಇಲ್ಲ (ಉಚ್ಚಾಗದು Smd. 35. 207. 208 Cm.; ಬಾರದು 346 Cm.). ಇಲ್ಲಿ ಮುದ್ದು ಸೊಲೊಳ್ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕಾವ್ಯಯಂ (Smd. 389). ಅ, ಸನ್ನಯಮ್ ಇಲ್ಲ! ಮೆಚ್ಚಿದಂ (20). ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಕರ್ಣನಿಲ್ಲ, ಗುರುವಿನ ಮಗನಿಲ್ಲ (68). ಇನ್ನೆವರಂ ಗುಡಿಯಾದುದು ಇಲ್ಲ ಕಾಮಕರ ವಿಮುಕ್ತವಾಗಬಹುದೆಗೆ (296). ಮಾಮರನ್ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ (77). ವ ದುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊದವಿವತಿಗಲ್ ಇಲ್ಲ! (145). ನಿಲಗ್ರೀ ವರುಮ್ ಆರ್ತರ್ ಇಲ್ಲ! (292). ಉಣಲು ಉಡಲು ತಮಗೆ ಇಲ್ಲ (Bp. 32, 53). ಆರಸಿಯರು ದೋಸವೇನುವನ್ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದುದಿಲ್ಲ (24, 78). ಮದನನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (J. 31, 36). ತಾಯಿಗಿನ್ನೆ ಓತ ವರಿಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ನೆ ಸವಿಯಿಲ್ಲ (Prv.). ಮೊನ್ನೆ ನೀನು ಸಾಲಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬಂದಿದ್ದಿಲ್ಲ? (B. 1, 7; observe that in the use of forms like ಇದ್ದಿಲ್ಲ, i. e. ಇದ್ದು ಇಲ್ಲ or ಇದ್ದೇ, (which are C.), there appears to have been originally a certain amount of displeasure, or also of affirmation; at present such forms are used nearly indiscriminately). ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಹರಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಬರಹ ತೀರಿಲ್ಲವೋ? (B. 1, 11). ಅವನ ವಸತಿಯೋಗಿ ಮುಸಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ (1, 23). ಇವು ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ (2, 16). ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಮನುಷ್ಯರು ಮಾಡಿಲ್ಲ (2, 24). ವಿವವು ಏಕವಾದಿಲ್ಲ (2, 26). ಈ ಮಾತು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ (2, 44). ಅವನಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸ ಮುಕ್ತದಿಲ್ಲ (3, 28). ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ (3, 45). ದೇವರನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಿಲ್ಲ (4, 58). ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಂಟಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಹಮ್ಮಣಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿಲ್ಲ (4, 169). ನೀನೇನೂ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿಲ್ಲ (4, 201). ಮುನ್ನೆ ನನ್ನ ಗತಿ ಹೀಗಾದೀತೆನ್ನು, ಆಗ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ (did not oome, 4, 2). ನೀನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಇಡ ತಕ್ಕನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಇಡಲಿಲ್ಲ (didst not lay by, 4, 2). ಹೀನತನವ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ, ಸ್ವಾನುಭಾವವ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ (Dp. 8). ಕಮಲೇಶನನ್ನು ಬನ್ನಿ ಬಾರಿ, ಸ್ವಾವಿಾ ಎನ್ನು, ನೆನಪಿಲ್ಲ (thou doest not recollect or think of, Dp. 30). ಅನ್ನಕನ ದೂತರಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತು ದಯವಿಲ್ಲ (Dp. 4). ಅವನು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ, he does not go (used as a simple statement, C.); ಅವನು ಹೋಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, he does not intend to go, or he cannot go (S. Mhr.). — ಇಲ್ಲಿಂ. ಇಲ್ಲಿವು = ಇಲ್ಲ. See e. g., C. Bp. 11, 5; Si. 48. 404; B. 2,

16. — ಇಲ್ಲದೆ. Participle negative: not being, not existing, not remaining, (not possessing, without). ಎಕಾರಮ್ ಇಲ್ಲದೆ (Smd. 111). ನೀನ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇವು ಎಲ್ಲಮ್ ಬಳವೆ? (155. 292). ಇಲ್ಲವೆಯುಂ (124. 206). ಇದೋದಮ್ ಇಲ್ಲದೋದಂ (192). ಇನಿಲ್ಲದೆ ಇತ ರಾಜ (ದುರ್ಬಲ Mr. 271). ಅನಿಲ್ಲದೆ ಇರಲ್ ಅಥ್ತು ವಂ (279). ಚನ್ನವ... ದೊರಕಲ್ ಇಲ್ಲದಿರೆ (Bp. 27, 2). ಚಿತ್ರ ದೊಳು ಹರಿವು ಇಲ್ಲದಿತ್ತುದೆ? (27, 2). ಅದು (ಫಕ್ತ) ಇಲ್ಲದೆ (ಎಲ್ಲಂ) ಇಲ್ಲದುದೇ! (27, 2). ಸುಧೆಯಂ ಸವಿಸವದು ತನಿವಿಲ್ಲದೆ ಈಜ್ಜುತ್ತ (35, 2). ಇಲ್ಲದಿದೋದ (43, 69). ತರುವಿಲ್ಲದೇ ಬಪ್ಪನೆ? (47, 21). ತೆಲಿಲ್ಲದೇ (51, 31). ತರಲ್ ಇಲ್ಲದಿದರ್ನೆ? (53, 27). ಎಮಗೆ ಇನಿತಾದೋದಂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲದೆ (58, 20). ತುಡುವಿನಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ದಿಪ್ಪದನ್ ಅದಿದು (60, 31). ಫಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದ (60, 47). ತಪ್ಪೇನುಮ್ ಇಲ್ಲದೆ (61, 4). ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದೋದ (61, 19). ಆತನ್ ಇಲ್ಲದೋದ (J. 28, 57). ದಟ್ಟೇ ಉಟ್ಟು ಕೋ! ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ (B. 1, 6). ಬಹಳ ಬಳ್ಳೇನು ಮಾಡಿದರು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ (1, 21). ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀತಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ (3, 33). — Relative participle negative: ಇಲ್ಲದ. ದೊರೆಯಿಲ್ಲದ ಥಂ-ಇರಂ (Smd. I). ಜನನಿ ಸತ್ತದೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲದರ್ (-ವಿಲ್ಲದವರ್) ಅರು ಲೋಕದಲಿ? (Bp. 15, 2). ಎಡೆಬಿಡು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು (ಲೇಬೆ, ರಾಜ); ಕೊಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು (ತೂಬರ); ರಸವಿಲ್ಲದ ಹಾಂಗೆ ಅಟ್ಟಿ ಮಾಮರ (ಪಿಚ್ಚಿಲ); ಇಲ್ಲದ ಹೊ ಲ್ಲೆಹನ್ ಇಕ್ಕುಡ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿತೋಗ); ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲೆಹಂ ಮೇಲಿಕ್ಕು ನುಡಿಹ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿತಂಸನ Nr.). ಇಲ್ಲದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊಪ್ಪಿ ಹೇಯುವದು (ಮಿಥ್ಯಾಭಿತಂಸನ Si. 56). ಇಲ್ಲದ ಕೆಟ್ಟ ಗುಣಗಳನ್ನೇ ಆರೋಪಿಸಿ (69). ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದನ (-ವಿಲ್ಲದವನ) ಕಾಯವು ಪಾದೀಸ ಸ್ಥಾನದಿಂ ಕಡೆಯ! (Sip.). ಹಗೆಗಳು ಇಲ್ಲದವರು (ಅಜಾತತ್ಯು Nr. 74). ವಿಧುವಿಲ್ಲದ ಇರುಳ್ (Smd. 67). ತನಗೇ ಇಲ್ಲದವನು ಮನ್ನಿಗೆ ಏನು ಕೊಟ್ಟುಂ? (Prv.). ಕಾಲಿಲ್ಲದವಂ, ಕಿವಿಯಿಲ್ಲದವಳ್ (Smd. I). ವಿಧ್ವಯನ್ ಇಲ್ಲದುದು (Smd. 88). ಸಂಸ್ಕಾರಂಗಗಳಿಲ್ಲದವನು (ಪ್ರಾ ತ್ಯ); ವೇದವಿಲ್ಲದವನು (ಅಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, etc.); ಕೆಯ್ಯಿಲ್ಲದವನು (ಕುಣಿ); ಫಲವಿಲ್ಲದುದು (ಅಫಲ, etc. Hk.). ಎನ್ನೂ ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ನಿಕ್ಕು, etc.); ಕುತ್ತವಿಲ್ಲದವನು (ನಿರಾಮಯ Nr.). ಇಲ್ಲದುದು, that is empty, void or causeless (ಆಕಸ್ತಕ, ಎತೂನ್ಯ Nr. 126). ಇಲ್ಲದುದು, that is non-existent (ಅಥಾವ, in a Dharwar print). ಇಲ್ಲದುದರ್ಕೆ (Smd. 52). ಇಲ್ಲದಕೆ (Bp. 60, 57. 58). ಇಲ್ಲದ ನ್ನೆ (50, 50). ಇಲ್ಲದ ಮುನ್ನ (9, 50). ಇಲ್ಲದಾಗ ಇರಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಯಿತು (Prv.). ಇಲ್ಲದವನು, a poor man (C.). ಇಲ್ಲದವನು ತಲ್ಲಣಿಸನು (Prv.). See also Bp. 27, 31. 32. 33. 34; 43, 79; 51, 43; 61, 12; Prv. s. ಅಸರ್. — ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗು. To be destroyed, etc. (C.; ನಾಶ, ಲೋಪ G.). — ಇಲ್ಲದ ಪಾಗಿ ಮಾಡು. To waste, to destroy, etc. (C.; ಅದಾಪು, ಲೋಪಿಸು G.). — ಇಲ್ಲದಾಗು. -ದೆ-ಆಗು. To cease to exist, to disappear (B. 5, 243). — ಇಲ್ಲವಾಗು. = ಇಲ್ಲಾಗು. To become non-existent; to be finished; to fail; to disappear (My.). ಇಲ್ಲವಾದುದು (ನಿರವಶೇಷ Smd. Dh.). See Rāv. 13, 77. — ಇಲ್ಲವೆ. -ಎ 4. 1. = ಇಲ್ಲವೇ No. 1. Is there not? are there not? or not? See s. ಎ 4, No. 3. — ಇಲ್ಲವೆ. 2. Or (C.). ನೀನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ನೋವು ಆದಾಗ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇನೆ ಬನ್ನಾಗ (B. 1, 25). See B. 2, 22. 26; 3, 103; 4, 1; 5, 268. ಇಲ್ಲವೆ. 3. See it separately. — ಇಲ್ಲವೆನ್. -ಎನ್. ಇಲ್ಲವೆನ್ನು. = ಇಲ್ಲೆನ್. To say no, to deny (Bp. 25, 18). — ಇಲ್ಲವೇ. -ಎ 3. = ಇಲ್ಲವೆ. Or not?, etc. (C.; Bp. 49, 18; 51, 37. 2, certainly not, in ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ (C.; B. 5, 267). — ಇಲ್ಲವೋ. -ಎ 4. ಇಲ್ಲವೋ. -ಎ 3. Or not? See Bp. 47, 14. 15. — ಇಲ್ಲಾ. = ಇಲ್ಲ. 2, -ಎ 6. or not? See Bp. 48, 25; 50, 64; 51, 35. 36. 37. 38; 52, 14. — ಇಲ್ಲಾಗು. -ಆಗು. = ಇಲ್ಲವಾಗು. (Smd. 28; Grj. 9, 56). — ಇಲ್ಲೆನ್. -ಎನ್. ಇಲ್ಲೆನ್ನು. = ಇಲ್ಲವೆನ್. To say there is not (or nothing). (Rāv. 2, 35). (ಹೊಟ್ಟಿಗೆ) ಇಲ್ಲೆನ್ನು, ಹುಲ್ಲು ಮೆಲ ಬಹುದೇ? (Prv.). 2, to say no. —

ಇಲ್ಲೆನು -ಎನು. To cause to say it is not (or nothing), to cause to reject (Rāv. 13, after 71). 2, to cause to say so. - ಇಲ್ಲೆ. -ಒ 4. = ಇಲ್ಲವು (C.; B. 5, 88).

ಇಲೆ il.2. Being; place (chiefly used as final in K.; T., M. ಇಲೆ; Tē. ಇಲು, ಇಲ್ಲು; Tu. ಇಲ್ಲ; cf. ಅಲೆ 1). See e. g. ಏತ್ತಿಲೆ, ಏತ್ತಿಲೆ, ಫುಸತ್ತಿಲೆ, ಹತ್ತಿಲೆ; (ಇಲ್ಲಿ).

ಇಲೆ il.1. See s. ಇಲೆ 1.

ಇಲೆ il.2. A nounal affix (Śmd. 241), e. g. ಗಾಂವಿಲ, ಪಕ್ಕಯಿಲ, ಪಡೆಯಿಲ (241).

ಇಲಾಜೆ ilākhē. A claim, right; connection with; a village under a township (Mhr., H.). 2, jurisdiction; charge, possession; department; district; presidency (B. 4, 117; 5, 127; My.).

ಇಲಾಜೆ ilācl. (= ಎಲಕ್ಕು). Cardamoms (My.; Mhr., H.).

ಇಲಾಜು ilāju. A remedy; a resource; a moans (My.; Mhr., H.).

ಇಲಾತಲೆ ilā-tala. The surface of the earth. (Śēv. 2, 32; My.).

ಇಲಾಧಿಪ ilā-adhipa. A king (Rāv. 5, 25; 13, 13).

ಇಲಾಧೀಶ ilā-adhīśa. A king (Bp. 5, 4).

ಇಲಾಧೃತ ilā-pntra. The planet maṅgala (My.). 2, a Śūdra (My.).

ಇಲಾಧೃತಿ ilā-pntri. Rāma's wife Sītā (My.).

ಇಲಾಧೃತಿ ilā-bhṛit. A king; -a mountain (J. 10, 2).

ಇಲಾಲೆ ilāl. ಇಲಾಲೆ ilāl. An iron bowl grated or open-mouthed, containing oil and rolls of cloth, etc.; it is attached to the end of a stick, and kindled upon holidays, etc., (My.; Mhr. ಒಲಾಲ).

ಇಲಾಲಯ ilā-valaya. The circumference of the earth; the terrestrial globe (Abh. P. 13, 63).

ಇಲಾವೃತ ilā-vṛita. N. of one of the varshas or divisions of the known world. (My.).

ಇಲಾವೃಂದರಕ ilā-vṛindāraka. A Brāhmaṇa (Bp. 55, 54).

ಇಲಿ ili.1. See s. ಇಲೆ 1.

ಇಲಿ ili.2. = ಎಲೆ. A rat; a mouse (ಅಮು, ವೃಷ, ಮೂವು Hlā; ಉನ್ನರು, ಮೂವು, ಅಮು Nr.; ಮೂವು, etc. Mr. 164; Śi. 170; C.; Tn., T. ಎಲೆ; Tē. ಎಲೆ, ಎಲೆ). ಇಲಿಯ ಹಿಡಿಯಲು ಅಮುಯ್ಯೆ ಬಿಕ್ಕು (ಪಾಪಕ, etc. Hlā). ಇಲಿಯ ತಿನಿಸು ಅಮುಯ್ಯೆ ಬಿಕ್ಕು (ಪಾಪಕ, etc. Mr. 164). ಇಲಿ ಪಾಪಕವನ್ನು ಕೂಡಿದ ಹಾಗೆ - ಇಲಿಯನ್ನು ಬಳಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಬಿಲಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತಿದ. - ಬಿಕ್ಕಿಗೆ ಪರಾಟೆ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ (see s. ಚಂಗು 1). - ಬರು ವಾಗ ಮಲಿಯ ಹಾಗೆ, ಹೋಗುವಾಗ ಇಲಿಯ ಹಾಗೆ. - ಬಿಟ್ಟ ಅಗದು, ಇಲಿಯ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). - See ಚಿಟ್ಟಿಲಿ, ಚುಚಿಲಿ, ಚುಟ್ಟಿಲಿ, ಮೂಗಿಲಿ, ಸುಟ್ಟಿಲಿ, ಸೊಟ್ಟಿಲಿ; Prv. s. ಬರು. - ಇಲಿಕೆ = ಇಲಿಕೆ. - ಇಲಿಕೆ = ಇಲಿಯಾಲ, ಇಲಿನಾಲ q. v., ಎಲಿಯಾಲ. (Śi. 143). - ಇಲಿಕೆ. Rat-ear: a small-leaved vegetable (My.; Tu. ಎಲಿಕೆ, Tē. ಎಲಿಕೆ, Evolvulus emarginatus Lin.). - ಇಲಿಕೆ ಎಲಿಕೆ. A creeping plant with reniform leaves, the Asiatic penniwort, Hydrocotyle asiatica Lin., and also the similar plant Ipomoea reniformis Choix. (Z.). - ಇಲಿಕೆ. - ತೇರ. The rat-vehloled one: Gaṇapati (Śm. 4). - ಇಲಿಕಾಪಾಣಿ. Rat's bane, arsenic (C.). - ಇಲಿ ಒಲೆ. A rat-trap (S. Mhr.). - ಇಲಿವಾಲದ ಗಿಡ = ಇಲಿನಾಲ. (My.). - ಇಲಿವೋನು = ಇಲಿವಲೆ. (My.; T. ಎಲಿವೋನು). - ಇಲಿಯಾಲ = ಇಲಿನಾಲ, ಎಲಿಯಾಲ. (Śi. 143). - ಇಲಿನಾಲ. - ಇಲಿ. An aquatic plant, *Salvinia cucullata* (or *Anthe-*

riem tuberosum, ಮೂವುಕರ್ಪೆ, ಚಿತ್ತೆ, ನೈಗಿತ್ತಿಲಿ, ರಣ್ಣೆ, ಸುತ ತೇಣಿ, ಶಮ್ಭರಿ, ದ್ರವಸ್ತಿ, etc. Nr.; Śi. 143).

ಇಲಿ ili.3. (= ಎಲೆ 2, etc.). In (S. Mhr.), e. g. ಕಣ್ಣಿಲಿ, ಕಾಲಿಲಿ, ಹಾಯಿಲಿ, ಮುಟ್ಟಿಲಿ, ಮೂಗಿಲಿ, ಹಾದಿಲಿ (see Prv. s. ನಾದಿಲಿ), etc. Cf. ಇಲ್ಲಿ, and the use of ಇಲೆ 2 in T. and M.

ಇಲಿ ili. = ಕಲಿ. (Sk.; G.).

ಇಲಿಕು iliku. = ಇಲಿಕು 1, etc. To be squeezed, bruised, etc. (S. Mhr.).

ಇಲಿಚಿ ilicī. = ಎಲೆಚಿ, etc. The jujube tree, *Zizyphus jujuba* (St. & Pl.; My.).

ಇಲಿಮಿಂಚಿ ilimiñci. A lemon, the lemon tree (T., M. ಎಲಿಮಿಂಚು; cf. ನಿಮ್ಮ). See ಒದಲಿಮಿಂಚಿ.

ಇಲುಕು iluku. (= ಉಲಕು 2). Cramp, sprain (Tē.; R.; T. ಇಜ್ಜು, ಇಜ್ಜು, spasm, convulsion).

ಇಲುವು iluvu. = ಎಲುವು, ಎಲವು, ಎಲು q. v., ಎಲುವು, ಎಲುವು, ಎಲುವು, (ಎಮಕೆ). A bone. ನೋಸಲ ಇಲುವು (ಲಲಾಹಾಸಿ, ಶಂಖ Nr.).

ಇಲಿ ilē. ಇಲಾ. = ಇಲೆ, ಇಲೆ, ಇಲೆ q. v., ಎಲೆ. The earth. 2, a cow. 3, speech (ಶಬ್ದ Mr. 488). 4, a tubular vessel on the right side of the body. 5, Budha's wife. 6, ಎಲ ಮೂವು (Mr. 488, one MS. ಎಲಮೂವು; see Nn. s. ಇಲೆ).

ಇಲೀಶ ilā-śa. A king (J. 10, 46).

ಇಲ್ಲ ilā. See s. ಇಲೆ 1.

ಇಲ್ಲಣ ilāṇa. (Śmd. 25). Soot (adhering to the inner side of the roof, C.; T., M. ಇಲ್ಲಣ, roof; ಇಲ್ಲಣ, ಇಲ್ಲಣ, soot).

ಇಲ್ಲದತನ illada-tana. The state of being nothing, destitution, poorness (ಹೀನತೆ, ಬಡತನ G.).

ಇಲ್ಲದ illadē. See s. ಇಲೆ 1.

ಇಲ್ಲವೆ illavē. See ಇಲ್ಲವೆ Nos. 1 & 2 s. ಇಲೆ 1. 2, the state of being not; end (ಮುಗಿ. 80).

ಇಲ್ಲಾ illā.1. See s. ಇಲೆ 1.

ಇಲ್ಲಾ illā.2. = ಇಲ್ಲಾ ಮಲ್ಲಿ. A tell-tale; backbiting (Tē.; R.). - a troublesome girl (S. Mhr.). - ಇಲ್ಲಾ ಮಲ್ಲಿತನ. Scandal, tattle (Tē.; R.).

ಇಲ್ಲಿ i3-il2-il2. (= ಇಲಿ 3). In this place, here; (regarding its declension) this place. ಅಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ, ಉಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ (Śmd. 145). ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನರಂ (150). ಕುಳ್ಳಿರ ಇಲ್ಲಿ! (Rāv. 5, 21). Genitive: ಇಲ್ಲಿಯ (Bp. 16, 28; C.), ಇಲ್ಲಿನ (My.; Śd. 11, 193. 195. 196), ಇಲ್ಲಿಯೇ; dative: ಇಲ್ಲಿಗೆ (Bp. 18, 33; 28, 28; 37, 3; etc.); ablative: ಇಲ್ಲಿನ (C.). ಇಲ್ಲಿಯವನು, a man of this place (C.). ಗುಣಾರಾಧ ಮತ್ತೂ ಮಾರವ ಇಲ್ಲಿಯ ಅರಸರು (B. 5, 51). ಅಮೃತರ ಬಿಕನೇರ ಬುಣ್ಣಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಅರಸರಲ್ಲರು (5, 57). - ಇಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ. - ಅಲ್ಲಿಗೆ. From here to there (Bp. 37, 55; C.). 2, there - than here, e. g. ಇಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಳಿ ಹೆಚ್ಚು, there the crop is more abundant than here (C.). - ಇಲ್ಲಿತನಕ. So far as this place (B. 4, 181; C.); up to this time (My.). - ಇಲ್ಲಿದ. - ದ-ಇ 3. A man of this place or direction. ಕೆಲದನ್ ಅಲ್ಲಿದನ್ ಇಲ್ಲಿದನ್ ಈಗನ್ ಎಮ್ಮಿನಂ ಮುತ್ತುದನ್ ಒನ್ನೆ ತೇರೋನ್ ಅಮರೇನ್ನ ಸುತಂ ಕುರುವುನ್ನೆಲ್ಲಮಂ (Śmd. 136). - ಇಲ್ಲಿನಲ್ಲಿತನಕ. - ಅಲ್ಲಿತನಕ. From here to there (B. 5, 130). - ಇಲ್ಲಿವರಂ = ಇಲ್ಲಿತನಕ. (Abh. P. 6, 115).

ಇಲ್ವಲೆಗಲ್ ilvalēgal. (Sk. ಇಲ್ವಲಾಃ). *The five stars in Orion's head.*

ಇವ ivā. A proximate demonstrative pronoun: This man, he (Śmd. 181; see Bp. 47, 33; C.; T., M.; Tu. ಇವ್ವು; Tē. ವೀಡು). ಅವಂ, ಇವಂ, ಉವಂ (182). ಅವರ್, ಇವರ್, ಉವರ್ (121. 182). ಇವನ್ನಿರ್ (120). ಇವದಿರ್ (Bp. 51, 67). ಅವರ್ಗಲ್, ಇವರ್ಗಲ್, ಉವರ್ಗಲ್ (Śmd. 124); ಇವರುಗಳು (see s. ಕರಿಗ). ಓದಾಳಿ ಇವಂ (Śmd. 111). ಇವರ್ ಪುರುಷರ್, ಇವರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ (109). ಇವಂ ದೇವರ ತೊಡ್ವು (109). ಆಳ್ ಇವಂ (109). ಕರಿ ಇವಂ, ಕರಿಗಲ್ ಇವರ್ (116). ಇವಗೆ (= ಇವಂಗೆ, ಇವನಿಗೆ, B. 5, 55. 133; My.). ಇವನ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗಿ, ಜವನ ತಪ್ಪಿಸು.—ಇವನು ಅವನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗಿ (Prva.) Cf. ಈತ, which in S. Mhr. is always used as the substitute of ಇವ when speaking of a respectable man; see note s. ಅವ.—ಇವರವರ್. —ಅವರ್. These and those. ಅಲ್ಲಿ, ಇವರವರೆನ್ನದೆ, ಊರವರೆಲ್ಲರುಂ ನೆರೆದು (Bp. 21, 14). ಇಲ್ಲಿ, ಇವರವರೆನ್ನದೆ, ನೀವೆಲ್ಲರುಂ ಕೇಳಿ! (61, 8).—ಇವಳ್. —ಆಳ್. ಇವಳು. This woman, she. ಅವಳ್, ಇವಳ್, ಉವಳ್ (Śmd. 245). ಇವಲ್ವಿರ್ (120). ಇವನ್ನಿರ್ (119. 120). ಇವರ್ (121). ಓದಾಳಿ ಇವಳ್ (111). ಇವಳ್ ದೇವರ ತೊಡ್ವು (109). ಎಪಯಿ ಬರೆ, ಕಣ್ಣು, ಇವಳ್ಗೆ ಇನ್ನು ವರನ ಆಗ ಬೇಕೆನ್ನು (J. 29, 30). Cf. ಈಕೆ which in S. Mhr. is always used instead of ಇವಳ್ when speaking of a decent woman.

ಇವೆ ivā. So, just so, even, like, in the same manner.

ಇವರ್ಣ i-vaṇa. The letter ಇ (Śmd. 63).

ಇವಳ್ ivāḷ. See s. ಇವ.

ಇವಿ ivi. = ಎಂ. ಎವ. A vulgar affix used in S. Mhr. and My. for the first person plural of the imperfect and occasionally of the negative, e. g. ಇದ್ವಿ ಎ (B. 5, 148), ಬದ್ವಿ ಎ, ಹೋದಿ ಎ; ಆದ್ವಿ ಎ, ಬದ್ವಿ ಎ.

ಇವು ivu. ಇವೆಗಳು. See s. ಇವು.

ಇವೆ ivē. (fr. ಇದವು ಎಂ; cf. ಅವೆ). The plural of ಇದೆ 2 Nos. 1 & 2. ಆತನ್ ಆಡುವ ಮಾತುಗಳು ಎವರೇತಮ್ ಆಗಿ ಇವೆ (Bp. 60, 24). ಹೇದಿರ್ ಪಟ್ಟು ಇವೆ (Si. 18). ಆಗಿ ಇವೆ (330). ಅವೆಲ್ಲ ತಮ್ಮನ್ನ ತಾವೇ ಆಗಿ ಇವೆಯೋ? (B. 2, 24). ಎತ್ತ ಎತ್ತ ಉಂ ಕತ್ತಲೆಗಲ್ ಇಟ್ಟಿಟಿ ಇವೆ (J. 4, 10); — ತೋಡುತ್ತ ಇವೆ (J. 3, 21). ಕೂಗುತ ಇವೆ (3, 24). ಎದಿಗುತ ಇವೆ (4, 10).

ಇವೆ isha. Possessing sap and strength. 2, the month āśvina. 3, causing to move, impelling.

ಇವತ್ತೆ ishāt. = ಈಪತ್. (Nn. 147).

ಇವಾರೆ ishārē. = ಹಿವಾರೆ. A sign or signal; a hint (My.; Br.; Mhr. ಇಸಾರಾ).

ಇವಿತೆ ishita. Moved, driven. See ಪ್ರೇಷಿತ.

ಇವೀಕೆ ishikē. = ಈವಿಕೆ. A kind of reed, Saccharum spontaneum. 2, a painter's brush. 8, a small stick of wood or iron used by goldsmiths. 4, an elephant's eye-ball. ಇವು ishū. An arrow.

ಇವುಧಿ ishū-dhi. A quiver.

ಇಷ್ಟ ishta. 1. Wished, desired; agreeable; dear, beloved. 2, wish, desire; love (Śmd. 7. 156. 158. 159; Kāv. III, 8, B, 182). 8, a lover, a husband (ವಲ್ಲಭ, etc., ಒಡೆಯ Mr. 227). ಇಷ್ಟವಾದವರು ಕಷ್ಟ ಪಡಿಸ್ಕಾರೋ? (Prv.). ಇಷ್ಟ ishta. 2. Sacrificed. 2, sacrificing.

ಇಷ್ಟಕಾಡೆಯನ ishtakā-ṇayana. A pile or an enclosure of bricks (J. 33, 33. 37).

ಇಷ್ಟಕಾಪ ishta-kāpatha. The root of Andropogon muricatus (ಕರೇ ದಾಳದ ಬೇರು G.).

ಇಷ್ಟಕಾರಿ ishta-kārī. A person who confers what is desired or agreeable (ಕ್ಷೇಮಗೈಯುವ Mr. 229).

ಇಷ್ಟಕೆ ishtakē. -ಕಾ. = ಇಟ್ಟಿಗೆ, etc., ಇಷ್ಟಕೆ. A brick.

ಇಷ್ಟಗಂಧ ishta-gandha. Fragrant. 2, any fragrant substance.

ಇಷ್ಟದೇವತೆ ishta-dēvatē. A chosen or tutelary deity, a favourite god (J. 3, 22).

ಇಷ್ಟಮಧುಕ ishta-madhuka. Bengal madder, Rnhia munjista Roxb. (St. & Pl.).

ಇಷ್ಟಮಿತ್ರರು ishta mitrarn. Friends and acquaintances; — beloved friends (My.; B. 4, 153).

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ishta-linga. A desired gender (Śmd. 187). 2, a linga or phallus in wear, one that has been tied to a child's neck by the guru and is worn and worshipped through life (C.; Bp. 58, 31).

ಇಷ್ಟನ ishtava. (?) Trouhle.—ಇಷ್ಟವಮ್ ಎನಕ್ಕೆ ಉಪದ್ರವಮ್ ಎನಕು (Mr. 27).

ಇಷ್ಟಶಿಷ್ಯರು ishta-śiṣṭaru. Dear and disciplined people; dear, good people (My.).

ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ ishta-siddhi. The fulfilment or obtainment of one's desire (Śmd. 5; My.).

ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟ ishta-anishṭa. Desired and not desired, auspicious and inauspicious (Hā. 1, 126).

ಇಷ್ಟಾಪಾರ್ತಿ ishta-āpārti. = ಇಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ. (C.).

ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ishta-artha. Anything desired or agreeable (Śmd. 6 Cm.; J. 5, 47. 67).

ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರಕಟನ ishta-artha-prakāṭana. Manifesting ಇಷ್ಟಾರ್ಥ (Kāv. II, 1, 8-11).

ಇಷ್ಟಾರ್ಥೋದ್ಯುಕ್ತ ishta-artha-udyukta. Diligent for a desired object, zealously active.

ಇಷ್ಟ ishti. 1. Wish, desire; seeking for. 2, a desired rule, a desideratum, an addition to a rule (of Pāṇini).

ಇಷ್ಟ ishti. 2. A sacrifice.

ಇಷ್ಟಿಕೆ ishtikē. = ಇಷ್ಟಕೆ, etc. (Sk.; My.).

ಇಷ್ಟಿತ ishtita. Desired; a desired object (Bp. 57, 63).

ಇಷ್ಟು ishtu. (= ಇಟಿ, etc., ಇನಿತು, ಇನಿತುಟು, etc., ಇನಿ 1, ಈಟು, ಈನು). A proximate demonstrative noun and pronoun: this measure, this much, so much as this; thus much or many, etc. (see ಅವ್ವು, of which it is the proximate form; C.; M. ಇಯತ್ತು, so much; Tu. ಈತು; Tē. ಇಟು, ಇನು, ಇಟು, ಇಟ್ಟು, ಇಷ್ಟು, thus, like this). ಇಷ್ಟದಿಲ್ಲಿ (Śmd. 179 Cm.). ಇದಿಷ್ಟು ಸಾಲದೆ (Bp. 42, 32). ಇಷ್ಟು ತ್ತರೆ ಯಾಕೆ? (B. 1, 25). ಮದಿಗವನ್ನು ಹವ್ವು ಲದಿವ್ವ ಕಾಯುವ ಗುಣವನ್ನು ಗುಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ದೇವರು ಇಷ್ಟು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ (2, 6). ತಾವು ಅರಳೇ ಕಡ್ಡದ್ದು ಇಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣು, .. ಮೇಜನಾನಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಾರೆ (4, 21). ದೇವರನ್ನು ಯಾರೂ ನೋಡಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇಷ್ಟದ ಮೇಲಿವ್ವರೇ, ಆತನು ಇಲ್ಲವೆನ್ನು, ಸರ್ವಧಾ ಉಹಿಸಲಾಗದು (4, 58). ಇನ್ನು ಇಷ್ಟದ ಮೇಲಿವ್ವ ನಾನು ದೇವದ ಕಥೆಯ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (5, 149). ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಗೆಯವರು ಬಹಳ, ಇಲ್ಲಿ ತುಸು, ಇಷ್ಟೇ! (5, 288). ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು (Si. 64). — ಇಷ್ಟರು. So many persons as these (C.).

ಇಸ್ರೀ istri. A smoothing iron;—ironing (C.; Mhr., H.).

ಇಸ್ರೀಪ್ತ isāpū. A “snipe” (Bd.).

ಇಸ್ರೀ isvi. = ಇಸವಿ. (My.).

ಇಸ್ರೀ issi. = ಇಸ್ರೀ. Fie! (ಬುಗ್ಗುವನು śmd. 398; ಹೇಸಿಕೆ Cm.; ಬುಗ್ಗುವನು ōt. I, 20; My.; Tē., M.). — ಇಸ್ರೀ rep. (My.).

ಇಹ iha. 1. = ಇಪ್ಪ, etc. Present relative participle of ಇಹ 1, to be. ದೂರವಾಗಿ ಇಹ ಹಾದುಬಟ್ಟೆ (ಪ್ರಾಪ್ತರ); ಮದೆಯದೆ ಇಹ ಬುದ್ಧಿ (ಮೇಧೆ Nr.). ಅರಸರುಮ್ ಅರಸಿಯರುಂ ಕೂಡಿ ಇಹ ಬನಂ (ಪ್ರಮದವನ Hk.). ಪಿತನೊಳಗೆ ಸೇರದೆ ಇಹ ಸು ತನಿನ್ನ ಫಲವೇನು? (Dp. 167). ತೋತೋಗುತಿದ ಸೋಬಗು (J. 28, 18). ಎಷ್ಟಾತಮ್ ಅಗಿತ ರಾಜಧಾನಿನಾಶಲಂ (29, 16). ನಿಜಕರದೊಳ್ ಇಹ ಪತ್ರಮಂ ಕೊಟ್ಟಂ (30, 49). ಕೊಲ್ಲದೆ ಇಹಲ್ಲಿ ಫಮ್ (Nu. 79). ಎದ್ದು ಇಹವನು (ಜಾಗರೂಕ, etc.); ಸುಮ್ಮನೆ ಇಹವನು (ತೋಷಕ); ನವಿಲ ಗಡಿಯನ್ ಉಟ್ಟು ಇಹನು (ಕಿರಾತ); ಎಲೆಯನ್ ಉಟ್ಟು ಇಹವನು (ತಬರ); ಬತ್ತಲೆ ಇಹವನು (ನಗ್ಗ); ಒಳ್ಳಿತ ನುಡಿ (ಸುವಚನ); ಒಳ್ಳಿತ ನೋಟವು (ವಲ್ಲದರ್ಥನ); ಒಳ್ಳಿತ ನಲ್ಲದ ಅರಸ ನ್ ಉಳ್ಳ ದೇಶ (ರಾಜಸ್ಥಾನ); ನಸುದಿಳುವಾಗಿ ಮಿಂಚುವ ಬಟ್ಟೆ ತೋನ್ನು (ಕೋಲ); ತೋರಿತ ಕೆಚ್ಚಲನ್ ಉಳ್ಳ ಆಕಳು (ಪೀನೋಧಿ); ಬಿಟ್ಟದತ್ತಣ್ಣ ಉರುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಹೆ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಣಿತ್ತು); ದೊಡ್ಡ ಹೆ ಎತ್ತು (ಮಹೋಕ್ಷ Nr.). ಒಳ್ಳಿತ ಹಸು (ಗೋಮತಲ್ಲಿಕೆ); ಒಳ್ಳಿತ ಮಣ್ಣು (ಮೃತ್ತೆ Hk.). — ಇಹದು. = ಇರುವದು, ಇಪ್ಪದು, etc. ಇಹದು, etc. ಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಚಾರ್ಣಾದಿರೂಪವಾಗಿ ಇಹದು (ಅ ಕೃತ Nr.). ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನ ಒಡಲು ಧಾನವಿನ ತದಿನ್ ಇಹದು (Bp.). ನಿನ್ನಯ ದೈವವೇ ಗತಿ ಎನ್ನು, ನನ್ನು ಇಹದು (Bh. 1, 8, 26). Conjugation : ಇಹಂ (Bp. 18, 37; 26, 47) or ಇಹೆ (42, 33); — ಇಹೆ (42, 17, 33; 47, 9, 53, 55; 50, 73); — ಇಹಂ (10, 16; 18, 90; J. 28, 22, 53); — ಇಹರ್ (Bp. 11, 40; J. 29, 23); — ಇಹವು (Bp. 2, 30; 12, 29; 25, 37; 57, 12; J. 29, 22; Bh. 1, 8, 78); — ಇಹರ್, ಇಹರಿ (Bp. 28, 30; 56, 18); — ಇಹರ್, ಇಹರು (1, 57; 26, 47; 40, 77; Bh. 1, 8, 20; 2, 13, 84); — ಇಹವು (Bp. 88, 10; 55, 32). ನಾ ಮುಂಚೆ ತಾ ಮುಂಚೆ ಇಹೆನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಚುವುದು (ಅಹಮ್ನರ್ವಿಕೆ); ಲೋಗರ ಕೊನ್ನು ಇಹೆ, ಕೆಡಿಸಿ ಇಹೆನೆನ್ನು ಎಚಾರಂ (ವ್ಯಾಪಾದ, etc. Nr.).

ಇಹ iha. 2. Being; stay, etc. ಅರಯ್ದು ಎದ್ದಿಹ (ಪ್ರತಿ ಜಾಗರ, ಅವೇಕ್ಷೆ Nr.).

ಇಹ iha. In this place, here; at this time. 2, the present state, the present world. ಇಹಾ ನವ್ವು, ವರಾ ಮದಿತ (Prv.). — ಇಹವರ. This world and the next, earth and heaven (C.; Bp. 24, 13; 40, 68; 43, 4; J. 5, 62). — ಇಹಲೋಕ. This world (C.; B. 5, 94; Bp. 28, 64).

ಇಹಗೆ is-haṅṅē. = ಇಹಂಗೆ, ಇಹೆಗೆ, ಹೀಗೆ, ಹೀಂಗೆ. This manner; in this manner, thus (Bp. 28, 30; 85, 34; 44, 9; 51, 39, 43; 52, 34; 54, 7; 61, 35; see ಅಹಗಹಗ). Cf. ಅಹಗೆ, ಎಹಗೆ.

ಇಹಂಗೆ is-haṅṅē. = ಇಹಂಗೆ, etc. (Bp. 24, 89; 25, 3; 40, 59).

ಇಹತ್ರ iha-tra. Here, in this world (Abh. P. 6, 111).

ಇಹಿಗೆ is-higē. = ಇಹಂಗೆ. (Bp. 15, 17; 19, 20; 45, 38; 46, 14; 49, 18; 57, 17).

ಇಳಿದಳಿಯ ilidaliya. A term that requires the ಲೆ (śmd. 40; one MS. adds as a note : ಇಳಿದೆನ್ನು ಕ್ಷೇಣಂ).

ಇಳಿ ilē. = ಇಲೆ, ಎಳೆ. (śm. 89, 118; Bp. 26, 65). The earth (ಧರ Kk. 16; ನೆಲ ōt. I, 44; ಭೂಮಿ Mr. 530; ನಿಕ್ಷಲ, ಭೂಮಿ Nu. 46; ಭೂಮಿ 158). 2, water (ಜಲ 530; ಜಲ, ಉದಕ 158).

3, food (ಅನ್ನ 530; ಅನ್ನ, ಆತನ 158). 4, sound (ವಾದ್ಯ 530; ಶಬ್ದ 158). 5, fluids (ರಸವಸ್ತುತ್ವರ, ರಸವ್ಯಂಗಳು 158). 6, ಎಷಮಾರ್ಥ (158; see Mr. s. ಇಲೆ). — ಇಳಿಯ ದಂಗುಯಾರ. N. (Bp. 47, 36). See ಎಳೆಯ. — ಇಳಿಯ ಪಿರಿಯ. A Brāhmaṇa (ನೇರಿದ, ದಿವ್ಯದ, etc. Kk. 34; ದ್ವಿಜ śm. 52). — ಇಳೆ ಹಾದಿ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 46; 60, 19).

ಇಳಿ ilē. = ಈಳೆ, etc. (My.).

ಇಲಿ il. 1. = ಈರ್ 2, ಈಡ್, ಎದ್ 1. To pull, to drag; to attract; to take away by force, etc. (ಕವ ರ್, ಸುಲಿ, ವರಿಮುತ್ತೆ, ಸಳೆ śm. 68; ಇದ್ದುಳಿಗೋಳ್, ಎದುಳಿಗೋಳ್, ಕವರ್ತಗೋಳ್, ಸಳೆದು ಕೋಳ್ śs.; T. ಇಜ, ಇದು; Tē. ಇಗ್ಗು, ತಿಗು). P. p. ಇದ್ದು (śs.; śm. 68).

ಇಲಿ il. 2. = ಇರ್ 2, etc. Pulling, attracting, etc. — ಇದ್ದುಳಿ. = ಇರ್ಕುಳಿ, etc. — ಇದ್ದುಳಿಗೋಳ್. — ಕೋಳ್. = ಇರ್ಕು ಳಿಗೋಳ್, etc. (See śs. s. ಇದ್ 1).

ಇಲಿ ila. 1. = ಇದ್ 2, ಇದ್ದದು, ಇದು 1. P. p. of ಇದ್ 1. — ಇದಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಇದು. To descend, to alight, to halt or stay in a journey (B. 5, 67, 68, 126, 300; C.).

ಇಲಿ ila. 2. = ಇದ್ 4, ಇದು 2. Coming down, descending, going down; being depressed; being humbled; declining; abating; etc. — ಇದಿತರ. = ಇದಿತರ. A going down, declining or waning manner or state, as that of an elderly person's age (C.); the state of becoming less or that of being abated or subsided, as the water of a river, anger, disease, etc. (My.); that of becoming cheaper, as grain, etc. (My.); that of being less valuable, as a cloth, etc. (My.); an inclining state, a slope, as of ground, etc. (My.; G. 357, 570). — ಇದಿವರೆ. = ಇದಿವರೆ. (S. Mhr.). — ಇದಿವಾರ. = ಇದಿವಾರೆ. (My.). — ಇದಿವಾರೆ. A sloping state, a slope (S. Mhr.; ಬೋಕನೆ ōh.). — ಇದಿವೊತ್ತು. = ಇದಿವೊತ್ತು, ಇದಿವೊತ್ತು. The time from midday to sunset (C.; B. 3, 124).

ಇಲಿಕಿಸು ilakisu. To cause to lower, etc. (My., also ಇದಿಕಿಸು, ಇದುಕಿಸು).

ಇಲಿಕು ilaku. = ಇದ್ಕು, ಇದುಕು. To cause to go down, to lower, etc. (My.). 2, to go down, to incline. — ಇದಿಕಲ. = ಇದಿಕಲು. Sloping; a slope; a sloping ground (C.; B. 4, 115, 203). — ಇದಿಕಲು. = ಇದಿಕಲ. (C.; ಓರೆ G.; B. 3, 56; 4, 205, 213; 5, 13).

ಇಲಿತ ilata. = ಇದ್ತ. Descending, inclining, etc. (My.); descent, as that of a sword-cut into the body or of a hoe-cut into the ground (S. Mhr.).

ಇಲಿಪು ilapu. = ಇದ್ಪ, etc. (Ō. Bp. 47, 46).

ಇಲಿ ili. 1. To come down, to descend, to alight, to go down (ನಿಮ್ಮಾವತರಣ śmd. Dh.; ಕೆಳಗಣ್ಣಿವ ರ್ śmd. I; C.); to set, as the sun (C.; śi. 114); to be lowered; to go out of joint, as a bone (C.); to become less; to subside, to be abated, as anger, etc. (C.); to be dispelled, as poison (C.); to be depressed or humbled; to become lean (ಮಯ್ಯನ್ನು śmd. I; My.); to become

sapless, as fruits (S. Mhr.); to slope (C.). (T., M.; Ta. ೨೪, ೨೦; Tē. ದಿಗು; cf. ದಿಗಿಸು). ಗಿರುತ್ತನೆನ್ನೆ ಇದಾದಂ (Smd. 62). ಮರದತ್ತನೆನ್ನೆ ಇದಾದಂ (63). ಜವ್ವನಮ್ ಇದಾಯದು (291). ನೀರಿದಾದವನು (ಅವಸ್ತುತ Nr.). ದಣ್ಣು ಇದಾದಿದ್ದ ಸ್ಥಲ (ನಿವೇಶ, etc. Si. 268). ಮದವಿದಾದ ಅನೆ (ನಿರ್ಮದ 269). ಹೊಟ್ಟೆ ಇದಾದ ಅಳು (ಅವತೋಕೆ 321). ಕ್ರಮದಿನ್ನ ನಾಟನಾಗಿ ಇದಾಯ ತಕ್ಕ ನೆಲ (ಪ್ರವಣ 421). ಅಲ್ಲಿ ಇದಾವ ಅದಿಗರ್ ಇದಾವ ತಮ ಮ್ ಎನಿಸುಂ (Rā. 2, 41). ಇದಾವ ಅರಿವರಲ ಮುಡಿ (8, 113). ಪತ್ತಿಮನಗದ ಅಗ್ರದೋ ಇದಾಯ ತೋರ್ವ ದಿನಕರಬಿಟ್ಟುಂ (11, 2). ಅನೆಯನ್ ಇದಾಯ (Hr. 5, 17). ನಾಜಗರ್ ಇದಾಯ (Rā. 13, after 96). ಇದಾದರ್ ಅನೆಯಂ (Bh. 2, 13, 8). ಇದಾಯ ನಿಜವಾ ಜಯಂ (J. 28, 55). ತಾತಕುಮ್ಬಲಂಕೃತಾಸನವನ್ ಇದಾಯ (30, 49). ಪೊನ್ನನ್ನಣಮನ್ ಇದಾಯ (31, 30). ಧೂಮಮ್ ಇದಾಯದು (Bh. 1, 20, 59). ಸರಸಿಗೆ ಇದಾದರು (Rām. 24, 4). ಅಲ್ಲಿನ್ನೆ ಇದಾಯ (Bh. 2, 4, 7). ಇದಾಯ ರಥದಿನ್ನೆ (J. 19, 7). ಫಣಿ ಬಿಲಕೆ ತಾನ್ ಇದಾಯ (31, 29). ಬಟ್ಟೆಯಿನ್ನಿದು (Bp. 46, 8). See J. 2, 49; S. 38; 5, 15; 13, 23, 40; 23, 16, 18, 36. — ಇದಿದಾರವಾರ. — ಅರವಾರ. = ಇದಿಫೋಗ್ಗ. (Mg.). — ಇದಿಯ ಜಾಯ. To slip down (Bp. 52, 13). — ಇದಿಯ ನೊಕಿಸು. To push or throw down (Bp. 51, 72). — ಇದಿಯ ಬೀದು. To fall downwards or down (My.; Si. 83, 115); to descend, to hang down, as roots from the branches of certain trees (121; My.); — to fly away, to retreat (My.). — ಇದಿಯಲಿಕ್ಕಿ. — ಇಕ್ಕಿ. To suspend. ಕೊರಲೋಳಗೆ ಇದಿಯಲಿಕ್ಕಿವದು (ನಿವೇಶ HIA.). — ಇದಿಯ ಹಾಕು. = ಇದಿಯಲಿಕ್ಕಿ. (My.). — ಇದಿಯಕ್ಕಿ. — ಇಕ್ಕಿ. To suspend. ಕೊರಲನ್ನೆ ಇದಿಯಕ್ಕಿದ ಜನನಾರವು (ನಿವೇಶ Nr.). — ಇದಿಯವೇದ್. — ವೇದ್. To order to come down from (Bp. 39, 46). — ಇದಿಯದ್. rep. (Bp. 32, 15; B. 5, 181).

ಇಲಿ ili. 2. = ಇದ 1, etc. — ಇದ್ ತರ್. To descend (Grj. 9, 8; 9 after 86; Rām. 6, 10, 25; Rā. 9, 18; J. 28, 10).

ಇಲಿ ili. 3. = ಇದಾಯ. An infinitive of ಇದ 1. — ಇದಾದಗೆ. — ತಗೆ. = ನಿವಾಳಿಸು. (My.). — ಇದ್ ಬಿಡು. To let down, to lower (C.; B. 4, 161). — ಇದ್ ಮುರುಗು. To dive completely under water (My.). — ಇದ್ ನಾಯ್ಕು. — ಹಾಯ್ಕು. To throw or cast down (Rā. 6, 116). — ಇದ್ ವಿಡು. — ವಿಡು. = ಇದ್ ಬಿಡು. (Rā. 6, 116, o.r. ಇದ್ ಬಿಡು). — ಇದ್ ವಿಡ್. — ವಿಡ್. To fall down from: to descend hurriedly (V. 39, 8). ಇದ್ ಹಾಕು. = ಇದ್ ಹಾಕು. (My.).

ಇಲಿ ili. 4. = ಇದ 2 q. v., etc. Also: the line that descends in adding a long vowel to a consonant, the dirgha sign, e. g. ಮಾ, ಮೀ (C.). — ಇದ್ ಕೆಯ್. = (ಇದ್ ಕೆಯ್, ಇದ್ ಕೆಯ್). To put down, to humble, to degrade, to surpass (Rā. 6, after 11); to despise, to reject (Abh. P. 7, 14). — ಇದ್ ಹಾಕು. A declivity, a slope or slide on the side of a hill or of any rising ground (C.). — ಇದ್ ತರ್. = ಇದ್ ತರ್. (My.). — ಇದ್ ಹಾಕು. = ಇದ್ ತರ್. (My.). — ಇದ್ ಫೋಗ್ಗ. A mortgage in which the mortgagee retains possession of the property, in lieu of interest, until the debt is paid (My.). — ಇದ್ ಹಾಕು. — ಉಂ ಪೊದ್ದು. (Smd. 204). The setting sun

(cf. ಇದ್ ಹಾಕು). — ಇದ್ ಹಾಕು. = ಇದ್ ಹಾಕು, q. v. (My.; B. 2, 10; 4, 40).

ಇಲಿಕ್ಕಿ iliku. = ಇದಕ್ಕು No 1. (My.).

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilikē. = ಇದ್ ಕೆ. Descent, etc. (C.); fading, as colour (My.); growing less, as a person's influence (My.); humbled, degraded condition. — ಇದ್ ಕೆಗಾನ್. — ಕಾನ್. To disregard (Rām. 3, 8, 39). — ಇದ್ ಕೆಗಿಯ್. = ಇದ್ ಕೆಯ್. (J. 9, 4). — ಇದ್ ಕೆಗೋ. — ಕೋ. To humble one's self (J. 7, 63).

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilikkē. = ಇದ್ ಕೆ. — ಇದ್ ಕೆಗಿಯ್. = ಇದ್ ಕೆಯ್. (Rā. 13, 60).

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilita. = ಇದಿತ. (My.).

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilipu. = ಇದಿಕ್ಕು, ಇದಿಸು 1, ಇದಿಕ್ಕು, ಇದಿಕ್ಕು, ಇದಿಕ್ಕು. To cause to descend, go or come down; to cause to abide or lodge; to let down, to lower; to take down; to put down; to cause to be lessened; to dispel, as poison; to slight (ಅಫೇಸ್ಟಾನ Smd. Dh.); to counterfeit, to draw a likeness of (C. as ಇದಿಸು). See Rā. 6, after 11; 13, 101; J. 19, 6.

ಇಲಿಕ್ಕಿಯಿಕ್ಕಿ iliyuvikē. Descending, alighting, etc. (ಸಣ್ಣೇನ Si. 182).

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilisu. 1. = ಇದಿಕ್ಕು, etc. (C.). ಎಪವನ್ನು ಇದಿಸಿದ ಪೈದ್ವನು (Si. 78). ಗೊನೆ ಇದಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ ಕೂಡಲೆ ಬಾದ್ಲೆ ಗಿಡವನ್ನು ಕಡಿದು (B. 2, 37). ಕಾಯಿಗಳು ಪಾಡಾಗಿ ಬೀದಿ ಹತ್ತಿದ ಬದಿ ಅ ವುಗಲನ್ನು ಇದಿಸಿ (2, 51). ಸೊಕ್ಕನ್ನು ಇದಿಸದಿದ್ದರೆ (5, 61). ನನ್ನ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸ್ಥಲವಿದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಇದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ (5, 126). See ಅದಿಕ್ಕಿಯಿದಿಸು, ಬಟ್ಟೆಯಿದಿಸು, ಹದವಿದಿಸು.

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilisu. 2. Stopping, thwarting (see ಎದಿಸು). — ಇದಿಸುನೊಕು. To thwart, to oppose, etc. (ಎದಿಸಿದುದು, ತಕ್ಕೊಯ್ದುದು, ತಡವುರಿದುದು, ಮಾರ್ಕೊಣ್ಣುದು, ಕಡೆಗಣಿಸಿದುದು, ಪೋರ್ಕುಳಿ, ಪ್ರಜಾತ ಕೆ.).

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilihā. Going down, etc. ನೀರಿದಾ (ಅವಸ್ತಾನ, ಮೃತಸ್ತಾನ HIA.).

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilihu. = ಇದಿಕ್ಕು, etc. (Bp. 12, 34). 2, in the middle voice: to be abated or assuaged. ಮದವಿದಾ ಅನೆ (ಉಪಾತ್ತ HIA.).

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilu. 1. = ಇದ 1, etc. — ಇದಿಕ್ಕು. = ಇದಿಕ್ಕು, etc. (My.; B. 4, 30, 155; 5, 208).

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilu. 2. = ಇದ 2, etc. — ಇದಿಕ್ಕು. — ಕಡೆ. Decrease; abatement (My.). — ಇದಿಕ್ಕು. = ಇದಿಕ್ಕು, etc. (My.).

ಇಲಿಕ್ಕಿ iluku. = ಇದಿಕ್ಕು. (My.).

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilupu. = ಇದಿಕ್ಕು, etc. (Grj. 9, 91; Rā. 4, 117; 5, after 25; 6, after 11).

ಇಲಿಕ್ಕಿ iluhu. = ಇದಿಕ್ಕು, etc. (Bp. 8, 88; 11, 45; 32, 43; 43, 29, 39; 44, 9; 59, 2; Bh. 8, 23, 25; J. 13, 37; Dp. 169, 1; My.; B. 5, 40).

ಇಲಿಕ್ಕಿ ilkuli. See s. ಇದ್ 2.

ಕ

Î

ಈ i. 1. The fourth letter of the alphabet (Śmd. 12 seq.), which when initial is often written ಓಱ. Sometimes it is changed into ಇ, e. g. ಮಿವ್ವಪಂ (Śmd. 281), ಇತ್ತಂ (282. 285). Cf. ಕ 3 & 6.

ಈ i. 2. The final of the words ಈ (Śmd. 302) and ಮಾ (318).

ಈ i. 3. The substitute of ಇ, e. g. in ಈರಯ್ತು (Śmd. 214), ಈಂಚರ (214), ಈದು (250), ಬೀದು (250), etc.

ಈ i. 4. A contraction of ಇಯ 1, in the accusative singular, e. g. ಚಾದೀ ಕೇಳಿ (Śk. 94), ಬೆಣ್ಣೇ ತ ಕೊಣ್ಣು (= ಬೆಣ್ಣೇ, B. 1, 15), ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ (1, 20), ಗಾಳೀ ತಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (2, 11); 2, in the genitive singular, e. g. ಗಾಳೀ ಸೊಪರ್ (Śk. 74), ಹಿತ್ತಾಳೆದು (B. 1, 18), ತಾಯೀ ಮೊರೆ (1, 21), ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ (2, 17); 3, in the locative singular, e. g. ಹಾದೀಲಿ (B. 5, 318), ಹನ್ನೀಲಿ (S. Mhr.); 4, in the infinitive, e. g. ಇದೀ ಬೀದು (Si. 83. 115. 121); 5, in the nominative plural, e. g. ಒರಗಿತ್ತೀರು (Si. 191).

ಈ i. 5. A contraction of ಇಯ 1, in the imperative, e. g. ನಡೀರಿ! (B. 5, 44), ಕಡೀರಿ! ಹೋದೀರಿ! (S. Mhr.); and 2, in the third person singular imperfect, e. g. ಆಟವಾ ಮುಗೀತು, ತನ್ನಿಯಾ ಹದೀತು.—ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ ಮುದೀತು (Prvs.). See Prv. s. ಕರೆ 2; the remark on ಇತು.

ಈ i. 6.=ಇ 3. The substitute of ಇದು (Śmd. 169): this; these (C.; Tē, Tu., M.). ಆ ಬನಮ್ ಈ ಬನಮ್ ಊ ಬ ನಂ (202). ಈ ಪುಣ್ಣಿ ಬನ್ನುವು (169). ಈ ಪೇದ್ವಿ ಎಣ್ಣುಂ (42). ಈವೇ ಗ್ರಸ್ತಂಗ್, ಈವದು ಗ್ರಸ್ತಂ (67). ಈ ಕವಿಗ್ (5). ಈ ಮನೆ ಗಳು, ಈ ತೋಟಗಳು (C.). ಈ ಊಟಕ್ಕೆ ಈ ನಾಮ ಸಾಲದೇ?—ಈ ಮುಖಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಮೇಲುಗೋಟಿನಾಮ?—ಈ ಹಕ್ಕಿ ಆ ಕಳ್ಳಗೆ ಈಡೇ? (Prvs.). See Bp. 5, 62; 46, 79; J. 13, 8. —ಈ ಕಡೆ. This side or direction (Bp. 25, 38; B. 4, 56). —ಈ ಕಾರಣ. This cause or reason (B. 4, 186); on account of this (C.). —ಈ ಕ್ಷಣ. This moment (C.). —ಈ ತನಕ.=ಈ ವರೆಗೆ. (G.). —ಈ ತೆಜಿ.=ಈ ಪ್ರಕಾರ. (J. 8, 49; 12, 27). —ಈ ಪರಿ.=ಈ ತೆಜಿ. (J. 17, 32. 52). —ಈ ಪರಿಯಪ್ಪರ.=ಈ ವರೆಗೆ. (C.). —ಈ ಪ್ರ ಕಾರ. This manner (B. 4, 189); in this manner (C.). —ಈ ಬಗ್ಗೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ.=ಈ ಪ್ರಕಾರ. (C.; B. 4, 1). 2.=ಈ ಕಾರಣ. (C.). —ಈ ದಾರಿ. This time (Bp. 48, 16); this year (C.). —ಈ ಬೇಡ್. This year (vulgar S. Mhr.). —ಈ ಮೇರೆ. This limit or boundary (C.); this manner (C.; B. 1, 11; 4, 222); in this manner (C.). —ಈ ರೀತಿ.=ಈ ಪ್ರಕಾರ. (C.; B. 4, 158). —ಈ ಲೋಕ. This world (C.; ಇಹ G.). —ಈವತ್ತು. -ವತ್ತು. =ಈವೊತ್ತು. (C.). —ಈ ವರೆಗೆ. ಈ ವರೆಗೆ. Till now (C.); thus far (C.). —ಈವಾಗ. -ಆಗ. Now, at this time (C.; ಏತರ್ಫ, ಇದಾನೀಂ Si. 477); this time. Genitive: ಈವಾಗಿನ (C.). —ಈ ವೇಳೆ. Now (C.; ಪ್ರಕೃತ G.). —ಈವೊತ್ತು. -ಹೊತ್ತು.=ಈ ಹೊತ್ತು. (C.). —ಈ ಸಾರಿ.=ಈ ದಾರಿ. (C.; B. 4, 53). —ಈ ಹೊ ತ್ತು. This time (of the day, C.); to-day (C.). See B. 1, 7;

2, 7; 3, 1; 5, 104; Bp. 57, 34. ಈ ಹೊತ್ತು ಹರಿಕಥೆ ಸೀಯೋ? ಉಪ್ಪೋ? (Prv.).

ಈ i. 7.=ಅರಿ (see ಆಪ) or ಇರಿ (see ಇಪ), ಇ 9, No. 2. An affix for the second person singular of the common present, e. g. ಅನ್ನುತ್ತೀ, thou sayest (B. 1, 16), ಮಾಡುತ್ತೀ (2, 36. 42. 48), ತಿಳಿಯುತ್ತೀ (2, 48), ಕರಿಯುತ್ತೀ (2, 48). See ಆನೆ 1, No. 2, and the plural ಈರಿ 1.

ಈ i. 8.=ಅರಿ or ಇರಿ. The common affix for the second person singular of the present of uncertainty or possibility, e. g. ಬನ್ನೀ, ಹೋದೀ. See ಆನು 4, and the plural ಈರಿ 2.

ಈ i. 9. To give, to bestow; to allow, to permit (ಪ್ರದಾನ Śmd. Dh.; ಕುಡು Śmd. 111; Tē, T.; M. ಎಗು; cf. ಇಂಗು 2). P. p. ಇತ್ತು (Śmd. 282. 285; Bp. 1, 36; My.). ಮಾಣದೆ ಇತ್ತು ಸವಿಯಂ (Ūpr. 7, 48). ವೆಸರನ್ ಇತ್ತು (Kk. 3). ಭಕ್ತಂಗ ವರಮನ್ ಇತ್ತಂ (Śmd. 159). ಇತ್ತಂ (130. 285; Bh. 3, 13, 19; Rā. 5, 25). ಇತ್ತರ್ (Śmd. 109). ಪೂವಿತ್ತಂ (67). ಇತ್ತೊಡೆ (Bp. 2, 54; J. 29, 25). ಇತ್ತುದಂ ನೆನೆವನೆ? (Śmd. 68. 184). ಇತ್ತುವು (173). ಉತ್ತರಮ್ ಇತ್ತಪಂ (Rā. 13, 4). ಇತ್ತಪನೆ? (Bp. 29, 16). ಕೂರ್ತು ಈವಂ (Śmd. 60). ಗೋವೀವಂ (67). ಈವ ರೋಳ್ ದೇವಂ, ಈವರ ದೇವಂ (167). ಈವುದು (264). ಈವುದಂ (68). ಈವನ್ನೆ ಗಮ್ ಇರ್ದಂ (295). ಈವೊಡೆ ನೀಮ್ ಒಳ್ಳಿದೀ (298). ಈಯ ಲ್ ಬನ್ನತ್ತು ಕಲ್ಪಾಂಪ್ಪವಮ್ ಅಭಿಮತಮಂ (64. 277). ಈವರ್ (Rā. 5, 127). ಈವಳೆ? (Bp. 15, 3. 4). ಈವಳು (15, 13). ಹರಿ ದನ್ ಈವನು (ಸ್ಥೂಲಲಕ್ಷ, oto. Hlā.). ನೀರ ಹರಿಯಲ್ ಈಯದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಆಧಾರ); ಆರುಮಂ ಪುಗಲ್ ಈಯದೆ, ರಾಣಿನಾಸಮ್ ಇಹು ದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಮ್ ಆಡೊಡೆ ವನವೆ ಪ್ರಮದವನಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಈಯದೆ (Bp. 3, 36; 4, 67; Rā. 10, after 7; Ū. Bp. 11, 5; My.). ಈಯದ (J. 8, 36). ಈಯಂ (Bp. 21, 20; 60, 14). ಈಯರು (15, 13). ಈಯವು (5, 29). ಈಯರಿ! (13, 14). ಈವತ್ತೆ (Rā. 2, 59). ಈವತ್ತ (Prli. 3, 26. 29). ಈಗುಂ (Śmd. 111). ಈಗ (125; Ū. II, 1; Nn. 1; Mr. 1). ಈಯರಿ! (J. 1, 1; 26, 54). ಈಯಲ್ (2, 32). ಈಯೆ (infinitive, Rāghā. 17, 69); ಈಯ (J. 9, 6). See Bp. 32, 50; 34, 16; 36, 56; 47, 8; 48, 11. 17; 50, 55. 60. 63; 52, 21. ಇತ್ತ ವರ ಎಪ್ಪನಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಬೇಡೋದು ಯಾಕೆ? (Prv.). —ಈಯೊ. rep. (Bp. 13, 10; 17, 13; 24, 85).

ಈ i. 10. ಈಯು.=ಈನ್ 1 q. v. To bring forth, etc. (C.; also said of the plantain tree, S. Mhr.). P. p. ಈದು (C.; B. 2, 37; 3, 67). ಎತ್ತು ಈಯಿತು ಎನ್ನದೆ ಮೂರೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಸುವದು ಎವ್ವುವನ ಚಾಳಿ ಏತರ್? (Bp. 28, 34). ಹಚ್ಚಿದ ವನಕ್ಕೆ ವಾಡೆ ಈಯುತ್ತದೆ (B. 2, 37). ಈಯುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಡೆ ವಾಡೆಯ ಗಿಡದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಮದಿಗಲು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (2, 38). ಆಮಗಲು... ಮದಿಗಲನ್ನು ಈಯುತ್ತವೆ (3, 11). ಆಳಲು ಗಟ್ಟಿನಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಈಯುತ್ತವೆ (3, 17). ಈಯತು (C.; 4, 52. 53). ಈಯವ ಆಳಲು (Si. 322). ಈಯುವದು (C.). ಈಯಲು, bringing forth. —ಈಯರಾಗು. -ಆಗು. Bringing forth to take place (Si. 321. 322). ಈಯರಾದ ಕೂಡಲೆ (B. 3, 86).

ಈ i. 11. The initial î that is connected with hi (and vi), see e. g. ಈಡು 2, ಕೆಡು 1 & 2, ಕೆಡೆ, ಕರೆ, ಕಳೆ; ಕೆಣೆ, ಕೆಡುತಿ, ಕರೆ 1, ಕಸ 1, ಕಳ್ಳ.

ಕ i. 12. = ಇದೇ, etc. See Grj. 8, 4; 10, 100. Cf. Sk. ಕ
ಕ l. An interjection expressive of grief, anger, possibility
and proximity.

ಕಕಾರ i-kāra. The letter ಕ (Śmd. 11. 12).

ಕಕಾನ್ತ ikāra-anta. A term with final ಕ (Śmd. 102).

ಕಕೆ ikē. This woman, she (C.; Tē. ಕಕೆ, ಕಕೆ, applied
to superiors only; see remarks s. ಅವಳು, ಇವಳು). ಆಕೆ,
ಕಕೆ, ಲೂಕೆ (Śmd. 186).

ಕಕ್ಷಕ ikshaka. A spectator, a holder. See ಪರಿಕ್ಷಕ.

ಕಕ್ಷಣ ikshana. Seeing; sight, view. 2, the eye.

ಕಕ್ಷಣಿಕ ikshapika. A male fortune-teller.

ಕಕ್ಷಣಿಕೆ ikshapikē. A female who looks into the future,
a female fortune-teller.

ಕಕ್ಷಣಿಕೆ ikshatē. Looking. See ಅವೇಕ್ಷಕೆ.

ಕಕ್ಷಣಿಕ ikshita. Seen, beheld, regarded. (My.).

ಕಕ್ಷಿಸು ikshisu. To see, to behold, to look at; to consider;
to look after, to care for (Śmd. 334. 408; My.). ಕಕ್ಷಿಸು
ಘಡೆ (Ūt. I, 94). See Bp. 1, 62; 24, 24. 35; 28, 6; 40, 6;
43, 10; 51, 11; 55, 52; 61, 13; Bh. 1, 8, 17; J. 10, 49;
11, 11; 13, 62.

ಕಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ ikshisuvikē. Seeing, etc. See ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ.

ಕಕ್ಷಣಿಕ ikshē. Sight, viewing, considering. See ಅವೇಕ್ಷಕೆ, ಅ
ವೇಕ್ಷೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆ.

ಕಕ್ಷಣಿಕ ikshya. To be beheld, looked at, etc. (adj.). See
ಪರಿಕ್ಷಣಿಕ.

ಈಗ i-ga. This time; at this time, now
(ವಾಚಾನ್ವಿತಿ Si. 477; ಸಮದಿ Dhv.; C.). ಇದು ಈಗ ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷ
ಪದಂ (Śmd. 175). ಈಗ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮಾಡುವ
ದುವನ್ನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ Nr.). ಕಲ್ಪನಕ್ಕೆ ವೆಸರ್ ಈಗ ಕಡುಕಟ್ಟಿ
(Śm. 44). Genitive ಈಗಿನ (B. 3, 119; 5, 227; Si. 38);
Dative ಈಗಿಗೆ (B. 4, 162); Ablative ಈಗಿನಿಂದ (C.). ಈಗಿನಿಂದ
ಮೇ (B. 4, 30). ಈಗಿನಷ್ಟು (4, 165). ಈಗಿನವರು (4, 189). ಈ
ಗಿನಿಂದ (4, 162). See Bp. 11, 22; 36, 44; 87, 4; 41, 12; 47,
42; 52, 21; J. 28, 17; 31, 37. ಈಗ ತೂಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಆಗಿನ
ಗುಣ ಕಟ್ಟಿತ್ತು (Prv.).

ಈಗದು i-gadu. = ಈಗಲೆ, ಈಗಲೂ, ಈಗಲೆ, ಈಗಲೂ. This
time; at this time, now (ವಾಚಾರ್ಥ Śmd. 400).
ಈಗದಾಗಿ, ಈಗದಿನ (401). ಈಗದುಂ (401). ಈಗದಿನ ನೆಗದೆಯ
ಕಟ್ಟಿದೊಳ (121).

ಈಗಲೆ i-gal. = ಈಗಲೂ, etc. (G.).

ಈಗಲೂ i-galu. = ಈಗಲೆ, etc. (My.). — ಈಗಲೂ. -ಉ 9.
Also now (My.). — ಈಗಲೆ. -ಎ 3. Just now, this very
moment (Bh. 1, 8, 21; My.). — ಈಗಲೆ. -ಎ 2. = ಈಗಲೆ. (Si.
71; B. 2, 44; 4, 77; 5, 148).

ಈಗಲೆ i-gal. 2. = ಈಗಲೂ, etc. (ವಾಚಾರ್ಥ Śmd. 400; see
16. 91. 136. 151. 277; Bp. 26, 52; 44, 50; Rāv. 18, 45; 14,
5). ಈಗಲಾಗಿ, ಈಗಲಿನ (Śmd. 401). ಈಗಲೂಂ (401). ಈಗಲೆ (Bp.
36, 13). ಈಗಲೂ (ವಾಚಾನ್ವಿತಿ, ಎತರ್ಥ, etc. Nr.). — ಈಗಲೆ. -ಎ 3.
= ಈಗಲೆ. (Śmd. 264; Bp. 11, 3; 24, 11).

ಈಗಲೂ i-galu 2. = ಈಗಲೂ, etc. (Bp. 48, 27). ಈಗಲೂ
ಮುನ್ನ (35, 48).

ಈಗಲೆ i-gal. (= ಈಗಲೆ). For this time, for the
present (My.); — this time, now (S. Mhr.). — ಈಗಲೂ.

Also at this time, still now (B. 4, 205. 206); also for
the present (My.).

ಈಂ, ಈಜೆ iū. = ಇಂ (ಇಜೆ), etc. Sweetness, etc. —
ಈಂಗಳ. -ಕಡರ್. = ಇಂಗಳ. (Śmd. 214). The milk-sea.

ಈಜಲೆ iēal. 1. -ಉ. = ಈಜಲೆ, ಈಜಲೆ, ಈಜಲೆ. The
wild date tree, Phoenix sylvestris Lin. (ಉ
ಜಲೆ Nr.; Si. 166; T. ಈಜಲೆ, ಈಂಜಲೆ, ಈಜಲೆ; M. ಈಜಲೆ; Tē.
ಈಜಲೆ, ಈಜಲೆ, ಈಜಲೆ). ಈಜಲೆ ಮುಕ್ಕ (ಪಾಲೆ, ಸುರೆ, etc. Dhv.).
ಈಜಲೆ ಮರ (B. 2, 13; My.). See Ū. Bp. 47, 45; ಕೆಜಲೆ, ಕೆಜಲೆ,
ವರೇಂ. — ಈಜಲೆ ನೀರು. Toddy. See Prv. s. ನೀರು. — ಈಜಲೆ
ಮರ. = ಈಜಲೆ. (St. & Pl.; My.). ಈಜಲೆಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮುಕ್ಕ
ಗೇ ಕುದಿದರೆ ನಾಚಿಗೆಗೇಡು ಆಗದೇ? (Prv.). Cf. ಕುದಿ.

ಈಜಲೆ iēal. 2. -ಉ. The white ant when win-
ged, Termes fatale (T. ಈಜಲೆ, ಈಜಲೆ, ಈಜಲೆ, from
ಈಜಲೆ, fly-ant; M. ಈಜಲೆ; T. ಈ, M. ಈ, ಈಜಲೆ, Tē. ಈಗಿ,
ಗಿ). — ಈಜಲೆಮದು. = ಈಜಲೆ. (My.; ವತಂಗಿಕೆ, ಪುತ್ರಿಕೆ Si.
175; M. ಈಜಲೆಮದು).

ಈಜಲೆ iēal. = ಈಜಲೆ 1, etc. (My.). See s. ತರಬೇನೆ.

ಈಜಲೆಗಾರಿ iēalu-gāra. A man who makes
and sells toddy (S. Mhr.).

ಈಜಲೆ iēalē. = ಈಜಲೆ 1, etc. See ಸಣ್ಣ ಈಜಲೆ.

ಈಜಲೆ iēil. = ಈಜಲೆ 1, etc. (ಮಧುಪುರ Mr. 117; My.
Tu.).

ಈಜು iēu. 1. = ಈಜು. The state of being dry,
withered, faded, or sapless (Tē. ಈಜ; Tē. ಈಜು,
to wither, etc.; T. ಈಜು, reduced circumstances, decay;
M. ಈಜು, ruin; cf. ಇಂಜು 1, ಇಂಜು 1, ಇಂಜು 1). — ಈಜುಪೋಗು.
-ಪೋಗು. = ಈಜುಪೋಗು. To become sapless, etc. ತೂಗಿದ
ನೈಗಕ ಕಾವು ನಾಲಿ, etc. ಎನಿಸುಗು; ಅದು ಈಜುಪೋಗದ ಕಾವಾದರೆ
ವರಾಲ ಎನಿಸುಗು, ಈಜುಪೋಗದ ಧಾನ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನೂ ಎನ್ನುವರು (Nr.).

ಈಜು iēu. 2. = ಹೀಜು. (My.).

ಈಜು iēu. = ಈಜು, q. v. (My.; M. ಈಜು). — ಈಜುಕೆ. The
perpendicular staff or handle in the shaft of a plough
on which the ploughman presses (My.).

ಈಜೆ iē-ē. This side; to this side; on this side.

ಈಜೆಯ ದಡ (My.; Si. 82). ಈಜಿನ ವರಿಗೆ (378; My.). ಈಜೆ
ಯೋ (J. 20, 24). ಈಜೆಯಿಂದ ಆಜೆಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಮೋಡೆಯಿಂದ
ಆಗುವದೇ? (Prv.). See Prv. s. ವಾದೇ ಹಣ್ಣು. — ಈಜೆಗೆ. = ಈ
ಜೆಗೆ. (C.). ಜರಾಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಈಜೆಗೆ ಹೇದಿಲಾ ಪಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಗಲಿವು
(Si. 199). ರೋಗದ ದೆಯಿಂದ ಈಜೆಗೆ ಬನ್ನವನು (ನಿರಾಮಯ
202). ತುದುಲು ಮುನ್ನಾದ ಕೇಶವಾಕದ ನದಿವೆ ಈಜೆಗೆ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ
ಮುಂದು ಕೊಣ್ಣು ಇರುವ ಹುವಿನ ಸರ (ಗರ್ಭಕ 229). ಬನ್ನದಂತೆ ಈ
ಜೆಗೆ ಹೊದಿಬಿಡು (ಉದ್ವಾನ್ತ 380). ಈಜೆಗೆ ತೆಗದು ಹಾಕುವಿಕೆ (ನಿರ್ವಾ
ರ 892). — ಈಜೆಗೆ. rep. (My.). — ಈಜೆಗೆ. This side
(My.). ಈಜೆಗೆಯ ದಡ (ಅವಾರ G.). — ಈಜೆಗೆ. = ಈಜೆಗೆ. To
this side; on this side. ಮೋಡೆ ರೋಗದ ಈಜೆಗೆ ಬನ್ನ ನೀರ ತು
ನ್ನುದಿಗಲು (ವಮುಘ Si. 269). 2, hereafter, afterwards
(My.; B. 4, 28. 55); later. ನೂದು ವರುಷಗಳ ಈಜೆಗೆ (4, 68).
— ಈಜೆಗೆ. This shore (Ūb. 10).

ಈಜಿಸು ijisu. To make swim, as a horse, etc.
(My.).

ಈಜು iju. 1. = ಈಜು 1, ಹೀಜು 1. To swim (My.; Tu.
ಈಜು, ಈಜು; Tē. ಈಜು; T. ನೀಜು, swimming; T. ನೀಜು,
T., M. ನೀಜು, to swim). — ಈಜು ಬೀಡು. To begin to swim

(My.). — ಕುಟು. — ಅಟಿ. Swimming (My.). — ಕುಟು. — ಅಟಿ. — ಕುಟು. (My.). — ಕುಟು. — ಅಟಿ. — ಕುಟು. (My.). — ಕುಟು. — ಅಟಿ. — ಕುಟು. (My.).

ಕುಟು iju. 2. = ಕುಟು 2, ಕುಟು 2, ಹೀಜು 2. Swimming. — ಕುಟುಗಾಯ. — ಕಾಯಿ. A dried sôré-gourd used in swimming (My.). — ಕುಟುಬುದಿ. = ಕುಟುಗಾಯ. (My.).

ಕುಂ, ಕುಜ್ಜು in. = ಇಂ (ಇಜ್ಜ), etc. Sweetness, etc. — ಕುಂಚರ. — ಸರ. (Smd. 214). = ಇಂಚರ, q. v. ಕುಂಚರದಿನ್ ಆಣತಿ ಮಾಡಿದುದು ಉನ್ನದಾಳಿ (83).

ಕುಂಚು in. = ಕುಂಚು 1. — ಕುಂಚುಪೋಗು. — ಪೋಗು. = ಕುಂಚುಪೋಗು. To fado, etc. ಪೋಗು ಕುಂಚುಪೋಗು, ತಾರಗೆ ಬೆಳಗುದು ದುಪ್ಪ, ಹುನುಕರಗೆ ಪಾಯ್ತಿ ಚೋರಾವಳಿ ಬೆಳಗುದುದು, ಕುಂಚು ದಂಗಳ ನಗೆ ಬತ್ತಿದುಪ್ಪ ಪಾಯ್ತಿ ನೇಸವಿನ್ ಆಗಲ್ (Lilv. 3, 5).

ಕುಟಿಂಗಿ iṭṭiṅgi. = ಇಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಕುಟಿಂಗಿ iṭṭiṅgi. = ಇಟ್ಟಿ, etc. (Sd.).

ಕುಟಿ iṭi. = ಇಟ್ಟಿ, q. v. (C.; T.; Tō., Tu.). ಕುಟಿಯೆ ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು (ಪ್ರಾಸಿಕ್ Si. 281). ಕುಟಿಯ ಕತ್ತಿ (ಕುಟಿ, ಕುಲಿ, ಕುಲಿಗೆ ಕತ್ತಿ 290). ಕುಟಿಯ ಕೋಲು (ಪ್ರಾಸ, ಕುನ್ತ 291). ಕುಟಿಯ ಗಣಿ (ಇಟ್ಟಿ, ಕೋನ್ತ, ದೊಂಕಳಿ, ಕಲಾಕೆ, ಸಬಲ G.).

ಕುಟು iṭu. = ಇಟ್ಟು, etc. So much as this (C.).

ಕುಡೆ iḍa. = ಇಡೆ No. 5. A partiuclar vessel or artory (Mr. 52).

ಕುಡಿ idi. Toddy (T. ಕುಡಿ, ಎಲಿ; Tō. ಕುಟ್ಟಿ).

ಕುಡಿಗ iḍiga. A man of the toddy-drawers' caste (My.; Tō. ಕುಡಿಗವಾಡು).

ಕುಡಿಗಿತ್ತಿ iḍi-gitti. A female iḍiga (My., also ಕುಡಿ 3).

ಕುಡಿತಿ iḍita. = ಕುಡಿತಿ. Praised.

ಕುಡು idu. 1. (fr. ಇಡು 1 or ಕುಡು). Pulling, dragging. — ಕುಡು. — ಇಡು 1. To pull with the horns (ತೃಂಗಸಂಕರ್ಷಣ Smd. Dh.).

ಕುಡು idu. 2. (fr. ಇಡು 1, Smd. 250). = ಇಡು 2. Putting, placing; a putting of pots in a kiln (My.); a charge for a fire-arm (My.). 2, that is put: an object or mark to aim at. 3, throwing. — ಕುಡುಗು. — ಆಗು. To become a butt of, to be exposed to; to become an object for; to incur. — ಎಲ್ಲರ್ಗೆ ಕಾರುಣ್ಣಕೆ ಕುಡಾದನು (J. 28, 19). ಅಸೂಯೆಗೆ ಕುಡಾಗ ಬೇಡ (29, 17). See J. 4, 50; V. 14, 39. — ಕುಡು. — ಆಡು. To cast or throw away, to scatter, to disperse; to throw; to renounce; to expose (ಪ್ರಮಾದತೃಪ್ತನ Smd. Dh.; ಅಸಿ, ಚಲಂಕು Smd. II, Kk. 89; Abh. P. 15, 75; Grj. 6, 34; Rām. 3, 4, 4; Bh. 8, 23, 25; J. 2, 17; 7, 47; 13, 25; 25, 41; 26, 71; 27, 43. 46). ಆ ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣಮಂ ಪಂಚುವಿನ್ ಬಡೆದು ಕುಡುವುದೇ? (Smd. 153. 255). ಹುಟ್ಟಿಗೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕದ ಮುಟ್ಟುಗಳನ್ ಕುಡಾದಿ, ನ ಭದೋಳಿಗೆ ಬಟ್ಟಿನೇ ರವ ತೋಳಿಗೆ ಬೆಳಗುವ ಪೋಲು (Bh. 1, 8, 9). ಮನದ ಸಂಸಾರವನ್ ಕುಡಾದ ಬೇಕು (Dp. 16). ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮುನನ್ ಕುಡಾದಿ (Bp. 27, 68). — ಕುಡು ಮಾಡು. To subject, to expose to. ವಡೆಗೆ ಕುಡು ಮಾಡ್ಪಿದಂ. . . ಕಾಯಮನ್ ಉದಾರಮತಿ ನೆಗದ್ದಿ ವನೇ? (Rā. 13, 12).

ಕುಡು idu. 3. Joining, coming together, uniting (T. ಕುಟ್ಟು, to join v. i.; ಕುಟ್ಟು, to join v. t.; see ಇಡಿ 1, ಇಡ್ತಿ 2). 2, increase, plenty, greatness, large-

ness; strength; wealth, means (C.; T.), e. g. ಅನ್ನ ಕುಡಾಯಿತು; ಕುಡು ತರೇವಳ್ಳವನು; ರೋಕ್ಕ ಕುಡಾಗಿದೆ (C.); a support, a prop, as for a wall (My.). 3, fitness, proportion; equality; that is equal or matches (C.; T., M., Tō., Tu.; ಸರಿ, ಸಮಾನ G.); an equivalent, compensation (My.; Tu., T., M., Tō.); a pawn, a pledge, a security (My.; T., Tu.; ಹೋಣ G.). ಕುಡಿದ್ವ ವನ ಹೊಲ ತೋಟ ನೋಡ ಬೇಕು. — ಕುಡು ಇಟ್ಟಿರೆ ನಾಡು ನಮ್ಮುವದು. — ಕುಡಿದ್ವವನಿಗೆ ಮಾಹಾದ ಬೆಂಗನು (Prva.). ಸುವರ್ಣಗೆ ಕುಡೆ ಕಾಕಾಳಿ? (Sd. 62). — ಕುಡುಗು. — ಆಗು. To become equal; to come up to; to suffice (My.; B. 5, 102, 227). ಉಪಾಯವರನ್ ಒರ್ವಂ ಕೋಟಿಗೆ ಕುಡಕ್ಕು (Sd. 11). 2, to become bail or bondsman (My.; ಹೋಣಿಯಾಗು, ಜಾಮಾನಾಗು G.). — ಕುಡಿದು. — ಇಡಿ 1. To beat or goro with force (J. 14, 12; 26, 2); to prick, to agitate, as passion (Grj. 8, 46); to move forward with impetuosity (Rām. 6, 50, 43). — ಕುಡುಕೋಡು. dupl. A good match, an exact pair (My.). — ಕುಡು ಪಾಡು. dupl. Fitness (My.). — ಕುಡು ಮಾಡು. To make equal; to cause to suffice (B. 5, 102); oto., etc. — ಕುಡೇ ದಿಸು. — ಎದಿಸು. To accomplish, to fulfil, as a business, a word (My.; Tō. ಕುಡೇರ್ಪು). — ಕುಡೇರು. — ಎರು. To rise to the proper condition: to be effected or accomplished; to be fulfilled (My.; Tō.; T. to be saved, obtain salvation).

ಕುಡುಕಾಲಿ iḍu-kāra. A powerful man (My.).

ಕುಡುಗಾಲಿ iḍu-gāra. = ಕುಡುಕಾಲಿ. (My.).

ಕುಡೆ iḍē. Praise.

ಕುಡೆ iḍē. Tbh. of ಎಣೆ. (My.).

ಕುಡ್ತೆಸು iṭṭisū. To cause to drink (J. 18, 31).

ಕುಡ್ತೆ iṭṭu. To drink, to sip (ಪಾನ Smd. Dh.; ಎಣೆ Ṭ. 1, 7; M. ಇಡಮ್ಪು, ಕುಡ್ತೆ, to suok, lick, sip). ವಾರುಣಿ ಕಳ್ಳನ್ ಕುಡ್ತೆ, ಮಡೆದು, ಇಕ್ಕಿದ ಬಟ್ಟಲೋ? . . ಎನ್ನಕ್ಕೆ ನೀವಾರಮ ಯೋಜಮಣ್ಣಲಮ್ ಅದು ಎನ್ ಎನದು ಇರ್ದುಡೋ ವಟ್ಟಿಮಾಡ್ತಿಯೇ? (Lilv. 3, 4). See Bp. 12, 7; 24, 79; 83, 15; 35, 2; 42, 2; 52, 4; 54, 35; 59, 10. 15. 19. 21; Sdv. 1, 7. 22; J. 2, 61; 3, 10; 8, 5. 109; 13, 43; 15, 5. 45; 25, 1.

ಕುತ iḍa. 3. 1. This person, he (C.; Tō. ಇಡು, ಕುತ, ಕುತಡು, ಕುಯನೆ, ಎಡು). ಆತಂ, ಕುತಂ, ಉತಂ; ಆತಂಗಳ್, ಕುತಂಗಳ್, ಉತಂಗಳ್ (Smd. 182). ಕುತಗಳ್ (Rām. 6, 51, 34). ವರಿಕಾಲರೋಳಿ ಕುತಂ ಕಾಲ್ಪಿದಂ; ಕಾದುವರೋಳಿ ಕುತಂ ಮೆಯ್ಯಲಿ (Smd. 163). ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕುತನ್ ಅಧಿಕಂ; ಮೇರುವಂಗೆ ಕುತನ್ ಅರ್ಗಂ; ಆತಂಗೆ ಕುತಂ ತಕ್ಕಂ (159). ಅವನೊಟ್ಟುನು ಗುಡಿಯನ್ ಎಡ್ತಿ ತಪ್ಪಿದವನ್ ಉಣ್ಣು, ಕುತನು ಅವರಾದ್ವಪ್ಪಪತ್ತನು (Nr.). ವಿವವ ಮೋಹಿಸುವನ್ನೆ ಕೊಡುವುದು ಕುತಂಗೆ ನೀಂ! (J. 30, 26). ಕುತನಾ ಗಲಿ ಆತನಾಗಲಿ ಮಾತು ಬದ್ಧಿರ ಬೇಕು. — ಕುತನಿಗ್ನ ಆತ ವಾಸಿ ಎಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಉಣ್ಣುತ್ತಾನೆ. — ಕುತನ ಮಾತಿಗೆ ಆತ ಸೋತ (Prva.). — See note ad ಇವ.

ಕುತ iḍa. 2. (fr. ಕು 10). The act of bringing forth (My.; Tō. ಕುತಿ).

ಕುತಿ iṭi. 1. Calamity, arising from excessive rain, or drought, (outr's own soldiers G.), foreign invasion, or birds, rats, locusts, which destroy the crops. 2, living away from home, a temporary foreign residence.

ಕುತಿ iṭi. 2. (= ಇಡಿ 1). ಕಡೆ and ಕಾರಣ (Nn. 138).

ಕತು itu. = ಇತುದು (ಇತುತು). The affix for the third person singular neuter of the present of uncertainty or possibility, e.g. ಬನ್ನೀತು (Bp. 26, 28; B. 1, 20), ಬಿಟ್ಟೀತು (1, 27), ಮಾಡೀತು (2, 43), ತೋರೀತು (4, 18), ಉದಾದೀತು, ಹದಾದೀತು (C.). See ಅನು 4. 2, See a. ತತು and ಕ 5, No. 2.

ಕತ್ಯ itva. The letter ಕ (Śmd. 359).

ಕವನ್ತ i-d-anta. A term with final ಕ (Śmd. 102; Kāv. I, 2, 84-89).

ಕದಿ idi. (tr. ಇರ್ವಪಯ್, ಇರ್ವಹಯ್). = ಇದ್ಧಿ (see ಇ ದ್ಧಿನಿ). Thou art. ಯಾಕೆ ಅದುತೀದಿ, ತಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಅನ್ನವ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Priv.).

ಕದು idu. P. p. of ಕ 10 and ಕನ್ 1.

ಕದುವಿಕೆ iduvikē. Bringing forth (ಪ್ರಸೂತಿ Si. 390; only in Si.; Tē. ಕದು, to deliver in ohld-bed).

ಕದೆ idē. = ಹೀವೆ. (My.).

ಕಪ್ಪುಷ್ಪ i-driksha. Of this aspect, snoh like. (R.).

ಕಪ್ಪುಕ i-driśa. Endowed with such qualities, such. (My.).

ಕನ್ in 1. -ನು. = ಕ 10. To bring forth young, to yean, to cub (ತೀರ್ಯಕ್ಕನು Śmd. Dh.; Śmd. 59; Tē., T. ಕನು; see ಕನುವಿಕೆ). P. p. ಕದು. ಕದ ಪುರಿಯಾ ಪೋರ್ ಇದರ್ (Śmd. 144). ಬಮ್ಮೆ ಕದ ಆಕಳ (ಗೃಹ್ಯ), ಹಲವನ್ ಕದ ಆಕಳ (ಪರೇಷ್ಟುಕೆ Nr.). ಕದ ಅವನ ಗಿಣ್ಣುವಾಲು (ಪೀಯೂಷ Nr.). ಸತ್ತ ಕದುವನು ಕದ ಆಕಳು (Si. 321). ಕನುವಾಕಳ (Mr. 181). ಕದದ್ದಿ ಅಲ್ಲ, ನಕ್ಕದ್ದಿ ಅಲ್ಲ! (Priv.). ನೆಲನ್ ಇರ ದೆ ಕದುಮೋ? (Rāṣ. 6, 34). See Bp. 38, 40; 57, 14; J. 10, 48.

ಕನ್ in 2. = ಇಂ (ಇಜ್), etc. Sweetness, etc. — ಕನ್ನಡಿ. -ತುಡಿ. (Śmd. 214, or ಇನ್ನಡಿ). A sweet lip. — ಕನ್ನಡಿಲ್. -ತೋರ್. (Śmd. 214, 143, or ಇನ್ನಡಿಲ್). A nice arm. — ಕನ್ನಡಿಲ್. -ತೋರ್. (Śmd. 214, 143, or ಇನ್ನಡಿಲ್, ಇನ್ನಡಿಲ್). A man with a nice arm.

ಕಪಿ ipi. The dung of flies, which is supposed to turn into nits; a nit (Tē.; R.; cf. ಕರ್ 3).

ಕಾಂಕ್ಷೆ ipsita. Desired. 2, desire, wish (ಕಾಂಕ್ಷೆ, etc., ಬಯಕೆ Mr. 433).

ಕಾಂಕ್ಷಿತಮೆ ipaita-tama. Greatly desired (Śmd. 155).

ಕಾಂಕ್ಷೆ ipē. Wish, desiro. See ಅಸೆವದು, ವದೆ, ವದೆಯಿಸು.

ಕಾಮು ibu. Difference, dissimilarity (S. Mhr.; cf. ಅಯುಬು?).

ಕಾಮತಿ ibōti. Tbh. of ಎಧಾತಿ. (My.).

ಕಮ್ im. = ಕನ್ 2, etc. Sweetness, etc. — ಕಮ್ಮುಳಿ. -ಫರ್. (Śmd. 214). A sweet orange.

ಕಯಿಸು iyisu. 1. = ಕನು 3. To cause to give. ಕದುಸುವಂ (Śmd. 273).

ಕಯಿಸು iyisu. 2. = ಕನು 4. To cause to bring forth, to help in bringing forth (C.).

ಕಯು iyu. = ಕ 10, q. v. (My.).

ಕರ್ ir. 1. = ಇರ್, etc. Two (Śmd. 214; T., Tē.). — ಕರ. -ಅ. Two feet (Bp. 2, 5). — ಕರಯ್. -ಅಯ್ 5. = ಕರಯ್. — ಕರಯ್. -ಅಯ್. Ten (Śmd. 89, 214; Bp. 43, 4, 5; J. 20, 44; 25, 47; 34, 27). — ಕರಯ್ಯುಳು. Śiva (My.). — ಕರಯ್ಯುಮೋ. -ಮೋ. Rāṣaṇa (G.). — ಕರಯ್ಯುಸಾಸಿರ. -ಸಾ

ಸಿರ. Ten thousand (Bp. 1, 84). — ಕರಯ್ಯೋ. -ಮೋ. = ಕರಯ್ಯುಮೋ. (G.). — ಕರಾಮು. -ಅಮು. -ಫ್. -F. Twelve. ಕರಾಮು ಹನ್ನೆರಡೆನ್ನರೆ, ನಾಜೀಕೆ ಮುನ್ನೇ, ಹೋಗು? ಅನ (Priv.). — ಕರಾಮು ರಾತಿ. The twelve signs of the zodiac (J. 6, 25). ಕರಾರ್ವಲ. -ದಲ. Twelve leaves (Bp. 3, 8). — ಕರಾರ್ವತ್ತರಂ ಗಳ. -ವತ್ತರಂಗಳ. Twelve years (Bp. 11, 36). — ಕರೇಣ್ಣು. -ಎಣ್ಣು. Sixteen (Mr.). — ಕರೇಯು. -ಎಯು. Fourteen (J. 22, 13). — ಕರೇಯುಳುವನ. -ಫುವನ. The fourteen worlds (Bp. 22, 54). — ಕರೇಯುಲೋಕ. -ಲೋಕ. = ಕರೇಯುಳುವನ (Bp. 3, 81; 22, 41). — ಕರೇಶ್. -ಲಶ್. Two pawns (Śmd. 214).

ಕರ್ ir. 2. ಕರು. = ಇರ್ 1, etc. To pull, to draw (T.; Tu. ಕರ್, to rub off). 2, to comb out nits (My.; T. ಕರು, Tē. ಕರ್ಡು).

ಕರ್ ir. 3. ಕರು. = ಕರ್, (ಸೀ). A nit (My.; T., M., Tē.). — ಕರಣಿ. -ಅಣಿ. A comb for removing nits (My.). — ಕರುದರೆ. -ತರೆ. A head infested with nits (My.).

ಕರ ira. (= ನೀ). Moisture, dampness, dampness, wetness (T.; M. ಕರೆ, ಕರ; Tē. ಕಮರಿ, ಕಮರಿ). — ಕರುಳ್ಳಿ. -ಲಳ್ಳಿ. = ನೀರುಳ್ಳಿ. An onion (My.; T., M., Tu.). See ಕಾಡೀರುಳ್ಳಿ.

ಕರ ira. 1. Tbh. of ಎರ. (My.). — ಕರಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. Virabhadra; a N. ಕರಣ್ಣನ ಮುನ್ನಣ ಬಸವಣ್ಣ (Priv.).

ಕರ ira. 2. Going, moving. See ಸಮಾರ, ಸ್ವಾರ.

ಕರಣ iraṇa. Agitating, driving; raising. See ಉದೀರಣ, ಪ್ರೇರಣ, ಸಮಾರಣ.

ಕರಿ iri. 1. = ಅಹಿರ or ಇಹಿರ. The plural of ಕ 7, e.g. ಹೋಗುತ್ತೀರಿ (B. 2, 53), ಇರುತ್ತೀರಿ (4, 170). See ಅನಿ 1, No. 2.

ಕರಿ iri. 2. The plural of ಕ 8, e.g. ನಡೆದೀರಿ, ಮುಟ್ಟೀರಿ, ಹೋದೀರಿ, ಕೂಟ್ಟೀರಿ (C.). See ಅನು 4.

ಕರಿ iri. 3. = ಅಹಿರ or ಇಹಿರ. You are, e.g. ಬನ್ನೀರಿ ಯಾ, have you come? ಮಾಡೀರಿಯಾ, have you made? (S. Mbr.). Cf. ಇರಿ 1.

ಕರಿ iri. 4. See ಕ 5, No. 1.

ಕರಿ iri. = ಯಾರಿ, q. v.

ಕರಿಣ iraṇa. = ಇರಿಣ. A barren soil. 2, a desert.

ಕರಿತ irita. Driven, thrown, cast, sent.

ಕರಿಸು irisu. = ಇರಿಸು 2. To cause to comb out nits (My.).

ಕರುಳ್ಳಿ irulli. See a. ಕರು.

ಕರೆ ಇರೆ. = ಹೀರೆ. (My.).

ಕರೆಯಿ ಇರು. = ಇನರು 4. The gums (My.; T.).

ಕರ್ ir. = ಕರ್ 3. — ಕರಾರ್ವಣಿ. = ಕರಣಿ. (My.).

ಕರ್ಣ ira. Risen; ascended; gone. See ಉದೀರಣ.

ಕರ್ಮ irma. = ಇರ್ಮ. A wound.

ಕರ್ಯ iryē. Wandering about (as a religious mendicant).

ಕರ್ವಾರು irvāru. = ಇರ್ವಾರು, ಏರ್ವಾರು. The plant Cucumis utitissimus Roxb.

ಕರ್ಷ irshē. = ಕರ್ಷೆ (Śmd. 158). See ಸೇನು.

ಕರ್ಷ್ಯಾಲಿ irshyāli. Envious.

ಕರ್ಷ್ಯ irshyē. Envy; spite, malice. See Kāv. IV, 2, 16.

ಕಲಿ ili. = ಇಲಿ, ಕಲಿ, q. v. A sort of weapon: a single-edged sword (used by the Turushkas, ಕದಿವ ಕತ್ತಿಗೆ Hla.); a cudgel; a short sword; a stlok shaped like a sword.

ಕಲಿಕ ilika. = ಕಲಿ, ಕಲಿಕೆ. (My. Amara; Si. 290).

ಕಲಿಕ ilita. = ಕಲಿತ. Praised.

ಕಲು ilu. Attachment, as that of animals to men, of children to parents (S. Mhr.; Tē. ಕಲು, honour, respectability, decorum; T. ಇಯಲು, ಇಯಲ್, ಎಲು, ಎಲ್, to comply, become united, see s. ಇಡಿ 1). ಅಡವಿ ಕುಲಿಗಳು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮೊದಲು ಹೆದರಿದಾಗ್ಯೂ ಬರಬರುತ್ತ ಕಲಾಗುತ್ತವೆ (B. 3, 10). ಸಾಕದ ನರೀ ಮಲಿಗಳು ನಾಯಿಗಳನ್ನೆ ಮನುಷ್ಯರ ಕಲಾಗಿ (2, 74). ಗಣ್ಯಕವು... ಮನುಷ್ಯರ ಕಲಾಗುವದಿಲ್ಲ (4, 47). ಹುಲಿಯ ಮಲಿಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಿನಿವ್ವ ಸಾಕದರೆ ಅದು ಮನುಷ್ಯನ ಕಲಾಗುವದು (5, 247).

ಕವಯಿ i6-varu. (P or i6-aru = arō 6 P). Time not long past or not distant, a little while ago (ಕವಯಿತ್ವಾಲ ಸ್ಮದ. 400, 401, o. rs. -ದಿ, -ದಿ). ಕವಯಿನ, ಕವಯಿಗ (401).

ಕವಾಗ ivāga. See s. ಕವ 6.

ಕವಣ kṇa. = ಕನ. An owner, a lord, a master, a mighty man. 2, Śiva (Bp. 61, 53; see s. ಕತ್ತರ). 3, one of the eleven Rudras. 4, Śiva, the regent of the north-east quarter (Mr. 57). 5, sign for a metrically long letter (Ch.). ಕವ ನಾಶ ಮಾಡ್ಯನೋ? (Prv.).

ಕವಶ್ವ iṣatva. Supremacy, superiority. See ಅಧೀಶತ್ವ. ಕವಶ್ವಮ್ ಇಲ್ಲದೇ ನೀನ್ ಕವಶನ್ ಎನ್ನಾದಿ? (Sp.).

ಕವಶಾನ iṣāna. Śiva; the regent of the north-east quarter; one of the Rudras (Bp. 10, 30). 2, the sun. 3, sign for a metrically long letter (Ch.).

ಕವಶಾನ iṣāni. Durgā. (My.).

ಕವಶಾನ್ iṣānya. The north-east quarter (My.; Tē., Mhr.). 2, = ಕವ No. 4 (My.).

ಕವಶಿತ್ವ iṣitṛi. An owner, a master.

ಕವಶಿತ್ವ iṣitva. = ಕವಶ್ವ. See ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧಿ.

ಕವಶಿ iṣō. = ಕವ. (Sk.; G.).

ಕವಶ್ವರ iṣvara. = ಕವಶ. A lord, a powerful man. 2, Śiva. 3, one of the Rudras. 4, a form of Śiva that is neither Rudra, nor iṣa, nor Saddāśiva (Bp. 61, 53); a līṅga (S. Mhr.). 5, the 11th year in the cycle of sixty (C.). 6, the soul, the universal soul. 7, sign for a metrically long letter (Ch.). ಕವಶ್ವರಗನ್ತ ಗವದೇಶ್ವರ ದೊಡ್ಡವನೋ? (Prv.). — ಕವಶ್ವರಬಳಿ. = ಕವಶ್ವರಬೇರು, ಕವಶ್ವರಿವಳಿ. (S. Mhr.). — ಕವಶ್ವರಬೇರು. = ಕವಶ್ವರಬೇರು. A twinling shrub said to be an antidote to snakebites, etc., Indian hirthwort, Aristolochia indica Lin. (S. Mhr.; St. & Pl.; Tē.).

ಕವಶ್ವರಗಣ iṣvara-gaṇa. N. of a class of metrical feet (Ch.).

ಕವಶ್ವರಸದ್ಮ iṣvara-sadma. A temple.

ಕವಶ್ವರಾಂಜ iṣvara-aṁśa-ja. A man horn of an ornament of iṣvara: Vīrahhadra, etc. (My.). ಕವಶ್ವರಾಂಜನಲ್ಲದೇ ಇಳಿಯನ್ನಾಳರಾದಿವು (Prv.).

ಕವಶ್ವರಿ iṣarī. Durgā. — ಕವಶ್ವರಬೇರು. = ಕವಶ್ವರಬೇರು. (My.). — ಕವಶ್ವರಿವಳಿ. = ಕವಶ್ವರಬಳಿ. (My.; ಅಸುಂ Mr. 150, o. r. ಕವಶ್ವರ).

ಕವಶ್ವರಿ iṣarē. Durgā.

ಕವಶ್ವರೇಶ್ವರ iṣvara-iṣvara. The lord of lords: Śiva (Bp. 27, 42; 34, 19; 53, 20; 54, 67).

ಕವಶ್ವರೇಶ iṣat-iṣṛa. Slightly pulverizing or ornaing. See ಸದ.

ಕವಶಿ iṣhapa. = ಕವಶಿ, (ಎವಣ). Looking; seeking; desire, wish (My.; Tē.; not Sk.). See ದಾರೇವಣ, ಧಾರುಣೇವಣ, ಎತ್ತೇವಣ. 2, hastoning (Sk.).

ಕವಶಿತ್ವಯ iṣhapa-traya. The three dominant desires (Bp. 20, 38; 24, 39; 40, 66), viz. the desire after riches, after a wife, and after a son (My.).

ಕವಶಿ iṣhāṇē. = ಕವಣ, (ಎವಣ). See ದುರೀವಣ, ಪುತ್ರೇವಣ.

ಕವಶಿ iṣhat. = ಇವಶ. A little; slightly (ಅತಿವಲ್ವ, ಅತಿವಾದು Nn. 147, as ಇವಶ; ಅನ್ನರದ ಕವಿದು Mr. 537). 2, ಅನ್ನರ (Nn. 147).

ಕವಶ್ವಣ್ಣ iṣhat-khaṇḍana. A small fragment. See ಮುಕ್ತ.

ಕವಶ್ವಣ್ಣ iṣhat-pāṇḍu. A light brown colour; grey (ಸ್ವಲ್ಪ ಬೀವದು G.).

ಕವಶ್ವಣ್ಣ iṣhat-pradhāvana. Washing or rubbing slightly. See ಕುಮಕು.

ಕವಶ್ವಣ್ಣ iṣhat-bhūta-kāla. Time not long past (Smd. 401).

ಕವಶ್ವಣ್ಣ iṣhat-bhēda. A slight difference (Smd. 99).

ಕವಶ್ವಣ್ಣ iṣhat-lēhana. Slightly licking. See ನಂಜು.

ಕವಶಿ iṣhikē. = ಇವಿಕೆ, ಕವಿಕೆ. (Sk.; G.).

ಕವಶಿ iṣhikē. = ಕವಿಕೆ. (Sk.; G.).

ಕವಶಿ iṣhē. = ಕವು, ಕವಿ, ಕವು. The pole or shaft of a plough (ನೇಗರಿಯ ದಿಣ್ಣು, ಕವು G.); the pole or shaft of a carriage.

ಕವ iṣā. 1. = ವೇನ, q. v. (My.). ಹಣಕ್ಕೆ ಒಂದೇನ, ಇವಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೇಳೆಯು ತ್ರಿಣಯನಮಕುಟವಾದರು ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯು ಬೀಣಿಯ ದೆ ಬಿಡನು (Sp.).

ಕವ iṣā. 2. = ಕವು 2. — ಕವನುಮ್ವಳಾಯಿ. -ಕವುಮ್ವಳಾಯಿ. (B. 4, 38).

ಕವ iṣa. Thh. of ಕವ (ಪರಮೇಶ್ವರ ಸೇ.).

ಕವ iṣara. Thh. of ಕವಶ್ವರ (Smd. 368; Kk. 4; Sm. 3).

ಕವ iṣu. 1. = ಕವು 1, etc. To swim (ಜಲೋತ್ತರಣ Smd. Dh.; Sm. 109; My.; Grj. 3, 114). ಕವುಮ್ವಳಾಯಿ ಬಣ್ಣಿನೋಳಗೆ ಕವು... ಪವವದಿಸುತ್ತ ಭೃಂಗತಿರು ನೀರಣದೋಳ ನಜವಾಂ ಸುತೇಳಿಯಂ (Lilv. 7, 60). ತೆರಿವಿದು ಕವುವ ಎಳೆವೇಡತಿ (Riv. 6, after 24). ನಾಯಿಗಳು ನೀರೋಳಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕವುತ್ತವೆ (B. 2, 24). ಕವುವವನಿಗೆ ಮಾನೆ ಧಾರವೇ? (Prv.). — ಕವಗಲಿ. -ಕಲಿ. To learn to swim (B. 4, 88). — ಕವಗಲಿಸು. -ಕಲಿಸು. To teach to swim (B. 5, 135). — ಕವ ಬೀಯು = ಕವ ಬೀಯು. (My.; G.). — ಕವಾಟಿ. -ಅಟಿ. Swimming (C.). — ಕವಾಡು. -ಅಡು. = ಕವು. (ಜಲೋತ್ತರಣ Smd. Dh.; Grj. 3, 17; 4, 32; Rām. 5, 8, 89).

ಕವ iṣu. 2. = ಕವು 2, etc. Swimming. — ಕವುಮ್ವಳಾಯಿ ಕವಾಯಿ. A dried pumpkin used in swimming (S. Mhr.). — ಕವುಗಾಯಿ. = ಕವುಗಾಯಿ (My.); = ಕವುಮ್ವಳಾಯಿ (S. Mhr.).

ಕವ iṣu. 3. = ಇವು 2, ಕವಯಿ 1. To cause to give. 2, to cause one's self to give or yield: to yield, to permit, to allow (ದೋಹನ Smd. Dh.). ದಾದಿಡ ಸದ ಮನೆಯ ಬಲವನ್ನೇನು? (Dp. 148). ತರುಗಲ್ ಅಲ್ಲಿ ಪಣ್ಣಿಯ್ಯಂ ಬೀಯಲ್ ಕವದು (J. 15, 17). ಸುಲಭವಾಗಿ ದಾಲು ಕವಿಯಲ್ ಕವುವ ಅಳಳು (Sl. 322). See Bp. 13, 8; 15, 3; 28;

29; 43, 52; 50, 39. — ಈಸಿ ಕೊಳ್. (= ಇಸ, ಇಸಿ, ಇಸು). To have (anything) given to one's self: to take, to receive. See Bp. 5, 56; 11, 43; 14, 22; 23, 36; 24, 29; 31, 30; 32, 13; 46, 43; 50, 5, 36; 55, 30; 58, 41; J. 5, 45; 27, 29. ಇದಿರಿದ್ದು ಈಸಿ ಕೊಳುತ (ಅಭಿಹಾರ, ಅಭಿಗ್ರಹಣ Nr.).

ಈಸು ಇಸು. 4. = ಈಯಿಸು 2. To cause to cub or calve (ಜೀವಧನದ ಪ್ರಸೂತ ಸಿಂ. 109).

ಈಸು ಇಸು. 5. = ಇನಿಷು, etc. So much as this, this much; so many as these; etc. See Bp. 5, 34; 16, 24; 21, 19; 23, 7; 40, 33; 43, 78; 46, 9; 48, 29; 50, 5; Mr. 282; Bh. 2, 13, 24; J. 25, 32. — ಈಸೀಸು. rep. ಈಸೀಸು ಅಗಲಮೋಸೆ ಎಸೀಸು ಮದ್ದೀ? — ಒನ್ನೆದ್ದಿನ್ನು ದೋಸೆ ಈಸೀಸಗಲ, ಎ ಸೀಸು ಮದ್ದೀಯೇ? — ತಾಸಿಗೊನ್ನು ಕೂಸ ಹೆತ್ತರೆ ಈಸೀಸು ಮುತ್ತು (Prva.).

ಈಸು ಇಸು. = ಈಸು. Tbh. of ಈಸೆ. The single, double, triple etc. pole or shaft of a cart or carriage (ಶಕಟಾಂಗ ಸಿಂಧ. Dh. 679; ಸಿಂ. 109; ಕೂಸರ, ಯುಗಸ್ಥರ Hla., Mr. 286; Abh. P. 13, 69; C.). 2, the pole or shaft of a plough (C.). ಸೀಗಲ ಈಸು (ಹಲದಣ್ಣು Nn. 7).

ಈಕೆ ಇಹ. Giving. See ಬೆನ್ನೀಕ.

ಈಕೆ ಇಹ. = ಈಕೆ. (My.).

ಈಕಾಮೃಗ ಇಹ-ಮೃಗಾ. A wolf.

ಈಹಿತೆ ಥಿತಾ. Bought; desired;—desire. (R.).

ಈಹೆ ಥೆ. ಈಹಾ. Effort, exertion; wish, desire.

ಈಳೆ ಇ. = ಈಲಿ. ಅಸ್ತ. 2, ನಿಶರ. 3, ಕರ್ಣ. 4, ವಲ್ಲ. 5, ಧೃಜ. 6, ಈತ (Mr. 521).

ಈಳನೆ ಇಗಿಣ್. (ಸಿಂಧ. 40). Tbh. of ಈಲಿಕ. A curved instrument for cutting grass (Mhr. ಇಳಾ; R.). 2, a blade set in a stock, used in slitting up vegetables, etc. (C.; Mhr. ಇಳಿ). ಈಳಿಯಿನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ (B. 1, 8). ವಲ್ಲೆ ಹೆಚ್ಚುವ ಈಳಿಗೆ (4, 177). — ಈಳಿಗೆಕತ್ತಿ. (My.; ಈಲಿ, ಈಲಿಕ, ಕರವಾಲಿಕೆ Si. 290). — ಈಳಿಗೆಮಣಿ. The stock wherein the blade is set (C.; ವಾತ್ಸ, ಲವಿತ್ರ Si. 303).

ಈಳಿ ಇಲೆ. = ಇಳಿ, ಹಿರಳಿ. An orange, etc. (ನಾರಂಗ Kk.

71; Mr. 112; ಸಿಂ. 25; ಕೂಟಗಿಡ G.; Mhr. ಈಡ, a limo; Tē. ಈಡ, the inner division of an orange). See Abh. P. 12, 6; Rāgh. 2, 36; Rāghc. 17, 56; ಕತ್ತೀಳೆ, ದೊಡ್ಡೀಳೆ, ಪೇರೀಳೆ. Cf. the ಕರ in ಕುನ್ನಾರ.

ಈಳ್ಯೆ ಇಯಾ. = ಎಳ್ಯೆ. (My.).

ಈಳ್ಯೆಯ ಇಣ್ಣೀಯಾ. = ಈಳ್ಯೆ. (My.).

ಈಲಿ ಇ. = ಇಲ 1, etc. To pull, to drag, to draw (ಸೆಳೆ ಸಿಂಧ. I; M.; Tē. ಈಡು; T. ಕಂ; cf. ಕಂ 2, ಈಡು 1).

ಈಲಿಗೆ ಇಗಿಣ್. (ಈಳನೆ?). Disentanglement, dis-
encumbrance, freedom (Mg.).

ಉ

ಉ u. 1. The fifth letter of the Alphabet (ಸಿಂಧ. 12).

As an initial it is often written ಁ.

ಉ u. 2. The final of many Kannada words, e.g. ಕರು, ಕರು (ಸಿಂಧ. 59), ಮರು (63), ಮೂರು (61, 67), ಒಲು (62, 247), ಒಳ್ಳು (63), ಕೊಮ್ಮು, ಕಾವು (161), ಕರ್ಪ, ಬೆಳ್ಳು (70), ಕಳವು, ಉದುವು (247), ಕೇಡು (250), ಅದು, ಇದು (96, 185), ಮಾರು (63, 222, 260), ನೋಡು (63, 90, 254, 260), ಬಿಸು (282), ಸದು (284), ಎರಡು (63, 170), etc.

ಉ u. 3. An auxiliary letter to form words with final ಉ of words that, in classical language, end in a consonant, e.g. ಬಲು, ಕಲು, ಮುಳು, ಹಲು, ಕಣು; ಬಿಲ್ಲು, ಕಲ್ಲು, ಮುಳ್ಳು, ಹಲ್ಲು, ಕಣ್ಣು; ಎನ್ನು, ಹೇಡು, ಕೇಳು, ಸಲು, ಸಲ್ಲು; ಹೆಸರು, ಕರುಳು, ಹಾಲು, ಗೇಣು, ಮೇಣು; ಬನ್ನರು, ಅವರು, ತಾನು, ಅವಳು, ಕವಲು, ಇರುಳು, etc. — Observe especially that when verbs are conjugated in the present and future tenses according to new Kannada, they are always presupposed to end in ಉ, as ಇದೆಯು, ನಡೆಯು, ಕೊಯ್ಯು, ಬರು, ಬೀಡು, ಸಾಯು, ಮೇಯು, etc.; and that new Kannada verbs like ಕೇಳು, ಹೇಡು, with regard to the P. p., fall under the ikāra-rule of ಸಿಂಧ. 280 (ಕೇಳು, ಹೇಡು). In Bp. 22, 29 there is the curious form ಕೊಲುಪ್ಪತ್ತ (= ಕೊಲುಪ್ಪ, ಕೊಲ್ಲುಪ್ಪ). See ಉದ 2; ಇ 4.

ಉ u. 4. An auxiliary letter in the formation of Tadbhavas, e.g. ರಜ್ಜು, ಅಪ್ಪ, ಕ್ಷುತ್ತು (ಸಿಂಧ. 106),

U

ಯಕಸ್ತು, ತೇಜಸ್ತು, ಮನಸ್ತು (107), ಜೂಡು (344), ಹಣ್ಣು, ಅಮುರ್ದು (364), ಗಣ್ಣು (365), ಸುಲು, ತುರಿಡ (368), ಮೆದರು (369), ವಿಟ್ಟು (370), ಕವಂಗು (572), ಕಂಡುಗಾಡು (236), ಅರಸು (63), ಸರಯು, etc. 108). Although the ಉ in such instances (excepting that of ಸರಯು, etc.) is not radical, i. e. is not that of ಕರು, etc. (59), it has been used like that (cf. 67), e.g. ಅನತ್ತುವು (B. 5, 187), ಸವತ್ತುವು (5, 145), ಸವತ್ತುವನ್ನು (5, 98). The author of B. 5 takes this liberty also in Kannada terms, e.g. ಹೊತ್ತುವನ್ನು (189), ನೆನಪು (220). In ಸಿಂಧ. 189 there exceptionally occurs ಅದುವು (see s. ಅದು 1); 128 ಅರುವಿಗೆ; 124 ಅರುವಿನ (see s. ಅರು 2); 278 ಅಲ್ಲಿನ, ಅಲುವಿನ (see s. ವಾ); Bp. 48, 3 ಅದುದನದಾದುದಿಲ್ಲಿ ಸವತ್ತುಮ್ ಎನುತ; cf. also ಇತುವೆನ್ನುಮ್ ಇತ್ತುವೆನ್ನುಮ್ ಅತ್ತುವೆನ್ನುಂ (ಸಿಂಧ. 265, 866); ಮಾನಸರುವಕಳಿ, ಅಕಳಾ! ಎನುತ (Bp. 46, 59); ತುದಿತುದಿದುದುದಿದಿದಿದು (J. 3, 87); ಇರು = ಇರ್ (ಸಿಂಧ. 270, 272); ಉಮು = ಉಂ 1. Cf. ಉಮಂ, ಉಮಂ 1 & 2, ಉವಂ.

ಉ u. 5. (= ಁ 2). An auxiliary to form another common nominative of ಅಂ 3 for neuter words with final ಅ, e.g. ಕಸವು (Bp. 16, 22), ಗುಣವು (17, 9), ಪ್ಪಸವು (B. 2, 1).

ಉ u. 6. A common auxiliary for the formation of an unclassical (see e.g. ಸಿಂಧ. 113 seq.) nominative of masculines, feminines, and neuters with final ಇ or ಎ, e.g. ಅವುಕೆಯು (Bp. 3,

84), ಸಭೆಯು (5, 59), ಉಗಡಣ್ಣೆಯು (11, 4), ವಿಧಿಯು (39, 34), ಅವೈಯು (47, 40), ಶಿಲೆಯು (60, 48), ವಿದ್ಯೆಯು (B. 1, 4), ಮೆಯ್ಯು (1, 26), ಗಿಳಿಯು, ಪಕ್ಷಿಯು (2, 2), ಆಳಿಯು (2, 16), ಜೇಡಿಯು, ರಾಣಿಯು (C.).

ಉ u. 7. An imitative sound. — ಉಉ. One of the notes of the cuckoo (Śmd. 74 Mqb., o. rs. ಉಉ, ಒಒ).

ಉ u. 8. The initial u that is connected with pu and hu, see e. g. ಉಗಿ 5, ಉಗಿತ, ಉಗ್ಗಿ 2, ಉಂಜ (K. & Tbh.), ಉಟ್ಟಿ 3, ಉಟ್ಟು 2 & 6, ಉಡಗು 1, ಉಡುಗ, ಉಡ್ಡಿ, ಉಣ್ಣು 2, ಉತ್ತ 3, Tbh. ಉಟ್ಟು, Tbh. ಉಟ್ಟಿ, ಉಯ್ 3, ಉರಕ್ಕು, ಉರಳಿ 2, ಉರಿ 4, 5 & 6, ಉಲ್ಲು, ಉಳಿ 7, ಉಳ್ಳಿ 8, ಉದಿ 3, ಉದು 3. Cf. Tbh. ಉಗ.

ಉ u. 9. = ಅಂ 5, ಉಂ 1 q. v., ಉರಿ 7. ದಿಕ್ಕುಂ ದೆಸೆಯು ಗತಿ ಯುಂ (Bp. 23, 29). ತಾಪಸರಾಜನುಂ ಗೋಪತಿಯು (32, 88). ಲಕ್ಷ್ಮಿಯುಂ ನಾಚಿಕೆಯು (48, 11). ಎಲ್ಲಿಯು (44, 13). ಕವಿಗಳುಂ ಪಾಠಕರು (46, 52). ಪತಿಗೆ ಸತಿಗೆಯು (51, 8). ಅದಿಸಿಯು ಕಾಣದೆ (27, 43). ಆಗಿಯು (38, 45). ಎಸನು (59, 15; 60, 49). ಆವದು (= ಆದರೂ, 8, 23), ಆದೊಡು (8, 24). ಆದೊಡೆಯು (Bh. 1, 8, 45). ತನುಜರೊಡನೆಯು (1, 8, 60). ಆದರೆಯು (1, 8, 16, 28). Occasionally it disappears in a following vowel, e. g. ಆವನಾದೊಡೆ (Bp. 43, 81). ಎನಿಲ್ಲ (44, 39). ಹೊಲ್ಲೆ ಪವಾವುದಾಲು (Bh. 2, 13, 35). ಆವುದನೂಹಿಸಿದೊಡೆ (1, 8, 77). ಎನನ್ನಡೆಪ್ಪಾದ ದಂ ಬಿದ ತನ್ನವ ನೊಡೆ ತಾಂ (83, 85). ಒನ್ನಿಲ್ಲ (J. 3, 36). ಎನಿ ತಿಲ್ಲ (28, 27). ಒನ್ನದಿಯದೆ (28, 60). — See ಮತ್ತೆಯು; ಒ.

ಉ u. 10. (= ಉ 5). A letter indicating intermediate place, quantity, and time. (T.). See ಉದು 1, ಉನಿ, ಉನ್ನು, ಉನ್ನು, ಉನ್ನೆ, ಉಲ್ಲಿ, ಉವ 1, ಉವಳ್.

ಉಂ um. 1. = ಉ 9, etc., ಉಮು. A copulative conjunction that has the same meanings as ಅಂ 5, and is used like it (Śmd. 149. 150. 167. 396; T. ಉಮು). ನರನುಂ ನರನನ್ನನುಂ ಗುರುವುಂ (150). ಕಾಲಿನ್ನಿಯುಂ ಕೆಯ್ಯಿನ್ನಿಯುಂ ಘಟ್ಟಿಸಿದಂ (150). ವಂಚಿಸುವುದು ಅವಂಗಿಯುಂ ನಿನಗೆಯುಂ ಸಹಜಂ (150). ಪದಿಯೆನ್ನು ವಸ್ತ್ರವಿಶೇಷಮುಂ ದೂಪಣಮುಂ ನಾಯ್ಕ ಸೋವುವುದುಂ ಲೋಹದ ಘಟ್ಟಿಯುಮ್ ಆಕ್ಕುಂ (Śmd. I). ತಮಿವಾಯಿಂ ಸನ್ನಿಯೆನ್ನುಂ ನಾಮಮ್ ಎನ್ನುಂ ಸಮಾಸಮ್ ಎನ್ನುಂ ತದ್ಧಿತಮ್ ಎನ್ನುಮ್ ಆಶ್ವಾತಮ್ ಎನ್ನುಂ ಧಾತುವೆನ್ನುಮ್ ಆಪಠ್ಯಂ ತಮ್ ಎನ್ನುಮ್ ಅಪ್ಯಯಮ್ ಎನ್ನುಮ್ ಈ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ್ ಪ್ರಕರಣಮ್ ಎಣ್ಣಕ್ಕುಂ (Śmd. 7). ಪದಿನಾಲ್ಕುಂ ಸ್ವರಂಗಳ್ (13). ತೋಳ್ ನಾಲ್ಕುಂ (18). ಎಣ್ಣುಂ (42). ಎಲ್ಲರುಂ (112. 259. 298). ಮೊದಲ ಎರಡುಂ ವಿಧಿ (147). ನಾಲ್ಕುಂ ಭೇದಂ (155). ಮೂವತ್ತಾ ದುಂ ಗುಣಂಗಳ್ (201). ಇವರುಂ (267. 298). ಅನಿಬರುಂ (270). ಎರಡುಂ (388. 394. 396). ಆದಿಂ ರುತುಗಳ್ (Hlā.). ನಾಲ್ಕುಂ ಕಡೆ (Rā. 5, 121). ಎಲ್ಲಮುಂ (6, 34). ಸರ್ವರುಂ (Bp. 39, 70). ತರಣ್ ಆರುಮ್ (whosoever) ಒಳರೆ ಖಲಸಂಸರಣದೊಳ್ (Śmd. 85). ಎನ್ನುಂ (whenever; always, 149). ಎಲ್ಲಿಯುಂ (where-soever; everywhere, 150). ಎತ್ತಲುಂ (wheresoever; occasionally, 155). ಎನ್ನುಂ (howsoever, 164). ಎನಿತುಮ್ (how much soever), ಅನಿತುಮಂ ಧರ್ಮಂ ಸೂದಿಗೊಟ್ಟುಂ (73). ಇರುಳ್ಳುಮುಂ (119). ಅಬಿನ್ನುವುಮಂ (206). ಮೂದೇವರುಮಂ ಕೋಣೆ ವೈಸುಗುಮ್ ಅಸುರರ್ (267). ಎರಡುಮಂ (251). ಹತ್ತನೆಯ ತಲೆಯುಮಂ ನೇರ್ದಾರ್ಗಳ್ (288). ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ್ವರುಮಂ ಮಿಥುನಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಅವರುಮಂ (Śmd. 150). ಒನ್ನೆದೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುವದೆ ಪಿಯ ಪುಲಿಯುಮಂ ಕವಲಿಯುಮಂ (150). ಶಬ್ದಾರ್ಥಮುಮಂ (Bp. 1, 15). ಎಲ್ಲರುಮಂ (1, 51). ಅದಿಗಳನ್ ಎರಡುಮಂ ಕಡಿಕಡಿದು (39, 38). ಆರುಮಂ ಪುಗಲ್ ಕಯದೆ (Nr., see c. ಕ. 9).

ಆರುವನು (Bh. 1, 8, 26). ಪುಟ್ಟಿಯುಂ (Śmd. 31). ಆಗಿಯುಂ (53. 137. 187). ನಿಲಿಯುಂ (70). ಪಡೆದುಂ (108). ತೋಡಿಯುಂ (164). ಇರಿಯುಂ (261). ಒದವೆಯುಂ, ಬರಿಯುಂ (388). ಎನೆಯುಂ (395). ಇಲ್ಲದೆಯುಂ (139). ಪುಟ್ಟಿಯುಂ (31). ಪಡೆದುಂ (106). ಕಾಯ್ತುಂ (216). ಸನ್ದುಂ (26). ಇಲ್ಲದಲಿಯುಂ (204). ಅಲ್ಲದಲಿಯುಂ (167). ಅನ್ತಾಗಿಯುಂ (Bp. 40, 37). ಅನ್ನುಮ್ ಅಲ್ಲದಿಯುಂ (Rā. 13, after 4). — Note: In narration the verbal noun with ಉಂ is frequently used as follows: (ರಾಜ) ಕುಮಾರಂ . . . ಅಮಾತ್ಯವದನಾರವಿನ್ನಮಂ ನಡೆ ನೋಡಿ, ಸಮರಪ್ರಸ್ಥಾನ ಭೇರಿಯುಂ ಪೊಡೆಯುಮ್! ಎಮ್ಮುದುಮ್, ಅವಂ ತನ್ಮಾಧ್ಯಕ್ ನಪ್ಪ ಮೇಳನಾದನಂ ಬರಿಸಿ ಬೆಸಸುವುದುಮ್, ಅವಂ ಬನ್ನು, . . . ಪೊಡೆದಾಗಳ್ (Rā. 6, after 10; see ಉದುಂ). See ಉವ 3, ಉವಂ 2, ಉವುಂ; ಒಂ.

ಉಂ um. 2. An interjection of displeasure (C.; cf. 8k. ಉ). ಆ, ಹೋಗುವಳ್! ಉಂ, ಹೋಗುವಳ್! (Bp. 14, 33).

ಉಂಯಿ umyi. A mode of expressing one's uncomfortablebleness in sickness, in disturbed sleep, etc. (C.). ಉಂಯಿ (ಎನ್ನು ಬರಿಯುವದು) ಉಪಾಧ್ಯನ ಎಣ್ಣ (Prv.).

ಉಃ uh. An interjection used in joy derived from a bad habit: hey! ah! (ವ್ಯಸನಸುಖ Śmd. 394), and in disgust: foh! (ಅಸಹ್ಯ 394). Cf. ಉಸ.

ಉಃಪು uhpu. An interjection of difficulty or distress (My.). ದೆಸೆವೆಣ್ಣ್ಗೆ ಬಿಸಿವಿಸಿಲಿಂ ಬಸವದ್ದು, ಉಃಪೆ ನ್ಣು, ಸುಯ್ದು (Rā. 5, 32).

ಉಕ ukā. = ಉ 2. An affix for forming masculine nouns, e. g. ಕಟ್ಟುಕ, ತಟ್ಟುಕ, etc. (Śmd. 239; also 8k.).

ಉಕಾರ u-kāra. The letter ಉ (Śmd. 11; Kāvy. I, 3, 60-63).

ಉಕಾರಾಂತ ukāra-anta. A term with final ಉ (Śmd. 103; Kāvy. I, 2, 28-30; I, 3, 30-34).

ಉಕಾಲ ukāl. Vomiting (My.; H.). — ಉಕಾರ್ ಜುರಾದ್. Cholera (My.; H.).

ಉಕ್ಕಡ ukkāḍa. (fr. ಉದು?). The end or outermost part of a town or village (C.). 2, an entrenchment about a camp, an advanced guard, pickets round a camp, a watch; a guard-house (My.; Tē. ಉಕ್ಕಳ; T. ಉಕ್ಕಳ, ಉಕ್ಕಳ; cf. ಉಕ್ಕಾಟ). 3, a piece of rope that is tied to the lower end of a well-rope for fastening the vessel, and is of a different texture, generally not so thick (S. Mhr.; cf. ಉಕ್ಕ). — ಉಕ್ಕಡವಾಗಲು. The outer-most gate of a town or village (S. Mhr.). — ಉಕ್ಕಡಮನೆ. The last house of a town, etc. (S. Mhr.). — ಉಕ್ಕಡದೊಲ. A field on the outskirts, etc. (S. Mhr.).

ಉಕ್ಕನ್ನ ukkāṇḍa. Swell: overflowing fullness, abundance (Grj. 1, 13; J. 14, 6). 2, a narrow board or piece of bamboo firmly fixed between two beams of the roof, used for hanging clothes, etc. on; if two are near one another, they serve for a shelf (My.).

ಉಕ್ತಳಿ ukkalikē. Tbh. of ಉಕ್ತಳಿ. (G.).

ಉಕ್ತ ukk. = ಹುಕ್ತ. (My.).

ಉಕ್ತವ ukkiva. = ಉಕ್ತವ. Cunning, fraud (ಠಕ್ಕು Śmd. II; Tē. ಉಕ್ತವ = ಕವಟ, ಕುಸ್ತಿತ).

ಉಕ್ತಿಸು ukkisū. To make boil up or over (C.).

ಉಕ್ತು ukku. 1. = ಉಕ್ತು 1. To rise, to swell, as the sea, etc.; to go beyond the common limits; to boil excessively; to come up or over in boiling; to foam; to boil, as rage; to be greatly increased, as beauty, grief, joy, etc.; to be elated (C.; Tu.; Tē. ಉಕ್ತು, to boil, bubble with heat, soothe; to boil with rage; cf. ಉಕ್ತು). 2. ಮಿಂಗಳಿವು ತಿಂಗಳಾದರೆ ಕಡಲು, ನೀರು ಹೆಚ್ಚುವದು (Si. 88). ಕಡಲು ಮೇಲ್ದೆಯದ ತಡೆ (ವೇರೆ 456). ಉಕ್ತು ಬೆನ್ನದ್ದು ತೆಗದು ಪಾಕದರೆ ಮಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ಮೋಸವಲ್ಲ (Prv.). ಉಕ್ತು ಆಕ್ಕ (Rām. 5, 8, 89). ವಾಡ್ಯಘೋಷಣಮ್ ಉಕ್ತು ಉರಿಯಲು (Bp. 28, 24). See Abh. P. 11, 23; Rām. 5, 89; Rām. 1, 15, 43; J. 4, 7; 7, 31; 11, 37; 21, 43; 30, 31; Abhā. 2, 52, 54. — ಉಕ್ತುಣಿ. -ವಿಮು To rise up, as boiling water, milk, etc. (C.); to effervesce, as fluids (C.); to rise, as the flood-tide (C.; G. 82); to rise, as dough (My.).

ಉಕ್ತು ukku. 2. = ಉಕ್ತು 2. That rises or has risen. 2, spume, froth (C.). 3, rising, as that of the flood-tide. 4, pride (ಗರ್ವ Ṛt. II, 31; Tē.). 5, power. ಉಕ್ತು ಬಿಡುತು ಹೆನ್ನಮನ, ಮುಸು ಕೈದವು ನೆಮ್ಮದಿಗರ್ (Bp. 12, 48). — ಉಕ್ತು ತಿಳಿ. The skimmings of boiling rice (My.; Si. 811). — ಉಕ್ತುಡಿಮು. -ಉಡಿ ಮು To cause one's power to be shattered: to lose one's power or strength (Bh. 8, 24, 42; Rām. 1, 8, 3).

ಉಕ್ತು ukku. 3. = ಉಕ್ತು 3. Steel, "wootz" (ತನ್ನ, ತೇಕ್ಕ, ಅಯಸ್, ಪಾರಕವ Hiā., Mr. 98, Si. 332, 420; B. 4, 148; C.; Tē.). ಉಕ್ತಿನಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರತಿಮೆಯು ಬೆಕ್ಕಸವುದೆ ನೋಡಿ (Bp. 23, 24). ಉಕ್ತಿನ ಕೊಡಲಿಯಾದರೂ ಕಡಿಯಲು ಕಾವು ಬೇಕು (Prv.). — ಉಕ್ತುಸುಣ್ಣ. Ashes of calcined iron (My.; Tē.).

ಉಕ್ತುವಿಕೆ ukkuvikē. Rising, etc. (ಉತ್ಪನ್ನ Si. 458).

ಉಕ್ತು ukkē. 1. = ಉಕ್ತು 1. Ploughing (My.; Si. 819). See Prv. a. ನಲ 1.

ಉಕ್ತು ukkē. 2. = ಉಕ್ತು 2. Remainder (My.).

ಉಕ್ತವ ukkēva. (Śmd. 49). = ಉಕ್ತವ. (ಠಕ್ಕು Kk. 83; cf. ಉಕ್ತ 1). ನಿನ್ನ ಬಗೆಗರ್ ಬಗೆ ಕರಮ್ ಉಕ್ತವಮ್ ಆಗಿ ಮನಕೆ ತೋರುಗುಂ (Śmd. 217).

ಉಕ್ತ ukta. Uttered, spoken, said; a word (Bp. 51, 52). 2, = ಉಕ್ತ. (Mr. 362).

ಉಕ್ತಿ ukti. Speech; a word, an expression (ವಡನ Ṛt. I, 75). See Prv. a. ಘಟಿ.

ಉಕ್ತಿಕ್ರಮ ukti-krama. The proper way of expressing one's self (Kāv. II, 2, B, 24).

ಉಕ್ತಿವಿದ ukti-vida. One who knows words or grammar (Śmd. 102).

ಉಕ್ತಿಸು uktisū. To speak, to declare (Bp. 18, 97).

ಉಕ್ತ ukk. N. of a type of metres (Ūh.).

ಉಕ್ತ ukk. Speech; praise. 2, a kind of metre.

ಉಕ್ತ uksha. An ox, a bull (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಉಕ್ತಗ uksha-ga. Who rides on an ox: Śiva (Bp. 27, 32).

ಉಕ್ತಗಮನ uksha-gamana. = ಉಕ್ತಗ. (Bp. 61, 83).

ಉಕ್ತಣ ukshaya. Sprinkling; consecrating. See ಪುಣ್ಯಣ.

ಉಕ್ತತರ uksha-tara. A large ox or bull (ಬದ್ಧಿಸೆತ್ತು Mr. 178).

ಉಕ್ತಧ್ವಜ uksha-dhvaja. Whose ensign is an ox: Śiva (Bp. 58, 26).

ಉಕ್ತಪತಿ uksha-pati. Śiva (Bp. 32, 31).

ಉಕ್ತರಾಜ uksha-rāja. Śiva (Bp. 61, 93).

ಉಕ್ತವಾಹನ uksha-vāhana. Whose vehicle is an ox: Śiva (Bp. 43, 53; 50, 74).

ಉಕ್ತೈತ ukshita. Sprinkled; cleansed. See ಪುಣ್ಯೈತ.

ಉಕ್ತೈಶ್ವರ uksha-tīvara. Śiva (Bp. 56, 6).

ಉಬೆ ukhē. A pot, a caldron (ಮಡಕೆ Mr. 309).

ಉಬ್ಬು ukhya. Boiled or dressed in a pot, as e. g. flesh (ಛಾಂದೋಗ ಅಡಗಡಕ್ಕೆ Mr. 217).

ಉಗ ukga. 1. = ಉಗ 8, ಉಗ 2. (ಹಬೆ G.; S. Mhr.).

ಉಗ ukga. 2. = ಉಗ, e. g. ನಾರುಗ, ಬೇರುಗ, ಊರುಗ, etc. (Śmd. 240).

ಉಗ ukga. Tbh. of ಯುಗ. See ಉಗಾದಿ.

ಉಗನಿ ugani. = ಉಗನಿಬಳ್ಳಿ. (My.). — ಉಗನಿಬಳ್ಳಿ. A shrubby creeper, the heart-leaved moonseed, Coccuius cordifolius Dec. (St. & Pl.). 2, a common creeper with heavy leaves, Lettsemia aggregata Roxh. (Z.). — ಉಗನಿ ಹಮ್ಮು. = ಉಗನಿಬಳ್ಳಿ. (My.).

ಉಗಮ ugama. Tbh. of ಉಗಮ. Source, origin (My.; Ūh., Mhr., B. 4, 213).

ಉಗರಿಸು ugarisu. To gasp, to breathe hard, to respire with difficulty (Tē. ಒಗರಂಡು; R.; Tē. ಉ ಕ್ಕಸ, gasping for breath, asthma; cf. ಉಬ್ಬುಸ).

ಉಗಲಿಃ ugāl. 1. -ಝ. = ಉಗಲ 1, etc. To spit, to spirt out (Bp. 87, 42; C.; Mhr. ಉಗಲಣೇಂ).

ಉಗಲಿಃ ugāl. 2. -ಝ. = ಉಗಲ 2, etc. Spit, saliva (C.).

ಉಗಲಿಸು ugālisu. = ಉಗಲಿಸು. (C.).

ಉಗಾದಿ ugādi. Tbh. of ಯುಗಾದಿ. (C.; Tē.). — ಉಗಾದಿಬಳ್ಳಿ. A festivity observed on new year's day (C.).

ಉಗಿ ugi. 1. To pull, to draw towards; to draw away, to rob; to draw or tear off; (to cast off); to draw out of, as a sword, to pull out (ಅಕರ್ಷಣ Śmd. Dh.; ಅಕರಿಸಣ Śm. 81; ಸುರಿಗೆ 81; Tē. ಒಡಿ; cf. ಉರ್ಕ, ಒರೆ 2; ಸುಗಿ 1). ನಗಮೋದೋಃ ಉ ಗಿದು ಕವಚಮನ್, ಇನ್ದ್ರಂಗೆ ಇತ್ತಂ (Śmd. 285). ರಥಸಮೋಃ ಉ ಗಿದು ಕದುಗದ. ಮಹಾಧ್ವನಿ (Bh. 6, 2, 4). See Bp. 57, 25; Bh. 8, 23, 44; 8, 26, 11; J. 9, 27; 12, 13; 13, 15, 17; 23, 34; 31, 4, 47; Rām. 1, 15, 44.

ಉಗಿ ugi. 2. To hurt, tear or rend with the nails (ನಖಕ್ಷತ Śmd. Dh., Śm. 81); to rend, to slit (ಪಡ Ṛt. I, 29). See J. 3, 19; 4, 42, 44; 28, 44, 46. 2, to break (Bp. 26, 28; cf. ಉಡಿ 1). — ಉಗಿಯುಗ. rep. (Bp. 39, 33).

ಉಗಿ ugi. 3. To fear (ಭಯವನ್ ಆನ್ Kk. 72; cf. ಉದು ಗು 1; ಪುಕ್ಕು 1; ಸುಗಿ 2; T. ಉಪ್ಪು, to fear). ತಪ್ಪು ರಜನಮನ ಮ್ ಉಗಿದು, ಬಿದ್ದು ಶೋಕಮಯಸಾಗರದ ಮಧ್ಯದಲಿ (Bb. 1, 8, 91).

ಉಗಿ ugi. 4. (= ಉಗುಡ್ 1). To spit, to spirt out; to emit (ಜಡ್ಡೆಯಿಂ ರಸವ ಬಿಡುವೆದು Sm. 81; My.; Tn.; T. ಉಮ; M. ಉದ, ಉವ, ಉಮ; Tē. ಉಸಿಂಚು). See ಗವ್ವರುಗಿ.

ಉಗಿ ugi. 5. (= ಪುಸು?). To enter (?). ಹೋಗಿಯ ಹಬ್ಬು ಗೆ ಸತ್ಯಲೋಕವನ್ ಉಗಿದುದು (Bb. 1, 20, 56).

ಉಗಿ ugi. 6. (fr. ಉಗಿ 1). Pulling. — ಉಗಿಬಗಿ. dupl. ಉಗಿಬಗಿ ಮಾಡು, to pull and divide, separate or tear (Rāv. 5, 117; Abb. P. 2, 81; 2, after 55; 3, 77). ಉಗಿಬಗಿಯಾಗು. To be separated, to be torn asunder, etc. (Grj. 4, 113).

ಉಗಿ ugi. 7. = ಹುಗಿ. To bury (My.).

ಉಗಿ ugi. 8. = ಉಗ, etc. Steam; — vapour or reek, as that which rises from a grain-pit (C.; ಉ ಪ್ಪದ ಉಗಿ, ದಾಪ್ಪ G.; Tē. ಉಕ್ಕು, beat, closeness, etc., of ಉ ದುಕು, see ಉಕ್ಕು 1, ಉಕ್ಕು 1; T. ಉಕ್ಕು, sultriness, confined heat; Tu. ಉಕ್ಕು; cf. ಉಕ್ಕು. See B. 2, 48; 3, 117; 4, 102; 5, 142. — ಉಗಿಕಾವು. The beat of steam (C.). — ಉಗಿ ಕಾಸು. To heat or warm in or by steam, as one's hands or feet (C.). — ಉಗಿ ಕೊಡು. To apply steam, to foment, e. g. by means of a bit of cloth (C.). — ಉಗಿಯನ್ತ. A steam-engine (B. 4, 103).

ಉಗಿತ ugita. = ಹುಗಿತ. (My.).

ಉಗಿಪದ ugipada. Plundering, robbing, etc. ಉಗಿಪದಮ್ ಎನ್ದು ಸುಲಿಕಂ (Sm̄d. II).

ಉಗಿಸು ugisu. To cause to become loose, to let loose, to emit, etc., to spill (Bp. 45, 19; 58, 69; 59, 18). ಕಂಗಳನ್ದ ಉಗಿಸ ಅಪ್ಪುವಪ್ಪ (B. 5, 320).

ಉಗು ugu. 1. = ಬಗು 1, (ಬಿಸು). To become loose; to burst forth; (to appear); to flow, to run, to trickle; to be dropt, to fall; to be shed or spilt; — to let loose; to send off; to throw away; to throw; to vomit; etc. (ಎಸರ್ಪನ Sm̄d. Dh.; T.; Tē. ಬಡಿ, to drop, etc.; cf. ಉಕ್ಕು 1, ಉದಿರ್ 1, ಬಗೆ 1, ಬಡಿ 3, ಬಡು 1, ಬಸರ್ 1). P. p. ಬಕ್ಕು (Sm̄d. 282. 284). ಮ ತ್ತಹಸ್ತಿಗಳ ಮಸ್ತಕದಿಂ, ಬಿದಿರಿಂ, ಪೋಲೆನ್ನೊತ್ತಮಾಂಗದಿನ್, ಅಗು ವರ್ಪ ಪನ್ನಿಯ ಕೋಡ್ಡುಳಿಂ ಮುತ್ತು ಬಕ್ಕುವು (142. 166). ಕರಿತಿರ ದತ್ತಣಿಂ ಮುತ್ತು ಬಕ್ಕುವು (165). ಪನ್ನಿಯ ಕೋಡ್ಡುಳಿಂ... ಬಕ್ಕು ಎಳಮುತ್ತನ್ ಅಯ್ಯುತ್ತಮ್ ಇರ್ಪ ತಬರವ್ವಿಯಕಾಮಿನಿಯರ್ಕ್ಕರ್ (168). ನಭೋವಾರಣಮ್ ಬಲ್ಲದೆ ಬಕ್ಕು ದಧಿಪಾಣ್ಣುರಸಿಣ್ಣುಮೋ? (Lilv. 3, 4). ಮುದಿಯಿಂ ಅಲರುಗಿ (Rāv. 10, 7). ಸುಪಾತ್ರಕ್ಕ ಣಂಗರ್ ಉಗುತಿರೆ (Bp. 2, 34). ಕಮ್ಮನಿಗರ್ ಉಗುತಿರೆಲು (3, 87; see also 18, 46; 33, 6; 48, 11; 29, 17; 50, 7). ಮುದಿದ ಅರ ಕ್ಕಳುಗೆ (5, 28). ಪಪ್ಪಕದಮ್ಮಮ್ ಉಗದನ್ನಿ (10, 9). ತುನ್ನುರ್ಪ ನಿಗರ್ ಉಗಿ (13, 21). ಭೋರನೆ ನೆತ್ತರ್ ಉಗಿ (38, 10). ಭೈತವ ಬ ಕ್ಕು ಅನುವು (43, 71). ಭಸಿತಮ್ ಉಗುತ (44, 16). ಅಂ ನಿಮ್ಮ ಸಿಸು; ಎನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬಕ್ಕದಂ ಕರುಣಿಸಿ! (48, 6). ಉಗೊಕ್ಕು ಪ್ರಸಾ ದಂ (56, 9). ಉಗುವದು ಅದು ರಕ್ತವು (57, 75). ತನುಪುಲಕಂಗರ್ ಉಗಿ (61, 40). See Abb. P. 11, 13; Bp. 27, 4; 47, 48; Rāv. 5, after 55 & 120; 13, 89; Bh. 1, 10, 38; J. 3, 26; 12, 6; 24, 45.

ಉಗು ugu. 2. = ಬಿಕ್ಕು. Short P. p. of ಉಗು 1. — ಉಗು ತರ್. To drop from, to drop, etc. (Rāv. 5, after 55). ಉ ಗುತರೆ ಕೋಡ್ಡುದುಕ್ಕುರಸುಮಸ್ತಕಪಿಣ್ಣದ ಮೌಕ್ತಿ ಕೋಡ್ಡುರಂ (Abh. P. 13, 74).

ಉಗುನಿ uguni. = ಬಗನಿ, q. v. (ಪೀಲು, ಪಪ್ಪಾಂ Mr. 146).

ಉಗುರ್ ugu. 1. ಉಗುರು. = ಉಗುರ. A nail; a claw (ಕಾಮಾಂಕುತ, ಕರರುಕ, ಪಾಣಿಜ, ನಖ, ನಮಿರ Hla.; Mr. 322; ಪು ನರ್ಭವ, etc. Si. 211. 486; Tn.; T. ಉಗರ್; Tē. ಗೋರು). ಉ ಗುರ್ಗರ್ (Sm̄d. 52; J. 6, 16; 8, 12; 18, 29). ಕರದಿಯ ಬೆರಳ ಗೆ ಉದ್ದನ್ನ ಉಗುರುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 108). ಉಗುರಲ್ಲಿ ಹೋ ಗುವದಕ್ಕೆ ಕೋಡಲಿಯೇ? (Prv.). See ಕೂರುಗುರ್, ಕೋಂಕುಗುರ್, ಕೋನೆವುಗುರ್, ಸೆಕ್ಕುಗುರ್, ಹುರಿಯುಗುರ್. — ಉಗುರಡ್ಡಿ ಗೆ. — ಅಡ್ಡಿ ಗೆ. A nail-shaped piece of gold or addigē; — a necklace composed of them (My.). — ಉಗುರಿಲ್ಲದ ಬೆರಳು. The alāna (My.). — ಉಗುರುಕಣ್ಣು. The small open place between a finger-nail and the flesh under it, the qulek of a finger-nail (C.). — ಉಗುರುನಂಜು. Poison in the blood created by scratching open pustules, etc. (C.). — ಉಗುರುಬೆಡ್ಡೆ ಗೆ. So warm as to be sensible to the finger-nails, luke-warm (C.; Tē. ಗೋರುಬೆಡ್ಡೆ). — ಉಗುರುಸುತ್ತು. A whitlow (C.; T. ಉಗುರುಟ್ಟು). — ಉಗುರುಸುತ್ತುಬಳ್ಳಿ. A climbing foetid milky berb, Daemia extensa R. Br. (Cynanehm extensum Ait.; St. & Pl.). — ಉಗುರುಳಿ. — ಉಳಿ. A round-bladed obisel or gouge (My.; Tē. ಗೋರುಳಿ). — ಉಗುರೊತ್ತು. — ಬತ್ತು. A pressure or wound made with a finger-nail (J. 11, 21. 22). ಉಗುರೊತ್ತಿನ ಹುಗಿ. A kind of buggi (S. Mhr.). — ಉಗುರ್ಗೊ ನೆ. — ಕೊನೆ. The point of a finger-nail (C. Bp. 47, 25; J. 30, 29).

ಉಗುರ್ ugu. 2. = ಉಗುಡ್ 1 (??). See Abh. P. 12, 90.

ಉಗುರ ugura. = ಉಗುರ 1. ಉಗುರಗಳು (B. 5, 34. 238).

ಉಗುರಿಸು ugurisu. To scratch asunder. ಬೆರಪ್ಪು ವ ಪೊಕ್ಕುದನ್, ಉಗುರಿಸುವು ತುಡುಮ್ಪು (Sm̄d. 288).

ಉಗುಲಿ ugul. 1. = ಉಗಡ್ 1, ಉಗುಡು 1. To emit, as saliva, etc.; to spit out; to spit, to sputter. (T. ಉಮಿಡ; Tu. ಉಬ್ಬಿ; see ಉಮ್ಪುಲು 1). P. p. ಉಗು ದ್ದು (Bp. 13, 5). ಉರಿಯನ್ ಉಗುದುತ್ತ (31, 15). ನೀರನ್ ಉ ಗುಡ್ (42, 30). ಕಿಡಿಯನ್ ಉಗುದುತ್ತ (44, 20; 51, 59; 66, 5). ರೋಚಿಗ ಉಗುದು ನವರತ್ತಂಗರ್ (C. Bp. 2, 4). ತಾನ್ ಉಗುದು ತ್ತಮ್ ಇರ್ಪ ಪೊಸಗಮ್ಮಮನ್ ಇತ್ತ... ಪ್ರಪುಲಮಲ್ಲಿನವಪಪ್ಪಂ (Cpr. 7, 49). See Bp. 38, 17; 54, 35; 46, 59; Rāv. 1, 120; J. 3, 41; 5, 31; 14, 15; 20, 17; Grj. 10, after 79.

ಉಗುಲಿ ugul. 2. = ಉಗಡ್ 2, ಉಗುಡು 2. Spittle, saliva. (Tu. ಉಬ್ಬಿ; Tē. ಉಮ್ಪು, ಉಮ್ಪು). ಉಗುಲ್ಗರ್ (Sm̄d. 52).

ಉಗುಲಿಸು ugulisu. = ಉಗಡುಸು. To cause to emit or to spit (C.).

ಉಗುಲು ugulu. 1. = ಉಗುಡ್ 1, etc. (ಗಣ್ಣು ಪ Nn. 89; C.). P. p. ಉಗುಡ್. ಉಗುಡುವದು (ನಿಕ್ಕೇವ Nr.). ಉಗುಡುವದೆ (Bp. 13, 12). ಉಗುಡು ಎವವನು! (13, 14). ಉದಕವನ್ ಉಗುಡ್ (18, 47). — ಉಗುಡುಗುಡು rep. (Bp. 13, 11). ಉಗುಡ್ ಉಗು ದ್ ರೋಗ, ಬೋಗ ಬೋಗ ರಾಗ (Prv.).

ಉಗುಲು ugulu. 2. = ಉಗುಡ್ 2, etc. ಉಗುಡು ಸಿಡವ ಸುಡಿ (ಅಮ್ಮಕ್ಕುತ Hla.). ಉಗುಡುವರೆಸಿದ ಸುಡಿ (ಅಮ್ಮಕ್ಕುತ Nr.). ವೇದವನ್ ಓದುವಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮಿದ ಉಗುಡುಗಳು (ಬ್ರಹ್ಮಬಿಸ್ತುಗು Nr.). — ಉಗುಡುರೋಗದವನು. (ಶ್ಲೇಷುಲ Si. 203; My.).

ಉಗುಮಿವಿಕೆ *uguluvikē*. Spitting, etc. (ಉದ್ಗಾರ 400).

ಉಗಿ *ugē*. 1. = ಒಗಿ 1. To be born, etc. (Üh. v. 234).

ಉಗಿ *ugē*. 2. = ಉಗ 1, etc. (S. Mhr.; ವಾಪ್ಪ G.).

ಉಗ *ugga*. (Smd. 49). A rope or cord attached to anything as a handle (C.; Tē.; T. ಉಕ್ಕ; Tu. ಉಗ್ಗ, ಒಗ್ಗ; cf. ಉಟ್ಟಿ 2, ಉರಲ 1, ಉದ 1; T. ಉಕ್ಕು, to tie).

ಉಗ್ಗ *uggaḡa*. = ಉಗ್ಗ 2. Tbh. of ಉಕ್ಕಟ (Smd. 363).

ಉಗ್ಗಡ *ugguḡaḡa*. = ಉಗ್ಗಡ 1. ವಂದಿಸುವ ಉಗ್ಗಡದ ರಾಜ ಕುಮಾರರು (Rām. 1, 16, 41).

ಉಗ್ಗಡ *uggaḡa*. = ಉಗ್ಗಟ. Excess, etc. (ಪಟ್ಟಿಗೆ G.). See Bh. 1, 10, 37; Rāv. 6, 11; S. 113; Rām. 1, 13, 10; 5, 9, 25; 6, 10, 28; J. 16, 10. 2, affliction, trouble (My.).

ಉಗ್ಗಡಣಿ (*ugguḡaḡaḡa* or *2-adaḡaḡaḡa*) = ಉಗ್ಗಡ. Repeated sounds: sound, noise, clamour; repetition of certain meaningless sounds uttered to harmonize with dance or music (Bp. 54, 6; Bh. 1, 12, 19; Rām. 1, 16, 3; 6, 2, 7; J. 2, 47).

ಉಗ್ಗಡಿಸು *uggaḡaḡisu*. To utter repeatedly; to sound, to reverberate; to cry, to cry out; to proclaim (Grj. 4, after 33; Bp. 6, 20; 29, 28; 50, 78; 57, 26; Rām. 3, 6, 50; 6, 1, 13; Rāv. 6, after 11; 13, 71); to repeat certain meaningless sounds so as to harmonize with dance or music (My.; Tē. ಉಗ್ಗಡಿಸು, ಉಗ್ಗಡಿಸು).

ಉಗ್ಗಾರ *uggāra*. Tbh. of ಉದ್ಗಾರ. (My.).

ಉಗ್ಗಿ *uggi*. 1. = ಉಗ್ಗಿ. (Smd. 49). Burning (cf. ಉರಿ 1, ಪುಟ್ಟು, ಪುಟ್ಟು). — ಉಗ್ಗಿವಳಿ. — ಬಲದ ಎಣ್ಣೆ. Oil with the power of burning, burning oil (ಉರಿವೆಣ್ಣೆ Smd. II, o. r. ಉಗ್ಗಿವಳಿ, ಉರಿವೆಣ್ಣೆ; cf. ಅಗ್ನಿವಳಿ).

ಉಗ್ಗಿ *uggi*. 2. = ಹುಗ್ಗಿ. (My.).

ಉಗ್ಗಿ *uggi*. 3. = ಉದ್ಗ. (R.).

ಉಗ್ಗು *uggu*. 1. Repeatedly to utter unmeaning sounds; —to hesitate or falter in speaking, to stammer (ವಚನವಿರೋಧ Smd. Dh.; Tu.; cf. ವಚನ).

ಉಗ್ಗು *uggu*. 2. (Smd. 248). Unmeaning sounds, such as one uses to amuse a baby (Bp. 15, 14; My.; Tē. ಉಗುಗು);—stammering (My.; ಪಿಕ್ಕು Üt. II, 105).

ಉಗ್ಗು *uggu*. 3. To throw, as water (C.; ನೀರು ಹಲ್ಲು G.; Tu.: to flow by spurts; cf. ಒಡ್ಡು 1). See B. 4, 186; 5, 164.

ಉಗ್ರ *ugra*. Formidable, terrific. 2, ornoi, fierce. 3, hot, sharp, pungent. 4, angry, wrathful. 5, Siva. 6, a mixed tribe from a Kshatriya father and a Śūdra mother.

ಉಗ್ರಗಂಧ *ugra-gandhē*. Bishop's seed, Lignisticum ajwaen Roxb. (ಅಜವಾಂ G.). 2, Pimpinella involucrata W. & A. 3, = ವೆವೆ, an aromatic water-plant, Acorus calamus Lin. (ವೆವೆ, ಒಡೆ Mr. 136). 4, the common carraway, Carum carui.

ಉಗ್ರಗಂಧಿ *ugra-gandhi*. N. (Bp. 11, 4).

ಉಗ್ರತೆ *ugratē*. Violence, passion, anger (Kāvya. IV, 2, 14; Bp. 21, 44; 26, 60); cruelty; wrath.

ಉಗ್ರತ್ವ *ugratva*. = ಉಗ್ರತೆ. (My.; B. 5, 234).

ಉಗ್ರದಂಡ *ugra-daṇḍa*. Stern-sceptred; relentless (Bp. 49, 10).

ಉಗ್ರಧನ್ವ *ugra-dhanva*. Indra.

ಉಗ್ರಲೋಚನ *ugra-lōcana*. Śiva (Bp. 58, 2; 57, 38).

ಉಗ್ರಶಕ್ತಿ *ugra-śakti*. N. of a king. (My.).

ಉಗ್ರಶಾಸನ *ugra-śāsana*. Severe in command, strict in orders; —a severe, cruel command (My.).

ಉಗ್ರನೇನ *ugra-nēna*. N. of the father of Kamsa. (Bhāgavata 10, 40 sum.).

ಉಗ್ರಾಕ್ಷ *ugra-aksha*. Śiva (Bp. 58, 26).

ಉಗ್ರಾಣ *ugrāṇa*. A storehouse, a granary; a magazine; a treasury (ಸರ್ವರಸಮ ಅದಿಸರಳು ಇಷ್ಟದು Mr. 195; C.; Tē., M., Tn.; T. ಉಕ್ಕರಾಣ; Mhr. ಉಗರಾಣಿ, ಉಗಾರಾಣಿ, ಉಗ್ರಾಣಿ, gathering in of moneys dno; moneys gathered). ತೈಲಭೃತಗುಡಪ್ರಕರಸಥಾಣದ ಉಗ್ರಾಣದ ಒಕ್ಕನೆಗರ್ (Ü. Bp. 5, 50).

ಉಗ್ರಾಣತೆ *ugrāṇatē*. The state of being greatly risen (P Mhr. ಉಗ್ರಾಣ, loftiness, pride). ಉಗ್ರಾಣತೆಯನೆ ಬಹಳಮಾಡಿ ಪೂಜೆಗೊಳಿಸು (Bhn. 55).

ಉಗ್ರಾಣಿ *ugrāṇi*. A store-keeper (My.; see ಮಹೋಗ್ರಾಣಿ); a store-keeper's servant (My.); a village peon (Mg.).

ಉಗ್ರಾಣಿಕ *ugrāṇika*. = ಉಗ್ರಾಣಿ. (My.).

ಉಗ್ರಾಣಿಸು *ugrāṇisu*. To be amassed, to become excessive (Bh. 8, 19, 47).

ಉಗ್ರಾಂಭುಕ *ugra-ambaka*. Śiva (Bp. 54, 44).

ಉಗ್ರಾಹಿ *ugra-ahi*. A formidable snake (ನಿಶಾಹರ, ಕ್ರೂರಸರ್ಪ Nn. 23).

ಉಗ್ರಿ *ugri*. A certain poison, the root of Aconitum foxor (P ಮುಗ್ಗಿರ್ Mr. 120, o. r. ಅಗ್ರಿ; Sk. ಉಗ್ರಿ is the name of several plants).

ಉಘೆ *ughē*. Hurra! huzza! (Bp. 16, 80; Sāv. 1, 80; C.; Tē.; ಜಯಜಯವಾಗಲಿವ್ವಾರ್ಥ G.). — ಉಘೆಉಘೆ. rep. ಭೋಂಕನೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅನ್ವ ಅರತಿಯನ್, ಉಘೆಯುಘೆ! ಎನ್ನು, ತನ್ನ, ಎತ್ತುತ್ತೆ ಇದರ್ (Smd. 64). — ಉಘೆಕಾಕೊಣ್ಣ. N. of a dog (Bp. 55, 53). — ಉಘೆ = ಉಘೆ. (Bp. 26, 8; 45, 54; 52, 40; 56, 7; 61, 64). — ಉಘೆ ಉಘೆ. rep. (Bp. 44, 34, 71). — ಉಘೆ ಉಘೆ. rep. (Bp. 6, 23; 43, 32; 56, 14).

ಉಂಕಿ *unki*. (fr. ಉಂಡಿಕೆ?). = ಉಂಕೆ, ಉಂಕೆ 1. The warp spread and starched (C.). ಅಕೆಯನು ಕಣ್ಣು, ಮನೆ ಯಾಕೆಯನು ಮದ್ದೆದರೆ ಹಾಕಿದ ಉಂಕೆ ಹದ್ದಿನ ಮನೆಯೋ ಇದ್ದಾಕೆ ಹಾಕಿದುಗು (Sp.).

ಉಂಕಿಸು *unkisu*. To consider; to observe, to look at (Bp. 19, 49; T., M. ಉನ್ನು; T. ಉಕ್ಕು, to consider; see ಉನ್ನು).

ಉಂಕುಣ *unkuna*. = ಉಕ್ಕುಣ. A bag (Sk.).

ಉಂಕೆ *unkē*. = ಉಂಕೆ, etc. (My.).

ಉಂಗರ *uṅgara*. (fr. ಅಂಗುಲೀಯ?). = ಉಂಗುರ, etc.

A ring (ಅಂಗುಲೀಯಕ, ಉರ್ಮಿ Si. 220; C.; Tē.; Tu.

ಉಂಗಿಲ; cf. ಉರುಟು 5; T. ಉದಿರ್, to turn round). ಉಂಗರ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಗಂಗರವಾದೀತೇ? (Priv.).

ಉಂಗುಟ uṅguṭa. = ಉಂಗುಟ್ಟು. Tbb. of ಅಂಗುಷ್ಟ (Śmd. 354. 370). See Bp. 1, 49; 4, 86; Grj. 5, after 42; J. 31, 4; 32, 32. ಉಂಗುಟ್ಟು uṅguṭṭa. = ಉಂಗುಟ. (Śmd. 370).

ಉಂಗುರ uṅgura. = ಉಂಗರ, ಉಂಗ್ರ. (ಅಂಗುಲೀಯಕ, ಉರ್ವಕೆ Hlā.; C.). ಅಕ್ಕರಂ ಬಿರಸಿದ ಉಂಗುರ ಮುದ್ರೆ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). See B. 3, 34; 5, 238; ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ. — ಉಂಗುರ ಕೂದಲು. = ಉಂಗುರಗೂದಲು. (My.; ಗುಂಗುರಕೂದಲು G.; see s. ಮುನ್ದಲಿ). — ಉಂಗುರಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. A ringlet, ringlets (C.; ಅಲಕ, ಕೂರ್ಣಕುನ್ದಲ, ಸುದುಗುರುಕ G.). — ಉಂಗುರಬಿರಕು. The ring-finger (My.; ಅನಾಮಿಕ G.).

ಉಂಗ್ರ uṅgra. = ಉಂಗುರ, etc. (C.). — ಉಂಗ್ರಗೂದಲು. = ಉಂಗುರಗೂದಲು. (C.; ಸುದುಗುರುಕ Ūb.).

ಉಚಾಯಿಸು uṇāyisu. = ಉಚಾಯಿಸು. To go beyond; to pass by, to overstep, to transgress (as a word, an order), to exceed (as the bounds of propriety); to penetrate right through, as a pointed instrument;—to pass or elapse, as time, etc. (My.).

ಉಚಿತ uṇita. Delightful, agreeable. 2, used, customary, usual; used to. 3, right, proper, convenient, suitable; right manner, etc. 4, a gift, a present, a gratuity (C.; ಸಮೃದ್ಧಿ, ಕೊಡುವುದು Nn. 140; ಸಮೃದ್ಧ Mr. 537). 5, N. of a metre (Ūh.). See Ūb. v. 1; Śmd. 115. 397; J. 2, 46; 5, 25; 7, 42; 10, 1; 17, 36.

ಉಚಿತಜ್ಞ uṇita-jña. Knowing what is proper (Śmd. 107).

ಉಚಿತವರ್ಣ uṇita-varṇa. A suitable, homogeneous letter (Kāvy. I, 3, 49-52).

ಉಚಿತವಿಧಿ uṇita-vīdhi. The proper method or manner (Śmd. 383).

ಉಚಿತಾಕ್ಷರ uṇita-akṣhara. = ಉಚಿತವರ್ಣ. (Ūb. v. 3; Śmd. 209 seq.).

ಉಚ್ಚ uṇcā. = ಉಂಚ, ಉದ್ಧ. High, lofty, elevated; tall; deep; loud; intense. 2, the apex of the orbit of a planet. ಉಚ್ಚಕುಲ (B. 4, 188).

ಉಚ್ಚಂಗಿ uṇcāṅgi. = ಹುಚ್ಚಂಗಿ. N. of a village in Mysore. — ಉಚ್ಚಂಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. A goddess of that place (My.). — ಉಚ್ಚಂಗಿದುರ್ಗ. = ಉಚ್ಚಂಗಮ್ಮ. (My.).

ಉಚ್ಚಟ uṇcāṭe. A fragrant grass, a species of Cyperus.

ಉಚ್ಚಣ್ಣಿ ud-ṇaṇḍa. Quick, fast, rasb (ಅವಲಮ್ಬಿ Hlā., Mr. 459). 2, banging down (ಎದಿ ಕಟ್ಟಿದುದು Hlā.; ಎದಿಗಟ್ಟಿ Mr. 459).

ಉಚ್ಚಪುಟ್ಟ uṇcā-puṇṇa. A kind of bird (ಮೃಗನ or ಅಮೃಗನ, ಉಲಿವ Mr. 174, ono MS. ಬೇವೆ Instead of ಉಲಿವ).

ಉಚ್ಚಯ ud-ṇāya. 1. Gathering, collecting; a collection, heap, multitude. 2, the knot of the string or of the cloth which fastens the lower garments round the loins, tied in front (ನೀವಿ Mr. 343; see ನಿವಿ 2). 3, ಸೋಗಿ (343).

ಉಚ್ಚಯ uṇcāya. 2. = ಉಚ್ಚವ. (My.).

ಉಚ್ಚರಣ ud-ṇaraṇa. -ನೆ. Going up or out; uttering; pronunciation. (C.).

ಉಚ್ಚರಿತ ud-ṇarita. Gone up or out; risen. 2, uttered, pronounced. See ಸ್ವಾರ್ಥೋಕ್ತರಿತ.

ಉಚ್ಚರಿಸು ud-ṇarisu. To emit (sounds), to utter, to pronounce, to speak, to read. See Śmd. 10. 27. 38. 127. 140. 189; Bp. 55, 50; J. 9, 32; 13, 49.

ಉಚ್ಚಲ ud-ṇāla. The mind, the understanding. (R.).

ಉಚ್ಚಲಿತ ud-ṇālita. ಉಚ್ಚಲಿತ. Gone away from; gone up or out, winnowed; freed or loosened from; proceeded, ooms forth (Rāy. 13, 69).

ಉಚ್ಚಲಿಸು ud-ṇālisu. ಉಚ್ಚಲಿಸು. To oome forth (ಪೊದಿ ಪೊಮ್ಮಿ Kk. 74; Śm. 65; ಉಚ್ಚಲಿಸು Sā.); to issue, to proceed (J. 12, 42; 18, 48; 14, 11). 2, to become loose (Rāy. 5, 41). 3, to separate, to withdraw from each other (Bp. 61, 28). 4, to enter into and go out on the other side, to penetrate right through and go onwards (J. 3, 19; 4, 44; 13, 48; 22, 14; 23, 16. 88; 28, 48); to penetrate (7, 45; 12, 21. 41; 20, 18; 22, 20; Bhāgavata 10, 18, 6). 5, to run over, as water, to swell and run over, as the sea (Abb. P. 14, 146; Bb. 1, 20, 54). 6, to start up suddenly (Bp. 32, 26; J. 6, 10).

ಉಚ್ಚವ uṇcāva. Tbb. of ಉಚ್ಚವ. (Bp. 57, 43; Bh. 4, 2, 67; My.).

ಉಚ್ಚಾಟನ ud-ṇāṭana. Eradicating; driving away, soaring; expelling, removing (My.); causing a person to quit his occupation by means of magical incantations. — ಉಚ್ಚಾಟನಗಾಯ. -ಗಾಯ. To drive away, to scare (Bp. 22, 30).

ಉಚ್ಚಾಪತಿ uṇcāpati. Taking of goods upon credit (My.; Mhr. ಉಚ್ಚಾಪತಿ).

ಉಚ್ಚಾಯಿಸು uṇcāyisu. = ಉಚಾಯಿಸು. (S. Mbr.).

ಉಚ್ಚಾರ ud-ṇāra. Causing to go forth; discharge. 2, faeces, excrements. 3, utterance, pronunciation.

ಉಚ್ಚಾರಕ ud-ṇāraka. Pronouncing, sounding, declaring. 2, a proclaimer, a herald (ದಕ್ಷಿ Mr. 265).

ಉಚ್ಚಾರಣೆ ud-ṇāraṇe. -ಣೆ. Utterance, articulation, pronunciation, reciting (Śmd. 10 Cm.; My.).

ಉಚ್ಚಾನವೆ uṇcāvaṇa. Various, heterogeneous, unconnected, digressive; speaking unconnectedly or foolishly (ಮನ ಬನ್ನವೊಲು ನುಡಿದವು Mr. 84).

ಉಚ್ಚಾಸನ uṇcā-āsana. An elevated, high seat (Grj. 4, after 33 & 48).

ಉಚ್ಚಿ uṇci. 1. A particle used in calling dogs (Bp. 55, 46). — ಉಚ್ಚಿಚ್ಚಿ ರೇ. rep. with ರೇ. (Bp. 55, 46; 61, 20).

ಉಚ್ಚಿ uṇci. 2. The top or crown of the head (Te., T., M.). — ಉಚ್ಚಿದಾಯ. The fountain (My.).

ಉಚ್ಚಿಕೆ uṇcīkē. Diarrhoea (My.).

ಉಚ್ಚಿಸು uṇcīsu. To cause to untie or loosen (S. Mbr.).

ಉಚ್ಚು uṇcu. 1. = ಉಚ್ಚ, etc. To pull out, to draw, as a sword (Bp. 28, 42; 32, 44; 33, 14). 2, to untie, to loosen, as a knot, a tie (S. Mbr.); to cast, as a slough (C.). 3, to become loose, as the leaves of a book, the sewings of a cloth, etc. (S. Mbr.); to be cast, as a slough (My.); to fly off, as an arrow (Abb. P. 4, 31). 4, to be parted or opened, as lips (Bp. 46, 57). 5, to become free, to free one's self from confinement (Bp. 57, 43; see ತಟವಚ್ಚು);—to penetrate right through (J. 13, 18; cf. ಉಚ್ಚಲಿಸು). 6, to be purged (frequently

ಉಚ್ಚ ಕೊಳ್ಳು, C.). ಹೆರೆ ಉಚ್ಚದ ಹಾವು (ಸಿಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತಕಂ
Mr.). — ಉಚ್ಚ ರಾಖ. — ಅಖ. = ಉಚ್ಚಾಖ. (My.). — ಉಚ್ಚಾಖ.
Looseness, diarrhoea (C.). — ಉಚ್ಚ ಪಾಯ್. To oome
forth, etc. (ಉಚ್ಚಳಿಸು, ಪೊದ ಪೊನ್ನು ಸ್ತ.).

ಉಚ್ಚು ನೆಹು. 2. The state of making loose, etc.

2, the state of being or becoming loose, etc.,
of coming forth (Rām. 6, 30, 16). — ಉಚ್ಚು ಕೊರದು.
(= ಉಚ್ಚುಗೊರದು). A carpenter's plane (S. Mbr.). — ಉ
ಚ್ಚುಗನ್ನು. An untied knot (S. Mbr.). ಉಚ್ಚುಗನ್ನು ಹೊಡೆ,
to escape (S. Mbr.).

ಉಚ್ಚು ನೆ nd-ēdā. = ಉಚ್ಚುಲ. (ಹದವಿಗಿಯ ತುದಿಯ ಸದಕಂ
Mr. 287).

ಉಚ್ಚುಲ ud-ēdā. An ornament tied on the top of a banner.

ಉಚ್ಚು ನೆಹೆ. Urine (C.; Tē.). ಉಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನು ಹಿಡಿಯ
ಬಹುದೇ? — ಉಚ್ಚೇ ಕುಡಿದರೂ ತನ್ನಿಕ್ಕೆ ಲೇಸು. — ಉಚ್ಚೇ ಕುಡಿಯ
ಲಕ್ಕೆ ಉಚ್ಚ ಕೇಳಿದ (Prvs.). ಉಚ್ಚ ಹೊಯ್ದು (ಮೂತ್ರತ G.).
See Prv. s. ಮೇಲು. — ಉಚ್ಚ ಕಟ್ಟು. Stoppage of nrine (C.).
— ಉಚ್ಚ ಗುಡೆ. — ಕುಡೆ. The pudendum muliebre (C.). — ಉ
ಚ್ಚೆಚ್ಚಲ. The amnion (S. Mbr.). 2, the bladder (My.). —
ಉಚ್ಚೆ ಪರೀಕ್ಷೆ. Examination of urine, noscopy (C.). — ಉ
ಚ್ಚೆ ಪಿಡೆ. Diabetes (C.). — ಉಚ್ಚೆ ಬುರುಕ. — ಭ. A male who has
great difficulty in retaining his nrine (C.). — ಉಚ್ಚೆ ಬುರು
ಕ. A female of that description (C.). — ಉಚ್ಚೆ ಬುರುಕೆ.
= ಉಚ್ಚೆಚ್ಚಲ. (S. Mbr.; My.). — ಉಚ್ಚೆ ಮಲ್ಲಿ. An ಉಚ್ಚೆ ಬುರುಕ,
a jade, a slut (My.; Tē.). — ಉಚ್ಚೆ ಮೂದಾ. = ಉಚ್ಚೆ ಮಲ್ಲಿ.
(My.). — ಉಚ್ಚೆ ರೋಗ. A urinary disease (C.); diabetes
(My.).

ಉಚ್ಚೈ (ಶ್ರವ ನೆccais-śrava. = ಉಚ್ಚೈಶ್ರವನ್. (Mr. 41).

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವತ್ವ ನೆccais-śravatva. The state of being Indra's
horse (Rāv. 13, 79).

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವನ್ ನೆccais-śravas. Long-eared or neighing a-
loud: Indra's horse.

ಉಚ್ಚೈಘುರ್ವ ನೆccais-ghuṣṭa. Clamour, crying, neighing,
roaring, rattling.

ಉಚ್ಚೈಘುರ್ವ ನೆccais-ghōṣa. = ಉಚ್ಚೈಘುರ್ವ. (My.; G.).

ಉಚ್ಚೈಧ್ವನಿ ನೆccais-dhvani. A loud sound, a cry, a
clamour, a roar. See ಅದುಮು, ಆರ, ಕೂಗಿದು, ಕೂಗು.

ಉಚ್ಚೈಧ್ವಾನ ನೆccais-dhvāna. = ಉಚ್ಚೈಧ್ವನಿ. (Śmd. 99).

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವ ನೆccais. High; loud; powerful. (Śmd. 99).

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವರ ನೆccais-tara. Higher, extraordinarily high;
louder.

ಉಚ್ಚಾದನ ud-śādana. = ಉಚ್ಚಾದನ. Cleaning the body with
perfumes.

ಉಚ್ಚಾಖ ud-śāsi. Winnowing (ತೋರ್ವಮ Mr. 372, o. r. ಉ
ಚ್ಚಾಖ).

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವ ud-śiṣṭa. Left, rejected. 2, leavings, fragments,
or is (ಎಂಜಲು G.); remainder. See Mr. s. ವಿಫಸ.

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವ nd-śrshaka. Having the bead raised. 2, a
pillow.

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವ ud-śpīṅkhala. Unshakled, unrestrained, free.

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವ ud-śiṣṭa. Drying up, making dry. (My.).

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವ ud-śiṣṭa. Dried. (My.).

ಉಚ್ಚಯ ud-śraya. Rising; height, elevation; growth,
increase.

ಉಚ್ಚಯ ud-śraya. Rising; height, elevation.

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವ nd-śrita. Risen; high; increasing; born; proud
(ಸೂಕ್ತದ G.).

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವ nd-śvāsa. = ಉಚ್ಚಾಸ, ಉಚ್ಚಾಸ. Exbaling; breath-
ing; breath; panting; sigbng; expiring. See ಬಿಕ್ಕು,
ಸುಯ.

ಉಚ್ಚೈಶ್ರವನಗ್ರದ ud-śvāsa-nigraba. Obstruction of breath,
difficulty in breathing. See ಉಚ್ಚಸವ್ವದು (for which
there is as an o. r. ಉಚ್ಚಾಸನಗ್ರದ).

ಉಚ್ಚಾರು njādu. Desolate, depopulated (My.; Br.; Mhr., H.).

ಉಚ್ಚಾರು ujārn. Respect, deference (My.; Mbr. ಉಚ್ಚಾರ).

ಉಚ್ಚನಿತ ud-janita. Begotten, produced, born. (Bp. 49, 35).

ಉಚ್ಚಯನ nd-jayani. = ಉಚ್ಚಯನ, ಉಚ್ಚೇ. N. of a oity in
Mālava, Onjein (Śmd. 373; Sk.).

ಉಚ್ಚಯನ nd-jayanti. = ಉಚ್ಚಯನ. (Grj. 2, 81).

ಉಚ್ಚಯನ nd-jayini. = ಉಚ್ಚಯನ, etc. Oujein.

ಉಚ್ಚವನೆ ujjavane. Tbb. of ಉಚ್ಚವನ (Śmd. 373).

ಉಚ್ಚವನ ujjaia. Tbb. of ಉಚ್ಚವನ (Śmd. 351; Kk. 65).

ಉಚ್ಚವನ nd-jāsa. Killing, slaughter.

ಉಜ್ಜಿಸು ujjisū. To cause to rub (My.).

ಉಜ್ಜೇವ nd-jīva. Reviving; animation. (Bp. 7, 7).

ಉಜ್ಜು ujju. 1. = ಉಜ್ಜು 1, ಉಜ್ಜು 1. To rub (My.;
Tn.; ತಿಕ್ಕು G.; T. ಉಜ್ಜು, ಉರಿಜ್ಜು, ಉಜ್ಜಿ; see ಒರಸು 1). See
Si. 225. 345. 381. — ಉಜ್ಜುಜ್ಜು. rep. ಇದ್ದಲು ಮಸಿಯನ್ನಾ
ಮೆಯ್ಯ ಉಜ್ಜು ಉಜ್ಜು ತೋದರೂ ಇದ್ದ ರೂಪವಲ್ಲದೇ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗ
ದು (Prv.).

ಉಜ್ಜು ujju. 2. Rubbing. — ಉಜ್ಜುಕವ್ವಳಿ. A kind of
blanket that is felt-like in appearance (My.; Si. 223). —
ಉಜ್ಜುಕಲ್ಲು. A stone used for smoothing a newly
made floor (My.). — ಉಜ್ಜುಗೊರದು. — ಕೊರದು. A carpen-
ter's plane. ಉಜ್ಜುಗೊರದು ಅಡಿಸಿ (B. 3, 58). 2, a piece of
wood for levelling a floor (My.).

ಉಜ್ಜುಗ njjuga. Tbb. of ಉಜ್ಜುಗ (Śmd. 343. 359; Ūt. I,
16; II, 61. 77; Nn. 148; J. 24, 76; 29, 38; 30, 10; 31, 4.
52).

ಉಜ್ಜುಗನು njjagisn. Tbb. of ಉಜ್ಜುಗನು. (V. 23, 2; Rāv.
5, after 55 and 120; 6, after 10 and 116; J. 2, 80).

ಉಜ್ಜುಜ್ಜಿತ nd-jrīmḥita. Opened, stretched; expanded,
blown; yawning, opening the month widely. (A.).

ಉಜ್ಜೇನೆ njjēpi. Tbb. of ಉಜ್ಜೇನೆ (Śmd. 373. 375).

ಉಜ್ಜೇಲ ujjaia. A wrong form of ಉಜ್ಜೇಲ (e. g. in G.).

ಉಜ್ಜೇಲ ud-jvaia. ಉಜ್ಜೇಲ. = ಉಜ್ಜೇಲ. Blazing up, luminous;
burning; bright, splendid; pure, clear; beautiful, lovely.
2, love, passion. See Śmd. 28. 395.

ಉಜ್ಜೇಲಿತ ud-jvaiaitē. Splendor, radiance (Rāv. 1, 19; ಪ್ರ
ಕಾತ, ಬೆಳಕು Ūb.; My.). 2, love, the erotic sentiment (ತೃಂ
ಗಾರಸ Ūb.; My.).

ಉಜ್ಜೇಲನ nd-jvaiaana. Burning; sbining. (Bp. 50, 25).

ಉಜ್ಜೇಲವಿದ್ಯೆ ujjaia-vidyā. A beautiful, good science (ಒ
ಳ್ಳವೆ ವಿದ್ಯೆ Nn. 160).

ಉಜ್ಜೇಲಿತ ud-jvalita. Lighted, sbining, flaming, etc.
(Bp. 5, 58; Rāv. 5, 92; B. 5, 244).

ಉಜ್ಜೇಲಿಸು nd-jvalisn. ಉಜ್ಜೇಲಿಸು. To flame, to shine, etc.
See Bp. 4, 10. 40; 11, 41; 56, 58; Rāv. 1, 66. 68.

ಉಜ್ಜ್ವಲ ud-jvāla. Flame (Bp. 21, 2).

ಉಜ್ಜಿತ ujjhita. Left, rejected; discontinued.

ಉಂಚ ಉಂಚ. (fr. ಉಡಿ 2?). A bamboo basket used for covering poultry (My.).

ಉಂಚ uncha. = ಉಚ್ಚ. High; height; a high note, etc. (ಉದ್ಧ Si. 64; Kk. 58; J. 26, 24; Mhr.).

ಉಂಥ uncha. Gleaning, gathering grains.

ಉಂಥವೃತ್ತಿ uncha-vṛtti. Living by picking up grains of corn. (Si. 299).

ಉಂಥಲಿ uncha-śila. Gleaning grains and also ears of corn.

ಉಂಜಿ unja. = ಉಂಜ, etc. (My.).

ಉಂಜಿ nja. = ಹುಂಜ, etc. (My.).

ಉಟ uṭa. Leaves, grass, etc. used in making hnts, thatches, etc. See ಉಟ.

ಉಟಜಿ nja-ja. A hut made of leaves (ವರ್ಣಿಕಾಲೆ Nn. 80); a house (ಮನೆ Mr. 194).

ಉಟಾಯಿಸು nja-yisu. To raise (R.; Mhr. ಉಟಾಯಿಸು, to raise, arouse; ಉಟಾವೇರಿ, to rise against, etc.).

ಉಟ್ಟಿ utti. = ಉಟ್ಟು, etc. (S. Mhr.).

ಉಟ್ಟರ uttara. (fr. ಉಡಿ 1). = ಉಟ್ಟ. The knot which females tie in front with their sīrē to fasten it round the waist (S. Mhr.).

ಉಟ್ಟಿ utti. 1. Abuse, bad language (S. Mhr.; cf. ಉಟ್ಟು 2).

ಉಟ್ಟಿ utti. 2. = ಉಟ್ಟು. A fibrous net-work sling, in which pots, etc. are suspended from a stick thrown across the shoulder (My.; Tē.; cf. ಉಟ್ಟು, ಉಟ್ಟು). ಕಾವಾಯ ಉಟ್ಟಿ (ಅಕ್ಕ, ಕಾವ Si. 344). ಉಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ವಟ್ಟಿದು (ಕಾವ, ಅಕ್ಕ 378). 2, the upper piece of the frame-work of a cradle, to which the ropes or chains are fastened by which the cradle is suspended (My.).

ಉಟ್ಟಿ utti. 3. = ಹುಟ್ಟು. A honey-comb (My.).

ಉಟ್ಟು uttu. 1. = ಉಟ್ಟು. (A globular thing, a round stone used as an anchor), an anchor (ಉಂಗುರ Si. 85).

ಉಟ್ಟು uttu. 2. = ಹುಟ್ಟು. A paddle, etc. (My.; T. ಉಟ್ಟು, a boatman's pole).

ಉಟ್ಟು uttu. 3. P. p. of ಉಟ್ಟು.

ಉಟ್ಟು uttu. 4. = ಉಟ್ಟು, ಉಟ್ಟು, ಉಟ್ಟು 1 q. v. (S. Mhr.).

ಉಟ್ಟು uttu. 5. = ಹುಟ್ಟು. To be born (My.).

ಉಟ್ಟು utra. = ಉಟ್ಟು. (S. Mhr.). — ಉಟ್ಟುಗಟ್ಟು. = ಉಟ್ಟು. (S. Mhr.).

ಉಟ್ಟು utlu. Tē. plural of ಉಟ್ಟು. 2. — ಉಟ್ಟುಗಟ್ಟು. — ಉಟ್ಟು. A play in which cocoanuts, sugar, etc. are suspended and swung, when persons dressed like herdsmen attempt to strike and obtain them, especially on the day after Kṛishṇa's birth-day (My.). — ಉಟ್ಟುಗಟ್ಟು. A play (on the same day) in which a net-work contain-

ing vessels filled with fruit, etc. is suspended from a pole; and while the so-called herdsmen are trying to strike it for the purpose of obtaining the fruit, etc., the owner of it draws it up beyond their reach (My.; T. ಉಟ್ಟು).

ಉತ್ತಾಪುರಿ nṭhāvnṭhi. Smartly, promptly (Bh. 8, 23, 12; Mhr.).

ಉಡ uḍa. 1. = ಉಡು 5, q. v. The common iguana, Iguana tuberculata (ಉಡು, ನೌಧೇರ Si. 168; C.); — the yellow monitor, Monitor flavescens (Bd.). See ಕರೇ, ಬಿರೇ.

ಉಡ uḍa. 2. = ಉಡಿ 5, etc. — ಉಡದಾರ. = ಉಡಿದಾರ q. v., ಉಡಿದಾರ. A string or cord around the waist of men, generally of cotton, occasionally of metal (ಕಟ್ಟಿಸೂತ, etc. Dh.; C.; Tu.). ಪುರುಷನ ಉಡದಾರ (ತೃಂಬಲ Si. 220). 2, a woman's zone or girdle (generally called ಬಡ್ಡು; Tu.). ಸಾರತನ ಅಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಬೊಕ್ಕಕ್ಕೆ ಅಭರಣ, ಮೂರು ಎರಗದ ಬಾಲು, ಉಡದಾರ, ಗೆಜ್ಜೆಯ ಉಡದಾರ, ಗಣ್ಣೆಯ ಉಡದಾರ (Si. 220). ಅಜ್ಜ ನೂತಲೆಲ್ಲಾ ಅಜ್ಜನ ಉಡದಾರಕ್ಕೆ ಸರಿ (Prv.).

ಉಡಗಿಸು uḍagisu. 1. = ಉಡುಗಿಸು 1. To cause to sweep (My.).

ಉಡಗಿಸು uḍagisu. 2. = ಉಡುಗಿಸು 2. To lessen, as strength (My.; Tē. ಉಡು).

ಉಡಗು uḍagu. 1. = ಉಡಿಸು, ಉಡುಗು 2, ಹುಡುಗು. To sweep (Bp. 23, 18; My.).

ಉಡಗು uḍagu. 2. = ಉಡುಗು 1. To shrink, as the body from cold (S. Mhr.); to decrease, as strength (My.). 2, to subdue, to restrain, as one's mouth (S. Mhr.). (Tē. ಉಡಗು).

ಉಡಚು uḍaḥu. ಉಡುಚು, (ಬದಿನೆ), ಬಡುಚು. A venereal boil in the iliac region (S. Mhr.; cf. ಉಡ).

ಉಡಪು uḍapu. = ಉಡುಪ. Clothes of any kind (My.).

ಉಡಲು uḍalu. = ಉಡಿ 1 q. v., etc. (C.).

ಉಡಸು uḍasu. ಉಡಿ 2, etc. (My.).

ಉಡಾಫೆ uḍaḥē. Denial, rejection, slight, scorn (C.; H.). ಉಡಾಯಿಸು uḍāyisu. To reject contemptuously (My.; Mhr. ಉಡಾವೇರಿ).

ಉಡಾವನ uḍāsa. Causing to fly or wave (H.). — ಉಡಾವನ ವಡ. = ಉಡಾವನಮಾಲ. (My.). — ಉಡಾವನಮಾಲ. A silk cloth which in regal, nuptial and other processions is used as a fan (ಸೀಗುರಿ G., Ūb.; S. Mhr.).

ಉಡಾಳ uḍāla. Vagrant, inconstant, good for nothing (ಬಂಡಲ Ūb.; S. Mhr.; B. 2, 31; Mhr.).

ಉಡಿ uḍi. 1. = ಬಡಿ 2, ಬಡಿ 1. To be shattered to pieces, to burst, to crack, to split, to break (v. i.); — to crush, to squash, to bruise, to break, etc. (v. t.; ಮೇಟಿನ ಸಿಮ್. Dh.; ಮುರ? Ū. 1, 16; C. as ಬಡಿ; Tu., M. ಉಡಿ; T. ಉಡು); to pull asunder, as dough (C.); to form by convolution, to twist with the palms of the hands, as a wick, a rope, etc. (C.). See e. g. Abh. P. 14, 89, 122; Rāv. 5,

13. 119; 5, after 120; Bh. 1, 10, 37; 3, 13, 27. 32; 8, 27, 2; J. 15, 31; 16, 40; 20, 24; 25, 29; 81, 58; Rām. 6, 9, 19. — ಉದಿಯುಡಿ. rep. (Rā. 6, after 23).

ಉದಿ udi. 2. = ಒಡೆ 3. A fragment, a splinter. ದಾಳ ಉದಿ ಪಾದಾ ದೀಪಾ ವಗಲ ಉಕ್ಕದ ಪೇಲ (Abh. P. 18, 63).

ಉದಿ udi. 3. A kind of disease (ದೋಷಭೇದ ಸ್ತಂಧ).

Dh.; q. ಉದಡು; Tu. ಒಡಿ, a bubo; M. ಒಡಿ, in ಒಡಿ-ಕುರು, a bubo, = T. ಒಡು, ಒಡು-ಕಟ್ಟು, a boil under the armpit.

ಉದಿ udi. 4. (= ಉಡಲು, etc.). A sort of smaller or larger pouch made by females (and males) in front, at about the height of their waist, by folding or doubling a part of their sirē (or, if males, of their dōtra or āngi); it is either held up with the hand or is fastened by tucking in, and is used e.g. for putting in eatables, money, etc., and for carrying children (C.; ಪೊಟ್ಟಿ G.; Tē. ಒಡಿ). ಒಂದು ದ್ವಂದ್ವ ಉದಿಯ ಪುಟ್ಟು ವರ್ಯ (ಸೀಮಂತವ್ರತ G.). ಕಳ್ಳನು... ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಉದಿಯೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಒಡಿ ಹೋದನು (B. 2, 21). ಅದಿಕೇ ಉದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬಹುದು, ಮರ ವಾದ ಮೇಲೆ ಆಗದು (Prv.). ಕಡಲೆಗಳೇ ನಿಮ್ಮುದಿಯೊಳಗೆ? (Smd. 125, o. r. ಕದಲೆ). — ಉದಿಗೂಸು. -ಕೂಸು. A child in the udi (C.).

ಉದಿ udi. 5. = ಉಡ 2, ಉದು 4, ಉಡೆ 1, (ಒಡಿ 1). The hip, the waist (ಕಟ, ತ್ರೀಣಿಫಲಕ, ಕಟಿ. ತ್ರೀಣಿಫಲಕ; Bp. 32, 51; M. ಉಡಿ, ಒಡಿ, groin; side; Tē. ಒಡಿ, the loins; the vulva = T. ವದವು; T. ಉದಾ, the side; ಉಕ್ಕ, the middle, the hip). ರೇಸವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಉದಿ (ಅರೋಹ); ಸ್ತ್ರೀಯ ಉದಿಯ ಸೀರೆಯ ಕಣೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಿವಾ ನಿವೆಯನಿಸುಗು (Nr.). ಉದಿಯನ್ನೂ ಕಳಗಿ (ಅಧರ, ಅಧೋಧಾಗ Nn. 67). ಉದಿಯೊಳಗೆ ಪೊಟ್ಟು (Rā. 6, after 11). ನಿವಾಯ ಸಂಗರಮಡಿ (J. 11, 9). — ಉದಿಗಣ್ಣೆ. A bell tied to the waist (Bp. 16, 17). — ಉದಿಗಲ್ಲಿ. -ಕಲ್ಲಿ. A net-bag tied to the waist (Rā. 5, 52). — ಉದಿಗಣ್ಣೆ. Small metal bells worn round the waist (C.). — ಉದಿದಾರ. = ಉಡದಾರ q. v., etc. (ಮೇಖರಿ Nn. 45; ಮೇಖರಿ, ಕಾಂಡ 118; ಮೇಖರಿ, ಕಾಂಡ, ರತನ, ಸಪ್ತಕ, ಕಲಾಪ, ಸಾರಸ Mr. 344; ಕಳ್ಳೆ 81. 446). See Bp. 88, 14. — ಉದಿದೋವರ್. -ತೋವರ್. A waist-leather. ಮಣಿಯುದಿಡೋವಲುಂ ಪಿರಿಯ ವಣಿ ಗಟ್ಟುಂ (Smd. 78). — ಉದಿನೋರ್. = ಉಡಿನೋರ್. (ಉದಿದಾರ, ಕಳ್ಳೆ Nn. 117; Abh. P. 3, 141).

ಉದಿ udi. 6. = ಉದು 3, ಉಡೆ 2. Putting on in a peculiar manner, as certain clothes;—a garment put on in that manner (My.); apparel in general (My.). — ಉದಿಯ. -ಅ 3. A male who has put on or wears, or has for his raiment. See ಒಗ್ಗಡೊವಲುಡಿಯ.

ಉದಿ udi. 7. (T., M. ಉದಿ, ಒಡಿ). — ಉದಿಮರ. An ugly tree, Odina wodier Roxb. (St. & Pl.; see ಅಪಕೃಂ).

ಉದಿಕೆ udikē. = ಉಡಿಕೆ, etc. Putting on in a peculiar manner, as certain clothes;—raiment (My.).

— ಉಡಿಕಣ್ಣೆ. A husband who has married a widow (My.). ಉಡಿಕೆಗಂಡನ ಉಪದ್ರವ ಬಹಳ (Prv.). — ಉಡಿಕೆ ಮಾದು. To give a kuppasa and sirē to a widow, make her put

them on, and hereby, in the presence of some witnesses, make her his wife (C.). — ಉಡಿಕೆಯವಳು. -ಅವಳು. A woman thus married (C.). — ಉಡಿಕೆಹಣ್ಣೆ 3. = ಉಡಿಕೆಯವಳು. (My.).

ಉಡಿಗು udiḡu. = ಉಡೆ 1, etc. To sweep (B. 4, 25; My.).

ಉಡಿಗಿ udiḡi. = ಉಡಿಕೆ, ಉದುಕೆ, ಉದುಸೆ. The act of putting on in a peculiar manner, as certain clothes; raiment put on in that manner (ಅನ್ತರೀಯ, ಪರಿಧಾನ Mr. 343; ಸಾಧಿಗೆ Kk. 63); raiment in general (My.). See Bp. 8, 26; 14, 4; 40, 39; J. 8, 22. — ಉಡಿಗಿ ತೊಡಿಗಿ. Two kinds of clothes (C.; B. 1, 18). 2, apparel and ornaments (J. 14, 27; My.).

ಉಡಿಲ್ udiḷ. ಉಡಿಲು. = ಉಡಲು, ಉಡುಲು, ಉಡ್ಲು. The same as ಉಡಿ 4, q. v. (ಪೊಡೆ, ಸೋಗಿರ್, ಮಡಿರ್ Smd. 71).

ಉಡಿಸು udiṣu. 1. = ಒಡಿಸು, etc. To cause to be shattered to pieces. See ಉಕ್ಕುಡಿಸು.

ಉಡಿಸು udiṣu. 2. = ಉಡೆ 2, ಉದು 2. To cause to put on in a peculiar manner, as certain clothes (Grj. 9, 5). ಹೆತಕುರಂಗನಯನಿಗೆ ತನ್ನಡಿಸಿದರು ನವದುಕೂಲವನು (Bp. 4, 84). ವಸ್ತ್ರವನ್ ಉಡಿಸ, ದಾಸನೋರ್ ಉಡ ಕಲಿತನು ಅನು (25, 8). ಉದಿಯಲಿ ಕಾಪನ್ ಉಡಿಸಿ (32, 51). ಬಿಳಿಯ ಸೀರೆಯನ್ ಉಡಿಸಿ (38, 15). ಉಡಿಸಿದವನೋ ಹೇಸ ಉಡಿ ಗೆಯಂ? (40, 39). ಹೊಲಸ ಅದಾವೆಗಳನ್ನು ಹಾಕದೆ, ಸ್ವಚ್ಛವಾದವುಗಳನ್ನು ಉಡಿಸಿ, ತೊಡಿಸಿ (B. 3, 82).

ಉದು udu. 1. To wind or wrap round the waist, to put round the waist and fasten there by tucking in (or by a knot), as the sirē, the lower dōtra, and aprons of leaves or of feathers (ವಸ್ತ್ರಪ್ರವೇಷನ ಸ್ತಂಧ. Dh.; ವಸ್ತ್ರವೇಷನ ಸ್ತಂ. 94; O.; T.). P. p. ಉಟ್ಟು (Smd. 282). ಉಟ್ಟುದು (ಉಪಸಂವ್ಯಾಸ, ಪರಿಧಾನ, ಅನ್ತರೀಯ, ನಿವಸನ HIA.). ಒಳಗುಡುವ ಸೀರೆ (ಅನ್ತರ Mr. 531). ನವಿಲ ಗಡಾಯನ್ ಉಟ್ಟು ಇಹನು (ಕಿರಾತನು); ಎರೆಯನ್ ಉಟ್ಟು ಇಹವನು (ತಬರನು); ವರಯುವತಿಯರು ಅರ್ಧತೊಡೆಬರಿಯನ್ತರ ಉಡುವನ್ತಾ ಸೀರೆ (ಹಣ್ಣಾತಕ); ಅವಳೊರ್ವಳು ಒಪ್ಪಟ್ಟಿ ಮುಡುಕಿಯಾಗಿ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯನ್ ಉಟ್ಟವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಣನ್ ಇಲ್ಲದವಳು (ಕಾತ್ಯಾಯನಿ); ಉಡುವ ಹುಟ್ಟಿಗೆ (ಸ್ಥೂಲಕಾಟಕ); ಉಡುವ ಸೀರೆ (ಪರಿಧಾನ, etc. Nr.). ಉಡುವ ದೋತ್ರ ಮುನ್ತಾದವು (ವಸ್ತ್ರ, etc. Si. 223). ಉಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆ (ಅನ್ತರ 453). ನವಲುಗದಾ ಉಟ್ಟು ಬೇಡನು (ಕಿರಾತ); ಸೊಪ್ಪನ್ ಉಟ್ಟು ಬೇಡನು (ತಬರ 341). ಗಣ್ಣಾಡಿಗೆಯುಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟು ಹಿಣಿಲಂ (Smd. 282). ಉಡುವಂ (260). ಉಡಲ್ವೇದ್ or ಉಡ ವೇದ್ (278). See Bp. 5, 36; 11, 23; 25, 8; 88, 58; 57, 25; 59, 10; Bh. 1, 8, 10; J. 3, 22; 8, 46; 10, 42; 11, 41; 16, 4; 30, 16. 17; 38, 22; B. 3, 101. ಉಟ್ಟಿದ್ದು ಹಡಾಯದಿದ್ದರೆ ನಷ್ಟವೇನು? — ಉಡಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ಮೆಯ್ಯಿಗೆಗೆ ಹೇಸ, ಉಮ್ಮಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ತಂಗಳಿಗೆ ಹೇಸ (Prvs.).

ಉದು udu. 2. A mutilated form of ಉಡಿಸು of ಉಡಿ 2. — ಉದು ತೊಡಿಸು. To cause to put on two kinds of raiment (B. Mhr.; B. 5, 283).

ಉದು udu. 3. = ಉಡಿ 6, q. v. — ಉದುಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಉದುಗೊಡೆ, etc. (J. 18, 88; My.; Tē.). — ಉದುಗುಡೆ. -ಕುಡೆ. = ಉದುಗೊಡೆ, etc. (ತಲ್ಲುಟು G.; B. 5, 291). ಉದುಗುಡೆ ಮಾದು (ತರಣ್ಣು G.). — ಉದುಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಉದುಗೊಡೆ, etc.

(My.). — ಉಡುಗೊಪ್ಪಿ. -ಕೊಪ್ಪಿ. (Śmd. 204). A present of certain clothes (sīrē, etc.) given to the bride and bridegroom by relations and friends that are present at the time of the celebration of marriage (ವಸಾಯ ಸ್ತ; ಪಾವದ Bhn. 21; C.); such a present given on any auspicious occasion (C.; Bh. 1, 7, 13; 2, 13, 12; Tu. ಉಡಿಗೆರೆ, ಉಡುಗೆರೆ, ಉಡ್ವರೆ, a gift). — ಉಡು ತೊಡುಗೆ. dupl. Two kinds of raiment (B. 5, 291. 296). — ಉಡುಸೀರೆ. A sīrē to be wrapped round the waist (ಇಡ್ಲೆ Śm. 86).

ಉಡು uḍu. 4. = ಉಡಿ 5, etc. The waist. — ಉಡುವಾರ. = ಉಡವಾರ, etc. (My.; ನೇವರ, ತ್ವಂಜಲ G.; Tu. ಉಡವಾರ, ಉಡುವಾರ, a gold or silver girdle). ದರ್ಭಯಿನ್ದ ಮಾಡಿದ ಉಡುವಾರ (ಮಾಂಜ G.).

ಉಡು uḍu. 5. = ಉಡ 1, q. v. An iguana, Lacerta monitor (ಮೃಗವರ್ತನ Śmd. Dh.; ಮೃಗಧೇವ Śm. 94; ಗೋಧಿ, ಮುಕಲಿಕೆ Nr., Mr. 163; Tu. ಉಡು, ಒಡು, ಒಡ್ವು; Tē. ಉಡುಮು; T. M. ಉಡುಮು). ಉಡುವಿನ ಮಹಿ (ಗೌಧಾರ, ಗೌಧೇರ Nr.). See ನೀರುಡು, ಬಯ್ಯುಡು, ಮಹಿಯುಡು; Prv. s. ತುಮ್ಬು 1. — ಉಡುತಡಿ. N. of a place (Bp. 40, 28). — ಉಡುವಿನ ತುಪ್ಪ. Iguana's ghee (Bp. 17, 18). — ಉಡುಪೂರ. N. of a place. ಉಡುಪೂರ ಕಣ್ಣಪ್ಪ (Bp. 18, 1).

ಉಡು uḍu. A star. 2, water. (My.).

ಉಡುಕೆ uḍu-ka. (Śmd. 249 Mḥ., the ಕೆ being used in ಧಾಸ). Winding or rapping round the waist, etc.

ಉಡುಕೆಸು uḍukisu. To straighten, tighten, compress; to restrain, keep in; to vex, oppress (T. ಒಡುಕ್ಕು; Tē. ಉಡಿಂಚು, to dehaso, disgrace; R.).

ಉಡುಕೆ uḍukē. = ಉಡಿಗೆ, etc. (My.).

ಉಡುಗ uḍuga. = ಹುಡುಗ. (My.).

ಉಡುಗಿ uḍugi. = ಹುಡುಗ. (My.).

ಉಡುಗಿಸು uḍugisu. 1. = ಉಡಗಿಸು 1. (My.).

ಉಡುಗಿಸು uḍugisu. 2. = ಉಡಗಿಸು 2. To cause to shrink, etc. (Grj. 5, 8; 7, 61; Bp. 44, 21; 50, 29; J. 8, 3; 28, 2).

ಉಡುಗು uḍugu. 1. = ಉಡಗು 2. To shrink, to shrivel, to contract; to be bent; to decrease, to become less; to abate; to fail; to fade; to disappear; to be finished; to desist; to stop, to halt (see final references);—to bend or put backwards; to remove (Bp. 11, 51; 24, 68); to leave; to quit, to abandon (ಸಂಕೋಚನ Śmd. Dh.; Śmd. 157; Grj. 8, 81. 82; Bp. 11, 9. 12; 20, 5. 24; 24, 80; 31, 16; 82, 39; 35, 10; 43, 12. 15; 44, 9; 51, 79; 53, 17; 55, 52; 58, 37; Rāv. 14, 29; T. ಉಡ್ವು, ಉಡುಂಗು, to fear; to be ashamed; Tē. ಉಡುಗು, ಒಡುಗು; T. ಒಡುಂಗು, ಒಡುಂಗು). ಮದವುಡುಗದ ಆನೆ (ಉಡ್ವಾನ, ನಿರ್ಮದ Nr.). ಎಡದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ನ ಇಕ್ಕುವುದು (ಅಲೀಥ); ಬಲದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಎಡದ ಕಾಲ ಮುನ್ನ ಇಕ್ಕುವುದು (ಪ್ರತ್ಯಾಲೀಥ Nr.). Regarding the v. i. see Rāv. 6, after 24; 9, 9; 13, after 96; B. 5, 142; Grj. 1, 85. 96; 8, 6; Bp. 3, 8; 18, 63. 72; 27, 4. 48; 50, 28. 32; 58, 48;—29, 10; 22, 8;—8, 7; 21, 16;—

43, 58; 54, 6;—11, 59; 22, 65; 39, 33; 40, 62; 43, 79; 60, 49; 61, 11;—52, 19; J. 5, 43. — ಉಡುಗುಡುಗು. rep. (Bp. 20, 28; 45, 53). — ಉಡುಗುಡುಗುಡುಗು. rep. (Bp. 18, 58).

ಉಡುಗು uḍugu. 2. = ಉಡಗು 1, etc. To sweep (Bp. 9, 34; 41, 21; My.; Tē. ಉಡುಡು).

ಉಡುಗೆ uḍu-gē. (Śmd. 248). = ಉಡುಕೆ, etc. That envelops or encircles, an envelope; a raiment of a particular kind (ಪಾದ್ಯಗಿ Śmd. I, c. r. ಸಾದ್ಯಗಿ). ಕಡಲುಡುಗೆ ಆದ ಪೊದವ (ಅರ್ಣವವ್ಯತಧಾತಿ Śmd. 11. 12). — ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ. dupl. = ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ. (My.; B. 5, 130. 283).

ಉಡುಚು uḍuḥ. = ಉಡಚು. (S. Mhr.).

ಉಡುತ uḍuta. Winding or wrapping round the waist, etc. (My.).

ಉಡುತೆ uḍutē. A squirrel (My.; Tē. ಉಡುತಾ, ಉಡುತ; T. ಉಡುತ್ಯೈ, ಇಲಾಡೈ; T. ಉಡುಕ್ಕಲ್, a jump; ಉಗಲ್, to jump; Tē. ಉಂಕಂಡು, to jump). Cf. ಇಣಚಿ?

ಉಡುದೇವ uḍu-dēva. The moon. 2, the number one (Bp. 61, 92).

ಉಡುಪ uḍu-pa. The moon (ಸುಧಾಕರ, ಚಂದ್ರ Nn. 72). 2, a raft, a float (ನೀರ ನಡೆ ಹಾಯ್ದು ತಪ್ಪ Mr. 416). 3, a beautiful young woman (ರಮಣಿ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 72). 4, the bird called ṛātaka (ಚಾತಕವೃಕ್ಷ 72). 5, a serpent (ಉರಗ, ಸರ್ಪ 72). 6, N. of a class of Brāhmaṇas, chiefly astrologers (Mg.).

ಉಡುಪಖಣ್ಣ uḍupa-khaṇḍa. The crescent.

ಉಡುಪಖಣ್ಣ ಶಿಖಣ್ಣ uḍupakhaṇḍa-śikhaṇḍa. Śiva (Bp. 57, 26).

ಉಡುಪತಿ uḍu-pati. The moon.

ಉಡುಪತಿಜ್ಞಾಪಿ uḍupati-jñā. Śiva (Bp. 54, 17).

ಉಡುಪಿ uḍupi. = ಉಡುಪ. N. of a place on the western coast (C.; T. ಉಡುಪೈ).

ಉಡುಪು uḍupu. = ಉಡಪ. (My.; Tē., T.). — ಉಡಪ. -ಆ 3. A man who has for his raiment—. See ಪುಲಿಯುಡುಪ.

ಉಡುಪು uḍupu. = ಉಡುಪಿ. ಉಡುಪಿನೋಳು (Dp. 104, 5).

ಉಡುಪುಪ್ಪ uḍu-pushpa. = ಒಡ್ವಪ್ಪ. (My. Amara).

ಉಡುಮ್ಬರಿಕೆ uḍumbarikē. = ಉಡುಮ್ಬರ. See ಕಾಕೋಡುಮ್ಬರಿಕೆ.

ಉಡುರಾಜ uḍu-rāja. The moon. (My.).

ಉಡುರು uḍuru. = ಉಡ್ರು. The bellowing of an ox or a bull (My.; cf. ಆಪ್ತುಕ್, ಒಳಪು). ಉಡುರು ಹಾಳು (My.).

ಉಡುಲು uḍulu. = ಉಡಿಲೆ, etc. (My.).

ಉಡುವರ uḍu-vara. The moon (Bp. 11, 12).

ಉಡುವೆ uḍuvē. A place filled with bushes, a jungle (My.).

ಉಡುಸು uḍusu. = ಉಡಿಸು 2. (My.).

ಉಡೆ uḍē. 1. = ಉಡಿ 5, etc. The waist. See ವೆಣ್ಣುಡೆ. — ಉಡೆನೂಲ್. = ಉಡಿನೂಲ್. (ಕಲಾಪ, ಸಪ್ತಕ, ಮೇಖಲೆ, ರಸನೆ, ಕಟಿ ಸೂತ್ರ, ಸಾರಸನ HIA.; ಕಟಿಸೂತ್ರ Ōt. II, 83; Abh. P. 12, 27). — ಉಡೆವಣಿ. ಮಣಿ (Śmd. 385; Kk. 96). A waist-jewel (Grj. 3, 88; 8, after 91).

ಉಡೆ uddi. 2. = ಉಡಿ 6, etc. (My.). See ಉಕ್ಕುಡಿ s. ಉಕ್ 2.
 ಉಡ್ಡಿ uddi. = ಬಡ್ಡಿ. Any heap or pile, especially
 a pile of three (marbles, seeds, fruit stones,
 etc.) with a forth set on the top (R.; Tu.; Tē.
 ಉಡ್ಡಿ. — ಉಡ್ಡಿ ಗುಣುಗ. = ಬಡ್ಡಿ ಗುಣುಗ. Such a pile made of
 beads of the Molucca bean (R.).
 ಉಡ್ಡಿನೆ ud-dina. Flying up, ascending, soaring.
 ಉಡ್ಡುರ್ಕ್ uddurk. A sound used to express a
 state of rage (T. ಉಡುಕ್ಕು, to be angry). ಉಡ್ಡುರ್ಕ್ ನ
 ಇವ್ವಾನೆ (My.).
 ಉಡ್ರು udru. = ಉರುರು. (My.).
 ಉಡ್ರು udlu. = ಉರುಲು, etc. (My.; G.).
 ಉಡ್ ಉ. = ಉಣ್ಣು 1, ಉಮ್, (ಉಮ್ಬು). To eat what
 forms a person's or, in poetry, certain ani-
 mals' real meal or ūṭa, as anna (kūl), hōligē,
 huggi, ambali, (with regard to children)
 mother's milk, (with regard to the bhṛīṅga)
 fragrance, etc. 2, to enjoy, as riches; to
 take, as interest on money; etc. (ಭೋಜನ ಕೆಂದ.
 Dh.; T., M., Tu.; cf. ಉಡು 1). P. p. ಉಣ್ಣು (ಕೆಂದ. 63. 287;
 Bp. 55, 4). ಉಣ್ಣುಡು (ಕೆಂದ. 242). ಉಣ್ಣುಂ (63. 238. 275).
 ಉಣ್ಣ, ಉಣ್ಣೊಡಂ, ಉಣ್ಣೆ (86). ಉಣ್ಣಂ, ಉಣ್ಣರ್ (87), ಉಣ್ಣಕ್
 (84), ಉಣ್ಣದೆ (87; ಉಣ್ಣದೆ Bp. 51, 77). ಉಣ್ಣು q. v. = ಉಣ್ಣು
 (C.). ಉಣ್ಣು ಮಿಕ್ಕುಡು (ಭುಕ್ತರೇಷ, etc.); ಹೆಜಿರ್ ಇಕ್ಕದ ಕೂದಿನನ್
 ಉಣ್ಣು (ಪರಾನ್, etc. Hlā.). ಲೋಗರ್ ಇಕ್ಕವ ಕೂದಿನನ್ ಉಣ್ಣುವಂ
 (ಪರಾನ್, etc.); ಒಡನುಮ್ಬುಡು (ಸಹಭೋಜನ); ಉಣ್ಣುಟ್ಟುಡು
 (ಭುಕ್ತ, etc.); ಮೊಲೆಯನ್ ಉಣ್ಣು ಮುಗುಳು (ಸ್ತನಪ, etc. Nr.; cf.
 Si. 196). ಏತ್ತರದೊಳ್ ಉಣ್ಣು ಮನೆ (ಭುಕ್ತಗೃಹ Mr. 196). ಒಡ್ಡಿ
 ಯುಣ್ಣುಂ (ವನೇಜ Mr. 345). ಅಮ್ಬಲಿಯನ್ ಎತ್ತ ಉಣ್ಣುಂ (8p.).
 ಘಂಟನಾ ನಮ್ ಉಣ್ಣುತಮ್ ಇವ್ವ ನಮಿಗಮ್ಮ (Upr. 7, 49). See
 Bp. 11, 10; 50, 13; 56, 9; 58, 30. 45; Rēv. 6, 10; J. 3, 8;
 10, 42; 12, 45; 34, 9; Dp. 4, 54; Bh. 1, 10, 31. Cf. ಉಣ್ಣೆ.
 — ಉಣ್ಣುಡಿಗ. A man who prepares a meal and serves it
 up (ದಾಸಿಗ Ct. I, 5). — ಉಣ್ಣು ಬಡಿಸು. To serve up a meal,
 i. e. to put a portion of the meal (rice, etc.) on the plate,
 etc. of each person present. See Bp. 9, 40; 14, 3; 47, 40;
 51, 68. — ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಉಣ್ಣ ಬಡಿಸು. (Bp. 52, 20; 60,
 52; V. 14, 38). — ಉಣ್ಣಾಡಿ. -ಅಡಿ. A glutton (J. 7, 68; My.).
 — ಉಣ್ಣಾಡಿಗ. -ಅಡಿಗ. = ಉಣ್ಣಾಡಿ. (My.). — ಉಣ್ಣದ. = ಉಣ್ಣ
 ದವ. ಉಣ್ಣದರ ದೀಯ (ಅಮೃತ Kk. 10a.; ಕೆ. s.). — ಉಣ್ಣದವ.
 A man who does not take his (or any) meal. 2, a deity
 (ಸುರ ಕೆ. 8, 9; ನಿರ್ಹರ Kk. 10a.). — ಉಣ್ಣದಿರುಡ. -ಇರುಡ.
 Abstinence from a meal or from all meals (ಅನಕ, ಪ್ರಾಯ
 Mr. 460).
 ಉಣ್ಣಾಡಿ upāci. 1. (Tē. ಉಣ್ಣು, T. ಉಣ್ಣು, a sort of fish).
 — ಉಣ್ಣಾಡಿಮಾನು. A porpoise (ಉಣ್ಣು, ತೆಕುಕ Si. 87).
 ಉಣ್ಣಾಡಿ upāci. 2. The upper part of the stalk
 of great millet after the removal of the ear
 (S. Mhr.).
 ಉಣ್ಣಾಮಿನಿಬಳ್ಳಿ upāmini-baḷli. A large climbing shrub,
 Unona narum Dan. (St. & Pl.; Kōṅkaṇi ಗುಣಾಮಿನಿ).
 ಉಣ್ಣೆ upi. = ಉಣ್ಣ. A person who feeds on, one
 who partakes of (ಕೆಂದ. 238), e. g. ಅಮರ್ತುಣ್ಣೆ, ಕಳ್ಳುಣ್ಣೆ,

ತುಡುಗುಣ್ಣೆ (238), ಎಲರುಣ್ಣೆ (ಕೆ. 2. 4. 6), ಬಣ್ಣುಣ್ಣೆ, ಅಲರುಣ್ಣೆ
 (27), ಮಣ್ಣುಣ್ಣೆ.
 ಉಣ್ಣೆಕೆ upikē. Taking a meal (My.).
 ಉಣ್ಣೆಗ upiṅga. = ಉಣ್ಣೆ. See ಅಮರ್ತುಣ್ಣೆ, ಎಲರುಣ್ಣೆ.
 ಉಣ್ಣೆಸಿ upisi. (= ಉಣ್ಣೆ, ಉಣ್ಣೆಗ, ಉಣ್ಣೆಸಿಗ, ಉಣ್ಣೆಸು 2, No. 2).
 See ನೆಲನಮರ್ತುಣ್ಣೆಸಿ.
 ಉಣ್ಣೆಸಿಗ upisiṅga. (= ಉಣ್ಣೆಸಿ, etc.). See ಅಮರ್ತುಣ್ಣೆಸಿಗ.
 ಉಣ್ಣೆಸು upisu. 1. = ಉಣ್ಣೆಸು. To cause to take a
 meal (C.; J. 6, 43; B. 3, 32; 4, 37). See Prv. s. ಕಮ್ಮಗಿ.
 ಉಣ್ಣೆಸು upisu. 2. What is fed on: a meal. (Tu.
 ಉಣ್ಣು). ದಧಿಯಲ್ಲದ ಉಣ್ಣೆಸು (ಕೆಂದ. 67). ಒಳ್ಳುಣ್ಣೆಸು, ಇನ್ನಣ್ಣೆಸು
 (214). ಹಕ್ಕುಗ ಉಣ್ಣೆಸು (ಎರಿ ಕೆ. s.). ಉಣ್ಣೆಸುಗ್ಗ (J. 28, 24).
 See ಕಲ್ಲುಣ್ಣೆಸು, ನಲ್ಲುಣ್ಣೆಸು. 2, = ಉಣ್ಣೆಸಿ. See ಅಮರ್ತುಣ್ಣೆಸು.
 ಉಣ್ಣು upṭu. 1. Third person singular of the
 present of ಉಳ್ಳೆ 1, to be, q. v.: it is, etc. (C.; Tu.,
 T. ಉಣ್ಣು).
 ಉಣ್ಣು upṭu. 2. (= ಉಳ್ಳೆಡು, ಉಳ್ಳುಡು). That is or
 exists; existence; existing. — ಉಣ್ಣುಡು. -ಅಡು.
 ದು. = ಉಣ್ಣಾಗುವದು. To become; to occur, to be used, etc.
 (ಕೆಂದ. 184 Mdb.). — ಉಣ್ಣಾಗರ್ ಪಡು. = ಉಣ್ಣಾಗು. ಉಣ್ಣಾಗು
 ಗರ್ ಪಟ್ಟ (ಉದಿತ ಕೆಂದ. 61 Cm.). — ಉಣ್ಣಾಗು. -ಅಗು. To
 become; to be born; to be; to exist; to happen; to accrue
 to; etc. (C.). ಉಣ್ಣಾದೊಡಂ (ಕೆಂದ. 180). See ಕೆಂದ. Cm. 12.
 30. 85. 95. 139; Si. 57. 68. 92. 198. 395; Bp. 8, 11; 43,
 58; 49, 11; 51, 46; B. 1, 14; 2, 20; 5, 206. ಉಣ್ಣಾಗುದು
 (ಉಳ್ಳುಡು ಕೆಂದ. Cm. 88). ಉಣ್ಣಾದ (ಉದಿತ 98). ಉಣ್ಣಾದದು
 (ಧಾವ Dbw.). — ಉಣ್ಣಾಗುವೆ. Becoming, arising, etc. (Si.
 388). — ಉಣ್ಣು ಮಾಡು. To cause to be, to effect, to
 produce, to create; to establish (ದೊರೆ ಕೊಳಸು, ಸಾಧಿಸು G.).
 ಸಿರಿಯುಣ್ಣು ಮಾಡಿದಂ ಕುರುಬಲದೊಳ್ (ಕೆಂದ. 291). ಉಣ್ಣು ಮಾಡಿದ
 ದೇವರು ಉಟವ ಕೊಡಲಾದನೋ? (Prv.). See Bp. 8, 72;
 Abb. P. 3, 126; 4, 40; 11, 182; B. 2, 49; 4, 9; Si. 46. 57.
 69. 262. 293. — ಉಣ್ಣು ಮಾಡುವೆ. Effecting, creating, etc.
 (Si. 263). — ಉಣ್ಣೆನಿಸು. -ಎನಿಸು. To cause one's self to be
 used, to be used (ಉಣ್ಣಾಗುವದು ಕೆಂದ. 237 Cm.).
 ಉಣ್ಣು upṭu. 3. = ಉರುಟು 4, etc. — ಉಣ್ಣುಡು. -ಅಡು
 To roll, to move from side to side, as a round vessel
 (My.).
 ಉಣ್ಣಲಿಗೆ upṭaligē. A kind of rice cake that
 has the form of a biscuit (My.; ಕೆ. ಸುನ್ದ? Nr.; Tē.
 ಉಣ್ಣು ಮು; Tu. ಉಣ್ಣುಳುಗ).
 ಉಣ್ಣೆ upṭi. = ಹುಣ್ಣೆ. (Tē.). — ಉಣ್ಣೆಗಡಿಗ. = ಹುಣ್ಣೆಗಡಿಗ. (My.).
 ಉಣ್ಣೆಗ upṭiga. A single, solitary male, who
 has neither parents nor relations (S. Mhr.;
 B. 4, 200).
 ಉಣ್ಣೆಗೆ upṭigē. A stamp, an impression (My.;
 M.; Tē. ಉಣ್ಣೆಡು, to place). ಈ ಕುದಿಯನ್ ತಿವನ ಮುಣ್ಣೆ ಉ
 ಣ್ಣೆಗೆಯನ್ ಒತ್ತಿದೆ, ತಿವನ ರಾಂಥನಮ್ ಇದು (Bp. 28, 41). 2, a
 pass, a ticket of free transit or passage
 (Abh. P. 11, 35). ಕರಿ ದರ್ ಇವಂ! ಜವನಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣೆಗೆದನ್ನೋ?
 (ಕೆಂದ. 104). ಎಧಾತ್ತನ ಉಣ್ಣೆಗೆ, ಜವಂ ಕೊಟ್ಟ ಒರೆ ಎಣ್ಣೆ (85,
 o. r. -ಗೊಟ್ಟೋರೆ).
 ಉಣ್ಣು upṭu. P. p. of ಉಣ್ಣೆ, ಉಣ್ಣು.

ಉಡ್ಡೆ *uḍḍē*. A round mass or ball of anything, *e.g.* of raw sugar, tamarind, clay, cowdung, etc. (C.; T., Tē., M., Tu.; Tu. also ಉಡ್ಡೆ; Tē. also ಉಡ್ಡೆ; T. ಉಡ್ಡೆ, anything globular; see ಉಡುಟು 5). ತಕ್ಕನ ಉಡ್ಡೆ (Bb. 1, 8, 76). See (ಜೀವಿಡ್ಡೆ), ಪಾಲುಡ್ಡೆ. — ಉಡ್ಡೆ ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To take the form of a round mass or ball (C.). 2, to make into that form (C.). — ಉಡ್ಡೆ ಗೋ. — ಕೋ. = ಉಡ್ಡೆ ಗಟ್ಟು No. 1. (Grj. 7, 21).

ಉಣ್ಣೆ ವಳಿಯದು *uṇṇa valiyadu*. Much, further (ಸೋಡಂ, ದಾಡಂ, ಪಿರಿಮಂ Śmd. II). 2, in vain, causelessly (ಸೋಡಂ, ದಾಡಂ, ಬಿಡು Kk. 89).

ಉಣ್ಣೆ *uṇṇi*. 1. Taking a meal; a meal. (T. ಉಣ್ಣೆ). See ಮೆಡ್ಡು ತುಣ್ಣೆ.

ಉಣ್ಣೆ *uṇṇi*. 2. = ಉಣ್ಣೆ. (A sucker), a tick (C.; T. ಉಣ್ಣೆ, ಉಣ್ಣೆ; Tē. ಉಣ್ಣೆ). ಉಣ್ಣೆ ಕೆಡ್ಡೆ ರೋಗದ ಉಣ್ಣೆ ದಮ ನೋರಪಾಲ; ಪುಣ್ಯವ ಮಾಡಿ ಉಣ್ಣೆ ರೋಗದವನಿರವು ಉಣ್ಣೆ ಗು ಕಷ್ಟಂ (Sp.).

ಉಣ್ಣೆ ಸು *uṇṇisu*. = ಉಣ್ಣೆ ಸು 1. To cause to take a meal, to give a meal to eat (C.). ಮಲಹರಂಗೆ ಉಣ್ಣೆ ಸದೆ ಪಾಲಂ (Bp. 14, 30). ನಿನ್ನಗೆ ಉಣ್ಣೆ ಸಿದ ಬೋನನಂ (24, 75; see also 27, 18).

ಉಣ್ಣು *uṇṇu*. 1. = ಉಣ್ಣೆ. (C.). P. p. ಉಣ್ಣು (C.). ಉಣ್ಣು ರಾಜಿವನ ಇಳು ರಾಜನು. — ಉಣ್ಣು ಲಿಕ್ಕು ಬದವ ಬಣ್ಣು ಬಯಸಿದ. — ಉಣ್ಣು ದ್ದು ಉಣ್ಣು ಹಾಗೆ ಹೋದರೆ ವೈದ್ಯನ ಹಂಗು ಏನು? — ಉಣ್ಣು ದ್ದೆ ಲ್ಲಾ ಕುಣ್ಣೆ ಲೇ ಹೋಯ್ತು. — ಉಣ್ಣು ದ್ದೇ ಯುಗಾದಿ, ಮನ್ನದ್ದೇ ದೀವಾಳಿ. — ಉಣ್ಣು ವನಿಗೆ ಹಸಿವಲ್ಲ, ಮಣ್ಣು ಗಾಡನಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲ. — ಉಣ್ಣು ವರಿಗೆ ಉಟ ಬೇಡ, ಗುಣ್ಣು ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೇಡ. — ಉಣ್ಣು ವ ಹರಸ ಬೇಡ, ನೋವನ ಬಯ್ಯ ಬೇಡ. — ಉಣ್ಣೆ, ಏನೋ, ಗುಣ್ಣು ಭಟ್ಟಿ? ಹಾಡು, ಕಾಣೆ, ರಣ್ಣೆ ಮುಣ್ಣೆ? — ಉಣ್ಣೆ, ಏನೋ, ಗುಣ್ಣು? ಅನ್ನರೆ ಮುಣ್ಣು ಸು ಮೂವತ್ತು ಮೊದಿ (Prva.).

ಉಣ್ಣು *uṇṇu*. 2. = ಹುಣ್ಣು. (My.).

ಉಣ್ಣೆ *uṇṇē*. = ಉಣ್ಣೆ 2. (ವ್ರಾತನ Mr. 166). — ಉಣ್ಣೆ ಗಿಡ. The Lantana shrub (My.; cf. ಹೇಸಿಗೆ ಗಿಡ).

ಉಣ್ಣೆ *uṇṇē*. Tbb. of ಉಣ್ಣೆ. Wool (C.; see B. 3, 9, 106; 4, 163; 5, 122). ಉಣ್ಣೆ ಬಟ್ಟೆ ಬಣ್ಣು ಕತ್ತಾ ದೀತೇ? (Prv.).

ಉಣ್ಣು *uṇṇu*. (= ಪುಣ್ಣು, ಪೋಣ್ಣು). To go up, to rise; to come or break forth; to issue; to be born (ಉಡ್ಡೆ Śmd. Dh.; ಹುಟ್ಟು G.; cf. ಉಕ್ಕು 1, ಉಬ್ಬು 1). ನವರಸಮ್ ಉಣ್ಣೆ (Ūb. v. 16). ಬಲವುಣ್ಣಿ (Bp. 42, 1; 53, 48). ಉಣ್ಣುವ ಮಂಡು (Rāv. 3, 118). See Abh. P. 4, 21; 9, 24; 11, 18; 13, 47; 14, 103; Rāv. 4, after 14; 4, 45; 5, 83. 87. 90; Grj. 3, 79. 93; 5, after 42; 10, 9; J. 11, 19.

ಉತ್ *ut*. = ಉಡ್. Another form of ಉಡ್, to plough, only used in the common P. p. ಉತ್ತು (= ಉಡ್ಡು). ಉತ್ತು ದಾಡುವ ಬಕ್ಕು ಬದುಗನು (ಕರ್ಷಕ, etc.); ಉತ್ತ ಕೆಯಿ (ಕೃಷ್ಣ, etc. Nr.). ಉತ್ತು (J. 4, 44; Śl. 298. 299). ಉತ್ತ ಭೂಮಿ (801). ಉತ್ತದು (301). ಪೊನ್ನ ನೇಗಿರೋ ಉತ್ತು (Bp. 60, 50). ಉತ್ತ ಹೊಲ ಬಿತ್ತಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೇತು, ಸತ್ತ ಹೊಲ ಸುಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೇತು. — ಉತ್ತು ಬರುವ ಮಗ ತೆವಳಿ ಬನ್ನರೆ ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯ ಪುಣ್ಯ. — ಉತ್ತು ದಾಡುವವನ ಬದುಕು ಎತ್ತಲೂ ಲೇಸು (Prva.).

ಉತ್ *ut*. = ಉತ್ತುಂ q. v., etc., *e.g.* ತಾಪಿಸುತ (Bp. 52, 6), ಕೆವವುತ, ಹಾಡುತ, ಸೀಡುತ, ತಾಪಿಸುತ, ಎನುತ, etc. (52, 13), ಎನುತ, ನಮಿಸುತ (60, 59). See s. ವಾ.

ಉತ್ *uta*. 1. Also; and; what, how; or.

ಉತ್ *uta*. 2. Sewn, woven. (G.).

ಉತಂ *utam*. = ಉತ್, etc., *e.g.* ಆರೋಗಿಸುತಂ, ಕಾಣುತವೆ (i. e. ಕಾಣುತಂ - ಎ 3, Bp. 52, 6), ಕೊಳುತಂ (52, 12), ಎನುತಂ (52, 13. 14). See s. ವಾ.

ಉತ್ತಾರು *utāru*. (= ಉತ್ತಾರ). Subsiding; alleviation; decline, diminution;—descent, slope;—cheapness (My.; Mbr. ಉತ್ತಾರ, whole appears as a Tbh. ಉತ್ತಾರ).

ಉತ್ತಾಳಿ *utāvali*. Haste, impatience (C.; Br.; Mbr.).

ಉತ್ತಾಡೋ *uta-khō*. Either, or.

ಉತ್ತು *u10-tu1*. = ಉತ್ತು 1, q. v. ನಿಮ್ಮತಿವರದುಮ್ ಎಮ್ಮು ತಯ್ಯರುಂ ತಮ್ಮತಮವರುಂ (Śmd. 180).

ಉತ್ತುಂ *utum*. = ಉತ್, ಉತಂ, ಉತ್ತೆ, ಉತ್ತ 1, ಉತ್ತ ೦, ಉತ್ತಾ. ಉತ್ತ ೦, ಉತ್ತ 1. A termination of the present participle (Śmd. 279), *e.g.* ನಗುತುಂ ಬನ್ನಂ; ಪುಗುತುಮ್ ಇದಂ; ಕರೆಯುತುಂ ಪೋದಂ (280), ನೋಡುತುಂ, ಮೂಡುತುಂ, ಆಡುತುಂ (Bp. 59, 20).

ಉತ್ತೆ *utē*. = ಉತ್ತುಂ, etc. (Śmd. 279), *e.g.* ಇಸುತೆ ಇದಂ; ಮಡುಗುತೆ ಪೋದಂ; etc. (280).

ಉಕ್ಕು *utka*. Desiring, longing for.

ಉಕ್ಕು ಬೆ *ud-kaē*. Having the hairs erect. See ಘಟೋತ್ಕುಚ.

ಉಕ್ಕು ಬೆ *ud-kaē*. = ಉಗ್ಗು ಬೆ, ಉಗ್ಗು ಬೆ. Exceeding the usual measure, excessive; excellent, important, great, superior, high (ಉಗ್ಗು ಬೆ, ಉಗ್ಗು ಬೆ, ಉಗ್ಗು ಬೆ, ಉಗ್ಗು ಬೆ, ಪರ್ವತದು Mr. 446; Bp. 51, 62). 2, mad, furious. 3, proud (ಸೊಕ್ಕು ಬೆ G.); pride (Rām. 3, 6, 45). 4, uneven, difficult. 5, the tree and fragrant bark of *Laurus cassia*. 6, eagerness after; anxious desire (Mhr.). 7, affliction (My.).

ಉಕ್ಕು ಬೆ *utkaēisu*. To be or become excessive (Bp. 50, 26).

ಉಕ್ಕು ಬೆ *ud-kaēhita*. Desiring, longing for; distressed (ಉತ್ತಲಿಕೆಯುಳ್ಳ Mr. 242).

ಉಕ್ಕು ಬೆ *ud-kaēhē*. Longing for; regretting, missing; anxiety or regret for any missing object (ಉಕ್ಕು ಬೆ, etc., ಅತುರ Mr. 446).

ಉಕ್ಕು ಬೆ *ud-kara*. Piling up; a heap, a multitude; abundance.

ಉಕ್ಕು ಬೆ *ud-karsha*. Pulling upwards; raising; drawing out. 2, eminence, excellence, superiority. 3, joy, pleasure.

ಉಕ್ಕು ಬೆ *utkarsha-dravya*. An instrument for pulling upwards or out. See ಮಾರ್ಣು.

ಉಕ್ಕು ಬೆ *utkala*. N. of the inhabitants of Orissa; a porter; a Fowler. (R.).

ಉಕ್ಕು ಬೆ *(ud-kali)*. A staff with a hook to push the straw trodden out by oxen (ಮೆರೆಕೋಲು Mr. 372, o. r. ಉಕ್ಕು ಬೆ).

ಉಕ್ಕು ಬೆ *utkalikē*. = ಉಕ್ಕು ಬೆ. Longing for, regretting, missing (ಎರಡು Nu. 102; ಅತುರ 164, Mr. 527; see ಉಕ್ಕು ಬೆ). 2, fear (ಭಯ Nu. 164; Mr. 527). 3, a water-pot (ಕಮಣ್ಣು Nu. 102). 4, a bud, an unblown flower (ಕೋರಕ, ಮೊಗ್ಗು 102. 164; ಮೊಗ್ಗು Mr. 527). 5, a wave, a billow (ಜಲಭಂಗ Nu. 102; ಎಣಿ, ನೀರ ತೆರೆ 164; ತರಂಗ Mr. 527). 6, a creeper (ವಲ್ಲಿ, ಬಳ್ಳಿ Nu. 102). 7, the chick-pea (ಹಣಗ, ಕಡಲೆ 102).

ಉಕ್ಕು ಬೆ *ud-kallōla*. Surging up (Abh. P. 13, 64).

ಉಕ್ಕು ಬೆ *ud-kāra*. Winnowing corn; piling it up.

ಉತ್ತರಣ ud-kirpa. Heaped up, accumulated (Riv. 5, 120);—scattered;—dug up or out, excavated; engraved.
ಉತ್ತರಣ utkupa. = ಉತ್ತರಣ, (ಒಕ್ಕಣ). A bug; a louse.
ಉತ್ತರಣ ud-kriti. N. of a type of metres (Ch.; Mr. 862).
ಉತ್ತರಣ ud-kriṣṭa. Drawn up or out. 2, excellent, eminent, superior; excessive (ಕಾವ್ಯ Nn. 33; ಕುಕೂಲ, ಹೆಚ್ಚು 141; ಉತ್ತರಣ, etc. Mr. 446).
ಉತ್ತರಣ utkriṣṭatē. Excellence, eminence (My.). See **ಉತ್ತರಣ utkriṣṭa**.
ಉತ್ತರಣ ud-kōṣa. Bending from the right course; a bribe.
ಉತ್ತರಣ nd-krama. Going up, or out, or away. 2, going astray, deviation, transgression. See **ಉತ್ತರಣ nd-krama**.
ಉತ್ತರಣ ud-kramana. = ಉತ್ತರಣ No. 1. (My.).
ಉತ್ತರಣ ud-kramisa. To depart, as life (My.); to exceed; to transgress, as an order (My.).
ಉತ್ತರಣ nd-krānti. Stepping up to; going out or away (as life, My.). See **ಉತ್ತರಣ nd-krānti**.
ಉತ್ತರಣ nd-krōṣa. Clamour, outcry. 2, an osprey.
ಉತ್ತರ utta. 1. = ಉತ್ತರ, etc., e. g. ಉತ್ತರ (Bp. 44, 68), ನದಗುತ್ತ, ಸನ್ನದಿಸುತ್ತ, ಸುಯುಕ್ತ (52, 12), ಬೀವಿಸುತ್ತ (59, 20). See **ಉತ್ತರ**.
ಉತ್ತರ utta. 2. = ಉತ್ತರ. The side or direction which is in the middle of two others; to or in the middle side or direction. ಅತ್ತ, ಇತ್ತ. ಉತ್ತ, ಎತ್ತ (Smd. 145). ಎತ್ತಿದ ಕೆಡ್ಡೆ ಮುಕ್ತಿದನ್, ಅತ್ತಿತ್ತು ತತ್ತಂ ಸಾರ್ವಂ ಇನ್ನೆ ಏತರ್ಕಂ (145).
ಉತ್ತರ utta. 3. = ಹುತ್ತ. (My.).
ಉತ್ತರ utta. Moistened, wet.
ಉತ್ತರ uttama. = ಉತ್ತಮ, etc., e. g. ಬರುತ್ತಂ (Bp. 52, 12), ಕಾವ್ಯುತಂ (52, 22).
ಉತ್ತರ ud-tamisa. A chaplet, a wreath worn on the crown of the head. 2, an earring.
ಉತ್ತರಣ uttapda. A gold necklace worn by women (My.; Si. 218; Tē.; T. ಉತ್ತರಣಮಣಿ, ಉತ್ತಿ; Tē. also ಉತ್ತರ, ಉತ್ತರಣ; cf. T. ಉತ್ತಿ, Tē. ಉತ್ತಿ, fit see ಉತ್ತರಣ).
ಉತ್ತರಣ ಉತ್ತರಣ uttapda. = ಉತ್ತರಣ. (My.; T. ಉತ್ತರಣ).
ಉತ್ತರಣ uttatti. = ಉತ್ತರಣ q. v., ಉತ್ತರಣ. (C.). See **ಉತ್ತರಣ**.
ಉತ್ತರ ud-tapta. Made hot; dry flesh.
ಉತ್ತರ ud-tama. = ಉತ್ತಮ. Uppermost, highest, most elevated; chief, best, excellent; the most removed or last. (ಎತ್ತ Nn. 21; ನಿಗರ Ct. II, 77; ಎತ್ತು Bhn. 41). 2, the first person (Smd. 90. 269; Kāv. I, 5, 6-12). See Bp. 60, 9; J. 14, 24 (where neuter noun). ಉತ್ತರಣ ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಹುಳವೇ (Priv.).
ಉತ್ತರಣ uttama-kārya. A good work (ಸಾಧನ, ಒಳ್ಳೆ ಕಾರ್ಯ Nn. 114).
ಉತ್ತರಣ uttama-tirtha. A celebrated place of pilgrimage (ಕಪ್ಪರ Nn. 27).
ಉತ್ತರಣ uttama-dvipa. A dvīpa of a certain extent. See Mr. 326 a. ನರ್ತನ.
ಉತ್ತರಣ uttama-pātra. An excellent person (Kāv. IV, 2, 32).
ಉತ್ತರಣ uttama-paruṣa. An excellent man (ಫಲೇನ,

ಸಮರುಷ Nn. 45). 2, the first person (Smd. 91. 255. 258. 261. 262).
ಉತ್ತರಣ uttama-ṛipa. A creditor.
ಉತ್ತರಣ uttama-vāji. An excellent horse (ಕಾವ್ಯ, ಒಳ್ಳೆ ಕುದುರೆ Nn. 12).
ಉತ್ತರಣ uttama-ślōka. A man well spoken of (My.).
ಉತ್ತರಣ uttama-āṅga. The head (Bp. 88, 85). — ಉತ್ತರಣ ಮೂಗದ ಕೇಶಿ. N. (Bp. 58, 4).
ಉತ್ತರಣ uttama-adhama. High and low, good and bad (My.).
ಉತ್ತರಣ uttamlkē. Excellence, superiority; goodness (Rām. 4, 3, 20).
ಉತ್ತರಣ uttamō. An excellent woman (Bp. 61, 34).
ಉತ್ತರಣ uttama-uttama. The very best (Bp. 61, 76).
ಉತ್ತರ ud-tara. 1. Higher; upper. 2, superior; excellent (ವಿರಾಟ, ಒಪ್ಪುವನ್ನಾಡು Nn. 77);—excess, over and above. 3, northern (ದಿಗ್ವಿವರ, ದಿಗ್ವಿವರ 77). 4, left, left-hand. 5, posterior, subsequent, following, latter; the following member or place (Smd. 227; Ch. v. 384). 6, future. 7, future consequence, the future result of actions (ಉತ್ತರಣ, ಮೇಲವ್ವ ಫಲ Mr. 72). 8, an answer, a reply; a mandate (ನುಡಿ Nn. 77). 9, a superior man (ಆರ್ಯ Mr. 882). 10, going, proceeding (ಯಾತಿ, ಅಯ್ಯುವು Nn. 77). 11, joy; satisfaction (ಅಪ್ಪಾದ, ಸನ್ನಿವೇಶ 77). 12, N. of a king, the son of Virāṭa (Mr. 263; ವಿರಾಟರಾಯನ ಮಗ G.). ಉತ್ತರಣ ಪಾರುಷತ್ಯ ಒಲೇ ಮುನ್ನ (Priv.). 13, a defence, a rejoinder. 14, a kind of upamā (Kāv. III, 3, B, 61. 99 seq.).—See **ಉತ್ತರಣ**. — ಉತ್ತರಣ ಅಡು. To give an answer (Bp. 24, 38; 55, 37). — ಉತ್ತರಣ ಕೆ. To give an answer (Bp. 18, 18; 53, 61). — ಉತ್ತರಣ ಕೆಡೆ. The northern direction (B. 5, 305). — ಉತ್ತರಣ ಕೊಡು. = ಉತ್ತರಣ ಕೆ. (Bp. 31, 10; 51, 19; B. 4, 18. 56. 156). ಉತ್ತರಣ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಸತ್ತವನ ಹಾಗೆ (Priv.). — ಉತ್ತರಣ ಕೊಡು. = ಉತ್ತರಣ ಕೊಡು. (Rām. 5, 8, 58). — ಉತ್ತರಣ ಕೊಡು. -ಂಕೆ ದಡ. An incoherently or ill speaking man, a babler (ಗದ್ಯವಾದಿ Mr. 240). — ಉತ್ತರಣ ಕೊಡು. -ಂಕೆಡು. An answer to fail (Bp. 54, 82). — ಉತ್ತರಣ ಕೊಡು. -ಂಕೊಡು. = ಉತ್ತರಣ ಕೊಡು. (J. 6, 26). — ಉತ್ತರಣ ದೊರೆ. An answer to be obtained (B. 4, 156). — ಉತ್ತರಣ ನಲ್ಲಿನು. To refrain from an answer (My.). 2, to silence (My.).
ಉತ್ತರ nd-tara. 2. Crossing over, passing over; vanquishing; giving up; coming out of, escaping from.
ಉತ್ತರಣ uttara-karma. Funeral rites (ನಿರ್ವಾಣ, ಉತ್ತರಣ ಕ್ರಿಯೆ Nn. 19; My.).
ಉತ್ತರಣ uttara-kāsi. Benares (My.).
ಉತ್ತರಣ uttara-kuru. The country of the northern Kuru. (My.).
ಉತ್ತರಣ uttara-kriyā. = ಉತ್ತರಣ. (Nn. 19; B. 3, 15; My.).
ಉತ್ತರಣ uttara-ṅga. The lintel of a door (ಉತ್ತರಣ Mr. 199).
ಉತ್ತರಣ uttara-ṅchada. A cover, what is thrown over anything (ಹಾಕಿ Mr. 208).
ಉತ್ತರಣ ud-tarāṇa. Crossing over. See **ಉತ್ತರಣ**.
ಉತ್ತರಣ uttarāṇi. = ಉತ್ತರಣ, ಉತ್ತರಣ, ಉತ್ತರಣ. A common weed, *Achyranthes aspera* Lin. (ಅಪಾಮಾರ್ಗ, ಮಯೂರಕ, ಖರಮುಂಡ, ಕೇಶವಲ್ಲಿ, etc. Nn.; Si. 148; ಅಪಾಮಾರ್ಗ, ತಿಂಬಿ Mr. 128; My.; Tē.).

ಉತ್ತರಣಿ *uttaraṇi*. = ಉತ್ತರಣಿ, etc. — ಉತ್ತರಣಿತ್ತು.

The *uttaraṇi's* seed (Bp. 31, 3).

ಉತ್ತರದಿಕ್ಕ *uttara-diṅṅa*. Kubera (Mr. 54).

ಉತ್ತರದೇಶ *uttara-dēśa*. = ಉತ್ತರದೇಶ. The northern country.

ಉತ್ತರದೇಶ *uttara-dēśa*. Tbh. of ಉತ್ತರದೇಶ (Śmd. 376).

ಉತ್ತರಧ್ರುವ *uttara-dhruva*. The north pole (B. 3, 41; 4, 64; My.).

ಉತ್ತರನಾಥ *uttara-nātha*. N. of a liṅga (Bp. 51, 64).

ಉತ್ತರಪಕ್ಷ *uttara-pakṣa*. A defendant (My.). 2, the dark half of the month (My.).

ಉತ್ತರಪೂಜೆ *uttara-pūjē*. Worship and dismissal, at the close of a ceremony, of the divinities summoned and set up at the commencement of it (My.; Mhr.).

ಉತ್ತರಭಾಷ್ಯ *uttara-bhāṣya*. The twenty-sixth lunar mansion (C.).

ಉತ್ತರವಿಮಾನಂ *uttara-vimāṇam*. The systematic investigation of the *veda* in so far as it leads to a knowledge of the one *brahma* or universal soul, the *vēdānta* philosophy of Bādarāyaṇa.

ಉತ್ತರವಯಸ್ಸು *uttara-vayassu*. The latter or declining years of life (B. 4, 113; My.).

ಉತ್ತರವಾದಿ *uttara-vādi*. = ಉತ್ತರವಾದಿ No. 1. (My.).

ಉತ್ತರವಾದಿತ್ವ *uttara-vāditva*. The state of being a defendant (My.).

ಉತ್ತರಸಾಧಕ *uttara-sādhaka*. Finishing what remains or follows; an assistant, a helper, a friend (Bp. 43, 81).

ಉತ್ತರಾಜಿ *uttarāji*. Relating to the north. — ಉತ್ತರಾಜಿ ಪೂಜೆ. -ಓರಿ. A female ear-ornament set with pearls (My.).

— ಉತ್ತರಾಜಿಮಠ. A *maṭha* in which Mādhva *saṅyāsī*s from the north use to reside (My.).

ಉತ್ತರಾಣಿ *uttarāṇi*. = ಉತ್ತರಣಿ, etc. (C.; St. & Pl.). See ಕರಿಯುತರಾಣಿ.

ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ *uttara-adhikārī*. A person who has the power or right of succeeding to the station or rank of another, a successor (My.); an heir (My.).

ಉತ್ತರಾಫಲ *uttara-phalguṇī*. The twelfth lunar mansion (My.; B. 5, 308).

ಉತ್ತರಾ ಭಾದ್ರಾ *uttara bhādrā*. = ಉತ್ತರಭಾದ್ರಪದ. (C.).

ಉತ್ತರಾಭಾಸ *uttara-abhāsa*. A false, indirect or prevaricating reply. (R.).

ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖ *uttara-abhimukha*. With the face directed towards the north (J. 15, 7).

ಉತ್ತರಾಯಣ *uttara-ayana*. The progress (of the sun) to the north; the summer solstice (My.; Si. 41; B. 5, 306).

ಉತ್ತರಾಶಾಪತಿ *uttara-āśā-pati*. Kubera.

ಉತ್ತರಾಷಾಢಾ *uttara-aśāḍhā*. The twenty-first lunar mansion (C.; B. 5, 308).

ಉತ್ತರಾಶಾ *uttara-āśa*. = ಉತ್ತರಾಶ. = ಉತ್ತರಾಂಗ (Mr. 199; My.). 2, = ಉತ್ತರಾ No. 2 (My.).

ಉತ್ತರಾಂಗ *uttara-āśaṅga*. An upper garment.

ಉತ್ತರಿ *uttari*. = ಉತ್ತರಿ (Ct. I, 76). 2, N. of a plant (ಹನು Mr. 121).

ಉತ್ತರಿಗೆ *uttarigigē*. = ಉತ್ತರ, q. v. (Bp. 61, 27).

ಉತ್ತರಿಗೆ *uttarigigē*. Tbh. of ಉತ್ತರೀಯಕ (Śmd. 373, 375; Ct. II, 12).

ಉತ್ತರಿಸು *uttarīsu*. 1. To give an answer; to give orders (Bp. 40, 12).

ಉತ್ತರಿಸು *uttarīsu*. 2. To cross; to vanquish; to give up, etc.; to come out of, to escape (Bp. 18, 20; 24, 38; 32, 47; 45, 25. 32; 51, 64; 56, 28; J. 28, 1; Bh. 1, 8, 93).

2, to split, to cut in two, as vegetables, to sever (J. 12, 39; 14, 15; 20, 28; My.; Tē. ಉತ್ತರಿಸು).

ಉತ್ತರೀಯ *uttarīya*. An upper garment (ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತ್ರ G.).

ಉತ್ತರೀಯಕ *uttarīyaka*. = ಉತ್ತರಿ. An upper garment.

ಉತ್ತರೀ *uttarī*. The north. 2, N. of a daughter of Virāṭa and daughter-in-law of Arjuna. (My.). 3, = ಉತ್ತರಾಪ ಲುನಿ (My.). See ಉತ್ತರೀಯ.

ಉತ್ತರೀಣಿ *uttarīṇi*. = ಉತ್ತರಣಿ, etc. (ಮಯೂರಕ, etc. Si. 143; Tē.).

ಉತ್ತರೀಯು *uttarī-dyus*. A subsequent day; to-morrow.

ಉತ್ತರೋತ್ತರ *uttara-uttara*. More and more, higher and higher; always increasing; one on the other; reply on reply; excess; succession, gradation (Sk.); — success, hail, welfare (J. 26, 29, 30; 28, 63; 30, 28; My.).

ಉತ್ತಲ *uttāla*. = ಉತ್ತಲ. 2. ಅತ್ತಲ, ಇತ್ತಲ, ಉತ್ತಲ (Śmd. 145). ಅತ್ತಲ ದೇವೇಂದ್ರಂ, ಮತ್ತಿತ್ತಲ ಭುಜಗೇಂದ್ರನ, ಉತ್ತಲ ಆಶಾಧಿಪ (145).

ಉತ್ತಾ *uttā*. = ಉತ್ತಾ, etc. (C.), e. g. ಎನ್ನುತ್ತಾ (Bp. 20, 2), ಕೇಳುತ್ತಾ, ಕೊಡುತ್ತಾ, ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ (Ct. 15), ಸುತ್ತುತ್ತಾ (16), ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಹೊನ್ನುತ್ತಾ (17), ನಡಿಸುತ್ತಾ (66).

ಉತ್ತಾನ *ud-tāna*. Stretched out; lying on the back, sleeping supinely or with the face upwards. 2, shallow.

ಉತ್ತಾನಕ *ud-tānaka*. A particular posture in wrestling (Grj. 2, after 106).

ಉತ್ತಾನವಾದ *uttāna-pāda*. N. of a star in the little bear. 2, N. of a king of Oudh (Bhāgavata 4, 6, 3).

ಉತ್ತಾನಕಯ *uttāna-śāya*. Lying or sleeping on the back. 2, an infant.

ಉತ್ತಾರ *ud-tāra*. (= ಉತ್ತಾರು). Transporting over or across; delivering, rescuing (Sk.). 2, remission, relaxation (Bp. 20, 2). 3, returning, giving back (My.). 4, land given rent-free by government to an individual (*sāna-bhōga*, *gaudā*, etc.) as a reward for services.

ಉತ್ತಾರಕ *ud-tāraka*. Transporting over or across; a deliverer; N. of any deity. (My.).

ಉತ್ತಾರಣ *ud-tāraṇa*. Transporting across; rescuing, delivering. (My.).

ಉತ್ತಾಲ *ud-tāla*. = ಉತ್ತಾಲ. Great, strong (Bp. 38, 68; 53, 71); formidable; arduous, difficult; *speedy*, *swift*, (haste); best; elevated, high, tall.

ಉತ್ತಾಳ *uttāla*. = ಉತ್ತಾಲ, q. v. High, etc. (ಉತ್ತಾಲ Hlā.). ಉತ್ತಾಳನ್ (ಅಪ್ಪ Mr. 235, one MS. ಅಂಪ್ಪ; perhaps ಅಗ್ಗಣಿ?).

ಉತ್ತೀರ್ಣ *ud-tīrṇa*. Crossed, traversed; rescued, liberated, escaped; released from obligation. (My.).

ಉತ್ತು *uttu*. 1. = ಉತ್ತು. See ಉತ್.

ಉತ್ತು *uttu*. 2. = ಉತ್ತು. P. p. of ಉತ್ತು (ಉತ್ತು).

ಉತ್ತುಂ *uttum*. = ಉತ್ತುಂ, etc. (Śmd. 279). ಕಾದುತ್ತುಂ ಬನ್ನಂ. ಜಡಿಯುತ್ತುಂ ನಡೆದಂ. ಕೆಡೆಯುತ್ತುಂ ಮಣಲಂ, ಕಬ್ಬಿಡುಂ ನಿಳ್ಳಿ ನಿವರ್ತಿಸುತ್ತುಮ್ ಇರೆ (280).

ಉತ್ತುಂಗ *ud-tuṅga*. Lofty, high, tall, elevated (ಉನ್ನತ, ಉಚ್ಛ, ಉದ್ಧ Mr. 445). See Śmd. 68, 289.

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttunga-*ut* N. (Bp. 44, 58; 50, 17).

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttuttē. = ಉತ್ಪತ್ತಿ, etc. Dried dates, the fruit of *Phoenix dactylifera* L. (ಪುಷ್ಪಕ Mr. 145, o. r. ಉತ್ಪತ್ತಿ; My.; Tu. ಉತ್ಪತ್ತಿ, also My.).

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttama. Tbh. of ಉತ್ಪತ್ತಿ (Bp. 20, 3; Mr. 526; My.; G.).

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttē. 1. = ಉತ್ಪತ್ತಿ, etc. (Smd. 279). ಕೆತ್ತುತ್ತ ಕಡಿದಂ; ವರಪತ್ತಿ ಬನ್ನಂ (280).

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttē. 2. ಉತ್ಪತ್ತಿ-1-29. An affix for forming the third person singular neuter (My.), e. g. ಅನುತ್ತಿ (= ಅನುತ್ತದೆ, Si. 32. 44. 45. 183), ಇರುತ್ತಿ (46. 244. 253), ವರುತ್ತಿ (141. 300. 399. 403), ಬರುತ್ತಿ (403). See Prv. 2. ನಡುಮನೆ.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-tējaka. Instigating; stimulating; stimulant. (My.; Si. 225).

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-tējana. Incitement, instigation; whetting; an inspiring or exciting speech; an incitative, inducement, stimulant. (My.).

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-tējita. Incited, urged. 2, sidling, one of a horse's paces. See ವಂದಧಾರ.

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttērita. One of the paces of a horse. See ವಂದಧಾರ.

ಉತ್ಪತ್ತಿ uttōttē. = ಉತ್ಪತ್ತಿ, q. v.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-tha (stha). Rising; coming forth; etc. See ಕೃಮಿ ಕೋಶೋತ್ಪತ್ತಿ, ಸನ್ನಿಧಿತ್ಪತ್ತಿ.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-thāna (sthāna). Standing up; rising (My.); origin; resurrection. 2, strenuous effort, manly exertion. 3, an army. 4, starting on a warlike expedition (ಕಾರಣ G.). 5, a good medicine (ಕರೋ ಔಷಧ G.). 6, hnsiueas of a family or realm (ಮನೆಯ ಕೆಲಸ G.). 7, a courtyard (ಅಂಗರ G.). 8, emanating by stool, etc. (ಮಲರೋಗ G.). 9, a book (ಪುಸ್ತಕ G.). 10, joy (ಸನ್ನಿಧಿ G.).

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-thāna-dvādaśi. A vaishnava feast on the twelfth day in the light half of the month kṛttikā (My.).

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-thāpāna (sthāpāna). Cansing to rise or get up; raising, elevating. See ಎದ.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-thita (sthita). Risen. 2, arisen, born, produced. 3, increased. 4, endeavouring.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-paṭa. = ಉತ್ಪತ್ತಿ. (Tearing or rooting up); sap issuing from the oleft of a tree.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-pātana. Flying up; rising, ascending; hirth. (G.).

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-patitri. Flying or jumping up; going upwards.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-patishna. = ಉತ್ಪತ್ತಿ. Flying or jumping up, etc.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-patti. Arising; birth, production (ಪುಟ್ಟುವು Mn. 215); coming forth; origin; produce, profit. (My.). See ಪುಟ್ಟು, ಮೂಡು.

ಉತ್ಪತ್ತಿ utpatti-sthāna. The source of anything (ಕರ Mn. 91).

ಉತ್ಪತ್ತಿ utpatti-sthiti-laya. Arising into being, continuance in life, and dissolution (Bp. 61, 65).

ಉತ್ಪತ್ತಿ ud-patha. Wrong road; error, evil (Sk.). 2, the air, sky (Br.; R.).

ಉತ್ಪನ್ನ ud-pauua. Risen; arisen, born, produced; aquired, gained; produce, profit (ಪುಟ್ಟುವು G.; My.); effected; known.

ಉತ್ಪನ್ನ ud-pauuatē. Origin; production. (Bp. 35, 7; My.).

ಉತ್ಪನ್ನ utpala. The blue lotus, *Nymphaea caerulea* (ಇದ್ದಿಲ ವರ, ನೆಯ್ದಿಲ Mr. 419; ಕಮಲ, ನೆಯ್ದಿಲ Mn. 29; ವದ್ಯ, ನೆಯ್ದಿಲು 54; ಕಮಲಯ, ನೆಯ್ದಿಲ Si. 95; ಕರೇ ಕಮಲ G.). 2, any water-lily. 3, *Costus speciosus* or *arabicus* (ಕೊಳಂಬನ G.). 4, N. of a vṛitta (Ch.; Mr. 366). — ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ. A fragrant garden-flower, *Kaomperla rotunda* Lin. (St. & Pl.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utpala-mālē. N. of a vṛitta (Ch.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utpala-mitra. The water-lily's friend: the moon (Bp. 61, 82).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utpala-sārivē. The shrub *Ichnocarpus frutescens* Roxh.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utpala-āpta. = ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ. (My.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utpala-āpta-sāma. The moon-gem (ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಮಣಿ Ch.; My.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pavana. Cleaning, purifying. See ನೆಗೆ, ನೆನೆ, ಪಾಡು and cf. ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pāṣya. Looking upwards.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pātana. Eradicating; destroying. See ಕರೇ, ಮಾರಣ್ಣು.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pātita. Pulled up by the roots, torn out.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pāta. Flying up, a jump. 2, an unusual or startling event boding calamity, a portent, any natural prodigy or phenomenon; any public calamity, as an eclipse, meteor, earthquake, etc. (Bp. 57, 48). 3, ಧರ್ಮ (Nu. 79).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pātaka. = ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ. (My.). 2, perverso, having a contrary disposition (My.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pāda. Coming forth; birth, production. 2, producing, causing. 3, cause.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pādana. Bringing forth, producing. See ಮೂಡು, ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pādita. Produced, created. (My.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utpādīsu. To produce; to bring forward, to use (Smd. 142).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-piṇja. Out of order, confused. See ಸಮುತ್ತಿಲಾ.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-piṇjala. Confounded, confused.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pihita. Covered on or over. See ಪುಟ್ಟಿಹಿತ.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-pulaka. Joyful, delighted; delight (Bp. 37, 24; 56, 12; 61, 61).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-prāsa. Throwing afar. 2, a hurst of laughter; derision. 3, excess, violence.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-prēkshana. Looking into or up to; perceiving; comparing or illustrating by a simile. (R.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ utprēkshisnikē. The act of inferring or supplying (Si. 48, etc.).

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ nd-prēkshē. Overlooking, disregarding; indifference. 2, a simile; comparison, illustration. 3, an ironical comparison. See Kāvya. III, 3, B, 121 seq., where it is a kind of atisāya.

ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ ud-plavana. Jumping or leaping up; springing upon; bounding; floating upon. See ಉತ್ಪನ್ನಲಹೂ.

ಉತ್ಪಲ ud-phala. (= ಉಪ್ಪಳ). Expanding, opening wide, dilating (fr. Sk. ಉತ್ಪಲ). 2, excellent fruit.

ಉತ್ಪಲ್ಲ ud-phnlla. Widely opened; blown as a flower (Bp. 8, 1).

ಉತ್ಪಾನ utraśa. = ಉತ್ತರಾಸ. (My.).

ಉತ್ವ utva. The letter ಉ (Śmd. 105. 184. 205. 246. 270. 278. 353. 373).

ಉತ್ವಾನ್ತ utva-anta. A term with final ಉ (Śmd. 103).

ಉತ್ಸ utsa. A spring, a fountain (ಪ್ರಪಂಚ, ಒಡತೆ Mr. 418).

ಉತ್ಸಂಗ ud-saṅga. Unloun. 2, slope, elde. 3, the haunch or part above the hip; the tap. ಪುಕ್ಕುಡು ನಾಭಿಯಕ್ಕು, ಮು ನೆಡ್ವಿದರ್ವ ಮೆಯ್ಯಂಕಮ್ ಉತ್ತಂಗಮಕ್ಕು (Mr. 327).

ಉತ್ಸರ್ಗ ud-sarga. Pouring out, emission. 2, excretion, voiding by stool (ವರ್ಷಸ್, ಮಲ, etc. Mr. 396). 3, abandoning, quitting. 4, gift, donation. 5, a general precept, rule.

ಉತ್ಸರ್ಜನ ud-sarjana. -ನಿ. Letting loose, emission. 2, quitting, abandoning. 3, gift, donation. See ಕ್ರೋಧೋತ್ಸರ್ಜನ.

ಉತ್ಸರ್ಜಿತ ud-sarjita. = ಉತ್ಸೃಷ್ಟ. (My.).

ಉತ್ಸರ್ಜಿಸು ud-sarjisa. To let loose; to quit, to leave, to abandon (My.).

ಉತ್ಸರ್ಪಣ ud-sarpaṇa. Going, gliding or soaring upwards; spreading out; swelling, heaving. See ಎದ್ದು, ಕೂಂಕು.

ಉತ್ಸವ ntsava. = ಉತ್ಸವ 2, ಉತ್ಸವ, (ಉತ್ಸವ). Height, elevation, haughtiness, pride (ಉತ್ಸವಿಕೆ Si. 458; ಎದ್ ಹೋಗೋಣ G.). 2, elation, joy (ಕೋಟಿ, ಮನದ ಉತ್ಸವ, o. r. ಮನೋತ್ಸವ ನು. 73; Bp. 55, 8). 3, a festival (ಹರ್ಷೆ Nu. 73; ಕ್ಷೇರ, ಒವಗೆ Mr. 452); a festive procession (My.). 4, enterprise, effort (ಗನ್ನೆನ, ಉತ್ಸವ ನು. 161). 5, a libation, an offering (ಬಲಿ, ಉತ್ಸವ, o. r. ಉತ್ಸವ ನು. 16). 6, rising or formation of a wish. 7, impatience. 8, juice (ರಸ Nu. 83, o. r. ಉತ್ಸವ). 9, N. of a ragalē (Ch.).

ಉತ್ಸವಿಸು utsavisa. To make merry, to feast with mirth, to be glad (Bp. 18, 78; 21, 38; 36, 49; My.).

ಉತ್ಸವ ntsava. Tbh. of ಉತ್ಸವ or of ಉತ್ಸವ. See Nu. s. ಉತ್ಸವ. A feast (Bp. 3, 85; My.); a festive procession (My.). 2, joy (My.; ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಗುವ ಆನಂದ G.).

ಉತ್ಸಾದನ ud-sādana. Overturning; raising; ploughing thoroughly. 2, rubbing and cleaning the body with fragrant unguents.

ಉತ್ಸಾರಕ ud-sāraka. Expelling, driving away. 2, a door-keeper, a porter.

ಉತ್ಸಾರಿತ ud-sārta. Expelled, driven away, got rid of (Kāv. II, 2, B, 45).

ಉತ್ಸಾಸ utśaś. = ಉತ್ಸಾಸ, q. v.

ಉತ್ಸಾಹ ud-sāha. Power, strength. 2, effort, exertion, perseverance, strenuous and continued exertion, energy; magnanimity (ಕಪ್ಪ, ಉದ್ವೇಗ Mr. 451). 3, joy, happiness (elation). 4, heroism. 5, one of the sthāyibhāvas in rasa (Kāv. IV, 2, 15; Mr. 74). 6, N. of two metres (Ch.). See ಉರ್ಮಿ. — ಉತ್ಸಾಹಂಗುಣ್ಣ. -ಶುಣ್ಣ. Effort to relax (Grj. 8, 35).

ಉತ್ಸಾಹಧ್ವನಿ utśaśa-dhvani. A sound of delight. See ಕೆಲೆ.

ಉತ್ಸಾಹನ ud-sāhana. Effort, perseverance.

ಉತ್ಸಾಹನಗ್ರಹ utśaśa-ulgraha. Restralt of effort, etc. See ಉಬ್ಬಿಸುವುದು and remark on ಉತ್ಸಾಹನಗ್ರಹ.

ಉತ್ಸಾಹವರ್ಧನ utśaśa-varḍhana. The heroic rasa or feeling, heroism.

ಉತ್ಸಾಹಶಕ್ತಿ utśaśa-śakti. Power derived from joy (that is necessary for a king, My.).

ಉತ್ಸಾಹಿ utśaśi. Active, persevering. 2, happy; a happy person (ಸನ್ನಿಧಿ Mr. 232).

ಉತ್ಸಾಹಿಸು utśaśisa. To rejoice (My.).

ಉತ್ಸುಕ utśuka. Restless, uneasy. 2, eager, impetuous; quick, swift (ತುರಿತ, ಪ್ರಸುತ, etc., ಚೆಡ್ವರಿ Mr. 233; ಚೆಡ್ವರಿ Hlā.). 3, anxiously desirous, longing for, attached to (ಉತ್ಸು, ಉತ್ಸುಕೆ Hlā.); ardent desire (ಚೆಡ್ವರಿ Čt. II, 114). 4, regretting, repining, sorrowing for. 5, one of the sañcāribhāvas (Kāv. IV, 2, 16). 6, N. of a vṛtta (Ch.). — ಉತ್ಸುಕನವು. -ವೆವು. To be eager, etc. (Bp. 43, 27).

ಉತ್ಸುಕೆ utśukā. Restlessness; zeal (My.); attachment, affection (ಧೃತಿ, Čb.; B. 4, 19); regret.

ಉತ್ಸುಕೆಪ್ಪ ud-sriṣṭa. Emitted; left, abandoned, thrown away.

ಉತ್ಸುಕೆ ud-sēka. Sprinkling; foaming up or over; haughtiness, pride.

ಉತ್ಸುಕೆ ud-sēdha. Height (ಮಹಾನ್ವತ್ಯ, ಅಶಿಮುದ್ಧ Nu. 132); thickness. 2, an excellent affair (ಉತ್ಸುಕೆಯು Mr. 473). 3, profit, etc. (ಪ್ರಯೋಜನ Nu. 132). 4, the body. 5, killing, slaughter (ವಧ, ಕೊಲೆ 132).

ಉದ ud. Up, upwards; upon, on; over, above; out, out of, from, away from, apart.

ಉದ uda. = ಉದನ್. Water. See ಲವಣೋದ; Bp. 8, 60.

ಉದಕ ndak. = ಉದಂಚ್.

ಉದಕ udaka. Water (ಅಪ್ಪ, Śmd. Dh. 461; ವನ, ನೀರ್ Nu. 34).

ಉದಕ್ಕು ndakku. Tbh. of ಉದಕ (ಉದಕ, ಉದಂಚ್, Śmd. 106 Cm.).

ಉದಕ್ಕು udakye. A woman in her courses (requiring water for purification).

ಉದಗಲಿಸು udagalisa. Tbh. of ಉದಗಲಿಸು. (Rām. 4, 5, 25).

ಉದಗತಿ udak-gati. The sun's progress north of the equator (Si. 41).

ಉದಗವ udak-bhava. Born in the north (Si. 29).

ಉದಗವು udak-bhūma. Soil turned upwards or towards the north; fertile soil.

ಉದಗ ud-agra. Pointing upwards; high, tall. 2, advanced. 3, increased, large, vast; fierce, intense; excited. See Bp. 22, 15; 52, 89.

ಉದಂಚ್ udāṅka. A vessel for oil, etc. 2, N. of a fishi (My.).

ಉದಂಚ್ udāc. = ಉದಂಚ್. (Śmd. 106 Cm.).

ಉದಜ ud-aja. 1. The driving out or forth (of cattle, etc.).

ಉದಜ ud-ja. 2. Produced in or by water. 2, a lotus.

ಉದಜೋಚನೆ ndaja-lōcañē. A woman with lotus-like eyes (Bp. 40, 30).

ಉದಂಚ್ ud-añc. ಉದಕ. = ಉದಕ್ಕು, ಉದಕ. Turned or going upwards; upper, upwards. 2, northern. 3, subsequent, posterior.

ಉದಂಚ ud-añca. Proceeding well, hitting the mark, as an arrow (Grj. 8, 43).
 ಉದಂಚನ ud-añcana. A bucket. 2, a lid, a cover.
 ಉದಂಚಿತ nd-añcita. Raised up, thrown upwards.
 ಉದಧಿ uda-dhi. A reservoir for water; the ocean.
 ಉದನ್ udan. Water.
 ಉದನ್ತ udanta. 1. Intelligence, tidings; news.
 ಉದನ್ತ u-d-anta. 2. Ending in ಉ; a term with final ಉ (Smd. 134. 144. 200. 203. 236).
 ಉದನ್ಯೋ udanyō. Thirst.
 ಉದನ್ಯೋತ udan-vat. -ವನ್ತ. Abounding in water; the ocean.
 ಉದನ್ಯಾನ udau-vāna. Thh. of ಉದನ್ಯತ್ (Mr. 405).
 ಉದನ್ಯಾನ uda-pāna. A well.
 ಉದಯ ud-aya. Going upwards, rising (ಮೂಡಿತು Kk. 75, o. r. ಮೂಡಿತು). 2, the eastern mountain behind which the sun is supposed to rise. 3, light, splendour (ತತ್ವತಃ Ūt. I, 23). 4, springing from; coming forth, creation, production, coming into being; becoming visible. 5, gain, income. 6, N. of a vṛitta (Ūh.). — ಉದಯೋಗಿಯ. -ಒಗಿಯ. To rise (Bp. 11, 12; J. 26, 17).
 ಉದಯಕಾಲ udaya-kāla. The time of sunrise. See ಘೋಷಿತ.
 ಉದಯಕುಛರ udaya-kudbara. = ಉದಯಾಪ್ತಿ. (Bp. 19, 28).
 ಉದಯನಗರಿ udaya-nagari. N. of the capital of Marvar (Grj. 2, 81).
 ಉದಯನಗರ udaya-rāga. The hue of sunrise; the dawn; the rising sun or moon; a morning carol. — ಉದಯರಾಸನ. -ಸನ. A kind of strē (Bp. 11, 24).
 ಉದಯಾಚಲ udaya-ačala. = ಉದಯಾಪ್ತಿ. (Grj. 5, 8).
 ಉದಯಾಶ್ಯ udaya-āditya. The rising sun (Smd. 175). 2, N. of a king (My.).
 ಉದಯಾಪ್ತಿ udaya-adri. = ಉದಯ No. 2. (Bp. 61, 12).
 ಉದಯಿಸು udayisu. = ಉದಯ್ತು. To rise; to be born; etc. ಉದಯಿಸ್ತಂ (Smd. 275). See Smd. 42. 83. 126. 217. 275. 370. 381; Ūh. v. 206; Grj. 10, 111; Bp. 3, 57; 19, 53; 34, 11; 50, 62; 53, 6; 60, 59; 61, 12; Śm. 8.
 ಉದಯಿಸು udayisu. = ಉದಯಿಸು. (Bp. 2, 8).
 ಉದರ udara. The belly (ಘೋಷಿತ Ūt. I, 102; ಮೊಟ್ಟೆ Nu. 64). ಉದರಶ್ಲೇಷಃ ಸದಯಾಪರಾ ಪುಷ್ಕ ಚೇತಃ (Priv.). — ಉದರದ ಮುಖದೇವ. N. (Bp. 53, 11).
 ಉದರನಿರ್ವಾಹ udara-nirvāha. Sustenance of life: a subsistence (My.; Ūh. 123; B. 4, 194).
 ಉದರಪಾತ್ರ udara-yātrē. Support of life (My.).
 ಉದರಪೂರ udara-pūra. Till the belly is full. (My.).
 ಉದರಪೋಷಣೆ udara-pōsbaṇē. -ಣೆ. Feeding the belly, supporting life. (C.). 2, a person who only thinks of feeding or supporting his or her body (Bp. 40, 55).
 ಉದರಭರಣ udara-bbarapa. = ಉದರಪೋಷಣೆ. (C.).
 ಉದರಶಿಖಿ udara-ikhi. Belly-fire: inward heat, figurative or natural (Bp. 57, 12).
 ಉದರಶಿಲೆ udara-śilē. The colic (C.; Jns. 22, 31).
 ಉದರಾನ್ತ udara-anta. Any one of the viscera of the body (ಶೀಘ್ರ, ಮೊಟ್ಟೆಯ ಒಳಗು Nu. 126).
 ಉದಾರ್ಥ udara-arthi. One whose only concern is the belly (Bp. 40, 37).

ಉದರಿ udari. 1. Having a belly (see ತನೂದರಿ). 2, having a large belly.
 ಉದರಿ udari. 2. = ಉದ್ವರಿ. (My.).
 ಉದರಿಲ udarila. Fal, corpulent.
 ಉದರಿಸು udarisu. = ಉದರಿಸು, ಉದುರಿಸು. To cause to fall or drop down, etc. (C.). ವಶ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ ಪಣ್ಣು ಉದರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು (B. 3, 52).
 ಉದರು udaru. 1. = ಉದರಿ q. v., ಉದುರು, ಉದುರಿ. ಉದುರು. To fall or drop down, etc. P. p. ಉದುರಿ (C.). ಉದುರಿದ (Bp. 19, 52). ಭಗವಾನ್ ಉದುರಿದವು (28, 55). ದಿಣ್ಣು ದುರಿದನು (51, 69). ಉದುರಿತು (J. 23, 46).
 ಉದರು udaru. 2. Falling or dropping down, etc. 2, the state of boiled rice or that of split pulse in which the grains or halves have been duly boiled so that they do not stick to one another (My.). — ಉದುರುಗಾಯ. -ಕಾಯ. Grains of corn in fields that have fallen from the ears (My.).
 ಉದರ್ಶ ud-arka. Reaching or extending beyond; the future result of actions.
 ಉದರ್ಶು udarēu. = ಉದರ್ಶು q. v. ತಿರುವ ಪತ್ರೆಯ ಉದರ್ಶ (Bp. 18, 32). ಪೂವನಿವೃತ್ತ ಪಲ್ಲವ ಉದರ್ಶನ? (54, 52).
 ಉದಲಾವಣಿಕ udā-lāvapika. Salted, prepared with brine.
 ಉದವಸಿತ ud-avasita. A dwelling, a house.
 ಉದವ್ಯೋತ udā-ēvit. Buttermilk with an equal portion of water.
 ಉದನ್ತ nd-asta. Thrown or cast up; thrown. See ಅಭ್ಯುದನ್ತ.
 ಉದಾತ್ತ nd-ātta. Elevated, high, lofty. 2, highly or acutely accented; the high or acute accent, a sharp tone. 3, generous, noble. 4, great, illustrious. 5, N. of a vṛitta (Ūh.). See Kāv. I, 1a, 4. 6; Ūh. v. 150; Bp. 3, 6; 32, 47; 46, 24; 55, 51.
 ಉದಾತ್ತಚರಿತ udāṭta-čarita. A man of noble behaviour (Bp. 29, 1).
 ಉದಾನ ud-āna. Breathing upwards. 2, the vital air which rises up the throat and passes into the head (ಕೊರಲಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ Mr. 51). 3, the navel. 4, a kind of snake.
 ಉದಾನವಾಯು udāna-vāyu. = ಉದಾನ No. 2. See ತೇಗು.
 ಉದಾಯ ud-āya. Going upwards, rising. See ಸಮುದಾಯ.
 ಉದಾರ ud-āra. Tending upwards; high, lofty, exalted; generous, noble, liberal (ಗುಣ, ತ್ಯಾಗ Nu. 78); upright, honest; proper, right. 2, one of the guṇas in rhetoric (Kāv. III, 1, A, 3. 18-21; cf. III, 3, B, 156; IV, 1, 3; IV, 2, 37).
 ಉದಾರನೆ udāraṇē. Tbb. of ಉದಾರಣ. (C.).
 ಉದಾರತನ udāratana. = ಉದಾರತೆ. (My.; ಔದಾರ್ಯ G.).
 ಉದಾರತೆ udāratē. Liberality, generosity (Kāv. IV, 2, 58; Bp. 2, 31; 36, 29; My.).
 ಉದಾರತ್ವ udāratva. = ಉದಾರತೆ. (My.; Ūh. 27).
 ಉದಾರಶೀಲ udāra-śīla. Generous-minded (My.).
 ಉದಾರಿ udāri. A great, liberal, generous person (Bp. 9, 49; My.; B. 5, 187).
 ಉದಾರು udāru. Debt (My.); credit (Mg.; H.; cf. ಉದ್ವರಿ).

ಉದಾಸ ud-āsa. 1. Sitting away from; indifferent, unconcerned, apathetic; a stoic, indifference, apathy, stoicism. (Ch.).

ಉದಾಸ ud-āsa. 2. Throwing upwards; elevation. See ಉದಾಸ.

ಉದಾಸೀನ ud-āsina. Sitting away from, remote; indifferent, free from affection, showing no interest in (ಬೇಸತ್ತವನು G.); a man who is neither a friend nor an enemy, a neutral; indifference. 2, disrespected, disesteemed, despised; contempt, disregard (ಛೇದ, ಅವಶ್ಯ Nn. 69; ಅನಾದೃಶ, ಅವಜ್ಞಾತ, ಅವಹೇಳಿತ Mr. 432; My.). See Bp. 6, 4; 45, 13; B. 4, 56. — ಉದಾಸೀನ ಮಾಡು. To disregard, to disrespect (C.; B. 4, 57).

ಉದಾಸಿತ nd-āsthita. A superintendent; a doorkeeper; a spy, an emissary. See ಹಂಕಾರಿ.

ಉದಾಹರಣ nd-āharaṇa. -ಣ = ಉದಾಹರಣೆ. Relating, saying; declaration. 2, an example, an illustration, an instance. (My.). 3, an opposite argument, the third of the five premises of rhetorical reasoning. See Śmd. 4. 5. 102; Śmd. 77. 119; Kk. 95. 100. 4, a reply (My.).

ಉದಾಹರಣೀಗಾಢ nd-āharaṇē-gāṇa. A man who uses evasive arguments or practises sophistry (My.).

ಉದಾಹರಿಸು udāharisu. To declare; to relate; to explain (ಕಥನ Śmd. Dh.; Śmd. 401).

ಉದಾಹಾರ ud-āhāra. An example, an illustration.

ಉದಾಹೃತ ud-āhṛita. Said, related; called, named; adduced as an instance; an illustration (Ch. v. 57); illustrated; entitled.

ಉದಾಹೃತಿ nd-āhṛiti. An example, an illustration (Śmd. 107).

ಉದ ndl. = ಉದಾ, etc., q. v. Ashes of frankincense. 2, brown (B. 5, 255. 257. 258. 259. 260; Mhr.).

ಉದಿತ udita. 1. = ಉದ್ಧಿತ. Bound, tied.

ಉದಿತ udita. 2. Said, spoken.

ಉದಿತ ud-ita. 3. Risen, sprung up, horn (ಉಂಟಾಗರ್ ಪಟ್ಟಿ Śmd. 61 Cm.; ಹುಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟಿ 132 Cm.). See Ch. v. 51. 335.

ಉದಿರ್ udir. = ಉದರು 1, etc. To fall, to fall down or off, to drop, as fruits or leaves from a tree, hailstones from the sky, teeth from the jaw, etc. (ಪತನ Śmd. Dh.; T. ಉದಿರ್; Tu. ಉದರ್, ಉಮರ್). P. p. ಉದಿರ್ (J. 6, 39). ಪದಪದ ಪದ್ಧಿಯನ್ನು ಅಲಿಕ್ಕಣ್ ಉದಿರ್ಪು ನಳದಿಂ (Śmd. 65). ಮರದತ್ತಣಿನ್ ಎಲೆ ಉದಿರ್ಪು (115). ಉದಿರ್ಪು ಘನೋಪಲಾಭದಂತಂ (Rāṣv. 8, 116). ಉದಿರ್ಪು ಓರ್ (Grj. 4, 95).

ಉದಿರಿಸು udirisu. = ಉದರಿಸು, etc. (My.; ಉದಿರ್ಪು G.).

ಉದಿರು udiru. = ಉದಿರ್, etc. P. p. ಉದಿರಿ (My.). ಉದಿರಿ ದವ (G. 71).

ಉದಿರ್ಪು udirēu. = ಉದಿರ್ಪು. To cause to fall down, to let drop, etc. (ಅಧಃಪತನ Śmd. Dh.). ತುನ್ನುಡಿನ ಉದಿರ್ಪು ಸಾರಸಂ (J. 28, 36).

ಉದಿಸು ndian. = ಉದಯಿಸು. (Śmd. 71; Śl. 92; My.). ಉದಿಸು ಹೋಯಿಸದೋ ಉದಿಸಿರರ್ ಘನಮಿಷಂ (Mr. 282).

ಉದೀಚೆ ndīci. The north.

ಉದೀಚೇನ udīcina. Northern.

ಉದೀಚ್ಯ ndīcyā. Being in the north; the country to the north and west of the river Sarasvatī, the northern region.

ಉದೀಚ್ಯಮಾರ್ಗ udīcyā-mārga. A rhetorical way used in the northern country (Kāvy. III, 1, A, 24).

ಉದೀರ್ಣ ud-īraṇa. Throwing upwards; driving forward. 2, speaking, saying.

ಉದೀರ್ಣ nd-īraṇa. Moved upwards; increased; great, generous, noble (ಮಹಾತ್ಮ, ಬಿಂದು Mr. 233).

ಉದು ud-1. = ಉತು. The intermediate demonstrative pronoun neuter: this (between the two; T.; see ಉ 10, ಉ 5). ಅದು, ಇದು, ಉದು, ಅವದು (Śmd. 96). ಎಮ್ಮದು (263). Its plural is ಉವು: ಅವು, ಇವು, ಉವು, ಅವವು (117). ದಾರವು (10), ಮೆಲ್ಲವು, ಬಿಟ್ಟವು (117), ಒಳ್ಳವು, ದಟ್ಟವು (120). ಬಿಟ್ಟವು ಮನಸ್ಸು ರೋಷಮರವಳಿಯಂಗಳ (120). ನೇರವು ಬೆರಳ; ತೋರವು ಚಳನಂ; ಬಿಟ್ಟವು ಮೇಲೆ (170). Cf. ಉದು 2.

ಉದು udu. 2. (= ಅತ್ತು 2, etc.). A termination of the third person singular neuter of the present, (future) and imperfect tenses (Śmd. 263), its plural being ಉವು (263), e. g. ಬನ್ನವು, ಪೇದುವು (259), (ಬರ್ಪು, ಕುಡುವು 260); ಬನ್ನದು, ತರ್ಪು (187), ಬರೆದು, ನೆರೆದು, ಸತ್ತು (264); ಅಮ್ಮವು (54), ಇರ್ಪು (263), ನಿಮ್ಮವು, ಪೋವು (264). — The (future) form with ಉದು is used for action in general, e. g. ಕನು (giving is) ಕರ್ಣಂಗೆ ಸಹಜಮ್, ಅರೋಪಿತಮ್? (264); ನಿರೋಧಂ ದಿಕ್ಕಂಕರದ ಒಡನಾಡುಂ ಎನಿಸಿ, ಮೆದುವು (shines) ಆತನ ರೂಪಂ (117); also for the imperative, e. g. ರನ್ನವು ಎನ್ನಂ! ಅವಧಿವು ಬನ್ನವುಂ! (264); ಅವಂ ಮಾದುವು! (271).

ಉದುಂ udu2-um. When (Śmd. 293. 294). ನಿನ್ನ ಇನಿಯ ನ ಪದ್ಧಿಯೋ ಇದು! ಎನ್ನು, ಸಖಿ ತೋಗುವುದುಂ (73). See ಉಂ 1, note.

ಉದುಗರಿಸು udugarisu. Tbh. of ಉದ್ಗರಿಸು. (Rām. 3, 5, 6).

ಉದುಭವಿಸು udahhavisu. Thh. of ಉದ್ಭವಿಸು. (My.; G.).

ಉದುಮ್ಬುರ udumhara. The glomerous fig-tree, Ficus glomerata Roxh. 2, copper. 3, a threshold (ಹೊಸ್ತಲ G.).

ಉದುಮ್ಬುರಪರ್ವ ndumbara-parvī. The plant Croton polyandra Roxh.

ಉದುರ್ udur. = ಉದಿರ್, etc. P. p. ಉದುರ್ಪು. ಉದುರ್ಪು (J. 24, 32; 33, 22). ಗಗನಸ್ಥಲದಿಂದ ಉದುರ್ಪು ಪದಪದ ಉದುರ್ಪು ಮೇಲೆ (Rāṣv. 8, 113). ಕಟ್ಟಿರ್ಪು ಹಾರಾದಿಗಳ ಪದದು ಉದುರ್ಪು ಮೇಲೆ (J. 18, 22). ಭರಗೆ ಉದಿರ್ ತಾರಕಿಗಳ (Bp. 2, 15). ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ ಉದುರು (17, 15). ಪಣ್ಣುದುರುತಿವ ಎಟುಕಿಗಳ (19, 51). ಕೆಣ್ಣುವುದುರುತಿ (44, 20).

ಉದುರಿಸು udurisu. = ಉದರಿಸು, etc. (Rām. 5, 8, 33; J. 23, 35; C.). See Prv. 3. ನಿಲಕಡೆ.

ಉದುರು uduru. = ಉದುರ್, etc. P. p. ಉದುರಿ (C.). ತಾರಾನೀಕಂ... ಉದುರಿವು (Bp. 58, 60). ಅನೆಯ ತಲೆಯ ಮುತ್ತುದುಂ (J. 28, 44). ಉದುರಿತು (10, 33). ನನ್ನ ಪಲ್ಲಗಲು ಅನ್ನ ಉದುರಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅವನು (B. 1, 22). ಹೂವಿನ ಪಳಕಿಗಳು ಉದುರಿ (3, 36). ಕೆಳಗೆ ಉದುರಿ ಬಿದ್ದ ಕಾಯಿಗಳು (4, 180). ಪನ್ನೆಲೆ ಉದುರುವಾಗ ಚಗುರೆಲೆ ನಗುವದು (Prv.).

ಉದುಖಲ ndūkhala. = ಉದುಖಲ. A wooden mortar; any mortar.

ಉದೋ udu1-ōs. Behold (what is in the middle

of two others or two other parties)! ho! halloo! (an interjection used in presenting offerings to a goddess; S. Mhr.; Tu.).

ಉದ್ಗತ ud-gata. Gone up, risen; risen, born; gone ont; departed; brought up, vomited. 2, N. of a vṛitta (Üh.). ಪಾದ್ಮೋದ್ಗತಃ (ಸುಖವನ್ ಅಯ್ದು ವಸ್ತು ಚರಣರುಗು Nn. 113). See ಮುಖೋದ್ಗತ.

ಉದ್ಗತಿ ud-gati. Going up, rising; coming forth; being born; vomiting. See ಉಗ್ಗತಿ.

ಉದ್ಗಂಧ ud-gandha. Great fragrance.

ಉದ್ಗಂಧಾಲಿ udgaudha-āli. A person possessing great fragrance (Üh. v. 140).

ಉದ್ಗಮ ud-gama = ಉಗಮ. Going up, rising; springing forth; source, origin; production, creation; a flower; a flower-bud (V. 4, 39); vomiting. See ಉೋಮೋದ್ಗಮ; Kāv. V, 50; ಉದ್ಗಮಮಾಲೆ.

ಉದ್ಗಮನ ud-gamana. Rising, ascending; coming forth; breaking out; becoming visible; being produced; departing. See ಫೋಗ್ಗು.

ಉದ್ಗಮನೀಯ ud-gamanīya. To be gone up. 2, a pair of bleached cloths; a dōtra (ದೋತ್ರಃ, ಒಲ್ಲಿ Mr. 343).

ಉದ್ಗಮಮಂಜರಿ udgama-mañjari. A flower-bunch (ಸೆವ. 2, 41).

ಉದ್ಗಮಮಾಲೆ udgama-mālē. A flower-wreath (ವರ್ಣ, ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ Nu. 71).

ಉದ್ಗಮಸಾರ udgama-sāra. The nectar of flowers (ವರಾಹ, ಪುಷ್ಕರಣ Nn. 113).

ಉದ್ಗಮಿಸು ud-gamisu. To rise; to ascend (ಎದು G.). 2, to arise, to be born (ಹುಟ್ಟು G.).

ಉದ್ಗರ ud-gara = ಉದ್ಗಾರ. (ವಮನ, ಒಳಕ್ಕೆ Mr. 385).

ಉದ್ಗರಿಸು udgarisu = ಉದ್ಗರಿಸು, ಉದ್ಗರಿಸು. To spit out; to discharge, to reject, to abandon, to get rid of.

ಉದ್ಗಲಿತ ud-galita. Oozed out. 2, fallen (ಬಿದ್ದು Üh.).

ಉದ್ಗಂಧ ud-gāḍha. Excessive, vehement, much.

ಉದ್ಗಾತ್ರೀ ud-gātri. The priest who at sacrifice chants the hymns of the Sāmarāda.

ಉದ್ಗಾರ ud-gāra = ಉಗಾರ. Spitting out, ejecting, vomiting, discharging. 2, belching, eructation. 3, an ejaculation; an interjection (Mhr.). See ಬಿಕ್ಕುಳಿಸು.

ಉದ್ಗಾರವಾಚಕಚಿಹ್ನೆ udgāra-vācaka-cihna. The sign of exclamation (B. 3, 5).

ಉದ್ಗಿರಣ ud-girāṇa. Vomiting; ejecting anything from the mouth. (R.).

ಉದ್ಗೀಢ ud-gīṭha. Chanting the Sāmarāda.

ಉದ್ಗಾರ್ಣ ud-gārṇa. Held up, raised.

ಉದ್ಗು ud-ga. Excellence; happiness; strength, loudness (Smd. 81). 2, a model, a pattern.

ಉದ್ಗಟ ud-ghāṭa. A kind of vessel (ಕರಮೋನ Mr. 211, ೧. ೧. ಉದ್ಗಟ, ಉದ್ಗಟ).

ಉದ್ಗಟನ ud-ghāṭana. Unfastening, opening; revealing; manifesting (see ಉದ್ಗಟಿಸು).

ಉದ್ಗಟಿಸು ud-ghāṭisu. To make one's self manifest, to shine.

ಉದ್ಗಟಿಸು ಉದ್ಗಟಿಸು ಅಡಗಲು (Bp. 51, 61).

ಉದ್ಗಣ ud-ghana. A carpenter's bench, a plank on which he works.

ಉದ್ಗಟ ud-ghāṭa. A watch or guard-house. Cf. ಉಕ್ಕಡ No. 2.

ಉದ್ಗಟಕ ud-ghāṭaka. An opener; a key. 2, the rope and bucket of a well, a leather bucket used for drawing water. See ದಾಟಕ.

ಉದ್ಗಟನ ud-ghāṭana. Opening, unlooking; unloosing; revealing; publishing, manifesting. 2, hoisting, raising, lifting up; — the rope and bucket of a well, etc. (= ಉದ್ಗಟಕ; ರಾಟಿ G.). See ಮರ್ಯಾದಾಘಟನವಚನ.

ಉದ್ಗಾತ ud-ghāṭa. Striking; a blow. 2, a weapon, a oinb. 3, slipping, tripping. 4, commencement. 5, breathing through the nostrils, as a religious exercise. 6, a chapter, a section.

ಉದ್ಗಾತೋದ್ಗಾತ ud-ghāṭa. Crying out (My., also ಉದ್ಗಾತೋ; sounding aloud, as musical instruments (My.).

ಉದ್ಗಾತೋದ್ಗಾತ ud-ghāṭa. To cry out, etc. (My.; ಸೆವ. 1, 31).

ಉದ್ಗದ್ಗ ud-ga. = ಉದ್ಗ, ಉದ್ಗ. Tbh. of (ಉದ್ಗ, ಉದ್ಗ), ಉದ್ಗ (Smd. 348). Height; tallness; length; depth; (pride) (ಉಕ್ಕುಂಗ, ಉದ್ಗ Mr. 445; ನೀರ Nn. 30; ಅಯಾಮ, ಅನಾಹ Hlā.; C.; Tē., Tn.; T. ಉಹರ, ಉಯರ, to be raised, high, etc.; ಉಹರ, ಉಯರ, height, etc.). ನಿನ್ನದ್ದಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನಂ ಸುರಿ ಯನೆ? (Bp. 40, 13; see 5, 39; 16, 10; 39, 44). ದಾನುದ್ಗಂ (Smd. 84). ತಾದುದ್ಗಮ ಬರಂ (Abh. P. 13, 64). ಮುಗಿಲುದ್ಗಂ (13, 66). ಮರದ ಉದ್ಗ (ಅರೋಹ, etc. Hlā.). ಬೆಳದು ಉದ್ಗಕ್ಕೆ ಹರಿ ಕಾಲನ್ ಒನ್ನನ್ ಎತ್ತಿದಂ (Bp. 57, 23). ಕಾರಂಗನ ಉದ್ಗಕ್ಕೆ ಬಿಮ್ಮುತ್ತ (61, 32). ಮೊದಾದ ಉದ್ಗ (ಅನರ್ಗಲ, etc. Mr. 445). ಉದ್ಗದ ನೆಲ (ತೆವರ ರೆ. II, 35). ನರಿಯ ಮೋಡ ಸೀರೆ, ಉದ್ಗಕ್ಕೆ ಹಾದಿರುತ್ತದೆ (B. 3, 74; cf. 3, 94). ಉದ್ಗವಾಗಿ ಬೆಳದವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಡಿಮೆ (Prv.). ಉದ್ಗಕಾಲು, ಉದ್ಗಕಿವಿ, ಉದ್ಗಕೂದಲು, ಉದ್ಗಗಿಡ, ಉದ್ಗಂಗಿ, ಉದ್ಗವಾಂ (C.). ಉದ್ಗಗದ್ದುಗೆ (Bp. 55, 11). ಮುಸು ದನ್ ಉದ್ಗವೆತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಇರ್ಪವನು (ಉತ್ತಕ್ಕ, etc. Hlā.). ಉದ್ಗದ ಲ್ಲ (G. 116). ಉದ್ಗ ಮಲಗು or ಉದ್ಗಕ್ಕೆ ಮಲಗು, to lie down lengthwise (C.). ಉದ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆದೆ (C.). — ಉದ್ಗಗಲ. — ಅಗಲ. Length and breadth (C.); height and breadth (C.). — ಉದ್ಗಗೂದಲು. — ಕೂದಲು. Long hair (B. 3, 55). — ಉದ್ಗಂಕೆ. — ಅಂಕೆ. Figures put one under another, as in addition (C.). — ಉದ್ಗದ್ಗನಿ. A high note or tone (ತಾರ Hlā.). — ಉದ್ಗಮೋಗಿ. — ಒಗಿ. To raise one's self up, as a snake (Abh. P. 11, 12). — ಉದ್ಗಮ್ನುಡಿ. — ಪಾದು. To fly upwards (Abh. P. 13, 100). — ಉದ್ಗಲಲು. — ಅಲಲು 1. A kind of ಅಲಲು, Alysicarpus rugosus D. C. (Z.). — ಉದ್ಗವತೆ. — ಅರ್ತೆ. Height (My.; ಉತ್ತತೆ G.); length (C.; B. 4, 115). — ಉದ್ಗಹ. — ಇಹ. Height, etc. being in (something), high, etc. ಉದ್ಗಹ ದ್ವನಿ (ಉಚ್ಚೈರ್ಭುಷ್ಪ Nr.). ಉದ್ಗಹದೊನ್ನು ಮನೆಮಯುಂಕುಪಿಡದೋ (Bp. 51, 10). — ಉದ್ಗರುಟು. — ಉರುಟು 2. Highly overbearing or proud behaviour (Bh. 4, 2, 64; My.). — ಉದ್ಗರುಟು ಕನ. = ಉದ್ಗರುಟು. (Rām. 3, 4, 25; My.). ಉದ್ಗರುಟುಕ ನೆಗೆ ಗುದ್ದೇ ಮದ್ದು (Prv.). — ಉದ್ಗರುಟುಕನು. A very proud word (My.). ಉದ್ಗರುಟುಮಾತು ಅಂ ಇದ್ದವನು ಹೋ ಗಾದಿ, ಉದ್ಗಮರದ ತುದಿಯನೇಡಿ, ಕೆಯ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದು, ಸತ್ತನೆ (Sp.).

ಉದ್ಗಂ ud-damā. A bug. 2, a mosquito, a gadfly. (R.).

ಉದ್ಗಂ ud-damā. Whose staff is raised or erect. 2, raised on a staff or pole. 3, raised (Bp. 28, 46; 49, 10); high; powerful, violent, severe (Bp. 5, 14; Rēv. 5, after 115); proud (My.); lofty or proud behaviour (Bp. 51, 69; J. 10, 30; 17, 2). ಉದ್ಗಂ ಗುಡೇದುಮವಂ (ನಿಪಾದಿ Mr. 247).

ಉದ್ಧಣ್ಣತನ uddandātana. Lofty or proud behaviour (Bh. 1, 10, 31; My.).
 ಉದ್ಧಣ್ಣತೆ uddandātē. Highness; greatness (Bp. 61, 4), etc.
 ಉದ್ಧಣ್ಣಿಕೆ uddandāṇikē. Lofty or proud behaviour, pride (Bp. 11, 8; 61, 33).
 ಉದ್ಧಣ್ಣಿಸು uddandāṇisu. To behave proudly (Bp. 40, 34).
 ಉದ್ಧನ udda-ana 2. = ಉದ್ಧನ. High, tall, etc. (C.).
 ಉದ್ಧನು udda-anua 1. = ಉದ್ಧನ. ಉದ್ಧನ ಬಿಡುಸುಕಾದಲು (B. 3, 30, 59). ಉದ್ಧನ ಪಟ್ಟಿಗಳು (3, 31). ಉದ್ಧನ ಗೋಡು (3, 94). ಉದ್ಧನ ಕೊಡುವೆ (5, 238).
 ಉದ್ಧಮ uddami. = ಉದ್ಧಮೆ, ಉದ್ಧಿಮ, ಉದ್ಧಿಮೆ, ಉದ್ಧಮೆ, ಉದ್ಧಮ. (Tbh. of ಉದ್ಧಮ). Business, occupation, profession.
 ಉದ್ಧಮಿಸು uddamisu. Tbh. of ಉದ್ಧಮಿಸು. (Smd. 280 in two MSS.).
 ಉದ್ಧಮೆ uddamē. = ಉದ್ಧಮ, etc. (My.).
 ಉದ್ಧರಿ uddari. = ಉದ್ಧರಿ 2, ಉದ್ಧಿ. (Tbh. of ಉದ್ಧರಿ). The money owed upon goods purchased on trust or credit (C.; Mhr. ಉದ್ಧರಿ).
 ಉದ್ಧಾನ ud-dāua. Binding; subduing. 2, a fire-place (= ಉದ್ಧಾನ). 3, large, great (= ಉದ್ಧಾನ, Bp. 34, 33).
 ಉದ್ಧಾನೆ udda-ānē 4. Long, etc.; length, etc. (My.). ಉದ್ಧಾನೆ ನೇ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಮಲಕೇ? (Prv.). ಉದ್ಧಾನೆ ತುಂಗೇ ಮುತ್ತು (ನೇಳೆ ಮೇ ಅವ ತುಂಗೇ ಗಡ್ಡೆ, ಕುರುವನ, etc. Si. 162).
 ಉದ್ಧಾನು ud-dāua. Unfettered, unrestrained, free; self-willed; proud; large, great, excellent, distinguished (Ch. v. 138, 249; Mr. 1a. 1; J. 3, 31; 9, 30); highness (Bp. 19, 22).
 ಉದ್ಧಾಲ ud-dāla. An inferior grain, *Paspalum frumentaceum* Rottl. 2, the plant *Cordia myxa* Ltn., or *Cordia latifolia*.
 ಉದ್ಧಾಲಿಕೆ uddālaka. = ಉದ್ಧಾಲ 1 & 2. 3, N. of a teacher (J. 10 sum.; 10, 23, etc.).
 ಉದ್ಧಿ uddi. (fr. ಉದ್ಧ). A low ridge in a field for retaining the water of irrigation (My.; Tē.; Tē. also: a match, an equal, a rival; equality, rivalry; M. ಉದ್ಧ, near, closely). See ಸುಫ್ಫಾ-
 ಉದ್ಧಿ uddi. = ಉದ್ಧ, etc. ಉದ್ಧಿಯ ಕೂಡಲು (ದಾಲ, ನಡುಕೇತ Nn. 123, o. r. ಉದ್ಧಿ ಕೂಡಲು).
 ಉದ್ಧಿಗೆ uddigē. = ಉದ್ಧಿ. (My.). 2, the pole of a carriage (ಯುಗನರ Nr.; S. Mhr.).
 ಉದ್ಧಿತ ud-dita. = ಉದ್ಧಿತ 1. Bound, tied.
 ಉದ್ಧಿತು udditu. = ಉದ್ಧಿತು. (Smd. 95, 96). That is high, tall, etc. (ಪ್ರಾಂತ, ಉದ್ಧ, ಉನ್ನತ, etc. Hlā.). ಉದ್ಧಿತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ (Hlā.).
 ಉದ್ಧಿತ್ತು uddittu. = ಉದ್ಧಿತು, q. v.
 ಉದ್ಧಿಮ uddimi. = ಉದ್ಧಮ, etc. (C.).
 ಉದ್ಧಿಮಗಾಢ uddimi-gāra. = ಉದ್ಧಿಮದಾರ. (My.). — ಉದ್ಧಿಮೆ ಗಾಢನಿಗೆ ಉದ್ಧಿ ಉರುಳುವಷ್ಟು ಫರಸತ್ತು ಇಲ್ಲ (Prv.).
 ಉದ್ಧಿಮದಾರ uddimi-dāra. A trader, a merchant, a farmer (C.; B. 5, 90).
 ಉದ್ಧಿಮೆ uddimē. = ಉದ್ಧಮ, etc. (My.).
 ಉದ್ಧಿಶ್ಯ ud-diśya. Having shown; aiming at; with regard to, for the sake of, on account of (C., e. g. ಅವನ ಉದ್ಧಿಶ್ಯ or ಆ ಉದ್ಧಿಶ್ಯ).

ಉದ್ಧಿಶ್ಯ ud-diśya. Pointed out; mentioned; particularised; described; designed. 2, a sort of calculation (Ch.; Mr. 368).
 ಉದ್ಧಿಪ nd-dīpa. Inflaming, lighting up, illuminating (Bp. 2, 37); flaming, shining (10, 12; 22, 2).
 ಉದ್ಧಿಪಕೆ ud-dīpaka. Inflaming; exciting; stimulating (the appetite, My.).
 ಉದ್ಧಿಪನ ud-dīpana. Inflaming; exciting, animating; stimulating (My.).
 ಉದ್ಧಿಪಿತ ud-dīpita. = ಉದ್ಧಿಪ. (Bp. 44, 72; 61, 6).
 ಉದ್ಧಿಪ್ತ ud-dīpta. Lighted, set on fire; shulug; inflamed or aggravated, as passion. (My.).
 ಉದ್ಧಿ uddi. 1. = ಉದ್ಧಿ 1, etc. To rub. ಎರಡು ಕಯ್ಯೆ ಏನ್ ಉದ್ಧಿ ಕೊಳುತ (Bp. 21, 42). ಇದೆ ವನಮಹಿಷನ್ ಉದ್ಧಿ ಕೊಳ್ಳು ಮರದಿಗುತು (J. 28, 44).
 ಉದ್ಧಿ uddi. 2. = ಉದ್ಧ 2. A common pulse, *Phaseolus mungo*, var. *radiata*, Lin. (ಮಾಪ Nr.; C.; Si. 301, 307; T. ಉಳುನ್ನು, ಉದುನ್ನು; M. ಉದುನ್ನು; Te. ಉದ್ಧುಲು; Mhr. ಉದ್ಧೇ; H. ಉದ್ಧ). ಉದ್ಧಿನ ಕೆಯಿ (ಮಾಪ, etc. Hlā.). ಉದ್ಧಿನ ಬೀಜ (Bp. 42, 35). ಉದ್ಧಿನ ಬೀಜ (Si. 313). ಉದ್ಧಿ ಉದ್ಧಿನ ಮದ್ದಳೆ ಅದೀತೇ? — ಉದ್ಧಿ ಮದ್ದಲ್ಲ, ಕಡ್ಡವ ಸುಗನಲ್ಲ. — ಉದ್ಧಿ ಮದ್ದಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಿದ್ದೆ ಯೋಗಿಗೆ ಸಲ್ಲ. — ಉದ್ಧಿ ಮೇದ ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೀನನು. — ಉದ್ಧಿ ಉರುಳಿದರೆ ಹೆದ್ದಾರೆ ದಾಟೀತೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಉದ್ಧಿಗೇ.
 ಉದ್ಧಿ uddi. = ಉದ್ಧ, etc. (S. Mhr.; B. 3, 48, 103, 106; 4, 212; 5, 27, 30, 132, 238). ಉದ್ಧಿನೀರು (ಪ್ರದ G.).
 ಉದ್ಧಿಮೆ uddimē. = ಉದ್ಧಿಮ, etc. (My.).
 ಉದ್ಧಿಶ ud-dēśa. Pointing to or at. 2, direction; declaration. 3, object, motive; purpose, meaning, design, intention. (My.). 4, quarter, region, place. 5, ಸಾಮ್ಯ (Ch.). 6, an assignment; a previous statement (Kāvy. II, 2, B, 16). See ಗೋಪೀಶ್ವರ; B. 4, 30, 108; 5, 207.
 ಉದ್ಧಿಶಿಸು uddēśisu. To aim at, to intend, (to wish, to desire, Bp. 14, 27; My.).
 ಉದ್ಧಿಶ್ಯ nd-dyōta. Flashing up, shining. 2, light, brilliancy (ಅಲೋಕ, ತಿರುಳು ಬೆಳಗು Mr. 47).
 ಉದ್ಧವ nd-draua. Going upwards. 2, the tide (J. 26, 14).
 ಉದ್ಧವ nd-drāua. Going upwards. 2, running away, flight.
 ಉದ್ಧಟ uddhāṭa. (= ಉದ್ಧತ). Rude, impudent, proud; rudeness, etc. (My.); madness (ಸೂನ್ಯಾದ G.; Mhr.).
 ಉದ್ಧಟತನ uddhāṭatana. Rudeness, etc. (My.; ಉರವಣಿಗೆ, ವಸ G.).
 ಉದ್ಧತ ud-dhata. Raised, elevated. 2, puffed up, haughty (Rāy. 5, 131). 3, exceeding, excessive (J. 13, 4). 4, excited, moved. 5, rude, ill-behaved. 6, a king's wrestler. See Kāvy. IV, 1, 7; its conjugation Smd. 257; ಜರ್ಜಾರ. ಉದ್ಧತಿ ud-dhati. Elevation; haughtiness, pride; a stroke, shaking. See Bp. 17, 18; 19, 27; 39, 65.
 ಉದ್ಧತಿಗೆ uddhata-ikē. (Smd. 248). = ಉದ್ಧತಿ.
 ಉದ್ಧತಿಗೆ uddhata-ikkē. (Smd. 248). = ಉದ್ಧತಿ 3.
 ಉದ್ಧರ ud-dhara. Raising, lifting up (ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವದು Dhv.); exterminating, destroying (Bp. 3, 5).
 ಉದ್ಧರಣ ud-dharaṇa. Drawing out, tearing or pulling

out, 2, eradicating; destroying. 3, taking off. 4, raising, lifting. (My.). 5, extricating, delivering, rescuing. (My.). 6, bringing up, vomiting. 7, final emanation. 8, holding, possessing (Śmd. 302). See ಎತ್ತಿಸು; Bp. 38, 40.

ಉದ್ಧರಣಿ ud-dharanē. A metal spoon (My., also ಉದ್ಧರಣಿ; Śi. 310).

ಉದ್ಧರಿಸು uddharisu. To draw up or out. 2, to lift up; to elevate; to rescue, to deliver, to save, to release (My.; Bp. 2, 1; 3, 57; 4, 2; 5, 5; 23, 29; 30, 18; 38, 75; 40, 43; 46, 46; 56, 9. 44. 45; 60 sum.; J. 7, 64; 32, 56).

ಉದ್ಧರ್ಷ ud-dharsha. Great joy; a festival.

ಉದ್ಧವ ud-dhava. Joy, rejoicing; a festival. 2, N. of a Yādava, the friend and counsellor of Kṛishṇa (Bhāgavata 10, 42 sum.).

ಉದ್ಧಾನ uddhāna. = ಉದ್ಧಾನ No. 2. A fire-place.

ಉದ್ಧಾಂತ uddhānta. An elephant out of rut (ಮದವಿದಾಮದು Mr. 155).

ಉದ್ಧಾರ ud-dhāra. (= ಉದ್ಧರ, etc.). Raising, elevating, lifting up; drawing out. 2, extrication, deliverance, redemption. (My.). 3, deduction, a part to be set aside. 4, taking away. 5, a debt, especially a debt not bearing interest, obligation.

ಉದ್ಧಾರಕ ud-dhāraka. Who or what raises, lifts, or draws out; drawing out, etc. 2, a deliverer (My.; Mhr.).

ಉದ್ಧರ nd-dhura. Freed from a yoke or burden. 2, ceasing from. 3, unrestrained, lively, cheerful. 4, heavy, thick, gross, firm. 5, high. See Kāvya. IV, 2, 58; V, 47.

ಉದ್ಧರಣ uddhushana. Erection of the hair of the body, horripilation.

ಉದ್ಧತ ud-dhūta. Roused up, shaken up; tossed up; exalted; high. See ತೂರು.

ಉದ್ಧಾಲ ud-dhūla. Powdered, sprinkled with (Bp. 38, 68).

ಉದ್ಧಾಲನ ud-dhūlana. Powdering, sprinkling with, as with ashes (Grj. 9, 4). — ಉದ್ಧಾಲನಂಗಿಯು. -ಂಗಿಯು. To cause to powder, etc. (Bp. 41, 20).

ಉದ್ಧಾಲಿತ ud-dhūlita. Powdered, etc. (Grj. 8, after 53; Bp. 58, 51).

ಉದ್ಧಾಲಿಸು uddhūlisa. To powder, etc. (Grj. 4, 108; 9, 3; Bp. 12, 17; 38, 14).

ಉದ್ಧೃತ ud-dhṛita. Drawn or taken up or out; extracted, pulled up or out; selected; raised, elevated. See ನಮೋದ್ಧೃತ; Śiv. 1, after 79.

ಉದ್ಧಾನ ud-dhāna. A fire-place.

ಉದ್ಧ್ಯ uddhya. A rice (ಗಜ್ಜುಡೋ Hlā., Mr. 418).

ಉದ್ಬುಧ ud-buddha. Awakened; budded, blown.

ಉದ್ಭಟ udbhaṭa. Excellent; exalted, increased (ಉತ್ಕಟ, etc., ಬೇಡದು Mr. 446). 2, a N. (Bp. 9, 44; cf. ಉತ್ಕಟ, ಉದ್ಭಟ).

ಉದ್ಭಟ udbhaṭa. A kind of plant (ಬೊಟ್ಟು Mr. 117).

ಉದ್ಭಟ udbhaṭa. A N. (Bp. 57, 12; cf. ಉತ್ಕಟ, ಉದ್ಭಟ).

ಉದ್ಭವ ud-bhava. Birth, production, origin (ಪುಟ್ಟುವದು Nn.

82); existence; manifestness. — ಉದ್ಭವಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To be born (Bp. 7 sum.).

ಉದ್ಭವಕರ udhbhava-kara. Productive; exalting (Ūh. v. 218). ಉದ್ಭವಿಸು udhbhavisu. = ಉದ್ಭವಿಸು. To be born or produced, etc. (ಪುಟ್ಟು Śmd. 143. 158 Cm.; Bp. 57, 72); to exist (Śmd. 302).

ಉದ್ಭವ ud-bhāva. Production, generation (Ūh. v. 77).

ಉದ್ಭವಿಸು udhbhavisu. To cause to be born, etc.; to manifest (Śmd. 1. 2. 143).

ಉದ್ಭವ ud-bhāva. Radiance, splendour; a ray. (A.; My.).

ಉದ್ಭವಿಸು ud-bhāsi. Shining, radiant (J. 15, 11).

ಉದ್ಭವಿಸಿತ ud-bhāsitā. Illuminated, splendid; ornamented, graced (J. 31, 8).

ಉದ್ಭಜ udhbhija. = ಉದ್ಭಜ. (My.).

ಉದ್ಭಜ udhbhija. Born by sprouting; sprouting, germinating; a plant or vegetable (B. 4, 14; My.; Mhr.).

ಉದ್ಭಜ ಕೋಟಿ ndbhijja-kōṭi. The vegetable branch or kingdom (B. 4, 14. 94).

ಉದ್ಭಿದ ud-bhid. Breaking out or forth; sprouting, germinating; a sprout or shoot; a vegetable, as trees, shrubs, etc.

ಉದ್ಭಿದ nd-bhida. Sprouting, germinating.

ಉದ್ಭವ ud-bhinna. Broken forth; opened, burst, budded (A.; My.). 2, different (My.).

ಉದ್ಭಟ udhbhaṭa. A N. (Bp. 57, 6. 7. 9. 13. 20; cf. ಉತ್ಕಟ, etc.).

ಉದ್ಭಟ ud-bhūta. Born, produced (Bp. 29, 20); lofty; manifested, visible.

ಉದ್ಭವ ud-bhūda. Breaking out or through; springing up; etc. See ರೋಮೋದ್ಭವ.

ಉದ್ಭವು ud-bhrama. Whirling, moving about; agitation, anxiety; regret.

ಉದ್ಭವು ud-bhraml. A person full of alarm (ಎತ್ತಲ Nn. 149).

ಉದ್ಭವಿಸು ud-bhramisu. To be perplexed, to suffer consternation (Bp. 61, 39).

ಉದ್ಯ udyā. Thl. of ಉದ್ಯತ. High (Bp. 19, 31); excellent 50, 2).

ಉದ್ಯತ ud-yat. Rising; great; excellent (Ūh. v. 202; Rāv. 5, 22; J. 3, 34; 7, 36; 17, 51; Śiv. 1, 71).

ಉದ್ಯತ ud-yata. Raised, held up. 2, endeavouring, active, persevering. 3, trained. 4, prepared, ready.

ಉದ್ಯಮ ud-yama. (= ಉದ್ಯಮ, etc.). Raising or lifting up. 2, undertaking anything; strenuous effort, exertion, perseverance; diligence; business.

ಉದ್ಯಮ ud-yami. Active, diligent. 2, = ಉದ್ಯಮ, q. v. (My.).

ಉದ್ಯಮಿದಾರ udyami-dāra. = ಉದ್ಯಮಿದಾರ. (My.; B. 5, 122).

ಉದ್ಯಮಿಸು udyamisu. = ಉದ್ಯಮಿಸು. To undertake anything, etc.

ಉದ್ಯಾನ ud-yāna. Going or walking out. 2, a garden, a park (ಉದ್ಯಾನದ ಅರಮನೆಗಳ ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವನ Mr. 152). 3, purpose, motive. 4, N. of a country to the north of India. ಉದ್ಯಾನವನ (ಉಪನಿಷದ, ಕೇದಾರ Nn. 38; My.: a beautiful garden).

ಉದ್ಯಾನ nd-yāpana. = ಉಪ್ಪು ಮಾಡು. Bringing to a conclusion, finishing, performing, accomplishing (Bp. 24, 9; My.).
2, the ceremony of closing and concluding any religious observance (My.; Mhr.).

ಉದ್ಯುಕ್ತ ud-yukta. Excited. 2, zealously active, labouring for some desired end (ಬರವಸು Mr. 230). See Bp. 89, 69; 51, 28; Rāv. 5, 132; J. 7, 36; 8, 10.

ಉದ್ಯೋಗ ud-yōga. = ಉಪ್ಪುಗ. Undertaking anything. 2, zealous action, exertion, perseverance. 3, business; an occupation, a profession; an office, a situation (C.; Mhr.; ವ್ಯಾಪಾರ Bhn. 51; ಪೇರುಪ್ಪುಗ ಓ. I, 16; J. 17, 51). See ಎಸಗು, ತಗುಪ್ಪು, ನೆಗದಾ, ನೆಗದ್ವು; Śmd. 6; Kāv. II, 1, 1. — ಉದ್ಯೋಗವಲ್ಲದೆ ಊರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯು ಉರುಳುವವು ಹೊತ್ತಿರ ಬೇಡ. — ಉದ್ಯೋಗವಲ್ಲದೆ ತೊತ್ತು ಉದ್ಯು ಹುಂದು ತಿನ್ನಲು. — ಉದ್ಯೋಗವಲ್ಲದೆ ಬಸಗಿ ಮಕ್ಕಳ ತಿಕ್ಕಾ ಕೆತ್ತಿದ (Prvs.). — ಉದ್ಯೋಗ ನಡಿಸು. To exert one's self (B. 4, 8; My.); to follow a trade or profession (4, 142; My.). — ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡು. To work (B. 4, 1); to exercise an office, etc. (C.).

ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ ndyōga-parva. N. of the fifth book of the Mahābhārata (Bp. 5, 2).

ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ndyōga-stha. A man that follows some profession (B. 4, 151; My.); a person in office or holding a situation, an official (C.).

ಉದ್ಯೋಗಾರಂಭ ud-yōga-ārambha. The beginning of zealous action or of business. See ಮೊಗಸು.

ಉದ್ಯೋಗಿ ndyōgi. Active, laborious, diligent (ಸಮನ ಓ.; see B. 5, 88. 170. 218); a person that follows some profession; a person in office, etc. (C.).

ಉದ್ಯೋಗಿಸು ud-yōgisu. = ಉಪ್ಪುಗಿಸು. To undertake anything. 2, to exert one's self, to be busy. ಉದ್ಯೋಗಿಸುವದು (ಊರ್ಜ, ಉತ್ಸಾಹ Hiā.). ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಿಸುವವನು (ಕ್ರಿಯಾ ವತ್, etc. Śi. 357).

ಉದ್ರ ndra. An otter (ನೀರ ಬೆಕ್ಕು G.).

ಉದ್ರ udri. = ಉದ್ರಿ, etc. (My.).

ಉದ್ರಿಕ್ತ ud-rikta. Increased, augmented. 2, distinct; evident. (Ōb.). See ಮದೋದ್ರಿಕ್ತ.

ಉದ್ರಿಕ್ತ ndrita. (J. 27, 55; whether ಉದ್ರಿಕ್ತ, very swift?).

ಉದ್ರೇಕ nd-rēka. Exceeding. 2, excess, increase, abundance (Bp. 44, 3; J. 2, 41). 3, enjoyment (ಸಮೃದ್ಧಿ, ಭುಕ್ತಿ Nu. 163, o. r. ಊರ್ಜಿ instead of ಭುಕ್ತಿ). 4, forwardness, boldness (J. 4, 2). See ಕೋಪೋದ್ರೇಕ, ಮದೋದ್ರೇಕ.

ಉದ್ರೇಕಿಸು ud-rēkisu. To be aroused or excited (Bp. 61, 5).

ಉದ್ರ್ವರ್ತ nd-varia. = ಉದ್ರ್ವರ್ತನ. (ಅಂಗರಾಗ, etc., ತೀವ್ರ ಪೂಸು ವುದು Mr. 339).

ಉದ್ರ್ವರ್ತನ ud-vartana. Going up, rising, swelling. 2, rubbing and cleansing the body with fragrant unguents; the unguents used for that purpose (ವರ್ಣ, ತೊಳೆವುದು, o. r. ತೊಡೆವುದು, Nu. 71). See ಉರ್ಜು. — ಉದ್ರ್ವರ್ತನಂಗಯ್. -ಂಗಯ್. To anoint, etc. (Grj. 7, after 72).

ಉದ್ರ್ವರ್ತನಾಲಯ ndvartana-ālaya. A bath-room (ಮಾವುದು ಗೃಹಂ Mr. 196).

ಉದ್ರ್ವಹ nd-vaha. Joy (ಸುಖ, ಹರ್ಷ, etc. Mr. 25).

ಉದ್ರ್ವಹನ ud-vahana. Lifting or bringing up; raising; taking up or away. 2, carrying; drawing. 3, upholding, supporting. 4, riding. 5, possessing, having, assuming. 6, leading home, marrying. See ನಿವಸನೋದ್ರ್ವಹನ, ಭಾಷಣೋದ್ರ್ವಹನ, ತಿರೋದ್ರ್ವಹನ; ತರಣ್ಣು.

ಉದ್ರ್ವಾನ ndvāna. 1. = ಉದ್ರ್ವಾನ್ತ. Ejected, vomited; ejecting, etc. (G.).

ಉದ್ರ್ವಾನ ndvāna. 2. = ಉದ್ರ್ವಾನ್. A fire-place.

ಉದ್ರ್ವಾನ್ತ ud-vānta. Brought up, vomited. 2, an elephant out of rut (ಮದವಿದಾನ್ತೆ Mr. 155).

ಉದ್ರ್ವಾಪ್ಯ ud-vāpya. A trough or ditch near a well for watering cattle (ಆವಾಸ, etc., ಬೆಂಕಿ Mr. 421).

ಉದ್ರ್ವಾರ್ತನೆ udvārānē. Concluding ceremonies of an idol-worship (My.).

ಉದ್ರ್ವಾಪನ nd-vāsana. Leading or taking away; expelling, banishing; kitting, slaughter.

ಉದ್ರ್ವಾಹ nd-vāha. (= ಉದ್ರ್ವಹನ). Bearing up, supporting. 2, marriage.

ಉದ್ರ್ವಾಹನ nd-vāhana. That which raises or draws up; serving as an instrument for raising.

ಉದ್ರ್ವಾಹಿಕ nd-vāhika. Relating to marriage, matrimonial. (R.).

ಉದ್ರ್ವಾಹಿಸು ndvāhisu. To marry (My.).

ಉದ್ರ್ವಿತ್ತ ud-vṛitta. Gone upwards, risen; puffed up, haughty, swollen with (Bp. 54, 45); exalted, prosperous; ill-mannered.

ಉದ್ರ್ವಿತ್ತಿ nd-vṛitti. Acting haughtily, high-handedly, violently, or rudely. See ಒತ್ತರಿಸು.

ಉದ್ರ್ವೇಗ ud-vṛēga. = ಉದ್ರ್ವೇಗ. Going swiftly, rashness; trembling, shaking; agitation; anxiety, fear, distress (ಅನುತಯ, ಉಮ್ಮಳಿಕೆ, ಅಸ್ತಸ್ತವ Nu. 142). 2, the areola nnt (ಅಡಿಕೆ G.).

ಉದ್ರ್ವೇಗಿಸು ndvṛēgisu. To go swiftly, etc. (My.).

ಉದ್ರ್ವೇಜನ ud-vṛējana. Causing to shake with fear, hurting the feelings. See ಯಥಾಜನೋದ್ರ್ವೇಜನ.

ಉದ್ರ್ವೇಲಿ ud-vṛēia. Overflowing its banks, as a river, or their brims, as fluids in general (Grj. 10, 48).

ಉನಿ uni. To be soaked, to lie steeped, to soak (My.; cf. ಊದು 8; Sk. ಉನ್ನ?). — ಉನಿಯ ಹಾಕು. To soak (v. t., My.).

ಉನಿತು unitu. So much as this (in the middle, Kāv. I, 4, 33; see ಉ 10).

ಉನಿಸು unisu. To soak (v. t., My.).

ಉನ್ತು untu. This, or in this, intermediate manner (ಪ್ರಕಾರ Śmd. 399). ಅನ್ತು, ಇನ್ತು, ಉನ್ತು, ಎನ್ತು (399). — ಉನ್ತವ್ವ. -ಅಪ್ಪ. = ಉನ್ನ. Such (a man or thing as this in the middle, ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ Śs.; Śmd. 191). — ಉನ್ತ ಹ. -ಅಹ. = ಉನ್ತವ್ವ, ಉನ್ನ (Śmd. 191; ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ Śs.). ಉನ್ನ ಹಂ (191). — ಉನ್ನ. -ಎ 3. Even in this manner. ಎಚ್ಚಾರಿಸದೆ ಉನ್ನ ಪೊಸಮ್ಪುರೋತ್ತಯಂ ಕೊಳ್ಳುದು ತಕ್ಕುದಲ್ಲ (Śmd. 185).

ಉನ್ತನ nndana. Moistening. See ಸಮುನ್ತನ.

ಉನ್ತಲ್ undal. (fr. ಉದು). A joined mass, a heap, a multitude (ಒಟ್ಟು, ಗುಟ್ಟು, ತೋಮ, etc. Śm. 54).

ಉನ್ದು undu. This, or at this, intermediate time (ಕಾಲ Śmd. 146. 898). ಅನ್ದು, ಇನ್ದು, ಉನ್ದು, ಎನ್ದು (898).

ಉನ್ದುರ nndnra. A rat. See ಪೆಗ್ಗಣ.

ಉನ್ದುರು nndurn. A rat.

ಉನ್ನ unna. = ಉನ್ತವ್ವ. ಉನ್ತಹ (Śmd. 191; ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ Śs.; see ಉನ್ತು). ಅನ್ನಂ, ಇನ್ನಂ, ಉನ್ನಂ, ಎನ್ನಂ (191).

ಉನ್ನ *anna*. Wetted, wet, moist (Hiā., and Mr. 448, ಹುಸಿ, perhaps wrongly instead of ಹಸಿ). 2, kind, humane. 3, lawn, mean flattery, lie (ಹುಸಿ in Hiā. MS. & all the MSS. of Mr.; see No. 1).

ಉನ್ನತ nd-nata. Raised, lifted up; elevated, high, tall; great; eminent; —elevation; altitude; etc. ಉನ್ನತದ ಘನವಂ (Sm. 67). ಉನ್ನತದ ಧರಣಿ (88). ಉನ್ನತದಿಂ (Bp. 26, 19). ಉನ್ನತನು ಸನ್ನತವಾಗಿ ನಡೆಯ ಬೇಕು (Prv.). — ಉನ್ನತವೆಂದು. -ವೆಂದು. To obtain greatness or fame, to become eminent (Bp. 32, 64; 35, 1).

ಉನ್ನತಚ್ಚಾಯ unna-tā-āhāya. A man of a great voice (ಮಿರು ದನಿಯವಂ Mr. 237, My. MS. ಉನ್ನತಚ್ಚಾಯ).

ಉನ್ನತತ್ವ unna-tatva. Height; sublimity, majesty. (My.).

ಉನ್ನತಪ್ರಶ್ನೆ unna-ta-prāśnē. A lofty or great question (ಹಂ, ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ Nn. 161).

ಉನ್ನತಭೂಮಿ unna-ta-bhūmi. High ground. See ತಿಟ್ಟು.

ಉನ್ನತಾನತ unna-tā-ānata. Elevated and depressed, uneven, wavy.

ಉನ್ನತಿ nd-nati. Elevation, height; rising, ascending; increase; greatness, eminence; prosperity (ವೆಮ್ಮು ರೆ. I 95; II, 20). See Sm. 158; Grj. 8, after 86; 10, after 45; J. 5, 53; 10, 22. — ಉನ್ನತಿಗೆದು. -ಕೆದು. Greatness, etc. to be lost (Grj. 8, 23). — ಉನ್ನತವೆದೆ. -ವೆದೆ. To obtain greatness, to become eminent or famous (Bp. 32, 49). — ಉನ್ನತವೆಂದು. -ವೆಂದು = ಉನ್ನತವೆದೆ (Bp. 22, 57).

ಉನ್ನತಿಗೆ unna-ti-ge. = ಉನ್ನತಿಗೆ (Sm. 248). Height; greatness, etc. (ಉಟ್ಟು ಕೆ. 78; ಉಟ್ಟು ಕೆ. 38; My.).

ಉನ್ನತಿಗೆ unna-ti-ge. = ಉನ್ನತಿಗೆ, q. v.

ಉನ್ನತು unna-atu. = ಉನ್ನತು, ಉನ್ನದು. That is thus (as this intermediate thing, ಉನ್ನತು, ಉನ್ನದು ಸಾ.).

ಉನ್ನತೋನ್ನತ unna-ta-anna-ta. Very high, the highest (My.).

ಉನ್ನತೋದರ unna-ta-ndara. A large abdomen (ಬುಡ್ಡ Mr. 486).

ಉನ್ನತು unna-attu 1. = ಉನ್ನತು, etc. (ಸಾ.).

ಉನ್ನದು unna-adu 1. = ಉನ್ನತು, etc. (ಸಾ.).

ಉನ್ನದ್ಧ ud-naddha. Tied up; swelled, increased. See ಸಮುದ್ಧ.

ಉನ್ನಯ ud-naya. Raising, elevating. 2, analogy. — ಉನ್ನಯವು. -ವು. To be raised, to rise (Bp. 47, 58).

ಉನ್ನಯನ ud-nayana. Raising; making straight, arranging. See ಸೀದನೋನ್ನಯನ.

ಉನ್ನರ unna-r. = ಹುನ್ನರ. (My.).

ಉನ್ನಯ ud-nāya. Raising, elevating.

ಉನ್ನಯ unna-ya. A species of grain, Paspalum scrobiculatum (ಕೋದ್ರನ, ಪಾರಕ Mr. 373).

ಉನ್ನದ್ರ ud-nidra. Awake. 2, budded, blown. See Bp. 5, 47; 36, 37.

ಉನ್ನಿಸು unna-isu. To think, to consider (J. 23, 59; 26, 39; 29, 27; 31, 58; see ಉಂಟು; T. ಉದ್ಧಿ, possession of knowledge; ಉದ್ಧಿ, erudition; ಒದ್ಧಿ, searching, spying).

ಉನ್ನಿ unna. A term to denote the conjunctions ಉಂ and ಉ: also, etc. (My.; ಉತ, ಉತ Si. 467). ಹುನ್ನಿ (ಅ. 468). ಈ ನಾಲ್ಕುನ್ನಿ (27). ತಟ್ಟುಗುನ್ನಿ (302).

ಉನ್ನಿ unna. This intermediate time (or space).

— ಉನ್ನಿಗಂ. Up to this time, etc. (ಸೀಮಾಪ್ರಮಾಣ ಸಾ.). — ಉನ್ನಿವರಂ = ಉನ್ನಿಗಂ (ಸಾ.). — ಉನ್ನಿವರಗಂ = ಉನ್ನಿವರಂ (ಸಾ.). ಉನ್ನಿಯ nd-nēya. To be inferred, to be ascertained by analogy (adj.).

ಉನ್ನತ್ತ ud-matta. = ಉಮತ್ತ, ಉಮುತ್ತ, ಉಮುತ್ತಿ, ಉಮುತ್ತ, ಉಮುತ್ತಿ, ಉಮುತ್ತ, ಉಮುತ್ತಿ. Intoxicated; mad, furious (ಸೊಕ್ಕಿದವನು Nn. 115). 2, the thorn-apple, Datura mel and fastuosa. 3, haughty, arrogant (My.; Mhr.).

ಉನ್ನತ್ತತನ unmattatana. = ಉನ್ನತ್ತತೆ. (ಮದ ರೆ. b.).

ಉನ್ನತ್ತತೆ nmattatē. Insanity; intoxication; pride (My.).

ಉನ್ನದ nd-mada. = ಉಮದ. Intoxicated; mad, furious, ecstatic; proud, arrogant (Mhr.; My.; ಸೊಕ್ಕಿನವ G.); intoxication; insanity, ecstacy; (pride).

ಉನ್ನಧುಕ ud-madhuka. N. of a plant (ದ್ವಿಪೆ, ವರ್ಗದೊಳ Mr. 139, one MS. ಉನ್ನಧಿಕ, My. MS. ಉನ್ನಧಿಕ).

ಉನ್ನದಪ್ಪ ud-madishpu. Intoxicated; mad, furious, insane.

ಉನ್ನನ ud-mana. Tbh. of ಉನ್ನನ. (My.).

ಉನ್ನನು nd-manas. Excited in mind; longing for, missing, regretting.

ಉನ್ನಾಥ nd-mātha. Shaking; killing. 2, a trap, a snare.

ಉನ್ನಾದ ud-māda. = ಉಮಾದ, ಉಮಾದ. Madness, extravagance; mania; arrogance (Mhr.). 2, N. of a plant (ಉರಿಗ Mr. 120).

ಉನ್ನಾದವತೆ unma-da-vat. Mad, insane, wild.

ಉನ್ನಾದಿ nmādi. Mad, intoxicated. (Cb.).

ಉನ್ನಾನ nd-māna. Weighing, measuring (G.); a measure of size or quantity; price.

ಉನ್ನಿಕ್ಕ ud-māra. Mixed. 2, variegated.

ಉನ್ನಿಪಿತ nd-misbita. Opened; budded, blown.

ಉನ್ನಿಲನ ud-milana. Opening of the eye (ಮೇಲನ ಕೆಕ್ಕಿಸು ವುಡು Mr. 317); winking, twinkling; awaking; expanding, blowing.

ಉನ್ನಿಲಿತ nd-milita. Opened; budded, blown. (Bp. 40, 22).

ಉನ್ನಿಕ್ಕಿ nd-mukti. Unfastening; loosening; liberating. See ಹಸ್ತೋನ್ನಿಕ್ಕಿ.

ಉನ್ನಿಖ ud-mukha. Looking upwards. 2, waiting for, expecting, longing for (Bp. 53, 58). 3, near to; ready. 4, N. (J. 9, 20-22).

ಉನ್ನಿಲಿತ ud-milita. Eradicated.

ಉನ್ನೇಷ nd-mēsha. Opening the eyes; twinkling or upward motion of the eyelids, winking; blowing; awaking. See Kāvy. V, 70.

ಉಪ npa. Under; inferior; towards; on; near to; with; etc.

ಉಪಕಣ್ಣ npa-kaṇṭha. Upon the neck. 2, neighbourhood, vicinity; space near a village.

ಉಪಕಥೆ upa-kathē. A short story inserted in a long one (My.).

ಉಪಕರಣ upa-karapa. Doing anything for another; helping, assisting; fabricating. 2, an implement, an instrument, a tool; a means. 3, retinue. See ಮುಟ್ಟು.

ಉಪಕರಿಸು upa-karisa. To benefit, to assist, to help (ಅವನಿ ಗೆ., My.). 2, to come near (Rām. 3, 7, 32).

ಉಪಕಾರ upa-kāra. Help, assistance; benefit; a favour, a

kindness. ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾರ ಮಾಡ ಬೇಡ.—ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಉಪದ್ರ ಬನ್ನು (Prv.). — ಉಪಕಾರ ಅದಿ. To know, acknowledge or remember a kind act, etc., to be grateful (My.). ಉಪಕಾರವಾಯದವನ ನಿಪುಣನೆನ್ನು ಹೇಡಿ ಬೇಡ (Prv.). — ಉಪಕಾರ ತಿಳಿ. = ಉಪಕಾರ ಅದಿ. (My.; G. 150). — ಉಪಕಾರ ತೀರಿಸು. To return a kindness, to requite a favour (S. Mhr.; B. 3, 126). — ಉಪಕಾರ ನೆನಸು. = ಉಪಕಾರ ಅದಿ. (C.; B. 2, 40. 49; 3, 127; 5, 211). — ಉಪಕಾರ ಮಡಿ. To be unmindful of benefits or kindnesses (C.; B. 4, 75). — ಉಪಕಾರ ಮಾಡು. To do a favour, etc., either ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡು (Bp. 32, 46; C.), or ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡು (B. 3, 125. 126. 128; 5, 179). — ಉಪಕಾರಸ್ಮರಣೆ. Remembrance of a kind act, gratitude (My.). — ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಿಸು. = ಉಪಕಾರ ಅದಿ. (My.; Üb. 32). — ಉಪಕಾರ ಹೊದಿಸು. To put under obligation, to oblige (a person). ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಉಪಕಾರ ಹೊದಿಸು (S. Mhr.). — ಉಪಕಾರ ಹೊದಿಸು. To be under (one's) obligation (B. 5, 213). ಒಬ್ಬನ ಉಪಕಾರ ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವದು (S. Mhr.).

ಉಪಕಾರಿ upakāri. Helping, assisting; gracions;—a benefactor. (Bp. 32, 46; B. 4, 220; My.). See Prv. s. ಮನೆ.

ಉಪಕಾರಿಕೆ upa-kārikē. = ಉಪರಿಗೆ. A protectress. 2, a royal tent; a king's house, a palace (ಅರಸುಗಳ ಬೀಡು Mr. 191).

ಉಪಕಾರ್ಯ upa-kāryē. = ಉಪಕಾರಿಕೆ. A royal tent, etc.

ಉಪಕುಂಜಿಕೆ upa-kuñjikē. The plant *Nigella indica*, Roxb. (ಕಾಳಜೀರಿಗೆ G.). 2, small cardamoms.

ಉಪಕುರ್ವಾಣಿ upa-kurvāṇa. A Brāhmaṇa when passing from the state of a brabmacāri to that of a grihastha. (R.).

ಉಪಕುಲೈ upa-kulnlyē. A canal, a ditch. 2, long pepper, *Piper longum* L. (ಒಪ್ಪರಿಗೆ G.).

ಉಪಕೂಪ upa-kūpa. A trough near a well.

ಉಪಕೃತಿ upa-kṛiti. Help, assistance; favour, kindness. (My.). 2, = ಉಪಕಥೆ (My.).

ಉಪಕ್ರಮ upa-krama. Approach. 2, commencement (ಅರಮುಮು ಅರಸು ಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮುನ್ನಿಗ ಚಿತ್ರಮಂ ಪರಿಕ್ಷಿಸು ಹುಮಂ Nr.). 3, planning; a design. 4, a means, an expedient. 5, attendance on a patient. 6, trying the fidelity, etc. of a counsellor or friend (see No. 2).

ಉಪಕ್ರಮಿ upakrami. One who begins, undertakes or plans. (Bp. 40, 66).

ಉಪಕ್ರಮಿಸು upakramisu. To commence (J. 2, 45. 52).

ಉಪಕ್ರೋಶ upa-krośa. Censure, reproach.

ಉಪಕ್ಷಮ upa-kshama. Patience, forbearance (My.).

ಉಪಖ್ಯಾತ upa-khyāta. Seen; known, notorious (Bp. 43, 9).

ಉಪಗತ upa-gata. Gone to, approached; near; arrived; occurred; attained, obtained (Bp. 57, 77); furnished with; agreed, granted, promised.

ಉಪಗಮ upa-gama. Coming or going to, approach; obtaining; having; intercourse; agreement. See ಉಪೇಕ್ಷಿಸು ಗಮ.

ಉಪಗಮನ upa-gamana. = ಉಪಗಮ. Going to, etc. See ಪ್ರಾಯೋಗಮನ.

ಉಪಗಿರಿ upa-giri. Land lying near a mountain; a hill near a mountain (Si. 116).

ಉಪಗು upagn. N. of a prince. See ಔಪಗವ.

ಉಪಗೂಹನ upa-gūhana. Hiding, concealing. 2, clasping, embracing (see s. ಮುದುಕು). 3, surprise. See ತರೀ ರೋಪಗೂಹನ.

ಉಪಗೃಹ upa-grība. An inner apartment (ಗರ್ಭಗೃಹ, ಒಪರಿ Mr. 195).

ಉಪಗ್ರಹ upa-graha. 1. Seizure, confinement. 2, a prisoner. 3, making favourable.

ಉಪಗ್ರಹ upa-graha. 2. A minor planet, or any heavenly body of a secondary kind, as a comet, a meteor, etc. (B. 5, 174).

ಉಪಗ್ರಹಣ upa-grahana. The taking any one prisoner. 2, studying the vēdas after initiation.

ಉಪಗ್ರಾಮ upa-grāma. A village within the boundaries of a town, or a hamlet within those of a village (My.).

ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ upa-grāhya. A man who is to be befriended, a highly respectable person (ಮಾತಿ' ತಾಪ್ತಕ್ರಮದೊಳೆ ಅಭಿವಂದನಂಗೆಲ್ಲ ಪುರುಷಂ Mr. 250). 2, a present.

ಉಪಘಾತ upa-ghāta. Injury, damage, hurt. (My.).

ಉಪಘಾತಿನಿ upa-ghātini. She who injures or hurts. See ಗರ್ಭೋಪಘಾತಿನಿ.

ಉಪಘ್ನು upa-ghnā. A contiguous resting-place, a shelter; a support.

ಉಪಚಯ upa-čaya. Gathering together, collecting; accumulation; quantity, heap. (Üb.).

ಉಪಚರಣ upa-čaraṇa. = ಉಪಚಾರ. (Bp. 6, 30; My.).

ಉಪಚರಣಿ upa-čaraṇē. = ಉಪಚರಣ. See ಮೋಕ್ಷತೋಪಚರಣಿ.

ಉಪಚರಿತ upa-čarita. Approached. 2, waited on, served, honoured, adored.

ಉಪಚರಿಸು upa-čarisu. To wait on, to be polite (Bp. 5, 68); to show kindness, to treat kindly in any way (J. 7, 54. 67; 28, 36; My.).

ಉಪಚರ್ಯ upa-čaryē. Service, attendance; the practice of medicine.

ಉಪಚಾರ್ಯ upa-čārya. To be gathered together or accumulated. 2, a particular sacrificial fire.

ಉಪಚಾರ upa-čāra. = ಉಪಚಾರ. Going near to, approaching; assisting. 2, service; attendance; homage; act of civility; attention, courtesy, civility. 3, a figure of speech, pretence, pretext, metaphor. 4, the practice of medicine, physicking. See ಮೋಕ್ಷತೋಪಚಾರ; Śmd. 130.

ಉಪಚಾರಣ upa-čāraṇa. = ಉಪಚಾರ. Attention and courtesies to guests, etc. (Mr. 259; My.).

ಉಪಚಾರಿ upa-čāri. Attending, serving; a civil, polite person (My.).

ಉಪಚಾರ್ಯ upa-čārya. = ಉಪಚರ್ಯ. (ಚಿತ್ರ, ಸುಪ್ತಪುರು ಮಾ ದ್ವಿಧು Mr. 390).

ಉಪಚಿತ upa-čita. 1. Collected; increased (ಚಿಹಿದದು G.). 2, plastered, smeared.

ಉಪಚಿತ upa-čita. 2. Honoured (see ಪೂಜೆಮಡಿ); civility, politeness (ಉಪಚಾರ Śmd 397 Cm.).

ಉಪಚಿತ್ರಣಿ upa-čitrikē. N. of a Kannada metre (Üb.).

ಉಪಚಿತ್ರಣಿ upa-čitrē. The plant *Salvinia cucullata* Roxb. (others: *Antbericm tuberosum*). 2, *Croton polyandra*.

ಉಪಚಾರ್ಯ upa-čārya. (Üb. 167). A vulgar Tibb. of ಉಪಚಾರ.

ಉಪಜಾ upa-jāpa. Whispering into another's ears; the stirring up of dissension or disunion; treachery (ಭೇದ, ಒಗ್ಗೂಡುಮಾಡುವುದು Mr. 457).

ಉಪಜಿಹ್ವೆ upa-jihvā. The epiglottis. 2, a kind of ant. 3, the slough of a snake that does not become loose (ಉಪಜಿಹ್ವೆ ಹರಿದಿ ಹಿಡಿದು; ಉಪಜಿಹ್ವೆ, ದೇಹದ ಎಣೆಗಳಿಂದ ಇಹ ಹರಿದಿ Mr. 401).

ಉಪಜೀವಕ upa-jivaka. Living by or upon; depending upon, subject to; a dependant, a servile man (Bp. 61, 15).

ಉಪಜೀವನ upa-jivana. Living or existing upon; living, subsisting; means of living, subsistence, livelihood; support, maintenance (My.; ಜೀವಿಕೆ G.). See B. 4, 50; 5, 81. — ಉಪಜೀವನ ಸಾಗಿಸು. To carry on or maintain one's existence (B. 5, 215).

ಉಪಜೀವಿ upa-jīvi. Living on, subsisting by. See ಜಾತಿಮಾ ತೋರಿಸುವ.

ಉಪಜೀವಿಕೆ upa-jīvikē. Living upon; subsistence, livelihood (ಜೀವನ G.).

ಉಪಜೀವಿಸು upa-jīvisu. To live or exist upon; to get one's livelihood (My.; G. 47, 223). 2, to have one's self fed or nourished (by others), to live (My.). ಎರಡನೆಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಜೀವಿಸುವವನು (ಪರಮಾರ್ಥದ G. 315). See a. ಒತ್ತಿ 2.

ಉಪಜೋಷ upa-jōsha. Satisfaction. 2, silence. ಉಪಜೋಷಂ, silently, quietly.

ಉಪಜ್ಞೆ upa-jñē. Knowledge obtained by one's self, untaught knowledge. 2, the commencement of a thing not previously done.

ಉಪಟಲ upaṭala. (Tbh. of ಉಪದ್ರವ). Annoyance, trouble; assault. ದಿವ್ಯಪಟಲಂ (Riv. 5, 42). ದಿನವನುಪಟಲಂ (J. 28, 40). ಕೂದಲರಕ್ಕುಪಟಲಂ... ಮರರಿಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ಉಪಟಲ ಮಾಡಲು (Abh. 11, 4). ದನುಪಟಲ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದು, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಉಪಟಲ ಹಸ್ತಪ್ರದಾನ ಕೊಡಲು (18, 21). ಅಮರನು... ಇಂದ್ರಪುರಕ ಸುತ್ತಮುತ್ತುಪಟಲವ ಮಾಡಲು (18, 33).

ಉಪತಂಡ upa-taṇḍa. An accessory crowd. See ತಂಡೋಪತಂಡ.

ಉಪತಪ್ತ upa-tapti. Morbid heat.

ಉಪತರಣಿ upa-taraṇi. A disk; a circular array of troops. (ಮಂಡಲ Mr. 35).

ಉಪತಾಪ upa-tāpa. Heat. 2, pain, trouble. 3, disease. See Bp. 3, 18; 40, 59. — ಉಪತಾಪಬಾಹುಕ. -ಪದಾಹ. Suffering morbid heat, morbid affection (Nr.).

ಉಪತಾಪಿಸು upatāpīsu. To feel pain; to be sorrowful; to be afflicted. See Bp. 28, 38; 38, 28; 40, 34; 42, 28; 45, 33; 48, 11; 52, 13; 60, 30.

ಉಪತ್ಯಕ್ತ upatyaka. = ಉಪತ್ಯಕ್ತೆ. (ವನಮ್ ಅದು ಆ ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿ ತೀರಿ ಇರಲಿ Mr. 151).

ಉಪತ್ಯಕ್ತೆ upatyakē. Land, or a forest, at the foot (or side) of a mountain.

ಉಪದಾಹ upa-dāhā. A retish, a stimulant to drink. 2, the venereal disease, chancre.

ಉಪದಾನ upa-dāna. = ಉಪದಾನ. A present.

ಉಪದೇಶ upadēśa. A kind of ant.

ಉಪದೇಶಿ upa-dē. An offering, a present.

ಉಪದೇಶ upa-dēśa. Pointing out to; instruction, teaching; information; advice; communication of, or initiation in, a mantra (Bp. 57, 76). ಉಪದೇಶ ಕೇಳಿದರೂ ಉಪದ್ರವ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prr.). ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವವನು (ದೋಷ G.).

ಉಪದೇಶಕ upadēśaka. Giving instruction; a teacher; a spiritual guide. (My.). See Śmd. 272; B. 4, 215.

ಉಪದೇಶಪರಮ್ಪರೇ npadēśa-paramparē. Tradition (ಇತಿಹಾಸ, ಉಪದೇಶ Nn. 93; ಇತಿಹಾಸ Mr. 538).

ಉಪದೇಶಿ upadēśi. = ಉಪದೇಶಕ. (C.).

ಉಪದೇಶಿಸು upadēśisu. To instruct; to teach (Ūb. v. 240; Bp. 18, 4; Śiv. 1, 39); to advise. ಆದಿವನ್ ಉಪದೇಶಿಸದೆ ನೀವು ಗುರುಗಳಲ್ಲವೇ? (J. 10, 21). ಅವನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸು (My.), ಅವನನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸು (S. Mbr.).

ಉಪದೇಶಿಕೆ npa-dēśikē. A sort of ant. 2, = ಉಪದೇಶ No. 3, q. v.

ಉಪದ್ರವ upadra. Tbh. of ಉಪದ್ರವ (C.). See Bp. 38, 9; 45, 46. ಉಪದ್ರವ ಕೊಡೋಣ (ಹರ Ūb.). ನಾಯಿಗಳಾದರೂ ನಿನಗೆ ಎನೂ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 19).

ಉಪದ್ರವ upa-drava. Running towards or at, assaulting. 2, a calamity, a disaster; trouble; annoyance; a disease or affliction, especially one produced by demons, e. g. cholera (C.); a national distress (see its seven kinds s. ಕುತಿ). See Nr. s. ಮೇಲೆ ಹೋಗು.

ಉಪದ್ರವೀಪ upa-dvīpa. An island (Sk.). 2, a small island near a larger one (My.).

ಉಪಧಾನ upa-dhāna. Placing or resting upon. 2, a pillow, a cushion.

ಉಪಧಾನವಲಿಟ್ಟು upadbhāna-avalambā. To rest upon or lie down on a pillow. See ಮಲಗು.

ಉಪಧಿ npa-dbi. Imposition, deception, fraud.

ಉಪಧೃತಿ upa-dhṛiti. A ray of light.

ಉಪಧಿ upa-dbhē. Imposition, fraud, a false pretence. 2, trial or test of honesty. 3, a penultimate letter (Śmd. 50, 51. 53. 236; Kāv. I, 8, 69-74).

ಉಪಧ್ಯಾನೀಯ upa-dhānīya. To be breathed upon or breathed; the aspirate visarga before the letter ವ (Śmd. 26, 45).

ಉಪನಗರ upa-nagara. A suburb (ನಗರದ ಒತ್ತಿನ ಬೀಡು Mr. 190).

ಉಪನತ upa-nata. Bent towards; subjected; dependent on; approached, near; brought about. See Ūb. v. 51.

ಉಪನಂದನ upa-nandana. = ಕೇದಾರ, ಉದ್ಯಾನವನ (Nn. 88).

ಉಪನಯನ upa-nayana. Leading to; leading to a teacher; investiture with a thread to be worn over the left shoulder and under the right (ಮುಂಚ Mr. 255).

ಉಪನಾಗರಿಕೆ npa-nāgarikē. A kind of anuprāsa (Kāv. III, 2, B, 50, 51).

ಉಪನಾಹ upa-nāha. Tied up; the tie of a tute, the lower part of the tail-piece where the wires are fixed.

ಉಪನಿಧಿ npa-nidbi. A deposit, a trust, especially if the goods are not shown to the trustee.

ಉಪನಿಷದ್ upa-nishad. The knowledge of Brahma as the only existent. 2, the sections of the vēdas (i. e. their Āraṇyakas) which treat of this knowledge.

ಉಪನಿಷ್ಕರ npa-nishkara. A principal or royal road.

ಉಪನೇತ್ರ upa-nētra. Spectacles (My.; Mbr.).

ಉಪನ್ಯಾಸ npa-nyāsa. Placing near to. 2, a statement. 3, a suggestion. 4, an exordium or an introduction. 5, reasoning, disputation (Mbr.; Bb. 1, 15, 6); lecturing (My.).

ಉಪಪತಿ upa-pati. A paramour, a gallant (ಪಾರ, ಪಾದರಿಗ Mr. 243).
 ಉಪಪತ್ತಿ upa-patti. Going near; happening; production; gaining, accomplishing; a theory (B. 5, 181; Mhr.); proof; fitness; means, expedients (Mhr.; My.).
 ಉಪಪತ್ತಿ upa-pati. A couching (My.; Mhr.; see ಬಂಗಾರ ದವಳು).
 ಉಪಪನ್ನ npa-panna. Produced; effected; gained; proved; adequate, suited to the occasion, enough (ಪರಿಯಾವ್ತ Mr. 220).
 ಉಪಪಾತಕ upa-pātaka. A crime or sin in the second degree, as killing a cow, selling a daughter, etc. (Sk.; My.).
 ಉಪಪಾದುಕ upa-pāduka. Self-produced; a deity (ದೇವ Mr. 177). See ದಿವ್ಯೋಪಪಾದುಕ.
 ಉಪಪುರಾಣ upa-purāṇa. A minor purāṇa (C.).
 ಉಪಪ್ರಭೋಗ upa-prahhōga. = ಉಪಭೋಗ. (Bp. 56, 9).
 ಉಪಪ್ಲವ npa-plava. An assault. 2, a misfortune. 3, an eclipse.
 ಉಪಬರ್ಹ upa-barha. = ಉಪವರ್ಹ. A pillow, a cushion (ಉಪಧಾನ, ತಲೆಗಿಮ್ಮು Mr. 203; My.).
 ಉಪಭಕ್ತಿ upa-bhakti. An additional devotion or faith (Bp. 8, 26).
 ಉಪಭಾಗ npa-hhāga. Vicinity. ನಗರೋಪಭಾಗ (ನಟ್ಟಣಸಮಾನ Nu. 82).
 ಉಪಭೃತ upa-hhrit. A round, wooden sacrificial vessel.
 ಉಪಭೋಗ upa-hhōga. Enjoyment; eating; fruition, use. 2, pleasure, satisfaction. 3, cohabitation (My.; Cb., Mhr.). See Bp. 24, 38; B. 4, 58; 5, 95. 205.
 ಉಪಭೋಗಿಸು upa-hhōgisu. To enjoy, etc. (Bh. 1, 8, 28; B. 5, 91. 92. 93. 183).
 ಉಪಮಾ npa-ma. Resembling, like.
 ಉಪಮನ್ಯು upa-manyu. A N. (Bp. 1, 52; 43, 41; 54, 85. 60; 61, 18).
 ಉಪಮರ್ದ npa-marda. Friction, rubbing, bruising. 2, hurt, injury. (ಎತ್ತಕಾರ, ಕೆವುತುಮದು Mr. 457).
 ಉಪಮರ್ದನ upa-mardana. = ಉಪಮರ್ದ. (My.).
 ಉಪಮಾತೃ upa-mātri. = ಉಪಮಾತೆ. A second or foster mother; a nurse; a step-mother.
 ಉಪಮಾತೆ upamātri. = ಉಪಮಾತೃ. (ಮಲದಾಯ Mr. 312).
 ಉಪಮಾನ upa-māna. Measuring one thing by another; comparison; analogy; illustration; that with which anything is compared; a simile; a resemblance. See Śmd. 397; Kāv. III, 3, B, 61. 62. 92. 108.
 ಉಪಮಿತ npa-mita. Compared; similar. See ಅನುಮಿತ.
 ಉಪಮಿಸು upamisu. To find a likeness for, to compare (Bp. 36, 52; 39, 22; My.).
 ಉಪಮೆ upa-mē. ಉಪಮಾ. Resemblance, similarity; a resemblance, as a picture, image, etc.; a simile; comparison. See Kāv. III, 3, B, 1. 2. 60-119; IV, 1, 5.
 ಉಪಮೇಯ upa-mēya. To be compared, comparable with; that which is compared, the subject of a comparison. See Kāv. III, 3, B, 62. 80. 92. 108.
 ಉಪಯಮ upa-yama. Marriage.
 ಉಪಯಾಮ upa-yāma. Marriage.

ಉಪಯುಕ್ತ npa-yukta. Attached, connected with (Śmd. 401); adapted, suitable; useful; convenient for any end. See B. 4, 120. 140.
 ಉಪಯುಕ್ತತನ upayuktatana. A suitable, proper behaviour (B. 5, 170).
 ಉಪಯೋಗ upa-yōga. Attaching; application; use, service; utility; (used of, Mhr.). See B. 1, 18; 4, 12. 15. 24. 183; 5, 37.
 ಉಪಯೋಗಿಸು upayōgisu. To make use of, to use (J. 2, 32; My.; B. 2, 5; 8, 5. 87; 4, 163). 2, to be serviceable or useful (My.; B. 5, 78. 100. 251).
 ಉಪರಕ್ತ upa-rakta. Darkened, eclipsed. 2, afflicted with pain or calamity.
 ಉಪರಕ್ಷಣ upa-rakṣaṇa. A guard, a picquet (ಸಜ್ಜನ, ಪಾಳೆಯದ ಕಾಪು Nr.). 2, a kind of girth (ಸಜ್ಜನ, ಬಲಾಳದಟ್ಟಿ Nr.).
 ಉಪರತಿ upa-rati. Ceasing, stopping; death; refraining from sensual enjoyment or from proscribed acts (Sk.). 2, a kind of coition (My.). 3, love (My.).
 ಉಪರಾಗ upa-rāga. Darkening; an eclipse.
 ಉಪರಾಮ upa-rāma. Ceasing, stopping, ending.
 ಉಪರಾಜಿತ npa-rājīt. N. of a plant. See ಅಪರಾಜಿತ and ಮೊದಲು 3.
 ಉಪರಿ npari. Above; upon; upwards (Bp. 22, 10; 44, 22, both times in the dative, as ಉಪರಿಗೆ); besides, further; beyond; after.
 ಉಪರಿಲೋಕ upari-lōka. The upper world, heaven (J. 34, 13; My.).
 ಉಪರಿಷ್ಠಾತ upariṣṭāt. Above, up; over, on.
 ಉಪರಿಸ್ಥಾನ upari-sparāṇa. The state of being raised or elevated; rising or stretching one's self upwards. See ನಿಕ್ಕು.
 ಉಪರೋಚಿ npa-rōci. Concealing, concealment, secrecy (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಏಕಾನ್ತ Mr. 432, My. 188. ಉಪರೂಪ).
 ಉಪರೋಧ upa-rōdha. Hindering, blocking; obstruction, impediment; opposition. (Bh. 3, 13, 67; My.).
 ಉಪರೋಧಕ upa-rōdhaka. A man who hinders, etc. (My.). 2, an inner room (Sk.).
 ಉಪರೋಧಕ npa-rōdhika. Obstructing, impeding; opposing (ಎರಡು G.; My.).
 ಉಪರೋಧಿಸು uparōdhisu. To hinder, etc. (My.).
 ಉಪರೋಪಿತ upa-rōpita. (A garden) planted or grown in the neighbourhood (of a town, ಊರ ದೂರದೊಳಗೆ ಇವು ವನಂ Hlā., Mr. 152).
 ಉಪಲ npala. A stone.
 ಉಪಲಕ್ಷಣ upa-lakṣaṇa. Looking at; observation; implying something that has not been expressed or something in addition, synecdoche of a part for the whole; mark. See Śmd. 292 Cm.
 ಉಪಲಕ್ಷಿತ npa-lakṣita. Marked, characterized (Śmd. 2 Cm.).
 ಉಪಲಬ್ಧ npa-labdhā. Obtained; found; perceived, well known, seen frequently (ಅವಗೀತ, ಮಗುದು ಕಾಣ್ಪುದು Mr. 451; see a. ಮಗುದು ಮಗುದು).
 ಉಪಲಬ್ಧಾರ್ಥ upalabdhā-artha. That has been known or understood; a tale, a true or probable story;—having the meaning understood.

ಉಪಲಬ್ಧಿ *upa-labdhī*. Obtaining; finding; acquisition, gain; comprehension, perception, understanding; knowledge. See *ವಿದ್ಯಾ*.
ಉಪಲಾಂಭ *upa-lambha*. Obtaining; observation, conception, feeling.
ಉಪಲಾಂಭಿ *upa-lāmbhi*. To praise (Bp. 4, 14; 36, 61). 2, to caress, to fondle (15, 15; 26, 19; 42, 23; Abhā. 1, 7).
ಉಪಲಿಂಗ *upa-liṅga*. A natural phenomenon considered as boding evil.
ಉಪಲಿ *upa-lī*. Candied sugar.
ಉಪಲೇಪನ *upa-lēpana*. Smearing; ointment, unguent.
ಉಪವನ *upa-vaṇa*. A grove, or garden in the suburbs (ಉಪವನಂ Mr. 152). See *ವನ*.
ಉಪವರ್ಣನ *upa-varṇana*. Description, minute description, delineation. See Kāvya. III, 3, B, 120. 171.
ಉಪವರ್ತನ *upa-varṭana*. A country; a division, a district.
ಉಪವರ್ಹ *upa-varha*. = ಉಪವರ್ಹ.
ಉಪವಸ್ತ್ರ *upa-vastra*. Fasting, a fast.
ಉಪವಾಸ *upa-vāsa*. = ಉಪವಾಸ, ಉಪವಾಸ. Dwelling or abiding in (a state of abstinence), fasting, a fast.—In the S. Mhr. country the crude term is used so to say as an adverb: without eating or getting something to eat (B. 3, 94). 2, from want of food (3, 124; 4, 2). 3, by withdrawing (a person's) food (4, 77). — ಉಪವಾಸ ಇತ್ಯಾದಿ. To fast (Bp. 50, 66; C.). — ಉಪವಾಸ ಬಿಡು. To remain or be without food; to fast (C.; B. 3, 122; 4, 2). See *Prv. s. ಅದಿಗಿ ಮಾಮವನ*. — ಉಪವಾಸ ಮಾಡು. To fast (B. 4, 77; C.).
ಉಪವಾಸಿ *upa-vāsi*. = ಉಪವಾಸಿ. Fasting, one who observes a fast (C.).
ಉಪವಾಹ್ಯ *upa-vāhya*. A king's elephant; any royal vehicle. (R.).
ಉಪವಿಶೇಷಣ *upaviśēṣhaṇa*. A word used to modify the sense of an adjective or an adverb (C.).
ಉಪವಿಷಿ *upa-viṣhē*. = ಅಪಿವಿಷಿ, q. v. The plant *Aconitum ferox*, etc.
ಉಪವಿಷ್ಟ *upa-viṣṭa*. Seated, sitting.
ಉಪವೀತ *upa-vīta*. The sacrificial thread worn by the three first classes over the left shoulder and under the right arm (ಪ್ರವೀತಂ Mr. 255).
ಉಪವೇದ *upa-vēda*. A class of writings subordinate or appended to the vēdas, as treatises on medicine, military art, music, etc. (My.).
ಉಪವೇಶ *upa-vēśa*. Sitting down;—fixing one's mind upon. See *ಪ್ರಾಯೋಗವೇಶ*.
ಉಪವೇಷ್ಟಿತ *upa-vēṣṭita*. Surrounded; wrapped round, dressed (Bp. 6, 14).
ಉಪವನು *upa-vāma*. = ಉಪವನು No. 1. (My.).
ಉಪವನು *upa-vāmana*. Becoming quiet; assuagement, abatement; calmness, composure (Bp. 30, 31); patience (My.). 2, quieting, appeasing, allaying; an anodyne.
ಉಪವಮಿಸು *upa-vāmisu*. To abate (Bh. 8, 26, 28); to become calm or refreshed; to become patient; to take rest (C.).
ಉಪವಲ್ಕ *upa-valka*. (= ಕಲ್ಕ). A scale, a slough. See *ಪೋರಿ*.
ಉಪವಲ್ಕ *upa-vālya*. An open piece of ground near a town or village.

ಉಪವಾಸಿ *upa-vāsi*. A secondary, small branch (Bh. 1, 20, 55).
ಉಪವಾಂತ *upa-vānta*. Calmed, appeased, pacified; calm, tranquil. (A.; My.).
ಉಪವಾಂತಿ *upa-vānti*. Cessation, intermission; abatement; composure, tranquillity (C.); appeasing, allaying.
ಉಪವಾಯು *upa-vāya*. Sleeping alternately, as soldiers when mounting guard, etc.
ಉಪವೃತ್ತ *upa-vṛta*. Listened to; assented, promised.
ಉಪವೃತ್ತಿ *upa-vṛti*. Listening to. 2, words heard from a third person whilst two are conversing (My.). 3, a supernatural voice heard at night and personified as a nocturnal deity revealing the future. 4, judicial astrology, aspect of the stars, fortune-telling. 5, = ಉಪವೃತ್ತಿ (My.).
ಉಪವಸ್ತ್ರಾನ್ *upa-samvāna*. An under garment.
ಉಪವಸ್ತ್ರಾನ್ *upa-samvāna*. To draw (a discharged arrow) back towards one's self (My.); to take away; to contract; to mutilate (Śmd. 74); to destroy (Bp. 49, 32).
ಉಪವಸ್ತ್ರಾನ್ *upa-samvāna*. Drawing (back) towards one's self (My.); drawing together, contracting; taking away; destruction; etc.
ಉಪವಸ್ತ್ರಾನ್ *upa-samvāna*. Claspings; embracing or touching the feet (of a person) as a token of respect (ವಸ್ತ್ರಾನ್ ಮುನುಷಂ Mr. 251).
ಉಪವಸ್ತ್ರಾನ್ *upa-samvāna*. Worthy to be saluted in the way of *upasaṅgrahana*.
ಉಪವಸ್ತ್ರಾನ್ *upa-sanna*. Approached, near (ವೇದಿಗಿ Mr. 457).
ಉಪವಸ್ತ್ರಾನ್ *upa-sampanna*. Obtained, gained; furnished with; prepared, dressed; sufficient; dead.
ಉಪವಸ್ತ್ರಾನ್ *upa-sara*. Approaching. 2, the season of impregnation; the first pregnancy of cows.
ಉಪವಸ್ತ್ರಾನ್ *upa-sarga*. Joining, connection; nearness (My.; see *ಪೋರಿ*); addition. 2, trouble, misfortune. 3, a portent of evil omen, a calamity. 4, a particle prefixed to roots, etc., a preposition. 5, a class of compound terms enumerated Ūt. II, 98; Śm. 118. Cf. *ಉಪವರ್ಹನ*.
ಉಪವರ್ಹನ *upa-sarjana*. Trouble, misfortune. 2, an inauspicious phenomenon. 3, the state of being joined to or attached (ಪೋರಿಗಿ Mr. 451; see *ಉಪವರ್ಹ*); anything subordinate, or inferior. 4, a word which by composition loses its independent character, while it also determines the sense of another word.
ಉಪವರ್ಹನ *upa-sarpa*. Approach; following a person. 2, = ಅವನವನ (ಚರ, ಅರವನ Mr. 262).
ಉಪವರ್ಹನ *upa-sarpaṇa*. = ಅವನವನ (for help, My.).
ಉಪವರ್ಹನ *upa-sarpina*. To approach (for help), to have recourse to (My.).
ಉಪವರ್ಹನ *upa-saryā*. To be approached; a cow fit for a bull (ಅನುವಾಹನ Mr. 181).
ಉಪವರ್ಹನ *upa-sākshi*. An additional evidence (My.); an evidence (J. 10, 32).
ಉಪವರ್ಹನ *upa-sāgara*. A tract of water, a bay (B. 4, 115; My.).
ಉಪವರ್ಹನ *upa-sūryaka*. The halo round the sun.
ಉಪವರ್ಹನ *upa-s-kara*. Making complete. 2, an implement, a utensil. 3, a particular condiment, seasoning. See *ವರ್ಹನ*.

ಉಪಸ್ಥ upa-stha. Near, proximate; —the parts of generation of either sex, but especially of a woman (My., also as ಉಪಸ್ಥೆ).
 ಉಪಸ್ಥಿತ upa-sthita. Standing near; approached, near, at hand.
 ಉಪಸ್ಥರ್ಷ npa-sparśa. Tonobing (water); bathing; washing off; rinsing the mouth.
 ಉಪಸ್ಥರ್ಷನ upa-sparśana. = ಉಪಸ್ಥರ್ಷ. See ದಾರಿಸು.
 ಉಪಸ್ಥೃತಿ upa-smṛiti. A minor law-hook. (My.).
 ಉಪಸ್ವರ್ಗ upa-svarga. = ಉಪಸ್ವರ್ಗ No. 3. (ಉಪಲಿಂಗ, etc. Mr. 27).
 ಉಪಹ upa-ha. Killing, destroying (Rāv. 1, 8).
 ಉಪಹತಿ upa-hati. Injuring, destroying; destruction; elision (Kāvy. I, 3, 69-74); vexation; disturbance; agitation; Infatuation. See ತಡಗಡ, ಬೇಳವು; J. 2, 19; 14, 21.
 ಉಪಹಸಿತ upa-hasita. Mocked, laughed at; ridiculing, satirical laughter.
 ಉಪಹಾರ npa-hāra. Bringing near; an oblation; an offering to a deity; a tribute, a present, a gift (ಬಲಿ Sm. 108; ವಸರ Bbu. 54).
 ಉಪಹಾಸ npa-hāsa. Satirical laughter, fun, play, derision (Bh. 1, 7, 62; 3, 19, 30). See ಸೋಪವಾಸ.
 ಉಪಹಾರ upa-bhara. Proximity, vicinity. 2, a solitary or private place.
 ಉಪಾಂಶ upāśan. In a low voice; secretly, privately.
 ಉಪಾಕರಣ npa-ā-karāṇa. Bringing near; summoning; immolation of an animal; commencement of reading the veda after initiation.
 ಉಪಾಕರ್ಮ upa-ā-karma. Preparation. 2, a ceremony performed once a year before reciting the vēdas. (My.).
 ಉಪಾಕೃತ upa-ā-kṛita. Brought near, etc. 2, a sacrificial animal killed during the recitation of prescribed prayers.
 ಉಪಾಗಮ upa-ā-gama. Approach; acquaintance; agreement, promise. 2, a minor āgama (My.).
 ಉಪಾಗ್ರ upa-agra. Something subordinate or inferior (ಉಪ ಸರ್ಜನ, ಹೊದ್ದಿಗೆ Mr. 451; ಹೊದ್ದಿಗೆ Hla.).
 ಉಪಾಂಗ upa-āṅga. A subdivision; any minor limb or member; a secondary portion of science; the sectarian mark made with sandal, etc. on the forehead; —auxiliary tunes with variations (in theatricals, Mr. 78). See ಅಂಗೋಪಾಂಗ, ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ.
 ಉಪಾತ್ತ upa-ātta. Received, acquired, obtained (Sēv. 1, 60). 2, taken away. 3, an elephant out of rut.
 ಉಪಾತ್ಯಯ upa-atl-aya. Transgression, neglect.
 ಉಪಾದಾನ upa-ādāna. Taking; taking away. 2, abstraction, withdrawing the organs of sense and perception from the outer world. 3, a present. 4, material cause, causa materialis (opposed to nimitta).
 ಉಪಾದಾನಕಾರಣ npādāna-kāraṇa. The immediate or proximate cause (Smd. 7 Cm.).
 ಉಪಾದೇಯರು upādēyaru. = ಉಪಾದ್ಯ. (S. Mr.).
 ಉಪಾದೇಯ upa-ādēya. To be taken or received, acceptable, excellent, useful (Smd. 8).
 ಉಪಾಪ್ತ upādru. A vulgar form of ಉಪಾದ್ಯರು. (My.).
 ಉಪಾಧಿ npa-ā-dhi. 1. Consideration of moral duties, vir-

tuous reflection. 2, a man who is careful to support his family.
 ಉಪಾಧಿ upa-ā-dhi. 2. Placing near or upon. 2, deceit, deception, disguise. 3, a distinguishing property, a peculiarity (Si. 392). 4, an attribute, an epithet. 5, a special cause for a general effect. 6, the natural character of species, quality or action. 7, an occasion (G. 74. 364); duty, especially that of a pūjāri, etc. (My.).
 ಉಪಾಧಿವಂತ upādhi-vanta. A man who is full of inevitable business (My.).
 ಉಪಾಧ್ಯ upādhyā. The priest that conducts all the sacrifices and ceremonies (of a family, village, etc.; Bp. 55, 16; Mr.; C.); a teacher (My.). ಉಪಾಧ್ಯರೇ, ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಬೇಳೆ ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆಂದರೆ, ಕೂಲಿ ಅದರ ತಾನೇ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ (Prv.).
 ಉಪಾಧ್ಯತನ npādhyatana. The work of an upādhyā (My.; B. 5, 281).
 ಉಪಾಧ್ಯಾಯ upa-adhyāya. A sub-teacher who instructs in a part only of the veda or in grammar and the other vedaṅgas. 2, a spiritual preceptor; a teacher in general; a schoolmaster (ಒನ್ನೆನ್ನ ಪೇರುಮಂ Mr. 251; My.).
 ಉಪಾಧ್ಯಾಯಾಣಿ upādhyāyāṇi. The wife of a teacher.
 ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿ upādhyāyi. A female teacher. 2, the wife of a teacher.
 ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿ npādhyāyā. A female teacher.
 ಉಪಾನತಿ upānati. Tbb. of ಉಪಾನಹ. (ತರ್ಮಪಾದುಕೆ, ಕೆರೆ ಕು Mr. 205).
 ಉಪಾನಹ upa-ā-nah. (nominative ಉಪಾನಹ). A sandal, a shoe.
 ಉಪಾಂತ upa-anta. Proximity to the edge or margin; vicinity; the last letter but one; the angle of the eye. See Smd. 70; ನಯನೋಪಾಂತ.
 ಉಪಾಂತ್ಯ upa-antya. Last but one, penultimate; the last letter but one (Smd. 212; Kāvy. I, 3, 18-20. 104-108; I, 5, 46).
 ಉಪಾಯ upa-aya. Going near, approach. 2, a means, an expedient, a way, a scheme, a stratagem. 3, a means of success against an enemy, for of which are enumerated: bhēda, dāṇḍa, sāmā, dāna. As other npāyas are mentioned māyā, upēkshā and indrajāli (My.; G.). — ಉಪಾಯವು. -ಎ-ವೆ. To devise an expedient (Bp. 58, 42).
 ಉಪಾಯಗಾರ upāya-gāra. One who is expert in; a contriver, a schemer (ಪ್ರವೀಣ, ನಿಪುಣ Si. 353; My.).
 ಉಪಾಯನ upa-ayana. Going near. 2, undertaking, accepting. 3, a present, a gift. — ಉಪಾಯನವಾನ. Gifts of cocoa-nuts, etc. to Gaṇapati on the feast held in his honor in the bhādrapada month (C.).
 ಉಪಾಯಪರ upāya-para. Expert in the use of means (My.; B. 5, 180). ಉಪಾಯಪರನ ಒರ್ವಂ ಕೋಟಿಗೆ ಕೆತ್ತಕ್ಕು (Si. 11).
 ಉಪಾರ್ಜನ upa-arjana. -ನೆ (Bp. 57, 5). Acquiring, obtaining; gaining. See ವೆ.
 ಉಪಾರ್ಜಿಸು upārjīsu. To acquire, to gain (My.).
 ಉಪಾಲಮ್ಬ upa-ālamhha. Obtaining. 2, reproach, censure.
 ಉಪಾಪ್ತ upa-āpitta. Turned or gone towards or round. 2, rolling one's self, as a horse.
 ಉಪಾಶ್ರಯ upa-āśraya. Recourse; asylum, support; reli-

ance. 2, a pillow, a cushion (ಮತ್ತವಾರಣ, ಮಲಗು Mr. 203; cf. ಅಪಾತ್ರಯ).

ಉಪಾಸ upāsa. Tbh. of ಉಪಾಸ (C; Mhr.). See ಕಟ್ಟುಪಾಸ s. ಕಟ್ಟು 1. — ಉಪಾಸದ ಹಬ್ಬ. A fast-day in the month of Śāhādhā (My.).

ಉಪಾಸಂಗ upa-āsanga. Proximity. 2, a quiver.

ಉಪಾಸನ upa-āsana. —ನಿ. Sitting near to; attendance, service; worship, adoration, devotion. 2, practice in archery; archery.

ಉಪಾಸನೆ upāsane. = ಉಪಾಸನ. Service; worship, adoration.

ಉಪಾಸಿ upāsi. Tbh. of ಉಪಾಸಿ (S. Mhr., Mhr.).

ಉಪಾಸಿತ upa-āsita. Served, adored.

ಉಪಾಸಿಸು upāsisu. To worship (My., ಅದನ್ನು, ಅವನನ್ನು).

ಉಪಾಸ್ತಿ upa-āsti. Worship, adoration (ಶಿಕ್ಷಾ, etc., ಸೇವೆ Mr. 27). 2, religious reflection or meditation (ಧರ್ಮ ಬುದ್ಧಿ Mr. 461).

ಉಪಾಹಾರ upa-āhāra. Slight refreshment (consisting of fruits, etc., My.).

ಉಪಾಹಿತ upa-āhita. Deposited upon; joined. 2, meteor, as a falling star, comet, etc.

ಉಪೇಕ್ಷೆ upa-ikṣha. A man who disregards or leaves (the party of his friends, ವರಪಕ್ಷದವನು Mr. 248). 2, = ಉಪೇಕ್ಷೆ (My.).

ಉಪೇಕ್ಷಿತ upa-ikṣita. Disregarded; neglected (B. 5, 212; My.).

ಉಪೇಕ್ಷಿಸು upa-ikṣishu. To look at without interest, to disregard, to disdain; to neglect (Śmd. 112; Bp. 15, 6; 26, 59; 58, 26; My.).

ಉಪೇಕ್ಷೆ upa-ikṣhē. Overlooking; disregard, neglect; indifference, indolence, apathy; abandoning, leaving. (My.).

ಉಪೇತ upa-ita. Come near, approached; present, existent; accompanied by, endowed with, possessed of (Kāvy. II, 2, B, 45; Bp. 55, 50; A.).

ಉಪೇಂದ್ರ upa-indra. The younger brother of Indra: Viśvakṣu or Kṛishṇa (ಹರಿ, ಎಷ್ಟು Nn. 60; ಸಿರಿಯರಸ, etc. Śm. 5, 6). 2, Indra (ಬಿಡು, ಇನ್ನ 60). 3, a Jaina saint (ಜನ ಅರ್ಹ 60). 4, a king (ನರೇಂದ್ರ, ಅರಸು 60). 5, the sun (ಧಾನು, ಸೂರ್ಯ 60). 6, a serpent (ಉರಗ, ಸರ್ಪ 60).

ಉಪೇಂದ್ರಗಣ upendra-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).

ಉಪೇಂದ್ರವಜ್ರ upendra-vajra. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಉಪೇದಿಕೆ upēdikē. The plant Basella cordifolia Lam. (see B. 162 & ಬಸಲೆ 2).

ಉಪೇದ್ಯ upa-ud-ghāta. An example, an illustration. 2, a beginning; a thing begun. 3, analysis.

ಉಪೇಷಣ upa-vasana. Fasting, a fast. (My.).

ಉಪೇಷ್ಯ upāshya. Having fasted. 2, = ಉಪೇಷಣ (My.). ಉಪೇಷ್ಯದ ಉಪೇಷ್ಯ ಮಾಡಾನೇ? (Priv.).

ಉಪ್ತ upa. Sown, as seed.

ಉಪ್ತಕೃಷ್ಣ upa-kṛishṇa. Ploughed after sowing.

ಉಪ್ತಿ upāti. Sowing seeds. See ಕರ್ಯುಪ್ತಿ.

ಉಪ್ತೆ upāte. Night (ನಾಶ್ಯೆ, ನಕ್ಷ, ಶಾರ್ವ, etc., ಇರು Mr. 45; cf. Hā. ನಕ್ಷಮುಖಾ).

ಉಪ್ಪಗಟೆ uppu-gaṭi (i. e. ḡgaṭi). = ಉಪ್ಪಟ್ಟೆ, ಉಪ್ಪಗಟೆ (My.; see s. ಉಪ್ಪು 3).

ಉಪ್ಪಟ್ಟೆ uppaṭṭi. = ಉಪ್ಪಗಟೆ. (My.).

ಉಪ್ಪಡ uppaḍa. (fr. ಉಪ್ಪು 3). Salted and dried vegetables (My.).

ಉಪ್ಪನ uppaḍa. (Śmd. 48, o. rs. ಅವುಪ್ಪನ, Mḡh. MṢ. ಕಪ್ಪನ). Tbh. of ಉಪ್ಪು (350). Cf. Mr. s. ಉಪ್ಪು 3.

ಉಪ್ಪಣ್ಣ uppaṇṇa. (Śmd. 48, Mḡh. MṢ. ಉಪ್ಪಣ್ಣ).

ಉಪ್ಪಯಣ uppayana. (fr. ಅ ಉಪ್ಪಯಣ?). The cessation of a journey (? ನಿರ್ಯಾಣ, ನಿಲುವು Nn. 79, 90).

ಉಪ್ಪರ uppara. (Śmd. 191, not in Mḡh. MṢ.) (= ಉಪ್ಪು 3). (Tbh. of ಉಪರಿ). Height; loftiness (C; Rām. 6, 14, 20). ಉಪ್ಪರದ ಗುಡಿಗೆ (Bp. 35, 55). — ಉಪ್ಪರಗುಡಿ. — ಇಡಿ. A raised banner (Bh. 9, 2, 44). — ಉಪ್ಪರ ಮಾಡು. To make (a wall, etc.) high (C.).

ಉಪ್ಪರಸು upparasu. = ಉಪ್ಪರಸು (S. Mhr.).

ಉಪ್ಪರಿಗೆ upparigē. Tbh. of ಉಪಾರಿಕೆ. A palace; an upstairs house; the upper story of a house (C; ಉಪಾರಿಕೆ Nr.; ಸೌಧ, ಹಮ್ಮು Nn. 94; ಮಾಡ Ū. I, 51; Kk. 47, 89; Śm. 38; ಕರುಮಾಡ, ನೆಲವನೆ ಸೀ.). ಇನ್ನ ಉಪ್ಪರಿಗೆ (ಪ್ರಸಾದ, ಸ್ವೀಯವ್ರ Nr.). See Bp. 5, 38; Bh. I, 8, 69; Rām. 18, 3; Ū. Bp. 5, 52; J. 10, 49; B. 4, 188; Priv. s. ಉಪ್ಪು 3 & 3ವೆ. — ಉಪ್ಪರಿಗೆತುದಿ. The top of an upper story (J. 31, 4). — ಉಪ್ಪರಿಗೆತುದಿನೆಲೆ. A room on the top of an upper story (J. 30, 36). — ಉಪ್ಪರಿಗೆಮನೆ. An upstairs house (C; G. 406; Si. 446).

ಉಪ್ಪರಿಸು upparisu. = ಉಪ್ಪರಿಸು. To rise, to go upward by flying, etc., as a head (J. 13, 50), as the soul (Bh. 8, 27, 25); to increase in force, as valour (Bh. 4, 2, 53); to become higher in pitch, as the voice (Grj. 2, after 106; 4, after 120); to increase in bulk or quantity, as a mass of corpses (Rām. 6, 30, 8); to extend, to increase, to abound, to spread, as devotion, etc. (Bp. 8, 8; 10, 52; 18, 72); — to be fastened on high, as festoons, etc. (Rām. 1, 7, 13; 1, 16, 9). 2, to jump up; to jump, to leap (Bp. 44, 2; Rām. 6, 10, 24, 26; Rāv. 6, after 11; 13, 91; J. 6, 6; 25, 54; 80, 10). 3, to cause to jump up or jump (Rām. 5, 8, 66; Rāv. 13, 82). 4, to raise (C, in ಉಪ್ಪರಿಸು ಮಾಡು, to put on high).

ಉಪ್ಪಲಿಗ uppaliga. A man who belongs to a division of the salt-maker caste, the members of which are also fishermen (My.).

ಉಪ್ಪಲಿಗೆ uppaligē. A small tree, Macaranga indica R. W. (St. & Pl.; Tu. ಉಪ್ಪಲ, ಉಪ್ಪಲಿಗೆ; M. ಉಪ್ಪಲೆ, Avicennia tomentosa).

ಉಪ್ಪನರ uppaṇaḍa. A song to rouse people from sleep or from their place of repose. ಉಪ್ಪನರವುಂ ಪಾಡುವ ರಾಗಾಧರಯರ (Rāv. 13, after 45).

ಉಪ್ಪನದಿಸು uppaṇaḍisu. To come up from one's place of repose, to rise, to awake (Grj. 8, 71; Bp. 86, 35; Rāv. 13, 45; Bh. 2, 13, 17; Rām. 14, 2; J. 2, 66; 21, 50).

ಉಪ್ಪನ uppaṇa. Tbh. of ಉಪನಾಸ (S. Mhr.).

ಉಪ್ಪಳ uppaḷa. (fr. ಉಪ್ಪು 3). Expansion or dilation (of the heart), exultation. ಉಪ್ಪಳಂ, with exultation. ಸ್ವಸ್ಥಮ್ ಅದಟಂ ಬನ್ನಪ್ಪಳಂ ಇದಿ, ಓದಿದೊಡೆ (Kāvy. I, 1b, 46).

ಉಪ್ಪಾರ uppaḷa. (fr. ಉಪ್ಪು 2). Plastering. (T. ಉಪ್ಪಾರ-ಕಾರ, a plasterer).

ಉಪ್ಪಾದಿ (uppāra-kāra). 1. A bricklayer, a stone-mason (S. Mhr.; B. 4, 122. 150. 151); a plasterer (ಪಲಗಣ್ಣ, ಲೇಪಕ Nr.).

ಉಪ್ಪಾದಿ (uppus-kāra). 2. A man of the salt-maker caste (using salt-soil for his profession), who also uses to grow vegetables (My.; T. ಉಪ್ಪವನ, a salt-maker; ಉಪ್ಪರವ, a tank digger; Tē. ಉಪ್ಪರವಾಡು, ಉಪ್ಪರವ, a man of the mining caste, a tank digger and maker of wells). ಉಪ್ಪಾದಿನ ಮಗನಾದರೆ ಉಪ್ಪಲ್ಲದೆ ಉಪ್ಪಾನೇ? (Prv.). — ಉಪ್ಪಾದಿಮೋಳೆ. A heap or heaps of salt-soil made by salt-makers (My.).

ಉಪ್ಪಾದಿತಿ uppāṭi. A female of the bricklayers (S. Mhr.). 2, a female of the salt-makers (My.).

ಉಪ್ಪಾದಿಕೆ uppārikē. The business of a bricklayer (S. Mhr.). 2, the business of a salt-maker (My.).

ಉಪ್ಪಿ uppi. A thorny medicinal styptic shrub with a ligneous hollow fruit or gall as large as a nutmeg, Volkameria capparidifolia (Tē.; My.).

ಉಪ್ಪು uppu. 1. (fr. ಉಪ್ಪು). Love, especially doting affection. — ಉಪ್ಪುಪ್ಪು. rep. ಉಪ್ಪುಪ್ಪು ಮಾಡು, to coax, to fondle, to spoil by cooing (S. Mhr.).

ಉಪ್ಪು uppu. 2. (fr. ಉಪ್ಪು). Being, abiding; protection, especially the protection of a place marked out by lines in the play called ರಾಮ ಪಟ್ಟಿಯಾಟ, e. g. ಉಪ್ಪು ಉದೆಯತು, ಉಪ್ಪು ದಾಟಿತು (S. Mhr., where however the word only is known but not its exact meaning; Tu. ಉಪ್ಪು, to he; to abide; to support; to protect; cf. ಉಪ್ಪು 1). 2, a game at which the women play (T., R.; T. ಉಪ್ಪು, play).

ಉಪ್ಪು uppu. 3. (fr. ಉಪ್ಪಿ or ಉಪ್ಪಿ). Salt (ಲವಣ Nr.; Nn. 23; ರುಪ್ಪ, ಲವಣ 41; ಕಟಕ, ಕ್ಷಾರ 127; ಲವಣ Mr. 218; T., M., Tē., Tn.). ಸುವರ್ಣಂಗೆ ಈಡೆ ಕಾಕಾಳಿ? ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಉಪ್ಪಂ ಸಂ ಮಾಡುರೇ? (Sā. 62). ಈ ಹೊತ್ತು ಹರಕೆಗೆ ಸೀಯೋ? ಉಪ್ಪೋ? — ಉಪ್ಪಂಗೆ ಮನೆಯನಾದರೂ ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಆಗದು. — ಉಪ್ಪಿನ ರಾಸೀ ಮೇಲೆ ಮುಟ್ಟುಗೇ ತಟಕು. — ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲೇ ಮುಪ್ಪು ಬನ್ನರೂ ಉಪ್ಪು ತಿನ್ನ ಎನಹ ಕೂಡದು. — ಉಪ್ಪಿನವ ಕಟ್ಟಿನನ್ನರೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯವ ಹೊರಳೆ ಹೊರಳೆ ಆತ. — ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಮೂಗಲ ಗಂಜಲ ಕೂಡಿಯವಗೆ ಉಪ್ಪಿದ್ದರೆ ನಾಗಲವೂ ಸಾಲದು. — ಉಪ್ಪು ತಿನ್ನವ ನೀರು ಕುಡಿದಾನು. — ಉಪ್ಪು ಸಪ್ಪೆ ಆದರೂ ಕಾರ ಬಿಡದು (Prva.). ಬಟ್ಟನ ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಇರು, to he in somebody's employ (S. Mhr.). — See ಅಟ್ಟುಪ್ಪು, ಕಟ್ಟುಪ್ಪು, ಕಾ ರುಪ್ಪು, ಚಪ್ಪುಪ್ಪು, ಪೆಟ್ಟುಪ್ಪು, ಬಳಿಯುಪ್ಪು, ಸೋರುಪ್ಪು; Prv. s. ತಾಯಿ. — ಉಪ್ಪುಗಡೆ. ಅಗಡೆ (i.e. ಎಗಡೆ). A thorny climbing shrub, Monetia Lin. (My.; T. ಉಪ್ಪುಗಂಟು). — ಉಪ್ಪಾರತಿ. ಆರತಿ. An ārti in which salt is hurned (Rām. 6, 55, 15; Bh. 2, 13, 11; 8, 18, 14). — ಉಪ್ಪುಟ್ಟು. -ಇಟ್ಟು (= ಹಟ್ಟು). A oake of rice, wheat, or rāgi meal with various ingredients (Si. 314; My.). — ಉಪ್ಪಿದು. -ಇಡು. To give salt, i.e. to feed. ಉಪ್ಪಿಟ್ಟವರನ್ನು ಮುಪ್ಪಿನನಕಾ ಮುದೆಯ ದಾರದು (Prv.). — ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟಿ. A salt pan (My.). 2, a salt depot. 3, a store of salt. ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟಿರೂ ಮನೆ, a salt depot (ರುಮೆ, ಲವಣಾಕರ Hā.). — ಉಪ್ಪಿನ ಕಡರ್. The sea of saltiness or the salt sea (Bp. 12, 19). — ಉಪ್ಪಿನ ಕಲ್ಲು. Rock-salt (ರುಮೆ Mr. 100). —

ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. Pickles (C.). See Ā. Bp. 47, 42; Si. 347; B. 3, 114. 125. ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಗಾಡೆ, ಉಪ್ಪಿಗೆ ಮೊದಲು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. — ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಕತ್ತೆ ತಾಟಕ್ಕೆ ಸಮಾನ (Prva.). — ಉಪ್ಪಿನ ಪೊಟ್ಟಣ. Salt in a wrapper, a parcel of salt (Bp. S. 60). — ಉಪ್ಪಿನ ಮೊಟ್ಟಿನ ಕಾಯಿ. Pickled chilli (C.). — ಉಪ್ಪಿನ ಹರಕು. A grain of salt (C.). — ಉಪ್ಪು ಕಾರ. Salt and other spicery. ಉಪ್ಪು ಕಾರ ಹಚ್ಚು, to season well, to spice, also figuratively, e. g. ಉಪ್ಪು ಕಾರ ಹಚ್ಚಿ ಬಣ್ಣಿಸುವದು (B. 5, 93; My.). — ಉಪ್ಪುಗಡೆ. -ಕಡೆ. Bengal gram parched, seethed in salt water (C.). — ಉಪ್ಪುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. (ಲವಣದೊಳು ಪುದಿದ ಫಲವು Mr. 219; J. 6, 44). — ಉಪ್ಪುಗಾವು. -ಕಾವು. Heated salt used to remove pain (C.). — ಉಪ್ಪುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. Seethed (or parched) corn mixed with salt, etc. (C.). — ಉಪ್ಪುಗು. -ಉಗು. Salt to drop (into saltless rice). ಎನಗೆ ಉಪ್ಪು ಕಟ್ಟಿ ಇಮ್ಮಡಿಸಿದನಾಯಿತು (Bp. 43, 71). — ಉಪ್ಪು ತಿನ್ನು. = ಉಪ್ಪುಣ್ಣು. (My.). — ಉಪ್ಪುಣ್ಣು. -ಉಣ್ಣು. To eat (somebody's) salt, to be in (his) employ (C.). — ಉಪ್ಪುನೀರು. Salt water. ಉಪ್ಪುನೀರಲಿ ಮಾಡಿದುದು (ಉದಲಾವಣೆ Hā.). ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ಕಡಲು (Si. 81). — ಉಪ್ಪುನೆಲ. Salt ground (C.). — ಉಪ್ಪುಮಡಿ. A salt hed (My.; Tē.). — ಉಪ್ಪು ಮಣ್ಣು. Salt earth (C.). — ಉಪ್ಪುರೇವು. The bank of a back-water, communicating with the sea, from which salt pans are supplied with water (Tē.; My.). — ಉಪ್ಪುಡು. -ಉಡು. To apply salt, to salt. ಹವಣದುದು ಮಾಂಸಮಂ ತುಣ್ಣುಗೆಯ್ದು ಉಪ್ಪುಡಿದದ್ದರಿಂದ ವಲ್ಲೂರಮ್ ಎನಿಸಿತ್ತು (Mr. 218). — ಉಪ್ಪುಗಡೆ. -ಎಗಡೆ. = ಉಪ್ಪುಗಡೆ, ಉಪ್ಪುಗಡೆ q. v. above. (My.).

ಉಪ್ಪುರ uppara. = ಉಪ್ಪರ. (ಮೇಲೆಮುಖದರ್ಥಂ Bhn. 11 one Mā., o. r. ಅಪ್ಪರ).

ಉಪ್ಪೆಗಟೆ uppegāṭi. See s. ಉಪ್ಪು 3.

ಉಫ್ uph. A sound emitted when strongly blowing with the mouth to remove impurities of any kind (C.; Rā. 5, 32). This blowing sound is also used as a charm by jugglers when producing snakes, or by conjurers pretending to remove diseases, etc. (C.). — ಉಫ್‌ಗಾಳಿ. The wind produced by the uph (C.).

ಉಫಿ uphi. = ಉಫ. (S. Mhr.).

ಉಬಿಕ್ಕು ubiku. To swell, to rise; to overflow (Tē. ಉಬಿಕ್ಕು; T. ಉಬುಕ್ಕು; Si. 115).

ಉಬ್ಬು ubja. Pressing downwards. See ನುಬ್ಬು.

ಉಬ್ಬಿಟ್ಟು ubbu-ṭṭi. = ಉಬ್ಬಿಟ್ಟು, ಉಬ್ಬಣ. Swelling, increase; elation; greatness; power; boldness, heroism (ಉನ್ನತಿ Kk. 73; ಪೆರ್ಪು, ಉಬ್ಬಣ, ಉನ್ನತಿ Sā. 38; ಕಾರ್ಯಾತೀತ Bhn. 35). ಬಹುವಾದ್ಯದ ಉಬ್ಬಿಟ್ಟ ಅಖಿಲದೇವ ಯೋ ಅವನರ (Ā. Bp. 5, 7). See ಕಟ್ಟುಬ್ಬಿಟ್ಟ; Grj. 2, 106; Rām. 3, 6, 45; 6, 30, 17; J. 8, 34.

ಉಬ್ಬಿಟ್ಟು ubbu-ṭṭi. 2. See s. ಉಬ್ಬು 3.

ಉಬ್ಬಿಟ್ಟು ubbu-ṭṭi. 1. = ಉಬ್ಬಿಟ್ಟು 1, etc. (My.). See ಕಟ್ಟುಬ್ಬಿಟ್ಟು.

ಉಬ್ಬಿಡಿಗ ubbadiga. = ಉಬ್ಬಿರಿಗ, ಉಬ್ಬುನಿಗ q. v. Increase, greatness (ಪಿಂಡು Smd. II, o. r. ಉಬ್ಬಿರಿಗ).

ಉಬ್ಬಣ ubbana. A wooden beam for locking a door (My.). 2, a kind of weapon: a club (P Rām. 6, 2, 12; 6, 10, 8; Bh. 7, 1, 14; 7, 14, 8).

ಉಬ್ಬರ ubhara. = ಉರ್ಬರ. Swelling; increase; the state of being swollen, risen, or full to overflowing; greatness, etc.; abundance (ಉತ್ತಮ, etc. Sm. 38; ಪರ್ವತ Kk. 65, o. r. ಉರ್ಬರ; My.; Tē.; Tu. ಉಬರ, ಉಬ್ಬರ; ಉಬರ, to become thick); Violence (of disposition, My.). ನೀರುಬ್ಬರ (ಉತ್ತ, ಪ್ರಸ್ತವಾ Si. 115). ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬರ (ಅನಾಹ, ಎಬ್ಬ 201). ಉಬ್ಬರದ ಬೊಟ್ಟಿ (Bb. 3, 13, 32). ಕುಸುಮರಸದ ಉಬ್ಬರದ ತೊಟ್ಟಿ (1, 5, 9). ನದಿಗರ್ ಉಬ್ಬರಮ್ ಅದಗ (J. 25, 3). See Abh. P. 15, 68; 16, 27; J. 4, 49; 6, 17; 27, 7; Rām. 5, 8, 50; 6, 13, 4; 6, 30, 10, 14.

ಉಬ್ಬರಿಗ ubbariga. = ಉಬ್ಬರಿಗ q. v.

ಉಬ್ಬರಿಸು ubbarisu. To swell, to be swollen (My.); to rise; to become great (as the noise of musical instruments, My.); to increase; to abound; to be full; to be elated; to be proud; to become joyful (ಪೂರಣ ಸ್ಮದ. Dh.). See Bp. 15, 22; 16, 47, 62; 21, 42; 28, 11; 28, 33, 57; 45, 2, 49; 49, 14; 56, 14; 59, 12; Rāv. 5, 89, 118; Bh. 1, 12, 2; 1, 19, 23; 3, 13, 27; Sāv. 2, 24.

ಉಬ್ಬಲು ubbalu. = ಉಬ್ಬ, ಉಬ್ಬ, (ಸುಬ್ಬ, ಸುಂಸು), ಉಬ್ಬ. ಹುಬ್ಬ. The husk or chaff of paddy (My.; Tu. ಉಬ್ಬ, ಉಬ್ಬ; T. M. ಉಬ್ಬ; Tē. ಉಬ್ಬ, ಉಬ್ಬ, ಉಬ್ಬ). 2, hair or wool spontaneously fallen from the body (My.).

ಉಬ್ಬಸ ubhasa. = ಉಬ್ಬಸ, ಉಬ್ಬಸು, ಉಬ್ಬಸ, ಉಬ್ಬಸ. Difficult breathing;—asthma (C.; Tē.; Tu. ಉಬ್ಬಸ, ಉಬ್ಬಸ; T. ಉಬ್ಬಸ; M. ಉಬ್ಬಸ; M. ಉಬ್ಬ, to breathe heavily; cf. ಉಬ್ಬಲು 2; ಉಗಂಸು). 2, fretfulness, envy (C.). 3, strait, difficulty, trouble (C.).—See Bp. 36, 11; 56, 25; Rām. 5, 8, 63; Bh. 3, 13, 21; Sāv. 2, after 2; J. 7, 29; Jns. 22, 31; B. 5, 139; ಕಟ್ಟುಬ್ಬಸ, ಗೂರುಬ್ಬಸ, ಮೂಗುಬ್ಬಸ, Prv. a. ಕುರುಬಿ. — ಉಬ್ಬಸಗೋ. —ಕೋ. To begin to be troubled with shortness of breath (Bp. 49, 23). 2, to begin to suffer trouble (48, 35). — ಉಬ್ಬಸವ್ವದು. —-ವದು. Breath to be arrested or obstructed, to become asthmatic (ಸುಬ್ಬಸ ಸನ್ನಿಹಿತ ಸ್ಮದ. Dh., o. r. ಉಬ್ಬಸ).

ಉಬ್ಬಳ ubbala. = ಉಬ್ಬಳಿಕೆ. (Tē. ಉಬ್ಬಳ, ಉಬ್ಬಳ; R.; Mhr. ಉಬ್ಬಳ, ಉಬ್ಬಳ).

ಉಬ್ಬಳಿಕೆ ubbālikē. Nausea, qualm, eructation (My.; Si. 400; T. ಉಬ್ಬಳಿಕೆ, to loathe; M. ಉಬ್ಬಳಿಕೆ, ಉಬ್ಬಳಿಕೆ, to belch; T. ಉಬ್ಬಳಿಕೆ, to feel aversion).

ಉಬ್ಬಳಿಸು ubbālisu. = ಉಬ್ಬಳಿಸು. To nauseate, to become squeamish (My.; Mhr. ಉಬ್ಬಳಿಸು, ಉಬ್ಬಳಿಸು).

ಉಬ್ಬಳಿಕೆ ubbālikē. = ಉಬ್ಬಳಿಕೆ. (My.).

ಉಬ್ಬಿಸು ubbisu. = ಉಬ್ಬಿಸು, ಉಬ್ಬಿಸು. To cause to swell (B. 4, 118; My.); to cause to rise; to raise, as the arm (Bp. 32, 14); to rouse, to startle (J. 28, 47); to puff up by flattering (ಬುಲಿಯು G.); to exhilarate (Rām. 6, 10, 10; My.); etc.

ಉಬ್ಬು ubbu. 1. = ಉರ್ಬ 1, ಉರ್ಬ 1. To swell; to increase (Bp. 6, 25; 15, 28; 50, 4; J. 28, 46; B. 3, 30; 4, 222); to be raised; to rise (J. 28, 55); to be elated; to be puffed up; to become glad (Grj. 2, after 106; Bp. 1, 20; 4, 1; 5, 6; 22, 67; 28, 22; 29, 18; 35, 8; 61, 32; Bh. 3, 13, 25; J. 17, 35; 23, 21; 24, 3, 79; 27, 46). (C.; Tē., Tu.; T. ಉಬ್ಬ; T. ಉಬ್ಬು, to arise; cf. ಉಬ್ಬು, ಉಬ್ಬ, ಉರ್ಬ 1). ಉಬ್ಬಿದ ಕಪ್ಪೆ ಆನೆಯ ನುಂಗಿತ್ತೇ? (Prv.). — ಉಬ್ಬುಬ್ಬು. rep. (Bp. 56, 14).

ಉಬ್ಬು ubbu. 2. = (ಉಬ್ಬು 1, etc.), ಉರ್ಬ 2, ಉರ್ಬ 2. The state of being swollen, etc.; height; elevated position; elation; joy; pride. See ಮುಬ್ಬುಬ್ಬು; Bp. 21, 43; 39, 36; 43, 8; Bh. 2, 13, 49; 4, 2, 58; 8, 26, 56; J. 15, 40; 22, 7; 25, 10, 18, 44; Rām. 3, 2, 21; 6, 10, 12, 24, 25. — ಉಬ್ಬುಗಲ್ಲ. A cheek puffed out (C.). — ಉಬ್ಬುಗವಳ. —ಕವಳ. A bolus that creates elation (Bh. 8, 26, 56). — ಉಬ್ಬುಗುನ್ನು. —ಕುನ್ನು. Elation or pride to fade (Bp. 54, 82). — ಉಬ್ಬುಗದು. —ಕದು. Elation or pride to be spoiled or done away with (Bp. 44, 22; 54, 10; Bh. 8, 23, 3). — ಉಬ್ಬುಗೊಬ್ಬು. —ಕೊಬ್ಬು. Excessive pride (Rām. 6, 2, 18). — ಉಬ್ಬು ತಗ್ಗು. Hill and dale, unevenness (Si. 399; My.). — ಉಬ್ಬುಹಲ್ಲು. A projecting tooth (My.). — ಉಬ್ಬುಹೊಡೆ. A swelling or swollen river (My.).

ಉಬ್ಬು ubbu. 3. (fr. ಉಬಿ 1). = ಉರ್ಬ 3. Crying (Tu. ಉಬಿ, to sound, play upon; Tē. ಉಬ್ಬು, ಉಬ್ಬು, thunder; to thunder; ಉಬ್ಬು, to roar; ಉಬಿ, to sound, resound; see ಉಬಿ 2). — ಉಬ್ಬುಬಿ. —ಅಬಿ. Crying aloud (My.).

ಉಬ್ಬು ubbu. = ಹುಬ್ಬು, etc. See ಕಟ್ಟುಬ್ಬು, ಗೂರುಬ್ಬು.

ಉಬ್ಬುದಿಗ ubbudiga. = ಉಬ್ಬುದಿಗ, etc. Greatness, etc. (ಅನಿಯರಂ, ಅಗುನ್ನಲೆ, ಪಿಂದು Kk. 84).

ಉಬ್ಬುವಿಕೆ ubbuvikē. Swelling, etc. (My.).

ಉಬ್ಬುಸ ubbusa. = ಉಬ್ಬಸ. (My.).

ಉಬ್ಬುಸು ubbusu. = ಉಬ್ಬಸ. (My.).

ಉಬ್ಬಳಿಸು ubbālisu. = ಉಬ್ಬಳಿಸು. (J. 15, 41).

ಉಬ್ಬಿ ubbē. 1. Heat; steam (ಉಬ್ಬ ಸ್ಮ. 101; C.; Tē.; Tu. ಉಬಿ steam; Mhr. ಉಬಿ; cf. ಉಬಿ 8; ಉಬಿ 1). — ಉಬ್ಬಿ ಗೆ ಪಾಳು. To expose to heat or steam, to steam (B. 4, 71). — ಉಬ್ಬಿಮನೆ. A building in which washermen steam dirty clothes in lie-water (My.). — Cf. Tbh. ಉಬ್ಬಿ?

ಉಬ್ಬಿ ubbē. 2. Rain (ಮದಿ ಸ್ಮ. 101, Bhn. 28; T. ಉಬ್ಬಿ, ಉಬ್ಬಿ, rain; cf. ಉಬಿ 1, ಉಬಿ).

ಉಬ್ಬಿ ubbē. = ಫುಬ್ಬಿ, etc. ಉಬ್ಬಿ ಮದಿ ಗುಬ್ಬಿ ತಲೆ ನೆನೆಯುವದಿಲ್ಲ. — ಉಬ್ಬಿ ಮದಿ ಅಬ್ಬಿ ಹಾಲು (Prva.).

ಉಬ್ಬಿಗ ubbēga. Tbh. of ಉಬ್ಬಿಗ. Anxiety, fear, distress (ಉಬ್ಬಿಗ, ಉಬ್ಬಿಗು Nr.; ತಾಪ Ct. II, 61, ಸ್ಮ. 32; ಚಿತ್ತ Kk. 71, 72; ಸನ್ತಾಪ ಸ್ಮ.; My.; Abh. P. 9, 40; 15, 68; Sāv. 2, after 2). — ಉಬ್ಬಿಗವ್ವದು. —-ವದು. To fear (J. 5, 37; 8, 40). ಉಭಯ ubhaya. Both (ದ್ವಂದ್ವ, ಯುಗ, etc., ಎರಡು Mr. 434). ಉಭಯಕರ್ತೃಕ ubhaya-karttika. Two agents (ಉರ್ಬ 2 ಕರ್ತೃ ಗರ್ ಸ್ಮದ. 296).

ಉಭಯಕರ್ಮ ubhaya-karma. Two sins (those of father

and mother, those called pāpa and punya, etc., Bp. 3, 49; 7, 1; 8, 1; 29, 1).

ಉಭಯಕವಿ ubhaya-kavi. A poet versed in both Samskr̥ita and Kannaḍa (Bp. 1, 11).

ಉಭಯಕವಿತ್ವ ubhaya-kavitva. Poetry in both Samskr̥ita and Kannaḍa (Bp. 1, 17).

ಉಭಯತರು ubhayataru. The plural of a Tbb. of ಉಭಯ ತನ. The persons of both sides, both persons (C.; B. 5, 84).

ಉಭಯತಃ ubhayatas. On both sides; from both sides; to both sides.

ಉಭಯತ್ರ ubhayatra. In both places; on both sides; in both times.

ಉಭಯತ್ರರು ubhayatraru. The persons of both sides, both persons (C.; B. 5, 99).

ಉಭಯದ್ಯುಃ ubhaya-dyus. Both days, the day past and to come.

ಉಭಯಧರ್ಮ ubhaya-dharma. Both religions, Brahmanism and Śivaism (Bp. 3, 60).

ಉಭಯಪಾರ್ಶ್ವ ubhaya-pārśva. Both sides (Bp. 26, 27); both parties.

ಉಭಯಭಾಷೆ ubhaya-bhāṣhē. Both languages: Samskr̥ita and Prakṛita (or Kannaḍa, Čh.).

ಉಭಯಮಾತ್ರ ubhaya-mātra. A vowel with two syllabic instants or moras, a dīgha vowel (Śmd. 17).

ಉಭಯರಾಶಿ ubhaya-rāśi. A heap of grain containing both the government and farmer's share (My.).

ಉಭಯಲಿಂಗ ubhaya-liṅga. A word that is both masculine and neuter (Śmd. 108). 2, the iṣṭa and guru liṅgas (My.).

ಉಭಯಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ ubhaya-liṅga-prasāda. A prasāda derived from the iṣṭa and guru liṅgas (Bp. 33, 2).

ಉಭಯಲೋಕ ubhaya-lōka. This and the other world (Bp. 37, 59; 49, 6).

ಉಭಯವ್ಯಂಜನ ubhaya-vyañjana. Having the marks of both sexes.

ಉಭಯಸಂಸ್ಕಾರ ubhaya-samskāra. The ceremony of presenting both the iṣṭa and guru liṅgas (Bp. 39, 14).

ಉಭಯಸಾಮ್ಯ ubhaya-sāmya. The similarity of two things (Kāvya. III, 3, B, 38).

ಉಭಯಾನುಮತ ubhaya-anumata. Agreed to or accepted mutually or on both sides. (My.).

ಉಭಯಾನುಮತಿ ubhaya-anumati. Mutual agreement (My.).

ಉಭಯೇದ್ಯುಃ ubhayē-dyus. Both days, the day past and to come.

ಉಮ್ um. = ಉಂ. See ಉಮ್. 2, eating, enjoying. See ಉಮ್ಬದ.

ಉಮಂ umam. = ಉಂ 1. See ಉಮ್ಬದ.

ಉಮತ್ತ umatta. = ಉಮತ್ತ ೧ v., etc. (ಮದ್ದುಕುಣಿಕೆ ಸೆ.; My.).

ಉಮದಾ umadā. Noble, illustrious, fine, splendid (person or thing, Mhr., H.; R.).

ಉಮರಾಢ umarāḍu. A nobleman (Mhr., H.; R.).

ಉಮರು umaru. Heat, sultriness (S. Mhr.; cf. ಉಮ್ಬರ).

ಉಮಾದ umāda. = ಉಮಾದ. Tbb. of ಉನ್ಮಾದ (S. Mhr.).

ಉಮಾಧನ umā-dhava. Śiva (Grj. 10, 70).

ಉಮಾಧೀಶ್ವರ umā-adhīśvara. Śiva (Bp. 54, 33).

ಉಮಾಪ umā-pa. Śiva (Bp. 1, 35; 10, 12; 24, 41).

ಉಮಾಪತಿ umā-pati. Śiva.

ಉಮಾಪುತ್ರ umā-putra. Gaṇapati. 2, Kārttikēya (Virabhadra). (C.).

ಉಮಾಪ್ರವರ umā-pravara. Śiva (Bp. 13, 2).

ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ umā-mahēśvara. Śiva (C.).

ಉಮಾರಮಣ umā-ramaṇa. Śiva (Bp. 42, 37).

ಉಮಾವರ umā-vara. Śiva (Bp. 53, 46).

ಉಮಾವಲ್ಲಭ umā-vallabha. Śiva (Bp. 51, 34).

ಉಮಾಸುತ umā-suta. = ಉಮಾಪುತ್ರ. (My.).

ಉಮು umu. = ಉಂ 1. ಸ್ತುತಿಯು ನಿಂದೆಯುಮು (Bp. 50, 73). — ಉಮುಏಧ. The conjunction-method or rule (Śmd. 149).

ಉಮೆ umē. An affix for forming nouns, e. g. ತಕ್ಕುಮೆ (Śmd. 248; cf. ಅಮೆ, ಮೆ).

ಉಮೆ umē. ಉಮಾ. Lin, linseed, flax, *Linum usitatissimum* (ಎಞ್‌ಗಡೆ Mr. 374). 2, the wife of Śiva (ಕುಳಿವೆದ್ವಿಡಿಯನ ಣಗಿ Čt. II, 119). — ಉಮೆದೇವ. = ಉಮೆ No 2. (Bp. 59, 8). — ಉಮೆಯಾಳ್. -ಅಳ್ಳ. Śiva (ಮಾದೇವ, etc. Čt. I, 5). — ಉಮೆಯಿನೆಯ. -ನೆಯ. Śiva (Bp. 29, 11). — ಉಮೆಯೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. Śiva (Bp. 24, 60).

ಉಮೇದ umēda. = ಉಮೇದ. Confidence, assurance, hope (Čb. 21; Mhr., H.); aptitude, inclination.

ಉಮೇದವಾರ umēdavarā. Hopeful, confident; a candidate (B. 5, 290; My.); a volunteer (My.).

ಉಮೇದವಾರಿ umēdavarī. Hopefulness, expectancy (My.; Mhr.). 2, volunteering (My.).

ಉಮೇದು umēdu. = ಉಮೇದ. (Čb. 27, 80; My.).

ಉಮೇಶ umā-īśa. Śiva (ಕಾಲ Mr. 502; Bp. 22, 17).

ಉಮೇಶ್ವರ umā-īśvara. Śiva (Bp. 61, 46).

ಉಮ್ಬ umba. = ಉಂ (see ಉಂ). Present relative participle of ಉಂ (ಉಂಬು), used also to form the future (Bp. 54, 24; My.). ಉಮ್ಬದೇ? (Bp. 11, 10). ಉಮ್ಬದ (14, 10). ಉಮ್ಬದು (28, 31; 58, 29). ಉಮ್ಬನೇ? (43, 81). ಉಮ್ಬಗರ್ (56, 50). ಉಮ್ಬರೆ? (Bh. 1, 8, 73).

ಉಮ್ಬಲಿ um-bali. = ಉಮ್ಬದ, ಉಮ್ಬದು, ಉಮ್ಬದೇ, ಉಮ್ಬದೇ, ಉಮ್ಬದು, ಉಮ್ಬದೇ. An enjoyment-gift: the rent-free grant of a plot of ground or of a village (ಕೊಡಗೆ Śmd. I; My.; T. ಉಮ್ಬಲಿಕ್ಕು; Tē. ಉಮ್ಬಳ, ಉಮ್ಬಳಿ, ಉಮ್ಬಳಿಕೆ; Tu. ಉಮ್ಬಳಿ. See ನೀರು ಮ್ಬದ. — ಉಮ್ಬದಿಗ್ಗಾಮ. (B. 5, 59; My.).

ಉಮ್ಬಲಿಗಾದಿ umbali-gāḍi. The holder of an umbali (C.).

ಉಮ್ಬಲಿಗೆ um-bali-gē. = ಉಮ್ಬದ, etc. (My.).

ಉಮ್ಬು umbu. A vulgar form of ಉಂ, ಉಂಬು to eat (C.). ಉಮ್ಬುವದಕ್ಕೆ ಉದುವದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ್ನ ಕರೆ, ಕೋಳ್ಗೆ ಹೆಡ್ವೀದಕ್ಕೆ ದಾವನ್ನ ಕರೆ! — ಉಮ್ಬಕ್ಕೆ ಉಡಕ್ಕೆ (or ಉಮ್ಬಕ್ಕೆ ಉಡಕ್ಕೆ) ಅಣ್ಣವ್ವ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಡೋಣ್ಣವ್ವ. — ಉಮ್ಬಕ್ಕೆ ತಿಮ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾಯ, ಕಿಡ್ಡು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಸಾನ್ತಾಯ. — ಇಕ್ಕುವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಉಮ್ಬುವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೇ? — ಅಟ್ಟುಮ್ಬೋದಕ್ಕೆ ತಿರುಮ್ಬೋದೇ ಲೇಸು. (Prva). ಬುದ್ಧಿಯನ್ನರಿ ಗದಿಸಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಅರ್ಥವನು ಸದ್ವದರಿ ಅರ್ ಉಮ್ಬುವರು? (Dp. 1). ಉಮ್ಬುತ್ತೇನೆ, etc. (C.), ಉಮ್ಬುವಣ, ಉಮ್ಬುವನ, ಉಮ್ಬೋಣ (C.). See ತಿಮ್ಮಮ್ಬುವ.

ಉಮ್ಮುಲಿ umbuli. = ಉಮ್ಮದ. (My.).

ಉಮ್ಮತ ummata. Tbh. of ಉನ್ನತ. (ದುಡನ, etc. Mr. 513; My.). — ಉಮ್ಮತದ ಹುದು. A particular kind of suake (ಮಾಲುಧಾನ, etc. Si. 77).

ಉಮ್ಮತಿ ummati. = ಉಮ್ಮತಿ. (My.).

ಉಮ್ಮತ್ತ ummata. = ಉಮ್ಮತ, etc. Tbh. of ಉನ್ನತ (Smd. 350, o. r. ಉಮ್ಮತ). (ದುತ್ತರ, ಕಲಧಾತ Nn. 44, o. r. ಉಮ್ಮತ್ತ; My.). See ಅರಸಿನ, ಕರೇ.

ಉಮ್ಮತ್ತಿ ummatl. = ಉಮ್ಮತ, etc. (My.; ಉನ್ನತ Si. 141).

ಉಮ್ಮದ ummada. Tbh. of ಉನ್ನದ. (C.).

ಉಮ್ಮಲು ummalu. 1. = ಉಮ್ಮಲು. Phlegm, mucus (My.; see ಉಗು 1 & 2).

ಉಮ್ಮಲು ummalu. 2. Difficult breathing (My.; cf. ಉಬ್ಬನ).

ಉಮ್ಮರ ummaḷa. (Tbh. of ಉಷ್ಣನ). Heat; grief, trouble, anxiety, etc. (ನಿರ್ವೇದ, ಬೇದ HIA.; ದುಮ್ಮಾನ, ಚಿತ್ತಿ Kk. 52; ದುಗುಡ Bhn. 29; ದೇವನ, ದುಮ್ಮಾನಸ.). See Abh. P. 9, 43, 106; 10, 9; Grj. 10, 6; Bp. 3, 59.

ಉಮ್ಮಕೆ ummalikē. Heat; grief, distress, anxiety; fatigue, languor (ಉಬ್ಬೇಗ, ಅನ್ನನಾ ವNu. 142; ವ್ಯನಾಯ, ಉಬ್ಬೇಗ 152; ಮುಕ್ಕ, ಕೋಕ, ಕುಡ್ Nn.; ನಿರ್ವೇದ, ಬೇದ Mr. 455; ಗ್ಲಾನಿ, ಕ್ಷಮಘ HIA.; My.; Tē. ಉಮ್ಮಕಿ).

ಉಮ್ಮಕುಸು ummaḷisu. To be hot (ಉಷ್ಣದೋಷು Smd. II; ಉಷ್ಣ Kk. 83); to grieve, to be full of cares, to be distressed (ಚಿತ್ತಿ Smd. Dh.; Tē. ಉಮ್ಮಲಿಂಡು). See Abh. P. 9, after 40; 14, 106; Bp. 3, 37; 13, 15; 15, 6; 23, 5; 24, 14; 27, 17, 22; 37, 22; 58, 24; Rāv. 13, after 96; J. 4, 22; 18, 54, 58; 24, 41; 28, 37; 31, 53, 76.

ಉಮ್ಮಲಿ ummalī. = ಉಮ್ಮದ, etc. (My.). — ಉಮ್ಮದ ಬೇದವಾರಯ್ಯ. A N. (Bp. 58, 5).

ಉಮ್ಮಲಿಗೆ ummaligē. = ಉಮ್ಮದ, etc. (My.).

ಉಮ್ಮದ ummada. Tbh. of ಉನ್ನದ. (C.).

ಉಮ್ಮಿ ummi. = ಉಬ್ಬಲು, etc. The husk or chaff of paddy (My.). ಉಮ್ಮಾ ಕುಟ್ಟಿ ಕಯ್ ಗುಳ್ಳೆ ಆಯಿತು (Prv.). See Prv. 5. ತನದು 2.

ಉಮ್ಮಿಗೆ ummigē. = ಉಮ್ಮುಸಿ. The milky grains of wheat or barley which when still in the ears are often fried, thrashed or rubbed out, and eaten (S. Mhr.). ಒರಸಿದ ಉಮ್ಮಿಗೆ (ಛಾನೆ Mr. 375, o. r. ಉಮ್ಮುಗಿ).

ಉಮ್ಮು ummu. 1. (fr. ಉಮ್). Boiled rice (a term used when speaking to children, S. Mhr.).

ಉಮ್ಮು ummu. 2. A kiss (My. occasionally; M. ಉಮ್ಮ).

ಉಮ್ಮುಗೆ ummuḡē. = ಉಮ್ಮುಸಿ. (ಛಾನೆ HIA.).

ಉಮ್ಮತ್ತ ummata. = ಉಮ್ಮತ್ತ q. v., etc. (My.).

ಉಮ್ಮಲು ummulu. = ಉಮ್ಮಲು 1. (My.).

ಉಮ್ಮಲಿ ummulī. = ಉಮ್ಮದ, etc. (My.).

ಉಮ್ಮಲಿಗೆ ummuligē. = ಉಮ್ಮದ, etc. (My.).

ಉಮ್ಮು ummā. (fr. ಬರೆತ). — ಉಮ್ಮೆಕಲ. A stone used to remove juice (ರಸವಾರಿ Mr. 208, o. r. in three MSS. ಅವುಕಲ).

ಉಮ್ಮೆ ummā. = ಒಮ್ಮೆ. Tbh. of ಉಷ್ಣ (Smd. 350). Heat, steam, vapour, exhalation (ಸಗಲಗಿ, ಧುಕ, ಉಷ್ಣ Kk. 11b; ಉಷ್ಣ Kk. 12, o. r. ಒಮ್ಮೆ).

ಉಮ್ಮೆತ್ತಿ ummētti. = ಉಮ್ಮತ, etc. (R.; Tē. ಉಮ್ಮತ್ತ).

ಉಮ್ಮು umya. (fr. ಉಮಾ). A field of linseed.

ಉಯ್ uy. 1. = ಬಯ್. To carry off (Abh. P. 9, 96, M8.). (T. ಉಯ್, to ride, go lu a couveyance, drive, proceed). ದೇವಿಯಿರಾ, ಕಡುಕೆಯ್, ಕೃತಾನ್ನನ್ ಇನ್ನು ನಿರ್ವರ ಮ್ ಎದುದುಯ್ ದಾರಂದ, ಕೆಮ್ಮನ ಉಬೇಕ್ಷಿಸಿ, ನೋಡುತಿರ್ಪದೇ? (Smd. 112).

ಉಯ್ uy. 2. To restrain, to check, to confine, to bind (ನಿಯಾಮ Smd. Dh.; T. ಉಯ್, to keep; ಒಡುಕ್ಕು, to straiten, restrain, keep in). ಉಯ್ಯಂ, ಉಯ್ಯಲುಂ (Smd. 86). ಕಡು ತಡೆವು, ಕನ್ನನ್ (o. r. ಕಂಚನ್) ಉಣರ್ ಉ ಮನೆ ಯ ಉಕೆಗರ್ ಉಯ್ಯರ್ (202).

ಉಯ್ uy. 3. A cry to drive away animals (C.).

ಉಯ್ uy. 4. (ಉಯ್ಯು). = ಉಬ್ಬಲು, etc. The husk of rice or corn (My.). ಧಾನ್ಯದ ಉಯ್ಯಲ್ಲಿ ತುಪ ಎನಿಸು ಗು (Nr., o. r. ಹುಯ್ಯಲ್ಲಿ).

ಉಯ್ಯಲ್ uyyal. = ಉಯ್ಯಲು, ಉಯ್ಯಲೆ, ಉಯ್ಯಾಲು, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಉನಾಲೆ, ಉವ್ವಾಲೆ. A swing (ಬೋಲೆ, ಪ್ರೇಂಬೆ Nr.; ಪ್ರೇಂಬೆ Nu. 129, o. rs. ಉಯ್ಯಲು, ಉಯ್ಯಲೆ; ಬೋಲಾ ನೋಲೆ Mr. 204; T. ಉಂಜಲ್, ಉಂಜಲ್, ಉಂಜಲ್; Tē. ಉಯ್ಯಲೆ, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಉಯಲೆ; M. ಉದ್ವಾಲ್, ಉಂಜಲ್; Tn. ಉಜ್ಜಲ್, ಉಯ್ಯಲ್; T. ಉದಲ್, to swing; Tē. ಉಗು, ಉಡು, ಉಬಾಡು, to swing; cf. ಉದಲ್ 2, ಒಡದು 1, ಒಲೆ 2). ತಳುದುಯ್ಯಲೆ? (Smd. 152). ಆಮವರು ಲತೆಯುಯ್ಯಲನು (Bhāgavata 10, 18, 9). See ನವಲುಯ್ಯಲ್.

ಉಯ್ಯಲು uyyalu. = ಉಯ್ಯಲೆ, etc. (ಪ್ರೇಂಬೆ Nn. 129, see ಉಯ್ಯಲ್; Bp. 12, 9).

ಉಯ್ಯಲೆ uyyalē. = ಉಯ್ಯಲೆ q. v., etc. (My.). See ತೂಗು ಯ್ಯಲೆ.

ಉಯ್ಯಾಲು uyyālu. = ಉಯ್ಯಲೆ, etc. (My.).

ಉಯ್ಯಾಲೆ uyyālē. = ಉಯ್ಯಲೆ, etc. (ಪ್ರೇಂಬೆ Mr. 527; My.). — ಉಯ್ಯಾಲೆಗೌರಮ್ಮ. A name of Pārvatī who is swung by her votaries on the third day of the bright half of the bhādrapada month (C.). — ಉಯ್ಯಾಲೋತ್ಸವ. -ಉತ್ಸವ. A festival in the āshāḍha month, at which, for three or more days, the idols of Vishnu are swung (My.).

ಉಯ್ಯಾಳಿ uyyāḷi. = ವಯ್ಯಾಳಿ, etc. (My.).

ಉಯ್ಯಾಳಿಗ uyyāḷiga. = ವಯ್ಯಾಳಿಗ, etc. (My.).

ಉರ ura. 1. = ಉರು 1. Impetuosity, etc. (ಉ ಉರ ವಣಿ 1, etc.; cf. ಉರುಟು 1; T. M. ಉರ, exertion, great effort; — to be strong; to be violent, to be high or boisterous, as rain, wind, etc.).

ಉರ ura. 2. (fr. ಉಲಿ 1) = ಉರು 2. Crying (ಉ ಉರ ವಣಿ 2; see ಉಬ್ಬು 3; cf. ಒಲೆ 5).

ಉರ ura. Tbh. of ಉರಸ. The breast (HIA., Mr. 327; J. 4, 42; 16, 28; 28, 46). — ಉರವ್ವರಂ. -ಉರಂ. Up to the breast (Abh. P. 7, 93).

ಉರಸೂತ್ರಿಕೆ nras-sūtrikē. A pearl necklace hanging over the breast.

ಉರಕು uraku. = ಹುರಕು. Itch (My.).
ಉರಗ ura-ga. Going on the breast: a snake.
ಉರಗಕಟಕ uraga-kaṭaka. Śiva (Bp. 26, 64; 36, 51; 54, 42).
ಉರಗತರ uraga-tara. A kind of skink (ಹಾವ ರಾಣಿ Mr. 165).
ಉರಗಪತಿ nraga-pati. The king of snakes: śēsha or vāsuki (Bp. 28, 55).
ಉರಗಭೂಷಣ nraga-bhūṣaṇa. Śiva (My.).
ಉರಗಭೋಜಿ uraga-bhōji. A mungoose (My.). 2, a peacock (My.). 3, garuda (My.).
ಉರಗರಾಜ nraga-rāja. = ಉರಗವತಿ. (Bp. 11, 12).
ಉರಗಶಯನ nraga-śayana. Viṣṇu (Cb.; My.).
ಉರಗಶಯ್ಯೆ uraga-śayyē. A snake-couch. ಉರಗಶಯ್ಯೆಯನ್ ಎದ್ದನಾ, ಅಯ್ಯಾಯ ಶಂಬಮಂ ಪೂರಿಸಿದಂ (Śimd. 224).
ಉರಗಸ್ಪರ್ಶನ uraga-sparśana. The serpent-contact: an eclipse (ಉಪರಾಗ, ಗ್ರಹಣ, etc. Mr. 35).
ಉರಗಹಾರ nraga-hāra. Whose necklace are snakes: Śiva (Bp. 50, 9).
ಉರಗಹಾರಿ nraga-hāri. = ಉರಗಹಾರ. (My.).
ಉರಗಾಂಗನಿ uraga-aṅganē. A woman of the nragas or nāgas (J. 24, 13).
ಉರಗಾದ್ರಿ nraga-adri. N. of a hill near Tirupati (My.).
ಉರಗಿ uragi. A female snake (Bh. 1, 20, 61).
ಉರಗೇಂದ್ರ nraga-indra. = ಉರಗವತಿ. (A., Cb.).
ಉರಟೆ uraṭa. = ಉರುಟು 1, etc. (My.). — ಉರಟೆಅದಿವೆ. = ಉರುಟೆಅದಿವೆ. (B. 5, 76). — ಉರಟೆಗೂಡಲು. -ಕೂಡಲು. Coarse hair (B. 3, 98).
ಉರಟೆನೆ uraṭu-ṇis. = ಉರುಟೆ, ಉರುಟು, ಉರಟೆ, ಉರಟು. Rolling-play: a play of a newly married couple, their jestingly rolling cocoanuts and balls between each other (My.). — ಉರಟೆನೆಹಾಡು. Stanzas sung on that occasion (My.).
ಉರಟು nraṭu. = ಉರಟೆ, ಉರುಟು, ಉರಟು, ಉರಟು. Inverse, upside down; contrariwise (My.; Br. ಉರಟು; Mhr. ಉರುಟು); the inside (of a garment, etc., My.).
ಉರಟುಯಿಸು uraṭuyisu. = ಉರುಟುಯಿಸು, ಉರುಟುಯಿಸು. (To overturn, to reject (as another's words); to deceive (one by words, My.).
ಉರಟಿ uraṭi. = ಉರುಟು. Cheapness (My.; T.).
ಉರಟಿ nraṭi. = ಉರುಟು, etc. (Mg.).
ಉರಟು uraṭu. 1. (fr. ಬರೆ 3 f). = ಉರುಟು, ಉರುಟು 4, ಉರುಟು, ಉರುಟು, ಉರುಟು 3, ಉರುಟು 1, ಬರುಟು 1, ಬರುಟು 1. Coarseness of cloth, thread, hair, etc., thickness, stoutness (My.; T. ಉರಟು, strength, firmness, durability; ಉರಟು ಬರೆ, a strong cloth, a coarse cloth; see ಉರ 1). — ಉರುಟುಅದಿವೆ. Coarse cloth (B. 5, 297). — ಉರುಟುತೂಗಲು. A coarse skin or fur (B. 5, 297, 298). — ಉರುಟುನೂಲು. Stout thread (B. 5, 297). — ಉರುಟುನೂಲಿನ ಅದಿವೆ. Coarse or strong linen cloth (B. 5, 297). — ಉರುಟು ಸರಾತಿ. Coarse broadcloth (B. 5, 297).
ಉರಟು uraṭu. 2. = ಉರುಟು 4, etc. To roll (v. i.), etc. (My.; Mhr. ಉರುಟು, to turn over, upset).
ಉರಟು uraṭu. 3. = ಉರುಟು 5, etc. (My.; ಮುಟ್ಟು, ಬಟು ಎ G.).

ಉರಣ nraṇa. A ram.
ಉರಣಾಕ್ಷ nraṇa-akṣa. The plant *Cassia alata* or *tora*, the ringworm-shrub.
ಉರಣಿ uraṇi. (= ಉರುಟು 5. ಉರುಟು 5). A roller for moving logs of wood, etc. (My.).
ಉರಣ್ಣು uraṇṇu. = ಉರುಟು 2, etc. (My.).
ಉರತ urata. = ಉರಿತ. Burning; flaming (C.).
ಉರದು uradu. = ಉರಿದು. P. p. of ಉರಿ 1. (My.).
ಉರವಾಕ nra-pāka. A strap passed round the chest (belly) of an ox to fasten a load (ಮಟ್ಟಿ Mr. 350, one MS. ಉರು ವಾಕ).
ಉರಪು urapu. 1. = ಉರಿಪು 1, etc. To inflame, etc. (My.).
ಉರಪು urapu. 2. = ಉರಿಪು 2, ಉರುಪು 2, ಉರುಪು 2, ಉರುಪು 2. Burning, etc. (C.).
ಉರಬಸ ura-basa. (ಉರಿ-?) = ಉರಿಪು, etc. (Bp. 55, 29).
ಉರಭು urabba. = ಉರಣ. A ram.
ಉರಿ nrari. A particle expressing expansion, and assent or acceptance.
ಉರೀಕರಿಸು nrari-karisu. To extend, to spread (v. t., śā. 1, 14); to agree to, to accept.
ಉರೀಕೃತ nrari-kṛita. Extended, spread. 2, agreed, promised.
ಉರಲ್ ural. 1. ಉರಲು. = ಉರಿಲ್, ಉರುಲ್, ಉರುಲ್ 2, ಉರುಳು, ಉರುಳು 1, ಉರುಳು 3. A running knot, a noose, a snare, gin (C.; Śi. 388; Tē. ಉರಿ; M. ಉರು, a running knot, loop, noose; Tē. ಉರುಳು, a slip-knot, noose; see ಉರು 1). ತಾನಾಗಿ ಉರುಳು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟನು, he hanged or strangled himself (C.). ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರವು ನಿನಗೆ ಉರುಳು ಬಿತ್ತು, (or ಉರುಳಾಯ್ತು), thy family has become a snare to thee, i. e. it fetters thee (C.).
ಉರಲ್ ural. 2. ಉರಲು. = ಉರುಳು 2, (ಉರಿವಲ). Ali-ment of fire, fuel (8. Mhr.).
ಉರಲ್ ural. 3. ಉರಲು. = ಉರುಳು 2, etc., ಉರುಳು 3. Rolling; crumbling. — ಉರುಳು ಗಡ್ಡೆ. The potato, Solanum tuberosum Lin. (St. & Pl.; My.; Tē. ಉರುಳು ಗಡ್ಡೆ, a potato, lit. the crumbling root, being farinaceous).
ಉರಿವಣಿ ura-ṇis. 1. = ಉರಿವಣಿ, etc. (Grj. 6, after 5; Bp. 32, 35; 54, 76; 61, 25; Tē. ಉರುವಣಿ).
ಉರಿವಣಿ ura-ṇis. 2. = ಉರಿವಣಿ 2, ಉರುವಣಿ 2. Cry- ing out, crying aloud (My.).
ಉರಿವಣಿಗೆ ura-ṇigē. 1. = ಉರಿವಣಿ, etc. (ಅವನವ, ಅವ ನವ Śim. 62; ಅವನರದಿಂ ಪೋಷಿಸು Kk. 65, see ನಿನ್ನ ಸರ).
ಉರಿವಣಿಗೆ ura-ṇigē. 2. = ಉರಿವಣಿ 2. (My.).
ಉರಿವಣಿಸು ura-ṇisu. = ಉರುವಣಿಸು. To act hasti- ly, with impetuosity, overbearingly, or pre- sumptuously, etc. (Tē. ಉರುವಣಿಸು, ಉರುವಣಿಸು). ಸತ್ಯವನ್ನು ಹಾಕಿ ಗಡ್ಡೆ ಹಾಕಿದಂಥ ಭಕ್ತಿಯಿರಿಸು ಮ್ ಗಡ್ಡೆ ಸ್ಥ ಉರಿವಣಿಸು ಪೇಟರ್ (Śimd. 72 Mqb. MS.). See Abb. P. 13, 36; 14, 139; Grj. 2, after 106; 4, 31; 6, 8; Bp. 3, 78; 11, 2; 20, 21; 21, 42; 22, 10; 27, 30; 28, 9; 31, 15; 32, 20;

34, 24, 27; 55, 57; 58, 75; 41, 27; 46, 21; 47, 2; 48, 8; 51, 70; 59, 16; 61, 24; Rāṣ. 8, 110; Bh. 1, 10, 34; J. 7, 42. 50; 8, 22; 12, 13. 43; 14, 15; 16, 11; 22, 7; Rām. 8, 5, 12; 3, 6, 15.

ಉರವಣಿ uraṇi-ṇṇi. = ಉರವಣಿ, ಉರವಣಿ, ಉರುವಣಿ, ಉರುವಣಿ. Haste, rashness; impetuosity, impulse, urgency; passionate, overbearing behaviour (Śmd. 75. 76; ಶೀಘ್ರ Cm.; ನಿವ್ವಸರ, ನಿವ್ವಸರ Sā.; Abb. P. 1, 27; 10, 23; Grj. 2, after 71; Bp. 40, 57; J. 8, 34; Mhr. ಉರಮುಖ, rude, overbearing; ಉರಮುಖೇಠ, to become rude).

ಉರವಣಿಕಾರ್ತನ uravaṇi-kārtana. Acting rashly, vehemently, etc. (ಅವಗದಾಯ Śmd. 1).

ಉರವಣಿ uravanni. A common herb, *Vicoa auriculata* Cass. (Z.).

ಉರವಲ uravala. = (ಉರಲಿ 2), ಉರುವಲ, ಉರುವಲ. Fuel (S. Mhr.; ಸಮಧ G.).

ಉರಶ್ಚದ uras-śhada. A cuirass, breastplate, mail, corselet. **ಉರಸಿ uras.** = ಉರ. The breast.

ಉರಸಿಃ urasi-ja. Produced on the ohest; the female breast. **ಉರಸಿರುಹ urasi-ruha.** = ಉರಸಿಃ. (Cb.).

ಉರಸಿಲ urasila. Having a full or broad breast.

ಉರಸು urasu. = ಉರಿಸು, etc. (My.).

ಉರಸ್ಯ urasya. Pectoral. 2, legitimate (as a son or daughter).

ಉರಸ್ಯತಿ uras-vat. Having a full or broad breast.

ಉರಳಿ urali. 1. = ಉರುಳಿ, ಉರ್ಳಿ 1, ಉಳ್ಳಿ 2, ಉಳ್ಳಿ 1, ಉಳ್ಳಿ, ಒಳ್ಳಿ. A ball, as of dough, earth, etc. (C.). **2, a bulb. 3, a round vessel of earth or metal** (My.; M. ಉರುಳಿ; Tē. ಉರ್ಳಿ; see ಕಂಡುರಳಿ). — ಉರಳಿಗಡ್ಡೆ. = ಉಳ್ಳಿಗಡ್ಡೆ. (S. Mhr.).

ಉರಳಿ ur-ali. 2. = ಉರ್ಳಿ 2, ಉಳ್ಳಿ 3, ಹುರಳಿ. (My.).

ಉರಳಿಸು uralisu. = ಉರುಳಿಸು, ಉರುಳಿಸು, ಉಳ್ಳಿಸು. (C.).

ಉರಳು uralu. = ಉರುಳು 3, ಉರುಳು 2, ಉರುಳು, ಉರುಳು 4, ಉರುಳು 1, ಉರುಳು 1 q. v., ಉರುಳು 1, ಉರ್ಳು 2, ಉರ್ಳು 1, ಉರುಳು, ಉಲ್ಳು, ಉಳ್ಳು. To roll (v. i.), etc. (C.; Tē. ಉರುಳು, ಉಲ್ಳು).

ಉರಿ uri. 1. To burn; to blaze; to glow; to be hot;—to burn with a fever; to burn from rage, wantonness, or envy; to burn or smart as itch, a wound, etc.; to burn from the effects of pepper, etc. (ದಹನ Śmd. Dh.; C.; T., M., Tē., Tn. ಎರಿ). P. ps. ಉರದು, ಉರಿದು, ಉರದು. — See Bp. 18, 52; 50, 28. 36; 56, 33; 57, 48; 61, 39; Rāṣ. 5, 37. 43. 46; Bh. 1, 8, 84. 88; 1, 20, 57; J. 2, 14; 7, 29, 9, 32; 11, 81; 14, 11; 17, 20; 26, 13. ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿ ಹುಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯ್ದು (Prv.). — ಉರಿಉರಿ. rep. ಉರಿವರಿವಣ್ಣಿ. Oil made very hot, blazing oil (Rāṣ. 6, 116, o. r. ಉರಿವರಿವಣ್ಣಿ). — ಉರಿವಣ್ಣಿ. ಉರಿವ ಎಣ್ಣೆ. = ಉರಿಯಣ್ಣಿ, q. v. 8. ಉರಿ 2.

ಉರಿ uri. 2. = ಉರು 2. Burning; flame, blaze;

etc. (C.; ಜ್ವಾಲೆ Śm. 11; ತ್ರಿಪ್. ಕರ, ಜ್ವಾಲೆ, ಶಿವೆ Śi. 408. 409; Tn.; T., M. ಎರಿ). ಅಸ್ತದಿನ ಒಗ್ಗುವ ರಕ್ತಮ್ ಉರಿ ಎನೆ (Śmd. 91). See Bp. 16, 20; 18, 55; 31, 15; 45, 2; 50, 28; 57, 18; 61, 17; Bh. 1, 20, 26. 53; Rāṣ. 5, 34; J. 8, 41; 5, 32; 15, 4; Dp. 172, 2. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಉರಿ ಉಣ್ಣಿ? (Sp.). See ಕಡ ಉರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕೇಸುರಿ. — ಉರಿಕಟ್ಟು. A burning itoh (C.). — ಉರಿ ಕಾಸು. ಉರಿ ಕಾಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To warm one's self (C.). — ಉರಿಕಡಿ. A glowing spark (C.). — ಉರಿಕೆಣ್ಣಿ. A burning coal (C.). — ಉರಿಗಣ್. -ಕಣ್. A flaming eye (Rāṣ. 2, 9). ಪುರಹರನ ಉರಿಗಣ್ಣಿನ ಕ ನಾರಸಿಂಹಂ (Śmd. 192). — ಉರಿಗಣ್ಣಿ. -ಅ 3. Who has a flaming eye: śiva (Bp. 18, 68). — ಉರಿ ಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಉರಿಗಣ್. (C. Bp. 47, 24). — ಉರಿಗಾಳಿ. A hot wind (C.). — ಉರಿಗಡ್ಡು. -ಕಡ್ಡು. A flaming fire (C.; Bp. 16, 2; J. 8, 41). — ಉರಿಗದಹ. -ಕದಹ. To spread about or dart flames. (ಸಂಹಂ) ಎದ್ದು, ಉರಿಗದಹ ಕಣ್ಣುಂ ನುಂಗುವನ್ನಿ ನೀರಣ್ಣಿಸಿ (Rāṣ. 5, after 120). — ಉರಿಗಯ್ಯ. -ಕಯ್ಯ. Who has a fiery hand: the giant Bhasmasura (C.). — ಉರಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To catch fire, to begin to flame. ರಥ ರಥಾಂಗ ತ್ರಿವೇಣುಕ ಯುಗಾಕ್ಷಂಗಳ ಉರಿಗೊಳಿ ಪಾಣ್ಣು ಪುತ್ರನೇನೆಯೊಳ್ ಎಲ್ಲರುಂ ಬೆದದದರ (J. 8, 88). See Rām. 5, 8, 54; J. 11, 37. — ಉರಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cease to catch flame, to inflame, etc. (Rām. 5, 8, 31. 47). ಪಿಂದು ಉರಿಗೊಳಿಸಿ (Bp. 18, 28). ಅನಲನನ್ ಉರಿಗೊಳಿಸಿ (44, 18). — ಉರಿಣ್ಣೆಯ. A reddish, very bad kind of scorpion (C.). — ಉರಿನಂಟು. Morbid humors of the body arisen from ಉರಿಶೀತ, q. v. (My.). — ಉರಿನಾಲಗೆ. A fiery tongue: a flame (Rām. 5, 8, 80). ಉರಿ ನಾಲಗೆಯ ಗರವೊಟ್ಟಿಗೆಯ ತೊದಲಿಕೆ (Bh. 1, 20, 56). Also ಉರಿಯ ನಾಲಗೆ (ಅರ್ಚಿಸ್, ಕೇಲಿ, etc. Hlā.). — ಉರಿಬಳ್ಳಿ. A twining plant growing in hedge, Pentstemon microphylla W. & A. (Z.; cf. ಉರಿ 3). — ಉರಿಬೆಂಕಿ. = ಉರಿಗಡ್ಡು. (C.). — ಉರಿಮಣ್ಣುಲ. = ಉರುಮಣ್ಣುಲ. Aconitium of burning or heat in the abdomen, as from fever (C.). 2, the snake nrnmaṇḍala (C.). — ಉರಿಮಾರಿ. The furious Durgā (C.). 2, a furious or passionate woman (My.). — ಉರಿಮೂತ್ರ. Morbidly heated urine (C.). 2, stragrnry, stone or gravel (ಅತ್ವರಿ G.). — ಉರಿಯುಣ್ಣಿ. -ಉಣ್ಣಿ. = ಉರಿಮೂತ್ರ No. 1. (S. Mhr.). — ಉರಿಯಣ್ಣಿ. -ಎಣ್ಣಿ. = ಉರಿವಣ್ಣಿ (a. ಉರಿ 1). Blazing oil; heated oil (ಅಗ್ನಿವಚವಣ್ಣಿ Kk. 77, o. r. ಉರಿವಣ್ಣಿ; Abb. P. 7, 94; 10, 57). — ಉರಿವತ್ತಿ. -ಬತ್ತಿ. A burning wick (ಪಾವಕ Mr. 526). — ಉರಿವಣಿ. -ಮಣಿ. An easily inflammable or combustible house (Bh. 1, 8, 71). — ಉರಿವರಿ. -ವರಿ. Blaze to run or flow (like a river, Abb. P. 7, 89). — ಉರಿವಾತು. -ಮಾತು. A burning, sharp word (Bh. 1, 4, 19). — ಉರಿವಿಸರ್. -ವಿಸರ್. A burning sun-shine (Bp. 2, 13). — ಉರಿವೊಗು. -ವೊಗು. To enter flames (J. 27, 13). — ಉರಿಶೀತ. A sudden cooling of a high temperature of the body (My.) ಉರಿ ಶೀತವಾಗಿ ನರಿ ಸತ್ತಿತು (Prv.). — ಉರಿಸಿಂಗಿ. A species of Amphisbaena (ರಾಚಲ, ಹುಣ್ಣುಭ, ಎರಡು ತಲೆಗಳುಳ್ಳ ತಿರುಣ್ಣಿ, ಎರಡು ತಲೆ ಉರಿಸಿಂಗಿ Śi. 77; cf. ಇರ್ತಲಿಹಾವು, ಒಳ್ಳಿ 2). 2, a fabulous very dangerous viper (My.). 8, a furious, passionate person (My.). — ಉರಿಹತ್ತು. Fire to touch, to begin to burn, to be inflamed. ನಾರಸಿಂಹನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯುಮ್ ಉರಿ ಹತ್ತಿತು (Bp. 56, 34; C.). Often ಅದಕ್ಕೆ ಉರಿ ಹತ್ತಿತು, it caught fire, it began to burn (C.). — ಉರಿಹಡ್ಡು (also -ಹತ್ತಿಸು). To put fire to; to kindle a fire (B. 8, 46; 4, 55. 208); to kindle, e. g. ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಉರಿ ಹಡ್ಡುಹತ್ತಿ (3, 64; C.). ದೀಪವನ್ನು ಉರಿ ಹಡ್ಡು (My.).

ಉರಿ uri. 3. A kind of tree (ತರುವತೇಷ ಸ್ಮದ. Dh.).
 ಉರಿಯ ಮರ (ಮೇಧಸಿ Mr. 118, o. r. ಮೇಣಸಿ).
ಉರಿ uri. 4. = ಹುರಿ 3. Twine, etc. (My.).
ಉರಿ uri. 5. = ಹುರಿ 1. To parch, etc. (My.).
ಉರಿ uri. 6. = ಹುರಿ 2. — ಉರಿಗಾದು. = ಹುರಿಗಾದು. (My.).
 ಉರಿ uri. = ಉರಿ. See ಉರಿಕೃತ್.
ಉರಿಕ urika. One who burns or consumes with fire, or one who has burnt etc. See ಮು ಪ್ಪುಡಲುರಿಕ, ದಾವ್ವುಡಲುರಿಕ. 2, a passionate, angry man (ಶೋಷಿ Bhn. 34, o. r. ಉರಿಕ; cf. ಉರುಗ).
ಉರಿಕಲು urikalu. = ಹುರಿಕಲು. (My.).
ಉರಿಕೆ urikē. Burning (My.).
ಉರಿಗ uriga. N. of a plant (ಉನ್ನಾಡ Mr. 120).
ಉರಿಚು uricu. = ಉರ್ಚು, etc. To flay, to strip off covering or skin, to skin a fruit, to cast off (as the slough); — to get loose, etc. (T., M., Tē. ಉರಿ; My. occasionally; cf. ಒರಿ 2).
ಉರಿತ urita. = ಉರಿತ. (My., also ಉರುತ). See ಉರಿಕ No. 2.
ಉರಿಪು uripu. 1. = ಉರಿಪು 1, ಉರುಪು 1, ಉರುಪು 1, ಉರು ಹು, ಉರ್ಪು 1. To cause to burn or flame, to inflame, to set on fire, to consume with fire (ಅಗ್ನಿವಾಹ ಸ್ಮದ. Dh.; Ahh. P. 1, 27).
ಉರಿಪು uripu. 2. = ಉರಿಪು 2, etc. (My.).
ಉರಿಮೇಷ್ಠ urimēsha. The teak tree (ತೇಗು Mr. 120).
ಉರಿಲ್ uril. = ಉರಿಲ್ 1, etc. (Rév. 5, after 114; My.).
ಉರಿಸು urisu. = ಉರಿಸು, ಉರುಸು. To cause to burn or flame, etc. (C.).
ಉರಿಕೃತ್ nri-kṛita. Extended. 2, agreed, promised.
ಉರು uru. 1. = ಉರಿ 1. See ಉರುವನೆ 1, etc.
ಉರು uru. 2. = ಉರಿ 2. — ಉರುಬಟ್ಟೆ. = ಉರಿವಟ್ಟೆ. (My.). — ಉರುಮುಣ್ಣುಲಹಾವು. = ಉರಿಮುಣ್ಣುಲ. The venomous snake *Daboia russelii* (Bd.); the chain viper, carpet snake, *Cobra monila*, *Dabola elegans* (Bd.). — ಉರುಮಾರಿ. = ಉರಿ. (My.).
ಉರು uru. 3. = ಉರಿ 2. See ಉರುವನೆ 2.
ಉರು uru. Wide, spacious; extended, large, great; much, excessive; excellent, eminent, precious, valuable (ವಿಶೇಷ ಸ್ಮದ. 20 Cm.).
ಉರುಗ urugu-23. = ಉರಿಕ No. 2 (My.). Feminine ಉರುಗಿ (My.).
ಉರುಗು urugu. Passion, anger, wrath (of men and beasts, My.).
ಉರುಟಿ uruṭi. = ಉರಿಟು 1, etc. (My.). — ಉರುಟಿಲುಣ್ಣು ಬಟ್ಟೆ. Coarse or strong woolen cloth (B. 4, 164). — ಉರು ಟಿಕೊಡಲು. = ಉರಿಟಿಗೊಡಲು. (B. 5, 255).
ಉರುಟಿನಿ uruṭu4-ṇi3. = ಉರಿಟಿನಿ, etc. (My.). — ಉರು ಟಿನಿ ಇರುವಿಕೆ. (ಗನ್ನನ Si. 436; only in Si.). — ಉರುಟಿನಿ ಇ ಮು. To rub and cleanse the body with fragrant unguents, to apply fragrant unguents (ಉದ್ವರ್ತನ, etc. Si. 225; only in Si.).

ಉರುಟಾಣಿ uruṭu4-ṇi4. = ಉರುಟಿನಿ, etc. (My.). See another ಉರುಟಾಣಿ 2. ಉರುಟು 5.
ಉರುಟಾಣಿಯು nruṭāyisu. = ಉರಿಟಾಣಿಯು, etc. (My.).
ಉರುಟಿ uruṭi. = ಉರಿಟಿ. (My.).
ಉರುಟಿಸು uruṭisu. = ಉರಿಟಿಸು, etc. (My.).
ಉರುಟು uruṭu. 1. To step or go beyond, over or across; to be overbearing (ಅತಿಕ್ರಮಣ ಸ್ಮದ. Dh.; Sī. 90; cf. ಉರಿ 1).
ಉರುಟು uruṭu. 2. = ಉರುಟು 2, etc. Overbearing manner, pride, gruffness. See ಉದ್ವರ್ತನ. — ಉರುಟುಮಾಡು. Overbearing, big talk (My.).
ಉರುಟು uruṭu. 3. = ಉರಿಟು 1, etc. Coarseness of cloth, etc. (C.; B. 4, 164, 175). ಉರುಟಾದ ಉರುಟು, gravel, grit (B. 4, 225). — ಉರುಟುಕೊಡಲು. = ಉರಿಟಿಗೊಡಲು. (B. 3, 24). — ಉರುಟುನೂಲು. = ಉರಿಟುನೂಲು. (B. 3, 103). — ಉರುಟುಬಟ್ಟೆ. Coarse cloth (My.).
ಉರುಟು uruṭu. 4. = ಉರಿಟು, etc. (My.; T., M. ಉರುಟು, v. t., to roll).
ಉರುಟು uruṭu. 5. = ಉರುಟು 1, ಉರಿಟು 3, ಉರುಟು 2, ಉರುಟು 2, etc. Rolling; — roundness (ವೃತ್ತತೆ ಸ್ಮ. 90; ವರ್ತುಲ, ವೃತ್ತ Si. 372; T., M. ಉರುಟು, Tu. ಉರುಟು; T. ಉರುಟು, any thing globular); a plain ring (ಉರ್ಮಿ ಕೆ, ಉಂಗುರ, etc. Si. 290; My.; T., M. ಉರುಟು). ಉರುಟಾದದು ಉರುಟಾದೇ ಇರದು (Prv.). — ಉರುಟಾಣಿ. -ಅಣಿ. = (ಉರಿಟಿ), ಉರುಟಾಣಿ. A roller for moving logs of wood, etc. (My.).
ಉರುಟುತನ uruṭutana. The state of being overbearing, etc. (My.; see ಉದ್ವರ್ತನ).
ಉರುಣ್ಣು uruṇṇu. 1. = ಉರಿಟು, etc. To roll (v. i.), etc. (My.). 2, to roll (v. t.), etc. (My.).
ಉರುಣ್ಣು uruṇṇu. 2. = ಉರುಟು 5. (My.).
ಉರುತನ್ನಿ nru-tanti. A rope (ಕುಲು Mr. 380).
ಉರುತರ uru-tara. Wider; broader; more; uncommonly large, great, excellent, etc.; uncommon largeness, etc. See Ch. v. 336; Bp. 5, 47; 16, 4; 46, 28; 50, 17; 55, 2; 57, 89; J. 16, 28.
ಉರುಪು urupu. 1. = ಉರಿಪು 1, etc. ದುರಿತಮನ್ ಉರುಪರ್ (Rév. 13, 15). ಕನಕಾಚಲವನ್ ಉರುಪವನೊ ತರಣಿ ಕಿರಣದೊಳೆ? (J. 15, 3). See Bp. 13, 2; 16, 3; Grj. 2, after 106; 6, 3; 8, 52; 8, after 53; 8, 73; V. 14, 28; J. 24, 33; Rév. 2, 12.
ಉರುಪು urupu. 2. = ಉರಿಪು 2, etc. Burning, etc. (My.). See ಕಣ್ಣುರುಪು.
ಉರುಪಳ್ಳು urn-rathya. A horse (ಕುದುರೆ Mr. 273).
ಉರುಲ್ urul. ಉರುಲು. = ಉರಿಲ್ 1, etc. A noose, etc. (Si. 415; My.). — ಉರುಲು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು. To hang one's self. ಉರುಲು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ಕೊರಳ ಜನ್ಮ ತೋರಿಸಿದ (Prv.); it is also used in the form of ಉರುಲು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ —. — ಉರುಲ್ಗೊಲಿ. -ಕೊಲಿ. Killing by means of snares (J. 28, 47).
ಉರುವಕ್ರ urn-vakra. Walking with the face upturned (ಉಂಚ, ಮುಖವೆತ್ತಿ ನಡೆವಂ Mr. 243).
ಉರುವನೆ uru1-ṇi3. 1. = ಉರಿವನೆ 1, etc. (Bp. 17, 17).
ಉರುವನೆ uru3-ṇi3. 2. = ಉರಿವನೆ 2, etc. (My.).

ಉರುವಣಿಸು *uruṇ-ṇiṣu*. = ಉರವಣಿಸು. (Grj. 2, after 106; 4, 31; 6, 8; Bp. 13, 2; J. 12, 24, 41; 18, 7; 20, 13, 29; 22, 14; 25, 45).

ಉರುವಣಿ *uruṇ-ṇi*. = ಉರವಣಿ 1, etc. (Bp. 1, 54; J. 9, 16).

ಉರುವಲ *uruvāla*. = ಉರವಲ, etc. (B. 4, 31).

ಉರುವಲು *uruvālu*. = ಉರುವಲ, etc. (My.; ಇನ್ನನ G.).

ಉರುವು *uruvu*. 1. = ಉರುವು 1, etc. (My.).

ಉರುವು *uruvu*. 2. = ಉರುವು 2, etc. (My.).

ಉರುವುಕ *uruvuka*. = ರುವುಕ. *The plant Ricinus communis*.

ಉರುಸು *urusu*. = ಉರಿಸು. (My.).

ಉರುಸು *urusu*. Offerings at the shrine of a Muhammadan saint (My.; Mhr., H. ಉರಸು).

ಉರುಹಸನ *uru-hasana*. A merry, jovial laughter (ಜಲ್ಲೆ 0. II, 66).

ಉರುಹು *uruhu*. = ಉರಿಹು 1, etc. (Bp. 45, 28, 31; 50, 72; 60, 17; Bh. 1, 8, 64; 7, 17, 25).

ಉರುಳ *uruli*. 1. = ಉರುಳು, etc., (ಘರಳ, etc.). To roll down; to roll; to revolve; to turn or be turned over, to be upset, as a vessel (ನಿಮ್ಮ ಪತನ ಸ್ಮದ. Dh.; T., M. ಉರುಳು; T. ಉರುಳು, ಉರುಳು). P. p. ಉರುಳು. ಮರದತ್ತಣಿಂ ಪಟ್ಟು ಉರುಳುದು (ಸ್ಮದ. 160). ಬಿಟ್ಟ ದಿವ್ವ ಉರುಳು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಂ ಗಣ್ಣಿಶೈಲವೆಮ್ಮದು (Hik.). ಬಿಟ್ಟದತ್ತಣಿಂ ಉರುಳು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲುಗಳು ಗಣ್ಣಿಶೈಲಂಗಳ (Nr.). ಇಳಗೆ ಉರುಳ್ದರ (J. 28, 48). ಉರುಳು ಹಲವಿನ್ನುಗಳು (C. Bp. 2, 4). See J. 3, 20; 4, 46; 12, 41; 14, 14; 20, 21, 60; etc.

ಉರುಳ *uruli*. 2. = ಉರಳಿ 1, etc. ಉರುಳ ಕೋರ ಕಣ್ಣಿ ಮೊದಲಾದ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳ ಬಣ್ಣನೋಪಕರಣಂಗಳ (ಎತಂಸ Nr.).

ಉರುಳಿ *uruli*. = ಉರಳಿ 1, No. 8. (J. 13, 51).

ಉರುಳಿಕೆ *urulikē*. Rolling, revolving (C.).

ಉರುಳಿಡು *uruliḍu*. = ಉರುಳಿಸು. (Rām. 6, 11, 15).

ಉರುಳಿಸು *uruliṣu*. = ಉರುಳಿಸು, etc. To cause to roll down; to cause to roll; to roll; etc. ಮರದೊಳಗೆ ಇಹ ಫಲ್ಲುಕನ ಧರಗೆ ಉರುಳಿಸಿ (Rāgh. 17, 73). ಸುರುಳಿಯನ್ನು ಹಾಗೇ ಉರುಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು (B. 4, 154).

ಉರುಳು *urulu*. 1. = ಉರುಳಿ 1, etc. P. p. ಉರುಳು (Si. 116; Bp. 57, 55; Rām. 5, 8, 75, 89). ಉರುಳಿ (i. e. ಉರುಳುವ, Bp. 57, 45). ದೋಹಾ ಎನ್ನು ಪಾರಿವಾಳಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಉರುಳುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ (B. 3, 114). ಉದ್ದು ಉರುಳಿದರೆ ಹೆದ್ದಾರಿ ಬಾಟೀತೇ? (Prv.). — ಉರುಳಾಡು. -ಅಡು. To roll about (My.). ಅವನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಉರುಳಾಡ ಹತ್ತಿದನು (B. 2, 16). — ಉರುಳಾಡು. -ಅಡು = ಉರುಳಾಡು. (ಬಣ್ಣನ G.; My.).

ಉರುಳು *urulu*. 2. = ಉರಳಿ 3, ಉರುಳು 5, ಉರುಳು 3, ಉರುಳು 2. Rolling, etc. (T. ಉರುಳು, cironiar; a wheel). — ಉರುಳಾಣಿ. -ಅಣಿ = ಉರುಳಾಣಿ. (My.). — ಉರುಳುಗಡ್ಡೆ. = ಉರುಳು ಗಡ್ಡೆ. (My.). — ಉರುಳುಗಡ್ಡೆ. A religious vow or penance, which consists in rolling the body to the right for a considerable distance, or round a temple (My.).

ಉರುಳು *urulu*. 3. = ಉರಳಿ 1, etc. A noose, etc. (My.). ಒದ್ದಿದ ಉರುಳುಗಳೋ? (Bp. 40, 4). ಇನ್ನಿ ಯಸಂಗದ ಉರುಳುಗಳು (40, 59). — ಉರುಳುಗಡ್ಡೆ. -ಕಣ್ಣಿ = ಉರುಳು. (J. 2, 57). — ಉರುಳುಗಡ್ಡು. -ಕಡ್ಡು. To make fall into a snare (Rām. 6, 30, 32).

ಉರುಳು *urulu*. To cause to roll down, etc.

(ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; Grj. 2, after 106; Rāv. 6, after 11); to turn round. ಸುಣ್ಣುಗಯ ಕೋರೋ ಉರುಳು ಕಾಸುತ್ತ (Bp. 18, 29). See J. 6, 31; 21, 18, 32; 26, 2; ದಿಮ್ಮ. ಉರೆ *urē*. ಉರೇ *urē*. An interjection: well done!

bravo! (My.). See ಚಾಗುರೆ, ಘಾತುರೆ, ಧಾತುರೆ, ಚಾಗುರೇ, etc. ಉರೋಜ *uras-ja*. Born on the chest: the female breast. ಉರೋಜಿ *uras-jē*. A woman who has a breast—(Bp. 12, 40). ಉರೋರುಹ *uras-rnha*. = ಉರೋಜ. (Bp. 26, 9).

ಉರಿದೆ *urāḍē*. = ಉರುಟ್ಟ, ಉಟ್ಟು ಬದಿ, ಉರೋಜೆ, ಉಲ್ಲಿದೆ. (My.).

ಉರಿದಿ *urāḍi*. A mass, a multitude (ಮೊತ್ತ Bhu. 61; T. ಉರು, abundant, much; ಉರುದು, to multiply; see ಉರ್ದ).

ಉರಿದಿ *urī*. 1. A coarse network, made of rope or ratan, in which pots and other vessels are suspended from the beams of the house, or from the stick thrown across the shoulder, by which they are carried about (My.; T., M.; T. ಉಟ್ಟ; cf. ಉಗ್ಗ, ಉಟ್ಟ 2 No. 1, & ಉರ್ದ 1).

ಉರಿದಿ *urī*. 2. See ಉರ್ದ. (T. ಉರ್ದ, to snuff up by the nose; to take in by draughts, to suck up, to absorb; T., M. ಉರ್ದು, to snuff; to sip, to snuck).

ಉರಿದಿ *urī-tā*. (Smd. 247).

ಉರಿದು *uridu*. (To cause one's self to stand), to hold out, to bear, to suffer, to endure (ಸಪನ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಓರುಡು).

ಉರಿದು *uru*. ಉರಿದು. (= ಇದು 1, ಉದು 1). To be; to stay, to stop; to hesitate, to waver (Smd. 28; Abh. P. 3, 48; 9, 174; 13, 97, 117; 14, 81; Bp. 57, 29; Smd. 28; Rāv. 12, 13 MS.);—to come about, to arise (Abh. P. 5, 81, 86; 11, 7; Rāv. 5, 96). P. ps. ಉರು, ಉರು. ಉರಿದು? ಅಂಜೆಮೆ? (Smd. 177). (T. ಉದು, to be, exist; to come, hefall; to draw near, approach; to be near, related; ಉದುವರ್, affliction; M. ಉದು, to be joined; to be firm; T., M. past participle ಉದ್ದು; T. ಉದು, to be fit = ಒದ್ದು; to retreat, to withdraw; Tu. ಉದ್ದು, to stand; to remain, stay; to stop, cease; cf. ಇರ 1, ಉರ 1; see ಉರಿದು, ಉರ್ದ, ಉದ್ದ 2, ಒಕ್ಕರ 2, ಒಟ್ಟು 1, ಒಣ್ಣಿ 1, ಒತ್ತು 1; ಒರ 1).

ಉರಿದು *uruku*. Standing, stopping, becoming immovable. — ಉದುಕುಗೋ. -ಕೋ. To be paralyzed (Bh. 8, 24, 6).

ಉರಿದುಗಿಸು *urugisu*. To make crooked, to distort (Rāv. 5, after 55; Grj. 5, 21). ದಾಯ್ದೆದಾಯ್ದುಮಗಿಸುತೆ (Bp. 1, 49). ಮುಸುಡನೆ ಉದುಗಿಸದೆ (59, 10).

ಉರಿದುಗು *urugu*. 1. = ಒಕ್ಕು 3, ಒದ್ದು 1, ಒದುಗು. To be crooked, bent, or distorted, to bend, etc. (ವಕ್ರಧಾವ ಸ್ಮದ. Dh.). ಕೆಯ್ಯಳು ಕೆಲಕೆಲಕೆ ಎಸದು ಉದುಗಿದವು (Bp. 1, 49). ಉದುಗಿ ದಾಗದ ತಿರದ (ಹಣಂ, 46, 57).

ಉರಿದುಗು *urugu*. 2. = ಒದ್ದು 2. The state of being crooked, etc. (My.). — ಉದುಗುಕಾಲು. A crooked leg (My.). — ಉದುಗುಕೆಯ್ಯ. A crooked arm (My.). — ಉದುಗು ದಾಯ್ದು. A wry mouth (My.). — ಉದುಗುಬೆರಳು. A crooked finger (My.). — ಉದುಗುಮೂಗು. A wry nose (My.).

ಉದಿಪು urupu. Standing, staying: sthāyibhāva (J. 7, 15).

ಉದಿಬು urubu. 1. (fr. ಉದಿ, where see the T. & M.). = (ಉಬ್ಬು 2, ಉದಿಬಿ, ಉದಿವು, (ಉರ್ವ 2). (Bh. 3, 23, 11). In My.: violence (of wind), rapidity, fleetness, speed, force.

ಉದಿಬು urubu. 2. = ಉದಿಮ್ಬು q. v. ವೆದಿಕಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಿಯಂ, ಮುನ್ನೆ ನಿನ್ನು, ಅನುಸಾಲ್ಯನ್ ಉದಿಬಿದೊಡೆ (J. 8, 36). ಕುಸುಮಕರ್ಣ ಉದಿಬಿದನ್ ಅಗಲ್ಲರಂ (26, 14). See Bh. 1, 12, 5; 1, 20, 51; 3, 23, 10; 8, 23, 22; J. 7, 48; 20, 45, 50; 21, 45; 22, 35; 24, 35; 26, 5, 14.

ಉದಿಬಿ urubē. Mass, multitude, excess; vehemence, force, fierceness. ಉದಿಬಿಗದಗದ (J. 27, 38). ಈತನ ಉದಿಬಿಗದಿವದಾತು ಉರುಸಂಭಾತದಲಿ ಹೆಬ್ಬನ್ನಿ ಒನ್ನು (Bh. 3, 13, 81). ಕೆಟ್ಟು ಕೆದರಿದಾರ್ ಕಿಡಿಯ ಉದಿಬಿಗ (J. 8, 38). ಪಾರ್ಥಂ ಚನ್ನಿಸಿದನ್, ಎತ್ತಣ ಅದ್ಭುತಮ್ ಇದು? ಎನ್ನು, ಪಾವನ ಉದಿಬಿಗ (8, 40). ಪಾತಮಂ ಮಾಡಿದರ್ ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ ಸಿಡಿಗುಣ್ಣು ಬಡಿಕೋಲ್ಗರ್ ಉದಿಬಿಯನ್ನೆ, ಇದಿಬಿಯನ್ನೆ ಇದುವ ರಣೆ ನೇಣ್ ಉರುರೊಲಿಗಲಂ, ಬಲಿಗಲಂ (28, 47). See J. 6, 2; 20, 13, 14; 27, 39; Rām. 5, 8, 63. Cf. ಇದಿಬಿ.

ಉದಿಮ್ಬು urumbu. = ಉದಿಬು 2. To march; to march against; to attack (ಯುದ್ಧಕ್ರಮಣಮನ ಸ್ಮದ. Dh.); to proceed.

ಉದಿವು uruvu. = ಉದಿಬು 1, The state of being joined or close: mass, abundance, excess, largeness, bigness, greatness; excellence; beauty (T. ಉದಿವು, ಉದಿಬು; also: narrowness; Tē. ಉದಿವು, ಉದಿವು; cf. ಇದಿವು 2). ಉದಿವು ಮಹಾಧಾರತದೀ ವರ್ಣ ಕಕ್ಕಿತಿ ಯೋ (Bhn. 68). ಉದಿವು ಗನ್ನದ ಲೀಪ (Pril. 5, 8). ಉದಿವು ನರಗಟ್ಟಿಗರ ಕುಕವಿಗರ್ ಸಂಗಮಂ ಸನ್ನತಂ ತೊಡೆದು (Mr. 7). ಉದಿವು ಜಯವಧು (J. 12, 29). ಉದಿವು ಕಾನೈಯರ್ (15, 5). ಉದಿವು ಕಜ್ಜಿಮಂ ರೂಢಿಯಂ ಮಾಡಿ ಕೆಡಿಸಿದೆ, ಪಾಪ! (81, 38; see 16, 25).

ಉದಿಃ urē. (Infinitive of ಉದಿ). Abundantly, fully, much, greatly, etc.; further; nicely, well;—mass, abundance; largeness, etc. (ಅಧಿಕ, ಅಗುನ್ನಲಿ, ಕರಂ, ನೆಡೆ, ಮಗ್ಗಿ, ಅನೆಯರ, ಎಡೆ, etc. ಸ್ಮ. 58; ಪದಪುರಾಣಾರ್ಥಂ Ōt. I, 19; II, 34; M. ಉದಿ, power; sharpness; T. ಉದಿ, height; sharpness, etc.; cf. ಉದಿವು). See Grj. 2, after 106; Bp. 20, 12; 34, 36; 47, 24; 58, 50; 59, 58; ಸ್ಮ. 21, 28, 73, 83, 90; Bh. 8, 18, 30; Rāv. 18, 91; J. 2, 4, 26; 3, 5, 31; 4, 29; 7, 57; 8, 25; 9, 24; 25, 5; 31, 26, 34; etc.). — ಉದಿಹೆಡೆ. A large hood. ತಪ್ಪು ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಇವನನೆ ಕಡುಹೆಡ್! ಸರ್ಪನ ಉದಿಹೆಡೆಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನೆ ಆಕ್ಕು (8p.).

ಉದಿಃ urē. = ಉದಿಹೆ (My.).

ಉರ್ಕು urku. 1. = ಉಕ್ಕು 1. To rise, to swell; to boil excessively; to come up or over in boiling; to be greatly increased; to be raised or puffed up, to be haughty or proud, etc.; to be elated, etc. (ಬಿಡ್ಧಕ್ಕ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸ್ಮ. 79; Tu.; Tē. ಒಡುಡು, ಪೊಡುಡು, to rise; ಒಡುಗು, swelling; T. ಪುಡಿಂಗು, to boil; to be hot or angry; see ಪುಗ್ಗು, ಬಗೆ 1).

ಉರ್ಕದಂ (ಸ್ಮದ. 282). ಸೋರ್ಕು ಬಗೆದು ಅದ್ವಿಯ ಮಧ್ಯದೋರ್ ಉರ್ಕದ ಸಿಂಹಲನ ಮದಕೆ ಇದು ಬಿಡ್ಧಂ (Rāv. 5, 128). See Grj. 2, after 106; 4, 118.

ಉರ್ಕು urku. 2. = ಉಕ್ಕು 2. Swelling, etc.; pride (Grj. 8, 11). 2, power, valour (cf. ಉರ 1P). ಅಪ್ಪನ ಉರ್ಕ ಮುದಿದು (Rāv. 9, 7). — ಉರ್ಕದಿ. -ಅದಿ. Pride or power to be lost; to become downcast. ಉರ್ಕದಿದರ್ ದಿಗ್ವರ (Rāv. 5, 38). — ಉರ್ಕಾರ್. -ಆರ್. (ಸ್ಮದ. 79). A valorous man (ಬಲ್ಲಾರ್, ಬಲ್ಲಣ್ಣ, etc., ವರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವನು ಸ್ಕ.). — ಉರ್ಕಡುಗು. -ಉಡುಗು. Power to decrease; to become powerless, to become downcast, to fade, etc. (Grj. 1, 85; 2, after 106; 5, 5; 8, 8). — ಉರ್ಕನ್ನಿಡಿದಿ. -ಅಡಿದಿ. (ಸ್ಮದ. 204). A swelling or swollen river.

ಉರ್ಕು urku. 3. = ಉಕ್ಕು 3. Steel (ರೋಹಣದ ಸ್ಮದ. Dh.; ರೋಹ ಸ್ಮ. 79; T., M. ಉರುಕ್ಕು; see ಎರಕ). ಉರ್ಕನ ಪುಡಿಯನಿವ ಅ ದುಕ್ಕುವೆತಗರ್ ಎನಿಸರ್ ಎಕೆ ಈ ಕೈತಿಯೋ? (Grj. 1, 22).

ಉರ್ಕೆಕ್ಕೆ urkēkkē. Opposition (ಪ್ರತಿಪದ, etc. ಸ್ಕ.; whether ಉರ್ಕೇರ್ಕೆ?).

ಉರ್ಗಿ urgi. = ಉಗ್ಗ 1, q. v.

ಉರ್ದು urdu. = ಉರ್ದು 1 q. v., ಉರಿಬು. To draw or attract towards one's self, to attract; to draw, as a sword, to pull out; to make loose, etc. 2, to become loose; to enter into and go out on the other side, to penetrate. 3, to purge or be purged. (ಆಕರ್ಷಣ ಸ್ಮದ. Dh.; ಓಡಿ ದು ಸೆಳೆವುದು ಸ್ಮ. 88; ಮುಲಭೇದನ ಸ್ಮದ. Dh., ಸ್ಮ. 86; Tu.; cf. ಉಗ 1, ಉಗು 1P). ಕುಡುವಿಲ್ಲನ್ ಎಜ್ಜ ಕೋಲುಂ ನಡೆದುದರ್ ಅನ್ನೋರ್ವನ ಎರ್ಡೆಯನ್, ಒಳ್ಳೆಬ್ಬುಮುಮ್ ಒಳ್ಳುಡಿಯುಂ ಗೇಯಮುಮ್ ಉರ್ಕದ ಕಡುಗಲ್ಲಿರ್ದೆಯೆರ್ಡೆಯನ್ ಅಮ್ಮು ಮೇಣ್ ಉರ್ದು ಗುಮೇ? (ಸ್ಮದ. 89, 221; Kāv. 1, 8, 11). ಉರ್ಕದ ಹೆರೆ (ಉಪಚಡ್ವೆ, ಉಪದೀಳೆ, ಉಪದೇಹಿಕೆ, ವಮ್ಬಿ Hk.). ದಿತಿಜನರ ಎದೆ ಯನ್ ಉರ್ಕದಂ (Bp. 16, 3). ಆಯುಧಂಗಳನ್ ಉರ್ಕ (61, 31). See Ahh. P. 7, 56; 18, 48, 90; Rāv. 5, 98; 5, after 114; J. 5, 58. Cf. ಉಡು.

ಉರ್ದಿಣಿ urdu-ṇi. = ಉರ್ದಿಣಿ, etc. (My.).

ಉರ್ದಿಣಿ urdu-ṇi. = ಉರ್ದಿಣಿ. (My.).

ಉರ್ದಿಯು urdyu. = ಉರ್ದಿಯು, etc. (My.).

ಉರ್ದು urdu. 1. = ಉರ್ದು 1, etc. Coarseness of cloth, etc. (My.).

ಉರ್ದು urdu. 2. = ಉರ್ದು, etc. (My.).

ಉರ್ದು urdu. = ಉಕ್ಕು 2. P. p. of ಉದು. See ಅಡುಡು.

ಉರ್ದಿಕೆ urdikē. Rubbing (My.).

ಉರ್ದು urdu. 1. = ಉಜ್ಜು 1, etc. To rub; to make fine by rubbing (ಸನ್ನಿಧ್ಯುತ್ಪ ಸ್ಮದ. Dh., ಸ್ಮ. 99; Rāv. 5, 89; see ಒರೆ 3). ಉರ್ದಿ ನೆಲಾವರೆಯ ಬೇರನ್ ಅಮಲಕಮುಮಂ (ಸ್ಮದ. 345).

ಉರ್ದು urdu. 2. = ಉಜ್ಜು 2. (ಮಾಣ ಸ್ಮದ. Dh., ಸ್ಮ. 99). ಪುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಉರ್ದು ಕಡಲಿ ತೊವರಿ ಗೋಡುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದು ನನ್ ಇಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟಿ ಕೂಡೆ (ಸ್ಮದ. II). ಉರ್ದಿನ ಕೆಯ್ (ಮಾಣಿಣ Mr. 93).

ಉರ್ದು urdu. 3. = ಉರಿಬು. P. p. of ಉರಿ 1 (My.).

ಉದ್ದಿ urddi. Tbh. of ವೃದ್ಧಿ. (My.).

ಉಪ್ಪು urpu. 1.= ಉರಪ್ಪ 1, etc. To make blaze, etc. (My.).

ಉಪ್ಪು urpu. 2.= ಉರಪ್ಪ 2, etc. Burning; smarting (C.).

ಉರ್ಬರ urbara.= ಉಬ್ಬರ, q. v. (My.).

ಉರ್ಬಸ urbasa. (urbasa). = ಉಬ್ಬಸ, etc. (My.). — ಉರ್ಬಸಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To obstruct another's breath, to suffocate. ಪಸುವನ ಉರ್ಬಸಗೊಳಿಸಿ ವಧಿಸುವ ಹಸಿಯ ಹೊರೆಯರ (Bp. 55, 18).

ಉರ್ಬಿನಂ urbinam. (urbinam). = ಉರ್ಬಿನಂ. Largely, greatly; further; well, nicely; etc. (ಪಿಂದು ಸಿದ್ಧ. II; ಅನೆಯರಂ, ಉಬ್ಬಿದಿಗಂ, ಅಗುನ್ನರ, ನೂಳದು, ಪಿಂದು Kk. 84, o. rs. ಉರ್ಬಿನಂ, ಅರ್ಬಿನಂ).

ಉರ್ಬಿಸು urbisu. (urbisu). = ಉಬ್ಬಿಸು, etc. ಮನುಷ್ಯರ ಅದ್ಭುತಶಕ್ತಿ ಅಗುತ ತನತನಗೆ ಉರ್ಬಿಸುತಮ್ ಇರರ್ (Bp. 57, 8). ಒಡಲನ ಉರ್ಬಿಸದೆ ನೀನ ಉಟ್ಟಿದನೆ ಸದಲನೆ! (59, 10).

ಉರ್ಬು urbu. (urbu). 1.= ಉಬ್ಬು 1, etc. To rise, to swell; to be elated; to be puffed up (ಉದ್ಭವನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; Abh. P. 9, 71; Rāv. 5, after 55; Sāv. 2, after 2). 2, to be or become full of effort, exertion, energy, firmness, or of happiness or joy (ಉತ್ಸಾಹ ಸಿದ್ಧ. Dh.; Grj. 3, 7; 4, 88).

ಉರ್ಬು urbu. (urbu). 2.= ಉಬ್ಬು 2, etc. (Grj. 10, 49). — ಉರ್ಬುಗುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. Pleasure to decrease (Rāv. 5, after 55).

ಉರ್ಬು urbu. 3.= ಉಬ್ಬು 3. — ಉರ್ಬಿ. -ಅಬಿ. = ಉಬ್ಬಿ. (My.).

ಉರ್ಬು urlu. 1.= ಉರಬ್ಬ 1, etc. A noose, etc. (My.; ಹಾಕ G.; Tu.).

ಉರ್ಬು urlu. 2.= ಉರಬ್ಬ 2. Fuel (S. Mhr.; ಉರುವ ಉ G.).

ಉರ್ಬು urlu. 3.= ಉರಬ್ಬ 3, etc. — ಉರ್ಬ ಗಡ್ಡೆ. = ಉರಬ ಗಡ್ಡೆ. (My.).

ಉರ್ವ urva. N. of a man. See ಉರ್ವ.

ಉರ್ವರೆ urvarē. Fertile soil, yielding every kind of crop.

ಉರ್ವಶಿ urvaśi. The name of an Apsaras.

ಉರ್ವಾರು urvāru. = ಇರ್ವಾರು. A kind of cucumber, Cucumis utilisissimus Roxb. (ಕರ್ಕಟ, ಸವುತೆ Nr.). 2, ಮುಕ್ಕಿ (Mr. 148).

ಉರ್ವಿ urvi. ಉರ್ವಿ. The earth; the soil. 2, space. 3, a kind of metrical foot (Ch.).

ಉರ್ವಿಪಾ urvi-pa. A king (V. 14, 103).

ಉರ್ವಿನಂ urvinam. (urvinam). = ಉರ್ಬಿನಂ, q. v.

ಉರ್ವಿಸು urvisu. (urvisu). = ಉಬ್ಬಿಸು, etc. To cause to increase, etc. (Rāv. 11, 87, 93).

ಉರ್ವಿತಲ urvi-tala. The face of the earth, the earth (Ch. v. 221; Bp. 21, 42).

ಉರ್ವಿದ್ರಾ urvi-dhra. Earth-supporter: a mountain (Rāv. 5, 36). 2, the serpent ಶೈಶಾ.

ಉರ್ವಿನ್ದ್ರಾ urvi-indra. A king (J. 26, 88).

ಉರ್ವಿವಧು urvi-vadhu. The earth regarded as a female (V. 11, 101).

ಉರ್ವು urvu. (urvu). 1.= ಉಬ್ಬು 1, etc. (ಮಡರ್ ಸಾ.). ಉರ್ವಿ ಬರ್ವ ತರೆಯಂ (Rāv. 2, 59). ಸಿಂಹಲಕ್ಕೆ ಅರ್ದನ ಬಣ್ಣರ್ ಉರ್ವಿ, ಮಿಗೆ ಕಾಕಗಮಂ ತೆಗೆದರ್ (5, 124). ಅದಿಗದಿಗೆ ಉರ್ವಿ ಮಿಂಚುವ ಎಳೆಮಿಂಚು (8, 102). See Grj. 3, 112; 4, 28, 77.

ಉರ್ವು urvu. (urvu). 2.= ಉಬ್ಬು 2, etc., (ಉಬ್ಬು 1, etc.). ಉರ್ವ ಭಯಕಾರಂ (ವಾಲ್ ಮರ. 488). ಉರ್ವ ಕತ್ತರಿಯ ಮೃಗದ ಇಕ್ಕೆಗಳನ್. . . ಅದಿಸುವ ಕಿರಾತರ್ (J. 28, 43). ಉರ್ವ ಮನ್ವದ ಕಜ್ಜಮ್ ಇದು (29, 39).

ಉರ್ವಿ urvi. 1.= ಉರವಿ 1, No. 3. (My.; Tu. ಉರ್ವಿ).

ಉರ್ವಿ urvi. 2.= ಉರವಿ 2, etc. (My.).

ಉರ್ವು urlu. 1.= ಉರವು, etc. To roll, etc. (My.).

ಉರ್ವು urlu. 2.= ಉರವು 2, etc. Rolling, etc. — ಉರ್ವ ಗಡ್ಡೆ. = ಉರ್ವಗಡ್ಡೆ. (My.). — ಉರ್ವಗಡ್ಡೆ. = ಉರುವ ಗಡ್ಡೆ. (My.).

ಉರ್ವು urlu. 3.= ಉರವಿ 3, etc. (My.).

ಉಲ್ ul. To be hot (cf. obscure Sk. ಉಲ್, to burn, and K. ಉರಿ, also ಒರೆ 4). ಉಲ್ ಉದಕಮುಜ್ಜನಂಗಿಯ್ಯ (J. 28, 20).

ಉಲಕು ulaku. 1.= ಉಲಕು 1 q. v., etc. To start (v. i.), to start up, as a tiger; to make starting efforts so as to get out of a swamp, etc.; to move onwards (S. Mhr.). ನನ್ನ ಸಹಾಯದ ಹೊರ್ವ ಕ ಹಡಗವ ಉಲಕಿಕ್ಕಲ್ಲ (B. 5, 147). 2, to flash on the mind; (the mind) to be struck with painful thoughts; painful thoughts to arise. ಮನಸು ಉಲಕುತ್ತದೆ, or ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಉಲಕುತ್ತದೆ (My.). 3, to be sprained, as muscles or ligaments (My.).

ಉಲಕು ulaku. 2.= ಉಲಕು 2, etc. Sprained state, sprain (My.). — ಉಲಕುಮನ್ವ. A charm or formula used to cure sprains (My.). — ಉಲಕುಮನ್ವಗಾತಿ. One who charms away sprains (My.).

ಉಲಿಲಾ ulāḷa. = ಉರಲಾ, etc. (R.).

ಉಲಿಲಾ ulapa. (ಉಲಿಲಾ). A bush, a shrub (ಹೊದದು Hlā.); a far spreading creeper. 2, a kind of grass, Saccharum cylindricum (ಗೊಳವೆ ಹುಲ್ಲು Hlā., q. v.).

ಉಲಿಬಣಿ ulabaṇi. Tbh. of ಉಲ್ಬಣ. Abundance, etc. (My.).

ಉಲಾರ ulāra. = ಉರಾರ. (My.).

ಉಲಿ uli. 1. To sound (v. i.); to cry; to utter, to speak, to say (ವೇರ್ ಸಿದ್ಧ. 105 Cm.; see e. g. Bp. 11, 17; 28, 14; 50, 50; Sīm. 23; Kk. 16; My.; Tē; T. ಉಲ ಮ್ಪು, ಉಳ್ಳಿ, ಒರಿ; M. ಒರಿ; see ಉಬ್ಬು 3). ಉಲಿದುದು ಕೋಗಿಲೆ (Sīm. 169). ಕೋಗಿಲೆ ಉಲಿಗುಂ (287, 297). ಉಲಿಯ ಕೋಗಿಲೆಗರ್ (J. 8, 6). ಗರುಡರ, ಉಲಿಯದೆ ಇರಿ! (Bp. 1, 44). ಅನ್ವ ಗೆಗರ್ ಉಲಿಯಲು (5, 28). ವಾಡ್ಯವತಿಗರ್ ಎತ್ತಲುಂ ಪಿಂದು ಉಲಿಯರ್ (5, 39). ಕೋರಳುಂ ಉಲಿದು ಬಿಗಿಯತ್ತು (17, 2). ಕುಕ್ಕುಟಮ್ ಉಲಿಯರ್ (22, 25). ಮಂಗಲನಾಡಮ್ ಉಲಿಯಲು (44, 88). ರವಂಗರ್ ಉಲಿಯಲು (46, 52; see further 51, 38; 58, 25, 42; 57, 48; 59, 43; 61, 64). ಉಲಿದು, ಹೆಮ್ಮರ ನುಡಿಯ (Bh. 1, 10, 37; 8, 13, 32). ಬೆಳಗುಪಾಪಗೋದಿಗರ್ ಉಲಿದವು (C. Bp. 4, 7). ಉಲಿವ ಗೆಜ್ಜೆ (Pril. 3, 25). ಒಲಂ. . . ಬೋಟ್ಟಿಗೊಟ್ಟು, ಉಲಿದು (Rāv. 13, 83). ಕಹಲಿಗರು ಮುತ್ತಿ ಉಲಿಯಲ್ಕಿ (ಕೋರಾಕಲ Mr. 288). See Bp. a. ಬಲ್ಲತನ; Grj. 8, 89, 90, 91; J. 5, 3, 12; 13, 23, 50; 22, 47.

ಉಲಿ uli. 2. = ಒಲೆ 3. A sound; a cry; a word (ಧ್ವನಿ, ದನಿ, ಸರ, etc. Śm. 30, Kk. 25; Tē.; T. M. ಒಲಿ). ರತು ನದರಿ ಉಲಿಯ ಸೂತ್ರದ... ಬಾಲದೊಡಿಗೆ (Prll. 3, 25). ಗಳಿವಣ್ಣು ಗಳನ್ ಉಲಿಯನ್ನ ಪಾಮಯರ್ ಎರ್ಪಿಸಿದೊಡೆ (J. 3, 5). See ಮೆಲ್ಲುಲಿ. — ಉಲಿಗುಡು. — ಕುಡು. To emit a sound, to sound. ಗೆಜ್ಜೆ ಮೆಲ್ಲುಲಿಗುಡೆ (Rāv. 13, 102).

ಉಲಿವೆ ulipa. = ಉಲಿವು. (Ahh. P. 3, after 75).

ಉಲಿವು ulipu. = ಉಲಿವ, ಉಲಿವು, ಉಲುವು, ಉಲುವು. A sound; a cry. ಪಕ್ಕಿಗಳ ಉಲಿವು (ಚಿರಿವರಿ ಸ್ತ.). ತಾಲಿಗೆ ಎದಗಿದ ಗಳಿಗಳಂ ಸೋನ ಪಾಮುರೇಜಾಲದ ಒನ್ನ ಉಲಿವುಮಂ, ಕೋ ಕಲಿನಾದಮ್ ಎನ್ನ, ಎಳದಂಗೆಯ್ದು, ತೊಲಗದೆ ನಿನ್ನ ಕೇರಾಳಿ (C. Bp. 11, 9).

ಉಲಿವೆ ulipē. = ಉಲಿವೆ, q. v. (C.).

ಉಲಿಮಿರಿ ulimiri. The plant *Crataeva topia* or *Capparis trifoliata* (Tē. ಉರಿಮಿರಿ, ಉರಿಮಿರಿ). — ಉರಿ ಎಂಬನರೆ. (ನರುಣ, ಸೇತು, ಪಿಕ್ವತಾಕ, ಕುಮಾರಕ, ಮದನವರೆ 81. 126).

ಉಲಿವ uliva. A small black bird with a long tail (My.; ಉಜ್ಜಪುಕ್ಕ, ಅಮ್ಲಾನ or ಮ್ಲಾನ Mr. 174).

ಉಲಿವು ulivu. A sound; a cry (My.). ತಪ್ಪಂಜಾರ ಧಾಪೆಗಳ ಉಲಿವು (Bp. 4, 54). ಅವರ್ ಉರಿವ ಉರಿವನ್ ಆರಿಸುತ (26, 26; see also 31, 5).

ಉಲುಕು uluku. 1. = ಉಲಕು 1 q. v., ಉಲು 1, ಉಲುಕು 1, ಉಲು 1. The body to shake, tremble, be agitated, etc. (ತರೇರಪ್ಪರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; My. = ಉಲಕು Nos. 2 & 3; Rām. 1, 16, 26 = ಉಲಕು No. 2; Tē. ಉಲುಕು, to start, to move suddenly, from alarm; T. ಉಲುಕು, to tremble as in an earthquake; M. ಉಲು, to start, he nnuerved; ಉಲು ಕ್ಕು, to be dislocated; Tu. ಉಲು, to be sprained). — ಉಲು ಕಾಡು. — ಅಡು. To move about. ತರೇರವು ನೀರಿಗಿನ್ನ ಹಗುರುನದ ದಾನ್ನ ಉಲುಕಾದದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿದ್ದು ಕೊಡ್ತರೆ ಅದು ತೇಲುತದೆ (B. 4, 61).

ಉಲುಕು uluku. 2. = (ಇಲುಕು), ಉಲಕು 2, ಉಲು 2, ಉಲುಕು 2, ಉಲು 2. A sprain (My.; M. ಉಲುಕು; Tu. ಉಲುಕು, ಉಲು, ಉಲು).

ಉಲುಟು uluṭu. = ಉಲಟು, etc., ಉಲು. To roll (v. t., My.).

ಉಲುವೆ ulupi. A porpoise, or another sort of fish shaped like a porpoise.

ಉಲುಫೆ ulupē. = ಉಲಿವೆ. Supplies furnished gratuitously to great persons on a journey by the villagers on their route, or also presents sent to such persons' houses (My.; T., Tē., H.).

ಉಲುವನೆ uluhane. = ಉಲುವೆ. (My.).

ಉಲುವು uluvu. = ಉಲಿವು. (My.).

ಉಲುವು uluhu. = ಉಲಿವು, etc. ಅವರ ಉಲುವನ್ ಆರಿಸಿ (Bp. 53, 42; see Rām. 3, 8, 10; 5, 8, 68. 73). — ಉಲುವುಗೆ ಡು. — ಕೆಡು. Sound to cease (Bh. 1, 1, 9).

ಉಲೂಕ ulūka. An owl.

ಉಲೂಖಲ ulūkhala. A wooden mortar used for cleaning rice (ಬರಹ್ Nr.; Mr. 209).

ಉಲೂಖಲಕೆ ulūkhalaka. A gummy or resinous substance, *Bdellium* (ಗುಗ್ಗುಳ G.).

ಉಲೂಪಿ ulūpi. N. of a wife of Arjuna (J. 24, 4, etc.).

ಉಲ್ಕ ulka. = ಉಲ್ಕೆ, ಉಲ್ಕ. (ಬೀದುವಿವು ಉಲುಕು Mr. 47). Cf. ಉಲ್ಕು 4.

ಉಲ್ಕಾವಾತ ulkā-pāta. Falling of a star, meteor-shoot. (My.).

ಉಲ್ಕು ulku. 1. = ಉಲುಕು 1. (My.).

ಉಲ್ಕು ulku. 2. = ಉಲುಕು 2. (My.).

ಉಲ್ಕೆ ulkē. ಉಲ್ಕಾ. = ಉಲ್ಕ. A flame; a meteor. 2, a fire-brand. Cf. ಉಲ್ಕು 3.

ಉಲ್ಕಾ ulkā. = ಉರಟಾ, etc. (My.).

ಉಲ್ಕು ulṭu. = ಉಲುಟು, etc. (My.).

ಉಲ್ಕು ulba. = ಉಲ್ಕ.

ಉಲ್ಕಣ ulbana. = ಉಲ್ಕಣ, etc. (Mr. 446).

ಉಲ್ಕನೆ ulbane. = ಉಲ್ಕಣ, etc. (My.).

ಉಲ್ಕು ulmuka. A fire-brand.

ಉಲ್ಕಕನನ ulkakasana. Erection of the hair of the body.

ಉಲ್ಲಂಗಿ ullangi. The lapwing (Tē.). 2, a snipe (Gz.; T. ಉಲ್ಕಾನ್, a kind of snipe, *soolopax* L.).

ಉಲ್ಲಂಘನ ud-laṅghana. —ನೆ. Passag over or beyond; transgressing; disdaining. (My.; B. 5, 69).

ಉಲ್ಲಂಘಿ ud-laṅghl. One who transgresses or has transgressed (My.).

ಉಲ್ಲಂಘಿಸು ud-laṅghisu. To leap over, to cross; to transgress; to disdain. See Bp. 26, 12; 34, 24; 42, 5; 59, 15; 60, 29; J. 30, 26.

ಉಲ್ಲಟ ullāṭa. = ಉರಟಾ, etc. — ಉಲ್ಲಟವಲ್ಲಟ. dupl. Inside and out, npside down, topsy-turvy, out of order (My.; Mhr. ಉಲಟಾಣಾಲಟಾ, ಉಲಟಾ).

ಉಲ್ಲಡೆ ullāḍē. = ಉಡೆ, etc. (My.).

ಉಲ್ಲಡೆ ullāḍē. (Thh. of ಉಲ್ಲೇಷ?). An awning, a canopy borne over marriage offerings, or over the bride or bridegroom, as they go in procession, borne in state over a bride, etc. (Tē.; R.; Tē. also ಉಲ್ಲಡೆ, ಉಲ್ಲಾಡೆ).

ಉಲ್ಲಸ ud-lasa. Sporting; bright; merry. 2, mirth, happiness, delight (Kk. 51; ಎಲಾಸ C. I, 85).

ಉಲ್ಲಸತೆ ud-lasat. Sporting, dancing; —brilliant, shining. (C. v. 206; Sāv. 1, 74; J. 18, 34).

ಉಲ್ಲಸನ ud-lasana. Jumping up; sporting; rejoicing. (Bp. 59, 35).

ಉಲ್ಲಸಿತ nd-lasita. Shining, bright, splendid; happy; uplifted. (Śmd. 389). ಉಲ್ಲಸಿತೆ, a woman who is bright, etc. (Bp. 5, 27).

ಉಲ್ಲಸಿಸು ullasisu. To be bright, to shine (My.); —to make bright (My.). 2, to be merry, etc.

ಉಲ್ಲಾಘು ullāgha. Recovered from sickness, convalescent (ಕುಶಲವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡೆ Mr. 240).

ಉಲ್ಲಾಘ ud-lāpa. An outcry. 2, change of voice in grief, slokness, etc. See ಕೊಂಕುವೆರಸಿದ ನುಡಿ.

ಉಲ್ಲಾರ ullāra. = ಉಲ್ಲಾರ. ಪೊಸತು ಉಲ್ಲಾರಂ (Śmd. 75; see 8. ತುಲ್ಲು). A variegated cushion to sit upon (My.; Tē.). See ಒದಿಗುಲ್ಲಾರ.

ಉಲ್ಲಾಸ ud-lāsa. = ಉಲ್ಲಾಸ. Jumping up; —sport; happiness, joy, delight; —light, splendour. (Bp. 20, 20; 52, 37; J. 6, 18; 15, 15; 18, 24). — ಉಲ್ಲಾಸವೆದು. —ವೆದು. To become delighted (Bp. 16, 23).

ಉಲ್ಲಾಸ ಉಲ್ಲಾಸ-gāra. A joyful, gay man (C.). Feminine ಉಲ್ಲಾಸಗಾರಿ, ಉಲ್ಲಾಸಗಾತ್ರಿ (My.).

ಉಲ್ಲಾಸಿ ullāsi. = ಉಲ್ಲಾಸಿ. Joyful, gay. Feminine ಉಲ್ಲಾಸಿ, a joyful woman.

ಉಲ್ಲಾಸಿಸು ullāsisu. To be cheerful, to delight, etc. (My.). See Prv. a. ತರಾರಿ.

ಉಲ್ಲಿ u10-a1-i12. In this intermediate place, here. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಿ ಎನ್ನು, ಸ್ಥಲವಿಶೇಷದೊಳಗೆ ಬರುವ (Smd. 145).

ಉಲ್ಲು ullu. = ಹುಲ್ಲು. (My.).

ಉಲ್ಲು ullu. An owl (H.); heavy and stupid; a blockhead (Mhr. ಉಲ್ಲು; R.).

ಉಲ್ಲುಶ್ಚಿ ud-luṣṭhē. Irony. See ಸೋಲ್ಲುಶ್ಚಿ.

ಉಲ್ಲೇಖ ud-lēkha. Scraping; writing (My.); description; utterance, speaking; expressing. (B. 4, 141).

ಉಲ್ಲೇಖನ ud-lēkhana. Scraping; digging; writing (My.); utterance; etc. ಉಲ್ಲೇಖನಗಯ್. -ಂಗೆಯ್. To scrape, to write (Grj. 10, after 97).

ಉಲ್ಲೇಖಿಸು ud-lēkhisu. To write (My.).

ಉಲ್ಲೇಚ ud-lōca. (= ಉಲ್ಲೆಚಿ). An awning, a canopy.

ಉಲ್ಲೇಲ ud-lōla. A large wave or billow; a surge. — ಉಲ್ಲೇಲಕಡ್ಡೆ (ಲ. dupl. (My.).

ಉಲ್ಮ ulva. = ಉಲ್ಮ. The innermost membrane investing the fetus, the amnion. 2, the embryo (ಅ ತಲೆದ ಗಡ್ಡೆ Mr. 308); the womb itself. See s. ಮಾಸು 2.

ಉಲ್ಮುಲವಾ. = ಉಲಬಣೆ, ಉಲುಬಣೆ, ಉಲ್ಬಣ, ಉಲ್ಬಣೆ. Thick, clogged; abundant, much, exceeding; immense; powerful. 2, apparent, manifest, evident. (ಪಾಪ, ಭವ್ಯತರನಾದುದು Mn. 122).

ಉಲ್ಲಾಸ ulhāsa. Tbh. of ಉಲ್ಲಾಸ (My.; Mhr.; B. 3, 80, 90; 5, 183).

ಉಲ್ಲಾಸಿ ulhāsi. Tbh. of ಉಲ್ಲಾಸಿ (My.; Mhr.; B. 5, 27). Feminine ಉಲ್ಲಾಸಿನಿ (My.).

ಉವ uva. 1. This man (in the intermediate space; see ಉ 10). ಅವಂ, ಇವಂ, ಉವಂ (Smd. 182). ಅವರ್, ಇವರ್, ಉವರ್ (121, 182). ಅವರ್ಗರ್, ಇವರ್ಗರ್, ಉವರ್ಗರ್ (124). ಉವರ್ ದೇವರ್, ಉವರ್ ದೇವಿಯರ್ (109). — ಉವರ್. This (intermediate) female. ಅವರ್, ಇವರ್, ಉವರ್ (186, 245).

ಉವ uva. 2. (= ಸ 2, etc.). A secondary affix of the present relative participle, of the future, and of the imperative, which is based on the note s. ಉ 3, q. v., e. g. ಸೇದುವ (Bp. 21, 43), ಸಾಯುವಾ (B. 3, 14), ಬರುವು (1, 4), ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ (1, 6), ಕಾಯುವನು (1, 14), ತೊಡುವರು (1, 15), ಕೂಡಿಯುವದು (1, 18), ನಡೆಮುವ! ಕೇಳುವ! (C.). 2, an affix to form a verbal noun (see ಒಕೆ, & cf. ನ 4). — About the contraction of ಉವ see ಉ 6, ಒ 2, ಒ 2.

ಉವ uva. 3. ಉವ (s. e. ಉಂ 1) - ಅ 10. ಎನುವ ನಂಟನದ ಧಾ (Bp. 6, 1).

ಉವಂ uvam. 1. = ಉಮಂ. A form that has arisen from a final ಉ being treated as fixed or radical (see s. ಉ 4) and ಅಂ 5 in ಎನ್ನುವಂ.

ಉವಂ uvam. 2. ಉವ (s. e. ಉಂ 1) - ಅಂ 4 in ಎನ್ನುವಂ, ಉನ್ನುವಂ, q. v. It is of a doubtful character in ಎನ್ನುವಂ, ಎನ್ನುವಂ, (ಕನಸುವಂ Bp. 18, 6; 86, 35), ತನ್ನವಂ, ತಮ್ಮವಂ, ನಿನ್ನವಂ, ನಿಮ್ಮವಂ q. v., in which it may be either = ಉವಂ 1, or = ಎನ್ನು (ಎನು), ಎನ್ನು (ಎಮು), etc., with a fixed or radical ಉ and ಅಂ 4.

ಉವಕೆ uvakē. = ಓಕೆ, q. v.

ಉವಣ uvā2-aṇa1. = ಉಣ, ಒಣ 1, ಓಣ. Not unfrequently e. g. ಹೋಗುವಣ, let us go!

ಉವಣ uvā2-aṇa1. = ಉಣ, ಓಣ 2. Vulgarly e. g. ಹೋಗುವಣ, let us go! (C.). Another ಉವಣ see s. ಓಣ 1.

ಉವರ್ಣ u-varṇa. The letter ಉ; the letters ಉ and ಊ as belonging to the same class (Smd. 65, 132, 355).

ಉವಾಲೆ uvālē. = ಉಯ್ಯಾಲೆ, etc. (My.; ಹೋರಾಲೆ Ṛb.).

ಉವು uvu. The plural of ಉಮ 1 and 2, q. v.

ಉವುಂ uvum. A form that has arisen from a final ಉ being treated as fixed or radical (see s. ಉ 4) and ಉಂ 1, see e. g. ಇನಿವುಂ, ಎನ್ನುವುಂ, ಎನ್ನುವಂ, ಒನ್ನುವಂ.

ಉವ್ವಾಲೆ uvvālē. = ಉವಾಲೆ. (My.).

ಉವ್ವು uvvu. = ಉಓ, ಉಏ, ಹುವ್ವು, etc. (My.). See ಕ ಲ್ಲವ್ವು.

ಉವನ ಉಸಾನಾ. Tbh. of ಉವನಸ್. (My.; G.).

ಉವನಸ್ ಉಸಾನಾ. Śukra, the preceptor of the Asuras and regent of the planet Venus. 2, the planet Venus.

ಉವನಸ್ ಉಸಾನಾ. Tbh. of ಉವನಸ್ (Mr. 38).

ಉಶೀರ ಉಸಿರಾ. The fragrant root of Andropogon muricatus Retz.

ಉಶ್ವಾಸ ಉಸಾಸಾ. Tbh. of ಉಶ್ವಾಸ. Exhaling; deep breathing; breath;—inhaling (My.; S. Mhr.). (Bp. 47, 58; J. 14, 22). — ಉಶ್ವಾಸ ನಿಶ್ವಾಸ. Inhaling and exhaling (J. 14, 22).

ಉಷ usha. = ಉಷಸ್, ಉಷ 2. (ಉಷಣಾಲ Mr. 67). See ಅ ಧ್ಯವ.

ಉಷಣಾಲ ushas-kāla. The time of morning light, the dawn, day-break; (the period consisting of two ghaṭikās before the breaking of dawn, Mhr.). See ಪೂರ್ವಾಹ್ನ, ಮುಪ್ಪುಗರ್.

ಉಷಣ ushapa. = ಉಷಣ. Black pepper (ಮರೀಚಿಕ, ಮೇಣು Mr. 138).

ಉಷಣೆ ushaṇē. = ಉಷಣೆ. Long pepper, Piper longum Lln. 2, Piper ohaba. (ಹಿಪ್ಪಲಿ G.).

ಉಷತಿ An inauspicious discourse.

ಉಷರ್ಪುಧ ushas-budha. Fire; Agni. 2, a child.

ಉಷಸ್ ushas. Morning light, the dawn.

ಉಷಾ ushā. At day-break.

ಉಷಾಪತಿ ushā-pati. The husband of Ushā (Ushē), Aniruddha, the son of Kāma.

ಉಷಾರಮಣ ushā-ramana. Aniruddha.

ಉಷಿತ ushita. 1. Burnt. 2, quick.

ಉಷಿತ ushita. 2. Inhabited, dwelt. See ಪ್ರೇಷಿತ.

ಉಷಿತಗವೇನ ushita-m-gavina. Formerly inhabited by cattle (Colebr.).

ಉಷೆ ushē. 1. ಉಷಾ. The dawn. 2, the daughter of Bāpa and wife of Aniruddha.
 ಉಷೆ ushē. 2. Burning, scorching. 2, ತವೇರಿ (G.).
 ಉಷ್ಣ nashpa. Shone forth. See ಷ್ಣ.
 ಉಷ್ಣಿ ushpl. Shining forth. See ಷ್ಣಿ.
 ಉಷ್ಣಿ ushpa. Tbh. of ಉಷ್ಣ. (C.).
 ಉಷ್ಣಿ ushtra. = ಒಟ್ಟಿ, ಒಟ್ಟಿ, (ಒಟ್ಟಿ). A camel. 2, an "ostrich" (C.).
 ಉಷ್ಣಕ ushtraka. (= ಉಷ್ಣಕ). An earthen vessel (ಮೃದ್ವಯ ಪಾತ್ರೆ Nn. 85). 2, a potter's wheel (ಕುರಾಲದಕ್ರ, ಕುಮ್ಭಾದಿರ ತಿರುಂ 85).
 ಉಷ್ಣಿ ushtri. A she-camel (Nn. 85).
 ಉಷ್ಣಿಕೆ ushtrikē. A she-camel (ಉಷ್ಣಿ, ಹೆಣ್ಣೊಟ್ಟಿ Nn. 85). 2, an earthen vessel (ಮೃದ್ವ ಮಡಕೆ Mr. 466).
 ಉಷ್ಣ ushpa. Hot, warm; pungent. 2, impetuous, passionate; sharp, active. 3, heat; hot vapour; the hot season (ವಾಪ್ಪ, ಸೆಕಳೆ Mr. 47; ಘರ್ಮ, ಮುಪ್ಪಾದಿರ 387; ಸೆಕಳೆ, ಜಳೆ S. 15; ಉಷ್ಣ 101).
 ಉಷ್ಣಜ್ವರ nashpa-jvara. Fever occasioned by, or connected with, heat (My.; Bp. 50, 25).
 ಉಷ್ಣತೆ nashpatē. Heat, warmth; morbid heat in the system (My.; ಪಂಚಾಂಗ ಛ. B. 4, 82. 95).
 ಉಷ್ಣತ್ವ ushpatva. = ಉಷ್ಣತೆ. (B. 5, 141).
 ಉಷ್ಣರಶ್ಮಿ nashpa-raiml. The sun.
 ಉಷ್ಣರೋಗ nashpa-rōga. Morbid heat in the system, especially venereal disease (C.).
 ಉಷ್ಣಾಗಮ ushpa-āgama. Approach of the heat; the hot season (April-May in My.).
 ಉಷ್ಣಿಕ ushpaik. = ಉಷ್ಣಿ. Name of a type of metres (Mr. 362).
 ಉಷ್ಣಿಕೆ ushpaikē. Rice-gruel (ಗಿಡೆ Hā.; ಕೂರಾಮ್ಪು, ಯವಾಗು Mr. 214).
 ಉಷ್ಣಿಕ್ಕು ushpaikkn. Tbh. of ಉಷ್ಣಿ (Smd. 106 Cm.).
 ಉಷ್ಣಿಸು nashpian. To be heated (R.).
 ಉಷ್ಣಿಹ nashpih. Nom. ಉಷ್ಣಿಹ. (Ch.).
 ಉಷ್ಣಿಷ್ಠ nashpiṣṭha. Anything wound round the head (ಶಿರೋವೇಷ್ಟನ, ತಲೆಸುತ್ತು Nn. 121; ತಿರವ ಸುತ್ತಿದು Mr. 469); a turban; a diadem, a crown (ತಿರೇಟ, ಮುಕುಟ Nn. 121).
 ಉಷ್ಣೋದಕ ushpa-udaka. Hot water (My.).
 ಉಷ್ಣೋದಕಮ nashpa-npagama. The hot season.
 ಉಷ್ಣ nashma. (Sk.). = ಉಷ್ಣೆ, ಉಷ್ಣ.
 ಉಷ್ಣಕ nashmaka. The hot season.
 ಉಷ್ಣನ nashman. = ಉಷ್ಣ. Heat; ardour; steam; the hot season. See ಉಷ್ಣ.
 ಉಷ್ಣಿ nashmē. Kannada form of ಉಷ್ಣ (ಉಷ್ಣೆ); see ಉಷ್ಣಿ.
 ಉಸ us. = ಉಸ, ಹುಸ, ಹೋಸ. A sound used in scaring away animals (C.). 2, in sighing when tired (C.; Tu.; Tē. ಉಸು). Cf. ಉಸ. — ಉಸ ಬಿರ. A call to their sheep and goats used by shepherds (C.). — ಉಸನ್ನು. -ಎನ್ನು. To utter the sound ಉಸ in either way (C.). ಉಸನ್ನು ಸುಯ್ಯತೆ (Bp. 8, 17).
 ಉಸಕನೆ usakkanē. = ಉಸಕನೆ. (ಗುಡುಗುಮ್ಮನೆ, ಅತಿಮಾನಾ ಘಂ ಛ. I, 90).

ಉಸಕನೆ usakkanē. = ಉಸಕನೆ, etc. (My.).
 ಉಸಕು usaku. = ಉಸಕು 1, etc. (C.).
 ಉಸಲು usalu. = ಉಸಲು, etc. (ಮಣಲು, ಮಳಲು Ch.; C.).
 ಉಸಲಿ nsali. = ಉಸಳೆ, ಉಸಳೆ, ಉಸಳೆ, ಉಸಳು, ಉಸಳು. Boiled pulse (also grains) seasoned with salt, chilli, mustard, oil, etc. (Sl. 314; My.; Mhr. ಉಸಳ).
 ಉಸಲು usalu. = ಉಸಲಿ 2, etc. Breath (S. Mhr.). 3 ನೆ ಎರ್ಮ ಮೂಗಿನ ಹೊರಳಿಗಳನ್ನ ಉಸಲು ಬಿಡುವದನ್ನೂ ಎದಿ ಕೊಳ್ಳುವದನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತದೆ (B. 5, 239). ಕರಡಿಗಳು (ಎವರೆ) ಉಸಲು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತವೆ (259). 3 ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮೆಯ್ಯೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಉಸಲು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ನೆಟ್ಟಿಗಾಗುತ್ತದೆ (260).
 ಉಸಳೆ nsali. = ಉಸಲಿ, etc. (S. Mhr.).
 ಉಸಳೆ usalē. = ಉಸಳೆ, etc. (G.).
 ಉಸಾಬರಿ usāhari. Business, affair (S. Mhr.). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಉಸಾಬರಿಗಳು (B. 4, 194).
 ಉಸಿಕನೆ usikanē. = ಉಸಕನೆ. Stilly, silently; inactively; without emotion; without cause; uselessly; for nothing (ಸುಮ್ಮನೆ, ಸುಮ್ಮನೆ, ಮೌನ ಸಿಮ್. 389; cf. Tē. ಉಸಿಕೆ, ಉಸಿಕೆ, silently, etc.; cf. ಉಡುಗು 1?). See Bp. 24, 28. 63; 25, 29; 38, 36; 47, 18; 50, 39. 59; 60, 40; 61, 57.
 ಉಸಿಕು usiku. = ಉಸಿಕು, ಉಸಿಕು 2, ಹೊಸಕು. (My.).
 ಉಸಿಗು usigu. = ಉಸಿಕು, etc. (My.).
 ಉಸಿಗೆ usigē. = ಉಸಿಕು, etc. (My.).
 ಉಸಿರ್ usir. 1. = ಉಸುರಿ 1, ಉಸುರು 1. (To breathe); to sound; to utter, to speak, to say, to tell (ಭಾಷಣ Smd. Dh.; ಪೇಟೆ Smd. Cm. 32. 72. 123. 149. 265. 390. 399. 400). P. p. ಉಸಿರ್ಮ. ಉಸಿರ್ವಂ (Smd. 32). ಉಸಿರ್ವಂ (72). ಉಸಿರುತ್ತಿರೆ (77). ಉಸಿರ್ವ (123). ಉಸಿರ್ವೆ (400). ಉಸಿರಲಿ! (277). ಆಮೆ ಅಜ್ಜಿವೊಡಮ್ ಉಸಿರಲಿ ಅಮ್ಮೆ ವೆ ಆಜ್ಜನ ಗತಿಮಂ (263). ಮರೆವರಂ, ಮಾಮರ್ವಂ ಎನ್ನು, 3 ಎಂಬ ಧರ್ ಉಸಿರ್ವಂ (Smd. 48). ಉಸಿರ್ವ ಕಡುಗಟ್ಟಿ (Mr. 344).
 ಉಸಿರ್ usir. 2. = ಉಸಲು, ಉಸರು, ಉಸುರಿ 2, ಉಸುರು 2. Breath; life (T., M. ಉಯಿರ್). 2, taking breath: caesura (Ch.). ಉಸಿರ್ಗರ್ (Smd. 52; Ahh. P. 9, 117).
 ಉಸಿರು usiru. = ಉಸಲಿ 2, etc. (My.; also: strength, vigour).
 ಉಸುಕು usuku 1. = ಉಸಕು, ಉಸಿಕೆ; ಉಕಲು, ಉಸುಳೆ, ಉಸುಲು, ಉಸುಳು. Sand (ತರ್ಕರೆ, ಸ್ಥಳತ G.; C.; B. 4, 151; Tē. ಇಸುಕ, ಇಸುಮು, ಎಸಲು).
 ಉಸುಕು usuku. 2. = ಉಸಿಕು, etc. (My.).
 ಉಸುಪು usupu. = ಉಸಕು 1, etc. (My.).
 ಉಸುಲು usulu. = ಉಸುಳು, etc. (C.; B. 8, 65; 4, 132).
 ಉಸುರ್ usur. 1. = ಉಸಲಿ 1, etc. P. p. ಉಸುರ್ಮ (Riv. 5, after 126). ಅಭಿನವನಿಗಣ್ಣಿನ ಅಭಿನವಮಂಗಣ ಉಸುರ್ಮಂ (Mr. 5). ಅಭಿನವಮಂಗಣ ಉಸುರ್ಮ ಸತ್ಯತಿಯದಂ ಅಜಿವಂ ಆರ್? (7). ಇನ್ನುಸುರ್ಮ (Smd. 67). ತತ್ಸಮದ ಬಿನ್ನಣವನು ಉಸುರ್! (Kk. 3). See Grj. 2, after 106; J. 2, 20; 4, 8. 41. 51; 5, 82; 8, 24; 9, 29; 10, 18; 12, 30; etc. — ಉಸುರುಸುರ್. rep. (Grj. 2, after 106; Bp. 29, 18).
 ಉಸುರ್ usur. 2. = ಉಸಲಿ 2, etc. (J. 21, 39). ಅಜಿವ ಉ

ಸುರ (ಹೀರಾಂ, Bp. 46, 57). — ಉಸುರಡಗು. -ಅಡಗು. Breath to be suppressed; to be nearly suffocated (Bp. 54, 81; 58, 56). — ಉಸುರನುಗೊಳಿಸು. -ಅನುಗೊಳಿಸು. To try to recover the natural breathing (Bp. 47, 59). — ಉಸುರ ಹಿಡಿ. = ಉಸುರು ಹಿಡಿ. To hold or suppress one's breath (Rām. 5, 8, 63). — ಉಸುರಾನ್. -ಅನ್. Breath to be arrested; to gasp for breath, to pant (Bp. 1, 50). — ಉಸುರಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To breathe (Rāv. 5, 94). — ಉಸುರಿಸು. -ಇಸು. To breathe (Bp. 50, 59; My.); to breathe with force, to snort (Bp. 32, 27). 2, to put one's breath (i.e. one's life with its sin and curse) upon another person, as a onrse (S. Mhr.). — ಉಸುಗರ್. -ಕರೆ. = ಉಸುರುಗರೆ. Breath to emit its peculiar sound. 2, to breathe; to pant; to sigh (ಪ್ರಸಿತ್ತ, ಸುಯ್, ಉಸುರು ದಿಡು G.). — ಉಸುರೋಗು. -ಒಗು. Breath or sighs to come forth (J. 19, 14). — ಉಸುರಾಣ. -ತಾಣ. Breathing place, a pause (Öh. v. 39). — ಉಸುರ್ವಡು. -ವಿಡು. To breathe (J. 5, 23).

ಉಸುರು usuru. 1. = ಉಸಿರ್ 1, etc. (My.). P. p. ಉಸುರಿ. ಅಧಿನವಮಂಗರಾಜನ್ ಉಸುರಿವನ್ ಅಧಿನವಾಧಿನವಂ (Mr. 1b. 4). See Bp. 1, 17; 3, 22; 8, 23; 11, 21. 49; 26, 53. 80; 28, 29; 32, 19; 39, 60; 57, 22; J. 6, 18. 34; 9, 28; 31, 58. — ಉಸುರುಸುರು. rep. (Bp. 37, 4; 45, 38).

ಉಸುರು usuru. 2. = ಉಸಿರ್ 2, etc. (C.; Tē. ಉಸುರು, ಉಸಿರಿ, ಉರುರು, ಉರ್ವ; ಉಸು, speech; Tē. ಉಸುರು also: a sigh; Tu. ಉಸುರು, ಉಸುಲು; cf. ಉದು 1). ಉಸುರುಣ್ಣಾದರೆ ಉಕ್ಕು ಮಾಡ್ ತಿನ್ನ ಬಹುದು (Prr.). — ಉಸುರಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To breathe (C.; B. 4, 85). — ಉಸುರಾಡು. -ಅಡು. Respiration to take place (C.). — ಉಸುರು ಕಟ್ಟಿಸು. To choke, to suffocate (C.; B. 3, 109). 2, = ಉಸುರ ಹಿಡಿ (ಉಸುರ್ 2, My.). — ಉಸುರು ಕಟ್ಟು. Breath to be obstructed or suppressed, the windpipe to be stopped (C.; B. 4, 60). 2, to hold the breath (My.). — ಉಸುರುಗರೆ. -ಕರೆ. = ಉಸುಗರ್. 2, to emit breath. ಬಿಡುಬಿಡು ಉಸುರುಗರೆ (ವಿಸುಸುಯ್ G.). — ಉಸುರುಗರೆ. -ಕರೆ. To exhale (S. Mhr.); to breathe (ಅತ್ಯಾಸ G.). — ಉಸುರು ತಾಗು. The breath (of another person) to touch (one, My.). — ಉಸುರು ಬಿಡು. To exhale (C.); — to expire (My.). — ಉಸುರು ಹಿಡಿ. To hold the breath; to keep the breath in one's chest so as to make the body lighter, or so as to strengthen the chest for supporting a heavy object (C.); — to retain life (My.).

ಉಸುರು usuru. 1. = ಉಸುಕು 1, etc. (R., G.).

ಉಸುಳ usul. = ಉಸರಿ, etc. (S. Mhr.).

ಉಸುಳ usul. = ಉಸುಳ, etc. (G.).

ಉಸುಳ usul. = ಉಸುಳ, etc. (G.).

ಉಸು usra. Bright; a ray of light. 2, a bull.

ಉಸು usre. A cow.

ಉಸುಸ usvāsa. Thb. of ಉಸುಸು. (C.; Mhr.).

ಉಸುಸು uhuhu. A sound emitted when shivering from cold (C.; Tē. ಹಾಹಾ).

ಉಸುಸು uhū. = ಉಸುಸು. (My.). 2, a sound used by cattle-drivers in calling their cattle or urging them on (S. Mhr.).

ಉಸು uhū. No, no! (My.; B. 4, 97; Mhr. ಉಸುಸು).

ಉಳ ul. 1. = ಒಳ್ಳೆ 1. To be (ಸತ್ಯ, ಸತ್ಯೆ Smd. Dh.; Smd. 190; T., M.; Tē. ಉಳ್ಳು; cf. ಉದು; ಇರ್ 1); to have,

to possess (see ಉಳ್ಳ with accusative; ಒಡಮೆ, etc.). Its third person present is ಉಳ್ಳು (Smd. 291; T., M. ಉಳ್ಳು); the other persons of the present are ಒಳಂ, ಒಳರ್; ಒಳಯ್, ಒಳರ್; ಒಳಂ, ಒಳವ್; ಒಳವ್ (292). ಉಳ್ಳು (ಅಸ್ತಿ Nr.). ಉಳ್ಳು is used also with its subject in the plural (C.), e. g. ಮದವನಿಗನ ಆರು ಕೆಲವ್ವರು ಸ್ವೀಕರಣೆ ಉಳ್ಳು, ಅವರು ಜನ್ಮರು ಎನಿಸು ಗು (Nr.). ಜನವರ್ ಉಳ್ಳು ಒಲಯ್ ಕೊಪ್ಪರೆ (Bh. 1, 8, 80). ಜಾಣ್ ಉಳ್ಳು (Smd. 80). Also ಧಾರ್ಮಿಕಂ ಮುನ್ನೆ ಒರ್ವನ್ ಉಳ್ಳು (J. 28, 14). ಅಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳು ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ಉಳ್ಳು (C.). — ತರಣ್ ಆರುಮ್ ಒಳರ್ ಖಲಸಂಸರಣದೊಳ್ (Smd. 85). ಅವನ ಆಳ್ ಒಳವ್. . . ನಮ್ಮ ಪ್ಪಾಕದೊಳ್ (201). ಪೇದ! ಎನಿರ್ತಮ್ ಒಳಂ ಮುರಾನಕನ್, ಒಳರ್ ಅನ್ನೆ ವರಂ ಮಾರ್ಪದೊಳ್ ಇದೆಯರ್ ಮುದುಗುವ ಅತಿಥಿರ್ (292). ನಂಗುವವಮ್ ಒಳವ್ ಪದಯೊಳ್ ಮದಾಮಕ್ಕಂಗಳ್ (292). ನೆಲದೊಳ್ ಉಳ್ಳು ಪ್ಪಾಣೆಗಳೆಲ್ಲಂ ನೀರೊಳ್ ಒಳವ್ (Hlā.). ಉಳ್ಳೆಲ್ಲ (Bp. 4, 20). ಉಳ್ಳುಳ್ಳು (13, 3; 51, 57). See Bp. 38, 28. 72; 40, 14; 44, 53; 54, 28. 86. 81; 55, 43; Rāv. 5, 128; B. 1, 15. 18; 2, 18. 26; 8, 82. 103. — ಉಳ್ಳು. Present relative participle: being (C.; T., M.); — having, possessing (T.); being able (Bp. 28, 38). ದೋಷವಿದದೊಳ್ ಎನಾನುಮ್ ಉಳ್ಳಿದಂ ಪ್ರಿಯದಂ ತಿರ್ದು ವುದು (Smd. 3). ನೀನುಳ್ಳಿದೆ ಉಳ್ಳು ರಾಜ್ಯಂ (155. 292). ಮಾ ಗರ್ದೊಳ್ ಉಳ್ಳು ಸನ್ನಿ (74). ಅದಿವಳ್ಳರ್ (74). ಅರ್ಥಮ್ ಉಳ್ಳು ಮಂ (88). ಪೊನ್ನಕ್ಕುವನೆ ಕುಲೇನಂ (84. 174). ಸೊಲುಗುಕ್ಕುವನೆ ವೋ (174). ಧನಮುಕ್ಕುಂ, ಬಿದುಕ್ಕುಂ (242). ಕಾದಿ, ನಿನ್ನ ಉಕ್ಕುರುಂ ಬೇಸತ್ತರ್ ಕೆಲರ್ (285). ಎಕಾರಂ ಕಡೆಯಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಒಡೆತ್ತಂ (297). ಸ್ವಸ್ತಿಕ್ ವರ್ಧಮಾನ ನನ್ನಾವರ್ತಕ್ ಮೂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಉಕ್ಕುವ ಅರಮನೆಯ ಜನ್ಮಂಗಳ (Hlā.). ನಾನುಳ್ಳು ಭೂಮಿ (ನಡುಲ Hlā.). ಕೆಸದುಳ್ಳು ಎಡೆ (ಪಿಟ್ಟಲ Hlā.). ನಿನ್ನಯ ಜೀವಮ್ ಉಳ್ಳು ಅನ್ನ ಬರ ನಿನ್ನಯ ಜೀವವೇ ಗತಿ (Bh. 1, 8, 28). ಉಕ್ಕುದು (ಎಡ್ಡ ಮಾನ್, ಸತ್ Nr.). ಉಕ್ಕುದು (Bp. 27, 2). ಧದ್ರವತಿಯೋ ಉಳ್ಳ ತೇಜಗ್ (J. 3, 41). — ನುಣ್ಣು ಉಕ್ಕುಂ or ನುಣ್ಣುನೆ ಉಕ್ಕುಂ (Smd. 185). ಅವನು ರೂಢಿಯನ್ ಉಕ್ಕುದು, ಅವನೇ ರೇಸು (174). ಗರ್ವದನ್ ಉಕ್ಕುವ (ಸಮುನ್ದ, etc. Hlā.). ಸೂಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ ದಿಯನ್ ಉಕ್ಕುವನು (ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಿ Hlā.). ವಾತಕೋಗವನ್ ಉಕ್ಕುವನು (ವಾತಕ Hlā.). ಕುಂಡಿತಾಂಗುರಿಗಳನ್ ಉಕ್ಕು ಅಂಗಿಯ್ (ಪ್ರ ಸ್ತುತಿ Nr.). ಅಡ್ಡಾಯಧವನು ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಕ್ಕುವನು (ಸ್ಥಿತಿತಿ Nr.). ಕತ್ತಲೆಯನ್ ಉಕ್ಕು ಇರುಳು (ತಮಸ್ಸೆ Nr.). ತೋರಿಹ ಕೆಡ್ಡಲನ್ ಉಳ್ಳ ಆಳು (ಪೀನೋದ್ಧಿ Nr.). ಪಿಲ್ಲಣಿಯನು ಕೊಡಲಿಯ ನುಮ್ ಆಯುಧವಾಗಿ ಉಕ್ಕುವನು (ಯಾಪ್ಪೇಶ್ Nr.). ಮಳನ್ ಉಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶ (ಸಕತಾವನ್ Nr.). ಕರಿಯ ರೇಖೆಯನ್ ಉಳ್ಳ ಸಾರಂ ಗ (ಕೃಷ್ಣಸಾರ Nr.). ಉಳ್ಳಲ್ಲಿ ಉಣಲಿಲ್ಲ, ಉಳ್ಳಲ್ಲಿ ಉಡಲಿಲ್ಲ, ಉಳ್ಳಲ್ಲಿ ದಾನ ಕೊಡದವನ್ ಒಡವೆಯು ಕಕ್ಕಗೆ, ನೈಸಗೆ (Sp.). — Si. frequently uses the infinitive with ಅರ್ (ಅಲು) and following ಉಳ್ಳ instead of the relative participle present, e. g. ವ್ಯಾಪಿಸಲುಳ್ಳು (= ವ್ಯಾಪಿಸುವ, 50). ನಡೆಯಲುಳ್ಳು (85), ಕೊಳ್ಳಲುಳ್ಳು (87), ಸೆಳೆಯಲುಳ್ಳು (89), etc. — See also Bp. 17, 5; 23, 88; 30, 10; 39, 13; 40, 45; 81, 59. — ಉಕ್ಕುವ. -ಅವ. A rich man (Bp. 23, 11).

ಉಳ ul. 2. = ಒಳ್ಳೆ 2. The inner side, the inside (T. ಉಳ್, M. ಉಳ್ಳು, Tē. ರೋ; T., M. also ಉಡು). — ಉಳ್ಳಂಜು. -ಅಂಜು. To frighten the mind: to frighten excessively (Abh. P. 9, 174). — ಉಳ್ಳಲರ್. -ಅಲರ್. To blossom (also) in the inner parts. ಕೊಸಗು ಎನೆದುಮು ಮಲರ್ವ ಅಲರ್ವ, ಉಳ್ಳಲರ್ವ, ಮಿಸುಪ, ಪೊಸು ಅಲರ್ವ ಅಲರಿಂ (Öpr. 7, 56). — ಉಳ್ಳಕ್ಕು. -ಅಕ್ಕು. To fear in the mind: to fear greatly (Abh. P. 9, 178). — ಉಳ್ಳುರರ್. -ಉರರ್. To roll inside (Abh. 9, 117). — ಉಳ್ಳಿದೆ. -ಉಡೆ 2. An inner

(under) garment: the dress of a Jaina mendicant. ಸವಣ ರ ಉಳುಕೆ (ತಟ್ಟು, ಓ. 1, 64); a garment (of leaves, Rāv. 5, 109). — ಉಳುಕೆ. — ಒಳ 2. Inner blaze: the submarine fire (Abh. P. 10, 159; 11, 154; 12, 96).

ಉಳುಕೆ ul. 3. = ಒಳ 2. ಉಳುಕೆ. A good, precious sort of garment (ದುಗುಲ, etc. Ss.). — ಉಳುಕೆ. — ಒಳ 2. A good, precious thing (Abh. P. 12, 39).

ಉಳಕೆ ulaka. A small toy of wood that rolls on two round knobs of which one is at each end (S. Mhr.).

ಉಳಿ uli. 1. To conceal one's self, to hide (ಆ ದಂಗೆ ಸ್ಮದ. Dh.; ಗೋಪನ ಸ್ಮದ. Dh.; M. ಉಳಿ, to stoop, peep; M., T. ಒಳ, ಒಡುಗು to hide one's self; cf. ಉಡುಗು 1; ಉಳ 2, ಒಳ 3).

ಉಳಿ uli. 2. Hiding. 2, an ambush, a lurking place (ಕಳ್ಳನ ಉಳಿ ಸ್ಮದ. Dh.); a hunter's hut (ಬೇಟೆಯ ಉಳಿ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಒಳ; M. ಒಳ, ಒಳ; Tu. ಉಳವು, Tē. ಒಳವು, a secret).

ಉಳಿ uli. 3. A thief (ಕಳ್ಳ ಸ್ಮದ. Dh.; ಚೋರ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಉಳವು, a spy, scout).

ಉಳಿ uli. 4. A chisel; a burin; an awl (ಪ್ರಸ್ತರೋಪ ಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; ಒಡಗಿಯ ಉಳಿ ಸ್ಮದ. Dh.; ಬಿಂಕ, ಪ್ರಸ್ತರಫಿಟನೋ ವಕರಣ Hlā.; ವ್ಯಕ್ತಾದನ, ವ್ಯಕ್ತಫಿಟಿ Nr.; ಕಾರುಕನ ಮುಟ್ಟು ಸ್ಮ. 116; ಬಿಂಕ Mr. 383. 483; ಬಿಂಕ, ಕಲ್ಲುಳಿ Nn. 129; C.; M., T., Tu.; Tē. ಉಲಿ; T. ಉರುಳು, to penetrate, pierce; Tu. ಉರುಳು, to bore; T. ಫಿಳಿ, to chip, ont stone, etc.; Tē. ಒಡುಡು, to be worn away; ಫಿಡುಡು, to stab, thrust, pierce through; to bore as a hole). ಸಮ್ಯಗಾದನ ಉಳಿ (ಆ ರೆ, ಚಮುಫಿಟಿ Nr.). See ಉಗುರುಳಿ, ಕಲ್ಲುಳಿ, ತಿರುಪಳಿ. — ಉಳಿ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಮರಾ ಕಡಿಯೋದು ಬಿಡದು. — ಕಬ್ಬಿಣದ ಉಳಿಯಾದರೂ ಕೆಯ್ ಕಡಿಯದೆ? (Prva.). See Prv. s. ತೈಲ.

ಉಳಿ uli. 5. = ಉಲೆ. See ಮಣ್ಣುಳ.

ಉಳಿ uli. 6. An affix that denotes a person or beast following an occupation or being possessed of, see e. g. ಅಟ್ಟುಳಿ 2, ಎಗ್ಗುಳಿ 1 & 2.

ಉಳಿ uli. 7. See e. g. ಒಟ್ಟುಳಿ, ಒಂಗುಳಿ, ದೊನ್ನುಳಿ.

ಉಳಿ uli. 8. = ಹುಳಿ. Acidity, etc. (My.).

ಉಳಿಗ uliga. 1. = ಒಳಗ. A man who hides or lurks (ಸನ್ನಿಧಂ ಓ. 1, 20, o. rs. ಸನ್ನಿಧಂ, ಒಳಗ).

ಉಳಿಗ uliga. 2. An affix denoting a man who lives on or by (ಸ್ಮದ. 237), e. g. ದೇವಳಿಗ, ಮಣ್ಣುಳಿಗ (237).

ಉಳಿತ ulita. Hiding or sheltering one's self: having recourse to, joining, union (ಸೇರುವ Bhn. 60).

ಉಳುಕು uluku. 1. = ಉಲುಕು 1, etc. (My.). ಉಳುಕೆ ತಿನ್ನ ವಗೆ (to him who had stolen and eaten the onions) ಉಳುಕೆ ತು (, when the theft was disconsed, Prv.).

ಉಳುಕು uluku. 2. = ಉಲುಕು 2, etc. (My.).

ಉಳುಕು uluku. 3. = ಉಳುಕು 4. (ಉಳುಕೆ Hlā.; Nr.). ಬೇಡು ತಿಪ್ಪ ಉಳುಕು (ಉಳು Mr. 47).

ಉಳು ulka. = ಉಳು. (Abh. P. 13, 63; 14, 122).

ಉಳು ulku. 1. = ಉಲುಕು 1, etc. (My.).

ಉಳು ulku. 2. = ಉಲುಕು 2, etc. (My.).

ಉಳು ulku. 3. To shine; to blaze; to appear (ದೀಪ್ತಿ ಸ್ಮದ. Dh.; ಓ. 1, 57; Abh. P. 13, 60; ಸೇವ. 1, 46; T. ಒಳ, light, splendor, fire, etc.; ಒಳಿ, to shine; ಒಡ, to shine; ಉಡ, sunshine; Tē. ಒಲೆ, ಫಿಲೆ, to appear, come to light; Tu. ಉಲೆ, to shine; cf. ಉಲಿ 1, ಉಲೆ, ಒಲೆ 5, ಒಳ 2, ಫಿಲೆ 1).

ಉಳು ulku. 4. = ಉಳುಕು 3. A shining or blazing substance, a meteor (ದೀಪ್ತವ್ಯ ಸ್ಮದ. Dh.; Rāv. 5, 80). ಉಳು ಬಿಡ್ವವು (Bp. 61, 11).

ಉಳು ulka. = ಉಲಕಾ. (My.).

ಉಳು ulka. 1. See s. ಉಳ 1.

ಉಳು ulka. 2. = ಉಲಕೆ 1, etc. A rolling; that rolls or is round, a ball, as of dough. 2, a bulb. — ಉಳುಗಡ್ಡೆ = ಉಳುಗಡ್ಡೆ. (S. Mhr.). — ಉಳುಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. A rolling ooooo-nut, either when rolled towards an idol, or when played with (S. Mhr.). 2, an unripe fruit, as a mango, etc. (My.).

ಉಳುತನ ulatana. The state of being or having. ಉಪಯೋಗವುತನ (G. 78; My.). See ಡೈವಳುತನ.

ಉಳು ulli. 1. = ಉಲಕೆ 1 q. r., etc. A bulb; an onion (My.; T. ಉಳಿ, Tē. ಉಲಿ, Tu. ಉಲಿ, ಉಳಿ, onion, garlic). ಉಳು ತಿನ್ನ ವಗೆ ಉಳುಕು (Prv.). See ಕರುಳಿ, ಕಾರುಳಿ, ಕೇಸುಳಿ, ನೀರುಳಿ, ಬೆಳ್ಳುಳಿ. — ಉಳುಗಡ್ಡೆ. An onion (C.). See ನಂ.

ಉಳು ulli. 2. = ಬೆಳ್ಳು 2. See ನೀರುಳಿ 2.

ಉಳು ulli. 3. = ಉಲಕೆ 2, etc. (My.).

ಉಳುಸು ullisu. = ಉರುಳುಸು, etc. (C.). ಗಾಲೀ ಉಳುಸು (G. 186).

ಉಳು ullu. = ಉಲಕು, etc. To roll, etc. (C.).

ಉಳು ulli. = ಉಲಕೆ 1, etc. — ಉಳುಗಡ್ಡೆ = ಉಳು. (ಮದ್ದುಮ, ನೀರುಳಿ, ಪರಾಣ್ಣು, ಸುಕನ್ನಕ G.).

ಉಲಿ ul. = ಉಲೆ, ಉಲಿ 1. To plough (ಎಲೇಖನ ಸ್ಮದ. Dh.; Abh. P. 11, 127; T., M. ಉಲಿ; Tē. ಮನ್ನು; Tu. ಉಲ, ploughing). P. p. ಉಲಿ, (ಉಲಿ). ಉಲಿ (ಸ್ಮದ. 288). ಜವದಂ ಕವಲಯಂ ಸುಟ್ಟು, ಕದ್ವಿಯನ್ನ ಉಲಿ (282 Mdh. MS.). ಉಲಿ ಯನ್ನ ಉಲಿ ಧಾವಂ (ಸ್ಮದ. 1).

ಉಲಿ ulā. 1. = ಉಲಕು, ಉಲದು, ಉಲತು, ಉಲದು, ಉಲದು 2, ಉಲಕು, ಉಲದು, ಉಲದು. A shortened P. p. of ಉಲ 1. — ಉಲ ಕೊಳ್ಳು. To escape (C.). 2, to remain, to stop (C.; B. 5, 125).

ಉಲಿ ulā. 2. = ಉಲ 2, ಉಲ 3. Remaining; staying; etc. — ಉಲಗಡೆ. — ಕಡೆ. That remains as too less, i. e. the remainder (S. Mhr.). — ಉಲಗಡೆ. — ಕಡೆ. (The remaining side), the remainder or rest (of a sum, C.). 2, remaining alive (My.). — ಉಲತರ. = ಉಲವಡ. (My.). — ಉಲವಡ. Remainder (My.).

ಉಲಿ ulā. 3. = ಉಲ 4, ಹುದ. (My.).

ಉಲಿಕೆ ulaki. = ಉಳಿ 2, ಉಲಿಕೆ, ಉಲಿಕೆ 2, ಉಲಿಕೆ 2, ಉಲಿಕೆ 2. Remaining; remnant. ಉಲಿಕೆ ಜನರು, the remaining persons (C.; B. 5, 20). ಉಲಿಕೆ ಒಡವೆಗಳು, the

remaining things (127). ಉದಿತೇ ಹಣ, the rest of the money (C.).

ಉದಿತ ulata. 1. = ಉದಿತ 1. The act of ploughing, ploughing (My.).

ಉದಿತ ulata. 2. = ಉದಿತ, ಉದಿತ 2. Remaining; what remains, rest (C.).

ಉದಿತು ulatu. = ಉದಿ 1, ಉದಿತು, etc. A P. p. of ಉದಿ 1. Having remained, etc., being saved or gained.

— ಉದಿತಾಯ. — ಅಯ. = ಉದಿತಾಯ, ಉದಿತಾಯ. That remains (in one's hand) as gain: gain, profit (C.; ರಾಧ G.).

ಉದಿತು uladu. = ಉದಿತು, etc. A P. p. of ಉದಿ 1 (C.). ಉದಿತ ದಣ್ಣು (B. 5, 68). ಯಜಮಾನನ ಸ್ವತಸ್ತತ್ವ. ಉದಿತು (5, 121). See Prv. s. ತಗದು.

ಉದಿತೆ ulatē. Remaining; remainder (My.).

ಉದಿತು ulamē. = ಉದಿತು, ಉದಿತು. Ploughing (My.).

ಉದಿತು ulal. 1. Ploughing. ಉದಿತು ಇಲ್ಲದ ಹಾದುನು (ದಿಲ, ಅಪ್ರಹತ Nr.).

ಉದಿತು ulal. 2. To whirl round, to swing, to be unsteady; to be loosened and fly away (T., M. ಉದಿತು; Tē. ಉದಿತು; to fall; ವದಲು, ವದುಲು, to loosen, be untied; see ಉದಿತು). ಕದನದೊಳೆ ಅರಸು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಹಾರಾಜರ, ಅಡ್ಡು ಸಿಡಿಲ್ಲದು, ಕಸು ಸೂಸಿದುದು, ಅರಗೀಲ ಉದಿತು, ಮದಂ ಕಡಿಪೋದುವೆ (Abh. P. 13, 69 MS.).

ಉದಿತು ulavu. (= ಉದಿತು), ಉದಿತು 2, ಉದಿತು 2. Remaining; remainder, balance (My.).

ಉದಿತು ulavē. Remaining; being saved; refuge; N. of a place. ನಡೆತನ್ನರ ಆ ಉದಿತು ಮಹಾಮನೆಗೆ (Bp. 61, 74).

ಉದಿತು ulasu. 1. = ಉದಿತು 1, ಉದಿತು 1. To cause to plough (My.).

ಉದಿತು ulasu. 2. = ಉದಿತು 2, ಉದಿತು 2. To cause to remain; to spare, etc. (My.).

ಉದಿತು ulahu. 1. = ಉದಿತು 1, etc. (My.).

ಉದಿತು ulahu. 2. = ಉದಿತು, etc. (My.).

ಉದಿ uli. 1. To leave, to abandon, to quit (ಸ್ಥಾನವ್ಯಕ್ತಿ ಕೆಂದ. I; ಬಿಡು I; ಕೆಂದ. 107 Cm.; 194 Cm.; 261 Cm.; 354. 399 Cm.; ಕದ, ಕಳೆ 90 Cm.; 107 vritti); to except (ಕೆಂದ. 377). 2, to be left, to remain (ಅವಶಿಷ್ಟ ಕೆಂದ. Dh.; ಕೆಂದ. 116; ಎಸು ಕೆಂದ. 113. 134 Cm.). 3, to be left out, excepted or excluded (ಹೊದಿತಾಗು 77. 337 Cm.). 4, to remain alive, to be saved (ಜೀವಿಸು ಕೆಂದ. I; ವಿಮೋಚನ ಕೆಂದ. Dh.). 5, to be saved, to be gained (ರಾಧಮಾಗು (ಕೆಂದ. I). 6, to remain behind. (C.; T., M. ಒದ; Tu. ಒರಿ; T. ಉದಿ, to live, to escape; Tu. ಉದಿ, remnant). P. p. ಉದಿದು (etc., see s. ಉದಿ 1). ಕದು ತಾಯ ಬದಿಯನ್ ಉದಿದು ತೆದಿದಿಲ್ಲಂ (ಕೆಂದ. 194). ತಾರಗೆ ಬೆಳಗುದಾದುವೆ (Lilv. 3, 5). ಕೃತಾಭಿಷೇಕ ಮಹಿಮೆ ಕೆ 2 ಪಟ್ಟದ ಅರಸಿಯರು, ಭಟ್ಟಿನಿ ಎಮ್ಮುದು ಉದಿದ ಅರಸಿಯರು; ಕೃಷ್ಣ ಎಮ್ಮುದು ಹೊನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಯು, ಉದಿದ ಒಡಮೆ ಕೃಷ್ಣ ಎಮ್ಮುದು; ಬೇಗುಲಂಗಳಣೆ ಅಯತನಮ್ ಎಮ್ಮುದು, ಉದಿದ ಸಿರಿವನ್ನರ ಮನಮ್ ಹರ್ಷಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hla.). ಉದಿದ (ಅವಶಿಷ್ಟ ಕೆಂದ.

344). ಉದಿದುದು (ನಿಶೇಷ, ನೃತ್ಯ Hla.). ಉದಿದಿದುದು (ನಿಶೇಷ, etc. Mr. 453). ಹಾದೂರಿಗೆ ಉದಿದವನೇ ಗೌಡ (Prv.). ನಿಲ ಹೋಗಲಾ ಎನ್ನ ಒಡಲಾ ಉದಿದವನೇ (Bh. 1, 8, 61). ಅದು ದೂರ ಉದಿದಿತು (B. 2, 47). — See ಕೆಂದ. 26. 47. 63. 77. 82. 90. 98. 107. 113. 129. 134. 138. 231. 248. 252. 291; Abh. P. 14, 102; Bp. 1, 54; 6, 3; 9, 29; 11, 6; 12 sum.; 12, 16. 19; 18, 23; 22, 8. 38; 24, 80; 27, 23; 47, 9; 52, 7; 55, 13. 17; 58, 87; 59, 54; 60, 22; Bh. 1, 10, 30; 3, 18, 31; Grj. 4, 59; Rāv. 5, 43; 6, 133; 13, 8. 19. 21; Śiv. 2, 12; J. 1, 7; 2, 19. 61; 4, 4; 5, 31; 7, 2; 9, 31; 10, 21. 88. 41. 43; 11 sum.; 15, 14. 18; 17, 20. 21; etc.; B. 8, 79. 101. 126; 4, 17. — ಉದಿದಿಗುಡು. — ಕುಡು. To cause to remain alive, etc. (J. 4, 28). — ಉದಿದುದು. rep. (Bp. 85, 3; 55, 8).

ಉದಿ uli. 2. = ಉದಿ 2, etc. Remaining; remnant, etc. See ಅರಿ ಉದಿ. — ಉದಿಗಡೆ. = ಉದಿಗಡೆ. (My.). — ಉದಿ ನಿರ್ದುರ. (ಅರ್ಥ, q. v.; ಕೆಂದ. II).

ಉದಿ uli. 3. (= ಉದಿ, q. v.). A kind of penance (ಒನ್ನ ನೋಡಿ Kk. 79).

ಉದಿಕೆ uliki. = ಉದಿಕೆ, etc. (C.; B. 5, 154. 167. 169. 180).

ಉದಿಕು uliku. (ಕೆಂದ. I). Remaining; surviving; remainder; preservation.

ಉದಿಕೆ ulikē. 1. = ಉದಿಕೆ 1, etc. (My. occasionally).

ಉದಿಕೆ ulike. 2. = ಉದಿಕೆ, etc. (My.).

ಉದಿಗ uliga. 1. An affix denoting "subject to" (ಒಳ ಪಡೆದವ ಕೆಂದ. I), e. g. ದಣ್ಣುದಿಗ (I). Cf. ಉದಿಗ.

ಉದಿಗ uliga. 2. A bird of omen (ತಕುನದ ವಕ್ಕಿ ಕೆಂದ. I; M. ಉದಿ, circumstances; ಉದಿ ಕಾಣು, to inquire from the astronomer; ಒಡಿ, sorcery; to use witchcraft; Tē. ವಲು ನು, an omen; cf. ಒಕ್ಕು 4).

ಉದಿಗು uligu. 1. = ಉದಿಗು 1, q. v.

ಉದಿಗು uligu. 2. = ಉದಿಗು 2, q. v.

ಉದಿತ ulita. = ಉದಿತ 2, (My.).

ಉದಿತು ulitu. = ಉದಿತು, etc. (My.). — ಉದಿತಾಯ. — ಅಯ. = ಉದಿತಾಯ. (My.).

ಉದಿತು ulipu. = ಉದಿತು 1, ಉದಿತು, ಉದಿತು 1. To cause or suffer to remain; to spare, to save; to save, as life (ಶೇಷಕರಣ ಕೆಂದ. Dh.).

ಉದಿತು ulimē. = ಉದಿತು, etc. (My.).

ಉದಿತು ulivu. = ಉದಿತು. (ಕೆಂದ. I; ಕೆಂದ. 247). ಭೀಷ್ಮಕ ನು ಮಗಲ ಉದಿತ ಕಾಣದೆ, ಕಣ್ಣಿನ ಒನ್ನ ಅನುಮಾನಸಾಧನವ (Rām.). 2, a kind of pelikē among the viçchit-tiçitras (Kāvy. III, 2, B. 82 seq.). — See ಅದಿವದಿವ; J. 21, 20.

ಉದಿತು ulisu. 1. = ಉದಿತು 1, etc. (My.).

ಉದಿತು ulisu. 2. = ಉದಿತು 2, etc. To cause or suffer to remain; to spare, to save; to keep alive (C.; B. 3, 125; 4, 45. 223; 5, 63. 65).

ಉದಿ ulu. 1. = ಉದಿ, etc. To plough (C.). P. p. ಉದಿದು (Si. 803. 820). ಉದಿದವು (819).

ಉದಿ ulu. 2. = ಉದಿ 1, etc. A P. p. of ಉದಿ 1. — ಉದಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಉದಿ ಕೊಳ್ಳು. To be spared, etc. (C.; B. 2, 39).

ಉಟು **uḷu**. 3. = ಉದ 2, etc. — ಉಡುಗಡೆ. -ಕಡೆ = ಉದಗಡೆ. (My.).
 ಉಟು **uḷu**. 4. = ಉದ 3, ಹುಡು. — ಉಡುಕಡೆ. ಉಡುಕಡೆ. Ringworm (My.).
 ಉಟುಕು **uḷuku**. = ಹುಡುಕು. (My.).
 ಉಟುಕೆ **uḷukē**. 1. = ಉದ್ಕೆ 1, etc. (My.).
 ಉಟುಕೆ **uḷukē**. 2. = ಉದಕೆ, etc. (C.; B. 5, 231. 249. 274).
 ಉಟುಗು **uḷugu**. 1. = ಉಡುಗು 1, ಉಡು. To be attached to, to be fond of or pleased with, to love (cf. ಉಪ್ಪು 1; ಉದ್ಗ; ಒಡ್ಗು 1; T. ಉಡುವರ್, continual love). ಉಡುಗಿದಂ (ಒಡ್ಗುಂ ಸ್ಮದ. I; ಕೂರ್ತಂ II, o. r. ಉಡುಗಿದಂ).
 ಉಟುಗು **uḷugu**. 2. Erotic sentiments, etc. (ಚೇಟ ಸ್ಮದ. II, o. r. ಉಡುಗು).
 ಉಟುತ **uḷuta**. 1. = ಉದತ 1, etc. (My.).
 ಉಟುತ **uḷuta**. 2. = ಉದತ 2, etc. (My.).
 ಉಟುತು **uḷutu**. = ಉದ 1, etc. A P. p. of ಉದ 1. — ಉಡುತಾಯ. -ಅಯ. = ಉಡುತಾಯ, etc. (My.; B. 5, 303).
 ಉಟುದು **uḷudu**. = ಉಡುತು, etc. (My.).
 ಉಟುಪು **uḷupu**. = ಉದ್ಪ, etc. (J. 4, 62).
 ಉಟುಮೆ **uḷumē**. = ಉದಮೆ, etc. Ploughing (My.).
 ಉಟುವಿಕೆ **uḷuvikē**. Ploughing (My.).

ಉಟುಸು **uḷusu**. 1. = ಉದಸು 1, etc. (My.).
 ಉಟುಸು **uḷusu**. 2. = ಉದಸು 2, etc. (My.).
 ಉಟುಹು **uḷuhu**. 1. = ಉದ್ಪ, etc. (Bp. 40, 36; 49, 9; 61, 25; Bb. 1, 8, 27. 28. 39; J. 2, 61; 4, 15; 6, 52; 8, 42; 10, 18; 11, 41; 20, 41. 42; 26, 44; 29, 24).
 ಉಟುಹು **uḷuhu**. 2. = ಉದಹು 2, etc. (My.).
 ಉಟ್ಕೆ **uḷkē**. 1. = ಉಕ್ಕೆ 1, ಉದಕೆ 1, ಉಡುಕೆ 1. Ploughing (ಉದ್ಗ ಛಾವಂ ಸ್ಮದ. I).
 ಉಟ್ಕೆ **uḷkē**. 2. = ಉಕ್ಕೆ 2, ಉದಕೆ, etc. Remaining; remainder.
 ಉಟ್ಗಿ **uḷgi**. = ಉಗ್ಗ 3, (ಉದ 3). A kind of penance (ಒನ್ನ ನೋವ್ವು ಸ್ಮದ. II; T., M. ಉದ, to suffer, be wearied; to undergo penance; to be employed in business, etc.; T. ಉಯಂಗು, to be distressed, be sorrowful; ಉದ್ಕೆ, to labour much, work hard; ಒಡು, to mortify the body; to afflict; to trouble; ಒಡುಂಗು, to set in order, keep within bounds, enrb, keep under; cf. ಒಯ್ಯನೆ; see ಉದ್ಗ).
 ಉಟು **uḷgu**. = ಉಡುಗು 1, etc. To be attached to, etc., to love (ಸ್ವೇಷ ಸ್ಮದ. Dh.).
 ಉಟ್ಕೆ **uḷkē**. Attachment, love (ಸ್ವೇಷ ಕೆ. I, 45).
 ಉಟ್ದು **uḷdu**. = ಉದ 1, etc. A P. p. of ಉದ 1. (My.).
 ಉಗ್ಗ **uḷgn**. A vulgar way of writing Sk. ವೃ and ೃ.

ಉ

ಉ

ಉ ೧. 1. The sixth letter of the Alphabet (Smd. 12). When initial it is often written ಉ.
 ಉ ೧. 2. Final ಉ is seldom met with in Kannada words; an instance is the noun ಉ (ಹೂ, ಸ್ಮದ. 67. 95. 202). As the final of imitative sounds it appears e. g. in ಕೂ (of ಕು) and ಛೂ (of ಛು), and then may take the pluta form (19. 68). A few monosyllabic Samskrita words retain their final ಉ in Kannada (67. 103).
 ಉ ೧. 3. In some verbal nouns ಉ is a lengthening of ಉ, e. g. in ಸೂಡು (Smd. 250).
 ಉ ೧. 4. An optional form of the vocative of Samskrita words with final ಉ (Smd. 152).
 ಉ ೧. 5. (= ಉ 10). An indicative adjective pronoun formed of ಉದ 1: this (in the middle). ಅ, ಈ, ಉ (Smd. 202). ಅ ಬನಮ್, ಈ ಬನಮ್, ಉ ಬನಮ್ ಎನ್ನದೆ, ತೊದಿಲ್ಲು, ಘಾಗೊಯ್ದರ್ ಅವರ್ (202). Cf. ಉಕೆ 2, ಉಕೆ 1.
 ಉ ೧. 6. A contraction of ಉವ 2 or ಉವು (My.), e. g. ಎನಸೂದು (Smd. 88. 172. Mqb. MS.). ಇರೂ ಛಾವಂ (Nr.). ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟಿರೂ ಮನೆ (Hlk.). ಮೂಡೂದು (Mr. 380). ಅರಾಡೂ

ದು, ಎದಿಗೂದು (454). ಮುಂಡೂದು (464). ಸುತ್ತೂದು (469). ತೊಡ್ಡೂದು (539). ಒಪ್ಪೂದು (Nn. 71). ವಕ್ಕು ಎದಿಗೂದು (Kk. 86). ಪಾವಂ ಪಾದೂ ಕಾಲಕೆ (Sp.). ಚೆಲ್ಲೂದು (ಎಕೇರ್ಯ ಸ್ಮದ. Dh. Cm. ad ಪೇದ್). Cf. ಉಣ, ಉನ.

ಉ ೧. 7. = ಉಂ 1, ಉ 9, ಅಂ 5. A copulative conjunction that has the same meanings and uses as ಅಂ 5 q. v., etc., but appears as final also in the accusative: and; and... and; also; at any rate; even; soever; though.— ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಸಾಲವ ಕೊಪ್ಪುವನೂ ಇಬ್ಬರೂ, ಉತ್ತಮರ್ ಎನ್ನೂ, ಅಧಮರ್ ಎನ್ನೂ, ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮಿತ್ರ ಸುಹೃತ್ ಎನ್ನೊಡೆ ಎಡೆಯಲಿ ಆದ ಸಂಗಡಿಗನು, ನಣ್ಣನೆನ್ನೊ ಎಮ್ಮರು (Nr.). ರೇವೆ ರಾಜ ಎನ್ನೊಡೆ ಎಡೆಬೆಡಕು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು, ವೃಕ್ಷಾದಿಗಳ ಸಾಲ ನ ಮಧ್ಯವೆನ್ನೊ ಎಮ್ಮರು (Nr.). ಎನ್ನೊ ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ಸನಾತನ Nr.). ಎನ್ನೊ ಗೆಯ್ಯದ ಛೂಮಿ ಖಿಲಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlk.). ಕಟ್ಟ ಎಮ್ಮುದು ಕೊಬ್ಬಿಗೂ ರೇತಸ್ಸಿಗೂ ರಕ್ತಕ್ಕೂ ಮೆದುಳಿಗೂ ಉತ್ಕೆಗೂ ಹೇರಿಗೂ ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗಿಗೂ ಸಿಮ್ಪುಳಕ್ಕೂ ಶ್ವೇತಕ್ಕೂ ಕಣ್ಣಿರಗೂ ಕಣ್ಣಿಗಿಗೂ ಬೆವರಿಗೂ ಹೆವರು (Si. 205). ವಲ್ಲರಿ ಮಂಜರಿ ಹುಪ್ಪಿನ ಗೊಂಬರಿಗಾದರೂ ಹುಪ್ಪು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಬಳ್ಳಿಗಳಿಗಾದರೂ ಬೆಸರುಗಳು (122). ಮಿಕ್ಕ ನಾಲ್ಕು ತಟ್ಟಿಗಳೂ (106). ಎರಾ ಮೂಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೇರಾದ ಕೊಬ್ಬು (204). ತ್ಯಾಗ ಭೋಗಗಳು ಎರಡೂ ಉಳ್ಳವನು (854). ಎಲ್ಲವೂ ಸಮ್ಪೂರ್ಣವಾಗಿ (871). ಚೆನ್ನೋದಯಕಾಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತು

ವರ್ತೆ ಆದರೂ ಪಾಡ್ಯವು ಅದರೂ ಇದ್ದು ಅಚರಿಸಲ್ ಪಡುವ ಹುಣ್ಣಿಮೆ (39). ಹಳ್ಳವಾಗಿಯೂ ದಿಣ್ಣೆಯಾಗಿಯೂ ಹಾಕಿರುವ ಹುಣ್ಣಿನ ತಿಟ್ಟಿ (112). ಆಳು ಹಾಲು ಮೊಸರು ತುಪ್ಪ ಪುಷ್ಕಳವಾಗಿ ದೊರೆಯುವದಾಗಿರೂ ಮೊದಲ ಪಡುವದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಗೊಲ್ಲರ ದೊಡ್ಡಿ (118). ಕಡೆಗೂ ಬೆಳದು ಇರುವದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ 377). ಎದ್ದೆ ಕಲಿಸುವನೂ ಅನ್ನ ಕೊಡುವನೂ ಕಷ್ಟದೊಳಗಿನ್ನ ಕಾಯುವನೂ (B. 1, 14). ಆ ಕಾಗದ ಬಹಳ ದಪ್ಪಗಿಯೂ ಹುರುಬರಕಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ (1, 15). ಗಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಲಿಕ್ಕುಬೆಳೆಯೂ ಕಾಗದವೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ (1, 23). ಅವು ಬದ್ಧೆ ಮೈ ಹದ್ದಿಗರನ್ನ ನಾಯಿಗರನ್ನ ಬಯ್ಯುವವು (2, 18). ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವಾದರೂ ತಾನೇ ಆಗದು (2, 24). ಮತ್ತೆ ಯಾವವೂ ಇಲ್ಲ (2, 37). ನನ್ನ ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳು ಹೋದವು (3, 124; see ಎರಡೂ). ತರೀರ ದಲ್ಲಿ ಅರೋಗ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇತರಸೌಖ್ಯಗಳು ಇದ್ದು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೇ ಸರಿ (4, 24). ಎಲ್ಲಿಯೂ, wheresoever; everywhere; etc. (C.). ಎನ್ನೂ, whenever; always; etc. (C.).—See ಲೂ.

ಲೂ ರಿ. 8. = ಲೂವು, etc. — ಲೂಗಾಯ. A slight wound (My.).

ಲೂ ರಿ. 9. The initial *l* that is connected with *p* and *h*, see e. g. ಲೂ 8, ಲೂಡು 2, ಲೂಡು, ಲೂರಿಗೆ, ಲೂ ಸರವಳ್ಳಿ, ಲೂಸು 1 & 2.

ಲೂಕಾರ ರಿ-kāra. The letter ಲೂ (Śmd. 11).

ಲೂಕಾರಾನ್ತ ರಿ-kāra-anta. A word with final ಲೂ (Śmd. 102).

ಲೂಕೆ ರಿ-kē. 1. = ಲೂಕೆ, ಲೂಕೆ, ಲೂಕೆ. The warp of a loom spread and starched; the warp in general (ನೆಯ್ಗೆ śm. 78; T., M. ಲೂಡು, the woof; cf. ಉ ಯ್ 2?). ಹೊರಸಿನ ನೆಯ್ಯು ಲೂಕೆಯ ನುರಿ (ಎದ್ದು śmd. 1).

ಲೂಕೆ ರಿ-kē. 2. This (intermediate) female (ಮಧ್ಯ ನಾರಿ śm. 78). ಆಕೆ, ಈಕೆ, ಲೂಕೆ (Śmd. 186). ಕದು ತಡೆದತ್ತು, ಕನ್ನಡ ಲೂಕೆ ಲೂ ಮನೆಯ ಲೂಕೆಗರ್ ಬಯರ್ (202).

ಲೂಬ್ಬಿ ರಿ-kyā. = ಲೂಬ್ಬ. Boiled in a pot, as e. g. meat.

ಲೂಂಕೆ ರಿ-kē. = ಲೂಕೆ 1, etc. (My.).

ಲೂದ ರಿ-ka. = ಲೂಡು, ಲೂಂಡ, ಲೂಂಡು. Superior, more costly (C.; Mhr. ಉಂಡಾ). — ಲೂಡ ಅಡವೆ. Costly cloth (My.; ಸು ಪೇಟೆ G.). — ಲೂಡ ನೀಡ. Superior and inferior (C.). ಲೂಡವಾದ್ದು ನೀಡವೆನ್ನ ಹೇಳಿ ಬಾರದು (Prv.). — ಲೂಡ ಬೆಳ್ಳಿ. Superior, fine silver (C.).

ಲೂಬೆ ರಿ-ka. = ಲೂಬು 2. (Tē. ಲೂಬೆ, a kind of grass; Tu. ಲೂಬರ್, a kind of broom grass). — ಲೂಬುಲು = ಲೂಬು ಹುಲ್ಲು. A kind of long grass from which brooms are made (My.; cf. ಹುಬುಲು).

ಲೂಡು ರಿ-ka. = ಲೂಡು. (Śd.; Tē. ಲೂಡು, to fall off, as the hair from sickness).

ಲೂಡು ರಿ-ka. = ಲೂಡ. (C.).

ಲೂಬೆ ರಿ-ka. An insect that infests grain (My.).

ಲೂಂಡ ರಿ-ka. = ಲೂಡ, etc. (My.).

ಲೂಂಡು ರಿ-ka. = ಲೂಂಡ, etc. (My.).

ಲೂಡ ರಿ-ka. A verbal noun of ಲೂಡು 1: Taking a meal; a meal (C.; ವಲ್ಲನ, ಅಭ್ಯವಹಾರ. ಅತನ, ಭಕ್ಷಣ, ಭೋಜನ, etc. Hā., Nr., Mr. 220, Śl. 317; T., Tu.). ವರಸುತ ನುಮ್ ಇಲ್ಲದ ಮನೆಯರ್ ಲೂಡಮ್ ಅದು ಆಗದು (Bp. 24, 81). ಕೇರಗ ಲೂಡು ಮಾಡದವನೋ? (40, 42). ತಿರುಮ್ಬು ಲೂಡ (48, 58). ಲೂಡು ಬಟ್ಟೆ (61, 19). ಲೂಡು ಬಾ (B. 2, 7). ಲೂಡದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮತಿ ವರ ಬೇಳು (4, 25). ನಾಲ್ಕು ಮದ್ದಿ ಅತ್ತ ಇಷ್ಟಂಗೆ ಲೂ ಟ್ಲೆ ಹೇದ್ದೇ (4, 52). ಲೂಡು ಕರೆಯುತ್ತೀರಿ (5, 152). ಲೂ ಟ್ಲೆ ಕೂಡು (5, 153). ಲೂಡುಗದವರ ಲೂಡು ಬತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಆಗು

ತ್ತದೆ (5, 286). ಲೂಡ ಅದ ಮೇಲೆ (5, 294). ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಗಾಡೆ, ಲೂಡು ಮೊದಲು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. — ಲೂಡು ಕಲ್ಲದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಯಾತಕ್ಕೂ ಬೇಡ. — ಲೂಡು ಕಲ್ಲದವನು ಕಾಟ ಮಾಡದೆ ಇರನು. — ಲೂಡು ಕೆಟ್ಟು ಬಿತ್ತು (or ಬೀದಿ); ಗನ್ನ ತೇದು, ಹೇಣ ಹೋಯ್ತು. — ಲೂಡು ಮುಂಡು, ಮೂಗು ಹಿಂಡು. — ಲೂಡು ಮುಂಡು, ದಣ್ಣೆಗೆ ಹಿಂಡು. — ಲೂಡು ಬೇಡದಾಯಿತು, ಹೊಟ್ಟೆ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಿಲ್ಲ. — ಲೂಡದಲ್ಲಿ ನೀರಿಗಾಗಿರ ಬೇಳು. — ಲೂಡು ಪರಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ನೋಟ ಪೆದರಿಟ್ಟೆ, ಲೂಡು ಮನದಿಟ್ಟೆ. — ಲೂಡು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ, ಮಾ ತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗವಿಲ್ಲ. — ಲೂಡು ಬೇಡವೆನ್ನು, ನಾಟಲಕ್ಕೆ ಹೋದ. — ಲೂಡು ಅನ್ನರ ಹೂ, ಓಟ ಅನ್ನರ ಲೂಡು. — ಲೂಡು ಬೇಡ, ಪಡಿ ಬೇಡ. — ಲೂಡು ಹಾಗೆ, ಪಲಹಾರ ಮುಪ್ಪಾಗ (Prvs.). ಎಪಯುಲ ಮುಟನಾಗಿ, ಸವಿಯ ಲೂಡುಗರ್ ಉಣ್ಣು, ಬೆಮಿಸ ಬೇಡ (Dp. 4, 1). ಪುತ್ತ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿವಸ, ಹಾಲುಲೂಡದ ಹಟ್ಟಿ (1, 4). ಸೌಖ್ಯವಿಲ್ಲದ ಲೂಡವದು ಕಾದಿ ಕೂಟ (54, 8). See Prvs. s. ನೂಕು 1, ನೋಟ, ಪಕ್ಷ, ವಕು, ಬಟ್ಟೆ 2, ಬಿಟ್ಟಿಯೂಟ; J. 29, 25; 34, 10. — ಲೂಡು ಗೀಟ. reit. A meal and its appendage (C.). — ಲೂಡು ಮಾಡಿಸು. To give a meal (to another, C.). ಅವನನ್ನು or ಅವನಿಗೆ ಲೂಡು ಮಾಡಿಸು (C.). — ಲೂಡು ಮಾಡು. To take a meal (C.). ಕೂಡೆ ಲೂಡು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಸಹಭೋಜನ Śl. 317). See Prv. s. ನೋಟ.

ಲೂಡಗಾಡಿ ರಿ-ka-gāṭi. A great eater (C.).

ಲೂಡಗಾರ್ತಿ ರಿ-ka-gārti. A woman who eats much (My.).

ಲೂಟು ರಿ-ka. Rising. (Mhr. ಉಟೇಣ, to rise; ದೈಸೇಣ, to sit). — ಲೂಟು ಬೈಸು. Rising and sitting down, sitting on the haunches and standing up in quick succession, which is done to exercise the limbs or, at school, is used as a punishment for idle boys (C.).

ಲೂಟಿ ರಿ-ka. (= ಬಿಡು). A natural spring of water (My.; Tē.; Tu. ಲೂಟಿ; T. ಲೂಡು; T., M., Tē. ಲೂಡು, to spring or issue forth, ooze; Tu. ಲೂಬು, ಲೂಸು, ಲೂಕೆ, ಉ ಯಿಲು, to ooze; see ಲೂಡು 3, ಒಡೆ 1, ಒಸರ್ 1; cf. ಉಟ್ಟೆ 2). ಲೂಡಕ ರಿ-ka. (fr. ಎಡ?). A deaf man (My.). ಲೂರೊನ್ನಾಡಿ ದರೆ ಲೂಡಕನೊನ್ನಾಡಿದ (Prv.).

ಲೂಡಲು ರಿ-ka. = ಅವುಲ No. 2. (My.).

ಲೂಡಿಸು ರಿ-ka. To cause to eat, to give to eat (My.; J. 12, 32). ಈತಂಗೆ ನೂಟನ್ ಲೂಡಿಸು ಕೊಟ್ಟ ಉಪಾಯಮಂ ಮಾಡ್ತೆಂ (J. 29, 37). ಕೊನ್ನವನೊ, ಎಪಮನ್ ಲೂಡಿಸು, ಇನ್ನ ಪಾಸಂ? (31, 28). 2, to cause to give to eat (My.).

ಲೂಡು ರಿ-ka. 1. (To take a meal, to eat, on account of ಲೂಟಿ & ಲೂಡಿಸು; T., M. ಲೂಡು, to suok, to eat); — to give to eat, to make eat (ಭೋಜನಕ್ರಿಯೆ śmd. Dh.; śm. 94; C.; T. ಲೂಟ್ಟು). ಸರುವೇ ಪಣ್ಣ ಮೇಲೆ, ಮಾತೆ ಎಪಮಂ ಪೆತ್ತ ಅರ್ಥಕಂಗೆ ಲೂಡರ್ (84). ಅವನಿತ್ತು ಹೊಸ ಹುಗ್ಗು ಗುಡ ಅಜ್ಜ ಅಪರಿಮಿತ ಕಲಿಸಿ, ಲೂಡುತ್ತ ಆ ಪರಮಮಾಹೇಶ್ವರರನ್ ಆರಾಧನೆಯೊ ಒಲಿಸಿ (Bp. 3, 53). ತಾಯ್ ಮೊಲೆಯೊಡೆ (24, 45). ತಾಯ್ಲೋಪಾಯಿ ಮೊಲೆಯೊಡೆ (25, 7). ಲೂಡುವನು ತಾನೇ ತುತ್ತು ತುತ್ತಿಗೆ (47, 40). ಮೊಲೆಯನ್ ಲೂಡಿದರ್ ಆರು? (50, 5). ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮಲು ಮೊಲೆಯನ್ ಲೂಡಿದರು (50, 11). See Abb. P. 11, 148; Bp. 15, 5, 29; 50, 4; Rāv. 3, 51; 4, 64-2, 39; Śkr. 2, 65.

ಲೂಡು ರಿ-ka. 2. = ಘಡು 1, etc. To join, to yoke, to put to or on, to apply, to put, etc. (My.; Tu.). ಮುದ್ದುಗರ್ ಲೂಡಿ (Bp. 1, 51). ಒನ್ನ ಕಣಿಯೊಡಿ (J. 4, 42).

See Riv. 5, 65; J. 8, 16; ಉಪ್ಪುಡು. 2, to apply an unctuous substance, etc. to, to smear, to anoint, to besmear, to spread over (ಶೇಷನ Sm. 94; M. ಉದ್, to ruh; cf. ಪೂಸು 1). ಎಪವನ್ ಉದಿದ ಬಾಣದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ಧ, ಲಿಪ್ತ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಯಾವರಸವನ್ ಉದಿದ ನಿಗ್ಧವದ ಬಳಿಗಲ ಒಲಿಗಲ ಮಿಡ್ತಿ ವೆಡ್ತಿ ತಿಯರ್ (Rāghc. 17, 65).

ಲೂಡು ರಿಧು. 3. (fr. ಲೂಡು 1). A support, etc. (ಆಧಾರ Sm. Dh.; T. ಉಡ್ವಿ, immobility; refuge, protection; Tē. ಉಡೆ, firmness, strength; T. ಉಡ್ವಿ, to lean, set, fix, put in the ground, etc.; cf. ಉತ 2).

ಲೂಡುಗು ರಿಧುಗು. — ಉಡುಗುಡೆಟ್ಟು. The plant Alangium hexapetalum (ಅಂಶೋರೆ Sl. 127; Tē.).

ಲೂಡೆ ರಿಧೆ. The pendent root of the banyan tree (Sd.; Tē.).

ಲೂಢೆ ರಿಧಾ. Carried; moved; married. See ಪೌಢ, ಪೂಢ.

ಲೂಢೆ ರಿಧೆ. A bride, a wife espoused according to the ritual. See ಅಧ್ಯಾಧ.

ಲೂಣಾ ರಿಧಾ. = ಉನಣ, of which it is a contracted form, e. g. ಆಣ್ಣಾಣ, ತೆಗಿಯಾಣ, ಬಿಡಾಣ, ಹತ್ತಾಣ (My.).

ಲೂಣಾ ರಿಧಾ. Tbh. of ಉನ. (My.).

ಲೂಣತೆ ರಿಧಾತೆ. Tbh. of ಉನತೆ. (My.).

ಲೂಣಾ ರಿಧು. = ಹೂಣಾ. To bury (My.).

ಲೂನೆಯ ರಿಧೆ. = ಉಣ. Deficiency, defect (J. 1, 7, 8; 18, 44; 23, 43; 26, 60; see Prv. s. ಜಾಣ).

ಲೂಣ್ವಾ ರಿಧು. To grow big or bulky (ಉಬ್ಬಿ ಬೆಳೆ Öt. I, 42).

ಲೂಣ್ವಾ ರಿಧು. A wrong form of ಉಣ್ವಾ (Bp. 42, 1; 53, 48).

ಲೂತ ರಿಧ-ತಾ. 1. This (intermediate) male. ಆತಂ, ಈತಂ, ಉತಂ (Sm. 182). ಆತಂಗಲ್, ಈತಂಗಲ್, ಉತಂಗಲ್ (182). ಆತಂ ದುಯೋಧನನ್, ಈತಂ ರವಿಜಾತನ್, ಉತನ್ ಆತ್ಮ ತಾಕುಂ (182).

ಲೂತ ರಿಧಾ. 2. (fr. ಲೂಡು 1). Firmness, steady application of the mind (My.; see ಲೂಡು 4).

ಲೂತ ರಿಧಾ. Woven.

ಲೂತಿ ರಿಧಿ. Weaving, sewing. 2, speed. See ಪೂತಿ.

ಲೂತ್ವ ರಿಧಾ. The letter ಉ (Sm. 372. 379).

ಲೂದ ರಿಧಾ. = ಉಡು. Frankincense (ಸಿಲ್ವ G.; Mhr., H.). — ಉಡಗಡ್ಡೆ. = ಉಡುಗಡ್ಡೆ. (My.). — ಉಡಬತ್ತಿ. A thin stick covered with frankincense (C.; Tu. ಉಡು-).

ಲೂದನ್ತ ರಿಧ-ಂತಾ. A term with final ಉ (Sm. 102; Kāvy. I, 2, 84-89).

ಲೂದರೆ ರಿಧಾರೆ. A kind of corn-tares in paddy and wheat fields (My.; Tē. ಉಡೆ, a kind of grass; its plural ಉಡಲು, a kind of corn-tares; ಉಡೆಗಡ್ಡೆ, tares).

ಲೂದಲು ರಿಧಾಲು. Blowing; — swelling. — ಉಡಲು ಮೋಡೆ. A swollen face (My.); a face that indicates anger (My.).

ಲೂದಾ ರಿಧಾ. = ಉಡಿ, ಉಡಿ. Brown, purple, lilac, dark flesh colour, sky-blue (My.; H., Br.).

ಲೂದಿ ರಿಧಿ. = ಉಡಾ, etc. (C.; ತಾಕು G.; B. 3, 99. 108).

ಲೂದಿಕೆ ರಿಧಿಕೆ. Blowing; — swelling (My.).

ಲೂದಿಸು ರಿಧಿಸು. To cause to blow (C.); to cause to refine metal with the blow-pipe (My.). 2, to cause to swell (My.).

ಲೂಡು ರಿಧು. 1. = ಲೂಬು 1. To blow (ತಾಸಪ್ರಹರಣ Sm. Dh.; C.; T., M., Tē., Tu.; cf. ಉಸುರು 2); to purify or refine metal with the blow-pipe (My.; Tē.). 2, to become inflated, to be puffed up, to swell, to be distended (My.; T., M., Tē., Tu.; Tē. also ಉಡು). ಈವಿಗಲ್ ಆತ್ಮಗುಮಂ ನೆಟ್ಟನೆ ಉಡುವಳು (Bp. 15, 10). ಉಡುವ ಬಿಡಿಗಡಲೆಗಳು (56, 17). ಕೊಡಿಲನ್ ಉಡುತ (58, 23). ಸಿಕ್ಕಂಗೋವಿ ಉಡುವವನು (ವೇಣುಧ್ವ. Si. 340). ಉಡುವ ಬಸುವ (ಹಣಂ, Bp. 46, 58). ತಾಯ್ವಿಡಿ... ಉಡಿದುದೊ ಸೋಪ್ಪಜಳಮಂ ಬಸುವಂ? (Riv. 5, 40). ಗೇರ ಪಣ್ಣನ್, ಇದು ಕಣ್ಣಮ್! ಎನುತ್ತಂ, ಸಾರಿ, ಮೇಲೆ ತೃಣಮ್ ಇಟ್ಟು, ಅದನ್ ಉಡಲ್ (9, 23). ಹಾದಿಯೊಳ್ ಉಡಿದನ್ ಒವರ್, ಒಡಿ ಕರಂ ಪಾದೆ, ಕಣ್ಣಮಂ (9, 26). ಮೂಡಣ ಎಲರ್ ಉಡೆ (9, 30). ಚಿತ್ತಂ ತವ್ವಿ ಲರೊಳ್ ಉಡಿದೊಡೆ (J. 26, 13). ಉಡಿದ ಅಪ್ಪು ಬೆಳ್ಳಿ ಬೂದಿ ಆಯಿತು (Prv.; see another Prv. s. ಓ 2). ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿ, ಅದರೊಳಗೆ ದೊಡ್ಡದೊನ್ನು ಉಕ್ಕಿನ ತುಣ್ಣು ಚೆಲ್ಲಿ, ತಿದೀ ಉಡುವನು (B. 4, 157). ಕದ ಉಡಿ ಕೊಣ್ಣಿತು (My.). — ಉಡ್ವು. rep. See Prv. s. ಕುಟ್ಟು 1.

ಲೂಡು ರಿಧು. 2. Blowing. 2, swelling, swollen state. (Tē. ಉಡು, ಉಡೆ; M. ಉತ್ವ, swelling, greatness). — ಉಡುಕಾಮಾಲೆ. = ಉಡುಗಾಮನಿ. (My.; T.; Tn. ಉಡುಕಾಮಲೆ). — ಉಡುಗಲ್ಲ. A swollen cheek; a double chin (My.). — ಉಡುಗಾಮನಿ. — ಉಡು. A kind of janndice by which the body swells (S. Mhr.). — ಉಡುಗಾಲು. — ಉಡು. A swollen leg (My.). — ಉಡುಗೊದಿವೆ. — ಕೊದಿವೆ. A tube used in blowing a fire; a blow-pipe (C.). — ಉಡುಬಟ್ಟಿ. A morbidly swollen body (My.). — ಉಡುಹೊಟ್ಟಿ. = ಉಡುಬಟ್ಟಿ. (My.).

ಲೂಡು ರಿಧು. = ಉಡ. (C.). — ಉಡಿನ ಕಡ್ಡಿ. = ಉಡಬತ್ತಿ. (C.). ಉಡುಗಡ್ಡಿ. = ಉಡಿನ ಕಡ್ಡಿ. (My.). — ಉಡುಡಾಣ. = ಉಡುಬತ್ತಿಗಡ. (My.). — ಉಡುಬತ್ತಿ. = ಉಡಬತ್ತಿ (C.). — ಉಡುಬತ್ತಿಗಡ. A receptacle for the rīdubatti made of metal in the form of a tree (C.).

ಲೂಢ ರಿಧಾ. An udder.

ಲೂಢ್ವ ರಿಧಾ. An udder.

ಲೂಢ್ವ ರಿಧಾ. Milk.

ಲೂನ ರಿಧಾ. = ಉನ, of which it is a contracted form. Frequently e. g. ಹೋಗೂನ, let us go! ಮಾಡೂನ, let us do! (C.). The form appears also as ಉನು (S. Mhr.). ಲೂನ ರಿಧಾ. = ಉಣ. Lessened; wanting; deficient, defective, short of any quantity; maimed; less, minus; subtraction, deduction (ಗತ, ಕೋಢನ, ಕಳಹಂ Mr. 440).

ಲೂನತೆ ರಿಧಾತೆ. = ಉಣತೆ. The state of being lessened, etc. (My., also ಉನತೆ).

ಲೂಬತ್ತಿ ರಿಧಾತ್ತಿ. = ಇಬತ್ತಿ. Tbh. of ಎಫಾತೆ. (My.).

ಲೂಬಲು ರಿಧಾಲು. = ಉಬ್ಬಲು, etc. (My.).

ಲೂಬು ರಿಧು. 1. = ಲೂಡು 1. To blow (S. Mhr.; Tē. ಉಡು, to whistle; M. ಉವಲ್, ಉಡಿಲ್, whistling).

ಲೂಬು ರಿಧು. 2. = ಲೂಬೆ. The awn of barley, etc. (C.; ಕಣ್ಣಿಕೆ Mr. 110; ತಾಕು G.; Mhr. ಓವ್ವಾ; cf. ಉಡು 1). ಛತ್ರದ ಉಬ್ಬು, ನೆಲ್ಲ ಉಬ್ಬು (ಕಿಂತಾರು, ಸಸ್ಯತಾಕ, ಧಾನ್ಯತಾಕ)

Sl. 305. 448). — ಉಮಿನ ಕರಡ. The ಉಮುಹುಲ್ಲು when dry (C.). — ಉಮುಹುಲ್ಲು. = ಉಮಿನ ಕರಡ. (S. Mhr.). — ಉಮುಹುಲ್ಲು. A common fodder grass with very troublesome awns, *Andropogon oontortus* (Z.; C.), used also in making brooms (My.).

ಉಮ್ ಓಂ. An interjection expressing pain (C.).

ಉಮ್ ಓಂ. An interjection expressing anger, etc. Cf. ಉಂ 2.

ಉಮೆ ಓಂಕೆ. A dumb man (My.; M., T. ಉಮ, dumb, stupid; a dumb man; T. ಉಮೈ, a dumb person); a taciturn man (My.).

ಉಯಿಸು ಓಯಿಸು. Tbh. of ಉಹಿಸು. (My.).

ಉರ್ ಓರ್. = ಉರು, ಉರ್. An inhabited place; a village; a town (ಗ್ರಾಮ Nr.; Sl. 442; ಗ್ರಾಮ, ಸಂವಸಥ Hlā., Mr. 188; T., M.; Tē., Tu. ಉರು). ಉರ್ಗರ್ (Smd. 51). ಉರನ್ ಅಯ್ಯದಂ (156). ಉರ ಮುನ್ನು (162). ಉರ್ಗ (62). ಉರೋ (231). ಎರಡು ಉರ ಎಡೆಯ ನಿದುವೂಂ (ಪ್ರಾ ನರ); ಉರ ಹೊರೆ (ಗ್ರಾಮಾನ್ತಿಕ, ಉಪಪಲ್ಲ, ಕಟ್ಟ, etc. Hlā.). ರೂ ದಿಸಿದ ಕವಿತಾಪ್ರವೇಶನು ನಾಡೋ ಉರೋನು ನೀನೇ! (Bp. 42, 6). ಬಟ್ಟೆಯನ್ ಉರ ಹೊದಿವಟ್ಟಿಸಿದಂ (Bh. 1, 10, 29). ಬನಗಂ ಬರ್ಸದ ಉರ್ಗರ್ ಇಲ್ಲದ ಎದೆ ಇಲ್ಲ ಆ ಇಳಿಯೊರು (J. 3, 3). ಕಮುಬರ್ ಇರ್ವ ಉರ್ಗನ್ ಕಾಡು ಬಳ್ಳಿತು (28, 36). ಮುನ್ನಿ ದುವಸ್ತಾ ನದಿಂ ನಗರದ ಸಮಾವಳೆ ಅಯ್ಯರೆ, ವಾದ್ಯಘೋಷಿತಂ ಕವಿಯೋ ಇದಿಯೆ, ಎನ್ ಇದು ಉತ್ತಮ ಉರೋ? ಎನೆ (31, 29). — See ತ ಮರೂರ್, ಹುಟ್ಟೂರ್; J. 3, 40; 4, 16; 6, 51; 24, 21. — ಉರಗ ಸ್. -ಅಗಸ್. A town gate (C.). — ಉರದಿಕ್ಕೋರ್ಗ. -ಅಡಿ. A kūlaga of which the size has been fixed by the villagers (Bp. 1, 23; My.). — ಉರವ. -ಅವ. A man belonging to a village or town (C.). ಉರವರು (Bp. 54, 75). — ಉರವಳು. -ಅವಳು. A woman belonging to a village or town (C.). — ಉರುಮುದ್ದ. -ಉಮುದ್ದ. A village grant (J. 7, 30; My.). — ಉರೂಹಿ. -ಉಹಿ. A public meal (C.). — ಉರೂರ್. rep. ಉ ರೂರೋ (Smd. 231; Bp. 25, 20). — ಉರೂಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. (Smd. 161). A village or town ohlef.

ಉರರಿ ಓರರಿ. = ಉರರಿ. A particle expressing expansion, and assent or acceptance.

ಉರರಿಕ್ಕುತ ಓರರಿ-ಕ್ರಿತ. = ಉರರಿಕ್ಕುತ. (G.).

ಉರರಿಕ್ಕು ಓರವ್ಯ. Relating to the thigh (of Brahṁā): a *Vaiśya*.

ಉರಿ ಓರಿ. = ಉರರಿ. A particle of diffusion and assent.

ಉರಿಗೆ ಓರಿಗೆ. = ಫೂರಿಗೆ, etc. (My.). See ಎಣ್ಣೂರಿಗೆ.

ಉರಿಸು ಓರಿಸು. (? Ahh. P. 10, 57).

ಉರಿಕ್ಕುತ ಓರಿ-ಕ್ರಿತ. Agreed, promised.

ಉರು ಓರು. = ಉರಿ, etc. (C.). ಅತ್ತರ್ ಉರಿಗೆ ಹೋದವರು ತಾವು ಇತ್ತ ಮನೆಗೆ ಅಯ್ಯರುತಂ (Bp. 14, 24). ನೆರೆಯೂರಿಗೆ ಹೋ ಗುತ (16, 1). ಉರಿಗೆ ಹೊರದೋ ಇರ್ವ ವನಂ (ಉಪರೋಷಿತ Hlā.). ಜನ ಧನ ಅಧಿಕಾರ ಇವು ಅಧಿಕವಾಗಿರುವ ಉರು (Sl. 106). ಪಾವಗರ್ ಉರು (ಧೋಗವತಿ, ಪಾತಾಲರಾಜಧಾನಿ 425). ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ ದನ ಕಾಯವು ಹಾದಿರ ಸ್ಥಾನದಿಂ ಕಡೆಯ! (Sp.). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಉರು ಕೊಡು ನಾದುವ ನೀರು (Dp. 54). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಉರು, ಮಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಮನೆಯು, ಅಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ತನ್ನರು ಇದ್ದು, ಫಲವೇನು? (148). ಒಕ್ಕೆಯನ್ ಇರದ ಉರು, ಕಳ್ಳನ ಒಡನಾಟವೂ, ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು ಇವು ಮೂರು ಕೆಸರೋಳಿಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುದಿದನ್ನೆ (Sp.). ಯಾ ದು ಇಲ್ಲದ ಉರಿಗೆ ಅಗಸರ ಮಾಳೆಯೇ ಮುತ್ತಯ್ಯ. — ಉರ ಗುಡ್ಡರಿ ತನ್ನ, ಸಾವ ಕಾಲವ ತಗದ. — ಉರ ಮುನ್ನಿ ನೇಗಿಲ ಹೂದಿದರೆ ಕಣ್ಣಿ

ಕಣ್ಣಿವರಿಗೆ ಒನ್ನೊನ್ನು ಮಾತು. — ಉರಲ್ಲಿ ತಿಂದುಣ್ಣು, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒನ್ನು ವದಾ ಹೇಯ! — ಉರ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ದಾರಿ ತೀರಿತು. — ಉರಿಗೆ ಅರ ಸನಾದರೂ ತಾಯಿಗೆ ಮಗ. — ಉರಿಗೆ ದಿಕ್ಕಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೆ ಅದಿರಿ? — ಉರಿಗೆ ಬನ್ನ ಮಾರಿ ಉಣ್ಣುಬೇಡ ಹೋಗದು. — ಉರಿಗೆ ಬರುವನೂ ಒಟ್ಟು ನೆಣ್ಣು, ಉರಿಗೆ ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ನೆಣ್ಣರು. — ಉರಿಗೆ ಹಟ್ಟಿ ನಾದರೆ ನಾಯಿಗೆ ಲೋಡೊಟ್ಟಿ. — ಉರಿಗೆ ಹೋಗದವರಿಗೆ ದಾರಿಗೇ ಗೊ ಡವೆ ಯಾಕೆ? — ಉರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಲಗೇರಿ. — ಉರು ಉಪಕಾರವದಾಯ ದು, ಹೆಣ ತೃಂಗಾರವದಾಯದು. — ಉರು ತಿಂದು, ಜೂಲುನಾಯಿಗೆ ಪಾಕಿದ. — ಉರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಲಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದರು. — ಉರು ಬೇ ದೆಯಾದರೂ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಬೇಡಾಯೇ? — ಉರು ಮೂರು ಸುತ್ತು ಸು ತ್ತಿದರೂ ಉರ ದಾಗಲಿಯೇ ಹೊದಿದ ಬೇಕು. — ಉರ ಮೇಲೆ ನೂರು ಬಿದ್ದರೆ ತಾನುಭೋಗನಿಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದೇನು? — ಉರು ಒಕ್ಕೇದೇ ಎಂದರೆ, ವಾಯು ಒಕ್ಕೇದಾದರೆ ಉರು ಒಕ್ಕೇದು. — ಉರು ಸುಟ್ಟರೂ ಹನುಮ ನ್ನರಾಯ ಹೊದಿಗೆ. — ಉರು ಸುತ್ತಾ ಸುತ್ತಿದರೂ ಉರ ದಾಗಲಲ್ಲಿ ನುಸಿಯ (ಹಾಯ) ಬೇಕು. — ಉರಕ್ಕೆ ಉರ ಬೇಕೆ ಉಣ್ಣು ಹೋಗಿ, ಮಾರವ್ವ! — ಉರು ಪಾದಾದರೂ ಗಾವುದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? — ಉರೆ ರ್ಲಾ ಕಣ್ಣಿ ಮಾತನ್ನು ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇದಿದ. — ಉರೆರ್ದಾ ತೊಳೆದ ರೂ ಮುಸಿ ಬೆಳ್ಳಗಾಗದು. — ಉರು ಸೂಡೆ ಅದ ಮೇಲೆ ಪಾಲಿ ಕಾದರು. — ಉರೆರ್ದಾ ಸೂಡೆ ಅದ ಮೇಲೆ ದಾಗಲು ಪಾಕಿದರು (Prvs.). See Prvs. s. ಉಡಕ, ಯಾರ್. — ಉರ ಕತ್ತೆ. = ಉರುಕತ್ತೆ. (B. 3, 48). — ಉರ ಕಿರಿಯಾತು. The country Chirayit, *Andrographis paniculata* Nees (St. & Pl.). — ಉರ ಪಾರಿವಾರ. A village or house pigeon (B. 3, 114). — ಉರಾರು. -ಅಳು. A villager; village-people. See Prv. s. ಧಾರಾರ್. — ಉರು ಕಟ್ಟಿ. A raised seat round a tree in front of a village (C.). — ಉರುಕತ್ತೆ. A village or domestic donkey (B. 5, 16). — ಉರುಕೇರಿ. A village or town street (C.; Si. 299). — ಉರುದೇವಮ್ಮ. A village goddess (C.). — ಉರವ್ವ. -ಅಪ್ಪ. A *gavudā*. See Prv. s. ಮಾದಿವ್ವ. — ಉರುದಾಗಿಲು. A town gate (C.; ಗೋಪುರ, ಪುರವ್ವಾರಿ Sl. 112; ವಲಜ 413). — ಉರು ವಣ್ಣಿ. -ಹಣ್ಣಿ. A village hog (ವಿಟ್ಟರ, ಗ್ರಾಮ್ಯಕೂಕರ Nr.). ದಿಗ್ವಾ ರಣದ ಮದಿ ಉಮ್ಮುದೇ ಬನ್ನ ಉರುವಣ್ಣಿಯ ಮೇಲೆಯಂ? (Bp. 11, 10). — ಉರುವಾಗರ್. -ವಾಗರ್. = ಉರುವಾಗಿಲು. (Bp. 43, 72). — ಉರುಸಿಂಗ. The village-lion: a Pariah dog (My.). — ಉರುಹತ್ತಿರ. The neighbourhood of a village (ಗ್ರಾಮಾನ್ತ, etc. Sl. 113). — ಉರುಹಾಗಲ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, gene rally cultivated, *Momordica charantia* L. (St. & Pl.). — ಉರುರು. rep. ಆ ಕರಿಕಾಲೋಳನು ಮನೆಮನೆಗೆ ಉರುರಿಗೆ ಎರ್ದಾ ಜನಕೆ ಬಿಟ್ಟೆಯನ್ ಒರೆವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಫೋವ ಸಮಯದರಿ (Bp. 26, 55). — ಉರೆಕ್ಕುಗಿದ. -ಎಕ್ಕು. The gingely-oil plant, *Sesamum indicum*, D. C. (My.).

ಉರು ಓರು. The thigh (ತೊಡೆ Smd. 70. 91).

ಉರುಗ ಓರು-ಗು. (Smd. 240). A man born or living in a village, a rustic, a vulgar man (ಗ್ರಾಮಾ ಣ, ಗ್ರಾಮ್ಯ, ಗ್ರಾಮೇಯಕ Hlā.). — ಉರುಗನುಡಿ. A vulgar expression (ಅತ್ತೀಲ Hlā.; Mr. 85).

ಉರುಜ ಓರು-ಜ. Born from the thigh (of Brahṁā): a *Vaiśya*.

ಉರುಪರ್ವ ಓರು-ಪರ್ವ. The knee.

ಉರುವಿಲ್ಲೆಪ ಓರು-ವಿಲ್ಲೆಪ. A disjunction of the thighs. See ಬಗಟು.

ಉರಿಸ್ ಓರಿ. That puts itself down. See ಬಿಲ್ಲದ ಹಾವು.

ಉರಿಸ್ ಓರಿಕೆ. Putting down, etc. (My.).

ಉರಿಸು ಓರಿಸು. 1. To cause to put down, etc. (My.).

ಉಪಿಸು ಧ್ವಿಸು. 2. To steep, to soak (My.).

ಉಪಿಸು ಧ್ವಿಸು. 1. (= ಉಪಿಸು). To be, to exist; to stay, to stop, to reside (ಸತ್ಯ ಸ್ಮದ. Dh.). ಒಪಕ ದಿವಸ ಒನ್ನು ಉಪಿಸುಗೆ ಉಪಿಸುವದು (C.). 2, to settle (v. l.), to take up one's abode. ಸಮುದ್ರವೂದ ಅತಿಶಯಾನಾಸುಧಾರಸವೇ ದಾದ ಅಶೋಕನದೊಳ್ ಆ ಗುರುಭಕ್ತನಂ ನೋಡಿ (Bp. 89, 49). ಕಂಗಳಿಗೆ ತಮಮ್ ಉಪಿಸು, ದುರ್ಮಾರ್ಗಗಂಗಳಿ ವರ್ತಿಸುವುದು (60, 44). 3, to cause to settle on or to stick to. ನೆಲನ ಮೂಗಿಂಗೆ ಉಪಿಸು ಹಿಡ್ಡುನ್ ಒಡಿದ ಎಕ್ಕಲಂ (Rāgho. 17, 72). 4, to put down, or fix, on the ground, etc. (C.). ಉಂಗುಟಂಗಳನ್ ಉಪಿಸು ನಡೆವುತ (Bp. 1, 49). ಕಾಲೂಪು ನಿನ್ನ (1, 50). ಕಾಲೊನ್ನ ಧರೆಯೋ ಉಪಿಸು (2, 12). ಅದಿಯನ್ ಉಪಿಸುತ್ತ ಇನಿತು ದೂರಂ ನಡೆದು (48, 85). ಮಡದಿ ಮೋಣಾಲೂಪು ದಾಗುತ ನಡೆಯು (57, 59). ನಾಲ್ಕು ಚರಣವನ್ ಉಪಿಸು ನಡೆವ ಧರ್ಮ (J. 27, 19). ಚಾಪು, ಜವದಿ ಕೆಯ್ಯಾಪು, ಬಿದ್ದು, ಎದ್ದು (Rā. 8, 124). ಕೆಯ್ಯಾಪು ಮೆಲ್ಲನೆ ಎದ್ದು ಅನಿತಲ್ಲ (13, after 95). ಗೋವುಗಳ ಕಾಲುಗೊರಸೆಗಳು ಉಪಿಸು ಗುಟ್ಟಿ (Sl. 431). ಕೋಲನ್ನು ಉಪಿಸುವದು (C.). ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಂಗಾಲೂಪು ನೆಟ್ಟಿಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇವೆ (B. 4, 82; see B. 4, 62). 5, to put in the ground, etc., to plant (C.). ಗಡಗವ ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನು ಅಗಿದು, ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉಪಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 3, 107);—to inoculate (C.). ಮೆಯ್ಯಾಳಿಗೆ ಮಯ್ಯಾ ಬೀಜವನ್ನು ಉಪಿಸುವದು (4, 222);—to set firmly, as flags, etc. (C.). 6, to put or apply to. ಮುಕುರಿತಪ್ಪವ ಅರಿತದರಿ ಉಪಿಸು ನಮಿಸುತ (Bp. 60, 61). 7, to join one thing to another one for support. ಗಲ್ಲದೊಳು ಕೆಯ್ಯಾಪು (Bp. 3, 17). ತೊಡೆಗಳಂ ಮೊದಿಕೆಯ್ಯಾಳು ಉಪಿಸುತ (4, 12). 8, to lean on. ಅದು ದಲದ ನರಿನಮನ್ ಉಪಿಸು (3, 8). ಕೆಯ್ಯುವನ್ ಉಪಿಸು, ತಾ ನಿನ್ನ (32, 7). ಪರಿಗೆಯನ್ ಉಪಿಸು ಕೆಯ್ಯಳನ್, ಅಮರಿ (39, 62). 9, to enter into, to enter (the earth, etc.). ಬೇರೊಪುವದು, the root to enter or to be fixed, to root (C.). ಉಪಿಸೋಡೆ (ಸರ್ವದ) ಎರಡು ಪಲ್ಲಳು (Bp. 46, 32). 10, to cause to enter, to stick; to sting (bite). ಮುಸುಟಿಯ ರಾಯಂ... ಕೂರಲಗನ್ ಅಲದೊಳ್ ಉಪಿಸು ನಿಲರ್ (32, 24). ಉಪಿಸೋದು, ಜಾಪೋದು, ನಾಪೋದು (a riddle meaning "a hng"). ಜೇನು ನೋರು ಉಪಿಸುತು (My.). 11, to enter and become beneficial, to agree with. ಆ ಉರಿನ ನೀರು ಅವನಿಗೆ ಉಪಿಸುತು (My.). 12, to walk (My.; see Prv. s. ಅಪ್ಪ).—(T. ಉನ್ನು, to lean, set, fix, stick in, put in the ground; M. ಉನ್ನು, to be fixed, firm; to lean, rest, rely upon; ಉಪಿಸು, to sink into, penetrate; to sink to the bottom, subside, settle; Tn. ಉರು, to set firmly, etc.).

ಉಪಿಸು ಧ್ವಿಸು. 2. Leaning on, etc. — ಉಪಿಸೋಲು. -ಕೋಲು. A stik to lean on, a walking stik (C.).

ಉಪಿಸು ಧ್ವಿಸು. 3. To leak out, to ooze, to spring as water (My.; Sl. 82, 83, 115; see ಉಪಿಸು). 2, to be steeped, to be soaked (My.; T. Tē; cf. ಉಪಿಸು).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು. = ಉರ್ಮಿ, etc. — ಉರ್ಮಾವಲಿಗ. A town watchman (My.). — ಉರ್ಮಿಲಸಗ. A village or town harher (C.). — ಉರ್ಮಾವ. -ಕಾವ. A man who watches the heaps of grain in the fields of a village till government and the owners have got their share, when he receives his fees in the shape of grain (ಕಾರ್ವಾಕಂ Ūt. I, 74, f. c. ಕಾವ

ದಾರಂ?). — ಉರ್ಮೇಲಿ. -ಬೇಲಿ. A hedge round a village (My.).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು. 1. Power, energy, strength; effort, exertion. 2, the month Kārttika (November-December; Mr. 70).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Powerful, strong.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Powerful, strong. See Kāv. III, 3, B, 166.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Powerful; well established (My.); mighty; great, excellent (My.); exceeding, much. See Grj. 2, after 106; 5, 44. Bp. 8, 47; 22, 51; 30, 2; 61, 79; J. 25 sum. ಉರ್ಮಿ, an excellent female; a powerful mare (Bp. 59, 39).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. To be energetic, great, or much (Bp. 53, 24).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. = ಉರ್ಮಿ. See ಶತೋರ್ಧ.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. A spider.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. A spider.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Woollen. 2, a woollen blanket. 3, a ram.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. = ಉರ್ಮಿ. Wool; fell. 2, a circle of hair between the eyebrows (G.).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. = ಉರ್ಮಿ, etc., ಉರ್ಮಿ. See ಕರೋರ್ಧ.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. High, raised up; being above. 2, elevation, elevated position, that is high. ಉರ್ಮಿ, on high, up, upwards.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. A certain drum, a kind of mardala.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Thrown or sent upwards; turned upwards, raised (ಉದಂಚಿತ, ನೆಗಸಿದುದು Mr. 449).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Gone up, risen; being on high.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Seizing or taking what is on high. See ಎಟ್ಟು.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Going upwards; ascent, elevation; elevation in the scale of being: moksha (My.).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Long-shanked, or thick-kneed.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Long-shanked, etc.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Raised up, standing up.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. = ಮೂರ್ಧಪಿಂಡ. (ಕುಮ್ಭಪು Mr. 154).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. A perpendicular line on the forehead of a Vaishnava. (My.).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Being above the semen: abstaining from sexual intercourse, ohaste. (My.).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. The upper world, heaven (ತಾಪ, ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ Nn. 93).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Loosening from an elevated place. See ಅಮ.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Expiration. (R.).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. A wave. 2, a current, the flowing of water. 3, a fold or plait in a garment.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. A wave. 2, a finger ring (ಉಂಗು Mr. 340). 3, regret, sorrowing for anything lost.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Wavy; bent, crooked.

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. Lakshmana (J. 20, 56, 60; 21, 37).

ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು ಧ್ವಿಸು-ಸ-ವಾ. = ಉರ್ಮಿ ಧ್ವಿಸು. (J. 21, 54).

ಲೂರ್ಮಿಲಾ = *Urmilā-ramana*. = ಲೂರ್ಮಿಲಾಪತಿ. (J. 20, 39).

ಲೂರ್ಮಿಲೆ *Urmilē*. -ಲಾ. Janaka's daughter and wife of Lakshmana. (My.).

ಲೂರ್ಮಿ *Urvā*. The submarine fire. (G.). 2, a reservoir. 3, a cloud. 4, a stable. 5, a pitri or mane of a deceased ancestor. 6, N.

ಲೂರ್ಮಿಶಿ *Urvāsi*. = ಉರ್ಮಿಶಿ. (Bp. 57, 72; My.).

ಲೂರ್ಮಿಕ *Urvika*. (fr. ಲೂರ್ಮಿ?). People, folks. See Prv. s. ಪುಷ್ಕ.

ಲೂಪು *Uru*. = ಉಪ್ಪು, etc., ಉ 8. (My.).

ಲೂಪು *Usha*. 1. Salt ground.

ಲೂಪು *Usha*. 2. = ಉಪ. See ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ.

ಲೂಪು *Ushana*. = ಉಪನ. Black pepper (ಮೆಣಸು Hiā.).

ಲೂಪುಶಿ *Ushanē*. = ಉಪನೇ. Long pepper (ಬೆವ್ವಲಿ G.).

ಲೂಪುಶಿ *Ushara*. A barren spot with saline soil.

ಲೂಪುನತಿ *Usha-vat*. Consisting of saline soil; a spot with saline soil.

ಲೂಪು *Ushma*. ಲೂಪುಶಿ *Ushman*. Heat; steam, vapour; ardour, passion; the hot season. See Śmd. 106; ಉಮ್ಪು.

ಲೂಪು *Ushmē*. Tbh. of ಉಮ್ಪು (Śmd. 106. 107; ಉಮ್ಪು, ಸಗಲಿ, ಧುಕ Kk. 11b; ಉಮ್ಪು 12; ಉಮ್ಪುಳಿಸು 83).

ಲೂನ *Uś*. = ಉನ No. 1. (My.).

ಲೂನರವಳ್ಳಿ *Uśaravalli*. = ಲೂನರವಳ್ಳಿ, ಹೂನರವಳ್ಳಿ, ಹೂನರುಳ್ಳಿ. A kind of lizard, the Indian monitor, *Varanus dracaena* (My.; Tē. ಉಸುರಿ, ಉಸರವೆಲ್ಲಿ). — ಲೂನರವಳ್ಳಿಹಾವು. (= ಲೂನರವಳ್ಳಿ). (ಮಾಲುಧಾನ, ಮಾತುರಾಹಿ, ಎಪಗದ ಹುದು, ಉಮ್ಪುತದ ಹುದು; ಇದು ಖಜ್ಜಾಂಗದ ಆಕಾರವಾಗಿಯೂ ದೀರ್ಘದೇಹವಾಗಿಯೂ ಉದ್ದವಾದ ಪಾಲವಳ್ಳಿಹಾವಾಗಿಯೂ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳಿರುವಾಗಿಯೂ ಇರುವದು Si. 77).

ಲೂನರುಳ್ಳಿ *Uśarulli*. = ಲೂನರವಳ್ಳಿ, etc. (R.).

ಲೂಸು *Uśu*. 1. = ಹೂಸು 2. (My.).

ಲೂಸು *Uśu*. 2. = ಹೂಸು 3. (My.).

ಲೂಹ *Uha*. 1. = ಲೂಹ, etc. Reasoning; deliberation, reflection, calculation, inferring, conjecturing (ಅನುಮಾನ, ತರ್ಕ Mr. 10). 2, one of the *saññāribhāvas* (Kāvy. IV, 2, 16).

ಲೂಹ *Uha*. 2. Pushing, moving, etc. See ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಪೂಕ, ಸಮೂಹ.

ಲೂಹಾಬಲ *Uha-bala*. The power of reasoning, etc. (Bh. 1, 7, 41).

ಲೂಹಿತ *Uhita*. Deliberated about, etc. (My.).

ಲೂಹಿನಿ *Uhini*. An assemblage; a multitudo reduced to order. See ಅಶ್ವಾಹಿ.

ಲೂಹನೀಯ *Uhaniya*. = ಲೂಹು No. 1. (My.).

ಲೂಹಿಸು *Uhisu*. = ಲೂಯಿಸು. To reason, to deliberate, ot

suppose, to infer, etc. (Bp. 1, 63; 18, 64; 40, 8. 15; 45, 28; 50, 54; Si. 827. 350. 385. 390; My.; B. 4, 58).

ಲೂಹಿಸುಹ *Uhisuha*. Reasoning, etc. (ಲೂಹ, ತರ್ಕ Nn. 148).

ಲೂಹೂ *Uhu*. Nol no! Don'ti (My.; Mhr.; see Prv. s. ಲೂಹ).

ಲೂಹೆ *Uhe*. = ಲೂಹ, ಹೂಹ. Tbh. of ಲೂಹ (Śmd. 102; ತರ್ಕ, ಲೂಹಿಸುಹ Nn. 148).

ಲೂಹ್ಯ *Uhya*. Inferrible; fit to be noted; fit to be deliberated about, fit to be supposed, etc. 2, fit to be pushed or moved. See ಸಮೂಹ.

ಲೂಳ್ *U. 1.* = ಲೂಳು. To call near from a distance (ದೂರಾದ ಆಹ್ವಾನ Śmd. Db.). 2, to cry out; to howl (M. ಲೂಳ್. P. p. ಲೂಳ್ಳು. ಕವಳ್ಳವ ಎಲೆ ಎಲೆ ಉಲಾ (o. r. ಒ ಓ) ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್ ಎನ್ನು ಒಡ್ಡತ ಲೂಳ್ಳ ಕೋಗಿಲೆಯುಂ (Śmd. 74). ಸನ್ನಿ ಸಮಾಸ ಎಫ್ತಗರ್ ಅನ್ನಮನ್, ಅವದೊಡೆಯೆಡೆ ಯೋ ತುಡುಗಿದ ಯತಿ, ಪದಬಿನ್ನಮನ್ ಅಪ್ಪಿಯದನ್ ಒನ್ನುಂ ಮನ್ನಿ ಕಣ್ಣು ಲೂಳ್ಳ ನಾಯಿ ನಿಪ್ಕಾರಣದೋ (Ct. II, 121). See Abh. P. 13, 19; 14, 122.

ಲೂಳ್ *U. 2.* An outcry; a howl (Tē. ಲೂಲಿ, ಲೂಲಿ; M. ಲೂಳ್, ಓಲಿ, ಓಲಿ; T. ಲೂಳ್ಳಿ). — ಲೂಳು. -ಇದು. To cry out; to howl (ಪ್ರಾಣಜಮ್ಬುಕಧ್ವನಿ Śmd. Db.). ನಾಲ್ಕು ಲೂಳ್ಳದ ಮೇಲೆ ತೊಪ್ಪುತ್ತಾಡು ಸಾವಿರ ಗೀತಸಂಕುಲವ ಹೇಳಿದವು, ಅವುಂ ಬಿಟ್ಟವಂ ಕಣ್ಣು ಲೂಳುಡುವದವ ಹನ್ನಮ್ ಅಯ್ಯು (Bp. 22, 52). ಒಸ ದಿಗಲೋ ಲೂಳುಡುವ ನರಿಗಲೋ? (51, 53).

ಲೂಳವ *U. 2.* = ಲೂಳ್ 2. (C. Bp. 47, 29).

ಲೂಳು *U. 1.* = ಲೂಳ್ 1. P. p. ಲೂಳಿ. ಹಗಲುಂ ನರಿಗಲ್ ಲೂಳದವು (Bp. 61, 11). ಹೆಸರ ನಾಯ್ಕಳು ಹಾಸ ಹಡೆದು, ಉಬ್ಬಸದ ಲೂಳದವು (Bh. 3, 13, 21).

ಲೂಲಿಗ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗತನ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗತನ. (My.).

ಲೂಲಿಗತನ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗತನ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ *U. 2.* = ಲೂಲಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಮು

RI

ಮು ri. The seventh letter of the Alphabet (Śmd. 12 seq.).

When initial it occasionally appears as ri or ru in the vñgar language.

ಮುರ್ rik. = ಮುರ್.

ಮುಕಾರ ri-kāra. The letter ಮು (Śmd. 11).

ಮುಕಾರಾನ್ತ rikāra-anta. A term with final ಮು (Śmd. 103).

ಮುಕ್ಯ rikku. Tbb. of ಮು (Śmd. 106 Cm.).

ಮುಕ್ತ rikta. Property, wealth.

ಮುಕ್ತ riksha. = ರುಕ್ತ 2. A bear. 2, a star; a constellation, a lunar mansion. 3, the plant *Bignonia indica* (ದಿಲ್ಲಲಮರ G.).

ಮುಕ್ತಗನ್ನಿಕೆ riksha-gandhikē. The creeper *Batatas paniculata* Chois.

ಮುಕ್ತಗನ್ನಿಕೆ riksha-gandbē. The plant *Argyreia argentea* Sweet.

ಮುಕ್ತೇಶ riksha-lā. Lord of the stars: the moon.

ಮುಕ್ತೇದ rik-vēda. The ṛigvēda, the first of the four vēdas (C.).

ಮುಕ್ತೇದಿ rikvēdi. Belonging to, or being conversant with, the ṛigvēda. — ಮುಕ್ತೇದಿಗ ಸೇಗರಿ. N. (Bp. 56, 41).

ಮುಕ್ತ rik. = ಮುಕ್, ರುಕ್ತ 1. A verse or text of the vēdas, especially one of the ṛigvēda. 2, the ṛigvēda.

ಮುಕ್ತ rikē = ಮುಕ್ No. 1. (My.).

ಮುಕ್ತ rikēbbē. Wish, desire. See ಯದ್ಭಕ್ತೆ.

ಮುಜೇದ riksha. A seether or boiler; a frying pan.

ಮುಜು rikn. = ರುಜು, ರುಜು 1. Straight; right; honest, upright.

ಮುಜುಧೇದ rikn-bbēda. The state of being bent. See ಕುಳಿರ.

ಮುಜುರೋಹಿತ rikn-rōhita. The straight (unbent) bow of Indra (ಇನ್ದ್ರನ ಬಿಲ್ಲು Mr. 42).

ಮುಜುಲಮ್ಬಿ rikn-lambi. Hanging straight down.

ಮುಜುವೀರ rikn-vīra. An honest hero (Śmd. 74).

ಮುಜುಕರಣ rikn-karāṇa. Straightening; rootifying. See ತರ್ಮ.

ಮುಜುಗತ rikn-āgata. Coming in a straight manner (in dramatic action, Śmd. 74; Kāvya. I, 5, 45).

ಮುಣ rikna. = ರಣ, ರಣ, ರೋಣ. Guilt. 2, debt; obligation. — ಮುಣ ಕೊಡು. To lend money (My.). — ಮುಣ ತೀರಿಸು. To discharge a debt (My.). — ಮುಣ ಪರಿಹರಿಸು. To pay a debt (My.). — ಮುಣ ಮಾಡು. To contract debt, to borrow (My.). — ಮುಣ ಹರಿಸು. = ಮುಣ ತೀರಿಸು. (My.). — ಮುಣ ಹೊಡಿಸು. To charge with debt (My.). — ಮುಣ ಹೊಡಿಸು. To incur debt (My.).

ಮುಣಮುಣೇಭಾವ rikna-ṛiṇi-bhāva. The state of getting into debt and that of being in debt (My.).

ಮುಣಗವ rikna-gāra. A debtor (My.).

ಮುಣತ್ರಯ rikna-traya. Three obligations, viz. to devas, pitris, and risbis (J. 26, 58).

ಮುಣಬಾಧೆ rikna-bādhē. The trouble arising from being in debt (My.).

ಮುಣಮುಕ್ತ rikna-mukta. Released from debt (C.).

ಮುಣಮುಕ್ತಿ rikna-mukti. Discharge of a debt. (My.).

ಮುಣವಿಮೋಚನೆ rikna-vimōchanē. Paying off a debt (My.).

ಮುಣಸ್ಥ rikna-stha. A creditor (ಸಿರಿ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವನು, ಉತ್ತಮರ್ಘ Si. 300). 2, a debtor (C.; ಸಾಲ ತಗದು ಕೊಟ್ಟವನು, ಅಧಮರ್ಘ Si. 300).

ಮುಣಾದಾನ rikna-ādāna. Recovery of a debt. (R.).

ಮುಣಾನುಬಂಧ rikna-anubandha. The connection of indebtedness, as contracted in some preceding birth and forming the ground of certain sufferings or enjoyments in the present (My.; Mbr.).

ಮುಣೆ rikni. (Śmd. 232). Indebted; one under any obligation; a debtor.

ಮುಣಿಕೆ riknika. = ಮುಣ, q. v., ರೋಣ.

ಮುತ rikta. (= ವೃತ 2). True, right. 2, truth. 3, gleanings, gathering grain. 4, an ascetic (ಮುನಿ, ಎತಿ, Nn. 9, as ವೃತ). 5, the sun (ತರಣಿ, ಸೂರ್ಯ 9). 6, the moon (ಚಂದ್ರ 9). 7, a goose, a swan (ಮರಾಲ, ಹಂಸ 9). 8, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 9). 9, gone, risen. 10, darkness (ಕತ್ತಲೆ 9).

ಮುತಿ rikti. Going; a road; assault; abuse; prosperity; etc. See ನಿರ್ಮತಿ.

ಮುತೀಯೆ riktiyē. Censure, reproach. 2, shame.

ಮುತು riktu. = ರಿತು, ರಿತು 1. A period; a period or season consisting of two months (ಎರಡು ಮಾಸಮ್ ಆಗರ್ ಒಂದು ಮುತು ಅಕ್ಕು Mr. 69; ಕಾಲವರ್ಧದ Nn. 133): ವಸಂತ, ಗ್ರೀಷ್ಮ, ವರ್ಷ, ಶರತ್, ಹೇಮಂತ, ತಿತಿರ. 2, the number six (from the six seasons, ಅದು Mr. 347; Ūb.). 3, the menses (ಸತಿಯ ಸೂತಕ Nn. 133); see ಪ್ರಥಮ. — ಮುತುಗೋಳ್. — ಕೋಳ್. To become menstruous (Mr. 302). — ಮುತುಮತಿ. — ಮತಿ. = ಮುತುಗೋಳ್ (Mr. 302).

ಮುತುಮತಿ riktu-mati. A woman in her courses.

ಮುತುವೃತ್ತಿ riktu-vṛitti. Revolution of the seasons, a year. (R.).

ಮುತುಕಾನ್ತಿ riktu-śānti. A ceremony with regard to a married giri, performed when menstruation occurs for the first time and followed by the first sexual intercourse (My.).

ಮುತುಸ್ನಾತೆ riktu-śnāte. A woman who has bathed after menstruation and so prepared herself for sexual intercourse (J. 11, 26).

ಮುತುಸ್ನಾನ riktu-śnāna. Bathing after menstruation. (My.). ಮುತೇ rikte. Except, without.

ಮುತ್ಸ rikva. The letter ಮು (Śmd. 72. 103. 352).

ಮುತ್ಸಿಕೆ rikn-lj. Nominative ಮುತ್ಸಿಕೆ. Sacrificing at the proper seasons. 2, a priest who officiates at sacrifices. Tbb. ಮುತ್ಸಿಕ (J. 16, 27).

ಮುದನ್ತ rik-d-anta. A term with final ಮು (Śmd. 103).

ಮುದ್ಧ rikdha. Grown. 2, heaped or stored, as grain.

ಮುದ್ಧ rikdhi. Growth; prosperity, welfare. 2, perfection,

excellence, supremacy. 3, a certain medicinal plant (ಮುಖ್ಯವು G.).

ಮುಖ್ಯ ribhu. A class of deities. 2, a divinity in general, a god.

ಮುಖ್ಯ ribhuksha. Indra (My.).

ಮುಖ್ಯ ribhukshin. Indra.

ಮುಖ್ಯ ri-varṇa. The letter ಋ; the letters ಋ and ೠ as belonging to the same class (Śmd. 65. 132).

ಮುಖ್ಯ riśya. The painted or white-footed antelope.

ಮುಖ್ಯರೇಷು riśya-kētu. An epithet of Aniruddha.

ಮುಖ್ಯ riśabha. = ವೃಷಭ. A bull. 2, best, excellent. 3, the second of the seven notes of the gamut (Mr. 76). 4, a particular drug.

ಮುಖ್ಯ riśi. = ರಿಷಿ, ರಿಷಿ, ರುಷಿ, ರುಷಿ. An inspired poet, a patriarchal sage, a saint; seven principal ones are enumerated, see ಸಪ್ತರ್ಷಿ. 2, the number seven (ಎದು Mr. 347).

3, Ursa major or the great bear, the seven principal stars of which represent the saplarshis. See ಮುಖ್ಯ.

ಮುಖ್ಯರಿಶಿ riśi-putri. The flower Artemisia indica (ಅಶಿವಿ, etc. Mr. 136).

ಮುಖ್ಯವಧು riśi-vadhn. A wife of any of the principal riśhis (Mr. 258).

ಮುಖ್ಯ riśti. = ರಿಷಿ. A solmitar, a sword, a spear. (G.).

ಮುಖ್ಯ riśya. = ಮುಖ್ಯ. The painted or white-footed antelope.

ಮುಖ್ಯಪ್ರೇಕ್ಷೆ riśya-prōktē. The plant Mucuna pruriens D. C. (Carpopogon pruriens Roxh.). 2, the plant Asparagus racemosus Willd.

ಮುಖ್ಯಮೂಕೆ riśya-mūka. A mountain in the Dekhan, the temporary abode of Rāma with Sugrīva (Rām. 4, 1, 23).

ಮುಖ್ಯಕೃಂಗ riśya-īrlūga. N. of a personage whose story is told in the first book of the Rāmāyana (Rām. 1, 5, 13).

ಮೂ

ṚĪ

ಮೂ ṛ. 1. The eighth letter of the Alphabet (Śmd. 12).

ಮೂ ṛ. 2. An interjection of warding off reproach and terror. ಮೂವೆನ್ನಂ (Śmd. 67).

ಮೂ ṛ. 3. Recollection; etc. ಮೂವತ್ತಂ (Śmd. 67). ಮೂನ (133).

ಮೂಕಾರ ṛ-kāra. The letter ಮೂ (Śmd. 11).

ಇ

LRĪ

ಇ ṛ. 1. The ninth letter of the Alphabet (Śmd. 12).

ಇಕಾರ ṛi-kāra. The letter ಇ (Śmd. 11).

ಊ

LRĪ

ಊ ṛ. 1. The tenth letter of the Alphabet (Śmd. 12).

ಊಕಾರ ṛi-kāra. The letter ಊ (Śmd. 11).

ಋ

Ē

ಋ & 1. The eleventh letter of the Alphabet (Śmd 15 seq.). As an initial it is very often pronounced as ಯ or ಯ, and written accordingly. In S. Mhr. its pronunciation as ಯ is retained also in sandhi, e. g. ಹಸ್ಯರಡು (= ಹಸ್ಯರಡು); in the Aḥhā. we find e. g. ಮೂದ್ಯಸಳ (= ಮೂದ್ಯಸಳ), and even ತ್ಯಗಿ (= ತಗಿ), ಸ್ಯಲ (= ಸಲ). Remark: In the for-

mation of some verbal nouns ಋ is elided, e. g. ಮದವೆ, ತಿವೆ (Śmd. 247); this elision frequently takes place also in forming the present and the past participle, e. g. ನಡವ, ಹೂವನ; ನಡದು, ಹೂವದು (C.). Cf. ಅಡೆ 15, & Tbhs. like ಎತಿ, ಎದು, etc. About its arising from ಇ see Śmd. 282. 284. 285.

ಋ & 2. The final 1, of nouns (cf. remark ad ಇ 2), e. g. ಎದಿಂಕೆ (Śmd. 48), ಎದೆ, ಅನೆ (68), ಕೆದೆ (80), ಬೆದೆ, ಬರೆ

(81), ಮೊನೆ, ಮನೆ, ವದಾ (82), ಅಗದ್ತಿ (247), ಉದುಗೆ (248), ತಡೆ (250); 2, of verbs (cf. remark ad 2), e. g. ತಗೆ (307), ವಡೆ, ಅಣೆ (314), ಒಡೆ (315), ತಡೆ (328), ತೊಳೆ (332); 3, and of so called adverbs or particles, e. g. ಎಲೆ (68), ಮೆಲ್ಲನೆ (109), ಮಿಗೆ (110), ಮತ್ತೆ (112), ಒಳಗೆ, ಮುನ್ನೆ, ಮೇಗೆ, ಮೇಲೆ, ಪೊದಿಗೆ (145, 146), ಒಡೆ (297), ಬದಿದೆ (397), ನಾಳೆ (400). See also 151, 153, 272.

ಎ ಥೆ. 3. = ಅ 13, ಇ 13, ಏ 2. A particle of emphasis, a vocative particle (Smd. 68, 394), e. g. ನಾಲ್ಕೆ (44). ಬರ್ವನೆ (57). ಆತನಯೆ ತೋರದೊಡೆಗಳೆ ಇವು! (64). ತನ್ನಯೆ ವಧುವಿಲ್ಲದ ರೀಲೆ (67). ಸುರಸಿನ್ನುವೆ! (67). ಆತನೆ ಇನ್ನಂ! (88). ಇನ್ನೆ ಕೋಣ್ಣೆ ಧೂಳಿಪಟಂ! (69). ನಲ್ಲಕೆ! (155). ತಳರೆ! ತಾವರೆಯೆ! (155). ಅವನ ಅಧಿಕಪಣ್ಣನ್, ಅವನೆ ಸೇವ್ಯಂ! (174). ಎಮ್ಮ ಆರ್ದನ ಎದದನ್ ಆಮೆ ತಿರ್ದವಂ (268). ಎಲ್ಲಮಂ ನೆದೆಯೆ ಕಲ್ಲು (272). ಒಡನೊಡನೆಯೆ (272). ತಾನೆ ಲೋಕದೊಳೆ ಲಾಕ್ಷಣಿಕಂ! (407). ಬುಧರ್ ಆದರಿವರ್, ಮೆಡ್ಲು ಎನ್ನೆ, ತಲ್ಲಮಣಿದರ್ವಣಮಂ (408). ಮಿರುಕುತವೆ (Bp. 24, 56). ಎನುತವೆ (24, 59). ಹೇದಾರೆ! (28, 42; 45, 42, 48). ಆಲೋಗಿಸರೆ, ದೇವು! (33, 5). ಕರೆಯರೆ! ನಿಜಾಸರೆ! (35, 44, 45). ಕೇಳರೆ! (51, 29). ಕೊಳ್ಳರೆ! (58, 38). ದಿಗುಬರಿಯನ್ ಕಯಲೆ ನೋಡುವಂ (45, 28). ಚಲ್ಲಲೆ ನೋಡುವಂ (45, 31). ತಾನಾಗಿಯೆ (39, 23). ತ್ತುತಿವಾಡ್ಯರಾಗಿಯೆ (50, 47). ಚನಮಾರ್ಗರಾಗಿಯೆ (52, 1). ನವ್ವುಸಿಯೆ ತಿವ್ವವ (Kk. 36). ತೋರ್ವನ್ ಎನ್ನಯೆ ಬಲವಂ (Riv. 5, 129). See ಲೆ.—As a vocative particle (particularly in its long form) it is used for calling, or calling to, people, e. g. ಎ, ಅವ್ವ! ಎ, ಅವ್ವ! ಎ, ಅಕ್ಕ! ಎ, ದೇವ! ಎ, ರಾಮ! ಎ, ಕಾಳಿ! etc., etc. (C). It is to be remarked that this ಎ or ಏ, when final, is often used with regard to females in My. & S. Mhr. (and ಒ with regard to males). ಎನೆ, ಅವ್ವಾ! (B. 2, 45). See Prv. 8. ಹಗಲೆ & 8. ತಾರ್.

ಎ ಥೆ. 4. = ಏ 3. A particle used 1, in questions connected with doubt (ಎತಂಕೆ Smd. 68, 396), to which an answer in the negative is expected, e. g. ಇನಿಯನೆ? ಬೆಲ್ಲದಿನ್ನೆ ಇನಿದನ್ ಕವನೆ? ಅ, ಪಂದೀವನ್ ಇತ್ತುದಂ ನೆನೆವನೆ? ಚಿ, ಅದಂ ನೆನೆಯಂ (Smd. 68). ಗುರುವಿಲ್ಲ, ಕರ್ಣನ್ ಇಲ್ಲ, ಗುರುವನ ಮಗನ್ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನರೆ? ಎನ್ನೆನ್! ಇನಿಯಂ ಕವಿ ರಾಜಕುಂಬರಂ! (68). ಇನ್ನಂಗೆ ಕೇಡಾಯ್ತೆ? (69). ಉದೇಮೆ? ಅಂ ಜಿಮೆ? ಬೆಡಮೆ? ಬೆಸಕೆ ಎದಿಗೆಮೆ, ದೇವೆ? (177). ತಳರೆ, ತಾವರೆಯೆ, ... ಮತ್ತೆ ಕೋಳಿಲಮೆ! ಸೀತೆಯಂ ಕಣ್ಣಿರೆ? (155). ಕುಳಿನ್ನಂಗೆ ಸೂನು ಜನಿಸಿ ಇರ್ದವನೆ? (J. 29, 23). ಬಸವನಂ... ಕಣ್ಣಿರೆ? (Bp. 10, 15). ಮುಟ್ಟಿದನೆ? ಪಾರ್ ಮೂಸಿ ನೋಡಿದನೆ? (14, 30). ತಾಯಿ ಇರೆ ಜೆಡೆಗಟ್ಟುವದೆ ತಲೆ?... ತಾಯಿ ಉಡಲ್ ಕಸುವಕೆ ತೊಗಲಂ? (15, 3). ತಾಯಿ ಮಗನಂ ತಿರಿಯಲ್ ಕವಕೆ? (15, 4). ಸುಕರಹರ್ಷಾತ್ಮಗರ್ ಇವು ಎಮ್ಮನೆ? (18, 84). ಕೇಳಿದರೆ ಇನ್ನಪ್ಪ ಎಕ್ರ ಮಲೋಲಸದ್ಧತೆಯನ್? ಅವನಿಯೋ ಹೇದಿಲ್ ಇನ್ನಪ್ಪ ಭಕ್ತೆಳಲಮಂ ಕಾಣ್ತೆರೇ ನೀವು (39, 58). ನೀನ್ ಇಲ್ಲದೆ, ಇವು ಎಲ್ಲಮ್ ಒಳವೆ, ಧಾನುತನುಜಾ? (Smd. 155). ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂ ನುಡಿದು ಆರ್ತನೆ? (177). ಸೊಗಯಿಸುಗುಮೆ ಪಲ್ಲಿರಿವಾಯ್? (221). ಭಂಗಿ ಕೇತವಂಗೆ ಇದಿರ್ ಉಣ್ಣೆ? (407). ಕೆಟ್ಟದಾವು ಕಟ್ಟಿದ ಗಾಯ ಹದಿ ಬಟ್ಟಿಯಲಿ ಒರಸಲು, ಎಪ್ಪ ಹೋದೀತೆ? (Dp. 84). ಕೋಣ ಬಲ್ಲದೆ ವೇದವನ್ ಒಡಿ ಪೂಸಲಕೆ? (Dp. 87). See also Bp. 53, 35; 5, 48; 18, 109; 49, 23; 50, 3, 51. 2, in questions connected with censure or irony (ಆಕ್ಷೇಪಕೆ Smd. 398), e. g. ಕುಡದ ನಮಗಮ್ ಕೆ ಎಡದಾಯ್? (125). See Bp. 55, 52. 3, in questions to which an answer in the affirmative is expected, e. g. ಬರ್ವನೆ ಗಣ್ಣನ್ ಅಲ್ಲೆ

ಜಗತಿತಲದೊಳೆ? (Smd. 57; see similar instances s. ಅಲ್ಲೆ). ಧರಣಿಯೊಳು ಕೆಲವುರ್ಗಲ್ ಇಲ್ಲವೆ? (Bp. 44, 89; cf. 10, 35; 45, 17). ಪುಷ್ಪಮ್ ಬನ್ನು ಬದಿಲರ್, ಭೃಂಗಕ್ಕೆ ಪೂವು ಇಲ್ಲವೆ? (S. 8). ಕರಗಸದ ನಡು ಬಡವಾದರೆಯು ಕೊಯ್ಲು ಇಕ್ಕದೆ? (Bh. 1, 8, 28). ಹುಸಿಯ ಬಾದುವೆ, ಹುಡುವಿನ ಆರವ್ವುಡ ಫಲೋದಯವು ನಸಿದು ಹೋಗದೆ? (1, 8, 48). ತನ್ನೆಯ ಮಾತಿಗಾಗಿ ರಘುವತಿ ವರ್ತಿಸನೆ ಎ ಪಿನವಾಸಮಂ? (J. 31, 34).

ಎ ಥೆ. 5. An affix for the instrumental (Smd. 182, and ablative) e. g. ಕ್ರಮದೆ, ನಯದೆ, ಭಯದೆ (132). Cf. ಇ 8.

ಎ ಥೆ. 6. An affix for the formation of an infinitive (Smd. 298); it may be translated by *when*; *if*; *to*; *so that* (see e. g. Smd. Cm. 3, 18, 186, 260, 261, 286, 289). ಗಾಯಕಂ ಪಾಡೆ, ದೇವಂ ಮೆಚ್ಚಿದಂ (298). ಆರಯ or ಆರಯ್ತೆ, ಎನೆ, ಕೊಲೆ, ಉಣೆ (86), ನುಡಿಯೆ, ಪೊರ್ಡೆ (293). See 91, 183, 200, 272, 298, 294. It is used also in the so-called passive voice, e. g. ಅವನಂ ಮಾಡೆ ಪಟ್ಟಿದು (154). ಪದಕಮ್ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಯಂ ಮಾಡೆ ಪಟ್ಟಿದು (157). ಕಾವ್ಯಮ್ ಎನ್ನಿಂ ಪೇಲಿ ಪಟ್ಟಿದು (157). ಮಾಡೆ ಪಟ್ಟಂ (301).—ಪುಡಿ ಅಡರೆ, ನಿಮರ್ ಪುತ್ತಿನ ಕುದಿ ಕೆಡೆತತ್ತು... ಮೈಗಲಾಂಫನನಾ (Lilv. 8, 3). ಭೀತಿಯಂ ನಿತಾಸ್ತೆಂರಿ ಪೋಗಿ, ಬಿದ್ದಿ ಕವಿಯ ಒಲೆಯ ಮೌಕ್ತಿಕಪತ್ರ ಮೋ? (3, 4). See Bp. 18, 89, 90, 92; 42, 3; 61, 84; Rām. 13, 4; Riv. 2, 47; 13, 69; C. Bp. 4, 7. (The originally restricted use of the Infinitive with ಎ disappears in later writings; see ಅರ್ 1, No. 3).

ಎ ಥೆ. 7. = ಎಂ 1, etc. Termination of the first person singular of the future and imperfect, and of the negative verb, e. g. ಎಗೆಯ್ತೆ (Bp. 22, 52), ಉಸುರುವೆ (39, 60), ಬೆಳೆದೆ (25, 7), ಒತ್ತಿದೆ (28, 41), ಅಯ್ಯಣ್ಣೆ (29, 12), ಕಣ್ಣೆ (40, 47). ಕಾಣೆ (Bh. 1, 8, 6). ಉಸುರ್ವೆ (Smd. 67). ಪೇದ್ವೆ (76). See s. ಇರುದು.

ಎ ಥೆ. 8. = ಅಯ್ 2, etc. Termination of the second person singular, e. g. ಒಗೆದೆ (Bp. 8, 18), ಉದ್ಧೊಳನೆ (12, 17), ಪಡದೆ (12, 52; see also 14, 10, 24, 26; 18, 4, 9; 20, 15; 21, 23, 47; 22, 54; 24, 63, 70; 41, 7; 44, 68; 47, 13; 52, 7, 8; 59, 11; 60, 60). ಬಲ್ಲೆ (Bh. 1, 8, 10). ಕೆಡಿಸಿದೆ (1, 8, 57). ಪೋದೆ (Riv. 13, 102). ಕೆಡಿಸಿದೆ, ಬಲಿದೆ, ಇತ್ತೆ (J. 31, 33).

ಎ ಥೆ. 9. The affix which added to ಉತ್ತ 1 forms a third person singular neuter; see ಉತ್ತ 2. (Cf. ಅದೆ 4).

ಎ ಥೆ. 10. An ancient termination of the nominative singular masculine. See ಲಾಂ 3.

ಎ ಥೆ. 11. = ಲಾಂ, etc. What? See ಎತ್ತ 1, ಎನಿತು, ಎನ್ನು, ಎಲ್ಲಿ, ಎಹಗೆ.

ಎ ಥೆ. 12. The initial ಃ that is connected with ಪೆ and ಹೆ (also with ಬ, ವ, and ಯ); see e. g. ಎಗ್ಗು, ಎಚ್ಚರ್ 2, ಎಚ್ಚದಕೆ, ಎಚ್ಚದು 1, ಎಚ್ಚು 3, 4, ಎಟ್ಟಿ, ಎಟ್ಟು 2, ಎಡಗ, ಎಡಸು, Tbh. ಎಡೆ 2, ಎಡ್ಡ 2, ಎಣಿಕೆ 2, ಎಣೆ 2, ಎದೆ 2, ಎಮ್ಮಿಕೆ 2, ಎಮ್ಮೆ 2, ಎರಲು, ಎರೆ 5.

ಎ ಥೆ. 13. = ಬ 7. A sound that is used to express disgust (My.).—ಎವುದು. -ಪುದು. = ಎಗುದು. An insect or worm living in orts (ಎಂಜಲವುದು Smd. II; ಎಂಜಲವುದು Kk. 81).

ಎ ಟಿ. 14. = ಇ. 3. See ಎಕೋ.

ಎ ಟಿ. An affix to form feminines (Smd. 244; cf. No. 2), e.g. ದೋಡೆ, ಸಿತ್ತಿಗೆ, ಜಡುರೆ, ಪಾಣ್ಣಿ (245), ಅನ್ನೆ 2, ಅಕ್ಕಿ, ಈಕೆ. 2, the é that in Kannaḍa is generally substituted for the final á of Sk. feminines (Smd. 100), e.g. ಮಾರೆ, ಬಾರೆ, ರೀರೆ, ಧಾಪೆ, ಯಾತ್ರೆ (101).

ಎಂ ಟಿ. 1. = ಎ 7, ಎನು 1. Termination of the first person singular of the present, future and imperfect, and of the negative verb (Smd. 254; cf. ಅಂ 1, ಎನ್ 2). ಬರೆದವೆಂ (Smd. 259. 276); ಬಣ್ಣವೆಂ (254), ಪಾಡುವೆಂ (91), ಅದಾವೆಂ (263), ಮಾಡುವೆಂ (271), ಅಪ್ಪೆಂ (1); ಅಮರ್ಚೆಂ (254), ಕೇಳ್ವೆಂ (262); ಮಾಡೆಂ (260), ಅದಾಯೆಂ (296). — ಒಕ್ಕಿದೆಂ, ಪಣ್ಣಿ ತೆಯೆಂ, ಉದ್ದ ತನೇಂ, etc. (257. 258), ಧ್ರಾ ನ್ತೆಂ (191. 244), ಸುತ್ತೆಂ (395).

ಎಂ ಟಿ. 2. = ಇ 2, ಎನ್. Termination of the first person plural of the future, etc., being an optional substitute for ಎನ್ (Smd. 258), e.g. ನೋ ಮವೆಂ, ಪಾಡುವೆಂ, ತಿರ್ದುಮೆಂ (258), ಪಪ್ಪುವೆಂ, ಕೇಳ್ವೆಂ (259).

ಎಂ ಟಿ. 3. Termination of the first person singular of the imperative, e.g. ಆನ್ ಇದಂ ಮಾಡ್ತೆಂ! ಆಂ ತಿವನಂ ಪೂಜಿಸುವೆಂ! (Smd. 271 Cm.). Cf. ಅಂ 2.

ಎಕ್ಕಾತ್ಯುರು ékātāru. Authority, control, power (My.; H.).
ಎಕ್ಕಾರು ékārā. A confession;—a deposition (My.; Br.; Mhr., H. ಇಕ್ಕಾರು).

ಎಕ್ಕರೆ ékārē. An "acre". (My.; Br. ಯಕ್ಕಾ).

ಎಕ್ಕಾ ಟಿ-ಕಾರಾ. The letter ಎ (Smd. 11. 63. 176).

ಎಕ್ಕಾರವಿಧಿ ékārā-vidhi. The rule that an ಎ is to occur (Smd. 212).

ಎಕ್ಕಾಂತಾ ékārā-anta. A term with final ಎ (Smd. 260).

ಎಕ್ಕೋ é14-kō. = ಇಕೋ, etc. (Bp. 37, 66; 50, 68).

ಎಕ್ಕು ékka. 1. = ಎಕ್ಕು. q. v. ಎಕ್ಕದ ಗಿಡ (My.; ಅರ್ಕ, ವಸುಕ, etc. Si. 141).

ಎಕ್ಕು ékka. 2. = ಯಕ್ಕು No. 3. Thh. of ಎಕ (Smd. 377; ಒಕ್ಕ, ಒಪ್ಪು ಕಾ; My.).

ಎಕ್ಕಾಠಾಯ ékkāṭhāya. (Smd. 23, o. r. in Mḍh. ಎಕ್ಕಾಠಾಯ).
Tbh. of ಎಕ್ಕಾಠಾಯ?

ಎಕ್ಕಟಿ ékkaṭi. = ಎಕ್ಕಟಿ. Alone, solitary, by himself, in private (Tē; Mhr. ಎಕ, ಎಕಟಾ);—a single, solitary person (Bp. 18, 9). — ಎಕ್ಕಟಿಗರೆ. -ಕರೆ. To call aside (Bh. 1, 7, 8; 2, 13, 21).

ಎಕ್ಕಟಿಗ ékkaṭiga. A superior, noble or great man (Bp. 16, 13; Tē. ಎಕ್ಕಟಿ, superior, noble, great; ಎಕ್ಕುಡು, greatness, height, ascent; high, great, mighty; ಎಕ್ಕುಡು, to rise, increase, swell; ಎಗ್ಗ, ಎಗ್ಗ, to rise, spring up; to fly or bound; cf. ಎಕ್ಕು 3, ಎಗರು, ಎಗಾ, ಎಗು, ಎದ್ 1).

ಎಕ್ಕಟಿ ékkaṭi. Greatness; wonder; a wonder (ಅಕ್ಷರ್ಯಾರ್ಥ ಓ. II, 101; Tē. ಎಕ್ಕುಟೆ, greatness, etc.; a strange thing, novelty; see ಎಕ್ಕಿ).

ಎಕ್ಕಟಿ ékkaṭi. = ಎಕ್ಕಟಿ. (Bh. 4, 6, 26).

ಎಕ್ಕಡ ékkaḍa. = ಎಕ್ಕಡ, q. v. (C.; Bh. 3, 13, 19).

ಎಕ್ಕಡರ ékka-tāla. Tbh. of ಎಕ್ಕಡಲ (Smd. 877).

ಎಕ್ಕಡರ ékka-tāla. Tbh. of ಎಕ್ಕಡಲ. (My.).

ಎಕ್ಕಡಲ ékkaṭāli. = ಎಕ್ಕಡಲ, ಎಕ್ಕಡಲ. Ridicule, derision, mockery, jest (My.; Tē. ಎಕ್ಕಡಲ, ಎಕ್ಕಡಲ).

ಎಕ್ಕುತುಳ ékka-tuḷa. (Thh. of ಎಕ್ಕುತುಳ). One weight, equality (Abh. P. 9, 181);—whole, undivided weight, power or energy; full strength; very great power; vehemence (Rām. 5, 8, 36; 5, 9, 6; 6, 20, 5; J. 14, 8). ಅನಿಲಜನ್ ಎಕ್ಕುತುಳದಲಿ ಮೇಲೆ ಪಾಯ್ತನು, ಕಾಣದೆ ಅಹವತಿಯ (Bh. 3, 13, 33). ಎಕ್ಕುತುಳತ್ತಲೆಯನ್ ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕುತಂ (Ūḍakhaṇḍānubhavasāra 1, 7). ಎಕ್ಕುತುಳಂ, with full strength, etc. ಎಕ್ಕುತುಳಮ್ ಇದ್ದದು (Smd. 79).

ಎಕ್ಕಾಠಾಯ ékkāṭhāya. O. r. of ಎಕ್ಕಾಠಾಯ, q. v.

ಎಕ್ಕರಿಸು ékkaṛisu. To make faces at, to gibe at, to mock, to deride (R.; Tē. ಎಕ್ಕರಿಂಜು, ವೆಕ್ಕರಿಂಜು, ವೆಕ್ಕಿಂಜು; T. ಎಕ್ಕ, ಎಕ್ಕು, to scoff, scorn, deride; cf. ಎದ್ 2).

ಎಕ್ಕಲ ékkala. 1. High, tall, huge like a demon (S. Mhr.).

ಎಕ್ಕಲ ékkala. 2. A wild hog (ಕಾಡ ಹಂದಿ Ct. II, 36; ಕೋಡ ಕಾ; Tē. ಎಕ್ಕಲ; T. ಎನ್ನ, ಎದ್ದು, a hog). ಮೂಡೆಯಿಟ್ಟಿದ ಗಿಡ ತೆದಿದಿಂ ಕೊರ್ವದ ಎಕ್ಕಲಂ (Smd. 135 Mḍh. M8.). ನೆಲನ ಮೂಗಿಂಗೆ ಉದಾ ಪಿಣ್ಣನ್ ಒಡದ ಎಕ್ಕಲಂ ಚಳಿಗದಿಗಲ್ಲಿನೊಳು ದಾಡಿಯಂ ಮನಮ್ (Rāghā. 17, 72). ಸಿಂಗವನ್ ಇದ್ದದು, ಎಕ್ಕಲನ ಹೊಕ್ಕು ತಿವದು (17, 74). See Grj. 1, 100; Bh. 8, 13, 26. 28. 30; Rāy. 5, 89; J. 12, 48; 14, 6.

ಎಕ್ಕವರ ékkavaḍa. = ಎಕ್ಕವ. A kind of leathern sandal (ಬೇಳ್ವೆಯ ಕೆರ Ct. II, 86; ಕೆರ್ವ = Sm. 32).

ಎಕ್ಕವತ್ತಿ ékka-patti. Thh. of ಎಕ್ಕವತ್ತ (Smd. 877).

ಎಕ್ಕಸಕ್ಕ (ékkā-sakka). = ಎಕ್ಕಸೆಕ್ಕ, ಎಕ್ಕಸಕ್ಕ, ಎಗಟೆಗ. Confusion, random, doubt (Ūh. v. 19; T., M. ಎಕ್ಕ ಜಕ್ಕ; perverseness. ಎಕ್ಕಸಕ್ಕವನ್ ಅಡಿ (Bp. 55, 44). 2, ridicule, mockery; a joke (Tē. ಎಕ್ಕಸಕ್ಕ, ಎಕ್ಕಸಕ್ಕ, ಎಕ್ಕಸಕ್ಕ; My. as ಎಕ್ಕಸಕ್ಕ, ಎಗಟೆಗ).

ಎಕ್ಕಸಕ್ಕೆ (ékkā-sakkē). A perverse female (Bp. 40, 52).

ಎಕ್ಕಸರ ékka-sara. 1. Thh. of ಎಕ್ಕಸರ (Smd. 877; Abh. P. 3, after 67).

ಎಕ್ಕಸರ ékka-sara. 2. Going or running alone (J. 16, 22).

ಎಕ್ಕಸೆಕ್ಕ (ékkā-sékkā). = ಎಕ್ಕಸಕ್ಕ, etc. ಎಕ್ಕಸಕ್ಕದ ಮಾ ತುಗಲು (Bp. 56, 51).

ಎಕ್ಕಳ ékkaḷa. = ಎಕ್ಕಳ, etc. (Abh. P. 3, 116).

ಎಕ್ಕಾವಳಿ ékka-āvali. Thh. of ಎಕ್ಕಾವಳಿ. (Abh. P. 5, 53).

ಎಕ್ಕಿ ékka. (= ಎಕ್ಕೆ 2). A piece of timber (or bamboo) forming one side of the frame of a cot (C.).

ಎಕ್ಕಿಕೆ ékkikē. Dressing cotton, etc. (My.).

ಎಕ್ಕಿಸು ékkisu. To cause to dress cotton, etc. (My.).

ಎಕ್ಕು ékku. 1. = ಯಕ್ಕು. To divide; to separate (ಎಕ್ಕುನ Smd. Dh.); to dress cotton, to card wool (My.; Tn., M.; Tē. ಎಕ್ಕು, T. ಎಕ್ಕು; M. ಎಕ್ಕು, carding cotton; T. ಎಕ್ಕು, to separate; ಇದ್ದು, to break; to split, break asunder, v. i., see ಇದ್ 3; cf. ಎದ್ 3). — ಎಕ್ಕುಡು. -ಅಡು. To dress cotton (My.).

ಎಕ್ಕು ékku. 2. To have frequent evacuations,

to purge (ಪ್ರವಾಹಕೆ ಕೆಂದ. Dh.; T. ವೆಕ್ಕು, looseness with which cattle are affected).

ಎಕ್ಕು ಂಕ್ಕು.3. To come up, to stand on tiptoe (T., M.; Të.: to ascend, mount, climb; to mount on, get upon; to rise, be augmented, increase; see ಎಕ್ಕುಟಗ, etc.; cf. ಎಟಕು). — ಎಕ್ಕುಡು. -ಅಡು. To get or fall upon (P Bb. 8, 24, 3). — ಎಕ್ಕುಕ್ಕು. rep. of the infinitive: up and up; one upon or after the other; etc. (ತೇನು ತೇನು ಮೇಲೆಲೇಲೆ ಓ. II, 72; see ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ). ಎಕ್ಕುಕ್ಕುಯೆ ನೆಗದ್ದು, ಬರ್ಬೊದಲೆ, ಕುಕ್ಕು ಕೂ ಎನ್ನು, ಕೋದ ಕೂಗಿದುವಾಗಳು (ಕೆಂದ. 19. 68).

ಎಕ್ಕು ಂಕ್ಕು. Eminence, superiority; great force (Abb. P. 13, 21; Të. ಎಕ್ಕುಪು, ಎಕ್ಕುವೆ; see ಎಕ್ಕುಟ).

ಎಕ್ಕು ಂಕ್ಕು. = ಎಕ್ಕು 1, ಎಕ್ಕು q. v., ಯಕ್ಕು No. 2. A tall shrub, the gigantic swallow-wort or manure-leaf, Calotropis gigantea R. Br. (ಅರ್ಕ, ವಸುಕ, ಅಪ್ಪಿಲ, ಅರ್ಕವರ್ಣ, etc. Nr.; ಅರ್ಕ Nn. 13; Mr. 128; Si. 141; C.; T. ಎರುಕ್ಕು, M. ಎರುಕ್ಕು). See ಬಿಲಿಯ ಎಕ್ಕು, ಗಣ್ಣು ಎಕ್ಕು, ಹೆಣ್ಣು ಎಕ್ಕು; Bp. 58, 22. — ಎಕ್ಕು ಗಿಡ. (Si. 141; ವಸುಕ G.). — ಎಕ್ಕುಬೆನಕ. A stone occasionally found about the roots of the ಎಕ್ಕು in form like Gapôka and anspused to make its possessor very fortunate (R.). — ಎಕ್ಕುಮಾಲಿಗಿಡ. = ಎಕ್ಕುಗಿಡ. (St. & Pl.).

ಎಕ್ಕುಕ್ಕು (ëk-sukya). = ಎಕ್ಕುಸಕ್ಕು No. 2. (My.).

ಎಗಟೆ ಂಗಾಟೆ. = ಇಲಿಬೆ, ಎರ 1, ಎಲಿಬೆ, ಎಲಿ, ಎಲಿಬೆ, (ರೇಸು 3). The jujube tree, Zizyphus jujuba Lam. (St. & Pl.; T. ಇಲಿಬೆ, M. ಇಲಿಬೆ). 2, the shrub Monetia barlerioides Lin. (My.; T. ಇಲಿಗು, ಹಂಗು; see ಉಬ್ಬೆಗುಟ).

ಎಗಟೆಗ (ëga-ëiga). = ಎಕ್ಕುಸಕ್ಕು (My.). — ಎಗಟೆಗಡಾಟಗ. A mocker, a jester (My.).

ಎಗತಾಳ ಂಗಾಟೆ. = ಎಗತಾಳ. (My.).

ಎಗತಾಳಿ ಂಗಾಟೆ. = ಎಕ್ಕುತಾಳ. (My.; Të.).

ಎಗರಿಕೆ ಂಗಾರಿಕೆ. Jumping (My.).

ಎಗರಿಸು ಂಗಾರಿಸು. To cause to rise; to cause to rise in the air or to fly, as a paper-kite; to cause to spring or jump; to shoplift, to pilfer, to take away (My.; Të. ಎಗಯಿಂಪು, ಎಗಯಿಂಪು).

ಎಗರು ಂಗಾರು. To rise; to fly; to jump (My.; Të. ಎಗರು, ಎಗರು; cf. ಎಗರು 1). 2, to fly away, to go, as life; to be spent, as money; to abrade, to wear or chafe off, as gilt, paint, etc.; to be ruined, as commerce (My.).

ಎಗಾ ಂಗಾಟೆ. (Të. ಎಗ, above, up, upwards; see ಎಕ್ಕುಟಗ). — ಎಗಾ ದಿಗಾ. Up and down, backwards and forwards (Të.; R.).

ಎಗು ಂಗು. Rising; embarkation (Të.; T. ಎಟ್ಟು; M. ಎಟ್ಟು, ಎಟ್ಟು). — ಎಗುಮತಿ. Dues for embarking (M. ಎಟ್ಟುಮತಿ, ಎಟ್ಟು; Të. shipment, lading; T. ಎಟ್ಟುಮತಿ, exportation). — ಎಗುಮತಿ ದಿಗುಮತಿ. Export and import, shipping and unshipping (Të.; R.).

ಎಗ (ëggui-as). A rude, rustic, unpolished, stupid, or low man (ಕೂದ ಕೆಂದ. I; ಗಾಮು ಓ. I, 101,

o. r. ಗಾಣ; ಗಾವಲ II, 77; ಗಾವಲ, ಗಾಮು, ಹೆಡ್ಡು ಕೆ.; cf. ಎಡೆ ಗಣ. ಪುಂಪ್ರಜವನ ಉಡುಪವನ ಎಗ್ಗಂ (Bh. 1, 8, 39).

ಎಗತನ ಂಗಗತಾನಾ. (ಕೆಂದ. 248). Rudeness, vulgarity, etc. ಎಗ್ಗತನದ ಮಾತು (ಗ್ರಾಮ್ಯ. ಅಪ್ಪಿಲ Nr.); stupidity (My.; Rëv. 11, 92).

ಎಗ್ಗ ಂಗಗಗಾ. = (ಅಗ್ಗ ಂಗ), ಎಕ್ಕು, ಯೆಗ್ಗ ಂಗ, ವೆಗ್ಗ ಂಗ, ಹೆಗ್ಗ ಂಗ. Abundance, excess, etc. (ಅಧಿಕ ಓ. II, 19; cf. ಎಕ್ಕುಕೆ; ವೆಗ್ಗ ಂಗ).

ಎಗ್ಗು ಂಗಗು. 1. (ಕೆಂದ. 248). (= ಎದಿಗು 3).

ಎಗ್ಗು ಂಗಗು. 2. = ವೆಗ್ಗು, ಹೆಗ್ಗು, (ಸಿಗ್ಗು). Shame; the feeling of disgrace (C.; Të.). 2, disgrace; blame; harm (Të.). ಅಗ್ಗದಾ ಅರಳುಬ್ಬು, ಹೂಗ್ಗಮುಟ್ಟುಗೆ ಯುಬ್ಬು, ಹೆಗ್ಗುಳದ ಕಾಯಿ ಮೆಲ್ಲುಬುಟ್ಟು; ಮೂಡನಾಡು ಎಗ್ಗುಟ್ಟು ಬ ಹುಡುಗೆ (Sp.). See Bp. 6, 1; 43, 13; 45, 15; 52, 21; 60, 16.

ಎಗ್ಗುಳಿ (ëggui-uli). 1. A rustic, or low, person (ಕೂಟ್ಟುಲ ಓ. I, 5).

ಎಗ್ಗುಳಿ ಂಗಗು-ಊ. 2. A bashful person (My.).

ಎಗ್ಗುಳಿತನ ಂಗಗುಲಿತಾನಾ. Shame, bashfulness (My.).

ಎಂಕಟೆ ಂಕಾಟೆ. = ಎಂಕಟೆ. (My.).

ಎಂಕಟೆ ಂಕಾಟೆ. = ಎಂಕಟೆ. (My.).

ಎಂಕಟೆ ಂಗಾಟೆ. = ಎಂಕಟೆ. (My.).

ಎಂಕಟೆ ಂಗಾಟೆ. = ಎಂಕಟೆ. (My.).

ಎಂಕಟೆ ಂಗಾಟೆ. = ಎಂಕಟೆ. — ಎಂಕಟೆಯ್ಯು = ಎಂಕಟೆಯ್ಯು (My.).

ಎಂಗಿ ಂಗಿ. 1. = ಎಂಗಿ. A stupid, foolish, silly person (C.).

ಎಂಗಿ ಂಗಿ. 2. Fraud, deceit (My., e.g. ಎಂಗಿ ಬಿಡ್ಡನು, ಅವನಿಗೆ ಎಂಗಿ ಹಾಕಿದರು). Cf. ವ್ಯಂಗ್ಯ. — ಎಂಗಿನಾಣ್ಯ. A counterfeit coin (My.; occasionally S. Mhr.).

ಎಂಗಿ ಂಗಿ. = ಎಂಗಿ, etc. (My.). See ಮತ್ತೆಂಗಿ.

ಎಟೆ ಂಟೆ. = ಇಸುಕ, etc. To shoot arrows, to discharge; to expel, as water out of a syringe (S. Mhr.).

ಎಚ್ಚತ್ತು ಂಚ್ಚತ್ತು. = ಎಚ್ಚತ್ತು. P. p. of ಎಚ್ಚಡು 1 & ಎಚ್ಚಡು 1.

ಎಚ್ಚಡು ಂಚ್ಚಡು. 1. = ಎಚ್ಚಡು 1, ಎಚ್ಚಡು q. v. To awake (v. i.). P. p. ಎಚ್ಚಡು. ಎಚ್ಚಡು ಇವಳದು (ಜಾಗರಣ, ಜಾಗರಣ, ಪ್ರಜಾಗರ, ಅವೇಳೆ, etc. Hlā.).

ಎಚ್ಚಡು ಂಚ್ಚಡು. 2. = ಎಚ್ಚಡು, ಎಚ್ಚಡು 2, ಹೆಚ್ಚಡು. The state of being awake, waking; watchfulness, circumspection, caution, care (ಅವೇಳೆ Mr. 456; J. 7, 45). — ಎಚ್ಚಡಿದು. -ಅಡು. Waking, watchfulness, etc. to cease (J. 21, 49).

ಎಚ್ಚಡಿ ಂಚ್ಚಡಿ. = ಎಚ್ಚಡು 2, etc. (C.; ಜಾಗರ, ಜಾಗರಣ, etc. G.). ಜನರ ಕೂಡ ಗೆಳತನ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಬಹು ಎಚ್ಚಡಿವಿಟ್ಟು ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 2, 10). ಎಚ್ಚಡಿವಿಟ್ಟು ನಿದ್ರೆಯೂ (4, 133). — ಎಚ್ಚಡಿದು -ಕಡ. A man devoid of watchfulness; a confused or mad man (ಸೋನಾಡ G.). — ಎಚ್ಚಡಿಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. An inattentive negligent, or lazy person (My.). — ಎಚ್ಚಡಿಗೇಡಿತನ. Inattention, negligence, inadvertence (ಪ್ರವಾದ G.). — ಎಚ್ಚಡಿ ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To awaken; etc. ನಿದ್ರೆ (i. e. ನಿದ್ರೆಯನ್ನೆ

ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುವ ಹಾಡುಗಾದರು (Si. 292). — ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. -ಶೋಚು. To awake (v. i.); to become watchful or precautions; to make provision (C.; B. 3, 70). — ಎಚ್ಚರದವು. -ತಪ್ಪು. To become off one's guard, to lose one's self (My.; B. 5, 139). ಎಚ್ಚರದಪೋಣ (ಹರವನ G.). — ಎಚ್ಚರದಿದ್ದ ಇರು. To be awake, etc. (C.; B. 4, 12). — ಎಚ್ಚರದಿ ಮಡು. To be watchful, cautious, etc. (C.; B. 4, 24). — ಎಚ್ಚರದಿ ಮಡು. = ಎಚ್ಚರದವು. (B. 3, 12). — ಎಚ್ಚರದವಾಗು. -ಅಗು. The state of ceasing sleep to take place (B. 5, 73). ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರದವಾಯಿತು (My.). 2, to awake (v. i., B. 3, 40). ಎಚ್ಚರದವಾನು (My.). ಎಚ್ಚರದ ವಾಗು, to be awake, etc. (Si. 398). — ಎಚ್ಚರದವುಳವ. A wakeful man, etc. (My.; ಜಾಗರಿತು, ಜಾಗರೂಕ G.).

ಎಚ್ಚರಾಕೆ ಕೆರಾರಿಕೆ. = ಹೆಚ್ಚರಾಕೆ. Waking, etc. (= ಎಚ್ಚರಾಕೆ; ಜಾಗರೂಕ, ಜಾಗರಿತು Nr., Si. 394; ಅವೇಶ್ವ 71; C.; T. ಎಚ್ಚರಾಕೆ; Tē., Tu. ಎಚ್ಚರಾಕೆ). ಎಚ್ಚರಾಕೆಯನ್ನು ಕೊಡೋಣ (ಪ್ರಯೋಗ G.). ಅನವರತಮ್ ಎಚ್ಚರಾಕೆಯೋ ಇರು, ಅಯ್ಯ! (Bp. 4, 67). ಅಧ್ಯಾಪಯ ದಿಚ್ಚಿ ಬಿಸುದಿಸುವ ಎಚ್ಚರಾಕೆಗಳು (40, 61). ಎಚ್ಚರಾಕೆ ಶ್ವಿ ಹೋಗುವದು (ಪ್ರವಾದ Si. 71). ಎಚ್ಚರಾಕೆಯುಳ್ಳವನು (ಜಾಗರೂಕ 361). ಎಚ್ಚರಾಕೆಯನ್ನು ನಡೆ (B. 5, 89). See J. 8, 28; 15, 49; 26, 1; Dp. 91, 1-10. — ಎಚ್ಚರಾಕೆಗೊಳ್ಳು. -ಶೋಚು. = ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎಚ್ಚರಾಸು ಕೆರಾರಿಸು. To awaken, to wake; to caution, to forewarn; to give a caution, to put in mind (C.; T., Tu. ಎಚ್ಚರ; Tē. ಎಚ್ಚರಾಸು). See Bp. 14, 22; 37, 20, 26; 60, 31; J. 4, 40; 5, 3, 27; 6, 18, 50; 12, 7; 13, 22; 26, 26; B. 5, 49.

ಎಚ್ಚರಾಸು ಕೆರಾರು. 1. = ಎಚ್ಚರಾಸು 1, etc., ಹೆಚ್ಚರಾಸು. (C.). P. p. ಎಚ್ಚರಾಸು. ನಾಡುಗಳನ್ನು ನಡೆ (i. e. ನಡೆಯನ್ನು) ಎಚ್ಚರಾಸು ಮಾಡುವರು (Si. 292). ಆ ಸವಳಕ್ಕೆ ಕೂಸು ಅಡಬಡಿಸಿ ಎಚ್ಚರಾಸು (B. 3, 51).

ಎಚ್ಚರಾಸು ಕೆರಾರು. 2. = ಎಚ್ಚರಾಸು 2, etc. — ಎಚ್ಚರಾಗು. -ಅಗು. = ಎಚ್ಚರವಾಗು. (My.; B. 5, 28). — ಎಚ್ಚರಾಗೊಳ್ಳು. -ಶೋಚು. = ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎಚ್ಚು ಕೆರರು. 1. P. p. of ಇಸು 3 (and ಎಸು 1). Having shot. — ಎಚ್ಚು ಪಾಯ್. To be shot and go right through (? ಪುಣ್ಯ Kk. 73; cf. ಉಚ್ಚ ಪಾಯ್?).

ಎಚ್ಚು ಕೆರರು. 2. To smear (ಅಂಜನಕ್ಕೆಯ ಕೆರರು. Dh.; Abh. P. 3, 85; Grj. 10, 41; Rā. 8, 31; T. ಇದುಜು; cf. ಎಸು). 2, to make even or proper, to decorate (ಸಮಾಧಾನ Mr. 339).

ಎಚ್ಚು ಕೆರರು. 3. = ಹೆಚ್ಚು. To increase, etc. (My.).

ಎಚ್ಚು ಕೆರರು. 4. = ಹೆಚ್ಚು. Increase, etc. (My.; Tē., T., M.). See ಹೆಚ್ಚು.

ಎಜಮಾನ ಜಮಾನಾ. = ಯಜಮಾನ. (ಧಾನು Ch.; My.).

ಎಚ್ಚು ಕೆರರು. = ಎಚ್ಚು 2, etc. A hole, a hole (C.; ಸೂಚಕ ಕಣ್ಣು B. 4, 158). ರತ್ನದಿಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚುಗಳು ಹಾಕುವ ಬಯ್ಯಿಗೆ (ಅಸ್ಥೋದನ Si. 345).

ಎಚ್ಚು ಕೆರರು. Thh. of ಯಜ. (Nn. 111; My.).

ಎಂಜಲ ಕೆರಾಲ. ಎಂಜಲು. = ಎಂಜಲ. That which in eating is left on the plates or leaves, sticks to the mouth or hands, or falls to the ground, that of which a piece is bitten off, to be short, all food or drink which has somehow come in contact with the mouth

or hands of the eater, and therefore is regarded as impure (C.; ಉಚ್ಚಪ್ಪ G.; ಕೆರಾಲ Si. 235; ಎಚ್ಚು, ತಿನ್ನ, ಪತ್ರಕೆ ಸಸ.; T., M. ಎಚ್ಚು; Tē. ಎಂಜಲ); saliva (My.). ಎಂಜಲ ಮಾಂಸಂ (Bp. 18, 36). ಎಂಜಲ ಅಮ್ಮು (27, 57). ಎಂಜಲ ಪಾಲು (55, 15). ಎಂಜಲ ಕೂಡ (56, 26; see also 56, 18). ದಾಮೋಗನ ಎಂಜಲ ತಟಕು (B. 3, 95). ಎಂಜಲ ಕೆಯ್ಯನ್ನ ಕಾಗೇ ಓಡಿಸುವದಿಲ್ಲ (lest the crow might get the ṅṅjal; Prv. used with regard to a miser). (ಭಿಕ್ಷು) ಇಕ್ಕಲಾ ದಿದ (ತನ್ನ) ಕೆಯ್ ಎಂಜಲವನ್ನು. — ತುಪ್ಪದ ಅಶೆಗೆ ಎಂಜಲ ತಿನ್ನ. — ಎಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸದವಳು ತಂಗರನ್ನಾ ಬಿಟ್ಟುಕೇ? — ಎಂಜಲು ಎತ್ತೋ, ಗುಣ್ಣಾ! ಎನ್ನರೆ ಉಣ್ಣುವರು ಎಷ್ಟು ಜನ? ಎನ್ನ (Prvs.). See Bhaktisāra 101. — ಎಂಜಲ ದುಡ್ಡು. A duḍḍu obtained yesterday (not to-day; S. Mhr.). — ಎಂಜಲ ಮಾತು. A word of the past (not of to-day; S. Mhr.). 2, repeating the words of another (C.). — ಎಂಜಲುವುದು. -ಪಯಿ. = ಎಂಜಲಗು ದ್, q. v. (ಎವುದು Kk. 81). — ಎಂಜಲಂಜಲ. rep. (Bp. 56, 22).

ಎಂಜಲ ಕೆರಾಲ. = ಎಂಜಲ. — ಎಂಜಲಗುದ್. (i. e. -ವುದ್ = ಪುದ್, for ಪುದು). An insect or worm living in orts (ಎಗುದು Ct. II, 96).

ಎಂಜಲಿಸು ಕೆರಾಲಿಸು. To defile (Bh. 2, 10, 8; J. 18, 46).

ಎಂಜಲಿಸು ಕೆರಾಲಿಸು. To stand on tiptoe to reach any thing (My.).

ಎಂಜಲಿಸು ಕೆರಾಲಿಸು. = ಎಂಜಲಿಸು. To be or come within reach (My.; cf. ಎಚ್ಚು 3 and see ಎಚ್ಚು 1). ಅದು ನನಗೆ ಎಂಜಲಿಸುವದಿಲ್ಲ (My.). 2, to be sufficient (My.). — ಎಂಜಲಿಸೋಡು. To peep standing on tiptoe (My.).

ಎಂಜಲಿಸು ಕೆರಾಲಿಸು. = ಎಂಜಲಿಸು. (My.).

ಎಂಜಲ ಕೆರಾಲ. = ಎಂಜಲ, ಹೆರಾಲ, ಹೆರಾಲ. A bush-harrow (My.). — ಎಂಜಲ ಹೊಡೆ. To roll or flatten sown land by drawing over it a large hamhoo mat or bushes having on them several heavy stones (My., = ಹೆರಾಲ ಹೊಡೆ in S. Mhr.).

ಎಂಜಲ ಕೆರಾಲ. = ಎಂಜಲ, etc. (My.).

ಎಂಜಲ ಕೆರಾಲ. = ಎಂಜಲ No 2. An obstinate, self-willed person (S. Mhr.; cf. ಎಂಜಲ 2).

ಎಂಜಲ ಕೆರಾಲ. Reaching, reach (My. occasionally).

ಎಂಜಲ ತನ ಕೆರಾಲ. Obstinacy (S. Mhr.).

ಎಂಜಲಿಸು ಕೆರಾಲಿಸು. = ಎಂಜಲಿಸು. (My.). — ಎಂಜಲಿಸು ನೋಡು. = ಎಂಜಲಿಸು ನೋಡು. (My.).

ಎಂಜಲ ಕೆರಾಲ. 1. = ಎಂಜಲ 12. To reach a thing which is on high (ಉಚ್ಚಗತವಸ್ತುಗ್ರಹಣೆ Dh.; T.; M. ಎಚ್ಚು). 2, to be within reach, to be obtainable (My.). ತವಪ್ರಸಾದಮ್ ಅದು ಎಂಜಲಿಸು ಅನ್ಯರಿಗೆ (Bp. 58, 39).

ಎಂಜಲ ಕೆರಾಲ. 2. = (ಎಂಜಲ 1), ಎಂಜಲ 2. ಹೆಚ್ಚು. A blow (C.; T. ಎಚ್ಚು, to heat; to out; to throw; to how; to kill; — a blow, etc.; Tu. ಎಡ, to strike; cf. ಇದ 1, ಎಚ್ಚು 3).

ಎಂಜಲ ಕೆರಾಲ. 1. = ಎಂಜಲ 1. (My.).

ಎಂಜಲ ಕೆರಾಲ. 2. = ಎಂಜಲ 2. (My.).

ಎಡ ಕೆರಾಲ. 1. = ಅಡ 10, ಅಡ 15, ಇಡ, ಎಡೆ 1 q. v. Place, ground, etc. (Tē. ಎಡ, ಎಡ; T. ಇಡ, ಇಡ; M., Tu. ಇಡ; see ಎಡ 3, which appears to be identical; also ಎಡ 2

may be identical, if the original meaning be "inferiority"). See ಅಡ್ವೈತ. — ಎಡತಾಕ. A man who goes and comes frequently (My.). — ಎಡ ತಾಕಿಸು. To oanse to go and come frequently, etc. (C.). — ಎಡ ತಾಕು. = ಎಡೆ. To oome in continual contact with a place, to go and oome frequently, to frequent (My.). ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಸೇವಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಎಡ ತಾಕುವರು (B. 5, 286). ಅವ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಎಡ ತಾಕುತ್ತಾನೆ (C.). — ಎಡದೆಡೆ. = ಎಡೆದೆಡೆ, q. v.

ಎಡ ಛೇದ. 2. (= ಎಡ 1, etc. 9). The left, the left side (ಸವ್ಯ G.; C.; Tu.; T.; M. ಇಡ; Tೆ. ಎಡಮೆ, ಡಾ; cf. ಎಡ 3 & ಎ; ರೊಡ್ಡ). ಎಡನು (ವಾಮು, ಸವ್ಯ Hā.; Mr. 436). ನಾವು ಬಲದಲಿ, ಎಮ್ಮ ಎಡದಲಿ ನೀವು ಕುಳ್ಳಿರ್ದು (Bp. 24, 28). ಎಡದ ಕಡೆಯಲಿ (40, 21). ಬಲಮ್ ಎಮ್ಮ ಭಾಗಂ, ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಡನು (50, 27; see also 28. 32). ಎಡದ ಕರದಲಿ (52, 41). ಎಡದ ಬದಿ (55, 16). ಎಡದ ಕಾಲ (58, 65; J. 28, 33). ಎಡದ ಭಾಗ (ವಾಮ Nn. 24). ಎಡದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ನೆ ಇಕ್ಕುವುದು (ಅಲೀಧ); ಬಲದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಎಡದ ಕಾಲ ಮುನ್ನೆ ಇಕ್ಕುವುದು (ಪ್ರತ್ಯಾಲೀಧ); ಎಡದ ಕೈಯ್ಯ ನೆಗವಲು ಪಟ್ಟಿ ಜನ್ನಿವಾರಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾನೀತ Nr.). ಎಡದ ಅಂಪು (J. 28, 14). ಎಡದ ಅಡಿ (28, 35). ಬಿಲ್ಲಮನ್ ಆಗಲಿ ಎಡದ ಕೈಯ್ಯೋ ಅಳವಡಿಸಿ (Rāghc. 17, 70). ಹೊಲಿಯುವವನ ಬಲಕೆ ಇರ ಬೇಡ, ಅಡುವವನ ಎಡಕೆ (to which side he throws the water of his nose) ಇರ ಬೇಡ (Prv.). — ಎಡಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To cross one's path coming from the left side (C.). — ಎಡಗಡೆ. -ಕಡೆ. The left side (C.). ಎಡಗಡೆಯ ಮುಂಗಾಲು (B. 4, 170). ರುಣ್ಣವು ಬಲಗಡೆಗೂ ಎಡಗಡೆಗೂ ಹೊರಳುತ್ತದೆ (4, 82). ಎಡಗಡೆಗೆ (Si. 376). 2, to the left side (C.). — ಎಡಗಣ್. -ಕಣ್. -ಗಣ್ಣು. The left eye (Bp. 18, 72; J. 26, 65). — ಎಡಗಾರ್. -ಕಾರ್. -ಗಾಲು. The left foot (Rāv. 13, 70; Bh. 1, 6, 4; B. 4, 168). — ಎಡಗಿವ. -ಕಿವಿ. The left ear (C.). — ಎಡಗೆಯ್. -ಕೈಯ್. The left hand (C.; Rāv. 14, 29). — ಎಡಗೆಯ್ಯಾತಿ. The left-hand caste among the hūlīyās (My.). — ಎಡದೊಡು. -ತೊಡು. To pnt on the left side (to pass under the left arm). ಜನ್ನವಿರಮಂ ಎಡದೊಡುವುದು (ಪ್ರಾಚೀನಾನೀತ Hā.). — ಎಡದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. The left thigh (C.; Bp. 55, 17). — ಎಡನೊಡು. -ತೊಡು. = ಎಡದೊಡು. ಜನ್ನಿವಾರಮನ್ ಎಡನೊಡರ್ (ಪ್ರಾಚೀನ Mr. 255). — ಎಡಬದಿ. The left side (B. 4, 170). — ಎಡ ಬಲ. Left and right, the left and right side; to or on the left and right. ಸಾರಿಗಳನು ಎಡಬಲಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅಯ್ದಿಸುವುದು (ಪರಿಣಾಮ Nr.). ಎಡ ಬಲ ಮರಳಿ (Bp. 26, 80). ಎಡಬಲದೊಳಂ (C. Bp. 5, 8). ಎಡ ಬಲ ಬಳಸಿದವು (Bh. 3, 13, 27). ಎಡಬಲದ ಸೌಧಗರ್ (Rām. 13, 4). ಎಡ ಬಲಕೈಯ್ಯ ಕೆರಡೂ (Si. 212). ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ಸ್ವಭಾವ (B. 4, 170). ಎಡಬಲದಲಿ (5, 198. 207). 2, ಎಡಬಲರ್, persons of the left and right, a kind of servants (Bp. 59, 29). — ಎಡಭಾಗ. The left portion or side. ಬಡಲ ಎಡಭಾಗವು (ಸವ್ಯ Nr.). — ಎಡಮುಗ್ಗಲು. The left side (C.). — ಎಡ ಮುರಿ. To turn (the body) to the left (in rising, which is regarded as inauspicious, My.); (the body) to turn to the left (My.); to turn or wind to the left, as a sheli (v. l., My.). 2, the state of turning (the body) to the left, etc. (My.). — ಎಡವಲವರ್. -ಬಲ-ಬರ್. To circumambulate an object keeping it now on the left and then on the right side. ಬೇಡತೆಯು... ಪಾಡುತಿರೆ ಹುಲ್ಲೆಗಳಮ್ ಇನಿತು ತೊಲಗಡೆ, ಎಡವಲವರು (Rāghc. 17, 66). — ಎಡವಂಕ. -ವಂಕ. The left side (My.). — ಎಡವೆಗರ್. -ವೆಗರ್. The left shouider (Rāv. 6, after 11).

ಎಡ ಛೇದ. 3. (= ಎಡ 1), ಎಡೆ 1, Nos. 2 & 3. Place or space

between, interval; the middle, the waist (T. ಇಡ್ವೆ; M., Tu. ಇಡೆ; Tೆ. ಎಡ, ಎಡೆ); the being middling (My.); inferiority; inferior (= ಅಡ 6 No. 5; C.). ಈ ಕುದುರೆ ಇಡ್ವೆತ್ತ ಎಡ (S. Mhr.). ಅದು ಅಮೇರಿಕದ ಹತ್ತಿಗಿನ ಎಡ (B. 4, 26). — ಎಡಕುಣ್ಣು. = ಎಡೆ. A middling, smaller kind of weeding machine drawn by oxen. It is so constructed that the young plants, planted or sown in rows, pass unhurt between two pieces of iron, whilst the weeds on both sides are pulled up by them (C.). — ಎಡತಡೆ. An obstacle that comes between, an impediment, a hindrance (My.). — ಎಡತರ. A middling sort; a middle size; mediocrity (C.; M. ಇಡತ್ತರ; Tu. ಇಡೆತರ, middling, inferior). — ಎಡತಪ್ಪಿಗಿಡ. -ತಪ್ಪಿ-ಗಿಡ. The shrub *Acacia cinerea* Spr. (or *Dichrostaohys cinerea* W. & A.; St. & Pl.; T. ಎಡತ್ತೇಲಿ). — ಎಡವಟ್ಟು. -ವಟ್ಟು. A middling, had state or character (My.; T., Tu.). 2, want of understanding, stupidity (C.; Tu.). ಎಡವಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯ, a stupid man (C.). ಅಡೆ, ಅಡವರೆ ಸೋಲೆ, ಸೋತರೆ ಕೊಡೆ, ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಡವಟ್ಟು (Prv.). — ಎಡವಟ್ಟುತನ. Stupidity (My.). — ಎಡವಟ್ಟುದಾರಿ. A had, rough path (My.). — ಎಡವರ್ಣ. A middle colour: greyish white (ಕಲ್ಪಾಪ Hā.).

ಎಡನೆ ಛೇದಗ್. = ವೆಡಗೆ, etc. (My.).

ಎಡಚು ಛೇದಾಠು. 1. The state of being left-handed (My.). — ಎಡಚ. -ಅ. 3. A left-handed man (My.).

ಎಡಚು ಛೇದಾಠು. 2. = ಎಡಸು, etc. Difficulty, especially in speaking (S. Mhr.).

ಎಡತಿ ಛೇದಿ-ತಿ. (Śmd. 244). A middle-aged woman (cf. ಎಡಪ್ರಾಯ); or (fr. ಎಡಗ): a good-for-nothing woman.

ಎಡಪು ಛೇದಾಪು. = ಎಡವು, etc. (Grj. 5, 52).

ಎಡರು ಛೇದಾರು. ಎಡರ್. = ಇಡರು, etc. Strait, trouble (Rāv. 13, 6. 14; J. 11, 35; 12, 3; 27, 42). 2, an impediment, an obstacle (J. 2, 54; 13, 21; C.). — ಎಡಗೇದ. -ಕೇದ. The destroyer of obstacles: Vināyaka (Kk. 5; Śm. 4).

ಎಡಲರ್ ಛೇದರ್. = ಎಡಲು 3. Poverty, indigence; ruin (ದಾರಿದ್ರ Śmd. Dh.; Śm. 105; Ūt. II, 73; ಕೆಡುವುದು Bhn. 56; ದರಿದ್ರ, ತವರ್ಸಿ; T. ಇಡಲು, to stumble; to lose one's state or dignity, see ಇಡಲು). ಎಡಗರ್ (Śmd. 53). ಕುದದ ನಿಮಗೆ ಈ ಎಡರ್ ಅಯ್ಯೇ? (125). ಎಮ್ಮ ಅಣ್ಣನ ಎಡಲರ್ ಅಮೆ ತಿರುಮಂ (258). ಎಡಲಿಡಸಿ (Bp. 29, 10). ಎಮ್ಮೆಡಲಿನ್ ಅಡಿದು (40, 35). ಎಡಲಿಡಸಿದಲ್ಲಿ (40, 43).

ಎಡಲಿ ಛೇದಾರು. 1. To be crooked; to be dishonest (ವಕ್ರಭಾವ Śmd. Dh.; Śm. 105; Abh. P. 10, 212). ಎಡಲಾದಂ, a dishonest man (Śmd. 16). ಎಡಲಾದನೋ? ಅವನ ನೊಸಲ ಅಕ್ಕರಂ (o. r. ಅಕ್ಕರವಂ) ತೊಡೆಮದು ಅಕ್ಕಂ (69).

ಎಡಲಿ ಛೇದಾರು. 2. = ಇಡಿವ್. Crookedness.

ಎಡಲಿ ಛೇದಾರು. 3. = ಎಡವ್. ಎಮ್ಮ ಎಡಲುಗಳಿಗೆ (Bp. 23, 7). ಎಡಲಿನಲಿ (Abhā. 1, 29).

ಎಡಲಿ ಛೇದಾರು. 4. = ಇಡಲು, ಎಡವು, etc. To stumble, to trip (My.).

ಎಡವು ಛೇದವು. = ಇಡಲು, ಎಡವು, ಎಡಲು 4, ಎಡಲು 1. The foot to be struck at a thing so as to cause

a person to fall or to be near to fall;— to strike with the foot against (o. Accus.);—to stumble, to trip. ಅವನು ಕಾಲು ಎಡವಿ ಬಿದ್ದನು, or ಅವನು ಎಡವಿ ಬಿದ್ದನು, he stumbled and fell (C.). ಕಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಲು ಎಡವಿತು (C.). ಅವನು ಎಡವಿದನು (C.). ಕಲ್ಲಿನ್ನು ಎಡವಿದನು (My.).

ಎಡನೆ ಛದಾವೆ. = ಎರನೆ, q. v.

ಎಡನು ಛದಾಸು. = ಎಡನು 2, ಪೆಡನು, q. v. (My.).

ಎಡಹು ಛದಾಹು. 1. = ಎಡವು, etc. To stumble, etc. (J. 16, 25; 28, 54; Rām. 5, 8, 70). ಸಮ್ಯಕ್ ಮನಾಸ್ತು ಪರಿತರಣ, ಎಡಹಿ (Bp. 27, 17). 2, to commit a mistake. ಪತಿ ಕೆಯೋ ಎಡಹಿ ಬರೆದ ಅಕ್ಕರದ ಬೀದಿ (J. 30, 28).

ಎಡಹು ಛದಾಹು. 2. Stumbling (Rām. 5, 3, 45).

ಎಡಹುಹ ಛದಾಹುಹ. Stumbling; deviating from the right course (ಸ್ವಲ್ಪನ, ರಿಂಬನ Nr.).

ಎಡೆ ಛದಿಗ. = ಎಡಗೆ, etc. (My.).

ಎಡೆ ಛದಿ. 1. = ಎಡೆ 1, etc., ಎಡೆ 3. A place, a spot (ಸ್ಥಾನ Sm. Cm. 27. 57. 104; ತಾವು 341; ಶಾವು Nn. 128, o. r. ಬದಿ; ಶಾವು 168; C.); ground, floor. ದೇವರಾದ ಎಡೆಗೆ ಒಂದು ಲೋಪಂ (Sm. 57). ಕೆಲವು ಎಡೆಯೋ (52). ಅರೆ ಎಡೆಯೋ (82). ಎಣಿಸುವೆಡೆಯೋ (116). ಅಗುಡ್ಡೆ (I). ಆನೆಡೆ, ಆನೆಡೆಯಣಿ (135). ಒಟ್ಟಿಗೂಡಿದ ಎಡೆ (ಶೃಂಗಾಟಕ); ಇದ್ದ ಎಡೆಯಲಿ ಇದ್ದು ಹೋಗಿ ಮುನಿವನಂ (ಗೋಪತ್ಯನ); ಕೆಸರಿಗು ಎಡೆ (ಮಿಲ್ಲ); ಕೊಲು ಎಡೆ (ಘಾತನಸ್ಥಾನ Hā.). ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಎನ್ನು, ಸನ್ನದ್ಧಮ್ ಅಹ ಡತುರಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧಾಗಿಸಿ ಇರಿ ಸುವು (ವ್ಯಾಹ); ಸೇನೆಯಿದ್ದ ಎಡೆಯನ್ನ ತೊಲಗುವುದು (ಪ್ರಹಕ್ರ Nr.). See Bp. 5, 19; 11, 12; 51, 37; 55, 16; Rāv. 5, 34; 6, after 132; Sm. 84, 86; J. 3, 3. 23. 25; 8, 2; 25, 83; 28, 18. 45; Bh. 1, 10, 29. 2, room, place; interstice, place or time between, interval, meanwhile; distance (ತೆದವು Sm. 135; see ಎಡವಿದು). ಎಡೆ ಬಿಡದ ಕ್ರಿಯೆ (ಸತತ Si. 26). ಎಡೆ ಬಿಡದದು (ಘನ, ನಿರಂತರ 871). ಎಡೆ ಬಿಟ್ಟದು (ಬೇಲವ, ನಿರಂತರ 871). ಪ್ರಯೋಜನದಿಲ್ಲ ಎಡೆ ಬಿಡದವನು (ಅರ್ಥದಿಲ್ಲ ಅನರ್ಥತನಾದವನು, ಅರ್ಥ 447). ಎಡೆ ಬಿಡದೆ (ಅಭೀಕ್ಷಂ 473). ರಣಭೀಷಮಾರುತಿ ಮಿಕ್ಕು, (ಹೋರಂಗಲ) ಹರಿಸಿದನ್ ಅಸುರನ್ ಇದ್ದೆ ದೇಗೆ; ಎಡೆಯಲೇ ಭಕ್ತಾದಿಗಳ ಬದಿ ಹೇಗೆ ಉದಾವು (Bh. 1, 10, 29. 30). See Prv. s. ಬಡವ. 3, inferiority; inferior. 4, = ಎಡೆಕುಟ್ಟು. ಎಡೆ ಹೊದೆ, to weed by means of the ಎಡೆಕುಟ್ಟು (S. Mhr.; Sd.). — ಎಡೆ ಕಡೆ dupl. Place and direction (J. 26, 52). — ಎಡೆಕುಟ್ಟು. = ಎಡಕುಟ್ಟು, q. v. (S. Mhr.). — ಎಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A small dam (My.). — ಎಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಎಡೆಗಟ್ಟು. (My.). — ಎಡೆಗಡೆ. -ಕಡೆ. To ont down (J. 25, 33). — ಎಡೆಗಾಳ. (Sm. 886; Kk. 98). An inferior or small fish-hook. — ಎಡೆಗಡು. -ಕಡು. Room to fail: to be deficient in room (Abh. P. 14, 121). — ಎಡೆಗಿ. ಎಡೆಗೆ-ಇದ 4. To be closely confined in a place: to be covered over, to be enveloped, to be hidden (ಸಂಘನ Sm. Dh.). — ಎಡೆಗುಡು. -ಕುಡು. = ಎಡೆಗೊಡು. (Abh. P. 6, 117). — ಎಡೆಗಡು. -ಕಡು. = ಎಡೆಗಡು. To throw to the ground (J. 7, 47). — ಎಡೆಗಡು. -ಕಡು. To oanse room to fail, obstruct, to resist (ತಕ್ಕದ್ದೆಯ, ತಕ್ಕದ್ದು, ಮಾರ್ಕೋ, etc., ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಕೆ.). — ಎಡೆಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಎಡೆಗಡೆ. To fall to the ground, or down (J. 20, 30). — ಎಡೆಗಡೆ. -ಎಡೆಗೆ. rop. Here and there, etc. (Bp. 12, 19; 21, 10; 22, 49; 26,

68; 27, 72; 82, 51; 88, 70; 44, 2; 58, 24; Rām. 13, 3). — ಎಡೆಗೆಯ್. To prepare a (proper) place (V. 14, 59). — ಎಡೆ ಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give way, to submit, to surrender to (J. 2, 16; 18, 48). — ಎಡೆಗೊಳ. -ಕೊಳ. To take place, to occur, to come into being (Sm. 206; Rāv. 13, 65; J. 6, 2); to take a position: to come to a stand, to stand (J. 28, 38; Rāv. 6, 9). 2, to obtain, to acquire (Grj. 10, after 79; J. 17, 4); to oonceive (Rāv. 4, 37; Abh. 2, 54); to resort to (J. 16, 40). — ಎಡೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To put, to put on (Grj. 10, after 61). — ಎಡೆ ತಾಕು. = ಎಡೆ ತಾಕು. (My.). — ಎಡೆದಿಹು. -ತೆಹು. An interval of space (Rām. 6, 51, 19). ಎಡೆದಿಹು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು (ಲೇಖಿ, ರಾಜ Nr., o. r. ಎಡೆ). — ಎಡೆನಿಟ್ಟು. Informing against, betraying (ವಿಸುಖಿ Ct. I, 13, o. r. ಎಡೆನಿಟ್ಟು). — ಎಡೆನುಡಿ. = ಎಡೆಯ ನುಡಿ (Sm. 195). A middling or inferior word or speech. — ಎಡೆ ನೆಡಿ. Place to be sufficient: to be sufficient in place (Abh. P. 9, 60; 15, 59). — ಎಡೆಪ್ರಾಯ. = ಎಡೆತರೆಯ. The middle of the ordinary age of man (My.). — ಎಡೆ ಮಡಗು. To leave an interval (Abh. P. 9, 61; 11, 100). — ಎಡೆಮನೆ. A house in the midst (Bp. 48, 25). — ಎಡೆ ಮಾಡು. = ಎಡೆಗೆಯ್. (Abh. P. 14, 88; Grj. 10, after 98). — ಎಡೆಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Ch.). — ಎಡೆಯಣಿ. (Sm. 136). A man of the midst (?). — ಎಡೆಯರಾಗು. -ಆಗು. To be at hand, to be near and dear. ಎಡೆಯರಾದ ಸಂಗಡಿಗನು (ಮಿತ್ರ, ಸುಖ್ಯತ, ನನ್ನಿ Nr.). — ಎಡೆಯಾಗು. -ಆಗು. To be or become exposed to; room to be found for. ನಾಡೆಲಿ ಎನಿಸುವ ವಧು ನಗೆಗೆ ಎಡೆಯ ಕೃಂ ಸಮಸ್ತಜಗೀಶಲೋಕ್ (Sm. 221). ಅವರ್ಣವಾದಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಾಗದ ಒಳ್ಳೆನೆ (17). ನಗೆಗೆ ಎಡೆಯಾಗಿದುದು (Bp. 40, 73). See Sp. s. ತರುಣತ್ವ. — ಎಡೆಯಾಟ. -ಆಟ. Moving from place to place, roaming; moving to and fro; commotion (J. 30, 30). ಹಾದರಕೆ ಎಡೆಯಾಟದ ಆಸೆ (Sp.). ಕರಿತುರಗನಿಡಯದ ಎಡೆಯಾಟಗಳ ಘಟಗಳ (C. Bp. 42, 15). — ಎಡೆಯಾದಿಸು. -ಆದಿಸು. To oanse to roam about, (to send on errands). ವಿರಾಸಿನಿ ಯೋ ಎಡೆಯಾದಿಸನು (Bp. 9, 33). ಸೂಕ್ತಿಯೆಡೆಗೆ ಎಡೆಯಾದಿಸುತ (26, 58). ಎಡೆಯಾದಿಸುತಾ ಕೊಡದ ಲೋಭಿಯ ಮಾತು ಕೊಡಲಿಯ ಗಾಯ (Sp.). — ಎಡೆಯಾಡು. -ಆಡು. To move; to move, wander, or play about, to roam (ಕೊಲ್ಲೆಗೆ Kk. 51). ಹೊ ಲೆಯ ಹೊತ್ತು ಎಡೆಯಾಡುವದು (ವರ್ಯಾಪಾರ, ಎವಧ Nr.). ಗುಡ ದೋ ಎಡೆಯಾಡುವ ಅನಿಲಂ (ಅಪಾನ Mr. 51). See Abh. P. 3, 128; 4, 29; Bp. 15, 23; 26, 19; 44, 7; 47, 66; 51, 42; 56, 54; Rām. 1, 16, 16; J. 5, 31; 6, 8; 15, 20; 19, 44; Abh. 2, 105. 106. — ಎಡೆಯುಡುಗು. -ಲುಡುಗು. To leave room, to make an interval or an interruption; to stop; to cease (ಎಡ್ಡೆದ Sm. Dh.; ಎಡೆವಡಿ Sm. 157; ಎಡೆವಡು 157 Cm.; Rāv. 14, 29). — ಎಡೆಯೆಡೆ. rep. (Bp. 56, 13; Rāv. 10, 31). — ಎಡೆಯೆತ್ತು. -ಬತ್ತು. To compress, to press, to squeeze (J. 3, 27). — ಎಡೆವಡಿ. -ವಡಿ. To cut room asunder: to make an interruption, to stop, to cease (Abh. P. 11, 19; J. 4, 28; 19, 14); to end (ಎಡೆಯುಡುಗು Sm. 157, ಎಡೆವಡು Cm.; Rām. 1, 4, 9; ಎಡೆವಡಿ, i. e. -ವಡಿ, is the original reading in Mgh. Abh. P.). ಎಡೆವಡಿದ ಎನೆಯತಂ (ಎಡೆವಡಿ Mr. 241, o. r. ಸತ; the opposition is ನೀಲ, or ನೀಲೀರಾಗ). — ಎಡೆವಲಿ. -ಬಲಿ. = ದಿಗ್ವಲಿ. (Abh. P. 13, 106). — ಎಡೆವಿಡು. -ವಿಡು. = ಎಡೆಯುಡುಗು. Also: to go beyond the (proper) boundary. See Bp. 2, 13; 18, 63; 35, 5; 38, 84; 50, 32; 51, 48; 57, 26; 58, 48; Rāv. 8, 98. 113; J. 34, 8; Sm. 12. 40; Mr. s. ನೀಲೀರಾಗ. ಎಡೆವಿಟ್ಟು (ಅತಿಕ್ರಮ, ಅತಿಪಾತ Nr.). — ಎಡೆವೆಗು. -ವೆಗು. To come near, to approach (Abh. P. 10, after

201; 14, after 17 & 25). — ಎಡವೆರಸು. — ಬೆರಸು. To take a position in resistance, to stand (J. 27, 6). — ಎಡಸೆಳೆ. The inner force or velocity of a river (J. 9, 24). — ಎಡಹಗಲು. The time from about 9½ o'clock to 10½ in the morning (My.). — ಎಡಹರೆಯು. = ಎಡಪ್ರಾಯ. (My.). — ಎಡೆನೂತ್ತು. The time between sunrise and sunset (My.).

ಎಡೆ ಛೇ. 2. (fr. ಇಡಿ 1). Excess, abundance; exceedingly, etc. (ಅಧಿಕ Śmd. 391; Śm. 58; T. ಇಡ, extension; greatness).

ಎಡೆ ಛೇ. 1. Tbh. of ಇಡೆ. An offering; food; meal. ಎಡೆ ಇಕ್ಕು. — ಇಡು, — ನೀಡು, — ಮಾಡು, — ಹಾಕು, to present food to a deity or to man (C.). ಅದಿಯಾ ದೈವವಂ ಭೇದಿಸಲಿಕೆ ಅದಿಯ ದೇ, ಹಾದಿಯಾ ಕಲಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವ ಮಾಡಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). ಸೇವಕರನ್ನು ಎಡೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ಪಾಪ (B. 5, 288). See Sp. s. ಕೆಯ್ಯುಡು. 2, the leaf, etc. on which food is placed (My.). — ಎಡೆಕಾಸು. A kās presented with food to a deity (S. Mhr.).

ಎಡೆ ಛೇ. 2. = ಪೆಡೆ. (My.). See ಎದಿಡೆನಾಗರ.

ಎಡೆಗ ಛೇಗ್ರಾ. A good-for-nothing man (ಸಲ್ಲದವ Kk. 37; Śm. 46; T. ಕೆ. ವೆಡೆ, useless, etc.; ವೆಡಗು, ವೆಣಗು = ವೆ ದಿವಾಡು, a fool).

ಎಡೆಯ ಛೇಗ್ರಾ. = ಪೆಡೆಯ. See s. ಪೆಡು.

ಎಡ್ಡ ಛೇ. 1. (fr. ಎಡ್ಡು 1). A cheat, a liar (S. Mhr.; T. ಎಡ್ಡ).

ಎಡ್ಡ ಛೇ. 2. = ಹೆಡ್ಡ. A dull, stupid man (My.; T. ಎಡ್ಡ; T. ಇದುಡ್ಡು).

ಎಡ್ಡ ಛೇ. 3. Beauty, charm, nicety, goodness (ಒಳ್ಳು Ū. I, 6; ಒಳ್ಳುತು II, 24; ಮಮೋಹರ Kk. 18, Śm. 55; Grj. 6, after 56; Rāv. 6, 54; Tu. ಎಡ್ಡ; T. ಎದಲ್, beauty; cf. the T. s. ಇಂ, ಇಡ್). ಆಕೆ ಕಣ್ಣೆಡ್ಡಮ್ ಅದರ್ (Lilv. 3, 46). ಇಳಿಗೆ ಇಡಿಯದೆ ಒತ್ತರಿಸಿ ಮನ್ನಯ್ಯತ್ತೆ ಎಡ್ಡಮ್ ಎನೆ ನಿನ್ನ ಚನ್ನಿಕೆಯ ಒಡ್ಡು (Rāv. 6, 5).

ಎಡ್ಡ ಛೇ. 4. = ಅಡ್ಡ 1. — ಎಡ್ಡಂ ತಿಡ್ಡಂ. dupl. = ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ. (My.).

ಎಡ್ಡತನ ಛೇದತಾನಾ. 1. = ಎಡ್ಡತನ No. 1. Cheating, falsehood (S. Mhr.).

ಎಡ್ಡತನ ಛೇದತಾನಾ. 2. = ಎಡ್ಡತನ No. 2, ಹೆಡ್ಡತನ. Stupidity (My.).

ಎಡ್ಡತಿ ಛೇದತಿ. = ಹೆಡ್ಡತಿ. A stupid woman (My.).

ಎಡ್ಡಿಸು ಛೇದಿಸು. = ಎಡಿಸು. To rail, to abuse; to mock; to cheat (S. Mhr.; T. ಇಣಾಪ್ಪು, derision, contempt; to mock to derido). ಭೃಂಗಿ ನಗಿಸುತ್ತೆ, ಎಡ್ಡಿಸುತ್ತೆ, ತಿವನಿ ದಿರೋ ಅಡುತ್ತೆ (Bp. 1, 49). ಚಂಚರು ಬನ್ನೊ, ಚಪ್ಪಳಿಗುಟ್ಟು, ಎಡ್ಡಿಸು, ಕಾದವಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗರು ನಿನ್ನಂ (18, 15).

ಎಡ್ಡು ಛೇ. 1. Cheating, falsehood (S. Mhr.; see T., M. s. ಎತ್ತ 2).

ಎಡ್ಡು ಛೇ. 2. = ಹೆಡ್ಡು. Stupidity; a stupid thing or person (My.). — ಎಡ್ಡಾಟ. — ಅಟ. Stupid behaviour (My.).

ಎಡ್ಡುತನ ಛೇದತಾನಾ. = ಎಡ್ಡತನ 1. (S. Mhr.). 2. = ಎಡ್ಡತನ 2. (My.).

ಎಡ್ಡು ಛೇ. = ಎಡರು, etc. (My.).

ಎಣ್ಣೆ ಛೇ. = (ಎಣ್ಣು 2), ಎಮ್ 2. Eight (Śmd. 223). — ಎಣ್ಣಾಸಿರ. — ಸಾಸಿರ. Eight thousand (Śmd. 225). See ಪದಿನೆ ಣ್ಣಾಸಿರ. — ಎಣ್ಣೆನೆ. The eight points of the compass; their guardians. ಎಣ್ಣೆನೆಯ ಅನೆಗರ್ (Śmd. 225). See Bp. 8 sum.; 32, 5; 36, 62; 44, 32; J. 3, 21; 13, 47; 17, 2; 25, 3. — ಎಣ್ಣೆನೆವಣ್. — ವೆಣ್. A wife of any guardian of the eight points (J. 28, 39). — ಎಣ್ಣಿರಬು. Eight forms (Śēv. 1, after 71). — ಎಣ್ಣೆಯ್ಯು. (= Śk. ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ): Paramēśvara (Śa.). — ಎಣ್ಣೆಯ್ಯು. — ಅಪ. = ಎಣ್ಣೆಯ್ಯು. (ತಿವ Kk. 4; Śm. 2).

ಎಣಿ ಛೇ. = ಎಣಿ 1. — ಎಣಿಗೋಣ. = ಎಣಿಗೋಣ, ಎಣಿಗೋಣ. — ಎಣಮಣಿಸರ. A kind of necklace, composed alternately of beads of gold and precious stones or corals (My.).

ಎಣಿಸು ಛೇ. = ಎಣಿಸು q. v., ಎಣಿಸು, ಎಣಿಸು. (C.; Bp. 22, 18).

ಎಣಿಕೆ ಛೇ. 1. = ಎಣ್ಣಿಕೆ. Counting, reckoning; number (C.). 2, thinking; thought; notice, observation (C.). ಅಕ್ಕರಂಗರ್ ಎಣಿಕೆ (ಮಾತೃ Nn. 157). ಅಕ್ಕರದ ಎಣಿಕೆ (ಗ್ರಂಥ Mr. 491). ಎಣಿಕೆಯಾದದು (ಗಣಿತ Si. 371). ಮುಡುಪಿನ ಎಣಿಕೆಗೆ ಕುನ್ನದನ್ನೆ ವಿಚಾರಿಸು! (Bp. 11, 14). ಸಾವಿರದ ಐದಿ ನೂರನೊಂದಿಗ್ ಎಣಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲಮ್ ಆಗಲು (51, 73). ಎಣಿಕೆಗೆ ದಾರದ ಮನುಷ್ಯ ಕರಣೀಕರ್ ಅದರೆ ನಿಮ್? (Dp. 167). ಅರಮನೆಗೆ ಹತ್ತು, ನಿನಗೆ ಒನ್ನಡಿ ಎಣಿಕೆಯೋ (J. 29, 22). ಎಣಿಕೆಗೆ ಅಳುವುಮ್ ಅಗಿ (Rāv. 13, 72). ಎಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದ (countless) ಹಣ (C.). ಒಡಗೂಡದೆ ಇರದು ಎನ್ನ ಮನದ ಎಣಿಕೆ (J. 30, 28). See ಪಲವೆಣಿಕೆ; J. 2, 25, 45; 4, 4; 5, 28; 9, 6, 8; 13, 25. — ಎಣಿಕೆಯರ್. To think, etc. (J. 20, 16). — ಎಣಿಕೆಗೋರ್. — ಕೋರ್. To consider, to respect, to take notice of (Bp. 2, 19; 4, 27; 52, 9; J. 10, 24; 12, 11; 13, 17; 17, 22; Dp. 126, 1). — ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬರು. To come under one's eye, to come quite close. ಮನುಷ್ಯನಾಗಲಿ ದನ ಕಡುಗನಾಗಲಿ ತಮ್ಮ (ಮೊಸಳೆಗಳ) ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬನ್ನರೆ ಕೂಡಲೆ ಓದಿದು (B. 4, 132). ಬೇಡಿಯ ತನ್ನ (ಸಿಂಹದ) ಎಣಿಕೆಯೊಳಗೆ ಬನ್ನ ಕೂಡಲೆ ಮರಿಯಾಗಿ ಬೊಗ್ಗಿ ಕೊಡ್ಬು ಬನ್ನ (4, 212).

ಎಣಿಕೆ ಛೇ. 2. = ಹೆಣಿಕೆ. (My.).

ಎಣಿಸು ಛೇ. = ಎಣಿಸು, etc. To add together; to enumerate; to count, to reckon; to estimate; to appreciate; to consider, to take notice of; to think; to think of; to plan; to make equal to, to compare. ಏನ್ನೆ ಎಣಿಸಿದ ಎವಿವಿಧದ ಲಿಂ ಗಕ್ಕೆ ಸಪ್ತವಿಧವಿಧಗಳ್ (Śmd. 114). ಒನ್ನೆರಡು ಮೂದೊನ್ನೆ ಪದಾರ್ಥಮನ್ ಎಣಿಸುವ ಎಡೆಯೋ (116). ಮೆ ಎಮ್ಮುದು ಅಕ್ಕಮ್ ಎಣಿಸುವ ಸೂದೋ (242). ಎಣಿಸ ಬೇಕಾದುದು (ಗಣನೀಯ Nn.). ತೂಗುವುದು, ಅಳಿಯುವುದು, ಎಣಿಸುವುದು (ಮಾನ Si. 327). ಇಡೀ ಕೇಳಿ, ದೊಳಗೊಳಗನ್ ಎಣಿಸುತ್ತ (Śē. 94). ತಾನೆನ್ನೆಣಿಸಿದರೆ ದೈವವೊನ್ನೆಣಿಸಿತು (Prv.). ಕಾರಣಪುರುಷ, ನಿನಗೆ ಒಟ್ಟು ಭಕ್ತನನ್ ಎಣಿಸಲ್ ಉಣ್ಣೇ? (Bp. 30, 24). ತನ್ನಹಾತ್ಮನ ಅನೂನಮುಮೆಯನ್ ಎಣಿಸುವೊಡೆ ಗೋರಿಸತೆಗೆ ಅತಕ್ಕ (31, 17). ಕೆಲವು ಹುಡುಗರು ದನಗಳೊಳಗೆ ಎಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ (B. 1, 18). ಈ ದೇಶ ಊಳಿಗೆ ಹವಾಲನನ್ನೂ ವಕಾಲಿಯವನನ್ನೂ ಉದಾಹರಿಸುವೊಳಗೆ ಎಣಿಸುತ್ತಾರೆ (5, 286). See Bp. 1, 14, 36, 37; 5, 18; 35, 26; 47, 55; 50, 36; 51, 75; 54, 34; Rāv. 13, 26, 27; J. 29, 37; Bh. 1, 8, 40.

ಎಣಿಸು ಛೇ. = ಎಣಿಸು, etc. (My.).

ಎಣೆ ಛೇ. 1. = ಎಣ. A couple, a pair; connexion; fellowship; adjustment; equality, similarity;

a match (ಸಾಮ್ಯ, ಜನಕ, ಹೋಡು, etc. Sm. 55; My.; T. ಇಣ್ಣ; Tu. ಇಣೆ; Tē. ಎಣೆ; see ಇಡಿ 1 and 2, ಇಣ್ಣ 2, ಎಣ್ಣು 1, ಬೆಣ್ಣೆ). ಸುಣ್ಣದವನ ಎಣೆ (J. 28, 18). ಅವಳ ಕುರುಳಿ ಮಾರಿದು ಎಣ್ಣುಗಳ ಎಣೆಯೇ? (Sm. 139). ಪೋರಿಸುವದೆ ಎಣೆಯೊಳರೆ ಸೆಟ್ಟಿ ಗೆ? (Bp. 25, 11). ಕ್ಷೇತ್ರರ ಅಣ್ಣೀತಂಗೆ ಎಣೆಯೇ? (54, 22). ಉ ಮಗಲು ಸೋಮಗೆ ಎಣೆಯೇ? (55, 22; see also 11, 24; 27, 44; 51, 57; 55, 23). ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಗಾಂವಸಿಂಗಮ್ ಎಣೆಯೇ? (85, 103). ಜೀವರತ್ನಕ್ಕೆ ಎಣೆಯೇ ಎಣ್ಣಾದ ಪಾಪಾಣಂ? (62). ಎಲರ್ ದರಿಯು ದಾಯೆಡೆಯ ಎಲರ್ಗ ಎಣೆ (Riv. 5, 34). ಅತಿಶಯ್ಯ ಮೊಳ ಒಪ್ಪಿ ಇರೆ ಎನಯಮನ ಅಣ್ಣ ದಾಡುವಂಗೆ ಎಣೆ ಉಣ್ಣೇ? (13, 10). See Sm. s. ಪವಣ್ಣಂ; J. 2, 25; 6, 24; 8, 17; 28, 18. — ಎಣೆಗಣ್ಣು. The braid of hair of a woman tied up at the back of the head (ಧಮ್ಬುಲಿ 8i. 52). — ಎಣೆಗಳೆ. -ಕಳೆ. To lose one's connexion with, to become loose. ಬೇಡದ ಎಣೆಗಳೆಯದೆ ಇಹ ಹೆರೆ (ಉಪಜಪ್ಪೆ, etc. Mr. 401). — ಎಣೆಗಾಣು. -ಗಾಣು. To see the like (My.). — ಎಣೆಗೋಣ. = ಎಣೆಗೋಣ. (Sm. 143, o. r. ಎಣ, also Mqb.). — ಎಣೆಗೋಳ. -ಕೋಳ. To become equal. ಅವಳ ಮುಖವು ಚಪ್ಪನನ್ನು ಎಣೆಗೊಟ್ಟಿತು (My.); to be united, to face (one another). ಗರ್ಜನುತೆ ಅಣಿ ಯರಮ್ ಎಣೆಗೊಟ್ಟು ಇಭಂಗಳಂ... ಕಾದಿಸಿತು... ಇಧಾರೋಹರ್ (Riv. 13, 86). 2, (a child) to snuck when its mother is pregnant (R.); (infants) to become thin or lean when insufficiently supplied with milk from the breast (B. Mhr.). — ಎಣೆಗೋಣ. (-ಗೋಣ-ಅ 3). A person with a compound neck (as Brahmā, etc.?). It may become ಎಣೆಗೊ ಣ (Sm. 143, o. r. ಎಣ, also Mqb.). — ಎಣೆ ಬರ್. = ಎಣೆವ ರ್. To equal. ಉಮೇಶಧಕ್ಕರ್, ಅದಿರರ್, ಅಜಹರಮುಖ್ಯರ್ ಎಣೆ ಬರ್ ಅದಿಯರ್ (Bp. 22, 17). — ಎಣೆಯಕ್ಕರ್. -ಅಕ್ಕರ್. The same letter or consonant (Ūh.). — ಎಣೆಯೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. To put opposite to (J. 14, 3). — ಎಣೆವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. The company-bird: the ruddy goose (ಚಕ್ಕವಾಕ್ Kk. 14; Sm. 28). See Riv. 6, after 24; J. 17, 25, 40; 26, 24; 30, 15. — ಎಣೆ ವಡೆ. -ವಡೆ. To be united, to be composed (Ūh. v. 254). — ಎಣೆವರ್. -ಬರ್. To become or be equal (Riv. 1, 36; 4, 9).

ಎಣೆ ಣ್ಣೆ. 2. = ಹೆಣೆ. To twist, etc. (My.).

ಎಣ್ಣನೆ ಣ್ಣಣ್ಣೆ. The eighth syllable (Ūh. v. 132, 133; see s. ಎಣ್ಣು 2).

ಎಣ್ಣು ಣ್ಣು. 1. Arrogance. (Cf. ಪೆಟ್ಟು 3; Tu.: boasting; craftiness, cunning). — ಎಣ್ಣೆವೆ. -ಎವೆ. A proud heart or mind (Ūh. v. 21).

ಎಣ್ಣು ಣ್ಣು. 2. (= ಎಣ್ಣ, etc.). Eight (C.; T. ಎಟ್ಟು, Tu. ಎಣ್ಣು, Tē. ಎಣಮಿದ). ಎಣ್ಣದೊಳ (Sm. 43). ಎಣ್ಣೆಕೆ (223). ಎಣ್ಣದರಿ (Bp. 35, 32). ಎಣ್ಣೆಕ್ಕೆ (Mr. 402). ತಬ್ಬಮಣಿದರ್ಪಣದೊ ಳ್ ಪ್ರಕರಣಮ್ ಎಣ್ಣಕ್ಕಂ (Sm. 7). ಈ ಪೇರ್ದಿ ಎಣ್ಣಂ (42). ಹತ್ತ ಣ್ಣು (63). ತೊಮ್ಮತ್ತಣ್ಣು ಸಾವರ (Bp. 5, 18). ನೆಣ್ಣರ ಮನೆಗೆ ನಾಯಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಎಣ್ಣು ಊರಿಗೆ ಬೆರೆಕೆ (Prv.; another form is -- ಎಣ್ಣು ಮನೆಗೂ ಎಣ್ಣ). ಎಣ್ಣು ಜನರು (B. 5, 125). ಎಣ್ಣು ಮಡಿ (J. 17, 26). — ಎಣ್ಣಿಡಿ. -ಎಡಿ. Eight feet. 2, that has eight feet: the śarabha (Ūt. II, 23). — ಎಣ್ಣಿದವರಿ. -ಅಡಿ-ಪರಿಹು-ಅ 3. Who has the form of the śarabha: Virabhadra (Kk. 6; Sm. 4). — ಎಣ್ಣಿನೆಯ. -ಅನೆಯ. Eighth (cf. ಎಣ್ಣಿನೆ). ಎಣ್ಣಿನೆ ಉ ಮುಳೆ ದಿಕ್ಕಿ ತನಾಗಿ (J. 25, 7). ಎಣ್ಣಿನೆಯ ವರುಷಮ್ ಅಗಕ್ಕೆ (29, 7). — ಎಣ್ಣಿನೆಣ್ಣು. -ಅನು-ಎಣ್ಣು. About eight (used only of time, C.). ಎಣ್ಣಿನೆಣ್ಣು ದಿವಸ (B. 4, 53). — ಎಣ್ಣು ಕುಲ Eight castes of men. ಅ ದ್ರಾಹ್ಮರೊಳು ಕಮ್ಮಿ ಮೊದಲಾ ರ ಎಣ್ಣು ಕುಲಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 254). 2, the eight kinds

of nāgas: ಅನನ್ತ, ನಾಸುಗಿ, ತಕ್ಷಕ, ಕರ್ಕೋಟಕ, ವದ್ರ, ಮಹಾವ ದ್ರ, ತಂಬಪಾಲ, ಕುರಿನ್ತ (Mr. 402). See ಎಣ್ಣು ಪಾವ್ಣ. — ಎಣ್ಣು ಗಣ. The eight syllable-feet (Mr. 363). — ಎಣ್ಣು ದೆಸೆ. The eight points of the compass. ಇನ್ತ, ಅನಲ, ಯಮ, etc. ಈ ಎಣ್ಣು ಮೂಡಲು ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಣು ದೆಸೆಗಂ ಕ್ರಮದಿನ್ತೆ ಒಡೆಯರು (Hlā.). — ಎಣ್ಣು ನಗ. The eight chief mountains (the eighth being ತ್ರೀಶೈಲಿ?). ಎಣ್ಣು ನಗಂಗಳು ತಗ್ಗಿದವು (Bp. 28, 55). — ಎಣ್ಣು ಪಾವ್ಣ. = ಅಪ್ಪಪಣಿ, ಎಣ್ಣು ಕುಲ No. 2. (Bp. 46, 27). — ಎಣ್ಣು ಮೂರ್ತಿ. The eight hodies or forms (of which Śiva consists, Bp. 9, 50). See ಅಪ್ಪಮೂರ್ತಿ. — ಎಣ್ಣು ಒಮ್ಮತ್ತು. Eight or nine (C.; B. 3, 13). 2, eight and nine (My.). 3, eight times nine (My.). — ಎಣ್ಣುವರೆ. Eight and a half (B. 4, 100; My.). — ಎಣ್ಣೆಬೆ. -ಎಡಿ. = ಎಣ್ಣು ದೆಸೆ. (J. 27, 55). ಎಣ್ಣೆಣ್ಣು. rep. Eight and eight. ಎಣ್ಣೆಣ್ಣು ದಿವಸ, every eighth day (B. 1, 6). 2, eight times eight (My.).

ಎಣ್ಣೆ ಣ್ಣೆ. = ಹೆಣ್ಣೆ. Cow-dung (R.; cf. ಎರಣ).

ಎಣ್ಣಿ ಕಾಯಿ ṇḍrakāyi. A crab (Tē. ಎಣ್ಣಿ ಕಾಯಿ, ಎಣ್ಣಿ; R.; see ಎಸಡಿ).

ಎಣ್ಣಿ ಕೆ ಣ್ಣಿಕ್ಕಿ. = ಎಣೆಕೆ 1. (My.; T. ಎಣ್ಣಿ ಕೆಟ್ಟಿ; Tē. ಎಣ್ಣಿ ಕೆ).

ಎಣ್ಣಿ ಸು ಣ್ಣಿಣ್ಣು. = ಎಣಿಸು, etc. (My.).

ಎಣ್ಣು ಣ್ಣು. To count; to think. (T., Tu. ಎಣ್ಣು; Tē. ಎಣ್ಣು). ಎಣ್ಣೆದ್ದು ಮಣ್ಣಾಯಿತು, ಹೆತ್ತದ್ದು ಹೆಣ್ಣಾಯಿತು (Prv.).

ಎಣ್ಣೆ ಣ್ಣೆ. Oil (C.; Tu., M.; T. ಎಣ್ಣೆ; Tē. ನೂನೆ). ಎಣ್ಣೆ ಯೊಳ ಅರೆನೇದಾಲ ತನಿವಣ್ಣು ಮನ ಉಣ್ಣೆ ಸಿದನ್ ಅಬುಜಧವನ್ ಎನಿ ಸಿದ ಮೆಯ (Sm. 84). ಎಣ್ಣಿಕ್ಕ ಎಣ್ಣೆ (163). ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟು ನ್ ಅಡುವ ದಾಳಿ (ಪುಜೇಶ Nr.). ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ರಿಣವು, ಹೊನ್ನು ಹಣ್ಣು ರಿಣವು ತೀರಿದ ಆ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣುಪಾಲು (8p.). ಬಿಡದೆ ಎಣ್ಣೆ ನೆಣ್ಣುಡಿವಾಲ್ ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಗ್ ಇಲ್ಲ (J. 28, 17). ಎಣ್ಣೆಯು ಬತ್ತಿಯುಂ ಸವೆವನೆ (Bp. 26, 47). ಎಣ್ಣೆ ಅಷ್ಟುಲವು ಕೊಡವನೆ (40, 74). ನಲ್ಲ ತೈಲದೊಳ ಅಲರುವ ಆ ಸೊಡರ್ ಎಣ್ಣಿನಿನ್ತ ಅಲರುವೆ? ಹೇದಾರೆ! ಎಣ್ಣಿಕ್ಕ ಎಣ್ಣೆಯ ಗುಣಮ್ ಅದು ಉಣ್ಣೇ? ಎಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲವೇ? (51, 37). ಎಣ್ಣೆ ತಣ್ಣಗಾದರೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಹಾಗೆ ಇದ್ದೀತೇ? — ಎಣ್ಣೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಸಣ್ಣೆ ಯಾಕೆ? — ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ ಮು ದೀತು. — ಎಣ್ಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ತನಿವಾರ (on which baths are ohiefly taken). — ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೇ, ಹಾಗೇ ಪ್ರೀತಿ. — ಎಣ್ಣೆ ಹೆಣ್ಣಿದವ ನೂ ಅತ್ತ, ಕಾಯಿ ಹೆಣ್ಣಿದವನೂ ಅತ್ತ. — ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗುಣ, ಮಣ್ಣು ಹಾಕದರೆ ಬುಡಕೆ ಗುಣ. — ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕು ಮನೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ದಣ್ಣು. — ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣು (Prvs.). ಎಣ್ಣೆಗೆ ಕಾಯಿ (B. 4, 161). See ಅಗಸೆಯಣ್ಣೆ, ಅವುಡಲಣ್ಣೆ, ಎಣ್ಣೆ, ಕುಸಿಡಿ, ಕೊಪ್ಪ ರಿ, ಗನ್ನಡ, ಹರಕಣ್ಣ. — ಎಣ್ಣುರಿ. -ಊರಿಗೆ. An ūrigē fried in oil (My.). — ಎಣ್ಣೆ ಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. Oil to be made hot or boiled (J. 11, sum.). — ಎಣ್ಣೆ ಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. A fruit hoiled in oil and a little water (My.). — ಎಣ್ಣೆ ಗಾಸು. -ಕಾಸು. To heat oil (My.). — ಎಣ್ಣೆಗೆಮ್ಮ. -ಕೆಮ್ಮು. Darkish red, as the face of some natives (C.), ಷಾರ್ಕ್ brown, as a horse (B. 3, 55; 5, 12), blackish, as the bar across the shoulders of an ass (5, 16; ಕೆಲಿ, ಕರ್ಗಮ್ಮ G.). — ಎಣ್ಣೆ ಗೊಪ್ಪ ರಿಗೆ. -ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ. An oil kōpparigē (J. 10, 46; 11, 31). — ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆ. To extract oil (C.; B. 2, 11, 42). — ಎಣ್ಣೆ ಬದನೇ ಕಾಯಿ. Brinjals filled with oondiments and boiled in oil and a little water (C.). — ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕು. To pour oil (C.). 2, to spoli another's affairs (as clothes are spoiled by the contact of oil). ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕದನು, he spoiled my work or affairs (C.).

ಎಣ್ಣೆ *ēṇṇar*. Eight persons. ಎಣ್ಣೆರುಮ್ ಎಣ್ಣೆರುಂ (S̄md. 180).

ಎತ್ತೆ *ēṭṭ*. = ಎತ್ತ 3. See ಎತ್ತರು.

ಎತ್ತನ *ēṭṭana*. = ಎತ್ತನ, ಎತ್ತ, ಯತ್ತ. *Tbh. of ಯತ್ತ. (C.)*.

ಎತ್ತೆ *ēṭṭi*. *Tbh. of ಯತಿ (ಮುನಿ Nn. 8. 9. 18. 25. 44; ಅಡಲ, ವರಮೂರ್ತಿ 41; ಸಯಮ 80. 94; My.)*.

ಎತ್ತ *ēṭṭa.1*. Which or what place or direction?—

(which or what sort?—how?—);—to, or in,

which or what place or direction? where?

(C.; Tē. ಎನ್ನು; T. ಎಂಗು, ಎಂಗೇ, where). ಅತ್ತ, ಇತ್ತ, ಉತ್ತ,

ಎತ್ತ (S̄md. 145). ಎತ್ತಣ, ಎತ್ತಣಿಂ (135). ಎತ್ತಣಿನ್ನೆ (Bp. 46,

24). ಎತ್ತಣದು (S̄md. 180, = ಎತ್ತಣ್ಣು). ಎತ್ತ ಸಯಣಂ? (Bp.

28, 31). ಎತ್ತ ನೋಡ್ತೊಡೆ (23, 6). ನಾವೆತ್ತ? ನೀನೆತ್ತ? (56, 21;

see also 60, 21). ಕಿವುಡನ್ ಎನ್ನುಂ ಮೊರೆವ ತಬ್ಬವನ್ ಎತ್ತ ಬಲ್ಲಂ?

(60, 42). ಎತ್ತಣ (of what place: where) ಗಗನಮಣಿ ನಕ್ಷತ್ರ

ಡನ್ಪ ಮರಂ? (Bh. 1, 20, 56). ಎತ್ತಣ (of what kind) ಅದ್ಭುತಮ್

ಇದು? (J. 8, 40). ಏನ್ ಇದು? ಎತ್ತಣ ಕೌತುಕದ ನುಡಿ (29, 23).

ಎತ್ತಣವಂ? (28, 27). ಅದು ಎತ್ತಣದು? (R̄ā. 6, after 34). ಸತ್ಯರ

ಸಂಗಮ್ ಅದು ತೀರ್ಥ? ಹರಿವ ನೀರ್ ಎತ್ತಣದು ತೀರ್ಥ? (Sp.). ಎತ್ತ

ವಿಜಯಂಗಿಯ್ ನೋಡಿದೆ ಉತ್ತಮಮ್, ಎಲಾ! (Bh. 2, 13, 23).

ಎತ್ತ ಬಲ್ಲರ ಸುಜನರ್. ಕವಟಿಗರ್ ಚಿತ್ತದೊಳ್ ಪುರುಗರ್ಡ ಮೂಟ

ಮಂ? (J. 29, 36). ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ತುತ್ತ ಹುಡುಕುವದೇ.—ಎತ್ತ

ಬಿದ್ದರೂ ತಿಮ್ಮಕೆ ಉಣ್ಣು.—ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಮೃತ್ಯು ಬಿಡದು (Prv.).

—ಎತ್ತಂ. —ಅಂ5. Wheresoever (ಅವ ದೇಸೆಯಲ್ಲಿಯೂ S̄md. 238

Cm.; ಆವೆದೆಯಲ್ಲಿಯೂ 399). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯೋ ಮುತ್ತಿದನ್, ಅತ್ತ

ಇತ್ತ ಉತ್ತ ಎತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನು ಅಹಿತರ್ಕಂ (S̄md. 145; see

also 128). ಮೆಯ್ಯೋ ಬಿಡದೆ ಎತ್ತಂ ತೋಡ್ ರೋಮೋದ್ಗಮಂ (R̄ā.

9, 22). —ಎತ್ತ ಕಡೆ. Which side? whither? (C.). —ಎತ್ತಣ್ಣು. =

ಎತ್ತಣದು (S̄md. 180; Ū. I, 76; Kk. 61). Of what place (It)?

where? (of what sort?). ದೇನೆ ಎತ್ತಣ್ಣು? ಆಗಸಮ್ ಎತ್ತಣ್ಣು?

ಎತ್ತಣ್ಣು ಉರ್? ಎನಿಸಿ ಸರ್ವಿದುಮು ತಮಂ (S̄md. 181). —ಎತ್ತ

ಫದು. = ಎತ್ತಣದು. (J. 12, 3). —ಎತ್ತಾನುಂ. —ಅನುಂ. In what-

soever direction; in some places; occasionally; (whatsoe-

ver). (S̄md. 391; ಅರಮೆ, ಅರೆ 395; ಏನಾನುಂ 4 Cm.). ಎತ್ತಾ

ನುಂ ತತ್ತರುಪಮ್ ಅವುದು (201). ಬಿರುದಿನೋ ಎತ್ತಾನುಂ ಸಲ್ಪ

ದು (208). See also 211. 340. —ಎತ್ತತ್ತಲುಂ. —ಎತ್ತಲುಂ.

Everywhere (J. 4, 10).

ಎತ್ತ *ēṭṭa.2*. = ಎತ್ತು 2. Lifting up, raising. 2,

taking up, undertaking, beginning (Tē. ಎತ್ತು).

3, reaching, obtaining (M. ಎತ್ತು). 4, finding out

an item in an account (Tē. ಎತ್ತು). 5, taking

in, cheating, deceit, cunning (T. ಎತ್ತು; M. ಎತ್ತು,

ಎತ್ತು, a trap, snare; cf. ಎಡ್ಡು 1). —ಎತ್ತಗಡೆ. —ಕಡೆ. = ಎತ್ತು

ಗಡೆ. A means, an expedient, a device (My.); a trick

(My.; Tē.). —ಎತ್ತಗೆಯ್. —ಕೆಯ್. = ಎತ್ತಗೆಯ್. A (man's)

elevated arm with the fingers extended (My.). —ಎತ್ತಗೆ

ಯ್ಯುದ್. —ಕೆಯ್ಯುದ್. The height to which a man reaches

with an arm elevated and its fingers extended (My.; ಪೌ

ರುಪ G.).

ಎತ್ತನ *ēṭṭana*. = ಎತ್ತನ, etc. (My.).

ಎತ್ತರ *ēṭṭara*. = ಎತ್ತರು, ಎತ್ತರ. Height; tallness

(O.; ನಿಲುವು G.). ಎತ್ತರವಾಗಿ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮಣ್ಣು ದಿಣ್ಣೆ (ಚಯ

81. 107). ಬಿಟ್ಟದ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಭಾಗ (ಕಟಕ, ನಿತವ್ವು 115).

ಬಹಳ ಎತ್ತರ (ಉಚ್ಚಾಯ 121). ಅಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಇರು

ವ ಸ್ಥಲ (ಸ್ಥಿಕೃ 208). ಎತ್ತರವಾಗಿರುವಿಕೆ (ದೈರ್ಘ್ಯ 222). ಎತ್ತರವಾ

ದದು (ಉಚ್ಚ, ಉನ್ನತ 372). ತಂಗಿನ ಮರಗಳು ಅಯ್ಯತ್ತು ಅದುವತ್ತು
ಮೊದಿ ಎತ್ತರ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 41). —ಎತ್ತರಗಡೆ. A rice field
on an elevation. ತಗ್ಗುಗಡೆಗೆ ಮೂಡು ಬೆಳೆ, ಎತ್ತರಗಡೆಗೆ ಒಣ್ಣೆ
ಬೆಳೆ (Prv.).

ಎತ್ತರು *ēṭṭaru*. = ಎತ್ತರ. (G.).

ಎತ್ತರ *ēṭṭara*. —ಎತ್ತರ ತತ್ತರ. dupl. Confusion (? Ūh.
v. 19).

ಎತ್ತಲ್ *ēṭṭa-ali*. (S̄md. 145). = ಎತ್ತ 1, q. v., ಎತ್ತು. ಅ

ತ್ತಲ್ ದೇವೇನ್ಬಂ, ಮತ್ತೆ ಇತ್ತಲ್ ಭುಜಗೇನ್ಬನ್, ಉತ್ತಲ್ ಆತಾಧವ

ರೊಳ್ಳುತ್ತಿರೆ ಭೇರಿದ್ವನಿ ಸರ್ವತ್ತು, ಎತ್ತಲ್ ಮಸಗಿ ಘೋಷತಿಕ್ಕಾದ್ವಂ

(145). ಬೀಡುಗೊಡ್ಡಿದ ಕತ್ತಲೆಯ ಪಾಳೆಯಮ್ ಎತ್ತಲ್ ಓಡಿದು

ದೊ? ನೋಡಿದವಂ (J. 2, 65). ಎತ್ತಲ್ ಅಯ್ಯಿದೆ? (Bp. 14, 24).

ಆನ್ ಎತ್ತಲ್, ಅಯ್? ನೀನ್ ಎತ್ತಲ್? (40, 46). ಎತ್ತಲ್ ಓಡುವೆ

ವೆ? (52, 12; see also 53, 69). ಎತ್ತಲಿನ್ನೆ (My.). ಎತ್ತಲಾಗಿ

(= ಎತ್ತಲ್, My.). —ಎತ್ತಲು. —ಉ 9. = ಎತ್ತಲುಂ. ಎತ್ತರಾದರೆ

ಹೋಗಿ ಅಡಗಿರು! (Bp. 24, 12). —ಎತ್ತಲುಂ. —ಉಂ 1. On all

sides, everywhere; occasionally (ಎಲ್ಲಿಯೂ S̄md. 158 Cm.).

ಅದಿಮುತ್ತು ಮುಗುಳ್ಳದು ಎತ್ತಲುಂ (Ūpr. 7, 41). See J. 4, 10.

19; 8, 3. 6.

ಎತ್ತಿಕೆ *ēṭṭikē*. Lifting, etc. (My.).

ಎತ್ತಿಸು *ēṭṭisu*. To cause to raise, take up, lift

up or erect, etc. (ಉದ್ಧರಣೆ S̄md. Dh.; J. 7, 3). ಹೊ

ಸ ದೀಪಕಮ್ಗಳನುಮ್ ಆ ರಮಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎತ್ತಿಸಿದಳ್ (Bp.

42, 12). ಗೋಪುರವನ್ ಎತ್ತಿಸಿ (53, 30). ತಕ್ಕೆಯ (= ಯನ್)

ಅವನ್ ಆ ಪುರದೊಳ್ ಎತ್ತಿಸಿದ (53, 57). ಎತ್ತಿಸಿದ ನನ್ನಿಟ್ಟಜಂಗಳ

ಮೊತ್ತಂ (58, 53).

ಎತ್ತು *ēṭṭu.1*. To lift, to raise, to take up; to

hold up; to lift, to remove by stealing; to

raise or levy, as an army; to raise or collect,

to take, as money, alms, etc.; to assume, as

a form, a mortal body (avatāra); to exhibit,

to introduce, to mention, as the name of

another; to raise up, to cause to become

great, as one's own name (C.; Tē., Tu.; T., M.

ಎತ್ತು; T. also ಎನ್ನು; cf. ಎತ್ತು 1). ಎತ್ತಿ ಕಳೆದಂ (ಎದ್ದು ಸಿದಂ

S̄md. 1). ಮದಗುಜವೆರಡು ಬಾಲದ ಮೊದಲಂ ಪಿಡು, ಎತ್ತಿ (91).

ತಿಕ್ಕಂ ಚಾತ್ರಾಯಧಮ್ ಎತ್ತಿ ನಡೆದಂ ಮೈರೀಭಕಣ್ಣೀರವಂ (255. 280).

ಎತ್ತಿದವಂ (260). ಎತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸಮುದ್ರ, ಉದ್ಭವ); ಭಾ

ನ್ಯಂಗಳನ್ ಎತ್ತಿ ತೂವುವುದು (ಉತ್ತಾರ Nr.). ಮುಸುಡನ್ ಉದ್ದವೆ

ತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಇರ್ವವನು (ಉತ್ತಕ್ಕ. Hīā.). ಮುಖವೆತ್ತಿ ನಡೆವವಂ (ಉ

ರುಪಕ್ಕ. Nr. 243). ಬಾವಿಯ ನೀರನ್ ಎತ್ತುವ ಜನ್ನವಿಶೇಷವ್ (ಘಟ

ಯನ್ನ Nr.). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯೋ ಮುತ್ತಿದಂ (S̄md. 145). ಬೆಳೆಯ್

ಳೋ ಇದು, ಎತ್ತಂ ಕಳರವದಿಂ ಕೆಯ್ಯನೆತ್ತಿ ಚಲಲಲೆ ಎನುತುಂ

(231). ತಿಲೆಯಂ ಎತ್ತುವ ಮರಂ (S̄m. 101). ಕೆಯ್ಯತ್ತುವಮು is

used also in the sense of ಕೆಯ್ಯು, e. g. Bp. 3, 47. ನನ್ನ

ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಯೆತ್ತಿದನು, he raised his hand against me, wanted

to beat me (S. Mhr.). ಪರರ ಮರ್ಮವನ್ ಎತ್ತಿ ನುಡಿದಿದಿರು!

(Bp. 4, 65). ಮತ್ತಗುವಂ ಕೊಣ್ಣು, ಅದದ ಅಸುವನ್ ಎತ್ತಿ (i. e.

having recalled it from death, 21 sum.; see 22, 20; 48,

16). ಅವರ ಮೇಲಿಂಗೆ ಎತ್ತಿ ಹೋದಡೆ (if you attack him, 21,

36). ಕುಲವೆತ್ತಿ ಪೂರ್ವವನ್ ಅಡಿ (27, 40). ತನ್ನ ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಕೆಡದು

ಇರ್ವವನನ್ ಎತ್ತಿ (30, 30). ದೀಪಾರತಿಯನ್ ಎತ್ತುವನು (41, 22;

see also 48, 17; 50, 54). ತಮ್ಮ ತಾಸ್ತಮತಂಗಳಂ ಪ್ರತಿಗಳನ್

ಎತ್ತಿ (53, 59). ಅವ ವೇದದೊಳು ಆಡೊಡೆ ಒನ್ನದಿ ಶಾವನ್ ಅನು

ಸು' (55, 48, 51). ಕರಾಲಪರಶುಪನ್ ಎತ್ತಿ (58, 25). ನಾಂಬರೇ
ಆ ಬದುಕು ಎತ್ತಿ ಬಡಿಯ ಬೀಕು (B. 8, 101). ತತ್ತುಗಲೆದುರಾಗಿ
ದಣ್ಣತ್ತಿ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೊದಿದುವಿಕೆ (ಅಭಿಷೇಕನ Si. 291). ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು
ಹೋಗೋರು ಇದ್ದರೆ ಸತ್ತ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದೇನು. — ಎತ್ತಿದಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತು ಕಳ
ವರೆ ಪುತ್ತುಗೊಳ್ಳ ಬೇಡವೇ? (Prva.). See also Bp. 10, 3; 23,
41; 27, 57; 29, 33; 32, 6, 25, 27; 38, 17; 39, 63; 44, 61;
45, 30, 53; 46, 8, 55; 47, 11, 58; 48, 30; 52, 5; 56, 31;
57, 23; 60, 9; Rāṣ. 5, 123; 6, after 11; J. 3, 9; 4, 19; 10,
30; 13, 53; 28, 20, 57, 59; 31, 31; B. 3, 62; 4, 10, 134, 142.
— ಎತ್ತಿ ಬರ್. To bring. ಬಡಿಯ ಬಟ್ಟಲನ್ ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಎಲ್ಲಿ
ಮು ಬನ್ನವೆ? (Bp. 14, 24). 2, to come to attack, to fail
upon (Abb. P. 11, after 100). ಇಭಾಸುರನ್ ಕತ್ತರನ ಮೇಲೆ ಎ
ತ್ತಿ ಬನ್ನೆ (Bp. 22, 13). — ಎತ್ತಿ ಬರೆ. To copy in writing, as
a manuscript, etc. (C.). — ಎತ್ತಿ ಹಾಯ್ಕು. To cast, as a
net (Bp. 27, 22). 2, to remove by stealing (C.). — ಎತ್ತಿ
ಹೋಗು. To go to attack, to invade. ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ
ಎತ್ತಿ ಹೋಗಲಿ ಎನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವನು (ಪಾಲ್ಗ
ಗ್ರಾಹ Nr.). ಪರಮಣ್ಣುಲಪತಿಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತ (Bp. 22,
28). — ಎತ್ತತ್ತು. rep. (B. 3, 10).

ಎತ್ತು ettū. 2. = ಎತ್ತು 2, q. v. — ಎತ್ತು ಗಡೆ. = ಎತ್ತ ಗಡೆ. (My.).
— ಎತ್ತು ಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. Lift-stone: a stone that is liftable
with common strength (My.); — a stone that one can
scarcely lift, a rather big stone (My.). ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಎತ್ತುಗ
ಲ್ಲು ಹಾಕಿದನು, he ruined me (My.). — ಎತ್ತುಗೆಯ. -ಕೆಯ. =
ಎತ್ತಗೆಯ. (My.). — ಎತ್ತು ತೆಗೆ. Dividing, division (ಧಾರಿಸು
ತಂ Mr. 349). — ಎತ್ತುವಾಡಿಗ. -ದಾಡಿಗ. Rent, etc., that is
raised or collected (ಧಾರಿಕ Mr. 346). — ಎತ್ತೂರೆ. -ಬರೆ. A
moveable earthen ṛiṭ consisting of two halves (My.).

ಎತ್ತು ettū. 3. Cutting, stabbing (see T. ಎತ್ತು s.
ಎತ್ತು 2). — ಎತ್ತುಂಗೋಲ. -ಕೋಲ. (Śmd. 203). A sharp
arrow (ಕೋರಮ್ಮ Kk. 52; Śs.). ಎತ್ತುಂಗೋಲುಂ ಬಿರಯಿಗೆ ಚಿತ್ತ
ಧನಂ (Śmd. 16).

ಎತ್ತು ettū. 4. = ಎತ್ತು 1, ಎತ್ತು 1. An ox, a bullock
(ಬುಕ್ಕ, ಅನುಹ, ವೃಷಭ, etc. (Nr., Hā., Mr. 178, Si. 318;
C.; J. 7, 59; T., M. ಎದುರು, ಎದು; Tē. ಎತ್ತು; Tu. ಎರು, an ox;
a male buffalo). ಬಲ್ಲಿತ್ತು (ಮಹೋಕ್ಷ); ಮುತ್ರೆತ್ತು (ವೃದ್ಧೋಕ್ಷ);
ಹೂಟದ ಎತ್ತು (ಧುಯ); ಹೇದುವ ಎತ್ತು (ಸ್ಥೂರಿ); ಹೂಡುವ ಎತ್ತು
(ವೃಕ್ಷಿ); ಮುದಾದ ಕೊಪ್ಪಿನ ಎತ್ತು (ಕೂಟ Hā.). ನೊಗನು ತರೆ
ಯಾರು ಧಣ್ಣೆ ಎತ್ತು ಇವೆಲ್ಲಂ ಹೂಡುವ ಎತ್ತುಗಳು ಕ್ರಮದಿಂದ ಯುಗ್ಯ
ವ್ರಾಸಂಗ್ಯ ಹಾಕಿಕೆ ಎನಿಸುಗು; ಕೊಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು (ತೂಬರೆ); ಎತ್ತು
ಗರ್ ಮೂಗುನೇಣು (ನಾಸ್ಸ); ಎತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೂಡುವ ಧಣ್ಣೆ (ಗಸ್ತಿ);
ಮುದುವತ್ತು (ವೃದ್ಧೋಕ್ಷ); ಬಾಲ ಮೋಟಾದ ಎತ್ತು (ವಣ್ಣ); ಕೊ
ಮ್ಮ ಮುದಾದ ಎತ್ತು (ಕೂಟ); ಹಿಡಿಗು ಬಡಿದ ಎತ್ತು (ಪಾತೋಕ್ಷ
Nr.). ಹೇರಿದತ್ತು (ಸ್ಥೂರೀಯ Mr. 179). See Si. 275, 303,
319, 319, 320, 430. — ಎತ್ತು ಕೆಯುತು ಎನ್ನಡೆ ಮೂರೆಯಲಿ ಕಟ್ಟಿ
ಸುವುದು ಎಪ್ಪನ ಬಾಳ ಎತೆ? (Bp. 28, 34). ಬಣ್ಣಿಯತ್ತುಗಳ
(56, 28). ಎಳೆಗದುಂ ತಾಂ ಬೊಡ್ಡಿತು ಎತ್ತು ಆಗದೇ? (Śk.). ಗೋಣಿ
ಬಲ್ಲದೆ ಎತ್ತಿನ ಆ ದುಖವ? (Dp. 87). ಎತ್ತಿನ ಮುಣ್ಣೆ ತೆಂಗಿನ
ಕಾಯಿ ಒಡೆದ ಹಾಗಿ. — ಎತ್ತನ್ನು ಹುಲಿ ತಿನ್ನು, ಸಬರ ಮುರಿಯನ್ನು
ಗಿಡ್ಡಲು ತಿನ್ನು. — ಎತ್ತು ಕೆಯುತು ಅನ್ನರ ಕೊಟ್ಟಿಗೇಲಿ ತನ್ನ ಕಟ್ಟು
ಅಣ್ಣ. — ಎತ್ತು ಹಾಡುವದಕ್ಕೆ ನ್ನ ಮುಂಡೆ ಕವ್ವದಿ (or ಗೋಣಿ) ಹಾಡು
ತು. — ಎತ್ತು ಮೂಲ, ಮತ್ತೂ ಗಂಟ. — ಹಾರುವವನಿಗೆ ಆಳಾಗ ಬೇಡ,
ಇಡೆಗಾಗಿ ಎತ್ತಾಗ ಬೇಡ. — ಎತ್ತಿಗೆ ರೋಗ ಬನ್ನರೆ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಬರೆ ತಾ
ದರು (Prva.). — ಎತ್ತಿನ ನಾಲಿಗೆ. Bullock's tongue: an herb,
Trichodesma indicum Br. (Z.). — ಎತ್ತಿನವ. -ಅವ. A bullock-
grass (C.). — ಎತ್ತು ನಾಲಿಗೆ. Bullock's tongue:
a potherb wild in corn-fields, perhaps *Phlomis esculenta*

(ಗೋಟಪ್ಪಿಕೆ, ದಾರ್ಪಿ Nr.). — ಎತ್ತು ನಾಲಿಗೆ. (ಗೋಟಪ್ಪಿಕೆ, ದಾರ್ಪಿ
Si. 151; ಅನದ್ವಜಪ್ಪ Mr. 148; ಬೆಣ್ಣೇ ಕಾಯಿದವು Si. 151). —
ಎತ್ತೋದು. -ಓದು. A reading with the capacity of a bullock,
i.e. reading, remembering and digesting (as the bullock
chews the cud, R.).

ಎತ್ತುವಳಿ ettuvāli. Collecting or gathering
money (My.).

ಎತ್ತುವಿಕೆ ettuvikē. Raising, etc. (ಸಮುದ್ಧರಣ Si.
420).

ಎತ್ತೆಗುವಿ (ēttu-ēguvi? ēttē-kuvi?). A kind of
tree (ವೃಕ್ಷ Mr. 121).

ಎತ್ತು ētna. = ಎತನ, etc. Thh. of ಯತ್ತು (C.; B. 5, 59).

ಎತ್ತುಯಿಸು ētnayisan. Thh. of ಯತ್ತುಯಿಸು. (My.).

ಎತ್ತು ētlu. = ಎತ್ತಲೆ. — ಎತ್ತಾಗೆ. -ಆಗಿ. To which direction?
where? (C.).

ಎತ್ತ ētva. The letter ಎ (Śmd. 102, 132, 144, 145, 176,
215, 246, 281, 352; Kāvy. I, 3, 35-40).

ಎಥೇಚ್ಚ ēthēṇṇa. Thh. of ಯಥೇಚ್ಚ. (My.).

ಎಥೇಷ್ಚ ēthēṣṭa. Thh. of ಯಥೇಷ್ಚ. (My.; Jūs. 22, 30).

ಎದ್ ēd. = ಎರೆ, ಎದ 1, etc. See ಎದ್ 4.

ಎದರಾಯಿಸು ēdarāyisu. = ಎದರಾಯಿಸು, ಎದುರಾಯಿಸು,
q. v. (My.).

ಎದರಿಸು ēdarisu. = ಇದರಿಸು, etc. (My.).

ಎದರು ēdaru. ಎದರ್, = ಇದರ್, etc. — ಎದರಾಲ. -ಆಳ. =
ಎದುರಾಲ. (My.). — ಎದರುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುರಗೊಳ್ಳು.
(My.). — ಎದುರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುರಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎದಿರ್ ēdir. ಎದಿರು. = ಎದುರು, etc. (My.). — ಎದಿರುಗೊಳ್ಳು.
-ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುರಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಎದುರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. =
ಎದುರಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎದಿರಾಯಿಸು ēdirāyisu. = ಎದರಾಯಿಸು, etc. (My.).

ಎದಿರಿಸು ēdirisu. = ಎದರಿಸು, etc. (My.).

ಎದು ēdn. Thh. of ಯದು (S. Mhr.).

ಎದುರ್ ēdur. = ಇದರ್, etc. (My.; Tē. ಎದುರು). — ಎದುರಾ
ದು. -ಆದು. To outbid (My.); to contradict (Mg.). — ಎದುರಾ
ಳಿ. -ಆಳಿ 1. An antagonist (My.). — ಎದುರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. =
ಇದುರಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಎದುರ್ತಡ್ಡಿಸು. To contradict (My.).
— ಎದುರ್ಬೀಟು. A document given by the purchaser of
land engaging to give it back to the seller on repayment
of the purchase-money within a definite term (My.). 2, a
note of hand given for another that is lost (My.). — ಎದು
ರ್ಬಣ. An echo (My.). — ಎದುರ್ಬಣ. = ಎದುರ್ಬೀಟು No. 1.
(My.); 2, counter part of a deed or lease (Mg.). — ಎದು
ನೋಡು. = ಇದರು ನೋಡು. (My.). — ಎದುರ್ಬೀಟು. = ಎದುರು
ಬೀಟು. (My.). — ಎದುರ್ಬೀಟು. -ಬೀಟು. = ಎದುರ್ಬೀಟು No. 2. (Mg.).

ಎದುರಾಯಿಸು ēdurāyisu. = ಎದರಾಯಿಸು, etc. To op-
pose; to contradict (My.).

ಎದುರಿಸು ēdurisu. = ಎದರಿಸು, etc. (My.).

ಎದುರು ēduru. = ಎದುರ್, etc. ತನ್ನ ಯು ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆದು,
ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲ ಹೇರು (B. 2, 14). ಅಲ್ಲೇ ಅವನದುರಿಗೆ ತೂಕಾ
ಮಾಡಿಸು (4, 81). ಎದುರಾಗಿ (ಅಭಿತಿ Si. 470). ಗಾಳಿಗೆ ಎದುರಾ
ಗಿ ನಡೆಯಿಸು ಸ್ವಧಾವನ್ನಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲೆ (ವಾತ್ಸರ್ಯ 168). ತತ್ತುಗಳಿಗೆ
ಎದುರಾಗಿ ದಣ್ಣತ್ತಿ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೊದಿದುವಿಕೆ (ಅಭಿಷೇಕನ 291). ಯು

to purge (ಪ್ರವಾಹಿಕೆ ಕೆಂದ. Dh.; T. ವೆಕ್ಕು, looseness with which cattle are affected).

ಎಕ್ಕು ಏಕ್ಕು.3. To come up, to stand on tiptoe (T.; M.; Tē.: to ascend, mount, climb; to mount on, get upon; to rise, be augmented, increase; see ಎಕ್ಕುಟಗ, etc.; cf. ಎಟಕು). — ಎಕ್ಕುಡು. -ಅಡು. To get or fall upon (? Bh. 8, 24, 3). — ಎಕ್ಕುಕ್ಕು. rep. of the infinitive: up and np; one upon or after the other; etc. (ತೇನ ತೇನ, ಮೇಲ್ಮೇಲೆ ಓ. II, 72; see ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ). ಎಕ್ಕುಕ್ಕುಯೆ ನೆಗದ್ದು, ಒರ್ಮೊದಲೆ, ಕುಕ್ಕು ಕೂ ಎನ್ನು, ಕೋದ ಕೂಗಿದುವಾಗಳ (Smd. 19. 68).

ಎಕ್ಕು ಏಕ್ಕು. Eminence, superiority; great force (Abh. P. 13, 21; Tē. ಎಕ್ಕುವು, ಎಕ್ಕುವೆ; see ಎಕ್ಕುಟ).

ಎಕ್ಕು ಏಕ್ಕು. = ಎಕ್ಕು 1, ಎಕ್ಕು q. v., ಯಕ್ಕ No. 2. A tall shrub, the gigantio swallow-wort or manure-leaf, Calotropis gigantea R. Br. (ಅರ್ಕ, ವಸುಕ, ಅಸ್ಥಿವೀತ, ಅರ್ಕವರ್ಣ, etc. Nr.; ಅರ್ಕ Nn. 13; Mr. 128; Si. 141; C.; T. ಎರುಕ್ಕು, M. ಎರುಕ್ಕು). See ಬಿಳಿಯ ಎಕ್ಕು, ಗಣ್ಣು ಎಕ್ಕು, ಹೆಣ್ಣು ಎಕ್ಕು; Bp. 58, 22. — ಎಕ್ಕು ಗಿಡ. (Si. 141; ವಸುಕ G.). — ಎಕ್ಕುಬೆನಕ. A stone occasionally found about the roots of the ಎಕ್ಕು in form like Gaṇḍakā and supposed to make its possessor very fortunate (R.). — ಎಕ್ಕುಮಾಡಿಗಿಡ. = ಎಕ್ಕುಗಿಡ. (St. & Pl.).

ಎಕ್ಕುಕ್ಕು (ಏಕ-sukya). = ಎಕ್ಕುಸಕ್ಕು No. 2. (My.).

ಎಗಟೆ ಏಗಟಿ. = ಇಲಿಟೆ, ಎರ 1, ಎಲಿಟೆ, ಎಲಿಟೆ, ಎಳಿಟೆ, (ರೇಸು 8). The jujube tree, Zizyphus jujuba Lam. (St. & Pl.; T. ಇಲಿಟ್ಟು, M. ಇಲಿಟ್ಟು. 2, the shrub *Monetia barlerioides* Lin. (My.; T. ಇಜಂಗು, ಜಂಗು; see ಉಪ್ಪೆಗಡ).

ಎಗಟಿಗ (ಏಗ-ತಿಗ). = ಎಕ್ಕುಕ್ಕು (My.). — ಎಗಟಿಗದಾಟಗ. A mocker, a jester (My.).

ಎಗತಾಳ ಏಗಟಿ. = ಎಗತಾಳ. (My.).

ಎಗತಾಳಿ ಏಗಟಿ. = ಎಕ್ಕುತಾಳ. (My.; Tē.).

ಎಗರಿಕೆ ಏಗರಿಕೆ. Jumping (My.).

ಎಗರಿಸು ಏಗರಿಸು. To cause to rise; to cause to rise in the air or to fly, as a paper-kite; to cause to spring or jump; to shoplift, to pilfer, to take away (My.; Tē. ಎಗಯಿಂಚು, ಎಗಿಂಚು).

ಎಗರು ಏಗರು. To rise; to fly; to jump (My.; Tē. ಎಗರು, ಎಗರು; cf. ನಿಗರು 1). 2, to fly away, to go, as life; to be spent, as money; to abrade, to wear or chafe off, as gilt, paint, etc.; to be ruined, as commerce (My.).

ಎಗಾ ಏಗಾ. (Tē. ಎಗ, above, up, upwards; see ಎಕ್ಕುಟಗ). — ಎಗಾ ದಿಗಾ. Up and down, backwards and forwards (Tē.; R.).

ಎಗು ಏಗು. Rising; embarkation (Tē.; T. ಎದ್ದು; M. ಎದ್ದು, ಎದ್ದು). — ಎಗುಮುತಿ. Dues for embarking (M. ಎದ್ದುಮುತಿ, ಎದ್ದು; Tē. shipment, lading; T. ಎದ್ದುಮುತಿ, exportation). — ಎಗುಮುತಿ ದಿಗುಮುತಿ. Export and import, shipping and unshipping (Tē.; R.).

ಎಗ್ಗ (ಏಗ್ಗು-1-23). A rude, rustic, unpolished, stupid, or low man (ಕೂಡ ಕೆಂದ. I; ಗಾವ್ವು ಓ. I, 101,

o. r. ಗಾವ್ವು; ಗಾವು II, 77; ಗಾವು, ಗಾವ್ವು, ಹೆಡ್ವೆ 32; cf. ಎಡೆ ಗಳಿ). ವೈರವಜವನ್ ಉಡುಪವನ್ ಎಗ್ಗಂ (Bh. 1, 8, 39).

ಎಗ್ಗತನ ಏಗ್ಗತನ. (Smd. 248). Rudeness, vulgarity, etc. ಎಗ್ಗತನದ ಮಾತು (ಗ್ರಾಮ್ಯ, ಅಪ್ಪಿಲ Nr.); stupidity (My.; Rā. 11, 92).

ಎಗ್ಗತ ಏಗ್ಗತ. = (ಅಗ್ಗತ), ಎಕ್ಕುತ, ಯಗ್ಗತ, ವೆಗ್ಗತ, ಹೆಗ್ಗತ. Abundance, excess, etc. (ಅಧಿಕ ಓ. II, 19; cf. ಎಕ್ಕುತ; ವೆಗ್ಗತ).

ಎಗ್ಗು ಏಗ್ಗು. 1. (Smd. 248). (= ಎದ್ದು 3).

ಎಗ್ಗು ಏಗ್ಗು. 2. = ವೆಗ್ಗು, ಹೆಗ್ಗು, (ನಿಗ್ಗು). Shame; the feeling of disgrace (C.; Tē.). 2, disgrace; blame; harm (Tē.). ಅಗ್ಗದಾ ಅರಳುಣ್ಣು, ಹೂಗ್ಗಮುಚ್ಚುಗೆ ಯುಣ್ಣು, ಹೆಗ್ಗುತದ ಕಾಯು ಮೆಲ್ಲುಬಣ್ಣು; ಮೂಡನಾಡು ಎಗ್ಗುನೆ ಬ ಹುದೆ? (Sp.). See Bp. 6, 1; 43, 13; 45, 15; 52, 21; 60, 16.

ಎಗ್ಗುಳಿ (ಏಗ್ಗು-1-ಉ). 1. A rustic, or low, person (ಕೂಡುಲ ಓ. I, 5).

ಎಗ್ಗುಳಿ ಏಗ್ಗು-ಉ. 2. A bashful person (My.).

ಎಗ್ಗುಳಿತನ ಏಗ್ಗುಲಿತನ. Shame, bashfulness (My.).

ಎಂಕಟ ಏಂಕಟ. = ವೆಂಕಟ. (My.).

ಎಂಕಟಿ ಏಂಕಟಿ. = ವೆಂಕಟಿ. (My.).

ಎಂಗಟ ಏಂಗಟ. = ವೆಂಗಟ. (My.).

ಎಂಗಟಿ ಏಂಗಟಿ. = ವೆಂಗಟಿ. (My.).

ಎಂಗಳಿ ಏಂಗಳಿ. = ವೆಂಗಳಿ. — ಎಂಗಳಯ್ಯ = ವೆಂಗಳಯ್ಯ (My.).

ಎಂಗಿ ಏಂಗಿ. 1. = ವೆಂಗಿ. A stupid, foolish, silly person (C.).

ಎಂಗಿ ಏಂಗಿ. 2. Fraud, deceit (My., e.g. ಎಂಗಿ ಬಿದ್ದನು, ಅವನಿಗೆ ಎಂಗಿ ಹಾಕಿದರು). Cf. ವ್ಯಂಗ್ಯ. — ಎಂಗಿನಾಣ್ಯ. A counterfeit coin (My.; occasionally S. Mhr.).

ಎಂಗಿ ಏಂಗಿ. = ಎದ್ದು, etc. (My.). See ಮತ್ತೆಂಗಿ.

ಎಚ್ಚಿ ಏಚ್ಚಿ. = ಇಸು 3, etc. To shoot arrows, to discharge; to expel, as water out of a syringe (S. Mhr.).

ಎಚ್ಚತ್ತು ಏಚ್ಚತ್ತು. = ಎದ್ದತ್ತು. P. p. of ಎಚ್ಚು 1 & ಎಚ್ಚು 1.

ಎಚ್ಚು ಏಚ್ಚು. 1. = ಎಚ್ಚು 1, ಎದ್ದು 4. v. To awake (v. i.). P. p. ಎಚ್ಚತ್ತು. ಎಚ್ಚತ್ತು ಇರ್ಪಡು (ಜಾಗಯ್ಯ, ಜಾಗರಣ, ಪ್ರಜಾಗರ, ಅವೇಕ್ಷೆ, etc. Hk.).

ಎಚ್ಚು ಏಚ್ಚು. 2. = ಎಚ್ಚು 2, ಎದ್ದು 2, ಹೆಚ್ಚು 2. The state of being awake, waking; watchfulness, circumspection, caution, care (ಅವೇಕ್ಷೆ Mr. 458; J. 7, 45). — ಎಚ್ಚು 2. -ಅದ. Waking, watchfulness, etc. to cease (J. 21, 49).

ಎಚ್ಚು ಏಚ್ಚು. 3. = ಎಚ್ಚು 3, etc. (C.; ಜಾಗರ, ಜಾಗರಣ, etc. G.). ಜನರ ಕೂಡ ಗಳಿತನ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಬಹು ಎಚ್ಚು ಬಿಡ್ತು ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 2, 10). ಎಚ್ಚು ಬಿಡು ನಿಶ್ಚಯ (4, 133). — ಎಚ್ಚು ಬಿಡು. -ಕಿ. A man devoid of watchfulness; a confused or mad man (ನೋನಾಡು G.). — ಎಚ್ಚು ಬಿಡು. -ಕೇ. An inattentive, negligent, or lazy person (My.). — ಎಚ್ಚು ಬಿಡು ತನ. Inattention, negligence, inadvertence (ಪ್ರಮಾದ G.). — ಎಚ್ಚು ಬಿಡು ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To awaken; etc. ನಿಶ್ಚಿ (i. e. ನಿಶ್ಚಯನು)

ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುವ ಹಾಡುಗಾದರು (Si. 292). — ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. ಕೊಳ್ಳು. To awake (v. i.); to become watchful or precautionous; to make provision (C.; B. 3, 70). — ಎಚ್ಚರದಪ್ಪ. — ತಪ್ಪ. To become off one's guard, to lose one's self (My.; B. 5, 139). ಎಚ್ಚರದಪ್ಪೋಣ (ಹರವಸ G.). — ಎಚ್ಚರದಿನ್ನ ಇರು. To be awake, etc. (C.; B. 4, 12). — ಎಚ್ಚರ ಪಡು. To be watchful, cautious, etc. (C.; B. 4, 24). — ಎಚ್ಚರ ಮದ್. = ಎಚ್ಚರದಪ್ಪ. (B. 3, 12). — ಎಚ್ಚರವಾಗು. — ಆಗು. The state of coasing sleep to take place (B. 5, 73). ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು (My.). 2, to awake (v. l., B. 3, 40). ಎಚ್ಚರವಾದನು (My.). ಎಚ್ಚರವಾಗಿರು, to be awake, etc. (Si. 398). — ಎಚ್ಚರವುಳ್ಳವ. A wakeful man, etc. (My.; ಜಾಗರತ್ವ, ಜಾಗರೂಕ G.).

ಎಚ್ಚರಾಕೆ ಕೆಂಕಾರಿಕೆ. = ಹೆಚ್ಚರಾಕೆ. Waking, etc. (= ಎಚ್ಚರಾಕೆ; ಜಾಗರಯ, ಜಾಗರ Nr., Si. 394; ಅವೇಶ್ವ 71; C.; T. ಎಚ್ಚರಕ್ಕಿ; Tē., Tu. ಎಚ್ಚರಕ್ಕಿ). ಎಚ್ಚರಾಕೆಯನ್ನು ಕೊಡೋಣ (ಪ್ರಬೋಧನ G.). ಅನವರತಮ್ ಎಚ್ಚರಾಕೆಯೋ ಇರು, ಅಯ್ಯ! (Bp. 4, 67). ಅಧ್ಯತಿಯ ಬಿಟ್ಟ ಬಿಸುಡಿಸುವ ಎಚ್ಚರಾಕೆಗಳು (40, 61). ಎಚ್ಚರಾಕೆ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುವದು (ಪ್ರವಾದ Si. 71). ಎಚ್ಚರಾಕೆಯುಳ್ಳವನು (ಜಾಗರೂಕ 361). ಎಚ್ಚರಾಕೆಯಿಲ್ಲ ನಡೆ (B. 5, 89). See J. 8, 28; 15, 49; 26, 1; Dp. 91, 1-10. — ಎಚ್ಚರಾಕೆಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. = ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎಚ್ಚರಿಸು ಕೆಂಕಾರಿಸು. To awaken, to wake; to caution, to forewarn; to give a caution, to put in mind (C.; T., Tu. ಎಚ್ಚರ; Tē. ಎಚ್ಚರಂಡು). See Bp. 14, 22; 37, 20, 26; 60, 31; J. 4, 40; 5, 3, 27; 6, 18, 50; 12, 7; 13, 22; 26, 26; B. 5, 49.

ಎಚ್ಚರಿಸು ಕೆಂಕಾರಿಸು. 1. = ಎಚ್ಚರಾಕೆ 1, etc., ಹೆಚ್ಚರಿಸು. (C.). P. p. ಎಚ್ಚರಿಸು. ವಾಡ್ಯಗಳನ್ನೆ ನಿಟ್ಟ (i. e. ನಿಟ್ಟಿಯನ್ನು) ಎಚ್ಚರಿಸುವನೆ ಮಾಡುವವರು (Si. 292). ಆ ಸಪ್ತಕಕ್ಕೆ ಕೂಸು ಅಡಬಡಿಸಿ ಎಚ್ಚರಿಸು (B. 3, 51).

ಎಚ್ಚರಿಸು ಕೆಂಕಾರಿಸು. 2. = ಎಚ್ಚರಾಕೆ 2, etc. — ಎಚ್ಚರಾಗು. — ಆಗು. = ಎಚ್ಚರವಾಗು. (My.; B. 5, 28). — ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. = ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎಚ್ಚರ ಕೆಂಕರು. 1. P. p. of ಇಸು 3 (and ಎಸು 1). Having shot. — ಎಚ್ಚರ ಪಾಯ್. To be shot and go right through (೧ ಪುಣ್ಯ Kk. 73; cf. ಉಚ್ಚಿ ಪಾಯ್?).

ಎಚ್ಚರ ಕೆಂಕರು. 2. To smear (ಅಂಜನಕ್ಕಿಯೆ śmd. Dh.; Abh. P. 3, 85; Grj. 10, 41; Rēv. 8, 31; T. ಇದುಜು; cf. ಎದವು). 2, to make even or proper, to decorate (ಸಮಧಾವ Mr. 339).

ಎಚ್ಚರ ಕೆಂಕರು. 3. = ಹೆಚ್ಚು. To increase, etc. (My.).

ಎಚ್ಚರ ಕೆಂಕರು. 4. = ಹೆಚ್ಚು. Increase, etc. (My.; Tē., T., M.). See ಹೆಚ್ಚು.

ಎಜನಾನ ejanāna. = ಯಜನಾನ. (ಧಾನು Ūb.; My.).

ಎಜ್ಜಿ eṇṇa. = ಬೆಜ್ಜಿ 2, etc. A hore, a hole (C.; ಸೂಚ್ಯ ಕವ್ಯು B. 4, 158). ರತ್ನಾದಿಗಳಿಗೆ ಎಜ್ಜಿಗಳು ಹಾಕುವ ಬಯ್ಯಿಗೆ (ಅಸ್ಥೋದನ Si. 345).

ಎಜ್ಜಿ eṇṇa. Thh. of ಯಜ. (Nn. 111; My.).

ಎಂಜಲ್ ಂಜಲ್. ಎಂಜಲು. = ಎಂಜಲ. That which in eating is left on the plates or leaves, sticks to the mouth or hands, or falls to the ground, that of which a piece is bitten off, to be short, all food or drink which has somehow come in contact with the mouth

or hands of the eater, and therefore is regarded as impure (C.; ಉಚ್ಚಿವ್ವ G.; ಕೇಲಿ Si. 235; ಎವಳ್ಳಿ, ತಿನ್ನ, ಪತ್ತಕ್ಕಿ Ss.; T., M. ಎಚ್ಚರ; Tē. ಎಂಜಲಿ); saliva (My.). ಎಂಜಲ ಮಾಂಸಂ (Bp. 18, 36). ಎಂಜಲ ಅಮ್ಮು (27, 57). ಎಂಜಲ ಪಾಲು (55, 15). ಎಂಜಲ ಕೂದ್ (56, 26; see also 56, 18). ದಾಯೋಳಗಿನ ಎಂಜಲ ತಲೆಕು (B. 3, 95). ಎಂಜಲ ಕೆಯ್ಯಿನ್ನ ಕಾಗೇ ಓಡಿಸುವದಿಲ್ಲ (lest the crow might get the eṇṇal; Prv. used with regard to a miser). (ಫಿಕ್ಷಿ) ಇಕ್ಕಲಾ ದಿದ (ತನ್ನ) ಕೆಯ್ ಎಂಜಲಿವ್ವುನೆ. — ತುಪ್ಪದ ಆಲಿಗೆ ಎಂಜಲ ತಿನ್ನ. — ಎಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸದವರು ತಂಗಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೇಳಿ — ಎಂಜಲು ಎತ್ತೋಗುಣ್ಣಾ! ಎಂದರೆ ಉಣ್ಣುವರು ಎಷ್ಟು ಜನ? ಎನ್ನ (Prva.). See Bhaktisāra 101. — ಎಂಜಲ ದುಡ್ಡು. A duḍḍu obtained yesterday (not to-day; S. Mhr.). — ಎಂಜಲ ಮಾತು. A word of the past (not of to-day; S. Mhr.). 2, repeating the words of another (C.). — ಎಂಜಲುವುದು. — ಪುದು. = ಎಂಜಲಗುದ್, q. v. (ಎವ್ವದು Kk. 81). — ಎಂಜಲಿಂಜಲ್. rep. (Bp. 56, 22).

ಎಂಜಲ ಂಜಲ. = ಎಂಜಲಿ. — ಎಂಜಲಗುದ್. (i. e. — ಪುದ್ = ಪುದ್, for ಪುದು). An insect or worm living in orts (ಎಗುದ Ūt. II, 96).

ಎಂಜಲಿಸು ಂಜಲಿಸು. To defile (Bh. 2, 10, 8; J. 18, 46).

ಎಟಕಿಸು ಂಟಕಿಸು. To stand on tiptoe to reach any thing (My.).

ಎಟಕು ಂಟಕು. = ಎಟಕು. To be or come within reach (My.; cf. ಎಕ್ಕು 3 and see ಎಟ್ಟು 1). ಅದು ನನಗೆ ಎಟಕುವದಿಲ್ಲ (My.). 2, to be sufficient (My.). — ಎಟಕಿ ನೋಡು. To peep standing on tiptoe (My.).

ಎಟಕು ಂಟಕು. = ಎಟಕು. (My.).

ಎಟ್ಟಿ ಂಟ್ಟಿ. = ಎಟ್ಟಿವೆ, ಹೆಟ್ಟಿ, ಹೆಟ್ಟಿ. A bush-harrow (My.). — ಎಟ್ಟಿ ಹೊಡೆ. To roll or flatten sown land by drawling over it a large hamboo mat or hushes having on them several heavy stones (My., = ಹೆಟ್ಟಿ ಹೊಡೆ in S. Mhr.).

ಎಟ್ಟಿವೆ ಂಟ್ಟಿವೆ. = ಎಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಎಟ್ಟಿ ಂಟ್ಟಿ. = ಬೆಟ್ಟಿ No 2. An obstinate, self-willed person (S. Mhr.; cf. ಎಟ್ಟಿ 2).

ಎಟ್ಟಿಕೆ ಂಟ್ಟಿಕೆ. Reaching, reach (My. occasionally).

ಎಟ್ಟಿತನ ಂಟ್ಟಿತನ. Obstinacy (S. Mhr.).

ಎಟ್ಟಿಸು ಂಟ್ಟಿಸು. = ಎಟಕಿಸು. (My.). — ಎಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡು. = ಎಟಕಿ ನೋಡು. (My.).

ಎಟ್ಟು ಂಟ್ಟು. 1. = ಎಟ್ಟು 12. To reach a thing which is on high (ಉರ್ಧ್ವಗತವಸ್ತುಗ್ರಹಣೆ śmd. Dh.; T.; M. ಎಟ್ಟು). 2, to be within reach, to be obtainable (My.). 2, ವಸ್ತುವಾದಮ್ ಅದು ಎಟ್ಟದು ಅನ್ಯರಿಗೆ (Bp. 58, 39).

ಎಟ್ಟು ಂಟ್ಟು. 2. = (ಎಟ್ಟು 1), ಎಟ್ಟು 2, ಹೆಟ್ಟು. A blow (C.; T. ಎಟ್ಟು, to heat; to cut; to throw; to hew; to kill; — a blow, etc.; Tn. ಎಡ್, to strike; cf. ಇಡ್ 1, ಎಟ್ಟು 3).

ಎಟ್ಟಿ ಂಟ್ಟಿ. 1. = ಎಟ್ಟಿ 1. (My.).

ಎಟ್ಟಿ ಂಟ್ಟಿ. 2. = ಎಟ್ಟಿ 2. (My.).

ಎಡ್ eḍa. 1. = ಅಡ 10, ಅಡೆ 15, ಇಡೆ, ಎಡೆ 1 q. v. Place, ground, etc. (Tē. ಎಡ, ಎಡೆ; T. ಇಡ, ಇಡ್; M., Tn. ಇಡೆ; see ಎಡ 3, which appears to be identical; also ಎಡ 2

may be identical, if the original meaning be "inferiority"). See ಅಡ್ಡೆಡ. — ಎಡತಾಕ. A man who goes and comes frequently (My.). — ಎಡ ತಾಕು. To oase to go and come frequently, etc. (C.). — ಎಡ ತಾಕು. = ಎಡೆ. To oome in continual contact with a place, to go and oome frequently, to frequent (My.). ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಸೇವಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಎಡ ತಾಕುವರು (B. 5, 286). ಅವ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಎಡ ತಾಕುತ್ತಾನೆ (C.). — ಎಡದೆಡೆ. = ಎಡೆದೆಡೆ, q. v.

ಎಡ ಛೇದ. 2. (= ಎಡ 1, etc. ?). The left, the left side (ಸವ್ಯ G.; C.; Tu.; T., M. ಇಡ; Tೆ. ಎಡಮೆ, ಡಾ; cf. ಎಡ 3 & ಎಳ; ರೊಡ್ಡ). ಎಡನು (ವಾಮು, ಸವ್ಯ Hk.; Mr. 436). ನಾವು ಬಲದಲಿ, ಎನ್ನು ಎಡದಲಿ ನೀವು ಕುಳ್ಳಿರ್ದು (Bp. 24, 28). ಎಡದ ಕಡೆಯಲಿ (40, 21). ಬಲಮ್ ಎನ್ನು ಛಾಗಂ, ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಡನು (50, 27; see also 28. 32). ಎಡದ ಕರದಲಿ (52, 41). ಎಡದ ಬದಿ (55, 16). ಎಡದ ಕಾರ್ (58, 65; J. 28, 83). ಎಡದ ಛಾಗ (ವಾಮು Nn. 24). ಎಡದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ನಿ ಇಕ್ಕುವುದು (ಅಲೀಫ); ಬಲದ ಕಾಲನ್ ಉಡುಗಿ, ಎಡದ ಕಾಲ ಮುನ್ನಿ ಇಕ್ಕುವುದು (ಪ್ರತ್ಯಾಲೀಫ); ಎಡದ ಕೆಯ್ಯ ನೆಗಪಲು ಪಟ್ಟಿ ಜನ್ನಿವಾರಂ (ಪ್ರಾಚೀನಾನೀತ Nr.). ಎಡದ ಅಂಚು (J. 28, 14). ಎಡದ ಅಡಿ (28, 35). ಬಿಲ್ಲಮನ್ ಅಗಲಿ ಎಡದ ಕೆಯ್ಯಳ್ ಅಳವಡಿಸಿ (Rāghc. 17, 70). ಹೊಲಿಯುವವನ ಬಲಕ್ಕೆ ಇರ ಬೇಡ, ಅಡುವವನ ಎಡಕ್ಕೆ (to which side he throws the water of his nose) ಇರ ಬೇಡ (Prv.). — ಎಡಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To cross one's path coming from the left side (C.). — ಎಡಗಡೆ. -ಕಡೆ. The left side (C.). ಎಡಗಡೆಯ ಮುಂಗಾಲು (B. 4, 170). ರುಣ್ಣವು ಬಲಗಡೆಗೂ ಎಡಗಡೆಗೂ ಹೊರಳುತ್ತದೆ (4, 82). ಎಡಗಡೆಗೆ (Si. 378). 2, to the left side (C.). — ಎಡಗಣ್. -ಕಣ್. -ಗಣ್ಣು. The left eye (Bp. 18, 72; J. 26, 65). — ಎಡಗಾರ್. -ಕಾರ್. -ಗಾಲು. The left foot (Rāv. 13, 70; Bh. 1, 6, 4; B. 4, 168). — ಎಡಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. The left ear (C.). — ಎಡಗಯ್. -ಕಯ್. The left hand (C.; Rāv. 14, 29). — ಎಡಗೆಯ್ಯಾತಿ. The left-hand caste among the hōlēyas (My.). — ಎಡದೊಡು. -ತೊಡು. To put on the left side (to pass under the left arm). ಜನ್ನಿವರಮಂ ಎಡದೊಡುವುದು (ಪ್ರಾಚೀನಾನೀತ Hk.). — ಎಡದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. The left thigh (C.; Bp. 55, 17). — ಎಡನೊಡು. -ತೊಡು. = ಎಡದೊಡು. ಜನ್ನಿವಾರಮನ್ ಎಡನೊಡರ (ಪ್ರಾಚೀನ Mr. 255). — ಎಡಬದಿ. The left side (B. 4, 170). — ಎಡ ಬಲ. Left and right, the left and right side; to or on the left and right. ಸಾರಿಗಲನು ಎಡಬಲಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅಯ್ಯಿ ಸುವುದು (ಪರೋಪಾ Nr.). ಎಡ ಬಲ ಮರಳಿ (Bp. 26, 30). ಎಡಬಲದೊಳಂ (C. Bp. 5, 8). ಎಡಬಲ ಬಳಸಿ ದವು (Bh. 3, 13, 27). ಎಡಬಲದ ಸೌಧಗರ್ (Rām. 13, 4). ಎಡ ಬಲಕ್ಕೆಯ್ಯಳಿರಡೂ (Si. 212). ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ಸ್ವ ಛಾವ (B. 4, 170). ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ (5, 198. 207). 2, ಎಡಬಲರ್, persons of the left and right, a kind of servants (Bp. 59, 29). — ಎಡಛಾಗ. The left portion or side. ಒಡಲ ಎಡಛಾಗವು (ಸವ್ಯ Nr.). — ಎಡಮಗ್ಗಲು. The left side (C.). — ಎಡ ಮುರಿ. To turn (the body) to the left (in rising, which is regarded as inauspicious, My.); (the body) to turn to the left (My.); to turn or wind to the left, as a shell (v. i., My.). 2, the state of turning (the body) to the left, etc. (My.). — ಎಡವಲವರ್. -ಬಲ-ವರ್. To circumambulate an object keeping it now on the left and then on the right side. ಬೇಡತಿಯು... ಪಾಡುತಿರೆ ಹುಲ್ಲೆಗಳುವರ್ ಇನಿತು ತೊಲಗದೆ, ಎಡವಲವರಲು (Rāghc. 17, 66). — ಎಡವಂಕ. -ವಂಕ. The left side (My.). — ಎಡವೆಗರ್. -ವೆಗರ್. The left shoulder (Rāv. 6, after 11).

ಎಡ ಛೇದ. 3. (= ಎಡ 1), ಎಡೆ 1, Nos. 2 & 3. Place or space

between, interval; the middle, the waist (T. ಇಡ್ಡ; M., Tu. ಇಡ; Tೆ. ಎಡ, ಎಡ; the being middling (My.); inferiority; inferior (= ಅಡ 6 No. 5; C.). ಈ ಕುದುರೆ ಇಡ್ಡನ್ನ ಎಡ (S. Mhr.). ಅದು ಅಮೇರಿಕದ ಹತ್ತಿಗಿನ ಎಡ (B. 4, 26). — ಎಡಕುಟ್ಟು. = ಎಡೆ. A middling, smaller kind of weeding machino drawn by oxen. It is so constructed that the young plants, planted or sown in rows, pass unhurt between two pieces of iron, whilst the weeds on both sides are pulled up by them (C.). — ಎಡತಡೆ. An obstacle that comes between, an impediment, a hindrance (My.). — ಎಡತರ. A middling sort; a middle size; mediocrity (C.; M. ಇಡತ್ತರ; Tu. ಇಡೆತರ, middling, inferior). — ಎಡತಡಿಗಡ. -ತಡಿ-ಗಡ. The shrub *Acacia cinerea* Spr. (or *Dichrostaehys cinerea* W. & A.; St. & Pl.; T. ಎಡತ್ತೇಲಿ). — ಎಡವಟ್ಟು. -ವಟ್ಟು. A middling, bad state or character (My.; T., Tu.). 2, want of understanding, stupidity (C.; Tu.). ಎಡವಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯ, a stupid man (C.). ಅಡೆ, ಅಡಿದರೆ ಸೋಲಿ, ಸೋಲರೆ ಕೊಡೆ, ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಡವಟ್ಟು (Prv.). — ಎಡವಟ್ಟುತನ. Stupidity (My.). — ಎಡವಟ್ಟುದಾರಿ. A bad, rough path (My.). — ಎಡವರ್ಣ. A middle colour: greyish white (ಕಲ್ಯಾಣ Hk.).

ಎಡಗೆ ಛೇದಗ್. = ವೆಡಗೆ, etc. (My.).

ಎಡಚು ಛೇದ. 1. The state of being left-handed (My.). — ಎಡಚ. -ಅಚ. A left-handed man (My.).

ಎಡಚು ಛೇದ. 2. = ಎಡನು, etc. Difficulty, especially in speaking (S. Mhr.).

ಎಡತಿ ಛೇದ. 2. (Si. 244). A middle-aged woman (cf. ಎಡಪ್ರಾಯ); or (fr. ಎಡಗ): a good-for-nothing woman.

ಎಡವು ಛೇದ. 1. = ಎಡವು, etc. (Grj. 5, 52).

ಎಡರು ಛೇದ. 1. ಎಡರ್. = ಇಡರು, etc. Strait, trouble (Rāv. 13, 6. 14; J. 11, 35; 12, 3; 27, 42). 2, an impediment, an obstacle (J. 2, 54; 13, 21; C.). — ಎಡಗರ್ಡ. -ಕೇಡ. The destroyer of obstacles: Vināyaka (Kk. 5; Sm. 4).

ಎಡರ್ ಎಡ್. 1. = ಎಡರು 3. Poverty, indigence; ruin (ದಾರಿದ್ರ ಸಿ. Dh.; Sm. 105; C. II, 73; ಕಡುವುದು Bhn. 56; ದಂದ್ರ, ತವರ್ ಸಿ.; T. ಇಡರು, to stumble; to lose one's state or dignity, see ಇಡರು). ಎಡಗರ್ (Si. 53). ಕುದದ ನಿಮಗೆ ಈ ಎಡರ್ ಅಯ್ಯೇ? (125). ಎಮ್ಮ ಅರ್ದನ ಎಡರ್ ಅಮೆ ತಿರ್ಮವಂ (258). ಎಡದಿಡ (Bp. 29, 10). ಎಮ್ಮೆಡದಿನ್ ಅದರು (40, 35). ಎಡದಿಡಿದಲ್ಲಿ (40, 43).

ಎಡರು ಛೇದ. 1. To be crooked; to be dishonest (ವಕ್ರಛಾವ ಸಿ. Dh.; Sm. 105; Abh. P. 10, 212). ಎಡರುದಂ, a dishonest man (Si. 16). ಎಡರುದನೋ? ಅವನ ನೊಸಲ ಅಕ್ಕರಂ (o. r. ಅಕ್ಕರವಂ) ತೊಡೆದುದು ಅಕ್ಕುಂ (69).

ಎಡರು ಛೇದ. 2. = ಇಡಿವ. Crookedness.

ಎಡರು ಛೇದ. 3. = ಎಡರ್. ಎಮ್ಮ ಎಡರುಗಳಿಗೆ (Bp. 28, 7). ಎಡರುನಲಿ (Abh. 1, 29).

ಎಡರು ಛೇದ. 4. = ಇಡರು, ಎಡವು, etc. To stumble, to trip (My.).

ಎಡವು ಛೇದ. 1. = ಇಡರು, ಎಡವು, ಎಡರು 4, ಎಡರು 1. The foot to be struck at a thing so as to cause

a person to fall or to be near to fall;—
to strike with the foot against (o. Accus.);—to
stumble, to trip. ಅವನು ಕಾಲು ಎಡವ ಬಿದ್ದನು, or ಅವ
ನು ಎಡವ ಬಿದ್ದನು, he stumbled and fell (C.). ಕಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಲು
ಎಡವತು (C.). ಅವನು ಎಡವಿದನು (C.). ಕಲ್ಲನ್ನು ಎಡವಿದನು (My.).
ಎಡವೆ ಛೇದ್ಯಕೆ. = ಎಡವೆ, q. v.

ಎಡಗು ಛೇದ್ಯಕೆ. = ಎಡಗು 2, ಪಡೆದು, q. v. (My.).

ಎಡಹು ಛೇದ್ಯಕೆ. 1. = ಎಡಹು, etc. To stumble, etc.
(J. 16, 25; 28, 54; Rām. 5, 8, 70). ಸವ್ವು ಮನಾನ್ತು ಪರಿಶರಕ,
ಎಡಹು (Bp. 27, 17). 2. to commit a mistake. ಸತ್ತಿ
ಕೆಯೋ ಎಡಹು ಬರೆದ ಅಕ್ಕರದ ಬೀದಿ (J. 30, 28).

ಎಡಹು ಛೇದ್ಯಕೆ. 2. Stumbling (Rām. 5, 8, 45).

ಎಡಹುಹ ಛೇದ್ಯಕೆ. Stumbling; deviating from
the right course (ಸ್ವಲನ, ರಿಂಖನ Nr.).

ಎಡನೆ ಛೇದ್ಯಕೆ. = ಎಡನೆ, etc. (My.).

ಎಡ ಛೇದ್ಯಕೆ. 1. = ಎಡ 1, etc., ಎಡ 3. A place, a spot
(ಸ್ಥಾನ Smd. Cm. 27. 57. 104; ತಾವು 841; ತಾವು Nr. 128,
o. r. ಬದಿ; ತಾವು 163; C.); ground, floor. ದೇವಾರದ ಎಡಗೆ
ಬಿಂದುಂ ದೋಷಂ (Smd. 57). ಕೆಲವು ಎಡಯೋ (52). ಅರೆ ಎಡ
ಯೋ (82). ಎಣಿಸುವೆಡಯೋ (116). ಅಗುದ್ದೆಡೆ (I). ಅವೆಡೆ,
ಅವೆಡೆಯಣಿಂ (135). ಬಟ್ಟೆಗೂಡಿದ ಎಡೆ (ತೃಂಗಾಟಕ); ಇದ್ದ ಎಡೆ
ಯಲಿ ಇದ್ದು ಹೆದರ್ಗಿ ಮುನಿವನಂ (ಗೋಪ್ತತ್ವನ); ಕೆಸದ್ದುಕ್ಕು ಎಡೆ
(ಬಿಟ್ಟಲ); ಕೊಲುವ ಎಡೆ (ಘಾತನಸ್ಥಾನ Hk.). ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಎನ್ನು,
ಸನ್ನದ್ಧಮ್ ಅಹ ದತುರಂಗಬಲನನು ತಕ್ಕ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧಾಗಿಸಿ ಇರಿ
ಸುಹವ (ವ್ಯಾಹ); ಸೇನೆಯಿದ್ದ ಎಡೆಯಿದ್ದ ತೊಲಗುವುದು (ಪ್ರಹಕ್ರ
Nr.). See Bp. 5, 19; 11, 12; 51, 37; 55, 16; Rāv. 5, 84; 6,
after 132; Smd. 84, 86; J. 3, 3. 23. 25; 8, 2; 25, 33; 28, 18.
45; Bh. 1, 10, 29. 2. room, place; interstice,
place or time between, interval, meanwhile;
distance (ತೆರವು Smd. 135; see ಎಡವದು). ಎಡೆ ಬಿಡದ ಕ್ರಿಯೆ
(ಸತತ Si. 26). ಎಡೆ ಬಿಡದದು (ಘನ, ನಿರಂತರ 371). ಎಡೆ ಬಿಟ್ಟದು
(ಬೆಲುವ, ನರಲ 371). ಪ್ರಯೋಜನದಿನ್ನ ಎಡೆ ಬಿಡವನು (ಅರ್ಥದಿನ್ನ
ಅನರ್ಥತನಾದವನು, ಅರ್ಥ = 447). ಎಡೆ ಬಿಡದ (ಅಭೀಷ್ಟಂ 473).
ರಣಧೀರಮಾರುತಿ ಮಕ್ಕು, (ಹೋರಂಗಂ) ಪರಿಸಿದನ್ ಅಸುರನ್ ಇದ್ದೆ
ಡೆಗೆ; ಎಡೆಯಲೇ ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಗಳ ಬದಿ ಹೆಡೆಗೆ ಉದಾವು (Bh. 1, 10,
29. 30). See Prv. s. ಎಡವ. 3, inferiority; infe-
rior. 4. = ಎಡೆಕುಣ್ಣೆ. ಎಡೆ ಹೊಡೆ, to weed by means
of the ಎಡೆಕುಣ್ಣೆ (S. Mhr.; Sd.). — ಎಡೆ ಕಡೆ. dupl. Place
and direction (J. 26, 52). — ಎಡೆಕುಣ್ಣೆ. = ಎಡಕುಣ್ಣೆ, q. v.
(S. Mhr.). — ಎಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A small dam (My.). —
ಎಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಎಡೆಗಟ್ಟು. (My.). — ಎಡೆಗಡಿ. -ಕಡಿ. To ont
down (J. 25, 33). — ಎಡೆಗಾಳ. (Smd. 386; Kk. 98). An
inferior or small fish-hook. — ಎಡೆಗಡು. -ಕಡು. Room to
fail: to be deficient in room (Abh. P. 14, 121). — ಎಡೆಗಿ
ದ. ಎಡೆಗಿ-ಇದ್ದ 4. To be closely confined in a place: to be
covered over, to be enveloped, to be bidden (ಸಂಘಟ್ಟ Smd.
Dh.). — ಎಡೆಗುಡು. -ಕುಡು. = ಎಡೆಗೊಡು. (Abh. P. 6, 117).
— ಎಡೆಗಡು. -ಕಡು. = ಎಡೆಗಡು. To throw to the ground
(J. 7, 47). — ಎಡೆಗಡು. -ಕಡು. To cause room to fail,
to obstruct, to resist (ತಕ್ಕದಿಯ, ತಕ್ಕದ್ದುರೆ, ಮಾಕೋರ್,
etc., ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಸ್ತ.). — ಎಡೆಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಎಡೆಗಡೆ. To fall to
the ground, or down (J. 20, 30). — ಎಡೆಗಡೆಗೆ. -ಎಡೆಗೆ. rep.
Here and there, etc. (Bp. 12, 19; 21, 10; 22, 49; 26,

68; 27, 72; 82, 51; 88, 70; 44, 2; 53, 24; Rām. 13, 3). —
ಎಡೆಗೆಯ್. To prepare a (proper) place (V. 14, 59). — ಎಡೆ
ಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give way, to submit, to surrender to
(J. 2, 16; 18, 48). — ಎಡೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take place, to
occur, to come into being (Smd. 206; Rāv. 13, 65; J. 6,
2); to take a position: to come to a stand, to stand (J.
28, 38; Rāv. 6, 9). 2, to obtain, to acquire (Grj. 10, after
79; J. 17, 4); to conceive (Rāv. 4, 37; Abhā. 2, 54); to
resort to (J. 16, 40). — ಎಡೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To put, to
put on (Grj. 10, after 61). — ಎಡೆ ತಾಳು. = ಎಡೆ ತಾಳು. (My.).
— ಎಡೆದಿವು. -ತೆವು. An interval of space (Rām. 6, 51,
19). ಎಡೆದಿವು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು (ಲೇಖಿ, ರಾಜ Nr., o. r. ಎಡ-).
— ಎಡೆನಿಟ್ಟು. Informing against, betraying (ಸುಮಾರಿ Ct. I,
13, o. r. ಎಡೆನಿಟ್ಟು). — ಎಡೆನುಡಿ. = ಎಡೆಯ ನುಡಿ (Smd. 195).
A middling or inferior word or speech. — ಎಡೆ ನೆಡಿ. Place
to be sufficient: to be sufficient in place (Abh. P. 9, 60;
15, 59). — ಎಡೆಪ್ರಾಯ. = ಎಡೆಕರೆಯ. The middle of the
ordinary age of man (My.). — ಎಡೆ ಮಡಗು. To leave an
interval (Abh. P. 9, 61; 11, 100). — ಎಡೆಮನೆ. A house in
the midst (Bp. 48, 25). — ಎಡೆ ಮಾಡು. = ಎಡೆಗೆಯ್. (Abh.
P. 14, 38; Grj. 10, after 98). — ಎಡೆಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. N. of
a metre (Ūh.). — ಎಡೆಯಣಿ. (Smd. 136). A man of the
midst (?). — ಎಡೆಯರಾಗು. -ಅಗು. To be at hand, to be
near and dear. ಎಡೆಯರಾದ ಸಂಗಡಿಗನು (ಮಿತ್ರ, ಸುಹೃತ್, ನಸ್ತು
Nr.). — ಎಡೆಯಾಗು. -ಅಗು. To be or become exposed to;
room to be found for. ನಾಣಿಲಿ ಎನಿಸುವ ವಧು ನಗೆಗೆ ಎಡೆಯ
ಕ್ಕುಂ ಸಮಸ್ತಜಗತ್ತೀತಲದೊಳ್ (Smd. 221). ಅವರ್ಣನಾದಕ್ಕೆ ಎಡೆ
ಯಾಗದ ಬಿಟ್ಟಿಡೆ (17). ನಗೆಗೆ ಎಡೆಯಾಗಿಹುದು (Bp. 40, 73).
See Sp. s. ತರುಣತ್ವ. — ಎಡೆಯಾಟ. -ಅಟ. Moving from place
to place, roaming; moving to and fro; commotion (J. 30,
30). ಹಾದರಕೆ ಎಡೆಯಾಟದ ಅಸೆ (Sp.). ಕರಿತುರಗನಿಡಯದ ಎಡೆ
ಯಾಟಗಳ ಘಾಟಗಳ (Ū. Bp. 42, 15). — ಎಡೆಯಾದಿಸು. -ಅಡಿಸು.
To cause to roam about, (to send on errands). ಎರಾಸಿನಿ
ಯೋ ಎಡೆಯಾದಿಸನು (Bp. 9, 33). ಸೂಳೆಯೆಡೆಗೆ ಎಡೆಯಾದಿಸುತ
(26, 58). ಎಡೆಯಾದಿಸಿ ತಾ ಕೊಡದ ದೋಷಿಯ ಮಾತು ಕೊಡಲಿಯ
ಗಾಯ (Sp.). — ಎಡೆಯಾಡು. -ಅಡು. To move; to move,
wander, or play about, to roam (ಕೊಲ್ಲಣಿಗೆ Kk. 51). ಹೊ
ದೆಯ ಹೊತ್ತು ಎಡೆಯಾಡುವುದು (ಪರ್ಯಾಹಾರ, ವಿವರ Nr.). ಗುಡ
ದೊಳ್ ಎಡೆಯಾಡುವ ಅನಿಲಂ (ಅಪಾನ Mr. 51). See Abh. P. 8,
128; 4, 29; Bp. 15, 23; 26, 19; 44, 7; 47, 66; 51, 42; 56,
54; Rām. 1, 16, 16; J. 5, 31; 6, 8; 15, 20; 19, 44; Abhā.
2, 105. 106. — ಎಡೆಯುಡುಗು. -ಉಡುಗು. To leave room, to
make an interval or an interruption; to stop; to cease
(ಎಡ್ಡೆದ Smd. Dh.; ಎಡೆವದಿ Smd. 157; ಎಡೆವದು 157 Cm.;
Rāv. 14, 29). — ಎಡೆಯೆಡೆ. rep. (Bp. 56, 18; Rāv. 10, 31).
— ಎಡೆಯೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. To compress, to press, to squeeze
(J. 3, 27). — ಎಡೆವದಿ. -ವದಿ. To cut room asunder: to
make an interruption, to stop, to cease (Abh. P. 11, 19;
J. 4, 28; 19, 14); to end (ಎಡೆಯುಡುಗು Smd. 157, ಎಡೆವದು
Cm.; Rām. 1, 4, 9; ಎಡೆವರಿ, i. e. -ವರಿ, is the original reading
in Mqb. Abh. P.). ಎಡೆವದಿ ಎನಿಯತಂ (ಎಡೆವರಾ Mr. 241,
o. r. ಸಿತ; the opposition is ನೀಲ, or ನೀಲೀರಾಗ). — ಎಡೆವರಿ.
-ಬರಿ. = ದಿಗ್ವಿ. (Abh. P. 13, 106). — ಎಡೆವದು. -ವದು. =
ಎಡೆಯುಡುಗು. Also: to go beyond the (proper) boundary.
See Bp. 2, 13; 18, 63; 35, 5; 38, 34; 50, 82; 51, 48; 57,
26; 58, 48; Rāv. 8, 98. 113; J. 34, 8; Smd. 12. 40; Mr. s.
ನೀಲೀರಾಗ. ಎಡೆವಟ್ಟು (ಅತಿಕ್ರಮ, ಅತಿಪಾತ Nr.). — ಎಡೆವುಗು.
-ವುಗು. To come near, to approach (Abh. P. 10, after

201; 14, after 17 & 25). — ಎಡೆವರಸು. -ಬೆರಸು. To take a position in resistance, to stand (J. 27, 6). — ಎಡೆಸೆಳೆ. The inner force or velocity of a river (J. 9, 24). — ಎಡೆಹಗಲು. The time from about 9½ o'clock to 10½ in the morning (My.). — ಎಡೆಹರೆಯು. = ಎಡೆಪ್ರಾಯ. (My.). — ಎಡೆಹೊತ್ತು. The time between sunrise and sunset (My.).

ಎಡೆ ಛೇ. 2. (fr. ಇಡಿ 1). Excess, abundance; exceedingly, etc. (ಅಧಿಕ Śmd. 391; Śm. 58; T. ಇಡ, extension; greatness).

ಎಡೆ ಛೇ. 1. Thh. of ಇಡೆ. An offering; food; meal. ಎಡೆ ಇಕ್ಕು, -ಇಡು, -ನೀಡು, -ಮಾಡು, -ಹಾಕು, to present food to a deity or to man (C.). ಅದಿಯಾ ದೈವವಂ ಭೇದಿಸಲಿಕೆ ಅಪಾಯ ದೇ, ಹಾದಿಯಾ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವ ಮಾದಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). ಸೇವಕರನ್ನು ಎಡೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಎಬ್ಬಿಸಿದರೆ ಪಾಪ (B. 5, 288). See Sp. s. ಕೆಯ್ದುಡು. 2, the leaf, etc. on which food is placed (My.). — ಎಡೆಕಾಸು. A kās presented with food to a deity (S. Mhr.).

ಎಡೆ ಛೇ. 2. = ಹೆಡೆ. (My.). See ಎದಿಡೆನಾಗರ.

ಎಡೆಗ ಛೇಗ್ರಾ. A good-for-nothing man (ಸಲ್ಲದವ Kk. 37; Śm. 46; Tē. ವೆಡೆ, useless, etc.; ವೆಡಗು, ವೆಡಗು = ವೆ ದಿವಾಡು, a fool).

ಎಡೆಯ ಛೇಗ್ರಾ. = ವೆಡೆಯ. See s. ವೆಡು.

ಎಡ್ಡ ಛೇದ್ದಾ. 1. (fr. ಎಡ್ಡು 1). A cheat, a liar (S. Mhr.; Tē. ಎಡ್ಡ).

ಎಡ್ಡ ಛೇದ್ದಾ. 2. = ಹೆಡ್ಡು. A dull, stupid man (My.; Tē. ಎಡ್ಡ; T. ಇಡುಡ್ಡು).

ಎಡ್ಡ ಛೇದ್ದಾ. 3. Beauty, charm, nicety, goodness (ಒಳ್ಳು Ūt. I, 6; ಒಳ್ಳು II, 24; ಮಮೋಹರ Kk. 18, Śm. 55; Grj. 6, after 56; Rāv. 6, 54; Tn. ಎಡ್ಡ; T. ಎದಾರ್, beauty; cf. the T. s. ಇಂ, ಇಡ್). ಆಕೆ ಕಣ್ಗಡ್ಡಮ್ ಅದರ್ (Lilv. 3, 46). ಇಳಿಗೆ ಇಡಿಯದೆ ಒತ್ತರಿಸಿ ಮನ್ನಯ್ಯತ್ತೆ ಎಡ್ಡಮ್ ಎನೆ ನಿನ್ನ ಚನ್ನಿಕೆಯ ಒಡ್ಡು (Rāv. 6, 5).

ಎಡ್ಡ ಛೇದ್ದಾ. 4. = ಅಡ್ಡ 1. — ಎಡ್ಡಂ ತಿಡ್ಡಂ. dnpl. = ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ. (My.).

ಎಡ್ಡತನ ಛೇದ್ದತಾನಾ. 1. = ಎಡ್ಡತನ No. 1. Cheating, falsehood (S. Mhr.).

ಎಡ್ಡತನ ಛೇದ್ದತಾನಾ. 2. = ಎಡ್ಡತನ No. 2, ಹೆಡ್ಡತನ. Stupidity (My.).

ಎಡ್ಡತಿ ಛೇದ್ದತಿ. = ಹೆಡ್ಡತಿ. A stupid woman (My.).

ಎಡ್ಡಿಸು ಛೇದ್ದಿಸು. = ಎಡಿಸು. To rail, to abuse; to mock; to cheat (S. Mhr.; T. ಇಣಾಪ್ಪ, derision, contempt; to mock to deride). ಧೃಂಗಿ ನಗಿಸುತ್ತೆ, ಎಡ್ಡಿಸುತ್ತೆ, ತಿವನಿ ದಿರೋ ಅಸುತ್ತೆ (Bp. 1, 49). ಚಂಚರು ಬನ್ನ, ಚಪ್ಪಳಿಗುಟ್ಟ, ಎಡ್ಡಿಸಿ, ಕಾದಿಬಲ್ಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರು ನಿನ್ನಂ (18, 15).

ಎಡ್ಡು ಛೇದ್ದು. 1. Cheating, falsehood (S. Mhr.; see T., M. s. ಎತ್ತ 2).

ಎಡ್ಡು ಛೇದ್ದು. 2. = ಹೆಡ್ಡು. Stupidity; a stupid thing or person (My.). — ಎಡ್ಡಾಟ. -ಅಟ. Stupid behaviour (My.).

ಎಡ್ಡುತನ ಛೇದ್ದುತಾನಾ. = ಎಡ್ಡತನ 1. (S. Mhr.). 2, = ಎಡ್ಡತನ 2. (My.).

ಎಡ್ಡು ಛೇದ್ದು. = ಎಡರು, etc. (My.).

ಎಡ್ಡ ಛೇ. = (ಎಣ್ಣು?), ಎಮ್ 2. Eight (Śmd. 223). — ಎಣ್ಣುಸಿರ. -ಸಾಸಿರ. Eight thousand (Śmd. 225). See ವದನೆ ಣ್ಣುಸಿರ. — ಎಣ್ಣೆಸೆ. The eight points of the compass; their guardians. ಎಣ್ಣೆಸೆಯ ಅನೆಗರ್ (Śmd. 225). See Bp. 8 sum.; 32, 5; 36, 62; 44, 82; J. 3, 21; 13, 47; 17, 2; 25, 8. — ಎಣ್ಣೆಸೆವೆಣ್. -ವೆಣ್. A wife of any guardian of the eight points (J. 28, 39). — ಎಣ್ಣುಝ. Eight forms (Śkv. 1, after 71). — ಎಣ್ಣೆಯ್ಯು. (= Śk. ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ): Paramēśvara (Śs.). — ಎಣ್ಣೆಯ್ಯವ. -ಅವ. = ಎಣ್ಣೆಯ್ಯು. (ತಿವ Kk. 4; Śm. 2).

ಎಣ ಛೇಗ್ರಾ. = ಎಣೆ 1. — ಎಣಗೋಣ. = ಎಣೆಗೋಣ, ಎಣೆಗೋಣ. — ಎಣಮಣಿಸರ. A kind of nocklace, composed alternately of beads of gold and precious stones or corals (My.).

ಎಣಸು ಛೇಗ್ರಾ. = ಎಣಸು q. v., ಎಣಸು, ಎಣ್ಣೆಸು. (C.; Bp. 22, 18).

ಎಣಿಕೆ ಛೇಗ್ರಾ. 1. = ಎಣ್ಣಿಕೆ. Counting, reckoning; number (C.). 2, thinking; thought; notice, observation (C.). ಅತ್ತರಂಗ ಎಣಿಕೆ (ಮಾತ್ರ Nn. 157). ಅತ್ತರದ ಎಣಿಕೆ (ಗ್ರಂಥ Mr. 491). ಎಣಿಕೆಯಾದದು (ಗಣಿತ Si. 371). ಮುಡುಪಿನ ಎಣಿಕೆಗೆ ಕುನ್ನದನ್ನೆ ವಿಚಾರಿಸು! (Bp. 11, 14). ಸಾವರದ ಐದು ನೂರ್ಬದಿಗರ್ ಎಣಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲಮ್ ಆಗಲು (51, 73). ಎಣಿಕೆಗೆ ದಾರದ ಮುನುಜ ಕರಣೀಶನ್ ಅದರೆ ಏನು? (Dp. 167). ಅರಮನೆಗೆ ಹತ್ತು, ನಿನಗೆ ಒನ್ನದ ಎಣಿಕೆಯೋ (J. 29, 22). ಎಣಿಕೆಗೆ ಅಳುವುಮ್ ಆಗಿ (Rāv. 18, 72). ಎಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದ (countless) ಹಣ (C.). ಒಡಗೂಡದೆ ಇರದು ಎನ್ನ ಮನದ ಎಣಿಕೆ (J. 30, 28). See ವಲವೆಣಿಕೆ; J. 2, 25, 45; 4, 4; 5, 28; 9, 6, 8; 13, 25. — ಎಣಿಕೆಯ್ಯ. To think, etc. (J. 20, 16). — ಎಣಿಕೆಗೋರ್. -ಕೋರ್. To consider, to respect, to take notice of (Bp. 2, 19; 4, 27; 52, 9; J. 10, 24; 12, 11; 13, 17; 17, 22; Dp. 126, 1). — ಎಣಿಕೆಯೋಳಿಗೆ ಬರು. To come under one's eye, to come quite close. ಮುನುಷ್ಯನಾಗಲಿ ದನ ಕಡುಗನಾಗಲಿ ತಮ್ಮ (ಮೊಸಳೆಗಳ) ಎಣಿಕೆಯೋಳಿಗೆ ಬನ್ನರೆ ಕೂಡಲೆ ಹಿಡಿದು (B. 4, 132). ಬೇಟೆಯ ತನ್ನ (ಸಿಂಹದ) ಎಣಿಕೆಯೋಳಿಗೆ ಬನ್ನ ಕೂಡಲೆ ಮದೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು ಬನ್ನ (4, 212).

ಎಣಿಕೆ ಛೇಗ್ರಾ. 2. = ಹೆಣಿಕೆ. (My.).

ಎಣಿಸು ಛೇಗ್ರಾ. = ಎಣಿಸು, etc. To add together; to enumerate; to count, to reckon; to estimate; to appreciate; to consider, to take notice of; to think; to think of; to plan; to make equal to, to compare. ಸಿನ್ನೆ ಎಣಿಸಿದ ಎಂಥವಿಧದ ಲಿಂ ಗಕ್ಕೆ ಸವವಿಧವಿಧಗಳ್ (Śmd. 114). ಒನ್ನೆರದು ಮೂದೊನ್ನ ಪದಾರ್ಥಮನ್ ಎಣಿಸುವ ಎಡೆಯೋ (116). ಮೆ ಎಮ್ಮುದು ಅಕ್ಕಮ್ ಎಣಿಸುವ ಕೂದಿಯೋ (242). ಎಣಿಸ ಬೇಕಾದುದು (ಗಣನೀಯ Nn.). ತೂಗುವದು, ಅಳಿಯುವದು, ಎಣಿಸುವದು (ಮಾನ Si. 327). ಚಾ ದೀ ಕೇಳಿ, ದೋಷಂಗಳನ್ ಎಣಿಸುತ್ತ (Śk. 94). ತಾನೊನ್ನೆಣಿಸಿದರೆ ದೈವವೊನ್ನೆಣಿಸಿತು (Prv.). ಕಾರಣಪುರುಷ, ನಿನಗೆ ಒಟ್ಟು ಭಕ್ತನನ್ ಎಣಿಸಲಾ ಉಣ್ಣೇ? (Bp. 30, 24). ತನ್ನಪಾತ್ರನ ಅನೂನಮುಮೆಯನ್ ಎಣಿಸುವೊಡೆ ಗೋರಿಸತೆಗೆ ಅತ್ಯಕ್ಯ (31, 17). ಕೆಲವು ಹುಡುಗರು ದನಗಳೋಳಿಗೆ ಎಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ (B. 1, 18). ಈ ದೇಶ ಷೋಳಿಗೆ ಹವಾಲನನ್ನೂ ವಕಾಲಿಯವನನ್ನೂ ಉದಾಗದವರೋಳಿಗೆ ಎಣಿಸುತ್ತಾರೆ (5, 286). See Bp. 1, 14, 36, 37; 5, 18; 35, 26; 47, 55; 50, 36; 51, 75; 54, 34; Rāv. 18, 26, 27; J. 29, 37; Bh. 1, 8, 40.

ಎಣಿಸು ಛೇಗ್ರಾ. = ಎಣಿಸು, etc. (My.).

ಎಣೆ ಛೇ. 1. = ಎಣ. A couple, a pair; connexion; fellowship; adjustment; equality, similarity;

a match (ಸಾಮ್ಯ, ಜವಳಿ, ಹೋಡು, etc. Sm. 55; My.; T. 24; Tu. 2; Tē. ಎಣೆ; see 24 1 and 2, 24, 2, ಎಣೆ 1, 24). ಸುಣ್ಣದ ಬಿಸಿನ ಎಣೆ (J. 28, 18). ಅವಳ ಕುರುಳಿ ಮೂಲದ ಮುಗ್ಗ ಎಣೆಯೇ? (Sm. 139). ಪೋರಿಸುವ ಎಣೆಯೇ? (Bp. 25, 11). ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಕ್ಷೇತ್ರ ಎಣೆಯೇ? (54, 22). ಉ ಮಗನು ಸೋಮಗ ಎಣೆಯೇ? (55, 22; see also 11, 24; 27, 44; 51, 57; 55, 23). ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಗಾವಸಿಂಗನು ಎಣೆಯೇ? (83. 103). ಜೀವರತ್ನಕ್ಕೆ ಎಣೆಯೇ ಮಿಕ್ಕಾದ ಪಾಪಾಣಂ? (62). ಎಲರ್ ದಿವಯಯ ದಾಯೆಡೆಯ ಎಲರ್ಗ ಎಣೆ (Riv. 5, 34). ಅತಿಶಯ್ಯ ದೋ ಒಪ್ಪಿ ಇರೆ ಎನಯಮನ ಆಪ್ತ ದಾಡುವಂಗೆ ಎಣೆ ಉಣ್ಣೇ? (13, 10). See Sm. 8. ಪವಣ್ಣಿ: J. 2, 25; 6, 24; 3, 17; 28, 18. — ಎಣೆಗಣ್ಣು. The braid of hair of a woman tied up at the back of the head (ಧಮ್ಮಿಲ್ಲ Si. 52). — ಎಣೆಗಣಿ. -ಕಳೆ. To lose one's connexion with, to become loose. ದೇಹದ ಎಣೆಗಣಿಯು ಇಹ ಹರೆ (ಉಪಚರ್ಮ, etc. Mr. 401). — ಎಣೆಗಾಣು. -ಕಾಣು. To see the llo (My.). — ಎಣೆಗೋಣ. = ಎಣೆಗೋಣ. (Sm. 148, o. r. ಎಣೆ, also Mqb.). — ಎಣೆಗೋಳ. -ಕೋಳ. To become equal. ಅವಳ ಮುಖವು ಹನ್ನೆ ನನ್ನ ಎಣೆಗೋಣ್ಣು (My.). to be united, to face (one another). ಗರ್ಜಿಸುತೆ ಅಣಿಯರಮ ಎಣೆಗೋಣ್ಣು ಇಂಗಳಂ... ಕಾದಿಸುತು... ಇಧಾರೋಪಕಾರ (Riv. 13, 86). 2, (a child) to snok when its mother is pregnant (R.); (infants) to become thin or lean when insufficiently supplied with milk from the breast (S. Mhr.). — ಎಣೆಗೋಣ. (-ಗೋಣ-ಅ 3). A person with a compound neck (as Brabmā, etc.?). It may become ಎಣೆಗೋಣ (Sm. 143, o. r. ಎಣೆ, also Mqb.). — ಎಣೆ ಬರ್. = ಎಣೆವರ್. To equal. ಉಮೇಶಧರ್ಮ, ಅದವರ್, ಅಜಹರಮುಖ್ಯ ಎಣೆ ಬರ್ ಅದಯರ್ (Bp. 22, 17). — ಎಣೆಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. The same letter or consonant (Cb.). — ಎಣೆಯೊಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. To put opposite to (J. 14, 3). — ಎಣೆವಕ್ಕು. -ವಕ್ಕು. The company-bird: the ruddy goose (ಇಕ್ಕವಾಳ Kk. 14; Sm. 28). See Riv. 6, after 24; J. 17, 25, 40; 26, 24; 30, 15. — ಎಣೆವಡೆ. -ವಡೆ. To be united, to be composed (Cb. v. 254). — ಎಣೆವರ್. -ಬರ್. To become or be equal (Riv. 1, 36; 4, 9).

ಎಣೆ ಂಣೆ. 2. = ಹೆಣೆ. To twist, etc. (My.).

ಎಣ್ಣನೆ ṅṇṇṇṇ. The eighth syllable (Cb. v. 132. 133; see 8. ಎಣ್ಣು 2).

ಎಣ್ಣು ṅṇṇṇ. 1. Arrogance. (Cf. ಪೆಟ್ಟು 3; Tu.; boasting; craftiness, cunning). — ಎಣ್ಣೆದರ್. -ಎದರ್. A proud heart or mind (Cb. v. 21).

ಎಣ್ಣು ṅṇṇṇ. 2. (= ಎಣ, etc.). Eight (C.; T. ಎಟ್ಟು, Tu. ಎಟ್ಟು, Tē. ಎನುಮಿ). ಎಣ್ಣುಬೋಳ (Sm. 43). ಎಣ್ಣುಕೆ (223). ಎಣ್ಣುಬಿ (Bp. 35, 32). ಎಣ್ಣುಕೆ (Mr. 402). ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದೊಳ ಪ್ರಕರಣಮ ಎಣ್ಣುಕುಂ (Sm. 7). ಈ ಪೇದಿ ಎಣ್ಣುಂ (42). ಹತ್ತಿಣ್ಣು (63). ತೊಪ್ಪುತ್ತಿಣ್ಣು ಸಾವಿರ (Bp. 5, 18). ನೆಣ್ಣಿರ ಮನೆಗೆ ನಾಯಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಎಣ್ಣು ಊರಿಗೆ ಬೆರೆಕೆ (Priv.; another form is - ಎಣ್ಣು ಮನೆಗೂ ಎಣ). ಎಣ್ಣು ಜನರು (B. 5, 125). ಎಣ್ಣು ಮಡಿ (J. 17, 26). — ಎಣ್ಣುಡಿ. -ಅಡಿ. Eight feet. 2, that has eight foot: the śarabha (Cb. II, 28). — ಎಣ್ಣುಡಿವಂಜಿ. -ಅಡಿ-ಪಂಜು-ಅ 3. Who has the form of the śarabha: Virabhadra (Kk. 6; Sm. 4). — ಎಣ್ಣುನೆಯ. -ಅನೆಯ. Eighth (cf. ಎಣ್ಣಿನೆ). ಎಣ್ಣಿನೆಯ ಮುಕೆ ದಿಕ್ಕು ತನಾಗಿ (J. 25, 7). ಎಣ್ಣಿನೆಯ ವರುಷಮ ಆಗಕ್ಕೆ (29, 7). — ಎಣ್ಣುನಣ್ಣು. -ಅನು-ಎಣ್ಣು. About eight (used only of time, C.). ಎಣ್ಣುನಣ್ಣು ದಿವಸ (B. 4, 53). — ಎಣ್ಣು ಕುಲ. Eight oases of men. ಆ ದ್ರಾಹ್ಮರೊಳು ಕಮ್ಮಿ ಮೊದಲಾ ದ ಎಣ್ಣು ಕುಲಮ ಆತ್ತು (Mr. 254). 2, the eight kinds

of nāgas: ಅನನ್ಯ, ವಾಸುಗಿ, ತಕ್ಕಕ, ಕರ್ತೋಟಕ, ಪದ್ಮ, ಮಹಾಪದ್ಮ, ಶಂಖಪಾಲ, ಕುರಿನ (Mr. 402). See ಎಣ್ಣು ಪಾಣು. — ಎಣ್ಣು ಗಣ. The eight syllable-feet (Mr. 363). — ಎಣ್ಣು ದೆನೆ. The eight points of the compass. ಇನ್ನ, ಅನಲ, ಯಮ, etc. ಈ ಎಣ್ಣು ಮೂಡಲು ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಣು ದೆನೆಗಂ ಕ್ರಮದಿನ್ನೆ ಒಡೆಯರು (Hik.). — ಎಣ್ಣು ನಗ. The eight chief mountains (the eight being ಶ್ರೀಶೈಲಿ?). ಎಣ್ಣು ನಗಂಗಳೂ ತಗ್ಗಿದವು (Bp. 28, 55). — ಎಣ್ಣು ಪಾಣು. = ಅಪ್ಪಪಣಿ, ಎಣ್ಣು ಕುಲ No. 2. (Bp. 46, 27). — ಎಣ್ಣು ಮೂರ್ತಿ. The eight bodies or forms (of which Śiva consists, Bp. 9, 50). See ಅಪ್ಪಮೂರ್ತಿ. — ಎಣ್ಣು ಒಪ್ಪುತ್ತು. Eight or nine (C.; B. 3, 13). 2, eight and nine (My.). 3, eight times nine (My.). — ಎಣ್ಣುವರೆ. Eight and a half (B. 4, 100; My.). — ಎಣ್ಣೆದಿ. -ಎಡಿ. = ಎಣ್ಣು ದೆನೆ. (J. 27, 55). ಎಣ್ಣೆಣ್ಣು. rep. Eight and eight. ಎಣ್ಣೆಣ್ಣು ದಿವಸ, every eighth day (B. 1, 6). 2, eight times eight (My.).

ಎಣ್ಣೆ ಂಣ್ಣೆ. = ಹೆಣ್ಣೆ. Cow-dung (R.; cf. ಎಣಣ).

ಎಣ್ಣು ಕಾಯಿ ṅṇṇṇṇ. A crab (Tē. ಎಣ್ಣು ಕಾಯಿ, ಎಣ್ಣೆ; R.; see ಎಸಡಿ).

ಎಣ್ಣೆ ಕೆ ṅṇṇṇṇ. = ಎಣೆ 1. (My.; T. ಎಣ್ಣೆ ಕೆ; Tē. ಎಣ್ಣೆ ಕೆ).

ಎಣ್ಣೆ ಸು ṅṇṇṇṇ. = ಎಣಸು, etc. (My.).

ಎಣ್ಣು ṅṇṇṇ. To count; to think. (T., Tu. ಎಣ್ಣು; Tē. ಎಣ್ಣು). ಎಣ್ಣೆದ್ದು ಮಣ್ಣಾಯಿತು, ಹೆತ್ತದ್ದು ಹಣ್ಣಾಯಿತು (Priv.).

ಎಣ್ಣೆ ṅṇṇṇ. Oil (C.; Tu., M.; T. ಎಣ್ಣೆ; Tē. ನೂನೆ). ಎಣ್ಣೆಯೋ ಅರೆನೇಲಾಲ ತನಿವಣ್ಣು ಮನ ಉಣ್ಣೆ ಸಿದನ್ ಅಮುಖಧವನ್ ಎನಿ ಸಿದ ಮೆಯ (Sm. 84). ಎಣ್ಣೆಗ್ಗ ಎಣ್ಣೆ (163). ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟು ನ ಅಡುವ ದಾಳಿ (ಪುಜೀತ Nr.). ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ರಿಣವು, ಹೊಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ರಿಣವು ತೀರದ ಆ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣು ಪಾಲು (Sp.). ಬಿಡದೆ ಎಣ್ಣೆ ನೆಣ್ಣುಡಿವಾಲ್ಗ ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಗ್ಗ ಇಲ್ಲ (J. 28, 17). ಎಣ್ಣೆಯು ಬತ್ತಿಯುಂ ಸವೆವೆಣ್ಣೆ (Bp. 26, 47). ಎಣ್ಣೆ ಅಮ್ಲವು ಕೂದಿವೆಣ್ಣೆ (40, 74). ನಲ್ಲ ತೈಲದೊಳ ಅಲರುವ ಆ ಸೊಡರ್ ಎಣ್ಣಿನೆಣ್ಣು ಅಲರುವೆ? ಹೇದಾರಿ! ಎಣ್ಣೆಗ್ಗ ಎಣ್ಣೆಯ ಗುಣಮ ಆದು ಉಣ್ಣೆ? ಎಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲವೇ? (51, 37). ಎಣ್ಣೆ ತಣ್ಣಗಾದರೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಹಾಗೆ ಇದ್ದೀತೇ? — ಎಣ್ಣೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಸಣ್ಣೆ ಯಾಕೆ? — ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ ಮು ದಾತು. — ಎಣ್ಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ತನಿವಾರ (on which batbs are obiesly taken). — ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೋ, ಹಾಗೇ ಪ್ರೀತಿ. — ಎಣ್ಣೆ ಹೆದ್ದಿದವ ನೂ ಅತ್ತ, ಕಾಯಿ ಹೆದ್ದಿದವನೂ ಅತ್ತ. — ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗುಣ, ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿದರೆ ಬುಡಕ್ಕೆ ಗುಣ. — ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕ ಮನೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ದಣ್ಣು. — ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣು (Priv.). ಎಣ್ಣೆ ಕಾಯಿ (B. 4, 161). See ಅಗಮೆಣ್ಣೆ, ಅಪ್ಪದಣ್ಣೆ, ಎಣ್ಣೆ, ಕುಸಿದ, ಕೊಪ್ಪರಿ, ಗನ್ನದ, ಹರಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣರಿಗೆ. -ಊರಿಗೆ. An ṅṇṇṇ fried in oil (My.). — ಎಣ್ಣೆ ಗಾಯ. -ಕಾಯ. Oil to be made hot or boiled (J. 11, 30). — ಎಣ್ಣೆ ಗಾಯ. -ಕಾಯ. A fruit boiled in oil and a little water (My.). — ಎಣ್ಣೆ ಗಾಸು. -ಕಾಸು. To beat oil (My.). — ಎಣ್ಣೆಗೆಮ್ಮ. -ಕೆಮ್ಮ. Darkish red, as the face of some natives (C.), or blackish, as the bar across the shoulders of an ass (5, 16; ಕೆಮ್ಮ, ಕರ್ಗಿಮ್ಮ G.). — ಎಣ್ಣೆಗೊಪ್ಪರಿ. -ಕೊಪ್ಪರಿ. An oil kōppariṅṇ (J. 10, 46; 11, 31). — ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆ. To extract oil (C.; B. 2, 11, 42). — ಎಣ್ಣೆ ಬದನೆ ಕಾಯಿ. Brinjals filled with condiments and boiled in oil and a little water (C.). — ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕು. To pour oil (C.). 2, to spoil another's affairs (as clothes are spoiled by the contact of oil). ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿದನು, he spoiled my work or affairs (C.).

ಎಣ್ಣೆರ್ ಉಬ್ಬರ್. Eight persons. ಎಣ್ಣೆರುಮ್ ಎಣ್ಣೆರುಂ (Smd. 180).

ಎತ್ತೆ ಕೆ. = ಎತ್ತೆ ಕೆ. See ಎತ್ತೆ ಕೆ.

ಎತ್ತನ ತೆತಾನಾ. = ಎತ್ತನ, ಎತ್ತ, ಯತ್ತ. Tbh. of ಯತ್ತ. (C.).

ಎತ್ತಿ ಕೆ. Tbh. of ಯತಿ (ಮುನಿ Nn. 8. 9. 18. 25. 44; ಅಡಲ, ವ ರಮಯೋಗಿ 41; ಸಂಯಮ 80. 94; My.).

ಎತ್ತೆ ತೆ. 1. Which or what place or direction?— (which or what sort?—how?—);—to, or in, which or what place or direction? where? (C.; Tೆ. ಎನ್ನು; T. ಎಂಗು, ಎಂಗೇ, where). ಆತ್ತ, ಇತ್ತ, ಉತ್ತ, ಎತ್ತ (Smd. 145). ಎತ್ತಣ, ಎತ್ತಣಿ (135). ಎತ್ತಣೆನ್ನೆ (Bp. 46, 24). ಎತ್ತಣದು (Smd. 180, = ಎತ್ತಣ್ಣು). ಎತ್ತ ಪಯಣಂ? (Bp. 28, 31). ಎತ್ತ ನೋಡುಡೆ (28, 6). ನಾವೆತ್ತ? ನೀವೆತ್ತ? (56, 21; see also 60, 21). ಕವಡನ್ ಎನ್ನುಂ ಮೊರೆವ ತಪ್ಪ ವನ್ ಎತ್ತ ಬಲ್ಲಂ? (60, 42). ಎತ್ತಣ (of what place: where) ಗಗನಮದೆ ನಕ್ಷತ್ರ ಚಕ್ಷಮರ? (Bh. 1, 20, 58). ಎತ್ತಣ (of what kind) ಅದ್ಭುತಮ್ ಇದು? (J. 8, 40). ಏನ್ ಇದು? ಎತ್ತಣ ಕೌತುಕದ ನುಡಿ (29, 23). ಎತ್ತಣವಂ? (28, 27). ಅದು ಎತ್ತಣದು? (Räv. 6, after 34). ಸತ್ಕರ ಸಂಗಮ್ ಅದು ತೀರ್ಥ? ಹರಿನ ನೀರ್ ಎತ್ತಣದು ತೀರ್ಥ? (Sp.). ಎತ್ತ ಬಿಜಯಂಗಿಯು ನೋಡಿದದೆ ಉತ್ತಮಮ್, ಎಲಾ! (Bh. 2, 13, 23). ಎತ್ತ ಬಲ್ಲರ್ ಸುಜನರ್. ಕಪಟಗರ್ ಚಿತ್ರದೊಳ್ ಪುದುಗರ್ಡ ಮೂಲ ಮಂ? (J. 29, 38). ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ತುತ್ತ ಹುಡುಕುವದೇ. —ಎತ್ತ ಬಿದ್ದರೂ ತಿಪ್ಪುಕೆ ಉಣ್ಣು. —ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಮೃತ್ಯು ಬಿಡದು (Prva.). —ಎತ್ತಂ. -ಅಂ 5. Wheresoever (ಅವ ದೇಸೆಯಲ್ಲಿಯುಂ Smd. 238 Cm.; ಅವದೆಯಲ್ಲಿಯುಂ 399). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯಾಳ್ ಮುತ್ತಿದನ್, ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಉತ್ತ ಎತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನು ಅಹಿತರ್ಕ್ (Smd. 145; see also 128). ಮೆಯ್ಯಾಳ್ ಬಿಡದೆ ಎತ್ತಂ ತೋಡ್ ರೋಮೋದ್ಗ ಮಂ (Räv. 9, 22). —ಎತ್ತ ಕಡೆ. Which side? whither? (C.). —ಎತ್ತಣ್ಣು. = ಎತ್ತಣದು (Smd. 180; ಕೆ. I, 76; Kk. 81). Of what place (It)? where? (of what sort?). ದೇಸೆ ಎತ್ತಣ್ಣು? ಆಗಸಮ್ ಎತ್ತಣ್ಣು? ಎತ್ತಣ್ಣು ಉರ್ವೆ? ಎನಿಸಿ ಪರ್ವದು ತಮಂ (Smd. 181). —ಎತ್ತ ಫದು. = ಎತ್ತಣದು. (J. 12, 3). —ಎತ್ತಾನುಂ. -ಅನುಂ. In what-soever direction; in some places; occasionally; (what-so-ever). (Smd. 391; ಅರಮೆ, ಅರೆ 395; ಏನಾನುಂ 4 Cm.). ಎತ್ತಾನುಂ ತಪ್ಪುರುಪಮ್ ಅವುದು (201). ಬಿರುದನೋ ಎತ್ತಾನುಂ ಸಲ್ಲುದು (208). See also 211. 340. —ಎತ್ತೆತ್ತಲುಂ. -ಎತ್ತಲುಂ. Everywhere (J. 4, 10).

ಎತ್ತೆ ಕೆ. 2. = ಎತ್ತು 2. Lifting up, raising. 3, taking up, undertaking, beginning (Tೆ. ಎತ್ತು). 3, reaching, obtaining (M. ಎತ್ತು). 4, finding out an item in an account (Tೆ. ಎತ್ತು). 5, taking in, cheating, deceit, cunning (T. ಎತ್ತು; M. ಎತ್ತು, ಎತ್ತು, a trap, snare; cf. ಎಡ್ಡು 1). —ಎತ್ತಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ಎತ್ತುಗಡೆ. A means, an expedient, a device (My.); a triok (My.; Tೆ.). —ಎತ್ತಗೆಯ್. -ಕೆಯ್. = ಎತ್ತುಗೆಯ್. A (man's) elevated arm with the fingers extended (My.). —ಎತ್ತಗೆಯ್ಯುಡ್ಡ. -ಕೆಯ್ಯುಡ್ಡ. The height to which a man reaches with an arm elevated and its fingers extended (My.; ಪೌರುಷ G.).

ಎತ್ತನ ತೆತಾನಾ. = ಎತ್ತನ, etc. (My.).

ಎತ್ತರ ಕೆ. -tara. = ಎತ್ತರು, ಎತ್ತರ. Height; tallness (U.; ನಿಲ್ಲುವ G.). ಎತ್ತರವಾಗಿ ಪಾಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮಣ್ಣು ದಿನ್ಣೆ (ಚಯ Si. 107). ಬೆಟ್ಟದ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಭಾಗ (ಕಟಕ, ನಿತವ್ವ 115). ಬಹಳ ಎತ್ತರ (ಉಚ್ಚಾಯ 121). ಅಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಇರುವ ಸ್ಥಲ (ಸ್ಥಿತ್ಯ 208). ಎತ್ತರವಾಗಿರುವಿಕೆ (ದೈರ್ಘ್ಯ 222). ಎತ್ತರವಾ

ದದು (ಉಚ್ಚ, ಉನ್ನತ 372). ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳು ಅಯ್ಯತ್ತು ಅದುವತ್ತು ಮೊದಿ ಎತ್ತರ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 41). — ಎತ್ತರಗಡೆ. A rice field on an elevation. ತಗ್ಗುಗಡೆಗೆ ಮೂದು ಬೆಳೆ, ಎತ್ತರಗಡೆಗೆ ಒನ್ನೇ ಬೆಳೆ (Prv.).

ಎತ್ತರು ಕೆ. -tara. = ಎತ್ತರ. (G.).

ಎತ್ತರಿದಿ ಕೆ. -tara. — ಎತ್ತರ ತತ್ತರ. dupl. Confusion? (C. v. 19).

ಎತ್ತಲ್ ಕೆ. -tara. (Smd. 145). = ಎತ್ತ 1, q. v., ಎತ್ತು. ಆತ್ತಲ್ ದೇವೇನ್ದ್ರಂ, ಮತ್ತೆ ಇತ್ತಲ್ ಭುಜಗೇನ್ದ್ರನ್, ಉತ್ತಲ್ ಆತಾಭವ ರೊಳ್ಳುತ್ತಿರೆ ಭೇರಿಧನ ಪರ್ವತ್ತು, ಎತ್ತಲ್ ಮಸಗಿ ಘೋಷತೀರ್ಥದತ್ತಂ (145). ಬೀಡುಗೊಣ್ಣೆರ್ಡ ಕತ್ತಲೆಯ ಪಾಳೆಯಮ್ ಎತ್ತಲ್ ಓದಿದು ದೊ? ನೋಡಿದವೆಂ (J. 2, 85). ಎತ್ತಲ್ ಅಯ್ಯಿದೆ? (Bp. 14, 24). ಆನ್ ಎತ್ತಲ್, ಅಯ್? ನೀನ್ ಎತ್ತಲ್? (40, 48). ಎತ್ತಲ್ ಓದುವೆ ವು? (52, 12; see also 53, 69). ಎತ್ತಲಿನ್ದ (My.). ಎತ್ತರಾಗಿ (= ಎತ್ತಲ್, My.). —ಎತ್ತಲು. -ಲು 9. = ಎತ್ತಲುಂ. ಎತ್ತರಾದರೆ ಹೋಗಿ ಅಡಗು! (Bp. 24, 12). —ಎತ್ತಲುಂ. -ಲುಂ 1. On all sides, everywhere; occasionally (ಎಲ್ಲಿಯುಂ Smd. 158 Cm.). ಅದಿಮುತ್ತ್ ಮುಗುಳ್ಳುದು ಎತ್ತಲುಂ (Cpr. 7, 41). See J. 4, 10. 19; 8, 3. 6.

ಎತ್ತಿಕೆ ಕೆ. -tara. Lifting, etc. (My.).

ಎತ್ತಿಸು ಕೆ. -tara. To cause to raise, take up, lift up or erect, etc. (ಉದ್ಧರಣೆ Smd. Dh.; J. 7, 3). ಹೊಸ ದೀವಕವುಂಗಳನುಮ್ ಆ ರಮಣಂಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎತ್ತಿಸಿದ್ (Bp. 42, 12). ಗೋಪರವನ್ ಎತ್ತಿಸಿ (53, 80). ತಕ್ಕೆಯ (= ಯನ್) ಅವನ್ ಆ ಪರದೊಳ್ ಎತ್ತಿಸಿದ (53, 57). ಎತ್ತಿಸಿದ ನನ್ನಿಬ್ಬಜಂಗಳ ಮೊತ್ತಂ (58, 53).

ಎತ್ತು ಕೆ. 1. To lift, to raise, to take up; to hold up; to lift, to remove by stealing; to raise or levy, as an army; to raise or collect, to take, as money, alms, etc.; to assume, as a form, a mortal body (avatāra); to exhibit, to introduce, to mention, as the name of another; to raise up, to cause to become great, as one's own name (C.; Tೆ., Tu.; T., M. ಎತ್ತು; T. ಅಂ ಎನ್ನು; cf. ಎತ್ತು 1). ಎತ್ತಿ ಕಳೆದು (ಎತ್ತುವಿದಂ Smd. 1). ಮದಗಜವೆರಡದ ಬಾಲದ ವೊದಲಂ ಪಿಡದು, ಎತ್ತಿ (91). ತೀಳ್ತಂ ಚಕ್ರಾಯಧಮ್ ಎತ್ತಿ ನಡೆದಂ ವೈರೇಧಕಪ್ಪೇರವಂ (255. 280). ಎತ್ತಿದವಂ (280). ಎತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸಮುದತ್ತ, ಉದ್ಧೃತ); ಧಾನ್ಯಂಗಳನ್ ಎತ್ತಿ ತೂವುವುದು (ಉತ್ತಾರ Nr.). ಮುಸುಡನ್ ಉದ್ದವೆತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಇರ್ಪವನು (ಉತ್ತಕ್ಕ Hla.). ಮುಖವೆತ್ತಿ ನಡೆವವಂ (ಉರುವಕ್ಕ Mr. 243). ದಾವಿಯ ನೀರನ್ ಎತ್ತುವ ಜನ್ಮವಿಶೇಷವು (ಘಟಿಯನ್ತ್ರ Nr.). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯಾಳ್ ಮುತ್ತಿದಂ (Smd. 145). ಬೆಳೆಗೆಯ್ಯ ಕೊಳ್ ಇದು, ಎತ್ತಂ ಕಳೆರವದಿಂ ಕೆಯ್ಯನೆತ್ತಿ ಚಲಲಿ ಎನುತುಂ (231). ತಿಲಿಯಂ ಎತ್ತುವ ಮರಂ (Smd. 101). ಕೆಯ್ಯತ್ತುವದು is used also in the sense of ಕೆಯ್ಯುಗಿ, e. g. Bp. 3, 47. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಯೆತ್ತಿದನು, he raised his hand against me, wanted to beat me (S. Mhr.). ವರರ ಮುರ್ವವನ್ ಎತ್ತಿ ನುಡಿಯದಿರು! (Bp. 4, 65). ಮತ್ತಗಜವಂ ಕೊನ್ನು, ಅದವ ಅನುವನ್ ಎತ್ತಿ (f. e. having recalled it from death, 21 snm.; see 22, 20; 48, 16). ಅವರ ಮೇಲಿಂಗೆ ಎತ್ತಿ ಹೋದದೆ (if you attack him, 21, 38). ಕುಲವೆತ್ತಿ ಪೂರ್ವವನ್ ಆದಿ (27, 40). ತನ್ನ ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಕೆಡದು ಇರ್ಪವನನ್ ಎತ್ತಿ (30, 30). ದೀಪಾರತಿಯನ್ ಎತ್ತುವನು (41, 22; see also 48, 17; 50, 54). ತಮ್ಮ ತಾನ್ಮಮತಂಗಳಿಂ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳನ್ ಎತ್ತಿ (53, 59). ಅವ ವೇದದೊಳು ಆದೊಡೆ ಒನ್ನದ ರಾವನ್ ಅನು

ಸು! (55, 48, 51). ಕರಾಲಪರಕುವನ್ ಎತ್ತಿ (58, 25). ನಾವಿಬ್ಬರೇ ಆ ಬದುಕು ಎತ್ತಿ ಬದಿಯ ಬೇಕು (B. 8, 101). ತತ್ತುಗಳೆದುರಾಗಿ ದಣ್ಣೆತ್ತಿ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೊದಿದುವೆ (ಅಭಿಷೇಕನ Si. 291). ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗೋರು ಇದ್ದರೆ ಸತ್ತ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದೇನು. — ಎತ್ತಿದಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತು ಕಳೆದರೆ ತುತ್ತಗೊಳ್ಳು ಬೇಡವೇ? (Prvs.). See also Bp. 10, 3; 23, 41; 27, 57; 29, 33; 32, 6. 25. 27; 38, 17; 39, 63; 44, 61; 45, 30. 53; 46, 8. 55; 47, 11. 58; 48, 30; 52, 5; 56, 31; 57, 23; 60, 9; Räv. 5, 123; 6, after 11; J. 3, 9; 4, 19; 10, 30; 13, 53; 28, 20. 57. 59; 31, 31; B. 8, 62; 4, 10. 134. 142. — ಎತ್ತಿ ಬರ. To bring. ಬದಿಯ ಬಟ್ಟಲನ್ ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಎಲ್ಲಿ ಮು ಬನ್ನೆ? (Bp. 14, 24). 2, to omo to attack, to fall upon (Abh. P. 11, after 100). ಇವಾಸುರನ್ ಈತ್ತರನ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಬನ್ನೆ (Bp. 22, 13). — ಎತ್ತಿ ಬರೆ. To copy in writing, as a manuscript, etc. (C.). — ಎತ್ತಿ ಹಾಯ್ಕು. To cast, as a net (Bp. 27, 22). 2, to remove by stealing (C.). — ಎತ್ತಿ ಹೋಗು. To go to attack, to invade. ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನೆ ರಾಜ್ಯವನ್ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾಪ್ಯ ಗ್ರಾಂ. Nr.). ವರಮುಜ್ಜಲವತಿಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತ (Bp. 22, 28). — ಎತ್ತತ್ತು. rep. (B. 3, 10).

ಎತ್ತು ಕೆತ್ತು. 2. = ಎತ್ತು 2, q. v. — ಎತ್ತು ಗಡೆ. = ಎತ್ತು ಗಡೆ. (My.). — ಎತ್ತು ಗಲ್ಲ. -ಕಲ್ಲು. Lift-stone: a stone that is liftable with common strength (My.); — a stone that one can scarcely lift, a rather big stone (My.). ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಎತ್ತು ಗಲ್ಲ ಪಾಡನು, he ruined me (My.). — ಎತ್ತುಗೆಯ. -ಕೆಯ. = ಎತ್ತುಗೆಯ. (My.). — ಎತ್ತುತೆಗೆ. Dividing, division (ಧಾಸು ಹಂ Mr. 349). — ಎತ್ತುವಾಡಿಗೆ. -ವಾಡಿಗೆ. Rent, etc., that is raised or collected (ಧಾಟಿಕ Mr. 346). — ಎತ್ತೂರಿ. -ಬರೆ. A moveable earthen öle consisting of two halves (My.).

ಎತ್ತು ಕೆತ್ತು. 3. Cutting, stabbing (see T. ಎತ್ತು 3. ಎತ್ತು 2). — ಎತ್ತುಂಗೋಲ. -ಂಗೋಲ. (Smd. 203). A sharp arrow (ಕೊರಮ್ಮು Kk. 52; ಕೊ.). ಎತ್ತುಂಗೋಲುಂ ಬಿರಯಿಗೆ ಚಿತ್ತ ಧಂ (Smd. 16).

ಎತ್ತು ಕೆತ್ತು. 4. = ಎತ್ತು 1, ಎತ್ತು 1. An ox, a bullock (ಕತ್ತ, ಅನಮಕ, ವೃಷಭ, etc. (Nr., Hla., Mr. 178, Si. 318; C.; J. 7, 59; T., M. ಎರುದು, ಎರು; Të. ಎತ್ತು; Tn. ಎರು, an ox; a male buffalo). ಬಲ್ಲಿತ್ತು (ಮಹೋತ್ತ); ಮುತ್ತೆತ್ತು (ವೃದ್ಧೋತ್ತ); ಹೂಟದ ಎತ್ತು (ಧುಯು); ಹೋದುವ ಎತ್ತು (ಸ್ಥೂರಿ); ಹೂದುವ ಎತ್ತು (ಸ್ಥೂರಿ); ಮುದಾದ ಕೊಪ್ಪಿನ ಎತ್ತು (ಕೂಟ Hla.). ನೊಗನು ತಲೆಯು ಧಣ್ಣೆ ಎತ್ತು ಇವೆಲ್ಲಂ ಹೂದುವ ಎತ್ತುಗಳು ಕ್ರಮದಿನ್ಯ ಯುಗ್ಯ ವ್ಯಸಂಗ್ಯ ಶಾಕಟ ಎನಿಸುಗು; ಕೊಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು (ತೂಟು); ಎತ್ತು ಗರ ಮೂಗುನೇಣು (ನಾಸ್ತು); ಎತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೂದುವ ಧಣ್ಣೆ (ಗಸ್ತಿ); ಮುದುವತ್ತು (ವೃದ್ಧೋತ್ತ); ದಾಲ ಮೋಟಾದ ಎತ್ತು (ವಜ್ಜು); ಕೊ ಮುದಾದ ಎತ್ತು (ಕೂಟ); ಹಿಡಗು ಬದಿದ ಎತ್ತು (ಪಾತೋತ್ತ Nr.). ಹೇದಾದೆತ್ತು (ಸ್ಥೂರೀಯ Mr. 179). See Si. 275. 303. 318. 319. 320. 430. — ಎತ್ತು ಕೆಯತು ಎನ್ನದೆ ಮೂಲೆಯಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಸುವುದು ಎವ್ವನ ಬಾಳಿ ಎತೆ? (Bp. 28, 34). ಬಣ್ಣಿಯೆತ್ತುಗಳ (56, 28). ಎಳೆಗದುಂ ತಾಂ ದೊಡ್ಡತು ಎತ್ತು ಆಗದೇ? (ಕೊ.). ಗೋಣಿ ಬಲ್ಲದೆ ಎತ್ತಿನ ಆ ದುಃಖವೆ? (Dp. 87). ಎತ್ತಿನ ಮುಣ್ಣೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯ ಬಡಿದ ಹಾಗಿ. — ಎತ್ತನ್ನು ಹುರಿ ತಿನ್ನು, ಸಬರ ಮುರಿಯನ್ನು ಗಿಡ್ಡಲು ತಿನ್ನು. — ಎತ್ತು ಕೆಯತು ಅನ್ನರ ಕೊಟ್ಟಿಗೇರಿ ತನ್ನ ಕಟ್ಟು ಅನ್ನ. — ಎತ್ತು ಹಾಡುವದಕ್ಕಿನ್ಯ ಮುಂಚೆ ಕವಡಿ (or ಗೋಣಿ) ಹಾಡು. — ಎತ್ತು ಮಾದ, ಮತ್ತೂ ಗಂಜ. — ಹಾರುವವನಿಗೆ ಆಳಾಗ ಬೇಡ, ಗಾಣಿಗನಿಗೆ ಎತ್ತಾಗ ಬೇಡ. — ಎತ್ತಿಗೆ ರೋಗ ಬನ್ನರೆ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಬರೆ ಪಾಡರು (Prvs.). — ಎತ್ತಿನ ನಾಲಿಗೆ. Bullock's tongue: an herb, *Trichodesma indicum* Br. (Z.). — ಎತ್ತಿನವ. -ಅವ. A bullock-man (C.). — ಎತ್ತುನಾಲಿಗೆ. = ಎತ್ತುನಾಲಿಗೆ. Bullock's tongue: a potherb wild in corn-fields, perhaps *Phlomis esculenta*

(ಗೋಚಪ್ಪಿಕೆ, ದಾರ್ವಿಕೆ Nr.). — ಎತ್ತುನಾಲಿಗೆ. (ಗೋಚಪ್ಪಿಕೆ, ದಾರ್ವಿಕೆ Si. 151; ಅನದ್ವಜಪ್ಪಿಕೆ Mr. 148; ಬೆಣ್ಣೆ ಕಾಯಿಗದವು Si. 151). — ಎತ್ತೋದು. -ಬದು. A reading with the capacity of a bullock, i. e. reading, remembering and digesting (as the bullock chews the cud, R.).

ಎತ್ತುವಳಿ ettuvāli. Collecting or gathering money (My.).

ಎತ್ತುವಿಕೆ ettuvikē. Raising, etc. (ಸಮುದ್ಧರಣ Si. 420).

ಎತ್ತೆಗುವಿ (ëttu-ëguvi? ëttë-kuvi?). A kind of tree (ವೃಕ್ಷ Mr. 121).

ಎತ್ತು ëtna. = ಎತನ, etc. Thh. of ಯತ್ತು (C.; B. 5, 59).

ಎತ್ತುಯಿಸು ëtnayisu. Thh. of ಯತ್ತುಯಿಸು. (My.).

ಎತ್ತು ಕೆತ್ತು. = ಎತ್ತರೆ. — ಎತ್ತಾಗೆ. -ಆಗ. To which direction? where? (C.).

ಎತ್ತು ಕೆತ್ತು. The letter ಎ (Smd. 102. 132. 144. 145. 176. 215. 246. 281. 352; Kāv. I, 3, 35-40).

ಎಥೇಚ್ಚು ëthëëbha. Thh. of ಯಥೇಚ್ಚು. (My.).

ಎಥೇಚ್ಚು ëthëëbha. Thh. of ಯಥೇಚ್ಚು. (My.; Jñs. 22, 30).

ಎದರೆ ಕೆದ. = ಎರೆ, ಎದರೆ 1, etc. See ಎದ್ದು 4.

ಎದರಾಯಿಸು ëdarāyisu. = ಎದರಾಯಿಸು, ಎದುರಾಯಿಸು, q. v. (My.).

ಎದರಿಸು ëdarisu. = ಇದರಿಸು, etc. (My.).

ಎದರು ëdaru. ಎದರ್. = ಇದರ್, etc. — ಎದರಾಲ. -ಆಳ. = ಎದುರಾಲ. (My.). — ಎದರುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಎದುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎದಿರ್ ëdir. ಎದಿರು. = ಎದುರು, etc. (My.). — ಎದಿರುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಎದುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುಗೊಳ್ಳು. (My.).

ಎದಿರಾಯಿಸು ëdirāyisu. = ಎದರಾಯಿಸು, etc. (My.).

ಎದಿರಿಸು ëdirisu. = ಎದರಿಸು, etc. (My.).

ಎದು ëdn. Thh. of ಯದು (S. Mhr.).

ಎದುರ್ ëdur. = ಇದುರ್, etc. (My.; Të. ಎದುರು). — ಎದುರಾ

ದು. -ಆದು. To outbid (My.); to contradict (Mg.). — ಎದುರಾಳಿ. -ಆಳಿ 1. An antagonist (My.). — ಎದುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಇದುಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಎದುರ್ಚಣ್ಣಿಸು. To contradict (My.). — ಎದುರ್ಚಣ್ಣಿಸು. A document given by the purchaser of land engaging to give it back to the seller on repayment of the purchase-money within a definite term (My.). 2, a note of hand given for another that is lost (My.). — ಎದುರ್ಚಣ್ಣಿ. An echo (My.). — ಎದುರ್ಚಣ್ಣಿ. = ಎದುರ್ಚಣ್ಣಿ No. 1. (My.); 2, counter part of a deed or lease (Mg.). — ಎದುರ್ಚಣ್ಣಿ. = ಇದುರ್ಚಣ್ಣಿ. (My.). — ಎದುರ್ಚಣ್ಣಿ. = ಎದುರು ಬೀದಿ. (My.). — ಎದುರ್ಚಣ್ಣಿ. -ಪಳ್ಳಿ. = ಎದುರ್ಚಣ್ಣಿ No. 2. (Mg.).

ಎದುರಾಯಿಸು ëdurāyisu. = ಎದುರಾಯಿಸು, etc. To oppose; to contradict (My.).

ಎದುರಿಸು ëdurisu. = ಎದುರಿಸು, etc. (My.).

ಎದುರು ëduru. = ಎದುರ್, etc. ತನ್ನೆಯು ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆದು, ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲ ಹೇದ (B. 2, 14). ಅಲ್ಲೇ ಅವನದುರಿಗೆ ತೂಕ ಮಾಡಿಸಿ (4, 31). ಎದುರಾಗಿ (ಅಭಿ. Si. 470). ಗಾಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿ ಸ್ವಭಾವವಳ್ಳು ಹುಲ್ಲಿ (ವಾ.ವ್ಯು. 168). ತತ್ತುಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ದಣ್ಣೆತ್ತಿ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೊದಿದುವೆ (ಅಭಿಷೇಕನ 291). ಯು

ಪ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲೆಯವರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಅದೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡು
 ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಉಪಾಯಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಅಭಿಯೋಗ, etc.
 391). ಎದುರಾಗಿಯೇ ಕದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಅಭಿಹಾರ, etc. 393). —
 ಎದುರದೆ. -ಅದೆ 6. Counter-trust: a security for a debt
 (My.). 2, = ಎದುರಗೊಳಿಸು No. 2. (My.). — ಎದುರಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು.
 = ಇದಿಕ್ಕು, ಎದುರು. (My.). — ಎದುರಿಗೆ ಆಡು. To speak
 before a person (My.). ದೂರವನ್ನು ಎದುರಿಗಾಡು, ಹೊರಗಿಡು
 ಓಡು (Prv.). — ಎದುರು. -ಇಡು. = ಇದಿರು. To place
 before, in the presence of, opposite, or in opposition to.
 ಎದುರಿದರ್ ಪಡುವ (ಪ್ರತಿ 31. 468). — ಎದುರುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು.
 = ಇದಿಗೊಳಿಸು. (My.). — ಎದುರುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಎದು
 ಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಎದುರುತ್ತರ. -ಉತ್ತರ. = ಇದಿರುತ್ತರ q. v. An
 opposite or oppugnant answer or speech, a contradiction
 (My.; ಮಾತಿತ್ತರ G.). ಅವನು ಅಪ್ಪಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಕೂಡಲೆ
 ಅವನ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಎದುರುತ್ತರ ಕೊಡುವಳು (B. 3, 59). — ಎದುರುದಾವೆ.
 = ಎದುರುಬಾಳು. (My.). — ಎದುರು ಬದುರು. dnpl. Front to
 front (My.). — ಎದುರು ಬೀಡು. To fall athwart: to act ad
 versely, to oppugn; (to revolt); to contradict (which is
 the chief meaning in My.). ಅರಸುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ಬಲ
 ಮುನ್ನಾದ ೭ ಬಗೆಯ ದರಗಳ ದೆಸೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಎದುರು
 ಬೀಡುವುದು ಮೊದಲಾದ ಬಳಗಿನ ಭಯವು (ಅಭಯ 31. 267). —
 ಎದುರು ಬೀಡುವಿಕೆ. Acting adversely. ಅವಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಎದು
 ರು ಬೀಡುವಿಕೆ (ಅಭಿಹಾರ 31. 449). — ಎದುರುಮಾತು. = ಎದುರು
 ತ್ತರ. (My.). — ಎದುರುವಾದಿ. = ಇದುವಾದಿ. (My.). — ಎದುರು
 ಬಾಳು. A counter-claim, a set-off (My.).

ಎದೆ ३६.1. = ಎದೆ. ಎದೆ. The chest, the breast;
 (the heart); courage (ಹೃದಯ, ಉರ, ವಶ್ವ, etc. Mr.
 327; ಉರಸ್, ವಶ್ವ, ವಶ್ವ 31. 209; J. 12, 39; 20, 18; 34, 2;
 C.; Tu., Tē.; Tē. also ಎದೆ, ಯಾದೆ, ಅಕ್ಕು; M., T. ನೆಂಜು,
 ನೆಂಜು). ಎದೆಯೊಳಗಡೆ ಇರುವ ಕಪ್ಪಾದ ಮಾಂಸವೆಲೇನ (ಗುಲ್ಮ,
 etc. 31. 205). ಎದೆಗೆ ರಕ್ತಕವಾದ ತೊಗಲ ದಿಮ್ಮಿ (ತನುತ್ವ, etc.
 279). ಎದೆಯೊಳಗೆ ಅವಂ ನೆನವನ್ ಎಮ್ಮುವಂ (Bp. 10, 45). ಎದೆ
 ಝಲ್ಲೆನುತ್ತಂ (26, 27). ಎದೆಗಳೊಳು ಕಳವಳಿಸಿ (54, 81). ಎದೆ
 ಗಳು ಧಗಿಲುಧಗಿಲನೆ (58, 61). — ಎದೆ ಅದಿರ್. -ರು. The heart
 to tremble. ಪರವಾದಿಗಳ ಎದೆಗಳ ಅದಿರೆ (Bp. 53, 70). — ಎ
 ದೆ ಆದು. The breast to become dry or to wither, as
 from sickness (C.); courage to be quenched (J. 15, 26;
 C.); the heart to lose its feelings. ಎರಾಸಿನಿಗೆ ಮಗ ಕೊ
 ಟ್ಪು ಕೊಟ್ಟು ಎದೆಯಾಡಿತೇ ನಿನಗೆ? (Bp. 42, 9). — ಎದೆ ಈ. To
 become courageous (Bp. 26, 42). — ಎದೆ ಒಡೆ. The heart
 to break: courage entirely to fail (C.). ಒಡೆವುದು ಎದೆ ತದ್ವಾ
 ಪೆಯಂ ನೆನದೊಡೆ (Bp. 35, 49). ಅವನ ಎದೆ ಒಡೆಯಿತು (B. 5, 64).
 ಭಗವನ್ನ, ಎದೆ ಒಡೆದು, ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು (5, 130). ಸಾರಂಗವು ಅಂಜಿ,
 ಎದೆ ಒಡೆ ಕೊಡು, ಗಿಡದ ಗುಮ್ಮನೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು (B. 3, 19). 2, the
 chest to break: all strength to be lost (from over-exertion,
 My.). — ಎದೆ ಕದಡು. The heart to be troubled or agitated.
 ಕದಡುವ ಎದೆಗಳೊಳಗೆ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ವದನವಂ ನೋಡುತ್ತ (Bp. 25,
 33). — ಎದೆ ಕನ್ನ. Courage to fade or fail. ಎದೆ ಕನ್ನದೆ (Bp.
 39, 64). — ಎದೆ ಕರಗು. The heart to melt (from compassion,
 J. 28, 32; My.). — ಎದೆ ಕೆಚ್ಚು. = ಎದೆಕೊಟ್ಟು. (My.). — ಎದೆ
 ಕೊಡು. = ಎದೆ ಈ. (My.). — ಎದೆಕೊಟ್ಟು. Audacity, Impudence
 (My.). — ಎದೆಗತ್ತರ. -ಕತ್ತರ. Heart-scissors. ಎದೆಗತ್ತರಿಯು.
 -ಅ 3. A heart-ontter, a person who wounds or hurts
 deeply the sensibilities of. ಎದೆಗತ್ತರಿಯರ್ (Bp. 40, 55).
 — ಎದೆಗಳೆ. -ಕಳೆ. To deprive of courage. ಎದೆಗಳೆದ ಎನರೊ
 ಳು ಎವವಟ್ಟು ತೀವರದ ಅವಗದದ ಫಣಿವರಳು! (Bp. 8, 15). —
 ಎದೆಗಿಚ್ಚು. -ಕಿಚ್ಚು. = ಎದೆಯ ಕಿಚ್ಚು. Heart-fire: heart-ache,

mental anguish or pang, e. g. on account of sick children
 (C.). See Bp. 40, 61. — ಎದೆ ಗಿಡೆ. reit. (My.). — ಎದೆಗುಣ್ಣಿಗೆ.
 The pit of the stomach (C.). ತನ್ನ ಎದೆಗುಣ್ಣಿಗೆ ಧಗಿಲುಧಗಿಲೆ
 ನ್ನದೆ (Bp. 48, 10). — ಎದೆಗುಣ್ಣಿಗೆಸಣ್ಣಿ. The olaviole (ಚತ್ತು 31.
 209). — ಎದೆಗುಡಿ. 1. -ಕುಡಿ. The heart to bubble up, shud
 der, or be agitated. ತಾ ನೆನದೊಡೆ ಎದೆಗುದಿಯೆ (Bp. 2, 13).
 ಪರವಾದಿಯ ಎದೆಗುದಿಯೆ (53, 62). — ಎದೆಗುಡಿ. 2. -ಕುಡಿ. Heart
 boiling: violent mental agitation, fear. ಎದೆಗುಡಿ ಮಾಡ
 ಬೇಡ, do not fear! (C.). 2, great hurry (My.). ಎದೆಗುಡಿ
 ಪಟ್ಟು, ಕುದಿಯುವ ಅವರೇ ದಾಯೋಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಡು (Prv.). —
 ಎದೆಗುಣ್ಣು. -ಕುಣ್ಣು. Conrage to decrease or fall (C.). ಮೋ
 ದಮ್ ಅದಿತು, ಎದೆಗುಣ್ಣು, ಕಣ್ಣಿ (Bp. 23, 28; see 36, 17). ದಣ್ಣಿನ
 ವರು ಎದೆಗುಣ್ಣು ಓಡಿ ಹೋದರು (B. 4, 10). ಬೇಕಾದವು ಎದುರುಗ
 ಳು ಬನ್ನಾಗ್ಗು ಎದೆಗುಣ್ಣು ಬೇಡಿರಿ! (4, 16). — ಎದೆಗುಮ್ಮು. -ಕುಮ್ಮು.
 To strike the chest or breast (of another, S. Mhr.). —
 ಎದೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. 1. The chest to become fleshy (My.).
 — ಎದೆಗೊಡು. 2. The thorax (My.). ಎದೆಗೊಡು ಎದ್ದಿತು, the
 ribs of the thorax have become visible from disease, and
 protrude (My.). 2, the hollow of the breast sunk from
 fasting or disease. ಎದೆಗೊಡು ಹಾಯಿತು, the hollow of the
 chest has sunk in (S. Mhr.). — ಎದೆಗಿಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To
 dishearten (C. Bp. 47, 22). — ಎದೆಗಿಡು. -ಕೆಡು. Courage to
 fail (J. 18, 53; 25, 25; My.). — ಎದೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಎದೆ
 ಈ. (C.). — ಎದೆಗೊಯಿರ್. -ಕೊಯಿರ್. A man who destroys
 another's courage or disheartens him (C.). — ಎದೆಗೊಯಿ
 ಕತನ. -ಕೊಯಿಕ್ಕತನ. Intimidation (C.). — ಎದೆಬಲ್ಲಣ. -ತಲ್ಲಣ.
 Fear, awe. ಪರವಾದಿಗಳಿಗೆ ಎದೆಬಲ್ಲಣಂ (Bp. 49, 18). 2, a
 man who frightens. ಜನಂಗೆ ಎದೆಬಲ್ಲಣಂ (8, 1). — ಎದೆಬದಕ.
 A padaka hanging over the breast (C.). — ಎದೆಬದಕ. A
 man who beats another's breast: one who disheartens
 another (C.). — ಎದೆ ಬಜೆ. The chest to become dry or
 to sink. ಬಜೆತೆದಿರ್. -ಕಿಕ್ಕುಲರು (Bp. 58, 49). — ಎದೆ ಬಿರಿ.
 The heart to burst: courage to fall (My.). ಅಂತರ ಎದೆಗ
 ಳು ಬಿರಿಯೆ (Bp. 50, 17). — ಎದೆಭಾವ. Courage, energy.
 ಎದ್ದಿಗೊ ಮೆಯ್ ನೆಲೆಯದೇ ಎದೆಭಾವವಿಲ್ಲದ ಹೆಂಗಸು (ನವಿಂಸಕ
 31. 195). — ಎದೆ ಭಿನ್ನವಾಗು. The heart to be pierced through,
 courage to be broken (Bp. 45, 6). — ಎದೆಮುಗುಳು. The
 chest-bud: an indefinable organ inside the chest. ಎದೆಮು
 ಗುಳು ಕಡಿಯುತ್ತದೆ (S. Mhr.). — ಎದೆ ಮುಜೆ. To break the
 breast: to labor to weariness, to fag hard (My.). — ಎದೆ
 ಯ ಕಿಚ್ಚು. = ಎದೆಗಿಚ್ಚು. ಪರವಾದಿಗಳ ಎದೆಯ ಕಿಚ್ಚು (Bp. 28, 47).
 — ಎದೆಯ ಗುಣ್ಣಿಗೆ. = ಎದೆಗುಣ್ಣಿಗೆ. (ಹೃದಯ, ಹೃದ್, ಹೃದಯ
 ಕಮಲ 31. 204, sic!). — ಎದೆಯುದ್ದ. -ಉದ್ದ. Breast-high,
 breast-deep (C.). ಎದೆಯುದ್ದಗೋಡೆ (ಅಟ್ಟಾಲ, etc. G.). —
 ಎದೆಯುರಿ. -ಉರಿ. The heart-hurn (My.). — ಎದೆಯದೆ. rep.
 ಎಮ್ಮೆ ಸತ್ತದವಿನ್ನ ಅ ಗವಳಗನು ಎದೆಯದೆ ಬಡ ಕೊಡು (B. 1, 10).
 ತಾಯಿ, ಮಗನು ಸಾಯುತ್ತಾನೆನ್ನ, ಎದೆಯದೆ ಬಡ ಕೊಳ್ಳ ಹತ್ತಿದಳು
 (3, 28). See also 3, 41; 5, 164. — ಎದೆರವ. Chest-sound
 (ತಾಡ Mr. 330). — ಎದೆನಣಿ. -ಮಣಿ. A breast-jewel (J. 21,
 18). — ಎದೆಪೊಡಕ. -ಒಡಕ. A coward (My.). — ಎದೆತೊರೆ.
 Pain in the chest (My.). — ಎದೆ ಹಣ್ಣಾಗು. The heart to
 lose its feelings. ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ನನ್ನ ಎದೆ ಹಣ್ಣಾಯಿತೇ?
 (S. Mhr.). — ಎದೆ ಹಾಯಿಸು. To put the breast forward;—
 to assume a lofty air (S. Mhr.). ಲಕ್ಕಾ ಎಪ್ಪು ಪಾರಿವಾಗಳು
 ಎದೆ ಹಾಯಿಸಿ ಕೊಡು (B. 3, 115). — ಎದೆ ಹಾಡು. The heart
 to pulsate; the heart to palpitate, as from fear (C.). ಎದೆ
 ಹಾಡುವುದು (ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶ B. 4, 133).

ಎದೆ ಹೊ. 2. = ಹೆದೆ. A bow-string. — ಎದೆವರ್. — ಬೆರ. The fingers used in pulling a bow-string (Bh. 6, 24, 50).
 ಎದೆಗಾರು ಹೆದೆ-ಗ್ರಹೀ. A bold, courageous or audacious man (C.; ಗುಣಾಳು, ಭೈರವಚರಣ-). ಇಷ್ಟಾಗಿ ಅವನಿ ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲ; ಎನ್ನಾ ಎದೆಗಾರ, ನೋಡು! (B. 4, 200).
 ಎದೆಗಾರ್ತಿ ಹೆದೆ-ಗ್ರಹೀ. A bold female (My.).
 ಎದ್ದು ಂddu 1. = ಎತ್ತು 4. (Tē.). — ಎದ್ದು ಮದ್ದು. Stupidity as that of an ox (My.). ಎದ್ದು ಮದ್ದು. — ಎ. A man stupid as an ox (My.).
 ಎದ್ದು ಂddu 2. = ಅದ್ದು 1, etc. To immerse, etc.; to dye (C.). ಬೀಜವನ ಅಯ್ದು, ಉದಕದಲಿ ಎದ್ದಿ (Bp. 27, 49). ರೇತಿಯನ್ನು ಬಣ್ಣ ಎದ್ದಿ, ಪರನಾಡುಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸು (B. 4, 162). ವಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಯ್ಯದು, ಬಣ್ಣಗಾಡು ಬಣ್ಣ ಎದ್ದಿದರು (4, 178). ಬಣ್ಣ ಎದ್ದುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಉಪ್ಪು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವದು (4, 204).
 ಎದ್ದು ಂddu 3. Nicety, brightness or purity of colour (B. Mhr.; cf. the T. s. ಇಂ, ಇಹೆ?). ಕುಡಿಯ ತೊಗಲಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಎದ್ದಾಗಿ ತೋರುವ ಕಾರಣ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಚನಸುಗಳನ್ನು ಮಾಮುತಾರೆ (B. 5, 26). ಬಣ್ಣ ಎದ್ದು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (B. Mhr.).
 ಎದ್ದು ಂddu 4. = ಎದು, ಎದ್ದು. P. p. of ಬದು 1. Having risen, etc.
 ಎದ್ದೆ ಂddu. = ಎದೆ, etc. (ಹೆದೆಯ, ಹೃದಯ ಸೇ.).
 ಎನ್ ಂ. 1. = ಎನ್ 1 q. v., etc. To say; to speak; (to tell); to call, to name (ಫಾಷಣ ಕೆಂದ. Dh.; T. ಎನ್, M. ಎನ್ನು). P. ps. ಎನ್ನು, ಎನ್ನ; relative pres. participle ಎನ್ನು. It is applied also to feeling, etc., e. g. ಬುಮ್ಮುಬುಮ್ಮೆನ್, ಧುಲ್ಲೆನ್. ಎನೆ (ಕೆಂದ. 66, 91, 95, 177). ನಿನಗೆ ವಸನವೊಡೆ ವೆಸರ್ ಅಪ್ಪದು, ಅದು ಎನ್ನನೆ (ಓಪ್ರ. 7, 41). ರವಿ ತಣ್ಣಗೆ ಅದನ್ ಎನೆ ಕಾಣಿಸಿತು (J. 26, 5). ಎನೆಯುಂ (ಕೆಂದ. 49, 395). ಎನರ್ ಅಕ್ಕುಂ (57). ಎನರ್ ಬೇಡ (61). ಎನುತುಂ (65). ಎನುತೆ (Rā. 5, 21). ಎನನ್ ಎನ್ನೆಂ? (16, 88). ಎನ್ನಂ, ಎನ್ನರ್, ಎನ್ನದೆ (ಕೆಂದ. 87). ಎನ್ನೆನು (Bp. 59, 11). ಎನ್ನಿ! (Bp. 4, 4; Dp. 54). ಎನ್ನು (ಕೆಂದ. 2; Bp. 18, 63). ಎನ್ನುವೆ (ಕೆಂದ. 17). ಎನ್ನುವದಿ (41). ಎನ್ನು ವರೋಕ್ (67). ಎನ್ನುಲಿ (57). ಎನ್ನುತ್ತೆ (95). ಕುಲಿಸ್ತಕ್ಕನ್ ಎನ್ನು ದೊರೆ (J. 28, 52). ನಾನು ಹೆಣ್ಣಾದವನು ಎನ್ನು ಚಿತ್ತೆನ್ನತ್ತೆ (81, 68). ಇದು ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡ ಬೇಕು ಎನ್ನು ವೇದೋಕ್ತವಾದ ವಿಧಾನ ವು (246). ಎನ್ನುಂ (ಕೆಂದ. 275). ಎನ್ನುರ್ (ಬೇದ್ವಿರ್ 20, 24 Cm.). ದಿಳಿಯ ಕುದುರೆ ಸಿತಿ ಕರ್ಕ ಎನಿಸುಗು, ಅಗದುಕುದುರೆ ಎನ್ನೊ, ಎನ್ನುರು; ಕಪ್ಪಾಗಿ ಇಹ ಅಗಲು ಜಾತಕ ಎನಿಸುಗು, ಕಲ್ಲ ಹೂವಿನ ಧೂಪ ಎನ್ನೊ, ಎನ್ನುರು; ಅವದಾನೊನ್ನು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕನ್ನಡ ಧೂಪಮಂ ಮಾಂಗಲ್ಯಮ್ ಎನ್ನುರು (Nt.). ಎನ್ನುಂ (Bp. 18, 64). ಎನ್ನುರಿ (56, 25). ಎರಡುಂ ವ್ಯಂಜನಮನ್ ಉಚ್ಚರಿಸುವನಿತು ಕಾಲಮಂ ಮಾತೆ ಎನ್ನುದು (ಕೆಂದ. 19). ಅನ್ನು ಅದಂ ಪ್ರತ್ಯಯಮ್ ಎನ್ನುದು (46). ಪ್ರಾತ್ಯಣಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂ ವೈಕ್ಯಂ ಕೆ 4 ವರ್ಣಮಂ ದ್ವಿಜರ್ ಎನ್ನುದು; ಗೃಹಸ್ಥನಂ ಸ್ವಾತಕನ್ ಎನ್ನುದು; ವಾನಪ್ರಸ್ಥನಂ ವೈಶಾಂಸನಂ ಎನ್ನುದು; ಯತಿಯನು ಕರ್ಮಸನ್ಯಾಸಿಕ್ ಎನ್ನುದು; ಎಲ್ಲಾ ವೇದವನ್ ಓದಿದಾತನು ಅನೂಪಾನನ್ ಎನ್ನುದು; ಪ್ರಸಿದ್ಧನ್ ಅಪ್ಪ ತಣ್ಣಗೆ ಪಟ್ಟಿ ದಾತನು ಅಮುಷ್ಠಾಯಣನ್ ಎನ್ನುದು (Hik.). ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದು ವರಂ ಮಾಡಿದ ಅರಮನೆ ಬೇಗುಲಿಂಗಳಂ ಪ್ರಸಾದಮ್ ಎನ್ನುದು; ಬೇಗುಲಿಂಗಳನೆ ಆಯತನಮ್ ಎನ್ನುದು; ಸಾಕೆನ್ನುದು (ಹಸ್ತವಾರಣ K.). ಕೊತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ಮಾಸರ್ ಎನ್ನುದನು? (Dp. 76). ಭೃತ್ಯರನ್ನು ಕರೆದು, ಹೀಗೆ ಮಾಡು! ಎನ್ನುವಾಗಿ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುವದು (ಪ್ರ ತಿಪಾಸನ BL 399). ಎನ್ನುದುಂ (= ಎನೆ, Rā. 6, 66 seq.) ಕರ್ಣಾ ಬಲಕೃಣಿಸ್ತುತಾಪ್ರಮಂ, ರಾಕ್ಷಸಿಕರ್ ಬೇಡುನ್ನು ಬಿಸನೆ, ಬಗೆವುಗೆ

ಬೇಡುಂ (ಕೆಂದ. 3). ತದುವಾಯಿಂ ಸನ್ಯಯನ್ನುಂ ನಾಮಮ್ ಎನ್ನುಂ ಸಮಾಸಮ್ ಎನ್ನುಂ etc. ಪ್ರಕರಣಮ್ ಎಣ್ಣಕ್ಕುಂ (7). ಕುಕ್ಕೊ ಕೋ ಎನ್ನು, ಕೋದಿ ಕೊಗಿದುವಾಗರ್ (19, 66). ಹಾ, ರಾಮಾ! ಎನ್ನು, ಸೀತೆ ದಾಯದಾದು ಅದ್ವಿಕ್ (66). ಅವಣಂ ಪಿಂಗಡ ಆ ಸ್ವರಂ, ನಾ ಮಿಯೆನ್ನು, ಬೇದಿಲ್ ಪಡೆಗುಂ (16). ಕದ್ವಿಯೆನ್ನು, ಗರ್ವಧಂ (1). ಅಮರಾಂಗನೆಯರ್, ಕೋ ಎನ್ನು, ಪಾದಿದರ್ ಕೋಗರ್ವಮಂ (65). ಒದಕದ ಪದ್ಧಿಯೆನ್ನು, ಅಲಿಕ್ಕುಳ್ ಉದರವು ನಥದಿಂ (65). ರಥರ ಕಾವಲವನ್ನಿರ ಹೆಸರು ಸವೈಪ್ಪ ಎನ್ನೊ, ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ ಎನ್ನೊ, ಉಣ್ಣು (Nt.). ಎಪ್ಪರ್ ಎನ್ನ ನುಡಿ ತಪ್ಪದು (J. 26, 29). ಎಪ್ಪರ್ ತನಗೆ ಎನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತಮಂ ನೆನೆದು (29, 36). ನಾವೆನ್ನ ನುಡಿ (Bh. 1, 6, 76). ಎನ್ನ ಕಿರಾತದೂತೋಕ್ತಿಯಂ ಕೇಳ್ವು (Rā. 5, after 119). ಎನ್ನುಸು ದುರ್ (5, after 126). ಸದೊಗಟ್ಟಿ ತನ್ನೆಂ! ಎನ್ನು, ನುಡಿದ ಮಿತವಚ ನಕುಮಾರಂ (5, after 160). ಕೊಟ್ಟೆನ್ ಎನ್ನು, ಸಿಂಹಲೇನ್ವಂ ನುಡಿ ದು (7, after 97). ಇನ್ನೆನ್ನು ಬರೆದು (J. 31, 29). ಅರಸಂಗ, ಬೇವಾ, ಸಿಂಹಲೇನ್ವನ್ ಎನ್ನುಂ ಕಪ್ಪಮ್ ಇತ್ತನ್ ಅಲ್ಪ! ಎನ್ನು, ಗಣಕಗಣ ಮ್ ಅಣಿಯರಂ ನಿನ್ನು ಕೆಯ್ ಮುಗಿದು ಬೇದಿ (Rā. 5, after 127). ಅಸೂಯೆಗೆ ಕಡಾಗ ಬೇಡ! ಎನ್ನು, ನಿಜನನ್ನನಗೆ ಆ ಕುಲಿಸ್ತಂ ಬೇದಿ ನು (J. 29, 17). ದಾಸಿಯನ್ನು ಕರೆಯುವಾಗ, ಹಂಜೆಯೆನ್ನು, ಹೆಸರಿ ಡ ಬೇಕು (81, 66). Occasionally a sentence to come is introduced by ಎನ್, e. g. ತಣ್ಣಗೆ ಇನ್ನೆನ್ನಂ—(Bp. 3, 43). ನಾರಿಯೊ ವರ್ತು ಮತ್ತೆ ಎನ್ನಲು—(5, 46). ಬೇವನನ್ನಲು—(26, 46; see also 27, 60; 28, 21; 41, 26; 42, 33; 44, 67; 50, 2). ನುಡಿದರ್ ಇನ್ನೆನ್ನು—(43, 66). ನರೇನ್ನ ನನ್ನನಗೆ ಪತಿಮೋಹನನ್ನನನ್ ಇನ್ನೆನ್ನಂ—(Rā. 13, 20; see also 7, after 97). ಅವನ್ ಎನ್ನನ್ ಇದಂ—(5, 116). Frequently ಎನ್ನು ಎನ್ is used, e. g. ಎನ್ನೆನಲು (Bp. 2, 54; 24, 79; 27, 12), ಎನ್ನೆನುತ (66, 51), ಎನ್ನೆನಿಸಿ (27, 29), ಎನ್ನೆವ್ವು (ಕೆಂದ. 3), ಎನ್ನೆನೆ (66). Often, so to say, one's purpose and "for" are expressed by ಎನ್, e. g. ನಾ ಮುಂಜೆ ತಾ ಮುಂಜೆ ಇದನ್ ಎನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಜುವ ದು; ಸತ್ತವನ ಸುಡರ್ (to burn) ಎನ್ನು, ಒಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ; ಪತುವ ಕಟ್ಟಿಲ್ ಎನ್ನು, ಕಳದಿಲಿ ನಟ್ಟಿ ಗುಣ್ಣುವು; ದಾವಿಯ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ, ಜೀ ವಧನ ಕುದಿಯ ಬೇಕೆನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲ ಮೋಣ; ನೀರೋಳಿಗೆ ಮುದುಂ ಕೆ, ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯಮ್ ಆಗರ್ ಎನ್ನು, ಮಾಡುವ ಜವವು (Nt.). (See, regarding ಅರ್, Bp. 5, 6; 26, 66; 67, 1, 5; 66, 33; 39, 30; 42, 12; 45, 27, 31; 50, 24; 56, 22). ಕಾಳಿಗೈನ್ನು, ಸನ್ನದ್ಧಮ್ ಅಹ ಚತುರಂಗಬಲಂ (Nt.). ವಧಿಸಲ್ಕೆ ಎನ್ನು (Bp. 26, 8). ಬೇವತೆಗೆ ಎನ್ನು (6, 23). ದಾಸಂಗ ಎನ್ನು (6, 49). ಪಡೆಯಲ್ಕೆ ಎನ್ನು (39, 10). ಸೂಳೆಗೆ ಎನ್ನು (41, 10). ನಿಶ್ಚೇಷಿಸಲಿಕೆ ಎನ್ನು (47, 6). ಆಗಲ್ಕೆ ಎನ್ನು (50, 65; 59, 49). ಸಮಿಧೆಗಳಿಗೆ ಎನ್ನು (55, 64). ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಎನ್ನು (B. 4, 153). —ಆಗಲಿ ಎನ್ನು (J. 26, 60). —ಎನ ವೇಡ. —ಬೇಡ. ಅಪ್ರಸಿದ್ಧದ ನುಡಿಗರ್ ಎನ್ನು, ಎನವೇಡ! (Bp. 51, 51). ಬೇಡಿನವೇಡ (Rā. 16, 26). —ಎನ್ನರೆ. = ಅನ್ನರೆ, q. v. ಎಂ ಜಲು ಎತ್ತೋ, ಗುಣ್ಣಾ! ಎನ್ನರೆ ಉಣ್ಣುವರು ಎಷ್ಟು ಜನೆ? ಎನ್ನ (Prr.). ಅವು ಹಣ್ಣಾದವೆನ್ನರೆ (B. 4, 27). ತಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕೊತವೆನ್ನರೆ (4, 55). ಗಿಡವು ಬರಿತು ದೊಡ್ಡದಾಯಿತೆನ್ನರೆ ಹೂ ಬಿಡುವದು (4, 70; see also 4, 147, 157, 156, 165, 216). —ಎನ್ನುದಂ ಗೆಯ್. = ಎನ್ನುದಂ ಮಾಡು, q. v. —ಎನ್ನುದಂ ಮಾಡು. To do what (a person) said (ಇನ್ನು ಕೆಯ್ ಕೆಂದ. 11; Kk. 67, o. r. ಎನ್ನುದಂ ಗೆಯ್). See J. 16, 59. —ಎನ್ನುದದನ್ ಅಪ್ಪ ಗೆಯ್. To assent to or accept what (a person) said. ತಾನ್ ಎನ್ನುದನ್ ಅಪ್ಪ ಗೆಯ್ ಬೆ ನುಡಿದ ನರೇನ್ನ ನಂದನಗೆ ಪತಿಮೋಹನನ್ನನನ್ ಇನ್ನೆನ್ನಂ (Rā. 16, after 20). —ಎನ್ನುದಾಗು. —ಆಗು. A saying, sentence or rule to occur or to exist (ಕೆಂದ. 106 Cm.). —ಎನ್ನೊಡೆ. = ಎನ್ನರೆ, e. g. ಅವು ಅವುವು ಎನ್ನೊಡೆ (ಕೆಂದ. 17).

ಎನ್ ಂ. 2. (= ಎನ್ನು 2), ನನ್ 1. Another form of ಎಂ 1 q. v., for the declension of which it is used (cf. ಎಂ 1 etc., ಎಮ್ 1). —ಎನತು ಎನತು. = ಎನತ್ತು. That

of me, mine. ಎನತು ಶೌರ್ಯಂ (Śmd. 179). — ಎನತ್ತು. ಎನ-ಅತ್ತು 1. = ಎನತು. (ಎನ್ನದು Kk. 61). ಸಮ್ಯುಕ್ತಯೇನತ್ತು (Śmd. 179). — ಎನ್ನದು. ಎನ್ನ-ಅದು 1. = ಎನತು, etc. (Śmd. 178. 179). ಎನ್ನಗೂ ಹರಿನಾಮ, ಮಾಧವನಿಗೂ ಹರಿನಾಮ; ಎನ್ನಗೂ ಜಲತಯನ, ಮಾಧವನಿಗೂ ಜಲತಯನ; ಎನ್ನದು ಕಿರಿದೇನು, ಮಾಧವನದು ಹಿರಿದೇನು? ಬೊರೋ, ಬೊರೋ, ಬೊರೋ! ಅನ್ವಿತು (Prv.).

ಎನ ಂನಾ. 1. = ಎನ 1, ಎನ್ನ 3, ಎನ್ನ 1. Thought, mind: coming to the mind, entering the mind (ಎನ್ನವರ್ತನ Śmd. II; Kk. 82, o. r. ಎನ್ನವರ್ತನ; M. ಎನ್ನು, Tē. ಅನು, ಎನ್ನು also: to think, cf. ಎನ್ನ; Tē. ಎನ, similarity, equality, see ಎನ 1).

ಎನ ಂನಾ. 2. = ಎನ್ನ 1, ನನ್ನ. Genitive of ಅಂ 1. See also ಎನ 2.

ಎನಸು ಂನಾಸು. 1. = ಎನಸು 1, etc. (My.).

ಎನಸು ಂನಾಸು. 2. Further, more, etc. (ಹಿಂದೂ, ನಾಡೆ, ಅಳುವುದು, ಕರಂ, ಅದಂ, ಉಂ, ಅತಿ Œt. II, 25; see Kk. 50; cf. Tē. ಎನ, to be united, and ಎನ 1).

ಎನಿತು ಂನಿತು. = ಎನಿತು, (ಎನಿಸು 2, ಎನ್ನುಟು, ಎನ್ನು, ಎಟು 2, ಎಸು 3). What measure, amount, number or time? How much? (Śmd. 122; Kk. 61); (before nouns in the plural) how many? (how? Bp. 1, 4). (Tē. ಎನ್ನಿ, ಎನ್ನ; T. ಎತ್ತನೆ; M. ಎತ್ತ, ಎತ್ತಿರ; Tu. ಎತ್ತು). ಎನಿತು, ಎನಿತು, ಎನಿತು (Śmd. 123). ಎನಿತದಂ (185). ಎನಿತರ್ಕ (292). ಎನಿತವಂ? (Grj. 4, 49). ಹರಿ ನೆಗಹಿದರೆ ನೆಗೆದ ಮನ್ನರದ ಬಲುಹು ಎನಿತು? (Bp. 19, 26). ಎನಿತು ಅನಿತದೊಳೆ (Œh. v. 234). ವಸು ಮತಿಶ್ಚರಿಗೆ ತಮಗೆ ಎನಿತು ಮಹಿ ಉಣ್ಣು, ಅದದಿ ಬೆಸರು ಕಾಪ್ಪು ಮ್ ಎನಿಕುಂ (Mr. 189). — ಎನಿತನೆಯ. -ಅನೆಯ. Belonging or amounting to what measure, position, etc. ಅನಿತನೆಯಂ, ಇನಿತನೆಯಂ, ಎನಿತನೆಯಂ (Śmd. 243). — ಎನಿತು. -ಉ 9. = ಎನಿತುಂ. ಈ ಪರಿಯೊಳೆ ಎನಿತಲ್ಲ (J. 28, 27). — ಎನಿತುಂ. -ಉಂ 1. How-much-soever, what measure (time, etc.) it may be. ಎನಿತುಂ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನಿರ್ ಮನೆ ಸುಡದು (Śmd. 216). ಎನಿತುಮ್, ಅನಿತುಮಂ ಧರ್ಮಣಂ ಸೂದೊಗೊಟ್ಟಂ (73. 282). ವೇದ! ಎನಿತರ್ಕ ಮ್ ಒಳಂ ಮುರಾನ್ತರ್ಕನ್, ಒಳರ್ ಅನ್ನೆ ವರಂ... ಅತಿಭರ್ಕ (292). — ಎನಿತನಿತು. rep. (Œ. Bp. 8, 13). — ಎನಿಬರ್. How many persons? (Bp. 44, 68; J. 2, 25). ಎನಿಬರ್, ಇನಿಬರ್, ಎನಿಬರ್ (Śmd. 122. 123).

ಎನಿತ್ತು ಂನಿತ್ತು. = ಎನಿತು. See Kāvya. I, 4, 33-38. — ಎನಿತ್ತೆನಿತ್ತು. rep. ಎನಿತ್ತೆನಿತ್ತು ಅಮೃತಪತ್ರನೇತ್ರಿಯಾ ಘನಸ್ತನಗರ್ ಒಳೆ ಗುಂ ಕಿರಾತೆಯಾ, ಅನಿತ್ತನಿತ್ತಂ ವನದೊಳೆ ವನೇಶರಂ ತನತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾನ್ ಅದನ್ ಅನ್ನೆ ಕೇಸುಮಂ (Śmd. 144).

ಎನಿಬರ್ ಂನಿಬರ್. See s. ಎನಿತು.

ಎನಿಸು ಂನಿಸು. 1. = ಅನಸು, etc., ಎನಸು 1, ಎನ್ನಿಸು. To cause to say; to cause one's self to say; to cause to be called; to cause one's self to be called, to be called, to be spoken of. ಅದಿಯ ಪತ್ತು ಅಕ್ಕರಮುಂ ಸಮಾನಮ್ ಎನಿಸುಗುಂ (Śmd. 18). ಪೊನ್ನಕ್ಕುವನೆ ಕುಲೀನಂ ಚೆನ್ನಂ ಕಲಿ ಸತ್ಯವಾದಿ ಎನಿಸುಗುಂ (84). ಎನಿಸುವ (91). ಎನಿಸ (95. 175). ಎನಿಸುವ (26). ಎನಿಸ್ವ (96. 233). ಎನಿಸುವ (Śim. 7). ಎನಿಸುವ (38). ಫಿನ್ನಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥದೇಹಮ್ ಎನಿಸುವ ಸತಿಯು (Dp. 1). ಎನಿಸುವುದು (Bh. 1, 8, 24). ಎನಿಸುಂ (Śmd. 113. 137). ಎನಿಸುಂ (19. 41. 171; Śim. 4). ಎನಿಸುಗು (Śim. 38). ಪ್ರವಾಹದಿನಾಡದ ಮಳೆನೊಟ್ಟಲು ಪುಲಿನಮ್ ಎನಿಸುಗು; ಒಡ್ಡದಲ್ಲಿ ವಣ ಎನಿಸುಗು; ಒನ್ನಾ ನೊಟ್ಟು ಎನ್ನು

ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕದಾಚಿತ್, ಜಾತು ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಎನಿಸಿ (Śim. 8; Bh. 1, 8, 54; Rāv. 5, 34). ಎನಿಸಿದ (Śmd. 26). ಎನಿಸಿದಯ (74). ಎನಿಸಿದುದು (187). ಎನಿಸಿತು (J. 6, 6). See Bp. 16, 1; 22, 27; 38, 43; 48, 20; 49, 16. 26; 51, 76; J. 6, 10. 21; Śmd. s. ಪವಣ್ಣ.

ಎನಿಸು ಂನಿಸು. 2. = ಎನಿತು q. v., etc. (My.; J. 2, 25; 3, 15).

ಎನು ಂನು. 1. The common form of ಎಂ 1 (except for the present), e. g. ಕೊಡಿಸುವೆನು (Bh. 1, 8, 7), ಈವೆನು (Bp. 9, 49), ಪುಟ್ಟಿದೆನು (11, 46).

ಎನು ಂನು. 2. = ಎಂ 1, etc. ಎನುವದು (C.).

ಎನುಹ ಂನುಹ. Saying, etc. ಬೇಡಿಸುಹ (ನಿಷೇಧ Nr.).

ಎನೆ ಂನೆ. 1. = ಎನ 1, etc. — ಎನೆವರ್ತು. -ವರ್ತು. To join the mind, to agree with one's wish. ಎನೆವರ್ತಿದುದನೆ ಚಿತ್ತಕಾದು (Œt. I, 40). Cf. ಎದೆವರ್ತು.

ಎನೆ ಂನೆ. 2. = ಎರಿ 1, No. 2. Mode of calling to a female (My.; cf. ಅನೆ 1).

ಎನ್ನ ಂಂತಾ. 1. = ಅನ್ನ 1. A common P. p. of ಎಂ 1, q. v. ಇಲ್ಲವೆನ್ನಲೇ ಇದ್ದುದು ಬರುತ್ತೇನೆ (B. 2, 21). ಎಳೆಗಾಯಿಗೆ ಸೀಯಾಳವೆನ್ನಲು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (2, 42). ಎನ್ನಿಗೂ ಅವರ ಮಾತು ಮಾಡಿದ ದಾರದು ಎನ್ನಲೂ ಅದದಿಲ್ಲ ಬರೆದದ (3, 2). ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲ ಸಾಗುವ ಹಡಗು ಎನ್ನಲೂ, ಉಗಿಯಿಲ್ಲ ಸಾಗುವ ಹಡಗು ಎನ್ನಲೂ, ಎರಡು ತರಗಲುಣ್ಣು (3, 117; see 5, 284; Si. 106).

ಎನ್ನ ಂಂತಾ. 2. = ಎನ್ನಾ, ಎನ್ನ, etc. — ಎನ್ನೆನ್ನ. Of what and what a sort! how very great or important! ಎನ್ನೆನ್ನವರು ಅನ್ನೇ ಹೋದರು, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಬನ್ನ ಹುಳಿದೋನೆ ಬೇಡಿತು (Prv.). — ಎನ್ನೆನ್ನಾ. = ಎನ್ನೆನ್ನ. ಎನ್ನೆನ್ನಾ ದೇವರಿಗಲ್ಲಾ ಅನ್ನರಾಟ! ಕಾಲ್ಪದೇವ ದೇವರಿಗೆ ಕೈರಾವೇ? (Prv.).

ಎನ್ನಾ ಂಂತಾ. = ಎನ್ನಾ, etc. (My.; G.; see ಎನ್ನೆನ್ನಾ).

ಎನ್ನು ಂಂತು. 1. = ಅನ್ನು 3, ಎನ್ನಿತು of ಎಂ 1 (C.).

ಎನ್ನು ಂಂತು. 2. What manner or way? in what manner? how? (Śmd. 399; ಹ್ಯಾಗೆ 14 Cm.; Śim. 76; C.; Tē. ಎಟು, ಎಟ್ಟು, ಎಟ್ಟು, ಎಮ; Tu. ಎಂಡ; T. ಎಟ್ಟು). ಎನ್ನು ಓದಿದೊಡಂ (Śmd. 14). ಎನ್ನರ್ಕ (207). ಅದು ಎನ್ನೆನೆ (Œpr. 7, 41; Bp. 41, 6). ಎನ್ನು? ಈಸು ಸಮಿಯ ನಮ್ಮಲಿ ಉಣ್ಣೇ? (Bh. 2, 13, 24). ಈತತ್ವಮ್ ಇಲ್ಲದೇ ನೀನ್ ಈತನ್ ಎನ್ನಾದಿ? (Sp.). — ಎನ್ನೆನ್ನ. -ಅನ್ನ. A8—80. ಫಿಟಿಕೆ ಮೃತ್ತಿಕೆ ಎನ್ನೆನ್ನ ಅಕ್ಷರಾಕ್ಷರವಾದ ಶಬ್ದಂಗಳ್ etc. (Śmd. 7 Cm.). See Bp. 51, 25. — ಎನ್ನೆನ್ನ. -ಅಪ್ಪ. = ಎನ್ನಹ, etc. How being: what like? what kind of—? 2, of what a (good or bad) kind or nature! ಅನ್ನೆನ್ನಂ, ಇನ್ನೆನ್ನಂ, ಉನ್ನೆನ್ನಂ, ಎನ್ನೆನ್ನಂ (Śmd. 191). See Bp. 26, 60; 45, 10. — ಎನ್ನಹ. -ಅಹ. = ಎನ್ನ 2, ಎನ್ನ, ಎನ್ನ 2. (ಎನ್ನೆನ್ನ Śmd. 191). ಎನ್ನಹಂ (192; ಎನ್ನಂ Œt. II, 64). ಎನ್ನಹವರ್ಗ್ (Śmd. 175). See Bp. 4, 69; 24, 6. 62; 51, 24; 55, 26. — ಎನ್ನಹಗೆ. -ಅಹಗೆ. = ಎನ್ನೆನ್ನ. (Bp.). — ಎನ್ನಾನುಂ. -ಅನುಂ. (Śmd. 390). Howsoever (Grj. 6, after 12). ರಾಜೇಂದ್ರನ ಉತ್ತಿಯನ್ ಎನ್ನಾನುಂ ಮನದೊಣ್ಣು (Rāv. 18, after 26). — ಎನ್ನು. -ಉ 9. = ಎನ್ನುಂ. ಎನ್ನು ಮಾಡಿದೊಡೆ ಅನ್ನರಾ! (Bp. 17, 9). — ಎನ್ನುಂ. -ಉಂ 1. In what manner soever; by all means; by any means. (ಹ್ಯಾಗೆ ಅದೊಡಂ Śmd. 164 Cm.). ಕವಿಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುಂ (139). ಮತ್ತೊನ್ನು ದಿನಮ್ ಎನ್ನುಂ ದೊರಕದಿದೊಡೆ (Bp. 44, 24). — ಎನ್ನೆನ್ನ. rep. ಎನ್ನೆನ್ನ? ಎಲಿಪೊ, ಮಗುದು ಪೇದ! (Rāv. 6, 36). — ಎನ್ನೆನ್ನೋ. -ಓ 3. Oh, what and what a manner! oh, how wonderful! ಎನ್ನೆನ್ನೋ! ಅ! ಕಬ್ಬುಮ್ ಒಳ್ಳೆತ್ತಾಯ್ತು! (Śmd. 69). — ಎನ್ನೋ. -ಓ 4. Oh, how? oh, of what kind?

(Bp. 45, 36); one does not know or wonders how (Bp. 27, 17).

ಎನ್ನುಟು entutu. (= ಎನಿತು, etc.). What quantity or amount? etc. (how?). Cf. ಅನ್ನುಟು, etc. ಬಗೆಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಒನ್ನು ಕಟ್ಟುಮೆ ನೆಗದ್ದು ಈ ಚಾತುರ್ಯಮ್ ಇದ್ದದೆ ಎಂ? ಕಣ್ಣೆ ಬಿಡೆ ಜಗಮಂ ತೊಡಲುಮೆನ್ ಎನ್ನು ಈ ಮುಗುಧನ ಮಾತು ಎನ್ನುಟು, ಅನ್ನು ತಪ್ಪಿದು ಅಮೋಘಂ (Ct. II, 120). ಬೇಸಗೆಯ ಉಗ್ರಮ್ ಎನ್ನುಡೋ? (Rēv. 5, 46). See Bp. 3, 34; 10, 2; 13, 12; 19, 26; 38, 12, 13; 58, 28; 61, 62; Abhā. 2, 76; J. 16, 84; 20, 58; C. Bp. 47, 10.

ಎನ್ನು entra. Tbh. of ಯನ್ನ (B. 5, 101, 152; G.; My.).

ಎನ್ನು entha. = ಎನ್ನಹ (ಎ. ಎನ್ನು 2), of which it is the common form. What kind or sort? 2, what a kind or sort! how! ಎನ್ನಹು, what sort of thing? (C.). ಎನ್ನಹ, what kind of man? (C.; B. 4, 49). ಈ ಆಕಳು ಎನ್ನಹೆನ್ನಹದ, how beautiful this oow is! (B. 1, 20). ಈ ಮನೆ ಎನ್ನಹೊಡ್ಡದು, how large this house is! (C.).

ಎನ್ನಾ enthā. = ಎನ್ನಾ. ಎನ್ನ, etc. ಇದು ಎನ್ನಾ ಚರೋ ಕುದುರೆ! (B. 1, 3). ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಎನ್ನಾ ಹನ್ನವದೆ! (2, 1). ನೋಡು, ದೇವರು ಎನ್ನಾ ಜ್ಞಾನಿಯು, ಎನ್ನಾ ಸಮರ್ಥನು, ಎನ್ನಾ ಒಳ್ಳೆಯವನು! (2, 25). ಎನ್ನಾ ಬೆಳೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ (5, 99). ಸುಣ್ಣದ ಬಣ್ಣ ಎನ್ನಾದು? (1, 5). ಅದರ ಬಣ್ಣ ಎನ್ನಾದು? (1, 15). ಅವರ ಉಡು ತೊಡುಗೆಗಳು ಎನ್ನಾಳು ಎನ್ನುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹಳ ಮದ್ದಿ ನೋಡಿ ಬಲ್ಲರು (5, 296). ಅವನು—ಸಿಟ್ಟು ಎನ್ನಾಡೋ?—ಹುಟ್ಟಾ ಅಪಾಯನು (4, 153).

ಎನ್ನು endu. 1. P. p. of ಎನ 1.

ಎನ್ನು endu. 2. What time? when? (C.; T. ಎನ್ನು; Tu. ಎನಿ ಎಪ; Tē. ಎಪ್ಪದು, ಎಪ್ಪದು; cf. ಎನ್ನೆ 2). ಅನ್ನು, ಇನ್ನು, ಉನ್ನು, ಎನ್ನು (Smd. 398). ಎನ್ನಿಂ, ಎನ್ನಿಂಗೆ, ಎನ್ನಿನತ್ತಣಿಂ, ಎನ್ನಿನ (147). ಎನ್ನಿನ್ನರೆ (Bp. 18, 33). ಎನ್ನಿಗಿ (45, 8, 37). ಎನ್ನಿಂಗೆ (34, 12; 35, 15; 45, 41, 45). — ಎನ್ನಾದರೂ. — ಅದರೂ. At what time soever, ever, once (My.). ಈ ಮುದುಕನ ಮನೆಗೆ ಎನ್ನಾದರೂ ನೀನು ಹೋಗಿದ್ದಿ? (B. 2, 38). 2, at all times, always, ever (My. occasionally). — ಎನ್ನಿಗಾದರೂ. — ಅದರೂ. At what time soever, ever, once. ಎನ್ನಿಗಾದರೂ ನಾಶವಾಗುವ ನಾಶ (ಅಪ್ಪಿರ G. 38; My.; see Prv. 8. ತುರುಳ). — ಎನ್ನಿಗು. — ಉ 9. = ಎನ್ನಿಗೂ. See ಎನ್ನಿಗಿಗು. — ಎನ್ನಿಗೂ. — ಉ 7. = ಎನ್ನಾದರೂ No. 1. ಎನ್ನಿಗೂ ಅವರ ಮಾತು ಮಾತಿ ದಾರದು. ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದು ಎನ್ನಿಗೂ ನಮ್ಮನ್ನ ಅಗದು (B. 3, 2). See Si. 195. 252. 373. 2, always, continually (Si. 92; My.). — ಎನ್ನಿಗಿಗು. — ಎನ್ನಿಗು. For ever and ever (My.). 2, at any time, ever. ಪರಮನ್ ಈ ದಾರಿಗೆ ಬದುಕದದೆ ಮರಣ ಎಲ್ಲ ಇನ್ನಿಗಿಗಿಗು, ನಿರುತಂ (Bp. 13, 8). — ಎನ್ನಿನ ಡಾಳ. The customary nature or conduct (Bp. 40, 85). — ಎನ್ನಿನನ್ನೆ. — ಅನ್ನೆ. As always, as usual. See Bp. 1, 56; 2, 56; 27, 66; 44, 18; 46, 80; 56, 10. — ಎನ್ನಿನನ್ನೆ. — ಅನ್ನೆ. The former or usual manner, method or custom (Bp. 16, 17; 27, 14; 38, 50; 43, 48. 51. 83; 56, 13; J. 15, 89). — ಎನ್ನಿನನ್ನೆ. — ಅನ್ನು. The former time; as formerly or usual (Bp. 32, 41). — ಎನ್ನಿನ ಪರಿ. The former or usual way or manner (Bp. 2, 27; 23, 45; 29, 34; 48, 21; 56, 11). — ಎನ್ನಿನ ಘರ. = ಎನ್ನಿನನ್ನೆ. (J. 26, 26). — ಎನ್ನಿನಹಂಗಿ. — ಅಹಂಗಿ. = ಎನ್ನಿನ ಘರ. (Bp. 33, 20). — ಎನ್ನಿನ ಹಾಂಗಿ. = ಎನ್ನಿನಹಂಗಿ. (Bp. 16, 24; 47, 70). — ಎನ್ನಿನಾಳು 3. — ಅಳು 3. The former, usual form (Bp. 4, 68). — ಎನ್ನಿನನ್ನಂ. (More) than before. ಎನ್ನಿನನ್ನಂ ಲೇಸಿನಿ (Bp. 23, 41). — ಎನ್ನು. — ಉ 9. = ಎನ್ನುಂ. For ever, always, continually (Bp. 2, 23; Smd. 20; J. 3, 24); etc. — ಎನ್ನುಂ. — ಉಂ 1.

At all times, over, always (J. 3, 23). 2, at any time, at any period or point of time, ever (ಅನಾಗಲುಂ Smd. Cm. 12. 66. 76. 79). ಎನ್ನುಂ ಕಾಣೆವು ಈ ದೋಷವಂ (Bp. 32, 48). — ಎನ್ನುಮಂ. = ಎನ್ನುವಂ, ಎನ್ನುಂ. (Bp. 24, 70; 53, 37; 59, 9; 18, 81). See ಉಮಂ. — ಎನ್ನುವಂ. = ಎನ್ನುಮಂ. (Bp. 3, 59). See ಉವಂ 1. — ಎನ್ನುವಂ. = ಎನ್ನುಂ. (Bp. 12, 58; 19, 31; 24, 15; 46, 12; 50, 50; 59, 51). See ಉವಂ. — ಎನ್ನು. — ಉ 7. = ಎನ್ನುಂ No. 1. (My.). 2, at what time soever, ever, once (My.). ನಾನು ಎನ್ನೂ ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 26). ಎನ್ನೂ ಗೆಯ್ಯದ ಭೂಮಿ (ಶಿಲಿ Hlā.). ಎನ್ನೂ ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ಸನಾತನ, ನಿತ್ಯ Nr.). ಎನ್ನೂ ಇಲ್ಲದ ಮಾಣೆ ಅಮನಾಸೇ ದಿನ ಓದ ಕೂತ. — ಎನ್ನೂ ಏದಿದ ರಾವುತ ಕುದುರೇ ಹಿನ್ನುಮುನ್ನಾಗಿ ಎದಿದ (Prvs.). — ಎನ್ನೂಗೂ. = ಎನ್ನಿಗೂ. Always, ever (C.). ಅರಸನ ಕರುಣೆ ಎನ್ನೂಗೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಇರುವದು (My.). ಅರಸಾ, ಎನ್ನೂಗೂ ಬಾಯಿ! (My.). 2, = ಎನ್ನಾದರೂ No. 1. (B. 2, 29; 4, 152; My.). — ಎನ್ನೆನ್ನೂ. — ಎನ್ನೂ. = ಎನ್ನೂ Nos. 1 & 2. (My.). ಇನ್ನು ಮುನ್ನ ನಾನು ಎನ್ನೆನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (B. 4, 45). — ಎನ್ನೂ. — ಒ 4. ಎನ್ನೂ. — ಒ 3. Oh, when? one does not know or wonders when. See Bp. 43, 12. 13. 14. 15; 45, 8. 34. 35. 42. 43. 44; 47, 14. 24; 53, 33.

ಎನ್ನು enna. 1. = ಎನ 2, etc. Of me. Accusative ಎನ್ನಂ ಎನ್ನನು. — ಎನ್ನನುವಂ. — ಅಂ 5. Also me (Bp. 59, 11).

ಎನ್ನು enna. 2. = ಎನ್ನಹ (ಎ. ಎನ್ನು 2), etc. ಎನ್ನಂ (ಎನ್ನಹಂ Ct. II, 64). ಮನಸಿಹನ್ ಎನ್ನನ್, ಇನ್ನನ್; ಅರುಣಿಯನನ್ನನನ್ ಎನ್ನನ್, ಇನ್ನನ್; ಆ ದಿನಕರನ್ ಎನ್ನನ್, ಇನ್ನಂ (Smd. 192).

ಎನ್ನು enna. 3. = ಎನ 1, etc. — ಎನ್ನವರ್ತನ. — ಏರ್ತನ. = ಎನ್ನವರ್ತನ. ಎನವೆನ್ನು, ಎನ್ನವರ್ತನಂ (Smd. II; see ಎನ 1).

ಎನ್ನಿಕೆ ennikē. = ಎನ್ನುವಿಕೆ. (My.).

ಎನ್ನಿಸು ennisu. = ಎನಿಸು 1, etc. (My.).

ಎನ್ನು ennu. 1. = ಎನ 1, etc. (My.). P. ps. ಎನ್ನು, ಎನ್ನ. ಸ್ವಾಮಿಹಿತಂ ಎನ್ನುತ (C. Bp. 11, 11). ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿ ಅದು ಎನ್ನೆ (Cidakhapdānubhavasāra 1, 7). ಆ ಹಣಕ್ಕೆ ಬಾಡಿಗೆ ಎನ್ನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 5, 118).

ಎನ್ನು ennu. 2. Perhaps = ಎನ 2. — ಎನ್ನುವಂ. Me; or: also me, me too (Bp. 1, 8; 9, 25. 49). See ಉವಂ 2.

ಎನ್ನುವಿಕೆ ennuvikē. Saying; calling, naming. ಬೇಗವೆನ್ನುವಿಕೆ (3ೇಪ್ರ. Si. 26; see also 33. 42. 61. 70; My.).

ಎನ್ನೆ ennē. 1. = ಎನ 1, etc. — ಎನ್ನೆವರ್ತನ. — ಏರ್ತನ. ಎನವೆನ್ನು, ಎನ್ನೆವರ್ತನಂ (Kk. 83, o. r. ಎನ್ನೆವರ್ತನಂ; see ಎನ 1).

ಎನ್ನೆ ennē. 2. What time? Cf. ಎನ್ನು 2. — ಎನ್ನೆಗಂ. — ಗಂ. Up to or till what time? ಅನ್ನೆಗಂ, ಇನ್ನೆಗಂ, ಎನ್ನೆಗಂ (Smd. 295). — ಎನ್ನೆವರಂ. — ವರಂ. = ಎನ್ನೆಗಂ. ಎನ್ನೆವರಂ ಸಿರಿತಮು ಗುಣ್ಣು, ಅನ್ನೆವರಂ ಸೇವ್ಯಂ ಅತ್ತೆ ಖಳರುಂ? (Smd. 296). — ಎನ್ನೆವರೆಗಂ. — ವರೆಗಂ. = ಎನ್ನೆವರಂ (Smd. 295).

ಎಪ್ಪೆ ep. = ಎಪ್ಪ 4, etc. Seven. — ಎಪ್ಪತ್ತನೆಯ. ಎಪ್ಪತ್ತು. — ಅನೆಯ. Seventieth (C.). — ಎಪ್ಪತ್. = ಎಪ್ಪತ್ತು. See ಎಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಪು. — ಎಪ್ಪತ್ತು. — ಎಪ್ಪತ್ತು. Seventy (C.). — ಎಪ್ಪತ್ತು. — ಎಪ್ಪತ್ತು. Seventy or eighty (B. 4, 48); or 70 and 80 (C.); or 70 times 80 (C.). — ಎಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು. Seventy-four (C.; Ch. v. 325). — ಎಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ. Seventy laos (C.; B. 5, 226). — ಎಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು. Seventy-nine (C.; also ಎಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು, C.). — ಎಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು. = ಎಪ್ಪತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು, q. v. (My.). — ಎಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಪು. = ಎಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು (Ch. v. 322; C.).

ಎಬಡ ebada. = ಎಬಾಸಿ. A man who has difficulty

ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೀಯಾ? ನನಗೆ ಇತ್ತೀಯಾ? (Prv.). — ಎಮ್ಮೆಹೇಡು. A large black scorpion (My.; ವೃತ್ತಿಕ, ತೂಕಕಟ್ಟಿ Nr.; cf. ಎರಣದು). — ಎಮ್ಮೆದಾಡ್ತೆಗ. The spotted billed duck, *Anas poecilorhyncha* (Bd.). — ಎಮ್ಮೆಪೂರಿ. — ಹೋರಿ. A male buffalo-calf (Abh. P. 4, after 54; 13, 53. 78). — ಎಮ್ಮೆವಳ್ಳಿ. — ಬಳ್ಳಿ. The plant *Convolvulus argentens* (ವ್ಯಾಲಿ, ಕೋಕರ ಪುಟ Mr. 148).

ಎಮ್ಮೆ *emmē*. 2. = ಹೆಮ್ಮೆ. (My.).

ಎಯ್ *ēy*. 1. About this syllable see ಅಯ್ 1.

ಎಯ್ *ēy*. 2. (ಎಯ್ಯು). = ಎಯ್ಯ, ಬದು 1. A porcupine (T. ಎಯ್. M. ಎಯ್ಯಲ್, Tu. ಎಯ್; see ಇಸು 3, ಎಯ್). — ಎಯ್ಯ ಮುಕ್ಕು. A porcupine's quill (ತಲಲ, ತಲ Hlā., Nr.). — ಎಯ್ಯ ಮೃಗ. A porcupine (ಪ್ರಾವಿಧ್, ತಲ್ಯ Nr.; ತಲ ಲ, ತಲ್ಯಕ Mr. 164).

ಎಯ್ಯ *ēyyi*. = ಎಯ್, etc. (ತಲಲ, ತಲ್ಯಕ, ಪ್ರಾವಿಧ್ Hlā.).

ಎರ್ *ēr*. = ಎ, etc. See ಎದು.

ಎರ *ēra*. 1. = ಎಜೆ No. 1, etc. The jujube, *Zizyphus jujuba* Lam. ಎರನು (ಕುನಲ Nr.). — ಎರದ ತರು. (ಕರ್ಕ ನ್ನ, ಬದರಿ, ಕುನಲ Mr. 118). — ಎರದ ಪನ್. (ಕಾಲ Mr. 520). — ಎರದ ಮರ. (ಘೋಷ್ಣ, ಕೋರಿ, ಬದರಿ, ಕರ್ಕನ್ಫ Nr.). — ಎರದ ಪದ್ಧ. (ಕೋಲ, ಬದರಿ, ಕುನಲ, etc. Nr.).

ಎರ *ēra*. 2. = ಎರತು q. v., etc. (My.).

ಎರ *ēra*. 3. (or ಎರಿ?). = ಎರಕೆ (?). — ಎರಕೋಲು. The iron axle of a carriage (S. Mhr.). Cf. ಇರಸು.

ಎರಕೆ *ēraka*. (or ಎರಿಕ, fr. ಎರಿ 2?). Any metal infusion (My.; Tu.; T. ಉರುಕ್ಕು; M. ಉರುಕ್ಕು, melting; ಉರುಕ್ಕು, what is melted; fused metal; T., M. ಉರುಕ್ಕು, Tn. ಎರಗು, to melt); molten state, fusion (My.). ಎರಕದ್ದು, any cast thing (C.). — ಎರಕೆ ಹೊಯಿ. To pour melted metal into a mould, to cast (My.). ಎರಕೆ ಹೊಯಿದರೂ ನರಕ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಎರಕಲ *ērakala*. — ಎರಕಲಾಮ್ಬೇದಿ. A tune so called (My.).

ಎರಕೆ *ērakē*. Tbh. of ಎರಕಾ. ಅಸ್ತಾವಳಿ ಸವಯಲ್, ಎರಕೆಗಲ ರಿ ಇಟ್ಟಾದರು (Bhāgavata 8, 2, 48).

ಎರಡು *ēradu*. = ಎರಡ್, ಎರಡ್. Two (ಉಭಯ, etc. Mr. 434; ಯುಗ Nn. 84; ಯುಗ, ದ್ವಿತಯ 90; ದ್ವೈತ್ಯ, ದ್ವಿತಯ 91; ನೀವಿ, ಯುಗ್ಗ 105; ಅಮರ್, ಜುಗಮ, ಜವಳ Kk. 60; C.; T. ಇರಬ್ಬ, Tē. ರೆಬ್ಬ, Tu. ರಬ್ಬ; see ಇಕ; ರಟ್ಟಿಸು). ಒಂದ್ನ ಎರಡು ಮೂದು (Smd. 54; see 10. 19. 82. 46. 60. 197. 214. 221. 377. 388; Bp. 40, 73; 51, 20). ಎರಡು ಹಸುವಂ ಗೋಯುಗಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಎರಡು (= ಎರಡೂ) ಕೆಯ್ಯನು ಬರಿದು (Bh. 1, 10, 33). ಎರಡದಲ್ಲಿ (Smd. 82 Cm.). ಎರಡದಿರಿ (Bp. 35, 32). ಎರಡದ (Smd. 91). ದ್ವೈತ್ಯಮ್ ಎರಡದ ನಡುವು (ಪ್ರತಿಮಾನ Mr. 155). ಎರಡದೊಳ್ (Kk. 95). ಎರಡದೊಳಂ (Smd. 62). ಎರಡಂ (150). ಎರಡರ್ಕ; ಎರಡಕ್ಕೆ (Bp. 58, 47). ತೋಳನ್ ಎರಡಂ ನೀಡು ವನು (Bp. 47, 29). ಎರಡುಂ (38, 43. 54). ಎರಡುಮನ್ ಈಸಿ ಕೊಬ್ಬ (50, 86). ಎರಡುಮಂ ಕೂಡಿ ನಡೆಸುವದೆ (53, 13). ಎರಡು ದಾಸರಿಗೆ ನವ್ವಿ, ಕುರುಡ ದಾಸ ಕಟ್ಟಿ (Prv.). — ಎರಡಕ್ಕೆ ಹೋಗು. To go to void excrement (C.). — ಎರಡನೆಯ. — ಅನೆಯ. Second in place, time, rank, etc.; a second, a perfect (as a perfect Alexander; My.). ಒಂದನೆಯಂ, ಎರಡನೆಯಂ (Smd. 243). ಎರಡನೆಯ ವರ್ಣಂ (871). ಸರಪತಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ದೀನಿ ಎಣಿ ಸೌಧಾಗ್ಯಂ (408). ಎರಡನೆಯ ಧಾರಾಮ್ಬುಕ (Bp. 53,

69). ಎರಡನೆಯ ಮುಕ್ಕಣ್ಣ (1, 8). ಎರಡನೆಯ ಶಂಕರ (1, 61). ಎರಡನೆಯ ಶಮ್ಭು (10, 43). ಎರಡನೆಯ ತಮ್ಮದ್ವೀಪ (2, 6). ಎರಡನೆಯ ತಿವ (2, 38). ಎರಡನೆಯಾತ್ಮರ (2, 19). ಎರಡನೆಯ ದಿನಮನೆ (J. 28, 7). 2, other, different. ಎರಡನೆಯವ (B. 1, 6; 2, 88. 44). ಎರಡನೆಯ ಹಕ್ಕಿ (2, 6). ಎರಡನೆಯ ದಾರಿಕಾದ (2, 14). ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಾಣಿ (3, 10). ಎರಡನೆಯ ಯಾವದಾದರೊಬ್ಬ ವಸ್ತು (3, 91). ಎರಡನೆಯ ಪಾರಿವಾಳ (3, 113). ಎರಡನೆಯದು (4, 49). ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಲ (4, 157). ಎರಡನೆಯಾಕೆ (5, 283). ಎರಡನೆಯ ಸೇವಕ (5, 285). — ಎರಡಮ್ಮಗ. — ಬಗ್ಗೆ. To think of or intend two different things: to play tricks, to act deceitfully. ಕೂಡಿದಂಗೆ ಎರಡಂ ಬಗೆವಾತನು ನರಕದೊಳ್ ಬೀದಿಲ್ಲಿಗೆ ಎಂ ಸನ್ನಯಂ? (Smd. 89). — ಎರಡಯಿದು. — ಅಯಿದು. Ten (My.). ಎರಡಯಿದು ತಿರದ ಅಸುರಪತಿಗೆ (Bp. 53, 19). 2, seven (My.). 3, two or five (My.). — ಎರಡಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಎರಡಯಿದು. ಎರಡಯ್ಯ or ಎರಡಯ್ಯಗ್ (Smd. 170). — ಎರಡಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. Twice as much (B. 4, 116). — ಎರಡಾಗು. — ಆಗು. To become separated, to be divided (Bp. 32, 36; 42, 2; Riv. 13, 83). — ಎರಡಾನುಂ. — ಅನುಂ. (Smd. 391). Howsoever two, at least two; about two. — ಎರಡಿದು. — ಇದು. To form or become two companies. ಇದಿರ್, ತದ್ವಲಮ್ ಎರಡಿಟ್ಟು, ತಲ್ಯ, ಅಡಸಿ, ಬೊಟ್ಟಿದು, ಅಡಿದು; ವನನ್ ಎಂದೆಂ? (Riv. 13, 88). — ಎರಡು ಎರಡುವರೆ. Two or two and a half (B. 4, 35; My.). — ಎರಡು ಪಾತಿಗಳು. Two oases (Bp. 55, 19). — ಎರಡು ಜೀವದವಳು. A pregnant woman (My.). — ಎರಡು ತಲೆಯ ಉರಿಸಿಂಗಿ. See ಉರಿಸಿಂಗಿ. — ಎರಡು ತಲೆಪಾಪು. = ಇತ್ತರೆ ಗುಯ್ಯ, ಇತ್ತರೆಪಾಪು, ಇತ್ತರೆಪಾಪು. (Bd.; My.). — ಎರಡು ನಾಲಿಗೆಯವ. A double-tongued, deceitful man, a liar (C.). — ಎರಡು ನುಡಿ. To speak two things: to be insincere, malevolent or fault-finding. ಎರಡು ನುಡಿದಂ (ಪುರೋಧಾನ, ದ್ವಿಜಪ್ಪ Mr. 230). — ಎರಡು ಬಗೆ. 1. = ಎರಡಮ್ಮಗಿ. (My.). See Prv. s. ಕರೆ 1; Dp. 5, 7. — ಎರಡು ಬಗೆ. 2. Two ways, manners, notions or opinions (Bp. 32, 17). — ಎರಡು ಮಾಡು. To split, to tear asunder, etc. ಎರಡು ಮಾಡೋಣ (ಎರಡ G.). — ಎರಡು ಮೂದು. Two or three (B. 2, 46; 3, 11); etc. — ಎರಡು ಮೂದುಂ. Two and three (= 5 ಸುರಮುಖೇಷ, Bp. 5, 64). — ಎರಡುವರೆ. — ಆರೆ. Two and a half (My.; B. 3, 103). — ಎರಡು ಸಾವಿರ. Two thousand. ಎರಡು ಸಾವಿರ ಬೌದ್ಧರ (Bp. 50, 18). ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನಡಿದು ವರುಷಗಲ (B. 4, 213). — ಎರಡು ಸಾಸಿರ. = ಎರಡು ಸಾವಿರ. ಎರಡು ಸಾಸಿರ ರಸನೆಯಳ್ಳವ, he with two thousand tongues: Mahāśīsha (Bp. 1, 9). — ಎರಡು ಹೊತ್ತು. Morning and evening (S. Mhr.). — ಎರಡೂ. — ಉ 7. Also two; the very two, the two, both. ನನ್ನ ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳು ಹೋದವು (B. 3, 124). ಆ ಬೊಂಗಿಯನ್ನು ಎರಡೂ ಕೆಯ್ಯಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡು ಕೊಟ್ಟು (4, 38). ಎರಡೂ ದಾಯಿ, the two or both openings (4, 158). ಎರಡೂ ಮೆಯ್, oven on both sides (4, 103). — ಎರಡೂವರೆ. = ಎರಡುವರೆ. (B. 4, 108. 125; My.). — ಎರಡೆರಡು. rep. Two and two, i. e. four; or: two times two. ಎರಡೆರಡು ರಸನೆಯಳ್ಳವ, he with four tongues: Brahmā (Bp. 1, 9). 2, two and two, in a distributive sense. ಎರಡೆರಡು ಅವಲೋಕ್ ಸವಣಂ (Smd. 18). ಎರಡೆರಡು ಒನ್ನಾಗಿ ವಕ್ತುವು (255). ಆ ಎರಡೆರಡು ಅಕ್ಷರಂಗಳಲ್ಲಿ (ಆ ಯುಗಂ ಗಳೊಳ್ 15 Cm.). ಎರಡೆರಡಾಗಿ (ಯುಗಲತೆ 255 Cm.). ಎರಡೆರಡು ಮಾಡುಂ ಕೂಡಿದೊಡೆ ವಸನ್, ನೀಳ್ವ, etc. ಎನ್ನು ಅಯಿಂ ರುತುಗಳ ಆಕ್ಕು (Hlā.). ದೇವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎರಡೆರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ (B. 4, 168). See B. 3, 3. 106; Bp. 46, 33.

ಎರಣ *ēraṇa*. The dung of a calf (ಕಡುವಿನ ಸಗಣ Smd. 33; -ಸಗಣ Kk. 69; ಕಡುವಿನ ಸೆಗಣಿ ಕೊ.; cf. ಎಣ್ಣೆ, ಎರುಲು).

ಎರದು ēradu. = ಎರೆದು. P. p. of ಎರೆ 4.

ಎರಪು ērapu. = ಎರಪು. (My.).

ಎರಲ್ ēral. 1. = ಎರಳ್ 1, ಎರಲ್, ಎರಲ್. (Śmd. 41).
Wind, air (ಅನಿಲ Kk. 16; Śm. 18).

ಎರಲ್ ēral. 2. ಎರಲು. = ಎರಳ್ 2, ಹೆರಲ್, ಹೆರಳ್. The braided or plaited hair of females (My.).

ಎರಲ್ ēral. 3. Playing, dancing, or frisking about. ಎರಲನ್ನು ದಿಂಕಿನ್ನು ಗೊಣ್ಣುಗಳೊಳಗೆ ಬಿನದವಾಟಂ (Śm.).

ಎರಲೆ ēralē. = ಎರಲೆ. An antelope, a deer (My.; T. ಇರಲೆ, Tē. ಲೇಡ). ಪುರಿ ಕರಡಿ ಎರಲೆ (Śmd. 129). ಆ ಎರಲೆ ಪೋದುವು (129). See Bh. 1, 20, 51; J. 28, 52. — ಎರಲೆ ಗುಡುವ. -ಕುಡುವ. = ಎರಲೆಗುಡುವ. — ಎರಲೆವಕ್ಕಿಗ. -ವಕ್ಕಿಗ. The moon (Ā. I, 107; II, 6).

ಎರವ ērava. See s. ಎರೆ 4.

ಎರವಣಿಗ era²-vaṇiga. A man who borrows. ಗಣ್ಣಿಗನ್ ಎರವಣಿಗಂ ಸರವಣ್ಣಿಗಂ ಪಟ್ಟಸಾಲಿಗಂ (Śmd. 233; Kāvy. I, 4, 2).

ಎರವಲ್ ēraval. -ಲು. = ಎರವು. (Bp. 51, 20; My.).

ಎರವಿಗ ēraviga. = ಎರವಣಿಗ. (My.).

ಎರವು ēravu. (fr. ಎರೆ 4). = ಎರೆ 2, ಎರಪು, ಎರವಲ್. (Śmd. 247). That is asked for or desired: an object of desire. 2, a thing which one desires to borrow;—a thing borrowed (for temporary use, as a book, a chair, etc.; C.; ಸಿಂ Nn. 150; T. ಇರವಲ್; M. ಇರವು; Tē. ಎರುವು, ಎರುವಲ್). ಎರವಿನಲ್ಲಿ (Nn. 150). ಎರವುಗಳು (Bp. 40, 58). ಎರವಿನ ಚಿನ್ನಾ ಧರಿಸಿ, ತಾನೂ ಅರಸಿ ಎನ್ನಲು. — ಎರವು ನಮ್ಮ, ನಿಜಾ ಮಹಿತ. — ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ದಾವು ದೊಳ್ಳು, ನೆರಮನೆಯಕ್ಕನ ಗಣ್ಣು ದಾವನಲ್ಲ (Prvs.). See Rāv. 1, 36; 11, 165. 3, the state of borrowing from one another: distant relationship, deficient affection or love (J. 2, 54; 4, 54; 26, 58); — difference, discordance; the state or quality of being adverse, hurtful or detrimental, that of impairing, damaging or endangering; deficiency; harm. ಅಪ್ಪವನ ವ್ಯಸನದ ಸಲುನಾಗಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಹ ಎರವಾಗುತ್ತಾರೆ (B. 4, 41; My.). ತಮ್ಮ ಜೀವಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹ ಎರವಾಗುತ್ತಾರೆ (4, 60; My.). ಸ್ವಾಧಾವಿಕಮಯ್ಯಿ ಎದುವದದಾನ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಎರವಾಗುವದು! (4, 223; My.). ತನ್ನ ರೈತರಿಗೆ, ಗುಡ್ಡದೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಇರಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಎರವಾದೀರಿ ಎನ್ನು, ಅವನೇಯ ಕೊಟ್ಟನು (5, 59). ನಿನ್ನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಎರವಾದೀತು (C.). See Bp. 1, 29; 61, 68. — ಎರವಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To grant an object of desire. ಎರವಿಕ್ಕಿದ ಬೆಲ್ಲದ ಮೊರೆ ಅಪ್ಪಾರ್ವಮ್ ಆಗಿ ಪೇದ್ದಿಂ ಕೃತಿಯಂ (Ch. v. 2). 2, to lend one a thing that he wishes to borrow (My.). — ಎರವೀ. -ಕ. = ಎರವಿಕ್ಕು. ಎರವನ್ ಕಾಯನು (Bp. 60, 15). — ಎರವು ಕೊಡು. = ಎರವೀ. ತಮಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಎರವು ಕೊಡ ಬೇಕೆನ್ನ... ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದ್ದರೆ (B. 4, 88). ಮಕ್ಕಳನ್ ಎರವ ಕೊಟ್ಟವರ್ ಉಣ್ಣೆ? (Bh. 1, 10, 18). — ಎರವು ತರು. To take a borrowed thing home. ಯಾಚಿತಕವೆನ್ನು ಕೇಳುವದದಾನ್ದ ಹೊನ್ನರ್ ಪಟ್ಟದು, ಎರವು ತನ್ನದಕ್ಕೂ ಹೆಸರು (Si. 300). — ಎರವು ಬೇಡು. To ask for what one wishes to borrow: to ask a loan. ಅಮಗದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಾದುವಾಗ ಮದ್ದಳೆ ಎರವು ಬೇಡಿದರನ್ನೆ (Prv.). — ಎರವುಮುಟ್ಟು. A thing borrowed; a thing that

one desires to borrow. ಎರವುಮುಟ್ಟು ಕೊಡು (= ಎರವಿಕ್ಕು No 2, C.). ಎರವುಮುಟ್ಟು ತೆಕ್ಕಿಕ್ಕು, to borrow (C.). — ಎರವುಮುಯಿ ಮುಟ್ಟು. Things of borrowing and returning. ಎರವುಮುಯಿಮುಟ್ಟು ಉಣ್ಣು ವಸ್ತುತ್ವರದೊಳಗೆ (Bh. 1, 10, 18).

ಎರಳ್ ēral. 1. = ಎರಲ್ 1, etc. (Śmd. 41).

ಎರಳ್ ēral. 2. ಎರಳು. = ಎರಲ್ 2, etc. (My.).

ಎರಲೆ ēralē. = ಎರಲೆ. An antelope, a deer (masc. and fem.), including e.g. the black and spotted antelopes (ಕಮಲ, ಮೃಗ Nn. 29; ಕೃಷ್ಣ, ಪೃಷ್ಠ 47; ಹರಿಣಿ, ಮೃಗ 95; ಮಾರುತಪ್ಪೇನು, ತಪ್ಪುರ, ಕೃಷ್ಣ Mr. 163; ಮೃಗ, ಕುರಂಗ, ಹರಿಣ, etc., ಬಿಂಕಿ Si. 168; ಕುರಂಗಿ, ಕದಲಿ Nr.; C.). ಬೋರೇ ವರ್ಣದ ಎರಲೆ, ಮಜ್ಜೇ ಎರಲೆ (ಕದಲಿ Si. 169). See ಗಣ್ಣಿ ರಕೆ. — ಎರಲೆಗುಡುವ. -ಕುಡುವ. The antelope-marked: the moon (Śm. 16).

ಎರಲ್ಲಿ ēral. = ಎರಲು (Śmd. 217. 221). Two. — ಎರಲ್ಲಿ. (Śmd. 217). Two bits, etc. — ಎರಲ್ಲಿರ. Two hands (Abh. P. 9, 112). — ಎರಲ್ಲಿದುರ. (Śmd. 69. 222). Two horses. — ಎರಲ್ಲಿಯ್ದು. (Śmd. 69). Two weapons. — ಎರಲ್ಲಿವರ. Two çavaras (C. Bp. 47, 37). — ಎರಲ್ಲಿರ. (Śmd. 217). Two rows, etc. — ಎರಲ್ಲಿವಿ. (Śmd. 11). Two kinds. — ಎರಲ್ಲಿನೆ. Two regions or sides (Grj. 3, 114). — ಎರಲ್ಲಿ. (Śmd. 222). Two measures, etc. — ಎರಲ್ಲಿ ದೆ. Two armies. ತಾಗಿದುವು ಎರಲ್ಲಿಡೆಯ ಅನೆಯರ್ ಅನಿಗರ್ (Abh. P. 13, 75). — ಎರಲ್ಲಿಲ. Two forces (Abh. P. 13, after 109). — ಎರಲ್ಲ್ಯಾಡು. = ಎರಡು ಮಾಡು. (Rāv. 6, 67). — ಎರಲ್ಲ್ಯಾತು. (Śmd. 197. 217). Two words. ಎರಲ್ಲ್ಯಾತಾಗಿ ಬದ್ಧಿಂ ಜಗದ್ವಲಯಕ್ಕೆ ಬಕ್ಕುಡಿ ಕಾಡನ್ ಆದ (Śmd. 217. 222 Māb. MS.). — ಎರಲ್ಲ್ಯಾಡು. (Śmd. 28). Two and three, etc. — ಎರಲ್ಲ್ಯಿಗಿ. Two parasols (Ā. Bp. 47, 37).

ಎರಿಲದ್ದು (ēril-addu=haddu). The Indian bustard, Eupoditis edwardii (Gz.).

ಎರುಬು ērubu. (= ಬರು 2). Dung, muck (T. ಎರು; Tē. ಎರುವು, ಎರುಗು; T. M. ಎಜ್ಜ, excrements of lizards, flies, rats, etc.; cf. ರೆಟ್ಟಿ). — ಎರುಬುಹುದುವು. An earth worm, a muck worm (ಮಜ್ಜಿಲತ, ಗಣ್ಣು ಪದ, ಕಿಂಜುಲತ, ಕೆಸದಿಲ್ಲಿಯೂ ತಾವನದ ನೆಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಹಂಚಿ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನಾ ಕೆನ್ನು ಹುದು Si. 89; cf. ಎರೆ 2). See ಹೆಣ್ಣು ಎರುಬುಹುದು.

ಎರಿ ēri. 1. (= ಎರೆ 2 & 3 p). A dark-red or dark-brown colour, a dark or dusky colour (Tē. ಎರಿ, ಎರಿಪು; T. ಎರುಣ್ಣ, blood; oopper; T. ಇರುಮ್ಪು, Tē. ಇನು ಮು, iron; T. ಇರುಳ್, the colour black); black grease for wheels (My.). 2, soil of a dark colour, black soil (ಭೂವಿಶೇಷ Śmd. Dh.; ಕೃತಿಭೇದ Śm. 104; ಅಸಿತರಣೆ, ಕೃಷ್ಣ ಮೃತ್ತಿಕೆ Mr. 98; My.). ಎರೆಯುಳ್ಳದೊನು ಭೂಮ್ಯುನ್ನರಮ್ ಅದು ಕೃಷ್ಣಭೂಮಿಯಕ್ಕುಂ (Nāgavarmanighaṇṭu p. 50). ಎರೆಯ ಭೂಮಿಯಂ ಕೃಷ್ಣಭೂಮಿ ಎನ್ನುದು (Hiā.). ರಾಗದಿನ್ನೆ ಎರೆಯನ್ ಅದಂ ಗವಾಯು ಮುಗಿಲ್ಲದಮ್ ಎನರ್ ಪರಿಯುತ್ತಮ್ ಇರ್ವ ನೆತ್ತರ ತೊಡಿಯಂ ಮರುಳ್ ತೊಳಸಿ ಪಾಯಿಸುತ ಇರ್ವು ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯೊಳ್ (Abh. P. 13, 66). ಹಿರಿವ ಪಾಪನ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುದುಗಿ, ಕರಗೊಡೇ ಪಾನೆ? ತಾ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದುದು ಎರೆಯ ಕಲ್ಲಿಣ್ಣೆ? (Si.). ಎರೆನೆಲ, ಎರಿಭೂಮಿ, ಎರೆಮಣ್ಣು, ಎರೆಹೊಲ, black soil (C.). — ಎರಿಗದ್ದಿಲೆ. -ಕದ್ದಿಲೆ. Sable darkness (Grj. 4, 73).

ಎರಿ ēri. 2. (= ಎರೆ 3 p). A worm that lives in orts (ಎವಡ್, ಎಂಜಲ್ವುದು Śmd. II, o. r. ಸೀಮುದ್; ಕ್ರಿವಿ

Sm. 104; Tē. ಎರಿ, a bait or prey of any kind, used to catch wild beasts, fish, etc.; M. ಇರಿ, bait, worms, Ascarides, etc.; a worm in general: a bait. See Bp. 21, 28; Riv. 5, 52. — ಎರಿಮುಡಿ. A lumpy mass of worms (Riv. 5, after 114). — ಎರಿವಟ್ಟು. -ವಟ್ಟು. Worm-cloth: silk (ಪಟ್ಟಿ Ct. II, 78). — ಎರಿವೆಡು. -ವೆಡು. Baits to become abundant (Abh. P. 13, 51, 122).

ಎರಿ ಓರೆ. 3. Food for animals, as for snakes, birds, etc. (ತಿಯಗ್ಗಾ ಸ ಸ್ಮದ. Dh.; ಭುಜಗಗಗ್ರಾ ಸ ಸ್ಮ. 104; ಹಕ್ಕಿಗ ಉಣಿಸು ಕೊ.; T. ಇರಿ, ಉಣಿಸು; M. ಇರಿ; Tē. ಎರಿ, a red earth-worm used as a bait; ಎರಿ, redness; food; T. ಇರಿ, ಇರಿಟ್ಟು, M. ಇರಿಟ್ಟು, Tē. ಎರಿಟ್ಟು, Kōḍagn ಎರಿಟ್ಟು, flesh).

ಎರಿ ಓರೆ. 4. To beg, to ask, to solicit (ಯಾಚ್ಛೆ ಸ್ಮದ. Dh.; S. 104; T., M. ಇರಿ). P. ps. ಎರಿದು (Abh. P. 12, 79), ಎರಿದು. — ಎರಿವಂ. = ಎರಿವಂ. One who begs, etc. (ಬೇಡುವಂ Ct. 1, 27; ಬೇಡುವನಂ Kk. 37). — ಎರಿವಂ. = ಎರಿವಂ. (ಬೇಡುವಂ, ಯಾಚಿಸುವಂ S. 47). ಎರಿವರ್ಗ or ಎರಿವರ್ಗ (S. 140).

ಎರಿ ಓರೆ. 5. = ಹೆರೆ, etc. The slough of a snake (J. 12, 13).

ಎರಿ ಓರೆ. (S. 59; whether = ಎರಿ?). Cf. ಎರಿ.

ಎರಿ ಓರೆ. = ಎರಿದು, ಎರಿದು. P. p. of ಎರಿ 2. — ಎರಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಎರಿದು ಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಎರಿಕ ಓರೆ. 1. Coming down, etc. (Bh. 2, 2, 103).

ಎರಿಕ ಓರೆ. 2. = ಎರಿಕ. Love, good will (ಪ್ರೀತಿ Kk. 68; S. 55, o. r. ಎರಿಕ; ಪ್ರಾಜ್ಞ N. 122, Mr. 488; Bh. 5, 1, 36; T. ಎರಿ, ಇರಂಗು, to be tender-hearted, gracious; ಉರುಕ್ಕು, affection). See ಕಟ್ಟಿದಿಕ ಸ. ಕಟ್ಟು 1.

ಎರಿಕಿಲ ಓರೆ. = ಎರಿಕಿಲ. A roof, a thatch (M. ಇರಿ, T. ಇರಿ, the eaves of a house). ಕೊಟ್ಟಿಗಿಯ ಎರಿಕಿಲ (ಪಟಲ, ಛದಿಸ್ N.).

ಎರಿಕಿಲ ಓರೆ. 1. = ಎರಿಕಿಲ. ಮನೆಯ ಎರಿಕಿಲ (ಪಟಲ, ಛದಿಸ್ N.). ರಾಶಿಸಿದಂ ಕುರಿವ್ವಂ ಸೌಧಾಗ್ನಿನಿಲಯದ ಎರಿಕಿಯ ವಸುವನ್ ಒದವಿದ ಅಗ್ನಿದ ಪೂಜದ ಬಲದ ಬಲ ಎನಿಸಲ ತಿರುವನು (J. 28, 55).

ಎರಿಕಿಲ ಓರೆ. 2. = (ಎರಿಕಿಲ), ಎರಿಕಿಲ, ಎರಿಕಿಲ, ಎರಿಕಿಲ. A wing; a fin; an arm (ಪಕ್ಷಿ N.; ತನೂರುಕ, ಗರುತ್, ಪಕ್ಷಿ, ಪಕ್ಷಿ, etc. Hk.; T. ಇರಿಗು, ಇರಿಕಿಲ, ಚಿರುಗು; M. ಇರಿಗು, ಎರಿಗು; Tē. ಎರಿಕಿಲ, ಎರಿಕಿಲ; Tē. also: a rib; Cf. ಎರಿಗು?). ಎರಿಕಿಯ ಮೊದಲು (ಪಕ್ಷಿ, ಪಕ್ಷಿ ಮೂಲ Hk.). See Bh. 3, 13, 34; J. 6, 8; 28, 36.

ಎರಿಗಿಸು ಓರೆ. To cause to bow, to bend down, etc. (Abh. P. 12, 12; J. 3, 3; 8, 8).

ಎರಿಗು ಓರೆ. 1. To bow, to be bent; to make obeisance to; to crouch; to come down; to alight, to perch; to fall upon, to attack, (to strike); to enter, to join; to accrue to (ಪ್ರಾಜ್ಞ ಸ್ಮದ. Dh.; ಪೂರ್ವಗಿಯಾಗು 183, 194 Cm.; ಬರೆ 218; ಮೊದಲು, ಪೂಯ ಕೊ.; C.; Tē.; T. ಇರಿಗು, ಇರಿಗು; M. ಇರಿಗು; T. ಎರಿಗು; see s. ಇರಿಗು 2). ಎರಿಗುರಗು (ನತ, ನಮ್ರ, ಬನ್ನರ Hk.). ಎರಿಗುರಗು (ನತ, etc. Mr. 454). ಪಕ್ಷಿ ಎರಿಗುರಗು (ತಂಗು ಕಂ Kk. 86). ಪಕ್ಷಿ ಎರಿಗುರಗು (ತಂಗು ಕಂ S. 30). ಎರಿಗುರಗು ಮೂರುಕವನು (ನತನಾಸಿಕ N.). ಗುರುವಿಗೆ ಎರಿಗುರಗು (S. 159). ಅರೆ ಎರಿಗುರಗು ನೈವಕುಂಗಂಗೆ? (171). ಅರ್ಕೇಸ್ವರಗಂ ತವ ಮೂರ್ತುಂ ಕದ್ರಿ, ಸಿದ್ಧಿಲಿಲ ಎರಿಗುಗುಂ (267). ಮೂರ್ತಿಯಟ್ಟು

ಎರಿಗುರಗು ತವದಿಂ ಕೊರ್ವದ ಎರಿಗುಲಂ (135 Mq. M.). ಕೆಯ್ಯು ವಂ ದುಳವಿಸುತ, ನಿನ್ನಂ ಭೇದಿಸುವೆನೆನ್ನು, ಎರಿಗುರಗು (Bp. 32, 35). ಎರಿವ ಕರಧರದ ತುರುಗುರ (Riv. 1, 120). See S. 58; 98; Cpr. 7, 55. 60; Abh. P. 7, 72; 12, 12; Bp. 11, 10; 23, 6; 36, 35; 40, 58; 46, 59; 47, 64; 49, 36; 57, 32; Grj. 2, 105; Bh. 1, 8, 58; 1, 10, 33; 2, 13, 8, 13; Riv. 2, 39, 50; 5, 21; 6, after 11 & 23; 8, 105; 13, after 104; J. 2, 14, 50; 4, 10, 44; 15, 10; 28, 44; 31, 30; Si. 249; ರೇವು. — ಎರಿಗುರಗು. rep. (Bp. 26, 29; 31, 5; 60, 29).

ಎರಿಗು ಓರೆ. 2. A bow, an obeisance (ನಮಸ್ಕಾರ Kk. 34, S. 34; ಪೂರ್ವದಿಕ S. 84).

ಎರಿಗು ಓರೆ. 3. = ಎರಿಗು 1). The quality or behaviour of a simpleton (ಗಾಮ್ನತನ S. 84).

ಎರಿಗುಹ ಓರೆ. Bowing; coming down; perching; etc. ಪಕ್ಷಿ ಎರಿಗುಹ (ತಂಗುಕ S. 12; Ct. II, 101).

ಎರಿಕೆ ಓರೆ. = ಎರಿಕೆ 2. (ಪಟ್ಟಿ, ಪಕ್ಷಿ Kk. 69; ಪಟ್ಟಿ S. 30; ಪಕ್ಷಿ 78; Abh. P. 14, 146; Riv. 5, after 55). ನಿಳಯ ಎರಿಕೆಯ ಬಣ್ಣ (ಪರಿಣಿ Hk.). ನಮ ಮಾಸಿದ ಎರಿಕೆಗಳಂ ಕಲಹಂನೇಗ್ ಎಮ್ಬದು (Hk.).

ಎರಿಕು ಓರೆ. = ಎರಿಕು. To sprinkle; to scoop; to scatter; to strew; to cast; to sow (My.; T. ಇರಿಕು; see ಇರಿ 1, ಎರಿ 2).

ಎರಿಕುವಿಕೆ ಓರೆ. Strewing, casting, etc. ಕೆಳಕ್ಕೆ ಜಾಡು ಬನ್ನ ಕಾಡನ್ನು ರಾಶಿಯ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎರಿಕುವಿಕೆ (Si. 400).

ಎರಿತಿ ಓರೆ. (Ir. ಎರಿತಿ). A mistress: the wife of Kāma (ಇಚ್ಛಾಕಾರ್ Ct. II, 119; T. ಇರಿತಿ, the mistress of a house).

ಎರಿದು ಓರೆ. = ಎರಿ, ಎರಿದು. P. p. of ಎರಿ 2.

ಎರಿವ ಓರೆ. A hill-tribe (in Kōḍagu; M.; T. ಇರಿವ, T. ಇರಿವು, a hill; Tē. ಎರಿವುನಾಣ್ಣ).

ಎರಿ ಓರೆ. To be all, entire, full or complete (ಸಮಗ್ರತ್ವ S. 58; Dh.; Cf. ಎರಿ, ನೆರಿ, ಇರಿ 1 & 2; Tu. ಎರಿ, to be full). Cf. ಎರಿ?

ಎರಿಕ ಓರೆ. = ಎರಿಕ 2, q. v.

ಎರಿಕ ಓರೆ. 1. The state of being a master or husband (ಪತಿತ್ವ S. 58; Dh.). 2, a master (ಕರ್ತೃ S. 117; T. ಇರಿಕ). — ಎರಿಕಿಯ. -ಅ 3. A master, a king; a husband (ಪಾಲಕ Ct. I, 82; ಅಣ್ಣ, ಬಲ್ಲಹ, ಅಧಿಪತಿ S.; Abh. P. 10, 8; T. ಇರಿಕಿಯ, M. ಇರಿಕಿಯ). ನಾಡೆಪಿಯಂ (S. 161). ಜಗದ ಪಿಯನೇ ಬಲ್ಲಂ (J. 4, 10). See ಇಂಗಡಲ ಕುವರಿಯಪಿಯ, ಇರು ಕೆಲಿಯ, ಕುವರ್ವೆಟ್ಟಿಯ, ಪಗಲಿಯ, ಬಲ್ಲೆಯ, ಎರಿಕಿಯ, ಮುನ್ನೀರಿಯ; J. 2, 46. — ಎರಿಕಿಯ. -ಅ 3. A mistress, a queen. See ಮಾತೆಯ. — ಎರಿಕಿಯ. -ಪಟ್ಟು. A royal fillet or tiara: eminent, chief (Abh. P. 4, 41; 7, 72).

ಎರಿಕ ಓರೆ. 2. To pour any liquids; to pour; (ಪ್ರವೃತ್ತವಾನ S. 58; Dh.; S. 117; C.; T., M. ಇರಿಕ, T. ಇರಿಕ; see ಎರಿಕ); to cast, as metal; to overflow, to cover with water, to bathe (C.). P. ps. ಎರಿ, ಎರಿದು, ಎರಿಕು. ಮರಕ್ಕೆ ಎರಿ ನೀರಂ (S. 115). ಮರಕ್ಕೆ ನೀರಂ ದಾವ ಹರಿಕ (ಅವಾಳ Hk.). ಮರದ ಮೊದಲಿ ಉದಕವನ್ ಎರಿ ವ ಕಟ್ಟಿ (ಅವಾಳ N.). ನೀರದವಾತಂ (ನೀರವಟಿಗಂ S. 46). ಇದು ಮರಕ್ಕೆ ಎರಿ ನೀರ ಕಾಲುವೆ (ಅವಾಳ, etc. Mr. 108). ಇದು

ದ್ರೋಣೀ, to pour water on a person's prosperity in order to quench or destroy it (C.; Ss. 94). ಸಾಲಕ್ಕೆ ನೀರಿದಿ, to quit a debt, to grant acquittance of a debt (C.). ಪಂಡಲೋ ಹವನ ಎದಿರು (Bp. 23, 24). ಎದಿರು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ತಿರುಗ ಕೇರ ಬೇಡ (Prv.). ಮೆಯ್ಯೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೂಸು, ಬಿಸಿನೀರಿನ ನನ್ನನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಎದೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು (B. 1, 24). ಪರಾಗಿಗರನ್ನು ಎದೆಯ ತಕ್ಕದೊಡ್ಡು ಧಾತು (B. 4, 141). See Bp. 9, 12; 15, 10; 18, 8; 31, 14; 41, 21; 43, 30; 44, 2; 50, 55. 60; 58, 22; 59, 1. 2. 3. 26. 27. 28. 29. 30. 42; Rāv. 8, 117; J. 3, 9; 28, 17; Ss. 42; Dp. 148; ಧಾರೆ. — ಎದಿ ಎದಿ. rep. (Bp. 6, 28; 58, 22; 60, 49).

ಎದಿ ಕ್ಷೇ. 3. = ಎಲೆ 3. Pouring: fitness for being poured. — ಎದಿಯವು. — ಅಪ್ಪ. = ಎಲೆಯವು. A sweet rice-pancake (My.). — ಎದಿವಡ್ಡು. — ಹಡ್ಡು. To apply streams of water (Grj. 4, after 26).

ಎದಿಯಿಸು ಕ್ಷೇಯಿಸು. To cause to pour, etc. (My.).

ಎದಿಸು ಕ್ಷೇಯಿಸು. = ಎದಿಯಿಸು. (My.).

ಎರ್ಕೆ ಕ್ಷೇ. = ಎಕ್ಕೆ q. v., etc. Tbh. of ಅರ್ಕೆ (Smd. 345. 364. 39; Ss.).

ಎರ್ಕು ಕ್ಷೇ. = ಎರಕು. (My.).

ಎರ್ಕು ಕ್ಷೇ. = ಎರಕು, etc. (B. 5, 33). — ಎರ್ಕನೆಯ. = ಎರಕನೆಯ. (B. 5, 38. 55. 86. 223). — ಎರ್ಕವರ. = ಎರಕವರ. (B. 3, 74; 5, 252). — ಎರ್ಕರ್ಕು. = ಎರಕರಕು. (B. 5, 18. 34).

ಎರ್ತ ಕ್ಷೇ. (Smd. 247). ಎತಂ, ಓತಂ, ಎರ್ತಂ, ಪೂರ್ತಂ (247). Cf. ಎರ್, ಎರು?

ಎರ್ತ ಕ್ಷೇ. Tbh. of ಎರ್ತು. (My.).

ಎರ್ಕು ಕ್ಷೇ. = ಎರು 4, ಎರು. P. p. of ಎರ್. Having risen (Abb. P. 7, after 7). ದೇವತಾದ್ವಾರೋದ್ಧೇಶದೊಳ ಎರ್ಕು, ತಂಬುನು ಭು ಭೂ ಭೂ ಎನ್ನು ಪೂರಯ್ದಂ (Smd. 12 Mqb. MS.). ನವಿರಾ ಇದಿರ್ದು ತನುವಿನೊಳು ಪರಾಚನಲು (Rāgbb. 17, 64).

ಎರ್ಕು ಕ್ಷೇ. = ಎಲೆ 1, etc. (Smd. 55; ಉರ 48 Cm.; ಗುಣ್ಣಿ ಗೆ Ssm. 84; Abb. P. 15, 78). ಪೂಜನ ಎರ್ಕು (Rāv. 5, 118). — ಎರ್ಕು ಗಾಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. (Smd. 167). A bear's ruler, a husband. ಎರ್ಕುಗಾಣ್ಣ ಎನ್ನ ರನನ್ ಎಲ್ಲದೊಳೆ? (136. 167). — ಎರ್ಕುಗಿಡು. — ಕಿಡು. Courage to fail. ಎರ್ಕುಗಿಡೆ ಇರು ಜನನಿಟ್ಟುರಕ್ಕೆ! (Smd. 68). — ಎರ್ಕುಗುಣ್ಣ. — ಕುಣ್ಣ. = ಎರ್ಕುಗುಣ್ಣ. (Abb. 1, 29). — ಎರ್ಕುಗಿಡು. — ಕೊಡು. = ಎರ್ಕುಗಿಡು. (R.). — ಎರ್ಕುಗೋಳ. — ಕೋಳ. To take courage; — to take to heart. ಬಿನವಿಸುವನೆಗಮ್ ಎರ್ಕುಗೋಣ್ಣಂ (Smd. 294, o. r. in Mqb. ಎರ್ಕುಗೋಣ್ಣಂ). — ಎರ್ಕುಗೋಳು. — ಕೋಳು. To captivate, to fascinate. ಅದಾಗವಿಗ ಕವಿತೆ ಬುಧರನ್ ಎರ್ಕುಗೋಳುಸುಮೇ? (Smd. 78). — ಎರ್ಕುಪಡೆ ದಿ. — ತದಿ. The bear's door to open (Abb. P. 10, 8). — ಎರ್ಕು ಪಾಡು. The heart to palpitate (Abb. P. 9, 28). — ಎರ್ಕು ಯಾಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. = ಎರ್ಕುಗಾಣ್ಣ (Smd. 167). — ಎರ್ಕುಯೊಡೆ. — ಒಡೆ. = ಎಲೆ ಒಡೆ. (Abb. P. 7, 88). — ಎರ್ಕುವತ್ತು. — ಪತ್ತು. To become settled in the mind (ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳೆ II, 12). — ಎರ್ಕುವಾಯ್. (Smd. 55, o. r. in Mqb. ಗೆರ್ಕು). — ಎರ್ಕುಪಾಡು. A palpitation of the heart; a heaving of the breast; a sob (ಗುಣ್ಣು Ssm. 79).

ಎರ್ಕು ಕ್ಷೇ. = ಎಬ್ಬು, etc. To rouse. ಸಾರ್ವಿಡಿದು ಸೂಸುವ ಧವಲಚಾಮರಂಗಳನ್ನೆ ಅಂಡೆವಿಟ್ಟು ಎರ್ಕುವನ್ನೆ (Rāv. 13, after 77). — ಎರ್ಕುಟ್ಟು. = ಎಬ್ಬುಟ್ಟು, etc. (Abb. P. 10, after 186; 10, 200; 15, 65).

ಎರ್ವಿಸು ಕ್ಷೇ. = ಎಬ್ಬಿಸು, etc. (Abb. P. 13, 47). ಉರ್ವರೆಯ ಶಾಲಿಗರ ಪಾಲ್ದಿನೆಗೆ ನಭದಿಂ ಮುಗುರ್ವ ಗಿಳಿವಣ್ಣುಗಳನ್ ಉರಿಯುಣ್ಣ ಪಾಮರಿಯರ್ ಎರ್ವಿಸಿದೊಡೆ (J. 3, 5).

ಎಲೆ ಕ್ಷೇ. 1. (= ಎಲೆ 2), ಎಲಾ. (My.). See ಎಲೆಗೆ, ಎಲವು, ಎಲಾ, ಎಲೆ 1.

ಎಲೆ ಕ್ಷೇ. 2. = ಎಲೆ 2. — ಎಲಹೂರಿ. N. of a plant (ಕರ್ಕ, ಕರ್ಕ Mr. 133 in three MSS., one MS. ಕ್ಕರ್ಕ, and one ಎಲೆ ಹೂರಿ).

ಎಲಗ ಕ್ಷೇ. Having a leaf or leaves. See ಎನ್ನಲಗ.

ಎಲೆಗೆ ಕ್ಷೇ. Ho! oho! (used in calling to females, Bp. 14, 30; J. 10, 26. 31; My.).

ಎಲೆಗೆ ಕ್ಷೇ. = ಎಲೆಗೆ No. 1, etc. The jujube (ಕರ್ಕು N.; My.). — ಎಲೆಚೆಯ ಬಳ್ಳಿ. The bottle gourd, Lagenaria vulgaris Ser. (St. & Pl.). — ಎಲೆಚೆಯ ಹಣ್. A ripe jujube (Bp. 18, 16).

ಎಲೆಗೆ ಕ್ಷೇ. = ಎಲಾಚೆ. (ಕಾಲಾಂಗ, ಎಲಕ್ಕೆ Mr. 141, one MS. ಎಲಚೆ).

ಎಲಬು ಕ್ಷೇ. = ಎಲವು, ಎಲಬು, etc. (My.).

ಎಲರ್ ಕ್ಷೇ. = ಎಲರ್ 1, etc. (Smd. 41). Wind, air; breath (ಪವನ ಕ್ಷೇ. II, 10; ಅನಿಲ Kk. 16, Ssm. 13). ಎಲರ್ಗರ್ (Smd. 52). See Rāv. 2, 35; 5, 34. 44; 9, 30; Ss. 1, after 79; J. 15, 3; ಎಲೆವಲರ್, ಕಮ್ಮಲರ್, etc. — ಎಲರುಣಿ. — ಉಣಿ. Air-eater: a serpent (ಭುಜಗ ಕ್ಷೇ. I, 10; II, 17). — ಎಲರುಣಿಗ. — ಉಣಿಗ. = ಎಲರುಣಿ. (R.). — ಎಲರುಣಿಯ ಪಕ್ಕು. Who reposes on a serpent: Upendra, Visbnn (Ssm. 6). — ಎಲರುಣಿವಕ್ಕು. — ಪಕ್ಕು. Upendra (Kk. 7, o. r. — ಪದ್ಧು). — ಎಲರುಣಿವಗಿಯ. — ಪಗಿಯ. The enemy of serpents: Garuḍa (Ssm. 6; ಬಲಗರುಡ Kk. 8). — ಎಲರುಣಿವಸಿ. — ಬಸಿ. Who has a serpent round his belly: Gaṇapati (Ssm. 4; ಎನಾಯಕ Kk. 5). — ಎಲರುಣಿವದ್ಧು. — ವದ್ಧು. = ಎಲರುಣಿವಕ್ಕು, q. v. — ಎಲರುಣಿವೆದೆಯ. — ವೆದೆಯ. Who has a serpent for his bow-string: Īśvara (Ssm. 2; ಶಿವ Kk. 4). — ಎಲರ್ಗೇಯ. The wind's friend: fire (ಅನಿಲ, etc. Ssm. 11; ಕಿರ್ಕು Kk. 21). — ಎಲರ್ವಟ್ಟು. — ಬಟ್ಟು. The wind's path: the sky (ಅವ್ವುರ, etc. Ssm. 14). — ಎಲರ್ವಟ್ಟು. — ಬಟ್ಟು. The ascending node traversing the heavens (R.). — ಎಲರ್ವಟ್ಟುವಾ. — ಪಾ. The sky-serpent: Rābnn (Ssm. 17).

ಎಲರ್ಕು ಕ್ಷೇ. To make vigorous, to enliven (ಚೇತನಕರಣ Smd. Db.; T. ಇಲರ್, ಚಿಲರ್, to rise as the hairs of the body; to apront, cf. ಇಗರು 2? Tē. ಎಲರುಚು, to arise, appear; to be produced, manifested = ಅತಿ ಯೆಡು).

ಎಲಲ್ ಕ್ಷೇ. = ಎಲೆ, etc. (Smd. 42).

ಎಲವ ಕ್ಷೇ. (Smd. 16, o. r. in Mqb. ಎಲೆ). The Seemul or silk-cotton tree, Bombax heptaphyllum Roxb. (T. ಇಲವ, ಇಲವು; M. ಇಲವ, ಇಲವೆ. See ಕರಿಮೆಲವ, ಕಿಲಯ, ಕೆಚ್ಚನೆಯ. ಎಲವದಲಿ ಫಲಮ್ ಉಣ್ಣೆ (Bp. 30, 28). — ಎಲವದ ಮರ. = ಎಲವ. (ಪಿಞ್ಣಲೆ, ಪೂರಣಿ, ಮೋಡೆ, ಸ್ಥಿರಾಯು, ಶಾಲಿಲಿ Nr.; ಕುಕ, ಶಾಲಿಲಿಕುಕ Nr. 158; ಪಿಞ್ಣಲೆ, etc., ಬೂರುಗದ ಗಿಡ, ಚಕ್ಕುಮುಕ್ಕು ಹತ್ತಿಯ ಗಿಡ, ಬೆಣ್ಣುಹತ್ತಿಯ ಗಿಡ Ss. 132). — ಎಲವದ ಮೇಣ. The gum or resin of the silk-cotton tree (ಪಿಞ್ಣಲೆ, ಶಾಲಿಲಿವೇಣ್ಣು Ss. 133). — ಎಲವೂರ್. N. (Bp. 13, 1).

ಎಲವು ಕ್ಷೇ. = ಎಲವು, etc. (My.). ಹೊಟ್ಟೆ ಸೂರಗಿ, ಎಲವನ ಪಂಜರ ಮಾತ್ರ ಉದಾಯಿತು (B. 5, 94).

ಎಲವೊ ಲೆ1-04. ಎಲವೊ ಲೆ1-03. Ho! o! oh! (C.). The character of this interjection is generally too strong for common conversation, occasionally even rough and fierce. See e. g. Śmd. 164; Bp. 9, 8, 10; 20, 22; 28, 17, 24; 49, 43; 50, 24, 27; 51, 35; 52, 29, 36; 58, 64; 60, 41; Bh. 1, 10, 30; Rāṣ. 6, 36; J. 12, 17, 21, 29, 41; Dp. 172. — ಎಲವೆಲವೊ. ಎಲ-ಎಲವೊ. rep. (J. 12, 38; 31, 33).

ಎಲಾ ಲೆ1-05. O! etc. (C.). An exclamation of a familiar and friendly character, used in calling or directly addressing any person. See e. g. B. 1, 3; 3, 1, 78, 125; 4, 42, 44, 91. Cf. ಎಲೆ s. ಎಲೆ 1. Remark: when ಎಲಾ is met with in Kannada MSS., it is difficult to decide whether it or ಅಲಾ is meant.

ಎಲಾಂ ಲೆ1am. = ಎಲಾಂ. (S. Mhr.).

ಎಲಿ ಲೆ1. = ಇಲಿ 2. — ಎಲಿಯಾಲು = ಇಲಿಯಾಲು, etc. (ಮೂವಕ ಪರ್ವ Si. 143).

ಎಲು ಲೆ1u. = ಇಲುನು, etc. A bone (ಅಸ್ಥಿ Nr., Śm. 32; ಧಾತು, ಅಸ್ಥಿ, etc. Mr. 395; My.; Tu.; T. ಎನ್ನು, ಎಲುಮ್ಬು; M. ಎಲುಮ್ಬು; Tē. ಎಮ್ಬು). ಎಲುಗ (ಮೂಳೆ Bhn. 31). ಬರಿಯ ಎಲುಗ ಸಮೂಹವು ಬೆನ್ನ ಎಲುಗ ಸಮೂಹವು ಕ್ರಮದಿನ್ನ ಪಾರ್ಶ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎನುಗು (Nr.). ಎಲುವನ್ನಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತಿದ ಗೋಡೆ (ಎಡೂಳೆ, ಎಲೂಳೆ Nr.). ಒಡಲ ಎಲು (ಅಸ್ಥಿ, ಪಂಜರ, ಕಂಕಾಲ Mr. 397). ಕೆಯ ಕಾಲ ಎಲು (ನಲಕ, etc. 397). ಎಲುವ ನಾಯ್ಕಂ ಹೊಲೆಯಗಂ, ಮಾಂಸವನು ಮುಟ್ಟಿಗೆ (Bp. 21, 44). ಎಲು ಇಲ್ಲದ ನಾಲಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬೊಗರುತ್ತದೆ (Prv.). See Bp. 39, 83; 57, 23.

ಎಲುಗು ಲೆ1ugu. = ಅಲುಗು 1. To shake (v. t.). ಕೆಯ್ದು ಗಳನ್ ಎಲುಗದವು ಬಿಡಿಸಿದ ತೋರ್ಗ (J. 4, 45).

ಎಲುಬು ಲೆ1ubu. = ಎಲು, etc. (C.). — ಎಲುಬುಸನ್ನುಕಗದ. A high shrubby plant, Rhinacanthus communis Nees (Z.). Cf. ಎಲುನುಸನ್ನಿಗದ.

ಎಲುವು ಲೆ1uvu. = ಎಲುಬು, etc. (C.; ಕೀಳಸ, ಕುಲು, ಅಸ್ಥಿ Si. 206). ಪಕ್ಕದ ಎಲುವು (ಪರ್ಕು 206). ಎಲುವುಗಳು (198). ಎಲು ವುಗ (205). ಎಲುವುಗಳಲ್ಲಿ (204). ಎಲುವಿನ ಗೋಡೆ (107). See B. 3, 123; 5, 243. — ಎಲುವುಸನ್ನಿಗದ. (ಎತಲೈ, ವನ್ನಿ ಕೆ Si. 446; cf. ಎಲುಬುಸನ್ನುಕಗದ).

ಎಲೆ ಲೆ1-03. 1. ಎಲೆ ಲೆ1-02. O!, etc. (My.). Its use is that of ಎಲಾ. See e. g. Śmd. 68, 151, 152, 153, 155, 272; Bp. 1, 55; 5, 1; 11, 3, 10, 45; 13, 5, 7; 14, 13; 15, 19; 16, 27; 18, 67; 24, 78; 29, 19; 32, 58; 39, 50; 45, 14, 22, 25, 39, 48; 47, 53; 48, 8; 52, 19, 43; 53, 34, 63; 56, 51; 58, 28; 59, 46; Bh. 1, 8, 61, 77; 2, 13, 36; Rāṣ. 2, 48; 5, 119, 125; 7, 98; 13, 11, 102; Rām. 26, 22; J. 6, 1; 28, 35; 29, 17, 28, 36; B. 2, 34. 2. = ಎಲೆ 3, ಎನೆ 2. (My.). — ಎಲೆಎಲೆ. rep. (ಫಠಫಠ Kk. 43; Śm. 60). See Śmd. 151; Bp. 38, 19; 49, 9; Rāṣ. 6, 34. — ಎಲೆಲೆ. rep. It is used in remembering (āmanāpa), deliberation (vicāra), and addressing (āmanāpa, Śmd. 394). See Bp. 9, 31; 20, 8; 32, 24; 34, 9; 45, 42; 49, 23; J. 12, 40.

ಎಲೆ ಲೆ1. 2. = ಎಲ 2. A leaf (ಪತ್ರ, etc. Nr.; Si. 122, 451, 465; ಪರ್ವ Nr. 9; ಪತ್ರ, ಪರ್ವ 39; C.; Abh. P. 7, 89; Tu. ಎಲೆ, ಎಲೆ; T. ಇಲೈ; M. ಎಲೆ; Tē. ಅಳು, ರೇಳು); the blade of a knife, etc. (My.). 2, the leaf, i. e. betel leaf (C.; T. ಇಲೈ); a leaf-plate. ಮರದ ಎಲೆ (ಒಪ್ಪ, ಪರ್ವ, ದಲ, ಪತ್ರ, etc. Hlā.). ಮರದಪತ್ರಣ ಎಲೆ ಲವಿ

ಮರದು (Śmd. 115). ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೊಡಮ್ ಎಲೆ ಕದಿಲ್ಲವು (297). ಒಣಗಿದಲೆ (ಪದಗಂ I). ಹೂವಿನಲೆಯ ಅಕಾರಂ (Hlā.). ಸೀಲೆಗಳ ಎಲೆಗಳ ಧ್ವನಿ (ಮರ್ಮರ); ಎಲೆಯನ್ ಉಟ್ಟವನು (ತಬರ); ಇಂಗಿನ ಎಲೆ (ಇರವಿ, ಪಾಪುಕೆ Nr.). ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತರು, to sit over the leaf-plates, i. e. to sit at dinner (B. 4, 198; My.). ಸದೆ ಎಲೆ ಸೂಪು (Bp. 16, 22). ಎಲೆಗೆ ಕಾಯಿ ಮದಿ, ಕಾಯಿಗೆ ಎಲೆ ಮದಿ. — ಎಲೆ ಮೆಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆನ್ನು ತಲೆ ಅರಾಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). ಜಲಕಣಕಲಿತದಲಂ ನೀರ್ವಳಿದು ಇಟ್ಟ ಎಲೆ ಆಗಿ, ನಲಿನ ಕೆಲದಟ್ಟಿಗಳ ಇಟ್ಟು ಎನಿಸಿ ವಿಶಬಾಹುಂಗರ್, ಕೊಳನ್ ಎನಿದುಮ ರಾಜಹಂಸದ ಅವುತಣದ ಎದೆ ಪೋರ್ (Rāṣ. 12, 22). See Prv. s. ನೆಲ, ಬೇರು. — ಎಲಿಡೆ. — ಅಲಿಡೆ. Betel leaf and areca nut (C.). ಎಲಿಡೆ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು, to put ēlāḍikē into one's mouth (C.). ಎಲಿಡೆ ಹಾಕುವ ಬಟ್ಟೆ (ಹದವ G.). ಎಲಿಡೆ ಕೆಯ ತಿತ್ತಿ (My.) = ಎಲಿಡೆಯು ಚೀಲ (C.). — ಎಲೆಕಳ್ಳಿ. = ಎಲೆ ಗಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಎಲೆಕಾವು. The heat of leaves that have been held towards a light or a fire. ಎಲೆಕಾವು ಕೊಡು, to apply such hot leaves to alleviate pain (S. Mhr.). 2, = ಎಲೆತುಮ್ಬು. (My.). — ಎಲೆಗತ್ತರಿ. — ಕತ್ತರಿ. A leaf split in the form of a pair of scissors, with which the head of a hoy is touched before the first tansure (S. Mhr.). 2, a pair of scissors to shear wool (My.). — ಎಲೆಗಳ್ಳಿ. — ಕಳ್ಳಿ. A thorny and milky shrub or tree, Euphorbia nirulia Ham. (St. & Pl.; ಮಹಾತರು, ವತ್ತು Mr. 136; ತಕ್ಕ 517). 2, the prickly pear, Opuntia dillenii Haw. (S. Mhr.; Z.). 3, = ಅವುಡಲ No. 2 (My.). — ಎಲೆಗುದ್ದಲಿ. A bread guddall (My.). — ಎಲೆಡೇರು. A kind of sorplen. ಎಮ್ಮೆಡೇರುನ್ನು ವೃಕ್ಷಿಕ್ಕ, ತೂಕುಕಟ್ಟಿ; ಎಲೆಡೇರುನ್ನು ಎಮ್ಮರು (Nr.). — ಎಲೆ ತರಲೆ. To get leaves, to sprout (ಪಲ್ಲವಪ್ರಾಪ್ತಿ Śmd. Dh.). — ಎಲೆತುಮ್ಬು. The stem of a leaf (C.). — ಎಲೆತೊಟ್ಟು. = ಎಲೆತುಮ್ಬು. (ವನ್ನಿ Si. 123; My.). — ಎಲೆದಟ್ಟಿ. — ತಟ್ಟಿ. A plate for keeping betel leaf in (My.). — ಎಲೆದೋಟಿ. — ತೋಟಿ. A betel garden (C.). — ಎಲೆನಾಗರ. A small and dangerous snake found in the foliage of the plantain and betel (My.). — ಎಲೆಪೆಟ್ಟಿ. A bundle of betel leaves (C.). — ಎಲೆ ಬಿಡು. To send forth leaves, to sprout, as a tree (G. 188; C.). — ಎಲೆಮಿಡೆ. A green locust (My.). — ಎಲೆಯ ನಾರು. The fibre or vein of a leaf (ಮಾಧಿ Nr.; My.). — ಎಲೆಯ ಬಳ್ಳಿ. The creeper called betel-leaf pepper, Piper betle Lin. (ತಾಮ್ಬಲವಲ್ಲಿ, ನಾಗವಲ್ಲಿ Nr., Hlā.; C.). — ಎಲೆಯಮ್ಬು. — ಅಮ್ಬು. An arrow with a point in the form of a leaf (Rāṣ. 5, 52). Cf. ಬೋದೆಯಮ್ಬು. — ಎಲೆಯುಗುರು. — ಉಗುರು. A kind of a nail-like knife that can be fixed on the top of a finger. In gathering betel leaves one is fixed on the thumb and another on the fore-finger to pinch the leaves off (C.). — ಎಲೆವನಿ. — ಪನಿ. A drop on a leaf. ಚವಲಕು ನಿಡು ಗೋಡಂ ಸಳಿದು ಅಲುಗೆ ಸೂಸುವ ಎಲೆವನಿಗಳ (Rāṣ. 9, 24). — ಎಲೆವನೆ. — ಮನೆ. A leaf-house, an arbour or a hut made of leaves. ಎಲೆವನೆಯ ಹೊದವಣ್ಣನು (Rām. 3, 6, 5). — ಎಲೆವರದು. — ಪರದು. Betel-leaf trade. ಎಲೆವರದಾದು, to carry on such a trade (Śmd. 240). — ಎಲೆವಸ್ತ್ರ. A colored handkerchief (C.). — ಎಲೆವಳ್ಳಿ. — ಬಳ್ಳಿ. = ಎಲೆಯ ಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.; My.). — ಎಲೆವಟ್ಟು. A metal spoon with a round blade or basin (My.).

ಎಲೆ ಲೆ1. 3. = ಎಲೆ 3. — ಎಲೆಯವು. = ಎಲೆಯವು. (My.; Si. 814).

ಎಲೆಗಾದಿ ಲೆ1-03. A male betel-seller (C.).

ಎಲೆಗಾರ್ತಿ ಲೆ1-03. A female betel-seller (C.).

ಎಲೊ ६1a1-६4. ಎಲೋ ६1a1-६3. O! etc. (ಭೋ G.). — Its use is that of ಎಲಾ, or ಎಲೆ 1 No. 1, perhaps connected with a little more force and resembling ಎಲವೊ. See e. g. Bp. 49, 9. 10; 55, 5. 52. 61; 51, 65; 52, 35; 60, 6; 61, 18; B. 2, 21. 47; 4, 90. 91.

ಎಲ್ಲಿ ६1b1. = ಎಲೆ No. 1, etc. (My.).

ಎಲ್ಲು ६1bu. = ಎಲು, etc. (My.). ನೆರೆದ ನಿತಾಡರ್ ಎಲ್ಲು ಉ ದಾಯ ತಿನ್ನ ಗಣಂಗಳೆ (Ahh. P. 13, 66).

ಎಲ್ಲ ६1la. (fr. ಎಲು). All; every thing; the whole (ಕೃಷ್ಣ, ಸಮಗ್ರ, ಸಕಲ, etc. H1a.; ಅಖಿಲ Nn. 87; ಸರ್ವ 162; Tē. ಎಲ್ಲಿ; in T. & M. there exist ಎಲ್ಲಾಂ, ಎಲ್ಲಾಂಮುಂ, ಎಲ್ಲಾ ರುಂ; cf. ಇಡಿ 1). ಎಲ್ಲಂ (Smd. 113. 121. 129. 134. 188. 189. 144. 188. 208. 384. 391). ಎಲ್ಲವು (122). ಪಾಲಿಕ್ಕುಂ ಜಗವೆಲ್ಲ ಮಂ ಕಮಲಭವಂ (268). ದೇಗಲವೆಲ್ಲವಂ ತುಟ್ಟು (Bp. 49, 22). ಸರಕನೆಲ್ಲವ ಸನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಜರದಲಿ (Bh. 1, 10, 34). ಇನಿತೆಲ್ಲ ಮಂ ಕರ್ಣತನಯಂಗೆ ತೋಡುತಿದಳಂ ಭೀಮಂ (J. 8, 41). ತಿಮಂಗಿ ಲಮ್ ಎಲ್ಲಮಂ ನುಂಗುತಿರ್ಪದು (6, 8). ಎಲ್ಲವಂ (12, 19). ಎಲ್ಲ ಕೈಯಂ (Smd. 222). ಎಲ್ಲಕ್ಕಾ (Si. 327). ಎಲ್ಲಕೆ (Bp. 51, 1). ಎಲ್ಲಕ್ಕೆ (44, 51). ಎಲ್ಲವದಿ (Smd. 118. 292). ಎಲ್ಲವದಿಂ (135). ಎಲ್ಲವದಿಲ್ಲಿ (Nn. 87. 162). ಎಲ್ಲವರ್ (Smd. 122. 123). ಎಲ್ಲರ್ಗ (J. 28, 19). ಎಲ್ಲರಿಗೆ (Bp. 2, 29). ಎಲ್ಲನ್ನದೊಳಂ (Smd. 73). ಎಲ್ಲಂಗಮ್ (ಎಲ್ಲ ಅಂಗಮ್) ಎಲ್ಲ ಧನಮುಮನ್ ಎಲ್ಲೆದೊಳಮ್ ಎಲ್ಲ ತದೊಳಂ ಕುಡುಗ್, ಎಮ್! (183. 208). ಎಲ್ಲೆದೊಳಂ (335). ಪಕುನೋಳ ಅದ ಅವೆಲ್ಲಂ (ಗವ್ಯ); ಹಸು ಎಮ್ಮೆ ಮೊದ ರಾದ ಉವೆಲ್ಲಂ ಜೀವಧನ ಎಮ್ಮುದು; ತೊದ್ದನ ಭೇದವ ಅನ್ನೊಜಾತಿ ಗಳೆಲ್ಲಂ; ನೆಲದೊಳಗೆ ಉಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲಂ ನೀರೊಳಗೆ ಒಳವು (H1a.). ಆಕಳ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದ ಅವೆಲ್ಲಂ (Nr.). ಮಹೇಶ್ವರ ಮಹ ಧೈತ್ಯಯಂಗಳ್ ಇವೆಲ್ಲಮ್ ಅಧ್ವನಂ or ಅಧ್ವನಂಗಳ್ (Smd. 168). ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಇವೆಲ್ಲಮ್ ಒಳವೆ? (155). ನೆರೆಲ್ಲಂ ಜನ್ನ ಸಾರೂ ವ್ಯಮನ ಪಡೆದರ್ (Rāṣ. 11, 67). ಪೊರೆಯ ತಬಿಯಿರೆಲ್ಲ ಕರವೆತ್ತಿ ಪೊಗದ್ದಿರ್ ಅವನ (Rāgh. 17, 70). ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸಿಗೆ ತೂ ತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೇ ತೂತು (Prv.). See, especially also with regard to the position, etc. of ಎಲ್ಲ, Bp. 2, 29; 9, 30; 14, 5; 16, 12; 18, 43; 22, 14; 27, 3; 38, 49. 60; 39, 26. 43. 59; 40, 43. 69. 89; 42, 13. 40; 43, 27. 40. 48. 65. 68; 44, 43; 46 sum.; 47, 7. 21; 49, 24. 42; 50, 80; 51, 1. 2; 52, 48; 59, 28; 60, 58. — ಎಲ್ಲದು. — ಅದು. It all (Smd. 96. 182). ಎಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹಿಡಿತುಟ್ಟು ಗಡ್ಡಕ್ಕಾ ಬಡತನವೇ? (Prv.). — ಎಲ್ಲಮುಂ. — ಉಂ 1. = ಎಲ್ಲವೂ. All together. ಅಗ್ಗ ದ ಅರಣ್ಯಮ್ ಎಲ್ಲಮುಂ ನೆಲಸರಿ ಅಪ್ಪಿನಂ (Rāṣ. 6, 34). — ಎಲ್ಲ ಮ್ತು. — ಅಮ್ಮು. N. of a goddess worshipped by all castes, a form of Pārvatī, one of the Śaktis (S. Mhr.; Tē., Tu.). — ಎಲ್ಲರುಂ. — ಉಂ 1. All the persons together; all men. See Smd. 112. 183. 259. 298; J. 8, 28. ಎಲ್ಲರುಂ ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಕೆ ಯ್ಗೆಯ್ಯಂ (ಸರ್ವಾಭಿಸಾರ, etc. Nr.). ಇನಿತೆಲ್ಲರುಂ (J. 12, 50). — ಎಲ್ಲರೂ. — ಉಂ 7. = ಎಲ್ಲರುಂ. ಎಲ್ಲರೂ ನಕ್ಕರೆ ಹುಚ್ಚ ತಾನೂ ನಕ್ಕ. — ಎಲ್ಲರೂ ನನಗುಜಿದರೆ ನಾನು ಎರಾಜಿಗುಂಜುವೆನು. — ಎಲ್ಲ ರೂ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಗೋಕರ್ಣದವರು ಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಕ್ಕಲಿ ಕೂತರೆ ಹೊಡೊಳರು ಯಾರು? — ಎಲ್ಲರೂ ಹೆ ಣ್ಣು ಹೆತ್ತರೆ ಮಾರಮ್ಮ ಮರಿಗೆ ಹೆತ್ತಳು. — ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೇ ಬಟ್ಟೆ, ಕೊಡಗನಿಗೆ ಬೇಡ್ ಬಟ್ಟೆ (Prvs.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣ ಬಾರದೇ ಇರುವ ಅರಸಿನ ಅನ್ನೇಪುರ (Si. 423). — ಎಲ್ಲವೂ. — ಉಂ 7. All the things together; all things; the whole (ಕಾತ್ಯಾಯಣಿ Si. 423; ಸ್ಯಕ್ತ 462; ಯಾವತ್ 468; ಅಭಿತತ್ 470). ತುಪ್ಪ ಮೊಸರು ಮೊದ ರಾದ ಅವೆಲ್ಲವೂ (ಸಯಸ್ಕ Nr.). ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು (Si. 254). — ಎಲ್ಲಾ. An optional form of ಎಲ್ಲ in oompositions (Smd.

208). ಎಲ್ಲ ಕಾಯಂ or ಎಲ್ಲಾ ಕಾಯಂ. ಎಲ್ಲ ಪುರುಷಂ or ಎಲ್ಲಾ ಪುರುಷಂ (208). ಎಲ್ಲಾ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ಉರ್ವರ್, etc.); ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನಮಂ ವಸುಮದಿ ಎಮ್ಮುದು, ಎಲ್ಲಾ ಲೋಕಂ ತ್ವೇಷ ಸ ಎಮ್ಮುದು; ಎಲ್ಲಾ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಂ ನಿಯಮಿಸುವುದು (ಪ್ರಹ್ಲಾದಯುಗ); ಎಲ್ಲಾ ವೇದವನ್ ಓದಿದಾತನು (ಅನೂಪಾನ); ಎಲ್ಲಾ ಪಕುಗಳ ಮದ (ಬರ್ಕರ್ H1a.). ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ (ಸಮಸ್ತತತ್, etc.); ಎಲ್ಲಾ ಸೇನೆಯೂ ತೆರಳುವುದು (ಸರ್ವಾಭಿ, etc.); ಎಲ್ಲಾ ರಸಂಗಳ ಮೇಲಣ ಉದಕ ವು (ಮಣ್ಣಿ Nr.). At present also: ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಡೆಗೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುವ ವನು (Si. 362). ಭೂಮಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟುನೇ ಅರಸಾಗಿ (257). — ಎಲ್ಲಾ ದೋಷ ಬಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ. — ಎಲ್ಲಾ (i. e. ಎಲ್ಲವು) ದೇವರ ಜಗಲಿ ಯಾದರೆ ನಿಲ್ಲದೊಡಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವೆಲ್ಲಿ? — ಎಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣಾ ಮಸಿ ನುಂಗಿತು. — ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು, ಬಂಗೀ ನಟ್ಟ. — ಎಲ್ಲಾ ಹೊಕ್ಕಿತು, ಬಾಲ ಮಾತ್ರ ಉದಾಯ ತು (answers the hoy his schoolmaster, paying his whole attention to the movements of a rat). — ಎಲ್ಲಾ ಹೋದರೂ ಮಲ್ಲ ಉದಾದ (Prvs.). See B. 3, 88; Bp. 38, 77; 41, 13; 61, 52; J. 1, 6. — ಎಲ್ಲಾಗಳ್. — ಅಗಳ್. Always, at all times (ಸರ್ವದಾ, ಸದಾ Nr.). ಎಲ್ಲಾಗಳುಂ (Kk. 3). — ಎಲ್ಲಾದು. — ಅದು = ಎಲ್ಲದು. ಎಲ್ಲಾದದಿಲ್ಲ (Si. 349). — ಎಲ್ಲಾನು. = ಎಲ್ಲವನ್ನು. (C.). — ಎಲ್ಲಾರು. = ಎಲ್ಲರು. (C.).

ಎಲ್ಲಿ ६11-ali. What place? in what or which place? where? whither? ಅಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ, ಉಲ್ಲಿ (Smd. 145). ಸುಭತ್ತಯ ಸಮತೆ ಎಲ್ಲಿ ಇಡುದು, ಅಲ್ಲಿ ತಾನು ಇಡಂ (Bp. 10, 15; see also 55, 6). ಎಲ್ಲಿ (whither) ಹೋಗುವವು? (Bp. 26, 31). ಎಲ್ಲಿಗೆ (whither) ಹೋದಯ್ಯ? (Smd. 153). ಎಲ್ಲಿಗೆ ಅಯ್ಯುವವು (Bp. 26, 31). ಎಲ್ಲಿಂದ, whence? (see Bp. 28, 41; 48, 10; B. 4, 136). ಎಲ್ಲಿಂದ ಬನ್ನಂ (J. 28, 26). ಎಲ್ಲಿಯ, of what or which place? of what sort? (My.). ಎಲ್ಲಿಯ ಬೇ ಲಮ್ ಇವು? (Bp. 30, 16). ಎಲ್ಲಿಯ ಕನಕಂ? (31, 16). ಸತಿಯ, ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲಿಯ ಗುರುಗಳ್? (51, 6). ನೀನ್ ಅದು ಎಲ್ಲಿಯ ತನ್ನೆ ನನಗೆ? (8, 81). ಎಲ್ಲಿಯವ, a man of, or at, what or which place? or of what sort? (My.). ನೀನ್ ಎಲ್ಲಿಯವ? (Bp. 3, 82). ಈ ಕಳ್ಳನ್ ಎಲ್ಲಿಯವ? (31, 16). ಎಲ್ಲಿಯಣ = ಎಲ್ಲಿಯು (My.). ಎಲ್ಲಿ ಯದು. — ಅದು. A thing of, or at, what place? whence, or where, is it? (C.). ಎಲ್ಲಿಯೋ? o, where? one does not know or is in doubt where (or how, B. 3, 62; 4, 52). ಎಲ್ಲಿಂದೋ? o, whence? one does not know or is in doubt whence (Bp. 43, 35; B. 4, 57). ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೂ ಮನಗೆ ಬಪ್ಪ (Prv.). — ಎಲ್ಲಾದರೂ. — ಅದರೂ. = ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ. Whithersoever, etc. (B. 1, 25). — ಎಲ್ಲಿಗೂ. — ಉಂ 7. = ಎಲ್ಲಿಗೆಯು. (C.). — ಎಲ್ಲಿಗೆ ಯು. — ಉಂ 9. Whithersoever; wheresoever (Bp. 37, 46). — ಎಲ್ಲಿತನಕ. Up to what place? how far? (Bp. 54, 34). See Prv. s. ತೆಂಗಿನ ಮರ. — ಎಲ್ಲಿದಂ. (Smd. 136). = ಎಲ್ಲಿಯದ. ಅಲ್ಲಿದಂ, ಇಲ್ಲಿದಂ, ಎಲ್ಲಿದಂ (136). ಸೊಬಗಿನ ಆಗರಮ್ ಎಲ್ಲಿದನ್? ಇಚ್ಛೆಯಾಣ್ಣನ್ ಎಲ್ಲಿದನ್? ವರ್ದಿಗಾಣ್ಣನ್ ಎನ್ನರಸನ್ ಎಲ್ಲಿದನೋ, ಲಲಿತಾಂಗಿವಲ್ಲಭಂ? (136). See Rāṣ. 13, 104. — ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ. — ಅದರೂ. Wheresoever; anywhere; everywhere; whithersoever (B. 2, 48; C.). — ಎಲ್ಲಿಯಾನುಂ. — ಅನುಂ. (Smd. 390). Wheresoever. — ಎಲ್ಲಿಯುಂ. — ಉಂ 1. = ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ. ಅಲ್ಲಿ ಯುಮ್ ಇಲ್ಲಿಯುಮ್ ಎಲ್ಲಿಯುಂ ನಲಂ (Smd. 150). ಅಲ್ಲಿ ಇದು ಣ್ಣು ಎನ್ನು ಅರ್ಥದೊಳ ಎಲ್ಲಿಯುಮ್ ಉಳ್ಳ, ಒಡೆಯ, ವಸ್ತ್ರ (ಎಷ್ಟು ಈ ಮೂದು) ತಬ್ಬು ಮುಮ್ ಆಕ್ತುಂ (73). See also 159. 275; J. 3, 2. — ಎಲ್ಲಿಯೂ. — ಉಂ 7. = ಎಲ್ಲಿಯುಂ. (B. 3, 11; C.). — ಎಲ್ಲಿ ಲ್ಲಿ. rep. Whero and where? at what or which places? ಓದುವಾಗ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕೆಮ್ಮುದು ಕೆಲವು ಎದ್ದಾರ್ಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿ ರುವದಿಲ್ಲ;...ದೇಶ ವಾಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಓದುವಾಗ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕೆಮ್ಮುವದಿ ಬಗ್ಗೆ ಗುರುತುಗಳು ಉಣ್ಣೋ, ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕು (B. 3, 4).

ಎಲ್ಲೆ ಅಲ್ಲೆ. A limit, a boundary (My.; Tē.; M. ಎದೆ, ಎಡೆ; T. ಎಲ್ಲೆ; Tu. ಎಲ್ಲೆ, little, small, short). Cf. Sk. ಪರಾ? — ಎಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟು. = ಎಲ್ಲೆ. (My.). ಎಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟಿನ ಹದ್ದು (ಸೀಮೆ Si. 113). ಎಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟಿನ ಓಪಾದಿಯಾಗಿ (100). — ಎಲ್ಲೆ ಕಲ್ಲು. A boundary-stone (My.).

ಎಲ್ಲು ಉಲು = ಎಲು, etc. (ಅಸ್ಥಿ, ಧಾತು, etc. Hlā.; My.). ಒಡಲ ಎಲ್ಲು (ಕಂಠಾಲ, ಅಸ್ಥಿ ಪಂಚರ; ಕಯ್ಯ ಕಾಲ ಎಲ್ಲು (ನಲಕ); ನಟ್ಟೆಲ್ಲು (ಕಸೇರು Hlā.).

ಎವ್ ಕೆವ್. = ಎಮು 1, etc. ಎನಗೆ (= ಎಮಗೆ, Bp. 42, 84; Bh. 1, 14, 25; Rām. 1, 16, 17).

ಎವಯಿಸು evayisu. Tbh. of ವ್ಯವಯಿಸು (Abh. P. 15, after 64).

ಎವರ್ಣಾ ē-varṇa. The letter ಎ (Śmd. 63. 67. 151. 356).

ಎವು ಉವು. = ಎಂ 2, etc. Termination of the first person plural (Śmd. 254), e.g. ಕೇಳೆವು, ಕಣ್ಣೆವು, ಉಸಿರ್ದೆವು; ಅಮ್ಮೆವು (255); ಒಳ್ಳೆದವು, ಒಳ್ಳೆದರೆವು (257), ಪಿಂಯರೆವು (258); ಕೇಳೆವು (262), ಅಮ್ಮೆವು (263), ಒಯ್ಯೆವು, ಕೊಳ್ಳೆವು (87); ಕೇಳೆದವು, ಹೊರಲೆದವು, etc. (C.).

ಎವುಳ್ಳಿ ಕುಲ್ಲಿ. = ಎಂಡಲೆ, q. v. (ಶಿನ್ಯ, ಪತ್ತರೆ, ಎಂಡರ್ ಕೊ.).

ಎವುಲು ಕುಲು. See s. ಎ 13.

ಎವೆ ಕೆವೆ. = ಎಮೆ q. v., etc. (ಅಸ್ಥಿ ರೋಮ, ಪಕ್ಷ Mr. 817; ವಕ್ಷ, ಪಕ್ಷ, Nn. 86). ಕಣ್ಣೆವೆ (ಪಕ್ಷನ್ Nr.; ಚವಲಮ್ಪು Śm. 70). ಕೊ ಕಣ್ಣೆವೆ; Bp. 4, 26; 9, 3; 13, 18; 43, 42; 44, 40; B. 4, 83; J. 9, 8; 11, 37; 19, 21; 24, 4. — ಎವೆದೊಯಿಸು. — ತೆದೊಯಿಸು. To cause to open the eye-lids (Grj. 5, 6). — ಎವೆ ಯುಳಿ. — ಅಳಿ. A motion of the eyelid (C. Bp. 47, 28). — ಎವೆಯುಕ್ಕದವ. — ಇಕ್ಕದವ. A male person who never shuts his eye-lids: a deity (ಸುರ Śm. 8. 9). — ಎವೆಯುಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. = ಎಮೆ. To put the eye-lids down, to shut them (J. 24, 45). ಇದಾರ ಎವೆಯುಕ್ಕು ವಪ್ಪು ಹೊತ್ತು (ಕಾವ್ಯ Nr.).

ಎವೆ ಕೆವೆ. Tbh. of ಯವ (ಯವ, ಸಿತಕೂಕ Nr.).

ಎಪ್ಪು ēshṭu. (= ಎನಿಕ್ಕು, etc.). How much? etc. (see ಎನಿಕ್ಕು with which it is identical as to meaning; C.). ಎಪ್ಪಾಗಿ (Bp. 44, 50). ಎನ್ ಎಪ್ಪದು (i. e. ಎಪ್ಪರೂ), ಎಪ್ಪಾದದಂ ದಿದ ತಪ್ಪನ್ನವ ನೀಡ ತಾಂ (Śi. 85). ಎಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ನಪ್ಪವಾಗದೇ ದಿದದು (Prv.). ಎಪ್ಪು ಮಟ್ಟಿಗೂ (ಯಾವತ್ Si. 468). ಮಣ್ಣು ಎಪ್ಪು ತರದ್ದು? (B. 1, 1). ಎಪ್ಪದಿ; ಎಪ್ಪದಿಲ್ಲಿ, ಎಪ್ಪದೊಳಗೆ; ಎಪ್ಪಕ್ಕೆ, ಎಪ್ಪಕ್ಕೆ (C.). ಎಪ್ಪು ಮಂದಿ or ಎಪ್ಪು ಜನರು? how many people? (C.). ಎಪ್ಪು ಮನೆ or ಮನೆಗಳು? (C.). — ಎಪ್ಪನೆಯ. — ಅನೆಯ. = ಎನಿತನೆಯ. ಎಪ್ಪನೆಯದು (B. 1, 11). — ಎಪ್ಪನ್ನ. — ಅನ್ನ. (Literally: how much end? i. e.) what extent? to what extent? how long? how far? also: to what an extent! etc. (C.) ಎಪ್ಪನ್ನ ಬಡತಾ ತಾರಲಿ? (B. 3, 59). ಅವನ ಫಟತಿ ಎಪ್ಪನ್ನ ಹೇದಲಿ (B. 4, 198). ಅವನ ಕಪ್ಪ ಎಪ್ಪನ್ನ ಹೇದ ಬೇಕು? (5, 64). ಎಪ್ಪನ್ನ ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಬರುತ್ತಿ? (C.). — ಎಪ್ಪದಿ ಮಟ್ಟಿಗೆ. = ಎಪ್ಪನ್ನ. (C.). — ಎಪ್ಪದಿವನು. — ಅವನು. A man of what position, power, faculties, etc.? (C.). — ಎಪ್ಪು ಮಟ್ಟಿಗೆ. = ಎಪ್ಪದಿ ಮಟ್ಟಿಗೆ (C.). — ಎಪ್ಪು ಮಾತ್ರ. What measure? etc. ಎಪ್ಪು ಮಾತ್ರಕ್ಕಾಗಿ, to whatsoever extent (B. 4, 107). ಎಪ್ಪು ಮಾತ್ರವಾದರೂ, whatsoever, or to whatsoever, extent (B. 4, 88. 90. 195). — ಎಪ್ಪು. — ಒ 4. ಎಪ್ಪಿಗೆ — ಓ 3. How (very) many! (B. 1, 18; 3, 67. 77; 4, 40. 70; 5, 268). 2, 0, how much or many? one does not know how much or many (B. 3, 28. 40; 4, 205. 224).

ಎಸ ಕೊ. = ಎಸಮುಚ್ಚೆ. A cover, a lid (ಪಿಢಾಣ, ಉದಂಚನ Hlā.; Mr. 210, o. rs. ಎಸಮುಚ್ಚೆ, ಎಸಮುಸಿ). — ಎಸಮುಸಿ. = ಎಸಮುಚ್ಚೆ, q. v.

ಎಸಕ ಕೊಕಾ. (fr. ಎಸೆ 3). Shine, splendor, beauty; appearance; form; state of being: fate; delight (ಮೇಣಿಸುವುದು C. II, 41; Tē. ಎಸಕ, delight; ಎಸಗು, to be or happen; to arise, he felt, as a passion; to be agreeable; to appear or shine). ಮುನಿಸು ಇದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ಯಣಿ ಎನತ್ತು, ಕೆಳದಿಗೆ ತನತ್ತು ಸನ್ನಿಸುವ ಎಸಕಂ (Śmd. 179). (ಭೂರ್ತ) ವ್ಯಸನದ ಎಸಕದಿಂ ಮೆಯ್ಯದಿಯದೆ, ಮನೆ ಮನೆವಾರ್ತೆಯಂ ಮದಿದು, ಲಜ್ಜೆಯಂ ತೊದಿದು ಇರುತ್ತಿರೆ (Śi. 1321). ದೆಸವೆ ಣ್ಣಿ ಬಿಸಿವಸಲಿಂ ಬಸವದಿದು ಉಪ್ಪೆನ್ನ ಸುಯ್ಯ ಬಿಸುಸುಯ್ ಎಲರ್ ಎಪ್ಪು ಎಸಕಮನು ಒಡರ್ತಿ ಬೀಸಿದುದು ಅಸದೃಶಸೋಪ್ಪ ಪ್ರಥಂಜನಂ ಬೇಸಗಿಯೋ (Rā. 5, 32). See Abh. P. 9, 96; Śiv. 2, after 2; J. 17, 6. 22; 28, 23; 34, 3. — ಎಸಕಂನಿಡು. — ಎಕದು. Shine or form to be destroyed (Abh. P. 13, 123).

ಎಸಗು ಕೊಗು. 1. To engage in, to undertake, to commence; to do, to make, to perform (ಉದ್ಯೋಗ Śmd. Dh.; ಮಾಮು Śmd. 268 Cm.; T., M. ಎದು, to take up; to undertake; T. ಇದ್ದಿ, to join; to aot; ಇಯ ದ್ವಿ, to do; T. ಎಯ್, M. ಎಜು, ಎಜು, to unite, fit, meet, tako effect; Tu. ಎತ್ತು, ಎಪ್ಪು, to raise; see Tē. s. ಎಸಕ). ಎಸವ (= ಎಸಗುವ, Śmd. 275). See Rā. 5, 117; 6, after 11; 6, 23; 9, 12; 13, 9 (ಎಸಪ್ಪದು). 14. 18; Bh. 1, 8, 1. 53; J. 2, 9. 19. 25; 4, 15. 62; 6, 4; 9, 21; 12, 1; 16, 27; 20, 9; 25, 17; 29, 39. 2, to commence (v. l., J. 32, 55).

ಎಸಗು ಕೊಗು. 2. Engaging in, etc. See s. ಪು 2.

ಎಸಗಿ ಕೊಗಿ. = ಎಸಗೆ, etc. (My.).

ಎಸಡಿ ಕೊಡಿ. = (ಎಣ್ಣಿ ಕಾಯಿ), ಬಡಿ 1, (ನಳ್ಳೆ, ಲಳ್ಳೆ). A crab (ಕುಲೀರ, ಕರ್ಕಟ Hlā.; T. ಕಣ್ಣು, ಕಣ್ಣು, ನಣ್ಣು; M. ಕಣ್ಣು; cf. ಇದಕು 1, ಪುಸಕು, ಹಿಡಿ).

ಎಸಡಿಗಿ ಕೊಡಿಗಿ. = ಎಸದ್ಗಿ. (Śmd. 28; dative of ಎಸಡಿ?).

ಎಸದು ಕೊದು. = ಎಸೆದು. P. p. of ಎಸೆ 1 & 3.

ಎಸರ್ ಕೊಸ. (Śmd. 52). ಎಸರು. The water in a cooking pot when in a state of boiling; the water that is strained off from boiled vegetables or pulse; the water with the boiled vegetables, etc., pepper water (C.; Tē.; cf. ವ್ಯಜ ನೆ). See ನೀರೆಸರ್; Prv. s. ಪದವಲ 1.

ಎಸಳ ಕೊಳ. ಎಸಳು. A flower-leaf, a petal (C.; Tu.; T. ಇದದ್, ಅದದ್, ಎದು; M. ಇದದ್, ಇದದ್, ಅದದ್; ಇದೆ, a sprout, shoot); a small twig with leaves (My.). ಪೂವನಿಸಳ (Śmd. 28. 161). ಎಸಳೆ, ಎಸಳಳ್ (52). ಬನ್ನಿಗಿಯೆಸಳ (Cpr. 7, after 92). ಕೆನ್ನಾ ವರೆಯೆಸಳಳ್ (ditto). ಅ ಹೂಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಮೂರು ಎಸಳುಗಳು ಇರುವವು (B. 3, 106). See Bp. 18, 30; 22, 7; Bh. 1, 5, 9; 1, 20, 54; Śiv. 1, 72; ಅಜ್ಜೆಸಳ, ಅರೆಯೆಸಳ, ಕೆಲೆಯೆಸಳ, ಕುತ್ತೆಸಳ, ನಿಟ್ಟೆಸಳ, ಪಸುರೆಸಳ. — ಎಸಳುಕಳ್. = ಎಸಳಳ್. (J. 29, 29). — ಎಸಳಳ್. — ಕಳ್. A petal-like eye (J. 6, 16; 8, 21). — ಎಸಳ್ಗುದು. — ಕಳುದು. An island-like leaf. ಕೆಡುಮುದುಗೊಣ್ಣು ಬಣ್ಣೆನೊಳಗೆ ಅಸಿ, ಪೂದದ್ದು ದು ಇದಿದಿದ ಕುತ್ತೆಸಳ್ಗುದುಸದೊಳ್ ಅಯ್ತೆ ಮೆಯ್ಯರೆದು, ಕೇಸರೆ ದೊಳ್ ನಲುಂ ಪೊರಲ್ಪು, ನೀರ್ದಿಗಿದ ಕೆಲೆಯೆಸಳ್ಗುದಿಯೋ ಒಯ್ಯನೆ ಜಾಡಿ ಪರಾಗಪುಟದೊಳ್, ಪದಿವದಿಸಿತ್ತು ಭೃಂಗತಿತ್ತು ನೀರಟದೊಳ್

ನಿಜಪಾಂಸುಳೇರಿಯಂ (Cpr. 7, 60). — ಎಸಕೃಸ. -ವಸೆ. (Smd. 54). A bod of flower-leaves. — ಎಸಕೃದ. -ಬದ. The way, or place, of a petal (Cpr. 7, 60). — Cf. ಇಗರು 2 & 3?

ಎಸಕೆ ಟಾಳಿ. N. of a jungle tree (Rāy. 5, 58; My.).

ಎಸಲಿ ಟಾಳಿ. (Smd. 59). ಎಸಲಿ, ಎಸಲಿ (52).

ಎಸಲಿ ಟಾಳಿ. = ಎಸಲಿ, q. v.

ಎಸಿಗೆ ಟಿಗಿ. = ಎಸಿ, ಎಸಿ. Shooting, throwing; a throw, a shot (My.). ಬಿಲ್ಲಿ ಸಿಗಿ (Si. 285).

ಎಸು ಟಿ. 1. = ಇಸು, etc. To shoot an arrow; to throw. ತೀವ್ರವೆಸುವಾತ (ಲಘುವಾತ, ತೀವ್ರವೇಧಿ Hā.). ಬೇಟೆ ಕಾಡಿನ ಎಸುವದಾನ್ವಿ ಅದ ಬಲದ ಗಾಯವನುಳ್ಳ ಮೃಗಂ (ದಕ್ಷಿಣಾ ರುಸಾ); ಎಸುವವನು (ಕೃತಕವು, ಸುಪ್ರಯೋಗ, ಕೃತವುಂಟು Nr.). ಎಸುವದೆ (Grj. 8, 13). See Bp. 34, 24, 27; 40, 7; J. 8, 35; ಪದಾಯಲಿಸು; ಪೂಜಿಸು.

ಎಸು ಟಿ. 2. (ಇಸು 3). (Smd. 250). Shooting, throwing. ರಣೇಶ್ವರನ ಎಸುವನೆ (Grj. 4, 113).

ಎಸುಗೆ ಟಿಗಿ. = ಎಸಿ, etc. (Grj. 8, 39; Rām. 30, 11; Bh. 8, 23, 12, 45; J. 6, 32; 12, 29, 31, 35, 40; 13, 16, 20; 16, 40; 20, 12, 58; 21, 35; My.).

ಎಸೆ ಟಿ. 1. = ಎಸು 1, etc. To shoot an arrow; to throw (My.). P. ps. ಎಸೆದು, ಎಸು. ಪರಿಣತನಂಗಿಯುತಿರೆ ನವಿಲು, ಬೇಡ ಕಣ್ಣು, ಇರದೆ ಎಸೆಯೆ (Rāghā. 17, 71). See Si. 280, 281, 289.

ಎಸೆ ಟಿ. 2. A shot; a throw (My.).

ಎಸೆ ಟಿ. 3. To shine, to be brilliant; to be beautiful; to be distinguished; to appear; to become manifest (ತೋರು Smd. Dh.; ತೋರಿಸು Smd. 2 Cm.; ಒಪ್ಪು 56 Cm.; T. ಇಯಂಗು, to shine; see ಎಸಕ). See Smd. 2, 18, 24, 56, 74, 75, 76, 81, 133, 163, 216, 235, 255, 297; Bp. 1, 26; 8, 23, 24; 12, 34; 22, 4; 44, 71; 50, 33; 53, 25; Bh. 2, 13, 25; Rāy. 2, 38, 46, 47, 48, 50; 9, 11; J. 1, 3; 3, 6, 17, 24; 5, 7; 8, 4, 5, 6; 12, 25; 17, 20, 21; 19, 6; 26, 4; 28, 26, 58; C. Bp. 2, 3; 5, 5, 7, 48, 52; Rām. 13, 4, 10, 11; Ahh. P. 3, 41, 42.

ಎಸು ಟಿ. = ಎಸೆದು. Vulgar P. p. of ಎಸೆ 1. (Si. 280, 288; My.).

ಎಹಗೆ ಟಿ-ಹಾಗೆ. = ಎಹಗೆ, ಎಹಗೆ, ಎಹಗೆ, ಹೆಗೆ, ಹೇಗೆ, ಹ್ಯಾಗೆ, ಹ್ಯಾಗೆ. What manner? in what manner? how? (Cf. T. ಎವ್ವಗೆ). ತಿಬ್ಬಮ್ ಎಹಗೆ ಅಹುದು, ಅಹಗೆ ಮಾಡಿದಂ. ದೋಷರಹಿತಮ್ ಎಹಗೆ ಅಹುದು, ಅಹಗೆ ಪೇಜಿಂ (Smd. 175). See Bp. 15, 17; 18, 43; 36, 32, 33; 37, 9; 40, 38; 41, 11; 43, 57, 79; 44, 13; 58, 32; 61, 68.

ಎಹಗೆ ಟಿ-ಹಾಗೆ. = ಎಹಗೆ, etc. What manner? etc. ಯುಕ್ತಿಗೆ ಎಹಗೆ ಅಹುದು, ಅಹಗೆ (Smd. 164 Māb. Cm.). See Bp. 36, 57; 53, 36.

ಎಹಗೆ ಟಿ-ಹಾಗೆ. = ಎಹಗೆ, etc. (Bp. 57, 67).

ಎಳೆ ಟಿ. 1. = ಎಳು, q. v. (Smd. 33, 84; T., M.; Tn. ಎಳೆ). ಎಳುಂ (84). ಎಳುಂ ಎಳೆ (163). — ಎಳುನು. — ಅನು. As much as a gingely seed (Bp. 37, 55; J. 10, 24; 13, 30; 17, 13).

ಎಳೆ ಟಿ. 2. = ಎಳ. — ಎಳು. = ಎಳೆಗು. (My.). — ಎಳುರು. = ಎಳನೀರು. (My.).

ಎಳೆ ಟಿ. = ಎಳೆ 2, ಎಳೆ 2. Tenderness; youth, youth; weakness; moderation; lightness in colour; etc.; (tender, etc.; see ಎಳ 2). — ಎಳ ಅಂಜಿ. (Smd. 70). A young goose. — ಎಳವುಂಗು. = ಎಳೆಗುಂಗು. (J. 19, 6). — ಎಳಗನ್ನಿ. — ಕನ್ನಿ. = ಎಳಗನ್ನಿ. A cow (or buffalo) that has lately calved, a milch cow (My.). ಕಡುಗರ ಸ ಮೂಕವೂ ಎಳಗನ್ನಿಗರ ಸಮೂಕವೂ ಕೃಮದಿನ್ನ ವಾತ್ಸಕ ಭೈನುಕ ಎನಿ ಸುಗು (Nr.). ಎಳಗನ್ನಿಯಾಕರು (ಭೇನು, ನವಸೂತೆ Nr.). ಎಳ ಗನ್ನಿಹಸು (ಭೇನುಕೆ Nr.). — ಎಳಗನ್ನಿ. — ಕನ್ನಿ. = ಎಳಗನ್ನಿ, ಎಳಗನ್ನಿ. (ಭೇನು, ನವಪ್ರಸೂತೆ Hā.; My.). — ಎಳಗನ್ನಿ. — ಕಡುಕೆ. Young or tender karikē grass (C.). — ಎಳಗುಡಿ. — ಕುಡಿ. N. of a village. ಎಳಗುಡೀ ಸಕ್ಕರೆ (B. 3, 45). — ಎಳದನೆ. — ತನೆ. A recently formed fetus. ಎಳದನೆಯಾವು (ವರಿಕ್ಕಿ, ಬಾಲಗರ್ಭಿಣಿ Hā.). — ಎಳನೀರು. — ನೀರು. The water of an unripe cocoanut (My.). ಎಳನೀರ್ಗು (J. 3, 27; 11, 38). — ಎಳನೀರ್ಗುನರ್. — ಪೊನರ್. A stream of such water. ಬೇವೆರಸು ಕಾಯ್ದು ಪಲಸು, ಎಳನೀರ್ಗುನಲಂ ಕಡುವ ತಂಗು (Smd. 81). — ಎಳಮಾವು. A young or tender mango tree or mango. ಎಳಮಾವು! (Smd. 152). — ಎಳಮುತ್ತು. (Smd. 166). A delicate, fine pearl. — ಎಳಲತೆ. (Smd. 386; Kk. 99). A tender oreeper. — ಎಳ ವರ್ತ. — ವರ್ತ (P). Young ootton (P). ತಡೆಯಲ್ ತಕ್ಕ ವರ್ತಗಣಿ (Smd. 277, o. r. in Māb. ಇಡಿಯಲ್). — ಎಳವಳ್ಳಿ. — ಬಳ್ಳಿ. = ಎಳಲತೆ. ಎಳವಳ್ಳಿ ಬಾಲಮ್, ಅಲರ್ಬೊಗಲೆ ಕೇಸರಂ (Smd. 81). — ಎಳವಳ್ಳು. — ಹುಲ್ಲು. Young grass (ತಪ್ಪ, ಬಾಲಪ್ರಸೂತೆ Hā.). — ಎಳವೆವೆ. — ವೆವೆ. The young or new moon. ಎಳವೆವೆ ದಾಡೆ, ಕೆನ್ನಿ ಲರ ನಾಲಗೆ (Smd. 81).

ಎಳಕು ಟಿ. Young age (C.). ಅನೆ ಎಳಕುವಾಗ ಕೋ ದಿಗಲು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 238).

ಎಳಗ ಟಿ. A species of sheep with rough wool; the ram is occasionally used by boys to ride on (C.; cf. Sk. ಎಡಕ, ಎಳಗ = T. ಎದಗ = T. ಎಡೆ = Sk. ಎಡ).

ಎಳೆ ಟಿ. = ಎಳೆ, etc. The jujube (My.). — ಎಳ ಚಯ ಗಡ. (ಕರ್ಕಸು, ಕೋರಿ, ಫೋನ್ಸಿ Si. 130). — ಎಳಚಯ ಹ ಣ್ಣು. (ಕುಮಲ, ಫೋನಿ, ಸಾವೇರ, ಬೋರಹಣ್ಣು Si. 130).

ಎಳತು ಟಿ. = ಎಳದು 1. (T. ಲೇತೆ). ಎಳತಾದ ಎಲೆ (ಪಲ್ಲವ Si. 123).

ಎಳದು ಟಿ. 1. (Smd. 70). = ಎಳದು. That is tender, young, etc. (See ಎಳ). — ಎಳದಾಗು. — ಅಗು. To decrease (J. 23, 41).

ಎಳದು ಟಿ. 2. (= ಎಳದು). Moving about, unsteadiness, fickleness; tremblingly, unsteadily, ficklely (ತರಲಾಪ, ಬೆಕ್ಕಂ Smd. 395 Cm.; M. ಇಳಗು, to move, shake, fluctuate, stir; ಇಳಕ್ಕು, to get into motion, to move, etc.).

ಎಳದ್ ಟಿ. = ಅಳದ್ 2, q. v. Fear (ಭಯ C. II, 19).

ಎಳವು ಟಿ. To arrange; to order (ಎಳವು Smd. Dh.).

ಎಳವೆ ಟಿ. (Smd. 247, o. r. in Māb. MS. ಎಳವೆ).

ಎಳಸು ಟಿ. 1. To desire, to long for; to take pleasure in (ಇಚ್ಛೆ Smd. Dh.; T. ಲಾಪು; T. ಇಳ, ಇಯ್ಯ, connexion, concord; ಇಚ್ಛೆ, union; Inat = ಇಚ್ಛೆ; see ಎಳೆ 1). See Smd. 297, 348; Bp. 11, 6, 10; 18, 12; 20, 19; 37,

54; 39, 50; 40, 31. 50. 72; 42, 25; 52, 42; Ūt. I, 1; Grj. 4, 12; Rā. 5, 39. 78; 6, after 24; 8, 117; 10, 9; 13, after 95; Rāgh. 17, 66; J. 3, 28; 4, 41; 5, 24. 59. 88; 8, 37; 7, 42; 10, 31; 11, 16; 15, 5; 28, 40. 48. 58; 30, 23; 32, 28.

ಎಳಸು ಲಾಸು. 2. Desire, etc. (Grj. 5, 57).

ಎಳಸು ಲಾಸು. 3. = ಎಳಸು 1, q. v.

ಎಳಿದು ಲಿದು. (= ಎಳದು 2). Unsteadiness, fickleness (? Abh. P. 15, 69).

ಎಳೆ ಲೆ. 1. A rafter (S. Mhr.; B. 4, 121. 122).

ಎಳೆ ಲೆ. 2. = ಎಳ, q. v. (Tu.; Tō. ಎಳೆ, ಲೆ). Genitive ಎಳೆಯ or ಎಳೆ; locative ಎಳೆಯಲ್ಲಿ, ಎಳೆಯಲ್ಲಿ, ಎಳೆಯಲ್ಲಿ. ಎಳೆಯ ಹುಲ್ಲು (ಕಪ್ಪ, ಬಾಲಕನು Nr.). ಎಳೆಯ ನೀಲಂ (ರಾಜಾಚಾರ್ಯರ ಸ್ಮ. 69; Kk. 85). ಎಳೆಯ ಕೊನರ್ (ಪಲ್ಲವಾಚಾರ್ಯ, ಪ್ರವಾಳ Mr. 108). ಎಳೆಯ ವರ್ವ (ಪ್ರವಾಳ, etc. 505). ಎಳೆಯ ಪಿಡಿಯಾನ್ (ಧೇನುಕೆ 471). ಕಾಶ ಎಳೆಯ ಮಾವುಗಳ ಬನಬನದ ಕಾವುಗಳ (J. 17, 4). ಎಳೆಯ ವನವನ ಮೇಲೊಡೆ (Rā. 10, after 31). ಎಳೆಯ ಶಿಶು (B. 5, 321). ಎಳೆ ಹುಲ್ಲು, ಎಳೆ ಗಡ್ಡೆ (Sl. 165). ಎಳೆ ಮಗು (196). ಎಳೆ ರೇಕುಗಳು (97). ಎಳೆ ಬರಲೋ? ಮುಸ್ತು ಬರಲೋ? - ಎಳೆ (ಎಳೆ ಪ್ರಾಯದ) ಮರುಕೋ? ಎಷ್ಟೇ (ಎಷ್ಟು ವರು ಪದ) ಮರುಕೋ? (Prva.). - ಎಳೆಕಡು. = ಎಳೆಗಡು (Sl. 318). - ಎಳೆಕಾಶ. Slight heat (C.). - ಎಳೆಗಣ್ಣು. - ಕಣ್ಣು. = ಎಳೆಗಣ್ಣು. (ಧೇನು Mr. 181; J. 11, 4). ಎಳೆಗಣ್ಣುಕಳು (ಧೇನು, ನವಸೂತಿಕೆ Nr.; Si. 322). - ಎಳೆಗಣ್ಣು. - ಕಣ್ಣು. = ಎಳೆಗಣ್ಣು. (My.). - ಎಳೆಗಣ್ಣು. - ಕಣ್ಣು. Light black (Mr. 275; My.). - ಎಳೆಗಡು. - ಕಡು A young calf (ವತ್ಸ Nr.; J. 19, 31). ಎಳೆಗಡು ತಾನ್ ದೊಡ್ಡತನ ಅಗದೇ? (Sā. 44). - ಎಳೆಗಾಯ್. - ಕಾಯ್. A young, only partly developed fruit of the kây olas (ಮದಿ Kk. 23; Sā. 1, 51); a young kây. ತೆಂಗಿನ ಎಳೆಗಾಯ್ಕನ ನೀರು (B. 2, 41). - ಎಳೆಗಾಯ್. - ಕಾಯ್. = ಎಳೆಗಾಯ್. (ಮದಿ Sā. 22; ತರಾಟು, ಕೋಮಲ Hlā; ತರಾಟು Sl. 123). ಎಳೆಗಾಯ್ಗೆ ಸೀಯಾರವೆನ್ನಲು ಅನ್ನತ್ತಾರೆ (B. 2, 41). - ಎಳೆಗಾಯ್. A gentle wind (Rā. 5, after 19; 12, 23; Ū. Bp. 11, 5; J. 18, 23; 31, 1). - ಎಳೆಗಡು. - ಕಡು. A tender infant (C.). - ಎಳೆಗಡು. - ಕಡು. A light red, the colour of the dawn (My.; ಅರುಣ, ಅದ್ವೈತರಾಜ Sl. 51). ಎಳೆಗಡುಳ್ಳ ನಯ್ಲೆ 94). - ಎಳೆಗಾಯ್. - ಕಾಯ್. = ಎಳೆಗಡು. Young areca (Ūpr. 7, after 92; Rā. 10, after 31). - ಎಳೆಗಡು. Faint moonshine (Rā. 11, 80). - ಎಳೆಗಡು. Young tinasl (J. 26, 68). - ಎಳೆಗಡು. A young ocoanut tree (Ūpr. 7, after 72). - ಎಳೆಗಡು. A tender, soft skin or hide (B. 5, 26). - ಎಳೆಗಡು. - ತಳೆ. 1. Tender foliage to appear (see s. ಅರಮೆ 1). - ಎಳೆಗಡು. - ತಳೆ. 2. Tender young foliage (ಪಲ್ಲವ, ಕಸಲಯ Mr. 108; ತೊವರ್ Ūt. II, 105). ಇಮ್ಮಾವಿನ ಎಳೆಗಡು ಪೂವ ಪೂಗು (Ūpr. 7, after 92). See Rā. 2, 41; 10, after 31; J. 19, 34; 29, 49). - ಎಳೆಗಡು. - ತೆಂಗಡು. = ಎಳೆಗಡು. (Abh. P. 3, 2). - ಎಳೆಗಡು. - ತುಪ್ಪು. A young black bee (J. 2, 65; 8, 8; 28, 43). - ಎಳೆಗಡು. A smilo (Bp. 16, 27; 26, 13; 28, 19; 57, 33; 60, 2; J. 1, 1; 2, 52; 11, 18; 13, 57; 16, 11; 19, 21). - ಎಳೆಗಡು. One of a horse's paces: walk (ಅಪ್ಪಣ್ಣಿತೆ Sl. 274). - ಎಳೆಗಡು. A delicate bud (Rā. 2, 37). - ಎಳೆಗಡು. A young or small dog (J. 28, 41). - ಎಳೆಗಡು. A tender, delicate, fine fibre (My.). - ಎಳೆಗಡು. = ಎಳೆಗಡು. (My.; B. 2, 41). - ಎಳೆಗಡು. A light blue (My.); a kind of sapphire (ರಾಜಾಚಾರ್ಯರ Sā. II). - ಎಳೆಗಡು. The just risen sun (Abh. P. 3, 2; J. 1, 3). - ಎಳೆಗಡು. A slight degree of boiling (My.). - ಎಳೆಗಡು.

A delicate, fine eyebrow. - ಎಳೆಗಡು. - ತೋರ್. Delicate eyebrows and arms (J. 6, 27). - ಎಳೆಗಡು. = ಎಳೆಗಡು. (ತಪ್ಪ Mr. 109; J. 15, 18). - ಎಳೆಗಡು. Yonth (C.). - ಎಳೆಗಡು. Light or faint colour (My.). - ಎಳೆಗಡು. A dusty-white colour (ಅಪ್ಪಣ್ಣಿತೆ, ಧೂಪರ Sl. 51). - ಎಳೆಗಡು. Young children (J. 28, 22). - ಎಳೆಗಡು. A tender young (B. 2, 67). - ಎಳೆಗಡು. A young oiltron (J. 30, 18). - ಎಳೆಗಡು. = ಎಳೆಗಡು. (J. 29, 45). - ಎಳೆಗಡು. A faint lightning (Rā. 1, 132; 8, 102). - ಎಳೆಗಡು. A young, small fish (J. 6, 6). - ಎಳೆಗಡು. = ಎಳೆಗಡು. (Bh. 2, 13, 26). - ಎಳೆಗಡು. A delicate bud (My.). - ಎಳೆಗಡು. - ಅಂ. 3. (Sā. 185). A young man; a boy (J. 28, 16). ಎಳೆಯರ್ (J. 5, 57). - ಎಳೆಯ ಬಳ್ಳಿ. = ಎಳೆಗಡು. (J. 19, 81). - ಎಳೆಯ ಮಾವು. = ಎಳೆಗಡು. (J. 17, 4). - ಎಳೆಯ ಮಿನ್. = ಎಳೆಗಡು. (J. 9, 24). - ಎಳೆಯವ. - ಅವ. = ಎಳೆಯ. (My.). ಎಳೆಯವ ತೋರಾಡಿಸಿದ ಅಪ್ಪ, ಎಷ್ಟು ತಿವ ಅಡಿಸಿದರೆ ಬಸ್ತೇತೇ? (Prv.). - ಎಳೆಯ ವಳ್ಳಿ. = ಎಳೆಯ ಬಳ್ಳಿ. (J. 30, 15). - ಎಳೆಯರ್. - ಅರ್. 3. (Sā. 135). A young woman; a girl (Grj. 3, after 91). - ಎಳೆಯರ್. - ಎಳೆ. A young leaf (Ūpr. 7, after 92). - ಎಳೆಯರ್. rep. (B. 5, 240). - ಎಳೆಗಡು. = ಎಳೆಗಡು. (Ūt. II, 68. 98; Bp. 42, 23; Bh. 1, 5, 8). - ಎಳೆಗಡು. - ಹರೆಯ. = ಎಳೆಗಡು. (My.). - ಎಳೆಗಡು. - ಬಳ್ಳಿ. = ಎಳೆಗಡು. (Rā. 18, after 104). - ಎಳೆಗಡು. - ಪಾದವ. The crescent of the moon of the first day of the Śāṅkrapaksha (Śāstrasāra in W. v. 1273). - ಎಳೆಗಡು. - ಪಾಸ. A multitude of fine braids of hair (J. 6, 23). - ಎಳೆಗಡು. - ಪಾದವ. A young plantain. ಎಳೆಗಡುಯ ಸುದಾಯಿ (Ūpr. 7, after 92; Abh. P. 9, 79). - ಎಳೆಗಡು. - ದಿಸರ್. A moderate sneezing as that of the morning and evening or of the cold season (Abh. P. 3, 18; Rā. 9, 28; J. 3, 18; 17, 7). - ಎಳೆಗಡು. - ಪುರ್. = ಎಳೆಗಡು. (Rā. 8, 125). - ಎಳೆಗಡು. - ಪೆಣ್. A young woman (J. 6, 18. 27. 32; 80, 2. 18). ಎಳೆಗಡು ದಟ್ಟಿ (Rā. 13, after 59). - ಎಳೆಗಡು. - ಪೆಣ್. Young women (Abh. P. 15, 45; Rā. 1, 16, 58). - ಎಳೆಗಡು. - ಪೆಣ್. = ಎಳೆಗಡು. (Abh. P. 18, 88; Grj. 4, 20; Bp. 4, 28. 40; 17, 11; 42, 24. 37; Rā. 13, after 59). - ಎಳೆಗಡು. - ಕಡಿರ್. A beam of the new moon (R.). - ಎಳೆಗಡು. - ವರ್. ಎಳೆಗಡು. = ಎಳೆಗಡು. (J. 8, 24; 8, 2; 80, 38). - ಎಳೆಗಡು. - ಬೇಡತಿ. A young Bēḍati (Rā. 5, 97; 6, after 24). - ಎಳೆಗಡು. A sowing machine with only one aperture (C.). - ಎಳೆಗಡು. A young lion (J. 4, 38). - ಎಳೆಗಡು. A slight sigh (Rā. 12, 58). - ಎಳೆಗಡು. An imperfect degree of ripeness, of cooking, etc. (C.). - ಎಳೆಗಡು. A fruit newly come forth, a very young fruit (My.). - ಎಳೆಗಡು. = ಎಳೆಗಡು. (My.). - ಎಳೆಗಡು. = ಎಳೆಗಡು. (B. 4, 79).

ಎಳೆ ಲೆ. = ಇಳಿ, etc. (ಭೂವಾಚಕ Sā. Dh.; ಇಳಿ 357; ಭೂವಾಚಕ I; ಬೂವಿ, ದರೆ, etc. Sā. 37; ಭೂವಿ 112). - ಎಳೆಗಡು. - ತೇರ್. Whose chariot is the earth: Śiva (Kk. 4; ಅಪ್ಪಣ್ಣಿತೆ Sā. 2).

- ಎಳೆಯ ದಂಕುಳಯ ಮಾರಯ್ಯ. N. (Bp. 27, 49; cf. ಇಳಿಯ ದಂಕುಳಯಾರ).

ಎಳೆತನ ಲೆತನ. Tenderness; youth (My.; Si. 922).

ಎಳೆತನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯದ್ದು ಎಷ್ಟು ತಿವ ಮೇಲೆ ಬಸ್ತೇತೇ? (Prv.).

ಎಳೆದು ಲೆದು. = ಎಳದು 1. ಎಳದು ಅಪ್ಪ ಪಡು (ತರುಣಪಡು, etc. Nr.).

ಎಳೆಯಂ ಲೆಳಯ. ಎಳೆಯರ್. ಎಳೆ. See s. ಎಳೆ 2.

ಎಳು ಲೆ. = ಎಳೆ 1. The oil-plant Sesamum indicum, the gingely-oil plant and its seed

(ತೆಲ Mr. 874; see ಅಗಸೆಕ್ಕು, ಊರೆಕ್ಕು, ಕರೆಯೆಕ್ಕು, ಕಾಡ ಗುಡೆ ಯೆಕ್ಕು, ಕಾಡೆಕ್ಕು, ಕಾರೆಕ್ಕು, ಗುಡೆಯೆಕ್ಕು, ಗುಡೆಕ್ಕು, ಜಕ್ಕು ಎಕ್ಕು, ಹುಡ್ಡೆಕ್ಕು, ಹೊಕ್ಕುಕ್ಕು). ಎಕ್ಕು ಬೆರವು ಕೆಯ (ತೈಲಿನ Mr. 94). See Bp. 43, 71; 51, 37, 38; Dp. 59, 1. ಎಕ್ಕನ್ನು ಬಿಸಲಿಗೆ ಒಣಗುತ್ತದೆ; ನೀನು ಯಾಕೆ ಒಣಗುತ್ತಿ, ಮುರಳೇ ಬೀಜವೇ?—ಎಕ್ಕಿನೊಗಿದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಬರುತ್ತದೆ; ನೀನು ಯಾಕೆ ಒಣಗುತ್ತಿ, ಮುರಳೇ ಬೀಜವೇ? (Prva.). — ಎಕ್ಕು ಕೆಯ. A field of sesamum (ತೆಲ್ಲ, ತೈಲಿನ Hk.). — ಎಕ್ಕುಗಸೆ. — ಅಗಸೆ. Liu or liuseed of a blackish (bluish) colour (My.; ಅತಸಿ, ಉಮೆ, ಕ್ಷುಮೆ Nr.; ಅತಸಿ, etc., ಕರೆಯಗಸೆ Si. 305; ಉಮೆ Mr. 374). — ಎಕ್ಕುಮಾಸೆ. — ಅಮಾಸೆ. The last day of the bhādrapada month on which the manes are worshipped (My.). — ಎಕ್ಕುಮ್ಪು. — ಅಮ್ಪು. = ಎಕ್ಕುನಿತು a. ಎಕ್ಕ 1. (C.; B. 8, 97; 5, 120). — ಎಕ್ಕು ಹುಗ್ಗೆ. A dish of milk, rice and sesamum (ತೆಲಾದನ Nr.). — ಎಕ್ಕು ಹೂ. The blossom of sesamum (ವಕ್ರಪುಷ್ಪ Nr.; ತ್ರೇಮುಕ್ತ G.). — ಎಕ್ಕು ಕಾಯಿ. The seed of sesamum (C.; B. 1, 6). — ಎಕ್ಕುಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. The pod of sesamum (C.). — ಎಕ್ಕುಚಟ್ಟಿ. A chatpi (chatuey) of sesamum (C.). — ಎಕ್ಕುಚಿಗಲಿ. A sweetmeat made of sesamum, etc. (C.). — ಎಕ್ಕುಣ್ಣೆ. — ಉಣ್ಣೆ. A sesamum sweetmeat ball (C.). — ಎಕ್ಕುನೀರು. Sesamum seeds and water presented as an offering to the manes of departed ancestors (My.). — ಎಕ್ಕುಬೆಲ್ಲ. A mixture of sesamum and jaggory used as an auspicious present to friends and relations at a festival in January (C.). — ಎಕ್ಕುರೇವದಿ. A sweetmeat of sesamum and jaggory in the form of a dudḍu (S. Mhr.). — ಎಕ್ಕುಬಣ್ಣೆ. The refuse of gingely-oil seed (C.). — ಎಕ್ಕುಬಿಟ್ಟು. = ಎಕ್ಕುಬಣ್ಣೆ. (ಪಿಣ್ಣಾ ಕ Si. 406). — ಎಕ್ಕುಹುಮ್ಪು. = ಎಕ್ಕು ಹೂ. (ವಕ್ರಪುಷ್ಪ Si. 104). — ಎಕ್ಕುಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Sesamum oil (C.).

ಎಲೆ ಕೆ. 1. = ಎಲೆ, ಎಲೆ, ಬದ 1, ಬದು 1. To stand up; to rise (ನೇ ಕೆಂದ. I); 2, to awake (ನಿಜ 30 I); to arise, to spring up; to be produced; to be obtained (ದೋರೆ ಕೊಳ್ I). (T., M. ಎದು; Tu. ಲಕ್; Tē. ಲೇ; see ಎಕ್ಕುಟಗ; ರೇಗು 1; ಲಗ್ಗೆ 2). P. p. ಎದ್ದು (Rā. 5, 116; 5, after 120; 5, 133; 6, 11; 6, after 31; 8, 124; 13, 65). ಎದ್ದಂ (ಕೆಂದ. I; 285, 288). ಎದ್ದಿದು (Rā. 6, 2; 11, 19).

ಎಲೆ ಕೆ. 2. = ಬದ 2. A short P. p. of ಎಲೆ 1. (Tē. ಏ). — ಎದ್ದಿರ. (i. e. ಎದ್ದು ಕೊಂಡು ಬರ). To come near, to come (ಸಮಾಪಾಗಮನ ಕೆಂದ. Dh.; Tē. ಎ ತಂದು). ಪೊಲದೆ ಎದ್ದಿ ನ್ನಂ (ಕೆಂದ. 68). ವಸಂತರಾಜನ್ ಎದ್ದಿನ್ನವನ್ (260, see s. ಬದು ಕು 2). See Rā. 5, 119; 7, after 97; 10, after 5; 13, after 1, 69 & 102.

ಎಲೆ ಕೆ. 3. = ಎತ್ತ. Rising. — ಎದ್ದಿರ. (ಕೆಂದ. 56). = ಎತ್ತರ. High position; height; etc. (Ahh. P. 9, 70; Rā. 1, 51). — ಎದ್ದಿರವು. = ಎದ್ದಿರ (ಕೆಂದ. 56).

ಎಲೆ ಕೆ. 4. = ಎಪ್ಪ, ಬದ 3, ಬದು 2, ಬದು 1. Seven. (T., M. ಎದು). — ಎದ್ದತ್ತು. = ಎಪ್ಪತ್ತು, of which it is the original form (Tu. ಎಕ್ಕ). See ಎದ್ದತ್ತು.

ಎಲೆ ಕೆ. 1. = ಎದುತು, ಎದುದು, ಎದುದು. P. p. of ಎಲೆ 1. — ಎದು ಕೊಳ್ಳು. = ಎದುದು ಕೊಳ್ಳು. (C.; B. 2, 9, 23). — ಎದು ಕೊಳ್ಳು ಎಲೆ. (ಅರ್ಪಣೆ Si. 461). — ಎದು ತಡೆ. To drag and abandon dragging (to release, J. 28, 31). — ಎದು ತರ. — ತರು. = ಎದು ದು ಕೊಂಡು ಬರ. To drag near (a place, etc., C.). — ಎದು ತರಿಸು. To cause to drag near (C.; J. 11, 31).

ಎಲೆ ಕೆ. 2. = ಎಳ 2, ಎಳ 2. Dragging, etc. — ಎದುಕು ಳ. = ಇರ್ಕುಳ, ಇದ್ದುಕುಳ. Pulling; attraction; captivation,

oharm (ಇರ್ಕುಳ ಕೆಂದ. 61; Kk. 49). — ಎದುಕುಳಗೊಳ್. — ಕೊಳ್ಳು. = ಇರ್ಕುಳಗೊಳ್, ಇದ್ದುಕುಳಗೊಳ್. To pull towards one's self; to captivate, to charm; to lay hold of, etc. (ಸೆಳೆದು ಕೊಳ್ಳು, etc. Ss.; Ahh. P. 5, 57; Grj. 2, after 71). ಚಿತ್ರವನ್ ಎದುಕುಳಗೊ ಮ್ಪು ಗಣ್ಣ (ಸಮಾಪರ್ಪ, ನಿರ್ವಾಂ Nr.). — ಎದುಕುಳಗೊಳುಕು. — ಕೊ ಳುಕ. Noun of ಎದುಕುಳಗೊಳ್. (ನಿರ್ವಾಂ, ಅಧ್ಯವರ್ಪಣೆ Nr.). — ಎದುಕೂಟಿ. The act of tying a person's feet to an animal and having him thus dragged along. ನಿಮ್ಮನಿಬರಂ ಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತ ಎದುಕೂಟಿ ಹೂಡಿಸುವೆ (Bp. 57, 80). ಹಕ್ಕಯ್ಯ ಮಧುವಯ್ಯ ಗಳನ್ ಎದುಕೂಟಿಯಂ ಕಟ್ಟಿಸೆ (C. Bp. 62, 20). ತಿವತರಣರನ್ ಎದು ಹೂಟಿಯುನ್ ಎದುಸರ್ (62, 29).

ಎಲೆತ ಕೆಲಾತ. Pulling; pulling away; abstracting (C.).

ಎಲೆತು ಕೆಲಾತು. = ಎದುದು. P. p. of ಎಲೆ 1. (C.). — ಎದುತಟಿ. — ಅಟಿ 1. Dragging-play: laboriously moving: fatigue, exhaustion, fainting. ತನ್ನಯ ಜೀವಕೆ ಎದುತಟಿಮ್ ಆಯ್ತು (Bp. 52, 17). — ಎದುತಟಿಕೆ ಬೀಯ್. To faint away (J. 21, 34). — ಎ ದುತಾಟಿ. — ಅಟಿ. Dragging; abstraction, withdrawing. ಇನ್ನಿ ಯಗರ್ ಎದುತಾಟಿ (ಉಪಾದಾನ G.).

ಎಲೆದು ಕೆಲಾದು. = ಎದುದು. P. p. of ಎಲೆ 1. (C.).

ಎಲೆಲ್ ಕೆಲಾ. To hang from, to be pendent, to be suspended (ದೋರೆ ಕೆಂದ. I; ಅಲವ್ವುನ ಕೆಂದ. Dh.; ನೇಲ್ Kk. 72; Grj. 2, after 106; 7, after 11; 7, 49; 10, after 61; Rā. 5 after 55; cf. ನೇಲ್). ಪಿಂಗಾಣಿಕ್ ಎದುಲ್ಟ ಧಾರಿಂಕರೆ (Rā. 6, after 11). 2, to be cast down, to be weary (ಎದುಲ್ ಕೆಂದ. I). — ಎದುಲೆವದು. — ಬದು. To let hang down. ಸರಿಸದೊರ್ ಎದುಲೆವಟ್ಟಿ ಅರಳಲೆಮಾರೆ (Rā. 6, after 11; see 8, after 5).

ಎಲೆಲ್ಟ ಕೆಲಾಕು. To cause to hang down, etc. (ಅಲವ್ವುನ ಕೆಂದ. Dh.).

ಎಲೆವು ಕೆಲಾವು. 1. To rub; to rub off or out (ಅಪ ಮರ್ಪಣ, ತೋರೆ ಕೆಂದ. Dh.; ನೀವು ಕೆಂದ. I; T. ಇದ್ದು, M. ಇದ್ದು; M. ಇದು, to daub, rub; to soil; ಇದ್ದುಕ್ಕು, ruhking, polish; cf. ಎಕ್ಕು 2); to stroke gently (Rā. 4, 70).

ಎಲೆವು ಕೆಲಾವು. 2. Drawing, pulling. 2, spasm, cramp (My.).

ಎಲೆಸು ಕೆಲಾಸು. = ಎದುಸು. To cause to pull; to cause to drag (Bp. 58, 66; C. Bp. 62, 29; Bh. 4, 4, 39; C.).

ಎಲೆಸು ಕೆಲಿಸು. = ಎದುಸು. To cause to drag (C.). 2, to procrastinate; to stop, to thwart, to oppose (ತಕ್ಕೊಯ್, ತಡವ್ವರೆ, ಪೋರ್ಕುಳ, ಕಡೆಗಡಿಸು, ಇದು ಸುನೂಂಕು, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸೆ.; see ಇದುಸು 2, ಎಲೆ 1; and cf. ಎಳಸು 9).

ಎಲೆತಿ ಕೆಲೆ. 1. = ಇದ್ದ 1, etc. To pull, to draw, to drag; to draw towards one's self forcibly; to seize or take fraudulently for one's own use (ಬರ ಸೆಳೆ ಕೆಂದ. I, o. r. ಬರ ತೆಗೆ; ರೋಧಾರ್ಪಣ, ಅಕ್ರಮ ಸಾರ್ಪಣ ಕೆಂದ. Dh.; ಅರ್ಪಣೆ ಕೆಂದ. 112; C.; M. ಇದ್ದು, T. ಇದು, ಇಡು, to draw; to protract, delay; Tē. ಲಾಗು, ರಾಡು). P. ps. ಎದುದು, ಎದುದು, ಎದುತು, ಎದು 1. See Bp. 53, 40; J. 8, 41; Rā. 6, after 11; Si. 272, 319, 393. ಎತ್ತು ಕೋಣಗಲು ಬಣ್ಣಿ ಎದುಯುತ್ತವೆ (B. 1, 18). ಧಾತುಗಳನ್ನೆ ಬೇರಾದವು ಉದ್ದ

ಶಿಷ್ಯನು ಎದೆಯ ಬಹುದು (4, 97). ಹಾಳಗೇ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡ
 ಲ್ಲೆ ಅವತ್ಯವಾದ ತನ್ಮುಗಳನ್ನು ಈ ದುರಿತ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿಟ್ಟ
 ಎದೆಯ ತೆಗೆಯುತ್ತದೆ (4, 112). ಒಟ್ಟಿನ ಬದುಕನ್ನು ಎದಿ ಕೊಳ್ಳುವದು
 (C.). — ಎದಿದಾಟ. — ಅಟ. Dragging and pulling, mutually
 pulling (C.); delay (My.). — ಎದಿದಾಡು. — ಅಡು. To pull; to
 pull mutually (My.); to delay (My.). — ಎದಿದೊಯ್. — ಒಯ್.
 = ಎದಿದುಯ್. (Abh. P. 14, 102; Grj. 2, after 71; Bp. 42,
 4; J. 7, 32; 11, 19). — ಎದಿದೊಯ್. — ಒಯ್. = ಎದಿದೊಯ್.
 ಘಟೀರನನ್ನು... ನ್ಯಾಯಸಭೆಗೆ ಎದಿದೊಯ್ದನು (B. 4, 169). — ಎದಿ
 ದುಯ್. — ಉಯ್. To seize and drag or carry along or away.
 ಕಡುಕೆಯ್ತು ಕೃತಾನ್ತನ ನಿರ್ನರಮ್ ಎದಿದುಯ್ತು (Smd. 112).

ಎದಿ ಲೇ. 2. Thread (ತನ್ಮು ಮಾತ್ರ Smd. Dh.; ತನ್ಮು Smd. 112;
 C.; M.; T. ಇದ್ದು). ನೂಲಿ (Smd. I). ಸಾರಸದ ನಾಳದ ಎದಿ
 (ತನ್ಮು Mr. 421). ನೂತ ನೂಲ ಎದಿ (ತನ್ಮು 530). ತೀತರುಡಿಗೆ ಎದಿ
 ಯಂ ಕೊಡುವ ಫಾಲು (at the putting on of a new cloth,
 Bp. 11, 18). ಹೂಗಕೊಳಗಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಎದಿಗಳೇ ಕೇಸರವು
 (B. 3, 106). ಎದಿಯನ್ನು ತೆಗೆ, to make thread, to spin (C.;
 B. 5, 122; Si. 221). — ಎದಿಯಪ್ಪಮ. — ಅಪ್ಪಮ. = ಎದೀ ಹಬ್ಬ
 No. 1. (My.). — ಎದೀ ಹಬ್ಬ. = ನೂಲಹಬ್ಬ No. 1, q. v. (My.);
 = ನೂಲ ಹಬ್ಬ No. 2. (Mg.).

ಎದಿತ್ತು ಲೇ. 1. = ಎದಿತ್ತು. P. p. of ಎದಿತ್ತು.

ಎದಿರು ಲೇ. 1. (Smd. 59). = ಎದಿರು. 1. To awake, to
 cease from sleep (ಹಾಗರಣ Smd. Dh.; ನಿವ್ರತೆ ಇ I).
 2, to become or be awake, wakeful, vigilant

or cautious (ನಿವ್ರತಾಪ Smd. Dh.; ಮದವೆ ಪಿಂಗು I).
 3, to become vivified or healthy, to recover
 (ಕುತುಪೋಸರಸು I). P. p. ಎದಿತ್ತು (I; 284).

ಎದಿರು ಲೇ. 2. ಎದಿರು. ಎದಿರು. See a. ಎದಿ 2 & 8.

ಎದಿರು ಲೇ. 1. = ಎದಿರು. 4. (That pulls or draws):
 a bull (ಗೂಳಿ Smd. I); an ox (ಅನಕುಡ I). ಎದಿರು ಪಟ್ಟಿ
 (Smd. 81).

ಎದಿರು ಲೇ. 2. The string or cord of the warp
 of the texture of a cot (ಹೂರಸಿನ ನೆಯ್ತು ಉಕೆಯ
 ನುರಿ Smd. I).

ಎದಿರು ಲೇ. 3. ಎದಿರು. To wake from
 sleep or repose, to rouse (v. t., ನಿವ್ರತೆ ಇಯಸು
 Smd. I; Grj. 5, 6, 7). 2, to lift up (ಎತ್ತಿ ಕಳೆ Smd. I).

ಎದಿರು ಲೇ. 4. ಎದಿರು. To go upwards, to rise
 (ಉತ್ಥಪ್ಪಣ Smd. Dh.; T., M. ಎದಿರುಮ್ಪು; T. ಎದಿರುಮ್ಪು, to ronso).
 — ಎದಿರುಮ್ಪು. — ಅಮ್ಪು. = ಎದಿರುಮ್ಪು, q. v. To follow, etc. (ಅನುಧಾ
 ವನ Smd. Dh.; ಅರಿಯುಮ್ಪು, o. r. ಅದೇ, Kk. 66; ತೂರ್, ಅರೆ
 ಯುಮ್ಪು, ಬೆನ್ನಟ್ಟು, ಬೆಂಗೆವಾಯಿ, ಬೆನ್ನೇಡು Ss.). ಪದಿನೆನ್ನಾಸಿರ ರೋ
 ಹವಕ್ಕರೆಯ ಹಾತ್ಯಂತಂಗಳ, ಇರ್ಭಾಸಿರಂ ಮದಮಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದ
 ದ್ವಿಭಟಿಗಳ, ಮತ್ತೆಣ್ಣು ಲಕ್ಕಂ ರಣೋನ್ನದವತ್ತಿವ್ರಜಮ್ ಎದ್ವು ಸೈನ್ಯ
 ಮ್ ಅದಟಂ ಬನ್ನು, ಉಪ್ಪಳಂ ಕಾದಿ, ಓದಿದೊಡೆ ಎದ್ವಿಟ್ಟದನ; ಅಟ್ಟ
 ಮುಟ್ಟು, ಓದಿದಂ ಹಾಣುಕ್ಕಚ್ಚೇತ್ತರಂ (Smd. 22, 83).

ಎದಿರು ಲೇ. 5. ಎದಿರು. See ಎದಿರು.

ಏ

ಐ

ಏ ಕೆ. 1. The twelfth letter of the Alphabet
 (Smd. 15, 17, 18). As an initial it, occasionally, is repre-
 sented by ಯಾ, see e. g. ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಯಾಕೆ, ಯಾತ; and as
 the vowel of an initial consonant it is usually pro-
 nounced so in the vulgar dialect, e. g. ನ್ಯಾರ್ (ನೇರ್ Si.
 218), ಪ್ಯಾಟಿ (106), ಪ್ಯಾಗ (470), ಪ್ಯಾಟಿ (114), ಪ್ಯಾಡ (114),
 ಪ್ಯಾಡನು (341), ಪ್ಯಾಲ (126), ಪ್ಯಾನಾಯ (300), ಪ್ಯಾಕೆ (304),
 ಪ್ಯಾಣ (133), ಪ್ಯಾಲೆ (95, 244, 252), ಪ್ಯಾರೆ (212), ಪ್ಯಾವ
 (C.); ಪ್ಯಾಪ್ಪ (Cb. 35, 58, 127). Cf. ಪ್ಯಾಗೆ; and also ಪ್ಯಾ 2. —
 Not unfrequently an initial ಏ is written ಯೇ. — The verbs
 ಕೇ, ತೇ, ದೇ, ಮೇ have a final ಏ. — ಏ occasionally arises
 from ಇ (Smd. 250). — Observe also ಎದ್ = ಏದ್.

ಏ ಕೆ. 2. = ಎ, q. v. (Smd. 394). A particle of em-
 phasis, a vocative particle, used in smarāṇa,
 viçāra, āmantrāṇa, and avadhāraṇa (Smd.
 394). ಎಕಮಾವೇ! (152). ಮನುವೇ, ನಿನ್ನಯ ಮಾಗಂ ಜನಕ್ಕಂ
 ಸೂತ್ರಮ್ ಆಯ್ತು (152). ತಂಕರನು ನೀವೇ! ಭವನು ನೀವೇ! (Bp.
 28, 85). ಆತನೇ ತೂರಪ್ಪವಳ್ಳವಂ! (38, 64). ಸತಿಗೆ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವೇ
 ಧೂತಣಂ (84, 27). ಬಮ್ಮಲೇ (B. 2, 8). ಬೆಂಕೇ ಹಬ್ಬು ನಿನ್ನ ಬುಧಿ
 ಗೆ! (4, 45). ಬನ್ನು ತಟಿಕು ಹೇನುಮಪ್ಪಾ ಕೊಡೇ! (4, 2). It is
 also added to participles, e. g. ಪ್ರತಿಷೇಧತ್ರಯೆ ಬರೆ ಭೂತವತಿ
 ಯಾಗಿಯೇ ಸಲ್ಲದು (Smd. 261). ಹಸಗಡದೇ (Bp. 39, 64).

ಏನೇ (45, 27, 31). ನಿಲ್ಲದೇ (45, 34). ತಪ್ಪದೇ (48, 5). ಅಲ್ಲದೇ
 (57, 58). ನಮ್ಮ ಓತದ ಸಲುನಾಗಮೇ (B. 1, 24). ತಿಳುಕೊಡ್ತೇ
 ಹಬ್ಬುತ್ತೇನೆ (3, 115). ಹಾಗೆ ಮಾಡದೇ ನಿರ್ವಾಹವಲ್ಲ (4, 45).
 ಅನುಸರಿಸಿಯೇ (4, 89). ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ (4, 135). ಮಾಡಿಯೇ
 (5, 87). ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ (5, 227). ಇಲ್ಲದೇ (Si. 878, 394);
 — and to infinitives, e. g. ಯಾವ ಮಾತು ಆದರೇ ಬಾರದು
 (B. 3, 88). ಆ ಕಥೆಯ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ನೀನು ಇನ್ನೂ ಮಾಡೇ
 ಇಲ್ಲವೇ? (4, 136). — ಎನ್ನಾ ಕರಿಣವೇ ಆಗಲಿ, ಎನ್ನಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನದೇ
 ಆಗಲಿ ಅಲ್ಲಕಾಲದೊಳಗೆ ಕೆಯ್ದೊಡಿ ಬರುವದು (4, 152), ಏ, ರಾಮ
 ಯ್ಯ! (My.). ಏ, ರಂಗಮ್ಮ! (My.). See ಲೇ. — ಏ ಹೋ! ಏ ಹೋ!
 (Bp. 18, 69). — ಏ ಹೋ! (Bp. 32, 15).

ಏ ಕೆ. 3. = ಎ, q. v. (Smd. 396). About this questioning
 particle see e. g. Bp. 10, 3; 11, 6, 9; 20, 15; 22, 46; 28,
 29; 37, 27; 39, 47; 45, 17; 53, 35; 55, 13; 56, 31; Rāṇ.
 13, 19; Bh. 1, 8, 21, 28, 89; 2, 18, 35, 89, 47; Sā. 8, 44.
 ನಿನ್ನದೂ ಅದೇ ಹಾದಿ ಅಲ್ಲವೇ? (B. 1, 26). ಅದು ಗುಬ್ಬಿ ಅಲ್ಲವೇ?
 (2, 5). ಆ ಗುಣವನ್ನು ಗುಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ದೇವರು ಇಷ್ಟು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ,
 ಅಲ್ಲವೇ? (2, 6). ದಡ್ಡಿಗಿ ಹೋದೇನೇ? ಅದು ದೂರ ಉದಯಿತು!
 (2, 47). See also ಏನೇ.

ಏ ಕೆ. 4. A contraction of ಎಯ 1, in the genitive,
 e. g. ಸಾಲೇ ಮನೆ (B. 1, 21), ಬೋರೇ ಕಾಯ್ (2, 17), ತನ್ನೇ
 ಹೆಸರು (Si. 65), ಎಳೇ (see ಎಳೆ 2); — 2, in the accusative,

e. g. ಅದಿಕ್ಕೇ ಉದಯಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬಹುದು (Prv.). ಎಂಜಲ ಕೆಯ್ಯನ್ನ ಕಾಗೇ ಓದಿಸುವದಿಲ್ಲ (Prv.). ಕೊದ್ದೇ ಯೋಗಲಾಡಿಸು (Si. 225);— 3, in the locative, *e. g.* ಕಡೇಲಿ (Si. 447), ಮನೇಲಿ (B. 5, 318);—4, in the affix ಅನೆಯ, *e. g.* ಎರಡನೇ ಪುಸ್ತಕ, ಎರಡನೇ ಪಾಠ (B. 2, 1);—5, in the infinitive, *e. g.* ಕರೇ ಕಳುಹಿಸು (Si. 388).

ಏ ಕಿ. 5. = ಓವೆ, etc., ಯಾ. What? which? ಎ ತದಿಂದ (Smd. 288). ಎ ಮಾತು (Ch. v. 138). ಎ ಕಾಲ (Bp. 41, 19; 60, 41). ಎ ತದಿ (44, 68). ಎ ದೇಸಿ (48, 22). ಎ ಪರಿ (25, 22, 23; 27, 2, 58; 32, 13; 40, 8; 47, 26; 54, 2). ಎ ಪೂತ್ತು (8, 46). ಎವುದು (Ahh. P. 12, 61. 96). — ಎವಾಗಲೂ. — ಎ-ಆಗಲು. — ಉ 7. = ಯಾವಾಗಲೂ. Always (ಕಾತ್ವತ Si. 467).

ಏ ಕಿ. 6. = ಎರಿ, ಎನ್, etc. (Smd. 211). — ಎಗುವದು. = ಎಗಿಯ್ದು ದು. (Bp. 49, 40). — ಎಗುವೆಂ. = ಎಗಿಯ್ಯೆಂ. (Bp. 8, 16, 45; 13, 20; 15, 22; 16, 5; 18, 43. 63; 20, 2; 26, 53; 38, 30; etc.). — ಎಗುವೆವು. = ಎಗಿಯ್ಯೆವು. (Bp. 9, 3; 48, 13; 52, 12). — ಎಗಿಯ್ಯೆ. What to do or make? ಎಗಿಯ್ಯೆವೆವು (Bp. 15, 36). ಎಗಿಯ್ಯುದು (49, 38). ಎಗಿಯ್ಯೆಂ (17, 67; 22, 52; 50, 44; 58, 24). ಎಗಿಯ್ಯರು (Mr. 5). ಎಗಿಯ್ಯೆದಂ (C. Bp. 11, 11). ಎಗಿಯ್ಯಲುಂ (Smd. 44). — ಎಗಿಯ್ಯು. = ಎಗಿಯ್ಯೆ. ಎಗಿಯ್ಯುವೆವು (Bp. 43, 37). — ಎವರ್. — ಬರ್. = ಎವರ್ ಬರ್. ಎವನ್ನಂ, ಎವನ್ನರ್ (Smd. 211). — ಎವಾದ್. — ಬಾದ್. What use? (Rsv. 5, after 19). — ಎವೆಂ. = ಎಗಿಯ್ಯೆಂ. (Bp. 13, 4, 7; 28, 14; 45, 10; J. 19, 40; 20, 21). — ಎವೆನು. = ಎಗಿಯ್ಯೆನು. (Bp. 48, 10). — ಎವೆವು. = ಎಗಿಯ್ಯೆವು. (Bp. 50, 60; 58, 20). — ಎವೇಂ. = ಎವೆಂ. (Bp. 13, 14). ಎವೇನೇವೆಂ. rep. (22, 34). — ಎವೇದ್. = ಎನ ಪೇದ್ (Smd. 211). What to say? ಎವೇದ್ವೆಂ (Smd. 211; Bp. 60, 12; 61, 38; Rsv. 5, 127; 13, 79; Smd. 48. 109; J. 4, 49; 6, 16; 28, 15). — ಎವೋಗು. = ಎತರ್ ಪೋಗು (Smd. 211). ಎವೋದಂ, ಎವೋದರ್ (211).

ಏ ಕಿ. 7. = ಎ 13. (My.). — ಎಗುದು. (*i. e.* ಎವುದು = ಎವುದು). = ಎವುದು, q. v. ಸ. ಎ 13 (ಎಂಜಲಗುದು C. II, 96). — ಎಗೋರ್. — ಕೋರ್. To despise, to disregard (Ahh. P. 11, 76).

ಏ ಕಿ. 8. The initial ಏ that is connected with p or h; see *e. g.* ಎಟು 1, ಎಡಿ 2, ಎಲು 1 & 2, ಎಸಿ, ಎದು 3.

ಏ ಕಿ. An interjection of remombering, addressing, oensuro or oontempt, and oompassion. Probahly in ಯುನ್ದಂ (Smd. 64).

ಏಂ ಕಿ. = ಎ 6, etc. See s. ಎನ್. — ಎಂವೇದ್. — ವೇದ್. (Bp. 24, 46). — ಎಂ ಪೋದ್. — ಪೋದ್. (Bp. 23, 25; 31, 19).

ಏಕ ಕಾ. = ಎಕ್ 2. One, alone, solitary; the same; only. 2, unique, pre-eminent, chief, excellent. 3, one of two or many. 4, a, an. 5, the singular (Smd. 115. 264; Kavy. I, 2, 62-65).

ಏಕಕ ಕಾಕಾ. Same; solitary.

ಏಕಕಾಲ ಕಾ-ಕಾಲ. The same time. ಏಕಕಾಲಂ, at the same time, at once (ಯುಗವದ್ Smd. 107).

ಏಕಕಾಣ್ಣಲಿ ಕಾ-ಕುಣ್ಣಲಿ. *Batadēva* (ಎಲ, ಬಲಭದ್ರ Nn. 147). 2, *Kurēra* (ಧನಾಧೀಶ್ವರ, ಕುಬೇರ 147). 3, N. of a town (ಪಟ್ಟಣಧೇದ 147).

ಏಕಕೈಯಿ ಕಾ-ಕೈಯಿ. The same action; the samo verh (Kavy. V, 961). 2, the making one. See ಒಟ್ಟು.

ಏಕಗುರು ಕಾ-ಗುರು. A pupil of the same preceptor, a fellow-student.

ಏಕಗೃಹಕೃತ್ಯ ಕಾ-ಗೃಹ-ಕೃತ್ಯ. Tho state of forming one household; an undivided family (My.).

ಏಕಗ್ರೀವು ಕಾ-grīva. One neck, *i. e.* olose union, amity (My.). ಏಕಚಕ್ರ ಕಾ-çakra. Governed by only one king. 2, N. of a town (Bh. 1, 10, snm.).

ಏಕಚಕ್ರಪುರ ಕಾ-çakra-pura. = ಏಕಚಕ್ರ No 2. (Bh. 1, 10, 1).

ಏಕಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕಾ-çakra-varti. Sole master of the whole land (C.).

ಏಕಚರ ಕಾ-çara. Wandering or living alone. 2, going together; gregarious. 3, living only on land (My.).

ಏಕಚಕ್ರ ಕಾ-çhatra. Ono parasol; one royal power or sway. ನೆಲನನ್ ಏಕಚಕ್ರವರ ಸಲಹುವುದು ಮತಲಿ (Bh. 1, 8, 15).

ಏಕಚಕ್ರಪ್ರಾಧಿಪತಿ ಕಾ-çhatra-adhipati. A snpreme sovereign (My.).

ಏಕಚಕ್ರಪ್ರಾಧಿಪತ್ಯ ಕಾ-çhatra-ādhipatyā. Supreme sovereignty (My.).

ಏಕಚಕ್ರ ಕಾ-çhatra. Subject to one king or lord; a oountry (Mhr.; R.).

ಏಕಚ್ಛಾಯ ಕಾ-çhāya. (= ಎಕ್ಚ್ಛಾಯೆ). Having only shadow, quite dark.

ಏಕಜಾತಿ ಕಾ-jāti. Once-horn; of the same kind or oaste (My.); a Sūdra.

ಏಕಜಾಯಿ ಕಾ-jōyi. (ಜಾಮ್ನಯಂ C. II, 110).

ಏಕತರ ಕಾ-tara. One of two, either, other; one of many (Colehr.).

ಏಕತಾನ ಕಾ-tāna. Intent or bent upon one object (ತತ್ತ್ವತ, ಲ ಮ್ನು Mr. 329).

ಏಕತಾಳ ಕಾ-tāla. = ಎಕ್ತಾಳ. Proper union of song, dance and instrumental music, keeping time together; harmony.

ಏಕತಾಲರಗತಿ ಕಾ-tāla-ragaṭi. A kind of metre (Ch.).

ಏಕತೆ ಕಾ-ta. = ಎಕ್ತ. See Smd. 152. 168. 169.

ಏಕತ್ರ ಕಾ-tra. In one place, on one spot; together; on the one side—. (Ch.; B. 4, 106; 5, 175).

ಏಕತ್ವ ಕಾ-tva. Oneness, unity; identity. 2, the singular number (Smd. 124. 167. 168. 174; Kavy. I, 2, 44-46).

ಏಕದಂತ ಕಾ-danta. Single-toothed or tnsked: *Gaṇēsa*.

ಏಕದಲ ಕಾ-dala. Having two leaves; N. of a plant (ಒಡ್ಡೆ ಲಗ Mr. 132).

ಏಕದಾ ಕಾ-dā. At the same lime, at once. 2, once.

ಏಕದೃಶ ಕಾ-dṛṣi. Nom. ಏಕದೃಕ್. One-eyed; excellent-eyed: a crow; Śiva.

ಏಕದೇಶ ಕಾ-dēṣa. A part, a portion (Kavy. III, 3, B, 144).

ಏಕದೇಶಿ ಕಾ-dēṣi. Of one or the same country (My.; Mhr.). 2, oonsisting of parts or portions.

ಏಕದೇಶೀಯ ಕಾ-dēṣi-ya. Belonging to one or the same country (My.).

ಏಕದೇಹ ಕಾ-dēha. Having only one hody; olosely nnited in friendship (My.); elegantly formed; the planet Mercury.

ಏಕಧುರ ಕಾ-dhura. (Cattle) being fit for special burden.

ಏಕಧುರಾವರ ಕಾ-dhura-vaha. Being fit for special burden.

ಏಕಧುರೀಣ ಕಾ-dhuraṇa. Being fit for special burden.

ಏಕನಾಥ ಕಾ-nātha. Having one master. 2, solo master or lord (My.). 3, N. (My.).

ಏಕಪತ್ನಿ ಕಾ-patni. Ho who has only ono wife (My.).

ಏಕಪತ್ನಿ ಕಾ-patni. Only ono wife. (My.).

ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತ ಏಕಾ-patnī-vrata. The observance or rite of having but one wife, continency (J. 10, 39). 2, a continent male (10, 40).
 ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತಸ್ಥ ಏಕapatnīvrata-stha = ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತ No. 2. (J. 13, 33).
 ಏಕಪತ್ರ ಏಕa-patra. = ಏಕಪತ್ರ. One-winged, one-leaved, etc.
 ಏಕಪದ ಏಕa-pada. One step. 2, a simple nominal formation. 3, present time, same time.
 ಏಕಪದಿ ಏಕa-padi. A path. 2, upon one foot, with one foot.
 ಏಕಪಾದ ಏಕa-pāda. One foot; having only one foot; standing on one foot. (Mr. 82).
 ಏಕಪಾದಗತಿ ಏಕa-pāda-gati. Walking on one foot. See ಮಾರ್ಗ.
 ಏಕಪಿಂಗ ಏಕa-piṅga. Having a yellow mark in the place of one of his eyes: Kuvēra.
 ಏಕಪಿಂಗಲ ಏಕa-piṅgala. = ಏಕಪಿಂಗ. (Colebr.).
 ಏಕಮತಿ ಏಕa-mati. The mind fixed upon one object; unanimous. (My.).
 ಏಕಮತ್ಯ ಏಕa-matya. The same exercise or application of knowledge; concord (My.). ಏಕಮತ್ಯ ಕಾಕ ಮಾದಮ (Prv.).
 ಏಕಮನಸ್ಸ ಏಕa-manas. ಏಕಮನಸ್ಸ. One mind (C.); fixing the mind upon one object; unanimous.
 ಏಕಮಾತ್ರ ಏಕa-mātra. One syllable instant or Mora; a hrasva vowel (Śmd. 19; Kāv. I, 1a, 10.11).
 ಏಕಮಾತ್ರಕ ಏಕa-mātraka. = ಏಕಮಾತ್ರ. (Śmd. 17).
 ಏಕಮಾತ್ರ ಏಕa-mātrā. A pill that is used for curing any disease (My.). ಗಂಗಾಧರವೆಣ್ಣಿನ ಏಕಮಾತ್ರ ವೈಕುಣ್ಣಿಯಾತ್ರ (Prv.).
 ಏಕಯಸ್ತಿ ಏಕa-yashti. A single string of pearls.
 ಏಕಯಸ್ತಿಕೆ ಏಕa-yashtikē. A single string of pearls.
 ಏಕರಸ ಏಕa-rasa. Of one flavour, etc. 2, perfect assimilation (My.).
 ಏಕರೂಪ ಏಕa-rūpa. One form; uniform. (Śmd. 146. 259).
 ಏಕರೂಪ ಏಕa-rūpu. Tbh. of ಏಕರೂಪ. A uniform mass, a mass of ashes. ಕಾಪುರುಷನ ಅರವದೊಡನು, ನಸುದೀಪ ತಾಗಿದೊಡೆ, ಏಕರೂಪದ ರಾಜಭವನವನು (Bh. 1, 8, 67).
 ಏಕಲಡಿ ಏಕa-ladi. = ಏಕಾವಲಿ (Sl. 219).
 ಏಕಲಿಂಗದೇವ ಏಕa-liṅga-dēva. An isolated phallus-god; Kuvēra. (B. 5, 68).
 ಏಕಲೋಚನ ಏಕa-lōcana. = ಏಕದೃಶ. (ಕಾಗೆ Mr. 170).
 ಏಕವಚನ ಏಕa-vaçana. The singular number (Śmd. 97. 107. 111. 116. 128. 150. 152. 168. 169. 172, etc.; Kāv. I, 2, 12. 13. 41-43; I, 5, 6-12. 18-20, etc.).
 ಏಕವಾಕ್ಯಕೆ ಏಕa-vākyatē. Agreement of meaning (My.; Mhr.).
 ಏಕಶೇಷ ಏಕa-iēsha. The remainder of one only; a term in grammar denoting that of two or more words only one remains or is retained. (My.).
 ಏಕಸಂಖ್ಯೇವಚನ ಏಕa-sankhyē-vaçana. The singular number (Kāv. I, 5, 41-44).
 ಏಕಸನ್ನಿಗ್ರಾಹಿ ಏಕa-sandhi-grāhi. One who understands and remembers a śloka from hearing it for the first time (My.).
 ಏಕಸನ್ನಿಗ್ರಾಹಿತ್ವ ಏkasandhi-grāhītva. The faculty of an

ಏಕಸಪ್ತತಿ ಏಕa-saptati. Seventy-one.
 ಏಕಸರ ಏಕa-sara. = ಏಕಸರ. (ಏಕಾವಲಿ Hla.).
 ಏಕಸರ್ಗ ಏಕa-sarga. Intent or bent upon one object.
 ಏಕಸ್ಥ ಏಕa-stha. Standing together, remaining or being in one place; unanimous (My.).
 ಏಕಸ್ಥಲ ಏಕa-sthala. = ಏಕಸ್ಥ. One place, the same place.
 ಏಕಸ್ಥಾನ ಏಕa-sthāna. = ಏಕಸ್ಥಲ. 2, a name given to the figures under ten (My.).
 ಏಕಸ್ಥಾನಿ ಏಕa-sthāni. Occupying the same place; originating in one place. (Śmd. 27. 43).
 ಏಕಹಸ್ತ ಏಕa-hasta. One hand;—one who has a mutilated hand (ಏಕಲವಾಣಿ, ಒಕ್ಕಯ್ಯ Mr. 389).
 ಏಕಹಾಯನಿ ಏಕa-hāyani. A heifer one year old.
 ಏಕಾ ಏಕಿ ಏಕā ēki. Suddenly, all at once (ಅಕಸ್ಮಾತ್ Čh.; My.; Mhr.).
 ಏಕಾಕಿ ಏಕāki. Alone, solitary (Bp. 18, 54; J. 19, 25).
 ಏಕಾಕ್ಷ ಏಕa-aksha. One-eyed; having an excellent eye; a crow. 2, N. of a plant (ಬೇಲಯುತ, ಜಂಘೆ Mr. 133, o. rs. ಏಕಾಕ್ಷ & ಬೆಲ್ಲಯುತ).
 ಏಕಾಕ್ಷರ ಏಕa-akshara. A monosyllable (Śmd. 102. 103; Kāv. I, 5, 46; III, 2, B, 58. 69 seq.).
 ಏಕಾಕ್ಷರಪದ ಏಕākshara-pada. A monosyllabic word (Kāv. I, 2, 84-89).
 ಏಕಾಕ್ಷರಿ ಏಕākshari. Being monosyllabic (Kāv. III, 2, B, 72).
 ಏಕಾಕ್ಷಿ ಏಕa-akshi. = ಏಕಾಕ್ಷ, q. v.
 ಏಕಾಗ್ರ ಏಕa-agra. Turned towards one point, intent upon one object. (Abh. P. 14, 176; Bp. 42, 35).
 ಏಕಾಗ್ರಾಹಿತ್ವ ಏಕa-grāhītva. The state of not taking, holding or accepting as pre-eminent. See ಅದ' (o. r. ಏಕ ಗ್ರಾಹಿತ್ವ).
 ಏಕಾಗ್ರ್ಯ ಏಕāgrya. = ಏಕಾಗ್ರ. Intent upon one object.
 ಏಕಾಂಗ ಏಕa-āṅga. A single member, a single part (Śmd. 101). 2, a body-guard. 3, Mercury. 4, Mars. 5, Vishnu. 6, sandal-wood.
 ಏಕಾಂಗಿ ಏಕāṅgi. Of one member, side or qualification only (Mhr.);—solitary, alone (My. = ಏಕಾಕಿ).
 ಏಕಾಂಗಿ ಏಕa-āṅghri. One foot; one who has a mutilated foot, one who is lame (ಕುಟ್ಟಿಂ Mr. 389).
 ಏಕಾದಶ ಏಕādaśa. Eleven; the eleventh.
 ಏಕಾದಶರುದ್ರ ಏಕādaśa-rudra. A ceremony of hathing a liṅga whilst repeating the rudramantra eleven times (My.).
 ಏಕಾದಶರುದ್ರ ಏಕādaśa-rudrar. The eleven Rudras (Mr. 347; Grj. 10, 64; see their names in Vivēkacintāmaṇi, 6th prakaraṇa, 21st division).
 ಏಕಾದಶಿ ಏಕādaśi. The eleventh day of the waxing or of the waning moon on which Vaishnavas (J. 29, 5. 13), Rāmānujas, and Smārtas use to wake and fast. ಏಕಾದಶಿಯ ಮನೆಗೆ ತಿರುವರಾಯ ಅವತರಣಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).
 ಏಕಾದಶೀವ್ರತ ಏಕādaśī-vrata. The observance of the ékādaśī rites (J. 29, 6. 21).
 ಏಕಾಧಿಪತಿ ಏಕa-adhipati. A sole monarch. (My., a term also used in astrology, My.).
 ಏಕಾಧಿಪತ್ಯ ಏಕa-adhipatya. Monarchy (J. 5, 23; My.).

ವಿನಾಶಿ *vinā-akshi*. A woman with eyes which resemble those of a deer (J. 19, 37; 80, 16).

ವಿನಾಶಕ *vinā-śanka*. The moon (ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ 146).

ವಿನಾಶನಾಥ *vinā-adhinātha*. Śiva (Bp. 27, 32).

ವಿನಾಶನಾಯಕ *vinā-adhināyaka*. Śiva;—N. (Bp. 9, 39).

ವಿನಿ ಲಿ. (fr. ಬದು 1). A ladder (ಅಧೋಬಿಣಿ, ಸೀತೇಣಿ, ಸಿತ್ತಣಿ Mr. 119; My.; Śi. 112; T., Tu., M.). ವಿನಿಯಲ್ಲ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಬಿಡುವ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣ (Bp. 37, 49). — ವಿನಿದೀವಿಟಿ. A number of flambeaux fixed on a ladder that is horizontally carried before persons of distinction (My.).

ವಿನಿ ಲಿ. A female antelope (see ವಿನೀಯ); a kind of poisonous insect.

ವಿನು ಲಿ. ವಿನಿ. An edge, a border; a point (ಕೋಣ, ಬಾರಿ, ಕೋಟಿ Nr.; C.; M.).

ವಿನಿ ಲಿ. 1. = ವಿನಿ. (ಯಾತ), ಯಾತ. See s. ವಿನಿ.

ವಿನಿ ಲಿ. 2. (fr. ಬದುತ, Śmd. 246, 247) = ಯಾತ. Ascent; rise. 2, an instrument on the principle of the lever for raising water, a picotta (ಅರ್ಪ Mr. 422, o. ra. ಅರ್ಪ and ವಿನಿ; My.; Tē.; T. ವದ್ಧ). ವಿನಿ (Śmd. 16). ಎತ್ತುವ ವಿನಿ ಅದು ನೋಡಿಯನ್ನ ಕಣ್ಣಿ ಎಸೆದು ವಿನಿ ವಿದಂ ಕದನವಿತ್ತೇತನಾ (204). 3, a similar instrument used for pounding rice (C.). — ವಿನಿ ಕೋಲು. The bamboo by which the huket hangs (My.; T. ವದ್ಧ ಕೋಲು).

ವಿನಿ ಲಿ. Of a variegated colour.

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. = ವಿನಿ ಕೆ, ಯಾಕೆ. See s. ವಿನಿ.

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. *vinā-saṅkha*. (Śmd. 100). This pleasure, this pleasure here.

ವಿನಿ ಕೆ *vinā*. This, this here.

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. *vinā-dēśiya*. Belonging to this country or these countries (B. 4, 117; My.).

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. = ವಿನಿ, ಯಾಕೆ. A form used in the declension of ವಿನಿ, q. v. (Śmd. 137).

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. *At this time, now*.

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. The letter ವಿನಿ (Śmd. 250).

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. *Such, such like; of this kind, similar to this* (My.).

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. *So great, so much; so far, thus far, in such a degree* (My.).

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. *Tbh. of ವಿನಿ* (My.). See Prv. s. ವಿನಿ 2.

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. 1. = ವಿನಿ 2, etc. A porcupine (Tē.; cf. 8k. ಸೇಫಾ); the Indian crested porcupine, *Hystrix cristata* var. *indica* (Bd.). ವಿನಿ ಮುಳ್ಳು (ಕು, ಕುಲ G.). — ವಿನಿ ಪದ್ಧತಿ. = ವಿನಿ (Śmd. 78; Tē.).

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. 2. To pant (My.; Rām. 5, 8, 85). ಅಯ್ಯ ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. (Prv.).

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. *Fuel*.

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. *Fuel*.

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. *Prospered, grown up, full-grown*.

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. *Thriving, prosperity*.

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. (Śmd. 96, 97). = ವಿನಿ 6, ವಿನಿ 1. What? (how? why? ಕೆ 81. 469; T., M.; Tē. ವಿನಿ; T. also ವಿನಿ; T. ವಿನಿ). ಅವನ ವಿನಿ? ಅವನ ವಿನಿ? ಅವನ ವಿನಿ? (Śmd. 97). ತತ್ತರಿತನಾಗಿ ಆರಾಧನೆಯ ವಿನಿ? (97). ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. ವಿನಿ? (104).

ವಿನಿ ಎನ್ನು ವಿನಿ? (175). ವಿನಿ ಸನ್ನಯ? (89). ವಿನಿ ಗಿಯು? (85, 137). ತಡೆವನ್ನಿ ವಿನಿ ಕಾರಣ? (151). ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಕಾರಣವನ್ನಿ ವಿನಿ ಜಾಗರ? (189). ನೋಡುವಾರನು ಒಲ್ಲದೆ ಒಕ್ಕ ದಧಿಪಾಣ್ಣ ರವಣಿ ಮೇ? ಪೇದ? ಎನ್ನೆ ನೀತಾರಮಯಾಖಮಣ್ಣಿಲಮ್ ಅದು ವಿನಿ ಎಸೆದು ಇದು ದೊ ಪದ್ಧಿ ಮಾದ್ರಿಯೇ? (Liliv. 8, 4). ನಿನಗೆ ಮುಡುಕಿದ ಕಾರ್ಯಮ್ ವಿನಿ? (Bp. 29, 11). ಹಲವು ಮಾತು ವಿನಿ? (42, 37). ವಿನಿ ತುಡುಗಿ ಇದ್ದವು ತುಡುಗೋಡೋ ಮದಿ ಬಿಡುಕಿ ನೋಡಿ ಬಾಡುತಂ ವಿನಿ ಗಂಗಳ? (Riv. 9, 28). ಪೇದಲಿ ವಿನಿ ಅದ? (Rām. 13, 7). See Riv. 2, 35; 6, 133; 13, 8, 21, 98; J. 31, 34. — Accusative: ವಿನಿ (Bp. 31, 15, 17; 46, 24; 49, 89; 60, 43), ವಿನಿ (1, 86; 14, 19; 20, 18; 22, 18; 39, 60; Śmd. 211, o. r. ವಿನಿ). Genitive: ವಿನಿ (Śmd. 137, 16; Bp. 18, 14; 28, 17; 31, 20; 34, 36; 37, 17; 40, 38, 46; 44, 44; 51, 5). Dative: ವಿನಿ (Śmd. 137, 140), ವಿನಿ (Bp. 50, 7), ವಿನಿ (2, 24; 3, 50, 56; 24, 10; 44, 8; Śmd. 140), ವಿನಿ (Śmd. 137, 148, 155; Bp. 16, 29; 36, 45; 38, 65; 43, 44; 47, 28; J. 31, 34). Instrumental: ವಿನಿ (Śmd. 137; J. 2, 24). Ahlative: ವಿನಿ (Śmd. 137). Locative: ವಿನಿ (137), ವಿನಿ (Bp. 45, 41). — ವಿನಿ. Of what it? a thing of what substance, influence, value, etc.? See Bp. 87, 11; 46, 46; 53, 43. — ವಿನಿ. Of what ho? a man of what position, faculties, etc.? See Bp. 22, 60; 43, 43; Mr. 7. — ವಿನಿ. To say what? to call what? ವಿನಿ ಎನ್ನುವು, what shall I say? (Bp. 22, 55; Bh. 3, 13, 24). ವಿನಿ ಎನ್ನೆ? (Riv. 18, 88). ಆ ಊರಲಿ ಅದ್ಭುತ ಮ್ ವಿನಿ ಎನ್ನೆ? (Bp. 57, 42). ವಿನಿ ಎನ್ನುವು ನಿಮ್ಮ? (58, 33). — ವಿನಿ. To become what? ವಿನಿ ನಿಜವಾಗಿವಾಸ್ತವ ಮ್ ವಿನಿ ಬಾಡು, what has become of...? (Śmd. 137). 2, to happen what? ವಿನಿ, what has happened? (what will happen?). ಇದೇ ವಿನಿ, ವಿನಿ (Bp. 37, 38). ವಿನಿ, whatever it may be, something or other. — ವಿನಿ. — ವಿನಿ 5. = ವಿನಿ. ವಿನಿ ನುಗಡೆ. — ಕೆ, one who lets drop anything from his mouth (ಯದ್ವದ, ಅನುತರ Hla.). — ವಿನಿ. — ವಿನಿ. Whatsoever, anything whatsoever. ದೋಷಂ ಇದೇ ವಿನಿ ವಿನಿ ನುಗಡೆ (Śmd. 3). ವಿನಿ ನುಗಡೆ (241). — ವಿನಿ. — ವಿನಿ 9. = ವಿನಿ. ತನ್ನೆ ದನ ಪೋವ ಮನು ಪ್ಪರ್ ವಿನಿ (Bp. 44, 39). — ವಿನಿ. — ವಿನಿ 1. Whatsoever (ಅಣಂ, ಅಣಂ Śmd. 390). ವಿನಿ ಮ್ ಅದೇಯದವನು (ಅಣಂ Hla.). — ವಿನಿ. — ವಿನಿ 3. Whatsoever (Acc., Bp. 6, 1). — ವಿನಿ. — ವಿನಿ 2. Whatsoever (Acc., Bp. 13, 14; 18, 24; 24, 78; 81, 20, 25; 85, 88; 40, 27; 53, 18). — ವಿನಿ. — ವಿನಿ. Whatsoever (Nom., Bp. 2, 1). — ವಿನಿ. — ವಿನಿ. To say, or call, what? ವಿನಿ ವಿನಿ ಎನ್ನುವು? (Bp. 24, 81). ಕಾರಣಮ್ ಇದು ವಿನಿ (26, 46). ನಿಮ್ಮ ವಿನಿ (57, 89). — ವಿನಿ. rep. ಅರ್ಪಣಮ್ ಇದು ವಿನಿ? ಎನ್ನುವು (Bp. 22, 11). ಎನಗೆ ಕೆ ತರಣನ್ ಇನ್ನು ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ? (88, 75). — ವಿನಿ. — ವಿನಿ 9. Whatsoever. ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ? (Bp. 54, 14). — ವಿನಿ. — ವಿನಿ. O what? o what? ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ, ಓದಿನ ಪರಿ ಲೇಸು, ಲೇಸು? (Śmd. 69). — ವಿನಿ. — ವಿನಿ 4. O what? o how? could it be possible? ವಿನಿ ಗಿಯು ಮ್ ವಿನಿ? ತದ್ವದ ತೀರದೋ? (Śmd. 137). See also 112, 133, & s. ವಿನಿ 1.

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. *Sin*.

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. (also My.; see s. ಇ 15).

ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ. (The being somewhat), some, a little, a few (S. Mhr.). ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ ಮೇ (B. 5, 59). ವಿನಿ ಕೆ ಲಿ ಸಗಲು (5, 83). See B. 5, 21, 60, 65, 67, 91, 92, 101, 111, 113, 128, etc.

ವನು ಉ. 1. = ಎನ್, oto. (C.). ನಿಮಗೆ ಕುಡುಗಳಿಗೆ ವನು ಸ
ವ್ಯುತ್ಥ? (Bp. 28, 29). ಉಸಕನೆ ಎದ್ದಿದ್ದು, ವನು ಕಾರಣವು ಉಸ
ರಂ? (47, 18). ವನು ಫಲಂ? (52, 37). ಬೇರೇನು? (Bh. 2,
13, 24). ಹಾಡದೆ, ವನು ಮಾಡಿತು? (B. 2, 44). ಆ ನೋವನ್ನು
ವನು ಮಾಡುತ್ತೀ? (2, 42). ವನನು (5, 165). ವನಯ್ಯ? ಅನ್ದ
ರೆ ಶ್ವಾನನ ಮಹಿ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು ಅನ್ದ. — ವನು ಮಾಡಿದರೂ
ಮಗ ಹರೆಯವುದನ್ನು ಬಿಡ (Prv. formed in connection with
Prahāda). — ವನು, ಗವಡ? ಅನ್ದರೆ ಕಮ್ಮಳಿ ಮೂರು ಹಣ ಅನ್ದ
(Prvs.). ತಮ್ಮ ಅಂಗೆಯ್ಗೆ ವನು ಕಾರಣ (why) ಕೂಡಲು ಇಲ್ಲ? (B.
5, 126). It is occasionally used at the end of questions,
e. g. ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ನೀನು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಿ ತಕ್ಕ ವನೇನು? (B. 1, 25).
ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ನೋವು ಆಗುವದಿಲ್ಲನ್ನು, ನೀನು ತಿಳಿಯುತ್ತೀ ವನು?
(2, 48). ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ನಿನಗೆ ರೋಕ್ಕಾ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೇನು? (3, 77).
— ಏತನೋಳಿಗೆ ಸೇರಿದಹ ಸುತನಿನ್ನ ಫಲವೇನು? ಪತಿಸೇವೆಗೆ ಒದಗದಿ
ಹ ಸತಿ ಇದ್ದರೇನು? (Dp. 167). ಕಾಯದೆ, ನೀ ಭಕ್ತನ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾ
ಮಾಸುವದೇನು? (80). ಕಟ್ಟಿವರ ಅದೃಷ್ಟವ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಹೇದಾದರೇನು?
ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವರೆ ತಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿ ಗುಣವ? (68). — ವನಾಗು. — ಆಗು.
See it s. ವನ. ಈಗ ನಿನ್ನ ಹತ್ತರ ಎಣ್ಣೆ ಹಬ್ಬು ಆವೆ; ಇನ್ನು ಎರ
ಡು ವನಾದವು? (B. 2, 36). — ವನಾದರು. — ಆದರು. ವನಾದರೂ.
— ಆದರೂ. Whatsoever it may be; something or other;
something; anything. See e. g. B. 2, 47; 5, 117. ವನಾದ
ರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಆಗುವದು (Prv.). — ವನು. — ಉ 9.
= ವನೂ. ವನಿಲ್ಲನ್ನು, ವನಿಲ್ಲನ್ನು, to say it is (nearly) nothing.
ವನಿಲ್ಲದರೂ, ವನಿಲ್ಲದರೂ, at least (B. 3, 100; 4, 125. 136;
My.). ವನು ಅದಾಯದವ ತಾನುತಕ್ಕನೆ ಕಡಿ (Prv.). — ವನೂ. — ಉ 7.
Whatsoever. ವನೂ ಇಲ್ಲದವ ಯಾವದಕ್ಕೂ ಹೇಸ (Prv.). —
ವನಿ. — ಎ 4. Eh! (a mode of calling to a female, C.). ವನಿ,
ಅವ್ವಾ? (B. 2, 45). 2, what? (in asking a female, C.). —
ವನೇ. — ಎ 3. = ವನಿ. (C.). ವನೇ, ತಂಗೀ! (B. 3, 80). 3, what-
soever (C.). ಮಾವಾ, ವನೇ ಇರಲಿ! (B. 4, 201). — ವನೇನೂ.
rop. of ವನೂ. ನನ್ನದು ವನೇನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ (B. 2, 8). — ವನೋ.
— ಉ 3. ವನೋ. — ಉ 4. O what? one does not know what?
(something); o how? could it ever be? ಇದಕ್ಕೆ ವನೋ ಗೊ
ತ್ತು ಇದ್ದನ್ನೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ (B. 3, 42). ಆ ಮೂಕಿ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ವನೋ
ಯೋಚಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು (3, 51). See also 3, 72. 83. 122; 4, 52.
138. 196. 207; 5, 130. 2, o! (in addressing males, My.).
3, what? (in asking males contemptuously, My.).

ವನು ಉ. 2. = ಅಹೆನು or ಇಹೆನು. A common affix
for the first person singular of the present
of uncertainty or mere possibility (see ಅನು 4),
e. g. ಕೊಟ್ಟೇನು, I may give, perhaps I give, I am likely
to give (B. 1, 12); ಅತ್ತೇನು (2, 48); ಬಿದ್ದೇನು (4, 181); ತಕ್ಕೊ
ಣ್ಣೇನು (5, 118); ಮಾಡ್ಕೇನು (C.). See its plural ಎವು.

ವನಿ ಉ. 2-3. A common affix for the first
person singular of the present, e. g. ತರುತ್ತೇನೆ,
I bring (B. 1, 10), ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ (1, 11), ನಡೆಮುತ್ತೇನೆ (C.).
2, a form to express "I am", e. g. ಬನ್ನೇನೆ (ಬನ್ನು
ವನಿ), ನಡೆದೇನೆ, etc. (S. Mhr.). — See ಅನಿ 1, and the plural
ಎವೆ 1.

ವನಿ ಉ. 1. A heavy wood like mahagony, Shorea
robusta (My., Tē.; cf. ಇಬಾ 9).

ವಬ್ರಾಜಾ ಉ. 1. The insect cochineal (ಇನ್ಸೆಕ್ಟ ಗೋಜ
Mr. 165; ಇನ್ಸೆಕ್ಟ ಗೋಜ, ಕಮ್ಮುದು Ss.).

ವಬ್ರಾಸಿ ಉ. 1. = ಎಬ್ರಾಸಿ. (My.; M. ಎಮಾಳ, a beggar,
a silly man).

ವಯ್ಯ ಕ್ಯ. 1. = ವನು 1, etc. To cast, to throw, to
shoot (Tu. ಎಯಿ, Tē. ಎಯು, ವೇಯು; R.).

ವಯ್ಯ ಕ್ಯ. 2. An exclamation used in calling
to inferior people (My.).

ವರಕೆ ಉ. 1. = ಎರಕೆ. A sort of grass, which when plucked
by Krishna and his family turned to olubs.

ವರಣ್ಣ ಉ. 1. The castor-oil plant, Palma Christi, Ricinus
communis (ಗ್ರಾಮುಹ, ಅವುಡಲ Mr. 136).

ವರಣ್ಣ ಕಿಟ್ಟ ಉ. 1. Dregs of castor-oil (ಹಬ್ಬ ಕೆ. 89).

ವರಿ ಉ. 1. A raised bank, the bank of a tank,
etc. (My.; T., M.; ಆರಿ, ಪಾರಿ Hā.). ಮುಳೇರಿ (ಸ್ವತಃ Nr.).
ಕಡೆಯ ವರಿ (ವಾರಣ, ತಹಾಳುಬನ್ನ ನ. 99). ವರಿಗೆ ನೀರಿನ ಆತಿ,
ನೀರಿಗೆ ವರಿಯ ಆತಿ (Prv.). See Sp. s. ಪಂಜು. 2, a tank
(My.). — ಎರಕಟ್ಟು = ಎರ No 1. (My.).

ವರು ಉ. 1. = ಉ 4. (My.). — ವರುಕನ್ನಾಯ. Plough-tax
(My.). — ವರುಗಾರಿಕೆ. — ವಾರಿಕೆ = ವರುಕನ್ನಾಯ. (My.). — ವರು
ಸುಂಕ. = ವರುಕನ್ನಾಯ. (My.).

ವರು ಉ. 2. (= ಎರುಬು). Dung, cowdung (R.;
cf. ಎರಣ).

ವರು ಉ. 3. = ವೇರು. — ವರುವೇರು. dupl. = ವರು. ವರುವೇರು ಕಟ್ಟು
= ವೇರು ಕಟ್ಟು (My.).

ವರುಂ ಉ. 1. (ಉ. 1?). — ವರುಚ್ಚು. A climbing herb,
the smooth-leaved heart-pea, Cardiospermum halicacabum Lin. (St. & Pl.).

ವರುವಂಗ ಉ. 1. N. of a plant (ಗಜ್ಜೇರ, ಸಮೃದ್ಧಿ
St. 162).

ವದಿ ಉ. 1. = ವದು 5, ಎ 1. A wound. ಎರ್ವ (J. 4,
35; 16, 40).

ವದಿ ಉ. 2. = ಆದ 2. To become, to be fit, to
be suitable, to fit; — to be possible, to be
able (T., M. ವದ, ಎದ, ಎಲು). 2, to meet in battle
(M.); to oppose (= ಎದಿ T.). See ಅದು 3, ಎ 2.

ವದಿ ಉ. 3. To glean, gather, or pick off; to
select, choose (Tē.; Tē. ವದಿ = ವೇದಿ, separate; ಎದ್ದ
ದು, to be separated or divided; cf. ಎಕ್ಕು 1).

ವದಿ ಉ. 4. See s. ವದು 1.

ವದಿವಳಿ ಉ. 1. (Smd. 239). A person fond
of, or expert in, mounting and riding. See
s. ನೀದ.

ವದಿ ಉ. 2. An ascender. See ಅಲರೇದ.

ವದಿ ಉ. 3. Rising, increasing; mounting;
etc. (C.; Rām. 6, 58, 42; see ಆಳಿನೇವಳಿ).

ವದಿಸು ಉ. 1. To raise; to place upon; etc.
(C.). ವದಿಸಲ್ ವಟ್ಟುದು (ಆರೋಪಿತ Hā.). ಮನೆಗೆ ವದಿಸಿದ
ಪೊದಕೆ (ವಲಭಿ Mr. 200). ಪೂವಿನ ಬಿಲ್ಲ ಕೊನ್ನನ ಒದೆದು, ವದಿಸಿ
ತಾವರನೂಲ ನಾರಿಯಂ, ಜೇವಡೆಗೆಯ್ದು (Smd. 66. 183). See ಇ
ದಿರೇದಿಸು, ನೆದವೇದಿಸು; Smd. 224; Abh. P. 11, after 8;
Bp. 11, 45; 17, 22; 28, 14; 38, 15; 42, 3; 47, 41; 50, 13;
55, 9. 57; 57, 88; 58, 22; 60, 61; ಕೆ. 1, 44; B. 3, 119; 4,
55. ಬಾಣಗಳನ್ನು ಎರಿಸಿದನು (ತೊಟ್ಟಂ G.). ವದಿಸಿದ ಹೂವು (ಸಿ
ಮಾಳು G.).

ವದಿಸು ಉ. 2. To rise; to increase, to become
more or much; to ascend; to mount; to

climb (ಅರೋಹಣಾ śmd. Dh.; śm. 116; C.; T., M.; Tu. ಎರು; ಥ. ಎಕ್ಕು 3). P. p. ಎದ. ನೆವನ ಎದಾದಂ (śmd. 67). ನಮಗೆ ಅವನು ಮನಕೆ ಎದುವನು? ಅದ್ದಿಹಾ ಅವನ ಅಯ್ಯುಳಿಗೊಳ್ಳು! ಎನ್ನು, ನವರತ್ತ ಮುಮಂ (117). ಕಲ್ಲು ಎದಾದಂ (144). ಶಾರ್ಙ್ಗಮನ್ ಎಹಿಸಿದವನ್, ಅಹಿತಯ್ಯನ್ ಎದಾದನ್ (224). ಮರದೊಳ್ ಸಮದ ಅಂಕವನೆಯನ್ ಎದಾದಂ (288). ಅನೆಯನ್ ಎದುವಾತ (ನಿಪಾದಿ, etc.); ಕುದುರೆಯನ್ ಎದುವಾತ (ನಾದಿ, etc.); ಹದುಗರ್ ಎದುವಾತ (ನಾವಿಕ, etc. Hlā.). ಕಾಳಿಗಕ್ಕೋಸ್ಕರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಎನ್ನೋವಾರ್ಥಮ್ ಅಗಿ ಎದುವ ರಥವು (ಪುಷ್ಪರಥ Nr.). ಸುಬದುಲು ಸಿಟ್ಟು ಕನಿಕರ ಮುನ್ನಾದ ಮಾನವೃತ್ತಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ತಲಗೆ ಎದಾಡಾಗ ಎನೊ ತೋಡದೇ ಜಡನನ್ನೆ ಸ್ವಪ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವನು (Si. 73). ಬಹಳ ಮದವೇದಾದವಳು (ಪ್ರಮದ 182). ಮದವೇದಾದ ಅನಿ (ಮತ್ತ 269). ಅಮಲೇದುತ್ತದೆ (C.); ಎವವೇದುತ್ತದೆ (takes effect, C.). ಬೆಲೆಯೇದುತ್ತದೆ (C.). ಹಾವು ಕಡಿದ ಗಾಯದೊಳಗಿನ ನೆತ್ತರಾ ತೆಗದರೆ ಎವವು ಎದುವದಿಲ್ಲ (B. 2, 26). ಕಪ್ಪೇದಿ ಇದ್ದ ನೆಯ್ದಿರ್ (ಕುಮುದ Mr. 420). ರಥವನ್ ಎದುವಂ (ರಾಜಾಧಿರಾಜ 287). ಪ್ರದಕ್ಷಿಣದ ಎತ್ತೇದುವವಂ (ಅನದಾತ 247). ಮರದ ತುದಿಯನ್ ಎದಿ (Sp.). ಉಬ್ಬೇದಿ ನಲನ ಅಬ್ಬರನೆ (Rām. 26, 21). ಸಗಲಕೆಗರ್ ಎದಾದವು (Bh. 1, 5, 5). ಅನ್ವವೇದಾತು ಮುಮದು ಕಕುನಿಸುಯೋ ಧನಾದಿಗರ್ (2, 13, 42). ಬಿಸುಯ ಬಿಸುರ್ ಎದಾದುದು (J. 3, 41). ಇಳಿ ಕಾಯ್ದೇದಾದುದು (Rāv. 5, 36). ಕಾಯ್ದೇದಿ, ದಿಕ್ಕುಪ್ಪಿಗರ್ ಅದಕ್ಕೆ (6, after 11). ದಿನದಿನಕೆ ಕಳೆಯೇದುತ್ತಿರವಳು (Pril. 3, 31). ಬೆಮರ್ ಎದಾದ ಅನನಂ (Rāv. 5, 118). ಯಾಕೆ ಮರದ ಮೇಲೆ ಎದಾಡ್ತಿ? (B. 2, 21). ಎದಾದವ ಇದಾದಾನು (Prv.). See Bp. 1, 32, 50; 5, 38; 32, 15; 86, 13; 37, 49; 39 sum.; 39, 45. 47, 49, 51; 52, 13; 57, 88; 59, 12; 60, 58; Rām. 26, 23; Dp. 167; Rāv. 5, 122; 6, after 11; 13, 2; Rāgh. 17, 78. — ಎದಿ. An infinitive of ಎದು: so as to rise or go up, etc.: upwards; increasingly (T., M. mneh, more, too much); rising. — ಎದಿ ಕಟ್ಟು. To tie on high; to put a tie (to a mau's arms) and draw him up (for punishment, S. Mhr.). 2, to be tied on high: to hang down. ಎದಿ ಕಟ್ಟಿದುದು (ಅಪ್ರಲಮ್ಪು, ಉಚ್ಚಣ್ಣಿ Hlā.). — ಎದಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. — ಎದಿ ಕಟ್ಟು. ಎದಿಗಟ್ಟಿದುದು (ಉಚ್ಚಣ್ಣಿ, ಅಪ್ರಲಮ್ಪು Mr. 459). — ಎದಿ ಹಾಕು. To pile (My.). See Prv. s. ಕೆದು. — ಎದಿ ಹೊತ್ತು. The time from sunrise to midday (My.; B. 2, 10). — ಎದಾಟ. — ಅಟ. Mounting and riding. See Bp. 61, 24; Rāv. 6, after 11; J. 6, 39; 29, 7; Bh. 1, 7, 2. — ಎದಿ. = ಎದಿ. — ಎದಿಬೆಗಿ. — ಬೆಗಿ. To be swollen, puffed up or distended. ಉಬ್ಬಿದ ಉರದ, ಎದಿಬೆಗಿದ ಒಪಲ, ಹಾಗಿದ ಬೆನ್ನ... ಗಬ್ಬಿನಾಯ್ಕರ್ (J. 28, 46).

ಎದು ಕ್ಕಿರು 2. Rising, etc.; rising ground (My.; ದಿನ್ನ G.). — ಎದುಂಜವನ. -ಂ. Rising youth, bloom of youth, prime (Grj. 9, 107). ಎದುಂಜವನದೊಳ್ ಸೊಕ್ಕಿ (śmd. 204 Mdh.). — ಎದುಂಜವನಿ. -ಂ. A very young woman (ನವಮಾವನಿ ಕೆ.; Rāv. 2, 20). — ಎದುಬ್ಬನ. -ಉಬ್ಬನ. Hard breathing (My.).

ಎದು ಕ್ಕಿರು 3. = ಬರು. See ಮೊನೆಯೇದು. Cf. ಅದ್ 6?

ಎದು ಕ್ಕಿರು 4. (fr. ಇದ್ 1). That with which one pierces or which one throws (? T. a thunderbolt; see M. s. ಎಟು 1, & ಬಿಟ್ಟೇದು).

ಎದು ಕ್ಕಿರು 5. (fr. ಇದ್ 1). = ಬದ್ 1, etc. A cut, a wound (ಕೃತ śmd. Dh.; ಗಾಯ śm. 116, Bhn. 51; ಕೃತ, ಕರ್ಮ Hlā.; ಇಮ್ Mr. 396). ಎದಾಂಗೆ (Mr. 396; Abh. P. 13, 80). ಪೂರಾಯದ ಎದಾನ್ ಕರಡಿ ಇದಾನೆಗರ್ ಕಳಕಳಂ (Bh. 8, 13, 28). ಇದಾದರೆಯು ಎದಾಲ್ (Sp.). See ಅಳೇದು s. ಅದ್ 5.

ಎದುತ ಕ್ಕಿರು. = ಬತ (śmd. 246). The act of rising, etc.

ಎದುವಿಕೆ ಕ್ಕಿರುವಿಕೆ. Rising, etc. (My.).

ಎಫ್ ಕ್ಕಿರು 1. = ಬದ್ 1, etc. A wound. — ಎರ್ವೆದು. A wound to be got; to get a wound, to be wounded (ಗಾಯವದಿ śmd. 217 Mdh. C.; Ck. 1, 52). ಎರ್ವತ್ತರ್ ಎರ್ವತ್ತರಂ ವದುಳಂ ಮಾಡ್ತು ಉಟತಂ (śmd. 79, 217). — ಎರ್ವಾರ್. A wound to heal. ಎರ್ವಾರ್ತು (śmd. 217). — ಎರ್ವದೆ. -ವದೆ. To get a wound, to be wounded (J. 21, 6; 23, 6; 25, 27).

ಎಫ್ ಕ್ಕಿರು 2. (fr. ಬದ್ 2). The state of being fit, etc. 2, the state of meeting and opposing. — ಎರ್ವ ದಿಸು. To arrange, to set in order (Si. 284; My.; Tē.). — ಎರ್ವದು. To be arranged, etc. (My.; Tē.); — to be ready (as a person to act, My.). — ಎರ್ವಾಟು. = ಎರ್ವಾರ್ತು. Decision; arrangement (My.; Tē.; T. ಎದ್ವಾರ್ತು). — ಎರ್ವಾರ್ತು. = ಎರ್ವಾಟು (My.). — ಎರ್ವಾನ್. To go to meet, to oppose, to hinder, ಎರ್ವಾತುಡೆನ್ನು ತಡವ್ವೆಯ್ದುದು (śmd. II). ಎರ್ವಾತುಡು (śmd. 217).

ಎರ್ವಾರು ಕ್ಕಿರು. = ಕರ್ವಾರು, etc. A sort of cucumber, *Cucumis utilis* Roxb.

ಎಲ ಕಿಲ. = ಎಲೆ. (My.; T.).

ಎಲಕ್ಕಿ ಕಿಲ-akkil. = (ಇಲಾಟ, ಎಲಾಟ), ಯಾಲಾಟ, ಯಾಲಕ್ಕಿ. Large cardamoms (ಎಲೆ, ಪೃಥ್ವೀಕೆ, ಹಸ್ತದಾಲೆ, etc. Nr.; ಕೂಟ Nr.; Mhr. ಎಲಾಟ, ಎಲಾಟ). See ಕಿಲಾಯ, ಬಿಲಾಯ; Si. 152, 153, 415. — ಎಲಕ್ಕಿಗಿ. The cardamom plant, *Alpinia oardamomum* Roxb. (St. & Pl.).

ಎಲನಾಲಕಿ ಕಿಲಾಲಕಿ. A perfume, the fragrant bark of *Peronia elephantum*.

ಎಲಹುರಿ ಕಿಲಹುರಿ. The plant Cassia sophora, or a oough medicine (ಇಸಮದ್ Nr.).

ಎಲಾಂ ಕಿಲಾಂ. = ಎಲಾಂ, ಯಾಲ. An auction, a public sale (My.; Tu. ಎಲಂ; Tē. ಎಲಮು, ಯಾಲಾಮು; H., Mhr. ನಿಲಾಮ್, ಲಿಲಾಂವ, ಲೇಲಾಮು, ಲೇಲಾಂವ).

ಎಲಾಂಪರ್ ಕಿಲ-parpi. The plant *Mimosa octandra* Roxb.

ಎಲು ಕಿಲು 1. = ಹೇಲು 1. (My.).

ಎಲು ಕಿಲು 2. = ಹೇಲು 2. (My.).

ಎಲು ಕಿಲು 3. To hang, to dangle (Tē. ವೇಲು, ವೇಲು). — ಎಲಾಡು. — ಅಡು. To swing (Sd.).

ಎಲೆ ಕಿಲೆ. ಎಲಾ. = ಎಲ. Large cardamoms: the seed of *Alpinia cardamomum*. (T. also ಅಂಟ).

ಎಲೇಕೇತಯ್ಯ ಕಿಲೆಕ-ಕೆತಯ್ಯ. N. (Bp. 47, 35; 60, 16, 26).

ಎಲೇಕೈರದ ಕೇತಯ್ಯ ಕಿಲೆಕ-ಕೆತಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 48; 58, 5).

ಎಲೇಕೈರನ ಕೇತಯ್ಯ ಕಿಲೆಕ-ಕೆತಯ್ಯ. N. (Bp. 60, 12).

ಎವ ಕಿವಾ. Disgust, dislike, hatred (Tē.; cf. ಎ 7, ಎಸಿಕೆ); — ugliness (Tē.); something that is disgusting: a lamentable event (? Abh. 10, 209).

ಎವಂ ಕಿವಾಂ. Thus; as, like; certainly, indeed, even.

ಎವಮಾದ್ಯ ಕಿವಾಂ-ಆದ್ಯ. Of which the beginning is of this very kind, of the mentioned kind.

ಎವಾಗಲೂ ಕಿವಿಗಲಿ. See s. ಎ 5.

ಎವು ಕಿವು. = ಅಹೆವು or ಇಹೆವು. The plural of ಎವು 2, e. g. ಇಹೆವು (B. 2, 45), ಕೊಟ್ಟೇವು, ಮಾಡ್ತೇವು (C.).

ಎವೆ ಕಿವು-ಕೆ. 1. The plural of ಎವೆ No. 1, e. g. ಬರೆಯು ತ್ರೇವೆ (Si. 404), ಮಾಡುತ್ತೇವೆ (C.). 2, of ಎವೆ No. 2, e. g. ಬನ್ನೇವೆ (ಬನ್ನ ಎವೆ, S. Mhr.).

ವನ ಶಿವ. 2. = ಅಮೆ, etc. A tortoise (ಕಡ್ಡಸ, ಕಮಠ, ಕೂರ್ಮ HIA.). ಹೆಣ್ಣಿನ (ದುರಿ HIA.).

ವನಶಿಶಿಶಾಪ. (=ಕವಣ). Seeking; wish, desire. 2, an iron arrow. See ಅನ್ನೇಷಣ.

ವನಶಿಕೆ ಶಿಶಾನಿಕೆ. A goldsmith's balance.

ವನಶಿಕೆ ಶಿಶಾನಿಕೆ. (=ಕವಣ). Seeking; begging, solicitation; wish, desire.

ವನಶಿತ ಶಿಶಿತ. Searched, etc. See ಅನ್ನೇಷಿತ.

ವನಶಿತ ಶಿಶಿತ. What is to come, future (Sk.).

ವನಶಿತ ಶಿಶಿತ-ಕಾಲ. Future time (R.).

ವನಶಿಕೆ ಶಿಶಿಕೆ. = ಹೇಸಿಕೆ. (My.).

ವನು ಶಿಶು. 1. = ಇನು 3, etc., ಏಯ 1. To throw. — ಎ ಸಾಡು. -ಅಡು. To shoot arrows (ಶರಣಿ ಶಿಮ. Dh.; Abh. P. 9, 66; 10, 83, 34; 10, after 76; 10, 202; 18, 36).

ವನು ಶಿಶು. 2. (fr. ಇನು ಶಿಮ. 250). A throw, a shot. ಎನುವೆ. -ವೆ. To be shot or hit (Abh. P. 9, 83).

ವನು ಶಿಶು. 3. = ಎನು, etc. What quantity? etc. (C.; see ಎನು). ಎನು (Bp. 60, 49), ಎನು (= ಎನು, 18, 17, 66; 31, 13; 40, 77), ಎನು (Bh. 1, 10, 4). See Bp. 16, 18; 27, 1; 29, 12; 30, 13; 40, 47; 44, 40, 68; 59, 2, 15; 60, 49; Bh. 6, 19, 40; 8, 23, 42; J. 20, 46; 25, 32; 62, 60. ಎನು ಕೇಳದೂ ನಾಶ ತಪ್ಪದು (Prv.). 2. = ಅನು, etc. See ರವೇನು. — ಎನುವನು. -ಅನು. = ಎನುವನು. A man of what position, power, faculties, etc.? (Bp. 22, 41; J. 4, 62). — ಎನುವವಳು. -ಅವಳು. A woman of what position, etc.? (J. 6, 46).

ವನ ಶಿಶಿ. = ಯಾಸಿ. Crooked; wild, savage, rude, vulgar (Tē. ವಶಿ, ವಸಿ). — ಎನು. -ಅನು. A savage (Bp. 40, 76; Tē. ಎನುವಾಡು).

ವನಶಿಶಿ. Anger; evil. See ಅನೇಷಣ.

ವನಶಿಶಿ. Tbh. of ಎನು (ಶಿಮ. 29).

ವನಶಿಶಿ. (ಶಿಮ. 40). Contempt, mockery, abuse, blame, disgrace (ತಗದ, ಸದ, ಚುನ್ನ, ಕೊಡುಪಾಟ, ಅಣಕ, ನಷ್ಟಿ ಶಿಶಿ; Rām. 6, 53, 75; T., M.; M. ಎನು, backbiting, etc.; T., M. ಇಳಿ, vulgar laughter, contemptuous grin; disgrace; to grin; cf. ಎನು, ಎನು). 2, a contemptible, etc., man (Abh. P. 10, 16). — ಎನುವನು. -ಎನುವನು. To censure, to contemn, to mock, etc. (C. Bp. 11, 9; V. 14, after 36 & 40). ಎನುವನು ಎನುವನು (ಶಿಮ. 16, 277). — ಎನುವನು. -ಎನುವನು. To censure, etc. (Abh. 10, 229; 14, after 22).

ವನಶಿಶು ಶಿಶು. (= ಎನು). To censure, to reprove, to contemn, etc. (see ಎನು); to throw into the shade, to eclipse (C. v. 1). See Abh. P. 3, 155; 9, 190; 16, 139; 15, 67; Grj. 2, after 106; Rāv. 1, 36; 5, after 120; 13, 9.

ವನಶಿಶಿ. N. of a metre (C.; Tē. ಎನಿ, a carol or catch; a hurra or hoop; a chorus of applause).

ವನಶಿಶಿ. 1. = ಎನು 1, etc. To stand up; etc. (ಉಪಾಸನ ಶಿಮ. Dh.; M. ಎನು). P. p. ಎನು. ಎನು (J. 3, 5, 21; 6, 3). See Bp. 12, 44; 31, 10; 32, 45; 37, 42; 42, 2; 61, 37; Bh. 1, 10, 26; Rāv. 9, 25. — ಎನುವೆ. rep. (Bp. 5, 6; 32, 43, 44, 56; 42, 9; 46, 65).

ವನಶಿಶಿ. 2. = ಎನು 2. A (wrong) form of ಎನು 2. — ಎ

ನು. = ಎನು, (instead of which it often appears in MSs. and prints). See e. g. Grj. 4, 37; Bp. 56, 39; etc., etc.

ವನಶಿಶಿ. 3. = ಎನು 4, etc. Seven (ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ ಶಿಮ. I; T., M. ಎನು; Tē. ಎನು). ಎನು (ಶಿಮ. 223). ಎನು (Bp. 35, 62). ಎನು (40, 73). ಎನು (36, 11). — ಎನುವೆ. The seven seas (ಶಿಮ. 225). — ಎನುವೆ. (The) seven fortresses (ಶಿಮ. 225). — ಎನುವೆ. The seven seas (Bp. 58, 62). — ಎನುವೆ. Seven days (Bp. 32, 20; 43, 50; 52 sum.; 52, 65; 60, 23, 26). — ಎನುವೆ. = ಎನುವೆ. ಎನುವೆ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ (Bp. 20, 60). — ಎನುವೆ. Seven hundred (Bp. 47, 2; 51, 66; 56, 56; J. 13, 6). — ಎನುವೆ. Seventy (ಶಿಮ. 225). — ಎನುವೆ. = ಎನುವೆ. (ಸಿ.). — ಎನುವೆ. A kind of boil or sore (ಶಿಮ. 225). ಕರಗುಗುಮ್ ಎನುವೆಯನು ಕುರುವಂ ದೇಗಂ (225). — ಎನುವೆ. = ಸಪ್ತಮನ. (ಸಿ.).

ವನಶಿಶಿ. = ಎನು. Rising; growth, increase; greatness, magnificence, elevation, glory; elation; haughtiness. ದುಪ್ಪಸರದ ಎನು (Bh. 1, 6, 46). ಉರಿ ಕಟ್ಟಿನ ಎನುವೆಯನು ಮೂಡಿದಂ ಹೆಣ್ಣು (J. 26, 13). ಪ್ರತಾಪದ ಎನು ನೆನು (26, 5). ಹೇದಾದ ಮಾತಂ ಕೇಳದೆ, ಎನುವೆಯನು ಒಣಗಿಟ್ಟು ಮೂಡಿದು ಮಕ್ಕಳ ಅಳಿಕೆ ದಾದಿಕೆಗಿಂತಲು ಹೋದಾ ಗೆಯು ಮನೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಡುಮ ಲೇಸು (Suhāshita padya). See C. v. 337; Bp. 9, 24; J. 2, 4; 16, 45.

ವನಶಿಶು ಶಿಶು. To cause to rise, to raise, etc. (J. 10, 12). ಎನುವೆ (ಶಿಮ. 153, 255). ಎನುವೆ ಅಳುವೆ ವನಮಂ ಕಾಲವಂ (J. 22, 7).

ವನಶಿಶಿ. 1. = ಎನು 1, etc. To stand up, etc. (C.). P. p. ಎನು (J. 2, 37). ಎನುವೆ (Si. 62, 667). ಎನು (Bp. 12, 44). ಎನುವೆ ಎನುವೆ (16, 66). ಎನುವೆ ಕಾದುವೆ (ಅಭಿಯೋಗ, etc. Nr.). ಅನುವಿನು ಎನು ಸಿಟ್ಟು (Si. 69). ಎನುವೆ (ಉತ್ತ 429). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎನುವೆ ಗುಳ್ಳೆಗಳು (82). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎನುವೆ ಹುಲ್ಲು (367). ಎನುವೆ ಭಂಗಾಳಿಗಳ ಬರಗಂ (J. 6, 6). ಎನುವೆ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಎನುವೆ ಸಗಲೋಕ (17, 2). ಹೊಟ್ಟೆಕಡೆ ಎನುವೆ (B. 2, 25). ಎನುವೆ ನಡುವೆ ದಾದಿಕೆ ಗಿಡದೊಳಗಿಟ್ಟು ಒಡ್ಡಿದ ಹಿನ್ನೆ ಒಡ್ಡಿದ ಹೊಸ ಸುದಾ ಎನುವೆ (2, 67). ಆ ಬಡ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಯ್ಯಾದರು ಹಕ್ಕಿಗೆ ಎನುವೆ? (2, 43). See Bp. 16, 29; 18, 63; 37, 26; 45, 52; 46 sum. (ನಾನು) ಎನುವೆ (ನೀನು) ಕಟ್ಟಿ (ಕಟ್ಟು) ಅನು ಹಾಗೆ. — ಎನುವೆ ಗೆದ್ದಾನು. — ಎನುವೆ ದಾದಿಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಗ್ಗಿದಿಡಾ ತನ್ನ ಕೋಳಿ? — ಎನುವೆ, ಹೋಗಿ? ಅನುವೆ ಕಡಾಸು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ. — ಎನುವೆ ಹೋಗು! ಅನುವೆ ಒಡ್ಡಿದ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ (Prv.).

ವನಶಿಶಿ. 2. = ಎನು 2, etc. (ಶಿಮ. 226). Seven (Bp. 40, 73). ಎನುವೆ (C.). ಎನು ಗೇಣ (B. 5, 12). ಎನು ಕೇರಿ (Bp. 24, 49; 25, 11). ಎನು ಹಾನ (60, 26). ಎನು ದಿನ (26, 57; 46, 31; 52, 43). ಎನು ನಾಲಿಗೆ (50, 24; Mr. 46). ಎನು ನೂರ್ವಸಿಗಳ (Bp. 51, 1, 64). ಎನು ನೂರ್ವಸಿಗಳ (57, 12, 13). ಎನು ನೂರ್ವಸಿಗಳ (20, 30). ಎನು ವಾರಾತಿಗಳು (53, 25). ಎನು ಎಧವರು (45, 25). ಎನು ಮೇಲಣ ಲೋಕಂ (Mr. 62); ಎನು ನಾಡ (ಸ್ವರ 500). — ಎನುವೆ. -ಅನುವೆ. Seventh (J. 30, 41). ಎನುವೆ ಪ್ರಕರಣ (B. 5, 269). — ಎನುವೆ. -ಅನುವೆ. Seven and a half. — ಎನುವೆಯಾಟದ ತನಿ. -ಅನುವೆ. The planet Saturn supposed to have evil influence once in 7½ years of his 30 years' revolution (My.). — ಎನು ತಲೆಗಡವನ್ನಬರ. -ತಲೆ ಕಡದ ಅನ್ನಬರ. Up to the period of seven generations. ಸಮಾನಸಿಟ್ಟು ಮ್ ಆ ಹರು ಎನು ತಲೆಗಡವನ್ನಬರ ಸನಾಥಿಗಳ ಎನುಗು (Nr.). — ಎನು ನೂರು. Seven hundred (Bp. 5, 18). — ಎನು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ. N. of a female image of wood (plaything of children, My.). — ಎನುವೆ. ಎನುವೆ. = ಎನುವೆ. (My.). — ಎನುವೆ. -ಎನುವೆ. A fabulous seven-hooded cobra (My.). — ಎನುವೆ.

ಒ

ಓ

ಒ ಓ. 1. The fourteenth letter of the Alphabet (Śmd. 15. 45). In MSS. and prints when initial it is very often represented by ವ (already in Nr. ಒಗ್ಗರಿಸು appears as ವಗ್ಗರಿಸು), and is also written and pronounced ವೋ. For its connection with ಓ see *e. g.* ಮಟ್ಟಿಗ, ಮಟ್ಟಿ 2, Tbh. ಮಟ್ಟಿ, ಮುಡ್ಡ, ಮುಸರು, etc.; for that with ಓ (or ಒ) also ಒಂಗಾರ, ಒಜನ, ಒಜ್ಜರ, ಒರಹ, ಒರುಸ, etc.; and for that with ಉ Śmd. 282.

ಒ ಓ. 2. (=ಒ 2). A contraction of ಉವ 2, *e. g.* ಅವರೊ (Bp. 18, 86), ಪೊಗಯೊ (49, 21), ಉರುಳೊ, ತರಳೊ (57, 45), ನಕ್ಕೊರು, ತಿರಗೊರು, ಬಿದಿರೊರು (Dp. 28 in B. 5, 322), ಒಸರೊ (Bh. 1, 5, 9).

ಒ ಓ. 3. (=ಉ 7). An imitative sound. — ಒಒ. One of the notes of the enokoo (Śmd. 74, o. rs. ಉಳೂ, etc.).

ಒ ಓ. 4. = ಒ 3. A particle that is added to words or sentences, and is used like ಎ, ಏ (Śmd. 396. 68. 69). It is employed 1, in questions connected with doubt, further with censure or irony (Śmd. 396). ಅನೆಯೋ? ಅದಿಯೋ? (68). ವಾರುಣೆ ಕಳ್ಳನೇ ಈಜ್ಜೆ ಮುದ್ದೆ ಇಕ್ಕಿದ ಬಟ್ಟರೊ? (Lilv. 3, 4). ಕೆಣ್ಣಿ ಕೈ ಇದುವೆಗಳು ಮುತ್ತಾಳೋ? (Prv.). See Bp. 13, 15; 14, 8, 9; 18, 9-12; 12, 17; 40, 31; 45, 9. 10. 43; 46, 34; 58, 48; 60, 6. 37; Rāv. 13, 20. 108. 104; J. 2, 65; Dp. 1. — Like ಓ, q. v., it is used also in common questions simply to rouse a person's attention to a question. 2, in admiration, admonition, and calling. ಎನೆವ್ವು ವೆಮ್ಮೋ! (Śmd. 175). ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟೋ, ಮನುಷ! ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟೋ! (Dp. 26). ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಕೊಳ್ಳರೊ ನೀವೆಲ್ಲರು! (25). ಸ್ನಾನ ಮಾಡರೊ! (9). ಎ, ಅಜ್ಜೋ! ಬಾರೋ! (C. with the ಒ long). 3, it is used also like the Sk. ಓ, *e. g.* ಒ, ಕೆಂಡ! ಒ, ಕಾಕವ್ವ! ಒ, ಲಿಂಗಮ್ಮ! ಒ, ಬೋರಮ್ಮ! (My.).

ಒ ಓ. 5. The ö that is connected with pö and hō, *e. g.* ಒಕ್ಕರಣೆ, ಒಗು 3, ಒಂಗಿ, ಒತ್ತು 6 & 7, (ಒನಪು), ಒನ್ನರಿ, ಒನ್ನಿಗಿ, ಒನ್ನಿಸು, ಒನ್ನ 1, ಒಯಿ 2, ಒದಿಸು, ಒಸ, ಒಸಗೆ 1 & 2, ಒಸಲು, ಒಕ್ಕ 2.

ಒಂ ರಂ. = ಲಂ 1 & 3. ಅಂವೊಂ, ನುಡಿದೊಂ, ವಾದಿದೊಂ (Śmd. 189).

ಒಂಯಿ ömyi. The cry of buffaloes (C.). 2, a mode among children of expressing their uncomfortable feelings when being beaten (C.).

ಒಕ್ಕ ಓk. 1. = ಒಗ, ಒಜ್, ಒತ್, ಒನ್, (ಒನ್ನು 2), ಒವ್, ಒವ್, ಒಮ್, ಒ5, ಒಫ, ಒ5 1. One, etc. — ಒಕ್ಕಟ್ಟು. One hand; unanimity, concord, harmony (C.). ಅವರನ್ನು ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಮಾಡಿದನು, he made them one (in mutual love, B. 2, 30). ಅವಯವಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಮಾಡೋಣ (ರತನ G.). — ಒಕ್ಕಡ. One side or place (My.). — ಒಕ್ಕಣ್ಣ. A one-eyed man (My.); of one eye. — ಒಕ್ಕಳ. One kaḷa (My.). ಒಕ್ಕಳ ಭತಂ (Bp. 30, 7). ಒಕ್ಕಳ ಹೊನ್ನಿನ ವರದೇಶಿ (Prv.). — ಒಕ್ಕು ದಿತೆ = ಒಕ್ಕುಡಿತೆ, ಒಕ್ಕುಡಿತೆ. One kudite (Bp. 42, 2). — ಒಕ್ಕುಡುತೆ = ಒಕ್ಕುಡಿತೆ. (Bp. 30, 14). — ಒಕ್ಕುಳ. One kaḷa (ಆ ಡಕ Nr.; My.; Bp. 9, 20). — ಒಕ್ಕಯ್. One hand or arm

(Bp. 5, 10; 15, 10; 60, 58). — ಒಕ್ಕಯ್ಯ. — ಅ 3. A man who has a mutilated hand (ಎಕದಸ್ತ, ಎಕಲವಾಣಿ Mr. 389). — ಒಕ್ಕಯ್ಯ. One branch (Bp. 19, 64).

ಒಕ್ಕ ಓk. 2. An abbreviation of ಒಗೆದು, the P. p. of ಒಗೆ 3. Having thrown. — ಒಕ್ಕಿದು. To throw, to cast; to throw away (C.). ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಆ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗನ ಮೇಲೆ ಒಕ್ಕಿಟ್ಟು (B. 4, 93). ಕುದುರೆ ಕಣ್ಣಲೆಯನ್ನು ಒಕ್ಕಿಟ್ಟು ಬಿಡುವದು (4, 184).

ಒಕ್ಕ ಓk. 3. A short P. p. of ಒಗೆ 5. Having washed. — ಒಕ್ಕಿದು. To wash and give (My.). — ಒಕ್ಕಿಕ್ಕು. To wash one's clothes (C.).

ಒಕ್ಕಾರ ö-kāra. The letter ಒ (Kāvy. I, 8, 104-108).

ಒಕ್ಕಣ ökkana. Thh. of ಉಂಕಣ, ಉಕ್ಕಣ. A louse (R.).

ಒಕ್ಕಣಿಕೆ ökkaniḱe. (fr. ಒಕ್ಕು 2). Thrashing (My.).

ಒಕ್ಕಣಿಕೆ ökkaniḱe. = ಒಕ್ಕಣೆ, q. v. (C.; B. 4, 87).

ಒಕ್ಕಣಿಸು ökkaniṣu. = ವಕ್ಕಣಿಸು. To tell, to say; to relate; to describe (My.; J. 26, 57; Tē. ಒಕ್ಕಣಿಸು, ವ; cf. ವಕ್ಕ).

ಒಕ್ಕಣೆ ökkane. = ಒಕ್ಕಣಿಕೆ. (My.).

ಒಕ್ಕಣೆ ökkane. = ವಕ್ಕಣೆ. The title with which any one is honoured at the heading of a letter, etc. (My.; Tē. ಒಕ್ಕಣ, ವಕ್ಕಣ; T. ವಕ್ಕಣೆ). 2, style of composition (My.).

ಒಕ್ಕರ ökkara. Thh. of ವಕ್ಕ. (My. occasionally).

ಒಕ್ಕರಣೆ ökkaraṇe. = ಹೊಕ್ಕರಣೆ, etc. (My.; Rām. 5, 8, 74; 6, 10, 27).

ಒಕ್ಕರಿಸು ökkariṣu. = ಒಗಡಿಸು, ಒಿಕ್ಕರಿಸು, ಒಿಗಡಿಸು, ವಾಕ್ಕರಿಸು, ವಾಕ್ಕರಿಸು. To spit out, to vomit; to emit (cf. ಬಯ್ಕ). ಒಕ್ಕರಿಸಿದನು ಒಂದು ಜಲವ (Bh. 1, 5, 5).

ಒಕ್ಕರಿಸು ökkariṣu. Thh. of ವಕ್ಕಿಸು. To retrograde, to retire; to join (another party) clandestinely (My.).

ಒಕ್ಕಲ್ ökkal. 1. (fr. ಒಕ್ಕು 2). (= ಒಕ್ಕಿಲ್). Thrashing.

ಒಕ್ಕಲಾಯಿತು, thrashing is over (My.). — ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕು. ಇಕ್ಕು. To thrash down, to destroy, to kill; to trouble greatly. ಮಾಮೂಲಿತ ಎರಕಿರಾತರಣ ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕು, ಧಾತ್ರಗೆ ಪೂಸ ರಕ್ತಪೂರಮ್ ಎಸಗಿತ್ತು ಅದು ಕೇಸರಿ (Rāv. 5, 117). ಎಕ್ಕುಳುಕತ್ತಲೆಯನ್ ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕುತಮ್ ಅದಿವಿಗಿ ಇಕ್ಕಿಯನ್ ಇರದೆ ತಿಳಿದು (Īḍakhaṇḍānu-hhavaśāra 1, 7). ಚಿಕ್ಕಾಡಿ ತಗಲೆಯೂ ರಕ್ಕಸರು ಜಾರಿಯರುಮ್ ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕುವರು ಇರುಳಿಲ್ಲ, ಬೆಳಗಾಗಿ ಸುಕ್ಕಿದನ್ನಿಹರು (Sp.). See Ahh. P. 10, 68; Grj. 6, 5; Śāv. 2, 14; J. 14, 6; 16, 34; 23, 1; Śā. in B. 5, 50.

ಒಕ್ಕಲ್ ökkal. 2. (fr. ಒಕ್ಕು). = ಒಕ್ಕಲು. Residing; a residence, a home; tenancy; — a resident; — a tenant; — a tenant of the soil, a husbandman, a farmer; — a tenant under government, etc., a subject (My.; Tn. ಒಕ್ಕಲ). See ಪೇಲ್; Sp. s. ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯ; ಮಾನ್ಯದೊಕ್ಕಲ; Prv. s. ಬಿಡು 1. — ಒಕ್ಕಲಾಗು. — ಆಗು. To become a tenant, etc.; — to begin to live prosperously in every way. ಒಕ್ಕಲಾದಂ (ಬದ್ಧಂ Śmd. 1). ಲಿಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಬಾದ್ತಿ ಧುಕನನ್ ಅಕ್ಕದಿನ್ನೆ, ಕರಯ್ದು ಸಾಸಿದ ಒಕ್ಕಲಾಯ ಬದುಕು ನೀನ್! ಎನ್ನು, ಉದಿ ವರಸಿದನೆ (Bp. 1, 34).

ಒಕ್ಕಲ ಒಕ್ಕಲಾ. A husbandman. ಹೊರಾ ಮಾಡುವ ಒಕ್ಕಲಗಲು (B. 5, 115, 116). ಒಕ್ಕಲರು (S. Mhr.). See Smd. 1. ಪುನರು.

ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿ ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿ. A farmer-woman (My.; B. 4, 82).

ಒಕ್ಕಲತನ ಒಕ್ಕಲತನ. Husbandry, farming (B. 4, 55, 80; 5, 89, 198; C.). ಒಕ್ಕಲತನ ಮಾಡುವ ಜನರು (B. 4, 220). ಒಕ್ಕಲತನದ ಕೆಲಸ (5, 121).

ಒಕ್ಕಲಿಗ ಒಕ್ಕಲಿಗ. A husbandman, a farmer, a Śūdra (ಕಾದಿಯ Kk. 34; Abh. P. 15, 66; C.). ಅವನ ದಿಂ ಪರ್ಯಾಯಂ ಕನಮಂ ಶೋಧಿಸದೆ ಬಿಡಿದ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಪೋರ (Smd. 267). ಕೃಷಿಯ ಮಾದ್ರಿ ಒಕ್ಕಲಿಗಂ (ಕರ್ಪಕ Mr. 370). ಒಕ್ಕಲಿಗನ ನೆಣ್ಣು ಒಡವೆಗೇಡು (Prv.). See ಗೆಯ್ಯಕ್ಕಲಿಗ, ಕಾದಿಯಕ್ಕಲಿಗ, ಕುಡುಪುಕ್ಕಲಿಗ; Bp. 27, 51; 51, 22; B. 3, 68; Prv. ಓವಾಟ & ರಕ್ಕ.

ಒಕ್ಕಲಿಗಿತಿ ಒಕ್ಕಲಿಗಿತಿ. (Smd. 244). A farmer-woman.

ಒಕ್ಕಲಿತಿ ಒಕ್ಕಲಿತಿ. = ಒಕ್ಕಲಿಗಿತಿ. (Smd. 244).

ಒಕ್ಕಲು ಒಕ್ಕಲು. = ಒಕ್ಕಲ 2. (C.). ಉತ್ತಮರುಗಳ ಒಕ್ಕಲಿಗಿ ನೀರದಿವನು ಅಳು! (Abh. 2, 52). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು ಕೊಡೆತು ನಾಮವ ನೀರು (Dp. 54). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮನೆ ಯು, ಅಕ್ಕದಿಲ್ಲದ ತವರು ಇದ್ದು, ಫಲವೇನು? (148). ಕಾದಿನಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಕೂಗಿದರೆ, ನಾದಿನಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲು ತೆಗದರನೆ (Prv.). ಒಕ್ಕಲುಗಳು, tenants (B. 5, 203, 204). — ಒಕ್ಕಲದಿ. -ಅದಿ. A house built by the landlord for the use of his tenant (Mg.). — ಒಕ್ಕಲ ಮಗ. = ಒಕ್ಕಲುಮಗ. (B. 3, 67; C.). — ಒಕ್ಕಲು ದಕ್ಕಲು. reit. = ಒಕ್ಕಲು ಪಕ್ಕಲು. (C.). — ಒಕ್ಕಲು ಪಕ್ಕಲು. reit. (C.). — ಒಕ್ಕಲುಮಗ. A husbandman. ಉತ್ತು ದಾಯುವ ಒಕ್ಕಲುಮಗನು (ಕರ್ಪಕ, ಕೇನಾಕ, ಕ್ಷೇತ್ರಾಚೀವ, ಕೃಷಕ, ಕೃಷೇಬಲ Nr.; C.). — ಒಕ್ಕಲುಮನೆ. A house that has a resident or is occupied (My.). 2, a farmhouse (Mg.).

ಒಕ್ಕಿಕೆ ಒಕ್ಕಿಕೆ. Treading out corn (My.).

ಒಕ್ಕಿಲ್ ಒಕ್ಕಿಲ್. (= ಒಕ್ಕಲ 1). Separating, etc. (ಎಫೆ ದ Mr. 372; cf. ಉದಿ 1?).

ಒಕ್ಕಿಸು ಒಕ್ಕಿಸು. To cause corn to be trodden out (My.).

ಒಕ್ಕು ಒಕ್ಕು. 1. P. p. of ಉಸು 1, etc.

ಒಕ್ಕು ಒಕ್ಕು. 2. (fr. ಉಸು 1? ಉದಿ 1?). To tread out corn, to remove grain from the ears by the treading of oxen, etc.; to thrash (with sticks, ಸುಲಕರಣ ಸೆಂದ. Dh., Smd. 78; C.; T. ವದುಕ್ಕು, to beat). ಒಕ್ಕಿದ ಧಾನ್ಯವು (ಪುದ್ಧ Nr.). ಫಲಂಗಳ ಕೊಯ್ಲು ಒಕ್ಕುವ ಶೋಧಂ (Bp. 21, 26). ಹೊರಾ ಒಕ್ಕುವ ತನಕ ಕೂಲಿಯವಗೆ ಎನೂ ಕೊಡ ದಾರನು (B. 5, 99). ಅವನು ಹೊಲದ ಉತ್ತನ್ನವನ್ನು ಒಕ್ಕಿ ಕೊಡಿದರೆ (5, 115).

ಒಕ್ಕು ಒಕ್ಕು. 3. Thrashing. — ಒಕ್ಕುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A big stick used for thrashing (My.).

ಒಕ್ಕು ಒಕ್ಕು. 4. An omen (ಕನಕ ಸೆಂದ. Dh.; Smd. 78; cf. ಉದಗ 2).

ಒಕ್ಕುಳಿಸು ಒಕ್ಕುಳಿಸು. To eject wind from the stomach, to belch (Bp. 1, 49; see 2. ಒಗಡಿಸು).

ಒಕ್ಕರೆ ಒಕ್ಕರೆ. Tbh. of ಪುಷ್ಕರ, a pond, etc. (Si. 91).

ಒಕ್ಕೊಡು ಒಕ್ಕೊಡು. See 2. ಒಕ್ಕ 2 & 3.

ಒಗ್ ಒಗ್. = ಒಕ್ಕ 1, etc. — ಒಗ್ಗಟ್ಟು. = ಒಕ್ಕಟ್ಟು. (My.).

ಒಗಟು ಒಗಟು. = ಒಗಟ, ಒಗಟ. A riddle, an enigma (C.; Tn.). ಒಗಟುಮಾತಿಗೆ ಸಗಾಟ ತನ್ನ (Prv.).

ಒಗಟಿ ಒಗಟಿ. = ಒಗಟು, etc. (ಪ್ರಪಂಚ, ಪ್ರಪಂಚ Nr., HIA; My.).

ಒಗಡಿಕೆ ಒಗಡಿಕೆ. (= ಒಕ್ಕಿಕೆ, etc.). Vomiting (ತೋಡ ದಿಕ Bhn. 45).

ಒಗಡಿಸು ಒಗಡಿಸು. = ಒಕ್ಕರಿಸು, etc. To vomit. (T. ಉ ಮದ್, to vomit, cf. ಉಮದ್ 1; see T. & M. s. ಉಬ್ಬಿಕೆ; cf. ಉಗು 1). ಒಗಡಿಸು (ಒಕ್ಕಿಕೆ Kk 54). ಒಗಡಿಸದೆ ಇರಾ, ಭೋಗಿ ದೇವಯ್ಯ! (Bp. 59, 5).

ಒಗತ ಒಗತ. 1. The act of having washed or of washing (C.).

ಒಗತ ಒಗತ. 2. The act of having thrown or of throwing (C.).

ಒಗತನ ಒಗತನ. The harmonious life of husband and wife and their management of household affairs (C.). 2, the affairs of life (ಸಂಸಾರ) as leading to illusion (Dp. 55). — ಒಗತ ನ ಮಾಡು. To manage household affairs harmoniously (My.).

ಒಗದು ಒಗದು. = ಒಗದು. P. p. of ಒಗ 1, 8, 4, 5.

ಒಗನಿ ಒಗನಿ. = ಉಗನಿ, ಸೋನೆ, etc. (M. ಉಗಮರ, T. ಉಗಾಮರ, Careya arborea, Dillenia speciosa). — ಒಗನಿ ಯ ಮರ. Careya arborea Roxb. (or, according to others, Salvadora persica Lin.). ಪೀಲು, ಗುಡಫಲ, ಪ್ರಂಪಿ ಎನ್ನು, ಒಗ ನಿಯ ಮರ, ಗೋನ ಮರನ್ ಎನ್ನೂ, ಎನ್ನುರು; ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನ್ನೂ ಆ ಒಗನಿಯಲ್ಲಿ ಆಕ್ಕೋಟಿ, ಕರ್ಪಕಾಲ ಎನ್ನು ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳು ನೆಗದ್ದು (Nr.).

ಒಗರ್ ಒಗರ್. ಒಗರು. An astringent taste (ತುನರ, ಕಪಾಯ Nr.; Si. 445; C.; B. 3, 20; ತುನರ Mr. 218; ಕಪಾಯ Nn. 119; Tē, Tu. ಉಬರ್, ಒಗರ್, brackishness = M. ಉಬ ರ್, ಒರ್. T. ಉಬರ್, ಉನರ್ಪ, saltiness; salt, see ಉಕ್ಕು 3).

ಒಗರೆ ಒಗರೆ. Equality, fitness, etc. (ಸಂ, ದೋರ, ಎಣ, ಹೋಳ, etc., ಸಮಾನ ಸಿ.).

ಒಗವಿಕೆ ಒಗವಿಕೆ. Washing (My.).

ಒಗಸು ಒಗಸು. 1. (fr. ಒಗ 5). To cause to wash (C.).

ಒಗಸು ಒಗಸು. 2. (fr. ಒಗ 3). To cause to throw or throw away (C.).

ಒಗಿ ಒಗಿ. = ಒಗ 3 & 5. (C.).

ಒಗಿಸು ಒಗಿಸು. = ಒಗಸು 1, ಒಗಸು. (B. 5, 287; C.).

ಒಗು ಒಗು. 1. = ಉಗು 1, ಘೋಗು 2. ಅಸ್ಥಿನನ್ ಒಗುವ ರಕ್ತಂ (Smd. 91). ಎಡು, ಅಕ್ಕಿ ಧರಾತಲದೊಳ್ ಒಗಲು (Bp. 27, 17). See Bp. 50, 6; Sā. 1, 33; Bh. 3, 18, 22; J. 4, 39; 12, 7; 28, 18; 33, 22; ಘೋಗೋಗು, ಮೋಗೋಗು.

ಒಗು ಒಗು. 2. Bursting forth, running over, excess. — ಒಗು ಮಗಿ. dnpl. Abundant (ಬಹು Bhn. 62). It is occasionally used as ಪದಪೂರಾಪೂರ್ಣ (Ct. I, 19; II,

34). See Bh. 1, 5, 10; Rām. 5, 8, 57; 6, 10, 15; J. 15, 24; 18, 63.

ಒಗು ಒಗು.3. = ಒಗು 1. To enter, etc. (My.), see ಒಡ್ಡುಗು s. ಒಡ್ಡು 4, ಮೊಡೆಯೋಗು.

ಒಗುಸು ಒಗುಸು. = ಒಗಿಸು, etc. (My.).

ಒಗೆ ಒಗ್ಗ. 1. To come forth, to be born, to originate, to arise, (to appear), etc. (ಜನನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸ್ಮ. 80; ಹುಟ್ಟು ಸ್ಮದ. 54. 288. 398 Cm.; Tē. ಒಡಮು, ಪೊಡಮು, to be horn, to arise; ಒಡುಚು, ಪೊಡುಚು, to rise as the sun, etc.; ಪೊಡಗು, ಪೊಡುಗು, to swell, to increase; ಪೊಡುಗು, ಪೊಗು, height; a heap; ಪೊಟ್ಟು, a swell of a river; T. ಉವಟ್ಟು, to overflow, increase; Tē. ಉಟ್ಟು, ಪುಟ್ಟು, to be horn; see ಉರ್ಪು 1; cf. ಒಗು 1?). P. ps. ಒಗದು, ಒಗದು, ಒಗೆ 2. ತಿಥಿಲತ್ತಮ್ ಒಗಗುಂ (ಸ್ಮದ. 54). ಒಗದು (398). ಒಗದಂ (255). ಒಗದತ್ತು (Rāv. 8, 102). See Grj. 4, 50, 51; Bp. 2, 10; 8, 18; 15, 2; 19, 57; 47, 28; 50, 1; 54, 33; 57, 71. 72; 61, 68; S. 7. 10. 20; Kk. 28; Bh. 1, 8, 94; Prll. 8, 2; Rāv. 5, 128; 6, after 24; 13, 26. 78; Sāv. 1, 11. 42; J. 1, 8; 3, 25; 4, 61; Si. 92; ಉದ್ದಮೋಗ.

ಒಗೆ ಒಗ್ಗ. 2. P. p. of ಒಗೆ 1. — ಒಗೆ ತರ್. (i. e. ಒಗೆದು ಕೊಡು ಬರ್). To be horn, etc. (ಹುಟ್ಟು ಸ್ಮದ. 269 Mqb. Cm.; ಹುಟ್ಟು ಬರ್ 175 Cm.; ಬರ್ 269 Cm.; Grj. 4, 37. 97). ಇನ್ನು ಒಗೆ ತನ್ನ ತರದ್ದುತುನೋರ್ (Rāv. 6, after 10; see 8, after 125).

ಒಗೆ ಒಗ್ಗ. 3. = ಒಗ. To throw (Bp. 24, 57; C.; cf. ಉಗು 1?). P. ps. ಒಗೆದು, ಒಗದು, ಒಗೆ 2. ಆ ಹಾವಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಒಗೆದು (B. 2, 28). ಹುಡುಗ ಕಲ್ಲು ಒಗೆದನು (2, 47). ಅವನ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಹದಿದು ಒಗೆಗೆ ಒಗೆದಳು (4, 185).

ಒಗೆ ಒಗ್ಗ. 4. (= ಒಗೆ 5?). To strike, to beat (ತಾಡನ ಸ್ಮ. 80; T. ವಡುಕ್ಕು, to beat; to dash; cf. ಪುಯ್, oto.). ಒಗವ ಪಟ್ಟಣಿಗೆ (ಕರಪೀಠ Mr. 158).

ಒಗೆ ಒಗ್ಗ. 5. = ಒಗ. (ಒಗೆ 4?). To beat (and rub) clothes, dipped in water, on a stone for cleaning them, to wash (ವಸ್ತ್ರವುಕ್ಕಾಪನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಕುಕ್ಕು ಸ್ಮ. 79; ವಸ್ತ್ರಮಂ ಕುಸುಲು 80; C.; Tē. ಉಸುಮು, ಉತುಕು). P. ps. ಒಗೆದು, ಒಗದು, ಒಗೆ 3. ಒಗದ ಒಟ್ಟಿಗಳು (ಉದ್ದಮನೀಯ Si. 222). See Bp. 21, 18; 36, 47; 60, 48; Dp. 169, 1. — ಒಗೆ ಒಗೆ. rep. (Bp. 21, 8).

ಒಗ್ಗ ಒಗ್ಗಾ. (= ಸೊಗ್ಗ). A follower of the Mailāra līṅga (though not a Liṅgāyta), dressed in a jacket made of a black blanket (S. Mhr.). Pl. ಒಗ್ಗರು. — ಒಗ್ಗಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಒಗ್ಗ. (S. Mhr.).

ಒಗ್ಗರ ಒಗ್ಗರಾ. A heap, a mass (My.).

ಒಗ್ಗರಣೆ ಒಗ್ಗರಾಣೆ. = ಅಗ್ಗರಣೆ. A kind of seasoning done in two ways: into boiling oil or ghee one or more spices are thrown, after which vegetables are added and boiled with the mixture; or to pulse that has been boiled with salt, tamarind, pepper, etc. fried spices are added (C.; Tu.; Tē. ಪೊಗುಪು). ಪರಿಪಾಯ ಬಹುಧಕ್ಕಾ ಪಾಕದ ಪರಿಮಲದ ತಾಕಾದಿಗಳ ಒಗ್ಗರಣೆಗಳ ಸಾರಥಿ ತಿಳಿದುದು ನಿತ್ಯ ವಜನ (Bh. 1, 10, 23).

ಒಗ್ಗರಿಸು ಒಗ್ಗರಿಸು. To season, to spice (C.).

ಒಗ್ಗರಿಸಿದ ಮಾದುರ (ಪ್ರಯಸ್ತ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ Nr.). ಒಗ್ಗರಿಸಿದ ಸಮ್ಪಾದದ ಮಟ್ಟಿಗೆ (Si. 313). ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ, ಕಡಲೆ, ಸಾಸುವೆ, ಜೀರಿಗೆ, ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ತುಪ್ಪ ಮುನ್ನಾದವುಗಳನ್ನ ಒಗ್ಗರಿಸಿ, ಹಿಂಗು, ಕರಬೇಳೆ ಮುನ್ನಾದ ಪರಿಮಳಗಳಂ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ರುಚಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು (ಪ್ರಯಸ್ತ, etc. 313).

ಒಗ್ಗಾ ಒಗ್ಗಾ. = ಒಗ್ಗು 2, No 3. A mass of seeds sown thickly in one place. ಒಗ್ಗಾ ಹಾಕು, to sow thickly with a view of transplantation (My.).

ಒಗ್ಗಿಸು ಒಗ್ಗಿಸು. To cause to bend, yield or submit, to make gentle and familiar, to tame (My.).

ಒಗ್ಗು ಒಗ್ಗು. 1. = ಒದ್ಡು 1. To become one, to unite with, to meet together, to assemble in numbers (J. 10, 14; Tē.; Tu. ಒಗ್ಗಾ, to become one, be united). 2, to join (v. t.); to join or apply to. 3, to agree with one's constitution, as water, climate, etc. (My.). ಒಗ್ಗಿದರ್ ಕವಿದ ಜೇನ್ನೋದನೆ (J. 8, 32). (ಮದಕರಿ ಅವನಂ) ಭರದೋ ಉಪರಿಗೆ ಹಾಯ್ಕಿ, ಕೊಮ್ಮುಗಳೆರಡನ್ ಒಗ್ಗಲು (Bp. 22, 10). ಲಿಂಗಾರೋಗ್ಯಪ್ರಸಾದಕೆ ಪೊಗಿ ಕಯ್ಯಣ್ ಒಗ್ಗಿ ಕೊಳಲು (48, 24). ಬೆನ್ನೊಗ್ಗಿ (= ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ, 54, 38). ತಪ್ಪಸಾದಕೆ ಕರೆಯುಗಳನ್ ಒಗ್ಗಿ (56, 46).

ಒಗ್ಗು ಒಗ್ಗು. 2. = ಒರ್ಪು, ಬದ್ಧು 2. An assemblage, a heap, a mass (ಗೊನ್ನಣೆ Ct. II, 101; Bp. 12, 8; C. Bp. 42, 24; J. 5, 38; 7, 6; 17, 48; 30, 2; 33, 47). 2, union, harmony (Bp. 4, 7). 3, = ಒಗ್ಗಾ. (My.). — ಒಗ್ಗಾಡೆ. — ಒಡೆ. = ಒರ್ಪಾಡೆ. (J. 16, 39).

ಒಗ್ಗು ಒಗ್ಗು. 3. = ಉದುಗು 1, etc. To bend, to bow; to turn towards. (Tē.). ನಥಕ್ಕೆ ಮುಖವಂಕರುಹಮ್ ಒಗ್ಗಿ (Bp. 2, 12). ಮುಸುಡೊಗ್ಗಿ, ಮುದ್ದಂ ಬೇಡುವಳು (15, 14). See also 22, 44; 26, 44. 2, to become submissive (My.; Tē.). Cf. ಬೊಗ್ಗು 1.

ಒಂಕಿ ಒಂಕಿ. = ವಂಕಿ. A hook (C.; Tē. ಒಂಕಿ, ವಂಕಿ, ವಂಕಿ; Tu. ಉಗ್ಗಿ, ಒಗ್ಗಿ, ವಗ್ಗಿ; cf. ಒಗ್ಗು 8). 2, a gold armlet of a curved shape worn by females (C.; Tē. ವಂಕಿ, T. ವಂಕಿ). Cf. Sk. ಅಂಕ?

ಒಂಗಾರ ಒಂಗಾರ. = ಬಂಗಾರ, etc. Gold; gold-ornaments; the price paid for a wife (M.).

ಒಂಗು ಒಂಗು. A teat, a pap (R.; T. ಒಟ್ಟಿ, ಒಂಜ; cf. ಅಟ್ಟಿ 3).

ಒಂಗಿ ಒಂಗಿ. = ಹೊಂಕಿ. (My.).

ಒಜ್ ಒಜ್. = ಒರ್ಪು 1, etc. One. — ಒಜ್ಜರ. — ಸರ. One string. ಶಬರಿ ಮುದದಿಂ ಗಾಢಪರಿಮ್ಪುಣಂಗೆಯ್ಪು, ಮುತ್ತಿನ ಒಜ್ಜರವ ಅವನ ಪಿಯರದೋರ್ ಇಟ್ಟೊಡನೆ (Rāghb. 17, 71). — ಒಜ್ಜವದಿ. — ಸವಡಿ. A junotion; a pair (Abh. P. 4, 18). — ಒಜ್ಜರೆ. — ಸಾರೆ. A palm of the hand. ಒಜ್ಜರೆಗರ್. An eye like a palm of the hand (Rāv. 1, after 135; J. 6, 10). — ಒಜ್ಜಟ್ಟು. — ಚುಟ್ಟು. A span measured by the distance between the extended thumb and forefinger (ಪ್ರಾದೇಶ Hla.). — ಒಜ್ಜಿದಗು. — ಸೆವಿಗು. One end of a garment. (ತಿರುವಿಗೆ) ಹೆಚ್ಚು ನೀರೆ ಲೆವೆದು, ಇಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿರೋರ್, ಒಜ್ಜಿದಗುಮುಕುಲದಲಿ ತನುವನು ಮುಟ್ಟಿ (Prll. 3, 36). — ಒಜ್ಜೇರೆ. — ಸೇರೆ. = ಒಜ್ಜಾರೆ. ಒಜ್ಜೇರಿಗರ್ (J. 30, 2). — ಒಜ್ಜೆತ್ತು. — ಹೊತ್ತು. One time, once. — ನಜ್ಜಿದವರಸನ

ಇದ್ದುನಿರುವುದು, ಅದುಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ನಡೆವರಿ ಹೊತ್ತೇಡು ಕಿಟ್ಟು
ನಡೆಸು (Sp.).

ಒಟ್ಟು ಒತ್ತಾ. (fr. ಒತ್ತ). Equality, harmony (M. ಒ
ತ್ತ; agreeableness, the quality of pleasing (J.
30, 2); pleasure, delight;—delightfully, etc. ಪ
ಗಲ್ ಪುಗಲ್ ಎನ್ನು, ಒಟ್ಟು ಒತ್ತಾ ಕೋಗಿಲೆಯಂ (Sind. 74). ನಿ
ಪ್ಪರಮ್ ಎನ್ನು, ಒಟ್ಟು ತಮ್ ಇಲ್ಲಿ ಮುದ್ದುಪರ್ವಂ (Ct. I, 89). See Sp.
a. ಲಂಡ. — ಒಟ್ಟು ತಂಗೊಳ್. — ಒತ್ತೊಳ್. To unite, to oomhine,
to link closely or harmoniously together (Grj. 4, after
33). 2, to be pleased (Grj. 4, after 48); to be pleased
with, to desire (Bp. 26, 18). 3, to become delightful (J.
26, 19).

ಒಟ್ಟು ಯ ಒತ್ತಾ. = ಒಟ್ಟು, ಒಟ್ಟುಯ, ಒಟ್ಟುಯ, (ಒಟ್ಟು). Dis-
grace; dishonor; opprobrium; impropriety
(T. ಒಟ್ಟು); a wanton joke, a lewd expression;
contempt (T. ಒಟ್ಟು, ಒಟ್ಟುಯ). ಒಟ್ಟುಯಂಗಳ ಮಡ್ಡುಗಳ
(Bp. 40, 61).

ಒಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. = ಒಟ್ಟುಯ, etc. — ಒಟ್ಟು ಹೊತ್ತು. Improper time
(Bp. 28, 41).

ಒಟ್ಟುಯ ರೆಂಟಿ. = ಒಟ್ಟುಯ, etc. ಅದಿತ್ತೇಯಸಮುಚ್ಚಯವನ
ಒಟ್ಟುಯವನ ಅಯ್ದುನ ದಾಧಿಸಂ (Bp. 16, 2).

ಒಟ್ಟುನ ರೆಂಟಿ. = ವಜನು. Gravity, heaviness, weight; a
weight; weight, dignity, influence (S. Mhr.; Mhr., H.
ಮೋಟ, ಮೋಟಾ, ವಜನ; Tu. ಒಟ್ಟುನ; cf. ಒಟ್ಟು).

ಒಟ್ಟುರ ರೆಂಟಿ. = ವಜ್ಜುರಕ್ಕೆ. A spring, a fountain
(Tu. ಉಟ, ಉಟ; Tu. ಉಗ್ಗಲ್, a well; cf. ಒಟ್ಟು 1, ಒಟ್ಟು 1; ಉ
ಗು 1?). ಒಟ್ಟುರ ಒಟ್ಟುರ (ಉಟ್ಟು, ಪ್ರಸವನ, ವಾರಿಪ್ರವಾಹ, ನಿರ್ಧಾರ,
ಧಾರ Nr.).

ಒಟ್ಟುರ ರೆಂಟಿ. Tbh. of ವಜ್ಜು. (C.).

ಒಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. = ವಜ್ಜು, ವಜ್ಜು, ವಜನು, ವಜ 2. A weight, load,
burden (S. Mhr.; Mhr. ಒಟ್ಟುರ; B. S. 18. 49. 117; 4, 214).

ಒಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. = ವಜ 1. An imitative sound. — ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು rep. ಒ
ಟ್ಟು ಒಟ್ಟು ಮಾತಾಡು, to talk much; to prate, to gabble (S.
Mhr.; Mhr. ವಜವಜ್ಜು). — ಒಟ್ಟುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To say or talk
much; to gabble (S. Mhr.).

ಒಟ್ಟುರ ರೆಂಟಿ. = ವಜಾರು q. v., ವಜ್ಜಾರು. The compound round
a house (O.; Tu.; T. ವಜ್ಜಾರು; T. ವಜಾರು, ವಜಾರ, a lodge).

ಒಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. = ವಜ್ಜು 1, q. v. Discount, etc. (C.; Tu.; Mhr., H.
ಒಟ್ಟು, exchange). See Prv. s. ಮುಟ್ಟು 1.

ಒಟ್ಟುರ ರೆಂಟಿ. Tribute (ಪಪ್ಪೆ Sm. 88, see ಕೊಟ್ಟು; M.
ಒಟ್ಟು, to finish, destroy; to spend; to pay taxes).

ಒಟ್ಟುರ ರೆಂಟಿ. A heap, a mass, a company;
abundance; a row (ಒಟ್ಟು, ಒಟ್ಟು, ಹೊರಳ, ಒಟ್ಟು,
etc., ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17; ಸನ್ನಿಹಿ, ಕಿಟ್ಟು, ತಣ್ಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Sm. 54;
ಗದಾ Ct. I, 50; ಅತಿಶಯಾರ್ಪ II, 51). See Abh. P. 14, 168;
Grj. 7, after 11; 10, after 79; 10, 101; Riv. 5, 117; 6,
after 11; 13, after 83. — ಒಟ್ಟುರೊಡು. — ಕಿಟ್ಟು. To break up
(v. i.), to disperse (Abh. P. 13, after 109).

ಒಟ್ಟುಯಸು ರೆಂಟಿ. = ಒಟ್ಟುಯ, etc. To overpower
(Bp. 61, 26).

ಒಟ್ಟುಯ ರೆಂಟಿ. ಒಟ್ಟುಯಸು. = ಒಟ್ಟುಯಸು, ಒಟ್ಟುಯಸು.
To collect, to be accumulated, as tears
(Sarpabdhshapa in B. 5, 320); to become one, to

collect, to be converged to a focus (Grj. 8, 50);
to come together, to assemble (Abh. P. 14, after
132); to shrink, to contract (Grj. 1, 87). 2, to
join (v. t.), to amass, to heap together, to pile
up (Bp. 16, 8); to assemble (v. t.), to convene
(Grj. 2, after 106); to subject, to conquer, to over-
whelm (Bh. 1, 7, 62; J. 25 sum.).

ಒಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. A mass, a heap (My.).

ಒಟ್ಟುಯಸು ರೆಂಟಿ. = ಒಟ್ಟುಯ. To join together
(v. t., Bp. 11, 15).

ಒಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. 1. (fr. ಒಟ್ಟು 2). An obstinate, self-willed
person (S. Mhr.).

ಒಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. 2. A kind of machine for uniting or
twisting threads into twine or rope (C.). 2,
stiffness of a limb, e. g. ಕಾಲಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಹಿಡಿಯಿತು (S. Mhr.).

ಒಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. 3. = ಒಟ್ಟು 2 No. 2. (My.).

ಒಟ್ಟುಕೆ ರೆಂಟಿ. Heaping (My.).

ಒಟ್ಟುಲ್ ರೆಂಟಿ. 1. A handful (ಪಪ್ಪೆ Mr. 350).

ಒಟ್ಟುಲ್ ರೆಂಟಿ. 2. - ಲು. = ಒಟ್ಟು. (ಒಟ್ಟು, etc. Kk. 17; Sm.
54). ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಅದ ಮರಳ ಒಟ್ಟು (ಪುಲಿನ Nr.). See ನೀರೊ
ಟ್ಟುರಾಣ; ಮರಳೊಟ್ಟು; Grj. 10, after 79; J. 6, 6.

ಒಟ್ಟುಸು ರೆಂಟಿ. = ಒಟ್ಟುಯ. To join (v. t.), to heap,
etc. (ಪುಂಜೀಕರಣ Sm. Dh.). See Bp. 57, 16, 18. 2, to
cause to heap or pile up, etc. (C.; Bh. 1, 8, 88;
B. 5, 43, 50).

ಒಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. 1. (fr ಉಟ್ಟು). = ಒಟ್ಟು 8. To make one,
to join; to put together; to pile up, etc.
(ವಿಕ್ರಿಯೆ Sm. Dh.; ಮೊಗ್ಗರ Sm. 88; C.; Tu.; T.: to paste,
to cause to adhere). ಸತ್ತವನ ಸುಡಲೆನ್ನು, ಒಟ್ಟುರ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಚಿತಿ
Nr.). See Bp. 18, 28; 21, 8; 27, 37; 30, 4; 45, 80; J. 4,
38; B. 3, 44. 2, to come together, to assemble
(Grj. 6, 8); to become one mass or heap (of
ashes). ಹೊಟ್ಟುಯಡ್ಡುತಡೆವನ ಅಲಯಮ್ ಒಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು
(Bp. 56, 84). 3, to become joined or united, to
adhere to (as mud, etc., My.; Riv. 5, 66).

ಒಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. 2. = ಒಟ್ಟು 4. Conjunction, union (My.;
T., Tu., T.); a heap, a pile (My.);—sum total
(My.; Mr. 68). 2, something not expanded: a
germ, a bud (ಮೊಳೆ Sm. 88). 3, the close ad-
hering or cohesion of a lump of clay (ಮೃತ್ತಿಣ್ಣ
ಸಂಘಟನೆ; cf. ಒಟ್ಟು). ಒಟ್ಟಿಗೆ (dative), all together; on
the whole (C.). — ಒಟ್ಟುಯಾರ. — ಅಮ್ಪಾರ. The government
and cultivator's corn before it is divided (My.). — ಒಟ್ಟು
ರೆ. — ಅರೆ. = ಒಟ್ಟಿಗೆ. (S. Mhr.). ಒಟ್ಟುಕಟ್ಟಿಯವರು. — ಕಟ್ಟಿಯ ಅವರು.
All the persons that have a case (in a kacéeri, S. Mhr.).
— ಒಟ್ಟುಗುತ್ತಿಗೆ. Aggregate assessment (C.). — ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ
ಸು. — ಕೂಡಿಸು. To join together (v. t.), etc. (C.). — ಒಟ್ಟು
ಗೂಡು. — ಕೂಡು. To compose a mass or pile (ಪಯನ, ಬೆರಂ
ಟು, Sm. Dh.). 2, to come together, to convene (My.;
B. 2, 49); to become one in mind, etc. (My.). — ಒಟ್ಟುಬೇ

೦೬೫. The total of an addition, the whole amount (C.). — ಬಟ್ಟುಲೆಕ್ಕ. Sum total (C.). — ಬಟ್ಟುಲೆಕ್ಕಿಗ. — ಬಟ್ಟು. An undershrub, *Triumfetta rotundifolia* Lam.; also the undershrub *Urena sinuata* L. (Z.). — ಬಟ್ಟುಲೆಕ್ಕ. — ಬಟ್ಟುಲೆ. A large heap (J. 21, 48).

ಬಟ್ಟು ಠೆಟ್ಟು. 3. A vow, a solemn promise; an oath, an adjuration (T.; Tē. ಬಟ್ಟು, ವಟ್ಟು; T. ಬಟ್ಟು, a wager; see ಬಡ 2; T. ವಟ್ಟು, to swear, etc.). — ಬಟ್ಟುಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. — ಬಟ್ಟು. To swear, etc. (ತವನ, ತವಫ, ಅಣೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು Si. 55; see also 292).

ಬಟ್ಟು ಠೆಟ್ಟೆ. = ಬಿಡೆ 3. (My.; Tu.). — ಬಟ್ಟು ಬೀಡು. To be cracked, to get a hole (My.).

ಬಟ್ಟು ಠೆಟ್ಟೆ. = ಬಣ್ಣ, etc. Thb. of ಉಪ್ಪು (Śmd. 355; Hiā.; ಕರಫ Nn. 161; J. 7, 5). ಬಟ್ಟಿಯ ಮದಾ (ಕರಫ Nr.).

ಬಡ ಠಡಾ. 1. = ಬಿಡೆ 1, ಬಿಡೆ 5. Union, being together; (together, with). (Tē., Tu.). — ಬಡಗತೆ. — ಕತೆ. A riddle (S. Mhr.). — ಬಡಗೂಟಿ. — ಕೂಟಿ. Close union, intimate intercourse (Abhā. 1, 33; My.). — ಬಡಗೂಡು. — ಕೂಡು. To cause to unite with, etc. (My.); to cause to be obtained, to prepare (J. 1, 2). — ಬಡಗೂಡು. — ಕೂಡು. To join (v. i.), to be united with, to be in connection or company with (Bp. 1, 48; 5, 41; 21, 29; 35, 39; 37, 68; Ā. Bp. 47, 4; Rā. 4, 76; My.); to be obtained (Bp. 12, 52); to meet with success; to happen (J. 30, 28); — to have sexual intercourse (My.; J. 11, 26; 16, 17; 27, 46). 2, to join (v. i.), to obtain, etc. (Bp. 56, 8). See 5, 71; 7, 10; 15, 19; 25, 11; 27, 13; 31, 4; Si. 47. 62. 211. 212. 284. 265. — ಬಡಗೂಡು. — ಕೂಡು. To join (v. i.), to become united with, etc. See Bp. 4, 5, 42; 5, 8; 8, 42; 12, 7; 24, 16; 31, 11; 42, 31; 47, 57; 51, 77. 78; 55, 9; J. 2, 44; 4, 65; 24, 40; 30, 42. 44; 32 sum. — ಬಡಗೂಡು. — ಕೂಡು. = ಬಡಗೂಡು. (J. 28, 83). — ಬಡಬಿಡಿ. — ವಡಿ. = ಬಡಬಿಡು, ಬಡಬಿಡು 2. Agreeing, assenting, an agreement; a treaty (ಸಮಾಧಿ Nr.; Bh. 8, 24, 50). — ಬಡಬಿಡು. — ವಡಿ. = ಬಡಬಿಡು. To cause to agree, to persuade; to convince; to put down as settled (Bp. 51, 12). — ಬಡಬಿಡು. — ವಡಿ. = ಬಡಬಿಡು 1. To agree; to assent; to consent; to accept as settled or proper. ನಾವೆನ್ನ ನುಡಿಗೆ ಬಡಬಿಡುವರಾದೇ (Bb. 1, 8, 77). ಬಡಬಿಟ್ಟು (Bp. 5, 10). — ಬಡವರ್. — ಬರ್. To come along with, to follow (Rā. 5, after 55, 114 & 120; 8, 12). — ಬಡವಟ್ಟು. — ವಟ್ಟು. = ಬಡಹುಟ್ಟು 1. (My.). ಬಡವಟ್ಟು ದನು (ಸಮಾನೋದಯ, ಸೋದಯ Hiā.). ಬಡವಟ್ಟು ದನ ಮಗ (ಫಾತ್ಯವ್ಯ, ಫಾತ್ಯವ್ಯ Hiā.). ಬಡವಟ್ಟು ದಳ ಮಗ (ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ, ಪಾಮೇಯ Hiā.). ಬಡವಟ್ಟು ದಳ ಮದವನಂ (ಫಾವಕ Hiā.). — ಬಡವೆರಸು. — ಬೆರಸು. = ಬಡವೆರಸು. To unite, to meet together, etc. (J. 8, 33). — ಬಡವೆರೆ. — ಬೆರೆ. = ಬಡವೆರೆ. To keep company with, to be united with, etc. (Rā. 2, after 8; 5, after 19; 8, after 24). — ಬಡ ಸರ್. To go together with (Abh. P. 2, 75). — ಬಡ ಹುಟ್ಟು. 1. = ಬಡ ವಟ್ಟು. To be horn together with, to be born by the same father and of the same mother (My.). ಹೆಣ್ಣು ತಿಯ ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು (ಸ್ಥಾಲರು); ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣನು (ಅಗ್ರಹ, etc. Nr.). ಗಣ್ಣನಿಗೆ ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಣನು (ದೇವರ); ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಸೋದಯ, etc. Si. 192). ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವಂ (ಸದಜಾತ, ಸಹೋದರ, ಫಾತ್ಯ Mr. 311; J. 28, 58). ತನ್ನಯ ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಪಿತ್ಯ ವ್ಯ, etc.); ತಾಯ್ತು ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಮಾತು); ಗಣ್ಣನ ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ದೇವರ); ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವನ ಹೆಣ್ಣು ತಿ (ಪ್ರಜಾವತಿ, etc.); ಗಣ್ಣನ

ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವನ ಹೆಣ್ಣು ತಿ (ಯಾತ್ಯ Nr.). ಅರಸಿನ ಹೆಣ್ಣು ತಿಯ ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ರಾಷ್ಟ್ರಿಯ Si. 65). ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು (ಭಗಿನಿ, ಸ್ವಸ್ತ್ರೀ Nr.; J. 33, 14). ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದಳು (ಸಹಭವೆ Nn. 109). ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದಳು (ಸ್ವಸ್ತ್ರೀ, etc. Mr. 314). ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು ಗಣ್ಣನು (ಅವಳ, etc.); ಗಣ್ಣನ ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು (ನನಾನ್ವೃ, ನನ್ನಿನ); ತನ್ನಯ ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು ಮಗನು (ಪುತ್ಯವ್ಯಸ್ತ್ರೀಯ); ತಾಯ್ತು ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು ಮಗನು (ಮಾತ್ಯವ್ಯಸ್ತ್ರೀಯ Nr.). ಹೆಣ್ಣು ತಿಗೆ ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವರು (ಸ್ಥಾಲರು Si. 192). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವರು (B. 2, 40). ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು ಸಿರಿ (Bp. 11, 48). ಬಡ ಹುಟ್ಟಿದಂ, an elder or a younger brother (J. 13, 64; 21, 17). — ಬಡಹುಟ್ಟು. 2. The state of being brothers and (or) sisters; a company of brothers and (or) sisters (My.; see Jōgihāḍu s. ಅನ್ನೆ s. ಅನ್ 1).

ಬಡ ಠಡಾ. 2. = ಬಡದು, ಬಡೆದು. A short P. p. of ಬಡೆ 1 (C.). — ಬಡ ಕೊಳ್ಳು. To break (v. i.); to separate from. ಸಾರಂಗವು ಅಂಟಿ, ಎದೆ ಬಡ ಕೊಳ್ಳು, ಗಿಡದ ಗುಮ್ಮಿನೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು (B. 3, 19). ಬಡವನ್ನು ಬಡ ಕೊಳ್ಳು ಹೊಡೆ ಹೊಡೆದವು (ಬಡವನ್ನು ಕೂಡಿಗೆ ಹೊಡೆದವು, ಉದ್ವಾಸ, ಉದ್ವಾಸ Si. 280). See Prv. s. ತಣ್ಣ.

ಬಡ ಠಡಾ. 3. = ಬಡೆ 3. The state of being broken, etc.; breaking. — ಬಡಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. A hand-mill of stone or wood to remove the husk from paddy and to split pulse (My.). — ಬಡಮೋಗಿ. A broken or cracked earthen vessel (C.). ಮುರವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಬಡಮೋಗಿಯ ತೂತು (Dp. 54).

ಬಡ ಠಡಾ. 4. = ಬಡೆ 2. An abbreviated form of the infinitive of ಬಡೆ 1 (i. e. = ಬಡೆಯ, ಬಡೆಯಲ್ಪಡು). — ಬಡ ಕುಟ್ಟು. To beat so as to break, to beat into fragments, to pound (Bp. 45, 30; 52, 48; 55, 29. 34). — ಬಡಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಬಡ ಕುಟ್ಟು. ಬಡಗುಟ್ಟುವವು (ಎದರ, ಸ್ಥುಟನ Si. 387). — ಬಡಗೂಡು. — ಕೂಡು. To throw away (from or out of the hand) so as to break (Bh. 8, 24, 44). — ಬಡ ಮುರಕನ ಕಾಯಿ. (ಬಟ್ಟು G.). — ಬಡ ಮುರಕೇ ಕಾಯಿ. (ಯೋಗ್ಯ G.). — ಬಡ ಮುರಿ. To turn or twist round so as to break or open, as a tightly closed hand, etc. (C.). — ಬಡ ಮುದು. = ಬಡೆ ಮುದು. To bruise, to contuse (ನೀಳುಬಡನ G.).

ಬಡಂ ಠಡಾ. 1. = ಬಡೆ 1, ಬಡೆ 5, ಬಡೆ 5. Union; together, in company, with; as soon as, when (T. ಉದನಾ; then. ಸಿರಿ ಬಡ್ತು ಅಗದು; ಬಡಮೇನೋ, ಸುಖನೋ ತ್ರಂಸಾ? (Śmd. 109, o. rs. — ವೇನೋ, ನೇನೋ). See ಅಲೋಕ.

ಬಡಂ ಠಡಾ. 2. See s. ಬಡೆ 4.

ಬಡಕ ಠಡಾ. 1. = ಬಡಕು, q. v. The state of being broken, cracked, disunited, etc.; a fracture; a crack; disunion; that breaks or goes to pieces. ಬಡ್ತು ಗಿಡದವರಲ್ಲಿ ಬಡಕ ಹುಟ್ಟಿಸುವವನು (ದುರ್ಜನ G.; My.). See ಎದೆವಿಡು. — ಬಡಕಗಡಿ. A broken pot (ಬಡು G.; C.). ಮುರಿಕಮನೆಗೆ ಬಡಕಗಡಿ (Prv.). — ಬಡಕದನಿ. A broken, i. e. disagreeable, voice (My.). — ಬಡಕದಾಯದ. A man with a leaking mouth: one who cannot keep secrets (C.).

ಬಡಕಲ ಠಡಾ. 1. = ಬಡಕಲು. Broken state; broken paddy or split pulse, from which the chaff, husk, etc. generally have not yet been separated (C.).

ಬಡಕಲು ಠಡಾ. 2. = ಬಡಕಲು. (My.).

ಬಡಕು ಠಡಾ. 1. = ಬಡಕ. (ಪ್ರದರೆ, ಭಂಗ Nr.; ಎದರ, ಸ್ಥುಟನ ಭವೆ Si. 387; My.). ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಡಕು ಮುದಾಯ

ದೇವನು (B. 2, 30). ಮನನತನಮೋಳಗೆ ಒಡತು ಹುಟ್ಟುವನೆ (2, 41).
— ಒಡತುಡೋಣಿ. A boat with a hole. ಒಡತುಡೋಣಿಗೆ ಗಿಡ್ಡ
ಜಲ್ಲ (Prv.). — ಒಡತುಹರವಿ. A broken earthen vessel.
ದವೆಗೆ ಅಂಜುವ ಬಣ್ಣನ ಒಡತುಹರವಿಯ ಕಣ್ಣು (Dp. 54).
ಒಡತಣ ರಠಾತಣ. = ಒಡತನ, etc. (Bp. 18, 5; 34, 30; 40, 30;
58, 43).
ಒಡತನ ರಠಾತಣ. = ಒಡತಣ, etc. (My.).
ಒಡತಿ ರಠಾತಿ. A female having ownership, power,
etc., a mistress (Bp. 11, 21; 50, 8; My.).
ಒಡದು ರಠಾದು. = ಒಡದು. P. p. of ಒಡೆ.
ಒಡನ್ ರಠಾನ್. = ಒಡೆನ್, etc. — ಒಡನಾಟ. -ಅಟ. Playing
together: companionship, oompany, interconrae (J. 28,
24). ಬಲ್ಲವರ ಒಡನಾಟ ಬೆಲ್ಲವನು ಮೆದ್ದನೆ; ಅಲ್ಲದಹುದು ಎನ್ನು
ಅಪಾಣನ ಒಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾದನೆ (Sp.). ದುರ್ಜನರ ಕೂಡ ಒಡ
ನಾಟ ಬಡಲ ರೊಟ್ಟನನೆ ಇಹುದು (Sp.). ಕಳ್ಳನ ಒಡನಾಟವು...
ಕೆಸದೋಳಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುದಾದನೆ (Sp.). ಅವನ ಒಡನಾಟವು ಎಲ್ಲರ
ಮನಸಿಗೆ ಬರುತ್ತವು (B. 5, 188). 2, sexual interconrae (My.;
see Prv. s. ಒಡಾಟ). — ಒಡನಾಡಿ. -ಅಡಿ. A play-fellow: a
companion; a friend; an equal (My.; J. 28, 44). ನಿರ್ದೋ
ಳ್ಳ ಏಕ ರಿಕರದ ಒಡನಾಡಿಗರ್ ಎನಿಸಿ (Smd. 117). ಒಡನಾದಿಯನೆ
ತಾತ್ತರಿಯಾನ್ತ ಮ್ ಕೆವುದು (Mr. 6). ತನತನಗೆ ಗೋವಳರು ಮಲ್ಲರ
ನ್ ಅನುಕರಿಸಿ ತಿವಿದಾದುವರು, ಬಲ ದನುಜಹರರ ಒಡನಾಡಿಗಳು ತಾ
ವಾಗಿ ಎಸಿನದರಿ (Bhāgavata 10, 18, 10). — ಒಡನಾಡಿತನ. -ಅ
ಡಿತನ. Companionship, friendship (My.; J. 6, 48). — ಒಡ
ನಾಡು. -ಅಡು. To play with; to be in the company of, to
associate with. ಮದಾಲಸರಾಜಹಂಸಮಣ್ಣಿಳೆಯೊಡನಾದಿಯಾಡಿ,
ನಡೆಗಲ್ಲು (Smd. 230). ಒಳ್ಳಿದ ಕಳ್ಳನೊಡನಾಡೆ ಅವ ತುದ್ದಕಳ್ಳನೇ
ಅಕ್ಕ (Sp.). See Bp. 2, 42; 25, 8; 47, 89. 48; J. 5, 57. 58;
28, 22. — ಒಡನಿರ್. -ಇರ್. To be together with; to be in
the company of. ಒಳ್ಳಿದರೊಡನಿರ್, ಕಳ್ಳನ್ ಒಳ್ಳಿದನ್ ಅಕ್ಕ
(Sp.). ನಿಮ್ಮೊಡನಿವಂ (Bp. 48, 25). See Rāv. 7, after 97; J.
21, 46. — ಒಡನಿರು. -ಇರು. To canse to be or to place
in one's company (Bp. 25, 8). — ಒಡನುನ್. -ಲುನ್. To eat
together or in company (Bp. 24, 31; 45, 24). ಒಡನುಮ್ಪು
ದು (ಸಹಭೋಜನ Nr.). — ಒಡನೆ. -ಎ 3. (Exactly) together
with; together; with;—forthwith, at the very time,
immediately (ಸಹ Smd. 893; Ct. I, 56; ಕೂಡ Smd. 29. 61.
119 Cm.; T. ಉಡನೆ). ಒಡನೆ ಆರುಮ್ ಇಲ್ಲ (Smd. 125). ನೀ
ಮುಮ್ ಅಮುಮ್ ಒಡನೆ ಒದಿದವು (158). ಗಿಳಿಯೊಡನೋದಿಯೋದಿ,
ನುಡಿಗಲ್ಲು (230). ಒಸರಿಸಿದ ಜವನೆಯೊಡನೆ ಒಸರಿಸಿದನ್ ಅಲೆ
ಕನ್ನು? (16). ಬಿರಿಯಗರ ಸುಯ್ಯೊಡನೆಮೆ (119). ನಿನ್ನೊಡನೆ
ಒನ್ನು ಧಾಗಮಂ ಬರಿಸುವು! (275). ವೈರಮ್ ಎಳೆ ಎಮ್ಮೊಡನೆ?
(Bp. 58, 34). ಹೋರನೊಡನೆ ದಾರಿ ನಡೆಯುವದು ಅದೇನು?
(Dp. 167). ಒಡನೆ (forthwith) ಗೋದಾಟ್ಟು (J. 8, 40). ಒಡನೆ
(Immediately) ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು (29, 40). ಒಡನೆ ಕಾಲನ್ ಅಡ್ಡ
ಲು (Bp. 20, 13). See Bp. 32, 40; 47, 46; 57, 40; Bh. 1, 10,
26; 2, 13, 35. 48; J. 2, 66; 3, 8. 22; 4, 66; 26, 5; 28, 15.
20. 48; 29, 34; Smd. 7; Sl. 262. 264; Dp. 148. — ಒಡನೆ
ಕೂಡು. To be in connection with, etc. (Smd. 4. 28. 49.
71. 72. 299. 340. 348 Cm.). ಅವನಾನೊಟ್ಟುನು ಅತಿತಯಮ್ ಅಪ
ಪರಾಕ್ರಮೋಡನೆ ಕೂಡಿದವನ್ ಉಣ್ಣು, ಅತನು ಉಣ್ಣಾಸ್ತಿ ಎನಿಸುಗು
(Nr.). ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಇರುಳು (ಹೋಸ್ತಿ Nr.). —
ಒಡನೆವರಸು. -ವರಸು. = ಒಡನೆ ಕೂಡು. (Smd. 840). — ಒಡನೊ
ಡ. -ಒಡ. = ಒಡನೊಡನೆ. (Bp. 56, 29). — ಒಡನೊಡನೆ. rep. All
at once, etc. See Smd. 272; Bp. 2, 21; 15, 5. 9; 27, 72;
47, 60; Rāv. 6, 33; J. 16, 36; 20, 80; 28, 47. — ಒಡನೊಡ.
-ಒಡ. = ಒಡನೊಡ. (J. 3, 37).

ಒಡಬಾನಲ ರಠಾಬಾನಾಲ. Tbh. of ವಡವಾನಲ. (ಕಡಬುರಿ, ಮುನ್ನೀ
ಗಿಡ್ಡು Ct. II, 118; ಕಡಗಿಡ್ಡು Ss.).
ಒಡಮ್ ರಠಾಮ. = ಒಡೆನ್, etc. — ಒಡಮ್ಪುಡಿ. -ಪಡಿ. = ಒಡ
ಬಡಿ. (ಅಂಗೀಕಾರ, ಅಭ್ಯುಪಗಮ, ಪ್ರತಿಪ್ರವ, ಸಮಾಧಿ Nr.; C.).
See Bp. 24, 28; 60, 60; B. 4, 19. 143; Si. 70. 263. 476.
ಒಡಮ್ಪುಡಿಯೆನ್ನ ಅಗುವದು ದಡಮ್ಪುಡಿಯೆನ್ನ ಅದೀತೇ? (Prv.).
— ಒಡಮ್ಪುಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಒಡಬಡಿಸು. ಒಡಮ್ಪುಡಿಸದರಿ ಒಡಲು
ರಿ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). See Bp. 26, 61; 27, 51. 54; 41, 20;
53, 59; Rāv. 6, after 11 & 132; J. 5, 34; 16, 16; B. 5, 71.
— ಒಡಮ್ಪುಡಿಸುವಿಕೆ. -ಪಡಿಸುವಿಕೆ. Canssing to agree, etc. (Si.
470). — ಒಡಮ್ಪುಡು. -ಪಡು. 1. = ಒಡಬಡು. (ಅಭ್ಯುಪಗಮ Smd.
Dh.; ಮೆಚ್ಚು 4 Cm.; ಕೆಯ್ಯಿಕ್ 95 Cm.). ಒಡಮ್ಪುಟ್ಟು (289). ದೀ
ರ್ಘಾದೇತಮನ್ ಒಡಮ್ಪುಡುವರ್ (142). ಮನಕ್ಕೆ ದಾರದುದನ್ ಒಡ
ಮ್ಪುಡುವಲ್ಲಿ ಕಾಮಮ್ ಎನ್ನು ಅಪ್ಪಯಂ ನೆಗದ್ಗು (Nr.). ಲಂಡಕ್ಕೆ ಒ
ಡಮ್ಪುಟ್ಟು, ಒಪ್ಪಣಮಂ ಕೊಣ್ಣು (Ss. 94). See Grj. 10, 99; Bp.
27, 50. 54; 40, 50; 45, 4; 58, 46; Rāv. 4, 76. 118; 10,
after 10; Sl. 265. 483; Ct. v. 203. 254. — ಒಡಮ್ಪುಡು. -ಪ
ಡು. 2. An agreement; (a proof). ನುಡಿಗಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡ
ದೋಳ ಜತ್ತಾಣಮುಂ ಬೆದಕ್ಕೆಯುಮ್ ಎನ್ನು, ಈಗದಿನ ನೆಗದ್ವಾಯ ಕ
ಬ್ಬದೋಳ ಒಡಮ್ಪುಡಂ ಮಾಡಿದರ್ ಪೂರತನಕವಿಗರ್ (Smd. 121).
— ಒಡಮ್ಪುಡುವಿಕೆ. -ಪಡುವಿಕೆ. = ಒಡಮ್ಪುಡಿ. ಒಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು
ಒಡಮ್ಪುಡುವಿಕೆ (ಅಂ, ಎವಂ Sl. 475; see also 474).
ಒಡಮೆ ರಠಾಮೆ. = ಒಡನೆ, ಬಿಡನೆ. That is: a thing,
a substance; that one possesses: a posses
sion, especially an ornament, a jewel; proper
ty, wealth (ದ್ಯುಮ್ಪು, ಪ್ರಸ್ತ, ಪ್ರವೀ, etc. Hlā.; Abh. P. 6, 35;
My.; Tē.; M. ಉಡಮೆ; T. ಉಡ್ವೆಮ್ಪು; see ಒಡ 6 & ಉರ್ 1). ಅಕುಪ್ಪ
ಮ್ ಎನ್ನುದು ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯುಂ; ಉದಾದ ಒಡಮೆ ಕುಪ್ಪಮ್ ಎನ್ನು
ದು (Hlā.). ಕಳ್ಳೊಡಮೆ (ಅಪಹೃತ, ಲೋಪ್ರ Hlā.). See ಉಳ್ಳೊಡಮೆ.
ಒಡಮ್ಪಿ ರಠಾಮ್ಬಿ. ಒಡಮ್ಪು ರಠಾಮ್ಬಿ. The body (ತಂಠ
Smd. II; T., M. ಉಡಮ್ಪು; cf. ಒಡರ). ಪೋದ ಒಡಮ್ಪು ಪಿಕ್ಕ
ದುದು (Smd. 289).
ಒಡರ್ ರಠಾರ. ಒಡರು ರಠಾರು. (= ಒಡರ್ಪು, etc.). ಒಡರ್ಮ
(J. 17, 32). ಪ್ರಣಯಕಲಹವನ್ ಒಡರಿ (Bp. 42, 14). ಒಡರ್ಪದು
(J. 2, 81).
ಒಡರಿಚು ರಠಾರಿಚು. = ಒಡರಿಚು, (ಒಡರಿ), ಒಡರ್ಪು. (J. 2,
46; Abhā. 2, 85). ಒಡರಿಚುವದು ಎಂ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ ಈ ನರ್ತನೋ
ಚಿತೆ (Bp. 12, 42). ಕಮತ ಮತ್ಯುಂಗಂ ನಿಜಕರದಿನ್ ಎಕೋದಕ
ದೋ ಒಡರಿಚಿ ಪಿರಿಯ ಗಾಣವನ್ ಇಕ್ಕುವ ಅ ಬಲಿಗಾಣಂ (21, 28).
ಅನ್ದುಗೆಯನ್ ಎದದ ಅದಿಯೋ ಒಡರಿಚಿ (29, 8).
ಒಡರಿಸು ರಠಾರಿಸು. = ಒಡರಿಚು, etc. (ಒರ್ Smd. 198 Cm.).
ಮುನ್ನು ಪಿನ್ನುಗಳ ಅನ್ಯಕ್ಕೆ ಒಡರಿಸುಗುಂ ಲೋಪಂ (198). ನಡೆದುದೆ
ಮಾರ್ಗಂ, ಪದವಿಡಲ್ ಒಡರಿಸುದುದೆ! (407). ಒಡರಿಸಿದನ್ ಅಭಿನವ
ನಿಗಣ್ಣನ್ ಅಭಿನವಮಂಗಂ (Mr. 6). See Abh. P. 4, 26; 7, 14;
9, 70; 10, 156; 14, after 122.
ಒಡರ್ಚಿಸು ರಠಾರ್ಚಿಸು. (= ಒಡರ್ಚು). To undertake,
to begin. ಅರಸನುಮ್ ಅರಸಿಯುಂ ನೆತ್ತವನ್ ಒಡರ್ಚಿಸು
(Bp. 43, 2).
ಒಡರ್ಚು ರಠಾರ್ಚು. = ಒಡರಿಚು, etc. To join (v. t.); to
put to (or in). 2, to cause one's self to come
in connection with, to join (v. i.). 3, to enter
into, to engage in, to undertake, to begin;
to do, to perform; to cause, to produce; to
endeavour, to try, to make effort (ಉಡ್ವು

Śmd. Dh.; ಮಾತು Ūt. II, 89; Tē. ಒನರ್ತು; for T., M. ಉಣ್ಣು, to exert, he strenuous, cf. ಉಣ್ಣು. ಜನೋದಯಂಗೆ ಇದಂ ವೇದರ್ ಒಡರ್ತದಂ (Śmd. 255). See Ūh. v. 18; Abh. P. 3, 47, 49; 9, 30, 186; 14, 143; Bp. 1, 64; 3, 43; 21, 45; 35, 6; 50, 25, 32; 51, 73; Grj. 9, 2; Rāv. 5, 32; 6, after 11 (twice); 6, after 24; 6, 33; 8, 5; 13, 88; V. 14, 109; J. 3, 31; 24, 11; 28, 45; 31, 23.

ಒಡಲ್ ಒಡಲ. = (ಒಡವು), ಒಡಲು. The body (ಶರೀರ Nr.; ಮಯ, ದೊಕ್ಕೆ Śm. 71; ಕೋವು HIA.; T., M., Tu. ಉಡಲ್; Tē. ಒಡಲು, ಒಕ್ಕು, ನಕ್ಕು); the belly, the stomach (C. as ಒಡಲು; Tu.). ಒಡಲ ಎಲ್ಲ (ಕಂಠಾಬ HIA.). ಒಡಲ ಎಲು (ಅಸ್ಥಿ, etc. Mr. 397). ಕಿಡಾಯ ಒಡಲವನು (ಪೃಶ್ಠಿ, ಕಿರಾತ HIA.). ಒಡಲ ಎಡಧಾಗವು (ಸನ್ಯ Nr.). ತನ್ನ ಒಡಲ ಹೊರೆವಾತನು (ಅತ್ಯು ಮ್ಛರಿ, ಕುಕ್ಕಿ ಮ್ಛರಿ Nr.). See Bp. 6, 25; 8, 22; 20, 12; 26, 43; 44, 14; 48, 58; 59 snm.; 59, 10; 80, 58; Bh. 1, 8, 81; Rāv. 5, 117; 9, 18; J. 2, 15; 4, 36; 28, 29. 40. 46. 48. 55. — ಒಡಲ. -ಅ. 3. A man who has a body. See ಕಾರೋಡಲ, ಕೇನೋಡಲ.

ಒಡಲಿಚ ಒಡಲ-ಇಚ. (Śmd. 236). The body-born: Kāma (ಮನ್ಮಥ Śm. 7).

ಒಡಲು ಒಡಲು. = ಒಡಲೆ. (C.). ಹಾವಿನ ಒಡಲು (ಭೋಗ HIA.). ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧನ ಒಡಲು ಧಾನುವಿನ ತೆಲನ್ ಇಡುದು, ಜ್ಞಾನವಲ್ಲದನ ಕಾಯವು ಹಾಡಿಸ ಸ್ಥಾನದಿಂ ಕಡೆಯ (Sp.). See Bp. 27, 15; 44, 28, 29; J. 81, 55. — ಒಡಲುಗೋರ್. -ಕೋರ್. To assume a body, to become incorporated (Bp. 18, 88; 58, 48). — ಒಡಲುರಿ. -ಉರಿ. Burnlug or pain of the belly: internal heat, grief (J. 23, 60; 30, 35). ಒಡಲುರಿ ಒನ್ನು ಕಡೆ, ಬ್ರಹ್ಮೇ ತೀ ಕಾಟ ಒನ್ನು ಕಡೆ (Prv.). See Prv. s. ಒಡವುಡಿಸು.

ಒಡವೆ ಒಡವೆ. = ಒಡವೆ, etc. (C.; Tu.; ಅಲಂಕಾರ, ಅಥರ್ಣ Si. 217). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒಡವೆ (ತುಲ, ಸ್ತ್ರೀಸಮ್ಪನ್ನದ ದ್ರವ್ಯ Nn. 125). ವರರ ಒಡವೆಯನ್ ಅವಹರಿಸುವದು (ವರವಸ್ತು ಸ್ಥಾಪನ 151). ಕಳ ಎನ್ನಾದ ಒಡವೆ (ದೋಪ್ತ); ಅತಿಭೋಗೇಶ್ವರ ಇರ್ಡ ಒಡವೆಯಲ್ಲಿಯು ಮ್ ಅತಂಗಿ ತಕ್ಕ ಒಡವೆಯಲ್ಲಿಯುಮ್ ಅತಿಭ್ಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕಳ ಎನೋಡವೆ (ಅವಹೃತಿ Mr. 226). ಕೋಬೊಡವೆ (ವಿಗ್ರಹ Mr. 474). ಕೋವು ಒಡವೆ (ಕವ 267). See Bp. 4, 85; 31, 10; 44, 63; 45, 20; J. 16, 46; 31, 28; Dp. 148; B. 3, 27; 4, 148; Si. 218; Prv. s. ಬಂಗಾರ. — ಒಡವೆಗೇಡು. -ಕೇಡು. Loss of property. ಒಕ್ಕಲಿಗನ ನೆಣ್ಣು ಒಡವೆಗೇಡು (Prv.).

ಒಡಸು ಒಡಸು. = ಒಡಿಸು, ಒಡೆಸು. To cause to break, etc. (C.).

ಒಡಿ ಒಡಿ. 1. (Probably = ಉಡಿ 5, etc.). The waist, in ಒಡ್ಡಣ.

ಒಡಿ ಒಡಿ. 2. = ಉಡಿ 1 q. v., etc. To be broken, to come apart or to pieces, to crack, to burst, to chap (C.); to break forth, as a bud, a leaf (C.); to bud, as a tree (My.); to separate from, to leave; to turn, as milk (C.); to become weakened, to fail, as courage (C.); to take a side-course, to branch off, as a branch, a road (C.). 2, to break (v. t.), etc. (C.; Tu., M., T.; T. also ಒಟ). See B. 2, 3; 8, 82; 4, 54; 5, 128. 243; Si. 200, Prv. s. ತೈಲ್ಯ.

ಒಡಿ ಒಡಿ. 3. To flow in a small, gentle stream, to trickle through, to ooze, as water through

banks, as the spring (śēlē) of a well (C.; Tē. ಒಡಿ, ವಡಿ; T. ವಡಿ; M. ಒಡಿ; see ಉಗು 1, ಒಡ್ಡು 1, ಒಸಿ 1); to run and cause blots, as ink (C.; B. 1, 22). — ಒಡಿಗಟ್ಟು. f. e. ಒಡಿಯ ಕಟ್ಟು. To strain off, to filter through a cloth (My.; Tē. ಒಡಿಯ ಕಟ್ಟು, ಒಡಕಟ್ಟು; T. ವಡಿಗಟ್ಟು).

ಒಡಿ ಒಡಿ. 4. = ವಡಿ. Heat (Sd.; Tē. ವಡಿ).

ಒಡಿವೆ ಒಡಿವೆ. = ಒಡವೆ, etc. (C.; ಅರ್ಥ G.). See Si. 88. 248. 824. 390. 391. 413. 439; B. 5, 27.

ಒಡಿಸು ಒಡಿಸು. = ಉಡಿಸು 1, ಒಡೆಸು, etc. (C.; B. 5, 54).

ಒಡಿಸಿ ಒಡಿಸಿ. (= ಉಡೆಚು, ಒಡುಚು). A bubo (R.; Tē. ಒಡಿಸಿ, ವಡಿಸಿ).

ಒಡುಚು ಒಡುಚು. = ಉಡೆಚು. (Sd.).

ಒಡೆ ಒಡೆ. 1. = ಒಡಿ 2, etc. To be broken, etc. (ಸ್ಥೋಟನ Śmd. Dh.; C.). P. ps. ಒಡ 2, ಒಡದು, ಒಡೆದು. ಒಡವುತಂ (Abh. P. 14, 89). ಒಡೆಯರ್ ನಟ್ಟು (ದಾಂತ, ಭಿನ್ನ, ಭೇದಿಕ Nr.). ಕಾಯ್ತು ಬಿಡಿಯಾಗಿದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವುನೋನ್ನು ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದು ದಡ್ಡತನದ ಒಡೆದು (ಅಮಿಕ್ಕ, ಒಡೆ Nr.; see Si. 240). ಹಳ್ಳಿ ಒಡೆದು ಬೆಳೆದ ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳು (ಗುಲ್ಮ Nr.). ಒಡೆದು (ವಿಶೇರ್ಣ, ಜರ್ಮರ್ Nn. 41). ಒಡೆದು (ವಿಶೇರ್ಣ 98). ಒಡೆದು ಹೋಗುವದು (ವಿದರ, ಸ್ಥೂಟನ, ಭಿದೆ Si. 387). ಹಣ್ಣು ಒಡೆದ ಎಕ್ಕಲಂ (Rāghc. 17, 72). ಕಲ್ಲು ಒಡೆಯುವ ಉಳಿ (ಪಾಪಾಣದಾರಣ G.). ಕಾಲ ಹಿಮ್ಮಡು ಒಡೆಯುವ ರೋಗ (ವಿಪಾದಿಕ G.). ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ಬೊಂಗಳಿಗಳು ಒಡೆಯುವ ಗಿಡ (ಸ್ತವ್ವು G.). See Śmd. 153. 223. 255; Bp. 14, 8; 22, 7; 23, 25; 35, 49; 38, 32; 44, 27; 45, 27; 50, 79; 51, 81; 52, 23; 58, 28; 55, 28; 57, 59; Bh. 1, 20, 57; 3, 13, 25. 81. 32; 6, 2, 2; Rāv. 5, 41. 121; 9, 22; J. 8, 8; 14, 5; 22, 3; 28, 17; B. 3, 82; 4, 178; Prv. s. ಒಡೆ 2, ಮುಚ 1. — ಒಡೆಯ ಹೋಯ್. To bruise, to crush, to shatter to pieces (Bp. 24, 58). — ಒಡೆಯಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To break, to bruise, to pound (My.; Si. 802. 306). — ಒಡೆಯದು. -ಇಡು. = ಒಡೆಯಕ್ಕು. ಪುಲಿಯ ತಲೆಯ ಒಡೆಯುಟ್ಟು (Rāghc. 17, 70). — ಒಡೆಯಿಸು. -ಇಸು. To shoot to pieces (J. 13, 34).

ಒಡೆ ಒಡೆ. 2. = ಒಡೆ 4. — ಒಡೆಗಲಸು. -ಕಲಸು. 1. To break and make a medley of, to destroy (Bh. 6, 2, 2). — ಒಡೆಗಲಸು. -ಕಲಸು. 2. A broken, confused mass (Bh. 2, 2, 78). — ಒಡೆ ಒಡಿ. To bruise, to crush, to shatter to pieces (Bp. 49, 46; 57, 37). — ಒಡೆ ಮುಡ. = ಒಡ. (Bh. 2, 2, 97; J. 15, 32). — ಒಡೆ ಸೀರ್. To split (a thing) so that it is reduced to fragments (Bp. 21, 43; 22, 16; 34, 34).

ಒಡೆ ಒಡೆ. 3. = ಉಡಿ 2, ಒಡೆ 8 q. v. A fragment (ಸ್ಥೋಟನದ್ರವ್ಯ Śmd. Dh.; Bh. 4, 2, 66). 2, coagulated, turned milk (see Nr. s. ಒಡಿ 1). — ಒಡೆಯೇರ್. -ಎರ್. Fractures to arise or be produced (J. 3, 21).

ಒಡೆ ಒಡೆ. 4. = ಅಡಿ 1, etc. If (ವಕ್ಷ Śmd. 297; when; to. ನೀನ್ ಉಕ್ಕೊಡೆ ಉಣ್ಣು ರಾಕ್ಕುಂ (155). ಕಾಮುನೊಡೆ ಒರ್ವನೆ ಬಲಿದಂ. ತಿರ್ಮನೊಡೆ ಅವರ್ ಬಳ್ಳಿದರ್. ಚಿತ್ತಿಪೊಡೆ ತೂಳೆಯಂ ತರಿ ಸುವಂ (297. 298). See Śmd. 75. 136. 178. 388. 393; Bp. 2, 49; 46, 19; 50, 3; 51, 75; 52, 30. 31; 53, 18. 45; 54, 28. 58; 58, 38; Śm. 5. 51; Rāv. 13, 97; J. 19, 7; 28, 14. 48. 58; 30, 51. — ಒಡಂ. -ಅಂ 5. And if; etc. See ಅಂ 5, Nos. 8 & 7; Śmd. 13. 83. 84. 85. 87. 101. 164. 251; J. 28, 57.

ಒಡೆ ಒಡೆ. 5. = ಒಡೆ 1. — ಒಡೆವರಸು. -ಬೆರಸು. = ಒಡೆವರಸು. (V. 23, 11; J. 9, 15). — ಒಡೆವರೆ. -ಬೆರೆ. = ಒಡೆವರೆ. (V. 23, 18).

ಬಿಡೆ ಛೇ. 6. Possession, ownership; lordship (T. ಉಡ್ಡೆ, M. ಉಡೆ, belonging to; see ಬಡಮೆ).

ಬಿಡೆಗಾಯಿಳು ಛೇ-ಗ್ರಾಱು. A mistress (My.).

ಬಿಡೆಗಾರ್ತಿ ಛೇ-ಗ್ರಾರ್ತಿ. = ಬಿಡೆಗಾಯಿಳು. (My.).

ಬಿಡೆತನ ಛೇ-tana. = ಬಿಡೆತನ, ಬಿಡೆತನ, ಬಿಡೆಯತನ. Ownership; lordship; rule, dominion, sway, sovereign power; superintendence (ಮಾಳ, ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ Nn. 101; C.; J. 11, 34). ಪೊದವಿಯ ಬಿಡೆತನ ಸಲ್ಲದವರನು (ಅಡ ಎಗೆ) ನಡೆಸುವುದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ (Bh. 1, 8, 28). ಕೊಡುವೆಂ ತ್ರಿಲಸದ ಮಾತ್ಸ್ಯದಿವಕಲನಿಯೋಗದ ಬಿಡೆತನವ (Bp. 5, 55). ಇನ್ನು ಒಪ್ಪುವು ಈ ಭಾಷೆಯ ಬಿಡೆತನಮುಂ ಪ್ರಧಾನಿಕೆಯುಂ (11, 7).

ಬಿಡೆಯ ಛೇ-23. A man who possesses or has, an owner (ಉಳ್ಳ, ವಸ್ತು ಕೆಂದ. 241, 78); a lord, a master; a chief, a leader; a ruler; a king (ಅರ್ಯ, ಪರಿವೃಥ, ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಭು, ನೇತೃ, ನಾಯಕ, ಅಧಿಪ, ಅಧಿಪ, ಅಧಿಪತಿ Nr.; ಸ್ವಾಮಿ, ಈಶ್ವರ, ಪತಿ, etc. Nr.; ಸ್ವಾಮಿ, etc., ಆಲಂಕಾರನು Si. 355; ಸ್ವಾಮಿ, ಪತಿ, ನಾಯಕ, etc. Mr. 227; ಸ್ವಾಮಿ Bhn. 19; ಕಾನ್ತ, ಪತಿ Nn. 91; ಪರಿವೃಥ 161; ಯಜಮಾನ, ಕರ್ತ, ಸ್ವಾಮಿ G.; C.; Tu. ಬಡಯ, ಬಿಡೆಮೆ; T. ಬಡಯ; M. ಉಡಯವನ್, ಉಡಯಾನ್; T. ಉಡೆಯವನ್, ಉಡೆಯಾನ್; see 8. ಬಡಮೆ). ಉಡೊಡೆಯಂ (ಕೆಂದ. 161). ಪರ್ಮಯೊಡೆಯಂ, ಜಗದೊಡೆಯಂ, ನೆಲಮೊಡೆಯಂ, ಕೊಡೆಯೊಡೆಯಂ, ಜಾಣೊಡೆಯಂ (242). ನಾಡೊಡೆಯಂ or ನಾಡೊಡೆಯಂ; ಕೊಡೆಯೊಡೆಯಂ or ಕೊಡೊಡೆಯಂ (167). ಲೇಸಿಂಗೊಡೆಯಂ (68). ಬಡೆಯಂಗೆ ಅತಿಹಿತವರ್ ಆರ್? (177; see also 39. 345). ಇನ್ನ, ಅನಲ, ಯಮ, etc. ಈ 8 ಮೂಡಲು ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಣು ದೆಸೆಗಂ ಕ್ರಮದಿನ್ ಬಿಡೆಯರು (Hla.). ಸೇನೆ ಗೊಡೆಯನು (ಸೇನಾನಿ); ಹಟ್ಟಿಗೊಡೆಯನು (ಗೋಪ); ಅನೇಗ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಬಿಡೆಯನಾಗಿದ್ದ ಅನೆ (ಯೂಧನಾಥ Nr.). ದೇವರು ವಯಾಧರಿ ತನಾದ ಬಿಡೆಯನು (B. 4, 148). Frequently the honorific plural of ಬಿಡೆಯ is used as ಬಿಡೆಯರ್, ಬಿಡೆಯರು, ಬಿಡೆಯರು ಗರ್. — See Bp. 4, 12; 10, 44; 14, 6, 19; 18, 6; 21, 11, 41; 22, 61; 24, 33; 25, 17; 27, 72; 40, 38; 43, 71; 44, 6; 45, 11; 46, 21; 47, 9, 20; 52, 33, 49; 53, 63; 54, 6; 57, 26, 62; 60, 60; ಮೂಜಗೊಡೆಯ; Bh. 1, 8, 86; 2, 4, 6; Mr. 6; J. 2, 34; 11, 31; 28, 27; 29, 16, 33. ಬಿಡೆಯ ಬನ್ನರೂ ಬಿಡೆ ವಾತ್ಸ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. — ಬಿಡೆಯನ ಕಣ್ಣಿರೂ ಬಡತನ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ತೊಡೆ ಸೋಕಿದ ನಾಯಿ ಬಿಡೆಯನ ಗುಡುಕ ಅಡಿಯದು (Prva.; see Prv. 2. ವಡೆ). — ಬಿಡೆಯ ಪಿಳ್ಳ. N. (Bp. 43, 49). — ಬಿಡೆಯರು ಗೊಡೆಯ. The lord of lords (Bp. 28, 13). — ಬಿಡೆಯರೊಡೆಯ. The lord of lords (Bp. 44, 63).

ಬಿಡೆಯತನ ಛೇ-yatana. = ಬಿಡೆತನ. (ಆಶ್ರನ, ಕಟ್ಟಾಳತನ, ತ್ಯಾಗ, ಸ್ವಾಮ್ಯ G.; My.).

ಬಿಡೆಸು ಛೇ-su. = ಬಿಡೆಸು, etc. (My.).

ಬಿಡ್ಡ ಛೇ-1. A class of people who cut stones from the earth, convey them on their carts to where they are wanted, dig tanks and wells, etc. (C.; B. 4, 151). They speak a Tēlugu patois, and in S. Mhr. occasionally say they are followers of a deity at Sōllāpura, called Siddharāmēśvara. (T. ಬಿಡ್ಡೆ, drudgery; ಬಿಡ್ಡವಾಣ್ಣು, tank diggers, labourers, plitmen; ಬಿಡ್ಡೇತ = ಬಿಡ್ಡೇತ; T. ಬಿಡ್ಡೆ, tank diggers, inhabitants of ಬಿಟ್ಟಿಯ, a country to the north of Madras). ಬಿಡ್ಡರಲ್ಲಿ ವಡ್ಡನಾಗ ಬಾರದು (Prv.).

See Prv. 2. ತಮಬು 2. 2, a man who can do only rough work (My.).

ಬಿಡ್ಡ ಛೇ-2. (= ಬಿಡ್ಡು 4). A pile, a heap (T. ಬಟ್ಟು). 2, a stake in gambling, a wager, a bet (ನೀವಿ, ಪರಿವಣ Hla.; ವಣ Nr.; T., M. ಬಟ್ಟು, T. ಬಿಡ್ಡು; see ಬಟ್ಟು 3, ಬಿಡ್ಡು 1). 3, a host, an army (ಪಾಲು ರೆ. II, 38). ಜೂಜ ನಲ್ಲಿಯ ಬಿಡ್ಡವ (ಗ್ಲಹ Nr.). ಜೂಜಿನ ಬಿಡ್ಡದಲ್ಲಿ ದರೋದರ ಎನಿಸು ಗು (Nr.). See Bh. 2, 13, 46, 48.

ಬಿಡ್ಡಣ ಛೇ-dana. 1. = ಬಿಡ್ಡೆ. A pile, a mass (R. 6, 5, 54); an assembly; an army (see ಇದಿರೊಡ್ಡಣ).

ಬಿಡ್ಡಣ ಛೇ-dana. 2. = ಬಿಡ್ಡಣ. (My.; T.).

ಬಿಡ್ಡಣಿ ಛೇ-danē. = ಬಿಡ್ಡಣ 1. (V. 28, 73). ಭಟ್ಟರ ಬಿಡ್ಡಣ (Bh. 6, 2, 5).

ಬಿಡ್ಡತಿ ಛೇ-dati. A woman of the Ōddas (C.).

ಬಿಡ್ಡತ್ತಿ ಛೇ-danti. Tbh. of ವರ್ಧತ್ತಿ, q. v. (My.). ಬಿಡ್ಡತ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಹೆಡ್ಡತನ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ಬಿಡ್ಡಯಿಸು ಛೇ-dayisu. To counteract, to hinder, to defeat (Bh. 8, 28, 6).

ಬಿಡ್ಡವ ಛೇ-dava. Arrangement (of words), style (Bh. 1, 1, 9).

ಬಿಡ್ಡವಣಿ ಛೇ-davanē. Array; preparation (ಸನ್ನಾಹ Bhn. 10; Bh. 2, 7, 21; J. 13, 9).

ಬಿಡ್ಡವಾಣ ಛೇ-davāṇa. = ಬಿಡ್ಡಾಣ, etc. (My.; T. ಬಿಡ್ಡಾಣ).

ಬಿಡ್ಡಿ ಛೇ-di. 1. (fr. ಬಿಡ್ಡ 1). Relating to the Ōddas: their country, Orissa. — ಬಿಡ್ಡಿಜಗನ್ನಾಥ. Krishna's idol at Orissa (My.). — ಬಿಡ್ಡಿಯ. — ಅ 3. An Orissa man (Bh. 2, 4, 11).

ಬಿಡ್ಡಿ ಛೇ-di. 2. = ಉಡ್ಡಿ, ಬಿಡ್ಡು 4. (S. Mhr.). ಜೂಜಿನ ಬಿಡ್ಡಿ (ಗ್ಲಹ Hla.). — ಬಿಡ್ಡಿಗಲುಗ. = ಉಡ್ಡಿಗಲುಗ. (S. Mhr.).

ಬಿಡ್ಡಿಕೆ ಛೇ-dikē. Putting; piling (My.).

ಬಿಡ್ಡಿವಾಣ ಛೇ-divāṇa. = ಬಿಡ್ಡಾಣ, etc. (My.; T. ಬಿಟ್ಟಿಯಾಣ).

ಬಿಡ್ಡಿಸು ಛೇ-disu. To cause to put, etc. (My.).

ಬಿಡ್ಡು ಛೇ-du. 1. (fr. ಉಡು). To place, to put, to lay; to put towards, to present, to expose; to hold (the hands, etc.) so as to receive, catch, or support a thing; to fix, to set; to array; to put a stake or as a stake at play (C.; T. Tu.; T. ಬಿಡ್ಡು, to lean against; to approach). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡುವವನು (ವಡ್ಡ, ಚತುರ, ಪೇತಲ, etc. Nr.). ಬಿಸು ನೆತ್ತರ ಧಾರೆಗೆ ದಾಯನೊಡ್ಡಿ (ಕೆಂದ. 216). ಮುಟ್ಟಿಯಂ ಮುಟ್ಟಿಯಂ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿ ಮಾಡುವ ಯುಧಂ (219). ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಬಿಡ್ಡಿದ ಸೇನೆ (ಮೋಹರಿ ಸಿ ಇರ್ವ ಸೇನೆ, ಸನ್ನಾಹ Nn. 105). ಬಿಡ್ಡಿದಲ್ಲಿ ನೀವಿ, ವಣ ಎನಿಸುಗು (105). ಸತಿಯ ಕಂಗೇಳೋ ಬಿಡ್ಡಿದ ಉರುಳುಗೇಳೋ? (Bp. 40, 4). ಹವಿವ ಗರಗಸಿನಲ್ಲಿ ತಿರವನೊಡ್ಡಲು ಬಹುದು (Dp. 172). ಭೂವತಿಲಕ ಸಿಲುಕಿದನ್ ಅವದಿರ್ ಬಿಡ್ಡಿದ ಬಲೆಗೆ (Bh. 2, 13, 45). ನಾಯಂ ಕರೆವುತ, ಬಡನೆ ಕಾಲನ್ ಅಡ್ಡಲು ಬಿಡ್ಡಿ (Bp. 20, 13). ತಳುವೆಲರ್ಗ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿ, ಮಾರ್ಗಶ್ರಮವನು ಕಳೆದರ್ ಅಧ್ವಗರ್ (J. 8, 5). ತಂಗಾಳಿಗೆ ಬಿಡ್ಡಿದ ಮೆಯ್ (30, 19). ಕಾರವಭೂವತಿ ಬಿಡ್ಡಿದನು ಧರ್ಮಹೆಸರಿಸಿದ ಧನವ (Bh. 2, 13, 49). ಅರಮನೇ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸೆವಗು ಬಿಡ್ಡು! — ಆಕಾಶ ಹದಾದು ಬೀದುವಾಗ್ಯ ಅಂಗೆಯೊಡ್ಡಿ ದರೆ ನಿನ್ನೀತೇ? (Prva.).

ಭಕ್ತೆಗೆ ಕೆಯ್ಯಡ್ಡು (C.). ಬಡ್ಡಿದ ಕೆಯ್ಯ (ಪ್ರಕಟ G.). ಎರಡು ಕರ ಗಳತ್ ಬಡ್ಡಿ ಬೇಡಿ ಕೊನ್ನುವೆಂ (Sarpabhusana in B. 5, 820). See J. 6, 39; S. 18; Abhā. 2, 4; Prv. s. ಮಂಜು.

ಬಡ್ಡು ṛddu. 2. To become opposite; to oppose, to counteract, to resist (ಪ್ರತಿಕಾರ ṣmd. Dh.; Tē.; Tē. ಬಣ್ಣು = ವಿರೋಧ; ಒಡ್ಡುಡು, to contradict). ಬಡ್ಡಿದೊಡ್ಡು! ಎನ್ನುತೆ ಬಡ್ಡಿ, ಮೇಳದವಳೆ ಕುಳುಮವಾರಿ ಕುವಳಿಸಿ ಪೊಯ್ಯಿ (ṣmd. 231). ತೇರೊಡ್ಡು ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ನೀರದದ ಬಡ್ಡಿನ ಮೋ ಅಗೆ (Abh. P. 13, 73). ಅಡ್ಡಣಮ್ ಬಡ್ಡಿದ ಕಾಮುಗಿರೊಡ್ಡಣಮ್, ಇರದೆ ಇದ್ದಾಡು ವಂಚಿವ ಅಸಿ ಮಿಂಚುವ ಮಿಂಚು (Rā. 6, 54). ಬಲ ಮ್ ಎರಡಾಗಿ, ಪರ್ವವಡೆದು, ಬಡ್ಡಿ, ನಿರಾಸದಿ ನಿನ್ನು, ಬೊಟ್ಟಿಗೊಟ್ಟು (13, 83). See Abh. P. 13, after 17. Cf. ಉರುಟು 1? ಬಡ್ಡು 1.

ಬಡ್ಡು ṛddu. 3. (= ಬಟ್ಟು 1). To heap up (My.; Tē.).

ಬಡ್ಡು ṛddu. 4. (= ಬಟ್ಟು 2), ಬಡ್ಡೆ 2, ಬಡ್ಡಿ 2. A heap, a mass; a pile;—a stake at play;—a bank, a causeway;—a large or pompous concourse or gathering;—a host, an army; military array (ವ್ಯಾಕ ṣmd. Dh.; Hā.; ಬಟ್ಟು Bhn. 85, o. r. ಮೊತ್ತ; ಧಾಂ 54; ಸ್ವಸ್ಥ 11; ಗೊನ್ನೊಣಿ. 96; My.; Tē.; Tē. ಬಣ್ಣ, thio, substantial). 2, the original number whether multiplicand or dividend (Tē.; R.; Tu. ಬಡ್ಡೆ, a multiplication table). ಪಡೆಯೊಡ್ಡು (ವ್ಯಾಕ Mr. 468). ಕರದ ಧ್ವಂಸ ಬಡ್ಡೀ (Bp. 11, 34). ನಾನಾದಿಗನ್ನದ ಧರಣಿವರು, ಸಚಿವರು, ಪಸಾಯ್ವರು ನೆರಮದು; ಅನ್ನಿನ ದಿವಸದ ಒಲಗದ ಬಡ್ಡು ಜಲು ನಾಯ್ತು (Bh. 2, 13, 31). ಸಮುದ್ರದ ದಣ್ಣೆಗೆ ಬಡ್ಡುಗಳನ್ನ ಹಾಕಿ (B. 4, 202). See Abh. P. 13, 73, 76; Rā. 6, 5, 54; J. 3, 16; 6, 10; 16, 37; 26, 69; 28, 24; 33, 23, 26; ಮಳರೊಡ್ಡು; Prv. s. ದೊಡ್ಡವ. — ಬಡ್ಡುಗೊಳ್. —ಕೊಳ್. To form a heap or mass (Abh. P. 1, 110). —ಬಡ್ಡುಂಗಲ್. —ಕಲ್. A rock (Rā. 5, after 55). —ಬಡ್ಡು ಮಡೆ. To be displayed in masses (Bh. 1, 19, 18). —ಬಡ್ಡು ವಲಗೆ. —ವಲಗೆ. A shield (Rā. 6, after 11). —ಬಡ್ಡುಗು. —ಬಗು. To enter an army. ಬಡ್ಡು ಅರಸಿನ ಬಣ್ಣನ್ ಬಡ್ಡೀ ಕೈರೇನು? (Dp. 148). —ಬಡ್ಡೀಲಗ. —ಬಲಗ. A great assembly, a royal darhār, a royal audience (My.; Tē., Tn.; T., also ಬಡ್ಡೀಲಕ್ಕು). ಅವಮಾನದೊಟದಿನ್ನು ಪವಾಸವೇ ಲೇಸು, ನೈವನ್ ಅಯ್ದ ಬದ ಬಡ್ಡೀಲಗಕ್ಕನ್ನ ತಪವೆ ಲೇನನ್ನ (Sp.). See Abh. P. 2, after 29; Grj. 2, after 106; Rā. 5, after 19. —ಬಡ್ಡೀಲಗ ಕ. = ಬಡ್ಡೀಲಗಂಗೊಡು. (Bp. 4, 74; 53, 24). —ಬಡ್ಡೀಲಗಂಗೊಡು. —ಕೊಡು. To give or hold an ṛddu-laga (Bh. 86, 50; 87, 56; Rā. 11, after 1).

ಬಡ್ಡು ವಿಕ್ ṛdduvikē. Putting towards, exposing to. ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ಬಡ್ಡುವಿಕೆ (ನಿಷ್ಪಾಪ Si. 395).

ಬಡ್ಡಾಣಿ ṛddyāṇa. = ಬಡ್ಡಣ 2, ಬಡ್ಡವಾಣ, ಬಡ್ಡಿವಾಣ, ಬಡ್ಡಾಣಿ, ಬಡ್ಡಾಣಿ. (ಕಾಂಚಿ, ಮೇಮಲೆ, ಸವತೆ, ಸಾರಸನ G.).

ಬಡ್ಡಾಣಿ (ṛddi-ṣṇa?). = ಬಡ್ಡಾಣಿ, etc. A zone or belt of gold or silver chiefly worn by women (My.; Bp. 59, 3; ಕಾಂಚಿ, ಸಾರಸ ಛ.; M. ಉಡುಪಾಣ್; Tu. ಬಡ್ಡಣಿ, ಬಡ್ಡಾಣಿ; see ಉಡವಾರ).

ಬಡ್ಡಾಣಿ ṛddyāṇa. = ಬಡ್ಡಾಣಿ, etc. (My.).

ಬಣ ṛṇa. 1. = ಉವಣ. An occasional form of ಬಣ, q. v. (My.).

ಬಣ ṛṇa. 2. Becoming dry; the state of being dry, withered, etc., sapless, profitless, empty

(C.; Tu.). — ಬಣಕೆಯ್. A dry hand (C.). 2, a withered hand (My.). — ಬಣಕೆಲಸ. Useless business (C.). — ಬಣಗಾಯ. —ಕಾಯ. Dry fruit (ಕುವಳುಲ Si. 123; My.). — ಬಣಗಡ. A dry tree (S. Mhr.). — ಬಣಜ್ವರ. A harmless fever (C.). — ಬಣತಣ್ಣಿ. A kind of itching in the skin without a visible eruption (C.; ಕಣ್ಣು, ಕಣ್ಣಾಯ G.). 2, dry food, as parohed oorn or pulse (My.). ಬಣತಣ್ಣಿ ತನ್ನೆರ ದಾಯಿ ಅದುತ್ತದೆ (Prv.). — ಬಣದಣ್ಣು. A dry stalk, especially of jōla (C.). — ಬಣದೊಗಲು. —ತೊಗಲು. A dry hide; leather (C.; B. 5, 262). — ಬಣನಲು. Dry land (B. 4, 98); a dry ground or soil (C.). — ಬಣಮಾತು. A senseless, useless word (C.). — ಬಣಮೋಡೆ. A dejected, sad countenance (S. Mhr.). 2, a face that indicates fasting (My.). — ಬಣರಗಲೆ. Useless talk (C.; B. 4, 53). — ಬಣರವದಿ. Dried leaves or straw of jōla (S. Mhr.). — ಬಣಸಂಶಯ. Groundless suspicion (C.). — ಬಣಸಗಣೆ. Dry oowdng (C.; ಕರೀಷ Si. 315). — ಬಣಸೊಣ್ಣಿ. Dry ginger (C.; ಕುಣ್ಣಿ Si. 311). — ಬಣಹರಣಿ. = ಬಣರಗಲೆ. (C.). ಬಣಹುರಳು. = ಬಣತಣ್ಣಿ No. 1. (S. Mhr.). — ಬಣಹುಲ್ಲು. Dried grass, hay, straw (C.; ಕಳ್ಳ G.). — ಬಣಹಮ್ಮೆ. Idle assumption and display, vain pride (C.; B. 2, 12; 4, 49; ದಮ್ಬಾಚಾರ G.).

ಬಣಕ ṛṇa-ka. (ṣmd. 241). An emaciated man. 2, = ಬಣ 2, ಬಣಕು 1, ಬಣಗು 2. (My.).

ಬಣಕು ṛṇaku. 1. = ಬಣಕ No. 2. (My.).

ಬಣಕು ṛṇaku. 2. = ಬಣಕು. To tremble, to shake (ಸ್ವರಣ, ಸ್ವರಣ Si. 389; Tē. ವಡಕು, ವಣಕು; cf. ಬಣೆ).

ಬಣಗಿಲು ṛṇagilu. —ಲ್. The state of being dry (My.; Tn. ಬಣಕಲ್). ಛಿಟಿಛಿಟಿ, ತಿರಿ ಪುಟಿವಟ್ಟು ಬಣಗಲು ಹೊದದಾನರಿ (Bh. 1, 20, 55).

ಬಣಗಿಸು ṛṇagisu. To cause to dry, to dry (v. t.), etc. (C.; Bp. 4, 73; B. 3, 29, 46, 95; 5, 295).

ಬಣಗು ṛṇagu. 1. To dry, to become dry; to become sapless; to wither; to emaciate (v. i.; ತೋಷಣ ṣmd. Dh.; C.; J. 9, 32; 23, 56; 26, 39; T. ಉಣಗು, ಉಲರು). ಬಣಗಿದ ಎಲೆ (ಪದಂ ṣmd. I). ಸೀಳ್ವ ಬಣಗಿ ಬಾಧಿ ಶಾಖ (ದಾದುಕ ṣmd. I). ಬಣಗಿದ ಕಾಯಿ (ವಾಸ, ಕುವಳುಲ Hā.; ವಾಸ, ಶಲಾಟು Nn. 90). ಬಣಗಿದ ಮರ (ಕಾಪ್ಪ, ದಾರು); ಗೋಮಯಮ್ ಬಣಗಿದ ಕರೀಷ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಬಣಗಿದ ಮಡಿ (ಕುವಳುಲ Si. 123). ಬಣಗಿದ ಮಾಂಸ (ಉತ್ತವ್ವ, ಕುವಳುಮಾಂಸ 204). ಬಣಗಿದ ಕಾಯ (ಕಳ್ಳ 461). ಬಣಗಿದ ಬಿದಿರ ಮೆಳೆ (Bh. 1, 20, 27). ಆ ವಲ್ಲಧಂ ಬಿಲೋಕಗೆ ಬಣಗಿದಹಂ (Bp. 18, 37). ಸಕ್ಕಂಗಲುಮ್ ಬಣಗಿದವು (57, 47). ಅಪ್ಪೆ ತಿಮ್ಮುವವರ...ರಕ್ತ ಮಾಂಸವೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು, ಮೆಯ್ ಬಣಗಿ ಹೋಗುವದು (B. 4, 41). ಬಣಗಿದ ಕಾಡಿಗೆ ಕಿಡ್ಡು ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ.—ಬಣಗಿದ ಎಲೆ ಉದುರುವಾಗ್ಗೆ ಹಸಿಯಲೆ ನಗಾಡುತ್ತದೆ (Prva.).

ಬಣಗು ṛṇagu. 2. = ಬಣಕು 1, etc. The state of being dry (My.). — ಬಣಗುಡೋಡ್. Dryness to appear: to become dry. ಬಣಗುಡೋವ ಕಾಯಿ (ವಾಸ Mr. 109).

ಬಣರ್ ṛṇar. To feel, to perceive, to understand (Kāry. III, 3, 35; T. ಉಣರ್; cf. ಉನ್ನಿಸು).

ಬಣೆ ṛṇē. = ಬಣೆ. (My.).

ಬಣ್ಣಿ ṛṇṇi. 1. (fr. ಉಣು). Being joined: one, single, alone (C.; ಎಕ, ಕೇವಲ Si. 408; Tē., Tu.; M. ಉಣ್ಣಿ; T. ಬಣ್ಣಿ, ಬಣ್ಣಿ). See Prv. s. ತಣ್ಣಿ 2. — ಬಣ್ಣಿಕೊಮ್ಮು. A single tusk (My.). — ಬಣ್ಣಿಕೋಡೊಲೆ. A kind of oīē (as described

ಒಟ್ಟೆ 4, My.). — ಒಟ್ಟೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A single eye (C.). — ಒಟ್ಟೆಗಯ್ಯ. -ಕಯ್ಯ. A one-handed man (My.). — ಒಟ್ಟೆದೋತೆ. A single dōtra (C.). — ಒಟ್ಟೆದೋಳ. -ತೋಳ. A single, solitary wolf (B. 3, 85). — ಒಟ್ಟೆದೋಳು. -ತೋಳು. A single arm (C.). — ಒಟ್ಟೆ ಸಣ್ಣೆ. dupl. Quite alone (My.). — ಒಟ್ಟೆಸರ. A single string of pearls (ಎಕಾವರ, etc. Si. 219). — ಒಟ್ಟೆಸಲಗ. The head of a flock or herd, as a large elephant, etc. (My.). — ಒಟ್ಟೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. A single bullock (C.). — ಒಟ್ಟೆಲುನಿನವ. -ಎಲುನಿನವ. A man of mere bones, a weak man (S. Mhr.). — ಒಟ್ಟೆಲೆ. -ಲೆ. A kind of oil (as described s. ಒಟ್ಟೆ 4, My.).

ಒಟ್ಟೆ ಂತಿ. 2. A sort of large gold earring (C.; ಕುಟ್ಟುಲ, ಕಣವೇಪ್ಪನ, ಹತ್ತಕಡಕು Si. 218, siol; Tu.; Tē. ಒಟ್ಟು; T. ಒಟ್ಟು). ಒಟ್ಟೆ ಮಾದ, ತಟ್ಟೆ ತೀರಿಸಿದರೂ ದಟ್ಟೆ ಕೋಲ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ನೀನು ಒಟ್ಟೆ ಕವಿಯವನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾನು ಒಟ್ಟೆ ಕವಿಯವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ (Prva.).

ಒಟ್ಟೆ ಂತಿ. = ಒಟ್ಟೆ, etc. (S. Mhr.).

ಒಟ್ಟೆಗ ಂತಿಗ. (= ಉಟ್ಟೆಗ?). A single or solitary man, one who is quite alone (ಎಕಾಕಿ, ಎಕ, ಎಕಕ Si. 375; C.; Tu., Tē.; cf. ವಟ್ಟುಕ). ಒಟ್ಟೆಗನಾದರೂ ತಟ್ಟೆ ಮಾ ತೋಡು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಒಟ್ಟೆಗನನ್ನು ನಮ್ಮುವದು ಕುಟ್ಟುಗಾಲನನ್ನು ನಮ್ಮುವದು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಒಟ್ಟೆಗತನ ಂತಿಗತಾನ. Loneliness, solitude (My.).

ಒಟ್ಟೆಗಾಡಿ ಂತಿ-ಗಟ್ಟಾ. = ಒಟ್ಟೆಗ, ಒಟ್ಟೆಗಾಡಿ (My.).

ಒಟ್ಟೆಗಿತ್ತಿ ಂತಿಗ-ಿತ್ತಿ. A single or solitary woman (C.).

ಒಟ್ಟೆತನ ಂತಿತಾನ. = ಒಟ್ಟೆಗತನ. (My.).

ಒಟ್ಟು ಂತು. To agree (with one's health), to be salubrious (My.; Tē.; T. ಒಟ್ಟು).

ಒಟ್ಟೆ ಂತೆ. = ಒಟ್ಟೆ, ಒಟ್ಟೆ. Tbh. of ಉಟ್ಟು. A camel (Mr. 184; C.; J. 5, 13, 78; 16, 24; Si. 323; see also Si. 88, 268, 324; Tē., Tu.). ಒಟ್ಟೆಗೆ ನೋಡುವೆನು? ಕುತ್ತಿಗೆಯೇನು? (Prv.).

ಒಟ್ಟೆಗಾಡಿ ಂತಿ-ಗಟ್ಟಾ. = ಒಟ್ಟೆಗಾಡಿ (My.). See ಅಟ್ಟಾ.

ಒಟ್ಟೆ ಂದಿ. A bank, a shore (S. Mhr.; cf. ಒಟ್ಟು 4).

ಒಟ್ಟು ಂದು. (= ಒಟ್ಟು 2 No. 3), ವಟ್ಟು. Sediment, deposit, lees, dregs; the muddy deposit of a flood, river or tank; mud in tanks; muddiness, turbidness (My.; Tē. ಒಟ್ಟು, ವಟ್ಟು; cf. ಬಟ್ಟುಲು). ಒಟ್ಟಾಗಿ ಇರುವದು (ಕಲುಷ, ಅನಷ್ಟ, ಅವಲ, ಕೆಸರು ಕಡದಿ ಕಲಕಾಗಿ ಒಟ್ಟು ವಾರ ಕೊಟ್ಟು ಇರುವೆಕೆ Si. 86). — ಒಟ್ಟುದಾರು. -ಪಾರು. To become mud or muddy (Si. 86).

ಒಟ್ಟೆ ಂದಿ. (= ಒಟ್ಟು?). — ಹಳೆಯದುನ್ನು ಸಿವುಸುವದು, ಒಟ್ಟೆಗೆ ಪೋಷಕಮಾ ಅಕ್ಕ (S.).

ಒತ್ತೆ ಂ. = ಒತ್ತೆ 1, etc. One. — ಒತ್ತಟ್ಟು. One side; aside (C.; Tu.). Frequently ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ, to, or on one side; aside. See B. 1, 25; S. 20, 86, 101, 105; 5, 163, 286. — ಒತ್ತಟ್ಟು. One mass or company (My.). — ಒತ್ತರ. One layer, partition or division. See ಪಟ್ಟೆತ್ತರ. — ಒತ್ತೆ. One kind or sort (My.). — ಒತ್ತೋಳ. One arm (J. 14, 15; 16, 20).

ಒತ್ತಟ್ಟೆ ಂತ್ತು-ಅಟ್ಟೆ 1. The nightmare (My.).

ಒತ್ತಡ ಂತ್ತಾ. (fr. ಒತ್ತು 3). = ಒತ್ತಲ, ಒತ್ತಳ. Fomentation (My.; T. ಒತ್ತಲ, ಒತ್ತಳ). 2, (fr. ಒತ್ತು 1).

Pressure; that has been pressed into. — ಒತ್ತಡಂಗಲಿಸು. -ಎಳಲಿಸು. To dip firmly into and apply (V. 14, 28).

ಒತ್ತಮ್ಪುರ ಂತ್ತಾ(=ಂತ್ತು)-ಮ-ಹಾರಾ (=bhara?). Great haste (Bh. 1, 5, 15).

ಒತ್ತರ ಂತ್ತಾರ. Impetuousness; force; speed; quickly, etc. (C.; Grj. 2, after 106). ಒತ್ತರಮ್ ಒತ್ತಿದನೆ ಬಿಡಗಾಗಿ ಕೃಪಾದಿಗಳ್ ಒತ್ತ (Smd. 16). ಗಾಳಿಯು ಒತ್ತರದಿನ್ದ ಉರಿಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹಿಡ್ಡಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿದಾಗ (B. 5, 165).

ಒತ್ತರಿಸು ಂತ್ತಾರಿಸು. To be amassed, redundant, or plentiful; to increase; to be or become lofty, haughty, impetuous, pressing, quick, or effective (ಉಪ್ಪತ್ತಿ Smd. Dh., o. r. ಉಪ್ಪತ್ತೆ; Grj. 4, after 104; Bp. 3, 36; 5, 43; 13, 13; 18, 61; 32, 28; 38, 17, 40; 43, 37; 44, 71; 45, 32; 53, 57; 55, 55; 56, 13; 58, 63; Rāv. 1, after 133; 1, 134; 5, 25; 6, 5; 6, after 24; 13, 77; J. 3, 18; 4, 7, 19; 12, 25; 15, 4; 19, 40; 20, 28; 22, 2; 27, 4). 2, to cause to be amassed, etc.; to join closely (v. t.); to subdue; to throw into shade (Bp. 32, 6; 85, 56; 46, 78; 58, 53; Rāv. 6, after 11); to push (My.).

ಒತ್ತಲ ಂತ್ತಾಲ. = ಒತ್ತಳ, etc. (My.).

ಒತ್ತಳ ಂತ್ತಾಲ. = ಒತ್ತರ No. 1. (My.).

ಒತ್ತಾಯ ಂತ್ತು-ಆಯ. Impetus, impetuosity; force, violence; importunity (J. 10, 58; 18, 45; 20, 50, 61; 21, 31; 25, 47, 59; 27, 8; My.); compulsion (My.).

ಒತ್ತಾನೆ ಂತ್ತು-ಹಿಸೆ. Help, assistance (J. 20, 42; My.; T. ಒತ್ತಾಡು, M. ಒತ್ತಾತಿ).

ಒತ್ತಾನೆಗಾಡಿ ಂತ್ತಾ-ಗಟ್ಟಾ. A male helper or assistant (My.). Feminine: ಒತ್ತಾನೆಗಾರ್ತಿ (My.).

ಒತ್ತಿಕೆ ಂತ್ತಿಕೆ. Pressing, etc. (My.).

ಒತ್ತಿಸು ಂತ್ತಿಸು. To cause to press, etc. (My.); — to place firmly, to fix (Bp. 16, 10).

ಒತ್ತು ಂತ್ತು 1. (fr. ಉತ್ತು). To press together, to press, to squeeze (Smd. 16, 31; C.; Tē.; Bp. 15, 18; 18, 58; 21, 42; 22, 15; 27, 13; 35, 11; 38, 56; 43, 30; 45, 27, 53; 47, 60; 57, 82; J. 6, 81; 2, 27; 15, 47; 20, 19; 23, 38; 25, 55; 26, 6; 14, 15); to shampoo (Smd. 297; Bp. 1, 46); to press down; to press into (Bp. 3, 86; 25, 25); to impress, as a seal (Bp. 9, 45; 28, 41; 52, 47; Abhā. 1, 43); to push (Bp. 55, 28); to subdue, to overpower, to rule (J. 29, 9, 22); to grasp (Lilv. 3, 2; J. 26, 21); to trouble, to harass (Bp. 24, 55; 40, 46; J. 2, 18; 22, 35); to take away by gentle pressure with a cloth, as fluids (Bp. 47, 15); to use unusual force or power, as in speaking, calling, praying, etc. (Bp. 3, 6; 5, 89; 11, 43; 44, 61; 50, 89; 26, 8; 44, 72; Bh. 1, 8, 15; J. 4, 31; 5, 15; 9, 15; 14, 7; 20, 14, 28; 24, 17; 25, 24; 26, 6; B.

3, 21), when the P. p. ಒತ್ತಿ may be translated by *firmly, powerfully, loudly, with force, gravely, roughly, vehemently, greatly, etc.*; to stress, to emphasize, as a word (B. 3, 6); to aspirate, as a letter; to make abundant (J. 9, 15). (ಅಕ್ರಮಣ ಸಂದ. Db.; ಅತಿಕ್ರಮಣ ಸಂದ. 97; see ಉದ್ದಿ). ಒತ್ತಿದವಂ (ಸಂದ. 260). ಒತ್ತಿ ಚಪ್ಪಡಿ ಅಡುದು (ಕಪ್ಪಡಿ ಸಂದ. 1). ಪಾದಾಡ್ಯಂ ಗಮಂ ಒತ್ತುವದು (ಸಂವಾಹನ, ಮರ್ಧನ Nr.). ತೊಡರೆ ಮೀನ್ ಮೃಗಲಾಂಘನಧೀವರಂ ತಡಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಜಾಲಮನ್ ಒತ್ತಿ, ತನ್ನ, ಅಡಸಿ, ವಾನ್ನೊಲಿ-ಯೋ ತೆಗೆವನ್ನಿ ಒನ್ನೆಡೆಗೆ ಬನ್ನವು ತಣ್ಣದಿರ ಒಳಿಗರ್ (Lilv. 3, 2). ಒತ್ತಿ ನಡೆಯುವದು (ಮಹಾಪ್ರಾಣ Mr. 52). See Rām. 5, 8, 72 where ಒತ್ತುವಲ್ಲಿವ, which perhaps is meant for ಒತ್ತುವ ಅಡಿಲು. — ಒತ್ತಿವಿಡಿ. -ಸಿಡಿ. To grasp, to seize, to lay hold of (J. 25, 61). — ಒತ್ತೊತ್ತು. rep. (Bp. 15, 8; 18, 62; 38, 38).

ಒತ್ತು ottu. 2. To give way, to leave space, to step aside (My.; Tē.; T. M. ಒದ್ದು; cf. ಬದಗು 1 No. 2).

ಒತ್ತು ottu. 3. To foment (My.; Tē.; T. ಒದ್ದು; T. also: to move).

ಒತ್ತು ottu. 4. To cut or break betel-nut (Tē.; R.).

ಒತ್ತು ottu. 5. The state of being pressed, joined, close together, or amassed; union; a mass; closeness; thickness; a pile; the bank of a river; the being contiguous or near, vicinity; a rising mass; the flood-tide; pressure, (impression); grasp, hold; the state of being doubled; a double consonant; the state of being multiplied (ನದಿಪೀಠ ಸಂದ. Dh.; ಪೊದೆಯ ತೀರ ಸಂದ. 97; ದ್ವಿತ್ವ ಸಂದ. 179. 370 Cm.; ಗುಣಿತ Mr. 349; My.; Tē., Tu.). ಒತ್ತಾಗಿಯೂ ಗುಮ್ಮಾಗಿಯೂ ಇರುವದು (ಸಾಸ್ತ್ರ, ಸ್ತಗ್ಧ ಸಿ. 861). ಒನ್ನಕ್ಕೊನ್ನ ಸೇರಿ ಕೊಣ್ಣು ಒತ್ತಾಗಿ ಇರುವನ್ನಾದು (ಘನ, ನಿರನ್ನರ, ಸಾಸ್ತ್ರ 371). ಅಖಿಲಭಕ್ತರ ಮಹಾಗ್ರಹದ ಒತ್ತನ ಅಲಿಸಿ (Bp. 26, 28). ಪುಷ್ಪವಾಟಕವೃನ್ದದ ಒತ್ತಿನೊಳ್ ಅಯ್ದಿ ಭೂಪತಿ ದಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಿರಲು (22, 28). ಊರೊಳಗಣ ಅರಮನೆ ಗಳ ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿಕ ವನಮ್ ಅದು ಉದ್ಯಾನಮ್ ಎನ್ನು ಎನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 152). ನಗರದ ಒತ್ತಿನ ಬೀಡು (ಉಪನಗರ, etc. 190). ಕುದುರೆಯ ಎರಡು ನಮದನ್ನಗಳು ಸನ್ನತನಮ್ ಅಕ್ಕು, ಒತ್ತಿನ ಎರಡು ಪಲ್ಲಗಳು ಮಧ್ಯಮಂಗಳ್ ಅಕ್ಕು, ಅವಡಿ ಒತ್ತಿನ ಎರಡು ದ್ವಿಜಂ ಪಾರಿಪಕ್ಷಂಗಳ್ (Mr. 281). ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿಕ ವಾರ್ಧಭೂಸಂಖೆಯೆಂ ಮೇಲೆ ಕಾಲ್ಟಂಖೆ ಪರ್ಚಿ ತೋರ್ಕುಂ (326). ಎಲ್ಲರೊತ್ತಿನಿರ ಕಳುವವಂ (226). ಹೆಚ್ಚೊಟ್ಟಿನ ಒತ್ತಿನ ಬೆರಳು (ತರ್ಕನಿ Nr.; see Si. 211). ನೀರೊತ್ತು (ವೇಲೆ Hlā.). ಒತ್ತಿನಕ್ಷರಂ (ದಧ್ವಕ್ಷರಂ ಸಂದ. 38 Cm.; ದ್ವಿತ್ವಕ್ಷರಂ 71 Cm.). ಘಣಿರಾಜನ ಒತ್ತಿನೊಳು ಹಣವು ಇದ್ದರೇನು? (Dp. 167). See Ūh.; Bp. 16, 10; 22, 49; 26, 34; 30, 10. 13; 32, 17; 46, 5; 47, 9; 53, 58; 55, 34; 60, 23; Ū. Bp. 2, 4; 42, 15; Rām. 5, 9, 34; J. 3, 17; 14, 15; 12, 10. 20; 24, 72; ಉಗುರೊತ್ತು, ಕರೊತ್ತು, ಕವರೊತ್ತು, ತರೆಯೊತ್ತು. — ಒತ್ತಕ್ಷರ. -ಅಕ್ಷರ. A double consonant (ದ್ವಿತ್ವಂ ಸಂದ. 47 Cm.; Ūh.). ಮುನ್ನೆ ಒತ್ತಕ್ಷರಮ್ ಇರಲು, ಪಿನ್ನೆ ಗುರುವಕ್ಕು (Mr. 868). — ಒತ್ತಾನೆ. -ಅನೆ. A tame elephant used to catch wild ones (My.). — ಒತ್ತಾಯ. -ಅಯ. A helper (My.). — ಒತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು. To heap up, to lay np, as fruits for maturing (B. 2, 51; My.). — ಒತ್ತುಗವ್ವು. -ಕವ್ವು. A prop (My.). — ಒತ್ತುಗುಡು. -ಕುಡು. To

join, to go near (Abh. P. 9, 146). — ಒತ್ತುಗುಣ್ಣಿ. -ಕುಣ್ಣಿ. A coiled snake (Mr. 207). — ಒತ್ತುಗೊಡು. -ಕೊಡು. To prop (My.). — ಒತ್ತುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To join, etc. ಇನಂ ತುಂಬ ನಾವೀನ್ಯ ಮನ್ ಒತ್ತುಗೊಣ್ಣು ನಡೆವಂ (ಸಂದ. 260 Mdb. MS.). See J. 3, 20; Rāv. 4, 9. — ಒತ್ತುಂಗರ. -ಉಂಗರ. A thin tight ring put on the finger or toe to tighten other more precious rings (My.). — ಒತ್ತುಬೆರಳು. The finger adjoining (the thumb), the forefinger. ಹೆಚ್ಚೊಟ್ಟಿನ ಒತ್ತುಬೆರಳು (ಪ್ರದೇಶಿನಿ Si. 211). — ಒತ್ತುಬೇಲಿ. A bonnd hedge (ಪ್ರಾಚೀನ Nr.). — ಒತ್ತುವಲ್ಲಿವ. See note s. ಒತ್ತು 1. — ಒತ್ತುವಿಡಿ. -ಸಿಡಿ. To join, to adjoin. ಗಿರಿನಗರಾದಿಗಳ ಒತ್ತುವಿಡಿದು ಪೋಷುದು (ಪರಿಸರ್ಯ, ಪರೀಸಾರ Nr.). — ಒತ್ತುಹಂಚರ. A covering fastened under the rafters of a roof (My.). — ಒತ್ತೊರಳು. -ಬರಳು. A kind of mortar with holes for forcing hatter or dough through in the form of threads (C.).

ಒತ್ತು ottu. 6. = ಹೊತ್ತು. Time (My.). See ಅಪ್ಪೊತ್ತು, ಇಪ್ಪೊತ್ತು, ಹೊತ್ತೊತ್ತು.

ಒತ್ತು ottu. 7. = ಹೊತ್ತು. Having carried (My.).

ಒತ್ತುಹ ottuha. Shampooing, rubbing (ಮರ್ಧನ, ಪೈಪ Nr.).

ಒತ್ತೆ ottē. 1. A pledge, a pawn (C.; Dp. 5, 5; Tu. ಒತ್ತೆ; T. M. ಒದ್ದು). ಪಣ್ಣುಪ್ಪೀಯರು ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಒತ್ತೆ (ಧೋಗ); ಒತ್ತೆ ಇದ್ದ ಅಳು (ಧೇನುಷ್ಯೆ Nr.). ಸಾಲ ತೀರುವನಕ ಇಟ್ಟ ಒತ್ತೆ (ಅಧಿ G.). ಕರೊತ್ತೆ (ಸಂದ. 214). ತರೋದರಿ... ಒತ್ತೆಯಂ ನಾನೆ ಬಲ್ಲಿನ್ ಎನಲು (Bp. 40, 12). ಇದೇಕೆ ಒತ್ತೆಯನ್ ಬಲ್ಲಿನ್ ಎನ್ನೆ? (40, 13). — ಒತ್ತೆಡು. -ಇಡು. To deposit a pledge or pawn; to pledge, to pawn. ಒತ್ತಿಟ್ಟ ಇರುಳ್ ಈಕೆಯ ಕೈತವಳೆ ಅಂಚ, ಪೊದಿಮಟ್ಟಿದಂ (ಸಂದ. 67). ಕರ್ಣಾವತಂಸವನ್ ಒತ್ತೆಯಿಟ್ಟು (Bp. 42, 11). — ಒತ್ತೆ ಇರಿಸು. = ಒತ್ತೆ ಇಡು. (Bp. 42, 11). — ಒತ್ತೆ ಈ. = ಒತ್ತೆ ಇರಿಸು. (Bp. 42, 33). — ಒತ್ತೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಒತ್ತೆ ಈ. (Bp. 45, 25). — ಒತ್ತೆಬಡು. -ಪಡು. The stato of being pledged (ಬನ್ನಕ, ಅಧಿ Nr.). — ಒತ್ತೆ ಬಿಡಿಸು. To redeem a pawn (C.). — ಒತ್ತೆ ಸೂಳೆ. A harlot who takes pawns (Bp. 40, 46). — ಒತ್ತೆ ಹಿಡಿ. To seize or take as a pawn (C., also ಒತ್ತೆ ತೆಗೆ).

ಒತ್ತೆ ottē. 2. (fr. ಒತ್ತೆ). The state of being single or one of a pair (My.; Tu.).

ಒತ್ತೆ ottē. 3. The letter ಒ (ಸಂದ. 188. 281. 355).

ಒದಗಿಸು odagisu. = ಬದವಿಸು. To cause (something) to come to or near; to cause to be obtained, to give; to make ready; to cause, to produce; to fulfil, etc.; to cause to stick to, to apply to, to plaster; to join, to collect (C.). ಒದಗಿಸಲ್ ಪಟ್ಟುಮ (ನಿಡಿಗ್ಗ, ಉಪಚಿತ Nr.). ಒದಗಿಸುವನ್ ಈ ಕಥೆಯನ್ ಬದುವರಿಗೆ ಅಧೀಷ್ಟವನು (Bp. 13, 18). ಧಾಪೆ ಗಳನ್ ಒದಗಿಸಲು (36, 42). ಗಳಿಗೆಯನ್ ಒದಗಿಪುದು (86, 47). ಅಪವಗಣಪ್ರಸಾದವನ್ ಅಯ್ದಿ ಒದಗಿಸಿ (56, 10). ಕವಿರರಮೃತ್ಯುಂಗೆ ಹರಣವನ್ ಒದಗಿಸಿದಂ (54, 74). ಅಸುರಬಲಿಗೊಡಗಿಸಿದ ಕೊಡೆ (J. 2, 58). ನಿಖಿಲಪ್ರಾಣಿಗಳ್ಗೆ ತಾವವನ್ ಒದಗಿಸುವ ದುರ್ಭರಗ್ರೀಷ್ಠ ರಾಜಂ (15, 4; see also 16, 28).

ಒದಗು odagu. 1. = ಬದವು No. 1, ಬದುಗು. To keep close to, to follow, to pursue (My., in ಒದಗಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು); to come to hand, to be got or obtained; to be effected; to accrue to; to

come; to be ready for; to be at hand; to happen to be; to be of use; to become endowed with power, to prosper, to thrive, to increase (C.; M. ಉದಗು; Tē., Tu. ಒದಗು; cf. ಒದ್ದು 1; ತುಂಗು?). ಧುರಕ್ಕೆ ಒದಗುವರ್ ಅರ್ (Smd. 177). ನಾಭಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ (ಸಮಾನ), ಕೊರಲಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗುವ ಅನಿಲಂ (ಉದಾನ Mr. 51). ಕೋವರ್ಗ ಮುದಮ್ ಒದಗುವನಂ (Bhn. 2). ಪತಿ ಸೇವೆಗೆ ಒದಗದಿಹ ಸತಿ ಇದ್ದರೆ ಎನು? (Dp. 187). ಹಲವು ತರದ ಒದವೆಗಳು ಪೃಥ್ವಿಯ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳೂ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 3, 119). ಇದು ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (3, 126). ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗುವದು (4, 134). ಒಡುವವನೂ ಬತ್ತರೆ, ಒದಗಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗುವವನೂ ಬತ್ತರೆ (Prv.). See Bp. 18, 47; 34, 5; 86, 46; 40, 44; 43, 72; 47, 58; Bh. 1, 20, 27; J. 4, 2; 9, 15; 10, 47, 52; 12, 26; 16, 10; 18, 31; 20, 9; 22 snm.; 22, 32; 34, 9; Si. 285, 382; ಮೇಲೊದಗು. 2, to give way, to leave space, to step aside (My.; Tē.; cf. ಒತ್ತು 2).

ಒದಗು ṛdagu. 2. That is at hand, that has accrued to one or has come into one's possession. ಅದರಿಂದ ಲಭಿಯೋ ಆದ ಒದಗಿನಂ ವದುವದಿಂ ಜಂಗ ಮುಲಕೆ ಮಾಣದೆ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಮಾಮತ (Bp. 27, 21).

ಒದಗು ṛdagu. = ಒದರು, ಒದುರು. The lip (My.; T. ಉದರು, ಇದರು; Tē. ಪೆವು, ಪೆದು).

ಒದರು ṛdaru. = ಒದರು, etc. (My.).

ಒದರುṣು ṛdaruṣu. To make to sound, as by pulling a bowstring (or bow) and letting it go suddenly, to twang (J. 4, 49; 7, 43; 12, 16; 18, 43; 20, 43);—to cause to sound, cry, shriek, etc. (C.);—to cause to shake, shake off or about (My.).

ಒದರುṣು ṛdaruṣu. 1. To move to and fro, to shake (v. l., My.);—to shake, to shake off or about (My.; T., M. ಉದರು);—to make the sound of a bowstring (or bow) which is suddenly pulled to make noise by slapping or clapping the arms, as done by combatants (ಅಸ್ಥೋಟನ Smd. Dh.);—to sound, to cry aloud, to shout, to shriek, to howl, etc. (C.; T. ಉದಮ್ನು, to sound; Tē. ವದರು, ವದುರು, to prattle, ohat, tattle, habble, grumble; cf. ಉದುರು, ಒದರು). ಗಾಳಿಗೆ ಒದವುವ ಬಿದಿರು (ಕೇಡಕ Mr. 125). ಆನೆ ಒದವುವ ಶಬ್ದ (ಬೃಂಹತ); ಒದವುವ ಹಕ್ಕಿ (ಕೋಗಿಲೆ G.). See Ahb. P. 14, after 25; 14, 30, 106; Bp. 4, 7; 11, 46; 22, 31; 28, 17, 42; 38, 80; 54, 88; 81, 13; Rām. 5, 8, 24, 57; Bh. 2, 13, 46; 6, 2, 4; 7, 3, 19; J. 8, 38; 10, 83; 13, 47; 16, 35; 17, 40; B. 2, 28; 3, 75, 97; 4, 43; 5, 288);—to call (v. l., Bp. 51, 80).—ಒದದಾಟ. -ಅಟ. = ಒದದಾಟ. (My.).—ಒದದಾಟು. -ಅಟು. To make a great noise by shouting, etc. (C.; B. 1, 18).—ಒದದಾಟ. -ಅಟ. Great noise made by crying, etc. ಪಕ್ಕಿಗಳ ಒದದಾಟ (ಉರಿ Oh.).

ಒದರುṣು ṛdaruṣu. 2. Shaking, etc. — ಒದವುದರೆ. -ತರೆ. A shaking head, as that of an old man (My.).

ಒದರುವಿಕೆ ṛdaruṣikē. Sounding, crying aloud, etc. (ಒಗುಳಿಕೆ, ಬೊಟ್ಟೆ G.; B. 5, 28).

ಒದವಿಸು ṛdavisu. = ಒದಗಿಸು. See Bp. 8, 39, 44; 9, 28; 11, 50; 22, 32; 23, 4; 30, 12; 33, 4; 37, 20; 41, 17; 43, 83; 44, 51; 49, 38; J. 5, 88; 8, 14; 28, 54; 29, 17; 31, 24; 34, 88.

ಒದವು ṛdavu. = ಒದಗು 1 No. 1, etc. (ಸಮೃದ್ಧಿ Smd. Dh.; ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು Smd. 15, 16, 48, 80, 84, 128, 138, 151, 160, 180, 181; 188, 392 Cm.; ಬರ್ 238, 381, 388 Cm.; ಇರುತಮ್ ಇರ್ 84 Mqb. Cm.; ಅಗುತಮ್ ಇರ್ 182 Mqb. Cm.; ಅಮದು 188 Mqb. Cm.; Tē.; T. ಉದವು). ರೈ ಒದವತ್ತು (Smd. 54). See Ch. v. 13, 173, 226; Bp. 27, 19; 50, 49; 51, 88; Bh. 1, 8, 55. Rāv. 13, 5; Sīm. 8; J. 5, 18; 8, 38; 10, 38; 11, 23; 17, 2; 24, 76; 28, 55; 29, 3. 2, to gain, to obtain, to receive, etc. (Smd. 53, 278; Bp. 53, 54).

ಒದಸು ṛdasu. = ಒದಿಸು. (C.).

ಒದಹ ṛdaha. Kicking, spurring (Mr. 158).

ಒದಿ ṛdi. = ಒದೆ 1. (C.).

ಒದಿಸು ṛdisu. = ಒದಿಸು. To cause to kick, etc. (C.).

ಒದುಗು ṛdugu. = ಒದಗು 1, etc. (My.).

ಒದುಡು ṛduḍu. = ಒದಡು. (My.).

ಒದೆ ṛdē. 1. = ಒದಿ To kick; to spur; to fix the foot against or on (ಪಾದಪ್ರಹರಣ Smd. Dh.; M. ಉದೆ; T. ಉಡೈ. P. ps. ಒದೆದು, ಒದದು, ಒದ್ದು. ಪೂವನ ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪನ ಒದೆದು, ಎದಿಸಿ ತಾವರೆನೂಲ ನಾರಿಯಂ, ಹೇವಡೆಗೆಯ್ದು (Smd. 88, 139). ಒದೆವುದು (ಎಳೆಕೆ Hā.). ಒದವ ಗತಿ (ಯತ Mr. 157). See Bp. 3, 38; 9, 13; 28, 31; 88, 17; 43, 71; 48, 78; 47, 1; 54, 35; 58, 25; Bh. 1, 20, 27; 3, 13, 21; 8, 2, 5; Rāghō. 17, 70; Prhl. 3, 27; J. 7, 41, 47; 8, 16; 14, 18; B. 5, 178. ಅದಿ ಬಸ್ತ ಕತ್ತೆ ಅದಿಕೆ ತನ್ನ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಒಡ್ಡಾಡಿಸಿ ಬದ್ಧಿತನ್ನೆ.—ಎದ್ದು ಹೋಗು ಅನ್ನರೆ ಒದ್ದು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನ (Prvs.).—ಒಡ್ಡಾಟ. -ಅಟ. Mutual kicking (C.);—kicking in pain or trouble (C.);—struggle, trouble, difficulty, hardship (My.).—ಒದ್ದಾಡು. -ಅಡು. To kick mutually;—to kick in pain or trouble;—to struggle or labour in any kind of difficulty or distress (C.; B. 2, 28, 50; 3, 18; 4, 181; Prv. s. ಮದೆ).

ಒದೆ ṛdē. 2. A kick (My.; T. ಉಡೈ). ಒದ್ದು ಒದೆ ಒದ್ದಂ (My.).

ಒದ್ದಿಕೆ ṛddikē. = ಹೊದ್ದಿಕೆ. Union, concord, friendship (My.; Tē. ಬದ್ಧಿಕೆ, ವದ್ಧಿಕೆ).

ಒದ್ದು ṛddu. A P. p. of ಒದೆ 1, q. v. (C.).

ಒದ್ದೆ ṛddē. Wetness, dampness; moisture; that is wet (C.; see ಉದ್ದೆ 2, ಒದವು; T., M. ಒದ, dampness). See Prv. s. ತುದ್ಧ. — ಒದ್ದೆ ತರೆ. A wet head (My.). — ಒದ್ದೆ ನೆಲ. Land full of moisture (My.). — ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆ. A wet cloth (B. 4, 25; see Prv. s. ನಿಡ್ಡೆ ಮಾದು). — ಒದ್ದೆ ಹಣ್ಣು. To squeeze out (ಹಣ್ಣು G.; My.).

ಒನ್ ṛn. = ಒನ್ 1, etc. One; a certain —. — ಒನ್ನಿನ. One day; a certain day; on a —. (Bp. 19, 29; 55, 28; My.). — ಒನ್ನಿನನ. = ಒನ್ನಿನ. (Bp. 85, 1; 37, 1; My.). — ಒನ್ನಿನೆ. One direction; a certain direction. (Bp. 2, 28; 17, 2; 25, 32; 27, 18; 82, 85; 52, 37; 55, 57; 57, 21; My.).

ಒನಕೆ ṛnakē. (fr. ಉದೆ 1). = ಒನಕೆ, etc. A large

wooden pestle for pounding rice and other things (ಅಯೋಗ್ರ, ಮುತಲ Nr.; ಮುಸಲ Mr. 209; C.; T. ಉಲಕ್ಕಿ, M. ಉಲಕ್ಕಿ). ಒನಕೆಯನ್ನ ಕೊಲ್ಲಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಮುತಲ Nr.). ತಮವು ಇಲ್ಲದ ಗಣ್ಣು ಕರಿಯ ಒನಕೆಯ ತುಣ್ಣು (Dp. 54). ಒರಳಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಒನಕೆಗೆ ವೆಟ್ಟು ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.). See Bp. 18, 21; 42, 2; 55, 45; Abhā. 1, 38; J. 5, 68. — ಒನಕೆವಾಡು. -ಹಾಡು. A song that is used at the time of pounding (Bp. 25, 21; My.).

ಒನಪು ಒನಪು. = ಒಲಪು. (ಒಯ್ಯಾರ, ಮುದುಕು G.; S. Mhr.).

ಒನಪುಗಾರ್ತಿ ಒನಪು-ಗಾರ್ತಿ. = ಒಲಪುಗಾರ್ತಿ. (ಒಯ್ಯಾರಗಿತ್ತಿ G.).

ಒನಲ್ ಒನಲ್. To be in a scornful wrath (ಅವಹನ ನಕ್ಕೊಡ ಸ್ಮದ. Dh.; ನಗೆಯಿಲ್ಲದ ಕೊಲ್ಲೊಡ Cm.; Abh. P. 3, 15; 13, after 34; T. ಉದಿ, ಉದಲು, ಉದಲು, to be angry).

ಒನಲಿ ಒನಲಿ. = ಒನ್ನರಿ, etc. A sieve, a strainer (ಚಾಲಿ, ತಿಕ್ಕು Nr.).

ಒನಸು ಒನಸು. = ಒನಸು. To cause to shake to and fro, etc. (My.).

ಒನಿಕೆ ಒನಿಕೆ. = ಒನಕೆ, ಒಲಕೆ. (ಅಯೋಗ್ರ, etc. Si. 807; ಪೇತಲ 457; C.). — ಒನಿಕೆಬಣ್ಣದುದು. A centipede (ಕರ್ಣಿಬರಾಳೆ, ಶತಪದ Si. 171).

ಒನಿಸು ಒನಿಸು. = ಒನಸು. (C.).

ಒನೆ ಒನೆ. = ಒನೆ, (ಒಲೆ). To shake corn or any seeds to and fro in a fan (mōra) so that the chaff and other impurities come to the surface and can be removed (ತೂರ್ವಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; C.); to winnow (Rām. 1, 16, 30).

ಒನ್ನು ಒನ್ನು. 1. = ಒನೆದು. P. p. of ಒನೆ. (My.).

ಒನ್ನು ಒನ್ನು. 2. = (ಒಲನೆ, etc.), ವನ್ನಿ, ವನ್ನು. A turn, a rotation, a time (My.; Tu. ಒನ್ನಿ, ಒನ್ನು; T. ವನ್ನು; T. ಉದಿ, ಉದಿ; see ಉಯ್ಯಾರ?). — ಒನ್ನಿನವ. -ಅವ. One who takes his turn (My.).

ಒನ್ನು ಒನ್ನು. A share, a portion (T. ವನ್ನು, ಒನ್ನು; R.; Mhr. ವನ್ನು).

ಒನ್ನರಿ ಒನ್ನರಿ. = ಒನಲಿ q. v., ಒನ್ನಿ, ವನ್ನರಿ, ವನ್ನರಿ, ವನ್ನಿ, ಹೊನ್ನರಿ. (My.; ಚಾಲಿ, ತಿಕ್ಕು, ತೂತುಗಳ ಮೊದಲ, ಜಲ್ಲದಿ Si. 307).

ಒನ್ನಿಕೆ ಒನ್ನಿಕೆ. = ಒನ್ನಿಕೆ, etc. (My.).

ಒನ್ನಿಗಳು ಒನ್ನಿಗಳು. A woman who is connected with or possesses. ಮಕ್ಕಳ ಒನ್ನಿಗಳು (ಕುಟುಂಬಿ, ಪುರಸ್ತಿ Si. 183; only in Si.).

ಒನ್ನಿಗೆ ಒನ್ನಿಗೆ. = ಒನ್ನಿಕೆ, ಹೊನ್ನಿಕೆ, ಹೊನ್ನಿಕೆ. Joining, being together with; together with (C.; ಅ Si. 466; ಅಮಾ 469; ಕೂಡ G.). ಹುಣ್ಣುಗೊನ್ನಿಗೆ ಧರಿಸಲ್ ವಡುವ ಪತ್ರ (Si. 141). ಸೈನ್ಯದೊನ್ನಿಗೆ ಒನ್ನು (B. 4, 9).

ಒನ್ನಿತ ಒನ್ನಿತ. = ವನ್ನಿತ. (Grj. 6, 22).

ಒನ್ನಿಸು ಒನ್ನಿಸು. (= ಹೊನ್ನಿಸು). To join (v. t.); to put to; to place or fix in or on; to attribute; to cause to obtain or reach; to grant; etc. See Bp. 2, 2; 19, 50; 21, 8, 40; 22, 31, 46, 65; 26, 43, 66;

27, 31; 28, 56; 32, 26; 39, 37; 43, 82; 46, 75; 50, 27, 56; 52, 39; 55, 27; 58, 69; 60, 25; Rā. 14, 55; J. 5, 60; 8, 8; 13, 53; 18, 42; 26, 21; B. 5, 241.

ಒನ್ನಿಸು ಒನ್ನಿಸು. = ವನ್ನಿಸು. (My.; Bp. 1, 54; 57, 81).

ಒನ್ನು ಒನ್ನು. 1. (= ಹೊನ್ನು). To be one or united; to be united with or linked to; to be possessed of; to come in connection with; to come to meet; to be obtained; to be fit, suitable, or in use; etc. (ಸಮ್ಮೇಲನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸ್ಮ. 98; ಕೂಡು ಸ್ಮದ. 26, 125, 129, 140, 212, 245, 280, 362 Cm.; ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಆಗು 240 Cm.; Tu.; T. ಒನ್ನು; T. ಒನ್ನು; cf. ಉದಿ?). ವೇದದೊಳ್ ಒನ್ನಿದ ಆಯು ನಿನಗೆ ಅಕ್ಕಿ! (ಸ್ಮದ. 290). See Smd. 216; Ch. v. 184; Bp. 1, 56; 2, 21; 4, 28; 31, 29, 40, 11, 55; 49, 28; 58, 33, 63; 61, 57; Smd. 20, 26; Rā. 4, 76; 10, after 31; 13, 77. 2, to touch; to obtain, to get; to experience; to use; etc. See Bp. 25, 2; 50, 56; 53, 40; 59, 21; Rā. 8, 118; 12, 39; 13, 20; J. 3, 27; 5, 10; 19, 25; ಅನ್ನವೊನ್ನು, ಒಲವೊನ್ನು, ಬೆಗಡೊನ್ನು, etc. — ಒನ್ನು ಒನ್ನು. rep. (Bp. 35, 2).

ಒನ್ನು ಒನ್ನು. 2. One thing; one; a, an; a certain thing; a certain —; an unusual — (ಸಮ್ಮೇ ಸ್ಮದ. Dh.; 221; ಎಕ 32, 84 Cm.; C.; T. ಒನ್ನು; M. ಒನ್ನು; T. ಒನೆ, ಒಕಡು, ಒನ್ನು; Tu. ಒಂಟ; see ಒಕೆ 1). ಒನ್ನು ಅರ್ಥಮನ್ ಎರಡು ಅರ್ಥಮಂ ಮೂರು ಅರ್ಥಮಂ. ವೇದ್ವಿ ಸಹಜದಿಂಗಳ್ (ಸ್ಮದ. 32). ಒನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು (154). ಒನ್ನು ನಾಲ್ಕು or ಒನ್ನು ನಾಲ್ಕುಗಳ್ (170). ಒನ್ನು ದಿವಸದೊಳ್ ಒನ್ನು or ಒನ್ನು ದಿವಸಂ ಒನ್ನು; ಒನ್ನು ವರ್ಷಮನ್ ಇದಂ or ಒನ್ನು ವರ್ಷಮ್ ಇದಂ (167). ಮುದ್ದಿಗೆ ಮ್ ಎನ್ನು, ಒನ್ನು ಮರ; ಮುದ್ದಿ ಎನ್ನು, ಒನ್ನು ಮರಂ (34). ಸೊ ವಡೊನ್ನು (63). — ಒನ್ನದಿ (Bh. 1, 8, 25; J. 19, 22; C.). ಒನ್ನದಿಲ್ಲಿ (ಸ್ಮದ. 32 Cm.; C.); ಒನ್ನದಿಲ್ಲಿ (Bp. 35, 32). ಒನ್ನದಿಲ್ಲಿ (ಸ್ಮದ. 160). ಒನ್ನಂ (180), ಒನ್ನ (Nr.), ಒನ್ನನು (Bh. 1, 8, 25, 32), ಒನ್ನನ್ನು (Si. 48, 71; C.), ಒನ್ನದನ್ನು (Si. 48, 72; only in Si.). ಒನ್ನಕೆ, ಒನ್ನಕ್ಕೆ (Hā.; Si. 198, 206, 216, 218, 376; C.), ಒನ್ನಕೆ (C.). — ಮನುಷ್ಯರ ಒನ್ನು ತಿಂಗಳು ಪಿತ್ತಗಳ ಒನ್ನು ದಿವಸ (Hā.). ಒನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಒನ್ನ ಕೊಟ್ಟುದು (ಪರಿವಾಣ); ಒನ್ನು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಮತ್ತೊನ್ನು ವಸ್ತು ಪಡೆಯಾಗಿ ಇರ್ದುದು (ವ್ರತಿ); ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದೊಳ್ ಗೆ ಒನ್ನು ಭಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮುಟ್ಟಿಗೆ (ತಕ್ಕ Nr.). ಒನ್ನದಿ (Bp. 2, 5). ಒನ್ನದಿ (ಅನ್ನರ, ತದಿಪು Nn. 77). ಒನ್ನದಿಯ ತದಿನೋಳ್ (Cpr. 7, after 92). See Smd. 109, 150; Bp. 9, 1; 14, 2; 22, 5; 28, 5, 8; 82, 5, 51, 52; 39, 15, 46; 40, 50, 73, 77; 42, 32; 43, 83, 84; 45, 5; 51, 56; 52, 1; 57, 23, 69; Bh. 1, 8, 13, 87; 2, 13, 33; Sā. 8; J. 6, 8; 28, 33, 57; Rā. 2, 59; 8, 118. ಒನ್ನರಸು ಮತ್ತೊನ್ನರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕಡು ಕಡ್ಡೀ ಗೂಟಕ್ಕೆ ನ್ನ ಕಡೆ. — ಒನ್ನು ಅತ್ತೇ ಕಾಲ, ಒನ್ನು ಸೋಸೇ ಕಾಲ. — ಒನ್ನು ಕಂಚಾಯಿತು, ಒನ್ನು ಮಂಚಾಯಿತು; ಮುನ್ನ ಕೊತಿಯಾ, ಮುದಿಗೊಬೆ? — ಒನ್ನು ಮದಿಗೆ ಒನ್ನು ಕೊಡೆ ಹದಿಯ ದಾರದು. — ಒನ್ನು ಸಿಟ್ಟಿರಿ ಬಾ ಎಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ಏದು ಸಿಟ್ಟಿನನ್ನಿ ಏದು ತೀರದು (Prva.). — ಒನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗು. To go to make water (C.; T. T.). — ಒನ್ನನೆಯ. — ಅನೆಯ. First (ordinal, Smd. 243). ಒನ್ನನೆಯಂ (243). — ಒನ್ನರೆ. -ಅರೆ. One and a half (My., and occasionally S. Mhr.). 2, one or a half (My.). 3, some (indefinite, My.). — ಒನ್ನದಿನ್ನೆ. -ಅನ್ನೆ. Like one or like the one. 2, at one, at the rate of one, per one, at the rate of so much a piece (My.). ಈ ಕೋಟಿಗೆ ೫೦ ಮೊದಕ್ಕೆ ಒನ್ನದಿನ್ನೆ ಕೊತ್ತರಗ ಳುಣ್ಣು (B. 4, 146). ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒನ್ನದಿನ್ನೆ ಬೇ

ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗಳ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು (4, 208; see also 4, 159).
 -ಒನ್ನದಿ. -ಅದಿ. ೩. ೬. ಒನ್ನ (ಒನ್ನದಿ)-ಅದಿ (=ಅದಿಯು).
 I know nothing (about it, a S. Mhr. vulgarism).—
 ಒನ್ನದಿಲ್ಲ. -ಅಲ್ಲ-ಒನ್ನ. = ಒನ್ನದಿಲ್ಲ. (My.). — ಒನ್ನಾಗು.
 -ಆಗು, or ಒನ್ನ ಆಗು. To become one; to unite (J. 13, 2);
 to become the same; to become common to all. ಆತನೊಡನೆ
 ಒನ್ನಾಗಿ (Bp. 37, 11). ಒನ್ನಾಗಿ ತಾವು (61, 21). ಅವರೆಲ್ಲರೂ
 ಒನ್ನಾಗಿ (B. 4, 142). ಒನ್ನಾದದು (ಸಮಾನ Si. 469). ಒನ್ನಾಗಿ
 may occasionally be translated by "together with";
 "together"; "at the same time", etc., e.g. ಒನ್ನಾಗಿ ನುಡಿ
 ಯುವದು (ಯುಗವದುಕ್ತಿ ಕೆಂದ. 261. 269 Cm.). ಚನ್ನ ಸೂ
 ಯಕಳನ್ ಒನ್ನಾಗಿ ಪೇದ್ದಿ ಪದ್ದಿವನ್ನರ್ ಎಮ್ಮುದು (Hik.). ಬಿ
 ಲ್ಲವುನ್ ಒನ್ನಾಗಿ ಬಿಡದು, ಓಡಿ (Rāghc. 17, 73). ಕೂರ್ನಾ
 ಯ್ತರಸ ತಲರೊನ್ನಾಗಿ ಒನ್ನಂ ಪುರಿಂದಂ (Rāv. 5, 51). — ಒನ್ನಾ
 ನುಂ. -ಅನುಂ. (ಕೆಂದ. 391). However one, at least one; about
 one, perhaps one. — ಒನ್ನಾನೊನ್ನು. -ಅನು-ಒನ್ನ. Some or
 other; a certain — (C.); some (day), once (upon a time,
 ಕದಾಚಿತ್, ಹಾತು Nr.). ಒನ್ನಾನೊನ್ನು ವೇಳೆ (ಕದಾಚಿತ್, ಹಾತು Si.
 471). ಒನ್ನಾನೊನ್ನು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಚಿತ್ 497). ಒನ್ನಾನೊನ್ನು ವೇಳೆ
 ಯಲ್ಲಿ (B. 5, 90. 93. 102). ಒನ್ನಾನೊನ್ನು ದೇಶದೊಳಗೆ (103).
 ಒನ್ನಾನೊನ್ನು ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ (109). ಒನ್ನಾನೊನ್ನು ವ್ಯಾಜದೊಳಗೆ
 (234). — ಒನ್ನಾವರ್ತಿ. -ಅವರ್ತಿ. One time or turn; once (C.;
 B. 5, 16). — ಒನ್ನಿರಿತು. -ಇರಿತು. A little; ever so little (Bp.
 13, 17; 14, 7. 10; 20, 7; 42, 29; 43, 14; 44, 69; 55, 31). —
 ಒನ್ನಿವತ್ತು. = ಒನ್ನಿವತ್ತರೆ. One time twenty (C.). — ಒನ್ನಿರ್ದಿ
 ನ್ನು. -ಅಲ್ಲ-ಒನ್ನ. = ಒನ್ನಿರ್ದಿನ್ನು. (C.). Some or other, this
 or that, some. ಒಪ್ಪ ಮಾತಾದುವದೊನ್ನ ಒನ್ನಿರ್ದಿನ್ನು ತರದ ಅವ
 ರಾಧವಾಗದೆ ಎನ್ನಿ ಇರದು (B. 4, 49). ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಯಾವಾಗಲೂ
 ಒನ್ನಿರ್ದಿನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ (4, 135). ಎಲ್ಲರೂ ಒನ್ನಿರ್ದಿನ್ನು
 ರೀತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಸಲುವಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ (4, 178). — ಒನ್ನಿಪ್ಪು.
 -ಇಪ್ಪು. = ಒನ್ನಿರಿತು. (B. 4, 79. 139; C.). — ಒನ್ನ. -ಉ 9. Also
 or even one or one thing. ಪಾರ್ವರ್ಗಿ ನಿಲಯದ ಸಮಸ್ತವಸ್ತು
 ಗಳನ್ ಒಂದು ಇತ್ತನ್, ಒನ್ನದಿಯದೆ (J. 28, 60). — ಒನ್ನ ಒನ್ನ
 ವರೆ. -ಅರೆ. One or one and a half (C.; B. 4, 123). — ಒನ್ನ
 ಗೂಡು. -ಕೂಡು. To be joined, to join, etc. (Rāv. 6, after
 11; J. 2, 66; 3, 36); to join, to associate one's self to (Bh.
 1, 8, 54). — ಒನ್ನ ತರ. = ಒನ್ನ ಪ್ರಕಾರ. (C.). — ಒನ್ನ ಪ್ರಕಾರ.
 One sort; one manner or mode; an unusual sort or man-
 ner (C.). — ಒನ್ನ ಬಗೆ. = ಒನ್ನ ಪ್ರಕಾರ. (C.; Si. 325). — ಒನ್ನ
 ದಾರಿ. = ಒನ್ನಾವರ್ತಿ. (My.). ಒನ್ನ ದಾರಿಗೆ (Bp. 27, 26; 48,
 13). ಒನ್ನ ದಾರಿಯು (47, 22). — ಒನ್ನ ಮಾಡು. To join (v. t.),
 to unite (ಕೆಂದ. 251; Bp. 26, 61; My.). — ಒನ್ನವಂ. -ಉ
 ವಂ 2. (Bp. 27, 16; 60, 22). — ಒನ್ನವರೆ. -ಅರೆ. = ಒನ್ನರೆ.
 (My.; B. 2, 37). See ಒನ್ನವರೆ. — ಒನ್ನವಂ. -ಉವಂ. (Bp.
 3, 52; 43, 69). — ಒನ್ನ ವೇಳೆ. One time, once, at a certain
 time, occasionally (C.; B. 3, 32; 5, 62). 2, perhaps (C.;
 B. 3, 12. 88. 91). — ಒನ್ನ ಸರ. = ಏಕಾವರಿ. (Si. 219). — ಒನ್ನ
 ಸಲ. = ಒನ್ನ ದಾರಿ. (My.). — ಒನ್ನ ಸಾರಿ. = ಒನ್ನ ಸಲ. (C.).
 — ಒನ್ನ ಹೊತ್ತು. One time: the time from six o'clock in
 the morning till midday; or the time from midday till
 six in the evening (C.). ಒನ್ನ ಹೊತ್ತು ಇರು, to eat but once
 a day (as a kind of fast), C.; to remain one time
 (C.). — ಒನ್ನ. -ಊ 7. Also or even one or one thing. ಒ
 ನ್ನು ಇಲ್ಲ, there is nothing (C.). — ಒನ್ನ ಮುಕ್ಕಾಲು. One and
 three-fourths (C.; B. 4, 216). — ಒನ್ನವರೆ. -ಅರೆ. = ಒನ್ನರೆ,
 ಒನ್ನವರೆ. One and a half (C.; B. 3, 74; 4, 26). 2, some or
 other, some (S. Mhr.). ಅವನು ಒನ್ನವರೆ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರ
 ಬಹುದು (3, 200). 3, one or a half (My.). — ಒನ್ನ. -ಎ 3. One

Indeed; one only; quite one, exactly one; the very same;
 one; it alone. ಒನ್ನ ಪ್ರಾಯದ ಸಂಗಡಿಗನು (ವಯಕ್ತ Nr.). ಒನ್ನ
 ಬಾರಿ (ಯುಗವತ್, ಏಕದಾ Nr.). ಒನ್ನ ಮನ (ಏಕಾಯನ, ಎಕಾಗ್ರ,
 etc. Hik.); unanimity (C.). ಒನ್ನ ತೆರಿ (ಒನ್ನ ರೀ. II, 73). ಒನ್ನ
 ಸಮಾನಂ, quite the same, uniform (II, 48). See ಒನ್ನೇ. —
 ಒನ್ನೆರದು. -ಎರದು. One or two; a few (C.; B. 2, 11. 39; 3,
 40; Bp. 28, 12; 40, 35; 44, 28; 59, 16). ಒನ್ನೆರದು ಮೂ
 ಪೂರಾಯಗಾಯದೊಳ್ ಇದ್ದದು (Bp. 61, 31). 2, one time two; —
 one and two (C.). — ಒನ್ನೆಲಗ. -ಎಲಗ. A certain plant (ಎಕ
 ದಲ Mr. 132); — a prostrate herb growing in moist places,
 Hydrocotyle asiatica Linn. (St & Pl.). — ಒನ್ನೇ. -ಎ 2.
 = ಒನ್ನ. ಒನ್ನೇ ಕಡಿ (Si. 54). ಒನ್ನೇ ಹೆಸರು (194). ಒನ್ನೇ ತರ
 (B. 5, 205). ಒನ್ನೇ ಪ್ರಕಾರ (4, 42). ಒನ್ನೇ ಬಾರಿ (Bp. 50, 77).
 ಒನ್ನೇ ಸವನೆ, quite or always in the same manner; quite
 alike; quite even; quite regular (S. Mhr.; B. 5, 188. 205.
 215. 245). ಯಾವಾಗಲೂ ಒನ್ನೇ ಸವನೆ ಮದೆಯ ಧಾರೆ (ಅಸಾರ
 G.). ಎಡೆದಿಡದೆ ಒನ್ನೇ ಸವನೆ ಮದೆಯ ಅಗೋಣ (ಧಾರಾಸಮಾಜ ತ G.).
 — ಒನ್ನೊನ್ನು. rep. One — the other (C.). ಚೀರಲ್ಲಿ ತಿಮಿತಿಮಿಂ
 ಗಿ ತಿಮಿತಿಮಿಂಗೆಲ ಈ ನಾಲ್ಕು ಒನ್ನೊನ್ನುಕ್ಕೆ ಹಿರಿಯವು ಅವು ಮಾನು
 (Hik.). 2, one another (Bp. 12, 35; 19, 57; 56, 13). 3,
 something different or distinct; separate; own; peculiar
 (3, 25; 61, 37; Rāv. 6, 12). 4, each, each by itself,
 each severally, one by one (Bp. 24, 23; 35, 38; 36, 8;
 43, 13; 52, 16; 59, 35; 60, 18; Si. 403; B. 2, 37; C.). ಒನ್ನ
 ನ್ನಾಗಿ, separately (ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಂದ. 352 Cm.). Also ಒನ್ನ
 ನ್ನೇ (Si. 194). 5, one (for each one). ಬಸದಿ ಒನ್ನೊನ್ನುಕ್ಕೆ ಒ
 ನ್ನೊನ್ನು ಮೇಲಿನವ ಲಿಂಗಗಳಂ ತನ್ನ (Bp. 51, 73; cf. 19, 51;
 J. 2, 27). 6, here and there one, some (C.). ಒನ್ನೊನ್ನು
 ಕವೆಗಳು ಇದೀ ಕೋದೇ ಮದಗಳನ್ನು ನುಂಗುತ್ತವನೆ (B. 2, 11).
 ಒನ್ನೊನ್ನು ಬೆಕ್ಕಗಳು ನಾಲ್ಕು ಗೇಣು ಉದ್ದ ಇರುತ್ತವೆ (2, 23).
 ಒನ್ನೊನ್ನು ವೇಳೆ, at times, occasionally (C.; B. 3, 105; 4,
 49), also ಒನ್ನೊನ್ನು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ (C.; 5, 205).

ಒನ್ನಿಗೆ öndngö. = ಅನ್ನಿಗೆ, etc. (ಅನ್ನಿತ್, ಕಾಲಕದ Nr.).

ಒನ್ನಿಳಿ önduli. = ಒನ್ನದಿ. (ಕೆಂದ. 39).

ಒನ್ನಿರಿ önduli. = ಒನ್ನಿರಿ. (ಕೆಂದ. 39).

ಒನ್ನಿರಿ öndri. = ಒನ್ನಿರಿ, etc. (My.).

ಒಪ್ಪ öp. = ಒಪ್ಪ 1, etc. One. — ಒಪ್ಪಣ. Ono fanam (42
 Kpas, My.). (ಗಣಕಂ) ಒಪ್ಪಣಮಂ ಕೊನ್ನು, ಅತಿವ್ಯಕ್ತಮಂ ಕೊಡು
 (ಕೆ. 94). — ಒಪ್ಪತ್ತು. -ಪತ್ತು. = ಒಪ್ಪತ್ತು. (Bp. 30, 5; C.). ಒ
 ಪ್ಪತ್ತಿನ ಉಟ (B. 5, 133; C.). — ಒಪ್ಪಲಿ. Ono pala (Bp. 44,
 24). — ಒಪ್ಪಾನೆ. One pāñē (My.). ಒಪ್ಪಾನೇ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಇಪ್ಪಾ
 ನೇ ಉಪ್ಪೇ? (Prv.). See Prv. s. ನನ್ 1. — ಒಪ್ಪಾರು. = ಒರ
 ಪಾಕ. A shed hanging aslope from the wall, a pent-roof
 (My.). ಒಪ್ಪಾರಿನ ಚೂರು (ವರೀಕ, ನೀವು, ಪಟಲಪಾತ್ರ Si. 111).
 — ಒಪ್ಪಿಡಿ. One closed or clenched hand (J. 26, 11); one
 grasp with the fist (Bp. 23, 9); the measure determined
 by clenched the hand round (anything, J. 30, 2). — ಒ
 ಪ್ಪತ್ತು. = ಒಪ್ಪತ್ತು, ಒನ್ನ ಹೊತ್ತು, q. v. (G.).

ಒಪ್ಪ öppa. Fitness, properness, propriety (My.);
 neatness, elegance, grace; beauty; an orna-
 ment; lustre, polish (My.); correctness; agree-
 ment, sanction. (T., M.). See Bp. 11, 7; 18, 81; 24, 19.
 86; 28, 46; 44, 2; 49, 17; ಕೆಂದ. 30; Rāv. 1, 120; 6, 23; 13,
 61; ಕೆಂದ. 1, after 81; J. 6, 6. ತನ್ನದವಗೆ ಒಪ್ಪವಲ್ಲ (Prv.). — ಒ
 ಪ್ಪಂಗುನ್ನು. -ಎಕುನು. Beauty or grace to become loss (Grj.

4, after 120). — ಒಪ್ಪಂಗಡಿಸು. -ಂಕೆಡಿಸು. To destroy beauty: to stain, to tarnish (J. 25, 30). — ಒಪ್ಪಂಗಿಯ. -ಂ. To correct. ತಪ್ಪುಳ್ಳದೆ ಒಪ್ಪಂಗಿಯುದು (Mr. 3). — ಒಪ್ಪನ್ನಳೆ. -ಂ-ತಳೆ. = ಒಪ್ಪಮೈದು. (Räv. 5, 78). — ಒಪ್ಪ ಮಾದು. To bestow the last honours (on a deceased person by burning or burying, My.). ಅಪ್ಪ ಇಲ್ಲದವನ ಹೆಣವ ಒಪ್ಪ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? (Prv.). — ಒಪ್ಪಮೈದೆ. -ವದೆ. = ಒಪ್ಪಮೈದು. (J. 25, 12). — ಒಪ್ಪಮೈದು. -ಂ-ವದು. To assume, have or display grace or beauty (in form or action, Grj. 8, 41; Räv. 6, 12). — ಒಪ್ಪನಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಒಪ್ಪನಿವು, No. 2. (My.). — ಒಪ್ಪನಿವು. -ಇವು. To apply with elegance or pleasure, as a kiss (Bp. 47, 42). 2, to embellish; to polish (Abb. P. 11, 88; My.; Si. 428). — ಒಪ್ಪನಿವುನಿಕೆ. Embellishment (ಪರಿಕರ್ಮ, ಅಂಗಸಂಸ್ಕಾರ Si. 225). — ಒಪ್ಪ ಹಾಕು. To sign (My.; Tu. ಒಪ್ಪ-).

ಒಪ್ಪಣಿ oppaṇi. 1. A little (ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ, ಕ್ಷುಲ್ಪ, ಮನಾ, ಈವತ್, ನೀತ್ಯಸ್, Nr.; ಗಂಧ Hlā.; Bp. 5, 15; 34, 8; cf. ಒಪ್ಪನಿತು?).

ಒಪ್ಪಣಿ oppaṇi. 2. = ಒಪ್ಪ. The belly of small children (My., occasionally; cf. ಒಪ್ಪನಿವು).

ಒಪ್ಪಣಿ oppaṇi. = ಒಪ್ಪಣಿ 1. ಅವಶೇಷಗಳು ಒಪ್ಪಣಿಮುದುಕೆ ಅಗಿ ಕಾನಿಯ ಸ್ವಲ್ಪಯನ್ ಉಟ್ಟವರು ಅಥವಾ ಗಣ್ಯನ ಇಲ್ಲದವರು ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಒಪ್ಪಣ್ಣ oppaṇṇa. Agreeing; an agreement; a contract; a treaty (My.; Tē., T., Tu.; Si. 325. 476).

ಒಪ್ಪಯಿಸು oppayisu. (= ಒಪ್ಪಿಸು). To deliver over, to give in charge (Bp. 14, 4). 2, to polish (My.).

ಒಪ್ಪರ oppara. A cover or screen for the eye (ಕಣ್ಣು ಹೊಪ್ಪಿಗೆ Bhn. 7).

ಒಪ್ಪಾನೆ oppuṇ-āṇē. Fitness, propriety, etc.; fitly, etc. (My.).

ಒಪ್ಪಾರಿ oppāri. Conformity, sameness, likeness; nominal connection or relationship (R., Tē., T.). — ಒಪ್ಪಾರೋಡೆ. A wall built of unburnt bricks so that one is exactly put upon the other (no crossing or doubling taking place, S. Mbr.).

ಒಪ್ಪಿಕೆ oppikē. = ಒಪ್ಪಿಕೆ v., ಒಪ್ಪಿಸೆ. (C.).

ಒಪ್ಪಿಗೆ oppigē. Agreeing; consent, admission (My.; ಒಮ್ಮು G.; Tu.).

ಒಪ್ಪಿತ oppita. That has been agreed to, etc.; consent, agreement, etc. (My.). ಒಪ್ಪಿತ ಮಾಡು ತಪ್ಪಿನ ದಾರದು (Prv.). — ಒಪ್ಪಿತ ಹಾಕು. To sign (My.).

ಒಪ್ಪಿಸು oppisu. (= ಒಪ್ಪಯಿಸು). (To join, v. t.); to assign, to deliver over, to give in charge, to commit, to present, to give (Abb. P. 4, 13; Bp. 11, 7. 17. 38; 18, 72; 25, 29; 27, 12; 28, 11; 37, 16; 49, 14; Bh. 1, 8, 59; Räv. 5, after 22; J. 5, 13; 7, 63; 10, 45; C.; T. ಒಪ್ಪಕ್ಕು, Tē. ಒಪ್ಪಿಂಡು); to deliver (as a lesson or discourse, My.). ಅದಾನ್ವಯ ಒಪ್ಪಿಸೊಪ್ಪಿಸು ಸುದತಿ ಯಂ (Smd. 281). ಕಟ್ಟಿ, ನಿಮ್ಮಡಿಗ ಒಪ್ಪಿಪ್ಪದೆ ಲೋಕಪಾಲಕರಂ? (153. 255). ಬಯ್ಯೆಯ ಮಗುಡೆ ಒಪ್ಪಿಸುವದು (ಪ್ರತಿಪಾನ್ Nr.). Also ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡು (B. 4, 51). 2, to make consent, to prevail on (My.; Tē.; Tu. ಒಪ್ಪಾವನಿ).

ಒಪ್ಪು oppu. 1. (fr. ಉದು). = ಒರ್ಪ 1. To agree with, to suit, to be fit, proper, becoming, or agreeable. 2, to agree to, to assent, to consent; to admit. 3, to be beautiful; to shine; to be manifested; to excel. 4, to be in use (ಅಂಗೀಕಾರ Smd. Dh.; ಸೌಂದರ್ಯ Smd. Db.; ವರ್ಣ, ಶೋಭ Nn. 71; ಉತ್ತರ, ನಿರಾಹ 77; ರತ್ನ, ಭಾಸುತರ 155; ಜಿ Hlā.; ಎಸೆ Smd. 56 Cm.; ಪರಿವದೆ Smd. 62; C.; T., Tē.; Tu. ಒಪ್ಪ; see Tē. a. ಉದು). ಒಪ್ಪಲ್ ಪಟ್ಟಿ (ನಿಲಸತ್ Smd. 23 Cm.). ಒಪ್ಪವನ್ನಾಡು (ನಿಲಸತ್ Nn. 165). ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅಂಗೀಕೃತ, oto. Si. 384). ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದ ಮಾತು (ಪ್ರದಯಂಗಮ, ಸಂಗತ 58). ನೀವು ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಾನ್ವಯ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸನ್ನಿವೇಷವಾಯಿತು (B. 3, 84). ಅವರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ (5, 275). ಅಂಜನಾಚಲದ ಪೋಲ್ ಕಣ್ಣಿಪ್ಪಿ ಬರ್ಪ ಅಮ್ಮುಜೋ ದರನಂ (Smd. 293). ಧರೆಯ ವೃಂದಾರಕರ ನುಡಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದ ಒರ್ಪಾರು (J. 28, 28). ಅವನ ಮಾತು ನನಗೆ ಒಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ (C.). See Smd. 235; Bp. 21, 12; 49, 26; Kk. 20. 30; Smd. 53. 57; Räv. 1, 120; 2, 36; 5, 21; 9, 4; 18, 10; 25, 5; Pril. 3, 2; C. Bp. 5, 49; 11, 4; 42, 15; Räv. 1, 69. 70. 73; J. 1, 3; 3, 33; 4, 65; 5, 25; 15, 10; 17, 35; 29, 37; 30, 29; 31, 67; 33, 18; Si. 389; B. 2, 33; 5, 227. 274. 280. 281. 282. — ಒಪ್ಪಿಪ್ಪ. rep. (Bp. 44, 25).

ಒಪ್ಪು oppu. 2. Fitness, etc.; consent; beauty, elegance; shine, lustre, polish; excellence (Bp. 19, 28; 42, 24; T., Tē.). ಮಡಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಪೋಲ್ (Smd. 19). — ಒಪ್ಪನ್ನೆ. -ಅನ್ನೆ. In a suitable manner (C.; G.). — ಒಪ್ಪಾಚಾರ. -ಅಚಾರ. An agreement (My.; T.). — ಒಪ್ಪಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To accept; to take charge of (Bp. 24, 19; 28, 32). — ಒಪ್ಪಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to consent, to persuade (Räv. 6, after 132). — ಒಪ್ಪುವಜ್ಜರ. -ಬಜ್ಜರ. A polished diamond (J. 22, 5). — ಒಪ್ಪಿಸೆ. -ಎಸೆ. To appear to great advantage (Bp. 40, 3).

ಒಪ್ಪುಗೆ oppugē. = ಒಪ್ಪಿಕೆ, oto. (My.).

ಒಪ್ಪುವಿಕೆ oppuvikē. Agreeing, etc. (Si. 48; ಒಮ್ಮು, ರುಜಿ G.).

ಒಪ್ಪೆ oppē. = ಒಪ್ಪಣಿ 2. (My. occasionally).

ಒಬ್ಬ obb. = ಒರ್ಪ 1, oto. One, etc. — ಒಬ್ಬಣಗುತವನು. A poor, miserable ascetic (Bp. 32, 53). — ಒಬ್ಬಳ. One bala. (Bp. 14, 1. 8. 5. 25; 29, 29). — ಒಬ್ಬರಳ. = ಒಬ್ಬೊಟ್ಟು. (J. 28, 21). — ಒಬ್ಬೊಟ್ಟು. One finger (Bp. 20, 23).

ಒಬ್ಬ obba. = ಒರ್ಪ, ಒರ್ಪ. One man; one (masc. or fem.); a, an (masc. or fem.); a man; a certain—. (ಎಕಾಕ, ಎಕ, ಎಕಕ Nr.; C.). ಒಬ್ಬ ರಕ್ತಸಮುನಿ (Bp. 24, 1). ಪೂಜಾರಿಯೊಬ್ಬನು (27, 17). ಅರಾಡೊಡೊಬ್ಬನು (50, 27). ಗುರು ಪೊಬ್ಬನು (51, 1). ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು (B. 4, 150). ಒಬ್ಬ ಕಾಲಿ ಯಾಕೆ (4, 176). ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಗಣ್ಯನಿರುವನು (4, 214). ಒಬ್ಬ ಕೆಟ್ಟರೆ ಹಬ್ಬ ಕೆಟ್ಟೀತೇ? — ಒಬ್ಬ ಭೋಗಿ ಅದರೆ ಒಬ್ಬ ಹೋಗಿ (Prv.). — ಒಬ್ಬನೆ. -ಎ 3. One indeed; only one, only one man; he alone (Bp. 48, 23; C.). — ಒಬ್ಬನೇ. -ಎ 2. = ಒಬ್ಬನೆ. (B. 4, 143; 5, 801). — ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬನು. One—the other. ಒಬ್ಬನ ಮುಸುಡನ್ ಅನ್ನೆ ಒಬ್ಬನ್ ಅಕ್ಕಿ ಸುತ (Bp. 9, 4). — ಒಬ್ಬರ್. ಒಬ್ಬರು. Some. ಒಬ್ಬರು ಈ ಕಡೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಆ ಕಡೆ ನಿಲ್ಲಲಿ! (C.). 2, the honorific plural. 3, the others, all the others. ಧರಿಯೋ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಗುಣ, ಪಾರ್ಥಂಗೆ ಮೂವು ಗುಣ (Bh.

1, 8, 13). 4, somebody. ಒಬ್ಬರ ಸಂಗಡ ಹೋಗುವವನು (ಸ
 ಧ್ವನಿ Si. 362). — ಒಬ್ಬರು. -ಉ 9. = ಒಬ್ಬರೂ. Also or
 even some or one. ಒಬ್ಬರದೆಯದ ಗತಿಯೋ (Bp. 24,
 57). — ಒಬ್ಬರೂ. -ಉ 7. = ಒಬ್ಬರು. (Si. 493). — ಒಬ್ಬರೆ. -ಎ 3.
 ಒಬ್ಬರೇ. -ಎ 2. They alone (B. 5, 292); we alone; you
 alone; he or she (honorific) alone. — ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ. -ರು.
 These—the others, one another; these and the others;
 every, each. ಅವರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸೇರದೆ (B. 2, 30). ಒಬ್ಬ
 ರೊಬ್ಬರು ಆಗಲಿದರೆ (2, 30). ಒಬ್ಬರ ಕೂಡ ಒಬ್ಬರು (2, 41). ಒಬ್ಬ
 ರೊಬ್ಬರು ಒಬ್ಬ ಕುಳಿರಿ ನೀವು! (Bp. 39, 40). ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಉಳೇ
 ಯುಳೇ! ಭಲರೇ! ಎನ್ನುತ್ತ (56, 14). ನಾ ಬಲ್ಲಿದ ತಾ ಬಲ್ಲಿದನ್
 ಎನ್ನು. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರ ಅಹಂಕರಿಸುಹಂ ಅಹಮಹಮುಕಿ ಎನಿಸುಗು
 (Mr.). ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರು ಕುಟ್ಟುವದು (ಕಟ್ಟು, ಪರಸ್ಪರಬಂಧನ Nn.
 105). ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬೊಯ್ಯ ಕೊಟ್ಟುವದು (ವ್ಯವಸ್ಥಿತ Si.
 482). ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಿಥಸ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.).
 See Bp. 59, 28. — ಒಬ್ಬವನು. -ಅವನು. = ಒಬ್ಬನು. (C.; B. 4,
 157, 158; 5, 125, 281). ಅವರು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮೇಲೆಯೂ ಸರಿಯಾ
 ಗಿ ಮುಮತೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ, ಒಬ್ಬವನಿಗೊಬ್ಬ ಒಬ್ಬವನಿಗೊಬ್ಬ ಮಾಡು
 ತ್ತಾರೆ (4, 108). — ಒಬ್ಬವಳು. -ಅವಳು. = ಒಬ್ಬಳು. (B. 5,
 197; My.). — ಒಬ್ಬಳು. One woman; a woman; a certain
 woman (C.; Bp. 52, 26). ಒಬ್ಬಳೆ, she alone (57, 70; B. 5,
 292); only one woman. ಒಬ್ಬಳೇ = ಒಬ್ಬಳೆ (C.). — ಒಬ್ಬಾಳೆ.
 -ಅಳೆ = ಒಬ್ಬವಳು (C.; B. 5, 146, 283). — ಒಬ್ಬಾತನು. -ಅತನು. =
 ಒಬ್ಬವನು (C.). — ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ. -ಅನು. A certain man; a
 certain (man or woman). ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ (C.). ಒಬ್ಬಾನೊ
 ಬ್ಬಳು, a certain woman (C.). See B. 5, 92, 98, 108. —
 ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು. -ಇಬ್ಬರು. One or two persons; some few per-
 sons (B. 5, 60; C.). ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸರು (5, 287). — ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ.
 rep. Every or each man; every or each (man or woman).
 ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ ಮೊರೆನಾನಿಯ ಹತ್ತರ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ ದಾಸಿ (B. 5, 288). ಒ
 ಬ್ಬಿಬ್ಬಳು, ಒಬ್ಬಿಬ್ಬಾಳೆ (C.). — ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರ. -ಒಬ್ಬರ. -ರು. They
 mutually; they each and all; every one or each of them;
 they one by one. See Bp. 26, 20; 36, 80; 52, 13; 57, 36;
 58, 36; 59, 28; J. 22, 33; B. 5, 308. ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರೇ (B. 2, 30).

ಒಬ್ಬಟಿಗ obbatiga. = ಒಬ್ಬಟಿಗ. A single, lonely
 man (S. Mhr.; Tu. ಒಬ್ಬಟಿಗಿ).
ಒಬ್ಬಟ್ಟು obbatu. = ಒಬ್ಬಟ್ಟು. A kind of sweet
 cake, a hōligē (My.; Si. 314; Tē.); figuratively:
 a blow (My.).
ಒಬ್ಬಟಿಗ obbatiga. = ಒಬ್ಬಟಿಗ. (My.).
ಒಬ್ಬಿ obbi. One time, one turn (S. Mhr.; cf. ಒಮ್ಮೆ).
ಒಬ್ಬಟ್ಟು obbitu. = ಒಬ್ಬಟ್ಟು. (My.).
ಒಬ್ಬಳಿ obbuli. = ಒಬ್ಬಳಿ. A joining; a mass, a
 multitude (ಮೊಕ್ಕಳ, ಹೊರಳ, ಒಟ್ಟಿರ, etc., ಕ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17;
 ಹೊರಳ, ಬಳಗ, etc. Sīm. 54; J. 4, 13; 10, 16; 19, 21). ಒಬ್ಬ
 ಲಯಾಗಿ ಮಾಡುವದು (ಸಮಾಪಾರ, ಸಮುಚ್ಚಯ Nr.). ತೀರಿದು
 ದು ತಮದ ಒಬ್ಬಳಿ (Rām. 14, 1). — ಒಬ್ಬಳಿಗೊಡು. -ಕೊಡು.
 To join together. ಹಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಒಬ್ಬಳಿಗೊಡು ಕ್ರಿಯೆಯ
 ನೂಡಹ ಎನ್ನುವದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.).
ಒಬ್ಬಳಿಸು obbulisu. = ಒಬ್ಬಳಿಸು. To join (v. l.,
 J. 18, 49).
ಒಬ್ಬಿ obbi. A bush, a thicket (My.).
ಒಮ್ om. = ಒಮ್, etc. One, etc. — ಒಮ್ಮತ್ತನೆಯ. ಒಮ್ಮ
 ತ್ತು-ಅನೆಯ. Ninth. (C.; B. 5, 283). — ಒಮ್ಮತ್ತು. -ವತ್ತು.

Nine (Sīmd. 225; C.; T. ಒನ್ನದು). ಒಮ್ಮತ್ತುಮ್ ಅವರ್ಗಂ (44).
 ಒಮ್ಮತ್ತು ಕಲ್ಲರಿ ತಿವನನ್ ಇದರ್ ಎನು? (Bp. 50, 67). ಒಮ್ಮತ್ತದಿ
 ರಿ (35, 32). ಒಮ್ಮತ್ತು ದಿವನಂ (2, 51). See J. 12, 27; 20, 30;
 28, 57; Prv. s. ಪತ್ತ. — ಒಮ್ಮತ್ತು ತಿಂಗರ್. Nine months;
 the — — . ಒಮ್ಮತ್ತು ತಿಂಗರ್ ತುಮ್ಮ (Bp. 3, 4). — ಒಮ್ಮತ್ತು ದ್ವಾ
 ರ. The nine doors or openings of the body (Dp. 65, 3; see
 ನವದ್ವಾರ). — ಒಮ್ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮರ. The nine Brahmas (see ನವ
 ಬ್ರಹ್ಮರ). ಪನ್ನಿನ್ಯ ರುದ್ರರ, ಬ್ರಹ್ಮರ ಒಮ್ಮತ್ತು (Bp. 10, 31). —
 ಒಮ್ಮತ್ತು ರಸ. The nine sentiments enumerated in dramatic
 composition (Mr. 499; see ನವರಸ). — ಒಮ್ಮತ್ತು ಸಾವಿರ.
 Nine thousand (J. 18, 11). — ಒಮ್ಮದಿಮ್ಮರ. Nine persons
 (R.). — ಒಮ್ಮಯ್. = ಒಮ್ಮತ್ತು. (Sīmd. 225). — ಒಮ್ಮಯ್ =
 ಒಮ್ಮಯ್. ಒಮ್ಮಯನೊಡು (My.). — ಒಮ್ಮಯ್ಯಾಡು. (Sīmd.
 226). Nine hundred. — ಒಮ್ಮಯ್ಯಾಸಿರ. (Sīmd. 226). Nine
 thousand. — ಒಮ್ಮತ್ತು. -ಘತ್ತು. One time; once (ಒಮ್ಮೆ C.
 I, 22). — ಒಮ್ಮಣ. A single mannd (My.). — ಒಮ್ಮನ. 1. =
 ಒಮ್ಮಣ. (Bp. 22, 64; 40, 45). — ಒಮ್ಮನ. 2. One mind. 2.
 attention fixed on only one object (ತದ್ಗತ, ವಿಶೇಷನ Mr.
 329). — ಒಮ್ಮನನೇಮ. The rule or practice of considering
 another and one's self quite the same (Bp. 24, 5). — ಒ
 ಮ್ಮಾನ. One māna, half a sēr. ತಮ್ಮ ಒಳಿಯವನೇ ಸರಿ, ಒ
 ಮ್ಮಾನಕ್ಕೆಗೆ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ (Prv.). — ಒಮ್ಮಾರು. One fathom
 (Bp. 53, 49). — ಒಮ್ಮಾರುವೇಣೆ. A braid of hair that is one
 fathom long (J. 30, 2). — ಒಮ್ಮಿಗ. Unanimity (My.; T.
 ಒರುಮುಗ). 2, one direction or place (J. 12, 13).
ಒಮ್ಮು ömmu. 1. To join, to concur, to assent,
 to admit, to agree; to be fit or proper (ಅನು
 ವರ್ತನ Sīmd. Dh.; Bp. 27, 54; Tē.; T., M. ಒರುಮು).
ಒಮ್ಮು ömmu. 2. Agreeing, assenting, etc. (ಒಮ್ಮ
 ಗೆ G.; T. ಒರುಮ್ಪು, M. ಒರುಮು, nnion, harmony).
ಒಮ್ಮೆ ömmē. = ಒಮ್ಮೆ. One time or turn; once; —
 together; at the same time (ಒಮ್ಮೆತ್ತು C. I, 22;
 ಒರ್ಮ I, 67; II, 76; C.; Tu.). ಅದು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ (Bp. 14,
 34). ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ (B. 2, 51). ಒಮ್ಮೆ ಕದ ಆಳರ್ (ಗೃಹ್ಯ Nr.).
 See Bp. 27, 45; 55, 32; Bh. 1, 8, 55; Prli. 3, 30; J. 3, 22;
 12, 47; 13, 23. 34. 43; 28, 19; B. 5, 170 a. ಬಟ್ಟು. ಒಮ್ಮೆ
 ನಮ್ಮನೆಯ ಅಕ್ಕಿಯ ಕೊಟ್ಟು, ಅಮ್ಮಾ, ನಿಮ್ಮನೆಯ ಪ್ರಸಾದವೇ? (Prv.).
 Declension: ಒಮ್ಮಿಗೆ, ಒಮ್ಮಿನ್ನ, ಒಮ್ಮೆಲಿ, ಒಮ್ಮೆಲಿ. — ಒಮ್ಮಿಗೆ.
 All at once, all together (C.). — ಒಮ್ಮಿನೊಮ್ಮೆ. -ಒಮ್ಮೆ.
 Suddenly (C.; B. 3, 19, 72; 5, 70, 104). 2, at some time
 or other, sometimes (C.). — ಒಮ್ಮಿನೊಮ್ಮೆಲಿ. -ಒಮ್ಮೆಲಿ-ಎ 3.
 Quite suddenly (B. 2, 25). — ಒಮ್ಮೆಯು. -ಉ 9. Also once,
 even once, though only once (Bp. 36, 57; 60, 38). 2, all
 at once (Bp. 6, 4). — ಒಮ್ಮೆಯು. -ಉಂ 1. = ಒಮ್ಮೆಯು. ಪರ
 ವನಿತೆಯರನ್ ಒಮ್ಮೆಯುಂ ನೀ ನೋಡದಿರು! (Bp. 4, 65; see 42,
 17). — ಒಮ್ಮೆಲಿ. -ಎ 3. Together (B. 3, 10; 4, 37; 5, 24). —
 ಒಮ್ಮೆಲಿ. -ಎ 2. = ಒಮ್ಮೆಲಿ. (B. 2, 6; 4, 212). — ಒಮ್ಮೆಲಿ. -ಎ 3. =
 ಒಮ್ಮೆಲಿ. (B. 1, 10; 2, 30; 5, 40). — ಒಮ್ಮೆಲಿ. -ಎ 2. = ಒಮ್ಮೆ.
 ಒನ್ನದ ತಬ್ಬವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಉಡ್ಡಿಸಿ ಬೇಳು (B. 3, 3). — ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ
 rep. Now and then, from time to time, sometimes, oc-
 casionally (Bp. 3, 37; J. 23, 14; C.; B. 2, 9, 18; 3, 10, 19.
 91; 4, 37). 2, each time (Bp. 19, 52). 3, hy turns (S. Mhr.).
 ಒಮ್ಮೆ ömmē. = ಉಮ್ಮೆ, q. v.
ಒಯ್ öy. 1. = ಉಯ್ 1, ಒಯಿ 1, ಒಯ್ಯು, ವಯ್, ವಯ್ಯು,
 ವೆಯ್ (ವೈ). To carry off; to conduct; to carry,
 to convey. P. p. ಒಯ್ದು (C.). ಅಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಒಯ್ದನೆ

ಒಯ್ಯನ್ ಅತ್ಯವರನಂ ನರನಂ (Śmd. 28 Mḍb.). ತಮಳ್ ಕೊಣ್ಣು ಮನ್ದಾ ನಲಿನ್ ಒಯ್ಯತೆ ಇರ್ಪ ತನಿಗಮ್ಮ (Cpr. 7, 48). ಒಯ್ಯ ಪರ್ (Bp. 12, 1). ಒಯ್ಯ (19, 49). ಧನವನ್ ಅಯ ತಗೆದು ಕೊಣ್ಣು ಒಯ್ಯ ತೈ (31, 12). ಒಯ್ಯನೆ? (54, 78, 74). ಒಯ್ಯ (57, 9). ಒಯ್ಯವೆಂ (59, 16). ಬಿದುಗೊಟ್ಟಳು, ಬದ್ಕ (ಯುಧಿಪುರನಂ) ಕುರುನ್ದವನ ಅಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯ (Bh. 2, 13, 13). See Ahh. P. 10, after 58; Grj. 4, 62; Bp. 11, 16. 39; 18, 6; 27, 21; J. 2, 32; B. 2, 6. 18; 3, 12. Frequently ಕೊಣ್ಣೊಯ್; q. v. — ಒಯ್ಯಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to carry off, etc. (B. 3, 39; 5, 27).

ಒಯ್ ಓ. 2. (= ಬಯ್ 2). To put, to lay, to deposit; to put aside, to hide (R.; T. ಉಯ್ = ಪೈ).
ಒಯಕ್ ಓyak. = ಬಯ್ಯ. The sound emitted in vomiting (C.; cf. ಒಕರಿ, etc.). — ಒಯ್ಯೆನ್. -ಎನ್. To emit that sound (C.).

ಒಯಾಳಿ ಓyāli. = ಒಯ್ಯಳಿ, ವಯ್ಯಳಿ q. v., etc. (My.; Tē.). — ಒಯ್ಯಳಿದಿನ್ನೆ. A rising open ground used as the ಒಯ್ಯಳಿ ಒಯ್ಯ (My.). — ಒಯ್ಯಳಿಒಯ್ಯ. A plain on which horse-races are held, or to which idols (on the dasarē festival) are conveyed on horse-back (My.).

ಒಯಿ ಓyi. 1. = ಬಯ್ 1, etc. (C.). P. p. ಒಯಿದು (Bp. 27, 22). ಒಯಿದರ್ (37, 36). ಕೊಣ್ಣೊಯಿದವಂ (44, 69). See B. 4, 52. 53. 110. 133.

ಒಯಿ ಓyi. 2. = ಹೊಯಿ. To strike;—to pour (My.). See ಕೊಯ್ಯಯಿ.

ಒಯ್ಯ ಓyk. = ಬಯರ್. (My.).

ಒಯ್ಯನೆ ಓykanē. Orderly, properly, exactly, clearly (ನೆಟ್ಟಗೆ, ಪರಿಸ್ಪುಟ Śmd. 393; ವ್ಯಕ್ತ Cm.; cf. ಒಯ್ಯ 1 and the T. s. ಉಯ್; T. ಉದುಂಗು, rule of conduct, discipline, order, a disposition of things in their proper order; rule, discipline; ಒಯ್ಯಕ್ಕ, an established rule of conduct, morals; way, manner; usage; ಒಯ್ಯಕ್ಕ, a rule, order; cf. ಒಜೆ; ಒಸಗು).

ಒಯ್ಯೆ ಓyke. = ಬಯ್ಯೆ 1. A deposit; a treasure, a hoard (ನಿಕ್ಷೇಪ, ನಿಧಿ, ಉಪನಿಧಿ Hā.).

ಒಯ್ಯ ಓyta. The act of conveying, etc. (My.).

ಒಯ್ಯನೆ ಓyyanē. (fr. ಉಯ್ 2). (= ಬಲ್ಲನೆ). In a restrained manner: slowly; leisurely; gently; deliberately; etc. (ಮಲ್ಲನೆ Cē. II, 27; ಒಲ್ಲನೆ I, 55; Tē.). (ಭೃಂಗತು) ನೀಳ್ವು ಎದಗಿದ ಕೆಡ್ಸಕ್ಕದೊಯ್ಯ ಒಯ್ಯನೆ ಜಾಡ್ (Cpr. 7, 60). See Bp. 4, 12; 5, 39; 12, 42; 21, 46; 23, 30; 26, 32; 27, 48; 31, 5; 38, 38; 43, 4; 44, 14; 47, 23. 58; 48, 5; 50, 6; Bh. 1, 10, 30; Rāv. 6, 9; 10, 7; Sāv. 1, 18. 52; J. 2, 17. 30. 40; 3, 41; 29, 49. — ಒಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ. rep. (Bp. 1, 54; 14, 32; 38, 38; Rāv. 6, after 11 & 24; J. 5, 60; 6, 37). — ಬಯ್ಯಯ್ಯನೆ. = ಬಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ. (J. 3, 6; 14, 22; 19, 15. 35).

ಒಯ್ಯಾರ ಓyyāra. = ವಯ್ಯಾರ. Parade, coquetry, etc. (C.; ಮುದುಕು, ಸೋಗು ಮಾಡೋಣ G.; Bp. 42, 16. 21; Bh. 1, 7, 41; Rām. 6, 14, 21; Rāv. 11, 83; Tē. ಬಯಾರ, ಬಯ್ಯಾರ; T. ಬಯಲ್, ಬಯ್ಯಾರ). 2, beauty, grace (Grj. 10, after 79; Kp. 4, 8, pallavi; T., Tē.). — ಬಯ್ಯಾರವ್ವಡೆ. -ಎವಡೆ. To become charming or graceful (Grj. 2, after 106).

ಒಯ್ಯಾರಗಾತಿ ಓyyāra-gāti. A showy woman, a coquette (My.).

ಒಯ್ಯಾರಗಾತಿ ಓyyāra-gāti. A showy man, a dandy, a fop (My.).

ಒಯ್ಯಾರಗಿತ್ತಿ ಓyyāra-gitti. = ಬಯ್ಯಾರಗಾತಿ. (My.).

ಒಯ್ಯಾರತನ ಓyyāratana. = ವಯ್ಯಾರತನ. Showiness, etc. (My.; ಲಲಿತ, ಶೀಲೆ G.).

ಒಯ್ಯಾರಿ ಓyyāri. = ವಯ್ಯಾರಿ. A showy man (My.) or woman (C.; T.; Tē.).

ಒಯ್ಯಾರಿಸು ಓyyārian. = ವಯ್ಯಾರಿಸು, q. v. (ಮುದುಕು ಮಾಡು G.).

ಒಯ್ಯಾಳಿ ಓyāli. = ಬಯ್ಯಳಿ, ವಯ್ಯಳಿ, etc. (My.; Tē.).

ಒಯ್ಯಾಳಿಗ ಓyāliga. A man who makes an excursion on horse-back (My.).

ಒಯ್ಯಿಕೆ ಓyyikē. Carrying off, conveying, etc. (My.).

ಒಯ್ಯು ಓyyu. = ಬಯ್ 1, etc. (C.; ತಕ್ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು, ನಯಿಸು G.). P. p. ಒಯ್ಯು. ಅರಸರ ಭಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವ ಕಾಣಿಕೆ (ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, ಪ್ರದೇಶನ G.). ಬಯ್ಯೇಣ (ವಹನ G.).

ಒರ್ ಓr. = ಒರ್ 1, etc. One, etc. (ಎಕ್ಕ ಸಿ.; Tu.; T. ಒರು; cf. ಉದು). See ಒರೆ 1, ಒರ್.

ಒರ್ ಓra. 1. = ಬರದು, ಬರೆದು. P. p. of ಒರೆ 3, in ಬರ ಕೊಳ್ಳು, to stick to (My.).

ಒರ್ ಓra. 2. = ಬರೆ 4. — ಬರಕ್ಕಡ್. ಬರಕೋಲು. A polishing stick (My.). — ಬರಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಬರೆಗಲ್ಲು. (My.).

ಒರ್ ಓra. 1. = ಬರಹ. (My.).

ಒರ್ ಓra. 2. Tbh. of ವರ. (My.).

ಒರಕು ಓrakn. = ವರಕು (My.).

ಒರಗೆ ಓragē. Oneness; entireness (J. 5, 55; cf. ಒರಗೆ).

ಒರಟು ಓraṭu. 1. = ಉರಟು 1, etc. Coarseness of cloth, etc. (My.). — ಒರಟುಪಾಣಿ. A coarse, rough hand (Dp. 59, 3).

ಒರಟು ಓraṭu. 2. = ಉರಟು 2, ಒರಟು 2. (My.; Tu. ಒರಟು; cf. ಒಟ್ಟಿ 1). ಒರಟಿನಿಂದ ಹರಟೆ ಉಣ್ಣಾಗುವದು (Prv.). — ಒರಟ. -ಅ 8. A man of overbearing manner (Bh. 8, 4, 30). — ಒರಟಾಡು. -ಅಡು. To speak gruffly. ನರಟುಗಾಡಿಸು ಒರಟಾಡು ತಾನೆ (Prv.).

ಒರಟುತನ ಓraṭutana. = ಉರಟುತನ. (My.).

ಒರತ ಓrata. = ಬರೆತ. Rubbing, etc. (My.).

ಒರದು ಓradu. = ಬರೆದು. P. p. of ಒರೆ 3 & 5. (C.).

ಒರಯಿಸು ಓrayisu. 1. (Śmd. 65). = ಬರೆಯಿಸು, q. v.

ಒರಯಿಸು ಓrayisu. 2. To cause to rub (My.).

ಒರಲ್ ಓral. (Śmd. 41). = ಬರಲು, ಬರಳ್, ಬರಳು, ಬರ್ಳು, ಬಳ್ಳು 1. A mortar either of stone or of hard wood (Tu.; T., M. ಉರಲ್; Tē. ಕೋಲು).

ಒರಲು ಓralu. = ಬರಲ್, etc. (My.).

ಒರವಾರಿ ಓravāri. A small hoe for hand-weeding (Sd.; My. occasionally).

ಒರಸಿಸು ಓrasisu. To cause to rub, etc. (C.).

ಒರಸು ಓrasu. 1. = ಬರಿಸು, ಬರ್ಸು. To touch (v. t.; Bp. 4, 6; 26, 65; 28, 7; 39, 37; 49, 81; 55, 29. 30; 56, 13; Rāv.

5, after 19; M. ಉರಸು, ಉರುಸು, to come in contact). 2, to rub gently, to stroke (Bp. 14, 32; My.; T. ವರು). 3, to touch roughly; to rub; to scour; to brush; to rub off; to wipe; to rub out, to efface, to blot out; to annoy; to crush, to destroy (ಘರ್ಷಣ ಸ್ಮದ. Dh.; C.; T. ಒರುಡು; Tu. ಉರಸು, ಒರಿ; see ಉಜ್ಜು 1; Smd. 225. 84; Bp. 36, 28; 38, 37; 45, 26; 54, 53; 60, 40; 61, 40; -49, 32; 61, 70; -6, 4; 23, 22; 39, 15; -Bh. 2, 4, 9; 2, 18, 39; -J. 2, 33; 7, 48; 13, 50; 18, 2; 29, 21; 32, 27; -B. 3, 62. 34; -B. 5, 283. 294; -Prv. a. ನೊಸಲು). 4, to separate by friction, as grain from the ears. ಒರಸಿದ ಉಮ್ಮಿಗ (ಘನಾಶ್ವಂ Mr. 375). 5, to spread a substance thinly over, to smear, to apply to (Bp. 11, 19; 18, 38). ಮಂಗ ಜಿನ್ನೆ ತಿನ್ನು, ಅದಿನ ದಾಯಿಗೆ ಒರಸಿತು (so that the goat appeared as the culprit, Prv.). See Prv. a. ಬುದ್ಧಿವಂತ. - ಒರಸೊರಸು. rep. (Bp. 19, 57; 38, 38. 56; 46, 60; 60, 49).

ಒರಸು öräsü. 2. Friction; rubbing; teasing; annoying; irritating (ಸೆನ್ನು ಸ್ಮ. 51); destroying, killing (ಗೋಣ್ಣುಲ, ಇಕ್ಕು, ಹಂಸೆ ಕೊ.). - ಒರಸೊರಸು. rep. Great or mutual friction (J. 6, 82; 12, 6). ಇಟ್ಟಿನಿಸು ಅಮರೇನ್ದ್ರ ತನಯನನ್ ಇದಿಗೊಳ್ಳುವು ಬಟ್ಟಿಯೊಳ್ ನಾರೀಸಮೂಹಮ್, ಒರಸೊರಸಿನೊಳ್ ತೊಟ್ಟ ಮೆಯ್ದೊದಿಗಳ ಮನೆದ ಪೊಮ್ಮುಡಿಯುಳ್ಳ ಕುಂಕುಮರಂಗಳನ್ ಬಗಲು (J. 33, 22). 2, mental friction: anger, wrath (ಸೊಸು, ಕಾಯ್ತು, etc., ಕೋಪ ಸ್ಮ. 89; Kk. 48).

ಒರತ öräha. = ಒರ 1. Tbh. of ವರತ. (My., especially in samāsa, e. g. ಒನ್ನೊರತ).

ಒರಲ್ öräl. (Smd. 41). = ಒರಲ್, etc. (ಉದಾಹರಣ, ಉಲಾಹುಲ Mr.; ಉಲಾಹುಲ Mr. 209; J. 5, 68; Abhā. 1, 38; see Si. 307). See ಕರೊರಲ್.

ಒರಳು örälu. = ಒರಳ್, etc. (C.). ಒರಳಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಒನಕೆ ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಿತೇ? - ಒರಳಲ್ಲಿ ಹರಳು ಹುಂದರೆ ಅರಳು ಅದೀತೇ? - ಒರಳು ಹೋಗಿ, ಮದ್ದಳೆ ಸಂಗಡ ಹೇದಾದ ಹಾಗಿ (Prv.). See ಒತ್ತೊರಳು; Prv. a. ಬೆರಳು. - ಒರಳುಕಲ್ಲು. A stone mortar (C.).

ಒರಾಡ öräha. Tbh. of ವರಾಡ. (Dp. 121, 7).

ಒರಿಸು örisu. = ಒರಸು 1, etc. (C.; B. 5, 286). See Prv. a. 3ತು.

ಒರಿಸು örisu. Tbh. of ವರಿಸು. (My.).

ಒರುಷ örusha. = ವರುಷ, etc. (My.).

ಒರುಷ örusha. = ಒರುಷ. (My., especially in samāsa, e. g. ಒನ್ನೊರುಷ).

ಒರೆ ör-ēs. 1. Oneness even: likeness, similarity (ತೋಡು, ದೊರೆ, ತೊಣೆ, ಸರಿ, etc., ಸಾಮ್ಯಂ Ct. II, 25). ಕುನ್ಯಗನ್ನಿಯ ವದನರುಡಿಗೆ ಬರೆವೊಂದಿದ ಅನ್ನಮ್ ಎನಿಶ್ಚದು ಎಳೆವೆದೊ (Bp. 4, 38). ಪರಿಶೋಧಿತ ಕುತನೋರಿಗೆ ಬರ್ಪವರ್ ಬಳರೇ? (Riv. 14, 30). See Bp. 35, 88; Bh. 1, 12, 18; J. 11, 11. - ಒರೆಗಿದು. - ಕಿದು. Equality (in rank, caste, etc.) to fail (Abh. P. 14, 12).

ಒರೆ örē. 2. To draw, to pull, to draw out or off (ವರ್ಷಣ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಉರುಡು, to draw out of a sheath; to strip off; T. ಒರಿ, plunder; see ಉರುಡು, ಉರ್ಪು 1).

ಒರೆ örē. 3. To be or come in contact, to touch,

to stick to, to adhere (My.; T.); to be joined. ಬಿಳಿದಿಗೊರಿದ ಕೆಮ್ಮರೆ (ತುರಗಂ) ಜನ್ನನದು (Mr. 275). 2, to rub, to smear (Bp. 15, 10; My.). 3, to rub on, to apply to a touch-stone (My.; T. ಉರೈ, M. ಉರೆ, Tu. ಉರೆ; cf. ಉರ್ಪು 1). 4, to try, to examine. ನೊವು ಬರೆದು ನೋಡುವದು (Bp. 12, 29). ಗೋವಲ್ಲುಳ್ಳಂ ಭಕ್ತರನು ನಂಗಣ್ ಬರೆಯಲ್ ಅಯ್ಯನ್ನು (25, 18). 5, to rub, to grind, to make thin or fine (ತನೂಕರಣ ಸ್ಮ. 104; T. ಉರೈ; cf. ಬುಟ್ಟು 1 & 2). P. ps. ಬರೆ 1, ಬರೆದು (Bp. 15, 10), ಬರೆದು. - ಬರೆದೊರೆದು ನೋಡು. To try well (Bp. 4, 67). - ಬರೆಯೊರೆ. rep. (Bp. 15, 10).

ಒರೆ örē. 4. = ಬರೆ 2. Rubbing, etc. (M. ಉರೆ, T. ಉರೈ). - ಬರೆಗಲ್. - ಕಲ್. - ಗಲ್ಲು. A touch-stone (C.; ತಣ್ಣ, ನಿಶಪ Nr.; Si. 245; ಪರೀಕ್ಷಿತಂ ವೇತ್ತಿ Mr. 358; T.; T. ಉರೈಗಲ್; Mhr. ವರಕಲು). ಬರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚು, to apply to a touch-stone (C.; B. 8, 96). - ಬರೆಗೊಳ್ಳು. - ಕೊಳ್ಳು. - ಗೊಳ್. To rub. ಕಡೆದು ಬರೆಗೊಣ್ಣು ಅಗ್ನಿಯಂ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮರ (ಅರಣಿ Si. 239). 2, to try metal. ಒಳ್ಳೆಹ ಮೊಳೆಯನ್ ಬರೆಗೊಣ್ಣು ಅಕ್ಕಸಾರೆ (Bp. 21, 30).

ಒರೆ örē. 5. To sound; to utter; to speak; to say; to tell; to relate; to instruct (ಉಪದೇಶ ಸ್ಮ. 104; ಪೇದೊ ಸ್ಮದ. 42. 236 Cm.; T. ಉರೈ, M. ಉರೆ; cf. ಉರೆ 2). P. ps. ಬರೆದು, ಬರೆದು (Bp. 60, sum.). ಬರೆವರ್ (Smd. 236). ಬರೆವುದು (42; J. 30, 49). ಬರೆಗು (Smd. 81). ಬರೆವೆಂ (J. 28, 14). ಬರೆದು (31, 29). See Bp. 3, 46; 26, 55; 43 sum.; Riv. 2, 25; J. 2, 15; 5, 38. - ಬರೆ ಬರೆ. rep. (Bp. 21, 47; 22, 64; 25, 20; 37, 20; 52, 84; 55 sum.).

ಒರೆ örē. 6. A word, an expression, etc. (R.; M. ಉರೆ, T. ಉರೈ, T. ರೊವೆ).

ಒರೆತ örētā. = ಬರೆತ. (My.).

ಒರೆಯಿಸು örēyisu. = ಬರೆಯಿಸು 1. To cause to pull; to cause to draw out (ವರ್ಷಣ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಒರಿಗಿಸು örīgisu. To cause to recline or lie down (My.); to throw to the ground (J. 13, 14; 21, 32).

ಒರಿಗು örigu. 1. = ಉರುಗು 1, etc. To be bent, to incline, to bow down; to be crooked, to be distorted; - to recline, to lean upon; to lie down; to fall down; to rest, to sleep (ಸುಪ್ತಿ ಸ್ಮದ. Dh.; My.; Tu. ಬರಗು, ಬಲಗು; T. ಉರುಗು, M. ಉರು; T. ಉಗ್ಗು, ಬಗ್ಗು, ಬದಗು, ಬದುಗು). See Smd. 27; Bp. 22, 12; 58, 60; Riv. 2, 38; Riv. 2, after 42; J. 8, 9; 19, 16. 31. 50; 20, 18. 88; 25, 60; 26, 7; 29, 49; 30, 35; 31, 58; B. 3, 37.

ಒರಿಗು örigu. 2. = ಉರುಗು 2, etc. Being bent, crooked, etc.; a bend, etc. 2, a semi-circular cushion to lean the back against (My.). See Prv. a. ತದಗು 2. - ಬದಗು. - ಅ 8. A man with a wry mouth (S. Mhr.). - ಬದಗು ದಾಯವ. = ಬದಗು. (S. Mhr.). - ಬದಗುದಿಮ್ಮು. = ಬದಗು No 2. (My.). - ಬದಗುರ್ದಾರ. - ಉರ್ದಾರ. A long cushion to lean the back against (My.).

ಒರಿಂಗು örāngu. = ಬರಗು 1, (C. Bp. 47, 48).

ಒರಿತು örātu. P. p. of ಬರೆ 1.

ಒದಿತೆ *ōratē*. = (ಉದಿತ), ಒದಿತೆ, ಒರ್ತೆ, ವರ್ತೆ. That oozes: a spring, a fountain (ಉತ್ತ, ಪ್ರವಹ Mr. 418); a hole dug in the dry bed of a stream, etc. where water oozes in (C.); a flow, as of blood (J. 21, 49); a liquid or fluid (ಪ್ರವ. ರಸ Nr.). See Bp. 47, 10. 20. 21. 26. 27. 49; J. 12, 34; 15, 2. — ಒದಿತೆಯ ಬೊಪ್ಪಿದೇವ. N. (Bp. 58, 12). — ಒದಿತೆಯ ವಿರಾಸಿದೇವ. N. (Bp. 37, 7). — ಒದಿತೆವೊನರ್. — ವೊನರ್. A stream produced by oozing (J. 25, 5).

ಒದಿತೆ *ōrantē*. = ಒದಿತೆ, etc. (Śmd. 48; ಬಜ್ಜರಕ್ಕೆ, ಬಗರಗೆ Kk. 56; ಪಕ್ಕಲಿ, ಬಗರಗೆ, ವಜ್ಜರ ಸೀ.; see ಬಜ್ಜರ).

ಒದಿತು *ōrapu*. (ಕರ್ಗ Śmd. II, o. r. ಕರ್ಗ; ಕರ್ಗ Kk. 77; ಒದಿತಿನೊಳ ಕಾಪ್ಪಿಯೊಳು ರಮ್ಯದೊಳು ರಂಗು ಎನಿಕು Śm. 83; Tē. ಉದಿತು, ಒದಿತು, beauty).

ಒದಿಲ್ *ōral*. 1. To be attached to, to love (ಸ್ನೇಹ Śmd. Db.; ಪ್ರೀತಿ Śm. 107; T. ಉದಿಲ್, nearness; friendship; see ಉದಿ). ಒದಿಲ್ವನ್ ಎನ್ನು, ಕೂರ್ತಂ (Śmd. II). ಒದಿಲ್ವಂ (ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟಂ Kk. 80). ಒದಿಲ್ವರ್ (ಕೂರ್ತಂ, etc. Kk. 29; Śm. 75). ಒದಿಲ್ವದು (ಒದಿಲ್ವದು Ct. II, 92). See s. ಮುದ್ದುಗೆಯ್; ಸಿವ. 1, 77.

ಒದಿಲ್ *ōral*. 2. Attachment, love (ಕಾಪಲ್, ನೇಹಂ, ನಲ್, ಕೂರ್ತಂ Śm. 75; Kk. 30).

ಒದಿಲ್ *ōral*. 3. = ಒದಿಲು 1, ಒದಿರು, ಬಿರ್ಲ, ಬರ್ಲೆ. To cry out from pain, to scream, etc. (ವೇದನ ಧ್ವನಿ Śm. 7; Tē. ಬದಿಲು; Tu. ಉದಿಲ್, ಬರಲ್, the ploughman's song; T. ಉದಿಮು, to snarl, etc.). P. p. ಒದಿಲ್ವು (J. 28, 35). ಒದಿಲ್ವರ್ (19, 18). ಒದಿಲ್ವಿದೆ (19, 26). See Grj. 4, 69; Bp. 20, 22; 32, 42. 43; 36, 14; 37, 21; 50, 7; 52, 15; 60, 28. 30; J. 19, 39; 24, 58; 26, 63; 28, 35; 31, 59. 60.

ಒದಿಲ್ *ōral*. 4. = ಒದಿಲು 2. An outcry, scream, shriek, snarl, etc. ಒದಿಲ್ವನೆಯವನು (ಅನೌಮ್ಯಸ್ವರ, ಅಸ್ವರ Nr.).

ಒದಿಲಿಸು *ōralisu*. = ಒದಿಲ್ವು. (My.).

ಒದಿಲು *ōralu*. 1. = ಒದಿಲ್ 3, etc. (My.). P. p. ಒದಿಲಿ (Bb. 1, 8, 90; 1, 10, 37). ಒದಿಲುವ ತಿಲದವನು (ರವಣ, ತಬ್ಬನ Nr.). See Bp. 15, 22; 45, 27; 47, 45; 48, 25; Bh. 3, 13, 28.

ಒದಿಲು *ōralu*. 2. = ಒದಿಲ್ 4. (My.).

ಒದಿಲುಹ *ōraluha*. Crying out, etc. ಬೇಡೆನ್ನು ಒದಿಲುಹ (ಅಕ್ರೋಶನ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ Nr.).

ಒದಿಲೆ *ōralē*. Oozing; soreness with a watery humour. — ಒದಿಲೆಗಣ್ಣಿನವನು. — ಕ. A clear-eyed man (ಕ್ರಿನ್ನಾಕ್ಷ, ಚುಲ್ಲ, ಚಿಲ್ಲ, ಪಿಲ್ಲ Nr.). — ಒದಿಲೆಗಾರ್. — ಕಾರ್. A foot affected with elephantiasis (ಶ್ಲಿಪದ, ಪಾದವಲ್ವೀಕ Hlā.).

ಒದಿಲ್ವು *ōralēu*. To cause to cry out from pain, etc. (J. 24, 8).

ಒದಿವು *ōravu*. (= ಒದಿತೆ). A spring; a flow, etc. (J. 12, 31; My.; M. ಉದಿತು, ಉದಿತೆ, fountain, spring; superfluous water, e. g. in rice-fields; T. ಉದಿವು, spring of water, well). ನೀರಿನ ಒದಿವು (ನಿರ್ದುರ್ವ G.).

ಒದಿಳು *ōraḷu*. = ಒದಿಲ್ 3, etc. (S. Mhr.; My. occasionally).

ಒದಿಸು *ōrisu*. = ಹೊದಿಸು. (My.).

ಒದಿತಿ *ōrē*. 1. To ooze, to ooze out, to spring, to drip, to exude, to flow (ಪ್ರವಹ Śmd. Dh.); to be wet, moist, or damp (ಅರ್ವ Śm. 116; Tē. ಉದಿ, M. ಉದಿ; T. ವೊಟ; Tu. ಉಯಿಲು, ಉಟು, ಉಟು; see ಉಟು 1, ಉಟ್ಟಿ 2, ಉಟಿ 1, ಬಜ್ಜರ, ಬಜ್ಜೆ, ಬಸರ್ 1). P. ps. ಒದಿತು, ಒದಿತು. ಒದಿತು ಹರಿವ ಹಳ್ಳ (ಸ್ವೀತರ್ Nr.). See Bp. 58, 49; C. Bp. 11, 6; J. 13, 60; 26, 14.

ಒದಿತಿ *ōrē*. 2. (fr. ಉಟು). That in which something is lodged: a sheath, a scabbard (ತಪ್ಪ ಕೋಶ Śmd. Dh.; Śm. 116; ಕೋಶ, ಪ್ರತ್ಯಾಕಾರ, ಖಗ್ಗಪಿಧಾನ Hlā.; ಕೋಶ, ಖಡ್ಗಾಭ್ಯಾಧನ Nr.; ಪ್ರತ್ಯಾಕಾರ, ಕೋಶ Mr. 298; J. 30, 14; Bb. 5, 1, 41; C.; Tē.; Tu. ಬರೆ; M. ಉದಿ, T. ಉದಿ; T. ಉದಿ, to stay, lodge). ಅಟಿಯ ಒದಿ (Śmd. 75). ಕಯ್ಯವನ ಒದಿ (ಕೋಶ, ತಪ್ಪಪಿಧಾನ Nn. 52). — ಒದಿಗರ್. — ಕರ್. To draw a sword, etc. (Rāsv. 6, after 11; 13, after 77). — ಒದಿಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To sheath (Rām. 3, 6, 51; My.).

ಒದಿತಿಗಾರಿ *ōrē-gāra*. (Śmd. 235. 121). A sheath-maker.

ಒರ್ *ōr*. = ಒರ್ 1, etc. One, etc. (Śmd. 221). — ಒರ್ವ ದಿತೆ. One kuḍitē. ಒರ್ವದಿತೆನೀರ್ (Śmd. 89. 345). — ಒರ್ವ ದಿತೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To take one kuḍitē (Bp. 14, 10). — ಒರ್ವಯ್ಯ. To olasp, to grasp. ಒರ್ವಯ್ಯ ಬಿಲ್ಲುಮ್ ಅಮ್ಬುದುನ್ ಉರ್ವಳ್ಳರ್ (Śmd. 79). — ಒರ್ವದಿಸು. — ಕುದಿಸು. To bend to one side, to bend (v. i., Bp. 6, 20; J. 3, 9; 4, 35; 15, 41; see s. ಪಡು 3). — ಒರ್ವನ. The one-toothed: Vināyaka (Śm. 4). — ಒರ್ವತ್ತು. (Śmd. 79, o. r. ಒರ್ವತ್ತು). One mouthful or morsel. — ಒರ್ವದಿ. (Śmd. 222). One word. 2, a kind of pōḷikē (Kāvy. III, 2, B, 82 seq.). — ಒರ್ವದಿ. One grasp, one, or a, handful. — ಒರ್ವದಿಗೂಡ್. — ಕೂಡ್. One handful of rice (Śmd. 222). — ಒರ್ವದರ್. (Śmd. 222). One name. — ಒರ್ವದರ್. (Śmd. 196. 222). A, or at the, first beginning; at first; early in the day. ಎಳ್ಳೆಳ್ಳೆಯ ನೆಗದ್ವಿ, ಒರ್ವದರೊಳೆ, ಕು ಕೂ ಕೋ ಎನ್ನು, ಕೋದಿ ಕೂಗಿದುವಾಗರ್ (Śmd. 19. 68; Kāvy. I, 1a, 11). ಒರ್ವದರ್ (Abb. P. 13, after 66).

ಒರ್ವದರ್ *ōrgādar*. (Śmd. 50).

ಒರ್ಗು *ōrgu*. = ಒರ್ಗು 2, etc. A joining; a heap, a mass, a multitude, an assemblage, a row (ಒಂಗುಳಿ, ತರಳ್ಳಿ, ನೆರವಿ, ಮೊಗ್ಗರ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ತಿನ್ನಿಣಿ, ತಿಮ್ಮಲ್, ವಂಗಡ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Śm. 54; ಗಡಣ 84; Rāsv. 5, 28). 2, (fr. ಉಟ್ಟು) attachment, intimacy (ಅಪರಂಜಯ Śm. 84). — ಒರ್ಗೊಡೆ. — ಒಡೆ. To break away from the company, to turn aside. ಒರ್ಗೊಡೆಯದಿರು! ಒರ್ಗೊಡೆಯದಿರು! (Rāsv. 5, 121).

ಒಟ್ಟು *ōrtu*. 1. = ಒರಟು 1, etc. (My.).

ಒಟ್ಟು *ōrtu*. 2. = ಒರಟು 2, etc. (My.).

ಒರ್ತಮಾನ *ōrtamāna*. = ವರ್ತಮಾನ. (My.).

ಒರ್ತೆ *ōrtē*. = ಒದಿತೆ, etc. (My.; ಕೂರ್ತಂ G.).

ಒರ್ಪು *ōrpu*. (ōrpu). 1. = ಒಪ್ಪು 1. (C. v. 224).

ಒರ್ಪು *ōrpu*. 2. Strength, firmness, durability, coarseness (of cloth, T. ಉರಪ್ಪ; R.; see ಉರಟು 1).

ಒರ್ಬ orba. = ಒಬ್ಬ q. v., etc. ಒರ್ಬಂ, ಇರ್ಬರ್ (Smd. 122).
ಒರ್ಬ ಅವನಿಪಂ (Bp. 22, 1). ಅವನಿಪನ್ ಒರ್ಬಂ (22, 28). ಅರ
 ಸನ್ ಒರ್ಬಂ (46, 5). ದಾಲನ್ ಒರ್ಬನ್ (50, 21). ಒರ್ಬ ಕೋವಿ
 ದನು (57, 21). — ಒರ್ಬನೆ = ಒಬ್ಬನೆ. ಒರ್ಬನೆ ಸುತಂ (Bp. 48,
 10). — ಒರ್ಬರೋರ್ಬರ್. = ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ್. (Bp. 12, 56; 61, 37).
 — ಒರ್ಬಳ್. = ಒಬ್ಬಳು. (Bp. 25, 9; 35, 25). — ಒರ್ಬೋರ್ಬ. =
 ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ. ಒರ್ಬನೋರ್ಬನೆ (Bp. 54, 33).

ಒರ್ಬಳಿ orballi. = ಒಬ್ಬಳು. (Grj. 1, 60; 10, 85). — ಒರ್ಬಳ
 ಕೋರ್. — ಕೋರ್. To become united (Riv. 1, 61).

ಒರ್ಬಳಿಸು orballisu. = ಒಬ್ಬಳಿಸು. (Grj. 4, 87).

ಒರ್ಬ or-mb. = ಒಮ್ಮೆ, q. v. (Smd. 243; ಒಮ್ಮೆ Öt. I, 67;
 II, 76; ಎಣಿಸುತಹ ಸೂದ್ Kk. 62; ಒನ್ನು ದಾರಿ Smd. Cm. 122.
 278. 285. 363). ತಳರ್ಗಲನ್ ಒರ್ಬ, ಪುಗುಡಿಯನ್ ಒರ್ಬ, ಪ
 ಸುಮುದಿಯನ್ ಒರ್ಬ, ಕಾಯ್ಲನ್ ಇರದೆ ಒರ್ಬ, ಪಣ್ಣಿಲನ್
 ಅದು ಒರ್ಬ ಜನಕ್ಕೆ ಮನಸ್ತಮೋದಮಂ ಬಳಯಿಸಿ, ಮಾಣದೆ ಇತ್ತು
 ಸವಿಯಂ, ಕವಿಗೆ ಒಲಗಿಸಿತ್ತು ಕೋಕಿಲರವದೆ ಒರ್ಬ, ಭೃಂಗರುತದೆ
 ಒರ್ಬ, ಶುಕಸ್ವರದೆ ಒರ್ಬ ಮಾಮರಂ (Öpr. 7, 48). See Smd.
 13. 127. 150. 182; Grj. 1, 26; Riv. 4, 86; 9, 25; 13, 21.
 — ಒರ್ಬಯುಂ. = ಒಮ್ಮೆಯುಂ. (Bp. 1, 27).

ಒರ್ಬ orlu. = ಒರಲಿ 3, etc. (My.).

ಒರ್ಬ orva. = ಒರ್ಬ, etc. ಒರ್ಬಂ, ಇರ್ಬರ್, ಮೂವರ್ (Smd.
 158; see 112). Its conjugation appears 257. 258. ಸತ್ತ
 ಎಗೆ ಒರ್ಬ ಗರ್ವಂಧು ತಾನುಂ ರೋಳಿ ಅಗರ್, ನಿಜಂ ಧರಿಯೋ
 ದಾತರು ಪುಟ್ಟರೇ (Sä. 8). ಲಕ್ಷ್ಮೀತನಮ್ಮ ಒರ್ಬನು (J. 1, 11). ಧಾ
 ಮರ್ಕಂ ಮುನ್ನೆ ಒರ್ಬನ್ ಉಣ್ಣು, ಕೇರಳದೇತದ ಅವನಿಪಂ (28, 14).
 ಒರ್ಬ ಧಾತ್ರಿ (28, 18). — ಒರ್ಬನೆ = ಒರ್ಬನೆ (Smd. 57). — ಒ
 ರ್ಬರೋರ್ಬರ್. = ಒರ್ಬರೋರ್ಬರ್. ಒರ್ಬರೋರ್ಬರ್ ಮುಂದುವರು
 (ಅಹಮತಮೇ Hiä.; Mr. 464). — ಒರ್ಬಳ್. ಒರ್ಬಳು. = ಒರ್ಬ
 ಳ್. (Mr. 8. ಒಪ್ಪಳ್ಳಿ; Bp. 5, 48; J. 21, 27).

ಒರ್ಬ orsu. = ಒರಸು 1, etc. (My.).

ಒರ್ಬ orl. = ಒರಲಿ 3, etc. ಒರ್ಬಳ್ (Bp. 51, 72).

ಒರ್ಬ orlu. = ಒರಲಿ, etc. ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಒರ್ಬ (ಕುಣ್ಣಿ ಕೆಗೆ G.).
 ಒರ್ಬಳು. = ಒರಳುಳು. (My.; ಉಡುಪು G.).

ಒಲೆ ol. 1. = ನಲೆ. To be pleased; to desire, to
 will; to like; to love (ಉಡುಪು Smd. I; ಒರಲಿ Öt. II,
 92; ಇಚ್ಛೆ ಬರ್ Smd. Cm. 261; T. ಒಲೆ, ಒಲ್ಲು; Tē., M. ಒಲ್ಲು).
 P. p. ಒಲ್ಲು (Smd. 261); negative participle ಒಲ್ಲದೆ (87);
 first person singular of the negative ಒಲ್ಲೆಂ, commonly
 ಒಲ್ಲೆ; third person ಒಲ್ಲಂ, commonly ಒಲ್ಲ. ಸಿರಿ ಒಲ್ಲಳೆ ಪುಡ್ಡ
 ಎದ್ದರಂ? (Smd. 109). ನೋವಾರಣಮ್ ಒಲ್ಲದೆ ಒಕ್ಕ ದಧಿಪಾಣ್ಣ
 ರಚ್ಚಿಮೇ? (Liliv. 3, 4). ರೋಕಯಾತ್ರೆಯನ್ ಒಲ್ಲೆಂ (J. 26, 26).
 ಒಲ್ಲೆ (ನಿಜೆ ನಿಜೇಧ Si. 469). ನಲ್ಲನ್ ಒಲ್ಲೇ ಒಲ್ಲ. ನಲ್ಲಕ್ಕಿಮೋನೊಲ್ಲ,
 ರಲ್ಲನೆ ಒಲ್ಲ, ಮೊಸರೊಲ್ಲ; ಯಾಕೊಲ್ಲ? ಇಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೊಲ್ಲ (Sip.).
 ಪಾರ್ಲ ಒಲ್ಲದೆ (J. 28, 4). ಯಾಕಾಗ್ವೊಲ್ಲದು, why not? (B. 2,
 7; vulgarly — ವಲ್ಲದು). ಬೆರ್ರಾ ಕೊದರಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೊ ಕೇಳೊಲ್ಲ
 (2, 17). ತನ್ನೆ ಹೇರಿದ್ದು ನನಗೆ ನೆಪ್ಪಾಗೊಲ್ಲದು (3, 38). ಅವರ
 ದಾಯಿಯನ್ನೆ ಮಾತುಗಳೇ ಹೊದಿದರೊಲ್ಲವೆ (3, 83). ನಿಮಗೆ ದಾರಿ
 ಸಿಗೊಲ್ಲಮೇ? (3, 123). ನಾನು ಹರೋ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯುವದು ನ
 ನಿಪ್ಪ ಅಗೊಲ್ಲದು (5, 197). ಒಲ್ಲದ ಗಣ್ಣಿಗೆ ಬೆನ್ನೇರಿ ಕಲ್ಲು (Prv.).
 ಮೇಲೆ ಒಲ್ಲದ ಗಿಡ (ವೈದ್ಯಮಾತೃ Si. 147). See Bp. 2, 3, 9; 5,
 38; 9, 34; 13, 10; 24, 65; 40, 12; 42, 7; 47, 21; 50, 48;
 53, 33; 54, 1; 57, 64; 59, 11; 60, 5. 24. 33; Öt. II, 26;
 Riv. 5, 133; 12, 23; 13, 45; Sēv. 1, 84; J. 31, 33; Rām.
 13, 5.

ಒಲೆ ol. 2. = ಒಲು, ಬಿಲಿ 1, ಬಿಲು 2, (ಫೀಲಿ 2), ಫೀಲಿ, ಫೀಲು,
 ಫೀಲಿ. Likeness, correspondence, equality;—
 like, as; as if; so that. ಬೆಳ್ಳಿಯೋ (J. 26, 17).
 ಪುಣ್ಣದ ಒಡರೋ (28, 55). ಮೃಗಧರನೋ (28, 58). ದುರ್ದಿನ
 ದೋ (Rāghc. 17, 64). ಕಾಲಮಂ ಕಳೆವೋ (J. 28, 2).

ಒಲೆ ol. 1. = ಒಲವೆ. — ಒಲವಡಿಸು. — ಪಡಿಸು. To cause one's
 self to experience pleasure, to be pleased (Bp. 44, 30).

ಒಲೆ ol. 2. A P. p. of ಒಲಿ 2, in ಒಲ ಕೊಳ್ಳು. (My.; ಒಲ
 ದಾಡು G.).

ಒಲಕೆ olakē. = ಒನಕೆ. (My.).

ಒಲಗಾಲಿ ol-gāra. An amiable man.

ಒಲಗಾರ್ತಿ ol-gārti. (Smd. 246 Mqb.). An amiable
 woman.

ಒಲತೆ olata. = ಒಲಿತ. (My.).

ಒಲದು oladu. = ಒಲಿದು. A P. p. of ಒಲಿ 1 q. v., & 2
 (My.).

ಒಲಪು olapu. (fr. ಒಲಿ 2). = ಒನಪು. Moving the body
 in a foppish manner, affectation in walking,
 etc., foppishness, dandyism, coquetry (J. 7, 6;
 My.).

ಒಲಪುಗಾಲಿ olapu-gāti. = ಒಲಪುಗಾರ್ತಿ. (My.). ಒಲಪುಗಾ
 ತಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಾ ಹಿತ್ತಲು (Prv.).

ಒಲಪುಗಾಲಿ olapu-gāra. A fop, a dandy (My.).

ಒಲಪುಗಾಲಿಳು olapu-gāralu. = ಒಲಪುಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಒಲಪುಗಾರ್ತಿ olapu-gārti. = ಒನಪುಗಾರ್ತಿ. A coquette
 (My.).

ಒಲವರ olavara. = ನಲವರ. Pleasure, etc. (ಒಲವ
 Bhn. 42, o. r. ನಲವರ; Bh. 8, 16, 26; 8, 23, 25); — allur-
 ing charm (Bp. 40, 58). — ಒಲವರಂಗೋಳ್. — ಕೋಳ್. To
 take pleasure in, to side with (ಪಕ್ಷಸ್ವೀಕಾರ Smd. Dh.,
 o. r. ವ.).

ಒಲವು olavu. (Smd. 247). = ಒಲಿ 1. Pleasure, com-
 placency;—kindness, favour, grace (ಒಲವರ
 Bhn. 42; My.). ಕೆತ್ತರನ ಒಲವೆ (Smd. 62). ತ್ರಿಣೇತ್ರನ ಒಲ
 ಎನ್ನೆ (72). See Grj. 10, 95. 116; Bp. 1, 56; 26, 40; 27,
 76; Pril. 3, 26; Riv. 4, 118; 13, 71; Rām. 14, 2; 26, 23;
 J. 2, 2; 5, 1. 71; 6, 34; 11, 7. 22; 27, 22; 30, 42. 54; 34,
 45. — ಒಲವಾನ್. — ಅನ್. To obtain or experience pleasure
 (Bp. 14, 5). — ಒಲವಲರ್. — ಅಲರ್. Pleasure to bloom or
 to become great (Bp. 50, 12). — ಒಲವಣ್ಣು. — ಉಣ್ಣು. Plea-
 sure to arise (Bp. 42, 1; 53, 48). — ಒಲವತ್ತು. — ಎತ್ತು. To
 assume pleasure: to be pleased (Bp. 36, 81; 60, 9). —
 ಒಲವಾಣ್ಣು. — ಒಣ್ಣು. To be linked to pleasure (or pleasure
 to be linked to): to be pleased (Bp. 34, 18; 49, 80; 54,
 64; 59, 49).

ಒಲಸು olasu. = ಒಲಿಸು. (My.).

ಒಲನೆ olasē. = ಒಲನೆ, ನಲನೆ, q. v., ನಲನೆ. (My.).

ಒಲಹು olahu. Swinging to and fro; a swing
 (ದೋಲು, ಪ್ರೇಮೋಲನ Mr. 461).

ಒಲಿ oli. = ಒಲಿ 1. To be pleased, to be favour-
 able; to be pleased with; to desire; to like,

(My.; Tu.); to be apt, to be fit (see *śmd.* s. ಒಲೆ 1). ಒಲಿದನ್ನೆ ನಡವನ (ಸ್ವತಸ್ತವ್ಯತಿ, ಪ್ಯತ್ಯಾನ (Hla.). ಒಲಿದನ್ನೆ ನಡವನ (ಸ್ವತಸ್ತವ್ಯತಿ Mr. 452). ಅದಾತು, ಸೋಮೇಶನ್ ಒಲಿದು ಇತ್ತ ಅನಾ ಹತಮತಿಯ ಕುಡುಪನ ಅಧಿನವಮಂಗಂ (Mr. 7). ಇತ್ತರಪಾಕವನ್ ಒಲಿಯದೆ (Bp. 3, 2). ಮಾತಿಂಗ ಒಲಿದು (11, 3). ಇಬ್ಬರ ನಿಷ್ಠೆಗೆ ಲಿಗೆ ಒಲಿದು (27, 62). ತುವಮಂ.. ಒಲಿದನಿತನ್ ಅರ್ಪಿಸಿ (32, 30). ಒಲಿದಳು ನಿನಗೆ (42, 7). ನಿನಗೆ ಮೃಡನ್ ಒಲಿಯನೇ? (44, 9). ಒಲಿದನಿತನ್ ಆರೋಗಿಸಿದವಂ (59, 13). ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೃಡನ್ ಒಲಿದು ಮೆಚ್ಚುವನು (60, 60). ದೇವನ್ ಒಲಿದಾತನೇ ಜಾತ (Sp.). See Bp. 11, 10; 22, 25; 43, 19; 46, 19, 47; 50, 48; 54, 73; Lliv. 3, 6; Bh. 2, 13, 11. 37; Rām. 26, 24; J. 1, 6; 2, 47; 3, 10; 5, 44; 6, 15; 16, 12; 34, 47. 2, to be pleasant, agreeable or fit. ಪಕುಗಳಿಗೆ ಒಲಿದ ಶಾವನೋಕ್ (Bp. 43, 72). — ಒಲಿ ಒಲಿ. rep. (Bp. 6, 26; 57, 45; Rāgho. 17, 66).

ಒಲಿಪು ṛlipu. = ಒಲಿಪು. (My.).

ಒಲಿಮೆ ṛlimē. = ಒಲಿಮೆ, etc. (Bp. 11, 28; My.; Tē. ಎಲಿಮ).

ಒಲಿಸು ṛlisu. = ಒಲಿಸು. To cause to be pleased, etc. (My.). See Bp. 5, 50; 12, 26; 16, 31; 27, 49; 40, 40; 41 sum.; 42, 15. 17. 20; 44, 43. 44; 51, 47; 54, 61; 59, 55; Rām. 28, 27; J. 6, 15. ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಒಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ (B. 5, 289). — ಒಲಿಸೋಲಿಸು. rep. (Bp. 6, 30).

ಒಲಿಸೆ ṛlisē. = ಒಲಿಸೆ, etc. (My.).

ಒಲು ṛlu. = ಒಲೆ 2, etc. (Bp. 37, 54; 58, 49; J. 6, 35; 17, 66. 72).

ಒಲುಮೆ ṛlumē. = ಒಲಿಮೆ, ಒಲುವೆ, ಒಲೈ. Pleasure; affection, love, favour, kindness; royal protection (ಪ್ರಸಾದ, ಪ್ರಣಯ Nr.; ಪದ Mr. 267; My.). See Bp. 4, 59; 18, 79; 29, 15; 35, 22. 26; 40, 78; 42, 15. 20; 51, 76; 61, 23; Rāgho. 17, 70.

ಒಲುವೆ ṛluvē. = ಒಲಿಮೆ, etc. See Sp. s. ಪಂಜು.

ಒಲೆ ṛlē. 1. = ಒಲಿ 1. (My.; ಛೇತ್ಯದಿಂ ಬರೆ *śmd.* 209 Cm.; Tu. ಒಲ, Tē. ವಲಿ). P. ps. ಒಲಿದು (Bp. 50, 4), ಒಲಿದು (14, 12; 24, 9).

ಒಲೆ ṛlē. 2. (= ಒಲೆ). To swing (v. i.), to wave, to shake, to tremble; to move (ಅನ್ವೇಷಣ *śmd.* Dh.; ಮಸುಕು *śm.* 108; My.; Tē.; M. ಉಲೆ; T. ಉಲೈ, ಒಜ; cf. ಅಲೆ 1, ಉಯ್ಯಲೆ, ಉಲುಕು 1). ಅಲಮ್ ಒಲಿದುದು (Lliv. 3, 3; see s. ಪದು 3). See Grj. 9, 25; Bp. 18, 2; 24, 44; 26, 13; 32, 24; 38, 16; Rēv. 13, 45; Sēv. 1, 33; Pril. 3, 25. 2, to hang or bend to one side, as a wall, a tree, etc. (C.; Bp. 40, 77), as the body (Bp. 17, 2); cf. ವಾಲು. 3, to move in a swinging manner, i. e. to move with artificial appearance or show (Bp. 29, 3). 4, to shake (v. t.), etc. (ṛ. Bp. 46, 13; J. 3, 6; 7, 32; 18, 47), to bend (J. 5, 60). — ಒಲೆ ಒಲೆ. rep. (Bp. 29, 3; 36, 35; J. 27, 51). — ಒಲಿದಾಡು. -ಅಡು. To swing or move about, etc. (v. i. & v. t.; My.). ಮದಿದುಮ್ಬಿಗಳ ಗಾನಕ್ಕೆ ಕೊರಲನ ಒಲಿದಾಡುವನ್ನೆ ಒಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ ಒಲಿದಾಡುವ, ಪೊವ್ವಣ್ಣಮ್ ಎಸವ ಕಲಿಸುತ್ತೀ (J. 8, 7).

ಒಲೆ ṛlē. 3. = ಉಲಿ 2. (ಬಗ್ಗು, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಡಪ್ಪರಣೆ Kk. 42). — ಒಲಿದಾಡು. -ಕುಡು. To sound (see *śmd.* s. ಬಲೋನಿ).

ಒಲೆ ṛlē. 4. A fire-place (unconnected with a chimney), of which there are three kinds: 1, the first one is composed of three rough stones two of which form the sides and one the back, and is always made in hath-rooms, court-yards, gardens, stables, and by the way-side, occasionally also in kitchens. A fire is made between the stones, and a pot placed over them. 2, the second one (ಒಣ್ಣಲಿ) has the same triangular form and is equally broad and high (about one foot), but is constructed of mud or clay, and always adjoins to the wall of a kitchen. 3, the third one (ಚೋಡುಕೋಡೋಲಿ) differs from the second only in so far as it is elongated to both sides. A hollow passage within connects the elongations with the fire, and conveys its heat to two extra-pots placed on the openings (ಕೋಡೋಲಿ) of their surface. Not unfrequently only one such elongation is made for one extra-pot, when the fire-place is called ಒಣ್ಣಿಕೋಡೋಲಿ. Occasionally the second kind of fire-place is constructed of clay in a portable shape (ಅತ್ತನ್ನಕ *śmd.* Dh., *śm.* 108; ಹುಲ್ಲಿ, ಅತ್ತನ್ನಕ, ಉದ್ದಾನ್ನ, ಅಧಿಪ್ರಯನಿ Hla.; Mr. 211; Si. 305; C; Tu., M. ಉಲೆ, T. ಉಲೈ, Tē. ಪೊಯ್ಯ; cf. ಉಲಿ 1, ಉಲೆ, ಉಕ್ಕು 3). ಒಲಿಯೋಡನೆ ಮುತ್ತುಗಾರೋಕ ನರೆ ಬರ್ಪನ್ನೆಗಮ್ ಇರು! (*śmd.* 294). ಉಲಿಯುವ ಒಲೆ (B. 5, 144). ಒಲಿಯ ಮೇಲೆ ನೀರ ಕಾಯುವ ಪಾತ್ರೆ (5, 144). ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳೊಳಗೆ ಪಾಕ, ಒಲಿಯ ಮೇಲೆ ಎದಿಸಿ (4, 203). ಅಟ್ಟಿ ಒಲೆ (Rēv. 5, 34). ಒಲೆ ಸೊಟ್ಟಾದರೆ ಬದನೆಕಾಯಿ ಬೇಯದೇ? (Prv.). ಸೀಂ ಎತ್ತಲೆ, ಒಣ್ಣಿ ಕೋಡೋಲಿ, ಒಣ್ಣಿಲಿ, ಕೋಡೋಲಿ, ಗುಣ್ಣಿಲಿ, ಗೂಡೋಲಿ, ಹರಿಪ್ಪಲಿ; Prva. s. ಒಲೆ & ಮನೆ; Grj. 9, 25; Rām. 6, 10, 27; Dp. 158, 1. — ಒಲಿಗುಣ್ಣು. The three stones of which an ṛlē consists (My.). ಅದಿ ಸತ್ತ ಮದಿಕೆಗೆ (ಅದಿಯನು) ಚೋಡಿಸಿ, ಒಲಿಗುಣ್ಣು ಹೂಡ ದಾರದು (Dp. 3). ರಸವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಣದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಗಳೊಳಗೆ ಪಾಕ, ಒಲಿಗುಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು, ಬುಡಕ್ಕೆ ಉರೀ ಹಚ್ಚಿ (B. 3, 46). See Prv. s. ಮೆಲು. — ಒಲಿಗುಣ್ಣು. -ಕುಪ್ಪು. A hall of oley for shutting one or both of the side-openings of an ṛlē (My.). — ಒಲೆ ಹೂಡು. (or ಒಲಿಗುಣ್ಣು). To put three stones together to form an ṛlē (C.). — ಒಲೆ ಹೂಡಿಸು. To kindle a fire (My.). ಒಲೆ ṛlē. 5. = ಪೊಲೆ 1, etc. To appear, to come to light (Tē.; R.; see ಉಕ್ಕು 3).

ಒಲೆ ṛlē. 6. (fr. ಒಲೆ 2). = ವಲಿ 2. The act of swinging, etc. (ತೂನೆ, ತೂಗು, ಅಲ್ಲಾಡು, etc., ಕಮ್ಪನ *śm.*).

ಒಲಿತೆ ṛlēṭa. = ಒಲಿತ. Swinging (My.).

ಒಲೈ ṛlē. = ಒಲಿಮೆ, etc. (My.). ದ್ವಿಪದ ಒಲೈ ಇರಲುಂ (further when there is—) ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾಂ ಬದವಂ ಒಲ್ಲಿದನ್ ಅಗನೇ? (Sē. 44). — ಒಲೈವೆಡು. -ವೆಡು. Pleasure to be got, etc. (V. 23, 3).

ಒಲ್ಲನೆ òllanē. = ಒಯ್ಯನೆ. (Ct. I, 55; Abh. P. 10, after 200; 14, 138; Tē.).

ಒಲ್ಲಿ òlli. A small dōtra (ಉದ್ಗಮನೀಯ, ದೋವರ್ಪ Mr. 343; C.; M., Tu.; Tē. ಒಳ್ಳೆ, ವಳ್ಳೆ). See Sp. s. ಒಲ್ 1; B. 3, 80. ಒಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡು! (Prv.). — ಒಲ್ಲಿನಾಟು - ಮಾಡು. Making show with a gracefully arranged òlli (My.; To.).

ಒಲ್ಲಿ òllē. See s. ಒಲ್ 1.

ಒವರ್ಣ ò-varṇa. = ಒವಾರ. (Śmd. 67).

ಒಸ òsa. = ಹೊಸ. (My.).

ಒಸಗು òsagu. = ಹೊಸಗು. (My.).

ಒಸಗೆ òsagē. 1. (fr. ಒಸೆ). = ಒಸಗೆ, ಹೊಸಗೆ 1, etc. Joy; a joyful occasion, a feast, a festival (ಉತ್ಸವ, ಮಹಸ್ವ, ಕ್ಷಣ Hīā.; ಉತ್ಸವ, ಕ್ಷಣ Mr. 452; My.). See Bp. 4, 11; 21, 6; 28, 22, 23; 32, 14; 36, 11; 37, 5; 53, 11; 57, 38; 58, 29; Bh. 2, 13, 44; 8, 23, 8; J. 31, 14, 64; Rāv. 8, after 5; 10, after 57; V. 14, 44. — ಒಸಗೆವಡೆ. -ವಡೆ. A drum used on festive occasions (ಒದ್ದಣ Ct. II, 47; Sē.; J. 5, 2).

ಒಸಗೆ òsagē. 2. (fr. ಉಸಿರ್ 1p). = ಹೊಸಗೆ 2, etc. Speech, report, news (ಕರ್ತೆ Ct. II, 60; J. 19, 46; 23, 50; 30, 53; My.; Tu.). — ಒಸಗೆ ಕಳುಹಿಸು. To send news (My.). — ಒಸಗೆಯೇರಿ. -ಬೆರೆ. A palm-leaf on which a report is written (My.). ರಾಯನು ಮನದಿ ಘನಕರುಪಮಂ ತಾಳೆ, ಕೆನೆ ಮಾಲು ಸಕ್ಕರೆಯು ನೆರದ ಫೇರ್ ಅಯಿತೆನ್ನು, ರಸವಾದೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಫೇರಾಯಿತೆನ್ನು, ಒಸಗೆಫೇರಿಗಳನ್ನು ಬೆಸೆದನೆಗೆ ಕಳುಹಿದನು (Cōrakathē). — ಒಸಗೆವೇದ. -ವೇದ. To tell news (J. 18, 6). — ಒಸಗೆ ಹೇರು = ಒಸಗೆವೇದ. (My.).

ಒಸದಿ òsadi. = ಒಸರು, ವಸದಿ, ವಸರು. The gums (C.). ಹಲ್ಲುಗಳು ಒಸದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲುಗೊಟ್ಟು ಇರುತ್ತವೆ (B. 4, 84).

ಒಸದು òsadi. = ಒಸದಿ, etc. (My.).

ಒಸತಿ òsati. Tbh. of ವಸತಿ. (My.; Rām. 5, 8, 35).

ಒಸರ್ òsar. 1. = ಒಸರು 1. To ooze, to trickle, to flow gently (ಪ್ರವಾಹ Śmd. Dh.; ಕಸಿ Śm. 110; Tu.; cf. ಉಸು 1, ಒದಿ 3, ಒದಿ 1, ಒದ್ದು 1; ಸೋರ್. P. p. ಒಸರ್ಪ. ಒಸರ್ಪಮ (ರೇಣು, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಸ್ಪುತ, ಸ್ಪುತ Nr.). ಒಸರ್ಪ (Bp. 40, 70; 48, 30). See Bp. 12, 49; 53, 24; 61, 41; J. 21, 58; 24, 47; 28, 35. ಚನ್ನ ಶಾಸ್ತ್ರಮ್ ಒಸರ್ಪನಿರೆ ಗೋರಿಕಲ್ ಒಸರ್ಗುಮೇ ಬಿಲ್ಲಿಂಗೋ? (Jav. 1, 13). 2, to let ooze out, to emit. ರಸಮನ್ ಒಸರ್ಪ ಅಡ್ಡಗನ್ನಡದ ಹಲ್ಲುಮಂ. ಉಸುರ್! (Kk. 5).

ಒಸರ್ òsar. 2. = ಒಸರು 2. Oozing, etc. — ಒಸರ್ಗರ್. -ರ್. The oozing-stone: a kind of crystal (ಚನ್ನ ಗರ್, ಕುರ್ಗರ್ Ct. II, 112).

ಒಸರಿಸು òsarisu. To cause to ooze, etc. (My.).

ಒಸರಿಸುಹ òsarisuha. Oozing, etc. (ಸ್ಪಷ್ಟ, ರೇಣು Nr.).

ಒಸರು òsaru. 1. = ಒಸರ್ 1. (C.). P. p. ಒಸರೆ. ಒಸರುವ (Bp. 32, 21). ಒಸರೊ (= ಒಸರುವ, Bb. 1, 5, 9). See J. 8, 12, 27; 12, 38; 20, 20; 21, 31.

ಒಸರು òsaru. 2. = ಒಸರ್ 2. — ಒಸರುನೀರು. Oozing or trickling water. ಅಂಗದಿವ್ಯವಾರ ಒಸರುನೀರಿನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಒಸಲು òsalu. = ಫೊಸಲಿ, etc., ಹೊಸಲು. (My.).

ಒಸಿ òsi. = ವಸಿ, etc. A little (My.).

ಒಸಿಗೆ òsigē. = ಒಸಗೆ 1, etc. (My.).

ಒಸೆ òsē. To be delighted or joyful; to be delightful; to be suitable (ಪ್ರಸನ್ನ Śmd. Dh.; T. ಉಗ, ಉಜ, ಉಜರ್, ಉಯರ್, to be lifted up, big or elevated; to be glad, pleased; ಉವಗ್ಗಿ, ಒಗ್ಗಿ, joy; M. ಉವ, to jump up, exult; to love; cf. ಒ 4). P. ps. ಒಸೆದು, ಒಸೆದು (Bp. 18, 57). ಒಸೆದು (Śmd. 255). ಒಸೆವರ್ (245). See Śmd. 74, 258; Grj. 2, 60; 10, 106; Bp. 3, 33; 5, 38; 8, 18; 28, 3; 30, 5; 50, 14; 61, 40; Kk. 3; Śm. 9, 98; Rāv. 5, 133; 13, 43; J. 6, 16, 19; 15, 9; 28, 20. — ಒಸೆ ಒಸೆ rep. (Bp. 33, 9; 34, 4).

ಒಸೆಗೆ òsēgē. A gift, a present (ತೆ. ಒದವ, a gift; Tē. ಒಸಗು, to give; see ಫೊಗದಿ & ಒದ 2). ಸತಿಯುಂ ಪತಿಯು ಬೇಡ್ಪರಿಗೆ ಒಸೆಗೆಗಳನ್ ಒಸೆದು ಇತ್ತು (Bp. 8, 38).

ಒಳ òl. 1. = ಉಳ್ಳೆ 1, q. v. To be, etc. ಒಳಂ, ಒಳರ್ (Śmd. 292). ಒಳವು (5, 15, 23, 112, 292). ಒಳವೆ? (292). ಒಳನೇ? (288). ಒಳರೇ? (39). ಇದಕೆ ಎಳಸದ ರಾಕ್ಷಸಿಕರ್ ಒಳರೆ? (Ct. I, 1).

ಒಳ òl. 2. = ಉಳ್ಳೆ 2, ಒಳು 1. That is; that is true, good, nice, etc. (ನಿಗರ Ct. II, 24; T.). Its final is doubled before a following vowel (Śmd. 84). — ಒಳ್ಳನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. True or good Kannada (Śmd. 197). — ಒಳ್ಳಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Good poetry (Śmd. 89, 221). — ಒಳ್ಳಣ. A good quality, virtue (Ct. v. 5). — ಒಳ್ಳಣ್ಣೆಗೆ. True courage (Rāv. 1, 133). — ಒಳ್ಳಣ್ಣೆ. -ಗೊಣ್ಣೆ. A good bunob (Rāv. 10, 2). — ಒಳ್ಳಸ. Good fame (R.). — ಒಳ್ಳರ್. A beautiful leaf (or lotus, J. 18, 35). — ಒಳ್ಳುಡಿಗ. -ತುಡಿಗ. A nice garment; a nice ornament (Ct. in G. MS. v. 2). — ಒಳ್ಳೊಡವು. -ತೊಡವು. A beautiful ornament (Rāv. 11, 165). — ಒಳ್ಳೊರೆ. -ತೊರೆ. A beautiful beam (Rāv. 1, 70). — ಒಳ್ಳುಡು. A nice country (Abh. P. 16, 78). — ಒಳ್ಳುಡಿ. = ಒಳುನುಡಿ. A true, good, clever, or sensible word. ಕರ್ಣನ್ ಒಳ್ಳುಡಿ (Śmd. 138). ಒಳ್ಳಟ್ಟು ಮುಮ್ ಒಳ್ಳುಡಿಯುಂ (89, 221). — ಒಳ್ಳುಡಿವಾಡಿ. (Śmd. 235). = ಒಳುನುಡಿವಾಡಿ, q. v. ಎರಡಾತ್ಕಾಣಿ ಬದ್ಧಿಂ ಜಗದ್ವಲಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳುಡಿವಾಡನ್ ಅದ (217, 222 Mqb.). — ಒಳ್ಳುಡಿದೋದ. -ತೋದ. To exhibit good words (Rāv. 1, 146). — ಒಳ್ಳುಗೊಂಡರ್. A fine flower-bunob (Abh. P. 14, 198). — ಒಳ್ಳುತು. A good word (Ct. II, 98). — ಒಳ್ಳುತ್ತು. A true, real pearl. — ಒಳ್ಳುತ್ತುದೊಡ. -ತೊಡ. An ornament of true pearls. ಗಜಶರದಿ, ಪದ್ಧಿಯ ದಾದಿಯುಂ ಬೆಸರ್ವತ್ತು ಪಟ್ಟಿದ ಒಳ್ಳುತ್ತುದೊಡಗಳ... ಮಣ್ಣೆವೆಣ್ಣೆತಿಯರ್ (Rāgbbē. 17, 65). — ಒಳ್ಳೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Beautiful lustre (Rāv. 1, 77). — ಒಳ್ಳೆಳಿ. -ಬೆಳಿ. Suitable erotic movements, etc. (Rāv. 11, 83). — ಒಳ್ಳರರಿರಿ. -ಅರರ್-ತಿರಿ. To wander about in search of nice flowers (Rāv. 2, 39). — ಒಳ್ಳರ್. -ಅರ್. A good man or servant. (Śmd. 84, 214 Mqb.). — ಒಳ್ಳೆಹ. -ಇಹ. Truth or goodness being therein: true, good, nice, etc. ಒಳ್ಳೆಹ ಹಸು (ಗೋಮತಲ್ಲಿಕೆ Hīā.). ಒಳ್ಳೆಹ ನುಡಿ (ಸುವಚನ Nr.). ಒಳ್ಳೆಹ ನುಡಿಯುಳ್ಳತನು (ವಚನೇಶ್ವಿತ Nr.). ಒಳ್ಳೆಹ ನೋಟವು (ವಲ್ಲುವರ್ತನ Nr.). ಒಳ್ಳೆಹ ನಲ್ಲದ ಅರಸನುಳ್ಳೇಶ (ರಾಜಸ್ವನ್, etc. Nr.). ಒಳ್ಳೆಹ ಮಣ್ಣು (ಮೃತ್ಯು, etc. Hīā.). ಒಳ್ಳೆಹ ಕುದುರೆ (ಉತ್ತಮವಾಹ Nn. 12). ಒಳ್ಳೆಹ ಗತಿ (ಸದ್ಗತಿ); ಒಳ್ಳೆಹ ಗುಣ (ಸದ್ಗುಣ 66, 113). ಒಳ್ಳೆಹ ಕುಲ (ಸತ್ಕುಲ 129). See Nn. 25, 30, 68, 107, 114, 115, 116, 146, 160, 161, 168, 167; Bp. 21, 30; 55, 82; 58, 46. — ಒಳ್ಳುಣಿಸು. -ಉಣಿಸು. A good

meal; good food. (Śmd. 214). — ಬಳ್ಳೆಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Good, eatable oil, as that of ṣṭṭn, kusubh, etc. (C.).

ಬಳ ರ್ಲ. 3. = ಉಳ್ಳಿ 2, ಬಳು 2. That is hidden: the inside; inner; in; into; among; at; with; on; etc. (ಅಲ್ಲಿ Śmd. 145. 115; cf. ಉಳಿ 1). ಶ್ವೀಕೃತದೊಳ, ಶಾಸ್ತ್ರಮುಖದೊಳ (1). ಇದದೊಳ (3). ನಾಡುಗೊಳ (28). ಮಾತನೊಳ (61). ಸಮಗಗೊಳ, ಆತನೊಳ (143). ಕೊಳದೊಳ (145). ದೇವರೊಳ, ಕಾದುವರೊಳ, ಮೊಗದೊಳ, ಎರದೊಳ (163). ಕೊಡಲಿಯೊಳ, ಗದೆಯೊಳ, ಕಿವಿಯೊಳ (165). ಕೆಯೊಳ (145). ದಿವಸದೊಳ (167). ದಿನದೊಳ (262). ವಸದೊಳಮ್ ಆ ಸಂಪ್ರಿಯೊಳಂ (122). ಎಲ್ಲ ಅಂಗಮ್ ಎಲ್ಲ ಧನಮುಮನ್ ಎಲ್ಲ ನಡೆಯೊಳಮ್ ಎಲ್ಲ ತದೊಳಂ ಕುಡುಗ, ಎಮ್! (183. 208). ತಲೆಯೊಳ ಇದ್ ಮಾರಿಕಮಂ ಬೊಡಾಮಣಿ ಎಮ್ಮದು (Hā.). ಬಳಿ (Śm. 3. 19). See also Śm. 7. 20; Ōpr. 7, after 92; Rā. 5, 125; 6, after 11 and 24; 9, 26; 18, 10; 13, after 95; J. 19, 7; 33, 21. — ಬಳಕೆ. — ಅಕೆ. Control (My.). — ಬಳಿಟ್ಟಿ. — ಅಟ್ಟಿ. The inner sole of a shoe (C.). — ಬಳದಂಗು. — ಅದಂಗು. To bide one's self. ಇದದಿ ನನ್ನದೊಳ ಫಣಿ ಬಳದಂಗಿ (Rā. 9, 25). — ಬಳಗೊಮ್ಮ. — ಕೊಮ್ಮ. An inner branch. (Śmd. 112. 223). — ಬಳ್ಳಿರುಳ. — ತಿರುಳ. The marrow (Bp. 11, 34). — ಬಳ್ಳಿಡೆ. — ತೊಡೆ. Thigh-in: thigh-connexion. ಬಳ್ಳಿಡೆಯ ಸನ್ನ, the joint connected with the thigh, the knee (ಮೊದಲಾರ್ Śmd. I). 2, the inner side of the thigh (J. 11, 9). — ಬಳ್ಳಿಡೆ. — ತೊಡೆ. The inner part or middle of a stream (J. 9, 24). — ಬಳ್ಳನೆ. — ಮನೆ. An inner house or room (C. Bp. 5, 50). — ಬಳ್ಳುಡೆ. — ಉಡೆ. = ಉಳ್ಳುಡೆ. (Grj. 3, 47).

ಬಳ್ಳಿ ರ್ಲ. = ಬಳು, etc., ವಳು q. v.

ಬಳ ರ್ಲಾ. 1. (Śmd. 70). The inside. (Tu. ಉಳ). Dative ಬಳಕ್ಕೆ (Si. 239. 431; only in Si.), ಬಳಕೆ (My.), ಬಳಯಕೆ. ಬಳಯಕೆ ಅಯ್ದ (Bp. 51, 80). — ಬಳ ಅಟ್ಟ. A loft in a house. (Śmd. 70). — ಬಳ ಅನುಭವ. Internal experience (Si. 387). — ಬಳಕಲೆ. A subordinate paragraph (My.). — ಬಳಕಾಲು. The side of the phalanges of the foot (My.). — ಬಳ ಕುಡುವ. An inner island (Bh. 2, 4, 10). — ಬಳಕೆಯ. 1. The palm of the hand (Śmd. 78; Bp. 21, 43; My.). — ಬಳ ಕೆಯ. 2. = ಬಳಗೆಯ. To do, or put, inside (of one's self): to take in, to inclose, to comprise (in one's self), etc. (ಅನ್ವೇಷಯೆ Śmd. Dh.; Rā. 3, 21; 7, after 17; 8, 42; Śā. 1, 31). Cf. ಬಳಕೊಳ. — ಬಳ ಕೆಯ್ಲು. To cause to take in, etc. ನಲಿನನಾಲಮಂ ಬಳಸಿ ತಳ್ಳಿ ಅಲಿಮಾಲಿಯ ಲೀಲಿಯನ್ ಬಳ ಕೆಯ್ಲು, ನೀಲರತ್ನದ ಕಡಯಮಂ ಪದಾಗ್ರದೊಳ ಅನ್ವೇಷಿಸಿ (Rā. 13, after 59). — ಬಳ ಕೊಳ. = ಬಳಗೊಳ. To inclose; to comprise; to contain; to assume; to unite with one's self. See Śmd. 208; Abh. P. 4, 24; 11, 83; Grj. 2, after 106; Bp. 3, 30; 26, 13; 37, 5. 85. 88; Rā. 5, after 115; 6, after 24; J. 6, 8; 29, 35. — ಬಳಕೊಣ್ಣೆ. An inner fort. (Śmd. 209). — ಬಳಗಡೆ. — ಕಡೆ. The inner side, the inside (B. 5, 210; My.); inside (Si. 83. 205; My.). 2, meanwhile (B. 2, 33; My.). 3, before (B. 4, 10). 4, afterwards, later (My.). — ಬಳಗತ್ತರ. — ಕತ್ತರ. An inner pair of scissors. ಪುರಗುಲ್ಟ... ಕೃಷ್ಣಾದಿರೋಗಗಲು ಕರುಳಿನ ಬಳಗತ್ತರಿಯ ಪಾಂಗಿ ಪುಟ್ಟಿ ಸುವ ಪರಿಪರಿಯ ವ್ಯಾಧಿ (Sarpabbūshana in B. 5, 820). — ಬಳಗಮ್ಮ. — ಕಮ್ಮ. An inner, essential fragrance (Bp. 1, 7). — ಬಳಗುಟ್ಟು. A secret (C.). — ಬಳಗುಡಿ. An inner apartment. ಬಳಗುಡಿಯ ಪಾದರ (Bh. 2, 2, 78). 2, the inner part of a temple (My.). — ಬಳಗುನ್ನುವಿಕೆ. — ಕುನ್ನುವಿಕೆ. Mental

agony, anxiety (ಅಧಿ, etc. Si. 70). — ಬಳಗೆಯ. — ಕೆಯ. = ಬಳ ಕೆಯ No. 2. (V. 23, 10). — ಬಳಗೊಳ. = ಬಳಕೊಳ. (J. 26, 11; 29, 35). — ಬಳ ಬಾಡು. To inclose, to tuck in (Rām. 3, 6, 5). — ಬಳಡುಡು. An inward piercing (Bp. 40, 61). — ಬಳಪ್ಪರ. A bone-pervading latent fever (C.). — ಬಳಡೊಂಕು. Bending inward. — ಬಳಡೊಂಕುಕಾರ. A bandy-leg (Bp. 58, 49). — ಬಳತೊಟ್ಟಿ. Internal war or strife (Bh. 1, 8, 1). — ಬಳದವಡೆ. The inner side of the lower cheek (My.), or of the jaws (Si. 214). — ಬಳದಾರ. A bye-road, a near path (C.). — ಬಳದಗಿ. — ತಗಿ. To inclose (Bh. 6, 4, 67). — ಬಳದೊಡೆ. — ತೊಡೆ. = ಬಳ್ಳಿಡೆ No. 2. (My.). — ಬಳನಾಡು. An inland country (My.). — ಬಳವಡಿ. That which is put in scales to produce equipoise (My.). — ಬಳ ವಡಿಸು. To cause to yield; to seduce (My.; Si. 446); to make subordinate, etc. etc. (My.). — ಬಳ ಪಡು. To succumb; to yield (My.); to be subordinate (as a son to his father, in ಬಳ ಪಟ್ಟಿವ್ವಾ ನೆ, My.); to be subject to (as one's debts to his property, My.); to be charged upon (as one's debts upon his assets, My.); to be merged (as several smaller debts into a larger one, My.). — ಬಳ ಪುಗಿಸು. To cause to enter in or among (Grj. 2, after 106; Rā. 18, after 104). — ಬಳ ಪುಗು. To enter in, etc. (ನಡುವೆ ಪುಗು Śmd. 149). See Śmd. 28; Grj. 10, 105; Bp. 57, 37; 60, 31; Bh. 1, 8, 53; Rā. 5, 24; J. 9, 14. — ಬಳದಾಗಿರ. An inner door (ಅನ್ವೇಷಯೆ, etc. Si. 110). — ಬಳಧಾಗ. An inner part (My.; G.). — ಬಳಮಗ್ಗಲು. The inner side (B. 4, 141; My.). — ಬಳಮಟ್ಟು. = ಬಳಯ. (My.; Mg. ಬಳಮಟ್ಟು). — ಬಳಮನೆ. An inner apartment (ಅನ್ವೇಷಯೆ Si. 416). — ಬಳಮಾತು. A secret or private communication (My.). — ಬಳಮುಡ್ಡಕ. A low diffuse plant, Neptunia triquetra Benth. (Z.). — ಬಳಮೆಯ. The inner (or lower) side (B. 3, 36; 4, 70; My.). — ಬಳವಾಲಂಗೊಳ. — ವಾಲಂಗೊಳ. To draw in the tail (Śmd. 78). — ಬಳವಾಲ ಪಾಕು. To lose, not to win (My.). — ಬಳವುಸಲು. — ಉಸಲು. Breath inhaled (S. Mbr.). — ಬಳಸಡು. A secret design, a plot, intrigue (B. 4, 9, 20; My.; Tu. ಉಳಸಡು). — ಬಳ ನಾರ. = ಬಳ ಹೊಗು. (G.). — ಬಳನಾಲ. A secret debt (C.). — ಬಳಸೆದಿಗು. The end of a woman's cloth that is tucked inside (My.). — ಬಳ ಸೊರಲ. (To fear); to flinch, to withdraw (ಅಕ್ಕುಳಿಸು, ಮೆಯ್ಯೆಗಿ, ಪೆದ ಮೆಟ್ಟು, etc., ಅವಸರಣಿಸಿ.). — ಬಳ ಹೊಗು. = ಬಳ ಪುಗು. (Si. 85). — ಬಳಹೊಟ್ಟಿ. The stomach (ಕೊಣ್ಣೆ, ಅನ್ವೇಷಯೆ Si. 416); the inside of the belly (My.). — ಬಾಗ್ರ. — ಅಗ್ರ. The inner place or garden; that is indigenous, not imported (used with regard to fruit), as ಬಾಗ್ರದ ಅಡಿಕೆ, — ದಾದಿ (My.). — ಬಾಯ. — ಅಯ. Intermediate space (C.).

ಬಳ ರ್ಲಾ. 2. (= ಬಳಪು, ಪೊಪು 1). Shine, blaze (cf. ಉಳ್ಳು 3). See ಉಳ್ಳು 3.

ಬಳಗನೆ ರ್ಲಾಗು-ಅಂಶಿ. Inside, in, into. (Tā. ಲೋನೆ). ಮನಮಯಮುಂದಿದ ಬಳಗನೆ ಪೊಕ್ಕು (Rā. 10, after 5).

ಬಳಗು ರ್ಲಾಗು. (Śmd. 145). That is inside (J. 8, 42); the inside, the inner part; the heart; a secret;—within; in; into; etc. Acc. ಬಳಗಂ (Śmd. 149 Cm.); Gen. ಬಳಗಣ (Śmd. 135; Bp. 18, 12. 59; 37, 1; 41, 21; 48, 20; 56, 24, 32; 57, 42; J. 6, 6; 11, 17; Si. 319), ಬಳಗಿನ (Si. 267. 342; B. 1, 24; 3, 110); Dat. ಬಳಗಣ್ಣೆ (Rā. 10, after 31); Abl. ಬಳಗಣಿಂ (Śmd. 135), ಬಳಗಿನ (B. 3, 80. 81; 5, 35), ಬಳಗಿನನ್ನ (Si. 269. 380). ಬಸದೊಳಗು

(ಅನ್ವರ್ತಕರ, ಕೋಪ); ಮನೆಯೊಳಗು (ಅನ್ವರ್ತಕ, ಕೋಪ Nr.). ಸಮುದ್ರದೊಳಗಣ ಕತ್ತರಸತ್ತಂಗಂ ಯಾದಸ್ಸು ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಹೆದ್ದಗಲ ಇಕ್ಕಲದಲುಂ ಒಳಗಣ ಮೆಯ್ಯೊಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣು ರಾತಿ (ಹಸ್ತಿನು); ನವಿಲ ಗದಯೊಳಗಣ ನಯನಾರಮ್ ಆಗರ್ಡ ಬಣ್ಣ (ಹಸ್ತಿನು); ನೀರೊಳಗಣ ಚಿಪ್ಪು (ತಮ್ಮಕ್ಕ); ಅರಸನೊಳಗಣ ದಾರವಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತುದ್ದಾನ್ತ ಎನಿಸುಗು; ಒಳಗಣ ದಾಗಿಲು (ಪ್ರಭುಸ್ತ); ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಣ ಪಿತ್ತು (ಭಟ್ಟಣ Nr.). — ಒಳಗಣಂ. -ಅಂ 3. (Smd. 136). A man who is within, etc. — ಒಳಗಾಗು. -ಅಗು To expose one's self to, to become a butt for, to incur; to get into the power of; to submit, to submit one's self, to be subject. See Bp. 16, 10; 24, 70; 28, 20. 36; J. 1, 6; 5, 67; 11, 15; 17, 35; 27, 17; B. 3, 38; 4, 2. 89; 5, 2. — ಒಳಗಾದು. -ಅದು. The heart or courage to go out or to fail (Grj. 4, after 120). — ಒಳಗಿನ್ನೊಳಗೆ. -ಒಳಗೆ. Secretly, privily (C.; B. 4, 139). — ಒಳಗುಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give out or reveal a secret. ಒಳಗುಗೊಡುವುದು (ಉಪಜಾವ Hlā.). — ಒಳಗುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. (= ಒಳ ಕೆಯ್ಯು). To cause to take in, etc. (Sév. 2, after 42). — ಒಳಗುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To reveal a secret. ಒಳಗುಗೊಳಿಸುವುದು (ಉಪಜಾವ, ಭೇದ Mr. 457). — ಒಳಗೊಳಗು. rep. (Bp. 61, 62).

ಒಳಗೆ ಲಗ್ಗಣ. = ಒಳಗು (Smd. 145). In the inside, inside, within, in, into, (on, with), etc. (C.). ಕವಿ ಪೂವಿಗೆ ಇರೆ, ಕೀದ್ ಒಳಗೆ ಇರೆ (145). ಬನದೊಳಗೆ (73). ಉದಿಯೊಳಗೆ (125). ಕನ್ನಡದೊಳಗೆ (115). ನೆಲದೊಳಗೆ ಉಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲಂ ನೀರೊಳಗೆ ಒಳವು; ಒಡರೊಳಗೆಯುಂ ಕೋಪಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಅವದಾನೊನ್ನೊಳಗೆ ಪೋಲಿಸುವುದು (ಉಪಮೆ); ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದೊಳಗೆ ಒನ್ನು ಭಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ತಕ್ಕ); ಹಗೆಯಂ ಬ್ಬರೊಳಗೆ ಎರೋಧ ಹುಟ್ಟಿಸುತ (ಭೇದ); ಕೊರರೊಳಗೆ ಇದಾಯರ್ ಇಕ್ಕುವುದು ನಿವೇತಮ್ ಎಮ್ಮುದು (Nr.). ಎದು ದಿನಸದೊಳಗೆ or ಎದು ದಿನಸಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ, within seven days (C.; Sl. 316). See Cpr. 7, 60; 7, after 92; Bh. 1, 8, 34. 48. 69; 2, 4, 7; 2, 13, 13; Smd. 20. 42. 48. 111; Rév. 6, 23; 10, after 81; Si. 64. 216. 316. 321. 369. 376. — ಒಳಗಿರ್. -ಇರ್. To be inside or in. 2, to meddle in or with (Bp. 60, 40). — ಒಳಗೆ ಸೇರು. To go inside; to sink, as an eye (C.; B. 4, 41). — ಒಳಗೊಳಗೆ. rep. (Bp. 3, 14. 25; 43, 25; 57, 48; J. 19, 17).

ಒಳತು ಲಿ2-atu. = ಒಳತು, etc. That is good, etc. (S. Mhr.).

ಒಳದು ಲಿ3-adu. That is within, the inner part (My.).

ಒಳಪು ಲಿ4pu. = ಒಳಪು 1, etc. (My.).

ಒಳದು ಲಿ4ru. **ಒಳದ್.** To sound, to cry, to roar (ಇವ Smd. Dh.; ಧ್ವನಿಗೆಯ್ Smd. 184 Cm.; Sév. 2, 15; T., M. ಉಳದು; cf. ಒದದು 1). ಒಳದುರ್ (Rév. 13, after 138).

ಒಳಲಿ ಲಿ4lā. A bivalve shell used in feeding children (Bp. 15, 13; My.).

ಒಳವರತೆ ಲಿ4varatē. (= ಅ ಬಲವರತೆ). Pleasure, love (B. 5, 85).

ಒಳವು ಲಿ4vu. The inside; a secret (My.; Té.; T., Tu. ಉಳವು). See ಕಣ್ಣೊಳವು, Prv. s. ಮಗ 1. 2, authority, control. ಈ ಸ್ಥಲವು ನನಗೆ ಒಳವು (My.). — ಒಳವುಕು ಮದ. A stallion (Sd.).

ಒಳಗೆ ಲಿ4ga. = ಉಳಗೆ 1, q. v.

ಒಳದ್ ಲಿ4r. = ಉಳದ್, q. v.

ಒಳ್ಳಿತು ಲಿ2-itu No. 2. = ಒಳತು, ಒಳ್ಳಿತು, ಒಳ್ಳಿತ್ತು q. v. That is good, etc. (C.). ಶುಭ, ಮಂಗಳ, ಕಲ್ಯಾಣ, etc. ಒಳ್ಳಿತಕ್ಕೆ ಪೆಸರ್ (Mr. 26). ಅವನನ್ನು ಒಳ್ಳಿತಾಗಿ (well) ತಳಿಸಿದರು (B. 1, 23; 2, 31). ನೀವು ಒಳ್ಳಿತಾಗಿದ್ದೀರೋ? (3, 67). ತನ್ನ ಒಳ್ಳಿತಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ದುಡಿಯ ಬೇಕು (3, 115). ನಾನು ಒಳ್ಳಿತಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ (4, 197). — ಒಳ್ಳಿತು ಕೆಡಕು. That is good and that is bad (C.; B. 3, 53). — ಒಳ್ಳಿತು ಹೀನ. = ಒಳ್ಳಿತು ಕೆಡಕು. (C.; B. 4, 14. 89).

ಒಳ್ಳು ಲಿ2. = ಒಳ್ಳೆ 2, etc. — ಒಳ್ಳುದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. A nice, beautiful thigh (Bp. 42, 23). — ಒಳ್ಳುನಾರಿ. A good woman (ಮತ್ತಕಾತಿನಿ Mr. 306). — ಒಳ್ಳುನುಡಿ. = ಒಳ್ಳುಡಿ. A good, clever word or speech (Bp. 42, 8). — ಒಳ್ಳುನುಡಿಕಾಡಿ. = ಒಳ್ಳುಡಿಕಾಡಿ. A man who uses true, good, or clever words or speech; an eloquent man (ನಾಡೋಯ್ಯುಕ್ಕಿ, ಪಟು, ವಾಗ್ವಿ, ವಾವದೊಳ Nr.). — ಒಳ್ಳುಮಾಟ. A good, pious deed (Bp. 4, 46). — ಒಳ್ಳು ಮೊಗ. A good, fine face (Bp. 5, 25). — ಒಳ್ಳುರೂಪ. A good form (see Mr. s. ಪರಧಾಗ). — ಒಳ್ಳುವೆಣ್ಣುಸು. -ವೆಣ್ಣುಸು. A good woman (ವರಪ್ರತಿ, ಮತ್ತಕಾತಿನಿ Hlā.). — ಒಳ್ಳುವೆಸರ್. -ಪೆಸರ್. A good name (Kk. 10b.). — ಒಳ್ಳುಸೂದುಮಾತು. A good, nice sūlmātn (Bp. 42, 4).

ಒಳ್ಳು ಲಿ2. = ಒಳ್ಳೆ 3, etc. (My.). ಕಾನ್ತನ ಹತ್ತಿರ ಬಹು ಸಮಯದೊಳು ಸಮ್ಯಮದಿಂ ಮಾಡುವ ತೊಡಿಗೆಯು ಪಲ್ಲಟ (ಎದ್ದಮ); ಏಕಧಾರಮ್ ಅಹ ಎತ್ತಿನೊಳು ಏಕಧಾರೋಣ, etc. ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Bp. 14, 29; 37, 56; 53, 31; Smd. 17.

ಒಳ್ಳು ಲಿ2. = ಒಳ್ಳೆ, ಒಳ್ಳೆ, ವಳ್ಳೆ q. v. ಒಳ್ಳೆನ್ನು ಕುದುರೆಯ ವಳೆಯಂ (Smd. II).

ಒಳ್ಳುಪು ಲಿ4pu. = ಒಳ್ಳುಪು, q. v. (ಮಜ್ಜಾ ಸಾರ Mr. 497, o. r. ಒಳ್ಳುಪು).

ಒಳ್ಳುಹು ಲಿ4hu. = ಒಳ್ಳುಪು, ಒಳ್ಳು q. v. Essence; — property, possession; — trueness, goodness, excellence, superiority, superior merit, etc. (ಪರಧಾಗ, ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷ Hlā., Mr. 456; see ಒಳ್ಳುಪು).

ಒಳ್ಳೆ ಲಿ2. = ಒಳ್ಳು, etc. (ಕುದುರೆಯ ವಳೆಯಂ Kk. 81, Smd. 41; M88. ಪೂಳಿ & ವಳಿ).

ಒಳ್ಳಿನ ಲಿ2ana. = ಒಳ್ಳಿತನ. The state of being good, etc. (ನಿಜವಣಿಗೆ Bhn. 34).

ಒಳ್ಳು ಲಿ4pu. = ಒಳ್ಳುಪು, etc. (ಎದ್ದ ರೆ. I, 6; ಲೇಸು II, 81; ವೃಷ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು Nn. 16; ಜಾತ್ಯ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು 74; ಪ್ರಸವ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು 120; ಸ್ವಸ್ತಿ, ಒಳ್ಳಿತ್ತು 138). ಒಳ್ಳುಂ (Smd. 2. 61. 63; Kk. 3). ಒಳ್ಳಿನೆ (Smd. 17). ಬಹಳದ ಒಳ್ಳುಮಂ ತೆಗೆವುದು (ಅವಹಾರ, ಅವಹಯ Nr.). See Abh. P. 7, 80; 11, 22; Grj. 10, 108. 114; V. 14, 52; Sév. 1, 84; J. 18, 36; 28, 61; 30, 15.

ಒಳ್ಳಿ ಲಿ2li. = ಉಳ್ಳಿ 1, etc. See ಒಳ್ಳಿಕ್ಕಿ, ಬೆಳ್ಳಿಕ್ಕಿ.

ಒಳ್ಳಿತು ಲಿ2-itu No. 2. = ಒಳತು, ಒಳ್ಳಿತ್ತು. (Smd. 95).

That is; that is true; that is good, auspicious, nice, handsome, excellent, well, etc. (ನರ್ ರೆ. II, 97; ಎದ್ದ II, 24; ತ್ವತ್ತೇಯಸ್ಸು ಕಲ್ಯಾಣ, etc. Hlā.; ಪುರುಷ Bhn. 11; ಸದಗರ 56; ಎಳಟ, ಸುರಭಿ, ಎವಕ್ಕಿ, ವೃಷಭ Hlā.; ಸಮಾನ Nr.; ವೃಷ, ಒಳ್ಳು Nn. 16; ಪ್ರವಾಣ, ಮಂಜುಲ 139; ಸ್ವಸ್ತಿ Mr. 532; My.). ಒಳ್ಳಿತಕ್ಕೆ (Hlā.). ಒಳ್ಳಿತದಿ (Hlā.). ಒಳ್ಳಿತದಿ (Mr. 532). ಒಳ್ಳಿತಂ ಗೆಯ್ಯುವ (ತುಭಯು, etc. Hlā.). ಮಿಗೆ ಒಳ್ಳಿತಂ ಮಾಡುವಂ (ತುಭಯುತ Mr. 240). ಒಳ್ಳಿತಪ್ಪ ಹಸು (ಗೋಮುತಲೆ Mr. 180). ಒಳ್ಳಿತದ ರತ್ನ (ಸುರತ್ತ Nn. 80). It is

plural is ಒಳ್ಳೆದು (Smd. 119, 120).—See Bp. 21, 12; 47, 14; Bh. 2, 13, 47; J. 4, 8; 12, 19; 17, 41; 19, 3; 23, 10; 28, 36.—ಒಳ್ಳೆತಂ. = ಒಳ್ಳೆದಂ. A good, excellent man (ವೃಷಭ Mr. 467).—ಒಳ್ಳೆತವಂ. = ಒಳ್ಳೆತಂ. ಸಲೆ ಒಳ್ಳೆತವಂ (ದ್ವೈತಶಾಸ್ತ್ರ Mr. 240).

ಒಳ್ಳೆತ್ತು ಲಿ2-ittu1. = ಒಳ್ಳೆತು (Smd. 95, 96). (ಪ್ರಾಕೃ, ಅವರ, ವರೇಣ್ಯ, ವರ, ತ್ರೇಷ್ಯ, ವಲ್ಲ, ಶುಭ, etc. HIA.; ವಾಮು, ಮನೋಹರ Nn. 24; ಒಳ್ಳು 120; ಸ್ವಸ್ತಿ, ಒಳ್ಳು 138). ಒಳ್ಳೆತ್ತದಲ್ಲಿ (Nn. 150). ಒಳ್ಳೆತ್ತಹನ್ನಾ ಸ್ತೀ (ಸದ್ವಿನಿತೆ 167). See Smd. 69; Bp. 18, 29; 28, 22; 45, 1.

ಒಳ್ಳಿದ ಲಿ1ida. A good, etc., man (ಶಾಲಿ, ತ್ರೇಯಸ್, ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಶಾಲೀನ, ಶಾರದ, ಪ್ರಕಾಶ, ಉಪ್ಪ HIA.). ಒಳ್ಳಿದಂ (Smd. 184; Abh. P. 11, 26). ಒಳ್ಳಿದರ (Smd. 121). See its conjugation 257. 298. 121. ಒಳ್ಳಿದರೊಡನೆ ಇರ್ದು, ಕಳ್ಳನ್ ಒಳ್ಳಿದನ್ ಅಕ್ಕುಂ; ಒಳ್ಳಿದ ಕಳ್ಳನೊಡನಾಡೆ, ಅವ ಶುಭಕಳ್ಳನೇ ಅಕ್ಕು (Sp.).

ಒಳ್ಳು ಲಿ1u. 1. = ಬರಲೆ, etc. (C.). — ಒಳ್ಳುಕಲ್ಲು. = ಬರಲು ಕಲ್ಲು. (C.).

ಒಳ್ಳು ಲಿ1u. 2. = ಬರಲು. An old jackal (R.; Tē. ವರಡು, ವರುಡು, ಒಡಿ; T., M. ಒರಿ).

ಒಳ್ಳೆ ಲಿ1. Goodness, etc. (see ಒಳ್ಳೆತು); (good, etc.). Its genitive is ಒಳ್ಳೆಯ or ಒಳ್ಳೇ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲದೊವ್ವು (Bp. 14, 4). ಒಳ್ಳೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷವನ್ನ (Si. 352). ಒಳ್ಳೇ ಕೆಲಸ (B. 2, 14). ಒಳ್ಳೇ ಗುಣ (Si. 69). ಒಳ್ಳೇ ನಡತೆ (70). ಒಳ್ಳೇ ಮಣ್ಣು (100). ಒಳ್ಳೇ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನು (353). ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಿಗೆ ಸುಳ್ಳೇ ಪ್ರಧಾನ (Prv.). — ಒಳ್ಳೆ ಒಳ್ಳೆ rep. (B. 5, 197). — ಒಳ್ಳೆ ಕೆಯ್. To do what is good or fit; to be befitting. ಪ್ರಾಕೃಣಗೇ ಒಳ್ಳೆ ಕೆಯ್ಯದು (ಪ್ರಹ್ಲಾದ HIA.). — ಒಳ್ಳೆದು. = ಒಳ್ಳೆತು q. v., ಒಳ್ಳೇದು. (C.). — ಒಳ್ಳೆಯಂ. = ಅಂ3. A good, etc., man. ಒಳ್ಳೆಯನ್ ಇರದ ಊರು

(Sp.). — ಒಳ್ಳೆಯವನು. = ಅವನು = ಒಳ್ಳೆಯಂ. (C.). ಒಳ್ಳೆಯವರ ಮಾನ ಹಳ್ಳೀಲಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಒಳ್ಳೆಯವರು. = ಅವರು. A good, etc., woman (C.; B. 5, 218). — ಒಳ್ಳೆಯಾಕೆ. = ಅಕೆ. = ಒಳ್ಳೆಯವರು. (C.). — ಒಳ್ಳೇದು. = ಒಳ್ಳೆದು. (C.). ಒಳ್ಳೇದು ಕೆಡಕು (B. 5, 285). — ಒಳ್ಳೇ ನೀರಿ. The common indigo shrub, Indigofera tinctoria Linn. (St. & Pl.). — ಒಳ್ಳೇ ಮೆಣಸಿನ ಒಳ್ಳೆ. = ಮೆಣಸಿನ ಒಳ್ಳೆ. (St. & Pl.).

ಒಳ್ಳೆ ಲಿ1. 2. = ಲುಳ್ಳೆ 2, ಹೊಳ್ಳೆ. A kind of amphibiaena (ರಾಜಲ ದುಣ್ಣು HIA., Nr., Mr. 401; My.; see ಉರಿಸಿಂಗಿ & ರಾಜಲ; Tu. ಒಳ್ಳೆ, a water-snake). ಉರಗೇನೈಂಗೆ ಸಮಾನಮ್ ಒಳ್ಳೆಯೆ (Sē. 62). See ನೀರೊಳ್ಳೆ.

ಒಳ್ಳೆತನ ಲಿ1tana. = ಒಳ್ಳೆತನ. The state of being good, good conduct, propriety, etc. (C.).

ಒಳ್ಳೇತನ ಲಿ1tana. = ಒಳ್ಳೆತನ. (My.; ಗುಣ, ನಡೆ Ch.).

ಒಲಿಲ್ ಲಿ1. = ಫಿಲಿಲ್. (J. 20, 26).

ಒಲಿಲು ಲಿ1ku. 1. To flow (ಪ್ರವಾಹ Smd. Dh.; T., M. ಒದುಗು; Tē. ಉಲುಕು; cf. ಉಗ್ಗು 3, ಒಡ 3, ಒಸರ್ 1).

ಒಲಿಲು ಲಿ1ku. 2. The torrent or strong current of a stream (ನದಿಪ್ರವಾಹಂ Smd. I).

ಒಲಿಲ್ ಲಿ1gal. The state of being joined or mixed. — ಒಲಿಲ್ಲರಿ. A kind of rain (Rēv. S, 112).

ಒಲಿಲು ಲಿ1gu. 1. = ಒಗ್ಗು 1. To come or meet together, to unite, to assemble (ಸಮ್ಮೇಲನ Smd. Dh.; cf. ಉಬ್ಬು 1, ಉದುಗು 1, ಒಡಗು 1, ಒಯ್ಯನೆ).

ಒಲಿಲು ಲಿ1gu. 2. = ಒಗ್ಗು 2, ಒಗ್ಗು. An assemblage, etc.

ಓ

ಓ

ಓ ಓ. 1. The fifteenth letter of the Alphabet.

In MSS., prints, and vulgar language it is often found in the form of ಓ or ವಾ, when initial (for ವಾ see e. g. ವಾಕರಕೆ, ವಾಜ, ವಾಟ, ವಾಟಿ). It arises from ಉ e. g. in ಕೋಡು, ತೋಡು (Smd. 250).

ಓ ಓ. 2. (= ಓ2). A contraction of ಉವ 2 (C.), e. g. ಪಡೋ, ಬೀಡೋ (= ಪಡುವ, ಬೀಡುವ, Si. 360). ಆಗೋದು ಹೋಗೋದು ದೇವರಕ್ಕೆ, ಹೂಡೋದು ಬಿತ್ತೋದು ತನ್ನಿಕ್ಕೆ. — ಆಗೋ ಪೂಜೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿ, ಊಡೋ ತಂಬ ಊದಿ ಬಿಡುವ. — ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗೋರು (= ಹೋಗುವವರು) ಇದ್ದರೆ ಸತ್ತ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದೇನು. — ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಕೇರಿ ಕೂತರೆ ಹೊದೋರು ಯಾರು? (Prv.; see ಉಣ್ಣೋರು 3. ಕಣ್ಣುಗ; Prv. 3. ಕೊಳ್ಳು 1). ನಡೆಯೋ (B. 5, 111), ಮಾಡೋದು (5, 317). 2, a contraction that appears in three forms of ಕೊಳ್ಳು 1, i. e. ಕೋ = ಕೊಳ್ಳು, ಕೋತ = ಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಕೋ = ಕೊಳ್ಳು (C.). Cf. ಚಲೋ.

ಓ ಓ. 3. = ಓ4, q. v. (Smd. 896. 88. 89). Cf. ಓಹೋ; Sk. ಓ. 1, in questions, etc. (896). ಎದ್ದದನೋ? ಅವನ ನೊ ಸಲಕ್ಕರಂ ತೋದದಕ್ಕುಂ! (89). ಮುತ್ತಿದನೋ? ಇನೆ ಕೋಣ್ಣೆ

ಛಾಲಿವಟಂ! (89). ಬಿದ್ದನೋ? (Bp. 11, 44). ಎನ್ನೋ? (45, 83, 44). ಇದೇನೋ? (50, 24). ಅದೆಯನೋ? (58, 83). ಎನ್ನ ದೋಪಕೆ ಅವನೋ ಎಂಗೆ (60, 57). ಎನ್ನಂ ಕಾಣೆಯೋ? (20, 15). ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀಯೋ, ತಮ್ಮಾ? (B. 1, 11). ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಹರಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಬರಹ ತೀರಲಿಲ್ಲವೋ? (1, 11). ತಮ್ಮಾ, ನಿನಗೆ ದನ ಅನ್ನರೇನು ಗೊತ್ತದೆಯೋ? (1, 17). ನೀನು ಹೋಗ ತಕ್ಕವನೋ? (1, 25). ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾ ಕೋ? ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (2, 7). ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರಾ ದರೂ ಸುಖವೆನ್ನು ತಿಳಿದಾರೋ? (2, 44). ನೀನು ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀಯೋ? (2, 48). ನಾಯಿಗಳು ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ವೋ? ಎನೋ? ಎನ್ನು, ಆ ಹಾರುವನಿಗೆ ಸಂಕಯ ತಟ್ಟಿತು (2, 53). ಎನಾಯಿಹೋ, ತಂಕರಾ? (8, 84). ಒನ್ನು ಕ್ಷಣದೊಳಗೆ, ಇದ್ದನೋ? ಇಲ್ಲವೋ? ಎ ಮುಖವ ಹಾಗೆ, ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (4, 135). ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋದನು, he has gone somewhere, to one place or another (C.). 3, in admiration, etc. ಎನ್ನೆನ್ನೋ! ಅ, ಕಳ್ಳಮ್ ಒಳ್ಳೆತ್ತಾಯ್ತು! ಎನ್ನೆನ್ನೋ! ಒದಿನ ಪರಿ ಲೇಸು, ಲೇಸು! (Smd. 69). ತೊಲಗೋ! (Bp. 21, 10). ಹೋಗಿರೋ! (51, 69). ಮಂಗಳಗಳು ಮನುಷ್ಯರ ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ! (B. 1, 13). ಎನ್ನಾ ಕೆಟ್ಟವನೋ ನೀನು! (2, 43). ಇವನಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸ ಮುಳ್ಳೆದಿಲ್ಲ! (3, 28). ಎಷ್ಟೋ ಮರಗಳಿಗೆ ಹೊಂಗೆಗಳೂ ಎಲೆಗಳೂ ಬಹಳ ಇರು

ಪದವ್ಯ ಅಥವಾ ನೆರಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ದೀಯುತ್ತದೆ (3, 36). ಎಷ್ಟೋ
ಏನು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಎರವಾಗುವದು! (4, 223). — ಓ ಓ. = ಓಹೋ.
0, o! (ಅಥರ್ವ ಓ. II, 103). — ಓಯನ್. To say o! to
wonder; to encourage (Bp. 16, 11; 22, 53; 28 sum.; 28,
51, 53). — ಓಯನಿಸು. To canse to say o! (Bp. 22, 27).
Observe the following use of ಓ: ನಿನಗೆ ಹಾಗೆ ನೋವು ಆಗು
ವದೋ, ಅವದನ್ನೆಯೇ ಈ ನೋವಕ್ಕೂ ಆಗುತ್ತದೆ (B. 2, 44; C.).
The ಓ may however be left out, see e. g. ಎನ್ನನೆ & ಎಹಗೆ,
and cf. Smd. 174.

ಓ ರಿ. 4. To be attached to; to love; to be
fond of; to be pleased with; to be kind
(ಸ್ವೇತ ಸ್ಮದ. Dh.; My. only in the P. p.; M., T. ಉವ; M.
ಉವನಿ, love; cf. ಉಮ್ನು 2, ಉದುಗು 1, ಓಸ, ಓವು 2). P. p. ಓತು
(Smd. 287; Bp. 4, 18). ಓದತ್ತು (Smd. 265). ಓಪ (Bp. 15, 15;
24, 39, 46; 57, 70; 60, 30). ಓವತ್ತ (Räv. 5, 44). ಓವಂ
(Smd. 275). ಓವದೆ (Bp. 24, 84). ಓವ (Bp. 48, 23). ನನ್ನರ
ನಲ್ಲರ ಮಾತುಗಳದು ಓವನೆ, ವರಮಾಪ್ತಿ (Smd. 120 Mdh.). ಓತು
ಸಾಕದ ದಾದಿ (ಧಾತ್ರಿ Mr. 312). See Bp. 29, 35; 38, 65; 39,
14; 40, 39; 41 sum.; 57, 7; Bh. 1, 10, 36; Rām. 1, 16, 29;
J. 8, 5; 26, 11. 22, 23; Sp. s. ಧಾತು. — ಓವಂ. A beloved
man; a husband. See ಅಮದುರ್ವನೋಪ. — ಓವರ್. A be-
loved woman (ಪ್ರಿಯತಮೆ Kk. 30; ನಲ್ಲರ್, ಪ್ರಿಯತಮೆ Smd.
74). See Ch. v. 173; Räv. 10, 10.

ಓ ರಿ. 5. The initial *ō* that is connected with
initial *pō* or *hō*, see e. g. ಓಗು 2, Tbh. ಓಮ, ಓರ್ 2,
ಓರು 1, ಓರ್ 1, ಓರಿಸು, ಓಲು 1, ಓದು 2.

ಓ ರಿ. An interjection of oalling (ಓ ಎನಿವು ನುಡಿ, ಒಬ್ಬರು ಕರ
ದರೆ ಓ ಎನ್ನು ನುಡಿವುದು Nn. 154), of praising or reveren-
cing (ನುತ, ಕೋರಾಟ 154) and of questionableness (ಸಂತಯ,
ಸಂದೇಹ 154).

ಓಕೆ ಓಕಾ. = ಓಕನ್. See ಅನೋಕಪ.

ಓಕರಿ ಓkari. (fr. ಬಯಕ). Vomiting; emitting
(Tē. ಓಕರೆ; Mhr. ಓಕ). — ಓಕರೋಕ್. To vomit (Bp.
19, 51).

ಓಕರಿಕೆ ಓkarikē. = ಓಗಡಿಕೆ, ಓಕರಿ, ಓಕಾರ, ಓಗಡಿಕೆ, ವಾಕ
ರಿಕೆ, ವಾಕಳಿಕೆ, ತೋಡಿಕೆ. Vomiting (ಒಗಡಿಸು Kk.
54; ಉದ್ಗರ, ವಮನ Mr. 385; Bp. 3, 2; My.; ಉದ್ಗರ Sl. 400;
T. ಓಕ್ಕಾರ, M. ಓಕ್ಕಾರ).

ಓಕರಿಸು ಓkarisu. = ಓಕ್ಕರಿಸು, etc. To retch, to vomit,
to spit out; to emit; to dismiss (ಒಗಡಿಸು Smd.
60; My.; T. ಓಕ್ಕಾರ). See Bp. 14, 10; 24, 12; 59, 4. 12;
Rām. 6, 51, 27; Bh. 1, 9, 8; 8, 25, 5; Abhā. 2, 12; J. 5,
31; 12, 45.

ಓಕರಿಸುಹ ಓkarisuhā. Vomiting (ಉದ್ಗರ, ಉದ್ಗಾರ
Nr.).

ಓಕಸ್ ಓka. = ಓಕ. A dwelling, a house; a refuge; pleasure.

ಓಕಸಾರಕ ಓkasaukasa. A sparrow (ಗುಬ್ಬಿ Mr. 172).

ಓಕಳಿ ಓkali. (fr. "oohre" ?) = ಓಕಳಿ. A red liquid
of various ingredients which is sprinkled or
squirted upon persons at the hōli feast, at
the close of a temple-festival, or at mar-
riages (S. Mhr.).

ಓಕಾರ ಓkara. The letter ಓ (Smd. 11).

ಓಕಾಳ ಓkāḷa. = ಓಕರಿಕೆ, etc. (My.).

ಓಕುಳಿ ಓkuli. = ಓಕಳಿ q. v. (C.; Grj. 3, 62; 4, 25; 10, after
98; Bh. 1, 10, 9; 7, 7, 45; Rām. 1, 16, 51; J. 14, 15). —
ಓಕುಳಿ ಆಡು. To sprinkle the *ōkuli* on one another (Abh.
P. 14, 200; My., also ಓಕುಳಿ ಜಲ್ಲು).

ಓಕೆ ಓkē. A contraction of ಉವಕೆ, the dative
form of a verbal noun formed of ಉವ 2 No. 2,
such a nouu at present appearing only in
this case, e. g. ಅಡೋಕೆ, ನಡೆಯೋಕೆ, ಹೋಗೋಕೆ, ಬರೆಯೋ
ಕೆ, ಮಾಡೋಕೆ, etc. (My.), ಉವ್ವೋಕೆ (In Prva. s. ಅಮ್ನು 4
and ಬದಿಗಾಲ). See ವ 4, and cf. note ad ಅ 4. ಊರೆಲ್ಲ ದೇ
ಡೋಕೆ ಹೋದಿರ ಕೋಡೋರು ಯಾರು? (Prv.).

ಓಗ ರೆಗಾ. Tbh. of ಓಕಳಿ (Smd. 338).

ಓಗಟಿ ರೆಗಾಟಿ. = ಒಗಟು, etc. (My.; Bh. 8, 26, 17).

ಓಗಡಿಕೆ ರೆಗಾಡಿಕೆ. = ಓಕರಿಕೆ, etc. (V. 3, 9).

ಓಗಡಿಸು ರೆಗಾಡಿಸು. = ಓಕರಿಸು, etc. (Smd. 60; T. ಓಂಗು,
to lift up; to vomit; Tu. ಒಂಕದೆ, heaving of the belly;
retching).

ಓಗರ ರೆಗಾರ. (Tbh. of ಓದನ? or cf. ಪುಯ?). Boiled
rice (ಫಿಸ್ಸೆ, ಧಕ್ರ, ಅನ್ನಸ್, ಅನ್ನ, ಓದನ, ಕಪ್ಪೆ, ಅಹಾರ Nr.; ಕೂ
ರೆ, ಅನ್ನ, ಓದನ, etc. Mr. 214; ಕತ್ತಿರ, ಕೂದ್ ಸ್ಮ. 113; My.;
Tē. ಓಗರ, ಓಹರ, ಓರೆಮು). ಓಗರದ ಮೇಲಣ ನಡಿ (ಮಾಸರ, etc.,
Nr.). ಓಗರದ ಗಂಜ (ಮಾಸರ, ಅಹಾಮ, ನಿಸ್ತಾವೆ Nr.). ಓಗರದ
ಸೀಳು (ಫಿಸ್ಸೆ, ದಗ್ಗಿಕೆ Nr.). ಪ್ರಪಲ್ಲಮಲ್ಲಿನವಪುಷ್ಪಮ್ ಓಗರದ
ಕಮ್ನುಗಳ ಆಗರಮ್ ಆಯ್ತು ಸುಗ್ಗಿಯೋ (Ūpr. 7, 49). See
Bp. 8, 42; 12, 28; 58, 46; Bh. 1, 10, 14; ಮೇರೋಗರ, ಪಾ
ರೋಗರ.

ಓಗು ರೆಗು. 1. (= ಉಗು 1). ಕಡಿಕಡಿ ಓಗಿ (Räv. 5, after 122).

ಓಗು ರೆಗು. 2. = ಹೋಗು. To go (My.).

ಓಘು ರೆಗಾ. = ಓಗ. A stream, a current, a course of water
2, a heap; a multitude. 3, quick time in music.

ಓಂಕಾರ ಓm-kāra. The mystic syllable *ōm*. See Bp. 55, 50.

ಓಂಕಾರಿ ಓnkāri. N. (Grj. 10, 75).

ಓಜ ಓja. = ವಾಜ. A teacher, a guru (ಅಹಾರ್ಯ Ūt.
I, 102; ಎಪಲವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಕ Kk. 35; ಎಪಲವಿದ್ಯಮಂ ಬಲ್ಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೆ
ಶಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರ Smd. 46; My.; Tē. ಒಜ್ಜ, ಒಜು; Tē. ಒಜೆವಾಡು, a priest-
ling; a sacrificer to the village goddess; M. ಒಜ್ಜ, a
Mārān Śūdra who heats the drum in temples; T. ಒಜ್ಜ,
a sacrificer to the goddess Pīḍāri). See ಬೋದಿಯರೋಜ,
ರಕ್ಕಸರೋಜ. 2, an artificer: a carpenter, a black-
smith (My.), a goldsmith (Tē. ಒಜು, a goldsmith;
T. ಒಜ, an artificer = ಕಮ್ನಾಳ; cf. the terms s. ಊದಗ,
ಒಯ್ಯನೆ, and see ಒಜೆ). ಕಾಲಮ್ ಎಮ್ನು ಒಜಂ (Räv. 11, 19).

ಓಜ ಓja. 1. = ಒಜೆ 2. Thh. of ಒಜಸ್. An elaborate style
abounding with compounds (Kāv. III, 1, A, 18-21).

ಓಜ ಓja. 2. = ಒಜೆ 1. Odd; an odd number or line (Sk.;
Ūh.).

ಓಜಸ್ ಓjas (ಓಜಸ್ಸು). = ಒಜ 1, ಒಜೆ 2. Vitality, power, strength;
virility; energy. 2, light, splendour, lustre. 3, an
elaborate style abounding with compounds (Kāv. III,
1, A, 8). 4, manifestation, appearance. 5, support,
stay. 6, water.

ಓಜಾಯಿಲ (ōjē-āyila). A man of propriety (P. Smd. 252).

ಓಜಿಸು ōjisu. To be properly or carefully performed (Bp. 31, 21; 85, 16).

ಓಜೆ ōjē. A row, a line, a range: a heap, a mass, an assemblage (Bh. 1, 10, 30; 6, 2, 5; Tē.; see T. s. ವರಸ);—regularity, order, propriety, suitableness; good sense (Tō. ಓಜೆ, ವಾಜೆ; see T. s. ಒಯ್ಯನೆ and ವರಸ). See Grj. 4, 123; Bp. 7, 30; 28, 80; 55, 7; Rā. 6, after 11 (twice), 133 and 137; 13, after 61 and 91; Rām. 3, 7, 33; J. 5, 20. — ಓಜೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. To be deprived of propriety, etc. See Sp. s. ಮುಡದಿ. — ಓಜೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be tractable, etc. ಓಜೆಗೊಳ್ಳದ ಕುದುರೆ (ದುರ್ವನೀತ, ಕೂಕಲ Nr.). — ಓಜೆವಪ್ಪ. -ತಪ್ಪ. Proper conduct to be deviated from (J. 21, 53). — ಓಜೆವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. A seizure or hold of order, etc. (Ahh. P. 2, 11). — ಓಜೆವೆಯ. -ವೆಯ. Propriety to take place: to be arranged in proper order (Ch. v. 104; Ahh. P. 3, 107).

ಓಜೆ ōjē. 1. = ಓಜ 2. (Sk.; Ch.).

ಓಜೆ ōjē. 2. = ಓಜ 1. See ಅನೋಜೆ.

ಓಟ ṭṭa. (fr. ಓಡು 2). = ವಾಟ 1. Running; a run; a race; speed, velocity; current of water (ರಂ ಹಸ, ಜವ, ರಯ, etc. Mr. 273; C.; Tn.; T. ಓಟ್ಟು). ಸಂಗರ ನೆ ದೊಡ ಓಟಂ (Grj. 9, 51). ಕುಣಿಮೋಟ (ಪ್ರಸ. Sl. 274). ಓಟಾ ಓಡಿ ದರೂ ಕಾಟ ತಪ್ಪದು. — ನೋಟಿವಲ್ಲದೆ ಓಟ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಟಾ ತಪ್ಪದು (Prva.). See B. 5, 13; ನಿಟ್ಟೋಟ.

ಓಟಗಾಯಿ ṭṭa-gāyā. A runner (C.).

ಓಟ ṭṭa. = ಓಟ 1, etc. A half of a cocoa-nut shell (Mhr. ವಾಟೆ). See Prv. s. ಗಂಗಿ.

ಓಟು ṭṭu. = ಓಸು, etc. (My.) ಓಟಕೆ = ಓಟಕೆ = ಅಪ್ಪಕೆ (My.). ಊಟಕೆ ದಾರಪ್ಪ! ಅನ್ನರೆ ಓಟಕೇ ಮುನ ಕೊಣ್ಣ (Prv.). See ರವೋಟು.

ಓಟಿ ṭṭi. 1. = ವಾಟಿ. A large jungle reed (My.; Tn. ಓಟ್ಟಿ, T. ಓಟ್ಟಿ, M. ಓಟಿ). — ಓಟಿಕುದು. A place on the Meroara Ghaut. — ಓಟಿಕೊಡು. A reed fife (My.).

ಓಟಿ ṭṭi. 2. The tree *Garcinia pictoria* Roxb., the Mysore gamboge tree (ಅಪ್ಪುವಾ Mr. 139, o. r. ಅಪ್ಪುವಾ; Tn. ಓಟ್ಟಿ, ಓಟಿ). — ಓಟಿಪುಳ. ಓಟಿಕುಳ. Its fruit (My.; Tn.).

ಓಟಿ ṭṭi. 3. (fr. ಓಡೆ 1). = ಬಿಟ್ಟಿ. A crack, a fracture, a hole (My.; T. ಓಟ್ಟಿ, Tē. ಓಟು; cf. ಓಡು 1). ಗಡಿಗೆ ಓಟಿ ಬಿತ್ತು (My.). See Prva. s. ಕೋಟಿ, ತೇಟಿ, ನೋಟಿ.

ಓಟಿ ṭṭi. 1. = ಓಟಿ, ಓಟ್ಟಿ, ವಾಟಿ 2. A half of a cocoa-nut shell (My.). 2, a seed pod of tamarind (J. 24, 35; My.), the shell of the wood-apple tree (My.), that of almonds (My.), etc.

ಓಟಿ ṭṭi. 2. = ವಾಟಿ 1. The stone of a mango, etc. (My.; Mhr. ದಾರ, ದಾರಾ, ದಾರಿ).

ಓಡ ṭṭa. A boat (ದೋಣಿ, ನಾವು Mr. 407; My.; Tn., Tē., T.; M. ಓಡಿ, a large, long and narrow seaboat; cf. ಓಡು 1).

ಓಡಿಕೆ ṭṭikē. Running (My.).

ಓಡಿಸು ṭṭisu. To cause to run; to cause to

flee; to drive away (C.; Bp. 22, 29; 36, 43; 42, 2; 61, 79; J. 14, 6; B. 4, 9, 123).

ಓಡು ṭṭu. 1. (fr. ಓಡೆ 1). A fragment; a potsherd; an earthen pan; the brain-pan or skull; the shell of a tortoise (ಧಾಣ್ಣಿಕಲ Smd. Dh.; ಕಪಾಲ HIA.; My.; T., M.; Tn. ಓಡಿಲ್, ಓಡು; Tē.: orack, ohink, hole; defeat, loss). ಹಂಡಿನ ಓಡು (ಕರ್ಪರಾಂತ, ಕರ್ಪರ Nr.). See Bp. 55, 21; 58, 60; ತಲೆಯೋಡು, ಸೋರೋಡು, ಹುರಿಯೋಡು. Plural once ಓಡ್ಡಳ್ (J. 11, 33). 2, a potsherd-like person, a despicable person (Bp. 56, 80).

ಓಡು ṭṭu. 2. To run; to flee (ಸರಾಯನ Smd. Dh., Smd. 93; C.; T., M., Tn., Tē.). ಓಡಿತ್ತು ಕನ್ನರಪ್ಪಣ್ಣಂ (Smd. 266). ವಸಿಷ್ಠಮಹರ್ಷಿಗೆ ಅಂಜ ಕೋಣ್ಣ ನೂರು ಧಾಗವಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋದದನೆನ್ನು, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹೊದಿ (Sl. 93). ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೋಣ್ಣ ಓಡಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪ್ರವ್ರಾವ, ಅವಯಾನ 296). — Commonly ಓಡಿ ಹೋಗು also: to go in a quick manner; and ಓಡಿ ಬರು also: to come in a quick manner. — ಓಡಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೇಡ, ಅಡಿ ತಪ್ಪಿ ಬೇಡ. — ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಬಡ್ತಿ ಹಾಲಿಗೆ ಹೆಪ್ಪ ಹಾಕಾಳೇ? — ಓಡುವ ವನ ಕಣ್ಣರೆ ಅಟ್ಟುವವಗೆ ಘನ (Prva.). See Bp. 46, 59; 47, 18; 50, 33; 52, 12; 54, 33; Rā. 9, 30; Ā. Bp. 4, 7; J. 2, 65; 17, 1; 28, 52, 53. — ಓಡಾಟ. -ಅಟ. Running about (C.). — ಓಡಾಡು. -ಅಡು. To run about (C.; B. 3, 40; 4, 60, 138). — ಓಡು ಓಡು rep. (Bp. 60, 24; B. 2, 34; 3, 71; 4, 42; 5, 138). — ಓಡಾಟ. = ಓಡಾಟ. (C.). — ಓಡಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To drive away, etc. (C.). ಅಡಿ ಬನ್ನ ಕತ್ತೆ ಅಡಿಕೆ ತನ್ನ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಓಡಾಡಿಸಿ ಬಡ್ತಿತನ್ನ (Prv.). — ಓಡಾಡು. = ಓಡಾಡು (C.; B. 3, 30; 5, 29; ವರ G).

ಓಡು ṭṭu. 3. Running; fleeing. See ಓಡುಕುಳ.

ಓಡುಕುಳಿ ṭṭu-kulī. (Smd. 239). A runner, etc.

ಓಡುವಿಕೆ ṭṭuvikē. Running, etc. (ಉಡ್ವೀನ Sl. 173). ಹಾಯ್ದು ಓಡುವಿಕೆ (ವಲ್ಲಿತ 274).

ಓಡೆ ṭṭē. = ವಾಡೆ. A broad burnt earthen hoop used for walling the inside of wells, one hoop being placed upon another (My.; T. ಉಪ್ಪಿ; Tē. ಓರೆ; cf. ಊಪು); — such a hoop, when large, used as a receptacle for grain, etc. (My., T., Tē.); — a large store-vessel constructed of baked earthen rims piled one upon another (My., T., Tē.).

ಓಡೆ ṭṭē. N. of a plant (ಸಡೆ Mr. 134; Sk. ಓಡಿ, wild-growing rice).

ಓಡ್ರ ṭṭra. N. of a people and country, the northern part of Orissa. (This Sk. term probably arose from the genitive plural of ಓಡ್ 1: ಓಡ್ರದೇತ = ಓಡ್ರರ ದೇಶ).

ಓಡ್ರಪುಷ್ಪ ṭṭra-pushpa. = ಉಡುಪುಷ್ಪ. *The China rose or shoe flower, Hibiscus rosa sinensis* Lin.

ಓಣ ṭṭa. = ಒಣ 1, ಓನ 2. A contraction of ಉ ವಣ, the ಉ of which being either the ಉ of the base, as in ಹೋಗೋಣ, or the secondary ಉ mentioned s. ಉ 3 and ಉನ 2, as in ನಡೆಯೋಣ. See also ಓ 2. Forms with ಓಣ are used 1, as verbal nouns (C., declined except in the dative, My.). ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬನ್ನ ಇದು ಕೊಟ್ಟೋಣವಾಯಿತು (B. 4, 156). ನಾಯಿಗಳ ಬದುವಿನಿಗೆ ಬೋಗೋಣವೆನ್ನಿ.

ಛಿನ್ನ ಮಾದುವ ತಟ್ಟಕ್ಕೆ ಗುಡುಗುಟ್ಟೋಣವೆನ್ನ, ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 3, 98). ನನ್ನಿನ್ನ ಸುಮ್ಮನೇ ಇರೋಣವಾಗದೆ (5, 63). ಮದ್ದುಗಾಲ ಬೋಣದಿನ್ನ (5, 64). ಹಾಡೋಣ ದಾದಸೋಣವನ್ನ ಮಾದಿಸು ತ್ತ (5, 70). ಸರಕಾರ ಕೊಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡೋಣದಿನ್ನ (5, 107). ಇರೋಣದಿಂದ (5, 110). ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚೋಣ, ಮನೆಗೆ ಕನ್ನ ಹಾಕೋಣ (5, 268). ತಕ್ಕಿವೊಣ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮಾಡೋಣ, ಅಡೋಣವು (Si. 388). Though used in books of S. Mhr., the forms with ಓಣಿ are not rūḍhi there. — 2, as conveying the meaning of the first person plural of the imperative (C.), e. g. ಓ ಡೋಣ! ಹೋಗೋಣ! (B. 1, 16); ನೋಡೋಣ! (2, 14); ಮಾ ಡೋಣಾ! (3, 82). Common S. Mhr. people use ಉನ or ಲಾನ in this case.

ಓಣಿ ṛṇi. (fr. ಓರಣ) = ಓಳ. A continuous line, a row (T. ಒಳ; Tu.). 2, a lane; an alley; a street (C.; Tē.; ಕೇರಿ G.). ಪಾತರದವರ ಓಣಿ (ವೇತ್ಯಾಜನ ಸಮಾಕ್ರಯ G.). See B. 4, 185. 186; 5, 192. — ಓಣಿ ಓಣಿ. rep. (B. 2, 31).

ಓಣ್ಣಿ ṛṇi. = ಓಣಿ 1, etc. ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಿ ಓಣ್ಣಿ (C. Bp. 47, 20).

ಓತ ṛta. 1. (fr. ಓದು 1) = ಓತು 1, ಓದು 2. Reading. (Smd. 246. 247).

ಓತ ṛta. 2. = ಫೇತ, etc. (My.).

ಓತ ṛta. = ಉತ. Woven; sewed; strung. See ನಸ್ಯೋತ.

ಓತಪ್ರೇತ ṛta-prōta. Sewed or woven crosswise and lengthwise (Sk.): evenness, sameness (ಸಮತೆ My.); difference (ವಿತ್ಯುಕ್ತಮೆ My.).

ಓತಿ ṛti. A kind of lizard or chameleon; the lizard commonly called a blood-sucker, *Lacerta cristata* (ಸರಟ, ಕೃಕಲಾಸ Hk., Nr., Mr. 184; ದ್ವಿಜ, ಸರಟ Nn. 86; My.; Tu. ಓತಿ; T. ಓತ್ತಿ, ಓದಿ, ಓತ್ತಿ; M. ಓತ್ತು). See Prv. 2. ನಾನು 1. — ಓತಿಶಾಖ. = ಓತಿ. (C.). ಓತಿ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಬೇರಿ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.). — ಓತಿಕೇತ. = ಓತಿ. (My.). — ಓತಿ ಕ್ಯಾಖ. = ಓತಿ. (My.; Si. 170). — ಓತಿಕ್ಯಾತ. = ಓತಿ. (My.).

ಓತು ṛtu. 1. = ಓತ 1, etc. Reading; that has been read or studied: the veda (ವದನಾತು, ಸುತಿ, ವೇದ ಓ.; T., M. ಓತ್ತು).

ಓತು ṛtu. 2. P. p. of ಓ 4.

ಓತು ṛtu. 3. = ಲತು, etc. (Bp. 18, 79).

ಓತು ṛtu. A cat.

ಓತ್ರ ṛtra. The letter ಓ (Smd. 65. 132. 188. 250. 355; Kāv. I, 3, 104-108).

ಓದ ṛda. = ವಾದ 1, q. v. (My. occasionally).

ಓದನ ṛdana. Boiled rice (ಬಗರ Mr. 214; ಬ್ರಹ್ಮ ಅತನ Nn. 79).

ಓದಾಳಿ ṛdu-āli. (Smd. 239. 111). A person fond of reading (My.); a reader; a learned man (ಬಟ್ಟಿ Ṛ. I, 17; ಪಾಠ II, 39). See 2. ನೇದ.

ಓದಿಕೆ ṛdikē. Reading (C.).

ಓದಿಸು ṛdisu. To cause to read; to instruct in the śāstras (ಶಾಸ್ತ್ರತಿಶ್ಛಿ Smd. Dh.). ಓದಿಸುನಾತ (ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯ Hk.). ವೇದವನ್ನು ಓದಿಸುವನು (ಅಧ್ಯಾಪಕ Si. 233). See Bp. 31, 28; 42, 5; 47, 32; 55, 45. 53. 54; J. 10, 15.

ಓದು ṛdu. 1. To utter; to read; to recite; to study; to say (ಪಠನ Smd. Dh.; ಉಚ್ಚರಿಸು Smd. Cm. 38. 41. 140. 189; ವೇದ Smd. 178; C.; T., M., Tu.; Tē. ಜ ದುವು; of. Sk. base ಘೋಷ of ವಚ?). ಓದುವ ಅನುಕ್ರಮಂ (ಪಾಠಕ್ರಮಂ Smd. 11). ಪೂರಯ್ತಿ ವೇದವೋದಿವಂ (ಅನೂಪಾನ Mr. 250); ಓದೆನ್ನು ವೇದುವನು (ಉಪಾಧ್ಯಾಯ 251); ಮಿಗೆ ಓದಿದವಂ (ಪಾರಾಯಣ 252); ಓದುವ ಗೃಹ (ಶಿಕ್ಷಾಲಯ 197). ಓದುವ ಮಠ (ಮಠ, etc.); ವೇದವನ್ ಓದಿವಾತನು (ಭಾಸ್ವ ಸ Nr.). ಎಲ್ಲಾ ವೇದವನ್ ಓದಿವಾತನು ಅನೂಪಾನನ್ ಎಮ್ಮುದು; ಶಿಕ್ಷೀತ್ರಿಯನು ಭಾಸ್ವ ಸನ್ ಎ ಮ್ತುದು (Hk.). ವೇದವನ್ ಓದುವಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮಿದ ಉಗುದುಗಳು (ಬ್ರಹ್ಮ ಬಿನ್ನು); ವೇದದ ವೊದಲನ್ ಓದ ತೊಡಗಿದವನು (ಶೈಕ್ಷ, etc. Nr.). ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಿರ್ ಓದುವುದು (ಪಾರಾಯಣ, etc. Hk.). ಓದಿ, ಓದಿಯ ಪೂಸಿ, ತೇದು ಕಾವಿಯ ಹೊದದು ಹೋದಾತ ಯೋಗಿ ಎನ ಬೇಡ! ಇನ್ನಿ ಯವ ಕಾವಾತ ಯೋಗಿ! (Sp.). (ದುಷ್ಕವಿಗ ಕೃತಿಯನ್) ಓದಿದೊಡೆ ಕಲ್ಪ ಮಾಲೆಯ ನಾಡಂ! (Grj. 1, 21). ಕರ್ಪರದ ಕರಡಿಗೆಯ ವಾಯ್ ತವ್ವೆ ಓದುವನ ದಾಯ್ (Sp.). ಓದಿದವನು ಭೇದಾ ತಿಳಿದಾನು. — ಓದೋದು ಶಾಸ್ತ್ರ, ಇಕ್ಕೋದು ಗಾಳ (Prvs.). See Smd. 287; Grj. 2, after 106; Bp. 24, 33; 57, 21; Pril. 3, 5; Rāv. 4, 76; Sāv. 1, after 79; J. 8, 24; 30, 24. 50; Sīm. 107; Dp. 87. — ಓದಗಲಿಸು. -ಕಲಿಸು. To teach to read (C.). — ಓದಾಟ. -ಆಟ. Reading (My.). ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಓದಾಟ ನಾಯ್ಕ ಒಡನಾಟ (Prv.). — ಓದು ಓದು. rep. (Smd. 230). ಓದಿಯೋದಿ ಮರುಕಾದ ಕೋಡು ಧಟ್ಟಿ (Prv.).

ಓದು ṛdu. 2. = ಓತ 1, etc. Reading, etc. (C.). ಓದಂ ಗೆ ಓತಂ (Smd. 246). ಏನೇನೋ! ಓದಿನ ಪರಿ ಲೇಸು, ಲೇಸು! (69). ನಿನ್ನತಂ ನೆರವಿನ ಓದಿನ ಕಟ್ಟುಮನ್ ಓದದಿರ್ ಸುಧಾನಿಲಯದ ಮುನ್ನೆ, ಸತ್ಯತಿಯ ಮುನ್ನೆ (Grj. 1, 26). ಆಚಾರದ ಓದಿನ ನೆಡವಣಿಗೆ (ಬ್ರಹ್ಮವರ್ತನ Hk.). ಓದಿಲ್ಲದಂ (ಅನಧ್ಯಾಯ, ನಿರಾಕೃತಿ Mr. 253). ನಾಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಓದು ಕಲಿಯುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 18). ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಓದ ಲ್ಲ (i. e. ಅಲ್ಲದದು), ಬೆಕ್ಕು ಹೆಬ್ಬಲಿಯಿಲ್ಲ, ಎಕ್ಕೆಯ ಗಿಡವು ಬನವಲ್ಲ; ಇವು ಮೂರು ಲೆಕ್ಕದೊಳಗಲ್ಲ (Sp.). See Bp. 9, 18; 57, 74; Sp. 2. ಅಕ್ಕರ. — ಓದು ಗೀಡು. reit. (Bp. 53, 61; My.). — ಓದುಕ್ಕಂ. -ಉಕ್ಕಂ. (Smd. 242). A man of extensive reading.

ಓದುಗಾಡಿ ṛdu-gāḍi. = ಓದುಂಗಾಡಿ. (My.).

ಓದುಂಗಾಡಿ ṛdu-g-ḡḡā. (Smd. 236). A reader; a student; a clever reader.

ಓದುವಿಕೆ ṛduvikē. Reading, etc. (ನಿವಾರ, ಪಾಠ Si. 397; see also 251).

ಓನ ṛna. 1. A contraction of ಉಪನ in the genitive masculine (My.), e. g. ಬದಿಯೋನ (i. e. ಬದಿಯುವನ = ಬದಿಯುವನ) ಹತ್ತರ ಬಡತನ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ಓನ ṛna. 2. = ಓಣ. A contraction of ಉಪನ, e. g. in ಹೋಗೋನ! (My.).

ಓನಾಮ ರ-ṇāma. = ಓಮಾನ. The name or mantra that begins with ಓ, i. e. ಓ ನಮಃ ತನಾಯ (C.). 2, a name of the alphabet of which formerly the letter ಓ (as a salutation) was first taught to write (C.; Tē.).

ಓಪ ṛpa. = ಓವ 1. The present relative participle of ಓ 4, q. v.

ಓಪಾದಿ ṛpādi. (fr. ಓಪ 1). Likeness, similarity (C.; Tē.; Tē. ಓಪು, to fit, to suit; ಓಲುಪು, ಘೋಲುಪು, to compare). ಕಣ್ಣು ಕಸವಿನ ಓಪಾದಿಯವನು (ದ್ವೇಷ್ಯ, ಅಪ್ಪಿಗತ Nr.). ತಾಯಿಯ ಓಪಾದಿಯಲಿ (Bp. 15 sum.). ತಾಯೋಪಾದಿಯಲಿ (25, 7). ಕಡಲಿನೋಳು ದ್ವೀಪದ ಓಪಾದಿಯಾಗಿ ಇರುವ ಎನು (Si. 88).

ಒನ್ದು ಮನೋವಾದಿಯಲ್ಲಿ (B. 4, 59). ಗುಡುಗಿನೋವಾದಿಯಲ್ಲಿ (4, 91). See Si. 114. 117. 204.

ಓಬಿಕಾಲ ಥಿ-ಕಾಲ. A long time past (My.; H.).

ಓಮ್ ಓಂ. The syllable om. 2, yes.

ಓಮು ಓಮಾ. = ಓಮು, ಓವೆ 2, ಓವು 1, (ವಾದಕ್ಕಿ), ವಾಮು, ವೋಮು, ಹೋಮು. Bishop's weed, Ligusticum (or Ptychotis) ajwaen Roxb. (My.; ಖರಾಪ್ಪೆ, ಕಾರವಿ, ದೀಪ್ಯ, ಮಯೂರ, ರೋಷಮಸ್ತಕ Si. 149; Tu., T., M.; Të. ಓಮು, ವಾಮು; Mhr. ಓಂವಾ). ಓಮು ತಿನ್ನ ಕತ್ತೇ ಹಾಗೆ. — ಓಮು ತಿನ್ನರೆ ಕ್ಷಾಮ ಹೋದೀತೇ? (Prva).

ಓಮು ಓಮಾ. 1. Favour, kindness; assistance (Bp. 43, 86; Sk. ಓಮನ್; cf. ಓ 4).

ಓಮು ಓಮಾ. 2. Thh. of ಹೋಮು. (My.).

ಓಮಾನ ಓಮಾನಾ. A vulgar Thh. of ಓನಾಮ (S. Mhr.).

ಓಮು ಓಮು. = ಓಮು, etc. — ಓಮುಕಾಯ. The seed of Bishop's weed (ಅಜಮೋದಿ, ಉಗ್ರಗನ್ನೆ, ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಭ, ಯವಾನಿಕೆ, ಅಜಾಮೋದಿ Si. 158; ದೀಪಕ 406).

ಓಯಿ ಓಯಿ. An interjection used in calling: O! oh! ho! hallo! (ಸವ್ಯೋಧಿಸಿ ಕರೆಯುವದು Si. 472; C.; Të., Tu.; T. ಓಯ್).

ಓರ್ ಓರ್. 1. = ಓರ್, when meeting with a vowel (Smd. 213). One, etc. (T., Të.). — ಓರಡಿ. -ಅಡಿ. One foot (C. Bp. 19, 34). — ಓರನ್ನೆ. -ಅನ್ನೆ. Just like the one; in the same manner; just as before; always alike; habitually; flitly (ಒನ್ನೆ ತಿಂಟಿ II, 73). ಅಡಗನ್ ಓರನ್ನೆ ತಿಮ್ಮವಂ (ಶಾಸ್ತ್ರಲ Mr. 231). See Ch. v. 224; Bp. 6, 22; 13, 12; 14, 19; 18, 12; 26, 40; 39, 4; 40, 7, 34; 41, 15; 46, 49; 47, 32; 50, 53; Mr. 99. 157. 197. 472; Smd. 106. 116. 119; Grj. 9, 1; Räv. 5, 29. 130; 18, 70; 14, 53; J. 32, 32. — ಓರನ್ನೆ. -ಅನ್ನೆ 1. Being of one and the same kind (adj., Abh. P. 2, 9); similarity (Abh. P. 15, after 45; Grj. 10, after 45). — ಓರಂಜರ್. -ಎಂಜರ್. (Smd. 214). One, or an, impure remnant of food. — ಓರೆರೆದಾವರೆ. -ಎರೆ-ತಾವರೆ. A perennial herb, Ionidium suffruticosum Ging. (St. & Pl.). — ಓರೊನ್ದು. -ಒನ್ದು. = ಒನ್ನೆನ್ದು. (Smd. Cm. 368; see Smd. 219). — ಓರೊರ್ವ. -ಒರ್ವ. = ಒನ್ನೊಮ್ಮೆ. (Räv. 4, 121). — ಓರೊರ್ವ. -ಒರ್ವ. = ಒನ್ನೊಮ್ಮೆ. (Bp. 9, 29; C. Bp. 47, 14).

ಓರ್ ಓರ್. 2. ಓರು. = ಫೋರ್ 3. A hole (My.).

ಓರ ಓರಾ. = ಓರೆ, ವಾರ 1, q. v. Declivity, sloping; sideways, etc. (My. in compounds; T., M. ಓರ, ವಾರ; Të. ಓರೆ, ವಾರೆ); side, edge, margin, brim (My.; T., M., Të.). — ಓರಪಾಕ. = ಒಪ್ಪಾರು. (My.; Të.). 2, a verandah (My.; Të.). — ಓರಪಾಕು. = ಓರಪಾಕ. (My.).

ಓರಗಿತ್ತಿ (örög-itti). = ವಾರಗಿತ್ತಿ. A husband's brother's wife (My.; T. ಓರಗತ್ತಿ, ಓರಾತ್ತಾಳ್, ಓರ್ದುದಿಯಾಳ್). ಓರಗತ್ತಿಯರು (ಯಾತ್ಯಗರು Si. 191).

ಓರಗೆ ಓರಗಣೆ. (fr. ಓರ್ 1). (Smd. 16, o. r. ಓರಿಗೆ). = ಓರಿಸಿ, ವಾರಿಸಿ. Equality (of age, etc.); similarity; a match (Räv. 5, 126; My.). ಐರಾವತಕ್ಕೆ ಸುಪ್ತಿಕಮ್ ಓರಗೆ (Smd. 159). ಓರಗೆಯ ಗೆಳೆಯ (ಸ್ನಿಗ್ಧ G.). — ಓರಗೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be on a par with, etc. (Räv. 4, 76). — ಓರಗೆಯವ. -ಅವ. A man of the same age (My.; ಸವಯ, ಸವಯಸ್ಸು G.).

ಓರಡಿ örädi. = ವಾರಡಿ. Sloping, declivity (My.). 2, variance, difference or unevenness in scales (My.; Të. ವಾರೆ). — ಓರಡಿ ಕಟ್ಟು. = ವೇರು ಕಟ್ಟು. (My.).

ಓರಣಾ öräna. (fr. ಓರ್ 1). A line, a row (Bh. 1, 12, 8; 2, 13, 17; C. Bp. 5, 5; J. 8, 17; 12, 44; 30, 2). — ಓರಣಾ ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To form or take the shape of a line (Säv. 1, after 79). — ಓರಣವ್ವುಡಿ. -ಎಂದಿ. = ಓರಣಾಗೊಳ್. Säv. 1, after 79).

ಓರಣಿಸು öränisu. To form, or be in, a row (Bh. 8, 23, 43); — to put in a row (Bh. 1, 10, 25).

ಓರಿಗೆ örigrë. = ಓರಿಸಿ, q. v. (My.). ಈ ರಾಜಪುತ್ರರು ಚಕ್ರವರ್ತನಿಯ ಓರಿಗೆಯವರು (B. 4, 5). ನಿನ್ನ ಸಂಗಡದ ಓರಿಗೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆಯೇ? (Bp. 14, 26). ನಿವ್ವಿಯಕ್ಕನ ಮಗನ ಓರಿಗೆಯೇ? (47, 37).

ಓರು örü. 1. = ಹೋರು. To fight (My.).

ಓರು örü. 2. (= ಒಣರಿ). To think, to ponder, to consider, to inquire (M. ಓರ್, T. ಓರು; R.).

ಓರೆ örë. (fr. ಓಲು 3; or fr. ಓರ್ 1: one-sidedness?). = ಓರ್, etc. The state of being aslant, leaning, oblique, sloping, bending, going sideways; declivity (My.; Të.); crookedness (My.); wrongness (My.); variance (Bp. 54, 11). See Bp. 6, 2; 25, 26; 28, 49; 40, 58; 43, 85; 52, 44; 54, 11; Smd. 29; Räm. 6, 14, 23; Bh. 2, 4, 10; 2, 13, 41; Si. 288. ತಲೆಯನ್ನು ಓರೆ ಮಾಡಿ (B. 3, 11; 5, 25). See Prv. s. ಕುಣಿ 3. — ಓರೆಕವಿ. A bent, crooked ear (C.). — ಓರೆಕಯ್. A hent, crippled hand (C.). — ಓರೆ ಕೋರೆ. reit. (My.). — ಓರೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A tie bending to one side: a way of tying the tarhan sideways to cook with it (C.). — ಓರೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye that looks obliquely, a squint-eye (C.); — a look of disfavour (My.). — ಓರೆದವ್ವರ. A roof that deflects to one side (C.). 2, a pont-roof (My.). — ಓರೆದುಮುಲು. -ಮುಲು. A turubu that stands to one side (J. 26, 9; C.). — ಓರೆ ಪೋರೆ. reit. (J. 26, 62; My.). — ಓರೆಮೂಗು. A crooked noso (My.). — ಓರೆಮೋಡ್. A wry face (C.). — ಓರೆಯಾಗು. -ಅಗು. To become crooked, to be hent (C.); — to go or step to one side or aside (C.). — ಓರೆಪೋಗು. -ಪೋಗು. To hend to one side (Abh. P. 13, 69).

ಓರೈ örë. (Të. ಓರು, the red painting upon the lower part of a house used as a decoration).

ಓರೈಗಾಲಿ örë-gäli. A painter (ರಂಗಜೀವ, ಚಿತ್ರಕೃತ್ HIA., MS. ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಾದ).

ಓಲ್ öl. 1. = ಓಲ್ 2, etc. (Të. ಓಲು, ಪೋಲು, to resemble; see ಪೋರ್ 1 & 2). ಮಕ್ಕರೋಲ್ (Mr. 7). ರಾಜ್ಯ ಹೇಂಕೊಡನೋಲ್ ಮವ್ವು ತುಳುಂಕೆ (Sä. 96). See Grj. 4, 95; J. 28, 1. 28.

ಓಲ್ öl. 2. ಓಲು. (= ಒವರ್ fr. ಓ 4). (Të. ಓಲಿಮಕೆ, friendship). — ಓಲಾಟ. -ಅಟ. Affection, friendship (My.). — ಓಲಾಮು. -ಅಮು. To have affection for, to love (My.).

ಓಲ್ öl. 3. ಓಲು. (Të. ಓಲೆ, hathing, playing in water; ಓಲರಾಮು, ಓಲಾಮು, ಓಲಾಮು, ಓಲ್ಲರಾಮು, to gambol, to revel; to gambol in water; to bathe; cf. the terms s. ಒಪ್ಪ). — ಓಲಾದಿಸು. -ಅದಿಸು. To cause to play in water or to bathe, to cause to revel, etc. See Bp. 8, 59; 13, 27; 20, 7; 22,

36, 50; 41, 18; 46, 74; 47, 8; 55, 47. — ಒರಾಡು. -ಅಡು. To move to and fro, or sport, in water; to swim, to bathe; to revel (ಜಲಪ್ರೀತಿನ ಸಂದ. Dh.). See Abh. P. 8, 132; Bp. 3, 9; 5, 11. 43; 6, 25; 31, 30; 48, 77; 55, 2; J. 5, 14; 28, 54. — ಒರಾಡು ಒರಾಡು. rep. (Bp. 53, 3).

ಪಿಲ ರಿ. 4. (= ಪಿಲು 3). — ಒರಾಟ. -ಅಟ. Swinging or dangling about (ತೂಗು ರಿ. I, 71, o. r. ಅರಾಟ; cf. ಬರಿ 2, ಲು 3).

ಪಿಲ ರಿ ಲಾಗ. 1. = ವಾಲಗ 1. Service, homage; an assembly; a levee; an audience; a dnrhar (My.; Tē., Tu.; T. ಒಲಕ್ಕ; M. ಒಲಕ್ಕ, eplendour, majesty). ಒಲಗದ ವಿನಯೋಗಧೇದ ಕರಣ, ಸರ್ವಾಧೇದ Nn. 108). See Smd. 13. 83. 157; Grj. 2, after 106; Bp. 5, 48. 71; 10, 1; 24, 50; 37, 52; 47, 9. 41; 53, 12. 83. 34; 61, 81; C. Bp. 47, 14; Rām. 6, 13, 4. 5; Bh. 1, 8, 34. 48; 2, 13, 31; J. 2, 51; 8, 82; 18, 23; B. 4, 126. See ಒಡ್ಡೋಲಗ, ವೇರೋಲಗ. — ಒಲಗ ಕ. To hold a public levee or council; to pay homage, to be in attendance; to form an assembly, to meet together. See Bp. 26, 28; 51, 79; 52, 37; 53, 32. — ಒಲಗಂಗೊಡು. -ಂಕೊಡು. = ಒಲಗ ಕ. See Bp. 10, 33; 36, 50; 87, 2; 55, 10; Rāv. 13, after 61; C. Bp. 3, 6; 47, 13. See ವೇರ. — ಒಲಗಂ ಪರಿ. A court, levee, etc. to disperse (Bp. 54, 83). — ಒಲಗವೆರಸು. -ವೆರಸು. To join, or be in company with, an assemblage (Bp. 5, 19; 50, 18). — ಒಲಗತಾರೆ. A royal court; a hall of audience; a levee room (Rāv. 12, 41; Rāv. 1, 89; C. Bp. 5, 49).

ಪಿಲ ರಿ ಲಾಗ. 2. = ವಾಲಗ 2. A hauboy (My.).

ಪಿಲಗಾರ್ತ ರಿಲಾಗ-ಆರ್ತಿ. Desire of paying homage (Rām. 8, 53, 75).

ಪಿಲಗಾರ್ತ ರಿಲಾಗಿ-ಕಾರ್ತಿ. A servant; a follower (ಅನುಜೀವಿ, ಸ ಹಾಯ, ಸೇವಕ, ಅನುಜರ, ಅನುಗಿ HIA.).

ಪಿಲಗಸು ರಿಲಾಗಿಸು. = ಒಲಯ್ಯ, ಒಲವಿಸು. To serve; to pay homage to; — to assemble, to bring together (Abh. P. 10, after 36). ಒಲಗಸುವವನು (ಸೇವಕ, ಅರ್ಥನ, ಅನುಜೀವಿ Nr.). ಕವಿಗ ಒಲಗಿಸುತ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಕೋಟಲರವದ ಬರ್ಮ, ಕುಕಸ್ವರದ ಬರ್ಮ ಮಾಮರಂ (Upr. 7, 48). ಮಾರಜರನಂ ಬಪುಯುಗಂಗಕೋ ಒಲ ಗಿಸಿದಂ (Bp. 54, 41). See Abh. P. 6, 153; Bp. 1, 41. 42. 43. 52; 10, 31; 51, 1. 11; Bh. 1, 8, 7. 85; 2, 13, 15; Rāv. 1, after 79.

ಪಿಲಯ್ಯ ರಿಲಾಗಿಸು. = ಒಲಗಿಸು, etc., (ಅಲಯ್ಯ 2). (ಅರಸನ) ಚಿತ್ರ ವೃತ್ತಿಯನ್ ಅಡ್ಡು, ಹತ್ತಿದಿದು, ಒಲಯ್ಯ! (Sp.). ಅನವರತಮ್ ಅಗಲದಲಿ ಜನಪತಿಯನ್ ಒಲಯ್ಯ! (Sp.). See Grj 10, 40; Bh. 1, 8, 60; J. 4, 60; 6, 47; 24, 8; Bp. 5, 11; 10, 28. 80; 43, 42; 54, 68; 61, 80. 57. 2, to assemble (v. l., C. Bp. 47, 38). 2, to be surrounded or accompanied (C. Bp. 5, 8).

ಪಿಲವಿಸು ರಿಲಾಗಿಸು. = ಒಲಗಿಸು. See Bp. 21, 7; 29, 81; 51, 63; 52, 49.

ಪಿಲಿಸು ರಿಲಾಗಿಸು. = ಪೀಲಿಸು, etc. (My.).

ಪಿಲು ರಿಲ. 1. = ಪೀಲಿ 1, etc. To resemble (My.; see ಒಲ 1.).

ಪಿಲು ರಿಲ. 2. = ಬರಿ 2, etc. Also: a bail, a security, a surety, a pledge; a hostage (My.; cf. ಪೀಲಿ). — ಒರಾಡು. -ಅಡು. To become bail or surety; to become a hostage (My.). — ಒಲಿಡು. -ಇಡು. To give as a pledge or security; to give a hostage (My.). — ಒಲು ಕೊಡು. = ಒಲಿಡು. (My.).

ಪಿಲು ರಿಲ. 3. = ಮಾಲು, etc. To bend (v. l., My.; Tē. ವಾಲು, ವ್ರಾಲು); to slope, to slant (My.; Tē.); to hang, to dangle (Tē. ವೇಲು, ವ್ರೇಲು; see ಒಲ 4).

ಪಿಲುಗಾರಿ ರಿಲ-ಗಾರ್ತಿ. A male bail, security or bondsman; a male hostage (My.).

ಪಿಲುಗಾರ್ತಿ ರಿಲ-ಗಾರ್ತಿ. A female bail, etc. (My.).

ಪಿಲಿ ರಿಲ. = ವಾಲಿ. A leaf of a palmyra-tree, especially one of the talipot or fan-palm, Corypha umbraculifera Lin., a cadjan leaf used to write on with an iron style (ಪತ್ರ Mr. 359; C.; M., Tu.; T. ಒಲಿ). 2, a coil of palmyra leaf occasionally worn as an ornament in the lobe of a female's ear (Tu.; My. as ಬಿಕ್ಕೋಲಿ). 3, an ear-ring of gold, etc. worn in the lobe of the ear of a female whose husband is alive (C.). 4, an umbrella-shaped awning over a cart (S. Mhr.). ಕವಿಯ ಒಲಿ (ತಾಡಕ, ತಾಲಕ, ತಾಲವತ್ತ, ಕರ್ಣಿಕೆ HIA., Nr.). ಕರ್ಣಿಕೆ ಒಲಿ (ತಾಲಕ, ತಾಲವತ್ತ Mr. 337). ಕವಿಗಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಒಲಿ (ಕರ್ಣಿಕೆ Si. 218). ಒಲಿ ಗಳ ಮಾದ್ರಿವಂ (ಪತ್ರ Mr. 377). ಬರಿಯದ ಒಲಿ (ಅಲೀಖ Nu. 98). ತಾಳೇ ಒಲಿ ಮರ, the palm Borassus flabelliformis Lin. (ತಾಲ Si. 186). ಫೀತಿಯಂ ನಿತಾಸ್ವೀರಿಣಿ ಜೋಗಿ ಬಿದ್ದಿ ಕವಿಯ ಒಲಿಯ ಮಾತ್ರಕವತ್ತಮೋ? (Liliv. 3, 4). ಯಾವರಸವನ್ ಊದಿದ ನಿಗ್ಗವದ ಬಳಿಗ, ಒಲಿಗ ಮಣ್ಣಿವಣ್ಣಿಯರ್ (Rāghā. 17, 85). ಮೂವು ದಿನದ ವಾದ್ಯಗೆ ಅಡು ಕೋಡು ಒಲಿ (Prv.). See ಬಿಕ್ಕೋಲಿ, ಸುತ್ತೋಲಿ, etc.; Grj. 10, 40; Bp. 5, 52; 11, 43; 14, 4; 50, 38; 53, 16. 17; Rāv. 5, 110; Prv. s. ಮುಕ್ಕ. — ಒಲಿಚಿಕ್ಕ ಕೆ. A coil of written palm leaf (My.). — ಒಲಿಚಿಕ್ಕಮುಕ್ಕ. A ರಿಲ ear-ring to which a calatumbu is attached (C.). — ಒಲಿಚಿಮಿ. = ಒಲಿಚಿಕ್ಕಮುಕ್ಕ. (My.). — ಒಲಿತಿರಗಣಿ. The screw of an ear-ring (C.). — ಒಲಿತಿರವು. = ಒಲಿತಿರಗಣಿ. (My.). — ಒಲಿವುಕ್ಕ. A hook of cadjan leaves (C.). — ಒಲಿಯ ಗಿಡ. The palmyra tree, Borassus flabelliformis Lin. (ತಾಲ Si. 186), the leaves of which are at present also used for making writing-leaves (My.). — ಒಲಿಭಾಗ್ಯ. The good fortune of a female to wear an ರಿಲ as a sign of her husband being still alive (My.). — ಒಲಿಯ ಮರ. (C. Bp. 47, 45). The talipot palm; the palmyra tree (My.). — ಒಲಿಸರ್ಪಣಿ. An ear-ring to which a small ornamental chain is attached (My.).

ಪಿಲಿಕಾರಿ ರಿಲ-ಕಾರ್ತಿ. = ವಾಲಿಕಾರಿ. A servant in the employ of government (or private persons) who carries letters, etc. (ಸೇವಕ, ಅನುಗ, etc. Mr. 441; C.; cf. ಒಲಗಾರ್ತಿ). ನಿಲ ಬಾಲಕಗಿ ಚಿನ್ನ, ಕೋಲು ಒಲಿಕಾ ದಗಿ ಚಿನ್ನ (Prv.).

ಪಿವ ರಿಲ. 1. = ಪಿವ. (Bp. 48, 28).

ಪಿವ ರಿಲ. 2. = ಪಿವು, etc. (ಮರಾಠೆ, ಕಾರವ, etc. Nr.).

ಪಿವರಿ ರಿಲ. (Thh. of ಉಪಗೃಹ). An inner apartment or chamber (ಅಪವರ, ಗರ್ಭಗೃಹ HIA.; ಉಪಗೃಹ, ಗರ್ಭಗೃಹ Mr. 195; ಕೋಣೆ Kk. 71, Smd. 60; ಗರ್ಭಗೃಹ, ಕೋಣೆ Ss., MS. ಗೋವರಿ; Abh. P. 10, 8. 9; Tē.; Mhr. ಪಿವರಿ, a term for the several apartments under the arcade which is erected

along the course of the enclosing wall of a temple). ಅರಲ್ಲ ತಾವರೆಯರೆಯ ಪಲಗಿಗಟ್ಟಿನ ಒವರಿಗರ್ (Čpr. 7, after 92).
ಓವು ಓvu.1. = ಓವ2, etc. (My.). — ಒವುಕಾದು. = ಒಮುಕಾದು. (Si. 149).

ಓವು ಓvu.2. To take care of, to guard, to protect, to cherish, etc. (ಪಾಲನ ಸ್ಮದ. Dh.; Tē. ಒಮು; T., M. ಒಮು; cf. ಒ4). See Grj. 2, 60; 10, 98; Bp. 1, 16, 60; 10, 5; 22, 53; 37, 5; 43, 81; 46, 47; 49, 38; 50, 4; 55, 14; 57, 63; Mr. 340; Rāv. 1, after 135; J. 2, 3; 29, 23.

ಓವು ಓsha. Burning, combustion. See ತ್ರಿಕಟುಕ.

ಓವು ಓshadhi. A plant, a herb. 2, an annual plant, one that dies after becoming ripe.

ಓವುಫುಪ್ಪುರ ಓshadhi-prastha-pura. N. of a mythic town, the town of Himavat (Grj. 2, 102).

ಓವುಫು ಓshadhi-tā. Who presides over the plants: the moon.

ಓವುಫುಫುರ ಓshadhi-tāvara. = ಒವುಫುಫು. (Rāv. 12, 13).

ಓವು ಓshā. N. of a plant (ಬಿದಿರ್ Mr. 121). 2, = ಒಪ್ಪ, q. v. (ಬಿವು, ತುಣ್ಣಿಕೆ, ತೊಣ್ಣೆ Mr. 127, two MSS. ಒಪ್ಪ).

ಓವು ಓshāre. (= ಉಪ್ಪ). A camel (ಶೀಘ್ರಗಾಮಿ, ವಾರಣ Nn. 99; My. ಒಪ್ಪ).

ಓವು ಓshā. The upper lip; a lip in general (ಸಮ್ಪುಮ, ತುಟ Nn. 83).

ಓವುವಾನ ಓshā-pāna. A kiss (ತುಮ್ಪನ, ವದನಕೂಟ, ಮುದ್ದು Mr. 330).

ಓವು ಓshāhi. = ಒಪ್ಪ No. 2, q. v. A plant bearing a bright-red gourd, Momordica monodelpha Roxb.

ಓವು ಓshāya. Labial.

ಓವುಫುಫುರ ಓshāya-svara. The vowels n, ū, ī, an (Smd. Cm. 66).

ಓವುರ ಓsara. = ವಾನರ, ವಾನರು, ವಾನರೆ. Going or bending to one side, sloping, slanting (as a wall), being unsatisfactorily counterpoised, as the burdens on an ox's back, etc. (My.); — an unsatisfactorily balanced burden (Č. Bp. 47, 48).

ಓವುರಿಕೆ ಓsarikē. The state of bending to one side, etc. (Rām. 6, 10, 5).

ಓವುರಿಸು ಓsarisu. To go to one side, side-ways, aside, or out of the way; to turn aside, to draw back, to retreat, to withdraw; to give way, to yield; to go away; to be removed; to keep aloof; to hesitate; to stop (ಅವಸರಣ ಸಿ.; Tē. ಒಸರಿಂಚು, ಒಸರಿಲ್ಲ, ಒಹರಿಂಚು, ಒಹರಿಂಚು, ಒಸಿಲು = ಒಮು, ತೊಲುಗು; T. ಒಹರಿ; cf. T. ಒಮುಂಗು, ಒಮುಂಗು, & ಉದುಗು 1, ಒದುಗು 1). ಒಸರಿಸಿ ನಡೆಯದಿರೆ (ಅಸಲಂ) ತೂನ್ಯಮಕ್ಕುಂ (Mr. 53). ಒಸರಿಸಿದ ಜವನಿಕೆಯೊಡನೆ ಒಸರಿಸಿದನ್ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ಯ? (Smd. 18). ಕುತ್ರಮ್ ಒಸರಿಸಿದಂ (ಎದ್ದಿತ್ತಂ Smd. I). See Bp. 1, 21; 8, 8; 9, 20; 17, 16; 27, 9; 28, 52; 40, 33. 47; 42,

9; 48, 29; 49, 10; 50, 87; 51, 50; 52, 18; 58, 19; 55, 4. 80; 59, 15; Rām. 6, 12, 34; Bh. 2, 13, 89; J. 5, 34; 30, 51.

2, to put to one side or aside; to remove; to quit, to abandon (ಅಪಾದಾನ ಸ್ಮದ. Dh.; Tē.). ಮೇಲುದಡ ಸೆವಗನ್ ಒಸರಿಸುವನಿರೆ (Smd. 135). See Grj. 10, 89; Jp. 2, 12; 4, 87; 18, 7; 20, 20; 38, 51; 42, 32; Rāv. 10, 6; Sāv. 1, 40; J. 5, 80; 11, 19; 13, 24; Rām. 28, 8.

ಓಸು ಓsu. = ಓಸು, ಅನಿಶು, ಅಪ್ಪು, etc. (My.). See ರವೇಸು.

ಓಸುಗ ಓsuga. = ಓಸುಗರ. ಓಸುಗರ. Cause, reason, sake; (on account of; T. ಒಜ, ಒಜರ, cause, reason, sake; see ಒಯ್ಯನಿ). ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆಗೋಸುಗ ತನ್ನ ಉದಕ (ಪಾದ್ಯ Nr.). ಭಕ್ತಿಗೋಸುಗ (Bp. 48, 54). ಕರದ ಇಪ್ಪಲಿಂಗದ ಹದನನ್ ಅ ದುವರ್ ಓಸುಗ (Č. Bp. 57, 88). See Bh. 2, 13, 38; 4, 6, 26; J. 4, 60; 18, 55; 23, 11. 42; Dp. 151, 3. Cf. ಕೋಸಕೆ, etc.

ಓಸುಗರ ಓsugara. = ಓಸುಗ, etc. ಅದಕ್ಕೋಸುಗರ (ತಾದ ಪ್ಕರ್, ಅನುರ Nr.).

ಓಸುರ ಓskara. = ಓಸುಗರ, etc. (My.). ಅತಿಥಿಗೋಸುರ ಇದರ್ ಒದವೆಯಲ್ಲಿಯುಮ್ ಆತಂಗ ತಕ್ಕ ಒದವೆಯಲ್ಲಿಯುಮ್ ಅತಿ ಥ್ಯ ಎನಿಸುಗು; ಕಾಳೆಗಕ್ಕೋಸುರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ವಿನೋದಾರ್ಥಮ್ ಆಗಿ ವದುವ ರಥವೆ (ಪುಪ್ಪರಥ); ಆನೆ ಹಿಡಿಯಲ್ ಓಸುರ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪು ಗುದಿ (ವಾಂ Nr.). ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೋಸುರ (Si. 112). See Si. 55. 243. 274. 294. 453; B. 3, 34. 93.

ಓಹಿಲ ಓhila. = ಒಹಿಲ. N. of a man (Sk. ಒಹಲ). See Bp. 9, 37; 43 sum.; 43, 18. 18. 22; 44 sum.; 44, 15. 35.

ಓಹಿಲ ಓhila. = ಒಹಿಲ. See Bp. 43, 85. 37. 67; 44, 8. 12. 16-29. 30. 31. 37. 50. 53; 54, 71. — ಒಹಿಲಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. (Bp. 43, 46; 44, 41. 42. 58. 68).

ಓಹೋ ಓ-hō. = ಓಹೋ. (Bp. 10, 2; My.).

ಓಹೋ ಓ-hō. Ho! stop! oho! (ನಿವಾರಣ ಸ್ಮದ. 393; Tē.). See Smd. 68; Bp. 14, 32; 25, 41; 32, 15; 59, 2; J. 2, 59; B. 3, 34. 77. 82. In My., S. Mhr., and Mhr. the term expresses wonder, admiration, or sudden delight. — ಓಹೋಹೋ. rep. (My.).

ಓಳ ಓ. To have sexual intercourse (ಸಫುವನ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಒದಿ).

ಓಳಿ ಓli. = ಓಲಿ. A continuous line, a row: a multitude, a number, a mass; succession (ರಾವಣಿಗೆ, ಸಮೂಹ Kk. 72; ಮೊತ್ತ Bhn. 8; T.; Tē. ಒಲಿ; Mhr. ಒಳ, cf. ಒರಣ). ತಣ್ಣದಿರ ಒಳಗರ್ (Lhr. 3, 2). See Bp. 12, 2; 18, 60. 109; 27, 1; 28, 19; 38, 11. 14; 44, 58; 51, 1. 73; 54, 77; 81, 27; Bh. 1, 12, 12; J. 3, 8; 15, 9; 33, 19; Kk. 90. — ಒಳಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. = ಒಳವದು. (Bp. 58, 55). — ಒಳವೆ ದು. -ವೆದು. To form a line or be in a line; to form a mass or considerable body (Čh. v. 92; Bp. 50, 46).

ಓಳಗೆ ಓligē. Tbh. of an ಒಲಿಕೆ (Smd. 888; Mqb. MS. ಒಳಗೆ = ಒಲಿಕೆ).

ಓಯಿ ಓyu.1. = ಎದ್4, etc. Seven (S. Mhr., pronounced ಯೋದು).

ಓಯಿ ಓyu.2. = ಫೇದ್2, etc. (My.). See ಕೆಡ್ಲೋದಿಡಿಕೆ, ಕೊಡ್ಲೋ.

ಉ

AU

ಉ au. The sixteenth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 14). In Kannada words it is another form of ಅನು (Śmd. 189), or of ಅವ (e. g. ತವರ = ತಾರ). For all Kannada and Tadbhava words with initial ಉ see under initial ಅನು and ಅವ, e. g. ಉಡು see as ಅನುಡು, ಅನುಡು; ಉಡಲ as ಅವಲ. — In Sk. terms ಉ occasionally occurs instead of ಅನು, e. g. ಸುಂಧ = ಸಂಧ (Nm. 162).

ಉಕಾರ au-kāra. The letter ಉ (Śmd. 11).

ಉಕ್ಷಕ ankshaka. (fr. ಉಕ್ಷನ್). A multitude of oxen.

ಉಘ aughā. A mass, a multitude (ಸೋಮ Mr. 423). ಕೃತ್ಯಾಘ (ವೇದಂಗ Nr. 141). 2, a flood.

ಉಚಿತ aucitl. (fr. ಉಚಿತ). Fitness, propriety.

ಉಚಿತ್ಯ aucitya. Fitness, propriety; pleasure, delight (Śmd. 116. 209 Cm.); one in whom one takes pleasure (J. 2, 65).

ಉಜಸ aujasa. (fr. ಉಜಸ್). Lustre, shine (My.); gold (Sk.).

ಉತಪ autapa. A vow of silence with the Jainas (ತೈನರ ಮುನಿ Mr. 222).

ಉತ್ತರೇಯ uttarēya. (fr. ಉತ್ತರ). Belonging to the north (My.; G.). 2, N. of a son of Uttarā, Janamējaya's father Parikshit (My.).

ಉತ್ತನಾದಿ uttānapādi. (fr. ಉತ್ತಾನಾದಿ). N. of Dhruva, grandson of the first Manu. 2, the polar star.

ಉತ್ರ autra. The letter ಉ (Śmd. 65. 132. 188. 355; Kāv. I, 3, 104-108).

ಉತ್ಸುಕ utsukya. (fr. ಉತ್ಸುಕ). Anxiety, uneasiness, regret; — ardent desire, longing, eagerness, zeal (ಉತ್ಸುಕ Ct. II, 114; My.). See ಕರೂ; B. 5, 180.

ಉದಾಸ audanika. (fr. ಉದಾಸ). A cook.

ಉದರಿಕ andarika. (fr. ಉದರಿಕ). Voracious.

ಉದಾರ್ಯ audārya. (fr. ಉದಾರ). Generosity, nobility, magnanimity, greatness. (My.; B. 5, 162).

ಉದಾಸೀನ audāsina. = ಅವದಾಸೀನ, ಉದಾಸೀನ.

ಉದಾಸೀನ್ಯ audāsinya. (fr. ಉದಾಸೀನ). Indifference; apathy. (My.).

ಉದುಂಬರ audumbara. (fr. ಉದುಂಬರ). Coming from the udumbara tree. 2, the udumbara tree itself (ದುಂಬರ, ಅಶ್ವ Mr. 115).

ಉದ್ಧತ audhatya. (fr. ಉದ್ಧತ). The state of being raised or puffed up; arrogance; overhearing manner. See ಉರ್ವ, ಮರ; Rāv. 5, after 131.

ಉದ್ವಹಿಕ audvāhika. (fr. ಉದ್ವಹ). Relating to marriage. (My.). 2, a gift made to a woman at her marriage.

ಉನ್ನತ aunnatya. (fr. ಉನ್ನತ). Height; greatness (ಬುದ್ಧ, ಮೊತ್ತಾಡನು Mr. 186; My.); haughtiness (My.; Śl. 68). See ಮಹಾನ್ನತ.

ಉಪಗವ aupagava. (fr. ಉಪಗವ). Belonging to Upagu.

ಉಪಗವಕ aupagavaka. An assemblage of Aupagavas or descendants of Upagu.

ಉಪಚ್ಛಂದಸಿಕ aupacchandasika. (fr. ಉಪಚ್ಛಂದಸ್). A kind of metre (Ch.).

ಉಪಮ್ಯ aupamyā. (fr. ಉಪಮಾ). Condition of resemblance or equality, similitude, comparison. See Kāv. III, 3, B, 116 seq.

ಉಪಯಿಕ aupayika. (fr. ಉಪಾಯ). Answering a purpose, fit, proper.

ಉಪಲ aupala. (fr. ಉಪಲ). Belonging to a stone or stones; stony; of stone. (R.).

ಉಪಮಾಹ್ಯ aupavāhya. (fr. ಉಪಮಾಹ). A royal elephant (ನೃಪರಂ ನೆಗು ಕಾಡ್ ಅನಿ Mr. 156).

ಉಪಾಸನ aupāsana. (fr. ಉಪಾಸನ). The fire used for domestic worship. 2, a kind of adoration of Agni (My.). 3, a small cake offered to the manes. 4, connected with worship, devotional.

ಉಪಾನ aupāna. (fr. ಉಪಾ). A field of flax.

ಉರಭ aurahhā. (fr. ಉರಭ). A coarse woollen blanket.

ಉರಭಕ aurahhaka. A flock of sheep.

ಉರಸ aurasa. (fr. ಉರಸ). Belonging to or produced from the breast (or by one's self); legitimate (J. 28, 57; My.); a legitimate son. ಉರಸಸ್ತುತಿ (B. 4, 217; My.).

ಉರ್ದ್ವದೇಹಿಕ urddhavadhika. (fr. ಉರ್ದ್ವದೇಹ). Referring to the state after death; funereal; the obsequies of a deceased person; whatever is given or performed on a person's decease.

ಉರ್ವ aurva. (fr. ಉರ್ವ). Relating to Urva. 2, belonging to or being produced from the thigh (urū); a descendant of Bhṛigu and preceptor to Sagara. 3, N. of a son of Vasishṭha. 4, submarine fire.

ಉಲಕ aulūka. (fr. ಉಲಕ). Owl-like; a follower of the Vaiśeṣika doctrine; Kapāda ṛishi (G.).

ಉಶೀರ auśtra. (fr. ಉಶೀರ). A couch, serving also the purposes of a seat; a seat, a chair. 2, the handle to the cow's tail or tāmara.

ಉಷಧ aushadha. (fr. ಉಷಧ). = ಅಗಸಿಧ, ಉಷಧ. A herb; any medicament or drug. — ಉಷಧ ಮಾಡು, to prepare medicine; to apply remedies (C.; B. 5, 278).

ಉಷಧಾಪಾಯ aushadha-āpāya. The physician of the gods (ಧನ್ವಂತರಿ Mr. 390).

ಉಷಧಿ aushadhi. = ಅನುಷ್ಠ. = ಉಷಧ (ಛೇದನ, etc. Mr. 390). ಬೋಧಮ್ ಎನ್ನು, ಒಂದು ಉಷಧಿಯು ಅಕ್ಕುಂ (Śmd. I).

ಉಷ್ಣಕ auṣṭhaka. (fr. ಉಷ್ಣ). A herd of camels.

ಉಸದ ausada. Tbh. of ಉಷಧ. (Śmd. 335. 339; My.).

○

Ṁ

○ ṁ. 1. The seventeenth letter of the Alphabet.

It is an *avargiya* letter, and has been called the neutral or unmodified nasal. In the Śmd. its names are: *hindn*, *annavāra*, *sōnnē* or *śūnya* (19. 20). It belongs to the *yōgavāhas* (25. 26. 43. 44). The *unmodified nasal* always precedes the *avargiya* letters ಯ್, ರ್, ಲ್, ವ್, ತ್, ಪ್, ಸ್, ಹ್. in the body of a word or in composition, e. g. ಅಂಶ, ಅಂಸ, ಅಂಪತಿ, ಸಂಯತ, ಸಂರಕ್ಷಣಿ, ಸಂರಾಪ, ಸಂವಿತ್ತಿ, ಸಂಕಯ, ದಂಷ್ಟ, ಸಂಸರ್ಗ, ಸಂಹತಿ. Remark: The five *vargiya* letters ಷ್, ಞ್, ಳ್, ನ್ and ಮ್, that express the nasal sound as modified by guttural, palatal, lingual, dental,

and labial pronunciation (Śmd. 24), are often, for the sake of more expeditious writing, replaced by the sign of the unmodified sōnnē. With regard to ಷ್ and ಞ್ this convenient mode of writing has been adopted also for this Dictionary; but the alphabetical places of the two letters have been retained, so that, e. g., ಅಂಶ follows ಅಷ್ಟೈಃ, and ಅಂಪ follows ಅಪ್ಪಾನ. When in Kannaḍa final o is followed by a vowel, it changes into ನ್, ಮ್, or ವ್ (Śmd. 127. 128; cf. 192. 193).

○ ṁ. 2. = ಅಂ (am) 3 q. v., of which it is the *grammatical* form (Śmd. 114. 115).

ಃ

Ḥ

ಃ ḥ. The eighteenth letter of the Alphabet, (called *visarga*, Śmd. 19. 20. 44. 45). It is an unmodified

(*avargiya*) sibilant, and one of the four *yōgavāhas* (26. 44).

×

×

Ḥ

× ḥ. The nineteenth letter of the Alphabet.

It is a guttural sibilant, used before ಷ್ (Śmd. 25. 26), and one of the four *yōgavāhas* (26. 44. 45). It is called

jihvāmūlīya (26), the tongue-root sibilant, and according to its sign which has the shape of the thunderbolt, *vajrākṛiti*. See ಅರ್ಧವಿಸರ್ಗ.

○○

RH

○○ ṛh. or ಠ (i. e. the K. consonant ṛ, in Hlā. and Ahh. P. MSS.) or ᳚ (in Vopadēva's grammar). The twentieth letter of the Alphabet. It is a kind of sibilant, used before ಷ್ (Śmd. 25. 26), and one of the four *yōgavāhas* (26. 44. 45). It is called *upadhmanīya* (26), the to-be-breathed one, and according to its sign which has the shape (of a female's breast 26, or that)

of an elephant's two frontal bones, *gajakṣmabhākṛiti*. See ತೇಜದ್ವಯ, ನಿಹಾವಕ, ಪದ್ಧಿ, ಪದ್ಧಿಕ, ಪದ್ಧಿಪಾಪ, ಪದ್ಧಿಪನ್ನ, ಪದ್ಧಿಧನ್ಯ, ಪದ್ಧಿಪತ, ಪದ್ಧಿರಸ, ಪದ್ಧಿಲಿಹ, ಪದ್ಧಿವತಿ, ಪದ್ಧಿವಾಟಿ, ಪದ್ಧಿಹೀನ, ಪೌದ್ಧಿ, ಬಹುದ್ಧಿರ, ದಾಧ್ವಿ, ದಾಧ್ವಿನಿ, ಯಶ ದ್ವಿಟಹ, ರುದ್ರಪದ್ಧಿ, ವರ್ಣಪದ್ಧಿ.—In Hlā. 2, 28 the MS. has: ಕರಹಾಟಂ ಭವೇತ್ ಕನ್ನಡ ಪಾದೋ ಮೂಲಂ, etc. (instead of ಕನ್ನಡ ಪಾದೋ). See ಅರ್ಧವಿಸರ್ಗ.

ಕ

K

ಕ k. The twenty-first letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). When the initial of the second word of a compound, it sometimes remains unchanged (Śmd. 78. 79. 80. 198. 199. 207. 208. 209. 210. 217. 222. 225. 386), but often changes into ಗ (77. 78. 195. 197. 198. 199. 200. 202. 203. 205. 206. 207. 210-216. 218. 221-224. 381. 386. 387). Once it takes the form of ಕ (215).

ಕ k-a. 1. The letter ಕ when pronounced with the short a, as is generally done at school. — ಕಪ್ಪತ್ತು. -ಬತ್ತು. The under-letter ಕ (C.).

ಕ ka. 2. = ಕೆ 1, etc., in ಅಕ, ಅನಕ, ತನಕ.

ಕ ka. 1. (= ಗ 1). An affix for forming masculine nouns (Śmd. 241), probably taken from Sk. 2, an affix for the formation of neuter nouns. ಧಾವದೊಳು ಕಪ್ಪತ್ತುಯಮ್ ಉದ್ಭು, ಉದುಕಂ, ನದುಕಮ್ ಎಮ್ಮತ್ತೆ (249 Mdb. MS.; cf. ಕಬುಳ).

ಕ ka. 2. The god Brahmā. 2, the soul. 8, the sun. 4, wind. 5, the head. 6, water. 7, pleasure. 8, the number one (Mr. 349). Cf. ಕಂ & ಕಮ್.

ಕಂ kam. = ಕಮ್. The god Brahmā (ಸರೋಜಸಮ್ಪದ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 7; ಬ್ರಹ್ಮನ್ Mr. 493). 2, the soul (ಅತ್ಮನು Nn. 7). 3, the body considered as the field of the indwelling and working of the soul (ಶ್ಲೋಕ Mr. 506). 4, the sun (ಸೂರ್ಯ Nn. 7). 5, wind (ಪವನ, ವಾಯು 7; ಮಾರುತ Mr. 493). 6, the head (ತೆರ, ಮಣ್ಣೆ 7; ತೆರ 493). 7, water (ಉದಕ 7; ವಾರಿ 493). 8, heaven (ಸ್ವರ್ಗ 7; Mr. 506). 9, fire (ಅಗ್ನಿ 7; ಅಪ್ಪಿ o. r. ಅಪ್ಪಿ 506). 10, an organ of sense (ಇಂದ್ರಿಯ 7; 506). 11, the sky (ವ್ಯೋಮ 506). 12, an ascetic (ಯತಿ 506). 13, a parrot (ಕೀರ, ಹಿಳಿ 7). 14, a peacock (ನವಿರ 7). 15, pleasure (ಸುಮಾನ 493). 16, a zero (ಶೂನ್ಯ 506).

ಕಂಯಿ kamyi. = ಕಯ್ 6, etc. Bitterness (ಕಬಿ Ḍb.; C.).

ಕಂಸ kamśa. 1. (= ಕಂಡ). Brass, hell-metal. 2, a vessel made of metal, a drinking vessel, a goblet. 3, a king of Mathurā, the uncle and enemy of Kṛṣṇa (Śmd. 183).

ಕಂಸ kamśa. 2. A segment of a circle as a parenthesis: a bracket (Mhr.; S. Mhr.); — an aro (Mhr.).

ಕಂಸಜಿತ kamśa-jit. The conqueror of Kāmśa: Kṛṣṇa.

ಕಂಸಜಾಲ kamśa-tāla. A cymbal of hell-metal or brass (Bp. 12, 34).

ಕಂಸಹರ kamśa-hara. The destroyer of Kāmśa: Kṛṣṇa (Mr. 18).

ಕಂಸಾಂತಕ kamśa-antaka. = ಕಂಸಹರ. (J. 14, 26).

ಕಂಸಾರತಿ kamśa-arāti. The enemy of Kāmśa: Kṛṣṇa.

ಕಂಸುರಿ kamśa-ari. = ಕಂಸಾರತಿ. (J. 10, 49; 13 sum.). 2, a kind of metrical foot (Ḍh.).

ಕಂಸೂಕ kamśāka. Thh. of ಕಾಂಸೂಕಾಲ (Śmd. 381). A kind of cymbal; a gong (ಜಗಲಿ Śm. 64; ಕಂಸೂಕ, ಜಗಲಿ Kk. 67, o. r. of ಕಂಸೂಕ; ಜಗಲಿ, ಬಳಲಿ); a triangle (My.). See Bp. 12, 44; Ḍ. Bp. 5, 7.

ಕಂಸೂಕ kamśāka. A male gold- or silver-smith (My.; Tē. ಕಂಸಾಲವಾಡು).

ಕಂಸೂಕಗಿತ್ತಿ kāmśāka-gitti. A female cymbal-heater (Bp. 5, 43). 2, a female of the kamśākas (My.).

ಕಕ್ kak. = ಕಾ 2, etc. — ಕಕ್ಕಾನ್ದೇ ಕಾಯಿ. The Colocynth (ಕಾಡ ಕನಡೇ ಕಾಯಿ, ಇನ್ನ ನಾರುಣಿ G.; My.).

ಕಕಲಾತೆ kakalātē. = ಕಕುಲತೆ, etc. Love (C.).

ಕಕಾರ ka-kāra. The letter ಕ (Śmd. 11).

ಕಕುತ್ಥ kakud-stha. N. of a grandson of Ikshvāku. (Rām. 8, 8, 18; My.).

ಕಕುತ್ಥಜ kakutstha-ja. Rāma (Rām. 4, 1, 21).

ಕಕುದ kakud. = ಕಕುದ. A peak or summit, etc.

ಕಕುದ kakuda. = ಕಕುದ. A peak or summit (ಅವಿಶಲ, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nu. 143). 2, a bull's hump (ಗೂಳಿಯ ಬೆನ್ನ ಹಣೆಲು 143, o. r. ಹಳೆಲು). 3, a horn (ಗೂಳಿಯ ಕೊಮ್ಮು 143, o. r. ಕೋಡು). 4, the snout of a bull (ಮುಸುಳಿ 143, in one MS.). 5, a hull (ಪಂಗವ, ಗೂಳಿ 143). 6, pre-eminent, chief; eminence, superiority (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯ 143). 7, an ensign or symbol of royalty. 8, a sword (ಕೃಪಾಣ, ಬದ್ಧ 143). 9, the sky (ದೋದೋಂಗಣ, ಆಕಾಶ 143).

ಕಕುದ್ಧ kakudma. Thh. of ಕಕುದ್ಧತ್. (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಕಕುದ್ಧತೆ kakud-mat. A bull; an ox.

ಕಕುದ್ಧತಿ kakud-mati. The hip and loins (ಹಫನ Hla.; ಕುಣ್ಣೆ ಗಳ ತಲದ ಕುದು Mr. 331, o. r. ಕುಣ್ಣೆ).

ಕಕುಧ kakupha. = ಕಕ್ಕೋಳ, etc. (Mg.).

ಕಕುಛ kakuhh. = ಕಕುಛ. A summit. 2, a region, a quarter.

ಕಕುಛ kakubha. = ಕಕುಛ. (Śmd. 106). A region, a quarter (ದಿಶೋತ್ತರ, ದಿಕ್ಪುರ್ಗ Nn. 128; ದಿಕ್ಪು Mr. 57). 2, pre-eminent, ohlef (ಮುಖ್ಯ 128). 3, a wooden vessel covered with leather, placed under the neck of a lute, to render the sound deeper (ನೀಲೆಯ ಕುಮ್ಮಳಾಯಿ G.). 4, the tree Terminalia arjuna W. & A. (ತೊಡ್ಡುಮತ್ತಿ 128; ಅರ್ಜುನ, ಮತ್ತಿ Mr. 113). 5, one of the rāgas or personified musical modes (ಗೀತ, ಗೀತವಿಧ 128).

ಕಕುಲತೆ kakulatē. = ಕಕಲಾತೆ, ಕಕುಲಾತೆ, ಕಕುಳತೆ, ಕಕ್ಕಲಾತೆ, ಕಕ್ಕುಲತೆ, ಕಕ್ಕುಲತೆ. Love (My.; ಪ್ರೀತಿ G.); compassion (My.; T. ಕಕ್ಕಿ, to pity); desire, especially vain desire (see ಕಕ್ಕುಲತೆ; Tē. ಕಕ್ಕುಲತೆ, ಕಕ್ಕುಲತೆ).

ಕಕುಲಾತೆ kakulātē. = ಕಕುಲತೆ. Love; compassion (C.).

ಕಕುಳತೆ kakulatē. = ಕಕುಲಾತೆ. (My.).

ಕಕೂಟ kakūṭa. A kind of bird (ಕರವೈರಿ Mr. 173).

ಕಕ್ಕೋಕ kakōka. = ಕಕ್ಕೋಕ. (C.).

ಕಕ್ಕ kakka. = ಕಕ್ಕರಿ. — ಕಕ್ಕ ಬಿಕ್ಕರಿ. reit. = ಕಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ, q. v. (My.).

ಕಕ್ಕ kakka. = ಕಕ್ಕಾ. A father's younger brother (C.; Tē. ಕಕ್ಕ, papa, daddy). — ಕಕ್ಕಯ. -ಯ. = ಕಕ್ಕಯ್ಯ. (Bp. 61,

9). — ಕಕ್ಕಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 3, 82; 9, 46; 37, 6; 47, 34; 57, 21, 29; My. = ಕಕ್ಕ). See ಕೋದರ—.

ಕಕ್ಕಡ kakkadā. A piece of twisted cloth dipped in oil, lighted, and carried about in the hand as a temporary light (C.; Tē. ಕಾಗಡೆ; Mhr. ಕಾಕಡಾ, ಕಾಣ್ಕಡಾ). ಒಂದು ಕಕ್ಕಡಾ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು, ಹೋಗು! (B. 4, 62).

ಕಕ್ಕಡೆ kakkadē. 1. (fr. ಕಡಿ 4?) (= ಕರ್ಕಡೆ). A weapon so called (M. ಕಕ್ಕಡೆ, a dagger; Sk. ಕರ್ಕಶ, a sword; Mhr., H. ಖಂಟೇರ, a sort of dagger). See Rāv. 6, after 11; Bh. 1, 7, 21. — ಕಕ್ಕಡೆನಲೆ. -ಲಲೆ. A kind of net (Śāv. 3, 24).

ಕಕ್ಕಡೆ kakkadē. 2. = ಕಟ್ಟಿಕಡೆ s. ಕಟ್ಟಿ 2. (My.).

ಕಕ್ಕರ kakkara. = ಕಕ್ಕ. Tbh. of ಕಕ್ಕರ. — ಕಕ್ಕರವಕ್ಕ. -ಹಕ್ಕ. (ಕಕ್ಕರ Si. 173).

ಕಕ್ಕರಿ kakkari. = ಕಕ್ಕ, ಕೊಕ್ಕರಿ, (ಕುಡು3), ಕೊಗ್ಗ, ಕೊಂಗ, ಕೊಂಗು2, ಕೊಂಗರಿ, etc. — ಕಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. reit. Crookedness (My.).

ಕಕ್ಕಲಾತೆ kakkalātē. = ಕಕ್ಕಲತೆ. Love; compassion (My.).

ಕಕ್ಕಸ kakkasa. Trouble (heavy breathing, etc.) arising from an overloaded stomach, from running very fast, etc. (S. Mhr.; T. ಕರಿ, to be sick in the stomach). — ಕಕ್ಕಸವೆತ್ತು. -ವೆತ್ತು. To suffer anguish (Śāv. 2, 15).

ಕಕ್ಕಸ kakkasa. Tbh. of ಕರ್ಕಶ (Śmd. 345; 49). (ಪರಿಗೆ Ūt. I, 86). ಕಕ್ಕಸನ ದೂತರ ಒಂದು, ಲಿಕ್ಕವಾಯಿತು! ಹೊದಿಡ್ತರ ನಕ್ಕೋರಲ್ಲ; ಬಿಡಿಸೋರೇನೋ, ಮನುಷ್ಯ? (Dp. 28, 2). See Ū. Bp. 45, 29; J. 2, 62; 7, 31; 14, 6; 21, 35; 26, 11; ಕಡುಗಕ್ಕಸ.

ಕಕ್ಕಸಗಾಠ kakkasa-gāṭa. A severe, cruel man (My.). Feminine: ಕಕ್ಕಸಗಾತಿ (My.).

ಕಕ್ಕಸಜವುನ kakkasa-javvāna. Tbh. of ಕರ್ಕಶಯಾವನ (Śmd. 376).

ಕಕ್ಕಸತೆ kakkasatē. = ಕರ್ಕಶತೆ, q. v.

ಕಕ್ಕಸು kakkasu. = ಕಕ್ಕೋಸು. A cao-hus: a privy (My.; M. ಕಕ್ಕಸ; fr. the Danes or Dutch).

ಕಕ್ಕಾ kakkā. (fr. ಕಲಕು2?). = ಕಕ್ಕು 2. — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. reit. An affrighted or timid man (My.). — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. reit. Fear, fright, alarm (My.). — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. reit. = ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. (My.). — ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. reit. = ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. (My.).

ಕಕ್ಕಿ kakkī. = ಕಕ್ಕ. — ಕಕ್ಕಿ ಗಿಡ. The tree Cassia fistula (ನ್ಯಾಫಿಫಾತ G.; S. Mhr.).

ಕಕ್ಕಿ kakkī. (fr. ಕಕ್ಕ). A mother's younger sister; an uncle's wife (My.); a step-mother (My.).

ಕಕ್ಕಿಸು kakkisu. To cause to vomit (C.). 2, to make one discharge from the stomach; to make one give up, as what he has wrongfully seized and appropriated, to make him restore or refund (My.; Tē. ಕಕ್ಕಿಸಿಚ್ಚು, ಕಕ್ಕಿಸಿಲ್ಲ; T. ಕಕ್ಕಿ ಪ್ಪಿ).

ಕಕ್ಕು kaku. 1. = ಕಡಿಕು1, ಕಡುಕು1, ಕಡಿಕು, ಕರ್ಕು1, ಗರಕು. A jag, a notch, a dent; the rough part of a millstone or of a saw, the toothed part of a file or saw, of a horse's bit, etc.; jaggedness, irregular surface, roughness; sharp-

ness (Tē.; Tē. also ಕಡಿಕು, ಕಡಿಕು; T., M. ಕರುಕ್ಕು; T. also: the edge of a knife or sword). (ಕುಡುರೇಗಿ) ತಕ್ಕು ಕವ್ವು ಸಿದು ಎನಿಪ್ಪ ನಾಲಗೆ ಲೇಸು, ಕಕ್ಕ ಕವಲಾಗಿ ಹೊಲ್ಲಂ (Mr. 277). — ಕಕ್ಕದದ. -ತದ 3. = ಕಕ್ಕನ್ನದ (Śā.), ಕಡುಕನ್ನದ. A toothed, or sharp, sword. — ಕಕ್ಕನ್ನದ. -ತದ. = ಕಕ್ಕದದ. (Śā.).

ಕಕ್ಕು kaku. 2. = ಕಕ್ಕ. — ಕಕ್ಕ ಬಿಕ್ಕ. = ಕಕ್ಕಾ ಬಿಕ್ಕ. (C.).

ಕಕ್ಕು kaku. 3. (fr. ಕಡಿ 4?). A shiver, a splinter (ಸಿಗುಡು śm. 79; cf. ಕಡೆ, ಬಕ್ಕಿ).

ಕಕ್ಕು kaku. 4. (fr. ಕದಿ 1). = ಕದ್ಡು. To vomit (My.; in S. Mhr. especially used in regard to children; ಉಡ್ಗರ śm. 79; T., Tē., Tu.; T. ಕನ್ನೆ, to retch, to hawk; cf. ಕಕ್ಕ ಸಿ). ಬಕ್ಕು ಕದಿಕೆಯ ತನ್ನ ಕಕ್ಕತ್ತವ (B. 5, 32). ಕಕ್ಕ ಕೊಡು ಅನ್ನ (ಸಮುದ್ಧರಣ Si. 420).

ಕಕ್ಕು kaku. 5. Vomiting; the thing vomited (S. Mhr.; Tē.). — ಕಕ್ಕೋಗ. Vomiting, sickness (ಪ್ರಚ್ಛಿದ್ ಕ, ವಮ Si. 201).

ಕಕ್ಕಲತೆ kakkulatē. = ಕಕ್ಕಲತೆ, etc. Love; compassion (My.). ಒಕ್ಕಲ ಮನೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಕಕ್ಕಲತೆ ಪಟ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? (Prv.).

ಕಕ್ಕಲಿತೆ kakkulitē. Love, compassion (My.; Bb. 1, 6, 33; Rām. 5, 8, 68; J. 6, 35); excessive desire, vain desire (Bp. 40, 33; J. 13, 7; 26, 35). ಒಮಸಂಸಾರ ಮಾಯೆಯ ಕಕ್ಕಲಿತೆಯಳು ಬಿಡೆನು (Dp. 6, 3). See Dp. 36, 2; 40, 1. — ಕಕ್ಕಲಿತೆಗೊಕ್ಕು. -ಕೊಕ್ಕು. To feel vain desire (Dp. 53, 5).

ಕಕ್ಕಲಿತೆಕಾಯಿ kakkulitē-kāya. A man who loves (Bh. 7, 15, 50).

ಕಕ್ಕಿ kakkē. = ಕಕ್ಕ. A tree with clusters of yellow flowers and long round legumes, the pudding-pipe tree, Cassia fistula L. (ಅರಗ್ಗು, ಅರೇವತೆ, ಶಮ್ಭೂಕ, ನ್ಯಾಫಿಫಾತ, ಚತುರಂಗುಲ, ಕೃತಮಾಲ, ಸುವರ್ಣ, etc. Nr.; ಅರಗ್ಗು, ಸ್ವರ್ಣಪ್ಪು, ರಾಜತರು, etc. Mr. 114; Mhr.; Tu.; T. ಕಡುಕ್ಕಿ, ಕೊನ್ನಿ; M. ಕೊನ್ನೆ). — ಕಕ್ಕಿಯ ಕಾಯಿ. (Si. 126). — ಕಕ್ಕಿಯ ಗಿಡ. (Si. 126). — ಕಕ್ಕಿಯ ಮರ. (Nr.).

ಕಕ್ಕೋಕ kakkōka. = ಕಕ್ಕಾ, ಕಕ್ಕೋಕ, ಕೋಕ. N. of a Paṇḍita (My.; T. ಕೊಕ್ಕೋಗ, a treatise on women, their behaviour, etc. of a very low character; the book was written by ಕೊಕ್ಕೋಗವಿರುಡಿ in Sk., and translated into Tamil by ಅಡಿ ನೀರ ರಾಮಪಾಣಿಯ, Rottler s. v. & s. ಕರಣ). — ಕಕ್ಕೋಕಾಸ್ತ್ರ. = ಕೋಕಾಸ್ತ್ರ and the T. ಕೊಕ್ಕೋಗ (My.; occasionally in S. Mhr., where it is also called ಅನಂಗರಂಗಾಸ್ತ್ರ or ಕೋಕ ಮುನಿಾಸ್ತ್ರ).

ಕಕ್ಕೋಲ kakkōla. = ಕಕ್ಕೋಲ. N. of a plant bearing a berry, the inner part of which is a waxy and aromatic substance; a perfume prepared from the berries of this plant.

ಕಕ್ಕೋಲಕ kakkōlaka. = ಕಕ್ಕೋಲ, ಕಕ್ಕೋಲಕ. A perfume prepared from the berries of the ಕಕ್ಕೋಲ (ಗವಲಕಡಾರ G.).

ಕಕ್ಕೋಸು kakkōsu. = ಕಕ್ಕಸು. (My.).

ಕಕ್ಕಟ kakkhaṭa. Hard.

ಕಕ್ಕ kakra. Tbh. of ಕಕ್ಕರ. The printed partridge or southern Francolin, Francolinus pectoratus (Bd.); — the eyed

partridge, *Perdix ocella* (Bd.);—the red-billed quail, *Coturnix erythrorhyncha* (Bd.).

ಕಕ್ಷ kaksha. = ಕಕ್ಷ 1, ಕಕ್ಷೆ. The hem of a garment tucked into the waist-band (ಕಕ್ಷೆ Mr. 491). 2, a piece of cloth worn over the privities (ಕಪ್ಪೆ Nn. 117). 3, a girdle, a string or zone for fastening a cloth round the waist (ಉದಿನೂರ, ಉದಿದಾರ 117; ಕಾಂಟಿ 491). 4, grass. 5, a climbing plant. 6, a court in a palace, etc. (ಪ್ರಾಂಗಣ, ಅಂಗಣ 117; ಮನ್ನಿರದ ಮುಮ್ಮುಗ 491). 7, the armpit (ಕಂಕುಡಿ 117; ಕಂಕುಡ Mr. 321. 486, o. r. ಕೊಂಕಡ). 8, a forest, a wild (ಕಾನ್ತಾರ, ಅಡ 117; ಅಟವ, ಎಟಿನ, etc. Mr. 151). 9, an objection or reply in argument. 10, the side or flank. See Prv. s. ಪ್ರಸ್ತ. ಕಕ್ಷವಾಲಿ kaksha-pāla. A bag carried under the armpit (My., also ಕಕ್ಷವಾಲಿ).

ಕಕ್ಷವಾಲಿಕೆ kaksha-pālikē. = ಕಕ್ಷವಾಲಿ. (Rāv. 5, after 25; V. 14, 31; My.).

ಕಕ್ಷಪಟ kaksha-pṇṭa. = ಕಕ್ಷಪಾಲ. (Grj. 2, after 106).

ಕಕ್ಷಮೂಲ kaksha-mūla. The armpit. See ಕಂಕುಡ.

ಕಕ್ಷಾಂತರ kaksha-antara. An inner court of a palace, etc.: an open space surrounded by buildings (ಪ್ರಕೋಪ, ಮನೆಯ ನಿಲವು Mr. 201).

ಕಕ್ಷಾಪಟ kakshā-paṭa. = ಕಕ್ಷಪಟ, ಕಕ್ಷಪಟ. A cloth passed between the legs to cover the privities.

ಕಕ್ಷಿ kakshi. One party as opposed to another; objection, contention (My.).

ಕಕ್ಷಿಗಾರ kakshi-gāra. A party (in a civil or criminal case); one who maintains or defends a claim or wrong as isane (My.).

ಕಕ್ಷೆ kakshē. = ಕಕ್ಷ Nos. 3. 6. 9. 2, the orbit of a planet (Mhr.; My.; B. 5, 182).

ಕಕ್ಷೇಸು kakshēsu. A kind of arrow (ಕವಡಿಕ್ಕೆಯಮ್ಮ Mr. 296).

ಕಕ್ಷಿ kakshyē. An elephant's girth; a girdle or zone. 2, enclosure of an edifice; an open space surrounded by buildings, the square left unroofed in the centre of a house (see ನಮುನೆಯ).

ಕಗ್ kag. (= ಕರು 1, q. v., ಕಸ 1, etc.). Hardness; strength; etc. — ಕಗ್ಗಟ್ಟು. = ಕಡಿಗಟ್ಟು, ಕಡುಗಟ್ಟು. A fast knot that cannot be easily untied (C.);—a hard knot in wood (My.). — ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ = ಕಡುಗತ್ತಲೆ. Thick darkness (J. 26, 6; C.; B. 3, 125). — ಕಗ್ಗಲಿ. -ಕಲಿ. The tree *Mimosa sundra* Roxb. (*Acacia sundra* Dec., St. & Pl.). 2, the tree *Acacia catechu* Willd. (*Mimosa catechu* Lin.; M. ಕರಿಪ್ಪಾಲಿ; ಗಾಯತ್ರಿ, ವಾಲತನಯ, ಖದಿರ, ದನ್ತ ಧಾವನ, ತದಾಯದ ಮರ Sl. 314). ಬಿಳಿ ಕಗ್ಗಲಿ ಮರ (ಕಡರ, ಸಿಪದಿರ, ಸೋಮವಲ್ಲ 134). ದುರ್ಗವಳ್ಳು ಕಗ್ಗಲಿ ನಿದ (ಅರಿ ಮೇದ, ಎಟ್ಟಿದಿರ, ಹುಡುಕಗ್ಗಲಿ ಮರ 134). 3, = ಕಾರೇ ನಿದ (My.). 4, a man of distinguished valor (My.). — ಕಗ್ಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. = ಕಡುಗಡ. A very hard stone (My.). — ಕಗ್ಗಾಡು. -ಕಾಡು. A thick-set, impenetrable jungle (My.). — ಕಗ್ಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಕಡುಗಾಯಿ. A hard, or an unripe, fruit (C.). — ಕಗ್ಗಾರು. -ಕಾರು. Excess of rain (My.). — ಕಗ್ಗಾಡು. Great dryness, drought (My.). — ಕಗ್ಗಾಲ. -ಕಾಲ. A trying time, famine (My.). — ಕಗ್ಗಮ್ಮಲಿ. -ಕಂಮ್ಮಲಿ. A hard gourd (My.). — ಕಗ್ಗೊದಲಿ. -ಕೊದಲಿ. A kind of Basilionm, *Ocymum sanctum* Lin. (ಕುತೇರಕ, ಕರಿಜರ, ಪರ್ವಾಸ Nr.; ದಾಬರಿ, ಕುತ್ತಪತ್ತ Mr. 129, o. r. ದಾರಿಕ್ಕಿ, ದಾಸದಾ, ಚಿತ್ತಪತ್ತ). ಬಿಳಿಯ ಕಗ್ಗೊದಲಿ, *Ocy-*

mm gratissimum Lin. (ಅರ್ಜು Nr.). — ಕಗ್ಗೊಲಿ. -ಕೊಲಿ. = ಕಗ್ಗೊದಲಿ. (ಪರ್ವಾಸ, etc., ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ನಿದ, ಕಮ್ಮಗ್ಗೊ ನಿದ Sl. 141). ಬಿಳಿ ಕಗ್ಗೊಲಿ (ಅರ್ಜು, ಬಿಳಿ ಗಗ್ಗೊ ನಿದ 141). ಕಗ್ಗೊಲಿ. -ಕೊಲಿ. A fell murder (Rām. 3, 4, 17; 3, 8, 10; Bh. 4, 3, 53).

ಕಗ್ಗ kagga. A long, tedious speech or literary composition (My.). — ಕಗ್ಗದವ. -ಅವ. A man of long, tedious speech (My.).

ಕಗ್ಗನೆ kagganē. = ಕಂಕನೆ. (Ahh. P. 13, 21).

ಕಗ್ಗು kaggu. = ಕಂಕು 3, ಕನಕು, ಕನರು No. 1, etc., ಸಸ್ಸು. (Pungency), disagreeableness, especially said of the smell of burning oil (S. Mhr.).

ಕಂ kaṇ. = ಕಣ 1, etc. The eye. Dat. ಕಂಗೆ (Bp. 11, 34).

Nom. pl. ಕಂಗಳ (Bp. 1, 49; 29, 24; 31, 15; 51, 81; 54, 71; 57, 44; Nn. 34; J. 3, 17). — ಕಂಕಣ. An eye-drop, a tear (ಕಣ್ಣಿ ನೀರು Nn. 45; Bp. 18, 77; 20, 25). — ಕಂಕಡೆ. -ಕಡೆ = ಕಣ್ಣೆಡೆ. A side-gance, a leer (sic! J. 3, 10). — ಕಂ ಗಾಣು. -ಕಾಣು = ಕಣ್ಣಾಣ, ಕಣ್ಣುಗಾಣ. To perceive with the eyes (in opposition to *mentally*, S. Mhr.). — ಕಂಗಾಣಿಸು.

-ಕಾಣಿಸು = ಕಣ್ಣಾಣಿಸು. To cause to perceive with the eyes (S. Mhr.). — ಕಂಗುಡು. -ಕುಡು. = ಕಣ್ಣುಡು. A mark for the eye; the place at which the eye is to be (Bp. 18, 74). — ಕಂಗಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. = ಕಣ್ಣೆಡಿಸು. To destroy the eye, etc.; to blind, to confuse, etc. (C.; J. 4, 23; 26, 4).

— ಕಂಗೆಡು. -ಕೆಡು. = ಕಣ್ಣೆಡು. The eye or sight to be destroyed; to be blinded, confused or bewildered; to be vexed or irritated; to become afraid (C.; Bp. 56, 40; J. 4, 8; 8, 37. 40; 14, 25; 19, 31; 24, 35; B. 5, 258). — ಕಂ ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. = ಕಣ್ಣೊಳಿಸು, q. v. (Śā. 1, 69; 1, after 71 & 79; 1, 85; J. 5, 11; 15, 11; 31, 10). ಕಂಗಳೊಳು (Śm. 17).

ಕಂಕ kaṅka. A heron. 2, Yama. 3, a false or pretended Brāhmaṇa. 4, a title of Yndishthira, from his assuming the disguise of a Brāhmaṇa before king Virāṭ (Bh. 4, 1, 6). 5, a kind of mango. — ಕಂಕವಕ್ಕ. -ಹಕ್ಕ. A heron (ಕಂಕ, ಲೋಹವಕ್ಕ Nr.).

ಕಂಕಟ kaṅkaṭa. Armour, mail; an iron hook to goad an elephant.

ಕಂಕಟಕ kaṅkaṭaka. Armour, mail (ಬಿವಳಿ Mr. 292, o. r. ಕವಳಿ).

ಕಂಕಡಿ kaṅkaḍi. Thh. of ಕಂಕಟ. (My.; H.).

ಕಂಕಣ kaṅkaṇa. (Śmd. 384; Kk. 95; Śm. 77). = ಕಂಕಣ. An ornament of the wrist, a bracelet (ಹಸ್ತಭೂಷಣ Nn. 45); a string or ribbon tied round the wrist. 2, a waist-tie (ಉದಿದಾರ, ಮೇಖಲೆ 45). 3, an ornament of the breast (ಕಾ ಸ್ತುಭ, ಪದಕ 45). 4, any ornament or trinket. 5, turning round (ಭ್ರಮಣ, ತಿರುಗುವುದು 45). 6, a crest. 7, a water-drop (J. 30, 7).

ಕಂಕಣಾರ kaṅkaṇa-kāra. = ಕಂಕಣಾರ. (My.).

ಕಂಕಣಗ್ರಹಣ kaṅkaṇa-grahana. A partial, or annular, eclipse (C.).

ಕಂಕಣಬದ್ಧ kaṅkaṇa-haddha. A man who has a kaṅkaṇa tied round his wrist for any good, favourable or happy rites (My.). 2, one who devotes himself to the accomplishment of any good or bad object (My.).

ಕಂಕಣಿಕೆ kaṅkaṇikē. = ಕಂಕಣಿಕೆ. A wrist-ornament furnished with hells.

ಕಂಕತ *kaṅkata*. A comb (ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯ, ಹದಗೆ Mr. 208).
 ಕಂಕತಿಕೆ *kaṅkatikē*. A comb.
 ಕಂಕವತ್ರಿ *kaṅka-patra*. Furnished with the feathers of a heron: an arrow.
 ಕಂಕಭಟ್ಟ *kaṅka-bhaṭṭa*. = ಕಂಕ No. 4. (C.).
 ಕಂಕವನಾಲಿ *kaṅka-mālī*. A kind of musical instrument; beating time by clapping the hands. (R.).
 ಕಂಕಮುಖ *kaṅka-mukha*. A pair of tongs. (R.).
 ಕಂಕರ *kaṅkara*. Vile, bad. (R.).
 ಕಂಕರಿ *kaṅkarī*. Tbl. of ಮಂಕರಿ (Śmd. 338. 357). — ಕಂಕರಿ ಗೋಲ. — ಕೋಲ. A large whip (ಬಲ್ಲಾಟೆ ಓ. I, 79).
 ಕಂಕರಿಕೆ *kaṅkarikē*. (Tbh. of ಕಂಕಣಿಕೆ). — ಮೆಯ್ಯ ಮುಕೋರ ಲ ಬಳ್ಳಿ ಪುಯ್ಯ ಫಿಲ್ಲರಿವ ಕೆಯ್ಯ ಕಂಕರಿಕೆ (Śmd. 84 Mqb.).
 ಕಂಕರಿ *kaṅkarē*. Gravel: a single pebble or particle (Mbr., H. ಕಂಕರ, Br.; R.).
 ಕಂಕಳ *kaṅkala*. = ಕಂಕಣ. — ಕಂಕಳವರಳ. — ವರಳ. A bracelet-gem; an excellent man: a man very familiar with proverbs (ನಲ್ಲಾಡೆಗಾವ ಓ. I, 43).
 ಕಂಕಲಿ *kaṅkalī*. ಕಂಕಲು. = ಕಂಕುಡ್ q. v., etc. (ಕಪ್ಪ, ಬಾಹುಮೂಲ Si. 210. 461; My.). ಕಂಕದಿ ಎಲುನಿನ ಸನ್ನಿ (ಜಪ್ಪ Si. 209). ಮೊಡಿಕೆಯಿನ್ನಲೂ ಮೇಲೆ ಕಂಕದಿ ವರಿಗೂ ಮೇಲುತೋಳು (ಪ್ರಗಣ್ಣ 210). ಕಂಕದಿ ಕೆಳಗಡೆ ಸಕ್ಕ (ಪಾರ್ವ 210).
 ಕಂಕಾಲಿ *kaṅkāla*. A skeleton (ಅಕ್ಕಿ ಪಂಚರ, ಒಡಲ ಎಲು Mr. 397). 2, N. of a Dānava.
 ಕಂಕಾಲಧರ *kaṅkāla-dhara*. Who carries the backbone of Vishnu: Śiva (C.).
 ಕಂಕಾಲಮಾಲಿ *kaṅkāla-māli*. Whose necklace is formed of bones: Śiva. (My.).
 ಕಂಕಾಲಾಂಕಮಾನಿ *kaṅkāla-anka-pāṇi*. = ಕಂಕಾಲಧರ. (Bp. 54, 23).
 ಕಂಕಾಲಿ *kaṅkāli*. Śiva (My.). 2, N. of a servant of Śiva (Śiv. 1, after 79).
 ಕಂಕೆ *kaṅki*. = ಕಂಕು. An ear of jōla or sējjē (also of some other corn, My.) the grains of which have been removed (C.; Tē.; cf. ಕಣಿಕೆ?). ಸುಂಕಗನು, ಹುರಿಹಲು, ಬಿಂಕಿನ ಬೆಲೆವಣ್ಣ, ಕಂಕೆಯು, ಸುಂಕ, ನಸುಗುಣ್ಣಿ ಈ ಅಡು ಸೊಂಕದರೆ ಬಿಡವು (Sp.).
 ಕಂಕು *kaṅku*. = ಕಂಕೆ. (My.).
 ಕಂಕುಲಿ *kaṅkulī*. = ಕಂಕುಡ್, ಕಂಕುಡಿ, ಕಂಕುಡು, ಕವಂಕುಡ್, ಕೊಂಕುಡ್, ಕೊಂಕುಡಿ, ಕೊಂಕುಡು, ಕೊಂಕುಡು. The arm-pit (ಕಪ್ಪ Mr. 486; My.; T. ಚಂಕ, ಕೈಕ್ಕುಡು; Tē. ಚಂಕೆ, ಚಂಕಿ; Tu. ಕಂಕುಳ). ಉರದ ಸೆಟ್ಟಿಯನು ಬಡನೆ ಕಂಕುಡಲಿ ಅವಚಿ ಕೊಳುತಂ (Bp. 47, 46).
 ಕಂಕುಲಿ *kaṅkula*. = ಕಂಕುಡ್, etc. (ಕಪ್ಪ Nn. 117; C.; B. 3, 124).
 ಕಂಕುಲು *kaṅkulu*. = ಕಂಕುಡ್, etc. (My.). ತೋಳ ಮೊದಲುಗಳ್ ಎರಡೂ, ಕಂಕುಡು (ಕಪ್ಪಗಲು Nr.). ಕಂಕುಡಿನಿನ್ನಲೆ (Bp. 15, 21). ಕಂಕುಡಿನಲಿ (43, 27). ಕಂಕುಡಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆ, ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ತರಣಾರ್ಥ (Prv.; other form — ಸಲಾಮು).
 ಕಂಕೇಲಿ *kaṅkēli*. = ಕಂಕಲಿ. The *Asōka tree*, *Jonesia asōka* Roxb.
 ಕಂಕೋಶ್ವ *kaṅkōshṭha*. N. of a plant (ಪಟುವರ್ಣಿ, ಪೈಮುವತಿ, ಸ್ವರ್ಣಾಕ್ಷರ, ಹಿಮಾವತಿ, ಫಾಲ್ಗುನಾಚಾರ್ಯ ಸೊಪ್ಪ Si. 156).
 ಕಂಕೋಪ್ಪಿ *kaṅkōshṭhi*. A kind of leguminous shrub, *Glycolne debilis* (ಕಾಡುಮ್ಬು Nr.).

ಕಂಗನೆ *kaṅganē*. = ಕಸ್ತನೆ. Greatly, excessively (Abh. P. 13, 49; Grj. 2, after 106).
 ಕಂಗಳ *kaṅgāla*. (= ಕಂಕಳ). A blind man (C.; T. ಕಂಗು, blackness; ಕಂಗುಲ, darkness; could it be ಕರ್ಣ-ಕಳ, one who has lost his eyes?).
 ಕಂಗಾರು *kaṅgāru*. = ಕಂಗಾಲಿ, ಕಂಗು 2. Displeasure, anger (My.).
 ಕಂಗಾಲೆ *kaṅgālī*. Poor; poverty-stricken; wretched; weak; barren, as soil (C.; Mhr., H.). — ಕಂಗಾಲ. — ಅ 3. A pauper, a miserable wretch, a weak man (My.).
 ಕಂಗಾಲಿತನ *kaṅgālatana*. Pauperism, wretchedness (My.).
 ಕಂಗಾಲಿ *kaṅgālī*. Wretchedness (Mbr.). 2, a pauper, a beggar (My., Tē. as ಕಂಗಾಳ).
 ಕಂಗಾಲು *kaṅgālu*. = ಕಂಗಾರು, etc. (S. Mhr., only in ಕಂಗಾಲ ಮನುಷ್ಯ, a disagreeable, angry man).
 ಕಂಗಾಳ *kaṅgāla*. (ಕಣಿ-ಕಾಣಿ?). = ಕಂಕಳ. (My.).
 ಕಂಗಾಳಿ *kaṅgālī*. = ಕಂಗಾಲಿ, q. v.
 ಕಂಗು *kaṅgu*. 1. Great surprise (ಬಲುಚೋಷ್ಠ ಓ. I, 78).
 ಕಂಗು *kaṅgu*. 2. = ಕಂಗಾರು, etc., (ಕೊಂಗು 2?). Displeasure, anger (S. Mhr.; cf. ಕಡಗು 1?). — ಕಂಗಾಲು. — ಅ 3. To become angry, to be displeased, irritated, loathed, or annoyed (S. Mhr.).
 ಕಂಗು *kaṅgu*. 3. = ಕಸ್ತ, etc. (My.).
 ಕಂಗು *kaṅgu*. 4. = ಕಂಗುಂಸಿ, ಕಂಸೋಸಿ, ಕಂಸೊನ್ನಿ. The heart-pea, *Cardiospermum halicacabum* Lin. (ಜ್ವಲನಿ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ವತಿ Mr. 146, one MS. ಕಾಂಗು).
 ಕಂಗು *kaṅgu*. The Indian millet, *Panicum italicum* Lin. (ನವನೆ Mr. 373). See ಪ್ರಿಯಂಗು.
 ಕಂಗುಂಗಿ *kaṅgungē*. = ಕಂಗು 4. (ಪಾರಾವತಾಂಪ್ರ, ಕಟಿಫಿ, ಪಿಣ್ಣೆ, ಪಣ್ಣೆ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ವತಿ Nr.).
 ಕಂಗೊಂಗಿ *kaṅgōṅgē*. = ಕಂಗುಂಸಿ. (Si. 159).
 ಕಂಗೊನ್ನಿ *kaṅgōṇḍi*. = ಕಂಗೊಂಸಿ. (Si. 159).
 ಕಂಗೋಲೆ *kaṅgōlē*. An ornamental cordon, groove, etc.; spiral lines (Mbr.; R.; Br.).
 ಕಚ್ಚೆ *kaṅcē*. = ಕಚ್ಚೆ. An imitative sound. (Cf. Mhr. ಕಚ್ಚಳ). — ಕಚ್ಚೆ ತಿನ್ನು. To eat in a crunching manner (C.). — ಕಚ್ಚೆ ನ್ನು ಬೀಡು. To sound as a stone falling into mud (C.). — ಕಚ್ಚೆ ತುಡು. To tread sticky mud and clay so that the peculiar, well-known sound is produced (C.).
 ಕಚ್ಚೆ *kaṅcē*. = ಕನ 5, ಕನರ, ಗಜಿ. — ಕಚ್ಚಿತಿ. *reit*. The sound of mixing miscellaneous boiled things (as rice, vegetables, etc.) with the hand: confusion. — ಕಚ್ಚಿತಿ ಕಲಸು, to mingle boiled things in a confused manner (C.). — ಕಚ್ಚಿತಿ ಕಲಸ. Confused work (My.).
 ಕಚ್ಚೆ *kaṅcē*. The hair of the head (ಮುನ್ನೆಯ ಕೂದಲೆ Nr. 48). 2, matted and twisted hair (ಅಟಿ 100). 3, a bundle of hair at the back of the head (ತುಡುಲು 51). 4, a oclatrix. 5, a cloud. 6, a binding, a band. 7, the beam of a garment.
 ಕಚ್ಚೆ *kaṅcē*. = ಕಚ್ಚೆ, ಕಚ್ಚುಂಕೆ. The sound produced when a stone falls into mud (My.).
 ಕಚ್ಚನೆ *kaṅcākanē*. = ಕಚ್ಚನೆ. Smartly, forcibly,

suddenly, as ಕಚ್ಚುನೆ ಮುಳ್ಳು ನಟ್ಟಿತು (C.; Tē. ಏಚ್ಚುನೆ, slapdash, at one smack). 2, with the sound produced when a stone falls into mud, or the feet tread wet or sticky clay (My.).

ಕಚ್ಚು kaça-pa. Cloud-drinker: grass; a leaf. (R.).

ಕಚ್ಚು kaça-paksha. A quantity of hair, much hair; thick or ornamented hair.

ಕಚ್ಚು kaça-pāsa. = ಕಚ್ಚು. A quantity of hair, etc.

ಕಚ್ಚು kaçapu. A dish of boiled vegetables or fruits seasoned with salt, pepper, etc. (My.; Tn. ಕಚ್ಚು, ಕಚ್ಚು; cf. ಕಚ್ಚು).

ಕಚ್ಚು kaça-bandha. A braid of hair (ಹೆಣೆರ. Ct. I, 74).

ಕಚ್ಚು kaça-bhara. = ಕಚ್ಚು. A mass of hair, etc. (Grj. 10, 16; Bp. 40, 19; 42, 24; J. 5, 15).

ಕಚ್ಚು kaça-māla. Smoke. (R.).

ಕಚ್ಚು kaçarā. Rubbish, dirt, straw, fragments (Mhr.; My.). — ಕಚ್ಚುಕೆಲಸ. The work of removing rubbish (My.). 2, worthless business (My.). — ಕಚ್ಚುಕೆಲಸ. Municipal tax (My.). — ಕಚ್ಚುಕೆಲಸ. A dirty dnpatt! (My.; ವರಾಹಿ, ಸ್ಥೂಲಾಶಿ Si. 223).

ಕಚ್ಚು kaçavāyisu. To become weary, to be tired or exhausted (S. Mhr.; Mhr. ಏಚ್ಚು).

ಕಚ್ಚು kaçakaçl. An imitative sound: a brawl, a squabble (Mhr.; R., Tē.).

ಕಚ್ಚು kaçāyisn. To be smart, prompt, careful, or clever in doing a business (My.; cf. Mhr. ಕಚ್ಚು).

ಕಚ್ಚು kaçl. = ಕಚ್ಚು. — ಕಚ್ಚುಕೆಲಸ ನಮಲು = ಕಚ್ಚುಕೆಲಸ. (My.). — ಕಚ್ಚುಕೆಲಸ. = ಕಚ್ಚುಕೆಲಸ. (C.).

ಕಚ್ಚು kaçik. = ಕಚ್ಚು, etc. (My.).

ಕಚ್ಚು kaçu. An esculent root, Arum colocasia and other kinds. 2, a garden plant, the long Zedoary, Curcuma zerumbet Roxb. (St. & Pl.).

ಕಚ್ಚು kaçuñk. = ಕಚ್ಚು, etc. (My.).

ಕಚ್ಚು kaçūra. = ಕಚ್ಚು. (C.). See ಗವಲು.

ಕಚ್ಚು kaçēri. = ಕಚ್ಚು. A hall of audience; a town-hall; a court for administration of public business; an office: it is applied to the people assembled, and to the business proceeding (C.; H., Mhr.). — ಕಚ್ಚು ಮಾಡು, to open a court or office for business; to carry on business in an office (C.; see Si. 109; B. 4, 146; 5, 265).

ಕಚ್ಚು kaçōra. = ಕಚ್ಚು. (ಕಚ್ಚು, ಕಚ್ಚು, ಕಚ್ಚು, ಕಚ್ಚು. The long Zedoary, Curcuma zerumbet Roxb., and its root (ಕಚ್ಚು, ದ್ರಾವಿಡ, etc. Nr.; My.). ಗನ್ನ ಕಚ್ಚು (ಕಚ್ಚು, ದ್ರಾವಿಡ, etc. Si. 155). 2, a kind of yellow orpiment (ಅಂಗುಲಿ, ಅರಿವಾರ Mr. 102). — See ಅಜುಗಣ್ಣುನುಳ್ಳು, ಕರಿ, ಗನ್ನ.

ಕಚ್ಚು kaçōa. 1. Tbh. of ಕಚ್ಚು (Smd. 346). Cf. ಕಚ್ಚು.

ಕಚ್ಚು kaçōa. 2. = ಕಚ್ಚು. Unripe, green; — uncooked, raw; — rude, rough, unfinished; — young, tender (as under-standing); — minor, less (as a measure or weight, My.; Mhr., H. ಕಚ್ಚು).

ಕಚ್ಚು kaçōa. = ಕಚ್ಚು, ಕಂಡ. (Tbh. of ಕಚ್ಚು). A cloth passed between the legs to cover the privities (Tē. ಕಚ್ಚು, a tuck, truss, etc.). ಕಟ್ಟುವ ಕಚ್ಚು (ಕಾಮೇನ Mr. 256).

ಕಚ್ಚು kaçōa. = ಕಚ್ಚು. Filth, rubbish (My.).

ಕಚ್ಚು kaçōadi. A kind of vegetable dish (My.; J. 6, 44).

ಕಚ್ಚು kaçōanē. = ಕಚ್ಚು No. 1. Smartly, etc. ಕಚ್ಚು ಮುಳ್ಳು ನಟ್ಟಿತು (S. Mhr.).

ಕಚ್ಚು kaçōara. (= ಕಚ್ಚು). Dirty, foul; spoiled; vile, wicked.

ಕಚ್ಚು kaçōari. A kind of sauce (?). ತುಂಬಿದ ಕಚ್ಚು (ಎಜು Mr. 219).

ಕಚ್ಚು kaçōali. An honorary arm-ring (ವಿರುದ್ಧ ಬಳಿ Smd. II, Sm. 40; ಬಿರಿದಿನ ಬಳಿ Kk. 75; ಕಮ್ಮರ. Ct. I, 21, o. r. ಕಮ್ಮರ). ತೋರ ಕಚ್ಚು ದಾಯ ಪಲ ಬಿರುದುಗಳ (Rāv. 6, after 11).

ಕಚ್ಚು kaçōa. = ಕಚ್ಚು. (My.). — ಕಚ್ಚು ಸೇರು. A seer of only 20 or 24 rupees' weight (C.).

ಕಚ್ಚು kaçōikē. Biting, etc. (My.).

ಕಚ್ಚು kaçōid. ಕಚ್ಚು. A particle introducing a direct question with expected positive answer, and a kind of inquiry.

ಕಚ್ಚು kaçōiri. To join two things, to unite (ಯುಗಲಸನ್ನಾಸ Smd. Dh.). Cf. ಇದ 4.

ಕಚ್ಚು kaçōisu. 1. To cause to bite (C.).

ಕಚ್ಚು kaçōisu. 2. To cause to join, to unite (My.).

ಕಚ್ಚು kaçōu. 1. = ಕಚ್ಚು 1. To bite; to sting (C.). 2, to smart, to gripe, to ache, as the stomach;

to bite, as pepper, etc. (C.). ಕೆಡಕುಹುದು ಕಚ್ಚು ಮಗನಂ (Bp. 48, 8). ಅವನಂ ಕಚ್ಚು ಕೊಳುತ (31, 13). ಕಚ್ಚು ವಜ್ರವು (Si. 176). ಹೊಟ್ಟೆ ಕಚ್ಚು ಭೇದಿಗಳು ಅಗುನಿಕೆ (201). ಕಚ್ಚು ದರೆ ಕಚ್ಚು ವದು; ಕಚ್ಚು, ಹೇದಿಲ್ಲ (i. e. pepper, Sp.). ಹಾ ವ ಕಚ್ಚು ದದು (ದನ್ನ Mr. 391). ಏನ್ನು ನಾಯಿ ಮಾಂಸದ ಕರಣೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚು ಕೊಣ್ಣು (B. 2, 4). ಆ ಹಾವನ್ನು ಕಚ್ಚು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಯಿತು (2, 28). ಕಚ್ಚು ನಾಯಿ ಬೊಗಸದು, ಬೊಗಸೋ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚು. — ಕಚ್ಚು ನಾಯಿಯ ಮುನ್ನ ಕಣ್ಣು ಹಾಕದ (Prva.). See Bp. 46, 22; J. 13, 18; 24, 10, 11; B. 2, 47; Prva. s. ಕನ್ನ ಮೃದಿ. — ಕಚ್ಚು. — ಅಟ. Mutual biting (C.). 2, quarrel (C.). See Prv. s. ಮಚ್ಚು ನಾಲಿಗೆ. — ಕಚ್ಚು. — ಅಡು. To bite one another, as dogs (C.). 2, to quarrel (C.). See B. 5, 32.

ಕಚ್ಚು kaçōu. 2. = ಕಚ್ಚು 2. Biting; a bite; an incision; a notch, a nick; a wound. (Cf. ಕಚ್ಚು 1). ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹೂರಿಯಿಲ್ಲ ಕಚ್ಚು ಹಾಕದರೆ (B. 2, 32). ತುಂಬಾಯ ಬಾಯಿ ತಗಲಿ ಆ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚು ಬಿದ್ದಿದೆ (3, 45). ಮೇಲ್ದೊಳಗೆ ಹೂರಿಯಿಲ್ಲ ಕಚ್ಚು ಹಾಕುವರು (4, 40). ಗಿಡದ ಬೊಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಡೆಯಿಲ್ಲ ಕಚ್ಚು ಹಾಕದರೆ (4, 70). ಕೆಮ್ಮೆ ಉಳಿಯಿಲ್ಲ ಕಚ್ಚು ಯಿತು (C.). 2, a bit, a fragment, a piece (My.).

ಕಚ್ಚು kaçōu. 3. = ಕಚ್ಚು 4. Washing; water in which raw rice has been washed (C.; ಯೂಷ G., Tē. ಕಚ್ಚು, ಕಡುಗು, ಕಲಿ; T. ಕಡು). See ಅಕ್ಕಿ ಗಚ್ಚು, ಕಲಗಚ್ಚು.

ಕಚ್ಚು kaçōu. 4. To join (v. l., My.; see ಕಚ್ಚು).

ಕಚ್ಚು kaçōu. = ಕಚ್ಚು, q. v. (ಕಚ್ಚು ನಟ, ಕಾಮೇನ HIA.; ಗುಡ್ಡ, ಕಾಮೇನ Nn. 70). See Bp. 12, 54; 27, 43.

ಕಚ್ಚೂರ kaččūra. A leafless plant, wild and cultivated, *Kaempferia gaianga* Liu. (St. & Pl.).

ಕಚ್ಚೆ kaččē. ಕಚ್ಚೆ. The organ of generation (yōni) of cows and buffaloes (S. Mhr.; Tē., also ಕರಿ).

ಕಚ್ಚೆ kaččē. Tbb. of ಕಚ್ಚ and ಕಚ್ಚ (cf. ಕಚ್ಚ). The bom or end of a garment tucked into the waist-band (C.). 2, a cloth passed between the legs to cover the privities (ಕೋವಣೆ Sm. 86; My.; Tē.). 3, a female's cloth (ಉಡು ಸೀರೆ Sm. 86). 4, a girdle (T. ಕಚ್ಚೆ). See Bp. 47, 20; ಅಡರುಗಚ್ಚೆ, ಗಣ್ಣುಗಚ್ಚೆ; ಬಾಲಂಗಚ್ಚೆ; ಬೀರಗಚ್ಚೆ; ವಾರಗಚ್ಚೆ; ಹಾರುವ ಗಚ್ಚೆ; ಹಿಂಗಚ್ಚೆ; Prv. s. ನಿವಾಳಿ.—ಕೆಯ ಬಾಯ್ ಕಚ್ಚೆ ಇವು ಮೂರು ಸುದ್ದವಾಗಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಭಯವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಕಚ್ಚೆ ಹದಿಕ. A lewd man (C.). — ಕಚ್ಚೆ ಹದಿಕ. A lewd woman (C.).

ಕಚ್ಚೆರಿ kaččēri. = ಕಚ್ಚೆರಿ. (My.).

ಕಚ್ಚೆ kaččē. The hem or end of a garment tucked into the waist-band; the neck of a dōtra, etc. 2, contiguous to water; marshy ground. 3, the bank of a river. 4, N. of a country (B. 3, 47). 5, a part of a boat (ಹಡಗದ ನಾಳ G.). 6, a tree, the timber of which is used for making furniture, etc., *Cedrela toona* Roxb., the common Tān (ತುನ್ನ). 7, the tree *Hibiscus populneoides* Roxb.

ಕಚ್ಚೆ ಪ kaččē-pa. A tortoise. 2, one of the nine treasures of Kubēra. 3, a flat kind of still.

ಕಚ್ಚೆ ಪಿ kaččē-pi. A female tortoise; a small tortoise. 2, the tute of *Sarasvatī*. 3, a cutaneous disease, wart or blotch (ಒಣ್ಣು ಸಣ್ಣ ರೋಗ G.).

ಕಚ್ಚೆ ರುದ್ಧಿ kaččē-suddhi. Purity of the hem of one's garment: obasteness (My.; Tē.).

ಕಚ್ಚು kačču. Itch, scab. Cf. ಕಚ್ಚೆ.

ಕಚ್ಚುರ kaččura. Itchy, scabby; unchaste, libidinous.

ಕಚ್ಚುರೆ kaččurē. The plant *Athagi maurorum* Tournef.

2, a species of *Curcuma*. 3, the plant *Carpogon pruriens*.

ಕಚ್ಚೋರ kaččōra. A species of *Cnrcuma* (Sk.). See ಕಚ್ಚೋರ.

ಕಚ್ಚಾರ kajāk. The waist-band or sash worn by peons or sepoys (My.; H.).

ಕಚ್ಚಾರ kajāka. Tbb. of ಮಜಾಮ (Śmd. 338, o. r. ಮಜಮಂ = ಕಜಕಂ).

ಕಚ್ಚಾನಿ kajāni. = ಮಜಾನೆ. (My.).

ಕಚ್ಚೆ ಕajika. See ಕಚ್ಚಾಕ.

ಕಚ್ಚೂರ kajūra. = ಕಚ್ಚೂರ, ಕಚ್ಚೂರ, ಮಚ್ಚೂರ. The fruit of the date-tree (*Phoenix dactylifera*), also when compressed and packed in bundles (My.; Mhr. ಮಚ್ಚೂರ; Tē. ಕಚ್ಚೂರವು, ಗಚ್ಚೂರ).

ಕಚ್ಚೆ kajja. 1. = ಕಚ್ಚಾಯ. Bread (S. Mhr. Lingavantas).

ಕಚ್ಚೆ kajja. 2. Tbb. of ಕಾಯ (Śmd. 356; Ūt. I, 16; ಉತ್ತರ, ಉದ್ಯೋಗ Mr. 451; ಕೆಲಸ Bhn. 24). See Śmd. 134. 262. 270; Bp. 28, 33; Rsv. 4, 118; 5, 132; 13, 3; Ū. Bp. 47, 16; J. 5, 32; 29, 39; 30, 28; 31, 34; ಕಡುಗಚ್ಚೆ.

ಕಚ್ಚಲ kajjala. Lamp-black, and a collyrium prepared from it (ಕಾಡಿಗ Nu. 61). 2, a cloud.

ಕಚ್ಚಲಾಗಿರಿ kajjala-giri. A mountain of lamp-black (Bp. 58, 48).

ಕಚ್ಚಲಾದ್ರಿ kajjala-adri. = ಕಚ್ಚಲಾಗಿರಿ. (Bp. 58, 61).

ಕಚ್ಚಾಯ kajjāya. = ಕಚ್ಚೆ 1. Bread (S. Mhr. Lingavantas).

2, a kind of sweet rice-cake (My.; T. ಕಚ್ಚಾಯ; Tē. ಕಚ್ಚಾಯ, ಕಚ್ಚೆಮು; Mhr. ಪಾಡೀಂ). See Śl. 800. 314. 401; Bp. 37, 65. 66. 67; J. 28, 20; Ū. Bp. 47, 42; ವಂಡ; Prva. s. ನಾಯಿ, ಪ್ರಸ್ತವ.

ಕಚ್ಚೆ kajji. = ಗಚ್ಚೆ. Tbb. of ಮಚ್ಚ (Śmd. 365). Scab (the disease), itch (ಕಚ್ಚು, ಪಾಮನ್, etc. Śl. 200; C.; Tē.). ಕಚ್ಚೆಯುಳ್ಳವನು (ಕಚ್ಚುರ Śl. 202). ಕೆಯ್ ಕಚ್ಚೆ (ಕಚ್ಚು, ಪಾಮನ್, etc. Nr.). ಕರಿಯ ಕಚ್ಚೆಯನುಳ್ಳವನು (ಪಾಮನ್, ಕಚ್ಚುರ Nr.). ಹುರುಕು, ಕಚ್ಚೆ ಹತ್ತಿದರೆ ಗನ್ನದ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವರು (B. 3, 80). ಸಜ್ಜನರು ಸಾಯಲೊಡೆ ನಿರ್ಜರರು ಮದಿಗುವರು; ದಾರ್ಢ್ಯವಾರಿ ಸತ್ತರೇನ? ದೇಹದ ಕಚ್ಚೆ ಹರಿದನ್ನೆ! (Sp.). ಕಚ್ಚೆ ಇದ್ದವನಿಗೆ ಲಜ್ಜೆ ಇಲ್ಲ, ಅಜ್ಜೆ ಇದ್ದವನಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See Prv. s. ಮೊಟ್ಟು. — ಕಚ್ಚೆ ಗಿಡ. A tree the rind and leaves of which are full of small scab-like elevations (My.). — ಕಚ್ಚೆಬುರುಕ. -ವ್ವರುಕ. A man who is infected with the itch and always scratches it (My.). Femiuino ಕಚ್ಚೆಬುರುಕ (My.). — ಕಚ್ಚೆಹುರುಕ. Worms in the body supposed to be the cause of the itch (C.).

ಕಚ್ಚೂರ kajjūra. = ಕಚ್ಚೂರ, etc. (C.).

ಕಂಚೆ kañča. = ಕಂಚು. (Tē.; T. ಕಂಚ; cf. ಕಂಪ 1).

ಕಂಚಗಾಡಿ kañča-gāḍa. (Śmd. 235. 236). = ಕಂಚುಗಾಡಿ. A worker in bell-metal, a brazier, a coppersmith (ಶೋಕಾರ ಕ Mr. 376, o. r. ಕಂಚು; C.).

ಕಂಚಗಾಡಿಕೆ kañča-gāḍikē. The business of a brazier, etc. (C.).

ಕಂಚಗಾರ್ತಿ kañča-gāṭi. (Śmd. 244. 246). A woman of the brazier caste (C.).

ಕಂಚಡಿ kañčadi. (= ಕಚ್ಚಡಿ). See ಕಾಸಿ—.

ಕಂಚರ kañčara. Moving in the water, aquatic. (R.).

ಕಂಚವಾಳ kañča-vāla. = ಕಂಚಾಳ, etc. (My.).

ಕಂಚಾ kañčā. A marble (made of stone or lac, or being the seed of gajuga, My.).

ಕಂಚಾಳ kañčāla. = ಕಂಚವಾಳ, etc. (My.).

ಕಂಚೆ kañči. A kind of lime or bitter, sour orange (C.; Tu.; ಹೇರುಳ Mr. 112; ಕಳೆ, ಹಿರಳೆ, ನಾರಂ G.; cf. ಕಸರ ೧). 2, a tall tree, *Trewia nudiflora* Lin. (St. & Pl., fam. Euphorbiaceae). — See ನೆಲ, ಪಾಲ್ಗಂಚಿ. — ಕಂಚಿನಿವ್ವಿಯ ಮರ. The tree *Artocarpus laevis* (or *iokutsha*) Roxb. (ಲಕುಚ, ಲಿಕ್ಕುಚ, ಡಡು Nr.).

ಕಂಚೆ kañči. Tbb. of ಕಾಂಚಿ (Śmd. 356). The town Conjeversam near Madras (T. ಕಚ್ಚೆ; My.; Bp. 24, 3; 25, 11). — ಕಂಚೆ ಮೇಕೆ. A small white goat (My.). — ಕಂಚೆಹುರುಕ. A small good kind of oow (My.).

ಕಂಚೆಕೆ kañčika. (Tbb. of ಮಚ್ಚಾಳ). A kind of spoon (ಸಪ್ತಳು Mr. 205).

ಕಂಚೆಗ kañčiga. (ಅಸುರ Ūt. I, 27, o. r. ಕವ್ವುಗ). 2, N. among Tēngu Brāhmanas and Sūdras (My.).

ಕಂಚಿನಿ kañčini. A dancing girl (My.; Br.; H.).

ಕಂಚಿನಾಳ kañčivāla. = ಕಂಚವಾಳ, ಕಂಚಾಳ, ಕಾಂಚಿನಾಳ, etc. The mountain ebony, *Bauhinia variegata* Lin. (ಕಾಂಚಿನಾರಕ, ಕೋವದಾರಕ Mr. 124, o. r. ಕಾಂಚಿನಾಳ; My.).

ಕಂಚು kañča. = ಕಂಚ. Tbb. of ಕಾಂಚು (Śmd. 348. 368; Nr.; Hlā. II, 15; Mr. 98; Śm. 68; Nn. 58. 84; C.). White copper

or brass, bell-metal, etc.; — a vessel made of kañcu. See Si. 62. 330; B. 4, 141. ಒನ್ನ ಕಂಚಾಯಿತು, ಒನ್ನ ಮಂಚಾಯಿತು; ಮುನ್ನ ಕಂಚಾಯಿತು, ಮುಂದಿಗೂ? (Prv.). See Prv. s. ಪಂಡ ಕಾರಿ. — ಕಂಡು ಮಂಚಾಗು. — ಅಗು. To appear or come like a flash, i. e. suddenly or unexpectedly, as a rare visitor, etc. (C.). — ಕಂಡುಕಳಿ. — ಉರಳಿ. A round vessel of brass or bell-metal (My.; Si. 309).

ಕಂಡುಕ kañcuka. A bodice, a jacket (ಕುಪ್ಪನ Nu. 88); a coat of mail, armour; the skin of a snake.

ಕಂಡುಕಾಂಗ kañcuka-aṅga. A kind of bodice. See ಬಳಸು.

ಕಂಡುಕಿ kañcuki. Furnished with a bodice, etc. 2, an attendant on the women's apartments, a chamberlain; a master of ceremonies (Riv. 5, 21). 3, a snake. 4, a bodice; a coat of mail (ವಾರವಾಣ, ದಿವಕ Nu. 97; see ಬಳಸು).

ಕಂಡುಕಿತ kañcukita. Furnished with a bodice, etc. (Bp. 2, 22; 50, 57).

ಕಂಡುಗಾಡ kañcu-gāḍa. = ಕಂಡಗಾಡ. (ವ್ಯೋಹಾರ, ದೋಹಾರ Nr.; Grj. 2, 92; Si. 338; My.).

ಕಂಜ kam-ja. Water-born: a lotus (ತಾವರೆ Nu. 124; ತವ ತು Mr. 468). 2, Brahmā.

ಕಂಜಗರ್ಭ kañja-garbhā. Vīṣṇu (My.).

ಕಂಜಜ kañja-ja. Brahmā (My.).

ಕಂಜಜಾತ kañja-jāta. = ಕಂಜ. (My.).

ಕಂಜಜೋದ್ಭವ kañjaja-ndbhava. Nārada, etc. (My.).

ಕಂಜನಾಭ kañja-nābha. = ಕಂಜಗರ್ಭ. (My.).

ಕಂಜನಾಲಿ kañja-nāla. —ಳಿ. The stalk of a lotus (Bp. 28, 25).

ಕಂಜನೇತ್ರ kañja-nētrō. A lotus-eyed woman (My.).

ಕಂಜಬಾಣ kañja-bāṇa. Who has the lotus for his arrow: Kāma. (My.).

ಕಂಜಭವ kañja-bhava. = ಕಂಜ. (My.).

ಕಂಜರ kañjara. The belly; an elephant; the sun; Brahmā. See ಮಾನ.

ಕಂಜರೇಖ kañjarikṣa. = ಮಂಜರೇಖ. A wagtall. (ಅಗಸವಕ್ಕಿ Si.).

ಕಂಜಲೋಚನ kañja-lōcana. Lotus-eyed: Vīṣṇu (My.).

ಕಂಜವೈರಿ kañja-vairi. The moon (ತಂಗರ ಸಿ. 112).

ಕಂಜಕರ kañja-kāra. = ಕಂಜಕಾರ. (My.).

ಕಂಜಸಖ kañja-sakha. The sun (Siv. 4, 44; My.).

ಕಂಜಸಮ್ಮಿ kañja-sadmē. Lakshmi (My.).

ಕಂಜಾತ kam-jāta. = ಕಂಜ. A lotus (Bp. 41, 20).

ಕಂಜಾಪ್ತ kañja-āpta. = ಕಂಜಸಖ. (My.).

ಕಂಜಾರಿ kañja-ari. = ಕಂಜವೈರಿ. (My.).

ಕಂಜಾಸನ kañja-āsana. Brahmā (My.).

ಕಂಜಾಸ್ಮಿ kañja-āsyē. A lotus-faced woman (My.).

ಕಂಜೇಕ್ಷುಣಿ kañja-ikṣhaṇi. A lotus-eyed woman (My.).

ಕಂಜೋದಯ kañja-udaya. Brahmā (My.).

ಕಂಜೋದರ kañja-udara. Vīṣṇu (My.).

ಕಂಜೋದ್ಭವ kañja-ndbhava. Brahmā (My.).

ಕಟ kaṭ. 1. = ಕಟ್ಟು 1, q. v. Another form of ಕಡಿದು, ಕಡು, the final of which is doubled before vowels (Sind. 214. 215).

ಕಟ kaṭ. 2. = ಕಟ 2. — ಕಟಕಟ. The sound of grinding one's teeth (C.).

ಕಟ kaṭ. = ಕಟು. Pungent, sharp. Cf. ಕಟ್ಟಲ. — ಕಟ್ಟುತ್ತಾ ಮು ಕಟಾಯ. (ಕಾರಕಟ ಹುಳಿ ಬಗರುಗರೆ ಮು ನಾಲ್ಕು ರಸಂಗಳು Nu. 119).

ಕಟ kaṭa. 1. = ಕಟ್ಟು 2, ಕಡ 3, ಕಡಿ 2, ಕಡೆ 1. End; corner; etc. — ಕಟವಾಯಿ. = ಕಟವಾಯಿ. (C.). ಕೂಸಿನ ಕಟವಾಯಿ ಹಿಡಿದು, ಹಾಲು ಕುಡಿಸು (C.). — ಕಟವಾಯಿ. — ಬಾಯಿ. = ಕಟವಾಯಿ, ಕಟವಾಯಿ, ಕಡೆವಾಯಿ (My.). ಕುದುರೆಯ ಕಟವಾಯಿ ಸುರು ಇರರ್ ಉತ್ತಮಂ (Mr. 279). ಪಾರ್ ಕಟವಾಯಿ ಕಟವಾಯಿ (Bp. 50, 6). See C. Bp. 47, 35; Bh. 3, 12, 17. — ಕಟವಾಯಿ. — ಬಾಯಿ. = ಕಟವಾಯಿ, etc. The two corners of the mouth (ಸೃಷ್ಟ Mr. 318; My.). 2, a cheek, or temple (only in Si.). ಅನೆಯ ಕಟವಾಯಿ (ಗಣ್ಣು, ಕಟ Si. 269; ಕರಟ, ಗಣ್ಣು 414; see also 213).

ಕಟ kaṭa. 2. = ಕಟ 2, (ಕಟ್ಟು 1). An imitative word of certain sounds. (Cf. Sk. ಕಟಕಟ, the noise of rubbing together, etc.). — ಕಟಕಟ ಕಡಿ. To grind or rattle one's teeth (C.). 2, to produce the sound kaṭa-kaṭa in chewing a hard or crisp substance, as dry pulse, crisp or old bread, etc. (C.). — ಕಟಕಟನ್ನು. — ಎನ್ನು. To emit the sound of a stone, etc. when struck on another (C.). 2, to emit the sound of a thing when broken, to crackle (C.; Tē. ಕಟುಕ್ಕನ್ನು). — ಕಟಕಟ. A noise in the stomach arising from drinking much water (C.). — ಕಟಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಕಟಕಟನ್ನು No. 2. (My.). — ಕಟಮುರಿ. The state of being bent from ago and emitting the sound kaṭa when broken or chewed, said of broad (S. Mhr.). — ಕಟಮೈನ್ನು. To omit the peculiar sound of a hard substance (pnisc, etc.) when chewed (S. Mhr.).

ಕಟ kaṭa. 3. (Mhr. ಕಟ, pains, toil; ಕಟಕಟ, wrangling, squabbling, etc.). — ಕಟಕಟ. ಕಟಕಡಿ. reit. Trouble (C.). ಇವಗೆ ನಾವು ಕಟಕಟಿಯ ಮಾತ್ರ ಮಾಡ ಬಾರದು (B. 5, 133). — ಕಟಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To say (the same thing) again and again (in admonishing, S. Mhr.). — ಕಟಕಟ. reit. Annoyance, trouble, oars (C.; Mhr. ಎಟಕಟ). 2, teasing persistence in speaking or begging for the benefit of one's self or of another (C.). 3, gabble (C.; Mhr. ಎಟ ಎಟ).

ಕಟ kaṭa. 4. = ಅಕಟ, etc. (My.). — ಕಟಕಟ. = ಅಕಟಕಟ. (Bp. 18, 9; My.; Tē.; Mhr.). — ಕಟಕಟನ್. — ಎನ್. To utter ಕಟಕಟ (Bp. 23, 16).

ಕಟ kaṭa. A twist of straw or grass; a mat. 2, the outskirts of a town. 3, time, season (ಸಮಯ Nu. 141). 4, the hip; the flank. 5, the temples of an elephant (ಗಣ್ಣು, ಅನೆಯ ಗಣ್ಣು ಸ್ಥಲ 141). 6, a corpse. 7, a place where dead bodies are burnt or buried. 8, a hearse, a bier, a bed, etc. used for conveying a dead body. 9, a plank. 10, an annual plant. 11, = ಎಟ, grass. 12, much, excessive; excess, superabundance. (Cf. ಕಟ್ಟು 3, ಕಡು 1, ಕಡಿ 1).

ಕಟಕ kaṭaka. (fr. ಕಡಿ 4). = ಕಟಕ, ಕಟಗ, ಕಟಕ, ಕಡಿಕ. ಕಡಿಗ. One who cuts or kills: a butcher (C.; ಮಾಂಸಕ, ವೈತಂಸಕ G.; cf. ಎಟ್ಟಕ).

ಕಟಕ kaṭaka. = (ಕಟಕ, etc., ಕಡಕ No. 2), ಕಡಗ, ಕಡಗು, (K. ಕಡಿ 1), ಕಡಯ, ಕಡೆಯ. A bracelet (ಹಸ್ತವಿಧಾಪನ Nu. 127; ವಳಯ Mr. 523); an anklet; a circle, an orb; a wheel. 2, the side or ridge of a hill or mountain: tableland (ನರ್ವತೋಪತ್ಯಕ, ಬಿಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು 127; ಗಿರಿಯ ಪೊರೆ 528). 3,

an army; a multitude (ಸೈನ್ಯ, ಸೇನೆ 127; 523; ಸಮೂಹ Sm. Cm. 2). 4, the ocean ತರಫಿ, ಸಮುದ್ರ 127; 523). 5, a royal metropolis (ರಾಜಧಾನಿ 523, therefore *e. g.* = ಕರಾಣಿ ಪುರ Bp. 37, 50, and = Cuttack, the capital of Orissa). 6, the buttocks (ನಿತ್ಯ 523). 7, excess, largeness (ಎಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡತನ 127). 8, a tooth, a tusk (ದಂತ, ದಾಡೆ 127; 523). 9, a ring placed as an ornament upon an elephant's tusk (ಅಲಂಕಾರ 523). 10, salt (ಸ್ವಾದ, ಉಪ್ಪು 127; 523). 11, heat of the sun, sunshine (ಅತಪ, ಬಿಸಿಲು 127). 12, a bow-string (ಸೆವ. 3, 52).

ಕಟಕಟೆ kṭakṭe. (fr. a ಕಡೆಯ ಕಟ್ಟಿ). A railing; a balustrade (My.; Tē.; cf. ಕಟಾಂಜನ).

ಕಟಕನೆ kṭakanē. With the sound of ಕಟ 2, *i. e.* that produced when one bites a hard or crisp substance (C.).

ಕಟಕರಿಸು kṭakarīsu. To cut (a thread, etc.) in two by beating with a stone (C.; cf. ಕಟ 2).

ಕಟಕರೋಣಿ kṭakarōṇi. = ಕಟಕರೋಣಿ, etc. (S. Mhr.). The dry plant *Aristolochia bracteata* Retz (Z.; see s. ಕತ್ತ ಗುಳಿ).

ಕಟಕರೋಹಿಣಿ kṭakarōhiṇi. = ಕಟವ್ವರೆ, etc. (My.).

ಕಟಕರೋಣಿ kṭakarōṇi. = ಕಟವ್ವರೆ, etc. (ಅತೋಕರೋಹಿಣಿ, ಕೃಷ್ಣೋಹಿ, ಕಟುರೋಹಿಣಿ G.).

ಕಟಕಿ kṭaki. A biting, unfeeling, ironical language; irony; derision (My.; Tē. ಕಟಕ, ಕಟಕ; J. 6, 50; 7, 6; 15, 26; 33, 15; 27, 37). ಕಟಕಿಯನ್ ಆದಿ (Bp. 53, 14). ಕಟಕಿಯನ್ ಅಡರ್ (53, 72). ಕಟಕಿಯಾಗಿರ್ಪದು ಈ ಮಾತು (J. 18, 44). 2, a shrew (J. 5, 61; My.). — ಕಟಕಿ ನಾತು. -ಮಾತು. An ironical or ridiculous word (J. 6, 31).

ಕಟಕು kṭaku. 1. A sort of white or reddish earth or clay (S. Mhr.; cf. ಕಡು, Sk. ಖಟಾ).

ಕಟಕು kṭaku. 2. = (ಕಟ 2), ಕಟಕು 2. Dryness, crispness, said of bread and other eatables (C.; Mhr. ಕಡಕ). — ಕಟಕು ಕುಟುಕು. reit. (My.).

ಕಟಕು kṭaku. = ಕಡಕ, ಕಡಕು 2, ಕಡುಕ, ಕಡುಕು. (Tbb. of ಕಟಕ). A kind of ear-ring with a precious stone or pearls in the middle (C.; T. ಕಡಕು).

ಕಟಕೋಲಿ kṭakōla. A spitting-vessel. (R.).

ಕಟಭಿ kṭabhi. *Heart-pea, Cardiospermum haticacabum* Lin.

ಕಟಮ್ಬರೆ kṭambarē. = ಕಟಕರೋಣಿ, ಕಟಕರೋಹಿಣಿ, ಕಟಕರೋಣಿ, ಕಟು, ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ, ಕಟುರೋಹಿಣಿ. The medicinal plant *Helleborus niger* Lin.

ಕಟಮ್ಬರೆ kṭambharē. The creeping plant *Pacderia foetida* Lin.

ಕಟಲ್ಲನೆ kṭallanē. = ಕಟಕನೆ. (S. Mhr.).

ಕಟಾ kṭa. = ಕಡಾ. — ಕಟಾಕಟಿ. reit. Propriety, fitness, exactness (used with regard to eating and weighing, S. Mhr.).

ಕಟಾಕ್ಷ ಕṭa(i. e. K. ಕಡೆ 1)-aksha. A side-glance, a leer (ನಿಶ್ಚೇಷ, ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟ Mr. 316). 2, kind or tender regard, favor (C.). See ಮಾಲಿಸು.

ಕಟಾಕ್ಷಿಸು kṭākshisu. To cast a (loving) side-glance (Bp. 27, 66; 50, 3, 74; 57, 87; My.); to look at (My.); to favor, to regard (My.).

ಕಟಾಕ್ಷ kṭākṣa. Tbb. of ಕಟಾಕ. (My.).

ಕಟಾಂಜನ kṭāñjana. (= ಕಟ್ಟಿವಂಜರ). A railing, generally of wood, to lean against (S. Mhr.; Mhr. ಕಟಾರಾ, ಕಡಾ; My. occasionally; cf. ಕಟಕಟಿ).

ಕಟಾಯಿಸು kṭāyisu. To cause to cut or reap, as corn (My.; H.); — to cut off, to deduct (My.); — to finish (v. t.; C.).

ಕಟಾರಿ kṭāri. = ಕರಾರಿ. A sort of dagger (My.; Tē. ಕಟಾರ, ಕಟಾರಿ, ಕರಾರಿ; T. ಕಟ್ಟಾರಿ; M. ಕಟ್ಟಾರ, ಕಟ್ಟಾರಿ; H., Mhr. ಕಟಾರಿ).

ಕಟಾವು kṭāvu. Cutting, reaping (My.; H.).

ಕಟಾಹ kṭāha. = ಕಡಾಯ, ಕಡಾಯಿ. A boiler of a semi-spheroidal shape; a shallow boiler for oil or butter; a frying pan (ಕರ್ಪರ, ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ Mr. 209; ಸುಪಾತ್ರೆ, ಒಕ್ಕಿಹ ಪಾತ್ರೆ Nn. 107). 2, a hemi-sphere (Sl. 114; Bp. 17, 18). 3, a winnowing basket; — a cane or bamboo-seat (ಬಿದಿರ ಚಕ್ಕುರ Nn. 107, o. r. ಕೆ-). 4, coming in contact with, mixing with, union (ಮಿಲನ, ಕೂಟ 107). 5, nearness (ಸಮೀಪ 107). 6, opportunity, season (ಸಮಯ, ಕಾಲನಿಶ್ಚೇಷ 107). 7, ಸೊರೆ (107). 8, a turtle's shell. 9, a well. 10, hell. 11, a young buffalo whose horns are just appearing.

ಕಟೆ kṭi. 1. = ಕಟಿ. To cut a stone with a chisel (S. Mhr.). ಕಲ್ಲುಗವನ್ನು ಉಪ್ಪಾದಿರು ಕಟಿಯುತ್ತಾರೆ (B. 4, 122). ಬೀಸೂ ಕಲ್ಲಿನ ಪಾಂಗವನ್ನು ಕಟಿದು (5, 134). 2, to cut the mind, to keep it awake (S. Mhr.). ಅತ ಜೇದಾದ್ನು ಕಟಿಯುತ್ತಿತ್ತು (5, 152).

ಕಟೆ kṭi. 2. (Cf. ಕಟ 2, ಕಟಕು 2). — ಕಟಕಟಿ. rep. Crispness, as that of well baked bread (S. Mhr.).

ಕಟಿ kṭi. The hip; the loins. 2, the buttocks (ಅರೋಹ, ನಿತ್ಯ Hlā., Mr. 331).

ಕಟಿಕ kṭika. = ಕಟಕ, etc. (ವೈತಂಸಿಕ, etc. Mr. 379, one MS. ಕಡಕ).

ಕಟಿಕು kṭiku. = ಕಡಿಕು 2. To be severed, to break (v. l., as the strings of a fiddle, etc., My.).

ಕಟಿಗ kṭiga. = ಕಟಕ, etc. A murderer (Rām. 5, 8, 50; J. 28, 82).

ಕಟಿಪ್ರೋಠ ಕṭi-prōtha. The buttocks (ಕುಣ್ಣಿ Hlā.; ಕಟಿಸಾನು, ಕಟಿಯುಗ, ಕುಣ್ಣಿ Mr. 331).

ಕಟಿಬನ್ಧ ಕṭi-bandha. A girdle. 2, a zone of the earth (Mhr.; B. 4, 104, 172).

ಕಟಿಯುಗ ಕṭi-yuga. = ಕಟಿಪ್ರೋಠ. (Mr. 331).

ಕಟಿಲ್ಲಕ ಕṭillaka. = ಕಟಿಲ್ಲಕ. A species of the balsam apple. *Momordica charantia* Lin. (ಹಾಗಲು ಕಾಯಿ G.).

ಕಟಿವಾತ ಕṭi-vāta. Lumbago (My.).

ಕಟಿವೃತ್ತ ಕṭi-vṛitta. One of the kinds of dramatic attitude (Mr. 82).

ಕಟಿಶೀರ್ಷ ಕṭi-śīrsha. = ಕಟಿಶೀರ್ಷಕ. (ಕುದುಗುಣ್ಣಿ Mr. 331).

ಕಟಿಶೀರ್ಷಕ ಕṭi-śīrshaka. The hip (as projecting like a bead). 2, the hip and loins, or the hollow above the hips.

ಕಟಿಸಾನು ಕṭi-sānu. = ಕಟಿಪ್ರೋಠ. (Mr. 331).

ಕಟಿಸೂತ್ರ ಕṭi-sūtra. A zone or waist-band worn by females (ಉಡೆನೂರ Ū. II, 83; ಉಡುಗೆ I, 69).

ಕಟೀರ kṭīra. A hip; the part about the hips, the cavity of the loins or the iliac region (ತಿಗ Mr. 331).

ಕಟು kaṭu. = ಕಟ, (K. ಕಡು 1). Pungent, acrid, sharp (ಪಾಠ N. 147, o. r. ಕಾರ). 2, strong-scented, pungent, ill-smelling; biting; hot; caustic, bitter, piercing;—fierce, impetuous. 3, a pungent taste, acerbity. 4, disagreeable; envious. 5, an improper action. 6, the plant *Helleborus niger* Lin. (ಪನ್ನ Mr. 118). Cf. ಕಣ್ಣು 2.

ಕಟುಕ kaṭuka. = ಕಟಕ, etc. (My.). ಕಟುಕರ ಮನೆಯ ಕುಡಿಯ ಹಾಗೆ (Prv.). See ಅಪ್ಪಾದಕಜಾತಿ.

ಕಟುಕ kaṭuka. Sharp, pungent, etc., = ಕಟು.

ಕಟುಕರೋಹಿನಿ kaṭuka-rōhini. = ಕಟುಕುರೋಹಿನಿ, etc. The medicinal plant *Helleborus niger* Lin. (see Mr. 140, texts corrupt).

ಕಟುಕು kaṭuku. 1. = (ಕಡಿರು 1), ಕಡುಕು 1, etc. A limited compass: smallness, littleness; a thin end (ಮಾತ್ರ, ತ್ವಚ, ಲವ, ಲೇಕ, ಕಣ, ಅಮು Nr., o. r. ಕಡುಕು). ನೂಲು ಮೊದಲಾದವು ಕಟುಕು (ತನ್ನಾನ್ಯಂತರ, ಪಕ್ಷ್ಮನ್ Nr., o. r. ಕಡುಕು).

ಕಟುಕು kaṭuku. 2. = ಕಟಕು 2. (My.).

ಕಟುಮುಟ್ಟು kaṭu-tumbi. A bitter gourd, a variety of *Cucurbita lagenaris* (ಹಾಲುಗುಮ್ಮಕಾಯಿ G.; see its synonym ಇತ್ಯಾದಿ).

ಕಟುರ kaṭura. Tbh. of ಕಡೋರ (Śmd. 359).

ಕಟುರೋಹಿನಿ kaṭu-rōhini. = ಕಟುಕರೋಹಿನಿ, etc. The plant *Helleborus niger* Lin. (see Si. 142).

ಕಟುಕ್ತಿ kaṭu-ukti. A bitter, caustic word (Śā. 4, after 30).

ಕಟಿ kaṭi. = ಕಟಿ 1. ಕಟ್ಟು ಕಟಿಯುನ ಉಳಿ (ಕಟ್ಟುಳಿ G.).

ಕಡೋರ kaṭōra. A bowl or cup (My.; Mbr., H.).

ಕಟ್ಟ kaṭṭa. 1. (= ಕಟ 2). — ಕಟ್ಟಕಟ್ಟ ಕಡೆ. To cut wood so that the sound ಕಟ್ಟು is produced (S. Mbr.). 2, to grind or rattle one's teeth (S. Mbr.).

ಕಟ್ಟ kaṭṭa. 2. = ಕಟ 1, etc. Another form of ಕಡೆ, end, etc. (Śmd. 228). — ಕಟ್ಟಕಡೆ = ಕಕ್ಕಡೆ 2. The extreme or farthest end, the very end; at the very end, at last, finally (C.; Tē.). ಕಟ್ಟಕಡೆ ವರ್ಣಪಟ್ಟಿ ಕರಂಗೋಬ್ಬ (Śmd. 229 Mdb.). ಒಂದು ಕಟ್ಟ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಅತ್ತರ (B. 3, 4). ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ (3, 96; 4, 218). — ಕಟ್ಟುತ್ತರ. — ಉತ್ತರ. A final or last answer or word (C.). — ಕಟ್ಟನಂಜರ. — ನಂಜರ. (= ಕಟಾಂಜನ). Border-edge: a railing or fence of wood or iron. ರಥದ ಕಟ್ಟನಂಜರ (ಮರಾಠ, ರಥಗೋವನ Hla.). ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹ ಕಟ್ಟನಂಜರ (ರಥ ಗೋವನ Mr. 286).

ಕಟ್ಟ kaṭṭa. 3. (= ಕಟ್ಟು 1, etc.). — ಕಟ್ಟವತ್ತ. — ವತ್ತ. A kind of plant (ವತ್ತಿಕೆ Mr. 145, two MSS. ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ). — ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ. — ವತ್ತಿಗೆ (Śmd. 95). The hatchet of a village goddess (ಅಮೃತಗೋದರಿ Ct. II, 18; see ಹಗ್ಗಟ್ಟವತ್ತಿಗೆ).

ಕಟ್ಟದ kaṭṭada. = ಕಟ್ಟಣ, ಕಟ್ಟ 1. (My.).

ಕಟ್ಟಣ kaṭṭana. A building (My.). See Prv. s. ಪಟ್ಟಣ.

ಕಟ್ಟನೆ kaṭṭanē. With the sound of ಕಟ್ಟ 1. — ಕಟ್ಟನೆ ಕಡೆ. To grind or rattle one's teeth (S. Mbr.). 2, to bite on a hard substance (S. Mbr.).

ಕಟ್ಟಯ್ಯ kaṭṭaysu. To embrace (Rām. 4, 4, 61).

ಕಟ್ಟಲು kaṭṭalu. — ಲ. The state of being bound, tied, or surrounded (ಬದ್ಧ, ಸತ Nr.).

ಕಟ್ಟಲೆ kaṭṭalē. = ಕಟ್ಟಲೆ 1, ಕಟ್ಟಲೆ. (C.). See ಲಕ್ಷ್ಯಗಟ್ಟಲೆ.

ಕಟ್ಟವಾಳ kaṭṭavāḷi. — ಳಿ. An obstinate, wicked woman or cow (S. Mbr.; Mbr. ಖಟ್ಟಾಳ, cross; vicious, as a horse or cow).

ಕಟ್ಟಲೆ kaṭṭalē. 1 & 2. See s. ಕಟ್ಟು 1.

ಕಟ್ಟ kaṭṭi. = ಕಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟಣ. One who applies to or turns on, as water on land. See ನೀರು.

ಕಟ್ಟಣೆ kaṭṭiṇē. Tbh. of ಕಾಷ್ಟಿಕೆ. A piece of wood or timber; wood or timber; fuel; a stick, a club (ಕಾಷ್ಟ G.; ಕಾಷ್ಟ, ದಾರು, ಮರ Si. 122; ವೇತ್ರ, ದಣ್ಡ Mr. 265; C.; T. ಕಟ್ಟಣೆ, Tē. ಕಟ್ಟಿ). ಸತ್ತವನ ಮುದಲೆನ್ನು ಒಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಣೆ (ಚಿತ್ರ, ಚಿತ್ರ, Nr.). ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ, ಕಟ್ಟಣೆ ಇಲ್ಲ! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). See Bp. 12, 28; 21, 28; 23, 19; 30 sum.; 57, 16; B. 2, 23, 30; 3, 117; Si. 297, 399; ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟಣೆ, ಹೊಂಗಟ್ಟಣೆ. — ಕಟ್ಟಣೆ ಗಟ್ಟಣೆ. reit. (C.). — ಕಟ್ಟಣೆಯವ. — ಅವ. A mace-bearer, a door-keeper (ವೇತ್ರಧರ Mr. 265). 2, one who bears, or sells, wood (S. Mbr.).

ಕಟ್ಟಣಿಕಾಂಡ kaṭṭiṇē-kāṇa. = ಕಟ್ಟಣೆಗಾಂಡ. (Bp. 59, 27).

ಕಟ್ಟಣಿಗಾಂಡ kaṭṭiṇē-gāṇa. A mace-bearer, a door-keeper (ಪ್ರತಿಪಾದ Ct. II, 108).

ಕಟ್ಟಿಸು kaṭṭisu. To cause to bind, tie or fasten (ಬದ್ಧನ Śmd. Db.; Bp. 16, 11; 28, 34; 42, 18; J. 8, 3; B. 3, 121); to cause to tie to, to cause to affix (B. 5, 128); to cause to stop (another's breath, as ಉಸುರು ಕಟ್ಟಿಸು, to smother, B. 3, 109); to cause to dam in (Bp. 26, 54); to cause to build (J. 5, 36; B. 4, 120; 5, 135); to cause (beasts) to copulate (C.); etc.

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 1. = ಕಟ್ಟ 1, ಕಟ್ಟು 1 q. v., etc. (Śmd. 214). (Tē., T.). — ಕಟ್ಟು. — ಅಂಕ. (Śmd. 386; Kk. 97). A severe battle. — ಕಟ್ಟುಂಕವಲ್ಲ. — ತಲ್ಲಣ. (Śmd. 387). Fear arising from a severe battle. — ಕಟ್ಟುಡ್ಡ. — ಅಡ್ಡ. (Śmd. 69). Extreme astonishment. — ಕಟ್ಟಡವ. — ಅಡವ. A thick, impenetrable jungle (J. 19, 11; see Jōgihāḍu s. ಅನ್ನೆ under ಅನ್ನೆ 1). — ಕಟ್ಟಣಕ. — ಅಣಕ. Great strength (Grj. 2, after 106). — ಕಟ್ಟಣಿಯರ್. (fr. ಅಣೆ 2). Very beautiful women (Rām. 6, 56, 38). — ಕಟ್ಟಮುಕ್ಕ. — ಅಮುಕ್ಕ. = ಕಟ್ಟಮುಲಿ. (Bp. 33, 16). — ಕಟ್ಟಮುಲಿ. — ಅಮುಲಿ. A thick kind of porridge, chiefly made of bruised jōla, to which tamarind, etc., is added (C.; ಹುಳಿಯಮುಲಿ G.). — ಕಟ್ಟರಣ್ಣ. — ಅರಣ್ಣ. = ಕಟ್ಟಡವ. (J. 10, 20; 19, 18). — ಕಟ್ಟರಸು. — ಅರಸು. An anointed king, a monarch (Bp. 21, 20). — ಕಟ್ಟಲೆ = ಕಟ್ಟಲೆ 1, (My.), of which the Mbr. ಖಟ್ಟಲಾ, ಖಟ್ಟಲೇ have been formed; it is also contracted into ಕಟ್ಟಲೆ. q. v. separately. — ಕಟ್ಟನಸರ. — ಅವಸರ. Great hurry (J. 31, 44). — ಕಟ್ಟಣವ. — ಅಣವ. Great wrestling (Bh. 4, 2, 61). — ಕಟ್ಟಣೆ. — ಅಣೆ 2. 1. (Śmd. 214 Mdb.). = ಕಟ್ಟಲೆ, ಕಟ್ಟಲೆ. (A strong or firm measure); an order, a command; a rule; rate (C.; J. 10, 39, 46; 11, 28; 17, 10; 31, 44; Abhā. 9, 26; ನುಬ್ಬನೆ G.; T. ಕಟ್ಟಣೆ, Tē. ಕಟ್ಟಡ); established rule, the right way or proper conduct, truth (ಸಾಧೆ Nn. 162; ನುಬ್ಬ, ಸತ್ಯ Mr. 358). 2, a lawsuit, a case (C.; Mbr. ಖಟ್ಟಲಾ, ಖಟ್ಟಲೇ). 3, a weight by which anything is weighed (T.; see ಕಟ್ಟಲೆ). See B. 2, 19; 5, 10, 85, 178, 289, 304. — ಕಟ್ಟಣೆ. — ಅಣೆ 3. 2. Thick butter-milk (without an admixture of water, ಮುಟ್ಟಣೆ Ct. I, 47). — ಕಟ್ಟಣೆ. — ಅಣೆ. (Śmd. 214). A tight embrace. — ಕಟ್ಟಲಿರಿಕೆ. — ಅಲಿರಿಕೆ. Great grief (My.). — ಕಟ್ಟದ್ದಿರ. — ಅದ್ದಿರ. Great

love or pleasure (Grj. 10, after 14 & 28; V. 23, after 18). — ಕಟ್ಟಾಡ್. -ಅಟ್ಟ. A strict order; a hard measure (My.). ಕಟ್ಟಾಡಿ. -ಅಡಿ. Excessive play or sportiveness (Rām. 6, 11, 7). — ಕಟ್ಟಾಣಿ. -ಅಣಿ. Great excellency, first class, as soil (Tē.); the state of being very fine or costly (as pearls, J. 17, 6). — ಕಟ್ಟಾಯ. -ಅಯ. (Śmd. 214, o. r. ಕಟ್ಟಯ). A strict rule; firm resolution, firmness (Abh. P. 14, after 79; 14, 119); compulsion, violence, force (T.; cf. ಕಡ್ಡಾಯ). — ಕಟ್ಟಾಸದು. -ಅಸದು. Great weariness, etc. (Rām. 4, 2, 5). — ಕಟ್ಟಾಸುರ. -ಅಸುರ. Great vehemence or haughtiness; great cruelty (Bp. 53, 70; 60, 5; J. 26, 51; 27, 10). — ಕಟ್ಟಾಳ. -ಅಳ. (Śmd. 215). A strong, valiant man (ಮದಿರಾಳ Bhn. 37; Bp. 9, 38; J. 4, 46; 13, 60; 14, 16). — ಕಟ್ಟಾಳನ. -ಅಳನ. Great stateliness; great valour. — ಕಟ್ಟಾಳನವೈದು. -ಅವೈದು. To attain great stateliness (Rāv. 6, after 11, twice). — ಕಟ್ಟಿದಿರ. -ಇದಿರ. The very front; exactly or just in front (Tē. ಕಟ್ಟಿದುರು). See Bp. 11, 3; 22, 13; 24, 46; 26, 26; 39, 48; 53, 67; 60, 45; Rāv. 5, after 120; 13, after 1; Śāv. 1, after 79. — ಕಟ್ಟಿದಾವೆ. -ಇದಾವೆ. A large black ant, *Formica compressa* Fabr. (C.; B. 2, 9; T. ಕಟ್ಟಿದುಮ್ಬು; Tē. ಕಟ್ಟಿಚೇನೆ). — ಕಟ್ಟಿದಾವೆ. -ಇದಾವೆ. = ಕಟ್ಟಿದಾವೆ. (Bh. 7, 16, 3; J. 24, 84). — ಕಟ್ಟಿಕೊಡಗ. Land held free of any charge or tax (My.). — ಕಟ್ಟಿಗ. -ಉಗ. Very fierce or severe (J. 8, 40; 25, 51). — ಕಟ್ಟಿತ್ತರ. -ಉತ್ತರ. A strict order (My.). — ಕಟ್ಟಿತ್ತಾರ. A remission on a large scale, remission of land-rent on account of loss by failure of rain, etc. (R.). — ಕಟ್ಟಿಪಾಟು. An order; a system, a regulation (My., also ಕಟ್ಟಿಪಾಡು; Tē. ಕಟ್ಟಿದಾಟು). — ಕಟ್ಟಿಪಾಸ. -ಉಪಾಸ. Great or severe fasting (Bp. 27, 16; My.). — ಕಟ್ಟಿಬ್ಬಿಡಿ. -ಉಬ್ಬಿಡಿ. Great elation, etc. (Grj. 2, after 106; R.v. 6, after 11). — ಕಟ್ಟಿಬ್ಬಿಡಿ. -ಉಬ್ಬಿಡಿ. (Śmd. 214). = ಕಟ್ಟಿಬ್ಬಿಡಿ. — ಕಟ್ಟಿಬ್ಬುಸ. -ಉಬ್ಬುಸ. (Śmd. 215). Very difficult breathing; troublesome asthma. — ಕಟ್ಟಿಬ್ಬಿಗ. -ಉಬ್ಬಿಗ. Great anxiety, etc. (Grj. 7, after 56; Śāv. 2, 9). — ಕಟ್ಟಿಮಸ್ತಿ. Excessive pride (My.). — ಕಟ್ಟಿಮಸ್ತು. Strength (My.). — ಕಟ್ಟಿಲುಕು. -ಉಲುಕು. A great noise (My.). — ಕಟ್ಟಿಲ್ಲಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. Colour of great brightness (Bp. 11, 26). — ಕಟ್ಟಿವೈಧಾವೆ. A female of great discrimination (Prll. 3, 10). — ಕಟ್ಟಿಹುರಿ. = ಕಡಿಹುರಿ, ಕಡುಹುರಿ, ಕಡುಪುನುರಿ. Twine that curls upon much twisting (S. Mhr.). — ಕಟ್ಟಿಹುಲಿ. A strong acid (My.). — ಕಟ್ಟಿಹಿರ. -ಉಹಿರ. A hard task, severe service (My.). — ಕಟ್ಟಿಹಿರ. -ಎಹಿರ. Great love (V. 23, after 13). — ಕಟ್ಟಿಸಕ. -ಎಸಕ. Great beauty (J. 17, 11). — ಕಟ್ಟಿಸುಗ. An excessive shooting of arrows (Rām. 6, 47, 31). — ಕಟ್ಟೀಶಾನ್ತ. -ಎಶಾನ್ತ. (Śmd. 207). Great solitude; strict secrecy; privacy (Abh. P. 15, after 69; Bh. 1, 8, 71). — ಕಟ್ಟೀದ್ಗ. -ಎದ್ಗ. (Śmd. 214). Great magnificence, etc.

ಕಟ್ಟು kaṭṭu. 2. To bind, to tie; to dress, as a wound; to affix; to yoke; to construct; to build; to form; to fabricate, to compose, as verses; to arrange, as a play; to dam, to dam in, as water; to tie up; to shut up, as a passage, a door, etc., to block up; to cover; to lay by or amass, as money; to shut, as a mouth; to restrain, as (the appetite of)

the belly; to apply to, to turn, as water on land; to apply to, as scent to a cloth; to fix or determine, as the price of a thing; to bring together, to collect, as an army; to take into one's employ; to collect, acquire, or obtain, as merit; to contract or bring on, as the fruit of actions; to gain or conquer, as a country; to stop by magic, to bewitch, to charm, as a person or especially the eyes (ಬನ್ನನ Śmd. Dh.; Śm. 88; C.; Śi. 231. 314; Tē., T., Tu.; M. ಕಟ್ಟು). 2, to be bound or fixed, to stop, to be habitually in a place, e. g. ಅವನ ದಾಯೋಗ ಕಟ್ಟಿ ಬಯ್ಯಲು ಕಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತವೆ (B. 2, 31; My.); to attach one's self to, e. g. ಉಂ ಹೆಮ್ಮರನ ಸುತ್ತಲು ಕಟ್ಟಿತು (Bh. 1, 20, 55; see Rām. 5, 8, 63); to be checked, to become checkmate, e. g. ಅರಸು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಟ ಉಣ್ಣೆ? (Prv.); to be stopped, as urine, etc. in sickness (C.; Śi. 201); to cover or copulate with, as beasts (My.), e. g. ಕಟ್ಟಿದ ಅವು (ಕಾಲ್ಕಿ, ಉಪಸರ್ಯ Hla.); to cause to copulate with (My.); to become with young (C.; Tē.; B. 3, 24), e. g. ವೃಷಭನಿನ್ನ ಕಟ್ಟಿದ ಅಳಲು (ಸನ್ನಿ ನ. Nr.); to be formed; to gather, as a boil, or secretion, or lump (especially used as the second member of a compound, C.; Tē., M.). — ಒಣ್ಣೆದ ಯೋ ಕಟ್ಟುವುದೆ ಪಿರಿಯ ಪುರಿಯುಮಂ ಕವಿರಿಯುಮಂ? (Śmd. 150). ಕಟ್ಟಿಂ (224). ಕಟ್ಟಿದರ್ (255). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಬನ್ನ, ಪಿನ್ನ, ಅಮುಕ್ಕ, ಅಪಿನ್ನ Hla.). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಬನ್ನ, ಸನ್ನ, ನಿತ್ತ, ಮೂತ, ಉದಿತ, ಸನ್ನಿತ, ಸಿತ Śi. 379). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ಪೋಣಿಕಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಪುಷ್ಪಮಾಲಾಧಿಗಳು (ಗ್ರಂಥಿತ, ಗ್ರಂಥಿತ 377). ಕಟ್ಟಲು ವಟ್ಟ ಕರ್ಮ (ಸಮಾಧಿತಕರ್ಮ, o. r. ತನಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಕರ್ಮಂ ಗಲು Nn. 148). ಕಟ್ಟಿದನ್ತು ಕರ್ಮಗಳು (ವಾಸ, ಕರ್ಮಫಲ 90). ನೀರ ಹರಿಯಲ್ ಕಯೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಅಧಾರ); ನೀರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಪೇತ); ತದ್ದಲೆನ್ನು ನೊಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಪೃಷ್ಠ ವಾಹ); ಕರತಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಯಾಘಾತನಿವಾರಣಾರ್ಥಮ್ ಅಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹರ್ಮ (ಗೋಧಿ); ಪಶುವ ಕಟ್ಟಲೆನ್ನು ಕಳದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿ ಗೂಟ್ಟುವೆ (ಮೇಘ); ವಸಿ ಪುತ್ರ ತೋಕದಿನ್ನ ಕೋರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿದ್ದರ ನಡುವೆ ತದಿನಾದ ನದಿ (ತತದ್ವ); ತನ್ತ್ರಿಯ ಕಟ್ಟಿ ದಾಹಿಸುವ ದಣಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಕಂ ಕಣ ನೊದರಾದುವು; ಚಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಪ್ರಪುಷ್ಪ ಕ); ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಸೂತ್ರ (ಮೇಖಲೆ Nr.). ಸಪ್ತದ್ವೀಪಂಗಳಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು (having made his own, C. Bp. 47, 11). ಇನು ಪುಣ್ಯಂಗಳಂ ನೀಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೋ! (Bp. 17, 6). ಬೋಗರ ತಲೆಗಳಲಿ ಕಟ್ಟಿದೆ ಅರಾ ಹುಲ್ಲೆ? (40, 32). ಕಟ್ಟಿ ಬರಿಯಂ (having bewitched king Bali, 57, 23). ನಾಯ ಬಾಲ ಸಡೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲೆ ಚನ್ನಪ್ಪದೇ? (Śa. 85). ಅಕ್ಕಥಂಗಳಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಮನ್ ಅಮನ್ನೋತ್ಸಾಹದಿಂ ಕಟ್ಟಿದಂ (Rāv. 4, after 118). ಮನವ ಘನದಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಘನವ ಮನದಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಮನಮ್ ಅಮವೆ ಪಾಪಕೆಸದಾ ಯೋಗಿಗೆ ವನವಾಸ ಯಾಕೆ? (Sp.). ಅಳು ಕಟ್ಟಿದವನೇ ಅರಸು, ಕಡು ಇಕ್ಕಿದವನೇ ದಾತ. — ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆ ಮೆಟ್ಟಿಲಿಲ್ಲ, ಅಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಬನ್ನೆಯೋ, ಯಮನೇ? (Prv.). — See e. g. Bh. 8, 23, 35; ಅಡ್ಡಗಟ್ಟು, ಕಯ್ಗಟ್ಟು, ಗಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟು, ಗುಡಿ ಕಟ್ಟು, ತಕ್ಕಗಟ್ಟು, ನೀಡಗಿಗಟ್ಟು, ಮನೆಗಟ್ಟು, ಮೊಟ್ಟಗಟ್ಟು, ಮೊತ್ತಗಟ್ಟು, ಸನ್ನಗಟ್ಟು, ಸಮ ಕಟ್ಟು, ಸೆಡಗಟ್ಟು, ಹುಟ್ಟುಗಟ್ಟು; Prv. s. ಮನೆ. — ಕಟ್ಟಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To embrace and cause to play: to tickle with vehemence (S. Mhr.). —

ಪಾಪೇ ಪಾಸಿ ಕೊಣ್ಣು, ವರ್ತಮಾನವತ್ತವನ್ನು ಒದುತ್ತ ಕೂತಿದ್ದನು (4, 183). See ಅಕ್ಕಿಪಟ್ಟಿ.

ಕಟ್ಟಿ kaṭṭi. 2. The state of bamboos when they become old and sapless (ವಂಶವೃದ್ಧತ್ವ Sm. 89; Tē. ಕಟ್ಟಿ, harsh, hard, dry; firewood; T. ಕಟ್ಟಿ, ಕಡಿಲ, firewood; cf. ಕಟ್ಟು 2? ಗಡುಸು?). ಬಿದಿರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಿದಿಯತು, ಬಿದಿರು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಯಿತು (My.).

ಕಟ್ಟಿ kaṭṭa. 1. = ಕಟ್ಟಡ, etc. A building, an edifice (My.; Tē.). See ಕಡಕಟ್ಟಿ.

ಕಟ್ಟಿ kaṭṭa. 2. Flavour, savoury taste (S. Mhr.).
ಕಟ್ಟಿಲ kaṭṭhala. A small tree found in the north-west of India, the bark and seeds of which are used in medicine, and as aromatics; the fruit also is eaten; the common name is kāyaphal. (ಕವಿಯ ಸಿವನೇ ಮರ Si. 131).

ಕಟ್ಟಿ kaṭṭi. Dyspepsy (My.).

ಕಟ್ಟಿ kaṭṭi. = ಕಟ್ಟಲೆ, etc. (s. ಕಟ್ಟು 1). A weight (of stone or metal) used by goldsmiths and Īinivāras (C.). ತೂಕದ ವಡಿ ಕಟ್ಟಿ (ಕಾರ್ಪಕ Si. 329). ಕರ್ಪ ತೂಕದ ತಾಮ್ರದ ಕಟ್ಟಿ (ವಣಿ 329). 2, an established rule, order, or period (C.). ತಾಸ್ತೀಕ್ರವಾದ ಕಟ್ಟಿ (ವ್ರತ, ನಿಯಮ Si. 247). ಕಟ್ಟಿ ತುವುದ ಮೇಲೆ ಚಗಮಾತ್ರವು (ಜೀವ ದಲ್ಲಿ) ಇರಲಿಲ್ಲ (Dp. 4). ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾದಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪರ್ಯಾಯ, ಅತಿಕ್ರಮ, etc. Si. 399). 3, a lawsuit, a case (C.).—See ಧನಗಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿಕಲ್ಲು. Stones used as weights (My.). — ಕಟ್ಟಿಚೀಲ. A bag for keeping the kaṭṭis and other things (C.).

ಕಟ್ಟುಂಗ kaṭu-āṅga. The tree *Calosanthos indica* Bl.

ಕಟ್ಟುರ kaṭvara. Contemptible.

ಕಠ kaṭha. N. of a sage, a pupil of Vaiṣampāyana. 2, a note or simple sound. (R.).

ಕಠಾಣಿ kaṭhāṇi. Another form or Tbh. of ಕಟ್ಟಾಣಿ (My.; see s. ಕಟ್ಟು 3). ಬಿಲಿಯುಳ್ಳ ಮುತ್ತಿನ ಕಠಾಣಿ (B. 4, 51).

ಕಠಾರಿ kaṭhāri. = ಕಹಾರಿ. (C.; Bp. 61, 26. 32; Śiv. 2, 79. 108). See ಹೊಂಗರಾರಿ.

ಕಠಿಂಜರ kaṭhīnjara. A kind of basil with small leaves, *Ocimum sanctum* Lin. See ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ.

ಕಠಿಣ kaṭhina. = (ಕಠೀಣ), ಕಠಿನ, of which it is a Tbh. (My.; ಕಠೋರ G.).

ಕಠಿಣತೆ kaṭhinatē. Tbh. of ಕಠಿನತೆ. (Ā. Bp. 47, 10; My.).

ಕಠಿಣತ್ವ kaṭhinatva. Tbh. of ಕಠಿನತ್ವ. (My.; ವೈಷಮ್ಯ G.).

ಕಠಿನ kaṭhina. Hard; stiff; inflexible; solid; difficult; violent; severe; barsh; ornel (ಕಠೋರ, etc., ಬಿಟ್ಟಿಹವ Mr. 228).

ಕಠಿನತೆ kaṭhinatē. = ಕಠಿನತ್ವ. (My.).

ಕಠಿನತ್ವ kaṭhinatva. Hardness, firmness; difficulty; severity; cruelty; intensity. (My.).

ಕಠಿಣಹೃದಯ kaṭhina-hṛdaya. A hard heart (My.). 2, hard-beated, cruel, unkind. (My.).

ಕಠಿಲ ಕ kaṭhila. = ಕಟ್ಟಿಲಕ. 2, the bitter apple, *Coumils colocynthis* Lin. (? ಎಶಾಲ, ಬೆಳ್ಳದಕಲ Mr. 183).

ಕಠೋಣ kaṭhina. = ಕಠಿಣ, etc. (C.; B. 5, 127. 141. 142).

ಕಠೋರ kaṭhōra. = ಕಠುರ. Hard; stiff; solid; sharp, piercing; severe; cruel (ನಿಷ, ನಿಷ್ಕರ Nn. 11, o. rs. ನಿಟ್ಟುರ, ನಿಷ್ಕಾರದ ನುಡಿ; ಕುಮುದ, ನಿಷ್ಕರ Nn. 29, o. r. ನಿಷ್ಕರನುಡಿ; see Mr. a. ಕಠನ). 2, full, complete (Sk.; see ಪೂರ್ಣ).

ಕಠೋರತನ kaṭhōratana. Hardness, firmness; severity, rigour (ಕಠುರ Ūb.).

ಕಠೋರತರ kaṭhōra-tara. Unusually hard, severe, cruel, etc. (J. 6, 7).

ಕಡ kada. 1. A debt (ಮಣ, ವರ್ಯದಂಚನ, ಉದ್ಧಾರ, ಸಾಲ Si. 299; C.; M.; T. ಕಡನ್, ಕಡ್ಡ, ಕಡಮ್ಪು). 2, a loan (of money, cloths, books, etc., and eatables, C.). ಕಡ ಸಿ ಕೊಡಿದಾದರೆ ಹಡಗ ನನಗಿರಲಿ ಅನ್ದ.—ಕಡ ಸುಟ್ಟ, ಬಡವ ಕಟ್ಟ.—ಕಟ್ಟುಗ ಉಣ್ಣೋರ ಮನೆಗೆ ಕಡನ ಯಾರು ಕೊಟ್ಟರು? (Prva.). ಈಯನು ಭವಿಗಲಿ ಕಡನ (Bp. 60, 15). ಕಡಾ ತಕ್ಕೊಡ್ಡಿರುತ್ತೇನೆ (B. 4, 196). See ಕೆಯ್ಯಡ, ಮದಗಡ, ಮುಂಗಡ, etc.—ಕಡ ಗೋರ್. —ಕೋರ್. (Śmd. 200). To contract a debt; to borrow.—ಕಡಂಗೋರ್. —ಕೋರ್. = ಕಡಗೋರ್. (Śmd. 200). —ಕಡ ಬೀರು. To fall into debt; to incur debt (My.).

ಕಡ kada. 2. (fr. ಕಡೆ 5). A ferry, a ford (My.; T. ಕಡ್ಡ, a way).

ಕಡ kada. 3. = ಕಡಿ 1, etc.—ಕಡಗಣ್ಣು. —ಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗಣ್ಣು. (My.). —ಕಡ ತೇರಿಸು. To relieve or save; to finish (My.). —ಕಡ ತೇರು. = ಕಡೆ ತೇರು. To reach the end; to be relieved (from distress), to be recovered (from disease); to be concluded or finished (My.; Tē.; T. ಕಡತ್ತೇರು).

ಕಡ kada. 4. = ಕಡೆ 4, ಕಯ್ 4. Churning. (Cf. Sk. ಖಚ). —ಕಡಗೋಲು. —ಕೋಲು. —ಗೋರ್. A churning stick (ವೈಶಾಖ, ಮನ್ವ, ವಿತರ, etc. Si. 323. 453; ವೈಶಾಖ, etc. Mr. 183; C.). —ಕಡಗೋಲುಬಳ್ಳಿ. A scandent annual herb, native of South America, the love-apple plant, *Lycopersicon esculentum* Mill. (St. & Pl.). —ಕಡಗೋಲುಮಣ್ಣೆಯ ಶುಲ್ಕು. A common grass, *Panicum ciliare* Retz. (Z.). —ಕಡಗೋಲುಮರ. The cross at the bottom of a churning stick (My.). 2, the tree *Nauolea parviflora* Roxb. (Z.). —ಕಡಗೋಲುಹಗ್ಗ. The churning string (C.). —ಕಡಗೋಲುಹೆಡೆ. = ಕಡಗೋಲು ಮರ No. 1. (S. Mhr.).

ಕಡ kada. 5. = ಕಡಿ 7. Cutting. —ಕಡಕತ್ತಿ. A chopper, a cleaver, a bill (My.). —ಕಡಕತ್ತಿಕಾಯಿ. The very large pod of the *Entada monastachya*, used as a vegetable (My.). —ಕಡಕತ್ತಿಕಾಯಿ ಬಳ್ಳಿ. The oreaper *Entada monastachya* Dec. (My.). —ಕಡಗತ್ತಿ. —ಕತ್ತಿ. A small knife formed like a crescent with a hole at one end to put a string through (S. Mhr.).

ಕಡ kada. 6. P. p. of ಕಡಿ 3, in ಕಡ ಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಕಡ kada. 7. P. p. of ಕಡಿ 4, in ಕಡ ಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಕಡ kada. 8. P. p. of ಕಡಿ 6 or ಕಡಿ 3, in ಕಡ ಕೊಳ್ಳು. (C.).

ಕಡ kada. 9. P. p. of ಕಡಿ 6, in ಕಡ ಕೊಳ್ಳು. (S. Mhr.).

ಕಡ kada. 10. An imitative sound.—ಕಡಕಡ. rep. The sound produced by the fall of a thunder-bolt (S. Mhr.), or by the instrument called ಕರಡಿ (C.; cf. Mhr. ಕಡಕಡ). —ಕಡಕಡನೆ. With the sound of something hard (as a bone) when chewed (B. 5, 243; this would refer it to ಕಡಿ 2; the term is not among the Kannaḍa people in S. Mhr.). 2, with the sound produced by a windlass or wheel for raising water when in motion (My.). 3, with the sound produced by the feet in quick walking (see Prv. s. ಬೊಡಬೊಡನೆ). —ಕಡಕಡರ್. The sound produced by the fall of a thunder-bolt (S. Mhr.).

ಕಡೆ kadā. 1. = ಕಲ 1, No. 1; ಕಳ 2. *Dumb; ignorant, stupid.*
ಕಡೆ kadā. 2. Tbh. of ಕಟ (Śmd. 338, o. r. ತಡ = ತಟ).

ಕಡೆ kadāka. = ಕಟಕ, etc. (My.). 2, Tbh. of ಕಟಕ. See
ಬರಿಗಡಕ. — ಕಡಕನಾತ್ರೆಯಳೆ = ಕಡಕಳೆ. (My.). — ಕಡಕಳೆ.
A bracelet with three points (My.).

ಕಡಕಲೆ kadakal. (fr. ಕಡ 5). A kind of wicket or
narrow passage (in walls or hedges, for the
use of people only, My.).

ಕಡಕು kadaku. 1. Nice, beautiful, good, as a feast (S. Mhr.;
Mhr. ಕಡಕ).

ಕಡಕು kadaku. 2. = ಕಟಕ, etc. (My.). See ಹತ್ತಕಡಕು.

ಕಡಗ kadaga. Tbh. of ಕಟಕ (Śmd. 338; Śm. 72; ವಲಯ,
ಕಮ್ಮು Nr.; ಕಮ್ಮು Si. 440; C.; T. ಕಡಗ, ಕಡಯ; Tē. ಕಡಿಯ,
ಕಡೆಮು; see Si. 219). See ಕಾಲ ಕಡಗ, ಕಾಲು. ಬಡಗಿಯಲ್ಲದ
ಡನ್ನ ಕಡಗವು ಅಗುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಕಡಗ ಇದ್ದವನು ಕಡ
ಗೋಲು ಓಡಿಯದಾರೋ? (Prv.).

ಕಡಗಾಯಿ kadā-gāya. A debtor (My.).

ಕಡಗು kadagu. 1. = ಕಡೆಗು 1 q.v., ಕಡುಗು 1. (Tē. ಕಡಗು,
ಕಡಂಗು, ಕಡಗು, ಕಡಂಗು; T. ಕಡುಗು, to make hasto). See
Bp. 6, 2; 8, 11; 28, 53; 29, 10; 46, 51; 50, 23. 79.

ಕಡಗು kadagu. 2. = ಕಡೆಗು 3. A small channel
issuing from a larger one and leading
water e.g. to a plantain tree (My.). See Prv. s.
ದಾದೆ.

ಕಡಗು kadagu. = ಕಡಗ, etc. (ಕಟಕ, ವಲಯ, ಬಳೆ Si. 219;
only in Si.).

ಕಡೆಗರ kadāgara. Chaff, husk; the stalks of various
sorts of pulse, etc. (ತೊಟ್ಟು G.).

ಕಡೆಗಾಯಿ kadāngū-āyā. (Śmd. 234). A servant
who has to attend to the wishes and whims
of a king. ಆಯ್ತು, ಅಪ್ಪಿಯ ಗೂರ್ತಮನನ್ನೆ ಆಯ್ತು ಅರಮ
ನೆಮೋಳೆ ಪುಗುವ ಪೊವಮಕುವ ಝಳವ್ವಾಯ್ತರ, ಸೂದಾಯ್ತರ,
ಕಲ್ಲಾಯ್ತರ, ಕಡೆಗಾಯ್ತರ, ಅಪ್ಪಾಯ್ತರ ರಭಸಂ (234).

ಕಡೆಗು kadāngu. 1. (Śmd. 48). = ಕಡೆಗು 1, etc. To be
or become full of desire, ardour, eagerness,
zeal, to be lusty, to be desirous of, to strive,
to make efforts, etc. (ಡೆತ್ಪಳ್ಳ, ಇಡ್ಪೆ Śmd. Dh.; Śm.
84). See Śmd. 234; Abh. P. 11, 152; 13, 74; Grj. 1, 99;
Bp. 14, 6; 50, 8; 53, 59; 61, 21; Rāv. 5, 82. 84. 123; 6,
after 11 (twice); 13, 84; 13, after 86; 13, 91; ಬೆಸರ್ಕಡಂಗು.

ಕಡೆಗು kadāngu. 2. Desire, wish, etc. See ಕಡಂ
ಗಾಯ್ತು.

ಕಡೆಗು kadāngu. 3. = ಕಡೆಗು 2. A channel, a
ditch, a trench (ಕಾಡ್ಕೆ Śm. 84; My.; T. ಕಡಂಗು, M.
ಕಡಪ್ಪ; cf. ಕಡ 4? M., T. ಕಯ, ಕಡಿ, depth; a tank, a
brook; see ಕಪ್ಪ 1; cf. Sk. ಗಡ, a ditch).

ಕಡೆಗೆ kadāgē. (Perhaps Tbh. of ಕಿರೀಟ). The Sirissa
tree, *Acacia speciosa* Willd. (St. & Pl.).

ಕಡೆಗೆ kadāja. = ಕೂಜ. A wasp, a hornet (ಗನ್ನೋ
ಲ, ನರಸಿ Nr.; My.). Cf. ಹೆಗ್ಗಡು.

ಕಡೆಗೆಗೆ kadājirigē. = ಕಜೀರಿಗೆ. — ಕಡಜೀರಿಗೆಯ. =
ಕಜ. (C.).

ಕಡತ kadāta. 1. = ಕಡಿತ 1. Cutting; biting, bite
(as of insects); itching; gripe (in the intes-
tines, see ಹೊಟ್ಟೆ); — a cut; an incision, a notch
(C.). ಕಾಳಗದೊಳಗೆ ಕಡತ ಹತ್ತಿ (B. 3, 124). ಅದಲ್ಲ ಕಡತವೂ
ಗುಣ್ಣು ನಾಟುವದಿಲ್ಲ (4, 47). ಕತ್ತಿಯ ಕಡತಗಳೂ ಧಾಲೆಯ ಗಾ
ಯಗಳೂ (5, 56). ಅದಕ್ಕೆ ಕತ್ತಿಯ ಕಡತವೂ ಗುಣ್ಣುಗಳೂ ಹತ್ತುವ
ದಿಲ್ಲ (5, 250).

ಕಡತ kadāta. 2. = ಕಡಿತ 2. A book made of fold-
ed cloth which is covered with charcoal
paste, on which accounts and memorandums
are written with baḷapa (C.; Tē. ಕಡತ, ಕಡಿತ, ಕಣಿ
ತ; T. ಕಡಿತ್ತ).

ಕಡದು kadādu. 1. = ಕಡೆದು. P. p. of ಕಡ 3. (C.).

ಕಡದು kadādu. 2. = ಕಡೆದು. P. p. of ಕಡ 5. (My.).

ಕಡದು kadādu. 3. = ಕಡಿದು. P. p. of ಕಡ 4. (B. 5,
32; C.).

ಕಡದು kadādu. 4. = ಕಡಿದು. P. p. of ಕಡ 3. (My.).

ಕಡದು kadādu. 5. (fr. ಕಡಿ 4). That which is steep:
steepness (as of a hill, My.); — that which is
vertical or upright: the upright position of
the handle of a hoe, the pole of a plough,
etc. (My.).

ಕಡದು kadādu. 6. = ಕಡಿದು, etc. The state of be-
ing hard, rough or severe, as that of a
word; — that of being strong, hard or firm,
as that of an iron article, etc. (My.). — ಕಡದಾ
ಳು. -ಅಳು. A strong man (My.). — ಕಡದುಳ್ಳವ. -ಉಳ್ಳವ. =
ಕಡದಾಳು. (My.).

ಕಡದುಗಾಯಿ kadādu-gāya. A powerful man (My.).
2, a man who is harsh or severe (My.).

ಕಡನೆ kadānē. N. of a plant. See ಕಾಡ ಕಡನೆಗಿಡ.

ಕಡನ್ದುಡು kadānduru. (Śmd. 48). = ಕಡನ್ದುಡುತೆ. A
wasp, a hornet (Tē. ಕಡುದುರು, ಕಡುದುರು; M. ಕಡನ್ನ
ಲೆ, ಕಡನ್ನಲೆ).

ಕಡನ್ದುಡುತೆ kadāndurutē. = ಕಡನ್ದುಡು. ತುನ್ನು ಪೀರ್ವ
ವೊಲೆ ಎಂ ಪೀರ್ವಪುದೇ ಕಡನ್ದುಡುತೆ ನವ್ಯಾಪೋದಮಂ ಪುಗಲೋ? (Jnv. 1, 13).

ಕಡಬ kadāba. = ಕಡಬೆ, (ಕಡವೆ), ಕಡವು, ಕಡವೆ q.v., ಕಡ
ಹ 2. A species of deer (ಕುರಂಗ, ಕಮಲ Si. 455).
Cf. ಕಡಿ 3.

ಕಡಬು kadābu. = ಕಡುಬು, ಕಡುಮ್ಬು. A kind of
cake boiled in steam (C.; in My. the same as ಇಡ್ಡ
ಳಿಗೆ q.v.; Tē. ಕಡುಮು; ಮೋಡಕ G.). See ಪುಡಿಗಡಬು. —
ಕಡಬಿನ ಕಾಳಗ. A quarrel about the kadābus that are
distributed at temples among pūjāris, etc. on the śkā-
daśī (My.).

ಕಡಬೆ kadābē. = ಕಡಬ, etc. (ಕಡವೆ G.).

ಕಡಮೆ kadāmē. (fr. ಕಡಿ 4, or ಕಡ 1). = ಕಡಿಮೆ. Defi-
ciency; want, defect; inferiority; (less);
rest, remainder (C.; Tē.; T. ಕಯ, ಕಯಕ್ಕು, dimi-

nution; deficiency; cf. ಕದಿಲೆ 1). ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವದು (ಸಮ, ಸರ್ವ, ಅತೀವ, etc. Si. 371). ಹದಿನಾಡು ವರುಷಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಆದ ವಯಸ್ಸು (195). ಮುದಿತನದಿನ ಹರ್ವದೊಳಗೆ ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳ ಸತ್ವ ಕಡಮೆ ಆಗಿ ಜೋಲು ಬಿದ್ದ ಗಲಗಿಹರ್ವವು (ವಲಿನ 197). ಮಸ್ತಿಗಿನ್ನಲೂ ಕಡಮೆ ಆಗಿರುವ ಬೇಡಿಬಿಟ್ಟ ಕಾರ್ಯ ದಕ್ಷನಾದ ಅಲೋಪನಾಥಕಾರಿ (ಕರ್ಮಸಚನ 257). ಜಾತ್ಯಾಚಾರಗುಣಾದಿಗಳಿನ್ಮ ಕಡಮೆ ಆದನ್ನಾ ಅಧಮನು (368). ತೂಕದ ಕಡಮೆ; ಜಾತಿಯ ಕಡಮೆ (C.).

ಕಡಮ್ಬ kadamba. = ಕಡವ 1, ಕಡವರ್, ಕಡವಲ, ಕಡವಾಲ, ಕಡವು, ಕಡವೊಡ, ಕಡಹ, ಕಡಮ್ಬ, ಕಡಮ್ಬ 1, ಕಲಮ್ಬ, ಕಲಮ್ಬು. A tree with orange-coloured fragrant blossoms and with projecting antherae like the bristles of a hedge-hog, *Nau-olea cadamba* Roxb. (T.; M. ಕಡಮ್ಬ; Tē. ಕಡಾಮಿ, ಕಡಮಿ). ಕಡಮ್ಬದ ದ್ವುಮ (ಕಡವು Kk. 70, o. r. ಕಡಮ್ಬ-). 2, the stalk of a potheerb (ದೇವು G.).

ಕಡಯ kadaya. = ಕಡಗ. (Rā. 13, after 59; My.).

ಕಡಯಿಸು kadayisu 1. To cause to churn, to have churned (My.). ಕಡಯಿಸಿದಂ ಸುರರಿನ್ ಅಸುರರಿಂ ಪಾಲ್ಲದಲಂ (Śmd. 273).

ಕಡಯಿಸು kadayisu. 2. = ಕಡಸು 1. To cause to pass, etc. (My.).

ಕಡಲ್ kadāl. 1. (fr. ಕಡು 1). (= ಕಲೆ 4). That is firm: a stone, a rock; an impediment (in the middle of a stream). ಹೊಸಲನ್ ಇಬ್ಬಗೆ ಮಾಡುವ ಕಡಲು (ಕೂಪಕ, ಎದಾರಕ Nr.).

ಕಡಲ್ kadāl. 2. (Śmd. 27). ಕಡಲು. The sea; an ocean (ತರನಿಧಿ Ct. II, 33; ಜಲಧಿ, ಮುನೀಶ್ವರ Śm. 36; My.; T., Tu.; Tē. ಕಡಲು, ಕಡಲಿ; cf. the terms s. ಕಡೆ 9). ಎದ್ದಿಡಲ್ (Śmd. 225). ಕಡಲ್ ಉಡುಗಿಯಾದ ಪೊದವಿಯೊಳ್ (11. 12, o. r. ಉಡಿಗೆ). ಆ ಮುನೀಶ್ವರಂ ಶಾಂತರಸದ ಕಡಲ ಪೋರ್ ಇದಂ (251; see also 210). ಕಡಲು (ಸಮುದ್ರ, ಅಭಿ, ಉದಧಿ, ಸಿನ್ಧು, ಸಾಗರ, etc. Si. 80). ಹಾಲಿನ ಕಡಲು, ಉಪ್ಪಿನೀರಿನ ಕಡಲು, ಮೊಸರಿನ ಕಡಲು, ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡಲು (ಕ್ರೀಡೋದ, ಲವಣೋದ, ದಧ್ಯುಧ, ಸುರೋದ 81). ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು (ಅಕ್ಷೀಬ, ವಲಿ 311). ಕಡಲು ಕ್ಷಿ ಮೇಲ್ವಾಯದ ತಡೆ (456). See ಅಗ್ಗಡಲ್, ಇಂಗಡಲ್, ಕಿಬ್ಬಿಡಲ್, ನಡುಗಡಲ್, ವಡುಗಡಲ್, ಪಾಲ್ಲಡಲ್, ಸವಿಗಡಲ್, ಸುತ್ತಂಗಡಲ್; Bh. 1, 19, 18; Rā. 6, 11; 6, after 11; J. 6, 3, 9; 13, 10; 18, 7; Ć. Bp. 2, 3. — ಕಡಲ ಕುನರಿ. Lakshmi (My.). — ಕಡಲನುಗ. -ಅನುಗ. The moon (My.). — ಕಡಲ ನಾಲಗೆ. Cuttle-fish bone (ಸಮುದ್ರ ಫೇನ, ದಿಬ್ಬೀರ, ಅಭಿ ಕಪ, ಫೇನ Nr.). — ಕಡಲ ನಾಲಗೆ. = ಕಡಲ ನಾಲಗೆ. (ವಾರಿಫೇನ Mr. 144). — ಕಡಲ ನಯಣ. A sea-voyage (B. 4, 188; My.). — ಕಡಲಿಡು. -ಇಡು. To form an ocean (as tears do, J. 19, 30; 32, 52). — ಕಡಲು ದೆರೆ. -ತರೆ. A wave of the sea (Bp. 37, 25). — ಕಡಲುರಿ. -ಉರಿ. The sea-fire, submarine fire (ಮುನೀಶ್ವರಶ್ವ, ಬಡದಾನಲ Ct. II, 118). — ಕಡಲಿಡ್ಡು. -ಕಿಡ್ಡು. = ಕಡಲುರಿ. (ಬಡದಾನಿ Śm. 12).

ಕಡಲೆ kadālē. = ಕಡ್ಲೆ. The Bengal gram or chick-en-pea, *Cicer arietinum* Lin. (ಚಣಕ, ಹರಿಮನ್ಮಕ Nr.; ಬಡ್ಲೆ ಕ Mr. 373; ಉತ್ತಲಿಕೆ, ಚಣಂಗ Nn. 102; C.; M.; T. ಕಡಲ್ಕೆ). ಪುದ್ರಿಯನ್ನ, ಉರ್ದು ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋಡುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನ್ ಇಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟ ಕೂರ್ (Śmd. I). (ದುಷ್ಕವತೆಯನ್) ಓದಿದೊಡೆ, ಕಲ್ಲು ಮಾಲೆಯ ನಾಡಂ; ಕಬ್ಬುನದ ಕಡಲೆ, ವಾದಿಸೆ ರಸನುಂ (Grj. 1, 22). ಆ ಕೀಡುಗೊರವಂ ಮೆಲುತ ಕೊಟ್ಟು ಎಂಜಲ ಕಡಲೆ (Bp. 37, 67). See ನೆಲ. — ಕಡಲೆಬೇಳೆ. Split kadālē (C.).

— ಕಡಲೆಮಸಾಲೆ. Parched and pounded kadālē mixed with various ingredients (C.). — ಕಡಲೆಹುಳಿ. Juice extracted from the green pulse and the leaves of the plant (C.).

ಕಡವ kadava. (= ಕಡಬ, etc.). A kind of deer (ಗಣಪತ Mr. 160).

ಕಡವ kadava. 1. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (ಕಡಮ್ಬದ್ವುಮ Śm. 25; My.; ಕಡವಾಲದ ಮರ G.).

ಕಡವ kadava. 2. A horse or stallion (S. Mhr.; H.). Cf. ಕಣಬ?

ಕಡವರ kadavara. 1. = ಕವರ. Gold (ಕವರ, ಸೊನ್ನೆ, ಚೆಮ್ಮಿನ್, ಮಸುನಿ Śm. 68; Sk. ಕರ್ಪೂರ, ಕರ್ಪೂರ, gold; cf. ಕಡಾರಕೆ ಕಲ; ಕಡೆ 29). ಕಡವರದ ಇರವೊ? (Bp. 1, 39; see also 23, 38; 30, 21; J. 28, 54).

ಕಡವರ kadavara. 2. A treasure (ಬಯ್ಯೆ Ct. I, 8, o. r. ಬಯಕೆ; ಬಯಕೆ II, 21; ನಿಧಾನ II, 83; ಬಯಕೆ, ನಿಧಾನ ಸೆ.).

ಕಡವಲೆ kadaval. ಕಡವಲಂ. = ಕಡವಲ. (My.).

ಕಡವಲ kadavala. = ಕಡವಾಲ, etc. (ಕಡಹಮರ G.; C.).

ಕಡವಸ kadavasa. (-ವಸ?) = ಕಡಾಸು. A skin (to sit or lie on, or to put on like a cloth, ತೋರ್, ತೊವರ್, ಸಮ್ಮಿ Śm. 32; ತೋರ್ 106; Tē. ಕಡವಸ, ಕಲವಸ, ಕಳಾಸ; Mhr. ಕಡಾಸನ). ಜಡೆಯ ಕಟ್ಟಲು ಬಹುದು, ಕಡವಸದಿನ್ ಉಡ ಬಹುದು, ಬಿಡದೆ ದೇಗುಲದಲಿರ ಬಹುದು; ಕರಣವ ತಡೆಯುವದು ಅರಿದು! (Sp.).

ಕಡವಳ್ kadaval. A deity, god (T. ಕಡವಳ್, ಕಡವಳ್). — ಕಡವಳ್ ನವ್ವಿ. N. (Bp. 9, 36; 27, 7; T.).

ಕಡವಾಲ kadavāla. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (ಕಡವ, ಕಡಮ್ಬ, ಹಲಿಪ್ರಿಯ G.).

ಕಡವು kadavu. = ಕಡಬ, etc. (ಎಸಿನಾಶ್ವ Mr. 160).

ಕಡವು kadavu. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (ಕಡಮ್ಬದ ದ್ವುಮ Kk. 70; ಕಲಮ್ಬ Mr. 115). See Abh. P. 11, 56; Grj. 9, 32; Rā. 8, 122.

ಕಡವೆ kadavē. = ಕಡಬ, etc. An elk (C.; Tē. ಕಡಮ್ಬ; T. ಕಡಮ್ಬ, ಕಡಮ್ಬ; M. ಕಡಮಾನ್; Tu. ಕಡಮು); the Indian stag, *Rusa aristotelis* (Gz.).

ಕಡವೊಡ kadavōḍa. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (Rā. 5, 58).

ಕಡಸಿಗೆ kadasiḡē. = ಕಡಸೀ. (C.).

ಕಡಸೀಗೆ kadasiḡē. N. of a plant (ಶೃಂಗ Mr. 150; My.).

ಕಡಸು kadasu. 1. = ಕಡಯಿಸು 2. (My.).

ಕಡಸು kadasu. 2. A young cow or buffalo, that has not yet calved (My.; T. ಕಡಾರಿ, M. ಕಡಟ್ಟ). See ಕಟ್ಟುಗಡಸು.

ಕಡಹ kadaha. 1. Churning (Rām. 1, 1, 3).

ಕಡಹ kadaha. 2. = ಕಡಬ, etc. ಗಾಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನದಿಯು ವ ಸ್ವಭಾವವು ಹುಲ್ಲೆ (ನಾಯುಮ್ಬುಗ, ವಾತವ್ವಮಿ, ವಾತಮ್ಬುಗ); ಇದು ಕಡಹದ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಭೇದವು (Si. 168). ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಪ್ಪಾದ ಮುಂಗಾಲುಗಳಿಳ್ಳ ಕಡಹ (ಕನ್ನಲಿ 169).

ಕಡಹ kadaha. = ಕಡಮ್ಬ, etc. (My.; ಕಡವಲ G.). ಕಡಹದ ಗಡ (ನೀವ, ಪ್ರಿಯಕ, ಕಡಮ್ಬ, ಹಲಿಪ್ರಿಯ), ಕಡಲ ಗಡದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ, ದೇವಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಡಲುಮರ (Si. 131).

ಕಡಾ kadā. = ಕಡಾ. (Cf. Mhr. ಕಡಾ). — ಕಡಾಕಡಿ. reit. = ಕಡಾ ಕಡಿ. Strictness, exactness, accuracy (used with regard to truth, weighing, etc., C.). — ಕಡಾಕೋಡು. reit. Strength, firmness (as that of utensils, the body, etc., My.; cf. Mhr. ಕಡಾಕೋಡಿ, ಕಡಾಕೋಡಿ).

ಕಡಾಣಿ kadāṇi. (= ಕಡಿಯಾಣ, etc.). (The bit of a
bridle); the pin of the axle of a cart (My.).
ದಾಯಕಡಾಣಿ (ಕವಿಕೆ, ಖಲೀನ, ಲಗಾಂ Si. 274). See Si. 276.
277.

ಕಡಾಯ kadāya. = ಕಡಾಯ, etc. (C.).

ಕಡಾಯ kadāyi. Tbh. of ಕಡಾಹ. A large, round boiler
of copper, bell-metal, or iron (C.; ಕಳಸಿಗ, ಭ್ರಾಪ್ತ G.; T.
ಕಡಾರ, M. ಕಡಾರ).

ಕಡಾಯಿಸು kadāyisu. 1. (= ಕಡಾಯಿಸು, ಕಡಾಯಿಸು). To
fasten tightly; to ram, as a gun; to drive in, as a nail,
etc. (R.; T. ಕಡಾಲು, ಕಡಾವು, ಕಡವು, ಕಡಾಯ; M. ಕಡಾವು;
Mhr. ಕಡವಣ್ಣಂ).

ಕಡಾಯಿಸು kadāyisu. 2. To emit or create a loud sound
(ಕವು ಕ ಮಾಡು G.; Mhr. ಕಡಕಾವಣ್ಣಂ, to storm at, roar at,
in scolding, etc.).

ಕಡಾರ kadāra. Tawny (ಕದ್ರು, ಹಿಂಗಲ, ನಸುಗೆಮ್ಮ Mr. 443).

ಕಡಾವಣಿ kadāvigē. Wooden shoes (C.; ಪಾವಣಿ Ḫh.; Mhr.
ಖಡವಾ).

ಕಡಾವು kadāvu. = ಕಡಾವಣಿ. (My.).

ಕಡಾವು kadāva. The state of being torn, as a cloth (S.
Mhr.). 2. = ಕವಾಸ, a bag (My.; H.).

ಕಡಾಸು kadāsu. = ಕಡವನು, q. v. (My.). ಎದ್ದಾಡಿ, ಹೋಗಿ ?
ಅನ್ನರ ಕಡಾಸು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ (Prv.).

ಕಡಿ kadī. 1. = ಕಡು 1, etc. (T., M. ಕಡಿ; Tē. ಗಡಿ, hig, stout;
ಕಡಿ, great, large, strong; extreme). — ಕಡಿಶೋಷ. = ಕ
ಮಗೋಷ (My.). — ಕಡಿಗಣ್ಣು. = ಕಗ್ಗಣ್ಣು, ಕಡುಗಣ್ಣು. (My.).
— ಕಡಿಗಣ್ಣು. Extreme danger (My.). — ಕಡಿನುಡಿ. A harsh,
cruel word (My.). — ಕಡಿಯಂ. -ಅಂ. (Ṣmd. 184, o. r.
ಕಡಿಯಂ). A strong, etc., man (T.: a harsh, severe man).
— ಕಡುಕುಂ. = ಕಟ್ಟುಕುಂ s. ಕಟ್ಟು 1. (My.).

ಕಡಿ kadī 2. = ಕಡಿ 1, etc. End, corner, etc. (S.
Mhr.).

ಕಡಿ kadī 3. To bite; to bite off, as a piece of
bread; to sting, as a bee or scorpion; to
bite, as a snake; to itch, as the body; to
pain, as the stomach; to gnash, as the teeth;
to chew (ದನ್ನದಿಂ ಕಡಿ, ಕರ್ತು Ṣmd. 86; ಕರ್ತು 92; C.;
T., M.; Tu. ಕಡಿ, ಕಡಿ; Tē. ಕಡಿತ್ತು, ಕಡಿತ್ತು; T. also ಕಡಿ).
P. ps. ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡದು. ಕೇನ ನೋಗಲು ಮೆಯ್ಯೆ ಎಲ್ಲಾ
ರೂ ಕಡವೇನು? (B. 1, 9). ಮೊಟ್ಟೆ ಕಡಿಯುವಾಗ ಧಿವಧವೆನ್ನು
ಕವಾಕೆಯನ್ನು ತಿನ್ನು (3, 40). ಹಲ್ಲು ಕಡಿ (ಪಲ್ಲದಿ G.). ಇನಿತನಿತಾ
ಗಲು ಇಕ್ಕುವ ಕಡಿದದೆ ಅಗ್ಗದ ಮಧುರಮ್ ಅಗದೆ? (Bp. 22, 66).
See Prv. s. ಮುಟ್ಟು 1.

ಕಡಿ kadī 4. To cut; to hack; to chop; to cut
down, to fell; to cut off; to dig, as a well,
a ditch, etc.; to beat or pull, as the strings
of a guitar (ಖಡ್ಗನ Ṣmd. Dh.; Ṣmd. 92; C.; ಕರ್ತು G.;
T. ಕರ್ತು). P. ps. ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡಿ, ಕಡದು (Ṣmd. 224). ಪಯ
ವಂ ಕಡಿದಂ (156). ಕೊಡಲಿಯಂ ಕಡಿದಂ (157). ಕಡಿದ ಕತ್ತಿಗೆ (ಕೃ
ಪಾಡಿ, ಲಾನಕಾರಂ Ḫh.). ಕಡಿಯಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಫಿನ್ನ, ಭಾತ,
ಲಾನ, ಕೃತ್ತ, ವಾತ, ದಿತ, ಫಿತ, ಕೃತ್ಲ Nr.; ವಾರಿತ, ಫಿನ್ನ, etc. Si.
382). ಕಡಿದದು (ವರ್ಧನ, ಫೇದನ Nr.). ಮರವನ್ನು ಕಡಿಯುವ
ಉಳಿ (ವೃಕ್ಷದನ, etc.), ಕಲ್ಲು ಕಡಿಯುವ ಉಳಿ (ಖಂಕ, etc. Si.
45). ಕಡಿದ ಮರ (ಫಿನ್ನ ಕುಪಾತ Nn. 12). ಕಡವುತ (Bp. 13, 2).
ಕಡ್ಗರ ಅಡದು ಅಡು; ಅಡ ಮರಣ್ ಎಡುವದು, ಕೂಡದೆ ಕೊಂ

ನಡೆಯುವದು; ಕಡಿದರೆ ಅಡು ವಾಡದು (a guitar-string, Sp.).
ಫೊವ ಕಡಿಯುವೆ ಬೆಳೆಯ ನೆಮವುದೇನೋ? (Dp. 148). ಕಟ್ಟುಗ
ಸೋಗೇ ಕಡಿದು (B. 3, 45). ಕನ್ನಕವನ್ನು ಕಡಿದು (5, 105). ಮನೆಗೆ
ಬೆಂ ಹತ್ತಿದಾಗ ದಾವೇ ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಕಡಿದವನ ಪಾಪ
ಖಡ್ಗ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಉಣ್ಣೇ? (Prv.). See Bp. 20, 14; 34, 33;
52, 35; 53, 56; 55, 16; 60, 50. 57; Bh. 1, 8, 31; J. 4, 23.
44; 10, 36; ತಡೆಗಡಿ, ತಲೆಗಡಿ. — ಕಡವಾಟ. -ಅಟ. Mutual
outting or slaying; frequently: altercation, wrangling
(C.). — ಕಡದಾಡು. -ಅಡು. To cut, or out down, mutually;
to fight, to wrangle (C.; B. 5, 32). — ಕಡಿದಾಡು. = ಕಡದಾ
ಡು. (My.; G. 110).

ಕಡಿ kadī 5. = ಕಡಿದು. P. p. of ಕಡಿ 4. ಕಡಿ ಕಡಿದು (= ಕಡಿ
ದು ಕಡಿದು, Bp. 30, 4. 21; 39, 34; 45, 28; J. 12, 38).

ಕಡಿ kadī 6. = ಕಡೆ 3, q. v. To churn (S. Mhr.).

ಕಡಿ kadī 7. = ಕಡೆ 5. Cutting; a cut, a portion
severed or cut off; a chip, a piece; a bit;
a potsherd (ತಕಲ Ṣmd. Dh.; Ṣmd. 92; Bh. 8, 23, 42).

— ಕಡಿಕಡಿ. rep. Cuts and fragments. — ಕಡಿಕಡಿ ಅಗು. (Bp.
24, 33; 52, 34; 53, 69). — ಕಡಿಕಡಿ ಮಾಡು. (Bp. 39, 33). —
ಕಡಿಕಣ್ಣು. Cuts and pieces (Abh. P. 3, 60; 13, 45. 78. 96.
108; Rām. 3, 6, 16). — ಕಡಿಕಣ್ಣು ಮಾಡು. (Bp. 58, 25). — ಕಡಿ
ಕೊಮ್ಮು. A cut branch (? Abh. P. 13, 108). — ಕಡಿಗೆಯ್.
To cut in two (J. 22, 32). — ಕಡಿಮೆಟ್ಟು. The impression
of a horse's hoof (My.). — ಕಡಿಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. Rice broken
from brittleness (My.). See Prv. s. ಪಡಿ 4. — ಕಡಿದದೆ. -ವದೆ.
To receive a cut; to be cut off. ಕಡಿದದೆ ತೋರ್ಗಲ್ (Rāv.
5, after 120). ಕಡಿದದೆ ಎಳೆವಳ್ಳಿ (13, after 104). See Bp.
11, 51; 19, 30; 49, 21; 54, 6; J. 12, 44; 22, 33; V. 14,
46. — ಕಡಿದಾಗ. -ವಾಗ. Portions cut off (Bh. 8, 17, 38). —
ಕಡಿದವು. -ವೆವು. Cutting to generate; to be cut (Rāv. 9,
22). — ಕಡಿವೋಗು. -ವೋಗು. To be cut off (Abh. P. 13,
69. 89; Rāv. 5, 119).

ಕಡಿ kadī 8. Curds mixed with salt, chillies,
mustard, etc., and some rice-flour, boiled and
seasoned (My.).

ಕಡಿ kadī 9. An oblong roll of cotton thread
(S. Mhr.; Mhr. ಕಡೇ; T. ಕಡ, a hank).

ಕಡಿ kadī. A fold of skin over the navel (S. Mhr.; ವಡಿ G.;
Mhr. ಖಡಿ, an eminence, a little hill).

ಕಡಿಕ kadika. = ಕಡಿಕ, oto. See ಕೊಲಿಗಡಿ.

ಕಡಿಕು kadiku. 1. = ಕಡುಕು 1, etc. A cut, a chip,
a piece (ಫಿತ್ತ, ತಕಲ, ಖಡ್ಗ Nr., o. r. ಕಡುಕು); etc.

ಕಡಿಕು kadiku. 2. = ಕಡಿಕು. (J. 11, 17).

ಕಡಿಗ kadiga. = ಕಡಿಕ, etc. See ಕಡುಗಡಿಗ, ಕೊಲಿಗಡಿಗ.

ಕಡಿತ kadī-ta. 1. (Ṣmd. 247). = ಕಡಿತ 1. See Rām. 6, 47,
30; 6, 51, 19; ಮುಯ್ಯಿದತ.

ಕಡಿತ kadī-ta. 2. = ಕಡಿತ 2. (ಅವ್ವಂ Mr. 359; My.).

ಕಡಿತಲೆ kadī-talē. A leather-shield (Abh. P. 4, 9;
7, 57; 13, 54).

ಕಡಿತಲೆಕಾಡಿ kadī-talē-kāḍi. = ಕಡಿತಲೆಗಾಡಿ. (Abh. P. 7,
57; 13, 53; 13, after 54).

ಕಡಿತಲೆಗಾಡಿ kadī-talē-gāḍi. A soldier armed
with a shield (ಕರ್ತು, ಫಲಕಪಾಣಿ Nr.).

ಕಡಿತಿ kaditi. = ಗೋಡೆ. A kind of deer (ಗೋಕರ್ಣ Si. 169; Tē. ಕಡು, ಕಡು, ಕಡತಿ, a kind of deer; ಕಡಿತಿ, ಕಡಿತಿ, an elk; ಕಡು, the deer called Samba). Cf. ಕಡು. **ಕಡಿದು kadidu.** (Śmd. 95. 96). = ಕಡೆದು 6, ಕಡು 1, etc.

That is great, firm, strong, etc. It becomes ಕಟ್ಟು (214. 215) or ಕಡು (215), or ಕಡಿ (see ಕಡಿಯು). ಕಡಿ ದಾದ ಅಕ್ಷಯಂ (ಕಟ್ಟು 69 Cm.). Cf. ಕಟ್ಟಿತ.

ಕಡಿಪು kadipu. = ಕಡುಪ, ಕಡುಡು. Vehemence, etc. (Abh. P. 13, 74).

ಕಡಿಮೆ kadimē. = ಕಡಮೆ. (C.; Tē.). See B. 4, 12. 95. 128; Si. 351. ಮನ್ವ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಕೈ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See Prvs. s. ರೋಕ್ಕ, ತೃಂಗಾರ. — ಕಡಿಮೆ ಮಾಡು. To make less. ಈ ಪಾಪದಿನ್ನ ನೀನು ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟೆ! (B. 5, 54). — ಕಡಿಮೆ ಬೀಳು. To fall short; want to happen. ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳದಿರಲಿಲ್ಲ (B. 5, 178).

ಕಡಿಯಂ kadīyam. See s. ಕಡಿ 1.

ಕಡಿಯಣ kadīyana. = (ಕಡಾಣ), ಕಡಿಯಾಣ, ಕಡಿವಣ, ಕಡಿ ವಾಣ. A bit, a bridle (ಖಲೀನ, ಕವಿ Hlā.; ಕವಿ, ಖಲೀನ Nn. 59; My.; Tē. ಕಳೆಯಮು, ಕಳೆಮು; M. ಕಡಿವಾಣ; T. ಕಡಿವಾಣ; Tu. ಕಡ್ಯನ).

ಕಡಿಯಾಣ kadīyāṇa. = ಕಡಿಯಾಣ, etc. (ಕವಿಕೆ, ಖಲೀನ Nr.; My.). See Rāv. 6, after 11; Rām. 26, 22.

ಕಡಿಯಾಲ kadīyāla. The plant *Andropogon aciculatum* (ಕಂಪಿನಿ, ಜೋರಪ್ಪು, ಕೇತಿನಿ, ಹಕ್ಕರಿಕೇ ಸೊಪ್ಪು Si. 153).

ಕಡಿಯಿಸು kadīyisu. = ಕಡಿಸು 2. To cause to cut, etc. (ಖಲೀನ Śmd. Dh.).

ಕಡಿಯುವಿಕೆ kadīyuvikē. Cutting, etc. (ವರ್ಧನ, ಛೇ ದನ Si. 387).

ಕಡಿಲ್ kadil. = ಖಡೀಲ್. ಆಕೆಗೆ ಕಡಲೆನ್ನು ಆತಂ ನುಡಿದಂ (Śmd. 139, not in Mdb.).

ಕಡಿವಣ kadīvāṇa. = ಕಡಿಯಾಣ, etc. (ಖಲೀನ Mr. 274; My.).

ಕಡಿವಾಣ kadīvāṇa. = ಕಡಿಯಾಣ, etc. (ಕವಿಯ Nr.; ಕವಿಕೆ, ಕವಿಯ Si. 495; My.). See Rāv. 6, after 11; B. 3, 55; 4, 184. ಕಡ್ಲೆಗೆ ದಾಯಿ ತೆದಿದು, ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ದಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಅದಿ ತೇ? — ಕಡ್ಲೆಗೆ ಮುನ್ನು, ಕಡಿವಾಣಕ್ಕೆ ಒನ್ನು (Prvs.).

ಕಡಿಸು kadīsa. A tree producing a brown berry that is used as the drop to an earring (R.; Tē. ಕಡಿಸೆ, the tree *Cluytia collina* Roxb.; T. ಕಡಿಚ್ಚಿ, a shrub, *Caesaria elliptica*).

ಕಡಿಸು kadīsu. 1. To cause to bite, etc. (My.). ನಾಯಿಯನ್ನು ಕಡಿಸಿ ಕೋಣ ಕಳ್ಳನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು (B. 3, 126).

ಕಡಿಸು kadīsu. 2. = ಕಡಿಯಿಸು. (My.). ಒನ್ನಿಯವರ ಬೇಡಿಗೆ ಕನ್ನ ಕಡಿಸು (B. 5, 211). See Bp. 58, 66; Ā. Bp. 47, 22.

ಕಡು kaḍu. 1. = ಕಗ್, ಕಟೆ 1, ಕಟ್ಟು 3, ಕಟ್ಟು 1, ಕಡಿ 1, ಕಡೆದು 6, ಕಡೆದು, (ಕರ 1, ಕೊಡಿ 1). Firmness; strength; hardness; intensity; vehemence, impetuosity; swiftness; abundance, excess; greatness (Tē., M., T.; T. ಕಡು, to be abundant; abundance; ಕಡು ಮು, to be filled; ಕಡಲ್, to have a hard grain, as a tree; to be strong in mind, etc.; cf. ಕಡಲ್ 1; seo ಕದೆ; cf. Sk. ಕಟ, ಕಟು). 2, greatly;—swiftly (ತೀವ್ರಂ Śmd. 391;

ಬೇಗಂ Cm.; cf. ಕಟ್ಟಿನೆ). It appears also as ಕಟ್, ಕಟ್ಟು, ಕಡಮ (Śmd. 214. 215). — ಕಡು ಕಂಗಡು. To become very much afraid (Bp. 56, 40). — ಕಡುಕರುಣೆ. A person of great compassion (Bp. 28, 12). — ಕಡುಕವ್ವ. Great trouble (C.). — ಕಡುಕಳ್ಳ. A great thief (My.). ಕಳ್ಳರಲ್ಲಿ ಕಡುಕಳ್ಳರು ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕಡುಕಾರ್ವಣ್ಯ. Great poverty, etc. (Śā. 42). — ಕಡುಕಾವಲಿ. A large frying-pan (Rām. 5, 8, 58). — ಕಡುಕಾವು. Excessive heat (C.). — ಕಡುಕೆಯ್. To hasten, to hurry (ತೀವ್ರತಃ Śmd. Dh.). ಕಡುಕೆಯ್ಯ, ಕೃತಾನ್ವನ ಇನ್ನು ನಿರ್ಣ ರಮ್ ಎಂದಿದೆಯ್ಯ (Śmd. 112. 153). See Abh. P. 3, 59; 9, 49, 74; 10, after 153; 10, 218; 11, after 52; 11, 120; 13, 25. 38. 39. 46; 13, after 101; 14, 197. — ಕಡುಕೇಡು. A heavy loss (My.). — ಕಡುಕೋಪ. = ಕಡುಗೋಪ. ಕಡುಕೋಪ ಬನ್ನಾಗಿ ತಡ ಕೋಪವನೇ ಜಾಣ (Prv.). — ಕಡುಗಕ್ಕುಸ. — ಕಕ್ಕುಸ. Great hardness (J. 30, 2); great cruelty (19, 14). — ಕಡು ಗಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿ. A great or daring work or undertaking (Rāv. 13, 9). — ಕಡುಗಡುಗಡು. To move very quickly about (Bp. 51, 59). — ಕಡುಗಡುಗ. — ಕಡುಗ. A man intent on murder (J. 11, 27). — ಕಡುಗಣ್ಣು. = ಕಗ್ಗಣ್ಣು, ಕಡಿಗಣ್ಣು. (My.). — ಕಡುಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆ. = ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ. Great, thick darkness (ಅನ್ಯತಮಸ, ಸನ್ನಮಸ (Hlā.; Abh. P. 9, 74). — ಕಡುಗನ್ನಿ. — ಕನ್ನಿ. A cow very fond of her calf (ವತ್ತಳಾಮೆ, ವತ್ತಲೆ Hlā.). — ಕಡುಗಮ್ಮು. — ಕಮ್ಮು. An excessive or strong smell or fragrance (Bp. 22, 66; Rāv. 6, after 11; 13, after 71; J. 3, 8). ಕಡುಗಮ್ಮುವೆ. — ವೆ. To get etc., to become very fragrant (J. 3, 36). — ಕಡುಗರ್ವ. — ಕರ್ವ. Excessive blackness (Rāv. 2, after 8). — ಕಡುಗಲ್. — ಕಲ್. = ಕಗ್ಗಲ್ಲು. A hard stone. — ಕಡುಗಲಿ. — ಕಲಿ. A great, impetuous, daring hero. ಕಡುಗಲಿ! ಸೇಸುವನ ಭಟರ್ ಆರ್? (Śmd. 177). ಅದು ಕಡುಗಲಿ (193). See Bp. 32, 13; 37, 46; Rām. 6, 47, 30; Rāv. 9, 11; 5, 123; J. 12, 28; 22, 3, 44. — ಕಡುಗಲಿತನ. — ಕಲಿತನ. Great valor or heroism (Abh. P. 15, 60). — ಕಡುಗಲ್ಲೆದೇ. ಕಡುಗಲ್ — ಎದೇ. A heart like a very hard stone (Śmd. 89. 221). — ಕಡುಗಲ್ಲೆ. — ಕಲ್ಲೆ. = ಕಡುಗತ್ತಲೆ. (Grj. 4, after 70). — ಕಡುಗಾಯ್. — ಕಾಯ್. To become very hot (Rāv. 5, 43; J. 11, 37). — ಕಡುಗಾಯ್ಲು. — ಕಾಯ್ಲು. Excessive heat; excessive wrath. See Abh. P. 9, 70; Grj. 8, after 11; J. 15, 4. — ಕಡುಗಾಟ. Great trouble; extreme fatigue (My.). — ಕಡುಗಾಳಿ. (Śmd. 215). A strong wind. — ಕಡುಗುಟ್ಟ. Very short. ಕಡುಗುಟ್ಟವುಕ್ಕ (ಕನ್ನವ Mr. 103). — ಕಡುಗುದುರೆ. — ಕುದುರೆ. (Śmd. 215). A swift horse. — ಕಡುಗುರು. A great teacher. (ನಿಗಣ್ಣು) ಕಡು ಗುರುವಿನನ್ನೆ ಅತಿವಿಧಿಕೆಲಿಂಗಮನ ಕವೆದು (Mr. 6). — ಕಡುಗುರು ದ. — ಕುರುದ. A perfectly blind man (ಕುಚ್ಚಿ Ā. I, 84). See Bp. 49, 46. — ಕಡುಗಮ್ಮು. — ಕೆಮ್ಮು. A bright red colour (Rāv. 2, 49; J. 3, 32). — ಕಡು ಗೆಯ್. = ಕಡು ಕೆಯ್. (Grj. 6, after 67). — ಕಡುಗಲಿಸು. — ಕೆಲಿಸು. (Śmd. 221). A hardy workman. — ಕಡುಗೇಡು. — ಕೇಡು. (Śmd. 198). A very mischievous person (My.). — ಕಡುಗೇಡುಗ. — ಕೇಡುಗ. A very mischievous man (J. 24, 21). — ಕಡುಗೋರ್ವ. — ಕೋರ್ವ. To grow very fat, etc. (Rāv. 1, after 102). — ಕಡುಗೋಪ. — ಕೋಪ. Great wrath (ಕಡುಗಣ್ಣು Ā. I, 78; ಮನ್ನ, ಮಹಾಕೋಪ Nn. 36; J. 4, 36; 12, 49). — ಕಡುಗೋಪು. — ಕೋಪು. A very passionate man (ಚಣ್ಣಿ Nr.). — ಕಡುಡಲು. Great beauty (Bp. 43, 59). — ಕಡುಡಲಿ. Severe cold (Rāv. 9, 25; My.). — ಕಡುಡಾಗಿ. (Śmd. 78. 198). A very liberal person. — ಕಡುಡಲ್ಪು. = ಕಡುಡಲು. (J. 6, 23; 24, 67). ಕಡುಡಲ್ಪು. — ಡ. A very handsome man (J. 30, 28). — ಕಡುಕಳ್ಳು. (Śmd.

18). Great cunning. — ಕಡುತನ. Great quickness or hurry (Bp. 40, 12; J. 25, 62). — ಕಡು ತಲತಲಿಸು. To shine very brightly (Bp. 18, 86). — ಕಡುತೇಜ. Great lustre (J. 10, 16). — ಕಡುದರ್ಪ. (Śmd. 207, o. r. 35). Excessive pride (My.). — ಕಡುದಿಟ್ಟ. A very bold man (ಅದಬಿ Bhn. 46). — ಕಡುದೀರ್ಘ. Very long; very old (ಪೂಣ, ಅಪೀರ್ಘ Nn. 138). — ಕಡುದುರುಳ. A very wicked man (Bp. 24, 56; 28, 24; 88, 70). — ಕಡುದುಷ್ಟ. = ಕಡುದುರುಳ. (My.). Feminine ಕಡುದುಷ್ಟೆ (J. 5, 61). — ಕಡು ದೈನ್ಯ. Great feebleness or thinness; great humbleness (J. 6, 28; My.). — ಕಡುದೊಡ್ಡಿತು. That is very great (ಬಿಣ್ಣು Ūt. I, 65). — ಕಡುನಾಲಿಗೆ. A talkative tongue. ಕಳ್ಳಗೆ ಕಡುನಾಲಿಗೆ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿಗೆ ಹಲವು ನಾಲಿಗೆ (Prv.). — ಕಡುನೀಡಿ. A very dear man; a great beau (Rā. 6, after 24). — ಕಡುನೀಡಿ. A great beauty, a fine damsel (Abb. P. 9, 162; 10, 69; 11, 85). — ಕಡುನೆಡಿ. The very vital point (Abb. P. 13, 102). — ಕಡು ನೋ. To feel great pain (J. 14, 24). — ಕಡು ನೋಳ. Acute pain (ಕಾರಣ, ಯಾತನೆ Nr.; My.). — ಕಡುಪರಿಮಳ. Great fragrance (Bp. 35, 18; 44, 80). — ಕಡುಪಾತ. = ಕಡುಪಾಪ. (J. 19, 27). — ಕಡುಪಾಪ. A heinous sin (My.). ಮಾತುಂ ಕಡುಪಾಪಂಗಳ, ಮಾಯಲ್, ಆತ ಕುಚಿಯೇ? (Sā. 64). 2, a very sinful person (ಕಾಮ Ūt. I, 72). — ಕಡುಪಾಪಿ. A notorious sinner (C.). — ಕಡುಪುನಮ. A very wonderful thing (J. 28, 45). — ಕಡುಬಡತನ. Great poverty (Bp. 27, 1). — ಕಡುಬಡವ. A very poor man (J. 28, 54). — ಕಡುಬಲಿಷ್ಠ. A very strong man, etc. (Abb. P. 5, 5). — ಕಡುಬಲಿಷ್ಠ. -ಲು. To become very weary (Bp. 24, 61; 45, 34). — ಕಡು ಬಿನ್ನಣ. Great skill. ಕಡುಬಿನ್ನಣವುಡ್ಡಿ. -ಂ-ವಡ್ಡಿ. To obtain or evince great skill (Rā. 6, after 11). — ಕಡುಬಿಸಿ. Great hotness; excessively hot (Bp. 14, 8). — ಕಡುಬಿಸಿಲ್. = ಕಡು ಎಸಿಲ್. Great heat of the sun (ನಿರಾಳ, ಫರ್ಮ Mr. 84; My.). — ಕಡು ಬೆಳೆ. To grow excessively (Bp. 30, 21). — ಕಡುಭರ. = ಕಡುತನ. (J. 13, 11). — ಕಡುಭೀಕರ. Very dreadful or formidable. ಕಡುಭೀಕರನ್ನೋಡಿ. -ಂ-ತೋಡಿ. To appear very formidable. ಕಡುಭೀಕರನ್ನೋರ್ವ ಹಳ್ಳಂ (Rāgh. 17, 56). — ಕಡುಭೀತಿ. Great fear (Bp. 32, 61). — ಕಡುಮರುಳು. Great bewilderment (Bp. 41, 7). — ಕಡುಮುಖಮೆ. Great glory, etc. (Bp. 32, 49). — ಕಡು ಮಿಡು. To shine brightly (Bp. 44, 21). — ಕಡು ಮಿಡುಳು. To pash violently (Bp. 52, 27). ಕಡು ಮಿಡುಳು. To shine intensely (Bp. 11, 41). — ಕಡುಮುನಿಸು. Great anger (Bp. 47, 49). — ಕಡುಮುಷ್ಟ. Very old age (Ūt. Bp. 47, 46). — ಕಡು ಮುಳಿ. To become very angry (Abb. P. 13, after 141; J. 20, 30; 21, 30). — ಕಡುಮುಳಿಸು = ಕಡುಮುನಿಸು. (Abb. P. 9, 32; Bp. 60, 26). — ಕಡು ಮೂರ್ಖ. A big fool (ಅತಿಮೂರ್ಖ Nn. 156; My.). See Abbā. 8, 2; Prv. 2. ದೃಢಬುದ್ಧಿ. — ಕಡು ಮೆಚ್ಚು. To be greatly pleased (J. 21, 40). — ಕಡುಮೋಟ. Greatly infatuated, deluded, beguiled, or fascinated (Abb. P. 6, 35). — ಕಡುಯಸ್ತತತ್ವ. Great trickery (Bp. 40, 62). — ಕಡುರಾಗ. (Śmd. 207). Great affection. 2, great wrath. — ಕಡುರುತು. The fixed period of menstruation. ಕಡುರುತುವಿನವಳು (ಪುಷ್ಪವತಿ Mr. 303). — ಕಡುರಾಗು. A great leap (Bh. 1, 20, 26). — ಕಡು ಲೇಸು. Very good. ಕಡುಲೇಸುಮನವಂ (ಚಿದ್ರೂಪ Mr. 241). — ಕಡುಬಾಳೆಗಲೆ. -ಮದಿ-ಕಲೆ. A heavy shower to fall (J. 20, 11). — ಕಡುಬಿಡತ. Very wonderful (Bp. 61, 62). — ಕಡುಬಿಡ-ಇಡಿ. Strength or toughness to abound. ಕಡುಬಿಡು ಇರ್ವ ಪನ್ನಂಗಿಯ ತರು ದಾಣಿಗೆ (Śmd. 75, o. r. ಕರು). — ಕಡುಬಲ್ಲ. -ಬಿರಲ-8. A good archer (Abb. P. 13, 46). —

ಕಡುವಿವೇಕ. Proper discrimination (Bp. 24, 80). — ಕಡು ವಿಷ. A strong, deadly poison (Bp. 46, 22; My.). — ಕಡುವಿಸಿಲ್. -ಬಿಸಿಲ್. = ಕಡುಬಿಸಿಲ್. (Abb. P. 11, 177; Rā. 5, 34). — ಕಡುವಿಟ್ಟುತು. -ಬಿಟ್ಟುತು. That is very hard or rough. ಮಲ್ಲಿ ದುವು ಅವು ಕಾಲ ತಲಮುಂ ಕಡುವಿಟ್ಟುದುವು ಅವು ಹಸ್ತಮುಂ (Śmd. 117). — ಕಡುವೆರಿಗು. -ಬಿರಿಗು. Great wonder (Rām. 2, 7, 18). — ಕಡುವೆಲ್ಪು. -ಬೆಲ್ಪು. A very white colour. (ಕಣ್ಣಳ) ನಮವಣ ಕಪ್ಪಂ ಕಡೆಯಣ ಕಡುವೆಲ್ಪುಂ (Śmd. 81). — ಕಡುವೇಗ. -ಬೇಗ. Great swiftness (Śmd. 88; Abb. P. 13, 46; Bp. 37, 13; Rā. 6, after 11 & 115). 2, a very swift man, a runner (ವೇಗಾಯ್ಲಂ Ūt. II, 32). — ಕಡುವೇಗಿ. -ಬೇಗಿ. A very swift or fleet person or animal. ಕಡುವೇಗಿ ಆತ ಕುದುರೆ (ಜವನ, ಜವಾಧಿಕ Nr.). — ಕಡುವೇಸಿಗಿ. -ಬೇಸಿಗಿ. Very hot weather (J. 2, 14). — ಕಡುತಿತು. A very young child (ಬಾಲಕ Mr. 525). — ಕಡುತೋಕ. Great grief (ಅದಿಲ್ Bhn. 47; J. 28, 35). — ಕಡು ಸವಲು. To become quite slack or loose (Bp. 22, 8). — ಕಡುಶೌರ್ಯ. Great valor (ಕಡುಶು Bhn. 3; J. 13, 64). — ಕಡುಸದಗರ. Great beauty; great elation (Rā. 6, after 11). — ಕಡುಸನ್ನಸ. Excessive joy (Rā. 13, after 70). — ಕಡುಸಹಸಿ. A person of great effort or daring (Bb. 1, 8, 11). — ಕಡುಸೋದ್ಡಿ. A very profligate woman. See Śmd. 244 s. ಬಳ್ಳು ಮುಯಲ್. — ಕಡುಹುಂ. = ಕಡುಹುಂ. (My.). — ಕಡುಹೆಡ್ಡ. A very stupid man (My.). ತನ್ನ ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಇವನು ಕಡುಹೆಡ್ಡ (Sp.). — ಕಡು ಹೆದರು. To become very much afraid (Bp. 37, 26; 47, 54). — ಕಡುಹೇಡಿ. A great coward (My.). — ಕಡುಹೋಗಿ. Excessive smoke (Bb. 1, 20, 61).

ಕಡು kaḍu. 2. = ಕಡು 3. Crookedness (see Ūt. I, 13 s. ಕಡು 3). — ಕಡುನಿಲ್. -ಬಿಲ್. A crooked, bent bow (Abb. P. 3, 40; 4, 34).

ಕಡು kaḍu. Chalk (S. Mbr.; Mhr. ಖಡೀ, ಖಡು, a sort of pipe-olay; cf. ಕಟಕು 1).

ಕಡುಕ kaḍuka. = ಕಟಕು, etc. (My.).

ಕಡುಕು kaḍuku. 1. = ಕಡುಕು 1, etc. Cutting; a cut, a piece (ಭಿತ್ತ, etc. Nr., o. r. ಕಡುಕು); a bit, a little (see ಕಟಕು 1); a jag, etc. — ಕಡುಕುನ್ದಲ್ -ಂ-ತದ್. (Śmd. 204, o. r. ಕು). = ಕಡುಕುನ್ದಲ್ q. r., etc.

ಕಡುಕು kaḍuku. 2. A headless trunk (ಅಟ್ಟಿ, ಕಬ್ಬಣ್ಣ Kk. 41; ಅಟ್ಟಿ, ಕಬ್ಬಣ್ಣ Śm. 44; ಮುಣ್ಣು 80; T. ಕಡು, ಕಟ್ಟಿ, Sk. ಕಟ, a corpse; T. ಕಟ್ಟಿ also: the trunk of a tree).

ಕಡುಕು kaḍuku. 3. N. of a plant. ಸಣ್ಣ ಕಡುಕು (ಕಟಿಕ Nr.).

ಕಡುಕು kaḍukn. = ಕಟಕು, etc. (ಕಿವಿದುಡಿಗಿ Śm. 80; ಕರ್ಣವೇಷ್ಣು ನ Mr. 387; My.; T. ಕಡುಕುನ್). See Bp. 4, 39; 14, 4; ತೋ ಮೈಗಡುಕು.

ಕಡುಗ kaḍuga. Tbb. of ಖಡ್ಗ. A sword (Rā. 5, after 55; 14, 29; Rām. 30, 15; Bh. 6, 2, 4; Ūt. Bp. 47, 37; Nn. 89).

ಕಡುಗು kaḍugu. 1. = ಕಡುಗು 1, etc. (J. 16, 10; 20, 84, 53; 23, 23; 25, 37).

ಕಡುಗು kaḍugu. 2. To become hard or solid (Bb. 4, 3, 54).

ಕಡುವು kaḍu-pu. (Śmd. 248). = ಕಡಿವು, ಕಡುಹು. Firmness, etc.; force, vehemence; severity, censoriousness; great valor; pride (ಸಂಪ, ಅದಬಿ, ದರ್ಪ Ūt. II, 49; M. ಕಡುವು, ಕಡುವು; T. ಕಡುವು, speed).

ಕಡುಪಿಂ, ಕಡುಪಿಂ (Śmd. 133). See Abh. P. 7, 123; 10, 22, 58; 13, 95; 14, 119; Grj. 2, after 106; 9, after 58; Bp. 32, 4; 58, 62; Rāv. 6, 11; 13, after 86; J. 17, 14. — ಕಡು ಪುಕುರಿ = ಕಡುಪುರಿ, etc. (My.).

ಕಡುಬು kaḍubū. = ಕಡಬು, etc. (My.). ತೀರ್ಥಶ್ರದ್ಧೆ ವ ಗೆ ಯ್ತು, ಎಫ್ಫೇಷ್ಪ ಕಡುಬುಗಂ ತಿನ್ನ (Jñs. 22, 30). See Śi. 309. 314; ಹೊಯಗಡುಬು.

ಕಡುಮೆ kaḍu-mē. (Śmd. 348). = ಕಡುಪು. (M. ಕಡುಮೆ, ಕರುಮೆ).

ಕಡುಮ್ಬು kaḍumbū. (Śmd. 48). (= ಕಡಬು, etc.).

ಕಡುಹು kaḍuhu. = ಕಡುಪು, etc. (ಕಲಂಕ Mr. 483; ಕಡು ಶಾರ್ಫ Bhn. 3; Bp. 28, 43, 53; 32, 39; 40, 35; 43, 47; 46, 42; Rām. 4, 3, 6; 5, 3, 61; 6, 13, 4; 6, 30, 10; 6, 53, 16; Bh. 1, 10, 37; 6, 2, 3; Dp. 148. — ಕಡುಹುಗಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A notorious thief (Bp. 11, 51).

ಕಡುಹುಕಾರಿ kaḍuhu-kāra. A valorous man (Rām. 4, 6, 20; 6, 11, 10).

ಕಡೆ kaḍē. 1. (fr. ಕಡಿ 4). = ಕಟ 1, etc., ಕಡೆಯ 2. End; termination; outskirts; limit; the position of being last, low or inferior (occasionally = worse than); side; direction; place; aside; last; at last (ಅವಸಾನ Śmd. Dh.; ಅನಿಮಿ Śmd. 371 Cm.; ಅನ್ತಃ Śm. 90; ಸಾತಿ, ಅವಸಾನ Hlā.; ಅನ್ತ Nn. 88; ಅನ್ತಃ 111; ಅವಧಿ, ಅನಿತ್ 120; ಸ್ವಸ್ತಿ, ಅವಧಿ 138; ಅವಧಿ Hlā.; C.; Tu., M., Tē., T. ಕಡೆ). It becomes ಕಟ್ಟಿ (Śmd. 229). ಈ ಪದಗಳ ಕಡೆಯ ವಾರಾಣ್ಣಿ (56). ಪೂರ್ವಪದದ ಕಡೆಯುಂ ಪರಪದದ ಮೊದಲುಂ (60). ತುಕಾರ ದುಕಾರಗಳ ಕಡೆಯಾಗಿ ಪಲವು ಗುಣವಚನಂಗಳ ಒಳವು (96). ಗಾನಸಾನ್ನಿಧಾತುವಿನ ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯುಂ ಲೋಪಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (275). ಕಡೆಯಿಲ್ಲದುದು (ಅನನ್ತ, ಅನವಧಿ); ಕಡೆಯಲ್ಲಿ (ವಶ್ಯತಾ); ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ (ಸಮನ್ವತಸ್, ಪರಿತಸ್, ಸರ್ವತಸ್ Nr.). ವೆಸರ ಕಡೆಯೊಳು (ನಾಮಾನ್ತೇ, at the end of a proper name); ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಲ್ ಓದುವದು (ಪಾರಾಯಣ, ಸಾಕಲ್ಯವಚನ Hlā.). ಗಾಲಿಯ ಸುತ್ತಲ ಕಡೆ (ನೇಮಿ); ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರ್ವದ ಕತ್ತಲೆ (ಸನ್ನಮಸ Nr.). ಜನ್ಮದ ಕಡೆ (ನಿರ್ವಾಣ, ಜನ್ಮಾನ್ತ Nn. 19). ಬಹು ಕಾಲದಿನ್ನ ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಗೋವುಗಳ ಹಿಣ್ಣು ಮನ್ನೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕಡೆ (ಗೌಪ್ಯನಿ Śi. 104). ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ (107). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಕತ್ತಲೆ (ಸನ್ನಮಸ 76). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇನೆ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆ (ಅಸಾರ 291). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ (ಅಭಿತಸ್ 470). ಕಡೇಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಜಿಘಂಕ 447). ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಡೆಗೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುವವನು (ವಿಶ್ವದ್ರೋಹ 362). ಕಡೆಗೂ ಬೆಳೆದಿರುವದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಸೃತ 377). ಕಾಶೀ ಕಡೆಯಿನ್ನ ಬನ್ನ (B. 3, 33). ಅವನನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಇದ್ದಳು (5, 55). ಇದೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಉಣ್ಣು, ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ (5, 134; see ಕಡೆಗೆ). ಕಡೆಗೆ ಬನ್ನನು, he came last (C.). ಕಡೆಗೆ ಹೋಗು, to go last (C.); to go aside (C.). ಕಡೆಗೆ ನಿಲ್ಲು, to stand aside (C.). ಕಡೆಯ ಪಾದ್ದೋಗಲದೊಳ್ (Bp. 32, 62). ಪೌಳಯ ಕಡೆಗೆ ನಮ ಸಾರ್ಧ (26, 30). ಹುಟ್ಟಿದುದು ಮೊದಲ್ ಇದುವೆ ಕಡೆ (41, 8). ಕಡೆಯೊಳ್ (at last, 47, 22). ಬಲಮ್ ಎಮ್ಮ ಧಾಂ, ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಡನು (50, 27). ಕಾಲದ ಕಡೆಯ ವನ್ಯ ಇದು (58, 62). ಏನು ಅಪಾಯದವ ಶ್ವಾನಕ್ಕಿನ್ನ ಕಡೆ. — ತರ್ಲ ಕೇಳುವವ ಮರುಳನಿನ್ನ ಕಡೆ. — ತುಡ್ಡ ಮಾತು ಆಡುವವನು ಹುಡ್ಡನಿನ್ನ ಕಡೆ. — ಬಾಲಸನ್ಯಾಸಿ ಕೆಟ್ಟಿ ಕೂಡಿ ನಾಯಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ. — ಮುತ್ತು ಕೆಟ್ಟಿ ಭತ್ತಕ್ಕಿನ್ನ (or ಹೋಳಕ್ಕಿನ್ನ) ಕಡೆಯಾದೀತೇ? (Prvs.). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸದಿಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊಡುವಾತ ಬೇಡಿ (Sp.). ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದನ ಕಾಯುವ ಪಾದ್ದೋರ ಸ್ಥಾನದಿಂ ಕಡೆಯೆ! (Sp.). ಕಡೆಯ ಕಾಲಕೆ ತನ್ನ ದೃಢಬುದ್ಧಿ ಹಿಂಗುವವಂ

(Dp. 148). ಸುಖದುಃಖದ ಉದಯದ ಕಡೆ ಮೊದಲ ಕಾಣಿಸುವವನ್ ಅವವಂ? (Bh. 1, 8, 31). ಕಡೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದ ನಡುಗಡಲ್ (Jmt. 24). ಕಡೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ (B. 3, 15). See Bp. 19, 67; 57, 29; Bh. 2, 13, 33; Rāv. 5, 121; J. 15, 3; 17, 20; ಎಡಗಡೆ, ಬಲಗಡೆ, ಕೆಳಗಡೆ, ನಿಲುಕಡೆ, ಹಿಂಗಡೆ, ಹಿನ್ನಗಡೆ, ವರ್ಗಡೆ, ಬಯಲಗಡೆ, ಬಲಗಡೆ, ಬಿಡುಗಡೆ, ಬೆಂಗಡೆ, ಮುಂಗಡೆ, ಮೇಲ್ಗಡೆ, ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಹೊಡಗಡೆ; Prv. a. ಬುದ್ಧಿವಂತ. — ಕಡೆಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗಣ್, etc. (Si. 66). — ಕಡೆಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. ಕಡೆಕಣ್ಣಿನ ಅಕ್ಕು (ಚರಿಸೂತ, ವಶ್ಯಯಿಲಿ Śi. 322, only in Si.). — ಕಡೆಗಣ್. -ಕಣ್. = ಕಡೆಗಣ್ಣು. The outer corner of the eye (ಕೇಕರ, ಅಪಾಂಗ Mr. 316). ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ ನೋಡಿ (Śmd. 98). ಕೆಮ್ಮಡರ್ಡ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ ಅಡಸಿ ನೋಡಿ (Rāv. 14, after 5). ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ನೋಟ (ಎಕ್ಲೇಪ, ಕಬಾಕ್ Mr. 316). ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ಬೆಳಗು ಪೊಳೆಯೆ (Bp. 5, 28). See Abh. P. 4, 34; Bp. 18, 61; J. 11, 10, 11; 16, 7. — ಕಡೆಗಣಿಸು. -ಕಣಿಸು. = ಕಡೆಗಣ್ಣು. To look upon (something) as inferior, to slight, to contempt; to act overbearingly, etc. (ಅವಕ್ಷೆ Śmd. Dh.; ತಕ್ಕಿಯ, etc., ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ಸಾ.; Abh. P. 7, 81; 9, 157; Bh. 1, 8, 40; Rāv. 6, after 11). 2, the end to appear, to end (v. i.); — to end (v. t.), to finish. ಅವದದ ಕಾಣ್ಕೆಯಿಂ (sight) ತಣಿವೆ ಕಡೆಗಣಿಸದು, ಅದು ಅನೇಕನಕಂ (Nr.). ಕಡೆಗಣಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅವಸಿತ, ಸಿತ Nr.). — ಕಡೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಕಡೆಗಣಿಸು, q. v. (ಅವಕ್ಷೆ, ಅವಕ್ಷೆ ಎನ್ನು ಮಾರಿದುದು Śmd. Dh.; Śāv. 1, 21; Tē. ಕಡಗಾಂಡು, to excel, to surpass). — ಕಡೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಕಡಗಣ್ಣು, ಕಡೆಗಣ್. (ನಯನೋಪಾನ್ತ, ಅಪಾಂಗ Hlā., Nr.; Śi. 215; ಅಪಾಂಗ, ಕೇಕರ Nn. 81). ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ನೋಟಂ (ಕಬಾಕ್ Nr., Hlā.; C.; Śi. 215. 409). ಅನೆಯ ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ದೇತವ (ನಿರ್ಯಾಣ Nr., Hlā.; Śi. 270). ಅನೆಯ ಕಡೆಗಣ್ಣಿ (ನಿರ್ಯಾಣ Mr. 156). ಮಡದಿಯರ ನಡೆ ನೋಡು ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂ, ಕುದಿವಿಲ್ಲನ ಅನೇಕಮನ್ತಕೆ ಎಣೆಯಾದ ನಲ್ಲದಿಗಲಂ (Rāgh. 17, 67). ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ ಬಿಳಿ ಕಾನ್ನಿ (ಕುಶ್ವಾಪಾಂಗ G.). — ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. = ಕಡೆಕಣ್ಣು, ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. A oow that has already full-grown calves or has horn its last calf. ಕಡೆಗಣ್ಣಿಯ ಅಕ್ಕು (ಚರಿಸೂತ, ವಶ್ಯಯಿಲಿ Nr.). — ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. = ಕಡೆಗಣ್ಣಿ. (ವಶ್ಯಯಿಲಿ, ಪ್ರಾಥಮ್ಯ Hlā.; ವಶ್ಯಯಿಲಿ Mr. 181). — ಕಡೆಗಣ್. The upper part of the neck (Bh. 1, 6, 16). — ಕಡೆಗಣ್. -ಕಣ್. -ಣು. The end to appear; to come to an end; to be accomplished (C.). ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ಕಾರ್ಯ (ಕೃತ Mr. 466; Nn. 103). ಕಡೆಗಣ್ಣಿ ಯಾಗಂ (ಅವಧ್ಯ Mr. 261). ಕಡೆಗಣ್ಣಿದು (ಅವಸಿತ, ಸಿತ Si. 381). — ಕಡೆಗಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To cause the end to appear; to finish, to accomplish; to fulfil (C.). ಅ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವದಕ್ಕೆ ಗಡಿಯಾಳವು ಬಹು ಉಪಯೋಗವಾದದ್ದು (B. 3, 88). ಅವನು ತನ್ನ ವಚನವನ್ನು ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಿನ್ನ ಕಡೆಗಣಿಸಿದನು (4, 78). ಅರವ್ವನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸದೆ (4, 152). — ಕಡೆಗಾಲ. -ಕಾಲ. The last time (of one's life or of the world). ಕಡೆಗಾಲದ ಅನತನಂ (ಪ್ರಾಯ, ಭೋಜನತತ್ಯಾಗ, ಅನತನ Hlā.). ಕಡೆಗಾಲದೊಳು ಕೆಯ ಪಿದು ರಕ್ತಿಸಿದೆ ಎನ್ನ (Dp. 119). See Abh. P. 4, 38; 7, after 59; 9, 32; 13, after 34; J. 8, 35; 13, 86. — ಕಡೆಗೀಲು. -ಕೀಲು. The pin of an axle (ಅಗ್ರ ಕೀಲಕ, ಅಣಿ, ಅಕ್ಷ Hlā.). — ಕಡೆಗೂ. ಕಡೆಗೆ-ಲೂ 7. To the very end; totally, perfectly. ಅವನ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕತನದ ಹಂಚಿಗಳು ನಿ ನಗೆ ಕಡೆಗೂ ಗೊತ್ತುಣ್ಣು (B. 4, 139). — ಕಡೆಗೂಸು. -ಕೂಸು. The last or youngest child (My.). — ಕಡೆಗೆ. (See above). Aside (C.); on, or to, a side; towards (C.; B. 2, 33); towards the end; in the end, at last, finally (Bp. 21, 19; 61, 38; C.; B. 3, 125; 5, 103); last, after all the others (C.). ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆ, to take out of something (C.; B. 4, 158); to rescue (C.; B. 3, 41). ಕಡೆಗೆ ಬೀಡು, to come outside, as out of a room, etc. (C.); to come out (My.). ಕಡೆಗೆ ಮಾರಿಸು, to re-

move, to heal (Bp. 17, 10). — ಕಡೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To finish (ಮುಗಿಸು G.; My.). — ಕಡೆಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. The last portion or rest of a fire-brand (V. 39, after 50). — ಕಡೆಗೋಡು. -ಕೋಡು. A channel for carrying off an excess of water (ಪರೀವಾಹ, ಬಿಡೋಡುಪ್ಪುನ Hlā., Mr. 418). — ಕಡೆತನಕ. Until the end (My.). ಚಿಕ್ಕನ್ನಿನ ಕಡೆತನಕ (B. 5, 218). — ಕಡೆ ತೇರು. = ಕಡ ತೇರು. (My.). — ಕಡೆದೇಗ. -ತೇಗ. = ಕಡೆಗೆ ತೇಗ. (B. 5, 216). — ಕಡೆದೋಡು. -ತೋಡು. The end to appear. ಕಡೆದೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದನಿವು ಅಗಸದ ನಡುವೆ (Abh. P. 1, 42). — ಕಡೆನೋಟ. A side glance (S. Mhr.). — ಕಡೆ ಮುಗರ್. The horizon (Bh. 1, 20, 56). — ಕಡೆಯಣ. -ಅಣ. -ಅ. A genitive form of ಕಡೆ. ಕಡೆಯಣ, ಕಡೆಯಣಿ (Smd. 135). ಕಡೆಯಣ ಅಕ್ಷರಂಗರ್ (ಅನ್ಯವರ್ಣಂ 21. 56. 118. 365 Cm.). ಪದದ ಕಡೆಯಣ ದಶರಂ (217). ಕಡೆಯಣ ಅಕ್ಷರದ ಅದರ್ಶ ನಮಂ (ಅನ್ಯವರ್ಣದೋಪಮಂ 56 Cm.). (ಕಣ್ಣಿ) ನಮವಣ ಕರ್ಪಣ ಕಡೆಯಣ ಕಮವರ್ಪಂ (81). — ಕಡೆಯಣಂ. -ಅಂ. The last man (Smd. 136). — ಕಡೆಯವಂ. -ಅವಂ. = ಕಡೆಯಣಂ. 2, a man of a side or party, a partisan (B. 5, 62. 68). — ಕಡೆ ವಗರ್. -ವಗರ್. Evening or sun-set (ಸಿವ್ವಗರ್ Smd. 18). ಮುಮ್ಮಗರ್, ನಡುವಗರ್, ಕಡೆವಗರ್ (ತ್ರಿವಿಧ್ಯಾಕಾಲ ಸಂ.). — ಕಡೆ ವಡು. -ವಡು. To occur at the end (Ch. v. 298). — ಕಡೆವಳ್ಳಿ. -ಹಳ್ಳಿ. The outskirt of a village (Sā. 26). — ಕಡೆವಾಯ್. -ವಾಯ್. 1. To go or get aside or away from; to pass by, through, or over; to escape. (Rā. 6, after 11). — ಕಡೆವಾಯ್. -ವಾಯ್. 2. = ಕಡೆವಾಯಿ. (Sā. 3, 43. 44). — ಕಡೆ ವಾಯಿ. -ವಾಯಿ. = ಕಡೆವಾಯಿ, etc. (ಸ್ವತ್ವನ್ Hlā.). — ಕಡೆವಟ್ಟು. -ವಟ್ಟು. Last birth. ಕಡೆವಟ್ಟಿನಾಕೆ, the last-born or youngest woman (Abh. P. 11, 62). — ಕಡೆವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. = ಕಡೆವಗರ್. (Rām. 3, 8, 22). — ಕಡೆ ಸರಿ. To go to one side or aside (Sā. 3, after 35). — ಕಡೆಸರಿಂಗು. The extreme edge of a garment (Bp. 53, 49). — ಕಡೆ ಸಾರ್. = ಕಡೆ ಸರಿ. (Sā. 4, 26). — ಕಡೆ ಸಿಲ್ಲು. To remain behind, to be too late (V. 39, 48). — ಕಡೆಸರಿಗು. = ಕಡೆಸರಿಂಗು. (Rām. 28, 8). — ಕಡೆಸರಿಂಗು. (Smd. 197). = ಕಡೆಸರಿಂಗು. — ಕಡೆ ಹಾಯ್. = ಕಡೆವಾಯ್. (My.). ಕಡೆ ಹಾಯದ ದಾರಿ (ಅಪಘ, etc. Si. 105). — ಕಡೆ ಹಾಯಿಸು. To cause to pass by, through, or over; to save (C.; ದಾಟಿಸು G.). ಪರಿಭವಾವ್ಯೋನಿಧಿಯ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸು, ಅಪವ! (Sarpabhūṣaṇa in B. 5, 320). ಪಾಪದಿಂದ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸು, ದೇವರ! (C.). — ಕಡೆ ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ. Causing one's self to pass to the opposite shore of existence. ಮ ರಣದ ಪರಿವಿಗೂ ಕಪಪದಿನ್ದ ಉಪವಾಸವುತ ಮಾಡಿ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರಾಯ Si. 445). — ಕಡೆ ಹಾಯುವಿಕೆ. Getting over or through, etc. ಮರ್ಗವನ್ನು ಕಡೆ ಹಾಯುವಿಕೆ (ಸಂಕ್ರಮ, ಮರ್ಗ ಸಂಪರ Si. 396). — ಕಡೆಹುಟ್ಟು. The last-born or youngest child (My.). — ಕಡೆಲಿ. A common form of ಕಡೆಯಲ್ಲಿ. (C.).

ಕಡೆ kadē. 2. = ಕಡೆಯ 1. Ornamental lines and figures drawn with white clay, lime, flour, etc. in, and in the front of, houses, on thresholds, etc., daily or on festive occasions (ಪೂಜೆ, ರಂಗವಲಿ Sā.; Grj. 10, 59; cf. ಕಡವರ?). — ಕಡೆಸಾರ್. A row or mass of such ornamental work (Rām. 13, 5).

ಕಡೆ kadē. 3. = ಕಡಿ 6. To churn (ಮುನ್ನನ Smd. Dh.; ಪೂಜೆ, ಮುಘನ Smd. 62; ಮುಘನ 90; ಪೂಜೆ Kk. 62; ಮುಘನ Nn. 127; Abh. P. 9, 82; J. 2, 9; C.; M., Tu.; T. ಕಡ್ಡೆ; Tē. ಚಿಲು; T. ಕವ, ಕವ್ವ, churning stick; ಕವರ್, to churn; Tē. ಕವ್ವ, churning stick; cf. ಕದರ್ 4); to stir, as water

with a paddle-staff (B. 5, 186); to rub together, as two pieces of wood to excite fire. 2, to turn in a lathe (My.; T., M.). P. ps. ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡೆದು. ಕಡೆನ ಕವ್ವು (ಕುತರ Nr.). ಕಡೆನ ಮಡಕೆ (Smd. 338; ಮುನ್ನನಿ, ಗರ್ಗಂ Nr.). ಕಡದು ಕಡೆ ತೆಗೆದ ಹಸುವಿನ ಮುಟ್ಟಿಗೆ (ದಸ್ತಾಹತ, ಕಾಲತೇಯ, ಅರಿವ್ವ Si. 316; see also 313. 316. 323). ಕಡವ ಕೋರ್ (ದಸ್ತಾ Mr. 525). ಕಡವುತ (Bp. 13, 2). ಮೊಸರು ಕಡೆಯುವ ಗಡಿಗೆ (ಮುನ್ನನಿ Si. 323). ಕಡೆಯುವ ನೇಣು (ನೇತ್ರ 452). ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕಡೆಯುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಅರಣಿ G.; My.). ಕಡೆದು ಬರೆಗೊಟ್ಟು ಅಗ್ನಿಯಂ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮರ (ಅರಣಿ, ನಿರ್ಮಾನ್ಯ ದಾರುಣಿ Si. 239). ಮೊಸರ ಕಡೆದರೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಬರುವದು (B. 1, 15). See Prv. s. ಬೆಳಗು 2.

ಕಡೆ kadē. 4. = ಕಡ 4, etc. Churning. — ಕಡೆಗೋರ್. -ಕೋರ್. -ಲು. A churning stick (ಗದಿ Smd. I; ಮುನ್ನ 338; ಕಯ್ವೋರ್ Smd. II, Kk. 83; My.). ಕಡೆಗೋಲು (ಮುನ್ನ, ಮುನ್ಯಾ ನ, ವೈತಾಖ, ಖಜಕ Hlā., Nr.). ಕಡೆಗೋಲು ಹೊದಿತಾಗಿ ಬೆಣ್ಣೆ ತೋರುವದೇನೋ? (Dp. 148).

ಕಡೆ kadē. 5. To pass over; to transgress; to pass; to pass, to elapse; to get through (My.; T., M., Tu. ಕಡ; Tē. ಗಡದು, ಗಡುಡು; see ಕಡ 2; cf. ಕಳೆ 1). P. ps. ಕಡದು, ಕಡೆದು. ಸಮಾನಸಿಟ್ಟುಮ್ ಅಹರು ಏದು ತಲೆಗಡವ ಅನ್ನಬರ ಸನಾಭಿಗರ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ನುಡಿಯಾದರೂ ಕಡೆಯ ದಾರದು (Prv.). See ಕಟ್ಟು. s. ಕಟ್ಟು 3.

ಕಡೆ kadē. 6. = ಕಡಿ 1. To fall down, to sink (S. Mhr.). P. p. ಕಡ. ಕಾಲು ಜಾಡಿ, ಕಡ ಕೊಣ್ಣು ಬಿದ್ದೆನು (B. 2, 31). ಅ ಮನೆಯು ಕಡ ಕೊಣ್ಣು ಬೀಳುವದು (3, 96).

ಕಡಿ kadē. (= ಕಡೆದು). A ring, a bracelet (C.; Mhr. ಕಡಿಲಿ). ಕಡೆಚಲು kadēčalu. Turning with a wheel or lathe (My.).

ಕಡೆತ kadēta. Churning (My.). 2, = ಕಡೆಚಲು. (My.).

ಕಡೆಯ kadēya. 1. = ಕಡಿ 2. (ರಂಗವಲಿ Kk. 26).

ಕಡೆಯ kadēya. 2. = ಕಡಿ 1. ಕೆಲವು ತರದ ನಾಯಿಗಳು ನೀರೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕಡೆಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯುತ್ತವೆ (B. 5, 29).

ಕಡೆಯ kadēya. = ಕಡಿ. Thb. of ಕಟಕ. (ಸಂಜನ, ಹಂಸಕ, Mr. 344; ಪಾರಿಪಾಯ್, ಕಟಕ Bhn. 22; My.; Bp. 61, 27).

ಕಡ್ಡ kadḍa. 1. Boldness, courage; impudence (ದಿಟ್ಟತನ Ū. II, 38).

ಕಡ್ಡ kadḍa. 2. (fr. ಕರರು 1). (= ಕೊಡ್ಡ 2). A clown, a blockhead; an unpolite man (S. Mhr.; Tē. ಕಡಿಲಿ, stubborn, brutish, villainous). ಒಟ್ಟಿನನ್ನು ಕಡ್ಡ ಮಾಡು, to make a dolt of one, to spoil him (S. Mhr.). — ಕಡ್ಡಾಗು. To become a dolt, etc. (S. Mhr.).

ಕಡ್ಡ kadḍa. 3. A pit-fall to catch elephants (My.; cf. ಕವ್ವ 2).

ಕಡ್ಡ kadḍa. 4. = ಕರಡೆ q. v., etc. See ಉಬುಕಡ್ಡ, ಬಂಗಡ್ಡ. **ಕಡ್ಡಣ kadḍaṇa.** A band of plaited hair. ಮದವಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಡ್ಡಣ ಎನೆ ತಾನೆ ಜಡೆಗಟ್ಟು (Kk. 33, o. rs. ಮದವಟ್ಟಿಗೆ, ಮದವಟ್ಟಿಗೆನೆ, ಜಡೆಗಟ್ಟು).

ಕಡ್ಡಾಯ kadḍāya. (ಕಡ್ಡ-1-ಅಯ? or = ಕಟ್ಟಾಯ s. ಕಟ್ಟು 1). Force, compulsion; forcing people to pay the price set upon articles, exaction (My.; Tē.; Bp. 27, 52).

ಕಡ್ಡಾಯಗಾಯಿ kaddāya-grāya. An outrageous man (My.).

ಕಡ್ಡಿ kaddi. = ಕರಡಿ 1. (S. Mhr.).

ಕಡ್ಡಿ kaddi. Tbh. of ಕಾಪ್ಪ (Smd. 370). A small stick, a hit of wood, the fibre or vein of a leaf, a hit of a stem or a haulm, etc.; a small stick used for writing (C.; ಪರಾ ಲ G.; Tē. ಗಡ್ಡಿ; see Si. 89. 122. 146. 156. 163-185). ಹುಲು ಕಡ್ಡಿ ಮೊದಲಹ ಕಸವು (Bp. 16, 22). ಕಡ್ಡಿ ತಡೆವುನೆ ಕಡಲಂ? (Bh. 1, 19, 18). ಕಡ್ಡಿ ಕಣ್ಣುಗನೀರ ತಪುಬುವದು (or ತಡೆಯುವದು) (Prv.). ತಂಗಿನ ಕಡ್ಡಿಗಳೆನ್ನ ಕಸಬೋರಿಗೆಗಳನ್ನ ಕಟ್ಟುವರು (B. 2, 42). ಸಂಜರದ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಬಿದರಿನ ಕಡ್ಡಿಗಳು (ಕ್ಷೇಪಣಿ G.). ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಬೇಡ! ಕೆಡುತ್ತೀರಿ (said as a kind of oath; cf. Dp. 34 pallavi). — ಕಡ್ಡಂಚು. — ಅಂಚು. A small coloured line on the border of a cloth (My.). — ಕಡ್ಡಿ ಕಸ. dupl. (C.). — ಕಡ್ಡಿ ಚಿನ್ನಾ ಮಣಿತಕಾನ. A hook on omens consulted by putting a kaddi between its leaves at random (C.). — ಕಡ್ಡಿಯರಗು. — ಅರಗು. Stick lac, lac still attached to the sticks on which it was formed (C.). 2, a stick of sealing wax (My.).

ಕಡ್ಡಿ kaddē. (fr. ಕಡ್ಡಿ 1). A bold woman (Abh. P. 12, 60).

ಕಡ್ಡೆ kadyē. A multitude (P). See ರಥ.

ಕಡ್ಡ kaddra. An imitative sound. (Mhr. ಬಡಬಡ, imitation of certain sounds, as of rustling, rattling, etc. = ಗಡಬಡ). — ಕಡ್ಡಬಡ್ಡ. reit. Confused sounds, unintelligible sounds, said of speech (S. Mhr.).

ಕಡ್ಲೆ kaddlē. = ಕರಲೆ q. v. (C.; ಚರ್ಚ G.). ಕಡ್ಲೆಯ ಹೊಲ, (B. 3, 22). ಹಸಕದ ಹುಡುವು ಕಡ್ಲೇ ಕಾಯಿಪ್ಪು ಇರುವದು (4, 171). ಕಡ್ಲೆಗೆ ಬಾಯಿ ತೆದದು, ಕಡಿನಾಣಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಅದೇತೇ? — ಕಡ್ಲೆಗೆ ಮುನ್ನು, ಕಡಿನಾಣಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನು. — ಕಡ್ಲೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಹಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಹಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಕಡ್ಲೆಯಿಲ್ಲ. — ಕಡ್ಲೇ ತಿನ್ನು ಕೆಲವು ತೊಳವ ಹಾಗೆ. — ಕಡ್ಲೇ ಸಂಗಡ ರಾಗಿ ಕೂಡಿ ಹುಡದ ಹಾಗೆ (Prva.). See e. g. ನೆಲಗಡ್ಲೆ, ತಿವನ ಕಡ್ಲೆ. — ಕಡ್ಲೆಗಂಗಾರ. — ಕಡ್ಲೆಗಂಗಾರನ ಹುಲ್ಲು. A kind of grass, *Chloris polystachia* Roxb. (Z.). — ಕಡ್ಲೆಪಾಯಸ. Sweetened pāyasa made of kaddlē, coconut-juice, etc. (My.). — ಕಡ್ಲೆಪುಟಾಣಿ. Fried kaddlē (C.). ಕಡ್ಲೆಪುಟಾಣಿ ಸೀರೆ or ಕಡ್ಲೆಪುಟಾಣಿಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ (My.). — ಕಡ್ಲೆಬುಡ್ಲೆ. The pod of kaddlē (S. Mhr.). — ಕಡ್ಲೆಹೂರಣ. Boiled kaddlē mixed with sugar (C.).

ಕಣ್ kan. 1. (Smd. 58). = ಕಣ್ (ಕಂ), ಕಣ್ಣ, ಕಣ್ಣು q. v., ಕಣ 1, ಕಣ್ಣು 2. The eye; an eye or star of a peacock's tail; an eye-like knot in reeds, sticks, etc.; a small hole; an orifice; the small open place between a finger-nail and the flesh under it; a mesh (ಚಕ್ಕು, ನೇತ್ರ, ನಯನ, etc. Mr. 316; ನೇತ್ರ, ಅವುಕ Nn. 88; ದೃಕ್ 131; ದೃಕ್ಚು Kk. 63; ದೃಷ್ಟಿ Ūt. II, 100; T.; M. ಕಣ್, ಕಣ್ಣು; Tē. ಕನು, ಕನ್ನ; Tn. ಕಣ್ಣು). Before vowels ಕಣ್ಣ; Gen. ಕಣ್ಣ (Smd. 162; Nr., Hlā.); Dat. ಕಣ್ಣಿ (Smd. 11. 139); Instr. and Abl. ಕಣ್ಣಿಂ (128. 157); Acc. ಕಣ್ಣಂ (Bp. 54, 70; 59, 11; 81, 4), ಕಣ್ಣು (J. 4, 10); Loc. ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ (Hlā.), ಕಣ್ಣಲಿ (Bp. 47, 1); Nom. plural ಕಣ್ಣಲ್ (Smd. 81. 116). ಕಣ್ಣಲಿ (ತಾರೆ Mr. 513). ಮನದೊಳ ದಯಮಾ ಇಲ್ಲದವನ ಕಣ್ಣೇಂ? ಪುಣ್ಣೇಂ? (Smd. 84). ಕಣ್ಣ ನೀರು (ಅತ್ತು, ದಾಪ್ಪ, ರೋದನ, ನಯನಜಲ, ಅತ್ತು Hlā., Nr.; ದಾಪ್ಪಜಲ, ಮುನ್ನು Nn. 36). ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ಕಾಣಿ ಎಮ್ಮುದು; ಬಿಳಿಯ

ಕಣ್ಣ ಕುದುರೆ (ಮಲ್ಲಿನಾಕ್ಷ Hlā.). ಕಣ್ಣ ಕಸವಿನ ಓಪಾದಿಯವನು (ದ್ವೇಷ್ಯ, ಅಕ್ಕಿಗತ); ಕಣ್ಣ ಹಕ್ಕು (ದೂಷಕ); ಕಣ್ಣ ಹೊಟ್ಟೆ (ನೇತ್ರಧರ, ವತ್ಸುನ); ಕಣ್ಣ ಎನೆ (ವತ್ಸುನ); ಅನೆಯ ಕಣ್ಣ ಅಲಿ (ಅಪಕ); ಕಣ್ಣ ಹಾಡೆ, ಕಣ್ಣ ಬೊಟ್ಟು (ತಾರಕ Nr.). ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಾಟ (Smd. 56). ಕಣ್ಣ ಬೇನೆ (Bp. 18, 86). See e. g. ಅರೆಗಣ್, ಕೆಂಗಣ್, ಗುಳ್ಳಿಗಣ್, ಚೆಲ್ಲೆಗಣ್, ಬಗಸೆಗಣ್, ಮೊದಲುಗಣ್, etc.; Abh. P. 13, 60; Rāv. 2, 4, 36; 5, after 120; 6, after 11 & 24; 6, 36; 13, 81; Bh. 1, 5, 8; Ū. Bp. 11, 11; Rām. 26, 20. 23; J. 3, 5, 17; 15, 9, 14; 28, 17, 18. — ಕಣ್ಣದದು. The eye to become dim (Smd. I). — ಕಣ್ಣಪ್ಪ. A black collyrium applied to the eye (My.). — ಕಣ್ಣಮಲ. The eye-lotus (Smd. 98). — ಕಣ್ಣಾಡಿಗಿ. = ಕಣ್ಣಪ್ಪ. (My.). — ಕಣ್ಣಿಡಿ. A spark of the eye (Abh. P. 8, 137). — ಕಣ್ಣಿಸು. Red, fiery colour of the eye (Abh. P. 4, 39). — ಕಣ್ಣಿಸುರು. Rhoum in the eye (My.). — ಕಣ್ಣುಟಿಗಿ. = ಕಣ್ಣಿಟಿ. (My.). — ಕಣ್ಣುಟಿಲ. Crookedness of the eye (Bp. 18, 66). — ಕಣ್ಣುಣಿ. The socket of the eye (My.). — ಕಣ್ಣುಣಿಕೆ. The inner or outer corner of the eye (Bp. 18, 62; My.). — ಕಣ್ಣುಳಿಕೆ. = ಕಣ್ಣುಣಿಕೆ. (My.). — ಕಣ್ಣುಡು. = ಕಣ್ಣುಣಿ. (My.). — ಕಣ್ಣಿಡಿ. — ಕಡಿ. = ಕಂಗಡಿ. The outer corner of the eye (Rāv. 14, 35; Sēv. 2, 40). — ಕಣ್ಣುಟ್ಟುಗಿ. — ಕಟ್ಟಿಗಿ. A stick or club full of knots and joints (Rāghob. 17, 87). — ಕಣ್ಣದಿರ್. — ಕದಿರ್. The lustre of the eye (Sēv. 3, 15; J. 26, 8). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಕಲಿ. A person who is courageous enough to look (at formidable objects, Abh. P. 5, 78). — ಕಣ್ಣಾಣ್. — ಕಾಣ್. = ಕಂಗಾಣು, ಕಣುಗಾಣ್, ಕಣ್ಣು ಕಾಣ್, ಕಣ್ಣುಗಾಣ್. The eyes to see (Bp. 28, 62; My.). 2, to perceive with the eyes (in opposition to ಮನಗಾಣ್, My.). — ಕಣ್ಣಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸು. = ಕಂಗಾಣಿಸು. (My.). — ಕಣ್ಣಿಡ್ಡು. — ಕಿಡ್ಡು. The fire of the eye (J. 13, 11). — ಕಣ್ಣಿಡಿ. — ಕಿಡಿ. = ಕಣ್ಣಿಡಿ. An eye-spark (Rāv. 5, 116). — ಕಣ್ಣಿಸುರ್. — ಕಿಸುರ್. Disagreeable experience of the eye: a blast from an evil eye (J. 26, 11). — ಕಣ್ಣುಣಿಕೆ. — ಕುಣಿಕೆ. = ಕಣ್ಣುಣಿಕೆ. (My.). — ಕಣ್ಣುಳಿಕೆ. — ಕುಳಿಕೆ. = ಕಣ್ಣುಳಿಕೆ. (My.). — ಕಣ್ಣಿಡಿಸು. = ಕಂಗಿಡಿಸು. (J. 26, 4; My.). — ಕಣ್ಣಿಡು. — ಕಿಡು. = ಕಂಗಿಡು. (Rāv. 6, after 115; 13, 65; 13, after 95; J. 8, 40; 26, 4; My.). — ಕಣ್ಣಿಣ್ಣವಾಗು. — ಕಣ್ಣಿಮ್ ಅಗು. The eye to become (like) a live coal (J. 13, 36). — ಕಣ್ಣಿವರ್. — ಬರ್. = ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬರ್. To appear. 2, to be pleasant to the eye, to be charming. ಕಣ್ಣಿವಸ್ತುದು (ಮನೋಹರಂ ಸ.). ಕಣ್ಣಿವಸ್ತಿನೆ ಮನೋಹರಂ (Kk. 55, o. r. ಕಣ್ಣಿ). ಕಣ್ಣಿವಸ್ತು ಗಳಗಾರ (98). ತತಂಗಲಸಿ ಬೆಳದ ದ ವನದ ಕಣ್ಣಿವಸ್ತು ವನದ ನಡುವೆ (Ūpr. 7, after 92). See Rāv. 6, after 11; 13, 63; Sēv. 2, after 42. — ಕಣ್ಣಿಸರು. — ಕಿಸರು. = ಕಣ್ಣಿಸುರ್. (My.). — ಕಣ್ಣಿನಿ. — ಕೊನಿ. The outer corner of the eye (J. 5, 60; 8, 18; 18, 21). — ಕಣ್ಣಿಳ್. — ಕೊಳ್. To catch the eye: to appear (ದರ್ಶನೀಯ Smd. Dh.; Abh. P. 12, 24). — ಕಣ್ಣಿಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. = ಕಂಗಿಳಿಸು. To cause one's self to catch the eyes: to appear; to shine. ಕಣ್ಣಿಳಿಸುಗುಂ (Smd. 74). ಪದ್ಮಿಗಟ್ಟಂಗಕ ನೆಡಿ ಕಣ್ಣಿಳಿಸಿದ ಕಣ್ಣದ ನುಡಿ (Ūt. I, 1). See Abh. P. 3, 38; 18, 90; Bp. 12, 84; Rāv. 5, 45; 18, 84; J. 15, 10; 18, 13; Ū. Bp. 11, 9. 10. — ಕಣ್ಣಿಣ್ಣಲ. — ಕೊಣ್ಣಲ. Decoration of the eyes by the application of black pigment; — the eye that is like a raft (Sēv. 1, 43). — ಕಣ್ಣಿಕ್ಕ. An eye that resembles a wheel (Sēv. 4, 4). — ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ. (Smd. 78). A smile of the eye (ಸರಸಾರೋ ಕನ ಸಿ.). — ಕಣ್ಣಾಡಿ. Eye-track: a faint notice (My.). — ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು. An imposthume on the lid of the eye (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣಿಡರ್. — ಸೊಡರ್. An eye that resembles a lamp; lustre of the eye (Abh. P. 3, 39). — ಕಣ್ಣ. — ಅ8. A man

who has eyes. See *c. g.* ಒಕ್ಕಣ್ಣ, ಕಿಕ್ಕಣ್ಣ, ತಾನರಗಣ್ಣ, ವಣ್ಣಗಣ್ಣ, ಮುಕ್ಕಣ್ಣ, ಮುಕ್ಕಣ್ಣ, ಮುಕ್ಕಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣದಿಗ್ಗ. — ಅದಿಗ್ಗ. = ಕಣ್ಣದಿಯ. Who has one eye (of Vishnu) in his foot: Śiva (Kk. 4), Paramēvara (Śis.). See Bp. 54, 44. — ಕಣ್ಣದಿಯ. — ಅದಿಯ. = ಕಣ್ಣದಿಗ್ಗ. (3ನೇ ಶ್ಲೋ. 3). — ಕಣ್ಣದಿ. — ಅದಿ. N. (Bp. 18, 5, 18). — ಕಣ್ಣದಿವಿರಿ. — ಅಂ-ತೊದಿರಿ. (Śmd. 205). A turning round of the eyes. — ಕಣ್ಣವ. — ಅವ. N. (Bp. 18 smm; 18, 45, 84). — ಕಣ್ಣವ. — ಅವ. N. (Bp. 9, 35; 18, 1; 31, 21; 38, 46, 56). — ಕಣ್ಣವು. — ಅವು. Eye-water: tears (Bp. 18, 57). — ಕಣ್ಣದಮ. — ಅದಮ. To search with the eye. ತೊದಿಯದ ಪೂಜಾರಿಗ (= ಅಂ) ಕಣ್ಣದಮ ನೋಡಲ್ಪ (Bp. 26, 29). — ಕಣ್ಣದ. — ಅದ. To know (a person's) eye or the intent of (his) looks (Abh. P. 9, 82). — ಕಣ್ಣಲರ್. — ಅಲರ್. A flower-like eye (J. 11, 9). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. 1. To move towards the eye: to appear. ಕಣ್ಣಲಿದಮ (ಪೂಜ್ಯದಾಸರು, ಪೂಜಕರಿಸು (Śmd. II, o. rs. ಕಣ್ಣಲಿ, ತಣ್ಣಲಿ; Kk. 75). See ಕಣ್ಣಲಿ. — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. 2. Shine, lustre (of the sun, Abh. P. 18, 93). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. A power or possibility that solely depends on the eye (J. 16, 17). — ಕಣ್ಣಲಿಗ. — ಅಲಿಗ. To have the eye upon, to put one's desire on, to desire (Abh. P. 5, 62). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. = ಕಣ್ಣಲಿ. (J. 25, 62; My.). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. To the full of one's eye; distinctly, clearly (C.; J. 11, 2). ಮಗಿ ಕಣ್ಣಲಿ ನೋಡುತ (Bp. 4, 18). ಅಗಲು ನಿನ್ನಂ ಕಣ್ಣಲಿ ನೋಡುವೆನು (15, 35). ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಅವನು ಕಣ್ಣಲಿ ಕಣ್ಣನು (B. 3, 21). ಕಣ್ಣಲಿ ಕಣ್ಣರೂ ಪರಾಮೃತಿಸಿ ನೋಡ ಬೇಕು (Prv.). See Abh. P. 9, 82; J. 13, 57; B. 4, 59; 5, 69, 72. — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. The pupil (or ball) of the eye (Abh. P. 13, after 54; Bp. 42, 4; 46, 56; 47, 29; J. 7, 58). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. To fix the eye (on any thing, C.). ಕಣ್ಣಲಿ ನೋಡುವರು (Bp. 25, 24). See Abh. P. 11, 152. — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. The eyes not being in existence. — ಕಣ್ಣಲಿಮಗ. Who has a face without eyes: a blind man (ಕಣ್ಣಲಿಮಗ Kk. 38; ಅನ್ಯಕ ಶ್ಲೋ. — ಕಣ್ಣಲಿಮಗ. — ಅಲಿಮಗ. A blind man (Kk. 39). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. — ರು. (Śmd. 190). Eye-water: tears (ವಾಕ್ಯ Si. 439; C.). ಗದಗದನೆ ಕಣ್ಣಲಿ ಸುರಿಯ (Śmd. 229). ಕಣ್ಣಲಿ ಸುರಿಸುತ (B. 3, 34; 4, 201). ಕಣ್ಣಲಿ ಸುರಿಸಿದನು (4, 74). ಕಣ್ಣಲಿ ಸುರಿಸುತ್ತಾನೆ (5, 58). ಕಣ್ಣಲಿ ಹಾಕು (C.). See Prv. e. ದ್ರಾಕ್ಷಣ. — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. A eye-brow (C.; ಪೂಜ, ಮುಖ Si. 214). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. Flame of the eye. ಲಾಹರಿದೋ ಮದುವ ಕಣ್ಣಲಿಯನ್ನೆ (Śmd. 275). 2, envy (My.; see Prv. a. ಕಣ್ಣಲಿ). 3, burning pain of the eye (My.). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. The impurity or evil (coming) from the eyes (of others), the injury of (inappreciable) looks (ದ್ರಾಕ್ಷಣೋಪ Kk. 54; Śm. 63). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. = ಕಣ್ಣಲಿ. An eyelid (ವರ್ತನಾ Hk.; Abh. P. 1, 107). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. = ಕಣ್ಣಲಿ. An eyelash; an eyelid (ವರ್ತನಾ, ಅಕ್ಷಿರೋಮನಾ Nr.; ಡವಲವು Kk. 32, Śm. 70; J. 18, 34; 32, 25). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. To open the eyelids (J. 17, 40). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. A secret as indicated by the eye (J. 30, 35). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. ಕಣ್-ನೋಟ (Śmd. 190). An eye-look. — ಕಣ್ಣಲಿ. The eyes to turn round (Abh. P. 16, 14). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. So that the eyes become snail (C.). ಆ ಕಣ್ಣಲಿ ಕಣ್ಣಲಿ ನೀರು ಬತ್ತವೆ (B. 3, 25). ಕಣ್ಣಲಿ ನೀರು (tears) ತನ್ನ (3, 34). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. = ಕಣ್ಣಲಿ. The eye to be satisfied (J. 26, 71). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. Satisfaction obtained by the eye (My.). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. The eye to become full, i. e. to be wholly applied to (Grj. 8, after 119). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಅಲಿ. The extremity of the eye, its outer corner. ಕಣ್ಣಲಿಗಿ

ತೋಳಿಸುವ ಗೆರೆ (ನೋಟ ಶ್ಲೋ. 72, o. r. ಗೆರೆ). — ಕಣ್ಣಲಿಗಿ. A line (made with black pigment) proceeding from the outer corner of the eye. ಕಣ್ಣಲಿಗಿಗಣ್ಣೋ ನೋಟ ಎನಿಸು ತಬ್ಬಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Śm. 82, o. rs. ಗೆರೆ, ಗೆರೆ). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ತೆಗೆ. To open the eyes (My.). — ಕಣ್ಣಲಿ. = ಕಣ್ಣಲಿ. q. v. (Abh. P. 3, after 75). — ಕಣ್ಣಲಿಗಿಯ. To open the eyes; to give lustre (Abh. P. 3, 156); to make visible, to show. — ಕಣ್ಣಲಿ. — ತೆಗೆ. (Śmd. 78, o. r. -ವೆ). The act of opening the eyes; the eyes being opened (Bh. 8, 21, 15). — ಕಣ್ಣಲಿ. ಮಾಡು. = ಕಣ್ಣಲಿಗಿಯ. (Rām. 1, 16, 31). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ತೆಗೆ. The eyes to open. 2, to open the eyes. See Śmd. 118, 135; Bp. 38, 8; 47, 59; J. 4, 10; 31, 74. — ಕಣ್ಣಲಿ. — ತೆಗೆ. An eye-ornament (Abh. P. 3, 39). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ತೆಗೆ. To turn round or roll the eyes (Śis. 8, 48). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ತೆಗೆ. Turning round or rolling the eyes (J. 25, 38). — ಕಣ್ಣಲಿ. A web or film on the eye (My.). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ನಡೆ. To receive sight (Śis. 5, after 14). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ವನಿ. (Śmd. 78). = ಕಣ್ಣಲಿ. An eye-drop: a tear. — ಕಣ್ಣಲಿ. — ವನಿ. The proper manner or decorum of look. ಕಣ್ಣಲಿಗದು. — ತೆಗೆ. (Abh. P. 2, 53). — ಕಣ್ಣಲಿ. To open the eyes; to open them widely (from anger, My.; Bp. 14, 29; 20, 13). — ಕಣ್ಣಲಿ. ಕಣ್ಣಲಿರ್ದನಾ ಅದ ಕಣ್ಣಲಿ (Ct. II, 108, o. r. ಕಣ್ಣಲಿ). — ಕಣ್ಣಲಿ. A resting place for the eye. ಆ ನಾಡು ಸಿರಿಯ ಕಣ್ಣಲಿ (Śmd. 82 Mqb.). — ಕಣ್ಣಲಿ. Faintness of sight, aversion to further seeing (My.). See ಕಣ್ಣಲಿ. — ಕಣ್ಣಲಿ. (Śmd. 82). Sexual pleasure derived from looking (at another). ಆ ಕಣ್ಣಲಿ ಕಣ್ಣಲಿ ಕಣ್ಣಲಿ (Bp. 45, 2). ಕಣ್ಣಲಿಗೋ. — ಅಕೋ. To obtain etc. (Abh. P. 7, after 105). — ಕಣ್ಣಲಿ. Pain in the eyes; soreness of the eyes (C.; Ch. v. 18; Bp. 9, 6). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಪೂಜಿ. A pair of eyes; both eyes (Rām. 8, after 82; Śis. 1, 46). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಪೂಜಿ. (Śmd. 78). Space to which the power of vision extends, sight (Abh. P. 7, after 105; 9, 41, 78; Śis. 3, after 35). ತರದೋ ರುದ್ರಂ ಕಣ್ಣಲಿ ಕಣ್ಣಲಿ ಆಗೆ (Śmd. 78 Mqb., o. r. ರುದ್ರನಂ). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಪೂಜಿ. Lustre of the eye (Abh. P. 10, 80). — ಕಣ್ಣಲಿ. = ಕಣ್ಣಲಿ 2. (Rām. 11, 85). — ಕಣ್ಣಲಿ. A screen or obstacle for the eye. ತೋ ಹಿನೋ ಇದರ್, ಅವ ಕಣ್ಣಲಿಯಾದ ಎರಿಗ ಹದದು (Singirāja 28, 85; My.). 2, the state of being hidden or invisible. ಅವನು ಕಣ್ಣಲಿಯಾದನು (My.). 3, heedlessness (C.). — ಕಣ್ಣಲಿ. 1. The eye to be disgusted with seeing (?). ಕಣ್ಣಲಿ ರ್ದನಾ ಅದ ಕಣ್ಣಲಿ (Ct. II, 106, o. r. ಕಣ್ಣಲಿ). — ಕಣ್ಣಲಿ. 2. (Ct. II, 98). The eye regarded as a flower; an eye that resembles a flower (Abh. P. 1, 118; 6, 49; 9, 111, 117; 10, 81; Rām. 5, 110; 14, 94; J. 11, 19). — ಕಣ್ಣಲಿ. To flash on the mind, to appear clearly, etc. (ಚಿತ್ರಸ್ಥರಾ Śmd. Dh.). See ಕಣ್ಣಲಿ. — ಕಣ್ಣಲಿ. To shut the eyes (Bp. 8, 18; Bh. 1, 6, 2; J. 7, 45). — ಕಣ್ಣಲಿ. Eye-touch: the state of being within sight (Abh. P. 3, 28; 8, after 30). — ಕಣ್ಣಲಿ. — ಬಹು. (Śmd. 81). = ಕಣ್ಣಲಿ (?). — ಕಣ್ಣಲಿ. A sign made with the eye (Bp. 11, 40; My.). — ಕಣ್ಣಲಿ. = ಕಣ್ಣಲಿ. (My.). — ಕಣ್ಣಲಿ. Sweetness or charm for the eye. ಮಯಸಂ ಕಣ್ಣಲಿಯು ರೂಪ (Śmd. 83 Mqb.). — ಕಣ್ಣಲಿ. The eye to be defeated; to be captivated by, or greatly pleased with, to be enamoured with. ಕಣ್ಣಲಿ ದು (ಒಬ್ಬ ಪಾಂಗು Ct. II, 26; Abh. P. 4, 10; 5, 54; 16, after 39). — ಕಣ್ಣಲಿ. Eye-defeat: the state of captivating or

oharming. ಕಣ್ಣೀಲಮನ್ ಅದಿಯುಂ ವರವೆಣ್ (Śmd. 83; see s. ನವಣ್ಣಿ).

ಕಣ್ ಕಾ. 2. = ಕಣ 3, etc. — ಕಣ್ಣಿ. rep. = ಕಣಕಣ (My.). ಕಣ್ಣಿಸು. To emit the sound of kaṇ kaṇ (My.).

ಕಣ kapa. 1. = ಕಣ 1, ಸಣ 2, (ಸಣಿ 1, etc.). A stick (M. ಕಣ, T. ಕಣ್ಣಿ, a small hamboo branch; a small stick, shaft, hilt, handle; an arrow). — ಕಣಕಾಲ್. -ಕಾಲು. = ಗಣ. The shin-bone (Abh. P. 13, 45; 13, after 54; Grj. 10, 60; My.; ಜಂಘ, ಪ್ರಸ್ತುತ Śi. 207; M. ಕಣಕಾಲ್, T. ಕಣ್ಣಿಕ್ಕಾಲ್).

ಕಣ kapa. 2. The oblong piece of cloth from which a female's bodice is made (C.; cf. Mhr. ಖಣ, a square).

ಕಣ kapa. 3. = ಕಣ 2, ಸಣ, ಸಣ 1, ಜಂ, ಜಣ. An imitative sound. (Mhr. ಖಣ). — ಕಣಕಣ. rep. The ringing sound of unbroken, sound earthen or metal vessels, bells, etc. when struck with the knuckles (C.). 2, the sound of the oommon tabor or tom-tom (ಹರಿಗೆ) when struck (S. Mhr.; cf. ಕನಕ). — ಕಣಕಣವೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. = ಕಣಕಣಿಸು. (C.). — ಕಣಕಣಾಯಿಸು. = ಕಣಕಣಿಸು. (My.). — ಕಣಕಣಿಸು. To emit the sound of kaṇa kaṇa (My.).

ಕಣ kapa. 1. A grain, a single seed, as of rice, etc.; broken grain, grits, as of rice or millet (ನುಡ್ಡು Hlā., Mr. 372); a particle, a small bit, a granule; an atom. 2, a drop. 3, a spark (ಕಡಿಯುಡ್ಡು Mr. 47); the facet of a gem. 4, small, minute. See B. 4, 55. 106. 124. 5. = ಕಣಿ, ಮಾಗಧ q. v. — ಕಣತಲೆಮಯ್ಲಿ. A harmless kind of small-pox (S. Mhr.).

ಕಣ kapa. 2. = ಕಣ 1. Thh. of ಖಲ. A threshing floor (J. 15, 6); a field of battle; a misty halo round the moon (S. Mhr.). ಕಣಗ ಗುಮ್ಮು (ಖಲಿ, ಖಲಿ Śi. 403; cf. 303). ಕಣದೊಳು ಕಾಡಿ ಗಲಿದ ಅತಿಬಲರ ಕೆಯ್ಯಾರಿಸುವ ದನಿ (Pril. 3, 5).

ಕಣ kapa. 3. Thh. of ಕ್ಷಣ. See ಅಕ್ಷಣ s. ಅಕ್ 1.

ಕಣಕ kanaka. (fr. ಕಲಿ 2). = ಕಣಿಕ್, ಕಣಿಕ್. Dough, especially of wheaten flour (C.; Tu. ಕಲಕ, to mingle; to knead). ಕುಟ್ಟಿದ ಕಣಕದನ್ನ ಪದಾರ್ಥ (B. 4, 82). See Sp. s. ಮುಕ್ಕಿ. — ಕಣಕ ಕುಟ್ಟುವ ಕಲ್ಲು. A smooth stone on which dough is put and pounded (C.).

ಕಣಕಪ್ಪಡಿ kana-kappadi. = ಕಣಕಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣಕಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣಕಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣಕಪ್ಪಡಿ, ಕಣ್ಣಕಪ್ಪಡಿ. A flittermouse or bat (C.; Tē. ಗಪ್ಪಿಡಾಯ್, -ಯ, ಗಪ್ಪಿಲ; M. ಕಡವಾಡಿಲ್).

ಕಣಗಲ kanagala. = ಕಣಗಲ್, etc. (ಹಯಮಾರ Ūb.). ಬಿಳಿ ಕಣಗಲದ ಗಡ (ಕರವೇರ Ūb.). ಕೆಮ್ಮು ಕಣಗಲ (ಕಬರಿ Ūb., sic!). 2, a shrub yielding Tapioca, the bitter Cassava plant, Jatropha manihot L. (St. & Pl.).

ಕಣಗಿಲ್ kanagil. (Thh. of ಕರವೇರ?). = ಕಣಗಲ Nr. 1, ಕಣಗಲ, ಕಣಗಲು, ಕಣಗಲಿ q. v., ಕಣಗಲಿ, ಕಣಿಗಲ್, ಕಣಿಗನು, ಕಣಿಗಲ್, ಕಣಿಗಲ, ಕಣಿಗಲಿ, ಕಣಿಗಲಿ, ಕಣಿಗಲಿ, ಗಣಿಗಲು, ಗಣಿಗಲು, ಗಣ್ಣೀರ್. (My.). ಕುಮಗಣಿಲ್ (Śmd. 216, o. r. ಗಣಗಲಿ).

ಕಣಗಿಲ kanagila. = ಕಣಗಲ್, etc. (ತತಪ್ಪುಸ G.).

ಕಣಗಿಲು kanagilu. = ಕಣಗಲ್, etc. (St. & Pl.). See ಮಗ-.

ಕಣಗಿಲೆ kanagilē. = ಕಣಗಲ್, etc. Fragrant olean-der, Nerium odorum, the root of which is

poisonous and the leaves of which are compared to spears (ಪ್ರತಿಪಾಸ, ತತಪ್ಪುಸ, ಹಣ್ಣಾತ, ಹಯಮಾರಕ, ಕರವೇರ Nr.; ಕರವೇರ, ಅತ್ತಮಾರ Mr. 113, o. r. ಕಣಗಲಿ; My.; T. M. ಕಣವೇರ; Tē. ಗಣ್ಣಿರು, ಗಣ್ಣೀರು, ಗಣ್ಣೀರು, ಗಣ್ಣಿನೆ; Mhr. ಕಣೇರ). See ಹೆಂಗಣಗಲಿ, ತೊಡಗಣಗಲಿ.

ಕಣಗು kanagu. See ಕೆಮ್ಮುಕಣಗು.

ಕಣಜ kanaja. = ಕಡಜ. (My.).

ಕಣಜ kanaja. (= ಕಲಂಜ, ಗಳಿಗೆ, ಗಳಿಗೆ 1). A corn-bin, i. e. a cylindrical structure formed of hamboo-mats for storing grain, placed either in the house or outside (C.; in My. it is, at present, generally constructed of planks or bricks; ಕುಸೂಲ Nr.; ಕಟ, ಕಲಂಜ Nr.; ಧಾನ್ಯಂಗಲ್ ಇಹ ಠಾವು Mr. 195; Mhr. ಕಣಗಾ; Tē. ಕಣಜ, ಕಣಂಜ, ಕಣದ, ಕಣಿಜ, ಕಳಂಜ; T. ಕಳಂಜಯ); an enclosure for grain, a granary (Rām. 5, 8, 48). ಕಣಜದೊಳು ಎಮ್ಮ ಭತ್ತವನ್ ಉಣ್ಣಡೆ (Bp. 24, 84). ವಡಿಗಲಂ ಕಣಜದೊಳು ಅಳಿಯ ಬೇಳು (53, 12). ಹಿರಿಯ ಕಣಜದ ದವಸಂ (53, 18). ಹಿರಿಯ ಕಣಜವನ್ ಒಡೆದು ಕೊಳುತಂ (24, 26). ಕಣಜಂಗಲಂ ಗಮ್ಮನೆ ಹಿರಿದು, ನೆಲಗಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿಸಿ, ಕನಕನವನವ ರತ್ನ ಮಯತಿನವನಮಂ ರಚಿಸಿ (53, 29). ಸುಕರಧಾನ್ಯದ ಕಣಜಗಲ್ (C. Bp. 5, 50). — ಕಣಜದ ಹುಡಿ. -ಹುಡಿ. A wasp (My.; ಗಣ್ಣೀರಿ, ವರದಿ Śi. 176; ವೃತ್ತಿ ಕ 405, sic!).

ಕಣಜು kanaju. = ಕಣಂಜು. (Śmd. 48). A weight used in weighing coral (My.; Tē. ಕಣಜು, ಕಳಂಜು, a weight of one pagoda and a half, used in weighing coral; T. ಕಲಂಜು, a weight of 2½ pagodas: the 16th part of an ounce; M. ಕಲಂಜು, a drachm, weight of 2 silver fanams, etc.; cf. ಕಲಂಜು). 2, = ಹಿಂಗಾಕ್ಷ (Mr. 157).

ಕಣಂಜು kanāju. = ಕಣಂಜು. (Śmd. 48).

ಕಣಪ kanapa. = ಕಣಯ, ಕಳಿಯ. A kind of spear or lance. ಕಣಬು kanaba. A horse with white feet. ಅಡಿ ಬೆಳ್ಳಾಗೆ ಕಣಬನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 276).

ಕಣಬೆ kanabē. N. of a species of creeper (ಕೌದ್ರಿ Mr. 147; cf. ಕಳವೆ 1p.).

ಕಣಮೆ kanamē. = ಕಣವೆ, ಕಣಮೆ, ಕಣವೆ, (ಕಣ್ಣಿ 1). A narrow pass between two mountains, a hill pass, a gap (My.; Tē. ಗಣ್ಣಿ, ಕಣಮೆ, ಕಣವೆ, ಕಣ್ಣಿ, ಕಲವೆ, ಗಣಮೆ; M. ಕಡಮ್ಪಿ, ಕಡಾಯಿ, ಕಡಿನಾಯಿ, ಕಡಿನಾಯಿ; T. ಕಣನಾಯಿ).

ಕಣಯ kanaya. = (ಕಣ 2), ಕಣ 2. The knot which fastens a garment round the loins (ನೀಂ, ಉಡ್ಡಯ Hlā.).

ಕಣಯ kanaya. = ಕಣವ, etc. (Abh. P. 13, after 76).

ಕಣಲಿಗೆ kanaligē. = ಕಣಗಲಿ, etc. (ಪಡ್ಡು ಕ Ūt. 11, 38; ಪಡ್ಡು ಕ Kk. 22, o. rs. ಕಣಗಲಿ, ಕಣಿಗಲಿ).

ಕಣವೆ kanavē. = ಕಣಮೆ, etc. (My.).

ಕಣಸು kanasu. (= ಕಣಸು). Seeing, looking, sight. See ಅಲಗಣಸು s. ಅಲ 3, and cf. ಕಣಿಸು.

ಕಣಾ kanā. (Doest thou not see? is it not?) lo! indeed! ಛಾಛಾಛಾ ಒರುತಿವರರು, ಕಣಾ, ಕೇಳೆ, ಅಹ ಕುಮಾರಕುಮಾರ! (Rām. 26, 17). See 26, 13, 15; Bh. 1, 8, 13. 27, 28; 2, 13, 35; J. 6, 48; 23, 41.

ಕಣಾದ kana-ada. Eating atoms or granules. 2, a goldsmith (= ಕಲಾದ). 3, N. of a fishi, the author of the valiseshika philosophy, a branch of the nyāya. (My.; G.).

ಕಣಿ kani. 1. A tabor or tom-tom (ಹರಿ) which when struck, exactly emits the sound of *kana* 3 (S. Mhr.).

ಕಣಿ kani. 2. (= ಕಣಿಯು, etc.). A knot, a tie (My.; M. ಕಣಿ, a snare, gin). ಕಣಿಯು ಕುಸಿಲ (of bags that are tied) ಬಣ್ಣಿಯು ಬಿಚ್ಚಿಸಿ (Bp. 56, 5).

ಕಣಿ kani. 3. Sight, spectacle (M.); ominous sight: what is seen at the birth of a child (signs in heaven, etc.), or first sight on peculiar days, or significative presents (M.); divination, sooth (ಚಣ್ಣಿ Sm. 98, o. r. ಚಣ್ಣಿ; T. ಕಣಿ; T. ಕಣು, to see). — ಕಣಿ ಕೇಳು. To ask for a divination (My.). ಕಣ್ಣಿನ ತಾಯಿಯ ಸಂಗಡ ಕಣಿ ಕೇಳಿದ ಹಾಗಿ (Prv.). — ಕಣಿ ಹೇಳು. To explain a kani, to divine (My.; M. ಕಣಿ ಹೇಳು, T. ಕಣಿ ಬಿಟ್ಟು). ಕಣಿ ಮುನ್ನಾದ ತಕುನಗಣ್ಣು ಹೇಳುವವರು (ಎತ್ತರಕ್ಕೆ, ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ, ದೃವಕ್ಕೆ Si. 188). 2, to deliver a long tedious speech (My.).

ಕಣಿ kani. 4. = ಕಣಿ 3. (S. Mhr.).

ಕಣಿ kani. 5. A stone (ಅರಿ Sm. 96; cf. ಕಣಿ 4). ಕಣಿಯು ವರುಸದ? (Bp. 1, 39). ಎನ್ನ ವರುಸದ ಕಣಿಯೇ! (36, 2). ಲವವದ ಕಣಿ (My.; see Tbh. ಕಡು).

ಕಣಿ kani. 6. A place (ತಾವ Sm. 96; T. ಕಣಿ).

ಕಣಿ kani. 1. An atom, a minute particle; a triffo. ಎಸಳಿ ಮೂರನ ಕೂಕಲಾತ್ಮಗನಂ ಕಣಿಯು ಬಗೆಯದೆ, ಮುಂಕೊಣ್ಣು, ತಂ ಕಿಸದೆ ಎದಿ (R. 6, after 11).

ಕಣಿ kani. 2. = ಗಣಿ, ಗಣಿ. Tbh. of ಖನಿ (Sm. 364). That is dug: a ditch, a basin (see ಹರಿಕಣಿ); a mine (ಅಕರ, ಖನಿ, ಗಣಿ HIA, Mr. 100; ಅಕರ, ಖನಿ Nn. 91; ಗಣಿ 104; C.). ಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹೂಣಾಂದಿರವಮ್ ಅಗಿದು (ಅಕ್ಕತ Nr.). ಸೇವೆ ಅದೆಯದ ದಣಿಯು ಕಣ್ಣಿನ ಕಣಿಯು (Dp. 54). See e. g. Bp. 22, 62; J. 6, 25; B. 5, 98.

ಕಣಿಕೆ kanika. = ಕಣಿಕೆ, etc. ಕಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಕಣಿಕಾ ನಾ ದಿದ (Prv.).

ಕಣಿಕೆ kanikē. = ಕಣಿಕೆ. The stalk of the great millet when deprived of its ear, either green or dry (S. Mhr.; T. a stick; cf. ಕಣಿಕೆ 2). ಕಣಿಕೆಯು ಬಣಿವೆ (ಬಣಿವೆ G.). ಕಣಿಕೆಯು ಬಟ್ಟಲು (ಮೆದ G.). ಎರಡು ಸಿವಮ ಕಣಿಕೆ ತನ್ನ ಚಿಲ್ಲು (B. 2, 19). ಎಮ್ಮೆಗಳು ಹುಲ್ಲನ್ನ ಕಣಿಕೆಯ ನ್ನು ತಿನ್ನು ಬದುಕುವವು (5, 22).

ಕಣಿಕೆ kanikē. A small particle; an atom; a spark; a drop. 2, the plant *Premna spinosa* or *longifolia* Roxb. See ಸಣ್ಣ ಕಡುಕು 3. ಕಡುಕು 3.

ಕಣಿಗಲ್ kanigal. -ಲು. = ಕಣಿಗಲ್, etc. (My.). ಪ್ರತಿಪಾ ಸ, ತತಪ್ಪಾಸ, ಚಣ್ಣಾತ, ಹಯಮಾರಕ, ಕರವೀರ ಎನ್ನರೆ ಗಣ್ಣೀದಿಕೆ, ಕಣಿಗಲ ಗಡ; ಕೆಲವರು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ತಟ್ಟುಗಳು ಬಿಳಿ ಕಣಿಗಲಿಗೂ 3 ತಟ್ಟುಗಳು ಕೆಮ್ಮು ಕಣಿಗಲಿಗೂ ವೆಸರೆನ್ನು, ಹೇಳುವರು (Si. 140).

ಕಣಿಗಾರ್ತಿ kani-gārti. A female fortune-teller (My., also ಕಣಿಗಾರ್ತಿ).

ಕಣಿಗಿನು kaniginu. = ಕಣಿಗಲ್, etc. (St. & Pl.).

ಕಣಿಗಿಲ್ kanigil. -ಲು. = ಕಣಿಗಲ್, etc. See ಕಣಿಗಲಿಲ್, ಕಣಿಗಲಿಲ್, ದೇವಕಣಿಗಲು, ನೀರುಕಣಿಗಲ್, ನೆಲಕಣಿಗಲ್, ವೆಗಣಿಗಲ್, ಮರಕಣಿಗಲು.

ಕಣಿಗಿಲ್ kanigila. = ಕಣಿಗಲ್, etc. ಕಣಿಗಲದ ಗಡ (ಗಣಿಗಲು G.).

ಕಣಿಗಿಲಿ kanigili. = ಕಣಿಗಲ್, etc. (ಪಡ್ಡಳಿ Sm. 27, o. rs. ಕಣಿಗಲ್, ಕಣಿಗಲ್).

ಕಣಿಗಿಲೆ kanigilē. = ಕಣಿಗಲ್, ಕಣಿಗಲ್ q. v., etc. (ಕರವೀರ, ಚಣ್ಣಾತ, ಪಡ್ಡಳಿ G.).

ಕಣಿತಲೆ kapitalē. The temple of the head (Si. 213, only in Si.; T. ಕಣಿತ).

ಕಣಿತಲೆ kapiti. A female fortune-teller (ಎತ್ತರಕ್ಕೆ, ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ, ದೃವಕ್ಕೆ Nr.; My.).

ಕಣಿಮೆ kanimē. = ಕಣಿಮೆ, etc. (My.).

ಕಣಿವೆ kanivē. = ಕಣಿವೆ, etc. (C.).

ಕಣಿಸ ಕaniśa. An ear of corn (ಬೆವದ ತೆನೆ Mr. 372).

ಕಣಿಸ kanisa. Proper weight or value (T.; T. ಕಣಿಸ; R.; cf. ಕಣಿಸು).

ಕಣಿಸು kanisu. = ಕಣಿಸು, ಕಣಿಸು 3. (To appear); to see, to consider (cf. ಕಣಿಸು, ಕಣಿ 3, ಕಾಣ್ 1). See ಅಲಗಣಿಸು 3. ಅಲ 3, ಕಡೆಗಣಿಸು 3. ಕಡೆ 1; ಕುಸುಗಣಿಸು.

ಕಣಿಯುಂ ಕaniyams. ಕಣಿಯುಂ. Very small; young, younger.

ಕಣು kanu. = ಕಣಿ 1, etc. The eye, etc. — ಕಣುಗಾಣ್.

-ಕಾಣ್. = ಕಣುಗಾಣ್, etc. To see or perceive with the eyes. ಮಿಣ್ಣಿಯ ಗಣ್ಣು ತಾ ದಣ್ಣಿಗೆ ಹೋದರೆ, (ಯಾರೂ) ಹಿಣ್ಣಿಯ ಹೆಡೆಗೆ ಕೋಣಿನ ತನ್ನ, ಕಣುಗಣ್ಣು, ಹೋದದನೆ (Sp.). — ಕಣುಗುಡು.

-ಕುಡು. = ಕಣುಗುಡು. A mark for the eye: knowledge acquired by the eye (Rām. 5, 8, 48). — ಕಣುದಣಿ. -ತಣಿ. = ಕಣ್ಣಿನಿ. The eye to be perfectly satisfied (Bp. 29, 17). — ಕಣುಮಿಂ. A flash of the eye (Bp. 40, 4). — ಕಣುತೂರಿ. An acute pain in the eye (Bp. 18, 66).

ಕಣುಕೆ kanuka. = ಕಣಿಕೆ, etc. (My.).

ಕಣುಕಪ್ಪಟೆ kanu-kappaṭē. = ಕಣಿಕಪ್ಪಟೆ, etc. (My.).

ಕಣುಕು kanuku. = ಕಣಿಕೆ. ಕಣುಕು ಹುಲ್ಲು ಇಕ್ಕಲು (Bp. 60, 27).

ಕಣಿ kanē. 1. = ಕಣಿ 1 q. v., etc. A stick; an arrow (ಕೋಲ್, ಸರಳ, ಅಮ್ಮು C. II, 47; ಕೋಲ್, ಸರಳ, ಪುಣ್ಣು Kk. 40; ಸಾಯಕ 39; ಕೋಲ್, ಪುಣ್ಣು, ಸರಳ Sm. 43; cf. ಗಣಿ, Sk. ತಣಿ; Tu. ಕಣಿ, a slender bamboo branch; the quill of a porcupine). ಕಣಿಯು ಹೊದೆ (ಕೋಲ್, etc. Kk. 40). ಮದನನ ನಿದಿಯಲಗಣಿಗಣನೆ ಪೋಣ್ಣು ಅಕೆಯ ಕಣ್ಣಿ (Sm. 81). ಮಹರಥರ ಜವನಾಳನೆ ಅವ ಕಣಿ (Abh. P. 13, 71). ಕಣಿಯ ಸನ್ಧಾನಂ (ತುಡುವದು Sm. 92). See ಅಲಗಣಿ, ಕಣುಗಣಿ, ಕಣ್ಣಿ, ಕೂಗಣಿ, ಗಡಗಣಿ, ವೆಗಣಿ, ಬಲ್ಲಣಿ; J. 7, 61; 12, 20, 27. — ಕಣಿಗಡೆ. -ಕಡಿ. To rain arrows (J. 8, 29; 9, 16). — ಕಣಿಡೊಡು. -ತೊಡು. To put the arrow on the bow (S. 4, 19). — ಕಣಿಯೇಡು. -ನಿಡು. A wound made with an arrow (Abh. P. 13, 80). — ಕಣಿಪೋಗು. -ಪೋಗು. To become like a stick (Abh. P. 13, after 54).

ಕಣಿ kanē. 2. = ಕಣಿಯು, etc. ಸ್ತ್ರೀಯ ಉದಿಯ ಸೀರೆಯ ಕಣಿ (ಸ್ತ್ರೀಕಟ್ಟೆವಪ್ಪಣ್ಣ, ನೀವ, ನಿಡ್ Nr.).

ಕಣಿ kanē. 3. = ಕಣಿ 4. The heavy wooden roller which stands upright in the stone- or wood-mortar of an oil-mill and is turned round

by oxen (ಧ್ರುವ, ಯಷ್ಟ Mr. 218; My.; M.); a pair of such rollers used for a sugar-mill (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ No. 5. *Long pepper*. 2, *cumin seed*.

ಕಣಿಗಿಲೆ ಕಾಣಿಗಿಲೆ. = ಕಣಿಗಿಲೆ, etc. ಚಂಗಣಿಗಿಲೆ (Smd. 216, o. r. ಚಂಗಣಿಗಿಲೆ).

ಕಣಿಯ ಕಾಣಿಯ. A story, a tale (Rām. 6, 53, 54; Mhr., Kōṅkapi ಕಾಣಿ; H. ಕಾಣಿ).

ಕಣಿರಿ ಕಾಣಿರಿ. A prickly shrub, *Zizyphus Oenoplia* Mill. (St. & Pl.; Kōṅkapi ಕಣಿರಿ).

ಕಣಿಪುಟಿ ಕಾಣಿ-ಕಾಪಾಡಿ. = ಕಣಿಪುಡಿ, etc. (My.).

ಕಣಿಪುಡಿ ಕಾಣಿ-ಕಾಪಾಡಿ. = ಕಣಿಪುಡಿ, etc. (B. 3, 27; My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ. See ಕಡೆಗಣಿ, ಕೆಸುಗಣಿ.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. 1. Thh. of ಕಣಿ (Smd. 338, o. r. ಕಣಿ = ಕಾಣಿ). An iron style used for writing on palm-leaves (C.). 2, the neck of a vessel (C.). ದಣಿಗೊಂಬು ಬಣ್ಣಿನ್ ಬಡಕುಡರನು ಯ ಕಣಿ (Dp. 54). 3, another form of ಕಣಿ. See Prv. s. ದಣಿ.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. 2. = ಕಣಿ 2. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ No. 3, ಕಣಿಯ. A thorn; the point of a needle or pin (ಮುಕ್. Nn. 39; ಮುಕ್. 81). 2, the erection of the hair of the body in thrilling emotions (ಪುಲಕ, ರೋಮಾಂಚನ 39). 3, a troublesome person, a foe (ಅರಾತಿ, ಹಗೆ 39). 4, any annoyance or source of vexation; an obstacle, an impediment; sin (ಕಿಲ್ವಿಪ, ಪಾಪ 39); war (ಅಡವ, ಕಾಳಿಗ 39); danger, peril (J. 9, 31; C.; see ಪ್ರಾಣ). 5, a hunter (ಬುಕ್ಕ, ಬೇಡ 39). ಬನ್ನ ಕಣಿ ಕವನಿವಾರಣಾಯುತು (B. 4, 63). See Prv. s. ಮಣಿ.

ಕಣಿ ಕಡೆದಣಿ ಕಾಣಿ-ಕಡೆದಣಿ. The cutting of thorns. See ಕೊಡು.

ಕಣಿ ಕಡೆದಣಿ ಕಾಣಿ-ಕಡೆದಣಿ. = ಕಣಿಯದಾರ. (Smd. 384). An impeding door, etc.

ಕಣಿ ಕಡೆದಣಿ ಕಾಣಿ-ಕಡೆದಣಿ. The jack tree, *Artocarpus integrifolia* Lln.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ ಕಾಣಿ-ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ ಕಾಣಿ No. 1. (My.; St. & Pl.; Sk.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ ಕಾಣಿ-ಕಾಣಿ. A sort of prickly nightshade, *Solanum jacquini* Willd. 2, ಅಣಿ ಕಾಣಿ (G.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. What is prickly: an awn (ಅಣಿ Mr. 110). 2, N. of a plant (ತಣಿ Mr. 121). 3, N. of another plant (ಕುಟಿ Mr. 147). 4, a troublesome, vexatious woman (J. 5, 61).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ, ಕಣಿ, ಕಣಿ. A double bag carried across a beast (C.; Mhr. ಕಣಿ; Tē. ಕಣಿ, ಕಣಿ; T. ಕಣಿ). See B. 4, 184; 5, 125.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. To recoil, to shrink (Kāvy. III, 3, 104); to rear; to prance (Riv. 18, 91; Tō. ಕಣಿ, ಕಣಿ = ನಾಟಕೇವ).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ, etc. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ. See ಕಣಿ.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. 1. A species of Solanum. 2, the Acaocia catechu and other thorny plants. 3, any thorny shrub,

a thorny shrubbery (C.; see ಕಡೆಗಣಿ). 4, thorny; vexatious, annoying.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. 2. Thh. of ಕಣಿ. A gold wire with a golden plate attached, holding an ornament for the neck and breast of men (and women, C.).

ಕಣಿ ಕಡೆದಣಿ ಕಾಣಿ-ಕಡೆದಣಿ. The jack tree, *Artocarpus integrifolia*.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ 3. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. Thh. of ಕಣಿ (Smd. 338, 357, where o. r. ಕಣಿ).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ. See ಕಣಿ.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. See ಕಣಿ.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ ಕಾಣಿ-ಕಾಣಿ. Thh. of ಕಣಿ ಕಡೆದಣಿ (Smd. 384).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. (Smd. 273 Mdh.). To straiten; to distress (Bh. 3, 18, 35; cf. ಕಣಿ 2).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. 1. An offset in the wall of a well; an offset (or set-off) at the foot of a wall;—the foot of any vase-shaped vessel;—the rim of a vessel;—a flight of stairs leading down to the water of a well (My.; cf. ಕಣಿ 3, ಕಡೆ 1).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. 2. = (ಕಣಿ No. 1), ಕಣಿ, ಕಾಣಿ, etc. (My.; cf. Sk. ಕಣಿ).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ ಕಾಣಿ. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ, etc. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. = ಕಣಿ No. 1 & 2. The throat, the forepart of the neck (ಕಣಿ Nn. 49; ಕಣಿ, ಕಣಿ 51). 2, the neck (of a vessel). 3, an iron style for writing on palm leaves (ಕಣಿ Mr. 359; the true form is ಕಣಿ). 4, sound, especially guttural sound (ನಾಡ, ಕಣಿ 51). 5, the body (ಸಂಪದನ, ಕಣಿ 51). 6, proximity (ಸಮಾನ 51). 7, a shore or bank (ತಣಿ, ಕಣಿ 51). See Prv. s. ಕುರು.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. Being at or in the throat; come to the throat, as the breath or soul of a dying person. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. ಕಣಿ-ಕಾಣಿ. Śiva (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. Learning by rote or by heart (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. A collar or short necklace.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. (Smd. 386; Kk. 96). A necklace.

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. Fastened round the throat; embracing. (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. Aridness of the fauces; fruitless exostulation, vain talk. (My., also as ಕಣಿ ಕಾಣಿ).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. The cord worn by wives round their throat (My.; Tē.); the sacrificial thread (My.).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. 2. A collar, a necklace (Sk.) ಮುತ್ತು ಕಣಿ (My.; Sl. 218). ಹೊಕ್ಕು ಕಣಿ ಕಾಣಿ ಮುತ್ತು ಕಣಿ (ಉರಗು ಕಣಿ, ಕಣಿ ಕಾಣಿ G.). 2, a female who has a throat—(J. 6, 22).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. ಕಣಿ ಕಾಣಿ. A single string of pearls (ನಿರಾವರಿ, ಒಂದು ಸರಮ್ ಅಗರ್ಧ ಹಾರಂ Mr. 338).

ಕಣಿ ಕಾಣಿ. Mourned about; longed for. See ಕಣಿ.

ಕಣ್ಣಿನ *kanthi-rava*. Roaring from the throat: a lion.
2, an elephant in rut. 3, a pigeon. — ಕಣ್ಣಿರವರಾಯ. N.
of a Mysore king. — ಕಣ್ಣಿರವರಾಯನ ವರಹ. A pagoda
worth ten gold fanams (My.). — ಕಣ್ಣಿರವರಾಯನ ಹಣ.
A gold fanam (4 $\frac{1}{2}$ Anas, My.). — ಕಣ್ಣಿರವರಾಯನ ಹೊನ್ನು.
A gold coin that is the half of a *kanthiravarāya's*
varsha (My.).

ಕಣ್ಣಿರಾಯ *kanthi-rāya*. = ಕಣ್ಣಿರವರಾಯ. — ಕಣ್ಣಿರಾಯವರ
ಹ. = ಕಣ್ಣಿರವರಾಯನ ವರಹ. (My.; Tē., Tu.). — ಕಣ್ಣಿರಾಯ
ಹಣ. = ಕಣ್ಣಿರವರಾಯನ ಹಣ. (My.).

ಕಣ್ಣಿನರ *kanthi-nara*. = ಕಣ್ಣಿ. (My.; Si. 218).

ಕಣ್ಣಿನಾಥ *kantha-nāthya* (sic!). The vowels *u*, *ū* and *ī*
(Smd. 66 Cm.; My.).

ಕಣ್ಣಿ *kandē-a15*. 1. = ಕಣ್ಣಿ, ಕಣ್ಣಿ. Didst thou, or
doest thou, (not) see? is it not so? (Bp. 38,
6. 7).

ಕಣ್ಣಿ *kanda*. 2. Flesh, meat (My.; Tē. ಕಣ್ಣಿ; cf.
ಕಣ್ಣು 6). ಕಣ್ಣಿನ ತಾಳಸ (ಹರೂಬ Mr. 217). ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ (Abh.
P. 14, 7). ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯಂ ತಗೆ ತಗೆದು ಇಟ್ಟು (Rāv. 5, 117).
ಹಾದಿಮೊಳ ಊದಿದನ್ ಒಪ್ಪಂ, ಬೂದಿ ಕರಂ ಪಾಪ, ಕಣ್ಣಿಮುಂ;
ಕಣ್ಣಿಮಾ ಇದನ್ನು, ಅದಂಸಿ, ಕುಕ್ಕಿ ಕೊಕ್ಕುಂ, ಮೇದುಮು ಅದಂ ಕಾಗೆ
(9, 26). See ಮಾನ. — ಕಣ್ಣಿನದು. -ಇದು. To gather flesh,
to grow stout (My.; Tē. ಕಣ್ಣಿ ಪೆಟ್ಟು).

ಕಣ್ಣಿ *kandā*. 1. = ಕಣ್ಣು. Thh. of ಖಣ್ಣಿ (Smd. 338). See ಕರ್ಕ
ಣ್ಣಿ, ಕರ್ಕಣ್ಣಿ, ಚಾಕಣ್ಣಿ, ಸಿರಿಕಣ್ಣಿ. — ಕಣ್ಣಿ ತುಣ್ಣು. dnpl. Piece-
meal (My.). 2, cutting and breaking off, discarding
further talk. ಕಣ್ಣಿ ತುಣ್ಣು ಮಾತಾಡು, to speak so that
further talk or argument becomes futile (an expression
especially used in favor of truth, S. Mhr.). — ಕಣ್ಣಿವರೆ.
-ಬರೆ. A net composed of different pieces (Bh. 3, 13, 23;
Rāv. 5, after 114). — ಕಣ್ಣಿ ಸಕ್ಕರೆ. Sugarcandy (My.).

ಕಣ್ಣಿ *kandā*. 2. = ಕಣ್ಣು. See ಕಣ್ಣಿನಳಿ.

ಕಣ್ಣಿಗ *kandaga*. = ಕಣ್ಣಿಗ, ಕಣ್ಣಿಗ q. v. (C.; B. 3, 46,
117; 5, 312).

ಕಣ್ಣಿನೆ *kandane*. (fr. ಕಡು 1). = ಕಣ್ಣಿನೆ. Final settle-
ment; treaty; capitulation (My.). — ಕಣ್ಣಿನೆಪತ್ರ.
A paper of settlement (My.). — ಕಣ್ಣಿನೆಹಣ. A fixed ann
(My.).

ಕಣ್ಣಿನೆ *kandane*. = ಕಣ್ಣಿನೆ. (My.).

ಕಣ್ಣಿನಳಿ *kandā-paṭa*. Thh. of ಕಣ್ಣಿನಳಿ (Smd. 856, o. r. ಕಣ್ಣಿ
ನಳಿ).

ಕಣ್ಣಿನರ *kandā-paṭa*. Thh. of ಕಣ್ಣಿನಳಿ (Smd. 380, o. r.
ಕಣ್ಣಿನಳಿ).

ಕಣ್ಣಿನೆ *kandare*. A principal vessel or artery of the body;
a sinew (ಕೊರಕ ಹೆನ್ನರ HIA.; ಹೆನ್ನರ Mr. 898).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandali*. A kind of bill-hook or cleaver
(S. Mhr.).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandā*. = ಕಣ್ಣಿ 1. ಕಣ್ಣಿನ ತುಣ್ಣು. = ಕಣ್ಣಿ ತುಣ್ಣು. (My.).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandī*. 1. = ಕಣ್ಣಿನಿ, ಕಣ್ಣಿನಿ (ಕಣ್ಣಿನಿ, etc.). A chink;
a hole; an opening (My.; M., Tn.; Tē. ಗಣ್ಣಿನಿ). ಮೂ
ಕಣ್ಣಿನಿ, ಕಣ್ಣಿನಿ ಕಣ್ಣಿನಿ (Abhā. 2, 71). ಹಣ್ಣಿನಿ ಕಣ್ಣಿನಿ (ಹಣ್ಣಿನಿ, ಹ
ಣ್ಣಿನಿ Si. 276). See Bp. 26, 31; 40, 69; ಅಮ್ಬುಗಣ್ಣಿನಿ,
ಗಣ್ಣಿನಿ, ಸುಮುಗಣ್ಣಿನಿ, ಬಿಳಿಗಣ್ಣಿನಿ, etc.; Prv. s. ಬಣ್ಣಿ 5. — ಕ

ಣ್ಣಿನಿವರ್. -ವರ್. A tooth that stands somewhat apart (from
the other ones, Bp. 51, 54). — ಕಣ್ಣಿನಿಹಲ್ಲು. = ಕಣ್ಣಿನಿವರ್. (My.).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandī*. 2. The capital of Ceylon, Candy
(T.; B. 4, 206).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandī*. A measure of (capacity and) weight (Si. 327;
My. = 20 maunds or 28 lbs.; S. Mhr.; Mhr. ಖಣ್ಣಿನಿ: In
Bombay of 20 Bombay maunds, or, for particular an-
stances, 8 maunds; at Poona of 20 Poona maunds; T.
ಕಣ್ಣಿನಿ, ಕಣ್ಣಿನಿ, a certain weight, at Madras equal to 500
lbs.; M. ಕಣ್ಣಿನಿ, a weight of 500 lbs.; Tē. ಖಣ್ಣಿನಿ, the Indian
ton, which for tobacco is 480 pounds, for metals and
hardware 500, for sugar, dates and soft goods 560; Mg.,
M. also: a certain timber-measure. See Prvs. s. ಮಣ್ಣಿ.

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandikē*. (fr. ಕಂಡಿ 4). A piece (ತುಣ್ಣು Kk. 74).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandikē*. 2. A stalk or stem (ನಾಳ, ಕಣ್ಣಿನಿ
HIA.; cf. ಕಣ್ಣಿನಿ).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandikē*. 3. = ಕಣ್ಣಿನಿ, ಕಣ್ಣಿನಿ 2. A ball of thread,
a roll of thread on a small stick or straw,
which is put into the weaver's shuttle (C.;
Tē. ಕಣ್ಣಿನಿ; T. ಕಣ್ಣಿನಿ). ನಾಳು ಕಣ್ಣಿನಿಯನ್ ಇಂಸಿ ನೇಯುವ ಕೊ
ದಿ (ವೇಮು, ವಾಯವಣ್ಣಿ Si. 348, sic!). — ಕಣ್ಣಿನಿಮುಳ್ಳು. The
long thorns of certain sticks on which weavers place
wet *kandikē*s to dry (C.).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandiga*. = ಕಣ್ಣಿನಿ, etc. (My.).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandita*. (often written and pronounced ಖಣ್ಣಿನಿ).
(fr. ಕಂಡಿ or ಕಡು 1). Firmness, positiveness,
peremptoriness, strictness, certainty (C.; Tē. ಖ
ಣ್ಣಿನಿ; T. ಕಣ್ಣಿನಿ; ನಿಶ್ಚಯ G.). ಕಣ್ಣಿನಿ ತಡ ಮನ್ನಪೂರಕವಯನ್
ಅವಿದು ಎಂಜಿಪಡೆ ವಾಯವಂ? (J. 18, 46). — ಕಣ್ಣಿನಿ ತಮಾಕು.
A decisive, last word (C.). — ಕಣ್ಣಿನಿ ತವಾಣಿ. A positive, true
speech or word. ಇದುವೇ ಕಣ್ಣಿನಿ ತವಾಣಿ ಅಡುಮ (Jns. 42, 12).
— ಕಣ್ಣಿನಿ ತವಾಣಿ. One who speaks truly or justly (My.).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandisu*. To settle, especially the price
of a thing (S. Mhr.; Tē. ಖಣ್ಣಿನಿ; T. ಕಣ್ಣಿನಿ). ಈ ಪಸ್ತಕವ
ನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿ, fix the price of this book! (S. Mhr.).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandū*. 1. P. p. of ಕಾಣ್ 1, ಕಾಣ್.

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandū*. 2. = ಕಣ್ಣಿನಿ 3. (My., occasionally; T.; see
ನಾಳು).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandū*. Scratching; itching; the itch (ಖರ್ಚು, ಮಯ್ಯ
ತಿಮರು Mr. 884).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kandūka*. = ಕಣ್ಣಿನಿ, ಕಣ್ಣಿನಿ. (Si. 231, only Si.).

ಕಣ್ಣಿನಿ *kanduga*. = ಕಣ್ಣಿನಿ, etc. A measure of
capacity: twenty *kōlagas* (ಪಾಂ Nr.; My.; Si. 329;
ಪಾಂ Mr. 206; see Mr. s. ಪಾಗ and ಏರ್ಪ), from 20 to 32
hēras (a *hēra* = 128 *sēru*, S. Mhr.); — a weight of
from 20 to 28 maunds (a maund = 48 *sēru*, S.
Mhr.). ಅಯ್ಯಣ್ಣುಗಂ (Smd. 224). ಕಣ್ಣಿನಿ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತುವ ಕೊಯಿ
(ಪಾಂಕ Nr.). ಒನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿ ಬೀಜವರೇ ನೆಲವು (ಪಾಂಕ Si.
302). ಇವತ್ತು ಕಣ್ಣಿನಿ (ವಾಡ 329). ಕಣ್ಣಿನಿ ಕಣ್ಣಿನಿ ತಡು
ಬುವದು. — ಕಣ್ಣಿನಿ ಉಣ್ಣಿನಿ ಮನೆಗೆ ಕಡನೆಯಾರು ಕೊಟ್ಟಾರು? —
ಕತ್ತಿಯ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿನಿ ಹಾಲಿದ್ದರೇನು? — ಕಣ್ಣಿನಿ ಹಾಲಿಗೆ
ಒಣ್ಣಿನಿ ಬೊಟ್ಟು ಹೆಪ್ಪು (Prvs.). See Bp. 9, 21; 23, 37; ಮೂಗ
ಣ್ಣಿನಿ.

ಕಣ್ಣುತಿ *kaṇḍūti. Scratching; itching; the itch.*

ಕಣ್ಣುತಿರ್ಕರ್ಷಣ *kaṇḍūti-karṣaṇa. Rubbing or scratching what itches or the itob. See ತುಡಿಸು.*

ಕಣ್ಣುಯನ *kaṇḍūyana. Scratching; itching; the itch.*

ಕಣ್ಣುಯಮಾನ *kaṇḍūyamāna. Scratching. (My.).*

ಕಣ್ಣುಯೆ *kaṇḍūyē. Scratching; itching; the itch.*

ಕಣ್ಣುರೆ *kaṇḍūrē. The plant Mucuna pruritus Hook.*

ಕಣ್ಣೆಯ *kaṇḍēya. 1. (fr. ಕಡಿ 4). A kind of sword (Rām. 3, 6, 41; 5, 3, 61; 6, 13, 6). ಕಣ್ಣೆಯವನ ಉಡೆ ಝಳುಸುತ್ತಂ ಮಣ್ಣೆಯಂ ಹೊಡದು (Bp. 27, 55). ಕಣ್ಣೆಯದ ವೊಳೆ (a point or horn like a sword) ನೆಡೆವ ಬಿದ್ದದ ಹಿಣ್ಣುಗರ ತೋರಿಸುವಂ (Bh. 3, 13, 18).*

ಕಣ್ಣೆಯ *kaṇḍēya. 2. (fr. ಕಡು 1). Greatness, large extent (cf. ಕಡಿ). ಎವೇಡುವನು ಪಾಣ್ಣುವಿನ ಕಣ್ಣೆಯಸಿರಿಯ ಸಡಗರವೆ? (Bh. 1, 4, 6). ತನಗೆ ಇರದೆ ಕಣ್ಣೆಯದ ಸಿಂ? (1, 8, 60).*

ಕಣ್ಣೋಲ *kaṇḍōla. A basket for holding grain, made of bamboo or oanes; any place in which provisions are kept, a store-room. 2, a oamel.*

ಕಣ್ಣೋಲವೀಣೆ *kaṇḍōla-vīṇē. A lute of the Cāṇḍātas, a vulgar lute.*

ಕಣ್ಣಕಪ್ಪಡಿ *kanna-kappadi. = ಕಣಕಪ್ಪಡಿ, etc. (C.). 2, the Indian goat-sucker, Caprimulgus indicus (Bd.).*

ಕಣ್ಣೆ *kanni. A rope, a cord; a neck-rope (ಸನ್ನನ, ದೊಮನ, ದಾಮನ HIA., Nr.; ಯೋತ್ರ, ಹಗ್ಗ Mr. 371; ದಾಮನ Si. 323; ಶಿವ. 3, 23; C.; T.; Tu.: fihre, cf. ಕಯುಡಿ). ಉರುಳ ಕೋರ ಕಣ್ಣೆ ಮೊದಲಾದ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬನ್ನನೋಪಕರಣಗಳ (ಎ ತಂಸ Nr.). See ಕಾಲು, ಕಾಲುಗಣ್ಣೆ, ಬಲ್ಲಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆವಲೆ. — ಬಲೆ. A net which is drawn together by means of two ropes (Bh. 1, 20, 52; 3, 19, 46).*

ಕಣ್ಣೆಲಿ *kannili. See s. ಕಣ 1.*

ಕಣ್ಣೆರ್ *kannir. See s. ಕಣಿ 1.*

ಕಣ್ಣು *kannu. = ಕಣಿ 1, etc. (ದೃಕ್, ದೃಷ್ಟಿ, ನೇತ್ರ, ಲೋಚನ, ಚಕ್ಷು, ನಯನ, ಅಮೃತ, ಈಕ್ಷಣ, ಅಕ್ಷಿ HIA.; Si. 214. 415; ಲೋಚನ Nn. 5; ನೇತ್ರ 8, 29; ಶುಕ್ಲ, ಅಕ್ಷಿ 32; ಅಕ್ಷ, ಅಮೃತ 37; ಎಲೋಚನ 51. 65; C.; Bp. 18, 68, 69). ಹೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು (ಚಕ್ಷು, ಮೇಷಕ HIA.). ಕೆಯ ಕಣ್ಣು ಮೊದಲಾದವಲ್ಲ ಅರ್ಥವ ಸೂಚಿಸುವ (ಸಂಕ್ಷಿ Nr.). ಕಣ್ಣಿನ ಮಧ್ಯೆ (ತಾರ, ದೃಗುಮಧ್ಯ Nn. 40). ಬಿರುಳು ಮಿಕ್ಕ ಕಣ್ಣವರು (ವಾಮಲೋಚನ); ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣಿನವನು (ವಲಿರ, ಕೇಕರ Nr.). ಕಣ್ಣೆಂಗೆ (Bp. 18, 67). ಕಣ್ಣಲಿ (18, 71). ಬಳ್ಳೆ ಕಣ್ಣುಗುಳ್ಳವರು (ವಾಮಲೋಚನ Si. 182). ಕಣ್ಣಿನ ಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಗಣ್ಣಿಕ್ಕುವದು (ಘುಕ್ಕುಟ 74). ಕಣ್ಣಿನ ಸಿಡ್ಡು (ದೂಷಿಕೆ 206). ಕಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡು (ಕನೀನಿಕೆ, ತಾರಕೆ 214). ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸುರಿಯುವ ನೀರು (ಅಶ್ರು, etc. 214). ಕಣ್ಣಿನ ಕೂದಲು (ಪಕ್ಷ್ಯನ್ 437). ಕಣ್ಣು ಟಿಪ್ಪೆ (ವರ್ತುನ್ 437). ರೋಗದಿನ್ನ ಕೊಡತು ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣುಗುಳ್ಳವನು (ಡುಲ್ಲ, ಕ್ಷಿನ್ನಾಕ್ಷ 202). ನವಲುಗಡೆಯ ಕಣ್ಣು (ಚಕ್ಷು ಕ 177). ಬಣ್ಣೆಯ ಕಣ್ಣು (ಅಫಪ್ಪಾನ್ 438; ಅಕ್ಷ 461). ಬಣ್ಣೆಯ ಕಣ್ಣಿನ ನಡುತೂಲು (ಸಿಣ್ಣಿಕೆ, ನಾಭಿ 276). ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣು, etc. (ರಥಾಂಗ 276). ಬಣ್ಣೆಯ ಚಕ್ರದಲಿ ಅಷ್ಟು ಸೇರುವ ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತಲೋಹದ ಬಳಿ (ನೇಮಿ 276). ಬಲೆಯ ಕಣ್ಣು; ಹೊರಸಿನ ಕಣ್ಣು (C.). ಸೂಚಿಸುವ ಕಣ್ಣು (B. 4, 158). ಹೇವವಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗಣುಗ ಬೆರದ ಕಣ್ಣು (Dp. 54). ಕಣ್ಣಿನನ್ನು ಪ್ರಕಾಶವಲ್ಲ, ಮಣ್ಣಿನನ್ನು ಅಧಾರವಲ್ಲ. — ಕಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದ ದೈವ ಮತೀ ಕೊಟ್ಟಿತು (Prvs.). ಕಣ್ಣಲಿ ನಾನು ಇನ್ನಿನ ತನಕ ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ (B.*

5, 131). ಅತಿವೇಗದಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕಣ್ಣು ತಡೆಯುವದು (5, 132). ಸುಮ್ಮನೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣು ನವ್ವು ದಾರದು (5, 179). — ಕಣ್ಣುಂಚಿಕೆ. — ಅಂಚಿಕೆ. Fright caused by looks. ಕಣ್ಣುಂಚಿಕೆ ತೋರಿಸು, to frighten by one's looks (C.). — ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಮು. ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಮು. = ಕಣ್ಣುಮ್ನು. (C.; B. 3, 81). ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಮು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡು, to sleep soundly (C.). — ಕಣ್ಣು ಮಡು. = ಕಣ್ಣುಡು, q. v. (C.; B. 4, 72). — ಕಣ್ಣುರಿ. — ಅರಿ. = ಅರಿ 7. (My.). — ಕಣ್ಣುಲ್ಲಿ ನೀರು ತರು. = ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೀರು ತರು. (My.). — ಕಣ್ಣುಳತೆ. — ಅಳತೆ. The distance which the eye can see (Rām. 30, 12). — ಕಣ್ಣುಣೆ. — ಅಣೆ. By my eyes! (a swearing formula, C.). — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣು. To appear to the eye (C.; B. 4, 65). — ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೀರು ತರು. = ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತರು. To bring tears into the eye, to begin to weep (S. Mhr.; B. 4, 201; 5, 156). — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬರ್. = ಕಣ್ಣೆವರ್. Also: to become significant or deserving to be considered, to become worthy of observation or adoration. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣ ಬಡವ್ವಾದು (ಲೋಚನಗೋಚರ, ವನ್ನನ Nn. 87). — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀರು. To oome into view (C.; B. 2, 6; 4, 37). — ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟಿನವ. — ಕಟ್ಟಿನ ಅವ. A juggler (C.). — ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. 1. or ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟುವದ್ಯು. = ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟು. Juggling; magic (C.). — ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. 2. To shut, or blind, or bewitch the eyes; to deceive or impose upon (My.). — ಕಣ್ಣು ಕಾಣ. — ಕಾಣು. = ಕಣ್ಣಾಣ. The eye to see. ಕಣ್ಣು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲವೆ? (B. 2, 21). ಕಣ್ಣು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (2, 38). ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣೇನು? ಮುಸಿಯೇನು? (Prv.). 2, to see with one's eyes (cf. ಮನಗಾಣ). ಅಜ್ಜಾನಿಗಳೆರಾ! ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿರೆ? (Bp. 58, 33). — ಕಣ್ಣು ಕಿಸು. To assume an angry look (C.). — ಕಣ್ಣು ಕಿಸುರು. = ಕಣ್ಣೆಸುರ್. An evil eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕು. The eye to be dazzled, as by the rays of the sun (C.). — ಕಣ್ಣು ಕುಟಿಕೆ. = ಕಣ್ಣುಟಿಕೆ. An imposthume on the eyelids (My.). — ಕಣ್ಣುಕುಣಿಕೆ. = ಕಣ್ಣುಣಿಕೆ. (C.). — ಕಣ್ಣುಕುದುರು. The socket of the eye (My. occasionally). — ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. Blinding or bewitching the eye (ನೇತ್ರಬನ್ನ Mr. 226). — ಕಣ್ಣುಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. An axle-box. ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣುಗಣ್ಣೆ, etc. (ಅವಸ್ತರ Si. 276). — ಕಣ್ಣುಗಾಣು. — ಕಾಣು. = ಕಣ್ಣು ಕಾಣು. (My.; ನೋಟು G.). ಕಣ್ಣುಗಣ್ಣೆ (ಅವರೋಕ್ಷ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ G.). ಕಣ್ಣುಗಣ್ಣೆ (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ G.). — ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು. = ಕಣ್ಣುಗುಡು. (S. Mhr.). ಅನೆಯ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು (ಇಮೇಕೆ, ಈಮೇಕೆ G.). See ಗುಡ್ಡು. — ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು. = ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು. An eye-hall; the pupil of the eye (ತಾರಕೆ, ಕನೀನಿಕೆ Si. 214; ತಾರೆ 449; Tē. ಕನು). ಅನೆಯ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು (ಈಮೇಕೆ, ಅಕ್ಷಿ ಕೂಟಕ 270). — ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ. = ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು. (My.). — ಗಣ್ಣುಗೊಮ್ಮೆ. The pupil of the eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಚಿಮುಟು. = ಕಣ್ಣು ಚಿಮುಟು. (My.). — ಕಣ್ಣು ಚಿಮುಟು. To press the eyelids together, as a sign (My.); — the pressing together of the eyelids, as a sign (C.). — ಕಣ್ಣುಚೂಟಿ. The line of sight (S. Mhr.). 2, an expedient or means indicated with the eye (My.). — ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಮು. = ಕಣ್ಣು ತುಮ್ಮು. (My.). — ಕಣ್ಣುನೂತಿ. Laohrymalis fistula (My.). — ಕಣ್ಣುನೋವು. Pain of the eye (C.). — ಕಣ್ಣು ವಟ್ಟು. An external application to alleviate inflammation in the eyes (My.). — ಕಣ್ಣು ಪರೆ. = ಕಣ್ಣರೆ. (C.). — ಕಣ್ಣು ಪಿಡ್ಡು. Rheum of the eye (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣು ಪಿಸರು. = ಕಣ್ಣು ಪಿತ್ತು. (My.). — ಕಣ್ಣು ಪಟ್ಟು. A blind put on the eyes of bullocks when working at the oil-mill (C.). — ಕಣ್ಣು ಬಡಿ. To shut the eyelids. ಕಣ್ಣು ಬಡಿಯುವದು ಹೊತ್ತು (ನಿಮಿಷ G.). — ಕಣ್ಣು ಬೀಣ. A certain seed used as an eye-medicine (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣು ಬೀಣ. = ಕಣ್ಣು ನೋವು. (C.). — ಕಣ್ಣು ಬೊಟ್ಟು. A pair of silver-eyes, put over the eyes of village-idols by worshippers (C.). — ಕಣ್ಣು ಮುಂಚು. Dimness of sight (C.). — ಕಣ್ಣು ಮಣಿ. A stone used to rub

inflamed eyes with (My.). — ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಯ್ಯಬಿ. — ಅಖಿ. = ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಯ್ಯಬಿ. (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಯ್ಯಬಿ. — ಅಖಿ. = ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಯ್ಯಬಿ. (C.). — ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಯ್ಯಬಿ. A kind of blind-man's buff (My.). — ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಯ್ಯಬಿ. So that (it) touches the eye (ಕಣ್ಣಾರಿ G.). — ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಯ್ಯಬಿ. The state of the eye being sealed up with purulent matter (C.). ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಯ್ಯಬಿ, the eye to be sealed up by such matter (C.). — ಕಣ್ಣು ರುಪ್ಪ. — ಉರುಪ್ಪ. Burning of the eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಸನ್ನೆ. A sign made with the eye (C.). — ಕಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕು. Rheum of the eye (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣು ಮುದುಕು. A slight view of (C.). — ಕಣ್ಣು ಸೋಗಿ. A line proceeding from the outer corner of the eye. — ಕಣ್ಣು ಸೋಗಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟು. The figure of a crescent tattooed at the outer corner of the eye of women (S. Mhr.). — ಕಣ್ಣು ಹುಟ್ಟು. The eyebrow (My.; Si. 66). — ಕಣ್ಣು ಹೊನ್ನೆ. A white spot on the eye-hall (My.). — ಕಣ್ಣು ಹೋಗು. The eye to lose the power of seeing (My.). ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹೋದವು (B. 5, 177). — ಕಣ್ಣೆತ್ತು. — ಎತ್ತು. To lift up the eyes (My.). ಅವನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ (B. 4, 74). ಅವರು ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಸಹ ನೋಡು ವಾರದು (4, 215). — ಕಣ್ಣೆವೆ. — ಎವೆ. See ಕಣ್ಣೆವೆ ೨. ಕಣ್ಣೆ 1. ಕಣ್ಣೆವೆ ಬದಿಯದವರು (ಅನಿಮಿಷರು G.). ಕಣ್ಣೆವೆ ಬದಿಯೋಣ (ಪ್ರಸ್ತ G.). — ಕಣ್ಣೆತ್ತು. The eyes to cause trouble or to pain, as on account of grits in them (C.).

ಕಣ್ಣುಕಪಟಿ kannu-kapaṭṭe. = ಕಣ್ಣುಕಪಟಿ, etc. (My.).

ಕಣ್ಣುಕಪಟಿ kannu-kappaṭa. = ಕಣ್ಣುಕಪಟಿ. (My.).

ಕಣ್ಣುಕಪಟಿ kannu-kappaṭṭe. = ಕಣ್ಣುಕಪಟಿ. (My.).

ಕಣ್ಣೆ kannē. = ಕರಣಿ. A clot, a lump, as of jag-gory, flesh, curds, etc. (C.).

ಕಣ್ಣೆ kanva. N. of a fish. 2, sin, evil. (My.).

ಕತ್ kat. = ಕರ್ತ. A stone. — ಕತ್ತಾಯಿ. The Barbadoes aloe, Aloe barbadensis Mill. (St. & Pl.; My.; T. ಕತ್ತಾಯಿ, ೬. ಕ. ಕತ್ತಾಯಿ; M. ಕತ್ತಾಯಿ, ಕತ್ತಾಯಿ; T. ಕತ್ತಾಯಿ, T. ಕತ್ತಾಯಿ, aloe). See ಅನಿ. 2, the small aloe, Aloe littoralis Koen. (My.).

ಕತ kata. 1. (Tbh. of ಕೃತ?). Cause; reason (ವಾರಣೆ 20; Grj. 7, 50; Bp. 5, 32; Śāṅ. 8, 111; T. ಕತ, ಕತನಿ. ಸರಸಾಸನ, ನಿನ್ನ ಕತದಿಂದ ಬದುಕಿದನು (Bp. 49, 29). ತನ್ನ ಹೆಂಡಲಿ ಕತದಿಂದ ಕತದಿಂದ (54, 6).

ಕತ kata. 2. = ಕೇತ. An imitative sound. (Mhr. ೨೨). — ಕತಕತಕ. The sound produced by boiling water, etc. (S. Mhr.).

ಕತಕ kataka. 1. The clearing nut tree, Strychnos potatorum Lin. (Sk.; ಬಿಲ್ಲು Mr. 141).

ಕತಕ kataka. 2. Tbh. of ಕೃತ. See ಗಣ್ಯ ಗತಕ, ಗಾಹು.

ಕತಕಿ katahē. Recognisance, a writ of agreement, a written bond (C.; Mhr., H. ಕತಕಾ, ಕದಕಾ; T. ಕದಕಾ, ಕದಕಾ; B. 5, 268).

ಕತಕಿ katarē. = ಕದಕ. Strife, contention (My.; H.).

ಕತಿ kati (generally written ಕಿತಿ). (= ಕಾತಿ 1, q. v.).

Anger, wrath, rage (ಕನಿಸು ರಿ. I, 16; T., M. ಕದ, anger, wrath; cf. ಕನಿ; ಕಯ್ 69). ಕತಿ ಮೂಡಿ (Bp. 27, 40). ಕತಿ ಹೊಕ್ಕು (51, 7). ಕತಿ ಮುಸುಗಿದನು ಕರಿಕಣ (Bh. 8, 23, 25). See Prv. s. ಮುತಿ; Bh. 2, 10, 23, 25; 8, 18, 34; 4, 2, 56, 59; J. 4, 32; 8, 4; 9, 17; 12, 26, 27, 41; 18, 37. — ಕತಿಗೊಳ.

— ಕೊಳ. To become angry, etc. (Bp. 18, 38; 24, 66; 53, 21; 56, 11; Bh. 8, 23, 25; J. 11, 38). ಕತಿಗೊಂಡು ತಪಿಸುವೆ ಕೆ (ಅಕ್ರೋಶನ Si. 387). — ಕತಿಗೊಳ. — ಕೊಳ. A passionate wrath (Si. 69). — ಕತಿವಿ. — ವಿ. = ಕತಿಗೊಳ. (Bp. 82, 57).

ಕತಿವಯು katipaya. Several, some (ಹಲವು ಕತಿವು ರಿ. I, 91).

ಕತಿ ಕಾತಿ. Tbh. of ಕಥೆ (Smd. 338; My.). See ಬಡಗತಿ, ಮುಂಗತಿ.

ಕತಿಗಾಹಿ kati-gāḥi. A story-teller (C.).

ಕತ್ತ kattā. — ಕತ್ತಗಾಲಿನ ಹಮ್ಮು. — ಕಾಲಿನ. = ಅಡು ಮುಟ್ಟಿದ ಗಿಡ No. 2. (My.).

ಕತ್ತರಿ kattari. = ಕತ್ತಿ. Tbh. of ಕರ್ತ (Smd. 345; ರಿ. II, 99; ಹೇದ ಬಾಲ ರಿ. I, 76; ಕೃಪಾಣಿ, ಕರ್ತ Si. 345; C.; T. ಕತ್ತರಿ).

See B. 4, 148; 5, 123; ಇರಿ, ಎರಿಗತ್ತರಿ, etc. 2, a beam in a mill by which its kapē is turned (ಬವಂ Mr. 218; My.).

— ಕತ್ತರಿಗಲ್. — ಕಲ್. A pickpocket (My.). — ಕತ್ತರಿಗೋಲು.

— ಕೋಲು. = ಕತ್ತರಿ No. 1. (My.). — ಕತ್ತರಿ ಘಟ್ಟಿಸು. To hold or squeeze firmly, as with a pair of scissors (Bh. 2, 2, 97). — ಕತ್ತರಿದದ. — ತದ. To cut, as with scissors (J. 20, 50).

— ಕತ್ತರಿದಟ್ಟು. A hold or seizure, as with a pair of scissors (My.). — ಕತ್ತರಿದಾವರಿ. An ornament of gold and gems worn (by males and females) near the top of the ear (My.; T.).

— ಕತ್ತರಿದಮಳು. Gravel with sharp corners (Bp. 31, 3). — ಕತ್ತರಿದವೇ. — ವೇ. Having a sword in his hand (Abh. P. 3, 48).

ಕತ್ತರಿಸು kattariṣu. To cut with scissors or with scissor-like things, as teeth (C.; B. 4, 91); to cut in two; to cut; to cut off; to shear (C.; B. 5, 122; T. ಕತ್ತರಿಸು); to pick, to pilfer, to steal (My.; T.).

ಕತ್ತರಿಸಲಾ ಪಟ್ಟಿದು (ಫಿನ್ನ, ಫಾತ, ಕೃತ, etc. Si. 382). ಅಯುಧಗಳನ್ನ ಕತ್ತರಿಸ ಕೂಡದ ಕವಡ (ನಿವಾತ 428). ಹೆಣ್ಣೆಯ ಕೂಡಲಿನ ಅಡು ಪಿಂಗಣಿಗೊಮ್ಮೆ ಕತ್ತರಿಸು (Bp. 14, 34). (ಕಟ್ಟು) ಕುಟ್ಟು ತುಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸು (ರಿ. Bp. 11, 11). ಮಗುದು ಕೂರವನ್ನಿನಿಂದ ಎಚ್ಚು, ಪೋಪ ಅಮ್ಮನು ತ್ತರಿದಂ ಕತ್ತರಿಸ (Rāghē. 17, 71). See Bh. 8, 23, 12; J. 4, 44; 7, 61; 12, 23, 27, 39, 49; 13, 40, 62; 14, 14, 16; 20, 14; 34, 17.

ಕತ್ತಲೆ kattal. ಕತ್ತಲು. = ಕತ್ತಲೆ, etc. (C.; ಅನ್ಧ Si. 433).

ಕತ್ತಲ ಹಕ್ಕಿ (ಹಿಮಕ, ಅಜನಪತ್ರಿ 175). ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲು ಬಿದ್ದು, ಏನೂ ಕಾಣದ ಹಾಗಾಯಿತು (B. 1, 21). ಕತ್ತಲೆ ಗುಡ್ಡಾಟ (Prv.). See ಕಾರುಗತ್ತಲು.

ಕತ್ತಲ kattala. = ಕತ್ತಲೆ. (S. Mhr.). ಅ ಹೊತ್ತಿನ ರಾತ್ರಿ ಕತ್ತಲವತ್ತು (B. 5, 165). ಕತ್ತಲದ ಕೋಣೆ (5, 205). See ಮುಟ್ಟುಗತ್ತಲ. — ಕತ್ತಲ ಕಟ್ಟು. To stand in the light (S. Mhr.). — ಕತ್ತಲ ಬಿಡು. To stand out of the light (S. Mhr.).

ಕತ್ತಲಿಸು kattaliṣu. = ಕತ್ತಲಿಸು. To become or be dark (Abh. P. 7, after 14; 10, 80; 13, 44; Grj. 9, 50; Bhāgavata 10, 18, 6; Abhā. 5, 55; J. 4, 19; Tu. ಕತ್ತಲಿ).

ಕತ್ತಲೆ kattalē. = ಕತ್ತಲೆ, ಕತ್ತಲ, ಕತ್ತಲೆ, ಕತ್ತಲೆ. Dark-

ness (ಧ್ವಾನ್ತ, ಅನ್ಧಕಾರ, ತಿಮಿರ, ತಮಸ್, etc. HLA., Nr., Si. 75; ತಿಮಿರ No. 12; ತಮ 26, 43, 85; ಭೃಂಗ, ತಿಮಿರ 45; ಅನ್ಧ, ಗದ್ದರ 109; C.). ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಇರುಳು (ತಮಸ್, ತಾಮಸ); ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರ್ವದ ಕತ್ತಲೆ (ಪ್ರಸ್ತಮು); ಹರಿದ ಕತ್ತಲೆ (ಅಂತರಾಶ್ರಮ Nr.). ಕಾಣ ವಾರದ ಬಂದ ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ (Bp. 42, 31). ತೀವ್ರವು ಕತ್ತಲೆಗಳು (J. 17, 21). ಎತ್ತರಲು ಕತ್ತಲೆಗಳು ಇಟ್ಟಿಟ್ಟು ಇವೆ (4, 10). See J. 2, 65; 8, 18; 9, 13; 16, 37; 17, 20; 24, 67; 28, 63; 29, 88; ರಿ. Bp. 4, 7; B. 1, 27; ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ, ಕಡುಗತ್ತಲೆ, ಕಾರಗತ್ತಲೆ, ಕಿರುಗತ್ತಲೆ, ಬಲುಗತ್ತಲೆ, ಮಡಗತ್ತಲೆ, ಮೋಡಗತ್ತಲೆ, ಹಗಲುಗತ್ತಲೆ, ಹೆಗ್ಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆಗುಡ್ಡು. Strik-

ing (people) with the fist in darkness, N. of a play (My.; Bh. 1, 6, 2). — ಕತ್ತಲೆವಣಿಯು. — ಮಣಿ-ಅ3. Ho who is a jewel in darkness: the moon (ಚಂದ್ರ, etc., ತತಿ Kk. 44 in two MSS., o. r. ಕದ್ದಲೆವಣಿಯು).

ಕತ್ತಳೆ kattajja. (H., Mhr. ಕತ್ತಲ, slaughter; general havoc). — ಕತ್ತಳೆಮವುಳಿಗ. A horse so called (Bp. 59, 40).

ಕತ್ತಿ katti. Tbh. of ಕತ್ತಿ. A knife (excluding a pocket-knife, C.); a razor (C.); a sword (C.; J. 26, 6). (T., Tē., Tu.). ಅತಂಗಿ ಕತ್ತಿಯು ಮನದಂ (Śmd. 159). ಸತ್ತಿಯೆ ಯವು ಕತ್ತಿ (Bp. 34, 33). ಕತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತಿದ ದೇನು. — ಬಂಗಾರ ದ ಕತ್ತಿಯಾದರೆ ರಕ್ತ ದಾರದೇ? (Prva.). See Si. 281. 289. 290. 303. 304; Prv. s. ಮತ್ತ. — ಕತ್ತಿ ಕಟ್ಟು. To gird on one's sword; — to be hostile, to be opposed to (My.). — ಕತ್ತಿಮತ. A religion established by the sword or by force (My.). — ಕತ್ತಿಮದಿವೆ. The representation of a king at his marriage by a sword as his proxy (My.). — ಕತ್ತಿಮಾತು. A mutual declaration of war between two states (My.). — ಕತ್ತಿಮೆದಿವಣಿಗೆ. The ceremony of parading a sword or swords from street to street. — ಕತ್ತಿಸಾಧಕ. = ಕತ್ತಿಸಾಧನ. (My.). 2, a man who learns the use of the sword; — one skilled in the use of the sword (My.). — ಕತ್ತಿಸಾಧನ. Sword exercise (My.).

ಕತ್ತಿಗೆ kattigē. Tbh. of ಕತ್ತಿ. ಕದಿವ ಕತ್ತಿಗೆ (ಕೃಪಾಣಿ, ಕಿಲಿ, ಕರ್ತೃ Hlā.; Ahh. P. 13, 78).

ಕತ್ತಿಸು kattisu. To inflame, to kindle (My.).

ಕತ್ತು kattu. 1. The neck; the throat (ಕೊರಲು, ಗೋಣಿ Śm. 71; ಗರ 97; ಕಣ್ಣಿ, ಗರ Si. 213; Bh. 3, 23, 10; My.; T., M. ಕಡುತ್ತು). See Si. 169. 230; ಹೆಗ್ಗತ್ತು. — ಕತ್ತು ಮೂಡು. A neck without any ornament (My.).

ಕತ್ತು kattu. 2. To cause to burn with intensity, to inflame, to kindle (ಅವಿವಟಿಕರಣ Śm. 97; see ಕೊಳ್ಳು); 2, to begin to burn with flame, to kindle (My.; M.; Tē. ಕಣ್ಣು T. ಕಣ್ಣು).

ಕತ್ತು kattu. 3. To cry, to croak, to caw, to bray, etc. (T.; R.).

ಕತ್ತು kattu. = ಕತ್. Writ; a writing, a letter; a bond (S. Mhr.; Mhr., H. ಅತ). 2, a kind of hand-writing: the letters running into each other (R.; Mhr. ಅತ, a line drawn; ಅರಡ, a scrawl).

ಕತ್ತುವೆನೆ kattupēna. (ಚಿಗಂ Śmd. II, o. r. ಅಗಂ).

ಕತ್ತುರಿ katturi. = ಕತ್ತೂರಿ, ಕಸ್ತೂರಿ. Tbh. of ಕಸ್ತೂರಿ (Śmd. 349; Ct. II, 8; ಮೃಗನಾಭ Mr. 335, Si. 227; J. 11, 41; My.). See ಗಣ್ಡ-; ಪುಡಿಗತ್ತು. — ಕತ್ತುರಿಕಾಮ. A kind of drug and perfume (ವಾಲುಕ Mr. 131). Cf. ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ. — ಕತ್ತುರಿಮಗ. (Śmd. 82). The musk-deer, Moschus moschiferus. — ಕತ್ತುರಿಯ ಮೃಗ. = ಕತ್ತುರಿಮಗ. (J. 3, 2; 28, 43).

ಕತ್ತೂರಿ kattūri. = ಕತ್ತುರಿ. (My.; T.).

ಕತ್ತೂಣ kad-ṭṭiṇa. A kind of fragrant grass.

ಕತ್ತೆ kattē. = ಕದ್. An ass, a donkey (ವಾಲೆಯು, ಚಕ್ರವಾನ್, ಅರ, ಗದ್ಗಡ್ಡ, ರಾಸಭ Hlā., Nr., Mr. 185, Si. 324; ಪ್ರಕರ, ಗದ್ಗಡ್ಡ Nn. 45; J. 7, 59; C.; Tu.; T. ಕತ್ತೆ; Tē. ಗಾಡಿ). ಕತ್ತೆ ಕಣ್ಣು ಹೊತ್ತರೆ ಸೆಟ್ಟತನ ಮಾಡೀತೇ? — ಕತ್ತೆ ಕಸ್ತೂರಿ ಹೊತ್ತ ಹಾಗೆ. — ಕತ್ತಿಗೆ ಕುದುರೆ ಸೋದರಮಾವನೇ! — ಕತ್ತಿಗೆ ಧಾಗ್ಯ ಕಸ್ತೂರಿ ಹೊದುವದೇ! — ಕತ್ತಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕಾಲುಕಡಗ? — ಕತ್ತೆ ಚಿತ್ರಗಾ

ದಿನ ಮಿಣ್ಣು, ಹಣ ನೋಟಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣು, ಟವಣೆ ತಾನಧೋಗನ ಮಿಣ್ಣು. — ಕತ್ತೆ ತಪ್ಪು ಸಿಕ್ಕೋಣರಿ ಹಾದುಗೋಡೆ. — ಕತ್ತೆ ತಿನದ್ದಿ ಹಾದು, ಹೊವಳಿಯೂ ಹಾದು. — ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೇ ಬತ್ತದ ಸುಗ್ಗಿಯೆ? — ಕತ್ತೆ ಬೆಲ್ಲಾ ಹೇತರೆ ಡೊಮ್ಮಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕೇ? — ಕತ್ತೆ ಮೇದಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಮೇವಿಲ್ಲ. — ಕತ್ತೆ ಮೊಸರನ್ನದ ರುಚಿ ಬಲ್ಲದೇ? — ಕತ್ತೆ ಸತ್ತರೆ ಹಾದುಗೋಡೆ. — ಕತ್ತೆ ಮೇಲೆ ಅತ್ತೆ ಎದ್ದರೆ ಕೊಡೇ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಮಾನ ಬರ ಬೇಕು. — ಕತ್ತೆಯ ಮೇಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗ ಪಾಲಿದ್ದರೇನು? (Prva.). ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೆ ಹೊತ್ತ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಪರಿಮಳವ? (Dp. 76). See Prv. s. ಬತ್ತ 1. — ಕತ್ತೆಕಿಡಿ. The hyena (C.; Tu. ಕತ್ತೆಕುಡಿ; Tē. ಗಾಡಿದ ಪುಲಿ). 2, a kind of deer (ಗಣ್ಡರ್ವ Si. 170; see ಕತ್ತೆಗುಡುವ). — ಕತ್ತೆಕುಡುಲು. = ಕತ್ತೆಕಿಡಿ No. 1. ಕತ್ತೆಕುಡುಲು ಎಲುಗರನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, a class of kuruhas who sell blankets and grain which they load on donkeys (My.). — ಕತ್ತೆಗರ್ವ. A medicinal plant, Aristoiachia bracteata Retz.; the dry plant is sold in the bazaar under the name of ಕಟಕರೋಣಿ (Z.). — ಕತ್ತೆಗಿಡಿ. ಕಿಡಿ. The striped hyena (Gz.; My.). — ಕತ್ತೆಗುಡುಲು. — ಕುಡುಲು. = ಕತ್ತೆಕಿಡಿ No. 2. (R.). — ಕತ್ತೆಗುಡುವ. — ಕುಡುವ. = ಕತ್ತೆಕಿಡಿ No. 2. (ರಾಮು Nr.). — ಕತ್ತೆಮೊಗ. A donkey's face (J. 16, 20). — ಕತ್ತೇ ದಾಲದ ಹುಲ್ಲು. A common grass, Chloris barbata Swartz (Z.; My.).

ಕತ್ತನ kattana. Boasting, praising. See ಎಕತ್ತನ.

ಕತ್ತಾಯ katthāya. A term with an aspirate (Śmd. 23, o. r. ಕಥಾಯ). Cf. ಕಥಯ?

ಕತ್ತಿ katri. = ಕತ್ತರಿ. (My.). — ಕತ್ತಿಕಳ್ಳ. = ಕತ್ತರಿಗಳ್ಳ. (My.).

ಕತ್ವ katva. The letter ಕ (Śmd. 345. 350).

ಕಥಂ katham. How? In what manner? whence? (My.).

ಕಥಕ kathaka. = ಕಥಕ. (My.).

ಕಥನ kathana. Telling, saying, relating; informing; narration; tale. See ಉದಾಹರಣೆ; Kāvya. III, 3, B, 2. 92; ಸ್ವರೂಪ; Bp. 13, 1.

ಕಥಾಂತರ kathā-antara. The course of a conversation; a story included in another, a subordinate story. (J. 9, 12).

ಕಥಾಪ್ರಸಂಗ kathā-prasaṅga. Connection of speeches or discourse; talking, conversation; the topic of a story; the story itself (S. Mhr.).

ಕಥಾಲಾಪ kathā-lāpa. Speech, conversation; narration. (J. 6, 43; 10, 1; 17, 58).

ಕಥಕ kathika. A narrator, a relater, a story-teller. (Bp. 13, 1; My.).

ಕಥಿಯಿಸು kathiyisu. = ಕಥಿಸು. (Rā. 1, 106).

ಕಥಿಸು kathisin. To tell, to relate (Bp. 13, 1; My.).

ಕಥೆ kathē. ಕಥಾ. = ಕತೆ. A speech; a tale, a story. ಎಲೆ, ಕನ್ನಡಿ ಕಲಸಮೆ, ಕಥೆಯ ಕೇಳಿ (Śmd. 155). ಕಥೆ ಕೇಳಿದರೆ ಕಥೆ ಹೋಗುವದೇ? — ಕಥೆಗೊನ್ನು ಕಾಲುಣ್ಣೇ? (Prva.). ಕಥೆ ಮಾಡು, ಕಥೆ ಸಾಗಿಸು (B. 5, 135), ಕಥೆ ಹೇಳು, to relate a story (C.). ಕಥೆಯ ಮಾಡುವ ಗೋಸಾವ (ಚಾರಣ G.). See Prv. s. ಮಥನಕಾಲು.

ಕಥ್ಯಯ kathyaya. — (ಎಂತ್ರಿ Kk. 57, o. r. ಕಥ್ಯಯ; cf. ಕತ್ಯಯ?).

ಕದ್ kad. = ಕನ್ 2, ಕಬ್ 1, ಕಮ 1, ಕಫ 1, (ಕರ 7, etc.).

Blackness. — ಕದ್ದಾಯ. — ತಾಯ. A tree with a very dark bark, Xanthochymus pictorius (ತಮಾಲು, ಕಾಲ್ಪಸ್ಥಂಭ ತಾಮ್ರ Nr.). — ಕಣ್ಣಾಯ. — ತಾಯ. = ಕದ್ದಾಯ. (ತಮಾಲು G.).

ಕದ್ kad. A particle of interrogation which as former part of a compound means "had".

ಕದ kada. 1. = ಕದವು, ಕದವು. The leaf of a door (ಸಂ. ಕನಾಬಿ Mr. 191); a door (C.). (T. ಕದವ, ಕದವು, ಕಾವು; M. ಕದಗು, ಕಯವು; Tē. ಗವನಿ, ಗವನಿ; T. ಕವನಿ, a city gate; cf. ಕದೆ, ಕಾಯ್ 1 p). ದಾಗಿಲು ಮುಚಿ ತೆಗೆಯುವ ಕದ (ಕನಾಬಿ, ಅರರ Si. 112; see also 110). See ಅಮೃತದ, ವೊಂಗದ, ಮನೆ ಗದ; Bp. 24, 54; 42, 29; 43, 46. 47. 48. 49. ದಾಕಲಗಲನ್ನ ಕದಗಲನ್ನ ಮಾಡಿಸಿದರು (B. 5, 140). ಮನೆಗೆ ತಿಮ್ಮವನಿಗೆ ಕದ ಹ ವೃಕಸದ್ದಿಗೆ. — ಕದಾ ತಿಮ್ಮವನಿಗೆ ಹವೃಕ ಕದೇ? (Prva.). — ಕದಕ ಬ್ಲ. dupl. (S. Mhr.).

ಕದ kada. 2. = ಕದ. (M. ಕದಿ, to shako, shiver). 2, = ಕಲ 3, etc., an imitative sound: ha! ha! ha! (in laughing, Mhr. ಖದ). — ಕದಕದಿಸಿ ನಗು. To laugh with a chuckling sound or loudly (Śāstrasāra in W. v. 1319). — ಕದಕದಿಸು. rep. To shake, to move; to be agitated or commoted (ಸಂಚಲಿತ Smd. Dh.). — ಕದಕ್ಕದಿಸು. = ಕದಕದಿಸು. (Abb. P. 12, 27; C. Bp. 6, 13; Rāv. 5, 110; 7, 170; Śāv. 2, 37). — ಕದಬದಿಸು. = ಕದಕದಿಸು. (Rām. 6, 51, 14).

ಕದಂ kadām. — (Mbr., H. ಖನ್ನಾ, high-mettled, as a horse; fiery, wild; etc.). — ಕದಂ ನಡಿಸು. To make walk fast, as a horse, etc. (My.).

ಕದಕ kadaka. A thievish, deceitful man. See ಅನ್ನಗದಕ, ಕಯ್ಯದಕ.

ಕದಕ kadaka. An awning; a canopy.

ಕದಕತನ kadakatana. Thievishness. See ಕಯ್ಯದಕ ತನ.

ಕದದಿಸು kadaḍisu. = ಕದರಿಸು, ಕದಲಿಸು. To cause to become turbid, etc. (My.).

ಕದದು kadaḍu. 1. = ಕದರಿ, ಕದರು 1, ಕದಲು 1, ಕಲರು. To be shaken, agitated, stirred, perturbed, put into confusion, or troubled; to become turbid, foul, muddy, impure, or dim (ಕಲುಷ Smd. Dh.; My.; T. ಕದುಮು, to be confused). ಕದದಿದ ಉದಕ (ಕಲುಷ, ಅನಚ್ಚ, ಅವಲ); ಕದದಿದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See ಕಲ್ಪದಮ, ಮನಂಗದಮ; Bp. 20, 17; 24, 19; 25, 33; 28, 55; 37, 39; 58, 62; J. 13, 47; Si. 83. 86. 454. 2, to stir (v. l.), etc. ಇದೆ ದನ್ನ ಕದದಿದ ಕೊಳ (J. 28, 44).

ಕದದು kadaḍu. 2. = ಕದರು 2, ಕದಲು 2. The state of being turbid, etc.; mud, etc. (J. 30, 8; Abb. 1, 53). 2, commotion, tumult; perturbation, trouble (Bp. 40, 65; Bh. 1, 8, 1. 2; 8, 27, 36). See ಸಾಸಿ ಮೊಗದಮ. — ಕದದೇದ್. — ಎದ್. To become turbid (Śāv. 4, 18).

ಕದದ್ವಾ kad-adbva. A bad road.

ಕದವ kadana. Destroying, killing. 2, war, fight (ಕಾಳಗ Nn. 78, o. r. ಒಗಕ; ಕಾಳಗ 96; My.). See Bh. 1, 8, 6. 10; J. 11, 14; 13, 2. 57; 21, 66. — ಕದನಗಲಿ. — ಕಲಿ. A hero in battle (Bh. 4, 2, 63).

ಕದನ್ನ kad-anna. Bad rice or food (C.; B. 5, 76).

ಕದವು kadapu. = ಕದಮ್ಮು (Smd. 48). The cheek (ಕಿಕ್ಕಿ, ಕಿಕ್ಕಿ, ಗಲ Smd. 71; ಕಬಿ, ಗಲ್ವಾ, ಗಲ್ವಾಫಲ Nn. 141; T. ಕದುವು, ಕವಣ, ಕವ; M. ಕವಣ, ಕವ; Tē. ಚವು, ಚವು; ಗವಣ; cf. Sē. ಕವಲ). See Bp. 4, 23; 47, 58; J. 2, 48; 10, 50; 11, 25; 30, 2; ಸುಣ್ಣದವು.

ಕದಮ್ಮು kadampu. = ಕದವು (Smd. 48). ಅರ್ತ ಕದಮ್ಮು (286). See ತಕ್ಕದಮ್ಮು.

ಕದಮ್ಮು kadamba. = ಕದಮ್ಮು, etc., ಕರಮ್ಮ 1. The tree *Nauclea cadamba*. 2, a mass, a multitude (see ಕದೆ). 3, mustard seed. 4, turmeric. 5, boiled rice mixed with various ingredients (My.).

ಕದಮ್ಮು ಕದambaka. The mustard seed plant, *Sinapis dichotoma*. 2, a mass, a multitude. 3, = ಕರಮ್ಮು ಕ. v. (ದಧಿಯಾಮ್ಮದುಗ್ಗಾದಿಯಲಿ ವಡೆಗಲಂ ಕಲಸರ್ ಅದು Mr. 219).

ಕದಮ್ಮುದ್ರಮು kadamba-druma. = ಕದಮ್ಮು No. 1. (ಕದವ Smd. 25).

ಕದರ್ kadar. = ಕದರು 1, etc. P. p. ಕದರ್ಮ (J. 11, 25).

ಕದರ kadara. A white sort of *Mimosa* (ಬಿಳಿ ಕಾಡಿನ ಗಿಡ G.).

ಕದರಿಸು kadarisu. = ಕದರಿಸು, etc. (My.).

ಕದರು kadaru. 1. = ಕದರಿ. P. p. ಕದರಿ (My.).

ಕದರು kadaru. 2. = ಕದರು 2, etc. (My.).

ಕದರು kadaru. 3. ಕದರ್. = ಕದರಿ, ಕದರು. A spindle of metal or wood (C.; Tē.). 2, lustre. — ಕದರ ಕಸ. A perennial plant, *Tortula aspera* L. (Priva leptostachya Juss.; Z.). — ಕದರ ಗಿಡೆ. The sun-blrd (Pr.). — ಕದರುಮಲ್ಲಿಗೆ. A soandent shrub wild and cultivated, *Jasminum auriculatum* Vahl. (Z.).

ಕದರ್ ಕದಾರೊ. = ಕರ್ತರ್. (My.).

ಕದರ್ಥನ kad-arthana. Tormenting, troubling; ostimating lightly, diaspising, diadaining. See ಕೇಕು.

ಕದರ್ಯ kad-arya. Mean; misery, stingy.

ಕದಲೆ kadali. The plantain tree or banana, *Musa sapientum* (ಮೋಡ, ದಾದಿ Nu. 20). 2, a flag carried by an elephant, a flag, a banner (ವತಾಕೆ Nn. 43). 3, a kind of deer. 4, the tree *Alstonia scholaris* (ಪಿಡ್ಲೆವಾದಿ 43). 5, N. of another tree (ಭೂಜ, ವೃಕ್ಷ 43). 6, Siva (ಶಿವ, ಕತ್ತರ 43). 7, the sky (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 43). 8, an elephant (ಸಾಮಾಜ, ಅನೆ 43). 9, a seller of roots (ಮೂಲಿಗ, ಮೂಲಿಕೆಗಳ ಮಾದುವವನು 43). 10, darkness (ತಮ, ಕತ್ತಲೆ 43). 11, the middle or interior of a wood (ವನಾಂತರ, ಅರಣ್ಯಮಧ್ಯ 43).

ಕದಲಿಕೆ kadalikē. Motion, agitation, etc. (My.).

ಕದಲಿಕೆ kadalikē. = ಕದಲಿ No. 2. (Abb. P. 13, 75).

ಕದಲಿಸು kadalisu. = ಕದರಿಸು, etc. To cause to move, to cause to shake (My.; Tē. ಕದಲಿಂಚು, ಕದಲಿಂಚು); to cause to become turbid (My.). ಕದಲಿಸಲ್ ವಟ್ಟನ್ನಾಡು (ವೇಲ್ಲಿತ, ಪ್ರೇಂಬಿತ, ಚರಿತ, ಆಕವ್ವಿತ, etc. Si. 377).

ಕದಲು kadalu. 1. = ಕದರು 1, etc. To move (v. l.), etc. (J. 13, 47; My.; T.; Tē. ಕದಲು, ಕದುಲು). ಕದಲುವದು (ಸ್ವರಣ, ಸ್ವರಣ Si. 389). — ಕದರಾದಿಸುವಿಕೆ. — ಅದಿಸುವಿಕೆ. Causing to move about (v. l., Si. 391). — ಕದರಾಮ. — ಅದು. To move about, to be unsteady, to shake, etc. ಕದರಾಮವನ್ನಾ ಸ್ವಧಾವಣೆ ಅತ್ತಕ್ಕದರಾದಿಗಳು (ಚಲನ, ಕಮ್ಮನ, ಕಮ್ಮ Si. 373). ಕದರಾಮತ್ತಿರುವನ್ನಾ ಚಂಚಲನಾದದು (ಚಲ, ಲೋಲ, ಚಂಚಲ, ತರಲ, etc. 373).

ಕದಲು kadalu. 2. = ಕದರು 2, etc. (My.).

ಕದಲೆ kadalē. (fr. ಕದೆ). = ಕದಳ. A mass, a multitude

(ಒಂಗಳು, ತರಳ್ಳಿ, ದೊನ್ನಳಿ, ಗಡಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17; ತಿನ್ನಿಣಿ, ದೊರಳಿ, etc., ಸಮೂಹ Ss.).

ಕವನು kadavu. = ಕವ1, etc. (ಅರರ, ಕಪಾಟ Hk., Nr.; My.).
ತವಪುರದ ಕವನುಗಳು (Bp. 9, 15).

ಕವಹು kadahu. = ಕವನು, etc. See Bp. 16, 5; 26, 49, 50; 43, 50; 44, 18; 47, 24; ವೆರ್ಗಡಹು, ಮುಚ್ಚು ಗಡಹು.

ಕವಳಿ kadali. = ಕವಲೆ. (ಗೊನ್ನಣಿ, ಬಳಗ, ದೊನ್ನಳಿ, ಸನ್ನಣಿ, etc., Sm. 54; Bh. 6, 6, 13).

ಕದಾ kadā. At what time?

ಕದಾಒತೆ kadā-ōt. At some time or other.

ಕದಿ kadi. = (ಕರು1). To steal (C.; T. ಕಡ್, ಕಳ್, ಕರ, ಕದುವು, ಕದಿಮು, ಕವರ್; ಕಯುವು, ಕರವಡ, ಕಳವು, theft; Tu. ಕಣ್ಣು, ಕಡೆ; ಕಣ್ಣು, a thief; ಕದ್ದು, theft; see ಕರೆ4, ಕವರ್, ಕಸ2, ಕಳ್2, ಗರವು). P. p. ಕದ್ದು (Bp. 43, 81; 54, 10; C.). ಕದಿಯಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಮುಖತ, ಮೂಕಿತ Si. 377). ಎದುರಾಗಿಯೇ ಕದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಅಭಿಪಾರ, etc. 393). ಕದ್ದ ಕಳ್ಳನ ಮಾತು ಬದ್ಧಮ್ ಅದರೆ ಏನು? (Dp. 146). ತಾನು ಕದಿಯಲಿಚ್ಛಿಸಿದ ಬಗೆ (B. 3, 38). ಕದ್ದು ತಿಮ್ಮುವದಕ್ಕಿಂತ ಬೇಡಿ ತಿಮ್ಮುವದು ಲೇಸು. — ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಣು ತನ್ನ ಬಹುಮ, ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ತನ್ನ ದಾರದು. — ಕದ್ದು, ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತೆ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಣ್ಣು! (Prva.).

ಕದಿಕೆ kadiki. A thievish woman. See ಕೆಯ್ದಿಕೆ.

ಕದಿರ್ kadir. ಕದಿರು. = ಕದರು 3, etc. A spike of corn, an ear (ಧಾನ್ಯದ ತೆನೆ Sm. 66; ತೆನೆ 105; Kk. 66; ūt. II, 15; T., M.; M. also ಕರುದು). 2, a spindle (ಗುಣಕ್ಕು ತಸಲಾಬೆ Sm. 105; T.; M. ಕದಿರ್, ಕವಜು). ಕದಿರು (ಗುಣವತಿ Mr. 206). 3, a ray of light (ಕರಣ ūt. II, 15; Kk. 66; Sm. 105; T.); splendour (ಪಾಪಿ ūt. I, 100; Kk. 25; Sm. 15; M. ಕದಿರ; Sk. ಖದಿರ, ಖಿದಿರ, ಚದಿರ, the moon; ಭಿದಿರ, fire; ಛದ್ರ, a ray of light). ಕದಿರ್ಗರ್ (Sm. 52). See Rāv. 2, 54; ಅಮರ್ದುಗದಿರ, ಇಂಗದಿರ, ಕೆಂಗದಿರ, ಜಲಗದಿರ, ಚೆಂಗದಿರ, ತಲ್ಲದಿರ, ನುಣ್ಣದಿರ, ಬಿಸಿಗದಿರ, ಬಿಸುಗದಿರ, ಬಿಸುಗದಿರ, ಬೆಂಗದಿರ, ಬೆಂಗದಿರ, ಬೆಳ್ಳದಿರ, ಸೆಗಲಗದಿರ, ಹಿಮಗದಿರ, ಹಿವಗದಿರ. — ಕದಿ ಚೂರ್ನ್. (Sm. 54). Bright moonlight.

ಕದಿರ kadira. Tbh. of ಖದಿರ (Sm. 336). — ಕದಿರವಯ್ಯ. N. (Bp. 54, 74; 56, 4). — ಕದಿರರೇನಯ್ಯ. N. (Bp. 48 sum; 48, 1. 7. 20. 31. 32).

ಕದಿಲು kadilu. An imitative sound (of noise, Rām. 6, 19, 25).

ಕದಿಂ kadim. Old, ancient (My.; H.). ಕದೀಮ, an old inhabitant of a village, an old servant (My.). ಕದೀಮ, long standing (in service, etc., My.).

ಕದುಕು kaduku. (fr. ಕವೆ). To press, to squeeze (J. 4, 44).

ಕದುಪು kadupu. (fr. ಕವೆ). A herd, a flock (Tē., R.; T. ಕದುಪು).

ಕದುಬು kadubu. To press; to seize or hold firmly; to distress, to straiten, to trouble; to urge with vehemence (Bb. 3, 13, 27; Rām. 8, 5, 9; J. 16, 53; 26, 21; cf. T. ಕದುವು, Tē. ಕದುಮು).

ಕದುರು kaduru. = ಕದರು 3, etc. (My.; Tē.).

ಕದುಸ್ತ kad-nahna. Lukewarm, tepid.

ಕದ್ದುಕು kadriku. = ಕದ್ದುಕ್ಕು, ಕದ್ದುಂಕು 2. Pecking; a stroke with the beak (ಚಂಚುಘಾತ Ss.).

ಕದ್ದುಕ್ಕು kadriku. = ಕದ್ದುಕು, etc. (Ss.).

ಕದೆ kadē. (= ಕರಿ2, etc.). To join, to be contiguous, to meet, to approach; to copulate; to be pressed or squeezed (Tē. ಕದಿ, ಕದೆ, ಕವಿ, ಕವೆ; R.; T. ಕದಿ, to grow thick; to increase, grow; ಕದಿಮ್ಪು, bigness; ಕದದ್ಪು, abundance; greatness; ಕದಿ, to be abundant; abundance; ಕದಿಮು, to be filled, be abundant; ಕಯು, ಕಯವು, greatness; abundance; excellence; ಕದ್ದು, cement; ಕಯಿಕ್ಕು, affinity; Tē. ಕದುಮು, to extend; M. ಕದರ್, what is spread out, reaches far; see ಕಜ್ಜು 4, ಕಜು 1, ಕಣ್ಣಿಯ 2, ಕವೆ, ಕರೆ 1).

ಕದ್ದಳಿಗ kaddaliga. A class of people (Rām. 5, 8, 51).

ಕದ್ದಿ kaddi. Desire (?).

ಕದ್ದಿಕಾರಿ kaddi-kāra. One who desires (?). — ಕಲಹದ ಕದ್ದಿಕಾರಿ ದೇವ. Sugriva (Rām. 6, 38, 15).

ಕದ್ದು kaddu. P. p. of ಕದಿ.

ಕದ್ದೆಯಿಸು kaddēyisu. To long for, to desire (?).
ಪಸಾದಕೆ ಕದ್ದೆಯಿಸುವಂ ಬನ್ನಂ (Bp. 29, 7).

ಕದ್ದು kadru. Brown, yellowish, tawny. 2, the wife of Kāśyapa and mother of the Nāgas.

ಕದ್ದುಂಕು kadruṅku. 1. = ಕದುಂಕು, ಕದುಂಕು. To peck (Rāv. 1, after 135; J. 3, 11).

ಕದ್ದುಂಕು kadruṅku. 2. = ಕದ್ದುಕು, etc. (J. 11, 22).

ಕದ್ದಿದ kad-vada. Speaking improperly.

ಕನ್ kan. 1. = ಕಣ 1, etc. — ಕನ್ನೆ. — ತೆವೆ. To open the eyes (Bp. 46, 30; J. 7, 56. 64; 12, 41).

ಕನ್ kau. 2. = ಕದಿ, etc. Blackness; dark colour.

— ಕನ್ನಡ. The black country: Kannaḍa (Canarose), the country and its language (C.). The country chiefly consists of the ērē-bhūmi, black soil, cotton soil. A description of Kannaḍa, called dēśapaddhati, is found in Sp., of which a fragment is given in W. p. 339 seq. — ಕನ್ನಡ is declared to be a Tbh. of Sk. ಕರ್ನಾಟ, ಕರ್ನಾಟಕ (Sm. 350; Sm. 64; Kk. 67. 100). There arose many Paṇḍitas in Kannaḍa (Nāgavarma, etc.), and it was once considered to be the chief seat of learning in South-India (a remark necessary to explain the meaning of Kannaḍa-vakki). See Sm. 121; Kāv. I, 3, 64-66. ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Ūt. I, 1; J. 1, 10). ನಾಗವರ್ಮನ ಕನ್ನಡಂ (Mr. 4). ಕನ್ನಡದ ಭಾಷೆ (J. 34, 41). 2, Canara (on the western coast), the Carnatic (on the eastern coast), and also Tēlugu (Br. s. ಕನ್ನಡ), as being once dependencies (and colonies) of Kannaḍa. ಕನ್ನಡಗಲ್ಲು. — ಕಬ್ಬ. Kannaḍa poetry (Sm. 56). — ಕನ್ನಡದಾನೆ. The Kannaḍa language (Bp. 1, 21). — ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ. — ವಕ್ಕಿ. (Sm. 197). The parrot (೧೪, ಪಟ್ಟಿ ತವಕ್ಕಿ Sm. II; ಚಾನಾಚಾರ್ಯ, ೧೪ Ūt. II, 83; ಪುರುಳಿ, ಪಟ್ಟಿ ತವಕ್ಕಿ, ೧೪ Sm. 28, Kk. 24). — ಕನ್ನಡಬು. The great Indian mustard, Enpodotis edwardsii (Bd.); — the lesser Florioan or Likh, Symplocos aurla (Bd.); — Edward's mustard, Otis edwardsii (Bd.); — the marbled mustard, Otis marmorata (Bd.); — Maoqueen's mustard, Otis maoqueenii (Bd.). See ತಲೆಬಕ್ಕ. — ಕನ್ನಡಬುಲ. — ಬು. The blue water-lily (Abh. P. 3, 65). ಕನ್ನಡಬುಲ

(ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಕುವಲಯ Hla.). — ಕನ್ನೆಯ್ದಿಲ್. -ಲು = ಕನ್ನೆಯ್ದಿಲ್, ಕನ್ನೆಯ್ದಿಲ್. ಕನ್ನೆಯ್ದಿಲು (ನೀರಾಮೃದ್ವ, ಇನ್ನೀವರ Nr.). ಕನ್ನೆಯ್ದಿಲಿ (Śmd. 155). ಕನ್ನೆಯ್ದಿಲಂ (Riv. 2, 59).

ಕನ್ kan. 3. = ಕಲ್ 4. — ಕನ್ನಿಲ. A stony, hard soil (My.).

ಕನ kana. = (ಕನು), ಕನಸು. (A sight), a dream (Ta.; T. ಕನವು, ಕನಾ; M. ಕನಾವು; Tē. ಕಲಿ). — ಕನವರಿಕೆ. -ವರಿಕೆ. Talking in one's sleep (My.; Tē. ಕಲವರಿಕೆ). — ಕನವರಿಸು. -ವರಿಸು. To cause a dream to come out: to undergo a change from, or deviate from, sleep: to talk in one's sleep (ಸಿದ್ಧಾಂತಾರ Śmd. Dh.; My.; Tē. ಕಲವರಿಸು; Tu. ಕನವರು).

ಕನಕ kanaka. Having the sound of ಕಣಕಣ No 2 (see s. ಕಣ 3). — ಕನಕತಮುಡಿ. A kind of tambour (My.).

ಕನಕ kanaka. Gold (ಚಿನ್ನ Nn. 113). 2, the thorn-apple, *Datura metel* and *fastuosa* (ಮದ್ದುಗುಣಿಯ ಗಿಡ G.). 3, a N. 4, the tree *Cynometra ramiflora* Lln. (St. & Pl.).

ಕನಕಗಿರಿ kanaka-giri. The mountain Méru. (Bp. 5, 58; 30, 27).

ಕನಕದಾಸ kanaka-dāsa. N. of a Vaiṣṇava devotee who composed many so-called dāsapadas, the harihakti-sāra, etc. (C.). ಕನಕನ ಕವಿತ್ವ ಪೀಠಿಕದೊಳಿ ಸಿಕ್ಕಿದು (Prv.).

ಕನಕನಗ kanaka-naga. = ಕನಕಗಿರಿ. (Bp. 61, 42).

ಕನಕಲೋಚನ kanaka-lōcana. N. of a demon (Ā. Bp. 47, 5).

ಕನಕವೃಷ kanaka-vṛṣha. A golden hull (J. 34, 28).

ಕನಕವೃಷ್ಟಿ kanaka-vṛṣṭi. A shower of gold (C.).

ಕನಕಾಕ್ಷ kanaka-akṣa. = ಕನಕಲೋಚನ. (Ā. Bp. 47, 3).

ಕನಕಾಚಲ kanaka-aśala. = ಕನಕಗಿರಿ. (Śiv. 1, 54).

ಕನಕಾಧಿ kanaka-adhi. = ಕನಕಗಿರಿ. (ಮೇರು, ಸುರಗಿರಿ. Mr. 30).

ಕನಕಾಧ್ಯಕ್ಷ kanaka-adhyakṣa. A superintendent of the gold, a treasurer.

ಕನಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ kanaka-abhijantiya. That consists of a multitude of lotus flowers: N. of a vṛṣṭi (Ā.).

ಕನಕಾಭಿವೇಶ kanaka-abhishēka. Honouring a gnrn, or other venerable persons, by pouring gold coins on his feet or head (C.). ಕಾದುಬೈರವ ಬನ್ನರೆ ಕನಕಾಭಿವೇಶ ಮಾಡಿಸಿದೋ? (Prv.).

ಕನಕಾಂಶು ಕನaka-ambhaka. = ಕನಕಾಕ್ಷ. (Ā. Bp. 47, 2).

ಕನಕಾರವಿಂದ kanaka-aravinda. A gold-coloured lotus (J. 24, 13).

ಕನಕಾಶುಕೆ kanaka-ālukē. A golden vase.

ಕನಕೆ kanakē. One of the seven tongues of fire (Mr. 46).

ಕನಗು kanagu. = ಕನ್ನ, etc. — ಕನಗಿನ ನಟ್ಟು. A very troublesome grass of a disagreeable smell, *Ishaemum pilosum* Wight. (Z.; My.). — ಕನಗಿನ ಹುಲ್ಲು. = ಕನಗಿನ ನಟ್ಟು. (Z.; My.).

ಕನಡಕ kanadaka. A pair of spectacles (My.; To. ಕನ್ನಡಕ).

ಕನಡಿ kanadi. = ಕನ್ನಡಿ. (C.). See Prv. s. ಕನಸು. — ಕನಡಿಬಟ್ಟಿ. A small box made of mirror-glass (My.).

ಕನತ kanat. Shining; — desiring. (Bp. 35, 7; Śiv. 1, 54, 58, 69).

ಕನರ್ kanar. 1. (= ಕನರ). The taste of something unripe to exist, to be acrid, tart or bitter (ಅಪಕ್ವರಸ Śmd. Dh.).

ಕನರ್ kanar. 2. = ಕನರು No. 2. An unripe, acrid, tart or bitter taste (Riv. 10, 29). ಕನರ್ಗ (Śmd. 52).

ಕನರು kanaru. (= ಕನ್ನ, etc., ಕಣ್ಣು 2, ಕಮರು 2, etc., ಕಮರು 1). A disagreeable smell, especially that of burning oil (My.). 2. = ಕನರ 2. (My.; Tē.).

ಕನಲ್ kanal. 1. = ಕನಲು. To chafe (v. i.), to be angry (ಶ್ರೀಧರ Śmd. Dh.; ಕಾಯ್ Śm. 101; Tē.; J. 5, 25.

31, 39; 8, 24; T.: to hnrn; T. ಕನಿ, to glow, etc., see ಕನಿ). P. p. ಕನಲ್ಪ (Riv. 8, 116). ಕನಲುತ (Bp. 39, 43; 44, 20).

ಕನಲ್ kanal. 2. Wrath, anger (ಶೋಭ ಓ. II, 27; ಕಮಗಣ್ಣು, ಕಾಯ್, ಕನಿಸು, ಕೋಪ, etc. Śm. 39; T.: fire; ಕನಿದಲ್, anger).

ಕನಲು kanalu. = ಕನಲ್ 1. P. p. ಕನಲಿ (Bp. 50, 52). ಕನಲು ಬಹುದೇ? (53, 35). ಕನಲುನ (19, 28).

ಕನಲ್ಕೆ kanalkē. = ಕನಲ್ 2. (ಶೋಭ ಓ. II, 27; ಮುಳಸು, ಕನಿಸು, ಕಮಗಣ್ಣು Kk. 43; J. 6, 2).

ಕನಸ kanasa. = ಕನಸು. ಕಲ್ಪನೆಯೋ? ಕನಸವೋ? (B. 5, 41). ಕನಸವಾಗ ಬಹುದು (5, 42).

ಕನಸು kanasu. = ಕನ q. v., ಕನಸ. (C.). ಕನಸು ಕಾಣುವಿ ಕೆ, etc. (ದೇವನ Si. 437). ತಾನೆ ಇರುವ ಕಣ್ಣೆಡೆ ಕನಸನ ಅವರ್ಗ ಬೇಡುತ್ತೆ (Bp. 3, 22). ಆ ಕನಸಂ ಕಣ್ಣು (18, 4, 6). ಕಾಣದ ಮುರುವ ಕನಸು ಕಣ್ಣರ (sees in his dream) ಎಂಬ ಬಾರಿ ಎಷ್ಟು ಕೂತ. — ಕನಸಿನ ನೆಣ್ಣು ಕನದಿಯೊಳಗಣ ಗಣ್ಣು (Prva.). ಅವನಿಗೆ ಕನಸು ಬಿತ್ತು, a dream fell on him: he dreamt (C.). See Grj. 4, 78; Bp. 36, 35; 53, 50; Bh. 2, 13, 16; J. 18, 41. — ಕನಸಿಲ್ಲದವ. -ಇಲ್ಲದವ. One who neither sleeps nor dreams: a god (ನಿರ್ವರ Kk. 10 a). — ಕನಸುಗಾಣದ. -ಕಾಣದ. One who neither knows sleep nor sees dreams: a god. — ಕನಸುಗಾಣದವರ ಏರಿಯು. The head of the deities: Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮನು Śm. 8).

ಕನಾತು kanātn. A tent wall (My.; Mhr., H.).

ಕನಿ kani. Glow: tender-heartedness; pity, kindness, familiarity (T., M. ಕನಿವು; T., M. ಕನಿ, to glow; to become tender-hearted or compassionate; see ಕನರ್ 1; cf. ಕರ 4?). — ಕನಿಕರ. reit. or dnpl. Pity, compassion (C.; B. 4, 89; Si. 72; Tē., T.). — ಕನಿಕರಿಸು. To have compassion on. ಅವನನ್ನು ಕನಿಕರಿಸು (My.).

ಕನಿಕಸ್ಥ kanikashṭa. In S. Mhr., as it would appear, a Tbh. of ಕನಿವು.

ಕನಿಷ್ಠ kanishṭha. The smallest or least; the last or worst; very small, inferior, base. 2, the youngest; a younger brother. ಕನಿಷ್ಠವಿವ್ವ, at the least (My.).

ಕನಿಷ್ಠಕೆ kanishṭhakē. The little finger.

ಕನಿಷ್ಠೆ kanishṭhē. The little finger.

ಕನೀನಿ kanīni. The little finger. 2, the pupil of the eye.

ಕನೀನಿಕೆ kanīnikē. The little finger. 2, the pupil of the eye (ಅಕ್ಷಮಧ್ಯತಾರೆ, ಅರಿ Mr. 316).

ಕನೀಯನ್ ಕನīyas. Smaller, less; younger; a younger brother.

ಕನೀಯನಿ kanīyaal. A younger sister. (My.).

ಕನೀಯಾಂನ ಕನīyāmsa. = ಕನೀಯನ್, of which it is a Tbh. (Śmd. 108).

ಕನ್ನ kanta. = ಕನ್ನ 2. A stipulated or fixed term of payment, an instalment (S. Mhr.; ವಾಯಿದೆ G.; H.).

ಕನ್ನಿ kanti. 1. = ಕನ್ನಿ, ಕನ್ನ 1. A cow that has calved (T. ಕನ್ನಿ). See ಎಳಗನ್ನಿ, ಕಡಗನ್ನಿ, ವರ್ಷಗನ್ನಿ.

ಕನ್ನಿ kanti. 2. A composition of kēru oil and ashes, of a black colour, used to smear over lingas and Basava-idols (S. Mhr.).

ಕನ್ನಿ kanti. A female mendicant (ಭಿಕ್ಷುಕೆ Hlā.; Abh. P. 16, after 39).

ಕನ್ನಿಸು kantisu. To extinguish, as a lamp (My.).

ಕನ್ನu kantu. To set, as the sun, etc. (My.; Tu. ಕನ್ನu, to sink, go down; to enter, to pierce; to set, as the sun;—depth; the state of being inclined or bent; see ಕಡಂಗು 3).

ಕನ್ನu kantu. 1. Happy. 2, Kāma (ಸುರಭಿ, ಕಾಮನು Nn. 30; ಮದನ Mr. 22). 3, the heart. 4, a granary.

ಕನ್ನu kantu. 2. = ಕನ್ನ. (My.; Tu.). See Prv. s. ತೊನ್ನ 2. ಕನ್ನುಕ kantuka. = ಕನ್ನುಕ. A ball for playing with. (Si. 230; Grj. 8, after 91; 40, 65; Bh. 3, 13, 34; Rāv. 13, 78; J. 23, 25).

ಕನ್ನುಪಿತ kantu-pita. Vishṇu (ಕಾಲ Mr. 520).

ಕನ್ನುಮರ್ದನ kantu-mardana. Śiva (Bp. 49, 22).

ಕನ್ನುಮೈರಿ kantu-valri. Śiva (Bp. 43, 23).

ಕನ್ನುಹರ kantu-hara. Śiva (Bp. 17, 9; 52, 45).

ಕನ್ನೆ kantē. A bundle, as of grass, straw, etc. (My.; M. ಕನ್ನೆ = ಕಟ್ಟು, T. ಕನ್ನೆ; cf. ಕಟ್ಟು 3).

ಕನ್ನೆ kantē. Tbh. of ಕನ್ನೆ (Śmd. 338; My.; see ಕತ). ಕನ್ನೆಗೆ ತಕ್ಕ ಬೊನ್ನೆ (Prv.). 2, uselessness, vainness (of words, business, things, as ಕನ್ನೆಮಾತು, etc., My.). — ಕನ್ನೆ ಬಿಸಾಡು. To throw one's rags away: to die (My.).

ಕನ್ನೆಗ kantē-ga. (Śmd. 237). A man who wears a patched garment.

ಕನ್ನೆ kanthē. = ಕನ್ನೆ. A rag, a patched garment, especially one worn by certain ascetics or mendicants (Bp. 27, 44); a thick cloth made of quilted rags used as a cover at night (ಕನ್ನೆದಿ Mr. 207; ಬೊನ್ನೆ Si. 485). 2, a wall. See Prv. s. ಮನ್ನನ. — ಕನ್ನೆಯ ಕಲ್ಲಿನಾಕಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 9).

ಕನ್ನ kanda. A young child, male or female (C.; Tē. ಕನ್ನ; M. ಕನ್ನೆ, a boy; a calf; see ಕನ್ನ 2). It is often used as a term of endearment for grown-up children. See Bp. 2, 54; 87, 50; 47, 20. 24. 38; 58, 22; Bh. 1, 8, 61. 76; 2, 13, 8; J. 11, 2; 13, 55; 18, 20; 19, 24; 28, 59. — ಕನ್ನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See Prv. s. ತನ್ನ.

ಕನ್ನ kanda. A bulbous or tuberous root (ಸಾರಸದ ಗಡ್ಡೆ Mr. 420). 2, an esculent root, the root of *Amorphophallus campanulatus* Bl. 3, a lump, a swelling, a knot. 4, a kind of metre (Ūh.; Mr. 366; Kāv. V., 962). 5, = ಕಂದ, a clond. 6, the lower part of the neck (T.; Rāv. 5, 91?). — ಕನ್ನಗಡ್ಡೆ. = ಕನ್ನ No. 2. (ಅರ್ತೋಘ್ನ, ತೂರಣ Si. 161). 2, the purple-stalked Dragon, *Dracontium polyphyllum* Lin. (St. & Pl.).

ಕನ್ನಕ kandaka. A ditch, a trench (Mhr., H. ಎನ್ನಕ; C.; Tē.; B. 3, 72; Si. 91. 107. 262. 396).

ಕನ್ನಕೆ kandanikē. An empty saok (ಬದುಗೋಲೆ Mr. 350; Tē. ಕನ್ನಿಕೆ = ಕನ್ನೆ).

ಕನ್ನಮೂಲ kanda-mūla. A radish, and other esculent roots (Bp. 18, 19; 34, 7).

ಕನ್ನರ kandara. A cave; a glen, a valley.

ಕನ್ನರಾಲ kandara-āla. The tree *Hibiscus populneoides* Roxb. (*Thespesia populnea* Corr., the Portia tree). 2, = ಅಕ್ಕಿಲೆ No. 1, a certain tree, described as a *Pilu* growing on the hills. See ಅಕ್ಕಿಲೆ.

ಕನ್ನರಿ kandari. A cave.

ಕನ್ನರೆ kandarē. A cave.

ಕನ್ನರೊಳ kandarōla. = ಕನ್ನರಾಲ No. 1. (St. & Pl.).

ಕನ್ನರ್ಪ kandarpa. Kāma, Cupid.

ಕನ್ನರ್ಪಜನಕ kandarpa-janaka. Vishṇu. (Ū. Bp. 47, 17).

ಕನ್ನರ್ಪಜಾತ kandarpa-jāta. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಕನ್ನರ್ಪರಿಪು kandarpa-ripu. Śiva.

ಕನ್ನರ್ಪರಿಪುಗಣಾ kandarpa-ripu-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).

ಕನ್ನರ್ಪರಿ kandarpa-ari. Śiva. 2, a certain metrical foot (Ūh.).

ಕನ್ನಲ್ kandal. ಕನ್ನಲು. = ಕನ್ನಲು. A small earthen water-vessel (My.; T. ಕನ್ನಲ್; Tu. ಕನ್ನಲ್).

ಕನ್ನಲ kandaia. The skull. 2, the cheek; the cheek and temple (cf. ಕದಪು). See Abh. P. 13, after 133. 3, a new shoot or sprig. 4, gold. 5, war, battle (cf. ಕದನ).

ಕನ್ನಲ kandali. A species of deer (= ಕದಲಿ). 2, the plantain tree (= ಕದಲಿ). 3, a flag, a banner (= ಕದಲಿ).

ಕನ್ನವಾಹನ kanda-vāhana. Whose vehicle is a cloud: Indra; N. (Bp. 18, 12).

ಕನ್ನಬಾರ kandācāra. Military; the native militia; police (My.; Br., H.).

ಕನ್ನಾಯ (kanda-āya). Tribute; tax, house-tax, land-tax, ground-rent (My.; Tē., T., M., Tu.; T. also ಕನ್ನೆ, tribute). 2, the space of four months (in astrology, My.; Tē.).

ಕನ್ನಿ kandi. = ಕನ್ನಿ 1, q. v. See ಎಳಗನ್ನಿ, ಎಳಗನ್ನಿ, ಕಡಗನ್ನಿ, ಕಡಗನ್ನಿ, ಮುಕ್ಕನ್ನಿ, ವರ್ಷಗನ್ನಿ.

ಕನ್ನi kandi. Root-coloured; whitey-brown, dust-coloured (Mhr.; B. 4, 40; My.).

ಕನ್ನಿಕೆ kandikē. Fading, faded condition, etc. (My.).

ಕನ್ನಿಲ್ kandil. ಕನ್ನಿಲ್. A lantern, a globe of glass (C.; Mhr., H. ಕನ್ನಿಲ್, ಎನ್ನಿಲ್).

ಕನ್ನಿಸು kandisu. To cause to lose one's lustre, etc. (J. 18, 42).

ಕನ್ನu kandu. 1. = ಕನ್ನಿ 1, etc. See ಕಡಗನ್ನ.

ಕನ್ನu kandu. 2. A calf (ಕಬ್ಬ, ಎತ್ತೆ Śm. 33; ಎತ್ತೆ 98; ಗೋವತ್ತೆ Kk. 62; My.; T. ಕನ್ನ; M. ಕನ್ನೆ, ಕನ್ನ; Tē. ಕನ್ನ, an infant, cf. ಕನ್ನ). 2, young plantain trees around the mother-plant (My.; M.).

ಕನ್ನu kandu. 3. The foetus of beasts (C.; T., M. ಕರು; Tē. ಕರುವು, ಕರುಪು; cf. ಕರಣೆ, ಕಾಯ 3). ಕನ್ನ ಹಾಕು, (oattle)

to miscarry (C.; = ಕನ್ನಿಕ್ಕು). ಕನ್ನಿಕ್ಕಿದ ಅನ್ನ (ಅವಶೇಷ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ HIA.). ಕನ್ನ ಹಾಕಿದ ಅಕ್ಕರು (ವೇಡ್‌ Nr.). ಕನ್ನಿಕ್ಕಿದಾಳು (ಅವಶೇಷ Mr. 180). ಕನ್ನ ಹಾಕಿದ ಹಸುವು (ಅವಶೇಷ Si. 321). (cf. Sk. ಕಲನ, ಕಲಲ, ಕಲಿ? K. ಕಲ 2?).

ಕನ್ನ ಕandu. 4. The top-stone in grinding (ವೇಡ್‌ HIA.); ವೇಡ್‌ನಂಗೆಯ್ತು ತಿರೆ Sm. 98; Grj. 2, 89).

ಕನ್ನ ಕandu. 5. To be burnt or scorched by the sun (said of the face) or by fire, to turn black as the body, etc. by exposure to the sun, to be charred (Tē.; T. ಕನ್ನ, ಕಾನ್ನ, ಕರುಗು; R.; cf. ಕಮು 1, ಕವರು, ಕದ್ದು). 2, to lose one's lustre, colour, or freshness; to wane; to fade; to wither; to wane; etc. (ಗತಾನ್ತಿ Sm. Db.; ಮುಸುಳಿದ ಕಾನ್ತಿ Sm. 98; My.; Tu., Tē.). ರೋಗದಿನ್ನ ಕನ್ನದವನು (ನುಟ್ಟು Si. 203). ಕಳೆ ಕನ್ನಿ ಕಾನ್ತಿಯಲ್ಲದೇ ಇರುವದು (ನಿವೃತ್ತಿ, ನಿರತ 881). ಕನ್ನಿ ಬದಲುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ರೋಗಾದಿಗಳು (ಸ್ವರ್ತ, ಸ್ವಸ್ಥ, ಉಪಶಸ್ತು 392). See Bp. 4, 28; 14, 7; 20, 17; 22, 8; 23, 28; 37, 39; 39, 64; 45, 52; 58, 24; Bh. 2, 13, 42; Rāv. 13, after 104; Ū. Bp. 47, 44; 50, 27; J. 7, 58; 13, 55; 17, 43; 31, 6; B. 5, 209.

ಕನ್ನ ಕandu. 6. Discoloration by scorching, dark hue, blackness; want of lustre; a stain (ವೇಡ್‌ Sm. 98; ಕದ್, ಕಳಂಕು Kk. 45; Tē.). 2, lowness of spirits, grief, sorrow. ಎನ್ನ ಮನಸಿನ ಕನ್ನ ಅದವ ದೆನ್ನೆ? (Bp. 45, 35). ಮನದಲಿ ಕನ್ನ ಕುಣ್ಣದು (Bh. 1, 8, 20). — ಕನ್ನ ಕನರು. Dejection and ill-humours (Rām. 4, 3, 6). — ಕನ್ನ ಕುನ್ನು. Stains and defilements (J. 18, 49; Sāv. 2, 100). ಮನಸಿನ ಕನ್ನ ಕುನ್ನುನು ಹಿಡಿದುದಿರು? (Bh. 1, 8, 8). — ಕನ್ನಗೊರಲ. — ಕೊರಲ. Who has a black throat: Sīva (Sm. 2; Kk. 4). — ಕನ್ನದಳ್ಳಿ. Blackish, impure silver (C.; Tē.).

ಕನ್ನ ಕandu. An iron plate or pan for baking cakes, etc. (ಸ್ವೇದನಕೆ, ಕಾವರಿ Mr. 211).

ಕನ್ನ ಕ kanduka. = ಕನ್ನಕ. A ball for playing with.

ಕನ್ನ ಕ kanduga. Tbh. of ಕನ್ನಕ in ಕರಗನ್ನಕ.

ಕನ್ನ ಗಾಂಡಿ kandu-gāṇḍa. A man whose eyes are dim (ವೇಡ್‌ನಂಗೆ Bbn. 40, o. r. ಮುನ್ನುಗಾಂಡಿ).

ಕನ್ನ ಕಿ kandūri. A certain Mussulman feast-day (S. Mhr.; T. ಕನ್ನಿರಿ).

ಕನ್ನೆ kandē. = ಕನ್ನೆ. A species of plant (ಎವಪಾರಿ, ಮಡುವಾಗ Mr. 149, o. r., in two MSS., ಕನ್ನೆ).

ಕನ್ನೊಳೆ kandōḷi. A receptacle for money, either bag, box or safe (My.; Br. as ಕನ್ನೊಳೆ; H.).

ಕನ್ನ ಕandu. = ಕನ್ನಕ. (My.).

ಕನ್ನ kam-dba. A cloud (Sk.). 2, the neck (Bb. 1, 7, 32).

ಕನ್ನ ಕ kam-dhara. kam-dhara. (Sm. 102). Head-bearer: the neck (ವೇಡ್‌ನಂಗೆ Nn. 51). 2, water-bearer: a cloud.

ಕನ್ನ ಕ kandharē. (Sm. 102). The neck.

ಕನ್ನ kanna. 1. A hole made by burglars in a house-wall (ಸುರುಂಗಿ, ಸನ್ನಿ HIA.; ಸನ್ನಿ, ಸುರುಂಗಿ Mr. 226; ಸುರುಂಗಿ Si. 484; C.; Tē., T., M., Tu.; cf. ಕವ್ವ 1 & 2); a chink (My.). ಕನ್ನದ ದಾಗಿಲು (ಸುರುಂಗಿ Nr.). ಕಲವು ಕಳ್ಳರು... ಒಬ್ಬ ಸಾವಳಾರನ ಮನೆಯ ಕನ್ನ ಕೊಡಿದು (B. S. 41).

ಕನ್ನವಿದುವ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಮನ್ನಿಸಿ ತನ್ನನನ್ನೆ (Priv.). See Bp. 31, 7, 8. 9, 20; ಅಗುಡಗನ್ನ, ಗೋಡಗನ್ನ, ನೆಲಗನ್ನ, ಹೊಸತೆಲುಗನ್ನ; Priv. s. ಕಾಟಿ 2. — ಕನ್ನಗತ್ತಿ. — ಕತ್ತಿ. A certain iron instrument of burglars for making holes (C.). — ಕನ್ನಗತ್ತಿ. — ಕತ್ತಿ. Another instrument of burglars (ಛಿತ್ತಿ ಜೀರ್ಣ Mr. 226, o. r. ಛಿತ್ತಿಛಿತ್ತಿ; C.). ಇವರು ತಮ್ಮ ಕೈಯ್ಯೊಳಗಿನ ಕನ್ನಗತ್ತಿಯನ್ನ ಇವರನ್ನು ಇದ್ದೆದು (B. 3, 101). — ಕನ್ನಗರ್. — ಕರ್. A house-breaker (ನಿತಿ ಜರ Mr. 226). — ಕನ್ನಗರ್. — ಕರ್. = ಕನ್ನಗರ್. (C.; ಪುರಸ್ಕರ Ūb.). — ಕನ್ನದಗದ. — ಅಗದ. A pin for making holes in a wall (Bp. 31, 29). — ಕನ್ನದ ಬೊಮ್ಮ. N. (Bp. 31, 7). — ಕನ್ನದ ಬೊಮ್ಮದೇವ. N. (Bp. 31 sum.; 31, 1; 61, 9). — ಕನ್ನದ ಬೊಮ್ಮದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2). — ಕನ್ನಮ್ಪಾದಿ. — ಎವಾದಿ. N. of a village in Mysore. ಕನ್ನಮ್ಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕವ್ವುಳ್ಳ ಕತ್ತಿ ಕೊಡುರೆ ಬಲಮುರಿಯಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲುಮುದ್ದೇ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡು (Priv.). — ಕನ್ನಕರ್ವ. Burglary (My.). — ಕನ್ನಕೋರಿ. = ಕನ್ನಕರ್ವ. (My.).

ಕನ್ನ kanna. 2. = ಕನ್ನೆ. (My.).

ಕನ್ನ kanna. Tbh. of ಕರ್ಣ (Sm. 350).

ಕನ್ನ ಗಾಂಡಿ kanna-gāṇḍa. A burglar (My.).

ಕನ್ನದ kannada. See s. ಕನ್ 2.

ಕನ್ನದಿ kannadi. = ಕನ್ನಡಿ. A looking-glass, a mirror (ಅದರ್ಶ, ದರ್ಪಣ, ಮುಕುರ HIA., Nr.; Si. 231; ಅದರ್ಶನ, ದರ್ಪಣ, etc. Mr. 205; ಮುಕುರ Nn. 102; ಕೆಯ್ಯಿಡಿ Ūt. I, 98; Kk. 62; ಕೆಯ್ಯಿಡಿ, ಜಲ್ಲಿ Sm. 64; C.; Tu.; T., M. ಕನ್ನಾಡಿ); a pane of glass (C.; B. 5, 296); a lense of spectacles (C.; and in a plural sense): a pair of spectacles (My.; Tu.; T. also ಕಂಡ, ಕಂಡನ, mirror; cf. Sk. ಕರ್ಕರ). ತನ್ನ ನೋಡಲಿ! ಎನ್ನು, ಕನ್ನದಿಯು ಕರವದೇ? ತನ್ನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವೆನಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮನು ಕನ್ನದಿಯನ್ನೆ (Sip.). ಕುರುಡನ ಕೆಯ್ಯಿಲ್ಲಿ ಕನ್ನದಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Priv.). See Sm. 109, 113, 155; Abb. P. 11, 20; Bp. 1, 33; 86, 26, 45; 42, 35; 51, 82, 83; 80, 40; Bb. 1, 8, 83; Rāv. 6, after 11; 13, 63; J. 3, 17; 17, 24, 37; Ū. Bp. 5, 2, 51; Abhā. 1, 4; Bhāgavata 1, 1, 10; Ūda-khaṇḍānubhavaśāra 1, 7; ನಡೆಗನ್ನಡಿ, ಒಡತ, ಮೂಗು, ರನ್ನ-, ರಾಹುಗನ್ನಡಿ. — ಕನ್ನದಿಗೋಡೆ. A wall covered with mirrors (ಕನ್ನದದ Ūt. II, 63; Ss.). — ಕನ್ನಡಲೆ. A bracelet of lac in which small bits of a mirror are set (C.). — ಕನ್ನಡಿದಿ. — ಸಿಡಿ. To seize or take a mirror (J. 17, 46). — ಕನ್ನಡಿದ ರಳು. A piece of a mirror, e. g. that used by barbers (S. Mhr.). 2, a lense of spectacles (My.). — ಕನ್ನಡಿದಾವು. (My.). The snake Daboia russellii (?; cf. ಉರುಮುಣ್ಣಲಿಪಾವು).

ಕನ್ನದಿಗ kannadiga. A man of the Kannada country (My.). It is considered to be a Tbh. of ಕರ್ಣ ಟಕ (Mr. 382).

ಕನ್ನದಿಗಿತಿ kannadiga-iti. (Sm. 244). A Kannada woman.

ಕನ್ನದಿಸು kannadisū. 1. To mirror: to appear (Abb. P. 9, 191); — to cause to appear (11, 87).

ಕನ್ನದಿಸು kannadisū. 2. To translate into Kannada (Bp. 1, 16; My.).

ಕನ್ನದದ kanna-pada or -mada. A wall covered with mirrors (ಕನ್ನದಿಗೋಡೆ Ūt. II, 63; Ss.; Abb. P. 9, after 187).

ಕನ್ನದದೆ kannavudē. = ಕನ್ನಡಿ. Tbh. of ಕನ್ನಕುಟ್ಟೆ (HIA.).

ಕನ್ನವುರ kannavura. Thh. of ಕರ್ಣಪುರ (Śmd. 380; Ūt. II, 15; Kk. 27; Śm. 27. 72). ಅಯ್ಯ ತೋವ ಕನ್ನವುರಂ (Śmd. 75).
ಕನ್ನಿಕೆ kannikē. Tbh. of ಕನ್ನಿಕೆ (Śmd. 351. 859; ಕೂಸು ಸಿ.; My.). See Śmd. 109; ಕದಗನ್ನಿಕೆ. — ಕನ್ನಿಕೆಗಣ್ಣ. = ಕನ್ನಾವತಿ. (Dhw.).

ಕನ್ನೆ kannē. See ಮೂದಲೆಗನ್ನೆ, ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ.

ಕನ್ನೆ kannē. Thh. of ಕನ್ನೆ (C.). ಇನಿತು ಅತಿತಯನ್ ತಾಳ್ವದು ಈ ಕನ್ನೆಯನ್ನಂ (Śmd. 128). See Bp. 12, 6. 2, o. r. of ಕನ್ನೆ, q. v. — ಕನ್ನೆಗಿಡ. A young tree that has not yet borne any flowers and fruits (C.). — ಕನ್ನೆಮಾಡ. An upstairs room for maidens (Abh. P. 4, after 81). — ಕನ್ನೆವೆರ್. -ವೆರ್. A girl, a virgin (J. 29, 30).

ಕನ್ನಿತನ kannētana. Maidenhood, virginity (My.).

ಕನ್ನೋಜಿ kannōja. = ಕನ್ನವುತಿ, etc. (Bp. 6, 19).

ಕನ್ಯಾಕಾಜಿತ kanyākā-jāta. Born of a young and unmarried woman.

ಕನ್ಯಾಕುಟ್ಟೆ kanya-knhjē. = ಕನ್ನವುತಿ, etc., ಕನ್ಯಾಕುಟ್ಟೆ. N. of an ancient city in the North of India, Kanoj.

ಕನ್ಯಾಕೆ kanyakē. ಕನ್ಯಾಕಾ. = ಕನ್ನಿಕೆ. A girl, a maiden; a young virgin.

ಕನ್ಯಾಕೆ kanyasē. The little finger.

ಕನ್ಯಾಕುಟ್ಟೆ kanyā-knhjē. = ಕನ್ಯಾಕುಟ್ಟೆ. (My.).

ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ kanyā-kumāri. The youthful goddess: Durgā. 2, N. of a river, where Pārvatī is said to have done penance (S. Mhr.). 3, cape Comorin (My.; T.).

ಕನ್ಯಾದಾನ kanyā-dāna. Giving a girl in marriage (without taking any fees, C.). 2, kanyā-dāna, receiving a girl in marriage.

ಕನ್ಯಾವತಿ kanyā-pati. A daughter's husband. See ಕನ್ನಿಕೆಗಣ್ಣ.

ಕನ್ಯಾವರಿಣಿ ಕನ್ಯಾ-parinatē. A very proficient maiden (Abh. P. 4, 82).

ಕನ್ಯಾವುತ್ರ kanyā-putra. The offspring of an unmarried girl.

ಕನ್ಯಾರ್ಥಿ kanyā-arthi. A man who asks for a maiden in marriage (J. 9, 6. 7; My.).

ಕನ್ಯಾವರಣ kanyā-varaṇa. Choice of a bride (Rām. 1, 16, 46; J. 31, 15).

ಕನ್ಯಾವ್ರತ kanyā-vrata. A vow of virginity (S. Mhr.).

ಕನ್ಯಾಕುಲ್ಯ kanyā-śinka. The purchase-money of a maiden (J. 27, 29; My.).

ಕನ್ಯೆ kanyē. ಕನ್ಯಾ. = ಕನ್ನೆ. A girl, a maiden, a virgin; a daughter (ಕೊಡಗೂಸು, ಕುಮಾರಿ Hā.; Mr. 302). 2, Durgā. 3, the sign of the zodiac Virgo.

ಕಪ kapa. = ಕಬ, ಗಪ, etc. Imitation of the sound emitted in eager gulping. — ಕಪಕಪ. rep. with the sound ಕಪಕಪ: quickly or greedily (C.). — ಕಪಕಪನೆ. rep. = ಕಪಕಪ. (C.). ಎನ್ನಾ ಮಾಂಸವಿದ್ದರೂ ತೋಳಗಲು ಅದನ್ನು ಕಪ ಕಪನೆ ತಿನ್ನು ಬಿಡುತ್ತವೆ (B. 5, 253).

ಕಪ kapa. Thh. of ಕಪ (Śmd. 838).

ಕಪಟ kapaṭa. = ಕಬಟ, ಕವಡ. Fraud, deceit, dissimulation, hypocrisy, falsity, disguise (ಕೆಯ್ಯವ, ಕೆಯ್ಯ, ಜತ್ತ ಕ Śm. 52; Kk. 66; ಕೆಯ್ಯವ Ūt. I, 39; ಗಾಹು Bhn. 23). — ಕಪಟಮಾತು.

A dissembling word or speech (ಎತ್ತಲವು Ūh.; My.).

ಕಪಟಕೃತ್ kapaṭa-kṛitya. A deceitful act (ವೈಸಿಕ Bhn. 9).

ಕಪಟಗಾಢ kapaṭa-gāṇa. A deceitful man, a hypocrite (My.). Feminine: ಕಪಟಗಾಢಿ (My.).

ಕಪಟತನ kapaṭatana. Deceitfulness (ತನ್ನ Ūb.; My.). See ಕಪಟತನ.

ಕಪಟತ್ವ kapaṭatva. = ಕಪಟತನ. (Dp. 31, 5; My.).

ಕಪಟವೇಷ kapaṭa-vēṣa. Assuming a false dress or appearance; disguise. (C.).

ಕಪಟಬರ kapaṭa-śahara. Śiva (Śiv. 4, 39).

ಕಪಟಧ್ವ kapaṭa-stha. = ಕಪಟಗಾಢ. (C.). Feminine: ಕಪಟಧ್ವಳು (C.).

ಕಪಟಹೃದಯ kapaṭa-hṛdaya. A man who has a deceitful, dishonest mind (ಕಡುಲು Bhn. 61; My.).

ಕಪಟಾತ್ಮ kapaṭa-ātma. Deceitfulness (Bp. 41, 9, nenter). 2, a deceitful man (S. Mhr.).

ಕಪಟ kapaṭi. = ಕವಡಿ 2. A fraudulent, deceitful, dishonest, hypocritical person (C.). See Bp. 38, 69; 40, 54. 63; 51, 40; B. 5, 89; Prv. A. ಸಿ.

ಕಪಟಕ kapaṭika. = ಕವಡಿ 2. Acting deceitfully, dishonest; — fraud.

ಕಪಟಿ kapaṭē. = ಕಪಟಿ, etc. See ಕಪ್ಪು--

ಕಪಡ kapaḍa. An article of apparel, cloth (C.; H.).

ಕಪಣಿ kapaṇi. A sort of cloak dyed with kavi and worn by līṅgāyita priests or ascetics (S. Mhr.; Mhr. ಕಪಣಿ); a similar one of whatsoever colour, for children (S. Mhr.).

ಕವರಿ kapari. = ಕವರಿ No. 2. Thh. of ಕವರ. A beggar's howl (My.).

ಕವರ್ಧ kapaḍa. = ಕವಡಿ 1, ಕವಡಿ. A small shell or cowrie used as a coin or as a die in gambling, Cypraea moneta (ವರಾಟ, ಕವಡಿ Mr. 412). 2, braided and knotted hair, especially that of Śiva.

ಕವರ್ಧಕ kapaḍaka. = ಕವರ್ಧ No. 1. See ಕವಡಿ 1.

ಕವರ್ಧ kapaḍi. Having braided and knotted hair; Śiva. 2, sign for a metrically long letter (Ūh.).

ಕವರಿ kapali. ಕವಲಿ. = ಕವಲಿ 1, ಕವಲಿ 2, ಕವಲಿ. An apparatus for raising water, consisting of pulley, rope and leather bucket, worked by oxen on an inclined plane (S. Mhr.; My. ಕವಲಿ; Tē. ಕವಲಿ; T. ಕವಲಿ; Tē., T., M. ಕವಲಿ, a pulley = Arabio qahh; Tn. ಕವಲಿ). ಕವಲಿ (ಕವಲಿ) ಹೊಡೆ, to draw water by means of the kapali (C.; M. ಕವಲಿ ಬಲಿಕ್ಕಿ). — ಕವಲಿ (ಕವಲಿ) ದಾವಿ. A well fitted with the kapali (C.).

ಕವಾಟ kapaṭa. = ಕವಾಟ. The leaf or panel of a door; a door. 2, an almira (My.).

ಕವಾಯಿ kapaṭi. = ಕವಾಯಿ, ಕವಾಯಿ. A gown reaching to the ankles (Br., H.); — a dress for idols (My.).

ಕವಾಲ kapaḷa. 1. The fragment of a vessel, a potsherd. 2, the skull, the cranium (Bp. 57, 22). 3, either half of a water-jar. 4, a onp, a jar, a pot, a cover, a lid; a heggar's howl.

ಕವಾಲ kapaḷa. 2. Tbh. of ಕವಾಲ. (C.).

ಕವಾಲಧರ kapaḷa-dhara. = ಕವಾಲಧರ. Śiva (Mr. 12).

ಕವಾಲಭೃತ್ kapaḷa-bhṛt. Who wears skulls: Śiva.

ಕವಾಲಹಸ್ತ kapaḷa-hasta. Having a skull in his hand (in which he collects alms): Śiva (My.).

ಕವಾಲಿ kapāli. 1. Having skulls, etc. 2, Śiva. — ಕವಾಲಿ ಹುಟ್ಟು. N. (Bp. 52, 10).

ಕವಾಲಿ kapāli. 2. Tbh. of ಕವಾಲಿ (S. Mhr.).

ಕವಾಲಿಕೆ kapālikē. = ಕವಾಲಿ, ಕವಾಲಿ 1. (Sk.).

ಕವಾಲಿನಿ kapālini. A woman of low caste, daughter of a mother of the brahmanical caste and a fisherman father. (J. 5, 58); — a śakti of Śiva (Śiv. 3, 12).

ಕವಿ kapi. A monkey. ಕವಿ ಕವಾಲಿ, ಕವಿ ಕವಾಲಿ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕವಿ ಕವಾಲಿ. N. of a plant. See Si. s. ಅಪರ and ಕವಾಲಿ.

ಕವಿಕಡ್ಡು kapi-kacchu. The plant *Mucuna pruriens* Hook.

ಕವಿಕೇತು kapi-kētu. Having a monkey on his banner: Sugriva (Abh. P. 10, 3).

ಕವಿಕೆ kapiḥ. = ಕವಿಕೆ. Incense, storax or coarse benzoin (ಅಗುಲ Mr. 335; Sk. ಕವಿಕೆ, ಕವಿಕೆ).

ಕವಿಕೆಲ kapijāla. = ಕವಿಕೆಲ, etc. A bird, the francoline partridge (ರಾವಣ Mr. 177).

ಕವಿಕೆಲ kapiṭṭha. The elephant or wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr. (ದೇವನರ Mr. 115; ದೇವನರ G.).

ಕವಿಕೆಲ kapi-dhvaja. A banner on which is the figure of a monkey (J. 12, 16). 2, having a monkey as his symbol, his ensign or arms: Arjuna (Sk.; My.).

ಕವಿಕೆಲ kapi-dhvaja-kula. The race that has a banner as its ensign on which is the figure of a monkey (Abh. P. 10, after 2).

ಕವಿಕೆಲ kapi-dhvaja-kula-dhvaja. Sugriva (Abh. P. 10, after 2).

ಕವಿಕೆಲ kapiṇi. = ಕವಿಕೆಲ. The name of a river near Mysore (My.). 2, N. (My.).

ಕವಿಕೆಲ kapi-muṣṭi. A monkey-fist: firm grasp (avarice, obstinacy). ಕವಿಕೆಲ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕವಿಕೆಲ kapi-muṣṭi-gāra. An avaricious, or obstinate, fellow (My.).

ಕವಿಕೆಲ kapiḥ. = ಕವಿಕೆಲ, ಕವಿಕೆಲ, ಕವಿಕೆಲ. Monkey-coloured: brown, tawny. 2, N. of a fish, the founder of the śākhya philosophy (Mr. 77, 258).

ಕವಿಕೆಲ kapiḥ. = ಕವಿಕೆಲ, etc. (Prv.).

ಕವಿಕೆಲ kapiḥ. 1. = ಕವಿಕೆಲ, etc. (My.; Si. 90, 103).

ಕವಿಕೆಲ kapiḥ. 2. = ಕವಿಕೆಲ, ಕವಿಕೆಲ 1. A brown cow; a fabulous cow of the Pūrāṇas. (Śmd. 150, o. r. ಕವಿಕೆಲ). 2, a tree, a kind of *Dalbergia sissoo*, or the *Dalbergia sissoo* itself. 3, a sort of perfume (ರೇಣುಕವಿಕೆಲ G.). 4, the female elephant of the south-east. 5, N. of a river (Sk.; My. = ಕವಿಕೆಲ). — ಕವಿಕೆಲವನ. A brown bull stamped with a liṅga and left to roam about at liberty, etc. (My.).

ಕವಿಕೆಲ kapiḥ. N. (Bp. 58, 11).

ಕವಿಕೆಲ kapiḥ. N. (Bp. 10, 5).

ಕವಿಕೆಲ kapi-valli. A climbing plant, *Scindapsus officinalis* Sweet. (ಮೊಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದಿ G.).

ಕವಿಕೆಲ kapi-vṛishabha. Vāli (Rām. 4, 5, 10), or Sugriva, or Hanuman.

ಕವಿಕೆಲ kapiḥ. Monkey-coloured: brown, reddish-brown, dark-brown (ಶ್ಯವ, ಹಸರು ಹಿಡಿದಿ Mr. 448). 2, incense, storax or coarse benzoin (see ಕವಿಕೆಲ).

ಕವಿಕೆಲ kapi-śrīṣṭha. A monkey's head (ಕವಿಕೆಲ, ಮರ್ಕಟೆ 38 Nn. 149). 2, the upper part or copy of a wall;

a merlon of a fort (ಕವಿಕೆಲ, ಕವಿಕೆಲ ತನಿ 149; ಕವಿಕೆಲ ಯಗ್ರ Mr. 466).

ಕವಿಕೆಲ kapiṭṭha. The hog-plum, *Spondias mangifera* (ಅ ಮೃದಿಯ ಗಿಡ G.). 2, the plant *Thespesia populnea* Corr. (Hibiscus populneoides Rox.). 3, the *Acacia siria*.

ಕವಿಕೆಲ kapi-indra. = ಕವಿಕೆಲ. The chief of the monkeys, etc. (Rām. 4, 8, 5).

ಕವಿಕೆಲ ka-pūya. Smelling badly; disgusting, disagreeable. (G.).

ಕವಿಕೆಲ kapōta. A dove, a pigeon (see ಕವಿಕೆಲ). 2, pigeon-holes, a dove-oot (ವಿಳಿವೆ, ಹಿಟ್ಟಿಗೆ Mr. 200; see Bp. 18, 38).

ಕವಿಕೆಲ kapōta-pāli. A dove-coi.

ಕವಿಕೆಲ kapōta-pālikē. A dove-coi.

ಕವಿಕೆಲ kapōta-anḥri. A kind of perfume.

ಕವಿಕೆಲ kapōta-anjana. Antimony.

ಕವಿಕೆಲ kapōla. = ಕವಾಲಿ 2. A cheek.

ಕಪ್ಪ kappā. 1. = ಕಪ್ಪ 7. Tribute (ಕಪ್ಪು 8 Smd. II; ಕಪ್ಪು 8 Smd. 38; ಕಪ್ಪು 8 Smd. 267; ಕಪ್ಪು 8 Kk. 84, o. r. ಕಪ್ಪು; ದಣ್ಣ Si. 416; C.; Tē., T., M., Tu.; see T. s. ಕಪ್ಪು ಯ and cf. Sk. ಕರ). See Si. 266; Bp. 23, 21; 27, 29; Bh. 2, 4, 7; Rāy. 5, after 19 & after 22; 5, 127; 6, 35; J. 17, 10; 25, 12; 29, 22; B. 4, 116. — ಕಪ್ಪು 8 Smd. 38. To take tribute (Abh. P. 10, after 156). — ಕಪ್ಪು ಗಾಣಿಕೆ. ಕಾಣಿಕೆ. dupi. (ಕಾಣಿಕೆ, ನಗದಿ, ನಾಯ, ವಲಿತ G.; My.).

ಕಪ್ಪ kappā. 2. = ಕಪ್ಪ 2. (My.).

ಕಪ್ಪ kappā. 3. = ಕಪ್ಪ 1. — ಕಪ್ಪ ಕಪ್ಪ. rep. Extreme blackness (J. 28, 41).

ಕಪ್ಪ kappā. 4. A ring of gold or silver-wire for the wrist or foot, worn as an ornament or as the sign of a vow (My.).

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ 1. (My.).

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪ್ಪಗೆ kappu-aggē. = ಕಪ್ಪ. See ಮೇಣವು.

ಕಪುರ kappara. 2. = ಕಪುರೆ, ಕೊಪುರೆ. Thb. of ಕರ್ಪರ (or ಕರ್ಪರ). (Tē. ಕಪುರೆ, T. ಕಪುರೆ). — ಕಪುರಕಾಯಕ. = ಗುಣ್ಣುಗಪುರ ಕಾಯಕ, q. v. (S. Mhr.).

ಕಪುರಿ kappari. Thb. of ಕರ್ಪರ (or ಕರ್ಪರ). 2. = ಕಪರಿ, q. v. (My.). — ಕಪುರಿತುಕ್ಕ. (ಕರ್ಪರ, ದಾರ್ಪಕ, ತುಕ್ಕ, ಕಪುರಿಕೇ ದ್ವನಿ Nr.).

ಕಪುರೆ kapparē. = ಕಪುರೆ. A large potsherd (My.).

ಕಪುಲ kappal. ಕಪುಲು. = ಕಪು 2. ಅನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕಪುಲು ಮುನ್ನುದವುಗಳು (ವಾರಿ Si. 272). — ಕಪುಲರಿ. The jakal, Canis aureus (Gz.). — ಕಪುಲುನರಿ. The Bengal fox, Canis (vulpes) bengalensis (Bd.).

ಕಪುಳಿ kappali. (Śmd. 48).

ಕಪುನೇ kappu-ānē 4. = ಕಪುನೇ 1. (My.).

ಕಪು kappu. 1. To dig (ಖನನ Śmd. Dh.; T. ಕಪು, to dig with a small stick; cf. ಕಡಂಗು 3, ಕಪು, ಕಪು 1, ಗಪುರಸು).

ಕಪು kappu. 2. = ಕಪು 2, ಕಪುಲು. A hole in the ground, a pit (ನಿಮ್ಮ Śm. 100; My.; Tu. ಕರ್ಪ; Tē. ಕಾವು, a pit or well; cf. ಕಡ್ಡ 3). — ಕಪುಗುದ. — ಕುದ. A hole for catching elephants. ಅನೆಯ ಹಿಡಿಯಲೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ ಕಪುಗುದ (ವಾರಿ, ಗಜಹನ್ದನಿ Nr.).

ಕಪು kappu. 3. To cover; to spread, to extend; to overspread; to surround (Tē., T., M. ಕಪು, ಕಮು; R.; cf. ಕವ 1).

ಕಪು kappu. 4. A sign, a banner (ವಾರಿ, ಕೇತು, ಧ್ವಜ, ಲಿಂಗ, ನಿಮಿತ್ತ Nr.).

ಕಪು kappu. 5. = ಕರ್ಪ. Blackness; the colour black or dark-blue; black; collyrium; ink (ನೀಲ Nr.; ಕಾಲ, ಕೃಷ್ಣ Mr. 443; ನೀಲ 511; ಕೃಷ್ಣ 519; ಕರಿ Ōt. 1, 21, o. r. ಕರೆ; ಅಸಿತ Nn. 14. 42; ರಾಮ 24; ಕೃಷ್ಣ 45. 47; ಕಾಲೀನ, ಕರಿದು 76; ಮುಸಿ Si. 485; C.; Tē., T., M., Tu.). ಕಪು ಬೆರಸಿದ ಕೆಮ್ಮು (ಧೂಮ್ರ); ಕಪು ಬೆರಸಿದ ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ (ಕಡಾರ, ಕಪಲ, ಕದ್ಡು, ಮಿಗ, etc.); ಕಪು ಬೆರಸಿದ ಅರಿಸಿನಬಣ್ಣ (ತಾಳವ, ಕಪಿತ Nr.). ಚಂದ್ರಮಣ್ಣಲದ ನಡುವಣ ಕಪು (ಮೃಗ, ಅಂಕ, etc. Hīā.). ಕಪುರದಾದ ನೆಯ್ದಿರ (ಕುಮುದ Mr. 420). ಎಮ್ಮೆ ಕಪುನ ಮೇಲೆ ಅದೆ (B. 1, 15). ಕಪುರದ ಬಣ್ಣ ತುಸು ಕಪುನ ಮೇಲೆ ಇರುವದು (4, 147). ಅರಿಕುಲಂಗಕ ಕಪುನ ಅಣಕವ ಸುದುಗುರು ವ (Bp. 4, 29). ಮಿಸುವ ಕಪುನ ದಾಸಿಯಂ ಧಾವಿಸುವಂ (42, 23). ಕಪು ಹಿಡಿದ ಅಕಲಂಕಾಂಚನದ ಒಪ್ಪದನ್ನದಿ (44, 2). ಅಕಲಂ ಕಪು ದರೆ ಹಾಲು ಕಪುರೇ? (Prv.). See Bp. 35, 13; 54, 35; Si. 40. 205. 206; J. 5, 55; 17, 14; 18, 84. 85; ಎಳೆಗಪು, ಬಯಲೆಗ ಪು. — ಕಪುಗಸಿ. — ಅಗಸಿ. = ಎಳೆಗಸಿ. (My.). — ಕಪುಕುರ್ಪ. A shrubby plant, Justicia echolium L. (St. & Pl.). — ಕಪುಗೊರಲ. — ಕೊರಲ. Who has a black throat: Śiva (Bp. 18, 72). — ಕಪುಬಣ್ಣ. The colour black or dark-blue (ಕೃಷ್ಣ, ನೀಲ, ಅಸಿತ, ತಾಮ್ರ, ಕಾಲ, etc. Si. 51; B. 5, 245). — ಕಪುಬೊಟ್ಟುಳಿ. = ಕಪುಕುರ್ಪ. (St. & Pl.).

ಕಪು kappu. 6. Flesh, meat (S. Mhr.; cf. ಕಣ್ಣ 2, ಕದ 3).

ಕಪು kappu. 7. = ಕಪು 1. ಕಪುನ್ನು ತೆಗದು ಕೊಣ್ಣು (B. 5, 67). — ಕಪುಕಾಣಿಕೆ. = ಕಪುಗಾಣಿಕೆ. (Ūh. 27). — ಕಪುಗಾಣಿಕೆ. = ಕಪುಕಾಣಿಕೆ. (B. 5, 110).

ಕಪುರ kappura. (Śmd. 191). = ಕಪುರೆ 1, ಕಪು. Thb. of ಕರ್ಪರ (Śmd. 381; Ōt. II, 8; Kk. 94; B. 4, 70). — ಕಪುರಗರದಗ.

— ಕರದಗ. Thb. of ಕರ್ಪರಕರಣ್ಣಕ (Śmd. 381). — ಕಪುರವ ಲಕು. — ಕಳಕು. Campbor-crystal (Ūp. 7, after 92).

ಕಪ್ಪೆ kappē. A frog (ಮಣ್ಣುಕ, ಪ್ಲವಕ, ಪ್ಲವಗ, ಭೀಕ, ತಾಲೂರ, etc. Hīā., Nr., Mr. 411; Si. 89. 410; ಭೀಕ Nn. 10. 18; ಪ್ಲವಗ 46; C.; Tē., Tu.; T. ತವಕ್ಕು, ತವಕ್ಕುಳಿ, ತವಕ್ಕು. ಕಪ್ಪೆಗಳು ಮಾನುಗಳು ಇಪ್ಪದದು ತೀರ್ಥವೇ? (Sp.). ಸರ್ಪನ ಉದೊ ಹಡೆಯ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನೆ (Sp.). ಉಪ್ಪಿದ ಕಪ್ಪೆ ಅನೇ ನುಂಗಿತೇ? — ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿ ಮದ್ದೇ ಬರಿಸಿದನೆ. — ಕಪ್ಪೆಯ ತುಲಾಧಾರಾ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prva.). See ಹಣ್ಣುಗಪ್ಪೆ, ಹಣ್ಣುಪ್ಪೆ. — ಕಪ್ಪೆಕೀಲಿ. A padlock (S. Mhr.). — ಕಪ್ಪೆಕೂರ. A boil in the shape of a frog's body (C.). — ಕಪ್ಪೆಚಿಪ್ಪ. A hivalve shell, one half of which is occasionally used for giving milk to drink (ತಮ್ಬಿಕ್ಕ, ಜಲತುಕ್ಕ Si. 89; C.; B. 5, 184). — ಕಪ್ಪೆಬೀಗ. = ಕಪ್ಪೆಕೀಲಿ. (C.). — ಕಪ್ಪೆರೊಟ್ಟಿಗ. A spreading herb, Malva rotundifolia L. (Z.). — ಕಪ್ಪೆಮಣ್ಣು. A spreading sore in the palm of the hand, on the sole of the foot, etc. (S. Mhr.).

ಕಪು kapra. = ಕಪುರೆ. (ಧವಲ, ಸಿತಾಧ, ಹಿಮಾಂತು Ūb.).

ಕಪ kapha. = ಕಪ. Phlegm (ಅಪಿಗೂರು Mr. 386).

ಕಪನಿ kaphani. The elbow.

ಕಪಿ kaphi. Phlegmatic; filled with muous.

ಕಫೀನಿ kaphōni. The elbow.

ಕಫೀಕ kaphōil. = ಕಫೀನಿ. (ಮೊದಲೆಯ Mr. 328).

ಕಬ್ kab. 1. = ಕದ, etc. Blackness. — ಕಬ್ಬಕ್ಕ. — ಹಕ್ಕ. = ಕರ್ಪಕ್ಕ. A rosebush, a starling (Pr.; My.; Bh. 1, 20, 53; Śkr. 3, 33; ಕೃಕರ Si. 173, sic!). — ಕಬ್ಬಳಿ. = ಕಬ್ಬಳಿ. A black creeper with very strong fibres, used in tying the bamboos under a thatch, etc. (My.). — ಕಬ್ಬಳಿ. — ಬಳ್ಳಿ. = ಕಬ್ಬಳಿ, ಕರ್ಪಳಿ. (ತಗಭಟ್ಟ Mr. 147 in two MSS., o. r. ಕೃಗಭಟ್ಟ). — ಕಬ್ಬುನೆ. — ಪುನೆ. See separately. — ಕಬ್ಬಿಗಿ. — ಹೊಗಿ. = ಕಾರ್ಪಿಗಿ. Black smoke (Bh. 1, 20, 55. 60; 2, 10, 23).

ಕಬ kab. 2. = ಕಲ 4, etc. A stone. — ಕಬ್ಬುಸುರಿ. The waved-leaf fig-tree, Ficus infectoria. ಕಬ್ಬುಸುರಿಯ ಮರ (ಪ್ಲಕ್ಷ, ಜಲಿ, ವಕಳಿ Nr.; Si. 128; cf. ಕಬ್ಬುಸುರಿ).

ಕಬ kaba. = ಕವ. — ಕಬಕಬ. rep. = ಕವಕವ. (My.).

ಕಬಕ್ಕನೆ kabakkane. = ಕಪುನೆ 2, ಕವಕ್ಕನೆ, ಗಪುನೆ, ಗಬಕ್ಕನೆ. In a snatching manner, with the sound produced in snatching; — with that of gulping quickly. — ಕಬಕ್ಕನೆ ಕಡ್ಡು. To hite snatchingly, as a dog (C.). — ಕಬಕ್ಕನೆ ನುಂಗು. To gulp quickly, as beasts (My.).

ಕಬಕ kabača. = ಕವಕ. (My.).

ಕಬಟ kabāṭa. = ಕಪುಟಿ, etc. A bat (My.).

ಕಬಟ kabāṭa. Thb. of ಕವಟ. (Rām. 6, 12, 38).

ಕಬುಧ kabaudha. Water. 2, a cloud. 3, a headless trunk, especially one retaining vitality (ಕಡುಕು, ಅಟ್ಟ Kk. 41). 4, N. of Rāhu. 5, N. of a Dānava or Rākṣasa, enemy of Indra; a Gaudharva killed by Rāma (J. 18, 5).

ಕಬರ kabara. A Mubammadau tomb (My.; Mhr., H.). — ಕಬರಸ್ಥಾನ. A cemetery (My.; H.).

ಕಬರಿ kabari. = ಕವರಿ. A braid or fillet of hair; a knot of braided hair (ಕುಪ್ಪಲ, ವೇಡೆ, ಧಮ್ಬುಳಿ, ಕಟ್ಟುಮುದಿ Mr. 320; J. 2, 9; 11, 9; 18, 27). 2. = ಜಾಲಿ ಗಡ (Ūh.). 3. = ಅದವೆ ತುಳಸಿ (Ūh.). 4. = ಕೆಮ್ಮು ಗಣಗಲ (Ūh.). — ಕಬರಿಯಗ. — ಅಗ. The point of a braid of hair (ಹೊಲಿಹ Ōt. I, 30).

ಕಬರು kabaru. News; information (C.; Mhr., H. ಎಬರು).
!attention! heed! (C.; H.).

ಕಬರುದಾರ kabaru-dāra. A careful, or strict, man (My.).
ಕಬರುದಾರಿ kabaru-dāri. Care, carefulness (My.; Mhr., H.).

ಕಬರುದಾರು kabaru-dāru. Skillful, clever; careful; attention!
take care! mind! (C.; Mhr., H. ಎಬರುದಾರ).

ಕಬಲ kabala. 1. = ಕಬಳ, ಕವಣ, ಕವಲ, ಕವಳ 1. A mouthful;
a bolus, a pill.

ಕಬಲ kabala. 2. = ಕಾಲು. (S. Mhr.; Mhr. ಕವಲ).

ಕಬಲನ kabalana. Swallowing by mouthfuls. See ತುತ್ತು,
3ರದು.

ಕಬಲಪ್ರವೇಶ kabala-pravēśa. The entering of mouthfuls.
See ಗಾ.

ಕಬಳ kabala. (= ಕಬ್ಬಿಲ, ಕಬ್ಬೆಯ). A fowler, a hunts-
man (ಬೇಡ Ū. I, 58, o. r. ಕವಳ).

ಕಬಳ kabala. = ಕಬಲ 1, etc. (ಬೇವಣ, ಪೊಳಗೆ, ತುತ್ತು ನೆ; ಅಹು
ತಿ, ತುತ್ತು Mr. 220). ರಣಕಬಳರಕ್ಕೆ ಮರ್ದುಗಳ್ ಪುದಿದ ಭರಣಿಗಳ
(Biv. 6, after 11). See ಗಣ-, ನವ್ವುರಗವಳ.

ಕಬಳನು kaballu. To eat; to gulp, to devour (Bh. 8, 23,
13; My.).

ಕಬಾಡ kabāda. = ಕವಾಡ. A bullock or horse-load of grass,
wood, etc. (C.; Mhr.; Tē., also ಕವಾಡ; T. ಕವಾಡ).

ಕಬಾಡಿ kabādi. A person who brings and sells kabādas
(S. Mhr.).

ಕಬಾಬು kabābu. A ragout; a made dish of roast meat
(Br.; H.; My.).

ಕಬಾಯಿ kabāyi. = ಕವಾಯಿ, etc. (My.).

ಕಬೀರದಾಸ kabira-dāsa. N. of a poet who was a devotee
of Allah and Viṣṇu (C.).

ಕಬೀಲ kabīl. = ಕಬಾಲ. Agreeing to; consent (C.; Mhr.,
H. ಕಬಲ).

ಕಬಾಲ kabāla. = ಕಬಾಲ. ಕಬಾಲ ಅಗೋರ (ಕಪ Ūb.). ಕಬಾಲ
ಮಾಡೋರ (ಗ್ರಹಣ, ಪಂಗ್ರಹ Ūb.).

ಕಬಾಲತಿ kabālati. An agreement, written or oral (My.;
Mhr., H. ಕಬಲಾತಿ, ಕಬಲಾಯತಿ).

ಕಬೋಜ kabōji. A blind man (My.; Tē. ಕಬೋಜ).

ಕಬ್ಬ kabba. = ಕಬ್ಬಿಣ, etc. (My.).

ಕಬ್ಬ kabba. Tbh. of ಕಾಕ್ಕ (Smd. 351; Ū. I, 26). See Smd.
13. 69. 121. 159; Ū. v. 19; J. 1, 10; ಇದುಕುಂಗಬ್ಬ, ಬಗ್ಗಬ್ಬ,
ಪದಗಬ್ಬ, ಪಾಡುಗಬ್ಬ, ಪಾಟನಗಬ್ಬ, ಬೆದಗಬ್ಬ, ಮಾನಸಗಬ್ಬ.

ಕಬ್ಬೆ kabbaṭe. = ಕಪ್ಪೆ, etc. — ಕಬ್ಬೆ ಹಕ್ಕಿ. A bat (ಹುತು
ಕ, ಅಹನವತ್ತೆ Si. 175; My.).

ಕಬ್ಬಣ kabbaṇa. = ಕಬ್ಬಿಣ, etc. (C.). — ಕಬ್ಬಣಂಜು. — ಅಂಜು.
(ಕನ್ನ Ūb.).

ಕಬ್ಬಳ kabbaḷi. See a. ಕಬ್ಬೆ 1.

ಕಬ್ಬಾರೆ kabbaṛe. — ಕಬ್ಬಾರೆ ಹದ್ದು. A heron (ಬೋಹಪ್ಪಪ್ಪ,
ಕಳ, ಹರಡೇ ಹಕ್ಕಿ Si. 172).

ಕಬ್ಬಿ kabbi. = ಕಬ್ಬಿನ. Tbh. of ಕವಿಯು. (ಕವ Mr. 274; Ū. Bp.
47, 44; T. ಕವನ, bridle). See a. ಕಬ್ಬಿನ.

ಕಬ್ಬಿಗ kabba-iga. (Smd. 233). A poet (ಕವ Ū. II, 15). See
Smd. 188; ಅದಗಬ್ಬಿಗ, ಕದ್ದಬ್ಬಿಗ, ನರಗಬ್ಬಿಗ; Siv. 1, 10. —
ಕಬ್ಬಿಗರಳಿಯು. N. of a Kannada dictionary (Kk. 3. 101).
— ಕಬ್ಬಿಗಗಳ. — ಕಳ. Literary theft. See Smd. a. ಕೂಸಾದಿಸು.

ಕಬ್ಬಿಣ kabbiṇa. = ಕಬ್ಬ. ಕಬ್ಬಿಣ, ಕಬ್ಬುನ, ಕರ್ಬುನ, ಕರ್ಬೊ
ನ್, ಕಾರ್ಬೊನ್. (The dark-coloured, black metal):
iron (ಬೋಹ, ಕಾರಾಯನ, etc. Si. 332; C.; Tē. ಇನುಮು, T.
ಇರುಮ್ಬು, ಕರುಮ್ಬಿನ, iron; Tu. ಕರ್ಬ, iron; see ಕರ್ಬೆ 1).
ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಟ್ಟ (ಮಣ್ಣಾರ Si. 332). ಕಬ್ಬಿಣದ ಪ್ರತಿಮೆ (346). ಕಬ್ಬಿ
ಣದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ (B. 3, 46). ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಣಕ್ಕೆ ಎನು
ಅಗ್ಗ? — ಕಬ್ಬಿಣದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಡ್ಲೆ ಹುಡುಕಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). See
ಮುಡ್ಲೆ. — ಕಬ್ಬಿಣಕಟ್ಟ. Rust of iron, scoriae, dross (ಮ
ಣ್ಣಾರ, ಸಿಂಘಾಣ G.). — ಕಬ್ಬಿಣಗೊಮ್ಮೆ. An iron image (ಸ್ಥೂಪ
Si. 420; G.). — ಕಬ್ಬಿಣಂಜು. — ಅಂಜು. = ಕಬ್ಬುಣಂಜು. An iron
plate for baking cakes, etc. (B. 4, 158). — ಕಬ್ಬಿಣದ ಪಾಳ.
A bar of iron (My.). — ಕಬ್ಬಿಣಸರಾಳೆ. An iron spike, etc.
(ದಸ G.).

ಕಬ್ಬಿನ kabbiṇa. = ಕಬ್ಬ. ಕುದುರೆಯ ಕಬ್ಬಿನ (ಕೀಡ್, ಅವಿಲಣ Nu.
149, o. r. ಕಬ್ಬಿಯ ಕೀಲು).

ಕಬ್ಬಿಲ kabbiḷa. (= ಕಬಳ, etc., ಕೆಬ್ಬಿಲ). A huntsman,
a fowler; a rustic (= ಬೇಡ, ಬಿಲ್ಲ in the Bp.). See
Bp. 58, 16. 29. 50; 59 sum.; 59, 50. 54. ಶಿ. = ದಿವಾಕರ್ತಿ
(?). ಇಮರ್ಕಾರನ್ ಎನ್ನು ಕಲಿಗಂ, ಈ ಪಾತಿಥರ್ಮದಿಂ ಶ್ರೇಷ್ಠನ ಕ
ಬ್ಬಿಲಂ ನಿಷ್ಠನ್ (Mr. 381, o. r. ಕನಿಷ್ಠನ್, ನಿಷ್ಠನ್). — ಕಬ್ಬಿಲವಡೆ.
A crowd of kabbiḷas (Bp. 59, 42).

ಕಬ್ಬಿಲಿಗ kabbiḷiga. (= ಕಬ್ಬೆಯ). A boatman,
a fisherman, a seller of chunam (S. Mhr.).

ಕಬ್ಬಿಲಿಗಿತ್ತಿ kabbiḷigitti. = ಕಬ್ಬಿಲಿತಿ. (S. Mhr.).

ಕಬ್ಬಿಲಿತಿ kabbiḷiti. A woman of the kabbiḷigas
(V. 39, 66). ಈ ಭೂಸುರರ ಗುರು ಕಬ್ಬಿಲಿತಿಗೆ ಅರಣ್ಣ ವ್ಯಾಸನ ಒಗೆ
ದನು? (Bp. 57, 72).

ಕಬ್ಬಿನೆ kabbiṣe. (= ಕಬ್ಬು). See ಕಾಡುಗಬ್ಬಿನೆ.

ಕಬ್ಬು kabbu. = ಕರ್ಬು, ಕರ್ಪ. The common sugar-
cane, Saccharum officinarum Lin. (ಇಕ್ಕು HIA.,
Mr. 95; ಇಕ್ಕು, ರಸಾಲ Si. 163; C.; T. ಕರುಪ್ಪ, ಕರುಮ್ಬು; M.
ಕಂಮ್ಬು; Tu. ಕಮ್ಬು; Tē. ಕೆರುಕು). ಬಿಳಿಯ ಕಬ್ಬು (ಇಕ್ಕು, ರಸಾ
ಲ Nr.). ಕಬ್ಬಿನ ಸೋಗೆ (Si. 164). ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲು (ಇಕ್ಕುರಸ G.;
see Si. 312). ಕುದು ಕಬ್ಬಿನೋಳು ಹೊಕ್ಕು, ಅದಾವದೇ ತನರಸವ ಹೊ
ದಿಗಣ ಸೋಗೆಯ ಅಗಿವತ್ತೆ (Bp.). ಕಬ್ಬಿನ ಜೂಜು (Bp. 20, 23). ಕ
ಬ್ಬಿನ ಕೋಲು (ಇಕ್ಕು ದಣ್ಣ G.). ಕಬ್ಬು ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ ಮದ್ದರೂ ಬುದದ
ನ್ನ ಮದ್ದರೂ ಸವ ಬಣ್ಣೇ. — ಕಬ್ಬು ಡೊಂಕಾದರೆ ಸವ ಬೊಂಕೇ? — ಕ
ಬ್ಬು ಸೀಯೆನ್ನ, ಬುದಪರಿಯನ್ನರ ಅಗಿಯ ಬಾರದು. — ಕಬ್ಬು ಸೀಯೆನ್ನ,
ಬೇರು ನುಂಗಿದರೆ ದವಡೆ ಹದಿದೀತು. — ಕಬ್ಬಿನ ಮೇಲೆ ಜೇನು ಇಕ್ಕಿದ
ನ್ನೆ. — ಅನೆಯಾಗಿ ಕಬ್ಬು ಮೇಯುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಇದಾವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೇ
ಯುವದೇ ಲೇಸು (Prva.). See Bp. 38, 58; B. 8, 45; Abbd.
1, 5; Ū. Bp. 11, 11; 47, 42; Bh. 1, 8, 5; ಅಡುಗಬ್ಬು, ಕಾಕಬ್ಬು,
ಕಾಗಬ್ಬು, ಮರಕಬ್ಬು, ರಸಕಬ್ಬು, ಹುಡ್ಡು. — ಕಬ್ಬುಬಿಲ್ಲ ಕೃದ = ಕ
ಬ್ಬುಬಿಲ್ಲ. (ಇಂಗೋಲಿಲ್ಲ G.). — ಕಬ್ಬುನಿರ್. — ಬಿರ್. A bow of
sugarcane (J. 8, 17; 30, 37). — ಕಬ್ಬುಬಿಲ್ಲ. — ಬಿರ್. ಅ S.
Kāma (J. 30, 20).

ಕಬ್ಬುನ kabī-puna. = ಕಬ್ಬಿಣ, etc. (ಕಾರ್ಬೊನ್ Smd. 68;
Kk. 47, o. r. ಕರ್ಬುನ, ಕರ್ಬೊನ್; ಗಿಂಸಾರ ಅತ್ಯಸಾರ, ಬೋಹ,
ಕಾರಾಯನ HIA., Nr.). ಕಬ್ಬುನದ ಕೋಲು (ಪಂಫ); ಕಬ್ಬುನದ ಬ
ದಿಗೆ (ಮುದ್ದರ, etc.); ಕಬ್ಬುನದ ಎಕಾರವು ಕುತಿ ಎನಿಸುಗು, ಸರಳು
ಮೊದಲಾದುದು (Nr.). (ಮಕ್ಕುವತಿ) ಕಬ್ಬುನದ ಕಡಲೆ, ವಾದಿನ ರಸ
ಮಂ (Grj. 1, 22; see a. ಕಡಲೆ). See Bp. 50, 51; 53, 53;
Smd. 41. 42. 114; Ū. Bp. 47, 35. — ಕಬ್ಬುನಕೋಲು = ಕಬ್ಬುನ

ದ ಕೋಲು. (Bp. 61, 26). — ಕಬ್ಬಿನಗರ್. — ಕರ್. A loadstone (ಸೂಚಕಕಾ ಸಾ.; cf. ಕಾರ್ಬೋನ್ ಕರ್).

ಕಬ್ಬಿಯ kabbēya. A boatman, etc. (= ಕಬ್ಬಿಲಿಗ, S. Mhr.).

ಕಮ್ kam. 1. = ಕದ್, etc. Blackness. — ಕಮ್ಮಡು. = ಕಾಮಡು, q. v. (J. 13, 54). — ಕಮ್ಮಡುವಿನಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. Yama (Kk. 15, o. r. ಕಾಮಡು). — ಕಮ್ಮತ್ತಿ. The tree Shorea robusta or Valeria rohnata, a valuable timber tree (ಸಸ್ಯ ವೃಕ್ಷ, ಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತ, ತಾಳ, ಸರ್ವಕ, ಕಾರ್ಪ್, etc. Nr.; cf. ಕರಿಮ ತ್ರಿಕ್ಷ ಕರೇ ಮತ್ತಿ). — ಕಮ್ಮರ. N. of a tree with eatable fruits (Ahh. P. 12, 6). ಲಕುಡ ಲಕುಡ ಡಡು ಎನ್ನು, ಕಂಚಿನ ಫಲವು ಮರ; ಕಮ್ಮರನ ಎನ್ನು, ಎಮ್ಮರು (Nr.). (Could the ಕಮ್ he = ಕಮ್ಮ No. 2?).

ಕಮ್ kam. 2. = ಕಣಿ 1, etc. An eye. — ಕಮ್ಮನಿ. — ವನಿ. An eye-drop: a tear; tears. See Bp. 3, 87; 18, 46; 44, 28; 48, 11; 50, 7; J. 13, 59; 19, 20, 27. — ಕಮ್ಮನಿಗಡ್. — ಕಡ್. To shed tears (J. 19, 32; 20, 24). — ಕಮ್ಮನಿದುಮ್ಮು. — ತುಮ್ಮು. To be filled with tears: to shed tears (J. 32, 56). — ಕಮ್ಮನಿದುಳುಕು. — ತುಳುಕು. To shed tears (Bh. 1, 8, 61). — ಕಮ್ಮನಿದೊಡೆ. — ತೊಡೆ. To wipe tears (J. 23, 53; 28, 55). — ಕಮ್ಮಳಗು. Eye-shine. ಚಕ್ಕುಚ್ಚೆ ಕುಲಾಲಿ ಕುಲಕ್ಕಿ ಎನ್ನು, ಕುಲಾಂಚನ; ಕಮ್ಮಳಗಿನ ಬೀಜಮೆನ್ನು, ಎಮ್ಮರು (Nr.).

ಕಮ್ kam. Water. 2, the head. 3, a partiole: indeed, etc. See ಕಂ.

ಕಮಟಿ kamaṭi. A committee (My.; S. Mhr. ಕ್ಯಾಮೇಟಿ).

ಕಮಟು kamaṭu. = ಕಮಟು, etc. (C.).

ಕಮಠ kamaṭha. A tortoise. 2, a water-pot.

ಕಮರಿ kamaṭhi. A female tortoise or a small one.

ಕಮಠೇವರ kamaṭha-ēvara. N. of a līṅga (S. Mhr.). 2, the first tortoise (ಅವಿಶೇಷ G.).

ಕಮಣ್ಣಲಿ kamaṇḍala. = ಕಮಣ್ಣಲು. (ಕರಗ Nn. 50; ಕಮಣ್ಣಲು 102; ಜಲಪಾತ್ರೆ Mr. 212).

ಕಮಣ್ಣಲಿ kamaṇḍalu. An ascetic's or religious student's water-pot (ಕುಣ್ಣಿಕೆ Mr. 256; ಗುಣ್ಣಿಕೆ Sm. 84).

ಕಮತ kamaṭa. The cultivation which the owner carries on with his own stock, but by the labour of another who is paid for his work (S. Mhr.; Tē; Upper India kamaṭ).

ಕಮತಿಗ kamaṭiga. = ಕಮ್ಮತಿಗ. The man employed to cultivate with the farming stock of the owner (S. Mhr.; B. 4, 42, 43).

ಕಮನ kamaṇa. Desirous; libidinous; desirable; heautiful, lovely (ಮನೋಹರ, etc. Mr. 424).

ಕಮನೀಯ kamaṇiṇya. To be desired, desirable; lovely, pleasing (ಸಾರಂಗ, ಮನೋಹರ Nn. 34; ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424).

ಕಮನೀಯಸ್ವಂತ kamaṇiṇya-svānta. Who has a lovely or good mind (ಸಿರ್ವಲಜ್ಜ, ಸುಮನ Nn. 68).

ಕಮನ್ಧ kamandha. = ಕಮನ್ಧ. (Sk.).

ಕಮರ kamara. = ಕಮರು 2. ಕಮರದ ನಾತು (B. 5, 164).

ಕಮರಿ kamari. = ಕಮ್ಮರಿ. (My.; T. ಕಮರ್, a cleft in the ground caused by drought).

ಕಮರಿಕೆ kamarikē. = ಕಮರಿಕೆ. The state of being singed, etc. — ಕಮರಿಕೆಣ್ಣಿನ ಗಿಡ. The small tree

Carlissa oarandas (ಕರಮರ್ದಕ, ಕೃಷ್ಣಪಾಕಫಲ, ಸುಷೇಣ, etc. St. 137; My.).

ಕಮರಿಗೆ kamarigē. = ಕಮರಿಕೆ. (My.).

ಕಮರು kamaru. 1. To be singed, burnt or scorched (by the sun, by fire, C.; ಸೀ G.; Tē. ಕಮರು, ಕಮರು, ಕಮಲು; cf. ಕನ್ದು 5). P. p. ಕಮರಿ.

ಕಮರು kamaru. 2. = (ಕಣ್ಣು 2), ಕನರು No. 1, ಕಮರ, ಕಮುಟು, ಕನರು 2, ಕವಟು, ಕವರು, (ಗವಲು). The state of being singed, scorched, etc. (C.; Tē.). 2, the disagreeable, stifling smell arising from burnt oil, ghee, hair, etc. (C.; Tē.). ಕಮರ ನಾತು (ಕವರು G.). — ಕಮರು ಬೀರು. To be singed, etc., as grass (S. Mhr.).

ಕಮಲ kamala. = ಕಮಳ. An erect large water-plant, the lotus or Egyptian bean, Nelumbium speciosum Willd. (ರಾಜೇನ Nn. 22; ತಾವರೆ 22, 29; see e. g. C. Bp. 4, 7). 2, water (ಜಲ, ನೀರ್ Nn. 29). 3, the hline lotua, Nymphaea caerulea (ಬುತ್ತಲ, ನೆಮ್ಮಲ 29). 4, a ray (ಅಂತ್ರು, ಕರಣ 29). 5, the moon (ಚಂದ್ರ, ಸೋಮ 29). 6, a species of deer (ಮೃಗ, ಎರಳೆ 29). 7, ಪಾವನ, ಹಾವನ (29). 8, N. of a vṛitta (Ch.). — ಕಮಲಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಕಮಲವ್ವ. — ಅವ್ವ. = ಕಮಲಮ್ಮ. (My.).

ಕಮಲಗಂಧಿ kamala-gandhi. A woman who has the fragrance of a lotus (My.).

ಕಮಲಗರ್ಭ kamala-garbhā. Brahmā (Bp. 54, 48).

ಕಮಲಜ kamala-ja. Brahmā (J. 13, 42).

ಕಮಲಜಾಣ್ಣಿ kamalaja-aṇḍa. The universe (Rām. 5, 8, 58).

ಕಮಲನಾಥ kamala-nābha. Viṣṇu. (My.).

ಕಮಲನೇಟಿ kamala-nēṭi. A kind of ornamented border of a cloth (S. Mhr.; B. 3, 103).

ಕಮಲಬಾಣ kamala-hāṇa. Who has a lotus-arrow: Kāma. (My.).

ಕಮಲಬಾಣನ kamala-hāndhava. The friend of the lotus: the sun. (My.).

ಕಮಲಭವ kamala-hhava. Brahmā. (Śmd. 268).

ಕಮಲಮಿತ್ರ kamala-mitra. = ಕಮಲಬಾಣನ. (ಚಿಂಗಡಿರ C. II, 18).

ಕಮಲಮುಖಿ kamala-mukhi. A woman with a lotus-like face. (ನಾಲೀಕಮುಖಿ G.; My.).

ಕಮಲನದನೆ kamala-vadanē. = ಕಮಲಮುಖಿ. (J. 9, 10).

ಕಮಲವೈರಿ kamala-vairi. The enemy of the lotus: the moon. (My.).

ಕಮಲಸಖ kamala-sakha. = ಕಮಲಮಿತ್ರ. (Śmd. 105).

ಕಮಲಸಮ್ಭವ kamala-samhhava. = ಕಮಲಜ. (J. 82, 31).

ಕಮಲಾಕ್ಷ kamala-aksha. Viṣṇu or Kṛishṇa (Nn. 10). 2, the seed of the lotus of which beads are made (My.).

ಕಮಲಾಕ್ಷಸರ kmalāksha-sara. A rosary of lotus-beads (My.).

ಕಮಲಾಕ್ಷಿ kamalākshi. A woman with lotus-like eyes (J. 11, 15).

ಕಮಲಾದೇವಿ kamalā-dēvi. N. (Bp. 59, 8).

ಕಮಲಾನನೆ kamala-ānanē. = ಕಮಲಮುಖಿ. (Bp. 42, 29).

ಕಮಲಾಪ್ತ kamalā-āpta. = ಕಮಲಸಖ. (Rām. 2, 54).

ಕಮಲಾಂಜಕ kamala-ambaka. = ಕಮಲಾ No. 1. (Śāv. 4, 102; J. 83, 14).

ಕಮಲಾಯ kamala-āya. N. of a woman (Bp. 36, 59).

ಕಮಲಾಲಯ kamala-ālaya. Lakṣmī. (My.).

ಕಮಲಾನತಿ kamalā-vati. N. of a woman (My.). 2, N. of a town (My.).

ಕಮಲಾಸನ kamala-āsana. Brahmā. 2, a mode of sitting in yōga practice (My.).

ಕಮಲಿನಿ kamalini. A number of lotus-flowers; a lake or place abounding with them (ಪದ್ಮಿನಿ, ವಿಸಿನಿ G.). 2, a woman regarded as a lotus (Śāv. 2, 57).

ಕಮಲೆ kamalē. -ಲಾ. Lakṣmī (ಗೋಪಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 29).

ಕಮಲೇಷ kamalā-īśa. Viṣṇu. (Dp. 30).

ಕಮರೋತ್ತರ kamala-uttara. Safflower, Carthamus tinctorius Lin.

ಕಮರೋದರ kamala-udara. Viṣṇu; the moon (J. 15, 11).

ಕಮರೋದ್ಭವ kamala-udbhava. Brahmā. (G.; My.).

ಕಮರ kamala. = ಕಮಲ. (Śmd. 25).

ಕಮಾನು kamānu. A how; an arch, a vault (ಧನುಸ್, etc. Si. 287; C.; Mhr., H.; B. 4, 146); the spring of a watch, etc. (My.; Mhr.); a fiddle-stick (My.).

ಕಮಾಯಿಷಿ kamāyishi. Collection of the revenues (Br.; Mhr. ಕಮಾವಿಶಿ);—the gain realized in an undertaking (My.; Mhr.).

ಕಮಾಯಿಷಿದಾರ kamāyishi-dāra. A toll-collector (My.); a superintendent of sea-customs (Mg.).

ಕಮಿಡ kamica. ಕಮಿಲೆ kamli. A riding whip (My.; H.).

ಕಮಿತ್ರಿ kamitri. A lover.

ಕಮುಟು kamutu. = ಕಮಟು, ಕಮರು, etc. Rankness, rancidity, fetid smell, especially with respect to kōbbari long kept and to dirty clothes (C.); the disagreeable smell of burnt oil or ghee (My.).

ಕಮ್ಮ ಕampa. Trembling, tremor, quaking.

ಕಮ್ಮಣ kampana. A district (ಎಪಯ, ಗ್ರಾಮ Hlā.; ಎಪಯ, ಪಯಿ Mr. 189, o. r. ಪೈ; T. ಕಮ್ಮಣ, a man who lives in a cultivated country).

ಕಮ್ಮಣ kampana. = ಕಮ್ಮನ No. 3. (Ahh. P. 13, after 76).

ಕಮ್ಮನ kampana. Trembling, shaken, unsteady. 2, trembling, tremor. 3, a kind of weapon. See ಅದಿರ, ಅರ್ದಾಡು, ನಡಗು.

ಕಮ್ಮಡಗ kam-pāḍaga. Teak (ತೇಗು Śm. 25).

ಕಮ್ಮಾಯಮಾನ kam-pāyamāna. Trembling; tremor (My.).

ಕಮ್ಮಾಹತ kam-pāhata. ತಮ್ಮಂ ಕಮ್ಮಾಹತಮಿವ (o. r. -ಮಿವು) ಸುಮ್ಮನಿಕಂ (o. r. ನಿಮ್ಮನಿಕಂ, Ūt. I, 106).

ಕಮ್ಮತ kam-pita. Trembling, shaking. (Bp. 22, 67; 61, 11).

ಕಮ್ಮಲ kam-pila. = ಕಮ್ಮಲ್ಲ, ಕಾವ್ವಲ್ಲ, ಕಾವ್ವಲ್ಲ. N. of a plant.

ಕಮ್ಮಲ್ಲ kam-pilla. = ಕಮ್ಮಲ, etc. (ರೋಡನಿ, ವಸಾರಿ Si. 158).

ಕಮ್ಮಿಸು kam-pisu. To be odoriferous (Bp. 18, 30).

ಕಮ್ಮಿಸು kam-pisu. To tremble, etc. (Grj. 4, 86; Bp. 26, 27; J. 13, 8).

ಕಮ್ಮು kampu. = ಕಮ್ಮ. A bad smell (My.; Tē.; M. ಕಷ್ಟ, to stink). ಅಪಶ್ವವಾದ ಕಟ್ಟಿ ಕಮ್ಮುಳ್ಳ ಪ್ರವೃತ್ತಿ (ಎಸ್, ಅಮ

ಗಟ್ಟಿ Si. 51). 2, a pleasant smell, fragrance (ಸೌಸ ವ Śmd. II; Kk. 83; ಸೌಸವ, ಕಮ್ಮಿತ್ತು, ಮಗಮಗಿಸು, ನಡು, ಪರಿ ಮರ Śm. 23; ಅಮೋದ, ಪರಿಮಳ, ಸೌರಭ್ಯ, ಸುಗಂಧಿಕೆ Hlā.; Grj. 2, 13, 61; C.; Tē.). ಅವಧಾನೋನ್ಮು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕಮ್ಮಾದ ಧೂಪ ಮಂ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಎಮ್ಮರು (Nr.). ಪೂವಿನೋ ಕಮ್ಮು (Śmd. 163). ಕಮ್ಮಲರ್ದು (55). ಜಾದಿಯತ್ತಣಿನೆಯುಂ ಕೇದಗೆಯತ್ತಣಿನೆಯುಂ ಕಮ್ಮು ಬನ್ನದು (150). ಶೈತ್ಯದ ಸ್ವತ್ಯಭವನಮುಂ ಕಮ್ಮಿನ ಕಾರಾಗಾರಮುಂ ಚಲ್ಲಿನ ಕುಲಗೃಹಮುಂ (Ūpr. 7, after 92). See Bp. 6, 8; 8, 18; 86, 29; Bh. 1, 5, 8; Śāv. 2, 39; Rāv. 5, 25; 10, after 31; J. 3, 30; 29, 28; ಅಲರ್ಗಮ್ಮು, ಕಮಗಮ್ಮು, ಕೆಯಿಗಮ್ಮು, ತನಿಗಮ್ಮು, ನಡುಗಮ್ಮು, ಪೂಗಮ್ಮು, ಪೂಸಗಮ್ಮು, ಮೆಯ್ಯಮ್ಮು, ಸೋಡರ್ಗಮ್ಮು. — ಕಮ್ಮುವದೆ. -ವದೆ. To get fragrance, to become odoriferous (J. 3, 36). — ಕಮ್ಮುವರ್. That is full of perfumes: wind (ಅನಿಲ Kk. 16; ಗಾಳಿ, ಅನಿಲ, etc. Śm. 13).

ಕಮ್ಮುಗಾತಿ kampu-gāti. A woman who has a fragrant smell (Ū. Bp. 10, 6).

ಕಮ್ಮೆ kampē. = ಕಮ್ಮ. See ಅನು.

ಕಮ್ಮು kampra. Shaking, moving, trembling; agile.

ಕಮ್ಮು kamha. = ಕಮ್ಮ (Śmd. 24). Thh. of ಸ್ವಮ್ಮ or ಸ್ತಮ್ಮ (see ಕೂವಕಮ್ಮು). A post; a pillar (C.; Tē., Tu., T., M.); a mast (T., M.). See Bp. 47, 7, 26; 49, 44; Śāv. 1, 70; Si. 120, 419; B. 4, 121.

ಕಮ್ಮರ್ತಿ kamharti. Making up for a deficit (My.).

ಕಮ್ಮಲ kambaia. = ಕಮ್ಮಳಿ (Ūt. II, 19). A blanket, a cumley, obdely of a hisok colour. 2, a dew-lap.

ಕಮ್ಮಲವಾಹ್ಯ kambaia-vāhya. A kind of carriage covered with a cumley and drawn by oxen.

ಕಮ್ಮಲಾಶ್ವತರ kambala-aśvatar. N. of two musicians in the court of Śiva (Śāv. 1, 29; 1, after 79).

ಕಮ್ಮಲಾನನ kamhaia-āsana. A blanket-seat (My.).

ಕಮ್ಮಲಿ kamhali. Covered with a blanket.

ಕಮ್ಮಲವಾಹ್ಯಕ kamhali-vāhyaka. = ಕಮ್ಮಲವಾಹ್ಯ. A kind of carriage etc.

ಕಮ್ಮಳ kambala. Daily hire or wages (My.; cf. ಸಮ್ಮಳ).

ಕಮ್ಮಳಗಾಡಿ kambala-gāḍi. A day-labourer (My.).

ಕಮ್ಮಳ kambali. = ಕಮ್ಮಲ (Śmd. 364; Ūt. II, 19; ಅಮ, ರಲ್ಲ, ಕ, ಕಮ್ಮಲ, etc. Hlā., Mr. 343; ರಲ್ಲಕ, ಕಮ್ಮಲ Nr.; C.; T., M., Tē. also ಕಮ್ಮಳ; Tu. ಕಮ್ಮಳಿ). ಹಲವು ಸೂದ್ ಉದಕ ದೋ ಅಲುಬಿ, ಸಳಿ ಸಳಿದು, ಬಗಿದೊಡಂ ಬಿಳಿದು ಅಹುದೆ ಕಮ್ಮಳಿ (Bp. 60, 48). ಯಾವ ಊರೋ, ಗೌಡ? ಅನ್ನರೆ ಕಮ್ಮಳಿ ಮೂಡು ಹಣ ಅನ್ನ. — ಕಮ್ಮಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕಣಿಣಾ ನಾಡಿದ. — ಕಮ್ಮಳಿಯವನ ಹೊಡೆದು, ಹತ್ತಡವನ ಹೆದರಿಸ ಬೇಕು (Prva.). See Si. 228, 271, 276, 834; Bp. 20, 22; 58, 50; Prv. s. ಕನ್ನಮ್ಮಡಿ. — ಕಮ್ಮಳಿಯು ಒ. A class of Kṛṣṇas who weave blankets and whose wives wear only blankets (My.). — ಕಮ್ಮಳಿಯಳಿಗ. -ಅಳಿಗ. A kind of lizard or chameleon (ಸರಟ Ūt. I, 68). — ಕಮ್ಮಳಿಯು. A caterpillar (My.; M. ಕಮ್ಮಳಿಪ್ಪಡಿ, T. ಕಮ್ಮಳಿಪ್ಪಡಿ, Tē. ಕಮ್ಮಳಿಪ್ಪಡು; ದುರ್ನಾಯಕ Mr. 165).

ಕಮ್ಮಾಡಿ kamhāḍi. = ಕಮ್ಮಗಾಡಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕಮ್ಮಾಡಿಗಿತ್ತಿ kamhāḍi-gitti. = ಕಮ್ಮಾಡಿಗಿತ್ತಿ, ಕಮ್ಮಡಿತಿ. (S. Mhr.).

ಕಮ್ಮಾಡಿಕೆ kamhāḍikē. = ಕಮ್ಮಾಡಿಕೆ. A blacksmith's business (S. Mhr.).

ಕಮ್ಮಾವತಿ kambavatī. A kind of costly border of a silk garment (My.).

ಕಮ್ಮಿ kambī. 1. Wire (C.; T., Tē., M., Tu.; Tē. also ಕಮ್ಮಿ); an iron band (My.); a bar of iron, a rail (My.); a bar, the bridge of the nose (My.). ಮೂಗಿನ ಕಮ್ಮಿ (Mr. 280). — ಕಮ್ಮಡ್ಡ. — ಅಡ್ಡ. = ಕಮ್ಮಯಡ್ಡ. (My.; Tē. ಕಮ್ಮಯಡ್ಡ, ಕಮ್ಮಡ್ಡ). — ಕಮ್ಮಯಡ್ಡ. = ಕಮ್ಮಯಡ್ಡ. (G. 105. 115). — ಕಮ್ಮಯಡ್ಡ. — ಅಡ್ಡ. A plate with holes for drawing wire (S Mhr.; M.).

ಕಮ್ಮಿ kambī. 2. A stripe (or stripes) running parallel with the border of a cloth (C.; Tē., M., T.). See ಅಡ್ಡ-; Si. 222; ಬ್ರಹ್ಮಗವ್ವ.

ಕಮ್ಮಿ kambī. 3. A thick bamboo (or pole) laid across the shoulder for carrying burdens, occasionally denoting the whole carrying apparatus (C.; Tē. a bar, a beam; cf. T. ಕಮ್ಮಿ, M. ಕಮ್ಮಿ, a cross piece of wood to hold the planks of a door or window together). ಕಾಸಿನ ಕಮ್ಮಿ (ಧಾರಯಟ್ಟ, ಎರಂಕಿ HIA.). See Bp. 6, 32; 43, 24. 25. 27. 29. 33; 44, 5. 6. 7. 12. 13; 50, 35; Rāv. 5, 114; J. 7, 5; ಅಡ್ಡ-; ಅಡ್ಡದೊಡ್ಡ-.

ಕಮ್ಮಿ kambī. A club, a mace (Rāgbō. 17, 67; M. ಕಮ್ಮಿ). See ಕಮ್ಮಿಗ.

ಕಮ್ಮಿ kambī. A ladle or spoon. 2, a shoot, a branch or joint of a bamboo. 3, the guava tree (ಬಿಕ್ಕ Mr. 120).

ಕಮ್ಮಿಕಾಟಿ kambī-kāṭi. A bearer of the carrying apparatus called kambī (Bp. 9, 41; 47, 37; My.).

ಕಮ್ಮಿಗ kambiga. A mace bearer, a doorkeeper (ವಡಿಯುತ Ūt. I, 18).

ಕಮ್ಮಿಗ kambiga. Perhaps Thb. of ಕಮ್ಮಕ. An asura (see s. ಕಂಟಗ).

ಕಮ್ಮಿ kamhn. (= ಕಮ್ಮು). A conch, a shell (ಕಂಬ Nn. 64; Bp. 5, 20). 2, a bracelet. 3, an elephant (ಗಜ, ಅನೆ Nn. 64). 4, water (ಜಲ, ಉದಕ 64). 5, the colour white (ಧವಲ, ಬಿಳಿ ದು 64). 6, a kind of grain (ಧಾನ್ಯಭೇದ 64; T., Tē.: Holous speltains Lin., = M. ಕಮ್ಮಿ). 7, the neck. — See Mr. 110 s. ಕರಡ.

ಕಮ್ಮಕ kambnka. = ಕಮ್ಮು No. 1. 2, a mean person (Sk.; see ಕಮ್ಮಿಗ).

ಕಮ್ಮಿಗೆ kambugē. ರಥಗುಪ್ತ ವರೂಫ ಎನ್ನು, ದೂಳುಮುಡ; ಕಮ್ಮಿಗೆ ಎನ್ನು, ಎನ್ನುರು (Nr.).

ಕಮ್ಮಿಕಾಟಿ kambn-kāṭi. A conch-like neck (J. 25, 4).

ಕಮ್ಮಿಗಲ kambn-gala. = ಕಮ್ಮಿಗ್ರೀವ. (J. 13, 9. 26).

ಕಮ್ಮಿಗ್ರೀವ kambn-griva. = ಕಮ್ಮಿಗಣ್ಣ. 2, N. of a tortoise. (My.).

ಕಮ್ಮಿಗ್ರೀವೆ kambn-grivē. A neck marked with three lines like a shell.

ಕಮ್ಮಿ kambha. = ಕಮ್ಮ (Śmd. 24). (ಪ್ರವೃ Nn. 76; ಧಾರಕ, ಪ್ರವೃ Mr. 200; ಅರಾನ 157). — ಕಮ್ಮಗಟ್ಟ. — ಕಟ್ಟ. A construction on pillars. ಕಮ್ಮಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲುಕಟ್ಟುಗಳು (Bp. 12, 13). — ಕಮ್ಮಪೂಜೆ. Worship paid to the first pillar when erected in a building (at an auspicious moment, My.). — ಕಮ್ಮಮುಹೂರ್ತ. = ಕಮ್ಮಪೂಜೆ. (My.).

ಕಮ್ಮಿ kamma. (= ಕಮ್ಮು 2). Another form of ಕಮ್ಮು (Śmd. 209. 210). See s. ಕಮ್ಮನೆ. — ಕಮ್ಮಿಗಗ್ಗೆ. A species of basil with small leaves, Ocimum sanctum (ಪರ್ವಾಸ, ಕರಿಂ ಜರ, ಕುಟೀರಕ, ಕಗ್ಗಿಲೆ, ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ ನಿಡ Si. 141). — ಕಮ್ಮಿಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. A fragrant arrow. ಕಮ್ಮಿಗಣ್ಣೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚ ವನ್ ಇಮ್ಮಾವಿನ ಪೊದಕೊಳ್ ಇರ್ದು (Śmd. 210). — ಕಮ್ಮಿಗಣ್ಣೆಯ. — ಅ 3. Who has fragrant arrows: Kāṇṇa (ಇಂಗೋಲಿಲ್ಲ, ಕಾಮ Śmd. II; Kk. 79; Śm. 7; ಕಾವ Ūt. I, 94; ಸುರಭಿಕರ II, 16). — ಕಮ್ಮಿಲರ್. — ಅಲರ್. A fragrant flower (Śk. v. 1, 45). — ಕಮ್ಮಿಲರ್. — ಅಲರ್. A fragrant breeze. ತೀಡುವೊಡ ಅಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಿಲರ್ ತೀಡುಗುಂ (Śmd. 297).

ಕಮ್ಮಿ kamma. Thb. of ಕರ್ಮ. (My.).

ಕಮ್ಮಿಗಾಡಿ kamma-gāḍi. (Śmd. 235). = ಕಮ್ಮಾಡಿ, ಕಮ್ಮಡಿ, ಕಮ್ಮಡಿ. Thb. of ಕರ್ಮಕಾರ. A blacksmith.

ಕಮ್ಮಿಗೆ kamma-ḡḡḡ 4. (Śmd. 389). Fragrantly; deliciously (C.). ಕಮ್ಮಿಗೆ ಉಣಿಸಿ, ಬಿಮ್ಮಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ (Prv.). 2, fragrance, etc. ಕಮ್ಮಿಗೆ ತುವ (Abhā. 1, 44). ಕಮ್ಮಿಗಯ ಊಟ (C.).

ಕಮ್ಮಿಟಿ kammāṭi. Coinage; mint (Rām. 5, 8, 48; rare in S. Mhr.; T. ಕಮ್ಮಟ್ಟ; M. ಕಮ್ಮಟ್ಟ, ಕಮ್ಮಟ್ಟ).

ಕಮ್ಮಿಟಿ kammāṭi. A coiner (Rām. 5, 8, 50).

ಕಮ್ಮಿತಿಗ. kammāṭiga. = ಕಮ್ಮತಿಗ (Bp. 9, 46).

ಕಮ್ಮನೆ kamma-anē 1. = ಕಮ್ಮನೆ. (Śmd. 109. 389). — ಕಮ್ಮಕಮ್ಮನೆ rep. (Śmd. 229). Very fragrantly.

ಕಮ್ಮರಿ kammari. = ಕಮರಿ. A declivity, a steep bank, a cliff, a precipice, a ravine (ಪ್ರವಾತ, ತಟ, ಭೃಗು, ದರಕ Nr.; ಸದಾ Śm. 66. 117; ಸಂ Kk. 71).

ಕಮ್ಮರು kammarn. The loins, the waist (My.; Br.; Mbr., H. ಕಮರು).

ಕಮ್ಮರುಬಂದ kammārubanda. A loatber waistband, belt. (My.; H.).

ಕಮ್ಮರೆ kammārē. = ಕಟ್ಟರೆ, q. v. (wbetter = a ಕಯ್ಯರೆ?).

ಕಮ್ಮಡಿ kammāḡa. = ಕಮ್ಮಗಾಡಿ, etc. (Śmd. 235; ವೈಕಾರಕ Mr. 376; My.). ತಿಡಿಮೊತ್ತುವ ಕಮ್ಮಡಿಮೈಲೆ ಇರ್ದುಂ ಭೀಮಂ (Śmd. 91).

ಕಮ್ಮಡಿತಿ kammāḡa-iti. (Śmd. 246). The wife of a blacksmith; a female of the blacksmith-caste (My.).

ಕಮ್ಮಡಿ ಕಮ್ಮāḡa. = ಕಮ್ಮಗಾಡಿ, etc. (see Nr. s. ಕಲುಕುಟಗ; Bp. 21, 29; C.). See Prv. s. ಮೊಳೆ 2. — ಕಮ್ಮಡಿವಾರೆ. The workshop of a blacksmith (My.). ಕಮ್ಮಡಿವಾರೆಗೆ ಸೂಚೆ ಕೊಟ್ಟು ದೋದ ಹಾಗೆ (in order to sell it, Prv.).

ಕಮ್ಮಡಿಗಾಡಿ kammāḡa-gāḍi. = ಕಮ್ಮಡಿಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಕಮ್ಮಡಿಗಿತ್ತಿ kammāḡa-gittī. = ಕಮ್ಮಡಿತಿ. (My.).

ಕಮ್ಮಡಿತಿ kammāḡati. = ಕಮ್ಮಡಿತಿ. (C.).

ಕಮ್ಮಡಿತಿ ಕಮ್ಮāḡikē. = ಕಮ್ಮಡಿತಿ. (My.).

ಕಮ್ಮಡಿ ಕಮ್ಮāḡa. An artisan, an artificer: a blacksmith, a goldsmith, etc. (T., M.); a goldsmith (My.).

ಕಮ್ಮಿ kammi. 1. Thb. of ಕರ್ಮ. See ಕಮ್ಮಿವು.

ಕಮ್ಮಿ kammi. 2. Deficiency (C.; Br., M.; Mhr., H. ಕಮ್ಮಿ, deficient; cf. ಕಡಿಮೆ). — ಕಮ್ಮಿ ಜಾಸ್ತಿ. More or less (My.).

ಕಮ್ಮಿತು kamma-itu. = ಕಮ್ಮಿತ್ತು. (Śmd. 109). That which is fragrant; fragrance (ಪರಮವ Kk. 68).

ಕಮ್ಮಿತ್ತು **kamma-ittu.** = ಕಮ್ಮುತು. (ಕಮ್ಮು ಸಂ. 23).

ಕಮ್ಮಿದ **kammida.** A fragrant man. ಕಮ್ಮಿದಂ (ಸಂದ. 109).

ಕಮ್ಮಿದಳ **kammidaḷ.** (ಸಂದ. 109. 245). A fragrant woman.

ಕಮ್ಮು **kammu.** 1. Breath to be fragrant (ಗನ್ನ ಸಂದ. Dh. Mdb., o. rs. ದನ್ನಸ್ವಾಸ, ದನ್ನಸ್ವಾನ, ದನ್ನಸ್ವನ). 2, to emit a sound as teeth do.

ಕಮ್ಮು **kammu.** 2. (= ಕಮ್ಮು). A delicate smell, fragrance (ಕವಿದು ನಾನ್ತ ಓ. I, 22).

ಕಮ್ಮೆ **kammē.** One of the eight brahmanical classes or castes (in My. only smārta Brāhmanas). ಪಾಂಡುಕರು ಕಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾದ ಎಂಟು ಕುಲಮ್ ಅಕ್ಕ (Mr. 254; Tē. ಕಮ್ಮೆ, ಕಮ್ಮವಾರು, T. ಕಮ್ಮವಾರ್, a caste of Tēlugu Śādras, usually employed in agriculture). — ಕಮ್ಮೆಕುಲ. The kammē casto (Mr. 540, o. r. in one MS. ಕಮ್ಮೇ).

ಕಮ್ಮು **kamra.** Desirous, cupidinous, loving; desirable.

ಕಯ್ **kay.** 1. = ಕಯ್ 1. This syllable often appears as ಕಯ್ and ಕೈ; it is, however, not unfrequently found in old good MSS., and appears to be radical; cf. e. g. Sk. ಕಯ, the band, with Kannada ಕಯ್ (ಕಯ್, ಕೈ), the hand. To avoid too great a deviation from present custom the form ಕಯ್ has been adopted wherever admissible.

ಕಯ್ **kay.** 2. = ಕಯ್ 2, etc. To do, etc.

ಕಯ್ **kay.** 3. = ಕಯ 2, ಕಯ್ 2, ಕಯ್ 3, etc. The hand, etc. (My.). — ಕಯ್ಕಳ. -ಅಳ. Possibility for the hand (Abb. P. 9, 96). — ಕಯ್ಕಳವ. -ಅಳವ. Strength of the hand (Abb. 9, 23). — ಕಯ್ಕಾರ. = ಕಯ್ಕಾರಿ. (Bp. 57, 36). — ಕಯ್ಕಾರ. -ಕಾರ. To seek for with the hand, to lay hold of (Abb. P. 7, 48).

ಕಯ್ **kay.** 4. = ಕರ 4, etc., ಕೈ 5. Churning. — ಕಯ್ಕರ. A churning stick (ಕಡಗೋರ Kk. 83, o. r. ಕಡೆ). — ಕಯ್ಕಳ. -ಅಳ. Buttermilk (ದಧಿಮುಕ್ಕ Mr. 219).

ಕಯ್ **kay.** 5. = ಕಯ್ 4. Decoration.

ಕಯ್ **kay.** 6. = ಕಯ 1, ಕಯ 1, (ಕಯ್, ಕಯ್), ಕಯ್ 1, ಕಯ. ಕೈ 4. Bitterness (T. ಕಡು; Tē. ಜೇಡಿ, ಜೇಡು; T. ಕಡು, to be of a sharp or acrid taste; ಕಜ, ಕಯ, M. ಕೈ, to be bitter; cf. ಕಜಿ; Sk. ಕಟು; also ಕಜಿ?). (The term is at present frequently written ಖಯ್, ಮೈ, etc.). — ಕಯ್ಕಡವಲ ಗಡ. A sort of gourd, Tribosanthes dioeca (ಕುಲಕ, ಪಡೋಲ, ತಿಕ್ಕಕ, ಪಟು Si. 161; My.). — ಕಯ್ಕಿಷ್ಟ. Bitter herbs (My.). — ಕಯ್ಕೋರೆ. A kind of bitter gourd (ಇಕ್ಕಾಯ್ ಕು, ಪಟುಪುಟ್ಟು Si. 161; My.; see ಕಹಿಸೋರೆ). — ಕಯ್ಕೋರೆ. A kind of bitter gourd (ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಫೋಷಕ, ಅನಡೆಚೆಟ್ಟು Si. 150; My.; see ಕಹಿಸೋರೆ).

ಕಯ್ **kay.** 7. = ಕಯ್ 5, etc. A field.

ಕಯ **kaya.** N. of a Brāhmana (Abb. P. 6, after 34; 6, 34. 35).

ಕಯಕ **kayak.** A sound emitted by the throat when firmly pressed (My.).

ಕಯಾಸ್ **kayās.** Imagination, guess (Si. 470).

ಕಯಿ **kayi.** 1. = ಕಯ್ 6, etc. Bitterness (My.; B. 4, 71).

ಕಯಿ **kayi.** 2. = ಕಯ್ 3, etc. The hand (My.). — ಕಯಿವಾರ = ಕಯ್ವಾರ 1, q. v. A pair of compasses (My.). — ಕಯಿಸನ್ನೆ. = ಕಯ್ಸನ್ನೆ. A sign with the hand (C. Bp. 47, 32). — ಕಯಿವಾಳೆ. A small book made of palm-leaves (ಕವಳಕ Mr. 358).

ಕಯಿರ **kayira.** A kind of horse (Bp. 59, 40). ಎಳೆಗವ್ವದೋಡೆ (ತುರಗಂ) ಕಯಿರಂ (Mr. 275).

ಕಯಿಸು **kayisu.** = ಕಯ್ಕು, etc.

ಕಯ್ಪು **kaypu.** = ಕಯ್ಪು. (My.).

ಕಯ್ಪೆ **kaypē.** Bitterness (ಕಹಿ ಓ. I, 98; T. ಕಜಪ್ಪ; M. ಕಪ್ಪ, ಕೈಪ್ಪ). — ಕಯ್ಪೆಸೋರೆ. = ಕಯ್ಪೋರೆ. ಗುಡಪಾನಂಗಳೋರೆ ಅದ್ದೆ ಕಯ್ಪೆಸೋರೆ ತಾಂ ಸ್ವಾದು ಅಪ್ಪದೇ? (Sk. 64).

ಕಯ್ಪಿ **kayyi.** 1. = ಕಯ್ 6, etc. Bitterness (My.; ಕೆ. Si. 50).

ಕಯ್ಪಿ **kayyi.** 2. = ಕಯ್ 3, etc. (ಪಾಣಿ, ಕಯ, ವಂಜಕಾಲು, ಕರ, ಹಸ್ತ Hk.; My.). See ಕಯುಗಯ್ಕು.

ಕಯ್ **kayra.** ಕೈರ. Tbb. of ಮಿದರ. (ಕಾಯ Mr. 144; Tē.). — ಕಯ್ಗುಳಿಗೆ. A pill made of kaira. ಕಯ್ಗುಳಿಗೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಮುಖ ವಾಸಿಸುವ ಗಂಧಂ (ಅಮೋದಿ, ಮುಖವಾಸನ Nr.).

ಕಯ್ಕದಮ್ಮುಲ **kayra-dambula.** ಕೈರ. Tbb. of ಮಿದರತಾಮ್ಬುಲ (ಸಂದ. 381).

ಕಯ್ಕು **kaysu.** = ಕಯಿಸು, ಕಯ್ಕು, etc.

ಕರ **kara.** 1. (= ಕರು 1, ಕರು 2). Greatness, extensiveness, abundance, power, etc.; ಕರಂ, greatly, extensively, much, etc. (ಕಸ್ತಂ, ನೆಹೆ, ನೀಡುಂ, ಅಯ, ಅಪ್ಪಕ, etc. ಸಂದ. 391; ಸಂ. 58; ಪರಿಮಂ, ನಾಡೆ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥಂ C. II, 25; Tē.; T. ಕರು, great, valuable; M. ಕರು, ಕರು = ಕಡು, stout; bard; see ಕಡೆ). See C. v. 200; ಸಂದ. 18. 193. 293. 408; Bp. 5, 56. 65; 6, 25; 25, 15; 32, 16; 34, 11; 51, 41; 52, 18; ಸಂ. 13; Rā. 5, 121; 8, 112; 9, 7. 26. 29. 30; J. 3, 28; C. Bp. 5, 51; 11, 10.

ಕರ **kara.** 2. = ಕರೆ 2, ಕರ 2. P. p. of ಕರೆ 1. — ಕರ ಕೊಳ್ಳು. = ಕರೆದು ಕೊಳ್ಳು. (My.; B. 2, 35; 3, 81; 5, 107. 132. 161). ಕರ ಕೊಣ್ಣು ಬರು, to bring along with one's self; ಕರ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು, to conduct away with one's self (C.). — ಕರ ತರ. -ತರು. = ಕರೆದು ಕೊಣ್ಣು ಬರು. -ರು. To call and bring (Bp. 4, 4; 35, 28; Dp. 1; Si. 388; C.; B. 2, 31). — ಕರ ತರಿಸು = ಕರೆದು ಕೊಣ್ಣು ಬರಿಸು. To cause to call and bring (Bp. 24, 81; 44, 70; 50, 46; 53, 42; 55, 31; C.; B. 4, 7. 20).

ಕರ **kara.** 3. An imitative word for certain harsh grating sounds. (Cf. ಕಟ 2, ಕರ 3). — ಕರಕರ. rep. The sound made 1, in the gnashing of teeth (C.; Mhr.; Tē. ಕರಕರೆ; M. ಕರುಗಡೆ); 2, in chewing certain substances, as cūramari, raw cucumbers (C.; Mhr.); 3, in cutting the throat of an animal, in cutting strong cloth with a knife (C.); 4, in scratching the body (S. Mhr.); 5, in writing with a pen or an iron style (My.; Tē.).

ಕರ **kara.** 4. = (ಕಟ 3), ಕರೆ 5, ಕರ 4. A term to express the state of being mentally grated,

ಕರಡಿ Hlā.; Nr.; Mr. 159; Sl. 167; C.; Tn., T., M.; Tē. ಕರಡಿ, ಕರಡಿ). ಕರಡಿಗೆ ಕೂವಲು ಯಾವದು? ರೋನು ಯಾವದು? — ಕರಡಿಯು ಕೆಂಪು ಹೆದದವನ ಕರಿಯ ಕಮ್ಮಳಿಗೆ ಹೆದದ್ದಾನೇ? (Prva.). See Ūh. v. 18; Bp. 20, 22; Bh. 3, 13, 16; Rāgho. 17, 73; Śāv. 2, 34; J. 28, 52; B. 3, 107; 5, 247; ಮುಡುಗರ 2; Prv. s. ತಿವಳುಹೆ.

ಕರಡಿ karadi. 2. = ಕರಡೆ. (My.).

ಕರಡಿಗೆ karadigē. = ಕರಡಿಗೆ, etc. (ಕರಡಿ Mr. 207; C.; ಭರಣಿ G.). ಮುಡುಗದ ಕರಡಿಗೆ (ಸಮುದ್ರ, ಸಮುದ್ರ Mr. 463, o. r. ಕರಡಿಗೆ). See B. 3, 80; 5, 144.

ಕರದು karadu. 1. That is rough, uneven, unpolished, hard (My.; M.; T. ಕರದು, ಕರಟ್ಟು; Tē. ಕರದು, ಕರದು, impure, base), or waste, useless, or wicked (My.). — ಕರದುಕಲ್ಲು, ಕರದುಕಾಗದ, ಕರದುದನ, ಕರದುಮನುಷ್ಯ, ಕರದುಮಾತು, ಕರದುಮುತ್ತು (My.; Mhr. ಅರಡೊ, a spotted and rough pearl; cf. Mhr. ಖರಾಬಾ). — ಕರದು ಮುರುಡು dnpl. (My.; T.).

ಕರದು karadu. 2. = ಕರಡ, etc. (My.). See Prv. s. ಒಡೆದು.

ಕರದು karadu. = ಕರಡು, ಅರಡೆ. Rongh, as an account (R.; Mhr. ಅರಡೆ, a rude sketch, foni copy; Br. ಹಾತ್‌ಕರಡಾ); a daily account, a day-book (My.; Tē.; Mhr. ಅರಡೆ); stont, as paper (S. Mhr.; Mhr. ಕರಡಾ; Br. ಅರಡಾ; My. ಕರಡೆ); scrawling, scribbling, a sorawl (C.; Mhr. ಅರಡ); drawing the pen over written letters, as is done at school as an exercise (S. Mhr. In ಕರಡು ತೀಡು).

ಕರಡೆ karadē. = ಕರಡಿ 2. An oblong drum, beaten on both sides; — a sort of double-drum (ಕುರುಕು ರೆ Nr.; Hlā. Śmd. 75 Cm.; C.). See Śmd. 75; Grj. 3, 80; Ū. Bp. 5, 7; s. ಪಂಡಮಹಾನಾಡ್ಯ.

ಕರಣ karana. 1. Making, doing; causing; accomplishing; an action; business (ಕೃತ, ಕೃತ್ Nn. 108). 2, an instrument or means. 3, an organ of sense (ಇಂದ್ರಿಯ 108). 4, the body (ತರೇ, ದೇಹ 108; ಕಾಯ Mr. 469). 5, a field. 6, an astrological division of the day (Mr. 68). 7, the immediate cause of an action, the idea expressed by the instrumental case, instrumentality (Śmd. 115. 156; Kāv. I, 2, 2. 3). 8, cause, motive. 9, the son of a Śūdra woman by a Vaiśya; a writer, a scribe. 10, the usage or practice of the writer-caste (ಸಭಾಭೇದ, ಓಲಗದ ವಿನಯೋಗಭೇದ Nn. 108). 11, the number five (ಅಯ್ದು Mr. 347). 12, rhythm, time; dramatic action, dancing posture (Bp. 32, 37). ಕರಣ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮರಣ (Prv.).

ಕರಣ karana. 2. = ಕರಣ 2. (ಸಾವದ್ಯ, ಕೊರೆ Nn. 108).

ಕರಣಗ್ರಾಮ karana-grāma. The senses collectively.

ಕರಣತ್ರಯ karana-traya. The three karanas called ಮನ, ಮನ, ಕಾಯ (Nn. 114; Śāv. 1, 6).

ಕರಣಾಕಾರ karana-ākāra. An office of writers (ಗಣಕರ ಬರವ ಗೃಹ Mr. 197).

ಕರಣಸಾರ karana-sāra. Thh. of ಕರಣಾಕಾರ (Śmd. 376).

ಕರಣೆ karani. = ಕರಣೆ 2. Doing, making, effecting (feminine). See ೮. 2, a woman of a mixed caste. 3, = ಕರಣೆ, see ಕುಲ. 4, = ಕರಣೆಗೆ, ಕರ್ಣ, a mason's trowel (My.; T. ಕರಣೆ; Mhr. ಕರಣೆ, ಕರಣೆ).

ಕರಣಕ karānika. = ಕರಣಿಕ, ಕರ್ಣಕ. A writer, a scribe; a

village clerk or accountant (My.); a royal scribe or accountant (S. Mhr.; see s. ಅಪ್ಪದತ್ತಪ್ರಧಾನ); the head native official of a district collector's office (My.; Mg.); the head assistant to the Tahsildār of a tāluk (My.); an arithmetician; an astrologer (ಗಣಕ Mr. 358). See Bp. 5, 53; 31, 28; 35, 44; Prv. s. ಬರಣೆ. — ಕರಣಕಮಣ್ಣು ಲೀಕ. A chief scribe, etc. (Bp. 59, 27).

ಕರಣೆಗೆ karāniḡē. = ಕರಣೆ No 4. (My.).

ಕರಣಿಕ karānika. = ಕರಣಿಕ. (My.; ಪ್ರಧಾನ G.). ಎಣಿಕೆ ಬಾರದ ಮನುಷ್ಯ ಕರಣಿಕನ ಅದರೇನು? (Dp. 167).

ಕರಣಿಕತನ karānikatana. Clerkship (My.).

ಕರಣಿಯ karāniya. To be done or made, proper to be done. (Rāv. 13, 13).

ಕರಣೆ karāṇē. = ಕಣ್ಣೆ. A clot, a lump. (Tē. ಕರಡು, ಕರಡು, ಕರಡು; cf. ಕಣ್ಣು 3, ಗಡ್ಡೆ 1). ಹೆಣ್ಣೆಯ ಕರಣೆ (Bp. 24, 68). ಮಾಂಸದ ಕರಣೆ (ಶೋಷಕ G.; B. 2, 4; 3, 11). 2, a ball made of finely powdered iron filings, charred rice and flour and rubbed on tabours to make them sound well (My., occasionally). See ಗಣ್ಣು ಗರಣೆ.

ಕರಣೆ karāṇē. The large brass trumpet which sounds the bass (S. Mhr.; Mhr., H. ಕರಣಾ; T. ಕರ್ಣ; Br. ಕರ್ಣ).

ಕರಣೇಂದ್ರಿಯ karāṇa-indriya. An organ of sense. (My.; B. 5, 239).

ಕರಣೆ karāṇa. (= ಕರಾಬಿ). A basket or covered box of bamboo wicker work; a casket or box of wood, metal, etc. See Bp. 8, 19; 12, 11.

ಕರಣಕ karāṇaka. = ಕರಣ, ಕರಡೆ, etc. A basket or covered box etc. (ಭರಣಿ G.). See ಕರ್ಣಕ.

ಕರಣೆಗೆ karāṇagē. (Śmd. 48). Thh. of ಕರಣಕ. (ಸಮುದ್ರ, ಸಮುದ್ರ Hlā.).

ಕರಣೆ karāṇē. A low annual herb, Sphaeranthus indicus L. (St. & Pl.; T. ಕೊಟ್ಟು-ಕರಣೆ; Tn. ಕರ್ಣೆ).

ಕರತಲ karā-tala. The palm of the hand.

ಕರತಲಾಮಲಕ karā-tala-āmalaka. The āmalaka on the palm of the hand (or an āmalaka put on the —) considered to be a quite evident, undisputed object (My.; occasionally S. Mhr.).

ಕರತಲ karā-tala. = ಕರತಲ. (Śmd. 386; Kk. 98; J. 3, 10. 11).

ಕರತಾಲ karā-tāla. -ತಾಳ. A cymbal. 2, hoisting time by clapping the hands (My.).

ಕರತಾಲ karā-tāla. (ಶ್ರೀತಾಲ, ಹಿನ್ನಾಲಿ Mr. 359, o. r. ಕರತಾಲಿ).

ಕರತಾಲ karā-tāli. = ಕರತಾಲ, q. v.

ಕರತಾಲೆಯ karā-tālyē. N. of a river (In the north-east of Bengal).

ಕರದಣ್ಣ karā-daṇḍa. A lotus (ಪದ್ಮ Mr. 419; Sk. ಅರ-).

ಕರದಿಪ karā-dīpa. A metal platter with a handle, used as a lamp (My.).

ಕರದಿವಣಿ karā-divigē. A plain platter used as a lamp (My.).

ಕರದು karadu. 1. P. p. of ಕರೆ 1. (C.).

ಕರದು karadu. 2. P. p. of ಕರೆ 1. (C.).

ಕರದು karadu. 3. = ಕರಿದು. That is black; blackness (C.; ಕಪ್ಪು G.).

ಕರನಧಮು kara-n-dhama. N. of a prince of Ayōdhya (J. 5, 23, 23).

ಕರಪತ್ರ kara-patra. A saw. (J. 26, 60, 62, 63, 66).

ಕರಪರಿಚ್ಛುತ kara-pariçyuta. Flown off from or fallen from the hand. (Śmd. 272).

ಕರಪಲ್ಲವ kara-pallava. A finger; the hand; conversation with the fingers (see Mr. 353; My. as ಕರಪಲ್ಲವ).

ಕರಪಾತ್ರೆ kara-pātrē. A small onp (ಕೆಯ್ಯಟ್ಟಲ್ Mr. 207).

ಕರವಾಲಿ kara-pāla. A sword, a scymilar.

ಕರವಾಲಿಕೆ kara-pālikē. A sword, or one-edged knife; a short club or wooden sword.

ಕರಪೀಠ kara-pīṭha. = ಕರದೇಗಿ. (My.; occasionally). 2, a flat piece of wood with a handle used by cripples to rest their hands on in creeping (My.). 3, the tool called a road-tamper or dammas (ಒಗವ ಪೆಟ್ಟದಿಗೆ Mr. 158).

ಕರಪುಟ kara-puṭa. Joining the palms of the hands in token of respect; the hands joined and hollowed to receive anything. (Bh. 1, 7, 40).

ಕರಬಾಲಿ kara-hāla. = ಕರಪಾಲ, ಕರವಾಲ, ಕರವಾಳ್, ಕರವಾಳು. A sword, a scymilar (ಕರವಾಳ್ Ūt. II, 70).

ಕರಬಾಲಿಕೆ kara-hālikē. = ಕರವಾಲಿಕೆ. (Sk.).

ಕರಬೂಜು karabūja. = ಕರಬೂಜು. (My.).

ಕರಬೂಜು karabūjn. = ಕರಬೂಜು, ಕರುಬೂಜು, ಕಬೂಜು, ಕುರ್ಬೂಜು. The musk-melon (C.; Mhr., H. ಖರಬೂಜು).

ಕರಬೋನ (kara-hōna). A (small) kind of water-vessel with a large mouth. ಉದ್ದುಟಂ ಕರಬೋನಮ್ ಅಕ್ಕು, ಅದದ ಮುಕ್ಕುಳಂ ತಿಖರಿಯಕ್ಕು (Mr. 211, o. r. ಉದ್ದುಟಂ, ಉತ್ತುಟು).

ಕರಭ karahha. (= ಕಲಭ). The distance from the wrist to the tip of the little finger, the melacarpus (ಕಿವುನೇರ ಅಗ್ರ ದಿವ್ವ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ಮಧ್ಯ, ಕಿವುನೇರನ ತುದಿಯಿವ್ವ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ನಡಮಧ್ಯ Nn. 161; ಕಿವುನೇರ ಮಣಿಬಸ್ತಂ Mr. 468). 2, a camel (ಒಟ್ಟಿ 161, o. r. ಒಟ್ಟಿ; ನಾರಣ Mr. 469). 3, a young camel (or any young animal). 4, a musical instrument (ಸುನಾಡ್ಕು, ಒಳ್ಳಿತ ವಾಡ್ಕು 161).

ಕರಭೂಷಣ kara-hhūṣaṇa. An ornament of the wrist, a bracelet.

ಕರಮ karama. Thh. of ಕ್ರಮ (S. Mhr.).

ಕರಮರ್ದಕ kara-mardaka. = ಕರವನ್ನಿಗಿ. A prickly shrub with eatable berries, *Carissa carandas* Lin.

ಕರಮರ್ದಿ kara-mardi. (Sk.). = ಕರಮರ್ದಕ, ಕರವದಿ.

ಕರಮುಕ್ತೆ kara-mukta. A missile weapon thrown with the hand (ಕೆಯ್ಯಿವ್ವ ದಿವುತಿರ್ಪ ತವ್ವ Mr. 293).

ಕರಮುಕ್ತಿ kara-mukti. Throwing or throwing away with the hand. See ಹಲಂಗು.

ಕರಮ್ಬು karamba. 1. = ಕಲಮ್ಬು, etc. Thh. of ಕದಮ್ಬು (Śmd. 352). The stalk of a potherb (ಹಸುರ ತಾಕದ ಕಾವು 352; M. ಕದಮ್ಬು).

ಕರಮ್ಬು karamha. 2. Mixed.

ಕರಮ್ಬು karamhha. A cake, flour or meal mixed with curds. See Hā. and Nr. 5. ಕಲಸು 1.

ಕರಮ್ಬು ಕ karamhha. = ಕದಮ್ಬು No. 5, ಕದಮ್ಬು No. 3, q. v. A cake, flour or meal mixed with curds (Sk.).

ಕರರುಹ kara-ruha. Growing from the hand; a finger-nail.

ಕರವದಿಗೆ karavadiḡē. N. of a plant (ಕರವದಿಗೆ Mr. 118, o. r. ಕರವದಿಗೆ in ono MS.; cf. ಕವಳಿ and ಕರವದಿ, etc. ?).

ಕರವದಿಗೆ karavadiḡi. = ಕರವದಿಗೆ, q. v.

ಕರವದಿ karavadi. = ಕರವದಿಗೆ. (St. & Pl.). Thh. of ಕರಮರ್ದಿ.

ಕರವದಿಗೆ karavandiḡē. = ಕರವದಿ. Thh. of ಕರಮರ್ದಿ. (ಕರ ಮರ್ದಿ, ಅಂಗು, etc. Nr.).

ಕರವಾಯಿ karavāyi. An instrument of braziers: the anvil on which vessels are hinged to be hammered (Tō; R.; Mhr. ಖರವಾಯಿ).

ಕರವಾಲಿ kara-vāla. = ಕರವಾಲ. (My.).

ಕರವಾಳ್ kara-hāl. = ಕರವಾಲ, etc. (ಕರವಾಲ Ūt. II, 70). See Aḥh. P. 13, 60; Rāṣ. 1, 99; 5, 121; 6, 36.

ಕರವಾಳ karavāḷi. (Ūt. I, 49, text very corrupt).

ಕರವಾಳು kara-hālu. = ಕರವಾಳ್. (Bp. 28, 46; 61, 25).

ಕರವಿಕ್ರೇಣ kara-vikrēṇa. Scattered or spread about, or shaken, with the hand. See ಕೊಡವು.

ಕರವಿಮೋಚನ kara-vimōcana. = ಕರಮುಕ್ತಿ. See ಇದು, ಬಲಕು, ಬಲಂಕು, ಬಿಡುಬಿಡು.

ಕರವೀರ kara-vīra. A fragrant oleander, *Nerium odorum* Ait. (ಅಶ್ವಮಾರ, ಕಣಗಿರಿ Mr. 113; ಪದ್ಮಲ Ūt. I, 11).

ಕರವೀರವೀರ karavīra-vīra. N. (Bp. 22, 1; 25, 4).

ಕರವೂರ್ kara-vīr. The great town: N. of a town (Bp. 27, 38; 44, 58; 47, 36; T. ಕರವೂರ್).

ಕರಶಬ್ದೆ kara-śākhē. A finger.

ಕರಶೇಕರ kara-śikara. Water expelled by an elephant's trunk.

ಕರನಾನೆ kara-śāṇē. Thh. of ಖರಶಾನ (Śmd. 376).

ಕರಶೇಕರ kara-śikara. Water expelled by an elephant's trunk.

ಕರಸು karasu. 1. = ಕರಿಸು 2, ಕರಿಸು No. 1, ಕರಿಸು. To cause to call, to have called, etc. (Bp. 4, 5; 5, 3, 4, 53; 12, 38; 24, 32; 53, 58; 55, 8; 61, 4; J. 7, 1; 12, 28; C.). ಕರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to have one's self called or named (My.; B. 5, 55).

ಕರಸು karasu. 2. = ಕರಿಸು 1, No. 1 (S. Mhr.). 2, = ಕರಿಸು 1, No. 2 (My.).

ಕರಸ್ಥ kara-sṭha. Standing or being in the hand. (My.; G.).

ಕರಸ್ಥಲಿ kara-sṭhala. -ಳ. The hand (Bp. 38, 46; 56, 47; 57, 82); -N. of a place near Hampē (My.). - ಕರಸ್ಥಲದ ಅಪ್ಪಿ ದೇವ. N. (Bp. 59, 4). - ಕರಸ್ಥಲದವರು. -ಅವರು. An order of Jaṅgamas of the Liṅgavantas, who do not marry and are considered to have read some religious books (S. Mhr.).

ಕರಹ karaha. Calling; inviting (ಅಕಾರಣ, ಅಪ್ಪನ, ಅಭಿಮುಖ Hā.; Mr. 88; ಅಹೋ Nn. 149; Grj. 3, after 91).

ಕರಹಟ್ಟ karahṭṭa. See ಕರಹಟ್ಟಿಗ.

ಕರಹಟ್ಟಿಗ karahṭṭiga. ಕರಹಟ್ಟಿ-ಗ. (Śmd. 233, o. rs. ಕರಹಟ್ಟಿಗ, -ಹರಿಗ).

ಕರಹಾಟ karahṭa. The bulbous root of a lotus, etc. (ಮರದ ಗಡ್ಡೆ Hā.; ಸು ಪಲ್ಲಿಗರ ಗಡ್ಡೆ Mr. 107).

ಕರಹಾಟಕ karahṭaka. The tree *Vangueria spinosa* Roxb.

ಕರಳು karaḷu. = ಕರುಳ್, etc. (C.; B. 4, 24). ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಿ ನ ಕರಳು (ಅನ್ವ G.).

ಕರಾಗ್ರ kara-agra. *The tip of an elephant's trunk.*

ಕರಾಗ್ನಿ kara-āgnī. A flager (ಪ್ರಕಾಂಡ, ಕೆಯ್ಯ ಬೆರಳು Nn. 60).

ಕರಾಚೂರಿ karācūri. A sword (Tē.). 2, a man of peremptory, positive speech (My.).

ಕರಾಚೂರು karācūru. Peremptoriness, positiveness (My.).

ಕರಾಟ karāṭa. = ಕರಣ್ಣ. (ಸಮುದ್ರ, ಸಮುದ್ರ Si. 231; Tē.; My., also: a bag).

ಕರಾಡಿ karāḍi. A tribe of Brāhmanas, or an individual of it (who used to perform a human sacrifice once a year, My.; M. ಕರಾಡಿ, a class of Brāhmanas; Mhr. ಕರಾಡಿ).

ಕರಾನ್ವೇಷಣೆ kara-anvēṣhaṇa. Seeking for with the hand. See ಪುಷ್ಕ.

ಕರಾಬು karābu. Bad; uncultivable, or lying uncultivated (C.; Mhr., H. ಕರಾಬು).

ಕರಾಭರಣೆ kara-ābharaṇa. An ornament for the hand. See ಮುರಿ.

ಕರಾರ karāra. = ಕರಾರು. (B. 5; 221).

ಕರಾರವಿಂದೆ kara-aravinda. The hand regarded as a lotus (Śiv. 5, after 14).

ಕರಾರು karāru. A promise; an agreement, an engagement (C.; Mhr., H.). — ಕರಾರುನಾಮೆ. A written agreement, contract or engagement (B. 5, 7. 221).

ಕರಾಲ karāla. .೪. Great, large, high, lofty. 2, formidable. 3, deformed; orooked (ಎಳು, ಅತಿಶಯ Mr. 450). 4, ರಾಹು, ಮಹಾಪಾಪ (Nn. 76). 5, N. of Śiva, Yama, and others. 6, N. of a region. See Bp. 38, 68; 40, 85; 49, 10; 58, 25; Śiv. 4, 7. 21.

ಕರಾಲವುನ kara-ālamhana. The act of supporting with the hand, giving a helping hand; helping, sustaining, support. (R.).

ಕರಾಲಿ karāli. A śakti of Śiva (Śiv. 3, 12).

ಕರಾಲವುನ kara-ālamhana. = ಕರಾಲವುನ. (My.).

ಕರಾಲಕೆ karāḷ-kaḷi. The region of the banks of a river or of the shore of the sea (My.).

ಕರಾಸಿ kara2-asi. (or karal-asi). A sharp sword; a dagger (Üb. v. 2, G. MS.; Tē.: dagger = ಕರಾಸಿ).

ಕರಾಕೆ karāki. — ಕರಾಕೆಲವೆ. A kind of coarse cotton cloth (B. Mhr.).

ಕರಾರು karāru. (Tbh. of ಕರವಾಣ? or = ಕರಾಲ?). (Bp. 47, 34).

ಕರಿ kari. 1. To be scorched or singed; to be charred; to be burnt to cinder (ಅತಿವಾಹ Śmd. Dh.; T. ಕರಿ, ಕರುಗು; Bp. 3, 6; My.). 2, to fry, to

roast (in oil, ghee, fat, etc., C.). P. ps. ಕರದು, ಕರಿತು, ಕರಿದು, ಕರೂ.

ಕರಿ kari. 2. The state of being scorched, etc. 2, frying, etc.; the state of being fried, etc.

— ಕರಿಕರಿ. rep. (Bp. 2, 13; 50, 79; 56, 35). — ಕರಿಕರಿಗು ಸ್ಥ. — ಕರುಣ್ಣ. To be greatly scorched (in the mind) and faint (Bh. 1, 6, 17). — ಕರಿಗಮು. — ಕಮು. A fried kadn-bu (C.). — ಕರಿಗೋ. — ಕೋ. To be scorched, etc. (Bp. 51, 24). — ಕರಿಮುರಿ. dnpl. A charred and bent or shrivelled state (Grj. 9, 22; Bp. 58, 60). — ಕರಿಮುರೋ

ಗು-ಪೋಗು. To be scorched and shrivelled (Grj. 2, after 106; 8, 49; 9, 21; Śiv. 2, 9; V. 38, 100). ಕಿಮಯುಮನ್ನ ಬೈ ಕರಿಮುರೋಕುಂ (Śmd. 267). — ಕರಿಮೋ. A scorched germ or hnd (Bh. 4, 3, 12; 8, 8, 6). — ಕರಿಯೋಕೆ. — ಬನಕೆ. A charred pestle. ತಮಾಮ್ ಇಲ್ಲದ ಗಣ್ಣು ಕರಿಯೋನೆಯ ತುಣ್ಣು (Dp. 54).

ಕರಿ kari. 3. = ಕರೆ 7, etc. Blackness; the colour black; a dark-blue colour (C.; T., Tē.). 2, charcoal (My.; T.). (3, unpropitiousness). Geni-

tive ಕರಿಯ or ಕರೀ. — ಕರಿಗುಬ್ಬ. The pupil of the eye (My.). — ಕರಿಗುಬ್ಬ. The common Indian magpie, Dendro-

citta rufa (Bd.; My.). — ಕರಿಕುಳ್ಳಿ. A very prickly under-

shrub, Barleria huxifolia Lin. (St. & Pl.). — ಕರಿಜೇಡು. = ಎಮ್ಮೆಜೇಡು (My.). — ಕರಿಜಾಲಿಗಡ. A thorny shrub with

very fragrant yellow flowers, Acacia farnesiana Willd. (St. & Pl.). — ಕರಿಜಾಲಿಮರ. The Babool tree, Acacia

arabica Willd. (St. & Pl.). — ಕರಿಜಿ. A disease of the cotton plant (S. Mhr.). — ಕರಿಜೇನಾಗಿಮರ. A shrub or

small tree, Seshania aegyptiaca Pers. (St. & Pl.). — ಕರಿಜೇರಿಗೆ. A potherb, not indigenous, Nigella sativa Lin.

(St. & Pl.; ಸುಪವ, ಕಾರವ, etc. Si. 310; My.). — ಕರಿತುಮೈ

ಗಡ. A half shrub, the Malabar cat-mint, Anisomeles malabarica R. Br. (St. & Pl.). — ಕರಿತುಲಸಿಗಡ. A small

shrub, sacred to Vishnu, Ocimum sanctum Lin. (St. & Pl.; My.). — ಕರಿದಿಂಗಳು. — ತಿಂಗಳು. The dark half of the

month (My.). — ಕರಿದಿನ. An unpropitious day, e. g. the day after an eclipse, after cremation, etc. (C.). — ಕರಿ

ನಾಗರಹಾವು. A variety of Naga tripudians (Bd.; My.). — ಕರಿನೆಕ್ಕಿಗಡ. A shrub, native of the Indian archipelago,

but running now wild in India, Gendarussa vulgaris Nees. (St. & Pl.). — ಕರಿಜೇವು. A small tree with strong

smelling leaves, the curry-leaf tree, Murraya koenigii Spr. (ಜೇಣಿ, ಅವನಿ Mr. 134; C.). — ಕರಿಮುಕೆ. A black

head composed of earth, sealing wax, etc., worn by a woman whose husband is alive (My.). — ಕರಿಮುತಿ. The

tree Terminalia tomentosa W. & A. (Z.; My.). Cf. ಕವುತಿ, s. ಕಮ್ 1. — ಕರಿಮರ. The Coromandel ebony-tree, Dios-

pyros melanoxylon Roxh. (St. & Pl.; My. = ಬೀಜೆಮರ). — ಕರಿಯು. — ಅಂ 3. A man of black colour (Śmd. 154.

184). — ಕರಿಯ ಕಜ್ಜ. A kind of itch or seah. ಕರಿಯ ಕಜ್ಜ

ಯನುಳ್ಳವನು (ಕಜ್ಜರೆ Nr.). — ಕರಿಯ ಕಣ್ಣ. A black eye. ಕರಿಯ ಕಣ್ಣ ಕುದುರೆ (ಕಣ್ಣಾಯುಧ HIA.; Mr. 276). — ಕರಿಯ

ಕಮ್ಲಿ. A black blanket (Bp. 58, 50; My.). — ಕರಿಯ ಕೇ

ತವ. N. (Bp. 11, 4). — ಕರಿಯಗನೆ. — ಅಗನೆ. = ಎಳಗನೆ, ಕಪ್ಪ

ಗನೆ. (ಅತು, ಉಮೆ Si. 305; My.). — ಕರಿಯ ತಿಗಡೆ. (ತಾಮೆ,

ವಾಲಿನ್ರಿ, ಸುಪೇಣಿಕೆ, ಕಾಲೆ, etc. Nr.). — ಕರಿಯ ಗೋರಣ್ಣೆ. (ನೀಲೆ, etc. HIA.; ಅರ್ತಗಲ, ದಾಸಿ, ದಾಣೆ Nr.). — ಕರಿಯ ಜೇರ

ಗೆ. = ಕರಿಜೇರಿಗೆ. (ಕೃಷ್ಣಜೇರಿಗೆ, ಕಾರವ, ಸುಪವ Nr.). — ಕರಿಯ

ದು. — ಅದು. That is black. ಕರಿಯವು (Śmd. 119). ಕರಿಯವಪ್ಪ

ಕಾರ್ ಮೋಗಂಗಳಂ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಂಗಳ್ ಎನ್ನುವು (HIA.). — ಕರಿ

ಯ ದ್ರಾಕ್ಷೆ. A black grape (My.). — ಕರಿಯ ನಮ. A parti-

cular perfume, a dried substance of a brown colour and of the shape of a nail, apparently a dried shell-fish

(ತುಕ್ಕ, ನಮ, ಕೋಲದಲ, etc. Nr.). — ಕರಿಯ ನೆಲ್ಲ. The grain

Panicum miliaceum (ಅನು Nr.). — ಕರಿಯ ನೋಣ. (ನೀಲಾ

ಮುಕ್ಕೆ Nr.). — ಕರಿಯ ಬದನೆಯಾಯ್. — ಕಾಯಿ. A brinjal fruit

of a blackish colour (Bp. 9, 2; 38, 53; C.). — ಕರಿಯ

ವಾಫ. A kind of drug and perfume (ಪ್ರೀವೇರ, ಬಾಲಕ, ಜಲ Hlā.). — ಕರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. A black Brāhmaṇa. ಕರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ನವ್ಯ ಬಾರದು, ಬಿಳಿ ಜೊಲೆಯನ ನವ್ಯ ಬಾರದು (Prv.). — ಕರಿಯ ಮೀನು. A kind of fish (ತಕುಲ Nr.). — ಕರಿಯರ ಗು. -ಅರಗು. A blackish sealing wax (My.). — ಕರಿಯ ರೇಖೆ. A black stripe. ಕರಿಯ ರೇಖೆಯುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ (ಕೃಷ್ಣ ಸಾರ Nr.). — ಕರಿಯ ಲೋಕ್ಕ. (ನೀಲಿಕೆ, ನಿರ್ಗುಣ, etc. Nr.; ತೇಫಾಲಿಕೆ Nr.). — ಕರಿಯ ಹಕ್ಕಿ. (ಅಸಿತುಗ Mr. 174). — ಕರಿಯರ್. -ಅ ೪ 3. A female of a black colour (My.). — ಕರಿಯಾಲಿ. -ಅಲಿ. The pupil of the eye (ಕನೀಕೆ, ನಯನಮಧ್ಯತಾರೆ Hlā.). — ಕರಿಯುವನೆ. -ಇದುವೆ. A black ant (Bp. 58, 50; My.). — ಕರಿಯುತ್ತಿ. -ಉತ್ತಿ. The fruit of the tree *Melia dubia* Cav. (Z.). — ಕರಿಯುತ್ತಾಲೆಗಿಡ. A Jamaican plant, now running wild in India, the Jamaica Vorvain, *Stachytarpheta jamaicensis* Vahl. (Z.; My.). — ಕರಿಯುದ್ದು. -ಉದ್ದು. = ತೂಗಂ (St. & Pl.). 2, a black kind of nddn (My.). — ಕರಿಯುಪ್ಪ. -ಉಪ್ಪ. A kind of black sea-salt (My.). — ಕರಿಯುಮ್ಬತ್ತ. -ಉಮ್ಬತ್ತ. = ಕರಿಯುಮ್ಬತ್ತ. A black sort of thorn-apple (My.). — ಕರಲಾವಗ. The jungle bush-quail, *Perdica asiatica* (My.). — ಕರಲಾವಂಡಹುಲ್ಲು. The grass *Andropogon iwaranensis* Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕರಹತ್ತಿ. The American cotton-plant, *Gossypium harhadense* Lin. (St. & Pl.; C.). — ಕರ ಹದಿ. To tear, i. e. do away with, unpropitiousness, an act that, on a certain day (ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿವೆ), is represented by throwing an iron ball that is attached to a rope, over a tōraṇa and thus pulling down the tōraṇa, when the ornamented bullocks of the place that previously had passed under the tōraṇa, are playfully driven about (S. Mbr.). — ಕರೇ ಕಜೋರ. A kind of perfume (ರಾಕ್ಷಸಿ, ಚೆನ್ನೆ, etc. Si. 154; My.). — ಕರೇ ಕಜ್ಜು. = ಕರೇ. A black sugar-cane of superior sweetness (C.). — ಕರೇ ಕಾಗಿ. (ದ್ರೋಣ Si. 419; My. as -ಕಾಗಿ). — ಕರೇ ಚೇದು. A black scorpion (Si. 171; My.). — ಕರೇ ನೀರು. Water of a dark colour, thongb pure (C.). 2, water mixed with black impurities (My.). — ಕರೇ ನೆಲಕುಮ್ಮರ. (ಕ್ಷೇರವದಾರ, etc. Si. 148). — ಕರೇ ಲಕ್ಕಿ. = ಕರಿಯ ಲೋಕ್ಕ. (C.). — ಕರೇ ಲಕ್ಕಿಲಿ. = ಕರೇ ಲಕ್ಕಿ. (ತೇಫಾಲಿಕೆ, ಕರೇ ಹುಣ್ಣಿಗುಳ್ಳ ಲಕ್ಕಿಲಿ Si. 138). — ಕರೇ ಸಾಸುವೆ. (ಕ್ಷವ, etc. Si. 305; C.). — ಕರೇ ಹತ್ತಿ. = ಕರಹತ್ತಿ. (Si. 150; My.). — ಕರೇ ಹುಣ್ಣಿ. A dark-coloured flower (Si. 138, 140; My.).

ಕರಿ kari. 4. = ಕರಿ 1, ಕೊರೆ 2. See ಅಸಕರಿ, ಅಸವಗರಿ.

ಕರಿ kari. 5. = ಕರಿ 1. (C.).

ಕರಿ kari. Having a trunk: an elephant (ಗಿಹ ಸ್ಮದ. Dh.; ಅನಿ Nn. 57; ಪಿಡಿ Ūt. I, 30). 2, the number eight (ಎಣ್ಣು Mr. 347; Ūb.). — ಕರಿಕಾಲ. N. (Bp. 15, 24; 47, 84). — ಕರಿಕಾಲ ಜೋಳ. N. (Bp. 26, 55; 83, 13; 44, 58; 54, 72; 57, 88). — ಕರಿಮೋಗ. = ಕರಿಮುಖ. Gaṇṇēsa (ಬೆನಕ, etc. Sīm. 4).

ಕರಿಕ karika. (Smd. 154, o. r. ಕರಿಯ; 239). = ಕರಿಗ. A black man.

ಕರಿಕ karika. Doling, acting. See ಕುಂಘಾ.

ಕರಿಕರ kari-kara. An elephant's trunk. ಅನೆಯ ಸುಣ್ಣಿಲ ತುದಿ (ಕರಿಕರದ ಅಗ್ರ Nn. 72).

ಕರಿಕು kariku. = ಕರಿಕು, ಕರಿಂಕು (Smd. 48), etc. The state of being scorched, singed, or charred, etc. ಕರಿಕುವರೆ. -ವರೆ. (ಕರಿಕುವರೆ). To become scorched, etc. (Bh. 4, 8, 54; Rāv. 5, 88).

ಕರಿಗ kariga. = ಕರಿಕ. (My.; Tn. ಕರ್ಗುಡ). ಹಿರಿಯ ಬೊಮ್ಮನು ಕೆಂಡ, ಕಿಡಿಯ ಹರಿ ತಾ ಕರಿಗ, ಪುರಹರನು ಶುದ್ಧ ಭವಕನ; ಇವರುಗಳು ಸಂಯಮ ದೈವಕ್ಕೆ? (8p.).

ಕರಿಗಮನೆ kari-gamanē. A woman whose gait resembles that of an elephant (R.).

ಕರಿಗರ್ಜಿತ kari-garjita. The roaring of elephants.

ಕರಿಗಿ karigi. A black female (My.; Tn. ಕರ್ಗಿ).

ಕರಿಗಿಸು karigisu. = ಕರಿಗಿಸು. (My.). ಕರಿಗಿಸಲ್ ವಟ್ಟದು (ದ್ರುತ, ಅವಧೀರ್ಣ Si. 378).

ಕರಿಘಟೆ kari-ghaṭṭē. A troop of elephants (J. 3, 38).

ಕರಿಂಕು kariṅku. = ಕರಿಕು (Smd. 48).

ಕರಿಚರ್ಮಧಾರಿ kari-čarma-dhāri. Who wears an elephant's hide: Śiva (Bp. 25, 31).

ಕರಿಚರ್ಮಾಪ್ತುರಿ kari-čarma-ambara. Śiva (My.).

ಕರಿಜು kariju. = ಕರಿಜು, q. v.

ಕರಿಜು kariju. To lay hold of, to seize, etc. (ಕಯ್ಯಿಳ್ Ūt. I, 69, o. r. ಕರಿಜು; cf. ಕದಿ, ಕರೆ 4).

ಕರಿಜು kariju. A weight used in weighing oamphor (My.; cf. ಕರಿಜು?).

ಕರಿಕೆ kariṇi. A female elephant (ಪಿಡಿ Ūt. II, 14). See ಪಿಡಿ.

ಕರಿತು karitu. P. p. ಕರಿ 1. (My.).

ಕರಿದು karidu. (Smd. 96). = ಕರದು 8, ಕರೆದು. That is black; blackness (ಅಸಿತ, ತಿಪಿ, ನೀಲ, ಕೃಷ್ಣ, ಕಾಲ Hlā., Nr.; ಕಾದಿ, ಕದಿ, ಕರ್ಪ Sīm. 69; ಕಾಲಿನ, ಕಪ್ಪ Nn. 76). ತುರಗಂ ಕರಿದಾಗ ಹೇಮನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 275). ಕರಿದನೋ (502). ಕರಿದನ ಹಿಣ್ಣಿ ಹಿಡಿಯದೋ (J. 6, 31).

ಕರಿಪಿಪ್ಪಲಿ kari-pippali. A plant bearing a pungent fruit, *Photos officinalis* Roxb. See ಗಿಹಪ್ಪಲಿ.

ಕರಿಪೋತ kari-pōta. A young elephant.

ಕರಿಪ್ರಾಸ kari-prāsa. A kind of alliteration (Ūb.).

ಕರಿಮಕರ kari-makara. A fabulous sea-monster.

ಕರಿಮುಖ kari-mukha. Gaṇṇēsa. (My.).

ಕರರ kariṛa. = ಕರೇರ. A water-jar (ಘಟಿ, ಹರವಿ Mr. 209). 2, the root of an elephant's tusk (ದನ್ನಮೂಲ, ಅನೆಯ ಮೊದಲ ಕೊಮ್ಮು Mr. 155; cf. ಕರೇರ). 3, = ಕರೇರ No. 1.

ಕರಿರಿಪು kari-ripu. = ಕರಿವೈರಿ. (Sāv. 3, 28).

ಕರಿವದನ kari-vadana. = ಕರಿಮುಖ. (My.).

ಕರಿವಲ್ಲಿ kari-valli. = ಗಿಹವಲ್ಲಿ. (Si. 145).

ಕರಿವೈಜಯಂತಿ kari-vaijayanti. A flag carried by an elephant.

ಕರಿವೈರಿ kari-vairi. A lion (ಸಿಹ Mr. 159).

ಕರಿವಾವಕ kari-śāvaka. A young elephant.

ಕರಿವ್ವು kariṣṭu. Fond of doing, doing. See ಅಲಂ, ನಿರಾಕರವ್ವು.

ಕರಿಸು karisu. 1. = ಕರಸು 2. To cause to fry or roast (C.). 2, to fry or roast (My.). ಹಿಟ್ಟು ಕರಿಸಿ ಮಾಡುವ ದೋಸೆ (Si. 814).

ಕರಿಸು karisu. 2. = ಕರಸು 1, etc. To cause to call, etc.; to send for. ಕಾನ್ತನ ಕೂಡ ತೋಗಿ ತೋಗಿಗಂ ತಾನು ಕರಿಸಿ ಕೊಳುಕ (ಓಲೆ Nr.). See B. 3, 23; 4, 78; 5, 191.

ಕರಿಸು karisan. To do, to make. See e. g. ಅಂಗೀ, ಅನು, ಅಲಂ, ಪಕ್ಷಿ, etc.

ಕರಿಸ್ತನ್ಧ *kari-skandha*. A troop of elephants.

ಕರೀರ *karira*. = ಕರರ. A young, tender bamboo, shot from the root (ಕದಲೆ Mr. 485; ವಂತಾಕುರ, ಬಿದಿರ ಕದಲೆ Nn. 136). 2, a water-jar. 3, a thorny shrub, *Capparis aphylla* Roxb. (ಭೂಮಿರುಡ 485; ವೃಕ್ಷ, ಮರನು 136).

ಕರೀರಕೆ *kariraka*. Fight, battle (ಜಗದ H.; ದೌರ್ಮದ್ಯ, ಜಗದ Mr. 452).

ಕರೀರಿ *kartri*. The root of an elephant's tusk.

ಕರೀಷ *karisha*. Dry cow-dung.

ಕರು *karu*. 1. (Śmd. 59). Embossed work, bass-relief (T. ಕರುಕ್ಕು, ಕರುಕ್ಕುವೆಲೆ; M. ಕರುಕ್ಕುಪಣಿ; cf. ಕಕ್ಕು 1); an embossed, or plastic, representation: a puppet (ಕುತೃಕೆ Ōt. I, 52). — ಕರುಮಡು. -ನಡು. To put bosses or raised figures; to mould, to model (ಲೇ ಪುಕರ್ಪ Śmd. Dh.). See ಕರುಮಡಿ in Ahh. P. 3, after 25; Grj. 2, after 106; 3, 102; Bp. 18, 38; Ō. Bp. 5, 51.

ಕರು *karu*. 2. (=ಕರ 1, etc.). Greatness (T. ಕರು, great; a hillock; ಕರುಮೈ, greatness; strength; M. ಕರು, stout; hard = ಕಡು; ಕರುಮೈ, hardness, sharpness of sword, strength of a man = ಕಡುಮೈ. — ಕರುಮಾಡ. A lofty dwelling, an upstairs house (ನೇರಿವನೈ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ Ōs.). ಸಿರಿಯ ಕರು ಮಾಡ (ಕೆಸಮಲ್ದಿಗೆ, ತಾವರೆ, ನೀರ್ವೂ, ಕಮಲ Ōs.; ದುಬ್ಬುಳ Kk. 13, o. r. ಕರುಮಾಡ). ಮುತ್ತಿನ ಕರುಮಾಡದ ಮುನ್ನಣ ಮೊಗಸಾಲೆ (Riv. 13, after 1). See Ahh. P. 3, after 26; 3, 28; 7, after 62; 10, after 36; 11, 149; 16, after 71. — ಕರುನಾಡ. -ಮಾಡ = ಕರುಮಾಡ. See above; J. 6, 10, 11; 8, 5; 15, 5.

ಕರು *karu*. 3. (once ಕರು, Ahh. P. 9, 104). To point (with a weapon), to aim at (T. ಕರುಡು, to think, esteem, design, be bent or intent; ಕರುತ್ತು, thought, etc.). P. p. ಕರುತ್ತು (Ahh. P. 9, 104; 13, 51. 90; Grj. 1, 110; 2, 88; Śiv. 3, 50; 4, 6. 10).

ಕರುಂ *karum*. An imitative sound. — ಕರುಂ ಕರುಂ. rep. The sound produced in eating raw cucumbers, etc. (C.). — ಕರುಂ ಕರುಂ. relt. = ಕರುಂ ಕರುಂ. (My.).

ಕರುಕು *karuku*. = ಕರಕು, etc. (My.; G.).

ಕರುಕು *karuku*. A kind of finger-ring (Si. 220, only in Si.).

ಕರುಣ *karuṇa*. = ಕರುಣೆ (Śmd. 102). That which causes pity; sorrow; pity; compassion; mercy. 2, oompassionate, merciful (ಫೈಣಿ Nn. 194). 3, an ascetic (ತವಸ್ತಿ 109). 4, one of the rasas or sentiments of a poem: the pathetic sentiment (Kāvy. IV, 2, 30. 35. 36). 5, the pamplemousse tree, *Citrus decumana*. — See Bp. 18, 52; 22, 20; 23, 40; 43, 8; 53, 47; 59, 52.

ಕರುಣಾಕರ *karuṇa-ākara*. A mine of mercy (Śév. 4, after 88).

ಕರುಣಾನಿಧಿ *karuṇa-nidhi*. A treasury of mercy (My.).

ಕರುಣಾಭಿ *karuṇa-abdhi*. An ocean of mercy (Śév. 2, 111; 4, after 99).

ಕರುಣಾಮ್ಬು *karuṇa-ambu*. A tear of compassion (Bp. 18, 64).

ಕರುಣಾಮೃತ *karuṇa-amṛta*. Kindness regarded as ambrosia (J. 1, 1).

ಕರುಣಾಹೃದಿ *karuṇa-amhudi*. = ಕರುಣಾಭಿ. (Bp. 80, 30).

ಕರುಣಾರ್ತ *karuṇa-ārta*. Pitiful and painful, as a cry (B. 4, 38).

ಕರುಣಾಲವಾಲಿ *karuṇa-ālavāla*. A reservoir of oompassion (My.).

ಕರುಣಾಲು *karuṇa-ālu*. -ಳು. A person who possesses pity, etc.; oompassionate (My.). See Bp. 1, 33; 28, 50; 46, 75.

ಕರುಣಾಲುತನ *karuṇālutaṇa*. Compassion (My.).

ಕರುಣಾವಂತ *karuṇa-vanta*. Having oompassion, compassionate (Bp. 3, 67); a compassionate man (My.). 2, pitiable (Sk.).

ಕರುಣಾಕರನಿಧಿ *karuṇa-śaranidhi*. An ocean of mercy (Bp. 44, 73).

ಕರುಣಾಸಮುದ್ರ *karuṇa-samudra*. = ಕರುಣಾಕರನಿಧಿ. (My.).

ಕರುಣಾನಾಗರ *karuṇa-śāgara*. = ಕರುಣಾಸಮುದ್ರ. (My.).

ಕರುಣಾನಿಧ್ವ *karuṇa-sindhu*. = ಕರುಣಾಕರನಿಧಿ. (Bp. 36, 3).

ಕರುಣೆ *karuṇi*. A compassionate, merciful person (Bp. 10, 41; 24, 19). See ಕಡು; ನಿಷ್ಕ. 2, pitiable.

ಕರುಣಿಸು *karuṇisu*. To be compassionate or merciful (Śmd. 152 Mdh.; Bp. 27, 14. 73; 57, 13; 61, 59; Bh. 8, 26, 26; C.; B. 4, 144); to pity (o. Acc., My.), to show mercy to (Bp. 44, 16; My.); to present (something) from oompassion or mercy (Grj. 10, 112; Śév. 2, 112; Bp. 27, 38; 48, 6; My.).

ಕರುಣೆ *karuṇē*. -ಣಾ. (Śmd. 102; Kāvy. I, 2, 74-83). Pity, compassion. 2, = ಕರುಣ No. 4. (ಕರುಣಾರಸ Kāvy. IV, 2, 52).

ಕರುತ್ತು *karuttu*. P. p. of ಕರು 3, q. v.

ಕರುಬೂಜು *karuhūju*. = ಕರಬೂಜು, etc. (ಕಲ್ಲಂಗಡಿ St. & Pl.; My.).

ಕರುಮಾಡ *karumāḍa*. See s. ಕರು 2.

ಕರುನಾಡ *karuvāḍa*. See s. ಕರು 2.

ಕರುಳ್ *karuḷ*. (Śmd. 59. 132). = ಕರಳು, ಕರುಳು, ಕರ್ಳು, ಕಕ್ಕು 2. An entrail; the bowels (J. 12, 44; 16, 28; M. ಕರಳ್, lungs and heart, liver; the mind, heart; Tu. ಕರ್ಳು). 2, love (see ಕಕ್ಕು 2). ಕರುಳಂ (Śmd. 27; Bp. 45, 32). See ದೊಣ್ಣೆಗರುಳ್, ಪೆರ್ಗರುಳ್, ಬಲ್ಲರುಳ್. — ಕರುಳ್ಳಣಿಲ್. -ಬಣಿಲ್. Entrails that resemble braided hair (Ahh. P. 18, 49).

ಕರುಳು *karuḷu*. = ಕರುಳ್, etc. (ಅನ್ವ, ಪುರೀತ Hla., Nr., Mr. 396; Si. 205; Bh. 8, 22, 45; My.). ಕರುಳು (Bp. 58, 56). ಕರುಳುಗಳು (Si. 205). ಕರುಳು ಒನ್ನಾಡರೇನು? ಮರುಳು ಒನ್ನೇ? (Prv.).

ಕರೂಷ *karūsha*. N. of a people and their country. (R.).

ಕರೆ *karē*. 1. = ಕರಿ 5, ಕರೆ 3. To call; to invite (ಅಪ್ಪಾ ನ Śmd. Dh.; Śm. 106; C.; T. ಕರೈ; Tu. ಕರೆ, to crow); to emit a sound, to sound (see ಉಸುರ್ಗರೆ, ಫುಲ್ಲರೆ, ಫೋರ್ಗರೆ, ಲೊಟಗರೆ, ಸೂಬ್ಬರೆ; T. also: to speak; to clamour). P. pa. ಕರೆದು, ಕರೆದು (e. g. Bp. 32, 54; 57, 40), ಕರೆ 2, ಕರೆ 2. ಕರೆವಂ (ಬದು, ಅಪ್ಪಾನಪುರುಷ Śmd. I & Dh.). ಕರೆವುದು (ಹವ, ಹೂತಿ Nr.; ಹೇಡ, ಅಪ್ಪಾನ Nn. 95). ಕರೆವಲ್ಲಿ (ಅಕ್ಕಾರಣ Na. 89; ಅರ್ಚ, ಅಪ್ಪಾನ 106; ಅಪ್ಪಾನ 155). ಕರೆಅಲ್, ಕರೆಯಲ್ (Śmd. 73). ಕರೆದವಂ, ಕರೆದವ್ವಂ (277). ಕರೆದುದು (264). ಕರೆದು ಬೆಸಸುವುದು ಅವುದಾನೊನ್ನು ಉಣ್ಣು, ಅದದಿಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾಸನತಟ್ಟಂ ನೆಗದ್ವಂ (Nr.). ಕರೆವತೆ (Bp. 20, 13). ಭೀಮ ಕುಸ್ತಿಯ ಕರೆದು, ಕಳುಹಿದಂ (Bh. 1, 10, 23). ಭೀಮನ ಕರೆದಲ್, ಎದಯ್ ಪಾರಣೆಗೆ! ಎನ್ನು (1, 10, 26). ಅಳ ಕರೆ! (1, 19, 19). ಕಾಳಿಗೇಟುಜಿಗೆ ಕರೆದತೆ (2, 13, 39). ಕಣ್ಣು ಕರೆಯದ ನೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಕತ್ತೆಯ ತಣ್ಣು (Dp. 54). ಕರದರೆ ಉಣ್ಣು!

ತಡವರೆ ಮುಟ್ಟು! ಸೇರಿದ ಒಡೆಯಗೆ ಎರಡ ಬಗೆಯ ಬೇಡ!—ಕರದು, ವೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಲನಾಗರು ಓಡೀತು (others: ... ಅಳಿಯಗೆ ಮೆ ಲರೋಗ ಬನ್ನು, Prva.). ಬಟ್ಟನು ಕರೆದರೆ ಓ ಎನ್ನು ನುಡಿದಲ್ಲಿ (ಓ Nn. 154). See Bp. 3, 21; 18, 18; 32, 18; 32, 44; 37, 3; 48, 9, 26; 52, 2; 60, 28; Rāv. 5, 125; 6, 10; 10, 9; J. 8, 6; Jns. 1, 16. — ಕರೆದೊಯ್. -ಬಯ್. (= ಕರ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು). To conduct away (another person) along with one's self (Bh. 2, 13, 13). — ಕರೆಯ ಕಳುಹಿಸು. = ಕರೆ ಕಳುಹಿಸು (a. ಕರೆ 3). ಕರೆಯ ಕಳುಹಿಸೋಣ (ಅಪ್ಪಾನ, ಹೂತಿ G.).

ಕರೆ karē. 2. = ಕರ 2, etc. — ಕರೆ ಕರೆ. rep. P. p. ಕರೆ ಕರದು (i. e. ಕರೆದು ಕರೆದು, Bp. 24, 61; Rāv. 13, after 95 & 102; J. 28, 20). — ಕರೆ ಕೊಳ್ಳು. = ಕರ ಕೊಳ್ಳು. (B. 5, 53. 138). — ಕರೆ ತರಿಸು. = ಕರ ತರಿಸು. (B. 4, 196; My.). — ಕರೆ ತರು. = ಕರ ತರು. (B. 4, 56. 196; My.).

ಕರೆ karē. 3. ಕರೇ. = ಕರೆಯು, infinitive of ಕರೆ 1. — ಕರೆ ಕಳಿಸು. To send (one person) to call or invite (another) (B. 4, 137; My.). — ಕರೆ ಕಳುಹಿಸು. = ಕರೆ ಕಳಿಸು. (C.). — ಕರೇ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ. Sending to call, sending for (ಹವ, ಹೂತಿ Si. 388; My.).

ಕರೆ karē. 4. To hide (v. t. & i., ಅಡಂಗು). ಕರೆದನ ಎನ್ನು, ಅಡಂಗಿದಂ (Śmd. II; Kk. 87, o. r. ಕರೆ; T. ಕರ, to hide, conceal; to be close-handed; to steal, see a. ಕವಿ; cf. ಕಂಪು). See ಅವತೆ 2, ತಲೆಗರೆ, ಮುಯ್ಯರೆ, ರೂಪಗರೆ; Abb. P. 7, 86; Rāv. 4, after 14.

ಕರೆ karē. 5. = ಕರ 4. — ಕರೆಮರೆ. dupl. = ಕರಮರೆ. (Bp. 15, 7; 31, 14; 36, 17).

ಕರೆ karē. 6. A bank, a shore (ಕುಲ Śmd. Dh., i. e. ಕುಲ್ಯ or ಕೂಲ, see No. 3; ತೀರ Śm. 106; My.; Tu., Tē., M.; T. ಕರು); a boundary (T.). 2, the border, i. e. unwoven threads, of a cloth or blanket (ವಸ್ತ್ರದತ್ತೆ Śmd. Db.; ವಸ್ತ್ರಾಗ್ರ Śm. 106; ವರ್ತ, ವಸ್ತ್ರ, ದತ್ತೆ, ಸಿಡHlā., Nr.; Mr. 342; C.; Tē., Tu., T., M.; In regard to a blanket the unwoven threads just at the end of the web are to be inter-knit with coloured or uncoloured cross-threads by means of the hand, by which the real border or selvage is formed). 3, a cow-house or station (ಗೋಕುಲ Śmd. Db., which though in all MSS., appears to be a mistake, see ಕರೆಗಣ್ಣು; there seems to have been originally ಗೋಪನ, see ಕರೆ 4, and the ಅವನ a. ಕರೆ 8 may perhaps also be wrong; Tu.: ಕರೆ, a parish, a social or caste jurisdictional division; M.: a parish, a section). — ಈ ಕವ್ವು ಲಿಗೆ ಬಣ್ಣದ ಕರೇಕಟ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ (B. 5, 123). — ಕರೆ ಕಟ್ಟುವವರು. A class of Kurubas (now also of Mahomedans), whose occupation is to join a selvage to blankets). — ಕರೆಗಣ್ಣು. -ಅಣ್ಣು. To overstep the boundary, to become excessive (ಕುಲಾತೀತಮನಾ Śmd. Dh.; Abb. P. 3, 154; 9, 30; 16, 89; Śāv. 1, after 79; 2, 24). — ಕರೆಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. (Boundary stones?): two stones erected by the individual who commences the building of a town, which are worshipped annually by him as long as he lives, and by his descendants, etc. after his decease. This prevails to the west of Mysore (R.).

ಕರೆ karē. 7. = (ಕರ, ಕನ 2, ಕಬ 1, ಕಮ 1), ಕರಿ 3, ಕವ 1, (ಕವ 1). Blackness; the colour black; a dark-blue colour (cf. ಕಯ್ಯ). Genitive ಕರೆಯ, ಕರೇ. — ಕರೆಕಮ

ಲ. (ಕೈರವ, ಕುಮುದ Dhv.; My.). — ಕರೆಗಣಿಕೆ. A gaṇṇikē that bears black berries (My.). — ಕರೆತಲೆ ಕೋಡು. The scaup, Fuligula marila (Bd.). — ಕರೆನೆಲ. Black soil (C.). — ಕರೆ ಬಣ್ಣ. A prostrate plant with light blue flowers, Rnellia prostrata Lamk. (Z.). 2, N. of a lewd warrior (My.). — ಕರೆಬಣ್ಣಿನ ಬಳ್ಳಿ. A milky climbing shrub, Cryptolepis buehanani Roem. & Seb. (Z.). — ಕರೆದಾಂ. A kind of plantain used for medicinal purposes (S. Mhr.; B. 2, 38). — ಕರೆಬೂದಿ. Ashes made by pouring water on a cake of dried cow-dung, etc. when glowing in the fire, and used as a dentifrice (C.; B. 3, 20). — ಕರೆಬೆಕ್ಕು. A black cat (B. 1, 27; C.). — ಕರೆಮರೆ. The range of ghauts from Tirupati to Śrīśaila, and other black hills (My.). — ಕರೆಯುವ. -ಅವ್ವ. ಕರೆವ್ವ. The black dame: the name of a household-goddess, a kind of Śakti; there is no image of her, but she is considered to reside in the niche of a wall of a room, where a cocoa-nut is kept for her (S. Mhr.). — ಕರೆಯುಡ. -ಉಡ. A kind of gecko, Hemidactylus sykesii (Bd.). — ಕರೆಯುಮೃತ್ತ. -ಉಮೃತ್ತ. = ಕರೆಯುಮೃತ್ತ. (ದನ್ನಿ Si. 158). — ಕರೆಯೆಕ್ಕು. -ಎಕ್ಕು. A species of Sesamum indicum (C.). — ಕರೆಹಕ್ಕು. (ಚತುಕೆ, ಅಜನವತ್ತೆ Si. 175); — the king crow or Dedngo (Bd.; Pr.). — ಕರೆಹವ್ವಲಿಬಳ್ಳಿ. (ನೆಲಹವ್ವಲಿಬಳ್ಳಿ St. & Pl.). — ಕರೇ ಅಗುರುಚಕ್ಕಿ. (ಅಗುರುಗನ್ನೆ Si. 226; My.). — ಕರೇ ಕಟ್ಟು. = ಕರೇ. (My.; ತವನವ ಓಬ.). — ಕರೇ ಕಮಲ. (ಶ್ವಾನೇವರ, ಉತ್ತಲ, ಕನ್ನೆಯಿಲ್, ಕುಮುದ G.). — ಕರೇ ಕರಡ. A black bear (C.; B. 3, 108). — ಕರೇ ಕುಮ್ಮಳ. (ಅರಾಬು, ಅರಾಬು, ತುಮ್ಮಳ, ತುಮ್ಮಿ G.). — ಕರೇ ಕೂದಲು. Black hair (C.; B. 3, 48). — ಕರೇ ಗೋರಬೆ. = ಕರೆಯ ಗೋರಬೆ. (ಅರ್ತಗಲು, ದಾಸ G.). — ಕರೇ ಚಿಕ್ಕಿ. A black spot (B. 3, 99; 5, 255; My., also ಕರೇ ಚುಕ್ಕಿ). — ಕರೇ ಚಿಗುರ. (ಕೃಷ್ಣಸಾರ G.; My.). — ಕರೇ ಜೇಡು. A black scorpion (C.). — ಕರೇ ಜೀರಿಗೆ. = ಕರೆಯು. (ವೃಥಿ, ಸುವ ಎ G.). — ಕರೇಡು. (i. e. ಕರೆಯದು). That is black (C.). Plural ಕರೇವು (B. 3, 55. 113). — ಕರೇ ತೋಳ. A black wolf (B. 3, 85; 5, 252; My.). — ಕರೇ ದುಟ್ಟು. A black deer (My.). — ಕರೇ ಪಟ್ಟಿ. A black stripe (C.; B. 2, 26; 3, 74; 4, 35). — ಕರೇ ಬಣ್ಣ. A black colour (B. 1, 5). — ಕರೇ ಪಾಳದ ಬೇರು. (ಅಥಯ, ಅಮೃತಾಲ, ಇಪ್ಪಾಕಪಥ, ಉತೀರ, ನಲದ, ಲಘು G.). — ಕರೇ ಮುಳ್ಳೆ. A black mole (My.). — ಕರೇ ಮಾದುಣಿಕೆಯ ಗಿಡ. (ತಿವ ಓಬ.). — ಕರೇ ಮುದ್ದು. Gunpowder (My.; T. ಕರು ಮರುನ್ನು). — ಕರೇ ಮಯ್ಯ. A bad kind of small-pox (C.). — ಕರೇ ಮಲಪಾತಕ (-ಮೊಲ). The brown eagle, Aquilla fusca (Bd.). — ಕರೇ ಮೆಣಸು. Black pepper (My.). — ಕರೇ ಲಕ್ಕಿಗಿಡ. = ಕರೇ ಲಕ್ಕಿ, ಕರ್ಲಕ್ಕಿ. (ನಿರ್ಗುಣ್ಣಿ, ನೀರಿಕೆ, ಸುವಕ G.). — ಕರೇ ಹದ್ದು. The white-banded eagle, Aquilla bifasciata (Bd.). — ಕರೇ ಹಲ್ಲಿ. A black (ominous) house-lizard (My.). — ಕರೇ ಹಣ್ಣಿ. A common weed, the ash-coloured fleabane, Vernonia cinerea Less. (St. & Pl.). — ಕರೇ ಹೂರಿ. A large straggling shrub, Anisomoma multiflora Wight. (Z.; My.). — ಕರೇ ಹೂವಿನ ಗೋರಬೆ. (ಅರ್ತಗಲು G.).

ಕರೆ karē. 8. Green black pepper (ಅವನ Śmd. Dh.; My.); green cardamoms (My.).

ಕರೆಗಾವಿ karē-gāra. A man of the class of people called ಕರೆ ಕಟ್ಟುವವರು (a. ಕರೆ 6; C.).

ಕರೆದು karēdu. = ಕರಿದು, etc. That is black (C.; B. 1, 1).

ಕರೆಯಿಸು karēyisu. = ಕರಸು, etc. (My.). 2, to cause to sound, to call out loudly, to shout to-

gether (*only* in Si.). ಬಹು ಮುದ್ದಿ ಸೇರಿ ಕರೆಯುವುದು (ಸಂಹಾತಿ Si. 55).

ಕರೆಯುವಿಕೆ karēyuvikē. Calling, etc. (ಹೂತಿ, ಆಕಾರಣ, ಅಪ್ಪಾನ Si. 55; ಹವ, ಹೂತಿ 388).

ಕರೈಸು karēsu. = ಕರಸು 1, etc. (Bp. 51, 10; Bh. 1, 8, 64, 71; J. 2, 35, 45; 5, 36; 10, 47; 13, 5, 19; 18, 41; 28, 29; 29, 38; My.). ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳ, to have one's self called; to be called (Kk. 93).

ಕರೈಟು karētn. = ಕರಟು. *The Numidian crane* (ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ G.).

ಕರೈಲು karēnn. A male elephant (ಗಟ Mr. 487); a female elephant (ಪೆಟ್ಟಿ, ಹೆಣ್ಣಿನ Nn. 120; ಪಿಡಿ, ಹೆಣ್ಣಿನ Mr. 153). 2, a great onward (ಅತೀವಫೇರು, ಅತಿಹೇಡಿ Nn. 120; ಹನ್ನೆ Mr. 487). 3, dust (ರಟ, ಹೂಳು 120). 4, the tree *Pterospermum acerifolium* (ಫೂಟುತೇರವ, ವೃಕ್ಷಫೇದ 120).

ಕರೈಟಿ karēti. *The skull*; a basin, a cup.

ಕರೈಡೆ karēda. A crore, a lakh (C.; H.).

ಕರೈರ್ಧೆ kara-ūrdha. The back of the hand (ಮೇಲೇಯ Mr. 322).

ಕರೈಲು karēln. A pistol (My.; Br., H. ಕರೇಲಿ, a large matchlock).

ಕರೈ kara. 1. = ಕರೈ 4. P. p. of ಕರೈ 3. — ಕರೈ ತರ. (i.e. ಕರೈನ ಕೊಟ್ಟು ಬರ). To milk and bring (Bp. 58, 22; My.).

ಕರೈ kara. 2. = ಕರೈ 1, etc. A calf (C.). ಹೆಣ್ಣುಹುಲ್ಲೇ ಕರಿದ ಡರ್ವ (Si. 168). See B. 1, 21; 3, 17; ಹುಲ್ಲೆಗಡಿ, ಹೋಗುವ.

ಕರೈ kara. 3. With blackness. — ಕರೈಕರಿಸೆ. Quite black (C. Bp. 50, 27).

ಕರೈಕು karaku. = ಕರೈ 1, etc. (Tē.; R.).

ಕರೈಕೆ karakē. = ಕರೈಕೆ, etc. (ತತವರ್ತ G.; My.).

ಕರೈಂಗು karāngu. To turn black (ಕಾಷ್ಟರ್, ಕಷ್ಟರ್ Śmd. Dh.; Abh. P. 7, after 14; 7, 114; 10, 80; T., M. ಕಮ; M. ಕಮ, ಕಷ್ಟ, black).

ಕರೈದು karadu. P. p. of ಕರೈ 3.

ಕರೈಲ್ karāl. ಕರೈಲು. = ಕರೈಲ್. Saltishness, brackishness. (T. ಕವ್ವಿ, saltpetre). — ಕರೈಲುಫೂವ. Saline soil (ಕಾಪವತ್, ಕಾಪರ Nn.; My.).

ಕರೈಸು karāsu. To cause milk to flow (Bp. 57 som.; My.); to cause to rain (Bp. 25, 13; 54, 72; 57, 83); — to cause to milk (My.).

ಕರೈವು karāvu. Milking (My.; M. ಕರವು).

ಕರೈ kari. 1. = ಕರೈ 8. (C.). ಕಾಡದೆ ಕರೈವ ಅಕಳು (ಸುವ್ರತೆ, ಸುಖಸದ್ದೇಡ್ಲೆ Nn.). ಕಾಡದೆ ಕರೈಯುವ ಹಸುವು (ಸುವ್ರತೆ, ಸುಖವಾಗಿ ಹಾಲು ಕರೈಯಲ್ ಕಸುವ ಅಕಳು Si. 322). See Prv. s. ಎಮ್ಮೆ 1.

ಕರೈ kari. 2. = ಕರೈ 1, etc. (Tē.). — ಕರೈಗೊರವ. — ಕೊರವ. A black throat (Bp. 37, 32). — ಕರೈಗೊರವನ. — ಅವನ. = ಕರೈಗೊರವ. (Bp. 44, 68). — ಕರೈದೊವಲ್. — ತೊವಲ್. A black hide (Bp. 20, 12).

ಕರೈ kari. 3. Vegetables of any kind, raw or boiled (M., T.). 2, flesh, curry (T., R.; cf. ಕಷ್ಟ 6).

ಕರೈಕೆ karikē. = ಕರೈಕೆ, ಕರೈಕೆ, ಕರೈಕೆ, ಕರೈಕೆ, ಕರೈಕೆ, ಸರ್ಕ. The Huriallee grass, *Agrostis linearis* Retz. (or *Cynodon dactylon* Pers.; ದೂರ್ವ, ಹರಿತಾಲ Mr. 109; ಕರಗನ್ನೆ 116; ದೂರ್ವ, ಸಹಸ್ರವೀರ್ಯ G.; C.; B. 3, 11; Tē. ಗರೈಕೆ; M. ಕರೈಕೆ; T. ಅರೈಗು, ಅರೈಗಮ್ಮಲ್; Tu. ಕರೈಕೆ. ಬಳಿಯ ಕರೈಕೆ (ಸಿತದರ್ವ Mr. 109).

ಕರೈ karu. 1. (Śmd. 59). = ಕರೈ 2, ಕರೈವು. A calf (ವತ್ತ Nr.; Si. 463; ಕನ್ನಡ, ವತ್ತ Śm. 33; C.; Tn. ಕಂಜ; see ಕನ್ನಡ 2). ಅಕಳನ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕರೈ (ತರ್ವರ್ Nr.). ಕರೈವಿನ ಸೆಗಣ (ಎರಣ Kk. 69). ಕರೈಗಲು (ವತ್ತಸಮೂಹ Nn. 110). ಕರೈವಿಗೆ (Si. 319; B. 2, 21). ಅಕಳದಕ್ಕೆ ಪುಟ್ಟವು ಕರೈವಕ್ಕು, ಮಿಕ್ಕ ಮೈಗ ಪುಟ್ಟ ಗಟ ತುರಗ ಕರೈ ನಾಯ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟದವು ಮರೈಗಲ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 186). See Śmd. 194. 202; Bp. 38, 40; 50, 58; 51, 22. 23; 57, 32; 60, 30. 31. 35. 36; J. 11, 4; ಎಳಗಡು. — ಕರೈಗಾಟು. — ಕಾಟು. A boy who tends calves (Bhāgavata 10, 13, 1).

ಕರೈ karu. 2. = ಕರೈ 3. (Abh. P. 3, 50; 9, 104).

ಕರೈಕೆ karukē. = ಕರೈಕೆ (Śmd. 48), ಕರೈಕೆ, etc. (ದೂರ್ವ, ತತವರ್ತ Nr.); ಅ ಕರೈಕೆ ಬಳಿದಾದೊಡೆ ಗೋಲೀನು ತತವೀರ್ಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See ಬಟ್ಟೆಗಡುಕೆ, ಬಟ್ಟೆಗಡುಕೆ.

ಕರೈಂಕೆ karunkē. = ಕರೈಕೆ (Śmd. 48; Śāv. 1, 38).

ಕರೈಬತನ karubātana. The state of being an envious person; envy (Rām. 6, 12, 38; My.).

ಕರೈಬು karubu. 1. = ಕರೈಮು 1. (My.). See Prv. s. ತರೈಬು 1.

ಕರೈಬು karubu. 2. = ಕರೈಮು 2. (J. 29, 32; T. ಕಟು). See Cē. I, 86 s. ಅಕ್ಕುಟ. — ಕರೈಬು. — ಅ3. An envious man; a deceitful, crafty man (ಕಟುಬದ್ಧಯುಂ Bhn. 61; My.). See Bh. 1, 8, 21; J. 5, 69; 28, 86; Rāv. 11, 92. Feminino ಕರೈಬು (My.).

ಕರೈಮು karumbu. 1. To envy, etc. (ಅಸೂಯೆ Śmd. Dh.).

ಕರೈಮು karumbu. 2. Envy, etc. (ಅಕ್ಕುಟ Cē. I, 106; ಅಕ್ಕುಟ, ಅಸೂಯೆ Kk. 48, o. r. ಅಕ್ಕುಟ; ಅಕ್ಕುಟ, ಅಸೂಯೆ Śm. 60).

ಕರೈವು karuvu. = ಕರೈ 1, etc. (My.). ಅಕಳ ಕರೈವು (ತರ್ವರ್ G.).

ಕರೈಹು karuhu. (ಕರೈಹು?). (= ಕರೈಬು 2). (? Bh. 2, 14, 61).

ಕರೈ karē. 1. = ಕರೈ 2, (ಕರೈ, etc.). Blackness; the colour black or dark-blue; a stain, a spot (ಕಲಂಕ Śmd. Dh.; ಕಲಂಕು Śm. 116; ಕಲಂಕ Kk. 11b; ಕಲಂಕು, ಕನ್ನಡ 44; ಕಷ್ಟ Cē. I, 21; ಕರಿದು, ಕರಿದು Śm. 69; ಕನ್ನಡ 98; Tē., M.; T. ಕರೈ; cf. ಕರೈ 1). See Śmd. 28; Kāv. 5, 22. — ಕರೈಕಣ್ಣ. = ಕರೈಗೊರಲ. (Bp. 14, 22). — ಕರೈಗಡಿ. — ಕರೈ. To be stained (Bp. 47, 15). — ಕರೈಗೊರಲ್. — ಕೊರಲ್. A black throat (Bp. 17, 11; Rāv. 14, 95). ಕರೈಗೊರಲ. — ಕೊರಲ್-ಅ3. The black-throated one: Śiva (ನೀಲಕಣ್ಣೆ Śm. 3; ಮಾದೇವ, ಉಮಯಾಳ್, etc. Cē. II, 5; Bp. 23, 27; V. 36, after 55; Śāv. 2, 84). — ಕರೈಗೊರಲವ. — ಅವನ. = ಕರೈಗೊರಲ. (Bp. 52, 15). — ಕರೈವಾಳದೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 7). — ಕರೈವೆಟ್ಟು. — ಬೆಟ್ಟು. The black or dark-blue mountain (ನೀಲಾಚಲ Śā.).

ಕರೈ karē. 2. = ಕರೈ 7, etc. See ಉಡುಗಡೆ.

ಕದಿ karē. 3. = ಕದಿ 1. To milk; to cause to flow, to give forth, to emit; to rain; to shed tears (ದೋಹನ Śmd. Dh.; ಕ್ಷೀರದೋಹನ Śm. 116; ಎಮೋಹನ Ōt. I, 29; ಇಂ Ōt. I, 43, Śs.; ಇಹ Kk. 60; C.; T., M. ಕದಿ; Tē. ಕೇಳು); to give milk (My.; T., M.). P. ps. ಕದಿ, ಕದಿ, ಕದಿದು (e. g. Bp. 50, 4), ಕದಿದು. ಪಶುನಂ ಪಾಲಂ ಕದಿದಂ (Śmd. 157). ಗೋವರನಿನ್ದ ಎರ್ಮ ಕದಿಯಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (300). ಕದಿವ ಮುಗಿಲ್ (ಘನಾಘನ Hlā., Mr. 483). ನಿನ್ನ ಕದಿದ ಹಾಲಿನಿಂದ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪವು (ಪೈಯ); ಮದಿಯ ಕದಿವ ಮೇಳ (ಘನಾಘನ.); ನಾಗುಳ ಹಾಲ ಕದಿವ ಅಳು (ದ್ರೋಣಮುಳ Nr.). ಕೊಡನಾಲು ಕದಿವ ಅನು (ದ್ರೋಣಮುಳ Hlā.). ಅವುಗಳು ಕದಿವ ಹಾಲ್ (ಕ್ಷೀರ, etc. Mr. 182). ಕದಿವದು ಒನ್ನೆರಡು ಎಮ್ಮೆ (Dp. 4). ಎತ್ತೆತುಲುಂ ಕದಿವುತೆ ಬಿಡುಗಾಳಿ ದೂಳು (J. 4, 10). ಕದಿಯುವ ಹಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಒಡೆಯುವ ಕತ್ತೇ ತನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). See Grj. 2, after 106; Bp. 9, 12; 18, 78; 57, 83; 60, 45; J. 1, 7; 4, 10. 16. 55; Rā. 8, 112; Ō. Bp. 11, 6; Si. 316. 321; B. 1, 10; ಕಣೆಗ ಹಿ, ಕೊಡನಾಲು, ಬಿಸುಗಿ, ಮದಿಗಹಿ; Prv. a. ಅವುತಲ.

ಕದಿ karē. 4. = ಕದಿ 1. — ಕದಿ ಕದಿ. rep. P. p. ಕದಿ ಕದಿದು (J. 25, 5). — ಕದಿ ತರು. = ಕದಿ ತರ್. (My.).

ಕದಿಗಿ karragē. Blackly; blackness (C.). ಇದ್ದ ಲೀ ಬಣ್ಣ ಹಾಗಿರುತ್ತದೆ? ಕದಿಗಿ (B. 1, 4). See Prv. a. ಪಿತ್ತ.

ಕದಿನಿ karranē. = ಕದಿನೆ. (Bp. 34, 8; J. 13, 35).

ಕರ kar. (kar). 1. = ಕದಿ, etc. Blackness. — ಕರ್ಕಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. The liver (ಕಾಲಬಣ್ಣ Mr. 398). — ಕರ್ಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. = ಕರ್ಕಣ್ಣ. (ಕಾಲಬಣ್ಣ, ಯಕ್ಕತ್ Hlā.). — ಕರ್ಗಿಮ್ಮು. Purple, dark-red (My.; ಎಣ್ಣೆಗೆಮ್ಮು G.). — ಕರ್ಕಾಲಿ. The herb *Leucas indicæ* R. Br. (or *Phlomis indicæ*, St. & Pl.). — ಕರ್ಕಾಲಿ. A kind of mildew (S. Mhr.). — ಕರ್ನೆಯ್ದಲ್. = ಕನ್ನೆಯ್ದಲ್. (Śmd. 251, o. r. ಕನ್ನೆಯ್ದಲ್). — ಕರ್ಬಕ್ಕ. — ಕಕ್ಕ. = ಕಟ್ಟಕ್ಕ. (Rā. 5, 59; 11, 18). — ಕರ್ಬಟ್ಟಿಯವ. — ಅವ. Whose road is black: fire (ಕರ್ಬು Kk. 21, o. r. ಕಾರಬು). — ಕರ್ಬು. = ಕಟ್ಟು. (Rā. 5, after 55). — ಕರ್ಬುನ. — ಪುನ. The black-metal: iron (ಕಾರ್ಬೋನ್ Kk. 47, o. r. ಕಬ್ಬುನ). ಕುದಿಮ್ ಎನ್ನು, ನೆಗಿರಿಯು ಕರ್ಬುನಂ (Śmd. I.). — ಕರ್ಬಿಟ್ಟು. A black mountain (Abh. P. 13, 128). — ಕರ್ಬಿಡ. A black huntsman. ಕರ್ಬಿಡರ್ (Śmd. 82). — ಕರ್ಬಿಡನ್. — ಪೊನ್. = ಕರ್ಬುನ. (ಗಿರಿಸಾರ, ಶಿರಸಾರ, ಅಯಸ, ಲೋಹ Mr. 98, o. r. ಕಾರ್ಬೋನ್; Abh. P. 4, 12). — ಕರ್ಬಕ್ಕ. = ಕರೇ ಲಕ್ಕ. A shrub or small tree, *Vitex negundo* L. (St. & Pl.).

ಕರ kar. 2. = ಕರ 2, in ಕರ್ಕಿಳು (My.).

ಕರ kar. 3. (= ಕರ 3). — ಕರ್ಕಿ. rep. The sound made in the gnashing of teeth (C.). 2, the cawing of crows (My.; cf. ಕವ 1).

ಕರ kar. 4. = ಕರ 4. — ಕರ್ಕಿ. = ಕರಕಿ. (My.).

ಕರ karka. White; excellent; beauty; fire. 2, a white horse.

ಕರಕಿ karkata. A crab; the sign Cancer. 2, = ಕರ್ಕಡ, ಕರ್ಕರ, hard, firm, strong (ಬಿಟ್ಟದವ Mr. 228, see ಕರ್ಕಶ).

ಕರಕಿ ಕರಕತಾ. A crab (ಕುಲೀರ, ಎಡಿ Mr. 410).

ಕರಕಿ karkat. = ಕರಕಿ. A sort of cucumber, *Cucumis utilisissimus* Roxb. (ಸವನೆ Hlā.; see Si. 161). 2, a female crab (Bp. 3, 16). 3, a snake (? cf. ಕರ್ಕಿಳು). — ಕರ್ಕಿಳು ಯ ರಬ್ಬ. A rope mistaken for a snake (Bp. 31, 3).

ಕರಕಿ ಕರಕಿಕೆ. The melon, *Cucumis melo* Lin. (ಎ ನಿಕೆ Mr. 135).

ಕರಕಡ karkada. Tbb. of ಕರ್ಕಟ. — ಕರ್ಕಡವನ್ನಿ. — ಪನ್ನಿ. A strong or fierce boar (Grj. 1, 109. 111).

ಕರಕಡೆ karkadē. (= ಕಕ್ಕದೆ 1?). See Abh. P. 13, 61.

ಕರಕನ್ನಿ karkandbu. The jujube, *Zizyphus jujuba* Lam. (ಎಲಿಬಿ Nr.; ಬೋರೆಯ ಗಿಡ G.; see ಎರ 1).

ಕರಕರ karkara. Hard, firm (see ಕರ್ಕಟ No. 2). 2, a sort of duck or goose (ಕಾರಣ್ಣವ, ಕಾದಮ್ಮ Hlā. MS.).

ಕರಕರಿ karkarl. A kind of waterpot (ಕರಗ Mr. 209; see ಅ ಣದಿಗ).

ಕರಕರೇಟು karkarēṭu. The Numidian crane.

ಕರಕಲಗಿಡ karkala-gida. A shrub with yellow flowers, *Grewia pilosa* Lamk. (Z.).

ಕರಕವೃತ್ತ karka-vṛitta. The first point of Cancer, the summer solstice (B. 5, 305. 306).

ಕರಕ ಕರಕಾ. = ಕಕ್ಕಸ. Hard, firm (ಬಿಟ್ಟದವ Mr. 228). 2, rough, not soft; harsh; severe; violent; cruel; unkind, unmerciful; Yama. 3, a kind of Cassia, *Cassia* or *Senna esculenta*; — = ಎಲಹಾಲಿ (Mr. 133). — ಕರ್ಕತವೆ. — ವೆ. To become hard (Bp. 12, 19).

ಕರಕತೆ karkaṣaṭe. = ಕಕ್ಕಸತೆ. Hardness; roughness; harshness, etc. (ಇದುಮ್ಬು Kk. 51; ಪರ್ವಂತೆ Kk. 87, o. r. ಕಕ್ಕಸತೆ).

ಕರಕಯೃತನ ಕರಕಾ-yauvana. = ಕಕ್ಕಸುವನ (Śmd. 376). A rough time of youth.

ಕರಕ ಕರಕಾ. = ಕರ್ಕ No. 2. ತುರಗವರ್ಣಂ ಬಿಡಿಯದಾಗಿ ಕರ್ಕ ಕನ ಅಕ್ಕ (Mr. 275).

ಕರಕರು karkaru. A kind of gourd, *Beningkasa cerifera* Savi. (ವುನ್ನು Mr. 148).

ಕರಕು karku. 1. = ಕಕ್ಕು 1, etc. — ಕರ್ಕುನದಿ. = ಕಕ್ಕುನದಿ, etc. (Śmd. 205 Mdb.).

ಕರಕು karku. 2. = ಕರಕು 1, etc. (My.).

ಕರಕುಂಡೆ karkōṇḍe. Tbb. of ಕ್ರೌಂಡ. = ಕೊರಕುಂಡೆ (and ಪರ್ವ ತವಕ್ಕ). The demoselle crane, *Antropoides virgo* (My.).

ಕರಕುಂಡೆ karkōṭa. = ಕರ್ಕುಂಡೆ. (My.; G.).

ಕರಕುಂಡೆ ಕರಕōṭaka. N. of a nāga or serpent (Mr. 402; see ಎನ್ನು ಕುಲ; Bp. 46, 33; J. 24, 32. 35).

ಕರಕುಂಡೆ ಕರಕōṭakl. The plant *Momordica charantia* Lin. (ಪಿತ್ತವು, ಹಾಗಲ್ Mr. 146).

ಕರಕುಲ ಕರಕōla. = ಕಕ್ಕುಲ. (Nr.).

ಕರಕುಲಕ ಕರಕōlaka. = ಕಕ್ಕುಲಕ. (Nr.).

ಕರ್ಗಿಸು kargisu. = ಕರಗಿಸು. (My.).

ಕರ್ಗು kargu. 1. = ಕರಗು, etc. (My.).

ಕರ್ಗು kargu. 2. = ಕದ್ಲು. To turn black (Abh. P. 7, 85).

ಕರ್ಗು kargu. 3. Blackness (ಕರ್ಕ Ōt. I, 34).

ಕರ್ಕಿ karki. = ಕರಕಿ, etc. — ಕರ್ಕಿಯು. = ಕರಕಿಯು. (S. Mhr.).

ಕರ್ಕಿ karki. = ಕರ್ಕು, ಬರ್ಕು q. v. (My. occasionally). 2, that is for daily use; common, inferior (My.; Mhr., H. ಬರ್ಕು), e. g. ಕರ್ಕಿಯು, ಕರ್ಕಿಯಲಿ (My.).

ಕರ್ಕು karē. (karēu). 1. = ಕಕ್ಕು 1. To bite, etc. (ಪಾದನ Śmd. Dh.; ದನ್ನದಿಂ ಕದಿವುದು Śm. 86; Tē. ಕದಿ; see ಕದಿ 8). See Rā. 5, after 120; 5, 122; 9, 27; 13, 64.

ಕರ್ಪು *karṣu*. (*karṣu*). 2. = ಕಚ್ಚು 2. Biting; etc.

— ಕರ್ಪುಂಗಲ್. (Śmd. 203). A bitten cheek.

ಕರ್ಪು *karṣu*. 3. To wash (ಪ್ರಕ್ಷಾಲನ Śmd. Db.; ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿಸುವುದು Ūt. 1, 24; ಕ್ಷಾಲನ II, 69; ಅಲಮ್ಬು, ತೂಕೆ Kk. 51; ತೂಕೆ Śm. 86; Tē. ಕಮಗು; T. ಕಮುವು; M. ಕಮಗು). See Bp. 30, 15; Rāv. 8, 124; ಮಯ್ಯರ್ಪು.

ಕರ್ಪು *karṣu*. 4. = ಕಚ್ಚು 3. Washing; etc. (ಕಣ್ಣುಲ ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿಸಲು Śmd. Db.; ಅಮ್ಬುಲ Śm. 86).

ಕರ್ಪು *karṣu*. = ಕರ್ಚ No. 1, etc. (My.).

ಕರ್ಪುರ *karṣura*. = ಕರ್ಪುರ, etc. A kind of Curcuma (Sk.). 2, gold (ಫಂಗಾರ G.). 3, an orpiment (ಅಮ್ಬು ಹರದಿ G.).

ಕರ್ಪುರಕ *karṣuraka*. The plant *Curcuma zerumbet* Roxb. See Nr. s. ಕರ್ಪುರ.

ಕರ್ಪಿ *karji*. = ಕರಬೆ, etc. — ಕರ್ಪಕಾಯಿ. = ಕರಬಕಾಯಿ. (My.).

ಕರ್ಪಿರಿಗೆ *karjirigē*. = ಕರಬಿರಿಗೆ. (S. Mbr.).

ಕರ್ಪುರ *karjūra*. = ಕರೂರ, etc. (My.).

ಕರ್ಪಿಣಿ *karḍigē*. = ಕರಬಿಣಿ, etc. (My.).

ಕರ್ಪು *karḍu*. = ಕರಬು, etc. A day-book (My.).

ಕರ್ಪು *karṇa*. = ಕನ್ನ. The ear (ತು Nn. 50). 2, the helm or rudder of a vessel. 3, the sun (ಏಗದೇಕಡಪ್ಪು 56). 4, Karṇa, the son of Sūrya and Kintī, king of Aṅga, known for his liberality (ರವಣ Mr. 263; ಗಾಂಗೇಯ Nn. 44). See Śmd. 68. 69. 133. 171. 177. 183. 264. 284.

ಕರ್ಪುಕೋರ *karṇa-kāthōra*. Disagreeableness or offence to the ear. (Śmd. 76 Cm.).

ಕರ್ಪುಕೋಲ *karṇa-kṇūḍala*. An ear-ring. 2, the balsamine, *Impatiens balsamina* Lin. (My.).

ಕರ್ಪುಗತ *karṇa-gata*. Come to the ear. (My.). ಕರ್ಪುಗತ ಮಾಡು, to inform, to tell (My.).

ಕರ್ಪುಗಾಲನ *karṇa-čālana*. = ಕರ್ಪುತಾಲ. (Rāv. 6, 71).

ಕರ್ಪುಜ *karṇa-ja*. Vriṣhakētn, the son of Karṇa (J. 4, 12).

ಕರ್ಪುಜಾಲಿಕೆ *karṇa-jalankē*. A centipede. 2, the insect or worm *Julus cornifex*, with many feet and of a reddish colour. See ಏಕದಿ.

ಕರ್ಪುಜಾತ *karṇa-jāta*. = ಕರ್ಪುಜ. (J. 25, 89).

ಕರ್ಪುತನಯ *karṇa-tanaya*. = ಕರ್ಪುಜಾತ. (J. 3 sm.).

ಕರ್ಪುತಾಲ *karṇa-tāla*. The flapping of an elephant's ears. (Abh. P. 10, 159).

ಕರ್ಪುಧಾರ *karṇa-dhāra*. A helmsman, a pilot.

ಕರ್ಪುಧಾರಕ *karṇa-dhāraka*. A helmsman, a pilot (ತುಡಿಯು ಕೂಕಮ್ಬದವನು Mr. 407).

ಕರ್ಪುಪತ್ರ *karṇa-patra*. A coil of palmyra leaf put in the lobe of the ear;—an artificial ear affixed to idols (My.). See ಕೇಸು.

ಕರ್ಪುಪರ್ವ *karṇa-parva*. The Karṇa-section: title of the eighth book of the Mahābhārata. (Bp. 5, 2).

ಕರ್ಪುಪಾಲಿಕೆ *karṇa-pālikē*. The lobe of the ear (Grj. 3, after 91).

ಕರ್ಪುಪಾಕ *karṇa-pāka*. A beautiful ear. (R.).

ಕರ್ಪುಪಿಪಾಕ *karṇa-pīpāka*. = ಕರ್ಪುಪಿಪಾಕ. (Abh. P. 11, 91).

ಕರ್ಪುಪಿಪಾಕೆ *karṇa-pīpāki*. = ಕರ್ಪುಪಿಪಾಕ. A demon capable of being bound by a mantra, and forced to communicate (by whispering in the ear) the affairs of people (C; Mbr.).

ಕರ್ಪುಪುರ *karṇa-pūra*. = ಕನ್ನಪುರ. An ornament for the ear.

ಕರ್ಪುಭೂಷಣ *karṇa-bhūṣaṇa*. An ear-ornament.

ಕರ್ಪುಮೂಲ *karṇa-mūla*. The root of the ear.

ಕರ್ಪುಮೋಟಿ *karṇa-mōṭi*. *Āmūṇḍā*, an incarnation of *Durgā*.

ಕರ್ಪುಮಾಲಿ (karṇa-pāla). = ಕರ್ಪುಮಾಲಿಕೆ. (Śāv. 3, 41).

ಕರ್ಪುಮೇಷ್ಟನ *karṇa-vēṣṭana*. An ear-ring.

ಕರ್ಪುಕೂಲೆ *karṇa-kūlē*. Ear-ache. (C.).

ಕರ್ಪುಸಮ್ಭವ *karṇa-sambhava*. = ಕರ್ಪುಜ. (J. 24, 11).

ಕರ್ಪುಸೂನು *karṇa-sūnu*. = ಕರ್ಪುಜ. (J. 2, 35).

ಕರ್ಪುಕರ್ಪಿಕೆ *karṇa-karṇikē*. From ear to ear, heard by one and related to another, from month to month (My.; Sk. & Mhr. ಕರ್ಪುಕರ್ಪಿಕೆ).

ಕರ್ಪುಟ *kar-nāṭa*. = ಕನ್ನಡ (s. ಕನ್ 2). The Karṇāṭa country, language, and people (Bp. 6, 18).

ಕರ್ಪುಟಕ *karṇāṭaka*. Belonging to Karṇāṭa. 2, the Karṇāṭa language (Śmd. 62. 252; Kāv. I, 1a, 8; Ūt. II, 48; Čh. p. 22). 3, a Karṇāṭa man (ಕನ್ನಡಿಗ Mr. 382). See Prv. s. ಅರವ. — ಕರ್ಪುಟಕಶೋಧ. A matelock (My.). — ಕರ್ಪುಟಕತುಡುಕ. = ಕರ್ಪುಟಕಶೋಧ. (My.). — ಕರ್ಪುಟಕಪ್ರಾಜ್ಞ. A Brāhmaṇa who belongs to the Karṇāṭa country and whose mother-tongue is Karṇāṭa (My.).

ಕರ್ಪುಟಕಭಾಷೆ *karṇāṭaka-bhāṣhē*. The Karṇāṭaka language (Čh. v. 296).

ಕರ್ಪುಟಕವಿಷಯ *karṇāṭaka-visaya*. The Karṇāṭaka country.

ಕರ್ಪುಟಕವಿಷಯಜಾತಿ *karṇāṭakavisaya-jāti*. The peculiar kinds (of metrical feet) of the Karṇāṭaka country (Čh. p. 95).

ಕರ್ಪುಟಕವಿಷಯಭಾಷಾಜಾತಿ *karṇāṭakavisaya-bhāṣhā-jāti*. The peculiar kinds (of metres) in the language of the Karṇāṭaka country (Čh. p. 22).

ಕರ್ಪುಟಕವೃತ್ತ *karṇāṭaka-vṛitta*. The (six) vṛittas (chiefly used) in Karṇāṭaka (poetry, Čh. v. 230).

ಕರ್ಪುಟಕವ್ಯಾಕರಣ *karṇāṭaka-vyākaraṇa*. A grammar of the Karṇāṭaka language (Śmd. 3).

ಕರ್ಪುಟಕಶಬ್ದಮಂಜರಿ *karṇāṭaka-śabda-mañjarī*. A cluster of blossoms (consisting of) Karṇāṭaka terms: N. of a vocabulary by Tōṭadārya (Śm. 1).

ಕರ್ಪುಟಕಸರಸಕವೀಂದ್ರ ಕರ್ಪುಟಕ *karṇāṭaka-sarasa-kavīndrarka*. The excellent kings of poets of Karṇāṭa (Ūt. II, 122).

ಕರ್ಪುಟಕದೇಶ *karṇāṭa-dēśa*. The Karṇāṭa country (Bp. 2, 45).

ಕರ್ಪುಟಕಧಾತು *karṇāṭa-dhātu*. A Karṇāṭa verbal root (or unconjugated verbal theme, Śmd. 302; Kāv. I, 5, 44).

ಕರ್ಪುಟಕಭಾಷೆ *karṇāṭa-bhāṣhē*. The Karṇāṭa language (Śm. 119).

ಕರ್ಪುಟಕಶಬ್ದಮಂಜರಿ *karṇāṭa-śabda-mañjarī*. N. of the collection of dhātus in the Śāhdamapīdarpana, when met with as a separate list (in which case the saṁskṛta terms are generally written in devanāgarī).

ಕರ್ಪುಟಕಪು *karṇāṭa-aśva*. A country pony (Śi. 273).

ಕರ್ಪುರಿ *karṇa-ari*. The enemy of Karṇa: Arjuna (Śāv. 4, 48).

ಕರ್ಪುಲಂಕರಣ *karṇa-alankaraṇa*. An ornament for the ear.

ಕರ್ಣಾವತಂಸ karna-avataṁsa. An ear-ring (Bp. 42, 11; J. 2, 3).

ಕರ್ಣ karni. 1. Relating to the ear; having a helm. 2, the son of Karna (J. 8, 36). 3, a particular part of the plough (ಕುಡಿನು Mr. 370, one MS.; o. ra. ಕುಡನು one MS., ಕುಡಿನು two MSS.).

ಕರ್ಣ karni. 2. Tbh. of ಕರಣಿ. A scribe, an accountant. See ಕುಲಕರ್ಣಿ.

ಕರ್ಣಕ karnika. Tbh. of ಕರಣಿ. (My.).

ಕರ್ಣಕಾರ karnikāra. The tree *Pterospermum acerifolium* Willd. (ಕೊಸಗು IIIā.; ಕೊಸಗು, ಬಿಟ್ಟವಾನರೆ Śs.).

ಕರ್ಣಿಕೆ karnikē. A hollow cylinder thrust through the lobe of the ear; any ornament for the ear, an ear-ring (ಶ್ರವಣ ಕುಣ್ಣು, ಕರ್ಣಕುಣ್ಣು N. 21; ಕರ್ಣದ ಅಭರಣ Mr. 519; see s. ಕೊಪ್ಪ 2). 2, the tip of an elephant's trunk (ಕುಣ್ಣುಲಕರಾಗ್ನ, ಗುಣಹಸ್ತಾಗ್ನ 21; ಮದಗುಣದ ಹಸ್ತ 519). 3, the pericarpium of a lotus (ವನಜಾಕೋಶ 21; ಅಮೃತದ ಬೀಜಂಗು ಇವು ಎದೆ 519). 4, a fruit stalk. 5, ಅಪವಾಂಗ, ಕಾಳಿಗದ ಮದ್ಯ (21). 6, ಅರ್ಧ (21). 7, an Apsaras; N. of an Apsaras. ಕರ್ಣಿಕೆಯರ ಜರಾತ್ತಿತರ ಎನಲೆ ಜಕ್ಕಿಯರ ಎನಕ್ಕುಂ (Mr. 15). 8, ದಾಲಿ, ಕೊಡಗೂಸು (Nn. 21). 9, the middle-finger.

ಕರ್ಣೀರಥ karni-ratha. A covered car or a kind of litter.

ಕರ್ಣಿ karnē. = ಕರಣಿ No. 4. (My.).

ಕರ್ಣಜಪ karnā-japa. A slanderous whisperer, a tale-bearer.

ಕರ್ಣೇಂದ್ರಿಯ karna-indriya. The organ of hearing (Dp. 53, 4).

ಕರ್ತ karta. Tbh. of ಕರ್ತೃ, q. v. A doer, a maker, an agent; a creator; one who practises what he knows; a master, a king (ಒಡೆಯ G.); etc. See Ch. v. 38; Bp. 50, 50; 53, 45. 57; 54, 8. 4. 5. 15. 17. 18. 19; 58, 65; ಅಂತನಿರ್ವಾಹ, ಲೋಕ-, ಏತ್ಯ. ಸೂನವಾರರ ಕರ್ತ (ಪಾರೋಗವ Mr. 269). — ಕರ್ತಕರ್ತರ ಕರ್ತ. (Bp. 54, 3). — ಕರ್ತರ ಕರ್ತ. (Bp. 54, 19).

ಕರ್ತನ kar'ana. Cutting, clipping, shearing.

ಕರ್ತರಿ kartari. = ಕತ್ತರಿ, ಕತ್ತಿ. Scissors or shears. 2, a knife; a dagger; a small sword. 3, the part of an arrow to which the feathers are attached (ಪುಂಬ, ತೆತ್ತಿಸು ಬಿರು ಕು Mr. 295). Cf. ಕತ್ತಿ. (Another ಕರ್ತರಿ see s. ಕರ್ತೃ).

ಕರ್ತಲೆ kartalē. = ಕತ್ತಲೆ, etc. (Abh. P. 10, 235).

ಕರ್ತವ್ಯ kartavya. To be done, fit to be done; that ought to be done, obligation, duty, task. See Bp. 53, 41; 54, 3; Śs. 4, after 24; B. 4, 33; Si. 71.

ಕರ್ತಾರ kartāra. Tbh. of ಕರ್ತೃ (Śmd. 104; My.). See Śmd. 301; ಕಾವ್ಯ.

ಕರ್ತು kartu. P. p. of ಕರಿ 1. (My.).

ಕರ್ತು kartu. Tbh. of ಕರ್ತೃ. (Bp. 30, 15; 54, 3. 16; J. 2, 29; My.). See ಜಗತ್.

ಕರ್ತೃ kartṛi. = ಕರ್ತ q. v., ಕರ್ತಾರ, ಕರ್ತು. A doer, a maker, an author, an agent (Śmd. 45); a creator; a master, a king (ಎಲಿ Śm. 117). 2, (in gram.) an agent, one who acts of his own accord, the active noun, the nominative case, the subject (Śmd. 115. 154. 155. 156. 272. 273. 299; Kāv. I, 2, 2. 3; V, 950). 3, an heir (My.). — ಕರ್ತರಿ. In the (idea of an) agent. — ಕರ್ತರಿಪ್ರಯೋಗ. The use of the active voice (My.).

ಕರ್ತೃಕ kartṛika. = ಕರ್ತೃ No. 2. See ಭಿನ್ನ.

ಕರ್ತೃಕರ್ಮಕ್ರಿಯಾಸಮ್ಬಂಧ kartṛi-karma-kriyā-sambandha. The relation between subject, object, and predicate (Śmd. 6 Cm.).

ಕರ್ತೃತ್ವ kartṛitva. Agency, the act or property of an agent. 2, mastership; superintendence (ಮೌಘ, ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ, ಒಡೆತನ Nn. 101).

ಕರ್ತೃ kartṛi. = ಕತ್ತಿ, ಕರ್ತರಿ. A pair of scissors (Sk.); etc.

ಕರ್ತೃಕೆ kartṛikē. = ಕತ್ತಿಗಿ, q. v. A small sword; a knife; a hunter's knife.

ಕರ್ಮ kardama. Mud, mire, clay; filth, sin. 2, flesh. 3, N. of a Prajāpati.

ಕರ್ಮಜಾತೆ kardama-jātē. A lotus; a woman of had origin (J. 7, 9).

ಕರ್ಮಕು karduku. = ಕದ್ದುಂಕು 1, ಕರ್ಮಂಕು (Śmd. 48). To strike lightly with the beak, to peck (ಲಘುಚಂಡುಘಾತನ Śmd. Dh.; Grj. 2, 36).

ಕರ್ಮಂಕು kardunku. = ಕರ್ಮಕು. (Śmd. 48 & Dh.; Abh. P. 7, 147; Grj. 3, after 103; Rāv. 8, 85; 10, 29; Śāv. 2, after 42).

ಕರ್ಮಟ karpāṭa. = ಕಪ್ಪಡ, etc., ಕರ್ಮಡ. Old or patched or ragged garments (ನಕ್ಷತ್ರ, ಮಾಸದ ಹಡಾಯ ಸೀರೆ Nr.); cloth, raiment (ಡೀಲ, ಬೀರೆ, ಅಮ್ಬರ, ವಸ್ತ್ರ, etc., ಸೀರೆ Hlā.). See ಚರ್ಮಗರ್ವಟ.

ಕರ್ಮಟಿ karpāṭi. (= ಕಪ್ಪಡಿ). A religious mendicant in patched or ragged clothes.

ಕರ್ಮಡ karpāḍa. Tbh. of ಕರ್ಮಟ. (Śāv. 3, 23).

ಕರ್ಮರ karpāra. = (ಕವರಿ, ಕಪ್ಪರ 2, (ಕಪ್ಪರಿ No. 2), ಕಪ್ಪರೆ, ಕೊಪ್ಪರ, ಖರ್ವರ. A cup; a pot; a boiler; an iron saucepan or frying-pan (ಕಪಾಪ, ಕೊಪ್ಪರಿ Nr.; Hlā.; Mr. 209); the skull.

ಕರ್ಮರಿ karpāri. = ಕಪ್ಪರಿ No. 1. A collyrium extracted from the *Amomum zanthorhizon* Roxb. 2, blue vitriol (ಮಯೂರಕಣಿ Mr. 144, o. r. ಖರ್ವರಿ).

ಕರ್ಪಾಸ karpāsa. The cotton plant, cotton, *Gossypium herbaceum*.

ಕರ್ಪಾಸಿ karpāsi. The cotton plant.

ಕರ್ಪು karpū. (karpū). = ಕಪ್ಪು 5. (ಕರ್ಗು Ūt. I, 34; Śāv. 3, 15; see ಕದ್ದುಗಪ್ಪ).

ಕರ್ಪುರ karpūra. = ಕರ್ಪೂರ, etc. Tbh. of ಕರ್ಪೂರ. (ಹವ Ūt. I, 49; ಕಪ್ಪರ Kk. 94; C.). See Grj. 3, after 91; Bp. 8, 60; 60, 50. — ಕರ್ಪೂರಮುಣ್ಣಿ. A kind of aromatic root (My.). See ವನಜ.

ಕರ್ಪೂರ karpūra. = ಕಪ್ಪರಿ 1, ಕಪ್ಪರ, ಕಪ್ಪ, ಕರ್ಪೂರ. Camphor. See ವತ್ಸ. — ಕರ್ಪೂರವಜ್ಜಿಗಿಡ. A kind aromatic plant (My.). ಕರ್ಪೂರವಾಯಿ. A kind of wild plantain (My.). — ಕರ್ಪೂರವೃ. -ಬಳ್ಳಿ. Thick-leaved lavender, *Lavandula ornosa* Wall. (Mg.).

ಕರ್ಪೂರಕರಣಿ ಕ ಕarpūra-karaṇḍaka = ಕಪ್ಪರಗರವಗಿ. A camphor box.

ಕರ್ಪೂರಶಿಲಾಜತು karpūra-śilā-jatn. or ಕರ್ಪೂರಶಿಲಾಜತು = ಕರ್ಪೂರಶಿಲಾಧಾತು. (My.; Tē.).

ಕರ್ಪೂರಶಿಲಾಧಾತು karpūra-śilā-dhātū. A foliated, crystallized gypsum, used medicinally (My.).

ಕರ್ಪೂರಾರತಿ karpūra-ārati. An ārati in which camphor is burned (C.).

ಕರ್ಬು karbu. = ಕಬ್ಬು, etc. (Śmd. 201, o. r. ಕರ್ಪ; Bp.

12, 28; see ಅಮೃತಗರ್ಭ. — ಕರ್ತುನಿಲ್ಲ. -ವಿಶ್ವ-ಅ 3. Kāma (Rāv. 1, after 135).

ಕರ್ತುನ karbuna. See s. ಕರ್ಮ 1.

ಕರ್ತುನ karbura. Greyish, variegated; a variegated colour. 2, gold. 3, a Rakshas or demon.

ಕರ್ತುನ karhūja. = ಕರಬಾಜು, etc. (My.).

ಕರ್ತುನ karhūra. Gold. 2, the plant *Curcuma amhatdi* or *zerumbet*. 3, a yellow orpiment.

ಕರ್ತುನ karbūrita. Variegated; many-coloured. (Abh. P. 12, after 2).

ಕರ್ತುನ karbūn. See s. ಕರ್ಮ 1.

ಕರ್ಮ karma. = ಕಮ್ಮ. An act, an action; performance, business; duty. 2, the idea or notion expressed by the accusative case, the category of the accusative; the objective noun (Śmd. 6. 115. 154. 155. 156; Kāv. I, 2, 2. 3; V, 950). 3, the idea of the passive voice (Śmd. 300 Cm.; see ಕರ್ಮದಿಪ್ರಯೋಗ). 4, any religious action or rite, as sacrifice, ablution, etc. 5, sin (C.; Bp. 3, 48; 25, 31; 28, 32; 45, 32; 52, 13). See ಅಪಿ; Bp. 54, 14, seq.; ಬರಾಯ.

ಕರ್ಮಕರ karma-kara. A servant of any kind; a hired labourer.

ಕರ್ಮಕರಿ karma-kari. A female servant. (R.).

ಕರ್ಮಕಾಂಡ karma-kāṇḍa. That department of the vēdas (or śrūtis) which relates to ceremonial acts and sacrificial rites. (My.).

ಕರ್ಮಕಾರ karma-kāra. = ಕಮ್ಮಗಾರ, etc. One who does any business; an artisan, a mechanic; a blacksmith; a hired labourer. Cf. ಕರ್ಮಕರ.

ಕರ್ಮಕ್ಷಮ karma-kṣama. Competent to perform an act.

ಕರ್ಮಗತಿ karma-gati. The condition induced by one's deeds, fate (My.; Mhr.).

ಕರ್ಮಕರ karmaṭha. Skillful or clever in work; scrupulously exact in the discharge of all work or rites; the director of a religious rite. (My.; Bp. 53, 3).

ಕರ್ಮಕರ karmaṇi. 1. Tbb. of ಕರ್ಮಕರ. Assiduous, laborious; a skillful or clever workman (ಕರ್ಮಕರ, ಬಲುಗಲಸ Mr. 236).

ಕರ್ಮಕರ karmaṇi. 2. In karma or the idea of the passive voice. — ಕರ್ಮದಿಪ್ರಯೋಗ. A verb in the passive voice (My.).

— ಕರ್ಮದಿಪ್ರಯೋಗ. The use of the passive voice (Śmd. 301 Cm.). — ಕರ್ಮದಿಪ್ರಯೋಗ. The passive voice. (My.).

— ಕರ್ಮದಿಪ್ರಯೋಗ. = ಕರ್ಮದಿಪ್ರಯೋಗ. (My.).

ಕರ್ಮಣ್ಯ karmaṇya. = ಕರ್ಮಣಿ 1. Diligent, etc.

ಕರ್ಮಣ್ಯ karmaṇyē. Wages, hire.

ಕರ್ಮದೋಷ karma-dōṣa. Sluful work, sin, vice; the evil consequence of human acts. (My.).

ಕರ್ಮಧಾರಯ karma-dhāraya. N. of a class of compounds (Śmd. 89 Mq̄b.; 196. 200. 203. 210. 211; Kāv. I, 3, 6-9).

ಕರ್ಮಣ್ಣಿ karmandi. A religious mendicant of the Brāhmaṇa caste.

ಕರ್ಮಪರಿಪಾಕ karma-paripāka. Final recompense for actions done in a former life; fate (ದತ್ತ, ಕರ್ಮದ ದಿವ್ಯಗದ Nn. 27). Cf. ಕರ್ಮಪರಿಪಾಕ.

ಕರ್ಮಫಲ karma-phala. The fruit or recompense of actions (ದಾನ, ಕಟ್ಟಿದವನು ಕರ್ಮಫಲ Nn. 90). See Bp. 34, 12; 54, 15.

ಕರ್ಮಮಾರ್ಗ karma-mārga. The way of works or rites; the way of sin (Bp. 40, 57).

ಕರ್ಮವಲೆ karmavalē. A form of janndice (ಕಾಮಲೆ Mr. 387, o. r. ಕರ್ಮವಲೆ).

ಕರ್ಮವಾದಿ karma-vādi. Teaching works; teaching sin; a teacher of etc. ಕರ್ಮವಾದಿಮು! ಧರ್ಮವಿಕ್ರಯನೆ! (Bp. 45, 22).

ಕರ್ಮವಿಷೂರ karma-vidūra. Very far from works or rites; very far from sin (Bp. 20, 28).

ಕರ್ಮವಿಪಾಕ karma-vipāka. The ripening of actions: the good or evil consequences of actions done in former stages of existence.

ಕರ್ಮಶಾಲೆ karma-śālē. A workshop (ಪಂಚಕಾರುಕರ ಮನೆ Mr. 197).

ಕರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ karma-śāstra. A work on religious rites. 2, a sinful work (Bp. 54, 29).

ಕರ್ಮಶೀಲ karma-śīla. Able to accomplish a work or a duty; assiduous.

ಕರ್ಮಶೂರ karma-śūra. One who accomplishes his work assiduously or scrupulously.

ಕರ್ಮಸಜೀವ karma-sāciva. A man employed upon active duty, as a judge, a deputy, etc.

ಕರ್ಮಸನ್ಯಾಸಿರ್ಮ karma-saṇyāsika. One who has withdrawn from works, an ascetic.

ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿ karma-sākshi. Who beholds all deeds: the sun.

ಕರ್ಮಸಾಧಕ karma-sādhaka. Accomplishing a work. (R.).

ಕರ್ಮಸಾನ karmaśāna. Nails appended to the bit of a bridle (ಮೊಳೆಗಳು Mr. 274).

ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಿ karma-siddhi. Accomplishment of an act, success. (My.).

ಕರ್ಮಾಂಗ karma-āṅga. Part of any act, part of a sacrificial rite. (J. 10, 30).

ಕರ್ಮಾಧಿಕಾರ karma-adhikāra. The right of action or of performing vedic rites (My.).

ಕರ್ಮಾಧೀಶ karma-adhīśa. A master over works (Bp. 54, 15).

ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ karma-anuṣṭhāna. Practising one's duties discharging peculiar functions. (My.).

ಕರ್ಮಾಂತರ karma-antara. Funeral rites (My.; Tō., Mhr.).

ಕರ್ಮಾಯುಕ್ತ karma-āyatta. The fruit of actions (Abh. P. 9, 96).

ಕರ್ಮಾರ್ಕ karmaāra. = ಕರ್ಮಾರ. 2, a bamboo.

ಕರ್ಮ karmi. = ಕಮ್ಮ 1. Acting, doing, performing; engaged in. 2, a sinner (Bp. 7, 4; 18, 42; 20, 28; C.). See ಅಪಿ, ಪಶು, ಸುಕೃತ; Mr. 539.

ಕರ್ಮಕ karmika. Acting; active. See ಅಧಿ.

ಕರ್ಮಜ್ಞ karmishṭha. Very active or assiduous. 2, very slulful (Bp. 60, 55; My.).

ಕರ್ಮಣ karmīna. Acting; act, work. See ಅಲಂ.

ಕರ್ಮಾರ karmaira. Variegated; a variegated colour. (G.).

ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ karma-ludriya. An organ of action: the band, the foot, the larynx, the organ of generation, and that of feculent excretion. Cf. ಬುದ್ಧೇಂದ್ರಿಯ.

ಕರ್ಮ karlu. = ಕರ್ಮ. — ಕರ್ಮ ನಲ. = ಕರ್ಮನಲ. (C.).

ಕರ್ಮಟ karvaṭa. The capital of a district, of two or four

hundred villages, not a city nor a village, but partaking of both; a market-town.

ಕರ್ವತಕಾರಿ karvata-kāthi. An embellished silken horder of a dōtra (S. Mhr.; B. 3, 103).

ಕರ್ವು karvu. = ಕರ್ಬು, etc. Sugar-cane. ಕರ್ವನೋರ ರಸಂ (Śmd. 168). See ರಸವಾಳಗರ್ವು. — ಕರ್ವವಿಲ್. -ಬಿಲ್. A how of sugar-cane (Grj. 2, after 106; 3, 47). — ಕರ್ವ ಎಲ್ಲ. -ಅ 3. Kāma (Grj. 8, 22).

ಕರ್ಷ karsha. Drawing, pulling; ploughing. 2, a weight of gold or silver, equal to 16 māshas, about 176 grains troy (or commonly about 280 grains troy; ಎಮ್ಮತ್ತು ಗುಂ ಜೆಯ ತೂಕ G.). See Si. 329.

ಕರ್ಷಕ karshaka. A husbandman (ಕೃಷಿಯ ಮಾದ್ರಿ ಒಕ್ಕಲಿಗಂ Mr. 370).

ಕರ್ಷಣ karshana. Drawing, dragging, pulling, tearing scratching, (rnhhing); ploughing; tormenting. See ಒರೆ, ಬರೆಯಿಸು; ಕಣ್ಣಿತಿ, ನಿ.

ಕರ್ಷಫಲ karsha-phala. Beleric myrobatan, the tree Terminalia betterica Roxh. (ಅಳಲೆಯ ಕಾಯಿ G.; ತಾದಿಯ ಕಾಯಿ G.).

ಕರ್ಷು karshu. A furrow; a canal; a river. 2, agriculture. 3, livelihood. 4, a fire of dried cow-dung.

ಕರ್ಷೇಫಲ karsha-upala. A touch-stone (Śēv. 2, after 42).

ಕರ್ಶು karśu. = ಕರುಳ್, etc. (My.).

ಕಲ್ kal. 1. (=ಕಲಿ 1). To learn (ಅಭ್ಯಾಸ Śmd. Dh.; Śm. 108; Tn., T., M.; Tē. ಕವಿಷು). P. p. ಕಲ್ಪ (Śmd. 230. 272). See Ahh. P. 3, 150; Rēv. 4, 76; 13, 64; ನಡೆಗಲ್, ನುಡೆಗಲ್.

ಕಲ್ kal. 2. Learning. — ಕಲ್ಪಾಯ್. -ಅಯ್. (Śmd. 284). A teacher (ಎದ್ಯಾತಿಕ್ಷಕ Kk. 36; ಎದ್ಯಮಂ ಬಲ್ಲಿತಾಗಿಯೆ ಶಿಕ್ಷ ಪಾ ತ Śm. 46). See Śmd. 234.

ಕಲ್ kal. 3. (=ಕಲಿ 2), ಕೋಲಿ 2, ಕೋಲಿ 3. (T., M. ಕಲ, Tē. ಕಲಮು, Sk. ಕಲಾ, ಕಲಿ, a ship). See ಹದಿಗಲ್, ಹದಿಗಲ್, ಹದಿಗಲ್.

ಕಲ್ kal. 4. (=ಕಲಿ 1), ಕಲಿ, ಕನಿ 3, ಕನಿ 2, ಕಲು, ಕಲ್ಪ 1. (Śmd. 58). A stone (ಪಾಪಾಣ Śmd. Dh.; ಶಿಲೆ Śm. 108; ಪಾಪಾಣ, ಕಾನ್ತ, etc. Mr. 96; C. as ಕಲ್ಪ; T. ಕಲ್, ಕಲ್ಪ; M., Tn. ಕಲ್ಪ; Tē. ಕಲು, ಕಲ್ಪ; cf. ಕಡು 1, ಕನಿ 5). 2, a hard, stiff, apathetic state or mind (ಜಡಧಾವತ. I, 85). ಕಲ್ಪಿಲ್ಲಂ (Śmd. 84). ಕಲ್ಪನ್ ಎದಿದಂ or ಕಲ್ಪನ್ ಎದಿದಂ (144). ಕಲ್ಪ ಪಾಪಿಗಲ್ (287, o. r. ಪುಲ್ಲ). ಬಿಟ್ಟದಿನ್ನುರುಳ್ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಪಂ ಗಣ್ಣಿಕ್ಕಿಲ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಪಾವಿಯ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ, ಜೀವಧನ ಕುದಿಯ ಬೀಳಿನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಪ ದೋಣಿ (ಅಹಾವ, etc. Nr.). ಕಲ್ಪಿ (Bp. 28, 31; 42, 3; 50, 72). ಕಲ್ಪಂ (50, 35). ಕಲ್ಪಿ (=ಕಲ್ಪಿ, 18, 52; 43, 40). See J. 10, 11. 12; 14, 9; 19, 20. — ಕಲ್ಪಿಟಗ. (Śmd. 237). =ಕಲುಕುಟಗ. A stone-ontier, a mason (My.). — ಕಲ್ಪವಜ್ಜಿಕ್ಕ. =ಕಲ್ಪವೋಳಕ. (My.). 2, =ಹೋಳಕ. (My.). — ಕಲ್ಪಣ. =ಕಲ್ಪ ಗಾಣ. (My.). — ಕಲ್ಪಣ್ಣ. =ಕಲುಗುಣ್ಣ. A stone-hall, a boulder (C. Bp. 42, 30; J. 4, 23; 21, 30). — ಕಲ್ಪಣ್ಣವದಿ. -ಮದಿ. A rain of stone-halls (C. Bp. 42, 33). — ಕಲ್ಪವದಿ. A stone-cāvadi (My.). — ಕಲ್ಪಿಟ್ಟ. A square stone-trough (My.). — ಕಲ್ಪಿಣಿ. An ohlong stone-trough (My.). — ಕಲ್ಪರು. The American aloe, Agave americana L., and the hastard aloe, Agave vivipara L. (Z.). 2, =ಕಲ್ಪನಾರು. (My.). — ಕಲ್ಪನಿ. A stone quarry (Mg.). — ಕಲ್ಪರಣಿ. =ಕಲಪರ್ಣಿ, ಕಲ

ವಜ್ಜಿ. A stone vessel (R.). — ಕಲ್ಪರೆ. Laminæ in stones, as talo, slate, etc. (My.). — ಕಲ್ಪರೆ. A place of refuge under a rock. ಕಲ್ಪರೆ ನಿಲ್, to stand in such a place (Ahh. P. 9, after 3). — ಕಲ್ಪಸರಿ. =ಕಲ್ಪಬಸರಿ. (My.). — ಕಲ್ಪದ್. A stone-rain (J. 4, 16); hail (My.). — ಕಲ್ಪಗಾಣ. A mill with stones for grinding (Riv. 6, 66). — ಕಲ್ಪ ಮಾನಿಸ. A man of stone: a very sturdy man (Grj. 2, after 106). — ಕಲ್ಪಣಿಸು. -ಲಣಿಸು. Stone-eating (J. 28, 38; cf. ದೃಷದಾತನ). — ಕಲ್ಪಪ್ಪ. Rook-salt (B. 4, 202); sea-salt (My.; ಲವಣ, ಸಮು ದ್ರವ Mr. 143; ಅಕ್ಷಿಣ, ವಶಿರ, ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು Si. 311). — ಕಲ್ಪಳಿ. -ಉಳಿ. A stone-cutter's ohisel (ಟಂಕ Nr.; My.). — ಕಲ್ಪದೇ. -ಎದೇ. =ಕಲ್ಪದಿ. A heart of stone, a hard heart. See ಕಡುಗಲ್ಪದೇ. — ಕಲ್ಪರೆ. (Śmd. 83). A handful of stones (P.). — ಕಲ್ಪವ್ಪ. =ಕಲ್ಪಪುಪ್ಪ No. 2. (ಕಾರಾನುಸಾಯ್ G.; My.). — ಕಲ್ಪಣ್ಣಿ. A clod hard as a stone. ಹಿಂದು ಪಾ ಪನ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುದುಗಿ, ಕರಗೋದೇ ಪಾಪ? ತಾ ಮು ನ್ನ ಮಾಡಿದದು ಎರೆಯ ಕಲ್ಪಣ್ಣಿ! (Sp.).

ಕಲ kal. =ಕಲ 3. Thh. of ಏಲ. See ಕಲ್ಪತ್ತು, ಕಲ್ಪತ್ತು.

ಕಲ kala. 1. (fr. ಕಲಿ 2). The state of being joined or mixed; that of being promiscuous or various: all (Tē. ಕಲಿ). — ಕಲಕಾಲ. At the various, or all, times, permanently (Tē.). ಕಲಕಾಲ ದಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ತ್ರ ಹೇದ್ಯಾನ್ತು (Prv.). — ಕಲಗಡ್ಡು. -ಕಡ್ಡು. The water wherein raw rice and other corn and vegetables have been washed, to which strained rice-water, etc. is added, and which is given to cattle (My.; Tē. ಕಲಿ; Si. 311). ಅರೇ ಹುಪ್ಪು ಬಿಲ್ಲ ಕಲಗಡ್ಡು ನೀರಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹಡ್ಡು (ಮೈರೇಯ Si. 348). — ಕಲಗಂಡು. -ಕಂಡು. The vessel in which ಕಲಗಡ್ಡು is kept (S. Mhr.). — ಕಲಬೆರಿಕೆ. The state of being mixed together, as cold and hot water, etc. (C.).

ಕಲ kala. 2. (=ಕಲಿ 3). A pot, a vessel (T., M.; R.). ಕಲ kala. 3. =ಕದ 2 No. 2, ಕಲ 11. A sound in imitation of loud laughter. — ಕಲಕಲಿ ನಗು. To laugh aloud (My.).

ಕಲಿಕಲಿ kalkal. =ಕಲಕಲಾಟ. (S. Mhr.).

ಕಲ kala. 1. =ಕದ 1, etc. Dumb (ಕದ Hlā.). 2, gold (ಪೊನ್ನೆ. C. I, 47; cf. ಕದವರ 1). 3, musical time or measure (ತಾಲ Mr. 111, as ಕಲ). 4, a palm-tree (ಧ್ವಜದ್ವಯ 111, as ಕಲ). 5, the palmyra-tree or wine-palm (ತಾದ್ 111, as ಕಲ). 6, another palm-tree (ವತ್ತಿ 111, as ಕಲ). 7, the tree Shorea robusta. 8, (a note or tone) inarticulate, but melodious; a low or soft tone, as humming, buzzing, murmuring (cf. ಕಲಕಲ). — ಕಲಕೇತ. N. (Bp. 29, 5; 54, 44). — ಕಲಕೇತ. — ಕಲಕೇತಮೊಮ್ಮ. N. (Bp. 29, 1. 25). — ಕಲ ಕೇತಮೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 29 sum.; 29, 19. 32. 34. -ಯ; 58, 2). — ಕಲಕೇತಮೊಮ್ಮ. N. (Bp. 29, 10). — ಕಲಕೇತಮೊ ಮ್ದಿದೇವ. N. (Bp. 61, 9). — ಕಲಕೇತ. A woman of soft, charming or clever words (My.). — ಕಲಕೇತತನ. The state of such a woman (My.). — ಕಲಕೇತತದೆಯ. -ಒಡೆಯ. N. (Bp. 29, 33). — ಕಲಬಿಲಿ. Noise (S. Mhr.).

ಕಲ kala. 2. =ಕಲಿ. Part. See ನಿಕ್ಕಲ, ಸಕಲ.

ಕಲ kala. 3. =ಕಲ. See ಕಲಬತ್ತ.

ಕಲಂ kalam. =ಕಲಮು 1 & 2. See ಒಳ.

ಕಲಕ kalaka. = (ಕಲಕು 2), ಕಲ್ಪ. Mixture; a mixture in medicine (of unboiled ingredients, My.).

ಕಲಕಾಳ ಕಾಲಾ-kanṭha. Having a sweet sound: the cuckoo (ಕೋಕಿಲ, ಕೋಗಿಲೆ Nn. 73); a bee (ಮಧುವ್ರತ, ತುಮ್ಮ 73); a dove; a pigeon; a swan. 2, a pleasing tone or note; singing (ಗಾನ, ತಿಪಾರ 73, o. r. ಗಾನವಿದ್ಯ 73).

ಕಲಕಲ kala-kala. = ಕಲಕಲ, ಕಳಕಳ, ಗಲಗಲ, ಗಳಗಳ. A confused noise, the murmuring or buzz of a crowd (Sk.). — ಕಲಕಲಾಟ. -ಅಟ. Twittering or chattering of birds (S. Mhr., Mhr.; ಜಡಿಸ, ಜಲ್ಲ, ಬಿನ್ನಿಲ್ಲ G.); confused jangle of men or beasts (Mhr.; B. 3, 75; 5, 262).

ಕಲಕಿಸು kalakisu. To perturb; to stir (My.; ಕಲ ಕು ಮಾಡು G.). ಬಿಡದಿನ ಬದಿಗೆಗಲಿಸು ಆ ನೀರನ್ನು ಕೆಲವೆ ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಬಳಿತಾಗಿ ಕಲಕಿಸಿದ ಬಲಿತ (B. 4, 55).

ಕಲಕು kalaku. 1. = ಕಲಕು. To agitate, to shake; to perturb, to make turbid; to stir up; to disturb (My.; J. 2, 41; 14, 6; 28, 38; T. ಕಲಕ್ಕು). ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪನ ಹುತ್ತ ಕಲಕಿ, ಜೀವಿಸ ಬಹುದು; ದುಷ್ಟಾತ್ಮರಾದವರ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ತಲೆ ತಗ್ಗಿಣ್ಣುಮಂ ಕಲಕಿ, ನಡೆದು... ಎಸೆವ ಅಮುನುಮಾರುತನ ಮೋದು! (J. 3, 32). 2, to be agitated, shaken, etc., to become turbid (C.; T. ಕಲಗು, ಕಲಂಗು; T. ಕಲಂಗು; M. ಕಲಬ್ಬು; Tu. ಕಲಂಕು, ಕಳಂಕು; cf. ಕದದು 1, etc.). — ಕಲಕಾಮ. -ಅದು. To make turbid, to stir up (J. 3, 24).

ಕಲಕು kalaku. 2. (= ಕಲಕ). The state of being turbid, turbidness (C.; ಅನಿಷ್ಟ, ಅಮಲ G.). ಕಲಕ ನೀರು turbid water; the ôkali (C.; see Prv. s. ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣುಮೆ). — ಕಲಕಾಗು. -ಅಗು. To become turbid (C.). — ಕಲಕು ಮಾಡು. To make turbid (C.).

ಕಲಕೈಟರ kalakajjar. = ಕಲಿಕೈಟರ್. A collector (R.).

ಕಲಿಕ ಕಾಲಾṅka. = ಕಲಂಕು, ಕಳಂಕು. A stain; a spot, a mark (ಲಕ್ಷ್ಯ ಕುರುಹು Nn. 86); blackness (ಅಸಿತ್, ಕಪ್ಪು 86; ಕಪಿ Kk. 11b). 2, a fault, a blemish (ಪಾಪ 86; ದೋಷ Mr. 483). 3, excessive impetuosity, fierceness, or harshness; abuse, censoriousness (ಅತೀವತೀವ್ರ, ಅತಿನಿಷ್ಠರ 86; ಕದುಹು 483). 4, the rust of iron. 5, a cloud (ಮೇಘ 86). ಕಲಂಕ ಹತ್ತು (B. 4, 198).

ಕಲಂಕು kalaṅku. = ಕಲಕು 1. To perturb, to stir, etc. (ಅಲೋಚನ ಸಂದ. Dh.; R. 5, 39; T. ಕಲಂಕು).

ಕಲಂಕು kalaṅku. = ಕಲಂಕ, etc. Tbh. of ಕಲಂಕ. A stain, etc. (ಕಪಿ Sm. 116).

ಕಲಂಕಿಡೆ kalaṅgaḍi. = ಕಲ್ಲಂಗಡಿ. The water-melon, Cucumis vulgaris Schröd. (S. Mhr.; Mhr. ಕಲಂಗಡಿ; Sk. ಕಾಲಂಗ).

ಕಲಜ್ಜಿ kalajji. = ಕೂಲಜ್ಜಿ, ಕೂಲಜಿ, ಕೋಲಜ್ಜಿ. In ಅದುಗಲಜ್ಜಿ, a further form of ಅದುಗೂಲಜ್ಜಿ, q. v.

ಕಲಂಜಿ kalaṅji. ಕಳಂಜ. A kind of large basket in which corn is stored (ಗಲಗೆ Mr. 208, as ಕಳಂಜ; see ಕಳಂಜ).

ಕಲಡು kalaḍu. = ಕದದು 1, etc. To be shaken or perturbed; to become turbid, muddy, or unclean (ಕಲಾಪ Sm. Dh.; Tu.: to be mixed; to be kneaded; M. ಕಲರು, to be mixed, etc.).

ಕಲತು kalatu. P. p. of ಕಲೆ 2.

ಕಲತ್ರ kalatra. ಕಳತ್ರ. (Smd. 187; Kāv. I, 2, 74-83). The hip and loins (ಜಫನಿ Hla.). 2, a wife (ಬೇಣತಿ Mr. 306).

ಕಲಧಂತೆ kala-dhanta. Gold (ಸುಮರ್, ಛಂಗಾರ Nn. 44). 2,

silver (ರಜತ, ಬೆಳ್ಳಿ 44). 3, the colour white (ಸಿತ್, ಬಿಳಿದು 44). 4, the thorn-apple (ಮತ್ತೂರ, ಉನ್ನತ 44).

ಕಲನ kalana. Doing, causing, effecting. 2, attaching, affixing, joining. See ಅಕಲನ. 3, a spot, a stain. 4, the embryo.

ಕಲಪು kalapu. A joined, or mixed, state; a miscellaneous mass or collection, as of materials for a house, for a plough, etc. (T. ಕಲಪೆ, T. ಕಲಪ್ಪೆ, M. ಕಲಪ್ಪೆ; T., M., Tn. ಕಲಪ್ಪು, mixture, etc.; R.).

ಕಲಬತ್ತ kala-batta. = ಕಲ್ಲತ್ತು, ಕಲ್ಲತ್ತು. A metal or stone mortar and pestle or mullar (S. Mhr.; Mhr. ಬಲಿತಾ, -ಬತ್ತಾ).

ಕಲಭ kalabha. (= ಕರಭ). A young elephant (ಮಹಿಯಾನೆ Nn. 130; ಪಲ್ಲ ಮಹಿ C. I, 30. 99; II, 23); a young oamel.

ಕಲಮು kalama. = ಕಳಮು, ಕದಮೆ, ಕದಮೆ. Rice which is sown in May and June, and ripens in December or January; a white rice growing in deep water. 2, a "oalamns", a reed for writing with.

ಕಲಮು kalamu. 1. = ಕಲಂ, ಕಲಮು, ಕಲಾಮು. A reed pen (C.; H., Mhr.); a painter's brush (C.; Mhr.).

ಕಲಮು kalamu. 2. = ಕಲಂ, ಕಲ್ಮು. A paragraph: a distinct head, item, article (C.; Mhr. ಕಲಮು).

ಕಲಮು kalamu. 3. A graft; ingrafting; the lopping and pruning of trees (Mhr. ಕಲಮು). ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಕಲಮು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 2, 52).

ಕಲಮುದಾನಿ kalamu-dāni. = ಕಲಮುದಾನಿ. A pen-oase, a standish (C.; Mhr., H. ಕಲಮುದಾನಿ).

ಕಲಮುದಾನಿ kalam-dāni. = ಕಲಮುದಾನಿ. (My.).

ಕಲಮ್ಬು kalamba. = ಕದಮ್ಬು, ಕರಮ್ಬು, ಕಲಮ್ಬು, ಕಳಮ್ಬು. The stalk of a potheb. 2, an arrow (ಮಾರ್ಗಣ, ಅಮ್ಬು, ದಾಣ Nn. 17, as ಕಳಮ್ಬು). 3, the ruddy goose (ರಘಾಂಗ, ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ 17). 4, a swan (ಮರಾಲ, ಹಂದಿ 17). 5, the red lotus (ಕೋಕನದ, ಕೆನ್ನದವರೆ 17). 6, the tree Nuclea cadamba.

ಕಲಮ್ಬುಸನ kalamba-āsana. A bow (Rām. 1, 16, 30, as ಕಳಮ್ಬುಸನ).

ಕಲಮ್ಬು kalambi. The potheb Convolvulus repens.

ಕಲಮ್ಬು kalambu. Tbh. of ಕಲಮ್ಬು No. 6. (ಕವನ Mr. 115).

ಕಲರವ kala-rava. A low sweet tone. (J. 28, 1). 2, a dove or pigeon; the cuckoo. See ದಾಸರ.

ಕಲಲೆ kalala. The uterine germ; the embryo (also ಕಲನ; see Nr. s. ಮಾಸು 2).

ಕಲಲು kalalu. ಬಿಲಲು. Ruin, loss (C.; Br.; H.).

ಕಲವತ್ತಿ kalavatti. N. of a man (Bp. 31, 23).

ಕಲವಿಂಕೆ kalaviṅka. A sparrow.

ಕಲವೆ kalavē. = ಕಲುವೆ. Tbh. of ಕಲಮ್ಬು No. 5? (T. ಕಲವೆ, the iris or fragrant blue water-lily). See ಬಂಗಲವೆ.

ಕಲಕ ಕಾಲಾṅka. = ಕಲನ, ಕಳಕ, ಕಳಸ. A water-vessel, a jar, a jug, a pitcher, a vase. 2, an ornamental piece of painted wood, stone, brass, etc., as fixed on the spires of temples, oarts, etc., a rounded pinnacle or hall on the top of a temple, a dome. See e. g. Bp. 5, 12; 18, 3; 57, 15; Si. 268. ಕಲಕಕುಟ್ಟಿನ ಗಿಡ್ಡೆ ತೇರು (ಪುಷ್ಕರಧ Si. 275).

ಕಲಕಕುಟ್ಟೆ kalaka-kuṭṭe. = ಕಲಕಕುಟ್ಟೆ. (My.).

ಕಲಕಪುಟ್ಟೆ kalaka-pūṭṭe. Worship paid to a water-pot, a

rite that takes place in many religions celebrations (C.; Tē.).

ಕಲಶಪ್ರತಿಷ್ಠೆ kalasā-pratishṭhā. The rite of fixing an ornamental piece of wood, etc. on the top of a temple, etc. (My.).

ಕಲಶಪ್ರೋದ್ಭೂತ kalasā-prōdhhūta. Agastya (Rāy. 1, 102).

ಕಲಶಸ್ತನಿ kalasā-stani. A woman with breasts resembling a kalasā (My.).

ಕಲಶಸ್ಥಾನೆ kalasā-sthāpauē. Solemnly placing a water-pot, a rite preliminary to the ಕಲಶಪೂಜೆ (My.; Tē.); a ceremony at marriages, etc. in which offerings are made to the several planets, etc. in one or different vessels (My.).

ಕಲಶಿ kalasī. A water-pot. 2, the plant *Hemionitis cordifolia* Roxh.

ಕಲಸ kalasa = ಕಲಶ. (Sk.; My.).

ಕಲಸು kalasu. 1. = ಕಲಿಸು 1. To mix, to mingle (ಸಮಿಶ್ರೆ Śmd. Dh.; C.; see ಕಣಕ). ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜನೆಯು ಒಟ್ಟು (ಕರವು, ದಧಿಸಕ್ಕು Nr.). ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಸತ್ತುಗ (ಕರವು, etc. Hā.). ಮೊಸರು ಬೆರೆಸಿ ಕಲಸಿದ ಹುರಿಒಟ್ಟು (ಕರವು, etc. Si. 314). ಕಾಳದೊಳಗೆ ಕಾಮುಗಲಿ ಅಂಜನವ ಕಲಸಿ ತನಿರಸ ದೊಳು ನೆಲೆ ಪೊರಲುದ ನೆಲಪುತ್ತಿಕೆಗವನೆ (Rāghā. 17, 64). ದಧಿಯಾಪ್ಪದುಗ್ಗಾದಿಯಲಿ ವಡೆಗಲಂ ಕಲಸಲ್ ಅದು ಕರವುಕಂ (Mr. 219). ಎಲೆ ಕಾಯ ಮೊದಲಾದವಂ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದದೆ, ದಾಳಿಕ್ಕ ಮ್ ಎನ್ನು, ಎನಕ್ಕುಂ (250). See Bp. 3, 14; 8, 43; 45, 28; 58, 55; ಒಡೆಗಲಸು 1, ತಡಂಗಳಸು, ಹೊಲೆಗಲಸು.

ಕಲಸು kalasu. 2. Mixed or mingled state. See ಒಡೆಗಲಸು 2. — ಕಲಸನ್ನ. -ಅನ್ನ. Tamarind or lime juice, giugillie-seed meal, obillies, salt, etc. mixed with hoiled rice, fried in ghee, and eaten as a savory dish; it is often put up for a journey (My.). — ಕಲಸುಗೂಡು = ಕಲಸನ್ನ. (Bh. 2, 2, 78). — ಕಲಸುಮೇಲೋಗರ. A mixture of boiled vegetables to which pepper, salt, etc. are added (My.). — ಕಲಸೋಗರ. -ಒಗರ. = ಕಲಸನ್ನ. (My.).

ಕಲಹ kalaha. Quarrel, strife, contention; war, hattle (ಕಾಳಿ Nu. 99); — deceit, falsehood; abuse, heating, kioking, etc. See Bp. 61, 37; Śāy. 4, 124; ಚೂಳಿಗಲಹ, ಬೀಡುಗಲಹ, ಬೀದಿಗಲಹ, and ಪತ್ತು 2 No. 2. — ಕಲಹಕೇಶ. = ಕಲಕೇಶ. (S. Mhr.).

ಕಲಹಂದ, kala-hamsa. A kind of goose or swan with greyish wings. ಸಕ್ಕ ಮಾನೆ ಕಲಹಂದಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 173).

ಕಲಹತಿ kalahati. N. of a country, and of a horse bred therein (Mr. 282).

ಕಲಹಲಮ್ಪುಟ kalaha-lampaṭa. Addicted to, or fond of, quarrel, etc. (a name of Nārada, Grj. 8, 26).

ಕಲಹಾನ್ತರಿತೆ kalaha-antaritē. An appeased wife, one who has been angry and is sorry for it (Sk.; R., Tē.); a heroine separated from her lover in consequence of a quarrel (Sk.).

ಕಲಹಾರ್ಥ kalaha-arthi. A person who seeks for quarrels (J. 5, 61).

ಕಲಹಾಶನ kalaha-aśana. One who lives upon quarrels: Nārada. (My.).

ಕಲಹಾಳನ kalaha-āḷga. One who plays with, or likes, quarrels: Nārada (ನಾರದೇನ Ct. I, 87).

ಕಲಹಿಸು kalahisu. To quarrel (Ahhā. 2, 2).

ಕಲಾಕಾನ್ತ kalā-kānta. The moon (My.).

ಕಲಾಕಾಮತನ್ತ್ರ kalā-kāma-tantra. A kind of lewd composition opposed to the śāstras (Kāvy. II, 2, B, 24).

ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ kalā-kaṇśalya. Cleverness in the elegant arts, as singing, dancing, etc. (B. 4, 33. 109. 143; My.).

ಕಲಾದ kalāda. A goldsmith (ಅಕ್ಕುಸಾಲಿ, etc. Mr. 376).

ಕಲಾನಿಧಿ kalā-nidhi. The storehouse of digits: the moon.

ಕಲಾನ್ತರ kalā-antara. Interest on money, profit (ವೃದ್ಧಿ, ಒಡ್ಡಿ Mr. 346).

ಕಲಾಪ kalāpa. 1. Quarrel, contention (C.).

ಕಲಾಪ kalāpa. 2. A collection; a multitude; an assemblage. 2, an ornament. 3, a peacock's tail. 4, a quiver. 5, a zone (ಉಡೆನೂಲು Hā.; ಉದಿವಾರ Mr. 344). 6, the moon. 7, N. of a village where the destroyer Kalki is to be born.

ಕಲಾಪಕಲಾಧರ kalāpa-kalā-dhara. Śiva (Śāy. 5, 20).

ಕಲಾಪಕ್ಷಿತ kalā-paṇḍita. (Śmd. 258). A master of the fine arts.

ಕಲಾಪತು kalāpatn. = ಕಲಾಪತು. (My.).

ಕಲಾಪಮಾಲೆ kalāpa-mālē. A garland of peacock's feathers (Śāy. 3, 15).

ಕಲಾಪಿ kalāpi. A peacock.

ಕಲಾಪತು kalāhatn. = ಕಲಾಪತು. Silken thread covered with gold or silver (My.; Mhr., H.).

ಕಲಾಮು kalāmu. = ಕಲಾಮು 1, etc. (ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ Mr. 359).

ಕಲಾಯ kalāya. 1. Peas, *Pisum sativum*, etc. (ಒಟ್ಟುಗಡಲೆ Hā.). See ನೆಲಕಡಲೆ.

ಕಲಾಯ kalāya. 2. = ಕಲಾಯಿ. The wash of tin given to culinary utensils (C.; Mhr., H. ಕಲ್ಲಕ).

ಕಲಾಯಗಾಡಿ kalāya-gāḍa. A man who tins vessels (C.).

ಕಲಾಯಿ kalāyi. = ಕಲಾಯ 2. (C.). ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನೆ ಒಳ ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಕಲಾಯಿ ಮಾಡಿಸಿ ಒಡಿಸಿ ಬೇಕು (B. 4, 141).

ಕಲಾಲ kalāla. A distiller or vendor of spirituous liquors (ಶಾಸ್ತ್ರೀ G.; Mhr., H.).

ಕಲಾವಕ್ತ್ರ kalā-vaktra. Having sixteen faces: Brahmā (J. 32, 44).

ಕಲಾವತಿ kalā-vati. Durgā (Śāy. 3, 12); N. of several women.

ಕಲಾವಿದ kalā-vida. = ಕಲಾವಿದ. One who knows the fine arts (J. 4, 8).

ಕಲಾಪಾನ್ತ್ರ kalā-śāstra. A lewd work on the art of love (My.; Tē.).

ಕಲಾಸಿ kalāsi. A khalassy: a seaman, lascar, etc. (My.; Mhr., H. ಖಲಾಸೀ; Br. ಕಲಾಸುನಾಡು).

ಕಲಾಹೀನ kalā-hina. One digit less than full (the moon)

ಕಲಿ kali. 1. (= ಕಲೆ 1). To learn. P. p. ಕಲಿತು (Bp. 22, 46). ಕಲಿತಂ (25, 8). ಕಲಿತು (11, 41; C. ಕಲಿಯಿತು). See Bp. 44, 60; J. 26, 10; 28, 19; B. 8, 32; Si. 182. 236. 288. 362. 397; ನುಡಿಗಲಿ; Prva. a. ಎಳೆತನ, ಮಗ 1, ವಾದ. ಕಲಿತ ಒಡ್ಡಿ ಪಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೆ (Prv.).

ಕಲಿ kali. 2. = ಕಲೆ 2. To join (v. i.), to be mixed; to come together, to meet; to be near at hand; etc. (My.; Tē. ಕಲಿ, ಕಲೆ, ಕಡಿ; T. ಕಲ; T. ಕಲದ, agreement, combination, etc.; see ಕಡೆ). P. p. ಕಲಿತು. ನೆಪ್ಪೆ

ಕಲಿಕೂ, (ದಾಲಿಯಂ) ಪಿಂದು ತೂಗುವ ನಚ್ಚುಮುಚ್ಚಿನ ದಾದಿಯರ್ (Pril. 8, 26). See Sp. s. ಧಾತು. ಅವರಿಬ್ಬರು ಎಲ್ಲಿ ಕಲಿತರು? (My.).

ಕಲಿ kali. 3. = ಕಲಿ 1. (S. Mhr.).

ಕಲಿ kali. 4. (fr. ಕಲಿ 1). = Sk. ಕಲಿ No. 1. A learned man, especially one learned in martial arts: a man noted for valor and prowess, a warrior, a hero. See Śmd. 84, 85, 109; Bh. 2, 4, 13; ಕದು ಗಲಿ. Cf. ಕಲಿತನ. (The term might be referred also to ಕದು 1, etc.; cf. Tē. ಕದಿಮಿ, bravery, gallantry).

ಕಲಿ kali. (= ಕಲಿ 1). A warrior, a valiant person, a hero (= K. ಕಲಿ 4; ತೂರ, ಎರ, ಎತ್ತಾನ್, ಭಟ, ಚಾರೂಭಟ Hlā.; ತೂರ, ಎತ್ತಾನ್, ಎರ Mr. 280; ಶುಕ್ಲ Mr. 508; ಪರಾಕ್ರಮ Nn. 99). 2, the tree *Terminalia bellerica* Roxb. 3, the fourth yuga or age of the world, the age of vice (ಯುಗ, ಯುಗಭೇದ Nn. 99), consisting of 432000 years of men and commencing on the 18th February of 3102 B. C. (see ಕಲಿಯುಗ; Bp. 12, 5). 4, contention, strife, war, dissension (ಕಲಹ, ಕಾಳಗ Nn. 99; ಮಹಾಕಲಹ Mr. 466). 5, an unblown flower, a bud (cf. ಕಗ್ಗಲಿ, ಹುಲಿಗಲಿ). 6, N. (Bp. 18, 109; 27, 41; see ದೀಪದ). 7, the worst in any class. — ಕಲಿಕಣ್ಣವು. N. (Bp. 43, 39). — ಕಲಿಕಸ್ತೂರ. = ಕಾದುಕಸ್ತೂರ. (St. & Pl.). — ಕಲಿಕಾ ಮದೇವ. N. (Bp. 26, 56, 60). — ಕಲಿಕಾಲ. A time of sin and misery (My.). — ಕಲಿಗಣೇಶ್ವರ. N. (Bp. 44, 45). — ಕಲಿದೇವ. = ಕಲ್ಲಿದೇವ. N. (Bp. 14, 25; 55, 27, 31, 34, 47, 52; 59, 2). See ಹಾವಿನ ಹಾದಿ. — ಕಲಿದೇವ. N. (Bp. 59, 7). — ಕಲಿನಾಥ. = ಕಲ್ಲಿನಾಥ. N. (Bp. 36, 16; 37, 10). — ಕಲಿ ಬಾಲ. N. (Bp. 27, 68). — ಕಲಿಮನ. A heroic mind (Rām. 4, 3, 6). — ಕಲಿಯನಾರ. (a T. plural of ಕಲಿ). N. See ಗುಗ್ಗು, ದೀಪದ. — ಕಲಿಯವ್ವು. N. (Bp. 9, 41). — ಕಲಿಯೇ ದಿ. -ನಿದಿ. To become full of contention (Bh. 8, 28, 45). — ಕಲಿತ್ತೇತ. N. (Bp. 40, 90).

ಕಲಿಕೆ kalika. = ಕಳಿಕ, q. v. (perhaps a mistaken ತಿನಿಕಾ). 2, a curlew (Sk.).

ಕಲಿಕಾತೆ kalikātē. Calcutta, the presidency town.

ಕಲಿಕಾರಕ kali-kāraka. The plant *Caesalpinia bonducella* Flemm. See ತನಸಿಗಿಡ & ನವಲಿ.

ಕಲಿಕಾಲಿ kali-kāla. The age of vice (Śmd. 290). See s. ಕಲಿ.

ಕಲಿಕೆ kalikē. Learning, skill (My.).

ಕಲಿಕೆ kalikē. An unblown flower, a bud.

ಕಲಿಂಗ kalinga. = ಕಳಿಂಗ. N. of a country, extending from below Cuttack (ಕಟಕ್) to the vicinity of Madras (see e. g. Bp. 6, 18). 2, the fork-tailed shrike, *Lanius forficatus* (ಮರಾಯದ ಹಕ್ಕಿ G.). 3, the bird *Cuculus melanoleucus* (ಪಾಪಕ, ಸಾರಂಗ, etc. Mr. 171). 4, the Indra grain (= ರಾ ನೈಯವ, ಭವ್ಯಯವ). 5, clever; cunning; beautiful. 6, a son of Dirghatamas.

ಕಲಿಂಜ kalinjā. = ಕಲಿಂಜಕ. (Sk.).

ಕಲಿಂಜಕ kalinjaka. = ಕಲಿಂಜ, etc., ಕಲಿಂಜ, ಕಲಿಂಜಕ, etc. A corn-bin (ಕಟ, ಕಲಿಂಜ Nn.).

ಕಲಿತ kalita. Learning, erudition (My.).

ಕಲಿತ kalita. Attached, affixed, joined, endowed with (Bp. 3, 69; 19, 88; 20, 25; 39, 7); known, understood; numbered; etc. See ಕಲಿತ, etc.

ಕಲಿತನ kali-tana. (Śmd. 248). The state of being learned in martial arts, valor, heroism (Ahh. P. 3, 150; Bp. 28, 47; 34, 2, 23; Bh. 3, 18, 40; 8, 26, 36; J. 7, 64; 12, 9; B. 2, 10). ಚಲದೊಳಮ್ ಆಚಾರದೊಳಂ ಕಲಿತನದೊಳಂ (Śmd. 150). See ಕದುಗಲಿತನ.

ಕಲಿತು kalitu. P. p. of ಕಲಿ 1 & 2.

ಕಲಿದ್ರುಮು kali-druma. The tree of strife, as being the favourite haunt of gophins: *Terminalia bellerica* Roxb. ಕಲಿನಾಶನ kali-nāśana. Destruction of the trials of the kaliyuga (J. 34, 42).

ಕಲಿನ್ದ kalinda. ಕಳಿನ್ದ = ಕಲಿದ್ರುಮು. 2, N. of a mountain on which the river Yamunā rises. (R.).

ಕಲಿನ್ದಜೆ kalinda-jē. The river Yamunā. (R.).

ಕಲಿನ್ದನಂದಿನಿ kalinda-nandini. = ಕಲಿನ್ದಜೆ. (R.).

ಕಲಿಯುಗ kali-yuga. = ಕಲಿ No. 3. The fourth age of the world. It is counted by ಮಾಪುರನಭಯುಗರಾಗ್ನಿಭಿ (Mr. 73). See Bp. 34, 2; 41, 13; 55, 31.

ಕಲಿಯುವಿಕೆ kaliyuvikē. The act of learning, learning (Si. 251; My.).

ಕಲಿಲ kalila. Mixed, blended; crowded, impervious, inaccessible.

ಕಲಿಸು kalisu. 1. = ಕಲಿಸು 1. (My.; B. 4, 158). See Prv. s. ಕಲಿಸು.

ಕಲಿಸು kalisu. 2. = ಕಲಿಸು. To teach (C.). ಅದು ಹೆತ್ತವನಿಗೆ ಮೂರು ಹೆತ್ತವರು ಮುಲಕು ಕಲಿಸಿದವನೆ (Prv.). See Abh. P. 3, 150; Bp. 40, 40; 42, 2; 59, 55; J. 6, 37; 28, 19; Si. 186; B. 2, 46; 3, 32; 4, 33; Prv. s. ತುಣ್ಣ.

ಕಲು kalu. = ಕಲಿ 4, etc. A stone (Bp. 57, 36). — ಕಲ ಗಡಿಗೆ. A gadigē of the balapa stone (C.; B. 3, 58). — ಕಲ ವ. -ಅವ. = ಕಲ್ಲವ. N. (S. Mhr.). — ಕಲ ಪಟ್ಟಿ. = ಕಲ ಪರ್ತಿ. (S. Mhr.). — ಕಲ ಪರ್ತಿ. = ಕಲ್ಲರತಿ, ಕಲ ಪಟ್ಟಿ. A cap made of a certain stone (S. Mhr.; B. 3, 58). — ಕಲುಕುಟಕ. A small kind of woodpecker with a far-sounding voice (C.). — ಕಲುಕುಟಗ. A stone-utter (Bp. 16, 13; Rām. 5, 8, 50; My.). ಕಾರು, ಶಿಲ್ಪ ಎನ್ನು, ಬಡಗಿ ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ಕಮ್ಮಾಡಿ ಕಲುಕುಟಗ ಕಂಚಗಾಡಿನ ಎನ್ನು ಅಯ್ಯರ ಹೆಸರು (Nr.). — ಕಲುಗ ಮ್ಪು. -ಕಮ್ಮ. A stone-pillar (S. Mhr.). — ಕಲುಗುಣ್ಣು. = ಕಲ್ಲುಣ್ಣು. A round stone, a boulder, (a heavy stone). See Bp. 16, 10; Rām. 6, 19, 25; Śā. in B. 5, 87. — ಕಲುಬುರಿಗ. Kalhurga, a town in the Nizam's country (S. Mhr.). — ಕಲುಮಠ. A name given to many mathas (S. Mhr.). — ಕಲುಮದ. Bitumen; red chalk (ಗೃಹೇಯ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಗಿರಿಜ, etc. Nr.). — ಕಲು ಮುಳು. = ಕಲ್ಲು ಮುಳು No. 1. (Bh. 1, 8, 93).

ಕಲುಮ್ಬು kalumbu. 1. To perturbate, to make turbid, etc. (ಕಲುಷೇಕರಾ Śmd. Dh.; Tē. ಕಲುಪ; M. ಕಲಮ್ಬು, to get confused; T. ಕಲುಡ, ಕಲುಡಿ, ಕಲುಡಿ, troubled water; ಕಲುಡ್ಡಿಲ್, perturbation; see ಕಲಡು, etc.).

ಕಲುಮ್ಬು kalumbu. 2. Turbidity, contamination, defilement, taint (Abh. P. 6, 114; 11, 20; 12, 56). — ಕಲುಮ್ಬುಗೋಳ. -ಕೋಳ. To be tainted, etc. (Ahh. P. 12, 59).

ಕಲುವೆ kaluvē. = ಕಲುವೆ. See ಕಂಗಳುವೆ.

ಕಲುಷ kaluṣa. Turbid, foul, muddy. 2, impurity; sin. See ಕಡಡು, ಕಲಡು; Bp. 22, 14.

ಕಲುಷಭಂಜನ kalusba-bhañjana. A destroyer of sin (My.).
ಕಲುಷಿತ kalushita. Made turbid; foul, impure; defiled;
wicked. See Bp. 29, 13; 40, 57; 43, 85; 55, 12; 57, 38;
61, 17.

ಕಲುಷೀಕರಣ kalusbi-karaṇa. Making turbid. See ಕಲುಮ್ಬು.
ಕಲುಸು kalusu. = ಕಲಿಸು 2. (My.).

ಕಲುಹೆ kaluhē. Turbidity, impurity (Bb. 8, 28,
10).

ಕಲೆ kalē. 1. = ಕಲಿಸು. The scar of an old wound
(ಕಲಿ Nr.; C.; M.; T. ಕಲಮು, ತದುಮ್ಬು, see ಜಮ್ಮ 1); the
mark of small-pox (C.; M.); a stain of mud,
oil, etc. (C.; cf. ಕಲಿ 1); a moral stain or taint
(C.). ಕೆಲವರ ಮೋಹಿಗಳು ಮಯ್ಯಿಯನ್ನ ಕಲೆ ಬಿದ್ದು ಕುಡುವವಾಗಿ
ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ (B. 4, 223). ನಿನ್ನ ಜೆಲುವ ಮೋಹಿಗೆ ಏನಾದರೂ ದು
ರ್ಗುಣದ ಕಲೆ ಹತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯುವದು (B. 2, 15). See Bp.
38, 56.

ಕಲೆ kalē. 2. = ಕಲಿಸು. To join (v. i.). P. p. ಕಲತು
(My.).

ಕಲೆ kalē. 3. = ಕಲೆ 1. See ಕಲಿ 1.

ಕಲೆ kalē. 4. Sounding, sound, noise. See ಕಲಿ 2.

ಕಲೆ kalē. ಕಲಾ. = ಕಲೆ. A small part of anything, any single
part or portion of a whole;—a digit or one-sixteenth of
the moon's diameter (ಸುಧಾಕರನ ಶರೀರದ ಅಂಶ Nn. 150). 2,
a measure of time: eight seconds or the thirtieth part of
a kṣaṇa (Mr. 64). 3, any practical art, any mechanical or
fine art: sixty-four such are enumerated, as carpentering,
architecture, jewellery, farriery, acting, dancing,
music, medicine, poetry, etc. (ಶಲ್ಪನಿಕರ್ಮ, ಶಲ್ಪನಿಕರ್ಮ Nn.
150; see ಜಾಪ್ತಕಲೆ). 4, a mora or syllabic instant. 5,
an atom. 6, the embryo. 7, skill, ingenuity; contri-
vance;—fraud, deceit. ಕುಸುಮವು ಕೂರ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಕಲೆಯುಳ್ಳ
ದೆ ಮನ್ನಿನ ಸೂಳೆಗೇನಾದೊಡಂ (Śmd. 66. 412). 8, freshness,
grace, lustre (Mhr.; K. as ಕಲೆ; not Sk.). 9, a boat. 10,
rejection, abandoning (ತೃಪ್ತ, ಬಿಡುವುದು Nn. 150; cf. K. ಕಲೆ,
ಕಲಿ). 11, the number sixteen (see ಕಲಾವತ್ಯ). — ಕಲೆವಡೆ.
—ವೆಡೆ. To become graceful (J. 1, 6).

ಕಲೆಕಟರ kalēkaṭar. = ಕಲಕಟರ. (C.).

ಕಲೇವರ kalēvara. The body.

ಕಲ್ಪ kalka. = ಕಲಕ. (My.).

ಕಲ್ಪ kalka. Dirt, filth; sediment; a kind of paste; the
wax of the ear, ordure, faeces. 2, impurity, sin; false-
hood; pride.

ಕಲ್ಪ kalki. N. of Viśvānu in his tenth and last avatāra
that is yet to come (Mr. 19; see ಹತ್ತು ಅವತಾರ & ಕಲಾಪ 2,
No. 7).

ಕಲ್ಪರ kalcar. — ಕಲ್ಪರನ್ನು ಕಾರು (Śs.).

ಕಲ್ಪ kalpa. A precept, an injunction, a rule, a sacred prac-
tice; manner. 2, one of the six vādāṅgas, that which
prescribes the ritual and gives rules for ceremonial or
sacrificial acts. 3, a day of Brahmā or the period of a
thousand yugas, measuring the duration of the world. 4,
a resolve, a determination. 5, optionality, alternative.
6, practicable; proper; able. 7, having the manner or
form of anything, similar to, etc.; see ದ್ವೀಪ.

ಕಲ್ಪಕುಜ kalpa-knja. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Nn. 18).

ಕಲ್ಪತರು kalpa-taru. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Nn. 18). See Śmd. 75.

ಕಲ್ಪತ್ತು kal-pattu. = ಕಲುತ್ತ, etc. (My.).

ಕಲ್ಪದ್ರುಮ kalpa-druma. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (J. 11, 18).

ಕಲ್ಪನ kalpana. 1. = ಕಲ್ಪನೆ. (My.).

ಕಲ್ಪನ kalpana. 2. Culling.

ಕಲ್ಪನಾಕಥೆ kalpanā-kathē. A feigned story (My.).

ಕಲ್ಪನೆ kalpanē. ಕಲ್ಪನಾ. Fixing, settling; a rule. 2,
making, forming; fabrication; inventing, invention. 3,
caparisoning or decorating an elephant. 4, a fancy, an
idea formed in the mind; an imagination; a plan. (My.;
B. 5, 41. 208. 219).

ಕಲ್ಪಪಾಲ kalpa-pāla. = ಕಲ್ಪನಾಳ. A distiller of spirituous
liquors (o. r. ಕಲ್ಪಪಾಲ).

ಕಲ್ಪಭೂಜ kalpa-bhūja. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (ಅರ್ಕ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ Nn. 18).

ಕಲ್ಪಭೂಜಾತ kalpa-bhūjāta. = ಕಲ್ಪಭೂಜ. (Bp. 37, 30).

ಕಲ್ಪಭೂರುಹ kalpa-bhūrūba. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (ಸುರತರು Mr. 30).

ಕಲ್ಪಲತ kalpa-latē. A creeper yielding everything desired
(Grj. 4, after 48). See ವಿವಿಧ.

ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ kalpa-vrikṣa. One of the trees of svarga, grant-
ing all desires.

ಕಲ್ಪಾಂಘ್ರಿಕ kalpa-aṅghripa. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Śmd. 64. 277).

ಕಲ್ಪಾಂತ kalpa-anta. The end of a kalpa, the destruction
of the world (ಸಂಹಾರ, ಮಹಾಪ್ರಲಯ Mr. 71).

ಕಲ್ಪಾಂತದಹನ kalpānta-dahana. The fire or conflagration
occurring at the end of a kalpa (Bp. 56, 30).

ಕಲ್ಪಾಬ್ದ kalpa-abda. A clond that is to appear at the end
of the world (Śā. 4, 4).

ಕಲ್ಪಾವನೀಜ kalpa-avantja. = ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ. (Bp. 46, 4).

ಕಲ್ಪಿ kal-pi. (Śmd. 248). Learning, erudition.

ಕಲ್ಪಿತ kalpita. Made, fabricated, artificial; invented;
arranged; composed; thought, conceived, fancied. 2,
an elephant caparisoned or armed for war. (B. 4, 176;
5, 86; Bp. 47, 5; 55, 18; My.; Śi. 36).

ಕಲ್ಪಿತೋಪಮೆ kalpita-upamē. A kind of upamē (Kāvy. 111,
3, B, 63 seq.).

ಕಲ್ಪಿಸು kalpisu. To join, to mix (Śi. 313; only in
Śi.).

ಕಲ್ಪಿಸು kalpisu. To make; to fabricate, to invent; to con-
ceive; to consider; to assume, to feign; to order, to give
a precept (Śmd. 167). (Bp. 21, 37; My.; Śi. 56; B. 4, 98,
186; 5, 309).

ಕಲ್ಪತ್ತು kal-hattu. = ಕಲುತ್ತ. (My.).

ಕಲ್ಮಷ kalmasha. A stain; a blemish; sin; dirt, dregs;
darkness (a division of the infernal regions).

ಕಲ್ಮಷ kalmasha. Variegated, spotted. 2, black and white,
greyish white (ಎರವರ್ಣ Hlā.); black.

ಕಲ್ಮ kalmn. = ಕಲಮು 2. (My.).

ಕಲ್ಯ kalya. Ready, prepared; armed. 2, auspicious, agree-
able, good. 3, well, healthy (ಕಾತ್ಯುಲಿದಂ Mr. 240). 4, the
dawn, the morning. 5, yesterday (ಪೂರ್ವವಾಸರ, ನನ್ನ Nn.
105). 6, spirituous liquor (ಅಸವ, etc., ಅರ್ಕ Mr. 221). 7,
enmity (ಹಗೆ Nn. 105; cf. ಕಲಿ). 8, mutual joining or bind-

ing (ಪರಸ್ಪರಬಂಧನ, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಕಟ್ಟುವುದು 105). 9, deaf and dumb. 10, clever, dexterous. 11, instructive, admonitory.

ಕಲ್ಯಾಣ kalyāṇa. Beautiful, agreeable; excellent; happy; auspicious, lucky; good (ಕುಫ, etc., ಒಳಿತು Mr. 26). 2, good fortune, happiness, prosperity, welfare. 3, N. of a vṛtta (Ch.). 4, N. of a town, the capital of king Bijjala (e.g. Bp. 5, 3, 13; 32, 11; 33, 4; 34, 37; 37, 21; 52, 48; 55, 6, 12; 59, 56; 61, 1, 2, 8). 5, a festival (marriage). 6, gold. — **ಕಲ್ಯಾಣದೇವ.** N. (Bp. 59, 3).

ಕಲ್ಯಾಣಿ kalyāṇi. Happy, lucky, etc.; a blessed, fortunate, illustrious or good man; snob a woman (Nn.2); Sarasvatī; Pārvatī (Śāv. 3, 64); Lakshmi (My.). 2, a square pond with steps on all sides (My.). 3, N. of a tṛṇe (My.). — **ಕಲ್ಯಾಣಿಯು.** A kind of marble-shaped sweetmeat-hall (My.).

ಕಲ್ಲ ಕಲ್ಲಾ. Deaf.

ಕಲ್ಲಂಗದಲೆ kallāṅgaḍalē. = ಕಳ್ಳಂಗಳದಲೆ. ಕಳ್ಳೆ 3. A shrubby plant, *Sida rhombifolia* L. var. *retusa* (St. & Pl.).

ಕಲ್ಲಂಗಡಿ kallāṅgaḍi. = ಕಲಂಗಡಿ. (St. & Pl.; My.; B. 1, 7).

ಕಲ್ಲಜೀಯು kalla-jīya. N. (Bp. 58, 21).

ಕಲ್ಲಂಜಿ kallañci. A swallow (Bd.). Cf. ಪದ್ಧಂಜಿ.

ಕಲ್ಲಮೂಕ kalla-mūka. = ಕಳಮೂಕ. Deaf and dumb.

ಕಲ್ಲ ಕಲ್ಲ. — **ಕಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಿ.** Rnin (S. Mhr.; cf. ಕಲಲು).

ಕಲ್ಲಿ kalli. 1. A kind of coarse net-work; a bag made of it (C.). See Bp. 35, 6; Bh. 2, 2, 78; ಬೆಂಗಲ್ಲಿ. — **ಕಲ್ಲಿಗೂದ.** — **ಕೂದ.** Rice tied up in leaves and put into a kalli (J. 8, 47).

ಕಲ್ಲಿ kalli. 1. (= ಕಲಿ). — **ಕಲ್ಲಿಯ್ಯ.** — **ಅಯ್ಯ.** See ಹಾವಿನ ಹಾದಿ, ಹಿಟ್ಟಿಂಗಿ. — **ಕಲ್ಲಿದೇವ.** (= ಕಲಿದೇವ). N. (Bp. 87, 7; 55, 26, 28, 32, 36). — **ಕಲ್ಲಿದೇವಯ್ಯ.** — **ಅಯ್ಯ.** N. (Bp. 55, 37). — **ಕಲ್ಲಿನಾಥ.** (= ಕಲಿನಾಥ). N. (Bp. 14, sum.; 14, 6, 29; 21, 40; 36, 26; 37, 46; 58, 9). — **ಕಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ.** — **ಅಯ್ಯ.** See ಕನ್ನೆಯ.

ಕಲ್ಲಿ kalli. 2. = ಗಲ್ಲ. — **ಕಲ್ಲಿಮಾಸ.** = ಗಲ್ಲಮಾಸ. (S. Mhr.).

ಕಲ್ಲಿ kalli. 3. — **ಕಲ್ಲಿದಾರಿಯಂಗಿ.** — **ಅಂಗಿ.** An aṅgi with folds at the sides (My.).

ಕಲ್ಲು kallu. 1. = ಕಲಿ 4, etc. A stone (ಅತ್ಯ Nn. 51; ಶಿಲೆ 68; ಕಾನ್, ಗ್ರಾನಾಲ್ 91; ಪಾಪಾಣಿ 106; ಎತ್ತರ, ದೃಷ್ಟತ್ 140; ಶಿಲೆ, ಉಪಲ, etc. Hlā; C.). ಬೆಟ್ಟದತ್ತಣಿಸ್ತ ಉರುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಣುಶೈಲಂಗರ್ N.). ತೇವ ಸಾಣೆಯ ಕಲ್ಲು (ಚಿನ್ನನೋಪಲ Mr. 206). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸದಿಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊಡುವಾತ ತಾ ಬೇಡೆ (Sp.). ಹಾದಿಯ ಆ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎದೆ ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವ ಮಾಡಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). ಅಲ್ಲದಹುದು ಎಷ್ಟು ಅಪಾಣನ ಒಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾದಿ ನ್ನೆ (Sp.). ಸೇವೆ ಅದಾಯದ ದಣಿಯು ಕಲ್ಲಿನ ಕಣಿಯು (Dp. 54). ಕಲ್ಲು ಕರಗಿ ಪಾತ್ರೆ ಆದ ಹಾಗೆ. — **ಕಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟವನ** (him who has been beaten etc.) ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಇಡ ಬೇಕು. — **ಕಲ್ಲಾದರೇನು,** ಗುಣ್ಣಾದರೇನು ತರೇ ಒಡೆದುರಿಕ್ಕೆ? — **ತೋಳ ಗುಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅಳಿಗೊಣ್ಣು ಕಲ್ಲು.** — **ಹೋದರೆ ಒಣ್ಣು ಕಲ್ಲು,** ಒಣ್ಣು ಬಣ್ಣು ಕಲ್ಲು. — **ಗೂಳಿ ಬಿದ್ದರೆ ಅಳಿಗೊಣ್ಣು ಕಲ್ಲು** (Prva.). See Bp. 19, 52; 29, 17; 50, 66, 75; 55, 23; B. 4, 198. — **ಕಲ್ಲುಣದೆ.** — **ಅಣದೆ.** A mushroom growing in rocks (My.), and used by barbers to rub scurf from the head (R.). — **ಕಲ್ಲತ್ತಿಗಡ.** — **ಅತ್ತಿ.** The opposite-leaved fig-tree, *Ficus oppositifolia* (My.; ಕಾಕೋಡು

ವೃರಿಕೆ, ಫಲ್ಲ, etc. Si. 136). — **ಕಲ್ಲ ದಾರಿ.** A stony path (C.; B. 5, 205). — **ಕಲ್ಲ ನದ್ದಿ.** A stone-idol of Basava (Bp. 22, 27). — **ಕಲ್ಲಪ್ಪ.** — **ಅಪ್ಪ.** = ಕಲಪ. N. (C.; cf. ಕಲ್ಲಿ 1st or ಲಿಂಗಪ್ಪ). In the following proverb the ಅಪ್ಪ is joined for fun's sake: ಕಲ್ಲಪ್ಪನೂ ಗುಣ್ಣಪ್ಪನೂ ಕೂಡಿದರೆ ಮೇಣಪ್ಪ ಹುಡಿ. — **ಕಲ್ಲ ಮುದೆ.** A hollow of refuge for wild animals between stones or in rocks (ಪಡೆ Kk. 70; Śm. 90; ಪಡು Śs.). — **ಕಲ್ಲ ಮುದೆ.** = **ಕಲ್ಲ ಮುದೆ,** etc. (Bp. 61, 11). — **ಕಲ್ಲ ಮ್ತು.** — **ಅಮ್ತು.** N. (C.). — **ಕಲ್ಲಯ್ಯ.** — **ಅಯ್ಯ.** N. (C.). — **ಕಲ್ಲರಳಿ.** — **ಅರಳಿ.** A kind of *Ficus religiosa* (My.). — **ಕಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ.** Sugar-candy (C.; B. 3, 45). — **ಕಲ್ಲರಿಡು.** — **ಇಡು.** To throw with stones (Bp. 28, 31; 50, 72). — **ಕಲ್ಲ ಹೂವು.** = **ಕಲ್ಲ ಹೂವು,** q. v. (ಕೈಲೇಯ, ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ, ವೃದ್ಧ, ಅತ್ಯಪ್ಪ N.; My.). ಕಲ್ಲ ಹೂವಿನ ಧೂಪಂ (ಪಾವಕ, ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ, etc. Nr.). — **ಕಲ್ಲಾಟ.** — **ಅಟ.** Play with stones (C.). — **ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ.** — **ಇದ್ದಲಿ.** Mineral coal (C.; B. 4, 157). — **ಕಲ್ಲಿರಿಡು.** = **ಕಲ್ಲಿರಿಡು.** (Bp. 18, 52; 43, 40). — **ಕಲ್ಲು ಇದ್ದಲಿ.** = **ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ.** (B. 5, 144). — **ಕಲ್ಲ ಕಣಿ.** A quarry (My.; B. 5, 134). ಕಲ್ಲ ಕಣಿ (B. 4, 151). — **ಕಲ್ಲುಕಮ್ಪು.** A stone-pillar (C.). — **ಕಲ್ಲುಕುಟಕ.** = **ಕಲ್ಲುಕುಟ ಕ.** (C.). — **ಕಲ್ಲುಕುಟಕ.** A stone-cutter or -mason (ಅತ್ಯಕಾರ Mr. 376; My.). 2, = **ಕಲುಕುಟಕ.** (My.). — **ಕಲ್ಲುಕುಟಗ.** = **ಕಲ್ಲುಕುಟಕ.** (My.). — **ಕಲ್ಲುಕುಟಕ.** = **ಕಲ್ಲುಕುಟಗ.** (My.). — **ಕಲ್ಲುಕೂವೆ.** A fragrant garden-flower, *Kaemferia rotunda* L. (St. & Pl.). — **ಕಲ್ಲುಕೆಲಸ.** Stone-work, walls, etc. consisting of stone (C.). 2, a stone mason's work (My.). — **ಕಲ್ಲುಗಾರಿ.** A stone-wheel peculiar to some parts of the country (C.). — **ಕಲ್ಲುಗುಣ್ಣು.** A boulder (My.; Si. 116). — **ಕಲ್ಲುಗಿಡೆ.** Gējjēs made of stone as an ornament to a Basava idol or a building (C.). — **ಕಲ್ಲುನಾರು.** = **ಕಲ್ಲಾರು** No. 2. Asbestos. ಬೆಟ್ಟಗಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ... ಕಲ್ಲುನಾರು ಕಾವಿ ಮುನ್ನಾದ ಸಕಲಧಾತುಶಿಲಾಕಾರಗಳು (Si. 117). — **ಕಲ್ಲುನುಡ್ಡುಗೋಳಿ.** A small, diffuse under-shrub, *Heliotropium marifolium* Retz. (Z.). — **ಕಲ್ಲುನೆಲ.** A stony soil (C.; B. 2, 32). — **ಕಲ್ಲುನವಲ.** A paḍavala, to the lower end of which often a stone is tied to make it grow straight (S. Mhr.). 2, a kind of inferior paḍavala (My.). — **ಕಲ್ಲುಬಗ್ಗೆ.** A rock (C.; B. 4, 151; ಅದಿ G.). — **ಕಲ್ಲುಬಸುರಿ.** The plant *Thespesia populnea* Corr. (*Hibiscus populneoides* Roxb., ಪ್ಲಕ್ಷ, ಸುಪಾರ್ಶ್ವಕ, ಕಪೀತನ, etc. Nr.; My.). Cf. ಕಲ್ಲುಸುರಿ. — **ಕಲ್ಲುದಾದೆ.** A wild plantain tree (My.). — **ಕಲ್ಲುಬೋಗರಿ.** A spinning top of stone (C.). — **ಕಲ್ಲುಮಂಗಿ.** A marigold made of halapa (My.). — **ಕಲ್ಲುಮುದೆ.** = **ಕಲ್ಲದಿ,** q. v., ಕಲ್ಲ ಮುದೆ. (C.). — **ಕಲ್ಲುಮಾವು.** A shrub or small tree, *Alangium lamarkii* var. *hexapetala* Lam. (St. & Pl.). 2, a kind of wild mango (ಕಾಡೆ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ G.). — **ಕಲ್ಲು ಮುಕ್ಕು.** dupl. = **ಕಲು ಮುಕ್ಕು.** Stones and thorns (C.). ಕಾಡೊಳಗೆ ಕಲ್ಲು ಮುಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತುದೊಡು ಬೇಸತ್ತನು (B. 3, 125). 2, the points on a mill-stone (My.). — **ಕಲ್ಲು ಮೆಟ್ಟಿ.** Stone steps (S. Mhr.; My. as **ಕಲ್ಲುಮೆಟ್ಟಿ**). — **ಕಲ್ಲು ರಾಸಿ.** A hoap of stones (B. 4, 150). — **ಕಲ್ಲುಪ್ಪ.** — **ಉಪ್ಪ.** = **ಕಲ್ಲುಹುಪ್ಪ.** (My.). — **ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ.** = **ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ.** (C.; ಮತ್ಸ್ಯಣ್ಣಿ Si. 312). — **ಕಲ್ಲು ಸ್ಪುಸಗಿ.** A perennial herb used as a vegetable, *Glossogyne pinnatifida* D. C. (Z.; My.). — **ಕಲ್ಲು ಸುಣ್ಣಿ.** A wild plant, *Zingiber zerumbet* Roscoe. (St. & Pl.; My.). — **ಕಲ್ಲು ಸುಣ್ಣು.** Stone-lime (My.). — **ಕಲ್ಲುಸೋರೆ.** A kind of stone-vessel (S. Mhr.). 2, a kind of sōrē plant (My.). — **ಕಲ್ಲು ಹಾಕು.** To throw a stone down (C.);

to throw a stone or stones (My.); to destroy another's business (My.). — ಕಲ್ಲು ಹಾವು. A snake that has the habit to lie under stones, as the venomous *Echis carinata* (Bd.). — ಕಲ್ಲು ಹುನ್ನು. = ಕಲ್ಲು ಹೂವು, ಕಲ್ಲು ಹುನ್ನು. Lichens on stones and trees (S. Mhr.). 2, gum benjamin or benzoin (ಕಾಲಾನುಸಾರ್ವ, ವೃದ್ಧ, ಶೈಲೇಯ, ಅಶ್ವತ್ಥವು Si. 152). — ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆ. To throw a stone or stones (C.). — ಕಲ್ಲು ಹೋಳಕ. The common sand-grouse, *Pterocles exustus* (Bd.). — ಕಲ್ಲು ಹುನ್ನು. - ಉನ್ನು. = ಕಲ್ಲು ಹುನ್ನು. (My.). — ಕಲ್ಲೆದೆ. - ಎದೆ. A stone-like, hard, or firm heart (My.). ಇಲ್ಲದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾ ಹೊಲ್ಲನವ ಜನರಿಗೆ; ಅಲ್ಲದ ಗುಣವುಳ್ಳ ಅರಸಿಗೆ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲೆದೆಯು ಬೇಕು (Sp.). — ಕಲ್ಲೆದೆಯವ. - ಎದೆ-ಅವ. A man who has a hard, unfeeling heart (C.). — ಕಲ್ಲೆನೆ. - ಎನೆ. 1. = ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆ. (My.). — ಕಲ್ಲೆನೆ. - ಎನೆ. 2. A stone's throw (My.). ಕಲ್ಲೆಳು. - ಎಳು. A blow with a stone (My.). — ಕಲ್ಲೆಗಿ. - ಒಗಿ. = ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆ. (C.). — ಕಲ್ಲೆಡ್ಡ. - ಒಡ್ಡ. An Ōḍḍa who hlasts rocks with fire, etc. (C.). — ಕಲ್ಲೆಡ್ಡು. - ಒಡ್ಡು. A stony hillock (My.). — ಕಲ್ಲೆಡ್ಡು. - ಒಡ್ಡು. Stone-pressure: a kind of hard boil (abscess) appearing especially at the bottom of the heel from the effects of a bruise by a stone (C.). — ಕಲ್ಲೆರಳ. - ಒರಳ. A stone-mortar (Bp. 45, 28; My.).

ಕಲ್ಲು kallu. 2. = ಕಳ್ಳೆ 4, etc. (ಮೈಲೇಯ, ಅಸವ, ತೀರ್ಥ Si. 348; Tē.).

ಕಲ್ಲೆಲೆ kallōla. A surge, a billow, a wave.

ಕಲ್ಲೆಲನಾಲೆ kallōla-mālē. A row, or succession, of waves (Grj. 2, after 106).

ಕಲ್ಲರ kalhāra. = ಕಹ್ಲಾರ. A red water-lily (ಸುಗಂಧಿಕ, ಚಂಗಣಿಗ Mr. 420).

ಕವ kava. 1. P. p. of ಕವಿ, in ಕವ ಕೊಳ್ಳು (= ಕವಿ ಮು ಕೊಳ್ಳು, My.).

ಕವ kava. 2. An imitative sound of angry language. (T. ಕವೈ, abusive language). — ಕವಕವ ಅನ್ನು. = ಕವಕವ ಮಾಡು. (S. Mhr.). — ಕವಕವ ಮಾಡು. To ohide, to scold (S. Mhr.).

ಕವ kava. 3. An imitating sound. — ಕವಕ್ಕವ. - ಕ್ಕವ. rep. Coo, coo! (Tē. ಕವಕವೆ, oooing of doves). ಕವಕ್ಕವ ಎಲೆಲೆ ಒಬ್ಬ ಪುಗಲ್ಲುಗರ್ ಎನ್ನು, ಒಡ್ಡತ ಉಕ್ಕ ಕೋಗಿಲೆಯುಂ (Smd. 74).

ಕವ kava. 1. Thh. of ಕ್ರಮ (Smd. 347).

ಕವ kava. 2. = ಕು. See ಕವೋಷ್ಣ.

ಕವಕ್ಕನೆ kavakkanē. = ಕವಿಕ್ಕನೆ, etc. (C.; T. ಕವು, to snatch, as a dog).

ಕವಚ kavāḥa. = ಕವಚ. Armour, mail, a coat of mail; a jacket (ಅವುತ, ಜವರಕ್ಕೆ Kk. 94; ವಾರವಾಣ, ಜೋಡು Nn. 97; ಮರ್ಫ, ಮುದ್ದೋಡು 88; ಕಂಚುಕ, ಕುಪ್ಪಸ 88); the slough of a serpent (ಮರ್ಫ, ಹಾವಿನ ಹೆರೆ 88); a hide (ಚರ್ಮ, ತೋಗಲು 88); a oover (My.). 2, an amulet, a charm; the mystical syllables of a mantra. 3, a loud sound, a proclamation (ಪ್ರವಚ, ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ 88). 4, a kettle-drum. 5, the tree *Wrightia antidysenterica* (ಕುಟುಬ, ಕೊಡುಗಿ 88). — ಕವಚ ದೊಡು. - ತೊಡು. To pnt on a coat of mail. ಕವಚದೊಟ್ಟವಂ (ಸನ್ನದ್ಧ Mr. 292).

ಕವಚಿತ kavacita. Clad in armour.

ಕವಚು kavāḥu. 1. = ಕವಿಚು 1, ಕವಿಮ, ಕವುಚು 1. (My.).

ಕವಚು kavāḥu. 2. = ಕವಿಚು 2, ಕವುಚು 2. (My.).

ಕವಟಿ kavāṭṭi. = ಕವಡೆ. — ಕವಟಿಕಾಯಿ. = ಕವಡೆಕಾಯಿ. (My.).

ಕವಡೆ kavāḍa. Thh. of ಕವಟ. — ಕವಡಕಟ್ಟಕ. An ugly-looking puppet of dough representing the house-demon, that is made and hurled in the house at the time of griha-śānti (S. Mhr.). — ಕವಡಗಟ್ಟಕ. A great cheat (S. Mhr.); great cheating (S. Mhr.).

ಕವಡಿ kavāḍi. 1. = (ಕವಡಿ), ಕವಡೆ. Thh. of ಕವರ್ಡ No. 1. A cowrie (C.; T.; M. ಕವಡಿ, ಕವಡಿ; Tē. ಗವೈ). See B. 3, 20; 5, 118. ಕವಡಿಗಿ ಅತ್ತು, ಕಣ್ಣು ಕಳ ಕೊಡ್ಣಿ (Prv.).

ಕವಡಿ kavāḍi. 2. Thh. of ಕವಟಿ. — ಕವಡಿಗಟ್ಟಕ. = ಕವಡಗಟ್ಟಕ. (B. 4, 179).

ಕವಡಿ ಕೆ kavāḍikē. 1. (= ಕವಡು 2). An ornamental, small stitched binding of a dōtra (C.); such a binding between the extremity and the selvedge of a cumly (My.).

ಕವಡಿ ಕೆ kavāḍikē. 2. — ಕವಡಿ ಕೆಯಮ್ಮ. - ಅಮ್ಮ. A kind of arrow (ಕಳ್ಳೇಸು Mr. 296).

ಕವಡಿ ಕೆ kavāḍikē. 1. Thh. of ಕವರ್ಡಕ. A oowrie (Bh. 2, 13, 33; Rā. 6, after 11).

ಕವಡಿ ಕೆ kavāḍikē. 2. Thh. of ಕವಟಿಕ. Fraud, deceit (Bh. 8, 24, 46).

ಕವಡಿಗ kavāḍiga. A kind of inferior rice of a reddish colour (My.).

ಕವಡು kavāḍu. 1. = ಕವಲೆ 2, etc. (My.). — ಕವಡುಮಾಡು. A word out of place (My.).

ಕವಡು kavāḍu. 2. (= ಕವಡಿ ಕೆ 1). — ಕವಡಂಡು. - ಅಂಡು. An ornamental small wave binding of a dōtra or onmy (My.).

ಕವಡೆ kavāḍē. = ಕವಡಿ, ಕಾವಾಡೆ. (S. Mhr.; Mhr. ಕಂವಡೈ ೪). — ಕವಡೆಕಾಯಿ. A kind of eatable oolooynth (S. Mhr.; see ಕಾಡ ಕವಡೆ ಕಾಯಿ).

ಕವಡೆ kavāḍē. = ಕವಡಿ 1. (ಕಾಕೆಲೆ Nr.; ವರಾಟಕ Nr.; ಕವರ್ಡ, ವರಾಟ Mr. 412; C.). — ಕವಡೆಚಿನ್ನಾ ಮಣಿ. A certain treatise on omens (C.).

ಕವಣ kavāṇa. Thh. of ಕವಲ. (Tē.). — ಕವಣದ ಕಡ್ಡಿ. (ವಡೆ, ಉಗ್ರಗಡ್ಡಿ, etc., ಮುಕ್ಕಳ ತಾಯಿ Si. 146).

ಕವಣಿ kavāṇē. A sling for throwing stones (Siv. 3, 28 25; C.; Tn.; T. ಕವಣ, ಕವಣೈ, ಕವಣೈ, ಕವಣೈ; M. ಕವಣ, ಕವಣಿ). See Prv. s. ಬವಣ. — ಕವಣಿಗರ್. - ಕರ್. A sling-stone (C. Bp. 42, 32).

ಕವತೆ kavāṭṭi. 1. = ಕವರ್ತ. (ಭೀಮಂ) ಮೂಡಲು ಹರಿದು, ಮುಹಾರ ಸಮುದ್ರಸೇನನ, ಸರ್ವಗವತೆಯಲಿ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿಂದ (Bh. 2, 4, 9).

ಕವತೆ kavāṭṭi. 2. (fr. a ಕವರ್ತ). Forked state. See ವರ್ಗವತೆ.

ಕವಡಿ kavāḍi. = ಕವಡಿ, ಕವಡಿ ೧. v. (My.; T. ಕವಿಡೈ, M. ಕವಿಯನ).

ಕವನ kavāṇa. Composing; the composing of verses; a poetical composition (C.; Tē.; Mhr.); a fancy. ಅವಯವಗಳ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಸವನಾಗಿ ಇರುತ್ತಿರಲು, ಭವಿ ಭಕ್ತ ಪ್ರವಚ ಶೂದ್ರರು ಎನ್ನೆವು ಕವನಮ್ ಎತ್ತಿದುದು? (Sp.).

ಕವನಗಾಥೆ kavāṇa-gāṭṭa. A poet (My.).

ಕವಯರ kavayara. = (ಕಯವಾರ), ಕೆಯ್ವಾರ 1. A pair of compasses (Smd. 26 Mdb. MS.; T. ಕವರಾಜ, ಕವಯರು).

ಕವರ್ kavara. = ಕವರು 1. To take away by force, to seize, to strip, to plunder (ಇದ್, ಸುರಿ, ವರು ಮುತ್ರಿ, ಸಳಿ ಸಿಂ. 63; ಇದ್, ಸಳಿ Kk. 49; ತೆಗೆ ಓ. I, 47; Grj. 3, 61; T.; M. ಕವರು; see ಕದಿ). ಕವರ್ದು (Smd., Kk., ಓ.; Sdv. 1, 32). ಕವರ್ದರ್ (Räv. 1, 102). ಕವರ್ದರೆ? (Grj. 1, 21).

ಕವರ kavara. 1. Mixed, blended.

ಕವರ kavara. 2. = ಕವರು. A cover; an envelope (ರಕ್ಷಾ ವತ್ಸ 6.).

ಕವರಿ kavari. = ಕವರಿ. A braid or fillet of hair. 2, the plant *Ocymum gratissimum* (see ನಾಮನ ಬೇಳೆ). 3, the leaf of the *Asa foetida* plant.

ಕವರು kavaru. 1. = ಕವರ್. ಸರ್ವಸ್ವವನು ನೆಪ್ಪೆ ಕವರಿ (Räm. 1, 5, 32).

ಕವರು kavaru. 2. = ಕವರು 2, etc. ತನುರೋಮಂಗಳ ಇನಿ ಕುಂ ಕವರು ನಾತೊಡೆ (Bp. 44, 27).

ಕವರು kavaru. = ಕವರ 2. (C.).

ಕವರ್ತೆ kavartē. = ಕವರ್ತೆ 1. Taking by force, seizing, plundering. — ಕವರ್ತೆಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To seize, to captivate, to plunder; to charm (ಇದ್ ಸಿ.; Abh. P. 4, 38). ಕೇಶ್ವರ ಚಿತ್ರಮಂ ಕವರ್ತೆಗೊಳ್ ಕವಿನ್ದ್ರ ವೃಂದಂ (Räv. 5, after 19).

ಕವಲ್ kaval. 1. To become bifurcated or forked, to get lateral branches, to branch off. P. p. ಕವಲ್ಪು (Smd. 287 Cm.; Abh. P. 9, 16; Grj. 7, after 11). ಕವಲ್ ಕವಲ್ಪು ವಲವಂ ಕೊನ್ನವುದು (Smd. 112, 223).

ಕವಲ್ kaval. 2. (Smd. 58). = ಕವರು 1, ಕವಲು, ಕವೆ. A bifurcation, a bifurcated or forked branch; a lateral branch; a forked stick; divided state (C. as ಕವಲು; Sdv. 3, 23; ಬಿಪಲು G.; T. ಕವ್ವ, ಕವದು, ಕವರ್, ಕವ್ವೆ, ಕವ್ವು; M. ಕವರ, ಕವೆ; Tu. ಕಬ, ಕಬೆ, ಕಬರ್; a couple, a pair (My.; Tē. ಕವೆ). ಮರನ ಕವಲ್ (ಪ್ರವಾಣ, ಸ್ವಸ್ತ Mr. 105). See ಅಬ್ಬಗವರ್, ಕದ್ದಿವರ್; Bp. 18, 84; Mr. 277 (s. ಕವ್ವು 1). — ಕವಲಮ್ಪು. -ಅಮ್ಪು. A kind of arrow (ಅರ್ಧಪದ್ಮ Mr. 296). See s. ಹೋಡ. — ಕವಲಿವ. -ಇವ. To become forked, as a horu, as lightning, etc. (Räv. 5, 85; 6, after 11). — ಕವಲಿವದ. -ಇವಲಿವದ. Who is without parts: the soul (ಅತ್ಮನ Kk. 69). — ಕವಲೊಡೆ. -ಎಡೆ. Branches to hranoh off, or to shoot; to get branches (Bh. 3, 11, 16; C.). — ಕವಲೊತ್ತು. -ಎತ್ತು. The stem of a tree up to the branches. ಮರನ ಕವಲೊತ್ತು (ಪ್ರವಾಣ Mr. 105). — ಕವಲೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A forked or lateral branch. ಕೊಡಲ್ ವಣೆ ಕವಲೊಮ್ಮು (Smd. 112, 223). — ಕವಲೊಗಿ. Smoke in the shape of forks (Abh. P. 3, 77). — ಕವಲ್ಪಟ್ಟ. -ಎಟ್ಟಿ. A road dividing into two (Ch. v. 17). — ಕವಲ್ಪಿಯುನು. -ವರಿಯುನು. To cause to get branches (Grj. 7, after 42).

ಕವಲ kavala. = ಕವಲ 1, etc. A mouthful; a morsel; a bolus. 2, a wash for cleansing the mouth.

ಕವಲು kavalu. = ಕವಲ 2. (C.; ಕೂರ್ಡ Nu. 89). — ಕವಲಾಗು. -ಅಗು. To become divided or obanged, as the mind (C.). — ಕವಲಾಗಿಡ. A middle-sized tree, *Careya arborea* Roxb. (Z.). — ಕವಲುದಾರಿ. = ಕವಲ್ಪಟ್ಟ. (My.).

ಕವಲು kavalu. = ಕವಲ 2. (My.).

ಕವಲೆ kavale. Thb. of ಕವಲಿ 2. — ಕವಲೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. (= ಕವಲಿ ಬಸವ). An ox that has been taught to execute various clever performances (S. Mbr.).

ಕವಳ kavala. 1. (Smd. 25, 342). = ಕವಲ, etc. (ತುತ್ತು Kk. 46; Smd. 59). See ಉಬ್ಬುಗವಳ, ರಸಕವಳ, ಸವ್ವುರಗವಳ. — ಕವಳಂಗೊಳ್. -ಎಂಗೊಳ್. To take a mouthful or mouthfuls (Abh. P. 15, after 33).

ಕವಳ kavala. 2. = ಕವಳೆ. (Räv. 5, 56).

ಕವಳಿ kavali. = ಕವ್ವರೆ, etc. A swoon (S. Mhr.; ಮೂರ್ಘ G.; T. ಕವ್ವಚ, ಕವ್ವೆ; T. ಕವ್ವೆ, M. ಕವಲೆ, perplexity; T. ಕವ್ವೆ, Tē. ಕಳಬಟ್ಟು, ಕಳಬಟ್ಟು, to swoon, faint).

ಕವಳಿಕೆ kavali. = ಕವಳಿ 2. (ಕಯಿಪಾಳೆ Mr. 258).

ಕವಳಿಗೆ kavali. 1. Thb. of ಕವಾಲಿಕೆ. Śiva's alms-pot, a skull (Bp. 39, 62; 45, 53; 61, 7). 2, a kind of metal vessel of various demensions (My.).

ಕವಳಿಗೆ kavali. 2. = ಕವಳಿಕೆ. A quantity embraced: a pack or bundle of betel or plantain-leaves (My.; Mhr. ಕವಳಿ); a pack of written palm-leaves (Bp. 35, 45). — ಕವಳಿಗೆಮನೆ. A house with a gable-roof (My.). — ಕವಳಿಗೆ ಸೂರು. A coupled or gable-roof (My.). — ಕವಳಿಗೆಸೂರು. (My.).

ಕವಳೆ kavale. ಕವಳೆ. = (ಕರವಣ್ಣೆ, etc.), ಕವಳ 2, (ಕವೆ 1). A spinous shrub, bearing eatable black berries, *Carissa carandas* L. (Z.). — ಕವಳೆಕಾಯಿ. A kavale berry (B. 4, 70).

ಕವಾಟೆ kavāṭa. = ಕವಾಟಿ. (ಕವಣ್ಣೆ HIA.; ವಡಿ ಸಿ.). 2, an almira (My.). — ಕವಾಟಲಾಕೆ. A door-peg (ಕುಸಿ Smd. Dh.).

ಕವಾಡೆ kavāḍa. = ಕವಾಡ. (My.).

ಕವಾಡೆಗಿತ್ತಿ kavāḍa-gittī. A cowherdess (My.).

ಕವಾಡಿಗ kavāḍiga. A man of the cowherd caste (My.). — ಕವಾಡಿಗಗಿಡಿ. -ಕೇರಿ. A street of cowherds (My.).

ಕವಾತು kavātu. = ಕವಾಯತ, ಕವಾಯತು. Military manoeuvres (My.; Br.; Mhr., H. ಕವಾತ).

ಕವಾಯಿ kavāyi. = ಕವಾಯಿ, etc. (My.).

ಕವಾಯಿತ kavāyita. = ಕವಾತು, etc. (G. 489).

ಕವಾಯಿತು kavāyitu. = ಕವಾಯಿತ, etc. (My.; Br.; B. 5, 193).

ಕವಿ kavi. 1. To come upon; to rush upon; to attack; to cover; to overspread;—to spread about, etc. (ಅಚ್ಚಾದನ Smd. Dh.; ಅನರಾ Smd. 109; C.; Tu. ಕವಿ; T., M., Tē.; see ಕವೆ, ಕವ್ವ 3). P. ps. ಕವ, ಕವಿ, ಕವು, ಕವದು. ಕಾಲಾಳ್ ಕವಿದು (Smd. 168). ಪೋಲಂ ಕಿಸುಸಂಜೆ ಕವಿದ ನೀರಾಚಲಮಂ (216). ನಡೆ ತನ್ನಂ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿ ಕವಿದ ಅಮ್ಮು ಧರವೊಲ್ (281). ಬಿತ್ತರದಿ ಕವಿನ ಕಾಳಗಂ (ಪೌಪ್ತಿ Mr. 288). See Abh. P. 4, 38; 7, after 14; 9, 186; Bp. 35, 6, 47; 57, 47; 60, 31; Räv. 5, 121; 6, after 11; 13, 84, 89; Bb. 1, 20, 55; J. 8, 17; 15, 4; ದೈನ್ಯಂಗವಿ. — ಕವಿ ಕವಿ. rep. See s. ಕವಿ 2.

ಕವಿ kavi. 2. P. p. of ಕವಿ 1. — ಕವಿ ಕವಿದು. = ಕವಿದು ಕವಿದು (Bp. 32, 37; 52, 48). — ಕವಿ ತರ್. = ಕವಿದು ಕೊಟ್ಟು ಬರ್. To come upon, etc. (Abh. P. 9, 151; 13, 59; Grj. 4, after 70; Räv. 6, after 11; 13, after 71 & 77).

ಕವಿ kavi. 3. = ಸವಿ 2, ಸವ. A rushing upon, etc. — ಕವಿಯೆದಿ. -ಎದಿ. A sudden assault (ಪೌಪ್ತಿ HIA.).

ಕವಿ kavi. 4. An elephant (ಅನೆ Kk. 88).

ಕವಿ kavī. Wise, clever; a wise man (ಎದ್ವಾಂಸ Mr. 223; Nn. 29). 2, a poet (ಕೃತಿಪತಿ, ಕವೀಶ್ವರ 59). 3, Śukra, the re-

gent of the planet Venus and preceptor of the demons (ಧಾರ್ಗವ, ಶುಕ್ರ 59). 4, water (ಜಲ, ಉದಕ 57). 5, the bit of a bridle or the reins altogether (ಖಿಲೀನ, ಕಡಿಯಣ 57; ಕಬ್ಬಿ Mr. 274; see Śm. 41. 109). 6, a water-fowl (ನೀರ ಹಕ್ಕಿ G.; not Sk.). ಕವಿ ಕಣ್ಣಿಹ್ನು ರವಿ ಕಾಣ (Prv.).

ಕವಿಕೆ kavika. The bit of a bridle.

ಕವಿಕುಲ kavi-kusala. Fit for a poet (Kāv. II, 2, B, 19).

ಕವಿಕೆ kavikē. The bit of a bridle.

ಕವಿಕೌಲ kavi-kauśala. The cleverness of a poet (Kāv. II, 2, B, 19).

ಕವಿಚು kaviṇu. 1. = ಕವಚು 1, etc. To cause to come upon, etc.; to put upon (Bp. 16, 6; My.).

ಕವಿಚು kaviṇu. 2. = ಕವಚು 2, etc. To be turned upside down, to be overthrown or upset (ನಿಪರೀತನತನ Śmd. Dh.; My.; T. ಕವಿಡ; M. ಕವಿಡು, ಕವಿ ದು); to turn upside down, etc. (My.; T., M.).

ಕವಿಂಜಳ kaviñjaḷa. = ಕವಿಂಜು, etc. Thh. of ಕವಿಂಜು (Śmd. 342).

ಕವಿಂಜು kaviñju. = ಕವಿಂಜಳ (Śmd. 366), ಕವುಜಗ, ಕವುಜು, ಕವು ಜುಗ, ಗವುಜಲ, ಗವುಜಲ, ಗವುಜು.

ಕವಿತಾರಾಣೀ kavita-kāraṇa. The means of or for a poetical composition (Kāv. II, 1, 1-5).

ಕವಿತಾಗುಣೀದಯ kavita-guṇa-udaya. A man in whom the merits of a composition in rhetoric become visible (Kāv. I, 5, 49; II, 2, B, 44; III, 3, B, 172).

ಕವಿತೆ kavite. = ಕವಿತಾ. Poesy, poetical style or composition (Īh. v. 17; Śmd. 78. 175. 301; Bp. 42, 17).

ಕವಿತ್ವ kavitra. = ಕವಿತೆ. (Śmd. 58; Nn. 82).

ಕವಿತ್ವತತ್ತ್ವ kavitra-tatva. The sum and substance of a poetical composition (Kāv. II, 2, B, 43).

ಕವಿದಿ kavidi. = ಕವಿದಿ. etc. (ಕವಿ N.; My.).

ಕವಿಂಗನ kavi-puṅgava. A most excellent poet (Kāv. V, 950).

ಕವಿಂಗನ kavi-maṅga. The poet Maṅga or Maṅgarāja (Mr. 539).

ಕವಿಮಾರ್ಗ kavi-mārga. The way or method of a poet (Śm. 77).

ಕವಿಯ kaviya. = ಕಬ್ಬಿ. The bit of a bridle. See ಕವಿನಾಣ.

ಕವಿರಾಜ kavi-rāja. A king among poets, a very eminent poet (Bhn. 1).

ಕವಿರಾಜಹಂಸ kavi-rājahaṁsa. An illustrious poet: surname of Nāgavarma, see e. g. Īh. vs. 1. 3. 16. 182. 194.

ಕವಿಲೆ kavil. = ಕವಿಲ, ಕವಿಲು. Thh. of ಕವಿಲ. (Ahh. P. 13, 43). — ಕವಿಲಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. = ಕವಿಲನಣ (Īh. II, 74).

ಕವಿಲ kavila. = ಕವಿಲ, etc. (ಕವಿಲ HIA.). — ಕವಿಲಗೆಮ್ಮ. -ಕೆಮ್ಮ. Deep brown, etc. (ಬಣ್ಣ HIA.).

ಕವಿಲು kavilu. = ಕವಿಲ, etc. (ಪಿಂಗ, ನಿರಂಗ Mr. 448). — ಕವಿಲುಗೆಮ್ಮ. -ಕೆಮ್ಮ. = ಕವಿಲಗೆಮ್ಮ. (ಬಣ್ಣ Mr. 443).

ಕವಿಲೆ kavilē. 1. = ಕವಲೆ. Thh. of ಕವಲೆ 2 (Śmd. 342; Īh. II, 43). See e. g. Bp. 23, 29; 27, 73; 56, 43; 57, 51; V. 41, 49. — ಕವಿಲೆಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. A golden colour (ಪುಟ್ಟಣ್ಣ Kk. 26; Śm. 69).

ಕವಿಲೆ kavilē. 2. = ಕವಲೆ, etc. (My.).

ಕವಿನಮಯ kavi-samaya. = ಕಾವ್ಯಸಮಯ. Poetical idiom or conventionality. See Kāv. I, 1a, 5; V, 1, seq.

ಕವಿಸು kavisu. = ಕವಿಚು 1, etc. (J. 15, 47; 22, 10. 20; My.). ಕವಿಹರಿ kavi-hari. The poet Hari (Bp. 1, 11).

ಕವಿಹೃದಯನಾಸು kavi-hṛdaya-sthāna. The innermost nature of a poet, his perfect skill (Īh. v. 18).

ಕವೀಂದ್ರ kavi-indra. A king of poets, a very eminent poet. See Īh. xx; Śmd. 29; ಕರ್ಣಾಟಕಸರಸಕವೀಂದ್ರ ಕರ್ಣ.

ಕವೀಶ್ವರ kavi-tāvara. = ಕವೀಶ್ವ. (ನಿಧಿ, ಕವಿ Nn. 21; ಕವಿ, ಕೃತಿ 359). See Īh. xx. v. 252; Śmd. 202; Śm. 119.

ಕವು kavu. 1. = ಕವ್ವು. An imitative sound. — ಕವ ಕವ್ವು. To cry, as a crow (S. Mhr.; Īh. 3). 2, to bark, as a dog (My.).

ಕವು kavu. 2. P. p. of ಕವಿ 1, in ಕವ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಕವುಂಕುಲಿ kavuṅkul. (Śmd. 48). ಕವುಂಕುಲಿ. = ಕಂಕುಲ, etc. The armpit (ಕವು ಮೂಲ Śmd. I; T. ಕಮುಕಟ್ಟು; Tu. ಕಿಡ್ಕಲ್). ಕವುಂಕುಲಿ or ಕಂಕುಲಿ (Śmd. 189). ಕವುಂಕುಲಿ (ಕವು, ಪಾಪುಮೂಲ HIA.). Īh. ಕದುಕು?

ಕವುಂಗು kavuṅgu. Thh. of ಕವುಂಗು (Śmd. 372; Īh. II, 16; ಅಡಕೆ Śm. 25; Śiv. 2, after 42; T. ಕಮುಗು). ಕವುಂಗು or ಕಂಗು (Śmd. 189).

ಕವುಟಿಮು kavuṭimu. A file (ಅಲೆ, ಚರ್ಮಭೇದಿಕೆ, ತೊಗಲು ನ್ನು ಉಜ್ಜಿ ಕೆರೆಯುವ ಅರೆ, ಅಕಾರಾಯಿ Śl. 845; only in Śl.).

ಕವುಚು kavuṇu. 1. = ಕವಚು 1, etc. (My.).

ಕವುಚು kavuṇu. 2. = ಕವಚು 2, etc. (My.).

ಕವುಚು kavuṇu. A couch, a sofa (My.).

ಕವುಜಗ kavujaga. = ಕವುಜು, etc. (S. Mhr.).

ಕವುಜು kavuju. = ಕವಿಂಜು, etc. (ಪಿಂಗಾರ್ Mr. 175, o. r. ಕವುಜು; Tē; T. ಕವುದಾರಿ).

ಕವುಜುಗ kavujuga. = ಕವುಜಗ, etc. The grey partridge, Ortygornis pondicerianus (Bd.); — the wood-partridge, Perdix vulgaris (Bd.); — the oriental partridge, Perdix orientalis (Bd.).

ಕವುಟು kavuṭu. = ಕವುರು 2, etc. The disagreeable smell of burning oil, fish, raw meat, eggs, ulcers, etc. (My.; Tē. ಕವುಟು, ಕಾಡು, ಕಾಸು; T. ಕವುಟ್ಟು).

ಕವುಣ್ಣೆ kavuṇṇē. N. of a plant (ಕಾವುಣ್ಣೆ Mr. 185). ಕವುಣ್ಣೆ or ಕಾವುಣ್ಣೆ (Śmd. 189).

ಕವುದಿ kavudi. = ಕವದಿ, ಕವದಿ. A quilted cover for the night (Īh.; ಕವಿ Mr. 207); quilted rags, used e. g. as a bed or as a saddle (My.). ಕವುದಿಗಲ ಅಯಿಡೆ ಸಬರಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 350). ಕವುದಿಗಲಂ ಹೊಲಿವ ಕಾಯ ಕಂ (Bp. 23, 3). ಎತ್ತು ಹಾದುವದಕ್ಕಿತ್ತ ಮುಂಡೆ ಕವುದಿ ಹಾದುತು (Prv.).

ಕವುಧರ್ಮ kavudharma. Thh. of ಕಾವುಧರ್ಮ. (Bh. 1, 8, 89).

ಕವುರಿ kavuri. N. of a plant (ಕುರಿದ Mr. 116).

ಕವುರು kavuru. = ಕವುರು 2, etc., ಕವ್ವುಲೆ. (Bh. 1, 20, 61; Rām. 5, 8, 64; M. ಕವರ; T. ಕವುಲ, ಕವುಲ; Tē. ಗಾಡು, ಗಾಲು, ಗಾಳು). — ಕವುರಿಮು. -ಕಾಡು. To create a bad smell (Rām. 6, 11, 10; J. 13, 12). — ಕವುರೇಡ. -ವಿಡ. A bad smell to arise (Grj. 9, 28).

ಕವುಲೆ kavulē. = ಕವಲೆ, etc. (My.).

ಕವುಳುಡೆ kavuḷuḍē. A cushion, a pillow (ಮೂಡು

೩, ಮಲಗುಕೊ; ಮೂಡಾವೆ Ū. II, 83, o. r. ಮೂಡಾವೆ; Grj. 10, 51; Rām. 6, 40, 1).

ಕವೆ kavē. = ಕವರೆ 2. (My.).

ಕವೇರ kavēra. N. of a fishi. See s. ಮುಖ್ಯಮುಖ.

ಕವೇನ್ದ kavā-nshpa. *Slightly warm, lukewarm, tepid.*

ಕವ್ಯೆ kavya. A class of manes. 2, an oblation of food to deceased ancestors.

ಕವ್ವನೆ kavvanē. With a huff or a fit of anger (S. Mhr.).

ಕವ್ವರ kavvara. = ಕೊವ್ವರಿ, q. v.

ಕವ್ವರೆ kavvarē. ಕಾವರೆ. = ಕವಳ, ಕವ್ವಳೆ, (ಕಾಬಳೆ), ಕಾಳ, ಕೋನರಿ. A turning or whirling round, agitation, confusion (ಸವ್ಯು ಮು ūmd. II, o. r. ಕವ್ವರಿ; ūm. 51; ಬಳಸಿ ಬವ್ವು ಕು Kk. 59; ಸವ್ಯು ಮು 81; Tē. ಕವ್ವರೆ, agitation, emotion; cf. ಕತ್ವಲಿ). — ಕವ್ವರೆಗೊಳ. -ಕೊಳ. To be agitated or confused (Abh. P. 6, after 176).

ಕವ್ವಲ್ kavval. = ಕವರು, etc. A strong or bad smell (ಕು Mr. 118).

ಕವ್ವಳೆ kavālē. = ಕವ್ವರೆ, etc. (ಬಳಸಿ ಬವ್ವು ಕು ū.).

ಕೆಪ್ಪೆ kaṣṭha. Food; clothing; in the dual: food and clothing (ಕಡು ಸೀರೆ Mr. 25; cf. ಕಡಪ್ಪ).

ಕೊರ್ಪೆ kaṣṭha-arha. Deserving a whipping.

ಕೆ ಕಾṣṭh. = ಕಸೆ. A whip (ಡಮ್ಮಟೆಗೆ, etc. Mr. 274); a string, a rope.

ಕೆರೆರು kaṣṭhēru. = ಕಸೆರು. The back-bone. 2, a kind of grass, *Scirpus kysoor*.

ಕೆರೆರುಕೆ kaṣṭhērukē. The back-bone.

ಕೆರೆಡೆ kaṣṭh-ḍid. Whosoever, any one (Mr. 535).

ಕೆರಲ kaṣṭhala. Consternation, alarm; fainting, syncope; depression of spirit. 2, foul, dirty.

ಕೆರಯ kaṣṭhaya. Deserving a whipping. 2, a horse's flank (ಕುರು ರಯ ನಮ Mr. 273). 3, spirituous liquor.

ಕೆರಪ್ಪ kaṣṭhapa. A tortoise. 2, a sort of fish. 3, a kind of deer. 4, N. of a fishi, a descendant of Marīci and the husband of Aditi and twelve other daughters of Daksha (Mr. 489).

ಕೆರಪ್ಪನನ್ನ kaṣṭhapa-nandana. Garuḍa. 2, Aruṇa (My. Amara).

ಕಸ kaṣa. Rubbing. 2, a touchstone.

ಕಸಾಯ kaṣāya. = ಕಸಾಯ, ಕಸಾಯಿ 1. Astringent; an astringent flavour (Nn. 83). 2, fragrant (Nu. 119). 3, an infusion, a decoction of medicinal herbs (ಔಷಧಂ ದೇಯುಲು ಕಸಾಯಮ್ ಎನಿಕ್ಕು Mr. 390; My.; B. 3, 64); exudation of a tree, as gum, resin, etc. 4, a thieves' path (ತುನರ, ಕಳ್ಳ ಪಾದ Mr. 226). 5, the red colour.

ಕಸಾಯಿತ kaṣāyita. Red coloured. (Ūv. 4, after 59).

ಕಷ್ಠ kaṣṭha. Bad, evil, wrong (ಪಾಪ, ಪೇಟ, etc. Mr. 225); boding evil (278. 280); severe. 2, trouble, misery, woe; bodily exertion, toil, hard work; difficulty. 5, (baldness, M. ಕಷ್ಠೆ, ಕಡಿಣ್ಣೆ, not Sk.). — See Kāvya. II, 1, A. 12. 20-28; Prv. s. ಪುಷ್ಪ. — ಕಷ್ಠ ಕೊಡು. To occasion or give trouble (C.). — ಕಷ್ಠ ಪಡಿಸು. To afflict, to annoy. ಇಷ್ಟನಾದವರು ಕಷ್ಠ ಪಡಿಸ್ತಾರೋ? (Prv.). — ಕಷ್ಠ ಪಡು. To suffer trouble (My.; B.

3, 91); to exert one's self (3, 105; 5, 76; My.). — ಕಷ್ಠ ಬಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಕಷ್ಠ ಪಡಿಸು. (B. 5, 201). — ಕಷ್ಠ ಬಡು. -ಪಡು. = ಕಷ್ಠ ಪಡು. (B. 4, 180; 5, 69. 79. 115). — ಕಷ್ಠ ಬೆಳೆ. The hair on the head or face to grow (S. Mhr.). — ಕಷ್ಠ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To get one's self shaved (S. Mhr.). — ಕಷ್ಠ ಮಾಡು. To shave (S. Mhr.). ನನ್ನ ಕಷ್ಠ ಮಾಡು, shave me! (S. Mhr.). — ಕಷ್ಠ ಸಹಿಸು. Patiently to bear trouble (B. 5, 12). — ಕಷ್ಠ ಸೋಸು. = ಕಷ್ಠ ಸಹಿಸು. (B. 5, 103).

ಕಷ್ಠಚರ್ಮ kaṣṭha-carma. Leprosy (ತೆರಿವಿಷ್ಟ, ಕೆಟ್ಟ ತೋಗಲು Nn. 143; ತೆರಿವಿಷ್ಟ Mr. 479).

ಕಷ್ಠಹರವೃಕ್ಷ kaṣṭha-hara-vriksha. = ಅನನ್ದವೃಕ್ಷ. (Si. 137).

ಕಷ್ಟಾಲ kaṣṭha-āla. ಕಷ್ಟಾಳು. Painstaking, industrious (My.; Mhr.).

ಕಷ್ಟೆ kaṣṭhē. A troublesome, mischievous female (Bp. 40, 53; J. 9, 18).

ಕಸ kaṣa. = ಕೆಚ್, etc. (S. Mhr.).

ಕಸ kaṣa. 1. (ಕಣ), ಕಸಕು, ಕಸರು 1, ಕಸಿ 4, ಕಸು 1, ಕಸುರು, (ಕುಸುರಿ, ಕುಸುರು). — ಕಸಗಾಯು. -ಕಾಯು. A hard, unripe, astringent fruit (C.; ಕರಾಟು G.).

ಕಸ kaṣa. 2. = ಕಸು 2. A shortened P. p. (See ಕಡಿ). ಕಸ ಕೊಳ್ಳು. To take away by force or violence (C.; B. 2, 4; 4, 93; 5, 69. 89).

ಕಸ kaṣa. 3. = ಕಸವ. Rubbish, off-scourings, sweepings, etc. (ಸದೆ ūm. 99; ಸಂಕರ, ಅವಕರ Mr. 202; C.; ಅವಕರ, ಸಂಕರ, ಸದೆ G.); a weed, a useless plant (ಕಳೆ ūm. 112; C.; see ಅಡಿಕೆ, ಕಡರು); impurities or bad humours in the body (C.); the after-birth, placenta (My.). ಕಸ ಗುಡಿಸು ಅನ್ನರೆ ಬಸಬಸ ಸುರೋತೋ? (Prv.). ಕಸಮಂ ಸೋದಿಸದೆ ಬಿತ್ತಿದ ಬಳ್ಳಲಿಗನ ಪೋಲೆ (ūmd. 267; see also 275 Mdb.). See Bp. 18, 59; 23, 18; 41, 21; Ū. Bp. 47, 42; B. 5, 293; Prv. s. Sk. ಪದ. — ಕಸ ಕಡ್ಡಿ. dupl. (C.; B. 3, 48; 5, 16; G. 34. 52. 121. 324). — ಕಸಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An inflamed eye (S. Mhr.). — ಕಸಗುಡಿಸಲುಕಟ್ಟಿ. A broom (ಸಮ್ರಾಜ್ಞಾನಿ Si. 112). — ಕಸ ಗುಡಿಸು. To sweep (My.; Si. 112). ಕಸಕಿರಿ ಗುಡಿಸಿದ ಕಸ (ಸಂಕರ, ಅವಕರ Nr.). — ಕಸಗೂಡಿಸು. To sweep (C.). — ಕಸಬರಲು. A kind of broom (My.; ಸಮ್ರಾಜ್ಞಾನಿ Si. 112). — ಕಸಬರಿಗೆ. -ಪರಿಗೆ. A broom (C.; ತೋಧನಿ, ಸಮ್ರಾಜ್ಞಾನಿ G.). — ಕಸಬೊರಿಗೆ. -ಪೊರಿಗೆ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (My.). — ಕಸಬೊರಿಗೆ. -ಪೊರಿಗೆ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (C.; ಪರಕೆ G.; B. 2, 42). — ಕಸಮರಿ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (ಸಮ್ರಾಜ್ಞಾನಿ Si. 112, only Si.). — ಕಸವರಿಗೆ. = ಕಸಬರಿಗೆ. (My.). — ಕಸ ದೋಡೆ. To sweep (C.).

ಕಸ kaṣa. 4. = ಕಸು, ಕಸಿ 5, ಗಸಿ 2. — ಕಸಮಿಸು. = ಕಸಮಿಸು (My.). — ಕಸಮಿಸು. reit. Uneasiness, especially in the bowels (C.; B. 4, 76). 2, uneasiness, disquiet of the mind (My.).

ಕಸ kaṣa. 5. = ಕೆಚ್, etc. — ಕಸಮಿಸು. reit. = ಕೆಚಮಿಸು (My.).

ಕಸ kaṣa. 6. P. p. of ಕಸಿ 1, in ಕಸ ಕೊಳ್ಳು (My.; see ಕಸಿ).

ಕಸಕಸಿ kasakasi. = ಕಸಕಸಿ, ಗಸಗಸಿ. (B. 2, 21; 4, 89).

ಕಸಕಸಿ kasakasē. = ಕಸಕಸಿ, etc. Poppy-seed (Ū. Bp. 47, 45; My.; Mhr.; H. ಖಸಖಸ; Sk. ಖಸ್ತಸ; T. ಕಜಕಜ, M. ಕಜಕಜೆ, Tē. ಗಸಗಸಾ). — ಕಸಕಸಿದ. The opium poppy, *Papaver somniferum* L. (St. & Pl.).

ಕಸಕಿಲು kasakilu. -ಲ. A broom (ಸಮ್ರಾಜ್ಞಾನಿ Nr.;

ಸಮಾಜ್ಯ, ಸಂಶೋಧನ Mr. 202). ಕಸಕಲಿಂ ಗುಡಿಸಿದ ಕಸ (ಸಂ
ಕರ, ಅವಕರ Nr.).

ಕಸಕು kasaku. = ಕಸ 1, etc. — ಕಸಕುಗಾಯಿ. = ಕಸಗಾಯಿ.
(My.).

ಕಸಕೆ kasakē. (= ಕಸಿಗಿ ?). A kind of grass or
grain (ಕಮ್ಮ Mr. 110).

ಕಸನ kasana. Moving, going. See ಎ.

ಕಸಬು kasaba. = ಕಸಬು q. v., ಕಸಬು. (G. 130).

ಕಸಬುದಾರ kasaba-dāra. A tradesman (My.). See B. 5, 85.
193. 225. 282.

ಕಸಬು kasabu. = ಕಸಬು, etc. Business, trade, profession
(C.; B. 5, 273; Br.; Mhr., H. ಕಸಬು).

ಕಸಬೆ kasabē. The chief town of a district or tāluk, a
metropolis (My.; Mhr., H.).

ಕಸಮ kasama. = ಕಸಮ. — ಕಸಮಮಂಚ. N. (Bp. 11, 4).

ಕಸರ್ kasar. (= ಕಸ 51). To scratch the throat,
to be astringent or have an astringent taste
(ಗಲಕಣ್ಣಿ 3 śmd. Dh.; M. ಕಮರ್; Tn. ಕಸ).

ಕಸರ kasara. ಕಸರಾ. = ಕಸ, etc. — ಕಸರಾಸರ. = ಕಸ
ಸಿ. (S. Mhr.). — ಕಸರಾಮಸರ. = ಕಸರಾಸರ. (S. Mhr.).

ಕಸರತೆ kasarat. Practice in an art, in the gymnastic feats,
etc. (My.; Mhr., H.).

ಕಸರಿಕೆ kasarikē. = ಕಸರು 1, No. 3. (Bh. 3, 23, 53).

ಕಸರು kasaru. 1. = ಕಸ 1, etc. Astringency (from
unripeness). 2, unripeness. (Tē.). 3, ill-hu-
mour (Rām. 4, 3, 6). 4, bad humours in the body
(Tē. ಕಸರು, ಕಸರು; R.). — ಕಸರುಗಾಯಿ. = ಕಸಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸರು kasaru. 2. Dust and other impurities
(C.; B. 3, 46; 4, 71).

ಕಸರು kasaru. = ಕಸರು. Deficiency, defect, diminution;
customary deduction in delivering certain measures,
as of grain, toddy, etc.; a sum added to or subtracted
from either side to make up a difference (My.; Mhr.,
H., M.); profit or loss on the exchange of coins (C.). —
ಕಸರು ಬಸರು. reit. = ಕಸರು. (My.).

ಕಸಲೆ kasalē. = ಕಸಲೆ, etc. See ಕಿಬಿ.

ಕಸವ kasava. = ಕಸವ. A proper name (śmd. 95).

ಕಸವರ kasavara. = ಕಸವರ 1. Gold (ಪೊನ್ śmd. II;
Ūt. I, 57; ಮಿಸುನಿಪೊನ್ Kk. 88; ಸೊನ್ನೆ, ಚೆಮ್ಮೆನ್, ಸುವರ್ಣ 47;
ಕಡವರ, ಸೊನ್ನೆ, ಚೆಮ್ಮೆನ್, ಮಿಸುನಿ śm. 68; ಸೊನ್ನೆ 99; o. ra.
śmd. II: ಮಿಸುನಿಯ ಪೊನ್; Kk. 88: ಮಿಸುನಿ ಜೊನ್). See
Ahh. P. 6, after 34.

ಕಸವು kasavu. = ಕಸ 3. (ಸಂಕರ, ಅವಕರ IIIA.; Bp. 16, 22;
My.; Tē. ಕಸವು, ಕಸವು). ಕಣ್ಣಿ ಕಸವಿನೋಪಾದಿಯವನು (ದ್ವೇಷ್ಯ;
ಅಕ್ಕಿಗತ Nr.).

ಕಸವು kasavu. = ಕಸವು, q. v. (My.; B. 5, 166. 252).

ಕಸಾ kasā. = ಕಸ 4. — ಕಸಾವಿಸಿ. = ಕಸವಿಸಿ. (C.; Mhr. ಕಾಸಾ
ವೀಸ).

ಕಸಾಬು kasāba. = ಕಸಾಯಿ 2. A butcher (My.; Mhr., H.).

ಕಸಾಯಿ kasāya. = ಕಸಾಯಿ 1. Tbh. of ಕಸಾಯಿ (śmd. 385
Mdh.; My.).

ಕಸಾಯಿ kasāyi. 1. = ಕಸಾಯಿ. (C.).

ಕಸಾಯಿ kasāyi. 2. = ಕಸಾಯಿ. (My.; Br.; Mhr. ಕಸಾಯಿ).

ಕಸಾರಿಕೆ kasārikē. (= ಕಸಾಲೆ). Indisposition, slight disorder
of the body (S. Mhr.).

ಕಸಾಲೆ kasālē. = ಕಸಲೆ, ಕುಸಾಲೆ. See ಕಿಬಿ.

ಕಸಾಲೆ kasālē. Difficulty, trouble, distress (Tē. ಕಸಾಲಾ;
S. Mhr. occasionally = ಕಸಾರಿಕೆ).

ಕಸಿ kasi. 1. To slide or slip down from (ಬಂ
śm. 110);—to fall, to fall down, to come to
the ground (as a wall, My. in ಕಸ ಕೊಳ್ಳು 3. ಕಸ 6).

ಕಸಿ kasi. 2. To ooze, to trickle, to flow (ಬಸರ್
śm. 110; T. ಕಸ).

ಕಸಿ kasi. 3. Drizzling, fine rain (ಬನುಗು śm. 110).

ಕಸಿ kasi. 4. = ಕಸ 1, etc. (Tē. ಕಸ, unripe, unfit for the
knife). — ಕಸಿಗಾಯಿ. = ಕಸಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸಿ kasi. 5. = ಕಸ 4, etc. — ಕಸಿಸಿ. reit. = ಕಸಮಿಸಿ. (My.).
— ಕಸಮಿಸಿ. = ಕಸಮಿಸಿ. (My.).

ಕಸಿ kasī. = ಕಸಿ. Castrated; pruned; castration; pruning
(S. Mhr.; H., Mhr. ಅಬಿಲೆ, ಅಸಿಲೆ). — ಕಸಿಲೆ ಮಾಡು, to prune
(C.; B. 2, 17); to castrate (My.).

ಕಸಿಗಿ kasigi. (= ಕಸಕೆ ?). — ಕಸಿಗಿ. An aquatic plant
with a medicinal root, Polygonum glabrum Willd. (Z.).
ಕಸಿತ kasita. Moved, gone. See ಎ.

ಕಸಿನ್ದಿ kasindi. A certain creeping plant (Tē. ಕಸಿನ್ದಿ; ಕೊನ್ನಿ
ಕಸಿನ್ದಿ, the plant called prickly Scopolia; ಕಸಿನ್ದಿ, ಕಸಿನ್ದಿ
ನೈ, the cassia tree). See ತೀಟ.

ಕಸಿಬಿ kasibi. = ಕಸಬುದಾರ. (My.).

ಕಸಿಬಿ kasibi. = ಕಸೂತಿ, ಕಸೂದಿ. Embroidery (My.; Mhr., H.
ಕಸಿಬಾ, ಕಸಿಬಾ).

ಕಸು kasu. 1. = ಕಸ 1, etc. (Tē. ಕಸು, young, unripe). —
ಕಸುಗಾಯಿ. = ಕಸಾಯಿ. = ಕಸಗಾಯಿ, ಕಸಗಾಯಿ. (Bp. 20, 26;
48, 11). — ಕಸುಗಾಯಿ. = ಕಸುಗಾಯಿ. (C.; ಕಸಾಯಿ,
ಅಮಳು Si. 123). (In the ಮಲನಾಡು) ಕಾಡೆಲ್ಲ ಕಸುಗಾಯಿ,
ನಾಡೆಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣಿವು (Sp.).

ಕಸು kasu. 2. = ಕಸ 2. — ಕಸು ಕೊಳ್ಳು. = ಕಸ ಕೊಳ್ಳು. (C.).
— ಕಸು ಕೊಳ್ಳುವೆ. (Si. 391). — ಕಸುಗೊಳ್ಳುವೆ. = ಕೊಳ್ಳುವೆ.
(ಅವಕಾರ, ಅವಚಯ Si. 392, only in Si.).

ಕಸುಕ kasuka. A man who takes away by force
or violence (My.).

ಕಸುಕ kasuka. Going, moving. See ಸಂ.

ಕಸುಬು kasbu. = ಕಸಬು, etc. (My.).

ಕಸುರು kasuru. = ಕಸರು 1, etc. — ಕಸುರುಗಾಯಿ. = ಕಾಯಿ.
= ಕಸರುಗಾಯಿ. (My.).

ಕಸುರು kasurn. = ಕಸರು. (My.).

ಕಸುವು kasuvu. = ಕಸವು. Strength, power; the nutrimental
principle, as of soils, etc. (C.; Mhr. ಕಸ; ಅಕ್ಕಿ, ಕಸ, ಬಲ,
ಅವು, ಶಕ್ತಿ, etc. G.). See B. 2, 30; 3, 51. 126; 4, 26; 5,
148. 154. — ಕಸುವು. = ರಾವಂಚಪು. (St. & Pl.).

ಕಸೂತಿ kasūti. = ಕಸೂದಿ, etc. (C.). See Prv. 3. ನಿಷಿದ್ಧ. — ಕಸೂ
ತಿ ತೆಗೆ. To embroider (C.; B. 5, 140. 224). — ಕಸೂತಿ ಹಾಕು.
= ಕಸೂತಿ ತೆಗೆ. (My.). — ಕಸೂತಿಯವನು ಗಿಡ. The Lantana
(C.). See ನಾತಪ್ಪ.

ಕಸೂದಿ kasūdi. = ಕಸೂತಿ. (My.).

ಕಸೆ kasē. = ಕತೆ. The string, or tie, of an angī, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಕಸಾ). — ಕಸೆಗೋಳ. -ಕೋಳ. To seize a whip (Riv. 2, after S.). — ಕಸೆಪಾಂಡೆ. A petticoat with strings attached (My.; Si. 224).

ಕಸೆರು kasēru. = ಕತೆರು. A kind of grass, *Scirpus kysoor*. ಕಸ್ತಿ kasti. Violence, force, annoyance (S. Mhr.; My. occasionally; H., Br.). See Prv. s. ವಸ್ತಿ.

ಕಸ್ತು kastu. Cares, pains, trouble; fuss, ado (My.; B. 3, 101; Mhr. ಖಸ್ತಾ).

ಕಸ್ತುಸಾಕಿ kastu-gāra. A painstaker (My.).

ಕಸ್ತುತಗಾದೆ kastu-tagāde. A very peremptory demand for payment (My.).

ಕಸ್ತುರಿ kasturi. = ಕಸ್ತೂರಿ. ಕತ್ತ ಬಟ್ಟದೆ ಹೊತ್ತ ಕಸ್ತುರಿಯ ಪಂಚು ರವೆ (Dp. 76). — ಕಸ್ತುರಿಬಟ್ಟು. A musk spot put on the forehead (My.; ಅಪಾಂಗ G.). — ಕಸ್ತುರಿಬೊಟ್ಟು. = ಕಸ್ತುರಿಬಟ್ಟು. (My.).

ಕಸ್ತುರಿ kastūri. = ಕಸ್ತೂರಿ, etc. Musk. See Prv. s. ಕತ್ತ. — ಕಸ್ತೂರಿಂಟಿನ. A kind of scented turmeric (My.; Si. 146). — ಕಸ್ತೂರಿಕಡ್ಡಿ. A thin stick covered with musk, etc. (My.). — ಕಸ್ತೂರಿಕಡ್ಡಿ ಸೀರೆ. A black cloth with white square stripes (My.). — ಕಸ್ತೂರಿಮುಡಿಸೀರೆ. = ಕಸ್ತೂರಿಕಡ್ಡಿ ಸೀರೆ. (My.; Tē. ಕಸ್ತೂರಿಮುಲ್ಲ ಸೀರೆ). — ಕಸ್ತೂರಿಗೋಲ್ಪುಳ. A kind of *Acacia* with very fragrant round yellow flowers (My.). — ಕಸ್ತೂರಿಮಲ್ಲಿಗೆ. A scendent shrub, *Jasminum pubescens* Willd. (St. & Pl.; My.). — ಕಸ್ತೂರಿಮಾವು. A kind of mango (Si. 129).

ಕಸ್ತೂರಿಕೆ kastūrikē. Musk.

ಕಸ್ತೂರಿಮೃಗ kastūri-mṛiga. ಕಸ್ತೂರಿಮೃಗ. The musk-deer (ಸಾಗರದಿ Mr. 160; ಗಣಪ G.; B. 4, 215).

ಕಸ್ತೂತಿ kasmāti. Wherefrom? whence? why? See ಅ.

ಕಸ್ತೂರಿ kastyāra. Going, moving. See ಎ. 2, wealth, property, goods (ಪ್ರಕರ, ಎತ್ತ Nn. 45; ದ್ರವಿ, ಧನ, ವಸ್ತುವ್ರತ, ನಾನಾವಸ್ತುಗಳು 59; ದ್ರವ್ಯ, ವಸ್ತು 164). 3, the universal soul, the soul (ಪ್ರೇತಜ್ಞ, ಪರಮಾತ್ಮ 59, o. r. ಆತ್ಮ). 4, endless (ನಿತ್ಯ, ಕೇಡಲ್ಲದುದು 59).

ಕಹ kaha. An imitative sound. — ಕಹ ಕಹ. rep. The note of the bird *sārasa* (ಸಾರಸವಕ್ಕಿಯ ಧ್ವನಿ ಕಾ.).

ಕಹ kaba. An imitative sound. — ಕಹಕಹವನ್ನು. To utter a courageous cry, as soldiers in battle (Tē.; R.).

ಕಹಕಾರವ kaba-kāra. The sound of a kahaḷe (Mr. 81).

ಕಹಕೆ kahaḷe. ಕಹಕಾ = ಕಾಕೆ (Śmd. 352), ಕಾಹಲೆ, of which it appears to be a Tbb. A metal horn (trumpet) of a long tapering shape, or of a horn-like shape. See e. g. Bp. 47, 2; J. 12, 12; 13, 88; ಬಿರುಗಹಕೆ.

ಕಹಕೆಕಾಕಿ kabaḷe-kāra. A man who blows a kahaḷe (Bp. 3, 43).

ಕಹಿ kahi. = ಕಹ 6, etc. Bitterness (ಅತ್ತ Nr., Mr. 218, Nn. 119, 147; ಕಯ್ಯ Ūt. I, 98; ಕಟು G.; C.). ನೇಮಿಸಿ ರಾಜದ ಸೋಸಗೆ ಪಾಯಸವೇ ಕಹಿ (Prv.). See Prv. s. ಬೇವು. — ಕಹಿಅಕ್ಕೋಡ. A bitter walnut (B. 3, 115). — ಕಹಿಗಡ. A bitter shrub or herb (B. 3, 48). — ಕಹಿನನೆ. A bitter bnd. ಅಕ್ಕಕಮ್ ಅವ್ವ ಕಹಿನನೆ (ಕಸ್ತೂರಿ, ಪಾಲಕ Nr.). — ಕಹಿಪಡಲ. A species of cucumber, *Trichosanthes dioeca* (ಸೋಲ, ಅಕ್ಕಕ, etc. Nr.; ಪಾಣ್ಯಕ, ಪಾಲಕ Mr. 146; St. & Pl.: *Trichosanthes cucumerina* L.). — ಕಹಿಪಲ್ಕೆ. Bitter herbs or greens (ಅಕ್ಕಕಾಕ G.; My.). — ಕಹಿಸೋರೆ. A kind of bitter

gourd (ಅಕ್ಕಕಾಕು, ಕಟುತುಮ್ಮ Nr.; ಎಪಕುಮ್ಮ ಕಾಯಿ G.; My.). ಉಣ್ಣು ನಗದಿವೆ ವೋಡೆ ಅಮುವೆ ಕಹಿಸೋರೆ (Dp. 54). ಕಹಿಸೋರೆ ಕಾಯಿ (My.). — ಕಹಿಸೋರೆಯ ಬಳ್ಳಿ. A long white gourd, the bottle gourd or white pumpkin, *Lagenaria vulgaris* Ser. (ತುಮ್ಮ, ಅರಾಲು Nr.). — ಕಹಿಹರೆಯ ಬಳ್ಳಿ. A climbing plant, *Luffa acutangula* var. *amara* Roxb. (St. & Pl.). — ಕಹಿದುರ್. A kind of bitter grass (ರೂಬ Mr. 110).

ಕಹಿಪು kahipu. Bitterness (My.).

ಕಹಾರ kahiāra. = ಕಹಾರ. The white water-lily.

ಕಹವ್ವ kabva. A crane, *Ardea nivea*.

ಕಳ kal. 1. = ಕಳು 3, ಕಳ್ಳೆ 1, ಕಳು 1. A plural affix, e. g. ಬುಧರ್ಕ್ಕರ್, ಗೋವರ್ಕ್ಕರ್, ಗೋದಾಯಿಲರ್ಕ್ಕರ್; ಮಕ್ಕರ್, ನಾಡ್ಕರ್, ಕೋಡ್ಕರ್ (Śmd. 124). ದೇವಿಯರ್ಕ್ಕರೆ! ಬುಧರ್ಕ್ಕರೆ! (153).

ಕಳ kal. 2. = ಕಳು 1. To steal (ಸ್ವೇಯ Śmd. Dh.; Śm. 112; T. ಕಡ್, ಕಳ; M. ಕಳ; see ಕಡಿ). P. p. ಕಳ್ಳು (Abh. P. 10, 58; Grj. 2, after 106; Riv. 1, 23). ಕಳರ್ ನೋಡಿದಂ (Śmd. 86). ಕಳರ್ ಪೋದಂ, ಕಳರ್ ಬನ್ನಂ (87). ಕಳರೊಡಂ (86). ಕಳದ ಬನ್ನಂ (87). ಕಳರ್ ಪಟ್ಟಮ (ಮುಖತ Nr.).

ಕಳ kal. 3. Stealing; falsehood, deceit. (T. ಕಳ, ಕಳ್ಳ, ಕಯ್ಯ; Tu. ಕಳು; Tē. ಕಳ್ಳೆ). — ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆ. -ಂ-ಕಡಲೆ. = ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆ, q. v. (ಎಲವಾಲುಕ, ಐಲೆಯು, etc. Nr.; My.). — ಕಳ್ಳಜ್ಜು. -ಅಜ್ಜು. A false mould or type (Bp. 40, 61). — ಕಳ್ಳಬೈ. -ಅಬೈ. (Śmd. 84). Thievish play or behaviour. — ಕಳ್ಳಿಡವೆ. -ಬಡವೆ. Stolen property (ಅಪಹೃತ, ಲೋಪ್ತ Hā.).

ಕಳ kal. 4. (Śmd. 59). = ಕಳ್ಳು 1, ಕಲ್ಲು 2. Toddy (ಮ ದ್ಯ Śmd. Dh.; ಮೈರೆಯು, ಕಳ್ಳು, ಅಸವ, etc. Mr. 221; ಸುರೆ Śm. 112; T. ಕಳ, ಕಳ್ಳೆ, ಕಳ; M. ಕಳ, ಕಳ್ಳು; Tu. ಕಳ; cf. Sk. ಕಲ್ಯ No. 6). ಕಳ್ಳ ಮಾಡುವ ಗೃಹ (ಗೃಹ Mr. 198). ನಾರು ಏ ಕಳ್ಳನ ಕಟ್ಟೆ ಮಾಡುವ ಗೃಹದ ಬಟ್ಟಲೋ? (Lilv. 3, 4). — ಕಳ್ಳುಡಿ. -ಕುಡಿ. To drink toddy. ಕಳ್ಳುಡಿವುದು (ಅಪಾನ, ಪಾನ ಗೋಷ್ಠಿ Hā.). ದಾಡ ದಾಡಿಸುತ್ತ ಕಳ್ಳುಡಿವುದು (ಅನಂದತ, ಉಪದೇಶ Mr. 221). See ಗೋಷ್ಠಿಗಳ್ಳುಡಿ. — ಕಳ್ಳವೆ. The sweetness of toddy. ಕಳ್ಳವಿಗೆ ಕುಡಿದು ಧನಮಂ (Śmd. 88). — ಕಳ್ಳವೆ. (Śmd. 238). One who lives upon toddy, a habitual toddy drinker.

ಕಳ kal. 5. A quantity or skein of cotton yarn (ನೂಲ ಖಂಡ Śm. 112).

ಕಳ kala. 1. An imitative sound accompanying weeping, etc. (cf. Sk. ಅಶ್ರು-ಕಲ, sobbing). — ಕಳಕಳ. rep. (ದುಃಖದ ಧ್ವನಿ G.). — ಕಳಕಳನೆ ಅಯಿ. To weep and sob. (ಮತಂ) ಕಳಕಳನೆ ಅಯಿತಿರಲು (Bp. 15, 13). ಕಳಕಳನೆ ಮೊಲೆವಾಲನ್ ಅರ್ಥಿಸಿ ಅಯಿತುಮಹ ನಾಲಕಂ (24, 68). — ಕಳಕಳನೆ. Lamentation (Rām. 5, 8, 51. 67; 6, 40, 2). — ಕಳಕಳವೆದ್. -ವೆದ್. To break forth into lamentations. ಮುದಗಟತಿಯು ಬೃಂಹತನಾದದರಿ ಕಳಕಳವೆತ್ತಿರುದು ಅಗಣಾ ಪೂರವ (Pril. 3, 5).

ಕಳ kala. 2. (ಕಳ್ಳೆ). A sound imitating the noise of rice when nearly boiled. (Tē. ಕಳವೆ, the sound of boiling violently; Mhr. ಖಳಖಳ, rippling of a brook; clinking; rattling; clashing). — ಕಳಕಳ ಅನ್ನು. To make the noise of kalakala (S. Mhr., also ಕಳಕಳ ಅನ್ನು). — ಕಳಕಳ ಕುಡಿ. To boil with the noise of kalakala (S. Mhr.).

ಕಳ kala. 3. A sound indicating agitation or commotion. (Mhr. ಖಳಖಳ clashing; trouble, toll; ಖ

ಲಬಲ, commotion of minds; ಖಳಖಳ, agitation; ಕಳಕಳ, concern, solicitude; the yearnings of pity; ಕಳವಳ, the yearning of tenderness or compassion). — ಕಳಕಳ. = ಕಳವಳ. (Rām. 6, 18, 4). — ಕಳಕಳಿಸು. = ಕಳವಳಿಸು. See Prva. s. ನೆಬಲ, ನೊಣ. — ಕಳವಳ. (Śmd. 40). Agitation of the mind, commotion; distress; anxiety; confusion (ಅಕುಲಕ, ಉತ್ತಿಂಜಲ Mr. 433; ಕಾರಗಿ Ū. I, 53; ಚಿನ್ನ, ಮದುಗೋಣ G.; My.; T. ಕಳವಳ, ಕಳವಳ, confusion of mind). See Bp. 26, 31; 28, 56; 40, 26, 33; Dp. 30, 1. — ಕಳವಳಗೊಳ. -ಕೊಳ. -ಳು. To begin to be agitated, to become anxious, etc. (C.; B. 1, 4; 4, 179; Śi. 68, 71, 292). — ಕಳವಳ ನಡಿಸು. To agitate, to distress, etc. (My.). — ಕಳವಳ ವಡು. To be agitated, etc. (B. 5, 65; My.). — ಕಳವಳಿಕೆ. = ಕಳವಳ. (Rām. 5, 8, 49). — ಕಳವಳಿಸು. To be agitated; to grieve; to be perplexed or bewildered; etc. (ಮನೋವೈಕಲ್ಯ Śmd. Dh.; My.). ಕಳವಳಿಸುವನಂ (ನಿಹಸ್ತ, ವ್ಯಾಕುಲ Mr. 239). See Grj. 4, 86; Bp. 9, 51; 20, 25; 24, 70; 27, 3; 37, 39; 40, 35; 43, 54; 44, 22; 48, 12; 51, 72; 54, 81; Bh. 2, 13, 28; 3, 13, 35; 8, 23, 41; J. 20, 22; Śā. 4, 91; Dp. 30, 2. — ಕಳವಳಿಸು. Confusion, etc. (ಉತ್ತಿಂಜಲ, ಅಕುಲಕ Hā.).

ಕಳ kala. 4. = ಕಲ 2 (Śmd. p. 35, No. 117). (Tu. ಕಲಕಲ, brightly). — ಕಳಕಳಿಸು. = ಕಲಕಳಿಸು. (Śmd. 1). To shine, to glitter, to be bright (J. 11, 31; 13, 51; 16, 8; 30, 8).

ಕಳ kala. 5. = ಕಳ 1, etc. A certain measure: a kōlaga. See ಕಳಕಳ, ಒಕ್ಕಳ, ನಾಗಳ, ಮೂಗಳ.

ಕಳ kala. 6. = ಕಳ 1. See ಕಳಕಳ s. ಕಲ 2.

ಕಳ kala. 7. = ಕಳ 1. A thief, a rogue (ಖಲ Nr.). See ಕನ್ನಗಳ. It is considered to be a Thh. of ಖಲ (Śmd. 888).

ಕಳ kala. 8. = ಕಳವು. Theft. See ಕಳವಳ.

ಕಳ kala. 9. P. p. of ಕಳ 1. — ಕಳಕಳ. rep. = ಕಳದು ಕಳ. (J. 15, 41). — ಕಳ ಕೊಳ. -ಕೊಳಳು. = ಕಳದು ಕೊಳ, q. v. To put off, to let drop, to oast. ಚರ್ಮದ ಬೀಲವಂ ಕಳ ಕೊಟ್ಟ ಹಾವು (Śi. 77; C.). 2, to spend (C.). ದೊಡ್ಡವನು ಪಟಂಗರೋಳಿಗೆ ಸೇರಿ, ಉರೋಳಿಗೆ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತುವ, ಕೆಯ್ಯೊಳಗಿನ ದುಡ್ಡು ಕಳ ಕೊಟ್ಟು, ಕಡೆಗೆ ಸೆವೆಮನೇ ಸೋಲಿತಿ ಅದನು (B. 2, 25; see also 5, 54). 3, to get rid of (C.). ಬೇಸವಾಳೆ ಕಳ ಕೊಟ್ಟು ಮೇರಿ (5, 231). ಕೆರ ಕೊಟ್ಟು ತಿಣ್ಣೆ ಕಳ ಕೊಳ್ಳುವದು (ತಿಮಿರು G.). ದಣವು ಕಳ ಕೋ! (C.; see G. 244). 4, to fail in, to break, as a word or promise. ಮಾತು ಕಳ ಕೊಟ್ಟನು (C.). 5, to give up, as a connexion or friendship. ಅವನ ಸ್ನೇಹವನ್ನು, ಬೇಕ ನ್ನ, ಕಳ ಕೊಟ್ಟನು (C.). 6, to let slip or pass, as an opportunity. ತಕ್ಕ ಸಮಯ ಕಳ ಕೊಟ್ಟನು (C.). 7, to lose; to suffer the loss of; to let drop unintentionally (C.). ಒಟ್ಟು ಸಾವಕಾಶವು ವ್ಯಾಪಾರದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲ ಹಣ ಕಳ ಕೊಟ್ಟು, ಬಡವನಾಗಿ (B. 2, 17). ಬುದ್ಧಿ ಕಳ ಕೊಟ್ಟು ಹುಡುಕ ಹತ್ತಿದರೆ ಅಗುವದೇನು? (2, 47). ಕಡೆಗೆ ತಾನೇ ಮಾನಗೊಡಿಯಾಗಿ, ಕುದುರೆ ಕಳ ಕೊಟ್ಟು, ಮನೆಗೆ ಹೋದನು (3, 72). ದೀವದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತ ಕೂತು ಕಣ್ಣು ಕಳ ಕೋ ಬೀಳೋನು? (4, 137). ಸೆಟ್ಟರೇ, ನೀವು ಒನ್ನ ಒನ್ನ ಯನ್ನು ಕಳ ಕೊಟ್ಟು ತೋರುತ್ತದೆ (4, 188). ಜೀವನವೇ ಕಳ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (4, 194). ಕೂಸು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಕಳ ಕೊಟ್ಟಿತು (C.). See Prv. s. ಭರವಸ. 8, to get loose. ಹಣ್ಣು ಮರ ದಿನ್ನ ಕಳ ಕೊಟ್ಟು ಬಿತ್ತು (My.).

ಕಳ kala. 10. (fr. ಕಳ 1). = ಕಳವೆ 2, ಕಳ 2. The state of being taken away or removed from (as from

a heap). 2, the state of being loose or slack. — ಕಳಗೂಡು. -ಕೂಡು. = ಕಳವೆಗೂಡು. A lump of boiled rice taken (from the mass, ಪೂರಕ, ಭಕ್ತಸಿಕ್ಕ Hā.; see s. ಅಗುರು). — ಕಳವಳ. reit. = ಕಳ No 2. (My.). — ಕಳವಳಿಕೆ. = ಕಳವಳ. (My.).

ಕಳ kala. 11. = ಕಲ 3, etc. — ಕಳಕಳಿಸು ನಗು. = ಕಲಕಲಿಸು ನಗು. (J. 3, 39; 28, 60).

ಕಳ kaja. 1. = ಕಲ 2. Tbh. of ಖಲ (Śmd. 338). A threshing floor (Śmd. 256; ಖಲಧಾನ್ಯ, ಖಲ Hā.; ಕಣ Mr. 372). 2, a field of battle (J. 15, 14). 3, see K. ಕಳ 7.

ಕಳ kaja. 2. = ಕಡ 1, ಕಲ 1 No. 1. Dumb (ಮೂಗ Hā.; ಜಡ, ಸನ್ನ ಮೂಗ Mr. 388).

ಕಳಕಳ kajakaja. = ಕಲಕಲ. Noise, oiamonr; tumult; chattering of birds (Abh. P. 4, 113; 7, after 59; Grj. 10, 88; Bh. 1, 7, 38, 89; Rām. 1, 16, 46; 6, 10, 25; Śā. 1, after 79; 3, after 35; J. 3, 37).

ಕಳಗ kalaga. Any one of the pieces of wood which are perpendicularly inserted in the pieces of timber at either side of the platform of a cart or car (S. Mhr.).

ಕಳಂಕು kajaṅku. = ಕಲಂಕು, etc. Tbh. of ಕಲಂಕ. ಕಳಂಕಂಗೆ ನಾಮ ಕವಿ, ಕನ್ನ ಎನ್ನ (Kk. 45).

ಕಳಚು kalaču. To put off, to let drop, to cast (My.). ಪೂರ ಕಳಚಿದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ Śi. 77). 2, to shake off, to free one's self from (My.). (ಕುನ್ನಿಗಳ) ಕಳಚಿ ಹಾಸವಂ (Bh. 3, 13, 27). 3, to remove; to pull off; to pull out (Rām. 3, 4, 27; My.). ಗುರು ಭತ್ತಿಯಾಡ್ತಾರೆ ಎರಡು ಕಂಗಳನ್ ಅಗಳ ಅನ್ನು ಉಬ್ಬಿರಿಸಿ ಕಳಚಿ (Bp. 45, 49). 4, to become loose (Rām. 6, 1, 13; My.; see Śi. 277, 382).

ಕಳಂಜಿ kajañji. = ಕಲಂಜ, q. v. (Mr. 208).

ಕಳತನ kalatana. = ಕಲ್ತನ, ಕಲ್ತನ. (S. Mhr.).

ಕಳದಿಗೆ kaladigē. A kind of medicinal plant (ಕಟು, ಕಟುಮೃದ, ಅತೋಕರೋಹಿನಿ, ಕಟುರೋಹಿನಿ, ಮತ್ಸ್ಯಪಿತ್ತ, ಶ್ವಪ್ತಧೇದಿ, ಹೃಷ್ಯಾಂಗಿ, ತಲಾರಾಧನಿ Nr.; cf. ಕಳವಿಗೆ?).

ಕಳದು kaladu. P. p. of ಕಳ 1.

ಕಳದು kajama. = ಕಲದು, etc. — ಕಳಮುತ್ತಿ. A riot-rop regarded as a woman (J. 3, 6).

ಕಳಮೂಕ kaja-mūka. (= ಕಲ್ಲಮೂಕ; cf. ಕಲ್ಲ No. 9). ಮೂಗ ಕೇಳದೆ ಇರಲೆ ಅನ್ನು ಅವಂ ಕಳಮೂಕನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 388).

ಕಳಮ್ಬು kalamba. = ಕಲಮ್ಬು. An arrow (Nn. 17; Śā. 4, 52).

ಕಳದು kalarn. (Śmd 40). (T. ಕದದು, to exhort; to speak; to piagne, importune).

ಕಳವಂಜರ kaja (l. e. kañ) -manjaia. A kind of superior turmeric (ತಿಗುರಿನ ಅಂಟಿನ Ū. I, 63; o. r. ಕಳ.; T.).

ಕಳವಳ kalavala. See s. ಕಳ 3.

ಕಳವಳಿಗ kalas-valiga. A thief, a rogue (Rām. 3, 8, 12).

ಕಳವಿಗೆ kalavigē. A kind of fragrant plant (ನನ Mr. 141; cf. ಕಳವಿಗೆ?).

ಕಳವು kalavu. (Śmd. 247). = ಕಳ 3, ಕಳದು 2. Theft (ಸ್ತೇಯ, ಚಾರ್ಯ Hā., Nr.; Śi. 449; ಚಾರ್ಯ, ಸ್ತೇಯ, ವಿಚ್ಛಿತ್ತ Mr. 226; ಹಂಸೆ Hā.; ಹಂಸೆ, ತಪ್ಪರ Nn. 118; C.; T.; J. 2,

5; 4, 22; 6, 34). ಕಳವೆನ್ನಾದ ಬಡವ (ಶೋಪ್ತ Nr.). ಕಳವೆನೊಡವೆ (ಅವಶ್ಯಕ, ಲುಪ್ತ Mr. 226). ಚುಪ್ಪತನ ಕಳವು ಪರಕಾಪದಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯಿನ್ನರ ಗದಾಸಿ ಸ್ವಾರ್ಥ ಅರ್ಥ ಸದ್ವಿಧರ ಅರ್ ಉಮ್ಭವರು? (Dp. 1). ಕಳವು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಅಗುತ್ತದೆ (B. 3, 88). ಕಳವರಿ (= ಕಳವಿನಲ್ಲಿ) ಹೋದ ಮೂಸವು (3, 44).

ಕಳವೆ kalavē. 1. = (ಕವಳಿ). ಕಳವಿ. A spinous shrub, bearing eatable black berries, *Carissa carandas* L. (St. & Pl. ad ಕಳವಿ; M. ಕಳಾವು; Tē. ಕಲಿವೆ, ಕಳವಿ; cf. ಕಲಾವಿ?). — ಕಳವೆಯ ಹಣ್ಣು. (Bp. 18, 16).

ಕಳವೆ kalavē. 2. = ಕಳ 10. — ಕಳವೆಗೂಡು. — ಕೂಡು. = ಕಳಗೂಡು. (Rām. 6, 55, 15).

ಕಳವೆ kalavē. ಕಳವಿ. Rejected, base, adulterated, bad (as coin, fruit, etc., My.; Br. ಕಲವು, ಕಲವು, ಕಲ್ವಿ, ಕಳವಿ as H.).

ಕಳಕ kalaka. = ಕಲಕ, etc. (Bp. 36, 48; 39, 25).

ಕಳಸ kalasa. Tbh. of ಕಲಕ (Śmd. 335; Bp. 46, 58).

ಕಳಸಗೆ kalasigē. A water-pot (ಕಲಕ Nr.; ಕಾಶಿ, ಮಲ್ಲಿಕೆ Mr. 210; My.). See G. a. ಕಡಾಯಿ. 2, a certain oorn-measure, $\frac{1}{2}$ of a muḍi (Tu. ಕಳಸೆ, ಕಳಸಿಗೆ).

ಕಳಸು kalasu. 1. = ಕಳಸು 1. To send (C.; B. 5, 126).

ಕಳಸು kalasu. 2. = ಕಳಸು 2. To make subtract, to cause to get rid of, etc. (My.).

ಕಳಹ kalaha. Putting off; taking away; lessening. ಕಳಹಂ (ಗತ, ಶೋಧನ, ಊನ Mr. 440).

ಕಳಹೇನ kalā-hina. (Mr. 281, of the horse).

ಕಳಹು kalahu. 1. = ಕಳುಪು, etc. To send (C.).

ಕಳಹು kalahu. 2. = ಕಳವು. (My.).

ಕಳಾಗಮ kalā-gama. The augment of ಕಳೆ (Śmd. 123).

ಕಳಾಭಾವ kalā-bhāva. The mode of the art of love (Bp. 42, 23).

ಕಳಾವಿದ kalā-vida. = ಕಳಾವಿದ. (Bp. 46, 1).

ಕಳಾಸ kalā-śa. Seat of all the parts: the aggregate, the whole (Grj. 7, after 11; Bb. 8, 26, 29; Rāy. 5, after 19). 2, = ಕಡಾಸ, a hag (My.).

ಕಳೆ kali. 1. = ಕಳೆ 1. (S. Mhr.; My. occasionally; frequently in MSS. and books). — Remark: It is impossible to distinguish with certainty between ಕಳೆ 1, ಕಳೆ 1, and ಕಳೆ 1 in MSS. and books.

ಕಳೆ kali. 2. To ripen well. (T. ಕಲಿ, to be ripe; cf. ಕನ್ನ 37). P. p. ಕಳಮು (My.; Śāy. 1, 55).

ಕಳೆ kali. 3. The state of being quite ripe. — ಕಳೆಯದಿ. — ಅದಿಕ. A superior kind of betel-nt (My.). — ಕಳವಣ್ಣ. — ಕಳವಣ್ಣ. (Śāy. 2, after 42). — ಕಳವಣ್ಣ. A perfectly ripe fruit (My.).

ಕಳಕ kalika. ಕಲಿಕ. A kind of millet (ಯವನಾಲ, ಶೋಪ Mr. 374).

ಕಳಿಕೆ kalikē. Appearing. See ಮುಕುಳಿಕೆ, and cf. ಕಳಸು 3.

ಕಳಿಕೆ kalikē. A flame (Abh. P. 4, after 29; 5, 46; Tē.; cf. ಕಡ 2).

ಕಳಿಂಗ kalīṅga. = ಕಲಿಂಗ. A cunning, bad man; etc. (Bh. 1, 8, 32. 54. 56).

ಕಳಿಜ kalija. = ಕಾಳಜ, etc. (My.).

ಕಳಿಪು kalipu. = ಕಳುಪು, etc. To send (Abh. P. 7, after 7 and 14).

ಕಳಿವಿ kalivi. = ಕಳವೆ 1, q. v. See ಹಿರಿಯು. (Tē. ಚಕ್ರ ಕಳವಿ, *Carissa spinarum*).

ಕಳಿವು kalivu. = ಕಳಿವು. Removal, etc., shaking off, warding off (Bh. 2, 2, 103).

ಕಳಿಸು kalisu. 1. = ಕಳಸು 1. (C.). See B. 1, 8; 2, 7; 3, 34; Prv. a. ತಾನು.

ಕಳಿಸು kalisu. 2. = ಕಳಸು 2. To cause to subtract (My.; S. Mhr. rare).

ಕಳಿಸು kalisu. 3. = ಕಳಿಸು, ಕಲ್ಪಿಸು. To appear. See ಮುಕುಳಿಸು.

ಕಳಿಹಿಸು kalihisu. = ಕಳುಹಿಸು. (My.).

ಕಳು kalu. 1. = ಕಳೆ 2. To steal (cf. ಕದಿ). ಕಳುವನೊ? (Bp. 47, 36). ಗೊಲ್ಲಗೇರಿಗೆ ಬಿನ್ನೆಯಂ ಕಳುವಲ್ಲಿಗೆ ಅಯ್ದಿ (54, 40). ನೋಡೆ ನೋಡೆ ಕಳುವವಂ (ಪತ್ಯತೋಷರ Hla.). ಎಲ್ಲರೊತ್ತಿನರ ಕಳುವವಂ (ಪತ್ಯತೋಷರ Mr. 226).

ಕಳು kalu. 2. (Śmd. 59; not in Māb. MS.). = ಕಳವು? (Tn. ಕಳು, fraud; trick; a lie; cf. ಕಳ 3).

ಕಳು kalu. 3. = ಕಳೆ 1.

ಕಳುಕ kaluk. An imitative sound. (M. ಕಳುಕನೇ, an imitative sound descriptive of bursting; Tē. ಗಳು ಕಳುಮ್ ಅನು, to be startled, shocked or struck). — ಕಳು ಕೆನ್ನು. — ಎನ್ನು. To snap or knock in being stretched or strained (My.); to be shocked or struck with surprise or horror, as the mind (My.).

ಕಳುಪು kalupu. = ಕಳಹು 1, ಕಳಪು, ಕಳುಪು. To send. See Bp. 1, 51. 61; 4, 5; 84, 31; Rāy. 5, 22; 5, after 22; 5, 125; J. 2, 43.

ಕಳುಹಿಸು kaluhisu. = ಕಳುಹಿಸು. To have (one's self) sent (in ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, J. 29, 40; C.). 2, to send (C.; Si. 58; B. 5, 182).

ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ kaluhisuvikē. Sending (ಪ್ರೃಷ Si. 461). ಕರೇ ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ (ಹವ, ಹೂವೆ 388).

ಕಳುಹು kaluhu. = ಕಳುಪು, etc. To send; to send away, to dismiss (Bp. 11, 16; 12, 7; 25, 19; 27, 36; Bh. 1, 10, 23; J. 28, 28. 58; 29, 17. 24. 27. 32; 30, 25. 27. 49; C.; B. 5, 182). — ಕಳುಹು ಕಳುಹು. rep. (Bp. 37, 47).

ಕಳೆ kalē. 1. = ಕಳೆ 1. To send forth; to throw away; to let go, to abandon, to leave; to reject; to remove; to pull off; to leave out, to let alone; to get rid of; to subtract or deduct; to spend, as time and money; to leave behind, to go beyond, to cross; to draw out, as a sword from out of a sheath; to remove, to do away with, to destroy; to extinguish, as a lamp; to let drop unintentionally; to lose; to slight (ಎಸರ್ಪನ Śmd. Db.; ಬಿಡು Śmd. 45 Cm.; ಎಡಮುನ Śm. 112; C.; Tn., M.; T. ಕಳೆ; cf. Tē. ಗಡಡು, ಗಡುಡು; see ಕಡೆ 5). ಮುಕಾರವೆನ್ನ ಕಳೆ ಕಳೆಯ ಕಳೆದಿಟ್ಟು (Sarpabdhāṣaṇa in B. 5, 319). 2, to

become loose (ಕದರ್ ಕೆ. 11, 57); to go, to pass, to be spent (ಪೋಗು ಸಂ. 82; C.; Tu.). P. ps. ಕಳ, ಕಳದು (e. g. Bp. 18, 47; 24, 79; 27, 20; 41, 10; 43, 37, 38; 50, 71), ಕಳೆದು. See Smd. 45. 82. 91. 107. 200. 224. 254. 262. 337. 354; Bp. 1, 18; 11, 15; 12, 37; 14, 20; 16, 19; 18, 47; 27, 24. 80; 37, 20; 44, 10; 45 sum.; 45, 29; 49, 9; 50, 50; 51, 7. 9. 86; 54, 71; 55, 24. 34. 44; 56, 20. 29. 39; 57, 33. 63; 59, 54; 60, 17; 61, 27; Bb. 1, 8, 21. 30; Rā. 5, 42; 6, 2. 133; 9, 12; 10, after 31; 13, 11; J. 8, 4; 8, 5; 17, 1; 19, 7; 28, 2; Anubhavāmrta 1, 5; Dp. 172, 1; Sī. 244. 427. 475. 476. 477; B. 3, 32; 4, 60. 155. 178. 201; 5, 205; ಅತಿಗಲೆ, ಅಲ್ಲಗಲೆ, ಎಣೆಗಲೆ, ಒಡೆಗಲೆ, ಕಳೆಗಲೆ, ಹೊತ್ತುಗಲೆ, etc. — ಕಳ ಕಳೆ. rep. See s. ಕಳ 9. — ಕಳ ಕೊಳ್. — ಕೊಳ್ಳು. = ಕಳದು ಕೊಳ್ಳು. See s. ಕಳ 9. — ಕಳದು ಕೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. or ಕಳೆದು. = ಕಳ ಕೊಳ್ಳು. Also: to snatch or take away; to take. ಕಳದು ಕೊಳ್ಳುವನು (ಗೃಹಯಾಲು, ಗೃಹೇಶ್ವ Nr.). ಕಳದು ಕೊಳ್ಳುತ (ಅವಾನ, ಪಂಗ್ರಹ Nr.). ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ Nr.). — Observe the note to ಕಳೆ 1.

ಕಳೆ ಕಾಳೆ. 2. ಕಳೆಯ. = ಕಳ 10, etc. Removal. — ಕಳೆ ನಗ. The yoke that is fastened round the neck of the bullocks which precede the chief pair in a team (S. Mhr.). — ಕಳೆದ ಕೆಳು. The pegs used to fasten the ಕಳೆನ ಗ (S. Mhr.). — ಕಳೆದ ಬಾರು. The leather-strap used to secure the ಕಳೆನಗ (S. Mhr.).

ಕಳೆ ಕಾಳೆ. 3. Weed (ಕಸ ಸಂ. 112; C.; M.; T. ಕಳ್ಳಿ). ಕಳೆ ತಗಿಸು (B. 5, 115). ಮಂತ್ರಮರ್ಗುಣವೆನ್ನು ಕಳೆಯ ಕತ್ತು (Sarpabhaṣṇa in B. 5, 319).

ಕಳೆ ಕಾಳೆ. (Smd. Dh.). ಕಳಾ. = ಕಲೆ. Shine, lustre; a ray; beauty; a mark or sign (ಕಾನ್ತಿ, etc. Kk. 25; ಕದಿರ್, ಎನು ಗು, etc., ಕಾನ್ತಿ ಸಂ. 15; ಪ್ರಕಾಶ 112; ಪಳೆ? ಕೆ. 1, 60; Tē.; T. ಕಳ್ಳಿ. 2, the fine arts. 3, a part; a digit; etc. See Bp. 3, 42. 43; 5, 20; 40, 80; 42, 15; 46, 58; 51, 21; 53, 8; 54, 18; 60, 88; B. 8, 74. 99; 5, 255; Pril. 3, 31; Rā. 9, 9; Ch. 4, the number sixteen (ಹದಿನಾಲ್ಕು Mr. 348). — ಕಳೆಗಲೆ. — ಕಳೆ. To lose one's lustre (Rā. 13, 45). — ಕಳೆಗುಣಿಸು. — ಕುಣಿಸು. To make lustre to fade (My.; ಮಸುಳಿಸು G.). — ಕಳೆಗುಣಿಸು. — ಕುಣಿಸು. Lustre to fade; to wane, as the moon. ಉಮರಾಜಂ ಕಳೆಗುಣಿಸಿ, ವೆರ್ತದೆ ಇಡನೇ? (Sā. 44). See Bp. 4, 28; 28, 12; J. 18, 47; 26, 4; B. 2, 17; 4, 41. — ಕಳೆಗಡು. — ಕಡು. Lustre to be destroyed, etc. (Rā. 12, 13). — ಕಳೆ ಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. = ಕಳೆವೆಡು. (J. 12, 8). — ಕಳೆಯೇಡು. — ಎಡು. Lustre etc. to increase; to increase in lustre, etc. (J. 11, 41; Sā. 4, 57). — ಕಳೆವೆಡು. — ವೆಡು. To attain lustre, etc. (J. 30, 3; 33, 21).

ಕಳೆಯ ಕಾಳ್ಯಾ. = ಕಳಾಪ, etc. (Rām. 6, 40, 4).

ಕಳೆಯುವಿಕೆ ಕಾಳ್ಯುವಿಕೆ. Letting go, etc. See ಹೀಗಲೆಯುವಿಕೆ.

ಕಳೆವಂಜಳ ಕಾಳೆ-ಮಾಂಜಳಾ. = ಕಳವಂಜಳ, q. v.

ಕಳೆವು ಕಾಳೆವು. (Smd. 247). = ಕಳೆವು.

ಕಳೆ ಕಾಳಾ. = ಮಳ್ಳ. Tbh. of ಮಳ್ಳ. (ಕಡುಗ, ಬಾಳೆ ಕೆ. 1, 11; M. ಮಳ್ಳ).

ಕಳ್ಳನ ಕಾಳಾನಾ. = ಕಳತನ, etc. (Bp. 31, 15).

ಕಳ್ಳ ಕಾಳಾ. 1. = ಕಳ 7. A thief; a rogue, a bad fellow (ನಾಕಾಗಾಂಕ, ತಪ್ಪರ, ದಪ್ಪು, ಚೋರ, ಸೇನ, etc. Hā.,

Nr., Si. 342; ಪಾಂಪನ್ನಿಕ, ಚೋರ, etc. Mr. 225; ನಿಶಾಹರ, ತಪ್ಪರ Nn. 23; ಕಳ್ಳಿರ, ತಪ್ಪರ 107; C.; T., M.; Tu. ಕಳ್ಳ, ಕಳ್ಳಿ; Tē. ಕಳ್ಳಿರ). ಕದ್ದ ಕಳ್ಳನ ಮಾತು ಬದ್ಧಮಾ ಅದರೆ ಎನು? (Dp. 148). ಬಳ್ಳಿದರೊಡನಿರ್ದು ಕಳ್ಳನೊಳ್ಳಿದನು ಅಕ್ಕು; ಬಳ್ಳಿದ ಕಳ್ಳನೊಡನಾದೆ ಅವ ಶುದ್ಧಕಳ್ಳನೇ ಅಕ್ಕು (Sp.). ಕಳ್ಳನ ಬಡನಾಟವು. . . ಕೆಸವೊಳಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುದಿದನೆ (Sp.). ಮನೆಯ ದೇವರನ ಬಯ್ಯ ಕಳ್ಳನು, ಕುನ ಕನ ಎಳ್ಳಿಪುದು (Jūs. 42, 12). ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ನಣ್ಣು, ಹುಳ ಮೊಸಿಗೆ ನಣ್ಣು. — ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ಬಲ್ಲ. — ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳರು ಕೂಡಿ ಸತ್ತೇ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಳ್ಳಗೆ ಕಡುನಾಲಿಗೆ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿಗೆ ಹಲವು ನಾಲಿಗೆ. — ಕಳ್ಳಗೆ ಜೇಡು ಬಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಳ್ಳಗೆ ಸನ್ನ ಕೊಟ್ಟು, ಬಡವಗೆ ಹುಯ್ಯರಿಕ್ಕಿದ. — ಕಳ್ಳನ ತಾಯಿಯ ಸಂಗಡ ಕಣೀ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಳ್ಳನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆದರೂ ಮುಣ್ಣೆ. — ಕಳ್ಳನ ಹೆಣ್ಣೇ ಕಳ್ಳನೇ ಬಲ್ಲ. — ಕಳ್ಳರಲ್ಲಿ ಕಡು ಕಳ್ಳರು ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ. — ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕ ಮನಗೆ ಎಣ್ಣೆ ದಣ್ಣೆ. — ತಾ ಕಳ್ಳನಾದರೆ ಪರರಿಗೆ ನವ್ವ (Prva.). See Bp. 31, 16; 40, 58; 60, 22; Abbā. 2, 11; ಅಜ್ಜಗಳ್ಳ, ಕೆಲಸಗಳ್ಳ, ದಾಸಗಳ್ಳ, ಮೆಯ್ಯಳ್ಳ, ಸೀರಗಳ್ಳ; Prv. s. ಬೆಳ್ಳಿ. — ಕಳ್ಳಕಾಗದ. A forged or false document (C.). — ಕಳ್ಳಕೆಣ್ಣೆ. A hole made by burglars (C.). — ಕಳ್ಳಕುಕ್ಕನ ಬಳ್ಳಿ. An erect, often climbing shrub with purple flowers, *Argyrea cuneata* Ker. (Z.). — ಕಳ್ಳಕುಣಿ. The hollow above the chest between the larynx and trachea (S. Mhr.). — ಕಳ್ಳಕೊಡವ. A thief of the Kōravas, a noted thief (C.). — ಕಳ್ಳಗಣ್ಣು. A sham-bundle, appearing as if it contained valuables, but in reality being full of trash (My.). 2, a puzzle-knot (My.). — ಕಳ್ಳಗಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣೆ. = ಕಳ್ಳಕೆಣ್ಣೆ. (My.). — ಕಳ್ಳಚೆಟ್ಟು. A forged bill or document (My.). — ಕಳ್ಳಜನ. Thieves (C.). — ಕಳ್ಳಬೆನ್ನಣ. (Smd. 78). A deceitful, false, forged explanation. — ಕಳ್ಳ ದನ. Thievish, straying cattle (My.). — ಕಳ್ಳದಾರ. A path only known to and fit for thieves (ಅಪಘ Si. 105; C.). — ಕಳ್ಳದಾರ. An inroad of robbers (ದಯದುದು ಕೆ. 1, 8). — ಕಳ್ಳಪತ್ರ. = ಕಳ್ಳಕಾಗದ (C.). — ಕಳ್ಳಬಣ್ಣ. A great or noted thief (ನಿಶಾಹರ Nn. 23, o. r. ಕಳ್ಳ; C.); a roguish, deceitful servant (My.). ಕಳ್ಳಬಣ್ಣ ಬಡೆಯಗೆ ಹಿತ (Prv.). — ಕಳ್ಳಮಾತು. A lie, a falsehood (C.). — ಕಳ್ಳರುಣ್ಣು. A false, forged signature (C.). — ಕಳ್ಳವೆಳ್ಳಿ. — ಬೆಳ್ಳಿ. Base silver. ಕಳ್ಳವೆಳ್ಳಿವಟ್ಟಿರ್. — ಬಟ್ಟಿರ್. (Smd. 284). — ಕಳ್ಳವೇಷ. A disguise put on to conceal one's real circumstances (C.). — ಕಳ್ಳಸಾಕ್ಷಿ. False witness (C.); a witness who utters falsehood (My.). — ಕಳ್ಳಪಾದರ. Felonious adultery (My.). — ಕಳ್ಳಪಾದಿ. = ಕಳ್ಳ ದಾರ. (C.; ತುವರ, ಕಪಾಯ Mr. 226). — ಕಳ್ಳಸುಣ್ಣೆ. A forged draft or cheque (My.). — ಕಳ್ಳಹುದು. An insect or worm inloded in a oase formed of small bits of sticks and straw, out of which (like a tortoise) it can put forth its head (C.). — ಕಳ್ಳಹೊನ್ನು. A counterfeit, base gold coin. ಕಳ್ಳಹೊನ್ನುಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮುದ್ರೆ (Prv.). — ಕಳ್ಳಸುಣ್ಣು. — ಉಣ್ಣು. A quirk and (My.).

ಕಳ್ಳ ಕಾಳಾ. 2. N. of a plant (ಕಾಳರ್ Mr. 194; Tu. ಕಳ್ಳ; a kind of grass). — ಕಳ್ಳನಾಗರಿ. — ಪಾಸಗಿ. A bed made from this plant (? ನಾಡಿನಾಗರಿ, etc., see Smd. s. ನಾಡಿ).

ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆ ಕಾಳಗಾಡಲೆ. See s. ಕಳ್ಳೆ 3.

ಕಳ್ಳತನ ಕಾಳತಾನಾ. = ಕಳತನ, etc. (C.; ಚಾಂಕೆ, ಸ್ತೋತ್ರ, etc. Si. 343).

ಕಳ್ಳತಿ ಕಾಳತಿ. The wife of a thief (My.); a female thief. See ಕೆಲಸಗಳ್ಳಿ.

ಕಳ್ಳವಾರ ಕಾಳವಾಳಾ. Tbh. of ಕಲ್ಪಪಾಲ (ಕಲ್ಪಪಾಲ). (ಕಲ್ಪಪಾಲ, ಪಾಣ್ಣಿಕ Hā.).

ಕಳ್ಳಿ kallī. 1. The milk-hedge, *Euphorbia tiru-kalli* L., and other kinds (ಸೀಹುಣ್ಣು, ವಜ್ರದ್ರು, ಸಮ ನೈದುಗ್ಗಿ, etc. Nr.; Si. 147; C.; Tē., Tu., T., M.). See ಎರಿ ಗಳ್ಳಿ, ಕೋಲು, ಗೂಟ, ಹೆಡೆಕಳ್ಳಿ, ಡಬ್ಬಳ್ಳಿ, ದುಣ್ಣುಗಳ್ಳಿ, ಬನ್ನೆಗಳ್ಳಿ, ಬೊನ್ನೇ ಕಳ್ಳಿ, ಮುಣ್ಣುಗಳ್ಳಿ, ಮುಕ್ಕು, ಮೂಡು ಎಣೆನ, ಎರಾಯತಿ. 2, a wicked person, one like the caustic juice of the ಕಳ್ಳಿ (C.). — ಕಳ್ಳಿಯ ಗಿಡು. (Bp. 60, 50). — ಕಳ್ಳಿಯ ಮರ. (ಶಕ್ರ, ವಜ್ರ Nu. 80, o. r. ವಜ್ರ). — ಕಳ್ಳಿಯ ಹಾಲು. The juice of the kallī (C.; see s. ಬೆಳ್ಳಿ).

ಕಳ್ಳಿ kallī. 2. = ಕಳ್ಳಿ 1. (C.). See ಮೆಯ್ಯಳ್ಳಿ.

ಕಳ್ಳು kallu. 1. = ಕಳ್ಳಿ 4, etc. Toddy (ಕಳ್ಳು, ಮಧು, ಅಸ ವ, ತೀಧು, ಸುರೆ, ಶುಣ್ಣು, ಹಾಲೆ, ಮೈರೇಯ, etc. HIA.; ಮಧು Mr. 509; C.).

ಕಳ್ಳು kallu. 2. = ಕರುಳ್ಳಿ, etc. (C.). S. Mhr. also: love, e. g. ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕಳ್ಳು ಅದೆ.

ಕಳ್ಳಿ kallī. 1. = ಕಳ್ಳಿ 2. A female thief (Bp. 40, 54; My.). ತಾ ಕಳ್ಳಿ ಪರರ ನವ್ವಳು, ಹಾದರಗಿತ್ತಿ ಗಣ್ಣಿನ ನವ್ವಳು (Prv.).

ಕಳ್ಳಿ kallī. 2. = ಕವಳಿ, etc. — ಕಳ್ಳಿಮಳ್ಳಿ. dupl. A play at which children turn about till they become giddy (S. Mhr.).

ಕಲಿ kal. = ಕರು 1, q. v.

ಕಲಿ kala. 1. = ಕರು 2. — ಕದಿಕರು. dupl. Perplexity with regard to place or position (ಸ್ಥಾನವ್ಯಾಕುಲತೆ śmd. I); the loss of the original form or state (ಮೊದಲ ರೂಪುಗಟ್ಟಿದು ಓತ. I, 3, o. r. ಕರು).

ಕಲಿ kala. 2. = ಕಳ 4. — ಕದಿಕರು = ಕಳಕಳಿಸು (śmd. I). To glitter. ಕದಿಕರುಸಿದನ್ ಅರ್ಕಂ (śmd. I).

ಕಲಿತ kalata. (fr. ಕಲ 1). Purging (My.).

ಕದಮೆ kalamē. ಕದಮಾ. = ಕದಮೆ, etc. (Grj. 2, 14; M.). ಕದ ಮೆಯಂ ಬೆಳವ ಕೆಯ (ಕಾಲೇಯ Mr. 94). ಕದಮೆಯ ಭೇದಂ (ಮಹಾಶಾಲಿ HIA.). — ಕದಮಾವನ. A kalamē-field (Grj. 2, 12).

ಕಲಿಲ್ kalal. 1. To become thin, small, delicate, emaciate, or poor (ಬದವಾಗು śmd. I; ತನುತ್ವ śmd. Dh.; śm. 107; T. ಕಯ, ಕಬ, ಕಜ್ಜಿ, waste; consumption; see ಕಡಮೆ). ಕದಿಲ್ಲಂ (śmd. 260). ಕದಿಲ್ಲಂ (49. 260). 2, to be disappointed or baffled (? ಮನ ಮಗು śmd. I, o. r. ಮನವಗು).

ಕಲಿಲ್ kalal. 2. The state of being thin, etc. (ತನುತ್ವ śmd. I).

ಕಲಿಲ್ kalal. 3. = ಕದಲು 2. To slip off; to drop down; to get loose (Abh. P. 7, 88; T., M.). ಕದಲು ದೆನೆ ಕಳಮದು (Ūt. II, 57). ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೊಡಮ್ ಎರೆ ಕದಿಲ್ಲುವ (śmd. 297). ನೆಗದಿರ್ ಘನವ್ವನಿ ಕದಿಲ್ಲು ಉದಿರ್ಗತ್ತು ಘನೋಪ ಲಾಘವವಂತಂ (Rā. 8, 116). 2, to throw away, etc. (J. 31, 55).

ಕಲಿಲ್ kalal. 4. (śmd. 27). (fr. ಕಡ 3). Butter-milk; curds (ಶಕ್ರ śmd. Dh.; ಮಜ್ಜೆಗೆ śmd. I; ಮೊಸರ್ Kk. 62, śā; ಅಳಿ śm. 107).

ಕಲಿಲ್ kalal. 5. A foot-ring; an anklet (ಮಂಜಲರ śmd. Dh.; ಅನ್ನಿಗೆ śmd. I; ನೇವರ, ನೂಪುರ śā; T.).

ಕಲಿಲಿಸು kalalisu. = ಕದಿಲ್ಲು. (Rām. 3, 4, 17; 5, 3, 61).

ಕಲಿಲು kalalu. 1. Two or three of the upper joints of a sugarcane that are insipid (S. Mhr.; M. ಕದಿಲ್, a piece of sugarcane).

ಕಲಿಲು kalalu. 2. = ಕದಿಲ್ 3. P. p. ಕದಿಲ್. To get loose (Rām. 5, 9, 24). 2, to remove (Rām. 6, 40, 2); to pull out, as a sword (3, 6, 41).

ಕಲಿಲೆ kalalē. 1. A small thorny branch or twig (ಮುಳ್ಳಿರಸಿದ ಗುಜುಡುಗೊಮ್ಮು śmd. I, o. r. ಗುಜ್ಜುಗೊಮ್ಮು). ಕ ದಿಲಿಗೇ ನಿಮ್ಮುದಿಮೊಳಗೆ? (125, o. r. ಕದಲಿ).

ಕಲಿಲೆ kalalē. 2. = ಕದಲಿ. (My.).

ಕಲಿಲ್ಲು kalallu. = ಕದಿಲು. To make separate, to separate; to pull out; to remove, to put aside; to lose, to possess no longer (ಪೃಥಕ್ಕರಣ śmd. Dh.; M. ಕದಿಲ್, selection). See Abh. P. 5, 5; Grj. 6, 18; 7, after 11; 10, after 61.

ಕದಮೆ kalamē. = ಕದಮೆ. Thh. of ಕಲಮ (śmd. 30. 364; ರಾಹಾ ನ್ನ Nr.). ನೆಲ್ಲ ಕದಮೆಯೊ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ವೈ ಹೇಯಕಾಲೇಯ Nr.). ಅದುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬಹ ಕದಮೆ (ಪಾಪ್ಪಿಕ Nr.). See Bp. 14, 15; Bh. 1, 10, 25; ಕೆಂಗದವೆ, ಮದ್ದುಗದವೆ, (ಮಡ್ಡು).

ಕಲಿ kalī. 1. = ಕರಿ 4, etc. To go or be removed very far; to pass away (ಅಪರೂಪ śmd. Dh.; śm. 115; ದೂರವೋಗು śmd. I; T., M.; Tu. ಕಂ). 2, to end; to die (ನಿಧನ śmd. Dh.; śm. 115; ಸಾಯ್ śmd. I; T., M.). 3, to go beyond the hand, to be excessive (ಕೆಡುತ್ತಿದು śmd. I; see ಕದೆ). 4, to unloose; to remove; to make to pass (T., M.); to purge (My.; T.). — See the note ad ಕಳಿ 1.

ಕಲಿ kalī. 2. Going far; a great distance. — ಕದವಂ. -ಪರಿ. To run to a great distance; to become excessive (J. 27, 7). ಕದವಂನ ಕೋಪದಿಂ ಮಸ್ತಿನಂತಾಹಾರಮ್ ಉದಿಯರ್ ಆಗದು (31, 52).

ಕಲಿ kalī. 3. (= ಕರಿ 3). Sour gruel (ಸೌವೇರ śmd. Dh.; ಅವ್ವಳಕ śm. 115; ಅವ್ವಲಿ śā; cf. ಕಾಲಿ; T. ಕದ, sharpness; acritude).

ಕಲಿಲೆ kalilē. = ಕದಲಿ 2. A tender shoot that grows from the root of a bamboo bush and is used for pickles, etc. (ಬಿದಿರ ಕುದಿ śmd. I; ಕರೀರ, ವಂತಾಂಕುರ Nu. 136; ಕರೀರ Mr. 485; C.; M. ಕಯಲ್; Tu. ಕನಿಲಿ).

ಕಲಿವು kalivu. Ending, etc. (śmd. I).

ಕಲಿಹ ಕalihā. Exceeding, etc. See ಅಸ ಕದಾಹ.

ಕಲಿ kalī. 1. = ಕದ. An instrument for perforating an elephant's ear (? ನಾದ śmd. I, o. r. ನಾದಿ q. v.; T. ಕದು, a trident; a stake for empaling male-factors = ಕೂಲ; cf. ಕದು 1).

ಕಲಿ kalī. 2. = ಕದ 1. — ಕದುಕದು = ಕದಕದು, q. v.

ಕಲಿನೆ kalinē. = ಸಕ್ಕನೆ. Suddenly (ಅಕ್ಕಿಶ್ವ śmd. I; Kk. 50; Rā. 5, after 55; V. 40, 56; śā. 4, after 5; 4, 71; cf. ಕದು 1).

ಕಲಿ kalī. = ಕಕ್ಕು 4. (Śāstrasāra in W. v. 1270).

ಕಲಿ kalī. = ಕರ್ನು 2. To turn black (ಕಾಷ್ಣಂ śmd. Dh.; see ಕನ್ನ 5, & cf. ಕಾಗು, ಕಾದ್ 3).

ಕಲ್ಪಲಿಸು kal'talisu. = ಕಲ್ಪಲಿಸು. (Abh. P. 7, 114).

ಕಲ್ಪಲಿ kal'talā. (Śmd. 49). = ಕಲ್ಪಲಿ, etc. Darkness (ಮರ್ಘ Śmd. I; ಮರ್ಘ, ತಿಮಿರ Śm. 16). ಅರ್ಕಮ್ನುಗಳಂ ತವೆ ನುಂಗಿ ಇರ್ಕುಂ ಕಲ್ಪಲಿ (Śmd. 167). See ಎರಗಲ್ಪಲಿ, ಬನಗಲ್ಪಲಿ; Grj. 4, after 70; 4, 73. 80. 82. — ಕಲ್ಪಲಿವಾಯು. -ವಾಯು. The enemy of darkness: the moon (ಚಂದ್ರ, etc., ಶಶಿ Kk. 44). — ಕಲ್ಪಲಿವಣಿ. -ಮಣಿ. The gem in darkness: the moon (ಚಂದ್ರ, Śs.).

ಕಲ್ಪಲಿ kal'tā. (Śmd. 49). = ಕಲ್ಪಲಿ. An ass, a donkey (ಗರ್ವಾಭ Śmd. I; M. ಕರುಬಿ, T. ಕರುಬಿ, T. ಗಾಡಿಬಿ). ಕಲ್ಪಲಿಯ ನ್ನುಡ್ತಿ (Śmd. 282 Mdb.). — ಕಲ್ಪಲಿಕುಟಗ. (Śmd. 237). A donkey-driver.

ಕಾ ಕಾ. 1. = ಕಾಯ 1, etc. To guard, to protect; to keep; to save; to take care of; to tend; to watch; to keep in check; (to bear with, to be indulgent with regard to). (ರಕ್ಷಣ Śmd. Dh.; T., M.). P. p. ಕಾದು (Śmd. Cm. 265. 279; Bp. 55, 45). ಕಾಯಲುಂ ಬಲಗವರ್ಧಂ ನೆಲನ್ ಎಲ್ಲಮಂ (Śmd. 64). ನುಡಿವನೆ ಕಾವುದನೇ? (68). ಕಾವಂ (Abh. P. 13, 91). ಕಾವಂ (ರಕ್ಷಿವನು Bhn. 8). ಕಾವುದು (Bp. 1, 60). ಕಾವದೆ (13, 6). ಕಾವರ್ (22, 36). See ಕಾವ.

ಕಾ ಕಾ. 2. = ಕರ್ಕ, ಕಾದು 2, etc. A forest, a wild. (T.). — ಕಾಕಬ್ಬು. (= ಕಾಗಬ್ಬು). A sort of reed or grass, Saccharum sara (ಗುಣ್ಯ, ತೇಜನಕ, ಶರ Nr.). — ಕಾಕುರುಳು. Dry oowdning of wilds and forests (S. Mhr.). — ಕಾಕುರುಳು. = ಕಾಕುರುಳು. (S. Mhr.). — ಕಾಗಬ್ಬು. -ಕಬ್ಬು. A species of reed or grass, used for mats, roofs, etc., Saccharum spontaneum (ಇಮ್ಮೇಳಿ, ಕಾಕ Hla.). — ಕಾಗೆಣ್ಣಿ. A kind of fish (Rā. 5, 115). — ಕಾದಾದಿ. A garden flower of a scarlet colour, the Indian shot, Canna indica L. (Z.). — ಕಾಯುರುಲಿ. -ಪುರುಲಿ. A kind of bird (Bh. 1, 20, 55).

ಕಾ ಕಾ. 3. = ಕಾವ 3. An imitative sound. — ಕಾ ಕಾ. rep. The cawing of crows (C.).

ಕಾ ಕಾ. Useless, bad. See ಕಾವುದುಕ, etc.

ಕಾಂವು kām̐vu. = ಕಾವ 2, etc. (ಕಾಣ್ಣಿ G.; My. occasionally).

ಕಾಂಮಳಿ kām̐ni. = ಕಾಮಳಿ, q. v.

ಕಾಂಸ್ಯ ಕಾಮ̐sya. = ಕಂಸು, q. v. White copper or brass, queen's metal, bell-metal, any amalgam of zinc and copper. 2, a drinking vessel of brass, a goblet.

ಕಾಂಸ್ಯತಾಲ ಕಾಮ̐sya-tāla. = ಕಂಸಾಳ. A cymbal.

ಕಾಂಸ್ಯತೋರಣ ಕಾಮ̐sya-tōraṇa. (Śmd. 385; Kk. 99). A tōraṇa of bell-metal vessels.

ಕಾಕ ಕಾಕ. (= ಕಾಕಿ, ಕಾಗೆ, etc., of which it may be a Thh.). A crow (ಕಾಗೆ Ūt. II, 109); an impudent, insolent, bad fellow (Bp. 21, 23; 51, 53); N. of a rākshasa (see ಕಾಕಾರಿ). 2, a kind of tree. — ಕಾಕಜ್ಜರ. A quartan ague on account of which the whole body becomes black (My.). — ಕಾಕ ಪೋಳ. dnpi. A few fellow (My.).

ಕಾಕಚಿಂಚಿ kākā-čhī. The shrub Abrus precatorius (ಗುಲ ಗುಂಡಿ G.).

ಕಾಕತಾಳಿನ್ಯಾಯ ಕಾಕā-tāli-nyāya. Unexpected, accidental (as in the fable of the ripe fruit of the palm falling unexpectedly just when a crow has alighted, and killing the traveller sitting under the tree, C.; T., Tā.).

ಕಾಕತಿಸ್ಸುಕ ಕಾಕā-tindka. A sort of ebony, Diospyros tomentosa Roxh.

ಕಾಕತುಣ್ಣಿ ಕಾಕā-tuṇḍa. A dark species of Agallochum.

ಕಾಕತುಣ್ಣಿ ಕಾಕā-tuṇḍi. = ಕಾಕದೊಣ್ಣಿ, ಕಾಗೆದೊಣ್ಣಿ q. v. The shrub Leea hirta Banks.

ಕಾಕತುಣ್ಣಿಕೆ ಕಾಕā-tuṇḍikē. The plant Abrus precatorius. 2, the plant Xanthochymus pictorius (ತಾಪಿಚ್ಚ, ಕಾಗೆದೊಣ್ಣಿ Hla.).

ಕಾಕದೊಣ್ಣಿ ಕಾಕā-tōṇḍē. = ಕಾಗೆದೊಣ್ಣಿ No. 2. (ತಾಪಿಚ್ಚ Mr. 127).

ಕಾಕನಾಸಿಕೆ ಕಾಕā-nāsikē. The shrub Leea hirta Banks.

ಕಾಕಪಕ್ಷ ಕಾಕā-paksha. Three or five locks of hair left on each side of the head at the time of tonsure; a tuft or lock of hair left on the crown of the head at tonsure (ಚಿಟ್ಟಿಕೆ Hla.; ಶಿವಿ, ತಿಮ್ಮಣ್ಣ, ಚಿಟ್ಟಿಕೆ Mr. 320).

ಕಾಕಪರ್ಣ ಕಾಕā-parṇi. The plant Phaseolus trilobus (R.).

ಕಾಕಪೀಲುಕ ಕಾಕā-plinka. A sort of ebony, Diospyros tomentosa Roxh.

ಕಾಕಬಲಿ ಕಾಕā-hali. Offering of food to crows (My.; S. Mhr. Brāhmanas).

ಕಾಕಬುದ್ಧಿ ಕಾಕā-buddhi. Insolent, bad notions. ಯಾಕೆ ಮೂರ್ಖನಾದೊ? ಕಾಕಬುದ್ಧಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಲೋಕನಾಥನ ನೆನೆ, ಮನುಷ್ಯ (Dp. 28).

ಕಾಕಭಾಜನ ಕಾಕā-bhājana. The crow's portion: waste, ruin (J. 24, 37).

ಕಾಕಮಾಚಿ ಕಾಕā-māci. The plant Solanum indicum L. (according to others: Solanum trilobatum). See ಕಿರಗುಕ್ಕು.

ಕಾಕಮಾರಿ ಕಾಕā-māri. A twining shrub, yielding the berries oiled Cocculi indicul, Anamirta cocculina Wight. (St. & Pl.; M.).

ಕಾಕಮುಖ ಕಾಕā-mukha. (= ಕಾಕತುಣ್ಣಿ). (ಅಗರು Mr. 335, o. r. ಕಾಲ.).

ಕಾಕಮುಂಚಿ ಕಾಕā-mun̐ci. A prickly scandent underbrush, the three-lobed nightshade, Solanum trilobatum L. (St. & Pl.). See ಕಾಕಮಾಚಿ.

ಕಾಕಮುಡಿ ಕಾಕā-mudgē. A wild kind of bean, Phaseolus trilobus Ait.

ಕಾಕವ್ವಿ ಕಾಕāmbi. = ಕಾಕವಿ q. v. Molasses (C.; ಕಾಣಿಕೆ, ಮತ್ಸ್ಯೇಣ್ಣಿ, ಕಾಕವಿ G.).

ಕಾಕಲಿ ಕಾಕāli. A soft, sweet, pleasing sound; a low and sweet tone.

ಕಾಕವಿ ಕಾಕāvi. = ಕಾಕವ್ವಿ. (Mhr. ಕಾಕವೀ, ಕಾಕವೀ; B. 3, 46).

ಕಾಕಾ ಕಾಕā. = ಕಕ್ಕ. A paternal uncle (C.; Mhr., H.; M. ಕಾಕ್ಕಿ, mother's brother).

ಕಾಕಾಂಗಿ ಕಾಕā-āngi. The shrub Leea hirta Banks.

ಕಾಕಾರಿ ಕಾಕā-ari. An owl (ಗೂಗಿ Mr. 170). 2, Rāma (My.).

ಕಾಕಿ kākī. (= ಕಾಕಿ, ಕಾಕಿ, ಕಾಗೆ, ಕಾಗೆ. A crow (Tā.; T. ಕಾಕಾಯ್, ಕಾಕ್ಕಿ; M. ಕಾಕ್ಕಿ; Tu. ಕಕ್ಕಿ; cf. ಕ 3, ಕವ 1, ಕವ 3; see Tu. s. ಕರ 1). — ಕಾಕಿಗಿಡ. A common spinous shrub, Canthium parviflorum Lam. (or Wehara tetandra Willd., St. & Pl.; cf. ಕಾಕಿಮುಕ್ಕು). 2, a common herb or half shrub, with red, yellow or black berries, Solanum nigrum L. (Z.).

ಕಾಕಿ ಕಾಕī. A female crow.

ಕಾಕಿಣಿ kākini. A weight, the quarter of a pana; or, according to others, the quarter of a māsha. 2, a cowrie (see Nr. s. ಕವದೆ).

ಕಾಕು kaku. 1. (= ಕಾಂಕೆ). The state of being overheated, excited, irritated, tired, or loathed, from the effects of the sun, trouble, etc. (S. Mhr.; Tē. ಕಾಕು, ಗಾಕು, confusion; being troubled; ಕಾಕು, to be heated; to boil; to be in trouble, grieve; cf. ಕಾಯ್ 5). — ಕಾಕಿದ (Śmd. 81 Mq̄h).

ಕಾಕು kaku. 2. The sharp, stinging smell of an onion (S. Mhr.; cf. ಕಾಕಿ 3).

ಕಾಕು kaku. A *significant change of the voice*, in fear, anger, grief, etc., sometimes speaking sorrowfully, sometimes angrily, etc., etc.; a very crooked way of speaking, prevarication, evasive speech or reply; sarcasm; perversity (ಅತಿಶಯವು Mr. 86). See Kāv. III, 2, B, 88 seq.; Grj. 7, 41; Bp. 19, 14; Ahhā. 2, 13; Si. 57. ಏಕ ಮತ್ಯ ಕಾಕ ಮಾತಮ (Prv.). ಕಾಕಂ ದೆರಸು ನುಡಿದಮು ಅರಾವಮ್ ಅತ್ಯಂ (Mr. 88, originally ಅರವಮ್). 2, stress, emphasis (Śmd. 150; Kāv. I, 2, 47-49). 3, a dialectical word, a provincial expression, patois (ದೇಶೀಯ Kk. 66; ದೇಶೀಯ Śā.). 4, muttering, murmuring. See Prv. s. ಪೂರ್. Remark: In its declension ಕಾಕು is occasionally treated as if it were K. — ಕಾಕುಮತಿ. A perverse mind; a person of a perverse mind (Bp. 40, 88). — ಕಾಕುಮನುಷ. A man of a perverse mind (Dp. 91, 5). — ಕಾಕುಮಾತು. A crooked, perverse word. ಕಾಕುಮಾತು ಆತ ಬೇಡ, ಪೂರ್ವವಿದ್ದಿಗೆ ಹೋಗ ದೇತ (Prv.). — ಕಾಕುಸೇವೆ. A perverse service. ಕಾಕುಸೇವೆಯಿಲ್ಲದ ಮನುಷನೆ ಕಾಕಿ (Dp. 165).

ಕಾಕು ಕಾಕುದಾ. The palate.

ಕಾಕುತ್ಥ kākuttha. N. of Rāma, Lakshmaṇa, etc. (J. 18, 3; 21, 34).

ಕಾಕೆ kākē. = ಕಾಕೆ, etc. A CROW. — ಕಾಕೆಮನ್ದಲಿ. A climbing herb, *Triphosanthes palmata* Roxh. (St. & Pl.). ಕಾಕೇನ್ದು kākā-indu. A kind of ebony, *Diospyros melanoxylon* (= tomentosa).

ಕಾಕೋರುಮ್ಪುರಿಕೆ kākā-urumharikē. The opposite-leaved fig-tree, *Ficus oppositifolia* Roxh.

ಕಾಕೋವರ kākā-ndara. A serpent.

ಕಾಕೋವರಕಾಂಕಿ kākōdara-kāyi. Viṣṇu (My.).

ಕಾಕೋಲ kākōla. A raven. 2, a crow (ಬರಿಧುಕ್, ಕಾಗೆ Nn. 97). 3, enmity (ನಿರೋಧ, ಹಗೆ 97). 4, a sort of poison (ಎಷ್ ಗರಕ 97). 5, a forest conflagration (ದವ, ಕಾಡುಗಿಡ್ಡು 97).

ಕಾಕೋಲಧರ kākōla-dhara. Śiva (My.).

ಕಾಕೋಲಿ kākōli. -ಲಿ. A vegetable substance (from Nepal?) used in medicine, described as sweet and cooling, allaying fever, etc. (ನಾಯಸೋಲಿ, ಸ್ವಾಧುರಸೆ, etc., ಗೊರನುಡಿ Si. 158).

ಕಾಕ್ಷಿ kākshi. A fragrant kind of earth.

ಕಾಕ್ಷಿವೆ kākshiva. The plant *Hyperanthera moringa*.

ಕಾಗಜ kagaja. = ಕಾಗದ, etc. (ವತ್ತಳೆ Mr. 859, o. r. ಕಾಗದ; My.).

ಕಾಗಡಿ kagadi. = ಕಾವಡಿ. (My.). See ಕಾ. 2, a kind of square cradle suspended from the roof (My.).

ಕಾಗದ kagada. = ಕಾಗಣ, ಕಾಗಿದ. Paper; a letter, note, or document (C.; Mhr.; T., Tē. ಕಾಗದ; M. ಕಾಯದ; H.

ಕಾಗಜ). — ಕಾಗದ ವತ್ತ. dupl. Writings and papers; letters and notes (C.; Mhr.). ಅವನಿಗೂ ನನಗೂ ಕಾಗದ ವತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, he corresponds with me (My.).

ಕಾಗಿ ಕಾಗಿ. = ಕಾಕೆ etc. A crow (S. Mhr.; ಕಾಕ, ಕರಕಿ, etc. Si. 173). See ಕರೇ ಕಾಗಿ, ಕೆಮ್ಮು -, ಹಮ್ಮುರ -, ಮಾದೇ -, ಮುದಿ -. — ಕಾಗಿ ಎಡಗಟ್ಟು. A crow to cross one's path from the left side, which is an ill omen (S. Mhr.; My. as ಕಾಗೆ). — ಕಾಗಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Small eyes, resembling those of a crow (S. Mhr.; My. as ಕಾಗೆ). — ಕಾಗಿತೂಬರೇಗಿಡ. (ಕಾಕೇನ್ದು, ಕಾಕತೆನ್ದು ಕ, etc. Si. 180). — ಕಾಗಿತೂಡ್ಡೆ. = ಕಾಗೆತೂಡ್ಡೆ. (ಕಾಕಾಂಕಿ, ಕಾಕನಾಸಿಕೆ, ಹುಡ್ಡುತೂಡ್ಡೆ Si. 151). — ಕಾಗಿನೆಲಿಕೆ. (ನಾದೇಯ, ಭೂಮಿಹಮ್ಮುಕಿ Si. 180). — ಕಾಗಿಬಣ್ಣ. A jet black colour (My. as ಕಾಗೆ). — ಕಾಗಿಬಲಗಟ್ಟು. A crow to cross one's path from the right side, which is a good omen (S. Mhr.; My. as ಕಾಗೆ). — ಕಾಗಿಬಿದುರು. A kind of reed or grass, *Saccharum sara* (ಗುನ್ಪು, ತೇಜನಕ, ತರ Si. 168). — ಕಾಗಿಮೇಡಿ. (ಕಾಕೋರುಮ್ಪುರಿಕೆ, ಫಲ್ಲ, etc., ಬ್ರಹ್ಮಮೇಡಿ Si. 186). — ಕಾಗಿರೋಗ. A disease (consumption) by which the face becomes jet black (S. Mhr., My. as ಕಾಗೆ).

ಕಾಗಿದ kagida. = ಕಾಗದ, etc. (My.).

ಕಾಗು kagu. A dark-black or dark-blue colour (ಅತಿನೀಲ Bhn.; cf. ಕಯ್ಯ; My.; T. ಕಾಕು, black mark on the forehead; ಕಾಂಗು, M. ಕಾಂಗಿ, bine or dark cloth); a dark-black cloth (My.). ಕಾಗಿನ ದಟ್ಟಿ (Rāgbh. 17, 64). ಕಾಗಿನ ಕಪ್ಪದವನ ಉಟ್ಟು (Bp. 29, 8).

ಕಾಗುಣಿತ ಕಾಗುಣಿತ. The long syllable ಕಾ and the other long syllables of the alphabet being spelt together with the short ones at school (as ಕ ಕಾ, ತಿ ತೀ, etc., C.). ಕಾಗುಣಿತ ವಾರದವನಿಗೆ ಕಾನ್ಯ ಹೇಡು ವದು ಹ್ಯಾಗೆ? (Prv.).

ಕಾಗಿ ಕಾಗಿ. = ಕಾಕೆ, etc. A CROW (ಕಾಕ Hā., Nr., Ūt. II, 109; ಬರಿ Hā.; ಕರಕಿ Mr. 524; ನಾಯಸ Nn. 14-16; ಅರಿಷ್ಟ 120; My.; Sk. also ಕಾಗ). 2, = ಕಾಕಮಾಣಿ (Mr. 180). ಕಾಗಿಯ ಮೊತ್ತಂ (ಕೊತ್ತದ್ Śmd. I). ಕಾಗಿಯ ನೆರವಿ (ಕೊತ್ತದ್ Śm. 80). ಕಾಗಿಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವೇ? — ಇರುಳು ಕಾಗಿಗೆ ಆಗದು, ಹಗಲು ಗೂಡಿಗೆ ಆಗದು (Prvs.). See Bp. 8, 79; 57, 68; 58, 49; 61, 11; Rāv. 9, 26; J. 15, 19; 28, 28; ಅಡವಿಯ ಕಾಗೆ, ಕಾಡ ಕಾಗೆ, ನೀರುಗಾಗೆ, ನೀರ್ಗಾಗೆ, ಮುಮುಗಾಗೆ, ಹೊಂಗಾಗೆ. — ಕಾಗೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಕಾಗಿಬಿದುರು. ಕಾಗೆಗಟ್ಟಿನ ಹುಲ್ಲು (ತೇಜನಕ, ತರ G.). — ಕಾಗೆತೂಡ್ಡೆ. = ಕಾಕತೂಡ್ಡೆ, ಕಾಗಿ ತೂಡ್ಡೆ. The shrub *Leea hirta* B. (ಕಾಕತೂಡ್ಡೆ Śmd. 381; ಕಾ ಕಾಂಕಿ, ಕಾಕನಾಸಿಕೆ Nr.). 2, the plant *Xanthochymns pictorina* (ಕಾಕತೂಡ್ಡೆಕೆ, ತಾಸಿಡ್ಡೆ Hā.; ಕಾಕತೂಡ್ಡೆ Mr. 127). — ಕಾಗೆ ಬಂಗಾರ. Talo mineral (My.; Tē. ಕಾಕಿ-). — ಕಾಗೆಬಂಗಾರ. = ಕಾಗೆಬಂಗಾರ. (My.). — ಕಾಗೆಮಾರಿ. = ಕಾಕಮಾರಿ. (St. & Pl.; My.).

ಕಾಂಕೆ ಕಾಂಕೆ. (fr. ಕಾಯ್ 5). (= ಕಾಕು 1). Heat of any kind (My.; T. ಕಾಂಕಿ; Tē. ಕಾಕಿ).

ಕಾಂಕ್ಷಿತ kāṅkshita. Wished, desired; longed for; wish, desire. (Bp. 20, 26; 48, 54).

ಕಾಂಕ್ಷಿಸು kāṅkshisu. To wish, to desire. See ಅ-; V. 14, 111.

ಕಾಂಕ್ಷೆ kāṅkshē. Wish, desire. 2, a disease of the eyes, affection of the optic nerve. — ಕಾಂಕ್ಷೆ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳು. To fulfill one's own desire (B. 5, 88).

ಕಾಚ ಕಾಂ. = ಕಾಚು, ಕಾಂಚು, ಕಾಸು 1, ಗಾಚು, ಗಾಸ, (ಪಾಚು).
Glass; alkaline ashes, any salt of potash or soda in a glassy or crystalline shape. 2, a sling for suspending things; the rope net-work or the strings by which the articles to be carried are suspended from the cross-pole (ನೇಲಕು HIA.; ಅವಲಮ್ಬ, ಶಿಕ್ಕ, ನೇಲಕು Mr. 218; see Si. s. ಕಾ ವಾ). 3, an affection of the optio nerve.

ಕಾಚಭೂಷಣ ಕಾಂಚ-bhūṣaṇa. An ornament of glass. See ಬಳ.

ಕಾಚಮಣಿ ಕಾಂಚ-maṇi. = ಗಾಚಮಣಿ. A glass bead.

ಕಾಚಲು ಕಾಂಚalu. N. of a village (?). — ಕಾಚಲ ದೇವ. N. (Bp. 59, 7).

ಕಾಚಲವಣ ಕಾಂಚ-lavaṇa. A black, medicinal salt. (My.).

ಕಾಚವಲಯ ಕಾಂಚ-valaya. A glass ring. See ಬಳ.

ಕಾಚಸುಲಿ ಕಾಂಚ-sthali. The trumpet flower, *Bignonia suaveolens* Roxh.

ಕಾಚಾ ಕಾಂಚ. = ಕಾಸು 2. A cloth used as girdling for the loins (My.; Mhr., H. ಕಾಚ್ಯಾ).

ಕಾಚಿ ಕಾಂಚಿ. = ಕಾಂಚಿ, ಕಾಮಂಚ, ಕಾಮಂಚಿ, ಕಾಮಂಚಿ q. v.,

ಕಾಂಚಂಚ. — ಕಾಚಿ ಕಾಂಚಿ. = ಕಾಚಿಹುಲ್ಲ. (Si. 185). — ಕಾಚಿಗಡ.

The plant *Solanum indicum* L. (ಕಾಕಮಾಚಿ, ವಾಯು Si. 160).

2, the Brinjal or egg-plant, *Solanum melongena* L. (St. & Pl.). See ಗಣಿ. — ಕಾಚಿದೇವ. See ಲಿಂಗದ.

— ಕಾಚಿಹುಲ್ಲ. A kind of fragrant grass (ಕತ್ತಣಿ, ಪೊರ, ಸಾಗ

ನಿಕ್ಕ, ಧ್ಯಾನ, ದೇವನಗ್ಗ, ರೌಪ್ಯ Si. 185; ಭೂತಿ, ಕತ್ತಣಿ 405).

ಕಾಚಿತ ಕಾಂಚಿತ, Suspended in a kāṇa. 2, = ಕಾಂಚಿತ.

ಕಾಚು ಕಾಂಚು. Cashoo, catechu or cutch, the inspissated juice of the *Acacia catechu* (ಕಯ್, ಖದಿರ Mr. 144; ಖದಿರ G.; My.; Tē; T. ಕಾಚು; M. ಕಾಚ್ಚು, ಕಾಚ್ಚು, ಕಾಚ್ಚು). See Sp. s. ಮಾಳಿಗೆ. — ಕಾಚಿನ ಗಿಡ. (ಖದಿರ, ಗಾಯತ್ರಿ, ದನಧಾನ, ದಾಲತನಯ G.).

ಕಾಚವಾರ ಕಾಂಚavāra. = ಕಾಚಿವಾರ, ಕಾಂಚಿರ, ಕಾಸರ, ಕಾಸರ್ ಕ, ಕಾಸರಿಕೆ, ಕಾಸಾರಿಕೆ, ಕಾಸು. The tree bearing the nux vomica (ಕಾಚಿ G.; To. ಕಾಯಿರ್, ಕಾಯಿ).

ಕಾಚಿ ಕಾಂಚಿ. A Mhammadan priest; a judge (My.; H., Mhr.). ಕಾಚಿ ಪಾಚಿ, ಪಾಚಿ ಕಾಚಿ (Prv.).

ಕಾಚಿವಾರ ಕಾಂಚivāra. = ಕಾಚಿವಾರ, etc. See ಕಾಚಿ.

ಕಾಚು ಕಾಂಚು. Tbh. of ಕಾಚ (Śmd. 384 Mqb.). Glass (ಕಾಚ Mr. 340; S. Mhr.). ಕಾಚಿನ ಬಳ, ಕಾಚಿನ ಸಾಮಾನು (B. 4, 226). See B. 3, 88; 4, 96. 224.

ಕಾಂಚಣಿ ಕಾಂಚaṇa. Tbh. of ಕಾಂಚನ. Gold; wealth (My.).

ಕಾಂಚನ ಕಾಂಚana. Gold. 2, a middle-sized tree with fragrant blossoms, *Mesua ferrea* Lin. (ನಾಗಸವ್ವಿಗೆ Mr. 127).

ಕಾಂಚನಪ್ರಸಾರ ಕಾಂಚana-prasara. The tree *Mimosa elengi* (ಬಕುಲ, ನಾಗಕೇಸರ Mr. 125).

ಕಾಂಚನಮಂಡ ಕಾಂಚana-maṇḍa. (Śmd. 385; Kk. 96). A golden headstead.

ಕಾಂಚನಮಾಲಿ ಕಾಂಚana-mālī. N. of a vṛitta (Ch.).

ಕಾಂಚನವರ್ಣ ಕಾಂಚana-varṇa. The colour of gold (ಪೊಮ್ಮಣ್ಣ Nn. 125).

ಕಾಂಚನವಾದ ಕಾಂಚana-vāda. A good report (ಕಾಂಚಿನ, ಸುವರ್ಣ ವಾದ Nn. 76).

ಕಾಂಚನಾದ್ರಿ ಕಾಂಚana-adri. The golden mountain (My.).

ಕಾಂಚನಾರಕ ಕಾಂಚanāraka. = ಕಾಂಚನಾರಕ, etc. The mountain

ebony, *Bauhinia variegata* Lin. (ಕಾಂಚನಾರ HIA.; see Mr. s. ಕಾಂಚನಾರ).

ಕಾಂಚನಾಲಿ ಕಾಂಚanāli. = ಕಾಂಚನಾರಕ, etc. (Sk.).

ಕಾಂಚನಿ ಕಾಂಚani. Turmeric.

ಕಾಂಚಾಣಿ ಕಾಂಚāṇa. Tbh. of ಕಾಂಚನ. Wealth (My.).

ಕಾಂಚಾಳ ಕಾಂಚāla. = ಕಾಂಚನಾರಕ, etc., ಕಾಂಚನಾರಕ. Tbh. of ಕಾಂಚನಾಲಿ. (My.). See ಕಾಂಚನಾಲಿ.

ಕಾಂಚಿ ಕಾಂಚi. = ಕಾಂಚಿ, etc. — ಕಾಂಚಿಯ ಹುಲ್ಲು. The lemon grass, *Andropogon shoenanthus* L. (ಮಾಕಾತ್ಯಾಣ, ಭೂಷಣಿ Nr.).

ಕಾಂಚಿ ಕಾಂಚi. — ಬೇ. = ಕಾಂಚಿ. A girdle, a woman's zone (ಬುಡಿನೂಲಿ HIA.; ಉದಿದಾರ Nn. 118). 2, the plant *Ahras precatorius*. 3, N. of a town, Conjeveram (Bp. 17, 1; My.).

ಕಾಂಚಿಕ ಕಾಂಚika. = ಕಾಂಚಿಕ. (Sk.; G.).

ಕಾಂಚಿತ ಕಾಂಚita. Worshipped, honoured (ಸಂಚಿತ, ಅರ್ಚಿಸರ್ ವಟ್ಟುಮು HIA.; ಸಯಜ್ಜತಮ್, ಅರ್ಚನಂ Mr. 449).

ಕಾಂಚಿವಾರ ಕಾಂಚivāra. = ಕಾಂಚಾರ, etc. (ಕೋವಿದಾರ, ಕಾಂಚನಾರಕ HIA.; see Mr. s. ಕಾಂಚನಾರಕ). ಕೆಮ್ಮುಕಾಂಚಿವಾರದ ಗಿಡ (ಕೋವಿದಾರ, ಚಮುಕ, etc. Si. 126).

ಕಾಂಚಿಪದ ಕಾಂಚi-pada. The hips and loins; the public region (ಚಪನ HIA.).

ಕಾಂಚಿಪುರ ಕಾಂಚi-pura. = ಕಾಂಚಿ No. 3. (Bp. 16, 1; 25, 13).

ಕಾಂಚಿ ಕಾಂಚi. = ಕಾಂಚಿಕ, ಗಂಚಿ 1. (Sk.).

ಕಾಂಚಿಕ ಕಾಂಚika. Sour gruel (ಅರಣಾಲ, ಧಾನ್ಯಾನ್ಯ, etc., ಅಮ್ಮಿಲ Mr. 214).

ಕಾಂಚಿರ ಕಾಂಚira. = ಕಾಂಚಿವಾರ, etc., ಕಾಂಚಿರಗಿ. A species of gourd or plant of the cucurbitaceous order with an exterior resembling an orange, but with a pulp like cow-dung; the *Strychnos nux vomica* (ಕೆಮ್ಮುಕ, ಮಹಾಕಾಲು HIA.; ಕೆಮ್ಮುಕ, ವೇಗ Nn. 97; T. ಕಾಂಚಿರ, ಕಾಂಚಿರ; M. ಕಾಂಚಿರ).

ಕಾಂಚಿರಗಿ ಕಾಂಚiragi. = ಕಾಂಚಿರ, etc. (ಕೆಮ್ಮುಕ Mr. 127, o. r. ಕಾಂಚಿರಗಿ).

ಕಾಂಚು ಕಾಂಚu. = ಕಾಚು, etc. (S. Mhr.).

ಕಾಟ ಕಾಟa. 1. (fr. ಕಾಡು 1). Trouble, annoyance, plague (C.). ಅಜ್ಞಾನವಾದಲ್ಲಿಯೂ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕಾಟ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. — ಅರಸನ ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. — ಊಟಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದವನು ಕಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. — ಓಟಾ ಓಡಿದರೂ ಕಾಟ ತಪ್ಪದು (Prv.). See Bp. 51, 75; B. 2, 30; 4, 9. 47; Prv. s. ಕಟ್ಟಿ, ನೋಟಿ, ಬಿಡಿಕೆ, ಬೇನೆ, ವಸ್ತ್ರವೆ ಮಾಡು, ಶನಿ. — ಕಾಟಾಡಾರ. — ಅಜ್ಞಾರ. Good behaviour or politeness proceeding from the wish to avoid annoyances (My.).

ಕಾಟ ಕಾಟa. 2. (fr. ಕಾಡು 2). = ಕಾಟಕ 1, No. 1. A forest-er or huntsman; a N. (Śmd. 95); the N. of a gölla (= ಕಾಟ 2; V. 14, 100). — ಕಾಟಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. The fowler's idol, consisting of a few stones white-washed (R.); N. (My.). — ಕಾಟನಾಯಕ. The ohlef called Kāṭa; N. (My.). ಕಾಟನಾಯಕನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನಾ ಹಾಕಿದರೆ ನೇತಾಡುವುದು ಎರಡು ಬಂಗೀ ಟೀಲ (Prv.).

ಕಾಟ ಕಾಟa. 3. = ಕಾಟ 2, ಸಾಟ, ಸಾಟು. A sharp, strong, stifling smell, as that of tobacco, chillies, etc. (S. Mhr.; Tē, ಕಾಟು; T. ಕಾಡ, ಕಾಡ, to be sharp, pungent; cf. ಕಾಟ 2).

ಕಾಟ *kāṭa*. 4. = ಕೇರ, etc. (S. Mhr.; Tē. ಕಾಡೆ, at, near, by).

ಕಾಟ *kāṭa*. 5. = ಕಾತ, etc. See ಕೊನ್ನೆ, ತೊನ್ನೆ..

ಕಾಟಕ *kāṭaka*. 1. = ಕಾಟ 2. A forester or fowler (ಪೇರ 8. Mhr.); a N. (Bp. 10, 6). 2, a troublesome man, a marauder (My.). See ಅತಿ; Prv. s. ತಾಯಿ.

ಕಾಟಕ *kāṭaka*. 2. Trouble, annoyance (My.). See Prv. s. ನಾಟಕಧಾರ.

ಕಾಟಕತನ *kāṭakatana*. Giving trouble, annoying (My.). See Prvs. s. ಪೀರ, ಏಟಕತನ.

ಕಾಟಕಾಯ *kāṭakāya*. = ಕಾಟಕಾಯ. (My.).

ಕಾಟಕಾಯಿ *kāṭakāyi*. = ಕಾಟಕಾಯ, ಕಾಟಗಾಯ. Plundering, marauding (S. Mhr.).

ಕಾಟಕಿ *kāṭaki*. A troublesome woman (My.).

ಕಾಟಕೋನ *kāṭakōna*. A mason's square (Mhr. ಕಾಟಕೋನ). 2, a right angle (C.).

ಕಾಟಗಾಯಿ *kāṭagāyi*. = ಕಾಟಕಾಯ. (S. Mhr.).

ಕಾಟಿ *kāṭi*. 1. = ಕಾಟ. (S. Mhr.).

ಕಾಟಿ *kāṭi*. 2. = ಕಾಟ 2. N. of a gölla (Bp. 9, 12).

ಕಾಟಿಮೆ *kāṭimē*. N. of a woman (Bp. 23, 20).

ಕಾಟು *kāṭu*. (fr. ಕಡಿ 4). A bite (of the teeth), a cut (of an axe, a sword, etc., My.; Tē.).

ಕಾಟಿ ಕಾಟೆ. = ಕಾಟಿ 1, ಕಾಡೆ q. v. A kind of fermented pap of jōla or rāgi, to which butter-milk is added (C.; Tē.: rice gruel).

ಕಾಟಿ *kāṭi*. Bordering lines or a border of gold and silk threads (Mhr. ಕಾಡಿ). See ಕರ್ಪತ, ದಾಟಿ.

ಕಾಟಿಣ್ಯ *kāṭiṇya*. Tbh. of ಕಾಟಿಣ್ಯ. (Bp. 38, 34; My.; B. 4, 149).

ಕಾಟಿಣ್ಯ *kāṭiṇya*. Hardness; firmness; solidity, a solid matter; sternness, severity; difficulty.

ಕಾಡೆ *kāḍe*. = ಕಾಡು 2, etc. — ಕಾಡುಳ್ಳು. — ಕಡ್ಡು. = ಕಾಡುಗಡ್ಡು. (ಪದುಮಗಡ್ಡು Ōt. II, 113; J. 4, 23; 30, 38; Dp. 172, 3). — ಕಾಡುಳ್ಳುಗೊಳ. — ಕೊಳ. To take jungle-fire, to be set on fire by it (J. 9, 32). — ಕಾಡೋಣ. — ಕೋಣ. A wild buffalo (Rām. 6, 19, 17).

ಕಾಡೆ *kāḍe*. = ಕಾಡು 2, etc. See ಗುಡ್ಡಗಾಡ, ಸುಡುಗಾಡ. — ಕಾಡಗುಡೆ. — ಕುಡೆ. = ಕಾಡುಗುಡೆ. (B. 5, 23). — ಕಾಡಗಿಡ್ಡು. — ಕಡ್ಡು. = ಕಾಡುಗಡ್ಡು. (Bp. 56, 26; My.).

ಕಾಡವೆ *kāḍave*. (= ಕಡವೆ). — ಇದು ಬಗ್ಗ ಸಾರ್ವ ಗವಿ! ಇದು ಕಾಡವೆಯ ನೊರೆಯು! (Rāgho. 17, 68). ಬದಿದು ಛಲ್ಲಕನ, ಕಾಡವೆಯ ಕೆಡ್ಡುಬಿಡಿದು (17, 74).

ಕಾಡಿ *kāḍi*. (A jungle-woman); N. (My.).

ಕಾಡಿ *kāḍi*. (= ಕಡ್ಡಿ). A blade of grass, a bit of straw, etc. (My.; Mhr.). — ಕಾಡಿವಾರ. Caustic (My.). — ಕಾಡಿಯರು. — ಅರಗು. = ಕಡ್ಡಿಯರು. (My.).

ಕಾಡಿಕೆ *kāḍikē*. Troubling, teasing, annoying (My.).

ಕಾಡಿಗ *kāḍiga*. A troublesome man (My.; ಕಾಡುವನು G.) 2, a duck (Sd.; cf. Sk. ಕಾಡವಪ್ಪ, ಕಾರಣ).

ಕಾಡಿಗ *kāḍigē*. Lampblack; a collyrium prepared from it (ಕಜ್ಜಳ, ಅಂಜನ, ಅಭಿಷತ HIA.; ಅಂಜನ, ಕಜ್ಜಳ Nn. 61; C.; Tn.; Tē. ಕಾಟಿಕೆ, ಕಾಟಿಕೆ; cf. ಕಾಲಿಕೆ, ಕಾಲಿಗ). See B. 1, 5, 22; Rām. 6, 12, 34; J. 10, 50; 26, 9. — ಕಾಡಿಗರಗು. The plant *Eclipta prostrata* and erecta Lin., used in preparing *kāḍigē* (ಭೃಂಗರಾಜ, ಮಾರ್ಕವ G.). — ಕಾಡಿಗರಗ. = ಕಾಡಿಗರಗು. (S. Mhr.). — ಕಾಡಿಗೋಳ. A jōla of a somewhat blackish colour (S. Mhr.). — ಕಾಡಿಗಯ ಗುಡ್ಡ. (ಅಂಜನಾಧಿ G.). — ಕಾಡಿಗೊಡಗಿಸಿನ ಹಕ್ಕಿ. A wag-tail (ಅಂಜರೀಟ, ಅಂಜನ, ಗೀಜುಗಹಕ್ಕಿ Si. 172; Tē. ಕಾಟಿಕೆಬಿಟ್ಟಿ). ಕಾಡಿಸು *kāḍisu*. To trouble, to plague (C.; Bp. 32, 39; 54, 55).

ಕಾಡು *kāḍu*. 1. To treat harshly or disrespectfully; to give trouble; to be importunate; to trouble, to plague (ಅವಹೇಲನ Smṁ. Dh.; Sm. 91; C.; cf. ಕಡು 1). ಕಾಡದೆ ಕಡುವ ಆಕಳು (ಸುನೃತೆ, ಸುಖವನ್ನೋಡ್ಕೆ Nr.; Si. 322). ಪೆದರ ಕಾಡುವಾತಂ (Kk. 37; Sm. 46). ಕಾಡುವ ದ್ರಾಹಣಗೆ ನಾಡುವ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ. — ಅನೇಗೆ ಗುಂಗುರು ಕಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Bp. 14, 16, 22; 36, 43; 37, 36; 40, 42; 42, 6; Śiv. 3, after 35; 4, 12; J. 8, 20, 48; B. 4, 185; 5, 102; Prvs. s. ನವಗ್ರಹ, ತನಿ.

ಕಾಡು *kāḍu*. 2. = ಕಾ 2, ಕಾಡಿ, ಕಾಡ, ಕಾಡೆ 1. A forest; a jungle; a wild (ಅರಣ್ಯ Smṁ. Dh.; ಕಾನನ, ಪದು, ಬಿಜ, ಅದಂ Sm. 21; ವನ, ಕಾನನ, etc. Si. 438, 458; C.; Tu., T., M.; Tē. ಕಾಡು, ಕಾಡು; T. also: ಕಡಲು, ಕಡ್ಡಿ). ಕಾಡ ಕೋಡುಗೆ ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿಯೇ? — ಕಾಡಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಮಾಡು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇರಾ! ಎನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಕೂಗಿದರೆ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಕಲು ತಗದರನ್ನೆ. — ಕಾಡಿಗ ಅತ್ತು, ಕಣ್ಣು ಪೋಟಿ ಹೋಯಿತು (Prvs.). ಕಾಡ ಕಪಿ ಬಲ್ಲುದೇ ಮಾರಕದ ಬೆರಿಯೇ? (Dp. 76). See e. g. Śiv. 3, 32; J. 10, 3; 18, 40; 19, 8; 28, 36, 47; 29, 32; ಕಗ್ಗಾಡು, ಮರಣಗಾಡು, ಮೇಡುಗಾಡು, ಸುಡುಗಾಡು, ಹಳ್ಳಿಗಾಡು, ಹೆಗ್ಗಾಡು. — ಕಾಡ. — ಅ 3. A jungle-fellow: a lazy, good-for-nothing man (C.). — ಕಾಡ ಅತ್ತಕ್ಕ. The tree *Urostigma arnottianum* Miq. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಇರವನ್ನಿ. (ವಾಸನ್ನಿ, ಮಾಧವೀಲತ Nr., o. r. ಕಾಡಿರವನ್ನಿ). — ಕಾಡ ಕಡನೆಗಿಡ. The plant *Solanum stramoniasifolium* Jacq. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಕಟ್ಟು. = ಕಾಕಟ್ಟು. (My.). — ಕಾಡ ಕಲ್ಲುರು. A shrub or small tree, *Helicteres isora* L. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಕವಡೇ ಕಾಯಿ. (ಕಕ್ಕಾವಡೇ ಕಾಯಿ, ಇನ್ನೆ ವಾರುಣಿ G.; My.). — ಕಾಡ ಕಾಗೆ. A raven (ಸಿರಿಕಾಕ, ವನಾತ್ರಯ, ದ್ವೀಣ, ಕಾಕೋಲ Mr. 170). — ಕಾಡ ಕೆಸು. A stemless plant, used as a vegetable, *Colocasia nymphaefolia* Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡ ಕೋನ್ನೆ. A tall tree, *Pithecolobium bigeminum* Benth. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಕೋಣ. A wild buffalo (ಮುಜ, etc. Nr.; My.; B. 3, 24). — ಕಾಡ ಗರ್ಗಂ. A small tree, *Cluytia oollina* Roxb. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಗುಡಿಯುಳ್ಳು. A common weed, *Blainvillia latifolia* D. C. (Z.). — ಕಾಡ ಜೇರಿಗೆ. A tall, robust, annual plant, the purple flea-bane, *Vernonia anthelmintica* Willd. (St. & Pl.; S. Mhr.). — ಕಾಡದಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆ. A wild areca. See Si. 131. — ಕಾಡ ತುಮ್ಮ. A kind of tumbé plant (ನಿನೋಕೆ Mr. 134, o. r. ನಿನೋಕೆ, ನಿಮೋಕೆ). — ಕಾಡತ್ತಿ. — ಅತ್ತಿ. An erect shrub, *Bauhinia tomentosa* L. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ನಟವಲು. A herb, native of S. America, now a weed in gardens, *Turnera ulmifolia* Lin. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ನಾಯಿ. A wild dog (B. 3, 39). — ಕಾಡ ನೋಣ. A gad-fly (ದಂಕ, ವನಮುಕ್ತೆ Nr.). — ಕಾಡ ಪಾವಟಿ. =

ಕಾಡ ಕವಡೇ ಕಾಯಿ. (My.). — ಕಾಡ ಪಾನರೆ. = ಕಾಡ ಪಾನಬೆ. (My.). — ಕಾಡ ಪಾನಬೆಲಿ. A creeping or climbing herb, Bryonia maderaspatana Berg. (Bryonia scabrella L., St. & Pl.). — ಕಾಡ ಬಜೆ. The nettle-tree, a small tree, Sponia andarea Comm. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಬಜೆ. A kind of bajr (My.). — ಕಾಡ ಬೇಗಿ. = ಕಾಡುಕಡ್ಡು. (ದವಾನ್ನಿ G.; My.). — ಕಾಡ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ. (ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ G.). — ಕಾಡ ಮೃಗ. A wild beast (Bp. 57, 14). — ಕಾಡರಸಿನ. -ಅರಸಿನ. A beautiful garden-plant, Curcuma zeodaria Rosc. (St. & Pl.; My.). See Si. 146. — ಕಾಡರಳೆ. -ಅರಳೆ. Wild cotton (ಭಾರದ್ವಾಜಿ Si. 150). — ಕಾಡವರೆಲಿ. -ಅವರೆ. A woody twining plant with yellowish flowers, Cylista scariosa Ait. (Z.). — ಕಾಡವೋನು. -ವನು. A medicinal herb, native of America, Chenopodium ambrosioides Sonth. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಹಂದಿ. A wild boar, a wild hog (ವರಾಹ, ಕೂಕರ, ಕೋಲ, etc. Nr.; ಎಕ್ಕಲ Öt. II, 36; C.). — ಕಾಡ ಹರಳುಗಿಡ. A shrub used to make hedges, native of Brazil, but now common in India, Jatropha oureca L. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡ ಹಾಕುಕಾರಿ. A climbing shrub, Toddalia aculeata Pers. (St. & Pl.). — ಕಾಡ ಹೀರೆ. The plant Luffa acutangula Sering. and Luffa petandra Roxb. (Luffa foetida Cav., ಘೋಷ, ಕೋಶಾತಕ Nr.; My.). — ಕಾಡ ಹೆಸರು. A climbing herb, Phaseolus adenanthus Meyer (St. & Pl.); Phaseolus trinervius Heyne (Z.; C.); = ಮಕುಪ್ಪಕ, ಮುರುಪ್ಪಕ, etc. (Nr.). — ಕಾಡ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪುಗಿಡ. A tall herb, Lobelia nicotianaeifolia Heyn. (St. & Pl.). — ಕಾಡಾಕಳು. -ಅಕಳು. A wild oow (ಕಾಡಾವು G.; C.; B. 3, 16). — ಕಾಡಾಡಿ. -ಅಡಿ. A person living or wandering in forests (My.). — ಕಾಡಾಡುಲಿ. -ಅಡು. A twining plant, Trichosanthes onoumerina L. (St. & Pl.). — ಕಾಡಾನೆ. -ಅನೆ. A wild elephant (Räv. 6, 23; J. 15, 19; 22, 34; C.). — ಕಾಡಾರವ್ವು. -ಅರವ್ವು. Dry cultivation (My.; Tö.). — ಕಾಡಾವು. -ಅವು. A wild cow (G., S. Mhr.; Tö. ಕಾರಾವು). — ಕಾಡಿರವ್ವುಗಿ. = ಕಾಡ ಇರವ್ವು, q. v. — ಕಾಡಿರುವ್ವುಗಿ. -ಇರುವ್ವುಗಿ. = ಕಾಡಿರವ್ವುಗಿ. (ಪುಷ್ಪವೃಕ್ಷ, ಅತಿಮುಕ್ತ, etc. Si. 139). — ಕಾಡಿರುಳ್ಳಿ. -ಕರುಳ್ಳಿ. = ಕಾಡುಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. (St. & Pl.); a wild onion (My.). — ಕಾಡುಕಡ್ಡೆ ಸೊಪ್ಪು. A spreading herb, the mallow-leaf, Malva rotundifolia L. (St. & Pl.). Cf. ಕಾಡುಗಡಲೆ. — ಕಾಡುಕಸೂರಿ. The musk-mallow, a herb, Hibiscus abelmoschus L. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಕಡ್ಡು. = ಕಾಡುಗಿಡ್ಡು. (Si. 458). — ಕಾಡುಕುಮರೆ. A wild horse (B. 5, 16). — ಕಾಡುಕುರುಳು. = ಕಾಡುಳ್ಳು. (G.; My.). — ಕಾಡುಕುದು. A wild sheep, a jungle sheep (G.; My.). — ಕಾಡುಕುಡುಲು. = ಬೆಟ್ಟದ ಕುಡುಲು. (My.). — ಕಾಡುಕುಸುಬಿ. A weed, Tricholepis amplexicaulis Clarke (Z.). — ಕಾಡುಕೋಕ್ಕರೆ. (ಕೃಕರ, ಕಾಡುಬಳಿ Si. 173). — ಕಾಡುಕೋಣ. = ಕಾಡ ಕೋಣ. (B. 3, 24; 5, 21; C.; ಮುನ, etc. Si. 167). — ಕಾಡುಕೋಡು. The grey jungle-fowl, Gallus sonnerati (My.). — ಕಾಡುಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. (ಮಂಗಳ್ಯಕ, ಮಸೂರ Si. 804). — ಕಾಡುಗತ್ತೆ. -ಕತ್ತೆ. A wild ass (B. 3, 47; 5, 15). — ಕಾಡುಗಿಡ್ಡು. -ಕಿಡ್ಡು. A jungle-fire (ದವ, ದಾವ Nr.; ಪತ್ತ, ದವಾನು Nr. 39; ದಾವ, ಕಾಡುಗಿಡ್ಡು 66; ದವ 97; My.). — ಕಾಡುಗುಮರೆ. -ಕುಮರೆ. = ಕಾಡುಕುಮರೆ. (B. 3, 56; 5, 12). — ಕಾಡುಗುಡು. -ಕುಡು. = ಕಾಡುಕುಡು. (B. 3, 8). — ಕಾಡುಗೋನು. A wild species of the sweet potato (My.). — ಕಾಡುಗೋಣ. -ಕೋಣ. = ಕಾಡುಕೋಣ. (B. 5, 21). — ಕಾಡುಗೋಡಿ. A kind of grass, Coix barbata Roxb. (ಗವೇಸು, etc. Si. 307). — ಕಾಡುಜನ. Savages (B. 3, 32; C.). — ಕಾಡುಜಾಜಮರ. The wild nutmeg tree, Myristia horsfieldii Blum-Spr. (St. & Pl.). —

ಕಾಡುತೋಗಿ. An erect shrub, Atylosia oandollei W. & A. (St. & Pl.; see Si. 154). — ಕಾಡುದಾರಿ. A jungle path (ಕಾನ್ತಾರ Si. 105). — ಕಾಡುದಾಲಿ. The wild cinnamon tree, Cinnamomum malabathrum Don. (St. & Pl.). — ಕಾಡುದು. -ಉದ್ದು. (Si. 304; cf. ಅದವಿಯುದ್ದು). See Nr. s. ಮುದ್ದುಗದಿನೆ. — ಕಾಡುನಾಯಿ. = ಕಾಡ ನಾಯಿ. The wild dog, Cyon rutilans (Gz.; B. 5, 27). — ಕಾಡುನುಗ್ಗಿಡ. A low shrub with yellow flowers, Ormocarpum sennoides D. C. (St. & Pl.). — ಕಾಡುನೋಣ. = ಕಾಡ ನೋಣ. (Si. 176). — ಕಾಡುಬಳ. (ಕೃಕರ Si. 173). — ಕಾಡುಬಾಡೆಗಿಡ. The wild plantain-tree, Musa superba Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡುಬುಡುಮೆ. A kind of budum (My.). — ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು. The common wild cat, Felis chaus (Gz.). — ಕಾಡುಬೆಣ್ಣೆಕಾಯಿಗಿಡ. The muskmallow, a herb, Hibiscus abelmoschus L. (St. & Pl.), and several other plants of the Malvaceae family (Z.). — ಕಾಡುಬೆಣ್ಣೆ. = ಕಾಡುಕುರುಳು. (ಕಂಠನ Si. 315; My.). — ಕಾಡುಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. A bulbous plant, Scilla indica Roxb. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಭಾಷೆ. A language not refined or polished (B. 4, 128). — ಕಾಡುಮನುಷ್ಯ. A savage (ಹೂಣ G.); a stupid, uneducated man (C.). — ಕಾಡುಮನ್ನಿ. Savages (B. 5, 105). — ಕಾಡುಮಲ್ಲಿಗೆಗಿಡ. A scandent shrub, Jasminum angustifolium Vahl. (St. & Pl.; S. Mhr.). See ದೊಡ್ಡ. — ಕಾಡುಮಿನಿಕೆಲಿ. A climbing herb, Cucumis trigonus Roxb. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಡುಮೃಗ. = ಕಾಡ ಮೃಗ. (G.). — ಕಾಡುಮೇನು. (ಚವ್ವ, ಚವಕ Nr.; Si. 145). — ಕಾಡುರೋಗ. A fierce, fatal sickness. See Prv. s. ನಾಡಿ ನೋಡು. — ಕಾಡುರಿವ್ವು. A large shrub or small tree, Atalantia monophylla Corr. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸಬ್ಬುಸಿಗೆ. (ತತಪ್ಪನೆ, ಅತಿಭತ್ತೆ, ಕಾರವಿ, etc. Si. 180). — ಕಾಡುಸವ್ವುಗಿ. A tree with thick branches and white flowers, cultivated in gardens, Plumeria acontifolia Poir. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸವ್ವತ್ತೆ. (ಕರ್ಕಳಿ Si. 161). — ಕಾಡುಸೂಸಿ. An annual herb, Cleome viscosa L. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸೂರ್ಣಗಡ್ಡೆ. = ಕನ್ನಗಡ್ಡೆ. (St. & Pl.). — ಕಾಡುಸೊಳ್ಳಿ. (ದಂಟೆ Si. 176). — ಕಾಡುಸುಕ್ಕಿ. A crude, unrefined condition or state (B. 4, 129). — ಕಾಡುಹತ್ತಿ. (ಭಾರದ್ವಾಜಿ Si. 150). — ಕಾಡುಹಂದಿ. = ಕಾಡ ಹಂದಿ. (ವರಾಹ, etc. Si. 167; ಎಕ್ಕಲ G.). — ಕಾಡುಹಾಗಲ. (Si. 160). — ಕಾಡುಹೀರೆ. = ಕಾಡ ಹೀರೆ. (Si. 150). See ಹೊಪ್ಪುಗಡ್ಡು. — ಕಾಡುಹುಳ್ಳು. = ಕೂಪುಪ್ಪುಳ್ಳು. (Z.). — ಕಾಡುಹೆಸರು. = ಕಾಡ ಹೆಸರು. (Si. 304). — ಕಾಡೆತ್ತು. -ಎತ್ತು. A wild ox (B. 8, 16). — ಕಾಡೆಮ್ಮೆ. -ಎಮ್ಮೆ. A wild female buffalo (J. 28, 52; B. 3, 24). — ಕಾಡೆಳ್ಳು. -ಎಳ್ಳು. Wild Sesamum (ಚರ್ಚ Nr.); — a native of Africa, cultivated in India, yielding oil, Guizotia abyssinica Cass. (St. & Pl.). — ಕಾಡೊಡೆಯ. -ಬಡೆಯ. A chief of the Bédas (Räv. 5, after 114; Säv. 3, 58).

ಕಾಡು kâdu. 3. = ಕಾಡ 8, etc., (ಕಾಡ 1, etc.). Blackness; black (ಕರ್ಕಳಿ Sm. 91; M. ಕಾಡ, ಕಾಡು, darkness; a cloud).

ಕಾಡುಹ kâduha. Treating harshly, etc. ಇದಿರಿದ್ದು ಕಾಡುಹ (ಅಭಿಯೋಗ, ಅಭಿಗ್ರಹ Nr.).

ಕಾಡೆ kâdê. = ಕಾಡೆ, etc. (My.; T., M. ಕಾಡ, water in which rice has been washed, kept till it ferments; sour gruel; cf. ಕಡ 3).

ಕಾಡೆ kâdê. 1. A decoction (S. Mhr.; ಕಪಾಯ G.; B. 5, 72; Mhr., H. ಕಾಡೆ). ಕುಡಿದ ಕಾಡೆ (ನಿರ್ಘೋಷ G.).

ಕಾಡೆ kâdê. 2. Tbh. of ಕಾಡು. A stalk (Sd.; cf. Mhr. ಕಾಡ).

ಕಾಣ್ kâṇ. 1. = ಕಾಣು, q. v. To see (ದರ್ಶನ śmd. Dh.; T., M.; Tē. ಕಾಣು, ಕನು; J. 5, 25; 13, 10, 44; 88, 40; see ಕಣಿಸು); to regard. P. p. ಕಣ್ಣು (śmd. 285). ಕಣ್ಣಂ (287). ಕಣ್ಣವ (255). ಅವರ್ ನಾಳೆ ಕಾಣ್ಣಂ (267). ಕಾಣ್ಣಂ (275). ಬಸವವಿಧವಂ ಕಾಣ್ಣಿ ಕಾಂಕ್ಷೆಯರಿ (Bp. 5, 13). ಕಾಮ್ಪು (=ಕಾಣ್ಣು, Bp. 46, 59; 47, 50). ಇನ್ನಿವಳೆ ಮದರ್ ಕಾಣ್ಣಂ (13, 26). ಎಲೆ ಅಪ್ಪಾನಿಗಳಿರಾ, ಕಣ್ಣು ಕಾಣೆರೆ? (58, 33). ಕಾಣ್ಣಿವತ (4, 50). ಧಾನುವಂ ಕಾಣಿವತ ಕಾಣ್ಣಿದೆ? (60, 43). ಕಾಣ್ಣಿದು (1, 87). ವಿಶೇಷಾರ್ಥವ ಕಾಣ ಬಲ್ಲವನು (ಪ್ರಗಲ್ಬ); ಮರಳೆ ಮರಳೆ ಕಾಣ ರ ಪಟ್ಟಿದು (ಅವಗೀತ Nr.). ಮಗುಡೆ ಮಗುಡೆ ಕಣ್ಣಿದು (ಅವಗೀತ, ಮುಹುರ್ತಪ್ಪ HIA.). ಭಕ್ತಾರದ ಅರಿಲವಸ್ತುಗಳನೇ ಒನ್ನು ತ್ವಣಿ ಮಾಗಿ ಕಣ್ಣು ವೆಡ್ಡಿಸಿ (J. 31, 26). See Bp. 21, 17; 32, 48; 55, 32; Bh. 1, 10, 39; 2, 13, 18; Rāv. 13, after 102; Rām. 26, 16; Ā. Bp. 11, 6; Rāghā. 17, 53, 89; J. 3, 4; 28, 19, 33, 48; 30, 48; 33, 25; ಕಡೆಗಾಣ್, ನೆರೆಗಾಣ್, ಮುಟ್ಟಿವಗಾಣ್, ಮುನ್ನುಗಾಣ್, ಸಂಗಾಣ್. 2, to appear; to be apparent. ಕಾಣ್ಣಿದು (ವಿಶದ, ಪ್ರಕಟ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಪ್ರಕಾಶ, ಸ್ಪಟ Mr. 449). See ಕಾಬ, ಕಾಮ್ಪು, ಕಾಮ್ಪುವ. — ಕಾಣ್ ಕಾಣ್. rep. (Bp. 9, 10; 53, 3; J. 14, 29; 28, 20). — ಕಾಣಿ ಬರ್. = ಕಾಣಿಲ್ಕಿ ಬರ್ (śmd. 93). 2, to become apparent (Bp. 58, 83). — ಕಾಣಿ ಬಡ. Being possible to see. ಹನ್ನನಂ ಕಾಣಿ ಬಡವನ ಅ ಮಾವಾನ್ಯೆ (ಸಿರೀವಾರಿ Nr.). — ಕಾಣಿ ಬಡವನ. That one can see, or that can be seen (ರೂಪ Nr.). — ಕಾಣಿ ಬಡವ. Ap-
pearing. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿ ಬಡವನಾದು (ರೋಷನಗೋಷರ Nr. 87). — ಕಾಣಿರ್ ಬರ್. To be possible to see; to happen to see. ಅನ್ನದಾನ್ ಅಮರನ್ ಆ ಪೊದಿರೋ ಕಾಣಿರ್ ಬನ್ನು (śmd. 112). Cf. ಕಾಣಿ ಬರು s. ಕಾಣು. — ಕಾಣಿಲ್ಕಿ ಬರ್. To be possible to see; (to) may see. ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಮಂ ಕಾಣಿಲ್ಕಿ ಬಪ್ಪವನ ಅದ್ಧರ ಕೃತಿರೋ (śmd. 93).

ಕಾಣ್ kâṇ. 2. Seeing; appearing. — ಕಾಣ್ಣಿಟ್ಟಿ. A (or any) way that comes in sight; a way where one may see. — ಕಾಣ್ಣಿಟ್ಟಿಗಿದು. -ಕಿದು. To lose, or part with, the way where one may see (J. 19, 18). — ಕಾಣ್ಣಿಟ್ಟಿಗೋರ್. -ಕೋರ್. To take any road that comes in sight (J. 19, 1).

ಕಾಣಿ kâṇa. A man who does not see. See ಮುನ್ನುಗಾಣಂ.

ಕಾಣಿ kâṇa. One-eyed, monocular. 2, a row. (R.).

ಕಾಣಿ kâṇi. A sixty-fourth fractional part ($\frac{1}{64}$) of any coin (My.; Tē., Tu.; T. ಕಣ್; M. ಕಣ್, ಕಣ್, ಕಣ್). ಕೇಟ್ಟುಮ್ ಅದೆಯ ಬುಧರ್ಗಿ ಕಾಣಿಯನ್, ಇಟ್ಟುಮ್ ಅದೆಯ ವಿ ಧಾತಿಯಂ (Bp. 41, 8). See ಅರೆ, ಸಿದ್ಧಗಾಣಿ, ಮುಗ್ಗಾಣಿ, ಮುಕ್ಕಾಣಿ. 2, a cawney or twenty-four grounds (T.). 3, gift (M.); property, possession, right of possession, hereditary right (T.; M. ಕಾಣಿ, pos-
session, goods). — ಕಾಣಾಣಿ. -ಅಣಿ (i. e. T. ಅಣ್ಣಿ = ಅಣುವಿಕೆ). Hereditary right to lands, fees of office, etc. (Tē., R.; T. ಕಾಣಿಯಾಣ್ಣಿ).

ಕಾಣಿ kâṇi. Unevenness of scales, want of equipoise (S. Mhr.). 2, that which is put to counterpoise (S. Mhr.). — ಕಾಣಿ ಕಟ್ಟು. To make scales even (S. Mhr.). — ಕಾಣಿತೂಕ. The weight of anything put to balance scales (S. Mhr.). — ಕಾಣಿ ಪೇರು. = ಕಾಣಿ No. 2. (S. Mhr.).

ಕಾಣಿಕೆ kâṇikē. (śmd. 248). = ಕಾಣ್ಣಿ. Seeing, sight (see ಮುಂಗಾಣಿಕೆ); visit (J. 33, 16). 2, a present, a gift (ಉಪಾಯನ, ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, etc. Nr.; ಕರ Si. 448; C.; M.;

T. ಕಾಣಿಕ್ಕಿ, Tē. ಕಾಣಿಕೆ). See Bp. 27, 52; Bh. 1, 8, 84; 2, 13, 8, 10, 15; J. 5, 15; 7, 15; 17, 39; 29, 33; B. 4, 12; ಕೆ ಯ್ಗಾಣಿಕೆ. — ಕಾಣಿಕೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಕಾಣ್ಣಿಗೊಡು. To give or make a present; to give as a present (Bh. 2, 13, 11; J. 7, 24). — ಕಾಣಿಕೆಗೋರ್. -ಕೋರ್. To take or receive presents (J. 17, 48). — ಕಾಣಿಕೆವರದ. -ವರದ. A dealer in (costly) articles that are fit for presents: a Jaina (ಜೈನ Ā. I, 27, o. r. ಕಾಣಿಗವರದ).

ಕಾಣಿಸು kâṇisu. To cause to appear, to show. ಮೃಗಗಣಮಂ ಪೋದ ಪೆಜ್ಜೆಯಂ ಕಾಣಿಸಿದಂ (śmd. 273). See Bp. 45, 3; 50, 70; 57, 44; Bh. 1, 8, 31, 84; Rāv. 6, after 24; J. 29, 33; 32, 55; 33, 24. 2, to make (an object) come in (one's own) sight (Bp. 20, 2). 3, to show one's self, to come in sight, to appear (ತೋಡು śmd. Cm. 88, 184; C.). See Bp. 28, 23; 35, 21; 57, 44; J. 2, 22; 3, 19; 8, 8; 11, 22; 12, 42; 15, 2; 28, 5. 38, 43; Ā. Bp. 42, 18; B. 2, 14, 41; 3, 90; ಗಾಯಗಾಣಿಸು, ತವುದರಿಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸದೇ ಹೋಗುವಿಕೆ (ವಿನಾಶ Si. 395). ಕಾಣಿ ಸರ್ ಪದದೇ ಇರುವ ಹನ್ನ ಕರಿಯುಳ್ಳನಾ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಕುಹು), ಹನ್ನ ಕಲೆ ಕಾಣಿಸಿದನಾ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಸಿರೀವಾರಿ Si. 40). 4, to be-
come visible to the apprehension of the mind, to appear. ಅದು ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ (C.). — ಕಾಣಿಸಿ ಕೋರ್. -ಕೃ. = ಕಾಣಿಸು No. 3. 2, to have shown or introduced to one's self. ಅರಸಿ ಕಾಣಿಸಿ ಕೋಣ್ಣಂ ಈ ನೃಪರ ಅರಸಿಯನು, ಸುಕುಮಾರಕರನು, etc. (Bh. 2, 13, 12; C.; B. 4, 4).

ಕಾಣು kâṇu. = ಕಾಣಿ 1. To see, etc. (J. 6, 21; 11, 26; 13, 6; 17, 17). P. p. ಕಣ್ಣು. ಆ ಊರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ or ಕಾಣ್ತೇನೆ (C.). 2, to appear. ದಾಳಲ ಹೊಡೆಕಡೆಗೆ ಕಾಣುವನೆ (Si. 112). ಈ ಕುರುಡಪ್ಪಾಣಿಗೆ ಏನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 90). ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಬಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವನಿಗೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (3, 89). ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಆಗೋಣ (ವಿನಾಶ G.). ಕಾಣದೇ ಹೋಗುವಿಕೆ (ನಿಷ್ಠೆ Si. 418). ಕಣ್ಣಿ ದೇವರಿಗಲ್ಲಾ ಕೆಯ ಮುಗಿದರೂ ಗಣ್ಣಿನಿಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದು. — ಕಣ್ಣಿಡ್ಡಲ್ಲ, ಕೇಳಿಡ್ಡಲ್ಲ; ಗಣ್ಣಿನ ಸೋದರೆ! — ಕಣ್ಣಿಡ್ಡು ಮಾತಾಡಿದರೆ ಕಣ್ಣಿಡ್ಡನಾ ಕೋಪ. — ಕಣ್ಣಿರೆ ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಾಣಿದಿದ್ದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಿರಿ. — ಕಣ್ಣಿರೆ ಕೋಪ, ಕಾಣಿದಿದ್ದರೆ ತಾಪ. — ಕಣ್ಣಿರೆ ಮಾಣಿ, ಉಣ್ಣಿರೆ ಗೋಣಿ. — ಕಣ್ಣಿರೆ ಸೇರದವನಿಗೆ ಉಣ್ಣಿರೆ ಸೇರೀತೇ? — ಕಣ್ಣಿರೆ ಸುಂಕ, ಕಾಣಿದಿದ್ದರೆ ಬಿಂಕ. — ಕಣ್ಣಿವರ ಕಾಲು ಓದಿದರೂ ಗಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋದು ತಪ್ಪದು. — ಕಣ್ಣಿವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನ ಬಾವೀರಿ ದೂಡಿ ಆದಾ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಕಣ್ಣು ದಣಿದೆಯೋ? ಉಣ್ಣು ದಣಿದೆಯೋ? — ಕಾಣದ ಮುರುವ ಕನಸು ಕಣ್ಣಿರೆ ಏಮಿ ವಾರಿ ಎದ್ದು ಕೂತ (Prvs.). — ಕಾಣಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To let appear (G. 44). — ಕಾಣಿ ಬರು. To appear, to come in sight, to be seen (My.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣಿ ಬಾರದೇ ಇರುವ ಅರಸಿನ ಅನ್ತಃಪುರ (ಪುದ್ಗಾನ್ವ Si. 428). ಕಾಣಿ ಬರುವನೆ (ಪ್ರಾಮಸ್ 474). — ಕಾಣು ಕಾಣು. rep. ಕಣ್ಣಿ ಕಣ್ಣಿ ರಿಗಲ್ಲಾ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದರೂ, ಗಣ್ಣಿ ಸತ್ತ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಬೋದಿಸದೇ ಬಿಡರು (Prv.). See B. 3, 6, 72. — ಕಾಣೆ. -ಎ 3. See! io! it is so! (said to a female, My.). — ಕಾಣೊ. -ಎ 4. See! io! it is so! (said to a male, My.). Cf. ಕಣಾ. — ಕಣ್ಣಿ ಕಡೆಗೆ. To any direction that comes in sight, ad libitum (J. 2, 29). — ಕಣ್ಣಾ ಬಟ್ಟಿ. In any way or manner that comes in one's sight, (inconsiderately), excessively (C.). — ಕಣ್ಣು ಬರು. = ಕಾಣಿ ಬರು. (C.; B. 4, 16, 32, 84).

ಕಾಣುವಿಕೆ kâṇuvikē. Seeing. ಕನಸು ಕಾಣುವಿಕೆ (ದೇವನ Si. 437). 2, appearing. ಹಗಲು ನಕ್ಷತ್ರ ಕಾಣುವಿಕೆ (ಅಜ ನೈ 295).

ಕಾಣ್ಕೆ kāṅkē. (Smd. 248). = ಕಾಣಿಕೆ. Seeing, sight (see Nr. s. ತಣಿವು). 2, a present, a gift. — ಕಾಣ್ಕೆ ಈ. = ಕಾಣಿಕೆಗೊಡು, ಕಾಣ್ಕೆಗೊಡು. (Rāṣ. 5, 25). — ಕಾಣ್ಕೆ ಗೆಯ್ಯ. To make a present; to give as a present (Rāṣ. 10, 2). — ಕಾಣ್ಕೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಕಾಣ್ಕೆ ಈ, etc. (Rāṣ. 5, 125). — ಕಾಣ್ಕೆ ನೀಡು. = ಕಾಣ್ಕೆ ಈ. (Rāṣ. 5, 21; Śāṣ. 1, 80, 83).

ಕಾಣ್ಕೆ kāṅḍa. = ಕಣ್ಣು 2, (ಕಾಡೆ 2). A stalk, a stem. 2, an arrow (ಮೂರ್ಗಣ್, ಅಮ್ಮು Nu. 116; ಶಸ್ತ್ರ Mr. 502). 3, a section, a part; the section of a book (ಪ್ರಸ್ತಾವನ 502). 4, a multitude (ಸಮೂಹ 116); a cluster, a bundle. 5, season, opportunity (ಪ್ರಸ್ತಾವನ, see No. 3). 6, good knowledge (ಸುವಿದ್ಯೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯೆ 116). 7, water (ನೀರು 116; ನೀರ್ 502). 8, the sky (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 116). 9, blame, censure (ನಿಂದೆ 116; 502). 10, a curtain (ತೆರೆ 116, one MS. ಸೀರೆ; cf. ಕಾಣ್ಕೆ ಪಟು). 11, associating with; cohabitation (ಮಿಲನ, ಕೂಟ 116; ನಿಜಕೂಟ 502). 12, speed (ತೀವ್ರ, ಬೇಗ 116). 13, at the end of compounds: bad, inferior. 14, a horse.

ಕಾಣ್ಕೆ ಜ ಕಾṅḍa-ja. Water-horn: a lotus. (R.).

ಕಾಣ್ಕೆ ಧಿ ಕಾṅḍa-dhi. The ocean. (R.).

ಕಾಣ್ಕೆ ಪಟು ಕಾṅḍa-paṭa. = ಕಣ್ಣು ಪಟು. A curtain, a screen, especially the screen surrounding a tent, an outer-tent.

ಕಾಣ್ಕೆ ಪುಷ್ಪ ಕಾṅḍa-prishṭha. One who carries arrows on his back, a soldier. (G.).

ಕಾಣ್ಕೆ ರುಹೆ ಕಾṅḍa-ruhe. N. of a plant (Mr. 140, o. r. ಕಾಣ್ಕೆ ರುಹ; texts corrupt).

ಕಾಣ್ಕೆ ವ ಕಾṅḍa-va. Tbh. of ಪಾಣ್ಣವ. See Prv. s. ಪಾಣ್ಣವ; J. 13, 10; 22, 45.

ಕಾಣ್ಕೆ ವತ ಕಾṅḍa-vat. -ವನ್. Armed with arrows.

ಕಾಣ್ಕೆ ವೃಷ್ಣ ಕಾṅḍa-sprishṭa. A soldier by profession. 2, a Brahmana who lives by the profession of arms.

ಕಾಣ್ಕೆ ಲ ಕಾṅḍa-la. A basket to hold grain; a granary constructed of bamboos.

ಕಾಣ್ಕೆ ಗೆ ಕಾṅḍa-gē. N. of a plant (ಪಾಠ Mr. 149; Sk. ಕಾಣ್ಕೆ, a kind of grain; a kind of gourd, Cucumis utilisimus).

ಕಾಣ್ಕೆ ಲ ಕಾṅḍa-l. Armed with arrows.

ಕಾಣ್ಕೆ ಕಷ್ಣ ಕಾṅḍa-ikshu. The plant *Asteracantha longifolia* Nees. 2, the plant *Saccharum spontaneum*.

ಕಾಣ್ಕೆ ರಿ ಕಾṅḍa-ri. N. of a creeping plant (ಸಮಮೂರ್ತಿ, ಶೃಂಗುಲಿ, ಅಸ್ತಿವಳ್ಳಿ, ತೀವ್ರಲಿ, ಮುಗುರವಳ್ಳಿ Mr. 145, one MS. ಮುಗುರು).

ಕಾಣ್ಕೆ ಕಾṅḍa-mē. Great valour (? ಬಲ್ಲಾಳನ ರೆ. II, 76; fr. ಕದು 1 P.).

ಕಾತ ಕāta. = ಕೇತ, etc. See ಕೋತ.

ಕಾತರ kātara. = ಕಾತರ. Confused, agitated, perplexed, disordered; confusion, perplexity (ಕಾಠಿ Śā.). 2, timid, afraid; alarm, fright (My.; Sk. ಪಾತ್ರ, horror). ಕಾತರಮಂ ತಳದಂ (ಕಾತರಗ ರೆ. II, 92).

ಕಾತರತೆ kātaraṭe. Confusion, perplexity (Ahh. P. 4, 10).

ಕಾತರಿ kātari. Assurance; guarantee (C.; Mhr., H. ಪಾತರಲಿ).

ಕಾತರಿನು kātariṇu. To be agitated, perplexed, bewildered, or alarmed. See Ahh. P. 9, 146; Bp. 36, 17; 57, 10; Rām. 3, 4, 22; 5, 8, 41; J. 5, 59; 11, 19; 18, 47; 30, 35; Bh. 1, 10, 26; Ć. Bp. 19, 32, 34.

ಕಾತರ ಕāṭala. = ಕಾತರ. Perplexity, alarm, fright (ಸಿದ್ಧಿಮಿಡಿ, ತಳ್ಳುಂಕ Śm. 50).

ಕಾತರಗ kātallga. A perplexed, timid man (ಕಾತರಮಂ ತಳದಂ ರೆ. II, 92).

ಕಾತಿ ಕāti. 1. (generally written ಖಾತಿ). (= ಕತಿ, and a ಕಾಯ್ತ fr. ಕಾಯ್ 5; cf. ಕತ್ತು 2). Anger, wrath (Grj. 2, after 106; Bp. 3, 50; Bh. 8, 23, 4; J. 7, 83; 13, 63). — ಕಾತಿಗೋರ್. -ಕೋರ್. To become angry, etc. (Bp. 47, 12; 51, 5; Bh. 4, 4, 12; J. 21, 33).

ಕಾತಿ ಕāti. 2. Coir; cord made of it (C.; T., M. ಕಯ್ತು; Tu. ಕತ್ತ; Mhr. ಕಾಥಾ). See ಹುರಿಗಾತಿ.

ಕಾತಿ kātī. 1. = ಕಾತಿ, etc. See e. g. ಬಿಂಕ, ಮಾಯ.

ಕಾತಿ kātī. 2. (ಸೇವನಿಗಿ ರೆ. I, 38, o. rs. ಕಾನ್ತಿ, ಸೇವನಿ).

ಕಾತು kātu. = ಕಾಯ್ತು. P. p. of ಕಾಯ್ 3.

ಕಾತಾಯನಿ kātāyāni. Durgā. 2, a middle-aged widow (ನಡು ಹರೆಯದವಳು Mr. 302).

ಕಾತಾಯನಿಕೆ kātāyānikē. A middle-aged woman.

ಕಾತಾಯನೀಪುತ್ರ ಕಾತāyāni-putra. Gaṇēśa; Kārtikēya (My.).

ಕಾದಮ್ಬ kādamba. A kind of goose with grey wings; a drake, or a teal. 2, = ಕದಮ್ಬ, etc., the tree *Nauclea kadamba*.

ಕಾದಮ್ಬಕ kādambaka. = ಕಾದಮ್ಬ. (ಕರ್ಕರ Mr. 173).

ಕಾದಮ್ಬರಿ kādambhari. A liquor distilled from the flowers of the kadamba. 2, N. of a Sanskrit work.

ಕಾದಮ್ಬಿನಿ kādambhini. A long line or bank of clouds (ಮುಗಿ ರೆ. Śm. 107; ಕ್ಷೀರ, ಮೇಘ Nn. 11).

ಕಾದಲೆ kādāl. (fr. ಕಾಯ್ 5). Affection, love (T.; Tē. ಗಾದಿಲಿ; M. ಕಾಳರ್, burning, high flame, love fever; M. ಕಾಳು, Tē. ಕಾಲು, to burn; cf. ಕನಿ). — ಕಾದಲ. -ಅ 3. A dear man, a male friend; a paramour (ನಲ್ಲಂ ರೆ. I, 10; II, 17; ನಲ್ಲ, ಇನಿಯ, ಓಪ, ಪ್ರಿಯತಮ ಸೇ; Rāṣ. 4, 20; 4, after 20; J. 6, 15; 16, 13; T.). ಕಾದಲರ್ಗರ್ (Smd. 53). — ಕಾದಲೆ. A beloved female, a sweetheart, etc. (ಸಖಿ, ನಲ್ಲರ್, ಇನಿಯರ್, ಓಪರ್, ಪ್ರಿಯತಮ Śm. 74; Kk. 30; Sā.; T. ಕಾದಲಿ). See Ćh. v. 334; Rāgh. 17, 72; Śāṣ. 4, 67.

ಕಾದಲೈ kādālme. = ಕಾದಲೆ. (ಸೇಷ ಸ್ಮದ. II; ಸೇಷ, ನಲ್ಲೆ ಒಪರ್, ಕೂರ್ಮೆ Śm. 75; ಸೇಷ Kk. 88; ರೆ. II, 81; Śāṣ. 3, after 35; T. ಕಾದಲೈ).

ಕಾದಿ kādī. = ಮಾದಿ. A thick stuff of cotton (My.).

ಕಾದಿಸು kādīsu. To cause to fight (ಸಂಗರತೆಯೆ ಸ್ಮದ. Dh.; Bh. 2, 3, 3; My.).

ಕಾದು kādu. 1. To war, to fight; to fight (v. t.), to contend with (ಯುದ್ಧ ಸ್ಮದ. Dh.; C.; T., Tu.; cf. ಕಾಳಗ). ನೆರೆದ ಅರಸರುಗಳನ್ನೆ ಅನಿಬರಮಂ ಕಾದಿ ಗೆಲ್ಲನ್ ಒರ್ವನೆ ಪಾರ್ಥಂ (Smd. 122). ಕಾದುವ ಅನೆ (ಸಮರೋಚಿತ Hlk.). See Smd. 163, 280, 238; Abh. P. 9, 49; Bp. 32, 20; 61, 39; Bh. 1, 8, 6; 2, 4, 6, 7; 5, 1, 41; Rāṣ. 2, 54; 5, 125; 6, 54, 116; Pril. 3, 5; J. 4, 45; B. 4, 37. — ಕಾದಾಟ. -ಅಟ. A fight, a quarrel (C.). — ಕಾದಾಡು. -ಅಡು. To fight, etc. (C.; B. 3, 11; 5, 19).

ಕಾದು kādu. 2. P. p. of ಕಾ 1 & ಕಾಯ್ 1.

ಕಾದು kādu. 3. P. p. of ಕಾಯ್ 5.

ಕಾದುಹ ಕāduha. Fighting. ಬೆರಸ ಕಾದುಹ (ಪುಮುಲ, ರಣಸಂಕುಲ Nr.).

ಕಾದ್ರವೇಯ kādravēya. (fr. ಕದ್ರು). A snake.

ಕಾನ kâna. — ಕಾನಕಾನ ಉತ್ತತಿಯಾಟ. A play of boys at which one is to jump over another's feet, etc. (S. Mhr.).
ಕಾನ kâna. An ear (Mhr.). — ಕಾನದಾವಲಿ. An ornament for the ear (S. Mhr.).

ಕಾನಕ kânaka. (fr. ಕನಕ). Golden (Śév. 1, 78).

ಕಾನಗು kânagu. A timber tree, *Dalbergia arborea* Heyn. (*Dalbergia canceolaria* L., St. & Pl.; Tē. ಕಾನಗು).

ಕಾನನ kânana. A wood, a forest, a grove (ಕಾಡು, ಪಡು, ಬೀಜ, ಅಡವಿ Śm. 21).

ಕಾನನಚರ kânana-çara. A Bēḍa, a huntsman (Śév. 4, 34).

ಕಾನಿನ kânina. The son of an unmarried young woman.

ಕಾನುಗೊಯಿ kânugōyi. A remembrancer or overseer; an officer of a large district acquainted with its customs and with the nature of its landed tenures (Br., H.; R.).

ಕಾನೂ kânū. A rule, regulation (ಧರ್ಮ, ಕಾಯಿದೆ Ćh.; Mhr., H.).

ಕಾನೂನು kânūnnu. = ಕಾನೂ. (C.).

ಕಾನೆ kânē. = ಮಾನೆ. (My.). See ಗದ್ದೆ ಕಾನೆ.

ಕಾಂತ kânta. 1. Desired, loved, dear, beloved; *lovely, beautiful*; pleasing, agreeable (ಮನೋಹರ, ನಿರ್ಮಲ Nn. 99; ಮದುವೆ, ಪ್ರಿಯವು Mr. 528). 2, a lover, a husband (ಕಪಿ, ಒಡೆಯ 99; ಪತಿ 528, ಒಡೆಯ 227); a gallant (J. 26, 9). 3, a stone (ಗ್ರವಾಲ, ಕಲ್ಲು 99; ಕರ 528, ಕರ 96). 4, a dwelling, a house (ನಿವಾಸ, ಮನೆ 99; ಮನೆ 528). 5, iron. 6, the moon. 7, *Kṛishṇa*; Skanda. 8, one of the *gṇas* of poetical composition (Kāvy. III, 1, A, 3. 12-14).

ಕಾಂತ ka-anta. 2. A word that ends in *k* combined with a vowel (Śmd. 302).

ಕಾಂತಲಕ kântalaka. The tree *Credeta toona* (ತುನ್ನ) Roxb.

ಕಾಂತರ kântāra. A forest (ಎಲಿನ, ಅಡವಿ Nn. 106). 2, a difficult road (ಎವಮಾಪ್ತ, ಬಿಡುಗಡೆ ಹೆದ್ದಾರಿ 106; ಅತಿಶಯವು ಪರ್ವತವು Mr. 478). 8, a kind of sugarcane. — ಕಾಂತರಕ ರಗಿ. Roaming in a forest or in forests (Ahh. P. 8, after 67).

ಕಾಂತರಕ kântāraka. A kind of sugarcane.

ಕಾಂತಿ kânti. Wish, desire; loveliness, beauty; — splendour, lustre; personal decoration or embellishment (ಪೊಗರ, ತೋರಣ, ಕದಿರ, etc. Kk. 25; ಕದಿ 46; ಕಳೆ, ಕದಿರ, ಮನುಗು, etc. Śm. 15; ರಂಗು 83; ಕದಿರ Ćt. I, 100; ಮನೆ, ತಳವ, etc. Śm.; see ತೋರಣ, ಬೆಳಗು, ಮನುಕು, ಮನುಗು). — ಕಾಂತಿಗುಣವು. — ಕುಣ್ಣು. Brightness to decrease (Rāv. 13, 45).

ಕಾಂತವನ kânti-vanta. Full of lustre (Śmd. 251).

ಕಾಂತವಸ್ತು kânti-stambha. A lamp-stand, a lamp (ದೀಪ್ತಿಯವು Mr. 205).

ಕಾಂತೆ kântē. A lovely woman, a mistress, a wife (ಸ್ತ್ರೀ Nn. 91; Bp. 57, 65; J. 8, 12).

ಕಾಂತವಿಕ kântavika. A baker.

ಕಾಂತಿಶಿಕ್ಷೆ kântiśikṣa. Not knowing where to resort to, put to flight.

ಕಾಮ kâpa. Relative present or future participle of ಕಾಮ 1, q. v.

ಕಾಪಟಿಕ kâpatika. (fr. ಕಪಟ). Fraudulent, dishonest; a hypocrite; a flatterer. (My.).

ಕಾಪಟ್ಯ kâpatya. Dishonesty, fraud, guile. (My.).

ಕಾವಥ ಕಾ-patha. A bad road. 2, the fragrant root of *Andropogon muricatus* Retz.

ಕಾವಾಟಿಕ kâpāṭika. = ಕಾವಟಿಕ. A cheat; a juggler.

ಕಾವಾಲ kâpāla. (fr. ಕಪಾಲ 1). Relating to the skull; made of skulls; relating to a heggar's howl. 2, the plant *Cucumis utillissimus*. (R.).

ಕಾವಾಲಿಕ kâpālīka. = ಕಾವಾಲ No. 1. 2, a religious mendicant (My.). 3, a worshipper of Śiva of the left-hand order, characterized by carrying skulls of men as ornaments and by eating and drinking from them.

ಕಾಪಿ kâpi. 1. Coffee (C.; H.). — ಕಾಪಿಗಡ. The coffee-tree, *Coffea arabica* L. (C.).

ಕಾಪಿ kâpi. 2. N. of a tune (My.; T. ಕಾಪಿ).

ಕಾಪಿ kâpi. 3. A copy (C.).

ಕಾಪಿಕಾಯನ kâpiśâyana. A sort of spirituous liquor.

ಕಾಪು kâpu. = ಕಾಪು 1. Guarding, protecting, preserving (ಕಪ್ಪೆ Ćt. I, 84; Abh. P. 9, 99; 10, 6; J. 16, 2; Śév. 1, after 64; My.; Tē.; T., M. ಕಾಪು); a guard (see ಕಾಪುಪು). ನಿಷ್ಪಾದನೆ ಬನ್ನಿ ಧಾಗಮಂ ಬರಿವು, ಕಾಪು ಮಾಡುವು ದು (Śmd. 275 Mdh.). ಎಳೆಗೊಳಿನ ದಾಗಿದ್ದದ ಕಾಪಿನ ಚಾವ್ವೇ ಯನಿರ್ನಿವರಮ್ ಅದ ಬನ್ನದ ಪುತ್ರಳಿಗರ್ (Rāv. 10, after 31). 2, a preservative ceremony on the seventh day after a child's birth (My.). 3, that preserves: a mark made with lamp-black on the chin or also on both cheeks for good luck (My.; Tē., T., M. ಕಾಪು). — ಕಾಪಾದಿಸು. -ಅಡಿಸು. To make watch or guard (My.; G.). — ಕಾಪಾಡು. -ಅಡು. To guard, to protect, to take care of (C.). ನಮ್ಮ ಕಾಯಿ ತನ್ನೆ ಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ಮನಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾದಿದರು (B. 2, 40; see 3, 25). — ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ. -ಅಡುವಿಕೆ. = ಕಾಪು. (My.; ಭರಣ, ರಕ್ಷಣೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ G.). — ಕಾಪಿಡು. -ಅಡು. = ಕಾಪಾಡು. (ಸಂ ರಕ್ಷಣೆ Śmd. Dh.). 2, to put the mark ಕಾಪು No. 3 (My.). — ಕಾಪಿನವ. -ಅವ. A watchman (Bp. 27, 53). — ಕಾಪಿರಿಸು. -ಅರಿಸು. = ಕಾಪಾಡಿಸು. (Bp. 14, 2). — ಕಾಪುವೇದ್. -ವೇದ್. To order to protect (Ahh. P. 5, 103).

ಕಾಪುತ್ರ ಕಾ-putra. A had son. See ಗೋಪಿ.

ಕಾಪುರುಷ ಕಾ-purusha. A mean, contemptible man, a coward, a wretch; mean, etc. (Bp. 27, 53; 45, 22; Bh. 4, 4, 25; J. 29, 15).

ಕಾಪೇಯ ಕâpēya. (fr. ಕಪಿ). The tricks and doings of a monkey (ಕಪಿಗಳ ಸಂಯೋಗ Mr. 161).

ಕಾಪೋತ ಕâpōta. (fr. ಕಪೋತ). The colour of a pigeon; grey. 2, *natron*, *alkali*; antimony.

ಕಾಪೋತಾಂಜನ ಕâpōta-anjana. Antimony, especially considered as a oolylrum.

ಕಾಬಿ kâba. = ಕಾಪ್ಯ of ಕಾಮ 1. (Rām. 4, 1, 11, 18). ಕಾಬಿರಿ (= ಕಾಪ್ಯಿರಿ, 3, 12, 33).

ಕಾಬಳತೆ kâbalatē. (= ಕಪ್ಪರಿ, etc.). Agitation, etc. (Bp. 47, 28).

ಕಾಬ್ಯ ಕâhya. = ಕಾಪ್ಯ. (Bp. 26, 7).

ಕಾಮ kâma. = ಕಾಮ. Wish, desire; love; lust. 2, *Kâma*, the god of love (ಕಾಮನಿಲ್ಲ Ćt. I, 66), *Kṛishṇa*'s and *Rukmiṇi*'s son. 3, ಕಾಮಂ, adv., according to one's heart's content;

granted, admitted; well; excessively (ಅತ್ಯಧಿಕಂ, etc., ಪಿರಿ ದು Mr. 436). — ಕಾಮಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. = ಕಾಮ. (B. 3, 71). 2, N. (My.). — ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು. The rain-bow (ವಿಶ್ವಾ ಯುಧ, ಮದೆಯ ಬಿಲ್ಲು G.). — ಕಾಮನ ಸುಡುವದು. The burning of an effigy of Kāma at the close of his annual festival (C.). — ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣುಮೆ. Kāma's annual festival, the hōḷi, in the phālguna month. ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣುಮೆಗೆ ಕಲಕ ನೀರು (Prv.). ಕಾಮಕರ ಕāma-kara. Following one's own inclinations, indulging in one's desires. 2, arrogance, pride (ಗರ್ವ ಸಿದ. II; ಗಬ್ಬ, ಬಿಕ್ಕ, etc., ಗರ್ವ ಸಿದ. 38; Kk. 84; ಬಿಗಿ ಸಿದ. 81). See ಸಿದ. 293; ಬೆಸ. ಕಾಮಕಸುಧರಿ kāma-kastūri. (ಕರಿಜರ, ವರ್ಣಾಸ, etc. Si. 141; sweet Basil, Ocimum basilicum Ltn., St. & Pl.). ಕಾಮಕೂಟ kāma-kūṭa. Harlotry. (R.). ಕಾಮಕ್ರೋಧರೋಭವೋದಮದಮತ್ಸರ kāma-krōdha-lōhhamōha-mada-matsara. The six vices or enemies (Bp. 40, 66; C.). ಕಾಮಗಾಮಿ kāma-gāmi. One who goes or acts as he lists. ಕಾಮಗಾರಿ kāmāgāri. Work; execution of business; workmanship (C.; Mhr. ಕಾಮಗಾರಿ). — ಕಾಮಗಾರಿಶಿಕ್ಷೆ. Imprisonment with hard labour (My.). ಕಾಮಚಾರಿ kāma-čāri. Acting unrestrainedly; libidinous; self-willed. (Bp. 40, 83). ಕಾಮಜ kāma-ja. Arising from desire. 2, Aniruddha. ಕಾಮಜನಕ kāma-janaka. Viṣṇu or Kṛishṇa (My.). ಕಾಮಜ್ವರಿತ kāma-jvarita. Inflamed with lust (Bh. 1, 6, 18). ಕಾಮಂಜ ಕāmaṅgā. = ಕಾಜೆ, etc. The lemon grass, *Andropogon schoenanthus* L. (St. & Pl.). ಕಾಮಂಜಿ ಕāmaṅgi = ಕಾಮಂಜ, etc. Sweet rush: lemon grass or camel's hay, *Andropogon schoenanthus* (Tē.; R.). ಕಾಮನಿ kāmāni. = ಕಾಮನಿ, ಕಾಮಲೆ, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಕಾಮನಿ). — ಕಾಮನಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Yellow, greenish eyes, caused by jaundice (S. Mhr.). ಕಾಮತನ್ತ್ರ kāma-tantra. The course or science of love; N. of a work. (Bp. 40, 40). ಕಾಮದ kāma-da. Granting what is wished. 2, Skanda. 8, the sun. See ಸಿದ. 293. ಕಾಮದಹನ kāma-dahana. = ಕಾಮನ ಸುಡುವದು. ಕಾಮ. (My.). ಕಾಮದುಘ kāma-dugha. Milking all desires; the cow of plenty. (Bp. 39, 1; 61, 84; Rāv. 4, 90). ಕಾಮಧೇನು kāma-dhēnu. The cow of plenty, yielding all desires (ಸುರಭಿ Nn. 30; Bp. 57, 82; C.). ಕಾಮಧ್ವಂಸಿ kāma-dhvāmsi. Śiva. ಕಾಮನ kāmāna. Desirous, lustful. ಕಾಮನಿ kāmāni. = ಕಾಮನಿ, etc. See ಉಮಾಗಾಮನಿ. ಕಾಮನೆ kāmāne. Wish, desire. ಕಾಮಪತ್ನಿ kāma-patni. The wife of Kāma, Rati. ಕಾಮಪಾಲ kāma-pāla. Baladēva (ಮಧುಪ್ರಿಯ, ಬಲಭದ್ರ Nn. 29). ಕಾಮಪ್ರಧ್ವಂಸಿ kāma-pradhvāmsi. Śiva. 2, sign for a metrically long letter (Ūh.). ಕಾಮಬಾಣ kāma-bāṇa. The (five) arrows of Kāma: the number 5 (Ūh.).

ಕಾಮಭಕ್ಷ್ಯ kāma-bhaksha. Eating anything or everything. (R.). ಕಾಮಯಿತ್ಯ kāmāyitr. Desirous, lustful. ಕಾಮರೂಪ kāma-rūpa. Śiva. 2, a certain metrical foot (Ūh.). ಕಾಮರೂಪಿ kāma-rūpi. Taking any shape at will. 2, pleasing, heartful. (Bp. 8, 38). ಕಾಮಲಿ kāmāli. Desirous, lustful, libidinous. — ಕಾಮಲಿ ದೇವಿ. N. (Bp. 59, 8). ಕಾಮಲೆ kāmālē = ಕರ್ಮವರೆ, ಕಾಮಲೆ, ಕಾಮನಿ, ಕಾಮಲೆ q. v., ಕಾಮಲೆ. A form of jaundice, excessive secretion or obstruction of bile (Sk.; ಕರ್ಮವರೆ Mr. 887). ಕಾಮವಾದ kāma-vāda. Saying anything at pleasure. (R.). ಕಾಮವಿಕಾರ kāma-vikāra. Unnatural or unusual desire or lust (Bp. 40, 47, 48; My.). ಕಾಮವೈರಿ kāma-vairi. Śiva (Bp. 43, 16; 54, 21). ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ kāma-śāstra. Any treatise on women, their behaviour, etc. (My.). ಕಾಮಹರ kāma-hara. Śiva (Bp. 24, 74). 2, sign for a metrically long letter (Ūh.). ಕಾಮಾಕ್ಷಿ kāma-akshi. Durgā, in Kañci (My.). 2, a kind of lute (S. Mhr.). ಕಾಮಾಂಕುಕ kāma-āṅkuśa. A finger-nail. ಕಾಮಾಂಗ kāma-āṅga. The mango tree. 2, N. of a vṛitta (Ūh.). ಕಾಮಾಟ ಕāmāṭa. Labour or work (for wages, My.). ಕಾಮಾಟಿ kāmāṭi. = ಕಾಮಾಟ. (S. Mhr.); 2, a day-labourer (My.; Tē., M., T.; a house-servant Mhr.). ಕಾಮಾಟಿಕೆ kāmāṭike. = ಕಾಮಾಟ. (C.). ಕಾಮಾತುರ kāma-ātura. Affected by love or desire; excited by lust; lust (Bp. 40, 65; 41, 4; My.). ಕಾಮಾತುರಳು (ಕಾಮನಿ, ಪ್ರಮದ G.). — ಕಾಮಾತುರವಡಸು. -ಅಡಸು. Lust to attack (Bp. 42, 32). ಕಾಮಾತುರಿ kāmātniri. A lustful female (Bp. 40, 53). ಕಾಮಾನ್ತಕ kāma-antaka. Śiva. 2, a sign for a metrically long letter (Ūh.). 3, ಕಾಮಾನ್ತಕಂ, the metrical foot -- ~. ಕಾಮಾನ್ತಕಗಣ kāmāntaka-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.). ಕಾಮಾನ್ಧ kāma-andha. Blind from love or lust. (Bp. 28, 23). ಕಾಮಾನ್ಧಕ kāma-andhaka. = ಕಾಮಾನ್ಧ. (Bp. 45, 3). ಕಾಮಾರಿ kāmāri. Śiva (ಅತ್ತರ Nn. 8). ಕಾಮಾರಿಗಣ kāmāri-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.). ಕಾಮಾಲೆ kāmālē. = ಕಾಮಲೆ, etc. (My.; T. ಕಾಮಾಲ್ಕೆ; M. ಕಾಮಲೆ; Tē. ಕಾಮಲಾ, ಕಾಮರುಳು, ಕಾಮೆರು). See ಉಮಾ, ಪಿತ್ತ. ಕಾಮಾಸ್ತ್ರ kāma-āstra. = ಕಾಮವಾಣ. (Ūh.). ಕಾಮಿ kāmī. Wishing, desiring, lustful; a libidinous man, a lecher (ಕಡುಪಾವ Ūt. I, 72). 2, N. of Rati. 3, a female cat (S. Mhr.; B. 5, 82). See Bp. 44, 54; 54, 21. ಕಾಮಿನಿ kāmīni. = ಕಾಮಲೆ, etc. ಕಾಮಿನಿ ರೋಗ (ಕಾಮಲೆ G.). ಕಾಮಿತ kāmīta. Wished, desired; a wish, desire. (Bp. 1, 26; 9, 19; 43, 75). ಕಾಮಿತಾರ್ಥ kāmīta-arthā. A desired object (My.). ಕಾಮಿನಿ kāmīni. A loving or affectionate woman; a woman in general (ಹೆಚ್ಚು Ūt. II, 78; ಬೆಂಗಳೂರು Mr. 301; ಮಾಧವ ಸ್ತೀ Nn. 17; ರಾಮ, ಸ್ತೀ 24; ಸ್ತೀ 47. 60).

ಕಾಮಿಸು *kāmisu*. To wish, to desire (Bp. 28, 13, 39; 25, 23; 40, 79; J. 3, 39; My.; Prv. s. ನೋವು).

ಕಾಮು *kāmu*. = ಕಾವು 2, q. v. ತಾನರೇ ಕಾಮುಗಳು (ನಾಲ, ನಾಲೆ Si. 96). ಸೋಪಿನ ಕಾಮು (ಕಡವು, ಕಲವು 310).

ಕಾಮುಕ *kāmuka*. Wishing; desirous; lustful, libidinous. (Bp. 40, 60).

ಕಾಮುಕೆ *kāmukl*. A lustful, libidinous woman, a harlot (ಸೂಳೆ No. 98, 113).

ಕಾಮುಕೆ *kāmukē*. A woman desirous of any thing (wealth, food, etc.).

ಕಾಮೋದ್ಭವ *kāma-udbhava*. Sprung from love; N. of a *vṛtta* (Üh.).

ಕಾವುಲೈ *kāmpilya*. = ಕಾವುಲ. (ವಸಾಲೆ Si. 158).

ಕಾವುಲೈ *kāmpilla*. = ಕಾವುಲ, etc. N. of a plant.

ಕಾವು *kāmba*. = ಕಾವು, of ಕಾವಿ 1. (My.).

ಕಾವುಲ *kāmbala*. (fr. ಕವುಲ). Covered with a woollen blanket; a carriage covered with a woollen blanket.

ಕಾವುಲಿಕ *kāmbavika*. (fr. ಕವುಲ). A dealer in shells.

ಕಾವುಲವ *kāmbuva*. = ಕಾವು. (My.).

ಕಾವುಲೈ *kāmbōja*. Born in Kambōja. 2, a horse of the Kambōja breed (ಕುದುರೆ ಹಾವುಲೈಕದೇಶದೊಳೆ ಪಟ್ಟ ಕಾವುಲೈಂ Mr. 282). 3, N. of a country (Bp. 6, 9; Rāv. 5, 22).

ಕಾವುಲೈ *kāmbōji*. = ಕಾವುಲೈ No 2 (Bp. 59, 37). 2, the plant *Glycine debilis* Ait.

ಕಾವುಲೈ *kāmbōdi*. N. of a *rāga* (My.; Tē.). See ಎರಕಲ.

ಕಾವುಲೈ *kāmya*. Desirable; agreeable; beautiful; optional. (Bp. 41, sum.).

ಕಾವುಲದಾನ *kāmya-dāna*. A grant of all things desired; an acceptable gift.

ಕಾವುಲಾರ್ಥ *kāmya-artha*. A particular advantage which one desires to get by voluntary observances or rites (My.).

ಕಾಯ *kāy*. 1. = ಕಾ 1 q. v., ಕಾಯ 1, ಕಾಯ 1. To guard, etc. (ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಂ. 101; Tē. ಕಾಯು, ಕಾಯ; T. ಕಾಯು, custody = ಕಾವು). P. ps. ಕಾಯ (e. g. Si. 259, 279), ಕಾಯ, ಕಾಯು. ಇನ್ನಿರುವ ಕಾವಾತ ಯೋಗಿ (Sp.). ನಿನ್ನ ಅಲ ಯದೊಳೆ ಇನ್ನವರೆಗೆ ಬಿಡವೆಯಂ ಕಾದಿದೊ (J. 31, 28). ಕಾಯು (Smd. 244). ನೀನು ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯರ ಮಾನ ಕಾಯ್ದರೆ (B. 1, 14). ನಾಯಿಗಳು ಬಿಡೆಯನ ದಾಗಿಲ ಕಾಯ್ದು (3, 39). ಧಾನ್ಯಗಳ ನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಕೊಟ್ಟು (5, 103). ನವ್ವಿಗೆ ಕಾಯ್ದು ಕೊಟ್ಟು (2, 25). See Bp. 32, 46; 46, 19; 47, 45; 57, 12; J. 2, 19; 4, 63; 10, 18; 11, 35; ಅಪರಾಧ ಕಾಯ, ಕೆಯ್ಯಾಯ, ಪೊಲಗಾಯ. — ಕಾಯ ಕಾಯ. rep. (Bp. 30, 28; 38, 71; 45, 42). — ಕಾಯ ಕಾಯ. rep. (Bp. 48, 12). — ಕಾಯವೇಡು. -ಬೇಡು. To be necessary to guard, etc. ಕಾಯವೇಡು? (Bp. 48, 11).

ಕಾಯ *kāy*. 2. = ಕಾಯ, etc. P. p. of ಕಾಯ 1. — ಕಾಯು. = ಕಾಯ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಬರ್. To tend and bring home (Bp. 24, 2).

ಕಾಯ *kāy*. 3. Fruit to grow or to develop (ಫೋಲೈತಿ ಸಿಂ. Dh.; S. 101; My. only in ಕಾಯು; T., M. ಕಾಯ; Tē. ಕಾಯು; Tu. ಕಾಯ; Tē. ಕನು, to bring forth, to bear young; to produce, as applied to fruit trees or crops; cf. ಕನ್ದು 8). P. ps. ಕಾಯ, ಕಾಯು. ಬೇರ್ವರನು ಕಾಯು ಬಲು (Smd. 81). ಕಾಯಾದುದಕ್ಕೆ ಕಾಯು ಅಕ್ಕಂ (S. 22).

ಕಾಯು ಎನಕ್ಕೆ ಕಾಯಾದುದು (Kk. 20). ಕಾತ ಎಳೆಯ ಮಾವುಗ ಕ ಬನಬಿನದ ತಾವುಗ (J. 17, 4). ಕಾತು ಬದಿಗುವ ಫರಾಳ (Rāv. 2, 38). ಕಾಯ್ದು ಬಿನೆ ಫಲಿಸಿದುದು (Ü. I, 39).

ಕಾಯ *kāy*. 4. = ಕಾಯ, ಕಾಯ 2, ಕಾಯ 3. Fruit in a yet unripe, hard, but pretty full-grown state; any nut, or any head or capsule of plants, a pod (C.; T., M.; Tē. ಕಾಯ; T., M. ಕಾಯ, to grow callons; M. ಕಾಯ, Tē. ಕಾಯ, the state of being hard or callons); a piece used at the pagadē play (C.). ಮುತ್ತ ಕಾಯ (ತದಿರೇ ಸಿಂ. D). ಕಾಯಂ ಪೋದಿಂ (Smd. 156). ಕಾಯ ತೋಟ್ಟು (ಕಾತಕಾಳಿ, etc., ದಾಮ Hk., Mr. 95). ಕಾಯ ಸೊಪ್ಪು ವಂ ತದಿವುತ (Bp. 20, 14). ಎವದ ಕುವ್ವಳಕಾಯ ತನ್ನ (Jns. 22, 29). ಕಾಯಳಂ (Üpr. 7, 48). ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಹನ್ನೋ? ಕಾಯೋ? (C.). See ಎಳೆಗಾಯ, ಮುಗುಳಾಯ. 2, hardness; callosity. — ಕಾಯಾಗು. -ಅಗು. Fruit to grow (see s. ಕಾಯ 3). ಪುಷ್ಪವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಯುವ ಅತ್ತಿ ಮೊದಲಾದದ್ದೆನ್ನ ವ ನಸ್ತತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹೊವಾಗಿ ಕಾಯುತ ಮರನಂ ವಾನ್ತತ್ಯಮ್ ಎವುದು; ಹೊವಾಗೆ ಕಾಯುತ ಮರನಂ ವಾನ್ತತಿ ಎವುದು (Hk.). 2, to get fruits. ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಕಾಯಾಗುತ್ತವೆ (B. 2, 41). ಮಾನಿನ ಮರಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೈ ಕಾಯಾಗುತ್ತವೆ (2, 51). — ಕಾಯಿದಿ. -ಎದಿ. A firm, strong thread (S. Mhr.); a thread that is not pliable or is coarse (My.).

ಕಾಯ *kāy*. 5. = ಕಾಯ 2. To grow hot, to be heated; to grow red-hot; to burn with passion, to be or become angry (ಕೋಪ ಸಿಂ. Dh.; ಕನಲೇ ಸಿಂ. 101; T., M.; Tē. ಕಾಗು, ಕಾಯು; Tu. ಕಾಯ; cf. ಕತಿ, ಕಾತಿ 1, ಕಾಕು 1, ಕಾಕು). P. ps. ಕಾಯು, ಕಾಯ (e. g. Bh. 1, 20, 54; J. 15, 4). ಎನಿಮಂ ಕಾಯುಂ ಬಿಸ್ತೀರ್ ಮನಿ ಸು ದದು (Smd. 216). ಕಾಯು ಬಿಸಿಯಾಗಿದ್ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವನಾ ನೊನ್ನ ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದದಿತ್ತೆನ್ನ ಬಿಡಿದುದು (ಅಮಕ್ಕೆ Nr.). ಹಾಲು ಕಾಯವೋ? (Bp. 14, 8). ವೈಕಾರ್ಯೋ ತಂಕರರಣಜನಂ ನೋಯ, ಕಾಯು ಪನ್ ಎಮ್ಮ ಕ ವಸುಧೇತಂ (Rāv. 13, 25). ಕಾದ ಹೆಗ್ಗಾವಲಿ (Bp. 45, 28). ನೀರು ಕಾದು, ಉಗಿಯಾಗಿ (B. 2, 48). ಕಮ್ಮದಿನು ಕುರಿಮೆಯೊಳಗೆ ಕುಡಗಳನ್ನು ಕಾಯ ಹಾಕ (2, 12). ಕೆವುಗೆ ಕಾದ ಕುಡವನ್ನು ಭರನೆ ಹಿರಿದು (2, 12). ಕಾದ ಹಾಲು ಕು ಅದಿತ್ತೇ? (Prv.). See ಕಮಗಾಯ; J. 10, 46; 11, 31.

ಕಾಯ *kāya*. = ಕಾಯ 4, etc. ಮೊದಲೊ ಮದ್ದು ಗುಣಿಕೆಯ ಕಾಯಗಳಂ? (Bp. 54, 30). — ಕಾಯ ವಲ್ಲೆ. dupl. (B. 5, 287).

ಕಾಯ *kāya*. The body (ಕರಣ Mr. 469). 2, the root of the two smaller fingers, sacred to *Prajāpati*. 3, a multitude. ಕಾಯಂ *kāyam*. Fixed, settled, permanent, confirmed (C.; H.; Mbr. ಕಾಕಮ). — ಕಾಯಂಗುತ್ತಾಗ್ಗಾಮ. Village-lands granted by the state at a permanent rent (My.).

ಕಾಯಕ *kāyaka*. Relating to the body; performed with the body. 2, work, profession; pursuit, practice, rite, observance (My.; Tē. ಕಾಯಕ, ಕಾಯಕ; Bp. 12, 58; 22, 26, 48; 23, 3; 24, 2; 27, 20; 28, 3; 29, 30; 30, 7; 40, 37; 47, 5). See ಕವುರ, ಗಣೈ, ಗುಣೈಗವುರ, ಬೊಟ್ಟಿ; Prv. s. ನಾಯಕ. — ಕಾಯಕವುತಿ. (Bp. 60, 21).

ಕಾಯಜ *kāya-ja*. Produced by or in the body. 2, a son. 3, Kāma.

ಕಾಯಜಪಿತ *kāyaja-pita*. Vishnu or Kṛishṇa (My.).

ಕಾಯಜಾತ *kāya-jāta*. = ಕಾಯಜ No. 3. (Bp. 48, 12).

ಕಾಯಜಾಂತ *kāyaja-antaka*. Śiva. (Bp. 48, 12; 52, 25).

ಕಾಯಜಾರಿ kāyajā-ari. Śiva. (Bp. 17, 4; 20, 32).

ಕಾಯತ kāyata. = ಕಾಯಸ್ಥ. (My.; Mhr.).

ಕಾಯದೇ kāyadē. = ಕಾಯದೇ. A rule, a regulation (My.; Mhr., H.; B. 5, 194. 234).

ಕಾಯಭವ kāya-hhava. = ಕಾಯಜ.

ಕಾಯಭವರಿಪು kāyahhava-rīpu. Śiva. (Bp. 46, 34).

ಕಾಯಮಲ kāya-mala. Impure matter or excretions of the body. See ಕೊದಿ.

ಕಾಯಸ್ಥ kāya-stha. = ಕಾಯತ. A man belonging to the writer-caste, a scribe. — ಕಾಯಸ್ಥಜಾತಿ. A trihe of Brāhmanas whose employment is writing (My.).

ಕಾಯಿ kāyi. 1. = ಕಾಯ 1, etc. P. p. ಕಾಯಿದು (Bp. 48, 16; My.; Si. 423). — ಕಾಯ ಕಾಯ. rep. (Bp. 48, 12). — ಕಾಯ ಕಾಯ. = ಕಾಯ ಕಾಯ. (Bp. 28, 62).

ಕಾಯಿ kāyi. 2. = ಕಾಯ 4, etc. (ಬೀಜಕೋಶ, ಶಮು, ತಿವ್ವೆ Hā.; Mr. 108; C.; Tn.). See Bp. 9, 2; Si. 88. 97. 119. 123, etc.; ಅಟಗಾಯಿ, ಎಕೆಗಾಯಿ, ವಗದೆಯು, etc. — ಕಾಯಿಕಟ್ಟು. or ಕಾಯಿಗಟ್ಟು. Callosity to be produced: a hoil to form (from the throw with a stone, My.); a hoil to be still hard (My.). — ಕಾಯಿಕಡಬು. A kaḍabu filled with jaggory, etc. (My.). — ಕಾಯಿ ಕಸರು. dupl. Various vegetables (C.). — ಕಾಯಿ ಕಸು. = ಕಾಯಿ ಕಸರು. (My.). — ಕಾಯಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye in which the pupil has perished (My.; Tē. ಕಾಯಕಣ್ಣು). — ಕಾಯಿದುಡುಗರ್. -ತುಡುಗರ್. A large number of kāyis (Ahh. P. 12, 5). — ಕಾಯಿದೇವ. N. See ದೇವದಣ್ಣಿಯು. — ಕಾಯಿಧಾನ್ಯ. A generic name for pulse, etc. (Si. 306, only in Si.). — ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. dupl. Pod and leaf vegetables (C.). — ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. = ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. (B. 5, 128; G. 371. 482. 568). — ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. = ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. (My.; B. 3, 125). — ಕಾಯಿ ಬಿಡು. To get fruits (My.). — ಕಾಯಿ ಸೊಪ್ಪು. = ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ. (C.). — ಕಾಯಿಸೋರೆ. (ತುಪ್ಪು, etc., ಸೀ ಸೋರೆ Si. 161, only in Si.). — ಕಾಯಿಹಾಲು. The milk of a cocoanant (C.).

ಕಾಯಿ kāyi. 3. = ಕಾಯಿ. See ತುಡುಗಾಯಿ.

ಕಾಯಿಕಾನ್ಯಧಿ kāyikā-vriddhi. Interest obtained from capital; interest consisting in the use of an animal or any capital stock pawned or pledged; etc. (R.).

ಕಾಯಿಕೆ kāyikē. Guarding, etc. (My.).

ಕಾಯಿದೇ kāyidē. = ಕಾಯದೇ. (C.; B. 4, 117; 5, 6. 84).

ಕಾಯಿಲೆ kāyilē. Sickness (My., also ಕಾಬಿಲೆ; Tn.; Mhr., H. ಕಾಬಿಲೆ, restlessness in fever, etc.; M. ಕಾಯಲು, heat).

ಕಾಯಿಸು kāyisu. 1. = ಕಾಯ 1. To make hot, etc. (C.). ನೆರಮನೆ ಹೋಳಿಗೆ ತುಪ್ಪು ಕಾಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Si. 240. 312. 379. 382. 445; Prv. s. ಬಿಸು.

ಕಾಯಿಸು kāyisu. 2. To make guard, watch, etc. (My.).

ಕಾಯು kāyu. 1. = ಕಾಯ 1, etc. Also: to wait (My.). P. p. ಕಾದು. ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವ ಜನನ (C.; ಪ್ರತಿಪಾರ Si. 258). ಬೇರಿ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವಾಗ್ಗೆ ಕಾಯೋದು ಯಾರು? (Prv.). ಅಕ್ಕ ಕಾಯುವಾಕೆ (ಗೋಶಿ G.).

ಕಾಯು kāyu. 2. = ಕಾಯ 5, q. v. P. p. ಕಾದು. ಕಾಯುವ (C.; B. 4, 143; 5, 144). ಕಾಯಿತು (= ಕಾದಿತು, C.; B. 5, 164).

ಕಾಯು kāyu. 3. = ಕಾಯ 4. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲದ ಸಿರಿಯು ಕೊಡಿತ ತೊನ ಕಾಯು (Dp. 54).

ಕಾಯ್ತು kāytu. = ಕಾಯ. P. p. of ಕಾಯ 3.

ಕಾಯ್ತು kāypu. = ಕಾಯ 1, ಕಾಯ 2. Heat (Rāv. 5, 36; J. 15, 4; Tē. ಕಾಪು). 2, wrath, anger (ಬಲುಗೋಪ Ūt. I, 12; ಕನಿಸು, ಕೋಪ 1, 98; ಮುಳಿಸು, ಕಸುಗಣ್ಣು, ಕನಿಸು, etc., ಕೋಪ Kk. 43; Śm. 39; Ahh. P. 14, 143; Rāv. 5, 36. 48; Śēv. 3, 54. 57. 62; 4, 9). See ಕಡುಗಾಯ್ತು. — ಕಾಯ್ತುದು. -ಅದು. Wrath to be appeased (Ahh. P. 14, 38). — ಕಾಯ್ತು ದಿ. -ಇದಿ. Wrath to become great (Śēv. 3, 61; 4, 79). — ಕಾಯ್ತುಗೋರ್. -ಕೋರ್. To seize wrath: to become wrathful (Śēv. 2, 10; 4, after 17). ಸಿಡಿಲ ವಡೆ ಕಾಲನ (Yama's) ಕಾಯ್ತುಗೋಣ್ಣು (Rāv. 6, after 11). — ಕಾಯ್ತುವೆದರ್. -ವೆದರ್. = ಕಾಯ್ತುಗೋರ್. (Śēv. 4, 7).

ಕಾಯ್ತು kāyya. = ಕಾಯ. See ಸಿ.

ಕಾರ್ ಕಾರ್. 1. = ಕಾರು 3, ಕಾರು 1, ಕಾರ್ 1, ಕಾರ್ 3. Blackness (ಕಾಯಿವಣ್ಣು Śm. 102; J. 33, 20; T., M.: blackness; a clond; Tē.; Tu. ಕಾರು, darkness; hlaokness). — ಕಾರಾ ಮಡೆ. The leguminous plant Dolichos oatiang L. (T., Tē.; My.). — ಕಾರಿದು. -ಇದು. To put on blackness: to grow black (J. 12, 38). — ಕಾರಿದುರ್. -ಇದುರ್. A dark night (Ahh. P. 7, 85; 9, 71; Bp. 55, 26). — ಕಾರಿಕ್ಕು. -ಎಕ್ಕು. A mole, a dark spot under the skin (ತಿಲಕ, ತಿಲಕಾಲಕ Nr.). 2, the lungs (ತಿಲಕ, ಕೋಳಿಮು Hā.). — ಕಾರಿದಾರ. -ಇದಾರ. A black body (Bp. 20, 12; Ū. Bp. 47, 14; Śēv. 4, 4; J. 28, 40). — ಕಾರಿದಬ. -ಅ3. Who has a black body: Kṛishna (ಉಪೇಕ್ಷೆ Kk. 7; Śm. 5. 6; ಹರಿ Ūt. II, 4).

ಕಾರ್ ಕಾರ್. 2. = ಕಾರಿ 2, ಕಾರು 2, ಕಾರ್ 2. The coming of clouds: the rainy season, from the middle of June to the beginning of October (ಏಲದಾಗಮು Śmd. Dh.; ಬರಿಸಕಾಲ Śm. 102; M. ಕಾರ್, ಕಾದು, a cloud; T. ಕಾರ್, a clond; water; the ploughing season; Tē. ಕಾರು, season, time; wet season). ಕಾರ್ಗರ್ (Śmd. 51). ಕಾರ ಮಂಚು (J. 25, 45). ಕಾರ ಮುಗಿರ್ (ನೀರ ಪೊಳಿಣು Ūt. I, 87). See Ahh. P. 7, 152; 4, 119; Grj. 4, 25; J. 17, 3; Rāv. 6, 5; 8, 118; ಪೂಸಗಾರ್, ಮುಂಗಾರ್, ಹಂಗಾರ್.

ಕಾರ್ ಕಾರ್. 3. To bite, to eat (ಪಾದನ Śmd. Dh.; Śm. 102; M.). ಕಾರ್ವೊ (Śmd. 50).

ಕಾರ್ ಕಾರ್. 1. Thh. of ಕ್ಕಾರ. Pungency, hotness of taste (C.; see Prv. s. ಬಿಕ್ಕ ಮೆಣಸು); a pungent, hot, spicy substance (C.; Tē., Tn.; ಕಟು Nr.; Nn. 147; Mr. 218; ಲವಣ Si. 50; Mhr. ಪಾರಿ); a spicy medicine (My.). ಕಾರದ ರುಚಿ (ಕಟು Si. 414). 2, an alkali, such as soda or potash (C.). 3, caustic (Tē., T.; see ಕಾದಿವಾರ). See ಅಕ್ಕಲ, ಬರೆಗಾರ, ಬೆಳುಗಾರ, ಸಬ್ಬಾರ, ಹವ್ವಕಾರ. 4, wrath. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವನ ಕಾರ (S. Mhr.). — ಕಾರಸಾಯಿ. A kind of vermicelli made of kaḍlē flour and rice flour mixed with chillies, salt, etc. and fried in oil or ghee (My.).

ಕಾರ್ ಕಾರ್. 2. = ಕಾದಿ. Making, doing, causing; a maker, a doer. 2, the term used in designating a sound of the alphabet, e. g. ಅಕಾರ, ಇಕಾರ. See ಅಂಗೀ, ಅನ್ಫ, etc. 3, tax, toll, revenue, tribute (= ಕರ).

ಕಾರ್ ಕಾರ್. 3. = ಕಾರಿ 1, No. 1. See ಕಾರಗೃಹ.

ಕಾರಕ ಕಾರಾ. Making, doing, etc.; one who effects or produces anything; an agent (Bp. 5, 16). 2, the relation of a noun to the verb in a sentence. See Kāv. I, 2, 1-3. 55-57; I, 3, 16. 17; III, 8, B, 22-29; Śmd. 115. 167. 168. 170. 175. 199. 201. 3, torment, torture, agony.

ಕಾರಕಗತಿ *kāraṅ-gati*. The course connected with *kāra* No. 2 (*Kāvy.* I, 2, 58-61).

ಕಾರಕದಿಪಕ *kāraṅ-dīpaka*. A kind of *dīpaka* (*Kāvy.* III, 3, B, 39-47).

ಕಾರಕಪದ *kāraṅ-pada*. A noun on which the case of an adjective depends (*Śmd.* 170. 171).

ಕಾರಕವಶ *kāraṅ-vaśa*. The power or influence of *kāra* No. 2 (*Śmd.* 115).

ಕಾರಕವಿರಹಿತ *kāraṅ-virahita*. The state of being destitute of or neglecting the rule regarding *kāra* No. 2 (*Bp.* 1, 18).

ಕಾರಕನ *kāraṅ-kūna*. A clerk (*C.; H., Mhr.*); a tollman (*My.*).

ಕಾರಖಾನೆ *kāraṅhānē*. = ಕಾರುಖಾನೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆ. A manufactory, a workshop (*C.; Mhr.; B.* 3, 46; 4, 29. 159. 210).

ಕಾರಗೃಹ *kāra-gṛha*. = ಕಾರಾಗೃಹ. A jail (ಸೆರೆಸಾಲು Mr. 197).

ಕಾರಗಿ *kāragē*. (= ಕವೃತಿ, etc. ?). Commotion, etc. (*ಕವನ* *Ūt.* I, 53).

ಕಾರಂಜಿ *kāraṅji*. = ಕಾರಂಜ. A playing fountain, a jet d'eau (*C.; Mhr.* ಕಾರಂಜೆ).

ಕಾರಣ *kāraṅa*. 1. Cause; reason; motive, origin; an instrument, a means. 2, the natural form or constitution of a thing. 3, = ಕಾರಣ (ಯಾತನ, ದಣ್ಣೆ Mr. 392). 4, agency, instrumentality. See *Śmd.* 159; *Kāvy.* III, 3, B, 140; IV, 2, 97. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮಾರಣವಿಲ್ಲದ ಮಾನವಿಲ್ಲ (*Prv.*). 5, a deity; a father. 6, need of (*Mhr., S. Mhr.*). — ಕಾರಣ ಬೇಡು. To be needed or necessary (*B.* 4, 88. 110. 152; see a. ಬೇಡು 1). — ಕಾರಣ. adv. For, on account of (*My.*).

ಕಾರಣ *kāraṅa*. 2. = ಕರಣ 2. Killing, slaughter, injuring, hurting.

ಕಾರಣಪುರುಷ *kāraṅa-puruṣa*. A man who is the cause (of creation or of important things), a deity, a great man (*Bp.* 4, 53; 22, 62; 28, 59; 30, 18. 24; *My.*).

ಕಾರಣಪುರುಷರತ್ನ *kāraṅapuruṣa-ratna*. The heat of the *kāraṅapuruṣas* (*Bp.* 33, 1).

ಕಾರಣಮೂರ್ತಿ *kāraṅa-mūrti*. A form or incarnation of the deity (*Bp.* 34, 14. 30).

ಕಾರಣಯೋಗಿ *kāraṅa-yōgi*. An able *yōgi*, a *yōgi* of importance (*Bp.* 55, 52).

ಕಾರಣವೈರ್ಮ *kāraṅavāirmō*. (ಕವನ ಭೇದ *Ūt.* I, 67, o. r. ಕಾರಣ ವರ್ಮ = ನಡೆವ ಭೇದ).

ಕಾರಣಾಂತ *kāraṅa-anta*. The absence of cause (ಅಕಾರಣ *Nn.* 126).

ಕಾರಣಿಕ *kāraṅika*. Causal; investigating, examining, ascertaining the cause; an examiner, etc. (ಪರೀಕ್ಷಕ, ಸರ್ವರ ವಿಚಾರಮಂ ಅಧ್ಯವನಂ Mr. 244); performing, performance (*My.*). ನೀರ ಬೊಟ್ಟುಳಿ ನೆಚ್ಚಿ, ಸಾರಿ, ಕೆಡದಿರು, ಮರುಳೆ; ಸಾರಗುಣಿ ಯಾಗು! ಸರ್ವರೊಳು ನಿಜ ತಿಳಿ! ಕಾರಣಿಕನಾಗು! (*Bp.*). See *Bp.* a. ಮರು. — ಕಾರಣಿಕಬೊಟ್ಟು. *N.* (*Bp.* 9, 48).

ಕಾರಣಿ *kāraṅē*. The ornamental red stripe or painting upon the lower part of the walls of a house, etc. (*My.; Rāv.* 8, 4; *Śāv.* 5, after 57; *Bh.* 1, 12, 10; *Tē.* ಚಾರೆ, ಚಾರಲಿ, ಚಾರಿಕೆ, a line, a streak, a stripe). ಎರಚಿಸಿದ ಸಾರಣಿಯ ಕಾರಣಿಯ ಧಾರಣಿಯ (*Ūt.* *Bp.* 5, 5). ಕಸ್ತೂರಿಕಾಂಠಮಣಿಗಳು ಪೊರೆದ ಸಾರಣಿಗಳಂ ಕಾರಣಿಗಳಂ (5, 51). See ನಿಜುಗಾರಣಿ.

ಕಾರಣಿ *kāraṅē*. = ಕಾರಣ No. 3. Torment, agony.

ಕಾರಣ *kāraṅḍa*. = ಕಾರಣವ. — ಕಾರಣವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. (ಕಾರಣವ *Nr.*).

ಕಾರಣವ *kāraṅḍava*. A sort of duck or goose (ಕರ್ಕರ, ಕಾದ ಮೈ *Hla.*).

ಕಾರಭಾರ *kārahhāra*. = ಕಾರುಭಾರ. Business, affairs, especially some extensive business as that of a state, of a mercantile concern, etc. (*C.; Mhr., H.; B.* 3, 74; 4, 7).

ಕಾರಭಾರಿ *kārahhāri*. = ಕಾರುಭಾರಿ. One who conducts business, a manager (*My.; B.* 4, 217).

ಕಾರಮ್ಮ *kārambhē*. A plant bearing a fragrant seed, the *priyāngn*. See ನೆಲಕ 2.

ಕಾರವ *kāraṅvi*. 1. The *Asafoetida* plant or its leaf. 2, the plant *Celosia cristata* Lin. (= ಮಯೂರ). 3, a kind of anise, *Anethum sowa* Roxb. 4, the plant *Nigetta indica* Roxb.

ಕಾರವ *kāraṅvi*. 2. = ಕಾರವಿ, ಕಾರುವೆ. A kind of red cotton cloth (*C.; Mhr.* ಕಾರವಾ, *H.* ಕಾರುವಾ, ಕಾರವಾ).

ಕಾರವೆಲ್ಲ *kāravēlla*. The plant *Momordica charantia* Lin.

ಕಾರಸಿಕೆ *kārasikē*. = ಕಾರಸಿಕೆ, of which it is an o. r.

ಕಾರಸಿ *kārasē*. The plant *Solanum stramoniofolium* Jacq. (*St. & Pl.*). 2, = ನಾಗವಮನ (*Mr.* 149).

ಕಾರಾಗಾರ *kāra-ugāra*. (*Śmd.* 383). A place of confinement; a jail.

ಕಾರಾಗೃಹ *kāra-gṛha*. = ಕಾರಗೃಹ. (*My.*).

ಕಾರಾಚ *kāraāca*. = ಕರಾ No. 3. (*Rāv.* 5, 56; *My.*).

ಕಾರಾಂಜಿ *kāraṅji*. = ಕಾರಂಜ. (*My.*).

ಕಾರಾವರ *kāra-avara*. A man of a mixed and low caste, employed in working in leather and hide (*Sk.*). *Cf.* ಗವಾಸಿಗ.

ಕಾರಿ *kāri*. 1. A brackish ground, a backwater, an arm of the sea (*My.; T.* ಕಾರಿ, ಕಾದಿ, ಕಾಯಲೆ, ಕಯಿ; *M.* ಕಾರಿ, ಕಯಿ; *Tē.* ಕಯ್ಕ; *Mhr.* ಕಾದೀ; *cf.* *Mhr.* ಕಾರಿ ?). 2, a ford (*My.*). — ಕಾರಿಪಾಲ್ಕೆ. *N.* (*Bp.* 15, 25).

ಕಾರಿ *kāri*. 2. = ಕಾರಿ 2, etc. (*S. Mhr.* in ಮುಂಗಾರಿ, ಹಂಗಾರಿ).

ಕಾರಿ *kāri*. Making, doing, acting, causing; an artist, an artificer, a mechanic; an actor.

ಕಾರಿಕೆ *kārikē*. = ಕಾದಿಕೆ, ಗಾದಿಕೆ. A female who does, makes, or acts. 2, an actress. 3, a doing, a business; a trade; an art. 4, a comment, a gloss.

ಕಾರಿಗ *kāriga*. One who applies alkalis (?). See ಅಲ್ಲಿಗಾರಿಗ.

ಕಾರಿಗ *kārigē*. Thh. of ಕಾರಿಕೆ (*Śmd.* 363, o. rs. ಕಾರಿಗ, ಗಾರಿಗ).

ಕಾರಿನಿ *kāriṇi*. Making, doing, etc. (feminine). See ತರಿಸ್ತಾರಿನಿ.

ಕಾರಿತ *kāritē*. Interest, the amount of which is fixed by the debtor, he being forced to do so by the creditor. (*R.*).

ಕಾರಿಯ *kāriya*. Thh. of ಕಾರಿ. (*Bp.* 28, 23; *J.* 18, 5; *Tē.*).

ಕಾರವಿ *kāriṅvi*. = ಕಾರವಿ 2. (*C.; B.* 3, 117).

ಕಾರೀಕ *kārika*. The fruit of the date-tree plucked whilst immature and dried (*S. Mhr.; Mhr.* ಕಾರೀಕ; *M.* ಕಾರಿಕೆ).

ಕಾರೀಷ *kāriṣa*. (fr. ಕರೀಷ). A great quantity of dried cow dung cakes.

ಕಾರು kâru. 1. = ಕಾರ್ 1, etc. Blackness. — ಕಾರುಗತ್ತಲ. -ಕತ್ತಲ. Seble darkness (My.; ತಾರ್ವರ Si. 453). — ಕಾರುಗತ್ತಲೆ = ಕಾರುಗತ್ತಲ. (J. 26, 9; My.).

ಕಾರು kâru. 2. = ಕಾರ್ 2, etc. (My.). ಕಾರ ಮದಿ ಬಿದ್ದರೂ ಕಾಯವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಕಾರ ಹುಣ್ಣಿವೆ. A feast in the third month, when the ಕರಿ ಹದಿಯುವದು (see s. ಕರಿ 3) takes place (S. Mhr.). — ಕಾರ ಹುಲ್ಲು. Any grass that grows in the rainy season (My.); a kind of flag or reed (?). ಕಾರ ಹುಲ್ಲಿನೊಳು ತಿರುಗುವ ಮೂನು (ನಲಿಮಾನ, ಚಲಿಚಮ Si. 87). — ಕಾರುಗಡ್ಡೆ. Wet land cultivated in the rainy season (My.). — ಕಾರುಬೆಳೆ. The wet-season crop (My.). — ಕಾರುಹತ್ತಿಗಿಡ. A kind of cotton plant (My.).

ಕಾರು kâru. 3. Pincers, tongs (Tē.; see ನೀರು, ಪಟ, ಮೊನೆ).

ಕಾರು kâru. A meker; a mechanic, an artisan. 2, an art, a solence.

ಕಾರುಕ kâr-uka. (Śmd. 239). A black man (?); an eater (?).

ಕಾರುಕ kâruka. An artisan, an artificeer, a meohanick. See Śm. 116; ಪಂಚಕಾರುಕ.

ಕಾರುಕೃತ್ಯ kâr-kṛitya. The work of an artisan (Si. 381). ಕಾರುಮಾನೆ kârughânē. = ಕಾರಮಾನೆ, etc. (My.).

ಕಾರುನಿಕ kârūnika. (fr. ಕರುಣ). Compassionate, tender, kind.

ಕಾರುಣ್ಯ kârūnya. Compassion, kindness. See Prv. s. ತಾರುಣ್ಯ. — ಕಾರುಣ್ಯವುಡೆ. -ಎ-ವಡೆ. To be or become compassionate (Śālv. 4, after 99).

ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ kârūnya-nidhi. A treasure of compassion (J. 18, 51).

ಕಾರುಣ್ಯಸಾಗರ kârūnya-sāgara. An ocean of compassion (Bp. 24, 34).

ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧು kârūnya-sindhu. = ಕಾರುಣ್ಯಸಾಗರ. (Bp. 61, 48).

ಕಾರುಬಾರಿ kârūhāri. = ಕಾರಧಾರಿ. (My.).

ಕಾರುಬಾರು kârūhāru. = ಕಾರಧಾರ. (My.; Br.; M. ಕಾರುಬಾರು).

ಕಾರುವೆ kârūv. = ಕಾರುವ 2, etc. (My.).

ಕಾರೆ kârē. The spinous shrub *Webera tetandra* Willd. (ತೀಕ್ಷ್ಣ Mr. 139; My.; M.; T. ಕಾರೈ; Tē. ಗಾರೈ). ಕಾರೆಯ ಮೊಪ್ಪು (Bp. 58, 43). — ಕಾರೆಕಾಡು. A thorny jungle or thicket (Si. 102; M. ಕಾರೆಕ್ಕಾಡು). — ಕಾರೆಕಾಯಿಗಿಡ. The tree furnishing *Myrobalans* or *Ink-nuts*, *Terminalia chebula* Roxb. (St. & Pl.; cf. ಗಾರೈ). — ಕಾರೆಮುಳ್ಳು. A common spinous shrub, *Webera tetandra* Willd. (Z.; or *Canthium parviflorum* Lem.; see ಕಾಕಿಗಿಡ). 2, the strong, sharp thorn of the kârē (My.). — ಕಾರೇಗಿಡ. = ಕಾರೆ. (My.; see ಕಗ್ಗಲಿ). — ಕಾರೇ ಹಣ್ಣು. The ripe fruit of the kârē. ಬೋರೇಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಾರೇ ಹಣ್ಣು ಅದೀತೇ? (Prv.).

ಕಾರೆ kârē. 1. ಕಾರಾ = ಕಾರ 3. Confinement, binding; a fetter; a prison. 2, pain, affliction. 3, an ornamental ring worn round the neck and reaching to the chest, generally of gold, a gold collar (My.).

ಕಾರೆ kârē. 2. Tbh. of ಕಾಯ.

ಕಾರೆಗಾರ kârē-gāra. A workman (My.).

ಕಾರೋತ್ತರ kârōttara. Yeast, barm, froth.

ಕಾರ್ತಿ kâr. = ಕಾರು 1. To vomit; to emit (ಮಮನ

Śmd. Dh.; T. ಕಾರ್ತಿ, ಕಾರ್; M. ಕಾರು, ಕಾರು; Tu. ಕಾರ್; Tē. ಕಾರು, ಗಾಯು, ಗ್ರಾಯು). P. p. ಕಾರ್ತು. ಕಾರ್ತುವು ಅಕ್ಷಿಗೇ ಆರುಣತಯಂ (J. 31, 30).

ಕಾರ್ತಿ kârā. See ಹಗ್ಗಾದಿ.

ಕಾರ್ತಿ kârā. = ಕಾರ 2, ಗಾದಿ. Tbh. of ಕಾರ 2. An affix for the formation of nouns, e. g. ಇಟ್ಟೆಕಾರ್ತಿ, ಪಗ್ಗಿಕಾರ್ತಿ, etc. (Śmd. 234, 235; Tē. ಕಾರ್ತಿ, ಗಾದಿ).

ಕಾರ್ತಿತನ kârātana. = ಕಾರ್ತನ, ಗಾದಿತನ. Doing, acting, performing. See ಕೆಯ್ದು ಗಾದಿತನ, ಮಾತುಗಾದಿತನ.

ಕಾರ್ತಿ kârī. A feminine form of ಕಾರಿ. See ಅಟಗಾದಿ.

ಕಾರ್ತಿಕೆ kârīkē. Vomiting (My.).

ಕಾರ್ತಿಕೆ kârīkē. Tbh. of ಕಾರ್ತಿ. See ಕೆಯ್ದು ಕಾರ್ತಿ, ಮಾಟ, ಮಾತು.

ಕಾರ್ತಿಸು kârīsu. To make vomit or disgorge, etc. (Bh. 8, 21, 8; J. 23, 39; C.).

ಕಾರ್ತಿ kârī. 1. = ಕಾರ್ತಿ. (C.). P. p. ಕಾರ್ತಿ. ಜವನ್ ಉಣ್ಣು ಕಾರ್ತಿದ್ವಾರ (Abh. P. 13, 78). ಕಾರ್ತಿದೇ (Bp. 21, 22). ಕಾರ್ತಿನಾಯಕರು, ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿಯುವಾಗ ಮಾತ್ರ, ಡೆವಧವೆನ್ನು, ಕಾರ್ತಿಯನ್ನು ತಿನ್ನು ಕಾರ್ತಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (B. 3, 40). See Prv. s. ಬಿಡು 1, No 2.

ಕಾರ್ತಿ kârī. 2. Vomiting, etc. — ಕಾರ್ತಿಗಿಡ. -ತೆ. An emitted spark (Rām. 6, 30, 13).

ಕಾರ್ತಿ kârī. 3. A ploughshare (Tē. ಕಾರ್ತಿ; T. ಕಾರ್ತಿ; R.).

ಕಾರ್ತಿಹ kârīha. Vomiting (ಉದ್ಗಾರ, ಉದ್ಗಾರ N.).

ಕಾರ್ ಕಾರ. 1. = ಕಾರ್ 1, etc. Blackness. — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (My.; ಅನ್ನತಮಸ Si. 76). ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ ಉಳ್ಳ ರಾತ್ರಿ (ತಮಸ್ತ 38). — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯನು = ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯನು, q. v. — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. A black net (Rālv. 11, 23). — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. -ಪೊಗ. = ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. Black smoke (Rām. 4, 8, 11; 6, 14, 20; Rālv. 11, 19; J. 13, 10, 12; 31, 11). — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. -ಪೊಗ. = (ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ), ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ, ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. (ನಿರಿಸಾರ, ತಿರಿಸಾರ, etc. Mr. 98, o. r. ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ; ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ Kk. 47, o. r. ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ, ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ; ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ Si. 68). ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ ಫಿತ್ತಿಗೋ? (Bp. 58, 48). — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ ಕರ್. A loadstone (ಮೂಲಕರ್ Ōt. II, 112). — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. The black deep, i. e. the river Kālindī or Yamunā. — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯನು. -ಅಣ್ಣ. The elder brother of Yamunā or Yamī: Yama (Śm. 12). See ಕಮ್ಪದವನು. — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. A derk, black cloud. (T.). See Abh. P. 13, 76; Bp. 44, 2; Bh. 1, 19, 21; Rāghc. 17, 64; Rālv. 2, 39; 6, 54; 8, 102; 9, 4; Śālv. 1, 33; 2, after 42; J. 3, 38; 5, 15; 22, 8; Si. 52; it may occasionally be translated also: a monsoon-cloud). — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯನು. -ಬಟ್ಟೆ. The way of the clouds, the sky (R.). — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. Sable darkness (My.). — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. -ಬಟ್ಟೆ. Whose track is blackness: fire, Agni (Śm. 11).

ಕಾರ್ ಕಾರ. 2. = ಕಾರ್ 2, etc. The rainy season (J. 13, 32). — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. -ಕಾರ್. (Śmd. 218). The rainy season. ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆಯನು (Abh. P. 13, 76). — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. -ಕಾರ್. = ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. (J. 3, 40; 4, 35; 17, 5). — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. See s. ಕಾರ್ 1. — ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ. The beginning of the rainy season (Grj. 9, 38).

ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ kārghāt. = ಕಾರ್ಗತ್ತಲೆ, etc. (My.; Si. 108).

ಕಾರ್ತಿ kārī. — ಕಾರ್ತಿಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, *Momordica dioica* Roxb. (St. & Pl.).

ಕಾರ್ತನ kārtaṇa. = ಕಾರ್ತನ. See ಉರವಣಿ.

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ kārta-vīrya. (fr. ಕೃತವೀರ್ಯ). = ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ. Arjuna, a prince of the Haihayas. 2, N. of a Jaina śakravartī.

ಕಾರ್ತವಸ್ತು kārta-svara. (fr. ಕೃತವಸ್ತು). Gold.

ಕಾರ್ತವಿಕ್ ಕಾರ್ತāntika. (fr. ಕೃತಾನ್ತ). An astrologer.

ಕಾರ್ತಿ kārṭi. = ಕಾರ್ತಿ 1, ಗಾರ್ತಿ 1, ಗಾರ್ತಿ. = ಕಾರ್ತಿ. (Tō. ಕೃತಿ). See e. g. ಕುಟಿಲ.

ಕಾರ್ತಿ kārṭika. ಕಾರ್ತಿ. (fr. ಕೃತಿ). N. of the month Kārtika (October-November), when the moon is full and near the Kṛittikās (the 8th month in the ಚಾನ್ದ್ರಮಾನ, My.; B. 5, 507. 308; Mhr.). 2, Skanda (ಕೃತಚಾಂದ್ರ Nn. 38; ಗಾಂ ಗೇಯ, ಚಾನ್ದ್ರಮಾನ 44; ಗುಪ್ತ, ಸ್ವಾಮಿ ಕಾರ್ತಿ 144).

ಕಾರ್ತಿಕ kārṭikika. The month Kārtika.

ಕಾರ್ತಿಕದ್ವಾದಶಿ kārṭika-dvādaśī. = ಉತ್ಕಾ ನದ್ವಾದಶಿ. (My.).

ಕಾರ್ತಿಕೇಯ kārṭikēya. Skanda, the son of Agni and Gaṅgā, whose nurses were the Kṛittikās.

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ kārta-vīrya. The Haihaya Arjuna, one of the six great śakravartīs who are called punyāśīṣkas (Mr. 263; My.).

ಕಾರ್ತವ್ಯ kārṭanya. (fr. ಕೃತ್ವ). The whole, totality.

ಕಾರ್ಪಟಿಕ kārṣṭika. (fr. ಕರ್ಪಟ). = ಕರ್ಪಟ. A pilgrim who subsists by carrying water from holy rivers, etc. 2, a juggler, a cheat.

ಕಾರ್ಪಣ್ಯ kārṣṇya. (fr. ಕೃಪಣ). Poverty, indigence; pitiful circumstances; imbecility;—compassion, pity;—parsimony, niggardliness (My.). See Grj. 8, after 14; Bp. 45, 21; J. 2, 5.

ಕಾರ್ಪಾಸ kārṣā. (fr. ಕರ್ಪಾಸ). Made of cotton; cotton (ಪತ್ರಿ Mr. 128); cotton-cloth (ನೂಲಿ ವಸ್ತ್ರಂ 341). See ಪದ್ಮ. ಕಾರ್ಪಾಸವಾಸ kārṣā-śāpa. A how for dressing cotton. See ಬೇಸಿ.

ಕಾರ್ಪಾಸವಿವರಣ kārṣā-vivarāṇa. The spreading out or hatching of cotton. See ಖಚು.

ಕಾರ್ಪಾಸೋಧನ kārṣā-śōdhana. The dressing of cotton. See ಸಸಿ.

ಕಾರ್ಪಾಸಿ kārṣāsi. The cotton plant, *Gossypium herbaceum*.

ಕಾರ್ಮ kārma. (fr. ಕರ್ಮ). Laborious, industrious.

ಕಾರ್ಮಣ kārmaṇa. Finishing a work. 2, magic, sorcery.

ಕಾರ್ಮುಕ kārṁuka. A bow (ಬಿಲ್ಲು Nn. 63).

ಕಾರ್ಮುಕೋಟಿ kārṁuka-kōṭi. The notched end of a bow.

ಕಾರ್ಯ kārya. = ಕೃತ್ವ, ಕಾರ್ಯ, ಕಾರ್ತಿ 2. To be made or done; fit, right. 2, affair, business (ಕೆಲಸ Nn. 19); a festal occasion. 3, an effect, the necessary result of a cause (Śmd. 7). 4, motive, object, purpose. 5, cause, origin. See Kāv. III, 3, B, 185. 140; IV, 2, 37. ಕಾರ್ಯ ಬನ್ನರೆ ಕತ್ತೇ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಬೇಕು (Prv.). — ಕಾರ್ಯವಾಸ. A good state of affairs (My.). ಕಾರ್ಯವಾಸಿಗೆ ಕತ್ತೇ ಕಾಲು ಕಟ್ಟು! (Prv.). — ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸು. To accomplish a business (B. 4, 13; C.). — ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಸು. Work to be accomplished (My.).

ಕಾರ್ಯದಕ್ಷ kārya-dakṣa. Clever at a work (My.).

ಕಾರ್ಯಧಾರಿ kārya-dhārī. The owner of business (Bp. 28, 34).

ಕಾರ್ಯಧರನ್ದರ kārya-dhurandhara. One who well attends to business (My.).

ಕಾರ್ಯಭಾಗ kārya-hhāga. A work to be done; a division of a work (Mhr.);—plot, intrigue (My.).

ಕಾರ್ಯವಿಘಾತ kārya-vighāta. Impediment of business (ಪ್ರತಿಬಂಧ, oto. Si. 397).

ಕಾರ್ಯಸಾಧನ kārya-sādhana. Means of effecting any object;—accomplishing or effecting an object or a business (My.).

ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ kārya-siddhi. Accomplishment of a work, success, fulfilment of any object. (C.).

ಕಾರ್ಮ kārṁā. A kind of small, strong pony (My.; Si. 273).

ಕಾರ್ಮಾಪಣ kārṁāpaṇa. A karsha of silver, equivalent to sixteen paṇas of cowries.

ಕಾರ್ಮಿಕ kārṁika. (fr. ಕರ್ಷ). = ಕಾರ್ಮಾಪಣ. A karsha of silver. 2, a copper kārṁika, or paṇa, equivalent to eighty cowries.

ಕಾರ್ಮಿಕ kārṁi. (fr. ಕೃಷ್ಣ). Kṛishna's son Pradyumna (J. 12, 33; 22, 30).

ಕಾರ್ಮಿಕ kārṁi. Blackness, black colour; darkness. See ಕರ್ಪ, ಕರ್ಮ.

ಕಾರ್ಮಿಕ kārṁi. The tree *Shorea robusta* Roxb. (Vatica robusta Steud.).

ಕಾಲ kāl. 1. (fr. ಕವಲೆ 2?). = ಕಾಲ 1. The foot; the leg down from the knee (ಅಡಿ, ಪಾದ Śm. 70; ಪಾದ, ಅಂಘ್ರ Nn. 180; J. 18, 34; T. ಕವಲೆ, ಕಾಲ; M. ಕಾಲ; Tō. ಕಾಲ; Tn. ಕಾಲ). ಕಾಲೀಕ ಮುದ್ರಿಸಿದಂ (Śmd. I). ಕಾಲೀಕ ನಡೆದವಿರ್ (Śmd. 125). ಕಾಲರಿ (Bp. 28, 31). ಕಾಲಿಕ ಮೇಲೆ ಬೀದುವನು (55, 4). ಕಾಲಿಕಂ (59, 20). ಕಾಲಿಕಂ (60, 8). ಕಾಲಿಕ ಅಡ್ಡಲೊಡ್ಡಿ ನಿಲ್ಲುತ (20, 18). ಕಾಲಿಕ (Rā. 5, 118). ಕಾಲಿಕಂ (J. 12, 35). ಬಿನ್ನು ಕಾಲಿಕ ಎದಗಿದೊಡೆ (31, 30). ಕರಿಗಲ ಕಾಲಿಕ ಒಳಗಾದನೊ? (Rā. 13, 103). ಕೆನ್ನುವ ಕಾಲಿಕ ಮೊಗಂಗಳಂ ರಾಜಂಸೆಗಳಂ ಎನ್ನುವು; ಕೆಯ ಕಾಲಿಕ ಕಿಡಿಯವನು (ವಾಮನ); ಕೆಯ ಕಾಲ ಎಲ್ಲ (ನಲಕ Hā.). ಎದದ ಕಾಲಿಕ ಉಡುಗಿ ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನಿಕ್ಕುವುದು (ಅಲಿಥ); ಎರಡು ಕಾಲಿಕ ನಡುವೆ ಸನ್ನೆರಡು ಅಂಗುಲದ ತೆರಿವು ಆಗಿದ್ದೆ ವೈಶಾಖ ಎನ್ನುವುದು (Nr.). See ಅಂಗಾರ, ಮೊದಗಾರ, etc.; J. 2, 49; 4, 59; 18, 48. 62; 20, 28; 26, 18. 2, a strand or lock of hair (in plaiting); a strand of hairs of the tail of the Bos grunniens; any of the tie-ropes of a dāvaṇi; any string of the nēlahu (My.). — ಕಾಲ ಕಡಗ. A kind of plain anklet; a gagra (ಸಿಂಚಿನ, ಪಾದಕಟಕ Hā.; Bp. 14, 4). — ಕಾಲಂಗುಲಿ. — ಅಂಗುಲಿ. A toe (J. 5, 55). — ಕಾಲದಲಿಗೆ. — ಅಡ್ಡಲಿಗೆ. = ಅಡ್ಡಲಿಗೆ No. 1. (Rām. 6, 55, 56). — ಕಾಲವ. — ಅವ. = ಕಾಲಾರ್. (J. 22, 7). — ಕಾಲ ಹುಗುಳು. Chibblain (ಪಾದಶೋಖ Nr.). — ಕಾಲಾಟ. — ಅಟ. Motion of the feet: stir, walk (My.); the play of the feet of dancers (C.); playing upon and tormenting with the paws. See Bp. 9, 12; Bh. 8, 23, 44; 8, 27, 4; J. 13, 20. ಕಾಲಾಟವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಕಪಾಯದ ಗಸಣಿ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಕಾಲಾನ್. — ಅನ್. = ಕಾಲಿಕ. (Bh. 3, 18, 40). — ಕಾಲಾರ್. — ಅರ್. — ಕು. A foot-soldier. ಕಾಲಾರ್, ಕಾಲಾರ್ಕ (Śmd. 168). ಕಾಲಾರು (ಪದಾತಿ, ಪತ್ರಿ, ಪಾದಪಾತಿ, etc. Hā., Nr.; ಪದಾತಿ, ಪತ್ರಿ, etc. Mr. 287; Si. 285). ಅನೆ ಕುದುರೆ ತೇರು ಕಾಲಾರ್ ಎನ್ನುವು ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಸೇನಾಂಗಗಳು ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಸನ್ನೆ ಸಾವಿರ ಕಾಲಾರ್ನ ಸ ತ್ತಂ! (Śā. 10). See Rā. 13, 70; Bh. 6, 2, 3. — ಕಾಲಿಕ. — ಕಾಕ್ಕ. = ಕಾಲಿಕ. (Rām. 6, 47, 38). — ಕಾಲಿಕ. — ಕಾಡು. To set down the foot or the feet; to take a step; to walk; to

oome, etc. (Bp. 40, 7; Rāv. 8, 124; J. 10, 1. 10. 11; B. 4, 199). — ಕಾಲಿಲ್ಲದವಂ. -ಕಾಲ್ದವಂ. A cripple (ಬೆದವಂ Śmd. 1). — ಕಾಲುಂಗುರ. -ಲಂಗುರ. = ಕಾಲುಂಗರ (s. ಕಾಲು, Grj. 7, 51). — ಕಾಲಾರ. -ಲಾರ. A village that can be passed through only, or easily, on foot, a rustic place (see ಕಾಲುಂಜ). — ಕಾಲಾಡು. -ಲಾಡು. = ಕಾಲಿಡು. (Bp. 1, 50; 3, 7). — ಕಾಲಾಡುಗ. -ಲಾಡುಗ. A peon (My.). — ಕಾಲ್ಕುಪ್ಪಸ. Trowers (C.; Rāv. 6, after 11). — ಕಾಲ್ಕುಪ್ಪಳಿಸು. To join the feet and jump up (Grj. 8, after 77). — ಕಾಲ್ಕೆಪ್ಪ. A sandal attached to the foot (Bp. 38, 56). — ಕಾಲ್ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A foot-tie or chain, a shackle. ಅನೆಯ ಕಾಲ್ಗಟ್ಟು (ನಿಗಲ, ಪಾದ ಬದ್ಧ, ತೃಂಖಲ, etc. Hā.). — ಕಾಲ್ಗಡ. -ಕಡ. A ford (My.). — ಕಾಲ್ಗಡು. -ಕಡು. To wash the feet (of another, Abh. P. 15, after 9). — ಕಾಲ್ಗಾಫ. -ಕಾಫ. Foot-guard, a guard on foot: foot-soldiers (Abh. P. 4, after 53; 13, 79). — ಕಾಲ್ಗಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To impede; to strike with amazement or terror (Rāv. 6, after 11). — ಕಾಲ್ಗಡು. -ಕೆಡು. To lose the power of one's limbs; to fear (J. 3, 41; My.). — ಕಾಲ್ಗಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall down at the feet of somebody (J. 9, 31). — ಕಾಲ್ಗರಕು. -ಕೆರಕು. = ಕಾಲ್ಗರ್ಪ. (Bp. 57, 3). — ಕಾಲ್ಗೊರೆ. -ಕೊರೆ. Killing with the foot (Rāv. 6, after 11). — ಕಾಲ್ಗೊರ್. -ಕೊರ್. To get feet; to begin to stand on the feet (Abh. P. 5, 107). ಮುಂಗಾಲ್ಗೊಂ ನೆಗಸಿ ನಿಲ್ಲ, ಪಿಂಗಾಲ್ಗೊಂ ಕಿಟ್ಟು ದಾನ್ಟುವ, ಪೊದಿಕಾಲ್ಗೊಕ್ಕ, ಮರಳಿ ಮೆಟ್ಟುವ... ಅತ್ತಂಗರ್ (Rāv. 6, after 11). — ಕಾಲ್ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to stand on the feet. ಸುದು ಸುದಿದು ಅತ್ತಮನ್ ಎದುತ್ತ ಪೊಳೆಯಿಸಿ ಮಗಿ ದಣ್ಣಿಗೊಡುತ ಇದಿರ್ತುತ ಬೆದಿಕಾಲ್ಗೊಳಿಸಿ ಬೆದಮೆಟ್ಟುತ್ತ ಅವ್ವಳಿಸುತ್ತ ಪಳಂಚಿದರ್ ತುರಂಗಿಗರ್ ಅದಿರ್ತುತ (Rāv. 13, 85). — ಕಾಲ್ಗೊಗಿಸು. To put to flight (My.). — ಕಾಲ್ಗೊಗೆ. = ಕಾಲ್ಗೊಗೆ. To retreat, to flee (My.). — ಕಾಲ್ಗೊಳ. -ತಳ. The bottom or sole of the foot (J. 7, 41). — ಕಾಲ್ಗೊದ. -ತುದಿ. The point of the foot (J. 18, 21; 28, 55; Rāv. 2, 79). — ಕಾಲ್ಗೊದ. -ತುದಿ. 1. To trample upon with the foot; to treat roughly. — ಕಾಲ್ಗೊದ. -ತುದಿ. 2. = ಕಾಲ್ಗೊದತ. (Rām. 4, 3, 12). 2, that which has been trampled upon (Grj. 3, 97; Rām. 3, 12, 15). — ಕಾಲ್ಗೊದತ. -ತುದಿತ. Trampling upon with the feet; oriel treatment (C. Bp. 11, 11). — ಕಾಲ್ಗೊಗೆ. -ತೆಗೆ. Taking, or lifting up, the foot (C. Bp. 19, 35). 2, to go away (Grj. 4, 68). — ಕಾಲ್ಗೊಡಕು. -ತೊಡಕು. 1. To entangle the foot or the feet (J. 2, 45). — ಕಾಲ್ಗೊಡಕು. -ತೊಡಕು. 2. Foot-impediment (Bp. 5, 31). — ಕಾಲ್ಗೊಡೆ. Walking on foot (Bp. 5, 17; 32, 33; C. Bp. 5, 8; J. 31, 64; My.). — ಕಾಲ್ಗೊಲ್ಲಿ. = ಪಿಲ್ಲಿ 1. (My.). — ಕಾಲ್ಗೊಳೆ. A plain anklet (My.). — ಕಾಲ್ಗೊಟ್ಟು. To part the legs (Bp. 38, 17). — ಕಾಲ್ಗೊಣೆ. A stool or a low table (ಹಂಸುಳಿಗೆ C. II, 92; My.). — ಕಾಲ್ಗೊಣಿ. One whose foot is broken, a cripple (My.). See Prv. s. ಅನ್ನರಾಟ. — ಕಾಲ್ಗೊಣಿದ. -ಬಣಿದ. A strung-footed man. ಸರಿಕಾಪಿರೋಳ ಈತಂ ಕಾಲ್ಗೊಣಿದಂ (Śmd. 163). — ಕಾಲ್ಗೊಡಿ. -ಪಿಡಿ. To seize or embrace a person's feet: to salute respectfully (ಮೊಟ್ಟು, ಮಡೆ, etc., ನಮಸ್ಕಾರ Śs.; J. 17, 59). ನಲ್ಲಗೆ, ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ಗೊಡಿದವೆಂ, ತೆಳೆ! ಮೋನಮ್ ಇದೇಳೆ? (Śmd. 155). ಕಾಲ್ಗೊಡಿದವರೋ? (164). — ಕಾಲ್ಗೊಣೆ. -ಪೊಣೆ. Foot-surety: the certainty that something bad is to happen on account of a rash act (kloking, etc.) done with the foot (J. 17, 52). — ಕಾಲ್ಗೊರಿ. A kind of rain. ನಿಲ್ಲದೆ ಕಾಲ್ಗೊರಿ, ಸಾಲ್ಗೊರಿ ಸಲಿಸುರುದು (Rāv. 8, 112). — ಕಾಲ್ಗೊಣೆ. = ಕಾಲ್ಗೊಣೆ. (My.). — ಕಾಲ್ಗೊದಿ. A fordable river (My.).

ಕಾಲ ಕಾಲ. 2. = ಕಾಲನೆ, ಕಾಲನೆ, ಕಾಲ್ನೆ, ಕಾನಲೆ 2. A water-course, a channel; a brook (ಪರ, ಕಾಲ್ನೆ C. II, 53; ಕಾಲ್ನೆ Kk. 23; T.; Mhr. ಕಾಲನಾ; perhaps = ಕಾಲ 1, in the sense of a branch).

ಕಾಲ ಕಾಲ. 3. = ಕಾಲ 2. A quarter or fourth part (My.; S. Mhr. as ಕಾಲ; T., M.; Tō. ಕಾಲ; this term may be identical with ಕಾಲ 1, the sense being perhaps derived from the foot of a quadruped being one out of four, cf. Sk. ಪಾದ). — ಕಾಲ್ಗೊರೆ. A quarter rupee's weight (My.). — ಕಾಲ್ಗೊರಿ. A quarter of a star pagoda (My.). — ಕಾಲ್ಗೊಸ. One pie (My.). — ಕಾಲ್ಗೊಪಾಯಿ. A quarter rupee (My.).

ಕಾಲ ಕಾಲ. 1. = ಕಾಲ. Thb. of ಕಾಲ 1. Time (S. Mhr.; T., M.); opportunity; occasion, cause (S. Mhr.). See ಕಾರ್ಗರ್; Śmd. s. ತದಿಸರ್. ಅದರಿ ಕಾರ್ಗರ್ ಬನ್ನನು (S. Mhr.). ಈ ಬಡತನದ ಕಾರ್ಗರ್ಗೆ ಹನ್ನೆಕ್ಕಿ ಮೈ ಬೇನೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು (B. 3, 59). — ಕಾಲ್ಗೊವೆ. Calculation of time (Mr. 326).

ಕಾಲ ಕಾಲ. 1. (Śm. 77). = ಕಾಲ, ಕಾಲ, ಕಾಲ 1. Time; the right point of time, the proper time (ಸಮಯ, ನಿಮಿಷಭೇದ Nu. 56). 2, a year (ಸಂವತ್ಸರ 56). 3, a period of time; season; the time of the world (ಯುಗ 56); life-time. 4, the half of a lunar month (ಪಕ್ಷ, ಮಾಸಾರ್ಧ 56; ಪಕ್ಷ Mr. 520). 5, death, time of death (ಮೃತ್ಯು Mr. 520). 6, Yama (ಯಮನು 56; ಅನ್ತಕ 520); a diśādhīpa (Mr. 57). 7, fruit, result, fate (ಫಲ 56). 8, power, strength, valour (ಸಾಧನ, ಪರಾಕ್ರಮ 56). 9, terrible (ಭಯಂಕರ, ಉಗ್ರ 56; ಅತಿರೌದ್ರನು 520; cf. ಕಾದೆ 1, No. 2). 10, a calamitous period (Mhr.; B. 4, 77). 11, time or tense of a verb. — ಕಾಲ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಕಾಗೆ ರಾಗೆ ತಿನ್ನು. — ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೊಠಲಿ (Prvs.). — ಕಾಲ ಕಳೆ. To spend or pass away time (B. 4, 2, 5; C.). — ಕಾಲಂಗಿಯ. — ಕಾಲಂಗಿಯ. To die (Abh. P. 16, after 39 & 72). — ಕಾಲ ತು ಮ್ಪು. Time to be fulfilled; death to have oome (Bp. 46, 24). — ಕಾಲ ಬದಿಸು. = ಕಾಲ ಕಳೆ. (B. 4, 194). — ಕಾಲವಾಗು. — ಕಾಗು. To die (My.).

ಕಾಲ ಕಾಲ. 2. = ಕಾಲ 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. A freckle or mark.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ ಕಾಲಕ. 2. = ಕಾಲಕ. 2. Black; a black or dark-blue colour (ಅಸತ, ಕರ್ಪ Nn. 56; ತಿತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಡಕ, ನೀಲ, ಕಪ್ಪು Mr. 443; ಕದಿದು 502). 2, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ Nn. 56; ಉಮೇಶ Mr. 502; ಅನ್ನಕಾನ್ತಕ 520). 8, Vishnu (ವಿಷ್ಣು, ಹರಿ 56; ಕನ್ಯುಪಿತ Mr. 520). 4, Brahmā (ಎಧಿ 520). 5, the planet Saturn (ಧಾನುಜ 502). 6, Dakṣa (ದಕ್ಷನ್ 520). 7, a prince or N. of a prince (ಧರಾಧಿಪತಿ, ಅರಸು Nn. 56). 8, the fruit of the jujuhe (ಎರದ ವಣ್ 520). 9, the serpent Coluber uaga. — ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Sable darkness (C. Bp. 47, 2). — ಕಾಲ ಮೈ. -ಅಮೈ. N. See ಕಾಲ.

ಕಾಲಕ್ರಿಯಾಮಾನಾ *kāla-kriyā-māna*. A measure of the duration of (musical) time.

ಕಾಲಕ್ಷೇಪ *kāla-kshēpa*. Spending or passing the time (C.); allowing time to pass away, delay. See ತಡೆ, ತಕ್ಕ.

ಕಾಲಖಂಡ *kāla-khaṇḍa*. The river (ಕರ್ಕಣ Mr. 398).

ಕಾಲಗಣನ *kāla-gaṇana*. Calculation of time (My.). — ಕಾಲಗಣನಾದ್ಯ. Astrology (My.); astronomy (B. 5, 230).

ಕಾಲಗತಿ *kāla-gati*. The lapse of time. (C.).

ಕಾಲಚಕ್ರ *kāla-śakra*. The wheel of time or fortune (My.); the vicissitudes of life (B. 5, 57).

ಕಾಲಜಿತ *kāla-jit*. Śiva (My.). 2, a general of Rāma (J. 20, 36, 38).

ಕಾಲಜ್ಞ *kāla-jña*. One who knows the fixed times or seasons; an astrologer (My.); a cock. See ಅ-.

ಕಾಲಜ್ಞಾನ *kāla-jñāna*. Knowledge of time or of the times; knowledge of events to come (C.).

ಕಾಲಜ್ಞಾನಿ *kāla-jñāni*. A person who possesses *kāla-jñāna* (C.). 2, Śiva.

ಕಾಲತ್ರಯ *kāla-traya*. The three times: past, present, and future (Śmd. 259); morning, noon, and evening (Bp. 47, 3).

ಕಾಲತ್ರಯಪರಿಣಾಮಿ *kālatraya-pariṇāmi*. Being subject to the change of the three times (Śmd. 260).

ಕಾಲತ್ರಯವೇದಿ *kālatraya-vēdi*. A person who knows the three times (Śmd. 129).

ಕಾಲದರ್ಶಿ *kāla-darśi*. A person who sees, knows, or shows time (ಮುನಿ, ಮುನಿ Mr. 257, o. r. ಕಾಲನರ್ಶಿ).

ಕಾಲದೂತ *kāla-dūta*. A messenger of death or of Yama (Dp. 49, 3; My.).

ಕಾಲಧರ್ಮ *kāla-dharma*. Death.

ಕಾಲಪನಾಕನ *kāla-pavanāśana*. The serpent Coluber naga (Bp. 46, 37).

ಕಾಲಪುರುಷ *kāla-purusha*. Time personified; death personified (Abb. P. 14, after 28).

ಕಾಲಪುಷ್ಪ *kāla-prishṭha*. N. of the bow of Kṛṣṇa.

ಕಾಲಭೇದ *kāla-hbēda*. = ಕಾಲವಿಶೇಷ. A particular time (Śmd. 400; Śm. 78; Nn. 117).

ಕಾಲಭೈರವ *kāla-bhairava*. The terrible Bhairava: Śiva's form at the destruction of the world (J. 16, 31).

ಕಾಲಮಾನ *kāla-māna*. Measurement of time; time as to its characters (B. 5, 305; My.). See ನಡಾವಳಿ.

ಕಾಲಮುಖ *kāla-mukha*. (ಅಗರು Mr. 335, o. r. ಕಾಕ-). Cf. ಕಾಕಾಗರು.

ಕಾಲಮೂರ್ತಿ *kāla-mūrti*. Time personified. (My.).

ಕಾಲಮೇಷಿ *kāla-mēshi*. The plant *Vernonia anthelmintica* Willd.

ಕಾಲಮೇಷಿಕೆ *kāla-mēshikē*. The plant *Rubia munjista* Roxh. 2, perhaps: the plant *Ipomoea atropurpurea* Chois.

ಕಾಲಯವನ *kāla-yavana*. An asura destroyed by Kṛṣṇa through Muçukunda, q. v. (Bhāgavata 10, 51, 44).

ಕಾಲರಾತ್ರಿ *kāla-rātri*. = ಕಾಕರಾತ್ರಿ. A dark night. 2, the night of all-destroying time, the night of destruction at the end of the world: Durgā (Śiv. 3, 6, 12).

ಕಾಲರುದ್ರ *kāla-rudra*. = ಕಾಲಭೈರವ. (J. 2, 41).

ಕಾಲನಳ *kāla-naśa*. = ಕಾಲಾಧೀನ. (Abbā. 2, 39, 42).

ಕಾಲನಹ್ನಿ *kāla-vahni*. = ಕಾಲಾನ್. (Bp. 46, 42; 53, 71).

ಕಾಲವಾಚಕ *kāla-vācaka*. A term expressing time (Śmd. 147, 400).

ಕಾಲವಾಚಿ *kāla-vāci*. = ಕಾಲವಾಚಕ. (Śmd. 146).

ಕಾಲವಿಶೇಷ *kāla-viśēsha*. A particular (point of) time (ಕಾಲಭೇದ Nn. 117).

ಕಾಲವೇಳೆ *kāla-vēlē*. dupl. (Bp. 38, 11).

ಕಾಲವ್ಯಾಪಿ *kāla-vyāpi*. Filling all time, everlasting.

ಕಾಲಶಿವ *kāla-śiva*. N. of Śiva (Bp. 48, 2).

ಕಾಲಸೂತ್ರ *kāla-sūtra*. N. of a hell.

ಕಾಲಸ್ಥಂಭ *kāla-skandha*. A sort of ebony, *Diospyros embryopteris* Pers. 2, a tree bearing dark blossoms, *Xanthochymus pictorius* Roxh.

ಕಾಲಹರ *kāla-hara*. Śiva (Śiv. 5, 28).

ಕಾಲಹರಣ *kāla-harāṇa*. Spending or passing the time (C; B. 3, 101); delay, procrastination (My.).

ಕಾಲಾಗುರು *kāla-aguru*. A black kind of *Agallochum*.

ಕಾಲಾಗ್ನಿ *kāla-agni*. The fire that is to destroy the world; the conflagration at the end of time (J. 4, 26; 21, 33).

ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರ *kālāgni-rudra*. Rudra regarded as the fire that is to destroy the world. (Śmd. 142). — ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 6).

ಕಾಲಾಗ್ನಿರುದ್ರೋಪನಿಷತ್ *kālāgnirudra-upanishad*. N. of an Upanishad (Bp. 43, 74).

ಕಾಲಾಂಗಿ *kāla-aṅgi*. (ಎಲಿ, ಎಲಕ್ಕ Mr. 141).

ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮ *kāla-atikrama*. Passing the proper boundary of time (ಅತಿವೇಳೆ, ಕಾಲವು ಅತಿಗವದು ಹೋಗುವದು Nn. 132).

ಕಾಲಾಧೀನ *kāla-adhīna*. Subject to time or death (Abbā. 2, 36, 40, 41).

ಕಾಲಾನುಕಾಲ *kāla-anukāla*. From season to season, year by year (C.); at some time or other, once (My.).

ಕಾಲಾನುಕೂಲ *kāla-anukūla*. Sultahleness of time, favourable moment (Bp. 44, 20).

ಕಾಲಾನುಸರಣಿ *kāla-anusaraṇē*. Conformity to the times (My.).

ಕಾಲಾನುಸಾರ *kāla-anusāra*. = ಕಾಲಾನುಸರಣಿ. (My.).

ಕಾಲಾನುಸಾರ್ಯ *kāla-anusārya*. A kind of yellow fragrant wood. 2, gum benjamin or benzoin. See ಕಲ್ಲುಹುಣ್ಣಿ.

ಕಾಲಾಂತಕ *kāla-antaka*. Time regarded as the god of death, Yama (J. 16, 38). 2, Śiva (My.).

ಕಾಲಾಂತಕ್ರೃತ *kāla-anta-kṛit*. Śiva (My.).

ಕಾಲಾಂತರ *kāla-antara*. Interval; process of time, period; another time, a later time (My.; B. 4, 128).

ಕಾಲಾಯಾಸ *kāla-ayasa*. Iron.

ಕಾಲಾರಿ ಕಾಲಾರಿ. (ಕಾಲಾರಿ). The black-sided sandpiper, *Charadrius* (Bd.).

ಕಾಲಾವಧಿ *kāla-avadhi*. Fixed or appointed time (C.); — the end of a year (My.); — end (Abb. P. 14, 184).

ಕಾಲಾಸ *kālāsa*. ಕಾಳಾಸ. A banner, a flag (ಧಾಕ Mr. 299).

ಕಾಲಾಹಿ *kāla-ahi*. The black cohra, Coluber naga or tripidians (J. 30, 5).

ಕಾಲಿ ಕಾಲಿ. A woman who has feet. See ಪಾದುಕಾಲಿ.

ಕಾಲಿ ಕಾಲಿ. = ಕಾಳಿ. Black colour. 2, Durgā.

ಕಾಲಿಕ ಕಾಲಿಕ. Relating to time; fit for any particular season.

ಕಾಲಿಕಾದೇವಿ kālīkā-dēvi. Durgā (My.).

ಕಾಲಿಕೆ kālīkē. ಕಾಲಿಕಾ. = ಕಾಳಿಕೆ. Blackness. 2, cloudiness; a dense mass, multitude, or succession of clouds. 3, rust; verdigris (ಕುಲುಮ್ಬು ಕೆ. 3). 4, Durgā.

ಕಾಲಿಂಗ kālīnga. = ಕಾಳಿಂಗ. N. of a country, its people and prince; belonging to Kālīnga. 2, an elephant. 3, a snake (the black cobra). 4, a water-melon. 5, a poisonous plant.

ಕಾಲಿಂಗಮರ್ಧನ kālīnga-mardana. The snake-subdner: Kṛishṇa (My.).

ಕಾಲಿದಾಸ kālī-dāsa. ಕಾಳಿ. N. of a celebrated poet (Ch. v. 1; Bp. 54, 70).

ಕಾಲಿಂದಿ kālīndi. The river Yamunā.

ಕಾಲಿಂದಿವೈರಿ kālīndi-vairi. Balarāma (ಬಲ Mr. 21).

ಕಾಲಿಂದಸಹಜಿತ kālīndi-sahajāta. Yama (Mr. 49).

ಕಾಲಿಂದೀಕರ್ಷಣ kālīndi-karṣhaṇa. Balarāma.

ಕಾಲಿಂದೀಭೇದನ kālīndi-bhēdana. Balarāma.

ಕಾಲಿಂದೀಸೋದರ kālīndi-sōdara. Yamunā's brother: Yama.

ಕಾಲಿವೆ kālīvē. = ಕಾಲಿ 2, etc. (C.; Tē. ಕಾಲವೆ, ಕಾಲವೆ; T. ಕಾಲ್ವಯ). ಊರ ಗುದ್ದರಿ ತನ್ನ, ನಾಡುಕಾಲಿವೆ ತೆಗೆದ (getting no money, for nothing, Priv.).

ಕಾಲಿನ kālīna. Relating to any particular time; timely, seasonable. (My.).

ಕಾಲೀಯಕೆ kālīyaka. A kind of yellow fragrant wood.

ಕಾಲು kālu. 1. = ಕಾಲಿ 1. The foot, etc. (ಅಂಟು, ಚರಣ, ಪಾದ Hk.; ಅಂಟು, ಪದ, etc. Mr. 332; C.). ಸತತಮುಂ ಕಾಲು ನಿಲ್ಲದೆ ತೊಡಲುನ ಆ ರವಿ (Bp. 54, 12). ಧರ್ಮಮ್ ಇಲ್ಲದ ಅರಸು ಮುದದ ಕಾಲಿನ ಗೊರಸು (Dp. 54). ಕುನ್ನಿಯ ಕಾಲಿಗೆ ಎದಗಿದಂ (Bh. 2, 13, 13). ಕಾಲುಗಳು (Si. 174, 199). ಎರಡೇ ಕಾಲಿ ನಿಂದ ನಡಿಯುತ್ತವೆ (B. 1, 13). ಕಾಲಿರಿ (4, 47, 123). ನನಗಾದರೂ, ಆತ್ಮಾರಾಮನು ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ತನ್ನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ತಾನೇ ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿ ಕೊಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಹೇಳಿ ಕೂಡದವು ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ (4, 198). ಕಾಲಿ ದ್ವವರು ಕಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ನೀನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೀ, ಕುಣ್ಣುಮುಡುವೆ—ತಲೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಹೊಣೆಯಾದ ಹಾಗೆ (see ಕಾಲೊಡೆ).—ಹಾದರ ಗಿತ್ತಿಯ ಕಾಲು ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲದು.—ಕಾಲ ತೊಡಿದ ಹಾವು ಕಡ್ಡದೆ ಬಿಡದು (Priv.). — ಕಾಲ ಕುಲುಸ. Trowsers (B. 3, 114). — ಕಾಲ ಕೆದಕು. To scratch or paw (another's foot) with his foot, in order to rouse a quarrel (an expression used to show that a quarrel is picked up casually, C.). ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನ ಕೂಡ ಸುಮ್ಮನೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲ ಕೆದಕು ಜಗದಾ ತೆಗೆದು (B. 2, 31). — ಕಾಲಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. A kind of hench (C.). — ಕಾಲ ನಡಿಗೆ. Walking on foot (C.; B. 4, 188). — ಕಾಲನ್ನಿಗಿ. -ಅನ್ನಿಗಿ. A bracelet for the leg ornamented with little bells, etc. (C.). — ಕಾಲಾಡಿ. -ಅಡಿ. A quick, fast walker (My.); a wanderer, roamer (R., T.). ಕಾಲಾಡಿಯೊಣ್ಣೆ, a fast-walking camel (My.). — ಕಾಲಾಡಿತನ. -ಅಡಿತನ. Much walking, roaming (My.). — ಕಾಲಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To cause to take a walk (My., used of men and beasts). — ಕಾಲಾಡು. -ಅಡು. To take a walk or exercise, used only of stable-cattle (S. Mhr.), also of persons (My.). — ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಡು = ಕಾಲು ಬೀಡು. (My.). — ಕಾಲು ಕಟ್ಟು. 1. To tie the leg or legs. 2, to embrace (another's) feet (My.). See Priv. s. ಕಾರ್ಯವಾಸ. — ಕಾಲುಕಟ್ಟು. 2. Marriage (My.). — ಕಾಲುಕಡಗ. A kind of plain anklet (C.; ಪಾಪಾಂಗದ Si. 220). ಕತ್ತಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕಾಲುಕಡಗ? (Priv.). — ಕಾಲುಕಣ್ಣೆ. = ಕಾಲು ಗಣ್ಣೆ. (ವಟೀರ Mr. 380; Abhā. 5, 47). 2, any one of the tie-

ropes of a dāvaṇi (My.). — ಕಾಲುಕುಪ್ಪುಸ. = ಕಾಲ ಕುಲುಸ. (My.). — ಕಾಲುಗಣ್ಣೆ. -ಕಣ್ಣೆ. A rope for tying, or catching, the feet (Bh. 3, 13, 23). — ಕಾಲುಗೊರಸು. A hoof (ತಪ್ಪ, ಖರ Si. 274; My.). — ಕಾಲುಂಗರ. -ಲುಂಗರ. = ಕಾಲುಂಗುರ (s. ಕಾರ್ 1). A ring worn on the second toe (C.). — ಕಾಲು ಡೀಲ. A pair of stockings (C.; B. 5, 297). — ಕಾಲುತೆಗೆ. = ಕಾಲೆಗೆ. To run away (C.). ಸಿಂಹದ ಗರ್ಜನೆಗೆ ಮೃಗಗಳೆಲ್ಲಾ ಗದಗದ ನಡುಗಿ, ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ, ಕಾಲು ತೆಗೆಯುತ್ತವೆ (B. 4, 212). — ಕಾಲುತೊಡಗಿ. A leg-trinket (Si. 220). — ಕಾಲುಹಾರಿ. = ಕಾಲುಹಣ್ಣೆ. (C.). — ಕಾಲುಹೂಳ. ಕಾಲುಹೂಳು. Dust of the feet: an evil (especially belly-ache) that may have been occasioned by coming into contact with the foot-dust of others (My.). — ಕಾಲುಹೂಳಿ. = ಕಾಲುಹೂಳಿ. (S. Mhr.). — ಕಾಲುನಡೆ. Walking on foot (C.; Si. 268, 280, 425). — ಕಾಲುಬಲ. Foot-soldiers (My.; S. Mhr. rare). — ಕಾಲು ಬೀಡು. To fail at one's feet. ಆತನ ಕಾಲು ಬಿದ್ದು (B. 3, 25). ರಾಕ್ಷಸನ ಕಾಲು ಬೀಡಲು (5, 132). — ಕಾಲು ಮಡಿ. 1. To bend the leg, i. e. to make water (C.). — ಕಾಲುಮಡಿ. 2. Urine (S. Mhr.). — ಕಾಲುಮದಿ. Foot-protection: a kind of sandal or shoe worn especially by peasants (S. Mhr.). — ಕಾಲು ಮಾಡು. To make for, to move toward, to begin. ಆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಮಾಡಿದನು (S. Mhr.). 2, ಕಾಲು ಮಾಡೂದು ಧಾರಮ್ ಎನಿಕ್ಕು (with regard to hunting Mr. 380, o. r. in one MS. ಪಾಲು). — ಕಾಲುಮೂಡು. A foot without any ornament (My.). — ಕಾಲುಮೆಟ್ಟು. A shoe (S. Mhr.). 2, mutual treading upon the feet: irritating one another to quarrel (Bh. 1, 8, 1; cf. ಕಾಲ ಕೆದಕು). — ಕಾಲುಪಟ್ಟಿ. -ಬಟ್ಟಿ. A foot-path (ವತ್ಸಗಿ, ಎಕಪಡಿ Nr.). — ಕಾಲುಸರವಣಿ. A chain worn as an ornament just above the ankles (C.; Si. 220). — ಕಾಲುಹೊಡೆ. = ಕಾಲೊಡೆ. A fordable river (C.). — ಕಾಲೆಡೆ. -ಎಡೆ. To draw along, as a foot or the feet (B. 4, 123; J. 3, 41).

ಕಾಲು kālu. 2. = ಕಾಲಿ 3. (C.). ಒಂದು ಅರ್ಭದ ನಾಲ್ಕತ್ತರಡೂ ಕಾಲು ಕೊಟ್ಟ ಜನರು (B. 4, 100). ಎನ್ನುತ್ತರಡೂ ಕಾಲು ಕೊಟ್ಟೆ (4, 100). — ಕಾಲುನಾಸಿ. One-fourth (My.).

ಕಾಲು kālu. = ಕಾರ್. See ಮದಿಗಾಲು.

ಕಾಲುರಿಚ kāluriṇa. (fr. ಕಾಲೂರಿ-ಇಚ śmd. 236). A rustic (ಗ್ರಾಮ್ಯ Kk. 38; śm. 47; ಚಿಕ್ಕಕ್ಕರಿಗ, ಗ್ರಾಮ್ಯ ಕೆ.; Rāv. 1, 23).

ಕಾಲುವೆ kālūvē. = ಕಾಲಿವೆ, etc. (ಕುಲೈ Nr.; My.). ಕೆಡದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಮಾಡಿದ ತೊಡೆ ಕುಲೈ ಎಮ್ಮೆದು, ಇದು ಕಾಲುವೆ (Nr.; see Si. 82, 94, 116). ಗಿಡು ಮರಕ್ಕೆ ಎದವ ನೀರ ಕಾಲುವೆಗೆ (ಅನಾಲ, etc. Mr. 108). See J. 18, 13; B. 4, 184. — ಕಾಲುನೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To construct a water-course (Bp. 10, 5). ಕಾಲುಪ್ಪು kālūshya. (fr. ಕಲುಪ). Foulness, turbidness, filth; sin; want of harmony. (My.).

ಕಾಲೆ kālē. Indigo, Indigofera tinctoria Lin. 2, long pepper, Piper longum. 3, perhaps: the plant Ipomoea alpurpurea Choisy. 4, black cumin, Nigella indica Roxb. ಕಾಲೇಯ kālēya. Saffron.

ಕಾಲೇಯಕೆ kālēyaka. The plant Curcuma xanthorrhiza Roxb. See ಮರದೊಸನ.

ಕಾಲೋಚಿತ kālā-ñcīta. Suitable to the time; opportune, in season; at a convenient time; a convenient time (J. 2, 55; C.).

ಕಾಲೋರಗ kālā-nraga. = ಕಾಳೋರಗ, ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪ, q. v. (Nn. 4).

ಕಾಲ್ಪಕ kâlpaka. The plant *Curcuma zerumbet* Roxb.

ಕಾಲ್ಪಿ kâlpī. (fr. ಕಲ್ಪ). Preceptive, ritual (fem.). 2, the town of Kâlpī in the N. W. Provinces. — ಕಾಲ್ಪೀ ಕಲ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ. Sugarcandy from Kâlpī (S. Mhr.; B. 3, 45).

ಕಾಲ್ಪಿ kâlyā. Timely, seasonable; pleasant, auspicious. 2, dawn, day-break.

ಕಾಲ್ಪಿ kâlvē. = ಕಾಲುವೆ, etc. (ಕಾರ್ Kk. 23; ಕಾರ್, ಪುರ Ōt. II, 53; My.).

ಕಾವ kâva. Relative participle present and future of ಕಾ 1, q. v. (See Bp. 28, 11. 66; 46, 36; 52, 14; 53, 45; J. 15, 22). ಕಾವನ್ನರ್ (-ಅನ್ನರ್, i. e. ಅನ್ನವರ್, Abh. P. 15, 138).

ಕಾವ kâva. Tbb. of ಕಾವು (Ōt. I, 10; II, 17; Ōm. 7; ಕಮ್ಮಂಗ ನೆಮ Ōt. I, 94; ಇಂಗೋಲ್ವಿಲ್ಲ, etc. Kk. 79; ಮನ್ನಥ 8; ಮದನ Bhn. 8). — ಕಾವನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. Kâma's father: Vishnu (ಉಪೇಕ್ಷ Kk. 7; Ōm. 5).

ಕಾವಚಿಕ kâvaçika. (fr. ಕವಚ). A multitude of mailed soldiers.

ಕಾವಂಚಿ kâvañci. = ಕಾಚೆ, etc. The lemon grass, *Andropogon schoenanthus* L. (St. & Pl.; T. ಕಾವುಚ್ಚಿ, M. ಕಾವುಚ್ಚಿ; Tē. ಕಾವಂಚಿ, the fragrant grass *Hoemonites cordifolia* Roxb. = ಕತ್ತಿಣ).

ಕಾವದಿ kâvadi. = ಕಾಗದಿ No. 1. A bamboo lath or pole, provided with slings at each end, for the conveyance of pitchers, etc. across the shoulder (ಪರ್ಯಾಪಾರ, ಎವಧ Si. 431; C.; Tē.; T. ಕಾ, ಕಾವದಿ, ಕಾವುತ್ತಡಿ; M. ಕಾವು, ಕಾವದಿ; Mhr. ಕಾವದ; T., M. ಕಾವು, to carry burdens by a kâvadi). ಕಾವದಿ ಹೊರುವವನು (ವಾರ್ತಾವಹ, ವೈವಾಕ Si. 340). See ಅದ್ಧ. — ಕಾವದಿಯ ಉಟ್ಟಿ. (ಕಿಚ್ಚಿ, ಕಾಡ, ಕಾವದಿಯ ದಪ್ಪಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲುವು Si. 344). — ಕಾವದಿಯ ದಪ್ಪಿ. The bamboo lath of a kâvadi (Si. 344).

ಕಾವಣ kâvaṇa. (Ōmd. 25). (Protection); a shade, a shed, a pandal (ಪನ್ನರ್ Ōt. II, 93; ಚವ್ವರ, ಪನ್ನರ್ Kk. 26; ಪನ್ನರ, ಚವ್ವರ Ōm. 59; T.).

ಕಾವನ್ನ kâvanda. Lord, master, owner (C.; H., Mhr. ಪಾವನ್ನ; M. ಕಾವುನ್ನ, ಕಾವುನ್ನಿ; T. ಕಾವನ್ನು).

ಕಾವರ kâvara. = ಕಾವುರ, ಕಾಹುರ. Mental heat: passion, anger, wrath (ಕೋಪ Bhn. 22, o. r. ಕಾವುರ; Mhr. ಕಾವರಾ, wild from fright, rage, etc.; Tē. ಕಾವರ, pride of flesh, arrogance; T. ಕಾತ್ತಿರ, fatness, oorpulence; wrath, anger).

ಕಾವಲ್ kâval. = ಕಾವಲಿ, ಕಾವಲು, ಕಾವಲಿ 1. Guarding, protecting, watching; a guard, a watch; custody; a place where anything is guarded, or cattle are tended (Tu., T.; Tē. ಕಾವಲಿ). ಹಗಲ್ ಆಯ್ದ ಕಾವಲನ್ ಇರಿಸಿ (Bp. 43, 46). ಕಾವಲ್ಗಿ (J. 4, 29; 5, 20; 20, 4). ಕೋಟಿಕೋತ್ತರದ ಕಾವಲ್ಗಂ ಬಲಿದರ್ (9, 17). — ಕಾವಲು 2. -ಅವ. A protector; a guard; a sentinel. ರಥದ ಕಾವಲವನ್ನಿರ್ (ಸವ್ಯೇಚ್ಚ, ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ Nr.). ಹೊದವಳೆಯದ ಕಾವಲವನು (ಪರಿಧಿ Nr.). — ಕಾವಲಿನ. = ಕಾವಲವರು. (Si. 279).

ಕಾವಲಿ kâvali. = ಕಾವಲಿ, etc. (S. Mhr.; ಅಂಗರಕ್ಕೆ G.). ದಾಖಲಾ ಕಾವಲಿ, ಹೊದಿಗೆ ನಾಯಿ ಕಾವಲಿ ಇಟ್ಟು (B. 2, 45). See ಬೆಂ ಗಾವಲಿ. — ಕಾವಲದವ. -ಅವ. = ಕಾವಲವ (ವಿಶಾಯ, ಸೇನಾರಕ್ಷ G.).

ಕಾವಲಿ kâvali. 1. = ಕಾವಲಿ, etc. (C.).

ಕಾವಲಿ kâvali. 2. = ಕಾವಲಿ 1. A plate or pan for frying or baking (ಕನ್ನಡ, ಸ್ವೇದನಿ, ಸ್ವೇದನಕೆ HIA., Nr., Mr. 211; Si. 308; ಕರಿಯುನ ಪಾಳಿಗೆ G.; C.; Tu. ಕಾವಲಿ). ಕಪ್ಪಣದ ಕಾವಲಿಹೆಂಚು (ಕನ್ನಡ, etc. Si. 308). ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸಿಗೆ ತೂತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೆ ತೂತು (Priv.). See Bp. 53, 53; ಕಡು; ಹುರಿಗಾವಲಿ, ಹೆಗ್ಗಾವಲಿ; Priv. s. ದೋಸೆ.

ಕಾವಲಿಗಾದಿ kâvali-gâra. = ಕಾವಲವ. (ಬೇಹುಕಾಡ G.).

ಕಾವಲು kâvalu. = ಕಾವಲಿ, etc. (My.). ದಣ್ಣುಕಾವಲಿಗಾಗಿ (Si. 268). ಕುರುಡನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೈವದ ಕಾವಲು (Priv.). See ದನ ಗಾವಲು, ಹುಲ್ಲು; Priv. s. ಮದವಣಿಗೆ.

ಕಾವಲುಗಾದಿ kâvalu-gâra. = ಕಾವಲಿಗಾವ. (B. 4, 156, 180; My.).

ಕಾವಲಿ kâvalē. 1. = ಕಾವಲಿ 2. (Râm. 5, 8, 69; My.).

ಕಾವಲಿ kâvalē. 2. = ಕಾಲುವೆ, etc. (C.). ರಕ್ತದ ಕಾವಲಿಗಳು ಹರಿದವು (B. 4, 10).

ಕಾವಳ kâvala. = ಕಾವಳ, ಸಾವಳ. Darkness (ತಿಮಿರ, ಕತ್ತಲೆ Nn. 12; C.; Mhr. ಕಾಹುರಾ; Tē. ಕಾವಿರಿ, ಕಾವುರು, ಕಾವುರೆ, black vapour; anything that appears like smoke). See J. 18, 43. 44; Râm. 3, 5, 9.

ಕಾವಳು kâvalū. (ಕಾವಳು ಪಾಣ್ಣರು Ōt. I, 86, o. r. ಕಾರಣ ಪಾಣ್ಣರು; cf. ಪಾಣ್ಣರ?).

ಕಾವಾಕುಳ kâvâkuḷa. A herb with yellow flowers, *Jussiaea villosa* Lam. (St. & Pl.).

ಕಾವಾಡೆ kâvâḍē. = ಕವಡೆ, etc. See ಕಕ್ಕಾವಾಡೆ.

ಕಾವಿ kâvi. A red earth or ochre (ಪಾದುಕರ್ Ōm. 52; ಬೆನ್ನು, ಪಾಟು Nn. 51; C.; T., M., Tē., Tu.; Mhr. ಕಾವು; cloth dyed with red ochre. ಅವಳೊರ್ವಳು ಒಪ್ಪಟ್ಟಿ ಮುದುಕಿಯಾಗಿ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯನ್ ಉಟ್ಟವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಣನ್ ಇಲ್ಲದವಳು (ಕಾತ್ಯಾಯನಿ Nr.). ಓದಿ, ಒಡಿಯ ಪುಸಿ, ತೇದು, ಕಾವಿಯ ಜೊಡೆದು ಹೋದಾತ ಯೋಗಿ ಎನ ಬೇಡ! ಇನ್ನಿ ಯವ ಕಾದಾತ ಯೋಗಿ (Sp.). ಕಾವಿಯದಿ (ಕಾಪಾಯಾಮ್ಪುರ G.). — ಕಾವಿಕಲ್ಲು. Red ochre (My.). — ಕಾವಿಯುಣ್ಣೆ. -ಉಣ್ಣೆ. A ball of red ochre (My.).

ಕಾವು kâvu. 1. = ಕಾಯ್ವು, etc. Heat; glow (C.; Tu.). ಔಷಧದ ಕಾವು (B. 3, 28). ಬಿಸಲಿನ ಕಾವು (4, 119). ಮೆಯ್ಯ ಕಾವು (My.). ನೀರಿನ ಕಾವು (My.). 2, cauterization. — ಕಾವು ಕೊಡು. To apply heat, to foment (C.). 2, to cauterize (My.). — ಕಾವು ಪಾಕು. To cauterize (My.).

ಕಾವು kâvu. 2. = ಕಾವು, ಕಾಮು. (Tbb. of ಕಡವ್ವು, ಕಡವ್ವು, ಕರವ್ವು, ಕಲವ್ವು? or vice versa?). A stalk, a culm, a stem; a handle (C.; T. ಕಾವು; M. ಕಲವು, ಕಾದು, ಕಾಮು). ಕೊಡೆಯ ಕಾವು (Ōmd. 161). ಹಸುರ ತಾಕದ ಕಾವು (ಕಡವ್ವು, ಕರವ್ವು 852). ತಾವರೆಯ ನೆಮ್ಮಿಲ ಕಾವು (ನಾಲ); ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳ ಕಾವು (ನಾಲಿ, ನಾಲ, o. r. ನಾಡಿ); ತೆಡುವೊಡ ಕಾವು (ನರಾಲ); ನೀಣೆಯ ಕಾವು (ನೀಣಾದಣ್ಣಿ, ಪ್ರವಾಲ); ಹಸುರಾದ ತಾಕದ ಕಾವು (ಕಡವ್ವು, ಕಲವ್ವು Nr.). ಕಾವಿಲ್ಲದ ಬಾಚಿ ಯಾತಕ್ಕಾ ಬೇಡ. — ಕೊಡಲಿ ಕಾವು ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯು (Priv.). See Si. 96. 162. 310. — ಕಾವುಬಡ್ಲಲಿ. (ಉಪೇಕ್ಷ Si. 162).

ಕಾವು kâvu. 3. = ಕಾ 3. An imitative sound: cawing (Tē.; Mhr. ಕಾವಕಾವ; ಕಾವಳಾ, a crow). — ಕಾವು ಕಾವು rep. The cawing of orows (C.). ಕಾಗೆ ಸಾಕದ ಕೋಗಿಲೆಯ

ಮಹಿ ಸುಸ್ವರದೊಳ್ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಯವನ್ನದಿ ಕಾವು ಕಾವೆನ್ನದಿ ಅದಿಡುವ
ದೆ? (Bp. 3, 79). 2, the weeping of babies (My.).

ಕಾವುಂಜಿ *kāvuṃji*. = ಕಾವಂಜಿ, etc. (ಭೂತಕ, ಭೂಸ್ವರಾ Nr.).

ಕಾವುರ *kāvura*. = ಕಾವರ, q. v.

ಕಾವುಳ *kāvula*. = ಕಾವಳ, etc. (Abh. P. 14, after 128; Grj. 4, 142).

ಕಾವೆ *kāve*. Ringing and turning and twisting of a horse whilst at full speed; starting him violently up and down (Mhr., H. ಕಾವಾ). — ಕಾವೆ ತಿರುಗಿಸು. To longe a horse (R.).

ಕಾವೇರಿ *kāvēri*. The river *Kāvēri*. (Bp. 26, 54; 50, 38; Rāv. 2, 4).

ಕಾವ್ಯ *kāvyā*. (fr. ಕವಿ). = ಕವಿ, ಕಾವ್ಯ. *Uśanas* or *Śukra*. 2, a poem, a piece of poetry, a poetical composition (*Kāvy*. II, 1, 7; III, 2; IV, 1). 3, a poet (Bp. 9, 43).

ಕಾವ್ಯಕರ್ತಾರ *kāvyā-kartāra*. A poet (ಕವಿ Mr. 360).

ಕಾವ್ಯಕರ್ತೃ *kāvyā-kartṛi*. = ಕಾವ್ಯಕರ್ತಾರ. (ಕೃತಿಸತಿ, ಕವಿ Nn. 59).

ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯ *kāvyā-paricaya*. Acquaintance with or knowledge of poems (Śmd. 175).

ಕಾವ್ಯಮಲವ್ಯಾಪ್ತಿ *kāvyā-mala-vyāpṛitti*. Rejection of, or turning away from, impurities in poetical composition (*Kāvy*. I, 1a, 5; II, 1, 1 seq.).

ಕಾವ್ಯರಚನೆ *kāvyā-raçanē*. Composition of a piece of poetry (J. 34, 46; My.).

ಕಾವ್ಯಸಮಯ *kāvyā-samaya*. = ಕವಿಸಮಯ. (*Kāvy*. V, 1, seq.).

ಕಾವ್ಯಾಂಗ *kāvyā-aṅga*. The body of a poetical composition (*Kāvy*. IV, 2, 14).

ಕಾವ್ಯಾಲಂಕೃತಿ *kāvyā-aṅkāṅṛitti*. Rhetorical or poetical ornament (*Kāvy*. II, 2, B, 33).

ಕಾವ್ಯವಲೋಕ *kāvyā-valōka*. (also ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ). Looking at or considering poetical composition: the title of Nāgavarma's work on poetics (*Kāvy*. I, 1a, 3).

ಕಾಶ *kāśa*. = ಕಾಸ 1. Appearance; shining; splendour (Bp. 47, 72). See ಕಾಸ, ಕಾಸ, ಪ್ರ., etc. 2, the grass or reed *Saccharum spontaneum* (ಕಾಯಿಗವುಸ Mr. 111).

ಕಾಶನ ಕಾಸಾನಾ. Causing to appear. See ಪ್ರ.

ಕಾಶಕರ್ಪಟ *kāśa-karpaṭa*. = ಕಾಸಗವುಸ. A rag used to cover the privities or to gird the loins.

ಕಾಶಿ *kāśi*. ಕಾಶೀ. = ಕಾಸಿ 1. Shining, appearing; see ಕಾಶ. 2, Benares (Bp. 53, 56); N. of a people. ಅವನ ಕೇಶಿ = ಕಾಶಿಯನ್ನ ರಾಮೇಶ್ವರತನಕ ಎಸ್ತಾರವಾಗಿತ್ತು (B. 5, 59). See Dp. 165. — ಕಾಶಿಕಾಗದ. Good white paper (S. Mhr.). — ಕಾಶಿ ಕುಪ್ಪೆ. A phial in which pilgrims keep water taken out of the Ganges at Benares (T.; R.). — ಕಾಶಿತಾಲಿ. A metal vessel used like the ಕಾಶಿಕುಪ್ಪೆ (My.). 2, a marriage-hadge attached to an ornamental necklace (My.). — ಕಾಶಿಪಟ್ಟಿ. Fine silk (My.). — ಕಾಶೀ ಧಾರೀರಿಧಿ. Water brought from Benares (My.).

ಕಾಶಿಕೆ *kāśikē*. ಕಾಶಿಕಾ. Benares. (J. 5, 28).

ಕಾಶಿನಾಥ *kāśi-nātha*. N. (Bp. 37, 7; 59, 5). 2, Śiva.

ಕಾಶಿರಾಜ *kāśi-rāja*. N. of the father of Anusālva (J. 12, 37).

ಕಾಶೀರಾಯ *kāśi-rāya*. N. (B. 4, 55).

ಕಾಶೀವಿಶ್ವನಾಥ *kāśi-viśvanātha*. Śiva (C.).

ಕಾಶಿ ಕಾಶಿಕೆ. ಕಾಶಾ. = ಕಾಶಾ, ಕಾಸಿ 2, ಕಾಸಿ. The end of a woman's garment tucked into the waist-band (not Sk.; Mhr. ಕಾಶಾಪು). 2, a cloth used to cover the privities or to gird the loins (not Sk.).

ಕಾಶ್ಮಿರಿ *kāśmari*. The tree *Gmelina arborea* Roxb.

ಕಾಶ್ಮೀರ *kāśmīra*. Relating to Kāśmīra; the country Kāśmīra (Bp. 6, 19). 2, the root of *Costus speciosus*. 3, saffron (ರಕ್ತ, ಕುಂಕುಮದ ಹೂವು Nn. 126).

ಕಾಶ್ಮೀರಜ *kāśmīra-ja*. Saffron.

ಕಾಶ್ಮೀರಜನ್ಮ *kāśmīra-janma*. Saffron.

ಕಾಶ್ಯಪ *kāśyapa*. (fr. ಕಶ್ಯಪ). Portaining to Kāśyapa; Kāśyapa (Mr. 258); Aruṇa.

ಕಾಶ್ಯಪಿ *kāśyapi*. The earth. 2, Aruṇa, the charioteer of the sun.

ಕಾಷಾಯ *kāśhāya*. = ಕಾಸಾಯ. Red. 2, a red cloth.

ಕಾಷಾಯಧಾರಿ *kāśhāya-dhāri*. An ascetic (ಸನ್ಯಾಸಿ G.; My.).

ಕಾಷಾಯವಸನ *kāśhāya-vasana*. Having a red cloth (Sk.); a red cloth (My.).

ಕಾಷ್ಠ *kāśṭha*. = ಕಡ್ಡಿ. A piece of wood, a stick; a pin, a bolt (ಕೇಲಕ, ಕೇಲು Nn. 101); wood, especially dry wood (ಕಟ್ಟಿಗೆ Nn. 69; ಕುಟಿ Nn. 18; ಇನ್ನನ, etc., ಅಡುಗವುಸ Mr. 48; ಒಣಗಿದ ಮರ, ದಾರು Nr.). 2, a blockhead (ಮೂರ್ಖ Nn. 33).

3, thinness, poorness (ಕೃತ, ಬದವು 33). 4, = ಕಾವೈ (Nn. 33).

ಕಾಷ್ಠಕುದ್ದಾಲಿ *kāśṭha-kuddāla*. A scraper or shovel.

ಕಾಷ್ಠತಕ್ಷ *kāśṭha-taksh*. ತಟ್ಟಿ. A carpenter.

ಕಾಷ್ಠವ್ಯಸನ *kāśṭha-vyasana*. Worthless, vain grief (My.).

ಕಾಷ್ಠಮುಖಾಂಜಿ *kāśṭha-amhu-vāhini*. A wooden bucket or baling vessel.

ಕಾಷ್ಠಿಕೆ *kāśṭhikē*. = ಕಟ್ಟಿಗೆ. A piece of wood.

ಕಾಷ್ಠೀಭೂತ *kāśṭhī-bhūta*. Having become wood or like wood (Bp. 19, 80).

ಕಾಷ್ಠೀಲಿ *kāśṭhīlī*. The plantain, *Musa sapientum*.

ಕಾಷ್ಠಿಕೆ *kāśṭhikē*. A quarter or region of the world (ದಿಕ್ Nn. 33, as ಕಾಷ್ಠ). 2, place, site. 3, a measure of time, eighteen twinklings of the eye (ಕಾಲಾನ್ತರ Nn. 33; ಕಾಲಭೇದ Mr. 489). 4, excellence (ಉತ್ಕೃಷ್ಟ 33); clearness, distinctness (ವ್ಯಕ್ತಿ 489). 5, favourableness (ಅನುಕೂಲ 33). 6, the being opened, blown as a flower (ಉನ್ಮೀಲಿತ, ಎಕಾಶ 33; ಎ ಕಾಶ 489).

ಕಾಸ *kāsa*. 1. = ಕಾಶ. Appearing, shining; splendour; blooming, opening. (ಕಾಸಿ Bhn. 26). See ಎ.

ಕಾಸ *kāsa*. 2. Thh. of ಕಾಸ (Śmd. 338).

ಕಾಸ *kāsa*. 3. Cough, catarrh. See ಕೆಮ್ಮು. 2, dyspnoea, asthma (My.).

ಕಾಸ *kāsa*. 4. Causing to go. See ನಿರ್ಗ.

ಕಾಸಗಾಹ *kāsa-gāha*. = ಕಾಸಗಾಹ, ಕಾಸಾರ. (S. Mhr.).

ಕಾಸಗಿ *kāsa-gi*. Private, not public; own (My.; Mhr. ಕಾಸಗಿ).

ಕಾಸಗ್ನಿ *kāsa-ghni*. A sort of prickly nightshade, *Solanum jacquini* (see ಕಿರುದೇಗು No. 2).

ಕಾಸಜಿತ *kāsa-jit*. The plant *Clerodendron siphonanthus* (see ಕಿರುದೇಗು No. 2).

ಕಾಸದಾರ *kāsa-dāra*. = ಕಾಸಗಾಹ, etc. A groom (My.; Mhr. H. ಕಾಸದಾರ).

ಕಾಸಮರ್ಧ *kāsa-marda*. A cough-medicine, *Cassia sophora* Lin.

ಕಾಸರ *kāsara*. = ಕಾಸರ್, etc. (Mg.). See ಕಾಸ್ತ.

ಕಾಸರ *kāsara*. A male buffalo.

ಕಾಸರಿ *kāsari*. A female buffalo (ಮುಖ, ಎಮ್ಮೆ Mr. 184).

ಕಾಸರಿಕೆ *kāsarikē*. A kind of potherb or cucumber (ಗಣ್ಣೀರ, ಸಮೃದ್ಧಿ Nr., o. r. ಕಾರಸಿಕೆ). 2, = ಕಾಸರ್, etc. (My.).

ಕಾಸರ್ *kāsarka*. = ಕಾಜಿವಾರ, etc. The tree *Strychnos nux vomica* Lin. (St. & Pl.; My.). — ಕಾಸರ್ಕನ ಬಣ್ಣ ನೀ. = ಕಾಸ್ತ. A parasitical shrub, *Loranthus loniceroides* Lam. (St. & Pl.).

ಕಾಸು *kāsa*. Good, fine; legitimate, not base born; own (My.; Mhr., H. ಪಾಸಾ).

ಕಾಸಾಯ *kāsāya*. Thb. of ಕಾಪಾಯ (Śmd. 335).

ಕಾಸಾರ *kāsāra*. A pond (ಸರಸಿ, ಕೊಳ Mr. 417).

ಕಾಸಾರಕ *kāsāraka*. = ಕಾಸರ್, etc. (see s. ಇಟ್ಟ).

ಕಾಸಿ *kāsi*. 1. = ಕಾಶಿ. Benares (Bp. 54, 64; J. 5, 27, 30). ಕಾಶಿ ದ್ವಂದ್ವವು ಕಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ನೀನೇನಿ ಹೋದೀ, ಕುಣ್ಣುಮುದುನ? — ಕಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕಾಸು ಬೇಕು (Prva.). — ಕಾಸಿಕಾಗಡಿ. A *kāgaḍi* in which water is brought from Benares (My., also ಕಾಸಿಕಾವಡಿ). ಕಾಸಿದಾವಳಿ. A soft woollen dāvali (C.).

ಕಾಸಿ *kāsi*. 2. = ಕಾಶಾ, ಕಾಸೆ. Thb. of ಕಾಶಾ. See ಕಾಸಿಕಂಡಡಿ, ಕಾಸಿಗಪ್ಪಡ. A cloth for girdling the loins (S. Mhr.).

ಕಾಸಿಕಂಡಡಿ *kāsi-kaṇḍaḍi*. A cloth for girdling the loins and a kaupina. See Sp. s. Thb. ಜಡಿ.

ಕಾಸಿಗಪ್ಪಡ *kāsigappaḍa*. Thb. of ಕಾಶಾಕರ್ಪಡ (Śmd. 381, o. r. ಕಾಸು).

ಕಾಸಿತ *kāsita*. Made gone, driven away. See ಸಿ:-.

ಕಾಸಿಸು *kāsisu*. To cause to make hot, etc. (Bp. 50, 39; My.).

ಕಾಸು *kāsu*. 1. = ಕಾಯಿಸು 1. To make hot, to heat; to warm, as the body; to boil, as water, etc.; (to burn), to bake, as *happalas*, bread, etc.; to melt, as butter, gold, etc. (ದಾತ Śmd. Dh.; C.; T. ಕಾಯಿಸು). ಕಾಸಂ (Śmd. 275). ಕಾಸುವ ರಸದ್ರವ್ಯಾ ನುಸರಣಂಗಳ್ (I). ಕಾಸಿದ ಮಳರ್ (II). ಕಾಸಿದ ತುಪ್ಪ (ಶೃತ, ಪಕ್ಷ HIA.). ಕಾಸರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸನ್ತಾಪಿತ, ಸನ್ನಪ್ತ Nr.). See Bp. 9, 38; 14, 5; 18, 29; 22, 65; 27, 48; 54, 31; Bh. 1, 20, 60; Rāv. 11, 19; J. 15, 17; Ā. Bp. 11, 11; B. 1, 15; Prv. s. ಮಣ್ಣು. — ಕಾಸು ಕಾಸು. rep. (B. 4, 106).

ಕಾಸು *kāsu*. 2. The smallest copper coin, a cash (ನಿವರ Śmd. Dh.; C.; Tē., Tu.; T. ಕಾಲು; M. ಕಾಶು); a coin or money in general (C.; Tē., T., M.). ಮೂರು ಕಾಸು (ಪ್ರಹರ G.). ತಾಪ್ತವ ಕಾಸು (ಪಣ Si. 418). ಕೊಡುವದೊನ್ನು ಕಾಸು, ಕೋಣೆ ತುಟ್ಟು ಬಾಸು. — ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಸೂಳೆ ಕಾಸಿಗಾದರೂ ಬೇಡ. — ಕಾಸು ಕಾಸ ಹಡೆಯದು, ಕೋಣೆಗ ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟಿತು. — ಕಾಸು ಇದ್ದರೆ ಕೊಡೆಯಾಲ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆ, ಅಲ! — ಕಾಸಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಅನ್ನರೆ ನನಗೆ ಮೂರು ಕಾಸಿಗೆ ಇರಲಿ! — ಕಾಸು ಬಿಟ್ಟವ ಬೇಡ ಬಿಟ್ಟನು. — ಕಾಸಿದ್ದರೆ ಕೈಲಾಸ (Prva.). See Prv. s. ಕಾಸಿ 1.

ಕಾಸು *kāsu*. 1. Thb. of ಕಾಡ. ಕಾಸಿನ ಕವ್ವು (ಧಾರಯಟ್ಟ, ನಿಹಂ ಗಳ HIA.).

ಕಾಸು *kāsu*. 2. A sort of spear or lance.

ಕಾಸುಕೆ *kāsull*. The plant *Sida indica* Lin. (ತುಮಿವೆ, ತೇಜ ಸ್ವ Mr. 129, o. r. ಕಾಂಸುಕೆ; M. ಕಾಟೀರ).

ಕಾಸೆ *kāśē*. = ಕಾಸಿ 2. Thb. of ಕಾಶಾ (Śēv. 2, 53; V. 4, 36; see ಪೊಸಗಾಸಿ).

ಕಾಸ್ತಾರ *kāstāra*. = ಕಾಸದಾರ, etc. (My.).

ಕಾಸ್ತ *kāstra*. = ಕಾಸರ, etc. — ಕಾಸ್ತಬಣ್ಣ ನೀ. = ಕಾಸರ್ಕನ. (St. & Pl.).

ಕಾಹಕ *kāhaka*. (fr. ಕಾಹು 1). A guard, a guardian (Bh. 8, 21, 52).

ಕಾಹಲ *kāhala*. = ಕಾಹಲೆ. See s. ಪಂಡಮಹಾವಾಡ್ಯ.

ಕಾಹಲೆ *kāhalē*. = ಕಡಳೆ, etc. A horn (Sk.).

ಕಾಹಳ *kāhaḷ*. N. of a plant (ಕೃಷ್ಣ Mr. 134).

ಕಾಹಿ *kāhi*. = ಕಾಯಿ 3. A person who tends, watches or guards (Ā. Bp. 47, 19). See ಕಡುಗಾಹಿ, ತುಮಿ, ಮನಣ.

ಕಾಹಿಲೆ *kāhilē*. = ಕಾಯಿಲೆ, q. v. (My.).

ಕಾಹು *kāhu*. 1. = ಕಾಪ. Preserving; protection; watching; guard; custody (J. 8, 26; 13, 42; 16, 23; 24, 4; Bh. 2, 2, 78; 3, 18, 38; 7, 15, 49; see ಮಯ್ಯಾ ಹು).

ಕಾಹು *kāhu*. 2. = ಕಾಯ್ತು, etc. Heat, etc. (Grj. 9, 17; Bp. 53, 53; J. 15, 2; 30, 30).

ಕಾಹುರ *kāhura*. = ಕಾವರ, etc. Feverish excitement: bewilderment, confusion (Bh. 8, 24, 51; Rām. 5, 8, 64; 6, 12, 36; J. 20, 29; 26, 4; 27, 6).

ಕಾಹುರತೆ *kāhuratē*. = ಕಾಹುರ. (Rām. 6, 55, 5).

ಕಾಳ *kāla*. 1. = ಕಾಲ 1 (hut rare). See Prv. s. ವೇಳೆ. — ಕಾಳಯಮ. The dsath-god Yama. ಅಳು ಕಾಯಿ ಇದ್ದವನಾದರೆ ಕಾಳಯಮ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ಕಾಳ *kāla*. 2. = ಕಾಲ 2. Black, etc. — ಕಾಳಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ, = ಕಾಲಗತ್ತಲೆ. (Bp. 31, 4). — ಕಾಳಜೀರಿ. Black oumin, *Nigella indica* (ಉಪಕುಂಚಿಕೆ, ಸುಪವಿ, ಕರೇ ಜೀರಿ G.). — ಕಾಳಕೃಷಿ. A black female giant (J. 8, 47). — ಕಾಳರಾತ್ರಿ. = ಕಾಲರಾತ್ರಿ. A dark night (Bp. 23, 18); etc. — ಕಾಳಹಸ್ತಿ. = ಕಾಳಪತಿ. (T. ಕಾಳಪತಿ). Calastri, a mountain and town in the Carnatic, where a black elephant worshipped Śiva. (Bp. 18, sum.). — ಕಾಳಹಸ್ತಿಗಿರಿ. The mountain Calastri (Bp. 18, 1). — ಕಾಳಹಸ್ತೀಶ್ವರ. Śiva (My.). — ಕಾಳೋರಗ. -ಉರಗ. = ಕಾಲೋರಗ. The black oohra (ಶಿಖಿ, ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ Nr. 4).

ಕಾಳಗ *kālagā*. (fr. ಕಾಹು 1). = ಕಾಳೆಗ. Fight, battle, war (ರಣ, ಯುದ್ಧ, etc. Mr. 289; ಬಣ್ಣಣ, ಮೊನೆ Śmd. II; ಕೊಳುಗುಳ, ಬಣ್ಣಣ, ಬುದ್ಧ, ಮೊನೆ, ಪೊಣರ ಸಿಮ. 39; ಮೊನೆ 100; ಪೊಣರ 102; ಯುದ್ಧ, ಕಲಹ, etc. Nr.; Śl. 294; ಕೊಳುಗುಳ Bhn. 29; C.; T. ಕಾಳಿಯಂಗ). See J. 2, 4; 4, 3; 7, 29; 8, 26; 22, 47; 25, 11; Śi. 284. 292. 293; B. 2, 5; 4, 9; 5, 160. — ಕಾಳಗಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To fight (Śēv. 4, 70). — ಕಾಳಗಂಗೊಡು. -ಂಗೊಡು. To offer fight; to fight (J. 28, 9; 25, 51). — ಕಾಳಗವಲಗಿ. -ವಲಗಿ. = ಕಾಳೆಗ. A war-drum (ಅತ್ತವರ Śmd. II; Śm. 40).

ಕಾಳಜಿ *kāja*. = ಕಳೇಜ, ಕಾಳಿಜ, ಕಾಳಿಜ. The liver (ಗೋರೋ ಜಿನ, ಬುಕ್ಕಾ G.; Mhr., H. ಕಾಳೇಜ).

ಕಾಳಂಜಿ *kāṇḍji*. = ಕಾಳಾಂಜಿ. A spittoon (ದವಳೆ Śmd. II; Śm. 61; Kk. 54, o. r. ಕಾಳಾಂಜಿ; Bp. 12, 9; Śēv. 1, after 79; Tē. ಕಾಳಂಜಿ, ಕಾಳಾಂಜಿ; T., M. ಕಾಳಾಂಜಿ; cf. ಕಾಡ್ 1? Sk. ಖಟಕಾಡಕ?). 2, a vessel of brass,

silver, etc. with which scented water is sprinkled (S. Mhr.; ರಸಪಾತ್ರ Mr. 265). 3, a kind of fan or whisk (Tē, M., R.; T. ಕಾಲಜ).

ಕಾಳತಿ kālāti. = ಕಾಳಹಸ್ತ. (T. ಕಾಳತಿ). See ತಿರು.

ಕಾಳವ kālava. N. of a country (Bp. 6, 18).

ಕಾಳಾಂಜಿ kālāñji. = ಕಾಳಂಜಿ No. 1, q. v. (ದನಕೆ Ūt. II, 94; My.).

ಕಾಳಿ kālī. = ಕವ್ಯುರಿ, etc. (ಕಾತರ ಸಂ.).

ಕಾಳಿ kālī. = ಕಾಲಿ. N. of a washerman (Bp. 21, 12). 2, Durgā (C.). See ಮಾ. — ಕಾಳಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ N. (C.). — ಕಾಳಿ ಕೊಡ್ತ. See ಉಫ್. — ಕಾಳಿದೇವ. N. (Bp. 59, 2). — ಕಾಳಿನಾಥ. Siva. See ತ್ರೀ. — ಕಾಳಿಯ ಮಧನ. Kṛishṇa (J. 5, 8).

ಕಾಳಿಕ kālīka. = ಕಾಳಿಕೆ. Lamphlack, etc. (ಕಜ್ಜಲ, ಅಜನ, etc., ಕಾಡಿಗೆ Mr. 337).

ಕಾಳಿಕೆ kālīkē. = ಕಾಲಿಕೆ, ಕಾಳಿಕ. Blackness, etc.; rust; verdigris; impurity (ಕಿಲುಮ್ಮು Kk. 51, Sm. 63). See Ahh. P. 16, 57, 71; Grj. 6, after 56.

ಕಾಳಿಗ kālīga. = ಕಾಳಿಂಗ. — ಕಾಳಿಗನಾಗ. = ಕಾಳಿಂಗ. (Ahh. P. 4, 119).

ಕಾಳಿಂಗ kālīnga. = ಕಾಲಿಂಗ, ಕಾಳಿಗ. The black cohra, Naga tripudians (ತನುವಿನೊಳೆ ಕವ್ಯುರಿ ಕಾಳಿಂಗನ ಅಕ್ಕು Mr. 402). — ಕಾಳಿಂಗನಾಗರವಾಣ. A variety of Naga tripudians (Bd.).

ಕಾಳಿಜ kālīja. = ಕಾಳಜ, etc. (ಅಗ್ರಮಾಂಸ G.; Rām. 6, 45, 61). 2, the breast, the heart (S. Mhr.; Mhr. ಕಾಳಿಜ).

ಕಾಳಜಿ kālīji. = ಕಾಳಜ No. 2. (S. Mhr.).

ಕಾಳಿ ಕಾಳಿ. = ಕಾಕಲಿ. Tbh. of ಕಹಳೆ (Sm. 352). See ಕೊಮ್ಮು ಗಾಳಿ, ಗವುರಿ, ಪೊಂ, ಬುರುಗು, ಬೂಗ, ಹೆಗ್.

ಕಾಳಿಗ ಕಾಳಿಗ್ಗ. = ಕಾಳಗ. (ಬಣ್ಣಣ ಸ್ಮದ. II; ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಲಿ, ಕಲಹ, etc. Hlā.; ಸಂಗರ Nn. 9; ಬಲ 14; ಭುರ 19; ಕಜ್ಜಕ, ಅಹವ 39; etc., etc.; ಮೊನೆ Kk. 87; Ahh. P. 13, 139; 14, after 46). ಕಾಳಿಗಕ್ಕೋಸ್ಕರಮ್ ಅಲ್ಲದೆ ಎನ್ನೋದಾರ್ಥಮ್ ಅಗಿ ಎದುವ ರಫವು (ಪುಷ್ಪರಫ); ಕಾಳಿಗಕ್ಕೆ ಅನುವಾದುದು (ಸನ್ನಹನ); ಕಾಳಿಗಕ್ಕೆನ್ನು, ಸನ್ನದ್ಧಮ್ ಅಹ ಚತುರಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸು ಹವು (ವ್ಯೂಹ); ಎಲ್ಲರುಂ ಕಾಳಿಗಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಯೆಯ್ಯಂ (ಸರ್ವಾಭಿಮಾರ); ಭಾಷೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಳಿಗದತ್ತಣ್ಣಿ ಮುಗುಡವನು (ಸಂಕಪ್ತಕ Nr.). ಕಾಳಿಗದಲ್ಲಿ ಗದ್ದವನು (ಭರಣ್ಣಿತ್ತ Nn. 94). — ಕಾಳಿಗವಲಗೆ. = ಕಾಳಗ. (ಅತ್ತವರ Kk. 82).

ಕಾಡು ಕಾಡು. 1. = ಕಾಡು 2, etc., ಕಾಡು 1. A forest; a wild. ಕಾಡು (Sm. 140). — ಕಾಡು ಜೀರಿಗೆ. = ಕಾಡು ಜೀರಿಗೆ. A tall robust annual plant, the purple flea-hane, Vernonia anthelmintica (St. & Pl.). — ಕಾಡುಗು. -ಅಗು. To become a wilderness: to be ruined (ಕೆಟ್ಟು ಪೋಗು Bhn. 63). See Bh. 1, 8, 2; J. 8, 27; 13, 60; 28, 9; 24, 22. — ಕಾಡುರಿ. -ಉರಿ. = ಕಾಡುಕ್ಕು. (Bhāgavata 10, 17, 21, 26). — ಕಾಡುಕ್ಕು. (Sm. 28, 80, 217). = ಕಾಡುಕ್ಕು. A fire on hills or in forests (ವನವಕ್ಕು, ದವ, ದಾವ Hlā.; ದಾವ, ಕಾಡುಗಿಟ್ಟು Nn. 66). — ಕಾಡುಕ್ಕು. = ಕಾಡುಕ್ಕು. (ದವ Sm. 12). — ಕಾಡುರು. Wild cattle. ಕಾಡುರು ಮಸಗಿದ ಪೊರ (Sm. 80). — ಕಾಡುರು. A forest-stream (ಕಾಡು ಹೊನರ್ ಸೆ.; V. 14, 24; ಸೆವ. 1, 10, 41). ಕಾಡುರಮ್ ಅಗಿ ಕಾವುರಸಂ (Sm. 80; Kāv. I, 3, 101). ಅಸ್ಥಕ್ಕೆನ್ನು ಕಾಡುರುಂ ಪರಿವಿನಗಂ (Ahh. P. 13, 64). — ಕಾಡುನ್ನರ. = ಕಾಡುನ್ನರ. (Grj. 9, after 98). — ಕಾಡುಯದ. A forest-hunter (Siv. 4, 96). — ಕಾಡುರೆ. A kind of deer (Siv. 3, 28). — ಕಾಡುನ್ನಿಸ. A savage (V. 35, after 55). — ಕಾಡುಗ. A beast of prey (ವನಚರವತು, ತಾವದ

Hlā.). 2, wildness, ferocity, wickedness, badness;—a bad man, an enemy (ಕೆಡಕ Ūt. I, 103; cf. ಕಾಲ 1 No. 9). — ಕಾಡುಗು. -ಅಗು. To become troublesome, inimical or hostile (S. Mhr.). — ಕಾಡುಗ್ಗಿ. -ಕೆಡಿ. = ಕಾಡುಗಿಡಿ. To utter bad language, to speak contemptuously (Rāv. 1, 36). — ಕಾಡುಗ್ಗು. -ಕೆಯ್ಯ. A bad act (ದುಕ್ಕು Kk. 74; Sm. 52). — ಕಾಡುಗ್ಗು. A bad word (V. 37, after 182).

ಕಾಡು (ಕಾಳು) ಕಾಡು (ಕಾಡು). 2. (fr. ಕಡು 1). = ಕಾಡು 2. A small pebble, gravel (T.); a corn, a single grain; grain, corn; seed; a pea; a bean (Tu. ಕಾಳು; T. ಕಾಡು, according to which the ದ್ವ has been adopted; T. ಕಾಡು, to have a hard grain, as a tree; to be strong in mind, to be resolute, determinate; to be sharp, pungent = ಕಾಡು). — ಕಾಡು ದಾದಿ. See Ūt. I, 74 s. ಉರ್ಗಾವ.

ಕಾಡು ಕಾಡು. 3. = ಕಾಡು 8, ಕಾಡು 1, etc. Blackness (ಕಂದು, ಕಡಿ, ಕರ್ಪ Sm. 69; T. ಕಾಡು; cf. ಕಡು). — ಕಾಡುಮ್. -ಎಮ್ಮ. A black (well-washed and fed) excellent female buffalo, a she-buffalo of the Bēlavala district (Sp.; My.). — ಕಾಡುಮ್ಗ. The black cohra or a black snake (Rāv. 11, after 164). — ಕಾಡುಮ್ವ. Marrow or brain of a blackish colour (Rāv. 5, after 120).

ಕಾಡುಮೆ (ಕಾಳುಮೆ) ಕಾಡುಮೆ (ಕಾಡುಮೆ). (Hardness of mind), obstinacy, haughtiness (? see T. s. ಕಾಡು 2). — ಕಾಡುಮರಸ (ಕಾಳುಮರಸ). -ಅರಸ. N. (Bp. 11, 4).

ಕಾಡು ಕಾಡು. 1. = ಕಾಡು 1, etc. A forest, etc. — ಕಾಡುಗಿಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ಕಾಡುಗಿಟ್ಟು. (Bhāgavata 10, 17, 20; Rām. in W. v. 449). — ಕಾಡುಗಿಡಿ. -ಕೆಡಿ. = ಕಾಡುಗಿಡಿ. (J. 18, 45). — ಕಾಡುಗಿಲ. -ಕೆಲ. Wicked, had work (Bp. 12, 2; 26, 58). — ಕಾಡು ನುಡಿ. To utter a bad word, to lie (Bp. 14, 26). — ಕಾಡುಬಾಧ. A wicked Banddha (Bp. 50, 62). — ಕಾಡುಬರವ. The ferocious Balrava. See Prv. s. ಕನಕಾಭಿಷೇಕ. — ಕಾಡು ಮಾಡು. To ruin (Dp. 55 sum.). — ಕಾಡುಮಾಡು. = ಕಾಡುಮಾಡು. A bad word, a lie (Bp. 39, 58). — ಕಾಡುಮಾರ್ಗ. A bad, wicked way (Bp. 18, 44). — ಕಾಡುಮಾಡು. A wicked brute (Bp. 9, 13; 21, 28; 38, 14). ಕಾಡುಮಾಡುರ ಸಂಗ ಮದೇ ಮ ಕಳೆ! (Dp. 172).

ಕಾಡು (ಕಾಳು) ಕಾಡು (ಕಾಡು). 2. = ಕಾಡು 2. (C.; ಕಣ, ಧಾನ್ಯ G.). ಗಿಳಿಗಳು ಹಣ್ಣು ಹವುಲ ಹಸಿ ಕಾಡು ತಿನ್ನು ಬದುಕುತ್ತವೆ (B. 2, 3). ಬೇಳೆ ಅಕ್ಕಿ ಜೋಳ ಮುಂತಾದ ಕಾಡುಗಳು (2, 9). ಯಾಲಕ್ಕೇ ಕಾಡು (3, 30). ಹತ್ತೇ ಕಾಡು (4, 27). ಕಾಡು ಬಹಳ ತುಟ್ಟ ಅದವು (4, 74). ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯ ಬೇಕಾದರೆ (B. 5, 100). ಓಮುಕಾಡು (Sl. 158, 406). ಅಲಸನ್ನಿಗೇ ಕಾಡು (304). ಮೊಗಸಿನ ಕಾಡು (310; C.). ಹೆಸರಾಸ ಕಾಡು (304; C.). — ಕಾಡು ನವ. -ಅವ. A man who possesses corn or sells it (C.; B. 5, 102). — ಕಾಡು ಕಡಿ. dnpl. (C.; B. 2, 5; 3, 15; 5, 133). — ಕಾಡು ಕಡ್ಡಿ. = ಕಾಡು ಕಡಿ. (My.). — ಕಾಡು ಕಾಡು. rep. (B. 4, 71).

ಕಾಡುಗ (ಕಾಳುಗ) ಕಾಡು (ಕಾಡು)-ugā. (Sm. 240). A grain-dealer (?).

ಕೆಂ kim. = ಕೆಮ್. What? how? 2, either, or. 3, a particle of aversion or contempt. (Sm. 100).

ಕೆಂವದನ್ನಿ kim-vadanti. What do they say? 2, rumour, report, whether true or not.

ಕಿಂವಾರ್ತೆ kim-vārtē. Whose tidings? (ಅರ ವಾರ್ತೆ Śmd. 100).
 ಕಿಂವಾರು kim-kāru. The beard of corn (ಸುಂಕು Mr. 372). 2, an arrow. 3, a heron.
 ಕಿಂಕಾರ್ kim-kāka. The tree *Butea frondosa* Roxb. (ಮುತ್ತ ಲಗಡ G.).
 ಕಿಂವಾರ kimkāra. A necklace composed of several strings (ಸರಗವಾಗಿ ಕೇಡಾದುದು Mr. 467).
 ಕಿಂಕಿ kiki. A blue jay.
 ಕಿಂಕಿದಿವ kikidiva. A blue jay.
 ಕಿಕ್ಕರಿಸು kikkariṣu. To make small, to reduce to a less compass, to draw together, as one's body (My.). 2, to be closely united or crowded, to be thick-set, as fruits or leaves on a tree; to be excessive, as the water of a tank (My.; cf. ಕಿಂ 1 and ಕಿಕ್ಕಿದ).
 ಕಿಕ್ಕಿನ್ದ kikkinda. = ಕಿಕ್ಕಿನ್ದ. Closeness, straitness, narrowness (My.); pressure; a crowd (ತಣ್ಣ, ಗುಮ್ಮ, ಗುಮ್ಮ, ಬಮ್ಮಲ್, etc. Śm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ತರಕ್ಕಿ, ನೆರವಿ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಸಮೂಹ ಸಿಸ; My.). ಕಿಕ್ಕಿನ್ದದಿಂ ಪೂರಣಂ ಗೆಯ್ (ಅದಿ Śm. 91).
 ಕಿಕ್ಕಿರಿಸು kikkiri. 1. (reduplication of ಕಿಂ). To be close together, to be dense, to be crowded, full, abundant, or thick-set. (Tē.). ಸಲವ ಬಣ್ಣಂ ಗಳಂ ಕಿಕ್ಕಿದ ರಂಗುನರಲ್ಕ ತಪ್ಪಲ್ಕ (Virāgamavīramāhā-śvaratantra-karpāṭāṭikē, obapter 83). ಜನಪದಮ್ ಇದಮು ಕಿಕ್ಕಿದಾದು ಇರುವ ಬನವದ (Prll. 3, 6). See Ō. Bp. 11, 10; J. 3, 27; 26, 11.
 ಕಿಕ್ಕಿರಿಸು kikkiri. 2. A crowd, a throng. — ಕಿಕ್ಕಿದಾ ದಿ. -ಇದ 4. To be greatly pressed together, to form a dense crowd (Grj. 2, after 106).
 ಕಿಕ್ಕು kikkū. A loud, shrill cry. (Mhr. ಕಿಂಕ; cf. ಕಿ ದಿಕ್ಕು, ಕಿಕ್ಕು). — ಕಿಕ್ಕಿದ. -ಇದ 1. To utter a shrill sound. ಕಿಕ್ಕಿದವುತಂ ನಾಯಂ ಕರವುತ (Bp. 20, 13).
 ಕಿಗ್ kig. = ಕಿಂ, etc. Smallness, etc. — ಕಿಗ್ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A small tie or band (Grj. 7, after 72; Bh. 8, 26, 51). — ಕಿಗ್ಗಲ್. -ಕಲ್. A small eye (Grj. 1, 106; Rāv. 5, 89).
 ಕಿಗ್ಗಿ kiggi. = ಕಿರ್ಗ, q. v.
 ಕಿಂಕರ kim-kara. A servant; a slave (ಕೇನಾತ, ಬಣ್ಣ Nn. 92; ಪೇಟ, ಹತನಣ್ಣ Mr. 238). — ಕಿಂಕರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. See ಕಿವ.
 ಕಿಂಕರತೆ kinkaratē. = ಕಿಂಕರತೆ. (Śiv. 2, after 25; 4, after 99). 2, want, destitution (My.).
 ಕಿಂಕರತೆ kinkaratva. The condition of a servant or slave (C.).
 ಕಿಂಕರಿ kinkari. The wife of a servant. (R.).
 ಕಿಂಕರಿ kinkarē. A female servant. (R.).
 ಕಿಂಕಲ kinkala. The state of being crowded, etc. (ಸಂಕೀರ್ಣ Ō. I, 80, o. r. ಕಿಂಕಲ).
 ಕಿಂಕಾಬಿ kinkāb. = ಕಿಂಕಾಬಿ. Silk stuff interwoven with gold or silver thread, brocade (My.; H.).
 ಕಿಂಕಾರ kinkāra. The noise emitted by small bells when shaken (My.). Cf. ಕಿಂ 1.
 ಕಿಂಕಿರಿ kinkiri. A small bell; any tinkling ornament (ಉ ಸರ್ವ ಕಿಂಕಿರಿ Mr. 344).

ಕಿಂಕಿರ kinkira. A horse. 2, the onkoo or kōkila. 3, the large black bee. 4, Kāma. (R.).
 ಕಿಂಕಿರಾತ kinkirāta. The blossom of a species of amaranth (ಕುರುಣ್ಣು, ಬಿಳಿಯ ಗೋರಕಿ Mr. 124).
 ಕಿಂಕಿಲ kinkila. = ಕಿಂಕಲ, q. v.
 ಕಿಂಕುರ್ವಾಣತೆ kim-kurvāṇatē. Any situation or circumstances in which one asks one's self what ought to be done? (Grj. 8, 36).
 ಕಿಚ್ ಕಿಚ್. = ಕಿಚ್, ಕಿಚ್, ಕೇಚು. An imitative sound. (Tē. ಕಿಚ್ಕಿಚ್, M., T. ಕಿಚ್ಚು ಕಿಚ್ಚು, Mhr. ಕಿಚಿಚಿ, chirping). — ಕಿಚ್ಚು. -ಕುಟ್ಟು. = ಕಿಚ್ಚು. (My.). — ಕಿಚ್ಚಿಚ್ ಅನ್ನು. = ಕಿಚ್ಚಿಚ್ ಅನ್ನು. (My.; Tē.).
 ಕಿಚ್ಚು kičaku. An imitative sound. — ಕಿಚ್ಚನ್ನು. -ಅನ್ನು. To chatter, as babies do (My.).
 ಕಿಚ್ಚಿ kičadi. = ಕಿಚ್ಚಿ, (ಕೃಪರ). A mixture of rice and pulse (C.; Mhr., H. ಬಿಡದಿ; M. ಕಿಚ್ಚಿ).
 ಕಿಚಿ kiči. = ಕಿಚ್, etc. — ಕಿಚ್ಚು. -ಕುಟ್ಟು. To chirp, as birds; to chatter, as monkeys (My.; Mhr. ಕಿಚ್ಚಿಚ್ಚಿ). — ಕಿಚ್ಚಿಚ್ ಅನ್ನು. = ಕಿಚ್ಚು. (My.).
 ಕಿಚಿಕಿಲ್ kičikil. To neigh (ಹೇಳಿತೆ Śmd. Dh.; cf. ಕರ್; ಕರ್ 1; Sk. ಕಿಲ್ಕಿ, a horse?).
 ಕಿಚಿಲಿ kičili. = ಕಿಚ್ಚಿ 1. (My.; Tē., T., M. ಕಿಚ್ಚಿಲಿ).
 ಕಿಚು kiču. = ಕಿಚ್, etc. (My.).
 ಕಿಚ್ಚಿ kičādi. = ಕಿಚ್ಚಿ. (C.; B. 4, 32). ಕಿಚ್ಚಿ ಕಿಚ್ಚಿ ಬೇಡಿದ ಗಿವದ ಹಚ್ಚಿ ಬೇಡಿದ (Prv.). — ಕಿಚ್ಚಿವಚ್ಚಿ. dnpl. (S. Mhr.).
 ಕಿಚ್ಚು kičcu. = ಕಿಚ್ಚು 1. Fire (ಸಪ್ತಾರ್ಕ, ಬಹುಲ, ತಿಖಿ, etc. Hlā.; ಅಗ್ನಿ, ಅನಲ, etc. Śm. 11; ಪ್ರದೇಶ Hlā., Mr. 260; T.; Tu. ಕಿಚ್ಚು, ಕಿಚ್ಚು; Tē. ಕಿಚ್ಚು, ಬಿಚ್ಚು; C.; cf. ಕಿಚ್ಚಿ 2). ಅತನುಂ ನೀನುಂ ಕೂದಿದಿರಪ್ಪಿಡೆ ಅತನುಂ ಕಿಚ್ಚುಂ ಗಾಳಿಯುಂ ಕೂದಿದನೆ (Śmd. 262). ಮುಗಿಲ ಕಿಚ್ಚು (ಮೇಘವಟ್ಟು, ಮೇಘಚ್ಚಿ, ಇರಮ್ಮ ದ Hlā., Nr.). ಕಿಚ್ಚಿ ಹೊಸ ಕೋಲು (ಅರಣಿ Hlā., Mr. 260). ಸಮುದ್ರದ ಕಿಚ್ಚು (ದಾಡವ, etc. Hlā.). ವಾರಿಧಿಯ ಕಿಚ್ಚು (ವಾಡವ Mr. 48). ಗೊಬ್ಬರದ ಕಿಚ್ಚು (ಕರೀಷಾಗ್ನಿ Nr.). ಉರಿವ ಕಿಚ್ಚಿ ನಂದಿ ಗೆಯನೆ ಮೂದಿದಂ ಚನ್ನಂ (J. 26, 13). ಕಚ್ಚಿ ದರ ಕಚ್ಚಿವದ್ವು, ಕಿಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಬೇಡಿಲ್ಲ (pepper, Sp.). ಪ್ರಾಣ ತೊಲಗಿದ ಹೊಸ ಕಿಚ್ಚಿ ಗಂಟೆ ಬಲುಬೆ? (Dp. 76). ಕಿಚ್ಚಿ ಗಂಟದವ ಬೂದಿಗ ಅಂಜುನೇ? — ಕಿಚ್ಚು ನುಂಗುವ ನುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟುನೇ? (Prva.). ಹೊಸ ಕಿಚ್ಚು ಹಚ್ಚಿವದು or ಕೊಡುವದು (C.). See Bp. 18, 28; 25, 27; 28, 47; 50, 23; 56, 35. 40; 60, 18. 50; J. 23, 62; ಇಡುಗಿಚ್ಚು, ಕಡಲಿಚ್ಚು, ಕಾಡ್ಕಿಚ್ಚು, ದೂವೆಗಿಚ್ಚು, ಹೊಟ್ಟಿಕಿಚ್ಚು, etc. — ಕಿಚ್ಚು ಗೋರ. -ಕೋರ. A poker (ಪಾವಕ Nn. 122, Mr. 526).
 ಕಿಂಚನ kim-ča-na. Farther not; to a certain degree; somewhat.
 ಕಿಂಚಿತ kim-čit. Somewhat. 2, a little.
 ಕಿಂಚಿತ kiñčita. Tbb. of ಕಿಂಚಿತ. ಕಿಂಚಿತದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆ ಎನು? (Prv.).
 ಕಿಂಚಿತೈದಿ kiñčit-prandhē. A woman not long married, etc. (ಸುವಾಸಿನಿ Mr. 306).
 ಕಿಂಚಿದ್ಧುತಕಾಲ kiñčit-bhūtākāla. Some time ago, time just passed (Śmd. 400).
 ಕಿಂಚುಲಕ kiñčulaka. An earth-worm, a certain worm (ಗಣ್ಣಪದ q. v., ನಾಯಿನೋಳಿ Mr. 411).
 ಕಿಂಚುಲಕ kiñčulnka. An earth-worm.
 ಕಿಂಜಲ್ಕ kiñjalka. The filament of a plant, especially the filament or blossom of a lotus.

ಕಿಟಕಿ *kiṭaki*. = ಕಿಟಕಿ, etc. (My.). ಕಿಟಕಿಯೆನ್ನ ನುಸುಳುವವ ಹೆದ್ದಾ
ಗಿಲಿನ್ನ ದಾರನೆ? (Priv.). See ಕಿಡಕಿ.

ಕಿಟಿ *kiṭi*. An imitative sound. — ಕಿಟಕಿಟ. *rep.* = ಕಿ
ಟಕಿಟ. (S. Mhr.). — ಕಿಟಕಿಟ. *dupl.* A vexing, troubling
noise (S. Mhr.).

ಕಿಟಿ *kiṭi*. = ಕಿರ, ಕಿಂ. A hog.

ಕಿಟಿಕಿ *kiṭiki*. = ಕಿಟಕಿ, ಕಿಡಕಿ, ಕಿಡಕಿ. A window; a wicket (My.;
Mhr., H. ಬಿಡಕೀ; M. ಕುಡುಕ್ಕು). See B. 4, 121; Si. 109;
Priv. s. ತಪ್ಪಿ 1.

ಕಿಟ್ಟ *kiṭṭa*. A *gajuga* (Molucca bean) that is
very strong and therefore especially used
for a marble (My.). ಕಿಟ್ಟದಿಂದ ಹೊಡೆದು, ಲೊಟ್ಟಿ ಪಾಕಿದ
(Priv.).

ಕಿಟ್ಟ *kiṭṭa*. 1. Tbh. of ಕೃಷ್ಣ. (My.).

ಕಿಟ್ಟ *kiṭṭa*. 2. = ಕಿಟ್ಟು. *Secretion, excretion; excrement; dirt;*
dross of iron in or after fusion; dregs of oil; rust, etc.;
cow-dung kept in a pit (S. Mhr.). ಎರಡು ಕಿಟ್ಟ (Smd. 89).
ಕಟ್ಟುನದ ಕಿಟ್ಟ (ಮಣ್ಣಿನ ರ. Nr.). ಕಟ್ಟಿದ ಕಿಟ್ಟ (ಮಣ್ಣಿನ, etc. Si.
332).

ಕಿಟ್ಟಿ *kiṭṭi*. (fr. ಕಿಟ). A kind of torture, in which
the hands, ears or noses of people are
pressed between two sticks (My.; T., M.; Tē.
ಕಿಟ್ಟಿಕೀಲಿ).

ಕಿಟ್ಟು *kiṭṭu*. = ಗಿಟ್ಟು. To touch, to reach. 2, to
come to hand, to be reached, to be obtained
(ಸ್ಪರ್ಶನ Smd. Dh.; T., M.; Tē. ಕಿಟ್ಟು, ಕಿರಿ, ಗಿಟ್ಟು, also: to
be crowded, squeezed, or shut together; T. ಕಿಟ್ಟು, M. ಕಿಡೆ,
ಕಿಡೆ, to approach, oome near, etc.; to be obtained; cf.
ಕಡು 1).

ಕಿಟ್ಟು *kiṭṭu*. Thh. of ಕಿಟ್ಟು. ಅವು ಎಲ್ಲೇ ಕಿಟ್ಟು (ಹೆಚ್ಚಿ G.).

ಕಿಡ *kiḍa*. A man who is ruined, etc. See ಎಡ್ಡ
ಗಡ.

ಕಿಡಕಿ *kiḍaki*. = ಕಿಟಕಿ, etc. (S. Mhr.). — ಕಿಡಕಿವಡಕು. One of
the two frames of which folding-windows consist (S.
Mhr.; My. as ಕಿಟಕಿವಡಕು). — ಕಿಡಕಿದಾಗಲು. The window-
opening (S. Mhr.; My. s. ಕಿಟಕಿದಾಗಲು). — ಕಿಡಕಿದಾವಲಿ. An
ornament for the ear, worn by females (S. Mhr., My. as
ಕಿಟಕಿದಾವಲಿ).

ಕಿಡಿ *kiḍi*. 1. A spark (ಸ್ಫುಲಿಂಗ, ಕಾ HIA.; ಅಗ್ನಿಕಣ Smd.
• 12; C.; Tu.; Si. 25; T. ಕಿಳರ್, to be bright, shine; ಚಡಿ,
splendour; ಕಡಿ, great fame). See Bp. 44, 20; 51, 59; 60,
5; Bb. 1, 20, 54. 60. 61; J. 8, 38; ಕಣ್ಣಿಡಿ, ಕೆಂಗಡಿ, ಗಿಡುಗಡಿ,
ತನುಗಡಿ. — ಕಿಡಿಯೆನ್ನ ಕಾಡು ಸುಡ ಬಹುದು (Priv.). — ಕಿಡಿ ಕಿಡಿ.
rep. (Rā. 5, after 122). — ಕಿಡಿ ಕಿಡಿಯಾಗು. — ಆಗು. To be-
come very angry or enraged (C. Bp. 47, 29; J. 22, 44).
ಕಿಡಿ ಕಿಡಿವೋಗು. — ವೋಗು. = ಕಿಡಿ ಕಿಡಿಯಾಗು. (Grj. 9, after 114).
— ಕಿಡಿಗಣ್. — ಕಣ್. A fiery, red eye (J. 28, 46). — ಕಿಡಿಗಣ್ಣು.
— ಕಣ್ಣು. Śiva (ತ್ರಿಯಮ್ಬಕ ಉ. II, 31). — ಕಿಡಿಗದಿ. — ಕದಿ. To
rain sparks (Rām. 6, 14, 20). — ಕಿಡಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To
emit sparks (Grj. 8, 48). — ಕಿಡಿಗದದ್. — ಕದದ್. ಕಿಡಿಗದ
ದು. Sparks to fly about. ಕಿಡಿಗದದ್ದು (Sā. 4, 87).
ಕಿಡಿಗದದುವ ಅಗ್ನಿ (ಬಾಲಕ Mr. 525). — ಕಿಡಿ ಪಾಡು. = ಕಿಡಿಗದದ್.
(Sā. 4, 1). — ಕಿಡಿಬೆಂಕಿ. A little fire (C.). — ಕಿಡಿಯಡು.
— ಾಡು. To send forth or emit sparks (J. 4, 36; 12, 39;
13, 36). — ಕಿಡಿಯೇದಗಿ. — ಎದಗಿ. A shining spark (ಕಣ,

ಸ್ಫುಲಿಂಗ Mr. 47). — ಕಿಡಿವೇದ್. — ಬೇದ್. Sparks to fall. ಕಿಡಿ
ವೇದ್ದರೆ ತಾಗಿ ರಥಂ ರಥಂಗೇಳರ್ (Abh. P. 13, 75). — ಕಿಡಿ ಸಾ
ಸು. = ಕಿಡಿಯಡು. (Sā. 4, 7).

ಕಿಡಿ *kiḍi*. 2. One who ruins or destroys. — ಕಿಡಿ
ಗಡಿ. — ಕೇಡಿ. *dupl.* One who destroys everything, as a
boy (S. Mhr.). — ಕಿಡಿಗೇಡಿತನ. — ಕೇಡಿತನ. The nature (of
certain boys) to destroy or spoil ntensils, etc.; mischief-
making (S. Mhr.; ಕೇಟಕತನ G.).

ಕಿಡಿ ಕಿಡಿ *kiḍi kiḍi*. = ಕಿಡಕಿ, etc. (ಪ್ರಳನ್ನ G.; B. 4, 225. 296).

ಕಿಡಿಸು *kiḍisu*. = ಕೆಡಿಸು. To destroy, to ruin
(Smd. 226, where Māb. and Kāvy. I, 3, 76 read ನೆಗೆಡು.
288. 301). ಕಿಡಿಸಿದಂ (ಅದಿಂದ Smd. I).

ಕಿಡು *kiḍu*. 1. (= ಕೆಡೆ 2). Touching; approach.
(T. ಕಿಡು; M. ಕಿಟ್ಟು, ಕಿಡೆ; see ಕಿಟ್ಟು). — ಕಿಡು ಕುಟ್ಟು. To knock
against, to collide with (ಸಂಘಟ್ಟನ Smd. Dh.). — ಕಿಡುಗು
ಟ್ಟು. = ಕಿಡು ಕುಟ್ಟು. ತನ್ನಂ ತನ್ನೇಳ್ ವಳಂಚಿ ಕಿಡುಗುಟ್ಟು ತಪ್ಪೆವಮ್ಮು
ಗಳನಂ (Smd. 286. 287).

ಕಿಡು *kiḍu*. 2. = ಕೆಡು. To go to ruin, to be de-
stroyed, to perish; to spoil, to be damaged;
to come to nothing; to disappear, to go out
(ಎನಾಶ Smd. Dh.; T., M. ಕೆಡು; Tē. ಚಡು, ಚವಳ; T. ಚವಟ್ಟು,
ಚರ, to destroy). P. p. ಕೆಟ್ಟು (Smd. 282. 284). ನಾಮಪ್ರಸ
ದ್ಧಿ ಕಡದ ಪಕ್ಷಂ (62). ನಾಮಂ ಕಡುಪಾಡೆ (63). ಪಾವನ ಕಡಲೊ
ಡಂ ನೀರ್ ತಿಳವುದು (295).

ಕಿಡುಕ *kiḍu-ka*. (Smd. 241). = ಕೆಡುಕ, etc. A man
who destroys, etc. ಕಿಡುಕನು (ಅನೇಕರ್ HIA.).

ಕಿಣ *kiṇa*. A callosity; a wart; a scar.

ಕಿಣಿ *kiṇi*. 1. = ಗಿಣಿ 1. An imitative sound. (T. ಕಿಣ್,
a ringing sound; ಕಿಣಿ, cymbal; Tē. ಕಿಣಿಕಿಣಿರಾಡು, to tinkle,
etc.). — ಕಿಣಿಕಿಣಿ ಎನ್ನು. To tinkle, to tinkle, as small bells,
etc. (My.). — ಕಿಣಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To tinkle, etc. (My.).

ಕಿಣಿ *kiṇi*. 2. Any impurity of the teeth (ದನ್ನದ
ಮಲ Sā.). — ಕಿಣಿವರ್. — ವರ್. A tooth covered with foul
matter (V. 35, after 55).

ಕಿಣಿಹಿ *kiṇihi*. The plant *Achyranthes aspera*.

ಕಿಣ್ಣಿ *kiṇṇi*. = ಕಣ್ಣಿ 1. A chink; a gap; an open-
ing; a cleft (C.; Mhr. ಬಿಡ್ಣ). See ಕಳ್ಳ, ಹೇರುಗಿಣ್ಣಿ, ಬೆಳ
ಕಿಣ್ಣಿ. — ಕಿಣ್ಣಿಹಲ್ಲು. = ಕಣ್ಣಿವರ್. (C.).

ಕಿಣ್ಣಿ *kiṇṇa*. Ferment, a drug used to produce fermentation.

ಕಿತ *kita*. (?). A mistake for ಕಿಡ of ಕಿ? ಕಿತನಾಸಿ
(Smd. 221, o. r., in Māb. MS., ಕೃತನಾಸಿ).

ಕಿತಮ *kitama*. Tbh. of ಕೃತಿಮ (S. Mhr.).

ಕಿತವ *kitava*. A gambler; a cheat, a fraudulent man (Sā.
2, 111). 2, the thorn-apple, Datnra metel (ಮದ್ದುಗುಣ್ಣಿ
ಯ ಗಡ G.).

ಕಿತಾಬು *kitāba*. = ಕತಾಬು. (B. 5, 199. 232. 263).

ಕಿತಾಬು *kitābu*. A title. 2, a book (C.; Mhr., H.; B. 5, 268).

ಕಿತ್ತಡ *kittada*. Disagreeableness, disgustful-
ness (ಕಿಸುರ್ ಉ. II, 118; ಕಿಸುರ್ Kk. 72; see Abh. P.
7, 81).

ಕಿತ್ತಡಿ *kittadi*. See s. ಕತ್ತು 1.

ಕಿತ್ತಳೆ *kittāḷe*. See s. ಕತ್ತು 1.

ಕಿತ್ತಾ kittā. A time, turn (My.; Mhr., H.). — ಕಿತ್ತಾವಾರ. In portions or fragments (My.; H.).

ಕಿತ್ತಾಟ kittāṭa. (= ಕಲ್ಟಾಟ). Strife, quarrel (My.; T. ಕಲ್ಟಾಟ, ಕಲ್ಟಾಟ, more properly ಕಲ್ಟಾಟ, Rottler).

ಕಿತ್ತಾನ್ kittān. A sort of hempen cloth, oanvas (My.; Si. 221; Mhr. ಕಿತ್ತಾನ; H. ಕಿತ್ತಾನ, ಕಿತ್ತಾನ).

ಕಿತ್ತು kittu. 1. = ಕಿತ್ತು 1, (ಚಿಟ್ಟು 1). Another form of ಕಿತ್ತು (Śmd. 215). That is small, short, (or restrained). (T. ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು; M. ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು; Tē. ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು, ಚಿಟ್ಟು; see ಕಿತ್ತು). — ಕಿತ್ತು 2. — ಅಡಿ. (Śmd. 215). A person whose feet are restrained, an ascetic, a fishi (ಪ್ರತಿ Śmd. II; Kk. 76; ಪತಿ Ōt. I, 81; ತವಸಿ, ಚೋಗ, etc., ಮುಖ Kk. 33; Śm. S4; Śāv. 2, 83). — ಕಿತ್ತು 3. = (ಕಿತ್ತು), ಕಿತ್ತು. An orange (C.; Tn. ಕಿತ್ತು, ಕಿತ್ತು, ಕಿತ್ತು; Tē. ಕಿತ್ತು; T. ಚಿಡಳಿ, a citron). See J. 19, 6; B. 4, 64; 5, 135. — ಕಿತ್ತು 4. = ಕಿತ್ತುಮರ. (ಬರಾವಳಿ, ನಾಗರಂಗ, ಭೂಮಿಮುಖ G.; S. Mhr.). — ಕಿತ್ತುಮರ. The orange tree, Citrus aurantium L. (St. & Pl.; My.). — ಕಿತ್ತುಕಟ್ಟು. A ripe orange (ನಾರಂಗ, etc. G.; My.). — ಕಿತ್ತುಕಟ್ಟು. — ಅಕ್ಕಿ. (Śmd. 215, not in Mdb. which in its stead has a ಕಿತ್ತುನಿವಂ or ಕಿತ್ತುನಿವಂ, that in another MS. appears as ಕಿತ್ತುನಿವಂ). — ಕಿತ್ತುಕಟ್ಟು. (Śmd. 215). = ಕಿತ್ತುಕಟ್ಟು. — ಕಿತ್ತುಕಟ್ಟು. — ಅಕ್ಕಿ. This form is probably to be presupposed for ಕಿತ್ತುಕಟ್ಟು (cf. ಪೇರೇಕಟ್ಟು). — ಕಿತ್ತುಕಟ್ಟು. — ಅಕ್ಕಿ. N. of a place (B. 4, 216). — ಕಿತ್ತುಕಟ್ಟು. — ಅಕ್ಕಿ. (Śmd. 215). A small flower-leaf (ಕಿತ್ತುಕಟ್ಟು Ōt. II, 90).

ಕಿತ್ತು kittu. 2. = (ಕಿತ್ತು), ಕಿತ್ತು. P. p. of (ಕಿತ್ತು 2), ಕಿತ್ತು 2.

ಕಿತ್ತು kittu. 3. To pluck out or up (S. Mhr.; T. ಕಿತ್ತು; cf. ಕಿತ್ತು 2). See Sp. s. Tbh. ಪತಿ 2; Prv. s. ಪುಟ್ಟು.

ಕಿತ್ತೆ kitte. = ಕಿತ್ತುಕಟ್ಟು, etc., s. ಕಿತ್ತು 1.

ಕಿನ್ kin. = ಕಿನ್ 1 (Śmd. 209), etc. The state of being below, under, lower. — ಕಿನ್ 2. (Śmd. 210).

Low water. — ಕಿನ್ 3. (Śmd. 210). Low ground. ಕಿನ್ಕಾಪು kinakāpu. ಕಿನ್ಕಾಪು kinakāpu. = ಕಿನ್ಕಾಪು. (C.; Mhr., H. ಕಿನ್ಕಾಪು, -ಪು).

ಕಿನ್ಕಾ kināra. Edge, side, border (My.; Mhr., H. ಕಿನ್ಕಾ, ಕಿನ್ಕಾ).

ಕಿನ್ಕಾ kināre. = ಕಿನ್ಕಾ. (My.).

ಕಿನಿಸು kinisu. 1. To be or become angry (ಕೋಪ Śmd. Dh.; Grj. 9, after 114; Tē. ಕಿನ).

ಕಿನಿಸು kinisu. 2. Anger, wrath (ಕತಿ Ōt. I, 16; ಕಿ ಮುಮು I, 36; ಕಾಯ್ತು, ಕೋಪ II, 98; ಕೋಪ II, 27; ಮುಮು, ಕಾಯ್ತು, ಕನಕ, ಕನಕ, ಕೋಪ, etc. Śm. 39; Kk. 43; Tē. ಕಿನ, ಕಿನ).

ಕಿನ್ನರ kim-nara. What sort of man? 2, a being with a human figure and the head of a horse (ಅಶ್ವಾಸ್ಯ Mr. 56), reckoned among the gandharvas; a demigod attached to the service of Kuvēra. 3, a N. (Bp. 9, 45; 29, 16. 31; 87, 6; 47, 37). — ಕಿನ್ನರದೇವ. N. (Bp. 36, 31). — ಕಿನ್ನರದೇವ. N. (Bp. 28, 58). — ಕಿನ್ನರದೇವ. N. (Bp. 28, 28; 36, 16). — ಕಿನ್ನರದೇವ. N. (Bp. 28, 2. 59; 29, 22. 31; 54, 77; 61, 9). — ಕಿನ್ನರದೇವ. N. (Bp. 28, 6; 29, 26; 58, 2). — ಕಿನ್ನರದೇವ. N. (Bp. 28 sum.; 29 sum.; 29, 11. 33; 35, 57; 36, 4. 35; 48, 49). — ಕಿನ್ನರದೇವ. N. (Bp. 28, 68; 29, 10; 36 sum.; 36, 44).

ಕಿನ್ನರವತಿ kinnara-pati. Kuvēra (ಪೂಜ್ಯದೇವ, ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕಿನ ರಸ, ಅಯ್ಯೋಗನ ಕೆಳಯ Śm. 13).

ಕಿನ್ನರಿ kinnari. A female Kinnara (Śāv. 3, after 35). 2, = ಕಿನ್ನರಿ. The inte of the Candālas (Sk.; C.; Tē. ಕಿನ್ನರಿ, ಕಿನ್ನರಿ; T., M. ಕಿನ್ನರ, ಕಿನ್ನರಿ). See Bp. 28, 4; B. 5, 187. — ಕಿನ್ನರಾಯ. The oaiabash of the kinnari (S. Mhr.).

ಕಿನ್ನರೀಯ kinnari-kriyā. Playing the kinnari. See ಮುರಿ.

ಕಿನ್ನರೀಯ kinnara-tā. Kuvēra. (Bp. 36, 4).

ಕಿನ್ನರೀಯ kinnara-tāvara. Kuvēra. (Bp. 36, 2).

ಕಿನ್ನರಿ kinnari. = ಕಿನ್ನರಿ No 2. (S. Mhr.).

ಕಿಪ್ kip. = ಕಿಪ 1, etc. The state of being below, etc. — ಕಿಪ್ಪಿಟ್ಟು. = ಕಿಪ್ಪಿಟ್ಟು q. v., ಕಿಪ್ಪಿಟ್ಟು, ಕಿಪ್ಪಿಟ್ಟು. (C.).

ಕಿಪ್ಪರಿ kippari. To jump (Rām. 5, 8, 48; cf. ಕುಪ್ಪಳಿ ಸು 2P).

ಕಿಫಾಯತಿ kiphāyati. Profit, gain (C.; Mhr. ಕಿಫಾಯತಿ).

ಕಿಬ್ kib. = ಕಿಬ, etc. — ಕಿಬ್ಬಿ. = ಕಿಬ್ಬಿ, etc. (Bh. 4, 2, 57). — ಕಿಬ್ಬಿ. The flank of an animal. ಸಾಲಿಗನು ಬನ್ನಿ ಎ ದವಾಗ ಕಿಬ್ಬಿಯ ಕೆಳ ಮುಖದನ್ನೆ (Sp.). — ಕಿಬ್ಬಿ. = ಕಿಬ್ಬಿ, ಕಿಬ್ಬಿ, ಕಿಬ್ಬಿ. (My.; Śāv. 3, 51). — ಕಿಬ್ಬಿ. The lower belly, the abdomen, the hypogastric region; the pelvis. ನಾಭಿಯ ಕೆಳಗಣ ಕಿಬ್ಬಿ (ವಸ್ತಿ Nr.; Bh. 1, 4, 15). — ಕಿಬ್ಬಿಟ್ಟು. — ಕಿಬ್ಬಿಟ್ಟು. = ಕಿಬ್ಬಿಟ್ಟು, etc., ಕಿಬ್ಬಿಟ್ಟು. (My.; ಮೂಳೆಯುಕೆಳಗಣ ಕಿಬ್ಬಿಟ್ಟು, ವಸ್ತಿ Si. 208).

ಕಿಮ kim. = ಕಿಮ, q. v. ಕಿಮ್ನೆ ಪ್ರತಿವಚನಂ (Ōt. I, 90).

ಕಿಮಿ kimi. = ಕಿಮಿ, q. v. (My.; ಕರ್ಣ, ತ್ರಿಶೂಲ, ತ್ರವ, etc. Si. 215). See ಕಿಮಿ.

ಕಿಮಿಮಿ kimiṃ. = ಕಿಮಿಮಿ, etc. (My.).

ಕಿಮು kimu. Either, or, whether.

ಕಿಮುಕ್ kimuk. = ಕಿಮುಕ್. — ಕಿಮುಕ್ಕಿನ್ನು. To make slight noise (with any part of the body, My.).

ಕಿಮುತ kim-uta. Either, or, whether.

ಕಿಮುಡ್ಡಿ kimuḍḍi. The state of being crushed, made small, etc. (Tē. ಕಿಮುಡು = ಅಟ್ಟ). — ಕಿಮುಡ್ಡಿ. — ಕುಡ್ಡಿ. To crush or make small by trampling on (ಸಣ್ಣಮಾ ಅಗಿ ಕುಡ್ಡಿ Śmd. I).

ಕಿಮುಡ್ಡಿ kimuḍḍi. 1. = ಕಿಮುಡು, etc., ಕಿಮುಡ್ಡಿ. To crush, bruise or squeeze by means of the hand (ಪ್ರಮುಡ್ಡನ Śmd. Dh.). 2, to shrivel. ಕುಡ್ಡಿ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನ ಅಕ್ಕಿ ಕಿಮುಡ್ಡಿ ತಳೆರನ್ನೆ ನೊನ್ನು, ಗುಣನನ್ನೆ (Śmd. 39).

ಕಿಮುಡ್ಡಿ kimuḍḍi. 2. The state of being crushed by means of the hand, etc. (ಪ್ರಮುಡ್ಡನಂ Śā.).

ಕಿಮ್ಪಿಟ kim-pāṭa. Cooking what? 2, one who cooks nothing; miserly, avaricious.

ಕಿಮ್ಪಿಟ kim-pāṭa. = ಕಿಮ್ಪಿಟ. Miserly, avaricious.

ಕಿಮ್ಪಿಟ kim-pāka. Unripe; stupid; ohldish; — a cucurbitaceous plant, Trichosanthes palmata (= ಮಹಾಕಾಳ). 2, = ಕಾಳದ, q. v.

ಕಿಮ್ಪಿಟ kim-purusha. = ಕಿನ್ನರ. A demigod attached to the service of Kuvēra.

ಕಿಮ್ಪಿಟ kimmattu. Price; worth (C.; Si. 347; Mhr., H. ಕಿಮ್ಪಿಟ).

ಕಿಮ್ಮಿರ kimmira. Tbh. of ಕಿಮ್ಮಿರ. (My.; Tē.). — ಕಿಮ್ಮಿರ
ವೈರಿ. Bbimasēna (My.).

ಕಿರ kira. = ಕಿರಿ, etc. A hog.

ಕಿರಣ kirana. A ray of light (ಕದಿರಾ Ūt. II, 14; Kk. 66; Śm.
105; see ವಿಪ್ರ).

ಕಿರಯ kiraya. Tbh. of ಕ್ರಯ. (My.).

ಕಿರಮಂಜಿ klramanji. Cochineal; cochineal colour (C.;
Mhr. ಕಿರಮಂಜಿ).

ಕಿರಾಣಿ kirāṇi. Grocery, as sugar, spices, etc. (C.; Mhr. ಕಿ
ರಾಣಾ).

ಕಿರಾತ kirāta. The name of a savage tribe that inhabits
woods and mountains (ಬುಟ್ಟು ಕ, ಶಾಬರ Nn. 127). 2, = ಕಿರಾ
ತಪ್ಪ, (ಕಿರಿಯಾತು, ಚಿದಾಯಿತ, etc.). 3, a dwarf (see Hlā.
s. ಒಡರಾ & cf. ಕಿರು 1). 4, N. of a poem (Śmd. 408). See
Prv. s. ಪುರಾತನ.

ಕಿರಾತ ಕಿರātaka. The tribe of the Kirātas. (My.).

ಕಿರಾತತಿಕ್ತ kirāta-tikta. (= ಕಿರಾತ No. 2). A kind of gentian,
Agathotes chtrayta Don. (Gentiana obirayta Roxb.).

ಕಿರಾತಿ kirāti. A woman of the Kirāta tribe (Sk.).

ಕಿರಾತಿ kirātī. = ಕಿರಾತಿ. (Śmd. 144; My.).

ಕಿರಾಯ kirāya. Rent, hire, fare (My.; Br., H.).

ಕಿರಿ kiri. 1. = ಕೆರೆ 2. To shave (ವವನ Śmd. Dh.; T. ಚ
ರೈ, M. ಚರೆ; cf. ಕೆಲಸ).

ಕಿರಿ kiri. 2. To display or show the teeth, to
grin (ವನ್ನವಕನ Śmd. Dh.; My.; cf. ಕೆಲಸ 1). ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು
ಗಲ್ಲಾ ಹಲ್ಲು ಕಂಡರೂ ಗಲ್ಲಾ ಸತ್ತ ಮುಳ್ಳಿಗೆ ಬೋದಾಸದೇ ಬಿಡರು
(Prv.). See ಪಲ್ಲಿರಿ.

ಕಿರಿ kiri. 3. A knot in thread (ತನ್ಮುಗ್ರಸ್ಥಿ Śmd. Dh.;
cf. ಕೆಟ್ಟು 2 & 3; Tē. ಕಿರಿ, to be tight; ಕೆಡೆ? ಸಿಲ್ಪು?).

ಕಿರಿ kiri. = ಕಿರಿ, etc. A hog (ವರಾಹ Śmd. Dh.).

ಕಿರಿಯಾತು kiriyātn. = ಚಿದಾಯಿತ. Tbh. of ಕಿರಾತ No. 2. (St.
& Pl.; Mhr. ಕಿರಾತು).

ಕಿರಿಕಿರಿ kirikiri. = ಕಿರಿಕಿರಿ. Teasing, annoyance, trouble (C.;
H.).

ಕಿರೇಟ kirīṭa. A crest, a diadem, a crown, a tiara (ಉಪ್ಪೇಷ,
ಮಕುಟ Nn. 121).

ಕಿರೇಟಾಪ ಕಿರīṭa-cāpa. N. of a bird (ಕೋಟ 2, q. v., o. r. ಕಿರೇ
ಟಾಪ).

ಕಿರೇಟ kirīṭl. Decorated with a diadem, crowned. 2, N.
of Arjuna, etc. (Śmd. 267; J. 9, 12; 12, 13).

ಕಿರುಟಿಗ kiruṭiga. The bay-backed shrike (Bd.;
Pr.).

ಕಿರುಟಿಗಿ kiruṭigē. The Keroula shrike, Keroula
indica (Bd.);—the great Indian shrike, Lanius
burra (Bd.);—the Lahtora butcher bird,
Lanius lahtora (Bd.).

ಕಿರೆ kirē. (= ಕೆರೆ). — ಕರೆಸೊಪ್ಪುಗಿಡ. The herb Amarantus
frumentaceus Roxb. (St. & Pl.).

ಕಿರ ಕಿರ. ಕಿರು. To make close, to confine: to
close or shut, as a door (Abh. P. 10, 9); to
block up, as a road (J. 23, 35); to make a fence,
to put (something) as a hedge (Bp. 60, 50); to
give security to (J. 4, 19); to shut, as the

mouth (Bh. 7, 1, 11); to shut the mouth, to be
silent (Bb. 7, 1, 15; J. 17, 50); to enwrap, to en-
velop, to cover, as darkness does (J. 2, 18; 26,
6); to lay one's self on, to cover (with locative,
Bh. 3, 14, 1;—ವ್ಯವಧಾನ Śmd. Dh.; T. ಚಿದ, to narrow, to
contract; to fasten, to close; to stuff, press in; to be
thronged or crowded; M. ಚಿದುಕ್ಕು, to fill up, dam up;
to oppose, to resist; see ಕೆಡೆ 1, ಗಿಡಕು, ಸದಗು, ಸದಾ). P. p.
ಕೆತ್ತು (Śmd. 285, 287).

ಕಿರು kira 1. = ಕಿರು, etc. — ಕಿರುಕುಸಾರ. = ಕಿರುಕುಸಾರ. An
annual herb, used as a potherb, Amaranthus oampestis
Willd. (Z.). — ಕಿರುಕುಳ. = ಕಿರುಕುಳ, etc. A trifling, inferior
kind: a little amount or worth (S. Mhr.; cf. Mhr. ಕಿರುಕು
ಳ, ಕಿರುಕೋಳ). 2, petty annoyance (My.). — ಕಿರುಕೋಳ. =
ಕಿರುಕುಳ No. 2. (My.). — ಕಿರುಗುಣ್ಣು. -ಕುಣ್ಣು. A small ಕುಣ್ಣು
(S. Mhr.). — ಕಿರುದು. = ಕಿರುದು No. 2. (C.).

ಕಿರು kira. 2. = ಕಿರುಕು, (ಕಿರು 2, ಕೆರೆ 2), ಗಿರು 2, ಗೆರೆ 2.
An imitative sound. — ಕಿರುಕಿರು. rep. The sound of
creaking shoes, of cart wheels, of doors, etc. (My.; T.;
Tē. ಕಿರುಕಿರು; M. ಕಿರುಕಿರು, rattling, rattling).

ಕಿರು kira. 3. = ಕಿರು 2, etc. — ಕಿರುಗುಟ್ಟು. = ಕಿರುಗುಟ್ಟು, q. v.
(My.).

ಕಿರುಕು kiraku. = ಕಿರು 2, ಕಿರುಕಿ, ಗಿರುಕು. — ಕಿರುಕುಕಿರು. =
ಕಿರುಕಿರು. (My.); also: the noise made by the friction of
bamboos (My.). — ಕಿರುಕುರಾಟ್ಟು. A small creaking machine
for clearing cotton from the seeds (My.); a chain-wheel
used for drawing up water (My.); a kind of whirlingig
(My.).

ಕಿರುಕು kirācu. = ಕಿರುಕು, ಕಿರುಕು, ಕಿರುಕು 2. To cry,
to shout, to scream (Sl. 294; cf. ಕೆಕ್ಕು, T. ಕಿರುಕಿರು,
ಕಿರುಕು, Mhr. ಕಿರು).

ಕಿರುಕುವಿಕೆ kirācuvikē. Crying, etc. ಕಾಳಗದ ಕಪ್ಪ
ದಿನ ಕಿರುಕುವಿಕೆ (ಕ್ರಸ್ತನ Sl. 295).

ಕಿರುದು kiradu. See s. ಕಿರು 1.

ಕಿರುಬ kiraba. = ಕಿರುಬು, ಕಿರುಬು, ಕುರುಬು 2, ಕುರುಬನ 2. (S.
Mhr.). 2, a leopard (My.). See ಕತ್ತೆ.

ಕಿರುಬು kirabu. = ಕಿರುಬು, etc. A hyena (S. Mhr.; ತರ
ಕ್ಕು, ಮೃಗಾತನ, ರಂಕು G.; Tē. ಕೋರಪೋತು, ಕೋರ್, ಕೋಡ್ಲಿ ಬೋ
ತು, ಕೋರ್ನಾ).

ಕಿರು kiri. (fr. ಕಿರು). = ಕಿಗ, (ಕಿತ್ತು 1), ಕಿರು 1, ಕಿರು 1, ಕೀಟು 1,
ಕೀಟನ, ಕುರು, (ಕೋಟ, ಕೋಡೆ 4, ಕೋಟಕಿ, ಗಡ್ಡೆ, ಗುಜುಬು,
ಗುಜ್ಜು, ಜೆಕ್ಕು), ಜೆಟಿ 1, ಜೆಟಿ 1, (ಜೆನ್ನ 2), ಜೆಡು, ಸಿಡಿ 1. That
which is curt, small, little, short, young, in-
significant, trifling; (small, junior, etc.; T. ಚಿದು;
M. ಚಿದು, ಚಿದು; Tē. ಕೆಡೆ, ಚಿದು, ಚಿದು, ಚಿದು; Tn. ಕಿರಿ, ಕೆಡು, ಕೆಡು).
— ಕೆಡೆ ಕೆಡೆ. rep. ಕೆಡೆ ಕೆಡೆಯ ಸಮಯಗಳನ್ ಎಟ್ಟುಟ್ಟಿ (Bp. 52,
30). — ಕೆಡೆಕುಮ್ಪುಳ. (Si. 161). — ಕೆಡೆಕುಲ. = ಕೆಡೆಕುಲ, etc.
An inferior caste; a low-caste man (Bp. 58, 49). — ಕೆಡೆ
ಕೋಮ್ಪು. A small branch or twig (My.; G.). — ಕೆಡೆಗಡೆ.
-ಕಡೆ. (Si. 304). — ಕೆಡೆಗಣ್ಣು. A small bell (C.; Si. 221).
— ಕೆಡೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A small eye (My.; G.). — ಕೆಡೆಗಿರಿ.
-ಕಿರಿ. A small ear (C.; B. 5, 34). — ಕೆಡೆಗುಕ್ಕು. = ಚಿದುಗುಕ್ಕು.
A prickly undershrub, the Indian nightshade, Solanum

Indicum L. (St. & Pl.). — ಕಿರುಗೂಡಲು. -ಕೂಡಲು. Short hair (S. Mhr.; B. 4, 35, 210). — ಕಿರುಗೂಳಿ. -ಕೂಳಿ. = ಕಿರು ಗೂಳಿ. A small fishing-basket (Riv. 5, after 114, o. r. ಕಿರು). — ಕಿರುಗಿಡ್ಡ. A small round bell (C.; Si. 221). — ಕಿರುಗಿಯ. -ಕಿಯ. 1. A short hand (C.). — ಕಿರುಗಿಯ. 2. To despise (Abh. P. 14, 94). — ಕಿರುಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A little horn (C.). — ಕಿರುಗೊರಳು. -ಕೊರಳು. A low voice (My.). — ಕಿರುಹೂ. A thorny shrub with very fragrant flowers, *Acacia farnesiana* Willd. (St. & Pl.). — ಕಿರುತಂಗಿ. = ಕಿರು ದಂಗಿ. (My.). — ಕಿರುತಮ್ಮ. The youngest of one's brothers (My.). — ಕಿರುದ ಅದು. To despise (Bp. 40, 42). — ಕಿರುದಾ O. A bye-road, a foot-path (C.). — ಕಿರುದು. The state of being restrained within limits or of being close; the state of being close or crowded: closely, densely (ಅಕ್ಕಿ ಸ್ವಾರ್ಥಂ ಸ್ಮದ. 389, o. r. ಕಿರುದು). 2, = ಕಿರುದು, ಕಿರುದು, that is reduced to a smaller compass, that is small, etc.; a little; a small, insignificant affair or state; some few (ಸ್ಮದ. 218; ಸೂಕ್ತ, ಲೇತ, ಕ್ಷುಪ್ತ, ಅಲ್ಪ, ತ್ವಷ್ಟಿ, etc. Hlā.; ಗಂಧ Mr. 468; ಅಲ್ಪ, ಕಿಂಚಿತ್, etc. 427; ಚುಂಡು, ಗುಪ್ತ Kk. 56, ಸ್ಮ. 62; ಅಲ್ಪ ಸ್ಮದ. 77 Cm.; C.; B. 8, 39; Si. 395; T. ಚಿದ್ವದು). Plural: ಕಿರುದುಯ (ಸ್ಮದ. 117). ಕಿರುದರ್ಶ (218). ಕಿರುದರ್ಶಿ (135). ಕಿರುದಿನಲ್ಲಿ (ಅಲ್ಪದಲ್ಲಿ Nr.). ಕಿರುದಿನಲ್ಲೇ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಸೇನೆ (is sufficient, Prv.). ಕಿರುದು ಮಾಡುತ (ಸಮಾಸ, ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಸಂಗ್ರಹ, etc. Hlā.). ಕಿರುದುಂ ಪಿಂದು ಮಾಡುವುದು (ವಿಸ್ತಾರ, ವಿಗ್ರಹ, ವ್ಯಾಸ); ಕಿರುದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಮಾಡಿದ ತೊಡೆ (ಕುಳ್ಳಿ); ಸ್ವೇದಪಾತ್ರ ಕಿರು ದಾಡೊಡೆ ಕುತುಬ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಕಿರುದು ಕಾಲ. A little while, some time (Bp. 20, 8). — ಕಿರುದು ಕೂಟ. A small quantity, a little (ಕೊಂಡೆ ಕಿ. I, 18). — ಕಿರುದು ತಾಣಂಗ. = ಕಿರುದಿಡೆಗಲ್ (ಸ್ಮದ. 83, 148 Cm.). — ಕಿರುದು ದಿನ. A few days (Bp. 17, 9; 44, 69). — ಕಿರುದು ನಾತ. A delicate smell (ಕಮ್ಮು ಕಿ. I, 22). — ಕಿರುದು ಬೆಗೊ. With some haste, in some haste (Abh. P. 11, after 53). — ಕಿರುದಿಡೆ. -ಎಡೆ. Some few places (ಅರಿ ಸ್ಮದ. 77; ಅರಿ ಎಡೆ, ಕೆಲವೆಡೆ 82). — ಕಿರುದಾಪ ಧಗಲ್. -ದಿಪಧಗಲ್. Some plants (Bp. 17, 7). — ಕಿರುನಾಲಿಗೆ. The avula (S. Mhr.; B. 4, 84, 85). — ಕಿರು ನುಡಿ. 1. To use mean, uncivil language (C.). — ಕಿರುನುಡಿ. 2. A low, disrespectful word (C.). — ಕಿರುನೆಲ್ಲಿ ಾಡ. = ಕಿರುಯ ನೆಲ್ಲಿ. The plant *Flacourtia cataphracta* (ಎತುನ್ನಕ, ತಾಮುಲಕ, etc. Si. 153; My.). — ಕಿರುನೋಟು. A small forehead (My.). — ಕಿರುನೋಟಿ. A leer (C.). — ಕಿರುಬನ್ನಿ. = ಕಿರುಯ. (ತಮಾರ Si. 134). — ಕಿರುಬೆರಳು. The little finger (S. Mhr.; B. 5, 238; Si. 210-212, 253). — ಕಿರುಬೊಟ್ಟು. = ಕಿರುಬೆರಳು. (S. Mhr.). 2, a small ornamental oirelet on the forehead (My.). — ಕಿರುಯ ಇಪ್ಪೆ. ಕಪಿಲವರ್ಣದ ಕಿರುಯ ಇಪ್ಪೆ (ಕಪಿಲ Nr.). — ಕಿರುಯಂ. -ಅಂ 3. ಕಿರುಯನು. A small, etc. man; a young man, a junior (C.). ಪಿರಿಯಂ, ಕಿರುಯಂ (ಸ್ಮದ. 184). ಸೂಲಿಸಿ ಭೇದವನ್ ಅದೊಡೆ ಕಿರುಯ ತಾನ್ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಹಿರಿಯ! (Sp.). Fem. ಕಿರುಯಳ್, ಕಿರುಯಳು (C.). ಕಿರುಯಳ್, ಪಿರಿಯಳ್ (ಸ್ಮದ. 245). ನೋಡೊಡೆ ಅವಳ್ ಕಿರುಯಳ್ (297). ದುರ್ಯೋಧನನಿಂ ಕಿರುಯಳ್ ದುತಲಿ (160). See Bp. 14, 22. — ಕಿರುಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. A sister older than one's self, but not the oldest (My.). — ಕಿರುಯಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Ch.). — ಕಿರುಯಗರು. -ಅಗರು. (ತಿಂತ ಕೈ, etc. Nr.). — ಕಿರುಯ ಗೋರಣ್ಣೆ. (ಸಹ, ಕುಮಾರಿ Nr.). — ಕಿರುಯಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. A brother older than one's self, but not the oldest (My.). — ಕಿರುಯ ತುಮ್ಮುರು. (ಕಾಕೇನ್ನು, ಕುಲಕ, ಕಾಕಪ್ಪುಕ, ಕಾಕಪ್ಪಿಲುಕ Nr.). — ಕಿರುಯ ನೆಲಗುಕ್ಕ. (ವಿವಾ, ಕ್ಷೀರಪ್ಪ, ಇಪ್ಪು ಗಣ್ಣ, ಕೈಲಿಪ್ಪ Nr.). — ಕಿರುಯ ನೆಲ್ಲಿ. = ಕಿರುನೆಲ್ಲಿ ಾಡ, ಕಿರುನೆಲ್ಲಿ. (ಎತುನ್ನಕ, ಝಟಿ, ಅಂಝಟಿ, ತಿವೆ, ತಾಮುಲಕ, oco.

Nr.). — ಕಿರುಯ ಪೀಠ. A small pedestal (Bp. 57, 53). — ಕಿರುಯ ಬನ್ನಿ. (ಅಲ್ಪತಮ, ತಮಾರ Nr.). — ಕಿರುಯ ಮಗ. The youngest son (B. 3, 15; My.). — ಕಿರುಯ ಮೀನ್. A small fish. ಕಿರುಯ ಮೀನ ಮೊತ್ತಂ (ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಣ, etc. Hlā.). — ಕಿರುಯ ರಿಂಗ. A small phallus (Bp. 57, 53). — ಕಿರುಯವನು. -ಅವನು. A stunted, dwarfish man. ಕಿಯ ಕಾಲ ಕಿರುಯವನು (ವಾಮನ Hlā.). 2, = ಕಿರುಯಂ, etc. (My.). — ಕಿರುಯ ಶಂಖ. A small conch shell (ಕ್ಷುದ್ರಶಂಖ, etc. Hlā.). — ಕಿರುಯ ಸೀ ವನ್ನಿ. (ಕಟ್ಟಲ, etc. Nr.). — ಕಿರುಯ ಪಾಲಿ. (ಜೀವನ್ನಿ, ಜೀವನಿ, ಜೀವೆ, ಜೀವನೀಯೆ, ಮಧುಸ್ತುನೆ, ಮಧು Nr.; Si. 157). — ಕಿರುಯಲವ. -ಎಲವ. (ದೋಡನ Nr.). — ಕಿರುಯಸಳ್. -ಎಸಳ್. (ಕತ್ತ ಸಳ್ ಕಿ. II, 90). — ಕಿರುಯಲಕ್ಕ. -ಎಲಕ್ಕ. (ವಿವಾಬಾಲುಕ, etc. Si. 152). — ಕಿರುಯೊಡಲವ. -ಎಡಲವ. A dwarf (ಪ್ರತಿ Hlā.). — ಕಿರುಹುಲ್ಲು. Short, inferior grass (B. 5, 14). — ಕಿರುಮೊಟ್ಟೆ. The abdomen; the pelvis (ವಸ್ತಿ Si. 208). — ಕಿರುಹೊನ್ನೆ ಮರ. The tree *Calophyllum apetalum* Willd. (St. & Pl.).

ಕಿರುಕಿ kiriki. = ಕಿರುಕಿ, etc. — ಕಿರುಕಿಡೋಡು. A pair of creaking shoes (My.).

ಕಿರುಗಿ kirigē. 1. A small sirē worn by girls (C.; Si. 228; Bp. 14, 15; Tē. ಚಿರುಗು = ವಸ್ತ್ರಭಿನ್ನತ).

ಕಿರುಗಿ kirigē. 2. = ಕಿರ್ಗ, q. v.

ಕಿರುಚು kirieu. = ಕಿರುಚು, etc. (My.).

ಕಿರುದು kiridu. See s. ಕಿರು.

ಕಿರು kiru. 1. (ಸ್ಮದ. 215). = ಕಿರು q. v. — ಕಿರುಚರ್. -ಕುಚರ್. A kind of wild date tree (My.). — ಕಿರುಕಸಲೆ. -ಕಿರುಕು ಸಾಲೆ. (ಮೇಘನಿನದ ಕಿ. I, 42). — ಕಿರುಕುಸಲೆ. A small hole (Bp. 38, 56). — ಕಿರುಕುಸಲೆ. The little finger. ಕಿರುಕುಸಲೆ ಕಿರ್ಗ ಮೂಲಂ (ಕಾಯ); ಮಣಿಕಟ್ಟು ತೊಡಗಿ ಕಿರುಕುಸಲೆಕರ್ಯು ನ್ನಮ್ ಅಗಿ ಉಕ್ಕ ಕಿಯ ಹೊದಿಗು (ಕರಧ Nr.). ಕಿರುಕುಸಲೆಯ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ನಡುವೆ (ಕರಧ Hlā.). ಹೆಡ್ಡುಟ್ಟು ಕಿರುಕುಸಲೆಗೊಡಿ ಅಳಿವಲ್ಲಿ ಎತಸ್ತಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕಿರುಕುಸಲೆಯ ಗೇಣು (ಎತಸ್ತಿ Hlā.). ಹಿಡಿಯೆ ಹಿಡಿದು ಕಿರುಕುಸಲೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಅಳಿದ ಮೊದಂ (ಅರತ್ತಿ Nr.). ಕಿರುಕುಸಲೆಯಿನ್ನ ಅಳಿದ ಮೊದಲು (ಅರತ್ತಿ Hlā.). Cf. ಕಿರುನರಳ್. 2, every second link or hook of a chain (My.). — ಕಿರುಕುಲ. = ಕಿರುಕುಲ, ಕಿರುಕುಲ, ಕಿರುಕುಲ. An inferior, low, vulgar or insignificant class, caste or kind; such a man (ಕೂಡಿ, ಅಲ್ಪ ಸಿ.). — ಕಿರುಕುಸಾಲೆ. = ಕಿರು ಕಸಾಲೆ, ಕಿರುಕಸಲೆ. A kind of pot-herb, *Amarantus polygonoides* or *polygamus* Lin. (ತಣ್ಣಿರಿಯು, ಅಲ್ಪವಾರಿವ Nr.; ತಣ್ಣಿರಿಯುಕ, ಮುದಿಪ್ಪ, ನೀರದರವ Mr. 142, o. rs. ಮುದಿಪ್ಪ, ನೀರಧ.). — ಕಿರುಕುಲ. = ಕಿರುಕುಲ. ಕಿರುಕುಲರ (ಸಾಮಾನ್ಯರ Bhn. 34; J. 2, 35). — ಕಿರುಗಟ್ಟಿಗೆ. -ಕಟ್ಟಿಗೆ. A short staff. See ಇಡಿಗಿಡುಗಟ್ಟಿಗೆ. — ಕಿರುಗಣ್ಣೆ. A small, tinkling bell (ಕಿಂಕಿಣಿ Hlā.). ಉಸರ್ವ ಕಿರುಗಣ್ಣೆ (ಕಿಂಕಿಣಿ Mr. 344). — ಕಿರುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Slight darkness (My.; ಅವತಮಸ Si. 76). — ಕಿರುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A short sword (My.). — ಕಿರುಗಾಲ. -ಕಾಲ. A short time (Bp. 3, 41). — ಕಿರುಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. A small spark (J. 8, 39). — ಕಿರುಗಿರಿ. A hill at the foot of a mountain (ಪಾದ Mr. 97). — ಕಿರುಗುಣಿ. -ಕುಣಿ. A hollow made in the side of a grave to place the body of a grown up person in (S. Mhr.). 2, a petticoat (ಶಾಖಕ, ಶಾಖ Nr.). — ಕಿರುಗುಣ್ಣು. A small round stone (Abh. P. 14, 200). — ಕಿರುಗೂಡು. -ಕೂಡು. (ಸ್ಮದ. 197, 215). A small child (Abh. P. 1, 79). ಕಿರುಗೂಡಾಗಿ ಉಪಾಯಮಂ ಮಹಾದನೆ? (ಸ್ಮದ. 197). — ಕಿರುಗೂಡುತನ. -ಕೂಡುತನ. Childhood (Abh. P. 11, 54). — ಕಿರುಗೂಳಿ. = ಕಿರುಗೂಳಿ. A small fishing-basket

(Sév. 8, 23). — ಕಿರುಗಿಣ್ಣು. A small round bell (ಕಂಕಣಿ, ಕ್ಷುಧ್ರಪುಷ್ಪಿಕೆ Nr.). — ಕಿರುಗೇಣ್ಣು. A short sword (Sév. 3, 26). — ಕಿರುಗೋಳು. — ಕೋಳು. A short neck (Rām. 3, 8, 15). — ಕಿರುಗೋಳೆ. (Smd. 385; Kk. 98). A small gōṇi. 2, = ಕಿರುಗೋಳು. (ತುಸಪರ್ವ Mr. 149, o. r. ಕಿರುಗೋಳು). — ಕಿರುಗೋಳು. = ಕಿರುಗೋಳೆ No. 2. The tree *Urostigma pisaferm* Miq. (St. & Pl.). — ಕಿರುಹವೆ. A kind of harley. See Nr. s. ಅದುವತ್ತು. — ಕಿರುಡೋಳು. The abdomen (Dp. 132, 5). — ಕಿರುತೋಳಿ ಗಿಡ. A kind of palm tree (Si. 166; cf. ಕಿರುದಾದಿ). — ಕಿರುದಂಗ. — ತಂಗ. The youngest of one's sisters (ಒಡವುಟ್ಟಿದಳು Kk. 71). — ಕಿರುದಳೆ. — ತಳೆ. Tender, young foliage (Sév. 3, 27). — ಕಿರುದಾರ. A short thread (Bp. 47, 30). — ಕಿರುದಾದಿ. — ತಾದಿ. The palmyra palm, *Borassus flahelliformis* Lin. (ತಾಲಿ Nr.). — ಕಿರುದಿನ. A few days (Bp. 27, 21). — ಕಿರುದಿನಸಂಗ. = ಕಿರುದಿನ. (Bp. 16, 21). — ಕಿರುದುಮುಡಿ. — ತುಮುಡಿ. A plant that stings like a nettle, *Tragia oannabina* Lin. f. (St. & Pl.). — ಕಿರುದರೆ. — ತರೆ. A wave (ತರಂಗ, ಭಂಗ, ಎಳೆ Mr. 406; J. 30, 6). — ಕಿರು ದೇಗು. — ತೇಗು. The shrub *Clerodendrum siphonanthus* R. Br. (ಫಂಚೆ, ದ್ರಾಕ್ಷ್ಯ, ಪಟ್ಟಿ ಭಾರ್ಗಿ, etc. Nr., o. r. ಕಿರುದೇಗು; Si. 143). 2, ಭೃಗುಡೆ, ಸ್ವಸ್ತ, ಕಾನ್ತಿ (Mr. 140, o. r. ಸ್ವಸ್ತ, ಕಾಸಮ್ಮ, ಕಾಸುನ್ತಿ; perhaps ಕಾಸಪ್ಪ; Sk. ಕಾಸಪ್ಪ is = ಕಿರು ದೇಗು 1). — ಕಿರುದೇಗು. = ಕಿರುದೇಗು, q. v. — ಕಿರುದೊಡೆ. — ತೊಡೆ. The shank or lower part of the leg from the ankle to the knee (ಪ್ರಸ್ತುತ, ಒಂಫೆ Hlā., Mr. 332). 2, the upper part of the leg, especially its inner side (S. Mhr.; Bp. 4, 18). ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗಮ ಎನ್ನುವ, ಅನೆ ಕುದುರೆಗೆ ಕೋಳ ಅದ ಕಿರುದೊಡೆಯ ಚಪ್ಪು (Smd. II). — ಕಿರುನಗೆ. A smile (J. 2, 48; ಸ್ತುತ Si. 73). — ಕಿರುನವಣೆ. The plant *Panicum miliacem* (ಅಮು Nr.). — ಕಿರುನಾಯ. (Smd. 215). A small dog. — ಕಿರುನೆಲಿ. (Smd. 215, o. r. — ನೆಲ). A small annual herb, *Phyllanthus niruri* L. (St. & Pl.; C.; see ಕಿರುನೆಯ ನೆಲಿ). — ಕಿರುನೇರವು. The just risen sun (Dp. 132, 3). — ಕಿರುನಕ್ಕ. A small bird (ಪ್ರಸ್ತಿ Mr. 175). — ಕಿರುಬುತ್ತು. (ಅಮು Si. 305). — ಕಿರುದಾವರ್. A cockroach (ಪರೋಕ್ಷ, ತೈಲಪಾಯಿಕೆ Nr.). — ಕಿರುಬುಲಿ. — ಪುಲಿ. A leopard; a hyena (ತರಕ್ಕು, ಮೃಗಾದನ Nr.). — ಕಿರುಬಿಟ್ಟು. = ಕಿರುಗಿರಿ. ಕೆಲದ ಕಿರುಬಿಟ್ಟು (ಪಾದ, ಪರ್ಯವರ್ತನ Hlā.). — ಕಿರುಬೆಮರು. Slight perspiration (J. 18, 30). — ಕಿರುಬೆಕ್ಕು. A little white. (ತುರಗದಲ್ಲಿ) ಕಿರುಬೆಕ್ಕು ದೋಳೆ ನೀಲಂ (Mr. 275). — ಕಿರುಬೋರಿ. — ಪೋರಿ. A male calf (ವತ್ಸ Mr. 178). — ಕಿರುಮಂಟು ಬಳ್ಳಿ. A creeper, the vomiting swallow-wort, *Asclepias asthmatica* L. or *Tylophora asthmatica* W. & A. (St. & Pl.; T. ಕುರುಂಜಾ). — ಕಿರುಮನೆ. A room (My.). — ಕಿರುಮಾನ್. A sort of fish (ತಿರುಕು Nr.; ನಲಮಾನ, ಚಿಲಿಮು Hlā., Mr. 409; Rāv. 5, 115). — ಕಿರುಮುಗಿರ್. A small oloud (Rāv. 8, 105). — ಕಿರುಮೋರದಿ. = ಕಿರುಬಿಟ್ಟು. (Bh. 3, 21, 8). — ಕಿರುಮನಿ. — ಪನಿ. A small drop (Bh. 8, 23, 41). ಕೆದರ್ವ ಕಿರುಮನಿಗಳ (ಪ್ರಪತ್, ಪ್ರಪದ Mr. 418). — ಕಿರುನರೆಯ. — ಹರೆಯ. Young age (Bp. 12, 35; 40, 40). — ಕಿರುನಲ. — ಮಲ. A very young animal (Rāv. 8, 98). — ಕಿರುನಲೆ. — ಬಲೆ. (Smd. 215). A small net (Sév. 3, 24). — ಕಿರುನಲೆ. — ಮಲೆ. A light shower of rain (Bp. 19, 69). — ಕಿರುನಿರಲೆ. — ಬಿರಲೆ. (Smd. 215). A small bamboo. — ಕಿರುನಿರಲೆ. — ನಿರಲೆ. A small peacock's tail (Ahh. P. 7, 139). — ಕಿರುನಿರಲೆ. — ಪೆಣ್ಣೆ. Young women (Rāv. 8, after 5). — ಕಿರುನಿರಲೆ. — ಬೆರಲೆ. The little finger (J. 30, 29). — ಕಿರುನಿರಲೆ. — ಬೆರಲೆ. — ಏ. = ಕಿರುನಿರಲೆ. ಅಳವಲ್ಲಿ ಕಿರುನಿರಲೆ ಮೊದಲಿ (ಅರತ್ತಿ Mr. 323). ಕಿರು

ನಿರಲೆ ಮಣಿಬಣ್ಣಂ (ಕರಧ 468). ಕಿರುನಿರಲೆ ಗೇಣ್ಣು (ಎತ್ತಿ 324). ಕಿರುನಿರಲೆ ತುದಿಯನ್ನವ ಮಣಿಬಟ್ಟಿನ ನಡುಮಧ್ಯ (ಕರಧ Nn. 161). — ಕಿರುನಿರಲೆ. — ನೇನಿರಲೆ. A breeze (J. 8, 3). — ಕಿರುನಿರಲೆ. — ನೇನಿರಲೆ. A small flower-leaf (Bp. 4, 25). — ಕಿರುನಿರಲೆ. — ಗಳ. — ಬೆಳ್ಳಿಂಗಲೆ. Mild moonlight (Rāv. 4, after 14). — ಕಿರುನಿರಲೆ. — ಬೆಳ್ಳಿಂಗಲೆ. A small white cloud (Rāv. 8, 9). — ಕಿರುನಿರಲೆ. The Indian nettle tree, *Sponia andaresa* Comm. (St. & Pl.). — ಕಿರುನಿರಲೆ. — ಉಳಿ. A small chisel (My.).

ಕಿರು kiru. 2. = (ಕಿರು 2), ಕಿರು 3, ಕಿರು 2. An imitative sound. — ಕಿರುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To make (children) cry or scream (My.). — ಕಿರುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಕಿರುಗುಟ್ಟು. To cry, to scream (My.). 2, to creak, as a door (My.). — ಕಿರುಗಿರಿ. — ಓ 3. Shrill screaming. ಕಿರುಗಿರಿ ಎನ್. To scream or cry shrilly, as men, elephants, etc. (from fear or wrath, My.).

ಕಿರುಕು kiruku. = ಗೇಣ್ಣು. To scratch out, to erase (T., M. ಕಿರುಕು; Tē. ಕಿರುಕು; R.; cf. ಕಿರು 3).

ಕಿರುಚು kirucu. = ಕಿರುಚು, etc. (My.).

ಕಿರುಬು kiruba. = ಕಿರುಬು No. 2. (My.).

ಕಿರುನೆ kirranē. With a rattling noise (J. 13, 35).

ಕಿರು kir. 1. = ಕಿರು 1, etc. The state of being below, etc. — ಕಿರುಗಿಟ್ಟು. = ಕಿರುಗಿಟ್ಟು, etc. (Ahh. P. 18, after 54). — ಕಿರುಗಿರಿ. = ಕಿರುಗಿರಿ, etc. The flank. ಪೊದವ ಎರ್ವ, ಪೊಯ್ವ ಕಿರುಗಿರಿ (Rāv. 5, 118).

ಕಿರು kir. 2. = ಕಿರು 2, etc. — ಕಿರು ಎನ್. To utter a shrill cry, as the elephant (C.). — ಕಿರು ಕಿರು ಎನ್. = ಕಿರು ಎನ್. 2, to creak, as a door (C.). — ಕಿರುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಕಿರುಗುಟ್ಟು, q. v. (My.; Grj. 1, 103).

ಕಿರುಕಿರಿ kirikiri. = ಕಿರುಕಿರಿ. (My.).

ಕಿರುಕು kirku. An imitative sound. — ಕಿರುಕು ಕಿರುಕು. rep. The sound produced by the hamhoo pole of a kambu or kāvaḍi when carried (My.).

ಕಿರುಗಿ kirgi. = ಕಿರುಗಿ, ಕಿರುಗಿ 2. (ಒಡವು Smd. II, o. r. ಕಿರುಗಿ; Kk. 77, o. r. ಕಿರುಗಿ).

ಕಿರುಗು kirgu. = ಕಿರುಗು (Smd. 50).

ಕಿರುಕಿ kiru. 1. = ಕಿರುಕಿ. Fire (ಅಗ್ನಿ Sā.; ಅಗ್ನಿ, etc. Kk. 21 in two MSS.). See ಕಿರುಗಿರಿ.

ಕಿರುಕಿ kiru. 2. = ಕಿರುಕಿ, etc. (My.).

ಕಿರುಕಿ kirtu. (= ಕಿರು 2 f). — ಕಿರುಕಿಲಗು. — ಅಲಗು. A drawn blade of a knife or sword (ಚಿಲಾಯ Bhn. 5, o. r. ಕಿರುಕಿಲಗು; see ಚಿಲಾಯ; ಕಿರುಕಿಲಗು, a small blade, appears to be the true reading).

ಕಿರುಕಿ kirdi. An account of receipts and disbursements (My.; Mhr., H. ಕಿರುಕಿ). ಕಿರುಕಿಪತ್ರ (My.).

ಕಿರುಕಿ kirdu. = ಕಿರುಕಿ No 2, etc. That is small, etc. ಕಿರುಕಿ. — ಒಡೆ. A small fragment or damage (Bp. 47, 15). ಕಿರುಕಿರ ಕಿರುಕಿರ. = ಕಿರುಕಿರ. Variegated; variegated colour. 2, N. of a rākshasa conquered by Bhīmasēna.

ಕಿರು kil. An imitative sound. See ಕಿರುಕಿಲೆ, ಕುಕಿಲೆ; ಕೆಲೆ 1 & 2; ಜೆಲೆ; ಸೆಲೆ 1; (ಗೇಲೆ 1 & 2). (T. ಚಿರು, the noise of a clamorous multitude).

ಕಿಲ kila. = ಕಿಲ. An imitative sound of joyful titter or laughter (M. ಕಿಲಗಿಲ, loud laughter; M. ಚಿ, T. ಕಿಳಕಳು, to laugh aloud; see ಚಿರು). — ಕಿಲಕಿಲಗುಟ್ಟು. ಕುಟ್ಟು = ಕಿಲಕಿಲಗುಟ್ಟು. To laugh heartily, to titter (My.). — ಕಿಲಕಿಲ ನಗು. = ಕಿಲಕಿಲ ನಗು, q. v. (My.).

ಕಿಲ kila. 1. Playing, play. See ಕುಣುಕು.

ಕಿಲ kila. 2. = ಕಿಲ. Indeed, verily, namely; as reported; probably.

ಕಿಲಕಿಂತಿಲ kila-kinčita. Amorous agitation, weeping, laughing, being angry, merry, etc. In the society of a lover. (R.).

ಕಿಲಕಿಲ kilakila. = ಕಿಳಕಿಳ. Sounds, or cries, expressing joy (Sk.), shouting, etc. (J. 22, 4).

ಕಿಲಬು kilabu. = ಕಿಲಬು 1, etc. (C.). ಕಿಲಬಿನ ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ಹುಳಿ ಕಲಿಸಿ ಉಣ್ಣ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಕಿಲಾಟ kilāṭa. Inspissated milk, coagulated milk; oheese.

ಕಿಲಾಸ kilāsa. A blotch, a scab.

ಕಿಲಾಸ kilāsi. Having blotches.

ಕಿಲ kilī. = ಕಿಲ, ಚಿಲ, (ಕಿಲಿ 2). — ಕಿಲಕಿಲಗುಟ್ಟು. = ಕಿಲಕಿಲ ಗುಟ್ಟು. (My.). — ಕಿಲಕಿಲ ನಗು. To titter or laugh from pleasure (C.). — ಕಿಲವಿಲ. = ಚಿಲವಿಲ. The chatter of certain birds (also of the hāluvakkī, S. Mhr.; Tē. ಕಿಲಕಿಲ); the chatter of children, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಕಿಲಕಿಲಾಟ, olamorous chirping of birds).

ಕಿಲಿಗ kiliga. (fr. ಕಿಲಿ 1). (= ಕಿಲಸಿ 2). A barber (? ಇಮ್‌ಕಾರ Mr. 381).

ಕಿಲಿಂಜ kilinja. = ಕಿಲಿಂಜ, ಕಿಲಿಂಜ, ಕಿಲಿಂಜ. (Sk.).

ಕಿಲಿಂಜಿ ಕಿಲಿಂಜಾ. = ಕಿಲಿಂಜ, ಕಿಲಿಂಜ, ಕಿಲಿಂಜ. A mal, a screen. See Nr. 5. ಕಿಲಿಂಜ.

ಕಿಲಿಬು kilibu. = ಕಿಲಬು 1, etc.

ಕಿಲಬು kilubu. 1. = ಕಿಲಬು, ಕಿಲಬು, ಕಿಲಬು, ಕಿಲಬು. Rust (My.); verdigris (C.; tarnish). (Tē. ಚಿಲು, ಚಿಲುಬು; M. ಕಳಪ, ಕಳಪ; T. ಕಳಪು, ಚಿಲಪು). ತಪ್ಪಿಗೆ ಯನ್ನು ದಿನಾಲು ಬೆಳಗುವದಾದ್ದ ಕಿಲಬು ಎದುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 19). ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಕಿಲಬು ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ (4, 106). ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಕಿಲಬು ಹಿಡಿಯದಿದ್ದರೂ (4, 126).

ಕಿಲಬು kilubu. 2. To get corroded, to be covered with verdigris (C.; B. 1, 2, 19; M. ಕಳಪ).

ಕಿಲಬು kilumbu. = ಕಿಲಬು 1, etc. (ಕಾಲಿಕೆ Ss.; ಕಾಲಿಕೆ Kk. 51; Ssm. 63).

ಕಿಲವು kilvu. = ಕಿಲವು. (My.).

ಕಿಲ kilē. = ಕಿಲ 2. (ನುತಿ, ಸ್ತುತಿ; ಸಮಾಪ, ನುತಿ Nn. 142).

ಕಿಲಿಬ kilbiaba. = ಕಿಲಿಬ. (Bp. 87, 67; My.).

ಕಿಲಿಬ kilmiba. Tbh. of ಕಿಲಿಬ. (S. Mhr.).

ಕಿಲಿ killē. A fort (C.; Si. 107; Mhr., H. ಕಿಲಾ).

ಕಿಲೇದಾರ killē-dāra. The officer in charge of a fort (My.; B. 5, 161).

ಕಿಲಿವ kilviṣa. = ಕಿಲಿವ, ಕಿಲಿವ, (ಚಿಲಿವ). Fault, offence, sin, guilt; injustice, injury; disease, sickness.

ಕಿವಡು kivadu. = ಕಿವಡು, etc. To squeeze and crush with the hand, to press into a mass by means of the hand (C.).

ಕಿವಡು kivadu. = ಕಿವಡು. (My.). — ಕಿವಡ. — ಕಿವಡ. — ಕಿವಡ. (C.). — ಕಿವಡಿ. = ಕಿವಡಿ. A deaf woman (C.; T. ಚಿವಡಿ, ಚಿವಡಿ). See ಹುಟ್ಟಿವಡಿ; cf. ಕಿವು.

ಕಿವಡುತನ kivadutana. = ಕಿವಡುತನ. (My.).

ಕಿವಿ kivi. = ಕಿವಿ. The ear (ಕರ್ಣ, ಶ್ರೋತ್ರ, ಶ್ರವ, ಶ್ರವಣ, ಶ್ರುತಿ HIA.; Nr.; Mr. 319; Si. 215; ಪಾಲಿ, ಶ್ರೋತ್ರ Nn. 31; C.; ಕೊಡಂಕ Kk. 32; ಕೊಡಂಕ Ssm. 70; Tn. ಕಿವಿ; Tē., T., M. ಚಿವಿ; M. also ಚಿವಿ, ಚಿವಿ, ಚಿವಿ; T. also ಕಾದು); the priming cup of a gun (C.); the touch-hole of a cannon (My.); the perforated handle of a reel (S. Mhr.); the handle of a frying pan (M.). ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದು (ಶ್ರಾವಣ Smd. 11 Cm.); ಕಿವಿಯ ಕೇಳಂ (128). ಕಿವಿಯ ಕೇಳಂ or ಕಿವಿಯ ಕೇಳಂ (165). ಕಿವಿಗೆ ಕರ್ಣಾಪೂರಮನ್ ಇದುವೆಂ (139). ಕಿವಿಗೆ ಒಲಗಿಸುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಕೋಕಿಲರವದೇ... ಮಾಮರಂ (Ūpr. 7, 48). ಗೂಗಿಯ ಕಿವಿಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತವೆ (B. 3, 120). ವಾದ್ಯದ ಧ್ವನಿ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತದೆ (My.). ಕಿವಿ ಕೇಳುತ್ತದೆ (C.). ಈ ಮಾತು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೆ (B. 3, 124). ಆ ಸುದ್ದಿಯು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕಿವಿ ತನಕ ಹೋಯಿತು (4, 222). ಕಿವಿ ಕತ್ತಿ ಮೂಡ ಬೇರಿನು ಗಗ್ಗ ಹೆದರುವಳೇ? — ಕಿವಿ ಕೇಳ ದಿದ್ದರೆ ಕೇಯ ಮೊಗುಬದೇ? (Prvs.). See Smd. 11. 268; Bp. 61, 14; Rēv. 6, after 11; J. 3, 4; 22, 4; 28, 89, 45; 31, 29; Ū. Bp. 11, 6; Si. 218. 363, 407; ಗಲ್ಲಗಿವಿ, ತುದಿಗಿವಿ, ಮ ದಿಗಿವಿ, ಮುದುಗಿವಿ, ಮುರುಗಿವಿ, etc. — ಕಿವಿಗಿಡೆ. — ಕಿವಿಗಿಡೆ. Towards the ear, up to the ear (J. 20, 53). — ಕಿವಿಗಿಡೆ. The upper part of the anriole (S. Mhr.). — ಕಿವಿಗುಡು. — ಕಿವಿ ದು. = ಕಿವಿಗುಡು. (J. 18, 56). — ಕಿವಿಗುಡು. — ಕೊಡು. To give ear, to pay attention to (C.). ಈ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡದೆ (B. 2, 46). ಅವನು ನಿನ್ನ ಬಿನ್ನಹಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಡುವನು (4, 144). ಕಿವಿ ಗೊಟ್ಟು ಕೇಳು, to bear attentively (Bp. 45, 20; C.; B. 8, 78, 96; 4, 39; ಚಿತ್ರನು G.). — ಕಿವಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. A woman whose ears have been out off (Rām. 5, 2, 34). — ಕಿವಿಗೊಡು. Ear-notice. ನನಗೆ ಕಿವಿಗೊಡು, I have heard it (S. Mhr.). — ಕಿವಿಗೊಡು. A perforation in the anriole (C.). — ಕಿವಿ ತೆರೆ. To open the ears. ಕಿವಿ ತೆರೆದು ಕೇಳು (My.). — ಕಿವಿಬಿಡಿ. — ತುದಿಗಿವಿ. An ornament for the ear (ಕಡುಕು Ssm. 80). ವಂದಿತು ಎನ್ನ, ಬನ್ನ ಕಿವಿಬಿಡಿ (Smd. II; Kk. 85). — ಕಿವಿಬಿಡಿ. — ತೆರೆ. An opened ear (J. 19, 16). — ಕಿವಿಬಿಡಿ. — ತೆರೆ. = ಕಿವಿಬಿಡಿ. (Rēv. 13, 70). — ಕಿವಿಬಿಡಿ. A whispered word (C.). — ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚು. To shut the ears (C.; J. 18, 46, 54). — ಕಿವಿಮುಚ್ಚು. A woman deprived of her ears (Rām. 5, 2, 31). 2, a woman without any ornaments in her ears (My.). — ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗು. The wax of the ear (Si. 205, only in Si.). — ಕಿವಿಯ ಗುಗ್ಗ. = ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗು. (My.). — ಕಿವಿಯ ಬುಡ. The root of the ear. ಅನೆಯ ಕಿವಿಯ ಬುಡ (ಚೂಲಿಕೆ Si. 270). — ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಇಡು. To make known, to communicate (C.); also: ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕು (C.; B. 4, 139); and also: ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕು (My.). — ಕಿವಿಯ ಮೊದಲು. = ಕಿವಿಯ ಬುಡ. ಅನೆಯ ಕಿವಿಯ ಮೊದಲು (ಕರ್ಣಮೂಲ, ಚೂಲಿಕೆ HIA.). — ಕಿವಿಯದಿಕ. — ಅದಿಕ. = ಕಿವಿಯದಿಕ. A man who has a rent ear (My.). — ಕಿವಿಯದಿಕ. — ಅದಿಕ. = ಕಿವಿಯದಿಕ. A woman with a rent ear (My.). — ಕಿವಿಯಾರ. — ಅರ 1. = ಕಿವಿಯಾರ. (Bh. 8, 27, 1; My.). — ಕಿವಿಯಾರ. — ಅರ 4. Attentively, etc. (Abh. P. 8, 12; C.). — ಕಿವಿಯಿಲ್ಲದವಳ. — ಇಲ್ಲದವಳ. A woman deprived of her ears; a deaf woman (ಮೂಡ Smd. I.). — ಕಿವಿಯುಳ್ಳವಳ. — ಉಳ್ಳವಳ. A hearing woman (ಶ್ರೋತ್ರ G.). — ಕಿವಿಯೂಲೆ. — ಒಲೆ. (ಕರ್ಣಿಕೆ,

ತಾಲವತ್ರ Nr.; ತಾಡಕ, ತಾಡವತ್ರ, o. r. ತಾಲಕ, etc. Hlā.). — ಕಿವಿವರಂ. As far as the ear, up to the ear. ವೇರ್ಗಣೆದೊಟ್ಟು, ಕಿವಿವರಂ ತೆಗೆದು, ನಡುನೆತ್ತಿ ಒಡೆದು ಎತ್ತಂ (Rāghc. 17, 69). — ಕಿವಿವರೆಗೆ. = ಕಿವಿವರಂ. (J. 4, 36; 7, 49). — ಕಿವಿವರು. -ಪುಗು. = ಕಿವಿವೊಗು. (Abh. P. 7, 48). — ಕಿವಿವೇಟ. -ಬೇಟ. Sexual pleasure derived from hearing (Bp. 45, 2). ಕಿವಿವೇಟಂಗೊಳ್. -ಶೋಳ್. To obtain etc. (Abh. P. 8, 11). — ಕಿವಿವೊಗು. -ಪೊಗು. To enter the ear (Rāv. 6, after 11). — ಕಿವಿಹದಿಕ. A man whose auricle is torn or rent (C.). — ಕಿವಿಹದಿಕ. A woman with a torn or rent auricle (C.). — ಕಿವಿಹದಿಕ. = ಕಿವಿಹದಿಕ. (G.; My.). — ಕಿವಿ ಒಣ್ಣು. To pull or twist the ear (C.).

ಕಿವಿಚು kiviṇu. = ಕಿವುಚು, etc. (My.).

ಕಿವುಕ್ kivuk. = ಕಿಮುಕ್. (My.).

ಕಿವುಚು kivuṇu. = ಕಿವಿಚು, ಕಿಮುಟ್ಟು 1, ಕಿವಚು, ಕಿವಚು, ಕಿವುಟ್ಟು. (My.). ಕಿವುಚುವದು (ಉಪಮಾರ್ಥ, ಎತ್ತಕಾರ Mr. 457).

ಕಿವುಡಿಕೆ kivudikē. Deafness (Rām. 3, 7, 80).

ಕಿವುಡು kivuḍu. (Śmd. 248). Deafness (My.; Tē. ಚೆಮುಡು, ಚೆವುಡು; T. ಚೆವುಡು). ದಿಗುಮುಟ್ಟುಲಂ ಕಿವುಡಾಗಿ ಬಹುನಾದ್ಯುನಿಗಲಿನ್ದ (Bp. 5, 14; see J. 21, 13). 2. = ಕಿವುಡು, a deaf person (ಕಿವ, ಬಧಿರ Hlā.). — ಕಿವುಡ. -ಅ 3. = ಕಿವಡ. A deaf man (ಎಡ, ಬಧಿರ Nr.; Mr. 388; Si. 198; My.; T. ಚೆವಿಡ, ಚೆವುಡ, Tē. ಚೆವಿಡಿ). ಕುರುಡ ಕಣ್ಣಿಡಿಯು, ಕಿವುಡ ಕೇಳದಿಯು. — ಕಿವುಡ ಯಜಮಾನಗೆ ಮೂಗ ಬಣ್ಣ (Prvs.). ಮೂಗನುಂ ಕಿವುಡನುಂ ಕಲ್ಲ ಮೂಕನ್ ಎವ್ವುವನು (Hlā.). See Bp. 18, 18; 47, 64; 60, 42; Prv. s. ಕಿವುಡಿ. — ಕಿವುಡಿ. = ಕಿವಡಿ. (My.). — ಕಿವುಡುವಿದ. -ಬೀದ. To become deaf (Abh. P. 7, 82; 10, 157).

ಕಿವುಡತನ kivuḍutana. = ಕಿವುಡತನ. Deafness (My.; Si. 368).

ಕಿವುಲಿ kivul. = ಕಿವುಲು (Śmd. 28). ಕಿವುಲಕ್ಕೇವ್ವಂ (28).

ಕಿವುಲಿ kivulṇu. = ಕಿಮುಟ್ಟು 1, ಕಿವುಚು, etc. ಕಿವುಟ್ಟು ವದು (ಉಪಮಾರ್ಥ, ಎತ್ತಕಾರ Hlā.).

ಕಿಶೋರ kiśōra. A coll (ಪೋತ, ಮದಾಗುದುರೆ Mr. 278). See ಕುಣ್ಣುಲ.

ಕಿಶೋರಕ kiśōraka. A coll.

ಕಿಷ್ಕಿನ್ದ kishkiṇda. = ಕಿಕ್ಕಿನ್ದ. (My.).

ಕಿಷ್ಕಿನ್ದ kishkiṇdha. N. of an elephant (Abh. P. 14, 95).

ಕಿಷ್ಕಿನ್ದ kishkiṇdhē. N. of a hill-fort (Rām. 4, 2, 15).

ಕಿಷ್ಕು kishku. Vile, bad (cf. ಕಿವ್ 1). 2, a cubit, whether the measure, or the forearm. 2, a span.

ಕಿಷ್ಕ kishkē. N. of a monkey from which the name of ಕಿಷ್ಕಿನ್ದ has come (Rām. 4, 2, 14, 15).

ಕಿಸ kisa. = ಕಿಸು 2, ಕಿಸು 1. Opening; putting astride; withdrawing the lips from the teeth, grinning.

— ಕಿಸಗಾಲು. -ಕಾಲು. The legs put astride (in walking, C.).

— ಕಿಸದಾಯ. A grinning mouth (sign of weak intellect, C.); a grinner (S. Mhr.). — ಕಿಸನಾಯ. -ಬಾಯ. = ಕಿಸದಾಯ No 1. ಬೇದಿದ್ದೇ ಬೇದೋ, ಕಿಸನಾಯ ದಾಸಯ್ಯ! (Prv.). — ಕಿಸನಾಯ. -ಅ 8. A grinner, a simpleton (My.). ಕಿಸನಾಯನ ಕಣ್ಣರೆ ಬಿಡದೇ ಬೇದಾರ (Prv.).

ಕಿಸಕ್ಕನೆ kisakkañ. 1. With a loud noise (used of sneezing, My.; Tē. ಕಿಸಕನೆ).

ಕಿಸಕ್ಕನೆ kisakkañ. 2. = ಕಚಕ್ಕನೆ No. 1. Suddenly, unawares (C.).

ಕಿಸಂಗಿ kisañgi. A tall herb, Abutilon indicum Don. (St. & Pl.).

ಕಿಸಮು kisamu. Kind, sort, species (H. ಕಿಸಮ್). — ಕಿಸಮುವಾರು. Arranged according to sorts (My.).

ಕಿಸರು kisaru. = ಕಿಸುರು. Rheum in the eye (My.; see ಕಣ್ಣೆಸರು; cf. ಕಿಸರು).

ಕಿಸಲಯ kisalaya. A sprout, a shoot (ಎಕೆದಳಿರ Mr. 106).

ಕಿಸಿ kisi. 1. To expand; to open; to withdraw the lips from the teeth so as to show them; to put astride (ಎಕಸನ Śmd. Dh.; C.; cf. ಕಿರಿ 2). P. ps. ಕಿಸಿದು, ಕಿಸು. ನರಿ ಆ ನೋವ ತಾಕರಾದಿದೆ, ಒದವಿ, ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿದು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ತಿತು (B. 2, 12). ಅವನು ಕೋರಾಪೇಶದಿನ್ದ ಕಣ್ಣು ಕಿಸಿದು, ಹಲ್ಲು ಕಿಸುತ್ತ (5, 139). ಸಿಟ್ಟಿನಿನ್ದ ಕಣ್ಣು ಕಿಸಿದು ಒದವುವದು (G. 199). ಕಾಲನ್ನು ಕಿಸಿಯುತ್ತಾನೆ (My.). ಬಾಯ ಕಿಸಿದು (Abh. 2, 78). See Prv. s. ನಿಲ್ಲು.

ಕಿಸಿ kisi. 2. = ಕಿಸು, etc. — ಕಿಸಿಕಿಸು ನಗು. To grin in laughter (C.). — ಕಿಸಿಗಾಲು. = ಕಿಸಗಾಲು. (My.; Tē.). — ಕಿಸಿದಾಯ. = ಕಿಸದಾಯ. (My.).

ಕಿಸಿಕಿಲ್ kisikil. (Bp. 51, 53).

ಕಿಸು kisu. 1. ಕಿಸು, etc. — ಕಿಸುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye widely opened (My.). — ಕಿಸುಗಾಲು. = ಕಿಸಗಾಲು. (My.). ಕಿಸುಗಾಲವನು (ಪ್ರಜ್ಞ, ಪ್ರಗತಜಾನುಕ Si. 198).

ಕಿಸು kisu. 2. = ಕೆಂ, (ಕೆಟ್ಟನೆ), ಕೇಸು 2, ಬೆಂ, etc. (Śmd. 215). Redness; a dark-red or coppery colour (ಕೆಮ್ಮು Ūt. I, 59; ಕೆಮ್ಮು, ಅರುಣ II, 4; ತಾಮ್ರ Hlā.; ತಾಮ್ರ Śs.). See ಕಣ್ಣೆಸು. — ಕಿಸುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. (Śmd. 216). A red bundle. — ಕಿಸುಗಣಗಿಲ್. -ಕಣಗಿಲ್. (Śmd. 216, o. r. -ಗಣಗಿಲ್). The red oleander. — ಕಿಸುಗಣಗಿಲ್. = ಕಿಸುಗಣಗಿಲ್, q. v. — ಕಿಸುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. 1. To look fierce, to be angry (ಕೋಪಿಸು Śmd. II; Kk. 88; ಕೋಪಿಸು ನೋಡು Ūt. II, 107; Abh. P. 1, 117; 3, 15; 11, 115. 146). — ಕಿಸುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. 2. Anger, wrath (ಕಮಗೋವ Ūt. I, 78; ಕನಲ್, etc. Kk. 43; ಮುಳಿಸು ಕನಿಸು, ಕನಲ್, ಮುನಿಸು, etc., ಕೋವ Śm. 39). — ಕಿಸುಗಲ್. -ಕಲ್. (Śmd. 216). The red stone, a ruby (ಕೆವ್ವರಲ್, ರನ್ನವರಲ್, ಕುರುವಿನ್ದ Śm. 68; Kk. 47). ಕಲ್ಲೆಲ್ಲಂ ಕಿಸುಗಲ್, ಮರನೆಲ್ಲಂ ನಾವಿವಾವು (Śmd. 84). See Abh. P. 2, after 13; 7, 146. — ಕಿಸುವಾಸುದ. A red wale (J. 17, 41). — ಕಿಸುವಣ್ಣು. -ಬಣ್ಣು. Red colour (ಕೆವ್ವಣ್ಣು Kk. 25; Śm. 69; ಕೆಚ್ಚು Śm. 87). — ಕಿಸುವೊನ್. -ಪೊನ್. Copper (ಪದೊದಾವ್ವು Ūt. I, 32; ಕುಲ್ಕು, ಸುಲ್ಕು Śmd. 864). — ಕಿಸುವೊನಲ್. -ಪೊನಲ್. (Śmd. 216). A red-coloured stream. — ಕಿಸುಸಂಜೆ. (Śmd. 216). A purple twilight. ಪೋಲ್ಕಂ ಕಿಸುಸಂಜೆ ಕವಿವ ನಿರಾಚಲಮಂ (216). See Abh. 1, 71; 2, after 13. ಕಿಸುಸಂಜೆವರೆ. -ವರೆ. Purple twilight to spread (Abh. P. 10, 64). — ಕಿಸುಸೆರೆ. A red hollow of the hand. ಕಿಸುಸೆರೆವರೆ. -ವರೆ. Redness (of the eyes that have the form) of hollows of the hand to become great (Abh. P. 11, 135).

ಕಿಸು kisu. 3. (cf. ಕಿಸು). An imitative sound. — ಕಿಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To whisper (My.).

ಕಿಸುರ್ kisur. 1. To be intolerable or very disagreeable (ಅಸಹ್ಯಧಾನ Śmd. Dh.).

ಕಿಸುರ kisur. 2. = ಕಿಸುರ, ಕೆಸರು. An intolerable or very disagreeable state, condition, or feeling, disagreeableness, disgustfulness (ಕೃಷ್ಣಾ. 2, 118; Abh. P. 9, 21); strife, quarrel. 2, the blast of an evil eye, the evil eye (Tē.); evil, harm. See ಕಣ್ಣಿನ ಸುರ. — ಕಿಸುರಳವಂ. -ಅಳವಂ. One who is addicted to quarrels (Abh. P. 3, 19). — ಕಿಸುರವರ್. -ಬರ್. That from which injury comes (to the mind): a drug to produce madness, etc. (ಮರವೆಯಾಪಣಂ 2, 11, 108).

ಕಿಸುರು kisuru. = ಕೆಸರು. (My.).

ಕಿಸುರ ಕಿಸುರ. = ಕೆಸುರ 2. (ಕೃಷ್ಣಾ. Kk. 72).

ಕಿಸೆ kisē. A pocket (C.; B. 3, 62; 5, 297; Mhr., H. ವಿನಾ). ಕೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಯುಧವಿದ್ದು ನೆಸೆಯೆನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಕಿಸಾರ kisāra. (ಕೆಸು 2-ಕಾರ). = ಕೆಸಲ, ಕೇಸಲ. A small shrub with scarlet flowers, *Ixora coccinea* Lin. (St. & Pl.).

ಕಿಸ್ತು kistu. P. p. of ಕೆಸು 1. (My.).

ಕಿಸ್ತು kistn. (ಕೆಸು). An instalment; payment by instalments; the term of an instalment (My.; Br.; Mhr., H. ವಿಸ್ತ). — ಕಿಸ್ತುಬಸ್ತು. Settlement of the instalments of the revenue both to time and amount (My.). — ಕಿಸ್ತುದಾಕ. Arrears of instalments (My.).

ಕಿಳ್ ಕಿಲ್. Tbh. of ಕಿಲ್ವ (ಕಿಲ್ವ, 3, 368; o. r. ಕಿಲ್ವ = ಕಿಲ್ವ).

ಕಿಲ್ಕಿಲಾ kilikila. = ಕಿಲ್ಕಿಲಾ. A cry expressing fear or pain. ಕೆಲಗಲ ಕೆಲಕಾಯುತರವದಿ (Bh. 1, 20, 57).

ಕಿಲಿರ kilir. 1. = ಕೆಲರ್. To neigh (ಹಯಗ್ರಹ 3, 368; Dh.; Tē. ಕೆಲಿಂಚು, ಕರಾಂಚು, ಸಕಿಂಚು, ಸಿಲಿಂಚು; T. ಕಣ್ಣಿ; M. ಚನಕಪ್ಪ, ಚದಾರಿಕ್ಕಿ; T. ಕುಳಿದು, to sound; cf. ಕೆಲರ್; ಗಣಿ. P. p. ಕೆಲರ್ವ (Rāv. 6, after 11; 13, 90). ಕೆಲರ್ವ (6, after 11).

ಕಿಲಿರ kilir. 2. (= ಕೆಲರ್ 2?). To be angry. ಕೆಲರ್ವ ದು (ಕೆಸು 2, 1, 36).

ಕಿಲಿರ kilir. -ದು. To sound; to neigh (ಹಯಗ್ರಹ 3, 368; Dh.; ನಿನದ 2, 11, 92). ಕೆಲರ್ವ ಹಯಂಗರ್, ಗರ್ಜನೆ ಜಲನಧಂಗರ್ ಗರ್ಜಂಗರ್ (3, 368).

ಕಿಲಿ kil. 1. = ಕೆಲ, ಕೆಲ, ಕೆಲ, ಕೆಲ 1, ಕೆಲ 1, ಕೆಲ. The state of being low, below, beneath, under, down, base, degraded, or mean (ಕೆಲಗು 3, 368; Tē. ಕೆಲ, ಕೆಲ, ಕೆಲ; M. ಕೆಲ; M. ಕೆಲ, to descend; T. ಕೆಲಕ್ಕು, the lowland, the east; cf. ಕೆಲವ). — ಕೆಲಕ್ಕು. (3, 368). A lower structure, etc. — ಕೆಲಕ್ಕು. (3, 368). The western (or eastern) sea. — ಕೆಲಕ್ಕು. (3, 368). An inferior arrow, etc. — ಕೆಲಕ್ಕು. An inferior, base poet (Rāv. 8, 99). — ಕೆಲಕ್ಕು. (3, 368). A lower bifurcated branch. — ಕೆಲಕ್ಕು. (3, 368). A lower tank, etc. — ಕೆಲಕ್ಕು. (3, 368). A lower branch, etc. — ಕೆಲಕ್ಕು. The soft palate (Rāv. 5, after 114). — ಕೆಲಕ್ಕು. = ಕೆಲಕ್ಕು. To subdue; to humble, to degrade, etc. (C. Bp. 47, 35, 36). — ಕೆಲಕ್ಕು. To be subdued, humbled, degraded, put into shade, be reviled, etc. (Abh. P. 9, 74; 11, 11). — ಕೆಲಕ್ಕು. (3, 368). A lower coat, stratum, etc. — ಕೆಲಕ್ಕು. = ಕೆಲಕ್ಕು. etc.

The abdomen; the pelvis (ಕೆಲಕ್ಕು 2, 11, 53; Rāv. 9, 29). — ಕೆಲಕ್ಕು. (3, 368). = ಕೆಲಕ್ಕು. (2, 11, 53). ಕೆಲಕ್ಕು 2, 11, 53. ಕೆಲಕ್ಕು ಮುಖಂ ಸುರತೋತ್ತಮಗೋಮಿನೀಮುಖಂ (3, 368). — ಕೆಲಕ್ಕು. To humble, to degrade, to bring shame or contempt upon, to put into shade, etc.; to revile (ಕೆಲ 2, 11, 22; Abh. P. 1, 95; 3, 118; 13, 76; Grj. 2, after 106; Bp. 55, 33, 43). — ಕೆಲಕ್ಕು. A lower nail or peg, etc. (Rāv. 6, after 11).

ಕಿಲಿ kil. 2. = ಕೆಲ 2, (of which it is the form required for the formation of ಕೆಲ 2, ಕೆಲ).

ಕಿಲು kilu. = ಕೆಲ. To be low: to be below the common stature, to be dwarfish. ಕೆಲದ ನ್ ಎನ್ನು, ಗುಣಂ (3, 368).

ಕಿಲು kilu. = ಕೆಲ 2. P. p. of ಕೆಲ 3, q. v.

ಕೀ ki. 1. An imitative sound. — ಕೀ ಕೀ. rep. The cry of certain birds (C.); the squeaking of pigs (My.). (T.; Tē. ಕೀಕೀ). — ಕೀ ಕೀ ಎನ್ನು. To utter ki ki (C.).

ಕೀ ki. 2. To become pus, to become putrid (ಕೃಷ್ಣಾ. 3, 368; Dh.; M. ಚೀ; T. ಚೀ, ಚೀದ್; M. ಚೀ, Tē. ಚೀಮು, pus, matter; Tē. ಚೀಮು, ಚೀಮು, ಚೀಮು, to rot, etc.; ಚೀದ, ಚೀದ, the rot, murrain; cf. ಕೆಲ 2; ಕೆಲಕ್ಕು. P. p. ಕೆಲಕ್ಕು (3, 368) or ಕೆಲಕ್ಕು (287). ಗಾಯವು ಕೆಲಕ್ಕು ಕೆಲಕ್ಕು (My.).

ಕೀಕನ kikasa. A bone.

ಕೀಕನ kikaka. A hollow bamboo whistling or rattling in the wind. 2, a kind of tree (see ಮಾರ್ಗಣ). 3, a chief of the army of king Virāṭa, who was conquered by Bhīma (Bp. 11, 51). 4, N. of a Rākshasa.

ಕೀಕನಕ್ಕು kikaka-aṅghripa. The tree kikaka (ಮಾರ್ಗಣ, ಕೀಕನದ ಮರ Nn. 70).

ಕೀಕನಕ್ಕು kikaka-antaka. Bhīma (J. 4, 65).

ಕೀಕನಕ್ಕು kikaka-arāṭi. Bhīma (My.).

ಕೀಕು kiṭu. = ಕೆಲ, etc. (My.; T. ಕೆಲಕ್ಕು, Tē. ಕೆಲ; cf. ಕೆಲ 1).

— ಕೆಲಕ್ಕು. -ಅಕ್ಕು. The ourlew (ಕೃಷ್ಣಾ, ಕೆಲಕ್ಕು Si. 174). — ಕೆಲಕ್ಕು ಕೆಲಕ್ಕು. The (shrill) chirping of birds (My.); the squeaking of rats (My.). — ಕೆಲಕ್ಕುಕೆಲಕ್ಕು ಹಕ್ಕು. (ಕೆಲಕ್ಕುಯಕ್ಕು Si. 178; My.).

ಕೀಟ kiṭa. (= ಕೆಲ). A worm, an insect. 2, excrements (cf. ಕೆಲ). 3, an expression of contempt. ಕೆಲಟ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಕಾಟ ಬಹವ (Prv.).

ಕೀಟ kiṭaka. = ಕೆಲ. See ಕೆಲ; Bp. 22, 9.

ಕೀಟಕತನ kiṭakatana. (fr. ಕೆಲ 2). Mischief-making (S. Mhr.; ಕೆಲಗೇಡತನ G.).

ಕೀಟಲೆ kiṭalē. = ಕೆಲ. Mischief-making: trouble, annoyance (My.).

ಕೀಟಲೆಯು kiṭa-ālaya. A bath-room (ಸಣ್ಣದಾದ ಮನೆ M. 196).

ಕೀಟು kiṭu. 1. (fr. ಕೆಲ). A little (S. Mhr.).

ಕೀಟು kiṭu. 2. Disregard, contempt, scorn (Tē.; Sd.).

ಕೀಟಿ kiṭi. = ಕೆಲ. (My.).

ಕೀಡಿ kiṭi. = ಕೆಲ. Tbh. of ಕೆಲ. (S. Mhr.; Tu.; ಕೆಲ G.; Mhr. ಕೆಲ).

ಕೀಡಿ *kidiki*. A vile, unchaste woman (*cf.* ಕೀಡಿ ಕತನ; Tē. ಕೀಡು = K. ಕೇಡು). ಕೀಡಿಯ ಮಗ (ಬನ್ನಕ್ಕ, ಬನ್ನಕ್ಕ ಕೀ ಪತ್ತೆ HIA.).

ಕೀಡೆ *kidē*. = ಕೀಡಿ. (My.).

ಕೀಣ *kina*. = ಕೇಣ. Consideration, deliberation (ಅಲೋಚನೆ Bhn. 55, o. r. ಕೇಣ).

ಕೀತು *kitu*. (*fr.* ಕಿತ್ತು). A piece, a slice (of fruits and flesh, My.).

ಕೀನ *kina*. Smallness (ಕಿವುಡು C. I, 30; T.: want, deficiency = ಕುಡ್ಡು; see ಕಿವು).

ಕೀನಾಕ *kināśa*. Cultivating the soil. 2, poor, wretched (ಕೃಷಣ, ದೀನ Nn. 92); small, little. 3, *niggardly* (ಬುಟ್ಟು 92). 4, killing animals for one's food (ಮಾಂಸಹೀನ, ಮಾಂಸವ ತಿ ಮ್ನುವನು 92). 5, a servant (ಕಿಂಕರ, ಬುಟ್ಟು 92). 6, sick, diseased (ಸರುಷ, ಅತಿರೋಗ 92). 6, *Yama* (ಯಮ, ಎಮು 92).

ಕೀನಾಕನಗರಿ *kināśa-nagari*. Yama's residence (Rām. 3, 6, snm.).

ಕೀನಾಕನಾಕ *kināśa-nāśa*. Śiva (Bp. 54, 22).

ಕೀನಿ *kini*. (*fr.* ಕಿನಿ?). Opening, etc. (?). — ಕೀನವ ಲ್ಲು. — ಹಲ್ಲು. Grinned teeth (?). ಕೆಡುಮಾಸೆಯ ಕೀನವಲ್ಲ ಗ ಕ (ಬೇಡರ್, Bp. 58, 49).

ಕೀನಿಕೆ *kinikē*. Grinning, grin (? Bp. 51, 53).

ಕೀಮು *kimu*. (*fr.* ಕೀ 2). = ಕೀವು, etc. (My.).

ಕೀರ *kira*. (*fr.* ಕಿರಿ 2?). The mongoose (My.; T., M. ಕೀರಿ).

ಕೀರ *kira*. 1. A parrot (ತಿವ, ನಿಳಿ Nn. 6; ಮುಕ ಸ್ಮ. 78). 2, flesh.

ಕೀರ *kira*. 2. Tbb. of ಕೀರ (Smd. 346).

ಕೀರಾರ *kirāra*. = ಕೀರಾರ. Tbb. of ಕೀರಾಗಾರ (Smd. 383).

ಕೀರಿತಿ *kiriti*. Tbb. of ಕೀರಿ (ಜಸ C. II, 80).

ಕೀರು *kiru*. A dish composed of rice, wheat, etc., milk, sugar and spices (My.; Mhr. ಬೀರು).

ಕೀರೆ *kirē*. (= ಕಿರೆ). (T. ಕೀರೆ, Tē. ಕೀರೆ, ಕೂರೆ, M. ಬೀರೆ, a general name of all sorts of greens). — ಕೀರೆದಣ್ಣು. Wild cole, *Justicia madrensis* (My.). — ಕೀರೆನೋಪ್ಪ. The plant *Amarantus polygamus* Lin. (ತಣ್ಣುಲೀಯ, ಅಲ್ಪಮಾರಿವ Si. 156; *cf.* ಕಿರುಕುಸಾರಿ).

ಕೀರು *kiru*. 1. (= ಕೀರು, etc.). To cry out from fear or pain, to scream (ಭಯದ್ವನಿ Smd. Db.; Tē. ಕುಡ್ಡು, to cry, make a loud noise, exclaim).

ಕೀರು *kiru*. 2. To rage; to burn with rage or great desire, to fume (ಅಗ್ರಹ Smd. Db.; T., M. ಬೀರು, to hiss, puff as a snake, foam; to rage; Tē. ಬೀರು, to hiss like a serpent; *cf.* ಸಿಟ್ಟು ?). ಕೀರು (Smd. 224; Abb. P. 13, 75). See Abh. P. 9, 95, 146; 13, 95; 14, 143; Grj. 7, after 59.

ಕೀರು *kiru*. 3. (= ಗೀರು, ಗೀರು 1), ಗೀರು 1. To rub off or away; to scrape, to scratch (ಪ್ರಮಾಣನ Smd. Dh.; T., M. ಕೀರು, Tē. ಗೀರು, ಗೀರು, Tu. ಕೀರು, to scratch; to draw lines; *cf.* ಕಿರುಕು, ಗೀರು). See Bb. 8, 26, 10; J. 4, 44; 15, 43.

ಕೀರ್ *kirpa*. Scattered, thrown, cast; disbevelled. 2, spread over, covered, full. 3, secret, hidden.

ಕೀರ್ *kirpa*. = ಕೀರ್. See ಪ್ರ.

ಕೀರ್ತನ *kirtana*. Mentioning, saying, telling; reciting; celebrating, praising. See ಕೀರ್ತನೆ; ಕೀರ್ತನಂಗಿಯ. — ಕೀರ್ತನೆ (Śāv. 1, 84).

ಕೀರ್ತನೆ *kirtanē*. A praise, a song of praise; a celebration with music and singing. See Bp. 30, 8; 54, 69; 61, 64; Prva. s. ನರ್ತನ, ಪಾರ್ಥನ. 2, fame, glory.

ಕೀರ್ತಿ *kirti*. = ಕೀರಿತಿ. Mentioning; speech, report (ಬಸಗೆ C. II, 60). 2, good report, fame, glory. 3, praise, worship; favour (ಬಲಿ Nn. 16). See Prva. s. ಭರ್ತಿ, ಮೂರ್ತಿ. — ಕೀರ್ತಿ ಗದುಸು. To acquire fame (B. 5, 229). — ಕೀರ್ತಿವೆಡು. — ವೆಡು. To obtain fame, to become famous (Bp. 54, 85).

ಕೀರ್ತಿತ *kirtita*. Mentioned; celebrated, praised. See ಪ್ರ.

ಕೀರ್ತಿಮಯ *kirti-maya*. Consisting of fame. (Grj. 10, after 110).

ಕೀರ್ತಿಮುಖ *kirti-mukha*. N. (Bp. 18, 19).

ಕೀರ್ತಿವಸ್ತ್ರ *kirti-vanta*. A famous, celebrated, praiseworthy man (C.).

ಕೀರ್ತಿವಿದ *kirti-vīda*. A man who has acquired fame. ಕೀರ್ತಿ ವಿದನ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಪುರುಷ (ಜಸಯುತ Nn. 114).

ಕೀರ್ತಿಸು *kirtisu*. To praise, to laud (ವರ್ಣನ Smd. Db.; My.). See Kāvya. I, 1a, 3; Bp. 2, 18, 85; 4, 73; 6, 11; 7, 18; 8, 24; 11, 15; 39, 87; 43, 18; 60, 19; 61, 52; Mr. 3. ಕೀರ್ತಿವ ನರಂ (ವಸ್ತಿ, etc. Mr. 270).

ಕೀರ್ಯ *kirya*. To be scattered; what is scattered. See ಪ್ರ. ಕೀಲೆ *kil*. = (ಕೀಲಿ), ಕೀಲು. Tbb. of ಕೀಲಿ (Smd. 865; ಅಣಿ, ಅ ಕ್ಕಾರ Mr. 286; T. ಕಿಟರ್, ಕೀಲಿ). ಜನ್ಮದ ಕೀಲಂ ಕಳೆದಿದ್ದರೆ ಅಯ್ಯು (Smd. 84). ಕೀಲ್ಕಳಿ (Bp. 11, 15). See ಅರಗೀಲ. — ಕೀಲ್ಕಳಿಸು. — ಕೀಲಿಸು. To fasten, to pin, etc. (Rāv. 8, after 5). — ಕೀಲೆಗೆ. — ತೆಗೆ. To remove a peg, etc. (Grj. 4, 68).

ಕೀಲ *kila*. A stake, a pin, a peg, a bolt, a bar, a wedge, etc. (ಕಾಪ್ಪ, ಕೀಲು Nn. 101). 2, a post; a pillar. 3, a lance, a pike. 4, fire, flame (ಕೃತಾನು, ಅಗ್ನಿ 101). 5, a mountain (ಧಾತಿಧರ, ವರ್ವತ 101). 6, lao (ಲಾಪ್ಪ, ಅರಗು 101).

ಕೀಲಕ *kilaka*. A pin, a bolt, a stake, a wedge, a peg (ಗುಡಿಯ ಗುಡೆ HIA.); a wooden hammer (ಕೊಡತಿ Mr. 383); a pillar to which cows are tied, etc. 2, a certain mountain (ತಿವ, ವರ್ವತವಿಶೇಷ Nn. 6). 3, the forty-second year in the cycle of sixty (C.). 4, = ಕೀಲ No. 4, flame (ಉರಿಯ ವೆಪ್ಪಣ್ಣ Mr. 47, o. r. ಕೀಲಾಲ). See ಬಿತ್ತರ and ಕೀಲರಸ.

ಕೀಲನ *kilana*. See Mr. 216 s. ಕೀಲರಸ.

ಕೀಲಾರ *kilāra*. = ಕೀರಾರ. Tbb. of ಕೀರಾಗಾರ (Smd. 383). See Bp. 9, 46; 60, 22, 26, 36; J. 32, 29.

ಕೀಲಾರಿ *kilāri*. Tbb. of ಕೀರಾಗಾರ. (ಗೋನಾಪ್ಪ, ಗೋವಿಪ್ಪ HIA., Mr. 187; Bh. 3, 17, 35).

ಕೀಲಾಲ *kilāla*. Blood (ರಕ್ತ, ನೆತ್ತರು Nn. 54). 2, water (ಜಲ, ಉದಕ 54). 3, red (ರೋಹಿತ, ಕೆಮ್ಮು 54). 4, a sound in a horse's stomach (ಮಾಟದ್ದನಿ, ಕುದುರೆಯ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಗುಳುಕು 54). 5, a blazing flame (ಉರಿಯ ವೆಪ್ಪಣ್ಣ Mr. 47, o. r. in two MSS. ಕೀಲಕ; *cf.* ಕೀಲ, ಕೀಲಿ). 6, a sweet beverage; honey (*cf.* ಸೀಯಾಕ).

ಕೀಲಿ *kili*. A lock (C.); the spring of a watch (B. 3, 87; S. Mhr.). — ಕೀಲಿಕೆಯ. The key of a lock (C.). — ಕೀಲಿ ತೆಗೆ. to unlock (C.).

ಕೀಲಿಕೆ kilikē. *The pin of an axle.*

ಕೀಲಿಕೆ kilita. Staked, impaled; pierced; pinned; bound, fettered, confined. See Bp. 24, 4; 40, 68.

ಕೀಲಿಸು kilisu. To bind, to fasten, to fix, to pin, to put in, to set;—to be fastened, etc. See Ūpr. 7, after 92; Grj. 7, 24; 10, after 61; Bp. 3, 3. 9. 30; 4, 38; 17, 3; 18, 66; 31, 4; 37, 23; 40, 17; 42, 4; 44, 14; 46, 29; 50, 35; 54, 51; Bh. 6, 2, 5; 6, 4, 141; Rāv. 10, after 31; J. 10, 11; 12, 34; 13, 20; 20, 30.

ಕೀಲು kilu. = ಕೀಲ, etc. A pin, a peg, a tenon, a joint, etc. (ಮಯೂಖ Nn. 95; ಕಾಪ್ಪ 101; ಸ್ಥಾಪು Hlā.; C.). 2, a device, a contrivance (S. Mhr.), a secret reason, a secret, the key to. ಕರ್ಮಧಾರೆಯ ಕೀಲನ್ ಆರಯ್ತು (Bp. 28, 34). ತೃಂಗಾರಂಗ ಒಪ್ಪದ ಕೀಲು (28, 46). ಮದದಿಯರ ಮನಸು ಗಳ ಕೀಲುಗಳ ಬಲ್ಲವನೆ (40, 32). ಲೋಲಲೋಚನೆ ಕೂಲಿಧಕ್ಕನು ತನ್ನನ್ ಅವೆಯದ ಕೀಲನ್ ಅವಿದು (40, 85). ಕೀಲು ತೊಲಂಗಿ ದೊಂಕುಗಳ ಎಡೆಗೆಡೆಗೆ ನೆಲೆಗೊಣ್ಣೆ ಕೀಯ ಕಾಲ ಅಂಗುಳಂಗಳ ಸ್ಥಿಗಳ (ಹೊಂ, 46, 58). ಕೀಲು ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಗಾಂಜಿ ನಡಸುತ್ತದೆ (Prv.). See ಕಡೆಗೀಲು. — ಕೀಲ ಬೊಮ್ಮೆ. A doll with movable limbs (Bp. 14, 4; My.). — ಕೀಲುಕೂಟ. A kind of jointed hinge (My.).

ಕೀಲುಕೆ kiluka. (= ಕೀಲಕ). A peg, a bolt, a wedge (ಗುದ್ದ, of a ship, Mr. 408).

ಕೀಲೆ kilē. A flame.

ಕೀವ kiva. = ಕೀವ, etc. (S. Mhr.).

ಕೀವಿ kivi. — ಕೀವಿದೇವ. N. (Bp. 58, 11).

ಕೀವು kivu. (fr. ಕೀ 2). = ಕೀಮು, ಕೀವ. Pus, matter of a sore (C.; ಯೂವ G.; ಪೂಯ Sī. 495; see s. ಕೀ 2).

ಕೀಕ kīa. A monkey.

ಕೀಕಪರ್ಪಿ kīa-parpi. *The plant Achyranthes aspera.*

ಕೀಸರ kisara. The noise of loud speaking, crying, chattering, etc. (S. Mhr.; cf. ಕೀಡು).

ಕೀಸು kisu. 1. (= ಕೀದಿಸು, or fr. ಕೀವಚು?). To cause one's self to be pulled out or off, to be pulled out or off; to cause to be pulled out or off, to pull out or off. ವ್ಯಾಸದೇವಂ ಕೀಯ್ಯನ್ ಎತ್ತಿದಡೆ ಆ ಸಮಯದಲಿ ನನ್ನ ಕೀತನು ಕೀಸಿ ಮುಹಾಯನೆ ಆತನ ಎರಡು ಕರಂಗಳಂ, ಮುನಿದು? (Bp. 54, 49). ವ್ಯಾಸದೇವಂ ಕೀಯ್ಯನ್ ಎತ್ತಿದನು ಅಸುರದೊಳ್;... ಆ ತೋಳ್ ಕೀಸಿ ಕೊಣ್ಣೆ ವು (were pulled out or off) ನನ್ನ ನಾಥನ ಕೀಯ್ತಲಿ (57, 24). See Bh. 4, 4, 37.

ಕೀಸು kisu. 2. To make thin, to scrape; to furbish or polish (ಕೃತೀಕರಣ Smd. Dh., Smd. 110; o. r. in both ಕೃತೀಕರಣ; T. ಬೀವು, to shave or scrape; to peel or bark a tree; to furbish or polish; to sharpen a stick with a knife; see ಬೀವು & cf. ಕೀತ್ತು 4). ಎನಿತ್ತನಿತ್ತು ಅಮ್ಬುಜ ಪತ್ರನೀತ್ರೆಯಾ ಘನಸ್ತನಂಗಳ ಬಳೆಗುಂ ಕೂತೆಯಾ, ಅನಿತ್ತನಿತ್ತು ವನದೊಳ್ ವನೇಡರಂ ತನತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾನ್ ಅದನ್ ಅನ್ನೆ ಕೀಸುಗುಂ (Smd. 144).

ಕೀಸು kisu. 3. Scraping, scratching. — ಕೀಸುಳಿ. -ಉಳಿ. A small ohisel, used for making lines, or cutting small holes (My.).

ಕೀಸು kisu. 4. A coil of palmyra leaf put in the lobe of the ear (ಕರ್ಣಪತ್ರ Smd. Dh.; Smd. 110).

ಕೀಳ್ kil. 1. (fr. ಕೀ? cf. ಕೀಟು). (That is small or young): a calf. ಕೀಳೆನ್ನು ಕನ್ನೆನ್ನು ಗೋವತ್ತಂ (Ss.).

ಕೀಳ್ kil. 2. ಕೀಳು. (ಕೀಡು). = ಕೀಳಲೆ. A veranda (My.). ಬನ್ನ ಕಮರಾನನೆಯ ಕೀಲಿಯ ಮುಟ್ಟಿದವ ಮುನ್ನೆನೆಯ ಕೀಳನೊಳ್ ಬನ್ನಿ, ಆಕೆಯ ದನೆಯನ್ ಅಲಿಸುತಿರ್ಪ ಸಮಯದಲಿ (Bp. 42, 29).

ಕೀಳಿಲ್ kilil. (ಕೀಡಲ್). = ಕೀಳ್ 2. (Kāvy. III, 8, B, 12).

ಕೀಲ್ kil. 1. = ಕೀಡು, etc., ಕೀಡು, ಕೀಡು 1. The state of being low, etc.; meanness (ಕೀಳು Smd. I; Smd. 114; ಅಧರ, ಅಧ, ಅಧಕ್ಕ Mr. 535; ಪ್ರತಿವದಿ Nn. 155; T.; M. ಕೀಡು, ಕೀಳು; Tu. ಕೀಡು, ಕೀಳು; Tō. ಕೀಡು). 2, a low, inferior, base, or mean man (ಕೀಳುಕುಲನ್ Smd. I; ಮೇಲಲ್ಲದವಂ Smd. 114; ಅಧಮನು Nn. 149, o. r. ಅಧಮವಪ್ಪಿದು). ಕವ ಪೂಜಿಗರೆ ಕೀಡು ಒಳಗರೆ ಅವರಲಮೋ? ತುರಗಮುಖ ಮೋ? ನೈವಮುಟ್ಟಿರಮೋ? (Smd. 145). ಕೀಡ ಕೀಳು ಬೇಡ, ಮೇಗಾಲುತುಡಿಸಬೇಡ. — ಕೀಡಕೀಳುಬೇಡ, ಹಾಡು ಮೆಟ್ಟಿ ಬೇಡ (Prvs.). 3, gold without value, inferior gold (ದೊರೆಯಲ್ಲದ ಭಂಗಾರಂ Smd. I). — ಕೀಡು. -ಅ 3. A low, etc. man (ಆಣಕ, ನೀಡ, ಜಾಲ್ಮ G.; My.). ಕೀಡರ ಸ್ವೇದವು (B. 2, 10). — ಕೀಡ ಕುಲದವಳು. (ಅವಿವೆಣ್ಣು, ಜೀರಿ G.; My.). — ಕೀಡ ಜನ. (ಪ್ರಾಕೃತ G.). — ಕೀಡ ಜಾತಿ. A low caste (C.). — ಕೀಡ ಮನುಷ್ಯ. An inferior man (S. Mhr.). — ಕೀಡ ಮಾತು. An improper word (My.). ಬಹಳ ಕೀಡ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವವನು (ಜಿಲ್ಲಾಕ G.). — ಕೀಡಾಳು. -ಅಳು. -ಳು. A low man (ಬದಿಗ Smd. 46; ಬದಿಗ Kk. 37, o. r. ಬದಗ; ಬದಗ Ss.; Bp. 26, 58). — ಕೀಡಲಿ. = ಕೀಡಿಸಳ್. (Rāv. 2, 70). — ಕೀಡಿಸಳ್. -ಎಸಳ್. A lower flower-leaf. — ಕೀಡಿಸಳ್ವದ. -ಬದ. A path on a lower flower-leaf. (ಭೃಂಗತಿತು) ನೀಳ್ವೆದಿಗದ ಕೀಡಿಸಳ್ವದಾಯೋ ಬಯ್ಯನೆ ಜಾಡಾ (Ūpr. 7, 60). — ಕೀಡುರ. An inferior kind (My.; T.). — ಕೀಡುಟಿ. -ತುಟಿ. The lower lip (My.).

ಕೀಲ್ kil. 2. The bit of a bridle (ತುರಗಮುಖದ ಲೋಹಂ Smd. I; ಕುದುರೆನಾಯೋಗೆ ಇರ್ಪ ಕಬ್ಬುನಂ Smd. 42. 114; ಅವಲಣ, ಕುದುರೆಯ ಕಬ್ಬಿನ Nn. 149; T.: a bridle).

ಕೀಲ್ kil. 3. = ಕೀಡು 2, ಕೀಡು 2. To draw or pull out; to pluck out or up; to uproot, to eradicate; to pull off; to rob (ಉತ್ತಾಟನ Smd. Dh.; Smd. 114; ನಿರ್ಮೂಲಿಸು Smd. I; ಮೀಣ್ಣು Smd. 90). P. p. ಕೀಡು (Smd. 288; Bp. 44, 14; 13, 82). ಕಟ್ಟಿದಲಗಂ ಕೀಡು (Smd. 64 Mdb.). Irregular P. ps. ಕೀಡು (Smd. 287 Cm.; Bp. 37, 24; Ss. 3, 42; 4, 60), ಕೀಡು (57, 19; Rāv. 6, 7; 6, after 11). Future ಕೀಡುಂ (Smd. 275). ಕೀಡಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅವಹಿತ, ಉನ್ಮೂಲಿತ, ಉತ್ತಾಟಿತ, ಉದ್ಧೃತ Hlā.). See Bp. 28, 26; 32, 24; J. 10, 12; 13, 54; 22, 31.

ಕೀಲಿ kila. = ಕೀಡು 1. ಕೀಡುವಾದವುಗಳು (B. 5, 193). 2, see s. ಕೀಡು 1.

ಕೀಲಿತನ kilatana. Lowness, inferiority, baseness (My.; B. 5, 193. 292).

ಕೀಲಿಸು kilisu. To cause to draw or pull out, etc. (C.).

ಕೀಲು kilu. 1. = ಕೀಡು 1, etc. (ಕುಪ್ರಿಯ, ಜಘನ್ಯ Hlā.; Bh. 2, 13, 44). ಕೀಡುನ ಹೊಲೆಯರಿಗೆ (Bp. 56, 49). — ಕೀಡಾಗು. -ಅಗು. To become low, etc. ಕೀಡಾದದು (ಬೀನ Sī. 439; ನೈಕೈ 462). — ಕೀಡಾಯು. -ಅಯು. The lower part of the body

(My.; Si. 271). — ಕೀಡುಗೊರವ. A low heggar, etc. (Bp. 57, 67). — ಕೀಡುಜಾತಿ. A low caste (Bp. 28, 31). — ಕೀಡುನುಡಿ. A low, improper word (B. 4, 49). — ಕೀಡುಮುನ್ನೆಯ. A petty chieftain (Bp. 16, 29). — ಕೀಡುಮಾತು. = ಕೀಡುನುಡಿ. (Bp. 21, 23). — ಕೀಡು ಮೇಲು. Evil and good (My.). — ಕೀಡುಹತ್ತಿ. Inferior cotton (B. 4, 162). — ಕೀಡುಹವೆ (whether ಕೀಡುವ ಹವೆವೆ?). The herb *Amarantus frumentaceus* Roxb. (St. & Pl.).

ಕೀಲು **kīlu**. 2. = ಕೀಡು, etc. P. p. ಕಿತ್ತು (Bp. 13, 18; 31, 3; 44, 10; 45, 32; 51, 71; 52, 12; 57, 16; Bh. 1, 8, 15; Rāghc. 17, 70, 78; J. 26, 6; 28, 48; B. 4, 198; C.). ಕೀಡುವೆಂ (Bp. 44, 14). See Prv. s. ಕನ್ನಮ್ಮಡಿ.

ಕು **ku**. 1. = ಸು. An affix for the formation of nouns and verbs. See e. g. ಕೊಂಕು (fr. ಕುಡು *śmd*. 218) and *śmd*. 303-305.

ಕು **ku**. 2. Frequently = ಕುಂ, etc., e. g. ಅಕ್ಕು (Mr. 148. 149; *śm*. 5), ತೋರ್ಕು (Mr. 249; *śm*. 15).

ಕು **ku**. 1. A particle implying inferiority, wickedness, badness, etc.

ಕು **ku**. 2. The earth.

ಕುಂ **kum**. = ಕು 2, ಕುಂ, ಸು 1, ಸುಂ. An affix for the formation of the third person, singular and plural, in all genders and tenses (*śmd*. 266), e. g. ಮಾಡುಂ, ಇರ್ಕುಂ, ಬರ್ಕುಂ (267), ಪರಿಹರಕುಂ, ಸಮನಕುಂ, ಕೀಳಕುಂ, ಭಾವಕುಂ, ಮಾಣಕುಂ (268), ಪೋಕುಂ, ಆಕ್ಕುಂ (290).

ಕುಂಯಿ **kumyi**. = ಕುಂಯಿ, ಕೊಂಯಿ. A sound imitating the yell or howl of dogs when beaten, etc. (C.). — ಕುಂಯಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To yell or howl, as dogs (My.). — ಕುಂಯಿ ಕುಂಯಿ ಮಾಡು. = ಕುಂಯಿಗುಟ್ಟು. (B. 3, 122).

ಕುಕ್ **kuk**. The first note in the crowing of cocks. Cf. ಕೂ. — ಕುಕ್ಕುಕೂ. Crowing. ಕುಕ್ಕುಕೂ ಎನ್ನು, ಕೋದ ಕೂಗಿದುವಾಗಳ (śmd. 19. 68).

ಕುಕ್ಕರ **ku-kara**. Having a crooked or withered arm.

ಕುಕ್ಕರ್ಕೆ **ku-karnikē**. N. of a plant. See ಮರಹಜುಕೆ.

ಕುಕ್ಕವೆ **ku-kavi**. A bad poet (*śmd*. 81; Bp. 1, 20).

ಕುಕ್ಕಾಲ **ku-kāla**. An unpropitious season. (My.).

ಕುಕ್ಕಿಲ್ **kukil**. 1. To cry as a cuckoo (ಕೋಕಿಲಸ್ವನ *śmd*. Dh.; ಕೋಕಿಲಾರವ *śm*. 29). ಕುಕ್ಕಿಲ್ಲದು (ಕೋಕಿಲಾರವ *Āt*. II, 26; ಕೋಕಿಲಾರವ *Kk*. 24). ಕುಕ್ಕಿಲ್ಲ ಪಿಂ (ಸಿಂ. 1, 52).

ಕುಕ್ಕಿಲ್ **kukil**. 2. -ಲು. The cuckoo (My.; ಪಕ್ಷಿಭೇದ *śmd*. Dh.; T. ಕಾಯಿಲ್, M. ಕಾಯಿಲ್, ಕುದಿಲ್, the cuckoo; T. ಕುಕ್ಕಿಲ್, N. of a red bird).

ಕುಕ್ಕಿಲ **kukila**. A certain bird (Bh. 1, 20, 52).

ಕುಕ್ಕುಂದರ **kukundara**. The cavities of the loins just above the hips.

ಕುಕ್ಕೂಲ **kukūla**. Conflagration of husks or chaff; a smoking fire (ದೂವೆಗಿಡು Mr. 482; ಬೃಹದ್ಭಿಷು, ಅಗ್ನಿ Nn. 141). 2, a hole filled with stakes (ದಕ್ಕುಳ್ಳ ಕುಣಿ 482; ರನ್ನ, ಭಿವ್ರ, ಕುಣಿ 141). S, table-land, etc. (ಸಾನು, ಬಿಟ್ಟದ ತನ್ನಲು 141). 4, superior, excellent (ಅಕ್ಕುತ್ಯುಷ್ಣ 482; ಉತ್ಯುಷ್ಣ, ಹೆಚ್ಚು ಗೆ 141).

ಕುಕ್ಕು **kukka**. See ಕಕ್ಕುಕುಕ್ಕನ ಬಕ್ಕು.

ಕುಕ್ಕುಟಿ **kukkati**. The fork-tailed shrike (ಕರಿಂಗ, ಭಂಗ, ಧೂಮಾಟ, ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ಕೂಕಲಮೂಗವನ್ನು Si. 180; Tē. ಕೂಕಲಮೂಗವನ್ನು).

ಕುಕ್ಕುಡಿ **kukkndi**. The quantity of thread that is spun in one ball (S. Mhr.; Mhr. ಕುಕ್ಕುಡಿ). 2, the ball-like swelling appearing on the upper arm from being suddenly struck (S. Mhr.). ಕುಕ್ಕುಡಿ ಎದು, such a swelling to rise or take place (S. Mhr.).

ಕುಕ್ಕುರಿಸು **kukkarisu**. To put down with violence, as a water-vessel (C.); figuratively: to destroy, as vessels (C.). 2, to squat (My.).

ಕುಕ್ಕು **kukki**. = ಕುಕ್ಕು. — ಕುಕ್ಕುಬಳ್ಳಿ. A creeper, not indigenous, but running wild now, *Passiflora foetida* D. C. (Z.).

ಕುಕ್ಕು **kukki**. Tbh. of ಕುಕ್ಕ (Śs.).

ಕುಕ್ಕುಸು **kukkiisu**. 1. To cause to wash (My.).

ಕುಕ್ಕುಸು **kukkiisu**. 2. To cause to wink, etc. (My.). ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುಸು (G. 163). 2, to cause to inoculate (with the matter of small-pox, My.).

ಕುಕ್ಕು **kukku**. 1. = ಕುಡುಕು 1. To peck (ಚಂಡುಕು *śm*. 79; C.; Tu. ಕುಕ್ಕು); to strike something with a stone, etc. in a pecking manner (C.); to prick (see Prv. s. ಬಂಗಾರ); to hack or dig up the ground slightly with a hoe (C.). ಕಾಗೆ ಕುಕ್ಕು ಕೊಕ್ಕುಂ (Rāv. 9, 26). ಉದಾದ ವಕ್ಷುಗಲು ಗೂಗಿಯನ್ನು ತಲೆತಲೆ ಕುಕ್ಕುತ್ತವೆ (B. 3, 119). 2, figuratively: to urge (C.). ಹುಡುಗರು ತನ್ನ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕುಕ್ಕುತ್ತಾರೆ (S. Mhr.; ...ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಕುಕ್ಕುತ್ತಾರೆ, My.). 3, to be closed and opened quickly, to wink, to be dazzled by the light of the sun, etc. (C.). ಮಂಚನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುತ್ತವೆ (B. 1, 22). ಕಣ್ಣುಗಳು ಬಿಳಕಿಗೆ ಕುಕ್ಕುವವು (4, 88). See B. 5, 136; cf. ಕುಬಕು.

ಕುಕ್ಕು **kukku**. 2. (= ಕುಕ್ಕು 1). To destroy lice (ಯೂಕಂಗನಂ ಮಿಗೆ ಸಂಹರಿಸು *śm*. 79; Tē.).

ಕುಕ್ಕು **kukku**. 3. = (ಕುಕ್ಕು 1), ಕುಡುಕು 2, ಕುಡುಕು 2, No. 2. To beat a cloth somewhat gently in washing, i. e. to dip a cloth in water, seize it with both hands, and (in a pecking manner, from a small distance) let it go down repeatedly on the washing-stone, and squeeze and rub it thereon (ವಸ್ತ್ರಸ್ತುಲ್ಪಘಾತನ *śmd*. Dh.; ವಸ್ತ್ರವ ಜಲದೊಳು ಬಗೆ *śm*. 79; C.; T. ಕುಡ್ಡಿ, to wash; ಕುಮ್ಮು, to wash cloth, softly heating it with the hands; Tē. ಕುಕ್ಕು, to beat; cf. ಕುಮ್ಮು, ಕುಮ್ಮು).

ಕುಕ್ಕು **kukku**. 4. = ಕುಡುಕು 4, q. v. Probably a mistake for ಕಕ್ಕು 1. — ಕುಕ್ಕುನದಿ. (= ಕುಡುಕುನದಿ). (*śmd*. 205, o. rs. ಕರ್ಕುನದಿ, ಕಕ್ಕುನದಿ).

ಕುಕ್ಕು **kukku**. 5. = ಕೊಕ್ಕು 2. A heron, a crane (My.; ಪಕ್ಷಿಭೇದ *śmd*. Dh.; T., M. ಕೊಕ್ಕು, a heron, a paddy-bird).

ಕುಕ್ಕು kukku. 6. = ಕುಲಕು 3. Shaking. — ಕುಕ್ಕುಣಿ. -ಓಟ. Trot, as of a horse (My.).

ಕುಕ್ಕುಟ kukkuṭa. (= ಕೋಡು Śmd. 30). A cock. Cf. ಕೂಕ್.

ಕುಕ್ಕುಟಾಣ್ಣ kukkuṭa-aṇḍa. A fowl's egg. (My.).

ಕುಕ್ಕುಟಾಸನ kukkuṭa-āsana. The posture assumed in easing nature (My.); a similar posture of an ascetic in religious meditation (My.).

ಕುಕ್ಕುಟಿ kukkuṭi. A hen. 2, fraud, hypocrisy (ಮಾಯೆ, etc. Hlā.; Mr. 150).

ಕುಕ್ಕುಭ kukkubha. A wild cock, Phasianus gallus.

ಕುಕ್ಕುರ kukkura. A dog (ನಾಯ್ಕ, etc. Śm. 31). 2, a vegetable perfume. 3, N. of a country (Bp. 6, 18). — ಕುಕ್ಕುರ ಗೊರಲ್. -ಕೊರಲ್. A dog's neck, or its sound (Śm. 110).

ಕುಕ್ಕುರಿಸು kukkurisu. (fr. ಕುಕ್ಕು). = ಕೊಕ್ಕುರಿಸು 2. To shrink, to shrug up one's self (from fear, Grj. 2, 105; Bh. 3, 18, 44). 2, to fall down so as to be crushed (Bh. 8, 26, 16; cf. ಕುಕ್ಕುರಿಸು).

ಕುಕ್ಕುಳ kukkuḷa. — ಕುಕ್ಕುಳಗುದಿಹಂ. -ಕುದಿಹಂ. (Īt. I, 24).

— ಕುಕ್ಕುಳಗುದಿಯಿಸು. -ಕುದಿಯಿಸು. To trouble greatly (Grj. 6, after 5). Cf. ಕದಕದ?

ಕುಕ್ಕು ಕುಕ್ಕು. = ಕುಕ್ಕು. A small basket made of bamboo, etc. (My.). ಕುಕ್ಕು ತುಟ್ಟದ ರೊಕ್ಕುಮ್ ಇದ್ದು, ಫಲಮ್ ಎನು? (Dp. 148). ಭಿಕ್ಷುನಾದ ಕುಕ್ಕುಗೆ ತನಿತ್ತರ ಬನ್ನ ಹಾಗಾಯ್ತು (Prv.). See Prv. s. ನನ್ 1. — ಕುಕ್ಕು ಕೊದಮ. A Kūṭṭama who makes baskets (My.).

ಕುಕ್ಕು kukshi. = ಕುಕ್ಕು. A cavity. 2, the belly (ಹೊಟ್ಟೆ Nn. 5). See ಕುಡೆ.

ಕುಕ್ಕುಕ kukshika. N. of a bird (ಚಿನ್ನುಕುರುಳಿ Mr. 175, o. r. ಚಿನ್ನುಕುರು).

ಕುಕ್ಕುಮುರಿ kukshi-m-hhari. Nourishing only one's own belly, selfish, greedy.

ಕುಗಟಿ kuggaṭi. = ಕೂಗಟಿ 1. (My.).

ಕುಗ್ಗಿಸು kuggisu. = ಕುಗ್ಗಿಸು, (ಕುಡ್ಗಿಸು). To cause to be depressed, etc. (My.; ಕುಡ್ಗಿಸು G.).

ಕುಗ್ಗು kuggu. = ಕುಂಗು 1, etc., ಕುಂಚು, ಕುರ್ಗು 1, etc. To sink or become low; to be bent down, to be depressed; to crouch; to decrease, to become less; to cease or stop, as a voice or speech (C.; Tu.). ಚರ್ಚನ ಹಿಮ್ಮುಗವ ಕುಗ್ಗಿದ ಹಾಗಾಗಿ ಅತ್ತವರು (B. 3, 99). ಕತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣು ಬುಡದಲ್ಲಿಯೂ ತುಟ್ಟ ನಲ್ಲಿಯೂ ತುಸು ಕುಗ್ಗಿರುವನೆ (4, 64). ಅವನ ಧೈರ್ಯ ಕುಗ್ಗಿದ್ದಲ್ಲ (5, 64). ಕುಗ್ಗಿದವ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕಣ್ಣುಕಲರವಳು (J. 28, 1). ಸ್ವರ ಕುಗ್ಗಿತು (C.). See Bp. 19, 26; 28, 55; 46, 57; 47, 16; J. 7, 46; 33, 11.

ಕುಗ್ರಹ ku-graha. An uopropitious planet. (Bp. 54, 86; My.).

ಕುಗ್ರಾಮ ku-grāma. A petty village, a hamlet. (My.).

ಕುಗ್ರಾಮವಾಸ ku-grāma-vāsi. An inhabitant of a petty village, an inerdnite man (My.).

ಕುಂಕುಮ kuṅkuma. = ಕುಂಕುಮ. Saffron, Crocus sativus L., the plant and the pollen of the flowers. ಕುಂಕುಮದ ಯುವ (ಕಾಡೇರ, ರಕ್ತ Nn. 126). ಕುಂಕುಮ ಕೆಮ್ಮಾಗಿದ್ದರೂ ಸಮಗಿ ಪು ವರ್ಣವೇ? (Prv.). 2, a kind of fragrant cosmetic

(My.); — crimsoned saffron-powder applied by women to their foreheads as a sign of their husband being alive (My.).

ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ kuṅkuma-késari. The saffron flower (ಕುಂಕುಮದ ಹೂವು Si. 226).

ಕುಂಕುಮಾಂಕ kuṅkuma-aṅka. Marked with saffron (J. 4, 63; My. as ಕುಂಕುಮಾಂಕ).

ಕುಂಕುಮ ಕುಂಕುಮ. Thh. of ಕುಂಕುಮ (Śmd. 347).

ಕುಂಕೆ kuṅkē. (= ಸೊಂಕೆ). The nape of the neck (R.; M. ಕುಂಕೆ). 2, the shoulder (S. Mhr.).

ಕುಂಗ kuṅga. A fisherman (ಚಿವದವ Śmd. II).

ಕುಂಗು kuṅgu. 1. = ಕುಗ್ಗು etc., (ಕುನುಂಗು). (T., Tē. ಕುಂಗು; M. ಕುಂಗು, ಕುಂಚು; Tē. ಕುಂಕು, to set, as the moon) ಕುಂಗಿದ್ದ ವನನ್ನು ನುಂಗ ನೋಡುವರು (Prv.).

ಕುಂಗು kuṅgu. 2. Silence (ಮೌನ Īt. I, 35).

ಕುಚ kuṇa. The female breast; a leal, a nipple (ಜವ್ವನ Kk. 32; Śm. 70; ಮೇಲೆ No. 6). ಕುಚದ ಮೇಲೆ ಇವನ ಸದಗು (ಮೇಲೆಯು Śm. 71). ಕುಚದಿರುವು (Riv. 2, after 8).

ಕುಚಂದನ ku-ṇandana. Red sandal-wood, Pterocarpus santalinus Lio.

ಕುಚಮುಖ kuṇa-mukha. A nipple.

ಕುಚರ ku-ṇara. Going slowly; behaving badly; vile; malevolent. 2, censorious, detracting. See ಕುಚು.

ಕುಚಾಗ್ರ kuṇa-agra. A nipple.

ಕುಚಾಳ ku-ṇāli. A bad disposition, an evil temper; jeering, mockery (C.; Mhr. ಕುಚಾಳ, vile, etc.); a person of bad disposition (My.).

ಕುಚಿತ್ತ ku-ṇitta. A bad thought, a bad mood. 2, a man who has evil thoughts, etc. (Bp. 22, 61).

ಕುಚು kuṇu. = ಕೆಸು 3, ಕುಸ, ಕುಸು, ಸುಜ, ಸುಜು, ಸುಸ, ಸುಸು 1. A sound imitating whispering. — ಕುಚು ಕುಚು. rep. Whispering (C.; Mhr. ಕುಚಕುಚ; M. ಕುಚು ಗುಚು, ಕುತು ಕುತು; T. ಕುಚುಗುಚು; Tē. ಗುಚುಗುಚಿ, ಗುಸಗುಸ). — ಕುಚು ಕುಚು ಮಾತಾಡು. To whisper (C.).

ಕುಚೀಲ ku-ṇēla. A bad garment; badly clothed. 2, N. of a Brāhmaṇa (Bhāgavata 10, chapters 95. 96).

ಕುಚೀಪ್ತ ಕು-ṇēṣṭaka. A man who has evil designs, etc. (J. 5, 69).

ಕುಚೀಪ್ತ ಕು-ṇēṣṭāṭh. An evil design, a wicked contrivance; tearing and tormenting (as by pinching, mimicking, etc.); reviling and defaming; wild, provoking pranks and tricks. (C.; Mhr.; B. 4, 138. 155; see Prv. s. ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ).

ಕುಚೀದ್ವಯ ku-ṇēdyā. Reviling, defaming, derision, mockery; an evil thought; a calumniating disposition (C.; Mhr., Tē., M.). ಕುಚೋದ್ವದ ಅರಸನ ಕುಲಗೇಡಿ ಪ್ರಧಾನಿ (Prv.).

ಕುಚೋದ್ವಯಾ ಕು-ṇēdyā-gāṭṭa. A reviler, a mocker (My.).

ಕುಚ್ಚ kuṇṇa. A perfectly blind man (ಕಡುಗುರುಡ Īt. I, 84).

ಕುಚ್ಚಿತ kuṇṇita. Thh. of ಕುಚ್ಚಿತ. (Bp. 40, 61; My.).

ಕುಚ್ಚು kuṇṇu. 1. = ಕುಡು, etc. To boil (v. t., C.). — ಕುಚ್ಚುಲಕ್ಕು. -ಅಕ್ಕು. = ಕುಡುಲಕ್ಕು. (My.).

ಕುಚ್ಚು kuṇṇu. 2. A kind of fish (Riv. 5, 115).

ಕುಚ್ಚು kuṇṇu. = ಕುಂಡ, ಕೊಚ್ಚು. Thh. of ಕೂರ್ತ (cf. ಗುಚ್ಚ, ಗುಂಡ, ಗುತ್ಸ, ಗುಲುಂಡ). A bunch, a bundle, a cluster,

a tassel, etc. (Tē., M., T.; Tn. ಕುಟ್ಟಿ). See Rāv. 6, after 11; Ā. Bp. 5, 3. 51; Si. 215. 275. 2, a brush (M., T.; R.). ಕುಜ ku-ja. 1. Earth-born. 2, a tree (ಕುಜಾತ, ಮರ Nn. 20). 3, the earth's son, the planet Mars (ಮಂಗಲ, ಭೂಸುತ 20). See ಸಿಮುತ್ತು.

ಕುಜ ku-ja. 2. Low-born: a Pulinda (ಪುಲಿನ್ದ, ಕಿರಾತ, Nn. 20). 2, a bad product: a coarse, vile mind (ಗಾಢೋತ್ತಿ, ನಿಷ್ಕರಮ್ ಆದ ಬುದ್ಧಿ 20).

ಕುಜನ ku-jana. A wicked person. ಕುಜನರ ಸಂಗ ಅಜನಿಗೂ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 9, 14; 21, 4; 28, 47; 60, 55.

ಕುಜನತೆ ku-janatē. Wickedness, meanness (Śiv. 1, 17).

ಕುಜವಾರ kuja-vāra. Tuesday (My.).

ಕುಜಾತ ku-jāta. A tree (ವೃಕ್ಷ Nn. 126). 2, Mars (ಮಂಗಲನು 154). 3, the tree Dalbergia ougeinensis (ಸ್ಯಂದ್ರನ, ವೃಕ್ಷಭೇದ Nn. 11).

ಕುಜಾತಜಲಿ ku-jāta-jalī. A pendent root from a tree (ಮರದ ಬೀಜಲು Nn. 66).

ಕುಜಾತವರ ku-jāta-vāra. A kind of tree (ವಟ Nn. 96).

ಕುಜಿ ku-jī. A low, mean female (J. 5, 61).

ಕುಜ್ಜಿ kujjī. = ಕುಜಿ. An unripe fruit of the jack tree (My., occasionally).

ಕುಂಚ kuñca. = ಕುಚ್ಚು. A bunch, cluster, tassel; anything resembling a tassel (S. Mhr.; T., M. ಕುಂಚ); a brush, used by weavers (C. = ಕುಂಚಿಗೆ 2); a whisk, a kind of fan or ohowry (ಡಮರ Śm. 44; My.; T., M. ಕುಂಚ; Tē. ಕುಂಚ; Mhr. ಕುಂಚಾ, ಕುಂಚಿ). See Abh. P. 3, after 83; Bp. 12, 9. 2, a hang-nail (S. Mhr.).

ಕುಂಚಕ kuñcaka. Being crooked, bent, curved or contracted. See ಸಿ.

ಕುಂಚಟಿಗ kuñcaṭiga. A Śūdra (who prepares and sells split tōgari, ವ್ಯಸಲ Mr. 375, o. r. ಕುಂಚಡಿಗ; My.).

ಕುಂಚಡಿಗ kuñcaḍiga. = ಕುಂಚಟಿಗ. (My.).

ಕುಂಚವಡಿಗ kuñca-vaḍiga. (Śmd. 234). A man whose business is to whisk off flies with the kuñca, etc.

ಕುಂಚೆ kuñči. = ಕುಂಚಿಗೆ 1, ಕೊಂಚಿಗ. A hooded cloak for children, "a cap with a flap" (My.; Tē.; Mhr. ಕುಂಚಿ).

ಕುಂಚಿಗ kuñciga. = ಕುಂಚಟಿಗ. (My.).

ಕುಂಚಿನೆ kuñciḡ. 1. = ಕುಂಚಿ, etc. (C.).

ಕುಂಚಿನೆ kuñciḡ. 2. (= ಕುಂಚ). Tbh. of ಕೂರ್ಚಿಕೆ (ಕೂರ್ಚಕ). A brush made of the roots of grass, and used by weavers for cleansing the warp (My.).

ಕುಂಚಿತ kuñcita. Crooked, curved, bent, contracted.

ಕುಂಚಿತಾಂಗುಲಿ kuñcita-aṅguli. With bent or curved fingers.

ಕುಂಚು kuñcu. = ಕುಂಚ್ಚು, etc. (Tē.). — ಕುಂಚದವ. A man who does not humble himself or who does not yield (ಅದಟ Āt. I, 60).

ಕುಂಜ kuñja. A place overgrown with creepers, a bower, an arbour. 2, the jaw. 3, an elephant's tusk.

ಕುಂಜರ kuñjara. An elephant. 2, pre-eminent, excellent. 3, the demon Gajāsura (see ಕುಂಜರಾರಿ).

ಕುಂಜರಕರ kuñjara-kara. An elephant's trunk.

ಕುಂಜರಾರಿ kuñjara-ari. A lion. 2, the animal Śarabha. 3, Śiva (Bp. 56, 22).

ಕುಂಜರಾಶನ kuñjara-aśana. The tree *Ficus religiosa*.

ಕುಂಜಲ kuñjala. Sour gruel.

ಕುಂಜು kuñju. To jump (ನಿಗೆ Āt. I, 76, o. r. perhaps ಕುಮ್ಮು; see ಕುಮಕು 1, ಕುಪ್ಪು 2).

ಕುಟ kuṭa. (fr. ಕುಟ್ಟು 1). = ಕೂಟ 2. Beating. See ಮರ ಕುಟ, ಸರಕುಟ.

ಕುಟ kuṭa. = (ಕೊಟ), ಕೊಡ. A water-pot, a pitcher (ನಿವ, ಕಲಶ, ಕೊಡ Mr. 209). 2, a house. 3, a tree (cf. ಗಡ?). 4, a hammer for breaking stones.

ಕುಟಕ kuṭaka. 1. = ಕುಟಕ 1, etc. A beater. See ಕಲ್ಲು-

ಕುಟಕ kuṭaka. 2. (fr. ಕುಡು 1). = ಕುಟಕ 2, ಕುಟಿಗ 2. A man who gives. See ಕೆಯ್ಯುಟಕ, ನೀರ್ಗುಟಕ.

ಕುಟಕ kuṭaka. 3. (fr. ಕುಡಿ 2). One who drinks. See ಮದ್ಯಗುಟಕ.

ಕುಟಕ kuṭaka. = ಕುಲರ. The post round which the string of the churning-stick winds. 2, a plough without a pole (ನೇಗಲಿಯ ಕುಡ G.).

ಕುಟಕು kuṭaku. = ಕುಲುಕು 1. To cram into, to stuff (ಗಾಢಪೂರಣ Śmd. Dh. b).

ಕುಟಗ kuṭaga. = ಕುಟಕ 1, etc. See ಮರಗುಟಗ.

ಕುಟಂಕ kuṭaṅka. = ಕುಟುಂಗಕ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ. A roof; a hut.

ಕುಟಜ kuṭaja. = ಕೊಡಸಿಗೆ, etc. The medicinal tree *Wrightia antidysenterica* R. Br. (ಕೊಡಸಿಗೆ Nn. 88; ಕುಮಂಜನ Mr. 836).

ಕುಟಜಕ kuṭajaka. = ಕುಟಜ. (ಕೊಡಸಿಗೆ Śmd. 369).

ಕುಟನ್ನಟ kuṭannaṭa. The tree *Calosanthos indica* Bl. 2, the fragrant grass *Cyperus rotundus* (see ನಿಕ್ಕು). 3, = ಲವಂಗ, q. v.

ಕುಟರ kuṭara. = ಕುಡಾಕು, q. v.

ಕುಟರು kuṭarn. A tent (Sk.). Cf. ಗುಡಾರ.

ಕುಟಪಾರಿ kuṭa-hāri = ಕುಟಪಾರಿಕೆ. A female servant (ದಾಸಿ, etc., ತೊತ್ತು Mr. 304).

ಕುಟಪಾರಿಕೆ kuṭa-hārikē. O. r. of ಕುಟ್ಟುಪಾರಿಕೆ, q. v.

ಕುಟಾಯಿಸು kuṭāyisu. = ಗುಟಾಯಿಸು. To mix (My.; H.).

ಕುಟ kuṭi. = ಗುಡಿ. A curvature, a curve. 2, a hut, a house, a hall. 3, a vessel with openings used for fumigation. 4, a nosegay, a bundle or tuft of flowers.

ಕುಟಿಕ kuṭika. 1. (fr. ಕುಟ್ಟು 1). = ಕುಟಕ 1, ಕುಟಗ, ಕುಟಿಗ 1, ಕುಟಾಕ, ಕುಟ್ಟಗ. One who beats, etc. See ಕಲ್ಲು-, ನೀರ್ಕುಟಕ 1, ಮರ.

ಕುಟಿಕ kuṭika. 2. = ಕುಟಕ 2. See ನೀರ್ಕುಟಕ 2.

ಕುಟಿಕೆ kuṭikē. = ಕುಟಿಸಿ, ia ಕಣ್ಣು ಕುಟಿಕೆ.

ಕುಟಿಗ kuṭiga. 1. (Śmd. 237). = ಕುಟಕ 1, etc. See ಕಲ್ಲು-, ಕಡ್ಡು-, ಕಲ್ಲು-, ಕಡ್ಡು-, ಚಿಮ್ಮು-, ಮರ. (Cf. Sk. ಕುಟ್ಟಕ).

ಕುಟಿಗ kuṭiga. 2. = ಕುಟಕ 2, etc. See ನೀರ್ಕುಟಿಗ.

ಕುಟಿಗೆ kuṭigē. Beating: that beats or throbs: an imposthume, ia ಕಣ್ಣುಟಿಗ.

ಕುಟಿಲ kuṭila. Bent, crooked, curved, tortuous (ಕುಂಚಿತ, etc., ಪೂರಿದ ಕೊಂಕು Mr. 429). 2, curled, curly. 3, iasacere, dishonest, fraudulent; insincerity, etc. (ಪಾಕಕ, ಕೃತವ Nn. 89; ಕೆಯ್ಯುಟಾ Āt. I, 82, o. r. ಕೆಯ್ಯುಟ). See Bp. 32, 49; 60, 16.

ಕುಟಿಲಗಾರ್ತಿ *kuṭila-gārti*. A perverse, fraudulent woman (My.).

ಕುಟಿಲತನ *kuṭilatana*. = ಕುಟಿಲತೆ. (G. 166. 385).

ಕುಟಿಲತೆ *kuṭilatē*. Crookedness; guile, dishonesty. (My.).

ಕುಟಿಲತ್ವ *kuṭilatva*. = ಕುಟಿಲತೆ. (My.).

ಕುಟಿಲಭಾವ *kuṭila-bhāva*. The state of being crooked, etc. (ಕೊಂಕು, ಬಿಂಕು *Āt. I, 8*).

ಕುಟಿಲಾಂಗ *kuṭila-aṅga*. A dishonest means (J. 7, 6).

ಕುಟಿಲಾಚಾರ *kuṭila-āśaya*. Ill-intentioned, malevolent.

ಕುಟಿಲೆ *kuṭilē*. A perverse, fraudulent woman (Bp. 40, 56; J. 5, 61). 2, N. of a plant (ಕಣ್ಣಿಕೆ Mr. 147).

ಕುಟೀರ *kuṭīra*. A small house, a hut, a cottage. (My.).

ಕುಟು *kuṭu*. An imitative sound. — ಕುಟು ಕುಟು. rep. The sound being heard when mice eat grain (C.).

ಕುಟುಕ *kuṭuka*. = ಕುಟಿಕ 1, etc. See ಕಲ್ಲು.

ಕುಟುಕಿಸು *kuṭukisu*. = ಸುಟುಕಿಸು. To gulp, to swallow in large draughts (My.).

ಕುಟುಕು *kuṭuku*. 1. To sting, as a scorpion (My.; cf. ಕುಡುಕು 1; T. ಕೊಡುಕು, M. ಕೊಡುಕು, a scorpion's sting; ಕೊಡುಕು, to prick, sting; T. ಕೊಟ್ಟು, to sting, as a scorpion or bee; Tu. ಕುಳಿ, to sting).

ಕುಟುಕು *kuṭuku*. 2. = ಸುಟುಕು, ಸುಟುಕು. A gulp, a draught; a morsel; food (My.; Grj. 2, after 71; Śiv. 2, 65).

ಕುಟುಂಗಕ *kuṭuṅga*. = ಕುಡುಂಗಕ. An arbour or bower formed of creeping plants; a thatch, a roof; a hut; a garbary.

ಕುಟುಂಬ *kuṭumba*. A household, the collective members of a household, a family. 2, the mistress of a family: a wife (Mhr.; C.).

ಕುಟುಂಬಾಧ್ಯಾಪಕ *kuṭumba-vyāpita*. A provident and attentive father of a family (ಮನನಾರ್ತಯುಕ್ತವಂ Mr. 233).

ಕುಟುಂಬಸ್ಥ *kuṭumba-stha*. A man who has a wife and children (C.).

ಕುಟುಂಬ *kuṭumbi*. One who has or supports a family. 2, a householder, a paterfamilias. 3, one who takes care of anything.

ಕುಟುಂಬಿನಿ *kuṭumbini*. The wife of a householder and mother of a family, a matron.

ಕುಟ್ಟ *kuṭṭa*. At the end of compounds: outting; pounding, beating (Sk.).

ಕುಟ್ಟಕ *kuṭṭaka*. = ಕುಟ್ಟ. See ತಾಮ್ರ.

ಕುಟ್ಟಗ *kuṭṭaga*. = ಕುಟ್ಟಗ. See ಹಮ್ಮು.

ಕುಟ್ಟಣ *kuṭṭaṇa*. = ಕುಟ್ಟಣ, ಕುಟ್ಟ, ಕುಟ್ಟ. A mortar of metal used to pound betel-nuts (My.).

ಕುಟ್ಟಣಿ *kuṭṭaṇi*. = ಕುಟ್ಟಣ, etc. (My.).

ಕುಟ್ಟಣಿ *kuṭṭaṇi*. = ಕುಟ್ಟಣ, ಕುಟ್ಟಣಿ, ಕೂಟ್ಟಣಿ, ಕೂಟ್ಟಣಿ. A bawd, a procuress. Cf. ಕುಟ್ಟಣಗಿತ್ತಿ.

ಕುಟ್ಟಣಾರಿಕೆ *kuṭṭa-hārikē*. = ಕುಟ್ಟಣಾರಿ. A female servant (o. r. ಕುಟ್ಟಣಾರಿಕೆ).

ಕುಟ್ಟ *kuṭṭi*. = ಕುಟ್ಟಿಕ 1. See ಮರ.

ಕುಟ್ಟಿಕೆ *kuṭṭikē*. = ಕುಟ್ಟುವಿಕೆ. (My.).

ಕುಟ್ಟಿಕೆ *kuṭṭikē*. A drove of oxen (ಹಿಡ್ಡೆತ್ತು Mr. 350).

ಕುಟ್ಟಿಗ *kuṭṭiga*. A kind of play (Bh. 1, 6, 2).

ಕುಟ್ಟಿಚಾತ *kuṭṭi-čāta*. A jungle deity; a familiar spirit, an elf (T., M. ಕುಟ್ಟಿಚಾತ). — ಕುಟ್ಟಿಚಾತವಿದ್ಯೆ. Jugglery (My.).

ಕುಟ್ಟಿತ *kuṭṭita*. Cut; pounded, flattened.

ಕುಟ್ಟಿನಿ *kuṭṭini*. A bawd, a procuress (ಮಾದವಿ *Āt. II, 87*; ತಲೆ ಹಿಡಿಕೆ ಅದ ಕುಟ್ಟಿನಿ *Āt. Si. 188*).

ಕುಟ್ಟಿಮ *kuṭṭima*. Ground smoothed and plastered; a ter-seled pavement (ನೊಗಟ್ಟು Mr. 192).

ಕುಟ್ಟಿಸು *kuṭṭisu*. To cause to beat, etc. (Bp. 27, 52; 38, 36; 55, 30; C.; see Prv. 3. ಪಟ್ಟೀ ವೀಳು).

ಕುಟ್ಟು *kuṭṭu*. 1. To beat, to strike; to pound; to bruise (ತಾಡನ *Śmd. Dh.*; C.; T., M., Tē., Tu.; M., T., Tē. also ಕೊಟ್ಟು; cf. ಕುಡು 2, ಕೊಟ್ಟಣ, ಕೊಟ್ಟುಕ, ಕೊಡತ 2). See Bp. 21, 15; 38, 28; Śiv. 4, 6; B. 1, 14; 3, 110; 4, 82; Si. 228. 285. 251. 292. 391. ಪದಿ ಅಗುವ ಪಾಗೆ ಕುಟ್ಟಿರ ಪಟ್ಟಿಮ (ಅನಧ್ಯಸ್ತ, ಅನವಶೇಷತ (Si. 376). ಕುಟ್ಟಿರಾಪದ ಬದ್ಧಿ ಊದ್ಯಾದಿ ನೋಡಿದವನು. — ಇಟ್ಟು ಕಾಣದೇ ಕುಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿ (himself, Prvs.). 2, to throw (cf. the idea of ಹೊಡೆ). ಅಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಮು, ಬಿಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಬಿಲ್ಲು; ಕುಟ್ಟಿರಾ ಮೂಗಾನವನ! (Prv.). 3, to prick; to ache (Tē.; R.). 4, (at the end of certain compounds:) to utter, etc.; to do, e. g. ನಿಪ್ಪಗಿಪ್ಪಗುಟ್ಟು, ಗುಣಗುಟ್ಟು, ಬುಸಗುಟ್ಟು, ಮಾತುಗುಟ್ಟು, ತಲಗುಟ್ಟು, etc. — See ಒಡ ಕುಟ್ಟು, ಕಡು ಕುಟ್ಟು, ಕೊಡುಪ್ಪಗುಟ್ಟು, ಕೊಡುಟ್ಟು, ಪಲ್ಲುಪ್ಪಗುಟ್ಟು, ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟು, ಹುಡುಗುಟ್ಟು, etc.; Prvs. 3. ಪಟ್ಟಣ, ಬಿಡು 1. — ಕುಟ್ಟಾಕುಡು. — ಅಡು. To strike mutually (C.).

ಕುಟ್ಟು *kuṭṭu*. 2. A blow (My.); a pricking or piercing pain in the bowels, arising from constipation, etc. (S. Mhr.; see ಮುಟ್ಟು). ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟು ಹಿಡಿದವ (S. Mhr.). 2, a pulverized substance, see ಮರ.

ಕುಟ್ಟುವಿಕೆ *kuṭṭuvikē*. Beating, etc. (Si. 391).

ಕುಟ್ಟುಹ *kuṭṭuha*. = ಕೊಟ್ಟುಹ. Beating, etc. See ಪಲ್ಲುಟ್ಟುಹ, ಸೊಪ್ಪುಗುಟ್ಟುಹ.

ಕುಟ್ಟಿ *kuṭṭi*. The state of being pulverized by wood-worms (My.; Tu.). ಮರಕ್ಕೆ ಕುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಯಿತು (My.). — ಕುಟ್ಟಿಹುಡಿ. A wood-worm (My.).

ಕುಟ್ಟ *kuṭṭa*. = ಕುಟ್ಟಣ, etc. (My.).

ಕುಟ್ಟಿ *kuṭṭi*. = ಕುಟ್ಟ, etc. (My.).

ಕುಟ್ಟಲಿ *kuṭṭala*. = ಕುಟ್ಟಲಿ. A new bud; an opening bud (ನನೆ, ಮುಗುಳ್, ಮೊಗ್ಗ, ಸಾರ್ವಕ Kk. 23; Śm. 22). See ಮುಗುಳ್. 2, N. of a *vṛitta* (Ch.).

ಕುಟ್ಟಲಿ *kuṭṭalya*. = ಕುಟ್ಟಲಿ. (ಕೋಶ, ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗ Nn. 52).

ಕುಟ್ಟು *kuṭṭu*. = ಸುಟ್ಟು. A sound in imitation of the cooing of pigeons (My.).

ಕುಠ *kuṭha*. = ಕುಠ. A tree.

ಕುಠರ *kuṭhara*. = ಕುಠರ. The post round which the string of a churning stick winds.

ಕುಠಾಕು *kuṭhaku*. A bird, the woodpecker, *Picus bengalensis*.

lensis (Sk.; ಕ್ರೋಶ or ಅಕ್ರೋಶ, ಮರಕುಟವಕ್ಕೆ Mr. 171, two MSS. ಕುಟರ).

ಕುಠಾರ kuṭhāra. = ಕೊಡಲಿ. An axe (ಕೊಡಲಿ Ūt. II, 40). 2, a sort of hoe or spade.

ಕುಠಾರಕ kuṭhāra-aka. An axe. 2, Paraśurāma (J. 6, 2).

ಕುಠಾರಧರ kuṭhāra-dhara. Gaṇapati (ಎಷ್ಟರಾಜ, ಎನಾಯಕ, etc. Mr. 16). 2, Paraśurāma (My.).

ಕುಠಾರಿ kuṭhāri. = ಕುಠಾರ. 2, an axe-bearer, a chief of the door-keepers. See ಅಪ್ಪದಕಪ್ರಧಾನ.

ಕುಠೇರಕ kuṭhēra-aka. A kind of Basilium, Ocimum sanctum.

ಕುಡ kuḍa. 1. (= ಕುಡ 2, ಸುಡ 2). The simple iron scraper, a flat plate, used for the kuṇṭṭe (S. Mhr.). 2, a staff-like iron roller used in clearing cotton from the seed; it is moved by the foot (S. Mhr.). 3, an iron used in cauterizing. See ಬರಗುಡ. 4, a stick of sealing-wax (My.).

ಕುಡ kuḍa. 2. = ಕುಡಿ 1, etc. — ಕುಡಗೋಲು = ಕುಡಿಗೋಲೆ, etc. (My.).

ಕುಡ kuḍa. 3. P. p. of ಕುಡಿ 2, in ಕುಡ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಕುಡಕ kuḍaka. = ಕುಡಿಕ. A drinker, a drunkard (C.).

ಕುಡಗಲೆ (kuḍa-kalē). = ಕಡ್ಗಲಿ No. 3. (My.).

ಕುಡತ kuḍata. = ಕುಡಿಕ. Drinking; a draught (C.). ಒಳ್ಳೇ ಕುಡತ ಕುಡಿದನು (C.).

ಕುಡತಗಲೆನ ಬಳ್ಳಿ (kuḍa-targana balli). = ಕಡರುಮಲ್ಲಿ ಸಿ. (Z.).

ಕುಡತಾ kuḍatā. = ಕುಡತೆ, etc. (My.).

ಕುಡತಿ kuḍati. = ಕುಡತಾ, ಕುಡ್ತಾ. A jacket (S. Mhr.; B. 5, 297; Mhr. ಕುಡತೀ, ಕುಡತೇಂ).

ಕುಡತೆ kuḍatē. = ಕುಡಿತೆ, etc. (My.).

ಕುಡಲು kuḍalu. = ಕುಡ್ಲು. A corrupted form of ಕುಡುಗೋಲು. (My.).

ಕುಡವ kuḍava. = ಕುಡುಲು. A measure of capacity, being the fourth part of a praśtha (ಪಾವ ಸೇರು G.).

ಕುಡಿ kuḍi. 1. = ಕುಡ 2, ಕುಡು 3, etc. — ಕುಡಿಗೋಲೆ. — ಕೋಲೆ. = ಕುಡುಗೋಲೆ. (Bp. 27, 16. 18). — ಕುಡಿಎಲ್ಲ. — ಎಲ್ಲ. = ಕುಡುಎಲ್ಲ. (Rāghē. 17, 67).

ಕುಡಿ kuḍi. 2. To drink (ಪಾನ śmd. Dh.; śm. 93; C.; T., M.; cf. Tē. ಕ್ರೋಲು, ಗ್ರೋಲು, to drink); to inhale. ಕಡ್ಲೆ ಎಗೆ ಕುಡಿದು ಧನಮಂ (śmd. 83). ಕುಡಿದುತ್ತ ಬಾದಿಸುವುದು (ಉಪ ದಂತ, etc. Hīā.). ಬಾವಿಯ ಸಮಾವದಲ್ಲಿ, ಜೀವಧನ ಕುಡಿಯ ಬೀ ಕೆನ್ನ, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲ ಬೋಲೆ (ಅಪಾವ, etc.); ಮದ್ಯವ ಕುಡಿದ ಬಟ್ಟಲು (ಪಾನಪಾತ್ರ Nr.). ಮೂಡ ಕುಡಿದುದು (ಅಪಾನ, ಪಾನಗೋಲು Mr. 221); ಸಾರಿ ಕೆಲಬರು ಕುಡಿ ಕುಡಿಯ (ಸಹಪಾನ 221). ಒಟ್ಟು ಜೀವ ಕುಡಿಯುವುದು (to take away —, S. Mhr.). ಹೊಗೆ ಕುಡಿಯೋಣ (ಧಾನ್ಯಪಾನ G.; S. Mhr.). ನಾತ ಕುಡಿಯುವುದು (S. Mhr.). ಕುಡಿಯುವ ಪಾನಕದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಲೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ತಪ್ಪಿಗೆಯು ತಪ್ಪಲಿಯು ಅವು ತಾಮ್ ಉಪ್ಪುದಕೆ ಕುಡಿದವಕೆ ಬಾಡವು, ಗೋವು ಅವು ತಾಮ್ ಏತಕ್ಕಲ್ಲವು (Jūs. 42, 14). See Bp. 1, 20; 58, 57; Bh. 1, 10, 30; Rāv. 5, 33; Si. 90. 348; ಕಡ್ಲೆ, ನೀ ಗುಡ.

ಕುಡಿ kuḍi. 3. P. p. of ಕುಡಿ 2, in ಕುಡಿ ಕುಡಿದು (i. e. ಕುಡಿದು ಕುಡಿದು, Bh. 8, 23, 11).

ಕುಡಿ kuḍi. 4. = ಕುಡು 5. Drinking. (T., M.). — ಕುಡಿ ನೀರ್. — ಕು. Drinking water (My.). ಕುಡಿನೀರ ಮನೆ (ಪ್ರವ Mr. 196); ಕುಡಿನೀರ್ ಇವ ಪಾತ್ರೆ (ಸಗ್ಗಲೆ 265). — ಕುಡಿವಾರ್. — ಪಾಲ್. Milk for drinking. ಬಿಡವೆ ಎಲೆವ ನೀರ್ಗುಡವಾಲ್, ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಗಲ್ (J. 28, 17).

ಕುಡಿ kuḍi. 5. A pointed end, a point; the extreme point or tip of a creeper and of its several branches (ವಲ್ಲಕ್ಕು śmd. Dh.; śm. 93; C.); the upper (tender) portion of a bamboo-shoot (ಕಬಲಿ, ಬಿದಿರ ಕುಡಿ śmd. I); a sprout (My.); an extremity, a point, a top, an end (ಕೊನೆ Ūt. I, 43; My.); the end of the wick of a lamp (C.; Tē. ಕೊಡ; T. ಕೊಡುನ್ನು); the lash of a whip (C.); the point of a flame, a pointed flame (C.). (Tu., T., M., Tē. ಕೊಡ; cf. ಕೊಟ್ಟು 1; T. ಕುಡ್ಲೆ, ಕೊಡುನ್ನು, a shoot). ಸಾಡಸದ ಕುಡಿ ಕೊನರುತಿರಲ್ (Bp. 16, 16). ಬೊಗೆಗ ಕುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಗ್ಗ ಗಳಾಗುವು (B. 3, 36). ಕುಡೀ ಕತ್ತರೂ ಅಡಿ ಸಾಯುವದೇ? (Prv.). ಕುಡಿ ನಿಮದ್ ಪುರ್ಯ (Rāv. 6, 36). ಪುಡಿ ಅಡರೆ ನಿಮದ್ ಪುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆವತ್ತು (Lilv. 3, 3). See Grj. 2, after 106; 3, after 26; J. 6, 3; Si. 123; ಕೆಂಗುಡಿ, ಜೆಂಗುಡಿ, ಪೂಗುಡಿ, ಮುಂಗುಡಿ. 2, a flag, a banner (Tu., T., M., Tē. ಕೊಡ; see ಉಪ್ಪರಗುಡಿ, ಮೇಲುಗುಡಿ). — ಕುಡಳ್ಳಿ. = ಕುಡಿಯಳ್ಳಿ. (S. Mhr.). — ಕುಡಿ ಕಡ್ಲಿ. A small stick (taken or fallen) from the extremity of a branch (Si. 122). — ಕುಡಿಗಣ್. — ಕಣ್. = ಕುಡಿಗಣ್ಣು. The outer corner of the eye (J. 11, 16). — ಕುಡಿಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. = ಕುಡಿಗಣ್. (ಅಪಾಂಗ, ಕಣ್ಣುಗಳ ಕೊನೆಗಳು (Si. 214). — ಕುಡಿಗರ್ಪ. — ಕರ್ಪ. The black colour of the nipples of the breast (Grj. 3, 37). — ಕುಡಿಗೊನರ್. — ಕೊನರ್. A pointed shoot (J. 3, 25). — ಕುಡಿ ದಾಡೆ. The point of a tusk (Śēv. 4, 16). — ಕುಡಿನಾಲಿಗೆ. The point of the tongue (J. 28, 37). — ಕುಡಿನೋಟಿ. A side-glanoo (J. 6, 27; S. Mhr.). — ಕುಡಿಮಿಂಚು. A pointed lightning (Abh. P. 2, 75; 7, after 105; 7, 143; J. 16, 7). — ಕುಡಿಮಿನುಗು. Point-lustre: lustre of the extremities (of tusk-like teeth, Rām. 6, 53, 43). — ಕುಡಿಮಾಸೆ. A mustache with pointed extremities (Rāv. 14, 6; My.). — ಕುಡಿಮುಸುಗು. The end of a female's cloth put over the head so as to cover it down to the forehead (My.). — ಕುಡಿಯಳ್ಳಿ. — ಅಳ್ಳಿ. = ಅಳ್ಳಿಕುಡಿ, q. v. (My.). ತೊಡೆಸಕಲೆಯಿಕ್ಕಿದ ಪೊರ್ ಕುಡಿಯಳ್ಳಿಗಳೆನ್ನ ಸುರಿಮವು ಇರ್ಕಲಕೆ ಇರು (śmd. 132). — ಕುಡಿರಮ್ಪಿ. The extreme end of a branch (Si. 122). — ಕುಡಿವರೆ. — ವರೆ. (ಕುಡಿವರಿ). Sprouts to spread, to sprout, to run, as a creeper, etc. (ಪರ್ವ Ūt. II, 50; Grj. 3, after 12; 5, after 76; Rām. 4, 1, 1; J. 18, 25). — ಕುಡಿವಾಲ. — ಬಾಲ. A pointed tail; the end of a tail (Rāv. 5, 87; Śēv. 3, 62). — ಕುಡಿವಳಗು. — ಬೆಳಗು. Pointed light: a ray, rays (Rāv. 5, after 19; 10, after 57; Rām. 3, 6, 50). — ಕುಡಿವೆಲಗು. The extreme point of a cloth (My.). — ಕುಡಿದು ಬ್ಬು. A pointed eyebrow; an eyebrow's point (J. 13, 36).

ಕುಡಿ kuḍi. 6. = ಕುಡು 6. (T., M. ಕುಡಿ, a house = Sk. ಕುಲಿ; a town, village; an inmate, inhabitant, tenant; a tribe, family; ಕುಡಿಯಾನ್, an inhabitant, citizen, tenant). — ಕುಡಿಯು. — ಅ 3. A śūdra, a farmer (ತೂವು Ūt. I, 84. 101; 11,

16; ಒಕ್ಕಲಿಗ Kk. 34). See ಮಲೆ. — ಕುಡಿಯೊಕ್ಕಲಿಗ. — ಒಕ್ಕಲಿಗ. = ಕುಡುಮೊಕ್ಕಲಿಗ. A Sîdra of a better position (ಅಭೇರ, ಮಹಾ ಶೋಭೆ Hlā.).

ಕುಡಿಕೆ kudika. = ಕುಡಿಕೆ. (My.; T. ಕುಡಿಯು).

ಕುಡಿಕೆ kudikē. A small earthen vessel into which oil, ghee, etc. is put; a similar one of metal or wood, used by girls to play with (C.; Si. 309; T. ಕುಡುಮೈ; M. ಕುಡುಗಿ, ಕುಡುವೆ; Sk. ಕುಡಿಕಾ, an earthen or wooden water-pot used by ascetics; T. ಕುಡು, a pot; a large water-pot). ಸುಣ್ಣದ ಕುಡಿಕೆ (Bp. 12, 12). ಕೂಡು ಉಮ್ಮುಪನಿಗೆ ಕುಡಿಕೆ ಹಣವೂ ಸಾಲದು (Priv.). — ಕುಡಿಕೆ ಬಿಡುಸು. A valcano-like kind of fire-work (My.).

ಕುಡಿಗು kudigu. = ಕುಡಿಗು, q. v.

ಕುಡಿತೆ kudita. = ಕುಡಿತೆ. (My.).

ಕುಡಿತೆ kuditē. = ಕುಡಿತೆ, ಕುಡುತೆ. The palm of the hand, especially the palm of the hand hollowed or held as a cup (ಪ್ರಸೃತಿ, ಕುಂಚಿತಾಂಗುಲಿಗಳನ್ ಉಕ್ಕ ಅಂಗಿಯು Nr.; S. Mhr.; Tē. ಕೊಡೆವೆ). ಹಿಡಿ ಕೆಡ್ವಿದ ಕೆಯ್ಯ ಕುಡಿತೆ (ಮುಟ್ಟಿ Hlā.). ಅಂಗುಲಿ ಮದಿದ ಕುಡಿತೆ (ಪ್ರಸೃತಿ Hlā.; Mr. 323). See ಒಕ್ಕುಡಿತೆ, ಒಕ್ಕುಡಿತೆ, ಕೆಯ್ಯುಡಿತೆ. — ಕುಡಿತೆಗಣ್. — ಕಣ್. An eye like a kuditē, a large eye (Bp. 4, 25; 42, 24; Bh. 4, 4, 9).

ಕುಡಿನೆ kudina. = (ಕುಡಿನು?), ಕೂಡಿನೆ. The body of a plough, i. e. the wood without the plough-share and pole (ಕೂಟಿಕ, ನಿರೇಷ, ಹಲ Nr., o. r. ಕೂಡಿನೆ).

ಕುಡಿನು kudinn. = ಕುಡಿನು. A particular part of a plough (ಕರ್ಣಿ Mr. 370; see ಕರ್ಣಿ).

ಕುಡಿಯ kudiya. See s. ಕುಡಿ 6.

ಕುಡಿಯುವಿಕೆ kudiyuvikē. Drinking (Si. 247).

ಕುಡಿಲು kudilu. A sprout, a shoot (only in Si.). ಚುರುಕಿಗಳಂ ಕೂಡಿರುವ ಕುಡಿಲು (ವಲ್ಲವ, ಕಸಲಯ Si. 128).

ಕುಡಿಸು kudisu. 1. (fr. ಕುಡಿ 2). To cause to drink (C.). ತಾಯಿ ನಿನಗೆ ಮೊರೆ ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು (B. 1, 24). See 3, 86; Bp. 58, 42; 60, 60; C. Bp. 47, 22; ನಿರ್ಗುಡಿಸು.

ಕುಡಿಸು kudisu. 2. (fr. ಕುಡು 3). To be crooked or bent. See ಒಕ್ಕುಡಿಸು.

ಕುಡಿಸು kudisu. 3. (fr. ಕುಡು 1). = ಕೊಡಿಸು. To cause to give, etc.

ಕುಡು kuḍu. 1. = ಕೊಡು 1. To give; to present, to bestow, to grant; to allow (ಪ್ರದಾನ Sîmd. Dh.; T., M. ಕೊಡು; Tu. ಕೊಡು). P. p. ಕೊಟ್ಟು (Sîmd. 282. 287). ಕುಡುವುದು (66). ಕುಡುವಂ (260). ಕುಡು! (91). ಕುಡದೆ (100). ಹೊನ್ನಂ ಕುಡುವೆಡೆಗೆ ಕಲ್ಲತರು (75). ಅರ್ಥಮಂ ಕುಡುಗುಂ (111; cf. 47). ಕುಡದ ನಿಮಗಮ್ ಈ ಎದದಾಯ್ತೇ? (ironical question, 125). ಎನಗೆ ಉತ್ತರಮಂ ಕುಡ! (153). ಎಲ್ಲ ಅಂಗಮ್ ಎಲ್ಲ ಧನಮುಮನ್ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೊಳಮ್ ಎಲ್ಲ ತೆವಿಡೊಳಂ ಕುಡುಗಿ, ಎಮ! (183. 208). ಅನಂ ಕುಡುಗಿ (269). ನೀನ್ ಎನಗೆ ವಸನನ ಆಗಮ ನಮಂ ನೆವಿ ಸೂಚಿ ಕೊಟ್ಟಯ್ (Cpr. 7, 41, where ಕುಡು is pleonastic). ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುವಿನ ಬದಿಯೊಳ ಕುಡುವುದು (ಬದಿವದಾ Sîmd. I). ಏಡಿ! ಎನ್ನು, ಅಸಿತಾಲವತ್ತಮಂ ಯತಿ ಕೊಟ್ಟಂ (284). ಕೊಟ್ಟವಂ (282). ಕುಡುವುದು (ವಿತ್ತಾಣನ, ವಿಹಾಸಿತ, ದಾನ, etc. Hlā.). ಕುಡಲ್ ನೆವಿಡ ಕೂಸು (ವರ್ಯ, ಪತಿವರ Hlā.). ಕಾಮ

ವಸ್ತುಗಳಂ ಕುಡುವುದು (ಕಾಮ್ಯದಾನ Nr.). See Bp. 24, 83; J. 28, 20; ಅಭಯಂಗುಡು, ಬಡ್ತಿಗುಡು, ಬೆಂಗುಡು, ಸೂಪುಗುಡು. 2, to give forth or emit, as a sound. See ಗರ್ಜನ ಗುಡು, ಜತಿಗುಡು, ಧ್ವನಿ, ಮೆಲ್ಲುಲಿಗುಡು. 3, (to perform, to do). — ಕುಡುಕುಡು. rep. = ಕೊಡು ಕೊಡು. (Bp. 11, 29).

ಕುಡು kuḍu. 2. To beat. (Tu. ಕೊಡು; M. ಕೊಡು, to flog, to throw; cf. ಕುಟ್ಟು 1, and see ಕುಡುಪು). ಗಾಯಕರು ತಾಳಂಗವಂಗುಡೆ (Bp. 26, 8).

ಕುಡು kuḍu. 3. = ಕಡು 2, ಕುಡೆ 2, ಕುಡಿ 1. The state of being crooked, bent, hooked, or tortuous; crookedness, etc. (ವಕ್ರ Sîmd. Dh.; ಕೊಂಕು Sîmd. 218, Cî. II, 71, Kk. 62, Sîm. 64; ಕಾಟಿಲ್ಕುತೆ Cî. I, 13, o. r. ಕಡು; T., M. ಕೊಡು; cf. ಕಕ್ಕರಿ, ಕುನಿ 1, ಕೂನ್ 1, ಕೊಕ್ಕರಿ, ಕೊಕ್ಕಿ 1, ಕೊಂಕು 1 & 2, ಕೊಡ್ಲೆ, ಕೋಗಿ, ಕೋಡು, ಕೋಡು 5, ಗುಡಿ 1, ಚೊಟ್ಟು, etc., ಸೊಟ್ಟು, etc.). 2. the state of being uneven (not level) or hilly (?). See ಕೊಡಗು, etc. — ಕುಡುಗಲು. = ಕುಡಲು, ಕುಡ್ಲು, ಕುಡುಗೋಲು. (My.). — ಕುಡುಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. — ಲು. (Sîmd. 218). = ಕುಡಗೋಲ್, ಕುಡಿಗೋಲ್, ಕುಡುಗಲು, etc. A kind of sickle (ಲವಿತ್ತ, ದಾತ್ರ Hlā.; Nr.; Mr. 871; Si. 308; C.; Tē. ಕೊಡವಲಿ). See B. 1, 9; Si. 313; ಕೂರಿ; Priv. s. ಬೆಟ್ಟ 1. — ಕುಡುವಡಿ. (Sîmd. 218). A crooked stick. — ಕುಡುವಾಡಿ. (Sîmd. 218). A curved tusk. — ಕುಡುಮುಂಡು. (Sîmd. 218). A orinking or zigzag lightning. ಕುಡು ಮುಂಡಂ ಮನೆದನ್ನರ್ ಅಪ್ಪ ಪಲರೊಳ ವೆಣ್ಣಿರ್ (218 Mq̄b.). — ಕುಡುವಿಲ್ಲ. — ಇಲ್ಲ. 1. (Sîmd. 63). There is no crookedness. — ಕುಡುವಿಲ್ಲ. — ಬಿಲ್ಲ. 2. He with the (always) bent bow: Kāma (ಕಾಮ Cî. I, 66; ಕಾವ, ಕೊಂಕುವಿಲ್ಲ, etc., ಮನ್ನಥ Sîm. 7; ಮನ್ನಥ, etc. Kk. 8, o. r. ಕುಡಿ). ಕುಡುವಿಲ್ಲನ್ ಎಡ್ಲೆ ಕೋಲುಂ ನಡೆದು, ದಲ್, ಅನ್ನು ಒರ್ವನ ಎರ್ಡೆಯಂ etc. (Sîmd. 89. 221). — ಕುಡುವುರ್ವ. — ಪುರ್ವ. (Sîmd. 218; Sîm. 118; Abh. P. 4, 34). A curved eye-brow. — ಕುಡುವೆಲ್. — ವೆಲ್. (Sîmd. 218). The crescent.

ಕುಡು kuḍu. 4. P. p. of ಕುಡಿ 2, in ಕುಡು ಕೊಕ್ಕು (My.).

ಕುಡು kuḍu. 5. = ಕುಡಿ 4. — ಕುಡುನೀರು. = ಕುಡಿನೀರ್. (S. Mhr.).

ಕುಡು kuḍu. 6. = ಕುಡಿ 6. — ಕುಡುಮೊಕ್ಕಲಿಗ. = ಕುಡಿಯೊಕ್ಕಲಿಗ. (S. Mhr.).

ಕುಡು kuḍu. 7. An imitative sound. — ಕುಡುಕುಡು ಜಗ್. The sound emitted by the karadē drum when beaten (C.).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 1. = ಕುಕ್ಕು 1. To peck (ಹಂಚುಘಾತನ Sîmd. Dh.; cf. ಕುಟ್ಟು 1).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 2. = ಕುಕ್ಕು 3, q. v. To wash (a cloth) somewhat gently (ಕಪ್ಪುಧಾವನ Sîmd. Dh.).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 3. (ಧಾನ್ಯಾದಿವ್ಯ Sîmd. Dh.).

ಕುಡುಕು kuḍuku. 4. = ಕುಕ್ಕು 4, q. v. Probably a mistake for ಕಡುಕು 1. — ಕುಡುಕುನ್ದಲಿ. — ಕ-ತಲಿ. (Sîmd. 204 Mq̄b. as ಕುಡುಕುನ್ದಲಿ, o. r. ಕಡುಕುನ್ದಲಿ, q. v.).

ಕುಡುಂಗಕೆ kuḍungaka. Tbh. of ಕುಟ್ಟುಂಗಕೆ. (ತಮುಲುಲ್ಲು Nr.).

ಕುಡುತೆ kuditē. = ಕುಡಿ 2, etc. See ಒಕ್ಕುಡುತೆ.

ಕುಡುದು kuḍudu. (= ಕಡೆದು 5). Steepness (R.; M. ಕೊಡು, extreme; steep; severe, intense, fierce; T. ಕೊಡು,

sovere, cruel; ಕೊಡುವೆ, severity; evil; crookedness; cf. ಕುಡು 3; Tē. ಕೋರು, steep; ಗೋಡಿಗೆ, steepness).

ಕುಡುಪು kudupu. (fr. ಕುಡು 2). = ಕುಡುಡು, (ಕೋಣಿ), ಸೂಕು, ಸೂಕು. A stick, etc. for beating drums, striking the cords of the lute, etc., a fiddle-stick (My.; Tē.; T. ಕುಣಿಲ್, a short cudgel; a drum stick; T. ಕೊಟ್ಟು, to beat, used of playing upon the fiddle and beating drums). See ಪೊಂಗುಡುಪು.

ಕುಡುಬು kuduba. (Tbh. of ಕುಡು). A measure of capacity, containing about two seers (ಸಡಿ Sm. 95).

ಕುಡುಹು kuduhu. = ಕುಡುಪು, etc. ಬಾಜಿಸುವ ಕುಡುಹು (ವಾದನದೊಂ ಸಿಮ್. 46). ವಾದ್ಯವಂ ನುಡಿಸುವ ಕುಡುಹು (46 Cm.). ಬಾಜಿಸುವ ಕುಡುಹು (ಕೋಣಿ Hla.). ವೇಣಿ ಮೊದಲಾಗಿರ್ವ ನಡಿ ಕುಡುಹು (ಕೋಣಿ Nr.). ಹದಿಯ ಕುಡುಹು (ದಣ್ಣ Mr. 525). See Bp. 21, 40; ಬಹಿಗುಡುಹು. 2, an instrument for dressing cotton (ಬೆಸೆ, ಬಿಲ್, ಕೋಡ Mr. 206).

ಕುಡ್ಡ kudḍa. = ಕುರುಡ, etc. (S. Mhr.).

ಕುಡ್ಡಿ kudḍi. = ಕುರುಡಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕುಡ್ಡು kudḍu. = ಕುರುಡು, etc. (S. Mhr.). — ಕುಡ್ಡ ಗುಡಿಯಕ್ಕು. = ಕಾಡ ಗುಡಿಯಕ್ಕು. (Z.). — ಕುಡ್ಡ ನೋಣ (S. Mhr.; ನರಣಿ G.). — ಕುಡ್ಡ ಬಾರ್. The Indian bustard quail, Turnix taigoor (Bd.); — the painted spur-fowl, Gallinula erythrorhynchos (Bd.); — the Lerwa partridge, Perdix lerwa (Bd.). — ಕುಡ್ಡ ಬಿಕ್ಕಕ್ಕು. The cinnamon heron, Ardea olivacea (Bd.).

ಕುಡ್ಡಾ kudṭa. = ಕುಡತಿ, etc. (My.). ತೋಗಲ ಕುಡ್ಡಾ (Si. 279).

ಕುಡ್ಡಲ kudmala. = ಕುಟ್ಟಲ. A new bud; an opening bud.

ಕುಡ್ಡು kudya. (= ಗೋಡೆ). A wall.

ಕುಡ್ಡುವಿಶೇಷ kudya-viśeṣa. A kind of wall. See ಮಾಡು.

ಕುಡ್ಡು kudlu. = ಕುಡಲು, ಕುಡುನೋಲು. (My.). See ಮುಡ್ಡುಗುಡ್ಡು.

ಕುಣಿತ kunata. = ಕುಣಿತ. Dancing (C.; ಕಾಲಾಟ G.).

ಕುಣನ kunapa. A corpse (ಹಣನು Nn. 11; Mr. 395; ಸಬ Kk. 41); a carcass. See ಪ್ರೇತ.

ಕುಣಮ್ಬು kunamba. A potherb, *Amarantus oleraceus* Willd. (St. & Pl.).

ಕುಣಿ knpi.1. A piece, a rag; cloth (T., M. ಕುಣಿ). See ಕುಣಿಗುಣಿ No. 2.

ಕುಣಿ knpi.2. = ಕುಡು 2, ಸುಣಿ 1, ಸುಡು. A hole; a pit; a grave (ನಿಮ್ಮಧೂಮಿ ಸಿಮ್. Dh. one MS.; ಗರ್ತ Nr.; Nn. 120; ಸಣ್ಣ Mr. 487; C.; Tu. ಗುರಿ; T. ಕುಡ್ಡು, to hollow, excavate, make a hole). ಹೆಡತಲೆಯ ಕುಣಿ (ಅವಟು Nr.). ಕುಣಿಗರ ತಲೆದ ಕುಣಿ (ಕಪಾಡುತಿ Mr. 331, o. r. ಕುಡು); ದಕ್ಕುಕ್ಕು ಕುಣಿ (ಕುಣುಲ 482). See ಕಣ್ಣುಣಿ; B. 4, 148, 185; Prv. s. ಮಗ್ಗ. ಕುಣಿ ಅಗಿಸಿದರೆ ರುಣ ತೀರೇತೇ? (Prv.). — ಕುಣಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A sunken eye (C.). — ಕುಣಿಗಾಡು. -ಕಾಡು. Grain that is preserved in a pit (My.). — ಕುಣಿನಂ. A fox (R.; T. ಕುಡುನಂ).

ಕುಣಿ knpi.3. To move in a hopping, skipping or jumping manner; to dance (ನರ್ತನ ಸಿಮ್. Db.; ಸೃಷ್ಟಿ Nn. 129; T., M. ಕುಣಿ; Tē. ಗುಣಿ; C.; cf. ಕುಲುಕು 2). ಜಲದನಿನದಕೆ ಕುಣಿವ ನಮುಗುಳೊಲು (Bp. 37, 54). ಅನಿಯದಿಂ

ಕೇಗಿ ಕುಣಿವ ನಮಿಲ್ (Rēv. 8, 120). ಕುಣಿವ ಕೋಣಿಗರ ಕೇಣಿಗರ ದೊಂಬುಗರ (J. 29, 46). ಕುಣಿವ ಕುಡುರ (Bh. 6, 2, 5). ಕುಣಿವ ನೋಣಿಗರ ಬಳಗಂಗರ (J. 3, 25). ಕಲಾಪಿಗರ ಅಟಮಂ ಮನಂ ಗೊಳಿ ನಡೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ, ಕುಣಿಯಲ್ ನೆಬ್ ಕಲ್ಲು (ಸಿಮ್. 230). ಕುಡಿ ನಿಮಿರ್ ಪುರ್ವ ಕುಣಿವತ್ತೆ ಬಡನಿರ (Rēv. 6, 36). ಭರತಾ ಸ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಕುಣಿಯುವದು (ನಟನ, ನಾಟ್ಯ, etc. Si. 64). ಕುಣಿಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ, ಅಂಗರ ಬರೆ! ಎಮ್ಮನೆ (others: ಸೋಟ್ಟ). — ಕುಣಿಯುವಾಗ ಮುಸುಕೇ? — ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಬಡ್ತಿ ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಬನ್ನರೆ ಬಿಟ್ಟುಕೇ? (Prv.). See Bp. 9, 12; 32, 37; 59, 24; J. 10, 42; 19, 33, 50. — ಕುಣಿದಾಟ. -ಅಟ. Dancing (My.). — ಕುಣಿದಾಡು. -ಅಡು. To cause to dance (Rām. 5, 8, 29). — ಕುಣಿದಾಡು. -ಅಡು. = ಕುಣಿ. ಕುಣಿದಾಡುವ ರಾಪ (ಅನರ್ತ Nr.). ತಲೆ ಹೋಗಿ ಕುಣಿದಾಡುವ ಮೋಡ್ (ಕಬ್ಬಣ್ಣ Si. 297). See Bp. 52, 42; J. 22, 23, 24. — ಕುಣಿದೋಟ. -ಟ. Running in a capering manner (ಪುತ Si. 274; S. Mhr.).

ಕುಣಿ knpi.4. P. p. of ಕುಣಿ 3. — ಕುಣಿ ಕುಣಿದಾಡು. rep. (= ಕುಣಿದು). (Bp. 15, 23; 41, 22; 58, 23; Pril. 3, 29).

ಕುಣಿ knpi.5. Dancing. — ಕುಣಿನದಿಕೆ. A vaulting, or capering, pacc (ಪುತ Si. 204, only in Si.).

ಕುಣಿ knpi.6. = ಕುಳಿ, etc. See ಪೇಂಕುಣಿ.

ಕುಣಿ knpi. Crooked-armed, having a curved, withered, or crippled arm. 2, the tree *Cedrela toona* Roxb.

ಕುಣಿಕೆ kunika. A cripple (ಕೆಯ ಕಾಲು ಮೋಟಿನ ಅದಂ Mr. 389).

ಕುಣಿಕೆ kunikā.1. (= ಕುಣಿ 2). A hollow, a cavity. ಹೊದಿನಾಡಿರಿ ಇದ್ದ ಕುಣಿಕೆಗಳಿರದು (ಕುಣುನರ್ Nr.).

ಕುಣಿಕೆ kunikā.2. = ಕೊಲಿಕೆ, ಕೊಳಿಕೆ. A loop, a noose; a hoop, a clasp; a link; a knot (C.; ಕವಿಕೆ, ಬಿಲೇನ Si. 274, sic! Tē. ಕೊಲಿಕೆ, ಕೋಡಮು; T. ಕುಳಿ, ಕೋಣು; see ಕುಡೆ & s. ಕುಡಿ 1). ಕುಣಿಕೆಯ ಹಗ್ಗ (ಕೈಂಟು Si. 271). ದನಗರನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಕೊರಕ ಕುಣಿಕೆಹಗ್ಗ (ದಾಮ, ದಾವಣಿ 323). ಬಲೆಯಂ ಸರಿವ ಕುಣಿಕೆ (ಗೋಣು Mr. 380). ಹಮ್ಮುಗಿಯ ಕುಣಿಕೆ ಗರು (ಸಂಕಟ Mr. 292). See ಕುಣಿಕುಣಿಕೆ No. 2, ಸರುಗುಣಿಕೆ; Bp. 56, 4; Grj. 7, after 11; Rām. 5, 8, 28.

ಕುಣಿಕೆ kunikā.3. A finger. See ಕುಣಿಕುಣಿಕೆ No. 1.

ಕುಣಿಕೆ kunikā.4. = ಕುಳಿಕೆ 1. A corner (of the eye; cf. ಕೊಣಿ 2? or is the term somehow = ಕುಣಿಕೆ 1?). See ಕಣ್, ಕಣ್ಣು.

ಕುಣಿಕೆ kunikā. = ಗುಳಿಕೆ 1, q. v. (M. ಕುಳಿಕೆ, ಗುಳಿಕೆ). See ಮದ್ದ ಕುಣಿಕೆ, ಮದ್ದ ಕುಣಿಕೆ.

ಕುಣಿತ kunita. = ಕುಣಿತ. (C.; Rām. 1, 16, 43).

ಕುಣಿಯುವಿಕೆ knpiyuvikā. Dancing (ನಾಟ್ಯ Si. 97).

ಕುಣಿಲ್ kunil. A cudgel (Abb. P. 13, after 54; see T. s. ಕುಡುಪು). ಕುಣಿಲ್ ಕೋಲು (ಬಡ್ತಿ Nr.; cf. ಬಡ್ತಿಂಗ).

ಕುಣಿಸು knpisu. To cause to dance (C.; Bp. 47, 42; Rām. 5, 8, 28). ಕುಣಿ ಕುಣಿಸಿ ಕಲ್ಲು ಕರಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಕುಣಿಸಿ ನಗನೇ ಕುಣುಮಾರನ್ನಾಸನ ಉದ್ದವರ? (Bh. 1, 1, 11).

ಕುಣಿಹ kunihā. Dancing (ಸೃಷ್ಟಿ, ನರ್ತನ Nr.; ರಂಗಣಿ Cē. II, 57; Rām. 4, 3, 4; 6, 30, 33; 6, 49, 8). ಕುಣಿಹಕ್ಕೆ ರಂಗಣಂ ನಡ್ವಣಂ (Kk. 59).

ಕುಣುಕು kunuku.1. To pound (ಮುಸಲತ್ತೆಯ ಸಿಮ್. Dh.; cf. ಕುಕ್ಕು 3).

ಕುಣುಕು kunuku.2. To play, to sport (ಕುಟ ಸಿಮ್. Db.). Cf. ಕೋಣುಕು 1?

ಕುಣ್ಣು kuntu-23. A cripple, a lame man (ಎಕಾಂಘ್ರ Mr. 389; ವ್ಯಂಗ G.; C.; M. ಕುಣ್ಣು; B. 3, 127). ಕಾಲಿಂದ ಕುಣ್ಣನು (ತೀಕ್ಷ್ಣ, ವಂಗು Si. 198). ತೊಡೆಗಳ ವರಿವಿಗೂ ಕಾಲುಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ಕುಣ್ಣನು (ಪೋಡ, ಮಂಜ 199). ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣು ಚೇಷ್ಟೆ, ಕುರುಡಿಗೆ ಹದಿನಾಯಿ ಚೇಷ್ಟೆ. —ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಸೊಣ್ಣದಲ್ಲಿ ತ್ರಾಣ. —ಕುಣ್ಣು ನಾಮದ ಒಣ್ಣೆಯ ಜೋಕೆ ಬಹಳ (Prvs.). —ಕುಣ್ಣುಗಾಲು. —ಕಾಲು = ಕುಣ್ಣುಗಾಲು. (C.). ಕುಣ್ಣುಗಾಲ. —ಅ 3. A man with lame feet (see Prv. s. ಒಣ್ಣೆಗ). —ಕುಣ್ಣುಗಣನು. A kind of yam, *Dioscorea pulchella* Roxb. (St. & Pl.). —ಕುಣ್ಣುನೇರಳೆ. The tree *Elaeocarpus lanceaefolius* Roxb. (St. & Pl.). —ಕುಣ್ಣುಮುದುವ. dupl. ಕಾಲಿಂದವರು ಕಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ನೀನೆಲ್ಲಿ ಹೋದೀ, ಕುಣ್ಣುಮುದುವ? (Prv.). —ಕುಣ್ಣುಹಲಸಿಯಾಳ. Hop-sootch (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಣು kunnā. Tbh. of ಕುಣ್ಣು (Smd. 338 Mdb.). —ಕುಣ್ಣುವೇವತೆ. A weak deity (Bp. 48, 18).

ಕುಣ್ಣುಣಗಿತ್ತಿ kunnānagitti. = ಕುಣ್ಣುಣಗಿತ್ತಿ, ಕುಣ್ಣುಣಗಿತ್ತಿ, ಕುಣ್ಣುಣಗಿತ್ತಿ. A plmp, a procuress (ಕುಟ್ಟಣಿ, etc. G.; ದೂತಿ, etc. Dhv.).

ಕುಣ್ಣುಣಿ kunnāni. (Smd. 48, o. r. ಕೂಣ್ಣುಣಿ). = ಕುಣ್ಣುಣಿ, ಕೂಟಣಿ, ಕೂಣ್ಣುಣಿ. Tbh. of ಕುಟ್ಟಣಿ. (ಕುಟ್ಟಣಿ Mr. 304; ದೂದವ Sm. 75; ದೂದವ Kk. 30, o. r. ಕುಣ್ಣುಣಿ; J. 9, 13; My.). 2, a procrner, a whoremaster (Bp. 9, 41). 3, panderage (C. Bp. 47, 42). —ಕುಣ್ಣುಣಿವನೆ. -ಮನೆ. A pimp's bouse (ತಾಪು, ತಾಪುನೆ.).

ಕುಣ್ಣುಣಿಕೆ kunnānikē. Hopping. —ಕುಣ್ಣುಣಿಕೆಯಾಳ. -ಆಳ. Hop-sootch (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಣುಣಿಗ kunnāniga. A procurer, a whoremaster (ಗದ್ದಿಗ C. 1, 9; Bp. 40, 25).

ಕುಣ್ಣುಣಿಗಿತ್ತಿ kunnāniga-itti. = ಕುಣ್ಣುಣಿಗಿತ್ತಿ, etc. (My.).

ಕುಣ್ಣುಲಿಗಿತ್ತಿ kunnālagitti. = ಕುಣ್ಣುಲಿಗಿತ್ತಿ, etc. (C.).

ಕುಣ್ಣುಲತನ kunnālatana. The business of a procuress (C.).

ಕುಣ್ಣಿ kunti. A lame woman (My.). See Prv. s. ಮನೆ.

ಕುಣ್ಣಿಗ kuntiga. = ಕುಟ್ಟಿಗ. —ಕುಣ್ಣಿಗನ ಬಳ್ಳಿ. A foetid, climbing, milky herb, *Daemia extensa* R. Br. (Z., commonly ಕುಣ್ಣಿಗಾಸು).

ಕುಣ್ಣಿನಿ kunnini. = ಕುಣ್ಣಿನಿ, q. v.

ಕುಣ್ಣಿತನ kunnitana. Lameness (My.; ವೈಕಲ್ಯ Cb.; Tē. ಕುಣ್ಣಿ, lame, orooked).

ಕುಣ್ಣಿಸು kunnisu. To cause to hop, etc. (My.).

ಕುಣ್ಣು kuntu. 1. = ಕೂಣ್ಣು 1. To limp, to halt; to hop (C.; Tē.; Tu. ಕುಣ್ಣು, ಕೂಣ್ಣು; T. ಕನ್ನ, M. ಕತ್ತು). ಕುಣ್ಣಿ ಕೂಣ್ಣುತ್ತಾ ತಣ್ಣಿ ತಿರಿಸ್ಕಾನು (Prv.). See Bp. 43, 85; B. 3, 99. 124; 5, 256.

ಕುಣ್ಣು kuntu. 2. = ಕೂಣ್ಣು 2. Lameness (Tē.: lameness, crookedness); hopping; a hop. ಒಣ್ಣು ಕುಣ್ಣು ಕುಣ್ಣು! (My.). —ಕುಣ್ಣು ಸುದ್ದಿ. A lame, not satisfactory, useless news (Dp. 88, 3; My.). —ಕುಣ್ಣುಕಾಲು. = ಕುಣ್ಣುಗಾಲು. A crippled, lame foot (My.). ಕುಣ್ಣುಕಾಲುಳ್ಳವನು (ತೀಕ್ಷ್ಣ Si. 198). —ಕುಣ್ಣುಗಾರ. -ಕಾರ. -ಲು. = ಕುಣ್ಣುಕಾಲು. ಕುಣ್ಣುಗಾಲವನು (ಪೋಡ, ಮಂಜ Nr.). —ಕುಣ್ಣುತ್ತ. -ಎತ್ತು. A lame bullock. ಕುಣ್ಣುತ್ತಿಗೆ ಕೊಡಿಕ ನೀರೆ ಪಂಜಾಮೃತ (Prv.). See Prv. s. ನೆಣ್ಣು.

ಕುಣ್ಣಿ kuntē. 1. An instrument for levelling ploughed ground and removing noxious roots, weeds, etc.; it consists of a large block of

wood (ಎಣ್ಣು) in which two shafts are inserted, and from which a thick plate of iron (ಕುಡ) connected with it by two pieces of wood, juts out; it is drawn by two oxen (S. Mhr.; ಪೋಲ Mr. 370; Tē. ಗುಣ್ಣಿ). In Mysore there are several bent pieces of iron in the block with an open interstice between each other, and the instrument is simply used for removing weeds from out of standing crops (see ಎಡಕುಣ್ಣಿ). ಕುಣ್ಣಿ ಹೊಡೆ, to labour with the ಕುಣ್ಣಿ (C.). See ಎಡ, ಎಡ, ಬೆಳಸಾಲ, ಹೆಗ್ಗಣ್ಣಿ 2, the web-beam in a loom (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಣಿ kuntē. 2. A pit (for water), a pool, a pond (ಕಟ್ಟಿ, ಕುಣ್ಣು Sm. 36; My.; T. ಕುಟ್ಟಿ; Tē. ಕುಣ್ಣಿ, ಗುಣ್ಣಿ, ಗುಣ್ಣಿ; cf. ಗುಣ್ಣಿ, ಹುಣ್ಣಿ, etc.). ಕೆಡೆಯನ್ನಾ ಹೊಡ್ಡ ಕುಣ್ಣಿ (ಅಧಾರ Si. 92; see also 91).

ಕುಣ್ಣಿಗಿತ್ತಿ kunnigitti. = ಕುಣ್ಣುಗಿತ್ತಿ, etc. (My.; Si. 188).

ಕುಣ್ಣಿಗಿತ್ತಿ kunnigitti. = ಕುಣ್ಣುಗಿತ್ತಿ. (S. Mhr.).

ಕುಣ್ಣಿಗು kunniga. = ಕುಣ್ಣು. Blunt, dull; stupid; slow at work, inefficient, indolent; weak; foolish.

ಕುಣ್ಣಿತ kunnita. Blunted; lazy, stupid;—grasped, held, stopped, motionless (ರೂಪಿತ, ನಿನ್ನುದು Mr. 453); posed, unfounded (Mhr.; B. 4, 7); covered (ರೂಪಿತ, ಮುಸುಕಿದುದು Hk., o. r. ಗುಣ್ಣಿತ).

ಕುಣ್ಣಿಕರಣ kunnika-karāṇa. The act of making stupid, motionless, dull, etc., paralyzing, stunning. See ಹಿಟ್ಟುರಿತು.

ಕುಣ್ಣಿ kunda. = ಕೂಣ್ಣು. A hole in the ground, a pit. 2, a pool (ಚದು, ಕುಣ್ಣು, etc. Mr. 209; see B. 3, 80). 3, a pool, a pond (ಕುಣ್ಣಿ, ಕಟ್ಟಿ Sm. 36; ಕಟ್ಟಿ 89; ಪೋಡ 96). 4, a son born in adultery.

ಕುಣ್ಣಿಗೋಲ ಕುಣ್ಣಿಗೋಲಾ. Sour rice, gruel. 2, a man born in adultery (Abhā. 2, 2; My.).

ಕುಣ್ಣಿನಿ kunnini. = ಕುಣ್ಣಿನಿ, ಕುಣ್ಣಿನಿ. See ಒತ್ತುಗುಣ್ಣಿನಿ.

ಕುಣ್ಣರಿಕೆ kundarikē. = ಕುಣ್ಣಿ ಕೆ, q. v. (S. Mhr.). ಆನೆಯ ಬೆನ್ನ ಮೇಲಿನ ಕುಣ್ಣರಿಕೆ (ಪರಸ್ಪರೇನು G.).

ಕುಣ್ಣರು kundaru. = ಕುಣ್ಣು, q. v. (S. Mhr.). —ಕುಣ್ಣರು ಬೀಳು. To fall so as to sit on the ground, to fall or sink down, as an animal, to sink, as a house (S. Mhr.; ಕುಸಿ, ತರ್ಗು G.).

ಕುಣ್ಣಲಿ kundala. = ಕುಣ್ಣಲು, ಕೂಣ್ಣಲು. An ear-ring, also one worn as a badge of honour by Paṇḍitas, etc.; a ring; the coll of a rope. 2, lines drawn to include parentheses, etc.; brackets (R.; Mhr. ಕುಣ್ಣಲಿ).

ಕುಣ್ಣಲಿದೀಕ್ಷಿತ kundala-dikṣita. A man who after the performance of a sacrifice is decorated with a pair of thick gold ear-rings (My.).

ಕುಣ್ಣಲಿಪತ್ಯ ಕುಣ್ಣಲಿ-पाण्डिता. A scholar who wears a pair of thick rings as badges of honour in his ears (My.); one who wears them only for sham's sake (My.).

ಕುಣ್ಣಲಿ kundali. = ಕುಣ್ಣಲಿ, etc. Having ear-rings; circular, spiral, coiling; a snake (ಚಪ್ಪಗ, ಮುಂದೆ ಫಣಿ Mr. 400; see s. ಹಾವು). 2, the herb *Mollugo oerviana* Ser. (St. & Pl.). 3, the shrub *Clerodendron inerme* R. Br. (St. & Pl.). 4, an astrological diagram (Mhr.; My.; see ರಾಶಿ-).

ಕುಣ್ಣಲಿತ knṇḍalita. Formed into a ring; round, circular (Ahh. P. 9, after 62).

ಕುಣ್ಣಲಿಲೇಕರಣ ಕುṇḍali-karāṇa. Forming a ring or circle. See ಗುಡಿಕಟ್ಟು.

ಕುಣ್ಣಲಿಯ ಕುṇḍaliya. The herb *Amarantus polygamus* (ಅಲ್ಲಮಾರಿಷ, ಕೇರೇ ಸೊಡ್ಡು Si. 156).

ಕುಣ್ಣಲಿಲೇಶಯನ ಕುṇḍali-līśa-śayana. Who reposes on the king of snakes: Vishnu (My.).

ಕುಣ್ಣಲಿಲೇಶ್ವರಕುಣ್ಣಲಿ ಕುṇḍali-līśvara-kṇḍala. Who has the king of snakes as his ear-ring: Śiva (Bp. 32, 1).

ಕುಣ್ಣಲಿ ಕುṇḍalu. Thb. of ಕುಣ್ಣಲಿ (ಅಸ್ತು, ವಲ Nn. 65, o. r. ಲವ).

ಕುಣ್ಣಲಿ ಕುṇḍali. = ಕುಣ್ಣಲಿ, etc. (ಒತ್ತುಗುಣ್ಣಲಿ Mr. 207).

ಕುಣ್ಣಲಿ ಕುṇḍi. A student's water-pot, made of a hollow coconut, etc.

ಕುಣ್ಣಲಿಕೆ ಕುṇḍalike. = ಗುಣ್ಣಲಿ. A water-pot.

ಕುಣ್ಣಲಿಜ ಕುṇḍlija. N. of a ṛishi (ಕಾಣ್ಣಿನ್ಯ Mr. 257 one MS., o. rs. ಕಾಣ್ಣಿಲ್ಯ, ಕಾಣ್ಣಿನ್ಯ).

ಕುಣ್ಣಲಿನ ಕುṇḍliṇa. N. of a son of Dhṛitarāshṭra. 2, a city, the capital of the district Vidarha (Rām. 3, 2, 17).

ಕುಣ್ಣಲಿನಿ ಕುṇḍlini. N. of a plant (ಕವಣ್ಣಿ Mr. 135).

ಕುಣ್ಣಲಿ ಕುṇḍā. (= ಕೊಂಡೆ 3). Buttock; the buttocks, the posteriors, the anus (ಕಟಿಪ್ರೇಢ, ಸ್ಥಿವ್, ಪುತ Hlā.; ಕಟಿಪ್ರೇಢ, ಕಟಿಸಾನು, ಕಟಿಯುಗ Mr. 331; ಶ್ಲೋಕಿ G.; Bp. 38, 18; C.; T., M. ಕುಣ್ಣಲಿ; Tn. ಕುಣ್ಣಲಿ; Tē. ಕುಣ್ಣಲಿ, ಕುಣ್ಣಲಿ, ಗುಣ್ಣಲಿ; Mhr. ಕುಣ್ಣಲಿ; M. also ಕೂದಿ; T. also ಕೂದಿ; cf. Sk. ಕೂತ; ಗೂದಿ); the bottom of a vessel. ಕುಣ್ಣಲಿಯ ಕುಡು (ಕುಕುಣ್ಣಲಿ, ಕುಕುಣ್ಣಲಿ Hlā.). ಸಾಲಿಗನು ಬನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ ಕುಣ್ಣಲಿ ಜೇರು ಕಡಿದನ್ನ (Sp.). ಉಣ್ಣಿದಲ್ಲಾ ಕುಣ್ಣಲಿಲೇ ಹೋಯ್ತು. — ಕುಣ್ಣಲಿ ಬೆಳದರೆ ಗವುಡನಾದಾನೇ? — ಕುಣ್ಣಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇ ಮುಹೂರ್ತ. — ಕುಣ್ಣಲಿ ಬಟ್ಟೆನ ಜಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗುಣ್ಣು, ಕಾಣದವರಿಗಿಲ್ಲ. — ಕುಣ್ಣಲಿ ಮೇಲೆ ಬದಿದರೆ ದವದೇ ಹಲ್ಲು ಉದರೀತೇ? — ಕೆಲವನಿಲ್ಲದ ಬದಿಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣ್ಣಲಿ ಕೆತ್ತಿದ (Prvs.). ಕುಣ್ಣಲಿಯಿಲ್ಲದ ಮಗಿ (C.). See ತಾಡುಗುಣ್ಣಲಿ, ತುಡಿಕುಣ್ಣಲಿ, ತುಡಿಗುಣ್ಣಲಿ; Prvs. s. ಕೂಗು 1, ಮಣ್ಣಿ. — ಕುಣ್ಣಲಿಕಾಯಿ. = ಕುಣ್ಣಲಿ. (My., also ಕುಣ್ಣಲಿಬುದುಡಿ). — ಕುಣ್ಣಲಿ ಚಣ್ಣು. A kind of very short and tight breeches (C.). — ಕುಣ್ಣಲಿ ಹಡಕ. A oastamite (C.).

ಕುಣ್ಣಲಿದರ ಕುṇḍa-ndara. N. of a great Bhūta (Bhūṭālpāṇḍyakathō).

ಕುಣ್ಣಲಿಕೆ ಕುṇḍalike. = ಕುಣ್ಣಲಿ. Sitting down or on; that on which one sits down, as a mat, a cumly, etc. (C.).

ಕುಣ್ಣಲಿ ಸು ಕುṇḍalīsu. = ಕುಣ್ಣಲಿಸು, etc. (C.). See Prv. s. ದಣ್ಣಲಿ.

ಕುಣ್ಣು ಕುṇḍru. = ಕುಣ್ಣರು, ಕುಣ್ಣರಿ, ಕುಣ್ಣರ, ಕುಣ್ಣರು, ಕೂಡರು, ಕೂಡು. To sit down (C.). ಅದುವವನ ಎಡಕ್ಕೂ ಹೊರಿಯುವವನ ಬಲಕ್ಕೂ ಕುಣ್ಣು ಬಾರದು. — ತಿಪ್ಪೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಣ್ಣು ವನಗೆ ತಕ್ಕ ಯಾತಕ್ಕೆ? (Prvs.).

ಕುಣ್ಣು ಕುṇḍmu. To bend (v. i.), etc. (ಕುಸಿ Ūt. I, 37, o. r. ಕುಳುಕು).

ಕುತ kutā. = ಕೊತ, etc. An imitative sound. — ಕುತ ಕುತ. rep. The noise of holling water, etc. (My.; Tē. ಕುತಕುತ; T. ಕುತಗುತ; Mhr. ಮುತಮುತ).

ಕುತನಿ kutani. = ಕುತನಿ, ಕುತನಿ, ಕುತನಿ, ಕುತನಿ, ಕುತನಿ. Satin, so called as being brought from Khoten (S. Mhr.; H., Br. ಮುತನಿ).

ಕುತನಿ kantani. = ಕುತನಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕುತನ್ತ್ರ ku-tantra. A wicked course or design (My.). See Prv. s. ಕುರುತಬಟ್ಟು.

ಕುತನ್ತ್ರಗುಡ ಕುtantra-gāṇa. A man of wicked devices (My.). See Prv. s. ತನ್ತ್ರಗುಡ.

ಕುತನ kn-tapa. Slightly hot. 2, the afternoon (ಅವರಾತ್ಸ, ಸಂಜೆ Nn. 107). 3, the sacrificial grass kuśa (ದರ್ಭ 107). 4, had penance (ವೃತಕೀರ್ತನ, ಕೆಟ್ಟ ತಪಸ್ಸು 107). 5, the open hands placed side by side and slightly hollowed (ಅಂಜು, ಕೆಯ್ಯ ಬಗಸೆ 107). 6, an eligible time for the performances of sacrifices to the manes (My. as ಕುತನಕಾಲ).

ಕುತರ್ಕ kn-tarka. Fallacious argument, sophistry, fallacy, sophism. (My.; Bp. 6, 4).

ಕುತಲಿ kutala. The third of the seven lower regions (My.). 2, the earth (R., Tē.).

ಕುತಲಿ ಕು-tāli. A person full of wicked desires (Bp. 40, 66).

ಕುತು kutu. A leathern oil-bottle.

ಕುತುಕ kutuka. Eagerness, impetuosity; desire; curiosity (ಕಾತುಕ, ಅಕ್ಲಯ Nn. 89).

ಕುತುಪ kutupa. A small leathern oil-bottle. 2, = ಕುತನ No. 6 (My. as ಕುತುಪಕಾಲ).

ಕುತುಬಿ kutubi. An oration in eulogy of the five sacred personages (Mahomed and his four successors) and the king; the Friday sermon and blessing (Arah. khuthah, H., S. Mhr.).

ಕುತುಹಲಿ kutūhala. Eagerness, impetuosity; desire; curiosity; anything interesting or wonderful (ಅಕ್ಲಯ Nn. 93; ಗಂಜ, ಅಕ್ಲಯ 104). 2, sport, play, amusement.

ಕುತ್ಸೀಲ kutkila. A mountain (ಜೀಮೂತ, ವರ್ವತ Nn. 57; ಸಿಮ್. 188).

ಕುತ್ಸಿ kntpi. = ಕುತನಿ, etc. (My.).

ಕುತ್ತು kutta. (fr. ಕುಡು). Defect, deficiency (My.; T., M. ಕುಡು; T. ಕುಡು, M. ಕುಡು); fault, guilt (My.; T., M.); sickness, disease (ರುಜಿ, ರೋಗ, ವ್ಯಾಧಿ, etc. Nr.; Tu.); trouble (My.); adversity, difficulty, danger (S. Mhr.; T., M. ಕುಡುಗು, T. ಕುಡು, M. ಕುಡು, Tē. ಕುಡಿ, to grow less, etc.). ಕುತ್ತುವು ಓಸುಸಿದಂ (ಎಡ್ತಂ ಸಿಮ್. I.). ಕುತ್ತುನಾಗಿ ಮಾಡುವನು (ಉಣ್ಣಾಳು); ಕುತ್ತುದ ಕಾರಣಂ (ನಿದಾನ Hlā.). ಕುತ್ತುವು ಇಲ್ಲದವನು (ಕಲ್ಯ, ವಾರ್ತ, ಅರೋಗ Hlā., Nr.). ಕುತ್ತುನಿಲ್ಲದವನು (ನಿರಾಮಯ); ಕುತ್ತುದಿನ್ನ ಕೂನ್ನುಗೊಣ್ಣುವನು (ರುಜಾಧುಗ್ನ); ಕುತ್ತುದಿನ್ನ ಕೊರಗಿದವನು (ಗ್ಲಾನ Nr.). See Bp. 1, 36; ಬಸಿರ್ಕುತ್ತು.

ಕುತ್ತುನಿ knttani. = ಕುತನಿ, etc. (My.).

ಕುತ್ತುನಿ kuttani. = ಕುತನಿ, etc. (My.).

ಕುತ್ತುಡ್ಡಿ kuttari. A stack, a rick (ಬಣವ್ವಿ Mr. 371).

ಕುತ್ತುಡು kuttaru. ಕುತ್ತುಡ್ಡಿ. = ಕುತ್ತುಡ್, q. v. (ಪೂದದ್ ಸಿಮ್. 24).

ಕುತ್ತಿಗೆ kuttigē. The throat; the neck; the throat and neck (C.; B. 1, 20; 8, 94; 4, 9; ಕಣ್ಣ, ಗು Si. 213; Tē. ಕುತಿಕೆ, ಕುತಿಕೆ, ಕುತ್ತು, ಗುತ್ತು, ಗೊನ್ನು, ಗೊನ್ನುಕೆ,

the throat). ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಊರಲ್ಲಿ ಸುಲಮು ಬಿಟ್ಟದೇ ಗುಣ. — ಚನ್ನದ ಹೂರಿ ಎನ್ನುವ, ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prvs.).
ಕುತ್ತಿಸು kuttisu. To cause to beat; — to have one's self beaten, to be beaten (J. 28, 34).

ಕುತ್ತು kuttu. 1. = ಕೆತ್ತು 1. That is small, etc. (T., M. ಕುತ್ತು; Tē. ಕೊದ್ದು). Another form of ಕೆತ್ತು or ಕುದು (Śmd. 214). — ಕುತ್ತಡಿ. -ಅಡಿ. (Śmd. 214, 215). A small foot. — ಕುತ್ತಳಿ. -ಅಳಿ. (Śmd. 214). A small measure. — ಕುತ್ತಿನಂ. -ಅನಂ. (Śmd. 214). This small man. — ಕುತ್ತಿಳ್ಳಿ. (Śmd. 214, not in Mḍb.). — ಕುತ್ತಸರ್. -ಎಸರ್. (Śmd. 214, 215). = ಕತ್ತಸರ್. (ಭೃಂಗಶಿಖ) ಇದಿದರ್ಧ ಕುತ್ತಸರ್ಗುರುವದೋ ಅಮ್ಮ ಮೆಯ್ಯರೆಮ (Cpr. 7, 60).

ಕುತ್ತು kuttu. 2. = ಕೊತ್ತು 1. To beat, to strike, to bruise (ಕಾತನ Śmd. Dh.; T., M. ಕುತ್ತು, ಕೊತ್ತು; T. ಕುದ್ದು, to crack, to break; cf. ಗುದ್ದು 2); to turn downwards (see ತಲೆಗುತ್ತು); — to push, to throw. See Bh. 3, 19, 38; 8, 26, 45.

ಕುತ್ತು kuttu. 3. Beating, etc.; a stroke. See ಅಳ್ಳಿ ಗುತ್ತು, ಮೊನೆಗುತ್ತು, ಮೊನೆಗುತ್ತು. — ಕುತ್ತುಕೋವ. A throwing tube: a gun (ಹಾದಿಸುವ ತುದಾಕೆ G.). — ಕುತ್ತುಂಗದ. -ಂಗದ. (Śmd. 203). A beating wing, etc. — ಕುತ್ತುಂಗುಳಿ. -ಂಗುಳಿ. (Śmd. 238, o. r. ಕುತ್ತಂಗುಳಿ). A person engaged in beating, etc.

ಕುತ್ತಿಗೆ kuttigē. The act of striking or state of being struck; that of being turned downwards or bent. See ತಲೆಗುತ್ತು.

ಕುತ್ತುದು kuttur. -ದು. = ಕುತ್ತದು. A bush, a thicket (ಸುಮ್ಮಿ C. II, 35; ಪೂವದ II, 90, Kk. 22; Śāv. 4, 23). ಬಿಡ ಕುತ್ತುರ್ಗಲಂ ಸೋನಿದರ್ (J. 28, 47). ಕುತ್ತುದುಳ್ಳ ಪುದಗ ದ್ವ ಪರಿ (28, 48).

ಕುತ್ತೆ kuttē. A female who has any disease. See ಬಟ್ಟಿಗುತ್ತೆ.

ಕುತ್ತಿ kutni. = ಕುತ್ತನೆ, etc. (My.).

ಕುತ್ತಿನೆ kutsita. = ಕುತ್ತಿತ. Reproached, reviled, despised; reproach; slander (ಪಿಸುಣ, ಕೊಳ್ಳೆಯ, ಚಾಡಿ Śm. 65; ಪಿಸುಣ Kk. 73); contemptible, vile, hateful (ಕೆಡಕನ್ Mr. 238, o. r. ಕೆಡಕು). ಕುತ್ತಿತೆ, a contemptible female (J. 5, 61).

ಕುತ್ತೆ kutsē. Censure, abuse, contempt.

ಕುಥೆ kutha. Kuśa grass. 2, a painted or variegated cloth or blanket serving as an elephant's housings.

ಕುಥೆ kuthē. A painted or variegated cloth or blanket.

ಕುದಕಲ್ kudakal. = ಕುದ್ಜಲ್, ಕುದಸಲ್, ಕುದಸಲ್, ಕುದುಸಲ್, ಕುಸಲ್. The state of being (partially) boiled. — ಕುದಕಲಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ = ಕುದ್ಜಲಕ್ಕ. Paddy that has been slightly boiled, then dried, and pounded (C.).

ಕುದಪಲ್ kudapal. = ಕುದಕಲ್. (My.). — ಕುದಪಲಕ್ಕ. = ಕುದಕಲಕ್ಕ. (My.).

ಕುದರು kudaru. = ಕುದರು, ಕುದರು 3. Low ground; a hollow; the bed of a stream, or a stream (My.).

ಕುದರೆ kudarē. = ಕುದರೆ, ಕುದರೆ. A horse (C.). See ಕೆಟ್ಟು.

ಕುದರ್ಶನ ku-darśana. A bad vision, etc.; a bad view, theory or system. (Bp. 36, 41).

ಕುದಸಲ್ kudasal. = ಕುದಕಲ್, etc. (My.). — ಕುದಸಲಕ್ಕ. = ಕುದಕಲಕ್ಕ. (My.).

ಕುದಸು kudasu. = ಕುದ್ಜು 1, ಕುದಿಯಿಸು, ಕುದಿಸು. To boil, etc. (v. t., C.). ತುದಾತಿನಿ ಗಣ್ಣನಾ ಬಡತನವ ಬಲ್ಲ ಕೇ? ಕಡನ ತನ್ನ, ಇಕ್ಕ, ಕುದಸಿ, ತುಪ್ಪವ ಬೆರಸಿ, ಹೊಡದು, ಕುಳ್ಳಿಡ ಕೊ! (Sp.).

ಕುದಿ kudi. 1. To boil (v. i.), to bubble up, to boil up (ಸನ್ನಾಪ Śmd. Dh.; ಪಡನ Śm. 98; C.; M.; T. ಕೊದಿ; Tn. ಕುದಿ, ಕೊದಿ; cf. ಕುತು. 2), to suffer pain or vexation in the mind, to grieve (ಮನಸ್ತಾಪ Śm. 98; C.; T.: to be angry; M. ಕೊದಿ, to be greedy, envious; Tn. ಕೊದಿ, greediness; Tē. ಗೊದೆ, hunger). P. ps. ಕುದಿದು, ಕುದ್ದು. ತಕವಕನ ಕುದಿದ ಬಡದಾಳ್ (C. Bp. 2, 3). ಸುಣ್ಣ ಕುದಿಯುತ್ತದೆ (C.). See Bp. 24, 66; 36, 46; 59, 50; 60, 24; Abhā. 1, 31; J. 4, 1, 28; 11, 39, 40; 13, 10; ಎದೆಗುದಿ 1, ತನಿ ಗುದಿ, ತದತದಗುದಿ.

ಕುದಿ kudi. 2. Boiling, etc.; an ebullition (8. Mhr.); grief. ಒನ್ನ ಕುದಿ ಆಯ್ತು (C.). ಅನ್ನ ಕುದಿ ಬನ್ನು or ಹತ್ತಿತು (My.). See ಎದೆಗುದಿ 2.

ಕುದಿಗೆ kudigē. = ಕುದಿ 2. (8. Mhr.).

ಕುದಿಯಿಸು kudiyaṣu. = ಕುದಿಸು, etc. See ಕುಕ್ಕುಳಂಗುದಿಯಿಸು.

ಕುದಿರ್ kudir. A receptacle for paddy or grain made of earthen hoops or bamboo mats, a granary (ಕುಶಾಲ, ಧಾನ್ಯಕೋಪಕ Hhā.; T. ಕುದಿರ್, ಕುಲುಕ್ಕು; Sk. ಕೃದರ).

ಕುದಿರು kudiru. = ಕುದರು, etc. (My.).

ಕುದಿರೆ kudirē. = ಕುದರೆ, etc. (B. 5, 62).

ಕುದಿಸು kudisu. = ಕುದಿಸು, etc. To boil, etc. (v. t., C.). ಕುದಿಸಿದ ಕಟ್ಟು (ಯೂಪ Nr.). ಕುದಿಸಿ ತೊಡಿಸಿದ ಹಟ್ಟು (ಉಬ್ಬ, ಪೈರರ Si. 313). See Bp. 36, 47; B. 1, 22; 3, 46; 4, 170; Si. 380.

ಕುದಿಹ kudiha. Boiling, etc. See 3. ಕುಕ್ಕುಳ.

ಕುದುಕು kuduku. 1. (= ಕುಲುಕು 2). To trot. (M. ಕುದುಕು, to take a spring in order to leap; Tē. ಕುದುಲು, to jolt, or shake, as a horse does; T., M. ಕುದಿ, to leap, jump, spring or skip; cf. ಕುಂಜು, ಕುವ್ವ 2).

ಕುದುಕು kuduku. 2. (= ಕುಕ್ಕು 6, ಕುಲುಕು 3). Trotting. — ಕುದುಕುನರಿ. -ನರಿ. (= ಕುಕ್ಕುಳಿ, ಕುಲುಕೋಳಿ). Trotting-run: trot. ಕುದುಕುನರಿಯರಿ ಪರಿಮ, ಪೇರೋಳಿಬರಿ ಪರಿಮ (Bp. 26, 32).

ಕುದುಪಲ್ kudupal. = ಕುದಪಲ್, etc. (My.). — ಕುದುಪಲಕ್ಕ. = ಕುದಕಲಕ್ಕ. (My.).

ಕುದುರ್ kudur. A wall (ಕೇರ, ಗೋಡೆ Śm. 67; T. ಚುವರ್).

ಕುದುರು kuduru. 1. To settle; to recover from illness (see ಮುಟ್ಟುಮರು; to be set, framed, arranged, fixed, settled, well grounded; to be got, come to hand; to be adjusted, set

right, reformed; to fit or suit; to become calm or quiet; to become firm, resolute, or fixed; to prove true (Tē.); to prosper, to succeed, to flourish (My.; Tē.; cf. ಕುಡೆ).

ಕುದುರು kuduru. 2. = ಕುದ್ರಿ. Settlement (T. ಕುದಿರ್); symmetry, beauty; trim, orderliness; health, perfection; family; a garden bed (Tē.; M. ಕುದಿರ್, small mounds of earth in ricefields, on which the rice is grown, etc.); a ledge, or rim, preventing grain flying out of a mortar; a settle or ring of cord to prevent a pot from rolling over (Tē.; cf. ಕುನ್ದಿಗಿ). — ಕುದುರುಪಾಟು. Settlement (Tē.); success, prosperity (of a business, My.).

ಕುದುರು kuduru. 3. = ಕುದರು, etc. (My.; see ಕಣ್ಣು-).

ಕುದುರೆ kudurē. = ಕುದರೆ, etc. A horse (ಅರ್ವತ್, ಗನ್ನವರ್, ಅಶ್ವ, ವಾಟ, ತುರಂಗಮ, ಹಯ, etc. Hlā.; Nr.; Mr. 273; Sl. 272; ವಾಟ Nn. 14. 135; ಹಯ 8; ತುರಂಗಮ 10; ವಾಡವ, ತುರಂಗ 13; ಅಶ್ವ 23; C.; Tu.; T., M. ಕುದುರೆ). ಬಿಳಿಯ ಕುದುರೆ (ಕರಕ); ರಕ್ತವರ್ಣಕುದುರೆ (ತೋಣ); ಕರಿಯ ವರ್ಣಕುದುರೆ (ಹೇಮ); ಬಿಳಿಯ ಕಣ್ಣು ಕುದುರೆ (ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜು); ಕರಿಯ ಕಣ್ಣು ಕುದುರೆ (ಇನ್ನಾಯುಧ); ತ್ರೀವೃಕ್ಷವು ಎಷ್ಟು ಕುಡುಪನುಳ್ಳ ಕುದುರೆ (ತೀವೃಕ್ಷ); ಕುದುರೆಗರ್ ಧ್ವನಿ (ಹೇಣಿ); ಕುದುರೆಯ ವೇಗ (ರಂಜ, ತರ, etc.); ಕುದುರೆಯ ಮುನ್ನರಂ (ವಾಟಶಾಲೆ, etc.); ಪಾರಾಶಿರ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕುದುರೆಗಳು (ವನಾಯುಜಂಗಲು); ದಾಹ್ಯಕ ದೇಶದವು (ಕಾಮೋಜಂಗಲು); ಸಿನ್ನದೇಶದವು (ಸೈನ್ಯವಂಗಲು); ಕುದುರೆಯನ್ ಎದು ವಾತ (ಅಶ್ವರೋಹ); ರಥವ ಹೂಡುವ ಕುದುರೆ (ವಾಹನ, ಧೋರಣ, etc. Hlā.). ಹೇಡುವ ಕುದುರೆ (ಪೃಷ್ಠ, etc.); ಕುದುರೆಯ ತೊಡಿಗೆ (ಅಶ್ವಿಭರಣ); ಕುದುರೆಯ ರಾಯ (ಮುನ್ನರ); ಅನಿ ಕುದುರೆ ತೇರು ಕಾಲಾರ್ ಎನ್ನುವ ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಾನಾಂಗಗಳು (Nr.). ಕುದುರೆಯ ನಡೆ (ಅಶ್ವಗತಿ Nn. 124). ಕುದುರೆಗರ್ ಕೂಗು (ಹೇಣಿ Sl. 273). ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತುವ ಸವಾರನು (ಅಶ್ವರೋಹ 278). ಅನಿಯ ಮೇಲೆಯುಮ್ ಅರ್ ಮೇಲೆಯುಂ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ ಪರಿದುಡು ಗಟಂ ಭುವನೈಕರಾಮನಾ (Śmd. 146). ಕುದುರೆ or ಕುದುರೆಗರ್ ಎಡ ದಾವು (168). See Ahh. P. 13, 60; Bp. 61, 38; Bh. 6, 2, 5; J. 7, 34; 10, 10. 33; Prv. 8. ಕಟ್ಟು 4; ಅಗಡುಕುದುರೆ, ಓಟಗೂ ಕುದುರೆ, ಕಡುಗುದುರೆ, ಬಿಳಿಗುದುರೆ, ಮಡುಗುದುರೆ, ಸಿಲುಕುಗುದುರೆ, ಹೆಣ್ಣುಕುದುರೆ, etc. — ಕುದುರೇ ಓದ್ದಿರ ಬೇಡ, ಅರಮನೇ ಮುಂದಿರ ಬೇಡ. — ಕುದುರೇ ಓದ್ದಿರ ಬೇಡ, ಹಾರುವನ ಮುಂದಿರ ಬೇಡ. — ಹುರುಳಿ ಸಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುದುರೇ ಕ್ರಯ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಕುರುಡ ಕುದುರೆಗೆ ಹುರಿದ ಹುರುಳಿ (Prvs.). 2, the cock of a gun (C.). 3, a knight at chess (C.). — ಕುದುರೆಕಿವಿಗನ ಮರ, or ಕುದುರೆಕಿವಿಮರ. The tree Terminalia tomentosa W. & A. (St. & Pl.; My.). — ಕುದುರೆಗರ್. -ಕರ್. A horse-thief (J. 4, 21). — ಕುದುರೆಗಾವ. -ಕಾವ. A man who tends or watches horses (Bp. 47, 36). — ಕುದುರೆಗಾವರ್. -ಕಾವರ್. The guarding of a horse or of horses (J. 4, 12; 20, 9; 25, 9). — ಕುದುರೆಹಿಮೆ. = ಕುದುರೆಹಿಮೆ. (My.). — ಕುದುರೆಹಿಮೆ. The hair of a horse's tail (C.). — ಕುದುರೆಹಿಡ್ಡ. N. of a play with flat stones, etc. (My.). — ಕುದುರೆಮುಖ. N. of a land-mark and sanitarium on the Western Ghats (Mg.). — ಕುದುರೆಮುಖದಿವಿಗಿರು. A kind of crocodile (My.). — ಕುದುರೆಮೊಗದವ. A man with a horse-head (J. 16, 20). 2, = ಹಯಗ್ರೀವ. (My.). — ಕುದುರೆಯವ. -ಅವ. A man who has a horse or horses (C.). 2, a horsekeeper (C.). — ಕು

ದುರೆಯೋಡು. -ಓಡು. A reading with the capacity of a horse, i. e. reading and forgetting what one reads (as the horse which does not chew the end, R.). — ಕುದುರೆ ರಾಹುತ. A horseman, a trooper (C.; B. 4, 181). — ಕುದುರೆವಳೆಯ. A horse's martingale (ಒಳ್ಳೆ Śmd. II; ಷೋಶಿ Śmd. 41). — ಕುದುರೆವಾಯ್. -ವಾಯ್. A horse's mouth (Śm. 42. 109. 114). — ಕುದುರೇ ಬಳ್ಳಿ. The creeper Argyrea malabarica Choisy. (Z.). — ಕುದುರೇ ಮಸಾರಿ. A perennial fodder plant, the Lucerne grass, Medicago sativa D. C. (Z.; My.).

ಕುದುರೆಗಾಡಿ kudurē-gāḍa. A horsekeeper (T., M. ಕುದುರೆಗಾರ; S. Mhr. and My. very rare).

ಕುದುರೈ ಕು-ದ್ರಿಷ್ಟಿ. ku-drishti. Weak sight. (My.). 2, evil eye. (My.).

ಕುಡೆ kudē. A fetter (R.; Tē. ಕುಡಿ, to become tight, as a knot, etc., to be joined; M. ಕುಡ, notch; tightness, elasticity; T. ಕುಡೈ, M. ಕುಡೆ, a loop, a running knot; a button to fasten bracelets or necklaces, etc.; cf. ಗುತ್ತ, ಗುಡಿ 1 & 2; ಕುಡಿ 1).

ಕುದ್ದಾಲಿ kudḍāla. = ಗುದ್ದಲಿ. A hoe, a kind of spade. 2, mountain ebony, Bauhinia variegata.

ಕುದ್ದು kuddu. A P. p. of ಕುಡಿ 1 (C.; B. 5, 153). ಡನ್ನಾಗಿ ಕುದ್ದದ್ದು (ನಿಪ್ಪತ್ತ G.).

ಕುದ್ರಿ kudri. = ಕುದುರು 2. — ಕುದ್ರಿಗೇಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. (Destruction of calmness, etc.): envy (S. Mhr.).

ಕುಧರ kn-dhara. = ಕುಧ. (ಪರ್ವತ Bhn. 64). See ಉದಯ; Grj. 3, 7; Bp. 19, 28; J. 4, 7.

ಕುಧ್ರ ku-dhra. A mountain.

ಕುನಟಿ kunaṭi. Red arsenic.

ಕುನಸು kunasu. Rancor, spite (S. Mhr.; Mhr., H. ಮನಸ; B. 3, 94).

ಕುನಾಶಕ kn-nāśaka. The thorny shrub Alhagi maurorum Tournef.

ಕುನಿ kuni. 1. To bend (v. i.), to bow, to stoop; to shrink (ಅಕುಂಚನ Śmd. Dh.; T., M.; M. also ಕುನಿ; see ಕುಮು 3).

ಕುನಿ kuni. 2. A bent or curved ground (ಪಕ್ಕ ಭೂಮಿ Śmd. Dh.; T.: a how; M.: semicircle; a small garden; Tē.: an angle, a bit of land).

ಕುನಿ kuni. 3. = ಕುನಿಮ. P. p. of ಕುನಿ 1, in ಕುನಿ ಕುನಿಮ (Grj. 1, 93).

ಕುನಿಕಿಲ್ kunikil. -ಲು. A sack, a bag. See Bp. 27, 37; 56, 5. 29; Bh. 1, 10, 24. 25.

ಕುನಿಷ್ಟ kunishta. = ಕೊನಷ್ಟ, (ಕೋನು 2). Crookedness, perverseness; insolence (M.; Tē. ಕುನಿಷ್ಟ, ಕುನುಷ್ಟ, ಕೊನಷ್ಟ, ಗೊನಟ; T. ಕುನಿಷ್ಟ; R.).

ಕುನುಂಗು kunuṅgu. (= ಕುಂಗು 1). To contract one's self, to be contracted, to shrivel up; to bend, to stoop, to couch, to crouch (ಸೇಕೋಡ ನ Śmd. Dh.). See Grj. 7, 13; Rāv. 5, 78. 116; 6, after 11; Śā. 3, 53; 4, 73.

ಕುನ್ತ kunta. = ಕೊನ್ತ. A lance; a spear, 2, a small animal, an insect (Sk.; cf. ಕುನ್ತಿ?).

ಕುನ್ತಲ kuntala. Hair; the hair of the head. 2, a particular mode of dressing the hair. 3, N. of a country (Bp. 6, 18). Cf. ಕೂದರ್.

ಕುನ್ತಲನಗರ kuntala-nagara. N. of a town (J. 28, 8; 29, 18; also ಕುನ್ತಲಪುರ, 28, 11. 16).

ಕುನ್ತಲಹಸ್ತ kuntala-hasta. The long plaited hair of femalee (ಪರಮ G.).

ಕುನ್ತಲಾಧೀಶ kuntala-adhīśa. The king of Kuntala (J. 28, 27; also ಕುನ್ತಲೇಶ್ವರ, 28, 25, and ಕುನ್ತಲೇಶ್ವರ, 30, 48).

ಕುನ್ತಿ kunti. ಕುನ್ತಿ. = ಕೊನ್ತಿ. N. of the daughter of the Yādava prince Śūra; she was adopted by Śūra's cousin Kuntihhōja, became one of the wives of Pāṇḍu, and the mother of the Pāṇḍavas. ಅನ್ನಿ ಇನ್ನಿ ಕುನ್ತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ವಿಲ್ಲ (Prv.). See J. 7, 19; 32, 56. — ಕುನ್ತೀ ಹಬ್ಬ. An annual festivity of the Kuṇḍigās, making an image of Kuntī and worshipping it (My.).

ಕುನ್ತೀಕುಮಾರ kuntī-kumāra. = ಕುನ್ತೀ ಪುತ್ರ. (J. 2, 30).

ಕುನ್ತೀಪುತ್ರ kuntī-putra. = ಕೊನ್ತೀ ಪುತ್ರ. A son of Kuntī.

ಕುನ್ತೀಸುತ kuntī-suta. = ಕುನ್ತೀಕುಮಾರ. (J. 26, 77).

ಕುನ್ತು kuntu. = ಕುಳಿತು, ಕುಳಿದು, ಕುಳು, ಕುಳುಕು, ಕುಳುಕು, ಕೂತು 2. A P. p. of ಕುಳಿ 1. Having sat down (C.; Bp. 2, 48). ಕುನ್ತು ಕೂಳಿ sit down! (C.).

ಕುನ್ತ ಕುನ್ತ. A pillar of bricks, etc. (My.; Tē., Tn.).

ಕುನ್ತ ಕುನ್ತ. A kind of jasmine, *Jasminum multiflorum* or *pubescens* (ಮೊಲ್ಲಿ Mr. 125; ಮೊಳ್ಳಿ, ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆ Si. 189). 2, *Olibanum*, the resin of *Boswellia thurifera* Roxb. 3, one of Kubēra's nine treasures. See ತುನ್ಪಿಹೂ.

ಕುನ್ತ ಕುನ್ತ. Defect (My.; Tē.); hindrance, obstacle (My.; Tē., T.).

ಕುನ್ತ ಕುನ್ತ. = ಕುನ್ತ. — ಕುನ್ತ ಕುನ್ತ. — ಅಬ್ಬಿ. N. of a woman (Ch. v. 10. 11).

ಕುನ್ತ ಕುನ್ತಲರದನೆ kunda-kṇṭmala-radanē. A woman whose teeth resemble jasmine-buds (My.).

ಕುನ್ತ ಗಂಧ kunda-gandbi. A woman whose smell resembles that of the jasmine (Bp. 4, 28).

ಕುನ್ತಣ ಕುನ್ತಣ. = ಕುನ್ತಣ. Setting a precious stone in and with fine gold (S. Mhr.; T. ಕುನ್ತಣ). 2, fine gold (My.; Śāv. 1, after 81).

ಕುನ್ತಣಿ kundaṇi. = ಕುನ್ತಣಿ, etc. (My.).

ಕುನ್ತಣಿಗೆ kundaṇigē. = ಕುನ್ತಣಿ, ಕುನ್ತಣಿ. The wooden rim of a mortar so placed as to keep in the contents while beating (C.; Tē. ಕುನ್ತಣಿ, ಕುನ್ತಣಿ, ಕುನ್ತಣಿ; T., M.: a large mortar to beat paddy in; cf. ಕು ದುರು 2).

ಕುನ್ತಣ ಕುನ್ತಣ. Fine gold (My.; Tē.).

ಕುನ್ತರುಕ್ಕ ಕುನ್ತರುಕ್ಕ. = ಕುನ್ತರುಕ್ಕ. (ಕುನ್ತ, ಕುನ್ತ, etc., ಮೊ ಲದ ಕುನ್ತಣಿ Si. 152; Sk. ಕುನ್ತರುಕ್ಕ).

ಕುನ್ತಣಿಗೆ kundaṇigē. = ಕುನ್ತಣಿ. See G. s. ಒಕ್ಕು.

ಕುನ್ತಿ kundi. Low, or bent, ground (?). See ಅನಿ ಗುಡಿ.

ಕುನ್ತಿಸು kundiṣu. To cause to decrease, etc. (J. 18, 42).

ಕುನ್ತು kundu. 1. (fr. ಕುನ್ತು). To become small, little, or less;—to become lean; to de-

crease, to wane; to fail; to sink under affliction, to faint; to cease (ಪ್ರಯ ಸ್ಮದ. Dh.; C.; Tē., Tu.; T. ಕುನ್ತು). ಅವರವರೇ ಎಷ್ಟುರಿತಂಗಳೊಡನೆ ಕುನ್ತಿದುವು ಇರುಳ್ಳ ಕುಮಂ ಮುಂಚೆ ಬಂದ ಜಲವಾಗಮದೊಳ (Śmd. 119). ಬೆಳಸುಂ ಕುನ್ತಿದು (256). ಚಿತ್ತಂ ಕುನ್ತಿದ ಹುಣ್ಣಿವೆ (ಅನುಮತಿ); ಅಯ್ಯತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು ಮಾಣವಕಮ್ ಎಮ್ಮುದು; ಹಾರ ಗುಡ್ಡ ಅರ್ಧ ಗುಡ್ಡ ಗೋಪುಡ್ಡ ಎಮ್ಮಿವು ಕ್ರಮದಿಂದ ಕುನ್ತಿದುಂ ಬರಲ್ ಅಪ್ಪವು (Hik.). ಇನ್ನು ಕುನ್ತಿದ ಪಾರ್ವತಿ (ಅನುಮತಿ Mr. 69). ಕಾಯ ಕುನ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಜೀವದಾಶೆ ಅದು ಏನು? (Dp. 187). ಪಕ್ಷಿಸಂಕುಲ ಮಂ ಕುನ್ತಿದ ಕೊಡು ಅಳಕ್ಕೆ ಇದೆ ಫಲಂ! (Rāv. 5, 122). ಕೊಡಲು ಜಾಣರು, ಕುನ್ತದನ್ನಿರಲ್, ಅರ್ಥಿಗೆ ಅರ್ಥವನು (Pril. 3, 6). ಕುನ್ತಿದವನಾದರೂ ಮನ್ನನಾಗಿರ ಬಾರದು (Prv.). See Bp. 14, 7; 23, 4; 30, 7; 37, 39; 44, 28; 45, 52; 54, 61; 60, 38; 61, 57; Bh. 1, 8, 20; Rāv. 13, after 104; Śāv. 2, 10; J. 27, 17. 50; 28, 5; ಎದೆಗುನ್ನು, ಕಳೆಗುನ್ನು, ಕಳೆಗುನ್ನು, ಕಾನ್ತಿಗುನ್ನು, ಕೆಯ್ತುನ್ನು, ಮನಗುನ್ನು 1.

ಕುನ್ತು kundu. 2. Decrease, deficiency, loss; defect, want; fault; inferiority; emaciation; dejection, grief; a cattle-disease (ಪಶುರೋಗ Śmd. Db.; ನ್ಯೂನ, ಅಧಮ Nr.; C.). ಚೊಕ್ಕಟದ ತನಿಸುವ ಮು ಕ್ಕಳಿಸುವ ಅನುಭವಿಗೆ, ಸಕ್ಕದವನ್ ಉದಯೆ, ಕುನ್ತೇನ್ ಅಪ್ಪದು? (Cidakhaṇḍānubbava 1, 7). See Śāv. 2, 100; J. 8, 15; 5, 12; 17, 43; ಕನ್ತ ಕುನ್ತು, ಮನಗುನ್ನು 2, ಹೆಚ್ಚು ಕುನ್ತು. — ಕುನ್ತಿದು. — ಇದು. To find fault with (J. 1, 7; C.). ಉದ್ದುದ್ದು ಏನು ಕುನ್ತಿದುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ (B. 3, 19). — ಕುನ್ತು ತರು. = ಕುನ್ತಿದು. (C.). ಜೋತಿಷತಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕುನ್ತು ತನ್ನನು (B. 5, 170). — ಕುನ್ತು ನಿನ್ನೆ. dnpl. (Bp. 19, 31). — ಕುನ್ತು ಹೆಚ್ಚು. The state of being less or more (Rām. 4, 3, 6).

ಕುನ್ತು kundu. The resin of *Boswellia thurifera* Roxb.

ಕುನ್ತುರು kunduṛu. The resin of *Boswellia thurifera* Roxb.

ಕುನ್ತುರುಕಿ kunduṛuki. The plant *Boswellia thurifera* Roxb.

ಕುನ್ತುವಿಕೆ kunduvikē. Decreasing, etc. See ಒಳ ಗುನ್ನುವಿಕೆ.

ಕುನ್ತುಹ kunduha. Decreasing, decline, etc. ಕುನ್ತುಹಂ (ಅವಹಾರ, ಅವಶಯ Nr.). See ಚೇಷ್ಟೆಗುನ್ನುಹ.

ಕುನ್ತು kunna. A small louse (My.; T.).

ಕುನ್ತುರ kunnāra. Glass ware (Br., R.).

ಕುನ್ತಿ kunni. 1. A cub, a puppy, etc., especially a young dog (C.; T., M. ಕುನ್ತು; M. ಕುನ್ತು; T., M. ಕುಟ್ಟಿ, ಕೊಟ್ಟಿ; Tē. ಗುನ್ನೆ, ಕೂನೆ; Sk. ಕುನ್ತು? cf. ಕೂಸು?); a dog in general (My.). See Bp. 84, 28; 53, 52; 81, 19; Bb. 1, 8, 90; 1, 10, 30; 3, 13, 27; B. 3, 40. 86; Prv. s. ಪೋರ; Sp. s. ಮಾಯೆ; ಮೊಲೆಗುನ್ನಿ. — ಕುನ್ನಿನರ. = ಕವ್ವಲ್ಲರ. (Gz.).

ಕುನ್ತಿ kunni. 2. = ಕುನ್ನೆ. See ನಸುಗುನ್ನಿ. (T. ಕುನ್ತಿ, M. ಕುನ್ನಿ, Tē. ಗುಂಜಿ, Abrus precatorius; cf. Sk. ಗುಂಜಿ).

ಕುನ್ನೆ kunnē. = ಕುನ್ನಿ 2. See ನಸುಗುನ್ನಿ.

ಕುಪತಿ ku-pati. Earth-ruler: a king (ಅರಸು Mr. 282).

ಕುಪಥ ku-patha. A bad road; had oondnot; a heterodox doctrine. See Bp. 40, 66; 50, 65.

ಕುಪರಿ ku-pari. A bad manner (Bp. 28, 16. 43; 32, 55; 40, 54; 43, 58).

ಕುಪಿತ kupita. Provoked, incensed, angry, enraged;—

passion, anger, etc. See Bp. 26, 15; 52, 9; 53, 75. ಕುಮಿತೆ, a passionate female (J. 5, 61).

ಕುಮಿತಮತಿ kupita-mati. A person that has a passionate mind (Bp. 40, 54).

ಕುಘಾಯ ku-ṇāya. Low, vile.

ಕುಪ್ಪೆ kuppa. (fr. ಕುಪ್ಪೆ 1). N. ಕುಪ್ಪನ ನಮ್ಮ ಕೊಳೆ ಬಿತ್ತಿದೆ, ಕುಪ್ಪ ಓಡಿ ಹೋದ, ಕೊಳೆ ಹೊತ್ತಿ ಹೋಯ್ತು (Priv.).

ಕುಪ್ಪೆಟೆ kuppaṭe. = ಕುಪ್ಪೆಟೆ, etc. (My.). ಕುಪ್ಪೆಟೆಹೋಗಿ ತಾವರೆಗಡ್ಡೆ ಹುಟ್ಟುವದೇ? (Bp. 30, 28).

ಕುಪ್ಪೆಡಿಗೇ kuppaḍigē. = ಕುಪ್ಪೆಡಿ, ಕುಮ್ಪಡಿ, ಕುಮ್ಪುಡಿ, ಕುಮ್ಪುಡಿ. A potsherd in which fire is kept, a chafing dish or portable furnace (S. Mhr.; ಅಗ್ನಿಪ್ಪಿಗೆ, ಅಂಗಾರಧಾನಿಕೆ G.; Tē. ಕುಮ್ಪುಡಿ; T. ಕುಮ್ಪುಡು-ಚಟ್ಟು; T. ಕುಮ್ಪು, the heat of fire; M. ಕುಪ್ಪು, heat; ಕುಮ್ಪುರ್, inward heat; ಕುಮ್ಪುರ್, snltness; Tē. ಕುಮ್ಪು, to smoulder; smouldering ashes; T. ಕುಮ್ಪು, to be hot, snltry; M. ಕುಮುಡಿ, to be hot, close; T. ಕೊಡ್ತಿ, fire; Tu. ಕುಯುರ್, to be inflamed; Tē. ಕುಮುಲು, ಕುಮಾರಿಲು, ಗುಮಿಲಿಂಡು, to smoulder, burn without flame; cf. ಕೊಮೆ).

ಕುಪ್ಪೆರಿಸು kupparisu. 1. = ಕುಪ್ಪೆರಿಸು 2. (My.; T. ಕುಪ್ಪೆಡಿ, to jump, to leap).

ಕುಪ್ಪೆರಿಸು kupparisu. 2. = ಕುಪ್ಪೆರಿಸು, ಕುಪ್ಪೆರಿಸು 4. To lift up and throw to the ground (S. Mhr.; T. ಕುಪ್ಪೆಡಿ, to fall upon the face).

ಕುಪ್ಪನ knppasa. = ಕುಪ್ಪ, ಕುಬಸ, ಕುಬುಸ, ಕುಬ್ಬಸ, ಕುಬ್ಬ. Thh. of ಕೂರ್ಪಾಸ (Smd. 359; Hlā.; ūt. I, 52. 92; II, 20; ಕೂರ್ಪಾಸಕ, ಜೋಲಿ Nr.; ಕಂಡುಕ Nn. 88; ಕಂಡುಕ, ವಾರವಾಣ, etc. Mr. 343; C.). See ವಡ್ಡಗುಪ್ಪಸ; J. 30, 21; Sēv. 3, 3. — ಕುಪ್ಪನ ಕಾಕುಬಳ್ಳಿ. = ಕುಕ್ಕುಬಳ್ಳಿ. (Z.).

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaliṣu. 1. To heap, to amass; — to be amassed, to be numerous (ವಾತಿ Smd. Dh., Smd. 110; ನಿಲುಮ್ಪು Smd. II, Smd. 57, Kk. 92). ಕುಪ್ಪಳಿಸು ಗುಪ್ಪೆಗೋಡು ದೋಡೆಗರುಳ್ಳ (Rāv. 5, after 120). See ನಿಲುಮ್ಪು 1 & 2.

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaliṣu. 2. = ಕುಪ್ಪರಿಸು 1. To fix the feet together and jump; to jump over (ಚರಣಯುಗವರಸ ಪಾಠ Smd. 110; ನೆಗೆದು ದಾಣ್ಣು Bhn. 7, o. r. ನೆಗೆದು ತಾಗು; Tē. ಕುಪ್ಪುಂಡು; Tē. ಗೊಬ್ಬಿಕ್ಕು, capering). See Smd. 231; Grj. 1, 104; Bp. 18, 72; Rāv. 5, 116; J. 34, 20; ಕಾರ್.

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaliṣu. 3. To be injured by a hot liquor or scalded, to blister (v. i., My.).

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaliṣu. 4. = ಕುಪ್ಪರಿಸು 2. (S. Mhr.).

ಕುಪ್ಪಿ kuppi. (= ಕುಪ್ಪಿಗೆ). Thh. of ಕೂಪಿ. A vial, a flask, a bottle (My.; S. Mhr. raro; T., M.; Tē. ಕುಪ್ಪೆ in ಗಾಣು; Mhr. ಕುಪ್ಪಿ). — ಕುಪ್ಪಿ ಕಟ್ಟಿಮಾತ್ರ. = ಕುಪ್ಪಿಮಾತ್ರ. (My.). — ಕುಪ್ಪಿಮಾತ್ರ. Medioine calcined in the form of a bottle (My.).

ಕುಪ್ಪಿಗೆ knppigē. (fr. ಕೂಪಕ?). = ಕುಪ್ಪಿ. ಕುಂಕುಮದ ನೀರ್ಗವ ಕುಪ್ಪಿಗೆ (Rāv. 13, 88). — ಕುಪ್ಪಿಗೆಮಾತ್ರ. = ಕುಪ್ಪಿಮಾತ್ರ. (My.).

ಕುಪ್ಪಿಸು kuppisu. To cause (an animal) to jump with joined feet (My.).

ಕುಪ್ಪು kuppu. 1. To heap, to heap up, to lay in a heap (ಪುಂಜೀಕರಣ Smd. Dh., Smd. 100; Tē. ಕುಪ್ಪುಂಡು).

ಕುಪ್ಪು kuppu. 2. To leap, to jump; to leap over (ಲಂಘನ Smd. 100; cf. ಕುಂಜು; ಕುಮಕು 1). 2, to join the feet together and jump (My.).

ಕುಪ್ಪು kuppu. 3. = ಸುಪ್ಪು. A kind of disease: an abnormal globular excrescence of the body (ದೋಗಭೇದ Smd. Dh.; ಅಮಯಭೇದ Smd. 100; My.; T., M. ಕುಪ್ಪಿ, ಕುಮಿದ್, anything which is globular, a knob or ball on the top of anything, a pommel; a hump, etc.; see ಗುಪ್ಪಿ 1).

ಕುಪ್ಪೆ kuppe. 1. = ಸುಪ್ಪೆ. A heap, a pile; a dung-hill (My.; Tē.; T. ಕುಪ್ಪರ್, ಕುಪ್ಪೆ, ಕುಪ್ಪೆ; Tē. also ಕುಪ್ಪೆ, ಕೂಪೆ; T., M. ಕುಪಿ, to be joined, be assembled; M. ಕುಮೆ, heaping up; T. ಕುಮಿ, to accumulate; heap = Tē. ಗುಮಿ; T., M. ಕುಮಡು, hill, mountain; cf. ಕುಮಿವ, ಕುಮಿ 1, ಕೋಮಿ 5 No 2, ಗುಣ್ಣು 1, ಗುಮಿ, etc.). See ಮುಕ್ಕುಪ್ಪೆ; ಹಾದುಗುಪ್ಪೆ. — ಕುಪ್ಪೆಗೂಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. To make a heap (My.).

ಕುಪ್ಪೆ kuppe. 2. = ಕುಪ್ಪೆಗಿಡ. An annual weed, the Acalypha Indica L. (St. & Pl.; Tē. ಕುಪ್ಪಿ, ಕುಪ್ಪೆಣ್ಣಿಡೆಟ್ಟು; T. ಕುಪ್ಪೆಮೇನಿ, M. ಕುಪ್ಪೆ-).

ಕುಪ್ಪು kupya. Base metal, any metal but silver and gold. See ಅ-.

ಕುಪ್ಪತರ್ಕಿಗ ku-pratarkiga. A bad reasoner; a bad logioian (Bp. 43, 62).

ಕುಪ್ಪಬೋಧೆ kn-prabōdhē. Bad intellect or knowledge (Bp. 51, 51).

ಕುಪ್ಪಿಯ kn-priya. Disagreeable, detested, base.

ಕುಬುಕು kubaku. = ಕುಬುಕು. To dig up the ground slightly with a kind of weeding-hook (My.; cf. ಕುಕ್ಕು 1).

ಕುಬುಸ kuhasa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (C.; B. 5, 297; Si. 224).

ಕುಬಿಬಿ kubibi. = ಕುಬುಬು. A kind of outcry. ಕುಬಿಬಿ ಬುಬುಬುತ (Bp. 58, 23; cf. ಕುಬಿ).

ಕುಬುಕು kubuku. = ಕುಬುಕು. (My.).

ಕುಬುಜ kubuja. = ಕುಬ್ಬ. (My.).

ಕುಬುಧ್ಧ ku-bnddhl. Evil-mindedness; evil-minded. (Bp. 32, 52; 50, 47; Sēv. 5, 19).

ಕುಬುಬು kububu. = ಕುಬಿಬಿ. (Bh. 8, 23, 13). — ಕುಬುಬಿ ಡಿ. -ಕಾಡಿ. To utter the sound of ಕುಬುಬು (Rām. 3, 6, 55; 6, 44, 41).

ಕುಬುಸ kubusa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (ಕೂರ್ಪಾಸಕ, etc. Si. 224; My.). ಹಾವಿನ ಕುಬುಸ (ಕಂಡುಕ, etc. 78). ಕುಬುಸವಂ ತೋದಿ ದೋಸ ಹಾವು (ಮುಕ್ತಕಂಡುಕ, etc. 77).

ಕುಬೇರ kubēra. = ಕುಬೇರ. (C.).

ಕುಬೋಧಕ ku-bōdhaka. A bad, evil teacher. (My.).

ಕುಬೋಧನೆ ku-bōdhanē. Bad, base instruction. (My.).

ಕುಬ್ಬ kubja. = ಕುಬುಜ. Hump-backed, crooked; dwarfish; crookedness (ಧಗ್ಗು, ಕೊಂಕು Nn. 132; ವಾಮನ, ಗುಡ್ಡ 132; ಗೂನುಳ್ಳವ G.). Feminine ಕುಬ್ಬಿ (J. 30, 14, where also N.).

ಕುಬ್ಬಸ kubbasa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (ಕಂಡುಕ, ಕೂರ್ಪಾಸ G.; My.).

ಕುಬ್ಬ kubbu. = ಕೊಬ್ಬು 2. — ಕುಬ್ಬಾಟಿ. -ಅಟಿ. Proud behavior. ಇವ್ವಾಯಿ ಇದ್ದವನ ಕುಬ್ಬಾಟಿ ಬಹಳ (Priv.).

ಕುಬ್ಬ kubsa. = ಕುಪ್ಪಸ, etc. (My.).

ಕುಭಾಷಿ ku-bhāṣi. A bad, evil speaker. (Bp. 53, 47).
 ಕುಭೃತಿ ku-bhṛit. Earth-supporting: a mountain (ವರ್ತ
 Nn. 55; ನೇತ್ರ, ವರ್ತತಫೇದ 66).
 ಕುಭೃವ್ಯಕ್ತೇಷ ಕುಭೃತ-ವಿಶೇಷಾ. A certain mountain (ಹು,
 ವರ್ತತಫೇದ Nn. 81).
 ಕುಮಕಿ kumaki. = ಕುಮುಕು, ಕುಮ್ಮಕು. Suocour; help;
 assistance (C.; Mhr., H. ಕುಮಕಾ).
 ಕುಮಂಜನ kumanjāna. The medicinal tree
 Wrightia antidysenterica (ಕುಟುಬ Mr. 336; T. ಕು
 ಮಂಜಾನ್, ಕುಮುಜಾನ್, ಕುಯ್, iuceuse). Cf. ಕುರುತಿಗ.
 ಕುಮತಿ ku-mati. Vile or base sentiment; slow or weak in-
 tellect;—evil-minded; foolish. (Bp. 32, 61; 54, 30; 55,
 34; 60, 47; J. 29, 38).
 ಕುಮನ ku-mana. A wicked, oruel mind (Bp. 60, 40).
 ಕುಮನ್ತ್ರ ku-mautra. Evil counsel; evil design;—a charm
 employed to secure success in a bad enterpriso. (Bp. 50,
 78; 51, 11; J. 31, 68).
 ಕುಮನ್ತ್ರ ku-mautri. A bad, evil counsellor. (Bh. 1, 8, 72).
 ಕುಮರಿ kumari. A piece of ground in a jungle
 or forest, on which the trees are cut down
 and burned, whereafter it is cultivated for
 one or two years only (My.; Tu. ಕುಮರು; perhaps
 originally: combustion; see s. ಕುಪ್ತದಿ).
 ಕುಮಾಯೆ ku-māyē. A wicked trick (Bp. 41, 7).
 ಕುಮಾರ kumāra. = ಕುಮರ, etc. A boy, a youth, a son.
 2, the heir apparent or crown-prince. 3, Skanda, the god
 of war. — ಕುಮಾರಕೂಟ. The children of a rāja that are
 begotten and born out of wedlock (My.).
 ಕುಮಾರಕ kumāraka. A boy, a lad, a child (Bp. 59, 26).
 2, the plant Capparis trifoliata Roxb. (see ಮಡಿವಸಲೆ).
 ಕುಮಾರಗುರು kumāra-guru. Śiva (G.).
 ಕುಮಾರಪಾಲಕ kumāra-pālaka. N. (Bp. 43, 1). ಕುಮಾರಪಾ
 ಲಕಗುರ್ಜರ (44, 73; 54, 75).
 ಕುಮಾರತೆ kumārātē. = ಕುಮಾರತೆ. (C.).
 ಕುಮಾರರಾಮ kumāra-rāma. N. of a jester. ಕುಮಾರರಾಮ
 ನು ಸೋರಕಾಯಿ ಪಿನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).
 ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ kumāra-vālmiki. The author of the
 Kannaḍa Rāmāyana (Rām. 1, 1, 11-15).
 ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ kumāra-vyāsa. The author of the Kannaḍa
 Bhārata (Bhu. 1).
 ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ kumāra-svāmi. Skanda (My.).
 ಕುಮಾರಿ kumāri. = ಕುಮರಿ. A young girl, a maiden; a
 daughter. 2, the plant Aloe perfoliata Liu. (ಲೋಯಿಸರ
 Mr. 131). 3, Durgā.
 ಕುಮಾರೇಭಾಶಿರ kumāri-bhū-śira. Cape Comorin (B. 4, 115).
 ಕುಮಾರ್ಗ ku-mārga. A bad way. (Bp. 60, 39).
 ಕುಮಾರ್ತೆ kumārte. = ಕುಮಾರತೆ. A maiden; a daughter
 (My.; Tē. also ಕುಮಾರತಿ; not in Sk.).
 ಕುಮುಕು kumukn. = ಕುಮಕಿ, etc. (C.).
 ಕುಮುಟು kumuṭu. (= ಕಮಟು, etc.). Nauseousness,
 loathsomeness; mustiness, damp smell, decay
 (T. ಕುಮಟ್ಟು; M. ಕುಯಿಮ್ಮು, ಕುಯುಮ್ಮು, ಕುಶುಮ್ಮು; Tē.
 ಕುಮ್ಮು; R.; Mhr. ಕುಬಟ, musty, mouldy; foul-mouthed;

T. ಕುಮ್ಮು, to become of a smoky taste, as meat, etc.;
 Tu. ಕುಮೆ, ಕುರಿ, to decay, putrify, as meat, etc.; cf. ಕೊಡು1).
 ಕುಮುದ ku-mud. Unkind. 2, = ಕುಮುದ No. 1.
 ಕುಮುದ ku-muda. The esculent white water-lily, Nymphaea
 esculenta (ನೆಯ್ದಿಲ್ Nn. 29; Mr. 506; ಕೈರವ, ಬಿಳಿಯ ನೆಯ್ದಿಲ್
 420). 2, the blue lotus, or blue water-lily, Nymphaea
 eyanea (ನೀಲೋತ್ತಲ, ಕವ್ವೇದಿ ಇದ್ ನೆಯ್ದಿಲ್ Mr. 420). 3,
 a lotus, Nymphaea uelumbo (ಅಮ್ಮುಟ, ತಾವರೆ Nn. 29).
 4, the elephant of the south-west, or southern, quarter
 (ದಿಗ್ಗಟ 29; ಆತಾಗಟ 506). 5, N. of a tree (ಫೂರುಪ್ಪ, ಮರನು
 29; ಫೂಮಿರುಪ್ಪ 506). 6, the moon (ಸುಧಾಕರ, ಚನ್ನ 29; ಚ
 506). 7, oamphor. 8, brown, tawny (ಕಪಿಲ, ಕಪಿಲವರ್ಣ
 29; ಕಪಿಲ 506). 9, water (ಅಮೃತ, ಉದಕ 29). 10, the earth's
 joy, people's pleasure (ಜನಪ್ರಮೋದ, ಜನರುಗರ ಹರುಷ 29).
 11, unkindness (ಕೋರ, ನಿಷ್ಕರ 29). 12, N. of a vṛitta
 (Ch.). 13, N. of a moukey-chief (J. 21, 9, 19). — ಕುಮು
 ದಗಡ್ಡೆ. A fragrant garden-flower, Kaemferia rotunda L.
 (St. & Pl.).
 ಕುಮುದಪತ್ರಾಭ kumuda-patra-ābha. Resembling the leaves
 of the white water-lily.
 ಕುಮುದಪ್ರಿಯ kumuda-priya. = ಕುಮುದುಸ್ಥ. (Kāvy. V, 10).
 ಕುಮುದಬಂಧು kumuda-bandhn. The white water-lily's
 friend: the moon.
 ಕುಮುದಬಾನ್ಧವ kumuda-bāndhava. = ಕುಮುದುಸ್ಥ. (My.).
 ಕುಮುದವೈರಿ kumuda-vairi. = ಕುಮುದಾರಿ (My.).
 ಕುಮುದಲೋಭಿ kumuda-lōbbhi. A pool graced with white
 water-lilies; the quarter graced with the kumuda-
 elephant; the army graced with the kumuda-monkey
 (J. 15, 11).
 ಕುಮುದಾಕ್ಷಿ kumuda-akshi. A female with eyes resembling
 white water-lilies (Grj. 7, after 11).
 ಕುಮುದಾರಿ kumuda-ari. The white water-lily's enemy:
 the suu. 2, a certain metrical foot (Ch.).
 ಕುಮುದಿಕೆ kumudikē. The plant kalphala. 2, a small tree,
 the seeds of which are aromatic.
 ಕುಮುದಿನಿ kumudini. An assemblage of kumudas, or a place
 abounding in them.
 ಕುಮುದಿನೀಕಾಂತ kumudini-kānta. The moon (My.).
 ಕುಮುದವೃತ್ತ kumud-vat. Abounding in white water-lilies.
 ಕುಮುದವೃತಿ kumud-vati. An assemblage of white water-lilies,
 or a place filled with them. 2, N. of a woman (J. 26, 55,
 etc.). 3, N. of a river (My.).
 ಕುಮ್ಮಟಿ kumṣaṭi. = ಕುಮ್ಮಡಿ, etc. (My.).
 ಕುಮ್ಮಟಿ kumṣaṭi. Company (C.).
 ಕುಮ್ಮು kumṣa. See ಕೊಕ್ಕುಮ್ಮ. (T., M. ಕೊಮ್ಮು, bnd;
 peak; the mast of a ship).
 ಕುಮ್ಮು kumṣa. 1. An enclosure round the place of sacrifice.
 ಕುಮ್ಮು kumṣa. 2. Tbh. of ಕುಮ್ಮು (Smd. 339). 2, a heap of
 boiled rice prepared in the name of a goddess at her
 festival (R.; Tē. ಕುಮ್ಮು). — ಕುಮ್ಮುಸಾಕ. A vapour bath:
 sitting well wrapt up over a chafing dish (Tē., R.).
 ಕುಮ್ಮುತರ kumṣa-taṣa. Tbh. of ಕುಮ್ಮುಕ್ಕಲ. (Kk. 67).
 ಕುಮ್ಮುಟ kumṣaṭi. = ಕುಮ್ಮುಟ. A contraction of ಕುಮ್ಮುಗಾಡಿ
 (Smd. 235). A potter (ದಾಮ್ಮ, ಕೋವ Smd. II; Cē II, 105,
 o. r. ಕುವರ). ಮಾದಲ ಸಟ್ಟಿದು ಫಟಿಂ ಕುಮ್ಮುಟಿನಿ (Smd. 301).

ಕುಮ್ಮಕ kumbaḥa. (Śmd. 29). Thh. of ಕೂಷ್ಮಾಂಡ (Śmd. 371. 372; Hlā.; Mr. 148; ಕುಷ್ಮಾಂಡಿಕ್ Nr.; Si. 161; J. 31, 62; C.; Tē. ಗುಮ್ಮಡಿ). See ಕುಗ್ಗುಮ್ಪಕ, ನೆಲಕುಮ್ಮಕ, ಬೂಜುಗುಮ್ಮಕ, ಬೆಟ್ಟಕುಮ್ಮಕ, ಸೀ., ಹೆಗ್ಗುಮ್ಪಕ. — ಕುಮ್ಮಕಾಯಿ. A pumpkin (C.; B. 4, 64). ಕುಮ್ಮಕಾಯಿ ಕಳ್ಳ! ಅನ್ನರೆ ಭುಜಾ (or ಹೆಗಲು) ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕುಮ್ಮಕಗಿಡ. = ಕುಮ್ಮಕಬಳ್ಳಿ (Si. 161). — ಕುಮ್ಮಕಬಳ್ಳಿ. The pumpkin-creeper (C.). — ಕುಮ್ಮಕಮರ. The tree Aegle marmelos (St. & Pl.).

ಕುಮ್ಮದಿ kumhāra. = ಕುಮ್ಮದಿ. Thh. of ಕುಮ್ಮಕಾರ. (ಕುಮ್ಮಕಾರ Hlā., Nr., Si. 338; ಕುಲಾಲ Nn. 80. 145; Mr. 148; Bp. 21, 27; C.). ಕುಮ್ಮದಿರ ತಿಗುರಿ (ಕುಲಾಲಚಕ್ರ Nn. 49. 85). ಕುಮ್ಮದಿಸು ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣುಹರವಿ (ಕಲಶ, etc. Si. 309). ಕುಮ್ಮದಿಸ ಆವಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರದ ಚನ್ನು ಹುಡುಕದನ್ನೆ. — ಕುಮ್ಮದಿಗೆ ಮರುಷ, ಜೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ (Prvs.). — ಕುಮ್ಮದಿತಿಗರಿ. A potter's wheel (C.). — ಕುಮ್ಮದಿಮಾಳಿ. A potter-female (C.). — ಕುಮ್ಮದಿಮದು. ಕುಮ್ಮದಿಮದು. The beetle called a carpenter or mole cricket (C.; Br. ಕುಮ್ಮರಪುರುಗು); it is known for its cleanly appearance (S. Mhr.). ಕೆಸದೊಳಗೆ ಕುಮ್ಮದಿ ಹುದು ಇಹುದು, ಎಸವದು ತಾ ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿಯೆ (Jns. 22, 53).

ಕುಮ್ಮದಿಗತ್ತಿ kumhāra-gitti. A potter-female (C.).

ಕುಮ್ಮದಿರತನ kumhāratana. = ಕುಮ್ಮದಿಲೆ. (My.).

ಕುಮ್ಮದಿಲೆ kumhāraṭi. = ಕುಮ್ಮದಿಗತ್ತಿ. (C.).

ಕುಮ್ಮದಿಲೆ ಕುಮ್ಮದಿಲೆ. The business of a potter (C.).

ಕುಮ್ಮು kumbu. 1. (fr. ಕುಮು). Bending, bowing down: a bow, an obeisance (ತುದಿಲ್, ಮೊಟ್ಟು, ಮಣಿ, ಪೂಜಮಡಿ, etc., ನಮಸ್ಕಾರ Śm. 34; Kk. 34; T., M.). See Prv. s. ತೇಗು 1. — ಕುಮ್ಮು. — ಇದು. To how down, to do obeisance (Rāv. 13, 65; Śēv. 5, after 55; T., M.).

ಕುಮ್ಮು kumbu. 2. Decay (of dry trees or hsmhoos, My.; Tn.; see s. ಕುಮುಟು). ಮರಕ್ಕೆ ಕುಮ್ಮು ಹಿಡಿಯಿತು; ಮರ ಕುಮ್ಮುಯಿತು (My.).

ಕುಮ್ಮು kumbē. A wall on a flat roof that serves for a balustrade (S. Mhr.; B. 2, 5; Tē. ಕೊಮ್ಮೆ, T. ಕೊಮ್ಮೆ). Cf. Sk. ಕುಮ್ಮು 1?

ಕುಮ್ಮು kumhha. = ಕುಮ್ಮು 2. A water-jar, a pot; the sign of the zodiac Aquarins. 2, the frontal globe on the upper part of the forehead of an elephant. 3, a fragrant resin (= ಗುಗ್ಗುಲು; see ಧೂಪದ ಗಿಡ). 4, N. of a demon (Ā. Bp. 47, 21). 5, a measure of grain, commonly called a comh.

ಕುಮ್ಮಕ kumhaka. Stopping the breath by shutting the mouth and closing both nostrils with the fingers of the right hand (ನಾಸಿಕದಿ ನಿನ್ನ ಅನಿ Mr. 53).

ಕುಮ್ಮಕಾರ kumhha-kāra. N. of a rākshasa, the younger brother of Rāvaṇa (J. 18, 7; Rām. 6, 26 sum.).

ಕುಮ್ಮಕಾರ kumhha-kāra. = ಕುಮ್ಮದಿ, etc. A potter.

ಕುಮ್ಮಕುಚ kumhha-kūca. A breast resembling a water-pot (J. 16, 5).

ಕುಮ್ಮಕೋಣ kumhha-kōṇa. N. of a town in the Tamil country (My.; T. ಕುಮ್ಮಗೋಣ).

ಕುಮ್ಮಜ kumhha-ja. = ಕುಮ್ಮಸಮ್ಪವ. (My.).

ಕುಮ್ಮಭೇದ kumhha-hēda. A kind of water-pot. See ಮೋಗಿ.

ಕುಮ್ಮವಾದ್ಯ kumhha-vādyā. An earthen vessel used for a drum (ಗುಮತೀ ವಾದ್ಯ G.).

ಕುಮ್ಮಸಮ್ಪವ kumhha-sambhava. Born in a water-jar: Agastya.

ಕುಮ್ಮಸ್ಥಲ kumhha-sthala. = ಕುಮ್ಮತಳ. ಅನೆಯ ಕುಮ್ಮಸ್ಥಲ (ಮೂರ್ಘಪಿಣ್ಣೆ, ಕುಮ್ಮ, ಎರಡು ಕುಮ್ಮಸ್ಥಲದ ನಡುದೀಡು Hlā.). See Si. 269.

ಕುಮ್ಮಾಣ್ಣ kumhha-aṇḍa. A class of demons. 2, N. of a fishi (My.).

ಕುಮ್ಮು kumhhi. An elephant. 2, a pot. 3, the plant kaṭaphala. 4, a vessel for preserving grain.

ಕುಮ್ಮಿಕೆ kumhhiḥikē. The plant Pistia stratiotes Lin. See ನಿಡವ.

ಕುಮ್ಮಿನಿ kumhhiṇi. The earth (Mg. 91; My. as ಕುಮ್ಮಿನಿ).

ಕುಮ್ಮಿನನ kumhhiṇi-nasa. A kind of snake (Mr. 399).

ಕುಮ್ಮಿವಾರ kumhhi-pāka. A hell, in which the wicked are baked like potters' vessels, etc. (My.).

ಕುಮ್ಮಿರ kumhhiṇa. A crocodile (ನಕ್ರ, ಮೊಸಳೆ Mr. 410).

ಕುಮ್ಮೇದಯ kumhha-ndaya. = ಕುಮ್ಮು. (R.).

ಕುಮ್ಮೇದವ kumhha-ndhava. = ಕುಮ್ಮು. (My.).

ಕುಮ್ಮು ಕುಮ್ಮು. = ಕುಮ್ಮು, etc. (My.; Si. 284. 445).

ಕುಮ್ಮುಟ kummaṭa. = ಕುಮ್ಮುಡಿ, etc. (My.).

ಕುಮ್ಮುಟಿ kummaṭi. = ಕುಮ್ಮುಟ, etc. (My.).

ಕುಮ್ಮುಣ್ಣಿ kummanni. The membrum virile (My.).

ಕುಮ್ಮುಸು kummasu. = ಕುಮ್ಮುಸು, (ಗುಮಿಸು). To cause to pound (My.).

ಕುಮ್ಮುಳಿಸು kummaḥisu. — ದಾಮ್ಪವ ಎನಲ್ಕು ಮ್ಪಳಿಸ ರಾಪು (Kk. 12; could it be ಉಮ್ಮಳಿಸು? or = ಕುಮ್ಮಳಿಸು 2?).

ಕುಮ್ಮಿಸು kummisu. = ಕುಮ್ಮುಸು. (My.).

ಕುಮ್ಮು kummu. 1. (= ಕುಮ್ಮು 1). To beat with a pestle, to pound (ಮುಸಲತ್ತೆಯೆ Śmd. Dh.; Grj. 2, after 106; T., M.; Tē. ಕುಪ್ಪ, ಗುಪ್ಪ, ಗುಮ್ಮು; T. also ಕುಮ್ಮು; T. ಕುಮ್ಮಲ್, heating).

ಕುಮ್ಮು kummu. 2. Pounding; a beat with a pestle (My.).

ಕುಯ್ kuy. = ಕುಯಿ 2, ಕೊಯ್ 1, q. v. To cut, etc. (ಇದಿ Ct. II, 106; My.; T., M., Tē. ಕೊಯ್). P. p. ಕುಯ್ತು (My.). ಕುಯ್ತಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಛನ್ನ, ಭಾತ, ಲೂನ, ಕೃತ್ತ, etc. Si. 382).

ಕುಯಕ knyaka. = ಕೊಯಕ. Tbh. of ಕುಹಕ (Śmd. II).

ಕುಯನ್ತ್ರ ku-yantra. A had apparatus or machinery (Bp. 51, 55).

ಕುಯನ್ತ್ರ ಕು-yantraka. A had machinist; a machinist (Bp. 27, 80).

ಕುಯಿ kuyi. 1. = ಕುಯಿ. (S. Mhr.).

ಕುಯಿ kuyi. 2. = ಕುಯ್, etc. P. p. ಕುಯಿದು (My.).

ಕುಯಿಲು kuyilu. = ಕೊಯಿಲು. Cutting, reaping. 2, a tenon (My.; cf. ಕೂರು 1, ಕೂರು). — ಕುಯಿಲಾಳು. — ಆಳು. A man employed for reaping (My.).

ಕುಯುಕ್ತಿ ku-yukti. A wicked device or scheme. (Bp. 40, 36; 54, 79).

ಕುಯಿಸು kuyisu. = ಕೊಯಿಸು, ಕುಯಿಸು, etc. (My.).

ಕುಯ್ಯ ಕuyya. (Tē. ಕೊಯ್ಯ. wood; a staff, a stick; thing, wretch; see s. ಕೊಯ್ಯ). See ಇತ್ತಲೆಗುಯ್ಯ.

ಕುಯ್ಯಿಸು kuyyisu. = ಕೊಯಿಸು, ಕೊಯ್ಯಿಸು, etc. To

cause to cut, etc. ಚನ್ನದ ಡೂಂ ಎನ್ನು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಕುಯ್ಯು ಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Priv.).

ಕುಯ್ಯುವಿಕೆ kuyyuvikē. Cutting, etc. (ವರ್ಧನ, ಛೇದನ Si. 387). ಹೊಲ ಗದ್ದೆ ಮುನ್ನಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯುವಿಕೆ (ಲವ, ಅಭರಾವ, ಲವನ 395).

ಕುಯ್ಯೋ kuyyō. = ಕೊಯ್ಯೋ. (My.).

ಕುರ kura. = ಕುರು 1, etc. (C.).

ಕುರ kura. 1. Probably a mistake for ಕುರು (Bp. 61, 30).

ಕುರ knra. 2. Thh. of ಮುರ (Śmd. 338).

ಕುರಗ knraga. An instrument of goldsmiths, etc., a sort of anvil (S. Mhr.; Mhr. ಮುರಾಯಾಳ).

ಕುರಂಗ knraṅga. A species of antelope; an antelope, a deer (ಸಾರಂಗ Nn. 34; ಹುಲ್ಲಿ Mr. 162). ತುರಂಗಕ್ಕೂ ಕುರಂಗಕ್ಕೂ ಸಮವೋ? (Priv.). 2, N. of a country (Bp. 6, 18; ಕುರುಂಗ?). 3, = ಕುರಂಜಿ, etc. (My.).

ಕುರಂಗಕ knraṅgaka. An antelope.

ಕುರಂಗಧರ knraṅga-dhara. The moon (Śāv. 5, 26). See ತರುಣಕುರಂಗಧರಧರ.

ಕುರಂಗನಾಭಿ kuraṅga-nābhi. Mnsk. (R.).

ಕುರಂಗರಿಪು knraṅga-ripu. A tiger (ವ್ಯಾಘ್ರ Mr. 159).

ಕುರಜಿ knraçi. = ಕುರಂಜಿ, etc. (My.).

ಕುರಂಜಿ kurañji. = ಕುರಂಗ, ಕುರನ್ನ, ಕುರುನ್ನ. Tbh. of ಕುರು ಎನ್ನ. The Cornndum-stone, Spatum adamanticum, used for cutting and polishing diamonds (My.; Tē. ಕುರಂಜಿ, ಕುರುಎನ್ನ, ಕೊಂಎನ್ನ; T. ಕುರುನ್ನ; Mhr. ಕುರನ್ನ).

ಕುರಟಿಕೆ kuratikē. = ಕುರಟೆಗೆ, ಕುರುಟೆಗೆ, ಕುರುಟೆಗೆ, ಕೊರಟೆಗೆ. — ಕುರಟೆಗೆ ಬೀಜ. The seeds of the Odina wodier (My.; Si. 142).

ಕುರಟೆಗೆ kuratikē. = ಕುರಟೆಗೆ, etc. — ಕುರಟೆಗೆ ಬೀಜ. (C.).

ಕುರಡ kuradu-aç. = ಕುರುಡ, etc. (C.).

ಕುರಡಿ kuradi. = ಕುರುಡಿ, etc. (C.). ಕುರಡೀ ಹಾದರಕ್ಕೆ ಮನೆ ಮುಖ ಮುಳ್ಳೆ ಕಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಕಟ್ಟರು (or ನದ್ದೆಗೆಟ್ಟರು, Priv.). — ಕುರಡಿ ಕುರಾರ. A kind of wasp that affixes its one-celled nest to walls, doors, etc. (S. Mhr.).

ಕುರಡು kuradu. = ಕುರುಡು, etc. (My.).

ಕುರಣ್ಣ kurāṇa. = ಕುರಣ್ಣ, ಕುರುಣ್ಣ, etc. (Sk.; R.).

ಕುರಣ್ಣಕ kurāṇaka. (= ಕುರಣ್ಣಕ). The blossom of yellow *amaranth* or of a yellow kind of *barleria*.

ಕುರಂದ kuranda. = ಕುರಂಜಿ, etc. (My.; Mhr.).

ಕುರಮ್ಮ kuramha. = ಕುರುಮ್ಮ. See ಕು.

ಕುರರ kurara. An osprey (ಕುರವತ್ತಿ Si. 174).

ಕುರರಿ kurari. A female osprey. (R.). 2, a sheep, an ewe (ಎಡಕೆ, ಮೇಕೆ, ಕುದು Nn.).

ಕುರಲ್ kural. To cry, to shout (see ಕೊರಲ್). ಕುರಲ್ಯ (Ahh. P. 11, 147).

ಕುರವಕ kuravaka. = ಕುರುವಕ. (Śāv. 3, after 35; J. 8, 16). See ಮದರಂಗ.

ಕುರವಿ kuravi. N. of a plant (ಕವಂ Mr. 116).

ಕುರಳು kuraḷu. = ಕುರುಳ್ 2, etc. (C.; ಕರೀಷ G.).

ಕುರಾಣ kurāṇa. = ಮುರಾಣ, ಮುರಾಣು. (B. 5, 54; Mhr.).

ಕುರಿಜೆ kuriçē. = ಕುರಜಿ, ಕುರುಜಿ, ಕುರ್ಜಿ. A chair (My.; Mhr., H. ಮುರಜಿ, ಮುರಸೀ; M. ಕುರುಜಿ).

ಕುರು kuru. 1. = ಕುರ, ಕುರುಳ. A protuberance or excrescence on the body; a boil (ಗಡು Mr. 385; C.; M., T.; Tē. ಕುರುಳ; Tu. ಕುರಿ; T., M. ಕುರು also: small-pox; prickly heat; cf. Sk. ಗುಲ, ಗುಲೀ?). ಚಿನ್ನ ಕುರು (ಪೃಷ್ಠ ಗ್ರಸ್ಥಿ, ಗಡು Hlā.; ಪೃಷ್ಠಗ್ರಸ್ಥಿ Mr. 385). ಕರಗುಗುಮ್ ಎದ್ದಿರ ಎನ್ನ ಕುರುವಂ ಬೇಗಂ (Śmd. 225). ಕೊಂಕುಡಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಜೆಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Priv.).

ಕುರು kuru. 2. = ಕುರ. (Mhr. ಕುರಕುಟೀ, febrile symptoms; ಕುರಕುರ, grumbling in the belly). — ಕುರುಕುರಿರೋಗ. = ಕುರಕುರಿರೋಗ. An internal disease among horses (C.).

ಕುರು kuru. (= ಕುರ 1). N. of a people and their country (Bp. 6, 18). 2, Knru, the ancestor of both Pāṇḍu and Dhṛitarāṣṭra (Śmd. 136, 291).

ಕುರುಂ kurum. (= ಕರುಂ). An imitative sound. — ಕುರುಂ ಕುರುಂ. rep. The sound produced in eating well parched grain or pulse (C.).

ಕುರುಕುಲ kuru-kula. The race of king Kuru (Śmd. 216).

ಕುರುಕುಲಾಧಿಪ knrakula-adhipa. The chief of the Kuru race (Śmd. 294).

ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ kuru-kshētra. The field of the Kurus, an extensive plain near Delhi, the scene of the battles between the Kurus and Pāṇḍus. (My.).

ಕುರುಜಾಂಗಲ kuru-jāṅgala. N. of a country and its people. (R.).

ಕುರುಜಾತ kuru-jāta. A descendant of Knru (ಕುರವ Mr. 263).

ಕುರುಜು kuruju. A frame-work of bamboo-slits covered with paper or cloth or leaves, used to put idols in, or by the bride and bridegroom to sit in (My.; Ć. Bp. 5, 2, 4; Śāv. 2, after 42; V. 5, after 21; Tu. ಕುರುಜಿ, ಗುರ್ಜ). ಕುರುಜು ಮೇರುವ ಇಲ್ಲ, ನೊರಲುಗಳ ಸ್ವರ ಹೆಚ್ಚು (Priv.). See ಬಲ್ಲುರುಜು, Priv. a ಬುರುಜು.

ಕುರುಟಿಕೆ kurutikē. = ಕುರಟೆಗೆ, etc. (My.). See ಹೆಗ್ಗುರುಟಿಕೆ.

ಕುರುಟೆಗೆ kurutiga. The medicinal tree *Wrightia antidysenterica*, the seeds of which are used as a vermifuge (ಕುಟಿಜ, ಕೊಡಸಿಗೆ G.). — ಕುರುಟೆಗೆನ ಬೀಜ. The seeds of the *Wrightia* (ಇನ್ನಯವ, ಇನ್ನಜವ G.).

ಕುರುಟೆಗೆ ಕುರುಟಿಗೇ. = ಕುರಟೆಗೆ, etc. A certain plant which is described as milky and thorny, with a fruit shaped like a ram's horn, and used as a medicine for the eyes, *Odina wodier* (ಅಜತ್ಯಂಗಿ, ಎಪಾಣಿ Nn.; ಪತ್ರಾಘ Mr. 147, two MSS. ಪತ್ರದು). See ಹೆಗ್ಗುರುಟೆಗೆ. — ಕುರುಟೆಗೆ ಗಿಡ. The shrub *Odina wodier* (ಅಜತ್ಯಂಗಿ, ಎಪಾಣಿ, ದುಪ್ಪುಪುಟುಪು Si. 151). — ಕುರುಟೆಗೆ ಬೀಜ. = ಕುರಟೆಗೆ ಬೀಜ. (My.).

ಕುರುಡ kurudu-aç. = ಕುರುಡ್. ಕುರಡ. A blind man (ಅನ್ನ, ಅನೇಡಮೂಕ Hlā.; ಅನ್ನ, ಅದ್ಯಕ್ Nn. 85; ಅನ್ನ Mr. 388; Si. 203, 433; C.; T., M., Tn.; Tē. ಗುಡ್ಡಿ, blind). ಕುರುಡ ಬಲ್ಲನೆ ಪಗಲನ ಇರೂ? (Dp. 87). ಕುರುಡಂ ಕನ್ನಡಿಯಂ, ಕಾವ್ಯದತ್ತರಿಯಂ ಪಾಮರ. ಜಿಹೆಯರ್, ಸಿಂಹಕೆ ಗಾ ವಸಿಂಗಮ್ ಎನ್ನೆಯೇ? (Sk. 103). ಕುರುಡ ಕಣ್ಣಿಯು, ಕವಡ ಕೇ ರದಿಯ. — ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು ಮುಟ್ಟಿದರೂ ಬನ್ನೆ, ತೆದಿದರೂ ಬನ್ನೆ. — ಕುರುಡಗೆ ಹಗಲೇನು? ಇರುಳೇನು? — ಕುರುಡನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿ ಕೊಟ್ಟ

ಹಾಗೆ. - ಕುರುಡನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ದೈವದ ಕಾವಲು. - ಕುರುಡನಿಗೆ ತರದಿ ನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್. - ಕುರುಡರೊಳಗೆ ಮಕ್ಕನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ (Prva.). See Ūh. v. 17; Bp. 42, 5; 60, 42; B. 3, 49; ಕಮಗುರುಡ, ಪುಟ್ಟುಂ ಗುರುಡ, ಹುಟ್ಟುಗುರುಡ.

ಕುರುಡತನ kurudātana. Blindness (My.; B. 5, 177; Tē. ಗುಡಿತನ).

ಕುರುಡಿ kurudi. = ಕುರ್ದಿ, ಕುರಡಿ. A blind woman (C.; T., M.). ಕುರುಡಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದರೆ ಮನೆಗೆ ಗಡಿಗೆಗೆ ಮೂಲ. - ಕುರುಡೀ ಹಾದರವು ಊರ ಉಬ್ಬಸ (Prva.).

ಕುರುಡು kurudu. = ಕುರ್ದು, ಕುರಡು, ಕುರುಳು 3. Blindness, (blind) (C.; Tu., T., M.). Genitive ಕುರುಡ. ಅವನ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡು (C.). ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಆ ಕಣ್ಣಿಗಲು ಕುರುಡು ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 86). - ಕುರುಡು ಎತ್ತು. A blind ox. ಕುರುಡು ಎತ್ತಿಗೆ ಕರಡವೇ ಶೈಲಾಸ (Prv.). - ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು. An eye destitute of the sense of seeing (C.). - ಕುರುಡ ಕುದುರೆ. A blind horse. ಕುರುಡ ಕುದುರೆಯ ಹುರಿದ ಹುರುಳಿ. - ಕುರ್ದು ಕುರುಡ ಕುದುರೆಯ ಹುರಿದ ಹುರಿದ ಹುರುಳಿ (Prva.). - ಕುರುಡ ಗಜುಗ. A kind of gajuga plant (My.). - ಕುರುಡ ದೂಮ. The blind Dūma: N. ಕುರುಡ ದೂಮಿಗೆ ತ್ರೀಮುಸ್ತಿ ಸ್ಥಿತದ ಹಾಗೆ (Prv.). - ಕುರುಡ ನಾಯಿ. A blind dog. ಕುರುಡ ನಾಯಿ ಹೇಳು ಕಣ್ಣಿನೆ (Prv.). - ಕುರುಡ ಬಟ್ಟೆ. A blind haṭṭu. ಕುರುಡ ಬಟ್ಟರೇ, ನಮಸ್ಕಾರ. ಅನ್ನದ ಕುತಸ್ತಕ್ಕೆ ಮೂಲವೋ? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). - ಕುರುಡುಗಣ್ಣು. = ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು. (My.). - ಕುರುಡೇಟು. - ಎಟು. A random or bad shot. ಕುರುಡೇಟು ತರದು ತಗಲಿತು (Prv.).

ಕುರುಣ್ಣು kurunṇa. = ಗೋರಬೆ, ಗೋರಬೆ, ಗೋರಣ್ಣು, ಗೋರಣ್ಣು. = ಕುರುಣ್ಣುಕ, q. v.

ಕುರುಣ್ಣುಕ kurunṇaka. The yellow variety of amaranth. 2, a yellow species of barleria, Barleria prionitis L.

ಕುರುದಣ್ಣು kuru-daṇḍa. See ಅಟ್ಟಿಗೋರ s. ಅಟ್ಟ 2.

ಕುರುನಾಯಕ kuru-nāyaka. The leader of the Kurus (Śmd. 64 Mḍh.).

ಕುರುನ್ದ kuruṇḍa. = ಕುರಂಜಿ, etc. (My.). ಕುರುನ್ದದ ಕಲ್ಲಿನ ಪುಡಿ (B. 4, 158).

ಕುರುಪತಿ kuru-pati. The lord of the Kurus (Śmd. 77. 151).

ಕುರುಪಿ kurupi. N. of a woman. See ತಿರು.

ಕುರುಪ ಕುರುಪ. Thh. of ಕೃಪೆ. (S. Mhr.).

ಕುರುಪ್ರಭು kuru-prabhu. The ruler of the Kurus (Śmd. 288).

ಕುರುಬೆ kurubē. = ಕುರುಮೈ. A tender, young cocoanut, or unripe fruit of the cocoanut tree (My.; M. ಕುರುಮೈ, T. ಕುರುಮೈ; T., M. ಕುರು, to sprout, shoot).

ಕುರುಮೈ kurumha. = ಕುರಮೈ. See ಸಿ. Cf. ಕುಟುಮೈ.

ಕುರುಮೈ kurumbē. = ಕುರುಬೆ. (My.).

ಕುರುರಾಜ kuru-rāja. The king of the Kurus (Śmd. 171).

ಕುರುನಕ kuruvaka. = ಕುರನಕ. The crimson sort of amaranth. 2, a purple species of barleria. 3, the red cedar, a shrub, Erythroxylum monogyneum Roxh. (St. & Pl.).

ಕುರುವಿನ್ದ kuruviṇḍa. = ಕುರಂಜಿ, etc. The fragrant grass Cyperus rotundus Liu. 2, vermilion (ಹಂಸವಾದ, etc. Mr. 102). 3, a ruhy (ಕೆಮ್ಮರ, ರಸ್ತೆ ನರ, ಕುಸುಗರ Kk. 47; Śm. 68). 3, the Corundum-stone (My.; Tē.).

ಕುರುವಿನ್ದ kuru-viṇḍa. A pala of gold, a weight of gold equal to about 700 troy grains.

ಕುರುವು kuruvu. = ಕುರು 1, etc. (My.). ಸಣ್ಣ ಕುರುವು (ಸಿ ಕಟ್ಟಿ G.). ಕುರುವಿನಷ್ಟು ನೋವಿಲ್ಲ, ನೋಡಬರುವ ನಾರಿಯಿಲ್ಲ (Prv.). **ಕುರುವೇರಿ kuru-hēr.** (= ಕೋಳವೇರಿ). A plant with fragrant roots, the cuscus-grass, Andropogon muricatus Retz., or A. aromaticus Roxh. (St. & Pl.); Andropogon shoehaethus Liu. (ಪಾಲ್, ಪ್ರೀವೇರ, etc., ಮುಡುವಾರ Si. 152). (T.; Tē. ಕುರುವೇರಿ).

ಕುರುವೈರಿ kuru-vairi. The enemy of the Kurus: Bhīma (ಪಾಯುಪುತ್ರ, ವೈಕೋದರ, ಫೀಮ Mr. 264).

ಕುರುಸಿ kurusi. = ಕುರಿಜಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕುರುಸೈನ್ಯ kuru-sainya. The army of the Kurus (Mr. 263).

ಕುರುಳೆ kurali. 1. = ಕುರುಳು 1, ಕುರ್ಳು 1. A curl or lock of hair (Śmd. 59; Ahh. P. 3, 157; 15, 5; Śiv. 3; 47; J. 8, 17; 19, 25; M. ಕುರುಳೆ, ಕುರುಳೆ; T. ಕುರಳೆ, ಕುರುಳೆ, ಕೂರಳೆ, ಕುರುಳೆ; Tē. ಕುರುಳು; Sk. ಕುರಲ, ಕುರುಳು; Mhr. ಕುರಳ; cf. ಸುರುಳೆ; hair (ನವಿರ, ಕೂದಲೆ Śm. 71. 111). ಕುರುಳೆ ಕೋಕಾಯ್ತು (Śmd. 60). ಕುರುಳೆ (52. 139). ಕುರುಳೆ (52. 116). ಕುರುಳೆ ಕರ್ಪ (170). ನೋವೋಳೆ ಅಲೆವ ಕುರುಳೆ (ಅಲಿ Mr. 320). See ನಿಹಿಗುರುಳೆ, ಸುರ್ಕುಗುರುಳೆ. - ಕುರುಳುಬ್ಬಿ. - ತುಬ್ಬಿ. Curis regarded as black hees (V. 5, after 14). - ಕುರುಳೊಂಗರ. - ತೋಂಗರ. A tassel or tuft of hair (J. 18, 35).

ಕುರುಳೆ kurali. 2. = ಕುರಳು, ಕುರುಳು 2, ಕುರ್ಳು 2, ಕುಳ್ಳೆ, ಕುಳ್ಳು 1. A cake of dried cow-dung (ಗೋಮಯ ಪಿಂಡಿ Śm. 111).

ಕುರುಳಿ kuruli. See ಚಿಪುಕುರುಳಿ.

ಕುರುಳು kuruḷu. 1. = ಕುರುಳ್ಳೆ 1, etc. (My.). ನೋವಿನ ಅಲೆವ ಕುರುಳು (ಪ್ರಮರ Hā.). ಕುರುಳು ಹಣೆದ ಜಡೆ (ಜಡೆ, ಲಗ್ನಕಡೆ Si. 415). See Bp. 5, 80; ಪಣಿಕುರುಳು, ಮುಂಗುರುಳು. - ಕುರುಳುಗೂದಲು. - ಕೂದಲು. A look of hair; curly hair (ಅಲಕ, ದೂರ್ಣಕುನ್ತಲ Nr.).

ಕುರುಳು kuruḷu. 2. = ಕುರುಳ್ಳೆ 2, etc. (My.). ಕುರುಳಿನ ಬೆಂಕಿ (ಕರ್ಪ G.). ಉರಿ ಹಪ್ಪುವ ಕುರುಳು (ಬಿಡಿದಿ G.).

ಕುರುಳು kuruḷu. 3. = ಕುರುಡು. (Bp. 8, 11).

ಕುರುಳೆ kurulē. An earthen vessel with a wide mouth, used for churning, etc. (My.; ಅವಕುಳಿ Mr. 211).

ಕುರುಳ್ಳು kurulḷu. To shake or brandish a weapon (ಶಸ್ತ್ರ ಸಂಚಾಲನ Śmd. Dh.; V. 42, after 23). ಕಲಿಗ ಕರತಲದಿನ್ ಬಿಡುಗಡೆ ಕುರುಳ್ಳುವ ಕೆಯ್ತುಗಲ ಬಳ್ಳಿವೆಗಲು (Rāv. 13, after 77).

ಕುರೂವ ku-rūpa. Ill-made, ugly; ugliness. (B. 4, 223).

ಕುರೂಪಿ kurūpi. Deformed, ugly; frightful; an ugly person. (Bp. 18, 69).

ಕುರೂಪು kurūpu. Thh. of ಕುರೂವ. (ರೂಪಹೀನವಾದುದು, ಎಕುಳಿ Nu. 146).

ಕುರೆ kurē. An imitative sound. (T. ಕುರೈ, sound). - ಕುರೆ ಕುರೆ. rep. A sound used in calling a dog (S. Mhr.). - ಕುರೂ ಕುರೂ. = ಕುರೆ ಕುರೆ. (My.).

ಕುರೆ kurē. Puro silver (Mhr., S. Mhr.).

ಕುರಿಬಿ kurābi. ಕುರಿಬಿ. = ಕುರಿಬಿ. (Tē. ಕುರಿಬಿ). - ಕುರಿಬಿ. A jungle of small trees (My.). - ಕುರಿಬಿ. A small tree, a shrub (My.).

ಕುರಿಬಿ kurābi. = ಕುರಿಬಿ 1. (My.).

ಕುರುಬತನ *kurabatana*. = ಕುರುಬತನ. (My.).

ಕುರುಬ *kurava*. = ಕುರುಬನ 1. See ನಮಗುರುವ.

ಕುರುಬ *kuraj*. = ಕುರುಬ 2. Shortness, littleness; a distich or couple of lines; a Tamil poem written in such distichs by Tiruvalluvar (T.; B. 4, 130).

ಕುರು *kuri*. 1. To mark, to mark out; to take note of, to give attention to, to regard, to mind (My. In ಕುರುತು ಕೊಳ್ಳು to mind; T.; Tē. ಗುರುತು; cf. ಕೂನ್ 3, ಕೂರ 2, ಕೋದು 1). P. p. ಕುರುತು (Śmd. 287 Cm.). ಕುರುತು is commonly looked upon as a particle: with a view to, etc. (ಪ್ರತಿ Nr.; Tē. ಕುರುಂಡಿ, ಕೂಡೆ). ನಮವೆಮ್ಮುದು ತೋರಮಧ್ಯಮಂ ಕುರುತು (o. r. ಕುರುತ್ತು) ದಿಗ್ವಾಡಕಮ್ ಅಲ್ಲು, ಮಧ್ಯಮಂ ಕುರುತು ದಿಗ್ವಾಡಕಂ (Śmd. 135). ಧಾರಾಕ್ಷನಂ ಕುರುತು ಪತ್ತನಂ ಬೇಡಿ (Ġ. Bp. 47, 2). ಮೈಘನವನ್ನು ಕುರುತು (ಮೈಘನವನ್ನು 31. 57). See Kāv. I, 5, 48; Ġh. v. 57; B. 4, 18. 157. 199; 5, 2; Si. 69. 362.

ಕುರು *kuri*. 2. = ಸುರು. A mark, a sign; aim; an object of aim, a butt (ಕುರುಪು Śmd. II; ಕುರುಪು Kk. 86, o. r. ಗುರು; T.; Tē. ಗುರು; cf. ಗುರುತು, ಗುರುತು; see ಕೊಡು 1).

ಕುರು *kuri*. 3. = ಕೊಡು 4. A sheep; a ram (ಅವ, ಉರ್ನಾಯು, ಉರಪ್ಪ, ಮೇವ, etc. Hlā., Mr. 184; ಏತಕೆ, ಕುರರಿ, ಮೇವೆ Nr.; C.; Ta. ಕುರಿ; T., M. ಕೊಡು, Tē. ಗೊಡ್ಡು). ಕುರುದು ಪಾಲು (ಅವನೋಡ, ಅವದೂಸ Hlā., Mr. 184). ಕುರುಗರ ಗುಮ್ಮು (ಔರಪ್ಪಕ Si. 324). ಕುರುದು ಬಣ್ಣ (ಉರ್ನೇ 419). ಕುರು ಕಪ್ಪಿನೋರು ಹೊಕ್ಕು, ಅದುವದೇ ತೂರಸವೆ (Sp.). ಕುರು ಹೆಚ್ಚಿದಪ್ಪ ಕುರುಬಗೆ ರಾಫ. — ಕುರು ಸತ್ತು ಮೂದು ತಿಂಗಳಾಯಿತು, ತೊಗಲ ಹವಾ ನೋಡೆ! — ತೋರಾ, ಕುರು ಕಾಡಿಯೋ? ಅನ್ನರೆ ಸಮ್ಪರವೇ ಬೇಸ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Bp. 28, 8; J. 5, 72; ಕೊಡುಗುರು. — ಕುರುಕೂದಲು. Wool (C.). — ಕುರುಗರ್ಕ್ಕ. — ಕರ್ಕ್ಕ. A sheep-thief (Bp. 31, 23). — ಕುರುಗಾವ. — ಕಾವ. A watcher or tender of sheep, a shepherd (My.). See ದಾವ್ವು. — ಕುರುಗಿದ. A creeper said to be an antidote to snakebites, *Aristolochia bracteata* Retz. (St. & Pl.). — ಕುರುತಲೆ. A sheep's head (Bp. 54, 51). — ಕುರುತುಪ್ಪಟ. = ಕುರುಕೂದಲು (My.). — ಕುರುದದ. — ತದ. 1. To cut down or slaughter sheep or something as if it were a sheep (Bh. 1, 19, 9). 2, a slaughter of sheep: a mass of slaughtered sheep (J. 22, 40; Bh. 4, 4, 102; cf. ಕುರುದದ). — ಕುರುಮನ. A sheepish, cowardly disposition (Bh. 3, 19, 14). — ಕುರುಮನ್ನೆ. A flock of sheep (My.). — ಕುರುಮುದ. A lamh (C.; B. 5, 262). — ಕುರುವಾನಿಸ. — ಮಾನಿಸ. A sheepish, foolish man (Śāv. 5, 19). — ಕುರುಹಟ್ಟಿ. A sheepfold (C.). — ಕುರುಹಿಟ್ಟು. A flock of sheep (C.). ಕುರುಹಿಟ್ಟಿಗೆ ತೋರ ಹಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕುರುಹೋತ. A ram. ಕುರುಬನ ಕುರುಹೋತ ವಾನೀರಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕುರುಕೆ *kurikē*. A village (P. T. ಕುರುಕೆ, an additional appellation of villages or towns). See ಪಾಲ್ಕುರುಕೆ.

ಕುರುತನ *kuritana*. A sheepish, foolish disposition (Rām. 4, 8, 24).

ಕುರುತು *kuritu*. P. p. of ಕುರು 1, q. v.

ಕುರುಪು *kuripu*. = ಕುರು 2. A mark, etc. (T. ಕುರುಪು. ನಾರಾಯಣನವೃತ್ತತನ ಕುರುಪು ತ್ರೀವೃತ್ತಮ್ ಎನ್ನುವುದು (Hlā.).

ಕುರು *куру*. (Śmd. 214. 215). = ಕಿರು, etc. Smallness, etc. (T., M.; Tē. ಕುರು, ಕುರು). — ಕುರು ಕುರು. rep. With extreme smallness (Grj. 7, 12). — ಕುರುಗಡ್ಡ. (Śmd. 218). A short heard. — ಕುರುಗಣ್ಣು. (Śmd. 218). A small hundle. — ಕುರುಗಿಡ. (Śmd. 215. 218). A small tree. — ಕುರುಗಿಣ್ಣು. A small joint (of sugar-oane, hamhoo, etc., My.). — ಕುರುಗಿಯ. — ಕಿಯ. (Śmd. 218). A small hand. 2, = ಕುರುಗಿಯ 2. (ಅನಸ್ತರ Mr. 286). — ಕುರುಗಿಯ್ಯ. — ಕಿಯ್ಯ. = ಕುರುಗಿಯ. A small hand. 2, the fore-part of a carriage (ಅನಸ್ತರ, ರಫಾಗ್ರ Hlā. 2, 293 MS.). — ಕುರುದದ. (Śmd. 218). A short stick or endgel. — ಕುರುದದ. — ತದ. (Śmd. 218). A small knife or sword. — ಕುರುವಣ್ಣ. — ನಣ್ಣ. A small step (V. 29, 26). — ಕುರುವಣ್ಣ. — ನಣ್ಣ. (Śmd. 218). A small army.

ಕುರುಕು *kuruku*. = ಕುರುಕು (Śmd. 48). To bite, to gnaw, to nibble, etc. (ಪಾದನ Śmd. Dh.; My.; T., M. ಕೊಡು; Tē. ಕೊಡುಕು).

ಕುರುಕುಳಿ *куру-କୁಲಿ*. (Śmd. 239). A detractor, a slanderer (?).

ಕುರುಕೆ *kurukē*. = ಸುರುಕೆ, ಸುರುಕು, ಸೊಡಕು, ಸೊಡಕೆ, ಸೊರ್ಕೆ. Snoring (R.; T. ಕುರುಕೆ, ಕೊಡುಕೆ; M. ಕುರ್ಕು, ಕೂರ್ಕು; Tē. ಗುರುಕೆ, ಗುಡ್ಡು, ಗೊಡಕು).

ಕುರುಗಣಿ *kurugani*. = ಕೂಗಣಿ, ಕೂಗಣಿ 2, ಕೂಗಣಿ, (ಕೊಸ್ಸು, ಸುಸ್ಸು). The state of being diminished, grown short, or worsted (R.). 2, (that is diminished; that has been thickened by boiling or evaporating; T. ಕುರುಗು, ಕುರು, M. ಕುರು, ಕುರು, to diminish, etc.; to thicken by boiling, be hoiled away): the serum of the ear, ear-wax (R.; T. ಕುರುವ್ವು, M. ಚಪ್ಪಿ, Tē. ಗುರಿರಿ, ಗುರಿರಿ, ಗುರಿರು).

ಕುರುಕು *куру-କୁ*. = ಕುರುಕು. (Śmd. 48).

ಕುರುಚು *куру-ಚು*. = ಕುರುಚಿ, ಕೂಚು 1, ಸುಚ್ಚು, ಸುಚು, ಸುಚ್ಚು 2, (ಕೊಂಚ). The state of being diminished, etc.; smallness; dwarfishness; (small, etc.) (My.; ವಾಮನ, ನೈಕ, ನೀಡ, ಏರ್ನ Si. 372; Tē. ಕುರುಚು).

ಕುರುಜಿ *куру-ಜಿ*. = ಕುಜಿ. An unripe fruit of the jack tree (My., occasionally).

ಕುರುಪು *куру-ಪು*. = ಕುರುಪು, ಕುರುಪು, ಕುರುಪು. A mark, a sign, a token; a characteristic; acquaintance (ಅಂಕ ಲಿ. I, 48; ಕುರುಪು ಲಿ. II, 106; ವತ್ತ. ಕುರುಪು Nn. 110; ಅಭಿಜಾನ Mr. 37; ಕೂನ್ Śm. 63. 100; Kk. 57, o. r. ಕೂನ; ಕೂನ ಪಿ.; cf. ಗುರುತು, ಗೊತ್ತು). ಲಿಂಗಮ್ ಎನ್ನುವುದು ವಸ್ತುವಿನ ಕುರುಪುಂ ಪೇಡ್ವುದು (Śmd. 154). ತ್ರೀವೃತ್ತಮ್ ಎನ್ನು ಕುರುಪನುಳ್ಳ ಕುರುಕೆ (ತ್ರಿವೃತ್ತಕೆ Hlā.). See Ahh. P. 10, 8; J. 12, 29; 19, 39; 23, 56; 28, 30. 33; 30, 49. — ಕುರುಪು. — ಅ 3. One who has a mark. See ಎರಳಿಗುರುಪು. — ಕುರುಪು. — ಇದು. To mark; to indicate; to define; to consider; to observe, to see (ಅಕ್ಷುಸು Śmd. 354. 335 Cm.; J. 6, 48). — ಕುರುಪೊನ್ನು. — ಒನ್ನು. A mark or sign to be obtained (Śāv. 2, 95).

ಕುರುಬು *куру-ಬು*. 1. = ಕುರುಬ, (ಕುರುಬು 1). A man of the shepherd caste, a shepherd (who worships the mailāra līnga and the masapl, ಜಾಡಾಲ, ಅಜಾಡಲನ

Nr.; ಬಾವು 1, 61; C.; Si. 339; ಗೊಬ್ಬ Bp. 20, 10. 12; see s. ಕೋವ 1 & ಬಾವು 1; Tē. ಕುರುಬೆ, ಕುರಮ; T., M. ಕುರುಬು. 2, a stubborn, foolish man (ಮೂಢಚಿತ್ತಂ Bhn. 61; C.; M. ಕುರುಬು). ಕುಡುಬನ ಕುಡುಬೋತ ಬಾವಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ಕುಡುಬನ ಮನ್ನೇ ತೋರ ಕಾದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Bp. 20, 12; B. 4, 144; 5, 122; ಕವ್ವುಳಿ, ಕಾಡು, ಬಿಟ್ಟದ, ಹಾಲು. — ಕುಡುಬನ ಗಡ್ಡೆ. A perennial creeping plant, forming large, roundish, prickly heads of flowers close to the earth, *Lepidagathis cristata* Willd. (Z.). — ಕುಡುಬಹೆಗ್ಗಡೆ. A chief among shepherds (My.).

ಕುಡುಬ ಕುರuba. 2. = ಕಿಬು, etc. See ಕತ್ತೆ, ಕತ್ತೆಗುಡುಬ. ಕುಡುಬ ಕುರuba. 3. = ಕುಡುಬು 2. A potter (see s. ಕೋವ 1).

ಕುಡುಬಗಿತ್ತಿ ಕುರuba-gitti. A Kuruba woman (C., also ಕುಡುಬಗಿತಿ).

ಕುಡುಬತನ ಕುರubatana. = ಕುಡುಬತನ. The profession of a shepherd (My.). 2, stubbornness; foolishness (My.).

ಕುಡುಬತಿ ಕುರubati. = ಕುಡುಬಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಕುಡುಬಿತ್ತಿ ಕುರubitti. = ಕುಡುಬತಿ. (My.).

ಕುಡುಬು ಕುರumba. 1. (= ಕುಡುಬ 1). 2, a man belonging to a fort (ಅಡಂಗಾಯ್, ಕೋಟೆಯ ಕ. 37, Sm. 45; T. ಕೊಟ್ಟವ; ಕೋ, a headman, king; ಕುಡುಬು, a fort; T., M. ಕುಡು, a hill; T., M. ಕುಡುಬು, a chief). 3, a caste of mountaineers (T., M.; B. 4, 130; see s. ಕೋವ 1).

ಕುಡುಬು ಕುರumba. 2. = ಕುಡುಬ 3. See s. ಕೋವ 1 & ಬಾವು 1.

ಕುಡುಬಿ ಕುರumbi. (Sm. 48, o. r. ಕುಡುಬು).

ಕುಡುಬಿತ್ತಿ ಕುರumba-itti. (Sm. 244). A Kurumba woman.

ಕುಡುಬು ಕುರumbu. = ಕುಡುಬು. q. v. Stubbornness; foolishness (My.; T.: wickedness).

ಕುಡುಬುಗಾಡಿ ಕುರumbu-gāra. A stubborn man (My.).

ಕುಡುವ ಕುರುವಾ. 1. = ಕುಡುವ, ಕುರ್ವ. (A hill, see s. ಕುಡುಬು 1), an island (ದ್ವೀಪ, ಅನ್ನರೇಪ, ಉದಕದ ನಡುವಣ ತವರು Nr.). ಸುತ್ತಂಗಡಲು ಹದ ಕುಡುವ (ಅನ್ನರೇಪ Hla.). See Bh. 1, 12, 5; 2, 4, 10; ಕುತ್ತೆಸಳ್ಳುಡುವ, ನಡುಗುಡುವ.

ಕುಡುವ ಕುರುವಾ. 2. = ಕಿಬು, etc. See ಕತ್ತೆಗುಡುವ.

ಕುಡುವು ಕುರುವು. = ಕುಡುವು, etc. (Bp. 35, 22; Rām. 4, 2, 21).

ಕುಡುಹು ಕುರುಹು. = ಕುಡುವು, etc. (ಅಂಕ, ಲಾಂಛನ, ಚಿಹ್ನೆ, ಲಕ್ಷಣ Nr.; ದೋಷ Hla.; Nn. 15; ಕಲಂಕ, ಲಕ್ಷಣ 86; ಅಂಕ 114; ಕೂನ ಸೆ. C.). ಆ ದೇವಮನೆಯವು ಕುಡುಹರಕೆ (ಅತ್ತಲ) ಶ್ರೀವತ್ಸಕನ್ ಎನಿಸ್ತು (Mr. 276). ಜಾಣಿನ ಆ ಕುಡುಹು ಬೇಡಿ (Sp.). See Grj. 5, 38; 5, after 42; 8, 37; Bp. 6, 11; 16, 6; 18, 3; 40, 70; 49, 44; 57, 32; B. 4, 59. 219; ಕಂಗು ಡುಹು, ಕೂಗುಡುಹು. — ಕುಡುಹುಡು. = ಕುಡುಹುಡು. (ಕಾನ್ ಸೆmd. 93; Grj 5, 42; J. 17, 56). — ಕುಡುಹುಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To mark out, to show (J. 6, 49). — ಕುಡುಹುಡು. -ತಾಣ. A pimp's house (ತಾಡ, ತಾಪು Kk. 57).

ಕುಡು ಕುರ. = ಕೋವ 7, etc. See ಉಡುಗುಡು.

ಕುರ್ kur. = ಕುರು 2. — ಕುರ್ಕುರೋಗ. = ಕುರುಕುರೋಗ. (My.).

ಕುರ್ಕುರ kurkura. = ಕುಕ್ಕುರ. A dog.

ಕುರ್ಕುರಧ್ವನಿ kurkura-dhvanl. Barking. See ಬಗುರ್.

ಕುರ್ಗಿಸು kurgisu. = ಕುಗ್ಗಿಸು, ಕುಡ್ಗಿಸು. To cause to be bent, contract, shrink, etc. (ಸಂಕೋಚ Sm. Dh.).

ಕುರ್ಗು kurgu. 1. = ಕುಗ್ಗು 1, etc., ಕುಡ್ಗು. To bend (v. i.), to shrink, etc. (Grj. 5, 20; 7, 13; Rā. 5, 94; Sā. 4, 79). ಕುರ್ಗಿದು (Sm. 50). ನಿಜಸೃಷ್ಟಿಧಾರದಿಂದ ಎಣ್ಣೆ ಸಯಾನೆಗರ್ ಕುಗ್ಗಿದು ಕುರ್ಗಿದು (225).

ಕುರ್ಗು kurgu. 2. The state of being bent, etc.; a hump. ಶರೀರಕುರ್ಗು (ಕೂನ್ Sm. 100).

ಕುರ್ಚಿ kurci. One who has been deprived of (something) by cutting (see ಕೋವ 1). See ಮೂಗುರ್ಚಿ.

ಕುರ್ಚಿ kurci. = ಕುರಿ, etc. (C.; B. 4, 188; 5, 140; Si. 231).

ಕುರ್ಚಿಕೆ kurci. = ಕೂರ್ಚಿಕೆ. Inspissated milk (ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ ಗಂಗಳು Mr. 216, o. rs. -ಅನ್ನಗುಳು & ಕೂರ್ಚಿಕೆ).

ಕುರ್ಚಿಗೆ ಕುರ್ಚಿಗ. A weeding hook (S. Mhr.; cf. ಕುರು 1 No. 2, ಕುಳು; Mhr. ಮುರವಣೀ, to grub up).

ಕುರ್ಚಿ kurci. See ಕತ್ತೆ.

ಕುರ್ವ kurva. = ಕುಡುವ 1, etc. (J. 32, 25. 37).

ಕುರ್ವಣ ಕುರ್ವಾಣ. Doing, making, etc. See ಕು.

ಕುರ್ವಣತೆ ಕುರ್ವಾಣತೆ. The state of doing, etc. See ಕು.

ಕುರ್ಳು kurḷu. 1. = ಕುರುಳ್ 1, etc. (My.). See ಸುಡುಗುರ್ಳು.

ಕುರ್ಳು kurḷu. 2. = ಕುರುಳ್ 2, etc. (My.).

ಕುಲ kula. = ಕುಲ 2. A crowd, a herd, a troop, on assemblage, a multitude. 2, a race, a family, a community, a tribe, a caste (ಬಾತಿ Nn. 76). 3, a good or noble family or caste; high station, eminence. 4, a house, an abode. ಕುಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ, ಆಹಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಲಬ್ಧಿ. — ಕೂದಿಗೆ ಹೀನನಾದ ಕುಲಕ್ಕೆ ಹೀನನೇ? — ಕುಲವನ್ನು ನಾಲಿಗೆ ಹೇಡುವದು. — ಕುಲವಿದ್ದರೂ ಮಲ ಹೋಗದು. — ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯುವು ಕೊಡಲೇ ಕಾವು (Prvs.). See Bp. 55, 20; 57, 68. 69; W. p. 303 seq.; ನೂಡಿಸಿಟ್ಟು; Prv. s. ನೆಲ; ಕರೆ 6. — ಕುಲಗಿಡಕ. -ಕೆಡಕ. A man who spoils caste; one who has spoiled his caste, or one whose caste is spoiled (C.). — ಕುಲಗಿಡಕ. -ಕೆಡಕ. = ಕುಲಗಿಡಕ. (Bp. 11, 51). — ಕುಲಗಿಡಕೆ. -ಕೆಡಕೆ. A woman who spoils caste, etc. (Bp. 40, 54). — ಕುಲಗಿಡು. -ಕೆಡು. Caste to be spoiled. ಕುಲ ಗಿಟ್ಟು ವರಚಿತ್ತೆಯೊಳಗೆ ಇವರ್, ಅನ್ನಲ್ಲ ಕುಲಗಿಟ್ಟು ತಿವನ ಮುಡೆ ಹೊಕ್ಕ ಮುಸುಗು ಕುಲವಾದರ, ಅಯ್ಯ! (Sp.). See Bp. 55, 3. — ಕುಲಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. = ಕುಲಗಿಡಕ. Also: a had, rude fellow (C.; J. 17, 54). ಕುಚೋದ್ಯದ ಅರಸಗೆ ಕುಲಗೇಡಿ ಪ್ರಧಾನ. — ಕುಲಗೇಡಿಯ ಕೂಡೆ ಸರಸವೇ? (Prvs.). 2, = ಕುಲಗಿಡಕೆ. (J. 5, 61). — ಕುಲಗೇಡಿಗ. -ಕೇಡಿಗ. = ಕುಲಗಿಡಕ. (Bp. 3, 59). — ಕುಲಗೇಡತನ. -ಕೇಡಿತನ. The act of spoiling caste; that of caste being spoiled (My.; ವಿಜಾತಿ G.). — ಕುಲಗೇಡು. -ಕೆಡು. = ಕುಲಗಿಡಕ. (Bp. 28, 31). — ಕುಲನುಕುಲ. -ಉಕುಲ. A well-born or noble man (ಅಭಿಜಾತ Mr. 242).

ಕುಲಕ kulaka. Relating to a kula; of a good family or eminent by birth. 2, a species of ebony, *Diospyros lomentum*.

loka Roxb. 3, a sort of gourd, *Trichosanthes dioeca* Roxb. (ಪಾಂಡುಕ, ಕುಟಪದಲ Mr. 146). 4, a kind of verse (Kāvy. V, 961).

ಕುಲಕರ್ಣಿ *kula-karṇi*. = ಕುಲಕರ್ಣಿ. (R.; Mhr. ಕುಳಕರಣೀ).

ಕುಲಕರ್ಣಿ *kula-karṇi*. (The writer of a community); a village clerk or accountant (S. Mhr.; Tē. ಕುಲ್ಕರ್ಣಿ).

ಕುಲಕಾರ್ಯ *kula-kārya*. Caste-profession (S. Mhr.).

ಕುಲಕಿಸು *kulakisu*. = ಕುಲಕೆಸು, etc. (My.).

ಕುಲಕು *kulaku*. = ಕುಲಕು 2. (My.).

ಕುಲಕ್ಷಯ *kula-kshaya*. Extinction of a race or caste. See Prv. s. ಪರನಿನ್.

ಕುಲಗಿರಿ *kula-giri*. A chief mountain, any one of the seven principal mountains (Śmd. 251; Ū. Bp. 47, 34). 2, the number seven (Ūh.).

ಕುಲಗುರು *kula-guru*. The preceptor of a family or caste (My.).

ಕುಲಗೃಹ *kula-gr̥ha*. A noble house (Ūpr. 7, after 92).

ಕುಲಗೋತ್ರ *kula-gōtra*. Caste and family. ನಡೆಯೊಡೊನ್ನೆ ಧೂಮಿ, ಕೂದಿಯೊಡೊನ್ನೆ ನೀರು, ಸುಮನಗ್ಗಿ ಒನ್ನೆ ಇರುತ್ತರೆ ಕುಲ ಗೋತ್ರ ನಮನೆ ಎತ್ತರಿದು? (Sp.). ಕುಲಗೋತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಅದರೂ ಮಲಮೂತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಕುಲಕ್ಷದ್ *kulaścāri*. N. (Bhāvaśāntāratna, by Gubbiya Malhanārya, 1 sum.; 1, 22. 45; 2, 2). Plural: ಕುಲಕ್ಷದ್ ಯಾರ್ (Bp. 9, 48; 50, 42).

ಕುಲಜ *kulaja*. = ಕೊಲಜ, ಕೊಜ್ಜ. Born in a good family, well-born; ancestral, hereditary. See Sp. s. ವಾಡಗ.

ಕುಲಂಜ *kulañja*. = ಕುಲಂಜನ, etc.

ಕುಲಂಜನ *kulañjana*. = ಕುಲಂಜನ, ಕೊಳಂಜ, ಕೊಳಂಜನ, ಕೊಳಂಜು. The plant *Alpinia galanga* and its root (Sk.; Mhr. ಕುಲಂಜನ, ಕುಲಂಜನ, ಕೊಳಂಜನ, ಕೊಳಂಜನ).

ಕುಲಜಿ *kula-jē*. = ಕೊಲಜಿ, etc. A well-born, respectable woman.

ಕುಲಜಿ *kula-jē*. An unchaste woman.

ಕುಲತಿಲಕ *kula-tilaka*. The tilaka or an ornament to a family. (R.).

ಕುಲಧಾಂಜನ *kula-thā-ñjana*. = ಕುಲಧಿಕೆ. See ಕಮ್ಮೆಳಗು s. ಕಮ್ಮ 2.

ಕುಲತಿಕ್ಕಿ *kulatthikē*. A blue stone used as a collyrium and in medicine.

ಕುಲತಿಕ್ಕಿ *kulatthē*. ಕುಲತ್ಕಾ. = ಕುಲತಿಕ್ಕಿ.

ಕುಲದೀಪಕ *kula-dīpaka*. The lamp or light or glory of a family. (Bp. 3, 58; My.).

ಕುಲದೇವತೆ *kula-dēvatē*. The female tutelary deity of a caste or family (My.).

ಕುಲದೇಶ *kula-dēśa*. A native-country (Kāvy. V, 44).

ಕುಲದೈವ *kula-daiva*. The male tutelary divinity of a race, caste or family; a principal deity. (Bp. 60, 7; 61, 55).

ಕುಲಧರ್ಮ *kula-dharma*. Practice or duty peculiar to a race or caste (C.).

ಕುಲನಗ *kula-naga*. = ಕುಲಗಿರಿ. (Śmd. 251).

ಕುಲನಾರಿ *kula-nāri*. A woman of good family; a virtuous, chaste woman (ನಾರಿಕೆ, ಪತಿವ್ರತೆ Mr. 305).

ಕುಲನಾಶಕ *kula-nāśaka*. A man who destroys or spoils family or caste (Bp. 3, 58).

ಕುಲಪರ್ವತ *kula-parvata*. = ಕುಲಗಿರಿ. (Ū. Bp. 47, 31).

ಕುಲವಾಲಿಕೆ *kula-pālikē*. A chaste, respectable woman.

ಕುಲಪುತ್ರ *kula-putra*. A son of a noble family, a respectable youth. (My.).

ಕುಲಪ್ರಮಾಣ *kula-pramāṇa*. The proof for (the existence of) caste. ಕುಲಪ್ರಮಾಣ ನಾಲಿಗೆ, ಜಲಪ್ರಮಾಣ ತಾನರೆ (Prv.).

ಕುಲಬಾಲಿಕೆ *kula-bālikē*. = ಕುಲವಾಲಿಕೆ. A chaste, respectable woman.

ಕುಲಭೇದ *kula-bhēda*. A division or class in a family or caste (Nn. 65).

ಕುಲಭ್ರಷ್ಟ *kula-bhrashta*. Expelled from a family; an outcast (C.).

ಕುಲಮದ *kula-mada*. Pride of birth or caste (Abbā. 2, 55).

ಕುಲಮೆ *kulamē*. = ಕುಲಮೆ, q. v., etc. (C.; B. 4, 140).

ಕುಲವಧು *kula-vadhu*. = ಕುಲನಾರಿ. (ಕುಲ್ಯ, ಕುಲಸ್ತ್ರೀ Nn. 42; Śmd. 186).

ಕುಲವಿವರ *kula-vivara*. = ಕುಲಭೇದ. (Nn. 75).

ಕುಲವಿಹೀನ *kula-vihina*. A man of low birth; an outcast. (Bp. 40, 71).

ಕುಲವೃದ್ಧ *kula-vṛiddha*. The oldest member or head of a family or caste. (My.).

ಕುಲಶ್ರೇಷ್ಠ *kula-śrēṣṭhi*. Of good family, eminent by birth; the chief of a guild.

ಕುಲಸಂಕರ *kula-saṅkara*. Mixture of caste. (Bp. 55, 12).

ಕುಲಸಮ್ಮುಖ *kula-sambandha*. Family-connection (Śmd. 161).

ಕುಲಸಮ್ಮುಖ *kula-sambhava*. Sprung from a family.

ಕುಲಸ್ತ್ರೀಯಕು *kula-striyān*. = ಕುಲಸ್ತ್ರೀ. (G. 146).

ಕುಲಸ್ತ್ರೀ *kula-stri*. A woman of a good family and respectable conduct (ಕುಲ್ಯ, ಕುಲವಧು Nn. 42).

ಕುಲಸ್ಥ *kula-stha*. Standing or abiding in the family; belonging to a good family or caste (ಪುರುಳಿ Śm. 113; C.). Feminine ಕುಲಸ್ಥೆ (My.).

ಕುಲಹೀನ *kula-hina*. = ಕುಲವಿಹೀನ. (Bp. 56, 18; 57, 66; Prvs. s. ವರಹೀನ, ವಸ್ತುಹೀನ).

ಕುಲಾಚಲ *kula-aśala*. = ಕುಲಗಿರಿ. (Śk. 3, 19).

ಕುಲಾಚಾರ *kula-āśāra*. The established observances or practices of caste (C.).

ಕುಲಾತಿಕ್ರಮಣ *kula-atikramana*. Overstepping (the rules of) family or caste. See ಕರಗಿದ್ದು and the remark s. ಕರೆ 6 No. 1.

ಕುಲಾದ್ರಿ *kula-adri*. = ಕುಲಾಚಲ. (J. 13, 10, 17).

ಕುಲಾಂತಕ *kula-antaka*. A man who makes an end of his family or race (J. 18, 16).

ಕುಲಾಯ *kulāya*. 1. A nest.

ಕುಲಾಯ *kulāya*. 2. = ಕುಲಾಯಿ, etc. (B. 5, 146).

ಕುಲಾಯಿ *kulāyi*. = ಕುಲಾಯಿ 2, ಕುಲಾಯಿ, ಕುಲಾಯಿ, ಕುಲಾಯಿ, ಕುಲಾಯಿ. A little oap (C.; H., Br.).

ಕುಲಾಯಿಸು *kulāyisn*. To be open, to expand, to acquire clearness, etc. (Mhr., H. ಮುಲಾಯಿಸೇಂ); to increase (My.).

ಕುಲಾಲ *kulāla*. A potter (ಕುಮ್ಮಾದಿ Nn. 80, 145).

ಕುಲಾಲಕರಣ *kulāla-karṇa*. Doing the work of a potter. See ಕಾನ್.

ಕುಲಾಲಚಕ್ರ *kulāla-śakra*. A potter's wheel (ಕುಮ್ಮಾದಿರ 3 ಗುರಿ Nn. 49; J. 13, 20).

ಕುಲಾಲಿ kulāli. The wife of a potter. 2, a blue stone used as a collyrium. 3, N. of a plant (ಪಾಲುದುಳಿ, o. r. -ಹುರಳಿ).

ಕುಲಾವಿ kulāvi. = ಕುಲಾಯಿ, etc. (My.). See Prv. s. ಚೋಟುದ್ದ.

ಕುಲಾಸ kulaśa. = ಮುಲಾಸ, q. v. (My.).

ಕುಲಿ kuli. A killer (ಕೊಲ್ಲುಂ Śmd. 280; M., T. ಕೊಲ್ಲಿ; M. ಕುಲಿ, killing, murder). See ಅಡಗುಲಿ, ಅನಿ, ಮೂಂ.

ಕುಲಿ knli. A sort of prickly nightshade, *Solanum jacquini* Willd.

ಕುಲಿಕ kulika. Of a good family, well-born. 2, N. of a nāga or serpent (Bp. 46, 28).

ಕುಲಿಕಿಸು kulikisu. = ಕುಲಿಕಿಸು, ಕುಲಿಕಿಸು. To cause to shake (by another, My.). 2, to shake, to agitate (Sl.). ಕುಣಿಯುವಾಗ ಮೆಯ್ಯನ್ನು ಕುಲಿಕಿಸುವದು (ಅಂಗಪಾಠ, ಅಂಗವಿಶ್ಲೇಷ Si. 66).

ಕುಲಿಕು kuliku. = ಕುಲಿಕು 2, etc. (My.).

ಕುಲಿಕೆ kulikē. = ಕೊಲಿಕೆ, etc. (My.; see ಕುಲಿ 1).

ಕುಲಿತ kulita. Accumulated, collected, amassed. See ಅ-.

ಕುಲಿಮೆ kulimē. = ಕುಲಮೆ, etc. (C.; B. 2, 12).

ಕುಲಿತ knliśa. The thunderbolt of Indra (ಬಜ್ರರ ಒಲಿ, 21). 2, a certain metrical foot (Ūh.). 3, a sort of fish.

ಕುಲಿತಧರ kulīśa-dhara. Indra. 2, = ಕುಲಿತ No. 2 (Ūh.).

ಕುಲಿತಧಾರಿ kulīśa-dhāri. Indra (My.).

ಕುಲಿತಹಸ್ತ kulīśa-hasta. Indra (My.).

ಕುಲಿನೆನ ಕುಲಿನ. Belonging to a family. 2, of high descent, well-born. 3, of a good breed.

ಕುಲಿನತತ್ವ kulinatva. Birth, rank, family respectability. (My.; ಕಾಲಿನ G.).

ಕುಲಿನೆನ ಕುಲಿನೆ. A woman belonging to a family; a well-born woman. See ಕ್ಷತ್ರಿಯ-.

ಕುಲೀರ knlira. A crab.

ಕುಲುಕಿಸು kulukisu. = ಕುಲಿಕಿಸು, etc. (My.).

ಕುಲುಕು kuluku. 1. = ಕುಲಕು. To fill with force, to cram into, to stuff (ಗಾಢಪೂರಣ Śmd. Dh.).

ಕುಲುಕು kuluku. 2. = (ಕುಡುಕು 1), ಕುಲಕು, ಕುಲಿಕು. To shake (v. t.), as a bottle, as a measure in measuring, as a vessel in filling it, as the body in dramatic action or in putting on foppish airs, and as the voice in singing (My.; Tē; T. ಕುಲುಕ್ಕು, ತುಲುಕ್ಕು; Tē. ಕುಲುಕು, T. ಕುಲುಂಗು, M. ಕುಲುಡ್ಡು, to shake, quake, be agitated; T. ಕುಲೈ, M. ಕುಲಿ, to be agitated, shake, jolt; Tē. ಕುಲಿಂಡು, ಕುಡುಕ್ಕು, to shake, v. t.; ಕುಡುಲು, to jolt or shake, as a horse; cf. ಕೊಡಕ್ಕು, ತುಲುಕು). ದಡ್ಡುಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಪರಕು ಹಾಕಿ ಕುಲುಕಿದನೆ (Prv.).

ಕುಲುಕು kuluku. 3. = ಕುಡುಕ್ಕು, ಕುಡುಕು 2, ಕುಲೈ. Shaking; a shake; jolting, trotting (My.; Tē; T., M. ಕುಲುಕ್ಕು; M. also ಕುಡುಕ್ಕು; Tē. also ಗುಡುಕ್ಕು). ಒನ್ನು ಕುಲು ಕನ್ನು ಕುಲುಕು, to give one, or a, shake (My.). — ಕುಲು ಕೋಟಿ. -ಟಿ. (= ಕುಲೈಕೋಟಿ, ಕುಡುಕೋಟಿ). Trotting, trot (My.).

ಕುಲುಕುಗಾತಿ kuluku-gāti. A woman of affected gestures, a coquette, a lewd woman (My.).

ಕುಲುಮೆ kulumē. = ಕುಲಮೆ, ಕುಲಮೆ, ಕುಲೈ, ಕೊಲಮೆ, ಕೊಲಮೆ. A fire-pit or furnace (C.; Tē. ಕೊಲಮೆ; Tē. ಕೊಲಮೆ also: a pit, cf. ಕುಲಿ 2; Tn. ಕೊಲಮೆ, a very deep pit; see ಕುಪ್ಪಡಗಿ). See B. 4, 148. 225. — ಕುಲುಮೆ ಕನ್ನಾಯ. A tax on blacksmiths (My.).

ಕುಲೇಂದ್ರ kula-indra. The chief of a family or race (J. 20, 1).

ಕುಲೋದ್ಧಾಮ kula-uddāma. = ಕುಲೋದ್ಧ. (J. 17, 60).

ಕುಲೋದ್ಧಾರಕ kula-uddhāraka. Raising a race or family; a man who raises or elevates a race or family (My.).

ಕುಲೋದ್ಭವ kula-udbhava. Well-born. 2, born or produced in a family or race (J. 16, 2).

ಕುಲು ಕುಲು. = ಕುಲಿಕು 3, etc. (My.).

ಕುಲ knlga. A male buffalo (S. Mhr.; Mhr., H. ಮುಲಗಾ).

ಕುಲಿ kulti. Horse-gram (My.; H.).

ಕುಲೈಷ kulmaśa. Sour gruel. 2, half-ripe barley; forced rice. 3, a sort of phaseolus (ಕೀಟ ಉದ್ಭವ G.). 4, a species of dolichos, *Dolichos biflorus*. See ಅಲಸಂದಿಗೆ; ಮುಡು ಗದಮೆ.

ಕುಲೈ kulmē. = ಕುಲಮೆ, etc. (My.).

ಕುಲೈ kulya. 1. (= ಕುಲೈ 1). A bone. 2, a canal, a channel (ಕಾರ್ Śm. 36). 3, a ditch, a trench (ಕಡಂಗು 84). 4, a dyke, a bank (ದಡ Nn. 42; see ಕರ 6). 5, a river (ನದಿ 42). 6, a forest (ಅರಣ್ಯ, ವನ 42). 7, bewilderment (ಮೋಹ 42). 8, a bad habit (ಕೃಷನ 42).

ಕುಲೈ knlya. 2. Relating to a family; of a good family, well-born; friendly inquiry after family affairs. See Bp. 43, 66.

ಕುಲೈ kulyē. 1. (= ಕುಲೈ 1). A rivulet; a canal; a ditch; a dyke. 2, the plant *Solanum longum* (cf. ಗುಳ್ಳ).

ಕುಲೈ knlyē. 2. A woman of good family and respectable conduct (ಕುಲವಧು, ಕುಲಪ್ತೀ Nn. 42). 2, Lakshmi (ರಮೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ 42).

ಕುಲೈ kullā. Expanded; open (My.; Mhr., H. ಮುಲೈ).

ಕುಲೈಯ kullāyi. = ಕುಲಾಯಿ, etc. (My.; T.).

ಕುಲೈವ kullāvi. = ಕುಲಾಯಿ, etc. (My.).

ಕುಲೈ knllu. All, the whole (My.; Br.; Mhr., H. ಕುಲ).

ಕುಮಕ kuvaka. Tbh. of ಕುಮಕ. Cheating (My.).

ಕುಮರ kuvara. 1. A potter (ಪಾವ್ಲು, ಕುಮ್ಭಕ Ū. II, 105; see ಕೋನ 1).

ಕುಮರ kuvara. 2. = ಕವ್ವರ, ಕೊವ್ವರ, (ಗುಬರು, etc.). A curtain, a veil (ಜವನಿಕೆ, ಮುಸುಕು Bhn. 61; Tē. ಕುಮಾರ, a tilt or cloth covering of a carriage).

ಕುಮರ knvara. = ಕೂಬರ 1, ಕೂವರ, ಕೊಮರ, ಕೊಮಾರ, ಕೋರ 2. Tbh. of ಕುಮಾರ (Śmd. 361; Ū. II, 8; ಗುಡ Śm. 4, Kk. 6). ಪಟ್ಟದ ಕುಮರಂ (ಯುವರಾಜ Mr. 310). See ಅರಗುಮರ, ಅರಸು, ಇಂಗಡಲ ಕುಮರ, ಚುಕ್ಕಿ ಗುಮರ, ನೈವ, ನೇಸಗುಮರ.

ಕುಮರಿ kuvari. = ಕೊಮರಿ. Tbh. of ಕುಮಾರಿ. See ಇಂಗಡಲ, ಪಾಲ್ಗಡಲ; J. 9, 7. 10.

ಕುಮಲ kuvāla. The jujube tree and its fruit, *Zizyphus*

jyubā Lam. (ಮೋರೆ G.). 2, the water-lily. 3, N. of a son of Viravarma (J. 27, 5).
 ಕುಸಲಯ ಕುಲಾಯಾ. = ಕೋಮಲೆ, ಕೋನಲ್. Any water-lily. 2, the blue water-lily. (ಕನ್ನಿಯು Hlā.). 3, the earth.
 ಕುಸಲಯಾಧಾರಿ ಕುಲಾಯಾ-ādhāri. A pond (J. 15, 12). 2, ku-valaya-ādhāri. A king (15, 12).
 ಕುಸಲೆ knali. = ಕೋಲಿ. *The jujube, Zizyphus jujuba* Lam. (ಎರ Mr. 113). See Si. 130.
 ಕುಸಲೆ kuvalē. N. of a woman (J. 11, 6).
 ಕುಸಾಲ್ kn-vāk. -ವಾಚ್. Injurious or censorious language; speaking ill of any one.
 ಕುಸಾಲ್ಪುತ knvāk-śrnta. A man who listens to elander (ಕಪ್ಪಿರಗಾಹ್ಯ, ಹಜದಮಂ ಕೇಳಂ Mr. 244).
 ಕುಸಾನ್ kn-vāda. Censorious, detracting.
 ಕುನಿ kuvi. 1. See ಎತ್ತಿಗುನಿ.
 ಕುನಿ kuvi. 2. To cry out (cf. ಕುನಿಬಿ & ಕೂನು 1). ಪುಣ್ಯಂ ಗೆಯ್ಯದ ಪಾಸಿಗೆ ಪುಣ್ಯಂ ಬದಕ ವಿಕೆ ಮದುಗಿ ಕುನಿದೊಡೆ ಬರ್ಕುಂ? (Jmt. 17).
 ಕುನಿಬಿ ku-viṭa. A bad paramour or catamite. (Bp. 28, 41).
 ಕುನಿನ್ದ kuvinda. A weaver.
 ಕುನಿನ್ದ ಕುನಿಂದಾಕಾ. A weaver (ಸಾಳಿಯ Mr. 377).
 ಕುನಿಲಾಸಿ ku-vilāsi. A man of improper sport (ಕುಡರ, etc., ಎತ್ತಿ Mr. 244).
 ಕುನೇರಿ knvēri. A fish-basket.
 ಕುನೇರಿ knvēra. = ಕುನೇರ. *Kuvēra, the god of wealth and regent of the north, Śiva's friend* (ತಿರುಳಿಗಳೆಯು, ಪೊನ್ನೊಡೆಯ Kk. 16; ಪುನಸ್ತಾತ್ಮೋದ್ಭವ Mr. 54).
 ಕುನೇರಕ kuvēra. *The tree Cedrela toona* Roxb.
 ಕುನೇರಾಕ್ಷಿ kuvēra-akṣhi. *The plant Bignonia suaveolens*.
 ಕುನ್ವೆ kuvvē. = ಕೂವೆ, q. v. (My.). — ಕುನ್ವೆಯಿಲೆ. -ಎಲೆ. The dried leaves of the kuvvē used to make hoods or cloaks (gūragu) to cover the head and body from the rain (My.). — ಕುನ್ವೆಹಿಟ್ಟು. A kind of arrowroot (My.).
 ಕುನ್ವೆ kuvvē. = ಕೂ 2, ಕೂವ. (My.).
 ಕುಸಾ kuṣa. *The sacrificial grass Poa cynosuroides* Retz. 2, water (ಬದಕ, ನೀರು Mr. 404). 3, a son of Rāmacandra (J. 18, 1). 4, one of the great dvīpas or divisions of the universe. 5, a certain metrical foot (Ūh.).
 ಕುಸಾ ಜಾ kuṣa-ja. A lotus, or water-lily. (Bp. 12, 5).
 ಕುಸಾ ಜಾತಾ kuṣa-jāta. = ಕುಸಾತಾ. (R.).
 ಕುಸಾಬ್ಬ ku-śabda. An improper word (Mr. 2; My.).
 ಕುಸಲ kuṣala. = ಕುಸಲ. Right, proper, suitable; happy, prosperous; skilful, clever, expert; cleverness (My.). 2, well-being, happiness. 3, virtue. 4, adequacy. See s. ಕೇಲೆ.
 ಕುಸಲಗಾಢಿ kuṣala-gāṇa. A clever man (My.). Feminine ಕುಸಲಗಾಢಿ (My.).
 ಕುಸಲತನ kuṣalatana. Cleverness, ability (C.; B. 5, 224).
 ಕುಸಲತೆ kuṣalatē. = ಕುಸಲತನ. (My.). 2, (kuṣa-latē), N. of a plant (ಬಳ್ಳಿ Mr. 149).
 ಕುಸಲಪ್ರಶ್ನೆ kuṣala-praśnē. Friendly enquiry after a person's health or welfare (My.; Tē.).
 ಕುಸಲನ kuṣa-lava. Kuṣa and Lava, the sons of Rāma (J. 19, 45, 49).

ಕುಕಲಿ kuṣali. A clever woman (C.).

ಕುಕನಲಿ kuṣa-sthala. N. of the town Kanyakubjā. — ಕುಕ ಸ್ಥಲದವರು. A class of Brāhmaṇas on the western coast (My.).

ಕುಕನಲಿ kuṣasthall. N. of a woman, daughter of Dakṣa (Rām. 4, 2, 14).

ಕುಕಾಗ್ರಬುದ್ಧಿ kuṣa-agra-buddhi. (= ಕುಕಾಗ್ರಮತಿ). Intellect as sharp as the point of kuṣa grass: acumen. (My.). 2, shrewd, intelligent.

ಕುಕಾಗ್ರಮತಿ kuṣa-agra-mati. = ಕುಕಾಗ್ರೇಯಮತಿ. (ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಂ Mr. 242).

ಕುಕಾಗ್ರೇಯಮತಿ kuṣa-agra-mati. One whose understanding is as sharp as the point of a blade of kuṣa: acute, penetrating, subtle;—mental acumen.

ಕುಕಾಲಿ kuṣāln. Ease; healthy state; fun, frolic, pleasure (C.; Mhr., H. ಮುಕಾಲ). — ಕುಕಾಲಿಸಿಂಗಿ. Salute-firing (My.).

ಕುಕಾನನ kuṣa-āsana. A mat of sacrificial grass. (My.).

ಕುಕಿ kuṣi. 1. Wrought iron; a ploughshare.

ಕುಕಿ kuṣi. 2. = ಕುಷಿ, ಕುಸಿ. Pleasure; will (S. Mhr.; Mhr., H. ಮುಕೀ, ಮುಸೀ).

ಕುಕಿಕೆ kuṣika. = ಕುಕಿ 1, ಕುಕಿದ. A ploughshare.

ಕುಕಿರ kuṣira. = ಕುಕಿರ. (ಫಾಲ, ಕುರು Mr. 370).

ಕುಕಿಲವ kuṣilava. An actor, dancer, mime.

ಕುಕೂಲಿ kuṣūla. = ಕುಸೂಲ. A granary. See ಕುಕಿರ.

ಕುಕ ಕುಕೆ. A bridle, a rein; a plank for covering anything; a piece of wood; = ಕುಕ No. 1 (ಎತ್ತ, ದರ್ಭ Nn. 104; ಕೆವ. 2, 108).

ಕುಕೇರಯ kuṣē-āya. Resting in water; a water-lily, a lotus; Viṣṇu (My.).

ಕುಕೈಭ್ರ kuṣābhra. A small hole in the earth. (R.).

ಕುಕಿ kushi. = ಕುಕಿ 2, etc. (C.).

ಕುಕಿ kuṣki. Dry land, land not artificially irrigated (My.; H.).

ಕುಕಿಗ kuṣṭiga. = ಕುಕಿಗ. — ಕುಕಿಗನ ಬಳ್ಳಿ. = ಕುಕಿಗನ ಬಳ್ಳಿ. (Z.).

ಕುಕಿ kuṣṭha. *The plant Coelus speciosus or arabicus* (ಕೋಕಂ G.). 2, leprosy (ತೊನ್ನು Mr. 385). See Bp. 54, 69, 70; 56, 55, 56.

ಕುಕುಣಿಕೆ kuṣmāṇḍaka. *The gourd Benincasa cerifera* Savl.

ಕುಸ ಕುಸಾ. = ಕುಕು, etc., ಕುಸು. (Mhr. ಕುಸಕುಸಣ್ಣೆ, to sob; to murmur). — ಕುಸ ಕುಸ. rep. Whispering. ಕುಸ ಕುಸ ಮಾಡು, to whisper (My.). — ಕುಸ ಕುಸು. = ಕುಸ ಕುಸ. (My.). — ಕುಸಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To whisper (My.).

ಕುಸಕು kuṣaku. = ಕುಸಕು 2, No. 2. (C.).

ಕುಸಂಗ ku-saṅga. Bad company (My.).

ಕುಸಂದಿ ku-sandhi. An improper union of letters (My.); narrowness, a narrow space (My.; Tē.); an unlucky conjunction of stars (My.).

ಕುಸಮಯ ku-samaya. A bad association; a bad rule, etc.; heterodoxy. (Bp. 8, 19; 23, 15; 58, 55).

ಕುಸಲ್ kuṣal. = ಕುಡಕಲೆ, etc. — ಕುಸಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. = ಕುಡ ಕಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಕುಸಲ kuṣala. Tbh. of ಕುಕಲ. See s. ಕೇರಾ.

ಕುಸಾಕುಳಿ kusākuli. = ಕೊಸಾಕುಳಿ. Trouble, annoyance (My.).

ಕುಸಾಲೆ kusālē. = ಕಸಲೆ, ಕಸಾಲೆ. See ಕೆದು.

ಕುಸಿ kusi. 1. = ಕುಸುಕ. The peg or knob-like ornamental pin of a door (ಕವಾಟಕಲಾಕೆ ṣmd. Dh.; My.; T. ಕುಟ್ಟಿ, M. ಕುಟ್ಟಿ, a little plug, stake, etc.; cf. ಕುಡೆ?).

ಕುಸಿ kusi. 2. To bend (v. i.); to stoop; to be lowered (to hang down from heaviness); to sink, to give way, to settle, to tumble in; to wear away, etc. (ತಡ್ಗು ṣmd. I; ಕ್ಷೀಣತ್ವ ṣmd. Dh.; C.; Tō. ಕುಸಿರು; cf. ಕುಡೆ 1). ಕುಸಿದು ನಡೆದಂ (ṣmd. 280). ನಿಜ ಸ್ವಸ್ಥಧಾರದನ್ನೆ ಎಣ್ಣೆಸೆಯ ಅನೇಗ ಕುಸಿದು ಕುಗ್ಗಿದುದು (225). ಕುಸಿಯದೆ ಇರಿ! (Bp. 37, 39). ಲಸಿತದಿವ್ಯೋನ್ನತತರೀರಂ ನಿಶಿತತೂಲದ ಶೂಕನಿಹತಗಿ ಕುಸಿಯದೆ (39, 64). ಕುಸಿದಿಟ್ಟ ಚಕ್ರದನ್ನೆ (disous) ಕುನುಂಗಿ ಪರಿವ... ದುಷ್ಟಗುಣಂಗಳ (Rā. 6, after 11). ಬಲಧಾರಕ್ಕೆ ಧರಾತಲಂ ಕುಸಿಯೆ (13, 77). ಕುಸಿದ ನವನಿನ, ಹೊರಟ ಬೆನ್ನಿನ (ಕುಡುಬಂ Bp. 20, 11). ಕುಸಿದವರಾಂಗಂ (Rā. 5, 92). ಮನೆ ಕುಸಿಯಿತು, ಹಗಿಯ ಕುಸಿಯಿತು (C.). See Abh. P. 7, 157; Rām. 1, 16, 43; 6, 30, 10; Rā. 2, after 76; 14, 58; Rā. 4, 9, 78; J. 3, 19.

ಕುಸಿ kusi. 3. = ಕುಸಿದು. P. p. of ಕುಸಿ 2. — ಕುಸಿ ಬೀಡು, To sink, give way, as a wall, etc. (C.).

ಕುಸಿ kusi. 4. The state of being bent, sunk, etc. (ಮಣಿ Ṣi. 1, 32; ಏರಿದುದು Bhn. 48, o. r. ಏದಿದುದು). — ಕುಸಿಗೊರಲೆ. -ಕೊರಲೆ. A sunk, f. e. short, neck. ಅದು ಕುಸಿಗೊರಲೆ (ṣmd. 111 Mqb.). — ಕುಸಿಗೊರಲೆ. -ಕೊರಲೆ. (ṣmd. 95). A mau with a short neck. ಅವಂ ಕುಸಿಗೊರಲಂ (111 Mqb.). — ಕುಸಿಗೊರಲೆ. -ಕೊರಲೆ. A woman with a short neck. ಅವಳ ಕುಸಿಗೊರಲೆ (ṣmd. 111 Mqb.).

ಕುಸಿ kusi = ಕುಡಿ 2. (My.).

ಕುಸಿಕು kusiku. = ಕುಸುಕು 2, etc. ಆ ಬಣ್ಣಿಯಂ ಕುಸಿಕಿದು ಬರಲೇನದಿ! (Bp. 56, 29).

ಕುಸಿಬೆ kusibē. A Tbh. of ಕುಸುಮ್ಬ. (ಕುಸುಮ್ಬ Mr. 374; C.). ಕುಸಿಬೆಯಣ್ಣೆ, safflower oil (C.).

ಕುಸಿಮ್ಬೆ kusimbē. = ಕುಸಿಬೆ. (My.).

ಕುಸೀದ ಕು-sīda. Usury. 2, = ಕುಸೀದಿಕ. (ಬಡ್ಡಿಯುಮ್ಬಂ Mr. 345).

ಕುಸೀದಿಕ kusīdika. A usurer, a money-lender. See s. ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡು.

ಕುಸು kusu. = ಕುಸ, etc. — ಕುಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಕುಸಗುಟ್ಟು. (My.).

ಕುಸುಕ kusuka. = ಕುಸಿ 1. (J. 17, 6).

ಕುಸುಕು kusuku. 1. The state of being lowered or low, as a door, etc. (My.).

ಕುಸುಕು kusuku. 2. = ಕುಸಕು, ಕುಸಿಕ್ಕು, ಕುಸುಂಕು. To strike, to beat (ಘಾತನ ṣmd. Dh.; Grj. 2, after 106). 2, = ಕುಕ್ಕು 3, to wash by slightly beating (My.).

ಕುಸುಂಕು kusunku. = ಕುಸುಕು 2. (ṣmd. Dh.).

ಕುಸುಬು kusubu. = ಕುಸುಮು. To wash clothes by beating them on a flat stone (ಬಗಿ ṣm. 80; My.; see ಕುಕ್ಕು 3, ಕುಸುಕು 2); to knock down (Grj. 2, after 106). ಕುಸುಬಿದವು ಕುಸುಗಿಗಳ ಅಖಿಲಮೃಗಕಾಲನ (Bh. 3, 13, 27).

ಕುಸುಬೆ kusubē. A Tbh. of ಕುಸುಮ್ಬ. (ಕುಸುಮ್ಬ Nr.; My.). ಕುಸುಮು kusuma. A flower (ಮಲರ್, ಅರಲ್, ಪೂ ṣm. 23; ಅರಲ್, ಅರಲ್ 103. 108). 2, the menstrual discharge.

ಕುಸುಮಧನ್ವ kusuma-dhanva. Kāma (J. 12, 4).

ಕುಸುಮಬಾಣ kusuma-bāṇa. An arrow of flowers (Grj. 7, after 11). 2, Kāma (My.).

ಕುಸುಮಮಂಜರಿಗೆ kusuma-mañjarigē. A bunch of flowers (ಮಂಜರಿ Kk. 19).

ಕುಸುಮರಸ kusuma-rasa. Honey (Bp. 60, 43).

ಕುಸುಮನಾಲಿಕೆ kusuma-mālika. A garland-maker (Rām. 5, 8, 50).

ಕುಸುಮವಿಚಿತ್ರ kusuma-viçitra. N. of a vṛtta (Ĉh.).

ಕುಸುಮವಿಜಿಬಿ kusuma-viçikha. Kāma (Bp. 32, 2).

ಕುಸುಮಕರ kusuma-sāra. Kāma (ṣmd. 127; Bp. 59, 35). 2, N. of a vṛtta (Ĉh.).

ಕುಸುಮಪಟ್ಟಿ kusuma-shaṭpadi. N. of a metro (Ĉh.).

ಕುಸುಮಸಂಕೋಚನ kusuma-saukōçana. The shutting of flowers. See ಮುಗಿ.

ಕುಸುಮಸಾಯಕ kusuma-sāyaka. = ಕುಸುಮದಾಣ. (My.).

ಕುಸುಮಾಕರ kusuma-ākara. A place abounding with flowers, a flower-garden; the vernal season. (My.).

ಕುಸುಮಾಂಘ್ರಿಪ ಕುಸುमा-anghripa. N. of a vṛtta (Ĉh.).

ಕುಸುಮಾಂಜನ kusuma-añjana. The calx of brass.

ಕುಸುಮಾಯುಧ kusuma-āyudha. Flower-armed: Kāma.

ಕುಸುಮಾರಿ kusumāri. ಕಟ್ಟಿಣದ ಕುಸುಮಾರಿ (ದ್ವುಫಣ, ಮುದ್ದರ, ಫಣ, ದೊಡ್ಡ ಹಾರಿ, ಗುದಿಗೆ Si. 290).

ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರ kusuma-astra. = ಕುಸುಮದಾಣ. (J. 7, 38).

ಕುಸುಮಿತ kusumita. Furnished with flowers, flowered (ಹೂವಾದ, ಅರಳಿದ G.; My.).

ಕುಸುಮು kusumu. = ಕುಸುಬು. (My.).

ಕುಸುಮೆ kusumē. = ಕುಸುಮ No 2. 2, N. of a plant (ಕೆಂಚಿ Mr. 149). 3, Tbh. of ಕುಸುಮ್ಬ (My.). — ಕುಸುಮಾಡ್ಕ. (ಪ್ರದರ, ನಾರೀರುಹ Si. 448).

ಕುಸುಮೇಷು kusuma-lshu. Flower-arrowed: Kāma.

ಕುಸುಮೋಪಾಯ kusuma-upāyaya. The act of collecting flowers (J. 8, 19).

ಕುಸುಮ್ಬರಿ kusumbari. = ಕೊಸವ್ಬರಿ, ಕೊಸವ್ಬರಿ, ಕೊಸುಮರಿ, ಕೊಸುಮ್ಬರಿ. Raw fruit, etc., preserved especially as a seasoning (S. Mhr.; Mhr. ಕೊಸಿವ್ಬರಿ, ಕೊಸಿವ್ಬರಿ).

ಕುಸುಮ್ಬೆ kusumbē. (ṣmd. 48). A Tbh. of ಕುಸುಮ್ಬ (ṣmd. 339. 364; Hlā.; My.); dried flowers of safflower (B. 5, 72; Mhr.); the dye prepared from them. — ಕುಸುಮ್ಬೆದು ಪ್ಪಟಿ. A deep red cloth (C.). — ಕುಸುಮ್ಬೆಬಾಗು. A deep red turban (My.). — ಕುಸುಮ್ಬೆಬಣ್ಣ. A deep red colour (C.; Si. 441).

ಕುಸುಮ್ಬು kusumbha. = ಕುಸಿಬೆ, ಕುಸಿಮ್ಬೆ, ಕುಸುಬೆ, ಕುಸುಮ No 3, ಕುಸುಮ್ಬೆ. A thistle-like herb, the safflower, Carthamus tinctorius L. 2, the water-pot of the student and sannyāsi.

ಕುಸುರಿ kusuri. 1. = ಕುಸುರು 1. The pulp or soft part of some vegetables and fruits. (T. ಕುಸುರಿ; Tō. ಗುಜುರು, ಗುಜ್ಜು, ಗುಂಜು, pulp; thick juice; pith; T. ಕೊಟ್ಟಿ, pulp; T., M. ಕುಡಿದುಮ್ಬು, thickened fluid, congee, loam; to grow thick or condensed; M. ಕೊಡು, fat, thick,

solid; cf. ಕೊಟ್ಟು 1 & 2, ಕೊಡು 1, ಗೊಟ್ಟು 2). 2, the sticky filament of flowers (J. 3, 27; My.); a kusuri-like ornament for the back part of the head (My.). 3, a kind of pēlikē in poetical composition (Kāv. III, 2, B, 82 seq.). — ಕುಸುರಿದಡು. -ತಡು. To reduce to pulp. ತನುವಂ ಕುಸುರಿದಡು (Bp. 45, 28). ಸಾಯರಾಡುನು! ಎನಲು, ಕುಸುರಿದಡುಯದೆ ಬಿಡರು ಯಮನವರು ಬೇಗ (Dp. 4). See Rām. 6, 11, 18; J. 16, 38; 20, 58; 22, 17, 28.

ಕುಸುರಿ kusuri. 2. = (ಕನ 1), ಕುಸುರು 2. — ಕುಸುರಿಗಾಯ. -ಕಾಯ. A very young, quite unripe fruit (My.).

ಕುಸುರಿ kusuri. A kind of cloth (ಅಂಡೆ, ಪಟ್ಟಭೇದ Mr. 342; cf. ಅಂಡೆ 1).

ಕುಸುರು kusuru. 1. = ಕುಸುರಿ 1. The sticky filament of flowers (My.). ತಾವರೆಹುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಥವಾ ಯಾವ ಹುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಕುಸುರುಗಳು, ಹುವಿನ ತಿರುಳುಗಳು (ಕಂಜಲ್ಕ, ಕೇಸರಿ); ಕುಸುರುಗಳನ್ನರೆ ಹುವಿನಲ್ಲಿ ನೂಲಿನ ಎದ್ದೆಗಳ ಜೊತೆಗೊಡಿದನೆ ಚಿತ್ರವಾಗಿ ಇರುವವು (Si. 96).

ಕುಸುರು kusuru. 2. = ಕುಸುರಿ 2. — ಕುಸುರುಗಾಯ. = ಕುಸುರಿಗಾಯ. (My.).

ಕುಸುವು kusuvu. Common hemp, Cannabis sativa L. (St. & Pl.).

ಕುಸೂರಿ kusūla. = ಕುತೂಲ. A granary. See ಕಣಜ.

ಕುಸ್ಪತಿ ku-sriti. Evil conduct; magic rites, sorcery.

ಕುಸ್ತಿ kustī. Wrestling (C.; Si. 294; Mhr., H. ಕುಸ್ತಿ). — ಕುಸ್ತಿ ಬಿಡು. To set on to wrestle (My.). — ಕುಸ್ತಿಯಾಡು. -ಆಡು. To wrestle (C.). — ಕುಸ್ತಿ ಹಿಡಿ. = ಕುಸ್ತಿಯಾಡು. (S. Mhr.; B. 2, 2).

ಕುಸ್ತುಭ kustabha. Vishnu. (R.).

ಕುಸ್ತುಮ್ಬರಿ kustumbārī. = ಕುಸ್ತುಮ್ಬರು, etc. (ಕೊತ್ತುವ್ವರಿ Ōt. II, 99; My.).

ಕುಸ್ತುಮ್ಬರು kustumburu. = ಕುಸ್ತುಮ್ಬರಿ, ಕೊತಮ್ಬರಿ, ಕೊತುಮ್ಬರಿ, ಕೊತ್ತಮ್ಬರಿ, ಕೊತ್ತಿರಿ, ಕೊತ್ತುಮರಿ, ಕೊತ್ತುಮರಿ, ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ, ಕೊತ್ತಮ್ಬರಿ. Coriander, the plant and its seed, Coriandrum sativum L.

ಕುಸ್ವರಿ ku-svara. A disagreeable, discordant note (My.).

ಕುಹಕ kuhaka. = ಕುಯಕ, ಕುನಕ, ಕೊಯಕ. Cheating; a cheat, a rogue, a juggler; juggling, deception,legerdemain (ಕೊಯಕ Kk. 87; Sm. 59; Bp. 40, 56).

ಕುಹಕೆ kuhaki. A deceiver, a juggler (ಮಾಯೆಗೆಯ್ವಂ Mr. 276; Bh. 1, 8, 65; 2, 13, 13; My.); a female deceiver (J. 5, 61).

ಕುಹನ kuhana. Encious; hypocritical.

ಕುಹನೆ kahanē. Hypocrisy.

ಕುಹರ kuhara. A hollow; a hole, a cave (ಗಿರಿಯ ಗುಹೆ Mr. 97).

ಕುಹು kuhu. The new moon, i. e. the first day of the first quarter on which the moon rises invisible (ಚನ್ನ ನಂ ಕಾಣಲು ಬಾರದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ Hā.; ಶತ ಅಡಗಳು ಅದು ಕುಹು Mr. 69). 2, the cry of the kōkila.

ಕುಹುಣ kuhṇṇa. N. of a demon (Ō. Bp. 47, 21).

ಕುಹುರವೆ kuhā-rava. The kōkila or cuckoo. (R.).

ಕುಳ kuḷ. = ಕುರುಳ್ 2, etc. (My.).

ಕುಳ kuḷa. 1. = ಕಳ 5, ಕೊಳ 3, ಕೊಳ 1. A certain measure: a kōḷaga. See ಅಯ್ಯಳ, ಒಳ್ಳಳ, ನಾಗಳ.

ಕುಳ kuḷa. 2. = (ಕುಳಕೆ 2), ಕುಳು, ಕೊಳ್ಳೆ 2, ಕೊಳು 2. Seizing, etc. See ಕೊಳುಗುಳ.

ಕುಳ ku-ḷa. 1. The true of the Kannada language (Smḍ. 12. 13. 26. 27. 29. 31. 40. 51. 332. 408).

ಕುಳ kuḷa. 2. = ಕುಲ, ಕುಳು. Family, race (Mhr. ಕೂಳ). 2, a lessee or tenant with reference to the Sarkār (Mhr. ಕೂಳ); any one who pays taxes (My.). — ಕುಳವರ್ತನೆ. The perquisites of the village officers receivable from farmers and those who pay revonne to government (R.). — ಕುಳವಾಡಿ. An inferior village-servant (My.). Feminine ಕುಳವಾಡಿದಿತ್ತಿ (My.). — ಕುಳವಾಡಿಕೆ. The business of a kulavāḍi (My.). — ಕುಳವಾಡಗ. = ಕುಳವಾಡಿ. (My.). Feminine ಕುಳವಾಡಿದಿತ್ತಿ (My.). — ಕುಳವಾಡತನ. = ಕುಳವಾಡಿಕೆ. (My.). — ಕುಳವಾರು. A settlement made with the farmers individually (My.; Br., H. ಕುಳವಾರ್). ಕುಳವಾರು ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ತಲವಾರ ಎನ್ನು ಮಾಡ್ತಾನು? (Prv.; see Prv. s. ತಲವಾರ). — ಕುಳವಾರ್ಚಿಟ್ಟ. An account of the land farmed by each cultivator severally (My.).

ಕುಳಾನ್ತ kuḷa-anta. A word that ends in the true Kannada (Smḍ. 41. 52).

ಕುಳಿ kuḷi. = ಕಳ 6, ಕೂಸೆ 6, ಸುಳ, (ಕೊಳ). An affix for the formation of nouns, e. g. ಒಡಕುಳಿ, ವೇಂಕುಳಿ, ಪೂಕುಳಿ, ಮದುಕುಳಿ (Smḍ. 239).

ಕುಳಿಕೆ kuḷikē. 1. = ಕುಸಿಕೆ 4. See ಕಣ್.

ಕುಳಿಕೆ kuḷikē. 2. = (ಕುಳಕೆ 2). See ಕೊಳಗುಳಕೆ.

ಕುಳಿತು kuḷitu. = ಕುನ್ನು, etc. P. p. of ಕುಳಿ 1 (Ō.).

Seated, sat down. ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳು, to sit down. ರಾಜರು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುವ ಆಸನ (ನೃಪಾಸನ, ಭವ್ಯಾಸನ Si. 267). ರಥದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವವನು (ರಥಿಕ 283). ಕುಳಿತವನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದುವಿಕೆ (ಉತ್ಥಾನ 437). ಈಜಲ ಮರದ ನೆರಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ಕೊಡ್ತಾನು (B. 2, 13). ಗಿಡದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು (3, 11). ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒನ್ನೇ ಹದಗೋಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ (Prv.). — ಕುಳಿತು ಕುಳಿತು. rep. ಒನ್ನೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕುಳಿತು ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ಬೇಸವ ಬನ್ನಿದ್ದೀತು (B. 3, 67).

ಕುಳಿಯ kuḷiya. (Smḍ. 40).

ಕುಳಿರ kuḷir. 1. = ಕುಣ್ಣು, ಕುಳ್ಳಿರ, ಕುಳ್ಳಿರು, ಕುಳ್ಳು 3, ಕೊಡ್ತು, ಕೊರ 3. To bend, to stoop; to squat; to sit down (ಬುಜುಭೇದ Smḍ. Dh.; Tē. ಕೂಕುಣ್ಣು, ಕೂಡುಣ್ಣು, ಕೂರ್ಪು ಕೊಣ್ಣು, ಕೂರ್ಪುಣ್ಣು, ಕೂರ್ಪುಣ್ಣು, to sit down; Tu. ಕುಳ್ಳು).

ಕುಳಿರ kuḷir. 2. To be cool or cold. (T.). ಕುಳಿರ್ದು (ಚಳಿತ Ōt. I, 36).

ಕುಳಿರ kuḷir. 3. (Smḍ. 58). Coolness, coldness; cold; snow, frost (ಹೈಮ Smḍ. Dh.; ಹಿಮ, ಚಳಿ, ಅಯ್ಯಲ್, ಹಿಮ Sm. 16; ತಣ್ಣಿತು, ಕೊಡು, ಕೊಟ್ಟಿ, ಶೈತ್ಯ 36; ಶೈತ್ಯ, ಹಿಮ 105; M. ಕುಳಿರ, ಕುಳುರ; T. ಕುಳಿರ, ಕೂದಲ, ಕೂದಿರ, ಕೂಡ್ಲೆ, coldness; cold wind; cf. ಕೊಡತ 1). — ಕುಳಿಕೊಡದು. To become very cool (Abh. P. 7, 147). — ಕುಳಿಗರ್. -ಕರ್. The cool stone, the moon-stone (ಚನ್ನ ಗರ್, ಬಸರ್ಗರ್ Ōt. II, 112). — ಕುಳಿಗರ್. (Smḍ. 54). A cool wind. — ಕುಳಿಗರ್ಯ್ಯ. Who has cool hands or rays: the moon (ಚನ್ನ Ōt. I, 55). — ಕುಳಿವರ್ತನೆ. -ಮನೆ. A cool house or room (ಶೈತ್ಯಾಲಯ Kk. 23). — ಕುಳಿವಾರ್ತಿನೀರ್. -ಪಾಲಿ-ನೀರ್. Very cool water (V. 4, 25). — ಕುಳಿವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The snow-

mountain: Himālaya (ಹಿಮಾಲಯ, Ūt. II, 10). ಕುಳಿರ್ವಟ್ಟಿಯು. -ಅಣು. Himālaya's daughter: Pārvatī (ನಿರಂಜಿತ Sm. 3). ಕುಳಿರ್ವಟ್ಟಿಯು. -ಎದೆಯು. Himavat, the king of the snowy mountains. ಕುಳಿರ್ವಟ್ಟಿಯುನಣು. -ಅಣು. Himavat's daughter: Pārvatī (ಉಮೆ Ūt. II, 119). — ಕುಳಿರ್ವರಸು. -ಚಿರಸು. To be united with coolness, to be cool (J. 3, 9). — ಕುಳಿರ್ವರಗ. -ಚಿರಗ. Who has cool light: the moon (ಚಂದ್ರ, etc., ಶಬ್ದ Kk. 44).

ಕುಳಿಲ್ kulil. To amuse one's self with jumping over wood or trees (ಮರವಾಯಿದು ಬಿನದಿಪುದು Ss.).

ಕುಳು kulū. = ಕೂಳು 2, q. v.

ಕುಳು kulū. = ಕುಳ 2. — ಕುಳುವಾಡಿ, etc. = ಕುಳವಾಡಿ, etc. (My.).

ಕುಳ್ಳು kulū. = ಕುಳಿತು, etc. See Sp. s. ಕುಳಿಸು; Bp. 3, 39.

ಕುಳ್ಳು kulū. = ಕುಳಾಯಿ, etc. (Si. 279, only in Si.).

ಕುಳ್ಳಿ kulū. = ಸುಳ್ಳು 2. See ದವಳಿಕುಳ್ಳಿ.

ಕುಳ್ಳಿತು kulūtu. = ಕುಳಿತು, etc. P. p. of ಕುಳ್ಳಿರ್. See Bp. 20, 15; 34, 9; 37, 3. 65; 39, 44; 45, 13; 53, 33. 58.

ಕುಳ್ಳಿರ್ kulūir. = ಕುಳಿರ್ 1, etc. To sit down. P. p. ಕುಳ್ಳಿರ್ದು. ಪದ್ಮಗೋಶೋ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು (Śmd. 163). ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ತ (ಅಸೀನ, ಉಪವಿಷ್ಟ Hk.). ಕುಳ್ಳಿರ್ದು (ಅಸೀನ, etc. Mr. 246). ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಅಡಿಯದೆ ಮೇಲು ಮೊಗವಾಗಿ ಮಲಗಿದ ಮಗವು (ಉತ್ತಾನತಯ, ದಿವ್ಯ); ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಎದುವಲ್ಲಿ ಉತ್ತಾನ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕುಳ್ಳಿರುತ (Bp. 26, 28). ಕುಳ್ಳಿರಿ! (= ಕುಳ್ಳಿರಿಂ! 58, 69; 59, 1). ಲತೆಯ ತೂಗುಮಂಜಡೋಳಿ ಶಬ್ದಪ್ರಧಾನವಾದೇವಿಯುಂ ತಾನುಂ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು (Ūpr. 7, after 92). See Bp. 10, 1; 12, 16; Rā. 5, 21; 7, after 97; 8, after 125; 10, after 31; 12, after 41; 13, after 1; 13v. 1, 83; 3, after 35; J. 5, 68; 13, 24; 17, 27. 30; 28, 25; 29, 49.

ಕುಳ್ಳಿರಿಸು kulūirisu. = ಕುಳ್ಳಿರು, ಕೂಡಿರಿಸು, ಕೂಡಿರು. To cause to sit down, etc. ಬಸಿ ಪ್ರಧಾನರಂ, ಕುಳ್ಳಿರಿಸು (Śmd. 71). See Bp. 4, 4; 5, 65; 47, 7; 51, 10; 57, 25; 59, 57; J. 29, 86.

ಕುಳ್ಳಿರು kulūiru. = ಕುಳ್ಳಿರ್, etc. ಕುಳ್ಳಿರುವಲ್ಲಿ (Nn. 54).

ಕುಳ್ಳಿಹ kulūiha. = ಕುಳ್ಳಿರ್. Present or future participle relative of ಕುಳ್ಳಿರ್. ಕುಳ್ಳಿಹಲ್ಲಿ (ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ); ಅರಸುಗಳು ಕುಳ್ಳಿಹ ಆಸನ ಆವದಾನೊಂದು ಉಣ್ಣು, ಅದು ಭದ್ರಾಸನ ಎನಿಸುಗು; ತಮಿವಾಯಿಗೊಣ್ಣು ಕುಳ್ಳಿಹಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಕುಳ್ಳು kulū. 1. = ಕುಳುಳ್ಳಿ 2, etc. A cake of dried cow-dung (C.). — ಕುಳ್ಳುಕಾಳಿ. A round pile of kulū for cooking (C.). — ಕುಳ್ಳುವಾನ. A stack of kulū (S. Mhr.).

ಕುಳ್ಳು kulū. 2. = ಕುಳುಳ್ಳಿ. Shortness, etc. — ಕುಳ್ಳು = ಕುಡುಕ. (ಖರ್ವ, ಪ್ರಸ್ತ, ವಾಮನ Si. 197; My.). ಕುಳ್ಳನ ಕರೆಯ ದಾರದು, ಕಳ್ಳನ ಕರೆಯ ಬದುದು. — ಕಳ್ಳನ ನನ್ನುದರೂ ಕುಳ್ಳನ ನನ್ನು ದಾರದು (Prvs.). Cf. ಕೂಳ್ಳು 2.

ಕುಳ್ಳು kulū. 3. = ಕುಳಿರ್ 1, etc. (My.). P. p. ಕುಳ್ಳು.

ಕುಡ್ಲಿ kul. 1. (?) (= ಕುಡು 2?). See ಕವಂಕುಡು, ಕೂಡು.

ಕುಡ್ಲಿ kul. 2. A tong (? M. ಕೂಡುಸ್ಸು, closeness; ಕೂಡರ್, tongs). See ಕುಡ್ಲಿ 1.

ಕುಡ್ಲಿ kula. 1. Confusion, disorder, perplexity (see ಕುಡುಕುಡು; M. ಕುಡುಕು, intricacy, as of thread; ಕುಡುಪ್ಪು, intricacy; ಕುಡು, to be mixed; to be perplexed; ಕುಡುಪ್ಪು,

to be troubled; ಕುಡುಕು, to entangle; ಕುಡುಪ್ಪು, to be entangled, hooked in; ಕುಡುಸ್ಸು, closeness = ಕುಡುಕು, ಕುಡುಕು, entanglement, rope-knot = ಕುಡುಕು; T. ಕುಡು, to be joined, united; ಕುಡುಪ್ಪು, intricacy in business, impediment, confusion; ಕುಡು, crowd, multitude; ಕುಡುಪ್ಪು, to be mixed; see ಕುಡುಕು 2, ಕುಡು, ಕುಡು, ಕುಡು, ಕೂಡುಪ್ಪು, ಗುಣ್ಣು 1, ಗುಬರು, ಗೂಟ್ಟು 2, ಗೂಡು).

ಕುಡ್ಲಿ kula. 2. = ಕುಡು 1, ಕುಡು, ಸುಡು 2, ಸುಡು 1. A piece of iron used for the ranṭṭe (and kunṭṭe), a ploughshare (ನೇಗಿಲ್ಪಯ್ಯ ಕರ್ಬುನಂ Śmd. I; ಕುಡು, ಫಾಲ Mr. 370; T., M. ಕೂಡು; T. also ಕಾಡು; Tē. ಕಡ್ಡು, ಕೂಡು; Sk. ಕುಡುಕ, ಕುಡುಕ, ಕೂಟ, ಕೂಟಕ; cf. ಕುಡುನ). 2, an iron used in cauterizing, see ಬರಿಗುಡು.

ಕುಡ್ಲಿ kulī. 1. (To be or become low, deepened, or hollow; T., M.; cf. ಕುಸಿ 2, ಕೂಡು). 2, to make a hole, to dig (ಖನನ Śmd. Dh.; Śm. 115; M.; T. ಕುಡ್ಲಿ; see ಕೂಡು 2 & s. ಕುಡು 2).

ಕುಡ್ಲಿ kulī. 2. = ಕುಡು 2, etc. A hollow; a hole; a pit; a grave (ನಿಮ್ಮಧೂಮಿ Śmd. Dh.; ಅಗುಡ್ಲಿ 2 Śmd. I; ನಿಮ್ಮ Śm. 115; ಪ್ರಭ, ದರ Nr.; ನಿಮ್ಮ, ಅಗಾಧ, ಗರ್ವ, ಬಿಲ, ಭದ್ರ, etc. Hk., Mr. 392; ಗರ್ವ Nn. 12; My.; T., M.; Tu. ಗುರಿ; Tē. ಗೂಯ್; Sk. ಕೂಲ, ಕುರಿ, ಕೂಡ; T. ಕೂವರ್, depth; a well). ದೇವಾದಿಗಳನ್ನ ಮಾಡಲು ಪಟ್ಟ ಕುಡು (ಗುಪ್ತ, ಗಡ್ಡು); ಗುಣ್ಣು ಗಳನ್ನ ಸಂಕೀರ್ಣಮಾದ ಕುಡು (ಕುಕೂಲ Nr.). ದಕ್ಕು ವೆರಸಿದ ಕುಡು (ಕುಕೂಲ); ಕುಡ್ಲಿಯ ಕುಡು (ಕುಕುಣ್ಣು, ಜಘನಕೂವರ್ Hk.). See Bp. 40, 70; ಕಳ್ಳುಗುಡು, ಕ್ರೀಡಾಕುಡು. — ಕುಡು ತೆವರು. Unevenly raised ground (ಸ್ಥಳ, ಎಷಮೋನ್ನತ Hk.). — ಕುಡು ಮೂಗು. A flat nose. ಕುಡುಮೂಗಿನವನು (ಅವಟಿಲ್ಲ, ನತನಾಸಕ, etc. Si. 197).

ಕುಡ್ಲಿ kulī. 3. (= ಕುಡು 1?). (It is very probable that ಕುಡು is a mistake for ಕುಡು). — ಕುಡುದು. (very probably ಕುಡುದು, q. v.). ಗೋವರ್ಧನ ಇಂದಿರ್ವ ಗೋದಾಯ್ ಕರ್ಕೋ ಎಕ್ಕ ತುಕಮ್ ಇದುದು, ಕುಡುದುಯಾದರ್ (Śmd. 79). — ಕುಡುದುದು. — ತದ. (very probably ಕುಡುದುದು). (Kāvy. I, 1 a, 25, o. r. ಕುಡುದು).

ಕುಡ್ಲಿ kulū. = ಕುಡು 2, etc. (ಫಾಲ, ಕುಡುಕ Hk.).

ಕುಡ್ಲಿ ಸು kulḡisu. = ಕುರ್ಗುಸು, etc.

ಕುಡ್ಲಿ kulḡu. = ಕುರ್ಗು 1, etc. To contort, to shrink, etc. (ಅಕುಂಜನ Śmd. Dh.).

ಕೂ kū. A cry, call, clamour. (Tē., T.). See ಕು ಕೂಕೂ.

ಕೂ kū. 1. (Śmd. 103). A female piśāca or goblin.

ಕೂ kū. 2. = ಕೂವ. A Tbh. of ಕೂವ.

ಕೂಕಣಿ kūkaṇi. = ಕೂಗಣಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕೂಕಮ್ಬಿ kū-kamba. = ಕೂಕುಮ್ಬು, ಕೂವಕಮ್ಬು. ತುಡಿಯ ಕೂಕಮ್ಬು ದವನು (ನಿಯಾಮಕ, ಕರ್ಣಧಾರಕ Mr. 407).

ಕೂಕಮ್ಬಿ kūkambi. A great distance (S. Mhr., obsolete).

ಕೂಕಲು kūkalu. Crying, shouting (Tē.). — ಕೂಕಲು ಮೂಗ ಪಕ್ಕಿ. The fork-tailed shrike (ಕರಿಂಗ, etc., ಕುಳ್ಳು, q. v., Si. 172).

ಕೂಕು kūku. = ಕೂಗು 2. — ಕೂಕು. — ಇಡ. To shout. ಮುಣಿಯದೆ, ಕುಣಿದು, ಕು ಧೀರಣ ಅದಿರಿ ಕೂಕಿದುದು, ಎಡ್ಲರ್ (Śmd. 387).

ಕೂಕುಮ ಕುಕುಂಡಾ. *One who gives a girl in marriage in due form, decorating her with ornaments* (see Tē. s. ಕೂಕುಮ).

ಕೂಕುಮ್ಬು ಕು-ಕುಮ್ಬಾ. = ಕೂಕುಮ್ಬು, etc. The mast of a vessel (ಕೂಕುಮ್ಬು, ಗುಣವೃತ್ತಕ Nr.).

ಕೂಕುಮ್ಬುಕಾಡ ಕುಕುಮ್ಬಾ-ಕುಗ್ರಾ. = ಕೂಕುಮ್ಬುಗ. A pilot; a helmsman (ಕರ್ಣಧಾರ, ನಾನಿಕ Nr., o. r. ಕೂಕುಮ್ಬುಕಾಡ).

ಕೂಕುಮ್ಬುಕಾಡ ಕುಕುಮ್ಬಿ-ಕುಗ್ರಾ. = ಕೂಕುಮ್ಬುಕಾಡ, q. v.

ಕೂಗಟಿ ಕುಗ್ರಾಟೆ. 1. = ಕುಗಟಿ. The soap nut tree (Tē. ಕುಂಕುಮ, ಕೂಕುಮ). See ಹೆಗ್ಗುಗಟಿ.

ಕೂಗಟಿ ಕುಗ್ರಾಟೆ. 2. = ಕೂಗಟಿ, etc. — ಕೂಗಟಿಹುಣ್ಣು. A sore occasioned by wax in the ear. ಕೂಗಟಿಹುಣ್ಣು ಅದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಬಿಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಅಗದೇ? (Prv.).

ಕೂಗಟಿ ಕುಗ್ರಾಟಿ. = ಕುಗಟಿ, etc. Ear-wax (S. Mhr.; ಸಿಂಹಾಪ, ಮಲ G.).

ಕೂಗು ಕುಗ್ಗು. 1. To cry aloud; to cry out (ಉಚ್ಚೈರ್ವನಿ Smd. Dh.; C.; Tu.; Tē. ಕೂಯ; T., M. ಕೂಗು, ಕೂವ; cf. ಕುಂ). ಕುಕೂ ಕೂಲೆ ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ ಕೂಗಿದುವಾಗ (Smd. 19). ಧಾರಣಿತಲಮ್ ಅದರಿಂದ ಕೂಗುವಂ ಅರ್? (Bp. 57, 11). ಯಾಚಕರನ ಎತ್ತಲು ಕೂಗಿ ಕರೆವನೆ ಉಲಿಯ ಕೋಗಿಲೆಗರ್ (J. 8, 6). ಕೂಗುತವೆ ಕೋಲೆಲಿಗಲು (3, 24). ಕೂಗಿ ಹೇದಿದರೆ ತೂಗುವ ತ್ತಾಸು ಕೇಳುತ್ತದೋ? — ಕೂಗುವ ಕೋದಿಗೆ ಕುಗ್ಗಿ ನೋಡಿದೇ? ಎನ್ನು ರಾಗಿ ಬೀಸುವಳೇ ಬಲ್ಲಳು! (Prvs.). See Rāv. 13, after 102; Bh. 1, 8, 21; Si. 56. 57. 163. 171. 295. 363. 379. — ಕೂಗಾಡು. — ಅಡು = ಕೂಗು. (My.). ಅವರು ಅನ್ನದಿದ್ದ ಕೂಗಾಡ (B. 5, 165). — ಕೂಗಾಡು = ಕೂಗಾಡು. (C.).

ಕೂಗು ಕುಗ್ಗು. 2. = ಕೂಕು. A cry, a clamour, a shout, etc. (Tē. ಕೂಕು). ನವುಲುಕೂಗು (ಕೇಕೆ Si. 177; C.). ಕುಮರಿಗ ಕೂಗು (ಹೇವೆ 273; My.). ಅನಗ ಕೂಗು (ಬ್ರಹ್ಮತ 295; C.). ನರಿಯ ಕೂಗು (C.). ಆ ಕೂಗು (C.). — ಕೂಗುತ. — ಅಕತ. The distance at which a loud cry can be heard (C.). ಎರಡು ಕೂಗುತಯ ಮಾರ್ಗ (ಗವ್ಯಾತಿ, ಕ್ರೋಶಯುಗ Nr.). — ಕೂಗಿದು. — ಇದು. To cry aloud (ಉಚ್ಚೈರ್ವನಿ Smd. Dh.; My.). — ಕೂಗಿನ ಮಾರಯ್ಯ. N. of certain Lingāya mendicant (S. Mhr.). — ಕೂಗು ಹಾಕು. = ಕೂಗಿದು. (C.).

ಕೂಗುರಿ ಕುಗ್ಗುರಿ. A sort of pulse. ಕೂಗುರಿ ಅವರಿಗಲು ನರಾಚು (Mr. 150, o. r. ಕೂಗುರಿ).

ಕೂಗುವಿಕೆ ಕುಗ್ಗುವಿಕೆ. Crying aloud (C.).

ಕೂಕು ಕುಂಕು. To rise, to soar (ಉಚ್ಚರ್ವನಿ Smd. Dh.; Rāv. 13, 84). ಕೂಕುಕು (Smd. 48).

ಕೂಚ ಕುಚಾ. = ಕೂಚು 1, etc. (My.).

ಕೂಚ ಕುಚಾ. Thh. of ಕೂಚ. See ನರಹಾ.

ಕೂಚಿ ಕುಚಿ. = ಕೂಚು, etc. N. in ಕೂಚು ಹೊಟ್ಟೆಯ. — ಕೂಚಿಹಟ್ಟು. = ಕೂಚುಹಟ್ಟು, q. v. (C.).

ಕೂಚಿಗ ಕುಚಿಗ. N. (Bp. 56, 27; My.).

ಕೂಚಿಮಾರ ಕುಚಿಮಾರ. N. (Bp. 40, 18).

ಕೂಚು ಕುಚು. 1. = ಕೂಚ, ಸುಚ್ಚು 1. A post or pillar in a wall for the support of beams (My.; Tē. ಕುರುಮ). See Sp. s. ಮಾರಿ. ಮಾರಿಗ ಒನ್ನು ಕೂಚು, ಮೊಕ್ಕೆ ಒನ್ನು ಕುಚು (Prv.).

ಕೂಚು ಕುಚು. 2. = ಕುಚುಚು, etc. Smallness, etc. — ಕೂಚುಗಡ್ಡ. A thin beard (My.). — ಕೂಚುಗಿಡ. A small, stunted tree (My.).

ಕೂಚು ಕುಚು. 3. = ಕೂಚಿ. — ಕೂಚುಗೋಲು. — ಕೋಲು. A book used in locking a door (My.).

ಕೂಚು ಕುಚು. Maroh or deoampment of troops (or of people, My.; Mhr., H. ಕೂಚ).

ಕೂಚು ಕುಚಾ. 1. = ಕೂಚ, ಕೂಚ. An earthen water-jug, a goglet (My.; Mhr., H. ಕೂಚಾ; T. ಕೂಚಾ).

ಕೂಚು ಕುಚಾ. 2. Rumliling; oooing; murmuring; etc. (Sk.; R.).

ಕೂಚಿತ ಕುಚಿತಾ. = ಕೂಚ 2. See ರತ.

ಕೂಟ ಕುಟಾ. 1. (= ಕೂಟ, ಕೂಡು 2). A verbal noun of ಕೂಡು 1: A joining; a coming in contact with; a junction; connection, union (ಸ್ಥಿತಿ, ಸ್ಥಿತಿ Nr.; ನೆರೆ ರಿ. 1, 48; ಯೋಗ, ನೀನಿ Nu. 105; ಮಿಲನ 107; ಯೋಗ, ಸಂಗ 113; ಅಭಿವಂಗ 122; ಪ್ರಮಾಣ, ಮಿಲನ 139; ಅಭಿವಂಗ Mr. 492; ಯೋಗ 514; ಸ್ಥಿತಿ 487; ಸಾಕಂ, etc. 535); an assembly, a crowd (My.); a heap, a quantity (My.); company, fellowship (ಕಾಣ್ಣ, ಮಿಲನ Nu. 116; ಸಮಿತಿ, ಸಾಂಗತ್ಯ 141; ವಿಧಾನ, ತನ್ಮು Nu. 75; ವಿಧಿ Mr. 483; ಕಾಣ್ಣ Mr. 502; My.; T. ಕೂಟ, ಕೂಟು; Tē. ಕೂಟು; Sk. ಕೂಟ). 2, sexual intercourse (ಡರ್ಡ, ರತ Nu. 73; ರತ, ಸುರತ 155; ಸಮೈಗ, ರತಿ 163; ಯಾಥ, etc. Mr. 329; Bp. 40, 30; 42, 15. 23; My.; at the present time the only meaning in S. Mhr.; Tē. ಕೂಟು; Sk. ಕುಟೀರ, ಕುರೀರ). ಅಟಂ ಪಾಟಂ ಕೂಟಂ (Smd. 246). ಅಟಪಾಟಕೂಟಂಗ ಕೇಲಿಗ ಅಯ್ಯಿ ಸದು ತೊದ್ವಿ (198). ನದಿಗ ಕೂಟ (ಸಿನ್ಹ ಸಂಗಮ Nr.). ಧರ್ಮ ಕಾಮ ಅರ್ಥ ಕ 3 ಪುರುಷಾರ್ಥಗ ಕೂಟ (ತ್ರಿವರ್ಗ Si. 255). ಸೂಚಿ ಹಿವುಲಿ ಮಿಣುಕು ಮೂಡಿದ ಕೂಟ (ತ್ರಿಕುಟು 335). ಮೂಡು ಅಗ್ಗಿಗ ಕೂಟ (ತ್ರೆತೆ 424). ಕಿರುದು ಕೂಟಂ (ಕೊಂಡೆ ರಿ. 1, 18). ತದಿವ ಕೇವು ಮೆಟ್ಟಿ ಮಡಿಗುವ ತದಿನೆ ಅಡಿಯದರ ಕೂಟ (company); ಬದಿ ಕೂಟ ತನ್ನೆ ಇದಿವು ಕೊಣ್ಣನೆ! (Sp.). See Prv. s. ನೋಟ; Grj. 2, after 106; Rāv. 11, 83; Sāv. 1, 50; J. 6, 34. 35; 15, 6. 47; 24, 48. — ಕೂಟ ಕೂಡು. To assemble (My.).

ಕೂಟ ಕುಟಾ. 2. = ಕುಟ. See ಮರಕೂಟ, ಸರ.

ಕೂಟ ಕುಟಾ. 3. = ಸುರೈ 2, etc. A peg, etc. (My.).

ಕೂಟ ಕುಟಾ. (= ಕೂಡು 6). A heap, a multitude, an assemblage (Bp. 37, 14); connection (ಯೋಗ Nu. 152), the state of being together with (ಸಮ 152; ಸಾಕಂ, ಸಮಂ, ಸಾರ್ಥಂ, ಸತ್ಯಂ Mr. 535). 2, any prominence: a horn (cf. ಕೋಡು); a hump (see ಅಂಕು); the summit of a mountain (ಮೇಲಿ, ಬೆಟ್ಟದ ಮಡಿ Nu. 152, o. r. -ತಪ್ಪಲು; cf. ಕೋಡು); the head, the highest or best (see ಹದುರು). 3, immovableness, steadiness. 4, a rogulsh plot; fraud, deceit, trick, forgery (ಕವಟ, ನೆವ 152; cf. ಕೊಟ್ಟಿ 1). 5, a ship, a boat (ಧೈತ್ರ, ಹದುರು 152). 6, a ploughshare (cf. ಕುಟ್ಟಿ 2). 7, a hammer, a mallet (cf. ಕುಟ್ಟಿ 1). 8, an ox whose horns are broken (ಕೊಮ್ಮು ಒತ್ತಿ ಮುಡಿದೊಡೆ ಕೂಟಂ Mr. 179; cf. ಕುಡು). 9, oardamom (ಏಲಕ್ಕಿ Nr.; cf. ಕುಟ್ಟಿ). 10, a point connected with the horoscopes of two parties to be married (My.; Mhr.).

ಕೂಟಕ ಕುಟಾಕಾ. A mass; a globe. 2, a ploughshare. 3, the body of the plough exclusive of the pole and share. See ಕುಡಿನ.

ಕೂಟನಿ ಕುಟಾನಿ. = ಕುಟ್ಟಿನಿ, etc. (ಕುಟ್ಟಿನಿ, ತಮ್ಮಲಿ, etc. Hiā.).

ಕೂಟವಾಲಕ ಕುಟಾ-ಪಾಲಾಕಾ. A bilious fever. (R.).

ಕೂಟಮಾನ ಕುಟಾ-ಮಾನಾ. A false measure or weight (Sk.). 2, a union of all sorts of musical instruments (Rāv. 5, after 19).

ಕೂಟಯನ್ತ್ರ ಕುಟಾ-yantra. A snare; a trap.
 ಕೂಟರ ಕುಟಾರಾ. A hornless animal (ಕೊಮ್ಮಿಲ್ಲದ ವಶು Mr. 186).
 ಕೂಟಕಾಲ್ ಕುಟಾ-kaalmali. A kind of silk-cotton.
 ಕೂಟಸಾಕ್ಷಿ ಕುಟಾ-saksbi. A false witness. (J. 20, 16).
 ಕೂಟಸಾಕ್ಷ್ಯ ಕುಟಾ-saksbya. False witness (J. 5, 67).
 ಕೂಟಸ್ಥ ಕುಟಾ-stha. Standing at the top; standing in a multitude or in the midst; immovable, perpetually and universally the same, as the soul, space, ether, etc.; the male representative of a family (My.).
 ಕೂಟಸ್ಥತ್ವ ಕುಟಾ-sthatva. Unchangeableness, uniformity. (R.).
 ಕೂಟಾಕ ಕುಟಾ-aka. (= ಕೂಟ No. 7). A hammer. (R.).
 ಕೂಟಾಗಾರ ಕುಟಾ-agaara. An apartment on the top of a house (ವಲಭಿ G.).
 ಕೂಟಿ ಕುಟಿ. (= ಕೂಟ 3). A hat (turban) peg or stand (My.).
 ಕೂಟು ಕುಟು. (= ಕೂಟ 1). A dish made of two or more vegetables boiled together (My.; T. ಕೂಟು).
 ಕೂಡ ಕುಡ. (= ಕೂಡು 2 No. 2), ಕೂಡೆ. An infinitive of ಕೂಡು 1, q. v., used adverbially: In company; together with, along with; with (C.; T.). ಮುನಿ ದೊಡೆ ಅವನು ಕೂಡ ಮುನಿಯಲಿ! (Bp. 47, 28). ದುರ್ಜನರ ಕೂಡ ಬಡನಾಟ ಬಚ್ಚಲ ಐಕೀಚ್ಚನನ್ನಿಹುದು (Sp.). ತನ್ನೆ ತಾಯಿಗಳ ಕೂಡ ಬಹು ಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ನಡೆ ಕೋ! (B. 1, 24; see also 1, 10). ಹುಲಿ ಬಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನೆಯ ಕೂಡಲೂ ಗಣ್ಣು ಕದ ಕೂಡಲೂ ಕಾದಿ (4, 37). ಅವನ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ಬೇಡ! (C.). 2, also, likewise (My.), e. g. ಅದು ಕೂಡ ಬನ್ನು. — ಕೂಡ ಕೂಡಲೆ. From time to time (My.). — ಕೂಡಾ. = ಕೂಡ. (C.). ಕುದುರೆಗಳ ಕೂಡಾ ಮಹಾನ ದವನ ಉತ್ತರಿಸಿ ನಡೆ ತರುತರ್ದಂ (J. 28, 1). ಅಣ್ಣ ಅಕ್ಕ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂಡಾ, ಭ್ರಾತೃಗಳೆನ್ನು, ಒನ್ನೇ ದೆಸರು (Si. 193). ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೂಡಾ ನಾಳೆ ಬನ್ನರೆ (B. 1, 26). — ಕೂಡಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To heap up (Bp. 43, 69). — ಕೂಡದು. -ಇದು. To heap (My.). 2, to place one thing to another (My.). — ಕೂಡಿರಿಸು. -ಇರಿಸು. To place or keep in (one's own) company. (ನಮ್ಮನ್ನು) ಬೇರೆ ಜಾರಿಸಿ! ಕೂಡಿರಿಸಿ! ನಿಮಗೆಯು ತೋರಿದುದೆ ಮತ! (Bh. 1, 8, 75).
 ಕೂಡದಲೆ ಕುಡದಾಲೆ. = ಕೂಡುದಲೆ. (My.).
 ಕೂಡರು ಕುಡಾರು. = ಕೂಡು, etc. (B. 5, 96. 283. 294).
 ಕೂಡಲ್ ಕುಡಲ. ಕೂಡಲು. = ಕೂಡು. The state of being joined with or endowed with. (T.; Tē. ಕೂಡಲಿ). ಯುತ, ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸಂಹಿತ, etc. ಕೂಡಲ್ವೆ ನಾಮಂ (Mr. 440). 2, a junction; a confluence (ಸಮ್ಮೇದ, ಸಂಗಮ, ಸಂವೇದ್ಯ Hā.; ಸಂಗಮ Cū. I, 67; My.). 3, = ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ (Bp. 61, 40). — ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ. N. of the confluence of the Kṛishṇā and Bhīmā rivers (My.). — ಕೂಡಲ ಸಂಗಮೇಶ. -ಈಶ. Śiva's līṅga or Śiva at Kūḍāla caṅgama (Bp. 3, 28; 4, 56; 58, 67). — ಕೂಡಲ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ. -ಈಶ್ವರ. = ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ. (Bp. 61, 73). — ಕೂಡಲ ಸಂಗಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ. = ಕೂಡಲ ಸಂಗಮೇಶ. (Bp. 61, 49). — ಕೂಡಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put or bring together, to amass (My.); to grasp; to effect or accomplish. ಕೂಡಲಿಕ್ಕುವಲ್ಲಿ ಫಟ, ಸಂಗ್ರಹ (Nn. 109). ಸಾಧಿಸಲು ವಟ್ಟು ಬುದ್ಧಿಯುಡ್ಡೋಗ (ಯತ್ನ, ಎಲ್ಲವಂ ಕೂಡಲಿಕ್ಕುವ ಬುದ್ಧಿ Nn. 148). — ಕೂಡಲೆ. -ಎ 3. = ಕೂಡ್ಲೆ. At the very moment; forthwith (C.). ಅವನನ್ನು ಕಣ್ಣ ಕೂಡಲೆ (B. 2, 19).

ಗೊನೆಯನ್ನು ಇದರಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ ಕೂಡಲೆ (2, 87). 2, even together with (a person, etc., My.). — ಕೂಡಲೆ. -ಎ 2. = ಕೂಡಲೆ. (C.). ಯಜಮಾನರು ಹೇದಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 1, 14). ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಗಡಿಯಾಲ ಮಾಡುವವನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ (4, 197).
 ಕೂಡಸು ಕುಡಸು. = ಕೂಡಿಸು. (S. Mhr.; Cū. 30).

ಕೂಡಿಕೆ ಕುಡಿಕೆ. Joining; meeting; a junction (ಮೇಲಕ, ಸಂಗ, ಸಂಗಮ Si. 398; ಸಮತಿ 425). 2, marrying a widow (My.). ನದಿಗಳ ಕೂಡಿಕೆ (ಸಮ್ಮೇದ, etc. Si. 94). See ಕೆಯ್ಯೂಡಿಕೆ; Prv. s. ಬಾದಿಗೇ ಮನೆ. — ಕೂಡಿಕೆ ಗಣ್ಣ. A man who has married a widow (My.). — ಕೂಡಿಕೆ ಹೆಣ್ಣಿತಿ. A remarried widow (My.).

ಕೂಡಿರಿಸು ಕುಡಿರಿಸು. 1. See s. ಕೂಡ.

ಕೂಡಿರಿಸು ಕುಡಿರಿಸು. 2. = ಕುಕ್ಕುರಿಸು, etc. (B. 5, 39. 42. 43. 57. 126. 132. 143).

ಕೂಡಿಸು ಕುಡಿಸು. = ಕೂಡಸು. To join (v. t.); to mix; to add; to amass; etc. (C.; Tē. ಕೂಡು). ಕೂಡಿಸಲ್ ವಟ್ಟದು (ಸಂಯೋಜಿತ, ಉಪಾಹಿತ Si. 379). See Si. 348; B. 3, 4. 72; 4, 125. 141. 225; Prvs. s. ತುಪ್ಪ, ತುಣ.

ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ ಕುಡಿಸುವಿಕೆ. Putting together, etc. (ಸಂಗ್ರಹ G.).

ಕೂಡು ಕುಡು. 1. To join (v. i.); to unite (v. i.); to be one;—to come together, to meet;—to be joined, connected, furnished, endowed with;—to be possible; to take place (ಸಮ್ಮೇಲನ Śmd. Dh.; Śm. 94; ಪೂರ್ಮಗೆ ಅಗು Śmd. 172 Cm.; ಬನ್ನಾಗು 172 Cm.; ಅಪ್ಪ 396 Cm.; C.; Tē., T., M.; cf. ಕುದಿ 1, ಗುಡಿಯೆಸು 1). ಒಡನೆ ಕೂಡಿದ (ನಿಯುಕ್ತ Śmd. 343 Cm.). ಎರಡು ಕೂಡಿದದು (ಯುಗ್ಮ, ಯುಗಲ Si. 179). ಕೂಡಿದ್ದು (ದ್ವಂದ್ವ 459). ಅರಸರುಮ್ ಅರಸಿಯರುಂ ಕೂಡಿತ ಬನಂ (ಪ್ರಮದವನ Hā.). ಕೂಡಿದ ಮೊದಕಾಲುಳ್ಳವನು (ವ್ರಹ್ಮ, ಸಂಗತಜಾನುಕ); ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಇರುಳು (ಜ್ಯೋತ್ಸಿ Nṛ.). ಸನ್ನೋಪದಿಲ್ಲ ಕೂಡಿದ ಮನಸುಳ್ಳವನು (ತೂರ್ವಮಾಣ Si. 854). ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅವಯವದಿಲ್ಲ ಲಾಕಾರದಿಲ್ಲ ಕೂಡಿರುವವನು (ಸಿಂಹಸಂಹನನ 355, see also 363). ಕೂಡಿಕೊಣ್ಣ ನ್ನಾದು (ಸಂಸಕ್ತ, ಅವ್ಯವಹಿತ, etc. 371). ತನ್ನ ಅನುಜನಂ ಕೂಡಿಕೊಣ್ಣು, ವಿಶಾಸ್ತಭವನಕೆ ಆಯ್ದು (J. 30, 50). ಕೇಡು ಬರುವಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೂಡುವದು (springs up also) ದುರ್ಬುದ್ಧಿ. — ಕೂಡವ ಕೆಲಕ್ಕೆ ಮಾಡದ ಅಡಿಗೆ (Prvs.). ಅಡನ್ನರೆ ಅಡವದು, ಅಡ ಮರನೇಮವದು, (ಎದಿ) ಕೂಡದೆ ಕೊಂಕೆ ನಡೆವದು, ಕಡಿದರೆ ಅದು ಬಾದದು (gnitar-string, Sp.). ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಸಹ ನನಗೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ (B. 4, 136). ಈ ಹೊತ್ತು ನನಗೆ ಬನ್ನಿ ಗದಿಗೆ ಸಹ ಕೂಡುವದಿಲ್ಲ (4, 137). ದೇವರು ನಿನಗಿನ್ನ ಹೇದಿ ಕೂಡದಪ್ಪು ಶ್ರೇಷ್ಠನು (4, 144). ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಧಾರವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೂಡಿ ಅದೆ (belongs to you, 4, 126). See Śmd. 45. 53. 75. 89. 262. 343; Bp. 37, 4; 47, 17; 50, 36; 58, 13; 58, 50; Bh. 1, 8, 83; Cū. Bp. 4, 7; J. 3, 24; 8, 2; 29, 9; Rā. 6, 23; 9, 22; B. 2, 30; Si. 428; ಬಡಗೂಡು, ಒಡನೆ ಕೂಡು, ಬನ್ನಿಗೂಡು, ಬಬ್ಬಳಿಗೂಡು, ಕೆಯ್ಯೂಡು, ಬಟ್ಟಿಗೂಡು, ಮೆಯ್ಯೂಡು. 2, to be fit (My.). ಕೊಲ್ಲ ಕೂಡದು (ಅವಧ್ಯ Si. 65). ಅನುರಾಗಾದಿಗಳನ್ನ ಹುಟ್ಟುವ ಪಲಕಾದಿಕರೇಗಳ ವಿಶಾಗಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸ ಕೂಡದ ನಾಚಿಕೆಯನ್ನ ಮಡಿ ಮಾಡುವದು (ಅವಹಿತ, etc. 73). ಕೂಡದು (ಮಾ, ಅಲಂ, ಬೇಡ 473). 3, to have sexual intercourse (ಮೈಥುನ Śm. 94; My.; Bp. 40, 42). 4, to join (v. t.); to add, as numbers (C.). ಕೂಡಲ್ ವಟ್ಟ (ನಿಯುಕ್ತ Śmd. 24 Cm.; ಎಹಿತ 140 Cm.).—See Prvs. s. ಬೆನ್ನು, ಲಿಖೆ.

ಕೂಡ. An infinitive of ಕೂಡು. See ಕೂಡ. — ಕೂಡ ಬೀಡು. To be accumulated or amassed (B. 1, 10; My.). — ಕೂಡ ಹಾಕು. To heap up, to amass, to lay up (B. 2, 9; 3, 36. 68; 5, 122; My.). — ಕೂಡಿ ಬರು. To come in company or together, as ಅವರಿಬ್ಬರು ಕೂಡಿ ಬಂದರು (My.). 2, union or terms of friendship or love to exist (C.). ಅವಳಿಗೂ ಅವಳ ಗಣನಿಗೂ ಕೂಡಿ ದಾರದ್ದಲ್ಲ (B. 5, 48). 3, to prosper, as a business (My.); to be practicable or possible (My.). 4, to assemble and come (to a place, My.). 5, to astrologically agree, as the horoscopes of a marriageable pair. — ಕೂಡಿ ಬೀಡು = ಕೂಡ ಬೀಡು. (C.; B. 5, 217).

ಕೂಡು kûdu. 2. (= ಕೂಟಿ). Joining; association; company. ಕೂಡಿಗೆ (Bp. 45, 5). 2, = ಕೂಡ. — ಕೂಡುಗೆಳೆ. -ಕೆ- or -ಗಿ-. A friend with whom one keeps company (ನಯಸ್ಕ, ಸ್ನಿಗ್ಧ, ಸವಯಸ್ ನr.). — ಕೂಡು ಬೀಡು = ಕೂಡ ಬೀಡು. (B. 5, 106. 303; My.). ಕೂಡು ಬಿದ್ದ (ಸಂಚಿತ G.). — ಕೂಡುಮಾತು. Colloquy, conversation (ಸಂಕಥೆ, ಸಂಗೀತ Mr. 461). — ಕೂಡು ಹಾಕು = ಕೂಡ ಹಾಕು. (B. 5, 88. 303; My.).

ಕೂಡುದಲೆ kûdudalē. = ಕೂಡದಲೆ. Success, prosperity (My.; T. ಕೂಡುದಲೆ).

ಕೂಡುವಿಕೆ kûduvikē. = ಕೂಡಿಕೆ. ಕೂಡುವಿಕೆ (ಸಮಾಸ G.).

ಕೂಡುಹ ಕûduha. Meeting, union, etc. (ಮೇಲಕ, ಸಂಗ, ಸಂಗಮ Nr.).

ಕೂಡೆ kûdē. = ಕೂಡ. So that (any thing) is joined; with, together with; together; at the same time; all at once; further, also (ಒಡನೆ Śmd. 301 Cm.; ಸಾಧ್ಯಂ, ಸಾಕಂ, ಸತ್ತಾ, ಸಮಂ, ಸಹ Si. 471; My.; Tē., M.). ಕಾನ್ತನ ಕೂಡೆ ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಲಂ ಕರಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಲೀಲೆ Nr.). ಮುಟ್ಟಿ ಒಡಹಂ ಜಾರಣಂ ಕೂಡೆ (ನೀತ Mr. 158). ಕೂಡೆ ಪಾನ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪೀತಿ, ತುಲ್ಯಪಾನ); ಕೂಡೆ ಊಟ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಸಹಭೋಜನ Si. 317). See Śm. 75; Bp. 1, 51; 27, 40; 81, 6; 48, 6; 50, 38; 53, 14; Bh. 1, 5, 5; 1, 8, 83; 1, 16, 15; 2, 13, 35; Rāv. 11, 67; J. 2, 65; 4, 31; 17, 20; 22, 3; 28, 22. 36. 45. 55. 58; 29, 30. — ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ rep. Mutually, one with the other, all together. ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ ಮಾಡುವುದು (ಸಂಕಥೆ, ಅನ್ಯೋನ್ಯಸಂಗೀತಿ Hlā.). See J. 28, 47. — ಕೂಡೇ. = ಕೂಡೆ. (B. 4, 104; My.; M.).

ಕೂಡಿಸು kûdriṣu. = ಕೂಡಿಸು, etc. (C.; B. 8, 58. 86. 88; 4, 216).

ಕೂಡು kûdru. = ಕೂಡ 1, etc. (C.; B. 1, 8. 17; 4, 202). P. p. ಕೂಡು.

ಕೂಡು kûdlu. = ಕೂಡಲೆ. ಕಡಲಿನೊಳಗೆ ಹೊದೆಯ ಕೂಡು (ಸಮೀಪ, ಸಿನ್ನುಸಂಗಮ Si. 94). — ಕೂಡ್ಲೆ. = ಕೂಡಲೆ. (My.; Si. 119; B. 2, 49).

ಕೂಡ್ಲೆ kûḍḷi. = ಕೂಡಲೆ, q. v.

ಕೂಡು kûḍu. 1. (Śmd. 48). = ಕೂಡು 1. To limp, to halt; to hop (ವಿಶ್ರತಗತಿ Śmd. Dh.).

ಕೂಡು kûḍu. 2. (Śmd. 250). = ಕೂಡು 2. The state of limping, etc.

ಕೂಡು kûtu. 1. Dance, play (T. ಕೂಡು; Sk. ಕೂಡ, a leap, jump; cf. ಕೂಡೆ 3). — ಕೂಡಾಡಿದೇವ. N. (Bp. 17, 1). — ಕೂಡುವಾಡನ. A kuruj in which an idol is put and before which people dance in procession (My.).

ಕೂಡು kûtu. 2. = ಕೂಡು, etc. (C.). ಕೂಡು ಕೂಡುವು ಚೀಲಂ (ಜರಾಯು Mr. 308). ಗಣ್ಯನು ಕೂಡು ಕೆಟ್ಟನು, ಹೆಂಗಸು ತರುಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು. — ಕೂಡರೂ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? ಹೇತದ್ದಕ್ಕಿನ್ನ ಹೆಚ್ಚು! — ಕೂಡುಮುಪನಿಗೆ ಕೂಡೇ ಹಣ ಸಾಲದು (Prva.). See B. 1, 8; 2, 6; Si. 231. 246. 399.

ಕೂಡುರು kûturu. The creeping herb Bryonia scabra Rottl. (Tē.; Si. 152).

ಕೂಡಲ್ kûdal. = ಕೂಡಲ, ಕೂಡಲು. Hair, of the head or body (ನವಿರ Śmd. II; Kk. 83; ನವಿರ, ಕುರುಕ Śm. 71; ಚಿರುರ, ಶಿರಸಿ, ಕೇತ, etc. Mr. 319; Sk. ಕುಂಜರ, ಕುನ್ತಲ; T. ಕುಂದಿರ, ಕೂನ್ದಲ, ಕೂರಲ, ಕೂಡು, ಕೊನ್ದಲ, ಕೋಡು, ಕೋಲಿ; M. ಕೂನ್ದಲ). ಮೆಯ್ಯ ಕೂಡಲ (ಲೋಮ Mr. 319). ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂಡಲ್ (ಪ್ರವಾಲ, ನವಿರ Nn. 7; ಶಿರೋರುಹ 45; ಕಡ 48). ಸೊ ಕೊಂಕುಗೂಡಲ್, ತಲೆ; Bh. 3, 13, 29.

ಕೂಡಲ kûdala. = ಕೂಡಲ್. (S. Mhr.; B. 5, 18). ವೊಲದ ಕೂಡಲ (ತತಲೋಮ G.).

ಕೂಡಲು kûdalu. = ಕೂಡಲ್, etc. (C.). ಮೆಯ್ಯ ಕೂಡಲು (ಲೋಮ, ತನೂರುಹ Hlā., Nr.). ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂಡಲು (ಕೇತ, ಕುನ್ತಲ, etc.); ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂಡಲು ವೊಡಲಾದವರಿಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಿನಿನ್ನದ ಬಿಳುಪು (ನಲಿತ Nr.). ಕಣ್ಣ ಕೂಡಲು (ಪಕ್ಷ Si. 437). ಕುಂದೇ ಬಣ್ಣ ಮುನ್ತಾದ ಕೂಡಲು (ಊರ್ಣ 419). ಕುಂದೇ ಕೂಡಲು (C.). See Si. 73. 168. 169. 215. 216. 834; B. 2, 26. ಇದನ ಮಾತು ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳಗಿನ ಕೂಡಲು ತಗದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕೂನ್ ಕûn. 1. = ಕೂನು 1. To be bent or bowed, to bend, to stoop (ಅನಮ Śmd. Dh.; T.; M. ಕೂನ್, ಕೂರ; see ಕೂಡು 3, ಕೂನಿ 1, ಕೂನಿ 2). P. p. ಕೂನ್ತು (287 Cm.).

ಕೂನ್ ಕûn. 2. = ಕೂನು 2, ಸೂನು. A hump (ತೋರ ಕೂರ್ಣ Śm. 100; M. ಕೂಚ್ಚು, ಕೂನ್; T. ಕೂನ್, ಕೂನರ್; Tē. ಗೂನು). — ಕೂನ. -ಅ 8. A hump-backed man (ಕುಬ್ಜ, ಗಡುಲ Nr.). — ಕೂನ ಪಾಣ್ಣಿ. N. (Bp. 50 sum.).

ಕೂನ್ ಕûn. 3. = ಕೂನ, ಕೂನು 3. A mark; a sign; acquaintance (ಕುಡುಪು Śm. 63. 100; Kk. 57, o. r. ಕೂನ; see ಕುಡು 1).

ಕೂನ ಕûna. = ಕೂನ್ 3. (ಕುಡುಪು Śs.; S. Mhr.; Mhr. ಮೂಣ).

ಕೂನಿ kûni. 1. A hump-backed female (My.).

ಕೂನಿ kûni. 2. An earthen basin used by oilmen (My.).

ಕೂನು kûnu. 1. = ಕೂನ್ 1. (My. in the present and imperative).

ಕೂನು kûnu. 2. = ಕೂನ್ 2, etc. (My.; see ಮುದಿಗೂನು).

ಕೂನು kûnu. 3. = ಕೂನ್ 3, etc. (S. Mhr.).

ಕೂನ್ತು kûntu. Bending, bent state. — ಕೂನ್ತುಗೊಳ. -ಕೊಳ. To bend downwards, to become crooked. ಕುತ್ತದಿನ್ನ ಕೂನ್ತುಗೊಣ್ಣವನು (ದುಷಾಭುಗ್ಗ, ನ್ನುಬ್ಬ Nr.).

ಕೂಪ ಕûpa. = ಕೂಪ s. ಕೂರ್ 2. (Bp. 28, 32; 46, 55; J. 3, 29; 18, 23; 28, 8. 50).

ಕೂಪ ಕûpa. = ಕೂಪ್ತ, ಕೂ 2, ಕೂವ. A hole, a hollow; a well (ದಾವಿ Nn. 48; cf. ಕುಡು 2). 2, a mast.

ಕೂಪಕ ಕûpaka. A hollow, a cavity. 2, a hole dug for water in the dry bed of a rivulet. 3, the mast of a vessel. 4, a tree or post to which a boat is moored; a rock or tree in the midst of a river. 5, a leather oil-vessel. See ಬಗರಗೆ, and Nr. s. ಕುಬ್ಜಿ.

ಕೂಪಸ್ತವ್ವು kûpa-stambha. = ಕೂಪಕವು. (Śmd. 342). The mast of a vessel.

ಕೂಪಾರ kûpāra. The ocean.

ಕೂಪಾರೋದಿತ kûpāra-udita. (ತುಕ್ಕ Mr. 144, o. r. ತುಕ್ಕು).

ಕೂಪಿ kûpi. = ಕುಪ್ಪಿ. A flask, a hottle (Sk.).

ಕೂಬರ kûhara. 1. = ಕುಬರ, etc. See ನಲ.

ಕೂಬರ kûhara. 2. = ಕೂನರ 2. (Sk.).

ಕೂಬರಿ kûhari. = ಕೂನರಿ. (Sk.).

ಕೂರ್ kûr. 1. = ಕೂರ್. Sharpness; acuteness. (T., M.; Tē. ಕೂಚ; T., M. also: to be pointed or sharp; Tu. ಕೂಟು, to sharpen; cf. ಕುಯ್; ಕೂರ 2). — ಕೂರಂಕುತ. -ಅಂಕುತ. A pointed, sharp hook (Ahh. P. 13, 78; Rāv. 6, after 11). — ಕೂರಮ್ಪು. -ಅಮ್ಪು. A pointed, sharp arrow (ಎತ್ತುಂ ಗೋರ Kk. 52). ಕೂರಮ್ಪಿನೆಟ್ಟು (Rāghr. 17, 71). See Ahh. P. 9, 68; Śāv. 3, 4, 23; J. 4, 31; 7, 51, 61. — ಕೂರಲಗು. -ಅಲಗು. The sharp blade of a weapon (Bp. 1, 38; 27, 13, 31; 32, 24; 52, 39; J. 9, 38). — ಕೂರಸು. -ಅಸು. (Śmd. 207). A sharp sword. ಕೂರಸಿಯನ್ನಿಸಿ ಮೆದುವನ್ ಅ ನರನಾಥಂ (184). See Ahh. P. 7, 56; Śāv. 2, 82; 3, 50). — ಕೂರಾಳ್. -ಅಳ್. A keen, brave soldier (ಉರ್ತಾಳ್, ಬಬ್ಬಣ್ಣ, etc., ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳ ವನು Śs.; Ahh. P. 7, 60). — ಕೂರಾನ್. -ಅನ್. (Śmd. 81 Mqb.). Great valour (?). — ಕೂರಿಟ್ಟು. -ಇಟ್ಟು. A pointed, sharp spear or javelin (Śāv. 3, 26). — ಕೂರಿಲಿ. -ಇಲಿ. Having no point or sharpness. ಕೂರಿಲಿಕುಡುಗೋರ್ (Śmd. 221). — ಕೂರುಗುರ್. -ಉಗುರ್. A sharp finger-nail (Rāv. 7, 10; Ć. Bp. 18, 15; J. 11, 24).

ಕೂರ್ kûr. 2. To mind, to be attached to, to love (ಸ್ನೇಹ Śmd. Dh.; ಮದುಗು Śmd. II; M. ಕೂಪು, to love, mind; love; ಕೂಪಿಟ್ಟನ್, lover, etc.; see Tē. s. ಕೂಮರ್; Sk. ಕುಮ್ಪು, the paramour of a harlot; see ಕುಪಿ 1). P. p. ಕೂರ್ತು (Śmd. 287). ಕೂರ್ತು ಅವಂ (60). ಕೂರ್ವಂ (275). ಕೂರ್ವಮು (264). The participle present ಕೂರ್ವ appears also as ಕೂವ, q. v. ಕೂರ್ತು ಮದುಗಿದಂ (ಪ್ರೀತವಟ್ಟಂ Kk. 80). See Grj. 1, 18; 2, 1; Bp. 1, 32; 4, 60; 13, 21; 26, 51, 55; 27, 75; 32, 57; 47, 34; 50, 68, 78; 53, 21; 60, 60; 61, 15, 75; V. 11, 24; Rāv. 11, 112; Śāv. 2, 96; J. 17, 60). — ಕೂರ್ತು. A beloved woman (ಒಪ್ಪಿಟ್ಟು, ಅಪ್ಪಿಟ್ಟು, ಗುಣಕ ದುಗೋಣ್ಣು (Kk. 29; Śm. 75). — ಕೂರ್ವ. = ಕೂವ. Loving; beloved; a lover; a paramour; the loved one: a husband. See ಕೂರ್ವವನು s. ಕೂರ್ವ 2. Feminine ಕೂರ್ವಳ್ (Rāv. 5, 105).

ಕೂರ್ kûr. ಕೂರು. = ಕುಳಿ 1, etc. To sit down (My., without a P. p.)

ಕೂರ kûra. 1. ಕೂದ 1, ಕೂರ. Boiled rice (also ಕುರು in Sk.).

ಕೂರ kûra. 2. = ಕೂದ 2. Tbh. of ಕೂರ. Fierce, cruel; sharp; hot; disagreeable (ಕುಪ್ಪು Mr. 469; ಪರುಷ 515). ಕೂರದಸಿ (ತದಿ Śm. 116). See Bp. 40, 81; Rāv. 11, 112; Dp. 54, 8.

ಕೂರಹು kûrahu. A sword, a scymitar (ತಪ್ಪ Mr. 388).

ಕೂರಾಮ್ಪು kûra-amhn. Rice-water, rice-gruel (ಉಪ್ಪು, ಯವಾಗು, ಗಂಜ Mr. 214).

ಕೂರಿಕೆ kûrikē. Sharpness, pointedness (Rām. 4, 6, 18).

ಕೂರಿತು kûr-ittu. = ಕೂರಿತ್ತು. (Śmd. 96. 183). That

is sharp or pointed (ಬಸಿ Śm. 50). ಕೂರಿತುಡು (ಶೇ ಕ್ಕ, ಖರ, ಕಟು Nr.).

ಕೂರಿತ್ತು kûr-ittu. = ಕೂರಿತು (Śmd. 98). ಸಣ್ಣ ತುಂಡು ಕೂರಿತು ಅಥವಾ ಧಾನ್ಯದ ತುಂಡು (ಶೇಕ Nr.). ಕೂರಿತಾದ ಗಂಜಂ (ಸೊಗಡಂ Śm. 23).

ಕೂರಿದ kûrida. A sharp, acute, or brave man. ಕೂರಿದಂ (Śmd. 184). ಕೂರಿದಿರ್ or ಕೂರಿದರಿರ್ ಕಾಳಗದೋರ್ (258). Also plural neuter ಕೂರಿದವ್ (Ćpr. 1, 94).

ಕೂರಿಲಿ kûrili. See s. ಕೂರ್ 1.

ಕೂರಿಸು kûrisu. 1. To cause to love (Rāv. 11, 112).

ಕೂರಿಸು kûrisu. 2. To cause to sit (My.). 2, to join (v. t., as two pieces of wood, My.; Tē. ಕೂರ್ತು).

ಕೂರು kûru. 1. = ಕುರುಲು, ಕೂಲು 2 No. 1. A tenon (My.).

ಕೂರು kûru. 2. ಕೂರ್. = ಕೂಲು 1. (My.). See ಕೂರ್ವ 3. ಕೂರುಮು kûruma. Tbh. of ಕೂಮರ್. (My.).

ಕೂರೈಗೆ kûrigē. The seed drill or sowing machine drawn by oxen (ವಾಸಿ Mr. 370; C.; Tē. ಕೂರು, to fill or stuff anything, to load). — ಕೂರೈಗೆ ಹೊದೆ. To work with the kûrigē (C.).

ಕೂರೈ ಕುರೈ. A kind of cloth-louse (ವಸನಾತ್ರಯ Mr. 166; C.; M. ಕೂರೈ, T. ಕೂರೈ, ಬೇರೈ).

ಕೂರ್ kûr. = ಕೂರ್ 1. Sharpness, etc. — ಕೂರ್ಗಣಿ. -ಕಣಿ. A pointed, sharp arrow (Ahh. P. 14, 144; Bp. 4, 26; Śāv. 3, 25; J. 4, 35; 28, 48). — ಕೂರ್ಗಣಿವಯಿ. -ಮಯಿ. A shower of sharp arrows (Śāv. 4, 14). — ಕೂರ್ಗೋಳ್. To become sharp or fierce (J. 4, 35). — ಕೂರ್ಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಕೂರ್ಗಣಿ. (R.). — ಕೂರ್ಗೊಸು. A sharp-pointed stake (V. 29, 119; J. 31, 30). — ಕೂರ್ವಾಡೆ. A sharptusk (Śāv. 3, 62). — ಕೂರ್ನಾಯ್. A sharp, fierce dog (Rāv. 5, 51). — ಕೂರ್ವಾಳ್. -ವಾಳ್. (Śmd. I). A sharp knife or sword (Ahh. P. 8, 27; 13, 139).

ಕೂರ್ಚ kûrēa. = ಕುಚ್ಚು, etc., ಕೂಚ. A bunch of anything, a bundle of grass, etc. 2, the head, the face (ಮುಖ Nn. 89). 3, the space between the eyebrows (ನಡು, ಮಧ್ಯ 89). 4, the beard; the mustaches (ಶ್ವತ್ತು, ಮಾನೆ 89). 5, a bifurcation, etc. (ಕವಲು 89).

ಕೂರ್ಚಕ kûrēaka. = ಕುಚಕೆ 2. A hushel; a brush. 2, an ornament on the top of a banner.

ಕೂರ್ಚಶೀರ್ಷ kûrēa-śīrsha. N. of a plant, a drug, commonly called jivaka, one of the eight principal medicaments (ಹಕ್ಕೇ ಸಿಕ್ಕಿಗಿಡ Si. 157).

ಕೂರ್ಚಿಕೆ kûrōikē. = ಕುಚಿಕೆ. A brush. 2, inspissated milk (see ಗಿಣ್ಣು 1).

ಕೂರ್ತು kûrtu. P. p. of ಕೂರ್ 2, q. v.

ಕೂರ್ದನ kûrdana. Leaping. 2, playing, sport. See ಕೂಮು 1. ಕೂರ್ದಾಲ kûrdāla. = ಕುಡ್ಡಾಲ (HIA. MS.).

ಕೂರ್ಪ kûrpa. The space between the eye-brows. 2, a kind of bamboo-lid (ಕೆರನೆ Mr. 209). 3, the hair around the yōni (ಅಂಗನೆಯ ಯೋನಿಯ ರೋಮಗಳು 828).

ಕೂರ್ಪರ kûrpara. The elbow; the knee. Cf. ಕೊಪ್ಪರ.

ಕೂರ್ಪಾಸ kûrpāsa. = ಕುಪ್ಪಾಸ, etc. A bodice; a jacket; a cuirass.

ಕೂರ್ಪಾಸಕ kūrpaśaka. = ಕೂರ್ಪಾಸ. A bodice, etc.

ಕೂರ್ಪು kūrpu. 1. (fr. ಕೂರ್ 1). Sharpness, etc.; valour; a keen, penetrating look (T.: saltiness). ಕೂರ್ಪು ಕೂರ್ಪು (Śmd. 170). ನಡುವಣ ಕರ್ಪುಂ ಕಡೆಯಣ ಕಡುವೆ ಕ್ಕುಂ ಕುದಿಯ ಕೂರ್ಪುಮ್ ಎನೆದಿರೆ ಎಟರಂ ಬಿಡದೆ ಸಲ ತಗದ ಮ ದನನ ನಿದಿಯಲರ್ಗಣೆಗನನೆ ಪೋಲ್ಪುವಾಳೆಯ ಕರ್ಪುಂ (81). See Abb. P. 14, 102, 143; Grj. 4, 2. — ಕೂರ್ಪುಡು. -ಇಡು. To sharpen (Grj. 5, after 76).

ಕೂರ್ಪು kūrpu. 2. (fr. ಕೂರ್ 2). Love (Abb. P. 7, 59; 11, 120; Rā. 5, 48). — ಕೂರ್ಪವನು. -ಅವನು. A beloved man; a lover; a husband (ವಲ್ಲಭ, ದಯಿತ, ಪ್ರಿಯ Hlā.).

ಕೂರ್ಪು kūrpu. 3. (fr. ಕೂರು 2). Destruction, ruin, etc. (ತತ್ವ ಓ. II, 4).

ಕೂರ್ಮ kūrma. = ಕೂರುಮ. A tortoise, a turtle (ಅವೆ G.). 2, the second incarnation of Viṣṇu (Mr. 19; Bp. 54, 42). 3, one of the outer winds of the body (ಪ್ರದಿದ ಅಂಗಮು ಬಂದಿದ ಅನಿಲಂ Mr. 51).

ಕೂರ್ಮಪುರಾಣ kūrma-purāṇa. The purāṇa of Viṣṇu's tortoise incarnation (C.).

ಕೂರ್ಮಾವತಾರ kūrma-avatāra. = ಕೂರ್ಮ No. 2. (Bp. 54, 62).

ಕೂರ್ಮಾಸನ kūrma-āsana. A metal or wooden stool in the form of a tortoise back, on which an idol is placed or a pājāri sits (My., also ಕೂರ್ಮಪೀಠ).

ಕೂರ್ಮ kūrmi. A female tortoise.

ಕೂರ್ಮೆ kūrme. (Śmd. 248). Attachment, love; the state of being enamoured (ಕಾದಲ್ಮಿ, ನೇತ, ನಲ್ಮಿ, ಒಂದರ್ Śm. 75; ಮೋಕ್ಷ ಓ. II, 76; Tē. ಕೂರ್ಮ, ಕೂರಿಮ). ಕೂರ್ಮವು ಕೂರ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಕಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮನ್ನಿಸ ಸೂಳಿಗೆ ಎನನ ಅದೊಂ (Śmd. 66). See Abb. P. 10, 212; Bp. 22, 60; Rā. 10, 2; 13, 21; 13, after 77; Śā. 2, 16; J. 9, 25.

ಕೂರ್ಮೇಶ kūrma-īśa. The king of turtles, the tortoise supposed to uphold the world; N. of a linga (Bp. 54, 62).

ಕೂಲ್ kūl. = ಕೋಲ್ 2. Length, etc. — ಕೂಲ ಬಲಿ. A lengthy net (Bp. 51, 73).

ಕೂಲ್ ಕೂಲ್. A heap, a mound; a bank, a shore (ಕುಲ್ಕ, ದಡ Nā. 42; see a. ಕರ 6).

ಕೂಲಂಕಷ ಕೂಲ-ā-kasha. = ಕೂಲಂಕುಷ. Carrying or tearing away the bank (Sk.). 2, the whole, from first to last (My.; Tē.).

ಕೂಲಂಕಷ ಕೂಲ-ā-kasbē. Tearing away the bank: a river.

ಕೂಲಂಕುಷ ಕೂಲānkusba. = ಕೂಲಂಕುಷ No. 2. (My.).

ಕೂಲಜ್ಜಿ kūlajji. = ಕುಲಜ್ಜಿ, etc. See ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಿ.

ಕೂಲದೇಶ ಕೂಲ-dēśa. A bank, a shore.

ಕೂಲಿ kūli. (A gift = a ಕೂಲಿ, ಕೂದುಲಿ, or ಕೂದ್ಲಿ from ಕೂದು, to give?); hire, wages, especially daily hire or wages, cooly (ಕರ್ಮಕ್ಕ, ಎಫಿ, ಧೃತಿ, ವಣ, etc. Nr.; Si. 347; ಭಕ್ತಿ Si. 462; C.; T., M., Tē., Tu.). See Bp. 23, 36; 27, 16; Ā. Bp. 47, 42; Si. 84, 839, 857; B. 2, 88; 4, 74; 5, 84, 96, 287, 294; Prv. s. ಪೋಲಿ ದನ. 2, a day-labourer, a cooly (My.; H., Bengālī). — ಕೂಲಿ ಕು ಪ್ಪಟಿ. dupl. = ಕೂಲಿ No. 1. (My.). — ಕೂಲಿ ಕುಮ್ಮಲಿ. dupl. = ಕೂಲಿ No. 1. (C.). — ಕೂಲಿಕೆಲಸ. Daily labour (C.). — ಕೂಲಿ ನಾಲಿ. dupl. = ಕೂಲಿ No. 1. (My.). — ಕೂಲಿ ಮಾಡು. To

employ day-labourers. See Prv. s. ಕೆಡು. — ಕೂಲಿ ಮಾಡು. To work as a day-labourer (C.). — ಕೂಲಿಯವ. -ಅವ. A day-labourer, a cooly (ಭೃತಕ, ಕರ್ಮಕರ, etc. Si. 340; ಭೃತಕ G.; C.). — ಕೂಲಿಯಾಳ. -ಅಳಿ. A female cooly (B. 4, 176). — ಕೂಲಿಯಾಳು. -ಅಳು. = ಕೂಲಿಯವ. (ಭರಣ್ಯಭುಕ್, ಕರ್ಮಕರ Nr.; C.). — ಕೂಲಿಯ ಹೆಂಗಸರು. Female day-labourers (B. 4, 178).

ಕೂಲಿಕಾತಿ kūli-kāti. = ಕೂಲಿಕಾರ್ತಿ. (My.).

ಕೂಲಿಕಾರಿ kūli-kāra. A day-labourer (ಪ್ರೇಷ, ನಂ ಸ್ತನ್ದ Hlā.; ಭೃತಕ, ಭೃತಿಭುಕ್, ಕರ್ಮಕರ, etc. Nr.; ಪರಿಸ್ತನ್ದ Mr. 236; C.). ಕೂಲಿಕಾರಿಕಾತಿ (B. 4, 178). See B. 3, 59; 4, 74; ಕೆಯ್ಯೂರಿಕಾತಿ.

ಕೂಲಿಕಾರ್ತಿ kūli-kārti. A female cooly (C.).

ಕೂಲಿಗಾರಿ kūli-gāra. = ಕೂಲಿಗಾರ. (My.).

ಕೂಲಿಸು kūlisu. To cause to fall; to destroy (My.; Tē. ಕೂಲುಡು, ಕೂಲ್ಪು, ಗೂಲ್ಪು, to cast or knock down, to slay, to kill, to overthrow, to ruin).

ಕೂಲು kūlu. 1. = ಕೂರು 2. To fall down, or be overturned; to be destroyed or ruined (My. only in ಕೂಲಿ ಹೋಗು; Tē.).

ಕೂಲು kūlu. 2. = ಕೂರು 1, etc. A tenon (C.; Mhr. ಕೂಸು). 2, a sloping flight of stairs leading down to the water of a tank (My.). — ಕೂಲುಕ ಮ್ಪು. A post with tenons (My.). — ಕೂಲುಕುಮ್ಮು. -ತುಮ್ಮು. The nave of a wheel (ಪಿಣ್ಣೆಕೆ, ನಾಭಿ Mr. 285).

ಕೂವೆ kūva. = ಕುವೆ, ಕೂ 2. A Tbb. of ಕೂವೆ. A mast.

ಕೂವೆಕಮ್ಪು kūva-kamba. = ಕೂಕಮ್ಪು, etc. Tbb. of ಕೂವೆಕಮ್ಪು (Śmd. 342; ಕೂವೆ, ಗುಣವೃಕ್ಷಕ Hlā.; Śā. 2, 44).

ಕೂವೆಕಮ್ಪುಗ kūva-kambiga. = ಕೂಕಮ್ಪುಕಾತಿ. (ನಿಯಾಮ, ಕರ್ಣಧಾರ Hlā.).

ಕೂವರ kūvara. 1. = ಕುವರ, etc. See ನಲ.

ಕೂವರ kūvara. 2. = ಕೂಬರ 2. The pole of a carriage (ಕಸು Mr. 286).

ಕೂವರಿ kūvari. = ಕೂಬರಿ. A carriage covered with a cloth or blanket.

ಕೂವೆ ಕೂವೆ. = ಕುವೆ. The East-Indian arrowroot, Curcuma angustifolia Roxb. (St. & Pl.; M.; T. ಕೂಗೈ). See ಕಲ್ಲು, ಕೆಮ್ಮು, ದೊಡ್ಡ.

ಕೂಬ್ಬಾಣ್ಣಿ kūbbāṇṇi. = ಕುವ್ಬು. The pumpkin-gourd, Benincasa cerifera Savl.

ಕೂಸು kūsu. (Śmd. 109). A male or female infant, a babe; a maiden, a young virgin; a person (ಬಾಲಕ G., C.; ಕೊಡಗೂಸು ಓ. II, 58; ಕನ್ನಿಕೆ ಕೊ.; T. ಕುಂ ಬು; Tē. ಕೂಸು, trifling; ಕೂತು, a daughter; ಕೂನೆ, a young one; cf. ಕುನ್ನಿ 1, ಕುಡುಡು, ಕೊಡ 1). ಕೂಸು ಇರ್ಪ ಬೇರ (ಗರ್ಭಾಶಯ, ಜರಾಯು Hlā.). ಕೂತು ಕೂಸಿಪ್ಪ ಬೇಲಂ (ಜರಾಯು Mr. 308); ವಡದ ಕೂಸು (ಪೋತ, ಶಿಶು, ಬಾಲಕ, ಅರ್ಧಕ, etc. 808). ಕೂಸಿಗೆ ಲಡ್ಡುಗೆಯ್ದು (Śmd. 159). ಪ್ರಾಯಂ ಕೂಸಾ ದೊಡೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಂ ಕೂಸಕ್ಕುಮೆ? (290). ಕೂದಲ್ ನೆದಿದ ಕೂಸು (ವರ್ಯ ಪತಿಂವರ Hlā.). ಕೂಸು ಕಾಸು ಹೇಲದು (others: ಹಡೆಯದು), ಹೋಗುಕ ಮುಗಲು ಮುಟ್ಟಿತು (Prv.). See Bp. 57, 15; B. 1, 28; ಒಳುವಣ್ಣುಸು, ಕೊಡಗೂಸು, ಗಣ್ಣುಗೂಸು, ಗಣ್ಣು, ಪಸು, ಮೋಲಿ, ಹೆಂ, ಹೆಣ್ಣು, etc. — ಕೂಸಾಟ. -ಅಟಿ. Children's play (ಬೆಣ್ಣುರಾಟ ಓ. II, 66; My.). — ಕೂಸಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To

oause to perform ohildish play. ಕಟ್ಟಿಗಕ್ಕನ್ನು ಕೂಸಾಡಿಸ ಬಾರದು ಅಕ್ಕರದ ರಾಜ್ಯದೊಳ್ ಈ ಕವಿಡಕ್ಕವರ್ತಿಯಾ (Smd. 233 Mdh.). 2, to amuse a child (C.). — ಕೂಸಾಡು. — ಅಡು. To play like children. See ಗಡುಗೂಸಾಡು. — ಕೂಸಾಳು. — ಅಳು. A weak, useless person. See Prv. 8. ದೋಸೆ. — ಕೂಸುಗುಡು. — ಕೂಡು. To give a child in marriage (Ahh. P. 8, 16).

ಕೂಸುತನ kūsutana. The state of being young, childhood (My.). See ಕಿಡುಗೂಸುತನ.

ಕೂಳಿ kūli. = ಕೂಳಿ 1, q. v., (ಸೂದೆ 1). (Rsv. 5, 52; My.). See ಕಿಡುಗೂಳಿ, ಕಿಡುಗೂಳಿ, ವೇಗೂಳಿ, ಹುಜಿರ.

ಕೂಳಿ ಕುಲಿ. 1. = ಕೂಳಿ, etc. A basket for fishing (ಮತ್ಸ್ಯಧಾನಿ, ಕುಪೇಣಿ Nr.; M. ಕೂಡೆ, ಗೂಡೆ, ಕೊಟ್ಟಿ, ಕುಟ್ಟಿ; T. ಕೂಡು; Tē. ಕೂಡಮು; see ಕೂಡಮು).

ಕೂಳಿ ಕುಲಿ. ಕೂಲಿ ಕುಲಿ. 2. The stump of jōla left in the ground to push out new shoots (s. Mhr.; especially that of badane, My.; T. ಕೂಬ್ಬಿ, stump, cut short); stubble in general (My.). — ಕೂಳಿಕಾಯಿ. A fruit of badane grown after the horn had been cropt and sprouted again (My.). 2, the edgo of stitohing (My.). — ಕೂಳಿಗಿಡ. A horn which, when cropt, sprouts again (My.). — ಕೂಳಿಬೆಳೆ. A crop got from the ಕೂಳಿಗಿಡ (My.).

ಕೂದ್ ಕುಲಿ. 1. = ಕೂರ 1, ಕೂದು. Supposed Thh. of ಕೂರ (Smd. 30; Sm. 113). Balled rice; food (ಒಗರ Sm. 113; T. M.; Tu. ಕೂರು; Tē. ಕೂಡು; see ಕೂದ್ 1). ಪುಟ್ಟಿಯನ್ನು, ಉರ್ದು ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋದುವೆ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದವನಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟ ಕೂದ್ (Smd. 1). ತಲೆಯ ಕೂದಿದಿರೋಕೆ ಪಣ್ಣಿ ಅರನೆ (1). ಒಪ್ಪಿಡಕೂದುಂ ಸಿತ್ತಗನ ಕವುಡಮುಂ (79). ಎಂಜಲ ಕೂದ್ (Bp. 56, 26). See ಅಡುಗೂದ್, ಕಳ. — ಕೂದು. — ಅ 3. One who has (for his) food. See ಜಾಪೆಗೂದು, ಜನ್ನ, ಮರ. — ಕೂದಿಗಲು. A lump of boiled rice (knosed into a ball, ಪುಲಕ Nn. 145, o. r. ಕೂದಿಗಲು). — ಕೂದ್ಗಿದಿಗುಡಿ. — ಕೂದಿ-ಕೂದಿ. Rice to boil very much: to boil very much like rice (Rām. 6, 50, 18). — ಕೂದ್ಗಿದಿ ಗೋಳ. — ಕೂದಿ-ಕೋಳ. Rice to begin to boil: to begin to boil like rice (V. 34, after 80). — ಕೂದ್ಗಿದಿಕ್ಕ. — ಬಡಿಕ್ಕ. The devouring of rice, gluttony (Sāstrasāra in W. v. 1270). 2, a glutton (My.). — ಕೂದ್ಗಿದಿತ್ತನ. — ಬಡಿತ್ತನ. Gluttony (My.). — ಕೂದ್ಗಿದಿಗ. — ವಡಿಗ. (Smd. 242). A glutton (ತೀನಾಳಿ Sm. 48; Kk. 38; Ss.).

ಕೂದ್ ಕುಲಿ. 2. = ಕೂರ 2. Thh. of ಕೂರ (Smd. 30; Sm. 113). Fierce, ferocious; cruel; mischievous, malignant; hot, sharp; fierceness, etc. — ಕೂದಿ ರಕ್ಕಸ. A cruel, mean giant (My.). — ಕೂದಿ ನಾಯಿ. A ferocious, mean dog. ದಾಲ ಸನ್ಯಾಸ ಕಟ್ಟರೆ ಕೂದಿ ನಾಯಿಗನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). — ಕೂದ್ಗಿಮ್ಮ. Thh. of ಕೂರಕರ್ಮ (Smd. 376).

ಕೂಲಿ kūla. A vulgar, rude, stupid, useless, mean, or vile man; vulgar, etc. (ಎಗ್ಗ Smd. 1; ಕಿಡುಕುಳ, ಅಲ್ಲ Ss.; ಗಾಮ್ನ Bhn. 31; C.; Tē. ಕೂಳಿ; Tē. ಗೂಡು, ohscene, etc.; M. ಕೂಡು; T. ಕೂಡು, ಕೂದ್, rottenness; uselessness, inferiority). See Bp. 21, 23; 28, 19; 51, 41; 57, 13; Jns. 42, 72; Prv. 8. ನೆಡಿಲು.

ಕೂಲಿತನ kūlatana. Rudeness, meanness, etc. (Bp. 26, 58; My.).

ಕೂದು kūdu. = ಕೂದ್ 1. (ಅನ್ನ, ಕೂರ, ಭಕ್ತ, ಅನ್ನ, ಅತನ, ಅಪಾರ, etc. Hlā.; C.). ಹೆದರ್ ಇಟ್ಟ ಕೂದಿನ್ ಉವು (ಪರಾನ್ನ, ಪರಪಿ ಸ್ವಾದ Hlā.). ಲೋಗಂಕ್ಕು ಕೂದಿನುಮ್ಪುಂ (ಪರಾನ್ನ, etc.); ಕೂ

ದಿ ಮೇಲಣ ನಡಿ (ಸಿಟ್ಟಿ Nr.). ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬನ್ನು ಕೂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಕೂನೆ ದ್ವೇನೆ (B. 4, 139). ಕೂದಿ ಚೆಲ್ಲಿದ ಕಡೆ ಸಾವಿರ ಕಾಗೆ. — ಕೂದಿಕ್ಕು ವನನೆ ಒಡೆಯ, ಕೋಣ್ಣು ಹೋಗುವನೇ ಜವರಾಯ (Prva.). See Bh. 1, 10, 25. 30. 31; B. 3, 40. 66; ತಿರಿಗೂದು, ಮಡ; Prv. 8. ಕಾಲ. — ಕೂದುಪಾಡ್ವು = ಕೂದುಬಕ್ಕ. (My.). — ಕೂದುಬಕ್ಕ. A glutton (B. 5, 253). — ಕೂದುಬೊಕ್ಕ. = ಕೂದುಬಕ್ಕ. (C.; B. 5, 28. 31). — ಕೂದು ಸೀರೆ. Food and clothing (ಕಡಿಪು, ಭೋಜನಾಚ್ಚಾದ Hlā.; Mr. 25; Bp. 28, 19).

ಕೂಲಿ ಕುಲಿ. A vulgar, vile woman (Bp. 40, 54).

ಕೃಕ krika. The throat, the larynx. (R.).

ಕೃಕಣ krikana. = ಕೃಕಣ. A kind of partridge, *Perdix sylvatica*.

ಕೃಕರ krikara. = ಕಕ್ಕರ, ಕಕ್ಕ, ಕೃಕರ. A kind of partridge, *Perdix sylvatica*. 2, one of the five vital airs, that which assists in digestion; that which shuts and opens the eye (ಅರಿಗರ ಮುಟ್ಟಿ ತಿರುವು Mr. 52).

ಕೃಕಲಾಸ krikalāsa. A kind of lizard or chameleon (ಒಪಿ Mr. 164).

ಕೃಕವಾಕು krikavāku. A cock. 2, a poacock. 3, a chameleon. See ನೇತ್ತಿ.

ಕೃಕಾಟಕ krikāṭaka. = ಕೃಕಾಟಕ. (ಪಡಕು Mr. 327).

ಕೃಕಾಟಿಕೆ krikāṭikē. The back or nape of the neck.

ಕೃಚ್ಚ kṛōchra. Distress, danger. 2, difficulty, trouble. 3, pain. 4, penance, expiation. 5, had, miserable, evil.

ಕೃಚ್ಚ ಮೂತ್ರಪುರೇಷಪ್ಪಿ kṛōchra-mūtra-purīshatva. Pain or difficulty in the evacuations. (My.).

ಕೃತ kṛit. = ಕೃತು. Making, doing, etc. See e.g. ಕೃತರಕರ್ಮ, ದ್ಯೂತ. 2, an affix used to form nouns from roots. 3, a noun or nominal theme formed with this affix (Smd. 88. 90. 110. 120. 134. 200. 245).

ಕೃತ kṛita. Done, made, wrought, accomplished; deed, work, action, accomplishment (ಕರಣ, ಕೃತು Nn. 108; ಕಡೆಗ್ಗು ಕಾರ್ಯ Nn. 103; Mr. 466). 2, well-done, proper, good; a virtuous man (J. 18, 20). 3, the first of the four ages or yugas of the world (ಯುಗ, ಯುಗಭೇದ 103). 4, a kind action, benefit. 5, Yama (ಸವನ, ತಮನ, ಯಮ 103). ಕೃತಂ, done with, enough.

ಕೃತಕ kṛitaka. = ಕತಕ 2. Made, artificial, factitious; not natural, adopted (as a son). 2, factitious salt (ಎಡಲವಾ Mr. 143). 3, simulated, false; hypocritay (ಗಪ್ಪರ, ಕೃತಿಮು Nn. 109).

ಕೃತಕರೂಪ kṛitaka-rūpn. A supernatural form or manner (Bp. 32 sum.).

ಕೃತಕರ್ಮ kṛita-karma. Having done or accomplished one's work or duty; skilful, clever.

ಕೃತಕಾಟಲ kṛitaka-aṭala. An artificial hill (Grj. 8, 92; 4, after 12).

ಕೃತಕಾಷ್ಟ kṛita-kārehi. Arjuna's son Babhruvāhana (J. 22, 30).

ಕೃತಕೆ kṛitaki. = ಗಡಕ. (Smd. 353). A deceitful female (?).

ಕೃತಕೃತ kṛita-kṛitya. Having successfully accomplished a business or duty; a man who has accomplished or attained any object or purpose; contented, satisfied; clever. (Bp. 4, 70; 31, 27; 35, 52; 46, 37; 54, 88; J. 2, 52. 53; 11, 24).

ಕೃತಘ್ನ *kṛita-ghna*. Destroying past transactions or benefits done, unmindful of services rendered, ungrateful. (J. 5, 69; My.).

ಕೃತಘ್ನತೆ *kṛita-ghnatē*. Ingratitude. (My.).

ಕೃತಜ್ಞ *kṛita-jña*. Remembering past transactions or benefits, grateful. (J. 5, 67; My.; B. 4, 59).

ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ *kṛitajñatā-pūrvaka*. With gratitude. (My.; B. 4, 124).

ಕೃತಜ್ಞತೆ *kṛita-jñatē*. Remembering kind actions, gratitude. (My.; B. 4, 91; 5, 180).

ಕೃತಜ್ಞತ್ವ *kṛita-jñatva*. = ಕೃತಜ್ಞತೆ. (B. 5, 10).

ಕೃತಕೃತಿ *kṛita-punkha*. Skilled in archery (ಬಿಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಯುಂಟು) Mr. 294).

ಕೃತಮಾಲಿ *kṛita-māla*. The tree *Cassia fistula* L. See ಕಕ್ಕಿ.

ಕೃತಮುಖ *kṛita-mukha*. Conversant with the means of success, clever.

ಕೃತಯುಗ *kṛita-yuga*. = ಕೃತ No. 3. This age consists of ಗಗನ-ಅಮೃತ-ವ್ಯೋಮ-ಸಿಂಧುರ-ಲೋಕನ-ನಗ-ಐಕ್ಯ, i. e. 1,728,000 human years (Mr. 73).

ಕೃತಲಕ್ಷಣ *kṛita-lakṣhaṇa*. Noted for good qualities.

ಕೃತನರ್ಮ *kṛita-varma*. Dexterous, skilful (ಚತುರ, ಕೃತಹಸ್ತ, etc., ಒಟ್ಟು Mr. 244). 2, N. of a prince (J. 7, 1; 8, 29).

ಕೃತನರ್ಮಕ *kṛita-varmaka*. = ಕೃತನರ್ಮ No. 2. (J. 7, 8).

ಕೃತವೀರ್ಯ *kṛita-vīrya*. N. of a prince, the father of Haihaya Arjuna. See ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ.

ಕೃತವ್ರಣ *kṛita-vraṇa*. N. of a Brāhmaṇa (J. 15, 80, 33).

ಕೃತಸಾನ್ನಿಧಿಕೆ *kṛita-sāpatnikē*. A woman whose husband has taken another wife, a superseded wife.

ಕೃತಸ್ವರ *kṛita-svara*. Full of sound. See ಕಾರ್ತಸ್ವರ.

ಕೃತಹಸ್ತ *kṛita-hasta*. Dexterous, skilful. 2, skilled in archery.

ಕೃತಾಕೃತ *kṛita-akṛita*. Done and not done; wrought and unwrought; manufactured and not manufactured.

ಕೃತಾಂಜಲಿ *kṛita-ānjali*. One who joins the, or the joining of the, hands in reverence (J. 5, 44).

ಕೃತಾಂಜಲಿಪಟ *kṛita-ānjali-puta*. Joining the, or the joining of the, palms of the hands for obeisance, etc. (J. 5, 9).

ಕೃತಾಂತ *kṛita-anta*. Causing an end; bringing to an end. 2, established truth or doctrine. 3, the end or result of actions, destiny. 4, Yama. 5, a sinful or inauspicious action. See Śmd. 83. 112; Bp. 41, 27; 61, 12.

ಕೃತಾಂತಕ *kṛita-antaka*. Yama. (Bp. 46, 66).

ಕೃತಾಂತಮರ್ದಕ *kṛitānta-mardaka*. Śiva (Śśv. 4, 128).

ಕೃತಾಭಿಷೇಕ *kṛita-abhishēka*. Anointed.

ಕೃತಾರ್ಥ *kṛita-artha*. A man who has attained an end or object; successful; contented, satisfied; clever. See Grj. 4, 40; 4, after 48; Bp. 3, 57; 24, 14; 80, 13; J. 2, 46.

ಕೃತಾರ್ಥತೆ *kṛita-arthatē*. Accomplishment of an object; success. (Śśv. 5, after 39).

ಕೃತಿ *kṛiti*. Doing, making, composing; action; an act; a literary work, a poem (Kāvya. II, 1, A, 13; III, 1, A, 8; IV, 1; Śmd. 29. 31. 92; Bp. 61, 82). 2, wise, learned, skilful. 3, N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362).

ಕೃತಿಸಿರಿ *kṛiti-pati*. An author, a poet (ಕವಿ, ಕವೀಶ್ವರ, ಕಾವ್ಯಕರ್ತೃ Nn. 59).

ಕೃತಿಮತ *kṛiti-mata*. A kind of poetical style (ಧಾತು, ಕವಿತ್ವದ ಛೇದ Nn. 82).

ಕೃತಿಯುಕ್ತ *kṛiti-yukta*. Proper for literary composition (Śmd. 166).

ಕೃತ್ತ *kṛitta*. Cut; divided.

ಕೃತ್ತಿ *kṛitti*. Hide, skin. 2, the birch tree.

ಕೃತ್ತಿಕೆ *kṛittikē*. N. of a plant (ಪಾಂಕು, ವರ್ನಟಿಕ Mr. 140, one MS. ಕೃತ್ತಿಕಣ್ಣಿಕ).

ಕೃತ್ತಿಕವಸ್ತ್ರ *kṛitti-kṛita-vastra*. Whose garment is made of a skin: Śiva (Bp. 15, 35).

ಕೃತ್ತಿಕೆ *kṛittikē*. The third lunar mansion containing six stars called the Pleiades, who are considered to be the nurses of Kārttikēya. (B. 5, 308). 2, a vehicle, a cart. 3, N. of a utensil (ಬೀವು Mr. 207).

ಕೃತ್ತಿಧರ *kṛitti-dhara*. Śiva (Bp. 38, 35).

ಕೃತ್ತಿವಸ್ತ್ರ *kṛitti-vastra*. A vestment made of a hide (Śśv. 1, 74).

ಕೃತ್ತಿವಾಸ *kṛitti-vāsa*. = ಕೃತ್ತಿವಾಸನ. (ಅಮೃತಕರ, ಈಶ್ವರ Nn. 35). See Bp. 37, 56; 43, 51.

ಕೃತ್ತಿವಾಸನ *kṛitti-vāśa*. Covered with a skin: Śiva.

ಕೃತ್ತು *kṛittu*. Tbh. of ಕೃತ. See Śmd. 110. 120. 135. 205.

ಕೃತ್ಯ *kṛitya*. To be done or performed, practicable; proper. 2, action, act, deed (ಕರ Nn. 19; ಕರಣ, ಕೃತ 108); business; duty, office. 3, a man who may be seduced from allegiance, treacherous. 4, a certain class of affairs. 5, a kind of evil spirit.

ಕೃತ್ಯ *kṛityē*. An act, a deed. 2, a female deity to whom sacrifices are offered for destructive or magical purposes.

ಕೃತ್ರಿಮ *kṛitrima*. = ಕೃತಮ. Made artificially, factitious, artificial. 2, falsified; false, deceitful (C.); guile, deceit (C.; Mr.); bewitchment, witchcraft (My.). 3, adopted; an adopted child (Bp. 52, 15f).

ಕೃತ್ರಿಮಧೂವಕ *kṛitrima-dhūpaka*. Compound perfume.

ಕೃತ್ರಿಮ *kṛitrimi*. A deceitful person (My.).

ಕೃತ್ರಿನ *kṛitana*. All, whole, entire.

ಕೃದಂತ *kṛit-anta*. A word ending with a kṛit affix (Śmd. 203. 325).

ಕೃದರ *kṛidara*. A store-room, a granary. See ಕುದಿರ.

ಕೃಂತ *kṛinta*. = ಕೃತನ. (Bp. 8, 1).

ಕೃಂತನ *kṛutana*. Cutting, cutting off, cutting in pieces. See ಅರಿ, ನೇರ.

ಕೃಪ *kṛipa*. A son of the rishi Śaradvat, who was adopted by king Śāntanu and became the brother-in-law of Drōṇa. (Śmd. 16. 255. 292).

ಕೃಪಣ *kṛipana*. Inclined to grieve; pitiable, miserable; poor, wretched (ಕೃಷ್ಣಕ, ದೀನ Nn. 58). 2, misery; avaricious (ಲೋಭ Bhn. 8). See Prv. s. ನಿಪೂ.

ಕೃಪಣತನ *kṛipana-tana*. Wretchedness;—avarice (ಕಾರ್ಪಣ್ಯ G.; My.).

ಕೃಪಣತ್ವ *kṛipana-tva*. = ಕೃಪಣತನ. (My.).

ಕೃಪಣಿ *kṛipāṇi*. A wretched, or avaricious, female. (Bp. 40, 54; My.).

ಕೃಪಾಕಾಕ್ಷ *kṛipā-kāṭhaka*. A look with favour, a kind look; the eye of favour. (Bp. 46, 49; My.).

ಕೃಪಾಕರ kripā-ākara. A mine of compassion (Śāv. 4, 1; J. 11, 36).

ಕೃಪಾಂಗ kripā-aṅga. Having a body that is tenderness (Śāv. 3, 1).

ಕೃಪಾಜಲಧಿ kripā-jaladhi. An ocean of pity (J. 21, 53).

ಕೃಪಾಣಿ kripāṇi. A sword, a scymitar.

ಕೃಪಾಣಿ kripāṇi. A pair of shears or scissors. 2, a dagger (Nn. 2); — a sword, a scymitar (ಕೃತಿ, ಅವಂಗೋತ Mr. 379).

ಕೃಪಾಪ್ರಸಿ kripā-dṛiṣṭi. A look with favour, a kind look. (My.).

ಕೃಪಾನಿಧಿ kripā-nidhi. A receptacle, or an ocean, of tenderness (My.).

ಕೃಪಾಭಾವನೆ kripā-bhāvanē. Compassionate disposition or nature (Bp. 32, 63; My.).

ಕೃಪಾರತ್ನಾಕರ kripā-ratnākara. An ocean of tenderness (Śāv. 5, 58).

ಕೃಪಾರಸಮುದ್ರ kripā-rasa-samudra. An ocean of tender feelings (Bp. 50, 29).

ಕೃಪಾರ್ಣವ kripā-arnava. = ಕೃಪಾರತ್ನಾಕರ. (Śāv. 5, 32).

ಕೃಪಾಲಿ kripā-lin. Tender, compassionate, merciful.

ಕೃಪಾನಂದ kripā-vanadhi. = ಕೃಪಾರ್ಣವ. (J. 33, 54).

ಕೃಪಾನಲೋಕನ kripā-avaiōkana. = ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ. (J. 10, 32).

ಕೃಪಾನಾಗರ kripā-sāgara. An ocean of compassion (My.).

ಕೃಪಾಹೀನ kripā-hina. = ಕೃಪೆಹೀನ. 2. ಕೃಪೆ. (My.).

ಕೃಪಿಲ kripīla. The belly (ನಿನ್ನ ಬಸುದು Nn. 85; Mr. 484). 2, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 85; ವಾರಿ 484). 3, heli-metal, etc. (ಸಾರಾಪ್ಪಕ, ಕಂಡು 85). 4, fire-wood (ಬದಿ 85).

ಕೃಪಿಲಯೋನಿ kripīla-yōni. Fire; Agni.

ಕೃಪೆ kripē. ಕೃಪಾ. = ಕರುಣೆ, ಕೃಪೆ. Pity, tenderness, compassion, mercifulness; favourableness; kindness. See Bp. 24, 62; 31, 19; 32, 43; 36, 43; 47, 45; 50, 64. — ಕೃಪೆ ಪಡೆ. To obtain favour (Bp. 61, 34). — ಕೃಪೆ ಪಡೆ. -ಪಡೆ. = ಕೃಪೆ ಪಡೆ. (Bp. 27, 44). — ಕೃಪೆವರಸು. -ಬೆರಸು. To become linked to compassion, etc., to feel compassion, etc. (Bp. 28, 63; 39, 61). — ಕೃಪೆವೆದು. -ವೆದು. To become compassionate (Bp. 88, 71). — ಕೃಪೆಹೀನ. Destitute of pity, etc. (ಅವಕಾರ, ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದ Nn. 151).

ಕೃಮಿ kṛimi. = ಕೃಮಿ. A worm, an insect. 2, a spider. 3, the silkworm. 4, lac, the red dye.

ಕೃಮಿಕೋಶ kṛimi-kōśa-nttha. Proceeding from a cocoon, silken.

ಕೃಮಿಘ್ನ kṛimi-ghna. A shrub used in medicine as a vermifuge, *Erycibe paniculata* Roxb. See Si. 147.

ಕೃಮಿಜ kṛimi-ja. = ಕೃಮಿಜ. *Agallochum*. See Si. 227 and ಕೃಷ್ಣಗರು.

ಕೃಮಿರೋಗ kṛimi-rōga. Disease caused by intestinal worms. (My.).

ಕೃಲಿಂಗ kṛit-līṅga. = ಕೃತ No. 3. (Śmd. 88. 91. 203).

ಕೃವಿ kṛivi. A loom. (R.).

ಕೃಶ kṛiśa. Lean, emaciated, thin, spare, slender, weak (ತಾರದ, ಬದವು Nn. 28; ಕಾಪ್ಪ, ಬದವು 33; ತೊರೆ, ಬದವು 158); little, small, insignificant, poor. See ಪಡೆ.

ಕೃಶಕರ kṛiśa-sara. One whose arrows have become feeble (Śāv. 4, 122).

ಕೃಶಾಂಗ kṛiśa-aṅga. An emaciated, thin body (ಬದವಾದ ದೇಹ Nn. 157).

ಕೃಶಾನು kṛiśānu. Fire; Agni. 2, a certain metricai foot (Ch.).

ಕೃಶಾನುರೇತನ kṛiśānn-rētas. Śiva.

ಕೃಶಾಶ್ವಿ kṛiśa-aśvi. A pupil of Kṛiśāśva, the author of directions to players and dancers: a dancer, an actor.

ಕೃಶೀಕರಣ kṛiśī-karāṇa. The making thin, lean, etc. See ಕೇಸು, ಕೆತ್ತು.

ಕೃಶೋದರಿ kṛiśa-udari. A thin-waisted woman. (My.).

ಕೃಷಿ kṛiśi. Agriculture, husbandry (ಬಸವು Śt. I, 49).

ಕೃಷಿಕ kṛiśhika. A husbandman. 2, = ಕುಶಿಕ, a ploughshare.

ಕೃಷೀವಲಿ kṛiśhivaia. A husbandman.

ಕೃಷ್ಣ kṛiśhṭa. 1. Drawn, pulled; ploughed, tilled.

ಕೃಷ್ಣ kṛiśhṭa. 2. Thb. of Kṛiśhṇa. (My.).

ಕೃಷ್ಣಿ kṛiśhṭi. Drawing, attracting; ploughing. 2, a wise, learned man.

ಕೃಷ್ಣ ಕೃiśhṭa. Thb. of ಕೃಷ್ಣ (C.; Mr. 519 one MS.).

ಕೃಷ್ಣ kṛiśhṇa. = ಕೃಷ್ಣ 1, ಕೃಷ್ಣ 2, ಕೃಷ್ಣ, ಕೃಷ್ಣ, ಕೃಷ್ಣ. Black; dark-blue (ಕೃಷ್ಣ Nn. 45; ಅಸಿತ, ಕೃಷ್ಣ 47; ಕೃಷ್ಣ Mr. 519); wicked, evil. 2, the dark half of the lunar month from full to new moon. 8, Kṛiśhṇa, one of the incarnations of Vishnu (ನನವಾರಿ Nn. 47; ಮದನಸಿತ 519; Bp. 54, 33). 4, a crow. 5, black pepper (ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಮಾಗಧ 47; ಹಿಪ್ಪಲಿ 519). 6, the black anteope; the spotted anteope (ವೃಷತ, ಎರಕೆ 47; ಎರಕೆ 519 & 163). 7, Indra (ತಟವಲ್ಲಭ, ಇಂದ್ರ 47). 8, fire (ಅಗ್ನಿ 47). 9, Vyāsa (ದಾದಾರಾಯಣ, ವೇದವ್ಯಾಸ 47; ವ್ಯಾಸ 519). 10, water (ಹೀವನ, ಉದಕ 47; ವಾರಿ 519). 11, the sky (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 47; ನಭ 519). 12, a river (ಧಾರಿ, ನದಿ 47; ನದಿ 519); the river Kistna? 13, a crest or crown (ಮಾಲಿ, ಮಕುಲ 47; ಕಿರೀಟ 519). 14, a net (ಪಾಲ, ಬಲೆ 47). 15, Arjuna (My.; Br.). — ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. See ವೇದಾನ್ವಿತಗ.

ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಮ kṛiśhṇa-karma. An evil deed; oriminal, sinful. See ಅ.

ಕೃಷ್ಣಕಾಕ kṛiśhṇa-kāka. A raven.

ಕೃಷ್ಣಜಯಂತಿ kṛiśhṇa-jayanti. A particular combination in astronomy on the birthday of Kṛiśhṇa (My.).

ಕೃಷ್ಣತೆ kṛiśhṇatē. = ಕೃಷ್ಣತೆ. (J. 7, 9). 2, hypocrisy, fraud (7, 9).

ಕೃಷ್ಣತಪ್ಪ kṛiśhṇatva. Blackness (Kāvy. V, 53).

ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನ kṛiśhṇa-dvaipāyana. Vyāsa. (My.).

ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ kṛiśhṇa-pakṣa. = ಕೃಷ್ಣ No. 2. (Kāvy. V, 30).

ಕೃಷ್ಣವಾಕಫಲ kṛiśhṇa-pāka-phaia. The shrub *Carissa carandas* Lin.

ಕೃಷ್ಣವಾಡ್ಯ kṛiśhṇa-pādya. The first day of the moon's wane (My.; see Si. 39).

ಕೃಷ್ಣವಾಲ್ಮೀಕಿ kṛiśhṇa-pāpṇra. Greyish white.

ಕೃಷ್ಣಫಲ kṛiśhṇa-phalē. The plant *Vernonia anthelmintica* Willd.

ಕೃಷ್ಣಭೂಮಿ kṛiśhṇa-bhūma. Having a black soil.

ಕೃಷ್ಣಭೇದ kṛiśhṇa-bhēdi. A medicinal plant (= ಕುಟುರೋಪರಿ).

ಕೃಷ್ಣಮುನಿ kṛiśhṇa-muni. = ಕೃಷ್ಣ No. 9. (J. 5, 73).

ಕೃಷ್ಣಮೃತ್ತಿಕೆ kṛiśhṇa-mṛittikō. Black soil.

ಕೃಷ್ಣಲಿ *krishnalī*. The shrub *Abrus precatorius* (ಗುಂಜ, ಗುರುಗುಂಜ Mr. 127, o. r. ಗುರುಗುಂಜ).
 ಕೃಷ್ಣಲೋಹಿತ *krishna-lōhita*. Dark-red, purple.
 ಕೃಷ್ಣವಕ್ತ್ರ *krishna-vaktra*. Black-faced. 2, the black-faced monkey (ಗೋಲಾಂಗೂಲ, ಮುಸು Mr. 161).
 ಕೃಷ್ಣವರ್ಣ *krishna-varṇa*. Of a black colour; the colour black.
 ಕೃಷ್ಣವರ್ತ *krishna-vartma*. Whose way is black: fire; Rāhu; a blackguard.
 ಕೃಷ್ಣವೃತ್ತಿ *krishna-vṛttī*. The trumpet-flower, *Bignonia suarcelens* Roxb.
 ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ *krishna-vēṇī*. N. of a river (My.; Si. 94).
 ಕೃಷ್ಣಕರ್ಮ *krishna-karma*. N. (Bp. 55, 17; J. 26, 33).
 ಕೃಷ್ಣಸ್ಥನಿ *krishna-sanni*. A disease of an alarming character, in which the tongue turns black (My.).
 ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ *krishna-sarpa*. The black cobra, Naga tripudians (3ಬಿ, ಕಾಡೋರಗ Nn. 4).
 ಕೃಷ್ಣಸುರ *krishna-sāra*. The black or spotted antelope.
 ಕೃಷ್ಣಹೃದಯ *krishna-hṛdaya*. A wicked, deceitful disposition (J. 7, 10; 26, 18).
 ಕೃಷ್ಣಾಗರು *krishna-agaru*. A black variety of *Agallochum* or aloe wood. ತ್ರೀಗನ್ನ, ರಕ್ತಚಂದನ, ಕೃಷ್ಣಾಗರು ಮುನ್ನಾದ ಗಂಧ (ಚಂದನ G.). ಕೃಷ್ಣಾಗರು, ಚಂದನ (ಕೃಷ್ಣ G.). ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹುವಿನ ವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣಾಗರು (ಮಂಗಲ್ಯ Si. 227).
 ಕೃಷ್ಣಾಗರುಗಂಧ *krishnāgaru-gandha*. (ಕಾಡಾಗರು, ಅಗರು Si. 227).
 ಕೃಷ್ಣಾಗರುಚಂದನ *krishnāgaru-čandana*. (ಅಗರು, ಚಂದನ G.).
 ಕೃಷ್ಣಾಂಕ *krishna-aṅka*. A black mark (J. 10, 51). 2, Krishna's remembrance (10, 51).
 ಕೃಷ್ಣಾಂಗಿ *krishna-aṅgi*. The goddess Kālī (ಮಾಯಾರಾಜೆ Mr. 15).
 ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ *krishna-ajina*. The skin of the black antelope. (J. 28, 5).
 ಕೃಷ್ಣಾನದಿ *krishnā-nadi*. The river Kistna (B. 4, 9).
 ಕೃಷ್ಣಾವತಾರ *krishna-avatāra*. An incarnation of Krishna. (J. 13, 39).
 ಕೃಷ್ಣಾವಲೋಕನ *krishna-avalōkana*. A sight of Krishna (J. 26, 19);—the yōni (26, 19).
 ಕೃಷ್ಣಿಕೆ *krishnikē*. Black mustard, *Sinapis ramosa* Roxb.
 ಕೃಷ್ಣಿ *krishṇē*. = ಕೃಷ್ಣಿ. One of the seven tongues of fire. 2, long pepper, *Piper longum* Lin. 3, Dranpadī. 4, Durgā.
 ಕೃಷ್ಯ *krishya*. To be ploughed;—a ploughed field (J. 2, 18).
 ಕೃಷರ *krisara*. ಕೃಷರ. (= ಕಚಡಿ, etc.), ಕೃಷರಿ. A dish consisting of sesamum and grain; a mixture of rice and peas boiled together with a few spices, khichree. (R.).
 ಕೃಷರಿ *krisari*. = ಕೃಷರ. (J. 6, 44).
 ಕೃಪ್ತ *kripta*. = ಕೃಪ್ತ. Arranged, prepared; ready; effected; invented; fixed, appointed; ascertained. (My.). 2, price, worth, value (ವೇತನ, ಮೌಲ್ಯ, ಹೊತ್ತ ಬೆಲೆ Mr. 846). 3, cut, ellipt.
 ಕೃಪ್ತಿಕ *kriptika*. Price, worth, value (ಬೆಲೆ Hlā.).
 ಕೆ. 1. = ಅಕೆ, ಅಕೈ 2, ಅಸೆ 1, ಇಕೆ 2, ಇಕೈ 2, ಕೆ 2, ಕೈ 1, ಸೆ 1, ಚೆ. A suffix of pointing or directing to-

wards an object, etc. used to form the dative singular (Śmd. 115), e. g. ಬನಕೆ, ಪೂಲಕೆ, ಕುಲಕೆ, ಚಲಕೆ (139), ಕಾಡ್ಕೆ, ಕೋಡ್ಕೆ, ನಾಡ್ಕೆ (140), ಅದರ್ಕೆ (140), ಅವರ್ಕೆ (91), ಅನಿರ್ಕೆ, ಏರ್ಕೆ (140).
 ಕೆ. 2. = ಕೈ 2, ಸೆ 2. A suffix used to form the third person of the imperative (Śmd. 269), e. g. ಅವಂ ತರ್ಕೆ! ಅವಂ ಬರ್ಕೆ! ಪಂಪಾಲಿಕೆ! (269), ಅವರ್ ಮಾಡ್ಕೆ! ಅವರ್ ತೋರ್ಕೆ! ರಕ್ತಕೆ! ಪೂಜಕೆ! (270), ಪೋಕೆ! (290), ಅಕ್ಕೆ! (290. 69).
 ಕೆ. 3. = (ಇಕೆ 1, ಇಕೈ 3), ಸೆ 4. A nominal and pronominal suffix (Śmd. 247), (perhaps taken from Sk.), e. g. ಮಡಿಕೆ, ಹಡಿಕೆ, ಕಾಡ್ಕೆ, ಪೂಡ್ಕೆ, ತರಡ್ಕೆ, ನಿಮಿರ್ಕೆ, ತೋರ್ಕೆ (248); ಅಕೆ, ಈಕೆ, ಉಕೆ (186).
 ಕೆಕಾರ *kē-kāra*. The syllable ಕೆ (Śmd. 185. 278).
 ಕೆಕುಂಡ *kēkunda*. (? see s. ಉಂಡಲಿ).
 ಕೆಕ್ಕರ *kēkkara*. — ಕೆಕ್ಕರಬಳ್ಳಿ. The melon vine (3. Mhr.; Z.). See ಪಟ್ಟಿಹಣ್ಣು.
 ಕೆಕ್ಕರಿಕೆ *kēkkarikē*. The musk-melon (ಕರಬಾಲು My.).
 ಕೆಕ್ಕರಿಸು *kēkkarisu*. To become red (v. 11, 60). Cf. ಕೆಂಗರಿಸು.
 ಕೆಕ್ಕಸ *kēkkasa*. Insult, insulting language; insultingly (Abhā. 2, 52).
 ಕೆಕ್ಕಳಿಸು *kēkkālisu*. To be excited from fear, to be in a fright (ಭಯವಿಚಾರ Kk. 42, Śm. 40; ಸೀತದ, ಭಯವಿಚಾರ Śā.; Grj. 2, after 106; Bh. 3, 5, 42).
 ಕೆಕ್ಕು *kēkku*. To shout in training cattle (ಗೋ ಶಿಕ್ಷಾಧ್ಯನಿ Śmd. Dh.; V. 11, 63; cf. ಕೆಳಕು, ಚೆಕ್ಕರಿಸು; T. ಕೆಕ್ಕಲಿ, shouting; Mhr. ಕೆಂಕರ್ಕೇ, to yell).
 ಕೆಕ್ಕೆ *kēkkē*. The cheek (ಕೆನ್ನೆ, ಕದಪು, ಗಲ್ಲ Śm. 71; ಕೆನ್ನೆ Śmd. II; Kk. 79; My.; Tē. ಚೆಕ್ಕಲಿ, ಚೆಂಕೆ; Tē. ಚೆಕ್ಕು, ಚೆಂಕೆ, ಚೆಮ್ಮ, ಚೆರವೆ, the side; the cheek; cf. ಕೆಲ 1).
 ಕೆಕ್ಕರಿಸು *kēkkōrasu*. (Śmd. 49 in Mq̄b. & another MS., o. r. ಕೊಕ್ಕರಿಸು).
 ಕೆಂ *kēṇ*. = ಕೆಸು 2, etc., (ಕೆಟ್ಟನೆ), ಕೆಂಪು, ಕೆನ್ನೆ, ಕೆಮ್ಮ, ಚಂ (ಚೆಂಪು), etc. (Śmd. 215). Redness. (Tē.). — ಕೆಂಕರ್. A rod or fiery eye. — ಕೆಂಕಣ್ಣೆ. — ಕೆಂಕೆ. To get a rod eye (Rāv. 13, 75). — ಕೆಂಗಣ್. — ಕಣ್. = ಕೆಂಕಣ್. (Rāv. 5, 51; 6, after 11; ಕೆಂಗಣ್ಣು in Rām. 6, 13, 6). — ಕೆಂಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. The red-eyed one: the cuckoo (ಕೋಗಿಲೆ Śmd. II). — ಕೆಂಗಣ್ಣುಲ ವರ್ಕ್ಕ. — ಅಲವರ್ಕ್ಕ. That is like a black bee with red eyes: the cuckoo (ಕೋಗಿಲೆ Śmd. II; ಕೋಗಿಲೆ, ಪರಪಟ್ಟಿ, etc. Śm. 28; Kk. 79). — ಕೆಂಗಣ್ಣುಕ್ಕ. — ವಕ್ಕ. The cuckoo (Śā. 2, after 42). — ಕೆಂಗದಿರ. — ಕದಿರ. Who has fiery rays: the sun (ಪೊದ್ದು, etc., ಸಪ್ತಾಕ್ಷ Kk. 45). — ಕೆಂಗದ. A red feather, etc. (Abh. P. 14, 106; Rāv. 13, after 59; J. 12, 29; 23, 39; 25, 31). ಕೆನ್ನಲಿ ಎಸುವ ಕೆಂಗದ ಅದುದು (Śmd. 289). 2, a kind of fish (Rāv. 5, 115). — ಕೆಂಗದಗೋಲ. — ಕೋಲ. An arrow to which red feathers are attached (J. 13, 18). — ಕೆಂಗದ. — ಕದ. (Śmd. 216, o. r. — ಗಾದ). A red spot or stain. — ಕೆಂಗದ. — ಕದ. A red stone (My.). — ಕೆಂಗದವೆ. — ಕದವೆ. A kind of rice. See ನೆಲ್ಲ. — ಕೆಂಗಾಂಚಾರ. — ಕಾಂಚಾರ.

A kind of ehony, *Bauhinia variegata* (ಕೋವಿದಾರ, ಚಮರಿ ಕ, ಕುದ್ದಾಲ, etc., ಕೆಮ್ಮುಕಾಂಚವಾರ Si. 126). — ಕೆಂಗಾಡೆ. — ಕಾದೆ. See Sm. s. ಕೆಂಗಡೆ. — ಕೆಂಗಿಡಿ. — ಕೆಡಿ. A red, fiery spark (Rāv. 6, 36; Śāv. 3, 62; 4, 8. 42. 77). — ಕೆಂಗಿಡಿಯ. — ಕೆಡಿ-ಅ. 3. The red-sparked one: fire (ಅಗ್ನಿ, ಅನಲ, etc. Sm. 11; ಕರ್ತು Kk. 21). — ಕೆಂಗುಡಿ. — ಕುಡಿ. = ಕೆಂ. The red sprout: coral. ಕೆಂಗುಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಕೊಡೆ (Sm. 216). — ಕೆಂಗುರುಳ. — ಕುರುಳ. A red curl (J. 18, 20). — ಕೆಂಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. A shining live coal (J. 17, 20; Sarpabdhshana in B. 5, 320). — ಕೆಂಗೇರಿ. — ಕೇರಿ. N. of a village (My.). — ಕೆಂಗೊಡೆ. — ಕೊಡೆ. (Sm. 216). A red umbrella. — ಕೆಂಗೋಲು. — ಕೋಲು. A red arrow (Bh. 7, 7, 13).

ಕೆಂಕ ಕೆಂಕಾ. (= ಕೆಂಚು). A reddish-brown, tawny colour, the colour of the dawn (ಪೂವುಣ್ಣ, ಸಸುರುಂ ಕರಿದುಂ ತಮ್ಮಾಲ್ ಐಕ್ಯವರ್ಣಂ Ōt. II, 67; ಕೆಂಗಲ್, ಕಿಸು, etc., ಅರುಣವರ್ಣ Ōs.; Abh. P. 9, 48; Ōpr. 1, after 101; Rāv. 4, 9).

ಕೆಂಕಲಿ ಕೆಂಕಲಿ. = ಕೆಂಕೇಲ್ಲಿ. Thh. of ಕಂಕೇಲ್ಲಿ. (St. & Pl.).

ಕೆಂಕಲ್ ಕೆಂಕಲ್. A kind of fish (Rāv. 5, 115).

ಕೆಂಕೇಲ್ಲಿ ಕೆಂಕೇಲ್ಲಿ. = ಕೆಂಕಲಿ. (Śāv. 2, after 42).

ಕೆಂಗಲ್ ಕೆಂಗಲ್. A reddish-brown colour (ಕೆಂಕ, ಕಿಸು, etc., ಅರುಣವರ್ಣ Ōs.).

ಕೆಂಗಲಿಸು ಕೆಂಗಲಿಸು. To become red, etc. (Śāv. 4, 12).

ಕೆಚ್ಚನೆ ಕೆಂಚನೆ. (Sm. 109). = ಕೆಂ (ಕೆಜೆ), ಚಿಂ, ಕೆಸು, ಕೆಸು (215). Redness; redly (red, My.). ವಜ್ರನೆ ಕೆಚ್ಚನೆ ಬಗೆಯಂ (112, o. r. ಬಯಸಿದಂ). ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಮೀನು (ರೋಹಿತ); ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಚುರು (Nr.). ಕೆಚ್ಚನೆ ಅವು ಬನ್ನದಿ (ಹಲ್ಲಕ, ರಕ್ತ ಸನ್ನಿಹ); ಕೆಚ್ಚನೆಯ ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ (ಸವುರ Nr.). ಕೆಚ್ಚನೆಯಲವ (ರೋಹಿತ Si. 133). ಕೆಚ್ಚನೇ ತಗಡೆ (ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ, ಸರಲೆ, ತ್ರಿಪುಟಿ, ರೋಹಿತ, etc. 148). ಮುಸುಕು ಕೆಚ್ಚನೆ ಮಾಡಿ (Bp. 21, 18).

ಕೆಚ್ಚಲ್ ಕೆಂಚಲ್. ಕೆಚ್ಚಲು. = ಕೆಚ್ಚಲ್. The udder of beasts (ಶೂಭಸ್, ಅಮೇನ Nr., HIA., Mr. 181, Si. 323; Abh. P. 7, 157; C.; T. ಚರುತ್ತಲ್; M. ಚರನ್ನಲ್, ಚರುನ್ನಲ್). ತೋರಿದ ಕೆಚ್ಚಲನುಳ್ಳ ಅಕಳು (ಪೇನೋಫಿ, etc. Nr.). See Bp. 60, 35; Rāv. 5, after 55; B. 1, 10; ಬನ್ನಿಚ್ಚಲ್, ಬನ್ನಿಚ್ಚಲ್.

ಕೆಚ್ಚಲ ಕೆಂಚಲಾ. = ಕೆಚ್ಚಲ್. (S. Mhr.). See B. 3, 17; 4, 220; 5, 20. ದೊಡ್ಡ ಕೆಚ್ಚಲದ ಅಕಳು (ಪೇನೋಫಿ G.).

ಕೆಚ್ಚು ಕೆಂಚು. 1. = ಕೆಂಚು, etc. Redness (ಕಿಸುವಣ್ಣ Sm. 87).

ಕೆಚ್ಚು ಕೆಂಚು. 2. To join the ends of two threads by twisting them with the fingers (ತನ್ನವಾಯು ತ್ತಿಯ Sm. Dh.; ತನ್ನುತ್ತಿಯ Sm. 87; C.; see ಕರಿ 3). — ಕೆಚ್ಚುಟ. — ಅಟಿ. The act of joining etc. (My.).

ಕೆಚ್ಚು ಕೆಂಚು. 3. The knot which is formed by twisting (C.; Tu. ಕೆಚ್ಚ). — ಕೆಚ್ಚುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. — ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. The helix twisted or curled. ರೋಮಕೂವಗಲು ಕೆಚ್ಚುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ರೋಮಾಂಚ Si. 73).

ಕೆಚ್ಚು ಕೆಂಚು. 4. (The marrow, essence, or pith of plants, etc.); core, the heart of a tree; essence; strength (ತರುಸಾರ Sm. Dh.; ಮಜ್ಜನ್, ಸಾರ Nr.; ತಾರದೆ, ಸಾರ Nn. 28; ಸಾರ 80; ಮಜ್ಜಾಸಾರ 125; C.; cf. ಜೇಗು). ಮರದ ಕೆಚ್ಚು (ಮಜ್ಜನ್, ಸಾರ HIA., Nr., Mr. 105). ಕೆಚ್ಚೇದಾದ ವೈರಾಗ್ಯದ ವೆಚ್ಚಂ (Abh. P. 8, 35). ಅಮೃತದೊಳು

ಕೆಚ್ಚು (cream, Bp. 8, 18). ಸತ್ಯದ ಕೆಚ್ಚು (28, 47). ಮುಚ್ಚು ಮದಗ ಕೆಚ್ಚುಗಳು (supports or supporters, 40, 61). See ಬರೆಚ್ಚು; Rām. 3, 6, 18. — ಕೆಚ್ಚುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To become strong, firm, or excessive (Grj. 2, after 106; 8, after 77). — ಕೆಚ್ಚೋದಿಕೆ. — ಒದಿ-ಅದಿಕೆ. Pieces of aroca nut that are hard (C.).

ಕೆಚ್ಚು ಕೆಂಚು. 5. Pride (ಕೋರ್ಪ Sm. 87; J. 13, 48; Tē. ಗೆಚ್ಚು; T. ಚರುಕ್ಕು, M. ಕೆಚ್ಚು, ಕೆಚ್ಚು, ಕೆಚ್ಚುವು; T. ಚರುಕ್ಕು, M. ಕೆಚ್ಚು, ಕೆಚ್ಚು, ಚೆಚ್ಚು, to be proud; cf. ಸೆಡಕು, etc.). ಕೆಚ್ಚು ಸದಲಿ, ಮನಂಗದಡಿ (Bp. 22, 33). — ಕೆಚ್ಚು ಎರ್ಪ. — ಬೀರ್ಪ. To become full of pride. ಕೆಚ್ಚುವರ್ಪ (Abh. P. 14, after 170). — ಕೆಚ್ಚೆ. — ಎಚ್ಚೆ. A proud mind (J. 4, 40; 23, 59).

ಕೆಚ್ಚು ಕೆಂಚು. 6. = ಕೆಚ್ಚು 3. (S. Mhr.).

ಕೆಂ ಕೆಂ. ಕೆಂ. = ಕೆಂ (ಕೆಜೆ), etc. Redness. — ಕೆಂಚೆ. = ಕೆಂಚೆ. (Śāv. 1, 74; J. 8, 46, o. r. — ಚೆ; Tē.). — ಕೆಂಚಾಣ. A red jasmine (Bp. 56, 31; J. 6, 18). — ಕೆಂಚೆ. (Sm. 216). Red matted hair (Abh. P. 3, 124; Bp. 12, 54; 17, 11; J. 28, 9). — ಕೆಂಚೇಯ. — ಚೇಯ. = ಕೆವ್ವರವು. (My.). — ಕೆಂಚೊಡರ್. — ಸೊಡರ್. A red light (Rām. 6, 46, 21). — ಕೆಂಚೋರ. A kind of millet (S. Mhr.).

ಕೆಂಚಗೆ ಕೆಂಚಗ. = ಕೆಂಚನೆ. Redness; redly (My.).

ಕೆಂಚನೆ ಕೆಂಚನೆ. = ಕೆಂಚನೆ. (My.).

ಕೆಂಚಿ ಕೆಂಚಿ. A red or brown female (C.); N., especially among peasants (C.). See ಕೆಂಚೆ s. ಕೆಂಚು.

ಕೆಂಚಿಗೆ ಕೆಂಚಿಗ. The herb *Trianthema monogyna* L. (St. & Pl.). Cf. ಕೆಂಚಿಗೆ?

ಕೆಂಚು ಕೆಂಚು. = (ಕೆಂಕ), ಕೆಚ್ಚು 1. (Sm. 248; My.). — ಕೆಂಚ. — ಅ. 3. A red or brown man (My.). 2, N. (Sm. 154), especially among peasants (C.). 3, a rustic, a block-head (S. Mhr.). See Sp. s. ಕರಿಗ.

ಕೆಂಚುಗ ಕೆಂಚುಗ. = ಕೆಂಚುಗ, ಕೆಂಚುಗ. A kind of troublesome red ant (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಚಡ).

ಕೆಂಚುಗ ಕೆಂಚುಗ. = ಕೆಂಚುಗ, etc. (My.).

ಕೆಂಚಿಗೆ ಕೆಂಚಿಗ. A certain plant (ಕುಸುಮೆ Mr. 149). Cf. ಕೆಂಚಿಗೆ?

ಕೆಂಚುಗ ಕೆಂಚುಗ. = ಕೆಂಚುಗ, etc. (ಅರುಣಾಂಗ Mr. 165, o. r. ಕೆಂಚುಗ).

ಕೆಟ್ಟತನ ಕೆಟ್ಟತನ. A bad, wicked, lewd disposition or conduct (C.). ಕೆಟ್ಟತನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದವ ಕೆಟ್ಟತನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪ ಬೇಕು (Prv.).

ಕೆಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟು. P. p. of ಕೆಡು 2 and ಕೆಡು.

ಕೆಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟ. Evil, misfortune, ruin (Tē. ಚಟ್ಟಿ). — ಕೆಟ್ಟನೆಸು. — ಎಣಿಸು. To devise evil (J. 31, 64).

ಕೆಡಕ ಕೆಡಕ. = ಕೆಡುಕ, ಕೆಡುಕ, ಕೆಡುಕ. A man who destroys, or one who is ruined; a mischief-maker; a bad, wicked, mean man (C.; ಕಾದೆ Ōt. I, 103; ಕುತ್ತಿವ Mr. 238). See ಕುಲಗಡಕ.

ಕೆಡಕತನ ಕೆಡಕತನ. = ಕೆಡಕುತನ, ಕೆಡಕುತನ. A corrupt, depraved, bad, lewd nature or conduct (C.; Bp. 43, 59).

ಕೆಡಕಿ kēdaki. = ಕೆಡಿಕೆ, ಕೆಡುಕಿ. A woman who destroys or is ruined; a bad, depraved woman, etc. (C.).

ಕೆಡಕು kēdaku. = ಕೆಡುಕು. Corruption; ruin; foulness; evil; a wicked disposition or conduct (C.; ಹಾಡು, ನಾಶ G.). ಒಳಕು ಕೆಡಕು (B. 3, 53; My.). ಒಳ್ಳೆದು ಕೆಡಕು (5, 265; My.). See B. 4, 187; 5, 201. 205. 213.

— ಕೆಡಕುಹುಡು. A vicious insect or reptile (Bp. 48, 9).

ಕೆಡಕುತನ kēdakutana. = ಕೆಡಕತನ, etc. (C.).

ಕೆಡದು kēdadu. = ಕೆಡೆದು. P. p. of ಕೆಡೆ 1.

ಕೆಡವಿಸು kēdapisu. = ಕೆಡವಿಸು, etc. (J. 13, 56).

ಕೆಡವು kēdavu. = ಕೆಡವು, ಕೆಡಹು, ಕೆಡಿವು. To make fall down or fall; to fell; to throw to the ground; to throw (into); to pull down, as a house (ಪತನ śmd. Dh.; Tē. ಗೆಡವು; T., M. ಕೆಡವು; Tu. ಕೆಡಗು, to fall or slip down). ಮಗಮಂ ಕೆಡವುವೆ (ಇದುವರ್ Kk. 81). ಪುಲಿಯ ಬೆಂಗಡೆಗಯ್, ಇದುದು, ಕೆಡುವೆನ್ ಒರ್ವ ಬಲವನ್ನಬೇಡಂ (Rāghc. 17, 73). ಬದಿಕೋಲನ್ ಇಟ್ಟು, ಮೊಲನಂ ಕೆಡವಿ (17, 74). See Bp. 49, 46; Rāv. 5, 89; 6, after 11; 8, 50; J. 12, 44; 14, 14; 28, 45.

ಕೆಡವಿಸು kēdavisu. = ಕೆಡವಿಸು, ಕೆಡವಿಸು, ಕೆಡಿವಿಸು. (My.).

ಕೆಡವು kēdavu. = ಕೆಡವು, etc. (C.; J. 6, 17; B. 2, 2). 2, to cause to fall, as into holes, to pierce through, as a hole (C.; B. 5, 227). — See ತಡೆಗಿಡವು, ತಡತು, ಬೀದಿ. — ಕೆಡವಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow to pull down, as a house (B. 5, 45).

ಕೆಡಹ kēdaha. A man who (simply) lets drop (words from his mouth without any thought). See ಉತ್ತರಂಗಿಡಹ.

ಕೆಡಹಿಸು kēdahisu. = ಕೆಡವಿಸು, etc. To cause to make fall down, etc. See ಬೀದಿಗಡಹಿಸು; J. 11 sum.

ಕೆಡಹು kēdahu. = ಕೆಡವು, etc. See Bp. 9, 13; 14, 26; 18, 28; 21, 9, 42; 22, 29; 28, 24; 34, 32; 37, 70; 51, 72; 56, 22; 57, 37; 61, 31; Rām. 6, 9, 19; Bh. 1, 6, 2; 1, 8, 53; 2, 4, 6; J. 12, 43; 14, 16; 28, 41. ಅಡೆಗಡಹು s. ಅಡೆ 15; ಎಡೆಗಡಹು s. ಎಡೆ 1. 2, = ಕೆಡವು No. 2. (C.). See ತಡತು, ಮದೆಗಡಹು.

ಕೆಡಹುವಿಕೆ kēdahuvikē. Causing to fall, etc.

ಕೆಡಹುವಿಕೆ (ಅವನಾಯ, ನಿಯಾತನ, ನಿಪಾತನ Si. 397).

ಕೆಡಿಕೆ kēdika. = ಕೆಡಿಕೆ, etc. See ಕುಲಗಡಿಕೆ, ನಾಣ್ಣಿಡಿಕೆ.

ಕೆಡಿಕೆ kēdikē. = ಕೆಡಿಕೆ. See Bp. 40, 58; ಕುಲಗಡಿಕೆ.

ಕೆಡಿವಿಸು kēdivisu. = ಕೆಡವಿಸು. (My.; B. 5, 45. 203).

ಕೆಡಿವು kēdivu. = ಕೆಡವು, etc. (My.). See B. 5, 183; ಬೀದಿಗಡವು.

ಕೆಡಿಸು kēdisu. = ಕೆಡಿಸು. (Tu. ಕೆಡಗು). To destroy; to ruin; to make bad, to spoil; to deflower; to remove, as a disease (Bp. 50, 29), or as darkness (J. 22, 5); to extinguish, as a lamp (C.). ಕೆಡಿಸಿದಂ (ಅದಾದಂ śmd. I). ಕೆಡಿಪುದು (= ಕೆಡಿಸುವುದು 75). ಕೆಡಿಪುಂ (wrongly = ಕೆಡಿಸುಗುಂ 269). ಕೆಡಿಸದೆ (195). ತನ್ನ ಕೆಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡುಹ (ಕ್ಷಯ); ಲೋಗರ ಕೊನ್ನಿಡೆ ಕೆಡಿಸಿಹೆನ್

ಎನ್ನು ವಿಚಾರಂ (ವ್ಯಾಪಾರಂ, ದೋಷಜನನ Nr.). ಅತಿವ್ಯಯಂ ಕೆಡಿಸು (86. 94). ತೀರ್ಥಗಳಲೇ ಮುದುಗಿ ನೀರನು ಕೆಡಿಸಿದರು (Jñs. 22, 30). ಹೆಂಗಸನ್ನ ಕೆಡಿಸು (C.). See śmd. 75; Bp. 3, 5; 9, 13; 17, 4; 40, 39; 49, 45; 50, 49; 51, 49. 67; 58, 25; Rām. 6, 9, 21; Bh. 1, 8, 57; J. 1, 7; 9, 16; 22, 5; 29, 38; ಅನ್ನಗಿಡಿಸು, ಎಡೆ, ಕಣ್, ಕಾಲಂ, ಗತಿ, ನಡೆ, ನಾಣ್.

ಕೆಡು kēdu. = ಕೆಡು 2, q. v. To be destroyed; to be ruined; to be spoiled; to become foul; to become bad; to become vicious; to become vile or low; to be extinguished (ಅದ śmd.

62 Cm.; ಕ್ಷಿತಿ No. 130; C.); to be removed, to cease, as sorrow, etc. (C.; Bp. 45, 36). P. p. ಕೆಟ್ಟು. ಕೆಟ್ಟು, ruined, spoiled, foul, bad, etc. ಕೆಟ್ಟವಂ (ಅಕ್ಷಿಪ್ರ, ಪತಕ Hla.; Mr. 239). ಕೆಟ್ಟವಳ ತನುಜಂ (ಬನ್ನಲ Mr. 310); ಕೆಟ್ಟುದು (ಭಗ್ನ, ಭಿನ್ನ, etc. 446; ಬತ್ತಲೆ. II, 54). ಕೆಟ್ಟ ತನಸ್ಸು (ಕುತವ No. 107). ಕೆಟ್ಟ ತೋಗಲು (ನಷ್ಟಚರ್ಮ 143). ಕೆಟ್ಟ ದಾಂ (ದುರದ್ವ, etc. Si. 104). ಕೆಟ್ಟ ಇಚ್ಛೆ (48). ಕೆಟ್ಟ ನಾತ (50; ಸೋಗಡು G.). ಕೆಟ್ಟ ಕಮ್ಮು (51). ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು (58; ಮಧಾಪವೆ G.). ಕೆಟ್ಟ ಗುಣ (69). ಕೆಟ್ಟ ಪಾತಿ (Bp. 40, 56). ಕೆಟ್ಟ ನುಡಿ (56, 39). ಕೆಟ್ಟ ಪಾವು (B. 2, 26). ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ (3, 61. 78). ಕೆಟ್ಟ ಕಬ್ಬ (3, 61). ಕೆಟ್ಟ ಹುಡುಗರು (1, 14). ಕೆಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ (ದುರ್ಮತಿ G.). ಕೆಟ್ಟ ಪಾದಿ (ದುರದ್ವ G.). ಕೆಟ್ಟ ಮನಸ್ಸು (ದುರ್ಮನ G.). ಕೆಟ್ಟ ಅಶಯ್ಯವ (ದುಸ್ಸಂಗಿ G.). ಕೆಟ್ಟರೂ ಜೀವನದ್ದು (My.; G.) or ಕೆಟ್ಟು ಬದುಕು (My. = ಅದುದು). — ಫಲಮ್ ಅಗಲೋಡನೆ ಕೆಡುವು ಒಪ್ಪಿಗರ್ ಎಮ್ಮುದು (Hla.). ಫಲಮ್ ಅಗಿ ಬಲಿಯಲೊಡನೆ ತಾವೆ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಂಗಳು ಒಪ್ಪಿಗರ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕೆಟ್ಟ ಅಡಿಗೆ ಅಬ್ಬೀಕೇ ಜಾನೆ! (the woman who has made a good dinner of a spoiled one etc.). — ಕೆಟ್ಟ ಗಡ್ಡೆಗೆ ಮನೇ ನೆಲ್ಲ ಎಡಿ ಪಾಕಿದರು. — ಕೆಟ್ಟ ಭೂಮಿಗೆ ಮನೇ ದವಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಸಿದ. — ಕೆಟ್ಟ ಮುಣ್ಣೆ ಕುಲಾ ಸೇರಳು. — ಕೆಟ್ಟರೂ ಪಟ್ಟಣಾ ಸೇರ ಬೇಕು. — ಕೆಟ್ಟವನೆನಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ನೂದು ವರುಷ ದಾಯೋದಕ್ಕಿ ನ್ತಲೂ ಒಳ್ಳೆಯವನೆನಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಮೂದು ದಿವಸ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲಬೇಕೆ? — ಕೆಟ್ಟವಂಗೂ ಅದಾವಂಗೂ ಗೊಟ್ಟಿಕೆಲಿ ತವರ ಮನೆ. — ಕೆಟ್ಟ ನಣ್ಣರ (others: ಬೀಗರ) ಸೇರ ಬೇಡ, ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮಾ ತಿರಿಗೆ ಕೇಳ ಬೇಡ. — ಕೆಟ್ಟ ಮುದಾದವರಲ್ಲಾ ಹುಚ್ಚರಾಯನ ಗುಡೇ ಸೇರಿ! (Prvs.). See Bp. 24, 55; 30, 13; 40, 73; 48, 10; 51, 5; 52, 13; Rāv. 13, after 104; J. 5, 38. 63; 8, 35; 30, 28; Prv. s. ಅದು 1; ಕೆಯ್ಯದು, ದೆನೆ, ನೆಲೆ, ಮನೆ, ಮುನ್ನು, ಹರಹು, ಹೊಳಹು. — ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗು. = ಕೆಡು. (C.; Si. 69). ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವಿಕೆ (ನಷ್ಟ, ಅನ್ನ 416). — ಕೆಡ ಬಗೆ. To think of or design the ruin of others (Bp. 26, 15; 51, 67).

ಕೆಡುಕ kēduka. = ಕೆಡಿಕೆ, etc. (ದುರ್ಭಣ, ಬಲ Nr.; ಎಗಡಲೆ. I, 89; My.). See ಕೊಲೆಗಡುಕ, ದಾಸೆ.

ಕೆಡುಕಿ kēduki. = ಕೆಡಿಕೆ, etc. (My.).

ಕೆಡುಕು kēduku. = ಕೆಡಕು. (My.).

ಕೆಡುಕುತನ kēdukutana. = ಕೆಡಕತನ, etc. (ಘಾತಾಳಿಕೆ G.).

ಕೆಡುವಿಕೆ kēduvikē. Being destroyed, etc. ಉಚಿತವೃತ್ತಿ ಕೆಡುವಿಕೆ (ಭೇಷ Si. 265). ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕೆಡುವಿಕೆ (ವಕ್ರಯ G.).

ಕೆಡುಹ kēduha. Ruin, destruction; removal; disappearance, etc. (ಎನಾತ, ಅದರ್ಶನ Nr.).

ಕೆಡೆ kēḍē. 1. = ಕೆಡೆ 6. To fall down, to fall to the ground, to drop, to sink (to perish; ಪತನ śmd. Dh.; Tē. ಗಡೆ; T., M. ಕಡ); to let fall, to drop thoughtlessly, as words (cf. ಗಡಹ). P. ps. ಕೆಡದು

(Bp. 23, 35; 45, 6; 52, 18; 53, 68), ಕೆಡಮು. ಕೇರ್ ಕೆಡಮು (Smḍ. 219). ಸುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡವತ್ತು (Liliv. 3, 8; see s. ಪಮ 3). ಕೆಡವ ನಿರ್ಜರಜಲದ ದನಿಗರ್ (Rāghc. 17, 56). See Bp. 3, 17; 9, 13; 10 eum.; 14, 18; 30, 30; 40, 69; 45, 34; 49, 26; 51, 81; 52, 13; 56, 35. 40; 60, 58; 61, 39; Rāv. 13, after 95; Sāv. 4, 18; 4, after 22; J. 4, 23; 12, 44; ಅಡಗಡೆ, ಏನಾನು ಗಡವ, ಕಾಲೆಡೆ, ಕಾದೆಡೆ, ತಡೆಗಡೆ, ತೊಣ್ಣು-, ಬಣ್ಣು-, ಖಾತು-, ಮೆಡೆ-, ಸುಯ್ಯೆಡೆ, ಹೊಡೆ-. — ಕೆಡೆ ಕೆಡೆ. rep. (Bp. 22, 30; 54, 23; Rāv. 5, 123; Sāv. 4, 25). — ಕೆಡೆಯಿದು. -ಇದ. To pierce (one) so that (he) falls down (Bp. 54, 44). — ಕೆಡೆಯಿಸು. -ಇಸು 3. (Abh. P. 9, 128; J. 20, 34; 27, 39).

ಕೆಡೆ kēḍē. 2. = ಕೆಡೆಯು, ಕೆಡೆಯಲ್ಯೆ, an infinitive of ಕೆಡೆ 1 (so that anything falls, etc.). — ಕೆಡೆ ನೂಂಕು. (Bp. 22, 15; 26, 31; 51, 67; 57, 37, 43). — ಕೆಡೆ ಬಡಿ. (Bp. 23, 37). — ಕೆಡೆ ಹಾಯ್ಕು. (Bp. 51, 52). — ಕೆಡೆವೊಡೆ. -ಹೊಡೆ. (Bp. 57, 15). — ಕೆಡೆ ಹೊಡೆ. (Bp. 53, 40).

ಕೆಡೆ kēḍē. 3. The act of thoughtlessly or inconsiderately dropping (words). — ಕೆಡೆನುಡಿ. 1. To speak inconsiderately (Abh. P. 15, after 58). — ಕೆಡೆನುಡಿ. 2. An inconsiderate word or speech (J. 5, 50).

ಕೆಣಕಿಸು kēṇakisu. To cause to provoke, etc. (My.).

ಕೆಣಕು kēṇaku. To irritate or provoke, by words or deeds (ಕದರ್ಥನ Smḍ. Dh.; C.; Tu.; Tē. ಚೆನು ಕು, ಚೆನಕು, ಚೆನುಕು; ಚೆಣಕು, a touch, poke; T. ಚೆಣಕ್ಕು, to pinch; a pinch, touch, provocation; cf. ನೆಣಕು). ಕೆಡೆ ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಹಾದಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಬೇಡ! (Prv.). See Bh. 1, 7, 50; 3, 13, 26; 6, 2, 5; Dp. 172, 3; Sāv. 4, 10, 29; J. 4, 15; 20, 29; 22, 41; B. 3, 84; Prv. s. ತಿಗಲತಿ. — ಕೆಣಕಾಟ. -ಅಟ. Irritation, provocation (My.).

ಕೆಣ್ಣು kēṇṇa. A live coal (ಅಂಗಾರ Nr.; Mr. 48; ಇಂಗರ್, ಇನ್ನರ್ Ḍi. II, 118, o. r. ಇಂಗರ್; ಇಂಗರ್ Kk. 15; Sm. 11; Abh. P. 9, 47; C.; cf. ಕೆಣ, etc.). ತೆಡೆದ ಕೆಣ್ಣುವ ಮೆಟ್ಟ ಮುರು ಗುವಾ ತೆಡೆನನ್ನೆ ಅಡಿಯದರ ಕೂಟ (Sp.). ಕೆಣ್ಣಕ್ಕೆ ಇರುವ ಮುತ್ತಿ ತೇ? (Prv.). See Bp. 15, 32; 44, 20; 45, 6; 55, 26; 61, 39; Rāv. 9, 23, 26; J. 8, 47; ಕೆಂಗಣ, ತನಿ, ಬದು; Si. 308, 380, 402. — ಕೆಣ್ಣು ಗರ್. -ಕರ್. A sparkling, fiery or red eye (C. Bp. 47, 14; My.). — ಕೆಣ್ಣು ರೊಟ್ಟಿ. Bread baked on coals (My.). — ಕೆಣ್ಣು ವಡೆ. -ಮಡೆ. A rain of live coals (Abh. P. 9, 32). — ಕೆಣ್ಣು ಸವ್ವುಗೆ. A red eort of samplā (My.; Rāv. 4, after 14). — ಕೆಣ್ಣು ಸೇವೆ. The ceremony of walking over a heap of coals (My.).

ಕೆಣ್ಣುವಿಸು kēṇṇavisu. To put live coals on (for blasting rocks, Rām. 6, 53, 87).

ಕೆತ್ತನೆ kēttanē. = ಕೆತ್ತೆ. The act of setting (or the state of being set), as precious stones, etc. (My.). — ಕೆತ್ತನೆಯ ಓಲೆ. An ear-ring of gold in which precious stones are set (My.). — ಕೆತ್ತನೆಯ ಕೆಲಸ. The busi-ness of setting etc. (My.).

ಕೆತ್ತವಾರಿ kēttavāri. = ಕೆತ್ತಾವರಿ. A kind of weed-ing hook (My.).

ಕೆತ್ತಿಕೆ kēttikē. The act of setting precious stones (My.). 2, the act of chipping, etc.; engraving (My.).

ಕೆತ್ತಿಗೆ kēttigē. = ಕೆತ್ತಿಕೆ. (My.). — ಕೆತ್ತಿಗೆಸರವಣಿ. = ಕೆತ್ತೆ ಸರವಣಿ. A chain in which precious stones are set (My.).

ಕೆತ್ತಿಸು kēttisu. 1. To cause to set precious stones (My.).

ಕೆತ್ತಿಸು kēttisu. 2. To cause to carve or en-grave, as letters (B. 4, 207; My.); to cause to chip, etc. (C.).

ಕೆತ್ತು kēttu. 1. P. p. of ಕೆಡೆ.

ಕೆತ್ತು kēttu. 2. To quiver, to shiver, to tremble (ಸ್ವಪ್ನನ Smḍ. Dh.; T. ಕೆತ್ತುಕೆತ್ತನೆ, to palpitate). ಭೇಮ ವಾ ಧರಣಿಗೆ ಅನ್ನ ಕೆತ್ತು ಹೃದಯ ವಾಮಭುಜಾಕ್ಷುಗಳು ಸಹಿತ (Bh. 2, 13, 42). See ನಮಗೆತ್ತು; Abh. P. 5, 86; 13, after 54; Bp. 24, 42; Bh. 8, 24, 7.

ಕೆತ್ತು kēttu. 3. = ಕೆಟ್ಟು. To enclose, to set, as precious stones (ಬನ್ನನ Sm. 97, o. r. ಸ್ವಪ್ನನ; C.; Tu.; T. ಚೆತ್ತು, Tē. ಚೆತ್ತು; cf. ಕೆಡೆ; M. ಚೆರುದು, to shove or put in; ಚೆರುಕ್ಕು, to enclose; cf. ತೆತ್ತು 2).

ಕೆತ್ತು kēttu. 4. To make thin; to pare the sur-face; to chip, as a plank, etc.; to cut, as a native writing pen; to scrape or chip off, as grass; to dig slightly; to engrave, to carve (ತನಾಕರಣ Smḍ. Dh.; ಕೃತೀಕರಣ Sm. 97; C.; Tu.; M. ಚೆತ್ತು; T. ಚೆದುಕ್ಕು; Tē. ಚೆತ್ತು, ಚೆವು, ಚೆವು; eec ಚೆವು, ಚೆವು, ಕೇಸು 2). ಕವ್ವು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಬಡೆಗಿಗಳು ಕೆತ್ತುತ್ತಾರೆ (B. 4, 122). ಹಿಡದ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಹೊರೆಯಿನ್ನ ಕೆತ್ತು (4, 207). ಕೆತ್ತಿದ ಅಕ್ಷರಗಳು (4, 207). ಕೆತ್ತಲ್ ವಟ್ಟಿದು (ತಪ್ಪು, ತಪ್ಪು, ತನಾಕೃತ Nr.). ಅಕ್ಷರಗಳು ಕೆತ್ತಲ್ ವಟ್ಟಿ ಮೊಹರು (ಅಂಗುಲಿಮುದ್ರೆ Si. 220). ಉದುವ ನೇಗಲನ್ನ ಕೆತ್ತುವ ದೋಕರಿ (ಫಾಲ, ಕೃಷಕ 303). ಉಡ್ಡೋಗಿಲ್ಲದ ಬಡೆಗಿ ಮಕ್ಕಳ ತಿಕಾ ಕೆತ್ತಿದ (Prv.). See Prv. s. ಕೆತ್ತು 1, ಮಟ್ಟಿ; Bh. 3, 19, 38; J. 23, 38.

ಕೆತ್ತೆ kēttē. A chip, a paring (My.; Tu.; M. ಚೆತ್ತು).

ಕೆತ್ತೆ kēttē. = ಕೆತ್ತನೆ. (My.). — ಕೆತ್ತೆ ಸರವಣಿ. = ಕೆತ್ತಿಗೆಸರವಣಿ. (My.).

ಕೆಡಕು kēḍaku. To stir (v. t.); to scratch, as fowls; to stir up, to dig up or loosen earth (My.; Tē. ಕೆಲುಕು).

ಕೆಡದ್ ಕēḍar. 1. = ಕೆಡದು 1, etc. P. p. ಕೆಡದು. See Rāv. 5, after 120; Rāghc. 17, 68; J. 3, 27; 10, 50; Sāv. 1, after 79; 2, 2; 2, after 42. ಅತಿಗಾಳಿಯೋ ಕೆಡವರ್ ಹನಿ (ತೇಕರ Mr. 44); ಅನೆಯ ಕರವಿಂ ಕೆಡವರ್ ಸಣ್ಣ ಹನಿ (ವಮಫು 156). See ಕೆಡೆಗದರ್.

ಕೆಡದ್ ಕēḍar. 2. = ಕೆಡದು 2. — ಕೆಡಗಡಿ. -ಕಡಿ. Scattering sparks (J. 8, 47). — ಕೆಡದಲೆ. -ತಲೆ. A dishevelled head of hair (My.). — ಕೆಡಗೂದಲೆ. -ಕೂದಲೆ. Dishevelled hair (My.; B. 5, 12).

ಕೆಡದ್ ಕēḍari. She whose (hair) is dishevelled. See ತಲೆಗದರ್.

ಕೆಡದ್ ಕೆḍarikē. The state of being dishev-elled (Rām. 6, 19, 16).

ಕೆಡಮಿ kēḍaru. 1. = ಕೆಡದು 1, ಕೆಬದು; ಚೆದು, etc.; (ಚಲ್ಲ, etc.). To scatter (v. i.), to be scattered about; to be dishevelled; to disperse (v. i.); —

to scatter or throw or toss about; to swing about; to expand, as wings; to scratch, as fowls, dogs, etc.; to paw (ಎಕೀರ್ಫ ಸ್ಮದ. Dh.; C.; T. ಚದರು, ಚೆದರು, ಚೆನ್ನು; M. ಚೆದರು, ಚೆನ್ನು, ಚೆನ್ನು; T. ಚೆದರು, ಚೆದರು). P. p. ಕೆದರು. ಕೆದರುವ ಕಂಟಲ್ದಿನ್ ಅದುದು ಸರೋವರಂ ಕಪಿತಲಂ (ಸ್ಮದ. 272). ಗಾಳಿಯಂ ಕೆದರುದ ಹನಿ (ಸೀಕರ Hk.). ವಾಯುವತದ್ವ ಕೆದರುದ ಏಲಕಣಂಗಳು (ತೀಕರ Nr.). ಕೆದರುದದು (ವ್ಯಕ್ತ, ಅವಗುಣ, ಅಕುಲ Si. 372). ಸುತ್ತ ಕೆದರುವ ಚಾಮರ (ವ್ಯಕ್ತೀರ್ಫ Mr. 265). ಕೆದರುದರ್ ಕಡಿಯ ಉಡುಬೆಗೆ (J. 8, 38). ಸಾರಿಗಾಮವನು ಕೆದರುದರು (Bh. 2, 13, 49). ಇದೆ ವಸ್ತಿ ಕೆದರುದ ನೆಲಂ! (J. 28, 44). See Abh. P. 3, 116; 4, 27; 5, 89; 9, 32, 47; Bp. 18, 46; 21, 16; 22, 14; 47, 14; 50, 79; Bh. 1, 6, 3; 2, 13, 52; 3, 13, 21, 23; J. 8, 35; 13, 47; 17, 4; 22, 17; 32, 43; Rā. 4, after 14; 6, after 11; B. 3, 42, 75; 5, 253; Si. 392; ಕಾಲ, ಗದಗದದು, ಗುಳು, ತನಿ, ಪೊ ದೆ, ಬರೆ, ಮನಂ, ಮಯ್.

ಕೆದರು kēdaru. 2. = ಕೆದರ್ 2. The state of being scattered, etc. See ತನಗದದು. — ಕೆದರುಮಾಸ. Dishevelled whiskers (Bp. 46, 57; 58, 49).

ಕೆನ್ ಕೆನ್. = ಕೆಂ (ಕೆಂ), etc. Redness. — ಕೆನ್ನಟ್ಟ. A red sash (Rā. 13, 70). — ಕೆನ್ನನ. Red cattle (My.). — ಕೆನ್ನಲೆ. — ತಲೆ. A red head. ಕೆನ್ನಲೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹುಡು (ವರ್ತಕ Si. 406). ಕೆನ್ನಲೆ ಹಕ್ಕಿ (ವರ್ತಕ 178). — ಕೆನ್ನಲೆಗ. — ತಲೆಗ. A quail (ವರ್ತಕ Nr.). — ಕೆನ್ನಲೆ. — ತಲೆ. (ಸ್ಮದ. 386; Kk. 98). A red bottom, etc. (Abh. P. 3, 42; 5, 53). 2, -ದಳ (ದಲ), a red leaf (J. 15, 10). — ಕೆನ್ನಲೆ. — ತಲೆ. (ಸ್ಮದ. 193). = ಚೆ. Red young leaves (ಪಲ್ಲವ, etc. Nr.; ಪಲ್ಲವ Mr. 120). See ಸ್ಮದ. 81, 216, 289; Abh. P. 11, 118. — ಕೆನ್ನವರೆ. — ತವರೆ. = ಚೆ. The red lotus; the red water-lily (ಕೋಕನದ Hk.; ಕಲವ್ಯು, ಕೋಕನದ Nn. 17). See Ūpr. 7, after 92; Abh. P. 5, 58. — ಕೆನ್ನವರೆಪೂ. — ಪೂ. A flower of the red lotus, etc. (Abh. P. 5, 89). — ಕೆನ್ನಟ್ಟ. — ಪುಟ್ಟ. = ಚೆ. A red lily (J. 18, 20). — ಕೆನ್ನಟ್ಟ. — ಝ. Red dust (Bp. 61, 11; J. 4, 30; 20, 36; 22, 5). — ಕೆನ್ನಟ್ಟ. = ಕೆನ್ನಟ್ಟ. (J. 12, 7). — ಕೆನ್ನಟ್ಟ. = ಕೆನ್ನಟ್ಟ. ಕೆನ್ನಟ್ಟಿಯನ್ನಾಗಮಂ ಕೆನ್ನಟ್ಟುದು (ಸ್ಮದ. 177). — ಕೆನ್ನಟ್ಟ. A red tongue (J. 28, 46). — ಕೆನ್ನಟ್ಟ. Red water: blood (ರಕ್ತ Kk. 40; ರಗುತ, ನೆತ್ತರು, ಶ್ಲೋಕಿತ ಸ್ಮ. 44; ಸೆವ. 4, 22; J. 4, 35; 12, 31; 14, 15). — ಕೆನ್ನಟ್ಟ. = ಚೆ. A trailing herb, Indigofera enneaphylla L. (St. & Pl.). — ಕೆನ್ನಟ್ಟ. = ಚೆ. Crimson blood (Abh. P. 13, 47, 128). — ಕೆನ್ನಟ್ಟ. = ಚೆ. The red-flowered water-lily, Nymphaea lotus L. (St. & Pl.). — ಕೆನ್ನಟ್ಟ. Red soil (My.).

ಕೆನೆ ಕೆನೆ. 1. Beauty, elegance, loveliness (ಅನು, ಹಸ, ರೇಸು, ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, ಚೊಕ್ಕ, ರಯ್ಯ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18; ಸ್ಮ. 100; cf. ಚೆನ್ 2, ಕೆಯ್ 4).

ಕೆನೆ ಕೆನೆ. 2. The cream of milk (ಕ್ಷೀರಭೇದ ಸ್ಮ. 100; C.; cf. ಕೆನೆ, etc. P.). ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ತಿಳಿಯಾದ ಕೆನೆ (ಮಸ್ತು Si. 316). See J. 6, 6; Si. 315. — ಕೆನೆಗಂಜ. The soun of boiled rice. ಬೋನದ ಕೆನೆಗಂಜ (ಮಾಸರ, ಅಚಾಮ, ನಿಪುತ್ರವ, ಭ ಕ್ತಸಮುದ್ದವಮಸ್ತು Si. 315, only Si.). — ಕೆನೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. Cream to set (Bp. 14, 9; My.). — ಕೆನೆಮೊಸರು. Creamy curds (C.; ಪಿಚ್ಚಲ, ಎಚ್ಚಲ G.). — ಕೆನೆಮಾರ್. — ಮಾರ್. Milk on the surface of which cream has formed (J. 1, 7).

ಕೆನ್ನರೆ ಕೆನ್ನರೆ. (Tbbh. of ಕೇನಾರ). The temples (My.; M. ಕೆನ್ನ; cf. ಕೆನ್ನ).

ಕೆನ್ನು kēndu. 1. Redness (C.; B. 3, 74). ಕೆನ್ನು ಎತ್ತು (C.). ಕೆನ್ನರಳಿ (My.). ಕೆನ್ನ ಕಪಿ (My.).

ಕೆನ್ನು kēndu. 2. To lean on or upon (? ನೆಮ್ಮು ರೆ. I, 44, o. r. ಒಮ್ಮು).

ಕೆನ್ನ ಕೆನ್ನ. Excessiveness. ಕೆನ್ನಂ (ಸ್ಮದ. 110), excessively, exceedingly; further (ಅಧಿಕ ಸ್ಮದ. 391; ವೆಗ್ಗವಾಗಿ 295 Cm.; ಅಧಿಕ ರೆ. I, 32, ಸ್ಮ. 58; M. ಚೆನ್ನು, T. ಚೆನ್ನು, P. p. of ಚೆನ್ = Kun. ಸರ್, having passed on; T. ಚೆನ್ನು; redness; straightness; greatness; cf. ಕೆಯ್ 5 P).

ಕೆನ್ನೆ ಕೆನ್ನೆ. = ಕೆನ್ನ 2. The (upper) cheek (ಕೆಕ್ಕಿ ಸ್ಮದ. II; ಕದಪು, ಕೆಕ್ಕಿ, ಗಲ್ಲ ಸ್ಮ. 71; Kk. 79; ಗಡ್ಡ, ಕಪ್ಪೇಲ Si. 213; C.; Tu. ಕೆವೆ; M. ಕವಿ, ಕೆಕ್ಕಿ, ಕೆನ್ನಿ, ಕೊನ್ನಿ, ಕೊಮೆ, ಕೊವದ, ಕೋಡು, ಚೆನ್ನ, ಚೆಪ್ಪಿ, ಚೆಕ್ಕಿ; T. ಕನ್ನ, ಕೋದನ್ನಿ; see ಕೆಕ್ಕಿ). ಕೆನ್ನೆಗರ ಮೇಲ್ಗಾಂಗು ಹಿಮ್ಮಾಗವು (ಹನು Si. 213). ಅನೆಯ ಕೆನ್ನೆ (ಗಡ್ಡ, ಕಟ 269). See J. 4, 42; 7, 54.

ಕೆಪ್ಪು kēppu. Deafness (My.; Tn.; cf. ಕವದು). — ಕೆಪ್ಪ. — ಅ 3. A deaf man (My.); a term of abuse, the meaning of which is unknown (S. Mhr.). — ಕೆಪ್ಪಿ. A deaf woman (My.).

ಕೆಬ್ಬಿ ಕೆಬ್ಬಿ. 1. Redness (of soil, My.).

ಕೆಬ್ಬಿ ಕೆಬ್ಬಿ. 2. (= ಸಿಪ್ಪೆ). See Prv. s. ಬೊಡ್ಡದಾಯಿ.

ಕೆಮ್ ಕೆಮ್. = ಕೆನ್, etc. Redness. — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. (ಸ್ಮದ. 216). Red cloth. 2, redness (of soil, My.). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. Red colour (ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ Kk. 25; ಸ್ಮ. 69; My.). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. — ಪತ್ತಿ. The cotton shrub, which bears red flowers (T. ಚೆಮ್ಮ ರುತಿ; R.). 2, = ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ, ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ No. 1, ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ, a kind of red paddy (My.; see Mr. s. ನೆಲ್ಲ). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. = ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. (My.). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. — ಪರಲ. The red pebble: a ruby (ರನ್ನ ವರಲ, ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ, ಕುರುವನ್ನ ಸ್ಮ. 68; Kk. 47; Rā. 4, after 14; ಸೆವ. 1, 45; 1, after 79; 2, after 42). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. — (ವರ ಲು = ವರಲ, spreading). = ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ, ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ No. 2. A red eruption on children (in the form of a scorpion), from bodily heat (My.). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. = ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. (My.). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. — ಪಲಗ. A red shield (Abh. P. 18, 54). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. — ಪವ. Red ooral (J. 6, 6). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟಿಯ. — ಪದಯ. A red flag (Rā. 13, 75). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. N. of a place (Bp. 9, 42; 38, 57; 57, 31, 51, 54). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. — ಪಾಸು. A row of red beds (J. 10, 50). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. (ಸ್ಮದ. 216). Purple sunshine. ಬಯ್ಯನ ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ ಎರಸಲ್ ಎನದುವು ಅತ್ತ ಮತರುಗಲ್ (297). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. — ಪಯ. (ಕನ್ನ ಗೋವ ಸಿ.). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. = ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. (My.). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. = ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. (My.). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. A finger of which the nail is coloured with a red dye (Rā. 13, after 59). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. Red light or lustre (Rā. 4, after 14; 5, after 19; 12, 42; 13, after 59). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. — ಪೊಗಲ್. Red lustre (ಸೆವ. 3, after 35; J. 10, 50). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. — ಪೊಗಲ್. A red, fiery smoke (Bp. 58, 59). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. — ಪೊನಲ್. A red stream (J. 23, 36; 30, 8). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. — ಪೊದು. To oarry redness: to become red. ಕಾಸ ದ ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ ರೋಹಂ (Bp. 50, 39). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. — ಪೊವ. Red lustre (Abh. P. 1, after 71; Rā. 7, after 17; ಸೆವ. 1, after 72). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. = ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ, ಚೆಮ್ಮಟ್ಟ, q. v. ನೆಬಲು ಅಡಿ ದರೆ ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ ಪುಕ್ಕ ತಲಿ ಕೊಟ್ಟಿತು (Prv.). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. A red kind of matli (S. Mhr.). — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. (ಸ್ಮದ. 193). ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. A kind of red earth used for painting walls, etc. (C.; B. 3, 57; Si. 100). See Prv. s. ಧರಾ. — ಕೆಮ್ಮಟ್ಟ. A red fish

(Räv. 1, 100). — ಕೆಮ್ಮಾನೆ. Red whiskers (C. Bp. 47, 14). — ಕೆಮ್ಮೋಡಿ. A red billock (G. 152). — ಕೆಮ್ಮೋಡಿ. A fair countenance (My.).

ಕೆಮ್ಮಗೆ kēmpu-agē. Redly; redness; red (C.). ಕೆಮ್ಮಗೆ ಕಾದ ಕುಡವು (B. 2, 12). ಕೇಸರದ ಎದೆಗಳು ಕೆಮ್ಮಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (3, 106).

ಕೆಮ್ಮನೆ kēmpu-anē or 2. = ಕೆಮ್ಮನೆ. (ಕಸು, ಅರುಣ ಓ. 11, 4; My.).

ಕೆಮ್ಮಾನೆ kēmpu-ānē. = ಕೆಮ್ಮನೆ. (My.).

ಕೆಮ್ಮು kēmpu. (Smd. 248). Redness; red colour (ಅರುಣ, ಶೋಣ, ರಕ್ತ, etc. Hlā.; ಕಸು ಓ. 1, 57; ಪ್ರವಾಲ, ಅರುಣ Nn. 7; ಲಲಾಮು 26; ಕೀಲಾಲ, ಶೋಣಿತ 54; ಚನ್ನ, ಅರುಣ 69; ಪರಾಗ, ಅರುಣ 113; ತಾಮ್ರ ಸಿ. 3; C.; Tē., T., M.); a ruby (ಪದ್ಮರಾಗ, etc., ಕೆಮ್ಮುಕಲ್ಲು Si. 331; My.; T., Tē., M.). ಕೆನ್ನಲಿ ಯೆನ್ನಾಗಸಂ ಕೆಮ್ಮುದು (Smd. 177). ಕೆಮ್ಮು ಹಸುರು ಅಷ್ಟದು (ಧೂಮ್ರ, ಧೂಮಲ Hlā.). ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಕೆಮ್ಮು (ಧೂಮ್ರ Nr.). ಕೆಮ್ಮು ಪ ಕಾಲ್ ಮೊಗಂಗಳಿಂ ರಾಜಹಂಸೆಗರ್ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಬಿಳುಪು ಕೆಮ್ಮು ಬೆರಸಿದುದು (ಶ್ವೇತರಕ್ತ, ಪಾಟಲ); ಕೆಮ್ಮು ಬೆರಸಿದ ಅರಸು ನುಣ್ಣು (ಪಿಂಗ, ಪಿತಂಗ, ಕಪಿಲ, etc.); ಕೆಮ್ಮಿನ ಗೋರಬೆ (ಕುರವಳ); ನುಗ್ಗೆ ಕೆಮ್ಮುದೊಡೆ ಮಧುತಿಗ್ಗು ಎನಸುಗು; ಕೆಮ್ಮಿನ ಮುಳ್ಳುಗೋರಣ್ಣಿ (ಕುರವಳ Nr.). ಕೆಮ್ಮುಗೂಡಿದ ಹಸರು (ಧೂಮ್ರ, ಧೂಮಲ Mr. 443). ಕೆಮ್ಮಿನ ಅಡುವೆ (Bp. 22, 55). ಕೆಮ್ಮು ಗಿಳಿ (Ch. 137). ಕೆಮ್ಮು ಕಬ್ಬು (101). ತೋಳಗಳು ಕೆಮ್ಮಿನ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 85). See Bp. 4, 7; Räv. 2, 47; 13, 45; 14, after 5; Rām. 6, 13, 4, 6; Bh. 1, 5, 8; J. 2, 65; 3, 11; 4, 36; 7, 58; 8, 46; 10, 51; 17, 21; ಎಣ್ಣೆಗೆಮ್ಮು, ಎಳೆ, ಕಡು, ಕವಿಲ, ನಸು, ಬೆಳರ್, ಸಂಜೆ, ಹಸರು. — ಕೆಮ್ಮುಗು. — ಅರಗು. (ರಾಕ್ಷಿ, ಜತು, ಅಲಕ್ರ, etc., Si. 226; My.). ಕೆಮ್ಮುರಗಿನ ಗಿಡ (ಕ್ರಮುಕ, ರಾಕ್ಷಾಪ್ರಸಾದನ 131). — ಕೆಮ್ಮುಕಳಗು. ಕೆಮ್ಮುಕಳಗಿನ ಮರ, the Indian oak tree, *Barringtonia acutangula* Gaert. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಕಳಗಿಲೆ. = ಜೆಂಗಲಿಲೆ, q. v. (G.; My.). — ಕೆಮ್ಮುಕಲ್ಲು. A ruby (ಶೋಣರಕ್ತ, etc. Si. 331; My.). — ಕೆಮ್ಮುಕುಣ್ಣಾಲಗಿಡ. A medicinal shrub or small tree, *Gompbia ngnstifolia* Vahl. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಕೂವೆ. A kind of wild arrow-root, *Cureuma leucorrhiza* Roxb. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಗಣಜಿಲೆ. A diffuse, prostrate herb, *Trianthema decandra* L. (Z.). — ಕೆಮ್ಮುಗಡದು. -ಕಡದು. Redness to become dim or to fade (J. 10, 50). — ಕೆಮ್ಮುಗೋರಬೆ. A species of *Barleria* with yellow blossoms (ಪೀತ, ಸಹಜಂ Mr. 124; ಕುರವಳ G.). — ಕೆಮ್ಮುಜೇಡು. A rod scorpion (Si. 171; My.). — ಕೆಮ್ಮುಜಮ್ಮನೆಲಿಲು. The tree *Eugenia malacoensis* L. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಜಾಲಾರೀ ಗಿಡ. (ಕ್ರಮುಕ, ರಾಕ್ಷಾಪ್ರಸಾದನ, etc. Si. 131). — ಕೆಮ್ಮುತಾವರೆ. = ಕೆಮ್ಮುದಾವರೆ. ಕೆಮ್ಮುತಾವರೆ ಬಣ್ಣ (ಶೋಣನದಚ್ಚು Si. 51). — ಕೆಮ್ಮುತುಮ್ಮು. A wasp (ಗನೆಡ್ಲಿಲೆ, ವರಬೆ Si. 176). — ಕೆಮ್ಮುತೋಡ್ಲೆ ಗಿಡ. (ತುಣ್ಣಿಕೇರಿ, ರಕ್ತಫಲೆ, ಬಿಮ್ಮಿಕೆ, ಪೀಲುವರ್ಣ Si. 156). — ಕೆಮ್ಮುದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. The red lotus, etc. (ಅರುಣಾಬ್ಬ, ಶೋಣನದ Mr. 419). — ಕೆಮ್ಮುದೋಡು. -ತೋಡು. To appear red. ಕಾಲ್ ಮೊಗಂ ಕೆಮ್ಮುದೋಡೆ ರಾಜಮರಾಲಂ (Mr. 173). — ಕೆಮ್ಮುನೆಲ. Red soil (C.). — ಕೆಮ್ಮುನೆಲಗುಮ್ಮಳ. A water-plant, *Polygonum glabrum* Willd. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುನೆಲ್ಲ. (ಪ್ರೀಟ, ಪಾಟಲ, etc. Si. 304; My.). — ಕೆಮ್ಮುಪಾಟಲೀ ಬಳೆ. A red glass bracelet (My.). — ಕೆಮ್ಮುಬಂಗಡಬಳ್ಳಿ. The creeping plant *Ipomaea biloba* Forsk. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಬಟ್ಟೆ. Red cloth (Si. 187). — ಕೆಮ್ಮುಬಣ್ಣ. Red colour (C.; ಶೋಣಿತ, ರಕ್ತ, etc. Si. 51). — ಕೆಮ್ಮುಬಸಳೆ. The vegetable *Basella rubra* L.

(St. & Pl.; S. Mhr.). — ಕೆಮ್ಮುದಾದಿ. A red plantain (ಕೆಮ್ಮುದಿ G.). — ಕೆಮ್ಮುಬೂರಗದ ಮರ. A kind of silk-cotton tree, *Bombax malabaricum* D. C. (St. & Pl.; ರೋಷನ, ಕೂಟತಾ ಲ್ಲಿಲೆ Si.). — ಕೆಮ್ಮುಮುತ್ತಿ. (ನದೀಸರ್ಪ, ಎಲೆತರು, etc. Si. 132). — ಕೆಮ್ಮುಮನ್ನಾರ. The ornamental tree *Bauhinia variegata* L. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಮಲೆ. A bill in the Western Ghats (My.). — ಕೆಮ್ಮುಮಾನು. (ಶೋಣಿತ Si. 87). — ಕೆಮ್ಮುಮಾನೆ. Red whiskers (Bp. 20, 11). — ಕೆಮ್ಮುರಕ್ತ. (ವೂಡೆಕ್ಕ G.; My.). — ಕೆಮ್ಮುರಾವಗ. The rock hush-quail, *Perdula argoondab* (My.). — ಕೆಮ್ಮುಹುಲಿಗಿಡ. A small shrub, *Phyllanthus rhamnoides* Retz. (St. & Pl.). — ಕೆಮ್ಮುಮೊದಿ. A stream coming from the ಕೆಮ್ಮುಮಲೆ and joining the Kāvēri (My.). — ಕೆಮ್ಮೋಲೆ. -ಒಲೆ. An ear-ring in which a ruby is set (My.).

ಕೆಮ್ಮತ್ತಿ kēmbatti. See s. ಕೆಮ್ಮ.

ಕೆಮ್ಮಲು kēmbalu. = ಕೆಮ್ಮಲು. (My.).

ಕೆಮ್ಮಾರ kēmbāra. = ಕೆಮ್ಮಾರೆ, etc. The redness of evening (T. ಚೆಮ್ಮಾನ, ಚೆಮ್ಮಾನ). ಕಾಮುಗಿಲ ಕೆಮ್ಮಾರದ ಬಣ್ಣ (ಧೂಮ್ರ, ಧೂಮಲ Si. 52). ಕೆಮ್ಮಾರದ ಬತ್ತ (ಆಶು, ಪ್ರೀಟ, ಪಾಟಲ, ಕೆಮ್ಮನೆಲ್ಲ 304; My.). 2, = ಕೆಮ್ಮರವು s. ಕೆಮ್ಮ. (My.).

ಕೆಮ್ಮಾರೆ kēmbārē. = ಕೆಮ್ಮತ್ತಿ No. 2 s. ಕೆಮ್ಮ. (My.).

ಕೆಮ್ಮಾನೆ kēmmanē. Uselessly, causelessly, for nothing, etc. (ಸುಮ್ಮನೆ ಓ. 11, 79; Ahh. P. 7, 149; 8, 59). ಕೆಮ್ಮಾನೆ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುತಿರ್ಪುದೇ? (Smd. 112). ಕೆಮ್ಮಾನೆ ಈ ಮಿತ್ರನ ತೇಜಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡರ್ ಅದೆಂ (Räv. 6, 4). ತನುಭವನಿಲ್ಲದ ಮನೆ ಕೆಮ್ಮಾನೆ (V. 14, 87).

ಕೆಮ್ಮಲು kēmmalu. = ಕೆಮ್ಮಲು, ಕೆಮ್ಮುಲು. = ಕೆಮ್ಮು 2, q. v. (My.).

ಕೆಮ್ಮಿಸು kēmmisu. To cause to cough (C.).

ಕೆಮ್ಮು kēmmu. 1. To cough (ಕಾಸ Smd. Dh.; C.; T. ಚರುಮು; M. ಚುಮು).

ಕೆಮ್ಮು kēmmu. 2. Coughing; a cough (ಕ್ಷವಳು, ಕಾಸ Nr., Hlā., Mr. 387; C.; ಉದ್ವಾಹ Si. 400). ಫಲವ ಆಯಿತು ತೀರ್ಪಯಾತ್ತಲಿ ಮಲವರ್ಷನ ಕೆಮ್ಮು ಉಬ್ಬನ etc. (Jñs. 22, 31). ಕೆಮ್ಮಿನಿಷ್ಟ ಹೂಸು ಮಡಿಪಿದ (Prv.).

ಕೆಮ್ಮುಲು kēmmulu. = ಕೆಮ್ಮಲು, etc. (ಕಾಸ Si. 200; My.; T. ಚರುಮಾರು).

ಕೆಮ್ಮುಹ kēmmuha. Coughing (ಎಕ್ಕವ Nr.).

ಕೆಯ kēy. 1. = ಕಯ 1, q. v.

ಕೆಯ kēy. 2. = ಕಯ 2, ಕೆಯ 2, ಕೆಯ, etc. (To handle); to perform, to do, to make, to work (Tē., T., M. ಚಯ; Tē. also ಚೆ). ದ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ ಹೊಲ್ಲ ಕೆಯ್ಯದು (ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಅದ್ವೈತ Hlā.). ದ್ರಾಹ್ಮಣಿಗ್ಗೆ ಬಳ್ಳಿ ಕೆಯ್ಯದು (ಪ್ರಾಣ್ಯ, ಪ್ರಹ್ಲಾಣೀಕಿತ Hlā.). 2, to be serviceable; to be fit. ನಿನಗೆ ಈವುದನ್ ಎನ್ ನುಡಿದನೋ ಎ, ಅದು ಕೆಯ್ಯದು! (Smd. 68). See ಅಷ್ಟ ಕೆಯ, ಇಮ್ಮು, ಇದಿ, ಎಮ್ಮು, ಬಳೆ, ಕಡು, ಕೆಯ್ಯು, ಬದಿ, ಬೆಸ, ಬೇಸ.

ಕೆಯ kēy. 3. = ಕಯ 3, etc., ಕೆಯ್ಯ 1, ಕೈ 1, ಕೈಯ, ಕೈಯ್ಯ. (Smd. 58). The hand; the fore-arm (ಪಪ್ಪೆ Nn. 19; ಕರ, etc. Mr. 322, 507; ತಳ, ತಲ Kk. 32; Smd. 70; C.). 2, an elephant's trunk (C.). 3, the branch of a tree (ಶೋಡು, ಮರಗೊಮ್ಮು Smd. 24; Kk. 19; My.).

4, a staff, a pole; a handle; a key (My.; see ಮರಗಯ). 5, means, instrumentality (e.g. Bp. 4, 61; 13, 16; 40, 11; 52, 7; 55, 45; 61, 76; B. 2, 41). 6, handiness, smallness. (Tu. ಕೈ; T. ಕೈ; M. ಕಯ್, ಕೈ; Tē. ಕಯ, ಕಯ್, ಕೈ, ಚೆಟ್ಟು, ಚೆಟ್ಟು, ಚೆಯು, ಚೆಯ್, ಚೆಯು). ಕೆಯ್ಯ ಕಂಕರಿಕೆ (Smd. 84, o. r. ಕಯ್ಯ- Mdh.). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯ ಮುತ್ತುದಂ (145, o. r. ಕ-). ಕೆಯ್ಯ (B. 2, 37). ಕೆಯ್ಯ (J. 3, 21). ಕೆಯ್ಯ ಕಾಲ ಇಲ್ಲದವನು (ವಾಮನ Hlā., orig. ಕ-). ಕೆಯ್ಯ ಕಾಲ ಎಲ್ಲ (ನಿಲಕ Hlā., orig. ಕ-). ಕೆಯ್ಯ ಕಪ್ಪ (ಕಪ್ಪ); ಹಗಲು ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುವೆದವನು (ಪುರಸ್ಕೃತ); ಅನೆಯ ಕೆಯ್ಯನು ಸುರಿಯುವ ಶೀಕರವು (ಕರಶೀಕರ, ವಮಧು Nr.). ಕೆಯ್ಯ ಬಗಸೆ (ಅಂಜುಳ Nu. 107). ಸುರಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದು ಕೆಯ್ಯಂ ಬಡ ದೊರವು (ಅಮುತ್ತ Hlā., orig. ಕ-); ಅನೆಯ ಕೆಯ್ಯ ತುನ್ನುರ್ಬ ನ (ವಮಧು, etc. Hlā.). ಅನೆಯ ಕೆಯ್ಯ (ಶುಣ್ಣಿ Hlā.; ಇಪಹಪ್ಪ Nn. 131). ಕೆಯ್ಯ ತೋಡಿಸಿ ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಡ್ಣಿ ಹಾಗೆ (Prv.). See Abh. P. 13, 66; Bp. 34, 36; 43, 32; 46, 58; Bh. 2, 13, 47; Rāv. 5, 39. 118; 8, 124; 10, after 1; 10, after 7; 13, 72; J. 30, 49; Dp. 172, 1; Si. 198. 209. 210. 212; ಅಗಯ್ಯ, ಮುಂಗಯ್ಯ, ಮೇಗಯ್ಯ, ಮೊಣಕೆಯ್ಯ, etc. — ಕೆಯ್ಯಟ್ಟು. A kind of ornamental bracelet (My.). — ಕೆಯ್ಯರಣ. Medical treatment known to every body, well-known medical treatment (My.; Bh. 1, 6, 14). — ಕೆಯ್ಯಪ್ಪ. = ಕೆಯ್ಯಲಸ. (My.). — ಕೆಯ್ಯದ. To go beyond the hand, etc. (ಅಸಕದಿ Ct. II, 11). — ಕೆಯ್ಯಗದ. A note of hand, a bond (My.). — ಕೆಯ್ಯಲು. Hands and feet; feet and all. ಕೆಯ್ಯಲು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳು, to make obeisance (C.; B. 4, 138). ಕೆಯ್ಯಲು ಬೀಡು, to fall to one's feet (C.; B. 4, 75. 109). ಕೆಯ್ಯಲು ಹೋಗು, to lose the power of motion (C.; B. 2, 47). — ಕೆಯ್ಯಲ್ಲದೆ. -ವದೆ. To get hands and feet (Bp. 58, 48). — ಕೆಯ್ಯಲಗ. Close fight, wrestling (ನಿಯುಡ್ಡ, ವಾಹುಯುಡ್ಡ Si. 294). — ಕೆಯ್ಯುಂಚಿಗೆ. A small brush (My.). — ಕೆಯ್ಯುಲಿ. = ಕೆಯ್ಯಲಿ. Working with one's own hand as a day-labourer (S. Mhr.). — ಕೆಯ್ಯಲಿರಾದ. A day-labourer (Bp. 29, 13). — ಕೆಯ್ಯುಸು. A child that is still to be carried (My.). — ಕೆಯ್ಯಯ್. rep. (Bp. 33, 12. 19; 61, 19). — ಕೆಯ್ಯಲಸ. Work done with one's own hand (C.); work performed by the hand (C.). ಕೆಯ್ಯಲಸದವ, a man employed in manual occupation (C.). — ಕೆಯ್ಯಲಗೆ. Under (another's) control or authority; the state of being at (another's) disposition (C.). ಕೆಯ್ಯಲಗಿನ ಅಳುಮಕ್ಕಳು (B. 4, 34). ಕೆಯ್ಯಲಗಿನವ, a man entirely at (another's) disposition (4, 72; 5, 206. 215; ಕೆಯ್ಯಲಗು G.). ಕೆಯ್ಯಲಗಿನವರು (B. 5, 285). — ಕೆಯ್ಯಿಡಲಿ. = ಕೆಯ್ಯಿಡಲಿ. A small axe (My.). — ಕೆಯ್ಯಿಡು. To deceive (My.; cf. ಕೆಯ್ಯಿಡು). — ಕೆಯ್ಯಿಡು. -ಳ್ಳು. = ಕೆಯ್ಯಿಡು. To take; to seize; to receive, to obtain; to begin, to undertake; to make one's own, to accept, to adopt; to assent; to take notice of, to mind (ಸ್ವೀಕಾರ Smd. Dh.; ಸ್ವೀಕರಿಸು, ಅಂಗೀಕರಿಸು Smd. 4; ಒಡಪ್ಪುಡು 95 Cm.; ಕರಿಜು Ct. I, 69). ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ತೀಲ ಕೆಯ್ಯಿಡ್ಣಿಲು (Prv.). See Smd. 219. 288. 292; Grj. 10, 114; Bp. 2, 55; 4, 61; 13 16; 21, 7; 22, 52. 64; 23, 3; 25, 39; 27, 55; 30, 9; 37, 55; 39, 50; 41, 20; 45, 15; 47, 10. 68; 50, 13; 53, 36; 55, 2; 56, 28; 58, 45. 47; 59, 15; 60, 2. 33; Bh. 1, 8, 78; Rāv. 6, after 11; 13, 70; Sāv. 4, after 17; J. 1, 2; 8, 3. 31; 28, 53; 29, 40; Ā. Bp. 42, 25; 47, 5; B. 5, 212. 2, to become held, to obtain, etc. (ಸ್ವೀಕಾರವಾಗು Smd. 242 Cm.). — ಕೆಯ್ಯಿಳಿಸು. = ಕೆಯ್ಯಿಳಿಸು. To cause to be acceptable; to

hand; to cause to make one's own, etc. ನಾಣಂ ಮಂಗಿಸಿ, ಮುಗ್ಧಿಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಯಿಳಿಸುವನೆ (Smd. 84 Mdh.). See Abh. P. 11, 21. — ಕೆಯ್ಯಿಳಿಸು. Seizing, etc. ಕೆಯ್ಯಿಳಿಸು (ಅಪ್ರಿನ್ತ, ಅಸ್ಥಿತ Mr. 459, o. r. ಕಯ್). — ಕೆಯ್ಯಿಳಿಕ್ಕು. rep. (Bp. 58, 69). — ಕೆಯ್ಯಿಳಿಲು. A walking-stick (C.). — ಕೆಯ್ಯಿಳಿಳು. Hand-sticks (My.). — ಕೆಯ್ಯಿಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To close or grapple with (Bp. 8, 56). 2, to happen, to originate (Bh. 1, 8, 6). — ಕೆಯ್ಯಡ. -ಕಡ. A temporary loan of articles or money without bond or interest (C.; B. 3, 78. 93; 5, 159; ಎರವು, ವರ್ಯದಂಚನ G.). ಕೆಯ್ಯಡ ತೀರಿಸು, to clear off or return a loan (B. 5, 222). — ಕೆಯ್ಯಡಿಗ. A small pot (ಕರಗಲನ್ನಿಕೆ Mr. 211; My.). — ಕೆಯ್ಯಡೆ. -ಕಡೆ. To churn or stir about with the hand. ಮೊಸರು ಕೆಯ್ಯಡದು ಮಾಡಿದ ಮಜ್ಜೆಗೆ (ರಸಾಲ, ಮಾರ್ಚಿಕೆ Si. 313). — ಕೆಯ್ಯಣ್ಣು. A purse or bundle of money for one's own use (C.; B. 5, 288; ಕೂಡ ಹಾಕಿದ ಹಣ G.). — ಕೆಯ್ಯಣ್ಣೆ. A bell that is rung with the hand (Bp. 44, 41. 50; My.). — ಕೆಯ್ಯಣ್ಣ ಕೆಲಸ. -ಕಣ್ಣ. Work which is known to a person or to which a person is accustomed (My.). — ಕೆಯ್ಯಣ್ಣು. -ಅಣ್ಣು. To go beyond; to become excessive; to proceed from; to make an outset (ಅತಿಮರ Smd. Dh.; Kk. 73; Sīm. 44). See Abh. P. 5, 125; 6, 49; 9, 42; 13, 102; Grj. 2, after 106; Rāv. 3, 102; 5, 99; 13, after 87; Sāv. 1, 48. — ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A small knife (J. 26, 51; My.; Tē. ಚೇಕತ್ತಿ). — ಕೆಯ್ಯದಕ. -ಕದಕ. A male pilferer (S. Mhr.). — ಕೆಯ್ಯದಕತನ. -ಕದಕತನ. Pilferer (S. Mhr.). — ಕೆಯ್ಯದಿಕ. -ಕದಿಕ. A female pilferer (S. Mhr.). — ಕೆಯ್ಯದಿ. -ಕದಿ. To go beyond; to become excessive (ಅತಿಮರ Smd. Dh.; Abh. P. 9, after 158). — ಕೆಯ್ಯದಿಕೆ. -ಕಾದಿಕೆ. A present given with the hand (J. 21, 57; 29, 44). — ಕೆಯ್ಯಾಣ್ಣೆ. -ಕಾಣ್ಣೆ. = ಕೆಯ್ಯದಿಕೆ. ಕೆಯ್ಯಾಣ್ಣೆಗೆಯ್, to make a present (Sāv. 1, 84). — ಕೆಯ್ಯಾಯ. -ಕಾಯ. To guard or restrain one's hand from retaliation (S. Mhr.). 2, to protect, etc. (ಸಂರಕ್ಷಣೆ Smd. Dh.; J. 25, 21; Bhāgavata 10, 13, 1). — ಕೆಯ್ಯಾದಿ. -ಕಾದಿ. A clever man (My.). — ಕೆಯ್ಯಾದಿಕೆ. -ಕಾದಿಕೆ. The arts of industry, manufacture (B. 4, 142. 143. 159. 204; My.). — ಕೆಯ್ಯಕ್ಕು. = ಕೆಯ್ಯುತ್ತು. (My.). — ಕೆಯ್ಯುಟಕ. -ಕುಟಕ. A help-mate (S. Mhr., rare). ಕೆಯ್ಯುಟಕಾಗೋಣ (ಅನುಬಂಧ G.). — ಕೆಯ್ಯುದಿತ. -ಕುದಿತ. The cavity formed by putting the hands side by side, hollowing the palms (Rām. 5, 9, 28; V. 4, 65). — ಕೆಯ್ಯುಡು. -ಕುಡು. = ಕೆಯ್ಯಿಡು. (Rāv. 14, 57; Sāv. 3, 51). — ಕೆಯ್ಯುಡಿಗ. A short club (Rām. 5, 8, 33; My.). — ಕೆಯ್ಯುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A knight (at chess) that is in one's hand (J. 6, 30). 2, ಕೆಯ್ಯೆ ಉದುರೆ, so that it falls into the hand (6, 30). — ಕೆಯ್ಯುಡ್ಡಲಿ. A small hoe (My.; Si. 303). — ಕೆಯ್ಯುನ್ದು. -ಕುನ್ದು. The hand to fall; the hand to cease from working (Bp. 26, 30; 47, 20; J. 23, 41). — ಕೆಯ್ಯುದುತ್ತು. A (person's) signature (C.). — ಕೆಯ್ಯುಟ. A certain small peg used by weavers (My.). — ಕೆಯ್ಯುಡಿಕೆ. -ಕೂಡಿಕೆ. Accomplishment; success (ಸ್ಥಿತಿ G.; My.). — ಕೆಯ್ಯುಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. To accomplish; to cause to succeed (G. 63. 98. 487; B. 5, 10; My.). — ಕೆಯ್ಯುಡು. -ಕೂಡು. To be obtained; to be accomplished; to succeed (C.). See Bp. 24, 45; 43, 72; J. 3, 22; 4, 2; 60, 40; B. 3, 72. 96; 4, 91. 218. ಕೆಯ್ಯುಡಿ ಬರು, to be obtained; to be accomplished; an opportunity to present itself (C.). — ಕೆಯ್ಯುಲಿ. = ಕೆಯ್ಯುಲಿ. (Bp. 27, 16). — ಕೆಯ್ಯುಡು. -ಕಡು. The hand to fail; to lose the use or power of one's hands; to be defeated (J. 4, 36. 40; 12, 24. 27; 21, 20; 23, 44; 28, 45).

—ಕೆಯ್ಗ ಬರು. To be obtained (B. 2, 37; C.). 2, to become useful or afford assistance, as a grown up son to his father (C.). —ಕೆಯ್ಗಯ್. To make, to cause (J. 25, 28). 2, = ಕೆಯ್ಗು 3. (J. 13, 17). See another ಕೆಯ್ಗಯ್ s. ಕೆಯ್ 4. —ಕೆಯ್ಗ ಸಿಕ್ಕು. To be reached, caught, or obtained (C.; S. Mhr. also ಕೆಯ್ಗ ಸಿಗು; B. 4, 17. 112. 176). —ಕೆಯ್ಗಡತೆ. —ಕೊಡತೆ. A small wooden hammer (Rām. 6, 26, 28). —ಕೆಯ್ಗಡಲಿ. —ಕೊಡಲಿ. = ಕೆಯ್ಗಡಲಿ. (Rāv. 3, 102). —ಕೆಯ್ಗಡು. —ಕೊಡು. = ಕೆಯ್ಗಡು. To give or present the hand in a certain respectful manner; to put the hand (Grj. 4, 98; Bp. 12, 7; 25, 8; 42, 31; 55, 9; Bh. 2, 13, 24; 5, 2, 4; Rāv. 3, after 80; J. 26, 3; My.); to give the hand in confirmation of a promise (J. 18, 5; My.); to give the hand for help (My.). —ಕೆಯ್ಗವೆ. —ಕೊವೆ. Hand-hood: the hands joined to form a cup (from cold, Bh. 3, 9, 24). —ಕೆಯ್ಗಲಿ. —ಕೊಲಿ. Killing with the trunk (Rāv. 6, after 11). —ಕೆಯ್ಗಲ್. = ಕೆಯ್ಗಲ್. (Bp. 60, 35; Rām. 3, 8, 24; J. 12, 40). —ಕೆಯ್ಗಲಸು. = ಕೆಯ್ಗಲಸು. To cease to take, etc. (Grj. 10, 29; 10, after 61; Bp. 8, 58; 32, 30; 40, 21; 51, 76; Rām. 1, 16, 33; Rāv. 13, after 59; 11, 22). —ಕೆಯ್ಗಲ್ಯ. —ಕೊಲ್ಯ. A fire-brand in one's hand, or a small one (Rām. 6, 11, 10). —ಕೆಯ್ಗವರ. A shrine in which idols are carried about (My.). —ಕೆಯ್ಗವಳ. Clapping the hands (S. Mhr.). —ಕೆಯ್ಗವಳಿ. = ಕೆಯ್ಗವಳಿ. (Rām. 5, 8, 28, 48; My.). —ಕೆಯ್ಗವಳಿ. = ಕೆಯ್ಗವಳಿ. (My.). —ಕೆಯ್ಗವಳ. Dexterity; sleight of hand (ಕೆಯ್ಗ Bhn. 19). See Bh. 1, 7, 41; 8, 26, 5. —ಕೆಯ್ಗವಳು. Cramp in the hand or arm (C.). —ಕೆಯ್ಗವು. To stretch out the hand (C.); to put (with a stretch). ಹಣೆಗೆ ಕೆಯ್ಗವು, ಗಣಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನಯ್ಯದನು (Bp. 37, 14). —ಕೆಯ್ಗಬಿಳಿ. = ಕೆಯ್ಗಬಿಳು. (My.). —ಕೆಯ್ಗಬುಕು. A snap with the fingers (C.). —ಕೆಯ್ಗಬುಕು. = ಕೆಯ್ಗಬುಕು. —ಕೆಯ್ಗಬುಕು ಗೆಯ್. To snap the fingers (Rāv. 5, after 85). —ಕೆಯ್ಗಬು. A note of hand (C.). —ಕೆಯ್ಗಬು. A glove (C.; B. 3, 11, 109; ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ G.); a small hag (My.); a leathern fence for the hand (Sl. 287). —ಕೆಯ್ಗಬು. = ಕೆಯ್ಗಬು. (B. 5, 260). —ಕೆಯ್ಗಬುಸು. To join the hands or the palms of the hands and thus raise them up towards the forehead, in greeting (C.; B. 4, 169; 5, 176). —ಕೆಯ್ಗಬಲ. To be loosened from the hand, to fall (ದೀಡೆ Smṁ. I). —ಕೆಯ್ಗಬಲಸು. = ಕೆಯ್ಗಬಲಸು. (Grj. 2, after 106). —ಕೆಯ್ಗಬು. To clap the hands (My.); to touch pieces of money in counting them (C.); to give a secret sign with the hands (My.); to go from hand to hand, as money, etc. (My.). —ಕೆಯ್ಗಬೆ. = ಕೆಯ್ಗಬು. (My.). —ಕೆಯ್ಗಪ್ಪ. 1. An error of the hand, a mistake or wrong done with it (Rām. 28, 6); a slip of the pen (C.; Tē. ಜೇ.). —ಕೆಯ್ಗಪ್ಪ. 2. To fall from the hand (My.). —ಕೆಯ್ಗವಳ. Hand-speed: dexterity (J. 22, 10). —ಕೆಯ್ಗವಳ. Clapping the hands; a kind of larger cymhal (C.; Bp. 25, 82; Sl. 840). —ಕೆಯ್ಗವು. = ಕೆಯ್ಗಯ್ No. 1. (S. Mhr.). —ಕೆಯ್ಗವು. An instrument to let down or raise the inner latch of a door from out-side (My.). —ಕೆಯ್ಗವು. So much food as is taken with the fingers and put into the mouth (Bp. 46, 37; My.). —ಕೆಯ್ಗವು. A deal of cards for games (My.). —ಕೆಯ್ಗವು. —ತಳ. The bottom or palm of the hand (J. 18, 52; 18, 10; 28, 24). —ಕೆಯ್ಗವರೆ. —ತಾವರೆ. The hand considered as a lotus (Rāv. 5, after 43). —ಕೆಯ್ಗವಿಗಿ. A kind of hand-lamp. ಹಳಹಳನೆ ಮಿಂಚು ಸಿಡಿಲ ಕೆಯ್ಗವಿಗಿವೇರ (Smṁ.

229). See Ahh. P. 11, 12; Grj. 2, after 106; Bp. 16, 17; 61, 30; Rām. 1, 16, 41; Rāv. 6, after 11; J. 2, 47. —ಕೆಯ್ಗದುಕು. —ತುಡುಕು. 1. To apply the hand, or lay hold of, with vehemence or eagerness; to seize eagerly or by force; to grasp; to thrust the hand into (Bp. 9, 30; 11, 12; 18, 91; 28, 51, 53; 32, 14; 51, 61; Rāv. 9, 25; Prll. 3, 27; Rām. 4, 3, 6; J. 27, 5; 28, 30). —ಕೆಯ್ಗದುಕು. —ತುಡುಕು. 2. The act of seizing eagerly or by force, etc. (Rām. 6, 12, 10; My.). —ಕೆಯ್ಗದು. —ತುಡು. The point of the hand (Rām. 5, 8, 67). —ಕೆಯ್ಗದಿ. —ತೆಗೆ. To withdraw the hand (Bp. 13, 26; Rāv. 4, after 88). —ಕೆಯ್ಗದಿಗಿ. —ತೊದಿಗಿ. Ornaments for the hand (My.). —ಕೆಯ್ಗದಿಗು ಮಡು. To be liberal in giving alms (C.). —ಕೆಯ್ಗದಿಗು. —ತೊದಿಗು. Boxing (Bh. 1, 8, 2). —ಕೆಯ್ಗದಿಗುಕಾಡಿ. —ತೊದಿ. A boxer (Rām. 6, 37, 6). —ಕೆಯ್ಗದಿಳಿ. —ತೊಳಿ. To wash the hands (Bh. 1, 10, 34). —ಕೆಯ್ಗದಿಳಿ. Exhibition with the hand (Rām. 6, 30, 13). —ಕೆಯ್ಗದಿಳು. —ತೊದಿಳು. = ಕೆಯ್ಗದಿಳು. (J. 4, 38). —ಕೆಯ್ಗದಿಳು. —ತೊದಿಳು. To exhibit (the power of) one's hand (Bh. 8, 24, 42; J. 8, 33; 23, 15). —ಕೆಯ್ಗದಿರ. Water poured over the hand of the bridegroom and bride at the marriage (Ahh. P. 5, 125). —ಕೆಯ್ಗದು. To stretch out the hand, etc. (Bp. 36, 18; 40, 77; 57, 78; 59, 23; 60, 61). —ಕೆಯ್ಗದು. Venereal disease in the palm of the hand (My.). —ಕೆಯ್ಗದು. The raising of the hand (Rām. 6, 13, 6). —ಕೆಯ್ಗದು. Help, assistance (Rām. 5, 8, 56; C.). ಸರಸ್ವತಿ ಕೆಯ್ಗದುನಾಗಿ ವೇದವಳ (Smṁ. 109). —ಕೆಯ್ಗದು. A man who is conducted by, or is under, one's hand: a male servant (Bh. 1, 4, 42; 3, 19, 7). —ಕೆಯ್ಗದು. = ಕೆಯ್ಗದು. A hand-drum. —ಕೆಯ್ಗದುಗುಟ್ಟು. —ಕುಟ್ಟು. To beat a hand-drum (J. 3, 7). ಕೆಯ್ಗದುಗುಟ್ಟು ಅದಿವರ (Smṁ. 82, o. r. ಕೆಯ್ಗದುಗುಟ್ಟು). —ಕೆಯ್ಗದು. A handkerchief (C.; cf. ಕೆಯ್ಗದು, ಕೆಯ್ಗದು). —ಕೆಯ್ಗದು. A handle (My.). ಅಯುಧದ ಕೆಯ್ಗದು (ಪುರು Si. 289). ಹಲಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೆಯ್ಗದು (ಸಂಗ್ರಹ, ಹಲಗೆಯ ಹಿಡಿ 290). 2, the place where a how is held. ಬಲ್ಲಿನ ಕೆಯ್ಗದಿಯ ಸ್ಥಳ (ಲಕ್ಷ್ಯ, ಬಲ್ಲಿನ ನಡುವೆ 287). 3, a looking-glass (ಕನ್ನಡ C. I. 38; ಮಹಾರ II, 14; ಕನ್ನಡ, ಬಲ್ಲಿ ಸಿ. 64; Kk. 62; Ahh. P. 7, after 105). ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೆಯ್ಗದು, N. of a glossary (Kk. 3, 101). —ಕೆಯ್ಗದುಗಿ. A low wall round a veranda or a fist roof (My.). —ಕೆಯ್ಗದುಗಿ. A hand-box (My.; Tē. ಜೇವೆ). —ಕೆಯ್ಗದು. The lower, feathered part of an arrow (ಸಾಯಕದ ಪುಂಜ Kk. 39; ಕಣೆಯ ಪುಂಜ Smṁ. 43; Rāv. 3, 23). —ಕೆಯ್ಗದು. A small cup or basin (My.); a scoop, generally of wood (C.; ತರ್ಮ, ತರ್ಮ Si. 310). —ಕೆಯ್ಗದು. A loss (of money, My.). —ಕೆಯ್ಗದು. Hand-writing (C.; B. 4, 188, 196; 5, 197); signature (My.). —ಕೆಯ್ಗದು. The power of the hand (B. 5, 227). —ಕೆಯ್ಗದು. An arm-ring, a bracelet (C.; Si. 339). —ಕೆಯ್ಗದು. A small adze (My.; ದಾತ್ರ, ಲವತ್ರ Si. 308). —ಕೆಯ್ಗದು. A grass-knife or sickle (G.). —ಕೆಯ್ಗದು. To let loose (one's own or another's) hand; to cease to assist (C.). ಅವನನ್ನು ಕೆಯ್ಗದು ಬೇಡ! (My.). ಮರ ವೇದ ಕೆಯ್ಗದು ಹಾಗೆ (Prv.). See B. 5, 57, 142, 159; Prv. s. ನಡುವಿನ, ನಡುವೆ. —ಕೆಯ್ಗದು. A small leather-hottle (ಕುತುಬ Si. 309). —ಕೆಯ್ಗದು. A small loom (My.); a loom that is worked by hand (C.; B. 4, 28). —ಕೆಯ್ಗದು. = ಕರಪೇತ No. 2. (My.). —ಕೆಯ್ಗದು. 1. To become confounded, perplexed, or amazed (ವಿಸ್ಮಯ Smṁ. Dh.; Bh. 3, 18, 43; J. 18, 31). ಕೆಯ್ಗದುದನು (ವಿಸ್ಮಯ, ನ್ಯಾಕುಲ Nr.). —

ಕೆಯ್. 2. An attitude in dancing: a stiff, immovable attitude (Rā. 5, after 19). — ಕೆಯ್ಸು. Black dirt on the hand (My.). 2, slowly killing medicine (My.). — ಕೆಯ್ಸು. — ಮಾಟ. A sign or gesture made with the hand (ಸಂಕ್ಷಿ. Mr. 354). — ಕೆಯ್ಸು. To make signs or gestures with the hand (J. 15, 28); to represent the form of something by means of the hands. ಅವನು ಆ ವೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಕೆಯ್ಸು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ (B. 4, 182). 2, to become aggressive, to rebel. ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಸುವವರು (C.). 3, to brandish a weapon (ತಸ್ತ ಸಂಚಾಲನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; Bh. 8, 24, 4; J. 4, 47). 4, to appoint or fix the price or to agree about the price in a transaction, to conclude a bargain (ವ್ಯವಹಾರಮಾಲ್ಯಸಂಕೇತನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; see ಬೇಗು). — ಕೆಯ್ಸು. A fathom; the distance of a fathom (C.). — ಕೆಯ್ಸು. The offering of goods for sale at the doors (My., also ಕೆಯ್ಸುರಾಟ). — ಕೆಯ್ಸು. To become excessive, overpowering, etc. ಅವಾವದೋಹಲಂ ತನಗೆ ಕೆಯ್ಸಿಗೆ (Abh. P. 13, 65). See Kāvya. III, 3, 149; Abh. P. 4, 16; 5, 125; 7, 49; 12, 27; 13, 39. 43. 123; Bh. 2, 2, 96. — ಕೆಯ್ಸು. To become conspicuous or eminent by the (power of one's) hand (J. 10, 52). 2, = ಕೆಯ್ಸು No. 2. (My.). — ಕೆಯ್ಸು. To exceed, to go beyond; to surpass; to become excessive; to pass, to go (ಅಸಕದ ಸಿದ್ಧ. I; ಕದ I; ಅಸಕದ ಸಿದ್ಧ. 50; Kk. 65). ಕೆಯ್ಸು ಹೋದದು (ಅನರ, ಅತಿಕ್ರಮ Nn. 77). ಕೆಯ್ಸು ಹೋದದು (ಘೂತ, ನಿರಾಧಿದು Nn. 78). ಕೆಯ್ಸು ಅದೆಯದೆ, ಸನ್ನಿಗೆ ಅವನೀತರರು (ಭೀಮನ) ವತಮಾಯ್ತು (Bh. 2, 4, 8). ನಮಕಂ ಕೆಯ್ಸು (Rā. 9, 22). 2, to get out of one's power, to be not obtained, as money, etc. (C.). — ಕೆಯ್ಸು. Exceeding, etc. (ಅಸಕದ ಸಿದ್ಧ. I; ಅಸಕದದು Kk. 85). — ಕೆಯ್ಸು. = ಕೆಯ್ಸು. (C.). ಕೆಯ್ಸುಯವನು (ವನ್ನಾರು, ಅಭಿವಾದಕ Si. 360). See Bp. 1, 56; Bh. 1, 8, 32; Rā. 5, after 127; J. 7, 35. — ಕೆಯ್ಸು. To over the hands with one's dōtra, to put them lazily in the lap. ಸ್ವಸ್ಥ ಕೆಯ್ಸು ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣುವದು (B. 4, 72; My.). — ಕೆಯ್ಸು. 1. To touch with the hand (Bp. 38, 32; 58, 23; My.). — ಕೆಯ್ಸು. 2. Small utensils (My.). — ಕೆಯ್ಸು. A small lump (J. 6, 47). — ಕೆಯ್ಸು. A plain bracelet (My.). — ಕೆಯ್ಸು. A twist of grass or cloth round the hand (Rā. 5, 99; My.). — ಕೆಯ್ಸು. The hand to break; to break the hand; also figuratively used (C.). ಕದಿಮೇ ಧಾತುಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಸಿತ್ತಯವಾಗಿ ಕೆಯ್ಸು ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು (B. 4, 95). — ಕೆಯ್ಸು. A hand or arm without any ornament (My.). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. A man who has a hand, or who has in his hand. See ಅಮದುಗಯ್ಯ, ಕೊನ್ನಗೆಯ್ಯ, etc. 2, the genitive of ಕೆಯ್. ತೀಲವನ್ನರ ಕೆಯ್ಸು ಕನ್ನಡಿ (Bp. 1, 33). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅಕ್ಷರ. Writ, not print; signature (My.). — ಕೆಯ್ಸು. = ಕೆಯ್ಸು, ಕೆಯ್ಸು. In the hand; by the hand; etc. ಇದು ಅವನ ಕೆಯ್ಸು ಆಗದು, he cannot do this (C.). ಆಗದು, ಅಯ್ಯೋ, ತಮ್ಮ ಕೆಯ್ಸು! ಎನ್ನುತ್ತ ತೊಲಗಿದರು (Bp. 46, 23). ಪರಮಧಕ್ಕರ ಕೆಯ್ಸುರಾದೊಡೆ (48, 14). — ಕೆಯ್ಸು. = ಕೆಯ್ಸು. ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಲಸವದು ಎಲ್ಲರ ಕೆಯ್ಸುಯ್ಯಾ ಉಣ್ಣು (B. 4, 72). — ಕೆಯ್ಸು. = ಕೆಯ್ಸು. (ಕನ್ನರಯ್ಯ) ಬಸವರಾಜನ ಕೆಯ್ಸುಯ್ಯಾರೆ (Bp. 28, 60). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. Possibility, power (Abh. P. 4, 86). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. To caress the hand to move; to move (anything) with the hand; to rub gently with the hand, to stroke (C.). ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಕರೆಬಿಟ್ಟನು ಮೆಯ್ಯೇಲೆ ಕೆಯ್ಸುಡಿಸಿದರೆ ಕಡಿಗಳು ಪಾಪುತ್ತವೆ (B. 1, 27). ದನಗರ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್ಸುಡಿಸಿ (4,

43). ತನ್ನೆ ಅವನ ಮೆಯ್ಯೇಲೆ ಕೆಯ್ಸುಡಿಸಿ (4, 92). ಹೆಂಡಗರನ್ನು ಕೆಯ್ಸುಡಿಸು (My.). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. The hand to move or to be put in motion, especially for doing an act of kindness (C.). ಕೆಯ್ ಬಾಯ್ ಆದದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ (Prv.). ತಿವ, ತಿವಾ! ಎವಗೆನ್ನು ಕೆಯ್ಸುಡುವವು? (Bp. 24, 62). 2, to move (anything) with the hand (My.). — ಕೆಯ್ಸು. A small picotta (My.). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. To hold, or support, the hand, to stretch it out and hold it (Bp. 26, 61; 55, 4; My.). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. The hand to be joined, inclined, ready, full, etc. ಉರದೊಳು ಕೆಯ್ಸುರಾ ಅಪ್ಪವನು (Bp. 47, 29). ಕೆಯ್ಸು, so that the hands are joined: with all their hands; with full and open hands; with a prompt hand (Bp. 25, 4; 30, 4; 43, 24; 50, 3; 57, 36; My., also ಕೆಯ್ಸು). ಕೆಯ್ಸು ಮಾಡುವ (ಅಭಿಯೋಗ, ಅಭಿಗ್ರಹ Nr.). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. Fostering or nursing with one's own hand or supporting by one's own moans (My.). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. Bribery; a bribe (My.). ಪ್ರಜೆಗಳ ವಾರಿ ಸ ಬಲ್ಲದೆ ಆತನ ಅರಸಂ; ಕೆಯ್ಸುನೆಯಂ ಮಾಡದ ಆ ನಿಜಮುದ್ರೆ ತ್ತರ; ತನ್ನೆ ತಾಯಿ ಸಲಹರ್ ಬರಲ್ಲವೇ ಧಾರ್ಮಿಕಂ (Si.). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. A labourer's or servant's assistant (My.). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. To put the hand (Bh. 1, 10, 38; Rām. 3, 6, 51; J. 2, 62). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. To put the hand, as into a plate, etc. (C.). ಬಟ್ಟಲೊಳಗೆ ಇದೆ! ಹುಗ್ಗಿಯಂ, ಕೆಯ್ಸುಟ್ಟು, ಕೊಳ್ಳಯ್! (Bp. 33, 18). — ಕೆಯ್ಸು. With or by the hand. ಕೆಯ್ಸುಟ್ಟು ಗು. = ಕೆಯ್ಸು ಆಗು. (C.; B. 5, 115). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. A man without a hand or forearm, a man with a withered hand, etc. (ಕುಲೆ HIA.). — ಕೆಯ್ಸು. The length of the (whole) arm with the fingers extended. ಆಳುಕೆಯ್ಸು (ಪೌರುಷ Si. 213). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. To fix or put the band on the ground; to apply it to (Bp. 3, 17; Rā. 8, 124; 13, after 95; C.; B. 4, 152). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. Oil extracted by hand (not by mill, C.). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. To raise the hand or the hands (Bp. 3, 47; 54, 49; 57, 24; C.; B. 3, 52). ಕೆಯ್ಸು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ (ಪ್ರಜಿತ, ಕೆಯ್ಸು ನೆಗಡಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ Nn. 163). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. To hold the joined palms of the hands so as to receive something (Bp. 28, 7; 52, 12; C.; B. 4, 89). ಮದೀ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಜನ ನೀರಿಗೆ ಕೆಯ್ಸುಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಕೆಯ್ಸು. = ಕೆಯ್ಸು. ನೆರೆದ ಜಂಗಮರ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಕೆಯ್ಸುಯಿದು ನಗಳು (Bp. 12, 56). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. In or into the hand; in or into the power; under the control (C.). ಕೆಯ್ಸುಗಳೆ ಇರು (B. 2, 46; 3, 14, 16). ಕೆಯ್ಸುಗಳೆ ಸಿಗು (B. 5, 187). — ಕೆಯ್ಸು. A small rāṭṭa (Bh. 1, 12, 17). — ಕೆಯ್ಸು. A small rāṭṭa (ಪ್ರಿತಿ G.; My.). — ಕೆಯ್ಸು. = ಕೆಯ್ಸು, etc. ಕೆಯ್ಸು, — ಅ. 3. To be produced or accomplished by means of the hand; to be practicable; to be possible; to be able; to be useful (C.). ಕೆಯ್ಸು ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ (B. 3, 32, 105, 123). ನೋಗಲು ಕೆಯ್ಸುಗದವು (3, 69). ಕೆಯ್ಸುಗದವ (ನೋವಾರಿ, ಅಲಸ, ಅಲಸ್ಯವನ, ಮನ್ನಿ G.; C.). ಕೆಯ್ಸು ಆಗು (B. 2, 87). ಅವರ ಕೆಯ್ಸು ಕೆಲಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು (B. 4, 72, 73). ಕೆಯ್ಸು ತರುವಾಡಿಸುವನು (4, 158). ಕೆಯ್ಸು ಕಲ್ಲು (ನೀನು) ಕೊಡೆ; ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಬೆರಗು ಕೊಟ್ಟೆಯಾ? — ಕೆಯ್ಸು ಕಲ್ಲು (ನಾನು) ಕೊಡೆ; ಮನೆಗೆ ಬಾ! ಬಂದ ದಾಟವಣ್ಣು ಕೊಡುವನು. — ಕೆಯ್ಸು ಅರ್ಥ, ಹತ್ತರ ಇದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣು (Prv.). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. A handkerchief (My., occasionally). — ಕೆಯ್ಸು. — ಅ. 3. To come to hand; to be obtained (Abh. P. 5, 125; 6, 109). — ಕೆಯ್ಸು. = ಕೆಯ್ಸು. — ಕೆಯ್ಸು. A drummer who heats a small drum with his hand or a stick, one

who plays on a tabor, etc. (ಪಾಣಿವಾದ, ಪಾಣಿಫ Nr.). — ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ ಸು. = ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ ಸು. To throw off, to discharge (Bh. 8, 28, 7; 8, 27, 32). — ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ ಸು. = ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ ಸು. 2, to furnish; to deliver over (J. 8, 13; 29, 33). — ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ. Actual possession (C.). ಕೆಯ್ಯತ್ತಿವಾಗು, to come into one's power or possession (C.). See B. 3, 63; 4, 23. 146. 216. 217. 227. — ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ. = ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ. (My.). — ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ. -ಪಾಡ. The stato of being at hand or near (S. Mhr.; Tē. ಚೇವಾಟು). 2, = ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ. (My.). — ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ. 1. = ಕೆಯ್ಯಿವಾರ, ಕವಯರ. A pair of compasses (C.; Mhr.; Tē. description of a circle). ಕೆಯ್ಯತ್ತಿರಂ or ಕೆಯ್ಯಿವಾರಂ (Smd. 189, o. r. ಕೆಯ್ಯಿ). ಕೆಯ್ಯತ್ತಿರಮಂ ಬೀಸಿದನ್ನೆ ಬಟ್ಟಿ ತ್ತಾಗಿ ತೋರ್ಪುದು ಸೂನ್ನೆ (26). — ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ. 2. Praise, eulogy, bestowed together with a raising of the hands (Abh. P. 12, 50; Grj. 10, after 110; Bh. 1, 12, 25; T., Tē.). ಸುಜನ ವತ್ತಲನ್ ಎಲಿಯುಮ್ ಈತನ್! ಎನ್ನು, ಕೆಯ್ಯತ್ತಿರದೆ ಬಟ್ಟಿ ಕುಂ ಮು ಧಮ್ಬಲಿ ವಡ್ಡಿ ತನಾಗವಮನಂ (Kāvy. II, 2, 45). ಅನಿತುಂ ಕೆಯ್ಯತ್ತಿರಮಂ ಮಾಡಿದರ್ (Smd. 90 Mdh.). ಪರಮಪಾರಕರ ಕೆಯ್ಯತ್ತಿರಂ (C. Bp. 6, 53). ನರನ ಕೆಯ್ಯತ್ತಿರ, for the praise of Nara (P Bh. 8, 22, 4). — ಕೆಯ್ಯತ್ತಿರಸು. To praise. ಕಣದೊಳು ಕಾದಿ ಗೆಲಿದ ಅತಿಬಲರ ಕೆಯ್ಯತ್ತಿರಸು ವನಿ (Pril. 3, 5). See Grj. 10, 106; Bp. 5, 38; 26, 6; J. 7, 16; 12, 16; 31, 75; 33, 48. — ಕೆಯ್ಯಿ. -ಓಡಿ. To seize the hand, to take by the hand, etc. See Bp. 22, 66; 24, 52; 25, 1; 29, 33; 36, 18; 43, 14; 45, 53; 46, 65. 75; 52, 19; 59, 24; Rāv. 5, 40; J. 16, 16; 30, 48. — ಕೆಯ್ಯಿ. -ಓಡಿ. Seizure with the hand, oncompassment with it (J. 6, 23). — ಕೆಯ್ಯಿ. -ಬಿಲ. The nostrils of an elephant's trunk (Sāv. 3, 58). — ಕೆಯ್ಯಿ. -ಬೀಸು. To swing the arms backwards and forwards when walking, as showy people do (C.). 2, to wave the hand when beginning to fight (ರಣಾರವ್ವು Smd. Dh.; Abh. P. 13, after 34; Rām. 6, 10, 71; J. 20, 38). 3, to wave the hand for giving a sign (ಪ್ರಸ್ತ ಸೂಚನ Smd. Dh.; Rāv. 1, after 135; My.). — ಕೆಯ್ಯಿ. -ಫುಗು. To enter the hand: to be obtained (ಕೆಯ್ಯಿರ Smd. 387 Cm.; ಕೆಯ್ಯಿ ಬರ್ Mdh. Cm.). ಬೀದಿರ ಕೆಯ್ಯಿಕ್ಕ ನಿನಿ (Smd. 387). — ಕೆಯ್ಯಿರಸು. -ಬಿರ ಸು. To join (v. i.) the hand, etc. ನಿಗುರಿದ ಕೆಯ್ಯಿರಸಿದ ಮುಂ ಗೆಯ್ಯ (ಪ್ರಸ್ತ Nr.). See Bp. 10, 35; 37, 4. — ಕೆಯ್ಯಿರ. -ಬಿರ. -ಫು. A finger (Bp. 18, 59; 47, 58; J. 20, 19). — ಕೆಯ್ಯಿ. Dexterity (in shooting, Abh. P. 13, 47). — ಕೆಯ್ಯಿ. -ಫೊಯ್. To clap the hands (ಪ್ರಸ್ತ ಸೂಚನ Smd. Dh.). 2, to manifest approbation by striking the palm of another's hand, to agree, to assent (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ Smd. Dh.). — ಕೆಯ್ಯಿ. -ಹೊಲ. = ಕೆಯ್ಯಿ. A field tilled with one's own hand. ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಕೆಯ್ಯಿಲನ ವಸರು ಕ್ಷೇತ್ರಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 370). ಕೆಯ್ಯಿಲಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. To watch such a field. ಕೆಯ್ಯಿಲಗಾದಂ or ಕೆಯ್ಯಿಲಂಗಾದಂ (Smd. 200). — ಕೆಯ್ಯಿ. A sign made with the hand (C.; Abh. P. 12, 28; Bp. 1, 55; 28, 25; Rām. 3, 6, 1). ಕೆಯ್ಯಿನ್ನೆ ಗೆಯ್ಯ. To make a sign with the hand (Abh. P. 9, 149). — ಕೆಯ್ಯಿ. The hand to be successful; to be possible (C.). ಕೆಯ್ಯಿಗದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿರಿ! (B. 4, 17). — ಕೆಯ್ಯಿ. To join (v. i.) the hand: to be obtained (Abh. P. 3, after 46; Grj. 3, 84; Rāv. 7, after 98; J. 18, 25; 23, 34; 31, 78; 33, 12). — ಕೆಯ್ಯಿ. A veranda (My.; Si. 106. 107). — ಕೆಯ್ಯಿ. A small leather hottle. ಸ್ವೇದಪಾತ್ರ ಕಿಡಿದಾದೊಡೆ ಕುತುವ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ಕೆಯ್ಯಿಧ್ವಿಗೆ (Nr.). — ಕೆಯ್ಯಿ. = ಕೆಯ್ಯಿ. (Sāv. 3, 54). — ಕೆಯ್ಯಿ. (Smd. 83). A small knife, a dagger. — ಕೆಯ್ಯಿ. Plunder, spoil. ಕೆಯ್ಯಿ. To ransack.

To ransack (Bh. 1, 8, 19). — ಕೆಯ್ಯಿ. Arrest, captivity (C.; B. 5, 202). ಕೆಯ್ಯಿ. -ಓಡಿ. To take captive (Rāghā. 17, 74). — ಕೆಯ್ಯಿ. -ರು. = ಕೆಯ್ಯಿ. (My.; B. 5, 56). — ಕೆಯ್ಯಿ. A small lamp (J. 31, 14). — ಕೆಯ್ಯಿ. -ಬು. The arm to be very much fatigued from carrying a burden, etc. (C.). — ಕೆಯ್ಯಿ. To put or apply the hand to, etc. (C.; B. 4, 136. 170. 216; 5, 283). — ಕೆಯ್ಯಿ. To put the hand; to put or apply the hand to (C.; B. 4, 15. 79. 197; 5, 8. 206). ಚೇದನ ಮುನ್ನದ ಯದವ ಪಾಪನ ಹುತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಯಿ. ಕೆಯ್ಯಿ. ಕೆಯ್ಯಿ. (Priv.). — ಕೆಯ್ಯಿ. Facility (Rām. 6, 51, 14). 2, (= ಕೆಯ್ಯಿ. P), (down from the shoulder) to the arm (in lowering a pole that is carried by persons across the shoulder, My.). — ಕೆಯ್ಯಿ. The hand's ruin. ಕೊಡುವರೆ (i. e. ಕೊಟ್ಟಿರಿ) (ನನ್ನ) ಕೆಯ್ಯಿ ದಿ? ಎದೆ ಏನು ದೂರವೇ? (ಎನ್ನು, ಎದೆಯನ್ನು) ಅಡಿಯಾಡಿಸಿ, ತಾ ಕೊಡದ ಲೋಭವಾತು ಕೊಡಲಿಯ ಗಾಯ (Sp.). — ಕೆಯ್ಯಿ. 1. A loathern fence for the loft hand (arm) worn by archers (ಗೋಧಿ, ಕರತಲದಲ್ಲಿ ಚಾಳಾತನವಾರಣಾರ್ಥಮ್ ಅಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಚರ್ಮ Nr.). — ಕೆಯ್ಯಿ. 2. (= ಕೆಯ್ಯಿ. ಯ). To slap another's palm as a token of promise or for striking a bargain (My.). — ಕೆಯ್ಯಿ. = ಕೆಯ್ಯಿ. (C.). 2, a small field (My.).

ಕೆಯ್ಯಿ kēy. 4. = ಕೆಯ್ಯಿ 5, ಕೆಯ್ಯಿ 2, (ನಯ). Trim, decoration, etc. (T. ಕೈ, Tē. ಕೈ, ಗೈ; T. ತೈ, to adorn; ಚೆಯ್ಯಿ, redness; straightness, rectitude, regularity, properness; ಚೆಯ್ಯಿ, straightness, etc.; ಚೆಯ್ಯಿ, an ornament, elegance; ಚೆಯ್ಯಿ, to be choice, etc.; ಚೆಯ್ಯಿ, ಚೆಯ್ಯಿ = ಚೆಯ್ಯಿ, straightness, etc.; ಚೆಯ್ಯಿ, heauteousness; ಚೆಯ್ಯಿ, splendour; see ಕೆನೆ 1, ಚನ 2, etc.). — ಕೆಯ್ಯಿ. A fragrant substance for decorating the body (Abh. P. 7, after 47; Rāv. 4, after 14). — ಕೆಯ್ಯಿ. ಕೊಳ್. To take that fragrant substance (Grj. 10, after 98). — ಕೆಯ್ಯಿ. -ಕೆಯ್ಯಿ or ಗೆಯ್ಯಿ. To make ready; to trim, to adorn (one's self, etc., ಭೂಪಣೋದ್ಭವನ Smd. Dh.; Abh. P. 2, 11; Kāvy. 3, 2, 10; Tē. ಕೈಚೆಯ್ಯಿ, ಗೈ, ಕೈಚೆಯ್ಯಿ; T. ಕೈ ಪನ್ನಿ). See Rāv. 4, after 14; 5, 112; 8, after 11; 13, after 61; V. 14, 51. See another ಕೆಯ್ಯಿ. ಕೆಯ್ಯಿ 3. — ಕೆಯ್ಯಿ. -ಕೆಯ್ಯಿ or -ಗೆಯ್ಯಿ. To cause to trim or adorn (J. 13, 57; 18, 38). — ಕೆಯ್ಯಿ. -ಕೆಯ್ಯಿ or -ಗೆಯ್ಯಿ. Preparing; getting ready; etc. ಎಲ್ಲರೂ ಕಾಲಿಗೆ ಕೆಯ್ಯಿ. (ಸರ್ವಾಭಿವಾರ, etc. Nr.). — ಕೆಯ್ಯಿ. To be nicely arranged (Abh. P. 4, 26; 7, 82).

ಕೆಯ್ಯಿ kēy. 5. = ಕೆಯ್ಯಿ 7, ಕೆಯ್ಯಿ 1, ಕೆಯ್ಯಿ 2, ಕೆಯ್ಯಿ 3. A field (My., in ಕೆಯ್ಯಿ ಕೊಯ್ಯುವದು; T. ಚೆಯ್ಯಿ; Tē. ಚೆ. ಚೇನು, ಕೆಯ್ಯಿ, ಕೈ, ಚೆಲಕೆ; T. also ಕದಿನ, ಕೈಚೆಯ್ಯಿ, ಚೆಯ್ಯಿ, ಚೆಯ್ಯಿ; ಕದುಮು, ಚೆಯ್ಯಿ, ಕಲಿ, ತದೈ, to germinate, to shoot, etc.; ಚೆಯ್ಯಿ, ಕದಿ, to thrive, be fertile; M. ಕದಿ, ಕದು, to thrive, bring fruit; ಕದುಮು, ಕದು, to increase, rise; cf. ಕೆರಕು 3; Sk. ಕೇದಾರ; see also ಚಗುರ್ 1). ಮಾಡದ ಕೆಯ್ಯಿ (ಪೀಡೆ Smd. I). ಎರಡು ದಾರಿ ಉತ್ತ ಕೆಯ್ಯಿ ಸಮಾಪ್ತತ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಉದನ ಕೆಯ್ಯಿ (ಮಾಪಣ); ಹಸಿ ಕೆಯ್ಯಿ (ಮಾಧ್ಯೇನ); ಜನೆಯ ಕೆಯ್ಯಿ (ಯವ್ಯ Mr. 93). ಕದುಮೆಯಂ ಚಿವ ಕೆಯ್ಯಿ (ಶಾಲೇಯ); ಎಳೆ ಚಿವ ಕೆಯ್ಯಿ (ತೈಲೀನ Mr. 94). See ಅಗಸೆಗೆಯ್ಯಿ, ಚೆಲಕೆಯ್ಯಿ; Üpr. 1, 94; Bp. 60, 17. — ಕೆಯ್ಯಿ. -ಕದು. The smell or fragrance of a field (J. 3, 8).

ಕೆಯ್ಯಿ kēy. 1. = ಕೆಯ್ಯಿ 5, etc. (ನಪ್ರ, ಕೇದಾರ, ಕ್ಷೇತ್ರ Nr.). ಅಗಸೆಯ ಕೆಯ್ಯಿ (ಉಮ್ಯ, etc.), ಸಣ್ಣ ಕೆಯ್ಯಿ (ಧಂಕು, etc.), ಜನೆಯ ಕೆಯ್ಯಿ (ಯವ್ಯ), ಉದನ ಕೆಯ್ಯಿ (ಮಾಧ್ಯ, etc.), ಎಳೆ ಕೆಯ್ಯಿ

(ತಿಟ್ಟು, etc.), ಹಾರಕನ ಕೆಯಿ (ಕೌಶಲವೇನು), ಹೆಸರು ಕೆಯಿ (ಮಾಧ್ಯೇನ HIA.). ಬಿತ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೆಯಿ (ವೇಷಾಕೃತ), ಉತ್ತ ಕೆಯಿ (ಸೀತೆ, etc.), ಮೂರು ದಾರಿ ಉತ್ತ ಕೆಯಿ (ತ್ರಿಗುಣಾಕೃತ), ಕಣ್ಣುಗಬೀಜವ ಬಿಟ್ಟು ಕೆಯಿ (ಪಾರೀಶ), ಹಾರಕನ ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಕೌಶಲವೇನು), ಹೆಸರು ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಮಾಧ್ಯೇನ Nr.).

ಕೆಯಿ këyi. 2. = ಕೆಯ್ 2, etc. See ಬದ್-.

ಕೆಯ್ಯೆ këykë. (Action, performance, T. ಚೈಯ್ಯೆ); deceit, fraud (ಜತ್ತವ, ಕೈತವ Kk. 66, o. r. ಕೆಯ್ಯೆ).

ಕೆಯ್ಯೆ këyta. = ಕೈತ, ಸೆಯ್ಯೆ. Doing, performance; an act (Të. ಚೇತ; cf. 8k. ಕೇತನ); trickery, tricks; deceit, fraud (ಕೈದವ, ಜತ್ತವ, ಕವಟ ಸಮ. 52; ಪಣ್ಣಿ ಕ Kk. 63; see Kk. s. ಕೆಯ್ಯೆ). ಕೋಡಗನ ಕೆಯ್ಯೆಮಂ ಕಾವೇಯ ಎಮ್ಮದು (HIA.). See ಅದ್ವೈತ, ಕಾದ್ವೈತ, ಬಲೈಯ, ಮುದ್ದುಗೆಯ್ಯ; Ahh. P. 10, 7.

ಕೆಯ್ಯಾಳು këyḍālu. Crooked, dishonest behaviour, fraud (ಕುಟಲ Öt. I, 82, o. r. ಕೆಯ್ಯಾಳ; Të. ಗಯಾಳ, ಗಯ್ಯಾಳ).

ಕೆಯ್ಯಿ këydi. The state of being dressed, accoutred, or decorated (ಅಸನದ್ಧ, ಬದ್ಧ, ಏನದ್ಧ Mr. 457 in two MSS., o. r. ಕಬ್ಬಿ; T. ಚೆಯ್ವಿ, behaviour, demeanour).

ಕೆಯ್ಯು këydu. = ಕೈದು. A weapon (ಪೇಶಿ, ಶಸ್ತ್ರ, ಪ್ರಹರಣ, ಅಯುಧ, ಅಸ್ತ್ರ HIA.; ಶಸ್ತ್ರ Nr.; Të.; T., M. ಕರುವಿ). ಕೆಯ್ಯು ಮುಕ್ತಮುಕ್ತ ಅಮುಕ್ತ ಕರಮುಕ್ತ ಯಸ್ತ್ರಮುಕ್ತ ಎಮ್ಮದು ನಾಲ್ಕು ತದನ್ ಅಕ್ಕ (HIA.). ಕೆಯ್ಯುವ ಮಾಡುವವನು (ಶಸ್ತ್ರಾಚೇವ, etc.); ಕೆಯ್ಯುವ ಹಿಡಿದು ಬದುಕುವಂ (ಅಯುಧೇಯ, ಶಸ್ತ್ರಾಚೇವ); ಶಸ್ತ್ರಧರಣ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ಪರಿವಾರ ಕೆಯ್ಯುಗಳ ನಿವಾಳಿಸುಹಂ (ಶೋಭಾಭಸಾರ Nr.). ಕೆಯ್ಯುವಿನ ಬವಿ (ಕೋಶ, ಶಸ್ತ್ರಸಿಧಾನ Nn. 52). ಕೆಯ್ಯುವಿನ ನಲ್ಲಿ (Nr.). See Mr. 293; Bp. 32, 35; 51, 71; 61, 25, 28; Bv. 6, after 11; 13, after 77; J. 4, 33; 22, 6, 7; ಬಟ್ಟಿಗೆಯ್ಯು ಮುಮ್ಮೋನೆ. — ಕೆಯ್ಯು ಕೆಯ್ಯ. To use a weapon: to fight (Abh. P. 10, 218; 14, after 149). — ಕೆಯ್ಯುಗೋಳ. -ಕೋಳ = ಕೆಯ್ಯುವಿ. (Grj. 6, 56). — ಕೆಯ್ಯುವಿ. -ಸಿಡಿ. To seize a weapon. ಕೆಯ್ಯುವಿವನ (ಸಹಸ್ರ, ಶಿಕ್ಷಿತಾಯುಧ; ಶಸ್ತ್ರಾಚೇವ, ಕಾಣ್ಣಿಸ್ತವ್ಯ HIA.). ದ್ವಾಪರರೋಪ ಕೆಯ್ಯುವಿವನಂ (ಶಸ್ತ್ರಾಚೇವ Mr. 254). ಬಿಡುವನ್ನೆ ಕೆಯ್ಯುವಿವನಂ (Smd. 260 Mgh). — ಕೆಯ್ಯು ಷಾಮ. -ಫುಡಿ. To carry a weapon. ಕೆಯ್ಯು ಷಾಮ್ತರ ದೇವಂಗಿ ಅರ್ ಎದಿಗರ್, ಸ್ವವಶುಂಗಂಗಿ? (Smd. 93. 171).

ಕೆಯ್ಯುಕಾದಿ këydu-kāra. (Smd. 235). A soldier, etc.

ಕೆಯ್ಯುಕಾದಿತನ këydu-kāratana. Skill in arms (Bh. 8, 26, 4).

ಕೆಯ್ಯೆ këymä. = ಕೈಮೆ, ಸೆಯ್ಯೆ, ಸೇಮೆ. Doing, performance; work; achievement; dexterity, cleverness, sleight; deceit (ಕೆಯ್ಯವ Bhn. 19; ಮಾಟ Öt. II, 85; M. ಕೈಮೆ, power, authority; T. ಕಯಮ್ಮೆ, villainy). ಕಗ್ಗಿಲೆಯ ಕಾಮನ ಕೆಯ್ಯೆಯನು ಕದಲಿಸು! (Rām. 3, 4, 17). See Bh. 2, 13, 24; Rām. 3, 6, 54; J. 12, 23.

ಕೆಯ್ಯಿ këyyi. 1. = ಕೆಯ್ 3, etc. The hand (My.; ಪಸ್ತ 8L 421, ಕರ 448, orig. ಕೈಯ್ಯಿ; ಪಸ್ತ, ಕರ Nn. 131, orig. ಕೈಯ, o. r. ಕಯ).

ಕೆಯ್ಯಿ këyyi. 2. = ಕೆಯ್ 5, etc. A field (ಪ್ರ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕೇದಾರ HIA.).

ಕೆಯ್ಯು këysu. = ಕಯಿಸು, ಕಯ್ಯು, ಗಯಿಸು, ಗಯ್ಯು, ಸೆಯಿಸು, ಸೆಯ್ಯು, ಸೇಯಿಸು. To cause to make or do or work. See ಒರ್ಕೆಯ್ಯು, ಒಳ ಕೆಯ್ಯು, ತದ್ವೆಯ್ಯು, ಸಿಡಿ, ಹಿಡಿ.

ಕೆಯ್ಯು këyha. Doing, performing. See ಕೆಯ್ಯೆ.

ಕೆರ këra. 1. = ಕೆರವು, ಕೆರಹು, ಕೆರ್ಪ. A leather sandal; a shoe (C.; ಪಾದುಕೆ, ಪಾದು, ಉಪಾನಹ SI. 344; T. ಚೆರುಪ್ಪ, M. ಚೆರಿಪ್ಪ, Të. ಚೆಪ್ಪ). ಕೆರದ ಅಳತೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಯಿಸಿದ ಪಾಗಿ (Prv.). ಬೇಣ್ಣೆಯ ಕೆರ (ಎಕ್ಕವದ Öt. II, 36). See Prv. s. ಬಟ್ಟೆ 2.

ಕೆರ këra. 2. = ಕೆರೆದು, ಕೆರದು. A P. p. of ಕೆರೆ 1, in ಕೆರ ಕೊಳ್ಳು (C.).

ಕೆರಕಲು kërakalu. Scrapings (of rice burnt at the bottom of a pot, My.). ಕೆರಕಲನ್ನ (My.).

ಕೆರಕು këraḷu. That is scratching or rough, as a stone (C.). 2, scab (ಪಾಮ, ಕಚ್ಚು, ಏಸ HIA.; Mr. 384; T. ಚಿರಂಗು, M. ಚಿರಪ್ಪು). — ಕೆರಳ. -ಅ 3. One who sorapes together, a miser (C.); a heggar (My.).

ಕೆರಣ್ಣು këraṇṇu. To dig with the nails, to scratch (ನಖನನ ಸಮ. Dh.; T. ಚುರಣ್ಣು, ಚುಡಣ್ಣು; M. ಚಿರಣ್ಣು, ಚುರಣ್ಣು; T. also: ಕಿಡ; M. ಚಿರಗು, ಚುರಗು, to sorape, grate; ಚಿಕ್ಕು, to scratch; Të. ಚೆಲುಕು, to scratch; cf. ಕೆರಿ 1).

ಕೆರದು këradu. = ಕೆರೆದು. P. p. of ಕೆರೆ 1.

ಕೆರವು këravu. = ಕೆರೆ 1, etc. (C.). Dat. ಕೆರವಿಸೆ.

ಕೆರನೆ këraṇē. = (ಗರನೆ), ಸೆರನೆ, ಸಿರಿನೆ, ಸೆರೆನೆ. A kind of flat bamboo basket in the form of a square (ಕೂರ್ವ Mr. 209; S. Mhr.). — ಕೆರನೆವಾಯುವ. Whose mouth is as large as a këraṇē: a man who betrays secrets (S. Mhr.).

ಕೆರಹು kërahu. = ಕೆರೆ 1, etc. (ಚರ್ಮಪಾದುಕೆ, ಉಪಾನಹ Mr. 205). See Bp. 55, 57; 57, 2; Bhāgavata 10, 18, 3; ಕಾಲ್ಗಿರ ಹು. — ಕೆರಹುಗಾರ್. -ಕಾರ್. A foot with a sandal attached (Bp. 18, 36. 47. 74; 49, 8. 9). See ಬಲುಗಿರಹುಗಾರ್.

ಕೆರಳೆ këraḷe. 1. = (ಕೆರ್ಪ 2), ಕೆರಳು 1. To cry, to utter loudly, to shout. (Të. ಗೆರಲು, ಗೆರಲು, ಗೆರ್ಲು; T. ಕೆಮ್ಮು; T. ಚಿರಪ್ಪು, ಚಿವ್ವು, to sound; cf. ಕಿಡು). P. p. ಕೆರಳ್ಳು (Sév. 4, 46).

ಕೆರಳೆ këraḷe. 2. = ಕೆರಳು 2. To become angry, to begin to rage. (T. ಕೆಮ್ಮು; Të. ಕೆರಲು; Të. ಚೆರೆಚೆರೆ, hotly, fiercely; T. ಚಿರುಕ್ಕು, to be angry; cf. ಕಿಡು, ಕಿಡಿ, and see o. r. s. ಕೆರಳ್ಳು). P. p. ಕೆರಳ್ಳು. See Bp. 5, 32; Rāv. 5, after 122; 5, after 127; 6, 32. 35; J. 2, 41; 4, 42; 8, 26; 9, 30; 11, 26. 28; 12, 21. 25. 47; 21, 34; 22, 13; 23, 14. 16.

ಕೆರಳಿಚು këraḷiḷu. = ಕೆರಳ್ಳು No. 2. To enrage (Bh. 6, 5, 47).

ಕೆರಳು këraḷu. 1. = ಕೆರಳೆ 1. P. p. ಕೆರಳ. ಕೆರಳ ನುಡುವದು (ಅಧಾನಣ, ಅಲಾವ Nr.).

ಕೆರಳು këraḷu. 2. = ಕೆರಳೆ 2. P. p. ಕೆರಳ. ನುಡಿಯ ಪಾಲಿಸಿ ನುಡಿಯ ನುಡಿಯುವದು ಜಗವೆಲ್ಲ; ನುಡಿದರೆ ಕೆರಳ ಕಿಡಿಯದ ನ್ನವನ ತಾ ನುಡಿಸುವರೆ ಇಲ್ಲ (Sp.). See Bh. 8, 26, 35; Rām. 6, 30, 32.

72. 73). — ಕೆಲಸ ಮಾಡು. *reit.* (B. 4, 142; 5, 282. 284). — ಕೆಲಸಮಾಡು. -ಎ-ವುಗು. To enter into or upon a work. ಕೆಲಸಮಾಡು (Smd. 200). — ಕೆಲಸಮಾಡು. -ಎ-ಮಾಡು. To undertake a work (Bp. 53, 66). — ಕೆಲಸ ಹೇಡು. To give order for work to be done (C.; B. 5, 134).

ಕೆಲಸಿ kēlasi. 1. A person who works. See ಕಡುಗಲಸಿ, ಬಲು, ಬದಾ-.

ಕೆಲಸಿ kēlasi. 2. (fr. ಕೆರಿ 1). = (ಕೆಲಸ), ಕೆಲಸ್ಯ. A barber and hair-dresser (My.; ನಾವರಿಗ G.; T. ಚರೈಯ). ಕೆಲಸಿ ಒಳ್ಳೆಯವನೇ ಸರಿ, ಹೊಸಸಿನ್ನ ಕುಣ್ಣಿ ಕೂಡದು (Prv.).

ಕೆಲಸಿಗ kēlasiga. = ಕೆಲಸಿ 2. (C. Bp. 47, 41; My.). — ಕೆಲಸಿಗರವ. -ಅವ. = ಕೆಲಸಿಗ. (Si. 337).

ಕೆಲಸ್ಯ kēlasya. = ಕೆಲಸಿ 2. (S. Mbr.).

ಕೆಲೆ kēlē. To cry or shout with energy or for joy (ಉತ್ತಾಹದ್ವನಿ Smd. Db.; T. ಚಿಲ್ಲೆ, ಚಲಮ್ಪು, ಚಲಮ್ಪು, to sound; cf. ಕರಾ; ಗಜ್ಜೆ, ಗೆಜ್ಜೆ). See Bp. 32, 23, 25; 38, 17; 60, 32; 61, 23; Sā. 1, 52. 2, to cry out, to vociferate (abusively, My.; Abbā. 2, 52; Sp. a. ಬಲ್ಲತನ).

ಕೆಲೆತ kēlēta. Abusive vociferation (My.).

ಕೆಲ್ಲ kēlla. (= ಕೆಲ್ಲೆ). A shive, a little piece of thread or a fibre (Rām. 6, 53, 91).

ಕೆಲ್ಲಯಿಸು kēllayisu. To splinter (v. i.): to be troubled, to be vexed (P. Bb. 6, 5, 31).

ಕೆಲ್ಲೆ kēllē. A shiver, a splinter (ಸುಗುಡೆ Smd. 49; Kk. 56; Bb. 7, 3, 34; Tē. ಚಿಲ್ಲೆ; T. ಚಿಲ್ಲೆ; T. M. ಚಿಲ್ಲೆ, a chip; see s. ಕೆತ್ತು 4). — ಕೆಲ್ಲೆಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To go into splinters (Bh. 6, 6, 2).

ಕೆವಲ kēvala. = ಕೇವಲ. (St. & Pl.).

ಕೆವ್ವನೆ kēvvanē. With the hissing sound of a stone, etc., thrown away with great force (C.; Tē. ಕೆವ್ವನೆ).

ಕೆಸ kēsa. = ಕೆಸವು No. 2, etc. See ಮರ.

ಕೆಸರು kēsaru. = ಕೆಸರು 2. (My.; see ಕಣ್ಣೆಸರು).

ಕೆಸರ ಕēsar. = ಕೆಸರು, q. v. ಕೆಸರ (Smd. 59). ಕೆಸರ್ಗ (53). ಕೆಸರೋಳ (J. 12, 8). ಕೆಸರೋಳ ಅದ ವಜ್ಜೆ (ಅದವ ದಿಗೆ Smd. II). See Sā. 3, 45, 46. — ಕೆಸರಂಕ. -ಅಂಕ. A wrestler (ಮಲ್ಲ Smd. II; Kk. 78; Kāv. III, 2, 82). — ಕೆಸರ್ಮಲ್ಲಿಗೆ. (Smd. 217). A lotus (ನೀರ್ವೂವು, ತಾವರೆ Kk. 13; ಅರವಿನ್ದ, ತಾವರೆ Smd. 26). — ಕೆಸರ್ಮಸಗು. (Smd. 217). Mud to be expanded, etc.

ಕೆಸರಾಗಿ kēsariḡē. The drain of a bathroom (ಬಡ್ಡರ ಕೆ.).

ಕೆಸರು kēsaru. = ಕೆಸರು. Wet soil; mud, mire (ವಂಕ, ತಾದ, ನಿವದ್ವರ, ಜಮ್ಬುಲ, ಕರ್ದಮ, ಇಚಕಲ Hlā.; Mr. 418; Sl. 83. 480; C.; T. ಚಗದಿ, ಚದುಮಯ, ಚದುಕ್ಕು, ಚದು ಮ್ಪು, ಚೆಯರ್, ಚೆಯ್ಲರ್, ಚೇದಗ, ಚೇದು, ಚೇವರ್; M. ಚೇದು, ಕೆದುಮ್ಪು, ಚದುಕ್ಕು, ಚಲಿ, ಚಡಿ, ಚಲಿ; Tē. ಚದುಕ್ಕು, ಚದುಕ್ಕು; Mhr. ಚೇನ್ದು). ಕೆಸರುಳ್ಳ ಎದೆ (ಪಿಟ್ಟುಲ, ಎಚಕಲ Hlā.). ಎಾವರೆ ಫೇಸರೆ? ಕಾವಮೇನ? ಅದು ಕೆಸರೇ? (Sp.). ಸುಕ್ಕನ ಮಾತು. ಸೆಸರೋಳ ಮುಳ್ಳು ತುದಾದನೆ (Sp.). ಕೆಸರನ್ನಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ ಕಮ್ಮದನೆ. —

ಕೆಸರಾಗಿ ಹದಗೋಲು ಬೇಕೇ? — ಕೆಯ ಕೆಸರಾದರೆ ದಾಯ್ ಮೊಸರು (Prvs.). See Bp. 60, 42; Bh. 1, 5, 9; J. 33, 18; Sl. 86.

ಕೆಸವು kēsavu. A mushroom (ಛತ್ತಿ Mr. 149). 2, = ಕೆಸು, etc. ಕೆಸವಿನ ಸೊಪ್ಪು (My.).

ಕೆಸು kēsu. = ಕೆಸ, ಕೆಸವು No. 2, ಕೆಸವೆ, ಕೆಸು 1. A stemless plant with large leaves and eatable tubers, the Cocco, Arum colocasia L. (St. & Pl.; Tu. ತೇವು, T. ಚೇವು; T. M. ಚೇಮ್ಪು). See Prv. s. ಕೆತು.

ಕೆಳ kēḷa. = ಕೆಡೆ 1, etc., ಕೆಳಗು (Smd. 211). Dative ಕೆಳಕ್ಕೆ (C.; Si. 115, 116. 397. 400), or ಕೆಳಗೆ (My.), e. g. ತಲೆ ಕೆಳ ಕಾಗಿದ್ದಾತನು (ಅನಾಚ್, ಅಧೋಮುಖ Nr.). — ಕೆಳಗಡೆ. -ಕಡೆ. The lower side; the under side; downwards; beneath (ತಲೆ Si. 457; C.); the eastern direction, the east (C. in ಕೆಳಗಡೆ ಸೀಮೆ). See Si. 84. 110. 116. 121. 204. 209; B. 4, 205; 5, 21. — ಕೆಳತಟ್ಟು. = ಕೆಳಗಡೆ. (My.). — ಕೆಳತನಕ. Down to the lower portion, to the bottom (C.). ಮೇಲಿನ್ನ ಕೆಳತನಕ (B. 4, 150). See B. 5, 297. — ಕೆಳತುಟಿ. The lower lip (My.). — ಕೆಳದವಡೆ. The molars of the lower jaw (My.; cf. Si. 214). — ಕೆಳದಾಡೆ. = ಕೆಳದವಡೆ. (My.; cf. Si. 213). — ಕೆಳನಾಲಿಗೆ. The uvula (ಸೂನೆ G.). — ಕೆಳಭಾಗ. The lower portion (C.; B. 4, 69). ನಡುವಿನ ಕೆಳಭಾಗ (ಜಘನ G.). — ಕೆಳ ಮೆಯ. The lower body or side (My.); the inner side, as of a jacket (S. Mhr.). See Smd. 250. — ಕೆಳಲೋಕ. A lower world. ತಲೆ ಅತಲೆ ಎತಲೆ ಸುತಲೆ ರಸಾತಲೆ ತಲಾತಲೆ ಮನಾ ತಲಮ್ ಎನ್ನು, ಸತತಂ ಕೆಳಲೋಕಮ್ ಎದಿಕ್ಕು (Mr. 82). — ಕೆಳ ಸಾರ್. = ಕೆಳಗು ಸಾರ್ (Smd. 211). To approach the lower side, etc. — ಕೆಳಜೊಡ್ಡಿ. = ಕೆಡ್ಜೊಡ್ಡಿ. (My.).

ಕೆಳಗು kēḷagu. = ಕೆಡೆ (Smd. 80. 198. 209), ಕೆನ್ (209), ಕೆಳ (211), ಕೆಡೆ (Smd. 114). The state of being under, below, down, or inferior; the lower side or direction; the bottom; under, down, downwards, etc.; the state of being previous (ಅಧಸ್ತಾ, ಅವಾಕ್, ಅಧಸ್ತಾ Hlā.; ಅಧಸ್ತ Mr. 59; ತರ Smd. 848. 349 Cm., Smd. 118; ಅದಿ Smd. 350 Cm.; J. 15, 42). De-olens: ಕೆಳಗಣ, ಕೆಳಗಣೆ, ಕೆಳಗಣ್ಣೆ (Smd. 185), ಕೆಳಯಕ್ಕೆ (Nr.), ಕೆಳಯಕ್ಕೆ (Bp. 43, 5), ಕೆಳಯಕ್ಕೆ (S. Mbr.), ಕೆಳಯಕ್ಕೆ (G.), ಕೆಳಗನ (C.; Si. 399), ಕೆಳಗಿನಿನ್ದ (C.; Si. 378), ಕೆಳಗಿನೋಳ (Smd. 113). ಅನೆಯ ಕುಪ್ಪಣ್ಣಲದ ಕೆಳಗು (ಅರತ್ತ); ತುಟಿಯ ಕೆಳಗು (ಚಿಲುಕ Hlā.). ನಾಭಿಯ ಕೆಳಗಣ ಕಿಟ್ಟುಸುದು (ವಸ್ತು); ಮೊದಲೆಯ್ಕೆ ಕೆಳಗಣ ಭಾಗವು (ಪ್ರಕೋಪ); ಕೆಳಯಕ್ಕೆ ಹಾಡುವ ವಸ್ತು (ಸದ್ದೇನ Nr.). ವರ್ವತ್ತ್ ಹತ್ತರಮಿರುವ ಕೆಳಗಣ ಭೂಮಿ (Si. 116). ಕೆಳಗಣ ದಿನ (ಅಧರೇದ್ಯಸ್ 477; My.). — ಕೆಳಗಣಂ (Smd. 136). A man of an inferior position, etc. — ಕೆಳಗಣ್ಣೆವರ್. -ಬರ್. To descend (ಇದಿ Smd. I). — ಕೆಳಗು ಸಾರ್. = ಕೆಳ ಸಾರ್ (Smd. 211).

ಕೆಳಗೆ kēḷagē. = ಕೆಳಗು (Smd. 145; C.). ಮೇಲುಂ ಕೆಳಗೆಯುಂ (26). ಕೆಳಗೆ (ತರದಲ್ಲಿ 351 Cm.). ಅಕ್ಕಿಯುಂ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಲು (ನಿ ಮಾಲನ Mr. 317). * ಉದಯಿನ್ದ ಲೂ ಕೆಳಗೆ (ಅಧರ, ಅಧೋಭಾಗ Nr. 67). ಅದಿಯ ಗುರುವಿನ್ದಂ ಕೆಳಗೆ (Cib. v. 30). ಪೇರಾಲದ ಕೆಳಗೆ (Bā. 9, 24). ಗೊಟ್ಟಿಗೆಯಲೆ ಬೆಳ್ಳುಗಲಿ ಕೆಳಗೆ (10, after 81). ಹೂಗಿದು ಗಳ ಕೆಳಗೆ (Bp. 88, 10). ವರ್ಗದ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕೆಳಗೆ (last) ಬನ್ನು (B. 1, 12). ಒನ್ನ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒನ್ನ ಹುಲಿ ಮದಿ ಮಲಗಿತ್ತು (2, 12). ಅಕೆ ಮೋದಿ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು, ಸುಮನೇ ನಿನ್ನಳು (3, 81; cf. 3, 99). ಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಿ, ನಿನ್ನು ಕೊಣ್ಣು (4, 18). ನಾಲ್ಕು ನೂರು ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ (ago, 4, 98). ಗೋಪುರದ ಕೆಳಗೆ ನಿನ್ನಳು (4, 175). ಮಹಾರಾಜಿಯವರು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್

ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಕೆಳಗೆ ತಳ್ಳಿಬಿಡು (4, 116). — ಕೆಳಗಿಡು. — ಇಡು. To put or lay down (C.; B. 4, 56, 62). — ಕೆಳಗಿಡು. — ಇಡು. To descend (C.; B. 4, 18, 19). — ಕೆಳಗಿಡು. — ಇಡು. To oause to descend; to take down (C.; B. 4, 55). — ಕೆಳಗೆ ಬೀಳು. To fall to the ground (C.). ಕೆಳಗೊಳಗಿನ ಮಧ್ಯವು ಸದರಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು (B. 5, 71). — ಕೆಳಗೆ ಮೇಲು ಮಾಡು. To make the lower side the upper, to turn, as hay (C.; B. 5, 295). — ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ. Topsyturvy (C.).

ಕೆಳದಿ *kēḷadi*. = ಸೇರಿ, ಸೆಳೆ, ಸೆಳೆತ. A female companion or friend (ಅರಿ, ಸಖಿ Nn. 138; ಗೆಳತಿ, ಸಖಿ Ss.; ವಯಸ್ಕ, ಅರಿ, ಸಖಿ Hlā., Nr.; ಮಿತ್ರ, ಸಖಿ, ಸಹಜೀವಿ, etc. Mr. 305; Tē. ಚರಿ, ಚರಿಯು; T. ಚಲದಿ; T. ಕಿಳ್ಳಿ, consanguinity; ಕಿಳ್ಳಾರ್, companions, relations; ಕೇಳ, relation; ಕೇಳ, a companion; ಕೇಳಿ, a relation; friendship; cf. ಕೇಳ. Plural ಕೆಳದಿಯರ್. See Śmd. 98, 179, 207; Pril. 3, 29, 30; Bh. 2, 13, 11; J. 3, 6; 7, 8; 8, 15, 23; 29, 30.

ಕೆಳಯಕೆ *kēḷayakē*. = ಕೆಳಯಕೆ, etc. See s. ಕೆಳಗು.

ಕೆಳರ್ *kēḷar*. 1. (= ಕೆಳರು). To gape; to open (v. i.); to expand, to unfold; to extend; to spring open, to blossom; to break forth or out, to appear, to rise (ಎಚ್ಚವುಳ್ಳ ಸ್ಮದ. Dh.; Sēv. 3, 62; T., M. ಕೆಳರ್; M. ಕೆಳಮು, to rise as dntst).

ಕೆಳರ್ *kēḷar*. 2. (= ಕೆಳ 2, ಕೆಳ 1). To cry out, to roar; (to dispute, to wrangle). ಕೆಳರ್ದು (ಎವಾದ ಓ. II, 46). See Abh. P. 13, 85; 14, after 144.

ಕೆಳವು *kēḷavu*. (Śmd. 247).

ಕೆಳೆ *kēḷē*. 1. To draw or attract towards one's self (ಅಕರ್ಷಣ, Mahādēvapūramāṭha's MS. of Śmd. Dh.; cf. ಸೆಳೆ).

ಕೆಳೆ *kēḷē*. 2. = ಸೇರಿ, ಸೇನೆ, ಸೆಳೆ. Union; companionship, friendship;—a companion, a friend, male or female (Śmd. 109; see ಕಿಟ್ಟುತಿ ಗಡೆ 2). See Bp. 9, 41; 28, 37; 40, 31; 47, 36; J. 24, 8; 26, 23. — ಕೆಳೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To become a companion or friend of; to befriend; to become united. ಕೆಳೆಗೊಟ್ಟುಂ (Śmd. 200, o. r. — ಗೊಟ್ಟುಂ). ಕೆಳೆಗೊಟ್ಟುರ್ಕುಂ (ಓ. II, 30). See Rāv. 9, 9; 8, 119; Bh. 1, 6, 4; J. 30, 38. — ಕೆಳೆಗೊಳಮು. — ಕೊಳಮು. To join, to put to or in (Rāv. 4, after 14; 8, 8; 13, after 59).

ಕೆಳೆತನ *kēḷētana*. = ಸೆಳೆತನ, etc. Companionship, friendship (Abh. P. 16, after 89; Sēv. 2, after 42).

ಕೆಳೆಯ *kēḷē*. 2-3. = ಸೆಳೆಯ, ಸೆಳೆಯು, ಸೆಳೆಯು, ಸೆಳೆಯು. A male companion or friend (ತಕ್ಕಂ ಓ. II, 72; ಮಿತ್ರ, ಸಖಿ, ವಯಸ್ಕ, ಸುಹೃತ್, ಸ್ನಿಗ್ಧ Hlā.; Mr. 268; Tē. ಚರಿಯುಡು; T. ಚರಿದನ್). See Śmd. 159; Abh. P. 15, 38; J. 28, 23, 26; 29, 6; Bhāgavata 10, 18, 9; Śm. 13. 2. = ಕೆಳೆ 2, companionship, friendship, affection (ಸಖ್ಯ, ಸಾಪ್ತವದೀನ, ಸಾಪ್ತವ, ಸಾಪ್ತವ, ಸ್ನೇಹ, ಮೈತ್ರಿ, ಪ್ರೀತಿ, etc. Hlā.).

ಕೆಲಿವ *kēḷava*. = ಕೆಲವನ. An old man (ಮುಡುಕ ಸ್ಮದ. I, o. r. ಕೆಲವನ; T., M.; T. ಕೆಲ, old; M. ಕೆಲ, to descend; to be subtracted, low, degraded; see ಕೆಲ 1).

ಕೆಲಿವ *kēḷiva*. = ಕೆಲವನ, (ಮುಡುಕ ಓ. I, 3).

ಕೇ *kē*. To lie down, to repose (ತಯನ ಸ್ಮದ. Dh.; cf. Sk. ಶೇಫ). 2, to copulate with (ನಿಧುವನ ಸ್ಮದ. Dh.; My.). P. p. ಕೇಡು (265, 279; My.). ಪೂಜನ ಕೇಯಂ (75). ಮನೇ ಗಣ್ಣ ಗೇಡು, ಹಾಕುತ್ತಾನೆ; ಪುಕ್ಕಸ್ಯಾಟಿಮಣ್ಣ ಕೇಡು, ಹೋಗು ತಾನೆ (Prv.). See Prv. s. ರೇಣ. — ಕೇಡಾಟ. — ಅಟ. Copulation (My.).

ಕೇಕಟ *kēkātā*. Barren; rough (Sd.; Mhr. ಪೇಕಡ, decrepit, decayed; cross, snappish).

ಕೇಕಯ *kēkaya*. N. of a tribe, country and its king. (Rām. 1, 3, 17).

ಕೇಕರ *kēkara*. Squint-eyed; a leer (ಅಪಾಂಗ, ಕಡೆಗಣ್ಣು Nn. 81; Mr. 316; Rāv. 4, 100). 2, an excellent man (Rāv. 4, 100).

ಕೇಕರಾವಲೋಕನ *kēkara-avalōkana*. A side glance (of love, Abh. P. 16, 78).

ಕೇಕರಿಕೆ *kēkarikē*. Hawking in spitting; spitting out (ನಿವೇಶನ, etc. Si. 400).

ಕೇಕರಿಸು *kēkarisu*. (ಕಾಕರಿಸು). To hawk in spitting (C.; Bp. 38, 17; Tē. ಕೇಕರಿಂಚು). ಉತ್ತಮರನ್ನು ನಿನ್ನಿಸಿದರೆ ಮುಖದ ತುಮ್ಮ ಕೇಕರಿಸಿ ಉಗುದುತ್ತಾರೆ (Prv.).

ಕೇಕರನ ಕೇಕ-ರಾವು. The sound ಕೇಕಾ (ಕೇಕ). (ಕೇಕಿದುಮ ಓ. II, 89).

ಕೇಕೆ *kēki*. A peacock.

ಕೇಕು *kēku*. = ಕೇಸು 2, q. v.

ಕೇಕೆ *kēkē*. The cry of a peacock.

ಕೇಕೇ *kēkē*. An imitative sound. — ಕೇಕೇ ಹಾಕು. To laugh aloud (from joy or for derision's sake, My.).

ಕೇಗು *kēgu*. 1. To cry as a peacock (ಮಯೂರವ್ಯನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಕೇಕಾರನ ಓ. II, 89). ಕೇಗಿದುಮ ಸೋಗಿ (Śmd. 169). ಅಜಿಯರಂ ಕೇಗಿ ಕುಣಿನ ನವರ್ (Rāv. 8, 120).

ಕೇಗು *kēgu*. 2. = ಕೇಕು. The cry of a peacock (ನವಲ ಧ್ವನಿ ಓ. I, 71; ನುಡಿನ ನವಲ ಧ್ವನಿ Kk. 24, o. r. ಕೇಕು; ನವಲ ದನಿ Śm. 29).

ಕೇಟ *kēṭa*. = ಕೇಶ (ಶಾಸ್ತ್ರ). etc. See ಒಪಿಕ್ಕಾಟ (-ಕೇಟ).

ಕೇಡಾಳಿ *kēḍa-āli*. (Śmd. 239). A mischief-maker (My.).

ಕೇಡಿ *kēḍi*. One who ruins or is ruined. See ಅನ್ನಗೇಡಿ, ಅಭಿಮಾನ, ಅಸೆ, ಎಡರ್, ಕಡು, ಕುಲ, ತಿಳಿ, ದಾಯಿ, ಬುದ್ಧಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಮತಿ, ವಿಚಾರ, ವ್ರತ, etc.

ಕೇಡಿಗ *kēḍiga*. = ಕೇಡುಗ. One who ruins or is ruined (My.). See ಕುಲಗೇಡಿಗ.

ಕೇಡಿಗತನ *kēḍigatana*. = ಕೇಡಿತನ. (My.). See ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿಗತನ.

ಕೇಡಿತನ *kēḍitana*. The state of being a destroyer or that of being destroyed, impaired. See ಎಚ್ಚದಿಗೇಡಿತನ, ಕಡಿ, ತಿಳಿ, ನಾಚಿಕೆ, ಮಾನ, ದಾಯಿ, ವಿಚಾರ, etc.

ಕೇಡು *kēḍu*. A verbal noun of ಕೆಡು (Śmd. 250). Ruin, destruction; mischief, evil; disaster; loss (ಪುಟ್ಟದ ಸ್ಮದ. I; Śm. 56; Kk. 75; ಕ್ಷಯ, ಕ್ಷಿತಿ Nr.; C.; Tu.; Tē. ಕೇಡು, ಚೋಟು). ಮಾಡಿದವಂ ಖಲಸಮತಿಗೆ ಕೇಡಂ (Śmd. 260 Mḍb.). ಕೇಡಿಲ್ಲದ ವಸ್ತು (ಸನಾತನ, ಧ್ರುವ, ನಿತ್ಯ, etc. Hlā.).

ಯಸ್ತು ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ಸನಾತನ, ನಿತ್ಯ Nr.). ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು (ನಿತ್ಯ Nn. 18. 41. 59; ನಿತ್ಯ, ಅನತ್ತರ 132). ತನ್ನ ಬೆಟ್ಟಗೆಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಲ್ಲದೆ ಇರುವ (ಸ್ಥಾನ), ಪರರಿಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿ ಕೊಲ್ಲುವ (ವೃದ್ಧಿ); ತನ್ನ ಕೇಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡುವ (ಜಯ); ಕೇಡು ಅಡವಿದವನು (ಅವಸ್ಥೆ, ಅವತೃಪ್ತ Nr.). ತನಗೆ (= ತನಗೆ) ಅಗದವ ರಿಗೆ ಕೇಡನ್ನು ಉಣ್ಣು ಮಾಡ ಬೇಕೆನ್ನು ಪಾಪಬುದ್ಧಿ (ಅಸೂಯೆ Si. 69). ಪರರರ್ಥವ ಸಕೇಡು ಕೊಟ್ಟು, ಪಾತಕತನದಿಂದ ಪರರ ಪೀಡಿಸ ಪಾಪಿಗೆ ಪರರರ್ಥಂ ಗತಿಯ ಕೇಡು (Jmt. 22). ಕೇಡು ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೂ ಡುವುದು ದುರ್ಬುದ್ಧಿ. — ಕೇಡು ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ (ತಾನು) ಬೆಟ್ಟಗೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ತಪ್ಪದು (Prvs.). See Smd. 69. 139; Bp. 40, 74; 48, 15; 56, 2. 21. 37; 61, 5; Bh. 1, 8, 56; B. 2, 8; 4, 171; Prv. s. ಬುದ್ಧಿ. — ಕೇಡುಗಾಲ. — ಕಾಲ. A disastrous period (C.). ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ನಾಯೊ ಮದಿ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಕ್ಕು. — ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ, ಮರಣಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುದ್ದು ಇಲ್ಲ (Prvs.). — ಕೇಡುಸುದ್ದಿ. Evil tidings (C.).

ಕೇಡುಗ **kēḍuga**. = ಕೇಡಿಗ. (My.). See ಅಭಿಮಾನಗೇಡುಗ, ಕಡುಗೇಡುಗ.

ಕೇಣ **kēṇa**. = ಕೇಣ, q. v. Envy, grudge; greediness after; anger, passion (ಮಜ್ಜರ, ಮತ್ತರ ಕೆ.; ಮತ್ತರ Bhn. 18; cf. ಜನಕ); deliberation, consideration, restraint. See Grj. 8, after 26; Bp. 17, 5; 33, 11; 37, 18; 40, 60; Bh. 1, 7, 40; 6, 8, 12; 8, 24, 42; Śiv. 4, 10; J. 1, 8; 19, 87; 22, 6; 23, 42; Abhā. 1, 40. — ಕೇಣಗೋರ್. — ಕೋರ್. To become envious, etc. (Bh. 8, 22, 29; J. 20, 38). — ಕೇಣವೃದ್ಧಿ. — ಕೇಡ = ಕೇಣಗೋರ್. (Śiv. 4, 87). — ಕೇಣಸರ. Envy; stubbornness (My.).

ಕೇಣಕಾಡಿ **kēṇa-kāḍi**. A grudger (Bh. 6, 2, 16).

ಕೇಣಿ **kēṇi**. A temporary well or tank, a hole dug in a river's bed (M., T., R.; T., M. also ಕೇಣಿ; cf. ಖಂಡಿ).

ಕೇಣಿ **kēṇi** 1. Tbh. of ಕ್ರೇಣಿ (Smd. 845).

ಕೇಣಿ **kēṇi** 2. (= ಕೇಳಿ). — ಕೇಣಿಗೋರ್. — ಕೋರ್. To begin to move about or to sport, to take up the movements of (J. 7, 15; 12, 42).

ಕೇಣಿಕಾಡಿ **kēṇi-kāḍi**. A trafficker. See ಮುಂಗೇಣಿಕಾಡಿ. (Mhr. ಕೇಣಿಕ, an article of traffic).

ಕೇಣಿಗ **kēṇiga**. = ಕೇಣಿಕಾಡಿ. (C. Bp. 47, 41).

ಕೇಶ **kēṣa**. = ಕಾಶ 5, ಕಾಶ, ಕೇಶ, ಕಾಶ್ಯ, ಕಾಶ್ಯ. See ತೂಣ್ಣ, ದೊಣ್ಣ.

ಕೇಶ **kēṣa**. Summons, invitation; place, site. See ಸಂ. 2, (= ಕೇಶಿ 2), a N. among Śaivas (My.). — ಕೇಶಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 48; 87, 8. 23. 60; 60, 18. 29. 31. 34. 35. 36). See ಎಲೇಶ, ಎಲೇಶ್ವರ.

ಕೇಶಕ **kēṣaka**. = ಕೇಶ. See ಸಂ.

ಕೇಶಕಿ **kēṣaki**. = ಕೇದಗಿ, ಕೇದಗಿ. The fragrant screw-pine, *Pandanus odoratissimus* Lin. (ಗದಾಹೂ Ḫt. I, 103).

ಕೇಶನ **kēṣana**. Summons, invitation. 2, business (cf. ಕೇಯ 2). 3, a place; a house (ಅಗಾರ, ಮನೆ Nn. 62). 4, splendor (ಕೇಶ, ತೇಜಸ್ಸು 62). 5, a flag, a banner (ಪತಾಕೆ, ಠಿಕ್ಕೆ Nn. 18; ಧ್ವಜ 62).

ಕೇಶಲ **kēṣala**. — ಕೇಶಲದೇವ. N. (Bp. 59, 8).

ಕೇಶಾರ **kēṣāra**. = ಕೇಶಾರ. (Bp. 19, 23; 58, 34; My.).

ಕೇಶಿ **kēṣi** 1. See ಕಲಕೇಶಿ.

ಕೇಶಿ **kēṣi** 2. (= ಕೇಶ No. 3). — ಕೇಶಿದೇವ. N. (Bp. 37, 4. 22.

41. 57; 60, 19). See ಮೇದರ. — ಕೇಶಿದೇವಯ್ಯ. N. See ಮೇದರ.

ಕೇಶು **kēṣu**. A ray of light; brightness (ಅಂಶು, ಕರಣ Nn. 42). 2, a meteor; a comet (ಶಿಖಿ Nn. 4). 3, the dragon's tail or descending node: the lower part of the body of the daitya Saimhikēya, which was severed from its head (called Rāhu, q. v.) by Viṣṇu (ಗ್ರಹಭೇದ 42; ಶಿಖಿ Mr. 39; ಚಮುಳ Kk. 12; ಚಮುಳ 11b). 4, a sign, a flag, a banner (ಪತಾಕೆ, ಠಿಕ್ಕೆ 42). 5, a chariot of the gods (ಶಿಖಿ, ಎಮಾನ 42). 6, disease. 7, an enemy.

ಕೇಶುದಂಡ **kēṣu-daṇḍa**. A flag-staff (J. 12, 16).

ಕೇಶುಪಟ **kēṣu-paṭa**. A flag (Śiv. 3, after 85).

ಕೇಶುಮಾಲ **kēṣu-māla**. One of the nine great divisions of the world, the western varsha of jambhūdvīpa. (My.).

ಕೇದಗಿ **kēḍagē**. = ಕೇದಗಿ. Tbh. of ಕೇತಕಿ (Ḫt. II, 7; Mr. 126; Si. 166; My.; ಗದಾಹೂ Kk. 22. 86; Smd. 26; ಗದಾಹೂ Ḫt. I, 103; T. ಕೇಜಯಾ, ಕೇದಗ್ಯ). ಕೇದಗಿಯ ಪೂ (ಗದಾಹೂ Smd. II). ಕೇದ ಗಿಯತ್ತಣಿಸ್ತಿಯುಂ ಕಮ್ಪು ಬನ್ನದು (150). See ಬಿಳ.

ಕೇದರ **kēḍara**. N. of a plant.

ಕೇದರಿಸಿ **kēḍarisi**. ಕ್ಯಾ. A common annual herb, *Mollugo stricta* L. (Z.).

ಕೇದಾರ **kēḍāra**. = ಕೇತಾರ. A field (ಕೇಯ, ಜೊಲ Nn. 38). 2, a park (ಉಪನಂದನ, ಉದ್ಯಾನವನ 38). 3, a temple; Kēḍār, a part of the Himālaya (ದೇವಗೇಡ, ದೇವಾಲಯ, o. r. ತಿವಾ ಲಯ 38). 4, the body (ತನು, ದೇಹ 38). 5, Śivaas worshipped at Kēḍār. — ಕೇದಾರಗೋರ್. N. of a tree (My.).

ಕೇದಾರಲಕ್ಷ್ಮಿ **kēḍāra-lakṣmi**. A field regarded as Lakṣmi (Ḫpr. 1, after 94).

ಕೇದಾರೇಶ್ವರ **kēḍāra-śivara**. = ಕೇದಾರ No. 5. (My.).

ಕೇದಗಿ **kēḍigē**. = ಕೇದಗಿ. (C.). ಕೇದಗಿಹುವುನ ತಾಳೇ ಗಿಡ (Si. 166).

ಕೇನಾರ **kēṇāra**. (= ಕೇನಾರ). The upper part of the cheek; the temples.

ಕೇನಿಪಾತಕ **kēṇipātaka**. The helm; a rudder.

ಕೇಂದ್ರ **kēndra**. Centrum, the centre of a circle. (My.). 2, the distance of a planet from the first point of its orbit in the fourth, seventh or tenth degree. (My.).

ಕೇಪಲ **kēpala**. = ಕೆಪುಲ, ಕೆವಲ. A shrub with scarlet flowers, *Ixora coccinea* L. (St. & Pl.; Tu. ಕೇವಳಿ, ಕೇಪುಲ, ಕೇಪುಳ). See ಗಣ್ಣು.

ಕೇಪ ಕೆಪನ. The periodical supply of merchandise (My.; Mhr. ಬೇಪ).

ಕೇಮ **kēma**. Callosity, as that of a wart (Tē. ಕೇಮಮು; R.; M. ಕೇಮ, strength, solidity, stontness; Tē. ಜೇವ, oore of a tree; strength, courage; stontness, solidity; cf. ಕೇವ, ಜೇರು).

ಕೇಮ ಕೆಮ. Thh. of ಕ್ಷೇಮ. (S. Mhr.).

ಕೇಯಿಸು **kēyisu**. (Smd. 278). = ಕೇನು 3. To cause to repose, etc. (My.).

ಕೇಯೂರ **kēyūra**. A bracelet worn on the upper arm.

ಕೇರ **kār** 1. = ಕೇರ್. A wall (ಛತ್ತಿ Ḫt. II, 107; ಗೋಡ 1, 60; Kk. 46; ಕುಮಾರ, ಗೋಡ Smd. 57; see ಕುಮಾರ). ಕೇರ ಕೆಡದುದು (Smd. 219). ಕೇರ್ಗರ್ (51). See Abh. P. 5, 109; Rāv. 2, 21; 6, after 11; 10, after 31.

ಕೇರ **kār** 2. ಕೇರು. = ಸೇರು, ಸೇರ್. The tree Seme-

carpus anacardium Lin., which produces the marking-nut (My.; M. ಚೇರ, T. ಚೇ, ಚೇರ; Tē. ಚೇರಿ, ಚೇರಿ). ಕೇರು (ಅರುಷ್ಕರ G.; My.). — ಕೇರ ಮರ. = ಗೇರ. The marking-nut tree (C.; ಆಪ್ತ, ಭಲ್ಲಾತಕ, ಎರವುಕ್ಕ G.). — ಕೇರುಬೀಜ. The marking-nut (C.).

ಕೇರ kēra. ಕ್ಯಾರ. (So that it joins or follows, = ಸೇರ; T. ಚೇರ, Tē. ಚೇರಿ, jointly; near, close): just then, afterwards (S. Mhr.), e. g. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೇರ ಬನ್ನೆನು, ಇದನ್ನು ಹೇಡಿ ಕೇರ ಹೋದನು. Cf. ಕಾಟ 4, ಕೇಸ.

ಕೇರ kēra. Rubbish, refuse, etc. (Mhr. ಕೇರ, ಪೇರ). — ಕೇರ ಮಾವು. An inferior mango (S. Mhr.; B. 2, 51). — ಕೇರ ಸೋಲೆ. A broom (Si. 112; Mhr. ಕೇರಸೋಲೆ).

ಕೇರಲ kērala. ಕೇರಳ. The Kērala or Malabār country; a Malabār man (ಚೇರಣಿ Mr. 382, o. rs. ಯೇರದಿಗ, ವೇರ ದಿಗ; Bp. 6, 19). Cf. ಚೇರ.

ಕೇರಲಾಧೀಶ್ವರ kērala-adhīśvara. The king of Kērala (J. 28, 17).

ಕೇರಿ kēri. A street (ರಥ್ಯ, ಪ್ರತೋರಿ, ಎತೆವಿ, ಬೀದಿ Nr.; C.; Tn.; Tē. ಗೇರಿ; T., M. ಚೇರಿ; cf. ಕೇದರಿ); one of the four chequered stripes on a pagadē cloth (Bp. 43, 4). ಮಾಡುವ ಕೇರಿ (ಎವಣಿ, ಅಂಗಡೀ ಬೀದಿ Si. 106). ಅಂಗಡಿಕೇರಿ (ಎವಣಿ 420). See Bp. 52, 11; ಸೂಳೆಗೇರಿ. — ಕೇರಿ ಕೇರಿ. rep. (Śmd. 231; Bp. 5, 12; 26, 6; 43, 59; Ā. Bp. 5, 3; Pril. 3, 4; J. 26, 7). — ಕೇರಿಗೋಳ. -ಕೋಳ. To take a street, i. e. to betake one's self to it (J. 26, 9).

ಕೇರು kēru. = ಕೇರಿ 2, q. v.

ಕೇರಿ kārē. ಕ್ಯಾರಿ. The rat-snake, also called the whip-snake, Ptyas mucosus (E. Nicholson; ಮಾಲುಧಾನ, ಮಾತುರಾಬಿ Nr.; C.; M. ಚೇರಿ, T. ಚಾರೈ, Tē. ಸಾರಿ, ಪರಿ-ಪೋತ; cf. Sk. ಶೇರ, the boa). — ಕೇರಿತುಪ್ಪ. The fat of the rat-snake which is used mediocinally (My.). — ಕೇರಿಮಾನು. (ಗ್ರಹ, ಅವಯಾರ Si. 88). — ಕೇರಿಹಾವು. = ಕೇರಿ. (C.; B. 2, 26).

ಕೇರಿಸು kārīsu. To cause to winnow (C.).

ಕೇರು kēru. To winnow (ಸೂರ್ವಕರಣ Śmd. Dh.; C.; M. ಚೇರು; Tē. ಚೇರು, ಚೇಯು; ಚೇಟಿ, a winnowing basket; cf. ತಗಟು). ಕೇರುವು ಮಡಿ (ಪ್ರಸ್ತೋಟನ G.). ಕೇರುವು ಮೊಡಿ (ಕೂರ್ವ G.). — ಕೇರಾಟ. -ಅಟ. Winnowing (My.).

ಕೇರ kēr. = ಕೇರಿ 1. — ಕೇರಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A wall-like stricture (V. 4, 24). ವನದ ನಡುವೆ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ನೇರುವಟ್ಟು ದಾಳವೇರ ಕೇರಗಟ್ಟು (Ūpr. 7, after 92).

ಕೇಲ್ ಕೆಲಿ. ಕೇಲು. A large earthen water-jar (ಮಣಿ, ಅಲಿಂಜರ Hlā, Nr., Mr. 210; S. Mhr.; Mhr. ಗೇಲಾ, a round vessel to hold oil, etc.). ಕೇಲು ಮಾಡುವ ತಿಗುರಿಯ ಕೋಲನ್ನಿ ಪೂರಾ ಇದರ್ (Śmd. 84).

ಕೇಲನ kēlana. = ಕೇರಿ. (My.).

ಕೇಲಿ kēli. ಕೇಲಿ. = ಕೇಳಿ. Play, sport, pastime, amusement, amorous sport.

ಕೇಲಿಗೃಹ kēli-griha. A pleasure-house; a private apartment. (My.).

ಕೇಲಿಕಿಲಿ kēli-kila. A jester, a buffoon.

ಕೇಲಿಕೆ ಕೆಲಿಕೆ. ಕೇಲಿಕಾ. = ಕೇಳಿಕೆ. Play, etc. (= ಕೇರಿ). See Bp. 5, 41; 6, 22; 12, 42; 19, 19; 36, 28; 37, 2, 8; 46, 52; 56, 6; 57, 46; 61, 64. — ಕೇಲಿಕೆಯ ಮಹಾದೀಪ. N. (Bp. 59, 7).

ಕೇಲಿಗೃಹ kēli-griha. = ಕೇಲಿಗೃಹ. (My.).

ಕೇಲಿಮಂದಿರ kēli-mandira. = ಕೇಲಿಗೃಹ. (Bp. 42, 29).

ಕೇಲಿಸು kēlisu. ಕೇಳಿಸು. To sport, to play (Bp. 37, 2; 61, 64). ಬೆಳಗುತ್ತಿನ ಕೇಳಿಸಿದಂ (Śmd. 295). ರಮ್ಯ ಕೇಳಿಸು ವೆಕ್ಕಣಮಂ (268).

ಕೇಲಿನಿಲಯ kēli-nīlaya. = ಕೇಲಿಗೃಹ. (Abh. P. 1, 1).

ಕೇಲೀವನ kēli-vana. A pleasure-park, a pleasure-grove (Grj. 4, after 15).

ಕೇವ ಕೆವಾ. Pride, arrogance (ಗರ್ವ Kk. 64, o. r. ಕೇವಲ; see ಕೇವು & ಚೇಗು).

ಕೇವಟಿ kēvaṭi. Thh. of ಕೈವರ್ತಿ. ಕೇವಟಿಯಾದ ಮುಸ್ತಿ (ಕುಟುಂಬ, ಗೋನರ್ವ, ಕೈವರ್ತಿ, ಮುಸ್ತಿ, etc. Nr., o. r. ಕೇವಟಿಗಿ).

ಕೇವಟಿಗಿ kēvaṭigē. Thh. of ಕೈವರ್ತಿಗಾ. See s. ಕೇವಟಿ.

ಕೇವಣ ಕೆವಾಣ. Thh. of ಕೈವಣ (Śmd. 346, ನೂಕುವುಮ Cm.). Attaching to, putting or fixing to or in, etc. (Bh. 3, 7, 90; Rām. 6, 55, 1).

ಕೇವಣಿಸು kēvaṇisu. To put, to attach to, to put or fix to or in, etc. (Ūpr. 1, 60; Bh. 3, 7, 30; 7, 7, 34).

ಕೇವಲ kēvala. Alone, only, mere, sole, one. 2, entire, whole, all. 3, pure, simple, unmingled, perfect in one's self. 4, being one with the supreme soul, emancipation, absorption (ಕೈವಲ್ಯ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26). See Abh. P. 1, 7; B. 4, 73; 5, 13. 167. 208. 227; Si. 384.

ಕೇವಲಜ್ಞಾನ ಕೆವಾಲ-ಜ್ಞಾನ. Pure knowledge (ನಿರ್ಮಲದ ಜ್ಞಾನ Nn. 89).

ಕೇವಲಿ kēvali. A Jaina deified saint, an Arhat. See Abh. P. 1, 8; 16, after 34. 35. 39.

ಕೇವು kēvu. (fr. ಕೇ). Coition (My.).

ಕೇಳ ಕೆಳ. The hair of the head (ಮುನ್ನೆಯ ಕೂದಲು Nn. 130). 2, a kind of perfume.

ಕೇಳಘ್ನ ಕೆಳ-ghna. A disease producing baldness, falling of the hair (ತೇವಳಿ, Mr. 386, o. r. ತೇವಳು).

ಕೇಳಪಕ್ಷ ಕೆಳ-paksha. Much hair, a fine head of hair; a tuft.

ಕೇಳಪಾಕ ಕೆಳ-pāk. Much or ornamented hair; a tuft.

ಕೇಳಪಾಕಿ ಕೆಳ-pākī. A lock of hair on the top of the head.

ಕೇಳಬಂಧನ ಕೆಳ-bandhana. Binding the hair; hair tied into a bundle; tying or fastening in the hair. See ತುಡುಲು, ಮುದಿ.

ಕೇಳಮಾರ್ಜನ ಕೆಳ-mārjana. A comb.

ಕೇಳಮಾರ್ಜನಿ ಕೆಳ-mārjani. A comb (ಕಂಕ, ಹಣಿಗಿ Mr. 208).

ಕೇಳವ ಕೆಳava. Having much or handsome hair. 2, Krishna or Vishnu. 3, N. of the author of the Śahdamaṇḍar-paṇa (Śmd. 2. 301. 302. 407. 408). See Bp. 54, 60; 56, 27; ಕರಿಯು.

ಕೇಳವೇಳ ಕೆಳ-veṣa. A tress or fillet of hair. See ತುಡುಲು.

ಕೇಳಹಸ್ತ ಕೆಳ-hasta. Much hair, a fine head of hair.

ಕೇಳಾಕೇರಿ ಕೆಳ-ā-kēli. Hair to hair; pulling each other's hair (Bh. 6, 4, 9; J. 27, 6). ಕೇಳಾಕೇರಿಯುಧ (J. 8, 33).

ಕೇರಿ ಕೆಲಿ. Having much or handsome hair. 2, N. of an asura slain by Krishna (Śmd. 183). 3, N. of an author (Bp. 1, 10). 4, Rndra. See ಉತ್ತಮಾಗದ, ಧರ್ಮಟಿ. — ಕೇರಿದೇವರ ದಾಸಿ. (Bp. 58, 4). — ಕೇರಿರಾಜ. = ಕೇರವ No. 3.

(Śmd. 3. 408). — See Bp. 36, 59; 37, 7; 47, 35; 58, 4; ಚೇರ ನದಿ. — ಕೇರಿರಾಜಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 42; 61, 9).

ಕೇಶಿಕ kēsika. Having much or handsome hair.

ಕೇಸಿನಿ kēsini. The plant *Chrysopogon aciculatus* Trin. 2, N. of a daughter of the king of Vidarhha. (My.).

ಕೇಶಿಕರ kēsi-hara. The destroyer of Kēsi: Kṛishṇa (Mr. 18).

ಕೇಸ ಕēsa. ಕಾಸ. (= ಕೆಯ್ಯ or ಸೇಸ, so that, or when, one causes to bring about, or has brought about, anything): afterwards (S. Mhr.; cf. ಕೇರ, e.g. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕೇಸ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಕೇಸರ kēsara. The filament of flowers. 2, the pollen of flowers (ಅಲವ್ವೆ Kk. 14). 3, the plant *Mimusops elengi* Lin. 4, the plant *Rottleria tinctoria* Roxh. 5, the plant *Mesua ferrea* Wight. Arn. 6, the mane of a horse or lion. 7, gold. 8, saffron (B. 3, 106; My.; Mhr. ಕೇಶರ; Sk. ಕೇಸರವ).

ಕೇಸರ ಕೇ ಹೆನ್ದ kēsara-t-hind. The empress of Hindusthān, title of Queen Victoria (B. 4, 5).

ಕೇಸರಿ kēsari. Having a mane. 2, a lion (ಸಂಗSm. 83). 3, a horse. 4, saffron-coloured (Mhr. ಕೇಶರಿ). — ಕೇಸರಿ ಧತ್ತ. A red kind of paddy (My.). — ಕೇಸರಿಫಾತು. Rice seasoned with saffron, sugar, etc. (My.; Mhr.). — ಕೇಸರಿ ಹೂವು. The saffron plant (Z.). 2, the shrub *Bixa orellana* L. (Z.).

ಕೇಸರಿವಿವಾಹಿ kēsari-dvipa-arāti. The enemy of lions and elephants: Bhérnṇḍa (Mr. 160).

ಕೇಸರಿವಿಷ kēsari-dvisha. The lion's enemy: Śarabha (Mr. 160).

ಕೇಸವೆ kēsavē. = ಕೇಸು, etc. (St. & Pl.; Sk. ಕೇಡುಕ, ಕೇಮುಕ, ಕಡು, ಕಟ್ಟಿ, a plant with an esculent root, *Coloosia antiquorum*, *Arum coloosia*).

ಕೇಸು kēsu. 1. = ಕೇಸವೆ, etc. (The Taro). — ಕೇಸಿನ ಪಲ್ಲ. The kēsū vegetable (S. Mhr.).

ಕೇಸು kēsu. 2. = ಕೇಸು 2, etc., when meeting a vowel (Śmd. 216). Redness. — ಕೇಸಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. (Śmd. 216). A red kind of rice (My.). — ಕೇಸದಿ. -ಅದಿ. (Śmd. 216). A red or reddish foot (Ahh. P. 3, 116; 10, 35; 12, 16; Rā. 8, 8). ಕೇಸದಿಯು, a man with reddish feet (Śmd. 220). — ಕೇಸರಲಿ. -ಅರಲಿ. The red squirrel, *Sciurus elphinstonei* (Gz.). — ಕೇಸುರಿ. -ಲುರಿ. (Śmd. 216). A red flame. See Ahh. P. 11, 146; Bh. 1, 20, 52. 60. 61; J. 13, 12. — ಕೇಸುಳ್ಳಿ. -ಲುಳ್ಳಿ. The reddish hnlh: an onion (ಪರಾಣ್ಣು, ಸುಕನ್ದಕ Nr.). — ಕೇಸೊಡಲ. -ಒಡಲ. The red-hodied one: the planet Mars (ಮಂಗರ Sm. 17).

ಕೇಸು kēsu. 3. = ಕೇಯಸು. (My.).

ಕೇಸು kēsu. A certain stuff (of cotton, wool, etc., My.; Mhr. ಪೇಸ).

ಕೇಳ ಕēl. = ಕೇಳು. To hear (v. i.); to hear (v. t.); to listen to; to give attention to, to heed, to mind (ಅಕರ್ಣನ Śmd. Dh.; T. ಕೇಡ್, ಕೇಡ್, ಕೇಳ್; M. ಕೇಳ್; Tu. ಕೇಲ್). 2, in later and modern times also: to ask; to beg; to demand (T., M.). P. p. ಕೇಲ್ದ (Ch. v. 2; Śmd. 4. 71. 255. 260; Bp. 22, 49. 53; 32, 35; Rā. 5, after 119; J. 1, 6. 7; 13, 1. 22. 54; 28, 15. 26; 31, 34). ಕೇಳ್! (Śmd. 151. 272; Bh. 2, 13, 32). ಕನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಲ್ದುದು (ಶ್ರಾವಣಂ Śmd. 11 Cm.). ಕನಿಯಂ ಕೇಳಂ (128). ದೇವಾಸುರಮುಂ ಕೇಳರೇ, ದೇವ? (153. 263). ವ್ಯಾಕರಣಮನ್ ಎಲ್ಲ

ರುಂ ಕೇಲ್ದಂ ತಿಳವಿನಂ! (259). ನುಡಿಯಲವಯದ ಕೇಳಲವಯದ ಒದ್ದದೆ ಕಲ್ಲಮೂಕನ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮೂಗ ಕೇಳದಿರಲ ಅನ್ನು ಅವಂ ಕಳಮೂಕನ್ ಅಕ್ಕಂ (Mr. 388); ಕೇಲ್ದುದು (ಶ್ರುತ 440). ನಿತ್ಯಂ ಮಹಾ ಬಿಟ್ಟಿಗಲ್ ಕಡುಕಾರ್ವಣ್ಣದಿ ಕೇಲ್ದವೇ? (83. 42). ಧರ್ಮಕೆ ತಾಂ ಕಥೆಯನ್ ಅರ್ಪಿಸಿ ಕೇಲ್ದುದು (Jmt. 13). ಕೇಳಲೊಡಂ ಕನಿ ಸವಿಯೊಗಲಿ ಅದಿದೊಡಂ ತನ್ನನಂ, ..ಅದು ಸತ್ಯತೆಯೇ? (Grj. 1, 22).

ಕೇಳ ಕēlā. (Śmd. 40). A companion (? see s. ಕೇವ).

ಕೇಳ ಕēlā. The plantain (Mhr., Kōṅkani). — ಕೇಳಹೂ. = ಕಾದಾಹಿ. (St. & Pl.; see s. ಕಾ2).

ಕೇಳ ಕēli. = (ಕೇಲಿ 2), ಕೇಲಿ. (ಶ್ರುತ Śmd. 1; Nn. 26; Śm. 114). ಸಮರಕೇಳಿ (Śmd. 258). See Bp. 59, 24.

ಕೇಳಿಕೆ kēlikē. Hearing; hearsay; asking. ಕೇಳಿಕೆಯ ಮಾತು, a word which one has (only) heard (C.).

ಕೇಳಿಕೆ kēlikē. = ಕೇಲಿಕೆ. — ಕೇಳಿಕೊಡಿ. -ನಿಡಿ. To begin to play, etc. (Śā. 1, after 79).

ಕೇಳಿಸು kēlisu. To cause to hear or listen; to cause to ask (C.). 2, to cause one's self to be heard; to cause to be heard, to sound or play on. ಅದಿವೇಣಿಗಲಿವ್ವ ಕೇಳವ ಮಾದಿರಾಜನು (Bp. 9, 44). ಪರಮಧತ್ತಂ ಚಮತ್ಕೃತಿಯನ್ನೆ ಕನ್ನರಿ ವೇಣಿಯಂ ಪಿಡಿದು, ಒನ್ನು ದಿವಸಂ ಕೇಳಿಸಲು (28, 5). 3, to be heard (C.). ಕನಿಗಲಿವ್ವ ಸಬ್ಬಿಗಲು ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ (B. 4, 86). ಕುಡುಬರಿಗಲಿ ಕೇಳಿಸುವನ್ನೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದನು (2, 34). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿಸುವನ್ನೆ ಓದ ಬೇಕು (3, 3); see also 4, 111. 4, to hear (v. i., C.). ಗೂಗಿಯ ಕನಿಗಲು ಚನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತವೆ (B. 3, 120). 5, to sound (v. i., C.). ಚರ್ತು ಒದವಿ ಹತ್ತಿದರ ಯಾರೋ ಅತ್ತ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ (3, 99). — See Śā. 1, after 79; J. 4, 11.

ಕೇಳಿಸು kēlisu. = ಕೇಲಿಸು, q. v.

ಕೇಳು kēlu. = ಕೇಳ್. (C.). P. p. ಕೇಳು. ಚಿತ್ರವಿಟ್ಟು ಕೇಳುವುದು (ಅವಧಾರಣ Nr.). ಕೇಳುವುದು (ಪ್ರಶ್ನೆ, ಅನುಯೋಗ, ಪೃಚ್ಛೆ Si. 56). ಕೇಳು ಕೊಳ್ಳುವುದು (ಯಾಚ್ಛೆ, ಅಭಿಶಸ್ತ, ಯಾಚನೆ 245). ಕೇಳುವುದು ಹೊನ್ನಲ ಪಟ್ಟಿದು (ಯಾಚಿತಕ 300). ಕೇಳಿದ ವಸ್ತುಗಳಂ ಕೊಡುವ ದೇವತಾದಿಗಳು (ವರದ, etc. 354). ಕೇಳುವವನು (ಯಾಚಕ, ಅರ್ಥ, etc. 367). ಕೇಳಲ ಪಟ್ಟಿದು (ಶ್ರುತ 426). ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವ ಕೇಳ ಹೊತ್ತನ್ ಅದಿಯೆ (Dp. 4). ಕೇಳದ ಕನಿ ಊರಿಗೆ ಮಾರಿಯ ತನ್ನ. — ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ, ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಸುದ್ಧಿ. — ಮಥನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಕೇಳುವುದುಕೇ? (Prv.). ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೇಳು! (B. 2, 7). ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಏನಾದರೂ ಕೇಳ ತಕ್ಕದಿದ್ದರೆ (3, 5). ಕೆಲವು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದನು (4, 53). ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಕೇಳ ಬೇಕೆನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ (4, 64). ಅದು ನನಗೆ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ (I cannot hear it, C.). See Bp. 3, 58. 76. 77; 5, 55; 9, 13. 24; 12, 2; 21, 11; 22, 32; 37, 37; 40, 14; 45, 20; 46, 79; 58, 64; B. 2, 20. 21. 53; 3, 13; 4, 199; Prv. s. ಬೇಗೆ ಹತ್ತು. — ಕೇಳಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to hear (B. 4, 76). — ಕೇಳ ಬರ್. -ಬರು. To sound (v. i.). ಪಿರಿಯ ಧ್ವನಿಗಲ್ ಉಡಿ ಕೇಳ ಬರುತ್ತಿರಲು (Bp. 53, 25). 2, to be heard (C.). ಅ ಚಳ್ಳೆ ಮಾತಾದಿದ್ದು ನನಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಕೇಳ ಬರಲಿಲ್ಲ (B. 4, 111). ಕನಿಗ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಕೇಳ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ಹಿತವಾಗಿ ಹಾಯ್ದೋಡುವ ನಾದವು (ಕಲ Si. 61). 3, to come to hear or to ask (C.).

ಕೇಳುವಿಕೆ kēlvikē. = ಕೇಳಿಕೆ. (ಯಾಚ್ಛೆ, ಭಿಕ್ಷೆ, ಅರ್ಥನೆ Si. 387; ಶ್ರುತ 426).

ಕೇಳುಹ kēluha. Hearing; asking. ಕಾಣ ಬಹುದು, ಕೇಳುಹ, ಪರಿಮಳಿಸುಹ, ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸವಿಹ, ಮುಟ್ಟುಹ ಎನ್ನುವುವನುಗಳೂ (Nr.). ಕೇಳುಹ (ನುಡಿ, ಕೇಳ್ವೆ Nn. 166).

ಕೇಶಿಕೆ kēṣikē. = ಕೇಶಿಕೆ. (My.; Si. 469).

ಕೇಲಿ kēli. A line, a series; a group, flock, troop; a heap (ಸಂಕ್ರ. Sm. I; ಪಾಠ, ಪನ್ತ Kk. 90, c. r. ಕೇಲಿ; ಪಾಠ, ಪನ್ತ Sm. 53; ಸಾರ್ 107. 114; ಗದಗ ಒ. I, 26; cf. ಕೆಲಿ; T. ಕೇಲಿ, ಕೇಲಿ, ಕೇಲಿ, distance; length, breadth; height; greatness; crowd, assembly; see ಗೇಲಿ 1).

ಕೈ kēi. 1. = ಕೈ 3, etc. The hand, etc.

ಕೈ kēi. 2. = ಕೈ 4, etc. Decoration.

ಕೈ kēi. 3. = ಕೈ 5, etc. A field.

ಕೈ kēi. 4. = ಕೈ 6, etc. Bitterness.

ಕೈ kēi. 5. = ಕೈ 4, etc. Churning.

ಕೈಕಯೆ kaikayē. N. of the daughter of king Kēkaya, wife of Daśaratha (J. 18, 62).

ಕೈಕಸೆ kaikasē. N. of the mother of Rāvaṇa (Rām. 6, 52, 17).

ಕೈಕೆ kaikē. = ಕೈಕಯೆ. (J. 18, 9).

ಕೈಕೆಯೆ kaikēya. N. of a prince of the Kēkayas (Bh. 6, 2, 11).

ಕೈಂಕರ್ಯ kaikārya. (fr. ಕಂಕರ). The state or office of a servant or slave; servioe; servitude. (Rāv. 5, after 26; My.).

ಕೈಟಭ ಕೈಟಭಾ. N. of an asura slain by Viṣṇu.

ಕೈಟಭಜಿತೆ ಕೈಟಭಾ-ಜಿತ. Viṣṇu.

ಕೈಟಭಾರಿ ಕೈಟಭಾ-ರಿ. Viṣṇu.

ಕೈಟರ್ಯ ಕೈಟರ್ಯಾ. A plant used in medicine (= ಕಟ್ಟಲ).

ಕೈತೆ kēyṭa. = ಕೈಯು.

ಕೈತವೆ kaitava. (fr. ಕತವ). = ಕೈದವ. Gambling. 2, a gambling house (ಜೂಬುಳ್ಳ ಮನೆ Mr. 198). 3, deceit, fraud, cheating (ಕೈದವ ಸ್ಮದ. II; ಕೈಯು, ಜತ್ತವ Kk. 66; ಕೈದವ 82; ಕವಟ ಒ. I, 39; ಜತ್ತವ II, 12). See Smd. 67; Ahh. P. 7, after 33; Rev. 11, after 164.

ಕೈದವೆ kaidava. Thh. of ಕೈತವ (Smd. 338; II; Kk. 82; ಕೈಯು, ಜತ್ತವ, ಕವಟ Sm. 52).

ಕೈದಾರಕೆ kaidāraka. (fr. ಕೈದಾರ). A multitude of fields.

ಕೈದಾರಿಕೆ kaidārika. A multitude of fields.

ಕೈದಾರ್ಯ ಕೈದಾರ್ಯಾ. A multitude of fields.

ಕೈದಿ kaidi. A prisoner (My.; Mhr., H.; B. 5. 265).

ಕೈದು kēidu. = ಕೈಯು.

ಕೈದು kaidu. Imprisonment; restraint; arrest (C.; Mhr., H.).

ಕೈದುಮಾನೆ kaidu-khāṇē. A prison (Mhr.; R.).

ಕೈಫಿಯತು kaiphiyatu. Statement; an affair, a case (C.; Mhr., H.); a suit; a plaint.

ಕೈಫು kaiphu. Intoxicating quality; an intoxicating drug; intoxication (Mhr., H.; R.).

ಕೈಮೆ kēimē. = ಕೈಯು.

ಕೈಯೆ kēiyi. = ಕೈ 1, etc. (My.).

ಕೈಯ್ಯಿ kēiyyi. = ಕೈಯು, etc. (My.).

ಕೈರ ಕೈರಾ. = ಕೈಯು.

ಕೈರವೆ kairava. The white esculent water-lily (ಕುಮುದ, ಬಿಳಿಯ ನಯ್ದೆ Mr. 420).

ಕೈರವಜ್ಞವೆ kairava-bāṇdhava. The moon. (Bp. 12, 36).

ಕೈರವಮಿತ್ರ ಕೈರವಾ-mitra. The moon (My.).

ಕೈರವಣಿ kairaviṇi. An assemblage of kairavas, or a place abounding in them.

ಕೈಲಾಸೆ kailāsa. N. of a mountain in the Himālaya range, the seat of Kūrvara and paradise of Śiva; euphemistically: death (My.). ಕೈಲಾಸದವರು ಬಲ್ಲರು, ಕೈಲಾಸದವರು ಬಲ್ಲರು. — ಅಮೃತವರು ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥ ಅಗುನಾಗ ಅಮೃತವರಿಗೆ ಕೈಲಾಸ (Prvs.). See Bp. 54, 71; Prv. 2. ಪಾಸು 2.

ಕೈಲಾಸದುರ್ಗ ಕೈಲಾಸa-durga. = ಕೈಲಾಸ. (Bp. 43, 50).

ಕೈಲಾಸಪುರಿ kailāsa-puri. = ಕೈಲಾಸ. (Bp. 25 sam.).

ಕೈಲಾಸವಾಸಿ kailāsa-vāsi. A deceased worshipper of Śiva (C.).

ಕೈಲಿ kaili. Of capacity (Mhr., H.).

ಕೈಲವಜ್ಞಣಿ kaili-vajani. Of capacity and of weight (R.).

ಕೈವರ್ತ ಕೈವರ್ತಾ. A fisherman.

ಕೈವರ್ತಿ ಕೈವರ್ತಿ. = ಕೈವರ್ತಿ. The grass Cyperus rotundus.

ಕೈವರ್ತಿಕೆ ಕೈವರ್ತಿಕೆ. = ಕೈವರ್ತಿಗೆ, ಕೈವರ್ತಿ.

ಕೈವರ್ತಿಮುತ್ತು ಕೈವರ್ತಿ-mustaka. The fragrant grass Cyperus rotundus.

ಕೈವಲ್ಯ ಕೈವಲ್ಯಾ. (fr. ಕೈವಲ). Perfect isolation (ನಿವಾಸ್ Nn. 165); perfect exemption from further transmigration, absorption in the supreme soul, eternal emancipation (ನಿವಾರಣ, ಮೋಕ್ಷ Nn. 19; ಮೋಕ್ಷ 71; ಸವೋಕ್ಷ, ಮುಕ್ತಿ 165). 2, the chief station or position (ವಿಮುಖ್ಯಾಸ್ಥಾನ, ಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನ 165). 3, pureness (ನಿರ್ಮಲ 165). 4, a branch or recension of the vēdas (Bp. 43, 75). See Abh. P. 1, 5, 6; Bp. 43, 66.

ಕೈವಲ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೈವಲ್ಯa-lakshmi. The fortune of kailāsa; kailāsa regarded as a Lakshmi (Śav. 5, 32).

ಕೈಶಿಕೆ kaisika. (fr. ಕೈಶ). A quantity of hair, a head of hair. 2, love, passion, lust.

ಕೈಶಿಕೆ ಕೈಶಿಕಿ. A kind of dramatic style, the graceful style, suited especially to the passion of love (Kāv. IV, 2, 58. 61).

ಕೈಶ್ಯ ಕೈಶ್ಯಾ. (fr. ಕೈಶ). A quantity of hair, a head of hair.

ಕೊ ಕೊ-ಕೊ. (= ಕೊ 1, ಕೊ). See ಕೊ 1, ಕೊ, ಕೊ, ಕೊ.

ಕೊಂಯಿ kōmyi. = ಕೊಂಯಿ. (My.).

ಕೊಕ ಕೊಕ. An imitative sound. (M. ಕೊಕ). — ಕೊಕೆ ಕೊಕೆ ಎನ್ನು. To cackle or cluck as a hen (C.; M. ಕೊಕೆ, T. ಕೊಕೆ; Tē. ಕೊಕೆಂಚು).

ಕೊಕ್ಕರಸು kōkkarasu. = ಕೊಕ್ಕರಸು, q. v.

ಕೊಕ್ಕರಿ kōkkari. = ಕಕ್ಕರಿ, etc. (M., Tē. ಕೊಕ್ಕರಿ). — ಕೊಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. reit. = ಕಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. (My.).

ಕೊಕ್ಕರಿಸು kōkkarisu. 1. To threaten, to menace, to abuse, to rebuke, to deride (ವಿಭರ್ಷಣೆ Smd. Dh., o. r. ನಿರ್ಭರ್ಷಣ). See J. 13, 122.

ಕೊಕ್ಕರಿಸು kōkkarisu. 2. (fr. ಕುಡು 3 or ಕುಡು). = ಕುಡು ಕುಡು. (To bend), to shrink (v. l., as the hands, etc. from cold, My.); to shrug one's self up (from cold, fear, etc., My.; Śav. 4, 13); to shrink, to recoil, etc. (Rām. 6, 51, 26; Bh. 6, 3, 81. 50).

ಕೊಕ್ಕರಿಸು kōkkarisu. 3. To shout (T. ಕೊಕ್ಕರಿ, Tē. ಕೊಕ್ಕರಿಸು; R.).

ಕೊಕ್ಕರಿಸು kōkkarisu. 4. To chuckle, to giggle (S. Mhr.).

ಕೊಕ್ಕರೆ kōkkarē. = ಕೊಕ್ಕರೆ 2, ಕೊಕ್ಕರೆ. A crane (ಕರ್ಕರೇ, ಕು, ಕರೇಟು Si. 175; My.; Tu. ಕೊಂಗು; Tē. ಕಕ್ಕರ, ಕೊಕ್ಕರೆ, ಕೊಕ್ಕರಾಯಿ, ಕೊಂಗಿ; M. ಕೊಕ್ಕನ, ಕೊಕ್ಕು, ಕೊಡ್ಲೆ, T. ಕೊಕ್ಕು, a crane, heron, paddy-bird). ಮಾನು ತಿನ್ನುವ ಕೊಕ್ಕರೆ (ಧಾಂಪ್ಲ 461). See ಕಾಡು, ನೀರು; Prv. s. ನಗುನಗು. — ಕೊಕ್ಕರೆಯು ವಿನಗಿದ. (ತೆವಮಲ್ಲಿ, ಪಾತುವತ, ಎಕಾಪುಲ, ಬಕ, ವಸು Si. 142).

ಕೊಕ್ಕಿ kōkki. 1. The stumped (beak-like) branch of a tree (S. Mhr.).

ಕೊಕ್ಕಿ kōkki. 2. (fr. ಕುಕ್ಕು 3) = ಕೊಕ್ಕೆ 1, ಕೊಕ್ಕಿ. Crookedness; perverseness. — ಕೊಕ್ಕಿ ಮನುಷ್ಯ. = ಕೊಕ್ಕಿ. A perverse, vicious man (S. Mhr.).

ಕೊಕ್ಕು kōkku. 1. (fr. ಕುಕ್ಕು 1? ಕೊಕ್ಕು 2?). The beak or bill (My.; M.). See Rāv. 9, 26, 28; Prv. s. ವಕ್ಕ.

ಕೊಕ್ಕು kōkku. 2. = ಕೊಕ್ಕರೆ. (My.).

ಕೊಕ್ಕೆ kōkkē. 1. = ಕೊಕ್ಕಿ 2, ಕೊಕ್ಕಿ. Crookedness; a crook; a bend; a hook (My.; Tu.; T. ಕೊಕ್ಕು, M. ಕೊಕ್ಕಿ, Tē. ಕೊಕ್ಕಿ, ಕೊಗ್ಗಿ, ಕೊಂಕ, ಗೊಕ್ಕು, a hend, hook, clasp). — ಕೊಕ್ಕಿಕೋಲು. A hook (My.; ಅಂಕುಶ, ಸ್ಥಿತಿ Si. 271); a walking stick with a bent handle (My.). — ಕೊಕ್ಕಿಮನುಷ್ಯ. = ಕೊಕ್ಕಿ ಮನುಷ್ಯ (My.). — ಕೊಕ್ಕಿಮಾತು. A crooked, perverse word (My.). — ಕೊಕ್ಕಿಮೂಗು. A nose like a hook (My.). ಕೊಕ್ಕಿಮೂಗಿನವನು (ಖುರಣನ Si. 198 sic!). — ಕೊಕ್ಕಿಮೊಳೆ. A hooked nail (My.).

ಕೊಕ್ಕೆ kōkkē. 2. — ಕೊಕ್ಕಿಗಿಡ. A shrub with fragrant white flowers, cultivated in gardens, Tahernaemontana coronaria Br. (St. & Pl.; Tn.).

ಕೊಕ್ಕೆ kōkkē. = ಕೊಕ್ಕರೆ. (My.).

ಕೊಗ್ಗ kōgg. = ಕೊಡ್. Putridness. — ಕೊಗ್ಗ ಸಮ. = ಕಸ ದು. Putrid mud (Bp. 10, 8; 56, 53).

ಕೊಗ್ಗ kōgga. = (ಕಕ್ಕರಿ, etc.), ಕೊಗ್ಗ. Crookedness, etc. 2, a man with a crooked, uncouth voice (S. Mhr.). — ಕೊಗ್ಗದನಿ. A disagreeable voice (S. Mhr.).

ಕೊಗ್ಗಿ kōggi. = ಕೊಗ್ಗಿ 2, ಕೊಗ್ಗಿ 1, ಕೊಗ್ಗಿ. — ಕೊಗ್ಗಿಗಿಡ. A very common under-shrub, Tephrosia purpurea Pers. (Z.; My.). See ಮುಕ್ಕುಗೊಗ್ಗಿ.

ಕೊಗ್ಗಿಡಿ kōggiḍi. = ಕೊಗ್ಗಿ 1, etc. ಎದ್ದೆದಿರಾಡಿದ ಬಡ್ತಿ ಕೊಗ್ಗಿಡಿಗಿಡಾ ತನ್ನ ಕೊಗ್ಗಿ? (Prv.).

ಕೊಗ್ಗಿಲಿ kōggili. = ಕೊಗ್ಗಿ, etc. (My.).

ಕೊಗ್ಗು kōggu. = ಕುಡುಗಣಿ, etc., ಗುಗ್ಗ. ಕಿವಿಯ ಕೊಗ್ಗು (Si. 205, only in Si.).

ಕೊಗ್ಗಿ kōggē. = ಕೊಗ್ಗಿ, etc. (My.).

ಕೊಂಕ kōnka. = ಕೊಂಕ s. ಕೊಂಕು 1 (? see Mr. 379 s. ಮ್ಲೇಚ್ಛ).

ಕೊಂಕಣ kōnkana. The Concan country of the western coast (C.; Tē.; T., M. ಕೊಂಕಣ; Sk. ಕೋಂಕಣ; Mhr. ಕೋಂಕಣ). ಕೊಂಕಣಾ ಸುತ್ತಿ ಮಯ್ಯರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Bp. 6, 19; B. 2, 42; Prv. s. ತಂಕಣ ದೇಶ.

ಕೊಂಕಣಸ್ಥ kōnkana-stha. A Concan Brāhmaṇa (C.).

ಕೊಂಕಣಿ kōnkani. A person belonging to the Concan Brāhmaṇas (C.; M. ಕೊಂಕಣಿ). See Prv. s. ತೋಟ.

ಕೊಂಕಣಿಕೆ kōnkānikē. The behaviour of a Concan Brāhmaṇa. See Prv. s. ಲಂಕೆ.

ಕೊಂಕಣಿಗ kōnkāniga. A Concan Brāhmaṇa (ಲಿಮ್ಬರ Mr. 382). ಅಂಕಣದ ಮನೆಯಾದರೆ ಕೊಂಕಣಿಗನಿಗೆ ಅಗ ದೇ? — ಕೊಂಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Prvs.). See Prv. s. ಗೆದ್ದು.

ಕೊಂಕಲಿ kōnkali. = ಕೊಂಕುಲ, etc. (ಕಪ್ಪ Mr. 321, o. r. ಕೊಂಕುಲ).

ಕೊಂಕಲಿ kōnkali. = ಕೊಂಕಲ, etc. (S. Mhr.).

ಕೊಂಕಲು kōnkalu. = ಕೊಂಕಲ, etc. (C.).

ಕೊಂಕಿ kōnki. = ಕೊಕ್ಕೆ 1. A hook; a fish-hook, an angle (Bp. 21, 28); a kind of hook to join the rollers of a sugar-mill (My.). — ಕೊಂಕಿಯು ನಾರನ. N. (Bp. 51, 4).

ಕೊಂಕಿಸು kōnkisu. To make crooked; to distort (Bp. 1, 50; Sāv. 2, 71; C.).

ಕೊಂಕು kōnku. 1. (fr. ಕುಡು 3). To be bent, to get crooked, curved, distorted, deformed, or curled; to become perverse, untrue, etc. (C.). ಕೊಂಕುಮದು (ವಕ್ರ, ವೃಜನ, ಭುಗ್ಗ, ಕುಟಿಲ, etc., Nr., Hlā.; ಕರಾಲ, ಎಕಟಿ Hlā.). ಕೊಂಕದ ತಲೆನವರು (ಅಲಕ); ಕೊಂಕದ ನುಡಿ (ಕಾಕು Hlā.). See Ūh. v. 25; Grj. 2, after 106; 5, after 42; Bp. 9, 25; 17, 2; 21, 15; 37, 39; 43, 54; 52, 18; Rāv. 5, after 19; 5, 97; Sāv. 1, after 79; J. 21, 10.

ಕೊಂಕು kōnku. 2. (= ಕೊಂಕು 2, ಕೊಂಕು). The state of being bent, crooked, etc. (ಕುಡುಸ್ಮದ. 218; Kk. 62; Sām. 64; Ūt. II, 71; ಕುಟಿಲಭಾವ Ūt. I, 8; ವಾಮ, ವಕ್ರ Nu. 24; ಕುಟ್ಟು, ಭಗ್ನ 182, o. r. ಕೊಂಕು; ಎಕಟಿ, ಕೊಂಕು 146; C.; Rām. 6, 10, 5). 2, a crooked line to denote that a syllable is metrically long; a long syllable; metrical length (Ūh.; ದಿವ್ಯ, ಗುರು ಸಿಮ. 55; ಗುರುತ್ವ Kk. 66; ಗುರು ಸಿಮ.). ಕುರುಳ್ ಕೊಂಕಾಯ್ತು (Smd. 60). See ಅತಿಕೊಂಕು, ಮೂಗೊಂಕು. — ಕೊಂಕಾನ್. — ಅನ್. To get hent, etc. (Sāv. 3, 7). — ಕೊಂಕು ಕೊಡಿತೆ. Wrongs and defots (J. 18, 42). — ಕೊಂಕುಗುರ್. — ಉಗುರ್. A bent nail or olaw (J. 28, 46). — ಕೊಂಕುಗುರುಳು. — ಕುರುಳು. Curled hair; a lock. ಕೊಂಕುಗುರುಳಿನ ರಮ್ಬೆ (see Sp. s. ಮಂಕು). — ಕೊಂಕುಗೂದಲ್. — ಕೂದಲ್. Curled hair; a lock (ಅಲಕ Mr. 320). — ಕೊಂಕುಗರೆ. A crooked line: the sign for a long syllable (Ūh.; ಗುರು Mr. 864). — ಕೊಂಕುನುಡಿ. A deformed or altered voice or word. ಅತಿಕೊಂಕುನುಡಿ ಕಾಕೆನಕ್ಕು (Mr. 86). — ಕೊಂಕು ಮಾತು. To act in a perverse manner. ಕಾಗೆ ತಾನು ಯಾರೆವ್ವು ಎಚ್ಚರಿ ಮದಿತು, ಸಟಿ ಕೊಣ್ಣು, ಕೊಂಕು ಮಾಡುತ್ತ (B. 3, 12). — ಕೊಂಕುನಿಲ್ಲ. — ದಿಲ್ಲ. He with the (always) hent how: Kāma (ಕಾವ, ಮನ್ಮಥ, etc. Sām. 7). — ಕೊಂಕುವರಸು. Alteration to be attached. ಕೊಂಕುವರಸದ ನುಡಿ (ಉಡ್ಲಾವ Hlā.).

ಕೊಂಕುಡಿ *kōṅkuḍi*. (Sind. I, o. r. ಕಂಕುಡ). ಕೊಂಕುಡಿ. = ಕಂಕುಡ, etc. The armpit (My.). ಅಲ್ಲೇ ನ್ನಾಯ ಇಲ್ಲೇ ಕಣ್ಣಿತ್ತು; ಕೊಳ್ಳೆ, ಮಲ್ಲಿ, ಕೊಂಕುಡಿ ಕೂಸ!—ಕೊಂಕುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Prvs.).

ಕೊಂಗ *kōṅga*. = ಕೊಗ್ಗ. See another ಕೊಂಗ s. ಕೊಂಗು 1. — ಕೊಂಗ ಮಂಗ. dupl. A man of silly, apish behaviour (My.); a buffoon (My.). — ಕೊಂಗ ಮಂಗತನ. Silly, apish behaviour; buffoonery (My.).

ಕೊಂಗರಿ *kōṅgari*. = ಕೊಕ್ಕರಿ, etc. — ಕೊಂಗರಿ ಬಿಂಗರಿ. reit. = ಕೊಕ್ಕರಿ ಬಿಕ್ಕರಿ. (My.). — ಕೊಂಗರಿ ಮಂಗರಿ. reit. = ಕೊಂಗರಿ ಬಿಂಗರಿ. (My.; Tē. ಕೊಂಕರಿಮಂಕರಿ).

ಕೊಂಗು *kōṅgu*. 1. The Kōṅgu country (Čera or Kēraja, especially the country about Coimbatour, T.; M. ಕೊಂಬು). — ಕೊಂಗ. -ಅ 3. An inhabitant of the Kōṅgu country (My.);—a horse of that country (Bp. 59, 40). See ಕೊಂಕ.

ಕೊಂಗು *kōṅgu*. 2. = ಕೊಂಕು 2. — ಕೊಂಗಾಟ. -ಅಟ. A crooked, perverse behaviour (My.).

ಕೊಂಗಿ *kōṅgi*. = ಕೊನೆ 3, ಕೊನ್ನು 3, ಕೊಮ್ಮೆ, (ಬೊಂಕಿ). The branch of a tree (S. Mhr.).

ಕೊಚ್ಚಿ *kōčči*. Cochin on the Malabar coast (C.; T., M.).

ಕೊಚ್ಚಿಕೆ *kōččikē*. The act of cutting or cutting up (My.).

ಕೊಚ್ಚಿಸು *kōččisu*. To cause to cut up or to pieces (C.).

ಕೊಚ್ಚು *kōčču*. 1. To shake flour, as it comes from the mill, on a small fan so as to separate any impurities (C.; cf. ಕುಲುಕು 2, ಕೊಡಪು; T. ಕೊಡ, to separate stones, etc. from rice, etc.).

ಕೊಚ್ಚು *kōčču*. 2. = ಕೊಚ್ಚು 2. To cut away, up, or to pieces (C.; Č. Bp. 42, 38; Bh. 3, 19, 46; 8, 23, 19; J. 4, 40; 9, 32; 13, 18, 48; 20, 47; 21, 34).

ಕೊಚ್ಚು *kōčču*. 3. The act of, or an instrument for, cutting to pieces (Bp. 28, 47); the state of being cut into pieces. — ಕೊಚ್ಚಿದಿಡಿಕೆ. -ದಿಡು-ಅಡಿಕೆ. Areca-nut cut into very small pieces (My.).

ಕೊಚ್ಚು *kōčču*. 4. (= ಕೊಚ್ಚು 3). Powder, dust (ಪುಡಿಸ.).

ಕೊಚ್ಚು *kōčču*. 5. = ಕೊಚ್ಚು 5. The stench of urine (Tē. ಕಡ್ಡು, ಗಡ್ಡು; R.).

ಕೊಚ್ಚು *kōčču*. 6. = ಕೊಚ್ಚು 1. To speak much or braggingly, to utter in ostentatious language, etc. (C.; ಬಹಳ ಮಾತಾಡು G.; M. ಕೊಂಚರ್, ಕೊಚ್ಚು, prattle; T., M. ಕೊಂಚು, to prattle, T. ಕೊಚ್ಚು, a corrupt or low expression; Tē. ಕಡ್ಡು, ಗಡ್ಡು, bragging, boast). ಬಹಳ ಹರಟೆಯ ಕೊಚ್ಚು ವದು (C.; B. 4, 194).

ಕೊಚ್ಚು *kōčču*. = ಕುಡ್ಡು, etc. (ಗೊಡಲು G.).

ಕೊಚ್ಚಿ *kōčči*. (= ಕೊಡಚಿ, etc.). Mud, mire, bath-drainage (My.; see T. a. ಕುಸುರಿ 1).

ಕೊಜ್ಜ *kōjja*. = ಕೊಬ. See ಇತರಲಿಗೊಜ್ಜ.

ಕೊಜ್ಜಿ *kōjji*. = ಬೋಜಾ. A eunuch, who generally uses the attire of women (C.; Mhr., H. ಬೋಜಾ).

ಕೊಂಚ *kōṅča*. = (ಕುಡುಚು), ಕೊಂಚಿ 1. A little; littleness; inferiority (My.; ಮಾತೆ, ತ್ತುಟಿ, ಲವ, ಲೇತ, ಕಣ Si. 370; ಅ, ಕನಪ್ಪ 466; ಕಂಚಿತ್, ಅಲ್ಲ, etc. 473; Tē. ಕೊಂಚ, ಕೊನ್ನೆ; T. ಕೊಂಚ). ಬಹಳ ಕೊಂಚಮಾ ಅಗಿರುವದು (ಅಲ್ಲಿಪ್ಪ, ಕಣಿಯ, ಅಣಿಯು Si. 370). ಕೊಂಚವಾದದು (ತಲಿನ 438). — ಕೊಂಚ ದವ. -ಅವ. A man of no consideration, an insignificant man (My.).

ಕೊಂಚಿ *kōṅči*. = ಕುಂಚಿ, etc. (ಕೊಪ್ಪೆ G.; B. 5, 146).

ಕೊಂಚಿ *kōṅči*. 1. = ಕೊಂಚ. (ಕುಡು ಕೂಟ Čt. I, 18; ಅಲ್ಲ Sm. 85).

ಕೊಂಚಿ *kōṅči*. 2. An enclosure; a rampart, especially a surrounding wall elevated on a mound of earth (ಪ್ರಾಕಾರ, ವರಣ, ಶಾಲ Nr.).

ಕೊಂಚಿ *kōṅči*. 3. (= ಕುನ್ನೆ). The posteriors (ಕುಡು ಮಾಲು Čt. I, 62).

ಕೊಂಚಿ *kōṅči*. = ಕುಂಚ, ಕುಂಚು. Tbh. of ಕ್ರೌಂಚ (Sind. 356; ಕ್ರೌಂಚವನ್ನು Kk. 14; Sm. 29; ಪಕ್ತಿಯ ಭೇದ Sm. 85). — ಕೊಂಚಿ ವಕ್ತ. -ಪಕ್ತ. (ಕ್ರೌಂಚ Nr.). — ಕೊಂಚಿವಟ್ಟನ್ನ ಕೆದಂ. -ದಿಟ್ಟು-ಅ-ತೆದಂ. Who took possession of the mountain Krānča: Guha (Kk. 6; Sm. 4; cf. ಕ್ರೌಂಚದಾರಣ).

ಕೊಟ *kōṭa*. = ಕುಟ, ಕೊಟ್ಟ 2, ಕೋಟ. ಅಳಕ ಕೊಟ (ಗೋಪು, ವ್ರಹ Si. 413; Mhr. ಕೋಟಾ).

ಕೊಟಾರ *kōṭāra*. (= ಕೊಟ್ಟಾರ). A threshing-floor (My.).

ಕೊಟಿ *kōṭi*. = ಕೊಟ್ಟಿ, etc. (C.).

ಕೊಟ್ಟ *kōṭṭa*. 1. = ಕೊಟ್ಟ 1. A bamboo tube, etc. (My.).

ಕೊಟ್ಟ *kōṭṭa*. 2. (fr. ಕುಡಿ 5). The state of being extreme, etc. (cf. ಕೊಟ್ಟ 1). — ಕೊಟ್ಟಕೊನೆ. The extreme point (My.; Tē.).

ಕೊಟ್ಟ *kōṭṭa*. 3. = ಕೊಡಚಿ. (St. & Pl.).

ಕೊಟ್ಟ *kōṭṭa*. 1. Tbh. of ಕೋಪು. See ಕೊಟ್ಟಾರ.

ಕೊಟ್ಟ *kōṭṭa*. 2. = ಕೊಟ. ಅಳಕುಗಳು ಇರುವ ಕೊಟ್ಟವ (ಗೋಪು, ಗೋಪುನಕ Si. 103; T., Tē.).

ಕೊಟ್ಟ *kōṭṭa*. 3. = ಕೊಟ್ಟ. A fort. See ಕೊಟ್ಟವ, etc.

ಕೊಟ್ಟಗಾಟ *kōṭṭa-gāṭa*. (= ಕೊಟ್ಟವ). A man belonging to a fort (Bp. 61, 26; ಅದಂಗಾಯ್ತು, ಕುಡುವು, ಕೊಟ್ಟವ G.).

ಕೊಟ್ಟಗೆ *kōṭṭage*. = ಕೊಟ್ಟಗೆ, ಕೊಟ್ಟಗೆ. Tbh. of ಕುಟಂಕ (or of ಕುಟಕಾ, a hut? cf. also ಕೋಪು). A stall or out-house, especially for cattlo; a barn, a room, etc. (My.; T. ಕೊಟ್ಟಗೆ, ಕೊಟ್ಟಗೈ, ಕೊಟ್ಟಾಯ್, ಕೊಟ್ಟಾಯಿ, ಕೊಟ್ಟರ್; M. ಕೊಟ್ಟರ್; Tē. ಕೊಟ್ಟಾಯಿ, a shed built of thatch; a large shed or pent roof). ಕೊಟ್ಟಗೆಯ ಎಡಿಕರ್ (ಪಟಲ, ಫದಿಸ್ Nr.).

ಕೊಟ್ಟಜ *kōṭṭaja*. Tribute (ಕಪ್ಪೆ Sind. II.; Čt. I, 50;—Kk. 84, o. r. ಬಟ್ಟಜ; T. ಕುಡ್ಜಿ, M. ಕೋಜಿ; cf. ಕೊಡೆ 7).

ಕೊಟ್ಟಡಿ *kōṭṭadi*. = ಕೊಡದಿ q. v., ಕೋಟದಿ. (My.).

ಕೊಟ್ಟಣ *kōṭṭaṇa*. (fr. ಕುಟ್ಟು 1). = ಕೊಟ್ಟ. Beating the husk from paddy, etc. (C.; M.; Tē. ಕೊಟ್ಟು). See Bp. 27, 52; Č. Bp. 47, 42. ಕೊಟ್ಟಣ ಕುಟ್ಟು ಎಣ್ಣಿನ ಸಾಕ ದ ದಾಗೆ (Prv.). — ಕೊಟ್ಟಣಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. A street where people live who perform kōṭṭaṇa (My.). — ಕೊಟ್ಟಣಗುಟ್ಟು -ಅ-ಕುಟ್ಟು. To beat the husk from paddy (Bp. 23, 19).

ಕೊಟ್ಟಣಗಿತ್ತಿ kōttana-gitti. A female who beats husk from paddy, etc. (My.).

ಕೊಟ್ಟಣ ಕೊಟ್ಟತನ kōttatana. (fr. ಕೊಟ್ಟ). Crookedness; deceit. See Prv. s. ಮಟ್ಟ.

ಕೊಟ್ಟನರ ಕೊಟ್ಟ-ವಾಜಿ = ಕೊಟ್ಟಗಾದಿ. (ಅಡಂಗಾಯ್ತು, ಕುಡುಮ್ಬ Kk. 37; Sm. 45).

ಕೊಟ್ಟನ ಕೊಟ್ಟಾಸ. (= ಕೊಲ್ಲನ). Roasted meat (ಸುಟ್ಟಿಗೆ, ಸುಡುಡಾಡು Sm. 32).

ಕೊಟ್ಟನ ಕೊಟ್ಟಿ-ಆರ. (= ಕೊಟ್ಟಾರ). Thh. of ಕೊಟ್ಟಾ ಗಾರ (Sm. 383; V. 37, 27; T., M.; Mhr. ಕೊಟ್ಟಾರ). — ಕೊಟ್ಟಾರಸೋಮೇಶ್ವರ. N. (Bp. 53, 80).

ಕೊಟ್ಟನ ಕೊಟ್ಟಿ. The officer in charge of a granary or warehouse, a steward (Bp. 9, 42; 59, 29).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 1. (ಸೂಕಳ Sm. 89).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. (fr. ಕುಡು 3?). A (perverse), shameless, base, obscene man (ಬಡ್ಡಿ Sm. 89, o. r. ಭಡ್ಡಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 1. = ಕೊಟ್ಟಾ. False; faithless, perfidious; spurious; alloyed; had; vicious (Mhr., H. ಬೊಟ್ಟಾ; cf. ಕೂಟ No. 4). — ಕೊಟ್ಟಕಡೆ. A forged writ of agreement (B. 5, 268). — ಕೊಟ್ಟದನ. Vicious oattle (S. Mhr.). — ಕೊಟ್ಟನಡೆ. A bad conduct (S. Mhr.; B. 5, 197). — ಕೊಟ್ಟರೂಪಾಯಿ. An alloyed, bad rupee (S. Mhr.).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. = ಕೊಟ್ಟಿಗೆ. (C.). ಅರಮನೆಯೊಳಗಿನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ (ಕಕ್ಕಿ G.). See Bp. 56, 34, 39; J. 10, 20; B. 5, 126. — ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆ. (ಕುಮಲ G.). ಕಾಯಿ ಹಾಕುವ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಮನೆ (ಕೋವು G.). — ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯವ. -ಅವ. A steward (Bp. 9, 46; 59, 29).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. = ಕೊಟ್ಟಿಗೆ. (C.). ಅರಮನೆಯೊಳಗಿನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ (ಕಕ್ಕಿ G.). See Bp. 56, 34, 39; J. 10, 20; B. 5, 126. — ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆ. (ಕುಮಲ G.). ಕಾಯಿ ಹಾಕುವ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಮನೆ (ಕೋವು G.). — ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯವ. -ಅವ. A steward (Bp. 9, 46; 59, 29).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಿ. 2. A room. ಏನನೇ ಕೊಟ್ಟ (ಅನ್ನಪುರ, etc., ಅರಮನೆಯ ದಾಟೇವಾಸ Si. 110; cf. Mhr. ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಮ್ಮ, ಕೊಡೆ = T. ಕೋಡಿ; cf. ಕೋಣಸು). — ಕೊಡಗೂಸು. -ಕೊಸು. A young girl, a maiden (ಕುಮಾರಿ, ಕನ್ಯೆ HIA.; ಕೂಸು Ūt. II, 58; ಕರ್ಣಿಕೆ, ದಾಲಿ Nu. 21). ಕೊಡಗೂಸು ಕನ್ಯೆ, ಕೊಟ್ಟ ಕೂಸು ವರ್ಯ (Mr. 302). See Ahh. P. 8, after 61; Bp. 9, 38; 14 sum.; 14, 5; V. 9, after 70; 9, 72.

ಕೊಡ ಕೊಡ. 2. Honey (ಜೇನು Sm. 98; T. ಕೊಂಗು, Tē. ಕುಡುಮ್ಬ).

ಕೊಡ ಕೊಡ. 3. = ಕೊಡಗು. — ಕೊಡಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ಕೊಡಗು ಕತ್ತಿ. (My.).

ಕೊಡ ಕೊಡ. Tbh. of ಕೂಟ (Nr., HIA.; Mr. 209; Si. 309; ಭಾಣು Sm. 93). An earthen pitcher or pot (C.), also one of metal (My.). See ಜೇನೋಡ; V. 38, 37, 38. — ಕೊಡಪಾನ.

A kōḍa of copper or brass (C.; Ū. Bp. 47, 40). — ಕೊಡಪಾನೆ. = ಕೊಡಪಾನ. (My.). — ಕೊಡವಾಲ್. -ಲು. -ಪಾಲ್. A potful of milk. ಕೊಡವಾಲು ಕವೆನ ಅನ್ನ (ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ, ಪ್ರಚುರದೊಡ್ಡ HIA.; Mr. 182). — ಕೊಡವಾಲುಂಗಲ್. -ಕವೆ. = ಕೊಡವಾಲ್ಲುಂಗಲ್. (J. 29, 2). — ಕೊಡವಾಲ್ಲುಂಗಲ್. -ಕವೆ. To yield a potful of milk (J. 18, 13).

ಕೊಡಕು ಕೊಡಕು. (= ಕೊಡಕು 2?). Crookedness (?). ಕೊಡಕು ಬೀಡು. (A oart) to go to one side and with two wheels enter the road-dltch (My.).

ಕೊಡಕೆ ಕೊಡಕೆ. = ಕೊಡಕೆ (Sm. 48). The ear (ಕಿ Sm. 70; Tē. a cup; cf. ಕುಡಿ). ಕೊಡಕೆಯ ಅಭರಣದೊಳ್ ಕೊಪ್ಪ (101). See J. 17, 14.

ಕೊಡಗ ಕೊಡಗ. Want, poverty (ತವರ್, ಎಡಲ್, ದಾಂಪ್ Ūt. II, 73; see s. ಕುಡುಮ್ಬ? ಕೋಡಿ 2). Another ಕೊಡಗ see s. ಕೊಡಗು.

ಕೊಡಗು ಕೊಡಗು. (fr. ಕುಡು 3?). = ಕೊಡೆ 3, ಕೊಡವು 1. The Coorg country (C.; B. 8, 30; T., M. ಕುಡುಗು; Tē. ಕೊಡುಗು). — ಕೊಡಗ. -ಅ 3. A Coorg man (C.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬನ್ನೇ ಬಡ್ಡಿ, ಕೊಡಗನಿಗೆ ಬೇಡ ಬಡ್ಡಿ (Prv.). See ಕೊಡವ. — ಕೊಡಗುಕತ್ತಿ. = ಕೊಡಗತ್ತಿ. A Coorg knife, a kind of broad sword or oleaver shaped like a bill-hook (My.; Tē.).

ಕೊಡಗ ಕೊಡಗ. = ಕೊಡಗಿ. A gift, a grant (ಉಪ್ಪು ದ Sm. 1; My.). See ಕಟ್ಟು s. ಕಟ್ಟು 1.

ಕೊಡಂಕೆ ಕೊಡಂಕೆ. = ಕೊಡಕೆ. (Sm. 48; ಕಿ Kk. 32). See Rāv. 18, 62; Sēv. 2, 40; ಕೊಡಗೊಡಂಕೆ.

ಕೊಡಬೆ ಕೊಡಬೆ. = ಕೊಟ್ಟ 3, ಸೊಡಬೆ. — ಕೊಡಬಗಿದ. A large prickly shrub or small tree, Zizyphus xylopyrus Willd. (St. & Pl.; T. ಕೊಟ್ಟಿ-ಬಾಲ್ಕೆ, ಕೊಟ್ಟಿ).

ಕೊಡಬು ಕೊಡಬು. (fr. ಕೊಡ 2). = ಕೊಡನು. To remove the ear-wax out of the ears with the finger or a pick; to remove the impurities from out of a vessel by rubbing its inside with the hand (My.).

ಕೊಡತ ಕೊಡತ. 1. Coldness (ಕಳ Sm. 97; cf. ಕುಳರ್ 3, ಕೋಟ 1, ಕೋಡು 2).

ಕೊಡತ ಕೊಡತ. 2. (fr. ಕೊಡೆ 3). = ಕೊಡೆತ. The pain of a sore (ಕುಣ್ಣಿನ Sm. 97; My.; T. ಕುಡ್ಡಿ, to hollow, to scrape out, see ಕೊಡೆ 2; to pierce, make a hole through; to gnaw, as a worm; to ache; to cause overpowering grief); severe itching (My.).

ಕೊಡತ ಕೊಡತ. 3. A stick tied to a dog's neck

by means of which the dog is fastened at home or led about (ಪಾಸುಗೋಲ್ Sm. 97; Tē. ಕೊಡತಿ; M. ಕೊಳುತ್ತು, what holds, etc.).

ಕೊಡತಿ kōḍati. (tr. ಕುರು 2). (= ಕೊಡನ್ತಿ). (That beats, pounds, breaks): a wooden hammer (C.; ಕಲಕ Mr. 283; M. ಕೊಟ್ಟಿ, ಕೊಟ್ಟಿವಡಿ; cf. Sk. ಕುಟಿ). ಮಣ್ಣುಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬಡೆಯಕ್ಕುವ ಕೊಡತಿದೊಣ್ಣೆ (ಕೋಟಿತ Si. 302). ಅದಕ್ಕದು ಉಳಿ ಕೊಡತಿಯ ನ್ಯಾಯ (Prv.). See ಹೆಣ್ಣಿಗೊಡತಿ; Prv. s. ತಾಸಿನ ಬಟ್ಟಲು.

ಕೊಡನ್ತಿ kōḍanti. (Smḍ. 48). (= ಕೊಡತಿ).

ಕೊಡಪು kōḍapu. = ಕೊಡಪು 2, ಕೊಡದು. To scatter or throw in different directions with the hand; to shake or toss about (v. t.); to shake (v. t., ಕರವೀರ್ಣ Smḍ. Dh.; ತೋನೆ, etc., ಅಲ್ಲಾಡು, ಕಮ್ಮನ ಸೀ; M. ಕುಡೆ; cf. ಕುಲುಕು 2 P). ಕೊಡಪುವದು (ಎಧಾನನ, ನಿಧುವನ, ಜಾಡಿಸುವದು Si. 388). See ಕೊಳ. 4, 17; Rāv. 5, 43; 6, after 11; ಮುದ್ದಿಡಪು.

ಕೊಡಮೆ kōḍamē. = ಕೊಡಮ್ಮೆ. A double basket for catching fish (Sd.; Tē. ಕೊಡಮು; see ಕೂಳಿ 1).

ಕೊಡಮ್ಮೆ kōḍambē. = ಕೊಡಮೆ. (Rāv. 5, after 114).

ಕೊಡರಿಸು kōḍarisu. A kind of ornament (? Rām. 6, 2, 7).

ಕೊಡರಿ kōḍali = ಕೊಡ್ಲಿ. Thh. of ಕುರಾರ (Smḍ. 341. 369; Nr., Hlā.; Mr. 298; Ct. II, 40; C.; ದಾತ್ರ, ಲವಿತ್ರ Si. 303). An axe, a hatchet. ಕೊಡಲೀ ಕಾವು ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯು. — ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವವನ ತಿಕದಲಿ ಕೊಡಲೀ ಸಿಗ (or ಸಿಕ್ಕ) ಹಾಕಿದರು (Prvs.). See Bp. 9, 14; ಅಮೃಂಗೊಡಲಿ, ಗಣಕೊಡಲಿ; Prv. s. ತಾನು.

ಕೊಡವು kōḍavu. 1. = ಕೊಡಗು. The Coorg country (in the language of the Coorg people). — ಕೊಡವ. -ಅ 3. = ಕೊಡಗ. A Coorg man (in the language of the Coorgs; M. ಕುಡವ; M. ಕುಡವ also: a predial slave; Maṅgarāja makes a distinction between the Kōḍagas and Kōḍavas, saying in verse 879 of his work as follows: ಮ್ಲೇಚ್ಛರೆನೆ ಕೊಡವ ಕೊಡಗರು).

ಕೊಡವು kōḍavu. 2. = ಕೊಡಪು, etc. (My.). ಕೊಡವಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ಕೊಡಪುವದು, etc. Si. 386).

ಕೊಡಸಿಗು kōḍasigu. (= ಕಡಿನ). The small tree *Cluytia collina* Roxb. (St. & Pl.).

ಕೊಡಸಿಗೆ kōḍasigē. = ಕೊಡಿಸಿಗು, ಕೊರಿಸಿಗು. Thh. of ಕುಟಿಪಕ (Smḍ. 389; ಕುಟಿಪ, ತಕ್ಕ, etc. Nr.; ಕುಟಿಪ Sm. 25; Nn. 88; My.; Tē. ಕೊಡತಿ).

ಕೊಡಸು kōḍasu. = ಕೊಡಪು. (My.).

ಕೊಡಹು kōḍahu. = ಕೊಡಪು, etc. ಕೊಡಪುವದು (ಎಧಾನನ, ನಿಧುವನ Nr.; Si. 386). ಅತಿಗೆ ಬಳಿ ತೊಟ್ಟು, ಕೆಯ ಕೊಡಹುದರೆ ಹೋಗುವದೋ? (Prv.). See Bp. 22, 31; Bh. 1, 10, 37; 1, 20, 61; 3, 13, 30, 35; J. 20, 47.

ಕೊಡಿ kōḍi. = ಕಡಿ 1, etc. Strength, stoutness. ಕೊಡಿಯದವೆ (S. Mhr.; B. 4, 158). — ಕೊಡಿಕಲ್ಲು. Stone-like firmness in one's health. ಈ ಮನುಷ್ಯನು ಕೊಡಿಕಲ್ಲಾಗಿದ್ದಾನೆ (S. Mhr.).

ಕೊಡಿಗೆ kōḍigē. = ಕೊಡಸಿ. (My.). — ಕೊಡಿಗೆಮಾನ್ಯ. Land free of rent (My.).

ಕೊಡಿಸಿಗು kōḍisigu. = ಕೊಡಸಿಗೆ, etc. (ಕುಟಿಪ, etc. Si. 137).

ಕೊಡಿಸು kōḍisu. = ಕುಡಿಸು 8. To cause to give (C.). ಕೊಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟವನು (ದಾಸಿತ, ಸಾಧಿತ Si. 364). See Bp. 8, 36; Bh. 1, 8, 7; Bhāgavata 10, 18, 3; B. 2, 31; 5, 188. 2, to allow (My.), e. g. ನಿಲ್ಲುಗೊಡಿಸು, ಬರ.

ಕೊಡಿಸುವಿಕೆ kōḍisuvikē. Causing to give. ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಿಸುವಿಕೆ (ಅರ್ಥದಾವನ, ಸಾಧನ Si. 437).

ಕೊಡು kōḍu. 1. = ಕುರು 1. To give, etc. (ದಾನ Nn. 141). P. p. ಕೊಟ್ಟು. ಪ್ರಿಯವಚನಂ ಬೆರಸಿ ಕೊಡುವವನು (ವದಾನ್ಯ Hlā.). ವಣ್ಯಪ್ರೀಯರು ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬತ್ತಿ (ಫೋಗ); ಬನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಬನ್ನ ಕೊಮ್ಮದು (ಪರಿವಾಸ, ಪರಿವರ್ತ, etc.); ಬನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಬನ್ನ ಕೊಳುವವು (ಅಪಮಿತ್ರಕ); ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಸಾಲವ ಕೊಳ್ಳುವವನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಉತ್ತಮಾರ್ಥ ಎನ್ನೂ ಅಧಮಾರ್ಥ ಎನ್ನೂ ಎನಿಸುಗು; ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಸಮೃದ್ಧನಾದವನು (ಕುಸೀದಿಕ, etc.); ಧಾಣೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಳೆಗದತ್ತಣ್ಣ ಮಗುದಿದವರು (ಸಂತಪ್ತಕರು Nr.). ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುದು (ದಾನ, brihery, Mr. 287); ಬಡ್ಡಿಗೊಡುವವನು (ಕುಸೀದಿಕ 345); ಕೊಟ್ಟೊಡವೆ (ವಿಗ್ರಹ 474); ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟವಂ (ವಧುತಾತ 313); ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಅತ್ತೆ (ಗೃಹಮಾತೆ 313); ಕೊಟ್ಟ ಕೂಸು (ನರ್ಮ 302). ಕೊಟ್ಟ ದೇವರು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದರೆ, ಕುಟ್ಟ ಕೊಣ್ಣು ಅದೋಡು ಯಾಕೆ? — ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲ ಕೇಳದೆ ಹೋಯಿತು, ಮಾಡಿದ ಅರಮ್ಪು ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು. — ಕೊಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟವನ್ನೂ, ತಿರು ಬದುಕಿದವನ್ನೂ. — ಕೊಡೋಡು ಕೊಡು! ಅದಿಗೇ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತೆ. — ಕೊಡೋಡು ಬನ್ನ ಕಾಸು, ಕೋಣೆ ತುತ್ತು ಹಾಸು. — ಕೊಡೋಡೊಡು ಕಾಸು, ಕೆಲಸವೆರೆಡು ತಾಸು. — ದೇವರು ವರಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ವರಾ ಕೊಡನು (Prvs.). — ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡು (C.). ನೋಡ ಕೊಡು (C.). ಗಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡು; ಪಾತ ಕೊಡು (C.). Occasionally ಕೊಡು (= ಕುಡು) is added to other verbs without altering their meaning (C.), e. g. ನಿಧಾಗಿಸಿ ಕೊಡು = ನಿಧಾಗಿಸು, (Cm. ad Smḍ. 46). — See Bp. 5, 54; 21, 30; 32, 44; 51, 19; 52, 46; Bh. 1, 8, 8. 23. 68. 93; 1, 10, 36. 88; 2, 13, 10; Rāv. 7, 98; J. 2, 27. 60; 8, 42; 13, 42; 29, 18. 89; 30, 26. 49; 31, 27; Dp. 148, 5; B. 1, 6; 3, 93; 4, 6. 9. 16. 110. 123. 150. 153. 196. 197. 198. 216; 5, 17. 54. 84. 113. 127. 154. 303; ಅಳವಿಗೊಡು, ಬಳೊಡು, ಬಡ್ಡೀಲಗಂಗೊಡು, ಒಲಗಂ, ಕಾಣಿಕೆ, ಕಾಣ್ಕೆ, ಕಾಳಗ, ಕೆಯ, ದಣ್ಣೆ, ಧನ, ಬೊಟ್ಟೆ, ಮೆಯ, ಮೊಲೆ. — ಕೊಟ್ಟುಡು. -ಅಡು. To give repeatedly. ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟುಡಿ ಬದುಕುವವನು (ವೃದ್ಧಾಪ್ಯಜೀವ, ವಾದ್ಧುಷಿ Nr.). 2, to give mutually (C.). — ಕೊಟ್ಟುವದಾ. = ಕೊಟ್ಟುಂ (i. e. ಕೊಟ್ಟರೂ) ಅದಾ. (Bp. 41, 8). — ಕೊಡು ಕೊಡು. = ಕುಡು ಕುಡು. (Bp. 11, 3. 33; 27, 84; 32, 34; 87, 41. 46; 42, 9; Rāv. 7, after 98; B. 4, 127). — ಕೊಡು ಗಿಡು. reit. (Bp. 42, 18).

ಕೊಡು kōḍu. 2. = ಕೊಡೆ 4. Giving. — ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವದು. To give and receive; giving and receiving (C.). ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು, quarrels about giving and receiving (B. 4, 142). ಪದಾರ್ಥವು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಬರ ಬೇಕು (B. 5, 77). See B. 5, 106. 228. 263.

ಕೊಡುವಿಕೆ kōḍuvikē. Giving (ಸಾತಿ Si. 424; ದಿದಾಯ್ G.). See Si. 56. 243. 325. 397. 437; B. 5, 107.

ಕೊಡುಡು kōḍuḥa. Giving. ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಡುಡು (ಅರ್ಥಪ್ರಯೋಗ, ವೃದ್ಧಿಜೀವಿಕೆ Nr.). ಹೆಪ್ಪ ಕೊಡುಡುಂ (ಅತಂಜನ Nr.). ಕೊಡುಡು (ವಿಶ್ವಯ Mr. 346).

ಕೊಡೆ kōḍē. 1. (Smḍ. 109. 113). An umbrella; a parasol (ಅತಪತ್ರ, ಫತ್ರ Hlā.; Si. 268; ತದ್, ಮೇಘದಪ್ಪುರ, ಫತ್ರ ಸೀ; C.; Tu.; T. ಕುಡ್ಲೆ, M. ಕುಡೆ; Tē. ಗೊಡುಗು, ಗೊಡುವು). ಕೊಡೆಗೊಡೆಯಂ or ಕೊಡೆಯೊಡೆಯಂ (Smḍ. 167. 242). ಕೊಡೆಯ ಕಾವು (161). ಕೆಂಗುಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಕೊಡೆ (216). See Bp. 58, 17; Rāv. 5, 44; J. 2, 9; B. 4, 190; ಜಿಲ್ಲಗೊಡೆ,

ಬೆಳೆ, ಮುಕ್ಕೊಡೆ. ಅಲ್ಲಗೆ ಐತ್ತರ್ಯ ಬನ್ನರೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೇ ಹಿಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು (Priv.). See Privs. s. ಬಿಸಲ್, ಮುಡೆ. — ಕೊಡೆಯಾರ. -ಅಳ. The town of Mangalūr in South Canara (C.). ಕಾಸು ಇದರೆ ಕೊಡೆಯಾರ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆ, ಅಲ! (Priv.). — ಕೊಡೆವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To seize, take, or hold a parasol, etc. (Abh. P. 4, 9; Bp. 23, 19; J. 13, 34; 19, 16; 28, 36). — ಕೊಡೆಮುಲ್ಲ. A mushroom (ಫತ್ತೆ, ಅತಿಫತ್ತೆ, ಪಾಲಫತ್ತೆ Si. 165, only in Si.).

ಕೊಡೆ ಕೊಡೆ. 2. To hollow, to excavate (T. ಕುಡು); to scrape out, as a cocoanut, etc. (My.; T.); to remove with the finger or a pick, as ear-wax (My.). See s. ಕುಡು 1 and ಕೊಡತೆ 2.

ಕೊಡೆ ಕೊಡೆ. 3. To ache; to itch very much (My.). See ಕೊಡತೆ 2.

ಕೊಡೆ ಕೊಡೆ. 4. = ಕೊಡು 2. See ಕೊಳು ಕೊಡೆ, ಕೊಳ ಕೊಡೆ.

ಕೊಡತೆ ಕೊಡತೆ. = ಕೊಡತೆ 2. (My.).

ಕೊಡ್ಡ ಕೊಡ್ಡ. 1. = ಕೊರಡು. A kind of rainbow. ಕೊಡ್ಡ ಮೂವಿತು (S. Mhr.).

ಕೊಡ್ಡ ಕೊಡ್ಡ. 2. (= ಕಡ್ಡೆ 2). A stupid man, a clown (S. Mhr.; cf. ಕೊರಟುಗ).

ಕೊಡ್ಲಿ ಕೊಡ್ಲಿ. = ಕೊಡಲಿ. (C.; B. 3, 6).

ಕೊಣ ಕೊಣ. 1. = ಕೊಳ 2. A pond, a tank (My.).

ಕೊಣ ಕೊಣ. 2. = ಸೋ 2. A sound in imitating nasalization. — ಕೊಣ ಕೊಣ ಎನ್ನು. To speak through the nose, to nasalize (in speaking or reading, My.).

ಕೊಣಕು ಕೊಣಕು. 1. To jump or leap, to leap over, as wild beasts (ಮೃಗಲಂಘನ Sm. Dh.; cf. ಕುಂಟು, ಕುಣುಕು 2, ಕುಡುಕು 1, ಕೊಣಕು).

ಕೊಣಕು ಕೊಣಕು. 2. A leap or jump. — ಕೊಣಕುಡು. -ಡು. To perform a jump, to jump, etc. (ದಾಣ್ಣು Kk. 53; ದಿಂಕು, ದಾಣ್ಣು, ಮಿಕ್ಕು, ಸರಳಿಸು Sm. 31; Ūpr. 1, 118; Śātv. 3, 51; T. ಕುಡುಕ್ಕುಡು, to pass across).

ಕೊಣಗು ಕೊಣಗು. = ಕೊಳಗು, etc. A hoof (ಖುರ, ಶಪ HIA.).

ಕೊಣತೆ ಕೊಣತೆ. A kind of wooden (or iron) club swung in the hands for exercise, etc. (My.). — ಕೊಣತೆ ಕಟ್ಟು. To climb a rope to which the kōṇata is attached (My.).

ಕೊಣವಿ ಕೊಣವಿ. (= ಕುಡುಕು). A flail (Mangalore Moral Class-book p. 133; Tē. ಕುಡುಕೆ, ಗುನುವ, a club).

ಕೊಣವಿಗಿ ಕೊಣವಿಗಿ. A round wooden dish to knead dough in, etc. (S. Mhr.).

ಕೊಣವಿಗಿ ಕೊಣವಿಗಿ. = ಕೊಣವಿಗಿ. (S. Mhr.).

ಕೊಣಸು ಕೊಣಸು. A young one of wild beasts (ಮೃಗಪೂತ Ūt. II, 80; ಮಗವಡ Kk. 53, Sm. 31; Sk. ಕುಣಕ; T. ಕುಡುಣ್ಣು, an infant; Tē. ಕೊಡುಕು, a son; ಕೊಣ್ಣೆಕೆ, an infant; see ಕೊಡ 1).

ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು. (= ಕೊರಡು). A knotty club (My.).

ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು. A hill, a mountain (Tē. ಕೊಣ್ಣು; T. ಕುಣ್ಣು, ಕುಣ್ಣು; M. ಕುಣ್ಣು, ಕುಣ್ಣು; cf. ಕುಡುಕು 1; ಗುಡ್ಡ 2). — ಕೊಣ್ಣು ಗುಡ್ಡ. -ಕುಡು. A hill or jungle sheep (ದೊಂಬೆ Nr., o.

r. ಕೊಣ್ಣು ಗೊಡು; ಅಟವ್ಯವಿ, ವನೇರಣ Mr. 160); — the four-born antelope, Tetraeros quadricornes (Gz.). — ಕೊಣ್ಣು ಗುಡ್ಡದುವು. Hair or wool of a jungle sheep (Rāgh. 17, 68). — ಕೊಣ್ಣು ಗುಡ್ಡ. -ಕುಡು. = ಕೊಣ್ಣು ಗೊಡು. N. (Bp. 36, 59). — ಕೊಣ್ಣು ಗೊಡು. = ಕೊಣ್ಣು ಗುಡ್ಡ. (Bp. 1, 10). — ಕೊಣ್ಣು ಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಕೊಣ್ಣು ಗುಡ್ಡ, q. v. (Tē. ಕೊಣ್ಣು ಗೊಡ್ಣು). — ಕೊಣ್ಣು ವೇಳು. N. (Si. 101; = ಗೋಣ್ಣು ವನ, ಗೋಣ್ಣು ವಾರಣ). — ಕೊಣ್ಣು ಮುಸುಡಿ. A large black-faced monkey (My.; Tē. ಕೊಣ್ಣು ಮುಡ್ಡು). — ಕೊಣ್ಣು ಮುಸುವ. = ಕೊಣ್ಣು ಮುಸುಡಿ. (My.). Cf. ಗುಣ್ಣು 1. ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು. Tbh. of ಕುಣ್ಣು (Sm. 355; Abh. P. 10, after 183; My.). — ಕೊಣ್ಣು ಪು. -ಅಪ್ಪ. N. among Brāhmanas (S. Mhr.). — ಕೊಣ್ಣು ಬಣ್ಣ. A cart used at the kōṇḍa feast (My.). — ಕೊಣ್ಣು ಪುಟ್ಟು. A feast in honor of Virabhadra at which Lingavantas carry an idol of Virabhadra and dance with it on live coals in a pit (My.).

ಕೊಣ್ಣು ಲು ಕೊಣ್ಣು ಲು. = ಕೊಣ್ಣು ಲು. Tbh. of ಕುಣ್ಣು ಲು. An ear-ring (My.).

ಕೊಣ್ಣು ಸು ಕೊಣ್ಣು ಸು. N. of a plant (ಸೂಪಕಾರಕ Mr. 121, o. r. ಸೂಪಕಾರಕ).

ಕೊಣ್ಣುಡು ಕೊಣ್ಣುಡು. See s. ಕೊಳ 1.

ಕೊಣ್ಣೆ ಕೊಣ್ಣೆ. A hook projecting from a wall (ನಾಗದತ್ತಕ, ನಿಯೋಜ Nr.); a hook; the semi-circular link of a padlock (C.; Tē. ಕೊಣ್ಣೆ). 2, the sting of a scorpion (C.; Tē. ಕೊಣ್ಣೆ, ಕೊಣ್ಣೆ; see ಕುಡುಕು 3 and ಕುಟುಕು 1). ಚೇದಗಿಯು ಕೊಣ್ಣೆಯಲಿ ಇಡುಡು ಎಪ (Jñs. 42, 72). See B. 4, 122, 211.

ಕೊಣ್ಣೆ ಸು ಕೊಣ್ಣೆ ಸು. To slander; to defame (Bp. 11, 5, 19).

ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು. P. p. of ಕೊಣ್ಣೆ 1, etc.

ಕೊಣ್ಣೆ ಕೊಣ್ಣೆ. 1. (= ಕೊಣ್ಣೆ 1). See ಮುಡುಗೊಣ್ಣೆ.

ಕೊಣ್ಣೆ ಕೊಣ್ಣೆ. 2. = ಕೊಣ್ಣೆಯ No. 1. (ತಳ್ಳಿ Ūb.).

ಕೊಣ್ಣೆ ಕೊಣ್ಣೆ. 3. A chaplet of pearls worn on the head (My.).

ಕೊಣ್ಣೆ ಕೊಣ್ಣೆ. 4. = ಸೊಣ್ಣೆ. A tassel, etc. (My.).

ಕೊಣ್ಣೆ ಕೊಣ್ಣೆ. = ಕೊಣ್ಣೆ, etc. — ಕೊಣ್ಣೆ ಬಳ್ಳಿ. = ಕೊಣ್ಣೆ ಬಳ್ಳಿ. (Si. & Pl.).

ಕೊಣ್ಣೆಗ ಕೊಣ್ಣೆಗ. = ಕೊಣ್ಣೆಯ No. 1. (V. S, after 3). 2, = ಕೊಣ್ಣೆಯ No. 2. (My.).

ಕೊಣ್ಣೆಗಾಲಿ ಕೊಣ್ಣೆಗ-ಗಾಳಿ. A male defamer or calumniator (R.; Tē. ಕೊಣ್ಣೆಗಾಡು; T. ಕೋಡ್ಗಾರ).

ಕೊಣ್ಣೆಗಿತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣೆಗಿ-ತಿತ್ತಿ. A female defamer, etc. (Bp. 40, 52).

ಕೊಣ್ಣೆತನ ಕೊಣ್ಣೆತನ. = ಕೊಣ್ಣೆಯ No. 1. (My.; Tē.).

ಕೊಣ್ಣೆಯ ಕೊಣ್ಣೆಯ. = ಕೊಣ್ಣೆ 2, ಕೊಣ್ಣೆಗ. Backbiting, calumny, slander, defamation, abuse (ಸಿವಣ, ಚಾಡಿ, ಕುಟ್ಟಿತ Sm. 65; My.; Tē. ಕೊಣ್ಣೆ ಮು; T. ಕುಣ್ಣೆಯ, ಕೋಳ, ಕುಡುಕು; M. ಕುರಳಿ, ಕುಡುಕು; Mhr. ಕುಡೇಂ, evil-mindedness). 2, an informer, a slanderer, a defamer (ಕರ್ಣೇಜವ, ಸೂಚಕ, ಪಿತುನ, ದ್ವಿಜಪ್ಪ Nr.; ತ್ರಿಯಕ್ಕರ Mr. 244; Tē. ಕೊಣ್ಣೆಯುಡು; T. ಕೊಣ್ಣುಣ್ಣೆ). — See Bp. 11, 5; Dp. 5, 6.

ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು. = ಕೊಣ್ಣು ಲು. (My.).

ಕೊತ kōta. = ಕತ, ಕುತ. — ಕೊತ ಕೊತ. = ಕುತ ಕುತ. (My.).
ಕೊತಮ್ಬರಿ kōtambari. Thh. of ಕುಸುಮ್ಬರು. (S. Mhr.; Mhr. ಕೋಫಮ್ಬರಿ).

ಕೊತ್ತಣಿ kōttani. = ಕೊತ್ತಣ. A multitude, a flock
(ಕಾಗೆಗಳ ಮೊತ್ತಂ Smd. II; Tē., T., M. ಕೊತ್ತು; T. also ಕೊನ್ನು;
cf. ಕುತ್ತುಡ, ಕುಪ್ಪೆ 1, ಕುಡಿ 1, ಗೊನ್ನಣ).

ಕೊತ್ತಮ್ಬರಿ kōttambari. = ಕೊತಮ್ಬರಿ. (C.).

ಕೊತ್ತಲ kōttala. = ಕೊತ್ತಲ. (My.; J. 17, 6).

ಕೊತ್ತವಾಲಿ kōttavāla. The ohlef officer of the police of a town (Mhr., H. ಕೋತವಾಲಿ); the overseer of a travellers' hangalow (My.).

ಕೊತ್ತಳ kōttala. = ಕೊತ್ತಲ. A bulwark, a bastion
(C.; T., M.; Tē. ಕೊತ್ತಡ, ಕೊತ್ತಳ; T. also ಕೊಮ್ಮೆ, cf. ಕುಮ್ಮೆ).
See Bp. 16, 10; J. 9, 17; Dp. 1, 2; B. 4, 146; Si. 89.

ಕೊತ್ತಲಿ kōttali. = ಕೊತ್ತಲಿ. A flock, as of crows
(ಕಾಗೆಯ ಮೊತ್ತಂ Smd. I; ಕಾಗೆಯ ನೆರವ Kk. 82; Smd. 30).
2, a multitude or assemblage, as of fishermen, etc. (ಚೆನದರ ನೆರವ Smd. I). See Grj. 6, after 56;
V. 35, after 55. Cf. ಕೊತ್ತು 2.

ಕೊತ್ತಿ kōtti. A male or female cat (My.; M.
ಕುಡುಕ್ಕಾ, ಕುಡುಕ್ಕಾ, ಕೊಡ್ಡ, a she-oat; ಕುಡುಕ್ಕು, ಕುಡುಕ್ಕು,
ಕುರುಟ್ಟು, to pur; see ಕೊರ 1). ಕೊತ್ತಿ ಬಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ಮೀಸ
ಲೆಮ್ಮದನು? (Dp. 76). ಕೊತ್ತಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಟ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ. —
ಕೊತ್ತಿಯ ಪಾತ್ರ (or ಪಾರುವಕ್ಕು) ಬಲೆಯ ಮುನ್ನೆ (Prva.).

ಕೊತ್ತಿರಿ kōttiri. = ಕೊತಮ್ಬರಿ, etc. ಕೊತ್ತಿರಿಬೀಜ (ಕುಸುಮ್ಬರು,
etc. Si. 311).

ಕೊತ್ತು kōttu. 1. To chop, to mince (My.; T.;
cf. ಕುತ್ತು 1; ಕೊತ್ತು 2).

ಕೊತ್ತು kōttu. 2. A bunch, a cluster (My.; Tē.
ಗೊತ್ತು; cf. ಗೊನೆ).

ಕೊತ್ತುಮರಿ kōttumari. = ಕೊತ್ತುಮರಿ. (My.).

ಕೊತ್ತುಮರಿ kōttumari. = ಕೊತ್ತುಮರಿ. (My.).

ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ kōttumbari. Thh. of ಕುಸುಮ್ಬರು (Smd. 349.
365. 374; Nr.; Hlā.; Si. 311; ಕುಸುಮ್ಬರಿ Ūt. II, 99; ಅರುಷ
ಣ, ಧಾನ್ಯಕ Mr. 137; My.). — ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿಕಸ. A small
annual weed, Anotis montholoni Hook. f. (Z.).

ಕೊದಲು kōḍalu. 1. = ಕೊದಲು 1. To hesitate in
speaking, to stammer; to pronounce inarticu-
lately, to mutter with the omission of a
letter or syllable (My.; Tē. ಕೊತುಕು, ಕೊದುಕು, ಕೊ
ದುಗು; M. ಕೊಡ್ಡು; T., M. ಕುಳಿದು; see ಕುಡಿ 1 cf. ತೊದಲಿ).

ಕೊದಲು kōḍalu. 2. = ಕೊದಲಿ, ಕೊದಲು 2. The act of
stammering, etc. (My.; Tē. ಕೊದುಗು; M. ಕೊಡ್ಡು,
ಕುಡ್ಡು; T. ಕೊನ್ನೆ). — ಕೊದಲ. -ಅ 3. A stammerer, etc.
(My.).

ಕೊದಲಿ kōḍali. = ಕೊದಲು 2. (Ūpr. 3, 50; 4, 2).

ಕೊದಲು kōḍlu. 1. = ಕೊದಲು 1. (My.).

ಕೊದಲು kōḍlu. 2. = ಕೊದಲು 2. (My.).

ಕೊನರ್ kōnar. 1. = ಕೊನರು 1. To get shoots, to
sprout; to arise; to extend, to become great;
etc. (ಪಲ್ಲವೋತ್ತತಿ Smd. Dh.). P. p. ಕೊನರ್ತು (Smd. 287).
ಕೊನರ್ತು ಪೂವಾಲಿ (Kk. 96). See Grj. 3, after 119; Bp. 2,
34; 4 sum.; 16, 16; 44, 20; 46, 37; Rām. 3, 7, 30.

ಕೊನರ್ kōnar. 2. = ಕೊನರು 2. A shoot, a sprout;
a new branch; the film or fibre, or the stalk,
of a lotus (ಮೃಣಾಲ, ಎಸ Nr., cf. ಕುಸುಂ 1 P). ಕೊನರ್ತು
(Smd. 52). ಎಳೆಯ ಕೊನರ್ (ಪಲ್ಲವಾಂಕುರ, ಪ್ರವಾಲ Mr. 106).
See V. 4, 36; Sēv. 2, 43, 44; J. 3, 32; ಕುಡಿಗೊನರ್, ಮಾಂ.

ಕೊನರು kōnar. 1. = ಕೊನರು 1. P. p. ಕೊನರಿ (Bp. 3, 4;
18, 82; 38, 40; Bh. 3, 21, 54; 4, 2, 53; 6, 2, 22; J. 21, 62).
— ಕೊನರು ಕೊನರು. rep. (Bp. 35, 3).

ಕೊನರು kōnar. 2. = ಕೊನರು 2. ಮರದ ಕೊನರು (ಪ್ರವಾಲ,
ಪಲ್ಲವಾಂಕುರ Hlā.).

ಕೊನಷ್ಟಿ kōnashtē. = ಕುನಿಷ್ಟ. (My.).

ಕೊನೆ kōṇē. 1. To thrive or succeed in one's
adopted object or affair (ಸ್ವೀಕೃತಾರ್ಥವರ್ಧನ Smd.
Dh.). P. p. ಕೊನೆದು (Ūh. G. MS. v. 27). See Abh. P. 11,
after 170; Grj. 1, 111; 8, 78; 5, 15; 10, 64; 10, after 103;
10, 105.

ಕೊನೆ kōṇē. 2. An extremity; a point; a tip;
a top; an end; a corner; a sprout (ಅಗ್ರ Smd.
Dh.; ಕುಡಿ Ūt. I, 43; C.; Tn., Tē.; T. ಕುನ್ನಿ, ಕೊನ್ನಿ). ತುದಿ
ವ್ವಿನ ಕೊನೆ (ಚೊಲ್ಲೆಯ Kk. 51; Smd. 72). ಮರದ ಕೊನೆ (ಅಗ್ರ,
ಶಿಖರ, etc. Si. 122). ಪಾದದ ಕೊನೆ (ಪಾದಾಗ್ರ 207). ಮೊಲೆಯ
ಕೊನೆ (ಕುಡಾಗ್ರ 209). ತುಟಿಯ ಕೊನೆ (ಸೃಕ್ತ 214). ಬಟ್ಟೆಯ ಕೊನೆ
(ದತೆ 222). ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೊನೆ (ಅಟಗ 287). ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದದು (ಅನಂತ
428). See Bp. 47, 30; 51, 47; Sēv. 3, after 35; 4, 30; J.
23, 30; 28, 46; B. 3, 11; 4, 175; 5, 279; ಉಗುಗೊನೆ, ತೆನೆ,
ದಿಟ್ಟು. — ಕೊನೆಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To accomplish (C.; B. 4,
42; 5, 47. 55. 73; ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಯ್ಯು G.). — ಕೊನೆಗಾಣು. -ಕಾಣು.
To be accomplished or fulfilled (My.; B. 5, 41. 216). —
ಕೊನೆಗೊಡಂಕೆ. -ಕೊಡಂಕೆ. The tip of the ear (Rāv. 6, after
11; V. 5, after 14). — ಕೊನೆಗೊನರು. -ಕೊನರು. Points, etc.,
to sprout, etc. (Bp. 18, 83). — ಕೊನೆವರೆ. -ವರೆ. Pointed
buds to spread (Bp. 50, 79). — ಕೊನೆವರೆಗಂ. Up to the
top. ವಣೆಯಂ ಕೊನೆವರೆಗಂ ಪೂತುವು, ಅರರೆ, ಚಮ್ಮಕನಕರಂ (Ūpr.
7, 53). — ಕೊನೆವಾನೆ. -ವಾನೆ. (Sē.). The point of a hraid of
hair. — ಕೊನೆವುಗುರ್. -ವುಗುರ್. The point of a nail or
claw; a pointed or sharp nail or olaw (Rāv. 5, 116).

ಕೊನೆ kōṇē. 3. = ಕೊನೆ, etc. The branch of a tree
(My.).

ಕೊನ್ನ ಕōnta. Thh. of ಕುನ್ನ (Smd. 355; ಕುನ್ನ, ಪುನ Nr.; ಸು
ಳ, ಡೊಂಕಲೆ Kk. 40, Smd. 43). See Abh. P. 14, 40; Grj. 7,
52; Bp. 34, 82. — ಕೊನ್ನಗೆಯ್ಯ. -ಕೊಯ್ಯ. Who has a spear
in his hand: the ruler of the south-western quarter
(ನರುತಿ Smd. 12. 13).

ಕೊನ್ನ ಕಾಡ ಕōnta-kāḡa. A spearman (ಕಾನ್ರಿಕ, ಪುಸಿಕ Nr.).

ಕೊನ್ನಿ kōnti. Thh. of ಕುನ್ನಿ. (C.). — ಕೊನ್ನಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. Mother
Kuntī (C.).

ಕೊನ್ನಿಪುತ್ರ kōnti-putra. = ಕುನ್ನಿಪುತ್ರ. (Ūh. G. MS. v. 24;
My.).

ಕೊನ್ನು kōndu. P. p. of ಕೊಲ 1, ಕೊಲು 1 and ಕೊಲ್ಲು.

ಕೊನ್ನೆ kōṇṇē. The tree Cassia fistula Lin. (S.
& Pl.; Tu.; T. ಕೊನ್ನೆ).

ಕೊಪ್ಪ kōppa. (Smd. 48). = ಕೊಪ್ಪಲೆ. A small village
(My.; T. ಕುಪ್ಪ; Tu. ಕೊಪ್ಪ, a hut), frequently used in
village-names (C.; cf. ಕೊಮ್ಮ 2).

ಕೊಪ್ಪಟ köppaṭa. = ಕೊಪ್ಪ 1, etc. (ಧನಕೋಟಿ Mr. 294).

ಕೊಪ್ಪರ köppara. The shoulder-blade (? Grj. 2, after 106; Tē. = ಭುಜಪರಕ). Probably Tbh. of ಕೂಪರ. ಕೊಪ್ಪರ köppara. = ಕಪ್ಪರ 2, etc., (ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ v.), (ಪೊಪ್ಪರ). Tbh. of ಕಪರ.

ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ köpparigē. (= ಕೊಪ್ಪರ, etc.). Tbh. of ಕಪರ. A metal boiler, used also for keeping oil or ghee in (ಕಪರ, ಕಪಾಪ Nr.; Hlā.; Mr. 209; ಪಕ್ಕಲೆ Bhn. 65; C.; Tē. ಕೊಪ್ಪರ; M. ಕೊಪ್ಪರ; T. ಕೊಪ್ಪರಿ). See Bp. 58, 57. 68; 59, 15; C. Bp. 47, 40; Bh. 1, 12, 17; J. 11 sum.; 17, 38; B. 3, 46; ಎಣ್ಣೆಗೊಪ್ಪರಿಗೆ, ಬೆಳ್ಳಿಗೊಪ್ಪರಿಗೆ, ಹೊಂಗೆಗೊಪ್ಪರಿಗೆ.

ಕೊಪ್ಪರಿನು köpparisu. also **ಪೊಪ್ಪರಿನು.** To beat (Rām. 6, 50, 18; Bh. 3, 20, 31; cf. ಕುಮ್ಮು 1). 2, to be crushed, to be subdued (Bh. 8, 19, 37; 8, 26, 14).

ಕೊಪ್ಪಲ್ köppal. (Śmā. 48). (= ಕೊಪ್ಪಳ, ಕೊಪ್ಪ). A heap (T. ಕುಪ್ಪಳ); a small hamlet (My.; ಹೊಸತಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿದ ಹಳ್ಳಿ G.).

ಕೊಪ್ಪಳ köppala. N. of villages (S. Mhr.).

ಕೊಪ್ಪಿ köppi. (= ಕೊಪ್ಪೆ?). — ಕೊಪ್ಪಿದೇವ. See ಬೆಲ್ಲವತ್ತೆ ಯ.

ಕೊಪ್ಪು köppu. 1. = ಕೊಪ್ಪಟ, ಕೊಳ್ಳು. The notched extremity or horn of a bow (ಗೋಲೆ, ಪಿಳ್ಳು, ಕೋಟಿ Śm. 43; ಗೋಲೆ 101; ಗೋಲೆ, ಪಿಳ್ಳು, ಧನಕೋಟಿ Kk. 39, o. r. ಕೊಳ್ಳು; Tē. ಕೊಪ್ಪು, ಕೋಪು; Abh. P. 5, 83). ಬೆಲ್ಲಿನ ಕೊಪ್ಪು (ಆಟನಿ Nr.). ಬೆಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪು (ಕಾಮುಕಕೋಟಿ, ಆಟನಿ Hlā.; ಕೋಟಿ, ಪಾಪದ ಅನ್ಯ Nn. 43).

ಕೊಪ್ಪು köppu. 2. An ornament for the upper part of the ear, worn by women (ಕೊಪ್ಪುಕೆಯ ಅಭರಣ Śm. 101; Bp. 4, 39; T.). ತಾಲಕಂ, ತಾಲವತ್ತಂ ಕರ್ಣದ ಓರೆ; ಆ ಮೇರಿಪ ಕೊಪ್ಪು ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳು ಕರ್ಣಕಗಳು (Mr. 337).

ಕೊಪ್ಪು köppu. 3. A female's hair, tied in a tuft (T., Tē.; Mhr. ಪೋಪಾ, ಗೋಳಾ, the hair-knot of women). 2, = ಕೊಟ್ಟು 1, a gold ornament worn by women in their plaited hair (My.). See ಪವರಿ, ಮಾಣಿಕ ಗೊಪ್ಪು.

ಕೊಪ್ಪೆ köppē. = ಕೊಪ್ಪೆ, ಕೋಟಿ. The cap or hood made of a gūṅgadi or cumbly (C.). See ಕೊಪ್ಪೆ.

ಕೊಬರಿ köbari. = ಕೊಬ್ಬರಿ. (C.).

ಕೊಬ್ಬಟ್ಟು köbbaṭṭu. (ಕೊಪ್ಪು-ಹೊಟ್ಟು). Husk of paddy (S. Mhr.; ಭತ್ತದ ಗೊಳಂ G.).

ಕೊಬ್ಬರಿ köbbari. The kernel of the cocoanut, which resembles fat or lard, the copra of trade (C.; Tē. ಕೊಬ್ಬರಿ, ಕೊಬ್ಬರೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಕೊಬ್ಬರೆ; Tu. ಕೊಪ್ಪರ, ಕೊಪ್ಪರಿ, ಕೊಬರಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ; T. ಕೊಪ್ಪರಿ; M. ಕೊಪ್ಪರಿ; Mhr. ಪೋಪರೇಂ; H. ಪೋಪು). ಒಣಕೊಬ್ಬರಿ, dried kernel of cocoannts; ಹಸಿಕೊಬ್ಬರಿ, fresh kernel (C.). See B. 2, 42. — ಕೊಬ್ಬರಿಹಟ್ಟು. A kind of chatnoy (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿಕುಪ್ಪ. Congealed cocoanant oil (My.). — ಕೊಬ್ಬರಿದೋಸೆ. A kind of dōsē (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿದುಟ್ಟು. The half of a cocoanant shell with the kernel in it (S. Mhr.); the half of the kernel (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿದುಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Cocoanut oil (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿ ಸರ. A string of the halves of cocoanant kernels, given

as a present, especially at the hōli feast (C.). — ಕೊಬ್ಬರಿ ಓಣ್ಣೆ. The refuse of expressed cocoanuts (C.).

ಕೊಬ್ಬಿಗ köbbiga. A proud man (My.).

ಕೊಬ್ಬಿಲ köbbila. (= ಕಬ್ಬಿಲ). A rustic, or low, man (ಎಗ್ಗುಳಿ C. I, 5).

ಕೊಬ್ಬಿಸು köbbisu. To fatten (My.).

ಕೊಬ್ಬು köbbu. 1. = ಕೊಬ್ಬು 1, ಕೊಪ್ಪ 1. To grow fat, thick, or stout; to increase, to grow; to be rank or luxuriant in growth; to become proud, presumptuous, or insolent (C.; Tē. ಕೊಪ್ಪು; T., M. ಕೊಬ್ಬು; see ಕುಸುರಿ 1; cf. ಗೊಬ್ಬರು). See Bp. 21, 19; 22, 54; 44, 21; 55, 20; 56, 25; 61, 32; Bh. 2, 4, 12; J. 6, 12; 7, 29; 28, 46; B. 4, 191.

ಕೊಬ್ಬು köbbu. 2. = ಕುಬ್ಬು, ಕೊಬ್ಬು 2, ಕೊಪ್ಪ 2. Fat; fatness; rankness, luxuriance; pride, arrogance (C.; T., M. ಕೊಬ್ಬು, ಕೊಬ್ಬು; Tē. ಕೊಪ್ಪು, ಕೊಪ್ಪು; T. also ಕೊಮ್ಮು). See Bh. 1, 8, 9; Si. 205. — ಕೊಬ್ಬುಬಿ. = ಕುಬ್ಬುಬಿ. (My.). — ಕೊಬ್ಬೇರು. — ಎಬ್ಬು. To become fat, luxuriant, etc. (B. 3, 10; 5, 24; My.).

ಕೊಮರ kömara. = ಕುಮರ. (My.; Tē.).

ಕೊಮಾರ kömāra. = ಕೊಮರ, etc. (C.).

ಕೊಮೆ kömē. To begin to burn, as fire or anger (My.; see ಕುಪ್ಪಡಿ).

ಕೊಮ್ಮೆ kömpē. 1. (= ಕುಪ್ಪೆ 1?). (A small collection): a small thorn-bush (S. Mhr.); a small bundle or load of thorny twigs (S. Mhr.).

ಕೊಮ್ಮೆ kömpē. 2. A small village or a small hamlet (C.; cf. ಕೊಪ್ಪ). ಹಮ್ಮಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ನನ್ನ ಕೊಮ್ಮೆಯಲ್ಲಿರುವುದೇ ಲೇಸು (Prv.). 2, a hut (ಗುಡಸಲು G.; Tē.; T. ಕುರಮ್ಮಿ).

ಕೊಮ್ಮೆ kömba. = ಕೊಳುವ, ಕೊಳ್ಳುವ. A relative present participle of ಕೊಳ್ಳೆ 1.

ಕೊಮ್ಮು kömbu. 1. A verb formed of ಕೊಮ್ಮು: to seize, to take. ಕೊಮ್ಮುತ್ತದೆ, ಕೊಮ್ಮುವಣ, ಕೊಮ್ಮುವನ, ಕೊಮ್ಮೋಣ, etc. (My.). ದೊರೆ ಕೊಮ್ಮುವದೇ? (Bp. 53, 22). ಕೊಮ್ಮುವ (Si. 347. 360). ಕೊಮ್ಮೋಣ (388). ಕೊಮ್ಮುವದು (347. 482; Dhv. pp. 16. 23. 24). ಕೊಮ್ಮುವನು (Dhv. 22. 25. 30); ಕೊಮ್ಮುವಳು (27). ಇದ್ದ ಊರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ಕದ್ದ ಕೊಮ್ಮುವ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ (Prv.).

ಕೊಮ್ಮು kömbu. 2. (fr. ಕುಮ್ಬ). A horn of animals; that is horn-like, as a root, a root; a serpentine horn to play upon; a tusk (ಲರಾಮು, ಶೃಂಗ Nn. 26; C.; T.; Tē. ಕೊಮ್ಮು; cf. ಕುಮ್ಮು 1, ಕೋದು 5). ಕೊಮ್ಮಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು (ತೂಬರ Nr.). ಕೊಮ್ಮಿಲ್ಲದ ಪಕು (ತೂಬರ Hlā.). ಕೊಮ್ಮು ಮುದಿದ ಎತ್ತು (ಕೂಟ Nr.). ಕೊಮ್ಮಿತ್ತಿ ಮುದಿದೋಡೆ ಕೂಟಂ (Mr. 179). ಎಮ್ಮೆಯ ಕೊಮ್ಮು (ಗವಳ, ಶೃಂಗ Si. 332). ಅನೆಯ ಕೊಮ್ಮು (ಎಪಾಣ, ರದನ Hlā.; Mr. 154; ಕುಂಟ Si. 413). ಅನೆಯ ಮೊದಲ ಕೊಮ್ಮು (ಕರಿ, ದನ್ನಮೂಲ Mr. 155). ಮದಕರಿತರದ ಬಿರಿಯುಡೊಡೆದು, ಅಲುಗಿ, ಕೊಮ್ಮುಂ ಕಿತ್ತು (Rāgho. 17, 70). ಅನೇ ಕೊಮ್ಮಿನ ಸ್ಥಲ (ದನ್ನಪಾಣ Si. 270). ಅನೇ ಅದು ಮೊದಲಾದವಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕೊಮ್ಮು, ಅಯ್ಯಂಗಾರರಿಗೆ ಮೂರು

ಕೊಮ್ಮು (Prv.). See Bp. 22, 10; 29, 4. 2, the vowel ಉ or its embodied form ಁ (Tē., My.). — ಕೊಮ್ಮಿನ ಕೂಗು. The distance at which a horn-blast can be heard (My.). — ಕೊಮ್ಮುಗಾಳಿ. -ಕಾಳಿ. A serpentine horn to play upon (C. Bp. 5, 7; My. as ಕೊಮ್ಮುಕಾಳಿ).

ಕೊಮ್ಮು kömbu. 3. = ಕೊಂಗೆ, etc., (ಕೊಮ್ಮು 2 ?), ಕೊಮ್ಮೆ.

The branch of a tree (ತಾಜೆ Nr.; My.; T. ಕೊಪ್ಪ, ಕೊಮ್ಮು; cf. ಕೋಡು 6). ಮರದ ಕೊಮ್ಮು (Smd. 161; ಎಸ್ತರ, ಎಟನ Hlā.; ಎಟನ Mr. 104). ಕೊಮ್ಮಿನ ಬಿಡುಲು (ತಾಜಾತಿಫೆ, ಅವರೋಹ); ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದ ಕೊಮ್ಮು (ಪಂಥ); ಮರದ ಮೊದಲಿನ ಕೊಮ್ಮುಪರ್ಯಂತರಮ್ ಇದರ್ ನಡುವಣ ದಿಣ್ಣು (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ, etc. Nr.). See Smd. 112. 223. 289; Rāv. 5, 122; Sēv. 2, 42; 3, after 35; J. 3, 36; Si. 120. 140; ಗುಜುಕುಗೊಮ್ಮು, ಗುಜ್ಜು, ಗುಜ್ಜು, ಮರ, ಮೊದಲು, ಸೆಳೆ, ಹಣಿ, ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು ಗೊಮ್ಮು. reit. (Ūpr. 2, 74). — ಕೊಮ್ಮುಗೋರ್. -ಕೋರ್. To get branches (Ūpr. 1, 100).

ಕೊಮ್ಮು kömbu. 4. A fixed or an appointed place, a place of assignation (ಕೊಳ, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ, Smd. II; ಕೊಳ Ūt. I, 68; ಸಂಕೇತಧೂಮ Kk. 39; ಸಂಕೇತದ ಸ್ಥಲ Smd. 57; ಪನ, ಕೊಳ, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Kk. 94; T.).

ಕೊಮ್ಮುವಿಕೆ kömbuvikē. Taking, etc. (C.). ಸನ್ನಿಧಿ ಪಗೊಮ್ಮುವಿಕೆ (ಮದೋತ್ತರ Ch.).

ಕೊಮ್ಮೆ kömbē. = ಕೊಮ್ಮು 3, etc. A branch (C.; ತಾಜೆ, ಲತೆ Si. 121; ಎಟನ 440; Tē. ಕೊಮ್ಮೆ; B. 2, 22. 32). — ಕೊಮ್ಮೆದಾದಿಗಿಡ. The hranchy or Bengal plantain tree (Tē., R.).

ಕೊಮ್ಮೆ kömmē. 1. A corn-bin (My.). ನಿಮ್ಮನೆಯಮ್ಮೆ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮನೇ ಕೊಮ್ಮೆ ಇದೆ (Prv.).

ಕೊಮ್ಮೆ kömmē. 2. Hog-weed, Boerhavia procumbens or diffusa (ಪನನರ್ವೆ, ಶಿವಾಟಿ Mr. 133, o. r. ಶವಾಟಿ; ಪನನರ್ವೆ, ಶೋಫಫಫಿ Si. 159; My.). See ಗಣಾಚರಿ 2.

ಕೊಯ್ köy. 1. (Smd. 58). = ಕುಯ್, etc., ಕೊಯ 1, ಕೊಯು, ಕೊಯ್ಲು. To cut; to saw; to crop; to reap; to pluck, as fruit, etc. (ಲವನ Smd. Dh.; C.). P. ps. ಕೊಯ್ಲು, ಕೋಡು, ಕೊಯಲುಂ or ಕೊಯ್ಲುಲಂ (Smd. 86). ಪೊಲ ಗದ್ದೆಗಳ ಕೊಯ್ಲುದು (ಲವ, ಅಭಿರಾವ, ಲವನ Nr.). ಕರಗಸದ ನಡು ಬಡಮಾದರೆಯು ಕೊಯ್ಲು ಇಕ್ಕದೆ? (Bh. 1, 8, 28). ಮದಿಸಿ ಕೊರಲನು ಕೊಯ್ಲು ನರರ ಮದಿ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ಕೊಯ್ಲು ಕಾಲನ್ನು ನಾಯಿ ತಿನ್ನರೇನು? ನರಿ ತಿನ್ನರೇನು? (Prv.). See Bp. 9, 7; 22, 9; 46, 6; 48, 11; 54, 52; 61, 90; J. 4, 44; 8, 18. 21; 28, 33; ಪೂಗೋರ್.

ಕೊಯ್ köy. 2. = ಕೊಯ 2, ಕೊಯ್ಲು. A P. p. of ಕೊಯ 1. — ಕೊಯ್ತರ್. = ಕೊಯ್ಲು ಕೊಣ್ಣು ಬರ್. (Bp. 18, 30; 22, 25).

ಕೊಯ್ köy. 3. = ಕೊಯ್ಲು. Cutting, etc. See ಕೊಯ್ಲಾಟ. — ಕೊಯ್ಲಾರಳು. A throat that has been cut (Bh. 7, 7, 45).

ಕೊಯಕ köyaka. = ಕುಯಕ, etc. Tbh. of ಕುಹಕ (Smd. 348; Kk. 87; Smd. 59).

ಕೊಯಿ köyi. 1. = ಕೊಯ 1, etc. P. p. ಕೊಯಿದು (Bp. 41, 21; 44, 62; 45, 29; C.; B. 5, 114). ಕೊಯಿದ (Bp. 33, 10).

ಕೊಯಿ köyi. 2. = ಕೊಯ 2, ಕೊಯಿದು. A P. p. of ಕೊಯ 1. ಕರಗಸಕ್ಕೆ ಹಲ್ಲು ಕೊಯಿ ಕೊಡು (C.). — ಕೊಯಿ

ಕೊಯಿದು. (Bp. 44, 25; 31, 67). — ಕೊಯಿ ಕೊಳ್ಳು. To pluck and take, etc. (S. Mhr.). See Prv. s. ಮೂಗು.

ಕೊಯಿಕ köyika. = ಕೊಯ್ಲು. A man who cuts. See ಎದೆಗೊಯಿಕ, ಕೊರಳು.

ಕೊಯಿಕತನ köyikatana. Cutting. See ಎದೆಗೊಯಿ ಕತನ.

ಕೊಯಿತ köyita. Cutting (My.). 2, that cuts: a kind of bill-hook (S. Mhr.).

ಕೊಯಿಲು köyilu. = ಕುಯಿಲು, ಕೊಯ್ಲು. Cutting; reaping; plucking; stripping by plucking (My.; ಲೂನ, ದಾಳಿ Mr. 371, where ದಾಳಿ appears to be a mistake for ದಾತ; ಅವದಾರ, ಅವಜಯ, ದಾನಿ, ಕಸುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ Si. 392).

ಕೊಯಿಸು köyisu. = ಕುಯಿಸು, ಕುಯ್ಲುಸು, ಕೊಯ್ಲುಸು, ಕೊಯ್ಲು. To cause to cut, etc. (C.; B. 5, 161. 295). ಕರದ ಅಕತೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಕೊಯು köyu. = ಕೊಯ 1, etc. ಕೊಯುತ್ತೇನೆ, ಕೊಯುವದು (S. Mhr.).

ಕೊಯ್ köyka. = ಕೊಯಿಕ. See ಕೊರಳುಗೊಯ್ಲು, ಗಣ್ಣುಗೊಯ್ಲು, ಗೋಣು.

ಕೊಯ್ ಕೊyki. A woman whose (ears, etc.) have been cut off. See ಕವಿಗೊಯ್ಲು.

ಕೊಯ್ ಕೊykē. A woman who cuts. See ಗಣ್ಣುಗೊಯ್ಲು, ಗೋಣು, ಗೋಣು, ಮನಗಣ್ಣು.

ಕೊಯ್ಲಾಟ köy-ḡāṭa. A cutter, a sawyer (J. 26, 51).

ಕೊಯ್ಲಾ köyā. = ಗೋವ 2. Guava, Psidium pyrifera L. (T., M.; Tē. ಗೊಯ್ಲಾ, ಗೋಯ; Spanish-Mexican: Guayaha).

ಕೊಯ್ಲಿ köyyi. = ಕೊಯ 3. — ಕೊಯ್ಲಿಕೇರೆ. = ಕೇರಸೋಪ್ಪ, that is cropt and grows again (My.; Tē. ಕೊಯಿಕೋರೆ).

ಕೊಯ್ಲಿಸು köyyisu. = ಕೊಯಿಸು, etc. (My.).

ಕೊಯ್ಲು köyyu. = ಕೊಯು, etc. (My.; G. 87; B. 5, 295). ತಂಗಿನ ಮರ ಯಾಕೆ ಹತ್ತುತ್ತಿ ಅನ್ನರೆ ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಲಾದೆಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ದಾಣ.

ಕೊಯ್ಲೋ köyyō. = ಕುಯ್ಲೋ. — ಕೊಯ್ಲೋ ಮೊರ್ದಿಲಿ. A cry of fright, wailing (R.; My., Tē. ಕುಯ್ಲೋ ಮೊರ್ದಿಲಿ).

ಕೊಯ್ಲು köylu. = ಕೊಯಿಲು. (ಲೂನ, ದಾತ Hlā.; My.). See ಗೋಣುಗೊಯ್ಲು.

ಕೊಯ್ಲು köysu. = ಕೊಯಿಸು, etc. (C.; Bp. 50, 24).

ಕೊರ köra. 1. = (ಕೇರ), ಸೊರ. The sound produced in the throat by hoarseness (C.); the pur of a cat (My.; see ಕೊತ್ತಿ). — ಕೊರ ಕೊರ ಎನ್ನು. = ಕೊರಗುಟ್ಟು. That sound to be produced in the throat (C.; T. ಕುಮಿ ಕುಮಿನೆ); to pur (My.). — ಕೊರಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಕೊರ ಕೊರ ಎನ್ನು. (My.).

ಕೊರ köra. 2. (Tē. ಕೊರೆ, ಕೊದಿ, profit, use, good, avail, advantage; ಕೊ, ಕೊಂ as prefix = Sk. ಕು; cf. ಕೊದಿ7). — ಕೊರಮುಟ್ಟು. A tool, an instrument (Si. 345; Tē. ಕೊರೆ, ಕೊದಿ).

ಕೊರಕಂಚಿ (köra. or köra-kañḡi). — ಕೊರಕಂಚಿಬಳ್ಳಿ. = ಲಂಬಬಳ್ಳಿ. A twining plant growing in hedges, Pentatropis microphylla W. & A. (Z.).

ಕೊರಕಂಚೆ kōrakāñcē. Thh. of ಕ್ರಾಂಚೆ. = ಕರ್ಕಂಡೆ (Gz.).

ಕೊರಗಣೆ kōraganē. Sorrow (My.).

ಕೊರಗಿಸು kōragisu. To cause to become sapless, etc. (Śā. 1, 14).

ಕೊರಗು kōragu. 1. To become deprived of juice or sapless; to shrivel; to be emaciated; to wane; to sorrow (ರಸವಿಹೀನ Śmd. Dh.; My.; T. ಚುರುಗು, M. ಚುರುಪ್ಪು, to shrivel, to shrink, etc.; cf. ಸೊರಗು). ಕುತ್ತದಿನ್ನ ಕೊರಗಿದವನು (ಗ್ಲಾನ, ಗ್ಲಾನು Nr.). See Grj. 4, 66; Bp. 37, 39; 57, 18; Rā. 5, 88; 9, 9; 13, after 104; J. 18, 48; 17, 20; ಮನಗೊರಗು.

ಕೊರಗು kōragu. 2. Sorrow (My.).

ಕೊರಂಗಿ kōraṅgi. A monkey (ಕು, ಪ್ಲವಂಗ, ಮರ್ಕಟ, etc., ಕೋತಿ Si. 167; T. ಕುರಂಗು).

ಕೊರಚು kōraçu. = ಕೊಪಚು 2. — ಕೊರಚಾಟ. = ಕೊಪಚಾಟ. (ಅಣಕ Kk. 55). — ಕೊರಚಾಡು. = ಕೊಪಚಾಡು. (ಅಣಕವನಾಡು Ū. I, 14).

ಕೊರಟೆಗೆ kōraṭigē. = ಕುರಟೆಕೆ, etc. (My.).

ಕೊರಟು kōraṭu. = ಕೊರಲ್ಪು. The state of being checked in growth or stunted (My.; Tē. = ಭಗ್ನ; T. ಕುರುಟ್ಟು, blind; stupid, foolish, ignorant, see ಕುರುಡು; cf. ಸೊರಟು). — ಕೊರಟು ಬೀಡು. To get stunted (My.). — ಕೊರಟುಬೆರಳು. A stunted finger (My.).

ಕೊರಡು kōraḍu. = ಕೊಡ್ಡೆ 1, (ಕೊರಲ್ಪು), ಕೊಪಡು. The trunk of a lopped tree; a stump, a log, a piece of wood (ತಂಕು Śmd. 335; ಸ್ಥಾನು, ಧ್ರುವ, ತಂಕು Nr.; ಸ್ಥಾನು Nn. 162, o. r. ಕೊಪಡು; C.; M. ಕುರಡು, ಕುಪಡು, ಕುರಡೆ, ಕುರಡ್ಡೆ, ಕುರಣ್ಣು; T. ಕುಪಡು; Tē. ಕೊರಟು). 2, a clod-crusher (ಕೋಪ್ಪಳದ Mr. 370). 3, a kind of rainbow appearing in a straight form, Indra's bow unbent and invisible to mortals (Tē. ಕೊಪಡು). ಇವ್ವೆಚಾವ ಸಸಿನೆ ಮೂದಿದಡೆ ರೋಹಿತ ಎನಿಸುಗು, ಅದು ಕೊರಡು (Nr.). See Prv. s. ಗನ್ನ.

ಕೊರಣ್ಣು kōraṇṇu. = ಕೊರಟು. (V. 6, 28, 24).

ಕೊರನಾರಿ (kōra-nāri). (T. ಕೋರೈ). — ಕೊರನಾರಿಗಡ್ಡೆ. A kind of sedge, Cyperus hexastachyus Rottl. (St. & Pl.; My.).

ಕೊರಪೆ kōrapa. = ಸೊರಪ. A curry-comb (R.; Tē. ಕೊಪಪ, ಗೊರಪ; T., M. ಕುರಪ್ಪ; Mhr., H. ಖರಾರಾ).

ಕೊರಲ್ kōral. (Śmd. 41). = ಕೊರಲು, ಕೊರಳೆ, ಕೊರಳು, ಕೊರ್ಕು, ಕೊಳ್ಳೆ 3, ಕೊಳ್ಳು 2. Sound, voice;—the throat; the neck; the throat and neck (ಕಣ್ಣ Śmd. 43 Cm.; M. ಕುರಲ್, ಕುರಲ್, ಕುಪಲ್; Tn. ಕುರಲ್; T. ಕುರಲ್; Tē. ಗೊನ್ನು; see ಕುರಲ್). ಕೊರಲೆ (Rā. 14, 29). ಕೊರಲೊಳಗೆ ಇದೆಯಲ್ ಇಕ್ಕುವ ಜನ್ನವಿರಂ (ನಿವೇಶ Hlā.). ಜನ್ನಿ ವಾರಮಂ ಕೊರಲಲ್ಲಿಕ್ಕುವನು (ನಿವೇಶ Mr. 255); ಕೊರಲಲ್ಲಿಗೆ ಬದ ಗುವ ಅನಲಂ (ಉದಾನ 51). See Rā. 6, after 11; Śā. 1, after 81; 4, 15; V. 9, 49; J. 3, 6 (o. r. ಕೊರಲ್); 28, 46 (o. r. ಕೊರಲ್); ಇಂಗೊರಲ್, ಕನ್ನಗೊರಲ್, ಜೊಂ, ನಮಂ, ನಿಡುಂ, ಮಾ ಕೊರಲ್, etc. — ಕೊರಲೊಲೆ. ಕೊಲೆ. Killing with the neck (Rā. 6, after 11). — ಕೊರಲ್ಪಾಗು. -ದಾಗು. To hold the neck (Ū. Bp. 11, 10).

ಕೊರಲು kōralu. = ಕೊರಲ್, etc. (ಗೋಡ್, ಕತ್ತು, ಗಳ Śm. 71). See Bp. 5, 20; 17, 11; 28, 42; 46, 56.

ಕೊರಲ್ಪು kōralēu. To call or cry out, to vociferate (ಅಕ್ರೋಶಧ್ವನಿ Śmd. Dh.; cf. ಗೊಲೆ).

ಕೊರಲ್ kōral. (Śmd. 41). = ಕೊರಲ್, etc. (J. 7, 46; 11, 37; 18, 38).

ಕೊರಳು kōralu. = ಕೊರಳೆ, etc. (ಗ್ರೀವೆ, ತಿರೋಧಿ, ತಿರೋಧರೆ, ಕನ್ನರೆ, ಗಲ, ಕಣ್ಣ Hlā.; Nr.; Mr. 321; Si. 213. 486; ರುಚಕ Mr. 523, Nn. 41; ಕಣ್ಣ Nn. 49; ಕನ್ನರ 51; C.). ಮೂಜು ರೇಬೆ ಯನುಳ್ಳ ಕೊರಳು (ಕಮ್ಮುಗ್ರೀವೆ); ಕೊರಳಲಿ ಇಕ್ಕಿದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ಪಾಲವುಳ); ಕೊರಳಲಿ ಇಕ್ಕುವ ತುಡುಗೆಯಲ್ಲಂ (ಗೈವೇಯಕ Hlā.). ಕೋಕದಿನ್ನ ವಸಿಪ್ಪ ಪುತ್ತ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟ ಕಟ್ಟ ಕೊಣ್ಣು ಬಿದ್ದರೆ ನೂಜು ತಡಿನಾದ ನದಿ (ತತದ್ವ); ಕೊರಳನ್ನ ಇದೆಯಿಕ್ಕಿದ ಜನಿವಾರವು (ನಿವೇಶ Nr.). ಕೊರಳ ಬೆನ್ನರ (ಕಣ್ಣರ Hlā.). ಕೊರಳ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಹೂದಾ, ಮುಗಿಲ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಹೂದಾ! ಅನ್ನನೆ (Prv.). See Bp. 27, 13; 58, 63; 59, 48; 61, 27; J. 18, 58; Si. 61. 175. 218. 230. 273. 303; ಕಿಡಿಗೊರಳು, ಕಿಡಿ. — ಕೊರಳು ಕಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳು. To hold another by the neck, to embrace his neck, from love, etc. (C.). ಅಪ್ಪ ಸತ್ತ ಅಜ್ಜು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹುಡ್ಡ ಮಾವ ಬನ್ನ, ಕೊರಳು ಕಟ್ಟ ಕೊಣ್ಣು, ಅತ್ತ (Prv.). — ಕೊರಳುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To hold another by the neck, to detain him forcibly or cleverly, as a merchant a customer (C.). — ಕೊರಳುಗೊಯಿಕ್ಕ. ಕೊಯಿಕ್ಕ. A cut-throat (C.). — ಕೊರಳುಗೊಳಸು. ಕೊಳಸು. To snhdue (Bh. 3, 6, 79). — ಕೊರಳುದ್ದ. -ಉದ್ದ. The height of the neck; reaching to the neck (Bp. 2, 12; 59, 21). — ಕೊರಳುಪಟ್ಟ. A collar (My.); a wrapper for the neck (My.). ಕೊರಿಪಿಡಿ kōripidi. Annoyance, trouble, vexation, persecution (R.; Mhr. ಗುರವಚಾ, entanglement, disordered state of things or persons; ಛೋರವಡ, a care).

ಕೊರಿಸು kōrisigu. = ಕೊರಿಸು, etc. (St. & Pl.).

ಕೊರೆ kōrē. 1. The sleeping body to sound, to snore (ನಿದ್ರಾಂಗಧ್ವನಿ Śmd. Dh.; see ಕುಡುಕೆ).

ಕೊರೆ kōrē. 2. = ಕರಿ 4, etc. See ಅಸಗೊರೆ.

ಕೊರಿ kōra. 1. Cutting, etc. — ಕೊರಿಕಲ್ಲು. A sharp, rough, rugged stone (S. Mhr.).

ಕೊರಿ kōra. 2. = ಕಿವಿ, etc., ಕೊವಿ 4, q. v. — ಕೊರಿಕೊಳು. A firebrand, after it has been nearly extinguished (My.; Tē. ಕೊರಿಕಂಡು).

ಕೊರಿ kōra. 3. = ಕೊಪಿದು, etc., ಕೊವಿ 2. P. p. of ಕೊವಿ 1, in ಕೊಪಿ ಕೊಳ್ಳು, to out, etc. (C.).

ಕೊರಿಕಲು kōrakala. = ಕೊಪಿಕಲು. (S. Mhr.; B. 4, 184).

ಕೊರಿಕಲು kōrakalu. A cut, an excavation made by running water, a channel, the bed of a stream (C.; B. 3, 81; 5, 81).

ಕೊರಿಕು kōraku. = ಕುಡುಕು, ಕೊಪುಕು. To bite, etc. (My.).

ಕೊರಿಚ ಕōraça. A thievish wandering hill-tribe that sell wooden combs, etc. (My.; M. ಕುಡುಚ್ಚ, T. ಕುಡುಚ್ಚ, hill country; M. ಕುಡುಚ್ಚಯನ್, a hill man; Tē. ಕೊರಚನಾಡು, ಕೊರಿಚನಾಡು, a hill man; a gypsy; see s. ಕುಡುಚ್ಚ 1 and cf. ಕೊಪಿದು). Another ಕೊಪಿಚ see s. ಕೊಪಿದು 2.

ಕೊರಿಚು kōraçu. 1. (T. ಕುಡು, divination; ಕುಡ, a

prognostic; ಕುಡಿ ಚೂರ್, to divine; ಕುಡಿ ಕೇರ್, to consult a fortune-teller; cf. ಕುಡಿ 1 & 2). — ಕೊಡಿಚು. -ಅಡು. To use words that reveal secrets, vulnerable points or touchy quarters (ಮರ್ಯಾದಾಪಾಲನವಚನ ಸಂದ. Dh.; Abh. P. 14, 106).

ಕೊಡಿಚು kōraču. 2. (fr. ಕೊಡಿ 1). = ಕೊರಚು. (M. ಕುಡಿ, sarcasm, taunt; cf. ಕೊರ್ಚು 1). — ಕೊಡಿಚ. An upbraiding man, a blamer, a scorner, etc. (ಹಗರಣೆಗಿ. Ct. I, 93). — ಕೊಡಿಚಾಟ. -ಅಟ. = ಕೊರಚಾಟ, ಕೊಡಿಸಾಟ. Cutting or sarcastic speech, upbraiding, mocking, reviling, etc. (ಅಣಕ ಸಂ. 48; ತಗದಿ, ಪದು, ಚುನ್ನ, ಎಳದ, ಅಣಕ, ನಿನ್ನೆ ಸೀ.); much useless talk (My.). — ಕೊಡಿಚಾಡು. -ಅಡು. = ಕೊರಚಾಡು. To speak sarcastically, to upbraid, to revile, etc. (Abh. P. 12, 16; Sā. 98). ಕೊಡಿಚಾಡಿದುದು (ಅಣಕ Ct. II, 22). 2, to talk much and uselessly (My.); to speak vainly about (something, Abhā. 2, 79).

ಕೊಡಿದಾ kōṛāḍa. ಕೊಡಿದೆ. = ಕೊಡಿದಿ, ಕೊಡಿದೆ. A whip (My.; Mhr. ಕೊರದಾ; Br. ಕೊರದಾ; T. ಕೊಡಿದಾ, ಕೊರದಾ; M. ಕೊಡಿದಾ; Port. corda, cord, rope).

ಕೊಡಿಡು kōṛāḍu. = ಕೊರಡು, q. v. See ಪುತ್ತುಂಗೊಡಿದು.

ಕೊಡಿತಿ kōṛāṭa. = ಕೊಡಿತ. The act of cutting, etc.; the piercing of cold (My.).

ಕೊಡಿತಿ kōṛāṭi. A female who has been curtailed. See ಮೂ-.

ಕೊಡಿತ್ತು kōṛātu. = ಕೊಡಿದು. (Si. 287, only Si.).

ಕೊಡಿತಿ kōṛāṭē. = ಕೊಡಣ್ಣಿ. The state of being curtailed; deficiency; want; loss; defect; fault (ಲಾಸ, ನ್ಯಾಸ Nr.; ಸ್ಥೂಲೋಚ್ಚಯ, ಅಸಾಕಲ್ಯ Nr.; ಕೋಡ Bhn. 4, o. r. ಪೋಡ; C.; Tē.). ಕೊಡಿತಿಯಲ್ಲದ (ಅನೂನ ಸಂದ. 108 Cm.). ಕೊಡಿತಿಯಲ್ಲದವನು (ವಾಸ, ಅತ್ತಿಣ Nn. 90). ಕೊಡಿತಿ ಅದಮ (ಅಧಮ Si. 443). See Bp. 2, 1; 9, 49; 27, 5; 37, 47; 45, 52; 46, 50; Sā. 4, 105; J. 1, 7; Si. 48, 230; ಗಡನ. — ಕೊಡಿತಿ ಪಡು. To feel a want; to be poor; to feel grieved (My.). — ಕೊಡಿತಿ ಬರು. Deficiency, diminution, or loss to come about or happen (C.; B. 4, 80; 5, 39, 43). — ಕೊಡಿತಿ ಬೀರು. = ಕೊಡಿತಿ ಬರು. (B. 5, 36; My.).

ಕೊಡಿಣ್ಣಿ kōṛāṇṭē. (Smd. 48). = ಕೊಡಿತಿ.

ಕೊಡಿಡು kōṛāḍu. = ಕೊಡಿತು, ಕೊಡಿದು. A P. p. of ಕೊಡಿ 1 (C.).

ಕೊಡಿಮು kōṛāma. = ಕೊಡಮ. (My.). See ಕುಕ್ಕಿ-.

ಕೊಡಿಲಿ kōṛālē. = ಕೊರಲಿ, (ಕೊಡಿ 6). A kind of millet, *Panicum italicum* Lin., which is proverbially small (My.; ಸ್ವಸ್ತಿ Mr. 110; Tē. plural ಕೊಡಿಲು; T. ಕುರಲಿ). See ಕಗ್ಗೊಲಿ. 2, = ಕೊರಲಿ, a kind of ant (ತೀ Mr. 165).

ಕೊಡಿವ kōṛāva. = ಕೊಡವ. A man of a now settled tribe, who, in S. Mhr. and My., speaks Kannada, makes baskets, mats, etc., is a musician, etc. (C.; a section of the Kōṛavas is noted for thievish habits, see ಕರ್ಕು-; T., M. ಕುಡಿವ, a wandering tribe of basket-makers, snake-catchers and gypsies; Tē. ಕೊರವೆ, the Coravas, a certain tribe of

mountaineers; cf. Tu. ಕೊರಗ, ಕೊರಗಾರ). See B. 4, 130, 2, a kind of fish (My.; Rāv. 5, 115).

ಕೊಡಿವಂಜಿ kōṛavāñji. A female of the Kōṛavas, who commonly is a fortune-teller (S. Mhr.; Tē.; T. ಕುಡಿವಂಜಿ, ಕುಡಿವಂಜಿ). — ಕೊಡಿವಂಜಕಥೆ. A story about Arjuna disguised as a Kōṛavāñji (My.).

ಕೊಡಿವತಿ kōṛavati. = ಕೊಡಿವಂಜಿ, ಕೊಡಿವತಿ. (My.).

ಕೊಡಿವಿತಿ kōṛaviti. = ಕೊಡಿವತಿ. (My.).

ಕೊಡಿಸಾಟ kōṛasāṭa. = ಕೊಡಿಸಾಟ s. ಕೊಡಚು 2. (S. Mhr.; ಉಪಪಾಸ, ನಳಿ G.).

ಕೊಡಿಸು kōṛasu. = ಕೊಡಿಸು. To cause to cut, etc. (Abhā. 2, 93; C.).

ಕೊಡಿ kōṛi. 1. = ಕೊಡಿ 1. (C.).

ಕೊಡಿ kōṛi. 2. (= ಕೊಡಿ 5, ಕೊಡು). That has been cut off: a large branch cut off from a thorn-bush (S. Mhr.; cf. ಕೊರ್ಚು 2).

ಕೊಡಿ kōṛi. 3. = ಕೊಡಿ 8. To whirl, to whirl about, to turn round by itself; to be confused or perplexed, to rave (ಗರವನಗೊಳ, ಗರವನು Kk. 91, o. r. ಕೊಡಿ; T. ಕದಂಗು, M. ಕದಿಕ್ಕು; cf. ಕಪ್ಪಳಿ).

ಕೊಡಿ kōṛi. 4. = ಕುಡಿ 3. See ಕೊಡ್ಗೊಡು.

ಕೊಡಿಯಿಸು kōṛiyisu. = ಕೊಡಿಸು. (My.).

ಕೊಡಿಸು kōṛisu. = ಕೊಡಿಸು, ಕೊಡಿಯಿಸು. (My.).

ಕೊಡುಕು kōṛuku. = ಕೊಡಕು, etc. (My.; Tē.).

ಕೊಡಿ ಕೊರೆ. 1. = ಕೊಡಿ 1. To cut (ಖಂಡನ ಸಂದ. Dh.; Sm. 116), as wood with a saw (Bp. 22, 66; C.; B. 5, 135, 144), as the throat with a sword (Smd. 27; Rāv. 14, 29), as the stalks of millet (C.; cf. Rāv. 10, after 31), to break, as a hole in a wall (C.), to bore, as a hole by a drill (My.; Si. 399), to cut, as letters with a knife (B. 5, 207), as a bow-string the hand (Si. 287), to excavate, as running water the soil (C.); to pierce, as cold (My.). (Tn. ಕುಡಿ, ಕೊರೆ, to be excavated, bored, etc.; T. ಕೊಡಿ, to nibble as a mouse; to nip off the husks of grain; M. ಕುಡಿ, to cut off, as the splint of trees; cf. ಚುಡುಕು; ಕೊಡಿ 2). P. ps. ಕೊಡಿಡು (Smd. 27), ಕೊಡಿಡು, (ಕೊಡಿ 3). See Sā. 4, 16; J. 4, 44; 23, 36.

ಕೊಡಿ ಕೊರೆ. 2. = ಕೊಡಿ 3. P. p. of ಕೊಡಿ 1, in ಕೊಡಿ ಕೊಡಿಡು (Smd. 27).

ಕೊಡಿ ಕೊರೆ. 3. To grow little or less or short, to diminish (T. & M. ಕುಡಿ; R.; see s. ಕುಡಿಗಣಿ).

ಕೊಡಿ ಕೊರೆ. 4. = (ಕುಡಿ, etc.), ಕೊಡಿ 2. Smallness, shortness, deficiency; defect (My.; Tē.; T. ಕುಡಿ; M. ಕುಡಿ; Tn. ಕೊರೆ). ಬಳ್ಳದ ಕೊಡಿ, deficiency in the measure of a balla (My.). 2, rest, remainder (of money, My.). — ಕೊಡಿದಿನ. A day on which one has failed to work, etc., a day of absence (My.). — ಕೊಡಿದಿತ್ತು. The ebb of life, the point of death (Tē.; R.). — ಕೊಡಿಯಿಕ್ಕು.

-ಅಕ್ಕ. A deficient quantity or rest of rice (in measuring, My.). — ಕೊಡಿಸವ್ವು. The remainder or rest of pay (My.).
ಕೊಡು ಕೊರೆ. 5. = ಕೊಡು 2. Cutting, cutting off.
2. a cut off piece, as of sugar-cane (My.). — ಕೊಡಿಯು. — ಅ 3. A man who has been outtailed. See ಮೂ.
ಕೊಡು ಕೊರೆ. 6. (= ಕೊಡಲಿ). A sort of grain (ಧಾನ್ಯ ಭೇದ ಸ್ಮದ. Dh.; ಧಾನ್ಯ ಸ್ಮ. 116; ಜಘ್ನ ಓ. I, 29).
ಕೊಡು ಕೊರೆ. 7. = ಕಡು 2, ಕುಡು, ಕೊಡು 2. Clothes, raiment, especially also that which is given on a wedding day (T. ಕೂಡು, M. ಕೂಡು). See ಉಡು ಗೂಡು, ತೂಡು, ಪಟ್ಟು; also ಕೊಟ್ಟು and ಕೊರ 2.
ಕೊಡು ಕೊರೆ. 8. = ಕೊಡು 8, q. v. (ಗರವಸಗೋಳ, ಗರವಟಿಸು ಸ್ಮದ. II).
ಕೊಡು ಕೊರೆ. 9. A person who turns about, a rambler. See ತಿರುಕೊಡು.
ಕೊಡುತ ಕೊರೆತ. = ಕೊಡುತ. (My.).
ಕೊಡುಯುವಿಕೆ ಕೊರೈಯುವಿಕೆ. Cutting, etc. ತೂಡು ಕೊಡುಯುವಿಕೆ (ವ್ಯಥ, ವೇದ Si. 388).
ಕೊರ ಕೊರ. An imitative sound (cf. ಕೊರ 1). — ಕೊ ಕೊರಿಸು. To croak, as a frog (C.).
ಕೊರಕು ಕೊರಕು. 1. = ಕೊರಕು 6. To speak much and braggingly, to talk big, to speak scurrilously, etc. (ಅತಿವಾಕ್ಯಮಂ ನುಡಿ ಸ್ಮ. 88). Cf. ಕೊಡು 2.
ಕೊರಕು ಕೊರಕು. 2. = ಕೊರಕು 2. To cut off, away or up, as thorn-bushes (ಕಙ್ಕಕಫೇದ್ಯ ಸ್ಮ. 86).
ಕೊರಕು ಕೊರಕು. 3. = ಕೊರಕು 5. The stench of urine (ಮೂತ್ರಗಂಧ ಸ್ಮ. 86).
ಕೊರಕು ಕೊರಕು. 1. = ಕೊರಕು 1, etc. To increase, to grow fat, etc. (ಸವ್ಯಾಧಿ ಸ್ಮದ. Db.; Grj. 4, 88). See ಕರುಗೊರಕು.
ಕೊರಕು ಕೊರಕು. 2. = ಕೊರಕು 2, ಕೊರಕು 2. (ಕೆಡು ಸ್ಮ. 87; Abb. P. 10, 209; Grj. 10, 49; C. Bp. 11, 11). — ಕೊರಕು ಗುಡು. -ಕುಡು. To give increase, to increase (v. t., Abb. P. 7, 127).
ಕೊರಲೆ ಕೊರಲೆ. = ಕೊರಲಿ, q. v. (ಗಮುರ್ತ, ನವಣೆ Si. 184, 180!). See ಕಗ್ಗೊರಲೆ.
ಕೊರವು ಕೊರವು. 1. = ಕೊರವು 1, etc. (ತೆ. ಕೊರವು). ಮೂವೆ ಯಟ್ಟು ಎದಗಿದ ತೆದಿಂ ಕೊರವು ಎಕ್ಕಲಂ (ಸ್ಮದ. 135 Mdb.). See Abb. P. 13, 88; Grj. 3, 112; Rāv. 11, 93; J. 3, 5.
ಕೊರವು ಕೊರವು. 2. = ಕೊರವು 2, etc. (Grj. 4, 58).
ಕೊರವು ಕೊರವು. 3. = ಕೊರಲೆ, etc. (My.; B. 5, 297).
ಕೊಲ ಕೊಲ. 1. = ಕೊಲು 1, ಕೊಲ್ಲು. To kill, to slay, to murder (ಹಂಸ ಸ್ಮದ. Dh.; T., M., Tೆ. ಕೊಲ್ಲು; Tu. ಕೊ; see ಕುಲಿ). P. p. ಕೊಲ್ಲು (ಸ್ಮದ. 164. 223. 281; 135 Mdb.). ಕೊಲ್ಲುಪಂ (281). ಕೊಲ್ಲು ಕೊಲ್ಲು ರಸಮನ್ ಅಂಜನಸಿದ್ಧಂ (281 one MS.). ಕೊಲ್ಲು (220). ಕೊಲರ್ ಬಗೆದಂ (86). ಕೊಲ್ಲು ದೆ ಇಡು (ಅಹಂಸೆ, ಧರ್ಮ Nn. 79). See Bb. 1, 8, 28, 54; 1, 10, 39; Rāv. 5, 119. 122; Sāv. 4, 29; J. 9, 21; 13, 63; 28, 30. 48. 52; 29, 37; 31, 28; s. ಕೊಲ 2.
ಕೊಲ ಕೊಲ. 2. ಕೊಲು. = ಕೊಲ 8, ಕೊಲ 3. (A joining), a raft (cf. ಕೊಲಿಕೆ). See ಪಡುಗೊಲ, ಹಡು.

ಕೊಲ ಕೊಲ. 3. = ಕೊಲ 1. A stick; a pole. See ಕೊಲ್ಲು.
ಕೊಲಜ ಕೊಲ-ಜ. = ಕೊಜ. Tbh. of ಕುಲಜ. See ಇರ್ತಲೆಗೊಲಜ.
ಕೊಲಜೆ ಕೊಲ-ಜೆ. (= ಕುಲಜ, ಕೊಲಜ). Tbh. of ಕುಲಜೆ.
ಕೊಲಿಕೆ ಕೊಲಿಕೆ. = ಕೊಲಿಕೆ 2, ಕುಲಿಕೆ, ಕೊಲಿಕೆ. A clasp, a hook, etc. (My.; Tೆ.; T. ಕೊಲಿಕು, to connect, join, tie together, hook in, etc.).
ಕೊಲಿಮೆ ಕೊಲಿಮೆ. = ಕೊಲಿಮೆ, etc., ಕೊಲಿಮೆ. (B. 5, 123, My.; T. ಕೊಲ, ಕೊಲ್ಲ, M. ಕೊಲ್ಲ, a blacksmith; T. ಕೊಲ, metal; cf. ಕೊಲ್ಲು?).
ಕೊಲಿಸು ಕೊಲಿಸು. = ಕೊಲಿಸು, ಕೊಲ್ಲು. To cause to kill (C.). See Abb. P. 16, after 39; Bp. 25, 23; 27, 51; J. 29, 38; C. Bp. 47, 28.
ಕೊಲು ಕೊಲು. 1. = ಕೊಲ 1, etc. To kill (C.). ಕೊಲುವ ವನು (ತರಾರು, ಘಾತಕ HIA.; ಹಂಸ Mr. 236). P. p. ಕೊಲ್ಲು. ಕೊಲುವೆ (ಸೂನೆ, ಘಾತನಸ್ಥಾನ HIA.; Mr. 379). ಒನಕೆಯಿಟ್ಟ ಕೊಲರ್ ತಕ್ಕವನು (ಮುತಲ್ಪ); ಲೋಗರ ಕೊಲ್ಲು ಇಜೆ, ಕೊಲಿ ಇಜೆ ನೆ ಎನ್ನು ಎಚಾರಂ (ವ್ಯಾಪಾದ, etc. Nr.). ಅಸನದಲಿ ಉಮ್ಮುವದು, ಸೂಸುವದು ದಾಯಲ್ಲಿ, ಬೇಸದದಿ ಹೊತ್ತು ಕೊಲುತಿರುವದು (a syringe or fountain, Sp.). See Bp. 22, 14. 29; 24, 86; 25, 31; 28, 31; 46, 19; 49, 23. 40; 53, 45; 60, 40; J. 14, 9. — ಕೊಲ ವೇದ. -ವೇದ. To order to kill (Bp. 61. sm.).
ಕೊಲು ಕೊಲು. 2. — ಕೊಲುಕುಟಕನ ಗಿಡ. = ಕೋಳಿಕುಟುಮಕುಳಿ. The plant *Gloriosa superba* Lin. or *Methonica superba* Lam. (ಅಗ್ನಿ ತಿಪೆ, ರಾಗಲಿಪಿ Si. 151).
ಕೊಲುಮೆ ಕೊಲುಮೆ. = ಕೊಲಿಮೆ, etc. (My.).
ಕೊಲೆ ಕೊಲೆ. Killing, murder, slaughter (ಮಾರಣ, ನಿಶರಣ, ಘಾತಕ, ಕಡನ, ಹಂಸ, etc., HIA.; ಎಶಸನ, etc. Mr. 300; ಹಂಸ ಸ್ಮ. 51; ಕೋಶ Nn. 52; ಕರಣ 108; ಹಂಸ 118; ವಧ 132; ಹರಣ 185; C.; Tu.; T. ಕೊಲೆ, ಕೊಲಿ). ನ್ಯಾಯದ ಕೊಲೆ (ಸ್ಮದ. 64 Mdb.). See Abb. P. 10, 94; Bp. 53, 44; Rāgh. 17, 66; J. 2, 5; 12, 47; 28, 30. 40; ಕಾಲೊಲಿ, ಕೊಲೊಲಿ, ಕೊಲರ್, ದಾಯ್, ಮುಯ್. — ಕೊಲೆಗಡಿಕ. -ಕಡಿಕ. A man who butchers life, a murderer (J. 13, 22). — ಕೊಲೆಗಡಿಕ. -ಕಡಿಕ. = ಕೊಲೆಗಡಿಕ. (Bb. 6, 4, 109; J. 31, 47). — ಕೊಲೆಗೆಡುಕ -ಕಡುಕ. A destroyer of life, a murderer (ಘಾತಕ, ಹಂಸ, ಕ್ರೂರ Nr.). — ಕೊಲೆಗೆಲಸ. -ಕೊಲ. Murderous acts, murder (Rām. 6, 31, 8). — ಕೊಲೆಗೊಲ. -ಕೊಲ. To undertake or commit murder (Rām. 3, 7, 33). — ಕೊಲೆಪಾತಕ. In law: manslaughter (My.).
ಕೊಲೆಗ ಕೊಲೆಗ. = ಕೊಲೆಗೂಡ. (My.).
ಕೊಲೆಗೂಡ ಕೊಲೆ-ಗೂಡ. A murderer (My., S. Mbr. rare).
ಕೊಲ್ಲುಟಿಗ ಕೊಲ-ಟಿಗ. (ಸ್ಮದ. 240). A player with sticks, a pole-dancer, a rope-dancer (ಜೊವ್ವು Kk. 38; ಸ್ಮ. 59; T. ಕೋರವು; Mhr. ಕೋರವು ಟಿಗಿ). ಗಡಿಯೆ ನ್ನು ಕೊಲ್ಲುಟಿಗರ್ ಅಡುವುದು ಅಕ್ಕುಂ (ಸ್ಮದ. I).
ಕೊಲ್ಲುಟಿಗಿತ್ತಿ ಕೊಲಟಿಗ-ಿತ್ತಿ. A female pole-dancer, who performs various feats (ಬಹುರೂಪಿಣಿ ಓ. II, 91).
ಕೊಲ್ಲುಟಿಗ ಕೊಲ-ಟಿಗ. (ಸ್ಮದ. 25). Playing, play, performance (ಅಡುವುದು ಸ್ಮ. 61; ಎಡೆಯಾಡುವುದು Kk. 51, o. r. ಅಡುವುದು). See Bb. 1, 8, 94; 3, 4, 40.

ಕೊಲ್ಲಾರ kollāra. = ಕೊಲ್ಲಾರಿ, ಕೊಲ್ಲಾರು. (Bh. 9, 2, 43).

ಕೊಲ್ಲಾರಿ kollāri. = ಕೊಲ್ಲಾರ, etc. (Bh. 10, 4, 11).

ಕೊಲ್ಲಾರು (kōl=kōlikē-āru). = ಕೊಲ್ಲಾರ, etc. A cart to which oxen, etc. are yoked. — ಕೊಲ್ಲಾರ ಬಣ್ಣ. = ಕೊಲ್ಲಾರು. (J. 7, 5; Tē. ಕೊಲ್ಲಾರುಬಣ್ಣ, ಕೊಲ್ಲಾರು).

ಕೊಲ್ಲಿ kollī. = ಕೊಲ್ಲಿ. A bend, a curve; a corner, a nook; a gulf, a bay (My.; M. ಕೊಲ್ಲಿ, ಕೊಳ್ಳು; T. ಕೋಡಿ). — ಕೊಲ್ಲಿಪಾಕೇಶ. N. (Rāṣ. 1, 53, 56).

ಕೊಲ್ಲಿಸು kollīsu. = ಕೊಲಿಸು. (C.; B. 2, 19; 4, 9, 80; 5, 108; Prv. s. ನಿಲ್ಲು).

ಕೊಲ್ಲು kollu. = ಕೊಲು, etc. (C.). P. p. ಕೊನ್ನು. ಕೊಲ್ಲುವ ದು (ಪ್ರಮಾಣ, ಮಾರಣ, ಪ್ರತಿಘಾತನ, ಕೃಧನ, ವಧ, etc. Si. 297). ಕೊಲ್ಲುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ತರಾರು, etc. 360). ಎವದಿನ್ನ ಕೊಲ್ಲ ತಕ್ಕವನು (ಎಕ್ಕ 365). ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಲ್ ಪಟ್ಟ ವತು (ಉಪಾಹೃತ 241). ಕೊನ್ನಡಂ ಕೊಲ್ಲಲಿ! (Bp. 13, 25). ಹಲ್ಲು ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲ, ಸೊಲ್ಲು ಸೋಟಗಮಲ್ಲ, ಕೊಲ್ಲದೆ ಬಿಡಿಯುವುದು ಲೋಕದೊಳಗಿಲ್ಲ ರಾವಿ ನೊಳು (a net, Sp.). ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲ ತಕ್ಕವನು (ವಧ್ಯ, ಶೀರ್ಷಭೇದ್ಯ); ಒಸಿಕೆಯಿಲ್ಲ ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲಲ್ ವಡ ತಕ್ಕವನು (ಮುಸಲ್ಲ Si. 365). ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮನ್ತ್ರತನ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗ (393). ನೊನ್ನ ವಗೆ ನೋಯಿಸಿದರೆ ಕೊನ್ನ ಪಾವನಲ್ಲವೇ? — ಕೊನ್ನ ಪಾಪ ತಿನ್ನು ವರೆ ದಾರ (Prv.).

ಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ kolluvikē. Killing (ಸಾಧನ, ಮಾರಣ Si. 437).

ಕೊಲ್ಲಿ kollē. (fr. ಕುಡು) = ಕೊಲ್ಲಿ. The state of being bent, etc. (ವಕ್ರ Kk. 74).

ಕೊಲ್ಲು kōlsu. = ಕೊಲಿಸು. ನಲ್ಲ! ಎನ್ನ ಮುದಿಗೆ ಪಡಿ ಅದು (ಸಂಕರ)! ಕೊಲ್ಲದಿರು! (Rāghē. 17, 71).

ಕೊವರಿ kōvari. Tbh. of ಕುಮಾರ. (My.).

ಕೊವ್ವರಿ kōvvari. = ಕುವರ 2, etc. (ಮುಸುಡು Ūt. I, 33, o. r. ಕವ್ವರ).

ಕೊಸಗು kōsagu. The tree Pterospermum acerifolium Willd. (ವೃಕ್ಷೋತ್ತಲ, ಕರ್ಣಿಕಾರ Hlā.; Mr. 114; ದ್ಯುಮೋತ್ತಲ, ಕರ್ಣಿಕಾರ, ಪರಿನ್ಯಾಧ Nr.; ಬಿಟ್ಟದಾವರೆ, ಕರ್ಣಿಕಾರ ವೃಕ್ಷ ಕೊ.; ಬಿಟ್ಟದಾವರೆ Ūt. II, 42; ಮರದಾವರೆ, ಬಿಟ್ಟದಾವರೆ Sm. 25; Kk. 19). See Ūpr. 7, 56; 7, after 92.

ಕೊಸವ್ವರಿ kōsambari. = ಕುಸುವ್ವರಿ, etc. (S. Mhr.).

ಕೊಸರಿಕೆ kōsarikē. Hanking after, desire (Rām. 6, 12, 30); charm (6, 61, 24).

ಕೊಸರು kōsaru. 1. To become excessive, as wrath, to spread, as a sore (My.; Rām. 3, 7, 80; Tē. ಕೊಡಲು, to abound); to become overbearing: to disentangle one's self forcibly from the hold of another (S. Mhr.). ಆ ಕುದುರೆ ಕೊಸಂ ಕೊಣ್ಣು ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (B. 4, 79).

ಕೊಸರು kōsaru. 2. To hanker or be agog, to be greedy, to desire (My.; Grj. 2, after 106; Tē.; cf. ಕುಡಿ 1); to demand an article gratis or into the bargain (My.; Tē.). ಕೊಣ್ಣರೆ ಇಲ್ಲ, ಕೊಸಂದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? (Prv.).

ಕೊಸರು kōsaru. 3. Eagerness, lust, cupidity (Tē.); anything that is asked for and generally

given in boot when a person buys commodities (C.; Tē.; Tu. ಕುಸುರಿ; T. ಕೊಡು). ಕೊಸರು ಕೊಟ್ಟು ಬದುಕಿದವರಿಲ್ಲ, ಮೊಸರು ಮಾದಿ ಕಟ್ಟುವರಿಲ್ಲ (Prv.).

ಕೊಸಾಕುಳಿ kōsākuli. = ಕುಸಾಕುಳಿ. (My.).

ಕೊನೆ kōsē. 1. To embrace sexually (ನಿಭುವನಕರಣ Sm. Dh.; My.; M. ಕೊಟ್ಟು; cf. ಸುಸಿರ; Sk. ಕುಟ್ಟಾರ, sexual intercourse, see s. ಕೊಟಿ). P. ps. ಕೊನೆದು, ಕೊನ್ನು (My.). — ಕೊನ್ನಾಟಿ. -ಅಟಿ. Sexual embrace (My.).

ಕೊನೆ kōsē. 2. A way of mounting (or riding?) a horse (ವಾಹಾರೋಪಭೇದ Sm. Dh.).

ಕೊಳ್ kōl. 1. = ಕೊಳು 1, ಕೊಳ್ಳು 1. To seize; to lay hold of; to take away; to take; to accept; to make one's own; to take for one's own use or benefit; to take or mean as a satisfaction, or benefit, to one's self; to obtain, to meet with success; to buy; to undertake (ಗ್ರಹಣ Sm. Dh.; M.; T. ಕೊಳ್, ಕೊಳ್ಳು; Tē. ಕೊನು); as the second member of a compound also; to get, gain, obtain, acquire, hold on, etc., see e. g. ಅಮಂಗೊಳ್, ಎದಿಕ್ಕುಳ್, ಒಲವರಂ, ಓಜಿ, ಕಣ್, ಕೂನ್ನು, ಕೆಯ್ಯೋಳ್, ಗಡಣಂಗೊಳ್, ಗುಣಂಗೊಳ್, ದೊರೆ ಕೊಳ್, ನೆಡಿ, ಬಡಿ, ಬಿಡ್ಡೋಳ್, ಬೆಂ, ಮನಂ, ಮಾರ್ತೊಳ್; ತಡುವಾಯಿಗೊಳ್, ನೆರೆ, ಭಯಂ, ಮುಂಕೊಳ್, etc., etc. P. p. ಕೊಣ್ಣು (Sm. Dh. 287, 292); relative present participle ಕೊನ್ನು (e. g. Bp. 2, 19; 43, 81; 53, 13; 60, 57). ಕೊಳರ್ ಎವ್ವು ಪ್ರಿಯೆಯೋಳ್ ಕುಳಂ (Sm. Dh. I). ಕೊಳರ್ ಸಾದರ್ಶಂ (86). ಈ ಕ್ರಮದಿನ ಅದಿದು ಕೊಳ್ಳಿ! (131). ಕೊಳ್ಳಂ, ಕೊಳ್ಳೆವು, ಕೊಳ್ಳದೆ (87). ಪದಗನ್ನಡದ ಪುರುಂಗೊಳಿ (78). ಸವಣಂ ಬಳವಂಗೊಳಿ, ಗಾಣ್ವಿ ಬಿಡ್ಡೋಳ್, ಬಲವರೋಳಿ ವಜ್ರಂಗೊಳಿ, ದಾನವಂಪಚ್ಚಂಗೊಳಿ, ಕಾರವಾರಿ ಗಡೆಗೊಳಿ, ಪೂರ್ಣಗೇ ಆಮಂ ನಿಲ್ಲಂ? (200). (See also 224, 281, 288). ಒನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಒನ್ನ ಕೊನ್ನುದು (ಸರಿ ದಾನ, ಪರಿಣತ, etc.); ಕೊಣ್ಣ ಬೆರೆ (ನೀವಿ, ಪರಿವಣ, ಮೂಲಧನ Nr.). ಮುಸುಡನ್ ಉದ್ದಮ್ ಎತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಇರ್ಪವನು (ಉತ್ತಕ್ಕ Hlā.). ಕಳದು ಕೊವ್ವುತನು (ಗೃಹಯಾಲು, ಗೃಹೀತೃ); ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನೂ ಸಾಲವ ಕೊವ್ವುವನೂ ಇಬ್ಬರೂ ಉತ್ತಮರ್ಗ ಎನ್ನೂ ಅಧಮರ್ಗ ಎನ್ನೂ ಎನಿಸುಗು; ಮಧ್ಯವ ಕೊವ್ವು ರಾವ (ಕುಣ್ಣಾದಾನೆ); ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವ (ಸ್ಥಾನ); ವಸಿಷ್ಠ ಪುತ್ರ ಶೋಕದಿನ್ನ ಕೊಳರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು ಬಿದ್ದರೆ ನಡುಕು ತೆನಾದ ನಡಿ (ತತಮ್); ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು ನಣ್ಣು (ಸಜ್ಜು); ಮಾಡಿ ಕೊವ್ವು ವನು (ಕ್ರಾಯಕ); ಮಾಡಿ ಕೊವ್ವು ವಸ್ತು (ಕ್ರೇಯ); ಹೊದ್ದು ಕೊವ್ವು ಸೀರೆ (ಪ್ರವಾರ Nr.). ತನ್ನೆಗೆ ಜನವರ್ ಉಣ್ಣು ಓಲಯ್ಣು ಕೊವ್ವರೆ (Bh. 1, 8, 60). ಪರರರ್ಥನ ಸೇವೆ ಕೊವ್ವು ಪಾತಕತನಂ (Jmt. 22). ಜಗತ್ತುಪ್ರೇರಣಂ ನೀನ್ ಇರಲ್, ಕೊಡುವರ್ ಕೊವ್ವುರು ಮರ್ತ್ಯ ರೇ? (Sā. 42). See Abh. P. 11, after 170; Grj. 1, 111; 3, 78; 5, 15; 10, 64, 105; Bp. 5, 52; 14, 23; 21, 30; 29, 17; 39, 50; 40, 72; 42, 3; 45, 20; 54, 38; 57, 41; 58, 38; 60, 14, 22; Abh. P. 13, 61; Bh. 1, 8, 2; 2, 13, 10; Rām. 3, 7, 34; Rāṣ. 5, 125, 133; Śāṣ. 4, 39; J. 3, 24; 8, 2; 28, 16, 33, 58; 24, 4; 29, 23; 30, 42; 31, 26; 33, 25. — Remarks: a. Very often, especially in vulgar language, ಕೊಳ್ (ಕೊಳು, ಕೊಳ್ಳು) is added to the P. p. of other verbs often quite pleonastically. — b. When ಕೊಳ್ (ಕೊಳು, ಕೊಳ್ಳು) is added to the P. p. of causative verbs, occasionally the idea of the passive voice is nearly expressed, e. g. ತರೆಯನ್ ಅರಿಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಶೀರ್ಷಭೇದ್ಯ); ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಣುವನು (ಬದ್ಧ); ನೂಕಿಸಿ ಕೊಣ್ಣುವನು (ಅಧಿಷ್ಠಿಪ್ತ); ಬಯ್ಯಿ ಕೊಣ್ಣುವನು (ಅಭಿ

ಸ್ತ); ಗರ್ವವ ಮುದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟವನು (ಅತ್ರಗರ್ವ, ಅಭಿಧೂತ); ಹದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟವನು (ಗರ್ವಾಧೀನ); ಚಮ್ಮಟಗಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕ ವನು (ಕಶಾರ್ಪ, ಕಶ್ಯ Nr.). An instance with ಕೊಳು: ಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ರಮದಿಂದ ಅಭಿನವದನಂ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳುವಾತನು (ಉಪಸಂಗ್ರಹ Hlā.). Similar instances are frequent in S. Mhr. and My. — ಕೊಳ್ಳಲ್ಪ. rep. To take and take, etc. ಕೊಳ್ಳಲ್ಪನ್ನು, ಒಡನೊಡನೆಯ ತುಕ್ಕುವ ಯುವತಿಯರ ಕರವರಿಚ್ಚುತಸಲಿಂಗರ್ ಕೊಳೆ ಬಿಡೆ ಕೆದಕುವ ಕಿಂಜಲ್ಕದಿನ್ ಅದುರು ಸರೋವರಂ ಕಮಿಶಲಂ (Smd. 272). ಅಹಿಗರ್ ಅಪಾರಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು (J. 8, 2). — ಕೊಟ್ಟಾಟ. -ಅಟ. Praise (ಪ್ರತಿಸೆ Smd. Dh. Cm.; ನುತ Nn. 154; ಸ್ತೋತ್ರ, etc. Mr. 86; My.). — ಕೊಟ್ಟಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To cause to praise (Bp. 36, 43; My.). — ಕೊಟ್ಟಾಡು. -ಅಡು. To lay hold of one mentally and speak: to praise, to extol; to respect highly, to reverence (ಅತ್ಯಾದರ Smd. Dh.; ಪೊಗದ 366 Cm.; C.; cf. ಬಿಟ್ಟಾಡು, which is the contrary). ಕೊಟ್ಟಾಡಲ್ ಪಟ್ಟ (ಎನುತ 92 Cm.). ಕೊಟ್ಟಾಡಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಈಡಿತ, ಶಸ್ತ್ರ, ಪಣಾಯತ, ಪ್ರಣುತ, ವರ್ಣಿತ, ಸ್ತುತ, etc., ಹೊಗದಿಲ್ ಪಟ್ಟದು Si. 384). ಅರಸುಗರ್ ಕಾರ್ಯ ಗುಣಂಗಳನೆ ಕೊಟ್ಟಾಡುವವನು (ವಸ್ತಿ, ಸ್ತುತಿವಾರ್ತ Nr.). See Grj. 10, 105; Bp. 4, 66; 12, 3; 18, 7; 47, 39; 55, 4; Bh. 2, 13, 29; Rām. 26, 20; Śśv. 1, 80; 4, 48; J. 7, 63; 13, 32, 44; 29, 34. — ಕೊಟ್ಟಾಡುವಿಕೆ. -ಅಡುವಿಕೆ. Praising; praise (ಸ್ತುತಿ Si. 419). ಸುಗುಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಡುವಿಕೆ (ಸ್ತವ, ಸ್ತೋತ್ರ, ಸ್ತುತಿ, ನುತಿ 56). — ಕೊಟ್ಟಾ ಬರು. -ಬರು. To bring (Bp. 23, 34; 32, 42; 41, 10; 59, 11; My.). — ಕೊಟ್ಟಾ ಹೋಗು. To take or convey away (Bp. 23, 39; My.). — ಕೊಟ್ಟಾಯ್. -ಬಯ್. To take and carry away, to convey, etc. (Abh. P. 10, 58; Bp. 9, 22; 14, 25; 16, 30, 31; 17, 22; 18, 7; 20, 7; 22, 7; 25 anm.; 34, 19; 42 anm.; 42, 39; 57, 71; 57, 4; 60, 18; J. 4, 2, 14, 22). — ಕೊಟ್ಟಾಯ್ -ಬಯ್ = ಕೊಟ್ಟಾಯ್. (Bp. 44, 69).

ಕೊಳ ಕೊಲಿ. 2. = ಕೊಳು 2, etc., (ಕೊಳ್ಳೆ, ಕೊಳು). Seizing, preying; taking. — ಕೊಳ್ಳಿಕೊಡೆ = ಕೊಳು ಕೊಡೆ. Taking and giving (Abh. P. 4, 98, 101; 5, 14). — ಕೊಳ್ಳಿಗ. = ಕೊಳ್ಳಿಗ. (ವ್ಯಾಲ Nn. 74, c. r. ಕೊಲುವ ಮೃಗ; Śśv. 3, 47). — ಕೊಳ್ಳಿಗ. A beast of prey (ವ್ಯಾಲ Mr. 486; Abh. P. 7, 95). ಎಪಮುಂಹಂ ವ್ಯಾಪ್ರಕೂಕವೃಷಾದಿಮೃಗಂ ಕೊಳ್ಳಿಗಮ್ ಎನಿಕಕ್ಕಂ (Mr. 166).

ಕೊಳ ಕೊಲಿ. 3. = ಕೊಳಲಿ, etc. The throat, etc. — ಕೊಳ್ಳಟ್ಟಿ. = ಕೊಳಲುವಟ್ಟಿ. (My.). — ಕೊಳ್ಳದ. The neck-rope of a bullock to break (My.).

ಕೊಳ ಕೊಲಿ. 1. A place of assignation, an appointed place (ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Smd. II; ಕೊಮ್ಮು Ct. I, 68; ಪನ, ಕೊಮ್ಮು, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Kk. 94).

ಕೊಳ ಕೊಲಿ. 2. = ಕೊಳ 1, ಕೊಳಹೆ. (A hold), a pond (ಕಾಸಾರ, ಸರಸ Mr. 417; ಸರಸ 36; Śm. 38; My.; T., M., Tu. ಕುಳ; Tē. ಕೊಲ). ಕೊಳನು (ಕಾಸಾರ, ಸರಸ, ಸರಸ್ಸು Nr.; Hlā.; ಶರ, ಸರೋವರ Nn. 35; ಪದ್ಮ, ಸರ 54). ಕೊಳಗರ್ (Smd. 117). ಕೊಳನ! (152). ಚನ್ನಯ್ಯಲಿಗಂ (218 Mdb.). See Grj. 9, 69; Bp. 37, 33; 49, 43; 50, 1, 58; Bh. 2, 13, 28; Rāv. 5, 38; 6, 2; 12, 22; Śśv. 3, 42; Ū. Bp. 14, 4; J. 3, 3, 4; 7, 8; 15, 9, 10, 33; ತಂಗೊಳ, ತರ್ಗ, ತಾವರೆ, ತಿಳಿ, ಪೂ. — ಕೊಳಗೊಳ. — ಕೊಳ. To form a pond (Ūpr. 1, 94). — ಕೊಳದ ಹಕ್ಕಿ. A crane (ಪುಷ್ಕರಾಪ್ತ, ಸಾರಸ Si. 174). — ಕೊಳದ ಮೇಳೆ. (A colour resembling) a cloud reflected in a pond (Bp. 11, 24).

ಕೊಳ ಕೊಲಿ. 3. = ಕೊಳಗ 1, etc. See ಮೂಗೊಳ.

ಕೊಳಕೆ ಕೊಲಕೆ. = ಕೊಳ್ಳಿ. The third crop of rice

(My.; Tu. ಕೊಲಕೆ, ಕೊಳಕೆ). ಕುಪ್ಪನ ನವ್ವಿ ಕೊಳಕೆ ಬಿತ್ತಿದೆ, ಕುಪ್ಪ ಒಡಿ ಹೋದ, ಕೊಳಕೆ ಹೊತ್ತಿ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಕೊಳಗ ಕೊಲಗ. 1. = ಕುಳ 1, etc. A measure of capacity: 4 ballas (My.; ಅಧಕ Si. 329; ಶಾಖ Mr. 206; Tu.; M.; T. ಕುಳಗ; cf. Sk. ಕುಲಿಜ). ಅಧಕ ಎನ್ನಿಡೆ ಕಿಡಿಯ ಕೊಳಗವು (Nr.). See Mr. s. ಪಾಗ and ಖರ್ಪ; Bp. 1, 23; 23, 37; 33, 13; J. 34, 28; Prv. s. ತಾಯಿ; ನಾಗೊಳಗ. 2, a large metal water-vessel (S. Mhr.). 3, (= ಕೊಳ್ಳು 2?), an ornament for the ear (?C. Bp. 47, 44). — ಕೊಳಗದವ್ವಲಿ. -ತವ್ವಲಿ = ಕೊಳಗ No. 2. (My.).

ಕೊಳಗ ಕೊಲಗ. 2. = ಕೊಳಗು, ಕೊಳಗು, (ಸೊರಸು). The hoof of a beast, whether cloven or not (C.; B. 5, 12, 24; T., M. ಕುಳಮ್ಮು; T. also ಕುಳಗು).

ಕೊಳಗು ಕೊಲಗು. = ಕೊಳಗ 2, etc. (ಶಫ, ಮರ Nr.; Rāv. 13, 96; Śśv. 3, 45; B. 1, 21). ಕುದುರೆಯ ಕೊಳಗು (ವರ್ತಕ); ಹುಲ್ಲೆಯ ಚರ್ಮ ಕೊಳಗು ಮೊದಲಾದವು ಐಕ್ಯೆಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅವನ ಕೊಳಗು (ಅಂಗೊಳಗು Śm. 33).

ಕೊಳಗುಳಿಕೆ (kōla-kulikē). = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ q. v., ಕೊಳವಂಕೆ, ಕೊಳವಳಿಕೆ, ಸೊಳಗೊಳಿಕೆ. A spiny herb, growing in watery places, *Barleria longifolia* Lin. (*Asteracantha longifolia* Nees.; ಇಕ್ಷುರಕ Mr. 132; cf. ಕೊಳಿಕಲಾಕ್ಷ).

ಕೊಳಂಜ ಕೊಲಂಜ. = ಕುಲಂಜನ, etc. (ಕುಪ್ಪ, ಮಂಜಪ್ಪ, ಮಧುಕ, ವಾಪ್ಪ, ವಿಕಾಪ, ವ್ಯಾಧಿ G.).

ಕೊಳಂಜನ ಕೊಲಂಜಾನ. = ಕೊಳಂಜ. (ಅಪ್ಪ, ಉತ್ತಲ G.).

ಕೊಳಂಜು ಕೊಲಂಜು. = ಕೊಳಂಜನ. (ಯೋಜನವರ್ಣಿ, ಯೋಜನವಲ್ಲಿ G.).

ಕೊಳರ್ ಕೊಲ. The fragrant *Andropogon* grass (?); horripilation (?). ಕೊಳರೆನೆ ಲಾಮುಂಡವಪ್ಪದು (Ūt. I, 53, c. r. ಕೊಳರೆನೆ ಲೋಮುಂಡವಪ್ಪದು). — ಕೊಳವರ್ಕ್ಕ. -ಪಕ್ಕ. N. of a bird (Grj. 9, 69; J. 17, 25).

ಕೊಳವಂಕೆ (kōla-pañkē). = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ, etc. (ಇಕ್ಷುಗನ್ನೆ, ಕಾಣ್ಣೆಕ್ಷು, ಕೊಳಿಕಲಾಕ್ಷ, ಕ್ಷುರ, ಇಕ್ಷುರ, ಗೊಲುಮಿಡಿ Si. 147; My.). **ಕೊಳವಳಿಕೆ (kōla-palikē).** = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ. (St. & Pl.; My.).

ಕೊಳವಿ ಕೊಲವಿ. (Smd. 247).

ಕೊಳವೇರಿ ಕೊಲ-ಬೇ. = ಕುದುರೇ. The root of the fragrant grass *Andropogon muricatus* (ಲಾಮುಟ್ಟ, ಲಾಮುಡ Smd. II; ಲಾಮುಂಡ Kk. 22; ಲಾಮುಡ 85; ದಾಳ, ಲಾಮುಟ್ಟ Śm. 27; V. 4, 24; cf. Sk. ಪ್ರೇವೇರಿ). ಕೊಳವೇರ್ಗರ್ ಕೇರ್ಗರ್ (Rāv. 10, after 31). **ಕೊಳಹೆ ಕೊಲಹೆ.** = ಕೊಳ 2, etc. (ವೇಶಸ್ತ್ರ, ಪಲ್ಲಲ, ತಲ್ಲ Hlā.; Mr. 417).

ಕೊಳಿಕೆ ಕೊಲಿ. (= ಕುಳ). Holding, seizure. See ನೀಕ್ಕೊಳಿ. **ಕೊಳಿಕೆ ಕೊಲಿಕೆ.** = ಕೊಲಿಕೆ, etc. (My.).

ಕೊಳಿಸು ಕೊಲಿಸು. = ಕೊಳ್ಳಿಸು. To cause to seize, etc. (My.). See ಅನುಗೊಳಿಸು, ಅಸುಂ, ಎರ್ಪೆ, ಒಪ್ಪೆ, ಕಣ್, ಕಯ್, ಪದ, ಪುದು, ಪುದುಂ, etc., etc.

ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ ಕೊಲಿಸುವಿಕೆ. Causing to seize, etc. See ಅಪರಾಪಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಗೀಲಿ, ಹೊತೆ, ತಡೆ, ನಿರ್ಬಂಧ, ಪ್ರಕಾಶ, ಸಮಾಧಾನ, ಸಾಯಿ, ಸಿಪ್ಪಾನ್ತ.

ಕೊಳು ಕೊಲು. 1. = ಕೊಳ್ಳೆ 1, etc. (C.; Bp. 27, 24, 79). ಶಾಸ್ತ್ರ ಕ್ರಮದಿಂದ ಅಭಿನವದನಂ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳುವಾತನು (ಉಪಸಂಗ್ರಹ Hlā.).

ಕೊಳು *kōlu*. 2. = ಕುಳ 2, etc., ಕೊಳ್ಳೆ 2. Seizing; taking; buying; cost-price. ಕೊಳುವೊಡಲಿನ್ದ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದುದು (ಅಧಿಕಫಲ, ಲಾಭ Nr., o. r. ಕುಳುವೊಡಲಿನ್ದ). — ಕೊಳು ಕೊಡೆ = ಕೊಳ್ಳೊಡೆ. Taking and giving (Rām. 1, 16, 25.33). — ಕೊಳುಗುಳ. -ಕುಳ. Seizing and seizing: a fight, a war (ಬಣ್ಣಣಿ Ōt. I, 28; ಅಹವ II, 62; ಬಣ್ಣಣಿ, ಬುಡ್ಡ, ಮೊನೆ, ಪೊಣರ್, ಕಾರಗ Sm. 39; Kk. 41; ಕಾರಗ Bhn.). See Rāsv. 6, after 132; Śāsv. 2, 52; Bh. 2, 2, 78; J, 7, 51; 9, 17; 13, 55; 17, 30.

ಕೊಳುಗುಳಿಕೆ (*kōlu-kulikē*). = ಕೊಳಗುಳಿಕೆ, etc. (ಇಕ್ಕು ಗ ನ್ಡೆ, ಕಾಣ್ಕೆ, etc. Nr., o. r. ಕೊಳ-; My.).

ಕೊಳುಹ ಕೊಳುಹ. Seizing, etc. (ಕ್ರಯ Mr. 346). ಒನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಒನ್ನ ಕೊಳುಹವು (ಅಪಮಿತೃಕ); ಇದಿರಿದ್ದು ಈಸಿ ಕೊಳುಹ (ಅಭಿವಾರ, ಅಭಿಗ್ರಹಣ); ಕಳೆದು ಕೊಳುಹ (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ); ಕಳೆದು ಕೊಳುಹ (ಅಪಾನ, ಪಂಗ್ರಹ); ಕಾನನ ಕೊಡೆ ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಂ ತಾನು ಕರಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಲೀಲೆ); ಪರರಿಗೆ ಕೊಡ ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿ ಕೊಳುಹ (ಪ್ರದ್ವಿ); ಬೆಸನ ಹೇದಾಸಿ ಕೊಳುಹ (ಅನುಜ್ಞೆ); ಬೇಡಿ ಕೊಳುಹ (ಪ್ರಾರ್ಥನೆ); ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳುಹ (ಅಲಿಂಗನ, etc. Nr.). See ಅದಿಗೊಳುಹ, ಎದಿಗುಳಿ, ಕೊಡುಕುಳು, ನಣ್ಣುಗೊಳುಹ, ಬೆಸ, ಮೊ ದರ್.

ಕೊಳ್ಳೆ *kōlkē*. = ಕೊಳಕೆ. (My.).

ಕೊಳ್ಳು *kōlpu*. = ಕೊಳ್ಳು 1, q. v. (Abb. P. 5, 86).

ಕೊಳ್ಳೆ *kōlla*. 1. A deep place, a depth, the cliff of a rock, a cave, etc. (C.; ನಿಶುಂಜ, ಗಪ್ಪರ Hlā.; Mr. 97). ಬೆಟ್ಟಮಂ ಗಟ್ಟಮಂ ಹಳ್ಳಮಂ ಕೊಳ್ಳಮಂ (Śmd. 130). ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳಗಳು ತೋಡಿದೇ ಸಮನಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ಪ್ರಾಂತ (ಪ್ರಸ್ಥ, ಸಾನು Si. 115). See Bh. 2, 4, 10; Rāghc. 17, 56; B. 3, 100; 5, 129.

ಕೊಳ್ಳೆ *kōlla*. 2. (= ಕುಳ್ಳ 2. ಕುಳ್ಳು 2). N. (R.; T. ಕೊಳ್ಳು, a short man, dwarf).

ಕೊಳ್ಳೆ *kōlli*. = ಕೊಳ್ಳೆ 1. A fire-brand (ಅಲಾತ, ಉಲ್ಕು Nr.; Hlā.; Mr. 47; Si. 308; ಉಳ್ಳೆ Si. 484; C.; B. 2, 26; M.; Tē. ಕೊಡುವ; T. ಕೊಳ್ಳು, ಬುಳ್ಳು; T., M. ಕೊಳುತ್ತು, to make to catch; to kindle; Tē. ಕೊರಲು, to blaze, shine; see ಕತ್ತು 2). ಕೊಳ್ಳೆ ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟು ತಲೇ ತುದಾಸಿ ಕೊಟ್ಟೆನ್ನೆ. — ಮುಕ್ತ ಫಲ್ಲದವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳೆ ಎಲ್ಲಿಯದು (to throw the fire-brand on the funeral pile) — ಹಳ್ಳೇ ದೇವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳೆ ದೀಪ. — ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಉರಗೊಳ್ಳೆ, ಕಡೆ, ಕೊಯ್, ಕೊಡಕೊಳ್ಳೆ, ಪದಿಗೊಳ್ಳೆ; Prvs. s. ಬೆಳ್ಳಿ. — ಕೊಳ್ಳೆದೆವ್ವ. An ignis fatuus (My.). — ಕೊಳ್ಳೆಸಿತಾಚಿ. = ಕೊಳ್ಳೆದೆವ್ವ. (My.).

ಕೊಳ್ಳಿಸು *kōllisu*. = ಕೊಳಿಸು. (C.).

ಕೊಳ್ಳು *kōllu*. 1. = ಕೊಳ್ಳೆ 1, etc. (C.). P. p. ಕೊಟ್ಟು; infinitive and imperative sing. also ಕೊಳ (C.); present participle also ಕೊಳತ (C.). ಕೊಳ್ಳು! (Bp. 28, 10). ಕೊಳ್ಳುವ ವನು (ಕ್ರಾಯಿಕ Si. 324). ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಆಗಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ್ ಪಟ್ಟದು (325). ನಂಜ ಕೊಳ್ಳು ತಕ್ಕದು (ಅಪವಂತ 347). ನೀನು ಪು ಸ್ತಕ ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕು (B. 1, 23). ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ (2, 33). ತನ್ನೆ ಅವನಿಗೆ, ಏನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ತಿನ್ನು! ಎನ್ನು, ನಾಲ್ಕು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟನು (3, 62). ಈ ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಟ್ಟು ಏನು ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕು? (3, 62). ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕೊಳ್ಳುವ! (4, 43). ಮಂಗಗ ರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ (1, 13). ಕೊಳ್ಳುವವನಿ ಗೂ ಕೊಡುವವನಿಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರವರ ಬೇಕು (5, 84). ಮಾದೋಣ ಕೊ ಳ್ಳೋಣ (ಕ್ರಯ ಎಕ್ರಯ 5, 113). ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಉಣ್ಣ ಉಣ್ಣೆ ಮಾಡುವೇನು? — ಕೊಣ್ಣೋರಿಗೆ (i. e. ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ) ಕೊ

ಡ್ಡೋರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಬಾಧವೆವ್ವನೆ (Prvs.). — ಕೊಣ್ಣು ಕೊಳ್ಳು. = ಕೊಳ್ಳು. To buy (C.; B. 1, 23).

ಕೊಳ್ಳು *kōllu*. 2. = ಕೊರಳು, etc. (My.).

ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ *kōlluvikē*. Taking, etc. ಬಹಳ ಅಪಚಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಫೋಪಣೆ Si. 56). See 252. 262. 265. 388; ಅನು ತಾನಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಕಸು, ಕೊಡ್ಡ, ಹಗೆ.

ಕೊಳ್ಳೆ *kōllē*. 1. = ಕೊಳ್ಳೆ. (ಉಳ್ಳೆ, ನಿಗತಪ್ಪಾಳೆ Nr.).

ಕೊಳ್ಳೆ *kōllē*. 2. Pillage, plunder (My.; T. ಕೊಳ್ಳು, ಕೊಣ್ಣೆ; Tē. ಕೊಳ್ಳೆ). See Bp. 58, 44; Si. 295. 391. ಕೊಳ್ಳೆಯ ವರು ಕೊಳ್ಳೆಗತ್ತರು, ಸೂಡಿಯವರು ಸೂಡೆಗತ್ತರು (Prv.). ಕೊಳ್ಳೆ ಮಾಡು, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆ, to plunder (My.).

ಕೊಳ್ಳೆಗಾರಿ *kōllē-gārā*. A plunderer (My.).

ಕೊಲಿ *kōl*. = ಕೊನ್. The state of being putrid or pap-like. — ಕೊಡ್ಲಿ ಸರ್. — ಕೆಸರ್. Putrid, soft mud; a pap-like substance, paste (Abb. P. 12, 3; 13, after 54; Rāsv. 5, after 120; V. 7, 7). — ಕೊಡ್ಲಿದುರ್. Pap-like brain (Abb. P. 13, 74. Si. 14, 7).

ಕೊಲಿಕು *kōlaku*. The state of being worn out, decayed, rotten, putrid, stinking, etc.; the state of being languished, pined away, etc.; that is putrid, etc. (C.). ಕೊಡಿಕ ಮೂಸ (B. 3, 100). ಕೊಡಿಕ ಅದಾವೆ (C.). ಕೊಡಿಕ ಹಣ್ಣು (C.). ಕೊಡಿಕ ನಾತ (C.). ಕೊಡಿಕು ನಾಮವ ದುರ್ವಣಂಗಳು (Bp. 40, 70). ತರೀರದ ಕೊಡಿಕು (My.; ಕಟ್ಟೆ, ಮಲ Si. 205). — ಕೊಡಿಕ. — ಅ3. (Śmd. 241 Mdb.). A dirty man (My.); a worn out, withered, decrepit man (S. Mhr.). — ಕೊಡಿಕ. A dirty woman (My.); a worn out woman (S. Mbr.). — ಕೊಡಿಕುಮಣ್ಣುಲ. The (puffing) ohahn viper, Duboia elegans (My.). — ಕೊಡಿಕುಮೂಗು. A rotten nose (Dp. 59, 1).

ಕೊಲಿಕುತನ *kōlakutana*. Putrescence, filthiness (My.).

ಕೊಲಿಚಿ *kōlāci*. = ಕೊಣ್ಣೆ, ಕೊಡಿಕೆ. The state of being putrid, impure, stinking, pap-like, soft, or muddy; soft mud. ಕೊಡಿಕೇ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ ಪಾಕೆ ಮೋದೇ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ (Prv.). ಕೊಡಿಕವಾರಿ, ಕೊಡಿಕ ನೀರು (S. Mhr.).

ಕೊಲಿಚಿ *kōlācē*. = ಕೊಡಿಕೆ. (My.). ಕೊಡಿಕನೀರು (Bh. 5, 3, 56; 7, 6, 50). ನಿರ್ಮಲಿಲ್ಲದ ಮನಸು ತಾ ಕೊಡಿಕಹೊಲಸು (Dp. 54).

ಕೊಲಿತು *kōlatu*. = ಕೊಡಿತು. P. p. of ಕೊಡೆ 1.

ಕೊಲಿನ್ನು *kōlamba*. Hindrance (S. Mhr.; see 2. ಕುದ 1).

ಕೊಲಿಲ್ *kōlāl*. ಕೊಲಿಲು. (fr. ಕೊಡೆ 2). (= ಕೊಡಿಕ ಕೊವಿ). (A hollow tube); a flute, a pipe (ವೇ ಣುವಾಡ್ಡೆ Śmd. I; C.; Tu.; T. ಕುದಿರ್, hollowness; a flute; ಕುಯಿರ್, anything hollow; see also ಕುದ 1). See Bp. 12, 42; 58, 23; Bhāgavata 10, 18, 11. ಕೊಲಿಲನಾದುವವ (ವೇಣು ಧ್ವಜ; My.). ಕೊಡಿಕು ಹಿಡಿದವ (ಮುರಲೀಧರ G.; My.). — ಕೊಡ ಲುಗೋದ. — ಕೊಡೆ. The ruddy crane, Porzana fusca (Bā.). **ಕೊಲಿವಿ** *kōlavi*. = (ಕೊಡಿಕ), ಕೊಡಿಕೆ, ಕೊಡಿಕಾಯಿ, ಕೊವಿ. ಕೊವಿ. A tube, a blow-pipe, especially a bamboo tube, used to blow fires with, and

when having a bottom, as a vessel to keep oil, etc. in; a tubular stalk (ಧಮನಿ Mr. 207; S. Mhr.; Tē. ಕೊಳುವು, ಕೊಳವೆ; Tu. ಕೊಲವೆ, ಕೊಳವೆ; T. ಕುದುಯ). ಕಾವಿಗೆಯ ಕೊದವಿ (ಅಂಜನಿ Mr. 337). ಸೂಲಕವಿಕೆಯನಿ ರಿಸಿ ನೇಯುವ ಕೊದವಿ (ವೇಮ, ನಾಯದಣ್ಣಿ Si. 348 alo!). ಹಾಸಿನ ಕೊದವಿ (S. Mhr.). ತಾವರೇ ಬಳ್ಳಿಯ ಕೊದವಿಗಳು (ಮೃಣಾಲ, ಬಸ Si. 96). ಕಾಜನ ರಸವನ್ನು ಕೊದವಿಯ ತುದಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ, ಊದಿ (B. 4, 225). See ಜೀರ್ಣೋದಮ. — ಕೊದವಿಹೂಟ. ಕೊದವಿಹೂಟದ ಮನೆ (ಅನುಕರ್ಷ Si. 277).

ಕೊಲುವೆ kōlavē. = ಕೊದವಿ, etc. (My.). — ಕೊದವೆಹುದ. = ವಜ್ರಕೀಟ (My.).

ಕೊಲಿಸು kōlasu. = ಕೊಡಿಸು. To cause to decay, to rot (C.).

ಕೊಲಿಯಾಯಿ kōlāyi. = ಕೊದವಿ. (My.).

ಕೊಲಿವಿ kōlivi. = ಕೊದವಿ, etc. ಒನ್ನು ಉದ್ದನ್ನ ಕೊಡಿಸಿ (ಸೀಣ್ಣಿ) ಆನೆಯ ಮೋಡೆಯ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ (B. 5, 288).

ಕೊಲಿಸು kōlisu. = ಕೊದಿಸು. (My.).

ಕೊಲಿ kōlī. 1. To wear out (v. i.), as cloth; to decay, as a corpse; to rot, as fruit, fibres, wood, etc.; to spoil, as corn; to become putrid; to grow pap-like (ಜೀರ್ಣಿಸು śmd. I; ಮಲ ಮದಿ I, o. r. ಮಲಮೇದು; ಜೀರ್ಣ= śmd. Dh.; C.; B. 4, 54, 132; Tu. ಕುಲಿ; T. ಕುದಿ, to become like pap, be soft; M. ಕುದಿ, to be macerated, kneaded, mixed as pap; ಕುಡು ಮುಟ್ಟು, ಕುಯುಮುಟ್ಟು, ಕುತುಮುಟ್ಟು, to rot, decay; see ಕುಮುಟ್ಟು, ಕುಸುರಿ; T. ಕೊದಿ, ಕೊದಿ, what is rotten; mire; pap; boiled rice); to pine away on account of grief; to wither; to become lean (S. Mhr.; B. 5, 128; T., M.; cf. Sk. theme ಕೂಹಿ); to be disappointed or baffled (? ಮನ ಮಿಗು śmd. I, o. r. ಮನವಿಕ್ಕು; see ಕುದಿ 1). P. ps. ಕೊಡಿತು, ಕೊದಿತು. ರೋಗದಿಂದ ಕೊದಿತು ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು (ಚುಲ್ಲ, ಚಿಲ್ಲ, ಪಿಲ್ಲ Si. 202). ಒಕ್ಕ ರಿಲ್ಲದ ಊರು ಕೊಡಿತು ನಾಡುವ ನೀರು (Dp. 54). ಕೊದಿತ ಹೆಣ್ಣುಗಳು (B. 3, 85). ಕೊದಿತ ಕುಮ್ಭಕಾಯಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ (Prv.). ರೋಗದಿಂದ ಕೊಡಿತವನು (ಕುಣಿ G.).

ಕೊಲಿ kōlī. 2. Anything worn out, rotten, putrid, corrupt, filthy or foul; excretion of the body; dirt; impurity; mud (ಮಲ, ಪಾಪ, ಅಮೇಧ್ಯ, ಕಟ್ಟಿ Si. 456; ಕಾಯಮಲ śmd. Dh.; My.; Tu. ಕುಲಿ). ಕೊಡಿಯಾದದು (ಮಲಿನ, ಕಚ್ಚೆ ರ Si. 368). ನೀರು ಮೇಲೆ ಮುಟ್ಟುವ ಕೊಡಿಯ ಪಾಪಿ (ಶೈವಾಲ 95). ಕೊಡಿಯುಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ (ನಕ್ರಕ, ಕರ್ಪಟ 223). ಮಯ್ಯ ಕೊಡೀ ಮೋಗರಾದಿಸು (225). See Prv. s. ಮೊ ಮಲು. 2, = ಕೊದವು, hindrance: detention. — ಕೊಡಿಸುಚ್ಚೇ ಹುಣ್ಣು. (ಕೋರ, ಮಣ್ಣುಲಕ Si. 200). — ಕೊಡಿಸಕ್ಕದ. (śmd. 78). Impure or corrupt Samakṛita (see s. ಮದಿಸು). — ಕೊಡಿಸಾಕು. To rot (v. t.), to expose to a process of maceration (My.). 2, to detain, stay or stop (My.). ನನ್ನನ್ನು ಕೊಡಿಸಾಕ ಬೇಡ (My.).

ಕೋ ka² or kōl-03. 1. = (ಕೊ, etc.), ಗೋ. See ಇಕೋ, ಇಕ್ಕೋ.

ಕೋ kō. 2. An imperative singular of ಕೊಳ್ಳು 1 (C.). See Bp. 1, 15; 44, 9. 10. 14; 49, 9; 51, 9; 52, 36;

53, 17; 58, 30; B. 5, 132. 2, an infinitive of ಕೊಳ್ಳು 1 (C.). See B. 4, 137. 195. 201. — ಕೋ ಕೋ! rep. (Bp. 15, 34).

ಕೋ kō. 3. To string (pearls, beads, etc.) upon a thread, to thread (ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಶ śmd. Dh.; Abh. P. 10, 222; T., M. ಕೋ, ಕೋರ; Tā. ಕೋವೆ, ಕೋಡೆ, ಕೋವೆ, T. ಕೋವೈ, ಕೋವೈ, a string of beads, etc.; cf. ಕೋಸು 1). P. p. ಕೋದು, ಕೋತು (Dp. 53, 1). ಮುತ್ತಂ ವೊದಿಸುಂಗೋ ದನ್ನಿರೆ (śmd. 78). ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಒನ್ನೊನ್ನು ಕೊನ್ನಾವರೆಯ ಎಸಗಲಂ ಕೋದು ಕೊಸಗಿನ ಎಸಗಲಂ ಬೀದಿಗಟ್ಟಿ ಪೊಸಯಿಸಿ ಮನಕ್ಕೆ ಪದವ ನೀವ ನವವದಂಗರ್ (Ūpr. 7, after 92). ಅಮರದತ್ತನುಂ ವರರುಚಿಯುಂ ಛಾಗುರಿಯುಂ ಗೋವಾಲತನುಂ ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗವತ್ತಣಿ ನ್ನಂ ತಬ್ಬಂಗಕೆಮ್ಮ ರತ್ನಂಗರ ಮಾಲೆ ಕವಿಗರ ಕೊರಲಂಗ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೋಯಲೆ ಪಟ್ಟಹುದು (Hlā.). 2, to be threaded; to be entered (ಪನಣಿಗೆ ಅಪ್ಪದು śmd. 398 Cm.). ಅನ್ನು ಇನ್ನುಗರ್ ವದಾಪೂರಣದೊಳ್ ಕೋವುಪ್ಪ (398). See Śāv. 2, 64. 68.

ಕೋಕ ಕōka. A wolf (ವನಾಪ್ತ, ತೋಳನು Nn. 128; ತೋಳ Mr. 522). 2, the ruddy goose, *Anas casarca* Gm. (ಚಕ್ರಯುಗ, ಜಕ್ಕವಕ್ಕ 128; ರಘಾಂಗ 522; ತೋಣಿವಕ್ಕ Ūt. II, 109). 3, a frog (ಭೇಕ, ಕವೈ 128; ಭೇಕತತಿ 522). 4, the date tree (ಏರ್ಜೂರ 128; ಏರ್ಜೂರ 522). 5, N. of another tree (ತರು, ಮರಗರ ಭೇದ 128; ಕ್ಷಿತಿಪ 522). 6, an elder sister (ಜೋವೈ, ತನ್ನೆ ಹರಿಯಲು 128; ಜೋವೈ 522). 7, N. of a Paṇḍita, = ಕಕ್ಕೋಕ. (Sk.).

ಕೋಕಕುಲಿ kōka-kuḷi. A female with a ruddy goose-like breast (Bp. 5, 32).

ಕೋಕನದ kōkanada. The red lotus (ಕೊನ್ನವರೆ Hlā.; Nu. 17; ಅರುಣಾಬ್ಬ, ಕೆಮ್ಮುದಾವರೆ Mr. 419).

ಕೋಕನದಚ್ಚಿವಿ kōkanada-čchavi. The colour of the red lotus, crimson.

ಕೋಕನದವೈರಿ kōkanada-vairi. The moon. 2, a certain metrical foot (Ūh.).

ಕೋಕನಾಸ್ತ್ರ kōka-śāstra. = ಕಕ್ಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರ. N. of a very indecent treatise on the art of love, ascribed to a Paṇḍita Kōka. (Mhr., My.).

ಕೋಕಿ kōki. = ಕೋಕ No. 2. (J. 19, 38; 29, 48; ಕೋಕ, ಚಕ್ರವಾಕ Si. 174).

ಕೋಕಿಲ kōkila. = ಕೋಗಿಲ, ಕೋಗಿಲೆ. The cuckoo, *Cuculus indicus*.

ಕೋಕಿಲಿನದ kōkila-ninada. The cry or note of the cuckoo (ಪಗಿಲ್ಲುಗಿಲಿನವ ರಾವಂ Ūt. II, 93).

ಕೋಕಿಲರವ kōkila-rava. = ಕೋಕಿಲಿನದ. 2, the fifth note of the musical scale or gamut (ಪಂಚಮ Ūt. II, 93).

ಕೋಕಿಲಸ್ವನ kōkila-svana. = ಕೋಕಿಲಿನದ. See ಕುಕರ.

ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ kōkila-akṣa. The plant *Asteracantha longifolia* Nees. Cf. ಕೋಗುಲಕೆ.

ಕೋಕಿಲಾರವ kōkila-ārava. = ಕೋಕಿಲಿನದ. See ಕುಕರ.

ಕೋಕಿಲಾಲಸ kōkila-ālāpa. = ಕೋಕಿಲಾರವ. See ಕುಕರ.

ಕೋಗಿಲ kōgila. = ಕೋಗಿಲೆ. (S. Mhr.).

ಕೋಗಿಲೆ kōgilē. Thh. of ಕೋಕಿಲ (śmd. 364; Hlā.; Mr. 169; Nn. 73; Si. 173; ಪೊಕ್ಕುದವಕ್ಕ, ಕೆಂಗಣ್ಣಲವಕ್ಕ, ಪರಪಟ್ಟಿ, ವದಿಯವಕ್ಕ Kk. 79; śm. 28; C.). *Cuculus tenuirostris* (Bd.); *Cuculus lathami* (Bd.). ಕಾಗೆ ಕೋಗಿಲೆಯ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವೇ? — ಕೋಗಿಲೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಗೆಗಳು ಹೊದಿದ ಹಾಗೆ. —

ಕಾಗೆ ಕಂದಾದರ ಕೋಗಿಲೆ ಅದೀತೇ? (Prvs.). See ನೀರು, ಸೊರ್ಕು ಗೋಗಿಲೆ; Bp. 3, 79; J. 3, 24; 8, 4. 6. — ಕೋಗಿಲೆಯುಲೆ. — ಎಲೆ. = ಕುವೆಯುಲೆ. (My.). — ಕೋಗಿಲೆ ಗಿಡ. A plant of which the leaves are used instead of plates, etc. (My.).

ಕೋಗಿಲರು kōgīru. A cushion used as a saddle (C.; Mhr., H. ಮೋಗಿಲರು).

ಕೋಚ್ ಕೊಂ. A coach (Si. 275).

ಕೋಚ ಕೊಂ. Bending from the right corner, making crooked; contracting. See ಉತ್ಕೋಚ, ಸಂ.

ಕೋಚನ ಕೊಂನಾ. = ಕೋಚ. See ಸಂ.

ಕೋಚು ಕೊಂ. = ಕೋಚಿ. ಕೊಚು 3, ಕೋಚು 2 q. v. (C.; cf. Sk. ಕೋಚ; Mhr. ಕೋಸ, deviation from squareness, as of an awning, wall, road, etc.). — ಕೋಚುಭಟ್ಟ. A perverse, foolish, stupid bhāṭṭa; also N. (C.). ಓದಿ ಓದಿ ಮರು ವಾದ ಕೋಚುಭಟ್ಟ (Prv.).

ಕೋಚು ಕೊಂ. A couch (B. 4, 188).

ಕೋಚುಮಾನ ಕೊಂಮಾನಾ. = ಕೋಚ್ಮಾ. (My.).

ಕೋಚ್ಮೆನ್ ಕೊಂಮೆನ್. A coachman (ಬಣ್ಣಿ ಹೊಡೆವ ಅಳು Si. 278).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. 1. = (ಕೊಡತ 1P), ಕೋಚು 2. Coldness (ಕುಳಿ, ತಣ್ಣಗೆ, ಕೋಚು, ಶೈತ್ಯ Sm. 36, o. r. ಕೋಚಿ; ಕೋಚು, ತಣ್ಣಗೆ, ಶೈತ್ಯ Kk. 23; T., M. ಕೋಚಿ, crookedness, distortion; coldness, stiffness; see s. ಕೋಚು 1, and cf. ಚೋಚಿ, etc.).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. 2. N. of a bird (ವ್ಯಾಕುಲಿ, ಕಂಚಿಬಾವ Mr. 170, two MSS. ಕಂಚಿ-). 2, N. of a gōlla (Bp. 9, 12; V. 14, 100).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. Crookedness. 2, a shed, a hut. 3, a fort. Cf. ಕೊಚಿ 1 & ಕೋಚಿ. 4, N. of a small village (Mg.).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. = ಕೋಚಿ. (My.).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. The hollow of a tree (ಮರದ ಹೊದಲು Nr. 142).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. ಕೊಚಿ-ಪುಷ್ಪಿ. The plant Convolvulus argenteus (ವ್ಯಾಕುಲಿ, ಎಮ್ಮೆವಳ್ಳಿ Mr. 148; Sk. also ಕೋಚಿ).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. A naked woman; Durgā.

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. A man who causes trouble (My.).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. = ಕೋಚಿ. Trouble, affliction, pain (ನೋವು Bhn. 41; C.; Tu.; T. ಕೋಚಿ; Tē. ಗೋಚಿ; Tē. ಕೋಚಿ, to be amazed or confounded; ಗೋಚಿ, ಗೋಚಿ, to harass; M. ಕೋಚಿ, T. ಕೋಚಿ, violence; harshness; grief; see ಕೋಚಿ 3). ಅಟ್ಟಿಮೋಚಿ ಅಟ್ಟಿ ಕೋಚಿ, ತಂದುಮೋಚಿ ವರಮುಖ (Prv.). See Grj 8, 57; Bp. 51, 75; Ā. Bp. 3, 18; Bh. 1, 8, 94; 3, 18, 38; Abhā. 1, 34, 52; Jns. 22, 54; V. 9, 81. — ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. — ಕೋಚಿ. To undergo pain, etc. (Abhā. 2, 104). — ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. — ಪಡು. To suffer pain, etc. (Abh. P. 16, 55).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. A naked woman; Durgā.

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. = ಕೋಚಿ 1, q. v. (My.).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. ಕೊಚಿ-ನುಕೊಚಿ. Tbh. of ಕೋಚಿ-ನುಕೋಚಿ. To be reckoned by crores, countless (C.; Mhr. ಕೋಚಿ-ನುಕೋಚಿ). See Bp. 35, 55; 50, 59; 53, 73; Ā. Bp. 47, 14.

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. The point or extreme part (cf. ಕೂಡಿ 5); the outer angle of the eye. 2, the point or edge of a sword; a dagger (ಸುರಗಿ, ಕಠಾಂ Nn. 43). 3, the end of a bow (ಚಾಪದ ಅಂತ್ಯ, ಬಿಲ್ಲ ಕೊಚಿ 43). 4, an angle or corner.

5, the highest point, excellence, eminence. 6, ornament, decoration (ಭೂಷಣ, ಅಭರಣ 43). 7, heauty (ಸಾಂದ್ರ, ಹಲು ವು 43). 8, mental elation of joy (ಮನದ ಉತ್ಸವ, ಮನೋತ್ಸವ 43). 9, a crore or ten millions (ಗಣನೆ, ಲಕ್ಷಸಂಖ್ಯೆ 43). 10, a countless number (ಅಗಣಿತ, ಲಕ್ಷಿಸ ವಾರಮದು 43). 11, war (ಸಂಯುಗ, ಕಾಳಿಗ 43). 12, the hollow of a tree, a cave, etc. (ಮರದ ಪೊಳಿ ಮೊದಲಾದ ಗುಹೆಗಳ 43). 13, a division or branch (Mhr., My.; see ಉದ್ಭಿಜ್ಜ, ಬಿಸಿಜ, ಪ್ರಾಣಿ-). ಕೋಚಿ-ಭಾಗ್ಯವದ್ಧ ವನಾದರೂ ಕಡೆಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲೇ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ. — ಕೋಚಿ-ವರದಾ ಕೋಚಿ-ರೂ ಕೋಮಟಿಯ ಸಾಕ್ಷಿ ನವು ಕೋಚದು (Prvs.). See ಪಿಚ್ಚು.

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. Forming the highest point, top or summit of anything (Ahh. P. 14, after 188).

ಕೋಚಿ-ಪಾತ್ರ ಕೊಚಿ-ಪಾತ್ರ. A rudder (ಅಂತ್ರ, ನಾವೆಯ ಸೋಲಿ Hā.; ಹಡಗಿನ ಮುಖ Mr. 408).

ಕೋಚಿ-ವರ್ಷ ಕೊಚಿ-ವರ್ಷ. The plant *Medicago esculenta* Rottl. Roxb. (*Trigonella corniculata* Lin.).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. = ಕೋಚಿ. A harrow (ಮುಡಿ Mr. 370, o. r. of one MS. ಮಲಿಕೆ, another ಹಲಿಕೆ). See ಹಲಿಕೆ; ಕೊಡೆ.

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. A crest, a diadem.

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. A harrow.

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. = ಕೋಚಿ, ಗೋಚಿ. Tbh. of ಕೋಚಿ or ಕೋಚಿ. A mud-wall, a wall round a town, a rampart; a fort (ವಪ್ಪ, ತಾಲ, ಪುಕಾರ Hā.; ವರಣ, etc. Si. 107; ತಾಲ Nn. 20. 61. 121; ವರಿಧಿ 97; ವಪ್ಪ, ಪುರಭಿತ್ತಿ, ತಾಲ Mr. 191; C.; M. ಕೋಚಿ, ಕೋಚಿ; T. ಕೋಚಿ, ಕೋಚಿ). ಕೋಚಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ವಪ್ಪ ಕಾದರು. — ಕೋಚಿಯ ದೇವರಿಗೆ ಓಟಿಯ ದೀಪ (Prvs.). ಕೋಚಿಯ ತೆನೆ (ಕುಪಿಲೇಷ, ಕೋಚಿಯು Nn. 149; Bp. 16, 11). See V. 4, 38; Ā. Bp. 42, 13; J. 3, 18; Dp. 1, 2; ರಾಯಗೋಚಿ. — ಕೋಚಿ-ಗಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲ. A wall-stone of a fort (Bp. 16, 5). — ಕೋಚಿ-ಗಾರ್. — ಕಾರ್. To guard a fort (V. 10, 12). — ಕೋಚಿ-ಗಾರ್. — ಕಾರ್. A fort-guard (J. 17, 9). — ಕೋಚಿ-ದಿನ. — ತೆನೆ. = ಕೋಚಿಯ ತೆನೆ. See ಹೊಂಗೋಚಿ-ದಿನ. — ಕೋಚಿ-ವಿ. — ವಿ. A crack in a wall or rampart (Bp. 58, 44).

ಕೋಚಿ-ಕೊಚಿ ಕೊಚಿ-ಕೊಚಿ. N. of Śiva and of a village. See Prv. s. ವಪ್ಪಾರ.

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. = ಕೋಚಿ 3, (ಕೋಚಿ, ಕೋಚಿ). A fort, a stronghold. ಕೋಚಿ-ಕೊಚಿ. A stronghold of thieves or robbers (ಕಳ್ಳಿ ರಪ್ಪ ಅಲಯ Mr. 198). 2, the stairs of a pond. 3, rising ground (ಬಿಟ್ಟ ಮೊದಲಾದ ತೆವರು Nr.). 4, a libertine. ಕೋಚಿ-ಕೊಚಿ ಕೊಚಿ-ಕೊಚಿ. (i. e. ಕೋಚಿ-ನವು). = ಕೋಚಿ-ನುಕೋಚಿ. (C.).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. = ಕೋಚಿ. (C.).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. White teaprosy with round spots. 2, ringworm, impetigo.

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. A granary; a factory; a bank; a warehouse (Mhr.; Ā. 20; Si. 106; My.).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. — ಕೋಚಿ-ಕೊಚಿ. A kind of salted cake in the form of a ring fried in oil or ghee (C.; Tē. ಕೋಚಿ-ಕೊಚಿ; Mhr.). — ಕೋಚಿ-ಕೊಚಿ. = ಕೋಚಿ-ಕೊಚಿ. (My.).

ಕೋಚಿ ಕೊಚಿ. A monkey, an ape (ಬಲೇಮುಖ, ಮರ್ಕಟ, ಕಪಿ, ವಾನರ, etc. Hā.; Nr.; Mr. 161; C.; T. ಕೋಚಿ, ಕೋಚಿ, ಕುರಗು; Tu. ಕೋಚಿ, ಕೋಚಿ, a large kind of ape). ಕೋಚಿ-ಕೊಚಿ ಕೊಚಿ-ಕೊಚಿ (ಕಾಪೇಯ Hā.). ಕೋಚಿ-ಕೊಚಿ ಮುಖ ಬಣ್ಣ (ಕಾಪ, ಕಪಿ Nr.). See Bp. 22, 48; 29, 7; Rā. 5, after 55; J. 15, 20; 16, 33; Dp. 76, 3.

ಕೋಡಂಗಿ kōḍaṅgi. An apish man: a buffoon, a harlequin (C.; M.; T., Tē. ಕೋಣಂಗಿ, Tu. ಕೋಡಂಗಿ; T. ಕೋಡಂಗಿ, ಕುಣಾಮ್ಮ, ಕೋಡು, ಕೋರಣಿ, Tē. ಕೋಡಗ, ಕೋಡಗ, M. ಕೋವರಟ್ಟಿ, ಕೋಡುಟ, ಕೋಮಾರ, jesting, buffoonery).

ಕೋಡಂಗಿತನ kōḍaṅgitana. Buffoonery (My.; Tē. ಕೋಣಂಗಿತನ).

ಕೋಡರತನ kōḍaratana. (fr. ಕೋಡ್ವಾರ). The state of a libertine and connection with him. ಧನದ ಕೋಡರತನ ನೂಕು! (J. 6, 26).

ಕೋಡಿ kōḍi. 1. (fr. ಕೋಡೆ 2?). (Śmd. 27). A passage to carry off excess of water, the outlet of a tank (ಬರೋಡ್ವಾರ, ಪರನಾಹ Nr.; ನೀರ ಬಟ್ಟಿ Bhn. 4; Bh. 8, 24, 47; C.; T. ಕೋಡು, Tē. ಕೋಟಿ, ಕೋಡು, a channel; T. ಕುದು, a sluice). ಕಡೆಯ ಕೋಡಿ (Śmd. 162). See Bp. 4, 11; 11, 35; B. 4, 184; ಇಕೋಡಿ, ಕಡೆಗೋಡಿ. — ಕೋಡಿವರ. — ವರ. To flow through the outlet of a tank: to flow in streams (Rām. 5, 9, 24; J. 23, 23).

ಕೋಡಿ kōḍi. 2. Deficiency, defect, want (ಕೋಟಿ Bhn. 4; Bh. 2, 13, 34; 3, 19, 37; Rām. 4, 2, 4; 6, 9, 20; J. 26, 64; cf. ಕೋಡಗ). — ಕೋಡಿಗರೆ. — ಕರೆ. To make light of, to disregard, to slight (Bh. 8, 26, 20; J. 18, 42). — ಕೋಡಿಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸು. To show or point out a defect (Rām. 6, 50, 43).

ಕೋಡಿ kōḍi. 3. (Tu. ಕೋಡದಬ್ಬು, ಕೋಡಿ, ಕೋಡೆ, a demon worshipped by Pariahs; ಕೋಡಿ, a kind of flag, an image of garuḍa, basava, or other demi-god set upon a long post before a temple; cf. ಗುಡಿ 2). — ಕೋಡಿದ ಬ್ಬು. A certain festival. See Prv. a. ವಸ್ತಾರ.

ಕೋಡಿ kōḍi. Tbh. of ಕೋಟಿ (Śmd. 388).

ಕೋಡು kōḍu. 1. To be cool or cold (ಶೈತ್ಯ Śmd. Dh.; Ahb. P. 16, 28; cf. ಕುಳಿರ 2; M. ಕೋಡು, ಕೋಣು, to bend, to be crooked, twisted, awry; to feel very cold; T. ಕೋಡು, ಕೋಲು, to bend, infect; ಕೋಡ್ಬು, to make crooked; see a. ಕೋಟಿ 1). See ಕುಳಿಕೋಡು.

ಕೋಡು kōḍu. 2. = ಕೋಟಿ 1. Coldness (ಶೈತ್ಯ Ūt. I, 38; ಕೋಟಿ, ತಣ್ಣೆತು, ಶೈತ್ಯ Kk. 23; ಕುಳಿರ, etc. Śm. 86).

ಕೋಡು kōḍu. 3. To shrink; to fear (ಭಯ Śmd. Dh.; Tē. ಕೋಡಾದು, to be amazed or confounded; T. ಕೋಡು, a timid, bashful person). See Śmd. 28; Grj. 4, after 120; 5, 69, 89; 8, after 55; Bp. 87, 39; Rāv. 11, 115; and a. ಕೋಟಿ 1).

ಕೋಡು kōḍu. 4. Shrinking; fear (ಭಯ Śm. 94); a wonderful thing, a wonder (Bp. 24, 45). — ಕೋಡುಪ್ಪರೆ. — ಒತ್ತರೆ. To shrink, to shrivel, etc. (ಸವೆ Ūt. I, 49).

ಕೋಡು kōḍu. 5. (fr. ಕುಡು 3) = ಕೋಡು. A horn of animals; a tusk (ಶೃಂಗ Śmd. Dh.; Śm. 94; ಗೋ, ಶೃಂಗ Nn. 5; ಲರಾಮ, ಶೃಂಗ 26; ಶೃಂಗ, ಎಪಾಣ 28; ಸಾರಂಗ, ಶೃಂಗ 34; ದನ, ಶೃಂಗ 81; ದಪ್ಪ, ಎಪಾಣ, ದಾಡೆ 85; ಪ್ರಮಾಣ 139; ಲರಾಮ Mr. 498; Ahb. P. 4, 119; Śāv. 3, 51, 55, 57; 4, 3; C.; T.; cf. ಕೊಮ್ಮು 2; Tbh. ಕೋಡು). ಕೋಣನ ಕೋಡು (ಗವಲ Nr.). ಎಮ್ಮೆಯ ಕೋಡು (ಗವಲ Hlā.). See Śmd. 28; Bp. 29, 4; 32, 27; Ahb. P. 13, 74; Rāv. 6, after 11. 2, a point; the peak or top of a hill (T.; T., M. ಕು

ವಡು, a globe, round body; a hill; the peak of a hill; see a. ಕುಡು 1; cf. Tbh. ಕೋಡು). ಬಿಟ್ಟದ ಕೋಡು (ಕೂಟ, ಶೈಲಶೃಂಗ Nr.). — ಕೋಡುಗರ್. — ಕರ್. — ಗಲ್ಲು. The top-stone: the peak of a hill. ಕೋಡುಗಲ್ಲು (ಕೂಟ, ಶಿಖರ, ಶೃಂಗ Nr.; Mr. 97; C.; Rām. 6, 11, 7; J. 2, 65; B. 5, 136). — ಕೋಡುಗಲ್ಲು. — ಒಕ್ಕಲ್ಲು. = ಕೋಡುಗರ್. (ಶೃಂಗ, ಶಿಖರ, ಕೂಟ Hlā.). — ಕೋಡುಮುಡುಕ ಬಳ್ಳಿ. The creeper Cynanohm panoiflorum R. Br. (Z.). — ಕೋಡುವೀಸ. The allowance of a vis of corn, etc. for every hallow-load that comes into a town, etc. (R.). — ಕೋಡೇಡು. — ಎಡು. A wound made with a tusk (Ūr. 5, after 39; Ahb. P. 13, 80).

ಕೋಡು kōḍu. 6. The branch of a tree (ಕೆಯ, ಮರಗೊಮ್ಮು Kk. 19; Śm. 24; My.; T. ಕುವಡು, ಕೋಡು, ಕೋರ; cf. ಕೊಮ್ಮು 3). See Bp. 38, 89; ತುದಿಗೋಡು, ನಿದುಗೋಡು. — ಕೋಡುಕಳ್ಳಿ. The milk-hedge, Euphorbia tirukalli L. (St. & Pl.). — ಕೋಡೇಲಿ. — ಬಲಿ. A kind of fire-place (My.; see ಲಲಿ 4).

ಕೋಡು kōḍu. 7. (fr. ಕುಡು 1). (Śmd. 250). Giving; a gift (ಕೊಡುವ ಧಾನ Śm. 94; ದಾನ Nn. 85).

ಕೋಡು kōḍu. Thh. of ಕೂಟ (Śmd. 838, 356, 364). — ಕೋಡ ಕೆಯ, joined, i. e. both, hands (Bh. 6, 4, 67; Rām. 3, 8, 69). — ಕೋಡು. — ಇಡು. To hecome most excellent (Ahb. P. 1, 23; Grj. 8, 25). — ಕೋಡುಗವಣೆ. — ಕವಣೆ. A pair of slings (Rām. 6, 11, 7).

ಕೋಡೆ kōḍē. West wind, cool wind (M., that is the hot land-wind for the Mysore, Tēlugu, and Tamil countries); the hot season (March-May, My.). — ಕೋಡೆಗಡ್ಡೆ. A paddy-field that yields a crop in the hot season (My.).

ಕೋಣಿ kōṇi. Tbh. of ಕೋಣ (Śmd. 365).

ಕೋಣ ಕōṇa. A male buffalo (ಮಹಿಷ, ಸೈಂಧ, ರಕ್ತಾಕ್ಷ, etc. Hlā.; Mr. 162; C.; Tē.; M. ಕೂಳ, a young male buffalo; Sk. ಗವಲ; Sk. ಗೋಣ, an ox). ಕೋಣನು (ಪುನ್ನಾಗ, ಬುಲಾಯ Nn. 61; ಖಪುರ 102). ಕೋಣಂ (Śmd. 148). ಕೋಣನ ಮುನ್ನೆ ಕನ್ನರಿ ಬಾಡಿಸಿದ. — ಕೋಣ ಗಡ್ಡೆ ಉತ್ತರ ಮೊಸರೋಗರಾ ಇಕ್ಕೋರೋ? — ಎತ್ತು, ಎದಗೆ ಎದಿದರೆ ಕೋಣ ನೀರಿಗೆ ಎದೆಯುತ್ತದೆ. — ಕೋಣ ಬೆರದರೆ ಅನೆ ಅದೀತೇ? (Prvs.). ಕೋಣ ಬಲ್ಲದೆ ವೇದವ ನ್ನೀಡಿ ಪರಿಸಲಿ? (Dp. 76). See Śāv. 3, 56; J. 5, 72; B. 1, 18, 28; 5, 22; ಅದವಿಯು, ಕಾಡ; Prv. a. ಪ್ರಾಣ 2, a foolish man (My.). — ಕೋಣದ ಬಕ್ಕರಿ. = ಕೋಣದ ಬಳ್ಳಿ. (Z.). — ಕೋಣದ ಬಳ್ಳಿ. A leafless, shrubby creeper, Sarcostemma intermedium Dene. (Z.; My.).

ಕೋಣ ಕōṇa. = ಕೋಣ, ಕೋಣೆ, ಕೋಣನ, (ಕೋಣೆ 2). An angle, a corner; an intermediate point of the compass. 2, a drum-stick, an instrument for striking the cords of a lute, etc. (cf. ಕುಡುಪು). 8, the sharp edge of a sword. 4, the planet Saturn (Mr. 38). 5, a stick, a club (cf. ಕೋರ). ಕೋಣ ಕōṇa-pa. A guardian of a point of the compass; Nairrita (My. Amara; Rām. 30, 12).

ಕೋಣೆ kōṇē. 1. A pitcher (ಗವ್ವಿಗೆ Kk. 47, Śā.; cf. ಗುಡಾಣ, ಗುಡುವನ).

ಕೋಣೆ kōṇē. 2. An inner apartment or chamber, a room (ಒಳರ Kk. 71; Śm. 60; Śā.; C.; Tē. ಕೋಣೆ). See B. 2, 35; 4, 57; 5, 205. 2, a kitchen (My.). — ಕೋಣೆವ್ವಗಿಸು. — ವ್ವಗಿಸು. To cause to enter a chamber. ಮೂಡೇವರುಮಂ ಕೋಣೆವ್ವಗಿಸುಗುಮ್ ಅಸುರರ್ (Śmd. 267).

ಕೋಟಿ kōṭi. Tbh. of ಕೋಟ. A point of the compass (ಗೋಟು Kk. 82).

ಕೋಟೆ kōṭi. = ಕೋಟೆ. (Śmd. 384; Śm. 77). A fort, etc. See Śmd. 69. 259; ತಳಗೋಟೆ, ಹತ್ತುಗೋಟೆ, ಹೆವಗ. — ಕೋಟೆಗಾರ. — ಕಾರಗ. A fight on the ramparts (Ūpr. 5, 104; C. Bp. 24, 25. 31).

ಕೋಟ ಕōṭa. 1. = ಕೊಳುತ, ಕೊಳ್ಳುತ. (C.; B. 5, 300).

ಕೋಟ ಕōṭa. 2. N. of a low-caste tribe on the Nilagiri (cf. ಕೊಡು; Sk. ಕೋಠ, putrefaction, corruption).

ಕೋತ ಕōṭa. Reduotion (My.; H.).

ಕೋತಮ್ಬರಿ kōtambari. Tbh. of ಕುಸ್ತುಮ್ಬರಿ. See Prv. s. ನೀ ತಾಮ್ಬರಿ.

ಕೋತಲು kōṭalu. A led horse: something which is more than absolutely necessary (Br., H.); saving, laying up, in ಸಮ್ಬರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋತಲು ಉದಿಸುವದು (My.). — ಕೋತಲು ಮುಕ್ತದ್ದಿ. An extra olerk (My.). — ಕೋತಲುಸಮ್ಬರ. Extra pay (My.).

ಕೋತಿ kōṭi. An ape, a monkey (ಕಪಿ, ಪ್ಲವಂಗ, ಮರ್ಕಟ, etc. Si. 167; ಸಾರಾವುಕ 406; ಪ್ಲವಗ 410; C.; Tu., Tē.; T. ಕೋತಿ). ಕೋತಿಗೆ ಧಂಗೀ ಇಕ್ಕದವನೆ. — ಕೋತಿಗೆ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹೂವಾರಿ ಕೊಟ್ಟ (Prva.). See Prva. s. ನೀತಿ, ನೇಯಿಗೆಯವ, ನೋತ, ಮತ; J. 16, 85; Dp. 55.

ಕೋತು kōṭu. = ಕೋಮ 2. P. p. of ಕೋ 3.

ಕೋತು kōṭu. Farming, tenanting, contracting, renting (S. Mhr.; Mhr. ಬೋತ, ಬೋತಿ). 2. = ಬಾರಕೋತು, harracks (My.).

ಕೋದಣ್ಣ kōḍaṇḍa. A rope for punishment, suspended in schools, on which a boy is tied up with his hands clasped and which he is not permitted to loose (Tē., T.; M. ಕೋದಾಣ್ಣ; My.).

ಕೋದಣ್ಣ kōḍaṇḍa. = ಕೋಯಣ್ಣ. A bow. See ಬಿರು.

ಕೋದು kōḍu. 1. P. p. of ಕೋಯ 1. (S. Mhr.).

ಕೋದು kōḍu. 2. = ಕೋತು. P. p. of ಕೋ 3.

ಕೋದ್ರವ kōḍrava. The grain Paspalum frumentaceum or P. scrochionlatum (ಉನ್ನತ, ಹಾರಕ Mr. 373; see Si. 304).

ಕೋದ್ರವಣ kōḍravṇa. = ಕೌದ್ರವಣ. A kōḍrava-field (Ūpr. 1, 89).

ಕೋನ kōṇa. Tbh. of ಕೋಣ. (Mhr.: a corner, etc.; childbirth, delivery). — ಕೋನಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. among Mahrattas (C.). — ಕೋನೇರಿ. — ಏರಿ. = ಕೋನೇರು. (R.; My. in the name of ಕೋನೇರಿಸೆಟ್ಟಿ). — ಕೋನೇರು. A stone-faced tank with steps on all sides (Tē., R.).

ಕೋಪ ಕōpa. Passion, wrath, anger (ಮುನಿಸು Nn. 142. 167; ಮೊರಕು Ūt. I, 72; ಕಾಯ್ತು, ಕನಿಸು I, 98; ಮುನಿಸು, ಮುಳಿಸು, etc. II, 27; ಮುನಿಸು, ಸೊಸು, ಬರಸೊರಸು, ಕಾಯ್ತು Kk. 43). See ಬರಸೊರಸು, ಕನಡ್, ಕಾಯ್, ಕಾಯ್ತು, ಕಾವುರ, ಕನಿಸು, ಕನು ಗಣ್ಣು, ಮುನಿಸು, ಮುಳು, ಮುಳಿಯಿಸು, ಸೀತದ್, ಸೊಸು; ಕನು ಗೋಪ, ಬಲು; Sp. s. ಪಾವಕರ್ಮ. ಕೋಪ ತಾಪಾ ತನ್ತು, ತಾವ ಬ್ರಹ್ಮೇತೇ ತನ್ತು (Prv.).

ಕೋಪಕೃಪು ಕōpa-krama. A passionate man. 2, ka-npa-krama. Brahmā's creation.

ಕೋಪಸಾತಿ ಕōpa-gāti. A passionate woman (ಕೋಪನೆ, ಕೋವು ಸ್ತ್ರೀ Si. 182).

ಕೋಪಗಾಠ ಕōpa-gāṭa. A passionate man (My.).

ಕೋಪಜ ಕōpa-ja. Arising from passion.

ಕೋಪಜ್ಞ ka-upajña. Brahmā's creation.

ಕೋಪನ ಕōpana. Inclined to anger, passionate.

ಕೋಪನೆ ಕōpanē. = ಕೋಪಗಾತಿ, q. v.

ಕೋಪಶಿಖಿ ಕōpa-śikhi. The flame of wrath (Rām. 3, 8, 68).

ಕೋಪವಿಕಾರ ಕōpa-vikāra. Uncommon passion (ಸೀತದ್ Kk. 52).

ಕೋಪಾಗ್ನಿ ಕōpa-agni. The fire of wrath (Śāv. 4, 57; J. 12, 22).

ಕೋಪಾಟೋಪ ಕōpa-āṭōpa. Agitation or display of wrath (Śāv. 4, 39; J. 4, 56).

ಕೋಪಿ kōpi. Angry, passionate, wrathful. See Bp. 22, 50; 61, 15; Prv. s. ನೇರಾ.

ಕೋಪಿಸ್ಥ ಕōpishṭha. Very passionate, irascible; an irascible man. (C.).

ಕೋಪಿಸ್ಥಳಿ ಕōpishṭhali. A very passionate woman (C.; B. 4, 185).

ಕೋಪಿಸು ಕōpisan. To become angry, etc. (ಅಮರ್ಷ Śmd. Dh.; ಕುಸುಗಣ್ಣು Kk. 88). See Bp. 26, 16; 45, 8; 56, 30.

ಕೋಪು kōpu. Dramatic gestures or attitudes (J. 17, 24; 24, 72; M., T. ಕೋಪು, arrangement, nice order, method, etc.; Tē. ಕೋಪು, a sort, kind, or variety; variation of music; see ಕೋ 3 P). ಛತ್ರೀಸದೃಶ್ಯ ಭಾವಪುಷ್ಪಸಂಗಮ ವಿತ್ತರಸುವದು ಕೋಪನಿಕೃ (Mr. 82).

ಕೋಪೋದ್ರೇಕ ಕōpa-ndrēka. Excess of passion. See ಕೆರಪ್ಪ.

ಕೋಮಟಿ kōmaṭi. A Vaiśya shopkeeper (Bp. 25, 28; C.; Tē.; T., M. ಕೋಮಟ್ಟಿ; Tē. ಕೋಪು, a mercantile house or firm). ಕೋಮಟಿ ಮೋಸ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ, ಮೋಸ ಹೋದರೆ ಹೇರುವದಿಲ್ಲ. — ಕೋಟಿನರಹಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೋಮಟಿ ಸಾಕ್ಷಿ ನಮ್ಮ ಕೂಡದು (Prva.). 2, a miser (My.).

ಕೋಮಟಿಗ ಕōmaṭiga. = ಕೋಮಟಿ. (C.). See Bp. 50, 89; Si. 298; B. 3, 83.

ಕೋಮಟಿಗಿತ್ತಿ kōmaṭiga-itti. A Kōmaṭi female (C.).

ಕೋಮಟಿತನ ಕōmaṭitana. The profession of a Kōmaṭi (My.). 2, covetousness (My.).

ಕೋಮಲ ಕōmala. ಕೋಮಳ. = ಕೋವಳ. Tender, soft; bland, sweet, low; pleasing, beautiful (ನಿರ್ಗುರು Bhn. 61, 81; ನಳನಳಿ Śm. 22). 2, unripe; unripe fruit (ತಲಾಟು, ತಿರುಳು ಮೋವಳ ಮಿಡಿಗಾಯಿ Mr. 109). 3, water (ಉಪಕ 404). 4, N. of two vr̥ttas (Ūh.).

ಕೋಮಲತರ ಕōmaṭa-tara. Uncommonly tender, etc. (Bp. 38, 43).

ಕೋಮಲತೆ ಕōmalatē. Softness, agreeableness, etc. (Bp. 42, 25; Rām. 28, 24).

ಕೋಮಲರುಚಿ ಕōmala-ruṇḍa. N. of a vr̥tta (Ūh.).

ಕೋಮಲಾಂಗ ಕōmala-aṅga. A man who has a beautiful body (Rām. 8, 4, 2; J. 11, 10).

ಕೋಮಲಿತ ಕōmalita. = ಕೋಮಲ. (J. 19, 21).

ಕೋಮಲೆ ಕōmalē. ಕೋಮಳ. A delicate, beautiful female. (Bp. 4, 27, 40; 12, 40; 82, 45; 42, 31; 44, 52).

ಕೋಮಳೆ ಕōmalē. = ಕೋವಳ, etc. Tbh. of ಕುಪಮಲು (ನೇಯಿ ಕ್ಕ Kk. 85).

ಕೋಮು kōmu. Caste, tribe (My.; Br.; Mhr., H. ಕೋಮು).
ಕೋಯುಟ್ಟು kōyashṭi. *The lapwing*; a small white crane, the paddy-bird. See ಕೊಟ್ಟುಕ.
ಕೋಯುಟ್ಟುಕ kōyashṭika. *The lapwing*; etc. (ಕೇಡುಬಾಲದ ಹಕ್ಕಿ Si. 178).
ಕೋರ ಕōra. 1. = ಮೋರ. One who does, makes, performs, is occupied with (anything bad), etc. (C. in compounds; H. ಮೋರು).
ಕೋರ ಕōra. 2. = ಕುನರ, etc. Tbh. of ಕುನಾರ (Smd. 361).
ಕೋರಕ kōraka. A bud, an unblown flower (ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗು Nu. 102; ಮೊಗ್ಗು 164).
ಕೋರಕಿತ kōrakita. Budded (Ūpr. 1, 141; Abh. P. 3, after 117).
ಕೋರಂಗ kōraṅgi. Small cardamoms.
ಕೋರಡಿ kōraḍi. The state of being unsubstantial, empty, rapid, etc. (Rām. 4, S. 5; Mhr.).
ಕೋರತನ kōratana. The condition of one who does, etc. (My. in compounds).
ಕೋರಡುಷ ಕōradūsha. = ಕೋರವ. The grain *Paspalum scrobiculatum* Lin.
ಕೋರಡುಷಕ kōradūshaka. *Paspalum scrobiculatum*.
ಕೋರವು kōramba. A gold or silver frontlet of idols (My.).
ಕೋರಯಿಸು kōrayisu. To be dazzled (My.; Bh. 4, 11, 10; Tē. ಕೋರಗಿಂದು, to dazzle the eyes). (ತೂವರ್ಣ ಬಿಂದು) ಕಣ್ಣು ಕೋರಯಿಸಿದವು ಕೋಮುರಾಗನ ಕಾಯಕಾನ್ತಿಯರಿ (Rām. 3, 4, 2).
ಕೋರು kōra. New, just as made. 2, unbleached cotton cloth (My.; Tē.). — ಕೋರಾನ್ತ. Undressed corn, as given to Brāhmanas, Jaṅgamas, etc. (Mhr.; C.).
ಕೋರಿಂದೆ kōrindē. A kind of fragrant plant (ಜನಿ, ಜತೂಕೆ, ಜನನಿ, ಜಕ್ಕವರ್ತನಿ, etc., ಜಕ್ಕವರ್ತನೊಪ್ಪ Si. 160; Tē. ಕೋರಿಂದೆ, ಗೋರಿಂದೆ).
ಕೋರು kōru. Silken thread covered with gold or silver (My.; H.). 2, a presidency (as Madras, My.; H.).
ಕೋರೆ kōrē. Crookedness;—perverseness (My.; cf. ಕೋರು 2; ಗೋರೈ?). — ಕೋರಪಟ. A small flag as that with which a lance is adorned, and any similar one (My.).
ಕೋಲು kōra. = ಕೋಲೆ. See ಬಲುಕೋಲಿದಾಡೆ.
ಕೋಲಡಿ kōraḍi. = ಕೋಲಿಡೆ, etc. (Bh. S. 12, 56).
ಕೋಲಡೆ kōraḍē. = ಕೋಲಿಡಾ. A whip (Si. 844).
ಕೋಲು kōri. (= ಕೋಲೆ 2). A small (generally old) piece of cotton cloth, a rag (My.); a worn out blanket (S. Mhr.). — ಕೋಲೆಯಂಗಿ. -ಆಂಗಿ. A jacket made of a blanket, as worn by the Ōggas (S. Mhr.). — ಕೋಲಾಸಿಟ್ಟ. A Liṅgāya tradesman who walks about with a bagful of articles and a kōri on his shoulder (S. Mhr.; such a man may become a rich merchant and retain his name). — ಕೋಲಾಹಣ್ಣು. A ripe mulberry (that is somewhat hairy, S. Mhr.). — ಕೋಲಾಹುದು. A oater-pillar (hairy like a blanket, S. Mhr.).
ಕೋಲಾಕೆ kōrikē. Wishing, desiring (My.; ಮೋಹದ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಈಡೆ, ತೃಪ್ತ, ಕಾಮ, etc., ಆಶೆ ಪಡುವಿಕೆ Si. 70). ಕೋಲಾಹಿಯುಳ್ಳವನು (ಕಾಮುಕ, ಕಾಮನ, etc. S59).

ಕೋಲು kōru. (ಕೋರು). 1. To purpose, to think, to wish, to desire (T., M.; Tē. ಕೋರು; Tn. ಕೋರ; cf. ಕುದು 1). ಅವಧ್ಯಬಗಿಯಂ ಕೋಲಿದೆ (Mr. 2).
ಕೋಲು kōru. 2. (fr. ಕೊಡು 1). (= ಕಡಲು). (A cut off portion); a part, a portion, a share, in cultivation, etc. (S. Mhr.; Bp. 46, 14; Tē. ಕೋರು; M. ಕೂರು). See ಅರಗೋಲು, ನಾಲ್ಗೋಲು, ಮುಕ್ಕೋಲು, ಮೂಗೋಲು.
ಕೋಲಿ ಕōrē. (fr. ಕೊಡು 1). = ಕೋಲೆ. Cutting; sharpness, pointedness (Tē. ಕೋಲೆ, ಗೋಲೆ). 2, a tusk (C.; Tē.); a long pointed tooth; a fang (My.; Tē.; M. ಕೋಲು, to tear the flesh by thorns; outting, tearing; cf. ಗೂಲು, ಗೋಲು 1). ಸಾವಿರ ಕೋಲೆಗಲ್ಲು ಮಾನು (ಸಹಸ್ರದಂಪ್ಪ Si. 87). ಹಾವಿನ ಕೋಲಿ ದಾಡೆ (ಆತಿಸ್ 463), See B. 4, 21. 22. 24; 5, 237. — ಕೋಲಿದಾಡೆ. A long pointed tooth (J. 27, 23). — ಕೋಲಿಮಾಸೆ. Pointed whiskers (S. Mhr.). — ಕೋಲಿರೂಮಾಲು. A turban with a point in front (My.). — ಕೋಲೆಹಲ್ಲು. = ಕೋಲೆ No. 2. (B. 4, 35. S16; My.).
ಕೋಲು kōrē. A court (C.; B. 4, 146; My. also ಕೋರಲು).
ಕೋಲೆ kōl. 1. (Smd. 58). = ಕೊಲೆ 3, ಕೋಲು. A stick, a staff, a rod (ಪೊಣ, ಲಗುಡ, ರವು, ದಣ್ಣ, ಯುಟ್ಟು Hk.; ದಂಗೆ Kk. 74; ಬಡಿ, ದಂಗೆ, ಬಿಂಕೆ Smd. S1; ದಣ್ಣ 106; T., M.; cf. ಕಾಯ್ಕ; Sk. ಕೋಲ); a roasting spit; a staff as a measure of length (My.; see Mr. s. ದಣ್ಣ). 2, an arrow (ಕಣೆ, ಸರಳ, ಅಮ್ಮು Ūt. II, 47; ಕಣೆ, ಪುಣುಮ್ಪು, ಸರಳ, ಅಮ್ಮು Smd. 43. 106; Kk. 40; T., M.). ಕೋಲಂ (Smd. 84). ಕೇಲಂ ಮಾಡುವ ತಿಗುರಿಯ ಕೋಲಿನೈವಾರ (84). ಪೊನ್ನ ಕೋಲೆ (162). ಕೋಲಿಳನ ಅನ್ನು ಅಯ್ಯನ ಪಾನ್ನರ (Rāiv. 8, 124). ಉರು ಕೋಲೆ ಕಣ್ಣಿ ಮೊದಲಾದ ಮೃಗ ವಸ್ತುಗಳ ಬನ್ನನೋಪಕರಣಗಳು (ಎತನ ಸ Nr.). ಕೆಚ್ಚಂ ಪೊಸ ಕೋಲೆ (ಅರಣಿ Mr. 260). ತೂಗುವ ಕೋಲೆ (ಸಮದಣ್ಣೆ 258). ಪುಸ್ತಕವಂ ಪೊತ್ತಿವ ಕೋಲೆ (ತನಲೆಕ 359). ಎರಡು ಕೋಲೆ ಆಗಿ ದಣ್ಣ ಮನಿಕ್ಕುಂ (325). See Abh. P. 18, 61; Bp. 18, 28. 29; Bh. 2, 18, 13; J. 4, 40; 7, 49; 12, 20. 22. 25. 89. 47; 28, 45; ಇಂಗೋಲೆ, ಎತ್ತುಂ, ಕಡೆ, ಕುಡು, etc., etc. — ಕೋಲಿಲೆ. -ಕಲೆ. To rain arrows (J. 22, 11; 27, 38). — ಕೋಲಿಲೆಕ. -ಕೋಲೆ. To get an arrow (J. 10, 24). — ಕೋಲಿಲ್ಲದಿ. -ತುದಿ. The point of an arrow (J. 13, 22. 48). — ಕೋಲಿಲ್ಲಸ. (= ಕೊಟ್ಟಸ). Meat roasted on the spit (ಸುಣ್ಣೆ ಗೆ, ಸುಡುಡಾದು Ss.). — ಕೋಲಿಲ್ಲದಿಸು. -ತೊಡಿಸು. To fix an arrow (J. 7, 41). — ಕೋಲಿಲ್ಲದಿ. A shower of arrows (J. 12, 36).
ಕೋಲೆ kōl. 2. ಕೋಲು. = ಕೊಲೆ. Length, largeness, hugeness (My.; M.; Tē. ಕೋಲು, ಕೋಲೆ, ಕೋಲಿನಿ. ಕೋಲಾದಮ (ದೀರ್ಘ, ಆಯತ, ಉದ್ದವಾದಮ, ನೀಳವಾದಮ Si. 872; My.). — ಕೋಲ ಬಲೆ. = ಕೂಲ ಬಲೆ (My.). — ಕೋಲ ಬಲೆ. = ಕೋಲ ಬಲೆ (My.). — ಕೋಲಿಲೆ. -ಬಲೆ. = ಕೋಲ ಬಲೆ, etc. (Siv. S. 24).
ಕೋಲೆ kōl. 3. = ಕಲೆ 3, etc. A raft, a float (T.; Tē., Sk. ಕೋಲ). See ಹಡಗೋಲೆ.
ಕೋಲೆ kōla. Ornament, decoration; form, figure, chiefly of masks, dresses, etc., (used also in devil-dances). (My.; M., T., Tu.; Tē.: dance, cf. ಕೋಪು? see ಕಣ್ಣೋಲ). ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕೋಲ (Prr.). 2,

public procession, as on the birthday of children, as that of the bride and bridegroom, etc. (My.; T.).

ಕೋಲ ಕೊಲಾ. A hog (= ಕೋಲ). 2, a raft, a float (cf. ಕೋಲ 3). 3, = ಕುಂಬ, the fruit of jufube (ಬೋಲೇ ಹಣ್ಣು G.). 4, a kind of weapon (cf. ಕೋಲ 1).

ಕೋಲಕ ಕೊಲಾಕ. = ಕಕ್ಕೋಲಕ. A kind of perfume (ಗವಲಕ ಚೂರ G.). 2, black pepper.

ಕೋಲಜ್ಜಿ ಕೊಲಜ್ಜಿ. = ಕೊಲಜ್ಜಿ, ಕೊಲಜ್ಜಿ, etc. See ಅಡುಗೋಲಜ್ಜಿ.

ಕೋಲದಲ ಕೊಲಾ-dala. A kind of perfume (= ನವಿ).

ಕೋಲವುಕ್ಕ ಕೊಲಾ-haka. The body of a lute, the whole of it except the strings.

ಕೋಲವ ಕೊಲಾ. See ಕೋಲ.

ಕೋಲವಲ್ಲಿ ಕೊಲಾ-valli. A plant with a pungent fruit resembling pepper, *Pothos officinalis* Roxh.

ಕೋಲಾಡಿ ಕೊಲಾ. Colar (My.). ಕೋಲಾಡುಟ್ಟು. An inferior horse, a country pony (My.).

ಕೋಲಾಡು ಕೊಲಾ-hala. A loud and confused sound or noise, as of men, animals, etc. (ಗಿಜಜ Bhn. 43); an uproar (ಕಪಕಗಳು ಮುತ್ತಿ ಉಲವುದು Mr. 288). See Bp. 22, 14; 23, 2; ಕೋಲಾಡುಕೆ; ಬೋಲಿ; ರಾಯಕೋಲಾಡು.

ಕೋಲಿ ಕೊಲಿ. (fr. ಕಾಯ). A stubble of jōla (S. Mhr.; Tē. ಕೋಲಿ).

ಕೋಲಿ ಕೊಲಿ. The jufube tree, *Zizyphus jufuba* Lam.

ಕೋಲು ಕೊಲು. = ಕೋಲ 1, etc. A stick, etc. (ದಣ್ಣು Si. 416; ಪುಪ್ಪು, ದಾಣ, etc. 289; C.; Tē. ಕೋಲಿ); as a measure it is used for a gaja (My.), and for the distance from the chin to the feet (S. Mhr.). ಕೋಲುಗರ (Bp. 61, 25). ಬ್ರಹ್ಮಗರ ಕೋಲು (ಅಪಾಧ); ಕಚ್ಚ ಹೊಸನ ಕೋಲು (ಅರಣಿ Hk.). ಕಬ್ಬುನದ ಕೋಲು (ಪರಿಫೆ Nr.). ಕುಟಿ ಕೋಲು (ಪ್ರಾಸ, ಕುನ್ತ Si. 291). ಕೋಲು ಉಡುತ್ತ (B. 3, 124). See Si. 250. 271. 281. 289. 290. 344. ಕೋಲು ಮುದಾಯ ದಾರದು, ದಾವ ಸಾಯ ದಾರದು (Prv.). — ಕೋಲು ಕಳ್ಳಿ. A species of leafless milk-hedge (My.). — ಕೋಲು ಪೊನ್ನೆ. (ಪುತ್ತಿಪರ್ಣಿ, ಪುಪ್ಪುಪರ್ಣಿ, ಚಿತ್ತಿಪರ್ಣಿ, ಅಂಫುವಲ್ಲಿಕೆ, ನರಿಪೊನ್ನೆ Si. 144). — ಕೋಲರಗು. — ಅರಗು. A stick of sealing wax (My.). — ಕೋಲಬು. — ಅಲಬು. A common weed, *Alysicarpus rugosus* D. C. (Z.). — ಕೋಲು ಸಮ್ಪಿಗೆ. (ಹೇಮಪುಷ್ಪಕ G.). — ಕೋಲಾಟ. — ಅಟ. A play, especially of children, at which they make alternate motions and strike mutually small sticks in each other's hands (C.; Tu., Tē.). See ಚೆಡೆ. 2, a kind of military exercise (Bh. 1, 7, 50). — ಕೋಲಾಡು. To play at the above game (C.). — ಕೋಲು ಕುದುರೆ. A stick on which boys ride (C.). 2, a oruteh (C.; B. 3, 124). — ಕೋಲುಗಳ್ಳಿ. = ಕೋಲು ಕಳ್ಳಿ. (My.). — ಕೋಲು ದಳೆ. — ತಳೆ. To lay hold of an arrow. ಬಿಡು ಕೋಲು ದಳೆನ ಸತಡಿಗಾಗಿ (Rāghc. 17, 70). — ಕೋಲು ಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಮಾಳ್ಳಿ, ಕುನ್ತ Si. 139; C.). — ಕೋಲು ಮಿಡಿ. — ಮಿಡಿ. To seize a stick (Bp. 20, 13; 26, 12) or an arrow.

ಕೋಲುಕಾಡಿ ಕೊಲು-kāra. A peon (C.; Tē.; M. ಕೋಲಾಡಿ).

ಕೋಲಿ ಕೊಲೆ. Long pepper, *Piper longum* Ltn. ಕೋಲಿ ಕೋಲ ವಂ ದರುಣಮನೆ ಬೈಸಿ (Mr. 119 in two MSS., o. r. in two MSS. ಕೋಲಕಂ, one MS. ಬೈನೆ, another MS. ಬಯಸಿ).

ಕೋಲವ ಕೊಲಾ. 1. A potter. ದಾವ್ವು ಎನ್ನುಂ ಕೋಲವ ಎನ್ನುಂ ಕುಮ್ಮದಿ (Śmd. II, o. r. ಕುಮ್ಮದಿ; ದಾವ್ವು ಎನೆ ಕೋಲವ ಎನೆ ಕುಮ್ಮದಿ Kk. 91, o. r. ದಾವ್ವು ಎನೆ ಕೋಲವ ಕುಮ್ಮದಿ). (Cf. ಕುನ್ತ; T., M. ಕುನ್ತ, a potter). ಕೋಲವ ಹಕ್ಕುಂ (Ahh. P. 14, after 174; 14, 183).

ಕೋಲವ ಕೊಲಾ. 2. A Kūumba (see s. ಕೋಲವ 1).

ಕೋಲವ ಕೊಲಾ. (Śmd. 25). Thh. of ಕೊಲವ (Śmd. 356. 360; Kk. 65; ಕಚ್ಚೆ Śm. 86; Abh. P. 3, 19; T. ಕೋಲವ, ಕೋಲವ; M. ಕೋಲವ, ಕೋಲವ; Tē. ಗೋಲವ).

ಕೋಲವರಿ ಕೊಲಾರಿ. = ಕವ್ವರಿ, etc. (ಸವ್ವ ಮ, ದಾವರಿಸಿದುದು Ūt. I, 20).

ಕೋಲವ ಕೊಲಾ. = ಕೋಲವ, ಕೋಲವ, ಕೋಲ 1. (ನಯ್ದಿರಾ Śm. 26).

ಕೋಲವ ಕೊಲಾ. Thh. of ಕೋಲವ (Ūt. II, 37).

ಕೋಲಿ ಕೊಲಿ. = ಕೊಲಿ, etc. A tube, a flute (Tē. ಕೋಲಿ, ಕೊಲಿ, ಗೊಲಿ). See ಕೊಲಿ. 2, a gun, a matchlock (C.). ಕೋಲಿ ನೋಡಿ ಹೆದರುವನು ಫರಂಗಿ ಬೆಂಕಿ ಕೊಟ್ಟನೆ? (Prv.).

ಕೋಲವ ಕೊಲಾ. Skilled, experienced, learned, wise (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223). See Ūt. II, 3; Śm. 1; ವಾಕ್. Feminine ಕೋಲವ (J. 31, 7).

ಕೋಲವತ್ವ ಕೊಲಾವತ್ವ. The state of being skilled, etc. (Bp. 10, 54; 42, 17).

ಕೋಲವಾರ ಕೊಲಾರಾ. The tree *Bauhinia variegata* Ltn.

ಕೋಲವಾರ ಕೊಲಾರ. N. of a place. — ಕೋಲವಾರ ಬಸಿ (Bp. 50, 80). — ಕೋಲವಾರ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. (Bp. 50, 76).

ಕೋಲವ ಕೊಲೆ. 1. Dyspepsy, purging disease of children. ನಿನಗೇನು ಅಜೀರ್ಣ ಕೋಲವೆಯೋ? (Bp. 15, 20). 2, a lengthy boil rising on the head of children (My.).

ಕೋಲವ ಕೊಲೆ. 2. The climbing plant *Bryonia grandis* with beautiful red fruit (M.; T. ಕೋಲಿ; Tē. ಕೊಲಿ, ಗೋಲಿ, *Gadelupa indica* Lam.; B.).

ಕೋಲವ ಕೊಲೆ. 3. A crucible (ತೈಲಸಾವರ್ಣಿ, ಮೂಡ Nr.; My.; T. ಕುಗ್ಗಿ, M. ಕುನೆ; see ಕುನ್ತದಿಗಿ).

ಕೋಲೆ ಕೊಲೆ. A kind of condensed milk (My.; H. ಬೋಲಾ).

ಕೋಲ ಕೊಲಾ. = ಕೋಲ. A case; a sheath, a scabbard (ಕಪ್ಪು ಧಾನ, ಕೆಯ್ದು ಎನೊಡೆ Nn. 52; ಬಡೆ Mr. 518; Śm. 116). 2, a pod, a seed-vessel. 3, a storehouse, a treasury; a treasure, a store, provisions (ಗೃಹ, ಮನೆ 52; ಭಂಡಾರ 52; 518). 4, the pericarp of a lotus (ಕರ್ಣಿಕ 52). 5, a bud (ಕುಟ್ಟು; ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗ 52; ಮುಗುರ್ 518). 6, gold or silver, wrought or unwrought. 7, a lescicle or the scrotum. 8, the vulva, the womb. 9, the penis. 10, an egg. 11, a country (ದೇಶ 52; 518). 12, a kind of poetical expression (Kāv. V, 961; ವಚನ, ನುಡಿ 52). 13, an ordeal (of which ten kinds are enumerated), e. g. an ordeal at which either the plaintiff, or the defendant, is obliged to sip two handfuls of water, previously consecrated by the bathing of an idol (ದ್ರೂ 52; see ಕ್ರೋಶ No. 3). 14, killing (ಕೊಲೆ 52). 15, a vocahulary, a dictionary. See ಅಮರ. 16, a term for the three sheaths or suocession of cases which make up the various frames of the body enveloping the soul (viz. annamayakōśa, vijñāna-, ānanda-).

ಕೋಶಗ್ರಂಥ *kōśa-grīha*. A room in which valuable things are kept or contained; a treasury. (Kāvy. I, 1a, 4; My.).

ಕೋಶಫಲ *kōśa-phala*. A kind of perfume.

ಕೋಶಾಕರಿ *kōśātaki*. A species of cucumber or gourd, *Trichosanthes dioeca* Roxb. 2, the plant *Luffa acutangula* Bering. and *Luffa petandra* Roxb. (= ಫೋಲನ). See ಪಾಲೆ.

ಕೋಶಿ *kōśi*. A coat, cover, pod.

ಕೋಶಿಕೆ *kōśikē*. A sort of drinking vessel.

ಕೋಷ *kōśha*. = ಕೋಶ.

ಕೋಷ್ಠ *kōśhṭha*. = ಕೊಟ್ಟು 1. The intestines, viscera (ಉದಾಹರಣೆ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಒಳಗು Nn. 126). 2, an apartment. 3, a granary. 4, a kind of tree (ವೃಕ್ಷ, ಮರದ ಛೇದ 126). 5, = ಕುಷ್ಠ, *Costus speciosus* Sm. (ನೀರು Mr. 143; T.; Mhr.). 6, = ಕುಷ್ಠ, leprosy (My. as ಕೋಷ್ಠ). 7, a square, as in tables of calculation (My.; Mhr.).

ಕೋಷ್ಠಕ *kōśhṭhaka*. = (ಕೊಟ್ಟು), ಕೋಷ್ಠ Nos. 2 & 3. See ಧಾನ್ಯ. 3, a surrounding wall.

ಕೋಷ್ಠಾಗಾರ *kōśhṭha-āgāra*. = ಕೊಟಾರ, ಕೊಟ್ಟಾರ. A store-room; a treasury. (Śmd. 383).

ಕೋಷ್ಣ *kōśhṇa*. Moderately warm, tepid.

ಕೋಸಕೆ *kōśakē*. = ಕೋಸನೆ, ಕೋಸರ, ಕೋಸುರ, ಕೋಸುರ. A wrong form for ಕೊಸುಗ, etc.: for, on account of (R.; Tē. ಕೋಸ, ಕೋಸರ)./

ಕೋಸಗಿ *kōśagē*. = ಕೋಸಕೆ. (R.).

ಕೋಸಮುರಿ *kōśamhari*. = ಕೋಸುಮುರಿ, etc. (C.; ಪ್ರಣೀತ, ಪರದೆ G.).

ಕೋಸರ *kōśara*. = ಕೋಸಕೆ. (R.).

ಕೋಸಲ *kōśala*. ಕೋಶಲ. N. of a country, the warrior-tribe inhabiting it, and its king. (Rām. 1, 3, 17; 4, 8, 1).

ಕೋಸು *kōśu*. 1. To cause to string upon a thread (ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಶ Śmd. Dh.; see ಕೋಸ).

ಕೋಸು *kōśu*. 2. (fr. ಕುಡಿಮೆ) = ಕೋಚು. The state of being crooked or curved, deviation from squareness, as that of torn cloth, of a wall, of a place, of a road, etc. (C.; Tē. ಕೊಸಾ, ಕೊಸುಗಾ, ಕೊಸು, ಕೊಸುಗಾ, ಕೋಸು, ಕೋಸ; cf. ಕುಸಿ 4, ಕೋರೆ; see 1. ಕೋಟ 1, ಕೋಡು 1).

ಕೋಸು *kōśu*. 1. Cahhage (My.; Tē.; H.).

ಕೋಸು *kōśu*. 2. Thh. of ಕೋಶ. A measure of distance: 3 miles (My.; H.); 4 miles (My., as ಸುರಾಸೀ ಕೋಸು).

ಕೋಸುಮರಿ *kōśumari*. = ಕೋಸುಮುರಿ, etc. (My.).

ಕೋಸುಮುರಿ *kōśumhari*. = ಕುಸುಮುರಿ, etc. (C.).

ಕೋಸುರ *kōśkara*. = ಕೋಸಕೆ. (R.).

ಕೋಡಳಿ *kōhaḷi*. = ಕೋಡರ್. (Bp. 18, 39).

ಕೋಡಳಿ ಕೊಹಳಿ. A case, an envelop (Bh. 8, 13, 69; Mhr. ಮೋಳ).

ಕೋಡು *kōhu*. (fr. ಕೋ). A continuous line (Rām. 6, 11, 1).

ಕೋಳ *kōḷ*. = (ಕೊಳ್ಳಿ 2, etc., ಕೊಳ್ಳಿ 2), ಕೋಳು. Seizure: pillage, plunder (My. as ಕೋಳು); prey; havoc (Abh. P. 14, 97; T.); — calumny, false imputation

(My. as ಕೋಳು; T.). — ಕೋಳೊಡವೆ. -ಒಡವೆ. Pillage, plunder, spoil (J. 16, 46). — ಕೋಳೊಳ್. -ಕೋಳ್. To plunder (J. 12, 5). — ಕೋಳುಡಿ. -ಓಡಿ. To take by open force (J. 4, 66).

ಕೋಳ ಕೊಲೆ. Stocks for criminals (C.; T. ಕುಟ್ಟಿ, ತೊಡು; Tē. ಕೊಯ್ಯ, in the compounds ಕೊಯ್ಯೋಡು, ಬೊಡ್ಡ ಕೊಯ್ಯ, see ಕುಯ್ಯ; Mhr. ಮೋಡಾ). ಉಮ್ಮುವದಕ್ಕೆ ಉಡುವದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ ಕರೆ! ಕೋಳಕ್ಕೆ ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ (or ಹೆಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ) ಹಾವನ ಕರೆ! (Prv.). ಅವನ ಕೆಯ್ or ಕಾಲು ಕೋಳಕ್ಕೆ ಹಾಕು or ಹೆಟ್ಟು (C.); ಅವನ ಕೆಯ್ ಕೋಳ ಹಾಕು (My.). ಕಾಲ ಸಂಕಲಿಯಿರಲು ಕೊರಳಿಗೆ ಕೋಳವನು ಬಲುಹಾಗಿ ತೊಡಿಸುವ ಮೊಲು (Abhā. 1, 35). ಕೋಳಕೆ ಕಾಲ ಸೇರಿಸಿ (2, 71).

ಕೋಳಾದಳಕೆ *kōḷāhaḷikē*. = ಕೋಲಾಹಲ. (Rām. 3, 6, 12).

ಕೋಳಾದಳನು *kōḷāhaḷisu*. To emit a loud sound; to emit the loud sound of (Bh. 6, 3, 1; 7, 10, 28).

ಕೋಳಿ ಕೊಲ್ಲಿ. — ಕೋಳಿಕುಟುಮುಬಳ್ಳಿ. = ಕೊಲುಕುಟಕನ ಗಿಡ. A beautiful scandent plant with red and yellow flowers, *Gloriosa superba* L. (St. & Pl.). — ಕೋಳಿಕುಟುಮು. N. of a plant (ಅಸುರೆ, ಪಾಲ್ಕಂಟ Mr. 182, one MS. ಕೋಳಿ).

ಕೋಳು ಕೊಲು. = ಕೋಳಿ. (My.). — ಕೋಳುಮೋಗು. -ಮೋಗು. To become a prey (Rām. in W. v. 449). — ಕೋಳೂರು. -ಲೂರು. N. of a village (S. Mhr.). ಕೋಳೂರ ಕೊಡಗೂರು. (Bp. 14 sum.).

ಕೋಳಿ ಕೊಲೆ. 1. = ಕೋವರ್, etc. (ಕನ್ನೆಯ್ದಲೆ St. & Pl.).

ಕೋಳಿ ಕೊಲೆ. 2. (Tbh. of ಕೋಣ). The outer angle of the eye (My.; T.).

ಕೋಲಿ ಕೊಲ್ಲಿ. (Śmd. 28). = ಕೋಡು 5. A horn, etc. ಕೋಡ್ಲಿ (140). ಕೋಡ್ಲಿ (124). ಕೋಡ್ಲಿ (142. 166). ಕೋಡ್ಲಿ (sic 291, see 8. ಕೊಳ್ಳಿ). — ಕೋಡ್ಲಿಟ್ಟು. = ಕೋಡು ಕುಟ್ಟು. (Śmd. 28. 217). To strike or gore with the horn or with the tusk (Ūpr. 5, 59; Rāv. 5, after 55). ಕಾಡ್ಲಿಟ್ಟು ತಗುಳಿ, ತಮ್ಮಿಕ್ಕ ಕೋಡ್ಲಿಟ್ಟು ಕಾಡ್ಲಿಟ್ಟು ಮನಗದ ಮೋರ್ ಒಡ್ಲಿಟ್ಟು (o. r. ಅಡಮದು) ಕುರುಸ್ಸು (Śmd. 80).

ಕೋಲಿ ಕೊಲ್ಲಿ. (Śmd. 27). A cock; a hen; a fowl in general (ದಕ್ಷ Mr. 482; ಕೃತವಾಕು, ತಾಮ್ರಚೂಡ, ಕುಕ್ಕುಟ, ದರಣಾಯುಧ Hā.; Mr. 171; Śi. 172; J. 26, 24; C.; T., M.; Tē. ಕೋಡಿ; Tu. ಕೋರಿ). It is supposed to be a Thh. of ಕುಕ್ಕುಟ (Śmd. 30. 355. 361. 364). ಕುಕ್ಕುಟೋ ಎನ್ನು, ಕೋಲಿ ಕೊಲಿದುನಾಗರ್ (19. 68). ಚಿತ್ತಾರದ ಬಿಕ್ಕೇ ಕೋಲಿ (ಮಯೂರ, ಬರ್ಹ, etc., ನವಿಲು Śi. 177). ಕೋಲಿ (or ಕೋಲಿ ಯನ್ನು) ಕೇಳಿ, ಮನುಷ್ಯ ಅರಿಯುತ್ತಾರೋ? — ಕೋಲಿ ನುಂಗಿದ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ. — ಕೋಲಿ ಕಾಲಿಗೆ ಗಿಡ್ಡ ಕಟ್ಟಿದರೆ ತಿನ್ನೇ ಕೆರೆಯದೆ ಇರುವದೋ? — ಹಾಗದ ಕೋಲಿ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇವು ತಿನ್ನು (Prva.). See ಅಡವಿಯು, ನೀರು, ನೀರುಗೋಡು, etc. — ಕೋಲಿ ಕಟ್ಟು. To set oocks a fighting (My.). — ಕೋಲಿ ಕೋಡು. Callent (My.; M.). — ಕೋಲಿಗದ. A fowl's feather, a quill (C.). — ಕೋಲಿಗಾಳಗ. -ಕಾಳಗ. A oock-flight (J. 6, 39). — ಕೋಲಿಗೂಡು. A hen's nest, or a hen-ooop (C.; B. 3, 20). — ಕೋಲಿಬುಟ್ಟು. A oock's or hen's oomb (C.). — ಕೋಲಿಬತ್ತಿ. A fowl's egg (C.; B. 4, 173). — ಕೋಲಿಬತ್ತಿ. A oock-flight (Śi. 349. 418). — ಕೋಲಿಬತ್ತಿ. (Śi. 277). — ಕೋಲಿಬುಟ್ಟು. A cock (ಪದಾಯುಧ Nn. 121; C.).

ಕೋಲಿ ಕೊಲ್ಲಿ. Thick phlegm, phlegm (My.; T. ಕೋಲಿ; see ಕೋಲಿ 1).

ಕೌ *kau*. This initial syllable of Kannada or

some Tadbhava terms is *not original*; occasionally, however, it may be used to represent, in writ, the syllables ಕವ or ಕವು, e. g. ಕಾಂಗು = ಕವಂಗು, ಕಾಂಕುದ = ಕವಂಕುದ, ಕಾಣ್ಡ = ಕವಣ್ಡ (Śmd. 189), ಕಾರು = ಕವರು. For Kannada and a few Tadbhava words beginning with ಕೌ in print or writ see s. ಕವ- and ಕವು-; and for ಕೌವರೆ see ಕವರೆ.

ಕೌಕುಟಕ kaukuṭika. (fr. ಕುಕುಟ). A poulterer. 2, a kind of mendicant who walks with his eyes fixed on the ground for fear of treading upon insects, etc. 3, a hypocrite.

ಕೌಕ್ಷೇಯ kaukshēya. (fr. ಕುಕ್ಷ). Abdominal, ventral; being in the belly or in a sheath. (Bp. 59, 39).

ಕೌಕ್ಷೇಯಕ kaukshēyaka. A sword.

ಕೌಂಗು kauṅgu. = ಕವಂಗು, q. v.

ಕೌಟ kauṭa. (fr. ಕುಟ). Relating to a house; living in one's own house, independent.

ಕೌಟಕೃತ್ kauṭa-takṣa. A carpenter who works at home on his own account, an independent one.

ಕೌಟವಿ kauṭavi. (fr. ಕೌಟವಿ). A naked woman.

ಕೌಟಿಕ kauṭika. (fr. ಕೌಟ). = ಕೌಳಿಕ. One whose business is to catch animals in traps, etc. 2, one who kills animals and sells their flesh for his own subsistence. 3, fraudulent, dishonest.

ಕೌಟಿಲ್ಯ kauṭilya. (fr. ಕುಟಿಲ್). Crookedness, ourvature, ourliness; falsehood, deceit, etc. See ಕೌಂಕು, ಬಂಕು, ಬದಸು.

ಕೌಟಿಲ್ಯತೆ kauṭilyatē. = ಕೌಟಿಲ್ಯ. (ಕಸು Ūt. I, 13, o. r. ಕುಡು).

ಕೌಟವ kaupapa. (fr. ಕುಟವ). Feeding on corpses: a rākshasa or goblin.

ಕೌಂಡಿ kaupda. = ಕೌಂಡ. (Āpr. 1, 33).

ಕೌಂಡಿನ್ಯ kauṇḍinya. N. of a sage (ಕುಣ್ಡಿಬ Mr. 257; see s. ಕುಣ್ಡಿಬ); N. of a grammarian (in a Ch. MS. v. 29).

ಕೌಂಡಿಕ kauṇḍika. (= a ಕೌಂಡಿ of ಕುಂಡ). — ಕೌಂಡಿಕಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. (Ch. v. 8. 9).

ಕೌಂಡಿನ್ಯ kauṇḍinya. = ಕೌಂಡಿನ್ಯ. (Ch. v. 7; J. 10, 25; 33, 39).

ಕೌತುಕ kantuka. (fr. ಕುತುಕ). Desire for. 2, eagerness, impetuosity. 3, curiosity. 4, any singular or surprising object, a wonder; surprise, wonder, astonishment (ಬಿಸ ವಣ್ಡ Śmd. II; Kk. 83; Śm. 50; ಬಿಕ್ಕಸವಟ್ಟು Ūt. I, 50). 5, joy, pleasure; festivity, sport, gaiety, a festival. See B. 4, 219; 5, 205. 206. — ಕೌತುಕವನ್ದ. — ಅ-ವನ್ದ. To be astonished, etc. (Grj. 4, after 48; Rśv. 5, 124). — ಕೌತುಕವುಡು. — ಅ-ವಡು. = ಕೌತುಕವನ್ದ. (Rśv. 5, after 24).

ಕೌತುಕಜನಕ kantuka-janaka. Creating pleasure (Āpr. 1, 58).

ಕೌತುಹಲ kautūhala. (fr. ಕುತುಹಲ). Desire for; eagerness, vehemence; curiosity; a curiosity, a surprising object, etc. = ಕೌತುಕ.

ಕೌದ್ರವೇಣ kaudravēṇa. (fr. ಕೌದ್ರವ). A field sown with kōdrava.

ಕೌಧರ್ಮ kaudharma. = ಕವಧರ್ಮ. (fr. a ಕುಧರ್ಮ). Bad practice, etc.

ಕೌಂತಿ kaunti. A sort of perfume.

ಕೌಂತಿಕ kauntika. (fr. ಕುಂತ). A warrior armed with a spear.

ಕೌಂತೇಯ kauntēya. (fr. ಕುಂತ). N. of Sahadēva (Mr. 264), Yudhisṭhira, Bhīma, and Arjuna (Śśv. 4, after 99; J. 8, 36). See Śmd. 288.

ಕೌಂಡ kannda. (fr. ಕುಂಡ). = ಕೌಂಡ. Relating to jasmins.

ಕೌಪ kaupā. = ಕೌಪ. (S. Mhr.; Bp. 16, 22).

ಕೌಪೀನ kaupina. = ಕೌಪೀನ, ಕೌಪ, ಕೌಪ. A privy part (ಗುಪ್ತ Nn. 134; Mr. 486); tho pudenda. 2, a small piece of cloth worn over the privities (ಕಟ್ಟುವ ಕಟ್ಟು Mr. 256; ಜತ್ತರ Śs.). 3, a wrong or improper act, an act different from prescribed rules (ಛಿನ್ನಕಾಯ 134; Mr. 486); lowness, vileness (ಅಧಮ 134).

ಕೌಪ ಕಾಪು. = ಕೌಪ, ಕೌಪೀನ No. 2. (ಕಪ್ಪ Nn. 117; Bp. 12, 22; 16, 22; 27, 44).

ಕೌಪೇರ kauhēra. = ಕೌವೇರ. (ಸೋಮ, ಕುಬೇರ Nn. 25).

ಕೌಪೇರಿ kaubēri. = ಕೌವೇರಿ. (ಉತ್ತರ, etc., ಬದಗರ್ Mr. 58).

ಕೌಮಾರ kaumāra. (fr. ಕುಮಾರ). Juvenile. 2, childhood. (My.).

ಕೌಮಾರಿ kaumāri. One of the divine mātṛis or personified energies of the gods, the śakti of Kārttikēya. See ಮಾತೃ and ಸವಮಾತೃಕ.

ಕೌಮುದಿ kaumudi. (fr. ಕುಮುದ). Moonlight (ಬಿಳುಬಿಳು Nn. 60).

ಕೌಮೋದರಿ kaumōdaki. The mace of Kṛishṇa or Viṣṇu.

ಕೌರವ kaurava. A descendant of Kuru (ಕುರುಜಾತ Mr. 263), especially a son of Dhṛitarāṣṭra; belonging to the Kurus. See Śmd. 91. 267. 288; J. 2, 3. 21; Prv. a. ಪಕ್ಷ.

ಕೌರವಾರಿ kaurava-ari. An enemy or the enemy of the Kauravas; Bhīma. (Śmd. 200).

ಕೌರವ್ಯ kauravya. = ಕೌರವ. (J. 2, 31).

ಕೌರ್ಮ kaurma. (fr. ಕುರ್ಮ). Relating to a tortoise; relating to the avatāra of Viṣṇu as a tortoise. ಕೌರ್ಮಪುರಾಣ (Bp. 43, 76).

ಕೌಲಟೇನೇಯ kaulatīṇēya. (fr. ಕುಲಟಿ). A hasterd; the son of a female beggar.

ಕೌಲಟೇಯ kaulatēya. The son of a female beggar.

ಕೌಲಟೇರ kaulatēra. A hasterd, the son of a disloyal wife.

ಕೌಲಿಕ kanlika. (ಕೌಳಿಕ). (fr. ಕುಲ). Belonging to a family or race; ancestral. 2, an impostor, a heretic. 3, = ಕೌಲಿಕ ನ, rumour, report (ನಾಡು 2 Mr. 86, one MS. ಜಾಣ್ಡು 2).

ಕೌಲೀನ kaulīna. Belonging to a noble family; high birth (ತುದ್ಧಾನ್ಯಯ, ಸತ್ಕುಲೀನ Nn. 76). 2, rumour, report; a good report (ಕಾಂಡನವಾದ, ಸುಖವಾದ 76; one MS. ಕಾಂಡನ = ದ್ರವ್ಯ; ವಾದ = ಲೋಕವಾದ). 3, a siok person (ಲೋಕ, ಲೋಕ 76). 4, hlaok (ಕರಿದು, ಕಪ್ಪ 76, one MS. ಕಟ್ಟಲ). 5, combat of animals, of birds, snakes, etc.; contention of, as a species of gambling; cock-fighting, etc. (ಮೃಗ 76; ಪಶು 76).

ಕೌಲು kaula. = ಕುಲ 2, ಕವಲು. Agreement (My.; H.); writing of assurance or engagement as granted by government to the cultivator of the soil (Mhr., H. ಕೌಲ). 2, safeguard to pass, as granted to an enemy (C; Mhr., H.). 3, stipulated tribute (My.). — ಕೌಲುಕಾರ. An agreement (C.).

ಕೌಲೇಯ kaulēya. Sprung from a noble family; (domestic); a dog (V. 11, 63).

ಕೌಲೇಯಕ kaulēyaka. Domestic; a dog.

ಕೌವೇರ kauvēra. (fr. ಕುವೇರ). = ಕೌಬೇರ, q. v. Relating to or coming from Kuvēra. 2, the plant Costus speciosus.

ಕೌವೇರಿ kauvēri. = ಕೌಬೇರಿ. The region of Kuvēra, the north.

ಕೌಶಲ *kaushala*. (fr. ಕೌಶಲ). Well-belug, happiness, good fortune (ತಾರದೆ, ಕೌಶಲ Nu. 28; ತಮ್ಮ, ಕೌಶಲ 64). See Smd. 301. 2, skilfulness, cleverness. — ಕೌಶಲದೋದಿ. — ತೋದಿ. To evince skilfulness (Siv. 4, 75).

ಕೌಶಲ್ಯ *kāushalya*. = ಕೌಶಲ. (ಕೌಶಲ Ct. II, 115; Smd. 301 Cm.).

ಕೌಶಿಕ *kaushika*. (fr. ಕೌಶಿಕ). Indra (ಇಂದ್ರ Nu. 10; Mr. 511). 2, N. of the fishi Viśvāmītra (ಮುನಿ 10; ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ Mr. 257; ಮುನಿ 511; J. 18, 2. 9). 3, a snake-catcher; an ioh-nenmon (ಸರ್ಪೋಹರಣ 10). 4, an owl (ಘೋಷ 10; ಗೂಗೆ 511). 5, hdellium (ಗುಗ್ಗುಲ 10; 511; see ಗುಗ್ಗುಲ). 6, a marvel (ಅದ್ಭುತ 10). 7, a snake's face or mouth (ಅಹಮುಖ, ಪಾವನ ಮುಖ 10).

ಕೌಶಿಕೆ *kaushikē*. The state of being versed in kōśas or dictionaries (Grj. 2, after 106). 2, a water-pot, a drinking vessel (ಕರಸಿಗೆ, ಮಲ್ಲಿಕೆ Mr. 210).

ಕೌಶೀಯ *kaushēya*. (fr. ಕೌಶೀಯ). Being in or coming from a sheath or case; *silken*; *silk-cloth*. See ವಪುಧೀಯ.

ಕೌಸಲೆ *kausalē*. = ಕೌಸಲ್ಯ. (J. 18, 9. 63; 19, 24; 20, 7).

ಕೌಸಲೀಯ *kausalēya*. Rāma, the son of Kausalyā. (J. 21, 60).

ಕೌಸಲ್ಯ *kausalēya*. (fr. ಕೌಸಲ), The wife of Daśaratha and mother of Rāma. (My.).

ಕೌಸೀದ್ಯ *kaustīdyā*. (fr. ಕೌಸೀದ). Indolence, sloth.

ಕೌಸುಮ *kausuma*. (fr. ಕೌಸುಮ). Relating to flowers; flowery, flowering.

ಕೌಸ್ತಿಕ *kaustika*. (fr. ಕೌಸ್ತಿಕ). A juggler, a cheat.

ಕೌಸ್ತುಭ *kaustubha*. The jewel suspended on the breast of Viṣṇu or Kṛishṇa (ಕಂಕಣ, ವದನ Nu. 45). See Ch. v. 24.

ಕೌಸ್ತುಭಾಭರಣ *kaustubha-ābharana*. Viṣṇu or Kṛishṇa (J. 2, 51).

ಕೌಸ್ತುಭೋದ್ಭಾಸ *kaustubha-ndbhāsa*. = ಕೌಸ್ತುಭಾಭರಣ. (J. 13, 26).

ಕೌಶಿಕ *kaushika*. (= ಕೌಶಿಕ, and) Thh. of ಕೌಶಿಕ. A huteher (ಕೌಶಿಕ Hlā.; ವೈತಂಸಿಕ, ಕಟಿಕ Mr. 379). 2, deceit, imposture (Bh. 1, 8, 89; 2, 13, 13; Rām. lu W. v. 449).

ಕ್ರಂ *kkum*. = ಕಂ, etc., e. g. ಪರದಿಕ್ರಂ, ಪೋದಿಕ್ರಂ, ರಂಜಿಕ್ರಂ (Smd. 268). ಪಾಠಕ್ರಂ ಜಗವ್ಲಮಂ ಕಮಲಧವಂ (268).

ಕ್ರೈ *kkē*. 1. = ಕೈ, etc., e. g. ಬನಕ್ರೈ, ಪೊಲಕ್ರೈ (Smd. 139). ಕುಲಕ್ರಂ ಚಲಕ್ರಂ ಭೂತಲದೋಳ ಅಗಮ್ ಅಧಿಕಂ (138). ಲೋಕಕ್ರೈ ಕತನ್ ಅಧಿಕಂ. ಆ ಕಟ್ಟಕ್ರೈ ಈ ಕಟ್ಟಮ್ ಆಯ್ತು (159).

ಕ್ರೈ *kkē*. 2. = ಕೈ 2, etc., e. g. ರಕ್ಷಿಕ್ರೈ, ಪೂಜಿಕ್ರೈ (Smd. 270). ನರನಾಥನ್ ಆ ತವಿದಿಂ ಪೆರ್ಚಿಕ್ರೈ ದೇಶಂಗಂ! (270).

ಕ್ರಿಸ್ *ktiū*. (3). An affix forming nouns.

ಕ್ರಾ *kyā*. The vulgar pronunciation of initial ಕ್ರ (C.), e. g. ಕ್ರಾಕರಿಸು, ಕ್ರಾದಿಗೆ (G. 167), ಕ್ರಾರಿ, etc.

ಕ್ರಾಟ *kyāta*. = ಕ್ರಾಟ, etc. See ಓತಿ.

ಕ್ರಾತ *kyāta*. = ಕ್ರೇತ, etc. See ಓತಿ, ತೋಡ್, ತೋಡ್.

ಕ್ರಕಶ *krakaśa*. = ಕರಗಸ, ಗರಗಸ, ಗರಗಸು. A saw.

ಕ್ರಕಶಿ *krakaśē*. N. of a plant (ಗರಗಸಿಗ Mr. 116); — the tree *Pandanus odoratissimus* (Sk.).

ಕ್ರಕಣ *krakana*. = ಕೃಕಣ, ಕೃಕರ (Nr.).

ಕ್ರಕರ *krakara*. (= ಕೃಕರ). A sort of partridge, *Perdix sylvestris* (= ಕೃಕರ). 2, the shrub *Capparis aphylla* Roxb. — ಕೃಕರವಕ್ಕ. — ಹಕ್ಕ. (ಕ್ರಕಣ, ಕೃಕರ Nr.).

ಕ್ರತಕ *krataka*. See ಎಲಹಾಲಿ.

ಕ್ರತು *kratu*. *Sacrifice, offering*. 2, one of the Prajāpatis.

3, one of the Viśvādēvas. 4, N. of a plant (ಗದುಗು Mr. 150, o. r. ಗದುಗ).

ಕ್ರತುಧ್ವಂಸಿ *kratu-dhvamsi*. The destroyer of (Dakṣha's) sacrifice: *Siva*.

ಕ್ರತುಪುರುಷ *kratu-purusha*. *Viṣṇu*. (Bp. 54, 46).

ಕ್ರತುಭುಜಿ *kratu-bhuj*. ಕ್ರತುಭುಜ. One who eats the sacrifice: a deity. ಕ್ರತುಭುಜ (Bp. 2, 27).

ಕ್ರಥ *kratha*. N. of a race belonging to the Yādavas. (R.).

ಕ್ರಥನ *krathana*. *Killing, slaughter*.

ಕ್ರಂದನ *krandana*. *Crying out, calling; challenging*. 2, *weeping, lamenting*.

ಕ್ರಂದಿತ *krandita*. Cried out; wept; *crying*.

ಕ್ರಮ *krama*. = ಕರಮ, ಕವ 1. Going, proceeding, advancing, stepping; a step. 2, the foot (ಚರಣ, ಪಾದ, ಅಂಟು, ಪದ, ಕಾಲ Mr. 332). 3, regular course or progress, order, series; regular arrangement; *regular succession*. 4, *method, manner*. 5, a sacred precept or practice. See ಪಾಠ.

— ಕ್ರಮದಪ್ಪ. — ತಪ್ಪ. Order to be missed or deviated from (B. 5, 234). — ಕ್ರಮವಿಧಿ. — ಓದಿ. To seize or take the proper course or order. ಕ್ರಮವಿಧಿ ನುಡಿ (ಸಂಗತ್ಯ Mr. 461).

ಕ್ರಮಗಣನ *krama-gaṇana*. Reckoning or enumerating successively or in order. (Smd. 261).

ಕ್ರಮಣ *kramaṇa*. = ಕ್ರಮ No. 1. See ಅತಿ, ಅನು, ಶಿಕ್ಷಾ, etc.

ಕ್ರಮವಾಚಿ *krama-vācī*. A term expressing regular succession (Smd. 53).

ಕ್ರಮಸನ್ನಾಹ *krama-sandhāna*. Placing, holding, bringing or uniting together in regular order. See ಬದಿ ಕೊಳ್ಳ.

ಕ್ರಮಾಗತ *krama-āgata*. Arrived or descended regularly or lineally. (My.).

ಕ್ರಮಿಸು *kramisu*. To go, to walk, to step. See ಅತಿ. 2, to go across, to cross (B. 4, 104; My.).

ಕ್ರಮುಕ *kramuka*. = ಕವಂಕು, ಕಾಂಕು. The betel-nut tree, *Areca faufel* or *catechu*. 2, the mulberry tree, *Morus indica* (see Si. 131). 3, a red sort of the *lōdhra* tree.

ಕ್ರಮೇಣ *kramēṇa*. In regular course, by degrees, gradually, according to order. (B. 4, 172; My.).

ಕ್ರಮೇಣಕ *kramēṇaka*. = ಕ್ರಮೇಲಕ. (Mr. 184).

ಕ್ರಮೇಲಕ *kramēlaka*. The camel.

ಕ್ರಯ *kraya*. = ಕರಯ. *Buying, purchase* (ಕೊಳುತ Mr. 346).

2, price, value (C.). ಬಹಳ ಕ್ರಯವಕ್ಕ ಧಾರೀ ಬಟ್ಟೆ (ಮಾಧನ Si. 222). — ಕ್ರಯ ಇಡು. To set a price on, to fix a price (B. 5, 208; My.). — ಕ್ರಯ ಕಟ್ಟು. To fix a price; to prize (B. 4, 173; My.). — ಕ್ರಯ ಕೊಡು. To give money for (B. 5, 75; My.). — ಕ್ರಯ ಬೀಡು. Price to be obtained or fetched (C.). ಅವಳಿಗೆ ಕ್ರಯ ಬಹಳ ಬೀಡುವದು (B. 4, 193). ಸಲಿಕೆಗೆ ಯಾಕೆ ಕ್ರಯ ಬೀಡುತ್ತದೆ? (5, 79).

ಕ್ರಯವಕ್ರಯ *kraya-vikraya*. *Buying and selling, trade, traffio* (B. 5, 113; My.).

ಕ್ರಯವಕ್ರಯಕ *kraya-vikrayika*. A trader, a merchant.

ಕ್ರಯಪಾನನ *kraya-sāsana*. A deed of sale (My.).

ಕ್ರಯಕ *krayika*. A purchaser, a buyer.

ಕ್ರಯ್ಯ *krayya*. Exhibited for sale, purchasable.

ಕ್ರವ್ಯ *kravya*. Raw flesh.

ಕ್ರವ್ಯಾದ್ *kravya-ad.* Consuming flesh or corpses: an evil spirit, a goblin, a *rākshasa*.

ಕ್ರವ್ಯಾದ್ *kravya-ada.* Carnivorous; a goblin, a *rākshasa*.

ಕ್ರಾಂತ *krānta.* Gone; going, stepping. See ಅಂತಿ, ಎಷ್ಟು.

ಕ್ರಾಂತಿ *krānti.* Going, proceeding; a step; declination of a heavenly body; the sun's course on the globe, the ecliptic. (B. 5, 306; My.).

ಕ್ರಾಂತಿಚಕ್ರ *krānti-çakra.* = ಕ್ರಾಂತಿವೃತ್ತ. (My.).

ಕ್ರಾಂತಿವೃತ್ತ *krānti-vṛtta.* The ecliptic (B. 5, 309; My.).

ಕ್ರಾಮ *krāma.* Going, proceeding. See ಸಂ.

ಕ್ರಾಯಕ *krāyaka.* A purchaser, a buyer.

ಕ್ರಾಲುಚೆಟ್ಟು *krālu-çēṭṭu.* The plant *Vernonia anthelmintica* (Tē.; ಅವಲ್ಲು, etc., ದಾಹುಚೆಟ್ಟಿ Si. 145).

ಕ್ರಿಮಿ *krimi.* = ಕೃಮಿ. A worm, an insect (ತೃಸ, ಹುಡು Nn. 121; ನೀಲಂ, etc. Mr. 396). 2, iac (ಕಾಶ್ಚ, ಅರಗು 121).

ಕ್ರಿಮಿಜ *krimi-ja.* = ಕೃಮಿಜ. Produced by worms: silk. ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಿಮಿಜ ರೋಮಂಗಳಿಂದ ನಯದ ಆ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ಪದ ನಕ್ಕು (Mr. 341).

ಕ್ರಿಯಾಕಾರ *kriyā-kāra.* An agreement, a contract.

ಕ್ರಿಯಾಕಾರಕೋಪಕ *kriyā-kāraka-gōpaka.* Hiding the agent: a kind of *çitra* in poetical composition (Kāv. III, 2, B, 75 seq.).

ಕ್ರಿಯಾಖಂಡನ *kriyā-khaṇḍana.* Breaking, reducing to pieces (? ತಾರದ, ಖಂಡನಕ್ರಿಯೆಗರ್ Nn. 28, o. r. ತಾರದಿ).

ಕ್ರಿಯಾಂಗ *kriyā-āṅga.* In theatricals: proper outward appearance or disguise and accompanying songs (Mr. 78. 82; Bp. 25, 20).

ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ *kriyā-ātma.* Having the nature or notion of an action or of a verb; a word that possesses the nature or notion of an action or of a verb. See Śmd. 91. 92; Kāv. V, 13.

ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕಾವಯವ *kriyātmaka-avyaya.* A particle that partakes of the nature of a verb (Śmd. 889).

ಕ್ರಿಯಾದೀಪಕ *kriyā-dīpaka.* A kind of *dīpaka* (Kāv. III, 3, B, 39 seq.).

ಕ್ರಿಯಾಪದ *kriyā-pada.* A verb (Śmd. 54. 61. 168. 261. 299; Kāv. I, 3, 16. 17).

ಕ್ರಿಯಾಫಲ *kriyā-phala.* Result or consequence of acts. (My.).

ಕ್ರಿಯಾಮಾಲೆ *kriyā-mālē.* The conjugation of a verb and its table (My.).

ಕ್ರಿಯಾರ್ಥ *kriyā-artha.* The meaning of a verb; the infinitive with ಅರ್. See Śmd. 253. 254. 276. 277. 302; Kāv. I, 5, 84. 85.

ಕ್ರಿಯಾಲಂಕಾರಹೀನ *kriyā-lāṅkāra-hīna.* Want of ornament in verbs or actions (Bp. 1, 18).

ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ *kriyā-lōpa.* Deficiency in or loss of any of the essential ceremonies of religion. (My.).

ಕ್ರಿಯಾನಿತ್ *kriyā-nat.* Active, industrious, strenuous; performing ceremonies and duties in the right manner. See ಒರವಸುಗ.

ಕ್ರಿಯಾವಂತ *kriyā-vanta.* Thh. of ಕ್ರಿಯಾವತ್. An active man; a truthful man, a man of correct conduct (C.).

ಕ್ರಿಯಾವಾಚಕ *kriyā-vāçaka.* Expressing an action; a verbal noun. (Śmd. 89).

ಕ್ರಿಯಾವಿಭಕ್ತಿ *kriyā-vibhakti.* A termination or inflection of the persons of a tense. (Śmd. 61. 90).

ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣ *kriyā-viçēṣhaṇa.* That which defines an action more closely; an adverb. (Śmd. 174. 175).

ಕ್ರಿಯಾಶೂನ್ಯ *kriyā-śūnya.* Deprived of or without action (Śmd. 389).

ಕ್ರಿಯಾಸಮುಭಿಹಾರ *kriyā-samabhibhāra.* Repetition of any act, doing anything repeatedly (Śmd. 280. 281. 270; Kāv. I, 3, 89-97; I, 5, 41-44).

ಕ್ರಿಯಾಸಮಾಸ *kriyā-samāsa.* A verbal compound (Śmd. 90. 199. 210).

ಕ್ರಿಯಾಸಿದ್ಧಿ *kriyā-siddhi.* Accomplishment of an act, success. (My.).

ಕ್ರಿಯಾಸ್ವಭಾವಾಖ್ಯಾನ *kriyā-svabhāva-ākhyāna.* One of the three kinds of *jāti* in rhetoric (Kāv. III, 8, B, 5-9).

ಕ್ರಿಯೆ *kriyē.* ಕ್ರಿಯಾ. Action, work, business; an act, 2, action, as the general idea expressed by any verb (Śmd. 33. 36. 88. 253. 276. 277). 3, time, tense (Śmd. 90. 260). 4, a verb; the verb of a sentence (Śmd. 6. 35. 115. 152. 172. 175. 199). 5, a noun of action (Śmd. 35, e. g. ಕೋರ). 6, a literary work. 7, bodily action, exercise of the limbs. 8, study. 9, medical treatment or practice. 10, a religious rite or ceremony; substantiating, by oath, etc. (Mhr., 8. Mhr.). 11, expiation, atonement. 12, a means, an expedient. 13, an instrument, an implement. 14, judicial investigation. 15, beginning, undertaking.

ಕ್ರಿಯೈ *kriyē.* = ಕ್ರಿಯೆ. (ನೇಗದ್ Mr. 458).

ಕ್ರೈಷ್ಣ *krishṇa.* Thh. of ಕೃಷ್ಣ. (C.).

ಕ್ರೈಷ್ಣ *krishṇa.* Thh. of ಕೃಷ್ಣ. (My.).

ಕ್ರೈಷ್ಣಿ *krishṇi.* Thh. of ಕೃಷ್ಣ. N. (My.; B. 5, 127. 148).

ಕ್ರಿಸ್ತ *krista.* Christ (B. 5, 279; My.).

ಕ್ರಿಸ್ತಕ *krista-çaka.* The era of Christ (My.).

ಕ್ರಿಸ್ತಿ *kristi.* Christian (B. 5, 168. 278. 280).

ಕ್ರಿಸ್ತಿಯ *kristiya.* A Protestant Christian (My.). Feminine ಕ್ರಿಸ್ತಿಯಳು (My.).

ಕ್ರೀಡಾಕಾರ *kriḍā-kāra.* The cry of the bird called *hamsa* (Grj. 8, after 8; 10, 33).

ಕ್ರೀಡಾಕುಲ *kriḍā-kulī.* A pleasure-pond (ವಾಟಿ, ದೀರ್ಘಕೆ Nr.).

ಕ್ರೀಡಾಗೃಹ *kriḍā-gṛiha.* A pleasure-house, a private apartment. (My.).

ಕ್ರೀಡಾರಥ *kriḍā-ratha.* A pleasure-van.

ಕ್ರೀಡಾವನ *kriḍā-vana.* A pleasure-garden, a park. (My.).

ಕ್ರೀಡಿಸು *kriḍisu.* To play, to sport, to frolic (J. 30, 10); to have sexual intercourse (My.; ರಮಿಸು G.).

ಕ್ರೀಡಿಸುವಿಕೆ *kriḍisuvikē.* Playing, sporting (ದೀವನ Si. 436).

ಕ್ರೀಡೆ *kriḍē.* ಕ್ರೀಡಾ. Play (ಕೇಳಿ Śm. 114); amorous sport, sexual intercourse (My.). See ರಮಿಸು.

ಕ್ರೀತ *kṛita.* Bought; a son purchased from his natural parents. See ಎ.

ಕ್ರುಂಚ *kruñc.* = ಕ್ರುಂಚು. A kind of heron; a curlew (ಕೋಂಡಿ Hi.).

ಕ್ರುಂಚು *kruñcu.* = ಕ್ರುಂಚ. (ಕ್ರುಂಚ, ಕೋಂಡಿ Mr. 169).

ಕ್ರುದ್ಧ *kruddha.* Irritated, angry, wrathful; a passionate man (ಕೋಟು Bhn. 59; J. 18, 4; My.).

ಕೃಪ krudh. *Anger, wrath.*

ಕೃಪೆ krupē. Tbh. of ಕೃಪೆ. (C.).

ಕೃಷ್ಣ krushṭa. *Crying out, calling; weeping; noise, sound.*

ಕೃಷ್ಣ krūra. = ಕೂರ, ಕೂದ್. *Cruel, fierce, savage, hard-hearted; pitiless; hot, sharp, disagreeable; harsh, rough; terrible; a bad man, a scoundrel (ಉಲ, ಮುರ್ಖನ Nn. 107); a thief (ತಪ್ಪರ, ಕಳ್ಳ 107). 2, hard, solid. 3, name of an animal (ಮೃಗಭೇದ 107). 4, boiled rice.*

ಕೃಷ್ಣಕರ್ಮ ಕೃತ krūra-karma-kṛit. *Perpetrating cruel actions.*

ಕೃಷ್ಣಕರ್ಮ krūra-karmi. = ಕೂದ್ವಿಮ್. A person who performs terrible or pitiless deeds (ನೃತಂಸ, ಬಿಡಿಸಿನವಂ Mr. 235). See Bp. 51, 74.

ಕೃಷ್ಣಗ್ರಾಹ್ಯ krūra-grāhya. A man who listens to slander, a slanderer (ಕುಮಾಕೃತ, ಚಹದಮಂ ಕೇವಂ Mr. 244, o. r. ಪೇದ್ರಂ).

ಕೃಷ್ಣಚಿತ್ತ krūra-citta. A cruel-minded man (Bp. 25, 26).

ಕೃಷ್ಣಾಸ್ತ್ರ krūra-āstra. A sharp missile weapon (ಚಕ್ರ Mr. 516).

ಕ್ರೇಢ krēpi. = ಕೇಢೆ 1. Buying, purchasing, purchase.

ಕ್ರೇತವ್ಯ krētavya. *Purchasable.*

ಕ್ರೇತೃ krētrī. A buyer, purchaser. See ಎ.

ಕ್ರೇಯ krēya. *Purchasable.*

ಕ್ರೋಡ krōḍa. *The chest, the breast, the bosom. 2, a hog (ಏಕುಲ ಸ.); an avatāra of Viṣṇu. 3, the planet Saturn.*

ಕ್ರೋಡರೂಪಿ krōḍa-rūpi. Viṣṇu (My.).

ಕ್ರೋಡೀಕರಣ krōḍī-karāṇa. *Folding to the breast, embracing; an embrace.*

ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸು krōḍī-karīsu. To embrace: to compress, to abridge, to write briefly (My.; Tē.).

ಕ್ರೋಧ krōdha. *Anger, wrath, passion. See ಕನರ್, ಮುನಿ, ಸಕ. 2, N. of a dānava (Ūp. 5, 29).*

ಕ್ರೋಧನ krōdhana. *Angry, passionate. 2, the fifty-ninth year of the cycle (C.).*

ಕ್ರೋಧನಿರ್ವೇಶ krōdha-nirvēśa. *Indication or manifestation of passion. See ರೂಪಿಡು.*

ಕ್ರೋಧಿ krōdhi. *Angry, passionate. (Bp. 60, 65). 2, the thirty-eighth year of the cycle (C.).*

ಕ್ರೋಧೋತ್ಸರ್ಜನ krōdha-utsarjana. *Laying aside or quitting passion. See ತಿಕ್ಕು.*

ಕ್ರೋಶ krōśa. = ಕೋಸು 2. *Calling out, a cry, a shout. 2, a measure of distance, a kos, ¼ yojana (ಪಥಭೇದ, ಪಥಸಂಖ್ಯೆಯ ಭೇದ Nn. 112; ಪಥಸಂಖ್ಯೆ Mr. 489; see s. ಮೊದಲ). 3, wrongly instead of ಕೋಶ: an ordeal (ದಿವ್ಯ, ದಿವ್ಯ 112; ದಿವ್ಯ 489). 4, see Mr. s. ಕುರಾಕು.*

ಕ್ರೋಶಯುಗ krōśa-yuga. *Two kos.*

ಕ್ರೋಷ್ಯ krōśṭu. A orler: a jackal.

ಕ್ರೋಷ್ಯವಿನ್ನೆ krōśṭu-vinnē. *The plant Hemionites cordifolia Roxb. (others: Ramvāsao; see ನರಿದಾಲದ ಹುಲ್ಲು).*

ಕ್ರೋಷ್ಯ ಕ್ರೋಶೃ. A kind of Convolvulus. 2, the female of a jackal.

ಕ್ರೌಂಚ krauñca. = ಕರೂಂಡೆ, ಕೂಂಡೆ, ಕೂರಕಂಡೆ. A kind of heron or curlew. 2, a mountain in the Himālaya, torn asunder by Skanda. 3, one of the principal divisions (dvīpas) of the world.

ಕ್ರೌಂಚದಾರಣ krauñca-dāraṇa. The splitter of the Krauñca-hill: Skanda.

ಕ್ರೌಂಚಪಕ್ಷಿ krauñca-pakshi. = ಕ್ರೌಂಚ No. 1. (ಕೂಂಡೆ Kk. 14; Śm. 29).

ಕ್ರೌಂಚಾರಾತಿ krauñca-arāti. The enemy of krauñca: Skanda.

ಕ್ರೌಂಚಾರಿ krauñca-ari. = ಕ್ರೌಂಚಾರಾತಿ. (ಎತಾಉ, ಸ್ವಾಮಿಶಾಸ್ತ್ರ ಕೇಯ Nn. 38; ಸ್ತುತ Mr. 16).

ಕ್ರೌರ್ಯ kraurya. (fr. ಕೃರ). Cruelty, fierceness; hard-heartedness; terribleness. (My.).

ಕ್ಲಮ klama. *Fatigue, languor, exhaustion.*

ಕ್ಲಮಥ kiamatha. = ಕ್ಲಮ. *Fatigue, etc.*

ಕ್ಲಮಥು kiamathu. = ಕ್ಲಮ. *Fatigue, etc. (ಗ್ಲಾನಿ, ನೋವು Mr. 384).*

ಕ್ಲವ kiava. Fear. See ಎ.

ಕ್ಲಿನ್ನ kinna. *Moistened, wet (ಕಸಿ Hiā., Mr. 448; originally in Hiā. and Mr. ಹು).*

ಕ್ಲಿನ್ನಾಕ್ಷ ಕ್ಲಿನ್ನಾ-aksha. *Blear-eyed.*

ಕ್ಲಿಶ ಕ್ಲಿಶಿತ. *Fatigued, tired, afflicted.*

ಕ್ಲಿಷ್ಟ klišṭa. *Fatigued, tired, afflicted. 2, hurt. 3, put to shame. 4, contradictory, inconsistent.*

ಕ್ಲಿಶಕ kītaka. *Liquorice (ಚೇಪ್ತ ಮಧು G.).*

ಕ್ಲಿಶಕಿಕೆ kītakikē. *Indigo, Indigofera tinctoria.*

ಕ್ಲಿಬ ಕ್ಲಿಬಾ. An eunuch (ನಪುಂಸ, ನಪುಂಸಕನು Nn. 146). 2, emasculated, enervated, impotent; timid (ಅತಂಕಶರೀರ, ರೋಗಸ್ಥ, ಹೆದರುವವನು 146; ಅದೃಯಾಕ್ Mr. 481). 3, idle, stolid. 4, mean, miserly (ಕೃಪಣ, ರೋಧಿ 146). 5, the neuter gender.

ಕ್ಲಿವ ಕ್ಲಿವಾ. = ಕ್ಲಿಬ 1-5. A eunuch, etc.

ಕ್ಲುಪ್ತ klupta. Tbh. of ಕ್ಲಪ್ತ. (My.; J. 6, 45).

ಕ್ಲೇಶ klēśa. *Affliction, pain, trouble, distress, sorrow (ಮಜ್ಜಾಸಾರ, ದುಃಖ Nn. 125; ಮಜ್ಜಾಸಾರ Mr. 497). — ಕ್ಲೇಶವ್ಯದು. -ಂ-ವದು. To suffer pain, to grieve (ಪೇದ, ದುಃಖ Śmd. 142 Mdb. MS.).*

ಕ್ಲೋಮ klōma. *The lungs. 2, the bladder.*

ಕ್ವ kva. Where?

ಕ್ವಚಿತ್ kva-çit. = ಕ್ವಚಿತ. Anywhere; somewhere; in some rare place; secretly, privately (ರಹಸ್ಯ, ಏಕಾಂತ Nn. 163). 2, sometimes (ಸಮಯ 163). 3, a secluded spot for hearing the śāstras (ಶ್ರುತಮಂ ಕೇಳಿದೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಲ ಕೇಳುವ ರಾವು 163). 4, very little; very rare (ಅತಿಸ್ವಲ್ಪ 163). 5, used in bereavement (ಕೆಯ್ಯಿತ್ತಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ, ಕೆಯ್ಯು ನೆಗೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ 163).

ಕ್ವಚಿತ kvaçita. Tbh. of ಕ್ವಚಿತ. (C.; B. 4, 214; 5, 257).

ಕ್ವಚಿತ್ಪ್ರಯೋಗ kvaçit-prayōga. Rarely used (Śmd. 113); an occasional use.

ಕ್ವಚಿದ್ಭೋಗ kvaçit-bhōga. A trifling pleasure (ಅಲ್ಪಭೋಗ, ಅಲ್ಪಸುಖ Nn. 160).

ಕ್ವಣ kvāṇa. A sound, a tone.

ಕ್ವಣಿತ kvāṇat. Sounding; tinkling. (Śmd. 100).

ಕ್ವಣಶೃಂಗ kvāṇat-kāṇka. A tinkling bracelet (Śmd. 100).

ಕ್ವಣನ kvāṇau. A sound, a tone.

ಕ್ವಣಿತ kvāṇita. Sounded, twanged, as a stringed instrument. (My.).

ಕೃತಿಕ kvathita. Bottled, decocted.
 ಕೃತಿಕ kvaścan. Qnestion (Si. 56).
 ಕೃತಿಕ kvāpa. A sound, a lone.
 ಕೃತಿಕ kvātha. Decoction, extraotion.
 ಕೃತಿಕ kvātha-rasa. Extracted juice.
 ಕೃತಿಕ kvātha-ndhhava. Produced by boiling; blue vitriol used as a cottyrium.
 ಕೃತಿಕ ksha-kāra. The syllable ಕ್ಷ (Śmd. 346).
 ಕೃತಿಕ kshaga-hhaksha. See ಕೃತಿಕ.
 ಕೃತಿಕ kshapa. = ಕ್ಷ. A moment (ಅತಿಶೇಷ, ಅತಿದೀರ್ಘ Nn. 117). 2, a measure of lime equal to four minules, or, according to others, equal to 4 or 4½ seconds (ಕಾಲವಿಶೇಷ, ಕಾಲ ಭೇದ 117; ಕಾಲ Mr. 494). 3, leisure. 4, season, opportunity (ಅವಸರ 494). 5, occupation, work (ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಉದ್ಯೋಗ 117; ವ್ಯಾಪಾರ 494). 6, a festival; joy (ಹರ್ಷ, ಸಂತಸ 117; ಸನ್ಮೋಹ 494). 7, the middle (ಮಧ್ಯ 117; 494). 8, dependence (ಪರಾಧೀನ 117; 494).
 ಕೃತಿಕ kshapa-gahhasti. = ಕ್ಷಣಪ್ರಭೆ. (ಸೌಮಾಮಿನಿ, etc., ನುಂಜು Mr. 48).
 ಕೃತಿಕ kshapa-dē. Leisure-giving; the night.
 ಕೃತಿಕ kshapana. Wounding, killing.
 ಕೃತಿಕ kshapa-prabhē. A momentary shine or flash: lightning.
 ಕೃತಿಕ kshapa-bhaṅgura. Perishing in an instant, transient, frail, perishable. (My.).
 ಕೃತಿಕ kshapa-mātra-annrāgi. One whose affection lasts only a moment.
 ಕೃತಿಕ kshapa-rñci. = ಕ್ಷಣಪ್ರಭೆ. (Riv. 11, 25).
 ಕೃತಿಕ kshapa-ia-kshapē. Lightning (Riv. 1, 10).
 ಕೃತಿಕ kshapa-ardha. Half a moment, a small space of time. (Śiv. 4, 106; My.).
 ಕೃತಿಕ kshapika. Momentary, transient. (Ūpr. 1, 25; Bp. 32, 53).
 ಕೃತಿಕ kshapikē. = ಕ್ಷಣಪ್ರಭೆ. Lightning.
 ಕೃತಿಕ kshata. Wounded, hurt, hit, injured, violated. 2, a wound, a hurt. See ಕ, ಏದು, ನಮ, ಸ್ವಲ್ಪ.
 ಕೃತಿಕ kshata-ja. Produced by a wound; blood; pus, matter.
 ಕೃತಿಕ kshata-vrata. A violator of a vow.
 ಕೃತಿಕ kshati. Hurt, injury; a wound; damage. (R.).
 ಕೃತಿಕ kshatṭri. A doorkeeper. 2, a charoteer. 3, the son of a Śūdra by a Kshatriya woman. 4, the son of a Śūdra by a Vatsya woman.
 ಕೃತಿಕ kshatra. The military or reigning order or caste. 2, a man of the Kshatriya caste.
 ಕೃತಿಕ kshatra-dharma. The duty of a Kshatriya, military conduct, bravery. (My.).
 ಕೃತಿಕ kshatriya. A man of the military class or caste.
 ಕೃತಿಕ kshatriya-kuifnē. A woman of Kshatriya descent (Bp. 55, 14).
 ಕೃತಿಕ kshatriyāṇi. A woman of the Kshatriya order.
 ಕೃತಿಕ kshatriyī. The wife of a Kshatriya.
 ಕೃತಿಕ kshatriyē. A woman of the Kshatriya class.
 ಕೃತಿಕ kshatva. The syllable ಕ್ಷ (Śmd. 346).

ಕೃತಿಕ kshantṛi. One who is patient or forbears.
 ಕೃತಿಕ kshapana. = ಸವಣ. Fasting. 2, destroying. 3, a Buddha mendicant; a Jaina mendicant (ಚೈನ Hiā.). ಸಾಧು ನಿರ್ಗುಣರ ನಗ್ನರ ಜೈನರ ದಿಗಮ್ಬರರ ಜೀವನಕರ ಕ್ಷವಣ ರ ಎನೆ ಗುರುಗಳ ಆತ್ಮ (Mr. 222; see Bp. 51, 65).
 ಕೃತಿಕ kshapana. = ಕ್ಷವಣ No. 3. See Bp. 52, 7.
 ಕೃತಿಕ kshapana-ācchādāna. A kshapana's or Jaina mendicant's garment. See ತಟ್ಟು.
 ಕೃತಿಕ kshapana-muni-dēva. N. (Bp. 52, 17).
 ಕೃತಿಕ kshapā-kara. Making the night: the moon.
 ಕೃತಿಕ kshapā-nātha. The moon.
 ಕೃತಿಕ kshapita. Sent, thrown, oast. (Ūpr. 4, after 60; Bp. 44, 88).
 ಕೃತಿಕ kshapē. ಕ್ಷವಾ. Night. 2, turmeric.
 ಕೃತಿಕ kshama. Patient, keeping quiet; enduring, bearing patiently, putting up with. 2, adequate, competent, fit for; able. See Bp. 49, 3; ಕರ್ಮ, ಧಾರ.
 ಕೃತಿಕ kshamatē. Ability, fitness, capability. (Ūpr. 4, 17).
 ಕೃತಿಕ kshamā-pa. A lord of the earth, a king (Bp. 61, 83).
 ಕೃತಿಕ kshamāpapa. -ನೆ. Forbearance, long-sufferance (My.).
 ಕೃತಿಕ kshamā-rñha. A tree (Bp. 20, 1).
 ಕೃತಿಕ kshami. Patient, forbearing, indulgent. 2, able.
 ಕೃತಿಕ kshamitṛi. Patient, forbearing, indulgent.
 ಕೃತಿಕ kshamiyisu. = ಕ್ಷಮಿಸು. (Abh. P. 8, 45; 11, 54; 15, after 77).
 ಕೃತಿಕ kshamisu. To endure, to bear patiently, to forbear; to bear with, to put up with, to pass unavenged (C.; ಕೆಯ್ಯಾಯ್, ತಾಳು G.; 'to pardon sin' might be given by ಕಾವ ಕ್ಷಮಿಸು ಬಿಡು). ಎನ್ನ ತಪ್ಪಂ ಕ್ಷಮಿಸು! (Bp. 18, 80). ಈ ತಪ್ಪಂ ಕ್ಷಮಿಸವೇದ್ವು (-ಬೇದ್ವು, 22, 41). ದಾಲಕರ ಅತೀತಮಂ ಕ್ಷಮಿಸು! (J. 21, 54). ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ನೀನು ಕ್ಷಮಿಸು ಬಿಟ್ಟರೆ ಜನರು ನೀನಿಗೆ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುವರು; ಶಿಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ಕ್ಷಮಿಸುವದು ಬಹು ಯೋಗ್ಯವು (B. 3, 14). ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಷಮಿಸೆನ್ನು ಅತನನ್ನು ಬೇಡಿ ಕೋ! (4, 45). ನಾನಾದರೂ ಇದ್ದಿನವರೆಗೆ ಅವನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿದೆನು (4, 200). ಅವರ ಮೇಲೆ ದಯೆ ಮಾಡಿ, ಅವರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸ ಬೇಕು (5, 9). See ಅವರಾಧ-. Regarding the meaning cf. ತಾಳ, ಸಯ್ಯಿಸು.
 ಕೃತಿಕ kshamē. ಕ್ಷಮಾ. Patience, forbearance, indulgence, long-suffering (ತಾಳ್ಮೆ, ಸಹನೆ, ಸುಧಾರಿಕೆ G.; My.). 2, the earth.
 ಕೃತಿಕ kshaya. 1. Wane, decrease, diminution; wasting away, consumption; loss; ruin, destruction; end. 2, pulmonary consumption. 3, the destruction of the universe. See ಕುಸ್ಥ, ತವಿಸು, ತವು, ತವುಂಕರ್. 4, = ಅಕ್ಷಯ No. 3. (My.).
 ಕೃತಿಕ kshaya. 2. A dwelling, a house; the earth; the house of Yama; N. of a mantri of Yama (J. 27, 23-26).
 ಕೃತಿಕ kshaya-kara. Causing destruction, etc. (Bp. 53, 3).
 ಕೃತಿಕ kshaya-tithi. A lunar day beginning after the arising of one day and ending before that of the next (My.; Mhr.). 2, that inner day, or the anniversary of it, or the monthly recurrence of it, which was the day of the decease of (Mhr.; R.).
 ಕೃತಿಕ kshaya-paksha. The fortnight of the waning moon. (Mhr.).

ಕ್ಷಯಮಾಸ kshaya-māsa. That month in which occur two saṅkrāntis (My.; B. 5, 309; Mhr.).

ಕ್ಷಯರೋಗ kshaya-rōga. Pulmonary consumption, consumption in general (B. 5, 157). ಕ್ಷಯರೋಗ ನಾಸಿ ಆಗೋದು ಕಷ್ಟ, ಬದಲಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ದೊರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ (Prv.).

ಕ್ಷಯಸ್ಥು kshayishṭhu. Wasting, perishing; fragile. (R.).

ಕ್ಷಯಿಸು kshayisu. To wane, to decrease, etc. (My.). ಸಣ್ಣಗೆ ಕ್ಷಯಿಸಿ ದುರ್ಬಲನಾದವನು (ಗ್ರಾ.ನ. etc. Sl. 402).

ಕ್ಷರ kshara. Melting away, perishable. See ಅ.

ಕ್ಷವ kshava. Sneezing. 2, black mustard, *Sinapis ramosa* Roxb.

ಕ್ಷವಧು kshavathu. Sneezing; catarrh; cough.

ಕ್ಷಳ ksha-la. The letter ಕ when the substitute for Saṃskṛita ಲ (Śmd. 12. 13. 24. 44. 45. 408).

ಕ್ಷಾತ್ರ kshātra. (fr. ಕ್ಷತ್ರ). Belonging to the military or reigning order (J. 2, 22; Śāv. 4, 55); the dignity of a ruler; a Kshatriya. See ಮನ್ತ್ರ.

ಕ್ಷಾನ್ತ Enduring, patient.

ಕ್ಷಾಂತಿ kshānti. Patience, forbearance.

ಕ್ಷಾಮ kshāma. Scorched, singed; emaciated, roasted, thin, spare; emaciation; thinness; debility; famine. ಕ್ಷಾಮದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೋಭೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಓಮ ತನ್ನರ ಕ್ಷಾಮ ಹೋದೀತೇ?—ಕ್ಷಾಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಾತ್ರ ರಾಧ (Prva.). See Grj. 2, 8; Bp. 7, 17.

ಕ್ಷಾಮದೇವತೆ kshāma-dēvatē. The goddess of famine (My.).

ಕ್ಷಾರ kshāra. = ಕಾರ 1. Salty, biting, corrosive, acid, hot, pungent, saline. 2, salt; any saline substance, an alkali, soda, nitre, saltpetre (ಕಬಕ, ಉಪ್ಪು Nn. 127; ಸಾರಿಪ್ಪ ಬೂದಿ Mr. 48); essence (My.). 3, glass. 4; = ಕ್ಷಾರಣ, a biting word, abuse (ವಿರೂಪಾಕ್ಷ, ಆಕ್ಷೇಪ, etc., ಬಯ್ಯುಳ್ Mr. 88). 5, a rogue.

ಕ್ಷಾರಕ kshāraka. An untown flower.

ಕ್ಷಾರಕಿ kshāraki. N. of a creeper (ತಮ್ಮಡಿವಳ್ಳಿ Mr. 147, one MS. ತಮ್ಮಡ-).

ಕ್ಷಾರಣ kshāraṇa. ಕ್ಷಾರಣೆ kshāraṇē. Accusation of infidelity; censure in general.

ಕ್ಷಾರಮೃತ್ತಿಕೆ kshāra-mṛittikē. Salt-ground.

ಕ್ಷಾರಮೃದಿ kshāra-amhndhi. The salt ocean (Kāvy. V, 62).

ಕ್ಷಾರಾಂಶ kshāra-aṁśa. The portion or remnant which is salt (B. 4, 202).

ಕ್ಷಾರಿತ kshārita. Calumniated, accused.

ಕ್ಷಾಲಿ kshāla. = ಕ್ಷಾಲನ. See ಪ್ರ.

ಕ್ಷಾಲನ kshālana. Washing (ಕರ್ಪಡುದು Ūt. II, 69). See ತೋ.

ಕ್ಷಾಲಿತ kshālita. Washed, cleansed. See ಪ್ರ.; Bp. 61, 89.

ಕ್ಷಾವ kshāva. = ಕ್ಷವ. See ಎ.

ಕ್ಷಿತಿ kshiti. Ruling. 2, dwelling. See ಮಹೀ.

ಕ್ಷಿತ kshita. Decreased, wasted, decayed, worn out, etc. (ಕ್ಷೀಣ Dhv.).

ಕ್ಷಿತಿ kshiti. 1. Decrease, wane, loss, destruction, ruin (ಕೆಡುವುದು Nn. 130).

ಕ್ಷಿತಿ kshiti. 2. An abode, a dwelling. 2, the earth (ಧರಾತಲ Nn. 130); earth, soil; a field. 3, a certain high number (see Mr. s. ಬರ್ವ).

ಕ್ಷಿತಿಪಾತ್ರ kshiti-kānta. A king (Bp. 53, 28).

ಕ್ಷಿತಿಜ kshiti-ja. A tree (Mr. 522; Bp. 11, 9).

ಕ್ಷಿತಿಜ kshiti-jē. Śitā. (My.).

ಕ್ಷಿತಿಧರ kshiti-dhara. Earth-supporter: a mountain.

ಕ್ಷಿತಿಧರೇನ್ದ್ರ ಸುತ kshitidhara-indra-antē. Pārvati (Bp. 13, 30).

ಕ್ಷಿತಿನಾಥ kshiti-nātha. A king (Ūpr. 5, 34; Bp. 57, 66).

ಕ್ಷಿತಿಪ kshiti-pa. = ಕ್ಷಿತಿಪಾ. (Bp. 51, 8; 57, 85).

ಕ್ಷಿತಿಪತಿ kshiti-pati. = ಕ್ಷಿತಿಪ. (Ūpr. 2, 3. 4. 93).

ಕ್ಷಿತಿಪಾಲ kshiti-pāla. = ಕ್ಷಿತಿಪ. (My.).

ಕ್ಷಿತಿಭೇದ kshiti-bhēda. A kind of soil. See ಎರಿ.

ಕ್ಷಿತಿರಮಣ kshiti-ramana. = ಕ್ಷಿತಿಪ. (Bp. 36, 39; 43, 1).

ಕ್ಷಿತಿರುಹ kshiti-ruha. A tree.

ಕ್ಷಿತಿವಧು kshiti-vadhn. The earth regarded as a woman (Rāv. 2, 32).

ಕ್ಷಿತಿಪುತ್ರಾಸುತ kshitiputā-suta. A son of Śitā (My.).

ಕ್ಷಿತಿಪುತ kshiti-antē. -ತಾ. Śitā (My.).

ಕ್ಷಿತಿಲ kshiti-lā. A king. (Śmd. 177).

ಕ್ಷಿತಿಧರ kshiti-adhipa. = ಕ್ಷಿತಿಲ. (Bp. 54, 83).

ಕ್ಷಿಪ kshipē. Throwing; sending; directing.

ಕ್ಷಿಪ್ತ kshipta. Thrown, cast, impelled; sent; dismissed.

ಕ್ಷಿಪ್ತ kshipn. Throwing (obstacles in the way); obstruction; obstructive. 2, addicted to censure.

ಕ್ಷಿಪ್ರ kshipra. Quick, swift, speedy.

ಕ್ಷಿಯ kshiyē. Decrease, loss, destruction.

ಕ್ಷೀಣ kshīṇa. Decreased, wasted, worn away; lost, destroyed; emaciated, thin, slender; injured, broken; subdued; poor, miserable. See ಜಡ.

ಕ್ಷೀಣಕೂಲಿ kshīṇa-kūli. A miserable race or caste. See ಕೇಡ.

ಕ್ಷೀಣತ್ವ kshīṇatva. The state of wasting away, diminution, decay; the state of being injured; etc. See ಅದ್ಭು, ಕುಸಿ, ತದ್ಭು, ಸುಭು.

ಕ್ಷೀಣಧನ kshīṇa-dhana. Impoverished. (Ūpr. 2, after 49).

ಕ್ಷೀಣ kshīṇa. = ಕ್ಷೀಣ. (My.).

ಕ್ಷೀರ kshīra. = ಕೀರ 2. Milk (ದುದ್ಧ, ಅಮೃತ Nn. 11). 2, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 11). 3, a cloud (ಕಾದವ್ವಿನಿ, ಮೇಘ 11).

ಕ್ಷೀರಕ kshīraka. (= ಕ್ಷೀರಕ No. 2 P). See Mr. s. ಕ್ಷೀರಸ.

ಕ್ಷೀರಕಾರ್ಕೋಲಿ kshīra-kārkōli. A root from the Himalaya, one of the eight principal medicaments. See ಅಪ್ಪವರ್ಗ.

ಕ್ಷೀರಕೆ kshīrakē. = ಕ್ಷೀರಕೆ. See s. ಕಾರಿ.

ಕ್ಷೀರಜ kshīra-ja. Curds (ಮಸರು Ūb.).

ಕ್ಷೀರದೋಹನ kshīra-dōhana. Milking milk. See ಕಡ.

ಕ್ಷೀರನೀಲ kshīra-nīra. Milk and water. 2, a union like the mixing of milk and water: an embrace. (R.).

ಕ್ಷೀರಭೇದ kshīra-bhēda. A kind of milk. See ಕೆನೆ.

ಕ್ಷೀರವತಿ kshīra-vati. N. of a milky plant (ಬುಗುಡಿ Mr. 147).

ಕ್ಷೀರವಿಕ್ರತಿ kshīra-vikṛiti. Insipidated milk.

ಕ್ಷೀರವಿದಾರಿ kshīra-vidāri. The plant *Batalas paniculata* Choisy.

ಕ್ಷೀರಕುಕ್ಷಿ kshīra-śuklā. The plant *Batalas paniculata* Choisy.

ಕ್ಷೀರಸ kshīrasa. Essence of milk, a certain, or any, product of milk (ಕಿಲಾಟ Hla.). ತುಪ್ಪ ಹಾಲಿರದದರಿ ತಾಳಿಸಿದ ಹೊಯಿಗ ಲವು ಕ್ಷೀರಸಂ ಕೀಲಕಾಘಂ (Mr. 216, o. r. In two MSS. ಕೀಲ ನಾಘಂ, and one MS. ಕ್ಷೀರಕಂ instead of ಕ್ಷೀರಸಂ).

ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರ kshira-samudra. = ಕ್ಷೀರಾಭಿ. (My.).
 ಕ್ಷೀರಾಗಾರ kshira-āgāra. = ಕೀರಾರ, ಕೀರಾರ. A milk-house, a dairy.
 ಕ್ಷೀರಾಗಾರಿ kshirāgarī. = ಕೀರಾರಿ. A oow-keeper, a dairy-man.
 ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿ kshira-abdhi. The sea of milk.
 ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿತನಯ kshirābdhi-tanayē. Lakshmi.
 ಕ್ಷೀರಾಮೃದ kshira-amudhi. = ಕ್ಷೀರಾಭಿ. (Kāvy. V, 62).
 ಕ್ಷೀರಾವಿ kshirāvi. A sort of Asclepias, Asclepias rosea. See ಅಕ್ಕಿಹೆ. 2, Euphorbia hirta and thymifolia (ದೂದಿ G.; H. ದೂದಿ).
 ಕ್ಷೀರಕೆ kshirake. = ಕ್ಷೀರಕೆ. The plant Mimosa kauki. See ಪಾಲಾಯಿಹೆಟ್ಟು. 2, a dish prepared with milk. Cf. ಕ್ಷೀರಕ.
 ಕ್ಷೀರೋದ kshira-uda. The sea of milk.
 ಕ್ಷೀರೋದತನಯ kshirōda-tanayē. Lakshmi.
 ಕ್ಷೀರೋದಧವ kshirōda-hhava. The moon (Kāvy. V, 62).
 ಕ್ಷೀನ kshiva. = ಕ್ಷೀನ. Drunk, intoxicated.
 ಕ್ಷುಣ್ಣ kshupna. Pounded, crushed, shattered. 2, exercised, skilful; one who has mastered the principles of a science.
 ಕ್ಷುತ kshut. 1. Sneezing.
 ಕ್ಷುತ kshut. 2. = ಕ್ಷುತ್ತು, ಕ್ಷುಧ. (Śmd. 106).
 ಕ್ಷುತ kshuta. Sneezing.
 ಕ್ಷುತಕರಣ kshuta-karapa. Sneezing. See ಸೀನ್.
 ಕ್ಷುತಾಭಿಜನನ kshuta-abhljanana. Black mustard (Nr. M88; cf. ಕ್ಷುಧಾಭಜನ).
 ಕ್ಷುತ್ತು kshuttn. = ಕ್ಷುತ. Tbh. of ಕ್ಷುಧ (Śmd. 106). See ಹಸಿ.
 ಕ್ಷುತ್ರಪತ್ರ kshutra-patra. See ಕಣ್ಣಿಹೆ.
 ಕ್ಷುದ್ರಾಭಿ kshut-hādhē. Distress of hunger (My.).
 ಕ್ಷುದ್ರ kshudra. (= ಕ್ಷುಲ್ಲಕ). Small, little. 2, poor, indigent, miserable (ಅತಿದೀನ, ಅತಿಕ್ಯವನ Nn. 151). 3, low, vile, wicked. 4, avaricious, niggardly (ಅತೀರೋಧಿ 151). 5, cruel (ಕ್ರೂರ, ನಿಟ್ಟೂರಿ 151; ಕೂರ Mr. 469). 6, ಕ್ಷುದ್ರನು = ಮಧು (Nn. 13). 7, a small shell (ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಗುಳ್ಳೆ Nn. 58). 8, an ant (ನಿಪೀಲಿಕ, ಇದುವ Mr. 165). 9, annshine (ಅತವ, ಬಿಸಿಲು 151). 10, a fault, a foible (Mhr.); slander (C.). ಕ್ಷುದ್ರ ಕೇಳುವವನು ತೂದ್ರನಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). 11, a hee. See ಕ್ಷುದ್ರ.
 ಕ್ಷುದ್ರಕ kshudraka. Small, minute. 2, a slanderer (My.).
 ಕ್ಷುದ್ರಗಾಢ kshudra-gāṇa. A slanderer (ಕರ್ಣೇಷವ, etc., ಬಾಡಿ ಹೇಳುವವನು Si. 366; My.).
 ಕ್ಷುದ್ರಘಟಿಕೆ kshudra-ghanṭikē. An ornament of small bells, a tinkling ornament.
 ಕ್ಷುದ್ರತಣ್ಣಲಿ kshudra-taṇṇala. A grain of rice; broken rice (ನುಡ್ಡ Hlā.).
 ಕ್ಷುದ್ರಧಾನ್ಯ kshudra-dhānya. Shrivelled grain.
 ಕ್ಷುದ್ರನಾಸಿಕೆ kshudra-nāsika. Small-nosed.
 ಕ್ಷುದ್ರಪಕ್ಷಿ kshudra-pakshika. A small bird. See ಚಟ್ಟಿ 1.
 ಕ್ಷುದ್ರವಾರ್ತಿಕೆ kshudra-vārtāki. A kind of egg-plant or Solanum. See ರಾಮಗುಳ್ಳ.
 ಕ್ಷುದ್ರಕಂಬಿ kshudra-sāukha. A small shell.
 ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಣ kshudra-aṇḍa. Born from minute eggs (ಮದಾ ಮೀನ ಮೊತ್ತಂ Mr. 410).

ಕ್ಷುದ್ರಾಣ್ಣಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ kshudrāṇḍa-matsya-saṅghāta. Small fry.
 ಕ್ಷುದ್ರಿ kshudri. A slanderous person (My.).
 ಕ್ಷುದ್ರೆ kshudrē. A vile woman, a whore. 2, a dancing girl (ನಟ್ಟುವತಿ Mr. 378). 3, a crippled or deformed woman. 4, a bee. 5, a sort of prickly nighishade, Solanum jacquini Willd.
 ಕ್ಷುದ್ರಿತ kshut-vat. Hungry.
 ಕ್ಷುದ್ಧ kshudh. = ಕ್ಷುತ 2, ಕ್ಷುತ್ತು. Hunger.
 ಕ್ಷುದ್ಧಾಭಿಜನನ kshudhā-abhljanana. Black mustard, Sinapis ramosa Roxh.
 ಕ್ಷುದ್ಧಾರ್ತ kshudhā-ārta. Hungry, hungered. (My.).
 ಕ್ಷುದ್ಧಿತ kshudhita. Hungry, hungered.
 ಕ್ಷುದ್ಧಿ kshudhi. ಕ್ಷುಧ. Hunger. See ಹಸಿ.
 ಕ್ಷುಪ kshupa. A shrub, a bush (ಕಡುಗುಟ್ಟವು Mr. 103); a thicket (ಗುಟ್ಟ, ಮದಲೆ Hlā.).
 ಕ್ಷುಬ್ಧ kshudha. = ಕ್ಷುಭಿತ. See ಪರಿ.
 ಕ್ಷುಭಿತ kshubhita. Agitated; frightened, alarmed.
 ಕ್ಷುಮೆ kshumē. Linseed, Linum usitalissimum. 2, a sort of flax, Bengal flax.
 ಕ್ಷುರ kshura. A razor. 2, = ಮರ. 3, the plant Astera-cantha longifolia Nees.
 ಕ್ಷುರಕ kshuraka. A species of tree with beautiful flowers (ತೆಲಕದ ಮರ Sl. 131; ಫೇನಿಲ, ತೆಲಕರು Mr. 119). 2, a barber (My.).
 ಕ್ಷುರಪು kshura-pa. An arrow with a horse-shoe-shaped head (ಬೋದ Mr. 296).
 ಕ್ಷುರಮರ್ದಿ kshura-mardī. A barber.
 ಕ್ಷುರಿ kshuri. A barber.
 ಕ್ಷುರಿಕೆ kshurikē. A knife, a dagger. Cf. ಸುರಗ.
 ಕ್ಷುಲ್ಲಕ kshullaka. (= ಕ್ಷುದ್ರ, ಕ್ಷುದ್ರಕ). Little, small; thin, fine (ಸೂಕ್ಷ್ಮ Mr. 517). 2, poor, indigent (ಕ್ಯವನ, ದೀನ Nn. 58). 3, miserly, avaricious. 4, low, vile. 5, dull, apathetic (ಹದನು 58). 6, stupid (ಅಲ್ಪಮತಿ, ಮತಿಹೀನ 58). 7, a man of the lowest extraction; a savage or Kirāta (ತುರ, ಕಿರಾತ 58; ಪಾಮರಕುಲ 517). 8, a liar (ಮಧ್ಯಾತ್ಮ, ಮಧ್ಯಾವಾದಿ 58). 9, a small shell (ಕ್ಷುದ್ರ, ಗುಳ್ಳೆ 58; ಗುಳ್ಳೆ 517). 10, brass (ಕಾಂಸ್ಯ, ಕಂಡು 58).
 ಕ್ಷುಲ್ಲಕಾಮ್ಲೆ kshullaka-amlē. A kind of sorrel (ಬೋದ, ಪಳುಮುಟೆ Mr. 141).
 ಕ್ಷೇತ್ರ kshētra. A field. 2, place, region, country, district; a place of pilgrimage. 3, a wife. 4, the body. 5, any figure considered as having geometrical dimensions; a diagram. — ಕ್ಷೇತ್ರಯ್ಯ. ಅಯ್ಯ. A noted Tē. poet (My.).
 ಕ್ಷೇತ್ರಜ kshētraja. A kind of son, the offspring of the wife by a khusman or person duly appointed to raise up issue to the husband. (My.).
 ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ kshētrajña. Experienced, skilful. 2, knowing the body: the soul (ಕಸ್ತರ, ಅತ್ಮ, ವರಮಾತ್ಮ Nn. 59).
 ಕ್ಷೇತ್ರವಾಲಿ kshētra-pāla. A man employed to guard fields; a deity protecting the fields: Bhairava (My.; ವಟು Mr. 14).
 ಕ್ಷೇತ್ರವಾಲಕ kshētra-pālaka. = ಕ್ಷೇತ್ರವಾಲ. (My.).
 ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ kshētra-phala. The superficial contents of a

figure; area (B. 4, 115). 2, the quotient, prodnot, fruit, etc. of any business (Mhr.).

ಕ್ಷೇತ್ರಭೇದ kshētra-bhēda. A certain spot or place (ಸಾಕ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸ್ಥಲಭೇದ Nn. 31).

ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ kshētra-ājīva. A husbandman.

ಕ್ಷೇತ್ರಿಯಪದ kshētriya-pada. Songs by the poet Kshētrayya (My.).

ಕ್ಷೇಪ kshēpa. Throwing, casting; pushing; sending; directing; depressing; passing away; laying on (as paint). See ಕಾಲ, ನಿ, ಎ, ಸಂ.

ಕ್ಷೇಪಕ kshēpaka. A thrower, sender, etc.; inserted, interpolated, a spurious passage; an additive quantity, addendum. (R.).

ಕ್ಷೇಪಣ kshēpana. = ಕ್ಷೇಪ, ಕೇವಣ. Throwing; sending; directing, etc.; putting or placing anything on or in; fixing or attaching to.

ಕ್ಷೇಪಣಿ kshēpani. An oar.

ಕ್ಷೇಪಿಸ್ಥ kshēpishṭha. Quickest, speediest.

ಕ್ಷೇಮ kshēma. = ಕೇಮ, ಜೇಮ, ಸೇಮ. Residence, place of rest. 2, well-being, weal, happiness; health. 3, a kind of perfume. ಕ್ಷೇಮವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಜೇಮವಾತೆ ಬಿಡ (Priv.) 4, friendly embrace (Mhr.). — ಕ್ಷೇಮ ಗೆಯ್ಯ. To oasse or confer happiness, etc. ಕ್ಷೇಮ ಗೆಯ್ಯವ (ಇಪ್ಪರಾ Mr. 229).

ಕ್ಷೇಮಕರ kshēma-kara. = ಕ್ಷೇಮಂಕರ. (My.).

ಕ್ಷೇಮಂಕರ kshēma-n-kara. Promoting well-being, conferring happiness.

ಕ್ಷೇಮಸಮಾಲಾರ kshēma-samākāra. News regarding a person's welfare (C.; B. 4, 37).

ಕ್ಷೇಮಾಲಿಂಗನ kshēma-āliṅgana. A friendly embrace (Mhr., R.).

ಕ್ಷೈರೇಯಿ kshairēyi. (fr. ಕ್ಷೇರ). A dish made of milk, rice and sugar.

ಕ್ಷೈತ್ರ kshaitra. A multitude of fields, etc.

ಕ್ಷೈಣಿ kshōṇi. The earth; a field. 2, a certain metrical foot (Ch.). 3, a certain high number (see Mr. s. ಎರ್ವ).

ಕ್ಷೈಣಿಜಾಸುತ kshōṇijā-snta. A son of Sītā (Rām. 1, 12, 7).

ಕ್ಷೈಣಿಜೆ kshōṇi-jē. -ಜಾ. Sītā.

ಕ್ಷೈಣೀದ್ರ kshōṇi-dbra. A mountain. (Śmd. 68. 289).

ಕ್ಷೈಣೀಪತಿ kshōṇi-pati. A king. (My.).

ಕ್ಷೈಣೀಶ kshōṇi-īśa. A king (Ūpr. 3, 101).

ಕ್ಷೈದ kshōda. Pounding; powder, dust. 2, agitation.

ಕ್ಷೈದಕ್ಷಮ kshōda-kshama. Bearing or being able to

hear any kind of pounding, firm, stable. (Kāvy. II, 2, B. 1. 2).

ಕ್ಷೈದವ್ಯ kshōdishṭha. Smallest, very minute.

ಕ್ಷೈಭ kshōbha. = ಕ್ಷೈಭ. Shaking, agitation, commotion, disturbance, trembling, emotion, fright, alarm. 2, a certain high number (see Mr. s. ಎರ್ವ).

ಕ್ಷೈಭಿತ kshōbbita. Agitated; disturbed; alarmed; angry. (Ūpr. 3, after 94; My.).

ಕ್ಷೈಭಿ ಕ್shōbbhē. = ಕ್ಷೈಭ. (My.; see Priv. s. ಕ್ಷಾಮ).

ಕ್ಷೈಭಿಸು kshōbbhisan. To be agitated, disturbed, or excited (R.).

ಕ್ಷೈಮ kshōma. (= ಕ್ಷಾಮ). Wove silk.

ಕ್ಷೈದ್ರ kshaudra. (fr. ಕ್ಷುದ್ರ). Honey.

ಕ್ಷೈಮ kshanma. (fr. ಕ್ಷಮಾ). Linen; linen cloth. 2, wove silk. 3, a room on the top of a house, etc. (= ಅಟ್ಟ).

ಕ್ಷೈರ ಕಾಶೂರಾ. (fr. ಕ್ಷೈರ). = ಚಾರ 2. Shaving. ಕ್ಷೈರ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to get one's self shaved (C.; see Priv. s. ವೈರ). ಕ್ಷೈರಕ್ಕೆ ಕೂತಲ್ಲಿ ಸೀನು ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Priv.). — ಕ್ಷೈರಕತ್ತಿ. A razor. ಕ್ಷೈರಕತ್ತಿ ಬಡೋದು, ಯಾಕೆ ಅಡುತ್ತೀರಮ್ಮ? (Priv. regarding Brāhmaṇa widows).

ಕ್ಷೈರಕ kshanraka. A harbor (ದಿವಾಕರ್ತಿ, ಸಾವಿದ Nn. 152).

ಕ್ಷೈರಗೃಹ kshanra-grīha. A harhr's shop (ಸಾವಿನ್ನರ ಅಲಯ Mr. 127, o. r. ಕ್ಷೈರಕ-).

ಕ್ಷೈತ kshanta. Sharpened, whetted.

ಕ್ಷೈ kshma. = ಕ್ಷೈ. (ಭೂಮಿ Nn. 86).

ಕ್ಷೈಂಶ kshma-ānśa. Ground, the surface of the earth.

ಕ್ಷೈಜ kshma-ja. Earth-horn; the planet Mars; a tree (Bp. 19, 70).

ಕ್ಷೈಧರ kshma-dhara. Supporting the earth: a mountain. See ಬೇವ.

ಕ್ಷೈಪತಿ kshma-pati. A king. (My.). 2, Vishṇu (My.).

ಕ್ಷೈಭೃತ kshma-hṛit. Snpporter of the earth; a king; a mountain.

ಕ್ಷೈ kshme. ಕ್ಷೈ. = ಕ್ಷೈ. The earth. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಕ್ಷೈವೆಡೆ kshvēḍa. = ಕ್ಷೈವೆ. Poison. See ಅಡ್ಡವಿಷ.

ಕ್ಷೈವೆಡನ kshvēḍana. = ಕ್ಷೈವೆಡೆ No. 2. See ಪ್ರ-. 2, murmur-ing, hissing, etc.

ಕ್ಷೈವೆಡಿತ kshvēḍita. A battle-cry, a war-whoop.

ಕ್ಷೈವೆಡೆ kshvēḍē. A war-whoop. 2, a bamboo rod. See ಬೊಟ್ಟೆ.

ಕ್ಷೈವೆಡ ಕshvēḍa. = ಕ್ಷೈವೆಡ. (Si. 78).

ಖ

KH

ಖ kh. The twenty-second letter of the Alphabet (Śmd. 12. 22. 23).

ಖ kha. The letter **ಖ** when pronounced with the short **a**, as is generally done at school.

ಖ kha. The sky (ಪ್ರಾಣಿಮ, ಆಕಾಶ Nn. 116). 2, an organ of sense (ಇಂದ್ರಿಯ 116). 3, perception (ಬುದ್ಧಿ 116). 4, mind (ಮನ, ಮನಸ್ಸು 116). 5, Brahmā (ಸತಾಮಹ, ಬ್ರಹ್ಮನು 116). 6, heaven (ಸ್ವರ್ಗ, ದೇವಲೋಕ 116). 7, a field (ಕ್ಷೇತ್ರ 116). 8, a bolt, a lock (ಅರ್ಗಲ, ಬಿಡುಗ 116). 9, an asoetio (ಯತಿ 116). 10, an empty space (ಶೂನ್ಯ 116). 11, a cypher, zero; see ಕಲಿಯುಗ. 12, the number two (Mr. 649).

ಖಕಾರ kha-kāra. The letter **ಖ** (Śmd. 11).

ಖಗ kha-ga. Moving in the air. 2, the sun (ವತಂಗ, ಸೂರ್ಯ Nu. 46; ದಿನೇಶ Mr. 511). 3, a bird (ಎಡಗ, ಪಕ್ಷಿ 46; ಪಕ್ಷಿ 511). 4, an arrow (ಅಮ್ಬು 511). 5, a deity (ಅಮರ 511; ಪೇಡರ 46). 6, a house (ಮುದ್ದಿರ, ಮನೆ 46; ಗೃಹ 511).

ಖಗತ್ವ kha-gatva. Flight in the air. (Bp. 64, 10).

ಖಗಪತಿ khaga-pati. = ಖಗೇಶ್ವರ. (My.).

ಖಗರಾಜ khaga-rāja. = ಖಗೇಶ್ವರ. (J. 24, 2).

ಖಗವಲ್ಲಭ khaga-vallabha. = ಖಗೇಶ್ವರ. (J. 14, 19).

ಖಗೇಶ್ವರ khaga-śvara. Garuḍa.

ಖಗೋಲ kha-gōla. The celestial sphere, the starry vault; astronomy. (C.).

ಖಂಕರ khaṅkara. A curl, a lock of hair.

ಖಂಕರಿ khaṅkarī. = ಕಂಕರಿ. Having locks of hair.

ಖಚರ kha-čara. Moving in the air; a bird; the sun; a Gaudharva (Mr. 518). 2, the number one (Ūh.).

ಖಚರಪ್ಪತ khačara-pluta. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಖಚರಾಂಗನೆ khačara-aṅganē. = ಖಚರಾಲೆ. (Śiv. 2, 37).

ಖಚರಾಬಲೆ khačara-abalē. A female of the Gaudharvas (Śiv. 1, 39).

ಖಚಿತ khačita. Fastened, bound; set, inlaid, studded. 2, joined, mixed, combined. See Ūh. v. 210; Bp. 1, 40; Bh. 1, 12, 26; J. 3, 20; ಎ. 3, firm, positive, true (My.).

ಖಜ khaja. Stirring, churning (cf. ಕಡ 4); a churning stick; a ladle; contest.

ಖಜಕ khajaka. An awning, a canopy (see Hlā. s. ಮೇಲು ಕಟ್ಟು).

ಖಜವೆ khajava. = ಖಜಕ. (ದನ್ನೋದಯ, ವಿಶಾಖ, ಉಲ್ಲೇಖ, ಮೇಲಟ್ಟು Mr. 204, one MS. ಖಜಕ).

ಖಜಾಕೆ khajāke. (= ಕಂಚಕ, ಖಜಾಕ). A ladle, a spoon.

ಖಜಾಖ khajāka. = ಕಜಾಕ, q. v.

ಖಜಾಂಚೆ khajāñčē. A treasurer, a cash-keeper (My.; Br.; H.).

ಖಜಾನೆ khajānē. = ಕಜಾನಿ, ಖಜಾನೆ. A treasury; treasure (C.; Sl. 256; Mhr., H. ಖಜಾನಾ, ಖಜಾನಾ).

ಖಜಿಕೆ khajīke. A ladle, a spoon (ದರ್ಪ, ದಾರುಪ್ಪ, ಹುಟ್ಟು Mr. 205; cf. ಖಜಾ).

ಖಜಿಖ khajīkha. = ಕಜಕ q. v., (ಖಜಕ).

ಖಜೀನೆ khajīnē. = ಖಜಾನೆ. (Ūh. 36. 94).

ಖಜ್ಜ khajjā. = ಖಜ್ಜ. Quarrelling (My.; H.).

ಖಜ್ಜಾಖೋರ khajjā-khōra. A quarrelsome man (My.; H.).

ಖಜ್ಜಿ khajja. = ಖಜ್ಜ. (S. Mhr.).

ಖಂಜ khāṅja. Lame, limping.

ಖಂಜನ khāṅjana. A wagtail, *Montacilla alba* (ಗವುಖ Mr. 173).

ಖಂಜರಿ khāṅjari. A small tambourine (My.; Mhr. ಖಂಜರಿ).

ಖಂಜರೀಲೆ khāṅjarīlē. = ಕಂಜರೀಲೆ, q. v. A wagtail.

ಖಂಜೀಕೃತ khāṅjī-kṛita. Made lame (Ūpr. 5, 34).

ಖಟ khāṭa. 1. (cf. ಕಟ 3). — ಖಟವಟ. Busy, bustling; enterprising, etc. (Mhr.; ದೇಸಾಯಿ Ūh.).

ಖಟ khāṭa. 2. (= ಕಟ, ಖಟ). Grass. 2, a blind well. 3, phlegm. 4, an axe, a halberd (cf. ಕಡಿ 4). 5, a plough.

ಖಟಕುಪುಟ khāṭa-kapūṭaka. A splitting-box (Sk.; cf. ಕಾಕುಪುಟ).

ಖಟಿಕೆ khāṭīke. = ಖಡಿಕೆ. Chalk (see ಕಟಕು 1).

ಖಟಿಕೆ khāṭīka. A hunter, a fowler, one who lives by killing and selling game (Sk.). Cf. K. ಕಟಕ.

ಖಟಿ khāṭa. = ಖಟ. (ದೊರಸು Mr. 202).

ಖಟ್ಟಾಂಗ khāṭā-āṅga. A club shaped like the foot of a oot: a club or staff with a skull at the top considered as the weapon of Śiva; a bone shaped like the foot of a cot carried by Śiva as a club (Grj. 10, after 61; Bp. 54, 43).

ಖಟ್ಟಾಂಗಧರ khāṭā-āṅga-dhara. Śiva. (R.).

ಖಟ್ಟಿ khāṭi. ಖಟ್ಟಿ = ಖಟ್ಟಿ. A bedstead, a couch, a cot. 2, a swing, a hammock. 3, = ಖಟ್ಟಾಂಗ. (ಕುಣಿಲೆ ಶೋಲು Nr.).

ಖಡ khāḍa. Butter-milk boiled with acid vegetables and spices (cf. ಕಡಿ 6, ಕಡಿ 6). 2, grass. 3, dividing, breaking. 4, a sword (= ಖಡ್ಗ, ಪಾಡ). — ಖಡಾಖಡಿ = ಖಡಾಖಡಿ, ಪಾಡಾಖಡಿ. (Śmd. 219 Mḍh. MS.).

ಖಡಿಕೆ khāḍīke. = ಖಟಿಕೆ. (Sk.).

ಖಡ್ಗ khāḍga. = ಕಡಗ, ಕಡ್ಗ, ಖಡ್ಗ. A sword. See ಪಾಡ. 2, a rhinoceros. 3, a kind of vīṇā (Kāvy. III, 2, B. 57. 60, seq.).

ಖಡ್ಗಪಿಠಾಖ khāḍga-piṭhāka. A sheath, a scabbard.

ಖಡ್ಗಫಲ khāḍga-phala. The blade of a sword.

ಖಡ್ಗಹಸ್ತ khāḍga-hasta. Bhairava (Mr. 15).

ಖಡ್ಗ khāḍgā. — ಖಡ್ಗಾಖಡಿ. ಖಡ್ಗ-ಅ-ಖಡಿ. = ಖಡಾಖಡಿ, etc. Sword to sword: a fight at which swords are mutually used, a sword-fight (ಖಡ್ಗದಿಂ ಖಡ್ಗದಿಂ ಮಾಡುವ ಯುದ್ಧಂ Śmd. 219).

ಖಡ್ಗಿ khāḍgi. Armed with a sword; a swordsman (Rām. 6, 16, 21). 2, a rhinoceros.

ಖಡ್ಗಿ ಮೃಗ khāḍgi-mṛiga. A rhinoceros (ಗಜಕ Mr. 163).

ಖಣತಾರ *khanat-kāra*. A clanging or clanking sound (Abh. P. 13, 37).

ಖಣಿ *khaṇi*. = ಖದ. An imitative sound. (Cf. ಕಣ 3; 8k. ಖಣಖಣಾಯ, to tick, tinkle, orack, etc. — ಖಣಿಖಣಿರ್. dupl. = ಖದಿಖಣಿರ್. A sound imitative of the noise produced by the weapons of fighting warriors (J. 22, 7; Bh. 3, 18, 35). — ಖಣಿಖಣಿಖಣಿಖಣಿಖಣಿ. A kind of repetition of ಖಣಿಖಣಿರ್ (Bh. 1, 7, 50). — ಖಣಿಖಣಿ. (P.) = ಖಣಿಖಣಿರ್. (ಕಾಮನದಿ Ct. I, 37).

ಖಣಿಲ್ *khaṇil*. (= ಖದಿಲ್). An imitative sound: shrill, aloud, ringing, etc. (Tē. ಖಣಿಲ್, ಖಣಿಲ್; see ಖಣಿಖಣಿಖಣಿ, etc.). — ಖಣಿಲಿನೆ. -ಎನೆ. (Smd. 22). Shrilly, etc.

ಖಣ್ಡ *khaṇḍa*. = ಕಣ್ಡ 1. Broken, divided; a fragment, a part, a piece; a section, part or division. 2, candied sugar. 3, a division of the terrestrial globe (B. 2, 11; 4, 98; My.). 4, the half-moon or crescent (ಅರ್ಧೇಷ್ಟ Mr. 37). See ಫೇದ್, ಮುದಿ.

ಖಣ್ಡ ಕ *khaṇḍa*. Breaking to pieces, etc. 2, a fragment, a part. Cf. ಕಣ್ಡೆ 1.

ಖಣ್ಡೆ *khaṇḍe*. = ಖಣ್ಡನ. (S. Mhr.).

ಖಣ್ಡನ *khaṇḍana*. Breaking, dividing, cutting, reducing to pieces; injuring; frustrating; refuting, confuting, etc. See ಅರ್ಥ. ಈಪತ್, ಕಡ, ಕಡಿಯಿಸು, ಕೊಡೆ, ತಡೆ.

ಖಣ್ಡ ಪರಕು *khaṇḍa-parāṣaṇ*. Cutting to pieces with an axe: ಸೀರಾ (ಪರ, ಪರಮೇಶ್ವರ Nn. 165). 2, Paraśurāma (ಜಾಮ ದಗ್ಧ, ಪರಕುರಾಮ 165). 3, Gaṇēśa (ಪೇರವ್ವು, ಎನಾಯಕ 165).

ಖಣ್ಡ ಮಣ್ಣಲ *khaṇḍa-maṇḍala*. A segment of a circle, an incomplete sphere. (R.).

ಖಣ್ಡ ಕರ್ಕರೆ *khaṇḍa-karkarē*. Sugar in pieces, candied sugar.

ಖಣ್ಡ ಕರಧರ *khaṇḍa-karadhara*. The half-moon or crescent (Bp. 58, 67).

ಖಣ್ಡ ಕಣಿರೇಖರ *khaṇḍa-kāṇi-rēkhara*. Śiva (Bp. 4, 62).

ಖಣ್ಡೆ ಕ *khaṇḍe*. Pease (ಬಟ್ಟಗದಲೆ Hā.; ಕಡಲೆ Mr. 373). See ಸೆಲಕದಲೆ.

ಖಣ್ಡಿತ *khaṇḍita*. Vulgar form of ಕಣ್ಡಿತ, q. v.

ಖಣ್ಡಿತ *khaṇḍita*. Cut, taken in pieces; destroyed; refuted; betrayed. (Bp. 39, 56).

ಖಣ್ಡಿತೆ *khaṇḍite*. A woman whose husband or lover has been guilty of infidelity. (R.).

ಖಣ್ಡಿಸು *khaṇḍisu*. = ಖಣ್ಡಿಸು. To break, to crush, to cut; to destroy; to disappoint, etc.; to refute (in argument, My.). ಖಣ್ಡಿಸಿದವಂ (Smd. 274). ಬರ್ಪ ಅವುಂ ನಿತವಿಖಿಖಿಂ ಖಣ್ಡಿಸಿದಂ (274). See Bp. 4, 64; 24, 21. 39. 82; 27, 41; 82, 34; 38, 64; 49, 19; Bh. 8, 23, 21. 22; J. 2, 41; 4, 37. 44; 12, 32; 22, 20. 23. 30. 32.

ಖಣ್ಡೀರಾವ *khaṇḍī-rāvu*. An incarnation of Śiva (Mhr., cf. ಖಣ್ಡ ಪರಕು); N. (My.).

ಖಣ್ಡೀಜಿ *khaṇḍīji*. = ಖಣ್ಡೀರಾವ. (My.).

ಖಣ್ಡೀಬಾ *khaṇḍībā*. = ಖಣ್ಡೀರಾವ. (Mhr., R.).

ಖಣ್ಡಿಸು *khaṇḍisu*. = ಖಣ್ಡಿಸು. (My.; Bh. 6, 4, 89).

ಖತ *kat*. = ಕತ್ತು, q. v. (My.).

ಖತಮಾಲ *kha-tamāla*. A olond; smoke. (R.).

ಖತಾನೆ *khatāvaṇi*. The roll or paper on which are abstracted, into distinct heads, the items of the day-book; abstracting and entering items (Mhr.; C.).

ಖತಿ *khati*. Vulgar form of ಕತಿ, q. v.

ಖತಿಲಕ *kha-tiḷaka*. The snn. (R.).

ಖತ್ರ *khatra*. A kind of musical instrument (Bp. 19, 8).

ಖತ್ವ *khatva*. The letter ಖ (Smd. 339. 345).

ಖದರ *khadira*. = ಕದರ, ಕಯ್ಯ. The tree *Acacia catechu* Willd., and its resin which is called Catechu, Khayar, or Terra japonica (see ಕಾಡು).

ಖದರತಾಮ್ಬಲ *khadira-tāmbūla*. = ಕಯ್ಯದಮ್ಮುಲ. Catechu and hetel.

ಖದರಿ *khadiri*. A sensitive plant, *Mimosa pudica*.

ಖದ್ಯೋತ *kha-dyōta*. A fire-fly; the sun.

ಖನಕ *khanaka*. Digging; a digger, a miner, a house-breaker. 2, a rat, a bandicoot (ಉನ್ನರ, ವೆಗ್ಗಣ Mr. 164).

ಖನನ *khanana*. Digging; excavating; burying. See ಅಂಗುಲಿ, ನಮ, ಅಗದ್ಡೆ, ಅಗುದ್, ಅಗುದ್ಸು, ಅಗಿ, ಕಪ್ಪು, ಕುದ್, ಗಬ್ಬರಿಸು.

ಖನನವನರಣ *khanana-vīvaraṇa*. A manner of digging. See ಕದಿ.

ಖನಿ *khanl*. = ಕಣಿ 2, etc. A mine; a quarry.

ಖನಿಜ *khanī-ja*. A mineral (B. 4, 15. 94; My.).

ಖನಿತ್ರ *khanitra*. An instrument for digging, a spade, a hoe, etc.

ಖಪುರ *khapura*. The betel-nut tree, *Areca faufel* or *catechu* (ಪೂಗ, ಅಡಕೆ Nn. 102; ಪೂಗ Mr. 517). 2, ಖಪುರ, Tripura (ತ್ರಿಪುರ 102; ಪುರ 517). 3, the mouth (ವಕ್ರ, ಮುಖ 102; ಮುಖ 517). 4, a tree (ಧೂಪ, ಮರ 102; ಧೂಪ 517). 5, a buffalo (ಬರಾಯ, ಕೋಣ 102). 6, disrespect, disgrace (ಅಪಮಾನ 102).

ಖಪ್ರವಾಹ *kha-pravāha*. The celestial Ganges (My.).

ಖಪ್ರವಾಹಜಾಲ *khapravāha-jāḷa*. Śiva (My.).

ಖಯ *khaya*. (Mhr. ಖಯ, ಕೈ, conceit; restiveness). — ಖಯ ಮೋಡಿ. A malignant calumniator (Sd.).

ಖರ *khara*. = ಕರ 2. Hard, harsh, rough (ಬೆಟ್ಟಕವ Mr. 228); sharp, hot; sharp-edged; sharp, pungent; cruel. 2, an ass (ಕತ್ತಿ Nn. 80). 3, the twenty-fifth year in the cycle of sixty (C.). 4, N. of a rākshasa (J. 18, 4; Rām. 3, 6 sum.).

ಖರಕರ *khara-kara*. Hot-rayed; the snn. (My.). 2, a certain metrical foot (Ūh.).

ಖರಕರಣ *khara-kirāṇa*. = ಖರಕರ. (Bp. 25, 46).

ಖರದೆ *kharadē*. = ಕರದು. See ವಕ್ತು-.

ಖರಣ *khara-nas*. Sharp-nosed.

ಖರಣವ *khara-nasa*. Sharp-nosed.

ಖರಪುಷ್ಪ *khara-puṣhpē*. A kind of *Ocymum* (see ನಾಮವ ಬೇಕೆ).

ಖರಮಂಜರಿ *khara-mañjari*. The plant *Achyranthes aspera*.

ಖರವೈರಿ *khara-vairi*. Rāma (My.).

ಖರಪಾಣ *khara-ṣāṇa*. = ಕರಪಾಣ. A grindstone (Ūpr. 1, 44); a sharp saw.

ಖರಾಂತಕ *khara-antaka*. Rāma (Rām. 3, 6, 45; J. 20, 12).

ಖರಾರಿ *khara-ari*. = ಅರವೈರಿ. (My.).

ಖರಾರು kharārn. A currycomb (My.; Mhr., H. ಖರಾರಾ; see s. ಕೊರವನ).

ಖರಾಕೈ kharākāi. The plant *Celosia cristata*.

ಖರಾಸುರ kharā-asura. = ಸುರ No. 4. (Rām. 3, 6, 55).

ಖರಿಯು kharīya. = ಸುರ 2 q. v., ಸುರಿಯು. (B. 5, 9, 79, 84, 122).

ಖರಿದು kharīdi. Purchasing; a purchase (C.; Mhr., H. ಖರಿದು); price, value (C.).

ಖರು kharu. (= ಸುರ). Harsh, cruel. (R.; cf. ಕರು 1?).

ಖರೆ kharē. 1. The grass *Andropogon serratus*. See ದೇವತಾಡ & ವೇಣಿ.

ಖರೆ kharē. 2. True (C.; Mhr. ಖರಾ).

ಖರೆಯು kharēya. = ಸುರಿಯು, etc. (B. 5, 87, 102, 127, 131, 132, 145).

ಖರ್ಚು kharēn. = ಕರ್ಚ, etc. Expenditure, consuming; expense, money, etc. expended; costs (C.; Mhr., H.; ವ್ಯಯ Si. 393). See B. 5, 106, 111, 271, 302; Prv. s. ಮೂರು. — ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚ. dupl. (C.; Mhr. ಖರ್ಚವೇಚ್ಚ).

ಖರ್ಚುದಾರ kharēu-dāra. A man who makes expenses or bears them; a prodigal man, a spendthrift (C.).

ಖರ್ಜು kharju. = ಕಜ್ಜ. *Itch, scab*. 2, a kind of kēsu or Arum (ಮರಸನೆ Mr. 149).

ಖರ್ಜುರ kharjura. = ಖರ್ಜೂರ. Silver. 2, tin (ತೃಪ್ತ Mr. 185).

ಖರ್ಜೂರ kharjūra. = ಕಜ್ಜೂರ, etc. The date tree, *Phoenix dactylifera* L. (ಉತ್ತೂತ್ತ Mr. 145, o. r. ಉತ್ತೂತ್ತ). 2, silver. ಖರ್ಜೂರ ಹಣ್ಣು ಅಗುವಾಗ್ಗೆ ಕಾಗೇ ದಾಯಿಗೆ ಹುಣ್ಣು (Prv.).

ಖರ್ಜೂರಿ kharjūri. The wild date tree, *Phoenix sylvestris* L.

ಖರ್ಪರ kharpara. = ಕರ್ಪರ, etc. The skull; the half of a skull; the shell of a tortoise (Ūpr. 2, 44); a beggar's bowl or dish (V. 14, 30); an umbrella. 2, a thief; a rogue. 3, N. of a country (Bp. 61, 30).

ಖರ್ಪರಿ kharpari. = ಕರ್ಪರಿ No. 1. (Sk.). 2, = ಕರ್ಪರಿ No. 2, q. v.

ಖರ್ವ kharva. Mutilated, maimed; short, low. 2, a dwarf. 3, ten thousand millions, (or 37 cyphers preceded by 1). ಖರ್ವ-ವದ್ಧ-ಕೋಟಿ-ಶಂಖ-ಕ್ಷಿತಿ-ಕೋಟಿಭವಾರ್ವಮಾ ಅವನ ಅಂಕಿಯಾದಿಗೆ ಮಹತ್ವ-ಶಬ್ದ ಬರೆ ತೋರ್ವವಡಿ ದಶಕಂಗಳ ಅಕ್ಕು, ಇನ್ನು ಛತ್ತೀಶತಾಣವರೆ (o. r. ಬಾವೀನ) ಸಂಖ್ಯೆಯಕ್ಕುಂ, ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಇದೆ ಸಂಖ್ಯೆ; ಧಾನ್ಯದ ಅಂಕಿಗೆ ಮುನ್ನ ತೋರ್ವ ಅಂಕಿ ಮಾನ, ತತ್ಪರ್ವಂತ ಬಳ್ಳಮ್, ಅಪ್ಪಾರ್ವಂತ ಕೊರಗ, ತತ್ಪರ್ವಂತ ಅಯ್ಯುಂ, ಮೊದಲಂಕಿಯದು ಕಣ್ಣುಗಂ (Mr. 357). 4, one of the nine treasures of Kūhēra.

ಖರ್ವಾಖ kharva-ākha. Dwarfish.

ಖರ್ವಾಜ kharvāja. = ಕರಬಾಜು, etc. The water-melon (Sk.; Pers.).

ಖಲ khala. = ಕಳ 1, etc., ಸುಳ. A rogue, a scoundrel; low, base, inferior, etc. (ನೀಡ, ಏತನು, ದುರ್ಜನ Mr. 229; see Nr. s. ಕೆಡುಕ and Nn. s. ಕಳ್ಳರಿ). 2, a threshing-floor. 3, sediment, dregs, the deposit of oil, etc. 4, contest, battle. 5, = ಕಡ, etc., a metal or stone mortar (Mhr.). Cf. ಖಲ್ಲ. ಖಲಕರಣ khala-karapa. Threshing or treading out corn. See ಒಕ್ಕು.

ಖಲತಿ khalati. Bald-headed.

ಖಲಧಾನ್ಯ khala-dhānya. A threshing-floor.

ಖಲನ್ಯಾಯ khala-nyāya. An inferior way, doctrine, etc. (Śmd. 272).

ಖಲಪು khalapu. A sweeper.

ಖಲಿನಿ khalini. A multitude of threshing-floors.

ಖಲಿನ khālina. The bit of a bridle (ಕಡಿಯಾ Nn. 59).

ಖಲು khalu. A particle expressing prohibition and conciliation, indicating inquiry and certainty, etc.

ಖಲಾರಿಕೆ khālārikē. A place for military exercise (ಗಡು ಸಾಧನೆಯ ಮನೆ Mr. 197; see ತೃಪ್ತ 1 and ಗಡು).

ಖಲೇವಾಲಿ khālē-vāli. A post fixed in the centre of a threshing-floor, to which the cattle are attached as they go round to tread out the corn.

ಖಲೈ khalyē. A multitude of threshing-floors.

ಖಲ್ಲ khalla. A little case or oap formed by rolling up paper, etc. 2, a stone or vessel for grinding drugs, etc. (Sk.; R.).

ಖಲ್ವಾಟ khālvaṭa. Bald-headed. (R.).

ಖನಖನು kharakhavisu. To burn, to long, to suffer impatient desire (Rām. 6, 51, 18; Mhr. ಖನಖನೇಂ).

ಖನ khasa. Itch, scab.

ಖನಿ khasi. = ಕನಿ. (R.).

ಖನಾಕಿ kashāki. An expression of reproach at the end of a compound. (R.).

ಖಳ khala. = ಖಲ. (Śmd. 25).

ಖಳ khala. = ಕಳ, etc. (ಅಡ್ಡಾಯುಧ, etc. Hā.). — ಖಳಧಾರೆ. The sharp edge of a sword (Abh. P. 13, after 133). — ಖಳಧೇನು. A female rhinoceros (Ūpr. 5, after 64).

ಖಳಾಕನಿ khālga-āsani. Who has a sword like a thunderbolt (Ūpr. 1, 142).

ಖಲಾಲಿ khālālī. = ಖಲಾಲಿ, q. v. (ಗ್ರೀಷ್ಮತು) ಎಂದೂ ಬಿಸುಟನು ತಿರಿಕತುಮನು; ಖದಿಲಿ ಜಡಿದು ವಸಸ್ತನು, ಬಲುಹದ ದಾಯನ ಅಟ್ಟಿದನು, ದೆಸೆದನೆಗೆ ದಾಹಿಸಲು (Bhāgavata 10, 18, 2).

ಖಲಿ khali. = ಖಲಿ. — ಖಲಿಖಲಿಖಲಿಖಲಿ. rep. (J. 27, 7).

ಖಲಿಲ್ khālil. = ಕಡಿಲಿ, ಖಲಿಲಿ. — ಖಲಿಲಿನಿ. — ಖಲಿ (Śmd. I). Shrilly, loudly, roughly, etc.

ಖಲಿಲಿ khālilī. Loudly, with a rough voice. ಖಲಿಲಿ ನುಡಿದು (Śmd. 28, o. r. ಖದಿಲಿ).

ಖಾಡ khāḍa. = ಖಡ, ಖಡ್ಗ. — ಖಾಡಾಖಾಡಿ. — ಖ-ಖಾಡಿ. = ಖಾಡಿ. Athletic sports at which also swords are used, a fierce duel, a wrestling match (My.; ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ Bhn. 4; Bh. 3, 13, 35).

ಖಾಣ khāṇa. (Śmd. 23). = ಖಾನ 1. Food; fodder (S. Mhr.; H.; Mhr. ಖಾಣೇಂ). See Bp. 22, 27; 27, 52; ಹುಲ್ಲು.

ಖಾಣವೆ khāṇḍava. = ಕಾಣ್ಣವ. N. of a forest in Kurukshetra burnt by Agni with the assistance of Arjuna and Krishna (Bh. 1, 20 sum.).

ಖಾತ khāṭa. Dug; a hole. 2, a square or large tank (ತೃಪ್ತ ರಣಿ, ಹೊಕ್ಕರಣಿ Mr. 417).

ಖಾತಕ khāṭaka. A digger; a hole, a ditch, etc. See ದೇವ.

ಖಾತಿ khāṭi. = ಖಾತ 2. (B. 5, 125).

ಖಾತಿಕೆ khāṭikē. = ಕಾತಿಗೆ, ಖಾತಿಗೆ, ಗಾತಿಗೆ. A moat, a ditch.

ಖಾತೆ khāṭē. 1. An artificial pond (ತೃಪ್ತ ರಣಿ Hā.).

ಖಾತೆ khāṭē. 2. An account as appearing upon the day-book; the range or sphere (of rule, sway); province, proper office; department (C.; B. 5, 218; Mhr. ಖಾತೇಂ; see ಎಡ್ವಾ).

ಖಾದ khāda. = ಖಾದನ. (R.).

ಖಾದನ khādāna. *Chewing, eating; food.* See ಕರ್ತೃ, ಕಾರ್, ಕುಡುಕು, ತಿನ್.

ಖಾದನಪರೀಕ್ಷೆ khādāna-partikshē. *Tasting.* See ಸವ.

ಖಾದನವಿಕೇಷ khādāna-viśēsha. *A certain manner of eating.* See ಮುಕ್ತ.

ಖಾದಿ khādi. = ಕಾದಿ. (S. Mhr., Mhr. ಪಾದೀ; Si. 223).

ಖಾದಿತ khādita. *Eaten.*

ಖಾದಿರ khādira. (fr. ಖಾದಿ). *Made of or coming from the Acacia catechu; catechu.* (J. 33, 37).

ಖಾನ khāna. 1. = ಪಾನ. (My.).

ಖಾನ khāna. 2. *A prince, a king, a ohlef; a title borne by Mohammadan nobles and assumed by other Mohammadians (My.).*

ಖಾನಿ khāni. = ಪಾನಿ. (My.).

ಖಾನಿಗಿ khānigi. *Relating to a house: domestic, private, household (My.; Br.; Mhr., H. ಪಾನಿಗಿ).*

ಖಾನೆ khānē. = ಕಾನೆ, ಪಾನಿ. *A place; a house, e. g. in ಕಾ ಪಾನೆ (C.; Mhr., H.); a sliding box, a drawer (S. Mhr.); divisions in a drawer (My.). — ಪಾನೆಸುಮಾರಿ. Numbering the houses of a town or village; the number taken; a census of the population, also of the live stock (My.; Mhr., H.).*

ಖಾಮಾ khāmakhā. *Positively, certainly; necessarily (My.; Mhr., H.).*

ಖಾರಿ khāri. *A measure of capacity, equivalent to sixteen drōpas or about three bushels (ಕಣ್ಣುಗ Si. 329).*

ಖಾರಿಗೆ khārigē. (Śmd. 23). = ಕಾರಿಗೆ, etc. *Thh. of ಪಾತಿ (Śmd. 363 Mqb.).*

ಖಾರೀಕೆ khārika. *(A land) holding or sown with one khāri of grain.*

ಖಾರೀವಾಸ khāri-vāpa. *Sown with a khāri of grain.*

ಖಾಲಿ khāli. *Empty, as a house, etc., vacant. 2, nnemployed (C.; Mhr., H. ಪಾಲಿ). 3, useless (My.).*

ಖಾವಳ khāvala. *A kind of tone or note (Bp. 19, 10).*

ಖಾಸ khāsa. = ಕಾಸ 2. (Śmd. 338).

ಖಾಸಾ khāsa. = ಕಾಸಾ.

ಖಾಸಾಪಾವಿರಿ khāsa-avāri. *The equipage, procession, or train of a chieftain in person; the chieftain in person (My., also ಪಾಸ್ತವಾರಿ; Br.; Mhr., H.).*

ಖಿಂಕೃತ khin-kṛita. *The sound produced by a (flying) arrow (Mr. 89).*

ಖಿಜಮತ khijamata. *Service or attendance (My.; Mhr., H. ವಿದಮತ).*

ಖಿಜಮತಗಾರ khijamata-gāra. *A servant of great men for petty offices about the person (Mhr., H., ವಿದ-; B. 5, 286).*

ಖಿಜಮತಗಾರಿ khijamatagāri. *The office of a khijamatagāra (Mhr., H. ವಿದ-; B. 5, 284).*

ಖಿನ್ನ khinna. *Depressed, distressed, suffering pain or uneasiness, wearied. See ಸಂ-; Bp. 9, 25; J. 24, 25, 74.*

ಖಿಲ khila. *A piece of waste or uncultivated land. 2, a supplement. 3, emptiness; anything vain, empty, or fruitless. (My.; J. 27, 9). 4, remainder. 5, a gap. See ಉ, ಸ.*

ಖಿಲೈತ್ರ khila-kshētra. = ಖಿಲ No. 1. See ಬೀಡ.

ಖಿಲಾತು khilātu. *A robe of honour (Mhr., H.; R.).*

ಖಿಲ್ವ khilva. = ಕಿಲ್, q. v.

ಖಿಳ khil. *N. of an animal (Bh. 3, 13, 16).*

ಖುದ khuda. *God (C.; Persian ಮುದ).*

ಖುದ್ಧ khuddu. *Own, proper; in person, self (C.; Mhr., H. ಮುದ).*

ಖುಮ್ಮರಿ khummari. *A certain feat of wrestlers (Ōpr. 5, 77).*

ಖುರ khura. = ಕುರ 2, ಕ್ಷುರ. *A hoof.*

ಖುರನಾ khura-nas. *Having a nose like a hoof.*

ಖುರನಾಸ khura-nasa. *Having a nose like a hoof.*

ಖುರಪುಟ khura-puta. *A hoof (J. 13, 2; Ō. Bp. 47, 35).*

ಖುರಾಕು khurāku. *Rich, nutritive diet, especially as prescribed for a person or an animal out of condition (My.; Mhr., H.).*

ಖುರಾಣ khurāṇa. = ಕುರಾಣ, etc.

ಖುರಾನು khurānu. *The Koran (C.; Mhr. ಕುರಾನ; M. ಕುಡು ನಾನ). ಇಸ್ಲಾಮದ ಗಾಳ, ಓದುವುದು ಮುರಾನು (Prv.).*

ಖುರಾಸಾನಿ khurāsāni. — *ಮುರಾಸಾನಿಯೆಣ್ಣೆ. An inferior kind of gingillie oil (My.).*

ಖುರ್ದುಖುರ್ದು khurdu-hurdu. *Embezzlement (My.; Br., H.).*

ಖುರ್ನಾಸ khurnāsa. = ಮುರ್ನಾಸ. (S. Mhr.).

ಖುರ್ನಾಸು khurnāsu. *Oheisance (Sd., H.).*

ಖುಲಾಸ khulāsa. = ಕುಲಾಸ. *Openness (of a place, of a bundle); emptiness, roominess; evidence, clearness; unrestraint, freedom; open, etc. (My.; Mhr., H.). Cf. ಕುಲ್ಲಾ.*

ಖುಲ್ಲ khulla. *Small, little; low, mean, vile; wicked (Bp. 18, 37; 21, 22, 40; 43, 40; Bh. 2, 14, 65). 2, impatience, anger, wrath (ಮುನಿಸು Mr. 234). — Cf. ಕೂಲಿ?*

ಖುಲ್ಲಕೆ khullaka. = ಮುಲ್ಲ No. 1. (R.).

ಖುಲ್ಲತನ khullatana. *Meanness, etc. (Bp. 20, 15).*

ಖುಷಾಮತ khushāmatu. *Flattery, fawning (My.; Mhr., H.).*

ಖುಷ್ಕರಿದಿ khushkaridi. *Purchase made willingly or without any constraint: what is purchased without any advance or dispute (My.; H.).*

ಖುನ khūna. *An indication, a mark, a sign (ಪಾಲಿ Ōh.; Mhr. ಮೂಣ; see K. ಕೂಣ 8).*

ಖುನಿ khūni. *Murder (C.; Si. 297; B. 5, 268; Mhr., H. ಮೂನ).*

ಖುಬು khūbu. *Well, finely, handsomely; copiously (S. Mhr.; Mhr., H. ಮೂಬ).*

ಖೆ khē. *That has been dug. See ಸಂ-.*

ಖೇಚರ khē-čara. *Moving in the air; a bird (ಏಗ Nn. 46); a deity (ಏಗ 46); a Gandharva (135; ಪಾಪಾ 153; Ōpr. 6, 6-19).*

ಖೇಚರಾಹಿ khēčara-ahi. *Rāhu (Mr. 39).*

ಖೇಟ khēṭa. *Phlegm (ಕಪ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ Nn. 23). 2, = ಬೇಡ, a village; a small town (ಪುರ, ಪಟ್ಟಣ 23; ಗ್ರಾಮಧಾನ Mr. 188). 3, tableland (ಗಿರಿಸಾನು, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲ 23). 4, a shield (ಅಕ್ಷಣ, ಬೇಡಿಯು 23). 5, hunting. 6, bad, vile, inferior.*

ಖೇಟಕೆ khēṭaka. *A village. 2, = ಬೇಡಿಯು, a shield (ವಸು, ಪಂಗೆ Nn. 17).*

ಖೇಟನ khēṭana. *Hunting, the chase (ಬೇಣ್ಣೆ Mr. 270).*

ಖೇಡ khēḍa. = ಬೇಟ. *A village (ಗ್ರಾಮಧಾನ, ಬೇಟಕೆ 1114; Rām. 5, 8, 74). 2, a man overcome by terror (Bh. 3, 13, 41; Mhr.: a queer fellow). — ಬೇಡದಾರಯ್ಯ. N. See ಉಮ್ಮದ್.*

ಬೀದತನ khēdatana. The state of being confused or overcome by terror (Bh. 3, 19, 37).
ಬೀಡೆಯ khēdēya. = ಬೀಡೆ No. 4, ಬೀಡು 1. A shield (ಬೀಡು, ಅಡ್ಡಣ Nn. 23).
ಬೀಡ್ಯು khēdya. 1. = ಬೀಡೆಯ. (ಹಂಗೆ Si. 290). ಬೀಡ್ಯವ್ಯವನು (ಹರ್ನು, ಫಲಕಪಾಣಿ, ಹಲಗೆಯುಳ್ಳವನು 281).
ಬೀಡ್ಯು khēdya. 2. A stockade for impaling wild elephants (My.).
ಬೀಡ khēda. Sorrow, grief, distress, despondency (ಅತಿದುಃಖ, ಅತ್ಯನುರೂಪ Nn. 55; ದುಃಖ ಸಿದ್ಧ. 393 Cm.; see Kāvya. I, 2, 52-55; ಉಮ್ಮಳ. 2, neighing; roaring (ಹಯಸಿಂಹನಾದ 55). 3, little (ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ 55; cf. ಕಿರಿದುಳಿ). 4, a bamboo (ತ್ವರ್ಜರ, ಬಿದಿರ್ 55). 5, poison (ಗರಲ, ವಿಷ 55). — ಬೀಡಗೋಳ. — ಕೋಳ. To become fnil of grief (B. 2, 47).
ಬೀಡವಡವ್ವನ khēda-vidambana. The expression of sorrow, etc. (Smd. 393).
ಬೀಡಿಸು khēdisan. To feel grieved, etc. (Abh. P. 9, after 15; My.). See ಪ್ರತಿ-
ಬೀಪ khēpn. A single time, a turn (Mhr., H. ಬೀಪ; R.).
ಬೀಯ khēya. A moat, a ditch.
ಬೀಲ khēia. (= ಬೀಳ). Moving to and fro; (playing).
ಬೀಲನ khēlana. Shaking, moving to and fro; play, sport.
ಬೀಲೆ khēiē. Play, sport.
ಬೀಳ khēia. (= ಬೀಳ). A man who makes sport of, or acts against (? Bp. 23, 2). 2, a Malayāla man (ಮಲೆಯನಾ ಬೀಳನ್ ಅಕ್ಕು, Mr. 382, o. ra. ಮಲೆಯಾಳುವಂ ಬೀಳಂ, ಮಲೆಯಾಳವಂ, ಮಲೆಯಾಳನುಂ; cf. ಕೇರಳ?).
ಬೈರು khairn. Welfare; good condition of things outward; goodness (Mhr., H. ಬೈರ; R.).
ಬೊಪ್ಪರ khōppara. (Smd. 23). (= ಕೊಪ್ಪರ, etc.). ಬೊಪ್ಪರದಕ್ಕೆ in Mr. 299 might be read ಬೊಪ್ಪರ ದಕ್ಕೆ, in which case ದಕ್ಕೆ (= ದಕ್ಕು) might mean "arm". Cf. K. ಕೊಪ್ಪರ.

ಬೊಪ್ಪರಿಸು khōpparisu. = ಕೊಪ್ಪರಿಸು, q. v.
ಬೋ khō. The sound khō in a play of children. 2, the sound khō in a fight. ಬೋ ಯೆನ್ನು, ಉಬ್ಬಿ, ಬೊಬ್ಬಿದು (Rām. 3, 6, 8). See Rām. 6, 14, 18; C. Bp. 42, 25. — ಬೋ ಅಸು. To engage in a certain play at which the continnal utterance of ಬೋ is the chief thing (S. Mhr.; B. 1, 16).
ಬೋಜಾ khōja. = ಕೋಜೆ. (Si. 259).
ಬೋಡ khōda. = ಬೋಲ. Limping, lame. 2, a certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77).
ಬೋಡಿ khōdi. An evil disposition; a vico, a defect (in a horse, etc.); an error, a flaw (in a speech, etc.);—ill-disposed; having a bad habit; a mean, miserable wretch (S. Mhr.; Mhr.; cf. ಕೋಡಿ 2).
ಬೋಡಿತನ khōditana. An evil disposition; the state of being had or mischievous (S. Mhr.).
ಬೋರ khōra. = ಕೋರ 1, q. v.
ಬೋಲ khōia. = ಬೋಡ. Limping, lame. Cf. ಕೋಬ್ಬಿ?
ಬೋಲಿ khōli. A quiver (Sk.).
ಬ್ಬಿ kha. = ಬ್ಬಾತ. See ಪ್ರ-
ಬ್ಬಾತ khyāta. Known, named, oalled; toid; well-known, celebrated, famous. See ನೆಗದ್.
ಬ್ಬಾತಗರ್ಹಣ khyāta-garhaṇa. Ill-reported, detested, notoriously vile.
ಬ್ಬಾತಯರ khyāta-yaṣa. A man of great celebrity (Kāvya. III, 3, B, 172).
ಬ್ಬಾತಿ khyāti. Fame, celebrity, glory. See ನೆಗದ್; Prv. s. ನೇತಿ.
ಬ್ಬಿ khyē. Appearing; being known, known; etc. See ಸಂ-
ಬ್ಬೀಯ khyēya. Apt to appear or to be known; etc. See ಸಂ-.

ಗ

ಗ g. The twenty-third letter of the Alphabet (Smd. 12. 21). About its character see e. g. 54. 78. 203. 204. 205. 206. 275. 284. 289. 881. 885. 886. Occasionally an initial ಗ appears as ದ, see e. g. ಗೊಬ್ಬಳಿ, ಗೊಮ್ಮೆ², ಗೊಳಲಿ.
ಗ ga. 1. The letter ಗ when pronounced with the short a, as is generally done at school.
ಗ ga. 2. = ಗ್, ಗ್ಯ, (ಗಂ). An affix for the formation of words denoting time, e. g. ಅಗ, ಈಗ. Cf. ಗದು 1.
ಗ ga. 1. (= ಗ 1). An affix for forming masculine nouns (Smd. 237), probably taken from Sk.
ಗ ga. 2. Going, moving; entered, staying, being, abiding in; referring to, standing in connection with. 2, the third

G

of the seven primary notes of mnsio (ಗಾನ್ಧಾರ Mr. 76; see ಸಪ್ತಸ್ವರ). 3, sign for a metricaly long syllable (Ūh; Mr. 363). 4, the number three (Mr. 349).
ಗಂ gam. (= ಗಂ 2). Limit; up to, unto, till, e. g. ಅನ್ನೆಗಂ, ಇನ್ನೆಗಂ, ಎನ್ನೆಗಂ (Smd. 295).
ಗಂಹರ gamhara. = ಗದ್ಗರ. See Prv. s. ಯಾವನ; Sīv. 1, 50.
ಗಕಾರ ga-kāra. The letter ಗ (Smd. 11. 342).
ಗಕುಂ gakuṁ. In a pitch-dark manner. ಕತ್ತಲೆ ಗಕುಂ ಮುಟ್ಟಿ ಕೊಡಿತು (My.).
ಗಕ್ಕನೆ gakkane. = ಕದ್ದನೆ, ಚಕ್ಕನೆ. Quickly, suddenly (C.; Dp. 40, 1).
ಗಕ್ಕು gaku. The marone-backed heron, Ardea grayii (Bd.).

ಗಗನ ಗಾಗನ. = ಗಗನ. The sky; the atmosphere.

ಗಗನ ಗಾಗನ. The sky; the atmosphere (ಪಾನ್, etc. Kk. 88). 2, a zero (see ಕೃತಯುಗ). 3, a certain metrical foot (Üh.). — ಗಗನದರ್ಶ. -ಅರ್ಶ. A flower in the sky: any unreal or fanciful thing, an impossibility (Bp. 42, 3). See Prv. s. ಖಗಂ.

ಗಗನಗಂಗೆ ಗಾಗನ-ಗಾಂಗೆ. The celestial Ganges (Üpr. 4, 31).

ಗಗನಚರ ಗಾಗನ-ಚರ. Moving in the air; a bird; a planet; a male gandharva.

ಗಗನಚರಿ ಗಾಗನ-ಚರಿ. A female gandharva (Śśv. 3, after 35).

ಗಗನಬಾವ ಗಾಗನ-ಬಾವ. A rain-bow. (Bp. 42, 3).

ಗಗನಮನ ಗಾಗನ-ಮನ. The sun (ರವಿ Bhn. 62; Bp. 56, 31; J. 8, 45).

ಗಗನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಗಾಗನ-lakshmi. The sky regarded as a woman (Üpr. 1, 69; 1, after 101).

ಗಗನಲತೆ ಗಾಗನ-latē. A creeper or tree (supposed to be) in the air (Abhā. 8, 24).

ಗಗನಸ್ಥ ಲೀಲಮೆ ಗಾಗನ-athait-ramē. = ಗಗನಲಕ್ಷ್ಮಿ (Rāv. 8, 118).

ಗಗನಾಗಣ ಗಾಗನ-aṅgaṇa. The sky (ಎಗ್ರಹ, ಆಕಾಶ Nn. 98).

ಗಗನಾಮ್ಬುಧಿ ಗಾಗನ-ambudhi. The sky regarded as an ocean (J. 8, 46).

ಗಗನಾರವಿನ್ದ ಗಾಗನ-aravinda. A sky-lotus: any unreal or fanciful thing (My.).

ಗಗನದೇವ ಗಾಗನ-dēva. N. (Bp. 59, 2).

ಗಗರ ಗಾಗರ. = ಗಗರ, ಗಗ್ರ, ಗಂಗರ, (ಘುಘರ). A hollow ornamented silver ring in which there are pebbles, etc. that when shaken, emit the sound of *gala gala* (My.). — ಗಗರ ಗೋಲು. -ಕೋಲು. A pole to which gaggaras are attached (My.).

ಗಗರಿ ಗಾಗರಿ. = ಗಗರ, etc., (ಘುಘರಿ). A hollow ring of brass, containing bits of metal, etc. to produce a jingling noise when shaken (S. Mhr.; My. occasionally).

ಗಗು ಗಾಗು. = ಗಗು, etc., (ಗಬ್ಬು). (S. Mhr.).

ಗಗ್ರ ಗಾಗ್ರ. = ಗಗ್ರ, etc. (My.).

ಗಗ್ರಿ ಗಾಗ್ರಿ. (= ಗೋರಿ). See ಕಮ್ಮ, ಬಿಳಿಯ. (Tē. ಗಗ್ರಿ, ಗಗ್ರಿ).

ಗಂಗ ಗಾಂಗ. 1. = ಗಂಗ, ಗಂಗಿ 1. (Probably connected with ಗಲ, the throat; Mhr., H. ಗಂಗಾ, a dewlap). — ಗಂಗದೊವಲು. -ತೊವಲು. The dewlap of an ox (ಸಾಸ್ತ, ಗಲಕಮ್ಮಲ Si. 319).

ಗಂಗ ಗಾಂಗ. 2. N. of a dynasty (at the time of which Nāki, i. e. Nāgavarma, lived; see ರತ್ನಸಂಗ. s. ಅಜತಕೇಶನ ಪಟ್ಟಿ). — ಗಂಗದೊವಲು. The gem (i. e. the best) of the Gāṅga kings (Śmd. 68). — ಗಂಗಮಾಲೆ. N. of females among the Gaṅgādikāras (My.).

ಗಂಗದಿಕಾರಿ ಗಾಂಗādi-kāra. A man of the lowest caste (of the four), a respectable Śūdra (ಅನ್ವ. Mr. 375; My.). ಗಂಗದಿಕಾರಿವೃತ್ತಿಗ ಸ. ಅಪ್ಪಾವತಜಾತಿ.

ಗಂಗರ ಗಾಂಗರ. = ಗಗರ, etc. ಉಂಗರ ದೊಡ್ಡವಾದರೆ ಗಂಗರ ವಾದೀತೇ? (Prv.).

ಗಂಗಲ ಗಾಂಗಲ. Another form of ಗಂಗಿ 2; cf. ಗಂಗಾಮ್ಮಕೆ, ಗಂಗಾಮ್ಬಿ. — ಗಂಗಲಾಮ್ಬಿ. -ಅಮ್ಮಿ. N. (Bp. 4, 16).

ಗಂಗಳ ಗಾಂಗಳ. = ಗಂಗಾಳ. (My.). See Prv. s. ಮಂಗಳವಾರ.

ಗಂಗಸಾಗರ ಗಾಂಗ-ಸಾಗರ. Arrack (Ü. Bp. 47, 45). 2, N. of a village (My.).

ಗಂಗಾಜಮುನಾ ಗಾಂಗā-jamunā. The Ganges and Yamunā rivers. 2, a cloth of which the border on one side is of one colour and on the other of another (Mhr., H.; B. 3, 103; My.).

ಗಂಗಾಜೂಟ ಗಾಂಗā-jūṭa. Śiva (Bp. 35, 55).

ಗಂಗಾತೋಯ ಗಾಂಗā-tōya. Ganges-water (J. 26, 46).

ಗಂಗಾದೇವಿ ಗಾಂಗā-dēvi. A water goddess (My.); N. (Bp. 4, 49; 11, 28; 59, 7).

ಗಂಗಾಧರ ಗಾಂಗā-dhara. Śiva.

ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ ಗಾಂಗādhara-lāvara. Śiva. ಅಗಭೋಗಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ಯಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ (Prv.).

ಗಂಗಾಧೀಶ ಗಾಂಗā-adhīśa. Śiva. 2, a certain metrical foot (Üh.).

ಗಂಗಾನಂದನ ಗಾಂಗā-nandana. Bhīṣma (Bh. 2, 13, 42).

ಗಂಗಾಪುತ್ರ ಗಾಂಗā-putra. = ಗಂಗಾನಂದನ. (My.). 2, a man of low caste (Sk.; cf. ಗಂಗಿಯ ಮಕ್ಕಳು); a fisherman (My.).

ಗಂಗಾಭವಾನಿ ಗಾಂಗā-bhavanī. = ಗಂಗಾತೋಯ. (My.).

ಗಂಗಾಮಾಲಿ ಗಾಂಗā-manī. Śiva (Bp. 2, 33).

ಗಂಗಾಮ್ಬಿಕೆ ಗಾಂಗā-ambikē. N. (Bp. 11, 22, 40).

ಗಂಗಾಮ್ಬಿ ಗಾಂಗā-amhu. = ಗಂಗಾತೋಯ. (J. 9, 26).

ಗಂಗಾಮ್ಬಿ ಗಾಂಗā-amhē. N. (Bp. 4, 42).

ಗಂಗಾಯಾತ್ರಿ ಗಾಂಗā-yātrē. Pilgrimage to the Ganges. (C.).

ಗಂಗಾಯಿ ಗಾಂಗā-āyi. N. (Bp. 4, 80).

ಗಂಗಾವತನ ಗಾಂಗā-avataṁsa. Śiva (Bp. 12, 15).

ಗಂಗಾಸಂಗಮಕುಟ ಗಾಂಗā-saṅga-makuta. Śiva (Bp. 25, 44).

ಗಂಗಾಮತ ಗಾಂಗā-suta. Bhīṣma (ಗಾಂಗೀಯ, ಭೀಷ್ಮ Nn. 44).

ಗಂಗಾಸ್ನಾನ ಗಾಂಗā-snāna. Bathing in the Ganges (C.).

ಗಂಗಾಹಿಮಕರ ಗಾಂಗā-himakara. The Ganges and the moon (J. 6, 5). 2, gaṅgā-ahi-makara. The Ganges, snakes and sea-monsters (6, 5).

ಗಂಗಾಳ ಗಾಂಗāḷa. = ಗಂಗಾಳ. A circular metal vessel for holding water, etc. (My.; Mhr.). 2, a metal plate for eating from (C.). See Bp. 59, 2; B. 4, 141.

ಗಂಗಿ ಗಾಂಗಿ. = ಗಂಗ 1. — ಗಂಗಿದೊಗಲು. = ಗಂಗದೊವಲು. (S. Mhr.).

ಗಂಗಿ ಗಾಂಗಿ. 1. = ಗಂಗಿ. — ಗಂಗಿದೊಗಲು. = ಗಂಗದೊವಲು. (Bh. 8, 17, 56; B. 1, 20; 3, 16; 5, 18; Tē. ಗಂಗಿದೊಗಲು).

ಗಂಗಿ ಗಾಂಗಿ. 2. ಗಂಗಾ. The river Ganges; water (My.). 2, Śiva's wife (Mr. 13). 3, Satyawatī, the low-caste hostman's girl (My.), who, as one with Gaṅgā, became the mother of Bhīṣma and of the Hōiēyas (ಹೊಲೆಯರು); the Hōiēyas, therefore, are called ಗಂಗಿಯ ಮಕ್ಕಳು (S. Mhr.). ಗಂಗಿಗೆ ಹೋಗಿ, ತಂಗಿನ ಒಬ್ಬೀ ತನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಗಂಗಿಗೆ ಹೋದರೂ ತಮ್ಮಗೇ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ (Prv.). — ಗಂಗಿದೊವ. — ತೊವ. The river Ganges (J. 84, 4).

ಗಂಗೋತ್ರಿ ಗಾಂಗōtri. The spot on which the Ganges descends from heaven (Mhr.; My.; B. 5, 152).

ಗಂಗೆೋದಕೆ gangā-ndaka. Ganges-water (My.; B. 5, 61); drinking-water (My.).

ಗಚ್ಚೆ gačči. A chunammed floor (My.; Mhr.). — ಗಚ್ಚೆಯಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Varnish (My.).

ಗಚ್ಚು gačču. Mortar, plaster, cement (C.; Tē.; H.; M. ಕಂಚೆ, see ಕವೆ). See B. 4, 120, 151; 5, 219.

ಗಚ್ಚೆ gaččē. Running away; making off (Mhr. ಗಚ್ಚು). — ಗಚ್ಚೆ ಬೊಡೆ. To run away (S. Mhr.).

ಗಜ gaja. = ಗಜೆ, (ಗಜೆ 3). An imitative sound. — ಗಜಬಜ. reit. = ಗಜಬಜೆ. Stir, bustle, briskness, etc. (Bh. 2, 10, 25). 2, the buzz or hum of a multitude of people, etc. (ಶೋಲಾಹಲ Bhn. 43; Rām. 4, 6, 21; J. 26, 54; Mhr.); the noise of chariots (Bh. 6, 2, 3); etc. — ಗಜಬಜಿಸು. To hecomo full of stir, hustle, etc.; to huzz, to hum, to make a noise; to roar; to be strnck aghast. See Grj. 9, 98; Bp. 1, 44; 37, 37, 43; 51, 53; Ć. Bp. 42, 25; Bh. 4, 8, 10; 8, 21, 7; J. 9, 17; 14, 25; 20, 24; 24, 45. — ಗಜಬಜೆ. = ಗಜಬಜ. (Bp. 35, 10; 40, 35). — ಗಜಬಜಿಸು. — ನು. = ಗಜಬಜಿಸು. (of birds, Abhā. 2, 16).

ಗಜ gaja. 1. An elephant, one of the eight elephants of the quarters (ಘನಾಘನ, ಅನೆ Nn. 15; ಸಾರಂಗ, ಅನೆ 34). 2, N. of an asura or rākshasa. 3, the number eight (Ćh.; Mr. 73). 4, = ಗಜ, one of the vicēhittivētras (Kāv. III, 2, B, 57, 60 seq.). — ಗಜನಿಮ್ಮೆ. The large hill-orange (My.; Tē.; ಲಕುಚ, ಲಕುಚ, ಕಂಚಿನಿಮ್ಮೆ Si. 136). — ಗಜಗವಳ. — ಕವಳ. An elephant's mouthful (My.). — ಗಜರಗಲೆ. Great gabble (My.).

ಗಜ gaja. 2. A measure of about two feet; a measuring rod of this length (S. Mhr.; Mhr., H.; see a. ಮೊದಲ); a quantity (of cloth, etc.) measured by one gaja; a measure of three feet, a yard (My.). 2, a ramrod (C.; Mhr., H.). — ಗಜಕಡ್ಲೆ. Rate by gajas (My.).

ಗಜಕಬಳ gaja-kabala. The food of elephants (ವಿಧೆ Si. 433).

ಗಜಕರ್ಣ gaja-karpa. Ringworm (S. Mhr., Mhr.; ಮಣ್ಣು ಲಕ G.).

ಗಜಕರ್ಣಿ gaja-karni. = ಗಜಕರ್ಣಿಕೆ, q. v.

ಗಜಕರ್ಣಿಕೆ gaja-karnikē. N. of a plant (ಅಡರ್ Mr. 134, one MS. -ಕರ್ಣಿಕೆ).

ಗಜಗ ಗಜಾಗa. = ಗಜುಗ, etc. (C.).

ಗಜಗ gaja-ga. N. of an anthor (Śmd. 4). Ćf. ಗಜೆಗ.

ಗಜಗಮನ ಗaja-gamana. Indra (Bp. 1, 44).

ಗಜಗಮನೆ ಗaja-gamanē. A woman of a stately elephant-like walk (Bp. 12, 5).

ಗಜಗಲಿಸು gajagalisu. To glitter. ಗಜಗಲಿಸುತು ಇನ ಬಿಮ್ಮ ಮೂಡಲು (Rām. 1, 14, 2; see 6, 54, 6).

ಗಜಗಾಮಿನಿ ಗaja-gāmini. = ಗಜಗಮನೆ. (J. 18, 30).

ಗಜಜರ್ಮಧಾರಿ ಗaja-čarma-dhāri. Śiva (My.).

ಗಜಜರ್ಮಾಮ್ಹರ ಗaja-čarma-amhara. Śiva (My.).

ಗಜಜಾತಿ ಗaja-jāti. The elephant. ಮನ್ನಂ ಮೃಗಂ ಭವಮ್ ಎನಲು ಗಜಜಾತಿ ಮೂದಿನಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 154).

ಗಜಜೀವ ಗaja-jīva. = ಗಜಾಜೀವ. (ಸೇವಕ Mr. 157).

ಗಜಜೆ gajajē. A multitude of elephants.

ಗಜದನ್ತ ಗaja-danta. An elephant's tusk; ivory (ನಿಗ್ಗು ಮ ಛಿ. II, 95; ನಿಗ್ಗು ಮ ಛಿ. I, 14; Kk. 77; Śm. 41; Ćpr. 1, 78).

ಗಜದಾನ ಗaja-dāna. The liquor exnding from an elephant's temples (ಅನೆಯ ಮದ Nn. 51, 107). 2, gift of an elephant (My.).

ಗಜದಾನವ ಗaja-dānava. = ಗಜಾಸುರ. (Śiv. 4, 3; J. 15, 23).

ಗಜದುಳಿ ಗaja-tūli. (Śmd. 207, o. r. ಕಜದುಳಿ). One who equals an elephant (?).

ಗಜಧ್ವಜ ಗaja-dhvaja. A flag oarried by an elephant (ಕದಲಿ Mr. 473).

ಗಜನಗರಿ ಗaja-nagari. = ಗಜಪುರ. (J. 16, 19).

ಗಜನಿ ಗajani. Poor rice-lands (Sd.; T. ಕದನಿ, mire; a paddy-field).

ಗಜನಿಮಲಿಕೆ ಗaja-nimlikē. An elephant's wink: wakefulness, lightness of sleep, a nap (Br., R.).

ಗಜನತಿ ಗaja-pati. The lord or keeper of elephants; a title given to kings; a stately elephant. (R.).

ಗಜವಾಟು ಗaja-pāṇ. (Śmd. 207, o. r. ಜಗ-). A vimāna to which elephants are yoked.

ಗಜಪಿಪ್ಪಲಿ ಗaja-plppali. = ಗಜಪಿಪ್ಪಲಿ. The plant Scindapsus officinalls, bearing a seed which resembles pepper.

ಗಜಪುರ ಗaja-pura. Hastināpura, Delhl. (J. 16, 17; 25, 2; 32, 57).

ಗಜಪ್ರಾಸ ಗaja-prāsa. A kind of alliteration (Ćh.).

ಗಜಪ್ರಿಯೆ ಗaja-priyē. The gum olibanum tree, Boswellia serrata.

ಗಜಪ್ರೇಮ ಗaja-prēmi. = ಗಜಪ್ರಿಯೆ. See ತದಿಶು.

ಗಜಬನ್ಧನ ಗaja-bandhana. The place where elephants are tied up.

ಗಜಬನ್ಧನಿ ಗaja-bandhani. An elephant-stable.

ಗಜಬಿನ್ನ ಗaja-bindn. Spots on the body of an elephant (ವದ್ಲ, ಅನೆಯ ಬಿಬ್ಬು Nn. 54).

ಗಜಭಕ್ಷ್ಯ ಗaja-bhakshyō. The tree Boswellia serrata. See ತದಿಶು, ತದುಗು.

ಗಜಮುಖ ಗaja-mukha. Gaṇēsa. (My.).

ಗಜಯೋನಿ ಗaja-yōni. = ಗಜಜಾತಿ. (Si. 409).

ಗಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಗaja-lakshmi. Richness in elephants (a kind of riches that is not to be destroyed, My.; see Prv. a. ಅನೆ 2).

2, a picture of Lakshmi with elephants on her sides (My.).

ಗಜಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಹನ ಗaja-lakshmi-vāhana. A kind of litter with wooden elephants, on which an idol of Lakshmi is oarried about (My.).

ಗಜದಿ ಗajaru. 1. ಗಜದಿ. = ಗಜದಿ 1. To produce or emit a loud sound; to scold. P. ps. ಗಜದಿ, ಗಜದಿ. ಗಜದಿವ ಅಗ್ಗದ ಕವಳಿಗರ್ (Bh. 6, 2, 3). ಗಜವರ್ ಕ ಬುಕಹಳೆ (Ć. Bp. 5, 7). See Ahh. P. 14, after 144; Rā. 5, after 120; 5, after 122; 6, after 11; Śiv. 4, after 36; 4, after 71; Rām. 1, 14, 2. Ćf. Mhr. ಗಜರ.

ಗಜದಿ ಗajaru. 2. = ಗಜದಿ 2. A loud, angry sound or speech (ಶೋಷಿ ನುಡಿಮದು Bhn. 43; Bh. 7, 1, 19; 7, 3, 19; J. 2, 5; Tē. ಕಸರು).

ಗಜವದನ ಗaja-vadana. Gaṇēsa.

ಗಜವೈರಿ ಗaja-vairi. A lion (My.).

ಗಜವ್ರಜ ಗaja-vraja. A troop of elephants. 2, the number eight (Ćh.).

ಗಜವ್ರಾತ ಗaja-vrāta. The number eight (Ćh.).

ಗಜಶಾಲೆ gaja-sālē. An elephant-stable (ಅನೇಕ ಮನೆ Mr. 193).

ಗಜಸನ್ನಾಸ gaja-santrāsa. A portion of an elephant's head (? ಅನೆಯ ಮಸ್ತಕದ ವಿಭಾಗ Nn. 62).

ಗಜಸನ್ನಾಸ gaja-hasta-agra. The tip of an elephant's trunk (ಕರ್ಣಿಕೆ, ಶುಷ್ಕಾಲಕರಾಗ Nn. 21).

ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ gaja-hippali. = ಗಜಹಿಪ್ಪಲಿ. (ಕಂಪಿಪ್ಪಲಿ, ಕಂಪಲಿ, etc. Si. 145; ವಸಿರ, ಶ್ರೇಯಸಿ G.).

ಗಜಾಪ್ಯ gaja-ākhyē. (= ಗಜಾಪ್ಯ in Sk.). The plant *Cassia alata* or *tora* (ಯಾನೆಗ Mr. 117, o. rs. ಯಾನ and ಗಜಾಪ್ಯ).

ಗಜಾಪ್ಯೇನ gaja-ājīva. An elephant-keeper.

ಗಜಾನನ gaja-ānana. Gañēsa.

ಗಜಾರಾತಿ gaja-arāti. A lion (Ūpr. 5, 74).

ಗಜಾರಿ gaja-ari. A lion. 2, Śiva. (G.; My.).

ಗಜಾರೂಢ gaja-ārūḍha. Riding on an elephant, mounting one (Grj. 3, 111).

ಗಜಾರೋಹ gaja-ārōha. An elephant-driver.

ಗಜಾರೋಹಿನಿ gaja-ārōhipi. A woman who rides on an elephant (J. 6, 22).

ಗಜಾಲು gajālu. Loud, idle chat or talk (My.; Mhr.).

ಗಜಾಲಗಾತಿ gajālu-gāti. A female chatter-box (My.).

ಗಜಾಲಗಾತಿ gajālu-gāra. A male chatterer (My.).

ಗಜಾಮರ gaja-asra. = ಗಜ No. 2. (Bp. 54, 37).

ಗಜಾಪ್ಯ gaja-āya. Gañēsa. (Śā. 4, 46).

ಗಜೆ gajjī. = (ಕಟ, ಸರ 4), ಗಜೆ 2, ಸೊಜೆ. — ಗಜ ವಿಚ. reit. = ಗಜ ವಿಚ. Confusion, disorder, intricacy (My.). — ಗಜ ವಿಚರಣ. A wriling of which the letters run one into another and which is nearly illegible (C.; Tē.).

ಗಜೆಗ gajjiga. = ಗಜುಗ, etc. (My.; St. & Pl.).

ಗಜೆಗೆ gajjigē. = ಗಜುಗ. (St. & Pl.).

ಗಜುಗ gajjuga. = ಗಜುಗ, ಸಜೆಗ, ಸಜೆಸಿ, ಸಜೆಸ, ಸಜೆಸ, ಗಜುಗ. A prickly climbing shrub of which the seeds are used for marbles, the *Molucca bean*, *Guilandina bonducella* Lin. (C.; T. ಕ ದಂಗು, ಕದಿಲ್, ಕದಿಲ್; M. ಕದಿಲ್, ಕದಿಲ್, ಕದಿಲ್; Tē. ಗಜ್ಜೆ). See ಉದ್ಭಿ, ಕುರುಡ. 2, a protuberance from the eye-ball resembling a *Molucca bean* (C.). ಹೇವಮಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗಜುಗ ಬೆಳೆದಾ ಕಣ್ಣು (Dp. 54).

ಗಜೆ ಗajjē. = ಗಜ. — ಗಜೆಬಜೆ = ಗಜಬಜೆ. (Grj. 5, 37).

ಗಜೆ gajjē. Tbh. of ಗಜೆ (Śmd. 352).

ಗಜೆಗ gajjēga. = ಗಜುಗ. (St. & Pl.).

ಗಜೆಗ gajjēga. (= ಗಜುಗ?). N. (Kāvy. III, 3, 152).

ಗಜೇಂದ್ರ gaja-indra. A large, stately elephant.

ಗಜೇಂದ್ರಮನಸೇವೆನ gaja-lāvāra-masapi-dēva. N. (Bp. 32, 34).

ಗಜೇಶ್ವರ gaja-nikara. A troop of elephants (ಅನೆಯ ಘಟೆ Nn. 109).

ಗಜರಿ gajjari. A good, sweet carrot (S. Mhr.; Mhr. ಗಾಜರಿ).

ಗಜ್ಜಿ gajjī. = ಕಜ್ಜಿ. Scab, itch (My.; Tē.). See Prvs. s. ಪ್ರೀತಿ, ಬದನೆ.

ಗಜೆಗ gajjiga. = ಗಜುಗ, etc. (My.).

ಗಜ್ಜು gajju. = ಸೊಜ್ಜು. Fetid drain-water (My.; Tē.). See ಬಜ್ಜಲು.

ಗಜ್ಜುಗ gajjugā. = ಗಜುಗ. (My.; Si. 72). See ವಗ್ಗಜ್ಜುಗ.

ಗಜ್ಜೆ gajjē. = ಸಜ್ಜೆ 1. A little spherical bell enclosing small bits of stone or metal (My.; Si. 220; Tē.; T. ಕಜ್ಜೆ, M. ಕಜ್ಜೆ; cf. ಕರ್, ಸರ್).

ಗಂಜೆ gañci. = ಗಂಜೆ 3, etc., ಗಂಜೆ, etc. See ಗಂಜೆ.

ಗಂಜೆ gañja. = ಗಂಜೆ. A store-room, a treasury (ಕೋಶ, ಭಂಡಾರ Nn. 104; ಭಂಡಾರ Mr. 472). 2, a mine (ಕಣಿ 104; ಖನಿ, ಕಣಿ Mr. 100). 3, a tavern (ಕಳ್ಳ ಮಾದುವ ಗೃಹ Mr. 198). 4, the third, etc. (ತೃತೀಯ Mr. 472).

ಗಂಜೆಗೆ gañjani. = ಗಂಜೆ. A bush, a shrub, etc. (ಉಲವ Mr. 109, o. r. ಗಂಜೆ; cf. ಗಂಜೆದ ಹುಲ್ಲು).

ಗಂಜೆಗೆ gañjanikē. = ಗಂಜೆಗೆ. — ಗಂಜೆಗೆಯ ಹುಲ್ಲು. A species of fragrant grass (ಪೊರೆ, ಕತ್ತೂರಿ, ಸಾಗನ್ನಿಕ, ಧ್ಯಾಮ, ದೇವಜಗ್ಗಕ, ರಾಹಸಿ Nr., o. r. ಗಂಜೆಗೆ).

ಗಂಜಲ gañjala. = ಗಂಜಲ. (My.).

ಗಂಜಲ gañjala. = ಗಂಜಲ, (ಸೋತ?). The urine of cattle, horses, elephants, donkeys, sheep, and goats (My.). ಬಿಡರ್ ಪಟ್ಟಿ ಮೂತ್ರವ ಗಂಜಲ ಮುಸ್ತಾದಮ (ಮೂಢ, ಮೂತ್ರಕ Si. 380; see also 315). — ಗಂಜಲದ ಹುಲ್ಲು. A species of coarse grass, found in meadows and on roads in solitary patches and not liked by cattle, *Elensine indica* (ಉಲವ, ಬಟ್ಟು HIA.).

ಗಂಜಲಿ gañjali. = ಗಂಜಲಿ, q. v.

ಗಂಜಿ gañji. 1. Tbh. of ಕಾಂಜಿ (Śmd. 356). Conjee, rice gruel; starch (ಯವಾಗು, ಉಪ್ಪಿಕೆ, ತ್ರಾಣಿ, ತರಲಿ, ಎಲೇಸಿಕೆ HIA.; ಪಿಟ್ಟಿ Si. 484; ಕೂರಾಮ್ಬು, ಯವಾಗು Mr. 214; C.; Tē.; T. ಕಂಜಿ, M. ಕಂಜಾ). ಕಾಸಿದ ಗಂಜಿ (ಯವಾಗು, etc.); ಓಗರದ ಗಂಜಿ (ಮಾಸರ, ಅಜಾಮು, ಸಿಪ್ಪಾವೆ Nr.). ಎತ್ತು ಮಾದಿ, ಮತ್ತೂ ಗಂಜಿ. — ಗಂಜಿ ಬಿಸಿಯಾದರೆ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಬಸ್ತ, ವಾಗಿದ. — ಗಂಜಿಕಸ. A common annual creeping plant, *Indigofera tinifolia* Retz. (Z.). — ಗಂಜಿಬಟ್ಟಿ. A starched cloth (C.). — ಗಂಜಿಬಟ್ಟಿ. A large good sort of hrijal (My.). — ಗಂಜಿಮುಕ್ಕು. A common spiny shrub, *Ajima tetraoantha* Lam. (Z.). — ಗಂಜಿಯುದಿ. — ಅದಿವೆ. = ಗಂಜಿ ಬಟ್ಟಿ. (C.; B. 5, 287). — ಗಂಜಿರಟ್ಟು. A cloth used in pouring off the conjee from boiled rice (My.).

ಗಂಜಿ gañji. 2. (= ಗಾಂಜಿ, etc.). Hemp, *Cannabis indica* (ಪಾಲೆ Nr.; T. ಕಂಜಾ, M. ಕಂಜಾವು).

ಗಂಜಿ gañji. 3. = ಗಂಜಿ, ಗಂಜಿ No. 3, ಗಂಜಿ, ಗಂಜಿ, etc., (ಚಿಂಜಿ). See ಗುರು, ಗುಲ, ಗುಲಿ, ಗುಲು.

ಗಂಜೆಗೆ gañjanikē. = ಗಂಜೆಗೆ, q. v.

ಗಂಜೆಗ gañjipu. A pack of (round) oards; a single oard of a pack (C.; Mhr., H. ಗಂಜೆಗ, ಗಂಜೆಗ). ಗಂಜೆಗ ಅಡೋರಿಗೆ ಗಂಜಿಯೂ ಸಿಕ್ಕದು (Prv.).

ಗಂಜು gañju. Each of the round brass or copper vessels that are put one in another so as to form a cono (My.; Mhr. ಗಂಜಿ, a heap, etc.).

ಗಂಜೆ gañjē. = ಗಂಜೆ. A tavern. 2, a mine. 3, = ಗಂಜೆ 3, etc., the plant *Ahrus proctorius*.

ಗಟ gaṭa. = ಗಟಕ, (ಸರ 2). An imitating sound. — ಗಟಗಟ. rep. The noise made in guzzling or in gulping

copiously (C.; Mhr.), e. g. ಹಾಲನ್ನು ಗಟಗಟ ಕೂಡಿ. — ಗಟಗಟನೆ. = ಗಟಗಟ. (My.).

ಗಟ gata. Tbh. of ಘಟ. (My.).

ಗಟಕ gataka. Tbh. of ಘಟಕ. A powerful, able man (My.).

ಗಟಕು gataku. = ಗಟ. — ಗಟಕುಗಟಕು. = ಗಟಗಟ. (My.).

ಗಟನೆ gatanē. Tbh. of ಘಟನೆ. (My.).

ಗಟನರ್ಪ gata-sarpa. Tbh. of ಘಟನರ್ಪ. (My.).

ಗಟಕೆ gatike. (= ಘಟಕ). A thick, condensed, hard state. ಗಟಕೆ ಅಗುವ ಹಾಗೆ ಕಾಯಿಸಿದ ಕಪ್ಪಿನ ಹಾಲು (ಮತ್ಸ್ಯಶ್ಲೋಕ, ಕಲ್ಪಸ್ಮೃತಿ Si. 312, only in Si.).

ಗಟಿವಾಳಿ gativil. An independent, quarrelsome, abnsing woman (S. Mhr.).

ಗಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟಿ. = ಘಟ್ಟ, which is a Tatsama (Śm. 77). A ghaut, a mountain-range (C.; Mhr. ಘಟ; cf. ಕಡಮ 5). ಗಟ್ಟದ ಕೆರೆಗೆ (the western coast, My.; Si. 158). ಗಟ್ಟದ ಉಪ್ಪು, ಬಿಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ (both of which are excellent). — ಅಟ್ಟ ಸ್ವಗವಲ್ಲ, ಗಟ್ಟ ಮೇರುವಲ್ಲ (Prva.). ಗಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟವ ತಿರುಗಿ ಕಷ್ಟಬಿಟ್ಟವ ಚರಣ (Dp. 104). See Prva. s. ಮಠ, ಮೆಟ್ಟು 1; Rām. 6, 14, 29.

ಗಟ್ಟನೆ gattane. = ಗಟ್ಟ, ಘಟ್ಟನೆ. Tbh. of ಘಟ್ಟನೆ. Beating into a hard mass; beating down, as roads (C.); loading a gun (My.). — ಗಟ್ಟಿನೆಮನೆ. The tool called a road-tamper or dammas (My.).

ಗಟ್ಟಿ gatti. (fr. ಕರು 1). (= ಘಟ್ಟ). Firmness; hardness; the state of being congealed, congelation; the state of (fluids, etc.) being thick, solid, or tenacious; the state of being solid (not hollow); strength, power, ability; (a strong, loud voice); stability; tightness; firm, etc. (C.; Tn., Tō., T., M. ಕಟ್ಟಿ; ಕರ್ಕಶ Si. 460; Mhr. ಘಟ್ಟ, strong, stont; thick; tight; cf. ಕಟ್ಟು 1, seq.). ಎನ್ನ ಗಟ್ಟಿಯ ತಿರವನೆ ಬರಿಸಿದ ನನ್ನ ಕೈಯುಳು ನೊನ್ನವೆ (Bp. 38, 37). ಭಕ್ತರ ಮನಂಗರ ಗಟ್ಟಿಯಂ ನೋಡಲ್ವೆ (25, 24). ನೆಲವೆಲ್ಲ ಬಣಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವದು (B. 2, 49). ಹಲ್ಲು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವವು (3, 20). ನೀರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಿಳಿ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅವೇ ಆಣೆ ಕಲ್ಲು (1, 22). ಮೇಣದ ಹಾಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ (3, 63). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಬನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊಡೆ (2, 30). ಗಿಳಿಗೆ ಬೊಂಗೆಗರನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ (2, 3). ಹಾಗೆ ಕಲಿತದ್ದು ಗಟ್ಟಿಯಾದೀತು (3, 62). ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದ ಬಾರದು (2, 1). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದನು (2, 34). ಕುದುರೆಯ ಹಾಗೆ ಚನ್ನವೂ ಗಟ್ಟಿಯೂ ಯಾವವೂ ಇಲ್ಲ (8, 54). ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವದು (ಕರ್ಕಶ, ಕಠಿಣ, ಕಠೋರ, etc. Si. 374). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವಿಕೆ (ಸಾರ, ಮಜ್ಜನೆ 122). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೆಸುಗೊಣ್ಣಿರುವದು (ದೃಢಸ್ಥಿತಿ, ಸಂಹತ 373). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ಮುಟ್ಟುವದ್ಧ, ಸಂಗ್ರಹ 391). ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುವದು (ಘೋಷಣೆ 56). 2, (ಘಟ್ಟ), a lump, a small mass of any matter, a ball of perfumes (C.; J. 23, 26; Grj. 2, 90; V. 9, after 21; T., M. ಕಟ್ಟಿ; Tō. ಕರುಣ, ಗರುಣ; Mhr. ಖಡಾ, ಗಡ್ಡಾ; see ಕೈಯುಟ್ಟಿ s. ಕೈಯ 4). ಧೂಪದ ಗಟ್ಟಿ (ಕೃತಿಮಧೂಪಕ G.). ಅನೇಕಸುಗಂಧ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಧೂಪದ ಗಟ್ಟಿ (ವೈಕುಂಠ G.). 3, (ಘಟ್ಟ), an ingot (C.; Tō. ಕಡ್ಡಿ, ಗಟ್ಟಿ, ಗರುಣ; T., M. ಕಟ್ಟಿ; Mhr. ಗಟಿ). ಸುವರ್ಣದ ಗಟ್ಟಿ (Bp. 30 snm.). ಭಂಗಾರದ ಗಟ್ಟಿ (G. 148). ಗಟ್ಟಿ ಕರಗಿ ನೀರಿನ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲ್ಪ ಪಟ್ಟಿರುವದು (ವಿಲೀನ, ವಿದ್ವತ Si. 382). See B. 3, 72; 4, 96. 124. 4, smartness,

fineness, beauty, charm (ಅನು, ಹಸ, ಲೇಸು, ಚೂಕ್ಕಿ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18, o. r. ನಟ್ಟ; Śm. 55; Tō.; cf. ಗರಗಂಕೆ). 5, a strong, smart person. ಕುಷಕದ ಗಟ್ಟಿಯರು (Bp. 40, 56). — ಗಟ್ಟಿಕೆಲಸ. A firm, strong, substantial work (C.). — ಗಟ್ಟಿಕೋಡು. A strong or solid horn (B. 4, 47; My.). — ಗಟ್ಟಿತೋಲು. Strong leather (B. 5, 260). — ಗಟ್ಟಿದುಡ್ಡು. A kind of dnddu, now = 4 kāsū (My.). — ಗಟ್ಟಿಬರ್ಪ. Ice or snow (ಹಿಮಸಂಹತಿ, ಹಿಮಾನಿ G.). — ಗಟ್ಟಿ ಮಗುಡ್ಡು. To grind perfumes (Ūpr. 1, 123; Grj. 2, 89; V. 9, after 21; Śiv. 2, 64). — ಗಟ್ಟಿಯಮ್ಮಲಿ. — ಅಮ್ಮಲಿ. A thick ambali (C.). — ಗಟ್ಟಿಮೊಸರು. Thick curds (C.). — ಗಟ್ಟಿಯಾಳು. — ಆಳು. A strong, energetical, able person (C.). — ಗಟ್ಟಿಪದ್ಮ. A hard, or beautiful, diamond (Bp. 60, 45). — ಗಟ್ಟಿಹಾಲು. Thick milk, pure milk (S. Mhr.). — ಗಟ್ಟಿಹೆಂಗಸು. A robust, strong, able woman (C.).

ಗಟ್ಟಿಗಗಟ್ಟಿಗ. A strong, energetic, able, valiant man (C.; ಧೀರ G.). ನಾನೆ ಗಟ್ಟಿಗ, ನಾನೇ ಗಟ್ಟಿಗನೆನ್ನು, ಎರ ಭಟರು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತಾವು ಒಬ್ಬರೊಳಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಅಹಂಕಾರ ವದು ವದು (ಅಹಮಹಮಿಕೆ Si. 293). See Prv. s. ಲೊಟ್ಟಿ 1.

ಗಟ್ಟಿಗೆ gattigē. Firmly, strongly, loudly, etc. (My.; Tō.).

ಗಟ್ಟಿತನ gattitana. Strength, hardness, energy (ದಾರ್ಢ್ಯ G.; ಸಾರ Ūb.; see B. 3, 48).

ಗಟ್ಟಿವಳ್ಳಿ gatti-valti. (= ಘಟ್ಟಿ). A female perfumer, a toilet-woman (ಸ್ಮರಣ್ಣಿ, ಗಂಧಕಾರಿಕೆ Hla.; ಸ್ಮರಣ್ಣಿ Mr. 304; Grj. 2, 89. 91; 7, 8; Ū. Bp. 10, 5).

ಗಟ್ಟಿಸು gattisu. To make effort (so as to speak loud, B. 3, 3. 6).

ಗಟ್ಟಿಸು gattisu. = ಘಟ್ಟಿಸು. To strike, to beat (C.). ಹಾಯ್ದು ತ್ತುವ ಎಕ್ಕಲನ ಮಡದಲಿ ಲುಡೆ ಗಟ್ಟಿಸಿದ (Bh. 3, 13, 30). ಈ ನಾ ವುಕಾರನ ಬದುಕು ತಕ್ಕೊಣ್ಣು, ಏನು ಹಣೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವೆನು? (B. 4, 170). 2, to beat down, as a road (My.); to fill into the belly (My.).

ಗಟ್ಟು gattu. (= ಕಟ್ಟು 3). A bank or shore; a dam or mound (Tō.). ನೀರಿನ ಗಟ್ಟು (ತಟ, etc. Si. 82).

ಗಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟಿ. = ಗಡ್ಡಿ, etc. A bale, a bundle, a ream of paper (C.; Mhr. ಗಟ್ಟಾ).

ಗಟ್ಟಿ ಗಟ್ಟಿ. = ಗಟ್ಟಿಣಿ. (C.).

ಗಡ gada. 1. = ಗಳ 1. A particle used in polite narration and pleasant talk (Śmd. 397): Indeed, certainly, yes, etc. See Śmd. 69. 191. 277. 301; Bp. 22, 48; 23, 22; 29, 15; 82, 50; 51, 8; Bh. 2, 13, 34; Rāv. 9, 9; 13, 27; J. 6, 14; 28, 29; Ū. v. 206. 806. — ಗಡಾ. — ಅ 5. = ಗಡ. See Śmd. 69. 143.

ಗಡ gada. 2. = (ಗಟ), ಗಡು 2, (ಗಡ). A term expressing quick motion. — ಗಡಗಡ. rep. Quickly (used of walking, reading, eating, etc., C.). — ಗಡಗಡನೆ = ಗಡಗಡ. Quickly; violently, thrillingly. ಗಡಗಡನೆ ನಡಗುತ್ತ (Bp. 52, 12). ಗಡ ಗಡನೆ ನಡುಗಿದನು (58, 62). — ಗಡಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಗಡಗುಟ್ಟು. To be affected with a thrilling sensation, as in fear or from cold (My.). — ಗಡಬಡಿ. reit. Bustle (My.). — ಗಡಬಡಿಸು. To move quickly, to bustle, to be rash, etc. (Bp. 40, 38; 51, 59; 58, 36; Bh. 7, 5, 27; Rām. 4, 60, 20; see ಕಮ). — ಗಡಬಡಿ. = ಗಡಬಡಿ. (Rām. 6, 53, 15).

ಗದ gada. 3. = ಗದು 3. An imitative sound. (Mhr.; cf. ಗದಾವಳಿ). — ಗದಗದ ಎನ್ನು. To rumble or rattle, as thunder, carts, etc. (C.; T.). — ಗದಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To rumble or rattle as a quickly moving cart (My.).

ಗದ gada. 4. = (ಕದ 1), ಸಡಿ, ಸಡಿ 2, ಸಲ 2, etc., ಸಳ 3. A term expressing disorder. (Mhr.). — ಗದಬದ. dupl. Confusion; puzzle; tumult, ado; vexation (Bp. 56, 17; B. 5, 66; My.; Mhr.). — ಗದಬಿ. = ಗದಬದ, ಗದಬಿ, ಗದಬಿ. (C.; Mhr.; Tē. ಗದಬಿ, ಗದಬಿ). — ಗದಬದೇತ್ತರ. -ಕತ್ತರ. A confused lord or master. ಕತ್ತರನಿನ್ನ ಗದಬದೇತ್ತರ ಮೊದಲನೋ? (Prv.). — ಗದಬಿ. = ಗದಬಿ. (B. 5, 199).

ಗದ gada. 5. = ಸತಬ, ಸತಬ, ಸಡಿ 3, ಸದು 1, ಸದುಬ, ಸದುಬ. A limit; a limited time, a period, a term, an instalment (My.; Tē. ಗದಬ; T. ಕದು; M. ಕದು, ಗದು).

ಸದ gada. 1. = ಘಟಾ. Tbh. of ಘಟ, q. v. An earthen vessel used like a drum (My.). Cf. ಸಂಗದ.

ಸದ gada. 2. = (ಗದಕೆ), ಗಲ 2. An impediment. See ಅಗದ, ಅವಗದ, ನಿಗದ. Cf. ಗದ 1.

ಸದ gada. 3. A small fort, especially a hill-fort (ದುರ್ಗ, ಕಲ್ಲೆ, Ch.; My.; Mhr., H.).

ಸದ gada. 4. A liquid measure equal to forty sērs (My.; H.).

ಸದಕ gada. 1. A sort of gilt-head or gold-fish.

ಸದಗಂಜಿ gadaganči. = ಗದಂಜಿ. A stand, as for water-pots, a shelf (C.; Mhr., H. ಘಟವಂಜಿ, ಘಟೇಂಜಿ).

ಸದಗಿ gadagē. Tbh. of ಘಟಕ (Śmd. 338). 2, = ಗದಿಗೆ, Tbh. of ಘಟಕಾ. (My.).

ಸದಂಗ gadānga. = ಗದಂಗು, ಗದಂಗಿ. A godown, a store-room, especially also a spirit-shop (C.; Mhr., H. ಗದಂಗಿ; M. ಕದಮ್ಬ; Br. ಗದಂಗ).

ಸದಂಗು gadāngu. = ಗದಂಗ. (My.). ಸಾರಾಯಿ ಮಾಡುವ ಗದಂಗು (ಗಂಜಿ, ಮದಿರಾಗ್ಯಕ Si. 108).

ಗದದು gadaḍu. (fr. ಕದು 1) = ಸದುಸು, ಸದುಸು. Hardness, as of metal; brittleness, as of iron or wood; difficulty, as of work; severity, heaviness, as of rain; great weight, as of a burden, (hard, etc.). (S. Mhr.; B. 4, 1).

ಸದಂಜಿ gadānci. = ಗದಗಂಜಿ. (S. Mhr.).

ಗದಣ gadāṇa. A mass, a heap; a multitude (ಸಮೂಹ Śmd. 197 Cm.; ಕೇಲಿ Ct. I, 26; ಮೊನ್ನಲಿ, ಗೊನ್ನಲಿ I, 34; ಒಟ್ಟಿಲೆ I, 50; ಸಿಕಾಯ I, 102; ಜಂಗುಲಿ, ವಂಗದ, ಬರ್ಗ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Śm. 84; see ಕದ; cf. Sk. ಘಟನ, joining together). See Grj. 10, 79; Bp. 31, 28; Bh. 1, 8, 8, 31; 1, 20, 55, 61; Rāv. 2, 47; 8, 102; 13, 70; Rām. 1, 13, 10; Ā. Bp. 5, 8; J. 2, 67; 19, 7; 30, 1. — ಗದಣಂಗೋ. -ಂಕೋ. To become a mass, to be joined or united, etc. (Śiv. 3, after 35). ಗದಣಂಗೋ (Śmd. 200).

ಗದಣಿಸು gadāṇisu. To join (v. t.), to put together, to heap, to lay in a heap, to pile; to prepare; to concert (Bp. 8, 43; 24, 23. 30. 60. 63; 27, 49; 30, 10; 33, 4. 11. 14; 47, 17; 52, 5; 57, 36; 68, 69; 59, 1. 18. 19; Bh. 6, 4, 140; 7, 5, 27; V. 5, after 61; 14, 54; cf. ಗದಾಯಿಸು). 2, to join (v. i.), to unite with (Bh. 4, 6, 24; 6, 4, 107).

ಸದನೆ gadāṇē. (Tbh. of ಗದನೆ?). Reckoning, considering (Bp. 11, 51; Tē. an acquirement or acquisition); meaning, sense, purpose (4, 54; 17, 5; 42, 8); regarding; being worthy of notice (32, 57). Cf. ಗವನಿ — ಗವನೋ. -ಕೋ. To have regard for, to pay attention to; to regard; to care for, etc. (Bp. 26, 15; 40, 79; 43, 68; 51, 4).

ಗದತರ gadātara. = ಸದುತರ, ಸಾತರ. Massiveness, thickness, stoutness, strength, (massive, etc., C.; Mhr. ಪಾದಸರ; B. 3, 118; 5, 34. 237).

ಸದದ gadāda. = ಗದದು, ಗದುದು. Thiok, gross, as darkness; sound, profound, deep, as sleep, study, etc. (S. Mhr.; Mhr., H. ಗದತ, ಗದದು). ಗದದ ನಿಜ (B. 3, 51).

ಸದು gadādu. = ಗದದ. (C.).

ಸದವ gadāvu. = ಗದವ, q. v. Being withdrawn from sight, hiding, disappearance (S. Mhr.; Mhr., H. ಗದವ, ಗದವ, ಗೃವ, ಗೃವ, ಗರಕ), e. g. ದಾವಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಗದವಾದನು.

ಸದವೆ gadāvē. A kind of metal pot (Mhr. ಗದವಾ; R.; Tē. ಕದವೆ, a water-pot or earthen vase).

ಗದಬ gadāba. = ಸದ 5, etc. (My.).

ಗದವ gadāva. A stout, male monkey (My.).

ಗದವು gadāvu. = ಸದ 5, etc. (C.).

ಗದಸರಿ gadāsari. = ಸದುಸರಿ. A stout, robust person (My.).

ಗದಸು gadāsu. = ಸದಜು, etc. (My.).

ಸದಾಯಿಸು gadāyisu. To hide or fix firmly in the earth, as a boundary stone (My.; Mhr. ಗದದೇಣಿ).

ಸದಾರಿ gadāri. An iron crow-bar (My.; H.).

ಗದಾವಣೆ gadāvaṇē. (fr. ಸದ 3). Loud sound, noise (Rām. 3, 5, 10; 3, 6, 28; 6, 11, 16; 6, 30, 38; Bh. 1, 7, 20; 1, 12, 19).

ಗದಿ gadi. 1. = ಸದೆ 1, etc. A pole. ಪದಗಿನ ಗದಿ (ಅಂತ್ರ, ಕೇನಿಪಾತನ Si. 85; T., M. ಕದ, a staff).

ಗದಿ gadi. 2. = ಸದ 4, etc. — ಗದಿಬಿ. = ಗದಬಿ. Confusion; vexation and trouble (C.).

ಗದಿ gadi. 3. = ಸದ 5, etc. A term, a limit (ಅನ್ತರ, ಅವಳಿ, ಯಾವತ್ ತಾವತ್ Nr.; Tē.; Sk. ಘಟ, a border); a frontier (ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಡೆ Mr. 89; My.; Tē.); a place, an abode (ಇಕ್ಕಿ, ಇಮ್ಮು, ಗೊತ್ತು, ನೆಲೆ, ತಾಣ, etc., ಅತ್ರಯ Śs.; J. 9, 25; T. ಕಡೆ; Tē. ಕಡೆ; cf. ಕಡೆ 1). ಗದಿ ಮಗಂಗಳು ಧ ವ್ರಮಾಗೆ (Śē. 96). See (ಅಂಗದ), ತರಗದಿ, ಮುಂಗದಿ. — ಗದಿ ಗದು. -ಕದು. To go beyond the common limits (Grj. 3, 64).

ಸದಿ gadi. 1. A small fort (R., Tē.; Mhr., H. ಗದೀ, ಗದೀ, ಗದೀ; T. ಕದಿ).

ಸದಿ gadi. 2. (= ಗದಿ). Tbh. of ಘಟ. A ghurry or hour of 24 minutes; a gong or plate of metal on which the hours are struck (Tē. ಗದಿ, ಗದಿಯ). See ಗದಿಯಾಲ.

ಸದಿಕೆ gadikē. = (ಗದ 2). See ಅವ.

ಸದಿಗಿ gadigi. = ಗದಿಗೆ. — ಗದಿಗಿ ಕಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ. = ಗದಿಗೀ. (B. 3, 45).

ಸದಿಸಿ gadigē. = ಗದಗಿ No. 2, ಗದಿ. Tbh. of ಘಟಕಾ. An earthen vessel (C.; ಕುಟ್ಟು, ಘಟ Si. 440). See Bp. 14, 11; 20, 13; 65, 38; B. 2, 16; 5, 128; Prv. s. ಭಿನ್ನ. ಕುರುದಿಯ

ಮದಿನೆಯಾದರೆ ಮನೆಯ ಗಡಿಗೆಗೆ ಮೂಲ (Priv.). — ಗಡಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಸ
ಕೈರೆ. Sugar-candy formed in a gadigē into which threads
had been put by means of which the sugar in a lump
is hung up (My.).

ಗಡಿಯಾರ gadiyāra. = ಗಡಿಯಾಲ, etc. (C.; B. 4, 164; Tē.
ಗಡಿಯಾರ, ಗಡೇರ, ಗಡ್ಯಾರ; see ಗಡ 2.).

ಗಡಿಯಾಲ gadiyāla. = ಗಡಿಯಾರ, ಗಡಿಯಾರ. An hour-glass;
a gong; a watch, a olock (C.; B. 4, 190. 196; Mhr., H.
ಫಡ್ಯಾರ; M. ಗಡಿಯಾರ, ಫಡಿಗಾರ, ಗಡಿಯಾರ).

ಗಡಿಯಾರ gadiyāla. = ಗಡಿಯಾಲ. (C.; B. 3, 86).

ಗಡಿಸು gadisu. 1. = ಗಳಿಸು, ಗಡಿಸು 1. Thh. of ಫಟಿಸು. To
bring together, to oolleet, to aquire, to earn (Tē. ಗಡೊ
3, ಗಡಿಯಂತು, ಗಣಿಯಂತು). 2, to oome together. See ಸಂ-
3, to exert one's self. See ಅವಗಡಿಸು 2, and cf. ಫಟಿ.

ಗಡಿಸು gadisu. 2. (fr. ಗಡ 2). To impede, etc. See ಅವಗ
ಡಿಸು 1.

ಗಡು gadu. 1. = (ಗಡ 2), ಗಡ 5, ಗಡ, etc. Term, period,
etc. See ಅಗಡು, ಈಗಡು.

ಗಡು gadu. 2. = ಗಡ 2. — ಗಡುಗುಟ್ಟು. = ಗಡ. (My.).

ಗಡು gadu. 3. = ಗಡ 3. — ಗಡುಗುಟ್ಟು. = ಗಡ. (My.).

ಗಡು gadu. An excrecence on the neck; a holl (ಕುರು
Mr. 385); a hump on the back; a superfluous excrecence
or addition, as to a poem; an earth-worm. See ಅನ್ನ
ಗಡು.

ಗಡುತರ gadutara. = ಗಡತರ, etc. (ಗಾತ್ರ, ಬಣ್ಣ G.; My.;
B. 4, 21. 22. 46).

ಗಡುದು gadudu. = ಗಡದ, etc. (My.).

ಗಡುಬ gaduba. = ಗಡ 5, etc. (My.).

ಗಡುವು gaduvu. = ಗಡುಬ, etc. (My.).

ಗಡುರ gadura. = ಗಡುಬ.

ಗಡುಲ gadula. Hump-backed.

ಗಡುಸರಿ gadusari. = ಗಡಸರಿ. (My.; Tē.).

ಗಡುಸು gadusu. = ಗಡಜು, etc. (C.). ಕಟ್ಟಿದ ರಸವು ಆದ,
ಪೆಟ್ಟೆಗಟ್ಟು, ಬಹಳ ಗಡುಸಾಗುವದು (B. 4, 148).

ಗಡುಸುತನ gadusutana. Hardness, etc. (My.
occasionally).

ಗಡೆ gadē. 1. = (ಗಡ 1), ಗಡ 1, ಗಡ, ಗಡ 2, ಗಡು, ಗಡುವು,
ಗಡ. A bamboo-pole (My.). ಹಡಗು ನಡಿಸುವ ಗಡೆ
(ನೌಕಾದಣ್ಣಿ Si. 84).

ಗಡೆ gadē. 2. = ಕೆಡು 1, ಸೆಡೆ 1, (ಕೆಡೆ 2, etc.). (Touching;
fitting; meeting); match; comparison, equality
(ಸಂ, ಜೋರಿ, ಪಾಸು, ತೋರಿ, ಜೋಡು, etc., ಸಮಾನ ಸೇ;
T. ಕೆಡೆ, M. ಕೆಡೆ; cf. ಫಡಿಯು).

ಗಡೆ gadē. (= ಗಡ 2). Thh. of ಫಟಿ (Smd. 338). A wheel
for raising water (S. Mhr.; cf. ಫಟೀಯನ್). — ಗಡೆಗಡೆ. rop.
= ಗಡೆ. (S. Mhr.; in this form the word apparently be-
longs to ಗಡ 3).

ಗಡೆಕಾಲಿ gadē-kāra. A man on the back of an
elephant who carries a pole with a flag, etc.
(My.). 2, a man who propels a raft or boat
with a pole (My.).

ಗಡ್ಡೆ gadḍa. The beard about the chin (C.; Tē.;
T. ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟು). ಅರಸು ಅನ್ನದಿ ಊರು ನಡುಗುತ್ತದೆ, ಮುಡುಕ ಅನ್ನ

ರೆ ಗಡ್ಡೆ ಅಲಗುತ್ತದೆ. — ಅಧ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದವ ಡಿಪಾಸನ ಮಾಡಿದರೆ ಗಡ್ಡೆ
ಸುಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣೆ. — ಗಡ್ಡೆ ಕೈ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ಹವ್ಯಕ ಕಾಸಲಕ್ಕೆ ಬನ್ನ. —
ಎಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹಿಡಿತು ಮೈ ಗಡ್ಡೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಡತನವೇ? (Prva.).
ಗಡ್ಡೆ ಮಾಸ (ವ್ಯಂಜನ, ಶ್ವಶ್ರು Nr.; Si. 438). ಗಡ್ಡೆ ಮಾಸೆಯಲ್ಲದ
ಗಡ್ಡೆಗೂಸು (ತೊಬರ Hla.). ಹೆಡ್ಡೆನಾದವ ಬಹಳ ಗಡ್ಡೆ ಎಂಬುದರೇನು?
(Dp. 148). See Bp. 3, 27; 20, 11; 56, 38; 58, 49; Ā. Bp.
32, 45; J. 9, 8; Si. 121. 195. 216. 448; B. 4, 21. 181; 5,
28. 58. ಕೂಡು, ಪೀಡು. 2, = ಗಡ್ಡೆ, the chin (My.; Tu.,
Tē.; ಚಿವುಕ Si. 213). See ಬಿಳಿ; Priv. s. ಮಡ್ಡ. — ಗಡ್ಡೆದಾಡು.
-ಅದಿಕ್ಕ. N. (Bp. 56, 33).

ಗಡ್ಡಿ gadḍi. = ಗಡ್ಡೆ. A hunch or bundle; a quantity of ten
quires of paper (S. Mhr., Mhr.).

ಗಡ್ಡೆ gadḍē. 1. = (ಗಡ್ಡಿ), ಸೆಡ್ಡಿ. (ಸೆಡ್ಡಿ 2, ಸೆಡ್ಡಿ 1). A mass;
a lump; a clump; a concretion (C.; Tē.; M.
ಕಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟೆ; Mhr. ಗಡ್ಡೆ; cf. ಗಟ್ಟಿ No. 2; ಕರಣೆ). ಉಪ್ಪು ಮುನ್ನು
ದ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಅಗಿಯುವ ಮರದ ಗುಡ್ಡಲಿ (ಅಪ್ಪಿ Si. 85). ಹೊಟ್ಟೆ
ಯೊಳಗೆ ಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ (ಎದ್ದ 201). 2, any bulbous
root (C.; Tē., Mhr.; M. ಕಟ್ಟೆ). ಸಾರಸದ ಗಡ್ಡೆ (ಕನ್ನ Mr.
420). ಸುಸಿವೆಲ್ಲಗಳ ಗಡ್ಡೆ (ಕರಪಾಟ 107). ಮರದ ಗಡ್ಡೆ (ಕರಪಾಟ
Hla.). ತಾವರೆಗೆ ಗಡ್ಡೆ (ಕರಪಾಟ, ಶಿಫೆ, ಕನ್ನ Si. 96). See Si. 95.
146. 152. 153. 154. 155. 158. 159. 181. 182. 446; B. 3,
106. 109; 4, 143. 3, the bulky platform of an
idol-car (S. Mhr.). 4, the root of the ear
(C.). ಕಿವಿಯ ಗಡ್ಡೆ (G. 145). ಅನೆಯ ಕಿವಿ ಗಡ್ಡೆ (ಜೋರಿ G.).
5, a small insulated and dry spot in a river;
an island (C.; Tē., Mhr.). See ನಡು. — ಗಡ್ಡೆಗಟ್ಟು.
-ಕಟ್ಟು. To oongal; to freeze (C.; B. 3, 41; 4, 101; 5, 29);
to condense (v. i.), as the milk of the kōvā (My.). 2,
to grow in olumps or tufts, as grass or bamboos (C.). —
ಗಡ್ಡೆದಧಿ. (Bh. 1, 10, 2). — ಗಡ್ಡೆಹಾಗಲ. (ಕಾರವೇಲ್ಲ, ಕಟ್ಟುಕ,
etc., Si. 180). — ಗಡ್ಡೆಹುಲ್ಲು. A good fodder-grass, Andro-
pogon mollicomus Knuth. (Z.).

ಗಡ್ಡೆ gadḍē. 2. (= ಕಟ್ಟೆ 1). A bank, a shore (My.;
Tē.).

ಗಡ್ಡಿ gadḍi. = ಗಟ್ಟಿ, ಗಡ್ಡಿ. (My.).

ಗಣ್ಣೆ gaṇṇe. = ಗಣ 2, etc. — ಗಣ್ಣೆ. = ಗಣ್ಣೆ. (My.).

ಗಣ gaṇa. 1. = ಗಣ 3, etc., ಗಣಲೆ, ಗಣಲೆ, ಘಣ, ಧಣ. An
imitative sound of the ringing of bells. —
ಗಣಗಣ. rop. = ಘಣ. The ringing sound of bells (C.;
Mhr. ಘಣ). — ಗಣಗಣ ಎನ್ನು. To sound as a bell (C.). —
ಗಣಗಣಿಸು. = ಗಣಗಣ ಎನ್ನು. (My.).

ಗಣ gaṇa. 2. = ಗಣ 1. — ಗಣಕಾಲ. = ಗಣ. (ಜಂಘೆ, ವ್ರಸ್ತ
Nr.).

ಗಣ gaṇa. A flock, a multitude, a troop, a body, a company,
a class, a tribe. 2, a body of troops equal to 27 chariots,
27 elephants, 81 horses and 135 fool. 3, the host or the
attendants (demi-gods, eminent followers, Jaṅgamas) of
Śiva (often considered to be under the superintendence
of Gaṇēśa). 4, a syllable, or a Mora-foot, in prosody
(Ā.; see ಎಣ್ಣು ಗಣ). 5, a number. 6, a kind of perfume
(ಅಜಿನಾಸ G.). 7, a series or group of asterisms or lunar
mansions.

ಗಣಕ gaṇaka. = ಗಣಕ. An arithmetician, a calculator;
an accountant; an astrologer (ಕರಣಿಕ Mr. 358, o. r. ಗಣಕ).
ಗಣಕರ (o. r. ಗಣಕರ) ಬರವ ಗೃಹ (ಕರಣಿಕಾರ Mr. 197).

ಗಣಕಿ ganaki. The potherb *Solanum indicum* Lin. (ಕಾಕಮಾಚಿ, ವಾಯು. Nr.; My. as ಗಣಕಿ; see ಕಾಚಿ).
ಗಣಕಿ ganaki. The wife of an astrologer.
ಗಣಜಲಿ ganajali. = ಗಣಜಲಿ 2. (S. Mhr., My. as ಗಣಜಲಿ).
ಗಣಜಲು ganajilu. = ಗಣಜಲಿ 2. (St. & Pl.; My.).
ಗಣಜಲಿ ganajilē. 1. The chicken-pox (S. Mhr.).
ಗಣಜಲಿ ganajilē. 2. = ಗಣಜಲಿ. Hogweed, *Boerhavia procumbens* or *diffusa* (ಪುನರ್ವನ, ತೋಫನ್. Nr.; ಪುನರ್ವನ Mr. 193; My.; Tē. ಗಲಗರ, ಗರಿಜೇರು, ಗರಿ; M. ತರುದಾಮ, ತರುದಾಮ; T. ಕದಿಯರತ್ತ). 2, the prostrate herb and vegetable *Trianthema*, see ಕೆಮ್ಮು, ದಿಕ್ಕೇ. (Z.; Tē. ಗರಿಜರು, ಗರಿಜೇರು). See ಕೊಮ್ಮ 2.
ಗಣಜಿ ganaji. = ಕದಿತಿ. A kind of elk or deer (ಗೋಕರ್ಣ Nr., o. r. ಗನ್ನರ್ವ, ತರಥ).
ಗಣತಿ ganati. 1. Tbh. of ಗಲತಿ. See Mr. s. ಗಲತಿ.
ಗಣತಿ ganati. 2. = ಗಣತಿ. Reckoning, counting (of horse-men, My.; Mhr.).
ಗಣತಿಸಿ ganatigē. Thh. of ಗಲತಿ. (Hla.).
ಗಣದಾಸವೈ gāṇa-dāsa-avvē. N. (Bp. 59, 6).
ಗಣದಾಸಭೀಮಯ್ಯ gāṇa-dāsi-bhīmayya. N. (Bp. 37, 7; 58, 9).
ಗಣದಿಸು gāṇadisu. = ಗಣದಿಸು, ಗಣದಿಸು, ಗಣದಿಸು. To count; to consider; to estimate (Bp. 39, 2).
ಗಣದ್ರವ್ಯ gāṇa-dravya. Public property, common stock; a variety of articles. (R.).
ಗಣನ gāṇana. = ಗಣನೆ. (My.). See ಕಾಲ.
ಗಣನಾಶೀತ gāṇanā-āṭita. Innumerable. (Ēmd. 235).
ಗಣನಾಥ gāṇa-nātha. Śiva; Gaṇēśa; a gāṇa-chief. See Bp. 44, 30.
ಗಣನಾಥೇದ gāṇanā-hhēda. A way of counting (Nn. 17, 66).
ಗಣನಾಮ gāṇa-nāma. The figurative names for certain metrical feet (Īh.).
ಗಣನಾಯಕ gāṇa-nāyaka. = ಗಣನಾಥ. Gaṇēśa (Mr. 13).
ಗಣನಾವಿಹೀನ gāṇanā-vihīna. Innumerable (Śāv. 5, 51).
ಗಣನಿಯಮಕನ್ದ gāṇa-niyama-kāṇḍa. The kanda-metre being regulated by feet (Īh.).
ಗಣನೀಯ gāṇanīya. Numerable; calculable.
ಗಣನೆ gāṇanē. ಗಣನಾ. Reckoning, counting, computing; enumerating; considering; regarding; taking notice of; esteeming; amount or sum. See Īh. v. 254; Ēmd. 154; Bp. 16, 23; 50, 11; J. 10, 43; 18, 7; Nn. 27, 43, 72; B. 4, 106; 5, 122. — ಗಣನೆವಡಿ. -ವಡಿ. To be counted or enumerated (Īpr. 1, 53).
ಗಣನ gāṇa-pa. = ಗಣನತಿ. (Bp. 5, 55; 61, 93).
ಗಣಪತಿ gāṇa-pati. The leader or chief of the attendants, or followers, of any deity; Gaṇēśa; Śiva (Mr. 12); the head of an assemblage.
ಗಣಯಿಸು gāṇayisu. = ಗಣಿಸು. To count, to calculate (Īh. v. 229); to reckon, to consider; to regard.
ಗಣರಾತ್ರಿ gāṇa-rātri. A multitude of nights, many nights. See Hla. s. ಇರುರ್.
ಗಣರೂಪ gāṇa-rūpa. *Swallow-wort*, *Calotropis gigantea* (or *Asclepias* —; ಎಕ್ಕೇ ಗಡ G.).

ಗಣಲ್ ganāl. = ಗಣ 1, etc. (C.; Tē. ಏಕೇ).
ಗಣಲು ganalu. (= ಗಣಲೆ). A knuckle of the fingers; a knot or joint in any cane (S. Mhr.; Tē. ಕಣುಪು; cf. ಕಣ 1, ಗಮಪು, ಗಣ್ಣು 2).
ಗಣವೃತ್ತ gāṇa-vṛtta. A metre of syllable feet (Mr. 366).
ಗಣಸಂಜ್ಞೆ gāṇa-saṁjñē. = ಗಣನಾಮ. (Mr. 364).
ಗಣಹಾಸಕ gāṇa-hāśaka. A kind of perfume (ಅಪವಾನ G.).
ಗಣಾಕ್ಷರ gāṇa-akṣhara. Certain syllables of prosody (Īh.; Mr. 363).
ಗಣಾಧಿಪ gāṇa-adhipa. Gaṇēśa; Śiva; a gāṇa-chief.
ಗಣಾಧೀಶ gāṇa-adhīśa. Gaṇēśa (ನಿಷ್ಕರಾಜ, etc. Mr. 16).
ಗಣಾರ್ಪಣೆ gāṇa-arcāṇē. The homage paid by the Lingavantas to the Jaṅgamas (C.).
ಗಣಿ gāṇi. = ಗಣಿ 2, etc. (My.; Si. 116, 312, 360, 339).
ಗಣಿಕೆ gāṇika. = ಗಣಕ, q. v. 2, = ಗಣಿಕೆ? ಸೂರ್ಗಲೇನ ಗಣಿಕರ ಕೃಂ (Īt. I, 60).
ಗಣಿಕಾರಿಕೆ gāṇikārīkē. The tree *Premna spinosa*.
ಗಣಿಕಾಸ್ತ್ರೀ gāṇikā-strī. = ಗಣಿಕೆ. See Śā. s. ದೇವಿ 2.

ಗಣಿಕೆ gāṇikē. (= ಗಣಲು). A knot, a joint (ಗ್ರಂಥಿ G.; cf. ಗಣ್ಣು, ಘಟಿಕೆ No. 4). ಕಬ್ಬಿನ ಗಣಿಕೆ (B. 3, 43). — ಗಣಿಕೆ ಕುಣ್ಣು. A sore on the finger joints (S. Mhr.).
ಗಣಿಕೆ gāṇikē. ಗಣಿಕಾ. A harlot (ಕಾಮುಕ, ಸೂಕೆ Nn. 98; Bp. 40, 63; Ī. Bp. 47, 15; ಪಾತರದವಳು G.). 2, a female elephant. 3, a young elephant (ಶುಣ್ಣಾ ಲತೀಕೇರ, ಮದಾಯಾ ನೆ 93). 4, a sort of jasmine, *Jasminum auriculatum* (ಪಾಪಮಲ್ಲಿಗೆ G.).

ಗಣಿಗಲು gāṇigalu. = ಗಣಿಗಲ್, etc. (My.; Si. 123).

ಗಣಿಗಿಲು gāṇigilu. = ಗಣಿಗಲು. (My.). — ಗಣಿಗಿಲು ಮುಸ್ತೆ. The Indian spikenard, a herb growing in the Himalaya, *Narostachys jatamansi* Dec. (St. & Pl.). — ಗಣಿಗಿಲು ತೋರಮರ. = ಕೆಮ್ಮುಕಣಗು. (St. & Pl.).

ಗಣಿತ gāṇita. Numbered, counted, calculated; calculating; the science of computation, arithmetic (Bp. 3, 42); the astrological part of a jyōtiṣāśtra; a snm.

ಗಣಿತಗಾಥಿ gāṇita-gāṭhi. = ಗಣಿತಗಾಥಿ. (My.).

ಗಣಿತಜ್ಞ gāṇita-jña. An astrologer (My.; B. 5, 176).

ಗಣಿತಜ್ಞತೆ gāṇita-jñatē. Knowledge of astrology (My.).

ಗಣಿತವಿದ್ಯೆ gāṇita-vidyē. The science of computation (B. 5, 166, 275).

ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ gāṇita-śāstra. The book or science of computation, comprising arithmetic, algebra and geometry (My.; B. 5, 197).

ಗಣಿತಿ gāṇiti. = ಗಣತಿ 2. (My.).

ಗಣಿತಿಗು gāṇitigu. = ಗಣದಿಸು, etc. (Bp. 7, 11; 13, 77).

ಗಣದಿಸು gāṇidisu. = ಗಣದಿಸು. (Bp. 30, 24).

ಗಣಿಲ್ gāṇil. = ಗಣಲ್, etc. (My.).

ಗಣಿಸು gāṇisu. = ಗಣಯಿಸು. (J. 7, 7; 14, 7; 21, 13; 33, 10; My.).

ಗಣದಿಸು gāṇdisu. = ಗಣದಿಸು. (Bp. 6, 3).

ಗಣಿ gāṇē. = ಗಣಿ 1, etc. (C.); the stalk or stem of an onion (S. Mhr.). See Prv. s. ದೊಪ್ಪು.

ಗಣಿಗಾಯಿ gāṇē-gāṭhi. (= ಗಣಿಕಾ, ಗಣಿಕಾ). A boatman (My.); a tumbler or dōmba (My.).

ಗಣೇಯ gaṇēya. *Numerable.*

ಗಣೇಶ gaṇa-śa. Pārvatī's son Gaṇēśa. See Śi md. 93. 151. 207; Bp. 24, 48. 2, Śiva. 3, a gaṇa-chief.

ಗಣೇಶ್ವರ gaṇa-śvara. = ಗಣೇಶ. See Bp. 61, 46 & ಕಡಿ.

ಗಣ್ಣ gaṇṭa. (= ಗಂಟೆ). Till, up to the time (My.).

ಗಣ್ಣಿ gaṇṭi. (= ಗಾಂಧಿ). A little bundle, a parcel (My.; Mhr., H. ಗಂಡ).

ಗಣ್ಣಲ gaṇṭala. = ಗಣ್ಣಲು. (C.).

ಗಣ್ಣಲು gaṇṭalu. ಗಣ್ಣಲ್. = ಗಂಟಲ, ಗಣ್ಣ. The throat (ತಾಳಿ Bhn. 63; ಕಾಕುಡ G.; C.). See Bp. 25, 25. 86; 28, 11; Bh. 1, 8, 57; B. 4, 74. 85.

ಗಣ್ಣಿ gaṇṭi. A kind of small gold ear-ring (ಕುಣ್ಣಿಲ, ಕರ್ಣವೇಷ್ಣನ Si. 218; C.; Tē.). — ಗಣ್ಣಿಚಳುಮು. The drops of a gaṇṭi (C.).

ಗಣ್ಣಿ gaṇṭi. (= ಗಣ್ಣ). (My., in ಪ್ರಕೃತ, ರುದ್ರ-).

ಗಣ್ಣಿಕೆ gaṇṭikē. A clump, etc. (ಸ್ತವ್ವ, ಗುಚ್ಚ, ಗುಪ್ತ Si. 305).

ಗಣ್ಣಿಗ gaṇṭiga. — ಗಣ್ಣಿಗನ ಕಸ. An annual herb, *Spermoocoe hispida* L. (Z.).

ಗಣ್ಣ gaṇṇ. Considered to be a Thh. of ಗ್ರೆಣ್ಣಿ (Śmd. 341. 365; Mhr. ಗಾಣ್ಣ). The knot or joint of a reed, bamboo or cane (ಗ್ರೆಣ್ಣಿ, ಪರ್ವ, ಪರುಸ HIA.; Mr. 109; C.; Tē.; cf. ಗಣಲು). 2, a knot, the knot of a cord, etc. (C.; Tē.). 3, a bundle, a hag, a parcel (C.; Tē.). 4, that has been tied together or laid by: money, wealth (C.); capital or stock in trade (C.; B. 5, 97). 5, a joint or articulation of the body (Bp. 38, 57; C.; ಬೆರಳಿನ ಗಣ್ಣ G. 182). 6, a lump or concretion formed in the abdomen (C.; ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಎಡಗಡೆಪಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಣ ಅಗುವ ರೋಗವೆನ್ನರೆ ಗುಲ್ಮಿ Cb.). 7, knotting: swelling and hardening of the veins on the surface of the legs, arms and hands (C.). ಬೆರಳ ಗಣ್ಣ ಗಳು (ಪಾಣಿಶಾಖಾವರ್ವ Mr. 322). ಇಟ್ಟ ಗಣ್ಣನ್ನು ತಿರಿಗಿ ಕೊಡೋಣ (ನಿಯಾತನ G.). ಗಣ್ಣು ಪರರ ಕಯ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಸೊನ್ನಾ ಮುಪ್ಪು ಕೊಟ್ಟು. — ಕಯ್ಗೆಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಣು, ಧಾವಿಸಿದರೆ ನಣ್ಣು. — ಕನ ಸಿನ ನಣ್ಣು ಕನಡಿಯೊಳಗಣ ಗಣ್ಣು (Prvs.). See Bh. 1, 20, 57; Si. 459; B. 1, 23; 3, 64. 100; 4, 6; 5, 238; ಅಪ್ಪು, ಎಣ್ಣೆ, ಕಗ್ಗಣ್ಣು, ಸರಿಗಣ್ಣು; Prvs. a. ತುಣ್ಣು, ದೇವ, ಪಾಪ. — ಗಣ್ಣುಸ. — ಅಸೆ. The desire of becoming rich (C.). — ಗಣ್ಣಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To knot; to tie (Bp. 42, 4). ಗಣ್ಣಿಕ್ಕರ್ ಪಟ್ಟುಡು (ಗ್ರೆಣ್ಣಿತ Nr.). 2, to knit, as the eye-brows. ಹುಟ್ಟು ಗಣ್ಣಿಕ್ಕುವುದು (ಭುಕ್ಕುಟ HIA.). 3, to bring about (Rām. 5, 8, 85; J. 6, 37; 9, 31). 4, to be knitted closely (Grj. 2, after 106). 5, to be knit, as the eye-brows (J. 22, 11). — ಗಣ್ಣುಗಟ್ಟಿಗೆ. — ಕಟ್ಟಿಗೆ. A knotted stick, knotted wood (Rāgho. 17, 67; My.). — ಗಣ್ಣು ಗಡದಿ. dnpl. (B. 4, 169). — ಗಣ್ಣುಗಕ್ಕು. — ಕಕ್ಕು. A man who hides his wealth, i. e. falsely assumes the appearance of poverty (S. Mhr.). 2, a man who does not return what he has borrowed (My.; Abhā. 8, 2). — ಗಣ್ಣುಗಾಲು. — ಕಾಲು. A leg with dilated veins (C.). — ಗಣ್ಣುಗೆಯ್. — ಕೆಯ್. A hand or an arm with dilated veins (C.; Bp. 58, 49). — ಗಣ್ಣುಗೊಯ್. — ಕೊಯ್. A purse-enter: a pick-pocket or defrauder (S. Mhr.). — ಗಣ್ಣುಗೊಯ್. — ಕೊಯ್. A female purse-enter, etc. (S. Mhr.; Bp. 40, 53). — ಗಣ್ಣುಡೋಪೆ. A knotted stiek (S. Mhr.). — ಗಣ್ಣುಣಿಗ. — ಉಣಿಗ. One who spends his principal instead of trading

with it (Sd.). — ಗಣ್ಣುತುಮ್ಮ. The herb *Leucas nrticaefolia* Br. (Z.). — ಗಣ್ಣುಪುರ್ವ. Knit eye-brows, a frown (Bp. 20, 12; V. 11, 60). — ಗಣ್ಣುದಾರಂಗ. An undershrub, *Clerodendron serratum* Blum., or — *siphonanthus* R. Br. (Si. 143; C.; T., Tē.). — ಗಣ್ಣು ಬೀಡು. To get knotted, as a thread (C.). 2, close (occasionally improper) connection, intimacy or friendship to spring up (between two persons). ಅವನಿಗೂ ನನಗೂ ಗಣ್ಣು ಬಿತ್ತು (C.). ಅವನಿಗೂ ಅಕೆಗೂ ಗಣ್ಣು ಬಿತ್ತು (C.). 3, union, harmony or agreement to take place, become or be. ಅವನ ಮಾತಿಗೂ ನನ್ನ ಮಾತಿಗೂ ಗಣ್ಣು ಬಿತ್ತು (C.). 4, to run counter to, to stop anybody's progress in a hostile manner, to attack (C.; see B. 2, 18; 3, 126; 5, 59. 64). — ಗಣ್ಣುಬ್ಬು. — ಉಬ್ಬು. = ಗಣ್ಣುಹುಬ್ಬು. (My.). — ಗಣ್ಣು ಮೊಟ್ಟೆ. dnpl. (C.). — ಗಣ್ಣು ಮೋಪಿ. A frowning countenance (My.). — ಗಣ್ಣುಲಗಾಮು. A bridle full of troubling knots (My.). See ತುಣ್ಣುಕುದುರೆ. — ಗಣ್ಣುಪಾಕ್ಕು. A knotty, unjust, difficult lawsuit (My.). — ಗಣ್ಣುಪಾಕ್ಕುಗಾಡಿ. A man who institutes such a suit (My.). — ಗಣ್ಣು ಪಾಕು. To make a knot (C.). 2, to knit, as the eye-brows (C.). ಸಿಟ್ಟಿನನ್ನ ಗಣ್ಣು ಪಾಕಿದ ಹುಬ್ಬು (ಭುಕ್ಕುಟ G.). 3, to employ capital (C.). — ಗಣ್ಣುಹುಬ್ಬು. = ಗಣ್ಣುಪುರ್ವ. (My.).

ಗಣ್ಣಿ ಗಾಣ್ಣಿಕೆ. = ಗಡ್ಡೆ 1, etc. (ತಾಲೂಕ, ಗಡ್ಡೆ Si. 95, only in Si.). ಯಾವದಾದಾನ್ನ ಹುಟ್ಟು ಮುನ್ನಾದ ಗಣ್ಣಿಗಳು ಅನಿಯರ್ ಪಪು ತೊ, ಅನ್ನ ಗುಡ್ಡಲಿ (ಸ್ತವ್ವಕ್ಕೆ, ಸ್ತವ್ವುಣ 399). — ಗಣ್ಣಿಕೋರ. (ಶಚಿ, ಗಣ್ಣಮೂಲಿ, ಪದ್ಧತಿಗೆ Si. 122). — ಗಣ್ಣಿಮುಸ್ತೆ. ಒನ್ನ ಗಡ್ಡೆ ಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಮೋತಗಳುಳ್ಳ ಗಣ್ಣಿಮುಸ್ತೆಗಳು (ಚೂಡಾರಿ, ಚಕ್ರ, ಉಚ್ಚಿ Si. 162).

ಗಣ್ಣಿ ಗಾಣ್ಣಿ. Thh. of ಘಣ್ಣಿ (Śmd. 388; C.; Tē.; T. ಕಣ್ಣ, ಕಣ್ಣಿ); also: an English hour (C.). See e. g. Bp. 32, 29; 43, 32; B. 4, 141; 5, 287; Nr. s. ದಾಪುಸು. ಗಣ್ಣಿ ದಾಪುಸು, ಹೊಡೆ, to heat a gong; to ring a bell (C.). ಗಣ್ಣಿಗೆ ಒನ್ನೇ ಸ್ವರ. — ಭರತರಾಜನ ತಿಕಕ್ಕೆ ಗಣ್ಣಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಗಣ್ಣಿಕಾಯಕ. The profession of a Jangama mendicant going from door to door ringing a bell (S. Mhr.).

ಗಣ್ಣು ಗಾಣ್ಣಿಲು. = ಗಣ್ಣಲು, etc. (C.). — ಗಣ್ಣು ಹುಟಿಗೆ. A particular swelling of the nvnla (S. Mhr.).

ಗಣ್ಣ ಗಾಣ್ಣಿ-3. One of the Tatsamas (Śmd. 384; Kk. 95; Śm. 77). A strong, powerful, manly male person; a husband (ಕಾನ್ತ, ಕಮಿತ್ಯ, ಪತಿ, ರಮಣ, ಧವ, ಪ್ರಿಯ, etc. Nr., HIA., Si. 193; ಅನುಕ, ವರಯುತ, ಭರ್ತೃ, etc. Mr. 307; J. 7, 25; 13, 44; C.; Tē.; M., T. ಕಣವ, ಕಣ್ಣ). ಒ ವರ್ಣೇ ಗಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಜಗತೆಲದೊಳಗೆ? (Śmd. 57). ಅವರ್ ಗಣ್ಣರ್, ಅವರ್ ಪೆಣ್ಣರ್ (109). ಸಾಯಿರ ಗಣ್ಣರ್, ಸಾಯಿರ ಪೆಣ್ಣರ್ (111). ಗಣ್ಣನುಂ ಮಕ್ಕಳುಮಲ್ಲದವಳು (ನಿರ್ವೇರಿ HIA.). ಗಣ್ಣನು ಬಯಸು ವನ್ನೆ ಅಪ್ಪವಳು (ಕಾನ್ತ); ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು ಗಣ್ಣನು (ಧನೀಪತಿ); ಗಣ್ಣನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು (ನಣ್ಣಿ); ಗಣ್ಣನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು (ದೇವ ಶಿ); ಗಣ್ಣನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು ಹೆಣ್ಣತಿ (ಯಾತ್ರಿ); ಅವಳೊಳವಳು ಒಪ್ಪ ಚ್ಚೆ ಮುದುಕಿಯಾಗಿ ಕಾಯಿಸಿ ಸೀರೆಯನುಟ್ಟವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಣಿಲ್ಲದ ವಳು (ಕಾತ್ಯಾಯನಿ Nr.). ಗಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಮುಣ್ಣಿ (ಎಥವಿ); ಗಣ್ಣಿನುಳ್ಳ ವಳು (ಪತಿಪತಿ Si. 185). ಗಣ್ಣಿಗಮ್ಪುಲಿಯಿಕ್ಕು, ಗಣ್ಣಿಗರಣೆಯನುಂಗಿ, ಗಣ್ಣಿ ಬನ್ನಾಗಿ ನರಳುವ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗುಣ್ಣಿಕ್ಕು! (Sp.). Plural also ಗಣ್ಣಿರು (C.; B. 8, 32). ಗಣ್ಣಿಗಂಜದ ನಾರಿ ಅವಳೆ ಹೆಮ್ಮಾರಿ (Dp. 54). ಗಣ್ಣಿ ಪಟ್ಟೇ ಸೀರೆ ತರುತ್ತಾನೆನ್ನು, ಇದ್ದ ಸೀರೆ ಸುಟ್ಟು. — ಗಣ್ಣಿನ ಮದುವೆಯಾದರೂ ಗಂಟ ಬರ ತಪ್ಪದು. — ಗಣ್ಣಿಗೆ ಅಗಲೆ ತೋದಿಸ ಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೀನಿ ಕಲಿಸ ಬೇಡ. — ಗಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣತಿ, ಒಡೆಯನಿಗೆ ರಾಜ್ಯ. — ಗಣ್ಣಿ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಬುಣ್ಣಿ ಬನ್ನು.

ಗಣ್ಡ ಇಲ್ಲದ ಗಯ್ಯಾಳ, ದಣ್ಣ ಇಲ್ಲದ ಹಾವಳಿ. — ಗಣ್ಡಗೆ ಬೇರೂರ ಗುಣ್ಣು ಕಲ್ಪಿಗೂ ಬೇಡ. — ಗಣ್ಡನಿಗೆ ಗದಿಕೆ ತೋರಿಸ ಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸವಿ ಕಲಿಸ ಬೇಡ. — ಸೇರದ ಗಣ್ಡಗೆ ಮೊಸರೊಳಗೆ ಕಲ್ಲು ಹಿಕ್ಕು. — ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾದರನಾದಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಡನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇನು ತಗದವನು. — ಹಣ್ಣು ತಿ ಹೆಗ್ಗಡಿಯಾದರೆ ಗಣ್ಡ ಮೂದಿನಾಯಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prvs.). 2, = ಗಣ್ಡು, stoutness; strength; greatness. — See ಅದ್ವ. Prvs. s. ಬರು ಬರು, ಬೊಡಿ. — ಗಣ್ಡ ಕೊಡಲಿ. = ಗಣ್ಡ ಗೊಡಲಿ, ಗಣ್ಣು ಗೊಡಲಿ. A kind of axe, used in war or for cutting animals (My.; ಕುಶಾರ, ಸ್ವಧಿತಿ, ಪರಶು Si. 281. 290). — ಗಣ್ಡ ಗತ್ತರಿ. -ಕತ್ತರಿ. = ಗಣ್ಣು. Large scissors, such as devotees (or mendicants) threaten to decapitate themselves with, in order to extort a gift from a deity (or alms); — a pair of shears (My.). — ಗಣ್ಡ ಗತ್ತರಿನಾಡಿದೇವ. N. (Bp. 58, 1). — ಗಣ್ಡ ಗರ್ವ. (Smd. 386; Kk. 96). Great pride (Abh. P. 11, 134). — ಗಣ್ಡ ಗಲಿ. -ಕಲಿ. (Smd. 386; Kk. 96). = ಗಣ್ಣು ಗಲಿ. A strong hero. — ಗಣ್ಡ ಗಾಡಿ. = ಗಣ್ಣು ಗಾಡಿ. Great gracefulness or beauty (Abh. P. 3, 88. 156; 14, after 107). — ಗಣ್ಡ ಗುಣ. (Smd. 386; Kk. 96). Great excellence (Abh. P. 9, 154). — ಗಣ್ಡ ಗೂಸು. -ಕೂಸು. = ಗಣ್ಣು ಗೂಸು. A male person. ಗಡ್ಡ ಎಸೆಯಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಡ ಗೂಸು (ತೂಬರ Hla.). — ಗಣ್ಡ ಗೊಡಲಿ. -ಕೊಡಲಿ. = ಗಣ್ಡ ಕೊಡಲಿ. (My.; Si. 290; Tē. ಗಣ್ಡ ಗೊಡಲಿ). — ಗಣ್ಡ ಪೆಣ್ಣೆರೆ. (Smd. 386). Husband and wife (ದಮ್ಮತಿ Hla.). — ಗಣ್ಡ ಪೆಣ್ಣೆರೆ. A badge of honour (Tē., R.). — ಗಣ್ಡ ಮುಡ್ಡರ. Great enmity, etc. (Abh. P. 7, 50). ಗಣ್ಡ ಮಾತು. A great, bold word (Abh. P. 3, 59; 13, 139). — ಗಣ್ಡ ಮೇನು. The Pimento tree, *Eugenia acris* W. & A. (St. & Pl.). — ಗಣ್ಡ ವರಿಬು. -ವರಿಬು. (Smd. 386; Kk. 96). A mighty, grand form; the form of a man. See Abb. P. 3, 38; 7, after 105 & 106; 11, 97. — ಗಣ್ಡ ವಸದನ. -ವಸದನ (Smd. 386; Kk. 96; o. r. in both: ಗಣ್ಡ ವಸನ). Grand decoration. — ಗಣ್ಡ ವಸನ. -ವಸನ. An excellent cloth (P; see Smd. s. ಗಣ್ಡ ವಸದನ). — ಗಣ್ಡ ಹೆಣ್ಣು ತಿಯರು. = ಗಣ್ಡ ಪೆಣ್ಣೆರೆ. (ದಮ್ಮತಿ Nr.; My.). — ಗಣ್ಡ ಹೆಣ್ಣುರು. = ಗಣ್ಡ ಹೆಣ್ಣು ತಿಯರು. (C.; Bp. 24, 21; B. 3, 59; 5, 183. 203).

ಗಣ್ಡ ಗಾಂಡಾ. = K. ಗಣ್ಡ, q. v. The cheek (= ಕನ್ನ 2). 2, an elephant's cheek or temple. 3, a boil, a pimple. 4, the force or fierceness of any disease, of rain, of wind, etc., the baneful influence of a star, etc. (C.; Mhr.; Tē.; T. ಕಣ್ಡ; cf. ಗಣ್ಡಾ ನ್ತರ). 5, a hero. 6, chief, best, excellent. 7, one of the 27 portions of a circle on the plane of the ocelliptic or one of the yōgas.

ಗಣ್ಡ ಕ ಗಾಂಡಕ. A eunuch (My.; H.).

ಗಣ್ಡ ಕ ಗಾಂಡಕಾ. A rhinoceros.

ಗಣ್ಡ ಕಾರಿ ಗಾಂಡಕಾರಿ. = ಗಣ್ಡ ಕಾಲಿ. (ಮುಟ್ಟಲು ಮುರಿಕೆಯ ಗಡ G.).

ಗಣ್ಡ ಕಾಲಿ ಗಾಂಡಕಾಲಿ. A sensitive plant, *Mimosa pudica*.

ಗಣ್ಡ ಕಿ ಗಾಂಡಕಿ. N. of a river. (My.).

ಗಣ್ಡ ಧೇರುಣ್ಣ ಗಾಂಡಾ-bhērūṇḍa. = ಧೇರುಣ್ಣ. (My.).

ಗಣ್ಡ ಮಣ್ಣು ಲಿ ಗಾಂಡಾ-maṇḍala. = ಗಣ್ಡ No. 1. (Abh. P. 14, 177).

ಗಣ್ಡ ಮಾಲಿ ಗಾಂಡಾ-mālē. The umbilical cord wound round the head at birth (looked upon as an unlucky sign, My.). 2, scrofula of the neck and throat (My.).

ಗಣ್ಡ ಪತ ಗಾಂಡಾವಂತ. A kind of deer (ಕಡವ Mr. 160).

ಗಣ್ಡ ಕೈಲಿ ಗಾಂಡಾ-sāila. A huge rock or rocky fragment fallen from a mountain.

ಗಣ್ಡ ಸ ಗಾಂಡಾಸ. = ಗಣ್ಡುಸ. A male person (B. 5,

287). ಗಣ್ಡ ಸರು (C.; B. 4, 165; 5, 140. 283. 284). — ಗಣ್ಡ ಸ ಮಕ್ಕಳು. Male persons (C.).

ಗಣ್ಡ ಸತನ ಗಾಂಡಾ-sātana. = ಗಣ್ಡುಸತನ. (C.).

ಗಣ್ಡ ಸು ಗಾಂಡಾ-su. = ಗಣ್ಡುಸು. A male person (C.). ಅದುವ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ನಗುವ ಗಣ್ಡ ಸನ್ನೂ ನಮ್ಮ ದಾರದು. — ಗಣ್ಡ ಸು ಕೂತು ಕೆಟ್ಟನು, ಹೆಂಗಸು ತಿರಿಗಿ ಕೆಟ್ಟಳು (Prvs.).

ಗಣ್ಡ ಸಲಿ ಗಾಂಡಾ-sthala. The temples of an elephant (ದನ್ನಿ ಕಪೋಲ Nn. 87; ಕಟ 141; ಕರಟ, ಕಟ Mr. 153); the cheek (J. 11, 38).

ಗಣ್ಡ ಸುಣ್ಣಿ ಗಾಂಡಾ-guṇḍi. Barefacedness, impudence (My.; H.).

ಗಣ್ಡಾಡಿ ಗಾಂಡಾ-ādi. A man of mighty acts, a hero (J. 7, 68; My.).

ಗಣ್ಡಾ ನ್ತರ ಗಾಂಡಾ-antara. Desperate sickness, alarming danger, imminent jeopardy, boding prospects (C.; B. 2, 39; 4, 59. 192; 5, 165).

ಗಣ್ಡಾ ಮಾಲಿ ಗಾಂಡಾ-mālē. = ಗಣ್ಡ ಮಾಲಿ No. 2. Inflammation of the glands of the throat (My.; Mhr. ಗಣ್ಡ ಮಾಲಾ).

ಗಣ್ಡಾ ಲಿ ಗಾಂಡಾಲಿ. A bent-grass or *Agrostis* with white blossoms (= ತಕುಲಾಕ್ಷಕ). See Si. 162; ಬಳ್ಳಿ ಗಡುಕೆ.

ಗಣ್ಣಿ ಗಾಂಡಿ. = ಕಣ್ಣಿ 1. (My.). — ಗಣ್ಣಿ ಕಾವಲಿ. The watcher of the wicket of a fort (My.); one who takes tolls at a pass (R.).

ಗಣ್ಣಿ ಕೆ ಗಾಂಡಾ-ikē. (or gāṇḍu-ikē). (Smd. 248). Prowess. See ಬಲ್ಲಣ್ಣಿ ಕೆ. — ಗಣ್ಣಿ ಕೆ ಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see prowess (Siv. 3, 54).

ಗಣ್ಣಿ ಗ ಗಾಂಡಿಗ. A valiant man (Bh. 3, 18, 41); a firm, resolute or stiff-necked man (Bp. 15, 32; 27, 65).

ಗಣ್ಣಿ ಗ ಗಾಂಡಿರ. A sort of potherb. 2, the Telinga potato, *Arum campanulatum* Roxb. (St. & Pl.).

ಗಣ್ಣು ಗಾಂಡು. Strength; manliness; largeness; firmness; impetuosity; bravery (= ಗಣ್ಡ No. 2); — the male sex; a male; a male person, a man (C.; Tē.; cf. ಕಡು 1). ಹೆಣ್ಣಾದೊಡಂ ಗಣ್ಣಾದೊಡಂ (Smd. 148). ಹೆಣ್ಣು ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಕುಣಿಯುವ ಗಣ್ಣಿನ ಹೆಸರು (ಧ್ರುತಂಸ, ನರ್ತಕಪರುಷ, ಸ್ತ್ರೀವೇಷಧಾರಿ Si. 64). ಗಣ್ಣು ದುಗಿ ಪೆಣ್ಣು ಗಣೇ ತಾರಿ (Bp. 54, 37). ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಸೇರಿ ಸೂಗಿಸಿ ನ್ನ ಅಡುವಿಕೆ (ದ್ರವ, ಕೇಲಿ, ಲೀಲೆ, etc. Si. 72). ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಗಳ ಹೊತ (ಎಫುನ, ದ್ವಸ್ತ್ಯ, ದಮ್ಮತಿಗಳು 179). ಪೆಣ್ ಗಣ್ಣು ಗಳೊಳೆ ಬರ್ವರಂ ನಿಜಾಬಾ ರವರಿಹಿತರಾಗಿ ನಡೆವರಿಲ್ಲ... ರಾಮರಾಜ್ಯದೊಳೆ (J. 18, 13). ತರ್ವು ಎಲ್ಲದ ಗಣ್ಣು ಕರಿಯ ಬನಿಕೆಯ ತುಣ್ಣು (Dp. 54). ಕುಡುಗಣ್ಣಿ ಗಣ್ಣಿಗೆ ಬಗರು, ಅಡುಗಣ್ಣಿ ಗಣ್ಣಿಗೆ ಹೋತು ಅನ್ನುವರು (B. 3, 9). ತಮ್ಮ ಮನಸಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಮದುವೆ ಮಾಡು ತ್ತಾರೆ (5, 289). ಗಣ್ಣಿನ ತಣ್ಣೆ (5, 289). See J. 15, 28; Prv. s. ಗಣ್ಣದ and ಗೆದ್ದು; ಅದ್ವ. — ಗಣ್ಣು ಕ್ಷರ. -ಅಕ್ಷರ. An aspirate (C.). — ಗಣ್ಣಾದು. -ಅಡು. A he-goat (C.; ಸ್ತುಭ, ಭಾಗ, ಅಖ, etc. Si. 828). — ಗಣ್ಣಾನೆ. -ಅನೆ. A male elephant (ಇಪ Nr.). — ಗಣ್ಣಾಳು. -ಅಳು. A male cooly (C.). — ಗಣ್ಣು ಎಣ್ಣೆ. The plant *Calotropis gigantea* R. Br. (Z.). — ಗಣ್ಣು ಕಳಸ. The larger roller in a sugar-mill (My.). — ಗಣ್ಣು ಕೆಲಸ. A work of manly strength, a work superior to that of others (C.; ಪಾರುಷ Si. 462). — ಗಣ್ಣು ಕೇವಲಿಗಡ. The shrub *Memeylon amplexicanlo* Roxb. (St. & Pl.). — ಗಣ್ಣು ಗಡ್ಡ. -ಕಡ್ಡ. The ends of a dōtra snoked in a peculiar manner

by a man who prepares for work (C.; B. 4, 179). — ಗಣ್ಯ ಗತೃ. = ಗಣ್ಯ ಗತೃ. (C.). — ಗಣ್ಯ ಗರಣಿ. — ಕರಣಿ. A large imp. See Sp. s. ಗಣ್ಯ. — ಗಣ್ಯ ಗಲಿ. = ಗಣ್ಯ ಗಲಿ. (Rā. 5, 93; J. 14, 16). — ಗಣ್ಯ ಗಾಡಿ. = ಗಣ್ಯ ಗಾಡಿ. (Rā. 13, 60). — ಗಣ್ಯ ಗುಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿ. A male young sparrow (ಪಾಟಿಶಿರ Si. 173). — ಗಣ್ಯ ಗುಟ್ಟು. A male sparrow (My.; B. 2, 6). — ಗಣ್ಯ ಗೂಸು. — ಕೂಸು. = ಗಣ್ಯ ಗೂಸು. A male person, a man (ಮಾನವ, ಮರ್ತ್ಯ, ಮನುಷ್ಯ, etc. Mr. 222). ಸ್ತ್ರೀಯರ ವೇಷವ ಧರಿಸಿ ಕುಳಿತ ಗಣ್ಯ ಗೂಸು (ಭೃಕುಂಸ Nr.). See Bp. 40, 25. 2, a male child (C.). — ಗಣ್ಯ ಗಿಡು. — ಕಿಡು. Prowess or courage to fail (Grj. 6, after 77). — ಗಣ್ಯ ಗೊಡಲಿ. = ಗಣ್ಯ ಕೊಡಲಿ, ಗಣ್ಯ ಗೊಡಲಿ. (My.). — ಗಣ್ಯ ಗೋಳ. — ಕೋಳ. To become impetuous, to dash, etc. (Rā. 5, 117). — ಗಣ್ಯ ಗೋಗಿರಿ. — ಕೋಗಿರಿ. (Smd. 277). A male onckoo (Öpr. 2, after 93). — ಗಣ್ಯ ಜಾತಿ. The male sex (C.). — ಗಣ್ಯ ಜಿಂಕೆ. A male antelope (My.; Si. 168, 169). — ಗಣ್ಯ ದುಗು. — ಉದುಗು. = ಗಣ್ಯ ಗಿಡು. (Grj. 6, after 80; V. 36, 58). — ಗಣ್ಯ ದೆ. — ಉದೆ. A strong garment: a coat of mail (Abh. P. 9, 156). — ಗಣ್ಯ ದೊಡ್ಡ. — ತೊಡ್ಡ. A river the personification of which is male (ಛಿದ್ರ, ಉದ್ಭವ, ನದಿ Hlā.; Mr. 413; ನದಿ, ಸರಸ್ವತಿ Nr.), as the Sōna (ತೋನಾ, ಹಿರಣ್ಯಾಕಾಶ Nr.) and the Sindhu (ನದಿ ವಿಶೇಷ, ಸಿಂಧು Nr.). — ಗಣ್ಯ ನವಿರ. A peacock (ಸೋಗಿ Öt. II, 89). — ಗಣ್ಯ ನಾಬಳ್ಳಿ. The plant Cleome viscosa L. with yellow flowers (Z.). — ಗಣ್ಯ ನಾಯಿನೋಲಿ. See s. ನಾಯಿನೋಲಿ. — ಗಣ್ಯ ಪತು. A male heast (Si. 396). — ಗಣ್ಯ ಬಿದರು. A bamboo that is solid, not hollow, the male bamboo (B. 4, 55), Bambusa striata Roxb. (St. & Pl.). — ಗಣ್ಯ ಮಕ್ಕಳು (fr. ಗಣ್ಯ ಮಗ, — ಮಗ). Male children (C.); men (C.). ಗಣ್ಯ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮುಣ್ಣೆಯ ಮನಸು ಗುಣ್ಣೆಗಿಂತಾ ಗಟ್ಟಿ (Prv.). See B. 3, 33; 4, 5, 55; 5, 274. — ಗಣ್ಯ ಮಹಿ. A young male (C.). ಗುಟ್ಟಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಯ ಮಹಿ (ಪಾಟಿಶಿರ Nr.). — ಗಣ್ಯ ಮಗು. The proper limit of manly behaviour to be overstepped (Bp. 40, 34). — ಗಣ್ಯ ಮುದುಗ. (= ಗುಣ್ಯ ಮುದುಗ). N. of a bird. See Nr. s. ಸರಕುಟವಕ್ಕಿ. — ಗಣ್ಯ ಮೃಗ. A male beast (B. 4, 193). — ಗಣ್ಯ ಸಿಂಹ. A male lion (B. 4, 212; 5, 242). — ಗಣ್ಯ ಸೂರೆ. A clever harlot (Bp. 42, 16). — ಗಣ್ಯ ಹುಡುಗ. A boy (C.; B. 5, 276). — ಗಣ್ಯ ಹುಡು. A male spider (B. 4, 113), a male insect, etc. — ಗಣ್ಯ ಹೊದಿ. = ಗಣ್ಯ ದೊಡ್ಡ. (Si. 421; My.).

ಗಣ್ಯ ಗತನ gāṇḍugātana. Valiantness (Bh. 3, 10, 51; cf. ಗಣ್ಯಿಗು).

ಗಣ್ಯ ಸ gāṇḍusa. = ಗಣ್ಯಿ. ಗಣ್ಯಿಗಿಗೆ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಯ ಸರು (ದೀಪ್ಯ, ದೀವರ Si. 192). ಗಣ್ಯ ಸರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೆಳದ ಕೂದಲು (ಶ್ವತ್ರು 216). ಗಣ್ಯ ಸರ ಕವಚದ ಅಂಗಿ (ಕೂರ್ಪಾಸಕ 224).

ಗಣ್ಯ ಸು gāṇḍusu. (fr. ಗಣ್ಯಿ ಸು). = ಗಣ್ಯಿ. ಗಡ್ಡವಾಸಿಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಲಿಂಗಮಲ್ಲದ ಗಣ್ಯ ಸಿಗೆ ಪಣ್ಣೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು (Si. 195).

ಗಣ್ಯ ಸುತನ gāṇḍusutana. = ಗಣ್ಯಿ ಸತನ. Virility (ಪುಷ್ಪವ, ಪೌರುಷ Si. 462).

ಗಣ್ಯಿ ಪದ gāṇḍi-pada. A kind of worm (ಕಿಂಚುಲಕ, ನಾಯಿನೋಲಿ Mr. 411; ಮದೋ ಹುಡಿ G.).

ಗಣ್ಯಿ ಪದಿ gāṇḍi-padi. A female or small gāṇḍipada.

ಗಣ್ಯಿ ಪು gāṇḍi-sha. A handful of water taken for rinsing the mouth. 2, rinsing the month (ಮುಕ್ಕುಳಿಸುವದು Mr. 463). See ಮುಕ್ಕುಳಿ, ಮುಕ್ಕುಳಿಸು.

ಗಣ್ಯಿ ಪು gāṇḍi-shē. A handful of water taken for rinsing

the mouth. 2, an enlarged navel (ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾದ ಹೊಕ್ಕುಡು G.).

ಗಣ್ಯಿ ಪುಲ gāṇḍa-ntpala. (= ದಣ್ಣೀಪುಲ). N. of a plant (ನಾಕನಾರಿ, ಸಹದೇವ Mr. 127, one MS. ಗಣ್ಯಿ ಪುಲ; Tō. ಸಹದೇವ = ಕರೇರ, Capparis aphylla).

ಗಣ್ಯಿ ಲಿ gāṇḍōli. (ಗಣ್ಯಿ-ಲಿ). The male Indian antelope, Antelope cervicapra (Bd.).

ಗಣ್ಯಿ ಲಿ gāṇḍōli. = ಗಣ್ಯಿ ಲಿ. (My. Amara; Si. 176).

ಗಣ್ಯಿ ಗಾṇṇa. A division of paddy-land, a paddy-field (My.; Tu. ಕಣ್ಣ; see ಗಡ್ಡ).

ಗಣ್ಯಿ ganya. Calculable, numerable; to be counted or regarded; worthy of esteem. See ಅ-, ಅಗ್ನ; Bp. 19, 32; 30, 18; 55, 21.

ಗತ gata. Gone; gone away, departed; deceased; past, gone by; disappeared; come to, approached, arrived at, being in, contained in; gone to any state or condition; belonging to; relating to, connected with; spread abroad. See e. g. ಅಕ್ಕಿ ಗತ, ದುರ್ಗತ; Smd. 241, 267; Kāv. III, 3, B, 164, 166, 170. 2, going, motion; state, condition; etc.

ಗತಕ gataka. Going, motion; sickness (J. 6, 34; Mhr.: sham, feint).

ಗತಕಾṇṭ gata-kāṇṭi. Deprived of lustre. See ಕನ್ದ.

ಗತಸೋಪಿ gata-gōshṭhi. State words or news (My.); the state of being postponed to an indefinite time, as a law-suit (My.).

ಗತತೇಜ gata-tēja. = ಗತತೇಜಸ್. See ನನ್ದು.

ಗತತೇಜಸ್ gata-tējas. Bereft of splendour. See ನನ್ದು.

ಗತನಾಸಿಕ gata-nāsika. Noseless (ಮೂಕೊಡಿಯಂ Mr. 389).

ಗತಪ್ರತ್ಯಾಗತ gata-prati-āgata. Gone away and returned; come back again after having gone away. 2, a kind of ōitra (Kāv. III, 2, B, 75 seq.).

ಗತಾನುಗತಿ gata-anngatika. Following what precedes, following custom, imitating, doing as others do (Kāv. III, 1, A, 25).

ಗತಾಬ್ದ gata-ahda. The past year (My.).

ಗತಾಮೃತ gata-amhaka. Deprived of sight, blind (Bh. 1, 8, 9).

ಗತಾರ್ಥ gata-ārtha. Unmeaning, nonsensical;—become poor;—deprived of an expected or desired object (My.);—understood, signified (Mhr.);—done, accomplished (Mhr.).

ಗತಾಸು gata-asu. Expired, dead. (J. 26, 44).

ಗತಿ gati. Going, moving, motion; gait, deportment; procession, march, progress (ವರ್ತ, ವರ್ತನೆ, ಗಮನ Nn. 166). 2, a path, a way; recourse, refuge, resource (e. g. Bp. 12, 31; 14, 31; 36, 5; 52, 9); an expedient, means; course of events, fortune; state, condition, mode of existence; happiness. 3, the course of the asterisms; the diurnal motion of a planet in its orbit; a certain division of the moon's path and the position of a planet in it. 4, transmigration. 5, the result of actions done in former stages of existence. 6, deliberation; knowledge (ಯೋಚನ, ಯೋಚನೆ Nn. 166; ಅರಿವ ನೆನಪು Mr. 468). 7, sin, vice (ವೃಷನ, ಮಕ್ಕುರ 166). 8, an art, method or rule for dancers, musical time (Bp. 32, 37; cf. ಗತ್ತು, ಚಿತಿ). ಗತಿಯಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮತಿಯಲ್ಲ (Prv.).

See *Prva*. ೨. ಮುತಿ 1, ಮಾರು. — ಗತಿ ಗತಿ. rep. of ಗತಿ No. 8. (Bp. 58, 23). — ಗತಿಗಿದು. -ಕಿದು = ಗತಿಗಿದು. (Ahh. P. 9, 15). — ಗತಿಗಿದು. -ಕಿದು = ಗತಿಗಿದು. (Grj. 8, 23). — ಗತಿಗಿದು. -ಕಿದು. To destroy the course, state, good condition, welfare or happiness (of people, etc.); to shake (Rév. 6, 4; J. 8, 34; B. 4, 52, 182). — ಗತಿಗಿದು. -ಕಿದು. Progress, state, refuge, resources, good condition or happiness to be destroyed or lost. ಅತಿರಥನಾದರೂ ಗತಿಗಿದ ವಾರದು (Prv.). See Bp. 57, 14; J. 7, 14; 10, 39; B. 4, 74, 126). — ಗತಿಗಿದು. -ಕಿದು. A person who destroys his own welfare or that of others (My.). — ಗತಿಗಿದು. Ruin of welfare, etc. (My.). — ಗತಿಗಿದು. -ಕಿದು. To give welfare, etc. (J. 18, 52). — ಗತಿಗಿದು. -ಕಿದು. To obtain or acquire welfare (J. 24, 76). — ಗತಿಗಿದು. -ಕಿದು. To lay hold on the refuge or the good fortune of (something, Bp. 22, 37; 61, 59); to take a road, to enter upon a journey (Rām. 4, 1, 13).

ಗತಿಬಂಧನ gati-bandhana. Arresting or checking motion, etc. See ತಗರ್.

ಗತಿಭಂಗ gati-bhaṅga. Breaking, suspending, interrupting or stopping motion, etc.; stoppage, detention, impediment to progress. See ಮುಗ್ಗು.

ಗತಿಮುಕ್ತಿ gati-mukti. Cessation or discontinuance of motion. See ನಿರ್.

ಗತಿಲಂಘನ gati-laṅghana. Going by leaps, jumping (ಪ್ರಾ. ೪೨ Mr. 82, o. rs. ಗತಿಲಂಘನ in one MS., ಲಂಘನ in another, and ಲಂಘನ in another one).

ಗತಿಲಂಘನ gati-lāghava. Swiftmess in going or moving. See ಗತಿಲಂಘನ.

ಗತಿವಿಹೀನ gati-vihina. Remediless; devoid of resource or refuge, forlorn (Bp. 24, 82).

ಗತಿಸು gatisu. To go; to go away, to die; to pass, as time (My.).

ಗತಿಸ್ತಂಭ gati-stambha. Stopping or arresting motion. See ತಡೆ.

ಗತಿಹೀನ gati-hina. = ಗತಿವಿಹೀನ. (My.).

ಗತ್ತು gattu. Tbh. of ಗತಿ in its Mahratti meaning: musical time, beating time in music (for dancers, C.; cf. ಗತಿ No. 8).

ಗತ್ತುಸಾರ gattu-gāra. A time-server (especially in his words, My.).

ಗತ್ತುನರ gati-antara. Another remedy or resource (My.; Mhr.); a way of avoiding, escaping (B. 4, 6; Mhr.).

ಗತ್ಯ gatra. The syllable ಗ (Śmd. 339, 342, 350).

ಗದ gad. = ಗದ. — ಗದಗದನೆ ನಡುಗು. = ಗದಗದನೆ. (B. 5, 243).

ಗದ gada. = (ಕದ 2, ಸದ 2), ಗದ, (ಸದ 2, ಸದ 1). A term expressing quick motion, shaking. — ಗದಗದ ನಡುಗು. To shake or shiver violently (S. Mhr.; B. 4, 212). — ಗದಗದನೆ ನಡುಗು. = ಗದಗದ, ಗದಗದನೆ. (B. 8, 80). — ಗದ ಗದಿಸು. To tremble (Ahhā. 2, 104; J. 16, 35); to cease to tremble (J. 13, 47).

ಗದ gada. 1. Speaking, speech; a sentence. See ಸಿ.

ಗದ gada. 2. Disease, sickness. 3. Gada, the younger brother of *Krishna*. 3. = ಗದ 2, poison.

ಗದಕ gadaka. Tbh. of ಗದಕ. See ಗದಗದಕ.

ಗದಕಿ gadaki. Tbh. of ಗದಕಿ (Śmd. 353).

ಗದಗದಿಸು gadagadisu. = ಗದಗದಿಸು. (Bh. 8, 20, 40).

ಗದಗು gadagu. = ಗದಗು, (ಜಗ್ಗು 2). The fetid smell of cattle urine; the smell of sheep and goats; the disagreeable smell of burning chillies or tobacco (My.; Tē. ಕಸು, dirt, filthiness, odour, gust, etc.; Mhr. ಗದಗ, foulness of a liquid; dregs, refuse; cf. ಕಸು, etc.).

ಗದಗೇಕೋರಗ gada-bhēka-uraga. A snake for disease whom looked upon as a frog (Bp. 39, 21).

ಗದಮು gadamu. (= ಕದುಮು). To push away (S. Mhr.; Tē. ಕದುಮು).

ಗದರು gadaru. = ಗದರು. (My.).

ಗದರಾಕೆ gadarikē. Loud and earnest exhortation (with regard to men, My.); scaring (with regard to cattle, My.).

ಗದರಾಸು gadaraisu. = ಗದರಾಸು. To exhort with a loud voice and earnestly (to refrain from a wrong thing), to charge earnestly (My.). 2, to scare, to frighten, as beasts (My.).

ಗದರಾಸು gadaru. = ಗದರಾಸು 1. To produce a loud sound: to thunder; to roar; to growl; to cry; to menace (ಗದರಾಸು Śmd. Dh.; Bp. 28, 42; 38, 30); to exhort with a loud voice and earnestly (My.; T. ಕದರು, ಕದುಮು, ಕದು; Tē. ಗದುರು, to frighten).

ಗದರಾಸು gadaru. 2. = ಗದರಾಸು 2. Roaring, crying, etc. (Rām. 5, 8, 67).

ಗದಾಸ್ರಜ gada-agraja. Gada's elder brother, *Krishna*.

ಗದಾಧರ gadā-dhara. Bearing a club; *Krishna*. (Bp. 53, 53).

ಗದಾಮುದ್ರೆ gadā-mudrē. One of the five gestures to be made in presenting offerings to an idol. (R.).

ಗದಿತ gadita. Spoken, said. (My.).

ಗದಿಸು gadisu. To speak, to say, to tell (Rév. 1, 35).

ಗದು gadu. = ಗದು. A swelling (as from a blow), a gathering, a tumour (My.; Tē. ಕದು ಮು; T. ಕದು, a wart; cf. ಕದು, and see also ಗದು, ಗಾದು).

ಗದುಗ gaduga. = ಗದುಗ No. 1, q. v.

ಗದುಗು gadugu. (= ಗದುಗು?). N. of a plant (ಶ್ರುತ Mr. 150, in two MSS.; o. r., in two MSS., ಗದುಗು). 2, N. of a town (Bh. 1, 1, 9).

ಗದುವು gaduvu. = ಗದು. (My.).

ಗದೆ gadē. ಗದಾ. = ಗದೆ, (ಗದಿ). A mace, a club, a bludgeon. See Śmd. 157, 165. — ಗದೇಗೋ. -ಕೋ. To seize a club (Śmd. 200).

ಗದೇಶ್ವರ gada-utkara. Disease, sickness (ಅಂಶ, ವ್ಯಾಧಿ Nn. 104).

ಗದದ gadgada. Stammering, stutering; indistinct or convulsive utterance, as sohhing, etc. See Bp. 2, 22; J. 19, 40; 28, 55; — uttering stammering sounds, etc. (J. 19, 23). — ಗದದವರಸು. -ವರಸು. The sound gadgada to mix or join with (Bp. 47, 46).

ಗದ್ದಕೆಣ್ಣಿ gadgada-kanthē. A woman whose throat is filled with gadgada (J. 19, 38).

ಗದ್ದಕೆ gadgakikē. Stammering, etc. (Bp. 3, 40; 43, 18).

ಗದ್ದಕಿಸು gadgadisu. = ಗದಗದಿಸು. To stammer, etc. (Grj. 5, 30; J. 18, 52).

ಗದ್ದ gadda. = ಗದ್ದ No. 2. The chin (Rām. 6, 38, 15; S. Mhr.; B. 4, 83. 84. 134; Tē. ಗದ್ದು ವೆ).

ಗದ್ದರಿಸು gaddarisu. (fr. ಸದು). To swell (as the face or limbs, My.).

ಗದ್ದರಿಸು gaddarisu. = ಗದರಿಸು, ಸದ್ರಿಸು. (My.). 2, to thunder (S. Mhr.); to roar as a tiger (S. Mhr.).

ಗದ್ದಲ gaddala. Noise; din (C.; B. 3, 41; 4, 138. 156; 5, 48. 132. 262; cf. ಗಡಾಲು).

ಗದ್ದಿಗೆ gaddigē. (Thh. of ಗರ್ಘ). = ಗದ್ದಿಸೆ, ಗದ್ದಿಸೆ. A throne; a seat (C.; ಪೀಠ, ಆಸನ Si. 231; ಛೇದ 453; Tu.; Tē. ಗದ್ದಿಯೆ, ಗದ್ದೆ); a tomb-monument of Jaṅgamas (C.); basis. See Si. 267. — ಗದ್ದಿಗೆ ಕಲ್ಲು. The basis of a pillar (C.; B. 4, 121).

ಗದ್ದಿಸು gaddisu. = ಸದ್ರಿಸು, etc. To cry, etc. (J. 17, 2; Tē. ಗದ್ದಿಂಚು).

ಗದ್ದಿಗೆ gaddugē. = ಗದ್ದಿಸೆ, etc. (ಪಟ್ಟವನೇ, ಸರೇನಾಪನ ಛೆ. II, 51; ಪಟ್ಟವನೇ, ಸಿಂಹಾಸನ Kk. 26). See Bp. 5, 65; 12, 9; 55, 11; 61, 30; Bh. 2, 13, 45; J. 5, 9; 30, 50.

ಗದ್ದೆ gaddē. = ಗರ್ಘ. A field (ಕೇದಾರ Nr.), especially paddy-land, a paddy-field (C.; Tē. ಕಯ್ಯ; T., M. ಕದನಿ, ಕಯ್ಯ; cf. ಕಯ್ಯ 7, ಗಣ್ಣ). ನೆಲ್ಲ ಗದ್ದೆ (ವೈಜಯ); ಅಮವ ತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆವ ಪಟ್ಟಗದ್ದೆ (ಪಟ್ಟಕ್ಕ Hlā.). ಪೊಲ ಗದ್ದೆಗಳ ಕೊಯ್ಯ ಮು (ಲವ, etc. Nr.). ಗದ್ದೆಗೆ ಬಿಟ್ಟ ನೀರೂ ಪರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತೂ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪಟ್ಟು ಬನ್ನಕ್ಕೆ ವಾರದು. — ಕಟ್ಟ ಗದ್ದೆಗೆ ಮನೆಯ ನೆಲ್ಲ ಎದಿ ಹಾಕಿದರು (Prvs.). See Bp. 27, 17; Si. 103. 299. 300. 302. 395. — ಗದ್ದೆಕಾನೆ. A multitude of fields (ಕೈದಾರಕ, ಕೈ ದಾರ್ಯ, ಗದ್ದೆಗಳ ಗುಮ್ಮು Si. 302). — ಗದ್ದೆಗಣ್ಣ. = ಗದ್ದೆಮಡಿ. (My.). — ಗದ್ದೆತಾಳು. = ಗದ್ದೆಗಣ್ಣ (My.; Si. = ಗದ್ದೆಕಾನೆ, 302). — ಗದ್ದೆತೆವರು. A ridge or bank dividing rice-fields (My.). — ಗದ್ದೆಬದ. = ಗದ್ದೆತೆವರು. (My.). — ಗದ್ದೆಬದು. = ಗದ್ದೆಬದ. (My.). — ಗದ್ದೆಮಡಿ. A paddy-field (My.). — ಗದ್ದೆಮಡಿರುಮಾರೆ. A (silken) turban-cloth with squares (C.). — ಗದ್ದೆಯಲು. A low-lying plain or open tract containing paddy-fields (My.). — ಗದ್ದೆಮರ. An instrument used for levelling ploughed paddy-fields (My.).

ಗದ್ದಿಸು gaddrisu. = ಗದ್ದರಿಸು, etc. (My.).

ಗದ್ಯ gadya. To be spoken or uttered; prose, especially elaborate prose composition. See Smd. 72; Kāv. V, 960; Prv. s. ಪದ್ಯ.

ಗದ್ಯಪದ್ಯ gadya-padya. Prose and verse (C.).

ಗದ್ಯಪದ್ಯಾತ್ಮಕ gadyapadya-ātmaka. Containing prose and verse (My.).

ಗದ್ಯಾಣ gadyāṇa. A weight about equal to a rnvī or farthing (C.; Sk. ಗದ್ಯಾಣ, a weight = 82 gūnjās, or = 64 gūnjās with physicians). See ಸುಖ-; Prv. s. ಗರ್ವ. 2, a kind of small gold coin (at Beilari, occasionally in My.). See Prv. s. ಮಧ್ಯಾತ್ಮ.

ಗನ್ ಗān. — ಗನ್ನೇರಿಕೆ. The tree Barringtonia acutangula

Gaertn. (ನಿಜಲ, ಅಮ್ಬುಜ, ಇಲ್ಲಲ, ನೀರುಹಲಸಿನ ಗಿಡ Si. 136). 2, = ಕದಗಿರ್, etc. Oleander (ಪ್ರತಿಹಾಸ, ಕತಪ್ರಾಸ, ಕರವೇರ, etc., ಕಣಿಗಲ ಗಿಡ 140; Tē. ಗನ್ನೇರು).

ಗನ gāna. Tbh. of ಘನ. (C.).

ಗನಹ gānaha. Śiva (Kk. 4; ಕತ್ತರ Sīm. 3). 2, a Brāhmaṇa (ಇಳಿಯ ಪಿಂಡು, etc., ದ್ವಿಜ Kk. 34; Sīm. 52).

ಗನಿ gāni. = ಕಣಿ 2, etc. (My.).

ಗನೇಮ gānima. The enemy, the public foe (Mhr., H., Br., R.).

ಗನೆ gānē. To emit a loud sound, to roar (Abh. P. 13, 21. 49; T. ಕನ್ನೆ; see s. ಕಳಿರ್ 1).

ಗನ್ನಿ gānti. Tbh. of ಗೃಹ್ಣಿ. (My. occasionally).

ಗನ್ನ ಗānta. A way, a conree; a traveller (Sk.). 2, moving about, jumping, dancing (J. 19, 5; Tē. ಗನ್ನು, ಗೆನ್ನು).

ಗನ್ನ ಗānti. Who or what goes or moves. See ಅಭೀ.

ಗನ್ನ ಗānti. A cart drawn by oxen.

ಗನ್ನ gānda. Tbh. of ಗಂಧ. (C.). See ಸಿಂ. — ಗನ್ನವಟ್ಟಿಗೆ. — ಪಟ್ಟಿಗೆ. Connection-board: the cross pieces of wood, bars, or braces for holding together the planks of a door (C.; Tē. ಗನ್ನವಟ್ಟಿ). — ಗನ್ನವಡಿ. — ವಡಿ. Perfumed powder (My.). — ಗನ್ನವಡಿಯುತ್ಸವ. — ಉತ್ಸವ. N. of an idol festival (My.).

ಗನ್ನಕತ್ತರಿ gānda-katturi. Tbh. of ಗಂಧಕತ್ತರಿ.

ಗನ್ನರ gāndara. Tbh. of ಗಂಧರ್ವ. (V. 7, 28; Sīv. 1, 29). — ಗನ್ನರಗಿವಯ. — ಕಿವಯ. Who presents his ear to the performance of the Gandharvas: Śiva (Kk. 4; ಕತ್ತರ Sīm. 2).

ಗನ್ನಿ gāndi. = ಗನ್ನೆ. Tbh. of ಗೃಹ್ಣಿ. A small swelling in the skin, etc. (My.). See ಪಿತ್ತ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಮಾಂಸ.

ಗನ್ನಿ ಗānda-iga. (Smd. 233). A seller of perfumes (C. Bp. 47, 41; My.). 2, a procurer (ಕುಣ್ಣು ಬೆಗ ಛೆ. I, 9). 3, an eye-doctor, an oculist (S. Mhr.).

ಗನ್ನಿ ಗāndigē. Thh. of ಗೃಹ್ಣಿ. — ಗನ್ನಿಗಿಯಂಗಡಿ. — ಉಂಗಡಿ. A shop in which medical drugs are sold (My.).

ಗನ್ನೆ gāndē. = ಗನ್ನಿ. (My.).

ಗನ್ನ ಗāndha. = ಗನ್ನ. Smell, odour. See ನಾಮ. 2, a perfume (ಅಮೋಘ, ಪರಿಮಳ Nn. 68). 3, the mere smell of anything, a small quantity, a little (ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ 68; ಕಡಿದು Mr. 468). 4, a stone (ಶಿಲೆ, ಕಲ್ಲು 68). 5, connection; relationship. 6, a neighbour. 7, pride, arrogance. 8, sandal-wood. ಗನ್ನದ ಕೊರಡು ಸಮಗಾಢಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗನ್ನದ ಎಣ್ಣೆ. Sandal oil (C.; B. 3, 80). — ಗನ್ನದ ಹುಲ್ಲು. A kind of fragrant grass (Si. 164). — ಗನ್ನವಡಿ. = ಗನ್ನವಡಿ, ಗನ್ನವಡಿ. (My.; Si. 229). — ಗನ್ನಬೇವು. The curry-leaf tree, Murraya Koenigii Spr. (ಪಾರಿಭವ, ನಿಮ್ಮತರು, etc. Si. 127; My.). — ಗನ್ನಮೇಣು. Cnbeb, the spicy berry of a climbing shrub, Piper cnbeba L. (St. & Pi.; My.). — ಗನ್ನಸರಕು. Spicery (My.). — ಗನ್ನವಡಿ. = ಗನ್ನವಡಿ, of which it is a contraction (Si. 229; My.).

ಗನ್ನಕ ಗāndhaka. Sulphur (ಬಿಲಿ Nn. 16).

ಗನ್ನಕಬೇರ ಗāndha-kacōra. Zedoary, Curcuma zedoaria (ಕರ್ಕೂರಕ, ದ್ವಾಂವಕ, etc. Si. 155; My.).

ಗನ್ನಕಧ್ವತಿ ಗāndhaka-dhṛti. Sulphuric acid (My.).

ಗನ್ನಕರಸಾಯನ ಗāndhaka-rasāyana. A paste made of sulphur, etc. (My.).

ಗನ್ನಕಶುದ್ಧಿ ಗāndhaka-suddhi. Prepared sulphur (My.).

ಗನ್ನಕಸ್ತೂರಿ gandha-kastūri. = ಗನ್ನಕಸ್ತೂರಿ. Scented musk (My.).

ಗನ್ನಕಾರಿಕೆ gandha-kārikē. A female employed with the preparation of perfumes, a toilet-woman. See ಗಬ್ಬಿವಲ್.

ಗನ್ನಕುಟಿ gandha-kuṭi. A kind of perfume (= ಮುರೆ; ಚಾಳಸ ಪತ್ರಿ G.).

ಗನ್ನತೈಲ gandha-taila. Sandal oil (My.).

ಗನ್ನದ್ರವ್ಯ gandha-dravya. A fragrant substance. See ಸಾಮ.

ಗನ್ನನ gandhana. 1. Fragrance (ಸೌರಭ, ಪರಿಮಳ Nn. 161).
ಗನ್ನನ gandhana. 2. Continued effort, perseverance (ಉತ್ಸವ, ಉತ್ಸಾಹ Nn. 161). 2, manifestation (ಪ್ರಕಾಶ, ಪ್ರಕಟ 161; ಪ್ರಕಾಶ Mr. 581). 3, intimation, informing against (ಅಪರಾಧ ಕಾರ್ಯ, ಹೇಯವನ್ನಾ ಕಾರ್ಯ 161; ಅಪರಾಧವನ್ನು 531). 4, joy (ಸಂತೋಷ 531).

ಗನ್ನನಾಕುಲಿ gandha-nākullī. The ichneumon plant, perhaps *Ophioxylon serpentinum* Lin. (ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ, ಹಾವುಕಟ್ಟಿನ ನಿದ, ನಂಜಾಡೇ ನಿದ, ಮುಂಗೀ ಮೇವುನಿದ Si. 150).

ಗನ್ನಫಲಿ gandha-phallī. A medicinal plant and perfume, the *priyangu*; see ನೆದರ್ 2. 2, the bud of *Mitchelia champaca*.

ಗನ್ನಮಾದನ gandha-mādāna. N. of a particular mountain. (Bp. 19, 30). 2, N. of a monkey chief (Rām. 4, 7, 14).

ಗನ್ನಮಾರ್ಜಾರಿ gandha-mārjāra. The civet cat. (R.).

ಗನ್ನಮಾಲ್ಯ gandha-mālyā. Fragrances and garlands; a fragrant garland.

ಗನ್ನಮೂಲಿ gandha-mūlī. The plant *Curcuma amhatī* or *zerrumbet* Roxb.

ಗನ್ನಮೂಷಿ gandha-mūshī. = ಗನ್ನಮೂಷಿಕೆ. (ಹುಂಚಲಿ Si. 170; My. Amara).

ಗನ್ನಮೂಷಿಕೆ gandha-mūshikē. The musk rat or shrew, *Sorex moschatus*.

ಗನ್ನರಸ gandha-rasa. Myrrh.

ಗನ್ನರ್ವ ಗಾಂಧರ್ವ. = ಗನ್ನರ. A celestial musician (ಬೇಡರ, ಬೇಡರರ ಭೇದ Nn. 135; ಖಚರ Mr. 518). 2, the soul after death and previous to its being born again, a ghost. 3, a singer (ಗಾನನು, o. r. ಗಾನನು, ಹಾಡುವವನು 135; ದೇಶೀಯ ಗಾನನು 518). 4, a wife, or a beautiful woman (ಸತಿ, ಪ್ರೀತಿ 135; ಮೆದ್ದಿಯ ಹಾನನಿ 518). 5, a horse (ವಾಹ, ಕುದುರೆ 135; ಕುದುರೆ 518). 6, a kind of deer (ಮೃಗ, ಮೃಗಭೇದ 135; see ಕತ್ತೆಕುದುರೆ and ಕಸ್ತೂರಿಮೃಗ). 7, the cuckoo. 8, a kind of bee (ಅಳಿವರ, ತುಮ್ಮಿಗ ಭೇದ 135). 9, the sun.

ಗನ್ನರ್ವನಗರ gandharva-nagara. The city of the Gandharvas, an imaginary town in the sky. (R.).

ಗನ್ನರ್ವನಾರಿ gandharva-nāri. The wife of a Gandharva, an Apsaras. (Bp. 34, 7).

ಗನ್ನರ್ವಪುರುಷ gandharva-puṛuṣa. A Gandharva (Bp. 34, 7).

ಗನ್ನರ್ವವಿವಾಹ gandharva-vivāha. One of the forms of marriage: marriage on the mutual agreement of the parties (C.).

ಗನ್ನರ್ವಹಸ್ತಕ ಗಾಂಧರ್ವ-hastaka. The castor-oil plant, *Ricinus communis*.

ಗನ್ನವತಿ gandha-vatī. The earth. 2, a kind of jasmine. 3, N. of Vyāsa's mother. 4, N. of a city. 5, sulphur (ಗಬ್ಬಿವಲ್, ಗನ್ನಕ Mr. 102). 6, a kind of perfume (ಸುರಭಿ, ಮುರೆ Mr. 129, one MS. ಗಾನಧೂರಿ).

ಗನ್ನವಹ ಗಾಂಧರ್ವ-vaha. Bearing fragrances; the wind.

ಗನ್ನವಹೆ ಗಾಂಧರ್ವ-vahē. The nose.

ಗನ್ನವಹ ಗಾಂಧರ್ವ-vāha. = ಗನ್ನವಹ. The wind.

ಗನ್ನವೀಡೆ ಗಾಂಧರ್ವ-vidā. Bitloben or black salt (Mhr.; S. Mhr. as -ವೀಡೆ).

ಗನ್ನವಾರ ಗಾಂಧರ್ವ-sāra. Sandal.

ಗನ್ನವಾಕೆ ಗಾಂಧರ್ವ-akshatē. Sandal and whole grains of raw rice (Bp. 2, 53; Rām. 6, 49, 35; J. 5, 71; 31, 43; My.).
2, the pigment called akshatē and sandal-paste (My.).

ಗನ್ನಮು ಗಾಂಧರ್ವ-ākha. The musk rat. (R.).

ಗನ್ನವಾಕೆ ಗಾಂಧರ್ವ-āpapa. A shop where sandal and other perfumes are sold (Cpr. 1, after 122).

ಗನ್ನವಾಕೆ ಗಾಂಧರ್ವ-āśma. Sulphur.

ಗನ್ನಿ ಗಾಂಧಿ. Smelling, odoriferous; having the smell of, smelling of. See e. g. ಅಬ್ಬ.

ಗನ್ನಿಕೆ ಗಾಂಧಿ. Having the smell of; odoriferous; sulphur.

ಗನ್ನಿನಿ ಗಾಂಧಿನಿ. A kind of perfume (= ಮುರೆ).

ಗನ್ನೀಶ್ವರ ಗಾಂಧಿ-ntamē. Spirituous liquor.

ಗನ್ನೀಶ್ವರ ಗಾಂಧಿ-upala. Sulphur (ಗನ್ನವತಿ, ಗನ್ನಕ Mr. 102).

ಗನ್ನೀಶ್ವರ ಗಾಂಧಿ-hōli. = ಗನ್ನೀಶ್ವರ. A wasp.

ಗನ್ನ ಗಾಂಧಿ. (fr. ಕಂ). Stealth, clandestineness, cunning, deceit (J. 9, 13; 24, 42; Tē. ಕನ್ನ; T. ಕಂ).
See Prv. s. ತೋನ್ನು. — ಗನ್ನ ಗತಕ. -ಕತಕ. Cunning artifices, trickery (J. 7, 54; 31, 35). — ಗನ್ನ ಗದಕ. -ಗದಕ. = ಗನ್ನ ಗತಕ. (Bp. 24, 75; 40, 67). — ಗನ್ನ ಗರುಷಿಕೆ. Sham dignity (Rām. 1, 5, 31). — ಗನ್ನ ದಂಕ. -ಅಂಕ. Deceitful fight (Grj. 2, after 106).

ಗನ್ನಿವೆ ಗಾಂಧಿ-gap-ōip. Still, silent, silently (My.; Mhr., H. ಗವ ಬೇವು).

ಗವ ಗಾಂಧಿ. = ಕವ, etc., ಗವ, ಗಬ. (Mhr. ಗವ, ಘವ). — ಗವ ಗವ. = ಕವಕವ. (C.; B. 3, 22). — ಗವಗವನಿ. = ಕವವನಿ. (C.; B. 8, 122).

ಗವ ಗಾಂಧಿ. = ಗವ. Deceit, falsehood (My.; H. ಗವ).

ಗವ ಗಾಂಧಿ. = ಗವ. (C.).

ಗವನೆ ಗಾಂಧಿ-gappanē. = ಕವನೆ 2, etc. Suddenly, all at once (C.). — ಗವನೆ ಹಿಡಿ. To seize suddenly (C.; B. 8, 31; 4, 37).

ಗವಿ ಗಾಂಧಿ. = ಗವ. Falsehood, a lie (My.).

ಗವಿ ಗಾಂಧಿ. = ಗವ, ಗವ. Deceit, falsehood (My.). 2, the state of becoming invisible or lost (S. Mhr.; Mhr. ಗವ).
3, the state of becoming still or mnte (C.; Mhr.). ಅವನ ಬಾಯಿ ಗವಾಯಿತು (C.).

ಗಬ ಗಾಂಧಿ. = ಗವ, etc. — ಗಬಗಬ. = ಗವಗವ. (C.).

ಗಬಕ್ಕನೆ ಗಾಂಧಿ-gabakkanē. = ಕಬಕ್ಕನೆ, etc. — ಗಬಕ್ಕನೆ ಹಿಡಿ. To seize with a snatch, to snatch (C.).

ಗಬ್ಬಿ ಗಾಂಧಿ. 1. Thh. of ಗವ (ಗವ Kk. 57, o. r. ಗಬ್ಬ; ಗವ Sm. 38; ಬಿಂ 101; Bh. 8, 5, 10). 2, a man who is conscious of his prowess (Bh. 8, 23, 8).

ಗಬ್ಬಿ ಗಾಂಧಿ. 2. Thh. of ಗವ (ಪ್ರಾಚೀನ Sm. 101). — ಗಬ್ಬಿ ಬಿಬ್ಬ. = ಗಬ್ಬಿವಾಗು. (C.; B. 5, 22). — ಗಬ್ಬಿವಾಗು. -ಅಗು. To become pregnant (used of cattle, C.; B. 3, 17). — ಗಬ್ಬಿವಾಗು. = ಗಬ್ಬಿವಾಗು. (C.; B. 8, 24. 66. 86; 5, 22. 248).

ಗಬ್ಬರಿಸು gabbarisu. (tr. ಕವ್ಯ 1). To dig; to dig up or into; to undermine; to rend (ಎನನ ಸ್ಮದ. Dh.; Bb. 2, 13, 43; 6, 1, 42; 7, 5, 34; 8, 23, 3; J. 4, 44).

ಗಬ್ಬಿ gabbi. Tbb. of ಗರ್ವ. Proud, baughty; headstrong, unmanageable; strong, noble. (Tē.). ಗಬ್ಬಿನಾಯ್ಕ (J. 28, 46).

ಗಬ್ಬಿಲಾಯಿ gabbilāyi. A bat or flitter-mouse (ಜಮಕೆ Si. 175; Tē. ಗಬ್ಬಿಡಾಯಿ; cf. ಕವ್ಯ 1). See s. ಚಳಕರು ನಾಯಿ.

ಗಬ್ಬು gabbu. = (ಗಸ್ಸು, ಕಮ್ಮು, ಕಮ್ಮು), ಗರ್ವ. (Any strong smell, good or bad, Tē.); a bad smell, stench (C.; Tē.).

ಗಬ್ಬಿ ಗಬ್ಬಾ. A ray of light, a beam; the sun. (Bp. 39, 54). See Prv. s. ತವಸ್ಸು.

ಗಬ್ಬಿರ ಗಬ್ಬಿರ. = ಗಬ್ಬಿರ. Deep (see ವಾರಿರಮ್ಮ). 2, deep in sound, hollow-toned, deep-sounding. 3, profound; grave, serious; solemn, earnest; secret, mysterious. See ಗುಬ್ಬು.

ಗಮ್ gam. An imitative sound (cf. ಗಮ್ಮ). — ಗಮ್ಮಡು. -ಡು. To clang, to sound, to reverberate (v. l., Rām. 6, 14, 25). — ಗಮ್ಮೆನ್. -ಎನ್. To emit the sound of plashing or splashing (Bp. 32, 36).

ಗಮ ಗಮಾ. A term expressive of diffusedness and strength of a fragrance (cf. ಕಮ್ಮು, ಗಮ್ಮು, ಗು ಮು). — ಗಮಗಮ. rep. (C.; Tē. ಗಮಗಮ; Mhr. ಘಮಘಮ). — ಗಮಗಮ ಅನ್ನು. = ಗಮಗಮ ನಾಡು. (My.). — ಗಮಗಮ ನಾಡು. To smell strongly and sweetly (C.). — ಗಮಗಮ ಸು. = ಗಮಗಮ ನಾಡು. (R.).

ಗಮ ಗಮಾ. = ಗಮ 1. Going, moving; march. 2, flightiness, superficiality, thoughtlessness; acting inconsiderately; inconsiderateness, rashness; (loftiness).

ಗಮಕ ಗಮಾಕಾ. Making clear or intelligible, leading to conviction; an evidence. 2, the being uninterrupted in course or joining what follows; a kind of consecutive or running compound (Smd. 200-203; Kāv. III, 8, B, 153). 3, one of the twenty-two quarter tones or intervals in music (Mr. 78; a deep expectorated tone in singing, Mhr.; see s. ರಾಗ). 4, = ಗಮ No. 2, springiness; loftiness; exertion (Tē., R.).

ಗಮಕತ್ವ ಗಮಾಕತ್ವಾ. = ಗಮಕ No. 2. (Kāv. I, 8, 1-4). See s. ಗಮಸು.

ಗಮಕಸಪ್ತಕ ಗಮಾಕಾ-saptaka. A collection of seven gamakas (Bp. 19, 10).

ಗಮಕಸಮಾನ ಗಮಾಕಾ-samāsa. = ಗಮಕ No. 2. (Smd. 90, 201, 202, 408).

ಗಮಕೆ ಗಮಾಕ. A speaker, a reader, a declamator (ವಾಚಕ, ಶಿಷ್ಯನೋದಮಂ Mr. 360). See Grj. 2, after 106; Bp. 5, 29; 6, 17; Nn. 168.

ಗಮಕೆಸು ಗಮಾಕಿಸು. To spring; to exert one's self (Tē., R.).

ಗಮಕೃತ ಗಮಾ-kṛita. The action of going or marobing. See ಗಮಸು.

ಗಮಣ ಗಮಾಣ. = ಗಮನ. (My.).

ಗಮನ ಗಮಾನಾ. Odour, fragrance (My.).

ಗಮನ ಗಮಾನಾ. Going; walking; march; approaching; intercourse with a woman.

ಗಮನಾಗಮನ gamana-āgamana. Going and coming; frequenting. (Mbr., R.).

ಗಮನ gamani. A term of general abuse: rogue, rascal, etc. (My.; Mhr.).

ಗಮನಿಸು ಗಮಾನಿಸು. = ಗಮನು. (My.).

ಗಮನಿಸು ಗಮಾನಿಸು. To go; to walk (ಯಾತ್ರೆ, ನಡೆವುದು Nn. 159). See Bp. 18, 18; 26, 34; 29, 5; 32, 18; 50, 2; 61, 31.

ಗಮನೀಯ ಗಮಾನಿಯಾ. To be gone to; accessible; passable; practicable. See ಉದ್.

ಗಮನೆ ಗಮಾನೆ. A woman who has the gait of —. See ಇಡ್, etc.

ಗಮನೋದ್ಯುಕ್ತ ಗಮಾನಾ-udyukta. Being zealously active in going. See ಫೇಷ.

ಗಮಾರ ಗಮಾರ. = ಗಮಾರ. (My.).

ಗಮಿತ gamita. Caused to go, sent, brought, etc. See ಅವ-.

ಗಮಿಸು gamisan. To go; to walk (ಗಮಕೃತ ಸ್ಮದ. Db., o. r. ಗಮಕೃತ; Bp. 48, 22; Rām. 28, 7).

ಗಮಿಸುವಿಕೆ gamisuvikē. Going, motion (ದೇವನ Si. 437).

ಗಮ್ಮ ಗಮ್ಮು. (= ಕಮ್ಮು). Fragrance (Bh. 1, 12, 9; J. 18, 29). See Prv. s. ತಳುಪು.

ಗವ್ವೆ ಗವ್ವೆ. A basket (My.; Tē.).

ಗವ್ವಾರಿ ಗವ್ವಾರಿ. The tree Gmelina arborea Roxb.

ಗವ್ವಾರಿ ಗವ್ವಾರಿ. = ಗವ್ವಾರಿ. Deep; deep in sound, hollow-toned, deep-sounding; etc. See ಗುಬ್ಬು; Ūpr. 6, after 13; Bp. 5, 16; Sāv. 4, after 36.

ಗವ್ವಾರಿರ ಗವ್ವಾರಿರ-tara. Uncommonly deep (Bp. 41, 1).

ಗವ್ವಾರಿರ ಗವ್ವಾರಿರ-tara. Depth; profoundness, earnestness, sagacity. (Bp. 46, 10).

ಗವ್ವಾರಿರ ಗವ್ವಾರಿರ-tara. Deeply sagacious: restive, as an elephant. (R.).

ಗಮ್ಮ ಗಮ್ಮಾ. = ಗಮ್ಮ. Tbb. of ಘಮ (Smd. 20; My.).

ಗಮ್ಮ ಗಮ್ಮಾ. (Mr. 408 with regard to a ship, text not clear; Mhr. ಗಮತ, ಗಮ್ಮತ, bilge-water).

ಗಮ್ಮ ಗಮ್ಮಾ. The passing of time pleasantly; any amusing object or occupation (My.; Mhr. ಗಮತ).

ಗಮ್ಮನೆ ಗಮ್ಮಾನೆ. Quickly (ವಹುಲ Ūt. II, 79; see Ūt. I, s. ಘಮ್ಮನೆ). See Bp. 22, 7; 26, 68; 27, 26, 89, 61; 31, 5; 89, 30; 45, 58; 58, 29.

ಗಮ್ಮ ಗಮ್ಮು. (fr. ಗಮ). To emit a peculiar sound, as monkeys do (Rām. 6, 11, 16).

ಗಮ್ಮ ಗಮ್ಮು. = ಗಮ್ಮ. — ಗಮ್ಮ ಕುಡ್ಡು, heat to boil (one): to be sultry (S. Mhr.).

ಗಮ್ಮ ಗಮ್ಯಾ. To be gone; to be gone to; requiring to be attended to; accessible; attainable (Smd. 287); fit for cohabitation; intelligible; suitable, fit. See ಅವ-; Bp. 57, 63.

ಗಯ गया. = ಗಯ. (Bp. 58, 84; C.). 2, N. of an asura; N. of a gandharva.

ಗಯಾಳ gayā-vaḷa. A Brāhmaṇa subsisting upon the offerings made by pilgrims at Gayā; a disorderly walking Brāhmaṇa (My.; Mhr.); an extortioner (My.).

ಗಯಾಳ gayā-vaḷa. = ಗಯಾಳ. (My.).

ಗಯಾಳ gayāḷa. A flimsy, weak, or vain man (Bh. 2, 2, 66; Mbr.).

ಗಯಿಸು gayisu. = ಕಯಿಸು, etc. See ಬಿಜಯಂ.

ಗಯಿ gayē. ಗಯಾ. = ಗಯ. Gayā, a city and place of pilgrimage in Behar. (My.).

ಗಯ್ಯಾಳಿ gayyāli. Stupid, idler-like; careless; flimsy (Mhr. ಗಯ್ಯಾಳಿ); a shrew, a scold, a vixen (My.; see Prv. s. ಅಡಗು and ಗಯ್ಯಾಳಿ). Cf. ಕಯ್ಯಾಳಿ.

ಗಯ್ಯಾಳಿನ gayyālitana. A vixenish temper (My.).

ಗಯ್ಯು gaysu. = ಕಯ್ಯು, etc. See Bp. 26, 59.

ಗರ gara. See ಗರಗಂಕೆ; cf. ಗರ 2 ?

ಗರ gara. 1. Uttering, speaking. See ಸಂ. Cf. ಗರ 1.

ಗರ gara. 2. (= ಗರ 2). Swallowing; a drink; poison, venom (ಗರಲ, ಸರ್ವವಿಷ Mr. 400). 2, the fifth of the eleven astrological divisions (karapas) of the day.

ಗರ gara. 3. Thh. of ಗ್ರಹ. A planet; an evil spirit; any state of mind which proceeds from demoniacal or magical influences. — ಗರಗರ್ ಬಲ್ಲಹ. The chief of the planets: the sun (ನೇರವರ್, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45). — ಗರಗರ್ವಾಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. The sun (ರವಿ ಸೆ.). — ಗರ ಬಡೆ. An evil spirit to smite any one (S. Mhr.). — ಗರವ ಕೊಳ್. To catch a demoniacal or magical influence, to fall under its power (ಗರವರಿಸು Kk. 91, o. r. ಗರವಗೊಳ್). — ಗರವಗೊಳ್. = ಗರವ ಕೊಳ್, of which it is an o. r. — ಗರವಟಗಿ. -ವಟಗಿ. = ಗರವಟ್ಟಗಿ, ಗರವೊಟ್ಟಗಿ. Possession, frenzy, fury, wandering of mind; torment, agony (ಯಾತನಾರ್ಥ Ūt. I, 72; Rām. 6, 45, 6). — ಗರವಟಗಿವರ್. -ಬರ್. = ಗರವಟ್ಟಗಿವರ್. Possession, etc. to come or to take place. ಕಾಮನ ಗರವಟಗಿವರ್ವಸ್ತೆ ಸುತ್ತಿ ಬರ್ವು ವು ಅಳಗರ್ (Smd. 31 Mdh.). — ಗರವಟಗಿ. = ಗರವರಿಸು. To become possessed with an evil spirit, to rave, to wander, etc. (ಗರವಸಗೊಳ್, ಕೊಡೆ Smd. II). — ಗರವಟ್ಟಗಿ. -ವಟ್ಟಗಿ. = ಗರವಟಗಿ. — ಗರವಟ್ಟಗಿವರ್. = ಗರವಟಗಿ. ತೊಡಬ್ಬನಿನ್ನು, ಭ್ರಮೆಗೊಣ್ಣನುಂ ಗರವಟ್ಟಗಿವರ್ವನುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smd. I, o. r. ಗರವಟಗಿ.). — ಗರವರಿಸು. = ಗರವಟಗಿ. (Kk. 91; see ಕೊಡೆ 3 and ಗರವಸಗೊಳ್). — ಗರವಸ. Subduement by or subjection to demoniacal or magical influences, etc. — ಗರವಸಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To fall under the power of garas, etc. (ಕೊಡೆ, ಗರವರಿಸು Kk. 91). — ಗರವರ್. -ಬರ್ (P). The power or great force of garas (? Rām. 6, 19, 17). — ಗರವೊಟ್ಟಗಿ. -ವೊಟ್ಟಗಿ. = ಗರವಟ್ಟಗಿ. ಉರಿನಾಲಿಗೆಯ ಗರವೊಟ್ಟಗಿಯ ತೊಡಲಿಕೆ ತರಳಿತಿತ್ತು ತ್ತೀನು ಕೊಡೆಗರ್ (Bh. 1, 20, 56). — ಗರ ಬಿಡಿ. An evil spirit to seize (Abhā. 2, 55; C.). — ಗರ ಹೊಡೆ. = ಗರ ಬಡೆ. (S. Mhr.; Bp. 54, 81; Bh. 4, 4, 3. 33).

ಗರಕರಣ gara-karapa. = ಗರ 2, No. 2. (My.).

ಗರಕು garaku. ಗರಕು. = ಕರಕು 1, etc., ಸರಸು 1, ಸರ್ಕು. Jaggedness, unevenness, irregular surface, roughness (My.).

ಗರಗ garaga. = ಸರಗು, ಸರುಗ, ಸರುಸು, ಸರ್ಗ. A common weed, Eclipta alba Hassk. (comprising erecta and prostrata; My.; Tē. ಗಯಿಸು). — ಗರಗದ ಸೊಪ್ಪು. (ಮಾರ್ಕನ, ಭೃಂಗರಾಜ Si. 160; My.).

ಗರಗತಿಗ garagatiga. N. of a plant (ಕೃಷ್ಣ Mr. 116; = ಗರಗ My.).

ಗರಗತ್ತಿ garagatti. The tree Ficus asperima (My.).

ಗರಿಗರಿ gara-garikē. Pleasantness, neatness,

beauty (ಚೋಕ್ಕು Ūt. II, 88; ಗಾಡಿ, ಚೋಕ್ಕುಟು, ಸೊಬಗು ನಿಡತೆ, ಸುಧಗ Sm. 47; Rām. 1, 5, 31; Tē. ಗರಗರಿ, ಗರಗಂಕೆ, ಗರಗಂಕೆ).

ಸರಗಸ garagasa. = ಸರಗಸ, ಗರಗಸು. (ಕೃಷ್ಣ Si. 345; My.). — ಗರಗಸದ ಮರ. A tree with rough leaves, Ficus conglomerata Roxh. (St. & Pl.; My.).

ಸರಗಸು garagasu. = ಗರಗಸ. ಹದವ ಗರಗಸಿನಲ್ಲಿ ತಿರವನೊಡ್ಡಲು ಬಹುದು (Dp. 172).

ಗರಗು garagu. = ಸರಗ, etc. See ಕಾಡಿ.

ಸರಜವಾಕರಣ garajavā-karapa. = ಗರಜೆ. (My.).

ಸರಜು garaju. Need; pressing necessity, pressing business (C.; Mhr., H. ಗರಜ; Br.).

ಸರಜೆ garajē. = ಗರಕರಣ. (My.).

ಸರಜೆ garaḍa. — ಗರಜೆಬೀಜ. The Persian lilac, Melia azedarach L. (Z.).

ಗರಡಿ garadi. = ಸರುಡಿ, q. v. (C.). — ಗರಡಿಮನೆ. = ಗರುಡಿ. (C.). — ಗರಡಿಸಾರ್ಥ. = ಗರುಡಿ. (C.).

ಸರಣ garana. Thh. of ಗ್ರಹಣ (Smd. 366; My.). See ಹಟ್ಟಿ. ಗರಣ ಕಟ್ಟಿತು or ಗರಣ ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಗರಣಿ garani. = ಕರಣಿ, etc. (My.).

ಸರತಿ garati. = ಗರ್ತಿ. A decent and reputable woman, a keeper at home (not a gadabout, C.; Mhr.; Mhr. ಫರ = ಗೃಹ).

ಸರಮu garama. (= ಗರಮ, etc., ಫರ್ಮ). Hot; heat (C.; Mhr., H.). — ಗರಮನುಸಾಲೆ, ಗರಂ, drags or spices of heating virtue (C.; Mhr.).

ಸರಮu garami. (= ಗರಮ), ಗರಿಮ, ಗರ್ಮ. Heat; lues venerea (C.; Mhr.).

ಸರಲ garala. ಸರಳ. Poison, venom.

ಸರಲಕನ್ಧರ garala-kandhara. Śiva (Bp. 24, 27).

ಸರಲಗ್ರೀವ ಗರಾಲ-ಗ್ರೀವ. Śiva (Bp. 24, 72; 25, 12).

ಸರಲಧರ garala-dhara. Śiva (Mr. 12); a snake (Bp. 51, 61).

ಸರಲಪೂರ garala-pūra. A serpent (ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಸರಲಭುಗ garala-hhuk. Śiva (Bp. 54, 86).

ಸರಲವಿಶಿಖ ಗರಾಲ-viśikha. A poisoned arrow (J. 13, 15).

ಸರಲಾಶನ garala-aśana. Śiva (Śiv. 5, 21).

ಗರವು garavu. To draw the whole towards one's self, to take away or seize all (ಸರ್ವಾರ್ಥ ಪರಣ Smd. Dh.; see ಕಡಿ).

ಗರಸು garasu. 1. = ಸರಸು, etc. (My.).

ಗರಸು garasu. 2. = ಸರುಸು. Gravel (C.; B. 4, 121; Tē. ಗರುಸು).

ಗರನೆ garasē. (= ಕೆರನೆ), ಸರನೆ. The measure called a garce, equal to 400 marakāls (the Madras garce is 320 pounds; Tē. ಗರನೆ; T. ಕರಣ್ಣಿ, ಕಂಣ್ಣಿ; R.).

ಸರಳ garala. = ಗರಲ, e. g. Bp. 51, 61; 58, 46.

ಸರಳೆ garalē. N. of a plant (ಸೊರಲ Mr. 135).

ಸರಣವಾರ garāṇa-dāra. A respectable man (C.; Mhr., H. ಫರಣಾ, family, race, lineage).

ಸರಣ garāsa. Thh. of ಗ್ರಾಸ. (C.).

ಸರಿ gari. A kind of grass, Adropogon serratus. See ದೇರ ತಾಡ, and cf. ಗರಾಳೆ.

ಗರಿಗ gariga. A kind of bird (Bh. 1, 20, 53).

ಗರಿಮೆ garima. ಗಂಮಾ. (fr. ಗುರು). Heaviness, weight. 2, the faculty of making one's self heavy at will. 3, importance, dignity, venerableness; worth, excellence (Bp. 1, 45).

ಗರಿಮಿ garimi. = ಗರಿಮೆ, etc. (My.).

ಗರಿಮೆ garimē. = ಗಂಮ. (Bp. 23, 21; 57, 64; 58, 68).

ಗರಿಸ್ಥ garishṭha. (fr. ಗುರು). Heaviest, excessively heavy; most venerable. 2, worst.

ಗರೀಬ garība. Poor (C.; Mhr., H.).

ಗರೀಯ garīya. Tbh. of ಗರೀಯಸ್. (My.).

ಗರೀಯಸ್ garīyas. (fr. ಗುರು). Heavier, uncommonly heavy; greater, very great; dearer; highly venerable. (My.). 2, worse.

ಗರು garu. = ಗುರು. See ಅ. ಕಷ್ಟವು ಗರುವೆ ಅಹುದು, ಅವ! (Bh. 1, 10, 18).

ಗರುಗ garuga. = ಗರಗ, etc. (ಮಾರ್ಕನ, etc. Nr.; ಅಂಗಾರ ಕ, ಪುಂಗ Mr. 130; ಪುಂಗ Nn. 45; My.). See ಬೆಣ್ಣೆ.

ಗರುಗು garugu. = ಗರುಗ. (My.). See ದಣ್ಣು.

ಗರುಡ garuḍa. The bird and vehicle of Vishnu, the chief of the feathered race, the enemy of the serpent race, and the son of Kaśyapa; an eagle or kite (ಎಲರುಡೆವಗೆಯ, ಪರ್ವ, ಪಕ್ಕಿಗಳರಸ Kk. 8; Śm. 6; T, M. ಕರು, ಕರುಗು, Tu. ಕರು, eagle, vulture). 2, a building shaped like Garuḍa. 3, the number 1 (Čh.). 4, the hornbill (Mhr.). 5, a peculiar military array. — ಗರುಡಗಂಪು. -ಕಂಪು. A pillar of wood before a śaṣāḍi to which enlprits used to be tied (S. Mhr.); a high stone-pillar, before a temple, on which, at festivals, a flambeau is put; its base bears an image of garuḍa (My.). — ಗರುಡ ಪಚ್ಚೆ. An emerald, used as an antidote against poison (My.; Mhr. ಗರುಡಪಾಚ; Śk. ಗಾರುಡ).

ಗರುಡಧ್ವಜ garuḍa-dhvaja. Vishnu or Krishna.

ಗರುಡವಾತಕ garuḍa-pātāka. = ಪಾತಾಕಗರುಡ. A medicinal herb said to be an antidote to snake-bites, Ophiorrhiza mungos Lln. (St. & Pl.).

ಗರುಡಪುರಾಣ garuḍa-purāṇa. N. of a small purāṇa by Garuḍa, read at times of trouble (My.).

ಗರುಡಫಲ garuḍa-phala. The tree Hydnocarpus venenata Gaert. (St. & Pl.).

ಗರುಡಮಂತ್ರ garuḍa-mantra. A charm against poison (ಗಾರುಡ G.; My.).

ಗರುಡವಾಹನ garuḍa-vāhana. Mounting a garuḍa: Krishna or Vishnu (J. 13, 22). 2, a kind of idol-conveyance (My.).

ಗರುಡವಾಹಿನಿ garuḍa-vāhini. = ಗರುಡ No. 5. (Abh. P. 14, 146).

ಗರುಡಾಂಗ್ರಜ garuḍa-agraja. The elder (or younger) brother of Garuḍa, Aruṇa.

ಗರುಡಾಂಕ garuḍa-aṅka. = ಗರುಡಧ್ವಜ. (ಕೃಷ್ಣ Mr. 18).

ಗರುಡಿ garuḍi. = ಗರಡಿ. An abode, a place of resort (ಗಡಿ, ಗೊತ್ತು, ನೆಲೆ, ಪೊದಲೆ, ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ, ಚಾವಡಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಮು, ಬದಿಕೆ, ಅಡುವೆಣ್ಣಿ, ಆಶ್ರಯ Śm. 58; Kk. 64; Tu. ಗರಡಿ, ಗರೊಡಿ, a demon-shrine; a veranda; Mhr. ಫರಬಾ, a bird's nest; house-site; a hole in which a body might lodge). 2, a fencing school, a place for wrestling, boxing and other athletic exercises

(Čpr. 8, after 9; My.; Tu.; Tē. ಗಂಡ; M. ಕಳಂ; T. ಕರಡಿ, ಕಳಂ, ಕಡಗ; cf. ಬಲೂಂಕೆ). See Śmd. 181. — ಗರುಡಿಮನೆ. = ಗರಡಿ. = ಗುರುಡಿ No. 2. (My.). — ಗರುಡಿಸಾಧಕ. = ಗರಡಿಸಾಧಕ. Gymnastic exercises (My.). — ಗರುಡಿಸಾಧನೆ. = ಗರುಡಿಸಾಧಕ. (My.). ಗರುಡಿಸಾಧನೆಯ ಮನೆ (ಶ್ರಮಗೃಹ, ಬಲೂಂಕೆ Mr. 197). — ಗರುಡಿಸಾಮು. = ಗರುಡಿಸಾಧನೆ. (My.).

ಗರುತಿ garut. (ಗರುತ್ತು). A wing.

ಗರುತ್ಮತೆ garut-mat. A bird. 2, Garuḍa.

ಗರುತ್ಮನ್ತ garutmanta. Tbh. of ಗರುತ್ಮತೆ. (My.).

ಗರುವ garuva. 1. Probably Tbh. of ಗರಿಮ or of ಗರು. A worthy, respectable man (Bh. 1, 8, 72; 2, 13, 37, 39; 3, 18, 39, 42).

ಗರುವ garuva. 2. Tbh. of ಗರ್ವ. (My.).

ಗರುವ garuva. 3. Tbh. of ಗರಿಮ. Heaviness (Bh. 8, 26, 14).

ಗರುವಲಿ garuvali. = ಗಾಳಿ. Wind (R.; Tē. ಕರುವಲಿ, ಗಾಲಿ; T, M. ಕಾಪ್ಪು, ಕಾಲ; Tu. ಗಾಲಿ, ಗಾಲಿ).

ಗರುವಾಯಿ garuvāyi. = ಗರುವಿಕೆ. (Rām. 3, 4, 7; 6, 14, 18).

ಗರುವಿಕೆ garuvikē. Dignified, proper behaviour or manner (Bp. 46, 10; 60, 42; Rām. 6, 10, 24). 2, pride (J. 27, 47).

ಗರುಸು garusu. = ಗರಸು 2. (My.).

ಗಡಿ gara. 1. Whirlingly (see ಕೊಡ 3; cf. ಕಕ್ಕೆ 2?). — ಗಡಿಗಡಿ. Around and around, whirlingly; smartly, quickly (C.; Mhr. ಗರಗರ). ಗಡಿಗಡಿ ಬರೆ (S. Mhr.). — ಗಡಿಗಡಿನೆ. = ಗಡಿನೆ. ಗಡಿಗಡಿನೆ ತಿರುಗು. = ಗಡಿನೆ. (My.). — ಗಡಿನೆ. = ಗಡಿಗಡಿ. ಗಡಿನೆ ತಿರುಗು. To turn or whirl round with velocity, as a millstone, the head, a man, etc. (v. i.; My.; B. 4, 79).

ಗಡಿ gara. 2. A sound in imitation of that which is produced when very crisp substances, as well baked happalas, etc., are eaten (cf. ಕಟಿ 2 and ಕರ 8). — ಗಡಿಗಡಿ ಎನ್ನು. To emit that sound (My.).

ಗಡಿಕೆ garakē. = ಕಡಿಕೆ, etc. (My.).

ಗಡಿಗು garagu. = ಗಡುಗು. The state of being scorched by heat, fragile, brittle, dry and crumbling as flowers, leaves, grass, etc.; — the state of being very crisp by frying or baking, as sandigēs, happalas, etc. (My.; Tē. ಗಡಿಗಡಿ, crispness, etc.; cf. ಕಕ್ಕೆ 2). — ಗಡಿಗುವಡಿ. A crisp vadē (My.). — ಗಡಿಗೊಟ್ಟು. A crisp ōbbattu (My.).

ಗಡಿಗಿ gari. A feather; a wing; the feather-like leaf or branch of a palm, etc. (ತಿಪ್ಪದಿ Śmd. II; Śm. 30; Kk. 84; ಪತ್ರವಾಲಿ, ವಾಟಿ Hā.; ಪತ್ರ Nn. 39; ಪಕ್ಷ 112; ವಾಟಿ, ಛದ 124; ತನೂರು, etc. Mr. 168; ಪಕ್ಷ 497; ಪಕ್ಷ, ವಾಟಿ 81. 289; C.; Tē. ಗಡಿ, ಗಡಿ; T, M. ಚಿಕ್ಕಿ, ಚಿಕ್ಕು; Tu. ಕಡಿ). ಪಕ್ಕಿಯ ಗಡಿ (ತಿಪ್ಪದಿ Śmd. I). ಅಮ್ಮಿನ ಗಡಿ (ಪಕ್ಷ, ವಾಟಿ Nr.; ಪತ್ರವಾಲಿ Mr. 295). ಮೊದಲ ಗಡಿ (ಪಕ್ಷ 3 Mr. 168). ನವಿಲ ಗಡಿಯೊಳಗಣ ನಯನಾಕಾರಮಾಣಿ ಇರ್ವ ಬಣ್ಣ (ಹನ್ನೆಕ, ಮೇಚಕ); ನವಿಲ ಗಡಿಯನ್ ಉಟ್ಟುಹನು (ಕಿರಾತ); ನವಿಲ ಗಡಿಯ ಸೋಗಿ (ತಿಪ್ಪದಿ, ಪಿಡ್ಡೆ, ಬರ್ವ Nr.). ತೆಂಗಿನ ಗಡಿಗಳನ್ನ ಚಾವೆ ಹೆಣೆಯುವರು (B. 2, 42). See Abh. P. 3, 56; 13, 74; Bp. 4, 26; Rāv. 6, after 11; 8, 98, 105; Śāv. 3, 3; J. 12, 40; 14, 11, 20; 28, 4; ಕುತ್ತಂಗಡಿ, ನುಣ್ಣು, ಹೊಂ. — ಗಡಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Wings to be formed: to get strength, to improve (v. i.;

My.; to increase (as wrath, etc., Bh. 4, 3, 12; 7, 18, 27).
— ಗದ್ಯಗಣ. -ಕಣ. A winged or feathered arrow (Rāv. 6, after 11; 6, 47). — **ಗದ್ಯಗದಮು.** -ಕದಮು. To spread out the feathers or wings (Rāv. 9, 28; J. 28, 36). — **ಗದ್ಯಗೋಲು.** -ಕೋಲು. = ಗದ್ಯಗಣ. (Bh. 7, 17, 37). — **ಗದ್ಯದೋಲು.** -ತೋಲು. To show the feathered part, as of an arrow (Bh. 8, 24, 30). — **ಗದ್ಯಪಾ.** = ಗದ್ಯವು. (Sāv. 3, 3). — **ಗದ್ಯಮರ.** The two side-portions of a wheel of an idol-car (My.). — **ಗದ್ಯಮಾಸ.** A kind of fish (Rāv. 5, 115). — **ಗದ್ಯಮುದ.** Stiffness of well starched and ironed cloth (My.). — **ಗದ್ಯವನ.** -ವನ. A drop falling from the wing (Rāv. 6, 6). — **ಗದ್ಯವು.** -ವು. The flower of the tree Pandanus odoratissimus, or the tree itself (ಕೇದಗಯ ಪೂರ್ಮ. II). — **ಗದ್ಯವಾ.** -ವಾ. = ಗದ್ಯವು. (ಕೇದಗ Kk. 86; Smd. 26; Rāv. 7, 40). — **ಗದ್ಯವೆ.** -ವೆ. Feathers to be annexed or affixed (Rāgh. 17, 17, 64, 65). — **ಗದ್ಯಸನ್ನೆಗಯ.** To make signs with the feathered part of an arrow (Abh. P. 13, after 101). — **ಗದ್ಯಸೂಪ್ತ.** Wing-lameness; fatigue, exhaustion (ಗಾಸ Bhu. 34, o. rs. ಗದ್ಯಸೂಪ್ತು, -ಸೂಪ್ತ & ನಾಸ). — **ಗದ್ಯಹೂ.** = ಗದ್ಯವಾ. (ಕೇತ & Ct. I, 103).
ಗದ್ಯಕೆ garikē. = ಕದಕೆ, etc. (My.). See ಬಿಳಿಯ. — **ಗದ್ಯ ಕೇ ಹುಲ್ಲು.** (ದೂರ್ವ, ಶತಪಥಿಕ etc. Si. 162). See ಬಿಳಿಯ.
ಗದ್ಯಗು garugu. = ಗದ್ಯ. (My.).
ಗದ್ಯ garra. A sound in imitation of loud belching and of creaking. — **ಗದ್ಯಗದ್ದನೆ ತೇಗು.** To belch with the repeated sound of garra (Bp. 59, 19).
ಗದ್ಯನೆ garranē. With the sound of garra (My.; Tē. ಗದ್ಯನೆ. ಗದ್ದನೆ ತೇಗುತ (Bp. 38, 16; My.; Tē.). ಗದ್ದನೆ ಕದಕನ್ ಉದ್ ತೇಗದು (Bp. 47, 24). ಗದ್ದನೆ ಪೂರವ್ವ ಗಾಳಿಗರ್ವೆ ಬದ್ ಧರಣಿಯಂ (J. 13, 35).
ಗರ್ gar. (= ಗದ್ದ). The creaking sound of an oil or sugar-mill (C.), and that of wheels (My.).
ಗರ್ಗು garku. = ಗರಕು, etc. (My.).
ಗರ್ಕೆ garkē. = ಕದಕೆ, etc. (My.).
ಗರ್ಗ garga. = ಗರಗ, etc. See ಕಾದಗ.
ಗರ್ಗ garga. N. of a fish. See ಗಾರ್ಗ and ಶಿವ.
ಗರ್ಗರ gargara. Tbh. of ಘರ್ಘರ (Smd. 388).
ಗರ್ಗರ gargari. A churn; a gurglet. 2, Tbh. of ಘರ್ಘರ. — **ಗರ್ಗರಗ.** A medicinal herb, Wedelia oaienduiacea Less. (St. & Pi.). See ಕಾಡ.
ಗರ್ಗನ garjana. Crying; roaring; rumbling; grumbling; passion, wrath; reproach, menace. See ಗದಮು.
ಗರ್ಗನೆ garjanē. = ಗರ್ಗನ. See ಘಟ. — **ಗರ್ಗನೆಗುಡು.** -ಕುಡು. To roar (Rāv. 5, 96, 116). — **ಗರ್ಗನೆ ಮಾಡು.** To roar (C.; B. 4, 212).
ಗರ್ಗನೈಘ garjan-mēgha. A thunder-cloud.
ಗರ್ಗಿ garji. N. of a tree, the small, sour fruits of which are used for pickles (My.).
ಗರ್ಗಿತ garjita. Roared; roaring; rattling; rumbling. 2, a furious elephant.
ಗರ್ಗಿಸು garjisu. To roar, etc. (ಧಯಂಕರವ್ವನ Smd. Dh.).
ಗರ್ಗಿ ಗೃಹದೋರ್ ಗರ್ಗಪಂ (ಪಿಣ್ಣೆ ಕೂರ Mr. 236). See Sāv. 3, 57; 4, after 19, 36 & 71. 2, to chido (J. 6, 48).
ಗರ್ಗಿ garjē. = ಗರ್ಗನ. (Dhw.).

ಗರ್ತ garta. A high seat, a throne; the seat of a war-chariot, a chariot; a table for playing at dice. 2, a *hote, a ditch* (ಕುದ್, ಧಾರ Nn. 12; ಕುಣಿ 120).
ಗರ್ತಿ garti. = ಗರತಿ. (My.).
ಗರ್ದಭ gardabha. An ass (ಕತ್ತ Nn. 45). See ಕದ್.
ಗರ್ದಭಾಕೃತಿ gardabha-ākṛiti. The form of an ass (J. 10, 19).
ಗರ್ದಭಾಣ್ಣ gardabha-aṇḍa. The tree *Thespesia populneoides* Wall.
ಗರ್ದುಗು gardugu. (Smd. 55). (= ಗದುಗು?).
ಗರ್ದುಗಿ gardugē. = ಗದ್ದಿ, etc. (ಪಟ್ಟವಣ, ಸಿಂಹಾಸನ Smd. 37). See ಪಟ್ಟ-; Bp. 54, 78.
ಗರ್ದುಡು gardudu. (Smd. 49).
ಗರ್ದೆ gardē. (Smd. 49). = ಗರ್ದೆ. ಗರ್ದಗರ್ (Rāv. 2, 10, 12; V. 4, 16).
ಗರ್ಧನ gardhana. Greedy, covetous.
ಗರ್ಧನೆ gardhanē. Greediness, covetousness.
ಗರ್ಬ garba. = ಗರ್ಭ. (Bp. 38, 21; 56, 25).
ಗರ್ಬಿಸು garbisu. = ಗರ್ಭಿಸು. (Grj. 2, after 106; 4, 88).
ಗರ್ಬು garbu. = ಗಬ್ಬ. (Rāv. 5, after 55).
ಗರ್ಭ garbha. = ಗಬ್ಬ 2. The womb. 2, an embryo or foetus. 3, a child. 4, the inside, the interior, the middle; (filled with). See Kāv. V, 967. ಗರ್ಭ ಕರಗು (C.). — **ಗರ್ಭಗುಡಿ.** = ಗರ್ಭಗೃಹ No. 2. (C.). — **ಗರ್ಭ ಧರಿಸು.** To conceive (My.).
ಗರ್ಭಕ garbhaka. A wreath of flowers worn in the hair.
ಗರ್ಭಗೃಹ garbha-griha. An inner apartment; a lying-in chamber. 2, the sanatory or adytum of a temple. See Ūpr. 8, after 97; Bp. 26, 27.
ಗರ್ಭಫೇದ garbha-ōhēda. Destruction of the foetus, producing abortion (My.).
ಗರ್ಭಧಾರಣೆ garbha-dhāraṇa. Gestation, impregnation, conception, pregnancy. (My.).
ಗರ್ಭನಿವಾಸ garbha-nivāsa. = ಗರ್ಭಗೃಹ No. 1. (Ūpr. 8, 99).
ಗರ್ಭಪಾತ garbha-pāta. Miscarriage, abortion (My.).
ಗರ್ಭಮೋಚನ garbha-mōcana. Delivery, birth. See ಹೆಡುವಿಕೆ.
ಗರ್ಭವತಿ garbha-vati. A pregnant female. (My.).
ಗರ್ಭವಾಸ garbha-vāsa. The abode of the foetus, the womb (Bp. 61, 63). 2, dwelling-place, house, refuge (My.).
ಗರ್ಭಶ್ರೀಮನ್ತ garbha-śrīmanta. Born to riches and honour (C.; Mhr.).
ಗರ್ಭಸಂಸ್ಕಾರ garbha-saṁskāra. = ಗರ್ಭಧಾನ No. 2. (My.). 2, a purificatory rite observed by women in the sixth or eighth month of their pregnancy (My.; Bp. 8, 52).
ಗರ್ಭಸ್ಥ garbha-sṭha. Situated in the womb (My.).
ಗರ್ಭಸ್ಥಾನ garbha-sṭhāna. = ಗರ್ಭಪಾತ. (My.).
ಗರ್ಭಾಸಾರ garbha-āṣāra. The uterus; an inner room, a lying-in chamber; = ಗರ್ಭಗೃಹ No. 2.
ಗರ್ಭಾಂಗನೆ garbha-aṅganē. = ಗರ್ಭಿಣಿ. (Ūpr. 4, 48).
ಗರ್ಭಾಧಾನ garbha-ādhāna. Impregnation. 2, a ceremony (ಸಂಸ್ಕಾರ) performed after menstruation to ensure or facilitate conception (My.).

ಗರ್ಭಾಶಯ garbha-āśaya. *The womb, the uterus.* See s. ಮಾಸು 2.

ಗರ್ಭಾಷ್ಟಕ garbha-aṣṭaka. *The eighth year reckoning from conception* (Bp. 3, 43).

ಗರ್ಭಾಷ್ಟಮ garbha-aṣṭama. *The eighth month of nterine gestation* (My.). 2. = ಗರ್ಭಾಷ್ಟಕ. (My.).

ಗರ್ಭಿಣಿ garbhini. *Pregnant; a pregnant woman* (ಬಸವಾ ದನ್ತಾ ಪ್ರೀ Nn. 133; ವರಧುರ್ಮ, ಸತ್ಯ, ಅನೃತ್ಯ, ಗುರ್ವ Mr. 307).

ಗರ್ಭಿತ garbhita. *Pregnant; full, filled; hid* (Rām. 1, 16, 28); inclosed (My.).

ಗರ್ಭೀಕರಿಸು garbhī-karisu. *To inclose (as one letter with another in one envelope, My.); to comprise* (Ūpr. 5, 3).

ಗರ್ಭೀಕೃತ garbhī-kṛita. *Inclosed, put into* (Grj. 5, after 76).

ಗರ್ಭೋಪಘಾತಿನಿ garbha-upaghātini. *A cow which miscarries.*

ಗರ್ವಿ garvi. = ಗರವಿ, etc. (My.).

ಗರ್ಮುತ garmut. *A kind of grass* (see ಕೋರ್ಟ).

ಗರ್ವ garva. = ಗಬ್ಬಿ 1, ಗರುನ 2, ಗರ್ವ, ಗರ್ವ. *Pride, arrogance, conceit* (ಗಬ್ಬಿ, ಬಿಂಕ, ಪನ್ನ ಮುಕ್ತಾ ಕೆ. 38; ಮುಕ್ತಾ 79; ಹನ್ನೆ, ಬಿಂಕ, ಗಬ್ಬಿ, ಮುರ್ಕು Kk. 57; ಕೇವ 64; ಕಾಮಕರ 84; ಉಕ್ತ Ūt. II, 31; ಬಿಂಕ II, 47; ತಾಮರ (P II, 94). ಗರ್ವ ಪದು (My.), ಗರ್ವ ಮಾಡು (My.; B. 5, 183). ಗದ್ಯಾಣತೂಕಚಿನ್ತನಿ ದ್ವರೇ ಗರ್ವ ಮಾಡ ಬಹುದು (Prv.). 2, N. of a vṛitta (Ūh.).— See Kāvya. IV, 2, 16; ದೇವ.

ಗರ್ವತೆ garvatē. *The state of being proud.* See ನಿರ್ವರ್ವತೆ.

ಗರ್ವಹೀನ garva-hīna. *Free from or deprived of pride.* See ಸೋರ.

ಗರ್ವಿ garvi. = ಗಬ್ಬಿ, q. v. (My.). See Prv. s. ಪೂರ್ವ.

ಗರ್ವಿತ garvita. *Proud, haughty; conceited.* See Bp. 23, 40; 45, 21; 60, 55; ಪುಗಾಯ್.

ಗರ್ವಿಷ್ಠ garviṣṭha. *Proudest, most hanghty* (C.; B. 5, 50).

ಗರ್ವಿಸು garvisn. = ಗರ್ವಿಸು. *To be or become proud, etc.* See Bp. 21, 14; 24 anm.; 26, 62; 54, 48.

ಗರ್ವಿಸುವಿಕೆ garvisuvikē. *Being conceited* (ದೇವನ 81. 437).

ಗರ್ವು garvu. *Thh. of ಗರ್ವ.* (S. Mhr.).

ಗರ್ವೋದ್ಧತ garva-uddhata. *Puffed up or inflated with pride* (Sēv. 8, 63).

ಗರ್ವಕ ಗರ್ವಕಾ. *A hasn-like copper or brass vessel* (My.; ಅನುಕರ, ಗುಡ್ಡೆವಟ್ಟರ Mr. 212).

ಗರ್ವಣ garhāṇa. *Censure, blame, reproach.*

ಗರ್ವೆ garhē. *Censure, blame, reproach.* See ಹದವ.

ಗರ್ವ್ಯ garhya. *Deserving reproach, blamable.* 2, tow, vite.

ಗರ್ವ್ಯವಾದಿ garhya-vādi. *Speaking in an improper manner, vitely or inaccurately* (ಶೋಧಾಣಿ ನುಡಿವನಂ Mr. 240).

ಗರ್ವ್ಯಾಧೀನ garhya-adhina. *Subject to reproach* (ಹದವ ಕೊಮ್ಮವನು Nr.).

ಗಲ್ gal. = ಗಲು 1, etc., ಗಲು, ಗಲ್ 2, ಗಲು 2. *Term, period.* See ಅ-, ಈ-.

ಗಲ gala. 1. = ಗಲ್ಲು, (ಘಟ). — ಗಲಗಲ. *Clanking, clinking, tinkling, rattling, etc.* (My.; Tē.). — ಗಲಗಲಿಸು. *To clank, etc.* ಗಲಗಲಿಸುವ ಅನ್ವಗ (Pril. 3, 25).

ಗಲ gala. 2. = ಗಲ 4, ಗಲ. — ಗಲಬಲ. = ಗಲಬಲ. (Ūb. 68). — ಗಲಬಲ. = ಗಲ. (My.; Mhr. ಗಲಬಲ; G. 175. 477).

ಗಲ gala. 3. — ಗಲಬಲಿಕೆ. *The act of rinsing* (My.). — ಗಲಬಲಿಸು. *To cleanse (vessels) by the introduction of water, to rinse* (My.; Tē.).

ಗಲ gala. 1. = ಗಲ. *The throat; the neok.* See ಕೋರಳ.

ಗಲ gala. 2. = ಗಲ 2. See ಅಗಲ.

ಗಲಕನ್ನಲ gala-kamhala. *A bull's dewlap.*

ಗಲಕಣ್ಣಿತಿ gala-kaṇḍīti. *Scratching the throat.* See ಕಸರ.

ಗಲಕು galaku. = ಗಲಕು 1, ಗಲಕು. — ಗಲಕುಹಲ್ಲು. *A strong grass, yielding native pens, Eriochrysis fnska Trin. (St. & Pl.).*

ಗಲಗಲ gala-gala. = ಗಲಗಲ, etc. *Clamour, confused chatter* (C.; Mhr.). — ಗಲಗಲ ಮಾಡು. *To chatter loudly, etc.* (S. Mhr.). — ಗಲಗಲ. -ಅಲ. *Clamour, vociferation, noise* (S. Mhr.).

ಗಲಗು galagu. 1. = ಗಲಕು, etc. *A kind of reed for pens* (C.; Tē. ಕಲುಗು). — ಗಲಗಿನ ಹಲ್ಲು. *A tall, coarse kind of grass, Rotthoellia exaltata L. (Z.).*

ಗಲಗು galagu. 2. *Loud chatter* (My.; cf. Mhr. ಗಲಕಾ).

ಗಲಗಾಹಿತ್ಯ gala-grāhitva. *Seizure of the throat; encompassing the throat* (Ūpr. 3, after 9).

ಗಲತಿ galati. = ಗಲ, etc. (My.).

ಗಲಧ್ವನಿ gala-dhvani. = ಗಲ. *A sound of the threst, a gurgling sound.* See ಮಣಿತ.

ಗಲನ galana. *Dropping, trickling, oozing, leaking; molting.* See ಬಸಿ, ಸುರಿ, ಸೋರ, ಸೋರ್ದು.

ಗಲನಿ galanil. = ಗಲನಿ 1, ಗಲನಿ. (Sk.).

ಗಲನಿಕೆ galantikē. = ಗಲನಿ 1, ಗಲನಿಕೆ, ಗಲನಿ, ಗಲನಿ 1. *A small pilcher, a water-jar* (ಗಲನಿಕೆ Hla.; ಗಲನಿ Mr. 210); *a small water-jar with a hole in the bottom from which the water drops upon a linga, etc.*

ಗಲಹೆ galahē. *Huhhuh, uproar; clamour* (My.; Mhr., Br.).

ಗಲವಾಸೆ gala-misē. *The extremity of a monstache curling over the cheek* (My.; Mhr., H. ಗಲವಾಸೆ).

ಗಲರವ gala-rava. = ಗಲಧ್ವನಿ. (ಮಣಿತ Mr. 330).

ಗಲಸಾಧನೆ gala-sādhane. *A kind of jugglery consisting in swallowing and vomiting np stones, scorpions, etc.* (S. Mhr.).

ಗಲಹಸ್ತ gala-hasta. = ಗಲಹಸ್ತ. *The hand at the threst, collaring, throttling.*

ಗಲಿ gali. = ಗಲಿ 2, etc. — ಗಲಿಬಲಿ. *Disorder, confusion* (C.).

ಗಲಿತ galita. *Dropped; fatten; oozed; loosed; melted.* See ವಸ್ತು.

ಗಲೇಜು galtju. *Dirty, filthy, as porsons, places, things* (My.; Mhr., H.).

ಗಲೇತ galita. *A blow* (My.; H.).

ಗಲು galu. = ಗಲ, etc. See ಅ-, ಈ-.

ಗಲುಗು galugu. = ಗಲಕು 1. (My.).

ಗಲುಹು galuhu. *Tinkling, jingling.* ಕಾಲ ಗಿಡ್ಡು ಗಲುಹನ್ ಅಲಿವ ಮಾಯ (Pril. 8, 27).

ಗಲೇಫು galéphu. (S. Mhr. as ಗಲೇಫು). A case, as of a pillow, sofa, etc. (My.; Mhr., H. ಗಲೇಫು).

ಗಲೇಫ್ಫೇರ galā-uddēsa. The region of the throat.

ಗಲ್ಪು galku. = ಗಲ 1. ಕದಗಂ ಗಲ್ಪನೆ (Rāv. 14, 35).

ಗಲ್ಪಟ್ಟಿ galpatti. (i. e. ಗಲಪಟ್ಟಿ). A wrapper round the throat, a comforter (My.).

ಗಲ್ಪಿ galti. = ಗಲತಿ, ಗಲ್ಲಪ್ಪು. (My.).

ಗಲ್ಪಿ galbha. Bold, audacious. See ಪ್ರ.

ಗಲ್ಪಿತೆ galbhatē. Boldness. See ಪ್ರ.

ಗಲ್ಪಿ galyē. A multitude of throats.

ಗಲ್ಲ galla. One of the Tatsamas (Śmd. 384; Kk. 95; Śm. 77; Ūt. II, 48) = ಗಲ್ಲೆ 2. The cheek (ಗಲ್ಲ, ಕಪೋಲ

Nr.; ಕೆನ್ನೆ, ಕದಪು, ಕೆಳ್ಳೆ Śm. 71; ತಾಳ್ Ūt. 1, 45; ತಾಲುಗ Śmd. 43 Cm. ? see ತಾಳ್; C.; Mhr. ಗಾಲ). ತುಟಿಯ ಕೆಳಗಡೆಗಲ್ಲ (ಚವುಕ Si. 213). See Bp. 40, 19; 46, 57; 47, 32; J. 11,

15; Mr. s. ಮಕರಿಕೆ; ಊದುಗಲ್ಲ, ತಳ್ಳಲ್ಲ, ನುಣ್ಣಲ್ಲ. — ಗಲ್ಲಗಿವಿ. — ಕವಿ (Śmd. 386). An ear that hangs down the cheek (My.). — ಗಲ್ಲಗುಗ್ಗು. (Śmd. 386). A curl of hair combed

over the cheek (by women?). — ಗಲ್ಲತಗ್ಗು. A dimple in the cheek (S. Mhr.). — ಗಲ್ಲವಾಸೆ = ಕಲ್ಲಿವಾಸೆ, ಗಲವಾಸೆ q. v. (My.). — ಗಲ್ಲಮುಗ್ಗು. (Śmd. 386 Mdb.). — ಗಲ್ಲಪ್ಪು. (Śmd. 386; Kk. 99) = ಗಲ್ಲ.

ಗಲ್ಲ galla. = K. ಗಲ್ಲ. The cheek.

ಗಲ್ಲಣೆ gallanē. Trouble, annoyance, torment, plague (ಘಾಸ Bbn. 14). ತೋರ್ಪದಡೆಲ್ಲ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನದೂ ಸದ ಗಲ್ಲಣೆ (Abhā. 11, 65). See Bh. 1, 14, 21; 3, 18, 35; 8, 23, 9; J. 21, 20.

ಗಲ್ಲತ್ತು gallattu. = ಗಲ್ಲಿ, etc. Astray, in the state of missing; misplaced; disordered (My.; Mhr., H. ಗಲತ); wrong distribution in cards playing (My.).

ಗಲ್ಲಾ gallā. Corn (Mhr., H.). 2, = ಗಲ್ಲೆ, the money-pit in the shop of shroffs and dealers (My.; H.).

ಗಲ್ಲಿ galli. A lane, an alley (My.; Mhr., H.).

ಗಲ್ಲಿಸು gallisu. To trouble, to annoy, to torment, to fatigue. ಗಲ್ಲಿಸುವ ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿಸಿಲಿನ್ದ ಮೂ ಷಗಂ ತಲ್ಲಣಿಸಿತು (J. 15, 2). See Bh. 1, 14, 10; 7, 16, 9; J. 4, 5. 2, to be troubled, etc. (Bh. 7, 16, 2). 3, to shake (v. t.), as the boiled contents of a pot, as a measure, etc., or as corn, etc. on a fan (C.). 4, to push away (S. Mhr.; cf. Mhr. ಘಾಲವಣೀಂ).

ಗಲ್ಲು gallu. (Mhr. ಗಳ, the hangman's hook). — ಗಲ್ಲಾಗು. — ಅಗು. Execution by hanging to take place. ಅವನಿಗೆ ಗಲ್ಲಾಯಿತು (C.). — ಗಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡು. To execute on a gallows by hanging (C.; B. 5, 159). — ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕು. = ಗಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡು. (C.; B. 5, 159). — ಗಲ್ಲಿನ ಮಣೆ. The bench on which the criminal has to stand under a gallows (C.). — ಗಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷೆ. Punishment by hanging (C.; B. 5, 268). — ಗಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗ. The rope used in hanging (C.). — ಗಲ್ಲುಗವ್ವು. -ಕವ್ವು. The posts of a gallows (S. Mhr.). — ಗಲ್ಲುಮರ. A gallows-tree (C.).

ಗಲ್ಲೆ gallē. 1. = (ಗಲ್ಲೆ 1), ಗಳ್ಳೆ. A lump, a clot; a concretion (My.). ತುಟಿ ಗಲ್ಲೆ (ಉಲ್ಪ Mr. 308). — ಗಲ್ಲೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To become clotty, etc. (My.). ಗಲ್ಲೆಗಟ್ಟಿದ ನೆತ್ತರು (ಉಲ್ಪ, ಕಲಲ Hlā.).

ಗಲ್ಲೆ gallē. 2. = ಗಲ್ಲ. (ಕರಟ Mr. 207).

ಗಲ್ಲೆ gallē. = ಗಲ್ಲಾ No. 2. (S. Mhr.).

ಗಲ್ವರ್ಕ galvarka. A goblet.

ಗವ್ gav. = (ಕವ 1), ಗವ್ಯ. — ಗವಗವ ಎನ್ನು. To bark, as a dog (C.).

ಗವ gava. The feeling of great, smart itching.

(T. ಕವನ, acute pain = ಕದಪ್ಪು; cf. ನವ). — ಗವಗವ ಎನ್ನು. To itch very much (S. Mhr.).

ಗವ gava. 1. = ಗಮ. See ಸಂ.

ಗವ gava. 2. A cow; cattle. See ಪುಂ, ಪದ್, etc.

ಗವಕ್ಕನೆ gavakkanē. = ಕಬಕ್ಕನೆ, etc. (My.).

ಗವಡೆ gavaḍa. = ಗವಡ. (My.).

ಗವತ gavata. (Tbh. of ಗವ್ಯಾತಿ?). Meadow or pasture grass (ಘಾಸ, ಯವಸ, ಜವಸ, Nr.; Mhr.; Tē. ಗೋತ, ಗಾತ).

ಗವನ gavana. Attention, care, heed, consideration (My.; Tē. ಗಮನ; M. ಕವನ, ಕವ್ಯ; T. ಕವನ, ಕವಲ್, ಕವಟ್ಟೆ, ಕವ್ವೆ; ಕವಲು, ಕವಿ, to be concerned, be interested, be intent upon; Tu. ಗವ, sense, sensation, consciousness; cf. ಜ್ಞಪ್ತಿ, ಜ್ಞಾನನ? ಕವ 1?).

ಗವನಿಸು gavanisu. = ಗಮನಿಸು, ಗವನು. To heed, to mind (My.).

ಗವಯ gavaya. A species of ox, the Gayal, Bos gavaeus. 2, a monkey-chief attached to Rāma (J. 21, 9, 19).

ಗವಯಿಗ gavayiga. A man of the basket- and mat-maker tribe or caste (ಮೇದ Śm. 58; M. ಕವಯಿ, T. ಕವಯ್ಯ, ಕವಯ್ಯವು). Cf. ಕಾಲಾವರ.

ಗವಲ gavala. A buffalo's horn.

ಗವಲು gavalu. = ಗವಲು. (My.). — ಗವಲ ಕಡೂರ. = ಗವಳ ಕಡೂರ. A kind of bad-smelling kaōḍra (ಕಕ್ಕೋಲಕ, ಕೋಲಕ G.; My.).

ಗವಸಣೆ gavasaṇi. = ಗವಸಣೆ. (My.; Mhr.; cf. ಗೋಣೆ?).

ಗವಸಣಿಕೆ gavasaṇikē. = ಗವಸಣಿಕೆ. (S. Mhr.). ಗೋಣೆ ಗೇತಕೆ ಗವಸಣಿಕೆ? (Abhā. 1, 40).

ಗವಸಣಿಗೆ gavasaṇigē. A cover, a wrapper, a cloth, a case, a sack; any cover or case (ಅತ್ತರಣ, ಪ್ರವೇಶ Mr. 203; ಚೀಲ G.; My.; T. ಕವಿಪಟ್ಟಿ; M. ಕವಿಯನ್; Tē. ಗವಸಣೆ; T. ಕಂಬುಳಿ, Tē. ಗೋತ, a saak; T. ಕವಿ, to cover; ಕವವು, to put in, enolose; see ಕವಿ 1; cf. ಗೋಣಿಕ). ಎಣೆಯ ಗವಸಣಿಗೆ (ಕಕುಫ, ಪ್ರಸೇವಕ Nr.). ಬಿಲ್ಲ ಗವಸಣಿಗೆ (ಧನುರ್ಮ Mr. 294). See Si. 344; Prv. s. ಗಾಣ 1. — ಗವಸಣಿಗೆಡೊಡಿಸು. -ತೊಡಿಸು. To cause (one) to put a cover to (V. 5, after 14).

ಗವಸಣಿಸು gavasaṇisu. To inwrap, to cover (Abh. P. 7, 114).

ಗವಳೆ gavalī. = ಗವಳ. (Mhr.).

ಗವಳೆ gavalī. = ಗವಳಿ. Tbh. of ಗೋವಾಲಿ. (Mhr. ಗವಳಿ; R.).

ಗವಳಗ gavaliga. (ಗಾಳಿಗ). = ಗೋವಳಿಗ. Tbh. of ಗೋವಾಲಕ.

A cow-herd caste who sell milk, etc. (C.; B. 1, 10; ಗೋವಾಲಕ G.). — ಗವಳಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. A cow-herds' street (My.).

ಗವಳಗಿತ್ತಿ gavaliga-itti. A woman of the cow-herd caste (C.; ಮಹಾಶಾಸ್ತ್ರಿ G.).

ಗವಾಕ್ಷ gava-aksha. A bull's eye: a little round window, an air-hole.

ಗವಾಕ್ಷಿ gava-akshi. A sort of cucumber, *Cucumis madras-patanus* or *colocynthis*.

ಗವಾರ gavarā. = ಗವಾರ. Rustic, clownish (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಂವಾರ).

ಗವಿ gavi. 1. A (covered or sheltered) place of resort; a cave (ಗವುಡಿ, ಗೊತ್ತು, ನೆಲೆ, etc., ಅತ್ರಯ Kk. 64; Śm. 58; Bh. 3, 18, 39; My.; Tē. ಕವಿ, ಗವಿ; Sk. ಗವ, cave). See Rāgh. 17, 68; B. 3, 27.

ಗವಿ gavi. 2. = ಕವಿ 3. Covering, overspreading, etc. — ಗವಿಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Thick or dense darkness (My.). ಗವಿಸು gavisu. = ಗವಿಸು. To pay attention, to heed (Kk. 21).

ಗವೀನ gavina. Of or belonging to a cow (My.).

ಗವು gavu. = ಗವಿ 2, etc. — ಗವುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. = ಗವಿಗತ್ತಲೆ (My.).

ಗವುಗೆ gavgure. — ಗವುಗಸಾಳಿನಲ್ಲ. (ತಾಲಿ G.).

ಗವುಜಲೆ gavujal. = ಕವಿಜಲ, etc. (My.). — ಗವುಜಲಕ್ಕಿ. The grey partridge, *Ortygornis pondioerianus* (My.). See ಕರ.

ಗವುಜಲ gavujala. = ಗವುಜಲ 1. (ಖಂಡರೇಟ, ಖಂಡನ Si. 172).

ಗವುಜಲ gavujala. = ಗವುಜಲ.

ಗವುಜಿ gavuji. = ಗವುಜಿ 2, (ಗಾಳಿ). Noise; hubbub (Tn.; Mhr. ಗವಗವ). ಗವುಜಿ (ಗವುಜಿ My.) ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಗೋವಿ ನ್ನುಟ್ಟು ಬಾವೀರಿ ಬಿಟ್ಟು. — ಮಡಿಕೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ದುಡುಕಿನ ಗವುಜಿ (ಗವುಜಿ My.) ಯಾಕೆ? (Prva.).

ಗವುಜು gavuju. 1. = ಗವುಜಲ. A wagtail, *Montacilla alba* (ಖಂಡರೇಟ, ಖಂಡನ Nr.; Mr. 173).

ಗವುಜು gavuju. 2. = ಗವುಜಿ. (My.). Cf. ಗವುಜಿ, ಗವುಜಿ, ಗವುಜಿ 2.

ಗವುಜು gavuju. = ಕವಿಜು, etc. (My.).

ಗವುಡ gavuḍa. ಗೌಡ, = ಗವಡ. (A formation from ಗಾವ = ಗ್ರಾಮ). The (generally Sūdra) chief officer of a village, (though occasionally not so powerful as the śāhahhōga, C.; Mhr. ಗಾವಡಾ). ಅದರ ಊರಿಗೆ (or ಕಾದೂರಿಗೆ) ಉದ್ವಾದವ ನೇ ಗವುಡ. — ಗವುಡನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕರುಣೆಯಾದರೆ ಕವಡ ಮಂತ್ರ ಹೊತ್ತು ತನ್ನ ಗವುಡನು. — ಗವುಡ ಹೆತ್ತರೆ ಗವುಡನ ಹೆಸರು, ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತರೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಸರು. — ಊರಿಗೆ ಗವುಡನಾದರೆ ತೋಳಿಗೆ ಏನು? (it does not care for the headman, Prva.). 2, a title of honour among peasants (C.). 3, a good caste of peasants (My.). See Bp. 27, 53; 51, 23; B. 8, 22; Prv. s. ಕವುಡ, ಕವುಡಿ, ಬಂಗಾಳ.

ಗವುಡಗಿತ್ತಿ gavuḍa-gitti. A gavuḍa's wife (S. Mhr.).

ಗವುಡತನ gavuḍatana. = ಗವುಡಿ. (My.).

ಗವುಡಸಾನಿ gavuḍa-sāni. = ಗವುಡಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಗವುಡಿ gavuḍi. = ಗವುಡಿತಿ. (A rustia female): a female servant (C.; ತೊತ್ತು G.). ಗವುಡಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತವುಡಿ ತಕ್ಕ (Prv.).

ಗವುಡಿಕೆ gavuḍikē. The business of a gavuḍa (C.).

ಗವುಡಿತಿ gavuḍiti. = ಗವುಡಿ. (My.).

ಗವುರ gavur. ಗವುರು. = ಗವುರಿ. A loud, shrill, harsh sound (Tē. ಗೌರಿ; cf. ಗವುರು). — ಗವುರು. -ಗವುರು. (Bh. 8, 21, 8). — ಗವುರುಗಾಳಿ. -ಗಾಳಿ. A kind of harsh-sounding kākā (My.; Tē. ಗೌರಿಗಾಳಿ). — ಗವುರುಗಿ. -ಉಗಿ. To emit the sound of ಗವುರ. ಗವುರುಗಿನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆಗವು (Bh. 6, 2, 4).

ಗವುರಿ gavuri. = ಗವುರಿ. — ಗವುರಿಗಾಳಿ. = ಗವುರುಗಾಳಿ. See s. ವಂಡಮಹಾಶಯ.

ಗವುರಿ gavuli. A paste of wheaten flour, made into threads and cut into small hits (S. Mhr.; Mhr. ಗವುರಿ, ಗವುರಿ, related to ಗವು, wheat).

ಗವುಲು gavulu. = (ಕಮರು 2, etc.), ಗವಲು, ಗವಲು. A fetid smell, as that of sweat or of oil on the body (C.).

ಗವುಳಿ gavuli. = ಗವಳಿ. The house lizard (C.; ಮು ಸಲಿ, ಮುಸಲಿ, ಗೃಹಗೋಳಿ Si. 171; T. ಕಾಳಿ, M. ಗಾಳಿ; cf. Sk. ಗೋಳಿ). See Prva. s. ಬಿವಳಿಗಾಳಿ, ತೂಲಿ.

ಗವುಳು gavulu. = ಗವುಳು, etc. — ಗವುಳ ಕಡೋರ. = ಗವುಳ ಕಡೋರ (S. Mhr.).

ಗವೇರು gavēru. The grass *Cotx barbata* Roxb.

ಗವೇರು gavērdhu. = ಗವೇರು. (ಕಾಡುಗೋವಿ Si. 307).

ಗವೇರುಕೆ gavērdhukē. = ಗವೇರು. (Si. 307).

ಗವೇನ್ದ್ರ gava-indra. An excellent, big ox (Čpr. 4, 7).

ಗವೇಶ್ವರ gava-śvara. An owner of kine.

ಗವೇಷಣೆ gavēṣaṇē. Seeking after, research.

ಗವೇಷಿತ gavēṣhita. Sought, inquired for.

ಗವ್ಯ gavya. Belonging to or coming from a cow: milk, cheese, butter, urine and dung. See Prv. s. ದ್ರವ್ಯ.

ಗವ್ಯುತ gavyūta. = ಗವ್ಯುತಿ, ಗಾವಡ, ಗಾವಡ. (Sk.).

ಗವ್ಯುತಿ gavyūti. A league, measured by 2000 fathoms. 2, = ಗವತ, a pasture, pasture land.

ಗವ್ಯುತ gavyūte. A herd of kine.

ಗವ್ಯುರ gavvara. Tbh. of ಗವ್ಯುರ. (ಬಿಲದ ಮಾರ್ಗ Čt. I, 33).

ಗವ್ಯು gavvu. = ಗವ. — ಗವ್ಯುಗವ್ಯು. To hark (C.).

ಗವ್ಯು gashṭu. = ಗವಿ 1. (My.).

ಗವ ಗಾಸ. A sound used in imitation of a somewhat gentle, but quick way of rubbing. — ಗವಗವ ತಿಕ್ಕು. To rub, as the teeth, the body, or clothes on a stone slab, etc. (S. Mhr.; B. 4, 60). — ಗವಗವ ತುಡ. To make clean or bright by treading, as grain (S. Mhr.).

ಗವಗವೆ gasagavē. = ಕವಗವೆ, etc. (My.).

ಗವಗವೆ gasagavē. Tbh. of ಗವಗವೆ. (S. Mhr. rare).

ಗವಗವೆ ಗಾಸಗವೆ. Sad or sorrowful thought or reflection, care, concern (My.). ಹಸಿವೆ ತೃಪ್ತಿ ನಿದ್ರೆಗಳು ವಿಷಯವ್ಯಥಾನಯಕೆ ವಶವಾಗಿ ನರಗೆ ಸಮವರಲು ಕುಲವೆವ್ವು ಗವ ಗವುತನದರ್ (Sp.). See Čpr. 6, 26; Bp. 24, 65; 58, 29; Bh. 1, 10, 14; J. 25, 25; 32, 4; 34, 3; Ahhā. 6, 26; Prv. s. ಕಾಲಾಟ. — ಗವಗವೆಗೋಳ. -ಕೋಳ. To become full of anxious thoughts, etc. (Bp. 37, 66; 46, 50; Rām. 3, 8, 1).

ಗವಗವೆ ಗಾಸಗವೆ. Perplexing affair; a difficulty or trouble (R.; Mhr. ಕಾಲಾಟ).

ಗವಗವೆ ಗಾಸಗವೆ. With great force (of rubbing; Mhr. ಘಟ್ಟು, a rough rub or wipe). ಗವಗವೆ ತಿಕ್ಕು, to rub with force (S. Mhr.).

ಗವಿ gasi. 1. = ಗವ್ಯು. The sediment or dregs of oil or melted butter, or of pickles (C.; Tē. T. ಕಡುಗು, M. ಕಟ್ಟು). See Prva. s. ನಸಿ 1, ಮಕ್ಕಳು.

ಗವಿ gasi. 2. = ಕವಿ 5, etc. — ಗವಿಮುಸಿ = ಕವಿಮುಸಿ (My.).

ಗಸ್ತಿ *gasti.* = ಗಸ್ತು. Rounds or a patrol: going the rounds (C.; Mhr., H. ಗಸ್ತು). See ಗಸ್ತಿ. — ಗಸ್ತಿ ಪಹರೆ. *dupl.* = ಗಸ್ತಿ. (C.). — ಗಸ್ತಿಯವನು. -ಅವನು. A man going the rounds (My.).

ಗಸ್ತು *gastu.* = ಗಸ್ತಿ. (My.).

ಗಹ *gaha.* A sound in imitation of laughter (cf. ಕದ 2). — ಗಹಗಹ. *rep.* The sound of merry or derisive laughter (ಹಸನವ್ಯವಹೃತಿ *śmd.* 393; ನಗೇಯೋ ಅದ ವ್ಯಸಿ *Āt.* I, 56). — ಗಹಗಹಕೆ. Hilarity (ತೋಷ *Bhn.* 15, o. r. ಸಂತಪ; *Bh.* 1, 15, 19). — ಗಹಗಹಿಸು. To laugh merrily or derisively (*Bp.* 4, 63; 16, 24; 31, 9; 37, 9; 49, 21; 61, 32; *Rām.* 6, 10, 48; *J.* 5, 57; 13, 38). Occasionally ಗಹ ಗಹಿಸಿ ನಗಿಸು (*Bp.* 47, 32), ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗು (20, 16; 28, 20; 50, 78; *Riv.* 6, after 24; *J.* 2, 21; 3, 15).

ಗಹನ *gahana.* A fault-finding, censorious (derisive) speech (? ಕೊಡತೆಯ ನುಡಿ *Bhu.* 50).

ಗಹನ *gahana.* = ಗಾಹ 2. Deep, dense; *impervious, inaccessible.* 2, a thick; a wood. 3, difficult of comprehension, profound; a mysterious, wonderful thing, an impenetrable secret (ಅರಿದು *Mr.* 461; *Bp.* 9, 5; 37, 9; 56, 18).

ಗಹ್ವರ *gahvara.* = ಗಂಹರ, ಗವ್ವರ. Deep; *impervious.* 2, a thick. 3, an abyss; a cave, a cavern (ಗುಹೆ *Nn.* 109). 4, a wild or jungle (ಅರಣ್ಯ, ಅದಮ 109). 5, *hypocrisy* (ಕೃತ್ರಿಕ, ಕೃತ್ರಿಮ 109). 6, an impenetrable secret. 7, black (ಅಸಿತ, ಕಪ್ಪು 109). 8, darkness (ಅಸ್ತ, ಕತ್ತಲೆ 109). 9, a tree with a very dark bark, *Xanthochymus pictorius* Roxb. (ತಮಾ ಲ *Mr.* 469). 10, close by, contiguous (ಸಮಾವ 109).

ಗಲ್ *gal.* 1. = ಕಲ್ 1, etc. An affix of the plural, e. g. ವನದೇವತೆಗಳ (śmd. 109), ಉತ್ತಿಗಳ, ಸಂಖ್ಯೆಗಳ (110), ಮನೆಗಳ (111), ಊರ್ಗಳ, ಕೇರ್ಗಳ (51), ಅಗದ್ದಿಗಳ, ದಾಸುದ್ದಿಗಳ, ಮುಗುಳ್ಳಿಗಳ, ಕುರುಳ್ಳಿಗಳ, ಕನರ್ಗಳ (52), ಕೆಸರ್ಗಳ, ಬಸಿಗಳ (53), ತೊಡೆಗಳ, ಕಣ್ಣಿಗಳ, ತೋರ್ಣಿಗಳ (117), ಸಮೃದ್ಧ ಮಧುಗಳ (117), ದಲಿತಾಬ್ಬಂಗಳ, ಅಲಿಕುರಾಕುಲಂಗಳ (117), ಅತ್ತಿಗಳ, ತಾಯ್ತಿಗಳ, ತನ್ನೆಗಳ (124, 125); ಗುರುಗಳ, ಪ್ರಧಾನ್ಯಮಿಗಳ (125); — ಮರಂಗಳ or ಮರಗಳ, ಪೊಲಂಗಳ or ಪೊಲಗಳ, ವಯಂಗಳ or ವಯಗಳ, ಕೆಲಂಗಳ or ಕೆಲಗಳ (126), but ಗುಣಂಗಳ, ಮದಂಗಳ, ನದಂಗಳ, ದೇಶಂಗಳ, ಕೋಶಂಗಳ, ಪಾಶಂಗಳ (126, 127); — ಅಣ್ಣಂಗಳ, ಧಾವಂಗಳ, ಮಾವಂಗಳ, ಅಯ್ಯಂಗಳ, ಅಕ್ಕಂಗಳ (124, 126); — ಅತಂಗಳ, ಈತಂಗಳ, ಊತಂಗಳ; — ಊಕೆಗಳ, ಅಕೆಗಳ (202, 231); — ಅಂಗಳ, ನೀಂಗಳ, ತಾಂಗಳ (178 in one MS.); — ಅವರ್ಗಳ, ಇವರ್ಗಳ ಉವರ್ಗಳ (124); — ಸುರತರುನ್ನೆನಂಗಳರ! ದೇವೆಗಳರ! ಮುನಿಗಳರ! (153); — ಹೋದವರುಗಳ (Bp. 4, 61), ಮಕ್ಕಳುಗಳ (*J.* 28, 20). — The vocative simply with the final ಗಲ್ in ಪೋಗಿಮ್ ಉಗ್ರಾಂಗಳ (śmd. 153). — ಗವಾಗಮ. -ಅಗಮ. The affix ಗಲ್ (śmd. 116, 123).

ಗಲ್ *gal.* 2. = ಗಲ್, etc. Term, period. See ಅ-, ಈ-

ಗಲ್ *gala.* 1. = ಗಡ 1. (śmd. 397).

ಗಲ್ *gala.* 2. = ಗಡ 1, q. v. — ಗರ್ಗಲ್ ಬಣಗು. To be quickly parched up or scorched, as leaves (S. Mhr.).

ಗಲ್ *gala.* 3. = ಗಡ 4, etc. — ಗರ್ಬಲ್ = ಗಡಬಡ. (*Grj.* 10, 88).

ಗಲ್ *gala.* = ಗಲ 1, e. g. *Bp.* 38 sum.; 40, 19; *J.* 20, 8; 28, 55. See ಕಡೆಗಲ್; śm. s. ಕೋರಲು. — ಗವಡೋಗಿ. -ತೋಗಿ. A neck-ornament (*Bp.* 12, 18). — ಗವಹತ್ತ. *Tbh.* of ಗವಹತ್ತ. (*Bh.* 2, 2, 97).

ಗಲ್ *galak.* = ಗರ್ಕ. (My.).

ಗಲ್ *gala.* = ಗಲ್ 2. (My.).

ಗಲ್ *gala-gala.* = ಗಲಗಲ, etc. (My.).

ಗಲ್ *gala-gala.* (śmd. 386; *Kk.* 98). A hook for catching the throat, or one that has entered it.

ಗಲ್ *galagā.* = ಕಣಿ, etc., ಗಲ್ 1. A high bamboo-basket for storing corn (ಕಲಂಜ, ಕಳಂಜ *Mr.* 208; ತೊಮ್ಮೆ śm. 101, o. r. ಗಲ್ 1; C.; *Bp.* 42, 8). ಕುಸೂಲವೆನ್ನು ಕಣಿ, ಗಲ್ ಎನ್ನಿ ಎಮ್ಮರು (*Nr.*).

ಗಲ್ *galā-dhvani.* = ಗಲರವ. (ಮಣಿತ, ರತಕೂಜಿತ *HIA.*).

ಗಲ್ *galāntigē.* 1. (śmd. 48). = (ಗಣತಿ 1), ಗಣತಿಗೆ, etc. *Tbh.* of ಗಲಿತಿಗೆ, q. v. (ಅಣದಿಗೆ śmd. 337; My.).

ಗಲ್ *galāntigē.* 2. (fr. ಗಲ್ಪ). An inner apartment or chamber (ಕೋಣೆ *Kk.* 47; ಕೋಣೆ, ಓವರ q. v. ಸಾ.).

ಗಲ್ *gala-rava.* = ಗಲರವ. (*J.* 11, 24).

ಗಲ್ *galām.* = ಗಲ್. — ಗವಾಮ್ಮಿವಾಮ್. *dupl.* = ಕಲಬಿರಿ, s. ಕಲ 1. The noise of children at play (My.).

ಗಲ್ *galigō.* 1. = (ಫಲಗಿ), ಗಲ್ 1. (My.; ವಾಡೆ, ಕುಸೂಲ *Si.* 416). ಸಣ್ಣ ಬಾಯಿಯ ಗಲ್ (ಹೇಳಗಿ *G.*).

ಗಲ್ *galigē.* 2. = ಗಲ್ಗ. (*Tbh.* of ಫಲಿಕ್ಕಿ). A doubling of cloth, a fold (S. Mhr.; *Bp.* 21, 8; 36, 47).

ಗಲ್ *galisn.* = ಗಡಿಸು 1, etc. See ಸಂ.

ಗಲ್ *galu.* 1. = ಗಲ್ 1, etc. (C.). ಧರ್ಮಂಗಳಿಗೆ (*Bp.* 26, 51). ಕೆಲಸಂಗಳಿಗೆ (26, 58). ಮನೆಗಳು, ಮರಗಳು, ಕಾಲುಗಳು, ಅವುಗಳು, etc., etc. (C.). See e. g. *Bp.* 28, 46; 30, 30; 84, 24; 36, 45; 37, 57; 38, 34, 45; 39, 51; 40, 80; 42, 3; 44, 49; 46, 52; 50, 70, 75; 57, 16.

ಗಲ್ *galu.* 2. = ಗಲ್ 2. See ಅಗಲು 1, ಈಗಲು.

ಗಲ್ *galō.* = ಗವಾಮ್. — ಗಲ್ಬಿ. = ಗವಾಮ್ಮಿವಾಮ್. (My.).

ಗಲ್ *galēvu.* (ಗಲ್ಯವು, ಗಲ್ಯ). A complete agricultural apparatus (S. Mhr.); a set of implements of Kabbilas (*Bp.* 58, 50, ಗಲ್ಗೇರ್). ಗಲ್ಬ ಸಾಮಾನು (S. Mhr.; *B.* 5, 198). *Gf.* ಫಯ್.

ಗಲ್ *gallāṇē.* A sound produced in loud laughter (Śāstrasāra in W. 1517; cf. ಗೋಳ).

ಗಲ್ *gallē.* = ಗಲ್ಲೆ 1. A lump, etc. (My.).

ಗಲ್ *gal.* = ಗಡ 1. — ಗದ್ದಿನೆ. = ಗದಗದನೆ. (*Abh.* P. 18, 79).

ಗಲ್ *gala.* 1. = ಗಡ, etc., ಗಲ್ 2, ಗಡ. A term expressing quick motion. — ಗದಗದನೆ. = ಗದಗದನೆ. (*Rām.* 5, 8, 60). — ಗದಗದನೆ. *rep.* Quickly (ಬೇಗ *śmd.* I; ಶೀಘ್ರ *Śā.*; *Kk.* 50; śm. 61; *Āpr.* 2, 89; 38, 39; *Bp.* 5, 56; V. 5, 25). ಗದಗದನೆ ಗುಡುಗುಡುಮೆನುತುಂ ಪರಿವರ್ತನಾ ಸೋಗಯಿ ಸುಗುಂ (śmd. I). ಗದಗದನೆ ಕಣ್ಣೀರ್ ಸುರಿಯೆ (229).

ಗಲ್ *gala.* 2. = ಗಡೆ 1, etc., ಗಡೆ q. v., ಜಡವೆ. (C.; *B.* 4, 121).

ಗಲ್ *galapu-as.* = ಗಡ. A loquacious, prating, foul-mouthed, lying man (ಸೂರಪಂ, o. ra. ಸೂರಪಂ, ಸ್ವರಪಂ, ಸ್ವರಪಂ, śmd. I).

ಗಲ್ *galapatya.* A loquacious, lying behaviour; idle prattle, a lie (ಫಲ *Āt.* II, 46).

ಗಲ್ *galapu.* 1. = ಗಡಪು. To chatter, to prate, etc. (ಬಹುಭಾಷಣ *śmd.* Dh.; *Āpr.* 1, 57; *Abh.* P. 11, after

140; Grj. 5, 25; Rāv. 8, after 5; 11, 166; Śālv. 1, 88). ಪಾಙ್ಕ್ತಿ, ಸೀಂ ಗದವದಿ (Rāv. 5, 21).

ಗಲಿಪು galāpu. 2. Chatter, idle talk (Abh. P. 15, 57).

ಗಲಿಹ galaha. = ಗದಪ. (ದುರ್ಮುಖ, ಮುಖರ IIIA.; ಮಾತಾ ಫ Bhn. 6, o. r. ಗದಪ).

ಗಲಿಹು galahu. = ಗದಪ 1. ಗದಪವಂ (ಬಹುವಚ Mr. 242).

See Bp. 9, 10; 14, 30; 57, 39; J. 2, 62; 6, 48.

ಗಲಿಕೆ galikē. Acquirement, acquisition; gain (C.; ಅರ್ಜನೆ, ಸಮ್ರಾಧನೆ G.). See B. 1, 16; 4, 194; Prv. s. ಗಣ್ಣ.

ಗಲಿಗೆ galigē. Tbb. of ಫಲಿಕೆ (Śmd. 30). A period or bour of twenty-four minutes (ನಾದಿಗೆ Śmd. 28; ನಾಡಿ, ಫಲಿಕೆ Mr. 67; ನಾಡಿ, ನಾದಿ Kk. 58; Śim. 18; C.); a short time (C.). See B. 3, 15. 113. — ಗದಗಿಬಟ್ಟಲ. ಗದಗಿಬಟ್ಟಲು. ಗದಗಿ ಬಟ್ಟಲ. The metal vessel by the sinking of which in water the galigē is measured (C.). — ಗದಗಿಬಟ್ಟಲ. = ಗದಗಿಬಟ್ಟಲ, etc. (Rāv. 8, after 5; Bb. 1, 7, 21).

ಗಲಿಯು galiya. (= ಫಲಿಯು?). See ಅನ.

ಗಲಿಯುಸು galiysu. = ಗದಿಸು 1, ಗದಿಸು 1, ಫಲಿಸು. Tbb. of ಫಲಿಯುಸು. To come to, to reach; to be obtained; to be joined together or united; to happen, to take place; to be met as such and snob or in such and such a form or meaning (ದೊರೆ ಕೊಳೆ Śmd. I Mqb. before No. 134; ಬರೆ 397 Cm.). See Śmd. 349. 896; Abh. P. 16, 45. 2, to join or bring together; to procure; to acquire, to obtain, to gain (ದೊರೆ ಕೊಳಸು Śmd. I Mqb.). 3, to exert one's self; to be upon the alert.

ಗಲಿಸು galisu. 1. = ಗದಿಯುಸು No 2. Tbb. of ಫಲಿಸು. (C.). ತನ್ನೆ ಗದಿಸಿದ ಧನ (ಗ್ರಂಥ, ಪಿತ್ತಧನ Nn. 41). See Bp. 9, 24; 11, 6; 27, 20; 28, 3; Abh. 1, 5; Dp. 1, 8. 4; 4, 1; J. 5, 56; 32, 29; B. 1, 1; 2, 17. 25; 3, 63; 5, 98. 229; Prv. s. ಪಾಟ.

ಗಲಿಸು galisu. 2. Bringing together, making gain, etc. — ಗದಿಸಾಳಿ. -ಅಳಿ. A person bent on acquisition. — ಗದಿಸಾಳಿವರ್. -ವರ್. An acquisitive, industrious woman (ವದಿಪೆ ಗಾರ್ತಿ Śm. 74; ವದಿಪೆ Kk. 29).

ಗಲಿು galu. = ಗದ 2, etc. (My.).

ಗಲಿವು galivu. = ಗದ, etc. (My.).

ಗಲಿ ಗಲಿ. = ಗದ 2, etc. A bamboo rod or stake, a bamboo; a pole, a staff; the bamboo (pole) of Kōllatigās or Dōmbas on which they tumble, etc.; a churning stick (ಕೊಲ್ಲಟಿಗ ರಾಮವುಂ ಕಡೆಗೋಲುಂ Śmd. I; ದಣ್ಣ ಕ, ಸ್ತವ್ವ Mr. 288; My.; T. ಕದ್ಲಿ, M. ಕದ್ಲಿ). ನಾವೆ ನಡೆಯಿಸುವ ಗದಿ (ನೌಕಾದಣ್ಣ, ಕ್ಲೇವಣಿ Nr.). ಗದಿ ಹುಟ್ಟುಗಲು (ಪಾಣಿವಣ್ಣ Mr. 416). — ಗದಿವದಿ. -ಬದಿ. The form of a (long) bamboo-pole (Abh. P. 10, after 91). — ಗದಿಗೂಸಾದು. -ಕೂಸಾದು. To perform obdissab play on or with a pole or poles. ಗದಿಗೂಸಾದುನಂಪ್ಪ ನಂ ಗಿರಿತನಂ ಸರ್ವಸ್ವಮಂ ಕೊಣ್ಣು ಮುನ್ನುದಿವರ್ (Śmd. 78). — ಗದಿ ಎದಿದಾದು. -ಎದಿದು ಅದು. To perform as a pole-tumbler, etc. (Śmd. 240).

ಗಲಿಕಾರಿ ಗಲಿ-ಕಾರಿ. (Śmd. 285.). = ಗದಿಸಾರಿ, etc.

ಗಾಗಳ galaga. (= ಗವಳ). Noise, vociferation (My.; cf. ಗಾ ವಳ).

ಗಾಂಗೇಯ gāṅgēya. (fr. ಗಂಗಾ). Belonging to the Ganges; 2, Kārttikēya (ಮಯೂರಧ್ವಜ, ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ತಿಕ Nn. 44). 3, Kārṇa

(44). 4, Bhīṣma (ಗಂಗಾಸುತ, ಭೀಷ್ಮ 44; Mr. 263). 5, the root of *Scirpus kysoor* Roxb. or *Cyperus hexastachyus communis* Rottl. 6, gold (ಬರಣ್ಣ, ಭಂಗಾರ 44). 7, white (ಧವಲ, ಬಿಳಿ 44).

ಗಾಂಗೇರುಕೆ gāṅgeruki. The plant *Uraria lagopodioides* Dec. ಗಾಜಾರ ಗಾಂಗೇರು. Tbb. of ಗ್ರಹಜಾರ. (My.).

ಗಾಜು gāju. Tbb. of ಕಾಡ, q. v. (Śmd. 338. 364; Nr.; Śl. 332. 412). Glass (Bp. 60, 44; C.). 2, ಗಾಂಜ, ಧಾತು (Mr. 98, o. r. ಜಾತು). — ಗಾಜುದೋರಿ. -ತೋರಿ A glass-ornament (Śālv. 2, 81). — ಗಾಜುಮಣಿ. Tbb. of ಕಾಡಮಣಿ. (My.). — ಗಾಜುಲವಣಿ. Tbb. of ಕಾಡಲವಣಿ. (My.).

ಗಾಂಜ gāṅja. = ಗಾಂಜ. (My.).

ಗಾಂಜಿ gāṅji. = (ಗಾಂಜ 2), ಗಾಂಜ. The dried heads of the hemp-plant (C.; B. 4, 25; Mbr. ಗಾಂಜಾ). — ಗಾಂಜಗಿ. The common hemp-plant, *Cannabis sativa* L. (Z.; My.).

ಗಾಟಿ ಗಾಟಿ. = ಕಾಟಿ 3, q. v. (C.; Mbr. ಫಾಟಿ).

ಗಾಟಿ ಗಾಟಿ. ಫಾಟಿ. (Tbb. of ಗಾಡ ?). Largeness, bigness; a multitude (ದೊಡ್ಡತು Bhn. 41; Bh. 8, 18, 38; Tē. thlok, hard, tight, strong).

ಗಾಟಿಳಿಸು gāṭiḷisu. ಫಾಟಿಳಿಸು. To tease, to harass (Bh. 3, 9, 26; Mhr. ಫಾಟಿಳಿ).

ಗಾಟಿ ಗಾಟಿ. = ಗಾಟಿ 2. (My.).

ಗಾಟು ಗಾಟು. = ಗಾಟಿ, etc. (C.; Tē. ಫಾಟು).

ಗಾಟು ಗಾಟು. 1. "Gnard" (My.; see ಮೇ.).

ಗಾಟು ಗಾಟು. 2. = ಗಾಟಿ. A difficult passage, or a pass, over a hill (My.; Mbr. ಫಾಟಿ; cf. ಗಟ್ಟಿ).

ಗಾರ ಗಾರ. Tbb. of ಗಾಡ. Firmly; certainly (ಬದ್ಧ Śmd. II; Śm. 65).

ಗಾಡಿ ಗಾಡಿ. Comeliness, gracefulness, charm, beauty (ಸೊಬಗು Ūt. I, 14; II, 22; ನಿವಿತಿ, ಸೊಬಗು, ಸುಧಗ ತೆ Kk. 54; ಚೊಕ್ಕಟು, ಸೊಬಗು, ಗರಗಂಕೆ, ನಿವಿತಿ, ಸುಧಗ Śm. 47; M. ಚಾಯ್, ಚಾಯರ್, T. ಚಾಯರ್, ಚೇದು, beauty). See Ūpr. 1, after 101; 2, 79; Abh. P. 3, 39; 9, after 158; 9, 163; Rāv. 4, after 14; 8, after 125; 10, after 7 & 10 & 57; 13, 4; Śālv. 1, after 72; J. 7, 25; ಗಣ್ಣ. — ಗಾಡವದಿ. -ವದಿ. = ಗಾಡವದಿ. (Rāv. 8, after 5). — ಗಾಡವದಿ. -ವದಿ. To become graceful, etc. (Abh. P. 12, 27; Śālv. 5, 54).

ಗಾಡಿ ಗಾಡಿ. 1. A common load-cart (C.; Mhr. ಗಾಡಾ); a cart with a frame or box; a carriage, a gāri (My.; H., Mbr.); the circumference of a wheel, the mere ring or frame (Mhr. ಗಾಡಾ, H. ಗಾಡಿ). See Śl. 273. 275, & a. ಮಾಡಿ. — ಗಾಡಿನತ್ತು. A round nose-ring (C.). — ಗಾಡಬಟ್ಟು. The inner bottom or seat of a cart (S. Mhr.; My. as ಗಾಡಿಬಟ್ಟು). — ಗಾಡಿಯವ. -ಅವ. A cart-driver or cart-owner (C.).

ಗಾಡಿ ಗಾಡಿ. 2. = ಗಾರಡಿ, etc.

ಗಾಡಿರಾಜಿ ಗಾಡಿ-ಕಾರಿ. = ಗಾಡಿಗ, ಗಾಡಿಗಾಡಿ, ಗಾರಡಿಗಾಡಿ. (S. Mhr.).

ಗಾಡಿರಾರ್ತಿ ಗಾಡಿ-ಕಾರ್ತಿ. = ಗಾಡಿಸಾರ್ತಿ, q. v.

ಗಾಡಿಕೆ ಗಾಡಿಕೆ. (fr. ಗಾಡ). Intensity; excess (Rām. 6, 10, 24. 25; Bh. 3, 10, 51; 3, 18, 85).

ಗಾಡಿಗ ಗಾಡಿಗ. = ಗಾರುಡಿಗ. A juggler; a chicaner (S. Mhr.; Bp. 48, 52; 44, 64; 50, 86; 51, 47).

ಗಾಡಿಸಾರಿ ಗಾಡಿ-ಗಾಡಿ. = ಗಾಡಿಸಾರಿ, ಗಾಡಿಗ, etc. (S. Mbr.).

ಗಾಡಿಗಾರ್ತಿ ಗಾಡಿ-ಗಾರ್ತಿ. (Śmd. 244, o. r. -ಕಾರ್ತಿ). A charming woman.

ಗಾಡಗಾರ್ತಿ gādi-gārti. A woman with the nature of a gādigāra (S. Mhr.).

ಗಾಡಿನತನ ಗಾಡಿನatana. = ಗಾಡಿ. (Rām. 6, 12, 34).

ಗಾಡಿಸು gādisu. To become tight, close or fast (Bh. 3, 13, 35); to enter; to be deeply entered into, to get firmly established (J. 29, 34). 2, to become excessive (Rām. 1, 16, 13; 4, 3, 5); to be or become vehement, eager or ardent (Bh. 3, 18, 39; 6, 2). See ಸಗಾಡಿಸು.

ಗಾಢ gāḍha. = (ಗಾಬಿ), ಗಾಢ. Dived or entered into; hidden or absorbed in; roamed, roved. 2, tightly drawn; tight, close, firm, compact, thick (ಬದ್ಧ Kk. 76, o. r. ಬಿಡ್ಡ); deep, sound, as sleep; strong, intense, vehement; stont; coarse. 3, excessive, much; excessively, etc. 4, a term in music (Bp. 19, 14). See ಸ. ತರುಣತ್ವ.

ಗಾಢನಿದ್ರೆ gāḍha-nidre. A sound or deep sleep (My.).

ಗಾಢಪುರಣ ಗಾಢha-pūraṇa. Filling with force. See ಕುಲುಕು.

ಗಾಢಪ್ರವೇಶ ಗಾಢha-pravēśa. Entering into, or causing to enter into, forcibly, etc. See ಅಡಸು, ತುಡುಕು, ಬಿಟ್ಟು.

ಗಾಢವಿಮೋಚನ ಗಾಢha-vimōcāna. Unloosing with force, or freeing fully. See ಇಡುಕು.

ಗಾಢಸ್ಪರ್ಶನ ಗಾಢha-sparśāna. Touching with force or roughly. See ಪರ್ಶಕು.

ಗಾಢಾನ್ಧಕಾರ ಗಾಢha-andhakāra. Thick darkness (My.).

ಗಾಢಾಯಿಲ ಗಾಢha-āyila. (Śmd. 252). A strong or eager man.

ಗಾಢಾಲಿಂಗನ ಗಾಢha-āliṅgāna. A close embrace. (Grj. 2, after 106). — ಗಾಢಾಲಿಂಗನಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. To embrace closely (J. 32, 16).

ಗಾಢೋಕ್ತಿ ಗಾಢha-nkti. Coarseness, rudeness, vileness (ಕುಬ, ನಿಷ್ಕುರಮಾದ ಬುದ್ಧಿ Nn. 20).

ಗಾಣ ಗಾṇa. 1. = ಗಾಳ. A hook, a fish-hook (ನಡಕ Mr. 462, o. r. ಗಾಳ; Abh. P. 16, 55; C.); a fishing tackle, an angle (Bp. 21, 28). ಎಾನ ಹಿಡಿಯುವ ಗಾಣ (ಗಾಳ G.).

ಗಾಣ ಗಾṇa. 2. An oil-mill; a sugar-cane press or mill (C.; Tn.; Mhr. ಘಾಣಾ; Tē. ಗಾನಗಿ, ಗಾನುಗು, ಗಾನುಗಿ; T. ಕಾಣ; ತಿಲಯನ್ನ G.). ಗಾಣ ಅಡಿಸು, to work a mill or press (C.; B. 3, 45). ಗಾಣದೊಳಗಿನ ಹಿಡ್ಡಿ (ಪಿಣ್ಣಾಕ G.). ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ ಮುಡುಕು. — ಗಾಣದತ್ತಿಗೆ ಗೆಜ್ಜೆಯಾಕೆ? ಗೋಣಿಗೆ ಗವಸಣಿಗೆ ಯಾಕೆ? (Prva.). See Ū. Bp. 11, 11; B. 2, 42. — ಗಾಣಕನ್ಡಾಯ. A tax on oil-presses (My.). — ಗಾಣತೆದಗ್ಗೆ = ಗಾಣಕನ್ಡಾಯ. (My.).

ಗಾಣ ಗಾṇa. 1. Tbh. of ಗಾನ 1. (ಗನ್ನರ್ವ Nn. 135, o. r. ಗಾನನು; Tē.).

ಗಾಣ ಗಾṇa. 2. Tbh. of ಗ್ರಹಣ. (My.).

ಗಾಣಗಿತ್ತಿ ಗಾṇa-gitti. = ಗಾಣಗಿತ್ತಿ. (My.). See Prv. s. ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ.

ಗಾಣಪತ್ಯ ಗಾṇapātya. (fr. ಗಣಪತಿ). Worship of Gaṇēśa; chieftainship (Bp. 54, 75); a worshipper of Gaṇēśa. See ಪತ್ಯ.

ಗಾಣಿ ಗಾṇi. A songstress (Nn. 2).

ಗಾಣಿಕ್ಕ ಗಾṇika. (fr. ಗಣಿಕಾ). An assembly of harlots (ವಾಠಸತಿಯರ ಹಿರಾ Mr. 305).

ಗಾಣಿಗ ಗಾṇiga. An oil-miller (C.; ತಿಲಘಾತಕ, ತೈಲಕ G.). ಎಳ್ಳು ಗಾಣಿಗ ಬಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳು ಸಿವ್ವುಗ ಬಲ್ಲ, ಕಳ್ಳರನು ಬಲ್ಲ ತಳ

ವಾರ, ಬಣಜಗನ್ನಲವನು ಬಲ್ಲ (Śp.). ಗಾಣಿಗನ ಮನೆಯತ್ತು ಒಯ್ಯ ಬೇಡ, ಪೂಜಾರೀ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಒಯ್ಯ ಬೇಡ. — ಗಾಣಿಗನ ಸ್ನೇಹ ಕೃತ್ವ ಗನ್ನದ ಹುಡಿಯವನ ಗುದ್ದಾಟ ಲೇಸು. — ಹಾರುವನಿಗೆ ಆಳಾಗ ಬೇಡ, ಗಾಣಿಗನಿಗೆ ಎತ್ತಾಗ ಬೇಡ. — ಗಾಣಿಗನ ಸಂಗಡ ಕಡವಾಡಿ, ಒಣ ರೊಟ್ಟಿ ತನ್ನ ಹಾಗೆ (Prva.). See Ū. Bp. 47, 41; ಹೆಗ್ಗಾಣಿಗ. 2, a kind of king-crow with white tail-feathers (Bd.). — ಗಾಣಿಗನ ಕಡ್ಡಿ. = ಸಾಮಕುಸುಡಿ. (Z.).

ಗಾಣಿಗಿತ್ತಿ ಗಾṇiga-itti. The wife of an oil-miller (C.). ಬೀದೀಲಿ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಗಾಣಿಗಿತ್ತಿ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ನರೇ ನೆತ್ತಿ ತಣ್ಣಗಾದೀತೇ? (no, if she does not put oil to their heads, Prv.). — ಗಾಣಗಿತ್ತಿಯ ಕಸ. A very common procumbent plant, Rostellularia diffusa Nab. E. (Z.).

ಗಾಣ್ಣಡಿ ಗಾṇṇadi. (= ಗಣ್ಣಡಿ). A small bundle. (R.; Mhr. ಗಾಣ್ಣಡಲಿ).

ಗಾಣ್ಣೆವ ಗಾṇṇiva. The bow of Arjuna.

ಗಾಣ್ಣೆವಿ ಗಾṇṇivi. Arjuna. (Śmd. 200; Śēv. 4, 29. 87; 5, 45. 52).

ಗಾಣ್ಣೆವ ಗಾṇṇiva. The bow of Arjuna.

ಗಾಣ್ಣೆವಿ ಗಾṇṇivi. Arjuna (ಚಿಪ್ಪು Mr. 512; ಫಲ್ಲನ 264).

ಗಾಣ್ಣು ಗಾṇṇu. 1. The posteriors; the anus (Mhr. ಗಾಣ್ಣು). — ಗಾಣ್ಣುಗುದಿಗೆ. A bump with the knee upon a boy's posteriors (S. Mhr.; Mhr. ಗಾಣ್ಣುಗುದಧಿಲ).

ಗಾಣ್ಣು ಗಾṇṇu. 2. A sturdy, but foolish man (My.; cf. Mhr., H. ಗಾಢಾ). 2, a stont elnb (My.).

ಗಾಣ್ಣು ಗಾṇṇu. = ಗಾಣ್ಣು, q. v. (ಎಗ್ಗ Ū. I, 101, o. r. ಗಾಣ್ಣು).

ಗಾಣ್ಣು ಗಾṇṇu. = ಗಾಣ್ಣು, q. v. (ಅತಿಹಡ್ಡು Ū. I, 65).

ಗಾತ ಗāta. 1. ಘಾತ. = ಘಾತ 2. Tbh. of ಘಾತ (? cf. ಗಾದಿಗಿ). Depth (Tē. ಘಾತ, a square reservoir for water; ಗಾತಾಮು, a pit, hole). ಘಾತವಳ್ಳುದ್ದು (ನಿಮ್ಮ, ಗಭೀರ ಅದಿವಾಗಿರುವದು); ಘಾತ ಸಾಲದ್ದು (ಉತ್ತಾನ, ಅದಿವಾಗಿರುವದು); ಘಾತ ಅಧಿಕವಾಗಿ ತಳ ಸಿಕ್ಕದಿರುವದ್ದು (ಅಗಾಢ, ಬಹಳ ಅದಿವಾಗಿರುವದು Śi. 86). ಗಾತ ಗāta. 2. Tbh. of ಘಾತ. (S. Mhr.).

ಗಾತರ ಗātara. = ಗಾತ್ರ. Contraction of ಗಾತರ, q. v. (C.).

ಗಾತಿ ಗāti. 1. = ಗಾತಿ, etc. See e. g. ಇಡ್ಡೆ-, ಬಲಪ್ಪ-, ಕೋವ-, ಬಗರ್-, ತಿಣ್ಣೆ-, ಬಿನ್ನಾಣ-, ಮಾಯ-, ವಿನೋದ-, etc.

ಗಾತಿ ಗāti. 2. Tbh. of ಘಾತಿ (R.).

ಗಾತ್ರ ಗātri. A singer. See ಉಡ್.

ಗಾತ್ರ ಗātri. = ಗಾತರ. (My.).

ಗಾತ್ರ ಗātra. A limb or member of the body. 2, the body. 3, the fore-quarter of an elephant (ಅನೆಯ ಮುಂಗಾರ Mr. 158).

ಗಾತ್ರರಕ್ತ ಗātra-raktaki. Red sandal (ಚನ್ನನ Mr. 335).

ಗಾತ್ರವಿಲ್ಲೇಡ ಗātra-viśēśa. A close union or contact of bodies. See ಅಮರ್.

ಗಾತ್ರಸಂಕೋಚಿ ಗātra-sankōci. The polecat, Viverra putorius.

ಗಾತ್ರಾನುಲೇಪನಿ ಗātra-annīpani. Perfume for the person.

ಗಾಥಿ ಗāthi. A singer; N. of the father of Viśvāmītra. (My.).

ಗಾಥಿ ಗāthi. = ಗಾಡೆ, ಗಾಡೆ. A song; a verse; a metrical sūtra; a saying or proverb (see ಗಾಡೆ).

ಗಾದರಿ ಗādari. (= ಗದು). The mark on the skin from the blow of a whip, from the bite of

a musquito, from a scratch with the nails, etc. (S. Mhr.).

ಗಾದಾರಿ ಗೌದಾರಿ. — ಗಾದಾರಿಕಸ. A N. applied to different plants of the order of Compositae, especially to Cyathocline lyrata Cass. (Z.). See ದೊಡ್ಡ.

ಗಾದಿ ಗಾದಿ. A cushion; the seat of some eminent personage (C.; Mhr.; B. 5, 48, 55, 185).

ಗಾದಿ ಗಾದಿಗಿ. Thh. of ಪಾತಿಕ, q. v. (ಅಗದ್ ರೆ. II, 77).

ಗಾದಿ ಗಾದಿ. Luxuriant growth of grass, shrubs, etc. (S. Mhr.).

ಗಾದಿ ಗಾದಿ. Thh. of ಗಾದಿ. A saying, a proverb (C.). ಗಾದಿ ವೇದಕ್ಕೆ ತಲೆದಿಮ್ಮು. — ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಗಾದಿ, ಉಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ (Prva.). See ಪಾತಿ, ನಾಮ; Prva. s. ಪೂರ್ವಿಕ, ಪ್ರಸ್ತಾವ, ವೇದ. — ಗಾದಿ ಕಥೆ. dupl. (C.). — ಗಾದಿಮಾತು. = ಗಾದಿ. (C.). ವೇದ ಗಾದಿಮಾತು, ತಾಸ್ತ ಸನ್ನಿಗುಲ್ಲ, ಪುರಾಣ ಪುಣ್ಯರ ಗೋಟ್ಟಿ (or ಪೋಟಿ, Prv.).

ಗಾದಿಗಾದಿ ಗಾದಿ-ಗೌದಾರಿ. A man familiar with proverbs. See ನರ.

ಗಾದಿ ಗಾದಿ. Fordable, shallow; a shallow place; bottom. See ಅ.

ಗಾದಿ ಗಾದಿ. = ಗಾಧಿ. N. of the father of Viśvāmitra. (My.).

ಗಾದಿಯ ಗಾದಿಯ. Viśvāmitra. (R.).

ಗಾನ ಗಾನ. 1. = ಗಾನ 1. Singing; vocal music; a song; a singer (ಗನ್ನರ್, ಪಾಡುವವನು Nu. 135, o. r. ಗಾನನು); a cuckoo; a dove, etc. (ಕಲಕಣ್ಣ, ಶಿವಾರ 73); the Kanda metre (ಕನ್ನ ರೆ. I, 46). See Prv. s. ದೀನ.

ಗಾನ ಗಾನ. 2. Thh. of ಗಾನ (Smd. 352, 361).

ಗಾನದೇವತೆ ಗಾನ-dēvatē. A deity presiding over vocal music (J. 21, 57).

ಗಾನ ಗಾ-anta. A term with final ga (Smd. 274, 305).

ಗಾನರ್ವ ಗಾandharva. (fr. ಗನ್ನರ್ವ). Belonging or relating to the Gandharvas. 2, the art of the Gandharvas: song, music and dance. See Bp. 6, 26; 8, 4.

ಗಾನರ್ವಭವನ ಗಾandharva-bhavana. A beautiful edifice (My.); — a music-hall.

ಗಾನರ್ವವಿವಾಹ ಗಾandharva-vivāha. = ಗನ್ನರ್ವವಿವಾಹ. (My.).

ಗಾನ್ಧಾರ ಗಾandhāra. The third of the seven primary notes of music or saptaśvaras (Mr. 76). 2, Candahar and its people.

ಗಾನ್ಧಾರಿ ಗಾandhāri. N. of the wife of Dhṛitarāshṭra (Smd. 103; J. 7, 19; 83, 8). 2, N. of a plant (ದೇವಪತ್ರ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಮಂಜಪತ್ರ Mr. 132, o. r. ಪಂಜಪತ್ರ). 3, = ಗನ್ನೇವತಿ, q. v. 4, N. of a rāga (My.).

ಗಾಬರ ಗಾahara. = ಗಾಬರಿ. (My.).

ಗಾಬರ ಗಾahari. Overcome by terror, grief, etc.; the state of being overcome by fear, etc. (C.; Mhr., H. ಘಾಬರಾ; B. 4, 60, 197; 5, 53).

ಗಾಬು ಗಾābu. Fear, alarm (C.; Tn.; T. ಕಬುಮು, to be confused; cf. ಕಬ 1). ಅವನು ಗಾದಾದನು (C.).

ಗಾಮ ಗāmi. Going, moving; approaching; attaining; referring to; used as.

ಗಾಮ್ನ ಗāmpu-āṣ. = ಗಾಲ್ಮ. A rustic, a simpleton; a vulgar or vile man (ಗಾವಲ, ಎಗ್ಗ, ಹೆಡ್ಡೆ ಕೆ.; ಮೋಡ Smd. 95; ಗಾವಲ 107; ಕೂಡ Bhn. 31; Kāv. III, 3, 12; Grj. 4,

10; ಕೆ. 1, 22; 4, 127; C.; Tē. ಕಾಪ, a holder of property; a tenant, inhabitant; a farmer, cultivator; a rustic).

ಗಾಮ್ನತನ ಗāmpatana. The condition or behaviour of a gāmpa (ಎದು Smd. 84; My.; Tē. ಕಾಪತನ, the state of farmers, the rustic condition).

ಗಾಮ್ನು ಗāmpu. = ಗಾಲ್ಮ. Stupidity (ಹೆಡ್ಡೆ ರೆ. II, 24; V. 35, 54).

ಗಾಮ್ನಾರ್ಯ ಗāmbhārya. (fr. ಗಮ್ಭಾರ). Deepness; profundity of character, earnestness, sagacity. (B. 5, 228; My.).

ಗಾಯ ಗāya. (ಘಾಯ). A hit, a bruise (ಘಟ್ಟಣ Bho. 86); a wound (ಎದು Bhn. 51; ಎದು Smd. 116; C.; ಕ್ಷತ G.; Tē.; M., T. ಕಾಯ; Mhr., H. ಘಾಯ, ಘಾವ; T. ಕಾಯ, sharpness = ಕಾರ್ತು; ಕಾಯ್ದರ್, cutting; Tē. ಗಣ್ಣಿ, a hole; a wound; cf. ಕಾಟು). See Bp. 61, 31; J. 7, 45; 12, 28; 13, 21; 14, 12; 18, 10; B. 2, 13, 26; 3, 109; 5, 40, 62, 161; C. I, 52; ಉ., ಮೂಗಾಯ. — ಗಾಯಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸು. To wound (Bhn. 8, 26, 57; J. 22, 6). — ಗಾಯದೊಪ್ಪಲು. — ತೊಪ್ಪಲು. A common weed, the ash-coloured fleahane, Veronia cinerea Less. (Z.). — ಗಾಯನದ. — ವಡೆ. = ಎರ್ವೆದು, q. v. To be wounded (J. 12, 47).

ಗಾಯ ಗāya. Thh. of ಗಾಬ. Straining, sifting (My.).

ಗಾಯಕ ಗāyaka. Singing; a singer. See Smd. 296; Bp. 6, 17; 19, 38, 39; 59, 29; J. 7, 6.

ಗಾಯಕಿ ಗāyaki. A songstress (Grj. 7, after 11).

ಗಾಯತ್ರಿ ಗāyatri. A song. 2, N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362). 8, a vedic hymn composed in the gāyatri metre. 4, the gāyatri or vedic verse (Rigveda III, 62, 10) repeated by every Brāhmaṇa at his morning and evening devotions (Bp. 3, 63); the gāyatri verse personified as a goddess, the wife of Brahṇā and mother of the vēdas (J. 31, 73). 5, the tree Acacia catechu Willd.

ಗಾಯನ ಗāyana. Singing; song; a singer.

ಗಾಯನಗಾದ ಗāyana-gāra. A singer (My.).

ಗಾಯಿನಿ ಗāyani. A songstress (Abh. P. 3, 107).

ಗಾಯಿ ಗāyi. A cow (Mhr. ಗಾಕ). — ಗಾಯಿಕಾಯಿ. A beef butcher (My.). — ಗಾಯಿದೋಪ್ಪಲು. A creeping plant, Boerhavia repens L. (Z.).

ಗಾರ ಗāra. Emitting or ejecting from the mouth; swallowing. See ಉದ್, ನಿ.

ಗಾರಡ ಗāraḍa. Thh. of ಗಾರಡ. (My.; Tē.).

ಗಾರಡಿ ಗāraḍi. = ಗಾಡಿ 2, ಗಾರಡ, ಗಾರುಡಿ. (My., Tē.).

ಗಾರಡಿಗ ಗāraḍiga. = ಗಾಡಿಗ, ಗಾರುಡಿಗ. (Si. 79; C.).

ಗಾರಡಿಸಾದ ಗāraḍi-gāra. = ಗಾಡಿಸಾದ, ಗಾಡಿಗಾದ. (My.; S. Mhr. rare).

ಗಾರಣ ಗāraṇa. (= ಸಾರಣ). (Thh. of ಕ್ಷಾರಣ, accusative of unfaithfulness? or of ಗರ್ಹಣ?). Bearing tales, aspersing, calumniating (ಮದು Smd. II; Kk. 90; Mhr. ಗಾರಣೇ, ಗಾರ್ಹಣೇ, complaint against). See ದೋಷ.

ಗಾರಣಿ ಗāraṇi. = ಕಾರಣಿ. — ಗಾರಣಿ. — ಕಿ. Sparks in the form of stripes (Bām. 5, 3, 77).

ಗಾರಿಗಿ ಗārigi. (= ಘಾರಿಗಿ?). A flat, circular cake made of wheaten flour (or rice flour) and jaggory, and fried in ghee or oil (Bp. 14, 11; V. 14, 80; C.; Tu.; Tē. ಘಾರಿಕೆ). See Si. 309; ಬೆಣ್ಣೆ ಗಾರಿ.

ಗಾರಿಗೆ *gārigi*. = ಕಾರಿಗೆ, ಪಾರಿಗೆ. Tbh. of ಪಾತಿಕೆ. (ಪರಿವೆ ೨೬.).
 ಗಾರಿಸು *gārisu*. To fry, as sandigēs; to brown chillies and mustard by frying them in ghee or oil (My.; cf. ಕರಿಸು 1).
 ಗಾರು *gāru*. A sharp eruption on the body from internal heat (My.; M. ಗಾರೆ; cf. Tbh. ಕಾರ 1೪).
 — ಗಾರುಮೋಲೈ. A rash (My.).
 ಗಾರುಡ *gāruda*. (fr. ಗರುಡ) = ಗಾರಡ. Relating to garuḍa. 2, a mantra or oharṁ against poison (ಗರುಡಮುಕ್ತ G.). 3, an emerald. 4, juggling; ohioanery (J. 2, 8; My.; Mhr.). — ಗಾರುಡಕರ್ಮ. The use of ಗಾರುಡ No. 2. (Bp. 46, 29). — ಗಾರುಡಮಣಿ. An emerald (Ūpr. 1, 137), used as an antidote against poison (My., = ಗರುಡವಜ್ರ). — ಗಾರುಡಮುಕ್ತ. = ಗಾರುಡ No. 2. (Bp. 46, 24, 30).
 ಗಾರುಡತನ *gārūḍatana*. Conjuring, jugglery, etc. (My.; ಮಾಯ G., Ūb.).
 ಗಾರುಡಶಿಲೆಮುಖ *gārūḍa-silimukha*. An arrow that oon-teracts poison (J. 13, 15).
 ಗಾರುಡಿ *gārūḍi*. = ಗಾಡಿ 2, ಗಾರಡ, ಗಾರಡಿ, ಗಾರುಡ. Conjuring, charming, jugglery, etc. (My.). 2, = ಗಾರುಡಿಗ. (ಜಾಂಗುಲಿ ಕ G.). — ಗಾರುಡಿಯ ವಿದ್ಯೆ. (ತಾಮ್ಬರಿ, ಇಸ್ತು ಜಾಲ G.; My.).
 ಗಾರುಡಿಶ *gārūḍika*. = ಗಾಡಿಗ, ಗಾರಡಿಗ, ಗಾರುಡಿಗ. A charmer, a dealer in antidotes (Sk.).
 ಗಾರುಡಿಗ *gārūḍiga*. Tbh. of ಗಾರುಡಿಶ. A poison-doctor, a snake-charmer, a oonjuror, a juggler (ಜಾಂಗುಲಿಶ, ವಿಷಫಿಷ ಹೆ HIA.; ವಿಷವೈದ್ಯ, ಜಾಂಗುಲಿಶ Nr.; ಜಾಂಗುಲಿಶ Mr. 391; Bp. 9, 44; 46, 28; C.).
 ಗಾರುಡಿಸು *gārūḍisu*. To oonsult in private; to communicate (Bh. 1, 6, 5).
 ಗಾರುಡಾಪಧ *gārūḍa-anśadha*. A drug used as an antidote against poison (Bp. 46, 27).
 ಗಾರುತ್ಯ *gārūtya*. (fr. ಗರುತ್ಯತ). An emerald.
 ಗಾರೆ *gārē*. (= ಕಾರೆ). The tree *Terminalia catappa* (ಇಂಗುಡಿ, ತಾವಸತರು, ಇಂಗವದ ನಿಡ Si. 132; see ಕಾರೆಕಾಯು ನಿಡ).
 ಗಾರೆ ಗಾರೆ. A dilute mixture of earth, limo, etc. with water, to be used as mortar (My.; Tu., Tē; T. ಕಾರೆ; Mhr. ಗಾರಾ). — ಗಾರೆಕೆಲಸ. The business of applying gārē; a work done with gārē (My.). See ವಜ್ರ.
 ಗಾರೆಗಾಡಿ *gārē-gāra*. A plasterer (My.).
 ಗಾಡಿ *gāra*. = ಕಾಡಿ, etc. (Smd. 234, 336).
 ಗಾಡಿನ *gārina*. (= ಗಾರಣ). Displaying, publishing, (bearing tales) (ಹರವಡಿ, ದೋಹಿರ್, ಪ್ರಕಟ Kk. 52). See ದೋಹಿರ್ and cf. ಗಾಡಿ.
 ಗಾಡತನ *gāratana*. = ಕಾಡತನ, etc. See ಬಿಲ್.
 ಗಾಡಲೈ *gāral*. ಗಾಡಲು. The feminine of ಗಾಡಿ, see e. g. ಅಕ್ಕಸ, ಅನ್ನ, ಒಲಪು, ಹಗರಣ.
 ಗಾಡಲೈ *gārik*. = ಕಾರಿಕೆ, etc. See e. g. ದುಸ್ತು, ಪಾಲು, ಮಾತು, ಸೂಳೆ.
 ಗಾಡು *gāru*. (= ಕಾಡು 2, etc.). Wildness, a wild; rudeness; offence. (Tē. ಕಾರು, ಕಾಡು, wild; hard, etc.). See ಕಗ್ಗಾಡು. — ಗಾಡುಗಿಡ. -ಕೆಡೆ. To drop offensive language: to slight, to ahnse (Bh. 4, 9, 72; 7, 1, 24). Cf. ಕಾಡುಗಿಡ. — ಗಾಡುಗಿಲಸ. -ಕೆಲಸ. Rude action, a rude act (Bp. 26, 21). Cf. ಕಾಡುಗಿಲಸ. — ಗಾಡುನುಡಿ. a rude or of-

fensive word (Bp. 56, 20). Cf. ಕಾಡು ನುಡಿ. — ಗಾಡುನುಡಿ. Evil design (Bp. 22, 22). — ಗಾಡು ಮಾಡು. To make a wild of: to destroy (J. 25, 44).
 ಗಾಗ್ಯ *gāgya*. (fr. ಗರ್ಗ). Descended from Garga; a son of Garga. (My.).
 ಗಾರ್ತಿ *gārti*. = ಕಾರ್ತಿ, etc. See e. g. ಇಚ್ಛೆ, ಒಲಪು, ಪಾಲು.
 ಗಾರ್ಧಭ *gārdahha*. (fr. ಗರ್ಧಭ). Relating to or ooming from an ass; asinine; relating to the giant Gardahha. 2, an ass (My.; Bp. 54, 37; 57, 73; 60, 42).
 ಗಾರ್ಭಿಣ್ಯ *gārbhinyā*. (fr. ಗರ್ಭಿಣಿ). An assemblage of pregnant women.
 ಗಾರ್ಹಪತ್ಯ *gārhapatya*. (fr. ಗೃಹಪತಿ). A sacred fire perpetually maintained by the householder.
 ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ *gārhasthya*. (fr. ಗೃಹಸ್ಥ). The order of a householder; household, domestic affairs.
 ಗಾಲ *gāla*. = ಗಾಯ. Flowing, dropping; straining fluids, etc. 2, swallowing. See ನಿ.
 ಗಾಲಿವ *gāliva*. The tree *Symplocos racemosa* Roxb. 2, N. of a fishl (J. 20, 8; 29, 17, 18).
 ಗಾಲಿ *gālī*. A wheel (ಚಕ್ರ, ಕರ್ಪಾಂಗ HIA., Nr.; ಚಕ್ರ Nn. 49; Mr. 516; C.; Tu.; T. ಕಾರ್). ಗಾಲಿಯ ಸುತ್ತಣ ಕಡೆ (ನೇಮು Nr.). ಕೇಲು ಸಣ್ಣದಾದರೂ ಗಾಲಿ ನಡಿಸುತ್ತದೆ (Prv.). See Sēv. 2, 12; J. 3, 21; 12, 35; 13, 35; 23, 22; 26, 26.
 ಗಾಲಿತ *gālita*. (= ಗಲಿತ). Dropped, strained, distilled, etc.; sifted. See ವಸ್ತ್ರ.
 ಗಾಲು *gālu*. = ಗಾಳು. Attacking; ruining; calamity (Mhr., H. ಫಾಲ). — ಗಾಲುಮೇಲು. = ಗಾಳುಮೇಳ, ಗಾಳುಮೇಳು. Disorder: tumult, oommotion; hurry, hustle; turning and tossing of a sick person; distress of system (S. Mhr.; Mhr., H. ಫಾಲಮೇಲ).
 ಗಾವ *gāva*. = ಗಾವೆ. Tbh. of ಗ್ರಾಮ (Smd. 347; Mhr.; cf. ಗವಡ).
 ಗಾವಟಿ *gāvāṭi*. N. of a tree (ಸಾರಸ, ಗಾವಟಿಯ ಮರ Nn. 56; ಸಾರಸ Mr. 142).
 ಗಾವಣಿ *gāvāṇiga*. A rustic, vulgar or low man (ಅವಧ್ಯ Mr. 375).
 ಗಾವಡ *gāvāḍa*. = ಗಾವಡ. Tbh. of ಗವ್ಯತ. An Indian league, oontaining from 10 to 12 English miles (C.; T. ಕಾವ, ಕಾವಡ).
 ಗಾವಡಿ *gāvāḍi*. A blockhead (Mhr., H.; R.).
 ಗಾವರ *gāvāra*. = ಸಾವಳ. Sound, noise, tone, outcry (ಮೊರವೆ Ūt. II, 38; ಸೂಪ್ತ, ಅಬ್ಬರ, ದನಿ, ಸರ, ಗಾವಳ, ಉಲಿ, ಧ್ವನಿ Smd. 30; Kk. 25; Sk. ಕಾಹಲ = ಧ್ವನಿ; cf. ಗಾಗಳ).
 ಗಾವರಸ *gāvārasa*. Tbh. of ಗ್ರಾಮರಸ (Smd. 376).
 ಗಾವರಿಸು *gāvārisu*. To sound (v. l.), to make a noise (Ūpr. 1, 118; V. 9, 24; Sēv. 2, 58).
 ಗಾವರಿಸು *gāvārisu*. (ಅಮಲಾಗು G.; he probably means a ಕಾವರಿಸು of ಕಾವರಿ).
 ಗಾವಸಿಂಗ *gāvā-singa*. Tbh. of ಗ್ರಾಮಸಿಂಹ. A dog. ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಗಾವಸಿಂಗಮ್ ಎಣೆಯೇ? (Sā. 103).
 ಗಾವಳ *gāvāla*. = ಕಾವಳ. (My.).
 ಗಾವಳಿ *gāvāli*. = ಗಾವರ, q. v. See Rām. 5, 8, 68, 66; J. 2, 5; 8, 37; Ū. Bp. 42, 16.
 ಗಾವಳಿಗ *gāvāliga*. An uproarious man (Rām. 6, 52, 14).

ಗಾವಲಿ gāvali. (Śmd. 241). Tbb. of ಗ್ರಾಮೀಣ (Śmd. 367), of ಗ್ರಾಮೀಣ (i. e. ಗ್ರಾಮೀಣ, Śm. 47). A villager, a rustic; a rude man; a bookhead (ಎಗ್ಗ Ūt. II, 77; ಗಾಮ್ನ, ಎಗ್ಗ ಹೆಡ್ ಶಿಃ; ಗಾಮ್ನ Śm. 107). 2, the headman of a village (ಗ್ರಾಮಣಿ Kk. 58; ಗ್ರಾಮಾಧಿಪತಿ Śm. 107). See Bp. 9, 6; 32, 55; 39, 45; 49, 38; Bp. s. ಬಯ್ಯಿದು.

ಗಾವುದ ಗāvuda. = ಗಾವದ. (ಗತಿ, ಯೋಜನ Nn. 166, o. rs. ಯೋಜನ, ಯೋಜನೆ; My.). ಊರು ಹಾದಾದರೂ ಗಾವುದಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prv.). See Bp. 5, 13; 50, 63; Rām. 13, 1; Śi. 88; ಅರೆ-, ಮೂ-.

ಗಾವೆ gāv. = ಗಾವ. See ಜಾಗಾವೆ.

ಗಾವ ಗāsa. Tbb. of ಕಾಡ. Gāsa. ಮನೆ ಗಾಸ ಮೊದಲಾದವನ್ನೆ ಮೂದಿದ ಪುತ್ರಳ (ಪುತ್ರ Nr.).

ಗಾಸಿ gāsi. = ಘಾಸಿ. Trouble, annoyance; fatigue, exhaustion; pain (ಗದಸೊಪ್ಪ Bbn. 84; C.; Tē., Tu.). See ಕಡು-. ಅವನು ಗಾಸಿಯಾದನು, he became fatigued, etc. (C.). ಗಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣರ ಜಗದಲ್ಲಿ ಕೂಸು ಗಾಸಿಯಾಯಿತು (Prv.). — ಗಾಸಿಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To suffer fatigue, etc. (My.). See Prv. s. ರೇಸು.

ಗಾಸಿ gāsi. A small sitting-cloth, used as ornamentai covering over the saddie (S. Mbr.; Mbr., H. ಗಾಸಾ).

ಗಾಡ ಗāba. Diving into, bathing. 2, biding one's self in; depth, interior, innermost recess. See ಅವ-.

ಗಾಡಕ ಗāhaka. Entering deeply into. See ಫಲ-.

ಗಾಡನ ಗābana. = ಗಾಡ No. 1. See ಅವ-.

ಗಾಹು ಗāhu. (Tbb. of ಗಾಹ?). Fraud, deceit, hypocrisy (ಕವಟ Bbn. 23; Bh. 3, 13, 17; 7, 1, 12). ಬಿಡಗಂ ನು ದಿವ ಗಾಹನಲಿ ತು ಎನಿಸುಗು (Mr. 536). — ಗಾಹುಗತ. — ಕತ. dupl. (Bh. 1, 8, 78; 7, 17, 24).

ಗಾಹೆ gāb. Tbb. of ಗಾಹೆ (Śmd. 341).

ಗಾಳ ಗāli. = ಗಾಳಿ. Wind. ಗಾಳಿ ನ್ನ (Bp. 18, 30; Tē. ಗಾಡುಪ್ಪ, ಗಾಡು).

ಗಾಳ ಗāli. = ಗಾಳಿ 1, q. v. One of the Tatsamas (Śmd. 884; Kk. 95; Śm. 77). A fish-hook, etc. (ಬಡಿತ, ಮತ್ಯ ಹೆಡ್, ಮತ್ಯ ಬನ್ನನ Nr.; Śi. 86; ಬಡಿತ Śm. 31; My.; Tn.). ಓಡೋದು ಪಾಪ, ಇಕ್ಕೋದು ಗಾಳ. — ಎಲ್ಲರೂ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಗೋಕರ್ಣದವರು ಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು (Prvs.). ಗಾಳದ ನೇಣು (ಕಣಸೂತ್ರ, ಪವಿತ್ರ Nr.). ಮಾನ ಗಾಳ (ಪಡಿತ, o. r. ವಳಿತ Hā.). See Rāv. 5, 52; Rāv. 3, 23; ಎಡೆ-, ಗಳ-, ಸಣ್ಣ-.

ಗಾಳಕ ಗāliaka. (Tbb. of ಗಾಳಕ?). A good, proper man (S. Mbr.; Tē.: a clever, ingenious man = ಫೈಥ).

ಗಾಳಿ gāli. = ಗಾಳಿ, etc. Wind; air (ಪವನ, ತ್ವನ, ವಾಯು, ಮರುತ್, ಅನಿಲ, ಪವನಾನ್, etc. Hā.; Śi. 405; ಕಮ್ಮು ವಳ, ಮಗದೇರ, ಎಲರ್, ಎರರ್, ಅನಿಲ Śm. 13; C.); a vital air (Mr. 51. 52); emptiness, senselessness; — a demon, evil spirit (C.; Tē.). ಗಾಳಿಯಂ ಕದದಾದ ಹನಿ (ಸೀಕರ); ಮದುವೆರಸಿದ ಗಾಳಿ (ಝಂಝಾವಾತ); ಗಾಳಿಗೆ ದನಿಗೆ ಯ್ತು ಬಿದಿರು (ಕೀಡಕ Hā.). ಗಾಳಿ ಹೋಯಿತ್ತು ಎನ್ನುತ್ತಿ ನಿರ್ವಾತ (Nr.). ಅತ್ತನೊಳ್ ಮುಖ್ಯಮಹ ಗಾಳಿ (ಅನ್ವರ್ಯಾಮ Mr. 52); ಅರಿಯು ಬಹ ಗಾಳಿ (ಮನ್ವಾನಿಲ 50); ಮದೆಯ ಸಾರಿ ಬಹ ಗಾಳಿ (ಝಂಝಾನಿಲ 50); ತಿರುಗಿಸುವ ಗಾಳಿ (ವೈರಮ್ನು 52). ಗಾಳಿಯ ನಡೆ (ಲಘು, ವಾಯುಚಾರ Nn. 145). ದುರ್ಗಂಧಮಂ ಗಾಳಿಯೊಳ್ ತಡೆಯರ್, ನಾಡಿದೆ? (Śā. 85). ಗಾಳಿಯನ್ನ ದೂಳು ಹಾದಾದರೆ ಕೋದೇ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮಿತ್ತೇ? — ಗಾಳಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಅನ್ನ ಪಿಣ್ಣಕ್ಕೆ ದಾರದು. —

ಗಾಳಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತೂದ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. — ದಾಯಿನ್ನ ಹೇದಿದ್ದು ಗಾಳಿಗೆ ಹೋಯಿತು. — ಗಾಳಿಗೆ ಗುದ್ದಿ ಮೆಯ ನೋಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Śmd. 24. 262. 297; Śi. 85. 267. 380. 395. 428; Abb. P. 12, 28; 13, 73. 74; J. 3, 3. 25; 8, 2; 10, 12; 15, 3; 16, 37; 17, 4; 28, 53; 30, 31; Bp. 20, 13; 22, 7. 8; 26, 30; 37, 25; 24, 4; 54, 12; 57, 48; 61, 66; ಅತಿ-, ಎಳೆ-, ಕುಳರ್, ತಂ-, ತಂ-, ಬಿಡು-, ಬಿಡು-, ಸುಟ್ಟುರೆ-, ಸುಣ್ಣುರೆ-. ಗಾಳಿ ಗಣ್ಣು. A bagful of wind: a mass of lies (C.). — ಗಾಳಿ ಗೋಪುರ. N. of a gōpnra on a bili at Tirupati (My.). — ಗಾಳಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To inhale air; to take an airing (C.; B. 2, 11; 5, 238). — ಗಾಳಿಪಟ. A paper kite (C.; B. 1, 19). ಗಾಳಿಪಟಸೂತ್ರ, the three or four balance nooses of a kite, to which the long string is tied (C.). — ಗಾಳಿಪೂಜೆ. Worship of demons, especially of Kāli, at which bloody sacrifices are offered (My.). — ಗಾಳಿಪೂಜೆಬಿಟ್ಟು. A bili in the Nuggur country (R.). — ಗಾಳಿ ಬಡೆ. Wind to touch one (My.). 2, an evil spirit to smite one (C.). — ಗಾಳಿ ಬಿಡು. Wind to begin to blow (C.; B. 3, 68). 2, wind to cease to blow (My.). — ಗಾಳಿಮಟ್ಟ. = ಗಾಳಿಗಣ್ಣು. (S. Mhr.; My. as -ಮೊಟ್ಟೆ). — ಗಾಳಿಮಣ್ಣು. A māṇṇapa without walls in a garden or before a town or village (My.). ಗಾಳಿಮಣ್ಣುವದ ಹೋಗಿಯ ಹಾಗೆ (who suffers much trouble from the wind, Prv.). — ಗಾಳಿಮಾತು. = ಗಾಳಿಮಾತು. (My.). — ಗಾಳಿಯ ಸೇರೆ. A cloth that waves in the wind (Bp. 31, 4). — ಗಾಳಿಯ ಸೊಡರ. A light in a current of air (Śā. 74). — ಗಾಳಿನಟ್ಟ. — ಬಟ್ಟೆ. The sky (ಎಮ್ಮಟ್ಟ Kk. 10 b). — ಗಾಳಿನಟ್ಟಿಗ. — ಬಟ್ಟಿಗ. A dairy (ನಿರ್ವರ Kk. 10 a). — ಗಾಳಿಮಾತು. — ಮಾತು. An empty, unfounded, aspersive word, abuse (ಬಯ್ಯರ್ Śmd. II; ತಿಟ್ಟು, ಬಯ್ಯರ್ Śm. 53; ಬಯ್ಯ 102; ತಿಟ್ಟು, ಬಯ್ಯರ್ Kk. 90; Mhr. ಗಾಳ, ಗಾಳಿ; Sk. ಗಾಳಿ). — ಗಾಳಿಕಂಠೆ. Suspicion that one is possessed by a devil and the therefrom arising demoniac possession itself (My.; T. ಪಾಡುಪ್ಪ ಹೆಡ್). — ಗಾಳಿನಮಾಚಾರ. = ಗಾಳಿಸುದ್ದಿ. (My.). — ಗಾಳಿಸುದ್ದಿ. A false report (My.). — ಗಾಳಿ ಸೊಂಕು. An evil spirit to come in contact with or possess one (C.). — ಗಾಳಿ ಹಾಕು. To fan (C.; B. 5, 286). ಗಾಳಿ ಹಾಕುವವ (ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವ G.; My.).

ಗಾಳಿಗೆ ಗāliḡa. A demon to which the gālipūḡe is made (Śāstrasāra in W. v. 1269).

ಗಾಳಿಸು ಗāliḡisu. To strain; to sift (My.; Mbr. ಗಾಳಿಸೇರಿ; see ಗಾಲ).

ಗಾಳು ಗālu. = ಗಾಳಿ, etc. Wind. ಗಾಳಿಗೆ (Bp. 22, 7. 8).

ಗಾಳು ಗālu. = ಗಾಳು. — ಗಾಳುಮೇಳ. = ಗಾಳುಮೇಳು. (Rām. 5, 8, 73; 6, 51, 86. 91). — ಗಾಳುಮೇಳು. = ಗಾಳುಮೇಳ. (Rām. 5, 8, 45).

ಗಾಳುಕ ಗāliuka. A pair of pincers; a pair of tongs (ತಣ್ಣಸು ರಾಳಿ, ಇಕ್ಕದಿ Mr. 383, o. ra. ಇಕ್ಕದಿ, ರಾಡಿ; Mbr. ಗಾವಲಿ, ಗಾಳಿ, pincers, tongs).

ಗಿ gi. (= ಗೇ). A syllable used in reiteration (C.; Tē.), e. g. ಪದವಿಗರ್ ಗದವಿಗರ್ (Bp. 2, 24), ನಮ್ಮ ಗಿಮ್ಮ (26, 22), ಧನ ಗಿನ (28, 13), ಪದವಿ ಗದವಿ, ಪದಿ ಗದಿ (29, 14). See also ಅಜಿ ಗಿಜಿ, ಎಮ್ಮೆ ಗಿಮ್ಮೆ, ಫಲ ಗಿಲ, ದಿವಿ ಗಿವಿ, ನಡೆ ಗಿಡೆ, ಪ್ರಿಯವೆ ಗಿಯವೆ, ಭಕ್ತಿ ಗಿರುತಿ, ತಿವರಾತ್ರಿ ಗಿವರಾತ್ರಿ, ಹರಿ ಗಿರಿ.

ಗಿಕ್ಕು gikku. (= ಗೇಕು). — ಗಿಕ್ಕಿನ ಗಡ್ಡೆ. (= ಗೇಕನ-). ಕುಟಿ ನ್ನಟೆ, ದಾಕಪುರ, ವಾನೇಯ, ಕೈವರ್ತಮುಸ್ತಕ, etc. ಅನ್ನರ ತುಂಗ ಮುಸ್ತಕ, ತುಂಗೇ ಗಡ್ಡೆ ಗರು; ಗೇಕನ ಗಡ್ಡೆ ಎನ್ನಲು ಗಿಕ್ಕಿನ ಗಡ್ಡೆ ಎನ್ನಲು ಅನ್ನುವರು (Śi. 155).

ಗಿಟ್ಟಿ ಗಿರೊ. (= ಗಿರೊ, etc.). — ಗಿಟ್ಟಿ ಹೊಡೆ. To peg skillfully one's own top into that of another so that this though fallen, begins to spin again (S. Mhr.). — ಗಿಟ್ಟಿ ಆಟ. -ಆಟ. The play of pegging one top into another etc. (S. Mhr.).

ಗಿಜಿ gija. 1. = ಗಿಜಿ 2. — ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. = ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. (My.).

ಗಿಜಿ gija. 2. = ಗಿಜಿ 3. — ಗಿಜಿ ಬಿಜಿ. = ಗಿಜಿ ಬಿಜಿ. (My.).

ಗಿಜಿ gija. 3. (= ಗುಜಿ, etc.). — ಗಿಜಿಗಿಜಿ ಮಾತಾಡು. To whisper (My.).

ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. 1. (= ಗಿಜಿ 1, ಜಿಜಿ 1). A jelly-like, viscous, pulpy, sticky state (R.; T. ಗಿಜಿ, ಗುಜು; see ಕುಸುರಿ 1; Mhr. ಗಿಜಿ, pulp, pith).

ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. 2. = ಗಿಜಿ 4, etc. — ಗಿಜಿಗಿಜಿ. = ಗಿಜಿಗಿಜಿ, ಗಿಜಿಗಿಜಿ, ಗಿಜಿಗಿಜಿ, ಗಿಜಿಗಿಜಿ. A herb or low shrub, *Crotolaria verrucosa* Lin. (St. & Pl.).

ಗಿಜಿ giji. 1. (= ಗಿಜಿ 1). — ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ rep. = ಗಿಜಿ 1, especially used of the state of old fruits and wounds (S. Mhr.).

ಗಿಜಿ giji. 2. (= ಗಿಜಿ, ಗಿಜಿ 1. A sound denoting confusion, etc. (Mhr. ಗಿಜಿ-ಗಿಜಿ, ಗಿಜಿ-ಗಿಜಿ, ಗಿಜಿ-ಗಿಜಿ, confused crowdedness, as of letters; disorder; confusedly unintelligible, as speech). — ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ = ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. The state of being very crowded (C.). ಮನೆ (or ಪನ್ನೆ) ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ ಆಯಿತು (C.). — ಗಿಜಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To be crowded or thronged, as a house or market (My.). — ಗಿಜಿ ಬಿಜಿ. = ಗಿಜಿ ಬಿಜಿ. (S. Mhr.). — ಗಿಜಿವಾಯಿ. -ವಾಯಿ. A mouth (or a person with a mouth) of somewhat unintelligible speech. ಬಿಜಿ ಬಿಜಿಯೋ ಎಲ ಹೊಟ್ಟೆಕಾಯಿ ಮುಕ್ಕು, ಹುಟ್ಟಿದವರಲ್ಲ ಗಿಜಿವಾಯಿ; ಮೂಡಲ ಬಿಜಿ ಬಿಜಿ! (Sp.).

ಗಿಜಿ giji. 3. (= ಗಿಜಿ, ಗಿಜಿ 2. — ಗಿಜಿ ಬಿಜಿ = ಗಿಜಿ ಬಿಜಿ. The chirping and chattering of birds (C.). ಗಿಜಿಬಿಜಿ ಮಾತು (S. Mhr.).

ಗಿಜಿ giji. 4. = ಗಿಜಿ 2, ಗಿಜಿ 1, etc. — ಗಿಜಿಗಿಜಿ = ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ, etc. (St. & Pl.).

ಗಿಜುಗಾರ ಗಿಜುಗಾರ. A wagtail (ಖಜುಗಾರ, ಖಜುಗಾರ, ಗಿಜುಗಾರ, ಗಿಜುಗಾರ Si. 172 sic! Si. confounds two different birds, just as does the T. in its ಗಿಜುಗಾರ, ಗಿಜುಗಾರ; see ಗಿಜುಗಾರ).

ಗಿಜಲು ಗಿಜಲು. A kind of bird (Bh. 1, 20, 53).

ಗಿಜಿ gijc. = ಗಿಜಿ, ಗಿಜಿ 3, ಗಿಜಿ No. 3, (ಗಿಜಿ, ಗಿಜಿ). See ಗಿಜಿ, ಗಿಜಿ.

ಗಿಜು ಗಿಜು. The state of being full of seeds and of a disagreeable taste, said of the heads of some vegetables (S. Mhr.). — ಗಿಜುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. Such a vegetable-head (S. Mhr.).

ಗಿಜಿ gita. An imitative sound. — ಗಿಜಿಗಿ. -ಕಿ. (The belly) to rumble (after drinking much water or taking much food, My.).

ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. = ಗಿಜಿ, ಗಿಜಿ. The dry kernel of the coconut when still in the nut (S. Mhr., or also when out of it, My. as ಗಿಜಿ; see G. s. ಅಟ್ಟು 3).

ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. = ಗಿಜಿ, etc. (C.; B. 2, 42).

ಗಿಜು ಗಿಜು. = ಗಿಜಿ, etc. (My.).

ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. = ಗಿಜಿ. To cause one's self to be reached: to be obtained (My.).

ಗಿಜಿ gittu. = ಗಿಜಿ, ಗಿಜಿ 2. To be obtained, etc. (My.; T. ಗಿಜಿ, to suit, agree, match, meet, be met). 2, to be pressed closely one to the other. ಅವನ ಹಲ್ಲು ಗಿಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವೆ, he has lock-jaw (My.). — ಗಿಜಿ ದವ. A useless man (My.).

ಗಿಜಿ gida. = ಗಿಜಿ, ಗಿಜಿ 1, (ಗಿಜುಮು, ಗಿಜುಮು). A plant, as of chilli, of the brinjal, of pulse, etc., etc. (C.; T. ಗಿಜಿ; a small tree, a shrub (C.; T. ಗಿಜಿ; T. M. ಗಿಜಿ; T. ಗಿಜಿ, to thrive, grow well, etc.; see s. ಕೆಂಪು 5; cf. Sk. ಝಿ); a tree in general (C.; T. ಗಿಜಿ). ಮರಗಳು, ಗಿಜಿಗಳು (ವೃಕ್ಷ, ಮರಗಳು, ತರು, ಕುಟ, ದ್ವಯ, etc. Si. 119). ಗಿಜಿಗಳು (ನಗ, ಅಗ 409). ಗಿಜಿ (ತಿರು 434; ಅದಿ 448). ಗಿಜಿ ವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಆರು ನೀರನವೆವರ್? (Si. 42). ಗಿಜಿಗಿ ಬೊಗ್ಗಿದ್ದು ಮರನಾದ ಮೇಲೆ ಬೊಗ್ಗಿತ್ತೇ? — ಗಿಜಿ ಸುಕ್ಕಾ ದರೆ ಬಂಗಿ ತಿನ್ನು ನೋಡು, ಹೊಟ್ಟೆ ತಿನ್ನು ಸುಕ್ಕಾದರೆ ಗ್ರಹಣ ನೋಡು (Prvs.). See J. 28, 47; Bāghā. 17, 56; Si. 119. 120. 121. 126-134. 367. 405. 431. 446. 459. 497. 498; B. 1, 14; 2, 49; 4, 17. 18. — ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. dupl. (C.; B. 5, 25. 128). ಗಿಜಿಗಿ. -ಕಿಜಿ. dupl. (C.; B. 2, 45; 3, 11. 27). — ಗಿಜಿಮಂ ಗನ ಆಟ. A play at which boys climb trees (S. Mhr.). — ಗಿಜಿ ಮುರಿ. = ಗಿಜಿ ಮೂರಿ. (S. Mhr.). — ಗಿಜಿ ಮೂರಿ. Medicinal plants and roots; a herbal drug, medicine (C.; ಒಪ್ಪಿ G.; B. 4, 128).

ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. = ಗಿಜಿ, ಗಿಜಿ, ಗಿಜಿ. A hawk; a falcon (S. Mhr.; ಕಾಡನ, etc. Si. 171); — a small kestrel (Bd.; Pr.); — the jugger falcon, Falco jugger (Bd.).

ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. = ಗಿಜಿ. A man who malignantly administers poison (S. Mhr.).

ಗಿಜಿ gidi. 1. To enter by mouthfuls; or to devour mouthful after mouthful; or to cause mouthfuls to enter (ಕುಟವ್ರವೇಶ ಕಿಮ. Dh.; cf. Sk. ಗಿಜಿ); to force into the mouth (of others, as food, cloth, My.; T. ಗಿಜಿ-ಗಿಜಿ, to tighten, to tight or squeezed).

ಗಿಜಿ gidi. 2. An imitative sound. (T. ಗಿಜಿಗಿ, noisily). — ಗಿಜಿ. A small drum shaped like an hour glass (C. Bp. 5, 7; My.; T. ಕುಟಿ; T. ಗಿಜಿ, a sort of drum; ಗಿಜಿಗಿ, ಗಿಜಿಗಿ, a sort of castanets; cf. ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ). — ಗಿಜಿ. = ಗಿಜಿ. (R.; T. ಕುಟಿ. a kind of musical instrument).

ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ. = ಗಿಜಿ, etc. (ಪ್ರಾಚೀ, ಕ್ಷೇತ್ರ Hla.). See Bh. 3, 13, 34; Rev. 5, 52.

ಗಿಜಿ gidu. = ಗಿಜಿ. ಮರ, ಗಿಜಿ, ಬಳ್ಳಿ, ಪುಲ, ಪುಲದ (Si. 89. 129. 198). ಮರ, ಗಿಜಿ, ವೃಕ್ಷ, ಮಿಗಿ (154). ದ್ವಯ ಗಿಜಿ (ದ್ವಿಜಿ, etc.); ನೀಲಿಯ ಗಿಜಿ (ನೀಲಿ, etc.); ಸಮಗಾತಿಯ ಗಿಜಿ (ಸಮಗಾತ, etc.); ತುಟ್ಟಿಗಿಜಿ (ದ್ವಿಜಿ); ಹಟ್ಟಿಯ ಗಿಜಿ (ತ್ರಿಜಿ ಸ್ತನಿ, etc.); ಹಟ್ಟಿಯ ಗಿಜಿ (ತುಟ್ಟಿ, etc.); ಹಟ್ಟಿಯ ಗಿಜಿ (ವೇ ತನ, etc. Nr.). ಕಾಡಿಯ ಗಿಜಿ (ಕಾಡಿ Nn. 76). ಗಿಜಿ ಮರಕ್ಕೆ ಎದ್ದ ನೀರಿ ಕಾಲುಮೆಗ (Mr. 108); ಗಿಜಿ ಬಳ್ಳಿ ಮರನ ಅಯ್ಯ

ಭೂಷಣ್ ಅಕ್ಕುಂ (150). See Abh. P. 7, 85; Grj. 1, 86; 5, 25; Bp. 85, 18; 38, 9-11; 43, 36; 60, 50; Śiv. 4, 23; J. 16, 40.

ಗಿಡುಗ gīḍuga. = ಗಿಡೆ, etc. (ಶತಾದನ, ಪತ್ರಿ, ತೈಲನ Nr.; ಪ್ರಾಚೀ, ಎಪಮುಕ್ತೀದನ, ತೈಲನ Mr. 174; My.).

ಗಿಡ್ಡ gīḍḍu-as. = ಸುಡ್ಡ 1. A short, small, dwarfish man (ಖರ್ವ, ವಾಮನ, ಕ್ರಸ್ತ Nr.; Si. 197; C.; B. 3, 44; Tē. ಗಿಡ್ಡ). ಗಿಡ್ಡನಾಗಿ ಬದವನಾಗಿದ್ದವನು (ಪೃತ್ವಿ, ಅಲ್ಪತನು Nr.). — ಗಿಡ್ಡ ಪುಟ್ಟ. dnpl. (My.).

ಗಿಡ್ಡ gīḍḍa. Short and thick (Mhr. ಗಿಡ್ಡ, ಗಿಡ್ಡ). — ಗಿಡ್ಡಕು ಮ್ಪಣಿ. A small, thick rupee of the Sultan's time (My.). — ಗಿಡ್ಡದುಡ್ಡ. A small, thick duḍḍu of Kṛishṇa rājā's time (My.).

ಗಿಡ್ಡಂಗಿ gīḍḍaṅgi. = ಗಡಂಗ, etc. (My.). See. ಗಿಡ್ಡಂಗಡ.

ಗಿಡ್ಡನೆ gīḍḍu-anē. Short, small (My.); shortness, etc. ಗಿಡ್ಡನೇ ಮರ (My.). ಗಿಡ್ಡನಾದುದು (ವಾಮನ, ನೈಕ್, ನೀಡ, ಖರ್ವ, etc. Nr.).

ಗಿಡ್ಡನೆ gīḍḍu-ānē. = ಗಿಡ್ಡನೆ (My.). ಗಿಡ್ಡನೆಯಾಕಾದರೆ ಬಡ್ಡನೆಗೆ ಸಮ ಬನ್ನಾನೇ? (Prv.).

ಗಿಡ್ಡ gīḍḍi. A short, dwarfish female (My.).

ಗಿಡ್ಡು gīḍḍu. (fr. ಕಿಡು 1). = ಸುಡ್ಡ 3. Shortness, smallness (ವಾಮನ, ನೈಕ್, etc., ಕುಡುಡು, ಕುಳ್ಳು, ತಗ್ಗಾದ ಗುಟ್ಟು Si. 372; C.). Gen. ಗಿಡ್ಡ. — ಗಿಡ್ಡಂಗಡ. = ಗಿಡ್ಡಂಗ. A small shop, especially a liquor-shop (ಕುಣ್ಣಿ, ಮದಸ್ಸಾನ್, ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡುವ ಮನೆ Si. 347). — ಗಿಡ್ಡ ಕಾಲು. A short, small foot or leg (C.). — ಗಿಡ್ಡ ಕೈಯ್ಯ. A short hand or arm (C.). — ಗಿಡ್ಡ ನಾಯಿ. A small dog (C.; B. 3, 45). — ಗಿಡ್ಡ ದಾದೆ. A kind of plantain (B. 2, 38). — ಗಿಡ್ಡ ರಾಗಿ. A variety of rāgi with a small seed (My.).

ಗಿಣಿ gīṇi. 1. = ಕಿಣಿ 1, ಗಿಣಿ 4, ಗಿಣಿ, ಗಿಣಿ, etc. A sound in imitation of chinking, etc., light rattling. — ಗಿಣಿಗಿಣಿ. = ಗಿಣಿಗಿಣಿ, etc. The plant *Crotolaria* in its various species, of which the seeds, when ripe, rattle or crackle in the legumen (ಫಣ್ಣಾರವೆ, ಶಣಪುಳಿ Nr.; ಮಣಿ Mr. 139, o. rs. ಅಮನಿ, ಅನನಿ; T. ಕಿಣಿ, ಕಿಣಿಗುಲಿ ಪೈ, ಚಿತ್ತುಡು, ಚಿತ್ತುಡು).

ಗಿಣಿ gīṇi. 2. = ಗಿಣಿ. A parrot (ಕೀರ, ಕುಕ Si. 174; ಪಂ 450; C.; Tē. ಚಿಲಕೆ; M. ಕಿಣಿ; T. ಕಿಣಿ, ಕಿಣ್ಣಿ; Sk. ಚಿಮಿ, ಚಿಂ; see ಕಿಣಿ, ಕಿಲ, ಕಿಲೆ; ಕಿಣಿ). ಗಿಣಿಗರ ಬಿಣ್ಣು (ಕೌಕ Si. 181). See ಅರ, ವೇಣ. — ಗಿಣಿಕೋಲು. A stick hooked at the top like a parrot's beak (My.); the handle of a weeding machine so shaped (Sd.). — ಗಿಣಿಮಾವು. A mango the extremity of which resembles a parrot's beak (C.; B. 2, 51). — ಗಿಣಿಮೂಗು. A parrot's beak (My.); a Roman nose (C.; M. ಕಿಣಿಮೂಕ್ಕು). ಗಿಣಿಮೂಗಿನ ಗಡ್ಡ, a climbing plant with large tubers that sprout and grow even in the air, *Corallocarpus epigaea* Hook. f. (Z.; see ಅಕಾಶಗದುಡ ಬಳ್ಳಿ). — ಗಿಣಿವಡ. = ಗಿಣಿವಡ, q. v.

ಗಿಣಿಕೆ gīṇikē. = ಗಿಣಿಕು, etc. See ಗಿಣಿ.

ಗಿಣ್ಣಿ gīṇṇa. Gingham, double-threaded stuff, stout cloth (C.; Tē. ಗಿಣ್ಣು, ಗಿಣ್ಣಿನಿ, ಗಿಣ್ಣಿಮು; T., M. ಕಿಣ್ಣು; M. ಕಿಣ್ಣು, to become stout, thick, stiff; Tē. ಗಿಣ್ಣಿಪು, ಗಿಣ್ಣಿಮು, thick, compact; cf. ಗಿಟ್ಟು).

ಗಿಣ್ಣಿ gīṇṇi. = ಗಿಣ್ಣಿ, ಗಿಣ್ಣಿ. A small metal water-vessel in the form of a čerigē or čēmbu (ಜಲ ಪಾತ್ರೆ, ಕಮಣ್ಣು, ತಮ್ಮಗೆ Mr. 212; S. Mhr.; Mhr. ಗಿಣ್ಣಿ, a metal water-vessel, used to hold holy water; T. ಕಿಣ್ಣು, ಕಿಣ್ಣಿ, ಕಿರಾಣಿ, a small bowl, brass onp, charger; M. ಕಿಣ್ಣು, ಕಿಣ್ಣು, a metal plate; gong; ಕಿಣ್ಣಿ, a gohlet, water vessel with a spout, used also to collect money; Tē. ಗಿಣ್ಣಿ, a vessel with a spout, like a teapot; ಗಿಣ್ಣಿ, a oup, goblet, porringer); that vessel with a spout (C.). See Bp. 12, 9; C. Bp. 47, 40; Si. 309; ಪೂಂ. ಬಂಗಾರದ ಗಿಣ್ಣಿ (ಧೃಂ ಗಾರ, ಕನಕಾಲುಕೆ, ಚಿನ್ನದ ಬಟ್ಟು (Si. 288; cf. 241).

ಗಿಣ್ಣು gīṇṇu. To pinch with the nails (My.; Tē. ಗಿಣ್ಣು; T., M. ಕಿಣ್ಣು; cf. ಜಗಟು).

ಗಿಣ್ಣು gīṇṇa. = ಗಿಣ್ಣು 1, ಗಿಣ್ಣು 2. The milk of a buffalo or cow which has lately calved (S. Mhr.).

ಗಿಣ್ಣಲ್ gīṇṇal. = ಗಿಣ್ಣಿ, ಗಿಣ್ಣಿ. See ದಾರೆ.

ಗಿಣ್ಣಿ gīṇṇi. = ಗಿಣಿ. A cancerous disease which destroys especially the toes, fingers and nose (S. Mhr.; M. ಕಿಡ, ಕುಡ, a sore to form into a hole).

ಗಿಣ್ಣಿಲ್ gīṇṇil. = ಗಿಣ್ಣಿ. See ದಾರೆ; Bp. 14, 18, 25.

ಗಿಣ್ಣು gīṇṇu. 1. = ಗಿಣ್ಣು, etc. (ಕ್ಷೀರವಿಕ್ರಮ, ಕೂರ್ಚಿಕೆ Nr.; My.). See ಹಾಲು. — ಗಿಣ್ಣುವಾಲು. — ಹಾಲು. = ಗಿಣ್ಣು. ಕಡ ಕ ವಿನ ಗಿಣ್ಣು ವಾಲು (ಪೀಯೂಷ Nr.). — ಗಿಣ್ಣು ಹಾಲು. = ಗಿಣ್ಣುವಾಲು. (My.). ಕಡ ವಿದು ವಿನಗರ ಬಳಗಾಗಿ ಹಸುವಿನ ಗಿಣ್ಣುವಾಲು (ಪೀಯೂಷ Si. 316). Cf. Tē. ಜುಣ್ಣು.

ಗಿಣ್ಣು gīṇṇu. 2. = ಗಿಣ್ಣು 1. A knot, a joint (as of sugar-cane, a finger, etc., My.; cf. ಗಣಲು, ಗಣಿಕೆ). ಬಿದಿರ ಗಿಣ್ಣು (ಗ್ರಸ್ತಿ, ಪರ್ವನ್, ಪರೂನ್ Nr.). See ಕುಡು, ಬಿರಕು.

ಗಿತ್ತಿ gītti. A wrong, though common, affix, that has arisen from ಗ-ಗಾತ್ರಿ, see e. g. ಅಭಿಮಾನ, ಕುಟಿಲು, ಕುಣ್ಣುಣ, ಕುಣ್ಣುಲು, ಕುಮ್ಭಾಣಿ, ಕೊಣ್ಣಿ, ಗವಡ, ಡೊಣ್ಣು, ಡೊಣ್ಣುರು, ದಾಹರು.

ಗಿಡ್ ಗಿಡ. = ಗಿಡ್. — ಗಿಡ್ಗಾಣಿ. = ಗಿಡ್ಗಾಣಿ. (My.).

ಗಿಡ್ಡ gīḍḍa. (fr. ಕಿಡು 1?) = ಗಿಡ್, ಗಿಡ್ಡನ, ಗಿಡ್ಡ, ಗಿಡ್, ಗಿಡ್. A fourth part, a quarter ($\frac{1}{4}$). (Tē. ಗಡ್ಡ. an obsolete coin like a farthing, equal to $\frac{1}{4}$ or $\frac{1}{2}$ of a ಪುಕ; ಗಿಡ್ಡ, the smallest measure of capacity, a gill or liquid ounce, $\frac{1}{4}$ of a sōlē, weighing 4 ḍahhns). — ಗಿಡ್ಡಗಾಣಿ. — ಗಾಣಿ. = ಗಿಡ್ಗಾಣಿ. $\frac{1}{4}$ of a kāṇi, $\frac{1}{8}$ of a haṇa, used in weighing (My.).

ಗಿಡ್ಡನ gīḍḍana. = ಗಿಡ್ಡ. The fourth part of a sōligē (My.). 2. = ಗಿಡ್ಡ No. 2. (S. Mhr.).

ಗಿಡ್ಡ gīḍḍa. = ಗಿಡ್ಡನ No. 1. (My.). 2, eight seers or two sōligēs (S. Mhr.). See Si. 327.

ಗಿಮಿ gīmi. = (ಗಿಡ 2, etc., ದಿಮ). — ಗಿಮಿಗಿಮಿ ತರುಗು To turn round and round, and make one's self giddy, as in play (S. Mhr.).

ಗಿರ gir. = ಗೀರ್. Speech. 2, the goddess of speech, Sarasvati.

ಗಿರ gīra. (gīra). (fr. ಕಿಡು 1?) = ಗಿಡ್. — ಗಿರಕಾಲು 16, the sixteenth part (My.). — ಗಿರಪಾವು. dupl. $\frac{1}{4}$ or the fourth part of a measuring seer (S. Mhr.). 2, $\frac{1}{16}$ of a seer (My.).

ಗಿರ gira. = ಗಿರಿ. (My.).
 ಗಿರಕೆ girakē. A machine for separating the seeds of cotton (Mhr., R.; cf. ಕಿರಕು).
 ಗಿರಗಿ giragē. = ಗಿರಿ. The ankle (My.; Tē. ಗಿರಿ; cf. ಕುರಿಕೆ).
 ಗಿರಣಿ girani. = ಗಿರಿ. (S. Mhr.).
 ಗಿರಣಿ girani. A cotton-press (Mhr.). 2, a jenny and the manufactory where it is used (S. Mhr.).
 ಗಿರದೆ giradē. A small and circular cushion (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಿರದೆ).
 ಗಿರಪ್ಪ girāpa. Thh. of ಗ್ರಹ. (S. Mhr.).
 ಗಿರಬ್ಬಿ girabbāri. Distress, pennry (My.; Mhr., H.); fate (My.).
 ಗಿರಪ್ಪ girasta. Thh. of ಗೃಹಸ್ಥ. (S. Mhr.).
 ಗಿರಕಿ girāki. A purchaser; customers (C.; Mhr. ಗಿರಕಿಯ, ೪, i. e. Sk. ಪ್ರಯತ್ನ; B. 3, 103; 4, 62; 5, 116). 2, salable, in request, dear in price (My.; Br., H.).
 ಗಿರಗತಿ girāgati. (Thh. of ಗೃಹಗತಿ). One's private affairs (S. Mhr.).
 ಗಿರಗಾರ girāgāra. Thh. of ಗ್ರಹಗಾರ. (My.).
 ಗಿರಗಿ girādi. Lattice, hattlement (T., M. ಕಿರಗಿ; Portuguese grade; R.).
 ಗಿರಗಿಯ girāyisa. = ಗಿರಗಿಯು, q. v. (My.).
 ಗಿರಗಿ girāsta. = ಗಿರಪ್ಪ. (My.).
 ಗಿರಿ giri. 1. Swallowing (= ಗಿರಿ). 2, a mountain, one of the seven (or eight) chief mountains (ಬಿಟ್ಟು ಸ್ಮ. 88). 3, the number seven (Ūh.). 4, venerable, respectable. — ಗಿರಿ ಗಿರಿ. rep. (Bp. 19, 48).
 ಗಿರಿ giri. 2. An affix denoting office, business, profession (Mhr., H.), e. g. in ಗುರುಗಿರಿ, ದಿವ್ಯಗಿರಿ, ಮುನಿಗಿರಿ, ಸಿಪಾಯಿ, etc.
 ಗಿರಿಕರ್ನಿ giri-karni. The plant *Clitoria ternatea* Lin. (ಎಮ್ಮೆ ಕಾನ್ತೆ G.).
 ಗಿರಿಕರ್ನಿಕೆ giri-karnikē. = ಗಿರಿಕರ್ನಿ. (Sk.). 2, a species of *Achyranthes* (kipihl) with white blossoms (Sk.; ಫಲರಾಜತ, ದಿವ್ಯ Mr. 113, o. rs. ದ್ವಾಪರಾಜತ, ಪಾರಾಜತ). — ಗಿರಿಕರ್ನಿಯ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb with large blue or white flowers, growing in hedges, *Clitoria ternatea* L. (St. & Pl.).
 ಗಿರಿಕೆ girikē. A mouse, a small rat. See ಬಿಟ್ಟು.
 ಗಿರಿಗಟ girigata. Thh. of ಗಿರಿಗಟ (or ಗಿರಿ, Smd. 336).
 ಗಿರಿಗಿ girigē. = ಗಿರಿ. (My.).
 ಗಿರಿಜ giri-ja. Mountain-horn; a mountain-born man, mount-sinner. 2, latc. 3, red chalk; bitumen; iron.
 ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ girijā-kalyāṇa. The title of a Kannada poem in pure campū hy Hampē's Harivāra (in v. 31 Harivāra introduces Kēśavarāja's ದಿವ್ಯ and ಕುಳ).
 ಗಿರಿಜಾಕಾಂತ girijā-kānta. Śiva. 2, a certain metrical foot (Ūh.).
 ಗಿರಿಜಾತೆ giri-jāte. Pārvati. (Ūh. v. 10; Ūt. II, 1).
 ಗಿರಿಜಾನಾಥ girijā-nātha. = ಗಿರಿಜಾಕಾಂತ, Nos. 1 & 2. (Ūh.).
 ಗಿರಿಜೆ giri-jē. ಗಿರಿಜಾ. Pārvati, the daughter of Himavanti. — ಗಿರಿಜೆಯರಸ. — ಅರಸ. Śiva (Bp. 54, 44; 61, 77). — ಗಿರಿಜೆಯಾಪ್ತ. — ಅಪ್ತ. Śhaṇmukha (Bp. 83, 63).
 ಗಿರಿಜೇಂದ್ರ girijā-indra. Śiva (Mr. 495).

ಗಿರಿಜೇಶ girijā-īśa. Śiva (ಜಮ್ಮ, ಕಪ್ಪರ Nn. 38).
 ಗಿರಿದುರ್ಗ giri-durga. A hill-fort (Ūpr. 4, 27).
 ಗಿರಿಧನ್ಯ giri-dhanva. Śiva (Śāv. 4, 122).
 ಗಿರಿಧರ giri-dhara. Kṛishṇa (My.). 2, Viṣṇu in the form of a tortoise (My.).
 ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಕೆ giri-mallikē. The plant *Wrightia antidysenterica* R. Br. 2, a kind of jasmine.
 ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಗೆ giri-malligē. Thh. of ಗಿರಿಮಲ್ಲಿಕೆ. (ತತ್ತ್ Mr. 517, Nn. 80; ವಿಚಿತ್ರ 80; Ūpr. 4, 45).
 ಗಿರಿರಾಜ giri-rāja. The Himālaya (Grj. 2, 63).
 ಗಿರಿರಿಪು giri-ripu. Indra (Mr. 41).
 ಗಿರಿವ್ರತನಾಥ giri-vrāta-nātha. = ಗಿರಿರಾಜ. (Grj. 3, 2).
 ಗಿರಿಶ giri-īśa. = ಗಿರಿ. Inhabiting mountains: Śiva.
 ಗಿರಿಕಂ giri-īśa. The metrical foot — (Ūh.).
 ಗಿರಿಕೃಂಗ giri-āṅga. The peak of a mountain; — Gaṇēśa. (R.).
 ಗಿರಿಸ girisa. Thh. of ಗಿರಿ (Smd. 335).
 ಗಿರಿಸಾನು giri-sānn. Table-land (ಪೇಟೆ, ಬಿಟ್ಟದ ತತ್ತ್ Nn. 23).
 ಗಿರಿಸಾರ giri-sāra. Iron.
 ಗಿರಿಸುತೆ giri-sutē. = ಗಿರಿ. (ತತ್ತ್, ಪಾರ್ವತಿ Nn. 60).
 ಗಿರೇಶ giri-īśa. Śiva. 2, the Himālaya.
 ಗಿರೇಶ್ವರ giri-īśvara. = ಗಿರಿ. (Bp. 61, 46).
 ಗಿರೆ girē. = ಗಿರಿ, ಗಿರಿ, ಗಿರಿ. (Smd. 107).
 ಗಿರೇವಾಜಿ girēhāja. A variety of the domestic pigeon, a tumbler (B. 3, 114; H.).
 ಗಿರೋಗಿ girōga. Thh. of ಗ್ರಹ. (S. Mhr.).
 ಗಿರೇ gir. To conceive, to think; to imagine, to take for (ಪಂಥಾನ Smd. Dh.). P. p. ಗಿತ್ತು (Ūpr. 2, 47; 5, after 39; Ahh. P. 7, 96; 10, 6). ಗಿತ್ತಂ, ಗಿತ್ತಂ (Smd. 282, 287). ಗಿತ್ತುದು (ಪಂಥಾನವಿದುದು Ūt. II, 102). ಪಗಲನಿರ್ದ ಅಪ್ಪವೆಲ್ಲಂಗಳನ್ ಇನಕರಣತ್ತೇಣಿ ಗಿತ್ತು (Smd. 134). ಮುಗಿಲಂ ಮಾದಾನ ಗಿತ್ತುಂ (282, 287, o. r. ಗಿತ್ತಂ). ತಮ್ಮ ನನ್ನರಂ ಪಗವದೆ ಗಿತ್ತು (Ahh. P. 5, 4). See Rāṇ. 1, after 135; 5, 41; 5, after 55; 6, 20; 6, after 24; 9, 29; 11, 18.
 ಗಿರ ಗಿರ. 1. = ಗಿರಿ, q. v., ಗಿರ 2. — ಗಿರಿಗಿರಿ. = ಗಿರಿ- (ತೇಶ್ಚ Kk. 50, o. r. ಗಿರಿಗಿರಿ).
 ಗಿರ ಗಿರ. 2. = (ಗಿರಿ), ಗಿರ 1, etc. (Mhr. ಗಿರಿಗಿರಿ, to whirl, go round; cf. ಗಿರಿಗಿರಿ. — ಗಿರಿಗಿರಿ. rep. = ಗಿರಿಗಿರಿ. (My.; Tē.). — ಗಿರಿಗಿರಿ. In a whirling, going round manner (used of the head, persons, etc., My.). — ಗಿರಿಗಿರಿ. — ಕುಟ್ಟು. To go round (as the head from hillionsness, My.).
 ಗಿರಕಿ giraki. = ಗಿರಿಕೆ, etc. (My.).
 ಗಿರಕು giraku. 1. (fr. ಕಿರ). The state of being strait, as a gate (S. Mhr.); that of being firmly fixed, that of being to be opened with great difficulty, as a door (S. Mhr.); that of being close, pressing, etc., as a crowd (S. Mhr.). (Tē. ಕಿರಿ, to be tight; M. ಕಿರಿ, to resist, insist on).
 ಗಿರಕು giraku. 2. = ಕಿರಿಕು, etc., ಗಿರಕಿ 1, ಗಿರಿಕು. — ಗಿರಿಕು. — ಎನ್ನು. To oreak, as a door. (My.; M. ಕಿರಿ, to oreak as a door).

ಗಿರಕೆ girakē. = (ಗಿರಕೆ), ಗಿರಕೆ, ಗಿರಕೆ 2, ಗಿರಕೆ. Whirling, going round (C. Tē. ಗಿರಕುನೆ, round and round: whirling). — ಗಿರಕೆ ಹೊಡೆ. To tumble or turn over in flight, as a pigeon (My.).

ಗಿರಾ giri. 1. = (ಗಿರಾ), ಗಿರಾ 2, ಗಿರಾ 1, ಗಿರಾ 1. Whirling, going round; a whirl, a whirling, buzzing, whizzing sound. — ಗಿರಾ ಗಿರಾ. A kind of rattle-box (My.). — ಗಿರಾ ಗಿರಾ. rep. (T. ತಿರುಗು). — ಗಿರಾ ಗಿರಾ ಗಿರಾ. -ಕುಟ್ಟು. An unsteady, vicious eye (My.). — ಗಿರಾ ಗಿರಾ ಗಿರಾ. -ಕುಟ್ಟು. To strike with the sound of girigiri. ಗಿರಗನ ಎರಕೆಯ ಪುಟದ ಗಿರಾಯ ಅನ್ನದಲಿ ಗಿರಾಗುಟ್ಟುಡನು ಭೀಮ (Bh. 3, 13, 34). — ಗಿರಾ ಗಿರಾ ತಿರುಗು. To turn round with speed, as children in play (C.).

ಗಿರಾ giri. 2. = ಗಿರಾ 1. — ಗಿರಾಗಿನ. = ಗಿರಾತಿನ, q. v.

ಗಿರಾಕಿ giriki. 1. = ಗಿರಕು 2, etc. — ಗಿರಾತೆ ಮುಟ್ಟು. = ತಿರುಗು ಹೋಡು. (My.).

ಗಿರಾಕಿ giriki. 2. = ಗಿರಕೆ, etc. (My.). — ಗಿರಾಕೆ ಹೊಡೆ. To turn round as a spinning-top (My.).

ಗಿರಾಕೆ girikē. = ಗಿರಕೆ, etc. (C.). 2, a child's toy: a wheel that turns on a string (My.; Mhr. ಗಿರಕೆ).

ಗಿರಾ giru. 1. = ಗಿರಾ 1, etc. — ಗಿರಾಗಿದ. -ತಿ. A whirling spark. ಸುಂವ ಗಿರಾಗಿದ ಗಿರಾ ತುಪಾಕಿ (J. 8, 39).

ಗಿರಾ giru. 2. = ಗಿರಾ 2, etc. Creaking. (Tē. ತಿರುಗು). — ಗಿರಾಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ತಿರುಗುಟ್ಟು No. 2. To creak, as a door (My.).

ಗಿರಾಕು giraku. = ಗಿರಕು 2, etc. Creaking; the noise of a rushing wind. — ಗಿರಾಕು. -ಎನ್. Rushing wind to emit its peculiar noise (Bp. 26, 30).

ಗಿರಾಗಟಿ girugattē. (ಗಿರಾಗಟಿ). = (ಗಿರಾಗಟಿ, ಗಿರಾಗಟಿ, ಗಿರಾಗಟಿ). A sort of castanets. (Tē. ಗಿರಾಗಟಿ, ಗಿರಾಗಟಿ, ಗಿರಾಗಟಿ; see s. ಗಿರಾ 2). ಗಿರಾಗಟಿ ಗಿರಾಗಟಿ (Riv. 6, after 11). See ಗಿರಾ. 2, a child's turning-rattle (My.). — ಗಿರಾಗಟಿಯ ನವರಾಯದೇವ. N. (Bp. 58, 10).

ಗಿರಾಗಟಿ girugattē. = ಗಿರಾಗಟಿ No. 2. (My.).

ಗಿರಾ girra. = ಗಿರಾ 1, etc. — ಗಿರಾತಿ. Quickly (ತಿರುಗು). Smd. 391; Sm. 61).

ಗಿರಾನೆ girranē. With a whirl. ತುಂಟದಂ ಗಿರಾನೆ ತಿರುಗು (Bp. 17, 17). Cf. ಗಿರಾ 2.

ಗಿರಾ giru. A sound in imitation of that of the girugattē. — ಗಿರಾ. -ಎನ್. To emit that sound. See Riv. s. ಗಿರಾಗಟಿ.

ಗಿರ gir. 1. = ಗಿರಾ 1, etc. ತಿರುಗು ಗಿರ or ಗಿರಗ ಎನ್ನ ತಿರುಗು ತಿರುಗು (My.).

ಗಿರ gir. 2. = ತಿರುಗು 2, etc. — ಗಿರ ಎನ್ನು. ಗಿರಗ ಎನ್ನು. To creak (as wheels, doors, or shoes, My.).

ಗಿರಗ girgata. (ಗಿರಗಟಿ). = ಗಿರಗಟಿ (Smd. 336; there is no such Sk. word), ಗಿರಗಟಿ, (ಗಿರಗಟಿ). A kind of a not well-sounding musical instrument (Smd. 75, 76).

ಗಿರಗಟಿ girgattē. = ಗಿರಗಟಿ. (Smd. 76 Cm.).

ಗಿರದ girda. (girida). = ಗಿರದ, etc. (C.).

ಗಿರದಿ girvandi. (ತಿರುಗು Smd. 335 Cm.).

ಗಿರ gil. = ಗಿರ, etc., ಗಿರ. A sound in imitation of tinkling, chinking, jingling, clanking, or rattling (M. ತಿರುಗು, tinkling, rattling, loud laughter, cf. ತಿರುಗು; ತಿರುಗು, to rattle, etc.). — ಗಿರಗ. rep. The sound emitted by the gējjē (C.).

ಗಿರ gila. = (ತಿರುಗು), ಗಿರ 1, ಗಿರ, ಗಿರ 1, (ಗಿರ), ಗಿರ, (ಗಿರ 2, etc.). A sound in imitation of rattling, etc. — ಗಿರಗ. = ಗಿರಗ. (Z.).

ಗಿರ gila. Swallowing. See ತಿರುಗು.

ಗಿರಕು gilaku. = ಗಿರಕೆ, ಗಿರ, etc., ಗಿರಕು. Tinkling, rattling, etc.; a jingle. — ಗಿರಕು ಗಿರಕು. rep. The sound emitted by the gējjē (C.). — ಗಿರಕುಮರ. = ಗಿರಗ, ಗಿರಗಟಿ, etc., ಗಿರಗಟಿ. (ಫಿರಗಟಿ, ತಿರುಗುತಿರುಗು Si. 148; Tē. ಗಿರಗಟಿ).

ಗಿರಕೆ gilakē. = ಗಿರಕೆ, etc. (My.).

ಗಿರನ gilana. Swallowing. See ತಿರುಗು, ಗಿರಗ.

ಗಿರಾಯ gilāya. = ಗಿರಾಯ, ಗಿರಾಯ. A composition of lims (or ಕೆಮ್ಮು), water and sand, plaster (S. Mhr.; Mhr., H. ಗಿರಾಯ).

ಗಿರಾಯಿ gilāyi. = ಗಿರಾಯ. (C.).

ಗಿರವು gilāvu. = ಗಿರಾಯ. (My.; Br. ಗಿರಾಯ, ಗಿರಾಯ).

ಗಿರಿ gili. 1. = ಗಿರಿ, etc. — ಗಿರಿಗಟಿ = ಗಿರಿಗಟಿ, ಗಿರಿಗಟಿ, etc. (St. & Pl.). — ಗಿರಿಗಟಿ = ಗಿರಿಗಟಿ, ಗಿರಿಗಟಿ, etc., ಗಿರಿಗಟಿ. A herb or low shrub, Crotolaria verrucosa, also Crotolaria refusa (Z.; ಫಿರಗಟಿ, ತಿರುಗುತಿರುಗು Si. 148). 2, a child's rattle-box (S. Mhr.).

ಗಿರಿ gili. 2. Fear (My.; Tē.; T. ತಿರುಗು; M. ತಿರುಗು, doubt-T. ತಿರುಗು, M. ತಿರುಗು, tremor; T. ತಿರುಗು, tremor; cf. ಸಿರಿ). ಅವನಿಗೆ ಗಿರಿ ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಗಿರಿ gill. = ಗಿರಿ 1.

ಗಿರಿಕೆ gilikē. = ಗಿರಿಕೆ, ಗಿರಿಗಟಿ No. 2, ಗಿರಿಕೆ. A child's rattle-box (My.; Bp. 29, 4; Tē. ಗಿರಿಕೆ, ಗಿರಿಕೆ; T. ತಿರುಗು).

ಗಿರಿಕೆ gillita. Swallowed; eaten.

ಗಿರಿಬಿರಿ gilibili. (= ತಿರುಗು). Trouble, annoyance (S. Mhr.).

ಗಿರಿಲೆ gilil. = ಗಿರಿ, etc. — ಗಿರಿಲೆ. -ಎನ್. To rattle (Bp. 29, 4).

ಗಿರಿಲು gililu. (Gilt): the state of being covered with gold or silver or plated (My.).

ಗಿಲು gilū. = ಗಿರಿ, etc. — ಗಿಲುಗಲು. = ಗಿರಿಗಲು. (C.).

ಗಿಲುಕು giluku. = ಗಿರಿಕು, etc.. The sound emitted by a child's rattle-box (My.; Tē.). — ಗಿಲುಕುಗಲು ತಿರುಗು. -ಎನ್ನು. To rattle (My.).

ಗಿಲೆ gilikē. = ಗಿರಿಕೆ, etc. (My.).

ಗಿಲ್ಲೆ gillā. A complaint; slander (S. Mhr.; Mhr., H., Br.).

ಗಿರಿ gisi. — ಗಿರಿ ಗಿರಿ. rep. Willfully, with self-will. ಗಿರಿ ಗಿರಿ ಹೋಗು (S. Mhr.).

ಗಿರು gisu. = ಗಿರು 3, (ತಿರುಗು). — ಗಿರುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To whisper (My.).

ಗಿರಿ gili. = ಗಿರಿ 2. A parrot (ತಿರುಗು, ತುರುಗು HIA.; Nr.; M. 171; Si. 174; ಪಟ್ಟಿತವಕ್ಕು, ಕನ್ನಡವಕ್ಕು Smd. II; ಕನ್ನಡವಕ್ಕು, ಪುರುಳಿ, ಪಟ್ಟಿತವಕ್ಕು Smd. 28; Kk. 24; ಪಾಪಾಪಾಯ, ಕನ್ನಡವಕ್ಕು).

Öt. II, 83; ಶುಕ Nn. 6. 10. 23. 153; ಕಂ, ಕೇರ 7; C.). ಇಳಿಯ ಎದೆಯ ಬಣ್ಣ (ಕಂಕೆ Hlā.). ಇಳಿಯ ಬಣ್ಣ (Śmd. 161). ಇಳಿಯ ಸಾಕೆ, ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). See Śmd. 110. 230. 231; Bp. 37, 54; 42 sum.; 42, 39; 45, 43; Bh. 1, 5, 7; Ā. Bp. 11, 9; Rāv. 2, 35. 37. 38; J. 3, 11; 17, 25; 28, 36; 29, 46; ವೇದ. — ಇಳಿದಾಳ. — ತಾಳ. A tāli or padaka on which is the figure of a parrot (My.; V. 4, 86). — ಇಳಿದೇರ. — ತೇರ. Whose vehicle is a parrot: Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Śm. 7). — ಇಳವದ. — ಮದ. A young parrot (ಪ್ರಯಶ Öt. I, 28, o. r. ಹೆಸೆ). — ಇಳವಾತು. — ವಾತು. The prate of a parrot (ತೋರ್ದುಗದಮದು Kk. 24; Śm. 29). — ಇಳವಿಣ್ಣು. — ನಿಣ್ಣು. A flock of parrots. (J. 3, 5, 7; 8, 4).

ನೀಗಿ. (= ಗಿ). (C.; Tē.), e. g. ಧಾತೆ ನೀತೆ (Bp. 22, 48), ವಾತೆ ನೀತೆ (36, 15), ಓದು ನೀದು (53, 61).

ನೀಕು ಗಿಕ್ರು. = ಕೆದುಕು, (ಗೀತು 1). To scrape or scratch, etc. (Tē.; T. ಚೀಕ್ಕು; M. ಕೀಡು, ಚೀಕ್ಕು; R.).

ನೀಕಾರ ಗಿನ್-ಕಾರ. ಫೀಂ. The roaring of an elephant (My.; Tē. ಫೀಂಕಾರ). ಗಜಫೀಂಕಾರ (ಬೃಂಹತ, ಅನೇಕ ಕೂಗು Si. 295).

ನೀಡಲು ಗಿಳಲು. (= ಗೀತು 2). — ನೀಡಲು ವಾಡಲು. = ನೀಡು ವಾಡು. (My.).

ನೀಡು ಗಿಳು. 1. = ಕೀಡು 3, ಗೀಕು, ಗೀಜು 1, ಗೀದು 1. To scrape or scratch; to scrawl, to scribble (My.); to draw a line or lines over with a pen (C.); to scratch out, to erase (My.); to draw lines or furrows; to lance a tree in order to extract its milky juice (My.; Tē.). ನೇಗಲುಗಳನ್ನ ನೀಡತೆ ಪಟ್ಟ ಸಾಲು (ನೀತೆ Si. 803).

ನೀಡು ಗಿಳು. 2. = (ಕೀಡು 3), ಗೀದು 2. A scratch, a line made with a chisel, a pen, etc. (My.); scrawling; a furrow (My.). — ನೀಡು ವಾಡು. reit. Scrawl, scribble (My.).

ನೀಜಗ ಗಿಜಾಗ. = ಗೀಜುಗ. The bottle-bird (from the shape of its nest being like a bottle or retort), *Ploceus baya* (C.; Tē. ನಜಗಾಡು, ನಿಜ್ಜಿ). See Bh. 1, 20, 53; Śiv. 3, 33.

ನೀಜು ಗಿಜು. 1. = ಗೀತು 1. To draw a line or lines over with a pen (S. Mhr.).

ನೀಜು ಗಿಜು. 2. = ಕೆಸರು. Rheum of the eye (My.; ದೂಷಿತ, ಕಣ್ಣಿನ ಸಿಜ್ಜು Si. 206). ಕಣ್ಣು ನೀಜು (ಕಿಟ್ಟು 205).

ನೀಜುಗ ಗಿಜುಗ. = ಗೀಜುಗ. (My.; ಮುಂಜ್ಜಯ Mr. 175, o. r. in two MSS. ಮುಂಜ, and in three MSS. ನೀಜುಗ; Si. 172 wrongly = ಮುಂಜೇಟಿ, etc.).

ನೀಟು ಗಿಟು. = ಗಿಟ್ಟು. (My.).

ನೀಡು ಗಿಡು. 1. = (ಗೀತು 2), ಗೀದು 2. A line, a stroke (ಮಾತೆ, ಕೇತೆ Nn. 157; C.; Tē. ಕೀಟ್ಟು, ನೀತೆ, ನೀರೆ, ಜೇರೆ; T. ಕೀಡು; Mr. ಚೀರೆ; Sk. ಚೀರೆ). — ನೀಡುಟ. — ಟಿ. Hop-scootch (My.).

ನೀಡು ಗಿಡು. 2. = ಗಿಟ್ಟು, etc. (My.).

ನೀತೆ ಗಿತ. Sung, chanted; singing; a song (ವರ್ತ, ರಾಗ Nn. 71); a sacred song or poem. 2, N. of a metre (Ā.). See Nn. s. ಮುಂಗುಲಿ.

ಗೀತಕ್ರಮ ಗಿತ-ಕ್ರಮ. The arrangement of a song; praising, praise.

ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ ಗಿತ-ಭಾಷ್ಯ. A commentary on the *hhagavadgītā* (My.).

ಗೀತಿ ಗಿತಿ. Singing; a song; a kind of song or metre (ನಾಕ, ನೀತ, ನೀತಿವಿಧ Nn. 128). See ಸಂ-; Āpr. 2, 55.

ಗೀತಿಕ್ ಗಿತಿಕ್. A short song; a name of three different metres (Ā.).

ಗೀತೆ ಗಿತಿ. ಗೀತಾ. A song or poem. 2, N. of a metre (Ā.). 3, the *hhagavadgītā* (J. 28, 13).

ಗೀತೆ ಗಿತಿ. Singing; a song. See ಉದ್.

ನೀಡು ಗಿಬು. A house, an abode (S. Mhr.; Tē. ನೀದು).

ಗೀಡ್ ಗಿರ. = ಗಿರ. (Śmd. 107).

ನೀಡು ಗಿರು. 1. = ಕೀಡು 3 q. v., ಗೀತು 1, etc., (ನೀಡು 1).

To scrape, to scratch (Bh. 1, 6, 6; My.; cf. ಚವರು); to scrape off, as butter from the hand with one's teeth (S. Mhr.); to scrape or rub off with the hand, as orts sticking to a table, etc. (C.); to draw, to draw lines or streaks. ಕೇತೆಮರಡು ಅಡ್ಡಮೋಡೆ ಬೇರೆ, ಅದವಂ ಹಿನ್ನೆ ಕೇತೆ ನೀಡು ಇರ ಪಾಗಂ (Mr. 356).

ನೀಡು ಗಿರು. 2. = ಗೀತು 1, (ನೀಡು 2, ಬಾಡ). A scratch or its mark (C.); a line, a streak, a stripe, a groove (C.). — ನೀಡುಡು. — ಅಂಡು. A stripe-like, fine border of a cloth (C.). — ನೀಡು ಚಿಕ್ಕು. A shell with stripes (C.). — ನೀಡು ಬಳೆ. = ನೀಡು ಬಳೆ. (C.). — ನೀಡು ಬೋಗು. A spinning top with grooves (C.). — ನೀಡು ಸಿಜ್ಜು. = ನೀಡು ಚಿಕ್ಕು. (G.). — ನೀಡುಗನ್ನ. Streaks of sandal on the body (C.); a streak of sandal on the forehead (My.). — ನೀಡು ನಾಮ. A perpendicular sectarian line on the forehead made with *gōpi* (C.). — ನೀಡು ಬಳೆ. A fluted gold bracelet (C.; ಅನಾವಳ, ಪಾಂಪಾಯ್ Si. 219). — ನೀಡು ವಾಡು. dupl. = ನೀಡುಗನ್ನ. (C.).

ನೀಡು ಗಿರು. 3. = ಜೀಡು. — ನೀಡುಗನ್ನ. = ಜೀಡುಗನ್ನ. The carpenter or mole cricket (My.).

ಗೀರ್ ಗಿರ. 1. Praised. See ಅಪ್ಪ, ಸಂ.

ಗೀರ್ ಗಿರ. 2. Swallowed.

ಗೀರ್ ಗಿರ. Swallowing.

ಗೀರ್ವಾ ಗಿರ-ವಾ. A god, a deity.

ಗೀರ್ವಾಣನಾಥ ಗಿರವಾಣ-ನಾಥ. Indra. 2, a Jaina saint or divinity (ಅರುತ Mr. 23).

ಗೀರ್ವಾಣನಿಕೇತನ ಗಿರವಾಣ-ನಿಕೇತನ. Heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 5).

ಗೀರ್ವಾಣಭಾಷ್ಯ ಗಿರವಾಣ-ಭಾಷ್ಯ. Samakṛita. (My.).

ಗೀರ್ವಾಣಿ ಗಿರವಾಣಿ. A divine woman; Sarasvatī. (Nn. 2).

ಗೀಡ್ವತಿ ಗಿರ-ಪತಿ. The lord of speech: *Br̥haspati*.

ನೀಳ ಗಿಲ. = ನೀಳ (Śmd. I), ಬೇಳ್. A roar, a scream, a yell. — ನೀಳಡು. — ಇಡು. To roar, etc. (ಚೀಳು Kk. 54; Śm. 50; Grj. 10, 74; Rāv. 5, 39; J. 20, 36; 28, 39). ನೀಳ ಬ್ಬಂ (Śmd. I). — ನೀಳನ್. — ಎನ್. = ನೀಳಡು. (Bp. 22, 16. 31). ಮತ್ತೇಳ ನೀಳನ್ನು ಧರಣಿ ಬೀಡಲು (Rāghō. 17, 69).

ನೀಳು ಗಿಲ. 1. (= ಕೀಡು 1?). — ನೀಳು ಮಾಡು. To disesteem, to dishonour (S. Mhr.).

ಗೀಳು gilū. 2. (= ಗೀಳು). To rend (v. t.), as cloth (My.).

ಗೀಳು gil. = ಗೀಳಿ (Smd. I). — ಗೀಳು. = ಗೀಳು. ಗೀಳು ಬಿಟ್ಟು (Smd. I).

ಗು ಗು. 1. = ಕು. 1. An affix for the formation of nouns, e. g. ಬಗರು, ಪೊದಗು, ಪೆದಗು, ಮೇಗು, ಕೆಳಗು (Smd. 145. 198. 206. 209), and of verbs (see Smd 305, seq.).

ಗು ಗು. 2. = ಸುಂ 1, etc., e. g. ಬಗರು, ನೆಗರು (Smd. 10), ವರ್ತು (11), ಸಲ್ಲು (13), ಎಸಗು (14), ಬರೆಗು (81). See Bp. 1, 25. 26; 14, 17.

ಗುಂ ಗುಂ. 1. = ಕುಂ, etc. (Smd. 266. 267; 54. 55).

ಗುಂ ಗುಂ. 2. An imitative sound (cf. ಗುಮ). — ಗುಂ ಗುಂ. The sound of humming in the ears, singing of the ears (My.).

ಗುಂಯಿ ಗುಂಯಿ. = ಸೊಂಯಿ. An imitative sound: whizzing, buzzing. — ಗುಂಯಿ ಗುಂಯಿ. rep. The sound emitted by some insects, especially by the mosquito and gnogi (C.; B. 2, 44).

ಗುಕ್ ಗುಕ್. An imitative sound: hooting (cf. ಗೂ). 2, the sound produced by cuffing. ಗುಕ್ ಗುಕ್. rep. The hoot of the owl (S. Mhr.; Mhr. ಘುಘು).

ಗುಕಾರ gu-kāra. The syllable ಗು (Smd. 274 Cm.).

ಗುಕ್ಕು ಗುಕ್ಕು. 1. To draw a deep breath whilst speaking, so that a faltering of speech takes place (S. Mhr.; Tē. ಗುಕ್ಕು, ಗುಕ್ಕು, drawing in the breath, a single inspiration or breathing; ಕುಕ್ಕು, to draw a deep breath, to groan, to snore, see ಕುಕ್ಕು; T. ಕೊಕ್ಕು also: breath). — ಗುಕ್ಕು ಮಾತನಾಡು. To speak in a faltering manner (S. Mhr.).

ಗುಕ್ಕು ಗುಕ್ಕು. 2. = ಸುಕ್ಕು. Drawing a deep breath and emitting an inarticulate, suppressed sound. — ಗುಕ್ಕು. — ಎನ್. To emit a half suppressed sound. ಗುಕ್ಕುನ್ನದೇ ಮಕ್ಕುನ್ನದೇ, ಉಸುರ್ ಅದಗಿ (Bp. 54, 81).

ಗುಕ್ಕು ಗುಕ್ಕು. 3. (= ಸುಕ್ಕು 2). Palpitation of the heart (ಎದ್ದೆಪಾಡು Smd. 79).

ಗುಕ್ಕು ಗುಕ್ಕು. 4. A mouthful (ತುತ್ತು Smd. 79; Tē. ಗುಕ್ಕು, a gulp, mouthful; Sk. ಗುಡಕ, a ball; a mouthful; cf. ಗುಟುಕು, ಗುಳುಕು). See ಕೆಯ್.

ಗುಗ್ಗರಿ guggari. 1. = ಸುಗ್ಗರಿ 1, ಸುಗ್ಗು. Grain boiled whole or half dressed, and seasoned (C.; Tē. plural ಗುಗ್ಗು; Mhr. ಘುಗೋ; T. ಹುಗ್ಗಲಿ). ಬನ್ನ ಬಳಗವು ಕೂಡಿ, ಹೊನ್ನಿ, ಹೋಗವ ಪಾಡಿ, ಹನ್ನೆ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಗುಗ್ಗರಿ ತಿನ್ನು, (ಕೂಸಂ) ತೂಗುವರು (Sp.). — ಗುಗ್ಗರಿಕಸ. An annual weed, Hedytia aspera D. C.; also H. corymbosa L. (Z.).

ಗುಗ್ಗರಿ guggari. 2. (fr. ಕುರುತಿ). = ಸುಗ್ಗರಿ 2, ಸುಗ್ಗುರು, ಸುಂಸುರು 1. (C.). — ಗುಗ್ಗುರಿಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To become erect, as the hair of the body (My.).

ಗುಗ್ಗರಿ guggari. 3. The state of being shrunk (cf. ಕುಕ್ಕುರು). — ಗುಗ್ಗುರಿಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. A mode of punishing boys at school, putting the hands under the legs and bringing them up over the knees, where they

are tied and a stick is put under the knot between the wrists so as to cross the knees (My.).

ಸುಗ್ಗಲಿ guggala. = ಗುಗ್ಗುಲು. Bdelium; a powder made of it (C.; Bp. 27, 11; 47, 16). — ಗುಗ್ಗಲಿಯನಾರ್. N. (Bp. 27, 14).

ಸುಗ್ಗಲಿ guggala. = ಗುಗ್ಗುಲು. — ಗುಗ್ಗಲದ ಗಿಡ. (ಗುಗ್ಗುಲು, etc. Si. 129, only Si.).

ಗುಗ್ಗುರಿ gugguri. 1. = ಸುಗ್ಗರಿ 1. (ಸಣ್ಣ Mr. 375, one MS. ಗುಗ್ಗರಿ, one MS. ತಣ್ಣ, and another one ತಣ್ಣ; ಅವತ್ತು, ಪಾಲಿ, ಅಭ್ಯಾಸ Si. 814 siol; My.; Dp. 38, 2). ಮದ್ಯವ ಸೇವಿಸುಗ ಮೆಲುವ ಗುಗ್ಗುರಿ (ಅವದಂತ Nr.).

ಗುಗ್ಗುರಿ gugguri. 2. = ಸುಗ್ಗರಿ 2. Curling, a curl; becoming erect, bristling, as the hair of the body. See ಗಲ್ಲ.

ಗುಗ್ಗುರು gugguru. = ಸುಗ್ಗರಿ 2. — ಗುಗ್ಗುರುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. — ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ. The act of becoming erect or bristling (My.). ಮೆಯ್ಯದಲು ಗುಗ್ಗುರುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ರೋಮಾಂಶ, ರೋಮಪರ್ವಣ Si. 78).

ಸುಗ್ಗುಲಿ guggula. = ಗುಗ್ಗುಲು. (My.). — ಗುಗ್ಗುಲದ ಮರ = ಗುಗ್ಗುಲಮರ. A large timber tree, yielding frankincense or oilbannu, Boswellia serrata, var. glabra Roxb. (ಗುಗ್ಗುಲು, ಕಾಶಿ, etc. Nr.).

ಸುಗ್ಗುಲು guggulu. = ಗುಗ್ಗಲ, ಗುಗ್ಗಲಿ, ಗುಗ್ಗುಲು, ಗುಗ್ಗುಲಿ, ಗುಗ್ಗುಲಿ. A fragrant gum, Bdelium. 2, the tree Amyris galloochum. 3, Morunga hyperanthera.

ಸುಗ್ಗುಲಿ guggula. = ಗುಗ್ಗುಲು. (ಕಾಶಿ, ಗುಗ್ಗುಲದ ಮರ Nr. 10; ಕಾಶಿ, ಮಹಿಷಾಸ್ತ್ರ Mr. 144; ಕಾಶಿ 511; My.). — ಗುಗ್ಗುಲಿಯ. The profession of a religious mendicant carrying burning bdellium from door to door begging alms (R.). — ಗುಗ್ಗುಲಮರ. = ಗುಗ್ಗುಲದ ಮರ. (St. & Pl.).

ಗುಗ್ಗಿ guggi. (= ಕುಕ್ಕುಗೇ, etc.). Ear-wax (My.). — ಗುಗ್ಗಿಕಡ್ಡಿ. An ear-pick (My.).

ಗುಗ್ಗಿ gugri. = ಸುಗ್ಗರಿ 1. (My.).

ಗುಂಗಾಡ ಗುಂಗಾಡ. (fr. ಸುಂಯಿ). = ಸುಂಗಾಡಿ, ಸುಂಗಾಣಿ, (ಸುಂಗುರು No. 2). A mosquito (S. Mhr.; ಭುಂಗಾ G.; Mhr. ಸುಂಗಾಣಿ, to buzz, hum, whiz; Sk. ಸುಂಜ, humming).

ಗುಂಗಾಡಿ ಗುಂಗಾಡಿ. = ಸುಂಗಾಡಿ. (My.).

ಗುಂಗಾಣಿ ಗುಂಗಾಣಿ. = ಸುಂಗಾಡಿ. A mosquito (My.). 2, a very small thing, a trifle (My.).

ಗುಂಗಿ ಗುಂಗಿ. (The buzzer:) a large black bee, resembling the humble bee (My.). — ಗುಂಗಿಮಾಳ. A kind of mango from the seed of which, when broken, sometimes a mosquito issues (S. Mhr.; B. 2, 51). — ಸುಂ ಗೀ ಹುದ. (C.; ಅರಲುಣಿ, ಅರಲುಣಿ, ಅರಿ, ಅಡಿ, ಇದ್ದಿರಿ, ಪಂಡ ರೀತಿ, ತುತ್ತು, ದ್ವಿರೇಕ, ನೀಲಕಣ್ಣಿ, ಪದಮಿ, ಬಣ್ಣಿ, ದ್ರಮ, ಪಟ್ಟದ, etc. G.; B. 4, 175). — ಗುಂಗೀ ಹುದು. (ಪಲ್ಲ G.).

ಗುಂಗು ಗುಂಗು. (= ಸೊಂಸು, ಸುನಿ), ಸುಯಿ, ಸೊಸು. The husk of paddy, etc. (My.; cf. ಉಬ್ಬಲು, etc.).

ಗುಂಗುರು ಗುಂಗುರು. 1. = ಸುಗ್ಗರಿ 2, ಸುಜುರು, ಜುಜುರು. The state of being curled or tangled (cf. ಕು ರುಕ್ 1). — ಗುಂಗುರುಕೂಡಲು. = ಉಂಗುರು. Curled hair (My.). — ಗುಂಗುರುದರೆ. — ತರೆ. = ಜುಜುರುದರೆ. A head with curled or tangled hair (My.).

ಗುಂಗುರು guṅguru. 2. An eye-fly (My.; Mhr. ಘಂಗೆರಣಿ, a sandfly, a midge, a gnat). 2, a musquito, a gnat (My.). ಅನೇಗೆ ಗುಂಗುರು ಕಾದಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಗುಚ್ಚು guṇḇḇu. = ಸುಜ್ಜು 2 q. v., ಚುಚ್ಚು 3.

ಗುಚ್ಚು guṇḇḇa. = ಗುಂಫ, ಗುಚ್ಚ. A bundle; a huuch; a tassel; a bunch of flowers, a cluster of blossoms (ತೊಂಗಲ್, ಗೊಂಡಲ್, etc. Kk. 20; Śm. 24; cf. ಕುಚ್ಚು). 2, a clump of grass; a bush; a thicket (ಕುಪ್ಪೆ, ಮಡಲ್ Hlā.). 3, a necklace of thirty-two (or of seventy) strings.

ಗುಚ್ಚಕ guṇḇḇaka. = ಗುಚ್ಚಕ. A cluster of blossoms.

ಗುಚ್ಚಾರ್ಧ guṇḇḇa-ardha. = ಗುಚ್ಚಾರ್ಧ. A necklace of twenty-four strings.

ಗುಜ ಗುಜ. = (ಗಜ 3), ಗುಜು, etc. (My.).

ಗುಜಾರಾಘ ಗುಜಾರāṭha. = ಗುಜರಾಘ. Tbh. of ಗುಜರರಾಘ. The district of Gujarāt (C.; B. 2, 22; 3, 47; 4, 39).

ಗುಜರಾಘ ಗುಜರāthi. Belonging to Gujarāt; an inhabitant of it (C.; B. 4, 40).

ಗುಜರಾನು ಗುಜರānu. A livelihood, subsistence (My.; Mhr., H. ಗುಜರಾನು).

ಗುಜರಿ ಗುಜari. = ಗುಜರಿ 1. The evening market (My.; Br.; Mhr.).

ಗುಜಸ್ತ ಗುಜasta. = ಗುಜಸ್ತ. Past, as a year, etc. (My.; Br.; Mhr., H. ಗುಜಸ್ತ).

ಗುಜು ಗುಜು. = ಕುಚು, etc. A sound in imitation of whispering (C.; Tu.). — ಗುಜುಗುಜು. To whisper (Bp. 61, 5; J. 19, 1; Mhr. ಗುಜುಗುಜುಣಿ). — ಗುಜುಗುಜು. Whispering, etc. (ದಿನುಗುನುಡಿ Bhu. 43; Bp. 40, 62; 58, 64; C.). — ಗುಜುಗುಜುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಗುಜುಗುಜು. (Bp. 55, 3; 56, 11; My.). — ಗುಜುಗುಜು ಮಾತಾಡು. = ಗುಜುಗುಜು. (C.). — ಗುಜುಗುಜುಪೆನ್. -ಎನ್. = ಗುಜುಗುಜು. (Bp. 1, 44; 28, 20). — ಗುಜುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಗುಜುಗುಜು. (My.).

ಗುಜುರು ಗುಜuru. = ಗುಂಕುರು 1, etc. (Tu. ಗುಜುರ್). — ಗುಜುರೇಡ್. -ಎಡ್. To be tangled (Rām. 6, 53, 43).

ಗುಜುದು ಗುಜuru. (fr. ಕಿಠ). = ಸುಜ್ಜು 2, ಸುಡ್ಡು 3. Shortness, smallness. — ಗುಜುದುಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A small branch, a twig. ಮುಳ್ಳೆರಸಿದ ಗುಜುದುಗೊಮ್ಮು (ಕದಲೆ Śmd. I, o. r. ಗುಜು.).

ಗುಜ್ಜು gujja. = ಸುಡ್ಡು 1, (ಸುನ್ಯ 2). Shortness, smallness (T. ಕುಂಜ). 2, ಸುಜ್ಜು 2-ಅಸ, a short man, a dwarf (ಕದ್ಗದಂ Śmd. I; ಗಡುಲ, ಕುಬ್ಬ Hlā.). ಗುಜ್ಜುಂ (Śmd. 154). See ಕಡು, and cf. ಕೊಂಡ. — ಗುಜ್ಜುಗೊಮ್ಮು. = ಗುಜುದು, q. v. ಗುಜ್ಜುಗೊಮ್ಮಿನ ಮರ (ಕುಪ್ಪೆ Hlā.).

ಗುಜ್ಜು gujja. = ಗುಜ್ಜುರ. (S. Mhr.). Cf. ಗುಜ್ಜುರಾಘ.

ಗುಜ್ಜಿಗೆ gujjagṛ. = ಸುಜ್ಜುಸಿ, ಸುಜ್ಜುಸಿ, ಸೊಜ್ಜುಸಿ, ಸೊಜ್ಜುಸಿ. A kind of jasmine (ಸೇವಣಿಗೆ Śm. 26, o. r. ಗುಜ್ಜುಗಿ; ಸೇವಣಿಗೆ Kk. 22, o. rs. ಗುಜ್ಜುಗಿ, ಗೊಜ್ಜುಗಿ; Tē. ಗುಜು; T. ಕೊಡುಂಠಿ).

ಗುಜ್ಜರ gujjara. Tbh. of ಗುಜರ (Śmd. 356).

ಗುಜ್ಜರಪಟ್ಟಿ gujjara-paṭṭi. Tbh. of ಗುಜರಪಟ್ಟಿ (Śmd. 380). Cf. ಗುಜರಾಘದ ಪಟ್ಟಿ.

ಗುಜ್ಜರಾಘ gujja-rāshṭra. = ಗುಜರಾಘ. — ಗುಜ್ಜರಾಘದ ಪಟ್ಟಿ. Woven silk or fine cloth from Gujarāt (Bp. 11, 26).

ಗುಜ್ಜರಿ gujjari. 1. = ಗುಜರಿ. (C.).

ಗುಜ್ಜರಿ gujjari. 2. N. of a tree (My.; J. 21, 56).

ಗುಜ್ಜರ gujjara. = ಗುಜ್ಜರ. (My.).

ಗುಜ್ಜರಿ gujjāri. A short man, a dwarf (My.). ಗೊನ್ನು ಉಣ್ಣಾಗಿ, ಎಲುವುಗಲು ಬೊಗ್ಗಿ ಗಜ್ಜಿಕ್ಕದ ಗುಜ್ಜರಿ (ಕುಬ್ಬ, ಗಡುಲ Si. 198).

ಗುಜ್ಜಿ gujji. A female dwarf (My.).

ಗುಜ್ಜಿಗೆ gujjigṛ. = ಸುಜ್ಜುಸಿ, q. v.

ಗುಜ್ಜು gujju. 1. (= ಕೊಚು 1). A small perpendicular post by which short beams are raised upon longer ones, a queen-post, a strut (My.; Tē. ಕುರುಜಿ, ಗುಂಜಿ; Tu. ಗುಜ್ಜಿ). See Prv. s. ಕೊಚು 1.

ಗುಜ್ಜು gujju. 2. (Śmd. 248). = ಕುಚುಚು, etc. Shortness, smallness, etc. (ಚುಂಡು, ಕಿಡಿದು Śm. 62; Kk. 56, o. rs. ಗುಜ್ಜು, ಗುಂಜು; My.; Tē.; Tu. ಗುಜು; M. ಕೊಚ್ಚು). ತಗ್ಗಾದ ಗುಜ್ಜು (ವಾಮನ, ನೃಕ, ನೀಡ, ಖರ್ವ Si. 372). — ಗುಜ್ಜು ಕತ್ತಿ. A short sword or kulfe (ಕಿಲಿ, etc. Si. 290). — ಗುಜ್ಜು ಗುಡುಕು. Short breathing, suppressed groans (Rām. 6, 53, 37). — ಗುಜ್ಜುಗಿಣ್ಣೆ. Small gējjēs (V. 3, 80). — ಗುಜ್ಜು ಮರ. A small tree, a shrub or bush (ಕುಪ್ಪೆ Si. 120).

ಗುಜ್ಜುಗಿ gujjugṛ. = ಸುಜ್ಜುಸಿ, q. v.

ಗುಂಫ ಗುಂḇa. = ಗುಂಫ. (G.).

ಗುಂಜಿ ಗುಂja. = ಗಂಜಿ 3, etc., ಗುಂಜ, ಗುಂಜಿ. A clump or hush of creepers (ಲತಿಕಾಸಮೂಹ, ಲತೆಯ ಹೊಡೆದು Nu. 133; cf. ಕುಂಜ). 2, Ahrus precatorius (ಗುರುಗುಂಜ 133). 3, a treasury (ಧನಾಶ್ರಯ, ಧಣ್ಣಾರ 133).

ಗುಂಜತಿ ಗುಂjat. Making a murmuring or clanking sound (Ūpr. 8, 49).

ಗುಂಜಾಭರಣ ಗುಂjā-āhharāṇa. An ornament made of the seeds of the Ahrus precatorius (Śiv. 3, 4; J. 8, 46).

ಗುಂಜಾಯಿಷಿ ಗುಂjāyishi. (Profit): illicit profit (Mhr., H. ಗುಂಜಾವೀಸ); excess of the real over the recorded area of a farmer (My.).

ಗುಂಜಾಲಾಘ ಗುಂjā-lāḇu. A sweetmeat made of dough of Bengal gram flour in the shape of Ahrus-seeds by frying and with sugar formed into balls (My.).

ಗುಂಜಿ ಗುಂji. = ಗುಂಜ No. 2, ಗುಂಜಿ. (ಕಾಕುಂಡಿ, ಗುಂಜಿ, etc. Nr.; C.; B. 4, 106; cf. ಕುಂಜಿ 2). See ಗುರು; Prv. s. ಮಂಜ. — ಗುಂಜತೂಕ. The weight of a seed of the Ahrus precatorius (B. 4, 194; C.). — ಗುಂಜದೊಡವು. -ತೊಡವು. = ಗುಂಜಾ ಭರಣ. (Rāv. 5, 112). — ಗುಂಜವದ. Gum made of the guñji (My.).

ಗುಂಜು ಗುಂju. 1. = ಸುಜ್ಜು 2, q. v.

ಗುಂಜು ಗುಂju. 2. = ಸೋಜು 1. To entangle, as thread (My.; see ಕುಂಜಿ 1). 2, to be entangled, as thread (My.).

ಗುಂಜು ಗುಂju. 3. = ಸೋಜು 2. The state of being entangled, as thread (My.). 2, particles of cotton or wool that stick to one's clothes (C.; nap (My.). 3, the coir on cocoanuts (My.). — ಗುಂಜುಗಟ್ಟು. An entangled knot (My.). — ಗುಂಜು ಬೀರು. To become entangled (My.).

ಗುಂಜು ಗುಂju. 4. To pull (v. l.), to contract,

to move convulsively, as muscles, the hands or legs (My.; Tō. ಗುಂಜು, ಗುಂಜು).

ಗುಂಜಿ guñjē. ಗುಂಜಾ. = ಗುಂಜು, etc. A creeper bearing beautiful scarlet and black seeds which are used as weights, the wild Liquorice, *Abrus precatorius* Liu. 2, the fifth part of an ādyamāshaka. See ಗುಲು.

ಗುಟ ಗುṭa. (= ಗುಟು). An imitative sound. — ಗುಟಗರ. -ಕರ. To grunt, to bellow, as a bull or an ox (My.).

ಗುಟಕಿಸು guṭakisu. = ಗುಟುಕಿಸು, etc. (My.).

ಗುಟಾಯಿಸು guṭāyisu. = ಗುಟಾಯಿಸು (My.).

ಗುಟಕು guṭaku. = ಗುಟುಕು 2, ಗುಟುಕು, ಗುಟುಕು. A single gulp of any liquid (C.; Tē. ಗುಟುಕು, ಗುಟಕು; Mhr. ಗುಟಕಾ, ಘು). ಗುಟಕ ನೀರು (B. 5, 133).

ಗುಟಿಕಾಸಿದ್ಧಿ guṭikā-siddhi. The power of going wherever one likes by means of putting a magical bolus in one's mouth (My.).

ಗುಟಿಕೆ guṭikē. = ಕುಟಿಕೆ, ಗುಣಿಕೆ, ಗುಟಿಕೆ, ಗುಲಿಕೆ, ಗುಲಿಗೆ 1. A pill, a bolus, a ball (Sk.).

ಗುಟು guṭu. = ಗುಟು, ಗುಟು. A sound in imitation of that produced by drinking liquids. — ಗುಟು ಕರಿಸು. To take a single gulp (C.; B. 4, 38). — ಗುಟು ಗುಟು. rep. ಗುಟು ಗುಟು ಕುಡಿದನು, he drank in gulps (C.).

ಗುಟುಕಿಸು guṭukisu. = ಗುಟುಕಿಸು, ಗುಟುಕಿಸು. To drink in gulps (My.).

ಗುಟುಕು guṭuku. = ಗುಟುಕು (C.; Tu.). See Prv. s. ಗುರು.

ಗುಟುಕ್ಕನೆ guṭukkanē. With a single gulp, in swallowing liquids (C.; Mhr. ಘುಟುಕನ).

ಗುಟ್ಟಿ guṭṭa. = ಗುಟ್ಟು, (ಗುಟ್ಟು 2). A hillock (My.; Tē. ಗುಟ್ಟು).

ಗುಟ್ಟಿ guṭṭi. A mixture of medicine of such a quantity as can be easily swallowed by babies (S. Mhr.).

ಗುಟ್ಟಿಗೆ guṭṭigē. Tbh. of ಗುಟ್ಟಿಕೆ (Ūt. II, 69, o. r. ಗುಟ್ಟಿಕೆ).

ಗುಟ್ಟು guṭṭu. A secret; a hidden thought; one's private affairs (C.; B. 5, 147; Tē.; Tu.; Mhr. ಗುಟ್ಟು; T. ಕುಟ್ಟು, ಕುಟ್ಟು, that which is hollow and deep; cf. ಗುಟ್ಟು; ಕುಡಿ 1? Sk. ಕೂಟ, enigma). ಗುಟ್ಟನ್ನು ಎತ್ತಿ ಅಡುವಿಕೆ (ಅಡುವುದು, ಮುಮುಕ್ಷುತ್ Si. 376). ಫಕ್ಕನೆ ಎರಡಾದರೂ ಎರಡನೆಯವರ ಮುನ್ನ ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟು ಬಡಿದಾಳು (B. 4, 138). ಗುಟ್ಟು ನಾ ಎರಾಳು ಬೆಟ್ಟು. — ಅಗಸನ ತವಾ ಹೊದಿಗೆ ತಗದ ಮೇಲೆ ಗುಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕಿತು (Prvs.).

ಗುಟ್ಟಿ guṭṭi. = ಗುಟ್ಟು (My.).

ಗುಟ್ಟು guṭṭu. = ಗುಟ್ಟು, (ಗುಟ್ಟು, ಗುಟ್ಟು, ಗುಟ್ಟು). (Tē. ಗುಟ್ಟು). — ಗುಟ್ಟು ಹಾಕು. To ooze as pigeons (My.). 2, to grunt or bellow as an ox or a bull (My.).

ಗುಡ ಗುḍa. (= ಗುಡ್ಡ 2?). — ಗುಡಮುಣಗ. The white-eyed Poohard (Bd.). Cf. ಗುಡ್ಡಮುಡುಗ?

ಗುಡ ಗುḍa. = ಗುಲ, ಗುಲ. A ball, a globe. 2, treacle, molasses, jaggory (ಬಲ್ಲ Nn. 127; ಗುಲ Ss.).

ಗುಡಂಜಿ ಗುḍaṇci. = ಗುಡಾಂಜಿ, q. v. (Sk. ಗುಡಾಂಜಿ).

ಗುಡವಾನ ಗುḍa-pāna. A beverage made of jaggory, etc. (Ss.).

ಗುಡವಾಲ ಗುḍapāla. The plant *Fluggea leucopyrus* Willd (Ss. & Pi.; T. ವದವ-ಫಲ, -ಫಲಾ).

ಗುಡಪುಷ್ಪ ಗುḍa-puṣpa. The plant *Bassia latifolia* Roxb. (ಇವು Mr. 140).

ಗುಡಫಲ ಗುḍa-phala. The tree *Careya arborea* Roxb., or *Salvadora persica* Liu. (ಅಕ್ಕೀದದ ಗಡ G.). See ಬಗಸ.

ಗುಡಲು ಗುḍalu. = ಗುಡನಲು (My.).

ಗುಡನಲ ಗುḍasala. = ಗುಡನಲು (S. Mhr.; B. 5, 105, 118).

ಗುಡನಲು ಗುḍasalu. = ಗುಡಲು, ಗುಡನಲ, ಗುಡಲೆ 1, ಗುಡಿನಲು 2, ಗುಡಿನಲು, ಗುಡುನಲ, ಗುಡುನಲು, ಗುಡುನಲು, ಗುಡುನಲು, ಗುಡುನಲು. A hut with a thatched roof (C.; B. 5, 203; M. ಕುಡ್ಡಾಲ್, ಕುಡಲ್; T. ಕುಡಲ್, ಕುಡಲ್, ಕುಡಂ ಗರ್, ಕುಡಲ್, ಕುಡಲ್; Tu. ಗುಡಲರ್, ಗುಡನಲ್, ಗುಡಿಸಲ್; Tē. ಗುಡಸೆ, ಗುಡುಸು; cf. ಕುಡಿ 6 and ಕೂಡು 1).

ಗುಡಸು ಗುḍasu. 1. Any round thing, a round, a circle; the disk of the sun or moon (Tē. ಗುಡುಸು; cf. ಗುಡಿ 1). 2, = ಗುಡಿನು 1, ಗುಡುಸು, the round mark २, used for the vowel ಇ (C.; Tē. ಗುಡಿ, ಗುಡುಸು), and the round mark २, used for the vowel ಎ (S. Mhr.).

ಗುಡಸು ಗುḍasu. 2. = ಗುಡಿನು 2, etc. (C.).

ಗುಡಾರು ಗುḍāru. A preparation of tobacco for smoking (My.; Tē., M., T., Mhr.).

ಗುಡಾರ್ಕೆ ಗುḍā-kēsa. Whose hair forms tufts or matted looks; Arjuna; Śiva; — *Krishna* (Mf.).

ಗುಡಾಣ ಗುḍāṇa. = ಗುಡುವಣ. A large earthen or metal water-vessel, used also for storing grain, etc. (My.; ಅಲಂಕರ, ಮಣಿಶ Si. 309); an earthen pot used for churning (ಮುಟ್ಟು, ಗಗರ್, ಮೊಸರು ಕಡಿಯುವ ಗಡಿಗೆ 323). See Prvs. s. ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣ, ಮೊಗ 3.

ಗುಡಾರ ಗುḍāra. = (ಗುಡಾರ್), ಗುಡಿ 2. ಗುಡಾರ, ಗುಡಾರ. A tent; a small tent (ದೂಕ್ಕು, ವಸ್ತ್ರವೇಶ Si. 224; C.; Tē. ಗುಡಾರ, ಗುಡಾರ; cf. Sk. ಕುಟರು). ಗುಡಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದುಪ್ಪಟ್ಟಿ (ವರಾತಿ, ಸ್ಥೂಲಕಾಟಿಶ Si. 223). See Sēv. 2, after 42; J. 7, 1; B. 3, 55; 4, 218. 2, a thick or coarse cloth, used for sitting upon, etc. (C.; B. 4, 188).

ಗುಡಾರ್ ಗುḍārē. = ಗುಡಾರ No. 1. (Si. 224, only Si.).

ಗುಡಿ ಗುḍi. 1. (= ಕುಡಿ 1, ಗುಡನು 1, No. 1; Sk. ಕುಟಿ). A round, a circle; a halo. (Tē.; T. ಕೋಟ್ಟಿ; T. ಕುಡಿ, to be round, see ಗುಡಿಯು; cf. ಸುಡಿ). ಗಗನಗುಡಿ (ಪರವೇಷ, ಪಂಥ, ಉಪಸೂರ್ಯಮಣ್ಣುಲ Si.). 2, = ಗುಡಲೆ 2, a mass; a cluster (T. ಕುಕ್ಕು, ಕುಡು; see ಫುಗುಡಿ; see s. ಕುಟ್ಟು 1). — ಗುಡಿ ಕಟ್ಟು. A ring or halo to form round the sun or moon (ವರ್ಣಾಭರಣೇಶಿ, ಕುಣ್ಣಲೀಕರಣ Smd. Dh.; C.). — ಗುಡಿ ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a ring or assemble round about; a number of individuals to come together; to become excessive (Grj. 3, 18, 64; Bp. 14, 33; Rām. 1, 8, 8; Riv. 8, after 5; Sēv. 1, after 79). — ಗುಡಿಯದ. -ದ. To become excessive (Bh. 8, 23, 4).

ಗುಡಿ ಗುḍi. 2. = ಕುಡಿ 5. A point (Bh. 8, 25, 8); a flag, a banner (Ūpr. 3, 96; 4, 42, 63; Abh. P. 7, 83; 12, 26, 28; Grj. 10, 101; Bp. 5, 12; Ū. Bp. 5, 2; 47, 5; Bh.

1, 8, 83; 2, 13, 7; 5, 2, 1; Pril. 3, 4; J. 8, 17; 5, 2; 17, 37, 46; 30, 53; 32, 55; 33, 18; Rām. 13, 4; Rāv. 13, 50. *Gr. ಕೋಡ 3.* — ಗುಡಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie or place a flag or flags (Bh. 1, 17, 10; 8, 18, 13; V. 14, 50).

ಗುಡಿ ಗುಡಿ. 3. = ಸುರು 1. — ಗುಡುಗುಡು. = ಗುಡುಗುಡು, a. ಗುಡು 1. (Grj. 8, 48; Bp. 26, 15; 28, 43; 57, 29; Śā. 4, 25; J. 4, 20; 5, 11; 12, 38; 22, 44).

ಸುಡಿ ಗುಡಿ. 1. A pole erected on the new year's day before the house-door; the festival connected with it (Mhr. ಗುಧೀ; R.).

ಸುಡಿ ಗುಡಿ. 2. Thh. of ಕುಟಿ (Śmd. 338). A house (ಕುಟಿ Nr.); a temple (C.; Tē.; Bp. 35, 55; 41, 26; 43, 37; 45, 33; 61, 62; B. 2, 48; Si. 242); a tent (ದೊಡ್ಡ, ಸ್ಥೂಲ, ಪಟಕುಟಿ, ಗುಣಲಯನ, ಕೇಲಿಕೆ, ಕೇಲಿಕೆ HIA.; ಚಿತ್ರಕುಟಿ, ಗುಣಲಯನ, ದೊಡ್ಡ Mr. 288; cf. ಗೂಡಾರ). ಗುಡಿಯ ಗೂಡು (ಧ್ರುವಕ, ತಿವಕ, ಕೇಲಿಕೆ, etc. HIA.; ತಿವಕ, etc. Mr. 288, o. r. ಗುಡಿಯ ಗೂಟ). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನದುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸೆವಿಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವ ಕೊಡುವಾತ ಬೇಡೆ (Bp.). — ಗುಡಿ ಗುಡ್ಡಾರ. dupl. (S. Mhr.; B. 5, 73). — ಗುಡಿ ಗೂಡಾರ. = ಗುಡಿ ಗುಡ್ಡಾರ. (Bh. 1, 12, 6).

ಸುಡಿಗಾಡ ಗುಡಿ-ಗಾ. = ಗುಡುಗುಡಿ ಮಾಡುವನ. A turner, one whose occupation is to form wooden articles (also the plaything called *ōakra*, hubble-bubbles, etc.) with a lathe and to cover them with shellac of different colors (C.).

ಸುಡಿಗ ಗುಡಿಗಿ. Breeches (Br., H.; Mhr., H. ಗುಡಧೀ). — ಗುಡಿಗಡಣ್ಣ. A sort of breeches that go a little beyond the knee (C.).

ಗುಡಿಗು ಗುಡಿಗು. = ಸುರುಗು 2. ಮೇಘದ ಗುಡಿಗು (ಪರ್ವತಕ್ಕೆ Si. 444, only in Si.).

ಗುಡಿದ ಗುಡಿದ. (= ಸುರು 2, etc.). (ತೇಲುಕ Mr. 408; Tē. ಗುಡಿದ, a peg).

ಗುಡಿಯು ಗುಡಿಯು. (fr. ಕೂಡು 1) = ಸುಡು 2, ಸುಡಿ 2, ಸುಡು, ಸುಡಿ. To make a heap; to join by sweeping: to sweep (ಪಂಚಲಕರಣ Śmd. Dh., o. r. ಗುಡು; cf. ಕುಡು 1; T. ಕುಡಿ, to be joined or assembled; to be contracted; to be round; to heap up; ಕುಡು, ಕುಡು, a heap, crowd, ball, hillock; ಕೂಟ್ಟು, to join; to sweep).

ಗುಡಿಲ್ ಗುಡಿಲ್. 1. = ಸುಡುನಲು, etc. (Bp. 18, 7; 27, 48; 56, 35; T. ಕುಡಿಲ್).

ಗುಡಿಲ್ ಗುಡಿಲ್. 2. = ಸುಡಿ 1, No. 2. A mass. — ಗುಡಿಲಿ. = ಗುಡಿಯಲಿ. To become excessive (Rām. 6, 38, 15).

ಗುಡಿಸಲು ಗುಡಿಸಲು. 1. Heaping up by sweeping: sweeping. ಕಸಗುಡಿಸಲುಕಟ್ಟಿ (ಸಮ್ರಾಜ್ಯನಿ, ತೋಧನಿ Si. 112, only in Si.).

ಗುಡಿಸಲು ಗುಡಿಸಲು. 2. = ಸುಡುನಲು, etc. (My.).

ಗುಡಿಸಿಲು ಗುಡಿಸಿಲು. ಗುಡಿಸಿಲ್. = ಸುಡಿಲ್ 1, etc. (ಕುಟಿ Si. 497; Bp. 9, 9; My.).

ಗುಡಿಸು ಗುಡಿಸು. 1. = ಸುಡುನು 1, No. 2. (My.).

ಗುಡಿಸು ಗುಡಿಸು. 2. = ಸುಡಿಲಿಯು, etc. (C.). ಕಸಕಿರಿ ಗುಡಿಸಿದ ಕಸ (ಸಂಕರ, ಅವಕರ Nr.). ಕಣವನ್ನು ಗುಡಿಸುವನು (ಖಲ ಪು, ಬಹುಕರ Si. 256). See Grj. 2, after 106; Bp. 11, 39; 42, 5; 56, 18; 60, 18; C. Bp. 47, 42; Si. 112. ಕಸಾ ಗುಡಿಸು? ಅನ್ನರ ಬಸಬಸ ಸುರೀತೋ? (Prr.).

ಗುಡು ಗುಡು. 1. = ಸುಡಿ 3, (ಸೂ, etc.), ಸುಡು 3. A sound used in imitating rumbling, growling, grumbling, thundering, or roaring. — ಗುಡು ಗುಡು. = ಗುಡುಗುಡು, ಗುಡುಗುಡು. To grumble; to roar; to growl, to grunt; to utter sullen discontent; to rage, to be very angry (ಕೋಪೋದ್ರೇಕ Śmd. Dh.; S. Mhr.). See Grj. 2, after 106; Bp. 18, 40; 49, 46; 50, 78; Rām. 4, 6, 20; 5, 9, 25; Rāv. 6, after 11 (twice); 6, 54. — ಗುಡುಗುಡು. rep. = ಗುಡುಗುಡು. (C.; Rāv. 8, 113; Tē. ಗುಡಿಗುಡಿ).

ಗುಡು ಗುಡು. 2. = ಸುಡಿ 2, etc. — ಗುಡುಗುಡು. = ಗುಡು ಗುಡು. ಗುಡುಗುಡುತೇದ್ವಿ ಮತ್ಯಾಳಗಕ ಕೇಳಿಗ (C. Bp. 2, 4). ಕಂಗಳು ಗುಡುಗುಡುನ ಅತ್ಯುಗಲೋ ಅವನಿಗೆ ದಾನದನು ತಿರವ (Rām. 3, 9, 4). — ಗುಡು ಗುಡು. rep. The gurgling sound of running water (My.; T., M. ಕುಡುಗುಡು, gurgling, the sound of water running out of a vessel with a narrow mouth; ಕುಳುಗುಳು, the noise of the water in a coconut when shaking); the sound of running feet (My.).

ಸುರು ಗುಡು. (= K. ಗುಡು 2). (Mhr. ಗುಡುಗುಡು, the sound emitted by a hubble-hubble, by a dry coconut on shaking it, by a growling belly). — ಗುಡುಗುಡಿ. A humble smoking pipe, a hubble-bubble (C.; Mhr. ಗುಡುಗುಡಿ; Tē. ಗುಡಿಗುಡಿ, ಗುಡುಗುಡು; T. ಕುಡುಗುಡಿ). ಗುಡುಗುಡಿ ಸೇಡು (My.). — ಗುಡುಗುಡಿಯು. The vessel or body of that pipe (C.). — ಗುಡುಗುಡಿ ಮಾಡುವನು. = ಗುಡಿಗಾಡ. (S. Mhr.).

ಗುಡುಗಿಸು ಗುಡುಗಿಸು. To roll a single wheel along with the hand (Sa.).

ಗುಡುಗು ಗುಡುಗು. 1. To thunder (C.).

ಗುಡುಗು ಗುಡುಗು. 2. = ಸುಡಿಗು. Thunder; roar, etc. (ಸ್ತನಿತ, ಗರ್ಜಿತ, ರಸಿತ Si. 30; C.; B. 4, 87, 186).

ಗುಡುಗು ಗುಡುಗು. 3. To run when playing at tip-cat or ball, bawling and keeping one's breath at the time (My.). — ಗುಡುಗಾಡು. -ಅಡು. To run about (My.).

ಗುಡುಗು ಗುಡುಗು. 4. A run with bawling and suppressed breath etc. (Bh. 1, 6, 2; My.). ಗುಡುಗಾ ಗು, such a run to be terminated when taking breath (My.). — ಗುಡುಗಿನಾಟ. -ಅಟ. = ಗುಡುಗು. (My.).

ಗುಡುವನ ಗುಡುವನ. = ಸುಡುಗು. (Tu. ಗುಡಾನ, Tē. ಗೂನಿಯ, ಗೂನು, ಗೂನ; T. ಕೂನೈ). ಮನ್ನಲೆ ಕಡೆನ ಮಡಕೆಯುಂ ಗುಡುವನಮುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Śmd. 338). ಪಿಶರ, ಸ್ಥಾಲಿ, etc. ಎನ್ನೆಡೆ ಮಡಕೆ; ಗುಡುವನಮ್ ಎನ್ನೆಡೆ ಎನ್ನರು (Nr.).

ಗುಡುಸಲು ಗುಡುಸಲು. = ಸುಡುನಲು, etc. (B. 5, 203, 204, 259).

ಗುಡುಸಲು ಗುಡುಸಲು. = ಸುಡುನಲು, etc. (C.; B. 2, 12; 5, 186, 203).

ಗುಡುಸಿಲು ಗುಡುಸಿಲು. = ಸುಡುನಲು. (C.; B. 2, 38).

ಗುಡುಸು ಗುಡುಸು. = ಸುಡುನು 1, No. 2. (My.).

ಗುಡುಸುಲು ಗುಡುಸುಲು. = ಸುಡುನಲು. (My.).

ಸುಡುಬೆ ಗುಡುಬೆ. = ಗುಡುಬೆ. The plant *Cocculus cordifolius* DC. (ಅಮೃತ, ಬೀವನ್ನಿ, ಸೋಮ, ಅಮರವಲ್ಲಿ Mr. 145, o. r. ಗುಡುಬೆ).

ಸುಡೆ ಗುಡೆ. ಸುಡು. The plant *Tithymalus antiquorum* Moench., a kind of euphorbia. 2, a ball, a pill.

ಗುಡ್ಡ guddus-as. 1. = ಗುಡ್ಡ, ಸುಜ್ಞ. (ಸೂಕ್ತ 2). A boy, a pupil, a disciple (Bp. 47, 38; My.); a dwarf (ಕುಬ್ಜ, ವಾಮನ Nn. 132; ಕುಬ್ಜ Mr. 389, o. r. ಗುಡ್ಡ; My.; M. ಕುಬ್ಜ, a boy). 2, smallness, shortness (Tē. ಗುಟ್ಟು). ಗುಡ್ಡಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. = ಗುಡ್ಡಗೊಮ್ಮು. ಗುಡ್ಡಗೊಮ್ಮಿನ ಬಿಡಲು (ಕೃಷ್ಣ Nn.). — ಗುಡ್ಡಹರಿ. N. (Bp. 56, 38).

ಗುಡ್ಡ gudda. 2. = (ಸುಟ್ಟು, ಸುಟ್ಟು). ಸುಡ್ಡು 1, (ಸುಡ್ಡು 1). A mountain (S. Mhr.); a hill (My.; cf. ಕೊಡ್ಡ, ಕುಪ್ಪೆ 1, ಗುಟ್ಟು 1 & 2). See Si. 116; B. 2, 28; 3, 90. — ಗುಡ್ಡಗಾಡು. -ಗಾಡು. dnpl. (C.; B. 3, 47, 56). — ಗುಡ್ಡಗಾಡುಜನ. Jungle-people, wild, uneducated people (C.; B. 4, 180). — ಗುಡ್ಡಗಾಡುಸೀಮೆ. A hilly and woody country (C.). — ಗುಡ್ಡಗೇಣಿ ಸು. A creeper, Ipomaea digitata L. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡದ ಪಾಪ್ಪೇ ಮರ. A middle-sized tree, Careya arborea Roxb. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡದ ಗೋಣಿ ಮರ. A shrub or small tree, Alangium lamarkii, var. hexapetala Lam. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡನೇರಳೆ. The tree Elaeoarpus lanceaefolius Roxb. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡವನ್ನೇರಳೆಮರ. A large shrub or small tree, Eugenia zellanea Wight. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡರೇಂಜೆಮರ. The tree Elaeoarpus serratus L. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡ ಪೋಮಗಿಡ. = ಕಾಡಪೋಮ ಸ. ಕಾಡು 2. (St. & Pl.). — ಗುಡ್ಡವು. -ಅವು. N. (Bp. 48, 19). — ಗುಡ್ಡವು. -ಅವು. N. (Bp. 53, 21; 57, 56, 58, 64-66). — ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ. A hill-deer. ಕೆಡ್ಡನೆಯ ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ (ತಮ್ಮರ Nn.).

ಗುಡ್ಡ guddā. (= ಸುಡ್ಡು 2). — ಗುಡ್ಡಾದೇವಿ. N. (Bp. 12, 41; 57, 62; 59, 7); Durgā, Mārī (My.).

ಗುಡ್ಡಿ guddi. = ಸುಡ್ಡು 2 No. 1, ಸುಡ್ಡು 2. (S. Mhr.). ಕಣ್ಣಿನ ಕರೀ ಗುಡ್ಡಿ (ಕನೀನಿಕೆ, ತಾರಿಕೆ G.; see ಕಣ್ಣು; B. 5, 211).

ಗುಡ್ಡು guddu. 1. = ಸುಡ್ಡು 2. (B. 5, 180, 181, 174). — ಗುಡ್ಡು ಗಾಡು. = ಗುಡ್ಡ-. (B. 5, 18).

ಗುಡ್ಡು guddu. 2. = ಸುಡ್ಡಿ, ಸುಡ್ಡು 2, (ಸೂಕ್ತ 2, ಸುರುಳಿ). (A ball): the eye-ball (My.; Tē.); the pupil of the eye (this only in Si.; T. ಕುಮದು, T., M. ಕುಮಿದ್, anything globular). ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡು (ತಾರಿಕೆ, ಕನೀನಿಕೆ Si. 214; ತಾರೆ 449). See Si. 221; ಕಣ್ಣು-. 2, an egg (My.; Tē.); spawn (My.; T. ಕುಣ್ಣಿ).

ಗುಡ್ಡು guddu. 3. = ಗುಡ್ಡು, ಸುಜಞ. Smallness, shortness (My.).

ಗುಡ್ಡ guddā. 1. = (ಸುಟ್ಟು, etc.), ಸುಳ್ಳೆ 2. A heap, a pile (ರಾತಿ Si. 415, 460; My.; Tē. ಗುಡ್ಡ, a rising spot of ground). ರಾಗೀ ಗುಡ್ಡ, ಬತ್ತದ ಗುಡ್ಡ ಮುನ್ನಾದದು (ಪುಂಜ, ರಾತಿ, ಉತ್ತರ, ಕೂಟ 181). ಕಾಡುಗುಡ್ಡ (ಘಾತ, ಬಹುಲೀಕೃತ 806). ಮಳಲ ಗುಡ್ಡ (Bp. 58, 25). See ಮುಗ್ಗುಡ್ಡ; Prv. s. ಪರಲೋಕ. — ಗುಡ್ಡಗಣ್ಣು. = ಗುಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. A prominent eye (My.).

ಗುಡ್ಡ guddā. 2. = ಸುಡ್ಡಿ, etc. (C.; B. 3, 84). See ಕಣ್ಣು-.

ಗುಡ್ಡ guddā. 3. A piece of cloth, used by men (My.; Tē. ಗುಡ್ಡ, cloth; M. ಕುತ್ತು, piece of cloth; T. ಕುಟ್ಟು, a neck-cloth). See ತಲೆ-.

ಗುಡ್ಡು guddu. = ಸುಡಿಲೆ 1, etc. (My.).

ಗುಡ್ಡು guddu. = ಸುಡಿಯುಸು, etc. (My.).

ಗುಣ guṇa. = (ಸುಡು 1), ಸೂಣ, ಸೋಣ. A sound in imitation of grumbling. (Cf. T. ಕುಣಗುಣ). — ಗುಣ

ಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To murmur, to grumble, to utter anilen discontent (My.).

ಗುಣ guṇa. A cord, a string, a thread; thread (ಸೂಕ್ತ Ūt. I, 21; Mr. 501; ತನ್ನ, ಸೂಣ Nn. 78). 2, a bow-string (ಬಿಲ್ಲಿ ರುವು 501; ಮಾರ್ವ, ಬಿಲ್ಲಿ ಹೆಡೆ 78). 3, quality, property. 4, the three fundamental qualities: satva, rajas, tamas (ತ್ರಿಗುಣ, ಗುಣತ್ರಯ 78). 5, the five qualities or attributes of the elements: rasa, rūpa, gandha, śabda, sparśa (ರಸಾ ದಿವಪಯ 501; ತದ್ವಾದಿವಂದೇಸ್ಥಿಯ 78). 6, a good quality, virtue, merit, excellence, eminence (ವ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯವು 78; ಮುಖ್ಯವು 501; ವಸು Nn. 17); wisdom, sense (ಬುದ್ಧಿ 78); vigour, energy (ಸತ್ತ್ವ 78); dignity (ತೇಜಸ್ 78); goodness (ಸಾಧುಜನವು 501); liberality (ಉದಾರ, ತ್ಯಾಗ 78); temperance (ನಿಯತ 78, o. r. ನೀತಿ); abatement of a disease; good or improved state; favorable issue; benefit (C.). 7, proper course of action in politics, political wisdom (ನಯ 78; ಕಾರ್ಯ 501). 8, place, site (ಅಸ್ತದ, ಸ್ಥಾನ 78). 9, the most excellent one; the soul of the universe (ವಸು, ಪರ ಮಾತ್ಮನು 78; ಪರಮನು 501). 10, a great ascetic (ಮೇಲೆ ನೀತ್ತರ, ಎಲೀತ್ತರ 78). 11, a subordinate quality or inferior degree. 12, flavour, taste. 13, a cook. 14, multiplication. 15, at the end of a compound: fold, times. 16, a secondary or subordinate gradation of a vowel, the vowels a, ē, ī (Smd. 17). 17, the merit of a composition in rhetoric, e. g. consistency of plan, elegance of expression, etc. (Kāvya. III, 2; III, 1, A, 3 seq.). 18, a term for the number three (ಮೂರು Mr. 347). 19, joy (ಮುದ, ಸ ನ್ನೋಷ Nn. 78). 20, protection (ರಕ್ಷತ್ವ, ರಕ್ಷಿಸುವದು 78). 21, a part or portion, a bit (ಲೇಶ, ತುಣ್ಣು 78). 22, war (ಕದನ, ಕಾಳಗ 78). 23, used also ತಲನೋ (Mr. 501, two MSS. ತಲನೋ). ಕುತ್ರಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಊರಲ್ಲಿ ಸುಲದು ಬಿಟ್ಟಿರೇ ಗುಣ (Prv.). — ಗುಣಕರುಗೋ. ಗುಣಿಕೆ ಅದುಗೋ. (Smd. 207). To be loved (ಪ್ರೀತಿಸಿದು Smd. II). ಗುಣಕರುಗೋಣ, a beloved, dear man (ಅದ್ವಿತಂ, etc., ಪ್ರೀತಿಸಿಟ್ಟು Kk. 80). ಗುಣಕ ದುಗೋಣ, a dear woman (ಅದ್ವಿತಂ, ಕೂರ್ತಂ, ಒದ್ದಿಲ್ Smd. II; Kk. 29; Smd. 75). — ಗುಣಕ್ಕೆ ನಲ್ಲ, ಗಣೇಶ. (Smd. 207). Gaṇēśa who is good on account of his merit. — ಗುಣಗೋ. -ಕೋ. To lay hold of virtue, etc., etc. ಗುಣಗೋ (Smd. 200). — ಗುಣವುದೋದು. -ತೋದು. Abatement or improvement to appear (Bp. 17, 9).

ಗುಣಕ guṇaka. A calculator. 2, in arithmetic: the multiplier (C.).

ಗುಣಕಥನ guṇa-kathana. Reciting the attributes or perfections of a god or of a man (My.).

ಗುಣಕರ guṇa-kara. = ಗುಣಕಾರ. (My.).

ಗುಣಕಾರ guṇa-kāra. Productive of good qualities, profitable, etc. (Sk.; My.).

ಗುಣಕು guṇaku. = ಕುಗುಪು, etc. (S. Mhr.; cf. ಗುಣಿ 1, etc.).

ಗುಣಕೃತಸಲಾಜೆ guṇa-kṛta-salākhē. A spindle by which thread is made and on which it is wound (ಕದಿರ Smd. 105).

ಗುಣಕೆ guṇakē. = ಗುಣಿಕೆ. Tbh. of ಗುಣಿಕೆ. See ಮದ-.

ಗುಣಗಣ guṇa-gaṇa. A multitude of good qualities, virtues or merits (Sāv. 2, 113; My.).

ಗುಣಗಣನೆ guṇa-gaṇanē. She who takes notice of good qualities (Bp. 50, 11).

ಗುಣಗ್ರಾಹಿ *guṇa-grāhi*. One who appreciates or can appreciate good qualities. (My.).
 ಗುಣಜ್ಞ *guṇa-jña*. One who knows how to appreciate men or things; a scholar (ಗುಣಾಧ್ಯ, ವಿದ್ವಾಂಸ Nn. 42).
 ಗುಣತ್ರಯ *guṇa-traya*. The three consilient properties of nature: *satva*, *rajas*, *tamas* (Nn. 12; ತ್ರಿಗುಣ 67. 78; ಪ್ರಕೃತ 111).
 ಗುಣತ್ವ *guṇatva*. Subordination, dependence; virtue, excellence; the possession of attributes or qualities in general; multiplication. See Bp. 3, 69; 6, 13; ಅನು.
 ಗುಣದೋಷ *guṇa-dōsha*. Virtue and vice (C.).
 ಗುಣಧರ್ಮ *guṇa-dharma*. The virtue or duty incident to the possession of certain qualities, as clemency is the virtue and duty of royalty, etc. (B. 5, 184).
 ಗುಣನ ಗುಣಾನಾ. Multiplication; enumeration. (My.).
 ಗುಣನಂದಿ *guṇa-nandi*. N. of an author (Śmd. 4. 39).
 ಗುಣನಾಮ *guṇa-nāma*. An appellation that corresponds to or clearly expresses the nature of a thing, person, etc., one whose meaning is intelligible in itself (My.).
 ಗುಣನಿಧಿ *guṇa-nidhi*. A receptacle, or an ocean, of virtues (My.).
 ಗುಣನಿಲಯ *guṇa-nilayā*. She who is the abode of merit (Bp. 50, 11).
 ಗುಣಪ್ರಸೃತ *guṇa-prisṛtha*. Having threads in its back: a spider (ಮತಕಾರಿ, ಪಾಪ Mr. 166).
 ಗುಣಪ್ರಣಯಿಷ್ಯ *guṇa-praṇayitva*. Desire or longing for a good act (Āpr. 5, 29).
 ಗುಣಭಾಜಿ *guṇa-bhāj*. Sharing in, possessing or having good qualities. (Śmd. 106).
 ಗುಣಭಾಜಿ *guṇa-bhāja*. Tbh. of ಗುಣಭಾಜಿ (Śmd. 106).
 ಗುಣಮಣಿ *guṇa-maṇi*. A jewel of good qualities (V. 4, 81; J. 12, 5; C.).
 ಗುಣಮೂಲ *guṇa-mūli*. (ಗಣಸು Mr. 135).
 ಗುಣಯಿಸು *guṇayisu*. = ಗುಣಿಸು. To multiply; to enumerate; to calculate (Āh. v. 334).
 ಗುಣಯುತ *guṇa-ynta*. Possessed of good qualities, etc. (J. 2, 10).
 ಗುಣಲಯನಿ *guṇa-layani*. A tent.
 ಗುಣವಚನ *guṇa-vačana*. An attributive; an adjective (Śmd. 96. 110. 116. 118. 120. 134. 183. 200. 256; Kāv. I, 2, 4-7).
 ಗುಣವತ್ *guṇa-vat*. Endowed with qualities, or with good qualities; excellent, perfect. (Kāv. II, 2, B, 43).
 ಗುಣವತಿ *guṇa-vatī*. A woman endowed with good qualities (J. 5, 51). 2, = ಗುಣಶ್ರುತಸಲಾಜಿ (ಕವಿರು Mr. 206). 3, N.
 ಗುಣವನ್ತ *guṇa-vanta*. Tbh. of ಗುಣವತ್. Endowed with eminent or good qualities; an excellent or good man (Bp. 41, 13; C.; B. 2, 32; 5, 178).
 ಗುಣವನ್ತಿ *guṇavanti*. An excellent woman (Bp. 4, 32; My.).
 ಗುಣವರ್ಮ *guṇa-varma*. N. of an author (Śmd. 4. 144; cf. Kāv. I, 2, 99).
 ಗುಣವಳ *guṇa-bala*. A certain feat of wrestlers (Āpr. 5, 77).
 ಗುಣವಾರ್ತ *guṇa-vārtaka*. = ಗುಣವಚನ. (My.).
 ಗುಣವಾಹಿ *guṇa-vāhi*. = ಗುಣವಚನ. (Śmd. 95).

ಗುಣವಾರ್ಧ *guṇa-vārdhi*. An ocean of good qualities (Śāv. 4, 107).
 ಗುಣವಿವೇಕ *guṇa-vivēka*. The investigation or disoussion of the ten good qualities of a poem (Kāv. I, 1 a, 5; III, 1 seq.).
 ಗುಣವೃಕ್ಷ *guṇa-vṛiksha*. The mast of a vessel; the tree to which a boat is moored.
 ಗುಣವೃಕ್ಷಕ *guṇa-vṛikshaka*. = ಗುಣವೃಕ್ಷ. The mast etc.
 ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ *guṇa-śrēṣṭha*. Pre-eminent in excellences or virtues (ಗುಣಾಗ್ರಣಿ Nn. 30; ಗುಣಾಧ್ಯ 42).
 ಗುಣಸಮವಾಯ *guṇa-samavāya*. = ಗುಣಗಣ. (Āpr. 2, 62).
 ಗುಣಸೌಂದರ *guṇa-saundara*. N. of a vṛitta (Āh.).
 ಗುಣಸ್ವಭಾವ *guṇa-svabhāva*. The essential form of qualities (Kāv. III, 3, B, 5-9).
 ಗುಣಾಕಾರ *guṇākāra*. Multiplication (C.; Mhr.).
 ಗುಣಾಗ್ರಣಿ *guṇa-agraṇi*. = ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ. (ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ, ಸುರಭಿ Nn. 30; Āh. v. 254).
 ಗುಣಾಂಕ *guṇa-anka*. Distinguished by excellences (Bp. 26, 17).
 ಗುಣಾಧ್ಯ *guṇa-ādhyā*. Rich in virtues or excellences (ಗುಣಜ್ಞ, ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ, ವಿದ್ವಾಂಸ Nn. 42).
 ಗುಣಾತಿಶಯ *guṇa-atiśaya*. Eminence of excellences (Āpr. 5, 38).
 ಗುಣಾಧಿಕ *guṇa-adhika*. = ಗುಣಶ್ರೇಷ್ಠ. (Śmd. 73).
 ಗುಣಾನುರೂಪ *guṇa-anurūpa*. Corresponding or adapted to properties (Śmd. 94. 95).
 ಗುಣಾಂತರ *guṇa-antara*. A different kind of merit, variety of property or quality. (Āpr. 2, 48).
 ಗುಣಾರಿ *guṇāri*. An assistant of the *gavudā* and *śānabhōga* (Mhr.; S. Mhr.).
 ಗುಣಿ *guṇi*. 1. = ಕುಣಿ 2, etc. — ಗುಣಿಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. A hollow eye (C.). — ಗುಣಿಗಲ್ಲ. A cheek that is sunken in (G.). — ಗುಣಿ ಸಡಿ ಮಾಡು. To dig a little hole round a tree (My. occasionally).
 ಗುಣಿ 2. The rod or handle of a whip (S. Mhr.; cf. ಗುಣಕು).
 ಗುಣಿ. Possessing qualities; endowed with good qualities or merits (Bp. 29, 2; 36, 2; 61, 70). 2, a bow. 8, N. of a plant (ಗೋರಗು Mr. 139; cf. Sk. ಕುಣಿ P).
 ಗುಣಿಕೆ *guṇikē*. Tbh. of ಗುಣಿಕೆ. See ಮದ್ದು.
 ಗುಣಿತ *guṇita*. Multiplied; multiplication (ಒತ್ತು Mr. 349; My.).
 ಗುಣಿಸು *guṇisu*. = ಗುಣಯಿಸು. To multiply, etc. (C.; Si. 327; J. 30, 53).
 ಗುಣು *guṇu*. = ಗುಣ, etc. — ಗುಣುಗುಟ್ಟು. = ಗುಣಗುಟ್ಟು. (My.). — ಗುಣುಗುಣು. Mnmuring, buzzing, whispering among the people, suppressed talk about (S. Mhr.; Mhr.).
 ಗುಣುಕು *guṇuku*. = ಗುಣಕು, etc. (S. Mhr.).
 ಗುಣೋಕ್ತಿ *guṇa-ukti*. = ಗುಣವಚನ. (Śmd. 256. 257; Kāv. I, 2, 17-19).
 ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷ *guṇa-utkarsha*. Excellence, superiority. See ಒಳುಪು.
 ಗುಣೋದಯ *guṇa-ndaya*. A man in whom good qualities, etc. have risen or appear (J. 28, 14).
 ಗುಣ್ಯ *guṇya*. 1. (= ಸೇವ್ಯ). Joining; proximity;

near; along (C.; see ಕುದ 1). ಅವರು ಆ ನಡುಗಡ್ಡೆಯ ಪಕ್ಕಿಮದಕ್ಕಿಣದಕ್ಕೆ ಗಳ ಗುಣ್ಣು ಇದಕಲ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ (B. 4, 205). Frequently ದಾರಿ, ಮನೆ, ಹಳ್ಳ, etc. (C.). See ದಣ್ಣು. ಗುಣ್ಣು gundā. 2. = ಕೂಟ 3, (ಗುಡಿವ), ಸೂಟ, ಸೂಣ್ಣ. A peg, a plug, a stumpy post (ಅವಳ, ಕಲಕ Nr.; My.; M. ಕುಡು; T. ಕುಡ್ಡ; Mhr. ಮುಣ್ಣು, ಮುಣ್ಣೆ, ಮುಟೆ; see also ಕುಸ 1). ಪತುವ ಕಟ್ಟಲೆನ್ನು ಕರದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟ ಗುಣ್ಣುವು (ಮೇಳಿ, ಮೇಟಿ Nr., o. r. ಗೂಟವು). ಗುಣ್ಣುಗಲೆನ್ನು ಸಂಕೀರ್ಣಮಾದ ಕುದ (ಕುಕೂಲ Nr.).

ಗುಣ್ಣಿಗೆ gundigē. Tbh. of ಘುಣ್ಣಿಕೆ (Smd. 338).

ಗುಣ್ಣಿ gundī. 121 square yards or the fortieth part of an acre (My.; Tē.).

ಗುಣ್ಣು gundā. 1. (= ಸುಣ್ಣು, ಸುಣ್ಣು 2). Roundness, hollowness and deepness (cf. ಗುಣ್ಣಿತು). 2. = ಸುಣ್ಣು 2-ಅ 3. N. ಉಣ್ಣಿಯೇನೋ, ಗುಣ್ಣು? ಎನ್ನರೆ ಮುಣ್ಣು ಮೂವತ್ತು ಮೊದಿ ಎನ್ನ. — ಎಂಜಲು ಎತ್ತೋ, ಗುಣ್ಣು! ಎನ್ನರೆ ಉಣ್ಣುವರು ಎಷ್ಟು ಜನ? ಎನ್ನ (Prv.). — ಗುಣ್ಣು ಬಟ್ಟಲ. = ಗುಣ್ಣು ವಟ್ಟಲ. (S. Mhr.). — ಗುಣ್ಣುವಾನ. A temporary round pit or well sunk in the dry bed of a stream (S. Mhr.). — ಗುಣ್ಣು ಛಟ್ಟ. N. ಉಣ್ಣಿಯೇನೋ, ಗುಣ್ಣು ಛಟ್ಟ? ದೊಡ್ಡ, ಕಾಣೆ, ರಣ್ಣೆ ಮುಣ್ಣೆ! (Prv.). — ಗುಣ್ಣುಯ. — ಅಯ. N. (Bp. 15, 23). — ಗುಣ್ಣುಯ. — ಅಯ. N. (Bp. 9, 33). — ಗುಣ್ಣುಯ. — ಅಯ. N. (Bp. 9, 47; 24, 72). — ಗುಣ್ಣು ವಟ್ಟಲ. — ಬಟ್ಟಲ. = ಗುಣ್ಣು ವಟ್ಟಲ, ಗುಣ್ಣು ಬಟ್ಟಲು (T. ಗುಣ್ಣು ವಟ್ಟಲ). A small round and deep metal vessel from which water and other liquids are drunk, children eat, etc. (ಅನುಕರ, ಗರ್ಜ Mr. 212, o. r. in three MSS. ಗುಣ್ಣು.).

ಗುಣ್ಣು gundā. 2. (= ಸುಡ್ಡ 1). A servant (Tē. = ದಾಸ, ಬಣ್ಣ; R.; Tē. ಗುಣ್ಣುವೆ, a female servant; M. ಕುಣ್ಣು, slave; dirty woman). Cf. the ಗುಣ್ಣು No. 2 e. ಗುಣ್ಣು 1.

ಗುಣ್ಣುಕ್ರಿಯೆ gundā-kriyē. A kind of rāga (Bp. 19, 17; cf. ಗುಣ್ಣು ಗುಣ್ಣು).

ಗುಣ್ಣಿಗೆ gundāgē. = ಸುಣ್ಣು 2. Of a round, globular form (C.; B. 3, 119; 4, 35).

ಗುಣ್ಣುಲಿಗೆ gundāligē. = ಸುಣ್ಣುಲಿ. A round water-vessel of metal (My.).

ಸುಣ್ಣು ಸುಣ್ಣು ಗುಣ್ಣುಗುಣ್ಣಿ. A kind of rāga (Bp. 19, 15).

ಗುಣ್ಣು ನ್ನರ (gundū-antara). The state of stones being laid inside: a foundation (My.). — ಗುಣ್ಣು ನ್ನರ ಮಾಡು. To lay a foundation (My.). 2, to make a stone-mass of (something), to ruin completely (another's property, etc., My.).

ಸುಣ್ಣು ಗುಣ್ಣುಗುಣ್ಣು. = ಗುಣ್ಣು. See ಗುಡಿ.

ಗುಣ್ಣುಲಿ ಗುಣ್ಣುಲಿ. = ಸುಣ್ಣುಲಿ. (My.).

ಸುಣ್ಣುಲಿ ಗುಣ್ಣುಲಿ. To roll up, as a rug (Mhr. ಗುಣ್ಣುಲಿ ಕಣ್ಣು; Sd.).

ಗುಣ್ಣಿ gundī. = (ಕುಣ್ಣಿ 2, ಸುಣ್ಣಿ 1, ಸುಣ್ಣು 1). A hole, a pit, a hollow (My.; Si. 203, 431; T., M. ಕುಣ್ಣು, what is hollow, deep, low). ನೀರ ಗುಣ್ಣಿ (B. 5, 80). ತೋಳ ಗುಣ್ಣಿಗೆ ವಿಪ್ಲವ ಅಳಿಗೊನ್ನು ಕಲ್ಲು (Prv.). See ತಡ, ಸುದ; Prv. a. ಮುಣ್ಣೆ. 2. = ಸುಣ್ಣಿಗೆ No. 1, the pit of the stomach (My.; Tē. ಗುಣ್ಣಿ, T. ಕುಣ್ಣಿ). 3, a large round earthen or metal vessel (My.; cf. Sk. ಕುಣ್ಣಿ? Mhr. ಕುಣ್ಣಿ, a

vessel of stone or earth). — ಗುಣ್ಣಿಕಾಯ. The heart, in a physical sense only (My.; Tē. ಗುಣ್ಣಿಕಾಯ). — ಗುಣ್ಣಿ ವಟ್ಟಲ. = ಗುಣ್ಣು, q. v. (My.).

ಸುಣ್ಣಿ gundī. A button (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಗುಣ್ಣಿಗೆ gundigē. = ಸುಣ್ಣಿ No. 2. The pit of the stomach (C.). 2, the thorax, the chest; courage (ಎರ್ಡೆ Sm. 84; Si. 204); the heart in a physical sense (J. 16, 28). ಗಟ್ಟಿಗುಣ್ಣಿಗೆಯವನು (ಉರಸ್ಸು, ಉರಸು, ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ Si. 288; My.). See ಅದರು, ಎರೆ, ಎದೆ, ಒಳ.

ಸುಣ್ಣಿಗೆ gundigē. Tbh. of ಕುಣ್ಣಿಕೆ. (ಕಮಣ್ಣು, ಕುಣ್ಣಿಕೆ Hā.; ಕರಕ Nr.; ಜಲಪಾತ್ರ Kk. 82; ಮುಟೆ ಜಲಪಾತ್ರ Sm. 34; ಕಮಣ್ಣು 84; Öpr. 6, 8). ವ್ರತಗರ ಗುಣ್ಣಿಗೆ (ಕಮಣ್ಣು, ಕುಣ್ಣಿ Nr.). See ತಡ.

ಸುಣ್ಣಿತ ಗುಣ್ಣಿತ. Pounded, crushed (ರೂಪಿತ, ದೂಳುವಡೆದು Nr.; see ಕುಣ್ಣಿತ and ರೂಪಿತ).

ಗುಣ್ಣಿತು gunditū. = ಸುಣ್ಣಿತು (Smd. 96), ಸುಣ್ಣಿತು, ಗುಣ್ಣಿತು. That is deep (ಆತಲಸ್ವರ್ತ, ಅಗಾಧ, ಗವಿಧರ, ಗರ್ಭರ, ಅಸ್ಥಾಗ Hā.).

ಗುಣ್ಣಿತು gundittu. = ಸುಣ್ಣಿತು, q. v.

ಗುಣ್ಣು gundū. 1. (= ಸುಣ್ಣು 2, ಸುಣ್ಣು 1). A heap; a mass; a crowd; an assemblage, etc. (ನರವ Sm. 11; Kk. 81; Sm. 95; ತಣ್ಣ, ಗುಣ್ಣು, ಗುಣ್ಣು, ಬಣ್ಣಲ, ಗಡಣ, ನರವ, ಜಂಗುಳಿ, ತರಣ್ಣಿ, ಗೊಂಚಿ, ದೊಣ್ಣುಳಿ, etc., ಸೇಣಿ, ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Sm. 54; J. 22, 26; T. ಕುಮಾರ, ಕುವಣ, ಕುಣ್ಣಿ, ಕುದು; Tē. ಗುಣ್ಣು, a lump; see ಕುವೆ 1, ಗುಡಿಯು). — ಗುಣ್ಣುಗಿಡಿ. — ಕಿಡಿ. Sparks that fall in heaps (Rām. 5, 8, 77).

ಗುಣ್ಣು gundū. 2. (= ಸುಡ್ಡ 2, ಸುಣ್ಣು 1). Anything globular: a round stone for grinding on a slab (C.); a large round stone or boulder (ಅರೆ Sm. 95; ಮುಣ್ಣು ತ್ತೆ Mr. 206; Bp. 58, 36; My.), a stone for constructing an öle (C.); the plummet used by masons, etc. (C.); the globe used at schools (C.); a little ball or marble used as a plaything by children (C.); a spherical, small ornamental object (C.); a testicle of beasts (R.; Tē. ಗುಣ್ಣು; T. ಕುಣ್ಣು); a bullet of small arms (Rā. 5, 69), a cannon ball (C.); the firing of a gun (My.). (T. ಕುಣ್ಣು, ಕುವಿದ, ಕುವಣ, ಕುವಣ, ಕುವಣ; M. ಕುವಿದ. ಗಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮುಣ್ಣೆಯ ಮನಸ್ಸು ಗುಣ್ಣಿಗಿನ್ನು ಗಟ್ಟಿ (Prv.). ಗುಣ್ಣಾದದು (ವರ್ತುಲ, ನಿಪ್ತಲ, ವೃತ್ತ Si. 372, 427). See Si. 29, 284, 288; B. 2, 21; 4, 131; 5, 54, 56, 112, 161, 250; ಒಲೆ, ಕಲ್ಲು, ಕಿಡಿ, ತುಡಿ, ಸಿಡಿ. — ಗುಣ್ಣು ದಾನಿ. Auy round well (My.). — ಗುಣ್ಣು ರ. — ಅರ. A round file (My.). — ಗುಣ್ಣು ಟಿ. — ಅಟಿ. A kind of gambling with dice (My.). — ಗುಣ್ಣುಡಿ. — ಅಡಿ. To smooth gārē with a round stone (My.); to flatten a road with a stone-roller (My.). — ಗುಣ್ಣುದಾನ. = ಗುಣ್ಣು ದಾನ. (My., occasionally). — ಗುಣ್ಣು ಕು. — ಇಕ್ಕು. To shoot a ball. See Sp. a. ಗಣ್ಣು. No. 1. — ಗುಣ್ಣು ಕಲ್ಲು. A grinding stone. ಉಣ್ಣುವರಿಗೆ ಕೂಟ ಬೇಡ, ಗುಣ್ಣು ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೇಡ (Prv.). See Prv. a. ಗಣ್ಣು. — ಗುಣ್ಣು ಗವ್ವರ. — ಕವ್ವರ. ಗುಣ್ಣುಗವ್ವರದ ಕಾಯಕ, the profession of a Jangama beggar who walks about with a round kappara

in his hand (S. Mhr.). — ಗುಣ್ಣುಗೋವಿ. — ಕೋವಿ. A small swivel (Sd.). — ಗುಣ್ಣುಹಾಕ. A herb, *Andrographis echlioides* N. ah E. (Z.; My.). — ಗುಣ್ಣುಬಟ್ಟಲು. = ಗುಣ್ಣುಬಟ್ಟಲ, etc. (My.). — ಗುಣ್ಣುಮಲ್ಲಿಗೆ. A kind of *imagine* (My.). — ಗುಣ್ಣುಮುದುಗ. (= ಗಣ್ಣುಮುದುಗ, ಗುಡಮುದುಗ). N. of a water-bird that dives like a stone (My.). — ಗುಣ್ಣುವಲೆ. — ಬಲೆ. A kind of net (Bh. 8, 13, 28). — ಗುಣ್ಣು ಪಾಕು. To load a weapon with ball (C.). — ಗಣ್ಣು ಪಾಕು. To shoot a ball or bullet (C.); to fire a gun (C.). — ಗುಣ್ಣು ಹೊಡೆ. = ಗುಣ್ಣು ಪಾಕು. (C.). — ಗುಣ್ಣುಳಿ. — ಉಳಿ. A round ohisel (My.). — ಗುಣ್ಣುಲಿ. — ಬಲೆ. An *ōṇṇōlē* with a round opening (My.; see ಬಲೆ 4).

ಗುಣ್ಣುಗೆ *gunḍugē*. = ಗುಣ್ಣುಗೆ. (B. 5, 241. 245).

ಗುಣ್ಣುತು *gunṇitu*. = ಗುಣ್ಣುತು, etc. (o. r. in *śmd.* 96).

ಗುಣ್ಣುತ್ತು *gunṇittu*. = ಗುಣ್ಣುತ್ತು.

ಗುಣ್ಣು *gunṇu*. 1. = (ಗುಣ್ಣು 1), ಸುಮ್ಮು 2, etc. A heap; an assembly (ಗುಣ್ಣು, ಗುಮ್ಮು, ನೆರವಿ, etc. *śm.* 54; *śiv.* 1, 84).

ಗುಣ್ಣು *gunṇu*. 2. = ಸುಮ್ಮು 1, etc. Deepness, depth; profundity; graveness, seriousness; solemnity; earnest; secrecy, mysteriousness (ಗರ್ಭೀರ *Āt.* II, 50; *śm.* 66; ಗದ್ಯಾರ *Āt.* I, 65; *Kk.* 67). See *Āpr.* 1, 80; *Āh.* v. 21; *Grj.* 3, 87; 8, after 69; *Bp.* 25, 11; 36, 1. 29; 40, 41. *Gr.* ಗುದ್.

ಗುಣ್ಣು *gunya*. Endowed with qualities or virtues;—to be enumerated; the multiplicity (My.).

ಗುತ್ತ *gutta*. Closeness; tightness (C.; Tē; see ಕುದೆ, ಕುದ 1, ಗುಂಟು 3; Mhr. ಗುನ್ತನೇ, to be entangled or embarrassed). ಕುಟುಂಬದ ಹಾಗೆ ಮೆಯ್ಯೆ ಗುತ್ತವಾಗಿರುವ ಅಂಗೆ (ಕಂಡು, etc. *Si.* 279). — ಗುತ್ತಬಳೆ. A tight bracelet (C.). — ಗುತ್ತವಾಸಿ. Well-trimmed, properly cut whiskers (S. Mhr.).

ಗುತ್ತ *gutta*. Thh. of ಗುತ್ತ (*śmd.* 349).

ಗುತ್ತನೆ *guttanē*. Closely, tightly; tight (My.).

ಗುತ್ತ *gutta*. = ಗುತ್ತಿಗೆ 1 No. 1, ಗುತ್ತ. (My.; Mhr.; *Sindh gutto*).

ಗುತ್ತದಾರ *gutta-dāra*. A contractor (My.).

ಗುತ್ತಿ *gutti*. (= ಕೊತ್ತು 2, ಗುಡ 3). A bunch or cluster of fruits or flowers (Tē. ಗುತ್ತಿ, ಗೊತ್ತು; T. ಕೊತ್ತು, ಕೊನ್ನು; R.). 2, a bush (= ಕುತ್ತು, My.).

ಗುತ್ತಿಗೆ *guttigē*. 1. An exclusive right of sale, farm, a contract, as for tamarind trees, ink-nuts, liquor, etc., monopoly (C.; M. ಕುತ್ತಿಗೆ, T. ಕುತ್ತಿಗೆ; Tē. ಗುತ್ತಿ). 2, rental on land (My.; T., Tē; *Bp.* 27, 52). ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಸುತ್ತಿಗೆ ಮುಣುಗಿ ಹೋಯಿತು (*Prv.*). — ಗುತ್ತಿಗೆಹೊಲ. A rented land (My.).

ಗುತ್ತಿಗೆ *guttigē*. 2. (= ಸುತ್ತಿಗೆ). See ಗೋವ.

ಗುತ್ತು *guttu*. = ಗುತ್ತು. (S. Mhr.; Bh. 1, 6, 5). — ಗುತ್ತಿನ ಚಣ್ಣು. N. of a play (Bh. 1, 6, 2).

ಗುತ್ತಿ *gutti*. = ಗುತ್ತಿ. (My.; see ಉಪಕಾರ).

ಗುತ್ತಿ *gutta*. = ಗುತ್ತಿ. A cluster of blossoms.

ಗುತ್ತಿ *gutsaka*. = ಗುತ್ತಿ. (Mr. 108).

ಗುತ್ತಿ *gutsa-ardha*. = ಗುತ್ತಿ. A necklace of twenty-four strings.

ಗುದ *gnda*. (= ಗೋಡೆ). The anus; the rectum.

ಗುದಕಾಸ *gnda-kāsa*. Belly-ache (ಹೊಟ್ಟೆಬೇನೆ Mr. 386, o. rs. ಗುದಕಾಂತ, ಗುದಧಾಸ).

ಗುದಕೀಲಕ *gnda-kīlaka*. The piles.

ಗುದಗ *gudaga*. 1. = ಗುದಗು, ಗುದಗು. A post or prop put behind a door to keep it shut (My.).

ಗುದಗ *gudaga*. 2. A fat, stout man (S. Mhr.).

ಗುದಗಿ *gudagi*. A stout woman (S. Mhr.).

ಗುದಗು *gudagu*. = ಗುದಗ 1, etc. (My.).

ಗುದಗಿ *gudagi*. = ಗುದಗಿ 1. (C.).

ಗುದಜನಿ *gnda-jani*. Vishnu (*Grj.* 6, 39).

ಗುದಮೈಥುನ *guda-maithuna*. Sodomy (Mhr., My.).

ಗುದಸನ್ನಾರ್ಜನ *guda-sammārjana*. Rubbing the anus. See ಸೀಣ್ಣು.

ಗುದಸ್ತ *gudasta*. = ಗುದಸ್ತ. (My.).

ಗುದಿ *gudi*. 1. To tie the feet or legs (ಪಾದಬಂಧನ *śmd.* Dh.; see ಕುದೆ).

ಗುದಿ *gudi*. 2. = (ಕುದೆ), ಗುದಗಿ 2, ಗುದಗಿ 1, ಗುದಗು. A rope for the feet used in climbing palm trees (My.; Sk. ಕೂದೀ, a fetter for the feet). — ಗುದಿಗಾಲು. — ಕಾಲು. Feet to which that rope is attached (My.).

ಗುದಿ *gudi*. 3. = ಸುತ್ತಿ. A bunch (Ā. *Bp.* 5, 3; My.; Tē. ಗುದಿ, ಗುದಿ). See ಕೂ. — ಗುದಿಗಿಯ. To make bunches of (things, *Riv.* 5, after 115).

ಗುದಿ *gudi*. 4. To jump (T. ಕುದಿ; see ಕುದುಕು 1); to stamp, to make a noise with the feet (My.).

ಗುದಿಗೆ *gudigē*. 1. = ಗುದಗಿ, ಗುದಗಿ 2. A club, a bludgeon (C.; B. 2, 84; ದ್ವುಳಣ, ಮುದ್ದರ, ಘನ *Si.* 290; Tē. ಗುದಿ, ಗುದಿಯು, ಗುದಿ; T. ಕುದಿಯು; cf. ಕೋಟಿ). ಕಟ್ಟಣದ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಗುದಿಗೆ (ವರಿಳ, ವರಿಳಾತನ, ದೊಣ್ಣೆ *Si.* 290). See *Prv.* 8. ನದಿ.

ಗುದಿಗೆ *gudigē*. 2. = ಗುದಿ 2, etc. (My.).

ಗುದು *gudu*. An imitative sound (cf. ಗುಂ 2 and ಗುಳು). — ಗುದುಗುದು. rep. A buzzing sound in the ear (S. Mhr.).

ಗುದುಗು *gudugu*. = ಗುದಗ 1, etc. (My.).

ಗುದುಗೆ *gudugē*. 1. = ಗುದಗಿ 2, etc. (My.). See ಬೆಳ.

ಗುದುಗೆ *gudugē*. 2. = ಗುದಗಿ 1, etc. (My.).

ಗುದುಳು *gudupu*. = ಗುದಿ 2, etc. (My.).

ಗುದ್ದ *gudda*. = ಗೋಡ್ಡ. q. v. (cf. ಕಾತ). See ಹೆಣ್ಣಿ.

ಗುದ್ದರಿಸು *guddarisu*. (tr. ಗುದ್ದು 2). To cuff, to push, as a calf, or a milker, pushes the dug of a cow (My.).

ಗುದ್ದಲಿ *guddali*. = ಗುದ್ದಲಿ. Thh. of ಕುದ್ದಾಲ (*śmd.* 364; *Hla.* Nr.; *Āt.* II, 32; Mr. 371; C.; *Si.* 308; Tē; T. ಕುನ್ದಾಲ, ಕುನ್ದಾಲ; Mhr. ಕುದಳ). A kind of pickaxe, a hoe. ಮರದ ಗುದ್ದಲಿ (ಕಾಪುಕುದ್ದಾಲ Nr.). See *Si.* 85. 302. 399; *Bp.* 49, 44; ಕೆಯ. — ಗುದಲಿಗೋಳ. — ಕೋಳ. To seize a hoe (*Bp.* 3, 58).

ಗುದ್ದಿ guddi. A clog tied to the neck of cattle (S. Mhr.; B. 3, 23; Tē. ಗುದ್ದಿ; see ಗುದ್ದಿ 1).

ಗುದ್ದಿಸು guddisu. To cause to cuff, etc. (C.).

ಗುದ್ದು guddu. 1. A hole, as of a mouse, snake, fox, etc. (C.; B. 3, 21. 31. 74; 5, 31. 259).

ಗುದ್ದು guddu. 2. = ಸುರ್ಕು. To strike with the fist, to fist, to cuff, to box (C.; Tē., Tu.; T., M. ಕುತ್ತು; see ಕುತ್ತು 2); to beat in a mortar, to pound (My.; T., M. ಕುತ್ತು; see ಗುದ್ದುವಿಕೆ). ಗುದ್ದಿದ ಗುದ್ದಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ನೀರೂ ಸರಿ (Prv.). See Prv. s. ಗಾಳಿ. — ಗುದ್ದಾಟ. = ಗುದ್ದಾಟ. (ಮುಷ್ಪಾಮುಷ್ಪ G.; My.). — ಗುದ್ದಾಟ. -ಅಟ. Striking with the fist, fistouffs (C.). ಅನಲಿಗೆ ಮೋಸ, ರಾಘವೆ ಗುದ್ದಾಟ. — ಕತ್ತಲೆ ಗುದ್ದಾಟ. — ಗಾಣಿಗನ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಗನ್ನದ ಹುಡುಯವನ ಗುದ್ದಾಟ ಲೇಸು. — ಬುದ್ಧಿ ಹೇಬಿದವರ ಸಂಗಡ ಗುದ್ದಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದ ಪಾಗೆ (Prvs.). — ಗುದ್ದಾಡು. -ಅಡು. To fight with the fist, to box (C.). ಬುದ್ಧಿ ಹೇಬಿದವರ ಕೂಡ ಗುದ್ದಾಡಿದ ವಾದು. — ಅರಮನೆಯ ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಹಗ್ಗಣ ಗುದ್ದಾಡಿದ ಪಾಗೆ (Prvs.).

ಗುದ್ದು guddu. 3. A blow with the fist (Bh. 4, 2, 64; C.; Tu., Tē.; T., M. ಕುತ್ತು; Mhr. ಗುದ್ದಾ); the fist itself. ಗುದ್ದು ಪಾಕು (C.). See Prv. s. ಬಗ್ಗು 2; ಕತ್ತಲೆ. — ಗುದ್ದ ಮೊದಿ. The distance from the elbow to the end of the closed fist (ರತ್ನಿ G.; My.). — ಗುದ್ದ ಮೊದಿ. = ಗುದ್ದ. (C.; ಸರತ್ನಿ G.).

ಗುದ್ದುವಿಕೆ gudduvikē. Fisting; pounding (ಮದ್ರ ನ, ಸಂವಾಹನ Si. 395).

ಗುದ್ದಿ gndli. = ಗುದ್ದಲಿ. (My.).

ಗುನಿ guni. A small crest on the grain of jōla (C.). 2, = ಸುಂಸು, etc., the husk of paddy, etc. (My.).

ಗುನ್ದ ಗundra. A kind of grass, *Saccharum sara* Roxb.

ಗುನ್ದ ಗundra. The root of the grass *Cyperus pertenuis* Roxb. 2, the fragrant grass *Cyperus rotundus* Lin. 3, a medical plant and perfume, commonly called priyangu.

ಗುನ್ನ gunna. 1. = ಕೊಂಡ, q. v. (A hill): a raised spot (in wood, gārē, My.). — ಗುನ್ನ ಗುನ್ನ. rep. (My.).

ಗುನ್ನ gunna. 2. (= ಸುಜ್ಜ). Smallness (My.; Tē. ಗುನ್ನ, young). — ಗುನ್ನಾನೆ. -ಅನೆ. A dwarfish elephant (My.; Tē.: a young-).

ಗುನ್ನಾಂ gunnām. — ಗುನ್ನಾಂವಟ್ಟಿ. Paper gilt with tinsel and used for ornament (My.; T. ಕುಮುನಾ, Tē. ಗುನ್ನಾ, ಗುನ್ನಾ-).

ಗುನ್ನೆಗಾರಿ gunnēgāri. A fine (My.; Si. 263; Mhr., H. ಗುನ್ನೆಗಾರಿ). ಗುನ್ನೆಗಾರಿ ಕೊಡು; ಗುನ್ನೆಗಾರಿ ಪಾಕು (My.).

ಗುನ್ನಿ ಗupita. = ಗುಪ್ತ. (Dp. 32, 1; Bh. 1, 6, 6; 1, 2. 42).

ಗುಪ್ತ gupta. = ಗುಪ್ತ, ಗುಪಿತ. Concealed, hidden, secret; invisible. 2, guarded, preserved, saved. — ಗುಪ್ತಗಯ. To hide, etc. (Rāv. 8, 99).

ಗುಪ್ತ ಗuptaka. A secret emissary, a spy (Rām. 4, 1, 4).

ಗುಪ್ತಿ gupti. Concealment; protection. 2, a hole in the ground, a sink, a cavern, a cellar. 3, a sword-stick (My.; Mhr.).

ಗುಪ್ತಿವಾದ gupti-vāda. Secret consultation, private advice.

ಗುಪ್ತನೆ guppanē. Silently, silent (My.; cf. ಗುಮುಗು ಮ್ತನಿ).

ಗುಪ್ತು guppu. 1. = ಕುಪ್ತು 3. (My.).

ಗುಪ್ತು guppu. 2. = ಸುಬರು 2, etc. (My.).

ಗುಪ್ತೆ guppē. = ಕುಪ್ತೆ 1. (My.). — ಗುಪ್ತೆ ಗೋಳ. -ಕೊಳ. To be piled up, to form a heap (Rāv. 5, after 120).

ಗುಬರು gubaru. 1. (fr. ಕುಬ 1). = ಸುಬರು 1. Thickness, crowdedness: the thick foliage of a tree or of a shrub (My.; Tē. ಗುಬರು, ಗುಮುರು). ಮರ or ಗಡ ಗುಬರಾಗಿದೆ (My.). — ಗುಬರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To become thick in foliage (My.). — ಗುಬರುಗಡ. A tree with thick foliage (My.). — ಗುಬರುದಲೆ. -ತಲೆ. A head with a luxuriant growth of hair (My.).

ಗುಬರು gubaru. 2. (= ಕುಬರು 2, etc.), ಸುಪ್ತ 2, ಸುಬರು 2. Veiling, covering closely or muffling up (a part of the body or the body, My.). — ಗುಬರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A cover over the head reaching to the knees, a oloak (My.). — ಗುಬರು ಪಾಕು. To cover the body closely (My.).

ಗುಬಾರು gubāru. 1. A swelling (S. Mhr.; cf. ಗುಪ್ತ 1).

ಗುಬಾರು gubāru. 2. (= ಸುಬರು). Noise of a crowd (My.; Tē.: rumour; Tē. ಗುಬುಲು, resoundingly, aloud, as thunder; cf. ಕುಬ 2? T. ಕುಮುಬು, to sound, as thunder, a crowd, etc.).

ಗುಬಿರಿ gubiri. The white owl (Sd.; Mhr. ಘುಬಡ, an owl).

ಗುಬು gubu. 1. Hotness (of the body; cf. ಕೊಮೆ). — ಗುಬು ಗುಬನ್ನು. -ಎನ್ನು. (The body) to be hot (My.).

ಗುಬು gubu. 2. An imitative sound. — ಗುಬು ಗುಬು ಎದು. To stand up in a tumultuous or noisy manner (S. Mhr.; Tē. ಗುಬಿ ಗುಬಿ, tumultuously, noisily).

ಗುಬುಕು gubuku. = ಸೊಬಕು, q. v. (S. Mhr.).

ಗುಬುರು guburu. 1. = ಸುಬರು 1. (My.).

ಗುಬುರು guburu. 2. = ಸುಬರು 2, etc. (My.).

ಗುಬ್ಬಿ ಗubbi-gōṭi. = ಸುಬ್ಬಿ 2. (ಚಟಕ, ಕಲವಿಂಕ Si. 172; My.). See Si. 171. 178. ಹಿಟ್ಟಿನ ಗುಬ್ಬಿಟ್ಟಿ (ಲಿಟ್ಟಿ Si. 485).

ಗುಬ್ಬಿ gubbi. 1. A knob, a protuberance (Tē. ಗುಬಿಕೆ, ಗುಬ್ಬಿ; T. ಕೊಮ್ಮೆ; see ಕುಪ್ತ 8). — ಗುಬ್ಬಿಮೋಳ. A stout nail with a pommel head (My.; Tē. ಗುಬ್ಬಿಮೇಳು). — ಗುಬ್ಬಿಸಂಗಿ. A wire with a knob on one side (My.).

ಗುಬ್ಬಿ gubbi. 2. = ಸುಬ್ಬಿಟ್ಟಿ, ಸುಬ್ಬಿಲೆ. A small bird, especially a sparrow (ಚಟಕ, ಕಲವಿಂಕ Nr.; Mr. 172; Si. 172; ನೀಲಕಣ್ವ Mr. 512; Nn. 49; C.; T. ಕುಬುವಿ; M. ಕುಬಿ ಗಿಲ, ಕುಬುವಿ, ಕೂರಿ; Tu. ಗುಬುವಿ, ಗುಬು). ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣುಮರಿ (ಚಟಕ Nr.). ಗುಬ್ಬಿ ಎಣ್ಣೆ ಕುಡಿದರೆ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ತೋಯಿಸಿತೇ? — ಗುಬ್ಬಿಯ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವೇ? — ಹಾಡುವ ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಗೋದಿಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಗೆ (Prvs.). See Rāv. 6, after 11, Sāv. 3, 33; B. 2, 6; ಕರಿ, ಚಟ, ಬುಟ್ಟ, ಮರ. — ಗುಬ್ಬಿಗಂಕಣ. -ಕಂಕಣ. (Smd. 386; Kk. 98). A bracelet ornamented with figures of small birds (My.). — ಗುಬ್ಬಿಟೀಲ. The cotton teal, *Nottopis coromandelianus* (Bd.). — ಗುಬ್ಬಿಬಳೆ. = ಗುಬ್ಬಿ ಗಂಕಣ. (My.). — ಗುಬ್ಬಿಬೆಳಸೆ. A small, prostrate grass with seeds that stick to one's clothes, *Lappago aliena*

Spr. (Z.). — ಗುಬ್ಬಿಸವತಾಯಿ. A common creeping herb, *Mnkia scabrella* Arnott. (L.). — ಗುಬ್ಬಿಹುಲ್ಲು. A common grass, *Sporobolus diander* Beauv. (Z.); also *Uniola indica* Spr. (Z.).

ಗುಬ್ಬಿಲ್ gubbil. = ಸುಬ್ಬಿ 2. (ಕಲವಿಂಕ, ಚಟಕ, ಗೃಹಬರಿ ಭುಜ್, ನೀಲಕಂಠಿ Hk.).

ಗುಬ್ಬಿಸೆ gubbisē. (= ಕಬ್ಬಿಸೆ). — ಗುಬ್ಬಿಸೆಹುಲ್ಲು. The grass *Poa flexuosa* Roxb. (Z.).

ಗುಮು guma. (= ಕುಮ). (ತೆ. ಗುಮೆ ಗುಮೆ, fragrantly, etc.). — ಗುಮು ಗುಮು ಅನ್ನು. = ಗುಮುಗುಮಾಯಿಸು. (My.). — ಗುಮುಗುಮಾಯಿಸು. To send forth a fragrant odour (My.). ಗುಮುಟ gumaṭa. = ಗುಮುಟ, ಗುಮುರಿ, ಗುಮ್ಮಟ, ಗುಮ್ಮಟ. A copula or dome (C.; Mhr. ಘುಮಟ; Br., H. ಗುಮ್ಮಟ, ಗುಮ್ಮಡ, a dome; a paper lantern; a fire-balloon; T. ಕುಮ್ಮಟ, arch, vault, arched roof, pinnacle of a pagoda; globe; lantern made of paper). 2, a high, huge figure of stone, representing a Jaina saint (Mg.; Tu. ಗುಮ್ಮಟಿ).

ಗುಮತಿ gumati. (= ಗೋಮುತಿ?). — ಗುಮತಿ ವಾಡ್ಯ. = ಕುಮ್ಮ ವಾಡ್ಯ (G.).

ಗುಮರಿ gumari. Fight of children (S. Mhr.; Mhr. ಘುಮರಿ, a play amongst cowherds; bawling). ಗುಮರಿ ಹಾಕು, to fight (S. Mhr.).

ಗುಮಸ್ತಾ gumastā. ಗುಮಸ್ತ. = ಗುಮಾಸ್ತಾ. (ಲೇಖಕ, etc. Si. 261; S. Mhr.; Br.).

ಗುಮಾನ gumāna. Heed, care, consideration for; conceit, vanity; suspicion, doubt, enmity (C.; Mhr., H.; Br. ಗು ಮಾನು). See Prv. s. ತೇಮಾನ.

ಗುಮಾನಿ gumāni. Conceited, vain (Mhr.). 2, suspicious, suspected (C.; Br.).

ಗುಮಾಸ್ತಗಿರಿ gumāsta-giri. The office of gumāstā (C.; Mhr.).

ಗುಮಾಸ್ತ gumāstā. ಗುಮಾಸ್ತ. An agent, deputy, factor; an accountant (C.; Mhr., H.; B. 4, 50).

ಗುಮಿ gumi. A heap, a crowd, a multitude (S. Mhr.; Tē.; M. ಕುಮಿ, T. ಕುಮ್ಮೆ; see ಕುಮ್ಮೆ 1, and cf. ಗುಮ್ಮಿ). — ಗುಮಿ ಗುಮಿ rep. In crowds (S. Mhr.).

ಗುಮಿತ gumita. (fr. ಗುಮಿ 2). Secret tidings, rumour. ಸುಧಿದ ಗುಮಿತ (ವಾರ್ತೆ Mr. 584).

ಗುಮುಟ gumṭa. = ಗುಮಟ. (My.). See ಗೋಲ.

ಗುಮುರಿ gumri. = ಗುಮಟ. (C. Bp. 47, 33).

ಗುಮ್ಮನ gumpana. Tbh. of ಗುಮ್ಮನ (Smd. 338).

ಗುಮ್ಮಿಸು gumpisu. To recoil, to draw back from, to shrink (Bp. 14, 17; 40, 76; cf. ಗುಮ್ಮಿ 5).

ಗುಮ್ಮು gumpu. 1. = ಗುಮ್ಮ 2, ಸುಮ್ಮ, ಸುಮ್ಮ. (Grj. 2, after 106; Bp. 1, 36; 19, 26; 40, 76; J. 6, 3; 9, 25). ಮಹಾಸಾಗರದ ನೀರ ಗುಮ್ಮು (ಅಗಾಧ, ಅಸ್ಥಾಗ, etc. Mr. 405).

ಗುಮ್ಮು gumpu. 2. = ಗುಮ್ಮ 1, ಸುಮ್ಮ, ಸುಮ್ಮ 2, ಸುಮ್ಮ. A mass, a heap, a crowd, a number (ಸಮೂಹ, ಸಿಹರ, ಸಮುದಾಯ, ಕದವುಕ, etc. Si. 179; ಪೂಗ 409; ಪ್ರಜ 413; C.; T. ಕುಮ್ಮು; Tē. ಕುಮ್ಮೆ). See Si. 32. 60. 87. 106. 119. 121. 165. 189. 193. 215. 257. 273. 302. 324. 401; Bh. 1, 5, 8; B. 3, 19. — ಗುಮ್ಮು ಕೂಡು. To come together; to assemble (C.). ನೂರಾರು ನೂರಗು ಗುಮ್ಮು ಕೂಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತವೆ (B. 5, 262). ಗುಮ್ಮು ಕೂಡಿದ (ಸಮುಖ್ಯ G.). — ಗುಮ್ಮುಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. = ಗುಮ್ಮು ಕೂಡು. (My.).

ಗುಮ್ಮು gumpha. Tying, stringing together, stringing as a garland; arranging (ರಜನೆ, etc. Mr. 425).

ಗುಮ್ಮನ gumphana. = ಗುಮ್ಮನ. Winding, as a garland; arranging. (Kāvy. IV, 1, 2).

ಗುಮ್ಮಿತ gumphita. Strung together; arranged.

ಗುಮ್ಮು gumba. (= ಸುಮ್ಮು 1), ಸುಮ್ಮು, (ಸುಮ್ಮನ). Mysteriousness, obscurity (S. Mhr.; Tē. ಗುಮ್ಮು, seoreoy). ಗುಮ್ಮುಮಾತು (S. Mhr.). 2, reservedness (My.; Tē. ಗುಮ್ಮು). ಅವನು ಬಹಳ ಗುಮ್ಮುವಾಗಿದ್ದಾನೆ (My.).

ಗುಮ್ಮು gumba. Tbh. of ಕುಮ್ಮು. A pot (My.). 2, the nave of a wheel (My.). — ಗುಮ್ಮುರತಿ. — ಅರತಿ. A round metal vessel used as an ārti, trimmed by a dancing girl, and then used by the pūjārī (My.). 2, the dancing girl herself (My.).

ಗುಮ್ಮು gumbu. = ಗುಮ್ಮು No. 1 (S. Mhr.).

ಗುಮ್ಮು gumma. 1. (= ಸುರ್ವ). A bugbear, a devil (My.; Tu. ಗುಮ್ಮು). See ನೆಲ; Prv. s. ಬಾಯ್, ಮೊಮ್ಮಗ.

ಗುಮ್ಮು gumma. 2. — ಗುಮ್ಮವಕ್ಕಿ. — ಹಕ್ಕಿ. A wild cook (ಕುಕ್ಕುಳ Nr.; Si. 177).

ಗುಮ್ಮುಟ gummaṭa. = ಗುಮಟ, etc. (My.).

ಗುಮ್ಮನ gummana. (= ಗುಮ್ಮು). — ಗುಮ್ಮನಗುಸುಕ. dupl. Reservedness (C.); a reserved man (C.). ಗುಮ್ಮನಗುಸುಕ ಸ್ವಧಾವದವನು (B. 4, 56). — ಗುಮ್ಮನಗುಸುಕ. A reserved woman (S. Mhr.).

ಗುಮ್ಮನೆ gummanē. 1. = ಘುಮ್ಮನೆ, q. v. Quickly (Bp. 55, 33).

ಗುಮ್ಮನೆ gummanē. 2. With the sound produced by cuffing, pounding, or beating (Bh. 1, 6, 2 C.).

ಗುಮ್ಮಿ gummi. = ಸುಮ್ಮು 2, etc. A mass, etc. (ಒಂ ಗುಳಿ, ಮೊಟ್ಟಳಿ, ಗೊಂಬೆ, ಗೊನ್ನಣೆ, ಗುಣ್ಣು, ಗುಣ್ಣು, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Sm. 54; see s. ಕುಮ್ಮೆ 1). — ಗುಮ್ಮಿಮನೆ. A house where peons eat in company (My.).

ಗುಮ್ಮಿಸು gummisu. (= ಕುಮ್ಮಿಸು). To make cuff (S. Mhr.).

ಗುಮ್ಮು gummu. 1. (= ಕುಮ್ಮು 1). To cuff, to box; to strike (C.; Rām. 6, 49, 35).

ಗುಮ್ಮು gummu. 2. = ಗುಮ್ಮಿ, etc. — ಗುಮ್ಮುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To assemble in crowds. ಗುಮ್ಮುಗಟ್ಟಿ ಜೋಗಿಗನತ್ತೆ ಇದ್ದುಕೂಡುವದು, ಹಗಲು ಅಗಲುವದು (Prv.).

ಗುಮ್ಮು gummu. 3. To push one's self along as a baby lying on the back or with the face upwards (My.).

ಗುಮ್ಮು gummu. 4. A push forward or stroke made in swimming (My.). — ಗುಮ್ಮು ಹಾಕು. To make a push forward in swimming (My.).

ಗುಮ್ಮು gummu. 5. Recoil (cf. ಗುಮ್ಮಿಸು). — ಗುಮ್ಮಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To recoil (Rām. 6, 45, 60).

ಗುಮ್ಮುಟ gummuṭa. = ಗುಮಟ, etc. (My.). ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಗುಮ್ಮುಟ (G. 184).

ಗುಮ್ಮೆ gumme. = ಗುಮ್ಮಿ, etc. (ಗೊಮ್ಮೆ, ಗೊನ್ನಣೆ, ಬವ್ವಲ, etc., ಸಮೂಹ ಕೊ.).

ಗುಯಿ *guyi*. = ಗುಂಸು, etc. Husk (My.).

ಗುರಕಾಯಿಸು *gurakāyisu*. = ಗುರುಕಾಯಿಸು. To growl, to snarl at, as a dog, etc.; to utter an angry defying sound, as disobedient children, etc. (C.; Mhr. ಗುರಕಾಯಿಸು, ಗುರಕಾಯಿಸು); to turn upon one in anger (My.; Tē.).

ಗುರಣ *gurana*. = ಗೂರಣ, ಗೂರಣ. Taking up, raising; strenuous effort, exertion.

ಗುರವ *gurava*. (= ಸುರ್ವ). A dreadful sight (Rām. 6, 45, 80).

ಗುರಸ್ತ *gurasta*. Tbh. of ಗುರುಹಸ್ತ. (S. Mhr.).

ಗುರಾಣಿ *gurāṇi*. A shield (My.).

ಗುರಾಣಿ *gurāṇi*. A kind of round boat (My.).

ಗುರಿ *guri*. N. of a plant (ಗುರಿಗೆ Mr. 116).

ಗುರು *guru*. = ಗುಲ, etc., ಸುಲ, ಸುಲ, ಸುಲ. A sound in imitation of rattling. — ಗುರುಗುಂಟ. The creeper

Abrus precatorius L., the wild liquorice, and its beautiful scarlet and black (or also white) seeds, used as beads and jewellers' weights (ಗುಂಟ, ಕೃಷ್ಣಲೆ Mr. 127, o. r. ಗುರುಗುಂಟ; Tē. ಗುರಿಗುಂಟ, ಗುರು, ಗುರಿಗೆ; see ಕುಂಟ 2). — ಗುರುಗುಂಟ. = ಗುರುಗುಂಟ. (ಗುಂಟ Nn. 133; ಕೆವ. 3, 9. 27). — ಗುರುಗುಂಟ. = ಗುರುಗುಂಟ. (ಕೃಷ್ಣಲೆ, ಗುಂಟ Hla.; Öpr. 5, 57).

ಗುರು *guru*. Heavy, weighty. 2, great, large, extended. 3, metrically long; a metrically long syllable; its sign (Öh.; Kāv. I, 3, 21-29; II, 2, B, 30-32; Śmd. 17. 52; Mr. 363; ಕೊಂಕುಗೆರೆ 364; ಕೊಂಕು, ಬಿಟ್ಟು Śm. 55). 4, any venerable person. 5, a religious teacher (Mr. 222). 6, *Bṛihaspati* (Jupiter), the preceptor of the gods (ಬೋಧಾಯರ ಒಟಿ Śm. 17). 7, Drōṇa, the teacher of the Pāṇḍus (Śmd. 68. 150). ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಹೋಳಿಗೆಯನ್ನು, ಗೂಟಕ್ಕೆ ಸಿಗ ಹಾಕಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತೇ? — ಗುರುವಿಗೆ ಗುಟುಕುನೀರು, ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಮಜ್ಜೆ. — ಗುರುವಿಗೆ ಇರುವ ಕಷ್ಟವೆ? — ಗುರುವಿಲ್ಲದ ಮನವಲ್ಲ, ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲದ ಮನೆಯಲ್ಲ. — ಗುರುವಿನನ್ನೆ ಶಿಷ್ಯ, ತನ್ನೆಯನ್ನೆ ಮಗ (Prva.). See Prv. s. ತೂಕರ. — ಗುರವು. -ಅಪ್ಪ. = ಗುರುವ. N. (C.). — ಗುರುರಾಯ. N. (C.). — ಗುರು ಹಿರಿಯರು. dupl. (C.).

ಗುರುಕಾಯಿಸು *gurakāyisu*. = ಗುರುಕಾಯಿಸು. (My.).

ಗುರುಕುಲವಾಸ *guru-kula-vāsa*. Stay in the house of gurus (My.).

ಗುರುಕುಲವಾಸಿ *guru-kula-vāsi*. A pupil, a disciple (ಛಾತ್ರ, ಅನ್ವೇಷಿ, ಶಿಷ್ಯ Si. 285; My.).

ಗುರುಕ್ರಮ *guru-krama*. Instruction handed down through a series of teachers, traditional instruction.

ಗುರುಗುಲು *gurugulu*. The sunflower, *Heliotropium indicum* (ತೀಪಸ್ತಿನಿ, ಭೂರುಡ್ಡಿ, ಹಸಿ ನಿದ Si. 138; Tē. ಗುರುಗು).

ಗುರುಜಂಗಿ *guru-jaṅgē*. A large step or stride (Bp. 26, 81; 32, 28).

ಗುರುತನಯನಾಪ್ತಾರಿ *guru-tanayan-āptāri*. N. (Bp. 45 sum.).

ಗುರುತರ *guru-tara*. Heavier, unusually heavy; larger; more or unusually important. (Bp. 2, 45; 26, 5; 39, 61).

ಗುರುತಲ್ಪ *guru-talpa*. The bed of a teacher; the violation of a teacher's bed; a violator of his teacher's bed. (Bp. 45, 22).

ಗುರುತ್ವ *gurutva*. Heaviness; weight; dignity, worth, respectability (Śmd. 125. 160); the office of a teacher; metrical length and its sign (ಕೊಂಕು Kk. 66).

ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ *guru-dakṣiṇē*. A fee or present given to a teacher (C.).

ಗುರುದ್ರೋಹ *guru-drōha*. Wrong done to a guru (J. 4, 2).

ಗುರುಪಯೋಧರಿ *guru-payōdharī*. A woman with a large breast (J. 6, 29).

ಗುರುಪೂಜೆ *guru-pūjē*. The worship of one's spiritual guide. (Bp. 42, 11).

ಗುರುಬು *gurubu*. = (ಗುರವ), ಗುರ್ವ, etc. (Rām. 6, 49, 31).

ಗುರುಭಕ್ತ *guru-bhakta*. A man devoted to his teacher. 2, N. (Bp. 39 sum.; 39, 2. 27).

ಗುರುಭಕ್ತಿ *guru-bhakti*. Devotedness to one's teacher; worship paid to him. (Bp. 39, 1. 2. 21-25). — ಗುರುಭಕ್ತಿಯಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 39, 28. 35). — ಗುರುಭಕ್ತಿಯಾಣ್ಣಾರಿ. -ಅಣ್ಣಾರಿ. N. (Bp. 24 sum.; 24, 2; 40, 88; 42, 40; 45, 31. 48. 55).

ಗುರುಮಠ *guru-maṭha*. The residence of a guru (C.).

ಗುರುಮಂತ್ರ *guru-mantra*. The instruction and counsel of a guru (C.). 2, a great mantra (My.).

ಗುರುಮೂರ್ತಿ *guru-mūrti*. The visible shape of a teacher, the teacher himself (Bp. 50, 69; 61, 60. 62; My.). 2, N. (C.). 3, a big idol (My.).

ಗುರುಯಾಪ್ಯ *guru-yāpya*. The state of passing away to a great extent, or of becoming little or trifling. See ನಮೆ. ಗುರುಯೋಷಿತೆ *guru-yōshitē*. The wife of a guru; any woman entitled to great respect (Bp. 45, 24).

ಗುರುಲಿಂಗ *guru-līṅga*. The characteristic shape (or the phallus in the shape) of a teacher; the teacher himself (Bp. 2, 41; 39, 1; 47, 41; 61, 2; My.); perhaps: the guru and the phallus on his hand (61, 41); N. (C.). 2, a large līṅga (My.).

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಪೂಜೆ *guru-līṅga-jaṅgama-pūjē*. Worship paid to the guru, to his phallus put by him on his hand, and to jaṅgamas (Bp. 38, 5; My.).

ಗುರುವ *guruva*. A short form of ಗುರವು s. ಗುರು. (C.).

ಗುರುವಾದ *guru-vāda*. Alloyage; an alloy (My.).

ಗುರುವಾರ *guru-vāra*. Thursday. (My.).

ಗುರುಶೇಷ *guru-śēsha*. That is left of the meal of a guru, the ords of his meal (C.).

ಗುರುಶೇಷಪ್ರಸಾದ *guruśēsha-prasāda*. Distribution by the guru of the ords of his meal to his devotees (C.).

ಗುರುಸಂಗಮೇಶ *guru-saṅgamēśa*. The phallus called saṅgamēśa, looked upon as a guru (Bp. 61, 40. 46. 47).

ಗುರುಸಂಗಮೇಶ್ವರ *guru-saṅgamēśvara*. = ಗುರುಸಂಗಮೇಶ. (Bp. 61, 48).

ಗುರುಸಿದ್ಧ *guru-siddha*. An eminent guru (B. 5, 319); N. (C.).

ಗುರುಸ್ಥಲದವ *guru-sthalada-ava*. A jaṅgama who performs the religious ceremonies of the Liṅgavantas, as tying the līṅga to a child, assisting at marriages and burials, etc. (which the real guru does not do, S. Mhr.). ಗುರುಹಸ್ತ *guru-hasta*. = ಗುರವು. A man under the guru's hand, a Liṅgavanta (C.).

ಗುರುಳಿ *gurulē*. = (ಗುರು 2), ಗುಳ್ಳೆ 1, ಗುಳ್ಳೆ 1. That is spherical or globular: a bubble (S. Mhr.); a thin bladder on the skin, a blister (S. Mhr.);

a pustule (S. Mhr.); a small round shell (S. Mhr.); a small ring worn on the toe (S. Mhr.). (T. ಕುಮಳ; M. ಕುಮಳೆ, ಕುಮಳೆ, ಕುಮಳೆ, ಕುಮಳೆ, ಕುಮಳೆ, ಕುಮಳೆ).

ಗುರು ಗುರು. An imitative sound. — ಗುರು ಗುರು. The sound emitted by an angry bandioot (C.).

ಗುರುಕೆ ಗುರುಕೆ. = ಕುರುಕೆ, etc. Snoring (My.; cf. ಕೂರೆ 1).

ಗುರುತು ಗುರುತು. = ಗುರುತು, ಗುರುತು, ಗುರುತು q. v., ಗುರ್ತು, ಗುರ್ತು, ಗೋತ್ತು, (ಗುರು). (C.).

ಗುರು ಗುರಿ. = ಕುರು 2. A mark, etc. (ವೇದ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಶರಣ, ನಿಮಿತ್ತ HIA.; Nr.; Si. 288; ಲಕ್ಷ್ಯ, etc. Mr. 296; ಅವಧೇಶ Si. 460; C.). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಗುರಿಯನ್ ಎತ್ತು ತಪ್ಪಿದವನು ಉಬ್ಬಿ, ಈತನು ಅವರಾಧ್ಯಪ್ಪನನ್ನು (Nr.). ಅರಿವುಳ್ಳ ಅಂಗಾರಕನೇ ಗುರು (Prv.). See Bh. 2, 13, 45; 3, 13, 17; Räv. 6, 45; Si. 280; ಅದವ. — ಗುರು ತಾಕು. To hit the mark, as a stone, bullet, arrow, etc. (C.). — ಗುರು ನೋಡು. To take aim (C.). — ಗುರು ಮಾಡು. To mark, to heed; to think of (J. 29, 8). — ಗುರುಯಾಗು. — ಆಗು. To become the butt of or be exposed to. ಇನ್ನೆವರೂ ಗುರುಯಾದುದಿಲ್ಲ ಕಾಮುಕರ ಎಮ್ಮ ಕ್ರದಾರಾಹತೆಗೆ (Smd. 296). ಗುರುಗುರು ಎಮ್ಮ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ಎಮ್ಮ ಗುರುಯಾದೆ (Bp. 28, 20). ರತಿವನ್ ಎಮ್ಮ ನಿಶಾತಮಾರ್ಗಣ ಹತೆಗೆ ಗುರುಯಾದೆನು (40, 7). See Abh. P. 5, 55; J. 5, 41; 28, 50. 2, to fall into, as into sin; to be stricken, as with sorrow (C.). — ಗುರುಯೆದು. — ಇದು. To take aim; to keep in view (My.). — ಗುರುಯೆದು. — ಎದು (or — ಇದು) = ಗುರು ಹೊಡೆ. See Nr. 2. ಗುರು. — ಗುರುಯೆಳ್ಳು. — ಎಳ್ಳು. A plant yielding oil, a native of Africa, Guizotia abyssinica Cass. (Z.; My.; see ಕಾದ). — ಗುರು ಹಿಡಿ. To take aim (My.). — ಗುರು ಹೊಡೆ. To aim and shoot (C.; B. 8, 50; 5, 46); the shooter to hit the mark (C.). — ಗುರುಳ್ಳು. = ಗುರುಯೆಳ್ಳು. (Z.).

ಗುರುಕಾದಿ ಗುರಿ-ಕಾರಿ. A man skilled in archery, a marksman (ಕೃತಕಸ್ತ, ಕೃತಕುಂಠ Si. 280; Të. ಗುರುಕಾದಿ). 2, a head man of armed peons (R.).

ಗುರುಗೆ ಗುರಿಗೆ. N. of a plant (ಗುಂ Mr. 116).

ಗುರುಯಾಳು ಗುರುಯಾಳು. A kind of game of boys (Bh. 1, 6, 1).

ಗುರು ಗುರು. 1. (= ಗುರುಕೆ, etc.). A sound in imitation of snoring (cf. ಕೂರೆ 1). 2, one in imitation of purring. — ಗುರುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To snore (My.). 2, to purr (My.). — ಗುರುಗುಟ್ಟು. To snore (Bh. 4, 9, 85). — ಗುರು ಗುರು. The sound of snoring (C.; RAm. 6, 30, 33). 2, that of purring (My.). — ಗುರು ಗುರುನ್ನು. — ಎನ್ನು. To snore (C.). 2, to purr (My.).

ಗುರು ಗುರು. 2. (Të. ಗುರುಗುರು, secretly, silently; cf. ಗುಪ್ತ ನೆ). — ಗುರುಗುಮ್ಮಗೆ. Inactively; silently (ಕ್ರಿಯಾತೂನ್ಯಾರ್ಥ Smd. 389; ರಿಕ್ತಟಿ, ಬಿನ್ನನೆ, ಬಿನ್ನಗೆ, ಮೌನ Kk. 50). — ಗುರುಗುಮ್ಮನೆ = ಗುರುಗುಮ್ಮಗೆ. (ಉಪಕನೆ, ಅತಿಮೌನಾರ್ಥ ಓತ. I, 90).

ಗುರುಕುಗುರುಕು. = ಗುರುಕೆ, etc. Snoring. 2, = ಗುರುಕು 2. See ಗುಟ್ಟು. — ಗುರುಕೆದು. — ಇದು. To snore (Bh. 4, 9, 82; My.; Si. 74).

ಗುರುತ ಗುರುತ. = ಗುರುತು, etc. (C.; B. 5, 28. 82. 62. 194).

ಗುರುತು ಗುರುತು. = ಗುರುತು, etc. A mark, a sign (ಕಲಂಕ, ಅಂಕ, ರಾಂಥನ, ಚಿಹ್ನೆ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಲಕ್ಷಣ Si. 32; C.; B. 3,

5; 4, 169; Të. ಗುರುತು, ಗುರುತು); a distinctive or characteristic mark; any sign used as a signature by those who cannot write their names (C.). 2, knowledge (C.). — ಗುರುತಿನನ. — ಅವ. A male acquaintance (C.; B. 3, 105). — ಗುರುತು ನೋಡು. = ಗುರುತು ಹಿಡಿ. (C.). — ಗುರುತು ಹಚ್ಚು. To give information about, to point out (C.). 2, to note, to record in writing (My.). — ಗುರುತು ಹಿಡಿ. To notice or learn to know the peculiar features of a person or thing (C.). — ಗುರುತು ಹೇಡು. To tell the peculiar features etc. (C.).

ಗುರು ಗುರು. An imitative sound. (Të.). — ಗುರು ಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To growl, to snarl, as dogs, bears, or tigers (C.; B. 3, 40. 108; 4, 67; 5, 28. 258). — ಗುರು ಗುರು. The sound of growling, snarling, etc. (C.; Të. ಗುರು ಗುರು, ಗುರುಬುರು; Mhr. ಕುರುಕುರು).

ಗುರ್ಗುಳ ಗುರ್ಗುಳ. = ಗುರ್ಗುಳು, etc. (Sëv. 3, 32).

ಗುರ್ಗುಳ ಗುರ್ಗುಳ. The camboge tree, *Garcinia pictoria* Roxb. (My.). Cf. ಮೂಗುರ್ಚಿ.

ಗುರ್ಜರ ಗುರ್ಜರ. = ಗುಜ್ಜ, ಗುಜ್ಜರ, ಗುಜ್ಜರ. N. of a district, Guzarât (Bp. 6, 18; 43 snm.; 43, 6; 44 snm.; 61, 30). ಗುರ್ಜರಕ್ಕೆ ತಿರಮಣಿ (43, 1). ಗುರ್ಜರಮಣೀತ (44, 39). ಗುರ್ಜರ ರಾಯ (44, 54). See ಕುಮಾರವಾಲ್ಮ.

ಗುರ್ಜರಪಟ್ಟಿ ಗುರ್ಜರಪಟ್ಟಿ. = ಗುಜ್ಜರಪಟ್ಟಿ. Woven silk or fine cloth from Gujjarât.

ಗುರ್ತ ಗುರ್ತ. = ಗುರುತು, etc. (ಕುರುತು, ಲಿಂಗ, ಪರಿಚಯ ಓಬ; C.).

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. = ಗುರ್ತು, etc. (ಕಲಂಕ Si. 404; ಲಿಂಗ 411; ನಿಮಿತ್ತ 426; ಪದ 481; ಪಾಲಿ 456; C.). See B. 3, 84. 39. 40; 4, 30. 144; Si. 266. 288. 327; ಹೆಗ್ಗುರ್ತು. — ಗುರ್ತುಕೆ. — ಅವ. Acquaintance (ಸಂಸ್ಥೆ, ಪರಿಚಯ Si. 395). — ಗುರ್ತಿನನ. — ಅವ. A male acquaintance (C.; B. 4, 34). — ಗುರ್ತುಲ್ಲದನ. — ಇಲ್ಲದನ. A man who is unknown or unaacquainted, a stranger (G. 286; C.).

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. (Smd. 49). = ಗುರು 2. To cuff, etc. (ಮುಟ್ಟುಪಾಡನ Smd. Dh.).

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. (Smd. 49, according to Cm.; it might be ಅಗುರ್ತು).

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. = ಗುರ್ತು, etc. (Grj. 10, 49 P). Cf. ಎಗುರ್ತು.

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. A pregnant woman (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Mr. 307).

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. A pregnant woman.

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. = (ಅಗುರ್ತು, ಅಗುರ್ತು), ಗುಮ್ಮ 1, ಗುರವ, ಗುರುಬು, ಗುರ್ತು. Amazement, terror; a terrible form (ಬಿಗುರ್ತು, ಭಯಾನಕ ಓತ. II, 50; ತಲ್ಲಡ ತಳವೆಳಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬಿಗಡ, ಮಲ್ಲಡ, etc., ಬಿಗಡಪ್ಪ ಛಾವ Smd. 49; ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬಿಗುರ, ಬಿಟ್ಟು, etc., ಬಿಗಡಪ್ಪ ಛಾವ Kk. 42, o. r. in two MSS. ಅಗುರ್ತು; Grj. 4, 99. 108; 4, after 106). Cf. ಬಿಗುರ್ತು.

ಗುರ್ತು ಗುರ್ತು. N. of a plant (ಗೋರಣ Mr. 149, o. r. ಗುರ್ತು).

ಗುಲ್ ಗುಲ್. ಘುಲ್. = ಗಿಲ್, etc. — ಗುಲ್ಲು. The sound emitted by gillies (C.) and bracelets (My.). — ಗುಲ್ಲುಲ್ಲೆನ್. — ಎನ್. To clink, to clank, etc. ಬಳೆಗಳ ಗುಲ್ಲುಲ್ಲೆನೆ ನಿಳಿ ನೋವಾಳೆಗಳನ್ ಬಳ್ಳುಗು ಕೆಲವೆಡೆಯನ್ (Smd. 231).

ಗುಲ ಗುಲ. = ಗುರು, etc. — ಗುಲಗುಂ. = ಗುರುಗುಂ. (C.). See Si. 326. 329. 407. — ಗುಲಗುಂ. = ಗುಲಗುಂ. (St. & P1;

My.). — ಗುಲಗುಂಡೆ. = ಗುಲಗುಂಡೆ. (ಕಾಕುಂಡೆ, ಕೃಷ್ಣಲಿ, ಗುಂಡೆ G.; My.). See Si. 145. 407. 418. 457.

ಗುಲಿ gula. = ಗುಡ (Ss.), ಗುಳ.

ಗುಲಾಬಿ gulāhi. Relating to the rose; rose-coloured; rose-scented (Mhr., H., Br.). — ಗುಲಾಬಿಗಡ. A rose hush (C.). — ಗುಲಾಬಿಬಣ್ಣ. Rose-colour (C.). — ಗುಲಾಬಿಹೂ. A rose (C.).

ಗುಲಾಮ gulāma. A slave, a menial (C.; Mhr., H., Br.; B. 5, 88. 222).

ಗುಲಾಲು gulālu. The red powder which the Hindus throw about at the hōlī feast (C.; Mhr. ಗುಲಾಲ).

ಗುಲಿ guli. = ಗುಲ, etc. — ಗುಲಿಗುಂಡೆ = ಗುರುಗುಂಡೆ. (My.; Si. 145. 407. 418. 457).

ಗುಲಿಕೆ gulikē. = ಗುಲಿಕೆ. A ball; a pearl (Sk.).

ಗುಲು gulu. = ಗುರು, etc. — ಗುಲುಗುಂಡೆ = ಗುರಿಗುಂಡೆ. (My.). — ಗುಲುಗುಂಡೆ = ಗುಲುಗುಂಡೆ. (My.).

ಗುಲುಂಚ್ಚಿ guluñchē. A cluster of blossoms.

ಗುಲುಮೆ guluma. Thh. of ಗುಲ್ಮ. (Bp. 26, 40).

ಗುಲ್ಫಿ gulpha. The ankle. See ಪರಮ, ಪರಮ.

ಗುಲ್ಫಿ gulphi. N. of a bird (ಪರಮ Mr. 175).

ಗುಲ್ಮ gulma. = ಗುಲುಮೆ. A shrub, a bush; a cluster or clump of trees, a thicket. 2, a body of troops consisting of 9 elephants, 9 chariots, 27 horses, and 45 foot. 3, the spleen. 4, a disease of the spleen. See ಮರುತಬಂಧ.

ಗುಲ್ಮವೃದ್ಧಿ gulma-vṛddhi. Enlargement of the spleen, agne-oake (Mg.).

ಗುಲ್ಮಿನಿ gulmini. A spreading creeper.

ಗುಲ್ಲು gullu. (= ಗುಬಾರು 2). A loud noise, hubbub (C.; B. 5, 262; Tō. ಗುಲ್ಲು; Mhr. ಗುಲ). See Prvs. s. ನಿಲ್ಲು, ಬಿಡು ಗುಲ್ಲು.

ಗುವಾಕೆ guvāka. The betel-nut tree, Areca faufel or catechu.

ಗುವಿ guvi. Thh. of ಗುಡೆ. (Bp. 55, 34).

ಗುಸ gusa. = ಗುಬು, etc. — ಗುಸ ಗುಸ. = ಗುಸ ಗುಸ. (My.; Tō. ಗುಸಗುಸ).

ಗುಸ gusa. A blow (S. Mhr.; Mhr., H. ಗುಸ).

ಗುಸು gusu. 1. = ಗುಸ, etc. — ಗುಸು ಗುಸು. = ಗುಸ ಗುಸ, etc. (My.).

ಗುಸು gusu. 2. An imitative sound. — ಗುಸು ಗುಸು. A wheezing and grating sound in the throat (S. Mhr.).

ಗುಡ guha. Kārtikēya (ಸ್ವಾಮಿಶಾಸ್ತ್ರ Nn. 144; ಸಬ್ಬಮಂಗಲ ಯೋಗ, ನವಲೋಕ, ಅಮರೋಗ, etc. Śm. 4). 2, N. of a friend of Rāma (Rām. 2, 4 sum.).

ಗುಡಜನಕ guha-janaka. Śiva (Bp. 43, 17).

ಗುಹೆ guhē. = ಗುಹೆ. A cave, a cavern. 2, the plant Hemionitis cordifolia Roxh.

ಗುಹ್ಯ guhya. To be covered or concealed, to be kept secret; private; secret; mysterious. 2, a secret, a mystery. 3, an improper act (ಅಪಾರ್ಥ, ಅಲ್ಪದ ಕಾರ್ಯಂಗಳ Nn. 70). 4, the not being eminent (ಅನಿಶಿತಯ, ಅಲ್ಪ 70). 5, a privy, an organ of generation (ಭಗ, ಯೋಗ 70; ನಾನ್. Ūt. I, 29). 6, a coverlet over the privities (ಕಚ್ಚುಟ್ಟ, ಕಾಪಿನ 70).

ಗುಹ್ಯಕ ಗುhyaka. A class of demi-gods attendant on Kubēra and guardians of his treasures. 2, Kubēra.

ಗುಹ್ಯಕೇಶವರ ಗuhyaka-īśvara. Kubēra.

ಗುಹ್ಯವಿಧಾನ ಗuhyaka-pidhāna. A cover over the privities.

ಗುಳೆ gul. = ಗುಳ, etc. — ಗುಳುಗಿರಿ. -ಗೂರಿ. A sweet thin oake (My.; ದ್ರಾವಿಡ ಬ್ರಹ್ಮಕಿ G.).

ಗುಳೆ gula. 1. = ಗುಳ, etc. ಗುಳದ ಕಾಯ (ಭಣ್ಣಾಕ, ವಾರ್ತಾಕ, ಸಿಂಹ, ಹಿಂಗುಲಿ G.). ಗುಳದ ಗಡ (ಬ್ರಹ್ಮಕಿ G.).

ಗುಳೆ gula. 2. = ಗುಳ, etc. — ಗುಳ ಗುಳ. The sound produced by vehement hoiling (My.).

ಗುಳೆ gula. = ಗುಡ (Śmd. 29), ಗುಲ, ಗುಳ. (Mhr. ಗೂಳ, ಗುಳ). — ಗುಳದಾಳ. -ತಾಳ. The sweet marriage badge, the badge of good or sweet concert (S. Mhr.; ಅಯ್ಯಾಳ, ಅಯ್ಯದಾಳ G.). — ಗುಳವನ್ನ. A sort of oake (S. Mhr.; Mhr. ಗೂಳವನ್ನ). — ಗುಳವನ್ನ. = ಗುಳವನ್ನ. (My.).

ಗುಳಕೆ gulak. = ಗುಳಕು 1. (C.).

ಗುಳಗಿ gulagi. = ಗುಳಗಿ 1. (S. Mhr.).

ಗುಳಲ gulala. = ಗುಳ, etc. — ಗುಳಲಕಾಯ. (= ಗುಳದ ಕಾಯ, S. Mhr.).

ಗುಳಿ guli. = ಗುಳ. An affix for the formation of nouns, e. g. ಅದುಗುಳಿ, ಸಾಲಂ, ಲಂಚಂ, ಕುತ್ತಂ (Śmd. 238). See also ಅಂಚು, ಅಳಿ, etc.

ಗುಳಕೆ gulika. Thh. of ಗುಲಿಕ. N. of a nāga or serpent (J. 24, 4. 32. 35); N. of Kētu (My.). — ಗುಳಕಾಲ. A somewhat auspicious time (My.).

ಗುಳಕೆ guligē. 1. = ಗುಳಕಿ. Thh. of ಗುಲಿಕೆ, q. v. A hall, a pill, a holus (C.; T. ಕುಳಿಗಿ, ಕುಳಿಯ, ಕುಳಿಯ; Tō. ಗುಳಕೆ; cf. ಗುಲಿಕೆ). ಮೆಯ್ಯ ಹೂಸಲೆನ್ನು ಮಾಡಿದ ಗುಳಕಿ (ವರ್ತ Nr.).

ಗುಳಕೆ guligē. 2. Thh. of ಗುಲಿಕೆ (Śmd. 31; Ūt. II, 16). The ankle.

ಗುಳು gulu. = ಗುಳ 2, ಗುಡು 2. An imitative sound. — ಗುಳುಗುಳು. = ಗುಡುಗುಡು, q. v. — ಗುಳು ಗುಳು. = ಗುಡು ಗುಡು (Śmd. I). The murmuring or gurgling sound (occasionally the roar) produced by running or rippling water (see ಗುಡುಗುಡು; M. ಗುಳುಗುಳು, ಗುಳುಗುಳು, sound of fruits falling into water). 2, the sound of ebullition (My.). 3, a murmuring or ringing sound in the ear occasioned by impurities, etc. (S. Mhr.; cf. ಗುಡು). — ಗುಳುಗಿದು. -ಕಿದು. To sputter or be sputtered. ಗುಳು ಗಡುಗು ಮಾಡು ಪುಟ್ಟಿ ಅಮೃತಕೃತಮ್ ಎನಿಕ್ಕು (Mr. 85).

ಗುಳುಕೆ guluk. = ಗುಳುಕು 1. (My.). ಗುಳುಕತ್ತ ನುಂಗಿದು (My.).

ಗುಳುಕು guluku. 1. = ಗುಳಕ, ಗುಳಕ. A sound in imitation of that produced by swallowing morsels, pills, etc. — ಗುಳುಕು ಗುಳುಕಿ. Repeatedly with that sound (Bp. 59, 21). — ಗುಳುಕು ಗುಳುಕು. The repeated sound of guluku (S. Mhr.).

ಗುಳುಕು guluku. 2. A kind of grumbling sound in the stomach. ಕುದುರೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಗುಳುಕು (ಕೀಲಾ, ವಾಚಪ್ಪನ Nn. 54).

ಗುಳುಕುನೆ gulukkanē. With the sound of ಗುಳುಕ or ಗುಳುಕು 1. (C.).

ಗುಳಿ gulē. (ಗುಳಿಯ). = ಗುಳು q. v. (C.). Genitive ಗುಳಿದ (S. Mhr.). — ಗುಳಿ ತೇ, people to remove en masse etc. (C.). — ಗುಳಿದ ಗುಡ್ಡ. N. of a place (S. Mhr.). — ಗುಳಿದವರು. -ಅವರು. People who leave or have left a place en masse from invasion or famine (S. Mhr.). — ಗುಳಿ ಹೇ ಗು. = ಗುಳಿ ತೇ. (C.).

ಗುಳ್ಳೆ gulya. = ಸುಳಿ, ಸೂಳಿ, ಸೂಳೆವು, ಸೂಳ್ಳು. People leaving a place en masse from invasion or famine (My.; Mhr. ಗುಳ್ಳೇಂ; T. ಕೂಳಿ, a crowd; T. ಕೂದ್ಲಿ, M. ಕೂದ್ಲಿ, rottenness; inferiority; rearward; T. ಕೂದ್ಲಿವುಳ್ಳು, M. ಕೂದ್ಲಿವುಳ್ಳು, useless camp-followers).

ಗುಳ್ಳೆ gulla. = ಸುಳಿ, ಸುಳಲ. A stout herb, *Solanum ferox* Lin. (and *Solanum jacquini* Willd.; ನಿದ್ಧಿಕ್ಕಿ, ವ್ಯಾಘ್ರ, ಬೃಹತಿ, ಕುಲಿ, ಕ್ಷುದ್ರ, ದುಸ್ವರ್ಣ, ರಾಷ್ಟ್ರಿಕೆ, etc. Nr.; ಬೃಹತಿ Mr. 131; My.; cf. ಕುಳ್ಳೆ 1 No. 2). See ಕದಾ, ಚದು, ತನಿ, ನೆಲ, ರಾಜ, ರಾಮ, ಹಗ್ಗ. — ಗುಳ್ಳೆದ ಕಾಯಿ = ಗುಳದ, ಗುಳಲ.

ಗುಳ್ಳೆ gulli. 1. = ಸುಳ್ಳೆ 1, etc. A bubble; a blister; a pustule; a small round shell (S. Mhr.; B. 4, 221). ಸೊಪ್ಪದ ಧನಂ, ನೀರ್ಗುಳ್ಳಿ (o. r. ನೀರ್ಗುಳ್ಳಿ), ಗಾಳಿ ಸೊಡರ್ (Sā. 74). — ಗುಳ್ಳೆಗಣ್ಣಂ. -ಕಣ್ಣಂ (Smd. 95, o. r. ಕುಳ್ಳಿ). — ಗುಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye on the ball of which a pustule has formed (S. Mhr.).

ಗುಳ್ಳೆ gulli. 2. = ಕುಳ್ಳಿ. An inkstand (R.; Tē. ಸುಳ್ಳಿ, anything hollow or empty; cf. ಕೊದಿಲ್, T. ಕುವಳ್ಳಿ, the socket of the eye). See ದವಚಿ.

ಗುಳ್ಳೆ gullā. 1. = ಸುರುಳಿ, etc. (ಕ್ಷುದ್ರತಂಬು, ತಂಬುನು Nr.; Si. 89; ಕ್ಷುಲ್ಲಕ Nr., Mr. 517; ತಮ್ಮಕ್ಕ Mr. 412; ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಕ್ಷುದ್ರ Nn. 58; ಕ್ಷುದ್ರ, ತಮ್ಮಕ್ಕ 151; My.; Tē. ಗುಳ್ಳಿ). See ಬೆವರು. — ಗುಳ್ಳೆಮುತ್ತು. An artificial, hollow pearl (My.).

ಗುಳ್ಳೆ gullā. 2. = ಸುಡ್ಡೆ 1. — ಗುಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಗುಡ್ಡೆಗಣ್ಣು. (My.).

ಗುಲಿ gula. 1. A horse's or an elephant's trappings (ದಂಡೆ, ಅನೆ ಕುದುರೆಗರ ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ Smd. I; Kk. 42; Sā. 41; ದಂಡೆ, ತಂಗುಡ, ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ Kk. 58; ದಂಡೆ Ct. II, 104; ಕಂಗರ ಮೇಲಿಟ್ಟ ದಂಡೆ Bhn. 11; C. Bp. 47, 44).

ಗುಲಿ gula. 2. = ಕುದ 1, ಕುದ 2, etc. (ಕೂಟ, ಸೀರಾಂಗ Si. 415; My.). 2, a bar of iron (My.; Tu. ಕೊರು).

ಗುಲಿ guli. = ಕುದ 2, etc. (My.; ದರ Si. 453). See J. 31, 54; Si. 208. 457. — ಗುದ ತವರು. = ಕುದ ತವರು. (Bp. 38, 57).

ಗುಲು gulu. 1. = ಸುದ 2, etc. (ಫಾಲ, ಕೃಷಿಕ Nr.; My.). ನೇಗಲ ಗುದುವನಲ್ಲಿ ಕೂಟ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಗುಲು gulu. 2. = ಸುದ 2, ಸುಳು, etc. — ಗುದುಗುದುಸು. = ಗುಳುಗುಳುಸು, ಗುದುಗುದುಸು. To murmur, to gurgle, to roar, used of water (the sea, etc., Rā. 2, after 8; 6, after 11; 6, after 24; J. 6, 3), or of an army (that represents the ocean, Rā. 13, after 70); to drop (v. l.) with a sound (as tears). — ಗುದುಗುದು. = ಗುಳುಗುಳು (Smd. I). ಗದಗದನೆ ಗುದುಗುದುವೆನುತುಂ ಪರಿವರ್ತನರ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (Smd. I). ಗುದುಗುದು ಗದಗದ ಎನುತುಂ ಪರಿವರ್ತನರ್ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (65).

ಗುಲು gulu. 3. = ಸುದ 1, etc. — ಗುದುಗುದುಸು. = ಗುದುಗುದುಸು, etc. To grumble, etc., to roar, as fire, to rage (Grj. 8, 46; Bp. 56, 47). — ಗುದುಗುದು. = ಗುದುಗುದು. (Rām. 5, 8, 60. 76; Bh. 1, 20, 57).

ಗೂ ಗಿ. An imitative sound (cf. ಗೂ No. 1; ಕೂ). — ಗೂಗೂ. The hoot of the owl (C.). — ಗೂಗೂ. = ಗೂಗೂ. (My.). — ಗೂಗೂ. = ಗೂಗೂ. (S. Mhr.).

ಗೂಗಿ gūgi. = ಗೂಗಿ. v., ಗೂಬೆ. An owl (S. Mhr.; T. ಕೂಗಿ, ಕೂನ್, ಕುಡಿಕ್ಕಿ, ಕೋಬ್ಬಾನ್; M. ಕೂಮನ್; Tu. ಗುಮ್ಬಿ, ಗೂಗಿ; Tē. ಗೂಬಿ, ಗೂಬೆ, ಕೋಟದು; Mhr. ಘುಬಡ).

ಗೂಗು gūgu. = ಸುಂಸು, etc. Husk (My.).

ಗೂಗಿ gūgī. = ಗೂಗಿ, etc. Supposed Tbh. of ಘೂ (Smd. 338). An owl (ಘೂ Ct. II, 43; Nn. 10. 23; ಉಲೂ ಕ, ಧ್ವಾಲ್ವಾರಾತಿ, ನಿತಾಟನ, ವಾಯುಸಾರಾತಿ, ಪೇಡಕ Nr., HIA., Si. 172. 405; ಕಾರಾರಿ, etc. Mr. 170; ಕಾತಿ 511; My.). ಕೂಗಿ ಗೂಗಿ ಹುಲಿ ಕತ್ತಿ ಹೊಗಿ ಅನ್ನವ ವರ್ಣಂ (ಕುದುರೆಯಲ್ಲಿ) ಹೊಲ್ಲಂ (Mr. 278). See J. 12, 2; 15, 18; 28, 38; 31, 46. 55; B. 3, 27. 119. — ಗೂಗಿ ಹೂವು. (ಬೆಟ್ಟದಾವರ G.).

ಗೂಟ ಗುಟ. = ಸೂಟ, etc. (ತಿವರ Mr. 288, o. r. ಗೂಟ; ಸ್ಥಾಣು, ಧ್ರುವ, ತಂಕು Si. 120; ತಲ್ಲ, ತಂಕು 290; ಮೇಧಿ 303; C.; Tē.). ಬನ್ನರಸು ಮತ್ತೊನ್ನರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕಮು ಕಟ್ಟೋ ಗೂಟ ಕ್ಷುತ್ರ ಕಡೆ. — ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಹೋಳಿಗೆಯನ್ನೂ, ಗೂಟಕ್ಕೆ ಸಿಗ ಹಾಕದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮಾತೇ (Prva.). See Bp. 9, 22; Si. 323. 456. 457. — ಗೂಟಕೋಲು. = ಕಳಗ (in meaning). (My.). — ಗೂಟಗುಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. The milky shrub *Euphorbia nerifolia* Willd. (Z.).

ಗೂಟಿ ಗುಟಿ. An imitative sound used in calling pigs (My.). — ಗೂಟ ಗೂಟ. rep. (My.).

ಗೂಡ ಗುಡ. = ಗೂಡೆ 1. (Mr. 207).

ಗೂಡಾರ ಗುಡಾರ. = ಗೂಡಾರ, etc. (ಗೂಡ 2). A tent (My.; Tē.; T., M. ಕೂಡಾರ). See C. Bp. 42, 13. 14; 47, 33; J. 7, 1; ಗೂಡ.

ಗೂಡಿಸು ಗುಡಿಸು. = ಗುಡಿಯಿಸು, etc. (My.).

ಗೂಡು ಗುಡು. = (ಗೂಡ), ಗೂಡು. A nest; a dove-cot; a fowl-house; a lodging (ಕಾರಾಯ, ನೀಡ HIA., Nr., Mr. 167; ಕರಕ, ನೀಡು Nn. 50; Si. 179; C.; B. 2, 2; Tē.; T. ಕೂಡು, ಕೂಡು); a small recess in a wall, a niche (C.; Tē.); a trap for catching wild animals (My.); a cage (see ಮರಗೂಡು; C.; Tē., T.); the pit of the stomach (C.); the hollow in bones (My.; Si. 205); the hollow in a seal, etc. for receiving a stone (My.); a frame (My.; Tē.); the body (ದೇಹ Bhn. 30; T. ಕೂಡು); a round stack of jōla (S. Mhr.). ಪಕ್ಷಿಗೆ ಗೂಡು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿ (Prva.). See Rām. 5, 8, 72; Bh. 1, 8, 84; J. 8, 48; 15, 19; 28, 4; 31, 55; Si. 111; ನುಣ್ಣೂದು; ಮುದಿ. (T. also ಕುಡಮ್ಬೆ, ಕುರಮ್ಬೆ). — ಗೂಡಕ್ಕು. -ಕಕ್ಕು. To put or build a nest (J. 32, 27). — ಗೂಡಿದು. -ಕುಡು. = ಗೂಡಕ್ಕು. (Sā. 2, 69). — ಗೂಡುಗೋ. -ಕೋ. To enter a nest (Cp. 8, after 4; J. 17, 20). — ಗೂಡುವೆದು. -ವೆದು. To obtain, or enter, a nest or place of rest (J. 18, 13). — ಗೂಡೋಲಿ. -ಲಿ. A kind of oven for baking bread (My.).

ಗೂಡೆ ಗುಡೆ. 1. = (ಕೂಟ 1), ಗೂಡ. A basket (ಕಾಣ್ಕಾಲು, ಏಟ Si. 307; My.); a basket used as a bucket (C.; Tē.).

ಗೂಡೆ ಗುಡೆ. 2. N. of a plant (ಬೆಳ್ಳುಬಿ Mr. 134, one MS. ಗೂಡ, another ಬೆಳ್ಳುಬಿ).

ಗೂಢ ಗುಢ. = ಗೂಢ. Covered, hidden, concealed; invisible; secret; private; mysterious; occult; disguised. See Kāv. II, 1, A, 13.

ಗೂಢಕತುರ್ಥ ಗುಢಕಾ-čatnrtha. A kind of čitra (Kāvy. III, 2, B, 75 seq.).
 ಗೂಢಕರ ಗುಢಕಾ-čara. = ಗೂಢಕಾರ. (My.).
 ಗೂಢಕಾರ ಗುಢಕಾ-čara. = ಗೂಢಕಾರ. (My.).
 ಗೂಢಕಾರಿ ಗುಢಕಾ-čari. A secret emissary, a spy. (My.).
 ಗೂಢಜ ಗುಢಕಾ-ja. Born privately; the son of a concealed birth, born secretly of a woman whose husband is absent, the real father being unknown. (R.).
 ಗೂಢಕ ಗುಢಕಾ-čat. Concealment, secrecy; profoundness (Mr. 4).
 ಗೂಢಕ ಗುಢಕಾ-pa. = ಗೂಢಕಪಾ (Mr. 399).
 ಗೂಢಕದ ಗುಢಕಾ-pada. An occult, uncommon word (Śmd. 402; Kk. 8; Śm. 119).
 ಗೂಢವಾದ ಗುಢಕಾ-pād. A snake.
 ಗೂಢಪುರುಷ ಗುಢಕಾ-purnsha. A spy.
 ಗೂಢವನ್ನಿ ಗುಢಕಾ-sandhi. A vowel that has the appearance of being simple, but in reality is a diphthong (Śmd. 18).
 ಗೂಢನಾಕ್ಷಿ ಗುಢಕಾ-sākshi. A witness placed by the plaintiff so as to overhear what has been said by the defendant. (R.).
 ಗೂಢಾಂಗ ಗುಢಕಾ-aṅga. A tortoise. (R.).
 ಗೂಢ ಗುಢಕಾ. = ಗೂಢ. A small niche (S. Mhr.).
 ಗೂಢ ಗುಢಕಾ. = ಗೂಢ, etc. (ವೇಳೆ Śm. 111; ಶಂಕು Mr. 200; My.). ಗೂಢ ಗೂಢಕಾ (ಧ್ರುವಕ, ಶಿವಕ, ಕೀಲ, etc. Hlā.).
 ಗೂಢ ಗುಢಕಾ. Excrements, ordure.
 ಗೂಢ ಗುಢಕಾ. 1. = ಗೂಢ. The love-apple or tomato, Lycopersicum esculentum Mill. (St. & Pl.; My.). See ಅವ-
 ಗೂಢ ಗುಢಕಾ. 2. Prolapsus of the anus (C.; Tē.; T. ಕುಡಕ; Tē. ಗುಡಕ, the backside, culms, see s. ಕುಡಕ; cf. ಗುಡ).
 ಗೂಢ ಗುಢಕಾ. Voided, as ordure.
 ಗೂಢಿ ಗುಢಕಾ. = ಕೂಢಿ. A hump-backed female (My.).
 ಗೂಢು ಗುಢಕಾ. = ಕೂಢು 2, ಕೂಢು 2. A hump (My.; Tē.; Śi. 198; B. 5, 34. 35). — ಗೂಢ. — 8. (ವಾಮನG.; My.). — ಗೂಢುಡಕ. A hump-back (My.; B. 5, 84). — ಗೂಢುಡಕ. (ಕುಬ್ಜ G.; My.).
 ಗೂಬೆ ಗುಢಕಾ. = ಗೂಬೆ, etc. An owl (ಉಲೂಕ Śi. 172; ಕೌತಕ 406; My.). ಇರುಳು ಕಾಗೆಗೆ ಅಗದು, ಹಗಲು ಗೂಬೆಗೆ ಅಗದು (Prv.). See ಮುದಿ. — ಗೂಬೆಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. An eye that turns round like a wheel (My.). 2, an eye of which the power of seeing is deficient at day-time (My.). — ಗೂಬೆ ವಾದು. An owl's life: an idle life (My.). 2, longevity (My.).
 ಗೂರಣ ಗುಢಕಾ. = ಗೂರಣ. (G.; Sk.).
 ಗೂರಲು ಗುಢಕಾ. = ಗೂರಲು. (My.). — ಗೂರಲುಟ್ಟು. = ಗೂರುಟ್ಟು. (My.). — ಗೂರಲು ಹತ್ತಿದವ. = ಗೂರು ಹತ್ತಿದವ. (My.).
 ಗೂರು ಗುಢಕಾ. Phlegmatic and asthmatic disease (C.). See ಅತಿಗೂರು. — ಗೂರುಟ್ಟು. — ಉಟ್ಟು. Asthma (ಕಾಸ, ಕ್ಷವಳು, ಕೆಮ್ಮಲು Śi. 200; My.). — ಗೂರು ಹತ್ತಿದವ. A man afflicted with gūrn (ಶ್ಲೇಷ್ಮಣ G.).
 ಗೂರು ಗುಢಕಾ. (ಗೂರು). To turn or root up the earth with horns or tusks (S. Mhr.; see ಕೂರು 1

and ಕೂರು; Tē. ಕೂರು; Tu. ಗೂರು, to dig from, out, or up; M. ಕೂರು, what serves to dig). — ಗೂರುಡು. — ಅಡು. To root up the ground etc. (Bp. 32, 26).
 ಗೂರ್ಣ ಗುಢಕಾ. Taken up; striven, endeavoured. See ಉದ-
 ಗೂರ್ಣಿಸು ಗುಢಕಾ. 1. = ಗೂರ್ಣಿಸು. To sound, etc. (Ahh. P. 14, after 29; Sk. ಘುರ್, to sound; ಘುರ್ಣ, sound; Tē. ಘೂರ್ಣಿಸು, to sound, roar, etc.; see ಘೂರ್ಣ 2; M. ಕೂರು, to call out things along the streets, to proclaim, etc.; ಕೂರು, a word; cf. ಗುರು 2 & 3). ಅಭಿಯ ಗೂರ್ಣಿಸುವನೆ (Śmd. 234; also 289, where ಗೂರ್ಣಿಸು as o. r.). See ೨-
 ಗೂರ್ಣಿಸು ಗುಢಕಾ. 2. = ಘೂರ್ಣಿಸು, q. v.
 ಗೂರ್ಮಿಸು ಗುಢಕಾ. = ಗೂರ್ಮಿಸು 1. To murmur or roar, as the water of a river or the sea; to sound, as a trumpet, etc.; to resound, as a forest; to roar or bellow, as a beast; to cry aloud. See Bp. 6, 23; 32, 27; 47, 2; 53, 25; Rāv. 6, after 116; Śāv. 4, 8. 12. 13; 9, 25; 13, 32; 18, 59; J. 19, 5. 7; ೨-
 ಗೂವ ಗುಢಕಾ. A dove (Tē. ಗುವ್ವ). — ಗೂವಗುತಿ. A sort of perfume (ಕಪೋತಾಂಘ್ರ, ನಟಿ, ನರಿ, ಧಮನಿ, ಅಂಜನಕೀತಿ, etc. Śi. 154; Tē. ಗುವ್ವಗುತಿಗುತಿ).
 ಗೂವಾಕ ಗುಢಕಾ. = ಗೂವಾಕ. The betel-nut tree.
 ಗೂಹನ ಗುಢಕಾ. Hiding, concealing, etc. See ಉಹ, ೨-
 ಗೂಹ ಗುಢಕಾ. Tbh. of ಗೂಹ (Či. I, 108).
 ಗೂಳಿ ಗುಢಕಾ. A bull (ಎತ್ತು Śmd. I; ವೃಷ, ಬಸವ Nn. 16; ಭದ್ರ, ಪುಂಗವ 99; T. ಕೂಳಿ), especially a bull allowed to roam at liberty and dedicated to a deity (ಪಣ್ಣ, ಗೂಳಿವತಿ, ಇದ್ದರ Nr.; ಸಲಗ Bhn. 24; C.; M. ಕೂಳಿನ್, ಕೂಳಿವನ್). 2, a big louse (My.). ಗೂಳಿಯಾಗಿ ಮುಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹೂಳಿ (ಅರ್ಷಭ್ಯ, ಪಣ್ಣತಾಯೋಗ್ಯ Nr.). ಗೂಳಿಯ ಹಿಡಲು (ವೃಷಾಂಗ, ಕಕುತ್ Nr.; Nn. 143). ಗೂಳಿ ಹಾಯ್ದು ಹಿಡ್ಡುಲಿಸಿದ ಅಕಳು (ಸನ್ನಿ, ವೃಷಭಾಕ್ತನೆ Śi. 321). ದನಗಲ ಮೇಲೆ ಗೂಳಿಗಳು ಹಾಡುವ ಸಮಯ, ಗೂಳಿ ಬಸವ ಮಾಡುವ (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ 896). ಗೂಳಿ ಬಿದ್ದರೆ ಅಳಿಗೊಸ್ತು ಕಲ್ಲು (Prv.). See Bp. 18, 70; 32 sum.; 82, 4. 20; ತಿನಸು, ತಿನಸು. — ಗೂಳಿಬಸವ. A bull allowed to roam at liberty etc. (C.). ಗೂಳಿಬಸವನಾಗ ತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಹೂಳಿಗಿಡ (ಅರ್ಷಭ್ಯ Śi. 319). — ಗೂಳಿಹೂಳಿ. = ಗೂಳಿಬಸವ. (ಪಣ್ಣ, etc. Śi. 319).
 ಗೂಳಿ ಗುಢಕಾ. = ಗೂಳಿ, etc. (Či. Bp. 47, 12. 22; My.).
 ಗೂಳಿವ ಗುಢಕಾ. = ಗೂಳಿ. (My.).
 ಗೂಳ್ಯ ಗುಢಕಾ. = ಗೂಳಿ. (My.).
 ಗುಂಜನ ಗುಢಕಾ. Garlic (ಅಕುನ, ವರಾಣ್ಣ, etc., ಲುಳ್ಳಿ Mr. 137).
 ಗುಡ್ಡ ಗುಢಕಾ. Greedily desirous of, greedy, craving.
 ಗುಢ ಗುಢಕಾ. Greedy. 2, a vulture (ಪಕ್ಷಿಹೋವ, ಪಕ್ಷಿ Mr. 175).
 ಗುಢ ಗುಢಕಾ. Gout or rheumatism affecting the thigh.
 ಗುಢಿ ಗುಢಕಾ. A cow that has had one calf (ಹೂಟ್ಟಿಲದ Mr. 181; see s. ಕುನ್ 1). 2, = ಘುಟ್ಟಿ, a kind of bulbous plant, said to be an esculent root or yam; see Śi. 159.
 ಗುಢಿ ಗುಢಕಾ. = ಗುಟ್ಟಿ. A kind of plant.
 ಗುಢ ಗುಢಕಾ. A house (ಶಾಲ, ಮನೆ Nn. 20; ದ್ವಿಜ, ಮನೆ 36; ಕೂಳ, ಮನೆ 52). 2, a wife. — ಗುಢಮುಟ್ಟು. The utensils of a house (ಮಾತೃ, ಮನೆಯುಪಕರಣ Nn. 157).

ಗೃಹಕಲಹ griha-kaiāha. Domestic dissensions. (B. 5, 320; My.).

ಗೃಹಕೃತ್ಯ griha-kṛitya. Household matters or affairs, domestic duties. (My.; Dp. 2, 3).

ಗೃಹಕ್ಷಯ griha-kshaya. The ruin of a house. See Prv. a. ಪರನಿಷ್ಠೆ.

ಗೃಹಗತಿ griha-gati. = ಗೌರಗತಿ. The way or manner of a house.

ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ griha-gōdhikē. The small house-lizard (ಮುಕಲಿ, etc., ಪಠ್ಯ Mr. 168).

ಗೃಹಚರ griha-čara. Moving or living in the house (Bp. 60, 14).

ಗೃಹಚ್ಛೇದ griha-čhidra. A breach in a house: a family or private foible, folly, etc. (My.).

ಗೃಹಪತಿ griha-pati. A householder. 2, a man of the second period (Āśrama) in the life of a Brāhmaṇa, who after having finished his studies, and having been invested with the sacrificial thread, is married and settled. 3, a priest superintending or performing a sacrifice.

ಗೃಹಪಿಕೆ griha-pika. = ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ. (Mr. 166).

ಗೃಹಪ್ರವೇಶ griha-pravēśa. The ceremony of occupying a just-built house (My.; Mhr.). 2, the first entrance, by the female, into the house of her husband (My.; Mhr.).

ಗೃಹಬಂಧನ griha-bandhana. Shutting, closing, or locking a house. See ಬಿಡುಗ.

ಗೃಹಬಲಿಭುಜೆ griha-bali-bhuj. -ಫ. A sparrow.

ಗೃಹಭಾನು griha-bhānu. A burning lamp (ದೀಪನೆ Mr. 205).

ಗೃಹಭಿತ್ತಿ griha-bhitti. The wall of a house.

ಗೃಹಭೂಮಿ griha-bhūmi. The site of a habitation.

ಗೃಹಭೇದ griha-bhēda. A kind of mansion, or a division of a mansion. See ತೊಟ್ಟ.

ಗೃಹಮಹತ್ತರ griha-mahattara. The chief servant of a house (Cpr. 6, after 44).

ಗೃಹಮಾತೆ griha-mātē. A mother-in-law (ಹೆಣ್ಣು ತೊಟ್ಟ ಅತ್ತೆ Mr. 313).

ಗೃಹಮೃಗ griha-mṛiga. A dog. (R.).

ಗೃಹಮೇಧ griha-mēdha. A domestic sacrifice.

ಗೃಹಮೇಧಿ griha-mēdhi. One who performs the domestic sacrifices or is the object of them, the householder (ಗೃಹಸ್ಥ, ನಿಲಯವಾನ್ Mr. 242).

ಗೃಹಯಾಲು grihayālu. Disposed to seize or take.

ಗೃಹಲಕ್ಷಣ griha-lakṣaṇa. The form or figure of a house (Mr. 201).

ಗೃಹವಾಟಿ griha-vāṭi. A grove near a house.

ಗೃಹಶಾಂತಿ griha-śānti. Ceremonies for the purification of a house from infesting demons, etc. (My.; Mhr.; Dp. 4).

ಗೃಹಸ್ಥ griha-stha. = ಗೌರಸ್ಥ, ಗೌರಸ್ಥ, ಗೌರಸ್ಥ, ಗೌರಸ್ಥ. Staying in a house; a householder. 2, = ಗೃಹಪತಿ No. 2, a Brāhmaṇa in the second period (Āśrama) of his religious life, etc. 3, a gentleman, a patriot (Mhr.; C.).

ಗೃಹಸ್ಥಾನ griha-sthāna. A temporary residence.

ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ grihastha-āśrama. The second of the four religious stages or orders (Āśramas, My.).

ಗೃಹಸ್ಥಿಕೆ griha-sthikē. The duties of a householder; politeness, gentlemanliness (B. 4, 53).

ಗೃಹಸ್ಥೂಲ griha-sthūla. The pillar of a house.

ಗೃಹಸ್ಥಿ griha-sthē. A housewife; a matron. (My.).

ಗೃಹಾಂಗಣ griha-aṅgaṇa. (Śmd. 364). The house-yard. See ಚಪ್ಪರ.

ಗೃಹಾಧೀವತೆ griha-adhidēvatē. A deity presiding over a house (Cpr. 3, 102).

ಗೃಹಾಧಿಪ griha-adhipa. The householder or grihastha.

ಗೃಹಾರಾಮ griha-ārāma. A grove near a house.

ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣಿ griha-avagrahaṇi. The threshold.

ಗೃಹಿ grihi. -ನ್. The householder or grihastha.

ಗೃಹಿಣಿ grihiṇi. The mistress of a house, a wife.

ಗೃಹೀತ grihita. Grasped, taken, seized caught, held; obtained; received; agreed; perceived, known.

ಗೃಹೀತದಿ grihita-diā. Running away, flying; flown, run away, retreated. See ದೆಸೆಗಡು.

ಗೃಹೀತಿ grihiti. One who grasps or seizes. See ಪಾಡೆ.

ಗೃಹೀತೃ grihitrī. One disposed to seize or take.

ಗೃಹೋಪಕರಣ griha-upakaraṇa. Any domestic utensil (ಸಾಧನ, ಮನೆಯ ಸಮಸ್ತ ಮುಟ್ಟುಗಳು Nn. 114).

ಗೃಹ್ಯ grihya. 1. Belonging to a house; domestic; domesticated, tame. (My.).

ಗೃಹ್ಯ grihya. 2. To be taken, seized, or received; perceivable; to be adopted as faith or belief; taking the side of, belonging to a party, confederate.

ಗೃಹ್ಯಾ grihyaka. Domesticated, tame; dependent (ಪರವಶ ವಂ Mr. 228); a domesticated animal.

ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರ grihya-sūtra. A class of ritual works containing directions for domestic rites and ceremonies. (My.).

ಗಿ ಗ್ರೆ. 1. = ಕೆ 1, etc. A suffix for the dative singular and plural (Śmd. 138. 158. 159), e. g. ಮನೆಗೆ (19), ಅಗಲಿಗೆ, ಮುಗುಳಿಗೆ, ಕನಗೇ (52), ಅಳಿಗೆ (53), ಮಾದರಿಗೆ, ಅಡವನಗೇ, ತಂಗಾಳಿಗೆ (89), ಅರಸನಿಗೆ (90), ಆತನಿಗೆ, ಅರಸನಿಗೆ, ಆಳಿಗೆ, ಅಗಲಿಗೆ, ಅಭಿಗಿ (138), ಕವಿಗೆ, ತನುಗೆ, ಪಣ್ಣಿಗೆ, ಕುರುಳಿಗೆ, ಬೆರಲಿಗೆ, ಬೆಂಗೆ, ಮುಳ್ಳಿಗೆ, ಬಿಡಿಗೆ, ನೆಗಲಿಗೆ, ಕವಿಗಲಿಗೆ (139), ಬುಧಗಲಿಗೆ, ಕಾನ್ತೆಯಗಲಿಗೆ, ಎರೆವಗಲಿಗೆ, ಸೂಳೆಯಗಲಿಗೆ (140), ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ, ಕವಿಗೆ, ಸವತಿಗೆ, ಬಿರುದಗಲಿಗೆ, ರೋಗಿಗೆ, ಕಪಿಗೆ, ಸಿರಿಗೆ, ಮದ್ಯಗೆ, ದೇವಗಲಿಗೆ, ಪುಲಿಗೆ, ಆತನಿಗೆ, ಕೆಳೆಯನಿಗೆ (159), ನಿನಗೆ, ಎನಗೆ, ತನಗೆ (178), ಕೆಳವಿಗೆ (179). See also 165. 167. 177 & ಇಗೆ, ಇ 6 & 7. In later or vñigar Kannaḍa, e. g. also ಕುಶಲರಗಿನ್ನ ಗದಬಡೇಶ್ವರ ಬೊಮ್ಮನನೋ? (Prv.), ಅವನಿಗೆ, ಈತನಿಗೆ (also Bp. 40, 15), etc.

ಗಿ ಗ್ರೆ. 2. = ಕೆ 2, etc. A suffix for the third person of the imperative (Śmd. 54. 55. 289), e. g. ಅವನು ಕುಡುಗನಿಗೆ! ಅವನು ಪಡೆಗನಿಗೆ! (269), ತಗಲಿಗೆ! etc. (55), ಸಮನಿಸುಗನಿಗೆ! (159), ಅಡುಗನಿಗೆ! ತಳುಗನಿಗೆ! (241. 899), ಪಡುಗನಿಗೆ! (301).

ಗಿ ಗ್ರೆ. 3. An imitative sound used in calling to a monkey (My.). — ಗಿ ಗ್ರೆ. rep. (My.).

ಗಿ ಗ್ರೆ. 4. = ಕೆ 8, etc., e. g. ಉಡುಗನಿಗೆ, ಪಸುಗನಿಗೆ, ಪೊಡುಗನಿಗೆ, ಪಿಡುಗನಿಗೆ, ಪುಡುಗನಿಗೆ (Śmd. 248).

ಗಿ ಗ್ರೆ. She who goes, etc. See ತ್ರಿಪಥಿಗೆ, ದುಗನಿಗೆ, ನಮ್ಮನಿಗೆ.

ಗೌರ ಗ್ರೆ-kāra. The syllable ಗಿ (Śmd. 54).

ಗಿಗಿ ಗ್ರೆಗ್ಗೊ. (fr. ಕಿಗಿ?). Smallness (P. 5, 105; Tē. ಕಿಗಿ, to shrink).

ಗಿಜ್ಜಲು ಗ್ರೆಜ್ಜಲು. = ಸಿದಲು, etc. (My.).

ಗಿಜ್ಜೆ ಗ್ರೆಜ್ಜೆ. 1. = ಗಿಜ್ಜೆ. (ತುಲಾಕೋಟಿ, ನೂಪುರ Hla.; Mr. 344; C.). See Si. 62. 275; Grj. 3, 89. 90; Bp. 24, 44; Pril. 3, 25. 27; Rāv. 13, 102; ಕಿಜ್ಜಿಗಿಜ್ಜೆ. — ಗಿಜ್ಜೆಕರಡ. = ಗಿಜ್ಜೆಕುಲ್ಲು. (Z.). — ಗಿಜ್ಜೆಗೋಲು. -ಕೋಲು. A stick to which gējjēs are attached, used in mnsic (My.) or by post-runners (My.). — ಗಿಜ್ಜೆವೂಡೆ. A ceremony performed at the initiation of a dancing-girl when a number of villagers worship some gējjēs and give them to her, and the pūjāri ties a tāli to her neck (My.). — ಗಿಜ್ಜೆಯಲಲು. -ಅಲಲು. A procumbent, trifoliate herb with yellow flowers, *Crotolaria orixensis* Roxb. (Z.); also the creeping herb *Heylandia catabrosa* D. C. (Z.). — ಗಿಜ್ಜೆಕುಲ್ಲು. A common grass, *Andropogon aciculatus* L. (Z.).

ಗಿಜ್ಜೆ ಗ್ರೆಜ್ಜೆ. 2. The groin between the belly and the thigh (S. Mhr.; Tē. ಗಜ್ಜೆ).

ಗಿಜ್ಜೆಗಾಡಿ ಗ್ರೆಜ್ಜೆ-ಗ್ರಾ. (Śmd. 235). A fabricator of small hells. 2, N. of a Śūdra caste (My.).

ಗಿಡಪ ಗ್ರೆಡಾಪ. (fr. ಸಿಡೆ 2). Prattle, prate (of a parrot, P. 7, after 88).

ಗಿಡಹ ಗ್ರೆಡಾಹ. See ಗಿಡ 2.

ಗಿಡೆ ಗ್ರೆಡೆ. 1. = ಕಿಡು 1, ಸಿಡೆ 2, (ಸಿಳಿ, etc.). Touching; match. (Tē. ಗಿಡೆ, by the side of = ಪಾರ್ಶ್ವ; see s. ಕಿಟ್ಟು and ಗಿರ್ 2). — ಗಿಡೆವಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. The ruddy goose (ಜೋಡು ವಕ್ಕಿ, etc., ಚಕ್ರವಾಕು ಸಿ.).

ಗಿಡೆ ಗ್ರೆಡೆ. 2. = ಕೆಡೆ 1. — ಗಿಡಹಂ. Ono who talks nonsense (ಅನುತರ Mr. 240, o. r. ಗಿಡಹಂ).

ಗಿಡ್ಡೆ ಗ್ರೆಡ್ಡೆ. = ಸಿಡ್ಡೆ 1, etc. Any (hulbous) root, especially also that of the lotus (ಗಿಡುಸು Śmd. I; ಮೃಣಾಲ, ಎಸ, ಕನ್ನಡ Hla.; My.; Tē.; M. ಚಿದು, fine, stout). ಮರದ ಗಿಡ್ಡೆ (ಕರಪಾಟ, ಕನ್ನಡ Hla.). ಬಳ್ಳಿವಂದ ಗಿಡ್ಡೆ (ಕರಪಾಟ Nr.). ನೆಯ್ಬಲ ಗಿಡ್ಡೆ (ತಾಲೂಕು); ತಾವರೆಯ ಗಿಡ್ಡೆ (ಮೃಣಾಲ, ಎಸ Nr.).

ಗಿಣಿತಿ ಗ್ರೆಣಿತಿ. = ಕೆಳದಿ, etc. A female companion or friend (C.; in S. Mhr. occasionally also: a barlot). 2, in children's language: small freckles on the skin (S. Mhr.). — ಗಿಣಿತಿಕಸ. A name applied to several small species of *Enphorbia*, as *Enphorbia hirta* Willd., *E. thymifolia* Willd. (Z.).

ಗಿಣಸಂಗು ಗ್ರೆಣಸಾಂಗು. A large timber tree, *Heterophragma roxburghii* D. C. (Z.).

ಗಿಣಸು ಗ್ರೆಣಸು. = ಸಿಣಸು, ಸಿದಸು, q. v. A hulbous root: the name of several species of *Yam dioscorea* and of *Batatas ipomoea*, generally meant for the common sweet potato, *Batatas edulis* Chois. (ಗುಣಮೂಲ Mr. 135; C.; Tē. ಗಿಣಸು). See ಅಡಿವಿ, ಕುಣ್ಣು, ತೂನು, ಬಿಳಿ, ಮರ, ಮುಡಿ, ಸೀ; Prv. s. ಗಿಣೆ.

ಗಿಣಿ ಗ್ರೆಣಿ. = ಕೆಳಿ 2, etc. See Prv. s. ತಿಗುಕ.

ಗಿಣಿಗಾಡಿ ಗ್ರೆಣಿ-ಗ್ರಾ. = ಸಿಣಿಗಾಡಿ. A male friend, occasionally: a whoremonger (S. Mhr.).

ಗಿಣಿತನ ಗ್ರೆಣಿತನ. = ಕೆಳಿತನ, ಸಿಣಿತನ, ಸಿಳಿತನ. Companionship, friendship, occasionally: disreputable connexion (S. Mhr.).

ಗಿಣಿಯ ಗ್ರೆಣಿ-ಗ್ರಾ. = ಕೆಳಿಯ, etc., ಸಿಣಿಗಾಡಿ. (S. Mhr.).

ಗಿಣಿಸು ಗ್ರೆಣಿಸು. = ಸಿಣಿಸು, etc. (My.).

ಗಿಣೆ ಗ್ರೆಣೆ. = ಕೆಳೆ 2, etc., ಸಿಣೆ. (My.; Tu.: coupling). ಗಿಣೆಗೆ ಗಿಣಿಸು ಬೇಡ, ಹುಣಸಿಗೆ ಹುಳ ಬೇಡ (Prv.). ಬಿಟ್ಟು ಅಡುವ ಗಿಣೆಯ ಹಡಕುತೊಗಲಿನ ಮಣಿಯು (Dp. 54).

ಗಿಣೆಗಾಡಿ ಗ್ರೆಣೆ-ಗ್ರಾ. = ಸಿಣೆಗಾಡಿ. A female friend (My.).

ಗಿಣೆಗಾಡಿ ಗ್ರೆಣೆ-ಗ್ರಾ. = ಸಿಣೆಗಾಡಿ. A male friend (C.; occasionally: a whoremonger, S. Mhr.).

ಗಿಣಿತನ ಗ್ರೆಣಿತನ. = ಸಿಣಿತನ, etc. (My.; S. Mhr. in two meanings).

ಗಿಣಿಯ ಗ್ರೆಣಿ-ಗ್ರಾ. = ಸಿಣಿಯ. (My.).

ಗಿಣ್ಣು ಗ್ರೆಣ್ಣು. = ಸಿಣ್ಣು, q. v.

ಗಿಣ್ಣು ಗ್ರೆಣ್ಣು. (Śmd. 48). Remoteness, distance, farness, removal, etc. (ದೂರ Śt. I, 6; Kk. 64. 83; Śm. 50; ಅಡಿವಾರ Bhn. 62; Tē. ಗಿಣ್ಣು, to move, stir; to push away, toss aside; ಕೆಳವು, interval, space; see ಗಿಣ್ಣು 1). See Rāv. 5, after 115; 5, 116; Śāv. 2, 107; 4, 67. — ಗಿಣ್ಣು. -ಅ. A man who is at a distance (Abh. P. 15, after 27).

ಗಿಣ್ಣು ಗ್ರೆಣ್ಣು. (Śmd. 48, o. r. ಗಿಣ್ಣು).

ಗಿಣ್ಣೆ ಗ್ರೆಣ್ಣೆ. 1. The penis (S. Mhr.; Mbr. ದೋಣ್ಣು).

ಗಿಣ್ಣೆ ಗ್ರೆಣ್ಣೆ. 2. = ಸಿಣ್ಣೆ, etc. See ಕಾ. — ಗಿಣ್ಣೆ ಮಾರ್. A sort of fish (My.; Rāv. 5, 115). — ಗಿಣ್ಣೆ ಹೊಟ್ಟೆ. Ascites (My.).

ಗಿಣ್ಣು ಗ್ರೆಣ್ಣು. 1. = ಗಿಣ್ಣು 2. A knot, etc. (ಪರ್ವ Si. 437; My.). ಬಿದುರುಗಿಣ್ಣು (ಗ್ರಸ್ಥಿ, ಪರ್ವ, ಪರುಸ 163). See also Si. 207.

ಗಿಣ್ಣು ಗ್ರೆಣ್ಣು. 2. = ಗಿಣ್ಣು, etc. (Bp. 42, 5).

ಗಿತ್ತು ಗ್ರೆತ್ತು. P. p. of ಗಿರ್, q. v.

ಗಿಡಲು ಗ್ರೆಡಲು. -ಲ್. = ಸಿಜ್ಜಲು, ಸಿಡ್ಡಲಿ, ಸಿಡ್ಡಲು. The white ant, termite (Tē. ಚಿಡೆ, ಚಿಡೆ, ಚಿಡಲು, ಚಿಡಲು; M. ಚಿದರ್, ಚಿದಲಿ, ಚಿದರ್; T. ಚಿದಲ್ಕಿ, ಚಿರ್, ಚಿಲ್ಲು, white ants). ಕೆಣ್ಣು ವಂ ಗಿಡಲ್ ಬನ್ನವು? (Bp. 15, 32). Cf. ಗೊಡಲಿ.

ಗಿಡಿ ಗ್ರೆಡಿ. = ಸಿಲಿ 1. To conquer; to gain (S. Mhr.; ಜಯಿಸು G.). ಗಿದಿಯರ್ ಪಟ್ಟಿ (ಚಿತ್ರ); ಗಿದಿಯ ತಕ್ಕದ್ದು (ಹೇಯ); ದಿಕ್ಕು ಗಿದಿಯೋಣ (ದಿಗ್ವಿಜಯ); ಗಿದಿಯುವ ಹವಣಿಕೆ (ದೇವನ); ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನೆ ಜಾಣನೋಗ ಗಿದಿಯೋಣ (ಪಣ); ವೈರಿಯ ಗಿದಿಯುವವನು (ಪರವ್ರವ G.). P. p. ಗಿದ್ಡು.

ಗಿದಿಸು ಗ್ರೆಡಿಸು. = ಸಿಲಿಸು. (S. Mhr.).

ಗಿಡ್ಡಲಿ ಗ್ರೆಡ್ಡಲಿ. = ಸಿಡ್ಡಲಿ, etc. (S. Mhr.). ದಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಗಿಡ್ಡಲಿ (ತಲಭ G.).

ಗಿಡ್ಡಲು ಗ್ರೆಡ್ಡಲು. = ಸಿಡ್ಡಲಿ, etc. (My.). ಗಿಡ್ಡಲು ಹುತ್ತವಿಕ್ಕಿ, ಹಾವಿಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿತು (Prv.).

ಗಿಡ್ಡು ಗ್ರೆಡ್ಡು. = ಸಿಲಿತ್ತು, ಸಿಲಿದು, ಸಿಲ್ಲು. P. p. of ಗಿಡಿ, ಗಿಲ್ಲು. (C.). ಗಿಡ್ಡಲಿ ಕೆಯ ಕಾಲು, ಸೋತರೆ ಕಿವಿ ಮೂಗು. — ಗಿಡ್ಡಲಿ ಅಡುವವಕ್ಕೆ ಬಿಡ್ಡಿದ್ದು, ಸೋತರೆ ಸೋಡುವವಕ್ಕೆ ಬಿಡ್ಡಿದ್ದು ಎನ್ನುತ್ತೆ.

ಗಿದ್ದರೆ ಹಲವರು ಗಿದ್ದರು, ಸೋತರೆ ಕೊಂಕಣಿಗರ ಗಣ್ಣು ಸೋತ (or ಕೋಮಟಿಗರ ಪೋರ ಸೋತ, Prvs.). ಅರಸನನ್ನು ಗಿದ್ದ ಬದಿಕ (B. 5, 52). ಕಾಳಿಗದಲ್ಲಿ ಗಿದ್ದವನು (ಧುರಚೈತ್ರ Nn. 94). ಗಿದ್ದವಂ (ಬಣ್ಣ Mr. 512).

ಗಿತ್ತಿ gēpti. Thh. of ಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಗಿಲಯು gēbaryu. = ಕೆದಕು 1. To scratch, as the ground (S. Mhr.).

ಗಿಬ್ಬು gēbbu. = ಸಿಬ್ಬು. (S. Mhr.); to loosen a stone, etc. by scratching or digging with the nails (S. Mhr.).

ಗಿಯ್ಯ ಗ್ಯೈ. = ಕೆಯ್ಯ 2, etc., ಸಿಯು, ಸಿಯು, ಸಿಯ್ಯು, ಸೇ, ಸೈ. To perform, to do; to prepare, to make; to work, to till (ತಿಲ್ಲು Smd. Dh.). ಗಿಯ್ಯುಂ or ಗಿಯ್ಯುಲುಂ (Smd. 86). ಗಿಯ್ಯುಂ! (277). ಗಿಯ್ಯುಂ (267). ಗಿಯ್ಯು (66. 133). ಗಿಯ್ಯು ಪುದು (134). ಗೃಹಗರ್ಜನ ಗಿಯ್ಯು (ಗೇಹೇನರ್ದಿ, ಗೇಹೇತೂರ, etc.); ಎನ್ನೂ ಗಿಯ್ಯು ಭೂಮಿ (ವಿಲ); ತಡದು ಗಿಯ್ಯುವನು (ದೀರ್ಘ ಸೂತ್ರ); ಮಿಲ್ಲನ ಗಿಯ್ಯು (ಕುಣ್ಣ, etc.); ಹೊಲ್ಲೆ ಹ ಗಿಯ್ಯುವನು (ನೃತಂಸ, etc. Hlā.). ಗಿಯ್ಯು ನೆಲ (ಸೀತ್ಯ, etc., ಉತ್ತ ಭೂಮಿ Si. 301). ಎತ್ತ ಸನ್ನರ್ಪಣಂ ಗಿಯ್ಯು (J. 28, 25). See e. g. ಅನ್ನ-, ಇಕ್ಕಡಿ, ಉದಯಂ, ಏ, ಒಪ್ಪಂ, ಕೆಲಸಂ, ಕ್ಷೇಮ, ತಪ, ತುಯಲ್, ದನ, ಸಿದ್ಧೆ-, ಸಿದ್ಧೆ-, ಪುಣ್ಯಂ, ಪೂರಣಂ, ಪ್ರತಿ, ಬಿಜಯಂ, ಬಿನ್ನವಂ, ಮುಂ, ಮುದ್ದು-, ಸಜ್ಜು-, ಸದ್ವಿ-, ಹರದು-, etc., etc.; Grj. 1, 133; 10, 116; Bp. 21, 17. — ಗಿಯ್ಯು ಬಲ್ಲಹ. Knowing how to work, etc. (Bp. 9, 46). — ಗಿಯ್ಯುಕ್ಕಲಿಗ. -ಒಕ್ಕಲಿಗ. A husbandman (ಕ್ಷೇತ್ರಾಜೀವ, ಕೃಷಕ, ಕುಟುಂಬ, etc. Hlā.).

ಗಿಯ್ಯಿ ಗ್ಯೈ. = ಗಿಯ್ಯ, etc. (My.). ಅಶೋಕನ ಗಿಯ್ಯು (Bp. 44, 8). ಮೊದಲು ಬಿತ್ತಿ ಬದಿಕ ಗಿಯ್ಯು ಕ್ಷೇತ್ರ (ಬೀಜಾಕೃತ, etc. Si. 301). See ಬಿಜಯಂ.

ಗಿಯ್ಯು ಗ್ಯೈಯು. = ಕೆಯ್ಯು, etc. See ಬಿಜಯಂ.

ಗಿಯ್ಯು ಗ್ಯೈ. = ಸಿಯು, etc. See ಏ.

ಗಿಯ್ಯು ಗ್ಯೈ. = ಕೆಯ್ಯ.

ಗಿಯ್ಯು ಗ್ಯೈಯು. = ಕೆಯ್ಯ. ಅವನಂ ಗಿಯ್ಯು ಬಲ್ಲದ ಇತಿ (ವಿಲ Mr. 92).

ಗಿಯ್ಯು ಗ್ಯೈಯು. = ಸಿಯು, etc. ಶೋಕನನು ಗಿಯ್ಯುವರು ಸತಿ ಸುತರು ದಾಸ್ತವರು (Dp. 1).

ಗಿಯ್ಯು ಗ್ಯೈಯು. = ಸಿಯು, etc. To cause to perform, etc. ಗೋತ್ರವಧಿ ಗಿಯ್ಯು (J. 2, 21). ಉಲ್ಪ ಉದಕಮ ಜ್ಞಾನಂ ಗಿಯ್ಯು (28, 20). See ಪ್ರಸನ್ನಂ.

ಗಿರನೆ ಗ್ರೇಸಿ. = ಕೆರನೆ, etc. (My.; see Prvs. s. ದೋಳು). 2, = ಗರನೆ. (R.; Tē. ಗರನೆ). — ಗಿರನೆದಾಯಿಯನ. = ಕೆರನೆ. (My.). — ಗಿರನೆದಾವ. A basket-well, a well made with rings of wioker (R.; Tē.).

ಗಿರನೆ ಗ್ರೇಸಿ. = ಗಿರನೆ No. 1. (My.).

ಗಿರೆ ಗ್ರೇ. (fr. ಕೆರೆ 1). A scratch, as with a finger-nail or a chisel (My.); a line; a streak (ಕೆರೆ ಓ. 1, 48; Mr. 332; Smd. 16; C.; Si. 327; Tē. ಸರೆ, ಸರೆ; T. ಕೆರೆ, a scratch; a line). ಕಣ್ಣುಡಿಗಿ ಶೋಕನನು ಗಿರೆ (ಸೋಗಿ Smd. 72, o. r. ಗಿರೆ). See J. 11, 24; B. 3, 80, 97; 5, 80, 169; ಕೋಕು, ಸಯ್ಯು. — ಗಿರೆ ಹಾಕು. To mark with lines by a ruler, to rule (My.). 2, to make a sign in the form of a line, to mark (My.); to draw a line over, to blot out (My.).

ಗಿರೆನೆ ಗ್ರೇಸಿ. = ಗಿರೆನೆ No. 1, etc. (My.). ನೀರು ಮಗಿಡ ಬಲ್ಲದ ಗಿರೆನೆ ಮುನ್ನಾದದು (ಸೇಕಪಾತ್ರ, ಸೇಕನ Si. 85).

ಗಿರೆ ಗ್ರೇ. (= ಗೇರು 2; Tē. ನೀರು, ಗಿರೆ; see Smd. 72 s. ಗಿರೆ). — ಗಿರೆ ದಾಮ. dupl. The stato of being full of scratches, as a vessel (My.).

ಗಿರ್ದೆ ಗ್ರೇಸಿ. — ಗಿರ್ದೆವಾಯ್. Mqb. MS.'s reading of ಎರ್ದೆ.

ಗಿರ್ಬು gērbu. To have sexual intercourse (ಮೈ ಧನ Smd. Dh.; M. ಚರಿ, to turn, how; to be bent; to recline; ಚರಿಪು, reclining; cf. ಗೇರೆ 2P).

ಗಿಲ್ ಗಲಿ. 1. = ಸಿಲ, ಸಿಲ 1, ಸಿಲು 1, ಸಿಲ್ಲು. To win, to gain; to overcome, to conquer; to triumph. (T. ಕೆಲ, ವೆಲ್ಲ; M. ವೆಲ್ಲ; Tē. ಗಿಲುಕು). P. ps. ಗಿಲ್ಲು (Smd. 122; Bp. 37, 24), (ಗಿದ್ದು, q. v.). ನೆರೆದ ಅರಸುಗಳನ್ ಅನಿಬರು ಮಂ ಗಿಲ್ಲನ್ ಒರ್ಬನೆ ಪಾರ್ಥಂ (Smd. 122). ಜನವನ್ ಆ ದಾಯುಗನ ಮುಜುಜುಜನಲಿ ಗಿಲ್ಲುನು ಧರೆಯಂ (Rām. 26, 25). ಗಿಲ್ಲು (ಚತಾತಿ, ಚತಾಹವ Hlā.). ಸಸಿನ ಗಿಲ್ಲು (ಚತಾಹವ Mr. 800). ಗಿಲ್ ಬನ್ನಂ (Smd. 277). ಗಿಲ್ ಇನ್ನರ್ ಅವರ್? (292). ಗಿಲ್ಲಂ (267). ಗಿಲ್ಲು ರಥ (ಚೈತ್ರರಥ Mr. 285). See Sēv. 4, 64, 128; J. 2, 4, 39; 6 sum. — ಗಿಲ ನುಡಿವನಂ. = ಗಿಲಿ ನುಡಿವನು. (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರತಿತ Mr. 237). — ಗಿಲರ್ ವಡೆ. = ಗಿಲ್. (Dp. 1, 27). — ಗಿಲಿ ನುಡಿವನು. A man who speaks so as to win (the heart of another), a well-behaved man (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರಸಕ್ತ Hlā.). — ಗಿಲಿವರ್. -ಬರ್. To come to conquer, etc. (Ahh. P. 3, 40; 5, 54, 107; 15, 19; Rēv. 4, 69; V. 4, 86). — ಗಿಲಿವುನ್ನು. -ಫುನ್ನು. To meet for overcoming, to resist (ತಕ್ಕಿಯ್, etc., ಪ್ರತಿಹತ Sē.).

ಗಿಲ್ ಗಲಿ. 2. = ಸಿಲ 2, ಸಿಲು 3. To bring into contact with, to apply to (the body, as a fragrant substance, J. 11, 41; see ಕೆದು 1, ಗಡೆ 2, ಗಡೆ 1).

ಗಿಲ ಗಲಿ. = ಸಿಲ. ಗಿಲಮನೆ ಜಯ (ಓ. 1, 83; cf. ಗಿಲ್ಲು).

ಗಿಲವು ಗಲಾವು. (Smd. 247). = ಸಿಲ, ಸಿಲು 2, ಸಿಲು, (ಸಿಲ್ಲು). Gain; victory (ವಿಜಯ, ಜಯ Nr.; C.; Tē. ಗಿಲುಕು; M. ಕೆಲ್ಲು, T. ಕೆಲ್ಲು, strength, power). 2, a winning, happy, sprightly air (C.). — See Bp. 6, 3; 32, 17; 42, 14; 49, 23; 52, 42; Bh. 1, 8, 40; J. 12, 26; 14, 9; 23, 31, 48; 27, 9; Sēv. 2, 14; ಸೋಲು. — ಗಿಲವು ಸೋಲು. Gain and loss (C.).

ಗಿಲಿ ಗಲಿ. 1. = ಸಿಲ 1, etc. (C.). P. ps. ಗಿಲಿತು, ಗಿಲಿದು. See Bp. 9, 51; 12, 26; 27, 28; 41 snm.; 43, 15; 44, 60; 49, 24; 50, 14, 34, 76; 52, 32; Bh. 2, 4, 5, 7; 2, 13, 46; Pril. 3, 5.

ಗಿಲಿ ಗಲಿ. 2. = ಸಿಲ 2, etc. (Bh. 10, 5, 41).

ಗಿಲಿತು ಗಲಿತು. P. p. of ಸಿಲ 1. (My.).

ಗಿಲಿದು ಗಲಿದು. (= ಸಿದ್ದು, etc.), ಸಿಲಿತು.

ಗಿಲಿಸು ಗಲಿಸು. = ಸಿಲಿಸು, ಸಿಲ್ಲಿಸು. To cause to win, etc. (C.; Bp. 59, 55).

ಗಿಲು ಗಲಿ. 1. = ಸಿಲ 1. (C.). P. p. ಗಿದ್ದು (C.). ಗಿಲುವನು (ಚೈತ್ರ, ಚೈತ್ರ Nr.). ಗಿಲುವ ರಥಂ (ಚೈತ್ರರಥ Hlā.). ಅವನಾ ನೋಬ್ಬನು ಹಗಿಯ ಗಿಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆವಾನು, ಆತನು ಅಧ್ಯಮಿತ್ಯ, etc. (Nr.). ಗಿಲ ದಾರದದು (ಅರ್ಕ್ಕ Nn. 88, 90). ಗಿಲಿಸು (Bp. 43, 14). See Bp. 58, 66; Bh. 1, 8, 11, 18.

ಗಿಲು ಗಲಿ. 2. = ಸಿಲ, etc. — ಗಿಲು ಗಿಯ್ಯ. To cause happiness (Bh. 4, 2, 44). — ಗಿಲುಮೋ. A winning, sprightly countenance (My.).

ಗಿಲು ಗಲಿ. 3. = ಸಿಲ 2, etc. (Bh. 1, 13, 2).

ಗಿಲುಗಿ ಗಲಿಗು. Winning, etc. (My.).

ಗಲುವಿಕೆ gēluvikē. Winning, etc. (ಎಜಯ, ಜಯ Si. 296; ಜಯನ 890).

ಗಲುವು gēluvu. = ಸಲವು. (My.).

ಗಲುವು gēluha. = ಸಲವು, etc. (ಎಜಯ, ಜಯ Nr.).

ಗಲ್ಲು gēlla. = ಸಲವು. (ಜಯ ರಿ. II, 35; Ūpr. 5, 73; Śāv. 4, 64. 94). — ಗಲ್ಲಂಗೊಳ್. -ಎಳೊಳ್. To gain the victory, to be victorious (Abh. P. 16, 96). — ಗಲ್ಲದುತ್ತುಮದೇವ. -ಉತ್ತಮ. N. (Bp. 58, 9). — ಗಲ್ಲಸೇಸ. A sēś of victory (V. 42, after 21). — ಗಲ್ಲ ಸೋಲ. = ಗಲವು ಸೋಲು. ಗಲ್ಲ ಸೋಲವದೇಕೆ? (Bp. 59, 11).

ಗಲ್ಲಿಸು gēllisu. = ಸಲಿಸು, etc. To cause to win, etc. (My.).

ಗಲ್ಲು gēllu. = ಸಲ 1, etc. (My.). ಗಲ್ಲುವವನು (ಜೈತ್ರ, etc. Si. 882). ಗಲ್ಲವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ಜೈತ್ರ, etc. 288). ಗಲ್ಲವ ದಕ್ಕಿ (260. 282). ಗಲ್ಲದ ವದು (282). ಇವನ್ನ ಗಲ್ಲ ಬಹುದು (282).

ಗಲ್ಲುವಿಕೆ gēlluvikē. = ಸಲುವಿಕೆ. (My.).

ಗಲಿತಿ gēlati. = ಕೆಲವು, etc. (ಹಟ್ಟಿಗೆ Ūt. I, 15; ಹಟ್ಟಿಗೆ, ಸಖಿ Śm. 74; Kk. 29, o. r. ಗಲಿತ; ಕೆಲವು, ಸಖಿ Śs.; C.; S. Mhr. in two meanings).

ಗಲಿತೆ gēlatē. = ಕೆಲವು, etc. (B. 4, 139).

ಗಲಿಯು gēlaya. = ಕೆಲವು, etc. (My.).

ಗಲಿಯು gēliya. = ಕೆಲವು, etc. (ಎತ್ತ, ಸುಪ್ಪತ್, etc. Dhv.; S. Mhr.).

ಗಲಿ ಗಲಿ. = ಕೆಲವು 2, etc. (My.; Bh. 1, 6, 7; cf. ಸಿದ್ಧಿ 1). — ಗಲಿ ಗೂಳ್. = ಕೆಲಗೂಳ್. (J. 19, 49).

ಗಲಿಗಾರ್ತಿ gēlī-gārti. = ಸನಿಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಗಲಿತನ ಗಲಿತನಾ. = ಸನಿತನ, etc. Companionship, etc. (C.; S. Mhr. in two meanings; B. 1, 14; 2, 10, 36; 3, 33; ಮೈತ್ರ G.).

ಗಲಿಯು ಗಲಿ-ಇ. = ಸೆಳೆಯು, ಸೆಳೆಯು, etc. (C.; B. 1, 1, 8; 2, 9, 36). See ಕೂಡು, ತುಳು, ನೂಲಿ, where however ಕೆಲವು may be meant).

ಗಲಿಸು ಗಲಿಸು. = ಸೆಳೆಸು, etc. (ಗಡ್ಡೆ Śmd. I; T. ಕವಿಗು, M. ಕವಿಗು).

ಗೇ ಗೆ. = ಸೆಳೆಯ, etc. To perform, etc. P. p. ಗೇರು (My.; cf. Mhr. ಫೇರೇ, to do). ಗೇರುದೇ ಇರುವ ಭೂಮಿ (ಖಲಿ Si. 100). ಊರಿಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿ ಗೇಯುವ ಬಡಗಿಯವನು (ಗ್ರಾಮತತ್ತ್ವ 339).

ಗೇರು ಗೇರು. = ಗೇರು, ಜೇರು. The sedge Cyperus hexastachyus Rottl. (ಫನ, ಭದ್ರತ Nn. 15; ಭದ್ರತ Mr. 138). — ಗೇಕನ ಗಡ್ಡೆ. = ಗಿಕ್ಕನ, q. v. The root of C. h.

ಗೇಣ್ ಗೇಣ. 1. (Śmd. 58). = ಸೇಣ, ಸೇಣ. A span measured by the extended thumb and little finger (ಎತ್ತ, ಕಪ್ಪು Nr.; ತಾಲ Hla., Mr. 824; ಕಪ್ಪು Si. 405; ಪರಿಮಾಣನ ಅನ್ವ. Śm. 96; Tē. ಜೇನುದು, ಜೇನು, ಜಾನ; M., T. ಜಾಣ್; Tē. ಜೇನು, ತಾನು, ಸೇನಾ, much, long; T., M. ಜೇಣ್, breadth, height, length; distance = ದೂರ; T. ಜೇಯ್, ಜೇಯ್, length; distance = ದೂರ; ಗೇ, high; distant = ದೂರ; see ಕೇದಿ, ಗೇಣ್, ಜಾಣ್, ಸಾನು. ಬೆರಳು ಹನ್ನೆರಡಾಗಲ್ ಬನ್ನ ಗೇಣ್ ಅಕ್ಕು, ಗೇಣಿರಡಾಗಲ್ ಬನ್ನ ಮೊದಲ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 325); ಕುರುವೆರ ಗೇಣ್ (ಎತ್ತ 324). See Rāv. 9, 22; ಮೂ

ಗೇಣ್. — ಗೇಣ್ವಯ್. -ದಾಯ್. A span-long month (Śmd. 81; Mdh. MS. ನೇಣ್ವಯ್).

ಗೇಣ್ ಗೇಣ. 2. A long knife, a sword (ನಿಡುಸುರಗ Ūt. I, 8; ಸುರಗ Ūt. II, 21; Kk. 40; Śm. 43. 96; T. ಜೇಣ್, a weapon = ಅಯುಧ). ಕಣ್ಣಿ ಮನೋಜವೀರನ ಗೇಣ್ (Śmd. 117). See Rāv. 13, 70; V. 4, 36; Śāv. 3, 16; ಕಡುಗೇಣ್.

ಗೇಣ ಗೇಣ. = ಸೇಣ 1. See ಅಯ್ಯೇಣ, ಎದು ಗೇಣ.

ಗೇಣಿ ಗೇಣಿ. Rent, contract (My.; Tn.). — ಗೇಣಿ ಬೆ. A lease (My.; Tn.).

ಗೇಣು ಗೇಣು. = ಸೇಣ 1. (C.). ದರ್ಭೆಯ ಬೆರಳುಗೇಣು (ಗೋಕರ್ಣ, ಕುರುಕುಣಿಯ ಗೇಣು (ಎತ್ತ 324 Hla.). ಗೇಣು (ಕೆಲ ಬೆರಳು ನಿಂದ ಬಡಗೂಡಿ ಜಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಳತೆ, ಎತ್ತ Si. 211). ಗೇಣಿನೋ ಪವತ್ರಾಗುರಿಗೆ (ಗೋಕರ್ಣ Mr. 824). ಗೇಣು ಬಟ್ಟು ಅಗದು ದಾಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗೇಣುಗಲ. -ಅಗಲ. The distance or length (breadth) of a span (Si. 288). — ಗೇಣು ಗೇಣು. rep. (B. 4, 39). — ಗೇಣುದ್ದ. -ಉದ್ದ. The height or length of a span. ಗೇಣುದ್ದ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮಾರುದ್ದ ತಪ್ಪುವದು (Prv.). See Prv. s. ಜೋಟುದ್ದ. — ಗೇಣುಹೊಟ್ಟೆ. The belly (or stomach) that is only a span in length or breadth (C.; Dp. 173, 6). ಗೇಣುಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಯಾಕೆ ಅಷ್ಟು ಚಿನ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿ? (C.).

ಗೇಣಿ ಗೇಣಿ. N. of a plant (ಮುಗ್ಗಾರಿ, o. rs. ಮಂಗಾರಿ, ಮುಗ್ಗಾರಿ Mr. 119).

ಗೇಣ್ ಗೇಣ್. = ಗೇಣ್ವಯ್, q. v. (My.; B. 5, 246).

ಗೇಣ್ವಯ್ ಗೇಣ್ವಯ್. A rhinoceros (My.; B. 5, 248. 250; Si. 290; Mhr., H. ಗೇಣ್ವಯ್).

ಗೇಣ್ವಯ್ ಗೇಣ್ವಯ್. = ಗೇಣ್ವಯ್. (Sk.; cf. ಜೇಣ್).

ಗೇಣ್ವಯ್ ಗೇಣ್ವಯ್. A ball for playing with.

ಗೇಣ್ ಗೇಣ್. Tbh. of ಜ್ಞಾನ. (C.). — ಗೇಣಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (S. Mhr.).

ಗೇಣವನ್ತ ಗೇಣವನ್ತ. Tbh. of ಜ್ಞಾನವನ್ತ (S. Mhr.).

ಗೇಣಿಕೆ ಗೇಣಿಕೆ. Tbh. of ಜ್ಞಾನಿಕೆ. Consideration, reflection, thought (S. Mhr.).

ಗೇಣನು ಗೇಣನು. Tbh. of ಜ್ಞಾನನು. To investigate, to consider, to reflect (C.).

ಗೇಣಕ ಗೇಣಕ. Tbh. of ಜ್ಞಾನಕ. (My.).

ಗೇಣಿ ಗೇಣಿ. The state of being swollen from disease (My.). — ಗೇಣಿಮೋದಿ. A swollen face (My.). — ಗೇಣಿದು. A man whose body is swollen (My.). — ಗೇಣಿ ಹೊಟ್ಟೆ. A swollen belly (My.).

ಗೇಮ ಗೇಮ. = ಕೆಲವು, etc. Work (My.).

ಗೇಯ ಗೇಯ. To be sung; singing, a singer; a song, a chant. 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಗೇಯಿಸು ಗೇಯಿಸು. = ಸೆಳೆಯಿಸು, etc. To cause to work, etc. (My.).

ಗೇರ್ ಗೇರ್. (= ಕೊರ 1). The sound produced in the chest and throat by phlegm (in the ಗೂರು, My.). — ಗೇರ್ ಗೇರ್. rep. (My.).

ಗೇರಾಯಿಸು ಗೇರಾಯಿಸು. = ಗೇರಾಯಿಸು. To surround, to encompass, to hem in (My.; Mhr. ಫೇರೇ; Mhr., H. ಫೇರ, a circumference).

ಗೇರಿ ಗೇರಿ. Giddiness (My.; Mhr. ಫೇರಿ). ತಲೆ ಗೇರಿ ತರುತ್ತದೆ (My.).

ಗೇರು ಗೇರು. ಗೇರ್ (Śāv. 8, 82). = ಕೇರ 2, etc. The marking-nut tree, Semecarpus anacardium

L. f. (ಅರುಷ್ಕರ Nr., Si. 454; ಫಲ್ಲಾತಕ Mr. 115; ಪಾವಕ 526; ಫಲ್ಲಾತಕ, ಮಹಾಕಾಲ Nn. 97; ಪಾವಕ, ಫಲ್ಲಾತಕ 122; My.). ಸಸನೆ ಇರಲಾದ ಬದ್ಧಿ ಗೇರು ತುಟ್ಟು ಕೊಡ್ಡು (for tattooing, Prv.). — ಗೇರ ಕಾದ್. The marking-nut (ಬೀಜಬೇರುಪ್ಪ Mr. 144 in one MS.; o. r. ಬೇರುಪ್ಪ in one, ಬೇರುಪ್ಪ, in another, ಬೇಜಪ್ಪ, in another). — ಗೇರ ಪಣ್ಣು. A ripe gēru fruit of a red colour (Rāv. 9, 23). — ಗೇರ ಮರ. = ಕೇರ ಮರ, ಗೇರು. (ವೇರವೃಕ್ಷ, ಅರುಷ್ಕರ, ಅಗ್ನಿಮುಖಿ, ಫಲ್ಲಾತಕ Nr.). — ಗೇರುವಪ್ಪ. A half of the roasted marking-nut (My.). — ಗೇರುಬೀಜ. = ಕೇರು. (My.). — ಗೇರುಮರ. = ಗೇರ. (ವೇರವೃಕ್ಷ, etc. Si. 131). 2, an American tree naturalized in India, the cashew-nut tree, *Anacardium occidentale* L. (St. & Pi.; Tē. ಜೇಡಿ-ಮಾಮಿಡಿ-ಚೆಟ್ಟು; M. ಕತು-ಮಾವು). — ಗೇರುಮಾವು. A kind of mango (My.).

ಗೇಡು ಗ್ರೇಫ್. = ಕೇಡು. (My.).

ಗೇರ್ ಗ್ರೇ. = ಗೇರು, etc. — ಗೇರ್‌ಕಾಯಿಮರ. = ಗೇರ ಮರ. (St. & Pi.).

ಗೇಲಿ ಗೇಲಿ. Ridicule, derision (My.; Tē. ಗೇಲಿ, ಗ್ರೇಲಿ, ಗ್ಲಿಲಿ; ಗ್ರೇಲಿಂಡು, ಕೇಗಂಡು, to ridicule; ಕೇರು, to ohnokie, giggle; T. ಕೇಲಿ, censore, aspersion, calumny; cf. ಕಲ). — ಗೇಲಿಗೊಳಿಸುವೆ. — ಕೊಳಿಸುವೆ. Ridiculing, etc. ಹೀಗೊಳಿಸು ಗೇಲಿಗೊಳಿಸುವೆ (ಅಡ್ಡುರಿತಕ, ಪಂಪನ ನಗುವದು Si. 73). — ಗೇಲಿ ಮಾಡು. To ridicule (ಬಟ್ಟಿನನ್ನು or ಬಟ್ಟಿನಿಗೆ, My.).

ಗೇಸ್ತ ಗೇಸ್ತ. Tbh. of ಗೃಹಸ್ಥ. (My.; Tē. ಗೇಸ್ತು).

ಗೇಹ ಗೇಹ. A house (ಮನೆ Nn. 133).

ಗೇಹಿನಿ ಗೇಹಿನಿ. A house-wife, a wife. (R.).

ಗೇಹೇನರ್ ಗೇಹೇ-nardi. A poltroon, a dung-hill cock.

ಗೇಹೇರರ್ ಗೇಹೇ-rā. A poltroon, etc.

ಗೇಹೇವನ ಗೇಹ-upavana. A garden near a house.

ಗೈ ಗ್ರೇ. = ಗೈಯ, etc. (My.), e. g. ನಿಡ್ಡೆಗೈ, to sleep (Si. 254); ಯೋಚನೆಗೈ, to reflect, etc. (Si. 71).

ಗೈರ gaira. = ಗೈರು. Dis-, nn-, mis-, out of, etc. (Mhr.).

ಗೈರಬರ್ತು gaira-kharū. Extra or vain expenses (My.; Mhr.).

ಗೈರಮಾಮೂರ್ gaira-māmūl. That is against custom or usage (My.).

ಗೈರಾಜರ gairājar. = ಗೈರುಪಾಜರು. (My.).

ಗೈರಾದಾ gairādā. Unconspired, waste (Br., H.); dne, owed (My.; Br., H.).

ಗೈರಿಕ gairika. (fr. ನಿರಿ). Red chalk. 2, mineral, ore (ಧಾತು, ಗಾಜು Mr. 98, o. r. ಜಾಜು). 3, gold.

ಗೈರು gairu. = ಗೈರ. (My.).

ಗೈರುವಾಜಿಬೇ gairu-vājibē. ಗೈರುವಾಜಿಬೇ. Unreasonable, improper (My.; Br.; Mhr., H. ಗೈರವಾಜಿಬೇ).

ಗೈರುವೇ gairu-vilē. Out of its place; lost (My.).

ಗೈರುಪಾಜರು gairu-hājaru. = ಗೈರಾಜರ್. Absent (My.; Br.; Mhr. ಗೈರಪಾಜರು).

ಗೈರೇಯ gairēya. Red chalk, bitumen.

ಗೊ ಗ್ರೇ-04. (= ಕೊ, ಕೋ). See ಕಾದು-ಗೊ.

ಗೊಯಿ ಗ್ರೊಯಿ. = ಗೊಯಿ, ಕೊಯ್ (used expressly of the mosquito, C.).

ಗೊಗ್ಗ ಗ್ರೊಗ್ಗ. (= ಬಿಗ್ಗ). (My., in the sense of ಬಿಗ್ಗ, used especially to frighten children). — ಗೊಗ್ಗಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 58, 6).

ಗೊಂಕೆ ಗ್ರೊಂಕೆ. (= ಕುಂಕೆ). The throat (ಗೋನ್ Smd. II; Sā.; ಗೋಲಿ Ct. I, 9, probably ಗೋಣು; M. ಕೊಡ್ಡು, the throat).

ಗೊಂಕಡಿ ಗ್ರೊಂಕಡಿ. A cloak (blanket) worn over the head and face (C.; Mhr., H. ಫುಂಗಟ, ಫುಂಗಟ). 2, a oumbiy or blanket (C.; Tē. ಗೊಂಗಡಿ, -ಡು, -ಳ; Mhr. ಫೋಂಗಡೀ, ಫೋಂಗಡೇಂ). ಅಂಗಡೀ ಮಾವು, ಗೊಂಗಡೀ ಹೊದ್ವು. — ಕೆಡಿಯೊಡದ ವನ ಗೊಂಗಡಿ ಕತ್ತು ಕೊಡ್ಡು ಹಾಗೆ (Prvs.). 3, a long, good tamarind fruit (My.). — ಗೊಂಗಡಿಕೊಪ್ಪ. The hood into which a oumbiy is made (C.). — ಗೊಂಗಡಿಕೊಪ್ಪ. = ಗೊಂಗಡಿಕೊಪ್ಪ. (My.).

ಗೊಂಗು ಗ್ರೊಂಗು. = ಗುಂಗು. (Sd.).

ಗೊಂಗಿ ಗ್ರೊಂಗಿ. 1. (= ಸೊಂಜೆ). A mass, a heap (ಕಡಳ, ಜುಗುಳಿ, ನೆರವಿ, ಗುಣ್ಣು, etc. Smd. 54, o. rs. ಗೊಣ್ಣು, ಹೊಣ್ಣು).

ಗೊಂಗಿ ಗ್ರೊಂಗಿ. 2. The large grey babbler, *Garulus albifrons* (Bd.). Cf. ಗೊನಗಾ.

ಗೊಂಜೆ ಗ್ರೊಂಜೆ. = ಸೊಂಜೆ. (My.).

ಗೊಜಗು ಗ್ರೊಜಗು. 1. To speak indistinctly or inarticulately (My.; M. ಕೊಜು, ಕೊಜ್ಜು, T. ಕೊಜು).

ಗೊಜಗು ಗ್ರೊಜಗು. 2. Indistinct or inarticulate speech (My.).

ಗೊಜಿ ಗ್ರೊಜಿ. = ಗಜಿ 1. — ಗೊಜಿಬಿ. = ಗಜಿಬಿ. (My.).

ಗೊಜ್ಜಿ ಗ್ರೊಜ್ಜಿ. = ಗುಜ್ಜಿ, etc. (Rāv. 10, after 31).

ಗೊಜ್ಜಲು ಗ್ರೊಜ್ಜಲು. Mud, mire (ಕೆಸರು My.).

ಗೊಜ್ಜು ಗ್ರೊಜ್ಜು. 1. Acidity, sourness (C.; cf. ಕಡಾಕ).

ಗೊಜ್ಜು ಗ್ರೊಜ್ಜು. 2. A thick mess of boiled brinjals, mangoes, etc. to which tamarind, chillies, salt, etc. are added (My.; Tē.; Tu. ಗೊಜ್ಜು; T., M. ಕುಡುಕುಡಿ, silmy, soft; see a. ಕುಸುರಿ 1 and cf. ಗೊಡ).

ಗೊಜ್ಜಿಗೆ ಗ್ರೊಜ್ಜಿಗು. = ಸೊಜ್ಜಿ, etc. (Rāv. 9, 6).

ಗೊಜ್ಜಿ ಗ್ರೊಜ್ಜಿ. (= ಕೊಡಲಿ, (ಗಜ್ಜು), ಸೊಜ್ಜಿ. Putridity; mud, mire (My.; cf. ಗೊಡಕ).

ಗೊಂಚಲ ಗ್ರೊಂಚಲ. = ಸೊಂಚಲ. (S. Mhr.).

ಗೊಂಚಲು ಗ್ರೊಂಚಲು. ಗೊಂಚಲ್. A cluster; a bunch (ಗುಡ್ಡಕ, ಸ್ತವಕ Nr.; ಮಂಜರಿ, ವಲ್ಲರಿ Mr. 106; ಗುಡ್ಡ Kk. 20; ತೊಂಗಿ, ತೊಂಗಲ್, ತೊಣ್ಣು, ತೊಡಣ್ಣು, ಹೊಣ್ಣು, etc., ಗುಡ್ಡ; C.; cf. ಗುಡಿ 3, ಗೊನೆ, Tbh. ಕೊಡ್ಡು). ಹೊಣ್ಣು ಹೊದಿ ಹೊಣ್ಣು ಪತ್ರಪತ್ರವರಾದಿಗಳ ಗೊಂಚಲು (ಮಂಜರಿ, ವಲ್ಲರಿ Nr.; see Si. 122). ಮರದ ಗೊಂಚಲು (ವಲ್ಲರಿ, ಮಂಜರಿ Hlā.). ಹೂ ಎನ ಗೊಂಚಲು (ಸ್ತವಕ, ಗುಡ್ಡಕ, ಗುಡ್ಡ, ಗುಲುಂಥ Hlā.; see Si. 124; Smd. 73). ಅಲರ್ಗರ್ ಗೊಂಚಲ್ (J. 3, 8). ಮುತ್ತುಗಳ ಗೊಂಚಲು (3, 17). ಕಾಯ ಗೊಂಚಲು (B. 2, 41). See Bp. 11, 34; B. 4, 54. — ಗೊಂಚಲಿಂಡು. A cluster of lightnings (Rāv. 13, after 77).

ಗೊಂಜಿ ಗ್ರೊಂಜಿ. (= ಸೊಂಜಿ), ಸೊಂಜಿ. A mass, etc. (ಜುಗುಳಿ, ತರಳ್ಳಿ, ಹೊಣ್ಣುಳಿ, ನೆರವಿ, ಗುಣ್ಣು, ಗುಣ್ಣು, ಗೊಣ್ಣುಳಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17).

ಗೊಂಜಿ ಗ್ರೊಂಜಿ. = ಸೊಂಜಿ. A mass; a cluster. (ಬೇಡಲ್ ಗೊಂಚಯ ಸರಳಕ ಬಿಡದು, ಅಡವಿಯೊಳು ಬೇಣ್ಣಿಯನಾದು ತ್ರಿವರ್ಧ (Rāghā. 17, 67).

ಗೊಟ ಗ್ರೊಟ. = ಗುಟು, etc. — ಗೊಟ ಗೊಟ = ಗುಟು ಗುಟು. (My.).

ಗೊಟಕು ಗೌಟಕು. = ಗುಟಕು, etc. (C.); the last gulping sound of a dying person (S. Mhr.).

ಗೊಟರು ಗೌಟರು. = ಗೊಟ್ಟು, (ಗೊಡರು). A hole, a hollow (in a wall, well, hill, or tree; cf. Sk. ಕೋಟರ). — ಗೊಟರು ಬೀರು. A hollow to be formed (My.).

ಗೊಟ್ಟ ಗೌಟ್ಟ. 1. = ಕೊಟ್ಟ. 1. A bamboo tube for administering food or medicine to cattle (C.; Tē.; Mhr. ಫೋಟೀಂ; cf. ಕೊದರ). —

ಗೊಟ್ಟ ಗೌಟ್ಟ. 2. = ಕೊಟ್ಟ, q. v. A mango-stone (S. Mhr.; Mhr. ಕೋಯ; Tu. ಗೊಟ್ಟು).

ಗೊಟ್ಟ ಗೌಟ್ಟ. 3. = ಗೊಟ, etc. (S. Mhr.).

ಗೊಟ್ಟ ಗೌಟ್ಟ. 4. (= ಗೋಣ್ಣು). A corner (My., in ಗೊಟ್ಟೆ ದೀಡು, ಗೊಟ್ಟೆ ಹಾಕು, used of an arji).

ಗೊಟ್ಟಿ ಗೌಟ್ಟಿ. = ಗೋಟಿ. N. of a plant (ಗೊಟ್ಟಿ ಬೀರು, etc. Mr. 147 in one MS., o. rs. ಗೊಟ್ಟಿ, ಗೋಟಿ). See ಪನ್ನಂ.

ಗೊಟ್ಟಿ ಗೌಟ್ಟಿ. = ಫೋಟೀಂ. Tbh. of ಫೋಟೀಂ. A mare (J. 7, 5).

ಗೊಟ್ಟು ಗೌಟ್ಟು. 1. Obstinacy (Tē.); crookedness, craft (cf. the terms s. ಕುರುದು). — ಗೊಟ್ಟು. -ಅಟ. Deceit, falsity (Bp. 24, 75).

ಗೊಟ್ಟು ಗೌಟ್ಟು. 2. (= ಗೊಟ್ಟು). The state of being hard to get or very scarce (My.; Tē. ಗೊಟ್ಟು, ಗೊಡವೆ, the state of being hard, difficult, hard to read, puzzling, hard to get; see ಕುರಿ 1). ಗೊಟ್ಟು ಗೊಟ್ಟು (My.). ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷೇರಸಾಗರಭಟ್ಟರು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀರಿಗೆ ಗೊಟ್ಟು (Prv.). 2, the state of being dry. — ಗೊಟ್ಟು ಕೆರೆ. A dry tank (My.). ಕೆಟ್ಟವರಿಗೂ ಅದಾದವರಿಗೂ ಗೊಟ್ಟು ಕೆರೆ ತವರ ಮನೆ (Prv.). — ಗೊಟ್ಟುಕಾಲ. Drought (My.; Tē.). — ಗೊಟ್ಟುಕುಳ. -ಪುಳ. The dry bed of a stream (V. 14, after 81).

ಗೊಟ್ಟು ಗೌಟ್ಟು. The mons veneris (S. Mhr.).

ಗೊಟ್ಟು ಗೌಟ್ಟು. = ಗೊಟರು. (My.).

ಗೊಡ ಗೌಡ. = ಗೊಡ. An imitative sound. (Mhr. ಗುಡ). — ಗೊಡ ಗೊಡ ಎನ್ನು. A sound heard in the body when suffering from flatulence (My.). 2, a sound heard in continuous vomiting (My.).

ಗೊಡಗು ಗೌಡಗು. (tr. ಕೊಡೆ 2). = ಗೊಡಗು. A hollow, a hole (in a grain-pit or well, My.).

ಗೊಡದಿ ಗೌಡದಿ. = ಕೊಡದಿ. — ಗೊಡದಿಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. An eye with a protuberance from its ball (S. Mhr.). — ಗೊಡದಿಗಡ. = ಕೊಡದಿಗಡ. (Z.).

ಗೊಡರು ಗೌಡರು. (= ಗೊಟ್ಟು, etc., ಗೊಟ್ಟು). — ಗೊಡರು ಗೊಡರು. rep. The bellowing sound of a bull-frog (S. Mhr.). — ಗೊಡರು ಹಾಕು. To grunt or bellow as an ox or a bull (My.).

ಗೊಡಲು ಗೌಡಲು. Trash, chaff (P. Rām. 6, 44, 10).

ಗೊಡವೆ ಗೌಡವೆ. Connexion; intercourse; concern with, care about (C.; J. 6, 35; Bh. 3, 5, 22; cf. ಕುರಿ 1; ಗೋಟು 2). ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದವರಿಗೆ ದಾರಿ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? — ತವರ ಮಾಡುವವನ ಗೊಡವೆ ಬೀಡ (Prv.). See B. 3,

82; 4, 137. 199; Prv. s. ದಣ್ಣು, ದುರ್ಗ, ಪರಬೋಕ, ಪೊನ್ನಂ, ಪ್ರಸ್ತ, ಮಡಿ 3.

ಗೊಡಗು ಗೌಡಗು. = ಗೊಡಗು. (My.).

ಗೊಡ ಗೌಡ. 1. (tr. ಕುರಿ 1?). A complicated, perplexing affair: peril, jeopardy (P. Abh. P. 9, 156; 10, 10; Tē.).

ಗೊಡ ಗೌಡ. 2. = ಗೊಡ 1. N. of a plant (ನಿರ್ಮುಟ್ಟ Mr. 116 in one MS., o. r. ಗೊಡ in two MSS., ಗೋಡ in another).

ಗೊಡ್ಡಿ ಗೌಡ್ಡಿ. A barren woman (C.; Tē. ಗೋಡ್ಡಿ). ಗೊಡ್ಡಿ ಹೆಸುವಳೆನು? ಬೊಡ್ಡಿ ಅದುವಳೆನು? (Prv.). 2, a male in female attire, at play (S. Mhr.).

ಗೊಡ್ಡು ಗೌಡ್ಡು. (= ಗೊಟ್ಟು 2). The state of being barren or sterile (C.; Tē., Tu.); that of being sapless, etc.; a barren cow, etc. (Mhr. ಬೋಡ, an old cow of which the womb is closed; an old tree which bears no longer). ಗೊಡ್ಡಿನ ಹಾಲು (as a wonderful thing, Bp. 9, 24; see also 60, 45). ಮೂದಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕು, ಅದು ಹನ್ನೆರಡಕ್ಕು, ಹೇಡುವ ಗೊಡ್ಡು ಹೆಸಕ್ಕು ಪಾಪಂ ಪಾದೊ ಕಾಲೆ (Sp.). ಡಂಪ ಅರಣ್ಯದ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಬನ್ನ ತರು ಗೊಡ್ಡಾಗಲ್, ಫಲಂ ತೀವಿ ಅ ಮರಗಲ್ ಪಟ್ಟಿವೆ? (Sk. 8). ಸೂಲು ತಟ್ಟಿದರೆ ಗೊಡ್ಡೇ? (Prv.). See Prv. s. ಮಡ್ಡಿ 1. — ಗೊಡ್ಡ ಹುಣಿಸೇ ಮರ. A tall tree, Albissia odoratissima Benth. (Z.). — ಗೊಡ್ಡಾಕಲ್. -ಅಕಲ್. A barren cow (ವತ್ತೆ, ಬನ್ನೆ Sm. 842; ವತ್ತೆ, ಬನ್ನೆ Nr.; C.). — ಗೊಡ್ಡು. -ಅಟ. Nonsense (Bp. 28, 43). Cf. ಗೊಟ್ಟು. — ಗೊಡ್ಡು ಎಮ್ಮೆ. A barren buffalo. See Prv. s. ಮಡ್ಡು. — ಗೊಡ್ಡು ಕೆಲಸ. Useless, unprofitable work (C.). — ಗೊಡ್ಡು ದನವು. = ಗೊಡ್ಡಾಕಲ್. (Dp. 148, 3). — ಗೊಡ್ಡು ಮರ. A barren tree (C.). — ಗೊಡ್ಡು ಮಾತು. A vain word (C.). — ಗೊಡ್ಡು ಸಾಡು. A broth without strength (My.). ಗೊಡ್ಡು ಸಾಡಿಗೆ ಜಡ್ಡುತುಪ್ಪ (Prv.). — ಗೊಡ್ಡು ಹರಟೆ. Useless talk (My.). See Prv. s. ಮಡ್ಡಿಯನ್ನ.

ಗೊಣ ಗೌಣ. 1. = ಗೋಣ s. ಗೋಣಿ. See ಎಣಿಗೋಣ.

ಗೊಣ ಗೌಣ. 2. = ಕೋಣ 2. — ಗೊಣ ಗೊಣ ಎನ್ನು. = ಕೋಣ ಕೋಣ ಎನ್ನು. (My.; T. ಕುಣಿಗುಣ).

ಗೊಣ ಗೌಣ. 3. = ಗುಣ, etc. — ಗೊಣಗುಟ್ಟು. = ಗುಣಗುಟ್ಟು. (My.; Tē. ಗುಣ, ಗೋಣಗೋಣಾಡು).

ಗೊಣಗ ಗೌಣಗು. (= ಗೊಣಗ). A man who nasalizes (My.). Feminine ಗೋಣಗ.

ಗೊಣಗು ಗೌಣಗು. 1. N. of a plant (ಗುಣಿ Mr. 139; Tē. ಗುಣುಕೆ, ಗುಣುಕು, a sort of wild oorn which is eaten in times of scarcity).

ಗೊಣಗು ಗೌಣಗು. 2. To nasalize (My.).

ಗೊಣಗು ಗೌಣಗು. 3. Nasalization (My.). ಗೊಣಗು ಮಾತು (My.).

ಗೊಣಗು ಗೌಣಗು. 4. Grumbling, murmuring (My.). — ಗೊಣಗು. -ಅಟ. = ಗೋಣಗು. (My.).

ಗೊಣಸು ಗೌಣಸು. (= ಕುಣಿಕೆ 2), ಗೊಣಸು. A link of a chain (C.). 2, a loop (ಬಲಯಂ ಸಂವ ಕುಣಿಕೆ Mr. 380; see ಕುಣಿಕೆ 2). 3, an ornamental bunch of five pearls (My.).

ಗೊಣಿಯ ಗೌಣಿಯ. The middle of a bow-string (P. Abh. P. 14, 171).

ಗೊಣ್ಣು gōṇḍu. (or ಗೋಣ್ಣು). (= ಗೋಣ್ಣು?). See
ಸೆ. s. ಎರಡು 3.

ಗೊಣ್ಣೆ ಗಂಧೆ. = ಕೊಣ್ಣೆ 4. A cluster; a tuft; a
tassel (C.; B. 4, 210; ಸೆ. 3, 27; Tē., M. ಕೊಣ್ಣೆ; T. ಕೊಣ್ಣೆ;
T. also ಕುಂಡರ್; Mhr. ಗೋಣ್ಣಾ). See ಅನನ್ಯನ. 2, imper-
vious or thickset state (Tē.; See ಕುಂಡಿ). 3, an
amaranth, Gomphrena globosa Lin. (My.). —
ಗೋಣ್ಣಾರಣ್ಯ. -ಅರಣ್ಯ. An impervious jungle (My.; cf. Sk.
ಗೋಣ್ಣವನ).

ಗೊಣ್ಣೆಯ ಗಂಧೆಯ. A mass (Bh. 6, 8, 13).

ಗೊಣ್ಣೆ ಗಂಧೆ. 1.—ಗೊಣ್ಣೆ ವೃದ್ಧಿ. -ವೃದ್ಧಿ. An insect found
in timber (ಫುಣಿ Nr.).

ಗೊಣ್ಣೆ ಗಂಧೆ. 2. Mucus of the nose (C.). 2, a
blot of ink (S. Mhr.).

ಗೊತ್ತು gōttu. = ಗುತ್ತು, etc., ಗೊನ್ನು. A mark, etc.
(C.; Ūpr. 4, 8; ಸೆ. 2, 28). 2, knowledge, acquaint-
ance (C.). 3, appointment, rule, regulation,
order (C.; Tē.). ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೀಗೆ ಅಭಿನವಿಸ ಬೇಕು ಎ
ವ್ವು ಗೊತ್ತು (ತಾಳಿ Si. 64). ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಯಮ
ಲೋಕದೊಳಗೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಯಾತನಸ್ಥಾನ (79). ಹೀ
ಗಿರ ಬೇಕು, ಹೀಗೆ ನಡಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆವ್ವು ಗೊತ್ತು (247). ಗೊತ್ತಾಗಿ
ರುವ ಸ್ಥಲ (ಎವಯ, ಅತ್ರಯ 390). ಅಳತೆ ತೂಕ ಮುನ್ನಾದ ಗೊತ್ತು
(ಪ್ರಮಾಣ 420). ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ (ವ್ಯಥಾ 468). ಸತ್ತು ಹೋಗದೆ ಅತಿ
ಜೀವನವರಲು, ಮೋಕ್ಷದ ಗೊತ್ತು ತಿಳಿ! (Sp.). 4, an appoint-
ed place; a place of resort or shelter (ಗವಿ,
ಗರುಡಿ, ನೆಲೆ, etc., ಅತ್ರಯ Kk. 64; Sm. 58); a place
where cattle are tied (My.). — See B. 1, 5; 2, 29.
33. 38. 43; 3, 29. 41. 72. 73. 85; 4, 18. 19. 20. 21. 28. 67.
81. 94-97. 100. 105. 195. 208; 5, 84. 109. 164. 178. 188.
189. 209. 214. 216. 227. 267. 289. — ಗೊತ್ತುಗೆಡು. -ಕೆಡು.
To become objectless or vain, etc. See Sp. s. ರಾಜಾನ್.

ಗೊತ್ತುಗಾಡಿ ಗಂತ್ತು-ಗೌರ. A male acquaintance
(C.). 2, a person of mark or distinction, a
headman (ವಲ್ಲಭ Si. 441; My.). ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಗೊತ್ತುಗಾಡಿ
(ಬೃಹದಾರಕ, ಮುಖ್ಯ 407).

ಗೊದ ಗೊದ. Thickened state (see s. ಕುಸುಂ 1 and
cf. ಗೊಬ್ಬ 2). — ಗೊದ ಗೊದ. rep. The thickened state of
an ambali, a pāyasa, etc. (My.).

ಗೊದಕು ಗೊದಕು. Mud, mire (cf. ಕೊಚ್ಚೆ, ಗೊಚ್ಚೆ).

ಗೊದಗು ಗೊದಗು. = ಗೊದಕು. (My.).

ಗೊದಮ ಗೊದಮ. A piece of wood in the form
of a bat, one side being round, used in
leading and checking the course of an idol
car (My.). Cf. ಗುಡಗ.

ಗೊದಳಿ ಗೊದಳಿ. N. of a fish (Rēv. 5, 115).

ಗೊದ್ದ ಗೊದ್ದ. 1. = ಸೊದ್ದ 2, q. v. ಗೊದ್ದದ ಮರ or ಗೊದ್ದ
ನ ಮರ, the sun-paper tree, Ficus asperima Roxb. (My.).

ಗೊದ್ದ ಗೊದ್ದ. 2. A kind of black ant the bite
of which pains rather much (C.; Tē. ಗೊದ್ದಿ-ಚಿದ
ಲು, the kind of termites called a soldier ant; cf. ಗೊದಲಿ).

ಸೊದ್ದ ಗೊದ್ದ. = ಗುದ್ದ. (Tbh. of ಗೋಧಿ). See ಬೆಣ್ಣೆ.

ಗೊದ್ದ ಗೊದ್ದ. Pig's dung (My.).

ಸೊದ್ದ ಗೊದ್ದ. Tbh. of ಗುದ. (My., used of that of females;
Tē. ಗುದ್ದೆ; cf. ಗೊಕ್ಕ).

ಗೊನಗಾ ಗೊನಗಾ. (= ಗೋನಗ). The bird called
the babbler (Pr.; S. Mhr.). Cf. ಗೊಂಗಿ 2.

ಗೊನೆ ಗೊನೆ. = ಸೊಲೆ 2. A cluster or bunch of fruit,
applied to plantains, mangoes, grapes, cocoa-
nuts, etc. (C.; Tē. ಗೊಲೆ; M. ಕಾಲೆ; T. ಕಾಲೆ; cf. ಕೊ
ತ್ತು 2, ಗುತ್ತಿ). See B. 2, 15. 37; 3, 29; ಒಳ್, ಬೆಳ್; Prv.
s. ದಾದು 1.

ಗೊನೆಗಾಡಿ ಗೊನೆ-ಗೌರ. A man who gathers
plantains, cocoanuts, arecanuts, etc. (My.).

ಗೊನ್ನು ಗೊನ್ನು. = ಸೊತ್ತು. etc. (My.).

ಗೊನ್ನೆಮಗೊರುಚೆಟ್ಟು ಗೊತ್ತೆಮ-ಗೊರು-ಚೆಟ್ಟು. The
plant Paederia fetida (Tē.; ಸಾರಣಿ, etc. Si. 160).

ಗೊನ್ನ ಗೊನ್ನ. = ಗೊನೆ 1. (St. & Pl.).

ಗೊನ್ನಣ ಗೊನ್ನಣ. = (ಕೊತ್ತಣ), ಸೊನ್ನಣ, ಸೊನ್ನಣ. A
mass; an assemblage; a concourse of people,
a crowd, a throng (ದೊನ್ನಣ, ಗದನಾ Ūt. I, 34; ನಿಶು
ರುಮ್ಪ II, 47; ಒಡ್ಡು Sm. 96; ಕೇಡು, ಸಾರ್, ಎರ್ಣಣ 107;
Abh. P. 3, 116; Grj. 2, after 106; 10, after 79; J. 12, 4).
ತುರರ ಗೊನ್ನಣಂ (ಬೇಡು Sm. 32). ಹಬ್ಬದ ಗೊನ್ನಣ (My.).

ಗೊನ್ನಣಿ ಗೊನ್ನಣಿ. = ಸೊನ್ನಣ, etc. (ತರಕ್ಕಿ, ಸಾರ್, ದೊನ್ನಣ,
ಗೊಂಗಿ, ನೆರವಿ, ಗುಮ್ಮ, etc. Sm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ಗೊಂಚಿ, ಗುಮ್ಮ
ಗುಮ್ಮ, etc. Kk. 17).

ಗೊನ್ನಣಿಸು ಗೊನ್ನಣಿಸು. To assemble (v. i.), etc.
(ಸಮೂಹ ಸಂದ. Dh.; Grj. 6, 63); to be plentiful, etc.
(ದಾಖಲು ಸಂದ. Dh.).

ಗೊನ್ನಲ ಗೊನ್ನಲ. Confusion (B. 4, 137; Tē. ಕೊನ್ನಲ; Mhr.
ಗೋನ್ನಲ); bustle (C.; Mhr.); tumult (C.; Mhr.).

ಗೊನ್ನಲಿಗ ಗೊನ್ನಲಿಗ. A man who makes music in honour
of Pārvatī and sings her stories (S. Mhr.; Mhr. ಗೋನ್ನಲಿ,
a tumultuous festivity in propitiation of devī).

ಗೊನ್ನಲಿ ಗೊನ್ನಲಿ. = ಸೊನ್ನಲಿ, etc. (Ū. Bp. 42, 15; J. 3, 17).

ಗೊನ್ನಲಿಸು ಗೊನ್ನಲಿಸು. = ಸೊನ್ನಲಿಸು. (Ūpr. 7, 114).

ಗೊನ್ನಿ ಗೊನ್ನಿ. = ಸೊನ್ನಿ, (ಸೊನ್ನಿ). An alley, a lane,
a bye-place (My.; Tē. ಗೊನ್ನಿ, ಗೊರಚಿ, ಗೊರ್ಚಿ; M. ಕು
ದುಕ್ಕು; T. ಕೋಟು; Mhr. ಗೋಣ್ಣ). See ಸದ್ದಿ- 2, a narrow
passage in the ocean, a strait (My.).

ಗೊನ್ನು ಗೊನ್ನು. = ಸೊನ್ನಿ. (My.).

ಗೊಪ್ಪೆ ಗೊಪ್ಪೆ. = ಕೊಪ್ಪೆ. (C.). — ಗೊಪ್ಪಮರ. The Papaw
tree, Carica papaya L. (St. & Pl.).

ಗೊಬಕು ಗೊಬಕು. = ಗುಬಕು. rep. (S. Mhr.).

ಗೊಬ್ಬರ ಗೊಬ್ಬರ. (fr. ಕೊಬ್ಬು 1). Manure (C.; Tu.).
ಗೊಬ್ಬರದ ಕಿಟ್ಟು (ಕರೀಪಾಗ್ಗಿ, ಕರ್ಪು Nr.). ದನಾ ತಿಮ್ಮುವನಾಗಿ
ಗೊಬ್ಬರವಾಣಿ ಏನು? (Prv.). ಮರಳಿವ್ವು ಗೊಬ್ಬರಮಂ ತಳಿದು (Rēv.
11, 68). ಸಮತೆಯನ್ನೆದ್ದು ಗೊಬ್ಬರದ ಚಿಲ್ಲಿ (Sarpabhūṣaṇa in
B. 5, 819). 2, the measles (S. Mhr.; Mhr. ಗೋವರ).

ಸೊಬ್ಬಳಿ ಗೊಬ್ಬಳಿ. = ಗೊಬ್ಬಳಿ, etc. (My.). See ಕಮ್ಮರಿ.

ಗೊಬ್ಬು ಗೊಬ್ಬು. (Tu. ಗೊಬ್ಬು, a play, dance, game; cf. ಕುಪ್ಪು 2). — ಗೊಬ್ಬುರ್. -ಊರ್. N. (Bp. 56 sum.; 56, 1. 10. 14. 32. 42). ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದ್ದು ಗೊಬ್ಬುರಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುತ್ತೆ (Prv.).
ಗೊಬ್ಬುಳಿ ಗೊಬ್ಬುಲಿ. = ಬೊಬ್ಬುಳಿ, etc. (My.).

ಗೊಮ್ ಗೊಂ. A sound emitted by some big flies (S. Mhr.).

ಗೊಮ್ಮೆ ಗೊಂಬೆ. 1. = ಗೊಂಗೆ 1, etc. A mass, etc. (ಬೊಮ್ಮಲ್, ತುಜುಗಲ್, ಗೊನ್ನಣಿ, ಗುಮ್ಮೆ, etc., ಸಮೂಹ ಸಿ.; ಸಿಮ್. 54, where o. r. ಗೊಂಗೆ).

ಗೊಮ್ಮೆ ಗೊಂಬೆ. 2. = ಬೊಮ್ಮೆ. An image, an idol; a puppet, a doll (C.); the pupil of the eye (C.; B. 3, 80). ಕಪ್ಪಿಣಗೊಮ್ಮೆ (ಸುಧಾಣಿ Si. 420). ಗೊಮ್ಮೆಯವು ತಾನೇತಕು ಇಲ್ಲವು, ಅವೆಯೋಜನವು; ಗೊಮ್ಮೆಯವು ದೇವರನ ಮಾಲೆಯ, ತನ್ನಿಗೆಯ ತಪ್ಪಲೆಯ ಕೊಣ್ಣರೆ, ಉಮ್ಮದಕೆ ಕುಡುವದಕೆ ಬಾಹವು (Jās. 42, 14). ಆನೆಯ ಕಣ್ಣುಗೊಮ್ಮೆ ತಲೆಕೆಳಗು (Prv.). See Prv. s. ನೋಡು. — ಗೊಮ್ಮೆಮದುವೆ. A sham-marriage with dolls made by children (C.). — ಗೊಮ್ಮೆಯಾಟ. -ಅಟ. A puppet-show (C.).

ಗೊಯ್ ಗೊಯ್. = ಗೊಂಯ. (S. Mhr.).

ಗೊರ ಗೊರ. = ಕೊರ 1. (My.).

ಗೊರಗು ಗೊರಾಗು. = ಗೊರಲು, ಗೊರಲು. A kind of hood or cloak made of leaves or grass (My.; T. ಕುಡು).

ಗೊರಜೆ ಗೊರಾಜೆ. N. of a plant (ಗುರ್ವ Mr. 149). — ಗೊರಜೆವಲ್ಲ. A common weed used as a potherb, *Digera arvensis* Forsk. (Z.). — ಗೊರಜೆಮರ. A small tree commonly cultivated, *Flacourtia catafracta* Roxb. (St. & Pl.).
ಗೊರಜೆ ಗೊರಾಜೆ. = ಗೊರರಾಜೆ. (S. Mhr.).

ಗೊರವ ಗೊರಾಪ. = ಕೊರವ (My.).

ಗೊರಲು ಗೊರಾಲು. = ಗೊರಲು. (G.).

ಗೊರಲು ಗೊರಾಲು. = ಗೊರಗು. (S. Mhr.).

ಗೊರವ ಗೊರಾವ. A class of Śaiva beggars (C.; Abh. P. 8, after 62). ಗೀರ್ವಾಣಭಾವೆಗರ್ ಎಕೆ ಗೊರವಗಿ (Abh. 1, 40). 2. Śiva, practising as a mendicant (S. Mhr.; ಮುಕ್ಕಣ್ಣು Ū. I, 2; II, 28; ಶಿವ Kk. 4; ಬೆಳ್ಳಡಿ 76; ಕಪ್ಪರ ಸಿಮ. 2). ಗೊರವನಲ್ಲದೆ ಪೊಗವಿಂ (ಸಿಮ್. 57, o. r. ದೇವರಲ್ಲದೆ). See Bp. 18, 9. 12; 32, 15. 54; 50, 54; 52, 7; ಸಿಖ. 4, 30. 63; ಕೇಡು, ಬೂಡು, ಬೋಡು. 3. = ಗೊರವಂಕೆ. (ಸಿಖ. 3, 33).

ಗೊರವಂಕೆ ಗೊರಾವಾಂಕೆ. = ಗೊರವಂಕೆ. The common Maina, *Acridotheres tristis* or the Pastor (Bd.; My.; T. ಕುರಗ; Tē. ಕೊರವಂಕೆ, ಗೊರವಂಕೆ, ಗೋರ, ಗೋರಕ, ಗೋರಂಕೆ, ಗೋರಿಂಕೆ, ಗೋರುವಂಕೆ).

ಗೊರವಂಕೆ ಗೊರಾವಾಂಕೆ. = ಗೊರವಂಕೆ. (ಸಾಂಕೆ Si. 484).

ಗೊರವಿ ಗೊರಾವಿ. = ಗೊರವ. An evergreen tree which makes good torches, *Ixora parviflora* Vahl. (Z.; My.; T. ಕೋರಾವ; Tē. ಕೊದಿವು, ಕೊದಿವು, ಕೊದಿವೆ, a firebrand; the touchwood tree, used for torches, *Sapindus tetraphyllus*; see s. ಕೊಳ್ಳೆ). — ಗೊರವಿಕ್ಕಡಿ. A branch of the ಗೊರವ used by post-runners (My.).

ಗೊರವಿತಿ ಗೊರಾವಿತಿ. A female of the *gōrava*-beggars (My.). ಸೂಕೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಗೊರವಿತಿ ಅವಳು (Prv.).

ಗೊರವು ಗೊರಾವು. = ಗೊರವ. (My.).

ಗೊರಸು ಗೊರಾಸು. = ಗೊರನೆ, ಗೊರನೆ, ಗೊರಸು. A hoof (My.; B. 4, 191; T. ಕುರಜ್ಜಿ; Tē. ಕೊರಜೆ, ಗೊರಜೆ, ಗೊರಸ; cf. ಕೊಳಗ 2 & 8k. ಮುರ). ಧರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಅರಸು ಮುಹದ ಕಾಲಿನ ಗೊರಸು (Dp. 54). See Si. 274. 406. — ಗೊರಸುಹುಲ್ಲು. The plant *Saccharum spontaneum* (ಕಾಶ, ಇಕ್ಕುಗಣ್ಣೆ, etc. Si. 163; T. ಕುರ).

ಗೊರನೆ ಗೊರಾಸೆ. = ಗೊರಸು. (My.).

ಗೊರಿಮಿಡಿ ಗೊರಿಮಿಡಿ. = ಗೋರಿಮಿಡಿ. (ನಾಯಸೋಲಿ, ಸ್ವಾಮಿ ರನೆ, ವಯಸ್ಸೆ, ಕಾಕೋಲಿ ಸೊಪ್ಪು Si. 158; Tē. ಕೊರಿಮಿಡಿ, ಗುರಿಮಿಡಿ, ಗೊಲುಮಿಡಿ; cf. ಗೋರಟಿ).

ಗೊರಿನೆ ಗೊರಿಸೆ. = ಗೊರಸು. (My.; Si. 274. 431).

ಗೊರುಸು ಗೊರುಸು. = ಗೊರಸು. (My.).

ಗೊರೆ ಗೊರೆ. A sound, voice, word (Bh. 1, s. 76; T. ಕುರೈ; cf. ಕೊರಲ್ಪು).

ಗೊರೈ ಗೊರೈ. A sound in imitation of snoring (cf. ಕೊರೆ 1). — ಗೊರೈ ಗೊರೈ. rep. (C.).

ಗೊರೈಕು ಗೊರಾಕು. = ಕುರೈಕೆ, etc. (My.).

ಗೊರೈಟಿ ಗೊರಾಟೆ. = ಕೊರೈಟಿ, etc. (My.).

ಗೊರೈಲಿ ಗೊರಾಲೆ. (= ಕೊರೈಲಿ No. 2, ಸೊದ್ದ 2). A kind of termites (S. Mhr.).

ಗೊರೈಕೆ ಗೊರೈಕೆ. = ಗೊರೈಕು, etc. (My.).

ಗೊರೈಕು ಗೊರೈಕು. = ಗೊರೈಕೆ, etc. (My.).

ಗೊರೈರು ಗೊರೈರು. The grumbling sound in the belly, or when going to stool, at the time of diarrhoea (S. Mhr.).

ಗೊರೈಕು ಗೊರೈಕು. = ಗೊರೈಕು, etc. (My.).

ಗೊರೈಕು ಗೊರೈಕೆ. = ಗೊರೈಕು, etc. (My.).

ಗೊಲಸು ಗೊಲಸು. = ಗೋಲಸು Nos. 1 & 8. (My.; Tē. ಗೊಲುಸು, a chain).

ಗೊಲುಮಿಡಿ ಗೊಲುಮಿಡಿ. (ಇಕ್ಕುಗಣ್ಣೆ, ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ, etc., ಕೊಳವಂಕೆ Si. 147).

ಗೊಲೆ ಗೊಲೆ. 1. (Knot-place): the notched extremity or horn of a bow (ಕೊಪ್ಪು, ಪಿಕ್ಕು, ಕೋಟಿ ಸಿಮ. 43; ಕೊಪ್ಪು 101; ಕೊಪ್ಪು, ಪಿಕ್ಕು, ಧರ್ಮಕೋಟಿ ಸಿ.; Ūpr. 6, after 64; Abh. P. 7, 115; 14, 180; T. ಕುಪ್ಪು, ಕುರೈ; M. ಕುರೈ; cf. ಕೊಲೆ, etc., ಕುರೈ).

ಗೊಲೆ ಗೊಲೆ. 2. = ಗೊನೆ. A cluster, etc. (My.).

ಗೊಲ್ಲ ಗೊಲ್ಲ. = ಗೊಲ್ಲಳ. (Tbh. of ಗೋವಳ). A cowherd (ತುಮವಳ, ಗೋವ ಸಿಮ್. 33; C.; Tē.; Si. 113. 186. 317. 439; Bp. 9, 12; 40, 31. 82; V. 6, 31; ಜಾತಿ). ಗೊಲ್ಲರ ಹಳ್ಳಿ (ಅಭೀರವಲ್ಲಿ, ಘೋಷ Nr.). ಗೊಲ್ಲರ ಅರಸಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ದಂದ್ರ (Prv.). See Prv. s. ನಿಲವಾಕೆ. 2, the assistant of a cash-keeper (My.). — ಗೊಲ್ಲಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. A herdmen's street (Bp. 54, 40; My.).

ಗೊಲ್ಲತಿ ಗೊಲ್ಲತಿ. = ಗೊಲ್ಲತಿ, ಗೊಲ್ಲತಿ. A female of the *gōlla* (C.; Bp. 10 sum.; 10, 7).

ಗೊಲ್ಲವಾಳಿ ಗೊಲ್ಲವಾಳಿ. = ಗೊಲ್ಲ. (ಅಕೆಯುಮ್ಪು Ū. 1, 61; cf. ಗೋಪಾಲಕ).

ಗೊಲ್ಲಳ ಗೊಲ್ಲಾ. = ಗೊಲ್ಲ. (Bp. 9, 15. 16; 43, 50; 54, 16). — ಗೊಲ್ಲಳವಾ. A *gōllā* headman (Bp. 9, 35). — ಗೊಲ್ಲಳರಾಯ. = ಗೊಲ್ಲಳವಾ. (Bp. 24, 76).

ಗೊಲ್ಲೆ gölli. (= ಕೊಲ್ಲೆ). A corner, a retired place (My.; cf. ಗಲ್ಲೆ, ಗೊಲ್ಲೆ; see M. s. ಗೋಚು 1). 2, pudendum muliebre (My.; Tē.; Tu. ಕೊಯಿಲೆ; M. ಕುಡುಡು; T., M. ಕೂದಿ; cf. ತುಲ್ಲು).

ಗೊಲ್ಲೆತಿ gölliti. = ಗೊಲ್ಲೆತಿ, etc. (ಗೋಚಿ Sm. 33; My.).

ಗೊಲ್ಲೆತ್ತಿ göllitti. = ಗೊಲ್ಲೆತಿ, etc. (My.).

ಗೊಳ göl. Imitation of the sound produced in loud laughter (cf. ಗಕ್ಕನೆ. ಗೊಕ್ಕನೆ ನಕ್ಕನು (My.).

ಗೊಳ ಗೊಳ göla-gōla. = ಗೊಳ. — ಗೊಳ ಗೊಳ ಎನ್ನು. = ಗೊಳ ಗೊಳ ಎನ್ನು, Nos. 1 & 2. (My.). 3, a sound produced at the evacuations of diarrhoea (S. Mhr.; cf. ಗೊಡ್ಡು).

ಗೊಳಗೊಳೆ (gōla-kōlikē). = ಕೊಳಗುಕೆ, etc. (Z.; My.). 2, the yellow thistle, Argemone mexicana L. (Z.).

ಗೊಳಲಿ gölali. = ಚೂಲಿ. Husk, chaff, chiefly of paddy (S. Mhr.). 2, the rind of a tamarind fruit (My.).

ಗೊಳೇ gölē. = ಗೊಳೇ. (S. Mhr.).

ಗೊಳೇ ಗೊಳೆ gölē. The sound produced in lamentation and weeping (My.; cf. ಗೋಳ). ಗೊಳೇ ಎನ್ನು ಅದುವದು (ಕ್ರೂರಿತ, ರುದಿತ, ಕೃಷ್ಣ Si. 73).

ಗೊಕ್ಕಿ gölli. The anus of males (My.; cf. ಗೊಡ್ಡೆ).

ಗೋ gö. ಗೋ-ಗೊ. (= ಕೋ 1, ಗೊ). See ಅಗೋ, ಇಗೋ.

ಗೋ gö. = ಗೋ. A cow (ಪಶು Nn. 5). 2, a butt. 3, a ray of light (ಮುರಳಿ, ಕರಣ 5). 4, heaven (ಗೀರ್ವಾಣಿಕೇತನ, ಸ್ವರ್ಗ 5). 5, a thunder-bolt (ವಜ್ರ 5). 6, an arrow (ದಾಣಿ, ಅಮ್ಬು 5). 7, the earth (ಭೂತಲ 5). 8, a quarter, a region (ದಿಶ, ದಿಕ್ಕು 5). 9, water (ಉದಕ 5). 10, an eye (ದೋಷನ, ಕಣ 5). 11, speech. 12, Sarasvatī (ವಾಣಿ, ಸರಸ್ವತಿ 5). 13, the hairs of the head (or of the body, ಶರೀರ 5; ಕೇಶ Mr. 496). 14, the belly (ಕುಕ್ಷಿ, ಹೊಟ್ಟೆ 5; ಕುಕ್ಷಿ 496). 15, a tree (ಫಲವು, ಮರ 5). 16, a wave (ವೀಳಿ, ನೀರತರ 5). 17, a bird (ಪಿಪಿಲಿ, ಪಕ್ಷಿ 5). 18, a horn (ಕೃಂಗ, ಕೋರು 5). 19, the sun. 20, the moon. 21, a mountain (ಪರ್ವತ, ಬೆಟ್ಟ 5).

ಗೋಕರ್ಣ gö-karṇa. The plant *Asteracantha longifolia* Nees. 2, = ನೆಗ್ಗಿಲೆ, q. v.

ಗೋಕರ್ಣ gö-karṇa. A cow's ear. 2, a kind of deer, *Antelope picta* (ರೋಮ, ಚಮರವುಗ Mr. 163). 3, a span from the tip of the thumb to that of the ring-finger. 4, a serpent. 5, a place of pilgrimage on the Western Coast. ಎಲ್ಲರೂ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಗೋಕರ್ಣದವರು ಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಗೋಕರ್ಣದ ಕೆಲಸವು ನ್ಯಾಯವೆ (Prva.). See Prv. s. ಪರಿ 3.

ಗೋಕರ್ಣ gö-karṇi. The plant *Sansevieria zeylanica* Willd.

ಗೋಕುಲ gö-kula. A herd of kine, a multitude of oattle (J. 13, 37); a cow-house or station. 2, a tract or village on the river Yamunā, the residence of Kṛishṇa during his youth (J. 15, 11);—the mud-signs of men, oattle, etc. in representation of the village made on the 8th of śrāvaṇa (Mhr.). See ಪರಿ 6.

ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ gökula-aṣṭami. The 8th of śrāvaṇa-kṛishṇapakṣa, the birthday of Kṛishṇa (My.; Mhr., Br.).

ಗೋಕುಲ gö-kshura. The plant *Asteracantha longifolia* Nees. 2, the plant *Tribulus lanuginosus* (see ನೆಗ್ಗಿಲೆ).

ಗೋಕುಲ gö-kshuraka. *Asteracantha longifolia*. 2, = ಗೋಕುಲ 2.

ಗೋಗರೆ gögarē. The bellowing sound of a bull-frog (cf. ಗೊಡರು). 2, ಗೋ (= ಗೋಳ) -ಕರೆ 1, to beg loudly and repeatedly in an humble way (My.). — ಗೋಗರೆಗಪ್ಪ. -ಕಪ್ಪ. The bull-frog (My.; Tē. ಗೋಬ್ಬು ಕಪ್ಪ).

ಗೋಗರೆತ gögarēta. The act of begging loudly and repeatedly in an humble way (My.).

ಗೋಗಿ gögi. (= ಗೋ 2). The Deckanee hemp, *Hibiscus cannabinus* L. (Tē. ಗೋಗು, ಗೋಲುಗು, ಗೋನು, ಗೋಗೂರೆ, *Hibiscus cannabinus* = ಬೀಲು, ಗುಡ್ಡಲಸಿಲ). — ಗೋಗಿನಾರು. A hemp produced from the gögi (Si. 127; Tē. ಗೋಗುನಾರು).

ಗೋಗಿಸು gögisu. To vomit (? Bp. 25, 30).

ಗೋಚರ gö-čara. Ranged by oattle; offering range or field or scope for action, within the range of, accessible, attainable, within the power; perceivable by the mind, sense, or the eye. 2, the range of oattle, pasturage; range in general, district, province; an abode, a dwelling place. 3, an object of sense.

ಗೋಚರಿಸು gö-čarisu. To come within the range of the mind or of the eyes, to become perceivable, to appear (Mr. 539; J. 28, 7, 8; My.).

ಗೋಚಿ göči. = ಗೋಚಿ. A cloth, a cloth to cover the privities (My.; Tē.; cf. ಕೋವಣ, ಗವಸಣ).

ಗೋಚು göču. (fr. ಗೋರು 1). To sweep together, to heap (as filth, My.; cf. ಗುಡು 2); to plunder (My.).

ಗೋಜಲ gö-jala. Cow's urine (ಗೋಮೂತ್ರ Mr. 182).

ಗೋಜಾತಿ gö-jāti. Cattle. 2, cattle-like nature, a brutish, beastly, lewd nature (My.).

ಗೋಜಿಹೈ gö-jihvā. The plant *Phomis esculenta* Roxb. (or *Elephantopus scaber*, or a kind of *Hieracolum*).

ಗೋಜು göju. 1. = ಗುಂಜು 2. (My.).

ಗೋಜು göju. 2. = ಗುಂಜು 3. The state of being entangled, as thread (My.). 2, that of being connected or of having to do with, intercourse, etc. (C.; cf. ಗೊಡವೆ). ಅವನು ಅಕೆಯ ಗೋಜು ಹೋಗದೆ (B. 4, 185). 3, that of being embarrassed, trouble, etc. (C.; Tē. ಗೋಜು, ಗೋಡು).

ಗೋಂ göm. (= ಗೋವೆ). — ಗೋಂಹೋವ. Malze or Indian corn (S. Mhr.).

ಗೋಟ göta. A harassing, pestiferous person (? Bp. 40, 52; Tē. ಗೋಟಾದು, ಗೋಟಾದು, to dnn, pester, harass).

ಗೋಟಿ götā. = ಗೊಟ್ಟಿ, q. v.

ಗೋಟಿ göti. Harassing (?). — ಗೋಟಿಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To harass (? Rām. 1, 5, 82).

ಗೋಟು götu. 1. = ಗೋಣ್ಣು. A corner, an angle; a point of the compass, a quarter or region;

an edge (ಅತ್ತಿ, ಪಾಲಿ Nr.; ಅತ್ತಿ Mr. 442, o. r. ಗೋಟು; ದೆನೆ Bhn. 41; Bh. 10, 6, 16; M. ಕೋಲ್ಲಿ, ಕೋಳ್ಳು, ಕೋಡಿ, ಕೋಡು, corner; cf. ಗೋಲ್ಲಿ; for "bending" see ಕೋಲ್ಲಿ and ಕೋಡು 1).

ಗೋಟು ಗೌತು. 2. (= ಸೋಜು 2). The state of being joined, mingled or mixed. 2, fringe, ribbon, edging, trimming (My.; Tē.). — ಗೋಟಾದಿಸು. — ಅಡಿಸು. To mix together, to stir (S. Mhr.).

ಗೋಟು ಗೌತು. 3. The state of being full grown, but hard (Tē. ಗೋಟ್ಟು, ಗೋಟು). 2, = ಸೋಟಿಡಿಕೆ. (C.). — ಗೋಟಿಡಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆ. A hard, inferior kind of areca nut (C.; B. 4, 164; Tē. ಗೋಟುಪೋಳೆ, ಗೋಟ್ಟು). ಅದರ ಬಣ್ಣ ಅಡಿಕೆಮರ, ಹೋದರ ಬಂದು ಗೋಟಿಡಿಕೆ (Priv.).

ಗೋಟು ಗೌತು. 4. (= ಕೊರಟು). A stunted division of the tamarind fruit (My.).

ಗೋಟು ಗೌತು. The border or hem of a garment, etc. (S. Mhr., Tē.; Mhr., H. ಗೋಟು). 2, a cloak of broadcloth (My.).

ಗೋಟಿ ಗೌತು. = ಕೊಪ್ಪು, etc. (My.).

ಗೋಟ್ಟಿ ಗೌತಿ. Tbh. of ಗೋಟ್ಟು (Smd. 370). — ಗೋಟ್ಟಿಗಕ್ಕೂ. — ಕಳುಕೂ. To drink toddy in company (ಸುಖಕ್ಕೆ, ಸಹಪಾಠಕ Hlā.). See Priv. s. ಗಾಡೆ.

ಗೋಡಮ್ಮೆ ಗೌದಾಂಬ. The seed of the Semecarpus or marking-nut tree (Mhr., S. Mhr.).

ಗೋಡು ಗೌಡು. Sediment taken from the bottom of wells, tanks, etc. (My.).

ಗೋಡುಮ್ಮೆ ಗೌದಾಂಬ. A kind of cucumber, *Cucumis madras-patanus*. 2, a *Coloquintida*.

ಗೋಡೆ ಗೌಡೆ. Thh. of ಗೋಡೆ (Smd. 338). A wall (ಕುಡ್ಡು, ಭಿತ್ತಿ Nr.; Mr. 194; ಪಕ್ಷ 497; ಪಾಲಿ, ಭಿತ್ತಿ Nn. 31; ಭಿತ್ತಿ 112; ಕೇರ ಓ. I, 60; Kk. 46; ಕೇರ, ಕುಮಾರ ಸ್ಮ. 57; C.; Tē. ಗೋಡ; Sk. also ಕೂಡು). ಗೋಡೆ ಬಿದ್ದರೆ ಜಗಲಿ ಮೇಲೆ. — ಗೋಡೆ ಇದ್ದರೆ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯ ಬಹುದು. — ಗೋಡೆ ತೋರದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ. — ಗೋಡೆ ಹಾಡುವವ ಬೇರೇ ಹಾಡನೇ? (Priv.). See Bp. 52, 32; 60, 49; ಅಡ್ಡ, ಅರ, ಕನ್ನಡಿ. — ಗೋಡೆಗನ್ನ. — ಕನ್ನ. A hole made by hurglers in a wall (C.). See ಬಲು. — ಗೋಡೆಮಲ್ಲಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5).

ಗೋಡೆ ಗೌ. = ಸೋಣ, ಸೋಣ, ಸೋಡ 2. The nape of the neck, the neck; the throat (ಗೋಂಕೆ Smd. II; ಓ. I, 9 as ಗೋಣ; ಕೋರರ, ಕತ್ತು, ಗಲ ಸ್ಮ. 71, o. r. ಗೋಡ; ಗಲ Bhn. 55; Bh. 1, 7, 40; 7, 1, 18; ಸೆವ. 3, 53, 56; 4, 9; J. 12, 42). — ಗೋಣ. — ಅ. 3. = ಗೋಣ. A man with a neck. See ಎಣ. — ಗೋಣದಗೋಣ. — ಕೋಣ. To put the neck down (ಸೆವ. 4, 25). — ಗೋಣ್ಣು. 1. To twist the neck (ಸೆವ. 4, 6). — ಗೋಣ್ಣು. 2. = ಗೋಡ. — Twisting the neck: injuring, killing (ಬಂಸೆ ಸೆ.). — ಗೋಣ್ಣುರಗು. = ಗವಧನಿ. (J. 11, 22).

ಗೋಣ ಗೌ. = ಸೋಣ, etc. (Bp. 54, 52). — ಗೋಣಗೊಯ್ಯ. — ಕೊಯ್ಯ. = ಗೋಣ. A woman who is a ont-throat (Bp. 40, 55). — ಗೋಣಗೊಯ್ಯ. — ಕೊಯ್ಯ. A ontling of throats (Bh. 8, 24, 42).

ಗೋಣ ಗೌ. Thh. of ಕೋಣ. (ಪ್ರೋಥ, ಮುಸುಡು Mr. 274). 2, an ox (cf. ಕೋಣ).

ಗೋಣ ಗೌ. 1. One of the Tatsamas (Smd. 384; Smd. 77). A sack, a pack-sack (ಸೋಣ G.; C.; Mhr.;

Tē. ಗೋಣ, ಗೋಣ; M. ಕೋಣ; T. ಕೋಣ, ಕೋಣಗ್ಯ, ಕೋಣ ಯರ; see ಗವಸಣ). ಗೋಣ ಬಲ್ಲದೆ ಎತ್ತಿನ ಆ ದುಃಖವ? (Dp. 87). ಅದುವೆಯ ಹದಾಕೆಗೆ ಗೋಣೇ ತ್ಯಾಪೆ ಹಚ್ಚಾಡೋ? (Priv.). See Bp. 18, 6; 32, 51; Si. 309, 320; ಕೆದು. No. 1, ವೆ. 1, ಬದು; Priv. s. ಪ್ರಾಣ, ರಾಣ. — ಗೋಣಚಲ. = ಗೋಣ. (My.). — ಗೋಣತಟ್ಟು. Sackcloth (C.; Mhr. ಗೋಣತಾಟ). — ಗೋಣದ ಡಾರ. A confluent kind of small-pox (My.). — ಗೋಣಿಯ ಮಲ್ಲಿಡೇವ. N. (Bp. 58, 9).

ಗೋಣ ಗೌ. 2. = ಸೋಣ. (R.; perhaps Si. 127).

ಗೋಣ ಗೌ. 3. = ಉಸುನಿ, ಬಸನಿ, ಸೋನು. — ಗೋಣಮರ. A small mediocinal tree, *Salvadora persica* L. (Si. & Pl.; see Si. 127). See ಗುಡ್ಡವ, ಬಿಟ್ಟ.

ಗೋಣ ಗೌ. 4. = ಸೋಣ 2. The tree called *Ficus elastica* Roxb. (My.); the *Ficus religiosa* (ಬಿಪುಲ Mr. 118, o. r. ಗೋಣ). See ಕೆದುಗೋಣ No. 2.

ಗೋಣ ಗೌ. = K. ಗೋಣ No. 1. A sack; (a hurden of cares, etc. Mhr.); ragged clothes. 2, the measure of a drupa. ಸೋಣಕಾಪತ್ರ ಗೌ-ಕಾಪತ್ರ. (Smd. 385; Kk. 98). A hurden-some had son.

ಗೋಣ ಗೌ. = ಸೋಣ, etc. (C.). See B. 8, 64, 94; 4, 184; Priv. s. ವಾಣ, ಶಕುನ. — ಗೋಣಗೊಯ್ಯ. — ಕೊಯ್ಯ. A man who is a ont-throat (S. Mhr.). — ಗೋಣಗೊಯ್ಯ. = ಗೋಣ. (S. Mhr.). — ಗೋಣಮಾರ. A man who kills, i. e. onto the throat (Bh. 6, 7, 15).

ಗೋಣ ಗೌ. = (ಸೋಣ 4). ಸೋಣ 1. A corner, etc. (ಅಣ, ಅತ್ತಿ, ಕೋಟಿ, ಅತ್ತಿ, ಕೋಣ Hlā.; ಕೋಣ Kk. 82, o. r. ಗೋಣ್ಣ); a point of the compass, etc. (ಅನ್ನರಾಬ, ಎದಕ, ಪ್ರದಕ Hlā.; Mr. 59; ದಿಗ್ಗುಲಿ ಓ. I, 42; ದೆನೆ, ದಿಕ್ಕು Kk. 16; ಸ್ಮ. 13). See ಸೆವ. 9, 7; 13, 90; ಮೂಗೋಣ್ಣ.

ಗೋಣ ಗೌ. A person with a prominent navel; a prominent navel. 2, a man of the province of Gōṇḍavana.

ಗೋಣ ವನ ಗೌ-ವಾನ. The province of Gōṇḍavana (cf. ಗೋಣ್ಣಾರಣ್ಯ).

ಗೋಣ ಗೌ. (= ಸಂಜಃ). The old, fetid urine of cattle (S. Mhr.).

ಗೋಣ ಗೌ. A dip, as of a bird or a paper-kite (Mhr.; My); a ruinous business; a loss; a fruitless trip (Mhr., H. ಗೋಣ, ಗೋಣ). — ಗೋಣ ಹಾಕು. To die (My.).

ಗೋಣ ಗೌತಾಮ. N. of several fishia. See ಗೌತಾಮ.

ಗೋಣ ಗೌ-ತ್ರ. Protection or shelter for oows, a cow-pen; a herd of cattle (ಪಶುಪ್ರಜಾ, ಗೋಸಮೂಹ Nn. 16); cattle (ಪಶು Mr. 503). 2, family, race, lineage; kin (ಕುಲ, ಬಣ್ಣ 16; ವಂಶ 503); offspring (ಸಂತತಿ, ಪುತ್ರರ 16). 3, a name, an appellation; the family name (ನಾಮ, ವೆಸರ 16; ವೆಸರ 503). 4, a mountain (ಅಡಲ, ಪರ್ವತ 16; ಅತ್ತಿ 503). 5, the earth (ಧರ, ಭೂಮಿ 16; ಧರ 503). 6, a country (ಜನಾಪ್ರ, ದೇಶ 16). 7, a road (G.). 8, a field (G.). 9, knowledge (G.). See Bp. 57, 19. — ಗೋತ್ರಯ. — ಅಯ. N. (Bp. 23, 14).

ಗೋಣ ಗೌ-ತ್ರ-ಜಾ. Born in the same family, a relation (ಸನಾಥಿ, ಸಗೋತ್ರ, ಸಬಣ್ಣ Hlā.; Mr. 311).

ಗೋಣ ಗೌ-ತ್ರ-ಪುತ್ರಿ. Pārvatī (Bp. 61, 36).

ಗೋಣ ಗೌ-ತ್ರ-ಭಿ. The mountain-splitter: Indra.

ಗೋಣ ಗೌ-ತ್ರ-ವಾಧ. Murder or destruction of family or kin (J. 2, 21).

ಸೋತ್ರಾ ಗೌತ್ರ-agra. The summit of a mountain (Grj. 3, 113).

ಸೋತ್ರಾದ್ರಿ ಗೌತ್ರ-adri. A principal mountain; one of seven principal mountains (Čpr. 8, 104).

ಸೋತ್ರಾಂತಾ ಗೌತ್ರ-anta. Destruction of families, etc. 2, a patronymic.

ಸೋತ್ರಾರಿ ಗೌತ್ರ-ari. Indra.

ಸೋತ್ರಾರಿಪುತ್ರ ಗೌತ್ರ-ari-putra. Arjuna (J. 25, 13).

ಸೋತ್ರ ಗೌತ್ರ. A herd of kine. 2, the earth.

ಸೋತ್ರ/ಕಪಾಲಕ ಗೌತ್ರ-śka-pāiaka. Kṛishṇa (J. 6, 5). 2, the ocean (6, 5).

ಸೋದ ಗೌದಾ. = ಸೋದ. The brain. (Sk.; G.).

ಸೋದಣ (ಗೌ-tana = tanavū?). = ಸೋದಲಿ, ಸೋದಲು, ಸೋದಲಿ, ಸೋದಲಿ. A sort of long crib made of planks (occasionally of mud), along which, on both sides, cattle are tied (Bp. 24, 57).

ಸೋದರುಡು (ಗೌ-taruḍu). A morbid swelling of the testicles (ಅಜ್ಞಾನಾ, My.).

ಸೋದಲಿ ಗೌದಾಲಿ. = ಸೋದಲಿ, etc. (C.; B. 4, 42).

ಸೋದಲು ಗೌದಾಲಿ. = ಸೋದಲಿ. (My., occasionally).

ಸೋದಲಿ ಗೌದಾಲಿ. = ಸೋದಲಿ. (C.; B. 4, 41).

ಸೋದಾನ ಗೌದ-āna. Presenting with oows, the gift of a oow (Grj. 2, 63).

ಸೋದಾರಣ ಗೌದ-dāraṇa. A plough. 2, a spade, a hoe.

ಸೋದಾವರಿ ಗೌದ-dāvāri. Granting water or kine: the Godavery river (ಸೋದೇ Mr. 414). See Śmd. 103; Kk. 92; Śm. 52.

ಸೋದ ಗೌದಿ. = ಸೋದಲಿ, etc. Wheat, Tritium vni-gare Villars. (ಸೋದಲಿ Mr.; Mr. 373; Si. 304; C.; T. ಸೋದಿ; M. ಸೋದಮು). See ಕಾಡು, ಜನಿ. ಸೋದಿ ಕಾಯೋ, ಮಗನೇ! ಅನ್ನರೆ ಉಲು ಚುಟ್ಟಿ ಸೋದಿ (Prv.). — ಸೋದಿಪಲ್ಲ. A stone for grinding wheat. ಹಾಡುವ ಗುಟ್ಟಿಗೆ ಸೋದಿಪಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಕಿ (Prv.). — ಸೋದಿಪಲ್ಲ ತಾಪ್ತ. A ceremony for consecrating the godikallu, performed before the muñji or marriage (My.). — ಸೋದಿಕಾಯ. A grain of wheat; wheat (C.). — ಸೋದಿನಾಗರ. Naga tripudians (My.). — ಸೋದಿಬಣ್ಣ ಗಿನಾಗರ ಪಾವ್ತ. The cobra or cobra di capello, Naga tripudians (Bd.). — ಸೋದಿಬರ್ಸನ. The herb Andrographis echinoides N. ab E. (Z.). — ಸೋದಿರವೆ. = ಸೋದಿಸಟ್ಟಿ ಗಿ. (My.). — ಸೋದಿಸಟ್ಟಿ ಗಿ. Granulated wheaten flour, rolong (C.). — ಸೋದಿಸರ. A string of gold beads in the form of grains of wheat (S. Mhr.; Si. 218). — ಸೋದಿಸರ. Wheaten flour paste (C.). — ಸೋದಿಪಟ್ಟಿ. Wheaten flour (C.).

ಸೋದಿವೆ ಗೌದಿವೆ. = ಸೋದಲಿ. (Si. 804).

ಸೋದಮೆ ಗೌದಮೆ. = ಸೋದಲಿ. (My.). — ಸೋದಮೆಪಾವ್ತ. The cobra, Naga tripudians (My.).

ಸೋದಮೆ ಗೌದಮೆ. = ಸೋದಲಿ, ಸೋದಲಿ, ಸೋದಲಿ. Tbh. of ಸೋದಮೆ (Śmd. 359; I, 48; My.).

ಸೋದಹ ಗೌ-duh. (ಸೋದಹ). A milkier; a herdsman.

ಸೋದ ಗೌದ. A knot of a plant, or a bulbous root (ಗ್ರಂಥಿ Mr. 121).

ಸೋದ ಗೌದ. = ಸೋದಾವರಿ. The Godavery river.

ಸೋದಿ ಗೌದಿ. = ಸೋದಲಿ, etc. (C.).

ಸೋದ ಗೌದ. = ಸೋದಲಿ. An iguana (ಉಡು Mr. 163).

ಸೋದ ಗೌ-dhana. Possession of oows or property in cattle. 2, a multitude or number of cattle.

ಸೋದಾಪದಿ ಗೌದ-ā-padi. The plant Cissus pedata Lam. (see ಚಿಪ್ಪು ತಟ್ಟ).

ಸೋದಿ ಗೌದಿ. The forehead. 2, an iguana. 3, the Gangetic alligator.

ಸೋದಿಕಾಪ್ತ ಗೌದ-ā-kā-ātmaja. An iguana.

ಸೋದಿಕೆ ಗೌದ-ā-kā. ಸೋದಿಕಾ. A kind of lizard or alligator, Lacerta godica, the aquatic iguana (Si. 89).

ಸೋದಲಿ ಗೌದಲಿ. (also ಸೋದಲಿ). = ಸೋದಲಿ, ಸೋದಲಿ, ಸೋದಲಿ, ಸೋದಲಿ. Wheat.

ಸೋದಲಿ ಗೌದಲಿ. = ಸೋದಲಿ ಗಿನಾಗರ ಪಾವ್ತ. Wheat-colour: a serpent with whitish spots (ಚಿಪ್ಪು ಸಂಜೆ ನಿಸಿದ ಸರ್ಪ Mr. 402).

ಸೋದಲಿ ಗೌ-dhūli. Dust of the earth, dust raised by cattle on the road when coming home: the period comprised between 30 paises before and 30 paises after sunset. 2, evening twilight (Mhr., S. Mhr.).

ಸೋದಲಿ ಗೌ-dhūli-āgna. Marriage performed in the period of gōdhūli (C.; Mhr.); evening twilight (J. 81, 49; 33, 25, 27; My.).

ಸೋದಿ ಗೌದಿ. = ಸೋದಲಿ, ಸೋದಲಿ. A large kind of lizard; an iguana (ಉಡು Mr.). 2, a leathern fence for the left arm worn by archers.

ಸೋದರ್ ಗೌ-narda. Bellowing like a bull; the bird Ardea sibirica; N. of a people. 2, the fragrant grass Cyperus rotundus.

ಸೋದರ್ ಗೌ-nardīya. N. of Patañjali, the founder of the yōga philosophy, and of a grammarian. (R.).

ಸೋದ ಗೌ-nasa. = ಸೋದಲಿ. The rock snake, Boa constrictor, Python molurus.

ಸೋದ ಗೌ-nāsa. = ಸೋದಲಿ. The Boa constrictor (ಹೆದ್ದಾವ್ತ Hiā.; ಅಜಗರ, ವಾಹನ, etc., ಹಿರಿಯ ಪಾವ್ತ Mr. 400).

ಸೋದಲಿ ಗೌ-nāli. The throat, the neck (ಕಣ್ಣು, ಗಲ Nr.). Cf. ಸೋದಲಿ, etc.; ಸೋದಲಿ.

ಸೋದಲಿ ಗೌ-nikāya. A herd of kine (ಜಾಲ, ಸೋದಲಿ Mr. 84).

ಸೋದಲಿ ಗೌ-nu. ಸೋದಲಿ. = ಸೋದಲಿ, etc. (ಅಜಗರ, ಸೋದಲಿ Mr. 139). — ಸೋದಲಿ ಮರ. The tree Careyia arborea Roxb. (or Saivadora persica Lin.). See Nr. 2, 17. — ಸೋದಲಿ ಮರ. = ಸೋದಲಿ. (ಸೋದಲಿ, ಸೋದಲಿ, etc. Si. 127). See ಚಿಪ್ಪು.

ಸೋದಲಿ ಗೌnda. Gum (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಸೋದಲಿ ಗೌndu. = ಸೋದಲಿ. (My.). See Prv. 2, ಸೋದಲಿ.

ಸೋದಲಿ ಗೌnd. A bull, an ox (ವೃಷಭ Kk. 6; ಜನಪ, ವೃಷಭ Śm. 5; Tē. ಸೋದಲಿ, any horned oattie, a boast; ಸೋದಲಿ, a bull). — ಸೋದಲಿ ವದಿಯು. -ವದಿಯು. Whose banner is a bull: Śiva (Śm. 2).

ಸೋದ ಗೌ-pa. = ಸೋದಲಿ No. 1, ಸೋದಲಿ 1. A cowherd (ಕುಪಾಲ ಕ, ಸೋದಲಿ Nn. 53). 2, the chief of a cow-pen. 3, the superintendent of several villages, the head of a district. 4, a king (ಸೋದಲಿ, ಅರಸು 53). 5, Kṛishṇa (ಎಷ್ಟು, ಹರಿ 53). 6, Śiva (ಶಂಕರ, ಈಶ್ವರ 53). 7, Indra (ದೇವೇಂದ್ರ, ಇಂದ್ರ 53).

8, Brabmā (ಪಿತಾಮಹ, ಬ್ರಹ್ಮ 53). 9, the sun (ವತಂಗ, ಸೂರ್ಯ 53). 10, the moon (ಚಂದ್ರ 53). 11, the mountain Méru (ಮೇರು, ಮಹಾಮೇರು 58). 12, the bird Garuda (ಸುವರ್ಣ, ಗರುಡ 53). 13, a bull (ಸಾರಥ, ವೃಷಭನು 53). 14, myrrh. ಸೋನಕಾಮಿನಿ ಗೌಪಾ-ಕಾಮಿನಿ. A cowherd's wife; a herds-woman (ತುರುಗಾರ್ತಿ Ūt. II, 108). ಸೋನಟುತ್ವ ಗೌಪಾ-ಪಾಂತವಾ. Eloquence (Bp. 1, 6). ಸೋನತಿ ಗೌಪಾ-pati. = ಗೋಪ. A bull; a bull roaming about at liberty. 2, the sun. 3, Indra. ಸೋನತಿಧ್ವಜ ಗೌಪಾ-pati-dhvaja. Whose banner is a bull: Śiva (Bp. 24, 46). ಸೋನತಿವಾಹನ ಗೌಪಾ-pati-vāhana. Who rides on a bull: Śiva (Bp. 51, 82). ಸೋನಪಥ ಗೌಪಾ-patha. A cattle path, etc. 2, title of a brāhmaṇa treatise of the Atharva veda. (R.). ಸೋನಧ್ವಜ ಗೌಪಾ-dhvaja. Śiva (V. 9, 68). ಸೋನನ ಗೌಪಾ-pana. Guarding, preserving, keeping, protecting, protection; biding, concealment. See ಅಡಗು, ಉಳಿ, ಮಡಗು, ಹುಡುಗು. ಸೋನನಭುಗನ ಗೌಪಾ-pavanabhuṅga-ina. The bright ādiśeṣa-serpent (Bp. 1, 6). ಸೋನವಲ್ಲಿ ಗೌಪಾ-valli. The plant Ichnocarpus frutescens. 2, the creeper Sansevieria roxburghiana. 3, = ಮಾಯಿ, ಮಾಗಿದ (Mr. 131). ಸೋನವಾಹನ ಗೌಪಾ-vāhana. Indra's vehicle: Airāvata (Bp. 1, 6). 2, Brabmā's vehicle: the haṁsa (1, 6). 3, Viṣṇu's vehicle: Garuda (1, 6). 4, whose vehicle is an ox, Śiva (61, 18). ಸೋನಸ್ತ್ರೀ ಗೌಪಾ-stri. A herds-woman (My.). ಸೋನಾದವ ಗೌಪಾ-pādapa. The svarga tree (Bp. 1, 6). ಸೋನಾನಸಿ ಗೌಪಾ-anasi. The wood of a thatch, the bamboo frame-work on which it rests; the eaves (or the end of the eaves) of a house (ಲೋಕೇ Hīk, Mr. 200; see Nr. s. ಲೋಕ, and ಚೂರು). ಸೋನಾಯಿತ ಗೌಪಾ-yita. Guarded, preserved. ಸೋನಾಲ ಗೌಪಾ-pāla. ಸೋನಾಲ. = ಗೋಪ, ಗೋಪಕ. A cowherd; 2, a oaste of Vaiṣṇava mendicants (S. Mhr.). 3, = ಗೋಪಾಲ, q. v. 4, Śiva. 5, Kṛiṣṇa. 6, alms (My.). ಅ ವನಿಗೆ ಗೋಪಾಲ ಪಾಕ ಬೀಜ (My.). — ಗೋಪಾಲದವ. -ಅವ. A mendicant in general (My.). See Prv. s. ನೇಪಾಲ. — ಗೋ ಪಾಲಪುಟ್ಟ. A small bamboo basket carried by mendicants (S. Mhr.). — ಗೋಪಾಲಪುಟ್ಟಿಯ ತೊಪ್ಪಲು. A twining shrub, whose capsules when burst, resemble a banging alms-basket, Aristolochia indica Willd. (Z.). — ಗೋಪಾಲಬುಟ್ಟ. = ಗೋಪಾಲಪುಟ್ಟ. ಗೋಪಾಲಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಗೋಪಾಲಧುಟ್ಟ. N. (Bp. 56, 42). — ಗೋಪಾಲರಾಯ. N. (My.). See Prv. s. ಗೋಳಿ 2. ಸೋನಾಲಕ ಗೌಪಾ-pālaka. (= ಗೋಪಾಲಕ). A cowherd. 2, = ಗೋಪಾಲ, ಗೋಪಾಲಿತ. N. of the author of a vocabulary (Mr. 4). ಸೋನಾಲಿ ಗೌಪಾ-pāli. = ಗವಳಿ. 2, = ಗೋಪಾಲಕ No. 2 (Nr. 3, o. r. ಗೋಪಾಲ). — ಗೋಪಾಲಿತ. A kind of gold fanam (My.). ಸೋನಾಲಿತ ಗೌಪಾ-pālita. = ಗೋಪಾಲಿ No. 2. See Hīk. s. ಲೋಕ 3. ಸೋನಿ ಗೌಪಿ. A cowherd's wife, especially applied to the cowherdesses of vṛindāvana, the companions of Kṛiṣṇa's

sports; Kṛiṣṇa's foster-mother (My.); a milkmaid (ತುರು ವಳಿ, ಗೋಲತಿ Śm. 33). See Bp. 10, 7; 54, 40. 2, the plant Ichnocarpus frutescens R. Br. 3, = ಗೋಪಾಲಕನ (My.). ಸೋನಿತ ಗೌಪಿ. Protected; bidden, concealed. ಸೋನಿತಕ್ರಿಯಾಕಾರಕ ಗೌಪಿ-kriyā-kāraka. A kind of citra (Kāv. III, 2, B, 75 seq.). ಸೋನಿತ್ತ ಗೌಪಿ-pittā. = ಗೋಲೋಪ, q. v. ಸೋನಿತ್ತನ ಗೌಪಿ-śandana. A species of white clay, used by Vaiṣṇavas to make sectarian marks on the forehead, etc. (C.). ಸೋನಿನಾಥ ಗೌಪಿ-nātha. Kṛiṣṇa; N. (B. 4, 183; C.). ಸೋನಿ ಗೌಪಿ. Tbb. of ಗೋಪ. N. (My.; B. 2, 7). 2, an ornament for the neck (S. Mhr.; Mhr. ಗೋಪ). ಸೋನಿಪುಟ್ಟ ಗೌಪಿ-puṭṭa. A cow's tail; a necklace consisting of two (or more) strings. ಸೋನಿಪುರ ಗೌಪಿ-pura. = ಗೋಪುರ. A town-gate; a pyramidal tower over the gate of a city, over the gate of the encircling wall of a temple, etc.; a gate so overbuilt; a gate in general. See Bp. 53, 30; Śāv. 1, 67. 68; B. 5, 55. 2, the fragrant grass Cyperus rotundus. ಸೋನಿಪುರ ಗೌಪಿ-pura. To be protected, to be taken care of; to be kept secret or bidden;—(hidden). 2, the son of a female slave (ತೊತ್ತಿಂಗಿ ಪುಟ್ಟವಂ Mr. 310). See ಅಡಗು; Bp. 47, 8 (N.); Prv. s. ಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಸೋನಿಪುರ ಗೌಪಿ-pura. A servant, a slave. ಸೋನಿತ ಗೌಪಿ-mat. Rich in cattle. ಸೋನಿತಲಿ ಕೆ ಗೌಪಿ-matallikē. A tractable and good cow (ಒಳ್ಳೆ ತಪ್ಪ ಹಸು Mr. 180). ಸೋನಿನಾಳಿ ಗೌಮಾಳಿ. = (ಗೋನಾಳಿ), ಸೋನುರಾಳಿ, ಸೋ ಮುಲಾಳಿ, ಸೋನಾಳಿ, ಸೋನಾಳಿ. The neck or throat including also the Adam's apple and its corresponding place in beasts (S. Mhr.). ಸೋನುರಾಳಿ ಗೌಮಾಂತಾ. N. of a mountain. (Bhāgavata 10, 53 sum.). ಸೋನುರಾಳಿ ಗೌ-maya. Cowdung (ಅಡೆ Kk. 62). See ಹೋರಿಯೆ. ಸೋನುರಾಳಿ ಗೌ-maya-piṇḍa. A oake of cowdung. See ಕುರುಕ. ಸೋನುರಾಳಿ ಗೌ-maya-piṇḍa-puñja. A heap of cowdung oakes. See ಬಾನ್. ಸೋನುರಾಳಿ ಗೌ-maṁḍāli. = ಸೋನುರಾಳಿ. (S. Mhr.). ಸೋನುರಾಳಿ ಗೌ-maṁḍāli. = ಸೋನುರಾಳಿ. (S. Mhr.). ಸೋನುರಾಳಿ ಗೌ-māmsa. Beef (C.). As beef may not be eaten by most Hindus, it is used in swearing, as ಕೆಳ ಸ ನಾನು ಮಾಡಿದರೆ ಗೋಮಾಂಸ ತಿನ್ನ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ (C.). ಸೋನುರಾಳಿ ಗೌ-māntaka. The town of Goa (Mhr.; B. 2, 52). ಸೋನುರಾಳಿ ಗೌ-māyn. Making sounds like cattle: a jackal; a kind of frog. ಸೋನುರಾಳಿ ಗೌ-māri. The bots, a disease of cattle caused by ticks: many animals perish by it (My.; Tē; T. ಲೋ ಮಾರಿ). ಸೋನುರಾಳಿ ಗೌ-māli. A public pasture-ground (My.). ಸೋನುರಾಳಿ ಗೌ-māli. = ಸೋನುರಾಳಿ, etc. The Adam's apple (My.).

ಗೋಮಿ ಗೌಮಿ. *Rich in herds*; the owner of cattle or cows. See ಕುಮಾರಾಳ.

ಗೋಮಿಕೆ ಗೌಮಿಕೆ. N. of a tree (= ಗೋಮಿ, q. v.).

ಗೋಮಿನಿ ಗೌಮಿನಿ. (Śmd. 108). The great Lakshmi: the *śakti* of Vishnu (ರಾಮ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 24; ಲರಾಮ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 26; ಕಮಲೆ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 29; ಲಕ್ಷ್ಮಿ Mr. 18). ಮುಖಂ ಸು ರತೋತ್ಸವಗೋಮಿನಿಮುಖಂ (Śmd. 81 Mdb. MS.).

ಗೋಮಿನೀಶನುಜಿ ಗೌಮಿನಿ-tanuja. Kāma (Mr. 22).

ಗೋಮು ಗೌಮು. 1. A sort of centipede; one of the biemishes incidental to a horse, viz. a conspicuous line of reversed hair resembling a centipede (S. Mhr.; Mhr. ಗೋಮು).

ಗೋಮು ಗೌಮು. 2. Affectation of greatness, airs (R.; Mhr. ಗೋಮು).

ಗೋಮುಖ ಗೌಮು-mukha. A cow's mouth or face (ಪಶುಮುಖ, ಗೋವಿನ ಮುಖ Nn. 30); a square or round platter of wood, metal, or stone, to which a snout or spout is attached and which is used to put idols on (My.). 2, spreading unguents, plastering, smearing; *ointment, unguent* (ಎಲೆ ವನ, ಅನುಲೇಪನ 20; ಅನುಲೇಪನ Mr. 472). 3, a kind of musical instrument (ನಾದ್ಯಧರ 20). 4, purity, purification (ಶುದ್ಧ, ವಿಕುಶ್ಲ 20). 5, the being fond of intoxicating liquor (ಅಸವಾಸಕ್ತ, ಮದ್ಯಗೋಚ್ಛ 20). 6, a hole, a hreah, a chasm.

ಗೋಮುಖವ್ಯಾಘ್ರ ಗೌಮು-mukha-vyāghra. A cow-faced tiger, i. e. a wolf in sheep's clothing (My.).

ಗೋಮುಖಸೂತ್ರ ಗೌಮು-mukha-sūtra. The suout or spout of the gೌಮು-mukha platter (My.; ಪ್ರಸಾರ, etc. Si. 94).

ಗೋಮೂತ್ರ ಗೌಮು-mūtra. Cow's urine (ಗೋಮು Mr. 132).

ಗೋಮೂತ್ರೈಕೆ ಗೌಮು-mūtrikē. Similar to the course of cow's urine (fem.). 2, an artificial verse the second half of which repeats nearly all the syllables of the first (Kāv. III, 2, B, 57. 60 seq.). See Bh. 10, 6, 24.

ಗೋಮೇದಕ ಗೌಮೇ-daka. A gem or precious stone of a reddish colour (ಬಸ್ಪರ, ಪಿಶಂಗಾಶ್ವ Mr. 101).

ಗೋಮೇದಕ ಗೌಮೇdika. = ಗೋಮೇದಕ. (J. 17, 23).

ಗೋಮೇಧ ಗೌಮೇdha. The offering or sacrifice of a cow. (My.).

ಗೋಮ್ಯಾಳಿ ಗೌಮ್ಯāli. = ಗೋಮುರಾಳಿ, etc. The back or nape of the neck (ಅಪಟು G.).

ಗೋಯುಗ ಗೌ-yuga. The yoke or pair of oxen or other beasts.

ಗೋರ ಗೌr. = ಗೋರು 1. To catch fish, to fish (ಪಾಲಕರಣ Śmd. Dh.; M. ಕೋರಕ, a fishing basket; ಕೋರು-ವಲೆ, a fishing net). ಗೋರಕ (Śmd. 50).

ಗೋರ ಗೌra. 1. = ಗೋರು. (S. Mhr.; B. 4, 151 as ಕೋರ).

ಗೋರ ಗೌra. 2. Tbh. of ಕೋರ. (My.).

ಗೋರಕ್ಷ ಗೌ-raksha. = ಗೋರಕ್ಷಕ. (R.).

ಗೋರಕ್ಷಕ ಗೌ-rakahaka. A cowherd (ಗೋಪ, ಪಶುಪಾಲಕ Nn. 53).

ಗೋರಜಿ ಗೌrajī. = ಗೋರಜಿ, ಗೋರಜಿ, ಗೋರಜಿ. Tbh. of ಕುರುಜಿ (Śmd. 355. 359, o. r. ಗೋರಜಿ. 364; Śm. 25; ದಾಸ, ಝಿಜಿ, ನೀಲಿ Mr. 123; ದಾಸ 505; T. ಕುರುಜಿ, ಕುರುಜಿ, M. ಕುರುಜಿ, Barleria of many kinds; T. ಗೋರಜಿ, T. ಕೋರಜಿ, ಕುರುಜಿ, Lawsonia L.). See ಕೆಮ್ಮು, ಮುಕ್ಕು, ಹೆಗ್ಗ.

ಗೋರಣ ಗೌraṇa. = ಗುರಣ. *Taking or raising up*; effort, exertion.

ಗೋರಣ್ಣ ಗೌraṇṇa. = ಗೋರಣ್ಣ. (Si. 140; My.). See ಮುಕ್ಕು.

ಗೋರಣ್ಣಿ ಗೌraṇṇi. = ಗೋರಣ್ಣಿ. (My.).

ಗೋರಣ್ಣಿ ಗೌraṇṇi. = ಗೋರಣಿ. (ಕುರುಜಿ Nn.; ಕಂಕರಾತ, ಕುರುಜಿ Hk.). See ಹೊಡ್ಡು, ಮುಕ್ಕು, ಸಣ್ಣ, ಹೆಗ್ಗ, ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ.

ಗೋರಥ ಗೌ-ratha. Śiva. 2, a carriage drawn by oxen (V. 38, 70).

ಗೋರಸ ಗೌ-rasa. *Buttermilk*; cow-milk.

ಗೋರಾ ಗೌrā. = ಗೋರ 1, ಗೋರ. White; of fair complexion (as Europeans, My.; Mhr.).

ಗೋರಾಜಿ ಗೌ-rāji. A multitude or herd of oattle (Ūpr. 2, 22).

ಗೋರಿ ಗೌri. 1. = ಗೋರ. Drawing, drawing in; drawing together, raking: a kind of rake (S. Mhr.); attracting, alluring, decoying, decoy (Ūpr. 3, 49; Bh. 3, 13, 17). — ಗೋರಿಗೋರ. ಕೋರ. To be allured or decoyed (Ūpr. 1, 113). — ಗೋರಿಗೋಳಸು. ಕೋಳಸು. To allure, to decoy (Ū. Bp. 34, 32). — ಗೋರಿಯ ಮೃಗ. An animal that is allured or decoyed (Abh. P. 10, after 111). — ಗೋರಿವಲೆ. -ವಲೆ. A kind of net (Rāv. 5, after 114). — ಗೋರಿವಲ್ಲಿ. = ಗೋರಿ. A rake (S. Mhr.; B. 5, 293. 295).

ಗೋರಿ ಗೌri. 2. — ಗೋರಿಕಾಯ. *Dolichos fabaeformis* Lin. (My.; T. ಗೋರು-ಕುಕ್ಕು-ಕಾಯ; T. ಕೊತ್ತವಳ್ಳಿ). — ಗೋರಿ ಗವ. *Cynamopsis psoraloides* Deo. (St. & Pl.). Cf. ಹವಳ ಕಾಯ.

ಗೋರಿ ಗೌri. 1. = ಗೋರಾ, etc. — ಗೋರಿಕಲ್ಲು. A white stone: a quartz-rock (My.).

ಗೋರಿ ಗೌri. 2. A grave, a tomb (C.; Br., T.; M. ಕವರ, Arab. qabr; cf. ಕವರ).

ಗೋರಿಮಿಡಿ ಗೌrimidi. = ಗೋರಿಮಿಡಿ. *Barleria longiflora* Lin. (St. & Pl.).

ಗೋರಿಸು ಗೌrisu. To cause to sweep together or to heap (as *siith*, My.; cf. ಗೋರು).

ಗೋರು ಗೌru. 1. = ಗೋರ. To draw; to gather, to sweep together, to pile (as *siith*, My.); to remove the impurities of a heap of grain by repeated piling (My.); to fish with a net to which a handle is attached (My.); to draw a plank to which a handle is attached, with the hand over ploughed ground to level it (My.); to plunder (My.; M. ಕೋರು; Tu. ಗೋರ).

ಗೋರು ಗೌru. 2. (= ಗೋರಿ 1). Drawing, etc. (T. ಗೋರು-ಚಕ್ಕಿ, a drag with which rivers are cleared; ಗೋರು, ಗೋರು, drill ploughs). — ಗೋರುಮಣಿ. A kind of rake (My.). 2, a piece of board used for removing the excess of jaggery from the top of a mould (My.).

ಗೋರು ಗೌru. = ಗೋರ 1. Trouble, annoyance (S. Mhr.; Mhr. ಕೋರ, ಕೋರ).

ಗೋರುತ ಗೌ-ruta. As far as the lowing of a cow may be heard: two *krōāae* (Sk.; ಎರಡು ಹರವಾರಿ G.).

ಗೋರೆ ಗೌrē. = ಗೋರಿ 1. A shovel for cleaning a

boat (ಅಪ್ರಿ, ಹಡಗದೊಳಗಿನ ಹೊಲಸು ತಗಿಯುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೋರೋಚ). 2, the jaggory that has been removed with the ಗೋರುಮಣಿ (My.).

ಗೋರೋಚ ಗ್ರ-ರಂಜ. = ಗೋರೋಚ, ಗೋರೋಚನ, etc.

ಗೋರೋಚನ ಗ್ರ-ರಂಜಾನ. = ಗೋರೋಚನ. A bright yellow pigment prepared from the urine or hile of a oow, or vomited by a oow in the form of soyhala, or found in the head of that animal. (My.).

ಗೋರೋಚನ ಗ್ರ-ರಂಜ. Tbh. of ಗೋರೋಚ. (S. Mhr.; ಗೌರಿ, ಗೋ ಪತ್ರ Mr. 835 in two MSS., o. rs. ಗೋಪತ್ರ, ಗೋಪಾತ್ರ, ಗೋ ರೋಚ).

ಗೋರೋಚನ ಗ್ರ-ರಂಜಾನ. Tbh. of ಗೋರೋಚನ. (C.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. 1. (= ಗೋರು 1). To scratch (My.; see M. s. ಕೋರು).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. 2. (= ಗೋರು 2). — ಗೋರುಂಚು. — ಅಂಚು. = ಗೋರುಂಚು. (My.). — ಗೋರುಂಚು. — ಉಂಚ. A chisel used for scratching lines (My.).

ಗೋರುತಿ ಗ್ರ-ರು. (= ಕೋರು). A perverse person (?). ತವನ ಭಕ್ತಗೌ, ಗೋರುತಿಗೌ, ನೀವ ಸರಿಯೇ? (Bp. 58, 20).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು 1, etc. — ಗೋರುಳ್ಳು. = ಗೋರುಳ್ಳು. (My.). ಮೂರ್ಖನ ಹೇಳಿದ ಬುದ್ಧಿ ಗೋರುಳ್ಳು ಮೇಲೆ ಹೊಯಿದ ಮದ್ದೆ (Prv.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು. The brain.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು, ಗೋರು 1. A ball; a globe; anything round or globular; a circle, a sphere, a globe. 2, myrrh. 3, = ಗೋರು 1, a widow's hasterd. 4, the hoof of a oow, etc. (? ಕ್ಷುರ Nr.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. 1. A hall, etc. 2, a widow's bastard.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. 2. A money-box, a till (My.; Mhr., H.). ಗೋರುಕೋಣೆ ಗ್ರ-ರು. Goloonda, near Hydrabad (Sl. 101; My.; Tē.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು. A globular gunmṇṇa (My.; B. 4, 145, 146).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು. Gunm-myrrh (ಬೋರು, ಪೋರು, etc. Nr.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು. Glohular (C.; Mhr.; B. 4, 65).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು. A kind of black monkey having a tail like a cow (ಕೃಷ್ಣವೃತ್ತ, ಮುಸು Mr. 161).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು. A hemisphere (My.; B. 4, 98; 5, 305).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A globe, a ball; the hall of a gun, etc.; a small ball of mind, sealing-wax, stone, etc. (C.; H.). — ಗೋರುಕರ. A marble (My.). ಹನ್ನೆಕಾನಮ್ ಒಸರ್ವನಿರ ಗೋರುಕರ ಒಸರ್ವಮೇ ಬಿಡ್ವಿಂಗರೋ? (Jnv. 1, 13).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು. Name of a plant, the ashes of which are used as a cautery.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. Tbh. of ಗೋರು. A circle; a ring (C.); a globe (C.). — ಗೋರುಗರ. — ಉಂಗರ. A plain finger-ring (C.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. Red arsenic.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A particular plant (= ಉಗ್ರಗಂಧ). 2, a bent grass or Agrostis with white blossoms (= ಗೋರು 1; see Sl. 162). 3, another plant (= ಭೂತಕೇತ; see Sl. 385). — See Nr. s. ಕರು.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. 1. Tbh. of ಗೋರು. (ತುಮವಳ, ಗೋರು, Sm. 33). ಗೋರುಕರ (Sm. 79, 124).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. 2. = ಗೋರು. — ಗೋರುಗರ. The guava tree, Paidium guaiava (St. & Pl.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A oalf (ಕನ್ನಡ Kk. 62).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A plant bearing a fragrant seed (= ಪ್ರಿಯಂಗು).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A hill in Vṛindāvana. (J. 13, 37). 2, Kṛishṇa (21, 3).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. The Gōvardhana-supporter: Kṛishṇa. (My.; G.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. Tbh. of ಗೋರು (Sm. 359). ಗೋರುಗಂಧೆ ಎರ್ವ ಕರೆಯಲ್ ಪಟ್ಟು (300). See J. 2, 61; 6, 47, 58. Feminine: ಗೋರು (J. 7, 30).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು. (B. 4, 220).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. Śiva (R.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. The celestial Ganges (R.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A chief-herdsman. 2, Kṛishṇa, Vishṇu. 3, Brihaspati.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. The metrical foot - - - (Üh.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. Śiva, a Śiva-linga at Dvāraka (Bp. 54, 63).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. An idol of Vishṇu (Bp. 58, 32; 54, 80).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. N. ಗವಳ ವನೂ ಇಲ್ಲ, ಗೋರು ಭಟ್ಟ ದಾವೀರಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. N. (Bp. 49, 16).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. Cowdung.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು. ಗೋರುಗರ ಸಮೂಹ (ಗವೈ Sl. 318).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A drove of cattle; a cow-station.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. (= ಗೋರು). Goa (C.; B. 8, 58; Tē., M.; T. ಕೋರು, also M.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A herd of cattle (J. 3, 2).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A cow-stall, a cow-house.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A sound used in the training or guiding of cattle. See ಕೆಕ್ಕು.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. The head of a cow. 2, a kind of sandal wood having the colour of brass and very fragrant.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A word; a story (Mhr., S. Mhr.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು. An abode for cattle, a cowpen; a station of cowherds.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A chief-herdsman.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. The dog in the manger.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A chief-herdsman.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು. An assembly, a meeting, a party; fellowship, society. 2, a conversation, a discourse.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. = ಗೋರು. A party, etc. See ಪಾನ.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. The title of a former fold for kine.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. A oow's foot or step; a measure, as much as a cow's footstep will hold. 2, a spot frequented by kine.

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. Abstract statement prepared from detailed returns; abstract of account in general (My.; Br.; Mhr., H.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. 1. (= ಗೋರು). Myrrh (Sk.; ಕೃಷ್ಣಾ G.).

ಗೋರು ಗ್ರ-ರು. 2. Tbh. of ಗೋರು. (ತುಮವಳೆ ಸಾ.).

ಗೋಸಂಖ್ಯೆ ಗ್ರಂ-saṅkhyā. One who counts the cows: a herdsman.

ಗೋಸನೆ ಗ್ರಂsaṇē. = ಗೋಸನೆ. Thh. of ಗೋಸನೆ (Śmd. 338, o. r. ಘೋಸನೆ; ಘೋಸನೆ Ūt. II, 58; Tē. ಕೋಸನೆ).

ಗೋಸನೆ ಗ್ರಂsaṇē. = ಗೋಸನೆ. (Ūpr. 2, 15; Aḥh. P. 9, 165). — ಗೋಸನೆಗಲೆ. -ಳಲೆ. To send forth or emit ories: to cry aloud (Aḥh. P. 11, after 140; 14, after 82).

ಗೋಸಮುದಾಯ ಗ್ರಂ-samudāya. A herd of cows (ಅಳಂ ಸಿಂ. 33).

ಗೋಸಮೂಹ ಗ್ರಂ-samūha. = ಗೋಸಮುದಾಯ. See ಪತುಪ್ರಜ, ಹಿಣ್ಣು.

ಗೋಸಮ್ಭವ ಗ್ರಂ-sambhava. Produced from or by a cow.

ಗೋಸರ್ಗ ಗ್ರಂ-sarga. The time at which cows are let loose: day-break, dawn.

ಗೋಸಾಯಿ ಗ್ರಂ-sāyi. = ಗೋಸಾಯಿ. (My.; Tē., M.).

ಗೋಸಾವಿ ಗ್ರಂ-sāvi. Thh. of ಗೋಸಾವಿ No. 2. (Mhr., S. Mhr., Tē.).

ಗೋಸಿ ಗ್ರಂsi. = ಗೋಸಿ. (My.). See ಪಟ. ಅನೇಗಾದ ಪಾರವಯ್ಯ ಗೋಸಿಯೇಗಿ ಮೂಗಲ ಕಟ್ಟಿದ (Prv.).

ಗೋಸುಮ್ಭೆ ಗ್ರಂsumbhe. A chameleon, a gecko (ಸರಟ, ಕೃಕರಾಸ, ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯತಯಾನಕ Hīā.; ಐದುಸೂರ್ಯತಯಾನಕ Mr. 164; C.).

ಗೋಸ್ಕರ ಗ್ರಂskara. = ಕೋಸಕೆ, etc. ಅದರ ಗೋಸ್ಕರ (S. Mhr.). See B. 5, 44. 76. 82. 94. 106. 160. 176. 180. 195.

ಗೋಸ್ತನ ಗ್ರಂ-stana. The udder of a cow; a cinster of blossoms, etc.; a necklace of four strings. (G.).

ಗೋಸ್ತನಿ ಗ್ರಂ-stani. (= ಪತುಸ್ತನಿ). A bunch of grape. 2, the vine. 3, a necklace of four strings.

ಗೋಸ್ಥಾನ ಗ್ರಂ-sthāna. = ಗೋಸ್ಥಾನ. (R.).

ಗೋಸ್ಥಾನಕ ಗ್ರಂ-sthānaka. A cow-stall, a hurdle for cattle.

ಗೋಸ್ಥಾನಿ ಗ್ರಂ-stāmi. = ಗೋಸಾಯಿ, ಗೋಸಾವಿ. The master or possessor of cows or of herds. 2, a Śūdra, and sometimes a Brāhmana, that has renounced the world, a religious mendicant (of the śaiva or vaiṣṇava sect).

ಗೋಹತ್ಯ ಗ್ರಂ-hatya. The killing of a cow. (Bp. 60, 52).

ಗೋಹುರ ಗ್ರಂ-hura. Thh. of ಗೋಹುರ (Śmd. 342).

ಗೋಳ ಗ್ರಂli. = ಗೋಲ 1. The sound of howling, lamenting, wailing, or roaring. (Tu. ಗೋಲ, ಗೋಲ; Tē. ಗೋಲ; cf. ಗೋಲ). — ಗೋಲಾಟ. -ಅಟ. Lamentation, wail (C.; B. 4, 182). — ಗೋಲಾಡು. -ಅಡು. To lament, to wail, etc. (C.; B. 4, 144; 5, 86. 154). — ಗೋಲಡು. -ಅಡು. = ಗೋಲಾಡು (Śmd. I), q. v. See Bp. 37, 37; 46, 36; 47, 46; 48, 9; J. 8, 27. 40; 13, 60; 28, 89; 81, 66. — ಗೋಲೆನ್. -ಎನ್. To lament, etc. (Bh. 8, 19, 50).

ಗೋಳ ಗ್ರಂli. 1. = ಗೋಲ. A hail; a gliohe (C.; T., M.).

ಗೋಳ ಗ್ರಂli. 2. Distraction; husy hustling; olamour, tumult; disorder, confusion (Mhr. ಘೋಳ, ಘೋಲಾಳ). — ಗೋಲಾಗೋಳ. = ಗೋಳ. (Bh. 2, 2, 104; 3, 5, 18).

ಗೋಳ ಗ್ರಂli. 1. (= ಗೋಲ Śmd. 39). A small potherb of the genus Portulaca (Z.; My.). See ನೀರು, ನುಡ್ಡು. — ಗೋಳಿಪಟ್ಟ. The above used as a vegetable (C.).

ಗೋಳಿ ಗ್ರಂli. 2. = ಗೋಲ 4. All kinds of fig trees which bear no apparent flowers (T. ಕೋಲಂಜ, ಕೋಳಿ); the Banyan tree, Ficus bengalensis

Lin. (Tu.; T. ಕೋಳಿ); Ficus elastica Roxb. (My.). See ಕೆದು. — ಗೋಳಿಬೇರು. A root of the Banyan tree. ಗೋಳಿಬೇರು ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಗೋಲಾರಾಯ (Prv.). — ಗೋಳಿ ಮರ. = ಗೋಳಿ. The Banyan tree (St. & Pl.).

ಗೋಳಿ ಗ್ರಂli. 3. (cf. ಕೋಳಿ). — ಗೋಳಿ ಹೂವು. Either the flower of the tree Mimmsops elengi, or that of the tree Seshana grandiflora (ಕೇಸರ, ಬಕುಳ, ಬುಳ, ವಸು, ತಿವ ಮಲ್ಲಿ G.).

ಗೋಳಿಸು ಗ್ರಂlisn. To ruh, to ruh and stir in order to mix (Bh. 10, 5, 43; Mhr., H. ಘೋಲಿಸೇಂ).

ಗೋಲಿ ಗ್ರಂli. 1. = ಗೋಲೆ. — ಗೋಲಾಡು. = ಗೋಲಡು. To lament, to howl, to roar (ಕೃತಿಕಪ್ಪನಿ Śmd. Dh.). ಗೋಲಾಟ್ಟಂ (Śmd. I).

ಗೋಲಿ ಗ್ರಂli. 2. = ಗೋಲೆ, etc. — ಗೋಲಾಡು. = ಗೋಲಾಡು 2. (ಹಂಸ Kk. 70).

ಗೋಲಿ ಗ್ರಂli. 3. ಗೋಲಾಯಿಲ. ಗೋಲಾಯ್ತು. ಗೋಲಾಯ್ತು. See ಘೋಲ, etc.

ಗೋಲಿ ಗ್ರಂli. (= ಗೋಲ 1, Śmd. 39).

ಗೋಲಿ ಗ್ರಂligē. See ಘೋಲಾಗ.

ಗೌ gau. For this syllable at the beginning of Kannada or Tadbhava words in writ see ಕವ or ಗವ, e. g. for Thh. ಗೌಗ see ಗವಗ, for Thh. ಗೌಡ see ಗವಡ.

ಗೌಡ ಗಾಂಡ. = ಗೌಡ. (fr. guḍa). Sweetmeats. 2, N. of a country, the district of Gaur in Bengal. 3, a style of poetry, the hold and spirited one. Cf. ಗವಡ, and see ಪಂಡ.

ಗೌಡಮಾರ್ಗ ಗಾಂಡ-mārga. The gaṇḍa style of diction or composition (Kāvy. III, 1, A, 25).

ಗೌಡರೀತಿ ಗಾಂಡ-riti. = ಗೌಡಮಾರ್ಗ. (Kāvy. IV, 1, 2. 7. 8. 10. 11).

ಗೌಡಿ ಗಾಂಡಿ. Rum distilled from molasses.

ಗೌರಿ ಗಾನ್ರಿ. (fr. gauri). Suhordinate, unessential, secondary; metaphorical, figurative; attributive. (Kāvy. V, 70).

ಗೌತಮ ಗಾಂತಾಮಿ. (fr. ಗೌತಮ). N. of Buddha or Śākyamuni, the founder of the Buddhist sect. 2, N. of other persons. See ಮುಖ್ಯಮುಖ; Bp. 3, 77; 53, 5; 60, 52; J. 33, 39; B. 4, 213.

ಗೌತಮ ಗಾಂತಾಮಿ. N. of a river (J. 20, 13).

ಗೌಧಾರ ಗಾಂಡಾರ. An iguana.

ಗೌಧೇಯ ಗಾಂಡೇಯ. (fr. ಗಾಂಡೇಯ). An iguana.

ಗೌಧೇರ ಗಾಂಡೇರ. An iguana. 2, a young gōdhā or young iguana (ಮದಾಯುಡ Mr. 163).

ಗೌರಿ ಗಾನ್ರಿ. Sarasvatī (Mr. 10).

ಗೌರ ಗಾನ್ರಿ. White; yellow; pale red. 2, the moon. 8, the filament of a lotus. 4, white mustard. 5, the Bos gauras.

ಗೌರವ ಗಾನ್ರಿ. (fr. ಗುರು). Relating to a guru. 2, weight, heaviness; hnikiness (Si. 404). 3, importance, high value or estimation. 4, gravity, dignity, respectability, venerableness (ದಿಮ್ಮದುಡು, ಬಿಟ್ಟು Ūt. II, 79); respect shown to a person (Śmd. 159).

ಗೌರಾದೇವಿ ಗಾನ್ರಿ-dēvi. N. (Bp. 12, 41); Pārvatī (My.).

ಗೌರಿ ಗಾನ್ರಿ. ಗೌರಿ. Any girl prior to menstruation, a maid;

a virgln. 2, *Párvatī*. 3, a yellow pigment or dye (ಗೋರೋಜ, etc. Mr. 335). 4, N. of a plant (see Mr. s. ಪನ್ನಂ). — ಗೌರಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. *Párvatī*; N. (C.). — ಗೌರಿಯರಸ. -ಅರಸ. *Śiva* (Bp. 56, 1; J. 13, 19). — ಗೌರವೈ. -ಅವೈ. = ಗೌರಮ್ಮ. See ಸೇವಕದ. — ಗೌರೀ ಹಬ್ಬ. A (yearly) feast in honour of Gauri. See Prv. s. ಮದುವೆ.

ಗೌರಿಜಡೆ *gauri-jadē*. N. of a plant (ಫೂಜೆ Mr. 135, o. r. ಗೌರಜಡೆ).

ಗೌರಿಕಾನ್ತ *gauri-kānta*. *Śiva* (Bp. 24, 77; 49, 22).

ಗೌರಿಕೃತೀಯ *gauri-kṛtīyā*. A festival in honour of Ganri on the 3rd of the first half of the bhādrapada month (My.).

ಗೌರಿಧವ *ganri-dhava*. *Śiva* (Bp. 24, 53).

ಗೌರಿಪತಿ *ganri-patī*. *Śiva* (Bp. 31, 17; 45, 33).

ಗೌರಿಪಾಷಾಣ *ganri-pāṣāṇa*. A kind of mineral poison (My.).

ಗೌರಿಪುತ್ರ *ganri-putra*. *Skanda*; *Ganapati* (My.).

ಗೌರಿಪ್ರವರ *gauri-pravara*. *Śiva* (Bp. 45, 45).

ಗೌರಿರಮಣ *ganri-ramaṇa*. *Śiva* (Bp. 58, 63).

ಗೌರಿಲಲನ *gauri-lalana*. *Śiva* (Bp. 27, 38).

ಗೌರಿವಲ್ಲಭ *gauri-valīabha*. *Śiva* (Bp. 25, 18).

ಗೌರೀಶ *gauri-īśa*. *Śiva* (Bp. 5, 56).

ಗೌರೀಸುತ *ganri-suta*. = ಗೌರಿಪುತ್ರ. (Mr. 16).

ಗೌರೆ *gaurē*. ಗೌರ. = ಗೌರಿ. See ಗೌರಾದೇವ.

ಗೌರ *ganṛa*. Thh. of ಗೌರ (Śmd. 29). See Bp. 6, 18; ಪಂಚ. 2, N. of a rāga (J. 21, 56).

ಗೌ ಗ್ರಹ. = ಗೌ, etc. See ಅಗೌ.

ಗೌನ *gnāna*. = ಗೌನ. (My.).

ಗೌಪಕ ಗ್ರಹಪಾಕ. Thh. of ಗೌಪಕ (S. Mhr.).

ಗೌನ *gyāna*. Thh. of ಗೌನ. (C.).

ಗೌ ಗ್ರಹ. = ಗೌ. See ಅಗೌ.

ಗ್ರಹಿತ *grathita*. = ಗ್ರಹಿತ. (Sk.; G.).

ಗ್ರಹಿತ *grantha*. Thh. of ಗ್ರಹಿತ (Śmd. 338).

ಗ್ರಹಿತ *grantha*. = ಗ್ರಹಿತ. Tying, hindring, stringing together. 2, a book or composition in prose or verse; a code; a religious treatise; the veda (ಶಾಸ್ತ್ರಸಮೂಹ, ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳು; ಶ್ರುತಾಘ, ವೇದಂಗಳು Nn. 141; ಶಾಸ್ತ್ರತತೆ; ವೇದನಾಲ್ಕು Mr. 491). 3, a line in a manuscript consisting of about thirty-two syllables (ವರ್ಣಸಂಖ್ಯೆ, ಅಕ್ಷರಂಗಳ ಭೇದ, ಅಕ್ಷರದ ಎಣಿಕೆ 141; ಅಕ್ಷರದ ಎಣಿಕೆ 491). 4, wealth, property (ವಿಶ್ವಧನ, ತನ್ನ ಗಡಿಸಿದ ಧನ 141). 5, great knowledge (ಜ್ಞಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟತೆ, ಜ್ಞಾನದ ಹೆಚ್ಚುಗೆ 141). 6, giving (ದಾನ, ಕೊಡುವುದು 141). 7, ಧಾರಿ (ಎಧಾರ, o. r. ಧಾಗಸಂಖ್ಯೆ 141).

ಗ್ರಹಿತಕರ್ತ *grantha-karta*. An author (My.; B. 5, 168, 280).

ಗ್ರಹಿತಕಾರ *grantha-kāra*. An author. (My.; B. 5, 211).

ಗ್ರಹಿತನ *granthana*. Stringing, tying; composing a book; arranging. See ರಚನೆ.

ಗ್ರಹಿತಲಿಪಿ *grantha-lipi*. One of the various characters used in writ (Bp. 5, 53).

ಗ್ರಹಿತಲೇಖಕ *grantha-lékhaka*. A writer of books, etc. (ಲಿಖಿ Mr. 360).

ಗ್ರಹಿತ *granthi*. = ಗಟ್ಟಿ, ಗಟ್ಟು, ಗಟ್ಟಿ, ಗಟ್ಟಿ, ಗಟ್ಟಿ. A knot; a tie.

2, the knot or joint of a reed, etc.; a joint or articulation of the body; a knot or protuberance of any kind; a name of several plants and hulhous roots. (ಗೋಡೆ Mr. 121).

ಗ್ರಹಿತ *granthika*. = ಗಟ್ಟಿ. A medicinal drug (Sl. 143, 145 ಗ್ರಹಿತವು). 2, the root of long pepper.

ಗ್ರಹಿತ *granthita*. = ಗ್ರಹಿತ. Strung, tied.

ಗ್ರಹಿತಪರ್ಣ *granthi-parṇa*. A certain fragrant plant (= ಕುಕ್ಕರ, ಶುಕ). See Sl. 155 and ಮಾಲವತಿ.

ಗ್ರಹಿತಲಿ *granthila*. Knotty. 2, the plant *Flacourtia sapida* Roxb. 3, the plant *Capparis aphylla* Roxb.

ಗ್ರಹಿತ *grasta*. Seized with the mouth, devoured, eaten; seized; possessed by (a demon, etc.). 2, imperfectly pronounced, or sturred, by omitting a letter or syllable.

ಗ್ರಹಿತ *graha*. 1. = ಗೌರ. Seizing, taying hold of, holding; taking (ಅಕರ್ಷಣ, ಹಿಡುವುದು Nn. 33). 2, the power that seizes and ohsonres the sun and moon and causes eclipses, especially rāhu. 3, a planet, as seizing or influencing the destinies of men in a supernatural manner. Generally nine planets are enumerated: Mars, Meroury, Jupiter, Veuns, Saturn, Rāhu, Kētu, the Sun and Moon (ಅಧಿತ್ಯಾದಿನ ವಗ್ರಹ 33; Śmd. 109). 4, an imp, an evil spirit, a demon (ತವ 33; ತವನ Mr. 490); magioal or demonical influence (ಫೂತಾದಿಮಹಾವೇಶ 490). 5, a Brāhmaṇa (ಫೂದೇವ 33). 6, the earth (ಧರಣಿ, ಭೂಮಿ 33). 7, ಜೀವವ್ರಾತ (ಜೀವಸಮೂಹ 33). 8, the number nine (ಒಮ್ಮತ್ತು Mr. 347). See ಪಾಪ.

ಗ್ರಹಿತ *graha*. 2. = ಗೌರ. (B. 5, 96, 184).

ಗ್ರಹಿತಾರ *graha-cāra*. = ಗಾಹಾರ, ಗಾಹಾರ, ಗಾಹಾರ. The mischlevous course, or had infinenoe (as pain, poverty, siokness, etc.) of unpropitious stars or evil spirits (C.; Tē.).

ಗ್ರಹಿತ *grahana*. = ಗೌರ, ಗಾಹ 2, ಗಾಹಾರ. Seizing; taking, accepting; holding;—taking by the hand, marrying. 2, seiznre of the sun or moon: an colipso. 3, perceiving, understanding, comprehension; the receiving of instruction. See ಕೋರ, ಪಿಡಿ.

ಗ್ರಹಿತ *grahani*. Diarrhoea, dysentery (My.), or small-pox, or a sort of insanity (ಸೀತಕ, ಸನ್ನಿ Mr. 887). 2, rickets; marasmns (Mg.).

ಗ್ರಹಿತರುಜ *grahani-ruj*. Diarrhoea, dysentery.

ಗ್ರಹಿತಕರ *graha-nikara*. The nine pianots (ನವಗ್ರಹ Nn. 78).

ಗ್ರಹಿತಪತಿ *graha-patī*. The sun.

ಗ್ರಹಿತದೇ *graha-pīdē*. Trouble arising from unpropitious stars (C.) or from demons (My.).

ಗ್ರಹಿತಾಧಿ *graha-hādhē*. = ಗ್ರಹಿತದೇ. (My.).

ಗ್ರಹಿತದೇ *graha-hhēda*. A kind of graha, one of the grahas (ನೀಲ Nn. 30). See ಗ್ರಹಿತವರ.

ಗ್ರಹಿತಮಾಲೆ *graha-mālē*. The planets. (B. 5, 167; My.).

ಗ್ರಹಿತವರ *graha-vara*. = ಗ್ರಹಿತಪತಿ. (Bp. 4, 44).

ಗ್ರಹಿತವರ *graha-vivara*. = ಗ್ರಹಿತದೇ. (ರಾಹು, ಗ್ರಹಿತದ Nn. 76).

ಗ್ರಹಿತಾನ್ತಿ *graha-ānti*. Propitiation of the planets by offerings (C.).

ಗ್ರಹಿತ *grahasta*. Thh. of ಗೌರಹಿತ. (C.; B. 5, 92).

ಗ್ರಹಿತ *grahikē*. Undorstanding, oomprehension (B. 3, 34; My.).

ಗ್ರಹಿತ *grahita*. Seized, etc. (Bp. 39, 13).

ಗ್ರಹಿಸು *grahisan*. To seize, to accept, to acknowledge;— to comprehend, to understand (My.; Tē. ಗ್ರಹಿಸು). See Sāv. 2, 113; B. 4, 170. 189. 193; 5, 3; ಅನು.

ಗ್ರಾಚಾರ *grācāra*. The. of ಗ್ರಾಚಾರ. (C.).

ಗ್ರಾಮ *grāma*. = ಗಾವ, ಗಾವೆ. A village; a town-like village (C.); a district or township (ಜನಾನ, ದೇಶ Nn. 37). 2, a multitude, a group of things, a collection (ಸಂಕುಲ, ಸಮೂಹ 37). 3, a soale in music, a gamut (ರಾಗವಿಧೇಶ 37; see Mr. 78 a. ಮೂರುಗ್ರಾಮ; Œpr. 1, after 84). 4, sexual intercourse (? ಭೋಗ 37; cf. ಗ್ರಾಮ್ಯ). 5, semen (ರೇತ, ವಸ್ತ್ರಿಯ 37). 6, the ocean (ಅಮೃತ, ಸಮುದ್ರ 37). 7, a ray (ಕಿರಣ 37). 8, sound (ತಬ್ಬ, ಧ್ವನಿ 37). 9, = ಭೂತಗ್ರಾಮ (? ಭೂತ 37). 10, a Māgadhā (ಮಾಗಧ, ಮಾಗಧರ 37).

ಗ್ರಾಮಕೀಟ *grāma-kīṭaka*. Village-vermin, a mischief-maker (B. 4, 153).

ಗ್ರಾಮಣಿ *grāmaṇi*. The headman of a village (ಗಾವಲ Kk. 58); the head of a rent-free village or of such villages (My.). 2, principal, excellent, best. 3, a barber.

ಗ್ರಾಮತಕ್ಷ *grāma-taksha*. A carpenter working for the village.

ಗ್ರಾಮತೆ *grāmatē*. A multitude of villages.

ಗ್ರಾಮದೇವತೆ *grāma-dēvatē*. The tutelary deity of a village. (My.).

ಗ್ರಾಮಧಾನ *grāma-dhāna*. = ಗ್ರಾಮಧಾನ. (ಬೇಟ Mr. 186).

ಗ್ರಾಮಮುನೀಶ *grāma-munāśpn*. A Gavudā (My.).

ಗ್ರಾಮರಸ *grāma-rasa*. = ಗಾವರಸ. Rustic taste or sentiments (?).

ಗ್ರಾಮರುಹ *grāma-ruha*. The castor-oil plant (ಎರಡ್ಡ, ಅವು Mr. 136).

ಗ್ರಾಮವಾಸಿ *grāma-vāsi*. Living in a village or in villages; tame. (My.).

ಗ್ರಾಮಶಾಂತಿ *grāma-śānti*. Purification of a village from infesting devils by throwing about the flesh of buffaloes, sheep or fowls, or rice, etc. (S. Mhr.). ಗ್ರಾಮಶಾಂತಿಗೆ ತವ ವಾರ ತಲೆ ಬೋದಿಸಿ ಕೊಡ್ತೆ (in the expectation of a good dinner, etc., Prv.).

ಗ್ರಾಮಕಾರ್ಡಲ *grāma-śārdūla*. A dog (Mr. 185).

ಗ್ರಾಮಸಾರ *grāma-sāra*. The filth of a village (My.).

ಗ್ರಾಮಸಿಂಹ *grāma-simha*. = ಗಾವಸಿಂಹ. A dog.

ಗ್ರಾಮಸೂರ *grāma-sūkara*. A village hog (Bp. 55, 22).

ಗ್ರಾಮಸ್ಥ *grāma-śtha*. Residing in a village; a villager (C.).

ಗ್ರಾಮಧಾನ *grāma-ādhanā*. = ಗ್ರಾಮಧಾನ. A village or small town (ಬೇಟ, ಬೇಟ Hā.).

ಗ್ರಾಮಾಧಿಪ *grāma-adhipa*. The superintendent or chief of a village.

ಗ್ರಾಮಾಧಿಪತಿ *grāma-adhipati*. = ಗ್ರಾಮಾಧಿಪ. (ಗಾವಲ Sīm. 107).

ಗ್ರಾಮಾಧೀನ *grāma-adhina*. Dependent on a village.

ಗ್ರಾಮಾಂತ *grāma-ānta*. Space near a village.

ಗ್ರಾಮಾಂತಿಕ *grāma-antika*. The neighbourhood of a village.

ಗ್ರಾಮಿನಿ *grāminī*. = ಗ್ರಾಮಿನಿ. (ಗಾವಲ Sīm. 47).

ಗ್ರಾಮಿನಿ *grāminī*. = ಗಾವಲ. Born or living in a village, peculiar to a village; vulgar, rude; a rustic.

ಗ್ರಾಮೀಣ *grāmiṇē*. Indigo.

ಗ್ರಾಮೇ *grāmē*. A kind of auprāsa (Kāv. III, 2, B, 52. 53).

ಗ್ರಾಮೇಯಕ *grāmēyaka*. Rustic; a villager.

ಗ್ರಾಮೈಕರಾತ್ರ *grāma-ēka-rātra*. Lodging only a night in a place, as a wanderer, heggar, or an unsettled man does (My.).

ಗ್ರಾಮ್ಯ *grāmya*. Produced, born in or peculiar to a village; lame; rustic; a villager (ಕಾಲುರಿತ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕರಿಗ Sā.; Kk. 38; Sīm. 47); an uneducated man (ಮೂಢ Sīm. 41 Cm.); coarse, vulgar, rude; the prakṛita and the other dialects of India as contradistinct from saṁskṛita; sexual intercourse (cf. ಗ್ರಾಮ No. 4). See Ch. v. 40; Œpr. 8, 3.

ಗ್ರಾಮ್ಯಧರ್ಮ *grāmya-dharma*. Sexual intercourse. (Abhā. 2, 86).

ಗ್ರಾಮ್ಯಪಾಶ *grāmya-pāśn*. A tame or domestic beast (B. 5, 11).

ಗ್ರಾಮ್ಯಶಬ್ದ *grāmya-śabda*. A rustic or vulgar term; a prakṛita term. (Kāv. II, 1, A, 20-28).

ಗ್ರಾವ *grāva*. A stone (ಪಾಪಾಣ, ಕಲ್ಲು Nr. 106; ಕಲ್ಲು 108). 2, a mountain (ವರ್ತ, ಬೆಟ್ಟ 106; ಬೆಟ್ಟ Mr. 474). 3, hard, solid; firmness; courage (ಧೈರ್ಯ, ಧೀರವಟ್ಟತನ 106). 4, a cloud.

ಗ್ರಾವಾಳ *grāvāḷa*. A stone (ಕಾಪ್ಪ, ಕಲ್ಲು Nu. 91).

ಗ್ರಾಸ *grāsa*. = ಗರಾಸ. Seizing with the mouth, swallowing. 2, a mouthful; a morsel. 3, food, nourishment.

ಗ್ರಾಹ *grāha*. Seizing, taking, holding, receiving. 2, a crocodile (ಅವಹಾರ, ನೆಗದ Mr. 410); a shark; the water-elephant or hippopotamus; any large marine animal. — ಗ್ರಾಹ ಮರ. The wood-apple tree (St. & Pi.; cf. ಗ್ರಾಹ).

ಗ್ರಾಹಕ *grāhaka*. Seizing; receiving, accepting; purchasing; one who seizes, a police-officer (ಪ್ರಗ್ರಹ, ಬದ್ಧಿವಿಡಿಕೆ Mr. 462); perceiving, observing; one that can duly appreciate; containing, enclosing. See Bp. 35, 43; 37, 53; 43, 46; ಅತಿ, ಸಮೇಶ.

ಗ್ರಾಹಕಶಕ್ತಿ *grāhaka-śakti*. The power or faculty of apprehending (B. 4, 183; My.).

ಗ್ರಾಹಿ *grāhi*. Seizing, receiving, accepting, etc.; containing, holding; attracting; perceiving, observing; etc. See ಎಕ ಸನ್ನಿ. 2, the elephant or wood-apple, *Feronia elephantum* Corr. 3, a female spirit of evil, seizing men and causing death and disease. 4, a swoon.

ಗ್ರಾಹಿತ್ವ *grāhitva*. Seizing; perceiving. See ಎಕಸನ್ನಿ, ಗಲ.

ಗ್ರಾಹ್ಯ *grāhya*. To be seized, taken, received, etc.; to be understood, perceivable; to be considered or regarded; acceptable, agreeable. See ಎ, ಉಪ, ಒಳ, ಮುಷ್ಟ; J. 7, 88; B. 5, 175.

ಗ್ರೀವ *grīva*. = ಗ್ರೀವೆ (Sīm. 102).

ಗ್ರೀವೆ *grīvē*. The back part of the neck, the neck.

ಗ್ರೀಷ್ಮ *grīshma*. The hot season, consisting of the months *śuci* and *śukra*, (or *jyēṣṭha* and *āṣāḍha*), from the middle of May to the middle of July (Mr. 70; ಬೇಸಗೆ Nn. 91); heat, warmth.

ಗ್ರೀಷ್ಮಕಾಲ *grīshma-kāla*. The hot season (My.).

ಗ್ರೀಷ್ಮರಾಜ *grīshma-rāja*. The hot season regarded as a king (J. 15, 4).

ಗ್ರೈವೇಯ *grāivēya*. (fr. ಗ್ರೀವೆ). A collar, a necklace (see Mr. a. ಲೇವಕ).

ಗ್ರೀವೇಯಕ ಗ್ರೀವೇಯಕ. A necklace, an ornament of the neck; a chain worn round the neck of an elephant.

ಗ್ಲಾಸ್ಟ ಗ್ಲಾಸ್ಟ. = ಗ್ರಸ್ತ. Devoured, eaten.

ಗ್ಲಾಹ ಗ್ಲಾಹ. A slake at play; gaming, playing with dice.

ಗ್ಲಾನ ಗ್ಲಾನ. Exhausted, wearied, emaciated, weak.

ಗ್ಲಾನಿ ಗ್ಲಾನಿ. Fatigue, languor, lassitude; sickness, pain (ನೋವು, Mr. 384, o. r. ನೋವು); unwillingness, displeasure, depression of mind. 2, one of the sañcāribhāṣas (Kāvy. IV, 2. 16).

ಗ್ಲಾಸ್ಟ ಗ್ಲಾಸ್ಟ. = ಗ್ಲಾನ. Exhausted, etc.

ಗ್ಲಾ ಗ್ಲಾ. The moon (ಚಂದ್ರ Smd. 67).

ಘ

GH

ಘ gh. The twenty-fourth letter of the Alphabet (Smd. 12. 21. 23). In Kannada it is found only in the words ಘಾಯಂ (o. r. ಘಯಂ), (ಘಯ in one MS. instead of ಘಾಯಂ), (ಘಯ in one MS.), ಘಾಯ, ಘಾಯ, ಘಾನ (o. r. ಘಾನ), ಘಾನಂ (not in all MSS.; Smd. 23), ಘಟ್ಟ, and in a few imitative sounds (22).

ಘ gha. The letter ಘ when pronounced with the short a, as is generally done at school.

ಘ gha. Striking, heating; killing. See ಉಹ, ಪರಿ, ಪಾಣಿ, ಪ್ರತಿ, ಸಂ. 2, rattling, tinkling. 3, the number four (Mr. 349).

ಘಂ gham. An imitative sound. — ಘಂ ಘಂ rep. One of the sounds of a drum (Bp. 16, 17).

ಘಾರ ಗಾ-ಕಾರ. The letter ಘ (Smd. 11).

ಘಟ ಗಟ. 1. Coming to, reaching; joining; coming in collision, touching, grazing; exerting one's self, intently occupied or busy with; see ಸಂಘಟ; cf. ಕಡಂ 1. 2, bringing or putting together, collection (ಸಂಗ್ರಹ, ಕೂಡಲಿಕ್ಕುವು Nn. 109). 3, a troop of elephants (ಗಡಲೇತ್ತರ, ಅನೆಯ ಘಟ 109). 4, a drinking party (ಮಧುಗೋಷ್ಠ, ಮಧುಪಾನಗೋಷ್ಠ 109). 5, the body (ಕಾಯ, ದೇಹ 109). 6, an earthen water-vessel (ಪರವ, ಹರವ 109; ಕರಿರ, ಹರವ Mr. 209). 7, a measure equal to one drōṇa, or, according to others, equal to twenty drōṇas (cf. ಕಳ 5 ?). 8, a horder (cf. ಕಡೆ 1). 9, a part of a column.

ಘಟಕ ಗಟಕ. = ಗಟಕ, (ಘಟಕ). Exerting one's self; a manager between parties; a manager in general; — strong, powerful (My.); forming a constituent part, constituting a substantial part.

ಘಟಕಾನಯನ ಗಟಕಾನಯನ. Strengthening (nourishing) component parts (B. 4, 32).

ಘಟನ ಗಟನ. Joining; junction, union (My.); bringing together; bringing about; making, effecting, forming; striving after, effort, exertion; — happening, occurring; accomplishment. See ಎ.

ಘಟನಾಘಟನೆ ಗಟನಾ-ಘಟನ. Accomplishment and non-accomplishment (My.).

ಘಟನೆ ಗಟನೆ. = ಗಟನೆ, ಘಟನೆ. Joining; junction; bringing about; assembling; arranging. See Bp. 25, 48; ಅಘಟನ; ಮಘಟನ.

ಘಟಕೇದ ಗಟಕ-ಹೆದ. A kind of water-vessel. See ಮೋ.

ಘಟಯೋನಿ ಗಟಯೋನಿ. Born in a water-jar: Agastya.

ಘಟಸರ್ಪ ಗಟಸರ್ಪ. = ಗಟಸರ್ಪ. A large snake (C; Jnv. 1, 12).

ಘಟಾರಕ ಗಟಾರಕ. The ether (reflected) in a water-vessel (Bp. 51, 33; cf. ಪಟಾರಕ).

ಘಟಿ ಗಟಿ. = ಗಡಿ 2, ಗಡಿ. A small water-jar. 2, a period of 24 minutes. 3, a gong. 4, the metal sinking cup for measuring time. 5, = ಘಟಿಯನ್ತ್ರ, see ಗಡಿ.

ಘಟಿಕಾರಕಗ್ರನ್ಥಿ ಗಟಿಕ-ಕಾ-ಗ್ರನ್ಥಿ. One who composes a hundred verses in 24 minutes (My.).

ಘಟಿಕೆ ಗಟಿಕೆ. = (ಗಟಿಕೆ, ಗಡಿ), ಗಡಿ No. 2, ಗಡಿ, (ಗಡಿ 2, ಗಡಿ), ಗಡಿ, (Joining, etc. = ಘಟನೆ). 2, a water-jar or pot. 3, a period of twenty-four minutes (ಗಡಿ Smd. 30; ನಾಡಿ, ಗಡಿ Mr. 67; see s. ನಾಡಿ). 4, = ಘಟಿಕೆ, the ankle (cf. ಗಟಿಕೆ, ಗಡಿ, ಗಡಿ).

ಘಟಿತ ಗಟಿತ. (= ಘಟಿತ). Joined, united; connected; planned, devised, attempted; produced, effected, exerted; made, made of; happened, occurred. See Ch. p. 24; Mr. 1; Bp. 51, 62; Rāv. 13, 67; ಅ.

ಘಟಿತಾರ್ಥ ಗಟಿತ-ಾರ್ಥ. The result of deliberation; practicalness (My.).

ಘಟಿಯನು ಗಟಿಯನು. = ಗಡಿಯನು q. v., ಘಟನು. To be obtained, etc. (Cpr. 4, 80; Bp. 38, 21). ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಸಾರಮ ಒಮ್ಮೆ ಘಟಿಯನು (Smd. 346). 2, to obtain.

ಘಟನು ಗಟನು. = ಗಡನು 1, ಗಡನು, ಘಟನು. To be obtained, to be gained, to happen, etc. (My.). ತಾಯ ಬಾಯ ಕಡುವಿನ ನಾಮಪದಂಗಳ ಅಗ ಸಮಾಸಂ ಘಟನು (Smd. 194). See Bp. 18, 9; J. 2, 85; 5, 56; 27, 37; Rām. 5, 8, 89; 5, 9, 27; B. 4, 93. 123. 207; 5, 104. 279; ಉದ್. 2, to obtain (Bp. 50, 26; My. in connection with ಕೊಳ್ಳು). ಅವನು ಅ ವಸ್ತುವನ್ನು ಘಟಿಸಿ ಕೊಡು (My.).

ಘಟಿಯನ್ತ್ರ ಗಟಿ-ಯನ್ತ್ರ. The rope and bucket of a well, any machine for raising water.

ಘಟಿ ಗಟಿ. Effort, endeavour. 2, an assembly; an assemblage, a collection. 3, a troop of elephants arrayed for battle (ದ್ರವ್ಯವೃತ್ತ Mr. 155).

ಘಟೋತ್ಕಟ ಗಟೋತ್ಕಟ. N. of a son of Bhīma. (Bh. 1, 9 sum.).

ಘಟೋತ್ಕಟತನುಜ ಗಟೋತ್ಕಟ-ತನುಜ. Ghaṭōtkāṭa's son Meghanāda (J. 2, 35; 3, 1).

ఫటోర్ *ghaṭa-udbhava*. = ఫటోర్. (అగ్ర. Mr. 257).

ఫటోర్ *ghaṭṭa*. = గట్ట. One of the Tatsamas (Śm. 77).
A range of mountains, a ghaut (Grj. 2, after 106). చిట్టము ఫట్టము చర్మము (Śmd. 130). ఫట్టమో చిట్టగోళం (Bp. 18, 15).

ఫట్ట *ghaṭṭa*. = ఫట్ట, etc. Tonohing, etc. (= ఫట్టన, see సం).
2, steps or stairs on the side of a river, etc., leading to the water's edge; a landing place, a quay.

ఫట్టక *ghaṭṭaka*. = ఫట్టన. See ప్ర.

ఫట్టణ *ghaṭṭana*. = ఫట్టణ, ఫట్టన q. v., etc. గజావళయ వద ఫట్టణ (Bp. 10, 5).

ఫట్టణ *ghaṭṭanā*. = ఫట్టణ (Śmd. 364). Beating down, as a road (My.); folding by beating gently (My.); the state of being beaten down, as the ground of a threshing-floor (J. 15, 6). 2, a hit, a wound (గాయ Bhn. 36).

ఫట్టన *ghaṭṭana*. = గట్టణ, గట్ట, ఫట్టణ, ఫట్టణ. Tonohing, joining; rubbing (the hands, etc.) over, rubbing out; causing to move, shaking; stirring round or about; churning (cf. చడ 3); striking, beating (Śhv. 4, 77); striking together, pressing down, smoothing, compressing. 2, going, moving (cf. చడ 5); practice, business, means of living.—See అచ, సం.

ఫట్టఫట్ట *ghaṭṭaṭṭa*. Mntal beating (Śmd. 220).

ఫట్ట *ghaṭṭi*. = గట్ట, q. v. యోజన ఫట్ట (పదా Śmd. 1). See అచ, పద.

ఫట్ట *ghaṭṭita*. (= ఫట్ట). Joined, etc. (Kāvy. I, 1a, 1; Ūpr. 8, 4).

ఫట్టవత్తి *ghaṭṭi-valti*. (Śmd. 244. 246). = గట్టవత్తి.

ఫట్టసు *ghaṭṭisu*. To gain strength (Rām. 6, 11, 14). Cf. గట్టసు.

ఫట్టసు *ghaṭṭisu*. = గట్టసు. To strike (Rām. 5, 9, 5; J. 7, 48). చాలిస్తేయుం శియ్యిస్తేయుం ఫట్టసిదం (Śmd. 150). 2, to fold (cloth) by gently beating (it) with the palm of the hand (Bp. 21, 10).

ఫటా *ghaṭā*. = గడ 1. A musical instrument formed of an earthen vessel, and beaten as a drum. (Śi. 453; My.).

ఫణ *ghaṇa*. = గణ 1, etc., (ఫణ). — ఫణ ఫణ = గణ. (Bp. 16, 17; 44, 19, 50; 53, 37; 56, 5; Dp. 53, 4). — ఫణ ఫణరవ. The sound of ఫణఫణ (Bp. 44, 32, 41).

ఫణ *ghaṇa*. = ఫ, ఫన No. 15, ఫణ. See ప్ర.

ఫణ్ణకర్ణ *ghaṇṭā-karṇa*. N. of an attendant of Skanda and of Śiva. (Bp. 53, 37).

ఫణ్ణగార *ghaṇṭā-gāra*. A heltry. (R.).

ఫణ్ణనాద *ghaṇṭā-nāda*. (= ఫణ్ణరవ). N. of a plant (శ్లోను Mr. 148, text corrupt).

ఫణ్ణపథ *ghaṇṭā-patha*. The hell-road: the chief road, a highway.

ఫణ్ణపాటి *ghaṇṭā-pāṭi*. A species of the trumpet-flower with bell-shaped blossoms, *Bignonia suaveolens* Roxb.

ఫణ్ణమన *ghaṇṭā-manī*. A kind of plant. See పాటు. — ఫణ్ణమనో శ్లోపు. (పటపణ, త్తమన, స్వరక్ష, ఓమో చ, శంశోపు Śi. 156).

ఫణ్ణరవ *ghaṇṭā-rava*. The sound of a bell.

ఫణ్ణరవ *ghaṇṭā-ravē*. *Crotolaria* of various species.

ఫణ్ణక *ghaṇṭikē*. A small bell.

ఫణ్ణ *ghaṇṭ*. ఫణ్ణ = గట్ట. A bell; a gong. See Bp. 53, 36, 37; 56, 5.

ఫణ్ణ *ghaṇṭanē*. See ఫణ్ణ.

ఫన *ghana*. = గన. An iron club, a mace (ముద్గర, అయిద భేద Nn. 15; ముద్గర Mr. 510). 2, any compact mass or substance. 3, the body (అంగ, దేహ 15). 4, metal (యోజ 15; 510); iron; a cymbal, a bell, a gong, etc. 5, a cloud (జీమూత, మేళ 15; వారిధ 510). 6, a mass, an assemblage (నమూజ 15). 7, the bulbous root of the plant *Cyperus hexastychus communis* (భద్రాత, గేళ 15; గేళ 510). 8, strength (బల, తత్ 15). 9, compact, solid, material, hard, firm, (firmness); dense; full, densely packed; plump; thick; inspissated (సాన్త Mr. 510); hard and old (ఐద, వయ 15); uninterrupted; taken in the mass, oomplete; very, much (వేగ్గ Śmd. 237. 342 Cm.); exceeding the common measure; large; great; greatness (మిశ్ర వచన Mr. 510; ఫనగురు Śm. 1; ఫనద అనన్తం etc. Mr. 254); deep, as sound; auspicious, fortunate; accomplishable (సాధ్య, సాధ్యవాదమ Nn. 15; సాధ్య Mr.; 510). 10, water (జల, లుద 15). 11, a mode of dancing, neither quick nor slow. 12, stnpor, ignorance, etc. (యోజ 15). 13, skin, rind, bark. 14, a oube. 15, striking, slaying; war (సంగ్రామ, కాళగ 15, o. r. రణంగణ). See Sp. s. యోగ, Prv. s. వనవాస.

ఫనజ్వలిత *ghana-jvalita*. A great flame or binze (దర్శి, వేరు Śm. 11).

ఫనకర *ghana-tara*. Uncommonly hard, thick, large, great, etc. (యోజిత్తు అద Śmd. 257 Cm.). See Bp. 26, 16; 28, 7, 61; 44, 19; 47, 51; 50, 10.

ఫనక *ghanatē*. Compactness, firmness; thickness, coarseness, solidity. 2, greatness, excellence (Bp. 2, 31; 10, 52; 19, 29; 46, 45; J. 2, 53; B. 4, 80. 126. 189. 195).

ఫనత్వ *ghanatva*. = ఫనక. (Bp. 26, 64).

ఫనరేప్తి *ghana-dipti*. The light of clouds: lightning (సామాసి, etc., మిందు Mr. 43).

ఫనపథ *ghana-patha*. The clouds' path: the sky (Bp. 58, 56).

ఫనపష్ప *ghana-pnshpa*. The cloud-blossom: water (Tē., R.).

ఫనమాలిక *ghana-mālikē*. A row of clouds (Ūpr. 4, 49).

ఫనరవ *ghana-rava*. The roaring of clouds: thnnder (మో దగు Mr. 43).

ఫనరస *ghana-rasa*. Cloud-jnice: water. 2, a thick jnice; a decoction. 3, camphor.

ఫనవర్ధనియత్వ *ghana-vardhanīyatva*. Augmentability, extensibility (B. 4, 97).

ఫనవారి *ghana-vāri*. Cloud-water: rain (మదో Mr. 43).

ఫనవిష్ణేర *ghana-viśnēha*. Want of solid or great affection (అనునయ, బహుశ్లేషవిల్లమమ Nn. 167).

ఫనవీర *ghana-vīra*. A powerful or great warrior (తుద రాళు, బద్ధ Kk. 43; Śm. 42).

ఫనకాగ్ని *ghana-kyāma*. Deep black: Vishnu (J. 11, 36); Rāma.

ఫనసమయ *ghana-samaya*. The rainy season (Ūpr. 4, 37, 42).

భనసార ghana-sāra. Camphor. 2, water. 3, మృత్యు (Mr. 836).

భనాభన ghanāghana. Fond of slaying; mischievous. 2, compact; even, uniform; common (సామాన్య Nn. 15); virtue (పుణ్య 15). 8, a mass, a number (వృత్త, సమూహ 15). 4, mnch (బడు, బడక 15). 5, a rainy cloud (మేఘ 15; కదవ ముగి Mr. 483). 6, a vicious elephant, or one in rut (గజ, ఆన 15). 7, Indra's elephant (సురేభ, ఐరావత 15). 8, Indra (సుత్రామ, ఇన్ద్ర 15). 9, rain (వృష్టి, మద 15).

భనైభాత ghanī-bhūta. Become thick, thickened, oongealed, compact, etc. (My.).

భనైవల ghana-upala. Hail (కరక, వారికల్, అరికల్, ఆనకల్, అరికల్ Nn. 50).

భరట్ట gharattā. A grindstone. See J. 25, 51; ముంత.

భరి ghari. An imitative sound. — భరి భరి. rep. A sound produced by hurning, orackling (Grj. 8, 49). — భరి భరిన. With the sound produced by grinding the teeth (Rām. 4, 3, 17); with that produced by sawing (J. 26, 63). — భరి భరిన. rep. With the sound produced by outting or sawing (Rāv. 14, 29); with that produced by burning, with orackling (5, 87). — భరి భరిలు భరినలు. -ఎనలు. With the sound produced by outting or sawing (Bh. 8, 27, 19).

భరిల్ gharil. = భరిలు. An imitative sound. — భరిల్ రి. -కర. To emit the sound భరిల్, as a wrist-ornament furnished with bells. See Śmd. s. బళ్ళ.

భరిలనే gharilanē. With the sound of cutting or sawing (V. 14, 40).

భుభుర gharghara. (= గగ్గరి). An indistinct murmur, a low murmuring or gurgling sound, the crackling of fire, rattling of a carriage, oracking, etc.; laughter, mirth; an owi; etc., etc. 2, = భభరక No. 2 (Ūpr. 5, after 69).

భుభురి gharghari. (= గగ్గరి), గగ్గరి No. 2. A bell hanging on the neck of a horse; a bell used as an ornament; a girdle of small bells or tinkling instruments worn by women.

భుభురికే ghargharikē. Bells used as an ornament; an ornament of small bells. 2, a kind of musical instrument (Ūpr. 4, 28).

భుభుర gharma. = గమ్మ, గమ్మ, గరమ. Heat (ఊష్ణ, సేవ Nn. 22; ఊష్ణ, మహావృ Mr. 387); sunshine (నివాళి, కడుచికి Mr. 34); the hot season. 2, sweat, perspiration (దేమర 22). 3, coldness (తేజ, తృక్క 22).

భుభురే gharma-kapa. A drop of sweat (Śēv. 1, 53).

భుభుజల gharma-jala. Perspiration (Bp. 22, 60; Śēv. 4, 112).

భుభువానియ gharma-pāniya. = భుభువల. (Bp. 26, 43).

భుభుమ్మ gharma-amhu. = భుభువల. (Śēv. 4, 39).

భుభుత్తర gharma-uttara. Excessive heat (J. 2, 16).

భుభుగ gharshana. = గసరి, భుభుగ. Rubbing; grinding; orushing, pounding; hrushing, polishing, fnrhishing. See ఒరమ, మస.

భుభుగ gharshapē. = భుభుగ. (My.).

భలిలు ghalilu. = భరిల్, భుళు. An imitative sound. — భలిలు భలిలు. rep. One of the sounds emitted by a drum (Bp. 16, 17) or by an anklet (24, 44).

భుస ghassa. Eating, etc. See సి, ఎ.

భుస్సర ghasmara. Voracious, gluttonous.

భుస్స ghassa. A day.

భళ ghala. (= కలి, భుళి). An imitative sound.

— భళ భళ. rep. A sound used to imitate that produced by a heavy object falling to the ground (Bp. 9, 15), or by bells when rung (S. Mhr.). (T. కళగళ, a great noise; tingling; murmuring, as water; prattling). — భళ భళన. With a clanking or clinking sound (Bp. 16, 17; see Mhr. s. కళ 2); with a gurgling sound (42, 30; Tē. గళగళ, gnrngling).

భళి ghaliḡ. (only in Śmd. Mdh. MS. 23). (= గళగళ 17).

భళిలు ghalilu. = భలిలు, etc. A sound imitating clinking or clanking (Bh. 1, 14, 8).

భళియ ghaliya. The act of putting in order, arrangement, regulation; the act of making ready, preparation (సమకట్టు Śmd. I; see గడ 2; cf. గళియ).

భళిల్ ghaliḡ. Quickly (వేగ Śē. II, 87). — భళిలన. Quickly (దేగ, తేగ్గి Śs.; Śmd. 28, o. r. భళిలన; Ūpr. 4, 87; Abh. P. 3, after 103; Grj. 4, 129; Rāv. 1, after 135; 6, after 11 and after 24; 14, after 14; J. 2, 46). — భళిలన. -ఎన. = భళిలన. (దేగ Bhn. 32; Śmd. I and p. 22).

భాట ghāṭa. (= భట్టి). Joining, touching. See ఆ, ఆ. 2, the nape or back of the neck (భాటి Mr. 327).

భాటక ghāṭaka. (= భట్టిక). Endeavouring; working; endeavouring. See ఊద.

భాటన ghāṭana. = భాటక. See ఊద.

భాటి ghāṭi. The nape or back of the neck.

భాడా ghāḍā. Thick or coarse, as cloth (Śi. 223; Br. గాడ; Mhr., H. గాధా).

భాణ ghāṇa. = భణ. See ప్ర.

భాత ghāṭa. 1. = గాత 2. Striking; wounding, killing; hurting; ruining; destruction, ruin (My.; B. 4, 62); a blow; a hrnise. See నమ, వరి, ప్ర., ముసల, సరి, and మిది.

భాత ghāṭa. 2. = గాత 1, q. v. Depth (J. 3, 19).

భాతక ghāṭaka. Straying, killing; destroying; felonious, a murderer; a destroyer.

భాతకే ghāṭaki. A female destroyer or felon. See విజ్ఞాన; J. 9, 18.

భాతన ghāṭana. Striking; slaying, killing. See నమ, వరి, ప్రతి, లభించు, వస్త్రస్థల, and గాద, కుత్తు, కుసుకు.

భాతనన ghāṭana-sihāna. A place of slaughter, a slaughter-house (శిలలువేద Mr. 879).

భాతకే ghāṭaḡkē. = భాతకే. (Rām. 6, 52, 10).

భాతా ghāṭāḡ. A mischievous woman (Rām. 6, 53, 52; My.).

భాతకే ghāṭa-ḡḡkē. Murderous or mischievous play, evil purpose (J. 29, 35).

భాటి ghāṭi. = గాత 2. Striking; killing; destroying;

slaughter; catching or killing birds, fowling; a bird-net.
 2, a killer, a murderer. See అభి; Abh. P. 2, 56; J. 5, 28.
 భాతీసు ghātisu. To strike; to slay, to kill; to destroy (Abh. P. 2, 56; Bh. 8, 26, 12; J. 7, 33; 12, 14, 24, 27, 38; 18, 6; 14, 5; 25, 28, 29, 39).
 భాతుక ghātuka. *Killing, destructive, mischievous, hurtful, vicious.*
 భాతకరిసు ghātakarisen. Misprint for భాతకరిసు (Rāv. 5, 73).
 భాత్యసు ghāti-āgha. The sin of murder (Āpr. 3, 80).
 భార ghāra. Sprinkling, besprinkling. See అభి, పూ.
 భారాభారి ghārāghāri. A sound produced by severe whipping (? Rām. 4, 3, 5).
 భారిగి ghārigi. (Śmd. 28, o. r. of భారాగి). = నారిగి ?
 భూన ghāsa. Food; meadow or pasture grass. See కవన.
 భూసర ghāsara. (Śmd. 28).
 భాసి ghāsi. (Śmd. 28, o. r. భాస). = నాసి, q. v. Harass, distress; fatigue; pain; hurt, destruction. See Bp. 36, 15; 52, 87; 55, 30; J. 12, 37; 14, 21; 24, 5; Abhā. 2, 41; గల్ల. — భాసి చూడు. To harass, to do harm, to destroy (తుదా Śmd. I; J. 12, 64; 26, 34).
 భూసి ghāsi. The all-devouring: fire (Sk.).
 భూలిగి ghāligi. (Śmd. 28, o. r. భూరిగి).
 భూటికాసి ghāṭi-āsi. — భూటికాసిగల బుద్ధి. N. (Bp. 56, 41).
 భూక ghuk. One of the sounds made by a monkey (S. Mhr.).
 భూట ghūṭa. = భూట. (Sk.; R.).
 భూట ghūṭi. = భూట. (Sk.; R.).
 భూటిక ghūṭikā. = భూటిక, (గుట్టిగి), గుట్టిగి 2, (నిరగి, etc.).
 The ankle.
 భూడక ghūḍak. One of the sounds made by a tiger (S. Mhr.).
 భూన ghūṇa. A timber-worm, a book-worm. See గొల్ల 1.
 భూనాక్షరప్రాయ ghūṇa-akshara-prāya. Similarity to an incision in wood or in the leaf of a book caused by an insect or book-worm and resembling somewhat the form of a letter (Āpr. 1, 48).
 భూన్య ghūṇya. The ankle.
 భూన్యక ghūṇyaka. The ankle.
 భూన్యక ghūṇyikā. = గుట్టిగి (Śmd. 838). The ankle.
 భూమ్మనే ghummanā. = గుమ్మనే 1. Quickly (తెచ్చత Ct. I, 22, o. r. గమ్మనే; T. తొచ్చనే, Tē. గొమ్మనే).
 భూర ghurapa. = భూర 2. Sound (see గొల్ల 1).
 భూరు ghuru. An imitative sound. — భూరు భూరు. rep. The sound produced by horses biting their bridles (Ā. Bp. 47, 35).
 భూష ghusha. Sounded; proclaimed. See లుట్టిర.
 భూష ghushina. Saffron.
 భూలిం ghulim. An imitative sound. — భూలి మనే (Śmd. I).
 భూక ghāka. = గొలి. An owl.

భూర ghūrpa. 1. Shaking, moving to and fro; trembling; revoiling, turning round, whirling, rolling.
 భూర ghūrpa. 2. = భూర. (Bp. 61, 33; not in Sk.; see గొల్ల 1).
 భూరన ghūrpana. = భూర 1. See దవ.
 భూరత ghūrṇita. Moving to and fro, rolling, turning, tossing.
 భూరేసు ghūrṇisu. = గొల్ల 2. To gape; to open (v. i.), to expand, etc.; to appear; to rise (విజయ Śmd. Dh.).
 భూర ghūrṇi. = భూర. Heat, etc. 2, a ray of light; splendour (తరణ, తేజస్సు Nn. 104); flame. 3, compassion (తరుణ 104). 4, displeasing, disagreeable; dislike, disgust (బుగ్గ, తేజ 104).
 భూర ghūrṇi. Heat; ardour; a warm feeling towards others: compassion, tenderness. 2, blame, censure; disgust, aversion, contempt.
 భూర ghūrṇi. Sprinkled. 2, clarified butter, ghee (అభి, తు వృ Nn. 24). 3, water (జల, లుచ 24). 4, milk; nectar (పయ, అమృత 24, o. r. చార). See నయ. — భూరముచిచే. -అమృత చే. To obtain an oblation of ghee (Śmd. 273).
 భూర ghūrṇi. N. of an Apsaras.
 భూర ghūrṇi. = గుట్టి. Grinding, pounding. 2, a hog. 3, a species of bulbous plant, Dioscorea (see Si. 159).
 భూర ghūrṇi. A circumference (పరిధి Āb.; see Mhr. s. గో రాయసు).
 భూర ghūrṇi. = భూర. A horse.
 భూర ghūrṇi. A horse (తుదర Nn. 144).
 భూర ghūrṇi. = భూర-గృహ. = భూర-గృహ. Who has mounted a house, a horseman.
 భూర ghūrṇi. = గొల్ల, భూర. A mare.
 భూర ghūrṇi. = భూర. (Mhr. 318).
 భూర ghūrṇi. A hog.
 భూర ghūrṇi. = గొల్ల, భూర. The nose; the nose or nostrils of a horse.
 భూర ghūrṇi. The jujube, Zizyphus jujuba. 2, the betelnut tree. See జలచరణ.
 భూర ghūrṇi. = గొల్ల 2. Terrific, frightful, terrible, awful, violent, vehement; śiva. See Bp. 30, 4; 58, 57; Prv. s. భార.
 భూర ghūrṇi. Birth, which is a terrible thing (భావ Nn. 100).
 భూర ghūrṇi. More or uncommonly terrible, etc. (Bp. 24, 41; 46, 32).
 భూర ghūrṇi. The terrific form: Bhairava (Mr. 15).
 భూర ghūrṇi. N. of a plant (తుదర Mr. 147 in two MSS.; o. r. తుదర, తుదర, భూర, భూర).
 భూర ghūrṇi. Mixing, stirring together. 2, buttermilk. (R.).
 భూర ghūrṇi. (= భూర). Sound, noise; cries, roar; proclamation. 2, a station of herdsmen. 3, a creeping plant bearing white or yellow flowers, Luffa foetida Cav. or a similar plant (తేజాత).

ಘೋಷಕ *ghōshaka*. A orier, a proclaimer. 2, *the Luffa foetida* Cav. or a similar plant. See ಅವಡೆಟ್ಟು, ಚೇದು ಬೀರ.
 ಘೋಷಣ *ghōshana*. Sonnding; crying; proclaiming aloud. See ಸಾಡು. 2, N. of a msical instrument (see s. ಪಂಡ ಮಹಾನಾಡ್ಯ).
 ಘೋಷಣೆ *ghōshanē*. = ಗೋಸಣೆ, ಗೋಸನೆ. *Speaking loud, making a great noise; crying; proclaiming aloud.*
 ಘೋಷಮತ *ghōsha-mata*. Known, noted or distinguished by a great noise or loud sonnds (Ūpr. 1, after 84).
 ಘೋಷವತಿ *ghōsha-vati*. A lute.
 ಘೋಷವರ್ಣ *ghōsha-varṇa*. A sonant letter. (My.).
 ಘೋಷಾಕ್ಷರ *ghōsha-akshara*. = ಘೋಷವರ್ಣ. (My.).
 ಘೋಷಿ *ghōshi*. Sonnding, noisy; proclaiming;—sonant (in grammar). (R.).
 ಘೋಷಿತ *ghōshita*. Sounded; sound, noise. (Ahh. P. 13, 67).
 ಘೋಷಿಸು *ghōshisu*. To make a great noise, to cry ont (My.); to proclaIm, to deolare (Ahh. P. 14, after 83).
 ಘೋಷ್ಯತೆ *ghōshyat*. (Śmd. 100). Sonnding, making a great noise, roaring.
 ಘೋಷ್ಯದರ್ವ *ghōshyat-arṇava*. (Śmd. 100). The roaring ocean.
 ಘೋಸ *ghōsa*. (Śmd. 23 Mḍh. M8.). (= ಘೋಷ).
 ಘೋದ *ghōḍa*. Thh. of ಘೋಡೆ.
 ಘೋದಾಯಿಲ *ghōḍāyila*. = ಘೋದಾಯಿಲ. (Ahh. P. 13, 62).

ಘೋದಾಯಿಲ *ghōḍā-āyila*. (Śmd. 252). Thh. of ಘೋಡಾರೂಢ (30; M88. also ಗೋ-). ಘೋದಾಯಿಲರ್ಕ (124, o. r. ಘೋದಾಯ್ಕರ್ಕ).
 ಘೋದಾಯ್ಕ *ghōḍā-āyṭa*. A horseman. ಘೋದಾಯ್ಕರ್ಕ (Śmd. 79, o. r. ಘೋದಾಯ್ಕರ್ಕ).
 ಘೋದಾಯ್ಕ *ghōḍā-āyṭa*. = ಘೋದಾಯಿಲ. (ರಾವಣತ Ūt. II, 39; Kk. 36; Śm. 45). See Ahh. P. 13, 57. 64; Rāv. 6, after 11.
 ಘೋದಾಣಿ *ghōḍāṇi*. (Śmd. 23). = ಗೋಟ್ಟಿಗ. Thh. of ಘೋಟಕ (30). A mare (ವಾಮ, ಅಶ್ವ, ವಜವೆ Nr.; ಅವರ್ತ, eto. Hlā; ವಾಚನ, eto. Mr. 273; Tē. ಗೋಡಗಿ).
 ಘ್ನ *ghna*. Striking, killing, destroying. See ಕೃಮು, ಕೃತ, eto.
 ಘ್ನತೆ *ghnatē*. Killing, eto. See ಕೃತ.
 ಘ್ನಿ *ghnya*. Fit to be killed; fem. ಘ್ನಿ. See ಅ-.
 ಘ್ರಾಣ *ghrāṇa*. Smelled; smelling; *smell, odour; the nose.*
 ಘ್ರಾಣತರ್ವಣ *ghrāṇa-tarṇana*. Pleasant to the nose; a fragrant substance, a perfume.
 ಘ್ರಾಣಾಂಕುಶ *ghrāṇa-aṅkuśa*. A nose-ring (ಮೂಕುತಿ Mr. 337).
 ಘ್ರಾಣಿ *ghrāṇi*. A kind of hīrd (ಮೂಗಿ Mr. 175).
 ಘ್ರಾಣಿಸು *ghrāṇisu*. To smell. See ಅ-.
 ಘ್ರಾಣೀಯ *ghrāṇīya*. To be smelled or smelled at (adj., Ūpr. 1, 107).
 ಘ್ರಾಣೀನ್ದ್ರಿಯ *ghrāṇī-indriya*. The organ or sense of smell. (Ūpr. 1, after 122; B. 5, 239).
 ಘ್ರಾತ *ghrāta*. Smelled.

ಙ್

ಢ

ಙ. o. ṇ. The twenty-fifth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21. 23. 24). See the remark added to o, m 1. Regarding its use see Śmd. 126. 127;—124. 126. 182;—126;—138. 148. 149. 159. 89;—133. 159. 61. 63;—200;—203;—205. 206. 216;—210. 216;—236. 238;—401.

ಙ na. The letter ङ when pronounced with the short a, as is generally done at school.
 2, the number five (Mr. 349).
 ಙಕಾರ *ṇa-kāra*. The letter ङ (Śmd. 11).

೩೯

Ç

ಜೆ. ೬. The twenty-sixth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). About its relation to ಸ see 83. 215. 223. 282. 284.

ಜೆ. ೬a. The letter ಜ when pronounced with the short a, as is generally done at school. 2, the number six (Mr. 349).

ಜೆ. ೬a. And, also, moreover, etc.

ಜೆ. ೬ka. (=ಜೆ. ೬ನೆ). — ಜಕ ಜಕ. rep. Quokly, used of the quick rising of the dough when being haked into bread (S. Mhr.).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚುಗುಗು). Glitteringly, brightly (Mhr.; C.; Tē.).

ಜೆ. ೬ಕಾಯಮಾನಾ. (=ಚಾಕಾಕಾಯಮಾನಾ). Glittering, radiance, brightness. See ಮುಗು.

ಜೆ. ೬ಕಿತ. (=ಚಾಕಿತ). Glittering, shining (Ūpr. 4, after 75).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). Thh. of ಚಕ. A cart; a travelling cart (My.; Mhr. ಛಕಾ; Tē. ಚಕಾ, T. ಚಕ, ಚಗದು; M. ಚಗದು, ಚಾದು).

ಜೆ. ೬ಕಾಮುಕಿ. (=ಚಕಾಮುಕಿ). ಚಕ್ಕಾಮುಕಿ, ಚಕ್ಕಾಮುಕಿ q. v., ಚಕ್ಕಾಮುಕಿ. A flint and steel for striking fire; the steel alone (My.; Mhr., H. ಚಕಮಕ; Tē. ಚಕಮಕ, ಚಕಮುಕಿ, ಚಕ, ಚಕು). — ಚಕಮುಕಿಲ್ಲ. A flint (My.).

ಜೆ. ೬ಕಾರ. Tbh. of ಚಕ್ಕ. (My.).

ಜೆ. ೬ಕಾಗುಳಿ. (=ಚಕಾಗುಳಿ). ಚಕ್ಕಾಗುಳಿ, etc. (My.).

ಜೆ. ೬ಕಾರ. (=ಚಕಾರ). The letter ಚ (Śmd. 11).

ಜೆ. ೬ಕಾರಬ್ಬ. (=ಚಕಾರಬ್ಬ). A word or syllable (Mhr., S. Mhr.). ಅವರು ಒಂದು ಚಕಾರಬ್ಬ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ (B. 4, 57).

ಜೆ. ೬ಕಿತ. Shaking, trembling; afraid, timid, frightened. (Bp. 4, 34).

ಜೆ. ೬ಕಾಮುಕಿ. (=ಚಕಾಮುಕಿ). (S. Mbr.).

ಜೆ. ೬ಕಿಲ. Shining (?). See ಎ.

ಜೆ. ೬ಕೊತ. (=ಚಕ್ಕೊತ). 1. = ಚಕ್ಕೊತ, etc. (My.). ಚಕ್ಕೊತನ ಸೊಪ್ಪು (My.).

ಜೆ. ೬ಕೊತ. (=ಚಕ್ಕೊತ). 2. = ಚಕ್ಕೊತ 2, etc. (My.).

ಜೆ. ೬ಕೊತು. (=ಚಕ್ಕೊತ). 1, ಚಕ್ಕೊತ 1, ಚಕ್ಕೊತು, q. v. (S. Mhr.).

ಜೆ. ೬ಕೊರ. (=ಚಕ್ಕೊರ). 1. The bartavelle or Greek partridge, *Perdix rufa* or *Tetrao rufus*, fabled to subsist upon moonbeams (ತಗ್ಗು ದಿವ್ಯಕ್ಕು, ಚೊನ್ನ ವಕ್ಕು Śmd. 28; ಬೆಳದಿಂಗಳ ಹಕ್ಕು Si. 178). See ಹೊದಿಸು.

ಜೆ. ೬ಕೊರ. (=ಚಕ್ಕೊರ). 2. = ಚಕ್ಕೊರ 2, ಚಕ್ಕೊರ 2. The pumple-mose or shaddock, *Citrus decumana* L. (St. & Pl.; Mhr., H. ಚಕ್ಕೊರಾ, ಚಕ್ಕೊರಾ, -ತ್ತ; Tu. ಚಕ್ಕೊರ).

ಜೆ. ೬ಕೊರಕ. (=ಚಕ್ಕೊರಕ). 1. The Greek partridge.

ಜೆ. ೬ಕೊರಿ. (=ಚಕ್ಕೊರಿ). A female Greek partridge (Grj. 3, 32).

ಜೆ. ೬ಕೊರಿಕೆ. (=ಚಕ್ಕೊರಿಕೆ). (Ūpr. 8, after 44).

ಜೆ. ೬ಕಾ. 1. = ಚಕ್ಕ 1. Tbh. of ಚಕ್ಕ. — ಚಕ್ಕವಕ್ಕು. -ವಕ್ಕು. = ಚಕ್ಕವಕ್ಕು. Tbh. of ಚಕ್ಕವಕ್ಕು (Śmd. 345). 2, the bird Cuculus

menalolencus (ಸಾರಂಗ, ಚಾತಕ Si. 410, siel). — ಚಕ್ಕವಕ್ಕು. Tbh. of ಚಕ್ಕವಕ್ಕು, (ಚಕ್ಕವಕ್ಕು). = ಚಕ್ಕವಕ್ಕು. The pot-herb *Chenopodium alhum* (ಸಾಸ್ತುಕ Nr., Hlā., Mr. 95; Nn. 145, o. r. ಚಕ್ಕವಕ್ಕು; Si. 162 and Tē. ಚಕ್ಕವಕ್ಕು).

ಜೆ. ೬ಕಾ. 2. (=ಚಕ್ಕ, ಚಕ್ಕ). (Mhr. ಚಕ್ಕ, bright-shin-ing, trim, fine; ಚಾಕ, neat, tidy, trim). — ಚಕ್ಕಚಾಕ. = ಚಕ್ಕಚಾಕ. Square, four-square (C.; ಚಕ್ಕಚಾಕ G.). — ಚಕ್ಕದ ಅಟ. A play in squares on the ground (S. Mhr.).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). (My.).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). (S. Mbr.).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). (ಕದ್ದನೆ, ಸಕ್ಕನೆ, ಚಂಗನೆ, ಚಿಕ್ಕನೆ, ಜಗ್ಗನೆ, (ಸಕ್ಕನೆ). Quickly, fast, suddenly (ವೇಗ Śt. II, 36; Grj. 1, 106; T. ಚಕ್ಕನೆ; M. ಚಕ್ಕನ್ನು, ಚಕ್ಕನೆ). — ಚಕ್ಕನಡ ಕಾಲಂ. Directly, immediately (ತತ್ಕಾಲಂ Mr. 72, o. r. ಚ-).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). Sportful, idle talk (My.); happiness, pleasure, contentedness (S. Mhr.; Tu.: plausihleness; T.: sport, scoff, mockery, derision, taunt, cf. ಚಕ್ಕುಳಿಸು). ಚಕ್ಕನದವಗೆ ತಕ್ಕ ಫಲ ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). (My.).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). (My.; M. ಚಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು; Turkish ಚಕ್ಕಾ; T. ಚಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು). — ಚಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು. Silk-cotton tunder (My.). — ಚಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು. The silk-cotton tree, *Bombax heptaphyllum* (ಪಿಚ್ಚಿಲೆ, ಪೂರಣಿ, ಶಾಲ್ಮಿಲಿ, etc., ಬೂರುಗದ ಗಿಡ, etc. Si. 132).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). Tbh. of ಚಕ್ಕ. (My.).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). (ಕದ್ದನೆ, ಸಕ್ಕನೆ, ಚಂಗನೆ, ಚಿಕ್ಕನೆ, ಜಗ್ಗನೆ, (ಸಕ್ಕನೆ). Quickly, fast, suddenly (ವೇಗ Śt. II, 36; Grj. 1, 106; T. ಚಕ್ಕನೆ; M. ಚಕ್ಕನ್ನು, ಚಕ್ಕನೆ). — ಚಕ್ಕನಡ ಕಾಲಂ. Directly, immediately (ತತ್ಕಾಲಂ Mr. 72, o. r. ಚ-).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). Sportful, idle talk (My.); happiness, pleasure, contentedness (S. Mhr.; Tu.: plausihleness; T.: sport, scoff, mockery, derision, taunt, cf. ಚಕ್ಕುಳಿಸು). ಚಕ್ಕನದವಗೆ ತಕ್ಕ ಫಲ ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). (My.).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). (My.; M. ಚಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು; Turkish ಚಕ್ಕಾ; T. ಚಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು). — ಚಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು. Silk-cotton tunder (My.). — ಚಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು. The silk-cotton tree, *Bombax heptaphyllum* (ಪಿಚ್ಚಿಲೆ, ಪೂರಣಿ, ಶಾಲ್ಮಿಲಿ, etc., ಬೂರುಗದ ಗಿಡ, etc. Si. 132).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). Tbh. of ಚಕ್ಕ. (My.).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). (ಕದ್ದನೆ, ಸಕ್ಕನೆ, ಚಂಗನೆ, ಚಿಕ್ಕನೆ, ಜಗ್ಗನೆ, (ಸಕ್ಕನೆ). Quickly, fast, suddenly (ವೇಗ Śt. II, 36; Grj. 1, 106; T. ಚಕ್ಕನೆ; M. ಚಕ್ಕನ್ನು, ಚಕ್ಕನೆ). — ಚಕ್ಕನಡ ಕಾಲಂ. Directly, immediately (ತತ್ಕಾಲಂ Mr. 72, o. r. ಚ-).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). Sportful, idle talk (My.); happiness, pleasure, contentedness (S. Mhr.; Tu.: plausihleness; T.: sport, scoff, mockery, derision, taunt, cf. ಚಕ್ಕುಳಿಸು). ಚಕ್ಕನದವಗೆ ತಕ್ಕ ಫಲ ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). (My.).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). (My.; M. ಚಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು; Turkish ಚಕ್ಕಾ; T. ಚಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು). — ಚಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು. Silk-cotton tunder (My.). — ಚಕ್ಕಾಮುಕ್ಕು. The silk-cotton tree, *Bombax heptaphyllum* (ಪಿಚ್ಚಿಲೆ, ಪೂರಣಿ, ಶಾಲ್ಮಿಲಿ, etc., ಬೂರುಗದ ಗಿಡ, etc. Si. 132).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). Tbh. of ಚಕ್ಕ. (My.).

ಜೆ. ೬ಕಾ. (=ಚಕ್ಕಾ). (ಕದ್ದನೆ, ಸಕ್ಕನೆ, ಚಂಗನೆ, ಚಿಕ್ಕನೆ, ಜಗ್ಗನೆ, (ಸಕ್ಕನೆ). Quickly, fast, suddenly (ವೇಗ Śt. II, 36; Grj. 1, 106; T. ಚಕ್ಕನೆ; M. ಚಕ್ಕನ್ನು, ಚಕ್ಕನೆ). — ಚಕ್ಕನಡ ಕಾಲಂ. Directly, immediately (ತತ್ಕಾಲಂ Mr. 72, o. r. ಚ-).

pressure (ಒತ್ತಿ ಚಪ್ಪಟೆ ಅದುಮು Smd. I; Mdb. has ಅದ ಅ ಚಕ್ for ಅದುಮು).

ಚಕ್ಕು çakku. = ಚಕ್ಕು 1. A kind of checkered cotton cloth (My.).

ಚಕ್ಕುಬುಧಿ çakku-handi. Defining of the boundaries of an estate (My.; Mhr. ಚಕ್ಕುಬುಧಿ).

ಚಕ್ಕುಮುಕ್ಕಿ çakkumkkl. = ಚಕ್ಕುಮುಕ್ಕು, etc. (My.).

ಚಕ್ಕುಲಿ çaknli. = ಚಕ್ಕುಲಿ, etc. Thh. of ತಕ್ಕುಲಿ (Smd. 348; Nr.; V. 9, 78; 14, 80).

ಚಕ್ಕುಳಿ çakkuli. = ಚಕ್ಕುಳಿ, etc. (Bp. 14, 15).

ಚಕ್ಕಿ çakkē. = ಚಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕಿ. Thh. of ತಕ್ಕು. A chip of wood (ತಕ್ಕು, ಸಕ್ಕಿ Smd. 24, o. rs. ಚಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕಿ; C.; Tē. ಚಕ್ಕಿ, ಚಕ್ಕಿ; T. ಚಕ್ಕಿ; cf. ಕಕ್ಕು 3?), or of stone (My.; Tē. ಚಕ್ಕು = K. ಕೆತ್ತು 4). ಸರಿಮರದ ಚಕ್ಕಿಯ ಮರ (ಕೋಲಕ, etc. Si. 224). — ಚಕ್ಕಿಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. A thin split of stone (My.).

ಚಕ್ಕೋತ çakkōta. 1. = ಚಕ್ಕೋತು, etc. (My.).

ಚಕ್ಕೋತ çakkōta. 2. = ಚಕ್ಕೋತ 2, etc. (My.).

ಚಕ್ಕೋತು çakkōtu. = ಚಕ್ಕೋತು, etc. Thh. of ಚಕ್ಕವರ್ತ or ಚಕ್ಕ ವರ್ತ. An esonient vegetable, goose-foot (S. Mhr.; Mhr. ಚಾಕವತ, ಚಾಕೋತಾ; see ಚಕ್ಕವತ್ತ 3. ಚಕ್ಕ 1). ಚಕ್ಕೋತಿನ ಪಲ್ಲ (S. Mhr.).

ಚಕ್ಕ çakya. = ಚಕ್ಕ 2. See ಚಾಕ.

ಚಕ್ರ çakra. = ಚಕ್ರ 1, ಚಕ್ರ, ಚಕ್ರ, ಚಕ್ರ 1. A wheel (ಗಾಂ Mr. 516; Nn. 49). 2, a potter's wheel (ತಿಗುಂ 516; C̄t. I, 64; ಕುರಾಲಚಕ್ರ, ಕುಮ್ಮುರದ ತಿಗುಂ Nn. 49). 3, a sharp circular missile weapon, a discus (ಕೃಷ್ಣಾಸ್ತ್ರ 516; ಖಡ್ಗ, ಅ ಯುಧಧೇದ 49; ಪಾದುಮ್ನಕೆ C̄t. I, 77; II, 75; ಬಟ್ಟಗಯ್ದ II, 77). 4, circle; a diagram (ವೃತ್ತ, ಬಟುಡ 49, o. r. ಬಟ್ಟತು). 5, a plaything for children (Mhr., S. Mhr.). 6, a circle or depression of the body for mystical, astrological, or ohiromantic purposes; six of these are enumerated one above the other, viz. mūlādhāra, svādhishthāna, manipūra, anāhata, vāṣṭhāna, ājñā. 7, a circle, a multitude. 8, a host, an army (ಸೇನೆ 516; ಬಲ, ಸೇನೆ 49). 9, a realm; rule, sovereignty. 10, a distrikt, a circuit. 11, the horizon; the sky (ಅಗಸ, ಆಕಾಶ 49). 12, a form of military array (ಬಿಜ್ಜ, ಬಿಜ್ಜಬೇದ 49). 13, a kind of vicēbhittitā (Kāvya. III, 2, B, 57. 60 seq.). 14, the bend of a river. 15, the ruddy goose, *Anas casarca* (ಕೋಕ 516; ರ ಫಾಂಗ, ಜಕ್ಕವಕ್ಕ 49). 16, an ancient coin (R.), a quarter rupee (Tn.); about ¼ rupee (M., Travancore). — ಚಕ್ರಂ ಗೋಕ. — ಕೋಕ. To seize a discus (Smd. 200).

ಚಕ್ರಕಾರಕ çakra-kāraka. A kind of perfume.

ಚಕ್ರಧರ çakra-dhara. Vishṇu or Kṛishṇa (Mr. 18; Bp. 53, 63). 2, a ruler, a king (C̄pr. 6, 108; 7, after 5).

ಚಕ್ರಧಾರೆ çakra-dhārē. The periphery of a wheel.

ಚಕ್ರನಕ್ಕಿ çakra-pakshi. = ಚಕ್ಕನಕ್ಕು. The ruddy goose.

ಚಕ್ರವಾಸಿ çakra-pāṇi. Vishṇu or Kṛishṇa.

ಚಕ್ರಬಾಲ çakra-hāia. = ಚಕ್ರವಾಡ, etc. A ring, circle; the horizon. 2, a mass, a multitude. 8, a mythical range of mountains supposed to encircle the earth.

ಚಕ್ರಭೃತ್ವ çakra-hṛitva. The state of bearing or having a circle or of being circular; the state of bearing or having a discus (C̄pr. 8, 2).

ಚಕ್ರಮರ್ದ çakra-mardaka. = ಚಕ್ರಮರ್ದಕ. (ತರುವಸ, ಚಗಚ Mr. 129, one MS. ಚಗಚ).

ಚಕ್ರಮರ್ದಕ çakra-mardaka. The ringworm shrub, *Cassia tora* Lin.

ಚಕ್ರಯಾನ çakra-yāna. Any wheel-carriage.

ಚಕ್ರಯುಗ çakra-yuga. The ruddy goose (ಜಕ್ಕವಕ್ಕ Nn. 128).

ಚಕ್ರಲೆ çakralē. A fragrant grass, a kind of *Cyperus*.

ಚಕ್ರವರ್ತ çakra-varta. = ಚಕ್ಕವತ್ತ, ಚಕ್ಕೋತು, (ಚಕ್ಕವರ್ತ q. v.). (ವಾಸ್ತುಕ, ಚಕ್ಕವರ್ತ Nn. 145, o. r. ಚಕ್ಕವತ್ತ).

ಚಕ್ರವರ್ತಿ çakra-varti. (= ಚಕ್ಕವತ್ತ, etc.). A sovereign, an emperor (ಅನೀಶ, ಅರಸು Nn. 145; Mr. 516; see 3. ಅಮಿವ ರ); a venerable person (ಮಾನ್ಯನಪ್ಪವನು 145). 2, a potter (ಕುರಾಲ, ಕುಮ್ಮುರದ 145; ಕುಮ್ಮುರದ 516). 3, Vishṇu (ನಾರಾಯಣ, ಎನ್ನು 145; ಕೌಂ 516). 4, the pot-herb *Chenopodium album* Lin., the goose-foot (ವಾಸ್ತುಕ, ಚಕ್ಕವತ್ತ 145; ವಾಸ್ತುಕ 516). — ಚಕ್ರವರ್ತಿಸೊಪ್ಪ. = ಚಕ್ರವರ್ತ No. 4. (ವಾಸ್ತುಕ Si. 162). 2, a kind of fragrant plant (ಜನಿ, ಚಕ್ಕವರ್ತಿನ, etc., ಕೋರನ್ನೆ Si. 160).

ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ çakra-vartini. An empress (My.; B. 4, 3). 2, a kind of fragrant plant.

ಚಕ್ರವಾಕ çakra-vāka. = ಚಕ್ರ No. 15. The ruddy goose or *Brahmany duck*, considered to be a pattern of conjugal attachment (ಜಕ್ಕವಕ್ಕ, ಬಿಸುಲ್ಪಕ್ಕ, ಪೂಜಾರ್ವಕ್ಕ, ಎಣೆವಕ್ಕ, ಅಮುಕ್ಕಕ್ಕ, ಚೋಡುವಕ್ಕ Smd. 28; Kk. 14; ಗೆಡೆವಕ್ಕ, etc. Sā.).

ಚಕ್ರವಾಡ çakra-vāḍa. = ಚಕ್ರವಾಲ, ಚಕ್ರವಾಲ.

ಚಕ್ರವಾಲ çakra-vāia. = ಚಕ್ರವಾಲ. The sensible horizon. 2, a fabulous range of mountains.

ಚಕ್ರವೃದ್ಧಿ çakra-vṛddhi. Interest upon interest; wages for transporting goods in a carriage. (R.).

ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ çakra-vyūha. Any circular array of troops. (J. 17, 53).

ಚಕ್ರಾಂಕಣ çakra-aṅkana. A hand in the form of a discus (My.).

ಚಕ್ರಾಂಗ çakra-aṅga. A gander.

ಚಕ್ರಾಂಗಿ çakra-aṅgi. A goose. 2, N. of a plant (= ಕಟು ರೋಹಣಿ).

ಚಕ್ರಾಂಧಿ (çakra-ādi). The windings of a river (ನೀರ ಮುರು ಹು Mr. 416).

ಚಕ್ರಾಯುಧ çakra-āyudha. The discus weapon. 2, whose weapon is the discus: Vishṇu. (Smd. 255 Mdb.).

ಚಕ್ರಾಹ್ವಯ çakra-āhvaya. = ಚಕ್ರವಾಕ. (Smd. 184).

ಚಕ್ರಿ çakri. Having a wheel or wheels. 2, holding a discus: Vishṇu (ಹರಿ, ಎನ್ನು Nu. 80, o. r. ಕೃಷ್ಣ). 3, a king (ಭೂಪಾಲ, ಅರಸು 80; C̄pr. 7, 2). 4, a potter (ಕುರಾಲ, ಕುಮ್ಮುರ 80). 5, a snake (ಘಣಿ, ಸರ್ಪ 80). 6, an ass (ಖಡ್ಗ, ಕತ್ತೆ 80).

ಚಕ್ರಿಪತಿ çakri-pati. A mnle (ವಾಚತರ, ಹೇಸರಗತ್ತ Mr. 186).

ಚಕ್ರಿವತ çakri-vat. An ass.

ಚಕ್ರೇಶ çakra-īśa. A king (Bp. 61, 86); Vishṇu.

ಚಕ್ರೇಶ್ವರ çakra-īśvara. A king. ಸಕ್ರೇಶ್ವರ ಚಕ್ರೇಶ್ವರನನ್ನೆ ದರೂ ಒಲಸ ಬಹುದು (Prv.).

ಚಕ್ಲಿ çakli. A cultivated tree, the *Manilla tamarind*, *Pithecolobium dulce* Benth. (*Inga dulcis* Willd.; St. & Pl.; Tu.).

ಚಕ್ಲಿ çakli. = ಚಕ್ಕಲಿ, etc. (My.).

ಚಂಚಿತಿ *čānčiti*. A woman of the Čānčas (Bp. 44, 7; Tē. ಚಂಚತಿ, ಚೆ., ಚೆಂಚತಿ).

ಚಂಚು *čānču*. = ಚಂಚ. — ಚಂಚುದೊಡ್ಡಿ. An ahode of Čānčens (ವಕ್ಕಣ, ತಬರಾಲಯ Si. 114).

ಚಂಚು *čānču*. The beak or bill of a bird. 2, the castor-oil plant, *Ricinus communis*. 3, renowned, celebrated, clever. See ಲಘುಚಂಚುಘಾತನ.

ಚಂಚುಕೆ *čānčuka*. A kind of bird (ವಸು Mr. 174, o. r. ಚಚ್ಚುಕ).

ಚಂಚುಘಾತ *čānču-ghāta*. Striking with the bill. See ಕದ್ದುಕು, ಕುಕ್ಕು.

ಚಂಚುಘಾತನ *čānču-ghātana*. = ಚಂಚುಘಾತ. See ಕುಕ್ಕು.

ಚಂಚುಪುಟ *čānču-puta*. The bill of a bird when shut. (Sāv. 2, 49).

ಚಂಚುರೆ *čānčura*. Going repeatedly; expert in, conversant with (Kāvy. II, 2, B, 45); beautiful (see Čpr. s. ಚುಂಚು ಲೋಕ; Čpr. 7, 65).

ಚಂದಿ *čānjē*. = ಸಂಜೆ. (My.).

ಚಟ *čat*. (= ಚಟ). A term in imitation of the smacking noise of a whip (C.), or of the noise of a smart blow with a cane (C.). 2, the sound of wood when being suddenly broken or that of an earthen pot when cracking on the fire (C.). Cf. ಚಾಟು 2.

ಚಟ *čata*. (= ಚಟ 4, ಛಟ). An imitative sound. (Sk. ಚಟಚಟಾ, a sound for the elashing of weapons, the crackling of fire, the rattling of violent rain, etc.; cf. Mhr. ಚಟಚಟಕ). — ಚಟ ಚಟ. rep. The snapping sound of corn in being parched (C.). — ಚಟ ಪಟ. reit. = ಚಟ ಚಟ. (C.). 2, the sound of a dry or wet cotton cloth when shaken out (ಪಾಡಿಸು) by its wearer (C.). 3, the sound made by slippers or native shoes when striking the heels in fast running (My.). 4, the sound of sparks bursting forth (My.).

ಚಟ *čata*. 1. — ಚಟಪಟ. Fretting and grieving, anxious longing and hankering; in a shake, quickly (B. 2, 28; Mhr.). — ಚಟಪಟನೆ. = ಚಟಪಟ. (B. 3, 72).

ಚಟ *čata*. 2. A taste, taking; an acquired liking or fondness; an ill-habit (S. Mhr.; Mhr. ಚಟ, ಛಟ).

ಚಟಕ *čataka*. A sparrow.

ಚಟಕಪ್ರಾಧ *čataka-śrāddha*. A ceremony in honour of the departed spirits at which neither mantras nor piṇḍas are used (My.).

ಚಟಕಾಯಿಸು *čatakāyisan*. = ಚಟಾಯಿಸು, ಚಟಾಸು. To cut or knock off, to cut clean asunder, to cut short (S. Mhr., H.; Mhr. ಛಟಕೇಂ).

ಚಟಕು *čaku*. 1. (= ಚಟ). An imitative sound. — ಚಟಕು ಚಟಕನೆ. = ಚಟಕು ಪಟಕು. (My.). — ಚಟಕು ಪಟಕು. = ಚಟ ಪಟ No. 3. (C.).

ಚಟಕು *čaku*. 2. = (ಚಟ), ಚಟಕು. — ಚಟಕು ಚಟಕನೆ. = ಚಟಕು ಚಟಕು. (My.; Mhr. ಚಟಕಚಟಕ, ಛಟಾಛಟ).

ಚಟಕು *čaku*. 3. = ಚಟಕು. — ಚಟಕು ಮುರಿ. = ಚಟಕು. (My.).

ಚಟಕೆ *čakakē*. = ಚಟಕೆ. A hen-sparrow. 2, a young hen-sparrow.

ಚಟಕನೆ *čatakkanē*. = ತಟಕನೆ 2. All at once, suddenly, used of rising, or of sneezing, etc. (M. ಚಟಕನೆ; Mhr. ಛಟಕನ). ಚಟಕನೆ ಎದ್ದನು (C.), ಚಟಕನೆ ಸೀತನು (C.), ಚಟಕನೆ ಹೊಡೆದನು (My.). Cf. ಚಟ್ಟನೆ. ಚಟಚಟಾಯಮಾನ *čatačatāyamāna*. The crackling of fire (My.; see Sk. s. K. ಚಟ).

ಚಟಪಟಕೆ *čatapatikē*. 1. Fretting and grieving after, anxious thought (S. Mhr.; cf. ಚಟಪಟ s. ಚಟ 1).

ಚಟಪಟಕೆ *čatapatikē*. 2. = ಚಟಪಟಕೆ, etc. (My.).

ಚಟಲ್ *čatal*. = ಚಟಲ್. A term in imitation of the loud crack of a whip (C.).

ಚಟಲ್ಲನೆ *čatallanē*. = ಚಟಲ್ಲನೆ. With the sharp noise of a cracker (in firework, C.).

ಚಟವಟಕೆ *čatavatikē*. = ಚಟವಟಕೆ 2, ಚಟವಟಕೆ. Quickness, smartness, liveliness, briskness (My.; Mhr. ಚಟವಟಕೆ, ಛಟವಟಕೆ; ಚಟವಟಕೆ G.).

ಚಟಾಕು *čaku*. The sixteenth part of a pakkā sér (C.; Br.; Mhr., H. ಛಟಾಂಕ).

ಚಟಾಯಿಸು *čatāyisu*. = ಚಟಾಯಿಸು, etc. (S. Mhr.).

ಚಟಾಸು *čataśu*. = ಚಟಾಯಿಸು, etc. (S. Mhr.).

ಚಟಕಾಶಿರಸ್ *čatikā-śiras*. The root of long pepper.

ಚಟಕೆ *čatikē*. A hen-sparrow. 2, the root of long pepper.

ಚಟಿಗೆ *čatigē*. = ಚಟ್ಟಿಗೆ. A small earthen pot with a broad mouth (C.).

ಚಟಿಲ್ *čatil*. = ಚಟಲ್. (My.).

ಚಟಿಲ್ಲನೆ *čatillanē*. = ಚಟಿಲ್ಲನೆ. (My.).

ಚಟೀರನೆ *čatiranē*. With the noise of a smart blow with a cane or whip (My.).

ಚಟು *čatu*. Pleasing, kind, or flattering discourse; praise; — the belly.

ಚಟುಕನೆ *čatukanē*. Smack! whack! (Bp. 52, 16).

ಚಟುಕು *čaku*. = ಚಟಕು 2. A sound in imitation of that produced by a stroke with a cane or by a smack with a whip. — ಚಟುಕು ಚಟುಕು. rep. Smack, smack! whack, whack! (Bp. 52, 16).

ಚಟುಲ *čatula*. Trembling, shaking, moving; unsteady. 2, fine, beautiful, nice. (Bp. 51, 61. 82; Rāv. 1, 9; J. 27, 37).

ಚಟುವಟಕೆ *čatuvatikē*. = ಚಟವಟಕೆ, etc. (My.).

ಚಟುಕ್ತಿ *čatu-ukti*. A pleasing, flattering word (Čpr. 8, 54).

ಚಟ್ಟ *čatta*. 1. = ಚರಟ. Extraneous matter separated by sifting, straining, or filtering (S. Mhr.).

ಚಟ್ಟ *čatta*. 2. = ಚಟ್ಟು 1, etc., ತಟ್ಟ. Flatness (My.). 2, the frame of a cart, of a bedstead, of a chair, or of a picture; the bottom or platform of a cart (My.; Tē., T., M.; Mhr. ಸಾಟ); a bier on, or a litter in, which a corpse is carried (My.). ಮಟ್ಟು ಎದ್ದು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಚಟ್ಟ ಕಟ್ಟುವದೇ! (Prv.). See Prv. s. ಪಟ್ಟ. — ಚಟ್ಟದ ತೋರು. = ಚಟ್ಟನೆ. (My.).

ಚಟ್ಟ *čatta*. 3. Plan; order, regulation (in law); neatness, fineness (My.; T., M., Tē., Tē. also ತಟ್ಟ).

ಚಟ್ಟ *çatti* = ಚಟ್ಟ, (ಚಟ್ಟ 2, ಚಟ್ಟ, ಸಟ್ಟ, ಸಟ್ಟ). (Tbh. of ಶ್ರೇಷ್ಠ, in the sense of ಶ್ರೇಷ್ಠ, the head or chief of a trade;—a clever merchant; Mhr. ಸಟ್ಟ, mercantile transaction; T. ಚಟ್ಟ, trade, merchandise). See ಮಾಣಿಕ.

ಚಟ್ಟನೆ *çattane*. Suddenly, all at once, quickly, also of sneezing (C.; B. 4, 79; Të.; cf. ಚಟ್ಟನೆ).

ಚಟ್ಟ *çatti*. = ಚಟ್ಟ 2. An earthen pot or pan (ಧಾಣ್ಯ Sm. 89; My.; T., M., Të.).

ಚಟ್ಟ *çatti*. 1. Tbh. of ಸಟ್ಟ (Sm. 348. 370; Sm. 19; ಸಂಪತ್ತಿ Sm. 89; My.). ಚಟ್ಟದಿನ ಬಟ್ಟೆಗೂ ಹೋಗಿ ಬೇಡ (Priv.).

ಚಟ್ಟ *çatti*. 2. = (ಚಟ್ಟ), ಸಟ್ಟ. (My.).

ಚಟ್ಟಸರಣ *çatti-garāṇa*. Tbh. of ಸಟ್ಟಸರಣ (Sm. 376).

ಚಟ್ಟಿಗೆ *çattigē*. = ಚಟ್ಟಿ. (My.).

ಚಟ್ಟಿರಾ *(çattas-iri)*. To smear the body with fragrant unguents, to perfume the person in a particular mode (cf. ಚರ್ಪೆ). ಚಟ್ಟಿರಾವು (ಸ್ಥಾಪಕ, ಪದ್ಧತಿವು HIA.).

ಚಟ್ಟು *çattu*. 1. = ಚಟ್ಟ 2, ಚಟ್ಟ 2. Flatness (My.). 2, the bottom or platform of a cart (S. Mhr.; Të.; T., M. ತಟ್ಟು; Të. also ಸರುಗು). 3, = ಚತ್ತು, the flat cloth-cover over a palankeen (S. Mhr.). 4, the flat, yet seedless pod of beans, peas, etc. (My.). — ಚಟ್ಟಿನ ತೋರು. = ಕಳಗ. (My.).

ಚಟ್ಟು *çattu*. 2. = ಚಟ್ಟ 2. Impurity, vileness (cf. ಕೆಡು; M. ಚಟ್ಟು, fault; ಚೆಡಿ, dirty; to be dirty; Të. ಚೆಡಿ, being vile, spoiled, abominable; ಚೆಡ್ಡಿ, ruined, bad). See ಮುಟ್ಟು, ಮುಟ್ಟು, ಮುಡ, ಮುಡಿ. 2, destruction. ಅವನನ್ನು ಚಟ್ಟು ಮಾಡಿದರು, they killed him (C.). ಅದು ಚಟ್ಟಾಯಿತು (My.).

ಚಟ್ಟು *çattu*. 3. (Hardness, Të.; cf. ಕಡು 1); the nelli fruit deprived of its seeds and dried in the sun (C.).

ಚಟ್ಟಿ *çatti*. 1. A garment adapted to the body after the European fashion (T., M., Të.; see ಚಟ್ಟಿಕಾಡ).

ಚಟ್ಟಿ *çatti*. 2. = ಚಟ್ಟು 1, etc. Flatness, levelness (My.). 2, a kind of venereal disease appearing as white, somewhat raised flats (My.).

ಚಟ್ಟಿ *çatti*. (= ಚಟ್ಟ or ಚಟ್ಟ 2). See ಸ. ಮಾಣಿಕಚಟ್ಟ.

ಚಟ್ಟಿಕಾಡ *çatti-kāṇa*. A man dressed in European fashion: a Eurasian (S. Mhr.; M.; Të. ಚಟ್ಟಿಕಾರಿ, ಛಟ್ಟಿಕಾರಿ).

ಚಟ್ಟಿಗಾಡಿ *çatti-gāṇa*. = ಚಟ್ಟಿಕಾಡ. (My.).

ಚಟ್ಟಿ *çatti*. A seasoning formed of chopped chillies, etc., chintney (C.; Sl. 313; M.; Mhr., H. ಚಟ್ಟಿ); the state of being cut to pieces, mangled, etc. (Mhr.). — ಚಟ್ಟಿ ಮಾಡು. To prepare a chintney (C.). 2, to kill; to trounce greatly (My.).

ಚಟ್ಟಿ *çatti*. = ಚೋಡಿ. Jealousy (My.; H.).

ಚಡಾಯಿಸು *çāḍāyisu*. 1. = (ಚಡಾಯಿಸು 1), ಚಡಾಯಿಸು 1, ಚಡಾಯಿಸು. To tighten, to fasten (S. Mhr.).

ಚಡಾಯಿಸು *çāḍāyisu*. 2. = ಚಡಾಯಿಸು 2. To rise; to increase (My.; Mhr. ಚಡ್ಡೇಂ);—to raise (My.; Mhr. ಚಡವಣ್ಣೇಂ);—to lay on, to apply, as a slap, stroke, etc. (Mhr. ಚಡವಣ್ಣೇಂ); to lash with a whip, stick or cane (My.).

ಚಡಾವು *çāḍāvu*. Ascent, rise (My.; Mhr. ಚಡ); Increase of assessment; increase of position, degree, value or price (My.; Mhr., H. ಚಡಾವು). 2, a kind of shoe worn by Mohammadans (My.).

ಚಡಾಳ *çāḍāḷa*. (= ಚಡಾವು). Increase, excess (Rām. 4, 3, 15; 6, 35, 15; Bh. 2, 5, 51; 10, 8, 22).

ಚಡಾಳಿಸು *çāḍāḷisu*. 1. = ಚಡಾಯಿಸು 1. (Bh. 8, 13, 19).

ಚಡಾಳಿಸು *çāḍāḷisu*. 2. = ಚಡಾಯಿಸು 2. To increase, to become excessive (Rām. 5, 8, 55. 66; 6, 50, 18; Bh. 6, 8, 15; S. 24, 12; 8, 25, 7).

ಚಡಿ *çadi*. 1. A staircase (My.; Mhr., H. ಸಿಡಿ).

ಚಡಿ *çadi*. 2. A dovetail (in carpentry, C.; Mhr. ಜಡಕಾಮ, joinery).

ಚಡಿ *çadi*. 3. A cane (C.; Mhr., H. ಛಡಿ).

ಚಡು *çadu*. = ಚೆಡು. — ಚಡು ಪುಡನೆ. *roit*. Quickly, rapidly (ಶೀಘ್ರ Sm. 391; Kk. 50, o. r. -ವಡನೆ).

ಚಡೆ *çade*. = ಸೆಡೆ. Detached, single, unencumbered (Mhr., H. ಸಡಾ). — ಚಡೆಸವು. An unencumbered army (R.; Mhr., H. ಸಡಿಲವು). — ಚಡೆಸವಾರಿ. = ಸೆಡೆ. Going out alone (S. Mhr.).

ಚಡ್ಡಿ *çaddi*. Breeches which reach only to the middle of the thighs (My.; ಚಡ್ಡಿ ತಕ, etc. Si. 224; H.; cf. ಚಣಕ).

ಚಣ *çana*. 1. Renowned, famous for, known; skilled. See ಅಕ್ಷರ; Bp. 50, 11.

ಚಣ *çana*. 2. Tbh. of ಕ್ಷಣ (Sm. 18; C.; T.; Bp. 51, 35).

ಚಣಕ *çanaka*. Breeches which reach only to the middle of the thighs (ಚಲ್ಲಣ, ಅರ್ಧೋರುಕ Sm. II; cf. ಚಡ್ಡಿ, ಚಣ್ಣ, ಚಣ್ಣ ತಕ, ಚಲನಕ, ಚಲನಿ, ಚಲ್ಲಣ).

ಚಣಕ *çanaka*. = ಚಣಂಗ. *The chick-pea, Bengal gram, Cicer arietinum* Lin. (ಕಡ್ಲೆ G.). See ಕಡಲೆ.

ಚಣಗಿ *çanagi*. = ಚಣಗಿ, ಚಣಂಗಿ, ಚಣಂಗಿ No. 2. A sort of pulse or lentil, *Ervum hirsutum*, *Cicer lens* (ಮಂಗಳೂರು, ಮಸೂರ Nr.).

ಚಣಗಿ *çanagi*. = ಚಣಗಿ. (ಮಂಗಳೂರು, ಮಸೂರ HIA.).

ಚಣಂಗ *çananga*. Tbh. of ಚಣಕ. (ಉತ್ತರೀ, ಕಡಲೆ Nn. 102).

ಚಣಂಗಿ *çanangi*. = ಚಣಗಿ, etc. (ಮಂಗಳೂರು, ಮಸೂರ Si. 304; ಮಸೂರ Mr. 373).

ಚಣ್ಣ *çanḇa*. Hot; fiery, shining (Bp. 5, 14). 2, *ardent with passion, passionate, wrathful, angry*; cruel, severe; fierce, violent, impetuous; active, quick; mischievous, evil; pungent, acrid;—heat, warmth; passion, wrath. ಚಣ್ಣಪಯವೇಯವಂ (ಸಾದಿನ Mr. 247). 3, *Śiva*; *Skanda*; etc.; N. of a demon; N. of a devotee of *Śiva* (V. 14, 100).

ಚಣ್ಣಕರ *çanḇa-kara*. The sun (Čpr. 5, 71; Bp. 58, 67).

ಚಣ್ಣಕೀರ್ತಿ *çanḇa-kirti*. N. of an attendant of *Śiva* (Śēv 1, 80).

ಚಣ್ಣಕೋದ್ರಾ *çanda-kôdandra*. A bow that does great mischief (Sâv. 4, 59).
 ಚಣ್ಣನಿ *çandani*. The state of being hot or fiery (Bh. 8, 20, 10).
 ಚಣ್ಣರೂಪಿ *çanda-rûpi*. The sun (Çpr. 5, 4). 2, N. of a *râkshasa* (5, 4, 87).
 ಚಣ್ಣವರ *çanda-vara*. N. of a devotee of *Śiva* (= ಚಣ್ಣ).
 ಚಣ್ಣವರವರದ *çanda-vara-varada*. N. of *Śiva* (Bp. 58, 67).
 ಚಣ್ಣವಾಳ *çandavâla*. = ಚಣ್ಣವಾಳ. What is given to ratify a bargain, earnest money, a handsel (My.; Të.).
 ಚಣ್ಣಾಂಶು *çanda-amśu*. The sun.
 ಚಣ್ಣಾತ *çandâta*. Fragrant oleander, *Nerium odorum* Ait.
 ಚಣ್ಣಾತಕ *çandâtaka*. A short petti-coat (ನರಯನತಿಯು ಅರ್ಧ ತೊಡೆ ಪರಿಯನರ ಉಡುವವಸ್ತ್ರ ಸೀರೆ Nr.; see ಚಣ್ಣ).
 ಚಣ್ಣಾಲ *çandâla*. A *Çandâla*, an outcaste, a man of the lowest and most despised of the mixed tribes, born from a *Sûdra* father and a *Brâhmaṇa* mother.
 ಚಣ್ಣಾಲವಲ್ಲಕಿ *çandâla-valiaki*. The lute of the *Çandâla*, a common lute.
 ಚಣ್ಣಿ *çandî*. 1. = ಚಣ್ಣಿ. A passionate, violent female (see ಅ-); an obstinate female (C.). 2, a term of endearment applied to a mistress (Bp. 24, 39). 3, *Durgâ*; N. of a female (J. 10, 23 seq.). 4, an untractable, obstinate man (C.; Të., T.; Bp. 59, 42). 5, obstinacy, etc. (My.; cf. ಕಡು 1; ಕಡಿ 1; ಸಣ್ಣ, ಸಣ್ಣ; M. ಚಡಿ 1, to be angry, to frown). 6, the state of being very hot (Râm. 5, 8, 77). 7, a mischievous man (? ನಾಸಿ Bhn. 27). See Smd. 109. — ಚಣ್ಣಿಗುಣ್ಣಿ. -ಕುಣ್ಣಿ. An irascible dog (Bp. 11, 19). — ಚಣ್ಣಿಗೂಳ. -ಕೂಳ. To become passionate, obstinate, etc. (Bp. 38, 18; 40, 34; J. 4, 68; 10, 24). — ಚಣ್ಣಿಹುಡು. A vicious insect or reptile (Bp. 18, 56).
 ಚಣ್ಣಿ *çandî*. 2. = ತಣ್ಣಿ. Wetness (My.; Tu.).
 ಚಣ್ಣಿಕಾರಮೂ *çandikâ-ramana*. *Śiva* (Bp. 58, 67; Sâv. 4, after 59).
 ಚಣ್ಣಿಕಾರ್ಪನೆ *çandikâ-arcanê*. Worship of *Durgâ* (J. 31, 52).
 ಚಣ್ಣಿಕಾಲಯ *çandikâ-âlaya*. A temple of *Durgâ* (J. 31, 38, 39, 55).
 ಚಣ್ಣಿಕೆ *çandikê*. = ಚಣ್ಣಿಕೆ. A tuft; a crest; a tuft of hair left on the head of the young children of all castes (C.); the tuft of hair left on the top of the head (at the ceremony of tonsure) by all those people who wear the *janivâra* (C.; T. ಚಣ್ಣ; Mhr. ತೇಣ್ಣಿ), and occasionally by others who look upon it as an ornament (C.). ನವಲ ಚಣ್ಣಿಕೆ (ಶಿವ, ಹೂಡಿ Nr.b). ಮಾಲೆಯಂ ಚಣ್ಣಿಕೆಯೊಳ್ ರಾಕ್ಕೆ ಪ್ರಭುಪ್ಪಕಂ (Mr. 334). See Grj. 2, after 106; Bp. 14, 33; 40, 39; 47, 30; 50, 3. — ಚಣ್ಣಿಕೆ ಬಿಡಿಸು. To cause the tuft of hair to be left (C.). — ಚಣ್ಣಿಕೆ ಬಿಡು. To leave that tuft on the head (C.). — ಚಣ್ಣಿಕೆ ಎಡಿ. -ಎಡಿ. To seize that tuft (V. 9, 96).
 ಚಣ್ಣಿಕೆ *çandikê*. ಚಣ್ಣಿಕಾ. *Durgâ*.
 ಚಣ್ಣಿತನ *çanditana*. Obstinate, etc. (J. 18, 46; B. 4, 6; My.).
 ಚಣ್ಣಿಲ *çandilla*. *Rudra*. 2, a barber.

ಚಣ್ಣಿವಾಳ *çandivâla*. = ಚಣ್ಣಿವಾಳ. (My.).
 ಚಣ್ಣಿಸು *çandisu*. To be angry or obstinate (My.; Të. ಚಣ್ಣಿಂಚು; see ಎದುರು-).
 ಚಣ್ಣಿಶ್ವರ *çandî-îśvara*. *Śiva*. (R.).
 ಚಣ್ಣಿ *çandî*. 1. = ಚಣ್ಣಿ *ç. v.*, etc. A ball to play with (ಕನ್ನಡ, ಕನ್ನಡ B. 231, o. r. ಕಣ್ಣು; 72; C.; Të., T., M. ಚಣ್ಣ; see T. ತಣ್ಣ); a ball or cluster of flowers, etc. (Râv. 13, 88, o. r. ಚಣ್ಣ; My.; Të., T., M.). 2, the glans of the penis (C.). ಕುಣ್ಣಿಬಟ್ಟಿನ ಚಣ್ಣ ಕಣ್ಣವಿಗುಣ್ಣು, ಕಾಣವನಿಗಿಲ್ಲ (Prv.). — ಚಣ್ಣಿನ ಹೊಣೆ. A kind of tennis (My.; Bh. 1, 6, 1). — ಚಣ್ಣಾಡು. -ಅಡು. To play at hali (C.). — ಚಣ್ಣಾಮಲ್ಲಿಗೆ. A variety of jasmine (C.). — ಚಣ್ಣಾಹೂವು. A flower resembling the marigold, a *Chrysanthemum* (C.).
 ಚಣ್ಣಿ *çandî*. 2. The nape of the neck, the neck (S. Mhr.; B. 4, 156). — ಚಣ್ಣಾಡು. -ಅಡು. To strike and break the neck (S. Mhr.).
 ಚಣ್ಣಿ *çandî*. ಚಣ್ಣಿ. *Durgâ*, who destroyed the asura *Mahisha*. 2, a certain perfume (ರಾಕ್ಷಸ, ಧನಪರಿ, etc. Nr.). 3, the small tree *Cerifera Odollam Gaert.* (St. & Pl.).
 ಚಣ್ಣಿಲ *çandî-îśa*. *Śiva*. See Bp. 24, 76; 58, 31; ಅಡಿ. — ಚಣ್ಣಿಲಶಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 46).
 ಚಣ್ಣಿಶ್ವರ *çandî-îśvara*. *Śiva*. See Bp. 9, 14; 31, 22; 59, 25. — ಚಣ್ಣಿಶ್ವರನ ಪಾಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).
 ಚಣ್ಣಿಶ್ವರಿ *çandî-îśvari*. *Durgâ* (S. Mhr.).
 ಚಣ್ಣಿಲ *çandî*. The pyramid-crested wood-lark (Mhr.; B. 3, 27).
 ಚಣ್ಣಿ *çandî*. = (ಚಣ್ಣಿ, etc.), ಚಣ್ಣಿ. Short breeches (C.; see ಚಣ್ಣ). See ಅರ-ಕುಣ್ಣಿ, ಗುಡಿಗಿ-
 ಚತುಃ *çatuḥ*. = ಚತುರ, ಚೌ. Four.
 ಚತುಃವಿಧ *çatuh-khaṇḍa*. = ಚೌಕಣ್ಣಿ. Four pieces.
 ಚತುಃಪಟ್ಟ *çatuḥ-paṭṭa*. = ಚೌನಟ, ಚೌನಟ್ಟ. A place where four roads meet.
 ಚತುಃಪದ *çatuh-pada*. = ಚೌಪದ, (ಚತುಪದ). Having four feet; a quadruped.
 ಚತುಃಶತ *çatuh-śata*. = ಚೌಶತ. 104; 400.
 ಚತುಃಕಾಲ *çatuh-kâla*. A square formed by four houses.
 ಚತುಃಕಾಲಿ *çatuh-kâli*. A square of four houses.
 ಚತುಃಷಷ್ಟಿ *çatuh-shaṣṭi*. = ಚೌಷಷ್ಟಿ. 64 (Çh. v. 288; J. 33, 41, 47).
 ಚತುರ *çatur*. = ಚತು. (Smd. 31, 101).
 ಚತುರ *çatra*. = ಚವರ, ಚವರು, ಚಮರ, ಚಮರು. Four (Smd. 106). 2, dexterous, clever, ingenious; shrewd (Bp. 24, 67; B. 4, 20, 79); skilfulness, cleverness. 3, charming, agreeable. — ಚತುರಕಲ್ಪಿ. A large leafless shrub, the triangular spurge, *Euphorbia antiquorum* Lin. (St. & Pl.).
 ಚತುರಂಗ *çatur-aṅga*. = ಚವರಂಗ, ಚದುರಂಗ. Four-membered; = ಚತುರಂಗುಲ (J. 2, 54). 2, chess.
 ಚತುರಂಗಬಲ *çatur-aṅga-bala*. An entire or complete army, comprising elephants, chariots, cavalry and infantry. See ಚತುರ್ಬಲ; ವದಿ.
 ಚತುರಂಗುಲ *çatur-aṅgula*. Four fingers. 2, the plant *Cathartocarpus fistula* Pers.

ಚತುರತನ ಚತುರತಾನಾ. = ಚದುರತನ, ಚತುರತೆ q. v. (My.).
 ಚತುರತರ ಚತುರಾ-tara. Uncommonly clover, etc. (Śév. 1, after 79).
 ಚತುರತೆ ಚತುರತೆ. Cleverness, sagacity, shrewdness. (Čpr. 1, 54; Bp. 1, 23; 53, 7).
 ಚತುರಧನತಿ ಚತುರ-adhipati. A ruler or commander of four (either of four districts or of the four constituents of an army, My.).
 ಚತುರನ್ತ ಚತುರ-anta. Bordered on all four sides. 2, a palankeen (My., also ಚತುರನ್ತಯಾನ).
 ಚತುರಬ್ದಿ ಚತುರ-abdē. A heifer four years old.
 ಚತುರಶೀತಿ ಚತುರ-aśīti. = ಚೌಶೀತಿ. 84.
 ಚತುರಶ್ರ ಚತುರ-aśra. ಚತುರಶ್ರ. = ಚೌರಸ. Four-cornered, quadrangular; regular; agreeable (Čh. v. 12); a square; a boundary (My.).
 ಚತುರಾನನ ಚತುರ-ānana. Four-faced; *Brahmā*; N. of an author = ಕವಿಚೂಮ್ನ (Čt. II, 2); a man with ingenious features (J. 2, 13).
 ಚತುರಾಸ್ಯ ಚತುರ-āśya. = ಚತುರಾನನ. (Čt. I, 1, seq.; II, 2, seq.).
 ಚತುರಾಸ್ಯನಿಘಂಟು ಚತುರāśya-nighaṇṭu. A vocabulary by Kavi Bōmma (Čt. I & II, colophon).
 ಚತುರೋದ್ದಾಮ ಚತುರ-uddāma. Distinguished by (the caesura being) at four or at the end of every fourth syllable (Čh. v. 138).
 ಚತುರೋಪಾಯ ಚತುರ-upāya. The four expedients, the four means of success against an enemy: sowing dissension, negotiation, bribery, and open attack (J. 6, 28; B. 5, 228). ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ದಾನಮೆನಿಸಿಕ್ಕು, ವೈರಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸಲು ಭೇದಮೆನಿಸಿಕ್ಕು, ಸಿಕ್ಕಿಸಲೊಡವುಟ್ಟಿದ ದಣ್ಣಮೆನಿಸಿಕ್ಕು, ಸಯ್ಯನಾ ಮಮಕ್ಕು, ಇನ್ನಿವು ಅಯ್ಯ ಮುಟ್ಟಿ ಚತುರೋಪಾಯಮಕ್ಕು (Mr. 267).
 ಚತುರ್ಗತಿ ಚತುರ-gati. A tortoise. (R.).
 ಚತುರ್ಗ್ರಾಮ ಚತುರ-grāma. = ಚೌಗ್ರಾಮ. Four villages; N. of a country.
 ಚತುರ್ಥ ಚತುರtha. Fourth; the fourth.
 ಚತುರ್ಥಾಕ್ಷರ ಚತುರtha-akshara. The fourth letter in every class of consonants (Śmd. 22); the fourth syllable (375).
 ಚತುರ್ಥಾಶ್ರಮ ಚತುರtha-āśrama. The fourth order of a *Brahmana's* life. (My.). See ಅಶ್ರಮ.
 ಚತುರ್ಥಿ ಚತುರthi. = ಚವುತಿ, ಚೌತಿ. The fourth oase, the dativo (Śmd. 51. 112. 115. 137-140. 158. 166. 177. 399; Kāvy. I, 2, 31. 32. 36-40; I, 5, 38-40). 2, the fourth day in a lunar fortnight.
 ಚತುರ್ದಂತ ಚತುರ-danta. = ಚೌಬನ್ನ, ಚೌದನ್ನ. Having four tusks: *Airāvata*, the elephant of *Indra*.
 ಚತುರ್ದಶ ಚತುರ-daśa. Fourteen (= ಚತುರ್ದಶನ್, Čh. v. 320). 2, the fourteenth.
 ಚತುರ್ದಶಭುವನ ಚತುರdaśa-bhuvana. The fourteen lokas or divisions of the universe (Mr. 348; Bp. 52, 45).
 ಚತುರ್ದಶಮಾನು ಚತುರdaśa-manu. The fourteen Manus (Mr. 348).
 ಚತುರ್ದಶಿ ಚತುರdaśi. The fourteenth day in a lunar fortnight (C.; Si. 39).
 ಚತುರ್ದಿಶ ಚತುರ-diś. ಚತುರ್ದಿಶ. = ಚತುರ್ದಿಶಿ. (My.).
 ಚತುರ್ದಿಶಿ ಚತುರ-diśi. The four points of the compass. (My.).

ಚತುರ್ಬಲ ಚತುರ-hala. = ಚತುರಂಗಬಲ. (ಸಂಜ್ಞೆ, ಚತುರಂಗಬಲ Nn. 99).
 ಚತುರ್ಭವ ಚತುರ-bhadrā. The aggregate of four objects of human pursuit or wishes: dharma, kāma, artha and moksha.
 ಚತುರ್ಭಾಷೆ ಚತುರ-bbāśhē. The four languages (Čh. p. 22).
 ಚತುರ್ಭುಜ ಚತುರ-bhuja. (= ಚೌಭುಜ). Four-armed; *Vishṇu* or *Kṛishṇa*. See Bp. 27, 26; 53, 3.
 ಚತುರ್ಮುಖ ಚತುರ-mukha. = ಚತುರಾನನ. *Brahmā* (My.); *Śiva*; etc.
 ಚತುರ್ಯುಗ ಚತುರ-yuga. The aggregate of the four yugas or ages of the world (C.).
 ಚತುರ್ವಕ್ತ್ರ ಚತುರ-vaktra. Four-faced; *Brahmā*.
 ಚತುರ್ವರ್ಗ ಚತುರ-varga. = ಚತುರ್ಭವ. The aggregate of four objects etc.
 ಚತುರ್ವರ್ಣ ಚತುರ-varṇa. The four classes or castes: *Brāhmaṇa*, *Kshatriya*, *Vaiśya* and *Śūdra* (Mr. 248. 249).
 ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ಚತುರ-vimśati. 24.
 ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಜಿನ ಚತುರvimśati-jina. The 24 principal saints (tirthankaras) in each of the three Jaina ages (Mr. 348).
 ಚತುರ್ವಿಧ ಚತುರ-vidha. Four-fold; of four sorts, in four ways.
 ಚತುರ್ವಿಧನರ್ತನ ಚತುರvidha-nartana. The four kinds of acting: music, song, gesticulation and dance (Śév. 1, after 79).
 ಚತುರ್ವಿಧಪುರುಷಾರ್ಥ ಚತುರvidha-purushārtha. = ಚತುರ್ಭವ. (My.).
 ಚತುರ್ವೇದ ಚತುರ-vēda. The four vēdas (ಬ್ರಹ್ಮ, ವೇದ Nn. 79; Śmd. 101; Bp. 46, 2).
 ಚತುರ್ವೇದಿ ಚತುರ-vēdi. = ಚೌವೇದಿ. Familiar with the four vēdas. (Bp. 47, 65; 55, 16).
 ಚತುರ್ವಾಯುಚಿ ಚತುರ-hāyaṇi. A heifer four years old.
 ಚತುಷ್ಕ ಚತುṣka. = ಚೌಕ. Four; consisting of four; increased by four; a collection or an aggregate of four; etc. (Śmd. 101).
 ಚತುಷ್ಕೋಣ ಚತುರ-kōṇa. Square, quadrangular; a square. (My.).
 ಚತುಷ್ಪಯ ಚತುṣṭaya. Consisting of four; fourfold; the number four; a collection or an aggregate of four; etc.
 ಚತುಷ್ಪಥ ಚತು-rpatha. A place where four roads meet.
 ಚತುಷ್ಪದ ಚತು-rpada. = ಚತುಃಪದ. Four-footed; a quadruped.
 ಚತುಷ್ಪದಿ ಚತುṣpadī. = ಚೌಪದಿ. N. of a metre (Čh.).
 ಚತುಷ್ಪದಿ ಚತು-rpād. Quadruped, etc.; N. of the ninth karaṇa in astrology (My.).
 ಚತುಷ್ಪದ ಚತು-rpāda. = ಚತುಃಪದ. (My.).
 ಚತುಸ್ಸಾಗರ ಚತು-rśāgara. The four oceans (Č. Bp. 47, 12).
 ಚತುರಸ ಚತು-rasa. The four principal tastes (Nn. 119).
 ಚತ್ತರಿ ಚattari. = ಚತ್ತಿ. (My.).
 ಚತ್ತರಿಗೆ ಚattarigē. = ಚತ್ತಿರಿಗೆ, ಚತ್ತಿಗೆ. Tbh. of ಚತ್ತಿಕೆ. An umbrella or a parasol, regarded as an ensign of royal power (B. Mhr.).
 ಚತ್ತಾಣಿ ಚattāṇi. = ಚತ್ತಾಣ. A kind of poetical composition (ಒನ್ನಿ ಕಾವ್ಯಂ Śmd. II; Kk. 82; ಕಟ್ಟಿವೆಸರ್ ದಿವ್ಯಚತ್ತಾಣಂ Čt. II, 99).

ಚತ್ತಿರಿಗೆ čattirigē. = ಚತ್ತರಿ. (S. Mbr.).

ಚತ್ತು čattu. A ceiling; a covering in general (of cloth, planks, etc. over a bed, palankeen, room, My.; Mhr. ಫತ; cf. ಚಟ್ಟು 1, No. 3).

ಚತ್ರ čatra. 1. = ಫತ 2. Tbh. of ಸತ್ರ. (C.; see ತಳ 4).

ಚತ್ರ čatra. 2. Tbh. of ಫತ 1. (My.).

ಚತ್ರಿ čatri. = ಚತ್ತರಿ. An umbrella, a parasol (C.; Mhr. ಫತ್ರಿ). — ಚತ್ರಿಕಲತ. = ಚತ್ರಿಗಲತ. (My.).

ಚತ್ರಿಗೆ čatrigē. = ಚತ್ತರಿ. (S. Mhr.). — ಚತ್ರಿಗಲತ. The knob of an umbrella or parasol (S. Mhr.).

ಚತ್ವ čatva. The letter or syllable ಚ (Śmd. 82. 215. 283. 345. 347).

ಚತ್ವರ čatvāra. A quadrangular place or courtyard. 2, a levelled spot of ground prepared for a sacrifice.

ಚತ್ವಾರಿ čatvāri. The number four (My.).

ಚತ್ವಾರಿಕತಿ čatvāriṁśat. 40. (My.).

ಚದರ čadara. Tbh. of ಚತುರ. Square (My.).

ಚದರಂಗ čadarāṅga. = ಚದುರಂಗ. (My.).

ಚದರು čadaru. = ಚದರ. (S. Mbr.).

ಚದರಿಸು čadarisu. To scatter, to disperse (v. t., My.).

ಚದರು čadaru. = ಚೆದುರು q. v., ಕೆದರು 1 q. v. To scatter (v. i.), to disperse (v. i.), etc. ಚದರ ಹೋದರು (ವ್ಯಸ್ರ, ಅವ್ಯಗುಣ, ಆಕುಲ Si. 372).

ಚದುರ čadura. Tbh. of ಚತುರ (Śmd. 838). A olover man, oto. (ಬಲ್ಲವ 296 Cm.; ರೂಪಕ Nn. 135; ಬೆಗಡ Bhn. 60; Ūpr. 4, 58; My.). ತಾನ್ ಅವಂ ಚದುರಂ (Śmd. 174). ಚದುರರ್ (121; Śm. 41).

ಚದುರಂಗ čadurāṅga. Tbh. of ಚತುರಂಗ. Chess (C.; Grj. 2, after 106).

ಚದುರತನ čadura-tana. (Śmd. 248, not in all MSS.). = ಚತುರತನ, ಚದುರುತನ. Cleverness, etc. (My.).

ಚದುರು čaduru. = ಚೆದುರು. Tbh. of ಚತುರ. Cleverness (My.). ಎತ್ತಪ್ರಕಾಶನ ಚದುರು (Mr. 4). See Bp. 12, 32; 40, 28; 43, 3; 45, 29; J. 18, 31; 25, 45; 26, 10.

ಚದುರುತನ čadurutana. = ಚದುರತನ. (My.).

ಚದುರೆ čadurē. 1. (Śmd. 245). A olover female. ತಾನ್ ಅವಳ ಚದುರೆ (174). See Sp. s. ಬಿದರು 1.

ಚದುರೆ čadurē. 2. Tbh. of ಚತುರ್ಯ (Ūt. II, 44).

ಚದ್ದರ čaddara. A sheet, used for beds or as a wrapper of the body (My.; H.).

ಚದ್ದ čaddra = ಚದ್ದರ. (My.).

ಚನ್ čan. 1. = ಚಂ (ಚಣ), etc. Redness (T. ಚ, ಚಂ, ಚಗಪ್ಪ, ಚೆಮ್ಮಿ, ಚೆಯ್, ಚವ, ಚವಪ್ಪ, ಚವಪ್ಪ, ಚೆವ್ವ, ಚೇ, ಚೇಯ್; M. ಚಂ, ಚವ್ವ, ಚೇಯ್, ಚುವಪ್ಪ, ಚೊನೆ, ಚೊವ್ವ; T. ಚವ, ಚವ, ಚೇ, M. ಚವ, ಚುವ, ಚೋ, to be red; Tē. ಚವ, ಚೆವ್ವ, ಚೇಗುರು, ಚೇವುರು, rod; ಚೇಗುರಿಂಚು, ಚೇ, to grow red; cf. ಜಾಬು, ಚುಂಡು, ತೋಗರು; seo s. ಚೂಪು). — ಚನ್ನಳರ್. — ತಳಿರ್. = ಚೆನ್ನಳರ್. (Ūt. II, 98). A red sprout or young leaf. — ಚನ್ನಟ. = ಚೆ. (Rāv. 11, 81; J. 6, 32). — ಚನ್ನಂ. — ತಂಗು. = ಚೆನ್ನಂ. (J. 8, 27). — ಚನ್ನೆಯ್ದರ್. = ಚೆನ್ನೆಯ್ದರ್, q. v. (ಅಬರ್ ಸೆ; Bp. 19, 65; 24, 81).

ಚನ್ čan. 2. = (ಕೆನೆ 1, ಕೆಯ್ 4), ಚನ್ನು, ಚೆನೆ 2, ಚೆನ್ನು, ಚಲು 1, etc. (T. ಚ, ಚಂ, ಚನ್, ಚೆಮ್ಮಿ, ಚೆಯ್, ಚೆವ್ವ, M.

ಚೆವ್ವ, ಚೊವ್ವ, straightness, rectitudo, regularity, evenness, equality, regularity, properness, correctness, justness, goodness; M. ಚೆ, right, excellent, royal; cf. ಚೆಯ್ 2, etc.; Tē. ಚನು, to be fit, suiting, proper, right; T. ಚೊ, splendour; T. ಚೆಯಮ್ಮ, ಚೆವ್ವ, ಚೇಡಿ, M. ಚೊಕ್ಕ, ಚೊಗು, beauty, elegance; see ಚೊಕ್ಕ).

ಚನೆ čani. = ಚನ್ನ, in ಚನಪ್ಪ, ಚನಬಿನವ and other proper names (C.).

ಚನೆ ča-na. And not; when affixed to certain interrogatives, it makes them indefinite.

ಚನ್ನ čanda. 1. = ಚೆನ್ನ. Tbh. of ಫನ್ನ (Śmd. 338; Śm. 99). Pleasing, beautiful, lovely, oharming; propriety, fitness, niceeness; beauty (ಲಾವಣ್ಯ Śm. 99; C.; T.). ಚನ್ನವಾಗಿ or ಚನ್ನಾಗಿ (C.). ಚನ್ನವಿಧಲ್ಲಿ ಮುನ್ನತ್ತವಿರ ಬಾರದು (Prv.). 2, appearance, shape, form, kind; manner, way (C.; T., Tē.). ಸ್ಪಷ್ಟವರ್ಧಮಾನ ನನ್ನಾವರ್ತ ಈ ಮೂಡು ಮೊದಲಾಗುವುವು ಅರಮನೆಯ ಚನ್ನಂಗಲು (Hiā.). — See Bp. 18, 46; 22, 52; 33, 14; 34, 5; 38, 56; 39, 18. 46; 43, 15; 45, 35; 58, 21. 43; 60, 50. 54; B. 1, 20. 23; 2, 23. 41; 3, 24. — ಚನ್ನಗಡು. — ಕೆಡು. Beauty, or the proper form, stato or manner, to be ruined, gone, or missed (Bp. 29, 15; C.). — ಚನ್ನಗೇಡಿ. — ಕೇಡಿ. = ಚೆ. A person who has lost or is devoid of all good manners (S. Mhr.). — ಚನ್ನ ಚನ್ನ. rep. Varlons kinds, etc. (Bp. 43, 36; C.). — ಚನ್ನದುಡುಮ್ಪು. — ತುಡುಮ್ಪು. A fine turumbu (Ūpr. 8, 45). — ಚನ್ನಮೈದ್. — ಎವರ್. To acquire beauty (Grj. 10, 113). — ಚನ್ನವನದ್. — ಅದ್. To know the proper manner, etc. (Bp. 18, 35). — ಚನ್ನವದ್. — ಅದ್. = ಚನ್ನಗಡು. (Bp. 14, 6; 44, 26). — ಚನ್ನವಾವುಗೆ. — ಪಾವುಗೆ. A nice shoe (Abh. P. 7, 68, o. r. ಚಮ್ಮವಾವುಗೆ).

ಚನ್ನ čanda. 2. (= ಚನ್ನು). The moon (ಚನ್ನ Ūt. I, 101; ಚನ್ನರ, etc., ತತಿ Kk. 44; ಚನ್ನ Śm. 16; ಸಸಿ 99; C.). As Tbh. of ಚನ್ನ it appears also in ಚನ್ನವರ್. — ಚನ್ನಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. Moon-father: the moon (S. Mbr.); N. (My.). — ಚನ್ನಮಾಮ. Moon-uncle; the moon (My.). — ಚನ್ನಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (C.). See ನುಲಿಯು.

ಚನ್ನ čanda. 8. (= ಫನ್ನ). Occasionally used for ಫನ್ನ prosody (ಫನ್ನ Śm. 99).

ಚನ್ನಣ čandaṇa. Tbh. of ಚನ್ನನ. (My.; Si. 228).

ಚನ್ನನ čandana. = ಚನ್ನಣ, ಚನ್ನಲ, ಚನ್ನಳ, ಚನ್ನಳ. Sandal, *Sirium myrtifolium*: either the tree, the wood, or the unctuous preparation of the wood.

ಚನ್ನನಾಕ್ಷೆ čandana-akṣatē. = ಗನ್ನಾಕ್ಷೆ. (Bp. 24, 23; My.).

ಚನ್ನನಾಚಲ čandana-ačala. A part of the southern range of the western ghats, where sandal-wood is found. (R.). ಚನ್ನನಾವತಿ čandanā-vati. N. of a town (J. 28, 53. 59; 29, 12).

ಚನ್ನನೇಪಲ čandana-upala. A siab on which sandal is ground (ತೇನ ಸಾಣೆಯ ಕಲ್ಲು Mr. 206; My.).

ಚನ್ನರ čandara. = ಚನ್ನ 2, etc. (My.).

ಚನ್ನಲ čandala. Tbh. of ಚನ್ನನ. Sandal (My.). 2, a vessel made of sandal-wood (My.).

ಚನ್ನವರ čandavnra. Tbh. of ಚನ್ನವರ್ (Śmd. 380).

ಚನ್ನಳ čandala. = ಚನ್ನಲ. (My.).

ಚನ್ನಳ čandāla. = ಚನ್ನಳ. A kind of sandal (ಕೃಷ್ಣಾಗುಚನ್ನಳ G.; S. Mhr.).

ಚನ್ನ čandi. A gabie-wall (Mhr. ಚಾಂದಳ). — ಚನ್ನಿಗೇಡೆ. = ಚನ್ನಿ. (S. Mhr.; B. 4, 122).

ಚನ್ನಿರ candra. = ಚನ್ನಿರ 2, ಚನ್ನಿರ 2. The moon (ಚನ್ನಿರ 2, II, 49; Sm. 16; ತಿಂಗಳ್, etc. Kk. 11b.; ತತಿ 44; C.).

ಚನ್ನಿರ candu. = ಚನ್ನ 2. (The moon); the date (My.; H.).

ಚನ್ನಿಳ್ಳಿ canda-ulli (i. e. ullā). Beautiful (My., vulgar).

ಚನ್ನಿ candra. 1. Glittering, shining. 2, the moon (ಸುಧಾಕರ Nn. 69; ನಿಷ್ಕವಿನ ಮಯ್ಯನ Mr. 19; ಚಳಗದಿರ, ಸವಿಗಡಲಮಗ, etc. Sm. 15. 16; ಕುಳಿಗಯ್ಯ 2, I, 55; ತಿಂಗಳ್, ಪದ್ಧಿ I, 96). 3, a lovely or agreeable phenomenon of any kind, anything which gives pleasure. 4, gold. 5, camphor. 6, = ಚನ್ನ 2, the colour red (ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಮು 69). 7, excellent, eminent; excellence (ಮುಖ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠವೆ 69). 8, dust (ರಜ, ಮೂರು 69). 9, the eye in a peacock's tail (ಪೀಲಿ, ನವಿಲ ಹೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು 69). 10, a seat, a throne (ನಿಷ್ಕರ, ಸಿಂಹಾಸನ 69). 11, a kind of house (ಭವನ, ಮನೆಗಳ ಭೇದ 69; cf. ಚನ್ನಿ). 12, a particular plant (= ಕಾನ್ಪಿಲ್ಲ). 13, a wood (ಅರಣ್ಯ, ವನ 69). 14, a certain metrical foot (Ch.). 15, water. — ಚನ್ನಿ ಕೋಲು. A kind of gold ornament worn on the head by females (S. Mhr.). — ಚನ್ನಿ ಗರ್. -ಕರ್. = ಚನ್ನಿ ಕಾನ್ಪ. (ಕುಳಿಗಯ್ಯ, ಒಸರ್ಗಯ್ಯ 2, II, 112). — ಚನ್ನಿ ಮುರು. = ಚನ್ನಿ ಮುರುಗು. (My.). — ಚನ್ನಿ ಮುರುಗು. A semi-circular ring for the tip of the ear, set with pearls, etc. (My.). See ಚನ್ನ 2, ಚನ್ನಿರ.

ಚನ್ನಿ candra. 2. = ಚನ್ನಿರ, ಚನ್ನಿರ 1, ಚನ್ನಿರ 1, ಸನ್ನಿರ. Thh. of ಸನ್ನಿರ. Red lead, minium (ಸನ್ನಿರ Mr. 102; C.; Tē. ಚನ್ನಿರ, ಚನ್ನಿರ; cf. ಚನ್ನಿ 1, No. 6). — ಚನ್ನಿ ಕಾಳಿಸೀರೆ. A black garment of women with a red border (C.). — ಚನ್ನಿ ಗಾವಿಸೀರೆ. -ಕಾವಿ. = ಚನ್ನಿ ಕಾಳಿಸೀರೆ. (My.). — ಚನ್ನಿ ತಿಲಕ. A leaf-like ornamental mark on the forehead made with minium (J. 11, 8). — ಚನ್ನಿ ಪದ. = ಚನ್ನಿ. (ಸನ್ನಿರ, etc. Si. 334). — ಚನ್ನಿ ದಾದಿ. A good kind of plantain of a reddish colour (C.). — ಚನ್ನಿ ಮಾವು. A good kind of mango of a reddish colour (C.).

ಚನ್ನಿ ಕೆ candra. The eye in a peacock's tail. 2, the moon. — ಚನ್ನಿ ಕಬಳ್ಳಿ. A small ornamental shrub, Rauwolfia serpentina Benth. (St. & Pl.).

ಚನ್ನಿ ಕಾನ್ಪ candra-kānta. The moon-stone, a fabulous gem, supposed to be formed from the congelation of the rays of the moon and to dissolve under the influence of its light, or to distill water when the moon's rays fall upon it; perhaps a kind of crystal or jasper (ಸಸಿಗರ್ ಸಿ.; Bp. 51, 19; J. 11, 10). 2, the moon (ಹಿಮಗು Mr. 102).

ಚನ್ನಿ ಕಾನ್ಪಿ candra-kānti. The lustre of the moon, moonlight. 2, a large creeping shrub, the moon-flower, Ipomaea grandiflora Lamk. (St. & Pl.).

ಚನ್ನಿ ಕಿ candra. A peacock.

ಚನ್ನಿ ಕೀರ್ತಿ candra-kīrti. N. (Bp. 52, 18).

ಚನ್ನಿ ಕಾವ್ಯ candra-kāvya, of ಕಾವಿ. A red strē (My.).

ಚನ್ನಿ ಗ್ರಹಣ candra-grahana. An eclipse of the moon. (C.; B. 4, 67).

ಚನ್ನಿ ಚೂಡ candra-cūḍa. Śiva. (My.).

ಚನ್ನಿ ಜ candra-ja. Bndha (Mercury). (R.).

ಚನ್ನಿ ಜ್ಯೋತಿ candra-jyōti. Moonlight. 2, a kind of firework (S. Mhr.; Mhr.; Mg.).

ಚನ್ನಿ ತಾರಾಬಲ candra-tārā-bala. Propitioseness of the moon and stars (My.).

ಚನ್ನಿ ದಾರ candra-dāra. A wife of the moon: any one of the twenty-seven lunar mansions.

ಚನ್ನಿ ಧರ candra-dhara. Śiva (Bp. 8, 4). 2, sign for a long syllable (Ch.).

ಚನ್ನಿ ನಖಿ candra-nakhi. N. of Rāvaṇa's sister (Abh. P. 9, after 149; 9, 151).

ಚನ್ನಿ ಪುರ candra-pura. = ಚನ್ನಿ ಪುರ. N. of a town.

ಚನ್ನಿ ಪ್ರಭ candra-prabha. N. of the eighth Arhat (tirthaṅkara) of the Jains (Āpr. 1, 52. 66. 67).

ಚನ್ನಿ ಬಲ candra-bala. Propitioseness of the moon (Mhr.; R.).

ಚನ್ನಿ ಬಾಲ candra-bālā. Large cardamoms.

ಚನ್ನಿ ಬಿಮ್ಮ candra-bimba. The lunar disk (ಸವಿಮುಟ್ಟಲ 2, I, 28).

ಚನ್ನಿ ಭಟ್ಟ candra-bhaṭṭa. N. of an author (Śmd. 4).

ಚನ್ನಿ ಭಾಗ candra-bhāg. The Chenab, one of the five streams of the Panjāb.

ಚನ್ನಿ ಮಂ candra-mā. Thh. of ಚನ್ನಿ ಮನ್. (ಚನ್ನಿ Nn. 9; ಹಿಮಕರ 85; ಚನ್ನಿ, etc. Mr. 36).

ಚನ್ನಿ ಮಣ್ಣಲ candra-maṇḍala. = ಚನ್ನಿ ಬಿಮ್ಮ. (My.).

ಚನ್ನಿ ಮಣ candra-maṇ. The moon.

ಚನ್ನಿ ಮುನಿ candra-mnni. N. (Bp. 52, 18).

ಚನ್ನಿ ಮಾಲಿ candra-manli. Śiva. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಚನ್ನಿ ಲೇಖ candra-lēkhā. A digit of the moon (Mr. 1a).

ಚನ್ನಿ ಲೋಕ candra-lōka. The sphere or heaven of the moon. (My.).

ಚನ್ನಿ ವಂಶ candra-vaṁśa. The inner race of kings. (C.).

ಚನ್ನಿ ವತ candra-vat. Brilliant; illuminated by the moon. (R.).

ಚನ್ನಿ ವದನೆ candra-vadanē. A woman having a face fair as the moon. (My.).

ಚನ್ನಿ ಕಾಲ candra-kālā. = ಚನ್ನಿ ಸಾಲ. A room on the top of a house, an upper room, an upper story. (J. 30, 36).

ಚನ್ನಿ ಶಿಲ candra-śilā. = ಚನ್ನಿ ಕಾನ್ಪ. (My.; B. 5, 241).

ಚನ್ನಿ ಕೇಖ candra-kēkhara. Śiva; a form of Śiva (Bp. 58, 18).

ಚನ್ನಿ ಸಾಲ candra-sālā. Thh. of ಚನ್ನಿ ಕಾಲ. ಅಗ್ರಸಾಲೇ ಊಟ, ಚನ್ನಿ ಸಾಲೇ ನಿದ್ರೆ (Prv.).

ಚನ್ನಿ ಸೂರ್ಯ candra-sūrya. Moon and sun; a rough drawing of the moon and sun on a stone, worshipped by peasants (S. Mhr.).

ಚನ್ನಿ ಹಾರ candra-hāra. A necklace of flat, moon-like (circular) gold beads (C.).

ಚನ್ನಿ ಹಾಸ candra-hāsa. Deriding the moon. 2, a glittering scimitar, a sword (Abh. P. 14, 188). 3, N. of a prince (J. 28, 6. 60-63; 29, 2-49).

ಚನ್ನಿ ಅಂಗದ candra-aṅgada. N. of a son of king Indrasēna. (R.).

ಚನ್ನಿ ಚೂಡ candra-cūḍa. = ಚನ್ನಿ ಚೂಡ. (Bp. 1, 51).

ಚನ್ನಾತವ ಚಂದ್ರಾ-ātpa. *Moonlight*; an open hall; an awning. (Kāvya. V, 12).

ಚನ್ನಾತ್ಮಜ ಚಂದ್ರಾ-ātmaja. = ಚನ್ನಜ. (R.).

ಚನ್ನಾಭರಣ ಚಂದ್ರಾ-ābharana. Śiva (Grj. 3, 86; 4, 13).

ಚನ್ನಾವತಿ ಚಂದ್ರāvatī. N. of a place. (My.).

ಚನ್ನಾವಲಿ ಚಂದ್ರāvallī. N. of the elder sister of Rādhā. (My.).

ಚನ್ನಾಕ್ಷ ಚಂದ್ರā-ākṣa. = ಚಂದ್ರಾಕ್ಷ. (Śā. 3, 64).

ಚನ್ನಾಂಧ್ರಿ. Shining, golden. 2, N. of a vṛitta (Ch.). 3, = ಚನ್ನಾತ್ಮಜ.

ಚನ್ನಾಂಕೆ ಚಂದ್ರāṅkē. *Moonlight*; olivoidation. 2, N. of two vṛittas (Ch.). 3, a coil of written palm-leaf (My.).

ಚನ್ನೇಂದ್ರ. (= ಚನ್ನ 1, No. 11). A hall covered only at the top; an awning, a canopy.

ಚನ್ನೋದಯ ಚಂದ್ರā-udaya. Moon-rise. (C.). 2, an awning, a cloth spread over an open court.

ಚನ್ನೋದಯಮಾತೃ ಚಂದ್ರādaya-mātrē. A bolus said to be very cooling (My.).

ಚನ್ನಂಣು-ಚ. = ಚನ್ನ, ಚೆನ್ನ. A man of beauty, a handsome man. 2, N. (C.; Bp. 18, 10; B. 1, 15). See ಮಾದರ. — ಚನ್ನಪಟ್ಟ. Čanna's town: Madras (C.; Tē. ಚನ್ನಪಟ್ಟ, ಚನ್ನ-, ಚೆನ್ನ-; T. ಚೆನ್ನ-, ಚೆನ್ನ-). Also N. of other places. — ಚನ್ನಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (C.). See ತೋಗಯ. — ಚನ್ನಬಸವ. N., especially that of the sister's son of Basava (Č. Bp. 6, 47; Tē. ಚೆ.). See Bp. 7 sum.; 7, 9; 35, 41; 47, 37; 61, 74, 75. — ಚನ್ನಬಸವರ. -ಅರ. = ಚನ್ನಬಸವ. (Bp. 35, 8). — ಚನ್ನಬಸವಪುರಾಣ. A work about Čannabasava, etc. of A. D. 1585 (Č. Bp. 63, 77; Tē. ಚೆ.). — ಚನ್ನಯ. -ಅಯ. N. (C.; Bp. 13, 82; 25, 4; 38, 42; 45, 37; 56, 50). See ಮಾದರ. — ಚನ್ನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (C.; Bp. 9, 40).

ಚನ್ನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗೆ. Handsomely, nicely, properly (My.).

ಚನ್ನಂಗ ಚೆನ್ನಂಗ. = ಚನ್ನಂಗನ ಮರ. = ಚನ್ನಂಗ No. 1. (Z.).

ಚನ್ನಂಗಿ ಚೆನ್ನಂಗಿ. A large timber-tree with white bark, Lagerstroemia parviflora Roxb. (Z.; Č. Mr. 121, one MS. ಚೆನ್ನಂಗ; Bp. 45, 37; Tē., and also ಚೆನ್ನಂಗ). 2, = ಚೆನ್ನ, etc. (C.; ಮಂಗಳ್ಯಕ, ಮಸೂರ, ಮಸೂರ G.).

ಚನ್ನಿಗ ಚೆನ್ನಿಗ. A handsome, fine man (C.; Bp. 15, 18; 24, 40; 47, 33; 48, 10; Rām. 6, 14, 29; Dp. 1, 2). — ಚನ್ನಿಗರಾಯ. N. of a Kṛṣṇa idol at Bēlār near Hāsana (My.).

ಚನ್ನು ಚೆನ್ನು. = ಚನ್ನ 2, ಚೆನ್ನ 2, ಚೆನ್ನು. Straightness; beauty, grace, niceness, properness; excellence (My.; Tē. ಚೆನ್ನು). Gen. and Acc. ಚನ್ನ. ನಾಯ ಬಾಲ ಸೆಜಯಂ ಕಟ್ಟಿ ಚೆನ್ನಪ್ಪದೇ (Śā. 85). — ಚನ್ನ ಕುಲ. (Bp. 18, 9). — ಚನ್ನ ಚೆನ್ನಯ್ಯರ. (Bp. 24, 81). — ಚನ್ನ ವಾಯಸ. (Bp. 14, 13). — ಚನ್ನ ಛಕ್ತಿ. (Bp. 24, 75). — ಚನ್ನ ಮಗ. (Bp. 18, 52). — ಚನ್ನ ಮಡಿವಳ. (Bp. 21, 45). — ಚನ್ನ ಮಾತು. (Bp. 27, 60; 45, 37; 47, 37). — ಚನ್ನ ಮಾತು. (Bp. 29, 16). — ಚನ್ನ ಮಗ್ಗುಲಾಯ. (Bp. 25, 9). — ಚನ್ನಲರ. -ಅಲರ. -ರು. (Bp. 28, 69; 44, 4). — ಚನ್ನ ಶಿಖ. (Bp. 18, 39). — ಚನ್ನಾಣಿ. -ಅಣಿ = ಚೆ.

Nicely, handsomely, properly, well, in good circumstances (ಅಯ್ಯ. Śmd. 26 Cm.; ನೆಲೆ 31 Cm.; Bp. 14, 5; 39, 24; 44, 41; 47, 65; 57, 69; C.; Śl. 272. 283. 368. 398; B. 1, 1; 2, 46. 52; 4, 209. 214). ಚೆನ್ನಾಗಿವರೆ ನೆಟ್ಟರು, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ವೇ ಹಿತರು (Prv.). — ಚೆನ್ನಸೆ. -ಎಸೆ. To shine beautifully, to be splendid, to be conspicuous (Bp. 5, 18; 32, 39; 38, 42). ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಯದು ಎನ್ನ ಗೀರ್ವಾಣದೊಳು ಚೆನ್ನಸೆವ ದರ್ವಣಮೆನು ತ್ತ ಬರೆವುದು (Čidakhandānubhava 1, 8).

ಚನ್ನಿ Čanni. = ಚನ್ನಿ. (My.).

ಚೆನ್ನಿ Čannē. = ಚೆನ್ನಿ 1. A handsome female (Č. v. 328; Čpr. 7, 103; Abh. P. 3, 85; Grj. 3, after 91; Bp. 4, 42). 2, N. (S. Mhr.). — ಚನ್ನಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. (C.; Bp. 14, 3). — ಚನ್ನಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (C.; B. 4, 217).

ಚಪ್ ಚಪ. An imitative sound. (Č. ಚಪ). — ಚಪ್ ಚಪ. rep. The sound produced by beating with a cane or stick (C.), or by cutting a tree with an axe (C.). 2, one of the notes of the house-lizard (S. Mhr.).

ಚಪ್ ಚಪ. Silent! still! (H., Mhr.; S. Mhr.).

ಚಪ ಚಪ. An imitative sound. (See ಚಪ್ಪರಣಿ). — ಚಪಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To chirp (ಬಗ್ಗು, etc. G.). — ಚಪಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To emit a smacking sound in eating (S. Mhr.). ಚಪ ಚಪ. Bamboo cane (ವಂಶ, etc., ಬಿದಿರ Mr. 125; T. ಚಪ; Sk. ಚಪ).

ಚಪಕಾರಕ ಚಪā-kāraka. A worker in bamboo cane, a manufacturer of baskets, etc. (ವಂಶಚೇದಿ, ಮೇದ Mr. 377).

ಚಪಟಿ ಚಪāṭi. = ಅಪ್ಪಟಿ, ಚಪ್ಪಟಿ 1. Flatness; (flat). (Mhr. ಚಪಟ, ಚಪಟ; ಚಪಟಿ, any thing beaten flat; ಚಪಟೇರಿ, to press; ಸಪಟ, flat, level, plain; smoothed; ಸಪಟೇರಿ, levelness, etc.; Tē. ಚಪಟಿ, ಚಪ್ಪಟಿ; T. ಚಪ್ಪಟಿ, ಚಪ್ಪಟಿ, ತಟ್ಟಿ; M. ಚಪ್ಪಟಿ, ಚಪ್ಪಟಿ; cf. ಚಪ್ಪಟ; Sk. ಚಪಟ; ಚಪ್ಪಟಿ 1; Tē. ಚಪಮು, ಚಮಪು, to level; to make even with the ground; to break to pieces; T. ಚಪ್ಪಟಿ, M. ಚಪ್ಪಟಿ, K. ಸಪ್ಪಟಿ, to squash, etc.). — ಚಪಟಿಮೂಗಿನವನು. = ಚಪ್ಪಟಿ. (ಮರಣಸ. etc. Śl. 197).

ಚಪಲಿ ಚಪāla. Moving to and fro, being agitated, wavering, unsteady, restless, fickle; wanton. 2, active, quick, swift, agile, expeditious. 3, inconsiderate, rashly or inconsiderately committing a crime. 4, momentary, instantaneous. 5, quicksilver (ಪಾರದ, ರಸ Mr. 329).

ಚಪಲತನ ಚಪālatana. = ಚಪಲತೆ, ಚಪಲಪ್ಪ. (B. 3, 39; 5, 27).

ಚಪಲತೆ ಚಪālatē. The state or nature of moving to and fro; trembling; fickleness; inconstancy; agitation; smartness. (Śmd. 159. 230; Kāvya. IV, 2, 16; My.).

ಚಪಲಪ್ಪ ಚಪālatra. = ಚಪಲತೆ. (Śmd. 230 Cm.; My.).

ಚಪಲಿ ಚಪālē. A fickle or wanton woman (Bp. 40, 54; My.). 2, lightning. 3, long pepper.

ಚಪಾ ಚಪā. (cf. ಚಪ). — ಚಪಾಚಪ. rep. The sound produced by beating the surface of water with the hand, a stick, etc. (My.; cf. Mhr. ಛಪ್ಪಾಛಪ್ಪಿ).

ಚಪಾಟಿ ಚಪāṭi. = ಚಪ್ಪಟಿ. A slap (Mhr.). — ಚಪಾಟಿ ಬಡಿ. To slap with the open hand (S. Mhr.).

ಚಪಾಡಿಸು ಚಪāḍisu. See ಚ. ಚಪ.

ಚಪಾತಿ ಚಪāṭi. A cake flattened with the hand without a roller (H.).

ಚಪಾಯಿಸು *capāyisu*. To hide (v. t., C.; Mhr., H. ಫಪಾಯಿಸೇಂ).
ಚಪಾವನೆ *capāvanē*. Hiding, concealment (My.; Mhr., H. ಫಪಾವನೇಂ).

ಚಪಾವು *capāvn*. = ಚಪಾವನೆ. (My.).

ಚಪೇಟಿ *capēṭa*. A palm of the hand with the fingers extended.

ಚಪ್ಪಗೆ *čappagē*. = ಸಪ್ಪಗೆ. Insipidness; insipidly (My.; Tē. ಚಪ್ಪಗಾ; ಚಪ್ಪಡಿ, ಚಪ್ಪಿಡಿ, ಚಪ್ಪಿಡಿ, insipidness; Mhr. ಚಪ್ಪಟ್ಟಿ, rapid, flat, insipid).

ಚಪ್ಪಟೆ *čappaṭē*. 1. = ಚಪಟಿ, etc., (ಚಪ್ಪಡಿ). (My.; B. 4, 125). ಚಪ್ಪಟಿಯಾದುದು (ಚಪ್ಪಡಿ ಸಂದ. I). — ಚಪ್ಪಟೆಮೂಗು. A flat nose (My.; T. ಚಪ್ಪೆಮೂಗು; M. ಚಪ್ಪೆಯ ಮೂಗು, ಚಪ್ಪೆ-). — ಚಪ್ಪಟೆಮೂಗಿನವನು. A flat-nosed man (ಮುರಣ್ಣ, ಮುರಣ್ಣ ಸ. Nr.).

ಚಪ್ಪಟೆ *čappaṭē*. 2. = ಚಪ್ಪಳಿ, etc. (My.).

ಚಪ್ಪಡಿ *čappaḍi*. = ಚಪಾಟಿ. (H., Mhr. ಚಪೇಟಾ, a smart slap; Mhr. ಚಪಟಿಲೆ, ಸಪ್ಪಾ, ಫಾವಟಿ, a slap; cf. ಚಪ್ಪರಿಸು 2). — ಚಪ್ಪಟಿ ಏಡಿ. = ಚಪ್ಪಟಿ ಹೊಡೆ. (My.). — ಚಪ್ಪಟಿ ಹೊಡೆ. To apply a smart slap with the palm (My.).

ಚಪ್ಪಡಿ *čappaḍi*. (= ಚಪ್ಪಟಿ 1). A large flat stone (My.). — ಚಪ್ಪಡಿ ಎಡೆ. To drag a flat stone (on another's head): to ruin (My.). — ಚಪ್ಪಡಿ ಹಾಕು. To put a flat stone (on another's business): to ruin (My.).

ಚಪ್ಪನೆ *čappanē*. With the sound of ಚಪ in beating (S. Mhr.).

ಚಪ್ಪನ್ನ *čappanna*. ಫಪ್ಪನ್ನ. Fifty-six (H., Mhr.; Br.).

ಚಪ್ಪನ್ನದೇಶ *čappanna-dēsa*. The 56 countries (all the world) (C. Bp. 6, 48 seq.; Vivēkaśintāmaṇi; Rā. 5, 127; 5, after 22; J. 25, 12; see Ch. p. 133 seq.). Cf. ಪಟ್ಟಿಂಚಾಪ್ಪನ್ನಯ.

ಚಪ್ಪರ *čappara*. (ಸಂದ. 48). = ಚಪ್ಪ. A frame thrown over houses to form the roof (My.; Tē.; Mhr. ಫಪ್ಪರ). 2, a shed (ಪಪ್ಪರ, ಪಪ್ಪರ Nn. 143; ಕಾವಣ, ಪಪ್ಪರ Kk. 26, ಸಮ. 59; Bp. 8, 37; Rām. 13, 7; J. 34, 8; My.; M., Tē.; Mhr.: a temporary hut). 3, a court-yard (ಪಪ್ಪರಗಣ, ಅಂಗವ Nn. 143; ಗೃಹಾಂಗಣ Mr. 480; cf. ಚಪ್ಪರ). 4, a thatched or tiled roof (S. Mhr.; Mhr.; Tē., M.). 5, a trellis (My.; Tē.). 6, the canopy of a bedstead (My.; Tē., T., M., Mhr.; see ನಡಪಪ್ಪರ). ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಗಡಿಯಿಲ್ಲದವ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯನವೇ ಕ್ಷಿಸಿದ (Prv.). — ಚಪ್ಪರಗಾಲ ಮಂಚ. A oot with a canopy that rests on (four) staffs (My.). — ಚಪ್ಪರದ್ರಾಕ್ಷೆ. Grapes trained upon a trellis (ಮುದ್ದಿಲೆ, ಗೋಪ್ಪನಿ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, etc. Sl. 148; My.). — ಚಪ್ಪರಮಂಚ. A canopied bedstead (My.).

ಚಪ್ಪರಟೆ *čapparaṭē*. The crying or chirping of birds (ಚಪ್ಪೆ ಸಂದ. II; ಚಪ್ಪೆ Kk. 42, 88, o. r. ಚಪ್ಪ; ಬಗ್ಗು, ಚಪ್ಪಣ್ಣ 77; ಚಪ್ಪೆ, ಜಡಿಪು, ಬಗ್ಗು, ಚಪ್ಪಣ್ಣ ಸಮ. 29, 30; ಸೇ. 2, 45). 2, the peculiar smacking of the lips by which peasants use to stop their cattle (C.; Bp. 47, 46; My.; T., M. ಚಪ್ಪ, Tē. ಚಪ್ಪಿಂಚು, ಚಪ್ಪಿಂಚು, -ಲಿಂಚು, to smack the lips; to snick; Tē. also: to chuckle or cluck to an animal to urge it on); chuckling, cockering (Rām. 1, 5, 81).

ಚಪ್ಪರಿಗೆ *čappariḡa*. — ಚಪ್ಪರಿಗನ ಪುಲ್ಲ. A name given to several kinds of grass, as *Panicum repens* L., *Manisurus granularis* Swartz, *Andropogon lauceolatus* Roxh. (Z.).

ಚಪ್ಪರಿಸು *čapparisu*. 1. To chuckle or cluck to an animal to urge it on (Bh. 1, 10, 22; 8, 23, 12; 8, 26, 16; Rā. 6, after 11; J. 25, 45). 2, to smack the lips in sucking or sipping (Bp. 33, 15); to produce the peculiar sound of chewing, to chew with a noise (C.; see s. ಚಪ್ಪರಣೆ; M. ಚಪೆ, chewing; the sound of it). 3, to chirp (Grj. 2, after 106; 8, after 8); to bark (? 1, 104).

ಚಪ್ಪರಿಸು *čapparisu*. 2. = ಚಪ್ಪಳಿಸು. To slap; to pat (S. Mhr.; Abh. P. 14, 123; 14, after 123; Rā. 6, after 11; Rām. 6, 11, 17; J. 13, 50; 16, 23; Tē. ಚರಕು; cf. ಚಪ್ಪಟೆ 2).

ಚಪ್ಪಲೆ *čappali*. = ಚಪ್ಪಲಿ. (My.).

ಚಪ್ಪಲಿ *čappali*. A shoe or sandal (S. Mhr.; Mhr., H. ಚಪ್ಪಲ, -ಳ; cf. ಚಮ್ಪಳಿಗೆ). — ಚಪ್ಪಲಿಹಣ್ಣು. A weed, *Tricholepis amplexicaulis* Clarke (Z.).

ಚಪ್ಪಳಿ *čappali*. = ಚಪ್ಪಟೆ 2, ಚಪ್ಪಳಿ, ಚಪ್ಪಳಿ. Clapping the hands (S. Mhr.; T. ಚಪ್ಪಣೆ). — ಚಪ್ಪಳಕ್ಕು. -ಚಕ್ಕು. To clap the hands (Bp. 4, 8; 47, 42; 59, 24; My.). — ಚಪ್ಪಳಿ ಏಡಿ. = ಹೊಡೆ. (G. 157, 158). — ಚಪ್ಪಳಿ ಹೊಡೆ. = ಚಪ್ಪಳಕ್ಕು. (S. Mhr.; My. as ಚಪ್ಪಳಿ-).

ಚಪ್ಪಳಿಸು *čappalisu*. = ಚಪ್ಪರಿಸು 2, ಚಪ್ಪಳಿಸು. (Bp. 15, 9).

ಚಪ್ಪಳಿ *čappali*. = ಚಪ್ಪಳಿ. (My.; see ಕೆಯ್ಯ). — ಚಪ್ಪಳಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಚಪ್ಪಳಕ್ಕು. (Bp. 18, 15).

ಚಪ್ಪಳಿ *čappali*. = ಚಪ್ಪಳಿ, etc. (My.).

ಚಪ್ಪೆ *čappē*. 1. That which is flattened or pressed down (T. ಚಪ್ಪೆ). — ಚಪ್ಪಲರ್. -ಅಲರ್. To be flattened and distended (Cpr. 4, 77; 7, 64).

ಚಪ್ಪೆ *čappē*. 2. The hip-bone (My.; T. ಚಪ್ಪೆ, tho hip).

ಚಪ್ಪೆ *čappē*. 3. = ಸಪ್ಪೆ. Insipidness (My.).

ಚಪ್ಪೆ *čappē*. An impression, a stamp, a seal (S. Mhr.; Mhr. ಫಪ್ಪ; cf. ಚಾವೆ).

ಚಪ್ಪೆ *čappa*. = ಚಪ್ಪರ. (My.). ಚಪ್ಪದ ಮಂಚ (Sl. 230; see ಚಪ್ಪರಮಂಚ).

ಚಬಕು *čahaka*. = ಚಬಕು, ಚಬಕು. A horse-whip (S. Mhr.; B. 4, 123; Mhr., H. ಚಾಮುಕ; T., M. ಚವಕ್ಕು; Tē. ಚಪ್ಪಕು, ಚಬಕು).

ಚಬಕು *čabaku*. = ಚಬಕ. (C.; B. 4, 123).

ಚಬುಕು *čahnkn*. = ಚಬಕ. (C. Bp. 47, 44; My.). — ಚಬುಕು ಮರ. The *Casuarina* tree, *Casuarina muricata* Roxh. (Sl. & Pl.; My.).

ಚಮಕಾಯಿಸು *čamakāyisu*. = ಚಮಕಿಸು. To lash soundly (My.; Mhr. ಚಮಕಾವಣೇಂ, ಚಮಕಾವಣೇಂ); to cause to quiver, to frighten, to rehnke (My.; Mhr.).

ಚಮಕಿಸು *čamakisu*. = ಚಮಕಾಯಿಸು. (My.). 2, to make to flash (or brandish), as a sword (S. Mhr. rare; Mhr. ಚಮಕವಣೇಂ, ಚಮಕಾವಣೇಂ).

ಚಮಟಿಕೆ *čamaṭikē*. = ಚಮಟಿಗೆ, ಚಮ್ಪಟಿಗೆ q. v., ಚಮ್ಪಟ್ಟಿಗೆ, ಸಮಟಿಗೆ (My., in the meaning of ಚಮ್ಪಟ್ಟಿಗೆ No. 2).

ಚಮಟಿಗೆ *čamaṭigē*. = ಚಮಟಿಕೆ, etc. (C.).

ಚಮಡೆ *čamaḍa*. The skin (C.; Mhr., H. ಚಮಡಿಲೆ, ಚಾಮಡಿಲೆ; ಚಾಮಡಿಲೆಂ, skin, hide; leather; cf. ಚಮ; ಚಾಮಟಿ).

ಚಮತ್ *camat*. An interjection of surprise.
 ಚಮತ್ಕರಿಸು *camat-karistu*. To be astonished (S̄iv. 4, 75).
 ಚಮತ್ಕಾರ *camat-kāra*. Astonishment, surprise; a show, a spectacle; an astonishing event or object, a wonder (C.; B. 5, 34. 171. 177. 196); cleverness, skillfulness (My.); quickness (My.). See *Prv. s. ಒರಾತ್ಕಾರ*.
 ಚಮತ್ಕಾರಿ *camat-kāri*. Astonishing, surprising, unusual; a clever person (My.).
 ಚಮತ್ಕೃತಿ *camat-kṛiti*. = ಚಮತ್ಕಾರ. (Bp. 1, 5; 28, 4; J. 1, 6; 26, 10).
 ಚಮರ *camara*. = ಚಮರ, etc. A kind of deer, or rather the Yak or *bos grunniens*. 2, the chowrie or long hrush or fan, most usually made of the tail of the Yak; it is also one of the insignia of royalty (ಮುತೀರ, ಚಾಮರ Nn. 91).
 ಚಮರಿ *camari*. = ಚಮರ No. 2, ಚಮರಿ, ಚಮರಿ, ಚಾರಿ. The tail of the Yak used as a fan, etc. (Bh. 6, 2, 1; J. 3, 17).
 2, a compound pedicle. — ಚಮರಿಮೃಗ. = ಚಮರಿಮೃಗ. (ಗೋಕರ್ಣ, ರೋಮ Mr. 163).
 ಚಮರಿಕ *camarika*. The tree *Bauhinia variegata* Lin.
 ಚಮರಿಮೃಗ *camari-mṛga*. = ಚಮರ No. 1, ಚಮರಿಮೃಗ. (ಸ ರಲ Nn. 63).
 ಚಮಸ *camasa*. = ಚಮ್ಪ. A vessel used at sacrifices for drinking the *sōma*; a ladle or spoon. 2, a kind of sweetmeat.
 ಚಮಸಿ *camasi*. = ಚಮಸ. A vessel used at sacrifices etc.
 ಚಮು. ಚಮೂ *camu. camū*. An army. 2, a division of an army consisting of 129 elephants, 129 cars, 2187 horses, and 3685 foot.
 ಚಮೂಪ *camū-pa*. A general (ಒಲಿ, ಸೇನಾಪತಿ Nn. 16).
 ಚಮೂಪತಿ *camū-pati*. A general of a division; any general (ಅನೀಕಸ್ಥ, ದಣ್ಣನಾಥ Mr. 269).
 ಚಮೂರ *camūra*. A tiger (ಪುಣ್ಣರೀಕ, ಹುಲಿ Nn. 18; ನ್ಯಾಫ್ರೆ, etc., ಪುಲಿ Mr. 159).
 ಚಮೂರಮೂ *camū-ramaṇa*. A general (Rām. 6, 19, 17).
 ಚಮೂರು *camūru*. A kind of deer.
 ಚಮ್ಪ *camṇa*. = ಚಮಸ. A spoon (C.; Mhr., H. ಚಮಚ್ಚಾ).
 ಚಮ್ಪ *campa*. = ಚಮ್ಪ. The plant *Bauhinia variegata*, mountain ebony (Sk.). 2, = ಚಮ್ಪಕ No. 1 (My.).
 ಚಮ್ಪಕ *campaka*. = ಸಮ್ಪಕ. A tree bearing a yellow fragrant flower, *Michelia champaca* Lin. 2, = ಚಮ್ಪಕಮಾಲೆ (ಛ.; Mr. 366).
 ಚಮ್ಪಕಪುರ *campaka-pura*. N. of a town (J. 11, 30).
 ಚಮ್ಪಕಮಾಲಿನಿ *campaka-mālini*. N. of Candrahāsa's second wife (J. 30, 1. 11. 12).
 ಚಮ್ಪಕಮಾಲೆ *campaka-mālē*. N. of a *vṛitta* (ಛ.).
 ಚಮ್ಪು *campu*. ಚಮ್ಪು. A species of composition in which the same subject is continued through alternations in prose and verse. (ಛ.).
 ಚಮ್ಪು *campṇē*. = ಚಮ್ಪು No. 2. (Bh. 3, 17, 34). 2, perfume (ಛ. 7, 63).
 ಚಮ್ಪುಕ *campaka*. A sort of musical instrument (ಛ. Bp. 5, 7). — ಚಮ್ಪುಕವದಿ. -ವದಿ. A kind of drum (R̄av. 6, after 11; T. ಚಾಪದಿ, ಚಾಮ್ಪು, a kind of drum).

ಚಮ್ಪಾರ *camhāra*. 1. = ಸಮ್ಪರ, ಸಮ್ಪರ. — ಚಮ್ಪಾರಕಾ. = ಸಮ್ಪರ, ಸಮ್ಪರ. (ಶಕುನ SL 421).
 ಚಮ್ಪಾರ *camhāra*. 2. = ಚಮ್ಪಾರ. A oaste that are workers in leather (My.; Mhr. ಚಾಮ್ಪಾರ, ಚಾಮ್ಪಾರ, ಚಾಮ್ಪಾರ; see ಚಮಾ).
 ಚಮ್ಪು *cambu*. (fr. ಚನ್ 1). = ಚೆಮ್ಮು, ಚೆಮ್ಮು, ಚೆಮ್ಮು, (ತಮ್ಮು, etc.). The red metal: copper (T., M. ಚೆಮ್ಮು; cf. ತಾಮ್ರ). 2, a globular copper or brass vessel, used for drinking water, etc. (My.; Tē., T., M.; Mhr. ಚಮ್ಪು, a goglet; M. also ಚೆಲ್ಲ; cf. ಚರವಿಗಿ). ಅಮ್ಮು ಬಿಡಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದರೆ ಚಮ್ಪು ಮುಣುಗಿಸಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೆ — ಕುಮ್ಮಾದಿನ ಅನಿಗಿಯಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರದ ಚಮ್ಪು ಹುಡುಕದನೆ. — ಚಮ್ಪು ಚರಿಗೆ ದಂದವಾದರೂ ಹಂಚುಹುಡಿಗೆ ದಂದವಲ್ಲ (Prva.). — ಚಮ್ಪುಕುಟ್ಟು. = ಚೆಮ್ಮುಕುಟ್ಟು. A coppersmith (ಶೌರಿಕ, ತಾಮ್ರಕುಟ್ಟುಕಿ Si. 339). — ಚಮ್ಪುಕುಟ್ಟು. = ಚಮ್ಪುಕುಟ್ಟು. (My.).
 ಚಮ್ಪು *camma*. Thh. of ಚಮ್ಪ. See ಚಮ್ಪುಟ್ಟು.
 ಚಮ್ಪುಟಿ *cammatigē*. = ಚಮ್ಪುಟಿ, etc., ಚಮ್ಪುಟ್ಟು, q. v. A whip (ಕಶಿ, ಚಮ್ಪದಣ್ಣ Mr. 274; Grj. 6, after 56; Bp. 52, 8; 59, 37; J. 6, 49; T., M. ಚಮ್ಪುಟ್ಟು). 2, a sledge-hammer (C.; T. ಚಮ್ಪುಟ್ಟು; M. ಚಮ್ಪುಟ್ಟು-ಕುಡ; Tē. ಸಮ್ಪುಟಿ, ಸಮ್ಪುಟಿ).
 ಚಮ್ಪುಟ್ಟು *cammatigē*. Thh. of ಚಮ್ಪಪಟ್ಟುಕೆ (S̄md. 382). A flat piece of leather for playing upon with dice, a leather hackgammon board, etc. 2, Thh. of ಚಮ್ಪಯಟ್ಟುಕೆ, a whip (ಚಮ್ಪದಣ್ಣ, ಕಶಿ Hā.; the T. & M. ಚಮ್ಪುಟ್ಟು is Thh. of ಚಮ್ಪಯಟ್ಟು = ಚಮ್ಪಯಟ್ಟುಕೆ). 3, a sledge-hammer (My.; ಅಯೋಧನ SL 415).
 ಚಮ್ಪುಳಿ *cammalī*. = ಚಮ್ಪುಳಿಕೆ. (Thh. of ಸೈಂಹಿಕೇಯಿ). The dragon's tail or descending node, the ninth of the planets, considered in mythology as the *body* of the demon Saimhikēya, son of Simhikā, which was severed from the head or Rāhu by Vishṇu at the churning of the ocean (ಕೇತು S̄m. 17; T. ಚೆಮ್ಮಾವು; Tē. ಚೆಮ್ಮಲಿಪಾಮು, a priokly eel, found on the sea-oast; cf. ಚಾದ).
 ಚಮ್ಪುಳಿಕೆ *cammalikē*. = ಚಮ್ಪುಳಿಕೆ. (ಕೇತು Kk. 11b).
 ಚಮ್ಪಾರ *camhāra*. = ಚಮ್ಪಾರ. (C.).
 ಚಮ್ಪುಳಿ *cammaligē*. Thh. of ಚಮ್ಪಪಾಮುಕೆ. A kind of leather shoe (Bp. 26, 14; My.; Tē. ಸಮ್ಪಾಳಿ, T. ಚೆಮ್ಮಾಳಿ; cf. also ಚಪ್ಪಲಿ).
 ಚಮ್ಪು *camṇē*. = ಚಮ್ಪು, ಚಮ್ಪು. N. of a plant (ಕೃಕವಾಕು, ಮಸಕ, ನೇತ್ರಿ Mr. 140, o. rs. ಚವ್ವೆ, ಚಮ್ಪು).
 ಚಮ್ಪು *camya*. = ಚಮ್ಪು. q. v.
 ಚಯ *çay*. ಚಯ್ಪ. = ಚಲ್ಲ 1, ಚೆಯ (ಚೆಯ್ಪು) 1, ಚೆಲ್ಲ. — ಚಯ್ಪುಟಿ. -ಅಟಿ. = ಚಿ, q. v. (ಚಲ್ಲಟಿ Kk. 21, o. r. ಚೆಯ್ಪುಟಿ).
 ಚಯ *çaya*. Accumulation; a heap, a mound of earth, a rampart, etc. 2, a collection, a mass, a multitude.
 ಚಯನ *çayana*. 1. Heaping, piling up; collecting, gathering. See ತೆಮಳ್ಳು, ತೆರಳ್ಳು, ಚೆರಂಜು.
 ಚಯನ *çayana*. 2. Observing, perceiving, etc. See ಎ.
 ಚರ *çara*. An imitative sound. — ಚರ ಚರ. rep. The sound of roning, of scratching with the nails or with

a pen, of cutting grass, and of mining vegetables (C.; Mhr.). — ಚರ ಚರನೆ. With the sound of ಚರ ಚರ (C.). ಚರ čara. *Moving, walking, going; locomotive, any animal; movable; being, living.* 2, a spy, a secret emissary or agent (ಉಪನಿಷತ್, ಅರಣ್ಯ Mr. 262). — ಚರನುಡ. (i.e. ಚರ ನುಡ). News brought by emissaries (ವಾರ್ತೆ, ದೂತರ ವಾಕ್ಯ Nn. 138).

ಚರಕ čaraka. A wanderer, a wandering religious student; a spy, etc. 2, *N. of a muni and physician, the author of a treatise upon medicine.* 3, the title of the treatise on medicine written by Čaraka (Sk.). 4, witchcraft (My.).

ಚರಕ್ಕನೆ čarakkanē. With the sound of ಚರ (C.).

ಚರಗ čaraga. = ಚರುಗ, etc. (S. Mhr.).

ಚರಟ čarata. = ಚಟ್ಟ 1, q. v. (C.; B. 4, 225; M. ಚಣ್ಣೆ, sediments, husk, etc.; ಚಣ್ಣೆ, chaff; T. ಚಣ್ಣೆ, an empty husk, cf. ಜರು).

ಚರಣ čarapa. *Moving, wandering; acting, dealing.* 2, a foot (ಕಾಲು Nn. 84). 3, a sect, a school, a branch of the veda. 4, the fourth part of a stanza (Čh.). 5, a verse-line (Čh.).

ಚರಣತಲ čarapa-tala. The sole of the foot (ಅಂಗೂಲ Mr. 332).

ಚರಣನಲಿನ čarapa-nalina. = ಚರಣಸರಸಿರುಹ. (My.).

ಚರಣಯುಗ čarapa-yuga. Both the feet (Śm. 110).

ಚರಣವಾಲ್ಮೀಕ čarapa-vālmika. A foot or leg like an ant-hill, a kind of elephantiasis (ಹುತ್ತುಗಾಲ Mr. 385).

ಚರಣವಿನ್ಯಾಸ čarapa-vinyāsa. Putting or placing down the foot. See ಮುಟ್ಟು.

ಚರಣಸರಸಿರುಹ čarapa-sarasiruha. A foot-lotus: a foot like a lotus, a beautiful foot. (Śm. 1).

ಚರಣಾಭರಣ čarapa-āhharana. An ornament for the feet.

ಚರಣಾಯುಧ čarapa-āyudha. Having the feet for weapons: a cock.

ಚರನ್ತ čaranta. = ಚರನ್ತಿ. (My.). 2, the pupil of a čaranta (My.).

ಚರನ್ತಿ čaranti. A jaṅgama who has taken the vow of celibacy (S. Mhr.), frequently called also ಚರನ್ತಿಯವ.

ಚರಪ čarapa. = ಚರುಪ. Thh. of ಚರು. An oblation to Gaṇeśa (My.).

ಚರಬಣ್ಣವಲ čara-haṇḍavaia. Livo stock; capital employed in business (B. 5, 101; My.).

ಚರಬಾಗಿಲು čarahāgisa. To go away (S. Mhr., used in ilṅgavanta maṭhas).

ಚರಬಿ čarahi. = ಚರ್ಬಿ. Fat, snet (C.; Mhr., H.).

ಚರಮ čarama. *Last, final, ultimate; western, west; lowest, least; immediately following* (ಪಶ್ಚಾತ್, ಏದೃಕ್ Mr. 434); a final letter (Śmd. 71. 219. 222. 223. 249. 289; Kāv. I, 3, 57-59; I, 4, 50-52).

ಚರಮಶ್ವಾಭೃತ čarama-kṣmābhṛit. The western mountain behind which the sun and moon are supposed to set. *

ಚರಮಗಿರಿ čarama-giri. = ಚರಮಶ್ವಾಭೃತ. (Si. 114).

ಚರಮಸ್ವರ čarama-svara. A final vowel (Śmd. 245).

ಚರಮಾಕ್ಷರ čarama-akṣhara. A final consonant (Śmd. 245).

ಚರಮಾದ್ರಿ čarama-adri. = ಚರಮಗಿರಿ. (Sk.; R.).

ಚರಮೂರ್ತಿ čara-mūrti. = ಚರನ್ತ No. 2. (My.).

ಚರಯಿಸು čarayisu. To roam, wander or walk about (ಪ್ರಮಣಿಸಿದ Dh., o. r. ಚರಯಿಸು). ಚರಯಿಸು (92, o. r. ಚರ-). ಚರಲಿಂಗ čara-liṅga. A walking liṅga: a jaṅgama of the ilṅgavantas (Bp. 7, 9; 27, 42; 31, 1; 36, 24; 61, 2). — ಚರಲಿಂಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (C.).

ಚರವಣ čaravaṇa. Thh. of ಚರ್ವಣ. (My.).

ಚರವಿಗೆ čaravigē. = (ಚರಿ), ಚರಿವೆ, ಚರ್ವನೆ, ಚರವೆ, ಚತುರಿ. A large copper or brass pot in the form of the čambu for carrying water (My.; T. ಚರಾಳಿ, a pot, cup, or basin; T., Tč. ಚರುವ, a large metal pot; Tč. ಚರವೆ, ಚರವೆ, ಚರಿವೆ, a brass kettle or boiler; cf. Sk. ಚರು; Mhr. ಚರವೆ, a sort of howl).

ಚರಾಚರ čara-ā-čara. 1. *Moving; movable; shaking, unsteady.*

ಚರಾಚರ čara-ačara. 2. *Movable and immovable, locomotive and stationary, moving and fixed.* 2, the aggregate of all created things, whether animate or inanimate. (Kāv. I, 1a, 2; Bp. 28, 54; 51, 16; J. 2, 55; 8, 42).

ಚರಾದಾಯ čara-ādāya. The profit arising to government by the sale of unowned cattle, etc. (My.). 2, the gain by bribes, etc. above salary (My.).

ಚರಾಯಿ čarāyi. Pasture; pasture-ground (My.; Mhr. ಚರಣ, ಚರವಣ, ಚರಾಳಿ).

ಚರಿ čari. 1. (= ಚಾರಿ). Going, being, living. (Bp. 47, 12).

ಚರಿ čari. 2. = ಚರಿ. Small shot (S. Mhr.; Mhr., H. ಫರಾ).

ಚರಿಕೆ čariki. = ಚರ್ಕಿ. A grinding-wheel, a pulper, a potter's wheel, etc. (My.; Mhr. ಚರಕೆ, ಚರವಿಲೆ).

ಚರಿಗೆ čarigē. = ಚರಿಗೆ. = ಚರಿವೆ, etc. (My.). 2, = ಚಮ್ಮು, a globular copper or brass vessel, used for drinking water, etc. (S. Mhr.). ಚಮ್ಮು ಚರಿಗೆ ವಂದನವಾದರೂ ಹಂಪುಹುಡಿಗೆ ವಂದನವಲ್ಲ (Prv.). See Prv. s. ತವಿವು.

ಚರಿಗೆ čarigē. Thh. of ಚರ್ಯೆ (Śmd. 343; Ahh. P. 16, 63). Going, etc.; the meal or eating of Jainas (ಚರಿಸರ ಭೋಜನಂ Mr. 222). See ಕಾನ್ತಾರ. — ಚರಿಗೆವೋಗು. -ವೋಗು. To wander, to walk (Ahh. P. 15, after 49).

ಚರಿಚಲಿ čaričali. = ಚಂಚಲ. (St. & Pl.).

ಚರಿತ čarita. Gone, gone to; going, moving, course, walking; *walk, conduct, practice*; proper or peculiar observance (ಅಚಾರ Mr. 250); acts, deeds, adventures; story. See ಉಪ, ಚೋಳವಾಲ, ಪಾವನ, ಸು; Bp. 43, 13.

ಚರಿತಾರ್ಥ čarita-artha. Attaining one's object, successful in an undertaking; accomplishment of a work; serving of a purpose; welfare. (B. 4, 133; 5, 291; My.).

ಚರಿತಾರ್ಥತ್ವ čaritarthatva. The attainment of an aim, successfulness, success (Bp. 2, 36).

ಚರಿತೆ čaritē. = ಚರಿತ. Walk, etc. (Bp. 5, 64; 60 sm.; 61, 81; My.).

ಚರಿತ್ರೆ čaritra. Going; acting; *walk, behaviour; practice*; deeds, exploits (ಸಂವರ್ತ, ವರ್ತನೆ, ಚರಿಸುವುದು Nn. 160; ಎನರ್ತ, ಚರಿತ್ರೆ 62); adventures; story, history or account of anyone's deeds, exploits, feats and achievements; nature, disposition.

ಚರಿತ್ರಗಾರ čaritra-gāra. A historian (B. 4, 165; My.).

ಚರಿತ್ರೆ çaritrô. = ಚರಿತ್ರೆ. (C.).

ಚರಿಯಿಸು çariyisu. = ಚರಯಿಸು q. v., ಚರಿಸು. (Çpr. 1, 108; Bp. 60, 10).

ಚರಿವಿಗೆ çarivigē. = ಚರವಿಗೆ, etc. (My.).

ಚರಿಪ್ಪು çarishpu. Moving, wandering about, unsteady.

ಚರಿಸು çarisu. To move about; to walk; to wander, to roam; to behave, to live (ಚಲನ Nn. 158). See Bp. 1, 29; 10, 14; 40, 75; 47, 4; 52, 1. ಚರಿಸಿದಂ (Smd. 92). 2, to be engaged in; to undertake, to set about, to observe, to practise (Bp. 55, 41).

ಚರು çaru. A kind of vessel in which a particular oblation is prepared: a caldron, a pan, a pot, a kettle (ಕುಮ್ಮ, ಕುಡ್ಲ, ಉಪಿ, ಪಿರಕ, ಸ್ಥಾಠಿ, ಭಾಣ್ಲ, ಮಡಕೆ Mr. 209). 2, = ಚರುಪ್ಪ, an oblation of rice, etc. for presentation to the gods or manes (ಹವಿಸ್, ದೇವ್ಯ ಕುತ್ತುಗಳು Mr. 260).

ಚರುಗ çaruga. = ಚರಗ, ಚೆರಗ. An offering to Dēmaṇṇa, for which Hōlēyas kill one or more he-buffaloes, cut up the flesh, and throw the pieces about on the fields of the village or town to which they belong (ಹೊಲದೊಳಗೆ ಚೆಲ್ಲುವ ಅಹುತಿ G.).

ಚರುಪ್ಪ çarnpu. = ಚರಪ್ಪ. (My.).

ಚರೂಟ çarūṭa. (= ಭರೂಟ). The preparing or proper boiling of flesh (ಕಣ್ಣಿಮಂ ತಾಳಿಸುವುದು Mr. 217 in three MSS.).

ಚರೈ çarō. = ಚರಿ 2. (My.).

ಚರ್ಕಿ çarki. = ಚರಿಕೆ (My.).

ಚರ್ಚ çarça. The sun (ಸೂರ್ಯ Mr. 468).

ಚರ್ಚರಿ çarçari. Festive sport. 2, a kind of song. See Nr. 8. ಕಪ್ಪಡಿಗ.

ಚರ್ಚಿಕೆ çarçikē. The state of being smeared or covered with anything; oleating the person with perfumes; covering, smearing (Çpr. 6, 54). See ಎ.

ಚರ್ಚಿತ çarçita. Smeared, perfumed, anointed; inquired into or after, investigated (My.); sought, desired.

ಚರ್ಚಿಸು çarçisu. To consider; to investigate, to inquire into; to discuss (Abh. P. 9, after 8; My.).

ಚರ್ಚು çarçu. To support or sustain children (ಪಿತೃಸನ್ಧಾರಣೆ Smd. Dh.; o. rs. ಚುರ್ಚು, ಪಿತಿರಸನ್ಧಾರಣೆ).

ಚರ್ಚಿ çarçō. = ಚರ್ಚ. Smearing the body with sandal and other unguents, perfuming the body (ಲೇಪನ, ಅನುಲೇಪನ Nn. 73; ಅಂಜನ Mr. 522). 2, reflection, consideration, repeating over in thought (ಚಿಂತೆ 73; 522). 3, Durgā (ಬಾ ಮುಣ್ಣಿ 73; ಭೈರವಿ 522; ಚಾಮುಣ್ಣಿ, ಭೈರವಿ, ವನದೇವಿ Mr. 14; ಇನ್ನಾಣಿ, ಭೈರವಿ Nn. 28). 4, investigation, reasoning, inquiry, logio (ತರ್ಕ 73). 5, a festival, etc. (ಉತ್ಸವ 73; 522; ಮುಖ Mr. 880). 6, sexual intercourse (ರತ, ಕೂಟ 73; ಅತಿಮುರತ 522). 7, a word (ಉಕ್ತಿ Nn. 78; ಶ್ವಾಸಕ, ಜಿಹ್ವಾರವ Mr. 880). 8, a vow (ವ್ರತ 73). 9, an image (ಪ್ರತುಮೆ 73; 522). 10, a bubble (ಬುಬ್ಬಿದ, ತನಗೆ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟುವುದು 73; ಬುಬ್ಬಿದ 522). 11, idle slander (not Sk., but Mr. & T.; Sk. ಚರ್ಚ, to abuse; to menace; cf. ಏದ್ 1). 12, ridicule, mooking, making fun of (not Sk., but S. Mhr.). 13, a quarrel, a dispute (not Sk., but My.).

ಚರ್ಮ çarma. = ಚಮ್ಮ, ಸಮ್ಮ. Skin, leather, hide, bark, etc. (ತೋಗಲು Nn. 88; ತೊವಲ್ Cl. II, 104). 2, a shield.

ಚರ್ಮಕೆ çarma-kakē. The soap-nut plant, *Mimosa abster-gens* Roxb.

ಚರ್ಮಕಾರ çarma-kāra. = ಸಮ್ಮಗಾರ. A shoe-maker, a worker in leather (ಬಾಡು ಮಿಳಿಗರ ಮಾಡುವವನು Nn. 152, o. r. ಮು ಬ್ಬಗ; ವಾದುಕಾರ, ಸಮ್ಮಗಾರ Mr. 381).

ಚರ್ಮಕೃತ çarma-kṛit. = ಚರ್ಮಕಾರ. A shoe-maker, etc.

ಚರ್ಮಗತ çarma-gata. Being in or connected with skin. See Prv. 8. ಅನ್ನಗತ.

ಚರ್ಮಗವಳ çarma-karpaṭa. A bottle made of skin to hold oil, etc. (ಬುದ್ಧಲಿಕೆ Mr. 213, o. rs. ಚರ್ಮಗವಳ and ಬುದ್ಧಲಿಕೆ in two MSS.).

ಚರ್ಮಚಕ್ಷು çarma-çakshu. The material, physical eye (My.).

ಚರ್ಮಣ çarmana. A man who has the power of promptly answering any question, an eloquent man (ವಾಗ್ವಿ, ಮೇಳಯ್ಯ ನಾನಾರವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗೆಯ್ದವಂ Mr. 360 in two MSS., o. r. ಚರ್ಮಣ).

ಚರ್ಮದಂಡ çarma-danda. A whip (ಚಮ್ಮಟಗಿ, ಕಶಿ Mr. 274).

ಚರ್ಮಪಟ್ಟಿಕೆ çarma-paṭṭikē. = ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗಿ. A leather backgammon board, etc.

ಚರ್ಮವಾದುಕೆ çarma-pādukē. = ಚಮ್ಮಾಳಿಗಿ. A leather shoe (ಉಪಾನತಿ, ಕೆರಮ Mr. 205).

ಚರ್ಮಪಾಕ çarma-pāṣa. A leathern rope (ಮಿಣಿ Mr. 286).

ಚರ್ಮಪ್ರಭೇದಿಕೆ çarma-prabhēdikē. A shoe-maker's act or knife.

ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಕೆ çarma-prasēvaka. A bellows.

ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಿಕೆ çarma-prasēvikē. A bellows.

ಚರ್ಮಯಸ್ತಿಕೆ çarma-yashtikē. = ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗಿ No. 2. A whip.

ಚರ್ಮರತ್ನ çarma-ratna. An excellent shield (Çpr. 6, after 106).

ಚರ್ಮವಲ್ಲೇಕರಣೆ çarma-vailṭkarana. The act of making oreepers, i. e. straps, of leather. See ವಾರ್.

ಚರ್ಮ çarm. Armed with a shield: a soldier armed with a shield (see ಕವಿತಲಗಾರ). 2, N. of a tree, the bark of which is used for writing upon (= ಫೂರ್ಚ; see ಲೂರ್ಚ).

ಚರ್ಯೆ çaryē. = ಚರಿಗೆ. Going, wanderlug; walk, behaviour, oodnot; course; practice; occupation; perseverance in wandering about as a religious mendicant. 2, eating.

ಚರ್ವಣ çarvaṇa. 1. = ಚರ್ಮಣ, q. v.

ಚರ್ವಣ çarvaṇa. 2. = ಚರವಣ. Grinding with the teeth, ohamping, chewing, masticating; eating; solid food. See ಅಗಿ, ಕಡಿ, and ದನ್ನಚರ್ಮಣ.

ಚರ್ವಣಕ್ರಿಯೆ çarvaṇa-kriyē. Chewing, etc. See ಪೂಳಕು.

ಚರ್ವಣೆ çarvaṇē. A species of blue fly (ನೀಲಮುಟ್ಟೆ, ಕರಿಯ ನೋರ Nr.; My. Amara similarly).

ಚರ್ವಿತ çarvita. Chewed; eaten.

ಚರ್ವಿತಕೆ çarvitaka. The act of eating (Çpr. 5, 54).

ಚರ್ವಿಗೆ çarvigē. = ಚರವಿಗೆ, etc. (My.).

ಚಲ್ çal. = ಚುಲ್ etc. See ಚೊಡ್ಡಲ್.

ಚಲ್ಲೆ çālē. = ಚಲ್, etc. See ಚೊಡ್ಡಲ್, ಮಡುಚಲ್, ಮುಚಲ್.

ಚಲ çala. 1. = ಚರ್. Moring, stirring, shaking, trembling; unsteady, movable; wavering, flying unsteadily; confused; agitation, etc.

ಚಲ çala. 2. Tbh. of ಫಲ. Firmness of character, resoluteness, constancy in pursuing a purpose (Smd. 138, 150).

obstinaoy, self-will (Śmd. 148; Bp. 58, 37; C.; Mhr. ಫಲ, ಫಲ, teasing, harassing). For the other significations see ಫಲ; and see Prva. s. ಏರು and ಏಲ; Śā. 4, 49, 63. — ಚಲದಂ. -ಅಂ. A man distinguished by firmness of character (Śā. 4, 27). — ಚಲದಂಕರಾಮ. -ಅಂ. Rāma who is distinguished by firmness of character (Śmd. 205 Mdb. MS.). — ಚಲದಾಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. (Śmd. 68). A resolute master.

ಚಲಕು čalaku. = ಚಲಂಕು, ಚಲಂಕು, ಚಲಂಗು, ಚಲಂಕು, ಚಲಂಗು. To let go from the hand, to discharge, to throw away, etc. (ಕರದಮೋಚನ Śmd. Dh.).

ಚಲನದ čala-gāra. A determined or obstinate man (My.).

ಚಲಂಕು čalanīku. = ಚಲಕು. (Śmd. Dh.).

ಚಲಂಗು čalangū. = ಚಲಕು, etc., ಚಲಂಗು q. v.

ಚಲಣ čalana. = ಚಲ್ಲಣ, q. v. (My.).

ಚಲತ čalat. Going; moving; shaking; being loose (Śmd. 100, 117, 178).

ಚಲತನ čalatana. Obstinaoy, self-will (J. 10, 81).

ಚಲತುನ್ತಲ čalat-kuntala. (Śmd. 100). Hair that moves about, etc.

ಚಲತ್ವ čalatva. Moving, shaking, trembling; pulsation. See ಸಂ.

ಚಲದಲ čala-dala. Having trembling leaves: *the holy fig-tree, Ficus religiosa* Liu.

ಚಲದಿ čaladi. = ಸಲದಿ. Cooling food given to develop chicken-pox (My.; Tē. ಚಲದಿ; see ಚಲಿ).

ಚಲನ čalana. Moving; shaking; wandering; moving on or forward, proceeding; going away; starting off, settling out, departing; walking, marching. See ತರಣ, ತರಣ. 2, a foot (Abh. P. 4, 90; 16, 28).

ಚಲನಕ čalanaka. A short petticoat worn by common women (Sk.; see ಚಲಕ, ಚಲ್ಲಣ, etc.).

ಚಲನಿ čalani. = ಚಲನಕ. (Sk.).

ಚಲನಿ čalanē. = ಚಲನ. (ಚಲನ, ಪರಿವರ್ತನ Nn. 158; My.; B. 4, 101).

ಚಲನಾದ čala2-vādi. (Śmd. 193, 198, 221). = ಫಲನಾದ. A resolute, determined or obstinate speaker (My.). 2, a Hölēya who with resoluteness and obstinacy serves Śiva, lives by begging alms, and is greatly respected by the Līṅgavantas (C.). 3, an obstinate person (My.). ಚಲನಾದಿಯ ಸಂಗಡ ಪಟನಾದಿ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 4, = ಕುಳನಾದ, who always is a Hölēya (My.).

ಚಲಮೆ čalamē. = ಚಲಮೆ, ಚಲಮೆ, ಚಲ್ಮೆ, ಚಲಮೆ. An orifice, a bore, a small pit (Tē. ಚಲಮೆ, ಚಲಮೆ); a hole dug in the dry bed of a river or in a dried up tank; a spring of water or a fountain head (My.; Tē. ಚಲಮೆ, ಚಲಮೆ, ಚಲಮೆ, ಸಲಮೆ, ಚಲೆ, ಸಲೆ; cf. ಸಲೆ). See Si. 83, 102, 115.

ಚಲಚಲ čala-ā-čala. Movable, unsteady.

ಚಲಾಯಿಸು čalāyisu. To make go, to carry on, to execute (C.; H.). 2, to go beyond; to be finished (My.; H.).

ಚಲಾನೆ čalāvani. ಚಲಾನೆ. Current, as ooln, etc. (C.; Br.; Mhr. ಚಲನೇ); currency; practice (Si. 396).

ಚಲಿ čali. 1. = ಚಲಿ 2. (Tē. ಚಲಿ, cold, coolness; ಚಲುಲು, cold, watery; a cold, catarrh = T. ಚಲುಪ್ಪು; ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲಣ, cool, cold; refreshing; benign, healing; comfortable; ಚಲ್ಲು, coldness, ohill). — ಚಲಿವನ್ನರ. A cool shed where passers by are supplied with water to drink (ಪ್ರಸೇ, etc., ಅದಿಹೊಟ್ಟಿಗೆ Si. 108; Tē. ಚಲಿವನ್ನರ, ಚಲಿವೇನ್ನರ, ಚಲಿವೇನ್ನರ).

ಚಲಿ čali. 2. = ಚೆಲ್ಲ. (St. & Pl.).

ಚಲಿ čali. 1. A woman who runs after. See ಪುಂಚಲಿ.

ಚಲಿ čali. 2. The tree Lagerstroemia parviflora Roxb. (ಚನ್ನಂಗಿ Mr. 121). 2, (= ಚಲಿ), a cover, a wrapper, a sartrout (Sk.).

ಚಲಿತ čalita. Gone; proceeded; moving; shaking, trembling; marching.

ಚಲಿಮೆ čalimē. = ಚಲಮೆ. (My.).

ಚಲಿಯಿಸು čaliyisu. = ಚಲಿಸು. (Grj. 8, 44).

ಚಲಿಸು čalisan. = ಚಲಿಸು. To be in motion, to move; to stir; to shake, to tremble; to be confused; to go astray; to sport about, to wanton; to go away, to start. ಚಲಿಸಬೆ ಕಾಪ್ಪಾಡು (ನಿಶ್ಚಲ Nn. 183). See Bp. 5, 14; 40, 70; 49, 19; ಸಂ.

ಚಲು čalu. 1. = ಚಲಿ 2, ಚಲುವು, etc. Beauty, etc. — ಚಲುವದು. -ವದು. To become beautiful, etc. (Bp. 18, 83; 43, 28).

ಚಲು čalu. 2. = ಚಲೆ, etc. See ಚೊಚ್ಚಲು, ಮದುಚಲು.

ಚಲಕು čaluku. = ಚಲಂಕು. To pour out or forth, let loose, cast forth or throw away water (ಪರೋಕ್ಷಾರ್ಥ, Śmd. Dh.; cf. ಚಲ್ಲು 1).

ಚಲಂಕು čaluṅku. = ಚಲಕು. (Śmd. Dh.).

ಚಲಮಿ čalumi. = ಚಲಮಿ. (ಸುನ್ದರಾಂಗಿ, ಸುನ್ದರಿ G.).

ಚಲಮೆ čalumē. = ಚಲಮೆ, etc. (My.; Si. 92).

ಚಲುವ čaluva. = ಚಲುವ, ಚಲ್ವಿ No. 1, ಚೆಲ್ವಿ No. 1. See ಕಡು; Bp. 18, 29; 51, 25. ಚಲುವನಾಗಿ (= ಚಲುವಾಗಿ, Bp. 12, 86; 22, 7; 33, 14). ಚಲುವನದ ಪಾದೆಯಲಿಗೋ? (26, 41). ಚಲುವನಾಯಿತ್ತು (51, 41). 2, see s. ಚಲುವ.

ಚಲುವತನ čaluvātana. Beauty; charming, coquettish behaviour (My.; Rām. 3, 4 sum.).

ಚಲುವತಿ čaluva-ti. A beautiful woman; the goddess of love (ಕಾಡೇವಿ ūt. I, 91).

ಚಲುವಿ čaluvi. = ಚಲುವಿ, ಚಲುವೆ, ಚಲ್ವಿ, ಚಲ್ವಿ, ಚೆಲ್ವಿ. A handsome woman (C.).

ಚಲುವಿಕೆ čaluvikē. = ಚಲ್ವಿಕೆ, ಚೆಲುವೆ, ಚೆಲ್ವಿಕೆ. Beauty, handsomeness, elegance, grace; propriety, niceness (ರಾಮ Mr. 504; ಸುರಭಿ 509; C.; B. 5, 66).

ಚಲುವು čaluvu. = ಚಲುವಿ, ಚಲುವ No. 1, etc., ಚಲಿ, ಚಲಿ, ಚಲ್ವಿ q. v., ಚೆಲುವು, ಚೆಲಿ, ಚೆಲ್ವಿ. Beauty, etc. (= ಚಲುವಿಕೆ, q. v.). ಚಲುವ ಪನ್ನನಂ (Bp. 27, 4). ಚಲುವಕ್ಕಿ (27, 18). ಚಲುವ ಪಾಲ್ (82, 30). ಚಲುವ ಮುಖಸರಸಿರುಪಂ (38, 43). ಚಲುವ ಮಾರ್ಗವೆ ಚಲುವದು (52, 81). See Bp. 28, 58; 41, 22; 43, 24; 56, 47; 57, 48. — ಚಲುವ. -ಅ 3. = ಚಲ್ವಿ, ಚಲುವ, ಚಲ್ವಿ. A handsome man (C.). — ಚಲುವದ. -ಅದ. Beauty to go or disappear (Bp. 50, 81). — ಚಲುವಾಗು. -ಅಗು. To become

(or be) handsome, nice, etc. (Bp. 38, 42; Ū. Bp. 5, 2; Bh. 2, 13, 31; Si. 319). ಚಲುವಾದ ರೂಪವುಗಳು (ಶಾಸ್ತ್ರ Si. 182). ಒಪ್ಪ ಚಲುವಾದಮ (ಅನೇಕನ 368). ಮದದ ತಾ ಚಲುವಾಗಿ (properly, etc.) ಅದಿಗೆ ಮಾಡುವಳು (Dp. 148).

ಚಲುವೆ ಚಲುವೆ. = ಚಲುವೆ, etc. (My.).

ಚಲೆ ಚಲೆ. She who does move, etc. See ಚ.

ಚಲೋ ಚಲೋ. = ಚಲುವೆ, etc. ಅದು ಚಲೋ, that is a beauty or beautiful (S. Mhr.) or ಚಲೋದು (C.). ಅಕೆ ಚಲೋಹಂಗಮ; ಚಲೋಬುದ್ಧಿ, ಚಲೋಮನಸ್ಸು, ಚಲೋಭಕ್ತಿ, ಚಲೋಗುಣ, ಚಲೋನಿಷ್ಠೆ, etc. (C.). ಚಲೋತ್ತಮ (i. e. ಚಲೋದಿಪ್ತಿಯಾಗಿ), nicely, etc. (S. Mhr.).

ಚಲೋ ಚಲೋ. = ಚಲೋ, etc., ಚಲೋ. (B. 1, 3, 17; C.). — ಚಲೋ ಚಲೋ. rep. (B. 3, 38).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ, etc. (My.).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ, etc. (My.).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. 1. = ಚಲ್ಲೆ, etc., ಚಲ್ಲೆ. Great mirth, fun, amusement, pleasure; jest; smiling, laughter (ಸರಸ Ū. I, 80; ಉದಾಹರಣೆ II, 66; ನಗೆ ಸಮ. 66; Sk. ಚಲ್ಲೆ, to sport). See Ūpr. 7, 52; 8, after 44; Bp. 59, 16; Rā. 1, after 135; 4, after 14; 8, after 82; ಕಲ್ಲೆ. — ಚಲ್ಲೆ. — ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ. (Rā. 1, after 135). — ಚಲ್ಲೆ. — ಚಲ್ಲೆ. To frolic, to sport, to gambol (Abh. P. 3, after 81; Bp. 82, 27; Tē. ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ, to frolic, etc.). — ಚಲ್ಲೆ. — ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ. (S. ಚಲ್ಲೆ), ಚಲ್ಲೆ. ಚಲ್ಲೆ. Sport, fun (C.; Tē. ಚಲ್ಲೆ). ಚಲ್ಲೆಗೆ ಚಲ್ಲೆ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿಸಂಕಟ (Prv.). — ಚಲ್ಲೆ. — ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ. (C.; B. 4, 23; 5, 24, 32).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. 2. = ಚಲ್ಲೆ. Infinitive of ಚಲ್ಲೆ 1. So as to be scattered about in all directions, so as to run over. — ಚಲ್ಲೆ. To beat (persons) so as to make (them) fly to all directions (Bh. 1, 2, 33). — ಚಲ್ಲೆ. — ಚಲ್ಲೆ. in ನೀರನ್ನು ಚಲ್ಲೆ. to throw water round about a place (S. Mhr.). — ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ. in ಹಕ್ಕಿ ಚಲ್ಲೆ. the stream ran over its banks (S. Mhr.).

ಚಲ್ಲೆಗಾರ್ತಿ ಚಲ್ಲೆಗಾರ್ತಿ. A merry or charming woman (ಸರಸವತಿ Kk. 28; ಸಮ. 78; ಸ.).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ, (ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ). Drawers or breeches of different length (ಚಲ್ಲೆ, ಅರ್ಥೋಕ್ತ ಸಮ. II; ಚಲ್ಲೆ Kk. 78, o. r. ಚಲ್ಲೆ; ಚಲ್ಲೆ Hā.; My.; M., T. ಚಲ್ಲೆ; Tē. ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ; Mhr., H. ಚಲ್ಲೆ). ಪಾಪಪರಿಯನ್ನ ತೊಟ್ಟಿ ಚಲ್ಲೆ (ಅಪ್ರಪದೀನ Nr.). See ಅಕ, ಅಕೋಡೆ, ನಿಡೆ; ಸೆ. 3, 8, 16, 27; cf. ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ.

ಚಲ್ಲೆ ವತ್ತೆ ಚಲ್ಲೆ-vatta. = ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ. (A jocose man, a coxer or wheedler): a man who gets his food by coaxing or wheedling (ಚಲ್ಲೆ, ನವ್ಯಸಯ ತಿವ್ಯತ ಸಮ. 46, o. r. ಚಲ್ಲೆ; ನವ್ಯಸಯ ತಿವ್ಯ Kk. 78; ಚಲ್ಲೆ, ನವ್ಯಸ ತಿವ್ಯ ಸ.).

ಚಲ್ಲೆ ವರ್ತೆ ಚಲ್ಲೆ-vartha. = ಚಲ್ಲೆ, q. v. (ಚಲ್ಲೆ, ನವ್ಯಸಯ ತಿವ್ಯ Kk. 36 in threo MSS.; one MS. ಚಲ್ಲೆ, another ಚಲ್ಲೆ).

ಚಲ್ಲೆ ವತ್ತೆ ಚಲ್ಲೆ-votta. = ಚಲ್ಲೆ, q. v., ಚಲ್ಲೆ. (ನವ್ಯಸ ತಿವ್ಯತ ಸಮ. II).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. (fr. ಚಲ್ಲೆ 1) = ಚಲ್ಲೆ 2, ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ. — ಚಲ್ಲೆ. reit. In a scattered-about manner, disorderly, confusedly (C.; Tē. ಚಲ್ಲೆ-ಚಲ್ಲೆ). — ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ. (C.).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. See s. ಚಲ್ಲೆ 1 & ಚಲ್ಲೆ 1.

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. A mirror (ಕಯ್ಯಿ, ಕಯ್ಯಿ ಸಮ. 64; cf. ಚಲ್ಲೆ 1 & 2, 3; Tē. ಚಲ್ಲೆ, whiteness, clearness; Sk. ಚಲ್ಲೆ, sunshine).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ. To cause to scatter about, etc., to cause to throw, as a bundle of firewood (B. 2, 30), as fodder (4, 43), as cut off heads (4, 80); to cause to pour, etc.

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. 1. = ಚಲ್ಲೆ, q. v., (ಕಯ್ಯಿ 1, etc.). To scatter about, as manure (C.); to pour out or pour, as water (Bp. 3, 5; 22, 56; 30, 20; C.); to spend profusely or squander, as treasury-money (11, 6; C.); to shed by accident or spill, as milk (14, 26; C.); to throw away, as wash or waste liquor (27, 57; C.), as a stick, etc. (S. Mhr.); to throw to the ground, to deposit here and there, as sand (32, 6; C.); to scatter in the wind, as dust (45, 31; C.); to throw, as sand into another's eyes (47, 1; C.); to sow, as seed (My.), etc. (Tē.; T. ಚಲ್ಲೆ, to sprinkle water). See Bp. 56, 31; B. 3, 51; 4, 9, 37, 42, 60, 110, 123, 148, 158, 225. — ಚಲ್ಲೆ. — ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ. Throwing about, etc. (C.; ಸೂಚಕ G.). — ಚಲ್ಲೆ. — ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ. To throw about, etc. (C.; ಚಲ್ಲೆ, ಬೀಸಾಡು G.).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. 2. A gad-about, an idle person (My.; cf. ಚಲ್ಲೆ 1).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. The state of being a gad-about, etc. (My.).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ, q. v. Length (see s. ಗೇ. 1 and cf. ಚಲ್ಲೆ 2; ಚಲ್ಲೆ). — ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ. (Bh. 1, 2, 33).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ No. 1, etc. Beauty (Bp. 43, 26). 2, see s. ಚಲ್ಲೆ.

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ, etc. (C.).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ, etc. (C.; B. 3, 11).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ, etc. (Tē. ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ; T. ಚಲ್ಲೆ, felicity; wealth). ಕಯ್ಯಿ ಕಾರಾಗಾರಮುಂ ಚಲ್ಲೆ ಕುಲ ಗೃಹಮುಮ್ ಇವರ್ತೆ (Ūpr. 7, after 92). ಅಚ್ಚ ಗನ್ನದ ಚಲ್ಲೆ (Kk. 3). See Ū. II, 2; ಸಮ. 41, 55; Rā. 2, 49. — ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ. A handsome man (C.).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ, etc. (C.; B. 5, 56).

ಚಲ್ಲೆ ಚಲ್ಲೆ. = ಚಲ್ಲೆ, ಚಲ್ಲೆ. Any square or low seat or pedestal, a stool (C.; B. 5, 140, 295; Mhr., H. ಚಲ್ಲೆ). 2, a square shed: a guard-house (C.; Mhr., H.); a maḥa (S. Mhr.); the inner veranda of a house (My.).

ಚವಡಿಕೆ čavadike. Perhaps Thh. of ಚಾವಡಿಲೆ (which appears also as ಚಾವಡಿಲೆ). A small wooden vessel or barrel, closed at one end and covered with a thin wire at the other, used as a rude lute (S. Mhr.).

ಚವರ čavara. = ಚವಲ 2, ಚವಲ. Thh. of ಚವರ. (ಚಾಮರ Ūt. II, 94; ಕುಂಚ Ūm. 44; C.). See Bp. 61, 30; Č. Bp. 47, 37; Rāv. 9, 39. — ಚವರದ ಚಕ್ರದೇವ. N. (Bp. 58, 3).

ಚವರಿ čavari. = ಚಮರಿ, ಚವರಿ, ಚಾರಿ. (C.; B. 3, 55; 5, 12). — ಚವರಿಕೊಟ್ಟು. A kind of gold ornament with some hair of the tail of the Bos gruniens, worn by women in their plaited hair (My.). — ಚವರಿಕೊಟ್ಟು. = ಚವರಿಕೊಟ್ಟು. (My.). — ಚವರಿಮೈಗ. = ಚಮರಿ. ದೊಡ್ಡ ಚವರಿಮೈಗ (ಸೈಮರ Si. 170).

ಚವರಿಗೆ čavarigē. = ಚರವಿಸೆ, etc. (My.).

ಚವರ್ಗ ča-varga. The palatals (Śmd. 77).

ಚವಲ čavala. 1. Two Apas (Mhr., S. Mhr.; cf. ಚವಲಿ).

ಚವಲ čavala. 2. = ಚವರ, etc. (My.).

ಚವಲಮ್ಬ čavalamba. An eyelash (ಕಣ್ಣಿನ ಕೆ. 32, Ūm. 70; = ಚವಲಮ್ಬ M. ಚವಿ, T. ಚವ್ವಿ, eyelash).

ಚವಳ čavali. A heau, Doliohos catjang or sesquipedalis: Portulaca quadrifida (Mhr. ಚವಳ; R.). 2, a common vegetable, the pods of a much cultivated erect herb, Cyamopsis ploraloides D. C. (Z.). 3, = ಗೋರಿಯಾಯಿ (My.). ಚವಿ čavi. Tbh. of ಫು (Śmd. 338). Light, lustre (ಕಾನ್ರಿ Ūm. 15; Kk. 46); akiu, hide.

ಚವಿಕೆ čavikē. A species of the pepper plant, Piper chaba, W. Hnnt.

ಚವು čavu. 1. = ಚೌ. (Mhr. ಚವುಂ).

ಚವು čavu. 2. = ಸಬು, ಸಬು, ಸಬ್ಬು. Soap (Mhr., H. ಸಾಬು, ಸಾಬೂ, Arah. ಸಾಬೂನ್; Tē. ಚೌ, ಸಬ್ಬು; T. ಚವು, M. ಚವು). — ಚವುಕಾರ. Country-made or European soap (My.; T., Tē.).

ಚವು čavu. 3. ಚೌ. A measure of estimation obtained from a calculation formed upon the number or weight of pearls (My.; Mhr. ಚವ; Tē. ಚವು). See Prv. s. ಮುತ್ತು.

ಚವುಕ čavuka. 1. = ಚೌಕ, ಚೌಕು. Four; four-sided, square. 2, the four-sided linga box (of wood or silver) carried by the Lingavautas (S. Mhr.). 3, a small uncoloured square handkerchief (My.). 4, four Rupees (My.). 5, a showy pace of the horse (Mhr., H. ಚೌಕ; ಪ್ಲತ G.).

ಚವುಕ čavuka. 2. Cheap (R.; Tē. ಚವಕೆ, ಚವುಕೆ; Mhr. ಸವಂಗ; Tē. ಚೌಕೆ, T. ಚವುಕ್ಕು, cheapness, = Mhr. ಸವಂಗಾಕ; Mhr. ಸವಂಗಣ್ಣೆ, to become cheap).

ಚವುಕಸತ್ತಿಗೆ čavuka-sattigē. A square Chhattar or umbrella (Ūpr. 7, after 81).

ಚವುಕಸ čavukasi. ಚೌಕಸ. Careful inquiry; investigation (C.; Mhr., H. ಚೌಕಸ).

ಚವುಕಕ čavukali. = ಚವುಕಳಿ. A set of four pearls; an ear-ring with four pearls (My.; Tē.; Mhr. ಚೌಕದಾ, ಚೌಕದೀ; T. M. ಚವುಕ್ಕಳಿ, ear-ring with a square piece of gold). 2, a checkered cloth (R.; T. ಚವುಕ್ಕಳಿ, a plaid, either coloured or overlaid; Mhr. ಚೌಕದೀ, a square, ou cloth, etc.).

ಚವುಕೆ čavuki. = ಚವಕೆ. (My.).

ಚವುಕಳಿ čavukuli. = ಚವುಕಳಿ No. 1. (S. Mhr.; Bp. 4, 39; 14, 4).

ಚವುಗದೆ čavugadē. An assemblage of four kettle-drums beaten by two men (S. Mhr. rare; Mhr. ಚೌಫದಾ).

ಚವುಡ čavuda. = ಚವುಡ್ಡ, ಚಾವುಡ್ಡ. N. (My.). See ಸುರಗಿ.

— ಚವುಡದೇವ. N. (Bp. 32, 10). See ಸುರಗಿಯು. — ಚವುಡ ನಾಚಾಯ. — ಆಚಾಯ. N. (Bp. 32, 5, 59). — ಚವುಡಯ. — ಆಯ. N. (Bp. 32, 7). See ಮುಸುಟೆ. — ಚವುಡಯ್ಯ. — ಆಯ್ಯ. N. (Bp. 32, 53). See ಸುರಗಿ, ಮುಸುಟೆ. — ಚವುಡರಸ. — ಆರಸ. N. (Bp. 8, 15; 32, 39; 46, 44). — ಚವುಡರಾಜ. N. (Bp. 32, 7, 45). — ಚವುಡರಾಯ. N. (Bp. 9, 45; 32, 37). See ಸುರಗಿಯು, ಮುಸುಟೆಯು. — ಚವುಡಾಚಾಯ. — ಆಚಾಯ. N. (Bp. 32, 5, 59).

ಚವುಡಂಗಿ čavudāngi. = ತವುಡಂಗಿ. (My.).

ಚವುಡಿ čavndi. (= ಚಾವುಡ್ಡಿ). N. of a female demon worshipped by Śūdras in the form of three stones under a tree on the outside of a village (My.). 2, N. of a village (S. Mhr.). — ಚವುಡಮ್ಬ. — ಆಮ್ಬ. N. (My.). — ಚವುಡಿವೇವ. N. See ಮುಸುಟೆಯು. — ಚವುಡಿವೇವಯ್ಯ. — ಆಯ್ಯ. N. See ಮುಸುಟೆಯು.

ಚವುಡೇಶ್ವರಿ čavnda-išvari. (= ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ). A form of Durgā (My.; Ū. Bp. 32, 44).

ಚವುಡ್ಡಿ čavundā. = ಚವುಡ, etc. — ಚವುಡ್ಡಾಚಾಯ. — ಆಚಾಯ. N. (Bp. 32, 61).

ಚವುತಿ čavuti. = ಚೌತಿ. Tbh. of ಚತುರ್ಥಿ. (C.). See ನಾಗರ.

ಚವುದರಿ čavndari. ಚೌದರಿ. A public officer of a village (Mhr., H. ಚೌಧರಿ). 2, the head man of a trade or caste (Mhr., H.). 3, the officer of a royal guard (My.).

ಚವುರಿ čavuri. = ಚವರಿ. (Mr. 334, o. r. ಚವರಿ; My.).

ಚವುರಿಗೆ čavurigē. = ಚವರಿಸೆ, etc. (My.).

ಚವುಲ čavula. = ಚವಲ 2, etc. (My.).

ಚವುಲಿ čavuli. ಚವಲಿ. A silver coin equivalent to two Apas (B. 3, 88; Mhr. ಚವಲಿ, ಚೌಲಿ).

ಚವುಳು čavulu. = ಸವುಳು. Brackishness (My.; T. ಚವು; Tē. ಚವಡು, ಚೌಡು). ಎನು ಬಲ್ಲದೆ ನೀರು ಚವುಳು ಸೋಡು ಎನ್ನುವನು? (Dp. 76). — ಚವುಳುಕಾರ. = ಚವುಳುಪ್ಪ. (My.). — ಚವುಳುಪ್ಪ. — ಉಪ್ಪು. Impure soda, soda-saltpeter (My.). — ಚವುಳುಮಣ್ಣು. Fuller's earth, earth impregnated with carbonate of soda (ಉಪ, ಕ್ಷಾರವೃತ್ತಿ ಕೆ Si. 100; My.; T. ಚವುಟ್ಟುಮಣ್ಣು).

ಚವುಣಿ čavya. = ಚವಿಕೆ. Piper chaba.

ಚವ್ವೆ čavvē. = ಚವ್ವಿ, q. v.

ಚವಕ čashaka. A drinking vessel; a goblet (ಬಟ್ಟರ್ Mr. 212; 34 Ūm. 113).

ಚವಾಲ čashāla. A ring on the top of a sacrificial post.

ಚವಡ čahaḍa. = (ಚಾವ), ಚಾಡಿ 2. Slander (ದುಟ್ಟುತಿವೇರಕ Mr. 244; Mhr. ಚವಾಡೀ, ಚವಾಡ). ಚವಡಮಂ ಕೇಳುಂ (ಕುವಾಕೃತ, ಕೃತಿರಗ್ರಾಹ್ಯ Mr. 244).

ಚವಾ čahā. = ಚಾ, ಚಾಹ. Tea (Mhr., H.; My.; B. 4, 159, 163).

ಚಳ čāla. 1. = (ಜಳ 1), ತಳ 4. Dazzle. — ಚಳ ಚರ. rep. = ಚಳ ಚಳನೆ. ಚಳ ಚಳ ಬಿಸಲು ಬೀದುತ್ತದೆ (C.). — ಚಳ ಚಳನೆ. Dazzlingly (My.). ಚಳ ಚಳನೆ ಎಂಬಿತು ಸಿಡಿಲ ಕೆಯ್ದಿವಿಗಳೇ (Śmd. 229).

ಚಳ čāla. 2. = ತಳ 2, etc. An imitative sound (M.

ಚಳ, T. ಚಳು; Mhr. ಸವಸಣ್ಣೆ, to hubbly up briskly and noisily, etc.). — ಚಳ ವಳ. = ಚಳಮಳ. (S. Mhr. rare). — ಚಳ ಮಳ. relt. The noise of hubbly water or the briskly hubbly up of water in boiling (S. Mhr.; T. ಚಳುಬುಕ್ಕು).

ಚಳ ಲಾ. 3. Mistake for ಚೆಲ, q. v. — ಚಳಪಿರಾಯ. = ಚೆಲಪಿರಾಯ. (S. Mbr.).

ಚಳ ಲಾ. = ಚಲ 1. See ಚಳಗತಿ, ಚಳಚಮತ್ಯುತಿ. — ಚಳತುಮ್ಮು. A kind of ear-drop (C.). — ಚಳಬಳೆ. reit. Great agility (J. 12, 48; 25, 45; Mhr. ಚಳಬಳ, ಚಳವಳ, ಚಳವಳ್ಯ, restlessness; fidgety; enterprising).

ಚಳಕ ಲಾ. 1. Expertness, facility, dexterity, skill; agility, quickness (ವಹಿಲ Bbn. 60; M. ತದಕ್ಕ; see also a. ವದಿಕು). See Bh. 8, 28, 5. 38; 8, 26, 6; Rām. 3, 4, 26; 6, 50, 21; J. 22, 6; ಕೆಯ್ದುಳಕ.

ಚಳಕ ಲಾ. 2. = ಚಳಿಯ, etc. ಒಪ್ಪಿದವ ಪನ್ನೀರ ಚಳಕಂಗಳು (J. 33, 18).

ಚಳಕು ಲಾ. 1. (fr. ಸೆಳೆ) = ಚಳುಕು 1. To be spasmodically and painfully contracted, as a muscle of the body (My.).

ಚಳಕು ಲಾ. 2. = ಚಳುಕು 2, ಚಳುಕು. The cramp (C.); rheumatic pains (C.; Mhr. ಸಲಕ). See ಕೆಯ್..

ಚಳಗತಿ ಲಾ. gati. Agility (Bh. 10, 6, 22).

ಚಳಚಮತ್ಯುತಿ ಲಾ. -chamatkriti. Wonderful agility (Rām. 3, 6, 14).

ಚಳತು ಲಾ. 1. P. p. of ಚಳೆ 1.

ಚಳತು ಲಾ. 2. P. p. of ಚಳೆ 1.

ಚಳವಾಲೆ ಲಾ. -mālē. An erect shrubby plant, Hibiscus mioranthus L. (Z.).

ಚಳಯ ಲಾ. = ಚಳಿಯ, q. v.

ಚಳೆ ಲಾ. 1. To be deprived of one's power or high spirit (ಎಗತತ್ವಧಾನ ಸ್ಮದ. Dh., o. r. ಎಗತಧಾನ); to lose one's natural state or temperament (ಎಗತಧಾನ ಸ್ಮ. 112); to feel disgust, to be vexed (My.); to become tired or fatigued (My.); to fear, to succumb (T., M. ಚಲ, to shake; to be vexed, become tired or fatigued; T. ಕಳ್ಳೆ, to faint; M. ಚಲ, to be tired; to disrelisb; ಚಳುತ್ತು, to shake, be frightened = ಚಲ; to be crushed, bulged; Tē. ಚಲ, fright, fear; cf. ಸೆಡೆ, ಒಡೆ 1, ದಳೆ). 2, the sole of the foot to tire and pain from walking (C.; cf. Mhr. ಸಳಸಳ ಲೇಂ). 3, the teeth to be set on edge (or tingle) by any acid (S. Mbr.; Mhr. ಸಳಸಳಲೇಂ). P. ps. ಚಳತು, ಚಳತು (My.). ಚಳತಂ (ಸ್ಮದ. I; 286 Cm.). (ಅತ್ತಂಗಲ್) ಚ ಮ್ಲೆಟಿಗೆ ಚಳಯದ, ಕಡಿಯಾಣಮಂ ಕೆಯ್ಲೆಕ್ಕದ ಬಗೆ (Rāv. 6, after 11).

ಚಳೆ ಲಾ. 2. = ಚಲ 1, ಸಳ. Coldness, cold; coolness; chill; frost, snow, etc. (ತೇತ ಸ್ಮದ. Dh.; ತೇತಲ ಸ್ಮದ. I; ಕುಲಂ, ಹವ, ಅಯ್ಯಲ, ಹಮ ಸ್ಮ. 16; ಕೊಡತ 97; ಮಂಜು 112; C.; Tu. ಚಲ, ಚಳ; cf. ತಣ್, etc.). See Bp. 27, 48; Rāv. 9, 24; ಕಡು. ಚಳ ಹತ್ತಿದಾಗ ಅಗುವ ತಬ್ಬ (ಸೀತಾ ರ G.). ನನಗೆ ಚಳ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (B. 3, 25; C.). ಬಹಳ ಚಳ ಬೀಡು ವ ನಾಡುಗಳು (B. 4, 144). ನನಗೆ ಚಳ ಅಯಿತು (C.). ಚಳಿಗಲ್ಲದ ಕಮ್ಮಳಿ ಮೆಳೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು? ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು? (Prr.). — ಚಳಗದಿರ. -ಕದಿರ. A ool ray. — ಚಳಗದಿರ. -ಅ 8. The cooi-rayed: the moon (ತಂಗಲ್, ತಲ್ಲದಿರ, ಚನ್ನ, etc. ಸ್ಮ. 15, 16; Kk. 44). — ಚಳಗದಿರಲ್. -ಕಲ್. The moon-

gem, a kind of crystal (Rāgbē. 17, 72). — ಚಳಿಗಾಲ. -ಕಾಲ. The oold season (C.). ಚಳಿಗಾಲಕ್ಕೆ ಮದಿಗಾಲ ವಾಸಿ (Prr.). See Bp. 2, 12; B. 2, 38; 3, 109; 5, 205. 259. — ಚಳಿಜ್ವರ. Ague (C.; B. 5, 203). — ಚಳಿನಾಡು. A cool or cold country (C.; B. 2, 18; 3, 108). — ಚಳಿವಟ್ಟು. -ಬಟ್ಟು. The snow-mountain: the Himālaya (ಹಮಾಲ್ಯಿ Ūt. II, 10). ಚಳಿವಟ್ಟಳಯ. -ಅಳಿಯ, the Himālaya's son-in-law: Śiva (S̄m. 2). ಚಳಿವಟ್ಟಾಣ್ಣಿನ ಪುತ್ರಿ, the daughter of the mountain-king (i. e. of the Himālaya): Pārvaī (Rāv. 9, 17).

ಚಳಿಕೆಗೆ ಲಾ. kalikē. = ಚಳೆ. A bracelet of flowers, Čpr. 7, after 115).

ಚಳೆಗೆ ಲಾ. kalikē. (cf. ಸಲಗೆ). — ಚಳೆಗೆ ಗುಣ್ಣು. A bracelet of gold and ooral beads (My.).

ಚಳಿತ ಲಾ. Chlita. Coolness (ಕುಳಿದು ಒ. I, 36).

ಚಳಿಯ ಲಾ. 1. = ಚಳಿಯ, etc. Sprinkling (ಸಿವ್ವು ಸುವುದು ಸೆ.).

ಚಳಿಯ ಲಾ. 2. The state of growing putrid or muddy (ಒಣ್ಣಿಗೆ ಪೂಷಮ ಸೆ.; T., M. ಚಳ, to grow putrid, rotten; muous; mud, mire; see ಕೆಸರು).

ಚಳಿಸು ಲಾ. lisu. To cause to feel fatigued, etc., to trouble (My.).

ಚಳುಕು ಲಾ. luku. 1. = ಚಳುಕು 1. (My.).

ಚಳುಕು ಲಾ. luku. 2. = ಚಳುಕು 2, etc. (My.; T. ಚುಳುಕ್ಕು, a sprain).

ಚಳುಪು ಲಾ. lupu. = ಚಳುಕು 2, etc. (My.).

ಚಳೆ ಲಾ. 1. (To be sprinkled about, cf. ತಳೆ 1); to abound, as fruits on a tree, pox on the body (S. Mhr.). P. p. ಚಳತು.

ಚಳೆ ಲಾ. 2. = ಚಳಿಯ, etc. — ಚಳೆ ಕೊಡು. To sprinkle (S. Mhr.; ಸಿವ್ವುಸು, ಸೂಸು G.). — ಚಳೆ ಹಾಕು. = ಚಳೆ ಕೊಡು (S. Mbr.). — ಚಳೆ ಹೊಡೆ. = ಚಳೆ ಹಾಕು. (S. Mhr.).

ಚಳೆ ಲಾ. 3. (Tbb. of ಚಲ 2, No. 2?). A cloth when used for carrying obildren or weak persons, or their bodies (S. Mhr.).

ಚಳೆಯ ಲಾ. chēya. = ಚಳಕ 2, ಚಳಯ, ಚಳಿಯ 1, ಚಳೆ 2, (ತಳೆ 3). Sprinkling (ಸಿವ್ವುಸುವುದು, ಸೂಸುವುದು Kk. 69; ಸ್ಮ. 35; ನೀರ ತಳೆದು Bbn. 60, o. r. ಚಳಯ). ಅನಿರಲ ಮಾಗಿ ತಳೆದ ಕುಂಕುಮಜಲದ ಚಳೆಯದೊಳ್ (Čpr. 7, after 92). ನವನಿರಮಳದ ಪನ್ನೀರ ಚಳೆಯಂ (Rām. 1, 13, 5). ಗನ್ನೋಪಕದ ಚಳೆಯಗಳು (Pril. 3, 4). ಸುರಿವ ಮುದತ್ತುವ ಚಳೆಯಂ...ಅದಾಗೆ (Rāv. 13, 50). ಪನ್ನೀರ ಚಳೆಯದಿನ (Č. Bp. 5, 2). ಸಿಂಗನ್ನ ಪನ್ನೀರೊಳು ಬೆರಸಿರ್ಪ ಚಳೆಯಂ (5, 5). ಕಸ್ಮರಿಕೆಯ ಚಳೆಯದರಿ (Bp. 12, 13). See Čpr. 7, after 96; Bb. 1, 12, 8. 10.

ಚಳ್ಳ ಲಾ. = ಚಳ್ಳೆ, etc. See ಚೊಡ್ಡ. — ಚಳ್ಳಮರ. = ಚಳ್ಳೆ. (S. Mbr.).

ಚಳ್ಳು ಲಾ. = ಚೆಳು, ಚೆಳ್ಳು, ಸೆಳ್ಳು. A long, flexible twig or rod. (M. ಚವಳು, T. ಚವಳು, ಚಳ್ಳು, to be flexible, to bend; T. ಚವಟ್ಟು, ತುವಟ್ಟು, to make flexible; cf. ಚಳ್ಳೆ?). — ಚಳ್ಳವರೆ. -ಅವರೆ. = ಚೆವರೆ. A cultivated pulse, Dolichos lablab Lln. (S. Mhr.). — ಚಳ್ಳುಗುರು. -ಉಗುರು. = ಚೆ. Finger nails as long as a switch (S. Mhr.).

ಚಳ್ಳೆ ಲಾ. = ಚಳ್ಳು, ಚಳ್ಳೆ, ಚೆಳ್ಳು, ಚೆಳ್ಳೆ, ಸೆಳ್ಳು. Tbb. of ಶೇಲು. The Sepistan plum, of a gummy character, Cordia myxa

Lin. — ಚಕ್ರಮರ. = ಚಕ್ರ. (My.; ಶೇಖ, ಶೇಖಾತಕ, ತೀತ, ಉದ್ದಾಲ, ಬಹುಮಾರಕ, ಬೊಂಕೆಕಾಯಿಗಡ Si. 129).

ಜಾ ಕೆ. = ಚೀ, ಚೀ. An imitative sound. — ಜಾ rep. A sound used in driving cattle when plunging or going by carriage (S. Mhr.).

ಜಾ ಕಾ. = ಚಾ. — ಜಾಗಿದ. The China tea-plant, *Camellia theifera* Griff. (St. & Pl.; My.). — ಜಾಕುಲು. The Ronssa or ginger grass, *Andropogon Martini* Roxh. (St. & Pl.).

ಜಾಕ ಕಾ. Neat, tidy, trim. — ಜಾಕಚ್ಚ. Aouteness, as a quality or principle (My.; Tē; Mhr. ಜಾಕಚ್ಚೋಪೇ); agility, speed (My.).

ಜಾಕರ ಕಾಕಾರ. A servant (ಸೇವಕ, etc. Si. 259; C.; Br.; Mhr., H.; B. 4, 33; 5, 266). ಅನೇ ಜಾಕರನ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಅದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಣ್ಣೆ, ಕುಮರೇ ಜಾಕರನ ಹೆಣ್ಣುತಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಮುಣ್ಣೆ, ದಣ್ಣೆಗೆ ಹೋದವನ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಣೆ (Prv.).

ಜಾಕರಿ ಕಾಕರಿ. Service; employment (C.; Br.; Mhr., H.; Si. 299; B. 4, 142; 5, 216. 286. 290). — ಜಾಕರಿ ಚೂಕರಿ. rek. (C.). — ಜಾಕರಿಯ. — ಅವ. A servant (C.; ಭೃತ್ಯ, etc. Si. 341).

ಜಾಕು ಕಾಕು. A penknife (C.; Mhr., H., Br.; Si. 290).

ಜಾಕುನು ಕಾಕನ. — ಜಾಕುನಿನ ಗಡ. The shrub *Cassia aniculata* Lin. (St. & Pl.).

ಜಾಕುಕ ಕಾಕರಿ. A bard who chants in chorus the praises of kings, heroes, etc.

ಜಾಕುಷ ಕಾಕುಷಾ. (fr. ಚಕ್ರಸ). Belonging to the eye; perceptible by the eye, visible, seen. (Śmd. 10. 11).

ಜಾಗ ಕೆಗಾ. 1. = ಜಾಗ, q. v. The colour green.

ಜಾಗ ಕೆಗಾ. 2. = ಚೇಗ. — ಜಾಗ ಜಾಗ. = ಚೇಗ ಚೇಗ, q. v.

ಜಾಗ ಕೆಗಾ. Tbh. of ತ್ಯಾಗ. (Abh. P. 11, 77; Grj. 4, 161). ಎವೇದ್ವೈನ ಅವನ ಜಾಗದ ವೆನ್ನುಂ? (Śmd. 211).

ಜಾಗ ಕೆಗಿ. Tbh. of ತ್ಯಾಗಿ (Ct. II, 43). See Śmd. 104. 183. 296; Bp. 37, 34.

ಜಾಗು ಕೆಗು. = ಜಾಗು, ಜಾಗು 1. — ಜಾಗುರೆ. -ಉರೆ. Huzzai hurra! hravoi (ಕೊಣ್ಣಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 88, o. r. ಜಾ; Tē. ಜಾಗುರೇ). See Bp. 36, 12.

ಜಾಗು ಕೆಗು. = ಜಾಗು, etc. A word of encouragement (Mhr. ಜಾಗ, waking; freshness, vividness, animated state). — ಜಾಗು ಬಲ. = ಜಾಗು ಧಲ. (Bp. 6, 23; 43, 32; 56, 17). — ಜಾಗು ಬಲ, ಜಾಗು ಬಲ. (46, 52). — ಜಾಗು ಧಲ. Huzzai! hural hravoi! (Bp. 44, 34. 71). — ಜಾಗು ಧಲರೆ. = ಜಾಗು ಧಲ. (Bp. 4, 7). — ಜಾಗು ಧಲಾ. = ಜಾಗು ಧಲ. (Bp. 5, 89; 56, 7; Tē.).

ಜಾಗೇರಿ ಕೆಗೇರಿ. Wood sorrel, *Oxalis pusilla* Salish.

ಜಾಬಿ ಕೆಬಿ. = ಜಾಬಿ. A childish word for the female breast (My.; Tē; Mhr., H. ಫಾಬೇ).

ಜಾಚು ಕೆಚು. To stretch out, to hold out, to extend, to stretch forth, to put out, as the hand (C.; Si. 213; B. 8, 26; 4, 155; 5, 130), a leg (C.; B. 3, 123; Si. 288), a finger (Si. 211; C.), the trunk (B. 5, 238), the breast or teat (Bp. 60, 86), the body (Bh. 1, 20, 61), a bow (Rām. 8, 6, 39), one's crown (J. 2, 40; 7, 18), etc. (Tē. ಜಾಗು, ಸಾಗು, to fall prostrate; to lie flat, be stretched or extended; to extend or stretch, to lengthen, as hot iron under the hammer;

ಜಾಚು, to oanse to extend, to stretch, etc.; T. ಚೇಯ್, length; cf. ಸಯ್, etc.; ಜಾಚು, ಗೇಣ್ 1, ಜಾಗಿಸು).

ಜಾಚ್ಚ ಕೆಚ್ಚಿ. Thh. of ತ್ಯಾಚ್ಚ. (My.).

ಜಾಂಚಲ್ಯ ಕೆಂಚಲ್ಯಾ. (fr. ಚಂಚಲ). Moving; fickleness, unsteadiness. (J. 18, 87; My.; Si. 70).

ಜಾಟಕ ಕೆಟಕಾ. Jugglery; incantation (S. Mhr., as ಜಾಟಕ ಎಡ್ಚೆ; Mhr., H. ಚೇಟ, ಚೇಟಕ, sorcery). Cf. ಜಾಟನ.

ಜಾಟಕೈರ ಕೆಟಕಾಕಿರಾ. (fr. ಚಟಕ). A young he-sparrow.

ಜಾಟನ ಕೆಟನಾ. Injuring, killing, etc. See ಉಚ್ಚಾಟನ.

ಜಾಟಿ ಕೆಟಿ. (= ಜಾನಟಿ, ಜಾಟಿ). A whip, made of cord or leather (My.; Si. 344; Tē. ಜಾಟಿ, ಜಾಟಿ, ಝಾಟಿ; T. ಜಾಟಿ; M. ಜಾಟಿ; Mhr., H. ಝಾಟ; T. ಜಾಟಿ, to beat, strike; cf. ಜಾಟು 2). See ಬಲ್ಟಾಟಿ.

ಜಾಟಿ ಕೆಟಿ. Tbh. of ಕಾಟಿ. (My.).

ಜಾಟು ಕೆಟು. 1. A refuge; a shelter, anything that screens from rain, wind, or the heat of the sun (C.; Tē; T., M. ಜಾಯ್, to incline, lean to one side, he bent; to rest or lie on or against).

ಜಾಟು ಕೆಟು. 2. An imitative sound (cf. ಚಟ). — ಜಾಟು ಜಾಟನೆ. rep. With the peculiar noise of repeated whipping (Bp. 52, 8).

ಜಾಟು ಕೆಟು. Pleasing discourse; flattery, coaxing; distinct or clear speech.

ಜಾಟುತನ ಕೆಟುತನಾ. Agreeableness, etc.; flattery (Rāv. 11, 83). ಜಾಟುತನದ ನುಡಿ (ಜಾಟು, ಚಟು, ತ್ಯಾಫೆ, etc. Nr.).

ಜಾಡ ಕೆಡಾ. A male slanderer or defamer (S. Mhr.; Mhr. ಚಡಾಡ; B. 5, 106). 2. = ಜಾಡಿ 2. See s. ಜಾಡಿಗ.

ಜಾಡಗಾಡ ಕೆಡಾ-ಗಾಡ. = ಜಾಡ No. 1. (S. Mhr.).

ಜಾಡತನ ಕೆಡತನಾ. = ಜಾಡಿ 2. (G.).

ಜಾಡಿ ಕೆಡಿ. 1. A female slanderer (S. Mhr.).

ಜಾಡಿ ಕೆಡಿ. 2. = ಚಡ, ಜಾಡ. Inventing and telling tales of; slander, backbiting (ಸಿಮರಾ, ಕೊಣ್ಣೆಯ, ಕುಪ್ಪಿತ Śm. 65; ಗನ್ನನ Si. 436; C.; T., Tē.). (ಗಣಿಕಂ) ಅತ್ತಿದ್ರವ್ಯಮಂ ಕೆಡಿಸಿ, ಜಾಡಿ ಕೇಳಿ (Śk. 94). ಜಾಡಿ ಹೇಯುವನು (ಕರ್ಣೇಜವ, ಸೂಚಕ, ಸಿ ಕುನ Si. 366). See Si. 56; B. 4, 49. 51. 139; 5, 66.

ಜಾಡಿಕಾಡ ಕೆಡಿ-ಕಾಡ. = ಜಾಡಗಾಡ. A male slanderer or defamer (My.). ಸುಳ್ಳುಜಾಡಿಕಾಡ (ದ್ವಿಚಿತ್ರ Si. 440).

ಜಾಡಿಮೋರ ಕೆಡಿ-ಖೋರಾ. = ಜಾಡಿಕಾಡ. (Mhr. ಚಡಾಡಮೋರ; My.; ಸಿಪುನ Si. 439).

ಜಾಡಿಗ ಕೆಡಿಗಾ. = ಜಾಡಿಕಾಡ. (ಜಾಡ ಹೇಯುವನು G.; My.).

ಜಾಡಿಗಾಡ ಕೆಡಿ-ಗಾಡ. = ಜಾಡಿಕಾಡ. (My.).

ಜಾಡಿಗಾರ್ತಿ ಕೆಡಿ-ಗಾರ್ತಿ. = ಜಾಡಿ 1. (My.).

ಜಾಣ ಕೆಣ್ಣ. = ಜಾನ, etc. (My.).

ಜಾಣಕೈ ಕೆಣಕಾ. N. of a Brāhmana, also called Vishnugupta (Sk.; a pupil of Vishnugupta, My.), minister of king Chandragupta at Pāṭaliputra or Patna (C.).

ಜಾಣಕೈ ಕೆಣಕಾ. = ಜಾಣಕೈ. (My.).

ಜಾಣಕೈ ಕೆಣಕಾ. = ಜಾಣಕೈ. N. of a dynasty.

ಜಾಣಕೈಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಕೆಣಕಾ-ಚಕ್ರೇಶ್ವರಾ. The Āṇukya king (see Śmd. s. ಎಚ್ಚಿಟ್ಟು).

ಜಾಣೂರ ಕೆಣ್ಣ. N. of a wrestler in the service of Kamsa, slain by Kṛishna. (Bhāgavata 10, 39, 2).

ಬಾಣ್ಯಾಲ cāṇḍāla. = ಚಾಣ್ಯಾಲ. A *Cāṇḍāla*, an outcaste, a Pariah (ಬೋಲ Mr. 881). See Bp. 56, 51; 60, 41.

ಬಾಣ್ಯಾಲಿಕೆ cāṇḍālikē. (= ಚವಡಿ). A vulgar lute, the lute of the *Cāṇḍāla*.

ಜಾತ ರೆಕಿಟಿ. A demon (T., M. ಚಾತ್ರ). See ಕುಟ್ಟಿ.

ಜಾತ ರೆತಾಕಾ. = ಜಾದಗಿ. A bird said to live only upon rain-drops, *Cuculus melanoleucus*. See Mr. s. ಭೃಂಗ.

ಜಾತಾಲೆ ರೆಕಿಟಿ. = ಜಾತಾಲೆ. (My.).

ಜಾತಾಲದವ ರೆಕಿಟಿ. = ಜಾತಾಲೆ, ಜಾತಾಲೆ, ಸುತಾನ. A so-called Sarternee, a man of a caste of Śūdras who worship Vishṇu exclusively (My.; Tē. ಜಾತಾನ; T. ಜಾತಾದವನ).

ಜಾತಾಲೆ ರೆಕಿಟಿ. = ಜಾತಾಲದವ. (My.).

ಜಾತುಃಶ್ವತಿ cātuhāpiti. The four vēdas (Bp. 55, 51).

ಜಾತುಃಸ್ವರ cātuhāvara. The four (generally three) tones or accents (ಉದಾತ್ತಾದಿಜಾತುಃಸ್ವರ Nn. 84).

ಜಾತುರ cātura. (fr. ಚತುರ). Dexterous, clever, able, ingenious; pleasing; flattering. (Śm. 5).

ಜಾತುರಂಗ cāturaṅga. (fr. ಚತುರಂಗ). = ಚತುರಂಗಲ. (J. 2, 89).

ಜಾತುರತನ cāturanatana. Dexterity, cleverness; amiahleness; flattery. ಜಾತುರತನದ ನುಡಿ (ಜಾಟು, ಚಟು, ಶ್ಲಾಘೆ, etc. Nr.).

ಜಾತುರಿ cāturi. = ಜಾತುರ್ಯ. (Sk.; R.).

ಜಾತುರಿಯ cāturiya. Thh. of ಜಾತುರ್ಯ. (Grj. 2, after 106; My.).

ಜಾತುರ್ಥಿಕ cāturthika. (fr. ಚತುರ್ಥ). A quartan ague. (My.).

ಜಾತುರ್ದಂತ cāturdanta. (fr. ಚತುರ್ದಂತ). An elephant (Ahh. P. 18, after 88; 18, 96).

ಜಾತುರ್ಬಲ cāturbhala. = ಚತುರ್ಬಲ. (Ūpr. 2, 8).

ಜಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ cāturmāsiya. A period of 4 months (which is spent by sanyāsīs in seclusion, My.).

ಜಾತುರ್ಮುಕ್ತಿ cāturmuktī. = ಜಾತುರ್ಮರ್ಗ. (Bp. 39, 8).

ಜಾತುರ್ಯ cāturya. (fr. ಚತುರ). = ಚತುರೆ, ಜಾತುರಿಯ. Dexterity, cleverness, ability, shrewdness; pleasantness, amiahleness, charm. See Ūpr. 1, 126; 5, 188; Bp. 58, 58; Śi. 280; B. 4, 21.

ಜಾತುರ್ಮರ್ಗ cāturvarga. = ಚತುರ್ಮರ್ಗ. (Bp. 24, 89; 57, 89).

ಜಾತುರ್ಮರ್ಗ cāturvargya. (fr. ಚತುರ್ಮರ್ಗ). The aggregate of the four castes, viz. the Brāhmaṇa, Kshatriya, Vaiśya and Śūdra. (J. 18, 15).

ಜಾದಗಿ cādagē. Thh. of ಜಾತಕ (HIA.; Ūt. II, 7; Mr. 171; Kk. 21; Śm. 29). — ಜಾದಗಿವಕ್ಕಿ. -ವಕ್ಕಿ. = ಜಾದಗಿ. (ಜಾತಕ Nr.).

ಜಾದರ cādara. A cotton or silk sheet or dōtra, worked with gold or silver threads (C.; Mhr., H.).

ಜಾದ್ಯ cādya. The multiplier (My.).

ಜಾನ ರೆಕಿಟಿ. = ಜಾಣ, ಚೇಣ, (ಚೇರಣ, etc.). A small chisel (C.; Tē. ಸೇಣ). ಅದೆಯಂ ಸೇಳುವಡೆ (o. r. ಸೇಳುವದು) ಅನೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಅಡುಡೆ? ಜಾನಗಳಿಲ್ಲದೇ? (Śi. 11).

ಜಾನ್ತ cā-anta. A word ending in ಚ or ಚ (Śmd. 307).

ಜಾನ್ತಣಿ cāṇḍaṇi. = ಜಾನ್ತಣಿ, ಜಾನ್ತ. An awning (My.; Mhr., H. ಜಾನ್ತಣಿ, ಜಾನ್ತವಾ; Br. ಜಾನ್ತಣಿ).

ಜಾನ್ತಣಿ cāṇḍaṇi. = ಜಾನ್ತಣಿ, etc. (My.).

ಜಾನ್ತಸ cāṇḍasa. Thh. of ಜಾನ್ತಸ (Śmd. 388).

ಜಾನ್ತ cāṇḍa. (fr. ಚನ್ತ). Lunar; the 5th lunar mansion or mṛigaśīras.

ಜಾನ್ತಪ್ರಭ cāṇḍaprahha. (fr. ಚನ್ತಪ್ರಭ). Relating to Cāṇḍaprahha (Ūpr. 1, 1).

ಜಾನ್ತಮಸ cāṇḍamasa. (fr. ಚನ್ತಮಸ). Lunar.

ಜಾನ್ತಮಸಾಯನ cāṇḍamasaṇyana. Budha, the planet Mercury.

ಜಾನ್ತಮಾನ cāṇḍa-māna. Lunar measurement of time (B. 5, 809; My.).

ಜಾನ್ತಮಾನವರ್ಷ cāṇḍamāna-varsha. The lunar year (B. 5, 809; My.).

ಜಾನ್ತಮಾನ cāṇḍa-māsa. A lunar month (B. 5, 807, 809; My.).

ಜಾನ್ತವರ್ಷ cāṇḍa-varsha. The lunar year (B. 5, 809; My.).

ಜಾನ್ತಸಂವತ್ಸರ cāṇḍa-saṁvatsara. = ಜಾನ್ತವರ್ಷ. (My.).

ಜಾನ್ತಯೋಗ cāṇḍāyana. An expiatory observance regulated by the moon's waxing and waning. (My.).

ಜಾನ್ತ cāṇṇi. = ಜಾನ್ತಣಿ, etc. (My.).

ಜಾವೆ ರೆಕಿಟಿ. = ಜಾವೆ. — ಜಾವಗೂಡು. = ಜಾವೆ, q. v.

ಜಾವ ರೆಕಿಟಿ. 1. A bow (ಬಿಲ್ಲ Nn. 79; Mr. 293; ಬೋಲೆ Śmd. I). ಜಾವದ ಅನ್ತೆ (ಬಿಲ್ಲ ಕೊಡು Nn. 48). 2, an arc or portion of a circle. 3, a rainbow. 4, a kind of viśhitticitra (Kāvy. III, 2, B, 57, 60 seq.).

ಜಾವ ರೆಕಿಟಿ. 2. = (ಚವೆ, ಜಾವೆ, ಭಾವೆ). A stamp; a type or printing letter; an impression (My.; Mhr., H. ಭಾವ, ಭಾವಾ; M. ಜಾವು, ಜಾವು).

ಜಾವ ರೆಕಿಟಿ. 3. = ಜಾವು. The cock of a gun (Mhr., H.; S. Mhr. rare; M. ಜಾವು, Br. ಭಾವೆ).

ಜಾವಾನೆ ರೆಕಿಟಿ-khāṇē. = ಜಾವಾನೆ. A printing-house or office (C.; B. 5, 217; Mhr., H. ಭಾವಾನಾ).

ಜಾವನೆಯ ರೆಕಿಟಿ-ಭಾವ. = ಜಾವನೆಯ. An adulterer (?); a deceitful man (? ಜಾರ Bhn. 85, o. ra. ಜಾಲ, ಜಾಲ).

ಜಾವಲ ರೆಕಿಟಿ. = ಜಾವಲ, ಜಾವಲ 1. (fr. ಚವಲ). Mohility; unsteadiness; fickleness; quick movement; agility; agitation; tremor; inconsiderateness. (ಚವಲತ್ವ Śmd. 280 Cm.; Ūh. v. 252; Kāvy. I, 3, 89 seq.; Mr. 428; Bp. 40, 58; J. 28, 42).

ಜಾವಲತಿ ರೆಕಿಟಿ-latē. A how-string (Ūpr. 3, after 9; Rā. 5, after 19). 2, ಜಾವಲತಿ. = ಚವಲತ್ವ. (Ūpr. 3, after 9; Rā. 5, after 19).

ಜಾವಲತಿ ರೆಕಿಟಿ-palya. = ಜಾವಲ. See ಜಾವಲ 1; ವಾಕ್.

ಜಾವಲತಿ ರೆಕಿಟಿ-vallari. A how (Śā. 2, 82).

ಜಾವಾರ ರೆಕಿಟಿ. = ಜಾವಾರ, q. v.

ಜಾವಿಸು ರೆಕಿಟಿ. (ಭಾವಿಸು). To stamp; to print (C.; B. 4, 103; 5, 196, 217).

ಜಾವು ರೆಕಿಟಿ. (= ಜಮ್ಮು, ಜಾವು). Stretch, length, extent (My.; Tē.; M. ಜಾವು; Tē. also ಜಮ್ಮು, ಜಾಲವು; see ಜಾವು; and cf. ವಾವು). — ಜಾವುಗಲ್ಲ. -ಕಲ್ಲ. A long, flat stone (My.; Tē. ಜಾವಾಯ). — ಜಾವುಗಾಲು. -ಕಾಲು. A stretched out or advanced leg (the other being retracted, My.).

ಜಾವು ರೆಕಿಟಿ. = ಜಾವು 8. (My.).

ಜಾವೆ ರೆಕಿಟಿ. = ಜಾವ, ಸಾವೆ. (What is extended or spread): a mat (ಕಟ್ಟ, ಕಿರಿಕುಕ Nr.; Śi. 307; ವಂತಾನ

Mr. 208; C.; Tō.; T. ಚಾಪ್ಪೆ). ಚಾಪ್ಪೆ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ತೂದಿದರೆ ಇ
ನಿಟ್ಟು ರಂಗೋಲೆ ಕೆಳಗೆ ತೂದಿದ (Prv.). See B. 2, 42; 4, 183.
— ಚಾಪೆಗೂದಿ. — ಕೂದಿ. (One who eats what is offered to
him on a mat), a deity (ಒನ್ನಗೂದಿ, ಗಾಳಿವಟ್ಟಿಗ, ನಿರ್ಜಿ, etc.
Kk. 10 a, o. r. ಚಾಪ.).

ಚಾಪೆ ಕಿಪ್ಪೆ. = ಚಾಪ 2. (C.).

ಚಾಪೆಚಾಪೆ ಕಿಪ್ಪೆ-khāṇṇ. = ಚಾಪಚಾಪೆ. (My.).

ಚಾಬರ್ ಕಿಹಾಕ. (Mhr., H. ಚಾಬರ್ಕಸ್ತಾರ, a horsebreaker). —
ಚಾಬರ್ ಸವಾರಿ. ಹಾಡುತ್ತಾ ಸುತ್ತು ತಿರುಗುವ ಚಾಬರ್ ಸವಾರಿ (ವಲ್ಲಿತ
Si. 274).

ಚಾಮು ಕಿಮಾ. Thh. of ಶ್ಯಾಮು. (My.). — ಚಾಮುಯ. — ಅಯು. N.
See ಸತ್ಯೇತ. — ಚಾಮುಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. See ಸತ್ಯೇತ, ಚನ್ನೇಶ್ವ
ರನ.

ಚಾಮರ ಕಿಮಾರಾ. (= ಚಮರ). A chowrie, the bushy tail of
the Bos grunniens used as a fly-flap or fan, and as one
of the emblems of princely rank (ಅರೇನು Nu. 96). ಚಾಮರ
ವನ್ ಇದು, to fan (Bp. 1, 46).

ಚಾಮರಗ್ರಾಹಿಣಿ ಕಿಮಾರಾ-grāhīṇi. A woman who carries
a kāmara (Ahh. P. 3, after 88).

ಚಾಮರಿಗ ಕಿಮಾರಾ-iga. (Smd. 233). A man who carries a
kāmara.

ಚಾಮರಿಗಿತಿ ಕಿಮಾರಿ-giti. (Smd. 244). A woman who carries
a kāmara.

ಚಾಮಿಕಾರ ಕಿಮಿಕಾರಾ. Gold.

ಚಾಮುಣ್ಣ ಕಿಮುಣ್ಣಿ. (= ಚವುಣಿ), ಚಾಮುಣ್ಣ, ಚಾವುಣ್ಣ. (ಚರ್ಚೆ Nn.
73; ಚರ್ಚೆ, ಭೃವಿ, ವನದೇವಿ Mr. 14; My.). — ಚಾಮುಣ್ಣಿ ಬಿಟ್ಟು.
A hill near Mysore (My.).

ಚಾಮುಣ್ಣ ಕಿಮುಣ್ಣಿ. Durgā (see ಚರ್ಚೆ); one of the seven
māṭris (see ಮಾತೃ and ಸಪ್ತಮಾತೃಕ).

ಚಾಮುಣ್ಣೇಶ್ವರಿ ಕಿಮುಣ್ಣಿ-śivari. (= ಚವುಣೇಶ್ವರಿ). Durgā (My.).
ಚಾಮುಯ ಕಿಮಪಯಾ. (ಎಕಚೂಯಿ Ūt. II, 110).

ಚಾಮ್ಪೆಯ ಕಿಮಪೆಯಾ. The tree Michelia champaca Lin.
(= ಚಮ್ಪುಕ). 2, the tree Mesua ferrea Wight. Arn. 3,
gold.

ಚಾಯ ಕಿಚಾ. = ಚಾಯ. Thh. of ಛಾಯೆ. Colour; shade; etc.
(Bp. 19, 47; My.; T. ಚಾಯ, ಚಾಯಲ್; M. ಚಾಯ; Tō.
ಚಾಯ). — ಚಾಯಗವ್ವು. — ಕವ್ವು. A stripe formed by dying
(My.).

ಚಾಯ ಕಿಚಲಿ. = ಚಾಯ. (My.). — ಚಾಯಬೇರು. = ಚರವೇಲು.
The madder plant or Chay root, serving to dye fine red,
Oldenlandia umbellata L. (St. & Pl.; T., M. ಚಾಯವೇಲ್;
Tō. ಚಿರ).

ಚಾಯಕ ಕಿಚಿತಿ. Sought; perceived; respected. See ಅಪ.

ಚಾಯೇನ್ಮ ಮುನಿ ಕಿಚಾ-indra-muni. N. (Bp. 52, 18).

ಚಾಯ್ ಕಿಚಾ. = ಚಯ. See ಪರಿ.

ಚಾರ ಕಿಚಾ. 1. Going; wandering about; course, motion
(Ūpr. 1, 79). 2, a spy, a secret emissary; a messenger.
2, performing, practising. 4, a feller. 5, a prison (cf.
ಸದ). 6, mischievous tricks (Mhr.). 7, a woollen
blanket (ಅವಿ, ಉರ್ವಾಯು, ಕವ್ವು Mr. 343). 8, the tree
Buchanania latifolia Roxh.

ಚಾರ ಕಿಚಾ. 2. Anything green considered as food for cattle
(My.; Mhr.).

ಚಾರಕ ಕಿಚಾಕಾ. Acting; proceeding; etc. (= ಚಾರ 1). See
ಪರಿ.

ಚಾರಕಚ್ಚು ಕಿಚಾ-čakshu. Spy-eyed: a king who uses spies
as his eyes. (Ūpr. 6, 19).

ಚಾರಚಿಪ್ಪಿ ಕಿಚಾ-čippi. = ಚಾರಚಿಪ್ಪಿ. A privy (S. Mhr.; T. ಚಾಲಿ
ರಿ; Mhr., H. ತಾರಕ-ಬಾನಾ).

ಚಾರಚಿಬ್ಬಿ ಕಿಚಾ-čihbi. = ಚಾರಚಿಬ್ಬಿ. (S. Mhr.).

ಚಾರಟಿ ಕಿಚಾṭi. A small tree, Hibiscus mulabilis.

ಚಾರಣ ಕಿಚಾṇa. = ಸಾರಣ. Wandering; a strolling actor, a
bard; a celestial singer, a panegyrist of the gods (ಕಥೆಯು
ಮಾಡುವ ಗೋಸಾವಿ G.). 2, causing to move, driving. ಅಂ
ಕುಶದ ಚಾರಣಂ (ಯಾಚ Mr. 157); ಮುಟ್ಟಿ ಒದಕಂ ಚಾರಣಂ ಕೂಡೆ
(ಎಲೆಕ 158).

ಚಾರಣಯೋಗಿ ಕಿಚಾṇa-yōgi. A yōgi of the gandharvas
(Ūpr. 3, 69).

ಚಾರಭಟ ಕಿಚಾ-hhaṭa. A valorous warrior.

ಚಾರಮ ಕಿಚಾರಾ. King of Čēra (i. e. of Kōṅgu or
Kēraja; M. ಚೇರಮಾನ್). See Bp. 3, 82; 9, 45; 15, 23; 25,
4, 48; 47, 34; 54, 73; 56, 17. — ಚಾರಮರಾಯ. (Bp. 31,
24; 44, 51).

ಚಾರಮಾನಿ ಕಿಚಾರಮಾನಿ. N. of a country (Mr. 282,
o. ra. ಚೇರಮಾನಿ, ಚೇರಮಾಡಿ).

ಚಾರಲಿಂಗ ಕಿಚಾರalinga. = ಚರಲಿಂಗ. (Bp. 35, 54; 36, 57).

ಚಾರಿ ಕಿಚಿ. 1. Going, moving, wandering about; living; acting;
that moves or wanders about (Rāv. 5, 29). 2, course,
oursing (Bh. 10, 6, 22). 3, a way, a manner, a method
(My.; see ಚಾರಿ). 4, a certain movement in acting or
dancing (ಬೈಸ Mr. 82; Bp. 17, 17). 5, stratagem (J. 22,
6). 6, intention, mind, aim (Bh. 1, 8, 75). 7, generally
current or common price: cheapness (My.; Mhr., H.
ಚಾರಿ). — ಚಾರಿವರಿ. — ಪರಿ. To run with application of strata-
gem (Rām. 6, 11, 9, 16; J. 13, 50; 27, 40). — ಚಾರಿವರಿವರಿ.
— ಪರಿ-ಪರಿ. To run here and there with the application of
stratagem (J. 8, 29).

ಚಾರಿ ಕಿಚಿ. 2. Thh. of ಶಾರಿ. (Nu. 134, o. r. ಸಾರಿ; My.).

ಚಾರಿತ ಕಿಚರಿತಾ. Cansed to go; performed; etc. See ಎ-.

ಚಾರಿತ್ರ ಕಿಚಿತ್ರಾ. Conduct, behaviour; peculiar observance
or practice; a ceremony (ಎಸರ್ಚ, ಚರಿತ್ರ Nn. 62; ಧರ್ಮ,
ವರ್ತನ 79; ಪ್ರಕೃತ, ಚರಿತ್ರ 111; ನಡವಳಿ, ವೃತ್ತ 112; ಅಚಾರ Mr.
250).

ಚಾರಿಸು ಕಿಚರಿಸು. To grind, to triturate, as sandal
(Grj. 2, 89); to mix by rubbing or triturating,
as medicine (My.). Cf. ತೇಪೆ

ಚಾರು ಕಿಚು. Agreeable, pleasing, lovely; beautiful, pretty,
elegant.

ಚಾರುಕರಣ ಕಿಚು-karāṇa. Embellishing, etc. See ಸಮುದು.

ಚಾರುತರ ಕಿಚು-tara. Uncommonly agreeable, etc. (Bp. 41,
3; Kk. 13).

ಚಾಡಿ ಕಿಚಿ. (= ಚೇಡಿ 2). A line, a streak (My.;
Tō.). — ಚಾಡಿನಿಟ್ಟು. A chequered female garment (My.).

ಚಾಡು ಕಿಚಿ. = ಸಾಡು. Sap, juice; broth (My.; T.,
M. ಚಾಡು, ಚೇಡು; Tō. ಚಾರು, ಚೇರು; M. ಚಾಡು, to run off or
out, to drizzle; cf. ಚಾಡು 1). See ಪಳೆಚಾಡು.

ಚಾರ್ವಾನ್ ಕಿಚು-khāṇṇ. A square house, a square (Mhr. ಚಾರ,
ಫೌರ್). — ಚಾರ್ವಾನ್‌ಸೀರೆ. A female's cloth with small
coloured squares in it (C.).

ಜಾರ್ಜಿಕ್ಯ ಕಾರ್ಕಿಯಾ. (fr. ಚರ್ಚಾ). Smearing the body with sandal and other unguents.

ಜಾರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಮಾಣ. (fr. ಚರ್ಮ). Covered with skin or leather; a multitude of hides or of shields.

ಜಾರ್ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಮಾಡಿ. N. of a ghaunt that is crossed in going from the Mysore country to Mangalore (My.).

ಜಾರ್ಮಾಕ ಕಾರ್ಮಾಕ. An atheist or materialist, a sophistical philosopher, a sceptic; N. of a eopistical philosopher. See Bp. 49, 25; 50, 65; 53, 10.

ಜಾಲ ಕಾಲಾ. = ಜಾಲ. The state of being movable or in motion, shaking. — ಜಾಲಗೇಣಿ. (Moving or movable rent): rent for one year. (Tu.; Sd.).

ಜಾಲತಿ ಕಾಲತಿ. = ಜಾಲ. That is in motion, going on, or in force; that is in use; that is current (Mhr. ಜಾಲತಾ); the state of being going on, etc., etc. (My.). — ಜಾಲತಿವಪ್ಪರ. The records required for current business (My.).

ಜಾಲನ ಕಾಲಾನಾ. Causing to move or go; causing to pass through a sieve, sifting; moving to and fro; wagging; making loose. See ಸಂ.

ಜಾಲನ ಕಾಲಾನಿ. A sieve, a strainer (ಜಾಲವಟ್ಟಿರ. Nr.; ರಸ್ತೆ, ಸಾ ರಣಿಗೆ Mr. 208; Mhr. ಜಾಲನಿ). Cf. ಜರಡೆ.

ಜಾಲಕ ಕಾಲಕ. = ಜಾಲಾಕ. (My.).

ಜಾಲಾಕ ಕಾಲಾಕ. Smart, dexterous, clever (My.; Br., H.).

ಜಾಲಿತ ಕಾಲಿತ. Moved to and fro, shaken (Riv. 13, after 71).

ಜಾಲಿಸು ಕಾಲಿಸು. = ಜಾಲಿಸು 1, ಜಾಲಯಿಸು. To move to and fro (v. t.); to shake, etc.; to wag (Riv. 5, 92).

ಜಾಲಿ ಕಾಲಿ. = ಜಾಲ. Moving, walking; custom, way, manner; gait, air (My.; Mhr. ಜಾಲ). 2, currency, of a coin, of an order, etc. (S. Mhr.; Mhr. ಜಾಲ). 3, a pace of the horse (S. Mhr.; Mhr. ಜಾಲ).

ಜಾಲ್ ಕಾಲಿ. = ಜಾಲ. (My.).

ಜಾನಟಿ ಕಾವಟಿ. = ಜಾಲಿ, etc. (My.; cf. Mhr. s. ಚಮಡ).

ಜಾನಟಿಯ ಕಾವಟಿಯ. = ಜಾಲಟಿಯ. (Bh. 2, 2, 30).

ಜಾನಡಿ ಕಾವಾಡಿ. A chonitry, a court, a kotwal's hall or court in the market; a village-hall; a place for sitting in front of the house; etc. (ಮದ್ದಪ, ಜನಾಪ್ರಯ Nr.; ಪೊದರ, ಇಕ್ಕಿ, ಹಕ್ಕಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, etc. Sm. 58; Kk. 64; C.; Mhr., H.; Br.; M.). See C. Bp. 47, 33; J. 9, 6; 17, 23; 30, 44; B. 3, 23; Si. 106. 109.

ಜಾನಣಿ ಕಾವಾನಿ. Cantonments, temporary erections for troops (S. Mhr.; B. 5, 39. 40; Mhr., H. ಘಾವಣಿ). 2, roofing; a roof (My.; Mhr., H. ಘಾವಣಿ).

ಜಾನಣೀನು ಜಾವುಣೀನು ಕಾವಾಣೀನು ಬಾಹುಣೀನು. (S. Mhr. ಕಾಡುಣೀನು ಜಾವುಣೀನು). A cry in memory of Hussein and Hassan at the Mohurum (My.).

ಜಾನಣ ಕಾವಾಣ. = ಜಾವಣ 1. Tbh. of ಜಾವಣ (Sm. 342).

ಜಾವ ಕಾವಿ. (ಸಾವ). A key (Br. ಜಾವಿ, ತಾವಿ; T. ಜಾವಿ; Mhr., H. ಜಾವಿ; S. Mhr. rare).

ಜಾವುಟಿ ಕಾವುಟಿ. = ಜಾನಟಿ, etc. (My.).

ಜಾವುಣ ಕಾವುಣ. = ಜಾವುಣ, etc. — ಜಾವುಣರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 32, 17. 44). — ಜಾವುಣರಾಯ. N. (Bp. 32, 29. 31. 49).

See ಮುಸುಟಿ. — ಜಾವುಣಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 32, 38).

ಜಾವುಣ ಕಾವುಣ. (= ಜಾವುಣ). Tbh. of ಜಾವುಣ (Sm. 347).

ಜಾವುಣು ಕಾವುಣು. The under letter ಏ (C.).

ಜಾವು ಕಾವು. The blue jay, *Coracias indica*.

ಜಾವು ಕಾವು. = ಜಾವು. (B. 5, 287).

ಜಾವು ಕಾವು. A person who is well acquainted (with the use of the kamara, ? Bh. 8, 21, 4; Mhr. ಘಾವು, perfection, masterliness).

ಜಾವು ಕಾವು. (= ಜಾವು). Mischievous; full of artful coarresses or blandishment (Mhr.); a man full of tricks and pranks (S. Mhr.).

ಜಾವುಯಿಸು ಕಾವುಯಿಸು. = ಜಾವುಯಿಸು, etc. (Bp. 35, 28).

ಜಾವುಯಿಸು ಕಾವುಯಿಸು. = ಜಾವುಯಿಸು. (Bh. 3, 18, 5).

ಜಾವುಯಿಸು ಕಾವುಯಿಸು. = ಜಾವುಯಿಸು 2. To go (Bhagavata 3, 3, 5).

ಜಾವು ಕಾವು. = ಜಾವು. Conduot, practice, habit; a fondness for; a silly habit (Bp. 38, 31. 34; 29, 26; 40, 85; 54, 77; My.; Mhr. ಜಾವು). See ಕು. ಹಿರೀ ಮಕ್ಕಳ (or ಅಕ್ಕನ) ಜಾವು ಮನೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ (Prv.). 2, a form of interlocking of bodies or of parts, e. g. that of the fingers intertwined with the ends downwards (Mhr.; see ಬೆರಳು).

ಜಾವುನಪತ್ರಿ ಕಾವುನಪತ್ರಿ. = ಜಾವುನಪತ್ರಿ, ತಾವುನಪತ್ರಿ. (ಗಡ್ಡೆಕುಟಿ, ಗಡ್ಡೆನಿ, ತಾಲವಣಿ G.).

ಜಾವುನ ಕಾವುನ. To overcome, to defeat (ಸೋಲಿಸು Kk. 73; Sm. 42; Grj. 2, after 106; cf. ಜಾವಿ 1? or the terms a. ಜಾವು and ಜಾವು 1 ?).

ಜಾವುನ ಕಾವುನ. 1. = ಜಾವುನ, etc., ಜಾವುನ, ಜಾವುನ 1. To be agitated, sickle, unsteady, etc. (ಜಾವುನ Sm. Dh.). 2, to shake (Cpr. 7, after 88), to sift, to strain (My.).

ಜಾವುನ ಕಾವುನ. 2. = ಜಾವುನ, ಜಾವುನ. Dimness of vision taking place about the age of forty when a pair of spectacles is required; the age of forty (Mhr. ಜಾವುನ). ಜಾವುನಪತ್ರಿ ಕಾವುನಪತ್ರಿ. = ಜಾವುನಪತ್ರಿ, etc. (ದೃಷ್ಟಿ G.; My. as ಜಾವುನಪತ್ರಿ).

ಜಾವುನ ಕಾವುನ. = ಜಾವುನ 2, etc. Forty (Mhr. ಜಾವುನ; My.; etc. 2, a pair of spectacles (S. Mhr.; Mhr. ಜಾವುನಪತ್ರಿ).

ಜಾವು ಕಾವು. = ಜಾವು. (ನಡತೆ G.).

ಜಾವುಯ ಕಾವುಯ. The act of going by artificial leaps or jumps; the act of skilfully assaulting (ಗತಿಲಂಛನ Mr. 82, o. rs. ಗತಿಲಂಛನ, ಜಾವುಯ; J. 22, 6). Mr. 299 has: ಜಾವುಯಮುಣ್ಣಿ ಸೀರಣಂ (o. r. ಸೀರಣಂ) ಹೆಣ್ಣಿಯಕ್ಕುಂ.

ಜಾವುನ ಕಾವುನ. = ಜಾವುನ 2, etc. (My.).

ಜಾವುನ ಕಾವುನ. = ಜಾವುನ. N. of a dynasty.

ಜಾವುನ ಕಾವುನ. = ಜಾವುನ. The ಕಾವುನ lineage (Bp. 5, 57).

ಜಾವುನ ಕಾವುನ. The dragon's head (the head of the demon Saimhikya), the ascending node of the moon (ರಾಹು Sm. I; ಎಲವಟ್ಟಿನಾವು, ರಾಹು Sm. 17; M. ಜಾವು, an unlucky time, chiefly for sowing; empty grain; ಜಾವು, empty, as husk; cf. ಜಾವು).

ಜಾವುನ ಕಾವುನ. (ಫಿ) = ಜಾವು. Fie! for shame! pshaw! pish! (ಜಾವುನ Sm. 398; ಹೇಸಿಕೆ Cm.; ಜಾವುನಪತ್ರಿ C. I, 20; C.; M. ಜಾವು; T. ಜಾವು; Mhr. ಫಿ; Sk. ಫಿ, abuse, reproach). See Sm. 68. 184; Cpr. 8, 18; Bp. 61, 19. — ಜಾವುನ rep. (Bp. 24, 55; T., M. ಜಾವುನ; Mhr. ಫಿ).

ಜಾವುನ ಕಾವುನ. = ಜಾವುನ, etc. Smallness. — ಜಾವುನ. A small bodice (S. Mhr.). — ಜಾವುನ. A small ಕಾವುನ or cash (My.).

ಜಾವುನ ಕಾವುನ. = ಜಾವುನ, etc. (My.).

ಜಾವುನ ಕಾವುನ. ಜಾವುನ. Hard; substantial; thlok, rich; fat

(Mhr. ಚಿಕ್ಕರಿ; Mhr., H. ಚಿಕ್ಕರಿ). — ಚಿಕ್ಕನೆಯದಿಕ್ಕ. — ಅದಿಕ್ಕ. A fine kind of betel-nut (S. Mhr.).
 ಚಿಕ್ಕರಿ ಏಕಾರ್ಲ. Tbb. of ತಿಕ್ಕರಿ (Smd. 348).
 ಚಿಕ್ಕಿಚ್ಚಿ ಏಕಿರೇ. Thh. of ಚಿಕ್ಕಿಚ್ಚಿ (Smd. 340, orig. ಚಿಕ್ಕಿಚ್ಚಿ instead of ಚಿಕ್ಕಿಚ್ಚಿ; My.). See Prv. s. ಯೋಗಶ್ಲೇಷು.
 ಚಿಕ್ಕಿಚ್ಚಿ ಏಕಿರೇ. A physician.
 ಚಿಕ್ಕಿಚ್ಚಿ ಏಕಿರೇ. = ಚಿಕ್ಕಿಚ್ಚಿ. The practice or science of medicine; therapeutics.
 ಚಿಕ್ಕಿಚ್ಚಿ ಏಕಿರೇ. Intention or desire to act, will, design. (My.).
 ಚಿಕ್ಕಿಚ್ಚಿ ಏಕಿರೇ. Inconsiderate, rash, punishing or injuring others without consideration. 2, the hair of the head, a lock of hair.
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. (fr. ಚಿಕ್ಕಿ). = ಚಿಕ್ಕಿ, (ಚಿಕ್ಕಿ). Little, small; young (C.; M. ಚಿಕ್ಕಿ, ಚಿಕ್ಕಿ, a boy; T. ಚಿಕ್ಕಿ, thinness; T. ಚಿಕ್ಕಿ, ಚಿಕ್ಕಿ, to grow lean; ಚಿಕ್ಕಿ, to grow less, be wanting = ಕುಡ್ಡಿ; to be destroyed = ಕೆಡು; ಚಿಕ್ಕಿ, meanness, lowness = ಕೆಡ್ಡು; ಕೆಡ್ಡು, to be destroyed, etc. = ಕೆಡು; cf. ಚಿಕ್ಕಿ 5). 2, N. (My.). — ಚಿಕ್ಕಿ ಊರು. A small village (Si. 106; C.). — ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. — ಅಕ್ಕಿ. A sister elder than one's self, but not the oldest (C.). — ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. rep. ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ (ಘೋಷ Si. 85). ದೊಡ್ಡ ಚಿಕ್ಕಿಗಳ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೂ ಸಮಾಜ ವಾಗಿರುವ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡಗಳು (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವರ್ತನಗಳು 116). — ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. (Smd. 78 Mqh.). A little wonder. — ಚಿಕ್ಕಿಚ್ಚಿ. — ಅಕ್ಕಿ. The so-called grand-father of the grand-children of his elder brothers (My.). — ಚಿಕ್ಕಿಚ್ಚಿ. — ಅಕ್ಕಿ. A brother elder than one's self but not the oldest (C.). 2, N. (My.). — ಚಿಕ್ಕಿ ತನ್ನೆ. = ಚಿಕ್ಕಿವ್ವ. (My.). — ಚಿಕ್ಕಿ ತಮ್ಮ. The youngest brother (C.). — ಚಿಕ್ಕಿ ತಾಯಿ. The wife of one's father's younger brother (C.). 2, a mother's younger sister (C.). 3, a step-mother (My.). — ಚಿಕ್ಕಿಮ. — ಅಕ್ಕಿ. That is small (C.; Si. 309. 394). — ಚಿಕ್ಕಿ ದೇವ. N. See ಚಿವರದ. — ಚಿಕ್ಕಿಮ್ವ. — ಅಕ್ಕಿ. The time of childhood or youth; at the time of youth (C.). ಚಿಕ್ಕಿಮ್ವನ ಕೂಡುಗಳೆಯಂ (ವಯಸ್ಸು, ಸವಯಸ್, ಸ್ವಿಗ್ಗ, ಒನ್ನೆ ಪ್ರಾಯದ ಸಂಗಡಿಗನು Nr.). See Bp. 42, 7; Bh. 2, 10, 13; B. 3, 32. 33; 4, 33; 5, 197. — ಚಿಕ್ಕಿವ್ವ. — ಅಕ್ಕಿ. A father's younger brother (C.; T. ಚಿಕ್ಕಿವ್ವ). 2, the husband of a younger sister of one's mother (My.). ಚಿಕ್ಕಿವ್ವನಾಣಿ ಇಕ್ಕಿ, ಛಿಕ್ಕಿ ಯನ್ನು ಬೇಡಲೇನ. — ಚಿಕ್ಕಿವ್ವನಾದರೆ ಮನೆಗೆ ಬನ್ನಿ ಕಾಲು ಹಿಡಿದೇನು, ಅವರಾಧಕ್ಕೆ ದೋಷ ತೊಡ ಬೇಕು (Prvs.). See B. 2, 25; 5, 38. 167; Si. 191; Prv. s. ನೆನ 1. — ಚಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಾಯ. The age from about the seventh to the sixteenth year (C.). ಒಹಹ ಚಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗ (ಕನಿಷ್ಠ Si. 416). ಚಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಾಯದವರು (ದಾಲಿ G.). — ಚಿಕ್ಕಿ ಮಕ್ಕಳು. Small, young children (C.; Bp. 47, 50). — ಚಿಕ್ಕಿ ಮಾತು. An insignificant word (My.; S. Mhr. as ಸಣ್ಣ). — ಚಿಕ್ಕಿ ಮಾದಣ್ಣ. N. (Bp. 47 sum.; 47, 38. 55. 59). — ಚಿಕ್ಕಿ ಮಾದಯ. N. (Bp. 47, 4). — ಚಿಕ್ಕಿ ಮಾನು. A small fish; a kind of fish (ಶಕುಲ Mr. 410). ಚಿಕ್ಕಿ ಮಾನು ಬನ್ನಿ ದೊಡ್ಡ ಮಾನ ನುಂಗಿತನ್ನೆ (Prv.). — ಚಿಕ್ಕಿ ಮೂಗಿನವ. A small-nosed man (ಸಣ್ಣನುಪ್ಪಿ Hk.). — ಚಿಕ್ಕಿ ಮೊಗಸು. Small chilli. ಚಿಕ್ಕಿ ಮೊಗಸಿಗೆ ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). — ಚಿಕ್ಕಿಮ್ವ. — ಅಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿ ತಾಯಿ. (My.). — ಚಿಕ್ಕಿ ಯ್ವ. — ಅಕ್ಕಿ. An unole (Bp. 3, 82). 2, N. (C.). — ಚಿಕ್ಕಿವ. — ಅಕ್ಕಿ. A small, or young, male person (C.). ತನುಜರೊಳ್ ಚಿಕ್ಕಿವಂ (ವಟು Mr. 309). See Bp. 48 sum.; 50, 7; B. 1, 1; 2, 35; 4, 56. 200. — ಚಿಕ್ಕಿವರು. — ಅಕ್ಕಿವರು. A small, or young, female person (ದಾಲಿ Nr.; My.). —

ಚಿಕ್ಕಿವು. — ಅಕ್ಕಿ. That are small things (C.). — ಚಿಕ್ಕಿವ್ವ. — ಅಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿ ತಾಯಿ. (C.). — ಚಿಕ್ಕಿ ಸರ್ಲೆಹಕ್ಕಿ. = ಗುಟ್ಟಿಟಲ. (My.). — ಚಿಕ್ಕಿ ಹಣ. A silver fanam worth two Anas (My.). — ಚಿಕ್ಕಿ ಹುಡಿಗ. = ಚಿಕ್ಕಿವರು. (ದಾಲಿ Si. 65). — ಚಿಕ್ಕಿ ಕೆ. — ಅಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿವರು. (C.). — ಚಿಕ್ಕಿ ಕೆ. — ಅಕ್ಕಿ. A silver Ana (My.). — (The word ಚಿಕ್ಕಿ probably is the Genitive, etc. of a lost ಚಿಕ್ಕಿ).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. 1. Flat-nosed (Sk.).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. 2. Tbb. of ಚಿಕ್ಕಿ. A sling, a net, a network for carrying or suspending burdens, a muzzle, etc. (Tē., T.; Tē. also ಚಿಕ್ಕಿ). ಚಿಕ್ಕಿವಲ್ಲಿ ಇದರ್ ವಟ್ಟಿದು (ಕಾಚಿ, ಚಿಕ್ಕಿ, ಉಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ್ ವಟ್ಟಿದು Si. 378; see also 274).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿರು, etc. (My.).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. See s. ಚಿಕ್ಕಿ.
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. Smooth, glossy; slippery; bland, soft, emollient; unctuous, greasy.
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. N. of a plant (ಬನ್ನಿ Mr. 110, two MSS. ಭಣ್ಣಿ).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. Childhood, youth (C.; ಕಾಮಾರ, ವಾಲ್ಯ G.; B. 1, 4; 5, 82. 166).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. N. (Bp. 59, 6).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. Barley meal.
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. (= ಚಿಕ್ಕಿ). — ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. N. (Bp. 59, 8).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ, etc. (S. Mhr.).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ, etc. ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ತಗಣೆಯೂ ರಕ್ಕ ಸರು ಹಾರೆಯರು ಒಕ್ಕಿಲಕ್ಕಿವರು ಇರುಳಿಲ್ಲ; ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಸುಕ್ಕಿವನ್ನಿಹರು (Sp.).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. (fr. ಚಿಕ್ಕಿ 8). = ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ, ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ, ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ, ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. A flea (C.; B. 1, 24; ಅವೆ Mr. 177; T. ಚಿಕ್ಕಿ, ತಕ್ಕಿ, ತಕ್ಕಿ; Tē. ತಕ್ಕಿ).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. See s. ಚಿಕ್ಕಿ.
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. 1. (A small, or young, female); N. (My.).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. 2. = ಚಿಕ್ಕಿ, ಚಿಕ್ಕಿ, ಚಿಕ್ಕಿ. A spot, a speck, a dot, as that of a cat, of a leopard, of a horse, of a cloth, etc. (C.). 2, a star (C.). See B. 3, 31. 55. 98. — ಚಿಕ್ಕಿ ಹಾವು. The venomous snake Trimesurus andersonli (Bd.).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿ 2, etc. (B. 4, 36. 67; C.). — ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. A round black dot applied to the region between the eyes or to the forehead (My.).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. (= ಚಿಕ್ಕಿ). A flat-nosed woman. 2, a mouse. 3, a betel-nut.
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿ. — ಚಿಕ್ಕಿವ್ವ. — ಅಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿವ್ವ. (C.; B. 2, 7). — ಚಿಕ್ಕಿವ್ವ. — ಅಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿವ್ವ. (C.; B. 1, 25).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿರು, etc. (My.).
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿ. P. p. of ಚಿಕ್ಕಿ 2. ಚಿಕ್ಕಿ ರವೆ ಮುಯಿ ಗಿದರು (i. e. -ರೂ), ಗುಣ್ಣಿದ್ದು ತೇಲಿದರು, ಬಣ್ಣಿಯ ನೊಗವು ಚಿಕ್ಕಿರು ಸಾಲಿಗನು ಕೊಣ್ಣಿದ್ದು ಕೊಡನು (Sp.). See Sp. s. ಯಾತ.
 ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಕ್ಕಿ. = ಚಿಕ್ಕಿ. An antelope; the black buck or antelope, Antelope bezoartica (Gz.;

C.; ಎರಳೆ, ಬೆಂಕಿ, ಮೃಗ, ಸಾರಂಗ, ಪರಂ, ಹುಲ್ಲೆ G.; cf. Sk. ಛಿ ಕ್ಷಾರಿ. See B. 1, 16; 3, 44, 100. — ಚಿಗರಿಬಲಿಗಾದ. A class of people (S. Mhr.; B. 4, 130).

ಬಿಗರು çigaru. 1. = ಬೆಗುರ 1, etc. (My.).

ಬಿಗರು çigaru. 2. = ಬೆಗುರ 2, etc. (C.; ತಳರು G.).

ಬಿಗರೆ çigarē. = ಬೆಗರೆ. (My.; B. 3, 40; ಪುಲ್ಲೆ G.).

ಬಿಗಳಿ çigali. = ಬೆಗುಳಿ. A ball made of fried gingillie-oil seed mixed with jaggory (C.; Tē. ಚಿಮ್ಮ, ಚಿಮ್ಮಿ). — ಚಿಗಳಿಕಸ. A small herb, *Cyanotis fasciculata* Roem and Schultz (Z.).

ಬಿಗಿ çigi. 1. To let a finger or fingers loose (P), to discharge with (or from) the fingers, to throw with the fingers (P ಅಂಗುಲವಿಸರ್ಜನೆ Smd. Dh.); to propel a pagadē die that is laid near the doubled fore and middle finger by suddenly disjoining them (My.).

ಬಿಗಿ çigi. 2. (= ಬೆಗುರ 1). To sprout, to shoot (C.). P. ps. ಚಿಗು (C.), ಚಿಗುತು (My.), ಚಿಗುತು. ಚಿಗುತ (ಅಂಕು ೦೩ G.). See B. 2, 17, 22; 3, 35.

ಬಿಗಿ çigi. 3. = (ಬೆಗುರ 1, etc.), ಬಿಗಿ 2. To jump (Rā. 1, 135; 5, after 55; J. 7, 46; 13, 48, 50; 23, 47; 27, 44, 45; My.). P. p. ಚಿಗಿದು. ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಗಿದು ಅನಿಲಂ (ಪ್ರಭಂಜನ Mr. 52, o. r. ಚಿಗಿದು).

ಬಿಗಿರ್ çigir. Quickness. See s. ಚೇಗ.

ಬಿಗಿಲ್ çigil. = ಬಿಗಿಲ್ 1. To be sticky, etc. ಚಿಗಿಲ್ಲು (ಸದಾಗೊಣ್ಣು ಸೆ.).

ಬಿಗಿಸು çigisu. To cause to jump, to cause to run about quickly (J. 17, 57).

ಬಿಗುರ್ çigur. 1. = (ಚಿಗುರ 2), ಬೆಗುರ 1, (ಬೆಗಿ 2), ಬೆಗುರ 1. To sprout, to shoot (ಪಲ್ಲು ಫೀತುತೆ Smd. Dh.; Tē. ಚಿಗುರು and ಚಿಗುರು, as an initial ಚಿ may be dropped in Tē., see Br. s. his ಚಿ, and see this confirmed s. ಇಮೆ and ಕೂ 3; T. ಕಳ್ಳ; see s. ಕಯ್ 5). P. p. ಚಿಗುರ್ತು (Smd. 286). ಚಿಗುರ್ತು ಎನೆ, ಚಿಗುರಾದುದು (Kk. 23; Smd. 21).

ಬಿಗುರ್ çigur. 2. = ಬೆಗುರ 2, ಬೆಗುರ 2. A sprout, a shoot. — ಚಿಗುರಾಗು. -ಅಗು. To sprout, etc. (ಚಿಗುರ್ Kk. 23; Smd. 21).

ಬಿಗುರಿಸು çigurisu. To cause to sprout, etc. (J. 30, 5; C.); to cause to expand, as the mind (Grj. 4, 56).

ಬಿಗುರು çiguru. 1. = ಬೆಗುರ 1, etc. P. p. ಚಿಗುರಿ (J. 15, 18; C.). ಚಿಗುರದ ಆ ಮಾವು (3, 3). See Prv. s. ವನ.

ಬಿಗುರು çiguru. 2. = ಬೆಗುರ 2, etc. (C.; ಪಲ್ಲವ, ಕಸಲಯ or ಕಸಲ Si. 123; ಕೊನರು G.; B. 3, 57; Tē.). — ಚಿಗುರು ಕೊಮ್ಮೆ. The young branch of a tree (ಎಟವ Si. 440). — ಚಿಗುರಲೆ. -ಎಲೆ. A young betel leaf (My.); a fresh leaf (My.). ಚಿಗುರಲೆಗಳಂ ಕೂದಿರು ಕುಡಿಲು (ಪಲ್ಲವ, etc. Si. 123). ಹಣ್ಣೆಲೆ ಉದುರುವಾಗ ಚಿಗುರಲೆ ನಗುವುದು (Prv.).

ಬಿಗುಳಿ çigulji. = ಬೆಗುಳಿ. (Bp. 14, 15; V. 9, 78; My.).

ಬೆಟ್ಟ ಕ್ಷು çit-kaśhu. The mental eye (Sēv. 2, 70).

ಬೆಂಚೆ çinē. = ಗಿಂಚೆ, etc. The plant *Abrus precatorius* Lin. See ಕಾಳ-.

ಬೆಂಚೆ çinē. (= ಬೆಂಚೆ 2). A pond, a well (ನಿವಾನ, ಉದವಾನ, ವಾಪಿ, ಅಹಾವ HIA.; see T., M. s. ಕೇಣಿ).

ಬೆಂಚೆ çinē. The tamarind tree (ಅಮ್ಲ, ತಿನ್ದಿಲೇಕ, ಪುಟೆ Mr. 125).

ಬೆಟ çita. 1. = ಕೆಟ 1, etc., ಬೆಟ 1 q. v., (ಬೆಟ್ಟು 1). Little-ness, etc. — ಚಿಟಿಕೊಳಗು. = ಚಿಟಿ., q. v. (S. Mhr.). — ಚಿಟಿಗುಬ್ಬಿ. A humming bird (Bd.; ವರ್ತಕ G. siol).

ಬೆಟ çita. 2. = ಬೆಟ 2. — ಚಿಟಿಗುಬ್ಬಿ. -ಕುಟ್ಟು. To throb, as the head with pain (from hearing, My.).

ಬೆಟ çita. 3. An imitative sound. — ಚಿಟಿ ಚಿಟಿ. rep. The sound produced when water touches burning oil (My.).

ಬೆಟ çita. 4. = ಚಟ. — ಚಿಟಿ ವಟಿ. reit. The snapping sound of corn in being parched (My.).

ಬೆಟಕಾಯಿಸು çitakāyisu. To loosen a thorn in the flesh with a needle (My.; H.); to cause pain (My.).

ಬೆಟಕಿ çitaki. 1. = ಬೆಟಕೆ 1, etc. (My.).

ಬೆಟಕಿ çitaki. 2. = ಬೆಟಕೆ 2, etc. (My.).

ಬೆಟಕಿ çitaki. 3. = ಬೆಟಕೆ 4, etc. (My.).

ಬೆಟಕಿಸು çitakis. To push (a thing) a little forward with any kind of lever (My.).

ಬೆಟಕು çitaku. = ಬೆಟಕು 2. A sound in imitation of the cracking or snapping of the finger joints. 2, that quantity of thread which when wound upon a reel, is indicated by a snapping sound of the reel and forms a skein (S. Mhr.). — ಚಿಟಕು ಮುರಿ. To intertwine the fingers with the end downwards and crack their joints by close pressure (C.), occasionally done by females when cursing somebody (C.).

ಬೆಟಗ çitaga. The red minivet (Bd.; Pr.).

ಬೆಟಿ çiti. 1. = ಕೆಟ, etc., ಬೆಟ 1. Smallness, littleness. (Tē.). — ಚಿಟಿಕೊಳಗು. = ಚಿಟಿ. The small appendages at the back of the hoofs of cattle, the hind-hoofs (B. 3, 24). — ಚಿಟಿಗಿಣಿ The common Indian bee-eater (Bd.; Pr.). — ಚಿಟಿಗೊಳಗು. = ಚಿಟಿಕೊಳಗು. (B. 1, 21; 3, 16). — ಚಿಟಿ ಎಟಿ. reit. The state of being scarcely sufficient (S. Mhr.).

ಬೆಟಿ çiti. 2. = ಬೆಟ 2. An imitative sound. — ಚಿಟಿ ಹೊಡೆ. To throb, as the head from ache (S. Mhr.).

ಬೆಟಿ çiti. 3. = ಬೆಟಲೆ, (ಬೆಟಿ 1). An imitative sound. — ಚಿಟಿ ಚಿಟಿ. rep. The sound of sparks or flames bursting forth and crackling (Bp. 17, 19; My.), of roots being torn (32, 24), etc. — ಚಿಟಿಚಿಟ್ಟುಟಿ. = ಚಿಟಿ ಚಿಟಿ. (Bp. 56, 32). — ಚಿಟಿ ಚಿಟಿರ್. = ಚಿಟಿ ಚಿಟಿ. (Bp. 58, 59; C.). — ಚಿಟಿಚಿಟಿಸು. To crackle, etc. (Bh. 1, 20, 55).

ಬೆಟಿಕೆ çitikē. 1. = ಬೆಟಿಕೆ 1, ಬೆಟಿಕು 2, ಬೆಟಿಕೆ, ಬೆಟಿಕು. A snap with a finger and the thumb (C.; Tē.; Mhr. ಚಿಟಿಕೆ, ಚುಟಿಕೆ; T. ಚುಟ್ಟುಕೆ; Sk. ಫೋಟಿಕಾ). — ಚಿಟಿಕೆ ಹಾಕು. To snap with a finger and the thumb (My.).

ಬೆಟಿಕೆ çitikē. 2. = ಬೆಟಿಕೆ 2, (ಬೆಟಿ 1), ಚುಟಿಕೆ 2. A little (My.); a pinch, as of snuff (My.).

ಚಿಟೆಕೆ cīṭikē. 3. A castanet (Tō.). — ಚಿಟೆಕಾಳ. = ಚಿಟೆ. (My.).

ಚಿಟೆಕೆ cīṭikē. 4. = ಚಿಟೆ 3, ಚುಟೆ 1, q. v. Burning the body, especially some parts of the head, with a piece of a hot glass-bracelet or a piece of hot leather in order to cure particular diseases (My.; Tō.). — ಚಿಟೆಕೆ ಹಾಕು. To apply such a burn (My.).

ಚಿಟೆವಾಲ cīṭipāla. The three-nerved zizyphus tree, *Zizyphus glabrata* Heyn. (St. & Pl.; Tō. ಚಡ್ಡು ವಾಲ).

ಚಿಟೆಲೆ cīṭil. **ಚಿಟೆಲು.** = ಚಿಟೆ 3, (ಚಿಟೆಲೆ). An imitative sound: the crackling of flames, etc. (Bp. 56, 32; cf. ಚಿಟಿಚಿಟಿ, ಚಿಟಿಚಿಟಿ), the clashing of weapons, etc. Cf. Tō. ಚಿಟಲು, ಚಿಟ್ಟು. — ಚಿಟೆಲುಂ ಚಿಟೆ. A sound as is heard on a battle-field (ಕಾದುವೆಡೆ C. I, 37). — ಚಿಟೆಲು ಚಿಟೆಲೆನ್. ಎನ್. To crackle, etc. (Bp. 23, 16).

ಚಿಟುಕೆ cīṭuka. An imitative sound. — ಚಿಟುಕೆ ಚಿಟುಕೆ. rep. With the sound of ties being torn (Bp. 32, 44).

ಚಿಟುಕು cīṭuku. 1. A disk-like or round appearance or object (P ವಿವರ Mr. 330 in three MSS., one MS. ಚಿಟುಕು).

ಚಿಟುಕು cīṭuku. 2. = ಚಿಟುಕು, ಚಿಟೆ 1, etc. See ಕೆಡು. — ಚಿಟುಕುಕ್ಕು. -ಕುಕ್ಕು. To snap with a finger and the thumb (Bp. 61, 20). — ಚಿಟುಕಡು. -ಕಡು. = ಚಿಟುಕುಕ್ಕು. (Bp. 31, 16; 55, 46). — ಚಿಟುಕು ಮುರಿ. = ಚಿಟುಕು ಮುರಿ. (My.).

ಚಿಟುಕೆ cīṭukē. = ಚಿಟೆ 1, etc. (My.).

ಚಿಟುಕುನು cīṭunkisu. To snap with a finger and the thumb (Riv. 8, after 82; Tō. ಚಿಟುಕು).

ಚಿಟುಕುನು cīṭunku. = ಚಿಟೆ 1, etc. — ಚಿಟುಕುನುಗೆಯ್. = ಚಿಟುಕುಕ್ಕು. (Riv. 5, after 85).

ಚಿಟ್ಟ cīṭṭa. — ಚಿಟ್ಟುಹುಲ್ಲ. (ಮಾರಾತ್ಯನಕ, ಧಾನ್ಯನಿ Si. 165).

ಚಿಟ್ಟನೆ cīṭṭanē. (fr. ಚಿಟ್ಟು). With a scream. (S. Mhr.; B. 2, 50; 5, 132).

ಚಿಟ್ಟಮುಲ cīṭṭambala. The town of Chellambrum (T. ಚಿಟ್ಟಮುಲ). See ತಿರು. Cf. ಚಡ್ಡಮುಲ.

ಚಿಟ್ಟಮುಟ್ಟ cīṭṭamutti. A perennial plant, *Pavonia zeylanica* Cav. (St. & Pl.; Tō. ಚಿಟ್ಟಮುಟ್ಟ).

ಚಿಟ್ಟ cīṭṭi. = ಚಿಟ್ಟ 1. A measure of grain, equal to four sēru (S. Mhr.; My. as ಚಿಟ್ಟ); one equal to four sōligē (My. as ಚಿಟ್ಟ; the fourth part of a sōlē, Br.; a very small measure, T.).

ಚಿಟ್ಟ cīṭṭi. (= ಚಿಟ್ಟ). A rough daybook, an account taken on slips of paper before written fair (My.; Br.; H. ಚಿಟ್ಟ).

ಚಿಟ್ಟು cīṭṭu. 1. = ಕಿಟ್ಟ 1 q. v., etc. Smallness, shortness, etc. — ಚಿಟ್ಟುರಳು. -ಅರಳು. = ಚಿಟ್ಟುಹರಳು. (My.; Si. 147). — ಚಿಟ್ಟಿರಿ. -ರಿ. A small rat, a mouse (ಗಿರಿಕೆ, ಬಾಲ ಮೂವಿಕೆ Si. 170; My.; Tō. ಚಿಟ್ಟಿಲಾಕೆ). — ಚಿಟ್ಟುಧ್ವ. -ಉಧ್ವ. A small kind of uddu (My.). — ಚಿಟ್ಟುಹರಳು. A herbaceous shrub, *Sida cordifolia* (ಬಲೆ, ವಾಟ್ಯಾಲಕ Si. 147).

2, a small kind of castor-oil seed (My.). — ಚಿಟ್ಟುದಾಗ. -ಉದಾಗ. Work of small importance (My.).

ಚಿಟ್ಟು cīṭṭu. 2. Loathsomeness, disgust (My.; Tō.; see ಕಲೆ). ಚಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಚಿಟ್ಟ cīṭṭi. 1. = ಚಿಟ್ಟ. (My.).

ಚಿಟ್ಟ cīṭṭi. 2. = ಚಿಟ್ಟ 2. (My.).

ಚಿಟ್ಟಿ cīṭṭha. A roll of lands under cultivation (My.; Mhr., H. ಚಿಟ್ಟು). See ಕುಳವಾರ್.

ಚಿಟ್ಟಿ cīṭṭi. A kind of forest tree (cf. T. ಚಿಟ್ಟಿಲಿಂಗ). ಕರೇ ಚಿಟ್ಟಿ (ಕಾಳೇನು, ಕುಲಕ, etc. Si. 130).

ಚಿಟ್ಟಿಸು cīṭṭisu. (= ಸಿರಿತು). To break, to snap, to crack, to burst, etc. (My. occasionally; Tō.). See ಮೂಗ.

ಚಿಡಾಯಿಸು cīḍāyisu. To exalte, to provoke (My.; Mhr. ಚಡ ಮೋಂ).

ಚಿಣಿ cīṇi. 1. = (ಚಿಟೆ 1), ಚಿಣ್ಣಿ, ಚಿಣ್ಣಿ, (ಚಿಣ, ಚಿಣ್ಣಿ). Smallness, shortness (Tō. ಚಿಣ; M. ಚಿಣಮ್ಪು, a little). 2, a small piece of wood, a piece of stick, which is struck with the ಕೋಲು or ಪಟೆ, the thick stick or bat, in the game of tip-cat (C.). — ಚಿಣಿಕೋಲಾಟ. = ಚಿಣವಣಿಯಾಟ. (My.). — ಚಿಣಿಕೋಲು. The small piece of wood and the bat (My.). 2, the game of tip-cat (Bh. 1, 6, 1). — ಚಿಣವಣಿಯಾಟ. -ಆಟ. The game of tip-cat (S. Mhr.; B. 1, 16).

ಚಿಣಿ cīṇi. 2. An imitative sound. (Mhr. ಝಣಿಝಣಿ ಸೇಂ, to ring, tingle). See ಚಿಟೆಲುಂ ಚಿಣಿ.

ಚಿಣಿಗಿ cīṇigi. — ಚಿಣಿಗಿಹಾವು. The venomous snake *Callophis macrolellandil* (Bd.; B. 2, 26).

ಚಿಣ್ಣ cīṇṇa. (fr. ಕಿಣ). = ಚಿಣ್ಣ 2. A little one, a boy. (T. ಚಿಣ್ಣ, smallness; Tō. ಚಿಣ್ಣ, ಚಿಣ್ಣ, small, etc.). ಚಿಣ್ಣರಾಟ (ಕೂಸಾಟ C. II, 66). See Bp. 15, 18; 18, 91; 47, 33; V. 33, 27.

ಚಿಣ್ಣ cīṇṇi. = ಚಿಣಿ 1, No. 1. (Tō. ಚಿಣ್ಣ). 2, = ಚಿಣಿ 1, No. 2. (My.). — ಚಿಣ್ಣಿಕೋಲು. = ಚಿಣಿ. (My.). ಚಿಣ್ಣಿಕೋಲುಗವಾಡುತ್ತ (Dp. 50, 2).

ಚಿಣ್ಣ cīṇṇi. = ಚಿಣಿ 1, No. 2. (My.). — ಚಿಣ್ಣಿಕೋಲಾಟ. Tip-oat (My.).

ಚಿಂತ cīṭ. 1. = ಚಿಂತ 2. Thought, intelligence, intellect, understanding; mind; the soul, heart.

ಚಿಂತ cīṭ. 2. Piling up, heaping; arranging. See ಅಕ್ಕಿ.

ಚಿಂತ cīṭ. 3. ಚಿಂತ. Indeed; even; also; at least; just; merely. See ಕದಾ; ಕಂ.

ಚಿಂತ cīṭ. 4. = ಚಿಂತ. An imitative sound. See ಚಿತ್ತಾರ.

ಚಿಂತ cīṭa. 1. Thought of, noticed, etc. See ಅಪ-1.

ಚಿಂತ cīṭa. 2. Piled up, collected; covered; full. See ಅಪ-2, ನಿ.

ಚಿಂತಾಭಸ್ತ cīṭā-bhasma. The ashes of a funeral pile (My.).

ಚಿಂತಾಭಸ್ತಧಾರಿ cīṭābhasma-dhāri. Śiva (My.).

ಚಿಂತಿ cīṭi. 1. Noticing; understanding. See ಅಪ- No. 1.

ಚಿಂತಿ cīṭi. 2. Piling up, heaping; collecting, accumulating. 2, a funeral pile (ಚಿತ್ತೆ, ಸಿದ್ಧಿ Mr. 398). See ಅಪ- No. 2.

ಚಿಂತಿ cīṭi. ಚಿಂತಾ. = ಚಿಂತ 2. A funeral pile.

ಚಿತ್ರಲೆ *cit-kalē*. The sentient principle of animated creatures; the portion of the divine intelligence (Mhr.; R.).
 ಚಿತ್ರಾಕರ *citā-kāra*. = ಚಿತ್ರಕ, ಚಿತ್ರಕ, ಚಿತ್ರಾಕರ. A cry, scream, bray; oreaking; creaking (Ūpr. 5, after 64; J. 19, 8).
 ಚಿತ್ರಕೃತ *cit-kṛita*. = ಚಿತ್ರಾಕರ. A term used to imitate the oreaking of wheels (Mr. 89; Abh. P. 13, 67).
 ಚಿತ್ರಕೃತಿ *cit-kṛiti*. = ಚಿತ್ರಕೃತ. The oreaking of wheels (Rāṅ. 6, after 11, twice; 13, 76).
 ಚಿತ್ರ *citā*. 1. Perceived, considered, etc. 2, thinking, thongbt; intention, aim, wish, will (ಎಗೆ Ūt. II, 60). 3, the seat of intellect: *the heart*; the faculty of reasoning: *the mind* (ಮನಸ್ಸು Nn. 134). ದೇವರು ತನ್ನ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿ! (B. 5, 208). See Bp. 25, 12; Bh. 4, 3, 10. — ಚಿತ್ರಗೊಡು. -ಕೊಡು. To agree to (Rām. 6, 53, 27). — ಚಿತ್ರಂಗೊಳ. -ಕೊಳ. To become inclined. — ಚಿತ್ರಂಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To oanse to feel inclined; to fascinate, to delude (ಮೋಹನ Ūt. I, 54).
 ಚಿತ್ರ *citā*. 2. Tbh. of ಚಿತ್ರ. See ಚಿತ್ರಗಾರ.
 ಚಿತ್ರಜ *citā-ja*. Produced within the mind: Kāma (Ūpr. 5, 55).
 ಚಿತ್ರಜನ್ಮ *citā-janma*. = ಚಿತ್ರಜ. (Abh. P. 1, 23).
 ಚಿತ್ರಜಾರಿ *citāja-ari*. Kāma's enemy: Śiva (Bp. 9, 36; 43, 28).
 ಚಿತ್ರಭವ *citā-bhava*. = ಚಿತ್ರಜ. (Śmd. 16, 164).
 ಚಿತ್ರಭವರಿಪು *citābhava-ripn*. = ಚಿತ್ರಜಾರಿ. (Bp. 16, 6).
 ಚಿತ್ರಭವಹರ *citābhava-bara*. Śiva (Bp. 54, 45).
 ಚಿತ್ರಭೇದ *citā-bhēda*. Inconsistency, contrariety of purpose or will. (R.).
 ಚಿತ್ರಭ್ರಮೆ *citā-bhramē*. Wandering of mind; madness (My.). See Prv. s. ಪಿತ್ತಭ್ರಮೆ.
 ಚಿತ್ರಮೋಹನ *citā-mōhana*. Alluring, fascinating, or bewitching the mind; confusion or infatuation of mind. (Kāvy. III, 3, B, 103).
 ಚಿತ್ರಯಿಸು *citāyisn*. = ಚಿತ್ರಯ್ಯ, ಚಿತ್ರವಿಸು. To fix the mind upon, to attend to, to notice, to take notice of, to consider (Bp. 55, 3).
 ಚಿತ್ರಯ್ಯ *citāyayn*. = ಚಿತ್ರಯಿಸು, etc. (Ūpr. 5, 85; Bp. 1, 54; 2, 4, 16; 14, 20; 22, 41; 24, 78; 37, 5; 57, 62; Bh. 1, 8, 7. 8. 10. 24. 48; J. 2, 21).
 ಚಿತ್ರರ *citāra*. Tbh. of ಚಿತ್ರ. (My.).
 ಚಿತ್ರರಚಿ *citāraçē*. N. of a plant (ರುಚಿ, ಸಿಂಹಕೆ Mr. 130).
 ಚಿತ್ರವನ್ತ *citā-vanta*. A man possessing observation; a spy or secret agent (ಪ್ರಣಿಧಿ Mr. 268).
 ಚಿತ್ರವಿಭ್ರಮ *citā-vibhrama*. Derangement of mind, madness.
 ಚಿತ್ರವಿಮೋಹನ *citā-vimōhana*. = ಚಿತ್ರಮೋಹನ. See ಮನಂಗೊಳ; Ūpr. 6, 67.
 ಚಿತ್ರವಿಸು *citāvisn*. = ಚಿತ್ರಯಿಸು, etc. (Bp. 10, 48; 13, 29; 16, 28; 43, 12; 50, 74; Bh. 8, 13, 15, 16).
 ಚಿತ್ರವೃತ್ತಿ *citā-vṛitti*. Disposition of mind, feeling; inward purpose, emotion; thinking, imagining; the mind, the attention. See Sp. s. ಮದವೇದು; Ūpr. 5, after 185.
 ಚಿತ್ರಶುದ್ಧಿ *citā-śuddhi*. Purity of mind (My.; Mhr.).
 ಚಿತ್ರಸಮುನ್ನತಿ *citā-samunnati*. Arrogance, pride.
 ಚಿತ್ರಸ್ಫುರಣ *citā-sphuraṇa*. The trembling, quivering, or

expanding of the mind; the act of flashing on the mind. See ಕಣ್ವಲೆ.
 ಚಿತ್ರಾಗಾರ *citā-āgāra*. = ಚಿತ್ರಾರ. Tbh. of ಚಿತ್ರಾಕಾರ (Śmd. 345).
 ಚಿತ್ರಾಭೋಗ *citā-ābhōga*. Full consciousness of pleasure or pain.
 ಚಿತ್ರಾಭ್ಯಂತರ *citā-abhyantara*. The interior of the heart (Bp. 8, 67).
 ಚಿತ್ರಾರ *citā-āra*. 2. Tbh. of ಚಿತ್ರಾಕಾರ. A portrait; any picture (C.; Si. 177). — ಚಿತ್ರಾರ ಬರೆಯುವನು. (ಚಿತ್ರಕರ, etc. Si. 338).
 ಚಿತ್ರಾರಿಗ *citā-āra-iga*. A painter (ರಂಗಾಚಾರ, ಚಿತ್ರಕರ Nr.).
 ಚಿತ್ತಿನಿ *citāni*. An intelligent woman (Grj. 7, after 11). Cf. ಚಿತ್ತಿನಿ?
 ಚಿತ್ತು *citā*. (= ಚಿಲ್ಲೆ). (St. & Pl.; T. ತೇದಿ, ತೇದ್ವಾ ಮರ, Strychnos L.).
 ಚಿತ್ತು *citā*. 1. A rough copy or draft (Br., R.). 2, a blot, as of ink; a blot, an obliteration of something written; corrections in writing (My.; H.).
 ಚಿತ್ತು *citā*. 2. Tbh. of ಚಿತ್ತ. 1. (My.; Śāṅ. 1, after 81).
 ಚಿತ್ತಿ *citā*. Tbh. of ಚಿತ್ತ. (C.; Tē.). 2, a female who has the mind on—(J. 6, 22).
 ಚಿತ್ತೋದ್ರೇಕ *citā-udrēka*. Pride (ಗರ್ವ G.).
 ಚಿತ್ತಕಾರ *cit-prakāsa*. He who is universally known for his intellect or wisdom (Śāṅ. 2, 98).
 ಚಿತ್ತಿ *citā*. Piling up. 2, a funeral pile.
 ಚಿತ್ರ *citā*. = ಚಿತ್ರ 2, ಚಿತ್ರರ. Perceptible; conspicuous; brightly coloured; anything bright or coloured which strikes the eyes; a brilliant ornament, an ornament; a spot. 2, variegated, spotted, speckled; variegated colour. 3, a painting, a picture, a sketch (ಬರದ ಚಿತ್ರ Nn. 8). 4, auspicious (ಧನ್ಯ, ಕುಭ 8). 5, a wonder, a marvel (ಅದ್ಭುತ, ಅಕ್ಷಯ 8). 6, red, or any motai (ಶೋಕ 8). 7, a mark on the forehead (ಪಿಲಕ, ಬೊಟ್ಟು 8). 8, = ಮೂಲಕೆ, ಚಿತ್ರಮೂಲ. (8). 9, wind (ಮಾರುತ, ವಾಯು 8). 10, various modes of writing verses (Kāvy. III, 2, B, 75 seq.; ಸಾಧನ 8). 11, N. of two vṛittas (Ūh.). 12, N. of two other metres (Ūh.). 13, = ಚಿತ್ರ. (ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 8). — ಚಿತ್ರ ತೆಗೆ (C.; B. 5, 271) or ಚಿತ್ರ ಬರೆ (C.; B. 8, 49; 5, 171. 275; Prv. s. ಗೋಡೆ), to draw a picture. — ಚಿತ್ರದುಡಿಗೆ. -ಕುದಿಗೆ. Cloth of variegated colour (Si. 271).
 ಚಿತ್ರಕ *citāra*. A painter (ರಂಗಾಚಾರ, ಚಿತ್ರ Mr. 377; Grj. 2, after 106). 2, a leopard or ohita. 8, a sectarian mark on the forehead (ಪುಣ್ಣಿ, etc. Mr. 335). 4, the plant called Ceylon leadwort, *Plumbago zeylanica* Lin. (ಪಾವಕ, ಚಿತ್ರ ಮೂಲ Nn. 122; ವ್ಯಾಲ, ಅನ್ನಿ, ಚಿತ್ರಮೂಲ Mr. 128). 5, the castor-oil plant, *Ricinus communis*. 6, the bēṇḍu with (or of) which the śirōgranthi is made (Mr. 334, one MS. ಕೆಲಕ; My.).
 ಚಿತ್ರಕಮ್ಬಲ *citā-kambaia*. A variegated blanket. See Nr. s. ಮೇಲೆ.
 ಚಿತ್ರಕಮ್ಬಲ *citā-kambali*. = ಚಿತ್ರಕಮ್ಬಲ. (My.; Si. 271).
 ಚಿತ್ರಕರ *citā-kara*. A painter.
 ಚಿತ್ರಕಾಯ *citā-kāya*. A tiger, a panther, a chita (ವ್ಯಾಳ, etc., ಹುರಿ Mr. 159).

ಚಿತ್ರಕಾರ citra-kāra. A painter. (My.).
 ಚಿತ್ರಕುಟಿ citra-kuṭi. A tent (ಗುಣಲಯನಿ, ದೂಷ್ಯ, ಗುಡಿ Mr. 288).
 ಚಿತ್ರಕೂಟ citra-kūṭa. N. of a hill and district, Chitrakote or Chataroot near Kampta. (Rām. 2, 4 sum.; Śi. 101).
 ಚಿತ್ರಕೃತಿ citra-kṛiti. A painter. 2, the tree *Datbergia oujeinensis*.
 ಚಿತ್ರಗುಡಿ citra-gṛā. A painter, one of the caste of painters (C.; B. 3, 49; 5, 83). ಕತ್ತ ಚಿತ್ರಗುಡಿನ ಮಣ್ಣು, ಹಣ ನೋಟಗುಡಿನ ಮಣ್ಣು, ಟವಣ ಶಾನಭೋಗನ ಮಣ್ಣು (Prv.).
 ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ citra-gṇpta. N. of one of the beings recording the vices and virtues of mankind in Yama's world. (My.).
 ಚಿತ್ರತಾಂಡುಲಿ citra-taṇḍulī. The vegetable substance *Erycibe paniculata*, considered of great efficacy as a vermifuge.
 ಚಿತ್ರತರ citra-tara. Uncommonly beautiful or wonderful (ನಿಚಿತ್ರ G.; Śiv. 4, 51).
 ಚಿತ್ರಪಟ citra-paṭa. A painting, a picture. (My.).
 ಚಿತ್ರಪತ್ರ citra-patra. A coloured leaf; brilliant decoration or spots (Ūpr. 7, after 92; Bh. 1, 12, 14; J. 17, 25).
 ಚಿತ್ರಪದ citra-pada. N. of two vṛittas (Ūh.).
 ಚಿತ್ರಪರ್ವ citra-parṇi. The plant *Hemionitis cordifolia* Roxb.
 ಚಿತ್ರಪುಂಜಿ citra-puṅkha. An arrow.
 ಚಿತ್ರಪ್ರಾರಂಭ citra-prārambha. The commencement or the undertaking of a painting; the outline of a picture, a sketch, drawing. See ಚಿತ್ರವಿದು.
 ಚಿತ್ರಭಾನು citra-hhānn. Bright-shining; the sun;—fire (J. 28, 15). 2, the sixteenth year of the cycle of sixty (C.).
 ಚಿತ್ರಮಾಲೆ citra-mālā. A wreath or row of pictures. (Śmd. 408).
 ಚಿತ್ರಮೂಲ citra-mūla. An under-shrub, the Ceylon leadwort, *Plumbago zeylanica* Lin. (ವ್ಯಾಲ, ಅಗ್ನಿ, ಚಿತ್ರಕ Mr. 128; ಪಾವಕ 526; ಚಿತ್ರ, ಮೂಲಿಕೆ Nn. 8; ದವ, ವೃಕ್ಷ 110; ಪಾವಕ, ಚಿತ್ರಕ 122), also the rose-coloured leadwort, *Plumbago rosea* Lin. (St. & Pl.).
 ಚಿತ್ರಮೂಲಿಕೆ citra-mūlikē. Ceylon leadwort (ಶಿಖಿ, ಮೂಲಿಕೆ Nn. 4).
 ಚಿತ್ರರಥ citra-ratha. Having a bright or splendid chariot: fire; the sun; N. of the king of the Gandharvas; etc. See ಚಿತ್ರರಥ.
 ಚಿತ್ರರೂಪ citra-rūpa. = ಚಿತ್ರಾಕಾರ. (Bp. 42, 8).
 ಚಿತ್ರಲತೆ citra-latē. N. of a metre (Ūh.).
 ಚಿತ್ರಲೇಖ citra-lēkhē. A picture, a portrait. 2, N. of a daughter of king Vāṇa's minister. 3, N. of an Apsaras. (My.).
 ಚಿತ್ರವಧೆ citra-vadhē. Horrid torture (Tē., R.); the state of being cut up into small pieces (My.).
 ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ citra-vicitra. Variegated; various, multiform. (My.; B. 4, 146).
 ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ citra-vihaga. A kind of large black bee (ಪದಮ, ಅರುಣ, ಬಂಗ, ಬವರ, etc. (Śm. 27).
 ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ citra-vihaṅga. = ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ. (ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಮಲ್ಲದಿ, ಪದಮ, etc. Kk. 14).
 ಚಿತ್ರವೃತ್ತಿ citra-vṛitti. Any astonishing act or practice. (Ūpr. 1, 134).

ಚಿತ್ರಶಿಖಂಡಿ citra-śikhaṇḍi. Having bright crests. 2, the *saptarshis* or seven great *rishis* (Martī, Atri, etc.) as represented in the seven principal stars of the constellation of *ursa major* (ಮುಖಯುರ Mr. 39); the constellation itself.
 ಚಿತ್ರಶಿಖಂಡಿ ಚಿತ್ರಶಿಖಂಡಿ-ಜಾ. *Bṛihaspati*.
 ಚಿತ್ರಶಿಖಂಡಿ ಪ್ರಸೂತ citra-śikhaṇḍi-prasūta. *Bṛihaspati*.
 ಚಿತ್ರಸೇನ citra-sēna. N. of the leader of the Gaudharvas (Bh. 8, 18, 38).
 ಚಿತ್ರಾಕಾರ citra-ākāra. = ಚಿತ್ರಗಾರ, ಚಿತ್ರಾರ. A painted resemblance, a portrait, a picture.
 ಚಿತ್ರಾಂಗ citra-aṅga. Having a variegated, spotted, or beautiful body; N. of a horse (Bp. 59, 38); etc.
 ಚಿತ್ರಾಂಗಲಿ citra-aṅgalī. She who is decorated with beautiful bracelets; N. of the wife of Arjuna and mother of Bahhrnvāhana. (J. 17, 31. 83. 35. 49. 55).
 ಚಿತ್ರಾಂಗಿ citra-aṅgi. A woman (J. 30, 8).
 ಚಿತ್ರಾನ್ನ citra-anna. Rice dressed with coloured, or various, condiments; a hotchpotch of hoiled grain. (Mhr.; My.).
 ಚಿತ್ರಾಪುರ citra-pura. N. of a place in North Canara where the guru of the Śārasvata Brāhmaṇas resides (Mg.).
 ಚಿತ್ರಾನಲಮ್ಬನ citra-avalambhana. The state of possessing or having various colours (J. 30, 16).
 ಚಿತ್ರಾನಹ citra-āvaḥa. Producing wonder (Ūpr. 6, 99).
 ಚಿತ್ರಾಸನ citra-āsana. A square carpet of a variegated colour (Tē.; My.).
 ಚಿತ್ರಿ cītri. A painter (ರಂಗಾಚಾರ, ಚಿತ್ರಕ Mr. 377).
 ಚಿತ್ರಿಕ cītrika. = ಚಿತ್ರಕ. A painter (Rām. 5, 8, 50).
 ಚಿತ್ರಿಣಿ cītriṇi. N. of a woman endowed with various talents and excellencies. (R.).
 ಚಿತ್ರಿತ cītrita. Variegated; painted; a picture (Ūpr. 2, 47).
 ಚಿತ್ರಿಮ cītrima. To trace figures and images, to draw; to paint (ರೂಪಾದಿಲೇಖನ ಶ್ಮದ. Dh., o. r. -ನಿಲೇಖನ; Ūpr. 6, after 64; My.). ಚಿತ್ರಿತದಂ (ಶ್ಮದ. 274). ಚಿತ್ರಿತದ ತೂಲಿಕೆಯಂ ತರಿಸುವಂ (298).
 ಚಿತ್ರೇ cītrē. = ಚಿತ್ರ. The fourteenth lunar mansion, *spica virginis*. (B. 5, 308; My.). 2, the plant *Anthericum tuberosum* Roxb., or *Salvinia cucullata* Roxb. 3, a sort of cucumber, *Cucumis madraspatanus*.
 ಬಿದಕು bidaḥku. 1. = ಬಿದಕು 1, ಬಿದಕು 1. To squeeze the soaked pulse called *avarē* with the fingers and thus remove its skin (My.; cf. Tē. ಚಿಮಕು, ಚಿದಕು, ಚಿದುಕ್ಕ, ಚಿದುಮು; see s. K. ಚಿಮಕು 1).
 ಬಿದಕು bidaḥku. 2. = ಬಿದಕು 2, ಬಿದಕು 2. The state of being freed from one's skin by squeezing. — ಬಿದಕವರೆ. -ಅವರೆ. The pulse *avarē* when deprived of its skin (My.).
 ಬಿದಕ್ಕಿ bīdakkī. = ಚಿತ್ರಕ್ಕಿ. (Śiv. 2. 96).
 ಬಿದಂಗನಾಪ್ರಿಯ bīd-aṅgaṇā-priya. Śiva (Śiv. 5, 26).
 ಬಿದಮ್ಮರ bīd-ambara. N. of a town and temple, Chillum-hrum near the Coleroon river (T.; My.).
 ಬಿದಾನಂದ bīd-ānanda. Intellectual happiness. (Śmd. 2; Bp. 23, 1). 2, N. of a poet (My.).
 ಬಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ bīd-ānanda-mūrti. Śiva (My.).

ಬಿದಾನರೂಪ oldānanda-rūpa. Śiva (Śāv. 2, 97).
 ಬಿದುಕು ciduku. 1. = ಬಿದಕು 1, etc. (My.).
 ಬಿದುಕು ciduku. 2. = ಬಿದಕು 2, etc. (My.).
 ಬಿದಗನರೂಪ oit-gagana-rūpa. Śiva (Śāv. 5, 49).
 ಬಿದ್ರೂಪ oit-rūpa. Intelligent, thoughtful; amiable, good-hearted (ಕಡುಲೇಸುಮನದವಂ Mr. 241); Kṛishṇa (J. 5, 9).
 ಬಿನ cina. (= ಚಿವಿ). Smallness; small pieces.
 — ಚಿನಕಡಿ. To cut into small pieces (J. 4, 38; Tē. ಚಿನಕಡಿಟ್ಟು, to heat to pieces).
 ಬಿನಾಯಿ cināyi. Relating to or coming from China (B. 5, 296; Mhr. ಚಿನಕ, ಚಿನಕ).
 ಬಿನಾಲಿ cināli. A woman that commits whoredom (My.; Mhr., H. ಫಿನಾಲ, ಬೆನ್ನಳಿ).
 ಬಿನಿ cini. A certain colour (Bp. 11, 24).
 ಬಿನಿವಾರ cini (= cinna 1)-vāra. = ಚಿನಿವಾಲ, ಚಿನ್ನವಾಲ, ಚಿನ್ನವಾರ. A money-changer; a seller of jewels (C.; B. 4, 52; cf. ಚನ್ನವರದ).
 ಬಿನಿವಾಲ cini-vāla. = ಚಿನಿವಾರ. (S. Mhr.).
 ಬಿನು cinu. (= ಚಿಲು). — ಚಿನುಕುರುಕು. N. of a bird (ಕುಕ್ಕು Mr. 175, one MS. ಚಿನುಕುರು).
 ಬಿನುಕು cinuku. (Tē. ಚಿನುಕು, a drop or sprinkle; see ಚಿನುಗು 2). — ಚಿನುಕುರುಕು. — ಉರುಕು (= ಕುರುಕು). Gram steeped in water till it germinates, then seasoned with salt and ohillies and fried (My.). 2, N. of a village (My.).
 ಬಿನುಮಯ cinnmaya. Thh. of ಚನ್ನಯ (My.).
 ಚಿನ್ನನ cintana. Thinking; thinking of, reflecting upon; anxious thought. See Bp. 89, 29; Śāv. 5, 32; ದ್ವೀಕ-
 ಚಿನ್ನನೆ cintanē. = ಚಿನ್ನನ. (Bp. 85, 32; 47, 6; B. 4, 97; My.).
 ಚಿನ್ನಕ cintāka. A kind of gold necklace (S. Mhr.; Si. 218; Tē.; T. ಚಿನ್ನಕ-ಕಟ್ಟಿಗೆ).
 ಚಿನ್ನಕುಲ cintā-ākula. Disturbed in thought, distracted by any idea, anxious, solioitous.
 ಚಿನ್ನಕುಲಕೆ cintā-akulatē. The state of being disturbed in thought, etc. (Śāv. 4, 92).
 ಚಿನ್ನಕ್ರಾಂತ cintā-ākṛānta. Agitated or overcome by anxiety or care (My.). Fem. ಚಿನ್ನಕ್ರಾಂತೆ (Bp. 2, 48).
 ಚಿನ್ನಾಗ್ನಿ cintā-agni. Extreme anxiety (Mhr.; R.).
 ಚಿನ್ನಾಂಗನೆ cintā-ānganē. Care regarded as a woman (Bh. 1, 8, 7).
 ಚಿನ್ನಾಕರಲಹ್ವ cintā-taralatra. Unsteadiness of mind on account of anxiety (Ūpr. 8, 65).
 ಚಿನ್ನಾಪಂಕ cintā-panka. Anxiety looked upon as dirt (Śāv. 4, after 99).
 ಚಿನ್ನಾಪರತನ್ತ್ರಿ cintā-paratantrē. A woman who is subject to or in anxiety (Ūpr. 3, after 68).
 ಚಿನ್ನಾಭರ cintā-hhara. Excess of care (Ūpr. 4, 92).
 ಚಿನ್ನಾಮರ cintā-mapi. A gem of svarga, supposed to yield to its possessor everything wanted; the philosopher's stone. (Bp. 1, 39; 5, 69; 31, 18; 55, 22; 61, 70; Śāv. 1, after 71; J. 24, 39).
 ಚಿನ್ನಾರತಿ cintā-rati. Addiction to sad thoughts (Grj. 9, 93).

ಚಿನ್ನಾರತ್ನ cintā-ratna. = ಚಿನ್ನಾಮರ. (Grj. 4, after 43; Bp. 61, 84).
 ಚಿನ್ನಾಲು cintālu. Large scales for weighing (C.; Mhr., H.; Si. 327).
 ಚಿಂತಿತ cintita. Thought, considered; thought about, reflected upon; thought; care; intention. (My.).
 ಚಿಂತಿಸು cintisa. To think about, to direct the thoughts towards, to reflect upon (My.). ಚಿಂತಿಸಿ ಉಪಾಯಮಂ (Śmd. 112). ನೀವು ಸರ್ವದಾ ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಹಿತ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಇರಿ! (B. 4, 17). 2, to be anxious, sorrowful, or disturbed in thought (C.). ಗದಗದಿಸಿ ಕಣ್ಣೀರ್ ಸುರಿಯೆ ಚಿಂತಿಸ ಪಾರ್ವತ (Śmd. 229). See Ūpr. 5, 35; Bp. 9, 49; 27, 17; 41, 13; 47, 5; 57, 50; J. 2, 30; B. 3, 127.
 ಚಿಂತೆ cintē. ಚಿಂತಾ. Thought, especially sad or sorrowful thought, care, anxiety (C.; ದಾಗುಕ Ū. I, 71; ಚೇವನ I, 58. 95; II, 20; ದೂಸಿದರ್ಥಂ II, 107; ದುಮ್ಮಾನ, ಉಮ್ಮು Kk. 52; ಉಚ್ಚಿಗ 72; see ಉಮ್ಮಳಿಸು, ಮುಡುಗು); reflection, consideration; recollection. 2, one of the saṁskārahāvas (Kāvy. IV, 2, 16). ಚಿಂತೆಯವ ಚಿಂತೆಗೆ ಅತ್ತರೆ ಕೆಂಪು ತನ್ನ ಗುರಿಗೆ ಅತ್ತ — ಚಿಂತೆಯೇ ಮುನ್ನ, ಸನ್ನೋಪವೇ ಯಾವನ (Prva.). ಚಿಂತೆ! never mind! (C.). — ಚಿಂತೆಗೆಯ. To entertain anxious thoughts, to be anxious, to grieve, etc. (Rāv. 13, 97). — ಚಿಂತೆಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To become anxious (My.; S. Mhr. rare). — ಚಿಂತೆ ಮಾಡು. = ಚಿಂತೆಗೆಯ. (C.; B. 4, 25. 142; 5, 182; ಹಮ್ಮಲಿಸು G.). 2, to reflect, to consider (My.). — ಚಿಂತೆವೆರ್. — ವೆರ್. To become full of anxious thoughts (J. 10, 25).
 ಚಿಂತ್ಯ cintya. To be considered or reflected; to be thought of; to be apprehended or conceived, etc.; the necessity of thinking about anything. See ಅ, ಪ್ರ.
 ಚಿಂತಿ cindi. A shred, a strip; a rag (C.; Br.; Mhr. ಚಿಂತಿ). See Bp. 27, 18; Si. 223. ಚಿಂತಿಯಾದರೂ ದೊಂದಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (Prv.).
 ಚಿನ್ನ cinna. 1. (fr. ಚಿನ್ 1, etc.). Gold (C.; ಪಂ, ಸುವರ್ಣ Nu. 10; ಅರ್ಜುನ, ಸುವರ್ಣ 112; ಪರಾಗ, ಕನಕ 113; ಸ್ವರ್ಣ, ಸುವರ್ಣ, ಕನಕ, ಕಾಂಚನ, ಕರ್ಪುರ, ಚಾಮಾರ, etc. Si. 331; Tē. ಚಿನ್ನದ; T., M. ತಂಗ). ಬದಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಚಿನ್ನ ಕಡಗಮಾಗುವದೇ ನೂ? (Dp. 148). ಚಿನ್ನಕ್ಕಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟಣಕ್ಕಕ್ಕಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲವೇ? — ಚಿನ್ನದ ಚೂರಿಯನ್ನು ಕುತ್ತಿಗೆ ಕುಯ್ಯು ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? — ಎರನ ಚಿನ್ನ ಥರಿಸಿ, ತಾನೂ ಅರಸಿ! ಎನ್ನಲು. — ಚಿನ್ನದ ತಲೆಯಾದರೂ ಒಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದವೇ! — ಚಿನ್ನದ ಹರಿವಾಣವಾದರೂ ಮುಟ್ಟಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಒಡಗ ಬೇಕು (Prva.). See Rāv. 6, after 11; 12, 39; B. 4, 94; Si. 267. 268. 328. 330. 331. 345. — ಚಿನ್ನದೋಲಿ. — ಒಲಿ. A gold ear-ring worn by women (My.). — ಚಿನ್ನಧಾರೆ. The tree Seshana grandiflora (P ವಸು Mr. 134). — ಚಿನ್ನವರದ. — ವರದ. A dealer in gold or money, a shroff (ಸೊನ್ನವರದ Si.; ವಿತ್ತವಣಿ Mr. 358). See Ū. Bp. 47, 41; J. 6, 13.
 ಚಿನ್ನ cinna. 2. (= ಚಿನ್ನ, ಚಿನ್). Smallness, etc. (see ಕಡಿ). — ಚಿನ್ನಗಾಳಿ. — ಕಾಳಿ. = ಚನಗಾಳಿ. A small kāl or trumpet, usually blown in pairs by one person (My.). — ಚಿನ್ನಚಿರುಕು. (ದಾಂಗಲಿಕೆ, ಅಗ್ನಿತಿಪಿ, ಕೊಲುಕುಟಕನ ನಿಧಿ Si. 151).
 ಚಿನ್ನ cinna. 1. Thh. of ಚಿನ್ನ (Śmd. 338).
 ಚಿನ್ನ cinna. 2. Thh. of ಚಿನ್ನ (Śmd. 849; My.; T.; Tē. ಚಿನ್ನ). ಕಮ್ಮು ಚಿನ್ನದ ಎಲೆ ನಿಧಿ (ವಂಜುಲ, ಅಶೋಕ Si. 137).
 ಚಿನ್ನವರದ cinna-harada. See a. ಚಿನ್ನ 1.

ಚಿನ್ನವಾಲ *cinna-vāla*. = ಚಿನವಾರ, etc. (ಪೊಮ್ಮರದ, ಸೊನ್ನ
ವರದ G.).

ಚಿನ್ನಿ *cinni*. 1. Minute particles of tōgari given
as food to cattle (S. Mhr.; Mhr. ಚೂಣ, husks and
fragments given as food to cattle).

ಚಿನ್ನಿ *cinni*. 2. A shrub, the birch-leaved Aca-
lypha, *Acalypha betulina* Retz. (St. & Pl.; T.).
ಚೆನ್ನಿ *cinni*. = ಚಿನಾಯಿ, ಚೀನಿ. See ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ರೇವಲ್ವೆನ್ನಿ; B. 3, 45.
— ಚನ್ನಿಸಕ್ಕರೆ. A kind of white powder-like angar of
minnte crystals (S. Mhr.).

ಚೆನ್ನಿಧಾನ *cit-nidhāna*. A treasure of intelligence (Bp. 61,
75).

ಚೆನ್ನಿಧಿ *cit-nidhi*. = ಚನ್ನಿಧಾನ. (Bp. 59, 37).

ಚಿನ್ನಿವಾರ *cinni-vāra*. = ಚಿನವಾರ, etc. ಚನ್ನಿವಾರನ (My.
ಚಿನ-) ಮನೆಯ ನಾಯಿಯಾದರೆ ನಾಣ್ಯದ ನೋಟಾ ಬಲ್ಲದೇ? (Prv.).

ಚೆನ್ನಿ *cinne*. = ಚನ್ನ 2. A sign, token, mark; an allusion
(My.; Tē. ಚನ್ನಿಯ, ಚನ್ನ).

ಚೆನ್ನಯ *cit-maya*. = ಚಿನಮಯ. All intelligence, fail of
knowledge; pure intelligence. (Bp. 8, 53; 34, 10; 49, 33;
61, 88; 84v. 4, 97).

ಚೆನ್ನ *cinha*. Tbh. of ಚನ್ನ. (C.; ಲಕ್ಷಣ, ಗುರುತು G.). See G.
1. 20; Cb. 117; B. 3, 5.

ಚಿಪ್ *cip*. An imitative sound. (Cf. ಚಪ್, ಚಪ).
ಚಪ್ ಚಪ್. rep. One of the peculiar notes of the honso
lizard (C.).

ಚೆಪಟ *cipata*. Flattened, pressed flat, flat; flat-nosed. 2,
grain flattened after boiling. Cf. ಚಪಟ.

ಚೆಪಟಕ *cipitaka*. Grain flattened after boiling. See ಅವರ್.

ಚಿಪ್ಪ *cippa*. — ಚಿಪ್ಪಕಸುವು. The fragrant grass *Andro-
pogon shoenanthus* (ಮಾರಾಪ್ಪಣ, ಭೂಸ್ವಣ, ಮಾರವಣ
ಹುಲ್ಲು, ಚಿಪ್ಪಹುಲ್ಲು Si. 165; Tē. ಚಿಪ್ಪೆ, ಚಿಪ್ಪರೆ, ಚಿಪ್ಪಗಡ್ಡೆ).

ಚಿಪ್ಪ *cippa*. Tbh. of ಚಿಪ್ಪ (Smd. 233).

ಚಿಪ್ಪಿಗ *cippa-iga*. 1. (Smd. 233). Tbh. of ಚಿಪ್ಪಕ (Smd. 348).
An artisan, a mechanic (My.). ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಗೃಹ (ಅವೇಶನ
Mr. 195). ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಮನೆ (ಶಿಲ್ಪಶಾಲೆ Nr., Hk.).

ಚಿಪ್ಪಿಗ *cippiga*. 2. = ಚಿಪ್ಪಿಗ, ಸಿಪ್ಪಿಗ. (fr. Sk. ಸಿನ್, to sow;
cf. ಸೀಮ and ಸೀವನ). A tailor (ತುನ್ನವಾಯ, ಸೌಚಿ Nr.,
Hk.; ಚೇಲಿಕ, ತುನ್ನವಾಯ Mr. 377; Rām. 5, 8, 51; Mhr.
ತಿಮ್ಮಾ; Tē. ಚಿಪ್ಪಿವಾಡು, ಚಿಪ್ಪೆವಾಡು, ಚಿಪ್ಪೆ; T. ಚಿಪ್ಪಿಯಣ್ಣ). ಚಿಪ್ಪಿ
ಗರವನು (ತುನ್ನವಾಯ, etc. Si. 388).

ಚಿಪ್ಪಿಗಬಿಟ್ಟೆ *cippiga-hijjē*. Tbh. of ಚಿಪ್ಪಕಬಿಟ್ಟೆ (Smd. 376).

ಚಿಪ್ಪಿಗಿ *cippiga-iti*. (Smd. 244). A female tailor (My.),
or a female artisan.

ಚಿಪ್ಪು *cippu*. = ಸಿಪ್ಪು. An oyster-shell, a muscle,
a cockle (C.; Mhr., H. ತಿಮ್ಮು); a portion of the
fruit-stalk of the plantain (My.); a portion
of the shell of a cocoanut (C.); the case of
the brain, the skull; a pearl-oyster, a shell
(ಅಲ್ಪ Mr. 516; ಶುಕ್ತಿ Mr. 412; Bh. 3, 19, 37; J. 6, 6; 31,
62; Rām. 5, 8, 58; Mhr. ತಿಮ್ಮಾ; Tē. ಚಿಪ್ಪೆ, a shell; a cup,
saucer; T. ಚಿಪ್ಪು, ಇಪ್ಪಿ, a small shell; M. ಚಿಪ್ಪಿ, an oyster-
shell; cf. ಚಿಪ್ಪು, ಚಿಪ್ಪು, etc.). ನೀರೊಳಗಣ ಚಿಪ್ಪು (ಜಲಶುಕ್ತಿ, ಶ
ಮ್ಭಿಕ Nr.). ಮುತ್ತಿನ ಚಿಪ್ಪು (ಮುಕ್ತಾಸ್ಥಿ, ಶುಕ್ತಿ Nr.; Si. 89).

ತರೆಯ ಚಿಪ್ಪು (ಕರ್ಪರ, ಕಪಾಲ Nr.; ಶಕಲ Mr. 897). See B. 3,
20, 52, 114; ಕವ್ವೆ; Prv. s. ಮುತ್ತು. — ಚಿಪ್ಪುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು.
The shell of a cocoanut to form (B. 2, 42; My.).

ಚಿಬಕಳಿ *chibakali*. The Indian sand-piper, *Tota-
nus indica* (B4.); — the white-tailed sand-
piper, *Totanus leucurus* (B4.).

ಚಿಬಟಿಗ *chibatiga*. = ಚಿಬಟಿಗ. — ಚಿಬಟಿಗನ ಹುಲ್ಲು. = ಚ.
A grass, *Leptochloa oalycina* Knuth. (Z.).

ಚೆಬುಕ *chuka*. = ಚವಕ, ಚುಬುಕ. The chin.

ಚೆಬ್ಬಿ *chiba*. = ಚಿಬ್ಬು, etc. (ಕರಾಸ, ಸಿಧ್ಧ Hk.). ಚಿಬ್ಬವಳ್ಳವನು
(ಸಿಧ್ಧಲ Hk.). — ಚಿಬ್ಬವೈಯ. — ಫೋಯ. To produce *chibbas*
by heating (Ahh. P. 11, 189).

ಚಿಬ್ಬಲ *chibbala*. = ಚೆಬ್ಬಲು, ಚೆಬ್ಬಿಲ್, ಚೆಬ್ಬುಲ್. A bamboo
lid (S. Mhr.; Tē. ಸಿಬ್ಬು).

ಚಿಬ್ಬಲು *chibbalu*. = ಚೆಬ್ಬಲು. (My.). — ಚಿಬ್ಬಲುಗಾಂ. A head
of Ganri placed on a bamboo lid to which clothes are
attached, at the Ganri habba (My.).

ಚೆಬ್ಬಿಲ್ *chibbil*. -ಲು. = ಚೆಬ್ಬಿಲ್, q. v. (My.).

ಚೆಬ್ಬು *chibhu*. = ಚಿಬ್ಬು, ಸಿಬ್ಬು, ಸಿಬ್ಬೆ. (Tbh. of ಸಿಬ್ಬು). A whitish,
reddish, or blackish spot on the body (C.; ಕರಾಸ, ಸಿಧ್ಧ
Nr.; ಸಿಧ್ಧ Mr. 385; Tē. ಸಿಬ್ಬೆಮು; Mhr. ತಿಮ್ಮಿಲ್. ಅನೆಯ ಚಿಬ್ಬು
(ಪದ್ಧ, ಎನ್ನುಣಾಲಕ Hk.; ಬಿನ್ನು, ಪದ್ಧ Mr. 154; ಪದ್ಧ, ಗಜದಿನ್ನು
Nn. 54). ಅನೆಯ ಮುಖಭಾಗದ ಚಿಬ್ಬು (ಪದ್ಧಕ, ಎನ್ನುಣಾಲಕ);
ಚಿಬ್ಬು ತುಡು ಹಿಡಿದವು (ಪ್ರಸರ, ಎಸರ್ಪಣ Nr.). ಸರ್ಪದಲ್ಲಿ ಚಿಬ್ಬು
ಸಂಜನಿಸಿರಲು ಗೋಧೂಮವರ್ಣಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 402). ಚಿಬ್ಬುಳ್ಳ
ವನು (ಸಿಧ್ಧಲ Nr.). — ಚಿಬ್ಬುಡೋಡು. — ತೋಡು. Whitish spots
to appear, on a horse (Mr. 275).

ಚಿಬ್ಬುಲ್ *chibbul*. -ಲು. = ಚೆಬ್ಬುಲ್, etc. (ಪದಲಿಕೆ Mr. 207,
o. r. ಚಿಬ್ಬುಲ್; My.).

ಚಿಮ್ *chim*. An imitative sound. — ಚಮ್ ಚಮ್.
rep. The peculiar cry of kites, hawks, etc. (C.).

ಚಿಮುಕೆಸು *chimakis*. = ಚೆಮುಕೆಸು, ಚೆಮುಕೆಸು, ಚೆವುಕೆಸು.
To sprinkle (My.; cf. ಚಿಮ್ಪು, ಸಿಮ್ಪು, ಸಿಮ್ಪು; Mhr.,
H. ತಿಡಕಣೇಂ, ತಿಡಾಣವಣೇಂ, Mhr. ತಿಮ್ಮಡಣೇಂ, to sprinkle;
to besprinkle).

ಚಿಮುಕು *chimaku*. = ಚೆಮುಕು, ಚೆಮುಕು, ಚೆವುಕು. To
sprinkle (any liquid, My.; Tē. ಚಿಮುಕು, ಚಿಮುಮು, to splash
or drop as water; ಚಿಲುಕು, to sprinkle, to ohnru; to be
shed, to distil; see ಚಿಬ್ಬು).

ಚೆಮುಟ *chimaṭa*. = ಚಿಮಟಿಗ q. v., ಚಿಮಟಿ, ಚಿಮುಟಿ. (My.; Mhr.
ಚಿವಟಾ, ಚಿಮಟಿ, ಚಿಮುಟಿ; ಚಿಬಲಣೇಂ, ಚಿಮುಟಿಣೇಂ, ಚಿವಣೇಂ,
to pinch, to squeeze; cf. ಚಿಮುಟು 1 and ಚಿವಟು 1).

ಚೆಮುಟಿಗ *chimaṭiga*. = ಚಿಮುಟಿ, etc. A pair of tweezers, pincers,
nippers (S. Mhr.; Tē. ಚಿಮಟಾ, ಚಿಮುಟಾ, ಚಿಮುಟಿ; M. ಚಿವಣಿ,
ಚಿವಣಿ; T. ಚಾಮಣ, ಚಾವಣ, ಶ್ರವಣ 4; cf. ಚಿವಟು 1, etc.). —
ಚಿಮುಟಿಗ ಹಾಡು. To use the tweezers (S. Mhr.). — ಚಿಮು
ಟಿಗ ಹೊಡಿಸು. = ಚಿಮುಟಿಗ ಹಾಡಿಸು. (S. Mhr.).

ಚೆಮುನೆ *chimanī*. A chimney (of a lamp, My.).

ಚಿಮಿ *chimi*. 1. (cf. ಚಮ್, ಚವ; Tē. ಚಿಮಿಚಿಮಿ-ಕಾರ, a slight
winning sound, as in pain; T. ಚಿಮ್ಪು, to sound; Sk. ಚಿಮಿ,
a parrot, cf. ನಿಳಿ). — ಚಿಮಿ ಚಿಮಿಸು. To utter a certain sound
(ಶಬ್ದ Smd. Dh.).

ಚಿಮಿ *çimi*. 2. — ಚಮ ಚಮಸು. To roll, to wallow, to welter (ಬುಲನ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಚಿಮಿಕಿಸು *çimikisu*. = ಚೆಮಿಕಿಸು, etc. To sprinkle (C.).

ಚಿಮಿಕು *çimiku*. = ಚೆಮಿಕು, etc. (My.).

ಚಿಮಿಟ *çimīṭa*. = ಚಮಟ, etc. (My.).

ಚಿಮುಕಿಸು *çimukisu*. = ಚೆಮಿಕಿಸು, etc. (My.).

ಚಿಮುಕು *çimuku*. = ಚೆಮಿಕು, etc. (My.).

ಚಿಮುಟ *çimnṭa*. = ಚಮಟ, etc. (My.).

ಚಿಮುಟಿ *çimutṭi*. Plucking out hairs with nippers (My.; Mhr. ಚವಟಾ; cf. ಚವಟು 1). ಚಮುಟಿ ಮಾಡು (My.). — ಚಮುಟಿ ರ. = ಚಮುಟಿ. (My.).

ಚಿಮುಟು *çimutu*. = ಚೆವಟು, ಚೆವಟು 2. To twinkle the, or with the, eyes, to wink with the eyes (My.; T. ಚಮುಟು, ಚಮಿದ; M. ಚಮುಟು, ಚಮುಟು; see ಇಮ). **ಚಿಮುಟು** *çimutu*. 1. = ಚವಟು 1, ಚಗಟು. To press together; to squeeze, to pinch (My.; see ಚಮಟಿ). See ಕಣ್ಣು.

ಚಿಮುಟು *çimutu*. 2. = ಚವಟು 2. The pressing together of the eyelids (as a sign, My.; see ಕಣ್ಣು).

ಚಿಮ್ಪಿ *çimpl*. = ಚಮ್ಪಿ, ಸಿಮ್ಪಿ, ಸಿಮ್ಪು, ಸಿಮ್ಪೆ, and K. ಚಮ್ಪೆ, where the Mhr. term occurs. (ಜಲಕುಶ, ಕಮ್ಪು, ಕಮ್ಪುಕ, ಕಾಮ್ಪುಕ G.).

ಚಿಮ್ಪಿಗ *çimpiga*. = ಚಪ್ಪಿಗ 2, etc. A tailor (S. Mhr.; Ç. Bp. 47, 41). — ಚಮ್ಪಿಗನ ಹುಲ್ಲು. A kind of grass (S. Mhr.).

ಚಿಮ್ಪಿ *çimpē*. = ಚಮ್ಪಿ, etc. ಮುತ್ತು ಹುಟ್ಟುವ ಚಮ್ಪಿ (ಮುಕ್ತಾ ಸ್ಥಳಿ G.).

ಚಿಮ್ಪಿಳಿಯ *çimbaliya*. N. (? Bp. 27, 20).

ಚಿಮ್ಪಿಣ್ಣಿ *çimmaṇḍi*. = ಚೆಮ್ಪಿಣ್ಣಿ q. v., ಚೆಮ್ಪಿಣ್ಣಿ, (ಚೆಮ್ಪಿಣ್ಣಿ). A cricket (ಏಲಿಕೆ Mr. 176, o. r. ಚಮ್ಪಿಣ್ಣಿ).

ಚಿಮ್ಪಿಣ್ಣಿ *çimmaṇḍē*. = ಚೆಮ್ಪಿಣ್ಣಿ, etc. (Tē. ಚಮಟಿ, ಚಮಟಿ, ಚಮ್ಪಿಟಿ, ಚಮ್ಪಿಟಿ, ಚಮ್ಪಿಟಿ; M. ಚಮಿಲಿ; T. ಚಮಿಲಿ, ಚಳ್ಳಣ್ಣು, ಚಳ್ಳಣ್ಣು, ಚಳ್ಳಣ್ಣು, ಚಳ್ಳಣ್ಣು, ಚಳ್ಳಣ್ಣು, ಚಳ್ಳಣ್ಣು, ಚಳ್ಳಣ್ಣು. — ಚಮ್ಪಿಣ್ಣಿ ಹುದು. (ಫೈಂಗಾರಿ, ಏಲಿಕೆ, etc. Si. 176).

ಚಿಮ್ಪಿಸು *çimmisu*. 1. To cause one's self to spring out, to gush forth; to come forth suddenly (Bp. 18, 62; 57, 82).

ಚಿಮ್ಪಿಸು *çimmisu*. 2. To shake (v. t.), to swing (J. 17, 29; 30, 44).

ಚಿಮ್ಪು *çimmu*. 1. To discharge by means of two fingers, to propel something with a finger placed to the thumb and suddenly forced from that position, to shoot with the finger (ಯುಗಾಂಗುಲಿವಿವೇಷನ ಸ್ಮದ. Dh.; C.). 2, to cast or push forward by means of the foot, as a stick, etc. (C.), or of a stick (My.); to cast, to fling, to push away (Bp. 21, 17; ಸೆವ. 4, 51, 73; Tē.); to butt or toss with the horns (C.; Tē.). 3, to squirt (Bp. 44, 15; My.; Tē.); to sputter. ವೇದವನೋಡುವಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಪಿದ ಉಗುಡುಗಳು (ಪ್ರಹ್ಲಾದಪುರಾಣ Nr.). 4, to break forth: to burst forth

(Rām. 5, 8, 58; cf. ಸಿಡಿ); to flow forth, to gush out, to fly off (J. 7, 43; 14, 15; 25, 40; cf. Tē. ಚಿಪ್ಪು, ಚಿಲುಪು, to spirt out, flow, gush, break out, etc.); to fly, to run away (Rām. 3, 8, 43).

ಚಿಮ್ಪು *çimmu*. 2. To brandish a weapon, to shake, to swing (ತಪ್ಪತ್ತಯ ಸ್ಮದ. Dh.; Bp. 26, 13; 61, 28, 32; Rām. 5, 3, 61).

ಚಿಮ್ಪುರಿ *çimmuri*. The act of fastening the arms to the back, pinioning (Bh. 2, 2, 30; ಚಮ್ = ಚಮ್?).

ಚಿರ್ *çir*. An imitative sound. (Ç. ತಿರು 2). — ಚರ್ ಚರ್. rep. The sound emitted by a monkey when beaten (S. Mhr.).

ಚಿರ *çira*. Long, lasting a long time; existing from ancient times (ಪೌರಾಣ, ಪದ್ಧಯದು Nn. 165); oharming, good (ನಿಲ ಸತ್, ಒಪ್ಪವನ್ನಾದು 165, o. r. ಒಪ್ಪತ್ತು); a long time (ಅಶ್ವಾಲು Mr. 533). — ಚಿರಂ, for a long time, etc.

ಚಿರಕ್ರಿಯ *çira-kriya*. Dilatory, slow.

ಚಿರಜೀವತೆ *çira-jīvatē*. Longevity (Çpr. 2, 26).

ಚಿರಜೀವಿ *çira-jīvi*. = ಚಿರಂಜೀವಿ. (My. Amara).

ಚಿರಂಜೀವ *çira-m-jīva*. = ಚಿರಂಜೀವಿ No. 1. A term of address in a letter to any male person younger than the writer (B. 4, 87; My.).

ಚಿರಂಜೀವಿ *çira-m-jīvi*. Long-lived. 2, a crow.

ಚಿರಂಜೀವಿ *çira-m-jīvi*. A woman, married or single, who continues to reside after maturity in her father's house; a young woman (ಜವನಿ Hlā.).

ಚಿರತರ *çira-tara*. Uncommonly long (Bp. 82, 64).

ಚಿರಂತನ *çirantana*. Having lasted long, old, ancient.

ಚಿರವಾಲ್ *çira-pāl*. Condensed milk (ಕಾಯೆ ಬತ್ತಿದ ಪಾಲು Mr. 215).

ಚಿರಮ್ಪುಮಾಣಿಕೆ *çiram-pramānika*. N. of a vṛitta (Çh.).

ಚಿರರಾತ್ರಿ *çira-rātra*. A great many nights, a long period (ಅಸಂಖ್ಯಾತದ ಇರು Mr. 66).

ಚಿರರಾತ್ರಿಯ *çira-rātrīya*. For a long period, a long time.

ಚಿರವಿಲ್ವ *çira-vilva*. The tree *Pongamia glabra* Vent.

ಚಿರಸೂತೆ *çira-sūtē*. A cow that has borne many calves (and does not bear any more). See ಕಡೆಗನ್ನಿ.

ಚಿರಸ್ಥ *çirasya*. For a long time, a long time.

ಚಿರಾಕು *çirākṇ*. A lamp (My.; Mhr., H. ಚಿರಾಕ; Br.).

ಚಿರಾತೆ *çirāt*. For a long time, a long time.

ಚಿರಾಶೀತ *çira-attā*. Long since past.

ಚಿರಾಯ *çirāya*. For a long time, a long time.

ಚಿರಾಯಿತ *çirāyita*. See ಚಿರಾಯಿತ.

ಚಿರಾಯು *çira-āyn*. = ಚಿರಂಜೀವಿ. Long-lived; a moderately long life (see Prv. s. ಪಾಟಿ). 2, a crow (ಕಾಣ Mr. 170).

ಚಿರಿಚು *çiriçu*. To titter, to laugh (My.; Tē. ಕೆರು; T., M. ಚರಿ; see ಕು). ಎಲ್ಲರು ಚಿರಿಚಿದರು, ನಾನೂ ಚಿರಿಚಿದೆ (Prv.).

ಚಿರೇಣ *çirēṇa*. For a long time, a long time.

ಚಿವಿಚ *çirāca*. = ಚಿವಿಚ, etc. (S. Mhr.).

ಚಿವಿಚೆ *çirātē*. = ಚಿವಿಚ, ಚಿವಿಚ, ಚಿವಿಚ. A small kind

of tiger, the cheeta or hunting leopard (My.; T. ಚಿರುತ್ತಿ, ಚಿರುಪುಲಿ; Të. ಚಿರುತೆ, ಚಿರುತಪುಲಿ, ಚಿರುಪುಲಿ; M. ಚಿರು; cf. ಕೆರಿಯ No. 2 and Sk. ಚಿರು).

ಬೆರಿಯುತೆ cīrīyita. = ಕಿರಿಯಾತು, ಜೀರ್ಯಾತ. A kind of gentian, *Agathotes chirayta* Don. (C.; T. ಚಿರಿಯಾತು; ಕರಾತಪ್ಪ, etc., ಬೇತಾವರ Si. 157; Sk. also ಚಿರಾತಪ್ಪ; Mhr. ಚಿರಾಕತ, ಚಿರಾಯತ).

ಬೆರಿಯು cīrīu. = ಕೆರಿಯು, etc. Smallness (see s. ಕೆರಿಯ). — ಚಿರುಗುಳ್ಳೆ. = ಕೆರಿಯು. ಮುಳ್ಳುಳ್ಳೆ ಚಿರುಗುಳ್ಳೆ (ನಿಧಿಗುಳ್ಳೆ, ಸ್ವಾತಿ, ಕುಲಿ, ಕ್ವುಡ್ಲೆ, ದುಃಸ್ವರ್ತ, etc. Si. 144). — ಚಿರುತೋಣ್ಣ. N. (Bp. 18, 89; 24, 50; 25, 19; T.). — ಚಿರುತೋಣ್ಣಿಯನರ್. N. (Bp. 27, 70). — ಚಿರುಪುಲಿ. N. (Bp. 27, 70).

ಬೆರಿಯು cīrīca. = ಜೀರ್ಯ, etc. The hunting leopard, *Felis jubata* (Gz.).

ಬೆರಿಯು cīrīru. = ಜೀರಿತೆ, etc. (S. Mhr.; B. 3, 98; 5, 254).

ಬೆರಿಯು cīrbhata. A sort of cucumber, *Cucumis utilissimus*.

ಬೆರಿಯುತೆ cīrīyita. = ಜೀರ್ಯಾತ. (St. & Pl.).

ಬೆರಿಯು cīl. ಬೆಲು. = ಚುಲೆ, etc. See ಎಡಚರ್, ಚೂಚರ್.

ಬೆರಿಯು cīlak. (= ಜೆಲ್ಯು). The sound produced when cattle discharge the urine (S. Mhr.).

ಬೆರಿಯು cīlaka. = ಜೆಲುಕ. A hasp or small chain for fastening a door (C.; B. 4, 122; Të. ಚಲಕೆ, ಚಲುಕೆ, ಚಲುಕು; T. ಚಲುಕ್ಕು; cf. ಕೆರಿಯ ಸಿಲ್ಯು).

ಬೆರಿಯು cīlaku. A kind of urinary disease in men (S. Mhr.).

ಬೆರಿಯು cīlakhata. Body-armour (Mhr.; ಕಂಕಟಕ, ಕವಚ, etc. G.).

ಬೆರಿಯು cīlavān. The odd money over a round sum (My.; Tu.; see T., M. s. ಚಲ್ಲಿದ).

ಬೆರಿಯು cīli. (= ಕಿಲೆ, ಕಿಲಿ, ಜೆನು, ಜೆಲು). An imitative sound (T. ಚಿಲ್ಯೆ, M. ಚಿಲಿ, to sound, rattle, tinkle, chatter, chirp; Mhr. ಚಲಿಚಲಾಟ, ಚಲಿಚಲಾಟ, confused chattering of birds, monkeys, men, etc.; cf. ಸೆಲಿ). — ಚಲಿಮಿಲಿ. N. of a bird (Bh. 1, 20, 53). — ಚಲಿವಲಿ. = ಕಿಲಿವಲಿ. (ವಕ್ತೃಗಳ ಉಲಾಸ Si.).

ಬೆರಿಯು cīlikē. 1. The potherb *Hingtsha* repens (ಸ್ವಸ್ತಿಕ್ Mr. 149; Të. ಚಿಲ್ಯೆ). — ಚಲಿಕೆನೊಪ್ಪ. = ಚಲಿಕೆ. (ಹಲಮೋಚಿಕೆ, ವಾಸ್ತುಕ, etc. Si. 162).

ಬೆರಿಯು cīlikē. 2. Sticks and other small pieces of wood used, instead of bamboos, for building a flat roof (S. Mhr.; B. 4, 121; T. ಚಿಲ್ಯೆ, M. ಚಿಲ್ಯೆ, ಚಿಲ್ಯೆ, Të. ಚಿರುಗು, ಚಿಲ್ಯೆ, ಚಿರುತೆ, little sticks, leaves, etc.; cf. ಚಿಲ್ಯೆ 1P).

ಬೆರಿಯು cīlīcīma. A kind of sprat, *Clupea cultrata* (ಕೆರುಮಾನ್ Hīā; ನಲಮಾನ್, ಕೆರುಮಾನ್ Mr. 409).

ಬೆರಿಯು cīlīmō. The bowl of a hukkā (C.; Mhr., H. ಚಲಮು; M. ಚಿಲ್ಯೆ).

ಬೆಲು cīlu. (= ಜೆಲಿ, etc.). — ಚಲುಕುಲಿ. (= ಚಿರುಕುರುಳಿ?). N. of a bird (Rāv. 5, 59; V. 10, 54).

ಬೆಲುಕೆ cīluka. = ಜೆಲಕ. (My.).

ಬೆಲುಮೆ cīlumō. = ಚಲಮೆ, etc. (C. Bp. 57, 7).

ಜೆಲ್ಯೆ cīlkādī. A very irritable person (S. Mhr.; Mhr. ಚಿರಕ, irritability; ಚಿಲ್ಯೆ, offence, huff; cf. ಸಿಲ್ಯು).

ಜೆಲ್ಯೆ cīlku. (= ಜೆಲ್ಕ). An imitative sound (Të. ಚಲುಕು, ಚಿಲ್ಯು, to churn; see s. ಚಿರುಕು). — ಚಿಲ್ಯು ಚಿಲ್ಯು. The noise of milk in churning (My.).

ಜೆಲ್ಯೆ cīlīmisha. = ಕಿಲ್ಮಿಷ. Malice, roguery (My.; Të. ಚಿಲಿವಿಷ).

ಜೆಲ್ಯೆ cīlirō. = ಜೆಲ್ಯೆ. (My.).

ಜೆಲ್ಯೆ cīlla. = ಚಲಿ 2, (ಜೆಲ್ಯು), ಜೆಲ್ಯು 3. The clearing-nut tree, *Strychnos potatorum* Lin. (Bp. 45, 41; My.; T.; Të. ಚಿಲ್ಯೆ).

ಜೆಲ್ಯೆ cīlla. = ಚುಲ್ಲ. Blear-eyed. 2, the Bengal kite, *Falco cheela* Lath. See ತವನಕ್ಕಿ.

ಜೆಲ್ಯೆ cīllatana. Trouble (Bp. 45, 41; T., M. ಚಲುಗು; T. ಚಿಲ್ಯೆ).

ಜೆಲ್ಯೆ cīllatiruvadūr. N. of a place (Bp. 50, 53).

ಜೆಲ್ಯೆ cīllayita. = ಜೆಲ್ಯೆ, etc. q. v.

ಜೆಲ್ಯೆ cīllara. = ಜೆಲ್ಯೆ, ಜೆಲ್ಯೆ. Smallness; pettiness; fractional quantities; money under the value of a Rupee (S. Mhr.; Mhr. ಚಿಲ್ಯೆ; T. ಚಿಲ್ಯೆ, M. ಚಿಲ್ಯೆ; Të. ಚಿಲ್ಯೆ; T., M. also: ಚಿಲ್ಯೆನ, ಚಿಲ್ಯೆನ). — ಚಿಲ್ಯೆದಕು. The nondescript petty expenses (S. Mhr.; Mhr.; My. as ಚಿಲ್ಯೆ). — ಚಿಲ್ಯೆದಚನು. Sundry small articles of commerce, as grain, etc., excluding cloth (S. Mhr.; My. as ಚಿಲ್ಯೆ). — ಚಿಲ್ಯೆದನಾಣ್ಣ. Various small coins under the value of a Rupee (B. 4, 140; My. as ಚಿಲ್ಯೆ). — ಚಿಲ್ಯೆದರೋಕ್ಕ. Small money, change (S. Mhr.; My. as ಚಿಲ್ಯೆ).

ಜೆಲ್ಯೆ cīllarō. = ಜೆಲ್ಯೆ, etc. (My.). — ಚಿಲ್ಯೆದೊಲಸ. Minor business (My.). — ಚಿಲ್ಯೆದೊಣ್ಣ. Sundry grains, generally exclusive of rice and rāgi (My.; Si. 307). — ಚಿಲ್ಯೆದೊವಾತು. A trifling word (My.). — ಚಿಲ್ಯೆದೊಂಗಡ. -ಅಂಗಡ. A shop of sundry articles, as rice, pulse, oil, ghee, etc., with the exclusion of cloth (My.). — ಚಿಲ್ಯೆದೊನಾಣು. = ಚಿಲ್ಯೆದಚನು. (My.; Si. 84).

ಜೆಲ್ಯೆ cīllā. = ಚಲ್ಲಾ, etc. — ಚಲ್ಲಾ ಪಿಲ್ಲಿ. = ಚಲ್ಲಾ ಪಿಲ್ಲಿ. (C.).

ಜೆಲ್ಯೆ cīllāna. A small dagger; a sword of waving form (Të. ಚಲ್ಲಾಡ, ಚಲ್ಲಾಣ; R.).

ಜೆಲ್ಯೆ cīllu. 1. (fr. ಚುಲು). Smallness, as that of a leaf-plate or of betel-leaf (My.; Të. ಚಿಲ್ಯೆ, bits, fragments; trifling, useless).

ಜೆಲ್ಯೆ cīllu. 2. A piece of wood holding a spindle (S. Mhr.).

ಜೆಲ್ಯೆ cīllu. 3. = ಜೆಲ್ಯೆ, etc. (ಕತ Mr. 141).

ಜೆಲ್ಯೆ cīllō. A worthless, mischievous, misbehaving woman (Bp. 40, 54; occasionally used as a term of abuse in S. Mhr.; Të. ಚಿಲ್ಯೆ, mischievous; cf. Të. s. ಚಿಲ್ಯೆ 1).

ಜೆವರು cīvaṭu. = ಜೆವುರು, etc. To twinkle with the eyes, etc. (C.).

ಜೆವರು cīvaru. = ಜೆವರು 1, ಜೆವರು 1, ಚವರು 1. To

scratch with the nails or claws (S. Mhr.; B. 1, 27; cf. ಕೆರೆ 1? ಸೀಮು 1?).

ಬಿವಿಕೆ ÷ivikē. — ಚವಿಕೆನೂವು. The potherb *Amarantus oleraceus* Willd. (St. & Pl.).

ಬಿವಿಟು ÷ivitu. = ಬೆವಟು 1, etc. (Bp. 53, 10).

ಬಿವು ÷ivu. An imitative sound (cf. ಚಮ). — ಚವ rep. The peculiar cry of rats or mice (S. Mhr.). 2, the twittering of small birds (S. Mhr.; B. 2, 5).

ಬೆವಕ ÷ivuka. = ಚಿಲುಕ. *The chin.*

ಬಿವುಕೆಸು ÷ivukisu. = ಬೆವುಕೆಸು, etc. (My.).

ಬಿವುಕು ÷ivuku. = ಬೆವುಕು, etc. (My.).

ಬಿವುಟು ÷ivutu. 1. = ಬೆವುಟು, ಬೆವರು, ಬೆವುಟ್ಟು, ಜಿಗಟು 2. To cut or cut off with the nails, to pluck off or pinch off with the nails, to nip off (S. Mhr.; Bp. 38, 10; 54, 48; 57, 75; Tē. ಚಮುಷ, ಚಮುಮು, to squeeze, pinch; to nip or twitch off; to pluck, as flowers; see s. ಚವಕು 1).

ಬಿವುಟು ÷ivutu. 2. = ಬೆವುಟು, etc. (My.).

ಬೆವುಟು ÷ivutu. 1. = ಚಮುಟು 1, etc. (C.; see ಕಣ್ಣು-).

ಬೆವುಟು ÷ivutu. 2. = ಚಮುಟು 2. (C.; see ಕಣ್ಣು-).

ಬಿವುಡು ÷ivuḍu. = ಬೆವುಟು 1, etc. (ನೂಪುಡದ ಸಂದ. Dh.).

ಬಿವುಣ್ಣು ÷ivuṇṇu. = ಬೆವುಡು. (C. Bp. 47, 25, 30).

ಬಿವುರು ÷ivuru. 1. = ಬೆವುರು, etc. (C.).

ಬಿವುರು ÷ivuru. 2. = ಬೇರು 2. Scratching. — ಚವರ ಗಾಯ. A wound made by scratching (C.).

ಬಿವ್ವ ÷ivvu. = ಬೇವು. To cut thin, shave, or scrape; to peel or bark; to pair or trim the nails; to make a pen or pencil; to form into a pointed shape; to smooth, furbish or polish (T.; M. ಚವು; Tē. ಚವ್ವು, ಚವು; R.; see ಕೇಸು 2, ಕೆತ್ತು 4; cf. ಸಿಗುಡು, ಸಿವ್ವೆ).

ಬೆವ್ವ ÷ivva. = ಚವ್ವ 2, ಚವ್ವೆ, ಚವ್ವ. A mark, a sign.

ಬಿಳಿ ÷ili. 1. An imitative sound. — ಚಳಿ ಚಟರ್. dupl.

The sound of cracking, bursting asunder, of clapping (as thunder), orackling, etc. (Rāv. 5, 37; 8, 113). — ಚಳಿ ಚಳ. rep. = ಚಳಿ ಚಟರ್. (Rām. 5, 8, 60). — ಚಳಿ ಚಳಲು ಚಳಲು. = ಚಳಿ ಚಳ. (Rām. 5, 8, 58). — ಚಳಿ ಚಳರ್ ಚಳಿ. = ಚಳಿ ಚಟರ್, etc. (Bh. 1, 20, 57). Cf. ಚಟ 3.

ಬಿಳಿ ÷ili. 2. — ಚಳಿಯ ಮಾನ್. N. of a fish. ನಲಮಾನ, ಚಲ ಚಮ ಎನ್ನೊಡೆ ಸಿಲು, ಚಳಿಯ ಮಾನೆನ್ನು ಎವ್ವರು (Nr.).

ಬಿಳಿ ÷ili. 3. = ಜಿಲಿ 1. An imitative word. — ಚಳಿ ಚಳ. rep. The watering of one's mouth when seeing desirable sour things, also when eating sour things. ಚಳಿ ಚಳಿ ನೀರು ಬರು (S. Mhr.).

ಬಿಳಿ ÷ili. 4. An imitative sound. — ಚಳಿ ಚಳ. rep. The report of a whip (My.).

ಬಿಳಿಲ್ ÷ilil. (= ಬೆಟಿಲ್). ಪೂಯ್ಯ ಸಿಡಿಲ್, ಚಳಿಲ್ ಎವ್ವು ಎಂಜು (Smd. 218). See ಚಳಿ-.

ಬಿಳ್ಯ ÷ilya. N. of a village in Mysore known for its thieves. — ಚಳ್ಳದ ಹಳ್ಳೇ ಕಳ್ಳ. A very bad thief (My.).

ಬಿಳ್ಳೆ ÷illē. = ಬೆರೆ 1, No. 1. (My.; cf. ಚಲ್ಲು 1). — ಚಳ್ಳೆ ಸಿಳ್ಳೆ. dupl. Small children (My.; Mhr. ಚಿಲೇಪಿಲೇಂ).

ಬೀ ಘಿ. (= ಅಬೆ, ಬೆ:). Fie! shame! (C.; T., M.; Mhr. ಫಲ. ಬೇ! ಅನ್ನರೆ ತನ್ನ ಫಲಾ! ಅನ್ನರು ಎವ್ವುನೆ (Prv.). See B. 2, 41; 3, 37; 4, 139. — ಬೇ ಬೇ. rep. Fie, fie! (C.; B. 3, 83; T. ಬೇಬೇ; Mhr. ಫೇಫೇ). — ಬೇ ಹಾಕು. To show one's dislike by uttering *ci* (S. Mhr.; B. 4, 139).

ಬೀಕರಿ ÷ikari. = ಬೇಕಲು. — ಬೇಕರಿ ವಾಕರಿ. reit. Small articles of gold, etc. (My.).

ಬೀಕಲು ÷ikalu. = ಬೇಕು. (My.).

ಬೀಕು ÷iku. Smallness, littleness of size, used of grain and pulse (My.; cf. ಚಕ್ಕ).

ಬೇಕು ÷iku. = ಸೀಕು. Sick; sickness (My.; Br. ತೀಕು, ಸೀಕು).

ಬೀಕುರುವಾಯಿ ÷ikuru-vāyi. A cockroach, etc. (ಪರೋಷ್ಣ, etc., ಹೆಣ್ಣೆ ಮೂಗಕ್ಕು, ಗಬ್ಬಿರಾಯಿ Si. 175; Tē. ಬೀಕು ರಾಯಿ, ಬೀಕುರುವಾಯಿ, a squeaker; a bat; a beetle; a oricket). **ಬೇಟೆ ÷iṭi.** 1. = ಬೇಟು 1. Printed cotton, chintz (My.; M., Tē. ಬೇಟ್ಟು; T. ಬೇಟ್ಟು, ಬೇಟ್ಟು; Mhr., H. ಫಿಲ). — ಬೇಟೆವಾಟಿ. reit. = ಬೇಟೆ. ಬೇಟೆವಾಟಿ ಪಡೆವಾಡುಗೆ ಸಾಟಿಯೇ? (Prv.).

ಬೇಟೆ ÷iṭi. 2. = ಬೇಟು 2. A hit, a note or small letter; a bill, a bond (C.; Br.; T. ಬೇಟ್ಟು; M. ಬೇಟ್ಟು, ತೇಟ್ಟು; Mhr., H. ಬೆಟೆ, ಬೇಟೆ, ಬೆಟ್ಟೆ). 2, a written order (My.; Bh. 10, 7, 11?).

ಬೇಟು ÷iṭu. 1. = ಬೇಟೆ 1. (C.; B. 5, 297).

ಬೇಟು ÷iṭu. 2. = ಬೇಟೆ 2. (C.). See Prv. s. ತಾನು. 2, a small wrapper or envelope (S. Mhr.; B. 3, 28). 3, a slip of paper (My.). 4, a stamp (My.).

ಬೇಟ್ಟೀನ ÷iṭṭina. An under-secretary, a clerk of higher standing (S. Mhr.; Mhr., H. ಚಟನವೇಸ, ಚಟಬೇಸ).

ಬೀಡೆ ÷iḍē. 1. (Tē. ಬೇಡೆ, the rot, the murrain, cf. ಕಡು; Tē. ಬೇಡಿ, the sap or milk of the mango, etc.). — ಬೇಡೆ ಹುಡುವು. The sap worm, that destroys herbs; the grub inside a fruit or a seed (ನೀಲಂಗು, ಕ್ರಮ Si. 171; Tē. ಬೇಡಿ ಪುರುಗು, ಬೇಡೆ, ಬೇಡೆ).

ಬೀಡೆ ÷iḍē. 2. (fr. ಸೀಫ). A sweetmeat in the form of a marble fried in ghee or oil (My.; Tē., M.; T. ಬೇಡ್ಡು).

ಬೇಣ ÷ina. = ಬೇನ.

ಬೇಣಾಮ್ಬರ ÷ina-ambara. = ಬೇಣಾಮ್ಬರ. (Si. 271).

ಬೇತೆ ÷it. = ಬೆತ 4.

ಬೇತಾರ ÷it-kāra. = ಚತಾರ. (Grj. 8, after 8; Sāv. 2, 49).

ಬೇನ ÷ina. = ಬೇಣ. China; Chinese. 2, a sort of cloth, silken cloth (Ūpr. 3, 45; 4, 68; 6, 46; Rāv. 8, 2). 3, a kind of deer. — ಬೇನವೇಶ. China (My.; B. 2, 11; 4, 162). **ಬೇನಾ ÷ina.** = ಬೇನ- ಬೇನಾಸಕ್ಕರೆ. Granulated white sugar (My.).

ಬೇನಾಮ್ಬರ ÷ina-ambara. China-cloth, silk, a silken cloth (Ūpr. 2, 59; 6, 68).

ಬೇನ ÷ini. = ಚನಾಯಿ, ಬನ್ನಿ. Chinese. 2, oamphor (ಹಿಮನಾ ಲುಕ, ತುಹಿನ, ಪನ್ನ Mr. 336). — ಬೇನಕಾಯಿ. The squash-gourd, *Cucurbita maxima* Duches. (St. & Pl.).

ಬೀವರಿ ÷ipari. (Tē. ಬೇಕರಿ, ಬೇವರು, a broom; ಬೇಸರೆ, trash; T. ಬೇ, to sweep; ಬೇಕ್ಕು, sweepings, rubbish). — ಬೇವರಿಕಟ್ಟು. A broom (ಸಮ್ಮಾಚ್ಛನಿ, etc. Si. 112).

ಜೀವು cipu. = ಸೀವ. To suck the substance out of anything, to suck (My.; T. ಜಾಪು; Tē. ಚೀವು, to make a sound with the lips).

ಜೀವು cipu. A chip, a piece of stone or wood, especially used as a supporting prop (C.; Mhr. ಚೀವು; cf. ಚಿವು).

ಜೀವು cira. = ಜೀವ. A bag, a sack (ಸೂತ್ರ, ಪ್ರಸೇವ Nr.).

ಜೀವು cira. (= ಚೀವು). A strip, a long narrow piece of bark or rind; a strip of cloth; a rag, a tatter, an old and torn cloth; cloth; the dress of a Buddhist priest; a stripe, a stroke, a line (cf. ನೀವು 2).

ಜೀವು ciraṇa. = (ಜಾನ), ಜೀರ್ಣ, ಜೀರ್ಣ. A small chisel, especially used in cutting metals (C.; Tē.; Mhr. ಚರಣ).

ಜೀವು cīri. A cricket.

ಜೀವು cīrikē. (= ಧೀರುಕೆ). A cricket (Si. 133).

ಜೀವು cīrilli. A kind of large fish.

ಜೀವು cīru. 1. = ಜೀವರು, etc. (My.; Tē.; Tē. also: to cut in slices, to tear into shivers, to rend).

ಜೀವು cīru. 2. = ಜೀವರು 2. Scratching (My.); a shiver, a fragment. — ಚೀವ ಗಾಯ. = ಚೀವರ ಗಾಯ. (My.). — ಚೀವಾಗಿಸು. — ಅಗಿಸು. To shiver (J. 13, 50).

ಜೀವು cīr. = ಕೀವು 1, ಜೀವು 1. To scream, to emit a shrill sound, to cry out. (Tē. ಚೀವು, to call out, exclaim). ಚೀವು (J. 19, 50; 26, 53; 29, 46). ಚೀವು (19, 30). ಚೀವು (31, 30).

ಜೀವು cīrisu. To cause to scream, etc. (J. 23, 39; My.).

ಜೀವು cīru. 1. = ಜೀವ. P. p. ಜೀವ. (C.; J. 24, 1; 28, 32; 31, 46; 32, 51; B. 2, 50; 5, 132). ವಿಗುತವಿ ಬಿರಿಯು ಚೀವುನ ಶಂಖಂ (Pril. 22, 23). ಚೀವು ಗೃಹದೊಳ ಗರ್ಜನಂ (ಪಿಣ್ಣೆ ಕೂರ Mr. 236). — ಚೀವುಡು. — ಅಡು. To scream much, etc. (S. Mhr.; B. 5, 64).

ಜೀವು cīru. 2. = ಜೀವು Screaming, etc. (Bh. 8, 21, 8). — ಚೀವುಡು. — ಎಡು. = ಚೀವುಡು, q. v.

ಜೀವು cīru. 3. (fr. ಕೀವು 2). = ಜೀವ. Raging, fierceness. — ಚೀವ ನಾಯ. = ಚೀವನಾಯ. The wild dog, Canis rutilans (S. Mhr.).

ಜೀವುಮ್ಬು cīrumbu. Screaming; useless speech (ವೃಥಾಪಾಪ ಸೇ.).

ಜೀವು cīr. = ಜೀವು 3. — ಚೀವನಾಯ. The wild dog, Canis rutilans (Gz.).

ಜೀವು cīrṇa. = ಜೀವರಣ, etc. (ವೃಕ್ಷನ, ವೃಕ್ಷವರತು Si. 845; My.; Tē.).

ಜೀವು cīrṇē. The tree *Murraya koenigii* Spr. (ಅವನಿ, ಕರಿ ಜೀವ Mr. 134).

ಜೀವು cīla. = ಜೀವ, ಜೀವು. (ಅರ್ಥ Mr. 358; C.; Si. 194, 205, 490; M. ಚೀವ). ಕೂತು ಕೂಸಿವು ಚೀವಂ (ಜರಾಯು Mr. 308).

ಜೀವುಮ್ಬು cīlamandē. The ankle (Tē.; ಘಟಿಕೆ, ಗುಬ್ಬ Si. 207). ಚೀವುಮ್ಬುಯ ಕೆಳಗಡೆ ಪ್ರದೇಶ (ಪಾಪ್ಲಿ 207).

ಜೀವುಯಿತ cīlayita. N. of a plant (ಎಕಾಕ್ಷ Mr. 183, o. r. ಚಿಲ್ಲುಯಿತ).

ಜೀವಾಯ cīlāya. A small blade of a knife or sword (ಕರ್ತಲಗು Bhu. 5, o. r. ಕರ್ತಲಗು; Bh. 8, 25, 31; see remark a. ಕರ್ತು; cf. ಚಿಲ್ಲಾಣ; Sk. ಕೀಲ = ಕತ್ತ).

ಜೀವಾಳ cīlāla. N. of a man (Bp. 24, 11. 12. 15; V. 14, after 40, etc.).

ಜೀವಿ cīli. A word of calling to a cat, like pussy (My.; Tē.). See Prv. s. ಚಂಗಾಳಿ.

ಜೀವು cīlu. = ಜೀವ. (B. 3, 46).

ಜೀವಿ cīlā. (Tbh. of ಕೀಲ). A pin, a peg, any fastening (Tē.). ಮಣ್ಣು ಚೀವಿ (ಕೀಲ Si. 456; Tē. ಚೀವುಮ್ಬು, the inting round a crucifix).

ಜೀವರ cīvara. (= ಚೀವ). The dress of a Buddhist mendicant or of any mendicant.

ಜೀವು cīvu. = ಜೀವು, q. v. (My.).

ಜೀವು cīl. = ಗೀಳೆ. A scream, a cry (M.: sound). — ಚೀವುಡು. — ಅಡು. To scream (ಗೀಳುಡು Kk. 54; Śm. 50).

ಜು cū. (= ಇಸು 4, etc.). See Śmd. 307-309.

ಜುಂಯಿ cūmyi. = ಜುಂಯ, ಜೊಂಯ. The hissing of water on heated iron or fire, that produced by a dôsé when put in the hot pan (My.; Tē. ಜುಂಯಿ, ಜುಂಯ್ಕು, ಜುಯಿ, ಜುಯ್ಕು). — ಜುಂಯನ್. — ಎನ್. To hiss, to fizz (C. Bp. 46, 25; My.).

ಜುಂಯಿ cūkāni. = ಜುಂಯ. (My.).

ಜುಂಯಿಸು cūkāyisu. = ಜುಂಯಿಸು. To complete, to settle, to adjust, to fix the price, to discharge (as a debt, C.; Br., H.).

ಜುಂಯಿ cūkula. ಜುಂಯ. N. of a plant (ಹೇಮದುಗ್ಧ, ಅಕ್ಕಿ ಹೆಡೆ Mr. 129).

ಜುಂಯಿ cūkāṇa. = ಜುಂಯಿ. The helm of a ship (ಹಡಗಿನ ಹೆಡೆ Mr. 408; T., M. ಜುಂಯನ್; Br. ಜುಂಯನಿ, ಸುಂಯನಿ; Arabic ಸುಂಯನ್; Mhr., H. ಸುಂಯನಿ, ಸುಂಯನು).

ಜುಂಯಿ cūkki. = ಜುಂಯ, etc. (My.).

ಜುಂಯಿ cūkki. Tbh. of ಜುಂಯ. Śukra, the planet Venus and the preceptor of the daityas or rākshasas (My.; ರಕ್ತಸರ ಒಜ, ಅಸುರಗುರು Si. 17). See Prv. s. ತುರುಕ. — ಜುಂಯಿ ನರ. — ಕುವರ. A son or pupil of Śukra: a daitya (ದೈತ್ಯರಾಕ್ಷಸನವಿ Kk. 11a; ರಕ್ತಸ 10b; ರಕ್ತಸ, ಮದ್ವಿಗ, ಅಸುರ Śm. 9).

ಜುಂಯಿ cūkkē. = ಜೀವು 2, etc. A small mark, a dot, etc. (My.; Tē.; T. ಜುಂಯ್ಕು, a star). — ಜುಂಯಿಡು. The spotted antelope (ವೃಷತ Si. 169).

ಜುಂಯಿ cūkkē. Tbh. of ಜುಂಯ. Wood sorrel (Tē., R.; Mhr. ಜುಂಯ್ಕು).

ಜುಂಯಿ cūkra. = ಜುಂಯ. Sour sauce, acid seasoning, vinegar. 2, a kind of wood sorrel, *Rumex vesicarius*.

ಜುಂಯಿ cūkrikē. A kind of wood sorrel (= ಎಮ್ಮೆ ಬೋಳೆಕೆ).

ಜುಂಯಿ cūṅṅā. — ಜುಂಯ ಜುಂಯ. rep. An expression to denote the smell of fetid urine (C.). — ಜುಂಯನಾತ. The smell of fetid urine (My.).

ಜುಂಯಿ cūṅṅādi. (fr. ಕುಂಯ). Pettiness: small money, change; a trifling or petty sum above the large one, odd, as in one hundred

and odd (My.; Tē.; cf. ಚುಂಚು 2; Tē. also ಚುಂಗುಚು, ಚುಂಗುಚು; T. ಚುಕ್ಕಲ್, ಚುಕ್ಕು, ತುಕ್ಕು, ತುಕ್ಕುಣಿ, a small piece, bit or particle, cf. ತುಕ್ಕಡಿ). 2, interest on money (C.; T. ಚೋಟ್ಟು. ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಚುಂಗಡಿ ಸಿಕ್ಕಿದೇ? (Prr.). — ಚುಂಗಡಿರಾಫ. Gain by interest (Si. 300; My.). — ಚುಂಗಡಿ ಹಣ. Interest (My.). 2, small pieces of money (My.). ಚುಂಗಾಣಿ ಉಂಗಿಣಿ. A small smoking pipe of clay (My.; M. ಚುಣ್ಣಿ, Br., H. ಚೋಗಿ, T. ಚುಂಗಾಣಿ; Mhr. ಚೋಖಣಿ, to suck; ಝುರಕಾ, a long pull at a hooka).

ಚುಂಗಿ ಉಂಗಿ. = ಚೋಗಿ, q. v.

ಚುಂಗು ಉಂಗು. = ಚುಂಗು. The end of a turban sticking out, a small part torn and hanging to the thing, a dangling tatter (S. Mhr.; Tē. ಚುಂಗು, ಚುಂಗು, skirt, end of cloth; T. ಚುಂಗು, a plait, or fold, in a waist cloth or in a turban).

ಚುಚುನ್ನರಿ ಉಂಚುಂದಾರಿ. = ಚುಚುನ್ನರ, ಚುಚುನ್ನರಿ. (My. Amara; ಚುಚಿಲಿ Si. 170; T.).

ಚುಚುಲು ಉಚುಲು. = ಚುಚುಲು. A shrub or small tree, *Helicteres isora* L. (St. & Pl.).

ಚುಚಿಸು ಉಚಿಸು. To cause to pierce, etc. (C.). See Prv. s. ಗೇರು.

ಚುಚ್ಚು ಉಚ್ಚು. 1. = ಚುಚ್ಚು 1. To cause to enter into, to put upon, as upon a roasting spit, etc., to insert (C.; Tē. ಗುಚ್ಚು ಗುಚ್ಚು, to pierce or prick; to run through, to insert; ಚೊರು, to enter; ಚೊಚ್ಚು, to make enter; T. ಚೊರುಗು, ಚೊರು, to tuck in; to thrust into, as a sword; cf. ಸರ್ಪಚ್ಚು). ಚಟ್ಟಿಗೆಯ ಚುಚ್ಚು ಸುಡುವ ಮೂಸ (ತೂಲ್ಯ, ಸುಣ್ಣಿಗೆ Nr.). ಕುದುಗೋಲಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿ ವಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವ ಭಕ್ಷ್ಯ (ತೂಲ್ಯ Si. 313). ಒತ್ತಿ ಮೂಗೊ ಚುಚ್ಚಿ (i. e. if a rope is strung through its, the hnlock's, nose) ನಸ್ತಿತಮಕ್ಕು (Mr. 179). ನೋಡದ ಬಾಕ್ಕೆಗೆ ಸೂಚಿ ಚುಚ್ಚಿ (B. 2, 42). ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯಿದು, ಛಾಲಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿ (4, 9). 2, to pierce into, as with a knife, a thorn, the beak, etc. (C.; Si. 172); to pierce into, as a knife, a thorn, etc. (C.); to pierce or bore, as the ears (C.); to incite, as to quarrel (S. Mhr.). See Bp. 40, 4; Bh. 1, 8, 70; J. 4, 44; 13, 18; Prv. s. ಗೋಡಿ.

ಚುಚ್ಚು ಉಚ್ಚು. 2. Piercing, etc. See ಒಳ- — ಚುಚ್ಚು ಗೋಡೆಯ. — ಕೊಡೆಯ. Piercing ahnse (Rām. 3, 6, 55).

ಚುಚ್ಚು ಉಚ್ಚು. 3. = ಚುಚ್ಚು 2. To burn; to consume with fire (Bh. 1, 8, 86).

ಚುಚ್ಚು ಉಚ್ಚು. 4. = ಸುಚ್ಚು, etc. ಚುಂಚು 2 q. v. Smallness.

ಚುಚ್ಚು ವಿಕ್ ಉಚ್ಚುವಿಕೆ. = ಚುಚ್ಚು 2. (ವ್ಯಥ, ವೇಧ Si. 388).

ಚುಚ್ಚುನ್ನರ ಉಂಚುಂದಾರಿ. = ಚುಚ್ಚುನ್ನರಿ, etc. (ಸುಣ್ಣಿಲಿ Mr. 164).

ಚುಚ್ಚುಲು ಉಚ್ಚುಲು. = ಚುಚುಲು. (My.).

ಚುಂಚ ಉಂಚ. = ಚುಂಚು 1, ಚುಣ್ಣು. A bird's beak (S. Mhr.; Mhr.; M. ಚುಣ್ಣು; T. ಚುವಣ; cf. ಚುಂಚು); (a snout; M. ಚುಣ್ಣು, what points; ಚುಣ್ಣಲ್, pointed; ಚುಣ್ಣಿ, an elephant's trunk; see ಚುಣ್ಣಿಲಿ; cf. ಚೊಟಿ).

ಚುಂಚಲ ಉಂಚಲ. — ಚುಂಚಲಗಿಡ. A common herh, *Corchorus trilobularis* L. and *C. oltorius* L. (Z.).

ಚುಂಚಿಲಿ ಉಂಚಿಲಿ. See s. ಚುಂಚು 1.

ಚುಂಚು ಉಂಚು. 1. = ಚುಂಚ. (My.). — ಚುಂಚಿಲಿ. — ಚಿಲಿ. = ಚುಣ್ಣಿಲಿ, ಸುಣ್ಣಿಲಿ, ಸುಣ್ಣಿಲಿ, ಸೊಣ್ಣಿಲಿಲಿ. A musk rat (ಚುಚು ನ್ಣರಿ, ಗಣ್ಣಮೂಸ Si. 170; My.; Sk. ಚುಂಚು, ಚುಣ್ಣಿಮೂಸಾ; T. ಚುಣ್ಣಿಲಿ, ಚುಣ್ಣಿನ್, ಚೊಡನ್, ಚುವಣ; M. ಚುಣ್ಣಿಲಿ; Tē. ಚುಣ್ಣಿಲುಕೆ, T. ಚುಣ್ಣಿಲಿ, a mouse, cf. ಚಿಟ್ಟಿಲಿ).

ಚುಂಚು ಉಂಚು. 2. (fr. ಕುಂಚು). = ಚುಚ್ಚು 4, etc. Smallness (ಗುಚ್ಚು, ಕಿಡಿದು Sm. 62; Kk. 56, o. r. ಚುಚ್ಚು; T. ಚುಣ್ಣು; Tē. ಚುಂಚು, yonng; ಸುಣ್ಣಿ, little, small; T. ಕುಂಚು, a small or young one, etc.; cf. ಕೊಂಚ).

ಚುಂಚು ಉಂಚು. 3. (= ಚುಂಚು 1?). A projecting ledge on a house (Tē.; Tē. ಚುಂಚುಮದ್ದೆ, an overhanging tower or turret; T. ಕುಂಚು, curvature, bending, incurvation, crookedness, cf. ಕುನಿ 1). ಮನೆಯ ಚುಂಚು (ವಲೀಕ, ನೀವ್ರ, ಪಟಲಪ್ರಾಪ್ತ, ಹೊದಿಕೆ ಚೂರು, ಸೂರು Si. 111). — ಚುಂಚುಲೋವೆ. An overhanging ledge (P). ಅಶೋಕಿಯ ಮಿ ಸುವ ಪೊಸದಳಿರನ್ನ ಪೊಸಯಿಸಿ ವಾಸಸ್ತಿಯ ಮುಗುರ ಸೂಸಕದಿನ್ನೆ ಎಸವ ಎದ್ದಿ ಆ ಎರಾಸಾವಾಸಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಚುಂಚಿನನ್ನೆ ಚಂಚುರಮ್ ಆದ ಚುಂಚುಲೋವೆಗರ್ (Öpr. 7, after 92). See Rāv. 10, after 31.

ಚುಂಚು ಉಂಚು. 4. (fr. ಸುಂಚು?). The hair curling round the forehead (P see Öpr. s. ಚುಂಚುಲೋವೆ & Sm. s. ಬಾನಲ್; Tē. ಚುಂಚು = ಶಿಖೆ, ಕಚುಂಚು). Cf. the ಚೂರ್ಣ in ಚೂರ್ಣಕುಂಚು.

ಚುಂಚು ಉಂಚು. 5. N. of a plant (ಎರ್ಯವತಿ Mr. 149).

ಚುಂಚು ಉಂಚು. 6. The colour red or brown (My.; see ಚಣ್ಣಿ 1).

ಚುಂಚು ಉಂಚು. Known, celebrated, renowned. See ಅಕ್ಷರ- 2, a musk rat or shrew.

ಚುಟಕು ಉಟಕು. Shortness, briefness (of time), smallness (of quantity, My., H., also ಚುಟುಕು).

ಚುಟಕುನೆ ಉಟಕುನೆ. = (ಚುಟು 1), ಚುಟುಕುನೆ, ಚುಟುನೆ. Fiercely, in a manner that at once causes pain, used of the manner in which scorpions sting and ants bite (S. Mhr.). ಚುಟುಕುನೆ ಕಡಿಯುತು (S. Mhr.).

ಚುಟಿಕೆ ಉಟಿಕೆ. 1. = ಚಿಟಿಕೆ 4, etc. (My.; Mhr. ಚುಟಿಕಾ; cf. ಸುಡು).

ಚುಟಿಕೆ ಉಟಿಕೆ. 2. = ಚಿಟಿಕೆ 2, etc. (My.).

ಚುಟಿಗೆ ಉಟಿಗೆ. See ಸಣ್ಣುಣ್ಣು.

ಚುಟು ಉಟು. 1. = ಚುಟುಕುನೆ. — ಚುಟು ಚುಟು. rep. Fiercely and fiercely, used of the repeated bites of fleas and bugs (S. Mhr.). 2, a sound in imitation of the sensation of pain caused by a thorn or by pus in the foot, etc. (S. Mhr.). Cf. ಚುರು 2.

ಚುಟು ಉಟು. 2. = ಚೋಟು. See ಒಚ್ಚುಟು. (Tē. ಚುಟ್ಟಿ, ಚುಟ್ಟೆ = ಪ್ರಾಚೇತ).

ಚುಟುಕುನೆ ಉಟುಕುನೆ. = ಚುಟುಕುನೆ. (S. Mhr.).

ಚುಟ್ಟಿ ಉಟ್ಟಿ. = ಚುಟ್ಟಿ. A cheeroot (My.).

ಚುಟ್ಟಿ ಉಟ್ಟಿ. = ಚುಟುಕುನೆ. (S. Mhr.).

ಚುಟ್ಟಿ ಉಟ್ಟಿ. = ಚುಟ್ಟಿ, ಸುಟ್ಟು. A thing rolled up: a cheeroot or cigar (S. Mhr.; Tē. ಚುಟ್ಟಿ; T., M. ಚುರು

ಟ್ಟು; T. ಚುರುಟ್ಟು, a roll; Mhr., H. ಚುಟ್ಟು, a leaf rolled up containing tobacco, a cigar; Tē. ಚುಟ್ಟು, to roll, to roll round, to wrap up, cf. ಸುತ್ತು. 2, a kind of frontlet (My.).

ಚುಡು čuḍu. = ಚೆಡು, (ಚುರು 1). — ಚುಡು ಪುಡನೆ. = ಚಡು, q. v.

ಚುಟ್ಟು čuṭṭi. ಚುಟ್ಟು. = ಚುಟ್ಟು. (Sk.; see ಕುಟ್ಟು 2).

ಚುಟ್ಟು čuṭṭu. = ಚುಂಚ, etc. — ಚುಟ್ಟು ಲಿ. - ಇಲಿ. = ಚುಂಚಲಿ. (My.).

ಚುಟ್ಟು čuṭṭbi. A small well (ಚುರಿ, ಮಾನಂಗಿ Mr. 422; see ಬಗರಗಿ).

ಚುದ್ರ čudra. Tbh. of ಕುದ್ರ. Slander (My.).

ಚುದ್ರತನ čudratana. The act of slandering (My.; see Dp. 5. ಕಳವು).

ಚುನಾಯಿಕೆ čunāyikē. Choosing, selection (My.).

ಚುನಾಯಿಸು čunāyisu. 1. To plait, to foid (S. Mhr.; Mbr. ಕುಣಾಣಿ, ಕುಣಾಣಿ).

ಚುನಾಯಿಸು čunāyisu. 2. To choose (My.; Mbr., H. ಚುನಾಣಿ).

ಚುನಾನೆ čunānē. = ಚುನಾಯಿಕೆ. (My.).

ಚುಂದಿ čundi. A procuress, a bawd. Cf. ಸೊನ್ನೆ.

ಚುನ್ನ čunna. Blame, censure, abuse, defamation, scorn, reviling (ಸಿನ್ನೆ Čt. II, 66; śm. 57; ತಾಪ, ಆಕ್ರೋಶ, etc., ಬಯ್ಯಳು Hiā.; T. ಚಿನ್ನ, contempt, disbounour; Tu. ತೂ, to blame, abuse). — ಚುನ್ನನುಡಿ. A word of abuse, a hurriedly and inconsiderately uttered word (ನಿರಸ್ತ, ತೂ ಸೋದಿತ Hiā.); ridicule, sarcasm, irony (ಸೋಲ್ಪುಣ್ಣ, ಸೋಪ ಹಾಸ Mr. 88). — ಚುನ್ನವಾಡು. - ಆಡು. To blame, censure, etc. ಚುನ್ನವಾದಿ ಬೆಸಗೊಳುಕ (ಪರ್ಯಾಯೋಗ, ಉಪಾಲವ್ಯ Hiā.). 2, to cheat, to deceive. ಚುನ್ನವಾದಿ ಬೆಸಗೊಮ್ಮದು (ಪರಿಯೋಗ, ಪ್ರಲವ್ಯ Mr. 90). See Čpr. 8, after 58; Bp. 21, 23; 28, 15; 29, 16; 46, 20; 49, 11; Abā. 2, 55; Bh. 7, 19, 28.

ಚುಬುಕ čubuka. = ಚುಬಕ, etc. (J. 14, 27; 19, 21).

ಚುಬುಕಿಡಿ (čubuku-iri). To start up, or to make an onset (? Rām. 6, 19, 24).

ಚುಮ čum. An imitative sound. — ಚುಮ ಚುಮ. rep. One of the sounds emitted by rats (C.).

ಚುಮ čuma. 1. = ಚುಮ. An imitative sound. — ಚುಮ ಚುಮ. rep. Sounds to imitate the smarting or throbbing sensation caused by the stinging of a scorpion, or by the formation of pus in a wound or boil (My.).

ಚುಮ čuma. 2. — ಚುಮ ಚುಮ. rep. With intense brilliancy, used of the rising of the sun (S. Mbr.).

ಚುಮ್ಮಕ čumbaka. A kisser; a lecher; a cheat; one who is kissed by—(Bb. 3, 4, 7). 2, a loadstone.

ಚುಮ್ಮನ čumbana. Kissing; a kiss (ಮುತ್ತು śm. 97).

ಚುಮ್ಮಿತ čumbita. Kissed; touched softly or lightly. (Grj. 4, 92).

ಚುಮ್ಮಿಸು čumbisu. To kiss; to touch softly or lightly (śmd. 264; Čpr. 2, 84; 3, 43; 6, 83; J. 5, 57; 18, 20; 31, 59).

ಚುಯ čuy. = ಚುಂಯಿ, etc. (T. ಚುಯೇ; cf. ಚೂಯೆ). — ಚುಯ್ಯನ್. - ಎನ್. To fizz, to hiss (Grj. 4, after 120; Rāv. 5, 38).

ಚುರಿ čuri. A small well. Cf. ಕುರು 2, and see ಬಗರಗಿ.

ಚುರು čuru. 1. (= ಚುರು). — ಚುರು ಬುರಿಗ. reit. Swiftly, hurriedly (ಉತ್ತಮ, ತ್ವರಿತ Hiā.).

ಚುರು čuru. 2. A sound in imitation of the burning caused by the bite of an ant, the sting of a scorpion, the touch of fire, etc. (T. ಚುರುಕು, acute pain; M. ಚುರುಕು, with sharp pain). — ಚುರು ಚುರು. rep. With violent smarting (C.; Mbr. ಚೂರು ಚೂರು, ಚುರುಚೂರು). — ಚುರುಚುರುಕು. - ಕುಟ್ಟು. = ಚುರು ಚುರುಕು. (My.). — ಚುರುಚುರುಕು. - ಎನ್ನು. To smart violently (My.).

ಚುರುಕು čuraku. = ಚುರುಕು, q. v. (C.). — ಚುರುಕುಬುದ್ಧಿ. = ಚುರುಕು. (B. 5, 82).

ಚುರುಚಿ čuraci. = ಚುರುಚಿ, ತುರುಚಿ q. v., etc. (C.). ಕಾಲ ಕೂಟದ ಎಸವು, ಜೇಡು ನನ್ನದ ಹಗಿಯು, ಹಾಯೂಡು ಚುರುಚಿ (nettle), ನಸುಗುಣ್ಣು, ಅಗುಳರ ಗಾಳಿ ಬೇಡ! (Sp.).

ಚುರು čuru. An imitative sound (Tē. ಚುರು). — ಚುರು ಚುರು. rep. The hissing or sputtering of boiling water. ನೀರು ಚುರು ಚುರು ಕಾಯುತ್ತದೆ (S. Mhr.). 2, the spitting and sputtering of heated oil or ghee or of a thing frying (My.; Mbr. ಚುರುಚುರು).

ಚುರುಕು čuraku. = ಚುರುಕು, ಚುರುಕು. Excessive heat of fire (My.; Tē.); great bodily heat (My.); quickness, speed (My.; Tē.); pain (My.; Tē.); sharpness of a knife, etc. (My.; Tē.); keenness, smartness (C.; Tē.; T. M. ಚುರುಕು; cf. ಕೊಡೆ 1 and see ಚೂಟಿ). ಮಾನುಗಳ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಗಳು ಬಲು ಚುರುಕಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ (B. 4, 118). See B. 5, 82; Prv. 8. ನೇಯುಗಯವ. 2, dearness, in price (My.). — ಚುರುಕುಬುದ್ಧಿ. Keen wit, quick understanding (C.; B. 4, 151).

ಚುರುಕುತನ čurukutana. Keenness, smartness (B. 8, 54; My.).

ಚುರುಚಿ čuraci. = ಚುರುಚಿ, etc. (My.). — ಚುರುಚಿಬಳ್ಳಿ. A climbing shrub, *Tragia oanuabina* L. f. (Z.).

ಚುರುಕು čurku. = ಚುರುಕು. (My.).

ಚುರುಕು čuru. 1. = ಚುರುಕು 1. To pierce, etc. (ಎಂ śm. 86).

ಚುರುಕು čuru. 2. = ಚುರುಕು 8. To burn; to consume with fire (ಹಾಪ śmd. Dh.; ಸುಡು Kk. 50; ಸೆವ. 2, 9; 5, 9). ಚುರುಕದ ಪೋರ್ ಬಿಸಿಲ್ ಅಕುರೆ ಕಿಮು ದ್ವಾದ ತಳಿರನ್ನೆ ಸೊನ್ನಂ (śmd. 38). See 8. ಚೂಪು 1.

ಚುರುಕು čuru. 3. Burning. — ಚುರುಕುಗೊಳ್ಳು. - ಎ. ಕೊಳ್ಳು. (śmd. 203). A burning fire-brand.

ಚುಲ್ čul. ಚುಲು. = ಚಲ್, ಚಲ, ಚಲು 2, ಚೆಲ್, ಚೂಲ್ q. v., ಸಲ್, ಸಲ್, ಸುಲ್, ಸೂಲ್ q. v. See ಚೂಪುಲ್.

ಚುಲ čula. Raising; rising; diving into. See 8.

ಚುಲಕ čulaka. = ಚುಲಕು. Lightness of temper or conduct, want of seriousness, levity (Tē. ಚುಲಕೆ, ಚುಲ್ಕೆ; cf. ಸುದಾ). — ಚುಲಕಬುದ್ಧಿ. Levity (My.).

ಚುಲಕ čulaka. = ಚುಲಕ. The palm of the hand hollowed so as to receive or contain a liquid. (R.; Mbr. ಚುಲಕ; Sk., Tē. ಚುಲಕ; M. ಚುಲಗ). Cf. ಕುಡಿಕೆ, ಕುಡಿತೆ; ಸೂಲಗ.

ಚೂಲಕತನ *čulakatana*. = ಚೂಲಕುತನ. (My.; Tē.).

ಚೂಲಕ *čuluka*. = ಚೂಲ. (Sk.; Čpr. 6, 29). 2, a small vessel or pot, a gallipot, etc. (Sk.).

ಚೂಲಕು *čuluku*. = ಚೂಲಕ. — ಚೂಲಕುಬುಧ್ಧಿ. = ಚೂಲಕ ಬುಧ್ಧಿ. (My.).

ಚೂಲಕುತನ *čulukutana*. = ಚೂಲಕ, ಚೂಲಕತನ. Lightness of temper or conduct, levity (My.).

ಚೂಲ್ಲ *čulla*. = ಚಲ್ಲ. *Blear-eyed*.

ಚೂಲ್ಲ *čnlll*. A fire-place, a cooking-slove (ಅಕ್ಕತ್ತನ, ಅಧಿಪ್ರಯ, etc., ಒಲೆ Mr. 211).

ಚೂಸ್ತ *čnsta*. = ಚುಸ್ತ, ಬುಸ್ತ. The burnt exterior or crust of roast meat; fried meat. Cf. ಸುಟ್ಟುಗೆ.

ಚೂಳಿಕೆ *čulikē*. A stout stick to beat cotton with (S. Mhr.; T. ಚೂಳಿಕ್ಕು, a staff or stick, armed with a sharp point and carried by travellers).

ಚೂಳ್ಳಿ *čulli*. See ಕರಿ-. (T. ಚೂಳ್ಳಿ, the timber tree *Diospyrus* L.; etc.).

ಚೂರಿ. The sound used in setting on a dog (C.; Mhr. ಘೂ). — ಚೂರಿ ಬಿಡು. To set on a dog (C.).

ಚೂಚುಕೆ *čēčnka*. The nipple of the breast (ಮೊಲೆಯ ತೂಟ್ಟು Mr. 321).

ಚೂಟಿ *čēṭi*. = ಸೂಟಿ. Aim (Tē. ಸೂಟಿ; M. ಚೂಟಿ, to point at or ont; to aim; T. ಚುಟ್ಟು, pointing at; a sign; cf. ಕುಟು 1, ಸುಟ್ಟು 2, & see s. ಚೂಂಡ). 2, = ಚೂಟು, a device, a scheme, an expedient (C.; Dp. 99, 3; Tē. ಸೂಟಿ; Tē. ಚೂಟ್ಟು, ಚೂಡ್ಡಿ, seeing, viewing, glancing; a look; an eye; T. ಚೂಡ್ಡಿ, the property of examining and knowing scientific systems; M. ಚುಟ್ಟು, smartness, quickness, cf. ಚುಟುಕು; T. ಚೂಟ್ಟು, acuteness, sagacity; ಚುಟುದಿ, alacrity, celerity; for "seeing" see s. ಚೂವು 1; Mhr. ಸೂಡ, inquiry, searching after or into). See ಕಣ್ಣು-. — ಚೂಟಿಪರಿವಾರಕ. An underling in the service of a temple (My.).

ಚೂಟು *čēṭn*. = ಚೂಟಿ No. 2. (My.; H.).

ಚೂಟುಗಾಡಿ *čēṭn-gāṭa*. A contriver, a schemer (My.).

ಚೂಡೆ *čēḍa*. 1. = ಚೂಡೆ, ಚೂಲ. (ಶಿಖೆ, ಮುಕುಟ Nn. 4; ಶಿಖೆ, ಕೊಟ್ಟು Mr. 169; ಶಿರಸ್ 471; ಶಿಖೆ 503; ಮೌಲಿ 521). Cf. ಕುಟ್ಟು. ಚೂಡೆ *čēḍa*. 2. Tbh. of ಚೂಟಿ 1 (Čt. II, 91).

ಚೂಡಾಕರ್ಮ *čēḍā-karma*. The ceremony of forming the *čēḍā*, the rite of tonsure. (My.).

ಚೂಡಾಮಣಿ *čēḍā-maṇi*. A jewel worn in a crest. ಸಿರದ ರತ್ನ ಚೂಡಾಮಣಿ (ಶೇಖರ, etc. Mr. 333). 2, a person or thing pre-eminently excellent.

ಚೂಡಾಲು *čēḍālu*. = ಚೂಡಾಲುಕೆ, ಸೂಡಗ, ಸೂಡಿಗ. (ಅವಾಪಕ, etc., ಸೂಡಿಗ Si. 219).

ಚೂಡಾಲೆ *čēḍālē*. A kind of *Cyperus*, *Kyllinga monocephata* (= ಉಜ್ಜಲಿ).

ಚೂಡೆ *čēḍē*. ಚೂಡಾ. = ಚೂಡೆ 1, (ಕುಟ್ಟು). A single lock or tuft of hair left on the crown of the head at the ceremony of tonsure. 2, the crest of a cock or peacock. 3, any crest, plume, diadem, etc. 4, the head. 5, top, summit. 6, a kind of bracelet. — ಚೂಡಾಲುಕೆ. A bracelet with a hinge and lock (My.).

ಚೂಣಿ *čēṇi*. = ಚೂಣಿ. The foremost part, the

front, the van, the avant-guard (T. ಚೂಣಿ; cf. ಚೂಂಡ, ಚೂಣ್ಣು, ಚೂಡ್). See Bp. 5, 34; Bh. 1, 19, 18; 2, 4, 5; 6, 4, 107; J. 4, 80. 31; 8, 28. 29; 13, 12; 22, 3. 6; ಮುಂ-, ಮುನ್ಮುಂ-. — ಚೂಣಿಗಾರಗ. -ಕಾರಗ. Fight of the avant-guard (J. 9, 15).

ಚೂತ *čēta*. The mango tree, *Mangifera indica*.

ಚೂತಕೆ *čēta-ka*. A small well (see ಬಗ್ಗರಗ).

ಚೂತಕುಜ *čēta-kuja*. = ಚೂತ. 2, N. of a *vṛitta* (Čh.).

ಚೂತಲತೆ *čēta-latē*. = ಚೂತಕುಜ. (J. 29, 31).

ಚೂಪು *čēpu*. 1. Seeing; sight; a look, vision, glance; the eye (Tē.; R.; Tē. ಸೂಡಿ, to appear; to look; ಚೂಣ್ಣಿ, ಚೂಣ್ಣು, ಚೂಡಂಡಿ, ಸೂಡಿ, ಸುಣ್ಣಿ, ಸುಮಾ, ಸುಮ್ನಾ, ಸುಮ್ನು, ಸುಣ್ಣೇ, ಸೂ, seel behold! do you know? ಚೂಚು, to see; to look, etc., to consider; to regard; infinitive ಚೂಡ; ಚೂವು, to shew, etc.; ಚೂವಟ್ಟು, to appear, seem; to be fair, beautiful; ತೂರುಪು, ತೂರ್ಪು, the east; see ಚೂಟಿ; Tu. ತೂ, to see; fire; bright; Sk. ಚೂರ್, ದೂ, to burn; ಧೂ, to perceive; ಧೂಪ್, to shine; ಚೇಯ್, to shine; T. ತುಯ್, ತೂಯ್, clear, pure, fair; intelligible; ತೂ, purity; white; ತುಣಿ, light; T., M. ತೇ, fire; cf. ಸೀ 2, ತೇ 1 seq.; Tē. ತೇಣ್ಣಿ, splendour; ತೇಣ್ಣಿಯು, to shine; to gaze; Kōḍagu ತೇಪ್ಪಿ, fire, cf. ಕಿತ್ತು; T. ತೇಗರ್, to shine; light, cf. ತೇಗರ್; Sk. ತಿಪ್ಪ, fire; ಚೇಯ್, ದೀ, to shine; Tē. ಚೂಡು, ಚೂಡು, to burn, cf. ಸುಡು, ಸೂಡರ್; see ಹನ್ 1, ಚೂರ್ಪು 2, ಚೂಕ್ಕ; ತುಟ್ಟು 1; ತೂಣ್ಣು; T. ತೂಣ್ಣು, to intimate, suggest).

ಚೂಪು *čēpu*. 2. Pointedness, as of a pen, an iron crow, etc. (My.; see ಚೂಂಡ and ಚೂಣಿ).

ಚೂರ *čēra*. = ಚೂರು. (B. 5, 54). — ಚೂರ ಚೂರ. = ಚೂರು ಚೂರು. (5, 224).

ಚೂರಣಿ *čēraṇa*. Tbh. of ಚೂರ್ಣ 1. (My.). See ಮೋಷ.

ಚೂರಿ *čēri*. Tbh. of ಘೂರಿ. A small billhook-like knife (C.; T. ಚೂರಿ, ಚೂರಿಕತ್ತಿ); a penknife (My.); a knife (My.; M., Tē.; Tē. also ಚೂರುಕತ್ತಿ, ಚೂರಕತ್ತಿ, ಸೂರಿ, ಸೂರಕತ್ತಿ); a table-knife (C.). See B. 4, 40. 149. ಚಿನ್ನದ ಚೂರಿಯನ್ನು ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕುಯ್ಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು ಬಹುದೇ? — ಚೂರಿ ಹದ, ಅದರೂ ಸಿಡ ಕಡಿಯಲಾರದು (Prva.).

ಚೂರಿನು *čērian*. To reduce to pieces (Rām. 6, 10, 6; Bh. 9, 2, 48).

ಚೂರು *čēru*. 1. = ಚೆನರು, etc. To scratch, etc. (S. Mhr.).

ಚೂರು *čēru*. 2. = ಸೂರು. The part of a sloping roof that projects a little beyond the walls, the eaves (Tē.). ಒಪ್ಪಾರದ ಚೂರು, ಲೋವೇ ಚೂರು, ಮನೆಯ ಚೂರು, ಹೊದಿಕೇ ಚೂರು, ಮನೆಯ ಮೇಲ್ಕುಡ್ಡದ ಅಂಚು, ಸೂರು (ನರೀಕ, ನೀವು, ವಟಿಲಪ್ಪಾನ್ತ Si. 111). ಮನೆಯ ಚೂರಿಗೆ ಅಧಾರವಾದ ಮರದ ಪಟ್ಟಿ (ಗೋಪಾನ 111). 2, a frame thrown over houses to form the roof (My.).

ಚೂರು *čēru*. = ಚೂರ. A part, a portion, a piece, a fragment (ಭಿತ್ತ, ತಕಲ, ಪಿಣ್ಣ Si. 32; C.; Mhr., H. ಚೂರು, ಚೂರ; Tē. ಚೂರೆ, T. ತೂಟಿ, powder, dust). See B. 4, 71. 75; ಕೊಚು. — ಚೂರಡಿ. — ಅಡಿ. Betelnut in small bits (C.). — ಚೂರು ಚೂರು. rep. Bits and pieces (C.; B. 4, 50. 98). — ಚೂರು ಪಾರು. dnpl. = ಚೂರು ಚೂರು. (My.).

ಚೂರುಮರಿ *čērumarl*. (= ತುರುಮರಿ). Cleaned rice soaked and paroled (S. Mhr.; Mhr. ಚೂರುಮೂರು, ತುರುಮೂರು).

ಚೂರ್ಣ cārpa. 1. = ಚೂರಣ, ಸುಣ್ಣ. Reduced to powder, pulverized, ground, crushed; powder, dust, crumbs; flour; pounded sandal; pounded camphor. 2, chunam or lime; chalk (ಸುಣ್ಣ Sm. 66; ನುರ್ಗು 84). See ಇದಿ. — ಚೂರ್ಣ ಮಾಡು. To powder (My.).

ಚೂರ್ಣ cārpa. 2. = ಸೂರಣ. (T. ಚುಪನ, a bulbous plant, Tacea L.). — ಚೂರ್ಣಗಡ್ಡೆ. The esculent root Arum campanulatum (ಅಶೋಕಫಲ, ಸೂರಣ, etc. Si. 161; My.).

ಚೂರ್ಣಕುಂದಲಿ cārpa-kuntala. A curl, curly hair. Cf. ಚು 4 and ಸುದಿ.

ಚೂರ್ಣ cārpi. A sum of one hundred cowries. 2, the picking out of an unanswerable argument.

ಚೂರ್ಣಕೆ cārpiḱē. A kind of easy prose. (My.).

ಚೂಲ್ ಛಿಲಿ. ಚೂಲು. = ಚುಲ್, etc. (Tē. ಚೂಡು, heat; pregnancy of oows = ವರುಗರ್ಧ; ಚೂಡಿ, ಚೂರಿ, pregnant; ಚೂರಾಲು, a pregnant woman; ಚೂಲು, womb, fruit, child, embryo = ಗರ್ಭಸ್ಥಬಿಡ್ಡು, ಶಿಶು; T. ಚವುಲ್, pregnancy of mares, oows, etc. = ಚೂಲ್; T. M. ಚೂಲ್, pregnancy; T. ಚೂರಿ, a pregnant woman). See ಮುಂ.

ಚೂಲಿ cūla. ಚೂಲ. = ಚೂಡ 1. A crest, the top part, etc. See ಅಚ; Ūpr. 5, after 64; 6, 18, 19.

ಚೂಲಿಕೆ cūlikē. ಚೂಲಿಕೆ. The root of an elephant's ear (ಕರ್ಣದ ಮೇದಲ್ Mr. 156). 2, the comb or crest of a cock. 3, the top of a mountain (Ūpr. 5, 7; Abh. P. 9, 52), or of a tree (Rāv. 5, after 55). 4, the front, the van (Bh. 1, 7, 64).

ಚೂವೆ cūshē. An elephant's girth.

ಚೂಳಯ ಛಲಯಾ. The space left by the division of hair in combing, when ornamented with pearls (ಮುತ್ತಿನ ಬಯಲೆ ಸಿ.).

ಚೂಳಿ ಛಿಲಿ. = ಚೂಲಿ. (J. S, 27). — ಚೂಳಿಗಲಹ. -ಕಲಹ. The quarrel of the avant-guard (Bh. 1, S, 1).

ಚೆ ಛೆ. = ಕೆ 1, etc. See ಅಂಚೆ, ಅಚೆ, ಕಚೆ, ಮುಂಚೆ, ಹಿಂಚೆ.

ಚೆಕ್ಕನೆ cēkkane. = ಚಕ್ಕನೆ, (ಚಂಗನೆ). Quickly, speedily (ಭೂಂಕನೆ, ಭೂಂಕನೆ, ಚದುಪುಡನೆ, ಗಿಡ್ಡೆ ತಿಡ್ಡೆನೆ, ಕಡು, ಚೆಕ್ಕರ, ಚೆಕ್ಕರ, ಅಕ್ಕರ Sm. 391; Sm. 61; Kk. 50, o. r. ಚಕ್ಕನೆ).

ಚೆಕ್ಕರಿಸು cēkkarisu. = ಚಕ್ಕರಿಸು, ಚೆಕ್ಕರಿಸು. To bleat (ಅಜ್ಜರಿಸು Sm. Dh., o. r. ಚೆಕ್ಕರಿಸು in most MSS.; cf. ಕಕ್ಕು?).

ಚೆಕ್ಕಳ cēkkala. = ಚಕ್ಕಳ, q. v. (Nn. 107).

ಚೆಕ್ಕು cēkkn. 1. = ಚಕ್ಕು. (My.).

ಚೆಕ್ಕು cēkkn. 2. (Tbh. of ಚಕ್ಕ). An oil-press, a sugar-mill, etc. (T. ಚಕ್ಕು; M. ಚಕ್ಕು; R.; Mhr., H. ಚಕ್ಕು, a hand-mill).

ಚೆಕ್ಕುಸು cēkkusu. To stop, to arrest, to prevent, to repel, etc. (ತಕ್ಕಿಯ, ತಗ, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸಿ.; cf. ಕದಿ).

ಚೆಕ್ಕು cēkkē. = ಚಕ್ಕು q. v., etc. (My.).

ಚಿಗಿಡಿ cēgiḱē. The horse-radish tree, Hyperanthera moringa (Mhr., H. ಶೇಗಿಡಿ, ಶೇಗವಾ; R.).

ಚಿಂ. ಚಿದಾಂ ರೆಂ. = ಚಂ (ಚಿಂ), etc. (Sm. 215). Redness.

— ಚಿಂಗಣಿಗಿ. -ಕಣಿಗಿ. = ಚಿಂಗಣಿಗಿ. A red water-lily (ಸೂಗಣ್ಣ, ಕಲ್ಲುರ, ಹಲ್ಲುಕ, ರಕ್ತಸನ್ನಿಧಿ Nr.). — ಚಿಂಗಣಿಗಿ. -ಕಣಿಗಿ. (Sm. 216). = ಚಂ. — ಚಿಂಗಣಿಗಿ. -ಕಣಿಗಿ. (Sm. 216). = ಚಿಂಗಣಿಗಿ. — ಚಿಂಗಣಿಗಿ. -ಕಣಿಗಿ. A red or fiery ray (Rāv. 6, 133; 8, 34). — ಚಿಂಗಣಿಗಿ. -ಕಣಿಗಿ. = ಚಂ. The fiery-

rayed: the sun (ಸೂರ್ಯ Kk. 11b, o. r. ಚಂ; Sm. 14). — ಚಿಂಗಣಿಗಿ. -ಕಣಿಗಿ. = ಚಂ. (ಅಲ, ಚಿನ್ನಯ್ಯ Sm. 26). — ಚಿಂಗಣಿಗಿ. -ಕಣಿಗಿ. = ಕೆಂ. The red sprout: a coral (ನಿಬ್ಬುಮು Kk. 47; Sm. 68; Rāv. S, 25). — ಚಿಂಗಣಿಗಿ. -ಕಣಿಗಿ. (Sm. 216).

A red throat.

ಚೆಂಗು cēngu. 1. = ಚಂಗು 1, (ಚೆಗಿಸ, etc.). To jump, to skip, to frisk about, to caper; to pass by a leap (My.; T. ಚಿಮ್ಮು); to run away (My.; cf. ಜರುಗು 1?).

ಚೆಂಗು cēngu. 2. = ಚಂಗು 2, (ದಿಂಕು 2). A jump, etc. — ಚೆಂಗು ಚೆಂಗನೆ ಹಾಡು. = ಚೆಂಗು ಚೆಂಗನೆ. (My.).

ಚೆಚ್ಚ ರೆಂಚೆಚ್ಚಾರಾ. = ಚೆಚ್ಚ ರೆ, (ಚೆಚ್ಚ ರೆ). Quickness; quickly (ಅಕ್ಕರ Sm. 391; Sm. 61; Kk. 50, o. r. ಚೆಚ್ಚ ರೆ; ಭೂಂಕನೆ Ūt. 1, 21; Abh. P. 11, after 100; 14, 49; Tē. ಚೆಚ್ಚ ರೆ, forthwith, at once). ಚೆಚ್ಚ ರೆಂ (Sm. 109). ಚೆಚ್ಚ ರೆ (ಅಕ್ಕರದಿನ್ದ 181 Cm.). 2, certainty. ಚೆಚ್ಚ ರೆ (ನಿಶ್ಚಯದಿನ್ದ Sm. 181 Mdb. Cm.). ಚೆಚ್ಚ ರೆಂ ನುಡಿದಂ or ಚೆಚ್ಚ ರೆಮಂ ನುಡಿದಂ (112). 3, carefulness (My.).

ಚೆಚ್ಚ ರಿಗ ರೆಂಚೆಚ್ಚಾರಿಗಾ. = ಚೆಚ್ಚ ರಿಗ. A zealously active, restless, quick man (ಪ್ರಚೂರ್ಣ, ತ್ವರಿತ, ತೂರ್ಣ, ಉತ್ಸುಕ, ಪ್ರಸುತ Hk.; ತ್ವರಿತ, ಪ್ರಸುತ, ತೂರ್ಣ Mr. 233, o. r. ಚೆಚ್ಚ ರಿಗ).

ಚೆಚ್ಚು ರೆಂಚೆಚ್ಚು. = ಚೆಚ್ಚು, (ಜಜ್ಜು 1). To crush, to grind, to triturate (My.). ನಾನಾಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಚೆಚ್ಚು ಕಟ್ಟುವದಿನ್ದ ಹುಟ್ಟಿ ಜನಮನೋಹರವಾದ ಗಂಧವು (ವರಿಮಲ, ಎಮರ್ದೋಕ್ತಗಂಧ Si. 50). 2, to strike, thrash, beat (My.).

ಚೆಜ್ಜಿ ರೆಂಜಿ. = ಚೆಜ್ಜಿ, etc. (My.).

ಚೆಜ್ಜಿ ರೆಂಜಿ. = ಚೆಜ್ಜಿ, etc. (My.).

ಚೆಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. = ಚಟ್ಟು, etc. See ಸ. ಮಾಣಿಕಚಟ್ಟು.

ಚೆಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. 1. A hen-sparrow (ಹಚಿ, ಕುದ್ರವಕ್ಕಿ Hk., Anfrecht's ed.; ಟಿಟ್ಟು, ಕುದ್ರ- in Mdb. MS.; Tē. ಚಟ್ಟು, a generic name of a class of birds).

ಚೆಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. 2. = ಚಟ್ಟು. (My.).

ಚೆಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. 1. = ಗಡ. (Tē.). See ಅನಡೆ, ದುಪ್ಪುಳ, ಪಾವರೆ, ಪಾಲಿಕಾಯಿ, ನಾಯ್ಡು.

ಚೆಟ್ಟು ರೆಂಟಿ. 2. = ಚಟ್ಟು 2, No. 1. (My.; see ಮುಟ್ಟು-).

ಚೆಡು ರೆಂಡು. = ಚಡು, ಚುಡು. — ಚಡು ಪುಡನೆ. = ಚಡು. (ಅಕ್ಕರ Sm. 61, o. r. ಚಡು, ಚುಡು).

ಚೆಣ್ಣು ಕೆಂಞ್ಣಾ. — ಚೆಣ್ಣು ಕೆಂ. The Canis (vulpes) rufosensis (Bd.). — ಚೆಣ್ಣು ಕೆಂ. The Indian-fox, Vulpes bengalensis (Gz.).

ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆಂಞ್ಣಿ. = ಚೆಣ್ಣಿ 1 (or 2). — ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆಂ. A low annual plant growing in rice-fields, Sphaeranthus indicus Lin. (Z.).

ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆಂಞ್ಣಿ. = ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆ. (ಅಪಿ, ಕಾಕವಕ್ಕ, ಶಿಖಿರಿ Hk., Nr.; Mr. 320; ಚೂಡೆ, ಮಾಲಿ Nr.; ಶಿರಸ್, ಶಿಖಿರಿ Nn. 162; My.). ನವಲ ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆ (ಅಪಿ, ಚೂಡೆ Nr. 4). ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಹೂ (ಪ್ರಭುಪ್ಪು Hk.). ಚೆಣ್ಣಿ ಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲೆ (ಪ್ರಭುಪ್ಪು Nr.).

ಚೆಣ್ಣು ಕೆಂಞ್ಣು. = ಚಣ್ಣು 1, ನೇಣ್ಣು, (Sk. ಗೇಣ್ಣು, Mhr. ಚೇಣ್ಣು).

A play-ball (Bp. 31, S; B. 5, 42; Dp. 50, 2).

ಚೆಣ್ಣು ಕೆಂಞ್ಣು. = ಚಣ್ಣು. (B. 5, 123).

ಚೆದಮು ರೆಂಞ್ಣು. = ಚದಮು, etc. (My.; T. ಚದಮು, to pour

out, shod = ಚೆನ್ನ; to disperse, scatter;—to be poured out; to be dispersed; ಚೆದುರು, to be spilt or shed).
ಚೆದುರು cēduru. = ಚದುರು. (Rāṣ. 11, 83).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನ. 1. = ಚನ್ನ 1, etc. Redness. — ಚೆನ್ನಂ ರೆ. — ತಳಿ ರೆ. = ಕೆನ್ನ, ಚನ್ನ. (Rāṣ. 2, 46; 8, 85; V. 4, 33, ಸೆವ. 2, after 42; 2, 47; J. 3, 8; M.). — ಚೆನ್ನಂ ರೆದೊಂಗಲ್. — ತೊಂಗಲ್. A cluster of young leaves (ಸೆವ. 2, 41). — ಚೆನ್ನಂ ರೆವಾಸು. — ವಾಸು. A bed of young leaves (ಸೆವ. 1, 50). — ಚೆನ್ನಂ ವರೆ. — ತಾವರೆ. = ಕೆನ್ನ. (R.). — ಚೆನ್ನಂ ಬಿ. — ತುಬಿ. = ಕೆನ್ನ, ಚನ್ನ. (Smd. 216). A red lip (ಸೆವ. 2, 79). — ಚೆನ್ನಂಗಾಯ್. — ತಂಗಾಯ್. A nut of the ಚೆನ್ನಂಗು (J. 3, 27). — ಚೆನ್ನಂಗು. — ತಂಗು. = ಚನ್ನ. (Smd. 216). A palm called “red coconut tree” (Grj. 2, 69; M. ಚೆನ್ನೆತ್ತು; Mj. as ಕೆನ್ನಂಗು). — ಚೆನ್ನೆಗಿಲು. = ಕೆನ್ನೆಗಿಲು. (St. & Pl.). — ಚೆನ್ನೆಯ್ಯಿಲ್. = ಕೆನ್ನೆಯ್ಯಿಲೆ, ಚೆನ್ನೆಯ್ಯಿಲ್, ಚೆನ್ನೆಯ್ಯಿಲ್. The red water-lily, *Nymphaea lotus* L. (ಸಾಗರಾಕ್ಷಿ, ಕಲ್ಪಾರ HIA.; ಚಂಗಲವೆ, ಅಲಸಿಮ. 26; ಚಂಗಲವೆ Kk. 22; Ahh. P. 9, after 120; V. 4, 115). — ಚೆನ್ನೆಯ್ಯಿಲ್ಲೊಳ. — ಕೊಳ. A pond abounding in red water-lilies (Smd. 216).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನ. 2. = ಚನ್ನ 2, etc. Straightness, regularity, correctness, etc. — ಚೆನ್ನಂ ವಿರು. — ತವಿರು. Correct Tamill, the polished Tamil dialect (T.; B. 4, 180 as ತನ್ನ ತವಿರು). — ಚೆನ್ನೆನಪ್ಪ. Proper remembrance (Ūpr. 8, 60).
ಚೆನ್ನಂ ರೆಂದಾ. = ಚನ್ನ 1. Pleasing, etc. (B. 5, 12. 27. 30). — ಚೆನ್ನಂಗೇಡಿ. = ಚೆ. (B. 5, 21. 249).

ಚೆನ್ನಂ ರೆಂದಾರಾ. 1. = ಚನ್ನ 2, etc. (My.).
ಚೆನ್ನಂ ರೆಂದಾರಾ. 2. = ಚನ್ನರ, etc. (My.).
ಚೆನ್ನಂ ರೆಂದಿರಾ. 1. = ಚೆನ್ನರ 1, etc. (My.).
ಚೆನ್ನಂ ರೆಂದಿರಾ. 2. = ಚೆನ್ನರ 2, etc. (My.).
ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ-ಆ. = ಚನ್ನ. ಪೊನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ ಕುಲೀನಂ ಚೆನ್ನಂ ಕರಿ (Smd. 84). See ಬಿರು. — ಚೆನ್ನಂ ಪೊಂಗ. An excellent or eminent man, a hero (ಎರೇ Smd. II).

ಚೆನ್ನಂಗಿ ರೆನ್ನಂಗಿ. = ಚನ್ನಂಗಿ No. 1. (Smd. 75). ಪಂಮುಲ ಮೈತ್ತ ಸುರಹೊನ್ನೆಯಂ ಹೊನ್ನೆಯಂ ಚೆನ್ನಂಗಿ ಹೊನ್ನಂಗಿಯಂ... ಕಾ ನನಂ ಕಣ್ಣೆ ಎನದುದು (Rāghc. 17, 54).

ಚೆನ್ನಂ ರೆನ್ನಂ. = ಚನ್ನ. ಚೆನ್ನ ಬಟ್ಟರಂ (Kk. 48). ಚೆನ್ನ ಪೊ (Abh. P. 9, after 120). — ಚೆನ್ನೆತ್ತಿ. — ಅತ್ತಿ. A good, sound eye (Bp. 18, 71). — ಚೆನ್ನಾಗಿ. = ಚನ್ನಾಗಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಟ್ಟಿ ಮಾದುರ (ಪ್ರ ಜೇತ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ Nr.). ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ ಬಹುಧಾದು (ವಿಕಾತ, ವ್ಯಕ್ತ Nn. 115). See Si. 428; B. 5, 28. 29. 171. 179. 180.

ಚೆನ್ನೆ ರೆನ್ನಂ. 1. = ಚೆನ್ನೆ. (Ūpr. 4, 69; Abh. P. 7, 84).

ಚೆನ್ನೆ ರೆನ್ನಂ. 2. = ಚೆನ್ನಂಗಿ? N. of a tree (Rāṣ. 5, 56).

ಚೆಪ್ಪುತಟ್ಟಿ ರೆಪ್ಪುತಟ್ಟಿ. (= ಸೋಧಾಪದಿ, etc., ಹಂಸಪಾದೀ ಗಡ Si. 151; Tē. ಚಪ್ಪುತಟ್ಟಿ, the asarahaoca plant).

ಚೆಮ್ಮ ರೆಮ್ಮ. = ಚೆನ್ನ 1, etc. Redness. — ಚೆಮ್ಮಿಲ್. = ಕೆಮ್ಮಿಲ್. Purple sunshine (Rāṣ. 3, 36; ಸೆವ. 1, 77). — ಚೆಮ್ಮಿ. — ಪೊ. A red flower (Ūpr. 3, 96). — ಚೆಮ್ಮೊನ್. — ಪೊನ್. (Smd. 216). The red metal: gold (ಕವರ, ಸೊನ್ನೆ, ಕವರ, ಮಸುನಿ Smd. 68; ಕವರ, ಸೊನ್ನೆ, ಸುವರ್ಣ Kk. 47; Abh. P. 3, 37; 3, after 83 and 130; Rāṣ. 5, after 19; J. 18, 63; T.: guo or pure gold). — ಚೆಮ್ಮೇತ. — ಪೊತ. (Smd. 216). = ಕೆಮ್ಮೇತ, etc. The crow-pheasant (ಧೂಮ್ರಚಕ್ರ Mr. 177; M., T. ಚೆಮ್ಮೇತ್ತು; Bh. 1, 20, 53; ಸೆವ. 3, 33).

ಚೆಮ್ಮಿಗೆ ರೆಂಬಿಗಿ. = (ಚೆಮ್ಮಿ), ತಮ್ಮಿಸಿ. A globular copper or brass vessel, used for drinking

water, etc. (S. Mhr.; Mhr. ತಾಮ್ರಕ್ಕೆ; Mhr. ತಾಮ್ರೇಂ, copper; cf. ತಾಮ್ರ).

ಚೆಮ್ಮು ರೆಂಬು. = ಚೆಮ್ಮು, etc. (M. ಚೆಮ್ಮು, ಚೆಮ್ಮು; Tē. also ಚೊಮ್ಮು). — ಚೆಮ್ಮುಕುಟಿಗ. = ಚೆಮ್ಮುಕುಟ್ಟಿಗ. A copper-smith (ತಾಮ್ರಕುಟ್ಟಿಗ Nr.).

ಚೆಯ್ ರೆಚ್. (ಚೆಯ್ಚಿ). 1. = ಚೆಯ್ (ಚೆಯ್ಚಿ), etc. — ಚೆಯ್ಚಿ ದು. — ಕುಮ. To give or cause fun (V. 2, 33, 32, 34). — ಚೆಯ್ಚಿಟ್ಟಿ. = ಚೆಯ್ಚಿಟ್ಟಿ, q. v.

ಚೆಯ್ ರೆಚ್. 2. = ಸಯ್, ನೆಯ್. Straightness, etc.; niceness; beautifully, charmingly (see ಚೆನ್ 2). ಚೆಯ್ ಮುನ್ನಾಡಿ, ಮುನ್ನೆದವಿದು (Prll. 3, 29).

ಚೆರಗ ರೆರಾಗ್. = ಚರಗ, etc. (S. Mhr.).

ಚೆರಿಗೆ ರೆರಿಗಿ. = ಚರಿಸಿ. (C.).

ಚೆರುಕು ರೆರುಕು. (= ಕಬ್ಬು). The sugar-cane (Tē.).

See ಚೆನ್ನಂ.
ಚೆರ್ಚಿ ರೆರ್ಚಿ. = ಚರ್ಚಿ q. v. Ridicule, etc. (S. Mhr.). 2, a quarrel, etc. (R.).

ಚೆರ್ಚಿ ರೆರ್ಚಿ. = ಚರಚಿ. (My.; S. Mhr.; T. ಚೇರ್ಚಿ).

ಚೆಲ್ ರೆಲ್. = ಚೆಲ್ಲ, etc. To throw, as water (J. 80, 7).

ಚೆಲಂಕು ರೆಲಾಂಕು. = ಚಲಂಕು, etc. To scatter, etc. (ಅಸಿ, ಈಡಾಸು Smd. II; Tē. ಚೆಲಂಕು, to sprinkle).

ಚೆಲಂಗು ರೆಲಾಂಗು. = ಚಲಂಗು, etc. To let go from the hand, etc. (ಕರಮುಕ್ತಿ Smd. Dh., o. r. ಚಲಂಗು).

ಚೆಲ ರೆಲಾ. Abbreviation of ಚೆಲ್, of beauty. — ಚೆಲ ಪಿಲಿ. = ಚಲಪಿಲಿ. A beautiful boy (T. ಚೆಲ್ ಪಿಳ್ಳಿ). — ಚೆಲ ಪಿಲಿರಾಯ. N. of an idol of Krishna at Mélikōṭṭ in Mysore (My.).

ಚೆಲುವ ರೆಲುವ. = ಚಲುವ, No. 2. See a. ಚೆಲುವ.

ಚೆಲುವಿಕೆ ರೆಲುವಿಕೆ. = ಚಲುವಿಕೆ, etc. (C.; ಅಭಿಷ್ಠ, ಕೋಳ Nr.; ಎವತ್ತತ್ತ, ಸಾಮ್ಯ Nn. 103). See B. 5, 12. 289.

ಚೆಲುವು ರೆಲುವು. = ಚಲುವು, etc. (ರಾಮ Mr. 504, o. r. ಚಲುವು; ಕೋಟಿ, ಸಾನ್ನರ Nn. 43; ರೂಪು 70; ರೂಪಕ, ಸರೂಪ 135; C.; B. 5, 12; J. 30, 15). Gen. ಚೆಲುವ (Bp. 42, 24; Prll. 3, 2; B. 2, 15); Acc. ಚೆಲುವನು (Prll. 3, 31); Loc. ಚೆಲುವನಲ್ಲಿ in Nn. 43, etc. — ಚೆಲುವ. = ಚಲುವ, etc. A handsome man (ಸುರೂಪ Nr.; ಸಾಮ್ಯ Nn. 74; C.; B. 2, 14).

ಚೆಲೋ ರೆಲೊ. = ಚಲೋ, etc. (C.; B. 2, 28; 5, 47. 85. 217. 262. 278. 289). ಚೆಲೋದು, ಚೆಲೋವು, e. g. 5, 124. 132. 203. 213. — ಚೆಲೋ ಚೆಲೋ. rep. (B. 5, 85. 146).

ಚೆಲ್ಲ ರೆಲ್ಲ. = ಚೆಲ್ಲ 1. (Rāṣ. 11, 88). — ಚೆಲ್ಲಾಟ್ಟಿ. = ಚೆಲ್ಲಾಟ್ಟಿ. ಕೊತ್ತಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಟ್ಟಿ, ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ (Prv.).

ಚೆಲ್ಲವೊತ್ತ ರೆಲ್ಲಾ-ವೊತ್ತ. = ಚೆಲ್ಲವೊತ್ತ. See a. ಚೆಲ್ಲವರ್.

ಚೆಲ್ಲಾ ರೆಲ್ಲಾ. = ಚೆಲ್ಲಾ, etc. — ಚೆಲ್ಲಾ ಪಿಲ್ಲಿ. = ಚೆಲ್ಲಾ. (S. Mhr.).

ಚೆಲ್ಲಾಟ ರೆಲ್ಲಾಟ. = ಚೆಲ್ಲಾಟ. See a. ಚೆಲ್ಲ and ಚೆಲ್ಲ.

ಚೆಲ್ಲಿಸು ರೆಲ್ಲಿಸು. = ಚೆಲ್ಲಿಸು. To cause to pour, as brandy on the ground (B. 5, 54), to cause to throw or put down, as a tree (5, 135), to cause to throw about or spread, as grass (5, 295), etc. (C.).

ಚೆಲ್ಲು *chellu*. = ಚಲ್ಲು 1, ಚೆರೆ. To scatter about or strew (ಸೀಡು, ಪೀರ್ಯು *Sm. Dh. Cm.; C.*), as lotus-flowers (Riv. 6, 7), as seed (11, 68), to spend lavishly or profusely, as wealth (J. 34, 36), to spill, as ink (B. 2, 1), to shed, as blood (J. 4, 32), to throw away, as some jaggory (B. 2, 16), as a carcass (2, 34), as scum (3, 46), to throw or put, as a bundle of grass (2, 19), as salt (3, 59), to throw, as dust (J. 6, 39), as arrows (29, 11), etc., etc. See B. 3, 106, 123; 4, 157; 5, 154. 211. ಎಣ್ಣೆ ಚೆಲ್ಲಿದವನೂ ಅತ್ತ, ಕಾಯಿ ಚೆಲ್ಲಿದವನೂ ಅತ್ತ. — ಕೂಡಿ ಚೆಲ್ಲಿದ ಕಡೆ ಸಾವಿರ ಕಾಗೆ (Prvs.). 2, to disperse (v. i., J. 7, 32). — ಚಲ್ಲಾಟ = ಚಲ್ಲಾಟ. (C.). — ಚಲ್ಲಾಡು = ಚಲ್ಲಾಡು. (My.). ಅಚ್ಚಲರಥೂಳಿಗಳ ಚೆಲ್ಲಾಡಿ (J. 3, 24). — ಚೆಲ್ಲಾಡು = ಚೆಲ್ಲಾಡು. (My.).

ಚೆಲ್ಲೆ *chelli*. = ಚಲ್ಲೆ. Length (ಸಿದು *Sm. 49; Kk. 51, o. r. ಚಲ್ಲೆ*). — ಚೆಲ್ಲೆಗರ್. — ಚರ್. A long, extended eye (*Sm. 118, o. r. ಚೆಲ್ಲೆ; Bp. 40, 14; J. 6, 18; 31, 10*).

ಚೆಲ್ಲು *chellu*. = ಚಲ್ವಿ No. 1, etc. Beauty (ಪುಣ್ಯ, ರೂಪ *Nn. 63*). 2, = ಚಲ್ವಿ No. 2, ಚೆಲುವ, etc. See s. ಚೆಲ್ಲು.

ಚೆಲ್ವಿ *chelvi*. = ಚೆಲುವ, etc. (C.).

ಚೆಲ್ವಿಕೆ *chelvikē*. = ಚೆಲ್ವಿಕೆ, etc. (C.; B. 3, 18).

ಚೆಲ್ಲು *chellu*. = ಚಲ್ವು, etc. (C.; ಸುರಭಿ *Mr. 509, o. r. ಚಲು* ವೆ; ಅನ್ವ *Kk. 32; Ūpr. 1, 77, 132; Grj. 10, 45, 47; J. 30, 7*). ಚೆಲ್ಲು ತೆತು (J. 28, 20). ಚೆಲ್ಲುಂ ಬೀಡು (Riv. 13, 69, 70). ಚೆಲ್ಲಿನ ಕವೆ (13, 104). ಚೆಲ್ಲಿನೆ (*Sm. 216*). ಇದು ಬೇತಿಯೊಳೆ ಚೆಲ್ಲು (191). — ಚೆಲ್ಲು. = ಚೆಲುವ, etc. A handsome man (*Ūpr. 1, 108*). See ಕಡು. — ಚೆಲ್ಲುನ್ ಅನ್. To get (or possess) beauty, etc. (*Kk. 18, 26; J. 3, 17*). — ಚೆಲ್ಲಾಗು. — ಅಗು. To become or be beautiful, etc. (*Sm. 174; Ūpr. 1, 80; Riv. 5, 51; Sāv. 5, 54; J. 17, 4*). — ಚೆಲ್ಲಿದಿ. — ಇದಿ. To abound in beauty (*Grj. 10, 92*). — ಚೆಲ್ಲುವೆದು. — ವೆದು. = ಚೆಲ್ಲುನ್ ಅನ್. (*Ūh. v. 181, 206; Ūpr. 3, 38*). — ಚೆಲ್ಲೆನ್. — ಎನ್. To say "it is a beauty", or "it is beautiful". ಪರಿ ತೋಳಿಸುತು... ಪದ್ಮಾಕರಂ ಚೆಲ್ಲೆನ್ (J. 15, 8). — ಚೆಲ್ಲೆನ್. — ಎನ್. To beam beautifully. ಅಯ್ಯ ತೋವನ ಕನ್ನವರಂ ಚೆಲ್ಲೆನ್ದಿರಿ (*Sm. 75*). — ಚೆಲ್ಲೆಗಿ. — ಒಗಿ. Beauty to arise or appear (*Kk. 28*). — ಚೆಲ್ಲೆದರಿಸು. — ಒದರಿಸು. To produce beauty (*Grj. 10, 103*).

ಚೆಲ್ವಿ *chelvi*. = ಚೆಲ್ವಿ, etc. (My.). ಗೌಡನ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಕಡುಚೆಲ್ವಿ ಯಾದರೆ ಕಸದ ಮಂತ್ರ ಹೊತ್ತು ತನ್ನಾಗಿ ಕಡೆಗೊಳು (Prv.).

ಚೆಳ್ಳು *chellu*. = ಚಳ್ಳು, etc. — ಚೆಳುವಂ. — ಎವಂ. = ಚಳ್ಳುವಂ. (St. & Pl.).

ಚೆಳ್ಳು *chellu*. = ಚಳ್ಳು, etc. — ಚಳ್ಳದ ಮರ. (ಚೇಲು, etc. Nr.).

ಚೆಳ್ಳು *chellu*. = ಚಳ್ಳು, etc. — ಚೆಳ್ಳುಗುರ್. — ರು. = ಚ. (J. 8, 21; S. Mhr.).

ಚೆಳ್ಳು *chellu*. = ಚಳ್ಳು, etc. (ಚಾತಿ, ಶ್ಲೇಷಾತ್ಮಕ *Mr. 124*).

ಚೆಳ್ಳು *chellu*. = ಚಳ್ಳು, etc. (My.).

ಚೆಲಿತಾನ *chelitāna*. N. of a prince and ally of the Pāṇḍus. (*Bh. 6, gītārtha 1, 4*).

ಚೇಗ *cheḡa*. = ಚಾಗ 2, (ಚೆಗ), ಚೇಗ, ಜೇಗ, ಜೆಗ, ಜೇಗ. Quickness; quickly (ಚೆಡ್ಡರ, ಚೆಡ್ಡರ, ಚೆಡ್ಡನೆ, etc., ಶೀಘ್ರ

Sm. 61, o. r. ಚೆಗ; Kk. 50, o. rs. ಚಿಗರ್, ಚೇಗ, ಜೇಗ, ಜೇಗ). — ಚೇಗ ಚೇಗ. rep. = ಚಾಗ ಚಾಗ. (*Mr. 90, o. r. ಚಾಗ ಚಾಗ*).

ಚೇಗಿ *cheḡi*. = ಚೇಗ, q. v.

ಚೇಗು *cheḡu*. = (ಕೆಚ್ಚು 4), ಚೇಸ. The heart, or core, of a tree; essence; strength (ಒಲಿತರುಂಕೆ, ಗಟ್ಟಿಯಾ ಗಿರುವೆ *Sl. 122; My.; T.; Tē. ಚೇಗ, ಚೇವೆ*). ಗಿಡದಲ್ಲಿರುವ ಚೇಗು (ಸಾರ, ಮರ್ಜನ್ *Sl. 122*).

ಚೇಗಿ *cheḡi*. = ಚೇಗು. (*Bp. 24, 25*).

ಚೇಚೇ *cheche*. Fie! shame! (*My.; Mhr. ಫೇಫೇ; cf. ಚಲೆ. 2, not so! (My.)*).

ಚೇಟಿ *cheṭi*. A servant; a slave.

ಚೇಟಕ *cheṭaka*. A servant; a slave. Cf. ತತ್ತಿಗ?

ಚೇಟಿ *cheṭi*. A female servant; a female slave. (*Bp. 6, 10; J. 6, 37; 7, 6*).

ಚೇಡೆ *chede*. A goblin of that class which can be summoned to harass people (*Mhr. ಚೇಡಾ*). — ಚೇಡೆ ಮಾಡು, to practise black-art in order to ruin somebody (*S. Mhr.*).

ಚೇಣಾ *cheṇa*. = ಚಾನ, etc. (ವ್ರತ್ತನ, ಪತ್ರಪರಶು *Nr.*).

ಚೇತ *cheṭa*. Tbh. of ಚೇತನ್. See ದುಕ್ಕೇತ; Ūpr. 5, 121.

ಚೇತಕಿ *cheṭaki*. The yellow myrobalan, *Terminalia chebula*.

ಚೇತನ *cheṭana*. (fr. ಚತ). Consciousness; sentient; intelligent; alive, living; feeling; conspicuous, distinguished, excellent. 2, the thinking principle, the mind; the soul (ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ, ಅತ್ಮ *Mr. 29*). 3, a living and sentient being. 4, = ಚೇತನೆ (ಸಂಜ್ಞಾ, ಚೈತನ್ಯ *Nn. 99*). 5, power, strength (C.; not Sk.).

ಚೇತನಕರಣ *cheṭana-karaṇa*. The act of making consciousness, etc. See ಎಲರ್ಚು, ತಪ್ಪದು.

ಚೇತನಧರ್ಮ *cheṭana-dharma*. The nature of consciousness, etc. (*Kāvy. V, 939*).

ಚೇತನಭಾವ *cheṭana-bhāva*. The state of being conspicuous or distinguished, conspicuous nature (*Sm. 247; Kāvy. I, 4, 22-26*); the state of being conscious, etc.

ಚೇತನಾಚೇತನ *cheṭana-acēṭana*. Animate and inanimate (*Sm. 113*).

ಚೇತನೆ *cheṭane*. Consciousness; understanding, intelligence, reflection. — ಚೇತನೆವಡೆ. — ವಡೆ. To recover consciousness (*Ūpr. 5, 6*).

ಚೇತನ್ಯ *cheṭanya*. Tbh. of ಚೈತನ್ಯ. Power (vulgar *S. Mhr.*).

ಚೇತರನೆ *cheṭaraṇē*. Consciousness, strength (*Ūpr. 8, 71*).

ಚೇತರಿಸು *cheṭarisa*. (i. e. ಚೇತನಿಸು). To recover consciousness, or strength (*My.; ತಪ್ಪದು, ಮಲರ್ಚು, etc. G.*). See Abh. P. 9, 44; 14, 103; *Grj. 4, 66; J. 4, 47, 50; B. 5, 130, 132*.

ಚೇತನ *cheṭas*. = ಚೇತ, ಚೇತಸ್ಸು. Consciousness; intelligence; the soul; the mind, intellect.

ಚೇತನ *cheṭasa*. Having such and such a mind (at the end of a compound). ಚೇತನೆ, a female having such and such a mind (*Bp. 41, 4*).

ಚೇತನ್ಯ *cheṭassu*. Tbh. of ಚೈತನ್ಯ. (*My.*).

ಚೇತೋಜಿತ *cheṭas-jāta*. Kāma.

ಚೇತೋಜಿತವೈರಿ *cheṭojāta-vairi*. Śiva (*Bp. 54, 47*).

ಚೇತೋಜಿತಹರ *cheṭojāta-hara*. Śiva. 2, a long syllable (*Ūh. v. 102, 127*).

ಚೇದಿ *chedi*. N. of a country and of its people. (*R.*).

ಚೇದು ಕೊಡು. Bitterness (Tē.; see ಕಯ್ 6). — ಚೇದು ಬೀರ. (ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಫೋಷಕ, ಕಯ್ವಿರೆ, etc. Si. 151; Tē.).

ಚೇಪು ಕೊಪು. (= ಸೇಬು?). A gush or spirt, as of milk (Tē.; Tē. ಚೇಪು, to moisten, or let the milk, to give forth, emit, as a breast does milk; T. ಚೇಪು, woman's milk). — ಚೇಪಿನ ಗಿಡ. A tree the leaves of which are given to cows to increase the milk (Sd.).

ಚೇಮ ಕೊಮ. Thh. of ಕೊಮ. (My.).

ಚೇರ ಕೊರ. (also Sk.). The Čera or Kōngu country (including also Kērala or Malahar). 2, the name of a certain horse (Bp. 59, 40; ಅರುಣಂ ಮಾಸೆ ಚೇರನಕ್ಕುಂ Mr. 275). — ಚೇರಕಟ್ಟು. The strong Čera (king? Čpr. 1, 134).

ಚೇರಣಿಗ ಕೊರಣಿಗ. A Malabār man (see Mr. s. ಕೇರಲ).

ಚೇರು ಕೊರು. Testicles swollen from venereal disease (S. Mhr.; Tē. ಚೇರು, a string, cord; roe or a string of spawn in fish; veretrum tanri vel eqni). — ಚೇರು ಕೊರು. The testicles to enlarge and hang down on account of venereal disease (S. Mhr.).

ಚೇಲ ಕೊಲಿ. = ಕಲ್ಕ 2, ಶಲ್ಕೆ, ಶಾಲೆ 2, ಶೆಲ್ಕೆ, ಶೇಲೆ, ಸೇಲೆ. Cloth; clothes; a garment. 2, (at the end of compounds) low, vile, bad.

ಚೇಲಾಂಚಲ ಕೊಲಾ-ಅಂಚಲ. The border or end of a garment (folded into a ponch, ಮಡಿಲ್ ಸೆ.).

ಚೇಲಿ ಕೊಲಿ. 1. Circumcision (My., H., from H. ಚೇಲಾ, a disciple).

ಚೇಲಿ ಕೊಲಿ. 2. A bad woman.

ಚೇಲಿಕ ಕೊಲಿಕ. A tailor (ತುಣ್ಣವಾಯು, ಚಿಪ್ಪಿಗ Mr. 377).

ಚೇಲಿಕ ಕೊಲಿಕ. ಚೇಲಿಕೆ. A bodice. 2, civet (ಪುಣುಗು Mr. 336).

ಚೇಪ್ಪ ಕೊಶಪ್ಪ. The state of moving, stirring, etc. See ನಪ್ಪ.

ಚೇಪ್ಪ ಕೊಶಪ್ಪ. Done with effort, exerted, set in motion. 2, motion, gesture, act, function; action, behaviour, etc. See ನಿತ್; Čpr. 3, 65.

ಚೇಪ್ಪ ಕೊಶಪ್ಪ. To move, to stir, to exert one's self, to be busy; to act, to do, to perform (Čpr. 2, 28; 3, 68).

ಚೇಪ್ಪ ಕೊಶಪ್ಪ. Moving any member of the body; gesture, action, activity (as one of the sentiments, ಧಾವ Nn. 100); effort, exertion; doing, performing, behaving, manner of existence. 2, wild capers, mischievous tricks, derision (C.; Mhr.; not Sk.; B. 2, 34). ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣು ಚೇಪ್ಪ, ಕುರುಡಿಗೆ ಹದಿನಾದು ಚೇಪ್ಪ (Prv.). — ಚೇಪ್ಪೆಗಿದು. -ಕಿದು. Activity to cease (Abh. P. 7, 15). — ಚೇಪ್ಪೆಗುನ್ನುಡ. -ಕುನ್ನುಡ. Fainting (ನಪ್ಪಚೇಪ್ಪ ತೆ Nr.). — ಚೇಪ್ಪೆಯವನು. -ಅವನು. ಚೇಪ್ಪೆಗಾದಿ. (C.); fem. ಚೇಪ್ಪೆಯವಳು (C.).

ಚೇಪ್ಪಗಾದ ಕೊಶಪ್ಪ-ಗೊ. A man full of tricks and pranks (C.).

ಚೇಲಿ ಕೊಲಿ. = ಚೇದು, ಕೇಡು. A scorpion. — ಚೇಲಿ ಸಿಗ. A kind of fish (Rāv. 5, 115).

ಚೇಲಿ ಕೊಲಿ. = ಚೇಡು, etc. (C.; ದ್ರುತ, ಅಲಿ, ವೃತ್ತಿಕ Hlā.; Mr. 403; ಅಲಿ, ಅಲಿ, ದ್ರುತ, ದ್ರುತೀಣ, ವೃತ್ತಿಕ Nr.; Si. 171; ವೃತ್ತಿಕ 405; Tu., T., M. ತೇಡು; Tē. ತೇಲು). ಚೇದು ಬಾಲ (ಅಲಿ, ವೃತ್ತಿಕ ರಾಂಗೂಲಿ Hlā.; ಅಲಿ, ದ್ರುತಪುಷ್ಪ Mr. 403). ಕಚ್ಚಿದರೆ ಕ

ಚ್ಚುವದು, ಕಚ್ಚೆಲ್ಲ, ಚೇದಿಲ್ಲ (pepper, Sp.). ಚೇದು ಬಾಲದ ಉರಿಯ ತಾಕಲು ಬಹುದು; ಕಾದಿಮೂದಿರ ಸಂಗ ಮದಿದು ಕಳೆ, ಮನವೆ (Dp. 172). ಚೇದು ತೆಗೆಯಲ್ಪೆ, ಸುಮ್ಮನಿಹುದೆ? (Sd. 85). ಚೇದು ಗೆಯು ಕೊಣ್ಣೆಯಲಿಹುದು ಎಪ (Jns. 42, 72). ಚೇದಿಗೆ ಬಾರು ತಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜಾವಕ್ಕೊನ್ನು ಸರ್ತಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿತು. — ಚೇದಿಗೆ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಚೇದಿನ ಮನ್ನವನ್ನದೆಯದವ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಕೊಯ್ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See B. 2, 50; 5, 41; ಎಮ್ಮೆ, ಎಲೆ, ಕರಿ, ಕಮ್ಮು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ. — ಚೇದಿನ ಕೊಣ್ಣೆಯ ಗಿಡ. A stont annual plant with showy flowers and a seed resembling the sting of a scorpion, Martynia diandra Don. (Z.). — ಚೇದು ಕೊಣ್ಣೆಗಿಡ. An annual herb, the Indian turnsole, Heliotropium indicum L. (St. & Pl.; My.). 2, the thorny shrub Vangueria spinosa (ವೃತ್ತಿಕ Si. 405). — ಚೇದುಬಾಣ. A rocket resembling a scorpion in its movements (My.). — ಚೇದುಬಾಲದ ಗಿಡ. = ಚೇದುಕೊಣ್ಣೆಗಿಡ No. 1. (St. & Pl.; My.). — ಚೇದುಮಣಿ. A stone used to extract the poison of a scorpion (R.). — ಚೇದುಮಣಿಗಿಡ. = ಚೇದುಬಾಲದ ಗಿಡ. (St. & Pl.).

ಚೈತನ್ಯ ಕೊತಯಾ. = ಚೈತನ್ಯ. (fr. ಚೈತನ). Intelligence; mental perception, feeling; consciousness; sensation; the soul; the deity considered as the source of life. 2, = ಚೈತನ No. 5 (C.; not Sk.). See ಎಡುಕು. 3, N. of a reformer of the Vaishṇava sect, born about 1484 A. D. 4, a family-name (Mg.).

ಚೈತನ್ಯಭಾವ ಕೊತಯಾ-ಬಹಾವ. = ಚೈತನಭಾವ. (Smd. 247 Cm.).

ಚೈತನ್ಯಭಾವ ಕೊತಯಾ-ಬಹಾವಿ. A person endowed with intelligence (Bp. 51, 81).

ಚೈತನ್ಯಮಯ ಕೊತಯಾ-ಮಯ. Full of life, life-like (Bh. 1, 12, 9).

ಚೈತನ್ಯಸ್ಥ ಕೊತಯಾ-ಸಥ. Standing, abiding, or living in intelligence, etc. (Bp. 61, 59); a rich man (My.).

ಚೈತ್ರ ಕೊತಯಾ. 1. (fr. ಚಿತ್ರ). Relating to a funeral pile; a monument on the site of a funeral pile; a place of sacrifice or religious worship; a temple; a building containing an image or some relic of Buddha or Jina (Čpr. 3, 81, 82); a Buddhist or Jain image (ಜನಾಂಗ, ಜನಬಿಮ್ಮ Nn. 134); the world of Banddhas (? ದೌಪ್ತತನ Mr. 485); heaven (ಪ್ರಿದ ಶಾವಾಸ, ಸ್ವರ್ಗ Nn. 134; ಸುರಧಾಮ Mr. 485).

ಚೈತ್ರ ಕೊತಯಾ. 2. (fr. ಚಿತ್ರ). The individual soul; the mind (ಚಿತ್ರ, ಮನಸ್ಸು Nn. 134).

ಚೈತ್ರಗೃಹ ಕೊತಯಾ-ಗ್ರಿಹ. = ಚೈತ್ರಗೃಹ. (Čpr. 1, 115; 6, 5).

ಚೈತ್ರಭವ ಕೊತಯಾ-ಬಹಾವ. = ಚೈತ್ರಗೃಹ. (Čpr. 8, 100).

ಚೈತ್ರಾಗಾರ ಕೊತಯಾ-ಗಿಗಾರ. = ಚೈತ್ರಗೃಹ. (Čpr. 4, after 85).

ಚೈತ್ರಾಯತನ ಕೊತಯಾ-ಆಯತನ. = ಚೈತ್ರಗೃಹ. (Čpr. 3, 17; 6, after 11).

ಚೈತ್ರಾಲಯ ಕೊತಯಾ-ಆಲಯ. A Jain temple (ವಸತಿ, ಜನಗೃಹ Nn. 133; Čpr. 2, 57; Ahh. P. 7, after 47).

ಚೈತ್ರ ಕೊತಯಾ. (fr. ಚಿತ್ರ). The first month of the year (March-April) when the full moon stands in čitrā (B. 5, 307, 308); the spring month, spring (ಮಧುಪ್ರಿಯ, ವಸಂತ Nn. 29, a. r. ಚೈತ್ರಮಾಸ; ಮದು Smd. 20). ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರನಾದರೂ ಮಯ ತಗಲಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).

ಚೈತ್ರದೊಲಿ ಕೊತಯಾ-ದೊಲಿ. = ವಸಂತದೊಲಿ. (Rāv. 9, 46).

ಚೈತ್ರಮಾಸ ಕೊತಯಾ-ಮಾಸ. = ಚೈತ್ರ. (ಮಧು Nn. 13; ಮಧುಪ್ರಿಯ 29; ಸುಗ್ಗಿ Čt. I, 5; J. 5, 18).

ಚೈತ್ರರಥ çaitraratha. (fr. ಚೈತ್ರರಥ). The garden of Kubera planted by the gandharva Çitraratha.

ಚೈತ್ರನಖ çaitra-sakha. The friend of spring: Kāma. (R.).

ಚೈತ್ರಾನಿಲ çaitra-anila. The breeze of spring (Ūpr. 7, 39).

ಚೈತ್ರಿ çaitri. The month çaitra. (R.).

ಚೈತ್ರಿಕ çaitrika. The month çaitra.

ಚೈದ್ಯ çaidya. Belonging to çēdi; Śiśupāla. (Bhāgavata 10, 80, 11).

ಚೈನ çaini. Full or fond of sport (ಹಂಚಲ Ūb.; Mhr. ಚೈನೇ ಗವ).

ಚೈರನ್ತನ çairantana. (fr. ಚರನ್ತನ). Old, ancient (Kāvy. V, 968; Ūpr. 1, 22).

ಚೊ ರೊ. = ಚಾ, ಚೋ. (My.).

ಚೊಂಯಿ çōmyi. = ಚುಂಯಿ, etc. (My.).

ಚೊಕಟ çōkaṭa. = ಚೊಕ್ಕಟ, etc. Purity, cleanness (My.).

ಚೊಕ್ಕ çōkka. Niceness, elegance, beauty, charm, etc. (ರಯ್ಯ, ಲೇಸು, ಹಸಗಟ್ಟು, ಎಡ್ಡು, ಅನು, ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, ಮನೋಹರ śm. 55; ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ, etc. Kk. 18; T. ಚೊಕ್ಕ, ಚೊಕ್ಕು; M., Tē. ಚೊಕ್ಕ; Sk. ಚೋಕ್ತ; Mhr., H. ಚೋಮಾ; see ಚನ್ 1 & 2, & ಹೂವು 1; cf. Tē. ಚೋಕಿ, T. ಚೊಗಟು, M. ಚೊಂಗು, K. ಸೊಗಸು, beauty). ಚೊಕ್ಕಹೆಣ್ಣಿಯವಳೆ ತಕ್ಕ ವರನಿಲ್ಲದರೆ ಕುಕ್ಕ ತುಟ್ಟದ ರೊಕ್ಕವಿದ್ದು ಫಲವೇನು? (Dp. 148). 2, purity, cleanness (C.; T., Tē.; Sk. ಚೋಕ್ತ; Mhr., H. ಚೋಮ). — ಚೊಕ್ಕಲೂಟ. An excellent, olean meal (C.). — ಚೊಕ್ಕಚಿನ್ನ. Pure gold (C.). — ಚೊಕ್ಕದಮ್ಮುಲ. ತಮ್ಮುಲ. Excellent tambula (Ūpr. 8, 47). — ಚೊಕ್ಕನೀರು. Pure water (My.). — ಚೊಕ್ಕನೆಯ್ನಾರ್. N. (Bp. 11, 17). — ಚೊಕ್ಕಬೆಳ್ಳಿ. Pure silver (C.). — ಚೊಕ್ಕಭೋಜನ = ಚೊಕ್ಕಲೂಟ. (My.). ಚಿಕ್ಕ ಮದಿಕೆ ಚೊಕ್ಕಭೋಜನ (Prv.).

ಚೊಕ್ಕಟ çōkkaṭa. = ಚೊಕಟ, ಚೊಕ್ಕಟು q. v., ಚೊಕ್ಕಳ. (Tē.). ಚೊಕ್ಕಟದ ತನಿಸುಮಂ (Ūdakhagāṇubhava sāra 1, 7). ಹನ್ನನಾದಿಗಳೆಂದೆ ತರೀರಮಂ ಚೊಕ್ಕಟ ಮಾಡುವುದು (ವರಕರ್ಮ, ಅಂಗ ಸಂಸ್ಕಾರ Nr.). 2, purity, cleanness (My.; Tē.).

ಚೊಕ್ಕಟು çōkkaṭu. Comeliness, beauty, etc. (ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು, ಗರಗರಕೆ, ನಿವಿತಿ, ಸುಧಗ śm. 47, o. r. ಚೊಕ್ಕಟ). 2, purity (Mhr., H. ಚೋಮಟ, ಚೋಮಟಾ, ಚೋಮೋಟ).

ಚೊಕ್ಕಳ çōkkaḷa. = ಚೊಕ್ಕಟ, etc. (ಗರಗರಕೆ ರೆ. II, 88; V. 11, 9; Mhr., H. ಚೋಮಾಳ, olean, clear; pure).

ಚೊಕ್ಕಳತನ çōkkaḷatana. The state of being nice, etc. (V. 40, 75).

ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆ çōkkaḷikē. Elegance, beauty, etc. (ನೆ ದವಣಿಗೆ śmd. S86 Mḍb. Om.; ರಯ್ಯ, oto. śm. 55; ಕೆನೆ 100; ಅನು, ಲೇಸು, ಹಸ, ಕೆನೆ, ಅಜಿ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18). ಸಕ್ಕ ವಮಂ ಮಹಗೊಕ್ಕದೆ ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆಯನ್ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡಂ ಬೇದ್ದಿರ (śmd. 386).

ಚೊಕ್ಕೆಯ çōkkaēya. A device, a dexterous feat (of wrestlers, Grj. 2, after 106; Bh. 2, 2, 96; S. 6, 23).

ಚೊಕ್ಕೆಯತನ çōkkaēyatana. Skill, proficiency, etc. (ದ್ವಿಜ ಭನ. 56).

ಚೊಗಟಿ çōgarai. = ಚಗಟಿ, etc. (S. Mhr.). The shrub-

like, though annual herb Cassia occidentalis L. (Z.; cf. ಚೊಡ್ಡ ತಗಟ).

ಚೊಗರ್ತಿ çōgarai. = ಚೊಗಟಿ. (Z.).

ಚೊಂಗ çōnga. = ಚಂಗ, etc., ಚೂಂಚ, ಚೊಂಚು. Crookedness, perverseness (My.). 2, see s. ಚೊಂಗು.

ಚೊಂಗಿ çōngi. = ಚುಂಗ. A perverse female (My.).

2, = ಚೊಂಗು, e. g. In ಚೊಂಗಿದನ, ಚೊಂಗಿಮನುಷ್ಯ (My.).

ಚೊಂಗು çōngu. = ಚೊಂಗ No. 1. (My.). — ಚೊಂಗ. -ಅ 3. A perverse man (My.).

ಚೊಜ್ ರೊ. = ಕೊಮ, q. v. The state of being the point, first or previous. — ಚೊಜ್ ರೊ. -ಚಲು. (The first pregnancy), the first birth; the first offspring. ಚೊಜ್ಜಲ ಮಗ, a first-born son (C.; B. 3, 15). ಚೊಜ್ಜಲ ಮಗಲು, a first-born daughter (C.). ಚೊಜ್ಜಲ ಬಸುಡು, the pregnancy with the first offspring, the first pregnancy (used only of women, C.). ಚೊಜ್ಜಲ ಕುತ, the first production of young (used of cattle, My.). ಚೊಜ್ಜಲ ಕಡು, the first calf (My.). — ಚೊಜ್ಜಲ = ಚೊಜ್ಜಲು. ಕುತ ಚೊಜ್ಜಲ, ಅಕೆ ಚೊಜ್ಜಲ (C.). — ಚೊಜ್ಜಲ. -ಚಲು. = ಚೊಜ್ಜಲ. — ಚೊಜ್ಜಲದು. -ಅದು. One (i. e. a oow) that has had the first or one calf (ಗೃಹ್ಯ Mr. 181, o. r. ಚೊಜ್ಜಲದು). — ಚೊಜ್ಜಲಾತ್ಮ. -ಅತ್ಮ. A first-horn son (Mr. S10, o. r. ಚೊಜ್ಜಲಾತ್ಮ). — ಚೊಜ್ಜಲ. -ಚುಲು. = ಚೊಜ್ಜಲ. — ಚೊಜ್ಜಲ ಮಣಿಕ. A oow that has had one calf (ಗೃಹ್ಯ, ಸ್ವಪ್ನ ಸೂಕ್ತ H1ā.). — ಚೊಜ್ಜಲುಬಸುಡು. = ಚೊಜ್ಜಲು. (My.). ಎಳೆತನದಲ್ಲೇ ಚೊಜ್ಜಲುಬಸುಡಾದ ಅಳು (ಪ್ರ ಪೌಟ, ಬಾಲಗರ್ಭಿಣಿ Si. S22, thus only in Si.).

ಚೊಜ್ಜ ರೊ. = ಚೊಜ್ಜ. (My.).

ಚೊಂಚ ರೊಂಚ. = ಚೊಂಗ, etc., ಚೊಂಚು. 2, see s. ಚೊಂಚು.

— ಚೊಂಚಗಿಯ. -ಕೆಯ. A crooked, crippled arm (S. Mhr.).

ಚೊಂಚು çōngu. = ಚೊಂಚ No. 1. The state of being crooked. — ಚೊಂಚ. -ಅ 3. A man who has a crooked, crippled arm (S. Mhr.).

ಚೊಟ್ಟಿ ರೊಟ್ಟಿ. (fr. ಕುರುತಿ). = ಚೊಟ್ಟಿ, ಚೊಟ್ಟು, ಸೊಟ್ಟಿ, ಸೊಟ್ಟು, ಚೊತ್ತು, ಸೊತ್ತು. Crookedness. — ಚೊಟ್ಟಿಗಾಲು. -ಕಾಲು. A crooked, orippled foot (My.). — ಚೊಟ್ಟಿಗಯ. -ಕಯ. A crooked, orippled arm (My.).

ಚೊಟ್ಟಿಗೆ ರೊಟ್ಟಿಗಿ. = ಸೊಟ್ಟಿಗೆ. (My.).

ಚೊಟ್ಟಿ ರೊಟ್ಟಿ. = ಚೊಟ್ಟಿ, etc. Crookedness. (T. ಚೊಟ್ಟಿ; T. ಚೊರಡು, M. ಚುರಡು, a crook, hook; see s. ಕೋಟಿ 1 and cf. ತೂಡು). — ಚೊಟ್ಟಿಗಯ. -ಕಯ. A man who has a crooked, orippled hand or arm (ಕುಕರ, ಕುಣಿ Nr.).

ಚೊಟ್ಟು ರೊಟ್ಟು. = ಚೊಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಚೊಟ್ಟಿ ರೊಟ್ಟಿ. Thh. of ಚೋಟಾ. A small, mean man (My.).

ಚೊತ್ತಿ ರೊತ್ತಿ. = ಸೊತ್ತಿ. A female with crooked, crippled limbs (My.).

ಚೊತ್ತಿಗೆ ರೊತ್ತಿಗಿ. = ಚತ್ತಿಗೆ, ಚತ್ತಿಗೆ, ಚೊತ್ತಿಗೆ, ಚೊತ್ತಿಗೆ, ಚೊತ್ತಿಗೆ. Thh. of ಯೋಕ್ತ. The plated strap or collar round an ox's neck by which it is fastened to the yoke (the form of ಚೊತ್ತಿಗೆ only in Si.). ಪತುಗ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಚೊತ್ತಿಗೆ (ಅಬನ್ದ, ಯೋಕ್ತ, ಯೋಕ್ತ Si. S08).

ಚೊತ್ತು ರೊತ್ತು. = ಚೊಟ್ಟಿ, etc. — ಚೊತ್ತು. -ಅ 3. A male with crooked, crippled limbs (My.).

ಚೊಪ್ಪಟೆ ಕೊಪ್ಪಾಕೆ. The red cedar, *Erythroxylon monogynum* Roxb. (ವೇವದಾರು Mr. 118, one MS. ಚೊಪ್ಪಟೆ; for "redness" see s. ಚನ್ 1).

ಚೊಮ್ಮು ಕೊಂಬು. = ಚಮ್ಮು No. 2. (My.).

ಚೊಡ್ ಕೊ. = ಚುಡ್, etc. — ಚೊಡ್ಚು. — ಅನ್ನು. = ಚುಯ್ಚು. (C.).

ಚೊಡಿ ಕೊ. A shark (ಮಕರ Si. 88; T. ಚುಡಾ; M. ಚುಡಾಗು, ಚುಡಾವು, ತುಡಾವು, ಶ್ವಾವು, ಇಡಾವು; Tē. ಚೊಡಿ, ಸೊಡಿ; cf. ತುಡ 2 P.).

ಚೊಲ್ಲಣ ಕೊಲ್ಲಣ. = ಚಲ್ಲಣ, q. v. (My.).

ಚೊಲ್ಲೆಯ ಕೊಲ್ಲೆ. = ಚೊಲ್ಲೆಹ, ಚೊಲ್ಲೆಹ. The pointed end of a female's bundle of hair at the back of the head (ತುಡುಮ್ಮಿನ ಕೊನೆ Sm. 72; Kk. 51, o. r. ಚೊಲ್ಲೆಹ; Tē. ಚೊಲ್ಲೆಮ್ಮು, ಚೊಲ್ಲೆಮ್ಮು, a tire formed by weaving the tresses in ohains and then coiling them up at the back of the head; a wreath of Mogili flowers; cf. ಚೊಡ್?). See Čpr. 8, 52; Bh. 1, 18, 30; Rāv. 7, 5; Śśv. 3, 11; ಮಾಣಿಕಗೊಪ್ಪ ಚೊಲ್ಲೆಯ.

ಚೊಲ್ಲೆಹ ಕೊಲ್ಲೆಹ. = ಚೊಲ್ಲೆಯ, q. v. (ತುಡುಮ್ಮಿನ ಕೊನೆ Śśa.; Bp. 12, 43).

ಚೊಳ್ ಕೊಳ್. = ಚೊಳ್, etc. (My.).

ಚೋ ಕೊ. = ಚೊ, etc. (My.).

ಚೋಕ್ಷ ಕೊಕ್ಷ. Pure, clean; pleasing, delightful, beautiful; honest; clever; sharp, pungent, keen. Cf. ಚೊಕ್ಷ.

ಚೋಚ ಕೊಚ. Bark, rind; skin. 2, the bark of a kind of cinnamon; see ತ್ತಚ. 3, a cocconut (Čpr. 6, after 55). 4, a plantain.

ಚೋಚಿಗ ಕೊಚಿಗ. = ಸೋಚಿಗ. Tbh. of ಚೋಚ್ಯ (or a ಚೋಚ್ಯ). Surprise, wonder; a marvel, a wonder (C.; T. ಚೋಚಿತ್ತಯ; Tē. ಸೋಚಿ, ಸೋಚ್ಯ, ಸೋಚ್ಯಗಪ್ಪ, ಸೋಚ್ಯಗಮ್ಮು, ಸೋಚ್ಯಗಮ್ಮು; Mhr. ಚೋಚ). See Bh. 2, 4, 10; ಚಿಕ್ಕ.

ಚೋಟಾ ಕೊಟಿ. = ಚೊಟ್ಟಿ. Short, small, little (My.; H. ಫೋಟಾ).

ಚೋಟು ಕೊಟು. (fr. ಕುಟು). = ಚುಟು 2. The small span of the thumb and forefinger (ಪ್ರಚೀತ Mr. 824; C.; M. ಚೊಟ್ಟುಚ್ಚಾಳ). ಚೋಟು ಕಡಿಮೆ ಅಗಡು ಬಾಟಿದವನಾಗಿ (Prv.). — ಚೋಟಿಗಲು. — ಅಗಲು. A span's breadth (C.; Si. 122, 211). — ಚೋಟಿಗತೆ. — ಅಳತೆ. A span's measure (C.). — ಚೋಟುದ್ದ. — ಉದ್ದ. A span's length or height (C.; Si. 211; V. 39, 18). ಚೋಟುದ್ದ ಮಗುವಿಗೆ ಗೇಣುದ್ದ ಕುಲಾವಿ. — ಚೋಟುದ್ದ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮಾರುದ್ದ ಕವ್ವುಳಿ (Prv.). — ಚೋಟಿತ್ತರ. — ಎತ್ತರ. A span's height (C.; Si. 211).

ಚೋಡಿ ಕೊಡಿ. = ಚಡಕಿ. (My.).

ಚೋದನ ಕೊದನ. Driving, impelling; commanding, etc. See ತ್ತ.

ಚೋದ್ಯ ಕೊದ್ಯ. (= ಚೋಚಿಗ, etc.). To be driven or impelled, etc. 2, raising a question, objecting. 3, surprise, astonishment, wonder; a wonderful thing (ಬಿಸುವನ್ನ Čt. I, 57). See ಕು, ಬಲು; Čpr. 1, 81; 6, 100; Grj. 1, 14; Bp. 32, 48; 50, 78; Prv. s. ಬಾಡ್ಯ. — ಚೋದ್ಯವ್ವುಡು. — ಎ.ವಡು. To be surprised, to wonder (Bp. 33, 18). — ಚೋದ್ಯವಡು. — ವಡು. = ಚೋದ್ಯವ್ವುಡು. (Riv. 14, after 58).

ಚೋದ್ಯಕರ ಕೊದ್ಯಾ-ತಾರ. Uncommonly wonderful, uncommonly beautiful (ಎಚ್ಚಿತ್ತರ Śmd. 801 Cm.; Bp. 26, 7).

ಚೋವದಾರ ಕೊಪಾಕಿ. A mace-bearer (C.; Mhr.).

ಚೋವಾರ ಕೊಪಾಕಿ. = ಚಾವಾರ, q. v.

ಚೋರ ಕೊರ. A thief, a robber. (My.).

ಚೋರಕ ಕೊರಾಕ. = ಚೋರ. (Bp. 40, 54; 43, 51).

ಚೋರಖಂಡಿಕ ಕೊರ-ಖಾಂಡಿಕ. N. of a plant (ಹಳ್ಳಿಸರಡು Mr. 142, one MS. -ಕಣ್ಣಿಕ).

ಚೋರತ್ವ ಕೊರಾವ. Theft, robbery (My.).

ಚೋರಪ್ಪು ಕೊರ-ಪ್ಪಾಪಿ. The plant *Chrysopogon actulatus* Trin.

ಚೋರಪ್ಪು ಕೊರ-ಪ್ರಾಸಾರಪಾಕರಾ. A thief, and an instrument for (cutting) stones. See ಉಳಿ 3 and 4.

ಚೋರಸೂಚನ ಕೊರ-ಸೂಚನ. Pointing out, informing against, or spying out thieves. See ತುಟ್ಟು.

ಚೋರಿ ಕೊರಿ. Theft, robbery (C.; Mhr.).

ಚೋಲ ಕೊಲ. ಚೋಲ. A short jacket, a bodice. See ಕಟ್ಟು ಚೋಲ.

ಚೋಲಕ ಕೊಲಾಕ. A bodice, a jacket; a onirass, mail (ವಾರವಾಣ, ಕಂಚುಕ, ಕುಪ್ಪನ, ಬಾಟಿ Mr. 343).

ಚೋಲಿ ಕೊಲಿ. A kind of ohignon made of some hair of the čamari (My.).

ಚೋಷಣ ಕೊಷಣ. Sucking, snotion. (G.).

ಚೋಷ್ಯ ಕೊಷ್ಯ. Suckable; anything that can be sucked. (My.).

ಚೋಸರಿಗಿತಿ ಕೊಸರಿಗಿತಿ. (Śmd. 246 Mdb., o. r. ಚೋಸರಿಗಿತಿ).

ಚೋಡ ಕೊಡ. (Tbh. of ಯೋಗ). = ಚೋಡ, ಸೋಗು. Dress: an assumed character and guise, a mask (ವೇಷ Bhn. 45; Bp. 82, 15; Mhr. ಸೋಲಿ).

ಚೋಳ ಕೊಲ. The coast of Coromandel; the titular name of a dynasty of that country; N. of its people (My., T., M. ಚೋಲ; Sk. ಚೋಲ, ಚೋಲ). See ಉತ್ತುಂಗ, ಕರವೀರ, ಕರವೂರ, ಕರಿಕಾಲ, ನರೇಂದ್ರ, ವಗಲ್, ರಾಜೇಂದ್ರ, ಎತ್ತಮ, ಎರ; Čpr. 7, 41; Bp. 6, 18; 9, 83; 22, 6; 38, 15; 38, 56; Śmd. 276 Mdb.; Prv. s. ಚೋಳ. — ಚೋಳವ್ವ. — ಅನ್ನೆ. N. See ಎರ. — ಚೋಲಾಡೇವಿ. — ದೇವಿ. N. (Bp. 33, 17; 59, 8).

ಚೋಳದೇಶ ಕೊಲ-ದೇಶ. The ಕೊಲ country (Bp. 16, 1). ಚೋಳದೇಶದವ (a Tamil vagabond) ಚೋಲಾನ್ನ ಹೆಡ್ಡು (Prv.).

ಚೋಳನ್ನಪ ಕೊಲ-ನಿಪ. The ಕೊಲ king (Bp. 24, 79).

ಚೋಳಪಾಲಕಚರಿತ್ರ ಕೊಲ-pālaka-čaritra. The history of the ಕೊಲ king or of the ಕೊಲ kings, a work by Kēśava (Śmd. 408).

ಚೋಳಭೂಮಣ್ಣ ಕೊಲ-bhūmandāla. = ಚೋಳದೇಶ. (Bp. 50, 62).

ಚೋಳಭೂವರ ಕೊಲ-bhūvara. = ಚೋಳವ್ವ. (Bp. 24, 85).

ಚೋಳಮಣ್ಣ ಕೊಲ-maṇḍala. Coromandel (T. ಚೋಲ; My.).

ಚೋಳಮಹೀಶ ಕೊಲ-mahiśa. = ಚೋಳವ್ವ. (Bp. 31, 24).

ಚೋಳರಾಯ ಕೊಲ-rāya. = ಚೋಳವ್ವ. (Bp. 9, 40; 25, 48; 50, 22; 52, 10).

ಚೋಳಿ ಕೊಲಿ. Relating to or coming from ಕೊಲ; a man from ಕೊಲ (? My.). — ಚೋಳಿಯಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 11, 4).

ಚೌ ಕೌ. = ಚವು 1. Tbh. of ಚತು; (Śmd. 377).

ಚೌಕ čauka. = ಚವು 1, Nos. 1-5, ಚೌಕು. Tbh. of ಚತುಷ್ಕ (Śmd. 378). 6, a square in a town where four roads meet

(My.); the square space forming the central portion of a temple or house (My.; Mhr.); a square made with cowdung on the ground (Bp. 18, 3; Mhr., H. ಚೌಕ). 7, the number of four on a die (My.). 8, slow time in music. ಅದ್ವನುಮಧ್ಯಕಾಲಾಂತಿಗಳು ಅಂದರೆ ಮರು ಚೌಕ ಮುಕ್ತಾಯಗಳು (ತತ್ತ್ವ, etc. Si. 64; My.). 9, prolixity (in ಚೌಕಮಾತು, My.); of little worth (in ಚೌಕಮಾತು, S. Mhr.). ಚೌಕದ ಮಾತು (Bp. 43, 6).—See Si. 105. 421. 438. — ಚೌಕವನ್ ಎಣಿಸು. To count by four and four (C.; Bp. 28, 41).
 ಚೌಕಟ್ಟು (cāu-kaṭṭu). A frame (C.; B. 3, 58; 4, 209; Si. 112, 219; Mhr., H. ಚೌಕಟ್ಟು).
 ಚೌಕಗ್ಧಾ (cāu-kaṇḍa). Thb. of ಚತುರ್ಮುಖ (Śmd. 378).
 ಚೌಕದಾಯಿ cāuka-dāya. A throw of dice that exhibits the even numbers from 4-12, one exceeding the other at the rate of four (Bp. 43, 6).
 ಚೌಕದುಗ cāuka-dnga. Four times (a throw of) two dice of which both exhibit the number one (Bp. 43, 6).
 ಚೌಕಸುಧ್ಧ cāuka-sudda. Quite square (C.).
 ಚೌಕಕ cāukall. = ಚವುಕಳ, etc.
 ಚೌಕಿ cāuki. = ಚವಕ, etc., ಚೌಕಿ, ಚೌಕು, (ಚೌರಗಿ). A group of four houses; a quadrangle enclosed by four buildings; the square open court in the centre of a house (ಸಂಜವನ Mr. 195; see ಚೌರಗಿ).
 ಚೌಕಿಗೆ cāukigē. The inner veranda of a house (Bp. 12, 8; Bh. 2, 13, 28; 3, 12, 66).
 ಚೌಕೇದಾರ cāukī-dāra. A watchman (My.; Mhr., H.; B. 5, 106).
 ಚೌಕು cāuku. = ಚೌಕ. See ಚೌಕ. 2, = ಚೌಕ No. 3, q. v. (ಚತುರಾಲ, ಸಂಜವನ Nr.).
 ಚೌಕುಳ cāu-kuḷa. The four castes. 2, a certain musical term (Bp. 19, 10).
 ಚೌಕುಳಿ cāukull. = ಚವುಕಳ, etc.
 ಚೌಗವೆ cāu-gāve. Thb. of ಚತುರ್ಗ್ರಾಮ (Śmd. 378).
 ಚೌಜನ್ತ cāu-janta. Thb. of ಚತುರ್ವಜ್ರ (Śmd. 378; ಸುರಕರ 8m. 10, o. r. ಚೌದನ್ತ).
 ಚೌದೆ cāuda. = ಚೌಲ. (fr. ಚೂಡಾ). Relating to a crest, crested; relating to tonsure. 2, the ceremony of tonsure.
 ಚೌಡಾರ cāūḍāra. Forty-four (S. Mhr.; Mhr. ಚೌವೇಚಾರ).
 ಚೌತಿ cāuti. = ಚವುತಿ.
 ಚೌಥಾಯಿ cāuthāyi. A fourth part (My.; Mhr.).
 ಚೌದನ್ತ cāu-danta. = ಚೌದನ್ತ, q. v. (Śiv. 8, 44).
 ಚೌದರಿ cāudari. = ಚವುದರಿ.
 ಚೌದಳ cāu-daḷa. Having four leaves (Bp. 3, 8).
 ಚೌಪಂಚಿ cāu-pancī. A play at dice at which four cingnes are expected to fall (Bp. 43, 8).
 ಚೌಪಟ cāu-paṭa. = ಚೌಪಟ No. 2. (Bh. 8, 19 sum.; 10, 6, 22).
 ಚೌಪದ cāu-pada. Thb. of ಚತುಃಪದ (Śmd. 378, o. r. ಚತುಃಪದ). 2, a class of metres (My.); a schoolmaster going with his pupils from house to house, singing cāupadas and asking for presents (My.).
 ಚೌಪದಿ cāu-padī. N. of two metres (Ūh.; Mr. 366). 2, four roads, or a place where four roads meet (ನಾಲ್ಕು ಬೈ ಓ. II, 88).

ಚೌಪಳಿಗೆ cāu-paḷigē. A square-hall or pavilion: the maṇḍapa in front of a Jaina temple (My.; Abh. P. 5, after 53; 11, after 10).
 ಚೌಭುಜ cāu-hhujā. (= ಚತುರ್ಭುಜ). Four arms (Bp. 24, 73).
 ಚೌಮೂಲ cāu-mūlē. The four cardinal points (Rām. 1, 13, 7).
 ಚೌರ cāura. 1. (fr. ಚೋರ). A thief, a robber.
 ಚೌರ cāura. 2. Thb. of ಚೌರ. (C.).
 ಚೌರಗೆ cāuragē. = ಚೌರಗಿ, (ಚೌಕ No. 3, ಚೌಕ No. 2). (ಚತುರಾಲ, ಸಂಜವನ Hlā.).
 ಚೌರಸ cāurasa. Thb. of ಚತುರಶ್ರ. (J. 17, 23; My.; Mhr.).
 ಚೌರಾಶೀಲಿ cāurāśīlī. Thb. of ಚತುರ ಅಶೀಲಿ. 84. (Bh. 2, 2, 77; Mhr. ಚೌರಾಶೀಲಿ).
 ಚೌರಿ cāuri. = ಚವರಿ, etc. (Mhr., H.). A chowrie. See Si. 169. 267. 453.
 ಚೌರಿಕೆ cāurikē. Theft, robbery.
 ಚೌರಿಗೆ cāurigē. = ಚೌರಗಿ, q. v. (ಮನಿ ಸಿ.; V. 38, 101).
 ಚೌರ್ಯ cāurya. Theft, robbery.
 ಚೌಲ cāula. = ಚೌಡ.
 ಚೌಲಕರ್ಮ cāula-karma. = ಚೂಡಾಕರ್ಮ. (My.).
 ಚೌಲೋಪನಯನ cāula-upanayana. Tonsure and investiture with the sacrificial thread (ಮುಂಡೆ G.). ಚೌಲೋಪನಯನವಾಗದವ ನವಿಲಿಗ್ನ ಕಡಿ (Priv.).
 ಚೌವಂಗುಲ cāu-aṅgula. Four fingers (Bh. 2, 2, 97).
 ಚೌವಟ cāuvaṭa. = ಚೌವಟ್ಟು (Śmd. 378). Place of junction of four roads (ಸಂಸ್ಥಾನ Mr. 192; Mhr. ಚವಠಾ, ಚವಾಠಾ). 2, = ಚೌವಟ್ಟು, four kinds of accomplishments (Rāv. 6, after 11).
 ಚೌವಟ್ಟು cāuvaṭṭa. Thb. of ಚತುಃವಟ್ಟು (Śmd. 378; Abh. P. 5, 108).
 ಚೌವೀಸ cāuvisa. Thb. of ಚತುರ್ವಿಂಶತ್. Twenty-four (Mhr. ಚವ್ವೀಸ). See s. ಏರ್ವ.
 ಚೌವೇದಿ cāu-vēdi. Thb. of ಚತುರ್ವೇದಿ (Śmd. 378).
 ಚೌವ್ಯಾಂಗ cāuvyāṅga. A play among children with tamarind seeds (S. Mhr. rare; Mhr. ಚೌವ್ಯಾಂಗವಾ, a play amongst children).
 ಚೌಕತ cāu-sata. Thb. of ಚತುಃಶತ. (R.).
 ಚೌಶೀಲಿ cāuśīlī. Thb. of ಚತುರಶೀಲಿ. (My.; Tē.).
 ಚೌಷಷ್ಟಿ cāu-shashṭī. Thb. of ಚತುಃಷಷ್ಟಿ. (Mr. 82; J. 5, 72).
 ಚೌಷಷ್ಟಿಕಲೆ cāushashṭī-kalē. The sixty-four arts or accomplishments (C. Bp. 47, 43).
 ಚೌನೋಪಿ cāusōpi. A building (Mhr.; ಸಂಜವನ G.).
 ಚೌವನ cāuvana. Cansing to move or go away; moving, motion; sinking, falling; etc. See ದುಶ್.
 ಚೌತ cāuta. Moved; fallen; fallen from; dropped; oozed out; lost; perished. See ಅ-, ಅಕ್ಷರ-, ವರಿ-, ಬಿನ್ನದ-.
 ಚೌತಕ cāyntaka. Moving, sinking, etc. See ಅ-.
 ಚೌತಕತ್ವ cāyatva. The condition of moving, sinking, etc. See ಅ-.
 ಚೌತಾಕ್ಷರ cāynta-akshara. A dropped syllable. 2, a kind of cītra (Kāv. III, 2, B. 75 seq.).
 ಚೌತಶೀಲಿ cāyntī. Motion; falling, a full; deviating from; perishing, ruin, loss; etc. (Rām. 3, 5, 1. 4; Rāv. 13, 22; My.).

ಛ

CH

ಛ ಛ. The twenty-seventh letter of the Alphabet (Smd. 12. 21-23). Its use in Kannaḍa and Tadbhava words is very limited, as it occurs only in ಛಟ, ಛಮ (74), ಛಮ್ಮನೆ (22), ಛದಾಲನೆ (1), ಛರ್ಪಿಸು, ಛಲ್ಲ, ಎಕಛಾಯ (23), and in ಇರ್ಛಾಸಿರಂ, ಎರ್ಛಾಸಿರಂ, ನೂರ್ಛಾಸಿರಂ, ಪದಿನೆರ್ಛಾಸಿರಂ, wherein it replaces ಸ್ (22. 83).

ಛ ಛಾ. The letter ಛ when pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 7 (Mr. 349).

ಛಾರ ಛಾ-kāra. The syllable ಛ (Smd. 11).

ಛಕ್ಕ ಛakka. Six, at cards (My.; Tē. ಚಕ್ಕ; Sk. ಪಟ್ಟ).

ಛಗ ಛaga. = ತ್ಸಗ. A he-goat.

ಛಗಲಕ ಛagalaaka. A he-goat.

ಛಗಲಾಂತ್ರಿ ಛagala-antri. The plant *Argyreia spectiosa* or *argentea* Sweet.

ಛಟ ಛaṭa. (= ಚಟ). An imitative sound. — ಛಟ ಛಟ. rep. The sound of being suddenly separated, of bursting, of snapping, of rending, of clashing, of crackling, etc. (Bp. 51, 81). — ಛಟಛಟಛಟನೆ. With the sound of ಛಟಛಟಛಟ (Bh. 1, 20, 27). — ಛಟಛಟಛಟನೆ. The sound of ಛಟಛಟ (Bh. 8, 25, 6). — ಛಟಛಟನೆ. With the sound of ಛಟಛಟ (Bp. 23, 16; Rāv. 6, after 11). — ಛಟಛಟಾ-ಕೃತಿ. The uttering of ಛಟಛಟಾ (Rām. 5, 8, 60). — ಛಟಛಟಮ್ಪು. -ಎಮ್ಮ. Uttering ಛಟಛಟ (Smd. 74).

ಛಟಿಸು ಛaṭisu. To crackle or bristle (Bh. 1, 20, 27).

ಛಟಿ ಛaṭi. A mass, lump, assemblage, etc. (Bp. 17, 18).

ಛಡಕಿ ಛaḍaki. One of the feats of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಛಡಾಛಡಿ ಛaḍāḥaḍi. Quickly (My.; Br.; H.).

ಛತ್ತೀಸ ಛattisa. ಛತ್ತೀಸು. Thirty-six (Bp. 57, 4; Mr. 82. 357; Mhr., H.).

ಛತ್ರ ಛatra. 1. = ಚತ್ರ 2. A parasol, an umbrella, regarded also as an ensign of dignity. 2, a mushroom.

ಛತ್ರ ಛatra. 2. = ಚತ್ರ 1, etc. (My.). ಛತ್ರದ ಗೃಹ (ಪ್ರತಿಪತ್ತಯ Mr. 196).

ಛತ್ರಕ ಛatraka. A mushroom.

ಛತ್ರಪತಿ ಛatra-pati. Title of any king over whom a parasol is carried as a mark of dignity. (My.).

ಛತ್ರಾಕಿ ಛatraiki. The *ichneumon* plant (= ಗನ್ನೆನಾಕುಲಿ, ರಾಸ್ತಿ).

ಛತ್ರೀಕಿ ಛatriki. = ಚತ್ರಂಗಿ, etc., ಸತ್ತಿಗಿ. A parasol or umbrella (not Sk.; ಸತ್ತಿಗಿ Smd. 340. 345; Ūt. II, 60). 2, a mushroom (ಕೆಸವು Mr. 149). See ಅನ್ನೋಲ.

ಛತ್ರ ಛatré. The plant *Anethum soua* Roxb. 2, coriander. 3, a mushroom.

ಛತ್ರ ಛatva. The letter or syllable ಛ (Smd. 82. 339).

ಛತ್ರವರ ಛatvara. (= ಚಪ್ಪರ). A house, a dwelling; a bower, an arbour.

ಛದ ಛada. A covering. 2, a wing (ವಾಜ, ಗದಾ Nn. 124). 3, a leaf.

ಛದನ ಛadana. A covering. 2, a wing. 3, a leaf.

ಛದಿಸು ಛadisa. A covering. 2, the thatch or roof of a house.

ಛದಿ ಛadē. = ಛದಿಸ್. (ವಲಭಿ, ಮನೆಗೆ ಎವಿಸಿದ ಪೊದಕೆ Mr. 200).

ಛದ್ವ ಛadma. A covering. 2, disguise, fraud, deceit.

ಛದ್ವನೆ ಛadmanē. = ಛದ್ವ No. 2. (My.).

ಛದ್ವ ಛanda. 1. = ಚದ್ವ 1. Pleasing, being pleasant or delightful. 2, appearance, look, shape (see Mr. s. ಛಂ). 3, pleasure, delight. 4, liking, fondness for; intention, purpose; fancy, whim; will; arbitrary choice; wilfulness, wilful conduct. ಸ್ವಸ್ತಿಕ ವರ್ಧಮಾನ ನಂದ್ಯವರ್ತ ಈ 3 ಮೊದಲಾ ಗುಳ್ಳುವೆ ಅರಮನೆಯ ಛದ್ವಂಗಳು (Hik.). See Bp. 29, 16. 19.

ಛದ್ವ ಛanda. 2. = ಚದ್ವ 3. Thh. of ಛದ್ವಸ್ (Mr. 362; Nn. 58; Ch.). 2, the number 26 (ಇಪ್ಪತ್ತಾಯ Mr. 348).

ಛದ್ವಕ ಛandaka. = ಛದ್ವ 1. See ಎ.

ಛದ್ವ ಛandas. = ಛದ್ವ 2, etc., ಛದ್ವಸ್ಸು. Wish, will; free will. 2, metrical science, prosody (Kāvya. II, 2, B, 30-32). 3, a metre-type (Ch.). 4, the text of the vedic hymns, the *vedas*.

ಛದ್ವಸ್ಸು ಛandassu. Thh. of ಛದ್ವಸ್. (Nn. 40. 100).

ಛನ್ನೋಮ್ಮುರಿ ಛandas-ambudhi. N. of Nāgavarma's Prosody (Ch. v. 23. 24).

ಛನ್ನೋಮ್ಮುರಾಕಿ ಛandas-amburāki. = ಛನ್ನೋಮ್ಮುರಿ (Ch. v. 22).

ಛನ್ನೋವತಂಸ ಛandas-avataṁsa. N. of a metre (Ch.).

ಛನ್ನ ಛanna. Covered, suit; concealed; private, solitary.

ಛಪ್ಪಿಸು ಛappisu. = ಛರ್ಪಿಸು. (Smd. 23, o. r. ಛರ್ಪಿಸು).

ಛಮ ಛama. (= ಛಮ). An imitative sound. — ಛಮಮ್ಪು. -ಎಮ್ಮ. Emitting (or appearing with) ಛಮ (Smd. 74, o. r. ಛಮಮ್ಪು).

ಛಮ್ಮನೆ ಛammnē. With the sound (or appearance) of ಛಮ್ (Smd. 22, o. r. ಛಮ್ಮನೆ).

ಛರು ಛaru. Thh. of ತ್ಸರು. (ಅಡಾಯುಧಗಳ ವಿವಿಧ Mr. 298).

ಛರ್ಧಿ ಛardi. Sickness, vomiting. (My.).

ಛರ್ಧಿಕೆ ಛardiki. = ಛರ್ಧಿ. See ಪ್ರ.

ಛರ್ಪಿಸು ಛarpisu. = ಛಪ್ಪಿಸು, q. v.

ಛಲ ಛala. = ಚಲ 2, q. v. Fraud, deceit, deception, disguise, pretext; wickedness; design, device; intention. See Ūpr. 1, 96; Bp. 6, 3. 2, see the meanings of ಚಲ 2. — ಛಲ ಸಿಲ. reit. (Bh. 8, 26, 29).

ಛಲಗಾಹಕ ಛala-gāhaka. The act of entering deeply into fraud, etc., excessiveness of deceit, etc. (Bp. 49, 45).

ಛಲಲಲಿ ಛalalali. An imitative sound. ಚಳಿಗಯ್ಯ ಕೊಳ್ ರಾರ್, ಎತ್ತಂ ಕಳರವದಂ ಕಯ್ಯನೆತ್ತಿ, ಛಲಲಲಿ ಎನುತಂ etc. (Kāvya. I, 3, 95; Smd. 231).

ಛಲವಾಡಿ ಛala-vādi. = ಚಲವಾಡಿ. An obstinate speaker (J. 5, 61).

ಛಲ್ಲ ಛalla. ಛಲ್ಲಂ ಮಾಡದಂ (Smd. 23, o. r. ಛಲ್ಲಿ-).

ಛಲ್ಲಿ *challi*. See ಛಲ್ಲ.

ಛಲ್ಲಿ *challi*. Skin, bark; a spreading creeper; a kind of flower; offspring.

ಛವಿ *chavi*. = ಚವಿ. Skin, hide. 2, colour; beauty. 3, light, lustre. — ಛವಿವತ್. -ವತ್. To bloom, etc. (Bp. 35, 13).

ಛಲಿಲಿಲಿ *challililē*. With the sound (or the manner) of ಛಲಿ (Śmd. I). (Tē. ಝಲಿಲಿಲಿ, ಝಲಿಲಿಲಿ, at once, instantly; sweepingly, whizzingly).

ಛಗ *chāga*. = ಛಗ. A he-goat.

ಛಗಗಲಿ *chāga-gala*. Fleshy protuberances depending from a goat's throat (ಮಲೆ, ಆದ ಕೂರಳ ಮೂಲೆ Nn. 67).

ಛಗಿ *chāgi*. A she-goat.

ಛಾತ *chāta*. Cut off, cut, divided. 2, thin, feeble, emaciated.

ಛಾತ್ರ *chātra*. (fr. ಛತ್ರ). A pupil, a disciple.

ಛಾದ *chāda*. = ಛಾದನ. See ಆ.

ಛಾದನ *chādāna*. Covering; a cover; hiding, concealing, screening. See ಆ-, ಪ್ರ-.

ಛಾದಿತ *chādita*. Covered.

ಛಾನಸ *chānasa*. Tbh. of ಛಾನಸ. Loitering, delay (My.).

ಛಾನಸಗಾ *chānasa-gā*. A loiterer (My.).

ಛಾನಸ *chānasa*. (fr. ಛನ್ನಸ). = ಚಾನಸ, ಛಾನಸ. Relating or belonging to prosody or to the vēdas; a Brāhmaṇa conversant with the vēdas (ವೇದವನ್ನೋದಿತಾನು Nr.; Śmd. 128; Bp. 53, 39). (2, a loiterer in vedic ceremonies: a loiterer in general).

ಛಾನಸಿಕ *chānāsika*. A Brāhmaṇa conversant with the vēdas (My. Amara).

ಛಾನಸಿಕ *chānāsika*. (Śmd. 233, o. r. ಛನ್ನಸಿಕ). A priest familiar with the vēdas (?).

ಛಾಯಾಗ್ರಹ *chāyā-graha*. A mirror. (R.).

ಛಾಯಾಗ್ರಹಣ *chāyā-grahana*. Seizing the shadow. — ಛಾಯಾಗ್ರಹಣಂ. -ಂ. To seize the shadow (Ahh. P. 11, after 52).

ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಿ *chāyā-grāhi*. N. of a rākhasi (Rām. 5, 1, 16).

ಛಾಯಾತನಯ *chāyā-tanaya*. The son of Čhāyā: the planet Saturn.

ಛಾಯಾನಂದನ *chāyā-nandana*. = ಛಾಯಾತನಯ. (My.).

ಛಾಯಾಪತಿ *chāyā-pati*. The sun (Rām. 5, 1, 16).

ಛಾಯಾಯಂತ್ರ *chāyā-yantra*. Shadow-instrument: a sundial. (My.; B. 5, 181).

ಛಾಯೆ *chāyē*. ಛಾಯಾ. = ಚಾಯ, ಚಾಯ. Shade; shadow. 2, a reflected image, reflection. 3, a screen, protection, shelter; respect, civility (S. Mhr.). 4, splendour, lustre; colour; appearance, look (of a man's face, My.). 5, the wife of the sun and mother of Saturn. 6, faint appearance (My.; Mhr.); hint (My., in ಛಾಯೆ ತೋರು). — ಛಾಯೆಗಾ

ಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To hint (J. 18, 61). — ಛಾಯೆಗಡು. -ಕಡು. Lustre, colour, etc. to disappear (Bp. 44, 27).

ಛಾಸಿರ *chāsira*. = ಸಾಸಿರ, in compounds (Śmd. 22. 121. 226. 227).

ಛಿಕ್ಕಾರ *chikkāra*. A kind of antelope (Sk.; cf. ಚಗರಿ).

ಛಿತ *chita*. = ಛಾತ. Cut.

ಛಿದ್ರ *chidra*. Cutting; easily breaking, frail (Kāvy. V, 950); hostile.

ಛಿದ್ರ *chidra*. A hole, a slit, a rent, a fissure, an opening; a defect, a flaw, a fault; a weak point or side, a foible; imperfection, infirmity. See Nn. s. ತಂಕು.

ಛಿದ್ರತರ *chidra-tara*. Being uncommonly full of openings for letting light in: open, manifest (ಉಪ್ಪಣ, ಪಾವನ Nn. 122).

ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷಣ *chidra-anvēṣha*. The act of searching for faults. (My.).

ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷಿ *chidra-anvēṣhi*. Looking out for faults or flaws, a censorious or captious critic. (My.).

ಛಿದ್ರಿತ *chidrita*. Pierced, perforated, having holes.

ಛಿನ್ನ *chinna*. = ಚಿನ್ನ 1. Cut; divided, torn, broken, destroyed. — ಛಿನ್ನ ಛಿನ್ನ. rep. Shattered, mangled, destroyed, piecemeal, etc. (Bp. 14, 31; 18, 52; 21, 45; 60, 57). — ಛಿನ್ನ ಛಿನ್ನ. dupl. = ಛಿನ್ನ ಛಿನ್ನ. (My.; Tā.).

ಛಿನ್ನಕುಜಾತ *chinna-kujāta*. The trunk of a lopped tree, a lopped tree (ಮುಣ್ಣ, ಕಡಿದ ಮರ Nn. 112, o. r. ತಡಿದ ಮರ, ಕಡಿದ ಭೃಂಗಮರ).

ಛಿನ್ನರುಹೆ *chinna-ruhe*. The plant *Cocculus cordifolius* DC.

ಛುಚ್ಚುಂದರ *chuchchundara*. = ಚುಚ್ಚುಂದರಿ, ಚುಚ್ಚುಂದರ. The musk rat or shrew.

ಛುಮ *chuma*. See ಛಮ.

ಛುರಿಕೆ *churikē*. A knife. Cf. ಸುರಿಕೆ.

ಛುರಿ *chūri*. = ಚುರಿ. A knife (Sk.; B. 2, 28).

ಛುಲಮ್ಮಣೆ *chulummēṇē*. With the sound (or manner) of ಛುಲುಂ (Śmd. 22, o. r. ಛುಮ್ಮಣೆ).

ಛೇಕ *chēka*. Tame, domesticated. 2, town-bred, shrewd, clever. 3, a kind of alliteration, repetition of two or more consonants in different words (Sk.; My.).

ಛೇದ *chēda*. Cutting; cutting off; chopping; tearing off; destroying; a section, a piece, etc. See ನಮ; ತದ. 2, divisor, the denominator of a fraction (Sk.; My.).

ಛೇದನ *chēdana*. = ಛೇದ. Culling, etc. See ಆರಿ. — ಛೇದನ ಮಾಡು. To cut, etc., to destroy (Bp. 24, 39).

ಛೇದಿ *chēdi*. Cutting; a cutter; a pair of scissors or shears; a knife (ಕರ್ತೃ Mr. 377; Bp. 40, 63).

ಛೇದಿಸು *chēdisu*. To cut, to cut off, etc. ಕೊಡದ ಛೇದಿಸ ಲವಿತ್ತಂ (Śmd. 85). See Bp. 32, 35; 36, 42; 61, 79; Nn. 99; J. 34, 17.

ಛೇದಿಸುವಿಕೆ *chēdisuvikē*. Cutting, etc. (ಲವ, etc. Śl. 395).

ಛೇದ್ಯ *chēdya*. To be cut, he cut off, etc. (adj.); amputation, excision. See ಶೀರ್ಷ.

ಜ್ಞ

J

ಜ್ಞ j. The twenty-eighth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21. 22. 53). It is substituted for ಸ್ in ಪೂಜು ರಿಗೆ, ಮುಂಜೂರ್, ಮುಂದೆಜಿಗು, ತನ್ನೊಡರ್, ತುಮಚೊಡರ್ (88), ತೂಗುಂಜೊಡರ್, ಕಟ್ಟುಂಜುಂಗಿ (204); for ಜ್, e. g. in ಜಕ್ಕ 1; for ಯ್, e. g. in ಜಕ್ಕ 2; for ದ್, e. g. in ಜಿನ 2, (ಜಿನಸು), ಜೀನ; and for ತ್, e. g. in ಜೂಗು, ಜೂವದು.

ಜ ja. The letter ಜ when pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಜ ja. Born; produced; a son. See ಅಗ್ರಜ, etc. 2, the number eight (Mr. 349). 3, a certain metrical foot (Ch.; Mr. 363).

ಜಕಣೆ jakani. = ಜಕ್ಕಣೆ. (My.). See Prv. s. ನೆರಮನೆ.

ಜಕಾತಿ jakāti. Customs, excise (C.; Mhr., H. ಜಕಾತ).

ಜಕಾರ ja-kāra. The letter or syllable ಜ (Śmd. 11).

ಜಕೇರೆ jakēre. An old store or hoard (My.; Br., H.).

ಜಕ್ಕ jakka. 1. = ಚಕ್ಕ 1. — ಜಕ್ಕನೆದಿಲಿ. -ಂತೊದಿಲಿ. (Śmd. 205). (The wheel-turner or cart-puller): a male buffalo, which is yamaratha or Yama's vehicle. ಜವನ್ ಎದೊದೊ ನ್ನು ಜಕ್ಕನೆದಿಲಿನೆ ಕಾಣೆ ಸೆದುದು ಎದೊದೊ ಇಥಂ ಚಲದಂಕರಾಮನಾ (205). — ಜಕ್ಕನೆದಿಲಿದೇರ್. -ತೇರ್. Whose vehicle is a buffalo: Yama (ಅನ್ತಕ Śm. 12; ಯಮು Kk. 15). — ಜಕ್ಕವಕ್ಕ. = ಚಕ್ಕ. (ಚಕ್ಕವಾಕ Nr.; Kk. 14; ಚಕ್ಕ, ಚಕ್ಕವಾಕ, ಕೋಕ, ರಥಾಂಗ Hlā.; ಎಣೆವಕ್ಕ, etc. Śm. 28; ಕಲವಕ್ಕ, ರಥಾಂಗ Nn. 17; ಚಕ್ಕ, ರಥಾಂಗ 49; ಕೋಕ, ಚಕ್ಕಯುಗ 128; Abh. P. 3, after 133; J. 9, 18; 26, 13).

ಜಕ್ಕ jakka. 2. Tbh. of ಯಕ್ಕ. (Abh. P. 14, 95; 15, 3). — ಜಕ್ಕಣ. -ಅಣ. = ಜಕ್ಕಣ್ಣ. (C.). — ಜಕ್ಕಣಾಚಾರಿ. N. of an architect (C.). — ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯ. N. of a Śaiva devotee (Rāv. 1, 17). — ಜಕ್ಕಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (S. Mhr.). See ಫಲಿತಾಸಿಗವ. — ಜಕ್ಕವ್ವ. -ಅವ್ವ. N. (S. Mhr.; B. 5, 136). — ಜಕ್ಕವ್ವ. -ಅವ್ವ. N. (S. Mhr.).

ಜಕ್ಕಣೆ jakkani. = ಜಕಣೆ, ಜಕ್ಕಣೆ. Tbh. of ಯಕ್ಕಣೆ. (My.).

ಜಕ್ಕಲು jakkalu. Obsequiousness, fawning (My.; Tē. ಜಾಣಿಲಿ, prostration, see s. ಜಾಚು).

ಜಕ್ಕಿ jakki. = ಜಕ್ಕಿ. Tbh. of ಯಕ್ಕಿ. (ಕರ್ಣಕೆ, ಜರಾತ್ತಿ Mr. 15, o. r. ಜಕ್ಕಿ; Bp. 23, 20). See ನೆಲಮುಕ್ಕ. — ಜಕ್ಕಿಯರ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ಜಕ್ಕಿಣೆ jakkiṇi. = ಜಕಣೆ, etc. Tbh. of ಯಕ್ಕಿಣೆ. A woman who dies in the matron state, not as a widow, and receives divine honours, e. g. strēs are dedicated to her, etc. (My.; Tē. ಜಕ್ಕಿಣಿ).

ಜಕ್ಕಿಸು jakkisu. 1. = ಜಗ್ಗಿಸು 1. To bend the body in up and down (obscene) movements (when walking, My.). ಜಕ್ಕಿಸುತ್ತಾ ನಡೆ (My.).

ಜಕ್ಕಿಸು jakkisu. 2. = ಜಗ್ಗಿಸು 2. To pull with effort (My.; cf. ಜಗ್ಗಿಸು); to be rude or uncivil (C.).

ಜಕ್ಕಿಸು jakkisu. 3. = ಜಗ್ಗಿಸು 3, (ಜರಗಿಸು, ತಗ್ಗಿಸು). To lower, by pressure or blows (My.).

ಜಕ್ಕುಲಿ jakkuli. The state of being sensible to slight touches or ticklish (?). — ಚಕ್ಕುಲಿಗಾರ. -ಕಾರ. N. of a plant, Mimosa sensitiva or pudica (ಪ್ರೀಡ Mr. 134).

ಜಕ್ಕುಲಿಸು jakkulisu. 1. To tickle; to touch (Abh. P. 6, 41; Grj. 7, after 11; Bp. 15, 14; 47, 32; V. 9, 113; cf. ಚಕ್ಕುಲಗುಳ).

ಜಕ್ಕುಲಿಸು jakkulisu. 2. = ಜಕ್ಕುಳಿಸು. To amuse, to divert, to rejoice (Āpr. 1, 51; 8, 93; V. 2, 10; 5, after 43; 34, 66; Rām. 4, 3, 1). 2, to play about (Abh. P. 8, after 133). 3, to jeer at, to make sport of, to deride (Bhāgavata 10, 18, 2).

ಜಕ್ಕುಳಿಸು jakkulisu. = ಜಕ್ಕುಲಿಸು 2. (ನರ್ಮಕರಣ Śmd. Dh.; see ಚಕ್ಕುಣ್ಣ; Tē. ಜಕ್ಕುಲಿಮ್ಪು, jeering, quizzing).

ಜಕ್ಕೆ jakkē. = ಜಕ್ಕ, q. v.

ಜಗ jagā. 1. = ಜಗ, ಝಗ. Glittering, shining (Sk. ಝಗ ಝಗಾಯ್, to glitter); notoriety; greatness (Tē. ಜಗ; cf. ದಗ). 2, the large, round basket carried on the head by the Jōgatis (S. Mhr.). ಜಗಾ ಬೊದುವವಳಿಗೆ ಮಗು ಧಾರ ವೇ? — ಜಗಾ ಜಾಲಿಸುವ ಬಡ್ತಿ ಮಗೂ ತೂಗಲಾಡಿಕೋ? (Prva.). — ಜಗ ಜಗ. rep. Sparklingly. (Mhr. ಝಗಝಗ). — ಜಗಜಗನೆ. Brightly (My.). — ಜಗಜಗಬೊಳಿ. To shine brilliantly (My.). — ಜಗಜಗಿಸು. To glitter, to shine (Rām. 1, 13, 9; Rāv. 5, after 19; Rāv. 4, 54; J. 4, 30; 12, 22; 16, 4; B. 5, 45). — ಜಗಜಟ್ಟಿ. A celebrated, matchless wrestler (Bh. 2, 2, 102; 7, 6, 81; 8, 23, 36; Tē.). — ಜಗಜಮ್ಮು. Greatness, grandeur (Rāv. 6, after 11; Tē. ಜಗಜಮ್ಮು, ಜಗಜಮ್ಮು, ಜಗಜಮ್ಮು). 2, the gown of the Jōgatis extending to the feet (S. Mhr.; Mhr. ಝಗಾ; see ಝಗ).

ಜಗ jagā. 2. Tbh. of ಜಗತ್. The world (ಜಗತ್, ಬೋಳ, etc. Hlā.; ಎತ್ತ, ಬೋಳ Nn. 95). See Śmd. 159. 242; Nn. 3. 168. — ಜಗದಾಳ್. -ಅಳ್. The ruler of the world (Ā. Bp. 47, 18). — ಜಗದೊಡೆಯ. -ಬಡೆಯ. (Śmd. 242, o. r. ಜಗದೊಡೆಯ). The lord of the world. — ಜಗಬಣ್ಣ. The greatest liar in the world (S. Mhr.); the most shameless man in the world (My.). — ಜಗಮೋಢಿ. The most stupid or obstinate man in the world (C.).

ಜಗಜ್ಜ ಕ್ಷುಪ್ತ ಜಗತ-śakshns. The eye of the universe: the sun.

ಜಗಜ್ಜ ನ ಜಗತ-jana. Mankind, all human beings (Rāv. 1, 39; My.).

ಜಗಜ್ಜ ನನ ಜಗತ-janani. The mother of the world (J. 19, 28).

ಜಗಜ್ಜಿಣಿ ಜಗತ-jyōti. The light of the world; the sun (My.).

ಜಗಂದೋಣಿ ಜಗ-ā-jyōti. A flambeau on a pole fixed in the ground (My.).

ಜಗಣ ja-gaṇa. The syllable foot ಜ (Ch. v. 34).

ಜಗತಿ jagat. = ಜಗ 2, ಜಗತ್ತು. *Moving, movable, locomotive.*
2, the world, the universe.

ಜಗತಿ jagati. = ಜಗಲಿ q. v., ಜಗತ್, ಜಗಲಿ. A raised place, etc. (ಜಗಲಿ, ವೇದಿ Nn. 86; Tē. ಜಗತಿ, ಜಗಲಿ, ಜಗಲಿ; M. ಜೇದಿ; T. ತಾನಾರ; T. ತಾನಡ, a place, residence; ತಾನರ, a place, a shade = ಸ್ಥಾನರ).

ಜಗತಿ jagati. ಜಗತಿ. = ಜಗತ್ತು. The earth (ಕೃಷ್ಣ ಭೂಮಿ Nn. 86). 2, the world, the universe. 3, the king and his subjects; the first attendant of a king (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯನು 86); courtiers (ಸ್ವಸಹಾಯ Mr. 468). 4, the site of a house. 5, N. of a type of metres (Ūh.; Mr. 362). 6, a person who earns a livelihood by carrying weights (ಭಾರೋಪ ಜಗಲಿ, ಹೊಲೆಯ ಹೊತ್ತು ಬದುಕುವನು Nn. 86). — ಜಗತಿಯೊಡೆಯ. — ಜಗತಿಯ. The lord of the earth or of the world (Bp. 57, 75; 61, 12).

ಜಗತಿಸ ಜಗತಿ-pa. A king (Bp. 61, 4).

ಜಗತಿಶಲ ಜಗತಿ-tala. = ಜಗತಿ Nos. 1 & 2. (Śmd. 57. 221).

ಜಗತಿಶಾಲಕ ಜಗತಿ-pālaka. A king (Bp. 50, 46).

ಜಗತಿಶಾನಿನಿ ಜಗati-mānini. A world-respected woman; the world regarded as a woman (Rā. 13, 45).

ಜಗತಿಶಲಯ ಜಗati-valaya. The circumference of the earth; the terrestrial globe (J. 1, 1).

ಜಗತ್ಕರ್ತ ಜಗat-karta. = ಜಗತ್ಕರ್ತೃ. (C.; B. 4, 202; 5, 103).

ಜಗತ್ಕರ್ತೃ ಜಗat-kartn. = ಜಗತ್ಕರ್ತೃ. (Ū. Bp. 47, 19).

ಜಗತ್ಕರ್ತೃ ಜಗat-kartri. The creator of the world; *Brahmā*.

ಜಗತ್ತು jagatn. Thh. of ಜಗತ್ (Śmd. 106 Cm.; C.).

ಜಗತ್ರಯ ಜಗat-traya. = ಜಗತ್ರಯ. The three worlds: *svarga*, *bhūmi*, and *pātāla*.

ಜಗತ್ಪತಿ ಜಗat-pati. = ಜಗನ್ನಾಥ. See ತ್ರೀ.

ಜಗತ್ಪಾನನ ಜಗat-pāvana. Purifying the earth (J. 2, 56).

ಜಗತ್ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಜಗat-prakhyāta. Renowned throughout the world. (My.).

ಜಗತ್ಪ್ರಾಣ ಜಗat-prāṇa. The breath of the world, wind, air.

ಜಗತ್ಪ್ರಾಣಿ ಜಗatya. Thh. of ಜಗತಿ. The earth (S. Mhr.; B. 5, 199. 219).

ಜಗತ್ರಯ ಜಗa-traya. Thh. of ಜಗತ್ರಯ. (Ūpr. 1, 69; 6, 67; Bp. 1, 13; 54, 57).

ಜಗತ್ರಯದೇವ ಜagatraya-dēva. The god or the king of the three worlds (Bp. 50, 55).

ಜಗತ್ರಯಪಾಲ ಜagatraya-pāla. The protector or ruler of the three worlds (Bp. 9, 40).

ಜಗದ್ಗಜ ಜagat-ṇḍa. The world-egg; the world (Bp. 10, 1).

ಜಗದಮ್ಬೆ ಜagat-ambē. Durgā. 2, the river Ganges (J. 9, 28).

ಜಗದಿಷ್ಟ ಜaga-diṣṭi. The eye of the universe: the sun (ಸೂರ್ಯ Śm. 4).

ಜಗದೀಶ ಜagat-īśa. The lord of the universe. (Bp. 43, 12). ಜಗದ್ಗುರು ಜಗದೀಶ, ಹಳಗುರು ಕವದೀಶ (Prv.).

ಜಗದೀಶ್ವರ ಜagat-īśvara. = ಜಗದೀಶ. (Bp. 58, 65). ಜಗದೀಶ್ವರನ ದಯೆ ಇದ್ದರೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲಾ ನನ್ನದು (Prv.).

ಜಗದುದರ ಜagat-udara. Kṛṣṇa (Bhāgavata 3, 2, 48).

ಜಗದುಳ ಜaga-tuḷa. Equal to the (whole) world (Śmd. 207, o. r. ಗಜದುಳ).

ಜಗದ್ವೃಕ್ ಜaga-dvī. ದ್ವೀಪ. = ಜಗದ್ವೃಕ್ಷ. (Mr. 33).

ಜಗದೇಕಚಕ್ಷು ಜagat-ēka-ākshn. The sole eye of the world: the sun (ಅರ್ಕ, ಸೂರ್ಯ Nn. 56). 2, the moon (ಚಂದ್ರ, ಚಂದ್ರ 56). 3, Yama (ಯಮ, ಅನ್ತಕ 56). 4, Karna (56). 5, glory, renown (ಯಶ, ಕೀರ್ತಿ 56).

ಜಗದೇಕದೇವ ಜagat-ēka-dēva. The sole god of the world (Śīv. 4, 132).

ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ ಜagat-ēka-malla. The sole wrestler or strong person of the world (Bp. 23, 21; 53, 69).

ಜಗದೇಕರಕ್ಷಕ ಜagat-ēka-rakshaka. The sole protector or guardian of the world (Bp. 28, 64).

ಜಗದೇಕವೀರ ಜagat-ēka-vīra. The sole hero of the world (Śīv. 4, 95. 128).

ಜಗದೇವ ಜaga-dēva. N. (Bp. 9, 42; 60 snm.; 60, 1. 3. 46. 54. 59. 62; 61 snm.; 61, 6. 7. 13. 20. 21. 34). — ಜಗದೇವಸ್ಥಾನ. — ಅಸ್ಥಾನ. N. (Bp. 60, 2). — ಜಗದೇವವಸ್ಥಾನಯಕ. N. (Bp. 37, 6). — ಜಗದೇವರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 60, 5).

ಜಗದುರು ಜagat-guru. The guru of the world; an eminent guru (C.). 2, Kṛṣṇa (J. 6, 48). See ತ್ರೀ; Prv. s. ಜಗದೀಶ.

ಜಗದರ್ಪಣಿ ಜagat-darpana. (Śmd. 188). The mirror of the world.

ಜಗದ್ರಕ್ಷಕ ಜagat-rakshaka. The protector or saviour of the world (My.).

ಜಗದ್ರಾಜ ಜagat-rāja. The king of the universe (J. 5, 4).

ಜಗದ್ವಂದಿತ ಜagat-vandita. Praised or adored by the world. 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಜಗದ್ವಲಯ ಜagat-valaya. The circumference of the world, the universe (Śmd. 217. 222 Mḍh.).

ಜಗದ್ವಿನಾಶ ಜagat-vināśa. The destruction of the world.

ಜಗನ ಜagana. Thh. of ಜಗನ (Śmd. 838).

ಜಗನ್ನಾಥ ಜagat-nātha. *Vishṇu* or *Kṛṣṇa*. 2, N. of a district and town near Cuttack (B. 4, 28).

ಜಗನ್ನಾಯಕ ಜagat-nāyaka. The governor of the world (My.).

ಜಗನ್ನಾತ ಜagat-nta. Praised by the world (Bp. 4, 2; 5, 11).

ಜಗನ್ನಯ ಜagat-maya. Containing, or one who contains, the whole world (J. 13, 29).

ಜಗನ್ಮತೆ ಜagat-mātē. Durgā; Lakshmi. (My.).

ಜಗನ್ನೋಹನ ಜagat-mōhana. A very fascinating man (My.). Feminine ಜಗನ್ನೋಹಿನಿ (My.).

ಜಗಪಾದು ಜaga-pāṇ. A very profligate woman (Śmd. 207, o. rs. ಗಜಪಾದು, ಗಜಪೋರು).

ಜಗರ ಜagara. = ಜಗಲಿ, ಜಾಗರ 2, ದಗಲಿ. *Armour, mail.*

ಜಗಲಿ jagala. Fraudulent. 2, vinous liquor for distilling. 3, the plant *Vangueria spinosa*. 4, = ಜಗರ, armour, mail. 5, = ಸಗಣ, oow-dnng.

ಜಗಲಿ jagali. = ಜಗತಿ, etc. An artificially raised place: a kind of sacrificial altar; the pedestal of an idol (S. Mhr.); a seat of mud, stone, etc. (ಜಗತಿ, ವೇದಿ Nn. 86; ವೇದಿಕೆ Nn. 148; ಎತರ್ದಿಕ್ Hla.). ಯಾಗಕ್ಕೆನ್ನು ಮಾಡಿದ ಜಗಲಿ (ವೇದಿ Nr.). ಕಪ್ಪರವಳಕಿನ ಅಳವಟ್ಟ ಜಗಲಿಗಳ (Ūpr. 7, after 92). ಜಗಲಿ ಹಾಡಿದವ ಗಗನಾ ಹಾಡಿದ್ದಾನೇ? — ಜಗಲಿ ಹಾಡಿದ ಬಡ್ತಿ ಗಗನಾ ಹಾಡಿದ್ದಾನೇ? — ಎಲ್ಲಾ ದೇವರ ಜಗಲಿಯಾದರೆ ನಿಲ್ಲೋದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಲವೇ? — ಗೋಡೆ ಬಿದ್ದರೆ ಜಗಲಿ ಮೇಲೆ (Prva.). See Ūpr. 8, after 73; Bp. 47, 10; Rām. 1, 13, 8; J. 17, 23; Śl. 106; ಪೊಂ, ರಸ್ತೆ.

ಜಗವತ್ತಿ jaga-vatti. Tbh. of ಜಗವತ್ತಿ (Smd. 376).

ಜಗವರ್ತಿ jaga-varti. (Smd. 376). The turner or mover of the world.

ಜಗಜ್ jagala. A quarrel, a fight; war (ಪೆರುಕು Smd. I; ದಾರ್ಮದ್, ಕಂಠರಕ Hla.; Mr. 452; ಕದನ Nn. 96, o. r. ಕಾಳಗ; ಯುದ್ಧ, ಸಂಘ, ಸಮಾಕ, ಕಲಹ, etc., ಬವರ Si. 294; ದ್ವಂದ್ವ 459; C.; Tē. ಜಗಡ; Mhr. ಝಗಡಾ, ಝಂಗಡ). See ಅಟ್ಟುಂ.—ಜಗಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಲ್ಲ, ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗವಲ್ಲ.—ಜಗವಲ್ಲದೆ ಜಾವುಹೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಗಲೆ ಬನ್ನ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.—ಜಗವಲ್ಲವೇ, ಜಂಗಮಯ್ಯಾ? ಅನ್ನರೆ ಹದಿಕುಮ್ಮಣ್ಣೆ, ಭಿಕ್ಷಾ ನೀಡೆ! ಅನ್ನ (i.e. at once a quarrel arose).—ಜಾರ ಜೋರರ ಜಗವದಿನ್ ಯಜಮಾನಗೆ ಕ್ಷೇಮ.—ಮಾತು ಬಲ್ಲವ ಮಾಣಿಕಾ ತನ್ನ, ಮಾತಲಯದವ ಜಗವಾ ತನ್ನ (Prvs.). See Prv. s. ಗಾಸಿ.—ಜಗವಗಣ್ಣಿ. A quarrelsome man (C.).—ಜಗವಗಣ್ಣಿ. A quarrelsome woman (C.; Bp. 40, 53; Tē. ಜಗಡ-).—ಜಗವಗಣ್ಣಿಗ.—ಜಗವಗಣ್ಣಿ. (My.).—ಜಗವಗಣ್ಣಿಮರ.—ಜಗವದ ಮರ. (My.).—ಜಗವ ತರು. To bring the news of some quarrel before others, generally as a complaint and with the purpose of rousing a quarrel (C.).—ಜಗವ ತೆಗೆ. To pick a quarrel (C.; Bh. 1, 8, 7; B. 2, 31).—ಜಗವದ ಮದ್ದು. (ಬಳಮರ್ದ G.).—ಜಗವದ ಮರ.—ಜಗವಗಣ್ಣಿಮರ. ತಿನ್ನುಕ, ಸ್ಥೂರ್ಜಕ, ಕಾಲಸನ್ನ, ತಿತಿವಾರಕ ಅನ್ನರೆ ತುಮ್ಮರಗಿಡ, ತೂಬರೇ ಗಿಡ; ಇದನ್ನು ಜಗವದ ಮರವೆನ್ನು, ಕೆಲವರು ಅನ್ನುವರು (Si. 130).—ಜಗವಾಡು.—ಜಗವಾಡು. (My.; B. 5, 321).—ಜಗವ ಹಚ್ಚು. To create a quarrel or fight between two parties (C.). ನಡುವೆ ಬನ್ನ ಜಗವ ಹಚ್ಚೋಣ (ತಳ್ಳಿ G.). ಜಗವ ಹಚ್ಚುವವ (ಪಿತನ G.).—ಜಗವಾಡು.—ಅಡು. To quarrel, etc. (C.; B. 1, 18; 2, 30). See Prvs. s. ಬಿಡಿ, ಮಗಳು.

ಜಗವಗಾತಿ jagala-gati. A quarrelsome woman (My.). ಜಗವಗಾತಿ ಮಗವನಾಯಕ (Prv.)

ಜಗಲಿ jagali. = ಜಗಲಿ, etc. (ಎತರ್, ವೇದಿಕೆ Nr.).

ಜಗಲೆ jagale. = ಜಗಲೆ, ಝಗಲೆ, ಝಗಲೆ, ಝಗಲೆ, (ಜಾಗಲಿ, etc.). Tbh. of ಝಗಲೆ (Smd. 339, o. r. ಝಗಲೆ). A kind of cymhal; a round metal plate beaten on by a class of mendicants; that on which the hours are struck, a gong (ಕಂಸಾರ Kk. 67; Sā.; Smd. 64, o. r. ಜಗಲೆ; Mhr. ಜಂಗಲಿ, ಝಂಗಲಿ, ಝಂಗಡ, ಜೇಂಗಲಿ).

ಜಗಾತ್ಯ jaga-ātma. Brahmā (Mr. 9).

ಜಗಿ jagi. = ಜಿಗಿ 4, etc. (My.).

ಜಗುನೆ jagunē. = ಜಮುನೆ. Tbh. of ಯಮುನಾ (Smd. 343, 362; Ūt. II, 13). ಜಗುನೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಡುಗಂ ಮೇಯಿಸಿದಂ (273).—ಜಗುನೆಯ ಪಿರಿಯ. The elder brother of Yamunā: Yama (Sā.).—ಜಗುನೆಯಯ್ಯ.—ಅಯ್ಯ. The father of Yamunā: the snn (ಸೂರ್ಯ Smd. 14).

ಜಗುಲಿ jaguli. = ಜಗಲಿ, etc. (ವೇದಿಕೆ, ಎತರ್ Mr. 199, o. r. ಜಗಲಿ; ಎತರ್, ವೇದಿಕೆ Si. 111). See Si. 106.

ಜಗುಲಿ jagul. 1. To go away or move off; to slip; to drop down (ಅಪಸರಣ Smd. Dh.; ಜಾಡು, ಬದ್ಧ Smd. I; ನುಣ್ಣು, ಜಾಡು Sā.). ಜಗುಲಿ (Smd. 49, 55), ಜಗುಲಿಪಂ, ಜಗುಲಿಪಂ, ಜಗುಲಿಪಂ (55). ಗಗನಗಜನಿಲತಲದಿಂ ಜಗುಲಿ ಪುರಾಣಶ್ವಮೆನೆಯಮಕುರಂ (Rā. 11, 2). See Ūpr. 6, after 106; Grj. 2, after 71; Rām. 3, 6, 5; J. 14, 26; Sā. 4, 61, 62, 78.

ಜಗುಲಿ jagul. 2. = ಜಗುಲಿ. P. p. of ಜಗುಲಿ 1.—ಜಗುಲಿ. To go away, to disappear (Ūpr. 8, 98).

ಜಗಿ jagē. = ಜಗಿ 1, etc. Shine, lustre, glitter (Bh. 1, 20, 55; 2, 13, 25).

ಜಗನೆ jagganē. = ಚಕ್ಕನೆ. (S. Mhr., rare).

ಜಗಿಸು jaggisu. 1. = ಜಕ್ಕಿಸು 1. (My.).

ಜಗಿಸು jaggisu. 2. = ಜಕ್ಕಿಸು 2. (My.).

ಜಗಿಸು jaggisu. 3. = ಜಕ್ಕಿಸು 3. (My.).

ಜಗು jaggu. 1. (= ಜರಗು). To bend down, as a tree with fruit; to bend in, as a roof with weight; to sink, as a wall (My.). 2, to hang down: to overspread, in ಮೋಡ ಜಗ್ಗಿ ಹಾಕಿ ಅಡಿ (S. Mhr.).

ಜಗು jaggu. 2. Bending. — ಜಗ್ಗು ಹಾಕು. = ಜಕ್ಕಿಸು 1, etc. (My.).

ಜಗು jaggu. 3. = ಜಗ್ಗು. To pull with effort, to drag, to draw, as cloth, a cart, water, etc. (C.; ಎದಿ, ಸೆಳೆ G.; cf. ಜರಗು).

ಜಗ್ಗ jagdha. Eaten.

ಜಗ್ಗ jagdhi. Eating; food.

ಜಘನ jaghana. = ಜಗನ. The hinder part, the buttock; the hip and loins; the pudenda, the mons veneris (ತೆ Nn. 118; ಪೂಜವಾಡೆ Ūt. II, 75). 2, the rear guard of an army.

ಜಘನಕೂಪಕ jaghana-kūpaka. The hollow of the loins (ಕುಣ್ಣಿಯ ಕುಡಿ Hla.).

ಜಘನೇಫಲಿ jaghanē-phalē. The opposite-leaved fig-tree. *Ficus oppositifolia*.

ಜಘನ್ಯ jaghanya. Hindmost, hinder; last, ultimate. 2, low, base, wicked, very vile (ಕುಪ್ರಿಯ, ಅತಿವೇದಿ Mr. 453); a Sūdra, or Ūpādāla.

ಜಘನ್ಯ ಜಘನ್ಯಾ-ಜಾ. Last-born; a younger brother. 2, a Sūdra.

ಜಘನ್ಯಾತ್ರ jaghanya-pātra. A low receptacle or person. (Kāvy. IV, 2, 34).

ಜಂಕಣೆ jaṅkaṇē. (= ಜಂಕೆ), ಜಂಕಣೆ. Scolding, chiding (ಅರ್ವ Smd. 39; Kk. 42, o. r. ಜ.; Ūt. II, 50; cf. ಜಿ 1); crying, chirping, etc. (ಬಗ್ಗ Ūt. II, 22; cf. ಜಿ 2); grunting (ಹುಮ್ಮನೆ 1, 44).

ಜಂಕಿಸು jaṅkisu. = ಜಂಕಿಸು. To scold, to chide; to despise; to put into shade (Bp. 21, 15, 22, 33; 40, 98; Rā. 8, 47; Sā. 4, 14);—to cry, to chirp, to grunt (Grj. 5, 20; Rā. 5, after 55).

ಜಂಕೆ jaṅkē. (= ಜಂಕಣೆ, ಝಂಕೆ). Crying out, chiding (Grj. 2, 15; Sā. 4, 131).

ಜಂಕೆ jaṅkē. Tbh. of ಝಂಕೆ (Smd. 339).

ಜಂಗಮ jaṅgama. Moving, movable, locomotive; that which has motion; living. 2, a walking līga: a Līgavanta (sometimes married, sometimes unmarried) of a higher position brought about by a kind of dikṣā, also called an Ayya, whose feet and līga are worshipped by the other Līgavantas, who live either by begging and eating in the houses of the various castes of the Līgavantas or by trading, and may be made a guru

(C.; Bp. 2, 41; 24, 1-8; 80, 20; 85, 42). See ಮಿಣ್ಣು. ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ, ಗಂಗೆಗೆ ಹೊರೆಯಿಲ್ಲ. — ಜಂಗಮನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಜಾಣೆ ಯಾದರೆ ಜಗಕ್ಕೆ (ಅಕೆಯಿಲ್ಲ) ಬಸ್ತು ಭಾಗ್ಯವೇನು? — ಜೂಜಾಡುವವಗೆ ಜಂಗಮನ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ಜಂಗಮನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಜನವಾರ, ಹಾರುವನಿಗೆ ಯಾಕೆ ವ್ಯಾಪಾರ? (Prva.). See Prva. s. ಬೊಟ್ಟಿ, ಶಿವಾಚನ. — ಜಂಗಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಜಂಗಮ. See Prv. s. ಜಗಲ.

ಜಂಗಮಗಿತ್ತಿ jaṅgama-gitti. A Jaṅgama's wife (C.).

ಜಂಗಮತಿ jaṅgamati. = ಜಂಗಮಗಿತ್ತಿ. (S. Mhr.).

ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದ jaṅgama-prasāda. Any favour or gift from a Jaṅgama (C.; Bp. 33, 12; 56, 22).

ಜಂಗಮಪ್ರಾಣ jaṅgama-prāṇa. The specific soul or quality of a Jaṅgama (Bp. 37, 1).

ಜಂಗಮಲತೆ jaṅgama-latē. A walking creeper or tree (Ūpr. 1, 125).

ಜಂಗಮಲಿಂಗ jaṅgama-liṅga. A walking liṅga: a Jaṅgama (Bp. 3, 18; 35, 50; C.); or occasionally the liṅga worn by a Jaṅgama.

ಜಂಗಮಸ್ಥವರ jaṅgama-sthāvara. That which has motion and that which is stationary. (My.).

ಜಂಗಮೇಶರ jaṅgama-itara. Immoveable.

ಜಂಗಲ jaṅgala. = ಜಂಗಲು. A jungle, a forest; a waste, desert place (Sk., Mhr., H.; S. Mhr. rare).

ಜಂಗಲಿ jaṅgali. Relating to a jungle or forest (My.).

ಜಂಗಲು jaṅgain. = ಜಂಗಲ. (My.).

ಜಂಗಲ jaṅgala. 1. Slackness, looseness (ಸಡಿಲತೆ Kk. 56; ಬದಿರ, ಸೋರ, ಸಡಿಲತೆ Kk. 49, o. r. ಬದಿರ; Tē. ಸಳ್ಯ; Mhr. ಚಳಲ; cf. ಸಪ್ಪು; ಚಳ್ಯ).

ಜಂಗಲ jaṅgala. 2. = ಜಂಗುಳಿ, etc. (Rām. 4, 3, 5). — ಜಂಗುಳಿ. — ಜಂಗುಳಿ. To flow in large quantities (Rām. 4, 2, 38).

ಜಂಗಲಿ jaṅgali. = ಜಂಗುಳಿ, etc. (S. Mhr.). — ಜಂಗಲಿವನ. A herd of village cattle (S. Mhr.).

ಜಂಗಲಿ jaṅgali. 1. A platform with railings placed on two boats, used at ferries (My.; M. ಚಪ್ಪಾಡ, Portuguese *jangada*; Mhr. ಸಂಗಡ, a float composed of two boats bound together).

ಜಂಗಲಿ jaṅgali. 2. Zangar, verditer, a greenish bine dye (C.; Sl. 51; Mhr., H. ಜಂಗಲ; cf. ಜಾಗ). — ಜಂಗಲಾಣ್ಣೆ. = ಜಂಗಲ. (My.).

ಜಂಗು jaṅgu. (fr. ಜಣ್ಣಿ). A ringing round brass bell worn by a Jaṅgama mendicant on his leg (S. Mhr.).

ಜಂಗು jaṅgu. War, warfare (My.; Mhr., H. ಜಂಗ).

ಜಂಗುಡಿ jaṅguḍi. The region of the arm (ಭುಜ ದೇಶ Bhn. 39; cf. ತಗಲ).

ಜಂಗುಳಿ jaṅguḷi. = ಜಂಗುಳಿ 2, ಜಂಗುಳಿ, ಜಂಗುಡು. ಜಂಗುಳಿ nr ಜಂಗುಡು (Smd. 39). A mass, an assemblage, a herd, etc. (ಮೊತ್ತ Ūt. II, 99; Bhn. 39; ಗೊನ್ನಣಿ, ದೊನ್ನಣಿ, ಗೊಂಗೆ, ವಂಗಡ, ತಣ್ಣಿ, ಗಡಣ, etc., ತ್ರೇಣಿ Kk. 54; ತರಣ್ಣಿ, ದೊನ್ನಣಿ, etc., ತ್ರೇಣಿ Kk. 17). See Pril. 8, 81; Bhāgavata 10, 18, 8.

ಜಂಗುಳಿ jaṅguḷiga. (Thh. of ಜಂಗುಳಿ? cf. Sk. ಜಂಗುಲ, poison, venom). N. of a class or caste of people (Rām. 5, 8, 51).

ಜಂಗುಳಿ jaṅguḷi. = ಜಂಗುಳಿ, q. v.

ಜಂಗಿ jaṅgi. A stride (Tē.; cf. ಜಂಗು 2; ಜಂಘಿ). ಗುರು ಜಂಗಿಯಂ ನಿಡುಜಂಗಿಗಳನಿಡುತ (Bp. 26, 31). ಗುರುಜಂಗಿಗಳನಿಡುತಂ (32, 28).

ಜಂಘಾಕರಿಕೆ jaṅghā-karika. Active with the legs, running quickly; a runner, a courier.

ಜಂಘಾನಿಲ jaṅghā-anila. A swift, rapid wind (ಸಾರಿ ಬಹು ಗಾಳಿ Mr. 50, o. r. ಜಂಘಾನಿಲ; cf. ಝಂಝುವಾತ).

ಜಂಘಾಬಲ jaṅghā-bala. Power of, or in the, legs (My.).

ಜಂಘಾಲ jaṅghāla. Running, fleet, swift; a runner, a courier (ವೇಗ, ನಿಲ್ಲದೆ ಅತಿ ಹರಿವನಂ Mr. 234).

ಜಂಘೆ jaṅghē. ಜಂಘಾ. The shank or lower part of the leg from the ankle to the knee; the upper part of the leg; the leg (ಪ್ರಸ್ತುತೆ, ಕಿರುದೊಡೆ Hk.; Mr. 332). 2, N. of a plant (see Mr. s. ವಿಕಾಕ).

ಜಜ jaṅja. A warrior (Sk.; cf. ಜಜ್ಜಾರ).

ಜಜಾವನೆ jajāvaṇē. A mode used in sāṅgita (V. 11, 9).

ಜಜ್ಜರಿತೆ jājjarita. Thh. of ಜಜ್ಜರಿತ. ಜಜ್ಜರಿತಭೈರ್ಯ (ದಿಗಿರ Ūt. I, 64).

ಜಜ್ಜರ jājṅara. = ಜಂಝರ, ಜಜ್ಜಾರ. A lofty, bold man, a hero (Bh. 8, 21, 27; Rām. 6, 13 snm.); a body of heroes (Rām. 6, 50, 44).

ಜಜ್ಜು jājju. 1. (= ಚಿಜ್ಜು, etc.). To bruise, to crush, to squash (C.). Cf. ಜಜ 4.

ಜಜ್ಜು jājju. 2. The state of being bruised, etc. (My.). — ಜಜ್ಜಿ. — ಅಜಿ. An areca nut somewhat squashed after boiling (My.).

ಜಂ ಜಂ. = ಜಣ್ಣಿ, ಜಲ. — ಜಂಜಣ. The sound of the ḡḡḡḡ and of small bells (My.). — ಜಂಜಣಿಸು. To emit the sound of ಜಂಜಣ (My.).

ಜಂಜರ jaṅjara. = ಜಂಜಾಟ, ಜೊಂಜಾಟ. Trouble, oars, hothor, plague (Bh. 1, 10, 24; J. 19, 33; 25, 22; Mhr. ಜಂಜಾರ; Tē. ಜಂಜಾಟ).

ಜಂಜರ jaṅjara. (General): running, not specified or classified; = ಜಂಜರನವ್ವರ (My.). — ಜಂಜರನವ್ವರ. Numbers added together consecutively without regard to particulars (My.). — ಜಂಜರಬದ್ಧಿ. Running (not classified) state of numbers or papers (My.).

ಜಂಜಾಟ jaṅjāṭa. = ಜಂಜಡ, etc. (My.). ಜಂಜಾಟ ತಪ್ಪಿದರೆ ಅತನದ್ಧಿ ಎನು? (Prv.).

ಜಂಜಾಲ jaṅjālu. A swivel gun (My.; Br., H. ಜಜಾಯಿ, ಜಲಾಲಿ, ಜಜಾಯಿಲ, ಜಂಜಾಲಿ, ಜಮುಜಾಲಿ; T. ಚಂಜಾಲ).

ಜಂಜು jaṅjn. Thh. of ಝಂಝು (Smd. 339).

ಜಂಝರ jaṅghāra. = ಜಜ್ಜಾರ, etc. (Rām. 5, 9, 1; 6, 20, 36).

ಜಟ jaṭa. 1. = ಜಟಾ. An imitative sound. — ಜಟವಟ. reit. Smartly, briskly, quick (C.; Mhr. ಝಟವಟ). — ಜಟವಟ. = ಜಟಾವಟ. Strife, scuffle, an angry or brisk discussion (S. Mhr.; Mhr. ಝಟಾವಟ).

ಜಟ jaṭa. 2. Wearing twisted or entangled locks of hair. (Smd. 142).

ಜಟಕರಿಸು jaṭakarisu. To shake off: to scorn, to treat scornfully (S. Mhr. rare; Mhr. ಝಟಕರಿಸು, ಝಟಕಾವರಿಸು, to shake a cloth, etc.).

ಜಟಕಾಯಿಸು jaṭakāyisu. = ಜಟಕರಿಸು, ಜಡಕಾಯಿಸು. (My.).

ಜಟಾ jātā. = ಜಟ 1. — ಜಟಾವಟಿ. = ಜಟವಟಿ. (C.).

ಜಟಾಜೂಟ jātā-jūṭa. The long tresses of hair twisted on the top of the head; a quantity of twisted hair.

ಜಟಾಧಾರಿ jātā-dhāri. Wearing matted or braided hair. (My.).

ಜಟಾಬನ್ಧ jātā-bandha. A knot or coil of matted hair.

ಜಟಾಭಸ್ತ jātā-bhasma. N. of a rākshasa (Bp. 54, 56).

ಜಟಾಮಾಂಸ jātā-māmsi. A herb growing on the Himalaya, the Indian spikenard, *Nardostachys jatamansi* Dec.

ಜಟಾಯು jātāyu. N. of a fabulous bird, the king of the vultures, killed by Rāvana. (Śmd. 281 Mdh.; Rām. 3, 10, 81; J. 18, 4).

ಜಟಿ jātī. Wearing the jātā; Śiva; an attendant of Skanda. 2, the waved-leaved fig-tree, *Ficus infectoria*. See ಕಟ್ಟಿಸುರಿ, ಬಸರಿ. 3, a woman whose business is to braid (another's) hair (J. 5, 58).

ಜಟಿಲ jāṭila. Wearing the jātā, having clotted or entangled hair.

ಜಟಿಲತ jāṭilita. Clotted, twisted, braided (Śmd. 142 Mdh.; Ahh. P. 12, after 2).

ಜಟಿಲೆ jāṭilē. = ಜಟಾಮಾಂಸ. The Indian spikenard.

ಜಟುಲ jātula. = ಜಡುಲ. A freckle, a mark.

ಜಟಿ jātē. ಜಟಾ. = ಜಡಿ 1, ಜಡಿ 3, ಜಡಿ. The hair matted and twisted together as worn by Śiva, ascetics, etc.; the long tresses of hair twisted or braided together and oiled in a knot over the head, etc. (ಕಡ, ಮಣ್ಣಿಯ ಕೂದಲು Nn. 100; ಮೌಲಿ, ಜಡಿ 101; ಕೇತ Mr. 518); a braid or tress of hair (of females, My.). 2, a pendent root from the hanyan, etc. (ತಿಪೆ, ಮರದ ಬೀದಲು 100; ಬಿದಿಲ 518; ಮರದ ಬಿದಿಲು Hlā). 3, a fibrous root; a root; the root of trees (ಮೂಲ, ಮರದ ಬೇರು 100; ಬೇರ 518). 4, peculiarity, a peculiar object (ವಿಶೇಷ, ವಿಶೇಷವಾದವು 100). 5, a peculiar arrangement of the vedic text (ಛಂದ, ಛಂದಸ್ಸಿನ ಭೇದ 100). 6, a crow (ಬಲಿಧುಕ, ಕಾಗೆ 100). — ಜಗಣೆಯುವವ್ರಾ ನೋಡಲೋ? ಜಟಿಯ ಹಾವಳಿ ನೋಡಲೋ? (Prv.).

ಜಟ್ಟಿ jāṭṭi. = ಜಟ್ಟಿ 1. A professional wrestler (C.; B. 2, 2; Tē. ಜಟ್ಟಿ, ಜಟ್ಟಿ, ಝಟ್ಟಿ, ಝಟ್ಟಿ; T. ಜಟ್ಟಿ; Mhr., H. ಕೇಲಿಲ). ಜಟ್ಟಿಯಾದರೂ ತಟ್ಟನೆ ಹಾಡಿ ಬೇಕು (Prv.). See Prvs. s. ವಟ್ಟಿ 3, ವೇಟಿ 2, ಭರಾ. — ಜಟ್ಟಿಕಾರಗ. A wrestling match or oomhat (My.). — ಜಟ್ಟಿಮಲ್ಲ. dupl. An athlete among wrestlers (S. Mhr.). — ಜಟ್ಟಿಹಿಡಿತ. The wrestler's hold, a grapple (My.).

ಜಟ್ಟಿಗ jāṭṭiga. = ಜಟ್ಟಿಗ. A professional wrestler (Abh. P. 3, 28; Si. 294).

ಜಠರ jāṭhara. Hard, firm, solid (cf. ಕಡು 1). 2, old. 3, the belly (ಪೊದೆ Ṫt. II, 46; cf. ಬಸರು).

ಜಠರಾಗ್ನಿ jāṭhara-agnī. The digestive fire of the stomach, the gastric juice. (My.).

ಜಡ jada. = ಜಲ 1. Cold, frigid, chilly; cold, frost (ತುಪಾರ, ಹಮ Nn. 53; ತುಪಾರ Mr. 525; cf. ಹಳಿ 2). 2, slow, dull, apathetic, senseless, stupid, irrational, foolish, unintelligent (ವಿಘಟ Nn. 149; ಮೂರ್ಖ, ಮೂಢ 53; ಅಜ್ಞ 525; cf. ಹಳಿ 1); hard, solid; — heavy (My.; Mhr.). 3, water (ಜಲ, ಉದಕ 53; ಜಲ 525). 4, dumb (ಕಳ, ಸನ್ನ ಮೂಗ Mr. 388). 5, a mountain (ವರ್ವತ, ಬೆಟ್ಟ 53). 6, sacrifice (ಮುಖ, ಯಜ್ಞ 53). 7, substance, thing, matter (ಪ್ರವಿಣ, ವಸ್ತು 53). 8, = ಜಡ್ಡು,

heaviness in the body, fatigue, indisposition, illness (C., not Sk.). — ಜಡದವ ನಡದು ಬನ್ನಾನೇ? (Prv.). — ಜಡ ಹೋಗು. Also: difficulty to take place, to be difficult (S. Mhr.; B. 5, 225, 226).

ಜಡಕಾಯಿಸು jadākāyisan. = ಜಟಕಾಯಿಸು. (My.).

ಜಡಕೈಯು jada-kriya. Slow at work, sluggish, dilatory (ತಳುವ ಮಾದ್ದು Mr. 242).

ಜಡಜ jada-ja. = ಜಲಜ. Water-born; a lotus.

ಜಡಜಗರ್ಭ jada-ja-garha. Brahmā (Bp. 54, 6).

ಜಡಜಜ jada-ja-ja. Brahmā (My.).

ಜಡಜನ್ತು jada-jantu. = ಜಡಜನಿ. (Ūpr. 4, 54).

ಜಡಜಭನ jada-ja-bhava. Brahmā (Bp. 43, 42).

ಜಡಜಾತ jada-jāta. = ಜಡಜ. (R.).

ಜಡಜಾಪ್ತ jada-ja-āpta. The sun (R.).

ಜಡಜಾರಿ jada-ja-ari. The moon (R.).

ಜಡಜೀವಿ jada-jivi. A stupid, etc. being (Bp. 60, 7).

ಜಡತ jadata. (fr. ಜಡಿ 4). = ಜಡಿತ. Beating, ramming, forcing in, as a cartridge, driving in, as a nail (C.). ಜಡತ ಮಾಡು. To ram, etc. (C.).

ಜಡತನ jadātana. = ಜಡತ. (J. 6, 2).

ಜಡತಿ jadati. A close and narrow search (C.; Mhr. ಝಡ ತಿಲ); a strict reckoning; an account (Mhr.; My.; B. 5, 279).

ಜಡತೆ jadatē. Coldness, chilliness; apathy; stupidity; stupor, stupefaction; despair (Bp. 36, 42; 39, 15; Rām. 3, 4, 4). 2, one of the saṅcārihāvas (Kāv. IV, 2, 16).

ಜಡತ್ವ jadatva. = ಜಡತೆ. (Abh. P. 7, 14; My.). 2, heaviness; inertia (Mhr.; ಸ್ವಪ್ನ, ಒಡ್ಡೆ G.; My.; B. 4, 96).

ಜಡಧರ jada-dhara. = ಜಲಧರ. A cloud (Bp. 37, 25; Śiv. 8, 37).

ಜಡಧಿ jada-dhi. = ಜಲಧಿ. The ocean (Bp. 58, 62; Ū. Bp. 47, 38; J. 2, 12). 2, a receptacle or place of fools (J. 2, 12).

ಜಡಪು jadapu. (fr. ಜಲ 1). Lustre, radiance, brightness, shine (Rām. 4, 6, 4; 4, 7, 10; 6, 2, 7; T. ಜಡಿ, splendour).

ಜಡಪ್ರಾಸು jada-prāsan. A stupid, unidiomatic alliteration (Mr. 2).

ಜಡಮತಿ jada-mati. A stupid person (Bp. 32, 49; 35, 51). 2, stupidity.

ಜಡಾಕರಪ್ಪ jada-ākaraṭva. The state of being an accumulation of water or an ocean (Ūpr. 1, after 127).

ಜಡಾಯಿಸು jadāyisan. = ಜಡಾಯಿಸು 1, etc. To ram, to drive in; to fasten or holt, as a door (My.).

ಜಡಾರಯು jada-āyaya. = ಜಲಾರಯು. (Ūpr. 7, after 62).

ಜಡಿ jadi 1. = ಜಡಿ, (ಜಡಿ 1). To use threatening language; to threaten, to menace; to frighten; to blame, to chide; to grunt angrily, as a wild hog; to urge on by cries (ತರ್ವಣ Śmd. Dh.; Śm. 93; Tē. ಜಡಿ, to fear; ಜಡಿಸಿರು, to frighten; T. ಕಡಿ, fear; to reprove; see s. ಹಳಿ 1; cf. ಜವ್ವ 1 & 2). ಜಡಿಯಡಿ ಕೆಳ ನಯಮದಿವ ಅರಸನಿ (Śmd. 234). ಜಡಿದು ಸಾರಥಿಯಂ (28). ಬಾರಿಸಿದುವು ಜಡಿದು ವನದೇವತೆಗಳ್ (109). ಜಡಿಯುತ್ತುಂ ಪೋದಂ (280, o. r. -ಪೋದದಂ). ಜಡವ ರಕ್ಕಸಬೇರಂ (Kk. 7). ತಿಕ್ಕಾಚಾರ್ಯತನದಲಿ ಜಡಿದು, ಜಂಕಿಸಿ (Prll. 3, 82). See Grj. 2, 107; Bp. 38, 28; 47, 49; Bh. 1, 8, 31; 1, 10, 27; 3, 13,

26; Rām. 6, 10, 18; V. 9, 60; Śāv. 1, 83; 4, 44; Rāv. 5, 123; 6, after 11 (twice); 14, after 12; J. 2, 9; 4 snm.; 11, 33; 28, 45; Bhāgavata 10, 18, 2.

ಜಡಿ jadi. 2. To wave, to brandish, as a sword, etc. (Abh. P. 13, 78; 14, 188; Grj. 2, after 106; Rām. 5, 3, 61; 6, 2, 7; Śāv. 4, 14, 60; J. 4, 19; 20, 37; Rāv. 5, 120; 6, 36; Ā. Bp. 47, 37). 2, to move to and fro (v. i., Rāv. 7, 18). — ಜಡಿ ಜಡಿ. rep. of No. 1. (Bp. 16, 18).

ಜಡಿ jadi. 3. Short P. p. of ಜಡಿ 2 No. 1, in ಜಡಿ ಜಡಿಮ (Bp. 26, 12; 32, 58).

ಜಡಿ jadi. 4. To beat (with a stick, the hand, the fist, c.); to pound, to crush (J. 4, 28; 28, 45, 47; My.). ಕೊಡುಮಣ್ಣು ಜಡಿದರೆ ಸಕ್ಕರೆ ಆಗುವದೋ? (Priv.). 2, to beat into, as mud into a hole; to force in, to ram, as a cartridge; to drive in, as a nail (C.).

ಜಡಿ jadi. 5. The act of beating (? Bh. 1, 7, 2).

ಜಡಿ jadi. 6. = ಜಿಡಿ. A long-continued fine, small rain (ಅಲ್ಪವೃಷ್ಟಿ Śmd. Dh.; ಸೋಸೆ Śm. 98; J. 2, 9; C. Tē; Mhr. ಝಡ; M. ಚದುಬದೋ, drizzlingly; ಚಾಡು, ಚಾಡ್ತು, to drizzle; cf. ಕೂ 3, ಸರಿ). — ಜಡಿಮದೋ = ಜಡಿ. (C.). ಎಡೆ ಬಿಡದೆ ಸುರಿಯುವ ಜಡಿಮದೋ (ಧಾರಾಸಮಾಪ್ತ, ಅನಾರ Si. 81).

ಜಡಿ jadi. 1. To join (v. i.), to be connected with, to be accompanied by (Ā. Bp. 11, 5; Mhr. ಜಡಣೋ). 2, to be filled to superfluity or he crammed (Bh. 1, 10, 24); to become abundant or excessive (Bh. 2, 13, 33; 8, 23, 4; Rām. 3, 6, 50).

ಜಡಿ jadi. 2. To be shed in a continuous manner, as tears (Rām. 5, 9, 25; Mhr. ಝಡಣೋ, ಝಡೀ); to waste away, as the body (J. 18, 48; Mhr.); to give way, to sink (Bh. 3, 13, 32; Rām. 1, 16, 10; Mhr.; see Bhn. s. ಕೂ 4).

ಜಡಿ jadi. 3. = ಜಡಿ 1, etc. (S. Mhr.; B. 2, 22). ಕಾಸಿ ಕಂಡಿ ಯಾಕೆ? ಫಾಸುರದ ಜಡಿ ಯಾಕೆ? ಕೇತ ಕತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಯಾಕೆ? ತ್ತೆ ಮಲದ ಆತಿ ಬಿಡನ್ ಅನಕ! (Sp.).

ಜಡಿತ jadita. = ಜಡತ. (My.).

ಜಡಿತಿ jaditi. Thh. of ಝಟಿ (Śmd. 339; ಬೇಗಂ Cm.).

ಜಡಿಪೆ jadipa. The sound or cry of birds (ಬೆಟ್ಟ, ಬಗ್ಗು, ಬಿವಣ್ಣ, ಜಪ್ಪರಣೆ Śm. 29; cf. ಜಂಕಣೆ); the note of the cuckoo (ಕೋಗಿಲೆಯ ಜಪ್ಪರಣೆ ಸೊ.). (Tē. ಜಡಿ, ಸಡಿ, ತಪ್ಪು, noise, sound; cf. ಸಪ್ಪಳ).

ಜಡಿಸು jadisu. To cause to beat, etc. (C.).

ಜಡಿಸು jadisan. To fill to superfluity, to cram (Rām. 6, 13, 4).

ಜಡೀಕೃತ jadi-kṛita. Stunned, rendered sluggish, etc. (Āpr. 6, 103).

ಜಡಿಭಾವ jadi-bhāva. Dullness, sluggishness, apathy; insensibility.

ಜಡುಪು jadupn. A flap (attached to a paper-kite, My.; Mhr. ಝಡಪ).

ಜಡುಲ jadula. = ಜಟುಲ. (Sk.; R.).

ಜಡೆ jadē. = ಜಡಿ 1, of which it is an o. r. in Śmd. 28, 109.

ಜಡೆ jadē. 1. = ಜಡಿ 3, ಜಡಿ. Thh. of ಜಡಿ (Āt. II, 91; ಸಡಿ, ಜಡಿ Mr. 320; ಮರದ ಬೀದಲ್ Kk. 19). See Si. 121, 216, 230, 415. ಜಡೆಯವರನ್ನ ಮುಡಿಯವರನ್ನ ತೊಡಗ ಬಾರದು (Priv.).

(The Mysore use of ಜಡೆ for a woman's long plaited hair is unknown in S. Mhr., but occasionally the term is used for the plaited hair of little girls). — ಜಡೆಕಳ್ಳಿ. A kind of the Euphorbia called Triangulur spurge (My.). — ಜಡೆಕುಡ್ಡು. An ornament that is attached to the point of a tress of hair by women (My.). — ಜಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. 1. = ಜಡಿ 1. The hair to be matted. ಜಡೆಗಟ್ಟಿದ ಕೂದಲದ ಗು ಮ್ತು (ಜಟಾಪುಟ G.). 2, to plait tresses (J. 26, 9). — ಜಡೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. 2. = ಜಡಿ 2. A hand of plaited hair. See ಕಡ್ಡಣ. — ಜಡೆದೇವರು. Śiva, etc. ಜಡೆದೇವರಿಗೆ ನೆರೆ ಇಲ್ಲ, ಬೋದ ದೇವರಿಗೆ ನೆರೆ ಉಣ್ಣೆ? (Priv.). — ಜಡೆನಾಗರ. A small circular plate of gold ornamented with the figure of a cobra, that is attached to the upper part of a woman's long plaited hair (My.). — ಜಡೆಬಿಲ್ಲೆ. A round gold plate ornamented with a jasmine flower, worn by women over their plaited hair (My.; Si. 217). — ಜಡೆಮುಡಿ. (ಮಾಲಿ Si. 455). ಜಡೆ ಮುಡಿಯವ, a fishi (J. 16, 28). — ಜಡೆವಣೆ. -ವಣೆ. An entwining of pendent roots (Āpr. 5, after 39). — ಜಡೆಪತ್ತಿ. A kind of cotton (Si. 150; My.). — ಜಡೇ ಬಸರೇ ಸಿಡ. See s. ಪಣಿಯಾಲ.

ಜಡೆ jadē. 2. The plant *Mucuna prurius* Hook.

ಜಡ್ಡಿ jadji. A judge (C.; Si. 258; Br. ಜಝಿ).

ಜಡ್ಡ jadda. = ವಡ್ಡ 1. Nearness, union (Tē. ಜಡ್ಡೆ). — ಜಡ್ಡಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. = ದ. One consonant written below another (Tē.; R.).

ಜಡ್ಡು jaddu. 1. = ಜಿಡ್ಡು 2, ವಡ್ಡು 2. Callosity; a callous spot; a wart; a scar (My.; Tē.; M. ತದುಮ್ತು, T. ತದುಮ್ತು; see ಕಲಿ 1). ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ಗಮನ್ನ, ಅನೆ ಕೂದುರೆಗ ಕೂಳೆ ಅದ ಕದುಮೊಡೆಯ ಜಡ್ಡು (Śmd. II, o. rs. -ಜಡ್ಡು, -ವಡ್ಡು).

ಜಡ್ಡು jaddu. 2. = ಸಡ್ಡು, ಜಿಡ್ಡು 4. The disagreeable smell of sheep's milk, etc. (C.). ಗೊಡ್ಡು ಸಾಪಿಗೆ ಜಡ್ಡು ತುಪ್ಪ (Priv.). — ಜಡ್ಡು ಪಕ್ಕಿ. -ಪಕ್ಕಿ. The ruddy shieldrake, *Casarea rutila* (Gz., as Jaddu—).

ಜಡ್ಡು jaddu. Thh. of ಜಡ. Heaviness in the body, slight indisposition (C.; Tē.; B. 4, 122); sickness, disease (My.).

ಜಡ್ಡೆ jan. = ಜಿಣ, etc., ರಣ. (My.). — ಜಣ್ ಜಣ್. = ಜಣ ಜಣ. (My.).

ಜಣೆ jana. = ಜಂ (ಜಿಣ್), ಜಣ, (ಝಣ). An imitative sound. — ಜಣ ಜಣ. rep. The tinkling of the ಗಂಜ್ಜೆ or of small bells, and the ringing or clanking of Rupees when falling on a stone or being filled in a bag (C.; Mhr. ಝಣಝಣ; Sk. ಝಂಝಣ). — ಜಣಜಣಿಸು. = ಜಂಜಣಿಸು. (My.).

ಜಣ್ಣೆ janti. Joining; meeting and going together (on a road); partnership; the state of being joined to (as one article to another, My.; Tē. ಜಣ್ಣೆ; H.). Cf. ಜಿಟ್ಟಿ 2, ತಣ್ಣೆ 1. — ಜಣ್ಣೆ ಪಟ್ಟಿ. Title-deeds in the name of two persons (My.). — ಜಣ್ಣೆ ಹಾಕು. To join (one person to another for company's sake), to tie (one beast to another, My.).

ಜಣ್ಣೆ ಸಾಲ janti-gāra. A companion; a partner (My.).

ಜಣ್ಣೆ ಸು jantiṣu. To join (v. t.); to annex, to affix (My.; Tē. ಜಣ್ಣೆಂಡು).

ಜಣ್ಣೆ jandē. = ಜಾಣ್ಣೆ. A flag, a banner, an ensign (S. Mhr.; Tē.; Mhr., H. ಝಣ್ಣಾ).

ಜತಣ jatana. = ಜತನ. (My.).

ಜತನ jatana. = ಜತಣ, ಯತನ. Thh. of ಯತ (Śmd. 336; My.). 2, care; heed in order to protection (C.; J. 24, 29; Tē.; Mhr.; B. 3, 67). ಜತನವಿದ್ದವಗೆ ಮಧನವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಜತಿ jati. Tbh. of ಯತಿ (Śmd. 343; Ūt. I, 97). An ascetic (ಕೃತ್ತಿ Ūt. I, 81; ಮುಖ Kk. 33; Śm. 34; My.). 2, harmonious musical time or measure (Bp. 4, 8; 17, 21; 56, 14); etc. — ಜತಿಗುಡು. -ಕುಡು. To give or indicate the time or measure in music (Rāṅ. 4, after 14; 6, after 11, twice; V. 5, 8). — ಜತಿವಗೆಯ. -ವಗೆಯ. The enemy of ascetics: Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Śm. 7).

ಜತಿಸೆ jatigē. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (My.).

ಜತು jatu. Lac.

ಜತುಕ jatuka. *Asa foetida*. 2, lac; a kind of gum.

ಜತುಕೃತ್ jatukṛit. Making lac: a kind of fragrant tree, in which the lac insect forms its nest.

ಜತುಕೆ jatukē. Lac; a kind of gum. 2, a bat. 3, a kind of fragrant substance or perfume (ಪಾವಡಿ Mr. 141).

ಜತುರನ jatū-rasa. Lac (ಅಲತಗೆ Ūt. I, 91).

ಜತೂಕೆ jatūkē. = ಜತುಕೃತ್. A kind of fragrant tree.

ಜತೆ jatē. (= ಜತ್ತು, ಜೊತೆ, ಜೊತ್ತು). Union; intercourse; combination; company; a pair; a fellow (C.; Tē.; Mhr. ಜತ; Mhr., H. ಜಫಾ, a band or company). See B. 3, 103. 113; ಇಜ್.

ಜತೆಗಾತಿ jatē-gāti. = ಜತೆಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಜತೆಗಾಡಿ jatē-gāḍi. A male companion (C.; B. 4, 6).

ಜತೆಗಾರ್ತಿ jatē-gārti. A female companion (C.).

ಜತ್ತು jatta. Tbh. of ಯತ್. Effort, work (Ūpr. 9, 13).

ಜತ್ತಕ jattaka. = ಜತ್ತನ, ಜತ್ತುಕ. Fraud, deceit, disguise, hypocrisy (ಕೃತನ Ūt. II, 12; T., M. ಜಡಿ; T. ತಟ್ಟು; T. ಎತ್ತು, to decoive; Tē. ಜತ್ತುಲ-ವಾಡು, a deceiver; ಚಿಟ್ಟಕ, roguish prank).

ಜತ್ತರ jattara. A cloth covering worn over the privities (ಕಾಪೀನ ಕೊ; cf. ಫತ್ತರ?).

ಜತ್ತವ jattava. = ಜತ್ತಕ, etc. (ಕಯ್ಯ, ಕೃತನ Kk. 66, o. r. ಜತ್ತುಕ).

ಜತ್ತಾಣ jattāṇa. = ಜತ್ತಾಣ. ನುಡಿಗಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಜತ್ತಾಣಮುಂ ಬಿದನ್ನೆಯುಮ್ ಎನ್ನ, etc. (Śmd. 121).

ಜತ್ತಿಸೆ jattigē. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (C.).

ಜತ್ತಿಳ jattila. Thh. of ಜತಿಲ (Hā.).

ಜತ್ತು jattu. = ಜೊತ್ತು. Thh. of Mhr. ಜತ (ಜತ್; see s. ಜತೆ). Intercourse, friendship, as between two persons (C.); equality, as that of two hillocks (C.).

ಜತ್ತುಕ jattuka. = ಜತ್ತಕ, etc. (ಕೃದವ, ಕಯ್ಯ, ಕಪಟ Śm. 52).

ಜತ್ತುಳ jattula. = ಜತ್ತುಕ. Scum, foam (ನೊರೆ Śm. 35; Kk. 13, o. r. ಜೆ).

ಜತ್ತು ಜತ್ರ. The collar bone, the clavicle.

ಜತ್ತು ಜತ್ರ. The letter or syllable ಜ (Śmd. 82. 342. 352. 369).

ಜನ jana. = ಜನ. A horn being; man, mankind, people; a person or individual in general. ಜನ ಮರುಳೋ? ಜಾತ್ರೆ ಮರುಳೋ? — ಜನ ನೋಡಿ ಬೇಡ ಬೇಕು, ಜಾಗ ನೋಡಿ ಉಗುದ ಬೇಕು (Prv.).

ಜನಕ janaka. Generating; producing, causing (Kāvy. III, 3, B, 135). 2, a progenitor, a father. 8, the father of Rāma's wife Sītā (Rām. 1, 12, 2).

ಜನಕಜಾರಮಣಿ janakajā-ramaṇa. Rāma (Rām. 1, 1, 1).

ಜನಕಜೆ janaka-jē. -ಜಾ. Sītā (Bp. 31, 21).

ಜನಕತನಯ janaka-tanayē. = ಜನಕಜೆ. (My.).

ಜನಕತನುಜೆ janaka-tanujē. = ಜನಕಜೆ. (Ūh. v. 56).

ಜನಕಾತ್ಮಜೆ janaka-ātma-jē. = ಜನಕಜೆ. (My.).

ಜನಂಗೆಮೆ jana-ṅ-gama. A *Caṇḍāla* (ಯೋಲಿಯ Mr. 381).

ಜನಜನಿತ jana-janita. Generated by people: known to all (My.).

ಜನತೆ janatē. ಜನತಾ. An assemblage of people; people; mankind; birth (Kāvy. IV, 2, 30).

ಜನನ janana. Birth; production. 2, race, lineage. 3, generating, causing.

ಜನನವತ್ತಿಕೆ janana-patrickē. = ಜನ್ಮವತ್ತ. (My.).

ಜನನರಹಿತ janana-rabita. Free from birth (Bp. 12, 51).

ಜನನಹರ janana-hara. The remover of birth, etc. (Bp. 43, 71).

ಜನನಾಥ jana-nātha. A king (Ūpr. 4, 60; 6, after 11).

ಜನನಿ janani. A mother. 2, a kind of fragrant plant (ಕಳವಿಗೆ Mr. 141; cf. ಜನಿ 1, No. 4).

ಜನನ jana-pa. A king (Bp. 5, 58; 21, 46).

ಜನವತಿ jana-pati. = ಜನನ. (Ūpr. 2, 21. Bp. 46, 59; 50, 36).

ಜನವಜ jana-pada. A community, nation, people; an inhabited country, an empire (ದೇಶ Nn. 70); man, mankind. ಜನವ್ರವೋದ jana-pramōda. People's delight; the white water-lily, or red lotus (ಕುಮುದ, ಜನರುಗಳ ಹರುಷ Nn. 29). ಜನಮೋಜಯ jana-m-ōjaya. Causing men to tremble: N. of a king, the son of Parikshit and great-grandson to Arjuna. (Bp. 56, 45; Bh. 1, 9, 1; J. 2, 2).

ಜನಯಿತ್ರಿ janayitri. A father. (R.).

ಜನಯಿತ್ತಿ janayitri. A mother.

ಜನರಂಜನ jana-rānjana. Gratifying the people, courtng popular favour. (R.).

ಜನರಮಣಿ jana-ramaṇa. A king (Bp. 57, 73).

ಜನರೋಕ jana-lōka. = ಜನೋರೋಕ. One of the seven divisions of the universe, where the sons of Brahmā and other pious men reside (Mr. 32).

ಜನವರ jana-vara. A king (Bp. 53, 35).

ಜನವಾದ jana-vāda. The talk of men: news, rumour, report, scandal.

ಜನವಾರ್ತೆ jana-vārtē. Rumour, report (B. 5, 55; My.).

ಜನವ್ರತಿ jana-vṛnti. Rumour, news, intelligence.

ಜನನ janas. = ಜನರೋಕ. See ಜನೋರೋಕ.

ಜನಸ್ಥಾನ jana-sthāna. N. of a part of the Daṇḍaka forest (Rām. 3, 5, 2; J. 19, 20. 24).

ಜನಾಂಗ jana-āṅga. A nation, a tribe (B. 4, 127. 215; My.).

ಜನಾನುಕೂಲ jana-anukūla. The favour or help of people (My.); public benefit (My.).

ಜನಾನಿ janāni. Made for, or suitable to, women, belonging to the harem (Si. 259; My.; Mhr., H.); a seraglio, harem (My.; Mhr., H. ಜನಾನಿಯಾನಾ).

ಜನಾನ್ತ jana-anta. An uninhabited place. 2, a region, a country (ವಾಡಲು, ದೇಶ Nn. 13; ಗೋತ್ರ, ದೇಶ 16. 72).
ಜನಾರ್ದನ jana-ardana. *Vishnu* or *Krishna* (Bp. 54, 36).
ಜನಾವಾದ jana-apavāda. Popular accusation (J. 5, 51; My.).
ಜನಾರಾತ್ರ jana-ārāta. A country, a region (Ūpr. 6, after 11).
ಜನಾಶ್ರಯ jana-ārāya. An asylum for men (J. 11, 36); a temporary shed or hall.
ಜನಿ jani. = ಜಿನಿ. To flow, to drop (My.). ಜನಿದು ಹೋದುದು (ಸಗ್ನ, ರೇಣು, ಸ್ತುತ, ಸ್ತುತ Si. 379). (Cf. ಜಡಿ 6).
ಜನಿ jani. 1. *Birth, production*; one who has been born (see ಗುರು-). 2, a woman. 3, a daughter-in-law. 4, a kind of fragrant plant (= ಜತುಕ್ಕುತ; cf. ಜನನ No. 2).
ಜನಿ jani. 2. = (ಜನ್ನ), ಜನ್ನಿ 1, ಜಿನಿ. See ಜನಿವಾರ. (Tō. ಜನ್ನಿ, the brahmanical thread).
ಜನಿತ janita. Born, begotten; produced; occasioned (ಭೂತ, ಹುಟ್ಟುವುದು Nn. 78).
ಜನಿಯಿಸು janiyisu. To be born or produced; to take place, to happen (ಪುಟ್ಟು Smd. 7 Cm.; ಹುಟ್ಟು 46 Cm.; Ūh. v. 172; Ūpr. 2, 8; 3, 77).
ಜನಿಯುವಿಕೆ janiyuvikē. Flowing, dropping (ಶೋಕ, ಪ್ರಾಧಾರ 81. 390).
ಜನಿವಾರ (jani-vāra or bāra). = ಜನ್ನವಾರ, ಜನ್ನಿವಾರ, ಜಿನಿವಾರ. The sacrificial thread (which originally was a leather strap, C.; Si. 230. 252; Mhr. ಪಾನವೇಣ).
ಜನಿಸು janisu. = ಜನಿಯಿಸು. (Bp. 2, 7. 8; 51, 25; 54, 57; J. 10, 49).
ಜನುಮ jannma. Tbh. of ಜನ್ನ. (My.).
ಜನುನಿ janna. *Birth, production, origin.*
ಜನೆ janē. = ಜನೆ, ಜನೆ 2, ಜಿನಿ. The yolk of an egg (B.; Tō. ಜಿನಿ, ಜಿನಿ, ಜಿನಿ, spawn, roe; the yolk of an egg; T. ಜಿನಿ, the embryo in the womb of beasts; an egg, particularly the eggs of fish, spawn; a bird; ಜಿನಿ, to be with young; to bird; M. ಜಿನಿ, ಜಿನಿ, pregnancy; ಜಿನಿ, animals to conceive; ಜಿನಿ, ಜಿನಿ, ಜಿನಿ, juice, as of a mango stalk after the fruit is broken off, see ಸೋನೆ; Sk. ಜಲ, the embryo or uterus of a cow).
ಜನೇಶ jana-lāa. A king (Ūh. v. 52).
ಜನೇಶ್ವರ jana-lāvara. A king (Ūpr. 6, after 18; J. 26, 57).
ಜನೋದಯ jana-ndaya. N. of a vratta (Ūh.).
ಜನೋದೋಶ jana-lōka. = ಜನರೋಶ. (My.).
ಜನ್ತ janta. Tbh. of ಜನ್ನ (Smd. 352; ವರ್, ರವನ Smd. 70).
ಜನ್ತು jantu. A creature, a living being; man; people. 2, any animal, usually belongs of the lowest organization, such as worms, insects, etc. (C.).
ಜನ್ತುನಿಕರ jantu-nikara. The multitude of living beings (ಜೀವ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು Nn. 73).
ಜನ್ತುಫಲ jantu-phala. The glomerous fig-tree, *Ficus glomerata*.
ಜನ್ತೆ jantē. A short, small beam crossing the chief beams in a flat roof and supporting the ceiling (C.; B. 4, 121; Sēv. 1, 70; Ū. Bp. 5, 48; Tō. ದನ್ನ, a beam or rafter; cf. ಜತ, and Sk. ಯಮ?). See ಬಲ್ಲೆನ್ನ. — ಜನ್ನಮಣಿ. A kind of leather rope (S. Mhr.).
ಜನ್ತ್ರ jantra. Tbh. of ಯನ್ತ್ರ (Smd. 343; ಅವರಣೆ Mr. 207;

Sēv. 3, 25; C.). ಜನ್ತ್ರದ ಕೀಲಂ ಕಳೆದನ್ನಿರೆ ಆಯ್ತು (Smd. 84 Mqb.). See ಅಮುಚ್ಚನ್ನ.
ಜನ್ನ janna. (= ಜನಿ 2, ಜನ್ನಿ 1). Tbh. of ಯಜ್ಞ (Smd. 354; Smd. 63; Kk. 48). A sacrifice. 2, N. of a certain horse (ತುರಗಂ ಬಿಳಿದಿಗೋರಿದ ಕೆಮ್ಮಿರೆ ಜನ್ನನ ಅದು Mr. 275; Bp. 59, 40). See Abh. P. 10, after 183; Bp. 24, 74; 56, 27. — ಜನ್ನಗೂಡು. — ಕೂಡು. Whoso food is sacrifice: a god (ನಿರ್ವರ Kk. 10a). — ಜನ್ನವಗಯ. — ವಗಯ. The enemy of (Daksha's) sacrifice: Virabhadra (Kk. 6; Smd. 4. 5). — ಜನ್ನವಳ. — ವಳ. Indra (ಸುರವ Kk. 11a).
ಜನ್ನನೆ jannanē. A sacrificial shed or house (ಯಾಗಶಾಲೆ Ūh. 1, 70).
ಜನ್ನವರ (janna-vira). = ಜನಿವಾರ, etc. ಜನ್ನವರಮಂ ಬಲನ್ನೊಡು ಪುದು (ಉಪವೀತ); ಜನ್ನವರದನ್ನೆ ಇಕ್ಕದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ವೈಕುಂಠ H.).
ಜನ್ನಿ janni. 1. = ಜನಿ 2. See ಜನಿವಾರ.
ಜನ್ನಿ janni. 2. = ಜನ್ನಿ. (My.).
ಜನ್ನಿಗೆ jannigē. (Tbh. of ಯಜ್ಞಕ). That belongs to sacrifice or is suitable for sacrifice, or that is dedicated to be offered to an idol, especially used of cattle and of their milk (Bp. 12, 28; 14, 5. 23; S. Mhr.).
ಜನ್ನಿವಾರ (janni-vāra). = ಜನ್ನವಾರ, etc. (ಪ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ, ಉಪವೀತ Mr. 255; Bp. 21, 25; 50, 6). ಜನ್ನಿವಾರಮನ್ ಎಡನ್ನೊಡಲ (ಪ್ರಾಚೀನ 255). ಎಡದ ಕೆಯ್ಯ ನಗಹಲು ಪಟ್ಟಿ ಜನ್ನಿವಾರದಲ್ಲೆ ಪ್ರಾಚೀನಾ ವೀತ ಎನಿಸುಗು. ಕೋರಳನ್ನೆ ಇದೆಯಿಕ್ಕದ ಜನ್ನಿವಾರವು ನಿವೀತ ಎನಿಸುಗು (Nr.).
ಜನ್ನು jannu. = ಜನ್ನ. (My.).
ಜನ್ನ ಜಾuma. = ಜನುಮ, ಜಲುಮ, ಜಲ್ಮ. *Birth, production, origin*; existence, life, life-time; born from. — ಜನ್ನ ಕೊಡು. To give birth to. ಜನ್ನ ಕೊಟ್ಟವಳು (ಜನನ, ತಾಯಿ G.). — ಜನ್ನ ತಕ್ಕೊಕ್ಕು. To take birth upon one's self, to be born (B. 5, 279). 2, to take away life, to kill (S. Mhr.). — ಜನ್ನವೆತ್ತು. — ಎತ್ತು. = ಜನ್ನ ತಕ್ಕೊಕ್ಕು No. 1. (My.).
ಜನ್ನದೇಶ janna-dēśa. = ಜಲ್ಮ. Native place or country (C.).
ಜನ್ನನಕ್ಷತ್ರ janna-nakshatra. The natal star, the star of the zodiac under which a person is born (My.).
ಜನ್ನವತ್ರ janna-patra. Horoscope (C.), also -ಪತ್ರಿಕೆ (C.).
ಜನ್ನವಾಪ janna-pāpa. = ಜಲ್ಮ. Original sin (My.).
ಜನ್ನಭೂಮಿ janna-bhūmi. = ಜಲ್ಮ. Birthplace, native country (Kāvya. V, 44; J. 15, 11; My.).
ಜನ್ನರಾಶಿ janna-rāśi. The sign of the zodiac that contains the natal star (C.).
ಜನ್ನಸಾಧಲ್ಯ janna-sābalya. Attainment of the object or end of existence (C.).
ಜನ್ನಾನ್ತ janna-anta. = ಜಲ್ಮಾನ್ತ. The end of existence (ನಿರ್ವಾಣ, ಜನ್ನದ ಕಡೆ Nn. 19, o. rs. ಜಲ್ಮಾನ್ತ, ಪ್ರಾಣಾನ್ತ). 2, a district, a country (ಗ್ರಾಮ, ದೇಶ Nn. 37).
ಜನ್ನಾನ್ತರ janna-antara. Another state of existence; another birth, past or future (Ūpr. 5, 4; J. 13, 54; 18, 19; C.).
ಜನ್ನಿ janni. A creature, a living being.
ಜನ್ನಿಸು jannisu. = ಜನಿಸು. (Bp. 4, 72; S. Mhr. rare).
ಜನ್ನಿ ಜಯಾ. To be born, fit to be born; horn from, occasioned by; generating (Bp. 47, 61). 2, relating to men or to the people; people. 3, rumour, report. 4, the friend or companion of a bridegroom. 5, war, combat.

ಜನ್ಮ jany. Birth. 2, a creature, a living being.

ಜನ್ಮ janhn. = ಜನ್ಮ. Thh. of ಜನ್ಮ. (My.).

ಜನ್ಮ ತನಯ janhn-tanay. = ಜನ್ಮ. (G.; My.).

ಜಪ japa. 1. — ಜಪ ಜಪ. rep. Quickly, briskly (S. Mhr.; Mhr. ಝಪಝಪ).

ಜಪ japa. 2. Muttering; muttering passages from the veda, charms, prayers, names of a deity, etc.; counting silently the beads of a rosary; a muttered prayer. — ಜಪ ಮಾಡು. To perform japa (C.).

ಜಪಮಾಲಿಕೆ japa-mālikē. A rosary (C.; B. 5, 73).

ಜಪಮಾಲೆ japa-mālī. = ಜಪಮಾಲಿಕೆ. (C.; ಅಕ್ಷಮಾಲೆ G.).

ಜಪಸರ japa-sara. = ಜಪಮಾಲೆ. (My.).

ಜಪಸು japasu. = ಜಪಿಸು. (S. Mhr.).

ಜಪಾನುಷ್ಠಾನ japa-anushthāna. Performance of japa (Śāv. 2, 107; J. 10, 23).

ಜಪಾಪುಷ್ಪ japa-pushpa. = ಜಪೆ. (ದಾಸಾರದ ಹೂ G.; My.). 2, ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ಹೂವು (G.).

ಜಪಾರುದ್ರ japa-rudra. = ಜಪೆ. (ದಾಸರ Mr. 126, o. r. ದಾಸ್ಯರ).

ಜಪಿಯನು japiyen. = ಜಪಿಸು. (Cpr. 2, 6; Ahh. P. 14, 100).

ಜಪಿಸು japisu. = ಜಪಿಸು. To mutter (J. 28, 54; Śāv. 1, after 79; My.); to perform japa (C.; Si. 251).

ಜಪೆ jape. ಜಪಾ. = ಜಪೆ. The China rose or shoe-flower, Hibiscus rosa sinensis Lin.

ಜಪ್ತಿ japti. Seizure, confiscation, sequestration, attachment (In law, C.; Br.; Mhr., H.; B. 5, 88).

ಜಪ್ಪನೆ jappanē. In a lurking manner (C.; B. 4, 180; 5, 242).

ಜಪ್ಪಳ jappala. N. of a jātrē at Basarūr. — ನಾಡಾರ ಕವ್ವಳ, ಏನದಾರ ಜಪ್ಪಳ, ಕೋಟೀಶ್ವರಕೋಡೀ ಹಬ್ಬ ಮೂಡಾ ಕಣ್ಣಿ ರೆ ಮೋಡ (Prv.).

ಜಪ್ಪಿಸು jappisan. To wait and watch patiently, to lurk (C.; B. 8, 31; 5, 31. 188; Mhr. ಜಪಣೀಂ).

ಜಪ್ಪು jappa. To be muttered; a prayer that is to be muttered.

ಜಬ್ ಜab. = ಜಬ್ಬು 1. — ಜಬ್ಬು. A weak rope (Bh. 8, 26, 56).

ಜಬರ jahara. = ಜಬರು. Powerful; heavy; difficult; huge; high in price; massy; ponderous, etc. (Mhr., H.).

ಜಬರದಸ್ತು jahara-dastu. Oppression; force; violence (C.; Mhr., H. ಜಬರದಸ್ತಲಿ).

ಜಬರಿಸು jabarisu. = ಜಬ್ಬರಿಸು. To chide, to scold, to abuse (S. Mhr.).

ಜಬರು jaharu. = ಜಬರು.

ಜಬರುಜಂಗು jaharu-jangu. Zafar-jang (Zuhher Jang): the ruler of the battle: a title bestowed on certain cannon (Tē., R.; T. ಚರ್ಚೆ ಜಂಗ).

ಜಬಾಬು jabāhu. = ಜಬಾಬು. (My.; Mhr., H. ಜಬಾಬು, ಜನಾಬ).

ಜಬ್ಬರಿಸು jabbarisu. = ಜಬರಿಸು. (My.). Cf. ಜಬು.

ಜಬ್ಬಲ jabballa. = ಜಬ್ಬಲು, (ಜಬ್ಬು 1). The state of being weak, infirm or frail from old age, etc., that of being withered and dry, as that of grass or of some parts of grass occasionally is (S. Mhr.; My. as ಜಬ್ಬಲು); that of being soft or pulpy, as that of ripe fruit

(from a fall or blow, My. as ಜಬ್ಬಲು); that of being relaxed or slack, as that of a female's breast (My. as ಜಬ್ಬಲು). Cf. ಜಬರು 1?

ಜಬ್ಬಲು jabballu. = ಜಬ್ಬಲು. (My.).

ಜಬ್ಬಿಸು jabbisu. 1. (= ಜಬ್ಬು 3). To suck (as a mango, sugar-cane, etc., My.; cf. ಸೀಕು).

ಜಬ್ಬಿಸು jabbisu. 2. To cause to scold or abuse (My.).

ಜಬ್ಬು jabbu. 1. (= ಜಬ್ಬ, ಜಬ್ಬಲು). Weakness, frailty; softness, pulpiness; relaxed state, slackness (My.; Tē. also: slowness; negligence; indolence; Tu.: delay; infirmness; hollowness). — ಜಬ್ಬುದು. — ತುದು. To reduce to pulp by treading (Rām. 6, 89, 23).

ಜಬ್ಬು jabbu. 2. = ಜಬ್ಬು, etc. To scold, to abuse (My.).

ಜಬ್ಬು jabbu. 3. (= ಜಬ್ಬಿಸು 1). To suck (My.).

ಜಬ್ಬಲು jabbulu. A grassy place (ಜುಲ್ಲು ಬೆಳೆದ ಸ್ಥಳ G.; Tē. ಜೊಬ್ಬಲು, to thrive, to grow thickly; to be full, abundant).

ಜಮ jama. = ಜಮ 2. Thh. of ಯಮ. — ಜಮದಾದೆ. A kind of weapon (Śāv. 6, after 11; Tē. ಜಮದಾದಿ, ಜಮುದಾದಿ, ಜಮು ದಾಲಿ, ಜನ್ಮಾದು; T. ಚಮುದಾದು, a sword, a cutlass, a dagger; H. jamdhar, Br.). Cf. ಜಮದಣ್ಣ.

ಜಮಖಾನೆ jamakhānē. = ಜಮ್ಖಾನೆ, ಜಮ್ಖಾನಾ. A sitting carpet (C.; B. 4, 60; Mhr., H.; T. ಚಮುಕ್ಖಾಳ).

ಜಮದಗ್ನಿ jamat-agni. Blazing fire: N. of a phalī, father of Parāśrāma (Mr. 258).

ಜಮದಗ್ನಿತನಯ jamadagni-tanaya. Parāśrāma (Mr. 504).

ಜಮಳ jamaḷa. Thh. of ಯಮಲ (Śmṛ. 848; Tē. ಜಮಲಿ, ಜಮುಲು).

ಜಮಾ jamā. = ಜಮೆ. Receipts, income, revenue (C.; Mhr., H.). 2, collected, gathered together (Mhr.).

ಜಮಾವರ್ಜು jamā-kharōn. Receipts and disbursements (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮಾದಾರ jamā-dāra. The head of a body (of peons, etc., My.; Mhr.); a commander of a body of troops (My.; Mhr.).

ಜಮಾಬಂದಿ jamā-bandī. The general assessment of lands, etc., settlement of the assessments (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮಾಯಿಸು jamāyisu. To assemble, to come together (C.; Mhr. ಜಮಣೀಂ); to succeed or answer, as a business (C.; Mhr.); — to collect (My.; Mhr.).

ಜಮಾವಣೆ jamāvāṇi. Agreement, harmony (in music, Si. 64; My.).

ಜಮಾವಸೂಲಿಬಾಕಿ jamā-vasūlin-bāki. The collections and the outstanding balances (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮಾದಾರ jamī-dāra. = ಜಮಾನುದಾರ. A zemindar, a landholder, a hereditary officer (S. Mhr.; Mhr., H.).

ಜಮಾನು jamīnu. Land or ground (C.; Mhr., H.).

ಜಮಾನುದಾರ jamīnu-dāra. = ಜಮಾದಾರ. (C.; Mhr., H., Br.).

ಜಮುನೆ jamūnē. = ಜಮುನೆ. (My.); N. (My.).

ಜಮೆ jamē. = ಜಮೆ, oto. (My.).

ಜಮೆ jamē. = ಜಮಾ. (C.).

ಜಮೇದಾರ jamē-dāra. = ಜಮಾದಾರ. (My.; Br.).

ಜಮ್ಬಾನಿ jamkhānō. = ಜಮಖಾನೆ, etc. (My.).
 ಜಮ್ಬಾ jampa. Tbh. of ಝಮ್ಬ (Smd. 339 Mdb.).
 ಜಮ್ಬತಿ jampati. (= ದಮ್ಬತಿ). Husband and wife.
 ಜಮ್ಬಾ jampā. — ಜಮ್ಬಾಸೆಟ್ಟಿ. N. ಜಮ್ಬಾಸೆಟ್ಟಿ, ಜಾಡೀ ತಾರೋಲಿ ಅನ್ನದ ಜಲಪ್ರಮಾಣವೆಷ್ಟು? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).
 ಜಮ್ಬಾ jampu. 1. = ಜೊಮ್ಮ. Drowsiness, sleepiness (S. Mhr.; T. ಚಮ್ಬದ, ಜೊಮ್ಮಲ್, laziness, slowness).
 ಜಮ್ಬಾ jampu. 2. A multitude (Tō. = ಸಮುದಾಯ). See ಜಗ.
 ಜಮ್ಬಾ jampē. (T. ಚಮ್ಬೆ, one of the seven modes in music). — ಜಮ್ಬಿತಾರ. Slow time in music, andante (My.; Tō.).
 ಜಮ್ಬಾ jamba. 1. A certain horse (Bp. 59, 40; ತುರಗಂ ತುಮ್ಮ ಚಿಟ್ಟುರೋದಾರ್ Mr. 275, o. ra. ಜಮ್ಬ, ಬಿಮ್ಮ).
 ಜಮ್ಬಾ jamba. 2. = ಜಮ್ಬು, ದಮ್, ದಮ್ಬ, ದಮ್ಬ, ದಮ್ಬ, ದಮ್ಬ. Tbh. of ದಮ್ಬ. Ostentation, pomp (C., also ಜಮ್ಬ; Tō. ಜಮ್ಬ; T. ಚಮ್ಬ). ಜಮ್ಬ ಮಾಡಿ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದರೆ ಕಸಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಸು ಇಲ್ಲ (Prv.).
 ಜಮ್ಬಾ jamba-gāra. A man of ostentation (My.).
 ಜಮ್ಬಾ jambāra. Affair, business (C., also ಜಮ್ಬಾರ; Tn.; Tō. ಜಮ್ಬಾ, to do, perform). ಜಮ್ಬಾರವನಿಗೆ ತಮ್ಮದ್ದರ ಘೇ? (Prv.).
 ಜಮ್ಬಾ jambāla. Mud, mire (also ಜಮ್ಬ).
 ಜಮ್ಬಾ jambi. Tbh. of ತಮಿ. The tree Acacia or Mimosa sinna Roxb. (R.; Tō. ಜಮ್ಬ, ಜಮ್ಬಿ).
 ಜಮ್ಬಾ jambira. A lemon, the common lime (ಸಿಮ್ಬಿ Mr. 112; Si. 126).
 ಜಮ್ಬಾ jambu. Length (My.; Tō. ಜಮ್ಬ; see ಚಾಪ). 2, a kind of reed or sedge, *Typha angustifolia* L. (T. ಚಮ್ಬ; Tō. ಜಮ್ಬ, ಜಮ್ಬು). — ಜಮ್ಬಮಾನು. (ಚಿಲಿಚಿಮ, etc., ಕಾರ ಹುಲ್ಲಿನೊಳು ತಿರುಗುವ ಮಾನು, ಹುಲ್ಲುಮಾನು Si. 87). — ಜಮ್ಬುಹುಲ್ಲು. (ಕಾಶ, ಇಕ್ಕಡೆಗಡ್ಡೆ, ಫೋಟಿಗಲ Si. 163; My.).
 ಜಮ್ಬಾ jambu. 1. ಜಮ್ಬು. The rose apple, *Eugenia jambolana* Lam., or another species of *Eugenia* (ನೇಲಿಲ್ Mr. 115; ನೇಲಿಲ್ Si. 125). — ಜಮ್ಬುನೇಲಿಲು. The rose apple, *Eugenia jambos* L. (C.; Si. & Pl.). See ಕೆಮ್ಮು.
 ಜಮ್ಬಾ jambu. 2. = ಜಮ್ಬು 2. (S. Mhr.).
 ಜಮ್ಬಾ jambuka. A jackal. 2, Varuna. 3, = ಜಮ್ಬು 1.
 ಜಮ್ಬಾ jambuka-dhvani. The sound of a jackal. See ಊಕೆಡು.
 ಜಮ್ಬಾ jambukhānō. = ಜಮಖಾನೆ, etc. (My.).
 ಜಮ್ಬಾ jambuka-tāvara. A Śaiva place of pilgrimage near Trichinopoly (My.).
 ಜಮ್ಬಾ jambu-dvīpa. One of the seven continents surrounding the mount Méru; the central division of the world, including India; — India (pretty C.).
 ಜಮ್ಬಾ jambu-māli. N. of a rakshasa in the army of Ravana (Abh. P. 13, 121; Rām. 5, 4 sum.; J. 27, 43).
 ಜಮ್ಬಾ jambu-nadi. N. of a fabnious river, said to flow from the mount Méru, and to be formed by the juice of the fruits of a jambu tree on that mount. (R.).
 ಜಮ್ಬಾ jambu-phala. A jambu fruit (Bp. 54, 56).
 ಜಮ್ಬಾ jambū. N. (Bp. 49, 15; 55, 54).

ಜಮ್ಬಾ jamba. The common lime or lemon. 2, seizing with the mouth: N. of a daitya or demon, destroyed by Indra (C. Bp. 47, 21). 3, the jaws; the month; a tooth or tusk.
 ಜಮ್ಬಾ jamba-dvāsi. Indra (Bp. 54, 52).
 ಜಮ್ಬಾ jamba-bhēdi. Indra.
 ಜಮ್ಬಾ jamba-ripn. Indra (Mr. 41).
 ಜಮ್ಬಾ jambaia. The common lime or lemon.
 ಜಮ್ಬಾ jamba-valri. Indra (Rā. 1, 99).
 ಜಮ್ಬಾ jamba-amlra. Indra (Bp. 61, 82).
 ಜಮ್ಬಾ jamba-arl. Indra (ಇನ್ನ, ಜಮ್ಬ Nn. 38; J. 4, 7).
 ಜಮ್ಬಾ jambhira. The common lime or lemon. 2, a kind of basil (*Ocimum*) with small leaves. See ಮರುಕಳ.
 ಜಮ್ಬಾ jammadisu. To cause to tremble (P Rām. 6, 11, 3).
 ಜಮ್ಬಾ jammanō. With a thrill of joyful rapture (ರೋಮಾಂಜನಸುಖ Cti. I, 44; cf. ಜಮ್ಬನಿ).
 ಜಯ jaya. Conquering, winning; captivating, fascinating, charming, etc. (ಮನೋಹರ, ಕುಪ್, ಸಾಮ್ಯ, etc. Mr. 424). 2, victory; conquest; winning (ಗಲ Cti. I, 83; ಗಲ್ಲ II, 35). 3, a formula causing victory. 4, the plant *Premna spinosa* or *longifolia*. 5, the twenty-eighth year of the cycle of sixty (C.). — ಜಯ ಜಯ. rep. Hurra! bravo! all hail! glory unto—i (Bp. 32, 40; C.; Mhr.). — ಜಯಜಯ. Hail, master! (Cpr. 4, 67). — ಜಯವಿಡು. -ಇಡು. To shout "victory!" "bravo!", etc. (Bp. 52, 42; 57, 50; 59, 43). — ಜಯ ಹೊನ್ನು. To gain the victory (C.; B. 4, 8). ಜಯ ಹೊನ್ನಿದ (ಸಾರ್ಥಕ G.).
 ಜಯಭುಕ್ತೆ jaya-gbhānō. A bell of victory or for the proclamation of victory, used to be carried about (Bp. 21, 10, 40); a bell used in temples on joyous occasions (My.; see s. ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ).
 ಜಯಭಾಷೆ jaya-gbhāsha. Shouting to proclaim victory, a cry of victory. (My.).
 ಜಯತೆ jayat. Conquering.
 ಜಯದ್ರಥ jayat-ratha. N. of a king of the Sindhus and Sanvīras (J. 18, 32; 27, 42; 32, 50).
 ಜಯಧ್ವಜ jaya-dhvaja. A standard of victory. (Cpr. 6, 48). 2, a N.
 ಜಯಧ್ವನಿ jaya-dhvanī. A shout or cry of victory. (My.).
 ಜಯನ jayana. Conquering. 2, armour.
 ಜಯನಶಾಲಿಕೆ jayana-śālikē. An armonry (Cpr. 1, 139).
 ಜಯನ್ತ jayanta. N. of a son of Indra. 2, N. of a minister of Daśaratha (Rām. 1, 16, 12).
 ಜಯನ್ತಿ jayanti. A flag, a banner. 2, the day, or the anniversary of it, on which a deity assumed an incarnation, see ಕೃಷ್ಣ, ನರಸಿಂಹ, ರಾಮ. 3, the plant *Sesbanta aegyptiaca* Pers. 4, = ನೇತ್ರಮೂಲಿ, q. v. 5, N. of an author (Nn. 3).
 ಜಯಪತ್ರ jaya-patra. A record of victory (Bp. 52, 46; My. also ಜಯಪತ್ರಿಕೆ).
 ಜಯಮಂಗಳ jaya-maṅgala. A royal elephant. 2, a cheer (or festival) of victory (Cpr. 4, 42).
 ಜಯಮಾನ jayamāna. Conquering (Bp. 52, 19).
 ಜಯಮಿನಿ jayamini. Tbh. of ಜೈಮಿನಿ. (C.).

ಜಯಯಾತ್ರೇ jaya-yātrē. A march of conquest or victory (Ūpr. 7, 30).

ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ jaya-lakshmi. The goddess of victory, victory (Śāv. 4, 97).

ಜಯವನ್ತ jaya-vanta. (Śmd. 242, o. r. ಜಸ-). A victorious man (C.). Fem. ಜಯವನ್ತಳು (C.).

ಜಯವರ್ಮ jaya-varma. N. of a king (Ūpr. 5, 94. 101. 112).

ಜಯವಿಜಯ jaya-vijaya. N. of two doorkeepers (Bhāga-vata 3, 5 sum.).

ಜಯಶಾಲಿ jaya-śāli. A conqueror (Śi. 282; My.).

ಜಯಶೀಲ jaya-śīla. A victorious man (ಚತ್ವರ, ಚಪ್ಪು G.; My.).

ಜಯಶೌಂಡ jaya-śaunda. Exceedingly fond of victory (Bp. 36, 39).

ಜಯಶ್ರೀ jaya-śrī. The goddess of victory, victory (Ūpr. 2, 1; 6, 1). 2, N. of Jayavarma's wife (5, 94).

ಜಯಸು jayasū. = ಜಯಿಸು, ಜಯ್ತು. To conquer, to defeat, to overcome (Bp. 50, 19; S. Mhr.); to be victorious.

ಜಯಸ್ತಂಭ jaya-stambha. A column erected to commemorate a victory (Ūpr. 7, 32; My.).

ಜಯಿಸು jayisu. = ಜಯಿಸು, etc. (Bp. 28, 46; J. 12, 1; 13, 7. S. 55. 57; B. 4, 218; My.).

ಜಯೆ jayē. The plant *Sesbania aegyptiaca* Pers. 2, N. ಜಯವಿಜಯೆ jayē-vijayē. N. of two attendants of Girijā (Grj. 8, 88; 9, 59).

ಜಯ್ಯ jayya. To be conquered or gained, conquerable.

ಜಯ್ಯ jaysn. ಜೈಸು. = ಜಯಿಸು. (C.).

ಜರ jara. 1. = ಜರ. An imitative sound. — ಜರ ಜರ. rep. The noise in drawing anything on the ground (My.; Tē. ಜರಜರ).

ಜರ jara. 2. = ಜರು. Sliding. — ಜರಗುಣ್ಣಿ. -ಕುಣ್ಣಿ. Sliding on the posteriors down a slope, as children do in play (S. Mhr.).

ಜರ jara. 3. = ಜರಿದು. P. p. of ಜರಿ 1, in ಜರ ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಜರ jara. 1. Tbh. of ಜರ (Śmd. 368; C.). — ಜರಜರ. Ague (C.). — ಜರಗಣ್ಣಿ. Ague-cake: enlargement of the spleen (My.).

ಜರ jara. 2. Growing old; decaying; wearing out, wasting; etc. See ನಿರ್ಜರ. — ಜರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become thin or lean, as a child (S. Mhr.).

ಜರ jara. 3. (= ಜರಿ). Brocade (C.; Mhr., H.; B. 2, 7; 3, 102. 108; 4, 125). 2, gold (ಪೂರ್ಣ Bhn. 10, o. r. ಜರಗು; Br., H. ಜರು, gold).

ಜರ jara. 4. Somewhat; a little (C.; Mhr., H. ಜರಾ).

ಜರಕ್ jarak. The sound produced when a swing is in motion (C.).

ಜರಕ್ಕನೆ jarakkanē. = ಜರನೆ. With a sudden sliding motion, in ಜರಕ್ಕನೆ ಜಾಡು (My.).

ಜರಗ jaragn-a3. = ಜರಗಾಡಿ. (V. 41, 43).

ಜರಗಿಸು jaragisu. = ಜರಿಗಿಸು, ಜರುಗಿಸು, ಸರಕಿಸು, ಸರಿಕಿಸು, ಸರುಕಿಸು. To make slide aside, to move forward or push on (a thing on a surface, v. t., My.); to push or carry on, as work (My.).

ಜರಗು jaragu. 1. = ಜರಿಗು, ಜರುಗು, ಸರಕು, ಸರುಕು. To slip, as from the hand; to slide, as tiles; to roll down, as sand or corn from a heap; to change one's place, to move forward or aside (v. i.); to pass, to elapse, as time, words; to be done, as business (My.; Te.; T., M. ಜರಿ, to slide or slip, as a garment; to roll down, as oorn from a heap; to fall down, as little stones from a wall; to lean, bend, be in a bending posture, incline, slope = ಜಾಯ್, cf. ಜಾಡು; cf. ಜಗ್ಗು 1, ಜರಿ 1, ಜಾಡು 1, ಸರಿ).

ಜರಗು jaragu. 2. = ಜರುಗು 2. Loose texture, as that of cloth (My.).

ಜರಗು jaragn. = ಜರ 8, No. 2 q. v., ಜಲ 3, ಜಲಗು, ಜಾಲ 2. Gold.

ಜರಥ jaraṭha. Worn out, decayed, infirm; old; hard, solid; old age (ಘನ, ಹದಿನಾದುದು Nn. 15, o. r. ಹದಿದು; ಪರಾ, ಹದಿದು 138; ಪುರಾ, ಹದಿನಾದುದು 146). 2, hent, drooping. 3, harsh, ornel (ನಿಷ್ಕಾರ 146). 4, mnd, mire (ಸಂಕಲ, ಕೆಸರು 146).

ಜರಥ jaraṭa. = ಜರಥ. Hard, solid, firm, stiff (ಜಟ್ಟು Mr. 484); a ornel man (V. 37, 60).

ಜರಡು jaraḍu. = ಜಕ್ಕು q. v., ಜಾಳೆ, ಜೊಟ್ಟೆ. Unsubstantiality; uselessness (ಜಕ್ಕು, ಜಾಳೆ, ಪೊಕ್ಕು, ನಿಷ್ಕ ಯೋಜನ Bhn. 49; see ಜರಜ).

ಜರಡೆ jaraḍē. = ಜಲಡೆ, ಜಲ್ಲಡೆ, ಜಲ್ಲಡೆ. A sieve (My.; Tē. ಜಲ್ಲಡೆ, a wicker sieve; T. ಜಲ್ಲಡೆ, M. ಜಲ್ಲಡೆ, a large sieve, a orihhie; Tē. ಜಲ್ಲೆಂಚು, T., M. ಜಲಿ, to sift; to find by sifting or searching, a piece of gold, etc.; T. ಜಲ್ಲು, to sift, to sprinkle water; see ಜಲ್ಲಿಸು; cf. ಜಾಲಿನ).

ಜರಣ jaraṇa. Waxing old; decayed. 2, promoting digestion. 3, cumín-seed.

ಜರತ jarat. ಜರನ್ತ. Old; decayed, infirm.

ಜರತಾರ jaratāra. = ಜರತಾರೆ. Silver wire covered with gold (S. Mhr.; Mhr., H.; Br. ಜರತಾರು).

ಜರತಾರಿ jaratāri. = ಜರತಾರಿ. Worked with jaratāra (C.; Mhr., H.).

ಜರತಾರೆ jaratāre. = ಜರತಾರ. (My.).

ಜರದಾ jaraḍa. = ಜರಿದ, ಜರಿದ, ಜರಿದ. Dnn, used of the horse (Mhr., H.; R.).

ಜರಿದ jaradi. = ಜರಿದ, etc. (B. 5, 242).

ಜರಿದು jaraḍu. = ಜರಿದು. P. p. of ಜರಿ 1. (My.).

ಜರದನ jarat-gava. An old bull or ox.

ಜರನೆ jaranē. = ಜರಕ್ಕನೆ. (C.).

ಜರನ್ತುಕಾಲ jarat-mṛgāla. Old, rotten lotus fibres (Ūpr. 5, after 39).

ಜರಬು jaraḥu. = ಜರುಬು. Terribleness: imperativeness; overawing; awe (C.; Mhr., H. ಜರುಬು).

ಜರಗ jaras. Old age; decrepitude.

ಜರಾಯು jarāyu. The exterior membrane which invests the fetus, the Chorion (ಕೂಡು ಕೂಡುವು ಚೀಲ Mr. 308). 2, the womb, the uterus. 3, the after-birth.

ಜರಾಯುಜ jarāyu-ja. Born from the womb, viviparous. as man, horses, etc.

ಜರಾವತ್ jarāvat. Aged, old, infirm (ಎಸ್ತಸ, ಮುಷ್ಠದೋಷವನಂ Mr. S10).

ಜರಾಸನ್ನ jarā-sandha. N. of a king of Magadha and Ōḍi, and enemy of Kṛishṇa. (Śmd. 64 Mdb.; Bp. 54, 36).

ಜರಿ jari. 1. = ಸರಿ. To slip or fall, as from the hand (C.); to slide, to come, fall or slip down, as a bank (ತೀರವತನ Śmd. Dh.; ಕಸಿ Śm. 110; My.); to fall in, as a house (My.); to slip away or shrink back. See Bp. 2, 15; Rāv. 5, after 120; Rām. 1, 16, 14; J. 21, 18; 25, 85. P. ps. ಜರದು (My.), ಜರದು (C.). (See T., M. s. ಜರಗು 1; T. also ಜರುನ್). 2. to fall away, to lose flesh, to become emaciated (My.).

ಜರಿ jari. 2. A short P. p. of ಜರಿ 1, in ಜರಿ ಜರದು (Bp. 16, 5; 54, 80).

ಜರಿ jari. 3. = ಸರಿ. (A sliding place): a sloping hollow between hills, a ravine worn by a stream (C.; ದರತ್ Si. 486; J. 10, 8; Tē. ಜರಿ, ಜರಿ, ದರಿ, ಜರದು; T. ಜರಿನ್). ಬೆಟ್ಟದ ಜರಿ (ಪ್ರವಾಹ, ತಟಭೃಗು Si. 115; ಪ್ರಸ್ಥ 429; cf. ಝರಿ). ನಡೆಯಲ್ ಇವುಂ ಕೊಡದ ಜರಿಗಲಂ ದರಿಗಲಂ... ಕಾನನಂ ಕಣ್ಣೆ ಸದುದು (Rāghc. 17, 56). — ಜರಿಗಿಡ. A feru (My.).

ಜರಿ jari. Worked with gold or silver threads; gold or silver threada (My.; Mhr., H.; Br.). — ಜರೀಪಟಕ. The streamer of the grand ensign of the Peshwa (Mhr., H. -ಕಾ); a grand flag (S. Mhr.; Ōb. 125); a golden girdle or belt (My.; Mhr.).

ಜರಿಗಿಸು jarigisu. = ಜರಗಿಸು. (My.).

ಜರಿಗು jarigu. = ಜರಗು 1, etc. (My.).

ಜರೀಫ jarīfa. A giraffe (My.; Arabio zīrafāh, zorāfeh).

ಜರೀಖು jarīhu. A laud-measure; laud-surveying (Mhr., H., Br.); measurement (My.).

ಜರು jaru. = ಜರು 2. — ಜರುಗಿದಕು. -ಕೆಡಕು. To fell to the ground (Bh. 8, 26, 11).

ಜರುಗಿಸು jarugisu. = ಜರಿಗಿಸು, etc. (My.).

ಜರುಗು jarugu. 1. = ಜರಗು 1, etc. To slide, etc. (My.); to give way, to flee (Bh. 8, 26, 15).

ಜರುಗು jarugu. 2. = ಜರಗು 2. (My.).

ಜರುಖು jarubu. = ಜರಖು. (My.).

ಜರುಕು jaruhu. To cause to come down, to demolish (Rām. 6, 11, 15).

ಜರಾರು jarāru. Necessarily, at all events; inevitable necessity (C.; Mhr., H.).

ಜರಿ jarē. ಜರಾ. Old age; decrepitude; hoary age, grey hair (ಸರಿ Ōt. I, 48; ಪರಿತ, ಸರಿ Mr. 320). ಜರಿ ಬನ್ನರೂ ಸರಿ ಬರ ದಾರದು (Prv.). — ಜರಿ ಸರಿ. Old age and greyness (Rām. 5, 8, 67).

ಜರೀ jar. An imitative sound. — ಜರ ಜರ. rep. The continual creaking of shoes (C.).

ಜರೀ jara. = ಜರಿದು. P. p. of ಜರ 1, in ಜರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಜರೀಕ್ಕು jarakku. The creaking of shoes (C.).

ಜರಿದು jaradu. = ಜರಿದು. P. p. of ಜರ 1. (My.).

ಜರಿದು jaraha. Rebuke, censure (ನಿರಾಕಾರ, ವರಾಧವ, ಪರಿಧವ, etc. Mr. 428; Dat. ಜರಹಕ್ಕೆ 428).

ಜರೀ jari. 1. = (ಜರಿ 1), ಜರ 1 q. v., ಜರೀ, ಜರೀ. (C.; Bp. 44, 68; J. 9, 5; 10, 58; 12, 81). ಅಭಿನವಮಂಗಲ್ ಉಸುರ್ದ ಸತ್ಯತೆಯಿಂದ ಜರೀವರಾರ್? ಮದವರ್ ಆರ್? (Mr. 7). — ಜರಿದು ಬಾಟ. -ಅಟ. Abusing, etc. (My.). — ಜರಿದಾದು, -ಅಡು. = ಜರಿದು. To revile, to censure. ಜರಿದಾದರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅವರಿಣ, ಧಕ್ಕುತ Si. 379).

ಜರೀ jari. 2. P. p. of ಜರ 1, in ಜರ ಜರಿದು (Bp. 28, 25).

ಜರೀ jari. 3. A centipede; a scolopendra (Tē. ಜರಿದು; cf. ಜರಿದು). ಕರ್ಣಜರೀಕೆ, ತತಪದ ಎನ್ನರೆ ಜರ, ಸರ ಸ್ತತೇ ಪುತ್ರನನ್ನು ಹುದು; ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಬನಿಕೇ ಬಣ್ಣೇ ಹುದುವೆ ಮ್ಪುವರು (Si. 171).

ಜರೀಚು jaricu. = ಜರುಚು 1. (Ōpr. 7, after 62).

ಜರೀಚು jarucu. 1. To talk much, to be talkative or loquacious, to talk vainly (ಬಹುಭಾಷೆ Śmd. Dh.).

ಜರೀಚು jarucu. 2. Garrulity, loquaciousness, vain talk (ವ್ಯರ್ಥಾಶಾಸ Śmd. II; Kk. 80).

ಜರೀ jarē. 1. = ಜರ 1, etc. To speak assaultingly; to rebuke, to abuse; to disgrace, to disdain, to jeer at, etc.; to utter a harsh sound (ಅಕ್ರ ಮಣಾರಾಸ Śmd. Dh.; ಹೇರೆ, ಪದಾನ್ Nu. 108; ತಿರಸ್ಕಾರ Nn. 154; My.; T. ಕಡುವು, to soold, etc.; cf. ಜರ್ಫ 1). P. ps. ಜರಿದು, ಜರಿದು. ಪಾಪಿಗರ್ ಸುಜನರಂ, ಮಾಣಿಕ್ಯಮಂ ಜಕ್ಕೆ ತಾಂ ಜರಿಯಲ್, ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಗಾಸಿಂಗಮ್ ಎಣೆಯೇ? (Si. 103). See Bp. 9, 10; 45, 17; 60, 21; Rāv. 18, 60; Ō. Bp. 5, 50; 11, 6; J. 1, 6, 7; 14, 15; 17, 8; 31, 26; Bh. 8, 21, 8.

ಜರೀ jarē. 2. An imprecation or term of abuse (ಅವಗ್ರಹ Śmd. Dh.; ಬರಿದಾದ ಕ್ಷೇಣಂ Ōt. I, 29).

ಜರೀನೆ jarranē. Quickly, rushingly (Ōpr. 8, after 36; My.; Tē. ಜರಿದುನೆ).

ಜರ್ಕು jarku. (= ಜರ್ಕು). To strike with the nails or claws (ನಖಾತನ Śmd. Dh.).

ಜರ್ಗು jargu. (Śmd. 50). The noise of a thing falling, crash (? T. ಜರಿದುಕ್ಕು). — ಜರ್ಗುಮದ. -ಜರ. To fall with a crash (?). ಜರ್ಗುಮದ್ದಿದು (Śmd. 50).

ಜರ್ಜರ jarjara. = ಜರ್ಜರ, q. v.

ಜರ್ಜರ jarjara. Old, infirm, decayed. 2, broken in pieces, split into small particles, broken, shattered (ನಿರ್ಜರ್ಜರ, ಬಡದುದು Nu. 41, o. r. ಜರ್ಜರ). 8, perforated, wounded. 4, dull, hollow (as the sound of a cascade, Ōpr. 5, after 76).

ಜರ್ಜರ jarjarita. = ಜಜ್ಜರಿತ. Torn or broken in pieces, broken, crushed; infirm (Ōpr. 4, 16). 2, perforated, wounded, hurt (Śmd. 288, o. r. ಜಜ್ಜರಿತ). 3, tremor, trembling (Tē., R.; uot Sk.).

ಜರ್ಜರಿಸು jarjarisu. To become infirm; to droop, to be bowed down; to lose heart (Ō. Bp. 47, 20).

ಜರ್ಜರ jarjara. = ಜಜ್ಜರ, etc. ಜರ್ಜರರ ಉದ್ಧತರು (Bhu. 54).

ಜರ್ಜರ jarjē. ಜರ್ಜರ. A rattling, clattering sound (Sk. ಝಂಝರ). ತೇರ ವಂಗದದ ಜರ್ಜರವಂ (J. 22, 4).

ಜರ್ಜರಿ jarjari. = ಜರತಾರಿ. (G. 346; My.).

ಜರ್ಜಲ jarjila. = ಜಜ್ಜಲ. Wild sesamum (ಕಾಡೆಕ್ಕು Hā.).

ಜರ್ವಾ jardā. = ಜರ್ದಾ. (B. 3, 55).

ಜರ್ವೆ jardē. = ಜರ್ವಾ. (B. 5, 12).

ಜಬ್ಬು (jarbu). = ಜಬ್ಬು 2, ಜರ್ವು 1. To use an assaulting voice: to chide, to scold, to rebuke (ಅಕ್ರಮಣದ್ವನಿ Śmṛ. Dh.; Rāṣ. 4, 70; Śāṣ. 4, 19; cf. ಜಡಿ 1, ಜಡಿ 1).

ಜರ್ಯ jarya. Becoming old, etc. See ಜ.

ಜರ್ವು (jarvu). 1. = ಜಬ್ಬು, etc. ಜೇಡತೆಯು . . . ಕೊಲೆಗೆ ಎಳಸದ ಮೊಲ ಪುರ್ವನಿಂ ಜರ್ವತ ಇನೆಯಂ (Rāghc. 17, 66).

ಜರ್ವು (jarvu). 2. Chiding, reproaching (ಜಂಕಣಿ Ū. II, 50; Kk. 42; Śm. 39; S. Mhr.).

ಜಲ್ jal. A sound in imitation of a sudden great palpitation of the heart, etc. — ಜಲ್ಲೆನ್. -ಎನ್. -ಎನ್ನು. Suoh palpitation to take place; to be greatly alarmed (C.). ಪ್ರಮಗದ ಎದೆಗರ್ ಉಪ್ ಜಲ್ಲೆನುತ (Bp. 9, 3; see also 26, 27; 61, 81). 2, to sound as water when suddenly poured out, as grain, pearls, etc. when scattered about (My.).

ಜಲ jala. 1. = ಜಡ, ಜಳ 2. Cold; stupid; apathetic. 2, water (ಉದಕ, ನೀರು Nn. 87; ಅಪ್ಪ, Śm. 100). 3, mental frigidity; fraud, hypocrisy (ಕಪಟ 87; Mr. 473; cf. ಜಲಿಕ). 4, a kind of fragrant medicinal plant (= ಪ್ರೀವೇರ). 5, a certain metrical foot (Ūh.; Mr. 364).

ಜಲ jala. 2. (= ಜಳ 1, ಝಲ). — ಜಲಜಲಿಸು. To glitter, to shine (Ūpr. 4, 81; 7, 56; Abh. P. 8, 64; 10, 80; 11, 88).

ಜಲ jala. 3. = ಜರಗು, etc. Gold. See ಜಲಗಾಡಿ.

ಜಲಕ jalaka. = ಜಳಕ. Relating to water: a bath, bathing (Tē.; T. ಜಲಕ್ಕ, ಜಲಗ).

ಜಲಕಣೆ jala-kaṇa. A water-drop; water-drops (ನೀವರ, ತನ್ನಲ್ Kk. 13; Śm. 35).

ಜಲಕಣ್ಣಿಕೆ jala-kaṇṭaka. A crocodile (Sk.). 2, the plant Trapa bispinosa (Sk.). 3, an alarming danger arising from water (My.).

ಜಲಕನ್ನೆ jala-kannē. A water-nymph (Bp. 19, 83).

ಜಲಕಾರ್ಕೆ jala-kāka. A water-crow: the diver-bird (ಮದ್ದು, ನೀರ್ಗಾರ್ಗ Mr. 171).

ಜಲಕ್ಕನೆ jalakkanē. = ಜಲಕನೆ, ಜಳಕನೆ, ಜಳಕ್ಕನೆ, (ತಳಕ್ಕನೆ). Clearly, purely; brightly, shiningly; clearness, etc. (ವಳಜ್ಜನೆ, ನಿರ್ಮಲ ಸ್ತ.; Kk. 52, o. r. ಜಳಕ್ಕನೆ; Ūpr. 4, 81; Rāṣ. 7, 6; Sk. ಝಲ್ಲರ, purity).

ಜಲಕ್ಕನೆ jalakkanē. Quickly (R.; Mhr. ಝರಕನ).

ಜಲಕ್ರೀಡೆ jala-kriḍē. Sporting or gambolling in water, bathing for pleasure or amusement (ನೀರಾಟ ಸ್ತ.; Ūpr. 1, after 81; J. 30, 1).

ಜಲಕ್ಷಾಲನ jala-kṣāḷana. To wash or cleanse with water. See ಅಲಮ್ಬು.

ಜಲಕ್ಷಾಲನ jala-kṣhāḷana. = ಜಲಕ್ರೀಡೆ. See ಒರಾಡು.

ಜಲಗಾಡಿ jala-gāḍa. = ಜಾಲಗಾಡಿ 1. A man who gathers the contents of drains, sweepings, and the sand of rivers, and washes them for gold (My.; Mhr. ಝಾರೇಕರ; Tē. ಜಲಗಂ-ವಾಡು, ಜಲಕಡುಗು-ವಾಡು, ಜಾಲರಿ-ವಾಡು, ಜರಗಡುಗು-ವಾಡು; Tē. ಜಲ-ಗಡುಗು, to wash gold).

ಜಲಗು jalagu. = ಜರಗು, etc. Gold. — ಜಲಗಂ ಕಚ್ಚು. To wash gold. ಎಮಗೆ ತಾನ್ ಆಚ್ಚರಿಯ ನಿಧಿಯರಲು, ಜಲಗಂ ಕಚ್ಚು

ವರೆ? (Bp. 2, 23). — ಜಲಗಂ ತೊಳೆ. = ಜಲಗಂ ಕಚ್ಚು. ನಿಧಿಯದಿ ರೊಳರೆ, ಕಡೆಗೆ ಜಲಗಂ ತೊಳೆಯ ಮೊದದವು? (Bp. 57, 62).

ಜಲಗ್ರಹ jala-graha. A shark, or crocodile. ರಾಗಾದಿಯ ಜಲಗ್ರಹವು (Jās. 42, 63).

ಜಲಚರ jala-čara. Going in water, aquatic; a fish (ಮಾನು Nn. 80).

ಜಲಜ jala-ja. = ಜಡಜ. Born or growing in water; a lotus (Ūh. v. 99; Bp. 3, 8). 2, a shell, a conch-shell (Śāṣ. 1, 60). 3, a good kind of śālagrāma (My.).

ಜಲಜಜ jalaja-ja. Brahmā.

ಜಲಜಜಾಣ್ಣಿ jalajaja-aṇḍa. The universe (Rām. 5, 8, 58).

ಜಲಜದಲನಯನೆ jalaja-dala-nayanē. A woman with eyes like lotus-petals (Bp. 44, 59).

ಜಲಜದಲೋಚನೆ jalaja-dala-lōčanē. = ಜಲಜದಲನಯನೆ. (Bp. 40, 21).

ಜಲಜನಾಥ jalaja-nābha. Viṣṇu (Dp. 119).

ಜಲಜನ್ತು jala-jantn. An aquatic animal.

ಜಲಜಲೋಚನೆ jalaja-lōčanē. A woman with lotus-like eyes (Rām. 3, 8, 25).

ಜಲಜಸಮ್ಮನೆ jalaja-samhhava. Brahmā.

ಜಲಜಸಮ್ಮನೆಗಣೆ jalajasamhhava-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).

ಜಲಜಾತ jala-jāta. = ಜಲಜ. (My.).

ಜಲಜಾರಿ jalaja-arī. The moon. (My.).

ಜಲಡೆ jalaḍē. = ಜರಡೆ, etc. (My.).

ಜಲತರಂಗ jala-taraṅga. A wave. 2, musical cups or glasses, harmonicon (My.; Mhr.).

ಜಲದ jala-da. Water-giving: a cloud (Ūpr. 4, 34). 2, a fragrant grass, Cyperus rotundus.

ಜಲದನಿನದ jalada-ninada. Thunder (Bp. 87, 54).

ಜಲದರ್ಪಣಪ್ರತಿಬಿಂಬು jala-darpaṇa-pratibimba. An image reflected in water or in a mirror. See ನೆರರ.

ಜಲದಾಗಮೆ jalada-āgama. The arrival of clouds, the rainy season (Ūpr. 4, 39, 44). See ಕಾರ.

ಜಲದಾರಿ jaladāri. A drain, a kennel (My.; Br., H. ಜಲದಾರಿ, ಜಲಾರಿ).

ಜಲದಿ jaladi. = ಜಲದು, ಜಲ್ಲೆ, ಜಲ್ಲು. Quokly (My.; Mhr., H. ಜಲದಿ).

ಜಲದು jaladu. = ಜಲದಿ. (C.).

ಜಲದುರ್ಗ jala-durga. A fortification surrounded by water (Ūpr. 4, 27).

ಜಲದೇವತೆ jala-dēvatē. A water-goddess (Abh. P. 16, 28; J. 84, 1).

ಜಲದೋಣೆ jala-drōṇi. A bucket.

ಜಲಧರ jala-dhara. Water-holding: a cloud.

ಜಲಧರಮಾರ್ಗ jaladhara-mārga. The sky (A.).

ಜಲಧಿ jala-dhi. Water-receptacle: the ocean (ಕಡರ್, ಮುನ್ನೀರ್ Śm. 36).

ಜಲನಿಧಿ jala-nidhi. Water-treasure: the ocean. 2, the number four (Ūh.).

ಜಲನಿಮಜ್ಜನೆ jala-nimajjana. Sinking, diving, or plunging into water. See ಅಗುಡ್, ಅಡ್, ಮುಡುಂಕು.

ಜಲನಿರ್ಗಮೆ jala-nirgama. A water-course, a drain, etc.

ಜಲನಿಷ್ಕ್ರಮಣೆ jala-niṣkramapa. The going out, or taking out, of water. See ಸೇನ್ನು.

ಜಲನೀಲಿ jala-nīli. *The aquatic plant Blyxa octandra* Rich.
 ಜಲನರ jala-n-dhara. Water-bearer: N. of an Asura, the son of Śiva and the ocean. (Grj. 10, after 110; Bp. 18, 22; 46, 18; 54, 36, 56; Ū. Bp. 47, 26).
 ಜಲಪಕ್ಷಿ jala-pakshi. A water-bird (Sl. 174, 175).
 ಜಲಪತಿ jala-pati. Vārṇa. 2, the ocean. (My.).
 ಜಲಪದ್ಧತಿ jala-paddhati. A water-course, a gutter, a drain.
 ಜಲಪಾತ್ರಿ jala-pātrī. A water-, or drinking-, vessel (ಗುಣೈ ಗೆ Kk. 32; Śm. 34; ಕಮಣ್ಣು Mr. 212).
 ಜಲಪಿಪ್ಪಲಿ jala-pippali. *The aquatic plant Commelina satifolia* Roxb., and another species.
 ಜಲಪುರುಷ jala-purnsha. A water-male (Bp. 19, 83).
 ಜಲಪುಷ್ಪ jala-pushpa. An aquatic flower. 2, a fish (My.).
 ಜಲಪ್ರಸಾಲ jala-praṇāla. An outlet or channel from a pond, a water-course, a waste-pipe, etc. (ತುಮ್ಮು Śm. 101).
 ಜಲಪ್ರಸಾಲಿ jala-praṇāli. = ಜಲಪ್ರಸಾಲ. (ತುಮ್ಮು Śmd. Dh.).
 ಜಲಪ್ರತಿಬಂಧನ jala-pratihandhana. A water-barrier, a dam, etc. See ಅಡೆ.
 ಜಲಪ್ರತ್ಯಯ jala-pratyaya. A water-hole, (a pond? ತಡ ಗುಣೈ Śmd. II; ತಡಗುಣೈ ಗೆ Kk. 76, o. r. ಜಲದ ಪಾತ್ರಿ).
 ಜಲಪ್ರಲಯ jala-pralaya. Destruction by water, a destroying deluge (J. 32, 32; C.).
 ಜಲಪ್ರವಾಹ jala-pravāha. The current or flow of water (My.).
 ಜಲಪ್ರಾಂತ jala-prānta. A bank, a shore.
 ಜಲಪ್ರಾಯ jala-prāya. Abounding with water, watery, wet.
 ಜಲಫಲಿ jala-phali. A water-snake (ಅಲಗರ್ಡ Mr. 401).
 ಜಲಬುಬುಬುಜ jala-budbudha (i. e. ಬುಬ್ಬು). A water-hubble (Ūpr. 4, 57).
 ಜಲಭಂಗ jala-bhaṅga. A wave (ನೀರ ತರೆ Nn. 102).
 ಜಲಭೃತಿ jala-bhṛti. Water-bearing: a cloud (ಮೋದ G.).
 ಜಲಭ್ರಮ jala-bhrama. A whirlpool (ಅನರ್ತ, ಸುದ್ರ Mr. 415).
 ಜಲಮಗ್ನ jala-magna. Immersed in water. See ಅದ್ವಿ.
 ಜಲಮಯ jala-maya. Formed of water, consisting of water, watery. (My.).
 ಜಲಮಲಿ jalamali. An annual weed, the Indian acalypha, *Acalypha indica* L. (Z.).
 ಜಲಮುಖ jala-muḥ. Water-shedding: a cloud.
 ಜಲಯನ್ತ್ರ jala-yantra. A syringe (Ūpr. 7, 130, 131, 135, 141). See ಜಲಕಾರ್ಯ. 2, a water-work, a water-engine.
 ಜಲರಂಕು jala-ranku. A kind of gallinule (ಜಾಮರ Hlā.; ವರುಷ Mr. 176, o. r. ನರುಗ).
 ಜಲರಾಶಿ jala-rāśi. The ocean.
 ಜಲರುಹ jala-rnha. = ಜಲರುಹ. Growing in water: a lotus.
 ಜಲರುಹರಿಪ jalaruha-ripn. The moon (Śālv. 2, 114).
 ಜಲರುಹಾಕ್ಷ jalaruha-aksha. Viṣṇu (Bh. 8, 21, 23).
 ಜಲರುಹೋದರ jalaruha-ndara. Viṣṇu.
 ಜಲರುಹೋದರಗಣ jalaruhōdara-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).
 ಜಲರ್ಕನಿ jalarkanḥ. = ಜಲಕನಿ, etc. ಇನ್ನಿರೆ ತಟ್ಟಂ, ಸನ್ನೇ ಕದ್ವಾನ್ತಾಫಂ ಒಂಗಿರೆ, ಜಲರ್ಕನಾಗಿ (o. r. ಜಲಕನಾಗಿ), ... ಪೇದ್ದಿನ್ ಇದಂ ಶಾನ್ತಮನಂ ಕವಿತಾಗುಣೋದಯಂ (Kāvy. I, 5, 49).

ಜಲವತಿ jala-vat. Abounding in water (A.).
 ಜಲವಾಯು jala-vāyasa. The diver bird.
 ಜಲವಾಹ jala-vāha. Water carrying: a cloud. (R.).
 ಜಲವಹಂಗ jala-vihaṅga. = ಜಲವಹ. (Ūpr. 6, 33).
 ಜಲವ್ಯಾಲಿ jala-vyāli. A water-snake.
 ಜಲಕಂಕೆ jala-kaṅkē. Fear arising from water (My.). 2, making water (My.). ಜಲಕಂಕೆ ಹೋಗು (My.).
 ಜಲಕಯನ jala-śayana. Reposing on the water; Viṣṇu.
 ಜಲಕುಕ್ತಿ jala-kuṭti. A bivalve shell.
 ಜಲಕೂಕ jala-kūka. The plant *Blyxa octandra* Rich., duck-weed.
 ಜಲಸಂಧಿ jala-sandhi. Straights, a narrow passage in the ocean (My.).
 ಜಲಸ್ಪರ್ಶ jala-sparśa. = ಜಲತಂಕೆ No. 2. (My.).
 ಜಲಹರಿ jala-hari. A small channel for conveying off waste water, at the pedestal of a liṅga, etc. (C.; Bp. 26, 26; 57, 43).
 ಜಲಹಿಪ್ಪಲಿ jala-hippali. The plant *Jussiaea repens* Lin. (ರಾಂಗುರಿ, ಶಾರದಿ, ತೋಯವಿವರಿ Nr.). Cf. ಜಲವಿವರಿ.
 ಜಲಾಕರ jala-ākara. A source of water, a spring, a fountain, a pond (Ūpr. 4, after 42).
 ಜಲಾಕರ್ಷಣ jala-ākaraṣaṇa. The pulling, drawing or taking away of water. See ಮೋ.
 ಜಲಾಗಮ jala-āgama. The act of bringing water (J. 33, 45).
 ಜಲಾಧಾರ jala-ādihāra. A reservoir; a lake or pond (ತಟಾಕ, ಕೆರೆ Mr. 417).
 ಜಲಾಧಿದೈವತ jala-adhidaivata. Varuṇa.
 ಜಲಾಯಿಸು jalāyisu. To burn (v. t., My.).
 ಜಲಾಲಿ jalāli. A sort of masquerade at the Moharam (My.; Br., H. ಜಲಾಲಿ, ಜಲಾಲಿ).
 ಜಲಾನತಾರ jala-avatāra. A landing place at a river's side.
 ಜಲಾನರ್ತ jala-āvarta. A whirlpool, an oddy. See ಸುದ್ರ.
 ಜಲಾನರ್ತಾಕ್ಷರ jala-āvarta-akshara. Letters (written) on a whirlpool (Śā. 74).
 ಜಲಾಶಯ jala-āśaya. = ಜಲಾಶಯ. A reservoir or any piece of water; a lake or pond. 2, the root of *Andropogon muricatus*. 3, a fish. 4, stupid, dull, apathetic; stupid manner.
 ಜಲಾಶಯಮಗ್ನ jalāśaya-magna. Immersed in a pond, etc. See ಅಗುದ್ವಿ.
 ಜಲಾಶ್ರಯ jala-āśraya. = ಜಲಾಶಯ. (My.).
 ಜಲಾಶ್ರಿತೆ jala-āśritē. Dwelling in water: a female Yaksha (ಜಕ್ಕಿ Mr. 15 in two MSS., o. r. ಜಕ್ಕಿ and ಜಲಾಶ್ರಿತೆ).
 ಜಲಿ jali. An impression made with a pike or pin (?). ಜಲಿಯನೆ ಸಳೆಯದೊತ್ತು (Mr. 226, o. r. ಸಳೆಯು).
 ಜಲಿಕೆ jalika. A deceiver (ವ್ಯಂಸಕ, ಮಾಯೆಗೆಯ್ವಂ Mr. 227; cf. ಜಲ 1, No. 3).
 ಜಲಿಕೆ jalikē. = ಜಲಾಕೆ, etc.
 ಜಲಕೆ jalnē. = ಜಲಾಕೆ, etc.
 ಜಲಗು jalugu. (fr. ಜನ). A place where water drops or oozes (J. 10, 8).
 ಜಲಮು jaiuma. = ಜನ್ನ. (My.).
 ಜಲಾಕೆ jalākē. = ಜಲಿಕೆ, ಜಲಕೆ, ಜಲೋಕೆ, ಜಲಾಕೆ. A leech. Its Thhs. are ಜಗುಳಿ, ಜಗುಳಿ (Śmd. 354, 362).

ಜಲೋಕೆ jalókē. = ಜಲೋಕೆ, etc.

ಜಲೋಚ್ಚಾಸ್ತನ ಜಾಲಾ-nehvāsa. A drain; a sluice (ವರಿವಾಡು, ಕಡೆಗೋಡೆ Mr. 418).

ಜಲೋತ್ತರಣ ಜಾಲಾ-uttarāṇa. Crossing over water. See ಕಸಾಡು, ಕಸು.

ಜಲೋತ್ಸರ್ಜನ ಜಾಲಾ-ntsarjana. Pouring out, letting loose, or casting forth water. See ಚಲುಕು.

ಜಲೋದರ ಜಾಲಾ-udara. Water-belly: dropsy (My.; B. 5, 286).

ಜಲೋದ್ಧತೆ ಜಾಲಾ-ddhatē. N. of a vṛtta (Čh.).

ಜಲಾಕಸ ಜಾಲಾ-ōkas. Living in water; a leech.

ಜಲಾಕೆ ಜಾಲಾ-ōkē. = ಜಲಾಕೆ, etc. A leech.

ಜಲಾಘ ಜಾಲಾ-ōgḡba. A quantity of water. 2, N. (B. 5, 134).

ಜಲ್ಲೆ jaldi. = ಜಲ್ಲೆ, etc. (C.; Br.).

ಜಲ್ಲೆ jaldn. = ಜಲ್ಲೆ, etc. (My.).

ಜಲ್ಲೆ jalpa. Talk, speech; prate, babble, chatter; disputation, wrangling, discussion. (Bp. 53, 8).

ಜಲ್ಲನ ಜಾಲ್ಪಾನಾ. = ಜಲ್ಲ. (My.).

ಜಲ್ಲಾಕೆ ಜಾಲ್ಪಾಕಾ. Talkative, talking nonsense; a chatterer.

ಜಲ್ಲಾಕೆ ಜಾಲ್ಪಾಕಿ. A talkative female.

ಜಲ್ಲಿತ ಜಾಲ್ಪಿತಾ. Spoken, said; talk, etc.

ಜಲ್ಲೆ ಜಾಲ್ಮಾ. Tbh. of ಜನ್ಮ (ಜನ್ಮ Mr. 507; C.).

ಜಲ್ಲೆದೇಶ ಜಾಲ್ಮಾ-dēša. = ಜನ್ಮ. (C.).

ಜಲ್ಲೆವಾಜ ಜಾಲ್ಮಾ-pāpa. = ಜನ್ಮವಾಜ. (My.).

ಜಲ್ಲೆಭಾಷೆ ಜಾಲ್ಮಾ-bbāshē. Mother-tongue (S. Mhr.).

ಜಲ್ಲೆಭೂಮಿ ಜಾಲ್ಮಾ-bbūmi. = ಜನ್ಮಭೂಮಿ. (C.).

ಜಲ್ಲೆವೈರಿ ಜಾಲ್ಮಾ-valri. An enemy from one's birth (C.).

ಜಲ್ಲೆಕತ್ತು ಜಾಲ್ಮಾ-kaṭru. = ಜಲ್ಲೆಕೈರಿ. (My.).

ಜಲ್ಲಾಂತ ಜಾಲ್ಮಾ-anta. = ಜನ್ಮಾಂತ, q. v.

ಜಲ್ಲಡಿ ಜಾಲ್ಲಾಡಿ. = ಜರಡೆ, etc. (ಪಾಲಿನ Sl. 307).

ಜಲ್ಲಡೆ ಜಾಲ್ಲಾಡೆ. = ಜಲ್ಲೆಡಿ, etc. (My.).

ಜಲ್ಲನೆ ಜಾಲ್ಲಾಣೆ. With a start (Rāv. 6, after 11; cf. ಜರಾ).

ಜಲ್ಲೆ jalli. 1. = ಜಲ್ಲೆ 1. A pretty large, round bamboo basket used for storing corn (S. Mhr.; Tē. ಜಲ್ಲೆ, a long, narrow basket built on a tray).

ಜಲ್ಲೆ jalli. 2. Broken stone, metal (My.; Tē.; T. ಜಲ್ಲೆ; cf. ಕಲ್ಲೆ). 2, falsehood, a lie (My.; Tē., T.). — ಜಲ್ಲೆ ಹೊಡೆ. To lie (My.).

ಜಲ್ಲೆ jalli. 3. (= ಝಲ್ಲೆ). Tassels; hangings (T. ಜಲ್ಲೆ); a whisk made of the tail of the čamara or bos grunniens (Rāv. 18, 62; 13, after 77; Rāv. 2, 44; Č. Bp. 5, 2, 3, 51; J. 12, 4; Mhr. ಝೇಲಾ, a bunce; a nosegay). — ಜಲ್ಲೆಮಗ. The bos grunniens (Rāv. 3, 47).

ಜಲ್ಲೆಸು ಜಾಲ್ಲಿಸು. To sift (My.; see T., M., Tē. s. ಜರಡೆ; cf. ಪಾಲಿನ 1, etc.).

ಜಲ್ಲು jallu. 1. The state of being torn, as cloth or plantain leaves (My.).

ಜಲ್ಲು jallu. 2. = ಜಲ್ಲೆ 2. A boatman's pole (Tn. ಜಲ್ಲೆ). ಒಡಕುಹೋಣೆಗೆ ಒಡ್ಡ ಜಲ್ಲು (Prv.).

ಜಲ್ಲೆ jallē. 1. = ಜಲ್ಲೆ 1. (S. Mhr.).

ಜಲ್ಲೆ jallē. 2. = ಜಲ್ಲೆ, ಜುಲೆ. A bamboo pole (My.); a sugar-cane (My.).

ಜವೆ java. 1. Swift, fleet, expeditious; speed, velocity, swiftness; (power, strength). — ಜವೆಗಡಿಸು. — ಕೆಡಿಸು. To impair swiftness (or power). (J. 13, 83; 14, 5; 25, 39; 28, 5). — ಜವೆಗಡು. — ಕೆಡು. Velocity (or power) to be impaired (Bp. 19, 27; 43, 55). — ಜವೆಗಡು. — ಕೆಡು. = ಜವೆಗಡು. (Rāv. 5, after 114; Rāv. 2, 40; 3, 61). — ಜವೆವೈದ. — ಕೆವೆದ. To acquire quickness (V. 11, 8). — ಜವೆವದ. — ಕೆವೆದ. = ಜವೆಗಡು. (Bp. 44, 12).

ಜವೆ java. 2. = ಜವು. Tbh. of ಯವು. (ಯವು Hlā; Kk. 15; ಅನ್ವಯ ಸಿಮ. 12; ಅದಿ 117). See Sīmd. 68. 73. 104; Abh. P. 18, 61. — ಕೂಡು ಕಪ್ಪುವನೇ ಒಡೆಯ, ಕೊಡ್ಡು ಹೋಗುವನೇ ಜವರಾಯ (Prv.). — ಜವನ ದೂತ. = ಯವುದೂತ. (Dp. 4). — ಜವನ ತನ್ನೆ. The ann (ಸೂರ್ಯ ಸಿಮ. 14). — ಜವನವರ್. — ಕವರ್. The servants of Yama (Rāv. 2, 66).

ಜವರಾರ ಜಾವಾ-kāra. Tbh. of ಯವರಾರ. Saltpetre, nitrate of potash (G.; Mhr.).

ಜವಣೆ ಜಾವಾಣೆ. Tbh. of ಜೇಮಣ (Sīmd. 376).

ಜವಡ್ಡೆ ಜಾವಾ-danḡḡa. (= ಜಮಡಾಡೆ). Tbh. of ಯಮಡ್ಡೆ (Sīmd. 376).

ಜವನ ಜಾವಾನಾ. 1. Fleet, swift; a fleet horse; speed, velocity. 2, = ಯವನ.

ಜವನ ಜಾವಾನಾ. 2. = ಜವನ. (My.).

ಜವನಿಕೆ ಜಾವಾನಿಕೆ. Tbh. of ಯವನಿಕೆ (Sīmd. 343). A curtain, a screen; a veil (ದೃಷ್ಟಿ Čt. II, 24). See Sīmd. 16; Grj. 10, 82; 10, after 83; Bp. 12, 44.

ಜವರಕ್ಕೆ ಜಾವಾ-rakkē. A coat of mail (ಕವಚ, ಅವುತೆ Kk. 94).

ಜವರುರ ಜಾವಾ-hnra. Tbh. of ಯಮರುರ (Sīmd. 376; Čt. II, 117).

ಜವಳೆ ಜಾವಾಳೆ. Tbh. of ಯಮುಲ (Sīmd. 347; ಅಮುಳ, ಪೊರ್ಲ, ಜುಗಮು, ಎರಡು Kk. 60, o. r. ಗವಳೆ).

ಜವಳೆ ಜಾವಾಳೆ. Cloth of any kind (ಸೀರೆ ಸಿಮ. 112; C.; B. 4, 28; T., M. ಜವಳೆ; Tē. ಜವಳೆ, ಜವಳೆ; cf. ಪಾಡಿ, ಪಾದಗಿ). ಜವಳೆ ಜಾವಾಳೆ. = ಜೋಳೆ, ಸವಡಿ. Tbh. of ಯಮುಲೆ and ಯಮುಲ.

A pair; twins; sameness, similarity (ಜೋಡು Čt. II, 74; ಜೋಡು, ಎಣೆ, ಜೋಳೆ, etc., ಸಾಮ್ಯ ಸಿಮ. 55; ಜೋಡು 93; ಜಗ 112; ಪಾಸಡಿ, etc. Čt. I, 88; C.). — ಜವಳೆಗಡ. — ಕಡ. Double (i. e. folding-) doors or gates (Bp. 16, 9). — ಜವಳೆಗಾಲು. — ಕಾಲು. Two feet (Bb. 2, 10, 18). — ಜವಳೆಗಾಳೆ. — ಕಾಳೆ. A pair of kālēs (Grj. 6, after 67; cf. ಚಿನ್ನಂಗಾಳೆ, etc.). — ಜವಳೆದುಮ್ಮಾನ. Double grief (Bh. 1, 7, 46). — ಜವಳೆನುಡಿ. A pair of words, two words (Bp. 52, 48). — ಜವಳೆನಡಿ. — ನಡಿ. = ಜವಳೆಗಡ. (Čpr. 7, after 92). — ಜವಳೆವರಳ. — ವರಳ. Two fingers (Bb. 8, 23, 7).

ಜವಳಿಕೆ ಜಾವಾಳಿಕಾ. A seller of cloth (ದೂಸಿಗ Čt. I, 83).

ಜವಳಿಕಾಳೆ ಜಾವಾಳೆ-kāra. = ಜವಳಿಕೆ. (S. Mhr.).

ಜವಳೆವಡ್ಡೆ ಜಾವಾಳೆ-maddalē. Tbh. of ಯಮುಲಮಡ್ಡಲ (Sīmd. 380). — ಜವಳೆವಡ್ಡೆ ಹೊಂಗಲ್. — ಹೊಂಗಲ್. (Sīmd. 387). A olinster or number of double drums (?).

ಜವಳೆಸು ಜಾವಾಳೆಸು. To be coupled or paired, to unite (Bb. 2, 18, 26).

ಜವಳು ಜಾವಾಳು. = ಜವಳು, etc. (S. Mhr.; B. 5, 24; Mhr. ಜುಲಾವು. ನೀರಿನ ಜವಳು (ತೀರ್ಥ, ಶುಭ G.).

ಜವಾ jāvā. Junction (Mhr.). See ಗರಜವಾಕರಣ.

ಜವಾಜಿ jāvjāji. = ಜವಾದಿ, ಜವಾಬ. (Bp. 4, 35; J. 17, 27; 28, 43; 31, 25; My.). — ಜವಾಜಿಮಿಗ. The musk-deer, Moschus moschiferus (My.).

ಜವಾದಿ jāvdī. The perfume-bag of the civet cat; civet (Mhr.; H. ಜವಾದ್, civet cat; M. ಜವಾದು; Tē. ಜವಾಬ, ಜವಾದಿ, ಜವಾಬ, ಜವಾದಿ). 2, mnsk (ಮಾಜಾರಿ Mr. 336; My.). ಮೃಗಮದದ ಚರ್ಮದ ಕರ್ಪೂರದ, ಅಗಿಲು ಸಾಧು ಜವಾದಿಗಳ ಸಿಮ್ಬುಗಳ (Bp. 12, 11). — ಜವಾದಿಚಿಕ್ಕು. A civet cat (J. 28, 43, 50; it stands side by side with ಪುಣುಗುಚಿಕ್ಕು). — ಜವಾದಿಮಿಗ. = ಜವಾಜಿಮಿಗ. (My.).

ಜವಾಧಿಕ್ java-adhika. Very fleet or swift.

ಜವಾನ jāvkāna. A peon (C.; Sl. 258; B. 3, 38; Br., H.).

ಜವಾಬು jāvābu. = ಜವಾಬು. An answer, a reply (C.; Sl. 56).

ಜವಾಬುದಾರ jāvābu-dāra. A responsible man (C.).

ಜವಾಬುದಾರಿ jāvābu-dāri. A responsible person (My.); responsibility (My.).

ಜವಾಯ್ java-āyā. Fleet (Bh. 3, 13, 19).

ಜವಾರಿ jāvārī. Relating to or produced in one's own country, as wool, cloth, cotton, etc. (B. 4, 162, 163, 164; S. Mhr.; Mhr., H.). 2, = ಜವಾಬುದಾರಿ (My.).

ಜವಾರೀರು jāvārīru. A jewel, gem; jewelry (My.; Br., Mhr., H.).

ಜವಿ jāvi. = ಜಮೆ, ಜವೆ. The hair of a horse's tail (C.; Tē. ಜವಿ). — ಜವಿನಲಿ. -ಲಿ. A net made of javi (Bh. 3, 22, 4).

ಜವಿ jāvi. Hastening, speedy; a horse, a camel. See ಪ್ರ.

ಜವುಗು jāvugū. = ಜವಳು, ಜವಳು, ಜೋಗು 1. Ground having springs; swampy ground, a swamp (My.; Tē. ಜವಳು; Tē. ಜವಳು, to ooze; to become soft; to rot). ಜವುಗಿನ ನೆಲ (ಪಿಪ್ಪಲ, ಕ್ಷಣ Nn. 62). ಜಲಮೆ ಜವುಗುಭೂಮಿ (ಅನೂಪ ಸಿ. 103). ಬೆಟ್ಟಜವುಗು (ಉತ್ತ, ಪ್ರಪ್ರವಣ, ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ನೀರುಬ್ಬರ, ಬೆಟ್ಟಜಲಮೆ S. 115). — ಜವುಗೇಡ್. -ಎಡ್. To become morassy (Bp. 10, 5).

ಜವುಳು jāvuḷu. = ಜವುಳು, etc. ಜವಳ ಅಡವಿ (B. 3, 10).

ಜವೆ jāvē. = ಜವಿ, etc. (My.).

ಜವೆ jāvē. 1. = ಜವೆ. The China rose, Hibiscus rosa sinensis L.

ಜವೆ jāvē. 2. Tbh. of ಯವ (ಯವೆ Smd. 343; ಯವೆ Mr. 374; Mhr. ಜವ). ಜವೆಯ ಕೆಯ (ಯವ್ವ Hlā.). ಜವೆಯ ಕೆಯ (ಯವೆ Mr. 93). ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಸಕ್ಕುಗಳು, ಧಾನಾಚೂರ್ಣ Nr.). ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಕರಮ್ಬು, ದಧಿಸಕ್ಕುಗಳು Nr.). — ಜವೆ ಗೋದಿ. Barley, Hordeum vulgare Lin. (C.; B. 3, 112).

ಜವ್ವಿನ jāvvina. = ಯವ್ವಿನ. Tbh. of ಯಾವನ (Smd. 343). ಜವ್ವಿನವಿಯದು (291). See ಕಕ್ಕಸ. 2, the female breast (ಉರಸಿಹಿ C. 1, 33; ಕುಡ Kk. 32; Smd. 70; Sk. ಯಾವನಲಕ್ಷಣ).

ಜವ್ವಿನಿ jāvvani. = ಜವ್ವಿನಿ. Tbh. of ಯಾವನಿ. A young woman (ವಧೂತಿ Mr. 302). See ಜಕ್ಕ.

ಜವ್ವಿನಿಗ jāvvaniga. = ಯವ್ವಿನಿಗ. Tbh. of ಯಾವನಿಗ. A youth, a young man (ಯುವನ್, ತರುಣ, ದಾರಕ Hlā.; Grj. 2, after 106).

ಜವ್ವಿನಿಗಿ jāvvanigē. A young woman (Ūpr. 3, after 56).

ಜವ್ವಿನಿ ಜವ್ವಾನಿ. = ಯವ್ವಿನಿ, ಜವ್ವಿನಿ. (ವಧೂತಿ, ಚರಣ್ಣಿ Hlā.). See ಕಿಮಂ; J. 8, 17.

ಜವ್ವಾಜಿ jāvjāji. = ಜವಾಜಿ, etc. (My.).

ಜವ್ವಾಲೆ jāvālē. = ಜವ್ವಾಲೆ, ಜೋವಾಲೆ, ಜೋವಾಲೆ. A swing (My.; Mhr. ಝೋಲಾ, ಝೋಲಾ, ಝೋಲಕಮ್ಬಾ; Mhr. ಝೋಲಕೇಂ, to bend, incline; to stagger; ಝೋಲಾಣ್ಣೆ, a motion forwards or to one side; ಝೋಲಮ್ಬಾ, a swinging bod or seat).

ಜಸ jāsa. Tbh. of ಯತ (Smd. 343; ಕರ್ತ Nn. 106; ಕರ್ತ C. II, 80; ವಿಭಾತಿ Mr. 476). See Smd. 89; Bp. 40, 41; 53, 64; 57, 88. — ಜಸನ್ದಳಿ. -ಂತಳಿ. To obtain fame (J. 5, 48). — ಜಸಮ್ಬದೆ. -ಂತದೆ. = ಜಸನ್ದಳಿ. (J. 2, 2). — ಜಸವದೆ. -ಂತದೆ. = ಜಸಮ್ಬದೆ. (J. 3, 15; 27, 15).

ಜಸಯುತ jāsa-yuta. Endowed with fame, etc. (ಕರ್ತವಿದನೆ ಅವನ್ತಾ ಪುರುಷ Nn. 114).

ಜಸವನ್ತ jāsa-vanta. Possessing fame, etc. (Smd. 242, o. r. ಜಯ). 2, N.

ಜಸೋಯಿ jāsoyē. Tbh. of ಯತೋದಿ (Smd. 352).

ಜಸ್ತ jāsta. Exhaustion, fatigue. See ಅ.

ಜಹಗೀರು jāhagīru. = ಜಾಗೀರು, ಜಾಹಗೀರು, ಜಾಹಗಿರಿ. An assignment by government of lands or revenues (My.; Br.; Mhr., H. ಜಾಹಗೀರು).

ಜಹಗೀರುದಾರ jāhagīru-dāra. = ಜಾಗೀರುದಾರ, ಜಾಹಗಿರಿದಾರ. The holder of a jāhagīru (My.; B. 5, 51).

ಜಹಜು jāhajū. = ಜಾಜು 2. A ship (My.; Mhr., H. ಜಾಜು, ಝಾಜು).

ಜಹ್ನು jāhnu. = ಜನ್ಮ, ಜನ್ಮ. A king and sago who adopted the Ganges as his daughter (Mr. 258).

ಜಹ್ನುತನಯೆ jāhnu-tanayē. = ಜನ್ಮ. Jāhnu's daughter: the Ganges.

ಜಳ jāla. 1. = (K. ಜಳ 1), ಜಲ 2, ಝಳ. Heat; hot vapour, a hot blast (ಸೆಗಲ, ಉಷ್ಣ Smd. 15; C.; Mhr. ಝಳ, ಜಳ; cf. ಜಲ). See J. 15, 3; B. 4, 60, 223; 5, 165. 2, glitter, lustre, brightness. — ಜಳ ಜಳ. rep. Shining brightly, etc.; in a bright or clean manner (Mhr. ಝಳಝಳ). ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿ ಮೆಯ್ ಜಳ ಜಳ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇರು (B. 4, 25). ತಮ್ಮ ಉದಿಗೆ ತೊದಿಗೆಗಳನ್ನು ಜಳ ಜಳ ಇಡುವದಿಲ್ಲ (1, 18).

ಜಳ jāla. 2. = ಜಲ 1. (Smd. 25).

ಜಳಕ jālaka. = ಜಲಕ. A bath, bathing, ablution (C.; Bp. 24, 60; ನಿವೇಶನ, ಮಾತ, ಸ್ನಾನ G.). — ಜಳಕ ಮಾಡು. To bathe (C.; B. 3, 26; ಮಯ್ಯು G.). ಜಳಕ ಮಾಡಿದ (ಸ್ನಾತ G.). — ಜಳ ಕವ್ವಿಗಿಸು. -ಂತಪೊಗಿಸು. To cause to bathe (V. 5, after 14). — ಜಳಕವ್ವಿಗು. -ಂತಪೊಗು. To bathe (V. 9, after 71).

ಜಳಕನೆ jālakane. = ಜಲಕನೆ, etc. (ವಳಕನೆ, ನಿರ್ಮಲಾರ್ಥಂ C. II, 30; cf. ಝಳಕ).

ಜಳಕ್ಕನೆ jālakkanē. = ಜಳಕನೆ, ಜಲಕನೆ, q. v.

ಜಳಮ್ಬೆ jālamba. = ಝಳಮ್ಬೆ. A wrapper, a cloak, a veil (ಮೇಲಮುಸುಕು Smd. 59; ಮೇಲ್ಮುಸುಕು Kk. 21, o. r. ಝ-; Tē. ಜಾಲಿಮ, a veil; cf. ಸಂವ್ಯಾಸ, an upper garment? Mhr. ಝಾಮ್ಬೆ, muffling up the face; ಝಾಮ್ಬೆ, ಝಾಮ್ಬೆ, ಝಾಂಕಣ, a cover; a lid; ಝಾಮ್ಬೆಣೆ, ಝಾಂಕಣೆ, to cover; to hide).

ಜಳಮ್ಬೆಯ್ತೆ jālamba-āyā. (Smd. 234). A fannor (ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ ಯವ Smd. 45; Mhr. ಝಡವಣೆ, to fan, winnow; a flapper, fan).

ಜಳರುಹೆ jāla-ruha. = ಜಲರುಹ. (Bp. 11, 20).

ಜಳಗ್ರಾಹ್ಯೆ jāli-grāhya. (= ಅಜಿ). To be taken or understood as something cold, or solid, poetically used of moonshine (adj., Kāv. 5, 10).

ಜಳ್ಳು jallu. = ಜರಡು etc., ಒಳ್ಳು. Unsubstantiality; emptiness, hollowness; worthlessness; defect (ಕೊಡೆ Öt. I, 29; ಕುರಡು, ಜಾರ್, ಪೊಳ್ಳು, ನಿಷ್ಪಯೋಜನ Bhn. 49; ವರಾಲ, ನಿಷ್ಫಲ, ಫಲವಿಲ್ಲದ ಹೊಟ್ಟು Si. 306; My.; M. ಚಳ್ಳು; cf. M. ಚವಲೆ, ಚಾಡೆ, ಚಾಯಿ, ಚಾವಿ, ಚಾದಿ, empty grain, etc.; and T. ಚವಲೆ, ಚಾವಟ್ಟಿ, ಚಾವಿ; and Tö. ಚಾಡು, ಸಾವಿ; T. ಚಣ್ಣು, an empty hnsk). — ಜಳ್ಳುಕಾಯಿ. An empty grain of corn (My.). — ಜಳ್ಳು ಜರಿಗ. reit. (Rām. 5, 8, 54). — ಜಳ್ಳು ತೆನೆ. A blasted spike of oorn (My.). — ಜಳ್ಳುತೆನೆಯ ಹುಲ್ಲು. (ಕಡಂಗರ, ಬುಸ, ಪೊಳ್ಳು Si. 306). — ಜಳ್ಳುಬತ್ತ. (ಪಲಾಕ, ತುಚ್ಛ ಪಾಠ್ಯ Si. 405). — ಜಳ್ಳುಮಾತು. An empty, vain, not trustworthy word or speech (My.). ಜಳ್ಳುಮಾತಿನಿನ್ನ ಪೊಳ್ಳುಗಳೆಯುತ್ತಾನೆ (Prv.). — ಜಳ್ಳೆಳ್ಳು. -ಎಳ್ಳು. Barren sesamum (My.; ತಿಲಪಿಂಜ, ತಿಲಪೇಜ, ನಿಷ್ಫಲತಿಲ Si. 305).

ಜಳ್ಳುಗ jalluga. A weak, feeble man (Bh. 8, 24, 43).

ಜಲಿವೆ jalavē. = ಗಲಿ 2, etc., ಜಲ್ಲೆ 2. (My.).

ಜಾ jā. = ಜಾಚ. — ಜಾಕಾಯಿ. = ಜಾಚಕಾಯಿ. (My.; Si. 228). — ಜಾವತ್ತಿ. = ಜಾಚವತ್ತಿ. (B. 3, 52; My. as ಜಾವತ್ತಿ).

ಜಾಗ jāga. = ಜಾಗ 1. The colour green (ಪಸುರ, ಪಡೆ Sm. 69; ಪಸುರ್ಪ Kk. 25, o. r. ಜಾಗ; ಪಸುರ್ಪ, ಮರಕತ ವರ್ಣ ಸಿ.). Cf. ಜಂಗಾರ. — ಜಾಗವರರ್. -ಪರರ್. The green pebble: an emerald (ಪಸುರುವಣೆ, ಮರಕತ Sm. 68; ಪಸುರ್ಪಣೆ, ಮರಕತ Kk. 48).

ಜಾಗ jāga. 1. Tbh. of ಯಾಗ (Öt. II, 48; Abh. P. 5, 108).

ಜಾಗ jāga. 2. A place; a spot; room (C.; Mhr., H., Br. ಜಾಗ). See ಪದರ್. — ಜಾಗವಿಲ್ಲ ತಾಗ ಬೇಳು (Prv.). See Prv. s. ಜನ.

ಜಾಗಡಿ jāgaḍi. = (ಜಗಡಿ, etc.), ಜೇಗಡಿ q. v. A circular metal plate, a gong, used by religious mendicants, in temples, etc. (C.; Tö. ಜೇಗಡಿ, ಜೇಗಣ್ಣಿ; T. ಜೇಗಣ್ಣಿ, ಜೇಮಕ್ಕುಲ; M. ಜೇಣ್ಣಿಲಿ, ಜೇಮುಮಕ್ಕುಲ, ಜೇಮುಕ್ಕುಲ). ಕೂಗಡೀ ಹುಣ್ಣಾದರೆ ಜಾಗಬೇ ಬಡಿ ಯುವದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ? (Prv.). See ಬೀರ, ನೀರ; & ಪಂಚಮಹಾ ನಾಡ್ಯ.

ಜಾಗರ jāgara. 1. = ಜಾಗ್ರ. Waking, watching; wakefulness. (Bp. 53, 11).

ಜಾಗರ jāgara. 2. = ಜಗರ, etc. Mail, armour.

ಜಾಗರಣ jāgarana. Waking, remaining awake; keeping a vigil; booming awake; wakefulness, watchfulness. See ಎದ್ದಿರ್.

ಜಾಗರನೆ jāgarane. = ಜಾಗರಣ. (C.; B. 4, 123). ಎಕಾದಶೇ ಜಾಗರಣೆ ದ್ವಾದಶೇ ಪಾರಣೆ (Prv.).

ಜಾಗರಿತೃ jāgaritri. Wakeful, awake, vigilant.

ಜಾಗರೂಕೆ jāgarūka. Wakeful; watchful.

ಜಾಗರೂಕೆತೆ jāgarūkatē. Wakefulness, etc. (Si. 73; My.). See ಅ.

ಜಾಗರೆ jāgarō. Waking, being awake.

ಜಾಗರ್ಯೆ jāgaryō. Waking, being awake.

ಜಾಗಿಸು jāgisu. To stretch or raise (the body to its full length, Grj. 5, 20; see s. ಚಾಚು).

ಜಾಗೀರು jāgīru. = ಜಹಗೀರು. (C.; Br.).

ಜಾಗೀರುದಾರ jāgīru-dāra. = ಜಹಗೀರುದಾರ. (My.).

ಜಾಗು jāgu. 1. = ಜಾಗು, etc. (Bh. 8, 3, 4). — ಜಾಗು ಜಾಗು. rep. (J. 4, 16). — ಜಾಗುಡಿ. -ಉಡಿ. = ಜಾಗುಡಿ, q. v.

ಜಾಗು jāgu. 2. Silence, taciturnity (ಮೌನ Öt. I, 71).

ಜಾಗುಡೆ jāguḍa. Saffron (T. ಚಾಯಲ್).

ಜಾಗೃತ jāgrita. = ಜಾಗೃತ. Awake; attentive (Mhr.; B. 4, 41).

ಜಾಗ್ರ jāgra. = ಜಾಗರ 1. (My.). ಅಪಾದೀಕ್ಷಿಸಲು ಜಾಗ್ರಂ (Mr. 317).

ಜಾಗ್ರತೆ jāgrat. Watching, being awake.

ಜಾಗೃತ jāgrata. = ಜಾಗೃತ. (My.; B. 5, 170, 228). 2. = ಜಾಗೃತೆ. — ಜಾಗೃತವಿಡು. -ಇಡು. To pay attention to, to consider well (o. Acc., B. 4, 31).

ಜಾಗೃತೆ jāgratē. Wakefulness; attention, carefulness (My.; B. 2, 9). See ಅ. — ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To take care (My.; B. 4, 162).

ಜಾಗೃತ್ವಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತಿ jāgrat-svapna-sushupti. Waking, dreaming (or hallucination) and profound sleep. (My.).

ಜಾಗಲೆ jāngala. (fr. ಜಂಗಲ). Arid; desert, covered with jungle; wild, not tame; savago, barbarous; flesh (ಜಿಕ್ಕು, ಅಡಗು Kk. 41).

ಜಾಗಲಿಕೆ jāngalika. = ಜಾಗುಲಿಕ. (Sk.).

ಜಾಗುಲಿ jāngulia. Knowledge of poisons; jugglery.

ಜಾಗುಲಿಕೆ jāngulika. (= ಜಾಗುಲಿಗ). A snake-catcher, a dealer in antidotes, a poison-doctor, a conjurer, a juggler (ಗಾರುಡಿಗ Mr. 391).

ಜಾಂಘಿಕೆ jānghika. (fr. ಜಂಘಾ). Light-footed; a courier, a runner.

ಜಾಜಮೆ jājama. = ಜಾಜೇಮ. A floor-cloth (Mhr., H. ಜಾಜಮ, ಜಾಜೇಮ; ಅಸನ Öb.).

ಜಾಜೆ jāji. = ಜಾ, ಜಾಡಿ, ಜಾಯಿ 2. Tbh. of ಜಾತಿ. Mace, nutmeg. 2. *Jasminum grandiflorum* (ಜಾತಿ, ಮಾಲತಿ, ಸುಮನಸ್ Nr.; ಜಾತಿ Öt. II, 7; ಮಾಲತಿ Mr. 123). See ಕಾಡು, ಗುಣ್ಣು, ಹೆಣ್; J. 3, 36. — ಜಾಜಕಾಯಿ. = ಜಾಜ No. 1. (C.; ಜಾತಿಕೋಶ, etc. Si. 228). — ಜಾಜಕಾಯಿಗಿಡ. The nutmeg-tree, *Myristica moshata* Thnmb. (St. & Pl.; My.; B. 3, 52). — ಜಾಜವತ್ತಿ. = ಜಾವತ್ತಿ, ಜಾತಿವತ್ತಿ. The outer skin of the nutmeg, mace (My.; Mhr. ಜಾಯಿ). — ಜಾಜಮಲ್ಲಿಗೆ. *Jasminum grandiflorum* Lin. (S. Mhr.). — ಜಾಜಯಿಗಿಡುವು. The shrub *Jasminum grandiflorum* (ಜಾತಿ Nn. 76; ಜಾತಿ, ಮಾಲತಿ, ಸುಮನಸ್ Si. 139). — ಜಾಜಹುವು. = ಜಾಜಮಲ್ಲಿಗೆ. (My.).

ಜಾಜೇಮೆ jājima. = ಜಾಜಮ. (B. 5, 126; S. Mhr. rare).

ಜಾಜು jāju. = ಜಾಮ, q. v. The colour of red ochre, red colour (ಹಿಮ, ಕಾವ Nn. 81; J. 23, 36; Tö.; see s. ಜನ್ 1).

ಜಾಜು jāju. 1. = ಗಾಜು No. 2 q. v., ಜಾಮ.

ಜಾಜು jāju. 2. = ಜಜಜು. (My.).

ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನೆ jājvalyamāna. Shining, flaming, resplendent. (My.; Tö.).

ಜಾಬಲಿ jāḷali. (= ಝಾಬಲ, ಪಾಬಲಿ). The tree *Bignonia suaveolens* Roxb. (?).

ಜಾಠರೆ jāthara. (fr. ಜಠರ). Stomachic, abdominal. (B.).

ಜಾಡೆ jāḍa. = ಜೇಡ. A weaver (My.), belonging to the *Lingavanta* sect (S. Mhr.; T. ಜೇಡ; Tö. ಜೇಡ್ಲಿ, ಜೇಡ್ಲಿ; cf. ಜಾಡಿಕೆ, ಜಾದಗಿ, ಸಾದಗಿ, ಸಾಲೆ; Sk. ಜಾಲ, ಪಾಬಿ, ಪಾಲಿಕ). 2, a spider (ಗುಣಪ್ಪಪ್ಪ, ಮತಕಾರ Mr. 166; My.; Bp. 18, 37, 42; cf. Sk. ಪಾಲಿಕ). ಜಾಡನಾದರೂ ನೋಡಿ ನೇಯ ಬೇಳು (Prv.). — ಜಾಡನ ಗೂಡು. A spider's nest (My.). — ಜಾಡ ಬೂಡ. dnpi. = ಜಾಡಬುಡಿ. (S. Mhr.). — ಜಾಡರ ದಾಸಿ N.

(Bp. 11, 36; 23, 41; 57, 34). — ಜಾಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ. N. (Bp. 23, 6). — ಜಾಡರುದು. = ಜಾಡರುದು (C.). — ಜಾಡರುದು. = ಜಾಡರುದು, ಸಾಲಿ. A spider (ಲೂಕೆ, ತನ್ಮನಾಯ, ಉರ್ಣನಾಥ, ಮರ್ಕಟಿಕ Si. 171).

ಜಾಡ ಜಾಡ. A kind of horse (ತುರಗಂ ಎಡನಾಗಿ ಜಾಡಂ M. 275).

ಜಾಡಗಿತ್ತಿ ಜಾಡಗಿತ್ತಿ. A woman of the jādā caste (C.). ಜಾಡಗಿತ್ತಿ ಗಣನಾದರೂ ನೆಯ್ದಲ್ಲದೇ ಬಟ್ಟೆಯಾಗದು (Prv.).

ಜಾಡತಿ ಜಾಡತಿ. = ಜಾಡಗಿತ್ತಿ. (C.).

ಜಾಡನೆ ಜಾಡನೆ. Shaking; shaking off; throwing; removal (Bh. 10, 6, 22; Rām. 3, 4, 4; 4, 6, 4; 6, 11, 7); discharging the bowels (My.); diarrhoea (My.; Mhr. ಧುಡಕಣ್ಣಂ, ಧುಡಾಣ್ಣಂ, to sweep; to shako cloth, etc.; to fan, grain, fire, etc.; to jerk or throw ont, an arm, etc.; to clear off all moneys in arrears; to scold vehemently; to exorcise; to kick, to recoil in going off, as a gun; ಧುಡಾ, a general clearance of accounts; discharging the bowels; ಧುಡಾ, a broom; a sweeper).

ಜಾಡಮಾಲಿ ಜಾಡಮಾಲಿ. A sweeper (C.).

ಜಾಡಾ ಜಾಡಾ. = ಜಾಡ. A general clearance of accounts (My.; see Mhr. s. ಜಾಡಾ).

ಜಾಡಿ ಜಾಡಿ. A common cumbly, especially for spreading out on the ground and sitting upon (C.; T. ಜಾಡಿ, a cloth = ಜೇಡೆ; cf. ಜವಳಿ). See Prv. s. ಜಮ್ಜನಟ್ಟಿ.

ಜಾಡಿ ಜಾಡಿ. 1. A discharge, a flood, a stream, an onthrast, as of tears, heat, wrath, etc.; force (Rām. 2, 7, 8; 3, 2, 23; 3, 6, 50; 6, 11, 8; Bh. 2, 10, 25).

ಜಾಡಿ ಜಾಡಿ. 2. A mass (Bh. 8, 26, 11; Mhr. ಧುಡಾಣ್ಣ, Sk. ಧುಡಾಣ್ಣ, a thicket; Tō. ಧುಡಾಣ್ಣ = ಸಮಾಜ).

ಜಾಡಿ ಜಾಡಿ. 3. A jar (My.; H.).

ಜಾಡಿಕೆ ಜಾಡಿಕೆ. (fr. ಜಾಡ). A weaver's business; an assemblage or number of weavers (S. Mhr.).

ಜಾಡಿಸು ಜಾಡಿಸು. To sweep; to dust; to whisk (C.; B. 1, 25; 4, 154; Bh. 1, 12, 15). 2, to shake, as cloth, etc. (C.; J. 80, 14); to remove by dusting, etc. (C.; B. 1, 21; 4, 197); to shake off; to jerk or throw ont, as an arm, a leg, so as to remove something (C.; B. 4, 79; Bh. 3, 13, 35). 3, to discharge from the bowels; to purge (v. l., C.; B. 4, 41; 5, 13). 4, to throw (Rām. 5, 8, 51). 5, to reprove (My.; Tō.). 6, to put into smart action, to urge on or drive forwards (Abh. P. 13, 70). 7, to be fanned, as fire (Bh. 1, 20, 27, o. r. ಗಾಡಿಸು). — (Tō. ಜಾಡಿಸು; T., M. ಜಾಡು; see Mhr. s. ಜಾಡಣ್ಣ).

ಜಾಡು ಜಾಡು. = ಜಾಡೆ. (My.; Tō. ಜಾಲು, a line, row, furrow, track, trace = K. ಸಾಲು).

ಜಾಡೆ ಜಾಡೆ. = ಜಾಡು. The mark of a footstep, or of a carriage-wheel, a track, a trace (My.; Tō.); a slight or faint notice (My.; T. ಜಾಡೆ, M. ಜಾಡೆ); a wink, a hint (My.; Tō., T.; Mhr. ಛಾಡಾ, a trace, vestige and indication of a thing sought). See ಕಣ್.

ಜಾಡೆ ಜಾಡೆ. = ಜಾಡಾ. (My.).

ಜಾಡ್ಯ ಜಾಡ್ಯ. (fr. ಜಾಡ). Coldness, etc.; apathy; dullness;

stupidity; heaviness of system occasioned by crndities in the stomach; indisposition, disease (My.). See ಕುಸು ಮೆ; J. 18, 48.

ಜಾಣಿ ಜಾಣಿ. (Smd. 58. 60). Tbh. of ಜ್ಞಾನ. Knowing, knowledge, understanding, ingenuity, cleverness; cognizance. ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸಿ, ಮುಗ್ಧಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ದಳಿಸುವನೆ (84). ಜಾಣ್ ನೆರೆದವುದು or ಜಾಣ್ ನೆರೆದವುದು (190). See Ūpr. 1, 43; Ūh. v. 16. 131; J. 21, 57. — ಕುಡು ಕಟ್ಟಿನೊಳು ಜೊಕ್ಕು, ಅದುವದೇ ತನರಸವ, ಜೊ ಏಗಣ ಸೋಗೆ ಅಗಿವನೆ? ಜಾಣಿನಾ ಕುಡುಡು ಬೇಡೆ! (8p.). ಜಾಣ ಮುದಕೆ (C.; B. 3, 59). — ಜಾಣ. See it separately. — ಜಾಣೊಡೆಯ. — ಜಾಡೆಯ. (Smd. 242). A possessor of knowledge. — ಜಾಣ್ಣೆಡು. — ಕಡು. Knowledge to be destroyed or impaired. ಜಾಣ್ಣೆಡೆ ಮುತ್ತುಂ ಮೊದನಂಗೋದನ್ನರೆ ಪೇದ್ದದಾಗವಿಗ ಕವಿತೆ (Smd. 78). — ಜಾಣ್ಣುಡು. — ಕೂಡು. Understanding to join (Rāsv. 11, 110). — ಜಾಣ್ಣುಡಿ. 1. See s. ಕೌಲಿಕ. A clever word. — ಜಾಣ್ಣುಡಿ. 2. To utter clever words (J. 8, 16). — ಜಾಣ್ಣೆಡೆ. — ವಡೆ To obtain knowledge, etc. (Abh. P. 2, 53; Rāsv. 6, 23). — ಜಾಣ್ಣೆಡು. To abandon investigation, to forget (Ūpr. 2, 35).

ಜಾಣಿ ಜಾಣಿ-ಸ. A skilful, knowing, or clever man (ಶ್ಲೋಕಪ್ರಭ, ಪ್ರವೀಣ Si. 353. 414; C.; Bp. 59, 3; Nn. 168; Pril. 3, 6; J. 1, 8; B. 1, 18). ನುಡಿದು ಜಾಣಂ (ಸಮುಬ Mr. 241). ಜಾಣನಿಗೆ ಉಣೆಯ ಇರ ಬಾರದು. — ಜಾಣನಿಗೆ ಜಾಣನಿಗೆ ಮೂರು ಪಾದಿ, ಜಾಣನಿಗೆ ಕೋಣನಿಗೆ ಎರಡು ಪಾದಿ, ಕೋಣನಿಗೆ ಕೋಣನಿಗೆ ಒಂದೇ ಪಾದಿ. — ಜಾಣನಿಗೆ ಮಾತಿನ ಪಟ್ಟು, ಕತ್ತಿಗೆ ಲತ್ತೇ ಪಟ್ಟು. — ಜಾಣನಿಗೆ ಮೂರು ಕಡೆ, ಹೆಡ್ಡನಿಗೆ ಒಂದೇ ಕಡೆ (Prvs.). See ನುಡಿ-; Prv. s. ಮಾತು. Fem. ಜಾಣಳು (B. 3, 59; C.).

ಜಾಣತನ ಜಾಣತನ. = ಜಾಣ್. (C.; B. 8, 29. 32; ಚತುರತೆ, ವೈಚಿತ್ರ್ಯ G.).

ಜಾಣಾಂಜಲಿ ಜಾಣ-āyila. = ಜಾಣಾಯ್, q. v.

ಜಾಣಾಯ್ ಜಾಣ-āyila. = ಜಾಣ, q. v. (ಜಾಣ Bhn. 18, o. r. ಜಾಣಾಯಿಲ).

ಜಾಣಿಕೆ ಜಾಣಿಕೆ. = ಜಾಣ್. See ಬಿಲ್ವಾಣಿಕೆ.

ಜಾಣಿಮೆ ಜಾಣಿಮೆ. = ಜಾಣುಮೆ, ಜಾಣುವೆ, ಜಾಣ್ಣೆ, q. v. (Bp. 42, 24; My.).

ಜಾಣುಮೆ ಜಾಣುಮೆ. = ಜಾಣಿಮೆ. (Bp. 4, 27).

ಜಾಣುವೆ ಜಾಣುವೆ. = ಜಾಣುಮೆ. (Rām. 1, 5, 31).

ಜಾಣಿ ಜಾಣಿ. A skilful, knowing, or clever woman (C.; Grj. 4, 62; Si. 185). ಆ ವೆಣ್ ಜಾಣಿ (Smd. 109). ಜಾಣಿಯಾದರೆ ಎಣ್ ಬಾಡುಸ್ಯಾಳು. — ಕಟ್ಟಿ ಅದಿಗೆ ಅಟ್ಟೋಲೇ ಜಾಣಿ (Prvs.).

ಜಾಣ್ಣಿ ಜಾಣ್ಣಿ. = ಜಾಣ್. (Si. 84; My.).

ಜಾಣ್ಣಿ ಜಾಣ್ಣಿ. (Smd. 248). = ಜಾಣಿಮೆ, etc. Knowing, knowledge, etc. (= ಜಾಣ್; ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ, ಪ್ರಗಲ್ಬತೆ Mr. 458). ವರರುಚಿಯ ಜಾಣ್ಣಿ (Mr. 4). See Bp. 40, 23; 42, 16; J. 6, 31.

ಜಾತ ಜಾತ. Born, brought forth, grown, become, produced; — having, possessing; — appearing, manifest; — a male issue, a son; — birth; — a creature; — a race, kind, sort, or species; — a mass, a multitude, a collection of things; — a man of caste, an honorable man (see Prv. s. ಜಾತಿಬೇನೆ). — See Mr. 78 & ರಾಗ.

ಜಾತಕ ಜಾತಕ. Astrological calculation of a nativity; nativity, a horoscope (C.; Mhr.).

ಜಾತಕಮ್ ಜಾತ-karma. A ceremony performed after the birth of a child, as giving a name, etc. (Ūpr. 3, after 102; Grj. 3, 56; J. 28, 60). ಜಾತಕಮ್ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಪಾತ ಕವಲ್ಲವೇ? (Prv.).

ಜಾತನ ಜಿ-āna. (Smd. 248, Mqb. M8.).

ಜಾತರಜಸ್ ಜಿāta-rajas. Having the catamenia.

ಜಾತರೂಪ ಜಿāta-rūpa. The form in which a person is born, nakedness. 2, gold.

ಜಾತವೇದ ಜಿāta-vēda. (Smd. 285). = ಜಾತವೇದಸ್. A certain metrical foot (Ch.).

ಜಾತವೇದಸ್ ಜಿāta-vēdas. Agni. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಜಾತವೇದಸ ಜಿāta-vēdasa. = ಜಾತವೇದಸ್. (Mr. 45).

ಜಾತಸೂತಕ ಜಿāta-sūtaka. Impurity from birth. (Bp. 18, 98).

ಜಾತಾಪತ್ಯ ಜಿāta-apatyā. A woman who has borne a child.

ಜಾತಾಬಾಕಿ ಜಿātābāki. Balance, remainder, after deductions (My.; Br.).

ಜಾತಾಕೌಶ ಜಿāta-śākauśa. = ಜಾತಸೂತಕ. (My.).

ಜಾತಿ ಜಿāti. = ಜಾತ, etc. Birth, production. 2, birth, descent; rank; lineage, race, family; tribe; caste (ಕುಲ Nn. 76). 3, kind, sort, genus, species (Ch.); the character or peculiarities of a species. 4, superior breed or quality; good or fit behaviour (ಸನಯ, ಅತನಯ 76). ಜಾತಿಯಾದ ಕುದುರೆ (ಉತ್ತಮಾತ್ಮ Si. 272). 5, a word expressing the idea of species or genus; a collective noun (Smd. 167. 168; Kāv. I, 2, 62-65). 6, a particular figure of speech in rhetoric (III, 3, B, 3-9; ಸಾಹಿತ್ಯಭೇದ 76). 7, a flower (ಕುಸುಮ, ಪುಷ್ಪ 76). 8, nutmeg; mace. 9, the great-flowered jasmine, *Jasminum grandiflorum* Lin. (ಜಾದಿ Ūt. I, 104; ಜಾ ಜಯ ನಿಡುವು 76). 10, a multitude (ಸಮೂಹ 76). 11, the number eighteen (ಪದಿನೆಂಟು Mr. 348; see ಜಾತಿಸಮೂಹ). 12, the tree *Cordia myxa* (ಶ್ರೇಷ್ಠಾತ್ಮಕ, ಚೆನ್ನ Mr. 124). 13, a class of metres (Ch.). 14, ನಲ್ಲಿ ನಿಡ (G.). ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ನೀತಿ. — ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಾತು, ತೂತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬೆಣೆ. — ಜಾತಿಗೆ ಭೇದವಾದರೂ ನೀತಿಗೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ. — ಜಾತಿ ತಪ್ಪಿದರೂ ನೀತಿ ತಪ್ಪದಾದರೂ ನೀತಿ ಬೇಡಿಯಾದರೆ ನೀತಿ ಬೇಡಿಯೇ? — ಜಾತಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಜೂತಿ ಅನ್ನರೆ ಆಳಿಗೆ ಬಿನ್ನು ದುಡ್ಡು ತೂಕ. — ಜಾತಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಜಾತಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. (Prv.). ದ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಗಳು (ವರ್ಣ, ದ್ವಿಜಾದಿಗಳು Nn. 71). See Bp. 55, 19; Prv. s. ನಾಯ. — ಜಾತಿಕೋದ. A European fowl (My.). — ಜಾತಿ ಜನ. Europeans (My.; Tē. ಜಾತಿವಾಡು).

ಜಾತಿಕ್ರಮ ಜಿāti-karma. The essential and purificatory rites of a tribe or caste (ಸಂಸ್ಕಾರ G.; My.).

ಜಾತಿಕ್ರೋಶ ಜಿāti-krośa. = ಜಾತಿಕ್ರೋಶ.

ಜಾತಿಗಾದಿ ಜಿāti-gādi. A kind of metre (Ch.).

ಜಾತಿಗಾಧ ಜಿāti-gāga. A kind of strolling merry-andrew (S. Mhr.; the Mhr. ಭೋಪರಿ). ಜಾತಿಗಾಧಿನ ಮಾತು ಸೀತೆ ಕಾಣುವದು (Prv.).

ಜಾತಿಸೊಲ್ಲ ಜಿāti-gōlla. A gōlla by descent, etc. (Bp. 40, 32).

ಜಾತಿವೈಷ ಜಿāti-dvēsha. Innate hatred or enmity. 2, mutual hatred of races or castes (My.). 3, enmity with one's caste (My.).

ಜಾತಿಧರ್ಮ ಜಿāti-dharma. The duty of caste, the law or usage of caste (C.).

ಜಾತಿಪತ್ರಿ ಜಿāti-patri. = ಜಾತಪತ್ರಿ, etc. (ಜಾಯಿಫಲ Mr. 144).

ಜಾತಿಫಲ ಜಿāti-phala. = ಜಾಯಿಫಲ. The coat of the nutmeg, mace.

ಜಾತಿಭೇದ ಜಿāti-bhēda. A difference or distinction of castes (B. 5, 285).

ಜಾತಿಭ್ರಷ್ಟ ಜಿāti-bhrashṭa. Fallen from caste; an outcast (C.).

ಜಾತಿಮಾತ್ರೋಪಜೀವಿ ಜಿāti-mātra-upajīvi. One who gets a living only by the merit of his caste.

ಜಾತಿವನ್ತ ಜಿāti-vanta. Of high kind, breed or rank, as fruits, beasts, etc. (My.). ಜಾತಿವನ್ತಕುದುರೆ (ವಲ್ಲಭ G.).

ಜಾತಿವರ್ಣ ಜಿāti-varṇa. A characteristic or peculiar colour. ಜಾತಿವರ್ಣದ ಹಯಕ್ಕೆ ಅಂಭಿವಲಯಂ ವಾಲ ಮೋತಿ ಕಪ್ಪಾಗಿ ಸತ್ಯಾಧಿಕಂ (Mr. 278).

ಜಾತಿವಳ ಜಿāti-vala. A man who belongs to a caste. ಅಪ್ಪದ ಶಂಗಳೆನ್ನಿನ ಜಾತಿವಳವರ್ (Ū. Bp. 47, 48).

ಜಾತಿವೈರ ಜಿāti-vaira. = ಜಾತಿವೈಷ. (My.).

ಜಾತಿಸಂಕರ ಜಿāti-saṅkara. A medley or amalgamation of castes. (My.).

ಜಾತಿಸಮೂಹ ಜಿāti-samūha. The collection of castes (ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಗಳು Nn. 78).

ಜಾತಿಸಮ್ಬಂಧ ಜಿāti-sambandha. Connection of race or genus (Smd. 161).

ಜಾತಿಹೀನ ಜಿāti-hīna. Of low birth or descent; void of caste; an outcast (C.). ಜಾತಿಹೀನರ ಮನೆಯ ಜೋತಿ ತಾ ಹೀನವೇ? ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿಯನ ಬೇಡ! ಬೇಗನೊಲಿದಾತನೇ ಜಾತಿ (Sip.).

ಜಾತಿಕ್ರೋಶ ಜಿāti-krośa. The coat of the nutmeg, mace.

ಜಾತೀಯ ಜಿātiya. Relating or belonging to any species, genus, tribe, etc. See ಸ.

ಜಾತು ಜಿātu. Sometimes; once upon a time.

ಜಾತಿ ಜಿāti. The feminine form of ಜಾತ: born, etc.; a female offspring, a daughter. See ಪ್ರ.; J. 2, 12.

ಜಾತೋಕ್ತ ಜಿāti-uksha. A young bullock, an ox.

ಜಾತೃ ಜಿātya. Belonging to a family or caste; of noble descent (ಕುಲೀನ, ಕುಲವೃಕ್ಷವನು Nn. 74; ಸತ್ಕುಲಜ Mr. 482); best, excellent (ಬಳ್ಳು, ಬಳ್ಳಿತ್ತು 74); pleasing, beautiful (ಸೌಮ್ಯ, ಜೆಲುವನು 74); great power (ಅತಿಬಲ್ಲು, ಅತಿಬಿಲ್ಲು 74).

ಜಾತೃಂದ್ರ ಜಿāti-andha. Blind from birth, born blind. (Bp. 49, 48; Sēv. 5, after 14).

ಜಾತೃಶ್ವ ಜಿāti-śva. A high-bred horse. (Smd. 22, 83).

ಜಾತೃಜಿātyā. By nature or disposition. (B. 4, 47. 217).

ಜಾತೃಜಿātr. Tbh. of ಯಾತೃ (Smd. 348; C.). ಜನ ಮರುಕೋ? ಜಾತೃ ಮರುಕೋ? (Prv.). See Bp. 42, 10; Prv. s. ತೇರು.

ಜಾದಿ ಜಿādi. Tbh. of ಜಾತಿ (Smd. 338; Sēv. 27; Kk. 20; Ūt. I, 104; ಮಾಲತಿ Sēv.; Rāv. 11, 84). ಜಾದಿಯತ್ತ ಬೆನ್ನೆಯುಂ ಕೇದಗೆ ಯತ್ತ ಬೆನ್ನೆಯುಂ ಕಮ್ಮು ಬಿನ್ನದು (Smd. 150).

ಜಾದು ಜಿādu. = ಜಾಜು. Red colour. (Tō.; T. ಚವತ್ತು, ಜೇತ್ತು, ಜೇದು, ಜೇನ್ನು, ಜೇಫ್, ಜೇಯ್; M. ಜಾಯಿಲ್ಕು, ಜಾಯಿ, vermilion; see ಚನ್ 1). — ಜಾದುಕಲ್. Red ochre (ಕಾಂ Sēv. 52).

ಜಾದು ಜಿādu. = ಜಾಜು 1. Tbh. of ಧಾತು (Smd. 870; ಗೈರಿಕ, ಧಾತು Hlā.).

ಜಾದುಹ ಜಿāduha. Tbh. of ದಾತೃಹ. (ಜಲರಂಕು, ದಾತೃಹ Hlā.).

ಜಾದೂಗಿರಿ ಜಿādu-giri. Magical arts (Mhr., H.; ಕುಹಕ Ch.).

ಜಾನ ಜāna. 1. Tbh. of ಧ್ಯಾನ (Smd. 344; Sēv. 3, 25). — ಜಾನಾಚಾರ್ಯ. -ಅಚಾರ್ಯ. A parrot (ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ, ನಿ Ūt. II, 83).

ಜಾನ ಜāna. 2. = ಜೇನ, ಜೇನ. A woollen rug or blanket (My.; Si. 280; Mhr. ಜೇನ, felt).

ಜಾನಕಿ ಜānaki. (fr. ಜನಕ). = ಜಾನಕಿ. Sītā, the wife of Rāma. (J. 18, 15. 18. 24, etc.).

ಜಾನಕೀಜಾನಿ jānaki-jāni. Whose wife is Jānaki: Rāma (My.).

ಜಾನಕೀಪತಿ jānaki-pati. Rāma. (My.).

ಜಾನಕೀರಮಣ jānaki-ramana. Rāma (My.).

ಜಾನಕೀ jānakkī. Thh. of ಜಾನಕಿ. See Sp. s. ಮಕ್ಕಿ.

ಜಾನಪದ jānapada. (fr. ಜನಪದ). An inhabitant of the country; a peasant, a rustic; a subject. (R.).

ಜಾನಹೀನ jāna-hina. Thoughtless (Bp. 60, 43).

ಜಾನಿ jāni. — ಜಾನಿಕ. A small tree, Grewia abutilifolia Juss. (Z.).

ಜಾನಿ jāni. 1. A wife. See ಅರುಣತೀ, ಜಾನಕೀ.

ಜಾನಿ jāni. 2. Thh. of ಧ್ಯಾನಿ. See ಮನೋಹ್ಲ.

ಜಾನಿಸು jānisu. Thh. of ಧ್ಯಾನಿಸು. To meditate, to think on, etc. (ಧ್ಯಾನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ಸೆವ. 2, 84. 93; 4, 117).

ಜಾನು jānu. The knee.

ಜಾನುವಳ್ಳು jānu-dagha. Reaching to or as high as the knee (Abh. P. 13, 61).

ಜಾನೆ jānē. (= ಜಾವ). See ಮುಂ.

ಜಾನ್ತ ja-anta. A term with final ಜ್. (ಸಿದ್ಧ. 309).

ಜಾನ್ತವಿ jānhavi. Thh. of ಜಾನ್ತವಿ. (My.; J. 9, 26. 28).

ಜಾವ ಜಾವ. (fr. ಜವ). Muttering, whispering, etc. See ಉಮ.

ಜಾಪಾರ ಜಾಪಾರ. Bishop's weed, Ptychotis ajowan Dec. (ಯನಾನಿ Mr. 136, o. rs. ಜಾಪಾರ in one MS., ಜೋಪಾರ in two MSS.).

ಜಾಪಾರ ಜಾಪಾರ. = ಜಾಪಾರ. (T. ನೇಪಾಳ; Tē. ನೇಪಾಳ; Mhr. ಜೇ ಪಾರ). — ಜಾಪಾರದ ಕಾಯಿ. The croton-seed (C.). — ಜಾಪಾರದ ಗಿಡ. A shrub or small tree, the croton-oil plant, Croton tiglium Lin. (St. & Pl.). — ಜಾಪಾರದ ಮಾತೆ. A pill of croton-seed (My.). ಜಾಪಾರದ ಮಾತೆಗೆ ನೇಪಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೇವೇ? (Prv.). — ಜಾಪಾರದ ಸತ್ತೆ. (ದಸ್ತಿ Si. 158).

ಜಾಫು ಜಾಫು. (= ಜಾಫ, etc.). The measure of a long stride (S. Mhr.).

ಜಾಪ್ಯ ಜಾಪ್ಯ. 1. (Thh. of ಯಾಪ್ಯ). A sluggard, a lazy man (My.); loitering, laziness (My.; Tē.).

ಜಾಪ್ಯ ಜಾಪ್ಯ. 2. To be muttered, to be repeated in a low voice (ಜನಸಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕನಾದ್ದು Dh.).

ಜಾಪ್ಯಗಾಢ ಜಾಪ್ಯ-ಗಾಢ. A sloth, sluggard (My.; Tē.).

ಜಾಬಾಲ ಜಾಬಾಲ. N. of a school of the Yajurveda, and of an Upanishad of the Atharvaveda. See Bp. 43, 75. 2, a goat-herd (ಅಜಾಬಲ, ಸುಖಿ Mr. 239).

ಜಾಬಿತಾ ಜಾಬಿತಾ. A law, regulation; an authorizing document; a passport (Mhr., H. ಜಾಬಿತಾ); a memorandum, a list, an inventory, a catalogue (My.; Br.).

ಜಾಬು ಜಾಬು. An answer; a letter of advice respecting a hundi (Mhr., H.); a letter of correspondence (S. Mhr., Br.).

ಜಾಮ ಜಾಮ. = ಜಾವ, etc. (My.).

ಜಾಮದಗ್ನಿ jāmādagni. N. of a ṛishi (J. 33, 40).

ಜಾಮದಗ್ನಿ jāmādagnya. (fr. ಜಾಮದಗ್ನಿ). Parāśurāma, the son of Jāmādagni (ಬಣ್ಣವರಕು, ವರಕುರಾಮ Nn. 165; ಸಿದ್ಧ. 223). 2, Rāma, the son of Daśaratha (ರಾಮ, ದಾತರಪ Nn. 24).

ಜಾಮದಾರ jāmā-dāra. The officer in charge of the treasure and jewels, the keeper of the wardrobe (Mhr., H.; R.). ಜಾಮಫಲ jāmā-phala. The guava fruit (Br., R.; Mhr., H. ಜಾಮ್ಫಲ).

ಜಾಮಾತ jāmāta. Thh. of ಜಾಮಾತೃ. (A.).

ಜಾಮಾತೃ jāmātṛi. A daughter's husband, a son-in-law (ತನ್ನ ಮಗರ ಪತಿ Mr. 314; ಅಳಿಯನು Nn. 124). See ಮದವನ.

ಜಾಮಾರು jāmāru. A long cloth without any coloured border, chiefly worn by widows (Br., R., H.).

ಜಾಮಿ jāmi. = ಯಾಮಿ 1. A sister (ಸಹಭವೆ, ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳು Nn. 109). 2, a virtuous or respectable woman (ಪತಿವ್ರತೆ 109).

ಜಾಮಿನಿ jāmīni. = ಜಾಮಿ No. 2. (ಪತಿವ್ರತೆ Mr. 467).

ಜಾಮಿನಾ jāmīna. = ಜಾಮಿನು. Surety, sponsor (S. Mhr.; Mhr., H.; ಪೋಣೆ, ಪ್ರತಿಫೂ, ಲಗ್ನಕ, ಹೋಣೆ G.).

ಜಾಮಿನದಾರ jāmīna-dāra. = ಜಾಮಿನುದಾರ, ಜಾಮಿನಾರ. A surety, a bondsman (S. Mhr.; Mhr., H.; ಪೋಣೆಗಾಢಿ G.).

ಜಾಮಿನು jāmīnu. = ಜಾಮಿನ (My.; Br. ಜಾಮಿನಾನ್).

ಜಾಮಿನುದಾರ jāmīnu-dāra. = ಜಾಮಿನದಾರ. (My.).

ಜಾಮಿನಾರ jāmīna-dāra. = ಜಾಮಿನುದಾರ. (ಲಗ್ನಕ, ಪ್ರತಿಫೂ, ಹೋಣೆಗಾಢಿ Si. 349; My.).

ಜಾಮೇಯ jāmēya. A sister's son.

ಜಾಮ್ಬು jām̐ba. = ಜಾಮ್ಬು. A sort of goblet, in the form of a calix (B. 5, 79; Mhr.).

ಜಾಮ್ಬವ ಜಾಂಬವಾ. (fr. ಜಾಮ್ಬು). Belonging to the jambū tree; its fruit. See ನೇಪಾಳ. 2, = ಜಾಮ್ಬವನ್ತ (J. 21, 9. 19. 38. 39; Rām. 4, 2, 30).

ಜಾಮ್ಬವತಿ ಜಾಂಬವತಿ. The daughter of Jāmbavanta, and wife of Kṛishṇa. (J. 33, 21. 51. 52).

ಜಾಮ್ಬವತೀರಮಣ ಜಾಂಬವತಿ-ರಾಮಣ. Kṛishṇa. (My.).

ಜಾಮ್ಬವನ್ತ ಜಾಂಬವಂತ. (Sk. ಜಾಮ್ಬವತ್, ಜಾಮ್ಬವಾನ್). N. of the chief of the hears, and father of Jāmbavati (My.).

ಜಾಮ್ಬು ಜಾಂಬು. = ಜಾಮ್ಬು. (S. Mhr.; B. 5, 79).

ಜಾಮ್ಬುನದ ಜಾಂಬುನದ. (fr. ಜಾಮ್ಬುನದಿ). Coming from the river Jambū: gold; golden.

ಜಾಯಕೆ ಜಾಕಾ. A kind of yellow fragrant wood.

ಜಾಯಮಾನ ಜಾಯಮಾನ. Being horn, coming into life. (My.).

ಜಾಯಾ ಜಾಕಾ. Destroyed, spoiled (Mhr., H.); loss, injury, damage (My.; Br.). 2, see ಜಾಯೆ.

ಜಾಯಾಜೀವ ಜಾಕಾ-ಜೀವ. Who gets a livelihood by his wife: a dancer, an actor.

ಜಾಯಾಪತಿ ಜಾಕಾ-pati. Husband and wife.

ಜಾಯಿ ಜಾಕಿ. 1. = ಝಾಯಿ. A sort of drum (ಝಾಯಿ Si. 63). 2, a modo in saṅgita (V. 11, 9).

ಜಾಯಿ ಜಾಕಿ. 2. = ಜಾಕ, etc. Thh. of ಜಾಕಿ. — ಜಾಯಿಕಾಯಿ. = ಜಾಕ- (My.). — ಜಾಯಿದೇವ. N. (Bp. 58, 10). — ಜಾಯಿಸತ್ತೆ. = ಜಾಕಿಸತ್ತೆ. (My.). — ಜಾಯಿಫಲ. Thh. of ಜಾಕಿ- (Nr.; ಜಾಕಿ ಪತ್ತಿ Mr. 144).

ಜಾಯಿಲ ಜಾಕಿಲ. A dog (ಪೇರಡಿ, ಸೊಣಗು, ಕುಕ್ಕುರ, ಕುಣಿಸ; Tē. ಜಾಕಿಲ). See Grj. 1, 104; Bp. 34, 23. 24; 55, 88. 46; Bh. 3, 13, 19. 28; Rāghc. 17, 67. 72; Rāv. 5, 87; Sēv. 4, 10; 4, after 17. Cf. ಜಾಕಿ?

ಜಾಯು ಜಾಕು. A medicament, a medicine.

ಜಾಯೆ ಜಾಕೆ. ಜಾಯಾ. A wife, a spouse.

ಜಾರ jāra. A paramour; a fornicator; an adulterer (ಉಪ ಪತಿ, ಪಾದರಿಗ Mr. 243; ಸಿತ್ರಗ, ಹೋಡ, ಪರಳಿಗ, ಪಾಣ್ಣಿ ಸಿ.). ಜಾರ ಹೋರರ ಜಗದಿನ್ದ ಯಜಮಾನಗೆ ಕ್ಷೇಮ (Prv.).

ಜಾರಜ jāra-ja. A son born in adultery, a bastard.

ಜಾರತ್ವ jārātva. Adultery; fornication. (My.).

ಜಾರದೇವ jāra-dēva. Krishna (Bh. 6, 1, 4).

ಜಾರಪುರುಷ jāra-purusha. = ಜಾರ. (C.).

ಜಾರಸ್ತ್ರೀ jāra-strī. = ಜಾರೆ. (C.).

ಜಾರಿ jāri. Relieving from a state of sequestration, as laud (My.; Br.; H.). 2, current (My.; Mhr., H.). 3, enactment, execution (My.).

ಜಾರಿಗೆ jārigrē. (Tu.). — ಜಾರಿಗೆಮರ. The Mysore gamboge-tree, Garcinia morelia Desr. (St. & Pl.).

ಜಾರೆ jārē. A fornicatress; a harlot; an adulteress (ಪಾದರಿಗಿ, ಹೋಡ, ಬೆದಗಾರ್ತ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಸಿತ್ರಗಿ Sm. 75; Kk. 29; ಸಿತ್ರಗಿ, ಹೋಡ, ಪಾಣ್ಣಿ ಸಿ.; C.). See Bp. 40, 57; J. 5, 59. 60; 9, 13; 26, 10. ಜಾರಿಗೆ ನೀತಿಯಿಲ್ಲ, ಮಾರಿಗೆ ಕರುಣವಿಲ್ಲ. — ಜಾರೇ ಗುಣ ಮೋಡಿಯಿನ್ದ ಕಾಣುವದು (Prvs.).

ಜಾರಿ ಜಾರಾ. = ಜಾರಿ 2. — ಜಾರಿಗುಪ್ಪೆ. — ಕುಪ್ಪೆ. Sliding on the posteriors or in sitting position down a slope, as children do in play (My.).

ಜಾರಿಕೆ jārīkē. Slipping; sliding; slipperiness (C.).

ಜಾರಿಸು jārīsu. To make slip, go away, etc. (Bh. 8, 23, 89; J. 30, 16).

ಜಾರು jāru. 1. To slip, to slide (C.; ಪಯ್ಸರಿಸು Bhn. 26; ರಂಗಣ, ಸ್ಥಲನ Si. 74; ತೇಲೆ ರಿ. I, 93; Tē.; T. ಚದುಗು). ಜಗದ್ವಿನಿನ್ದ ಜಾರಿದಂ (Smd. I). ಭೃಂಗತಮ ನೀಳ್ವಿದಿಗದ ಕೇಡಿಸ್ಸದ ದಯೋ ಒಯ್ಯನೆ ಜಾರಿ (Cpr. 7, 60). See Bp. 45, 18; 52, 13; Bh. 1, 18, 5; Rāy. 8, 124; J. 3, 7; Si. 115. 116. 277. 289. 400; B. 4, 181. 2, to slip away, to steal away (C.; B. 2, 40). 3, to withdraw or retire, to shrink (Bp. 50, 86; 60, 61; Sāv. 4, 44); to disappear (J. 15, 49). 4, to go off or start swiftly, to run (Rām. 3, 2, 21); to run away (J. 14, 4; My.). 5, to drop or ooze out, to flow (Tē.); to flow down (from a hill, My.). 6, a knot to slip open or become loose (My.; Tē.). ಜಾರಿ ಬಿದ್ದದು (ಹುಡುಕ, ಗಲಿತ Si. 882). ಜಾರಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರಾಚಾರ 390). ಉಡೋಡು, ಪಾದೋಡು, ನಾಡೋಡು (a bug, Prv.). Cf. ಪರಿ 1.

ಜಾರು ಜಾರು. 2. = ಜಾರಿ. Slipping, etc.; a retiring state, disappearance (Bh. 8, 26, 2). 2, a slide; a stumbling block (Bp. 40, 57). See ಜಾರಿ. — ಜಾರಿನಡಿ. (ರೇಷಿತ Si. 274). — ಜಾರುಗಡದು. — ಕೆಡದು. To throw down (from a fort, Rām. 6, 11, 12).

ಜಾರುವಿಕೆ jārūvikē. Sliding, etc.; flowing, trickling (ರೇಷಿತ Si. 424).

ಜಾಲ jāla. 1. = ಜಾಲ. A net; a snare (ಬಲಿ Nn. 34); a web; a cobweb; net-work, any reticulated or woven texture; a wire net, reticulated or chain-armour. 2, a lattice, an eyelet or loophole, a window. 3, entanglement, deception, illusion; conjuring, magic. 4, pride, arrogance. 5, a

feigned or idle promise, a pretext, purposed delay (Tē.; T. ಜಾಲ; R.; not Sk.). 6, a collection, a multitude, on assemblage (ಸಮೂಹ 34); a herd of cows (ಗೋನಿಕಾಯ, ಗೋಸಮೂಹ 34). 7, a cover, covering, coating, film, etc. (ಪಟಲ 34, one MS. ನಿರ್ವ). 8, an unblown flower. 9, ornament (ಸಂಗರ, ಶೃಂಗಾರ 34). 10, an organ, or the organs, of sense (ಇಂದ್ರಿಯ 34). 11, the sky (ಆಗಸ, ಆಕಾಶ 34). 12, the tree Nandia cadamba (Rāghc. 17, 53).

ಜಾಲ jāla. 2. = ಜರಗು, etc. See ಜಾಲಗಾಡಿ 1.

ಜಾಲಿಕೆ jālikē. = ಜಾಲಿಕೆ. A net; a woven texture; a web. 2, a lattice, an eyelet or loophole, a window. 3, a bud. 4, a multitude. Cf. ಜಾಲಿಕೆ.

ಜಾಲಿಕರಣ jāla-karapa. Fishing. See ಗೋರ. 2, making a heap (?).

ಜಾಲಗಾಡಿ jāla-gāṭi. A female deceiver (My.).

ಜಾಲಗಾಡಿ jāla-gāṭi. 1. = ಜಾಲಗಾಡಿ. (C.).

ಜಾಲಗಾಡಿ jāla-gāṭi. 2. = ಜಾಲಗಾಡಿ, a fisherman (ಜಾಲಿಕೆ, ಕೈವರ್ತ, etc. Hā.; Mr. 378; My.). 3, the pied kingfisher (Pr.). — ಜಾಲಗಾಡಿನ ಹಕ್ಕಿ. The white-breasted kingfisher (Bd.; Pr.).

ಜಾಲಗಾರ್ತಿ jāla-gār-ti. (Smd. 246). A fisherwoman.

ಜಾಲಧರ jālandhara. = ಜಾಲಧರ. N. of a country.

ಜಾಲರಿ jālari. Net-work, fringe (My.; Br. ಜಾಲರು; Mhr., H. ಝಾಲರು).

ಜಾಲವಾತಾಯನ jāla-vātāyana. A lattice-window (My.).

ಜಾಲಾರಿ jālāri. A tree yielding a kind of lac, Shorea talura Roxb. (or Shorea lacifera Will., Hayn.; Tē.; Si. 129). See ಕೆಮ್ಮು.

ಜಾಲಿ jāli. = ಜಾಲ. The thorny babool tree, Acacia arabica Willd. (ಬಬ್ಬುಳಿ, ಬಬ್ಬೂರ Si.; ಕಬರಿ ರಿ.; My.; B. 5, 60; Z.). ಜಾಲಿ ಬಿತ್ತಲು (or ಬಿತ್ತಿದರಿ) ಕಾಲಿಗೆ ಮೂಲ (Prv.). See ಕರ್ಜಾಲಿ, ಕರಿ, ಹೊನ್ನೆ ಮುಕ್ಕಿನ, ಪರಂಗಿ, ಪೀಳ್, ಬಿಳಿ, ಬಿಳಿ. 2, the thorny shrub Acacia farnesiana (My.). See Prv. 8. ಹೋಲಿಗಾಡಿ. — ಜಾಲಿಯ ಗಿಡ = ಜಾಲಿ. ಅಲಕ್ಕಿ ಹೂವಿಲ್ಲ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ, ಜಾಲಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಗನ್ನಿಲ್ಲ, ದೇವರು ಸೂಳೆಗಲ್ಲ (Sp.).

ಜಾಲಿ jāli. A species of cucumber, Trichosanthes dioeca Roxb. 2, a fisherman (ಸೂತ, ಬಲಿಗಾಡಿ, o. r. ಬಲಿಯ ಬೀಸುವನು Nn. 32).

ಜಾಲಿಕೆ jālika. A fisherman. 2, a spider. 3, = ಜಾಲಿಕೆ, a cheat, a rogue; a conjurer or juggler. 4, = ಜಾಲಿಕೆ No. 1, a net (for catching deer or wild animals, ವಾಗುರ, ದಿಕ್ಕಾರ Mr. 380). 5, = ಜಾಲಿಕೆ No. 2, chain-armour (ಮುಟ್ಟಿ Mr. 292). 6, the president or governor of a district.

ಜಾಲಿಕೆ jālikē. = ಜಾಲಿಕೆ, ಜಾಲಿಗೆ, (ಜಾಲಿಗೆ). A net. 2, chain-armour, armour. 3, a spider. 4, a leech. 5, a kind of cloth or raiment, woollen cloth. Cf. ಜಾಲಿಕೆ.

ಜಾಲಿನಿ jālini. N. of a plant (ಫಲಿನಿ, ಮೃದಂಗ, ಹೇರಲಿ Mr. 146).

ಜಾಲಿಸು jālisu. = ಜಾಲಿಸು 1, etc. To shake, etc.; to cleanse rice, etc. from dust and stones by washing in water (My.). ಜಾಗ ಜಾಲಿಸುವ ಬಡ್ತಿ ಮಗೂ ತೂಗಲಾಯೋ? (Prv.).

ಜಾಲೆ jālē. = ಜಾಲಿ. (ತಾಲಿಕೆ Mr. 139). See 8. ಅರ್ಜ, ಬಿಳಿ ಹೂವಿನ.

ಜಾಲೆ jālē. 1. = ಜಾಲಿಕೆ. Thh. of ಜಾಲೆ. (ಜಾಲೆ, ಉರಿ Sm. 11).

ಜಾಲೆ jālē. 2. = ಜಾಲ 1. See ಜಾಲಗಾಡಿ.

ಜಾಲಗಾಡಿ ಜಿಗಿ-ಗಾಡಿ. = ಜಾಲಗಾಡಿ 2, No. 2. (ಶೈವರ್ತ, ಧೀವರ, etc. Nr.).

ಜಾಲ್ಯ ಜಿಲ್ಮಾ. Cruel, harsh; acting inconsiderately, rashly, or foolishly; low, vile.

ಜಾನ ಜಿವಾ. (Smd. 25). = (ಜಾನಿ), ಜಾಮ, ಜಾವು. Tbh. of ಯಾಮ 2. (ಯಾಮ Smd. 18; ಯಾಮ, ಪ್ರಸರ Hla., Mr. 65; My.). ಜಾನಮಂ ತೊದಿಲ್ಲ (Smd. 157). ಜೇದಿಗೆ ಜಾರುವಕ್ಕಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜಾನ ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ವ ಮುಟ್ಟಿಸು (Prv.). ಜಲವು ಮಕ್ಕಳ ತನ್ನೆ, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟವಗೆ, ಸಲೆ ಗದಿಗೆ ಜಾನವದವನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೊಲೆಯಿಲ್ಲ (a oock, Sp.). See ಮುಂ; Ūpr. 6, 91; Bp. 41, 19; 43, 25; 46, 27; 60, 26. — ಜಾನದಾನ. -ಅನ. An elephant on duty during a night-watch (Ūpr. 8, after 44).

ಜಾನಕ ಜಾವಾ. 1. That is to go or be despatched outward (S. Mhr.; Mhr.).

ಜಾನಕ ಜಾವಾ. 2. The hair of a child before its head is shaved (ಜಡೆ G.; Mhr. ಜಾವಳ).

ಜಾನಕಿ ಜಾವಾ. = ಜಾವಕಿ (? Bh. 2, 6, 6).

ಜಾನಕಿ ಜಾವಾ. A kind of lewd poetry (My.).

ಜಾನಕ ಜಾವಾ. 1. = ಜಾವಕ. (ಜಾವಲ Smd. 69. 112; Kk. 56).

ಜಾನಕ ಜಾವಾ. 2. Tbh. of ಸಾಮಾನ್ಯ. Common; vulgar, insignificant, etc. (ಸಾಮಾನ್ಯ Smd. 112; Kk. 56). See Bp. 1, 28; 3, 19; 24, 70; 28, 40; 38, 21. 65; V. 38, 85. 2, N. (V. 38, 86).

ಜಾನಕ ಜಾವಾ. = ಜಾವಕ. (ಎತಲೆ Si. 446).

ಜಾನಕಿ ಜಾವಿಗಿ. The harning match to be applied to a match-lock (S. Mhr.; Mhr. ಧಾವನ, glimmering; ಜಾವ, fire; ಜಾವಿವ, burned; ಶೇವಟ, a gun-match).

ಜಾವ ಜಾವು. = ಜಾವ, etc. (C.; Bp. 22, 7. 25). ಜಗವಿಲ್ಲದೆ ಜಾವು ಹೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಗವೇ ಬನ್ನ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (Prv.). See ಮುಂ.

ಜಾವೊತ್ತು ಜಿ-ಠೆತ್ತು. The under letter ಜೆ (C.).

ಜಾವನ ಜಾವನಾ. Striking, killing. See ಉಪ್.

ಜಾವು ಜಾವಿ. More than, exceeding; excess; additional, extra (C.; Br.; Mhr., H.); oppression, force (My.; Mhr., H.).

ಜಾವುಕ ಜಾವಾ. A pole-cat (ಮಣ್ಣಲಿ, ಇಲಿಯ ತಿನರ್ ಅನುಗಯ್ಯ ದಿಕ್ಕು Mr. 164).

ಜಾವುಗಿರಿ ಜಾವಿಗಿರಿ. = ಜಾವಗಿರು. ಜಾವುಗಿರಿಯೂರು (ಉಪ್ಪುದಾ Ūb.).

ಜಾವುಗಿರಿದಾರ ಜಾವಿಗಿರಿ-ದಾರ. = ಜಾವಗಿರುದಾರ. (B. 5, 240).

ಜಾವುಗಿರು ಜಾವಿಗಿರು. Proclamation or the paper containing it (My.; Mhr., H.). ಅದು ನಮ್ಮ ಜಾವುಗಿರಿಗೆ ಬಂದದೆ, we have been apprised of it, it has come to our knowledge (My.).

ಜಾವುಗಿರು ಜಾವಿಗಿರು. Published; published (C.; Mhr., H. ಜಾವಿಗಿರು).

ಜಾವುಗಿರುನಾಮೆ ಜಾವಿಗಿರು-nāmē. A written proclamation (C.; Mhr., H.).

ಜಾವುಗಿರಿ ಜಾವಿಗಿರಿ. = ಜಾವುಗಿರಿ. (fr. ಜಾವು). The daughter of Jahnu: the Ganges.

ಜಾವುಗಿರಿಧರ ಜಾವಿಗಿರಿ-dhara. Śiva (My.).

ಜಾವುಗಿರಿನಂದನ ಜಾವಿಗಿರಿ-nandana. Bhishma (My.).

ಜಾವ ಜಿಲ್ಮಾ. = ಜಾಲ 1. — ಜಾವಅದವೆ. Cloth of a web-like or loose, thin, texture (C.).

ಜಾವಕ ಜಾವಾ. = ಜಾಲ. A loop-hole, an air-hole (ಗವಾಕ್ಷು Na. 39; Bp. 12, 14); a multitude (ಸನ್ನೋಹ, ಸಮೂಹ 89). 2, = (ಜಾವಕ, ಜಾಲಕ, an enemy (ಅಮಿತ್ರ, ವೈರಿ 39); fraud, deceit (ಶೈವ, ಕುಟಿಲ 89).

ಜಾವಕ ಜಾವಾ. = ಜಾಲ 1 No. 3. Deception, fraud (Rām. 1, 5, 81).

ಜಾವು ಜಾವಿ. Tbh. of ಜಾಲನದ. (Bp. 6, 19). 2, a lattice, a lattice-window (J. 23, 36). 3, the state of being full of holes (My.).

ಜಾವುಗೆ ಜಾವಿಗಿ. Tbh. of ಜಾಲಕ and ಜಾಲಕಾ. A net; a web (B. 4, 112; 5, 79. 119). 2, a lattice-window, lattice-work (Bh. 2, 13, 25; B. 4, 146). 3, a money-bag, a purse (My.; T. ಜಾವುಗಿ, M. ಜಾವುಗೆ; Tē. ಜಾಲಿಯ, ಜಾಲಿ, ಜಾಲಮು; Bp. 30, 16. 20; 42, 8; V. 8, 3). 4, a multitude, a mass, an assemblage (ಜಂಗುಳಿ, ತೆರಳ್ಳಿ, ಫಟ್ಟು, ತಣ್ಣ, ಬಮ್ಮರ, ಗಡಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17, o. r. ಜೋಳಗೆ; Bh. 2, 10, 23). 5, a cord used in spinning a top (S. Mhr.). — ಜಾವುಗೆವರ ಸು. -ಬೆರಸು. To be together with, or to be in, a bag (Bp. 80, 10). — ಜಾವುಗೆಯ್ದಾವೆ. -ಅದವೆ. Knitting-work, etc. (B. 5, 294).

ಜಾವು ಜಾವಿ. 1. = ಜಾವು 1, etc., (ಧಾವು). To shake: to shake off, to remove; to set aside, to treat disrespectfully (Rām. 4, 2, 5; 6, 13, 1. 36; Bh. 2, 4, 5; cf. ಜಾವಿಸು).

ಜಾವು ಜಾವಿ. 2. = ಜಾವವಿಸು. ಜಾವುಸೋಣ (ವರ್ತನ Ūb.).

ಜಾವು ಜಾವು. = ಜಾವು, etc. (ಜಾವು, ಜಾವು, ವೊಳ್ಳು, ನಿವ್ವ ಯೋಜನ Bhn. 49; My.). — ಜಾವುನುಡಿ. = ಜಾವುಮಾತು. (Bh. 8, 22, 28). — ಜಾವು ಬೋಳು. reit. A worthless fellow (Abhā. 7, 2). — ಜಾವುಮಾತು. An empty, vain speech (C.). ಜಾವು ಜಾವಿ. = ಜಾಲ 1. Tbh. of ಜಾವು (Smd. 368; see Mhr. s. ಜಾವು).

ಜಾವುಗೆ ಜಾವಿಗಿ. = ಸಾವುಗೆ. Cloth, raiment (ಉಡುಗೆ Smd. 1, o. r. ಸಾವುಗೆ; the term may be = ಜಾಲಕಿ, ಜಾವುಗೆ, or a Tbh. of ಜಾವು).

ಜಿಂಹೆ ಜಿಂಹೆ. Tbh. of ಜಿಂಹೆ. (Siv. 4, 139).

ಜಿಗಟು ಜಿಗಟು. 1. = (ಜಿಜಟಿ), ಜಿಗಟಿ, ಜಿಗಿ 1, ಜಿಬಟು. Stickiness; gumminess (C.; Tē. ಜಗಟಿ; Mhr. ಜಗಟಿ, gummy); gum (C.; B. 4, 207); birdlime (My.; Tē. ಜಗಟಿ, ಜಗುರು). See B. 1, 2; 4, 120.

ಜಿಗಟು ಜಿಗಟು. 2. = ಜಿಜಟು 1, etc. (My.).

ಜಿಗಟು ಜಿಗಟು. = ಜಿಜಟು 1, etc. (My.; cf. ಗಿಜ್ಜು).

ಜಿಗಟಿ ಜಿಗಟಿ. = ಜಿಗಟು 1. (ಜಾವು Si. 175, only in Si.).

ಜಿಗಟಿ ಜಿಗಟಿ. = ಜಿಗಟಿ, ಜಿಗಟಿ, ಜಿಗಟಿ, ಜಿಗಟಿ q. v., ಜಿಗಟಿ q. v. A leech (ರಕ್ತವೆ, ಜಿಲಕಿ, etc. Si. 89; T. ಜಿಗಟು; M. ಜಿಗಟು; Tē. ಜಿಗಟಿ, ಜಿಲವೆ). See ಜಿಗಟು.

ಜಿಗಟಿ ಜಿಗಟಿ. = ಜಿಗಟಿ, etc. ಅನೇಕ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಲುಳ್ಳ ಜಿಗಟು ಜಿಗಟಿ (ದುರ್ನಾಮ, ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ, ಹೆಚ್ಚುಗಲೆ Si. 90; My.). ಜಿಗಟಿಯವರಾ ನೋಡಲೋ? ಜಿಜಿಯ ಹಾವಳಿ ನೋಡಲೋ? (Prv.). 2, = ಜಿಗಟು No. 2. (My.).

ಜಿಗಟಿ ಜಿಗಟಿ. = ಜಿಗಟಿ, etc. (S. Mhr.). 2, an iron clamp to fasten the kula of a rāṇṭṭ (S. Mhr.; see ಜಿಗಟಿ).

ಜಿಗಟು ಜಿಗಟು. = ಜಿಗಟು. A small channel (My.).

ಜಿಗಟಿ ಜಿಗಟಿ. = ಜಿಗಟಿ, etc. (My.). ಜಿಗಟಿಲ್ಲದೆ ಜಾವುಹೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಜಿಗಟಿ ಬನ್ನ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (Prv.).

ಜಿಗಿ ಜಿಗಿ. 1. = (ಜಿಗಟು 1), ಜಿಜಿ. Thickness, viscosity, viscidness, glutinousness (C.; Bp. 27, 4; 44, 26; Rām. 5, 8, 69; J. 22, 28). 2, a kind of blight or mildew that falls on the cotton plant (S. Mhr.). 3, gum (My.). — ಜಿಗಿ ಜಿಗಿ. rep. (Siv. 5, after 120).

ಜಿಗಿ jigi. 2. = ಜಿಗಿಸ. To jump; to jump over (C.; B. 2, 15). — ಜಿಗಿದಾಡು. -ಅಡು. To jump about (C.; B. 3, 90).

ಜಿಗಿ jigi. 3. P. p. of ಜಿಗಿ 2, in ಜಿಗಿ ಜಿಗಿದು (C.; B. 2, 16).

ಜಿಗಿ jigi. 4. = ಜಿಗ, ಜಿಗ. To chew, as betelnut, bread, etc. (My.).

ಜಿಗಿಲ್ jigil. 1. = ಜಿಗಿಲ್, (ಸಗಿಲ್ 1). To be sticky, gummy, viscid, glutinous, adhesive, etc. (ಸಿಗ್ಧ ಸ್ಮದ. Dh.); to adhere, to stick fast (Rāv. 5, after 55; Sāv. 3, after 35).

ಜಿಗಿಲ್ jigil. 2. (= ಸಗಿಲ್ 2). To suffer distress, to be afflicted, etc. (ಶ್ಲೇಷ ಸ್ಮದ. Dh.; see T. ಜಗರ, s. ಚಕ್ರ).

ಜಿಗಿಷು jigishu. Wishing to gain or obtain; striving to conquer. See ಎ.

ಜಿಗಿಷೆ jigishē. Desire of gaining, or of conquering. 2, profession or habit of life (Si. 358). See ಎ.

ಜಿಗುಪ್ಪೆ jigupē. = ಜುಗುಪ್ಪೆ, of which it is a Tbh. (ನಿವ್ವೆ Mr. 87; ಧಾವ 74; My.).

ಜಿಗುಳಿ jiguli. = ಜಗುಳಿ, etc. Tbh. of ಜಲೂಕೆ (ಸ್ಮದ. 354).

ಜಿಗುಳು jigulu. = ಜಿಗರು. (My.).

ಜಿಗುಳಿ jigulē. = ಜಗುಳಿ, etc. Tbh. of ಜಲೂಕೆ (ಸ್ಮದ. 362; Nr., HIA.; Mr. 411; Bp. 40, 74). 2, = ಜಗುಳಿ No. 2, ಜಗುಳಿ No. 2. (ವಸು Mr. 370).

ಜಿಗುತ್ತು jighatsu. Hungry; voracious.

ಜಿಗುತ್ಸೆ jighatsē. Hunger; voracity.

ಜಿಗುಹಂಸು jighāmsu. Desirous of slaying or killing; malicious; an enemy.

ಜಿಂಕೆ jinkē. An antelope (ಮೃಗ, ಕುರಂಗ, ಹರಣ, ಅಪ ನಯೋನಿ, etc., ಎರಳೆ Si. 168; ಸಾರಂಗ, ಹರಣ 410; ಹರಣ 419; My.; Tē.; cf. ನ್ಯಂಕು). See Si. 168. 169.

ಜಿಂಗಿ jingi. 1. Intoxication (R.; Mhr. ಝಂಗಿಲ).

ಜಿಂಗಿ jingi. 2. The plant *Rubia munjista* Roxb., madder.

ಜಿಜ್ಞಾಸೆ jijñāsē. Desire of knowing; inquiry, investigation, examination.

ಜಿಟ್ಟಿ jitti. 1. The bird *Parra jacana* or *goensis* (ಜಿಟ್ಟಿ Mr. 171, o. rs. ಜಟ್ಟಿ, ಚಟ್ಟಿ, ತಿಟ್ಟಿ).

ಜಿಟ್ಟಿ jitti. 2. = ಜಿಟ್ಟಿ 2. A grasshopper, a locust (S. Mhr.; ಎದಿತಿ G., ಛಬ.).

ಜಿಟ್ಟಿ jitti. 3. A sty, cyst or imposthume (S. Mhr.).

ಜಿಡಿ jidi. = ಜಡಿ 6. (My.).

ಜಿಡ್ಡಿ jiddi. = ಜಿಡ್ಡಿ, q. v. An opening made in a panel of the front door or gate, just large enough for a person to squeeze himself through; it is shut at night (S. Mhr.; cf. ಜಿಡ್ಡಿ). — ಜಿಡ್ಡಿವಾಗಲು. = ಜಿಡ್ಡಿ. (S. Mhr.).

ಜಿಡ್ಡು jiddu. 1. A substance that is smeary, greasy or oily, as ghee or oil (My.; Tē.). ಜಿಡ್ಡು ಕುಮ (ಸಿಟ್ಟಿಲ, ಎಚ್ವ Si. 818).

ಜಿಡ್ಡು jiddu. 2. = ಜಿಡ್ಡು 1, q. v.

ಜಿಡ್ಡು jiddu. 3. (= ಜಿಡ್ಡು 2). Rancidity, etc. (Tu.). ಜಿಡ್ಡುತುವಕ್ಕೆ ಮಡ್ಡು ಬಹಳ (Prv.).

ಜಿಣುಗು jigaṅgu. = ಜಿಣುಗು, ಜಿನಗು q. v., ಜಿನಗು 1. (My.; Tē. ಜಲುಗು).

ಜಿಣುಗು jigaṅgu. = ಜಿಣುಗು, etc. (My.).

ಜಿತ್ jita. Conquering, victorious. See ಕಂಸ, ಕೈಟಭ, ಸುರೇಂದ್ರ.

ಜಿತ್ jita. 1. (Tbh. of ಸ್ಥಿತ್). Fixed, settled, firm, stable (My.). — ಜಿತ್ ಮಾಡು. To make firm: to keep from being forgotten (My.); to commit to memory, to learn by heart (My.). — ಜಿತ್ ಮಾಡು. To become firm, as the mind (My.); to be well laid up in the mind or mastered, as a lesson (My.). — ಜಿತ್ ಮಾಡು. = ಜಿತ್ ಮಾಡು. (My.).

ಜಿತ್ jita. 2. Conquered, subdued, overcome; won, gained, obtained. See ಅ, ಪರ.

ಜಿತಕಾಮ ಜಿತ-kāma. One who has subdued desire, lust or Cupid; an ascetic (ಎತಿ, ಮುನಿ Nn. 44); a Buddhist (ಬುದ್ಧನು, ದೌದ್ಧನು 44); an Arhat or superior divinity with the Jinas (ಅರ್ಹ, ಜನ 44); Śiva (ಕಂಕರ, ಅಪ್ಪರ 44).

ಜಿತಕಾಮೆ ಜಿತ-kāmē. A virtuous woman (ನರವಧು, ವಸಿವ್ವೆ Nn. 44).

ಜಿತಕಾಶಿ ಜಿತ-kāśi. Appearing victorious; victorious, triumphant (ಸಸಿನೆ ಗಲ್ಲವ Mr. 300).

ಜಿತಬುದ್ಧಿ ಜಿತ-huddhi. A firm, fixed mind (My.).

ಜಿತಭಾವಜಿ ಜಿತ-hhāvaja. Śiva (Bp. 53, 22).

ಜಿತರಶೀಲ ಜಿತ-raśīla. Śiva (Bp. 24, 67).

ಜಿತಕತ್ತು ಜಿತ-satru. One who has overcome his enemies; N. of Ajitasēna's son (Āpr. 9, after 43).

ಜಿತಸಂಸಾರಿ ಜಿತ-samsāri. One who has overcome transmigration, the world, etc. (Bp. 43, 7).

ಜಿತಸೇನ ಜಿತ-sēna. One who has overcome armies; N. See ಅಜಿತಸೇನ.

ಜಿತಾಕ್ಷ ಜಿತ-aksha. One who has mastered the organs of sense or his passions. 2, he who has overcome the rākshasa Aksha: Hanumanta (My.).

ಜಿತಾಂಗಜಿ ಜಿತ-aṅgaja. Śiva (Bp. 54, 71).

ಜಿತಾಂತ ಜಿತ-antaka. Śiva (Sāv. 4, 131).

ಜಿತಾಹವ ಜಿತ-āhava. One who has won a battle; victorious, triumphant.

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ ಜಿತ-indriya. = ಜಿತಾಕ್ಷ No. 1. (My.).

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯತೆ ಜಿತendriyatē. The state of having overcome one's passions (Āpr. 7, after 62).

ಜಿತ್ಯು jitya. Conquerable. 2, a ploughshare; a harrow. (R.).

ಜಿತವಿರ ಜಿತvira. Victorious, triumphant.

ಜಿಡ್ಡು jiddu. Perverse opposition, refractoriness; affront; contentment; an obstinate resolution (C.; Mhr., H. ಜಿಡ್ಡು); spite, hatred (My.).

ಜಿನ jina. = ಜಿನ 2. — ಜಿನಗಾಳಿ. = ಜಿನ್ನಂಗಾಳಿ, q. v. (My.).

ಜಿನ jina. 1. = ಜಿನ 2, ಜಿನೆ. Victorious, triumphant (ಅಜಿತ Nn. 16); being victorious over one's passions (ಎಲಿತರಾಗ Mr. 512); steady, brave, self-controlled, grave, wise, etc. (ಧೀರ Nn. 62). 2, a gurn, a worthy person (ಫೀರ್ 48). 3, a saint of the Buddha sect, or a Jaina saint (ಬುದ್ಧ 62; ದೌದ್ಧ Mr. 28). 4, an Arhat, a chief saint of the Jinas, who count twenty-four Jinas (ಎಲಿತರಾಗ, ಜಿನ್ವು Nn. 28; ಜಿತಕಾಮ, ಅರ್ಹ Nn. 44; ಅರ್ಹ 62; ಅಜ 47). 5, the number twenty-four (ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಪ Mr. 348). 6, Vishnu or Krishna. See ಸ್ಮದ. 301; Bp. 49, 12; 50, 65;

51, 75, 78, 79, 81, 82; 52, 14, 48; 54, 7, 66; ಪ್ರಕೃತಿ No. 9.
— ಜನ ಗಿನ reit. Arhats and others (Bp. 51, 80).

ಜಿನ jina. 2. Tbh. of ದಿನ. (My.).

ಜಿನಗು jinagu. = ಜೀನು, ಜೀನು, ಜಿನುಗು 1. Fineness or thinness, as of texture, thread, powder, written letters, etc. (C.; T. ಚಯಕ್ಕ; see s. ಚಕ್ಕ; Mhr. ಚನಕಾ, ಚನುಕಾ, small-sized; small and tiny, as a child).

ಜಿನಗೃಹ jina-grha. A Jain monastery; a Jain temple (ವಸತಿ Hlā., Nn. 133, Mr. 475).

ಜಿನಚರಿತ jina-čarita. The story of the Jinas or Arhats (Čpr. 1, 60).

ಜಿನದೀಕ್ಷೆ jina-dīkṣhē. Initiation in the doctrines of the Arhats (Čpr. 9, 87).

ಜಿನಪ jina-pa. An Arhat (ಅಪ Mr. 524).

ಜಿನಪತಿ jina-pati. = ಜನಪ. (Śmd. 301; Čpr. 7, 31).

ಜಿನಪ್ರತಿಮೆ jina-pratimē. The image of a Jina (Čpr. 1, 116).

ಜಿನಪ್ರತಮೆ jina-pratimē. = ಜನಪ್ರತಮೆ. (Bp. 49, 42, 46).

ಜಿನಪ್ರಬುದ್ಧಿ jina-prahuddhi. Jain doctrine (Bp. 51, 1).

ಜಿನಬಸದಿ jina-hasadi. = ಜನಗೃಹ. (Bp. 52, 18).

ಜಿನಬಿಮ್ಮ jina-bimha. = ಜನಾಂಗ, q. v.

ಜಿನಭವನ jina-bhavana. = ಜನನಸದಿ. (Bp. 52, 32).

ಜಿನಮಂತ್ರ jina-mantra. A prayer to a Jina, a Jain mystical verse (Bp. 50, 33, 35, 37, 38, 40).

ಜಿನಮಾರ್ಗ jina-mārga. The usages or religion of the Jinas (Bp. 52, 1, 81).

ಜಿನಮುದ್ರೆ jina-mudrē. An image or form of a Jina (Čpr. 6, 9).

ಜಿನಮುನಿ jina-muni. A Jain saint, ascetic, devotee or monk (Bp. 50, 33, 37, 40, 51, 52, 76, 78; 51, 1, 3, 72; 52, 2, 6, 28).

ಜಿನಮುನೇಂದ್ರ jina-muni-indra. = ಜನಮುನಿ. (Bp. 52, 21).

ಜಿನಯತಿ jina-yati. = ಜನಮುನಿ. (Bp. 51, 6).

ಜಿನರೂಪ jina-rūpa. = ಜನಪ್ರತಮೆ. (Bp. 51, 72).

ಜಿನಸಮಯ jina-samaya. A Jain congregation (Čpr. 7, 15; Bp. 49 sum.; 49, 4, 13, 26, 42; 50, 21, 30, 50; 52, 47).

ಜಿನಸಮಯಿ jina-samayi. A member of a Jain congregation (Bp. 51, 5).

ಜಿನಸು jinasu. = ದಿನಸು. Grain (My.).

ಜಿನಸು jinasu. = ಜನಸು, ಜನಸು, ಜನಸು, ದಿನಸು, ದಿನಸು. An article; wares, goods; a thing in general (My.; Mhr., H. ಜನ್ನಸ; M. ಜನಸ್ಸು).

ಜಿನಾಂಗ jina-aṅga. = ಜನಪ್ರತಮೆ. (ಚೈತ್ಯ, ಜನಬಿಮ್ಮ Nn. 134).

ಜಿನಾಲು jinalu. = ದಿನಾಲು. (My.).

ಜಿನಿ jini. = ಜನಿ. (My.).

ಜಿನಿಗಿಸು jinigisu. 1. To be deprived of the power of motion, to become unconscious or insensible, to faint (ನನ್ನದೇವೆ Śmd. Dh.; T. ಚೀನುಗು, M. ಚಿನ್ನು, to feel inward discontent).

ಜಿನಿಗಿಸು jinigisu. 2. To liquify, to melt, as butter (My.).

ಜಿನಿಸು jinisu. = ಜನಸು, etc. (My.).

ಜಿನುಗು jinugu. 1. = ಜಿನುಗು, etc. (C.; B. 4, 28, 144).

ಜಿನುಗು jinugu. 2. = ಜಿನುಗು 1. To rain slightly, to drizzle (ವರ್ಷಧೇವ Śmd. Dh.; Grj. 9, 50; M. ಚಿನ್ನು; cf. ಜಿನ; Tē. ಚಿನುಕು, ಚಿಲುಕು, to be shed, to distill or trickle; cf. ಚಿಲುಮೆ).

ಜಿನುಗು jinugu. 3. = ಜಿನುಗು 2 (Śmd. 48), ಜುಂಜು 2. A drizzling rain (ಕೂ Śm. 110; Bh. 1, 19, 21); a small flow (of milk, Čpr. 5, 15).

ಜಿನುಗು jinugu. 4. = ಜಿನುಗು 3. (Śmd. 48; Śmd. Dh.). To mutter, to murmur, to hum, etc. (ಅವ್ಯಕ್ತ ಧ್ವನಿ Śmd. Dh.; Grj. 5, 37; Tē. ಗೋರುಗು, ಸೂರುಗು, ಸನುಗು; M. ಚಿನ್ನಕ್ಕು, to mutter; to neigh; T. ಚೀನುಗು, to repine or be discontented, as a wife or child whose wishes are not fulfilled; cf. ಗೋರುಗು 4).

ಜಿನುಗು jinugu. 5. To melt (v. 1.), as butter, ghee or jaggory (My.).

ಜಿನುಂಗು jinungu. 1. = ಜಿನುಗು 2, q. v. To drizzle (ಅಲ್ಪವೃಷ್ಟಿ Śm. 83).

ಜಿನುಂಗು jinungu. 2. = ಜಿನುಗು 3, q. v.

ಜಿನುಂಗು jinungu. 3. = ಜಿನುಗು 4. (ಅವ್ಯಕ್ತರವ Śm. 83; Abh. P. 3, 16; Grj. 4, 16; V. 2, 31).

ಜಿನುಸು jinsu. = ಜನಸು, etc. (My.; Śl. 825; T. ಚಿನುಜು).

ಜಿನೇಂದ್ರ jina-indra. = ಜನಪ. An Arhat (ಜಿನೇಶ್ವರ Hlā.). See Śmd. 38, 151; Kāv. V, 969; ವರಮು-.

ಜಿನೇಶ್ವರ jina-īśvara. An Arhat (ಜಿನ, ಅರ್ಹ Nn. 60; ಜಿನೇಶ್ವರ Hlā.; ಶಾಸ್ತ್ರ, ತ್ರಿಕಾಲವಿದ್, etc. Mr. 23). 2, the supreme soul ವರಮಾತ್ಮ Nn. 157).

ಜಿನ್ನಗಾನಿ jindagani. = ಜನ್ನಗ. (My.; Br.; Mhr., H. ಜನ್ನಗಾಣೀ).

ಜಿನ್ನಗಿ jindagi. = ಜನ್ನಗಾನಿ, ಜನ್ನಗಿ. Goods and chattels; one's estate; articles of property and animals as distinguished from lands (My.; Čh. 130, 173; Mhr., H.).

ಜಿನ್ನಗಿ jindagi. = ಜನ್ನಗ. (C.; Br.).

ಜಿನ್ನ ಜinna. 1. Tbh. of ಜೀರ್ಣ (Śmd. 350, o. r. ಜೀರ್ಣ; Śa. MS. wrongly ಜಿನ). Cf. ಜೀರ್ಣ 2.

ಜಿನ್ನ ಜinna. 2. = ಜನ್ನೆ. Tbh. of ಜನ 1. (S. Mhr.). — ಜನ್ನದೇವ. = ಜನ್ನೆ. (S. Mhr.).

ಜಿನ್ನೆ jinnē. = ಜನ್ನ 2. — ಜನ್ನದೇವ. (My.; ಧರ್ಮರಾಜ, ಜನ Śl. 413; ಬುದ್ಧ 432). ಜನ್ನದೇವರ ಮನೆಗೆ ಭೈರವದೇವರು ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಜಿವಣ jipana. = ಜಿವಣ. (Tbh. of ಕೃಪಣ). A miserly,avaricious man (My.).

ಜಿವಣ jipuna. = ಜಿವಣ. (My.).

ಜಿವಣೆ jipuni. A miserly woman (My.).

ಜಿಪ್ಪೆ ಜಿippatē. N. of a certain bird, the small bird Amadavat (? Śl. 173).

ಜಿಪ್ಪೆ jippē. (fr. ಜಿ 2?). — ಜಪ್ಪೆಯಾಟ. — ಆಟ. Hop-scotch (S. Mhr.).

ಜಿಬಿ jiba. = ಜಿಬಿ. — ಜಬಿ ಜಬಿ. = ಜಿಬಿ ಜಿಬಿ. (My.).

ಜಿಬಿಟಗ jibatiga. = ಜಿಬಿಟಗ. — ಜಿಬಿಟಗನ ಹುಲ್ಲು. = ಜಿ. (S. Mhr.).

ಜಿಬಿಟು jibatū. = ಜಿಗಟು 1. (C.).

ಜಿಬರು jibaru. Gummy excretion of the eye (My.; Mhr. ಚವಡವ, ಚಡಾ, ಚವಡೇಂ).

ಜಿಬಳ jibala. (= ಜಿಬ್ಬು). — ಜುಳದಕೆ. -ಅದಕೆ. A young good areca nut out into two pieces and boiled, whereby it becomes soft and nice (My.).

ಜಿಬಿ jibi. = ಜಿಬಿ 1. — ಜಿಬಿ ಜಿಬಿ. rep. The state of being very sticky (C.); that of being very soft, as fruit that is over-ripe (My.; Mhr. ಬಂದಬಿ, squeezed, as fruit).

ಜಿಬ್ಬು jibbu. Stickiness, sliminess; the sap or milk that issues from the stalk of the mango after it is cut from the tree (My.; Tē. ಜೇಡಿ). — ಜಬ್ಬುಡಕೆ. -ಅದಕೆ. = ಜುಳದಕೆ. (My.).

ಜಿಮಿಕೆ jimiki. = ಜುಮಿಕೆ, etc. (My.).

ಜಿಮ್ಮೆ jimbe. See ಜೇಡಿ.

ಜಿಮ್ಮಣ್ಣೆ jimmandē. = ಜಿಮ್ಮಣ್ಣೆ, q. v.

ಜಿಮ್ಮಿ jimmi. A prickly tree, *Zanthoxylon rhetsa* D. C. (St. & Pl.).

ಜಿಮ್ಮೆ jimmē. Charge, trust of a thing (My.; Br., Mhr., H. ಜಮಾ).

ಜಿರಾಯಿತು jirāyitu. Land fit for agriculture (Mhr., H. ಜರಾಕತ, ಜರಾಯಿತ; ಜರಾಕತೇ, ಜರಾಯತೇ, relating to fields or their crops: the tax, their survey, etc.; fit for agriculture; raised on arable land); cultivation (My.; Br. ಜರಾತು, ಜರಾಯತಿ).

ಜಿರ ಜಿರ. ಜಿರ. To fear (ಭಯ śmd. Dh.).

ಜಿರಲೆ jirālē. = (ಜಿರಲೆ, ಜಿರಲೆ, ಜಿರಲೆ). A centipede; a scolopendra. 2, the worm *Julus cornifex*; a kind of earwig. 3, a cockroach (My.). ಕರ್ಣಜಿರಲೆ, ಕತವಡಿ ಎನ್ನಡೆ ವಟ್ಟಪುಣಿಜ; ಜಿರಲೆಯ ಹುಡುಕನ್ನಡಿ, ಎಮ್ಮರು (Nr.).

ಜಿರಲಿ jirili. (ಜಿರಲಿ). (= ಜಿರಲೆ?). An insect that is hurtful to cloth (ಸಹಕಾರ Mr. 185).

ಜಿರಲೆ jirilē. (= ಜಿರಲೆ). A cockroach (?). ಜಿರಲೆ, ಅಜನಪತ್ತೆ ಎನ್ನಡೆ ಹದ್ದವಲು; ಜಿರಲೆ ಎನ್ನಡಿ, ಎಮ್ಮರು (Nr.).

ಜಿರಲೆ jirilē. A kind of earwig (S. Mhr.). 2, a cockroach (My.).

ಜಿಲಿ jili. 1. = ಜಿಲಿ 3. — ಜಿಲಿ ಜಿಲಿ. = ಜಿಲಿ ಜಿಲಿ. (S. Mhr.).

ಜಿಲಿ jili. 2. An imitative sound. — ಜಿಲಿ ಜಿಲಿ. rep. The sound produced in churning butter-milk (My.). Cf. ಜಿಲ್ಲು, ಜಿರ.

ಜಿಲಿಬಿ jilibi. = ಜಿಲಿಬಿ. A sort of sweetmeat (S. Mhr.; Br., H. ಜಿಲಿಬಿಲಿ, ಜಿಲಿಬಿ, ಜಿಲ್ಲೆಲಿ).

ಜಿಲಿಬಿ jilēbi. = ಜಿಲಿಬಿ. (My.).

ಜಿಲಿಬಿ jilēbn. Glitter, gloss, shine (S. Mhr.; Mhr. ಜಿಲ್ಲಕ).

ಜಿಲ್ಲ jilla. = ಜಿಲ್ಲೆ. A zillah or district (C.; Br.; Mhr., H. ಜಿಲ್ಲಾ). 2, = ಜಿಲ್ಲೆಕ. (My.).

ಜಿಲ್ಲಿ jilli. A small hole in an earthen vessel (My.; Tē., T., M. ಜಿಲ್ಲಿ).

ಜಿಲ್ಲು jillu. The sensation produced by touching cold water (My.). — ಜಿಲ್ಲೆನ್ನು. -ಎನ್ನು. That sensation to be produced (My.).

ಜಿಲ್ಲೆ jillē. = ಜಿಲ್ಲಾ No. 1. (C.; B. 2, 52).

ಜಿಲ್ಲೆದಾರ jillē-dāra. ಜಿಲ್ಲೆದಾರ. The governor of a district (S. Mhr.; Br.; Mhr., H. ಜಿಲ್ಲೆದಾರ).

ಜಿಷ್ಟು jishṭu. A Thh. of ಜಷ್ಟ (Mr. 512; My.).

ಜಿಷ್ಟು jishṭu. Victorious; conquering; triumphant (ಎರೋಧ ಮರ್ಧನ, ಹಗೆಯ ಗೆದ್ದವನು Nn. 38; ಗೆದ್ದವಂ Mr. 512). 2, an Arhat (ಎರತರಾಗ, ಜನ 38; ಎರತರಾಗ 512, originally ಜಿಷ್ಟು). 3, *Indra* (ಜವ್ವಾಂ, ಇನ್ನ 38; ಇನ್ನ 512). 4, *Vishṇu* or *Kṛishṇa*. 5, *Śiva* (ಗಿರಜೇಶ, ಕತ್ತರ 38; ಕೂಲಿ 512). 6, *Arjuna* (ಧನಂಜಯ, ಅರ್ಜುನ 38; ಗಾಜ್ಜೇನ 512; ಇನ್ನ ಜ, ಫಲ್ಲನ, etc. Mr. 264). 7, the snake-king *Śēsha* (ಅನನ್ತ, ಧರಣೀಶ್ವ, o. r. ಸರ್ಪ 38).

ಜಿಷ್ಟು ಜಾಪ jishṭu-jāpa. A rainbow (Rāv. 6, after 17).

ಜಿಹಾಸೆ jihāsē. Desire of abandoning or giving up (Sk.). 2, dislike, aversion, disinclination (My.; Tē.).

ಜಿಹ್ಮ jihma. Crooked, awry, not straight; deceitful, dishonest. 2, slow, tardy.

ಜಿಹ್ಮಗ jihma-ga. A snake (ಕುಣ್ಣಲಿ, ಮುಂದ ಫಲೆ Mr. 400).

ಜಿಹ್ವಾದವ್ವರ jihvā-dāmhara. Roaring of the tongue (Cpr. 5, 40).

ಜಿಹ್ವಾಮೂಲ jihvā-mūla. The root of the tongue (Śmd. 42).

ಜಿಹ್ವಾಮೂಲೀಯ jihvā-mūliya. A letter uttered from the root of the tongue, especially the visarga (×) before ಕ (and ಖ, Śmd. 28, 45).

ಜಿಹ್ವಾರವ jihvā-rava. A word (ಶ್ವಾಸಕ, ಜಿಹ್ವ Mr. 330).

ಜಿಹ್ವಿಕೆ jihvikē. = ಜಿಹ್ವ. See ಅಧೋಕ, ನಾಗ.

ಜಿಹ್ವೆ jihvē. ಜಿಹ್ವಾ. = ಜಿಹ್ವೆ. The tongue. 2, a tongue or flame of fire.

ಜೀ ji. = ಜೀ. — ಜೀಕೊದಿ. = ಜೀಕೊದಿ. (Bh. 7, 7, 45; J. 4, 15, o. r. ಜೀಕೊದಿ).

ಜೀಕಳಿ jikālī. = ಜೀಕೊದಿ. A squirt, etc. (S. Mhr.).

ಜೀಕು jiku. To push and pull a swing (S. Mhr.).

ಜೀಗ jiga. = ಜೀಗ, q. v.

ಜೀಟು jitu. A prop or stay, as for a wall (S. Mhr.). — ಜೀಟುಗಾಲು. -ಕಾಲು. The foot or feet put so as to form a stay (S. Mhr.).

ಜೀತ jita. (Thh. of ಜೀತ). Living (Mhr.); a living; salary, wages, pay (C.; Tē.); work (My.). ಜೀತವಾಳು (C.).

ಜೀತಗಾಡಿ jita-gāḍa. A man receiving wages, a paid servant (My.; Tē. ಜೀತಗಾಡು). ಜೀತಗಾಡಿಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಜೀರಿಗೆ ಬಿಲ್ಲ? (Prv.).

ಜೀನ jina. 1. Thh. of ಜೀನ. A parsimonious, niggardly, miserly man (C.; B. 4, 178; 5, 178; ಅನಮಿತಮ್ಮಜ, ಕೃಪಣ, ಕೃಪ್ತ G.). ಜೀನನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ್ಯೂ ಜೀನವೇ ಸರಿ (Prv.). See Prv. s. ವಾಸಿ 4.

ಜೀನ jina. 2. Decayed; old.

ಜೀನ jina. 3. = ಜೀನಿ 2, ಜೀನು. A saddle (C. Bp. 47, 44; Mhr., H.).

ಜೀನಗಾಡಿ jina-gāḍa. A caste of leather-workers, saddlers, etc., who do also a little work in brass, iron, etc. (Mhr., H.; S. Mhr.). ಜೀನಗಾಡಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಗಾಡಿ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.).

ಜೀನಂಗಿ jinaṅgi. N. of a plant. See ಕರ.

ಜೀನತನ jinatana. Parsimoniousness (C.).

ಜೀನಕಾಲಿ jina-kālī. An armory (ತಸ್ತಾಜೀನಾವಾಸ Mr. 195, o. r. ತಸ್ತಾಜೀನಾವಾಸ).

ಜೀನಸು jinaṣu. = ಜೀನಸು, etc. (C.; B. 3, 100; 4, 44). ಜೀನಸು ಇದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಜೇನಿ jñi. 1. A miserly woman (My.).

ಜೇನಿ jñi. 2. = ಜೇನಿ 3. (S. Mhr.; Tñ.; T. ಜೇನಿ).

ಜೇನು jñu. = ಜೇನಿ 2. (My.; Tñ.; B. 4, 163; M. ಜೇನಿ).

ಜೇನ್ನ jñna. = ಜನ್ನ 1, q. v.

ಜೇಬಿ jñhi. The area between the outer and inner walls, or between the two gates of the entrance of a town (My.; Br., H.).

ಜೇಮೂತ jīmūta. A cloud (ಪಮೋಧರ, ಮೇಘ Nn. 57). 2, a mountain (ಕುಕ್ಕೇಲ, ಪರ್ವತ 57; ಅಧಿಸಂಕುಲ Mr. 467). 3, an elephant (ಕರ, ಅನೆ 57). 4, hieakness (ಅಸಿತ, ಕವು 57). 5, the grass *Lipeocercis serrata* Roxb. See ದೇವತಾಡ.

ಜೇಮೂತಲತೆ jīmūta-latē. Lightning (Bh. 1, 19, 19).

ಜೇಮೂತವಾಹನ jīmūta-vāhana. Indra. (S̄v. 2, after 42).

ಜೇಯ jīya. = ಜೇಯ್ಯ. Sir, master; a particle expressing assent or approbation (S̄md. 68; Sk., Mhr. ಜೇ). See Čpr. 1, 48; 4, 69; Abh. P. 2, 70; Bp. 32, 42; 46, 38, 41; 57, 68; 58, 16; Bh. 1, 8, 7, 57; 3, 13, 15, 16, 24; J. 2, 15; 13, 28; 29, 23; S1, 34; ಕಲ್ಲ, ಜಯ, ಬೊಲ್ಲ, ಮಲ್ಲ. — ಜೇಯ ಜೇಯ. rep. (Bp. 26, 8).

ಜೇಯ್ಯ jīyya. = ಜೇಯ. (Bp. 8, 53; 23, 29; 32, 14).

ಜೇರ್ jir. An imitative sound. — ಜೇರ್ ಬೋರ್. dupl.

The sound produced when milk is churned (My.). Cf. ಪರ 2.

ಜೇರ jira. Quick motion; a sword, a scymitar; oumin seed. (R.).

ಜೇರಕೆ jiraka. = ಜೇರಗೆ, ಜೇರಗೆ. The fruit of *Cuminum cyminum* L., cumin seed.

ಜೇರಗೆ jiragē. = ಜೇರಗೆ, q. v. (ಜೇರಕೆ, ಜೇರಣ Nr.; ಜೇರಕೆ Hīā.).

ಜೇರಣ jirana. 1. = ಜೇರಕೆ. (ಜೇರಗೆ Nr.; ಜೇರಗೆ Sl. 810).

ಜೇರಣ jirana. 2. Tbh. of ಜೇರಣ. (My.).

ಜೇರಾ jirā. Cumin seed (My.; H.).

ಜೇರಗೆ jiragē. Tbh. of ಜೇರಕೆ (S̄md. 364, o. r. ಜೇರಗೆ; ಅಜಾ ಪ. ಪೃಥ್ವಿ Mr. 137; ಜೇರಕೆ, ಜೇರಣ, etc. Sl. 310; C.; B. 4, 62). See ಕರ, ಬಲ. ಜೇತಗಾದಿಗೆ ಯಾತಕೆ ಜೇರಗೆ ಬೆಲ್ಲ? (Prv.). — ಜೇರಗೆಸವಾಣ. A kind of fragrant mango (ಸವಕಾರ Sl. 129; My.). — ಜೇರಗೆಸವಾಣ. A superior kind of rice (My.). — ಜೇರಗೆಸವಾಣದ ಬತ್ತ. A kind of paddy (ಅಜಾ Sl. 305). — ಜೇರಗೆಸಾಲೆ. = ಜೇರಗೆಸವಾಣ. (Tu. ಜೇರಸಾಲೆ). See a. ಬಟ್ಟೆ 2.

ಜೇಯಿ jiru. = ಜೇಯಿ 1, ಜೇಯಿ 2. Screaming; shrilling; buzzing. — ಜೇಯಿಜವ್ವು. A kind of humble bee (ಮಧುಮತ, ಪಟ್ಟದ, ಭ್ರಮರ, etc., ತುಮ್ಮ Sl. 176). — ಜೇಯಿ ಕೈ = ಜೇಯಿ ಕೈ q. v., (ಜಮ್ಬಣ್ಣಿ, etc.). A cricket (ಭೃಂಗಾರಿ, ಧೀರಕೆ, ಜೇರಿ, ಧೀರಕೆ Nr.; My.). — ಜೇಯಿಮಗುರಿ. A whirlingig (My.). — ಜೇಯಿಡ್. -ನಿಡ್. = ಜೇ. To scream, to shrill, to hiss, etc. (ಭೃಂಗಾರಿ S̄md. Dh.).

ಜೇರ್ jir. = ಜೇ. (T. ಜೇದ, an engine to throw out water). — ಜೇರ್ಕೊದ. A squirt, a syringe (ಜಲಯುಜ್ಞ S̄md. I; Čpr. 7, 129, 140; Bp. 44, 15; J. 30, 7; C.).

ಜೇರ್ಣ jirna. = ಜೇರಣ, etc. See ಫಿತ್ತೆ.

ಜೇರ್ಣ jirna. = ಜನ್ನ 1, ಜನ್ನ, ಜೇರಣ 2. Grown old; become decrepit; worn out, wasted, withered, decayed, ruined, consumed; old; ancient; dissolved, digested; decrepitude, old age (ಅದಮ್ಯ, or ಅದಮೆ, ಅದಮೆ Kk. 48; ನಸುಕು, or ನಸುಕು Ū. I, 57). See ಅದಮ್ಯ, ಕೊದ್, ನಸು, ಪದಮ.

ಜೇರ್ಣಕಾರಿ jirna-kāri. Anything that aids digestion (My.).

ಜೇರ್ಣಕೋಶ jirna-kōśa. The stomach (B. 8, 17; 4, 24).

ಜೇರ್ಣತನ jirnatana. Old age; infirmity; decay (ಜ್ಯಾನಿ G.).

ಜೇರ್ಣವಸ್ತ್ರ jirna-vastra. Old, tattered cloth.

ಜೇರ್ಣಾವಗನ್ಧ jirna-avagandha. A musty smell. See ಮುಗ್ಧ.

ಜೇರ್ಣ jirni. Wearing, growing old; old age; decay.

ಜೇರ್ಣಮ jirnisu. To decay, etc. See ಕೊದ್. 2, to be digested (Sl. 443; My.).

ಜೇರ್ಣೋದ್ಧಾರ jirna-uddhāra. The repairing of what is worn out or old, repairs (My.; S. Mhr. rars).

ಜೇರ್ಣ jirni. Digestion. See ಅ.

ಜೇವ jīva. Living, existing; a living being, a creature (ಜನ್ನ ನಿಕರ, ಪ್ರಾಣಿಕು Nn. 73). ಮೋಕ್ಷವನ್ ಅಯ್ಯವ ಜೇವರುಗಳು (ಮೋಕ್ಷಗತಜೀವಗಳು, ಭವ್ಯ Nn. 90). 2, existence, life. ಜೇವಕ್ಕೆ ಸಂಜಕಾರ ಸೀರೆಯ ಸೆವಗು (Prv.). 3, = ಜೇವಾತ್ಮ, the principle of life and sensation, the living, personal or individual soul incorporated in the body and imparting to it motion and sensation (to be distinguished from ಪರಮಾತ್ಮ, the supreme soul or soul of the universe). See Kāv. IV, 1; S̄md. 7; Bp. 51, 16, 26-29 (always masonline). 4, livelihood, profession (ಜೇವನ 78). 5, *Bṛhaspati* (73; ಅಮರಗುರು, ಬೃಹಸ್ಪತಿ Mr. 38; ಸುರಗುರು Mr. 517, Bhn. 8). 6, speech (ವಾಕ್ 78, one MS. ಮಾತು). 7, water (ಅಮೃತ, ಉದಕ 78). 8, a horse (ವಾಜ, ಕುದುರೆ 73; ತುರಗ 517). 9, a bow-string (ಮಾರ್ವ, ಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆ 73; ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ 517). — ಜೇವ ಕೆ. To give or restore life (Bp. 32 sum.; 41, 29). — ಜೇವ ಎತ್ತು. To uphold or preserve life (Bp. 48, 16). — ಜೇವ ಕೊಡು. To give or offer up one's life (C.; B. 5, 42). — ಜೇವಗಕ್ಕ. -ಕಕ್ಕ. A man who wants to save his life (in battle): a coward (J. 23, 10). — ಜೇವ ತೇವ. Life to become filled or replenished (Bp. 47, 57). — ಜೇವ ತೇ. To take away life, to harass, to kill (C.; B. 5, 245). — ಜೇವ ಗೆಳೆಯ. A very true and dear friend (C.; B. 3, 40; 5, 29). — ಜೇವದ ಪರವೆ. Concern about or attention to life (B. 5, 205; My. as -ಪರವಾ). — ಜೇವದ ಭಯ. Fear to lose one's life (C.; B. 5, 58). — ಜೇವದ ಮೇಲಿನ ಅಸೆ. Dosiro of, love of, or concern about, one's life (C.; B. 5, 165). — ಜೇವದ ಮೇಲಿನ ಹಂಗು. Obligation with regard to the preservation of one's life (My.; B. 5, 164). — ಜೇವದ ಮೇಲೆ ಉದಾರನಾಗು. To become liberal or bold with regard to one's life, to become ready to offer it (B. 5, 48). — ಜೇವದ ಹಂಗು. = ಜೇವದ ಮೇಲಿನ ಹಂಗು. (My.; B. 5, 168). — ಜೇವದಿನ್ದ ಇರು. To be alive (B. 3, 85; 5, 188, 279; C.). — ಜೇವದಿನ್ದ ಉದ್. To remain alive (C.; G. 39). — ಜೇವ ನಿರ್. -ನಿಲ್ಲ. Life to remain (Bp. 42, 28; C.). — ಜೇವವೊಯ್. -ಎಪ್ಪಿಯ. To pour or put life into (Abh. P. 8, 156). — ಜೇವ ಹಿಡಿ. To uphold one's life: to remain alive (Bh. 8, 27, 1; My.).

ಜೇವಕೆ jivaka. = ಜೇವಗ. Living; living by, making a livelihood by; a servant, a slave. 2, a *Jaina mendicant* (ಸವಣ Hīā.; see a. ಜೈನ). 3, the tree *Terminalia tomentosa* W. & A. 4, a medicinal plant, considered as one of the eight principal drugs; see ಅಷ್ಟವರ್ಗ. 5, an usurer. 6, a snake-catcher.

ಜೇವಕೆಳೆ jiva-kaḷē. The gloss and glow of life: life (Grj. 7, after 11; My.; B. 4, 15).

ಜೇವಕೆ jivaki. The tree *Terminalia ohehula* Roxb. (ಅವಿಲೆ Mr. 122).

ಜೀವಗ jīva-ga. Thh. of ಜೀವಗ (Smd. 388). ಜೀವಗಮುನ್ನು
ಹೊನ್ನೆಯ ಮರಂ (888).
ಜೀವಜಯ jīva-āya. The aggregate of living beings (ಸತ್ಯ,
ಜೀವರಾಶಿ Nn. 14).
ಜೀವಂಜೀವ jīva-ñ-jīva. A species of pheasant; the Greek
partridge. See ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ, ಹೊದಿಸು.
ಜೀವತೆ jīvat. = ಜೀವನ್ತೆ. Living, alive.
ಜೀವತೋಕೆ jīva-tōkē. A woman whose children are alive.
ಜೀವತ್ಪತಿ jīvat-pati. A woman whose husband is living.
ಜೀವತ್ಯಾಗ jīva-tyāga. Renouncing, or sacrificing, life
(Bp. 61, 16; My.).
ಜೀವದಾನ jīva-dāna. Giving of life, the gift of life; rescuing
from sickness or any jeopardy. (My.; B. 4, 21. 91. 181,
always with ಕೊಡು).
ಜೀವದ್ರವ್ಯ jīva-draṇya. The elementary substance called
jīva. ಜೀವದ್ರವ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು (Nn. 164).
ಜೀವಧನ jīva-dhana. Living wealth: live-stock, property
consisting of cattle, cattle (ಪಸು Smd. Dh.; Sm. 109). ಜೀವ
ಧನವನ ಜಿಗಲು (ಸೃಷ್ಟಿಪದೇಶ, ವಚ Nr.).
ಜೀವಧನಪ್ರಸೂತ jīva-dhana-prasūta. Calving. See ಕಸು.
ಜೀವಧಾರಣೆ jīva-dhāraṇa. The enstenance of life (B. 4, 74;
My.).
ಜೀವನ jīvana. Life, existence; living by; means of sub-
sistence, livelihood, profession (ಜೀವ Nn. 73). 2, enliven-
ing. 3, water (ಉದಕ 47).
ಜೀವನವಾಡ jīvana-vāha. A cloud (ಮೇಘ Mr. 42).
ಜೀವನಾಂಶ jīvana-aṁśa. Means of subsistence, maintenance
(My.).
ಜೀವನಾರ್ಥ jīvana-artha. The affair of living or of liveli-
hood. See ಬದುಕು, ಬಾಡು. 2, = ಜೀವನಾಂಶ. (My.).
ಜೀವನಿ jīvani. A certain plant (ಕಿಟಾಹಾಲೆಸೊಪ್ಪು Sl. 157).
ಜೀವನಿಧಿ jīva-nidhi. The water-treasure: the ocean (Bp.
11, 44).
ಜೀವನೀಯ jīvanīya. Supporting life; water.
ಜೀವನೀಯ jīvanīyē. A certain plant (= ಜೀವನಿ, ಜೀವನಿ).
ಜೀವನೋಪಾಯ jīvana-upāya. Means of subsistence, liveli-
hood. (My.).
ಜೀವನೋಷಧಿ jīvana-aushadha. A drug for reviving the dead;
elixir vitae.
ಜೀವನ್ತ jīvanta. Thh. of ಜೀವತ. (Bp. 24, 88; 36, 44;
B. 5, 44. 131. 223. 275. 279; My.).
ಜೀವನ್ತಿ jīvantī. A certain plant (= ಜೀವನೀಯ; = ಗುಡೂಚಿ
Mr. 145, cf. ಜೀವನ್ತಿ).
ಜೀವನ್ತಿ ಕೆ jīvantikē. A parasitical plant, Epidendron tes-
seloides, and other species. 2, the plant Cocculus cordi-
folius D. C. (= ಗುಡೂಚಿ).
ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ jīvat-mukta. A man purified by knowledge of
Brahma and exonerated whilst living from future birth
and all ritual ceremonies. (Bp. 29, 2).
ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ jīvat-mukti. Liberation from further births,
and at present from all ritual acts. 2, a secondary sort
of liberation which conducts the soul after death to
live with Brahma, not however divested of a snail
corporeal frame. See Bp. 3, 70; 35, 38; 49, 35.
ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಪಥ jīvaṁmukti-pāṭha. A kind of hack-gammon
or pagadē (My.).

ಜೀವಪತ್ನಿ jīva-patnī. A woman whose husband is alive. (R.).
ಜೀವಮಾನ jīva-māna. Duration of life, life-time, life (B.
4, 175; My.).
ಜೀವರಕ್ತ jīva-rakkē. Thh. of ಜೀವರಕ್ತ. (ಕವಚ, ಅವತೆ Smd.
II). Cf. ಜೀವರಕ್ತ.
ಜೀವರಕ್ಷೆ jīva-rakshē. A preservative of life: a coat of
mail, etc.
ಜೀವರತ್ನ jīva-ratna. The pearl which is life; a gem of
the first water; excellent persons and animals, excellent
things (Sā. e. ಎಸೆ; Ūpr. 6, after 106, twice).
ಜೀವರಾಶಿ jīva-rāśi. = ಜೀವಜಯ. (Nn. 14; J. 8, 40).
ಜೀವನಂಜಕ jīva-vañcaka. = ಪೂಜನಂಜಕ, q. v. (Bp. 61, 15).
ಜೀವನಧಿ jīva-vadhē. Destruction of life, killing. — ಜೀವ
ನಧಿಗೆಯ. To kill (Śāstrasāra in W. v. 1269).
ಜೀವವಾರ jīva-vāra. = ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರ. Thursday (Bp. 61, 92).
ಜೀವವಾತ jīva-vrāta. = ಜೀವರಾಶಿ. (ಗ್ರಹ, ಜೀವನಮೂಲ Nn. 83).
ಜೀವಶ್ರವಣ jīva-śrava. A living corpse, a mere skeleton (My.).
ಜೀವನಿಧಿ jīva-śū. The mother of living offspring.
ಜೀವಸ್ಥಾನ jīva-sthāna. A joint, an articulation, a vital
member or organ.
ಜೀವಹಿಂಸೆ jīva-himsē. Injuring, or destroying, life (C.).
ಜೀವಾಕ್ಷರ jīva-akshara. A vowel (My.).
ಜೀವಾಜೀವ jīva-a-jīva. Organic beings and inorganic
matter (My.).
ಜೀವಾತು jīva-āt. Life; food; a medicine for restoring life.
ಜೀವಾತ್ಮ jīva-ātma. = ಜೀವ No. 3. The living or individual
soul enshrined in the human body (distinguished from
ಪರಮಾತ್ಮ), the vital principle, that principle of life
which renders the body capable of motion and sensa-
tion (ಜೀವನು Smd. 7 Cm.; ಅತ್ಮನು 46 Cm.). See Bp. 32,
58; 55, 41.
ಜೀವಾಂತ jīva-anta. The end of life, death (My.).
ಜೀವಾಂತಕ jīva-antaka. A fowler, a bird-catcher; a murderer.
ಜೀವಾಳ jīva-āla. Thh. of ಜೀವಲ, full of life, and of a ಜೀ
ವನಾಲ. = ಜೀವಸ್ಥಾನ (C.). 2, a ship put in the mouth-
piece of a musical pipe or drone (My.; Tē. ಜೀವಾಳ, ಜೀ
ವಾಳ). 3, substance, pith, essence (My.).
ಜೀವಿ jīvi. Living, alive, animate; living upon or by; a
living being. 2, = ಜೀವಂಜೀವ (ಹೊದಿಸು Mr. 172). See
Bp. 28, 60; 46, 16; 58, 56.
ಜೀವಿಕೆ jīvikē. Living, life; means of living, livelihood,
profession.
ಜೀವಿತ jīvita. (= ಜೀತ). Lived, lived through, as a period
of time; living; life, existence. 2, means of existence,
livelihood. 3, wages, etc. (Bp. 11, 2; 16, 16; 40, 44).
ಜೀವಿತಕಾಲ jīvita-kāla. Life-time, period or duration of life.
ಜೀವಿತೇಶ jīvita-īśa. Presiding over life; the lord or
master of life; a lover; a husband; etc. (Ūpr. 2, 38; 3,
62).
ಜೀವಿತೇಶ್ವರ jīvita-īśvara. = ಜೀವಿತೇಶ. (Bp. 55, 1).
ಜೀವಿಸು jīvisu. To live, to be or remain alive; to live by;
to become re-animated. See Smd. 287; Bp. 32, 60; 50,
4; 52, 14; 60, 1; J. 24, 65; B. 4, 219; ಉದಾ, ಬಡು, ಬಡ್ಡು
ಕು; Prv. s. ನೋಡು.

ಜೀವಿಸುವಿಕೆ jivisuvikē. Living, etc. ಜಾಕರಿ ಮಾಡಿ ಜೀವಿಸುವಿಕೆ (Si. 299).

ಜೀವೆ jīvē. Living (fem.). 2, a bow-string (see Hlā. s. ತಿರು 1). 3, a certain plant (= ಜೀವವೃ).

ಜುಂಯ್ jumy. = ಜುಮ್. Numbness, the sleeping of a limb kept long in one position. ಕಾಲು ಜುಂಯ್ ಹಿಡಿಯಿತು (S. Mhr.).

ಜುಕಾಯಿಸು jukāyisu. To stoop, to bend; to walk nodding and waggling, to reel, to stagger (My.; Mhr., H. ಝುಕ ನೇಂ).

ಜುಕುತಿ jukuti. = ಜುಗುತಿ, ಜುತ್ತಿ, etc. Tbh. of ಯುತ್ತಿ (Smd. 349 Mdb.; My.).

ಜುಗ jugā. Tbh. of ಯುಗ (Smd. 343; Ūt. II, 95; ಜವಳ Smd. 112).

ಜುಗಮ jugama. = ಜುಗುಮ. (ಪೋಣರ್, ಅಮರ್, etc., ಎರಡು Kk. 60).

ಜುಗಾರು jugāru. Gambling (My.; Mhr.). ಜುಗಾರಾದಿ ಜಯ ಸವರಲ್ಲ (Prv.).

ಜುಗುತಿ juguti. Tbh. of ಯುತ್ತಿ (Smd. 349).

ಜುಗುಪ್ಪನ jugupsana. = ಜುಗುಪ್ಪ. (Smd. 398; Kāv. IV, 2, 42).

ಜುಗುಪ್ಪ jugupsā. = ಜುಗುಪ್ಪ. Censure, abuse, reproach. 2, dislike, aversion, abhorrence, disgust (ಹೇಸಿಕೆ Nn. 104; ಚಿ, ಇಸ್ತಿ Ūt. I, 20).

ಜುಗುಮ juguma. Tbh. of ಯುಗ್ಮ (Smd. 336. 343).

ಜುಂಗ jugā. The plant *Argyrea speciosa* or *argentea* Sweet.

ಜುಂಗು jugū. = ಗುಂಜು 3 No. 2. (My.). 2, the hair about the privities (My.). 3, = ಚುಂಗು. (My.).

ಜುಂಜು jumju. 1. The comb of a cock (My.); the rising part of a tree (V. 4, 36).

ಜುಂಜು jumju. 2. = ಜಿನುಗು 3. (Cf. ಜೂವದು). — ಜುಂಜುವ ದಿ. -ಮದ್ದಿ. A drizzling rain (Bh. 3, 6, 11).

ಜುಂಜುರು jumjuru. = ಗುಂಜುರು 1. (Tē.). — ಜುಂಜುರುದಲಿ. -ಕಲಿ. A head with tangled or curled hair (Bp. 18, 31).

ಜುಂಜೂರಿ jumjūri. A large hookah (S. Mhr.; H.).

ಜುಟ್ಟು juṭṭa. = ಜುಟ್ಟು. (S. Mhr.).

ಜುಟ್ಟು juṭṭu. = ಜುಟ್ಟು, ಜುಟ್ಟು. (Tbh. of ಜೂಟ or of ಜೂಡ್).

The tuft of hair left on the crown of the head at the ceremony of tonsure, etc. (= ಚೂಡೆ, q. v.), a crest, a tuft growing on an animal's head (ತಬಿ, ಜೂಡೆ, ಕೇಶಪಾತಿ Si. 216; ತಬಿ 409; ಮೂಲಿ 455; C; Tē; T. ಜೂಟ್ಟು, ಕುಡುಮ; cf. ಕೊಟ್ಟು 1). ಜುಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಎಕ ಇಲ್ಲ, ರಣ್ಣೆ ಮೇಲೆ ಬಯ್ಯಿಲ್ಲ. — ಜುಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಮುಟ್ಟು ತಿಳಿ ದೀತು. — ಜುಟ್ಟು ಇದ್ದವ ನಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಾಕುನು (Prva.). See ಕೋದ್-; ನಂಬು. — ಜುಟ್ಟುಗಟ್ಟು. The knot in which the hair-tuft is tied (Si. 230). — ಜುಟ್ಟು ಬಿಡಿಸು. To leave or produce a juṭṭu at the ceremony of tonsure (My.). — ಜುಟ್ಟುಸುತ್ತಿಗೆ. A goldsmith's hammer with a face and a claw (My.).

ಜುಟ್ಟಿ juṭṭi. Having a crest or plume: a kind of pigeon (S. Mhr.; B. 3, 113).

ಜುಟ್ಟು juṭṭu. = ಜುಟ್ಟು. (S. Mhr.). — ಜುಟ್ಟು ಗುಟ್ಟು. A lark, the *Alauda guigula* (Bd.); — the *Alauda malabarica* (Bd.).

ಜುಡುಪು juḍupu. A bush; a thicket (S. Mhr.; Mhr., H. ಝು ದುಪು).

ಜುಣುಗಿಸು juṇugisu. To cause to shrink, etc. (Bh. 6, 4, 36).

ಜುಣುಗು juṇugu. 1. To shrink, to contract (v. i.); to withdraw, to retire; to decline action (Bh. 4, 4, 26; Rām. 6, 13, 16).

ಜುಣುಗು juṇugu. 2. The state of being shrunk, shrinkage. 2, a shrunk, crippled body (Rām. 6, 13, 35). — ಜುಣುಗುಗಿವಿ. -ಕವಿ. A shrunk, maimed, deformed ear (Rām. 3, 7, 12).

ಜುಣುಗು juṇugu. (= ಜಗಣಿ? or ಸೋಣಗಿ?). See Prv. s. ಪುಣುಗು.

ಜುತ್ತಿ juṭṭi. = ಜುಕುತಿ, etc. Tbh. of ಯುತ್ತಿ (Smd. 349).

ಜುದ್ದ judda. Tbh. of ಯುದ್ಧ (Smd. 343; ಕಾಳಗ, etc. Smd. 39).

ಜುನಾರದಾರ junāradāra. A Brahmanical writer with the rank of a peon (My.).

ಜುನು junu. = ಜುಮ್. An imitative sound. — ಜುನು ಜುನು. rep. The sensation arising in one's feet when standing long in a damp place, etc. (S. Mhr.).

ಜುಬರ jubara. = ಜುಬರು. The stringiness of certain mangoes (S. Mhr.).

ಜುಬರು jubaru. = ಜುಬರ. (S. Mhr.).

ಜುಮ್ jum. = ಚುಮ 1, ಜುಂಯ್, ಜುನು, ಜುಮು, ಜುಮು, ಜುಮ್, ಜೊಮ್ಮು 2, (ಜೋಗು). An imitative sound used in the sensation of coldness or chill (C; B. 1, 22), of the taking effect of poison (My.), on the being set on edge of the teeth (My.), of horripilation (C.), of the pain of a wound (My.), of the numbness of a limb kept long in one position (My.). — ಜುಮ್ ಎನ್ನು. The sensation of ಜುಮ್ to be produced or felt (C.). (Also Tu.).

ಜುಮು juma. = ಜುಮ್, etc. — ಜುಮು ಜುಮು ಎನ್ನು. = ಜುಮ್ ಎನ್ನು. The sensation of ಜುಮು ಜುಮು to be produced or felt (My.).

ಜುಮುಕೆ jumaki. = ಜಮಿಕ, ಜುಮುಕ. The pearl-bob or the pendant of an ear-ring, etc. (My.; Br. ಜುಮುಕ; Mhr., H. ಝುಮಕಾ). — ಜುಮುಕಯೋಲಿ. An oīṭ with a drop (My.).

ಜುಮುಲಾ jumalā. = ಜುಮ್ಲಾ. (My.).

ಜುಮು jumu. = ಜುಮ್, etc. (My.).

ಜುಮುಕೆ jumuki. = ಜುಮುಕ, etc. (My.).

ಜುಮ್ಮನೆ jummanē. 1. Quickly (My.).

ಜುಮ್ಮನೆ jummanē. 2. With horripilation (Siv. 4, 112; V. 23, 8).

ಜುಮ್ಮಾನುಸೂದಿ jumma-masādi. A mosque that is visited on Fridays (C; B. 4, 145).

ಜುಮ್ಮು jummu. = ಜುಮ್, etc. (My.; Tu. ಜುಮ್ಮು).

ಜುಮ್ಮು jummu. = ಜೂಜು. (Mg.; H.).

ಜುಮ್ಮುಗಾಡಿ jummu-gāḍi. = ಜೂಜುಗಾಡಿ. ಜುಮ್ಮುಗಾಡಿಗೆ ಹಮ್ಮು ಹೆಡ್ಡು (Prv.).

ಜುಮ್ಮಾ jumlā. Amount, sum, total (C; Mhr., H. ಜುಮಲಾ).

ಜುರಮಾನು juramānu. = ಜುರಮಾನ, etc. (My.).

ಜ್ರಮೈ jṛimbhē. *Gaping*.

ಜಿ ಜೆ. Born (fem.); a daughter. See ಅತ್ತ, etc.

ಜಿಗಿ jēgajē. = ಜಿಗಿ, q. v.

ಜಿಗಿ jēgi. = ಜಿಗಿ 4. (My.). ಜಿಗಿಯುವದಿಲ್ಲಾ ನುಂಗುವ ಅಸಗಿ (Prv.).

ಜಿಗ jēggā. = ಜಿಗ, q. v.

ಜಿಗ jēggū. = ಜಿಗ 3. To pull with effort, etc.

(C.). — ಜಿಗ್ಗು. — ಅಸು. To pull repeatedly, etc. (B. 3, 19).

— ಜಿಗ್ಗು. = ಜಿಗ್ಗು. (C.).

ಜಿಂಕಣಿ jēṅkanē. = ಜಿಂಕಣಿ, q. v.

ಜಿಂಕಿಸು jēṅkisu. = ಜಿಂಕಿಸು. (ಬಗ್ಗಿಸು Ūt. I, 4).

ಜಿಂಗಿ jēṅgi. Relating to war (Mhr., H. ಜಿಂಗಿ); quarrel-someness, petulance: dunning (My.); besieging (My.). — ಜಿಂಗಿಸರಂಜಾಮು. Arms and ammunition (My.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Z.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. 1. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Ūpr. 5, 77; C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. 2. (= ಜಿಜ್ಜಿ). (ತೋಡು Smd. 250, Mdb. MS.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. 3. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Ūpr. 5, 69).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ 1, etc. (Smd. 109, 113). Tbh. of ಜಿಜ್ಜಿ (Smd. 357; Nn. 101; ಜಿಜ್ಜಿ, ಸಜ್ಜಿ Nr., Hlā.; ಲಗ್ನಕಜ್ಜಿ, ಜಿಜ್ಜಿ Nr.; C.). ಮರದ ಜಿಜ್ಜಿ (ಬೀದಿಲಾ Smd. I; Smd. 24). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (St. & Pl.). — ಜಿಜ್ಜಿಲಾಟ. A play at which five or nine ropes are suspended which are held by as many dancing girls severally; in their hands are sticks with which they strike mutually and at the same time inter- knit and unknit the ropes by dancing one round the other (My.). — ಜಿಜ್ಜಿ. 1. = ಜಿಜ್ಜಿ 1 No. 1. (Bp. 15, 3). — ಜಿಜ್ಜಿ. 2. = ಜಿಜ್ಜಿ 2, q. v. — ಜಿಜ್ಜಿ. — ಕೆಡೆ. To loosen (one's) matted hair tresses (Ūpr. 8, 41). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ಕೊಳ. To be joined (Abh. P. 9, 16). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ತಲೆ. A head of matted, etc. hair (Bp. 27, 37, 38). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ಜಿಜ್ಜಿ. A knot of matted hair (Bp. 3, 26).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ, q. v.

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Ūb. 77, 86).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ 2.

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. (My.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. — ಜಿಜ್ಜಿ. A greenish insect that destroys the flowers and ears of jōla (S. Mhr.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ 1, etc. See ಜಿಜ್ಜಿಯುವಿಕೆ.

ಜಿಜ್ಜಿಯುವಿಕೆ jēriyuvikē. Rebuking, etc. (ಅನಾದರ, ಸಂಭವ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅವಹೇಳಿ Si. 68; ಪ್ರತ್ಯಾಪ್ತಾನ, ನಿರಸನ, etc. 398).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (ನಿಜ್ಜಿ G.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. (= ಜಿಜ್ಜಿ). To wound with the nails or claws (ಸಜ್ಜಿ Smd. Dh.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. With a violent gush (of water, My.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. (My.; Tē.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ (ಜಿಜ್ಜಿ), ಜಿಜ್ಜಿ q. v., ಜಿಜ್ಜಿ, ಜಿಜ್ಜಿ. Honey.

— ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ-ನಿಜ್ಜಿ (Smd. 209). Honey-ghee, i. e. honey (ಮಧು, ಕ್ಷುದ್ರ, ಮುಕ್ತಿ Nr.; Abh. P. 2, 18).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. Tbh. of ಜಿಜ್ಜಿ 1. See ಜಿಜ್ಜಿ. — ಜಿಜ್ಜಿ. To twang a bow-string (J. 4, 31; 12, 23; 14, 1, 24; 16, 9; 20, 8). — ಜಿಜ್ಜಿ. The twang of a bow-string (J. 22, 46). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ಜಿಜ್ಜಿ. To fasten the bow-string to both ends of a bow; to bend a bow (J. 12, 28).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (S. Mhr.). — ಜಿಜ್ಜಿ. (ಅಬ್ಬ, ನಾಗರ, ಭದ್ರ, ಭದ್ರಮುಕ್ತಿ G.; S. Mhr.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ q. v., etc. 2, a kind of small drum or tabor (ದಿಬ್ಬಿ Nr.). See Ū. Bp. 5, 7; 47, 37; ಜಿಜ್ಜಿ.

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ, q. v.

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. (ಜಿಜ್ಜಿ). = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. — ಜಿಜ್ಜಿ. A vessel containing honey (Ss. 1, 27). ರಾಜ್ಯ ಜಿಜ್ಜಿ-ನೋಡು ತುಂಬು ತುಂಬು (Ss. 96). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ಜಿಜ್ಜಿ. To rain honey (J. 24, 34). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Rsv. 5, 25). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ಜಿಜ್ಜಿ. A rain of honey (V. 11, 8).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. To laud, to praise (ಪ್ರಶಂಸೆ, ಶೋಭಾ Smd. Dh.; cf. ಜಿಜ್ಜಿ 1; T. ಜಿಜ್ಜಿ, Tē. ಜಿಜ್ಜಿ, buzza!).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. ಗುಂಗಿ ಮುದದ ಜಿಜ್ಜಿ (G. 181). 2, = ಜಿಜ್ಜಿ (S. Mhr. Lingavantas).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. A deity: god or goddess (Tē., R.; T. ತೇ, god; cf. ಜಿಜ್ಜಿ).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. Tbh. of ಜಿಜ್ಜಿ (Smd. 370).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. (ಪನ್ನವಾಯು, ಪುನಿವ್ವ Nr.; My.). See B. 3, 91; 5, 101, 227. — ಜಿಜ್ಜಿ. A spider (ಬಾತೆ, ಪನ್ನವಾಯು, ಉರ್ಜನಾಥ, etc. Nr.). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (B. 4, 111; My.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. A sort of pipe-clay (My.; M. ಜಿಜ್ಜಿ; Mhr. ಶಾಡೂ, ಶೇಡಿ, ಶೇಡೂ). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. ಜಿಜ್ಜಿ. ಜಿಜ್ಜಿ. ಜಿಜ್ಜಿ. ಸಕ್ಕರೆ ಅಗುವದೋ (Prv.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ 2, etc. ಕವ್ಯಯು ಜಿಜ್ಜಿ (ಮೇಷಕವ್ಯಯ, ಉರ್ಜನಾಥ Nr., o. r. ಜಿಜ್ಜಿ).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. To be conquered, conquerable, fit for conquest.

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. Tbh. of ಜಿಜ್ಜಿ (Smd. 104 Mdb.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. Victorious, triumphant; a victor.

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. (Smd. 59). = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (Smd. 209; ಶೋಭಾ Smd. 98; Bp. 60, 44; J. 33, 8; T., M. ತೇನ; Tē. ಜಿಜ್ಜಿ, ತೇನ; T. ತೇನ, ತೇನ; also: sweetness; smell; palm juice; T., M. ತೇನ, palm-tree juice, nectar; T. ತೇನ, palm wine; sweetness = ತೇನ; Tē. ತಾವಿ, fragrance; cf. ಸಿ). — ಜಿಜ್ಜಿ. A boo (J. 8, 32.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ, q. v.

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. Honey (ಮಧು Nn. 9, 13; ಮಹ ರಸ್ತೆ, ಪುಷ್ಪರಸ Si. 124; C.). ಜಿಜ್ಜಿ ಸಮಯಸ್ತ, ಮೇಣ ಸಮಾ ತಿನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ನೋಡು. — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (ಕ್ಷುದ್ರ, ಮಧು, etc. Hlā.; ಮಧು, etc. Mr. 175, 509; C.; ಮ ಧಾಭಿಷ್ಠ, etc. Si. 334; B. 3, 36). ಜಿಜ್ಜಿ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸಲ್ಲದು (Smd. 159). — ಜಿಜ್ಜಿ. A beo (ಮಧುಮುಕ್ತಿ, ಮುಕ್ತಿ Mr. 175; C.; B. 3, 36; 4, 2). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. Honey-comb in which honey is deposited (Ūpr. 5, after 64). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ಅಪರೆ. A superior kind of avarē (My.). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (B. 4, 2). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Bh. 8, 25, 19; My.). — ಜಿಜ್ಜಿ. Honey-comb in which honey is deposited (S. Mhr.; B. 1, 9). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (C.). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (My.). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ. (My.; B. 5, 259). — ಜಿಜ್ಜಿ. The

ಜುರಿ juri. To ooze away, to flow or ooze out plentifully (Mhr. ಝುರೇಃ; cf. ಸುರಿ). ಜುರಿವ (Bh. 6, 8, 13). P. p. ಜುರಿತು (Bh. 4, 4, 37; Rām. 3, 7, 12).

ಜುರು juru. An imitative sound. — ಜುರು ಜುರು. rep. The sound produced when sugar, idellum, etc. is put on a live coal (C.), and that arising when a child sucks with force (C.). — ಜುರು ಜುರು. The sound of a liquid when poured out plentifully. ಜುರು ಜುರು ಸುರಿವತ (Bp. 59, 19).

ಜುಲಮಾನ julamāna. = ಜುಲಮಾನ, ಜುಲಮಾನು, ಜುಲಾನೆ. A fine, a mulot (S. Mhr.; My. as ಜುಲಮಾನು; Mhr., H. ಜುಲಮಾನಾ).

ಜುಲಮೆ julamē. = ಜುಲಮೆ, etc. (C.).

ಜುಲಾಬು julāhu. A purgative; a purge (C.; Mhr., H. ಜುಲಾಬು).

ಜುಲಾಯಿ julāyi. A weaver (C.; Mhr.).

ಜುಲಿಪೆ julipē. = ಜುಲಿಪು, ಜುಲಾಪು. A small tuft or lock of hair left, for ornament's sake, at different places of the head of children, at tonsure (C.; Mhr., H. ಝುಲಾಪ, a ringlet).

ಜುಲಿಮೆ julimē. = ಜುಲಿಮೆ, etc. (S. Mhr.).

ಜುಲಂ julam. = ಜುಲಮೆ, etc. (My.).

ಜುಲಿಪು julipu. = ಜುಲಿಪೆ. (My.).

ಜುಲಮಾನು julinmānu. = ಜುಲಮಾನ, etc. (My.).

ಜುಲಮೆ julimē. = ಜುಲಮೆ, ಜುಲಿಮೆ, ಜುಲಂ, ಜುಲೈ. Oppressive, tyranny, injustice, vehement or violent action, compulsion (C.; Mhr., H. ಜುಲಮೆ).

ಜುಲ್ಪಾ julpā. = ಜುಲಿಪೆ, etc. — ಜುಲ್ಪಾಕೂದಲು. (ಕಾಕವತ್, ತಿಪ್ಪಣಿ Si. 215).

ಜುಲ್ಪಾನೆ julpānē. = ಜುಲಮಾನ, etc. (ವಿವಾಧ್ಯ Si. 265; My.).

ಜುಲ್ಪೆ julpē. = ಜುಲಮೆ. (My.).

ಜುನ್ವಾರೆ juvārē. — ಜುನ್ವಾರಾಡು. (ವೇತಸ್ತತ್ Si. 102).

ಜುನ್ವಾಲೆ juvālē. = ಜುನ್ವಾಲೆ, etc. (My.). — ಜುನ್ವಾಲೆ ಜವ್ವಾಲೆ. reit. = ಜುನ್ವಾಲೆ. (My.).

ಜುವ್ವಿ juvvi. Appertaining to the Ficus infectoria (Tē.; T. ಚುವ; Sk. ಕುಂಗೀ, Fic. inf.). — ಜುವ್ವಿ ಮರ. The wavy-leaved fig tree, Ficus infectoria Willd. (or Ficus venosa Ait.; ಪ್ಲಕ್ಷ, ಜಟಿ, ಪರ್ವಟಿ, ಬಸರೇ ಗಿಡ Si. 128).

ಜುವ್ವು juvvu. (= ಜುಮ್ಮು). A sound to express the sensation of fatigue and pain in the feet after walking (My.).

ಜುಹು juhu. A semi-circular, crescent-like vessel or spoon used in sacrifice.

ಜುಹೂದಾರಾ juhūdāra. Fire; a sacrificing priest; the moon. (R.).

ಜೂಗಲಿಸು jūgalisu. = ತೂಗಡಿಸು. To nod, to doze (My.); to move on or proceed slowly, as vehicles or work (My.).

ಜೂಗು jūgu. = ತೂಗು 1. — ಜೂಗಾಡು. — ಅಡು = ತೂಗಾಡು. To waddle, to waggle (My.).

ಜೂಜು jūja. = ಜೂಜು. ಜೂಜದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ (ಗ್ಲಹ Si. 249).

ಜೂಜು jūja. = ಜೂಜು, ಜೂದು. Thh. of ದ್ಯೂತ (C.; ದ್ಯೂತ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನತಿ Nr., Hk.; ಅಕ್ಷ Nn. 37; ದ್ಯೂತ 134; ದ್ಯೂತ Si. 349). ಜೂ

ಜನ ಬಡ್ತಿ (ಗ್ಲಹ Hk.). ಜೂಜು ಮನೆ (ಶೈತನ Mr. 198). See Bp. 31, 21; J. 5, 68; 6, 39; Si. 418. 450. 461; Prv. a. ಮಗ 1. — ಜೂಜನಾಡು. — ಅಡು. = ಜೂಜಾಡು. (Bp. 44, 64). — ಜೂಜಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. To cease to gamble; to keep a gambling house (C.). ಜೂಜಾಡಿಸುವವನು (ಸಭಿಕ, ದ್ಯೂತಕಾರಕ Si. 349). — ಜೂಜಾಡು. — ಅಡು. To game, to gamble (C.). ಜೂಜಾಡುವವನು (ಕಿತನ, ದ್ಯೂತಕೃತ್, etc. Si. 349). ಜೂಜಾಡುವವನಿಗೆ ಸತ್ಯವು ಯಾವೆ? — ಜೂಜಾಡುವವನಿಗೆ ಜಂಗಮನ ಸುದ್ದಿ ಯಾವೆ? (Prv.). — ಜೂಜುಕಡೇರಿ. A gambling house (My.). — ಜೂಜು ಕಟ್ಟು. To wager (v. t., My.).

ಜೂಜುಗಾಡಿ jūju-gāḍi. A gambler, a gamester (ದ್ಯೂತಕೃತ್, ಕಿತನ, etc. Nr.; ಕಿತನ, ದ್ಯೂತಕಾರ Hk.; Mr. 245; C.; Bp. 40, 76; 44, 60; Ū. Bp. 47, 41).

ಜೂಟಿ jūṭi. 1. = ಚೂಡ 2, (ಜುಟ್ಟು). The matted hair of Śiva; the twisted or clotted hair of an ascetic. See ಇನ್ದು, ಜುಟು.

ಜೂಟಿ jūṭi. 2. A lie (C.; Mhr., H. ಝೂಟಿ; Br. ಜೂಟಿ).

ಜೂಟಿ jūṭi. 3. Bodily strength of children (S. Mhr., also ಜೂಟು). Cf. ಚೂಟಿ?

ಜೂಡಿ jūḍi. = ಚೂಡಿ 2. A favorable quilt-rent on lām lands (S. Mhr.; Mhr. ಜುಡಿ, the assessment upon lām land).

ಜೂತಿ jūti. 1. Quickness, speed; impulse, energy.

ಜೂತಿ jūti. 2. A shoe (C.; H.). See Prv. a. ಜಾತಿ.

ಜೂದ jūda. N. of a Paṇḍita (Nn. 8, o. ra. ದೂಡ, ದೂಡಿ).

ಜೂದಾಳಿ jūdāḷi. (Śmd. 289. 40). A gamester.

ಜೂದು jūdu. = ಜೂಜು. Thh. of ದ್ಯೂತ (Śmd. 344. 364, one MS. ಜೂಜು).

ಜೂದುಂಗಾಡಿ jūdun-gāḍi. (Śmd. 286). A gamester.

ಜೂಪದಿ jūpāḍi. = ಜೂಪದಿ, ತೂಪದಿ. Thin, drizzling rain, spray (S. Mhr.; cf. ಜುಂಜು 2). ಮದಿ ಜೂಪದಿ ಜೂಪದಿ ಬರುತ್ತದೆ (S. Mhr.).

ಜೂಪದಿ jūpāḍi. = ಜೂಪದಿ. (S. Mhr.).

ಜೂರ್ತಿ jūrti. Fever.

ಜೂಲಿ jūla. = ಜೂಲು. A body-cloth of horses, etc. (S. Mhr.; Mhr., H. ಝೂಲ).

ಜೂಲು jūlu. (T. ಚುವಲ್, a horse's mane). 2, a tattered state, a tatter. ವಸ್ತ್ರ ಜೂಲು ಜೂಲಾಗಿ ಹೋಯಿತು (My.). — ಜೂಲನಾಯ. A dog with long hair (C.; B. 8, 89; 5, 27). ಊರು ತಿಂದು ಜೂಲನಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ (Prv.).

ಜೂಲು jūlu. = ಜೂಲ. (C.).

ಜೂಲಯ jūlaya. = ಜೂಲಯ, q. v.

ಜೂಲಿ jūli. The spout of a vessel (My.; cf. ಅಂಜು ೪೭). ಕರಗದ ಜೂಲಿ (ಮೂರು Śmd. 1).

ಜೂಲಿಯ ಜೂಲಿಯಾ. = ಜೂಲಯ. A mark made with coloured clay, etc. upon the forehead (ತಿಂಗಲಿ, ನೇರ ಚೂಟ್ಟು Śm. 72; Kk. 27, o. r. ಜೂಲಯ).

ಜುನ್ವು jūmhu. Gaping, yawning; opening, as a flower; swelling, expanding, increasing.

ಜುನ್ವು jūmhu. = ಜುನ್ವು. Gaping.

ಜುನ್ವು jūmhu. Opened, expanded; opened, as a flower, blown; opening, etc. (ಎಕಸನ, ಹಸಿತ, etc., ಅರವ್ವದು Mr. 107).

ಜ್ಯಮೈ jrimbhē. *Gaping*.

ಜಿ ಜೆ. Born (fem.); a daughter. See ಅತ್ತ, etc.

ಜಿಗಿ jēgā. = ಜಿಗಿ, q. v.

ಜಿಗಿ jēgi. = ಜಿಗಿ 4. (My.). ಜಿಗಿಯುವದಿಲ್ಲಾ ನುಂಗುವ ಅಸಗಿ (Priv.).

ಜಿಗಿ jēgga. = ಜಿಗಿ, q. v.

ಜಿಗಿ jēggū. = ಜಿಗಿ 8. To pull with effort, etc.

(C.). — ಜಿಗ್ಗು. — ಅಡು. To pull repeatedly, etc. (B. 3, 19).

— ಜಿಗ್ಗು. = ಜಿಗ್ಗು. (C.).

ಜಿಂಕಣಿ jēṁkaṇi. = ಜಿಂಕಣಿ, q. v.

ಜಿಂಕಿಸು jēṁkisū. = ಜಿಂಕಿಸು. (ಬಗ್ಗಿಸು ūt. I, 4).

ಜಿಂಗಿ jēngi. Relating to war (Mbr., H. ಜಂಗಿ); quarrel-someness, petulance: dnnning (My.); besieging (My.). — ಜಿಂಗಿಸರಂಜಾಮು. Arms and ammunition (My.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Z.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. 1. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Ūpr. 5, 77; C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. 2. (= ಜಿಜ್ಜಿ). (ತೋಡು Smḍ. 250, Mqb. M8.).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ. (Ūpr. 5, 69).

ಜಿಜ್ಜಿ jējji. = ಜಿಜ್ಜಿ 1, etc. (Smḍ. 109, 113). Tbh. of ಜಿಜ್ಜಿ (Smḍ.

357; Nn. 101; ಜಿಜ್ಜಿ, ಸಜಿ Nn., Hia.; ಲಗ್ಗಿ, ಜಿಜ್ಜಿ Nn.; C.).

ಮರದ ಜಿಜ್ಜಿ (ಬಿಡಲ್ Smḍ. I; Sm. 24). — ಜಿಜ್ಜಿ. = ಜಿಜ್ಜಿ.

(St. & Pl.). — ಜಿಜ್ಜಿ. A play at which five or nine ropes are suspended which are held by as many

dancing girls severally; in their hands are sticks with which they strike mutually and at the same time inter-

knit and unknit the ropes by dancing one round the other (My.). — ಜಿಜ್ಜಿ. 1. = ಜಿಜ್ಜಿ 1 No. 1. (Bp. 15, 3). —

ಜಿಜ್ಜಿ. 2. = ಜಿಜ್ಜಿ 2, q. v. — ಜಿಜ್ಜಿ. To loosen (one's) matted hair tresses (Ūpr. 8, 41). — ಜಿಜ್ಜಿ.

— ಜಿಜ್ಜಿ. To be joined (Abb. P. 9, 16). — ಜಿಜ್ಜಿ. — ತಲೆ. A head of matted, etc. hair (Bp. 27, 37, 38). — ಜಿಜ್ಜಿ.

A knot of matted hair (Bp. 3, 26).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

ಜಿಜ್ಜಿ jēttig. = ಜಿಜ್ಜಿ, etc. (C.).

sheils, i. e. the empty shells or repositories, of honey, an empty oomb (My.). — ಜೇನುಮೇಣ. Wax (C.). — ಜೇನುನುಟ್ಟು. -ಪುಟ್ಟು. = ಜೇನು ಪುಟ್ಟು. (Rāv. 5, after 55). — ಜೇನುಹುಡು. = ಜೇನು. (C.). ಜೇನುಹುಡು ಕಚ್ಚುವಾಗ್ಯೆ ಮಾನಿ ಅನ್ನರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ಜೇನಿ jēnē. The tree *Adenanthera aculeata* Roxb. (Tē.). — ಜೇನಿಹಣ್ಣು. (Bp. 18, 16).

ಜೇಬು jēbu. A pocket (My.; Br., H.).

ಜೇಮನ jēmana. = ಜವಣ, ಜೇವಣ. *Eating; food, victuals.*

ಜೇಯ jēya. To be conquered, conquerable, fit for conquest.

ಜೇರು jēru. (= ಕೇರ 1?). A wall (?). — ಜೇರುಗಣ್ಣಿ.

-ಕಣ್ಣಿ. An embrasure for guns, a loophole (My.; Tē. ಜೇರು, ಜೇರುರು); a wicket (My.). — ಜೇರುಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. = ಜೇರುಗಣ್ಣಿ. (S. Mhr.). — ಜೇರುಮುತ್ತಿಗೆ. A close siege (My.).

ಜೇರು jēru. Feeble; redneoded by, exhausted; weakness, indisposition (S. Mhr.; Mhr., H. ಜೇರು).

ಜೇರುಬಿನ್ನು jēruhandu. A zerhand, a martingai (Br.; R.; Mhr., H. ಜೇರುಬಿನ್ನು). 2, a whip (Br., H.; R.).

ಜೇವಡೆ (jē-haḍḍē). 1. = ಜೇವಡೆ 1. To twang a bow-string (ಸಂಜನಿವ್ರಹರಣಿ Śmd. Dh., o. r. ಜೇವಡೆ; Grj. 8, 22).

ಜೇವಡೆ (jē-haḍḍē). 2. = ಜೇವಡೆ 2. The twang of a bow-string (ಜ್ಞಾರವ ಸಿಸ.). — ಜೇವಡೆಗೆಯ್. To twang a bow-string (Śmd. 66. 133, o. r. ಜೇವಡೆ).

ಜೇವಣ jēvaṇa. Thh. of ಜೇಮನ (Śmd. 347; ಕವಳ, ವಲಗೆ, ತುತ್ತು Kk. 46; Śm. 59; ಪೂಳಿಗೆ, ಕಬಳ, ತುತ್ತು ಸಿಸ.; ಸೆವ. 2, 46).

ಜೇವಣಿಗೆ jēvaṇigē. Sweetness; pleasantness (ಮಾಧುರ್ಯ Bhn. 139; cf. ಜೇವಣ).

ಜೇವೋಡೆ (jē-hōḍḍē). 1. = ಜೇವಡೆ 1, q. v. (Abh. P. 3, 50; Āpr. 6, 31. 82).

ಜೇವೋಡೆ (jē-hōḍḍē). 2. = ಜೇವಡೆ 2. ಬಿಲ್ಲು ಜೇವೋಡೆಯ ದ್ವನಿ (ಎಸ್ಪಾ ರ Nr.). — ಜೇವೋಡೆಗೆಯ್. = ಜೇವಡೆಗೆಯ್, q. v. (Abh. P. 14, 176).

ಜೇವೈ jēshṭhē. Thb. of ಜೈಷ್ಠ (Śm. 20).

ಜೇವೈಮಧ jēshṭha-madha. Liquorice (S. Mhr., Mhr.; My. as ಜೇವೈಮಧ).

ಜೈತ್ರ jaitra. Victorious, triumphant; a victor. See ಸುರ.

ಜೈತ್ರರಥ jaitra-ratha. A triumphal car (ಗೆಲ್ಲ ರಥ Mr. 285; a victor).

ಜೈತ್ರಯಾತ್ರೆ jaitra-yātrē. A triumphal march (My.).

ಜೈನ jaina. (fr. ಜನ). Relating to the Jinās; a follower of the doctrine of the Jinās, a Jaina (ಕಾಣಿಕೆವರದ Ūt. I, 27, o. r. ಕಾಣಿಕೆ). ಸಾಧು, ನಿರ್ಗುಣ, ನಗ್ನಾಟರ, ಜೈನರ, ದಿಗಮ್ಬರ, ಜೀವಕರ, ಮಲಧರ, ಕ್ಷವಣರ ಎನೆ ಗುರುಗಳ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 222). ಬಗೆದನ್ನಾಗಿ ಸುರೇಂದ್ರಂ ಕ್ರಮದೆ ಕಲ್ಯಾಣದ್ವಯಂ ಜೈನದೀಕ್ಷೆಗೆ ಪೂಜ್ಞ (Śmd. 132 in two MSS.). See Śmd. 7. 128; Āpr. 2, 1; 3, 1; Bp. 49, 8. 41. 46; 50 snm.; 50, 22. 25. 42. 45. 52. 57. 75. 77. 80; 51, 5. 9. 41. 42. 54. 65. 66. 70; 52, 11. 15. 19. 29. 35.

ಜೈನಮುನಿ jaina-muni. = ಜನಮುನಿ. (Bp. 52, 31).

ಜೈನವೃತ್ತಿ jaina-vṛitti. Jaina practice (Bp. 51, 11).

ಜೈನಾಗಮ jaina-āgama. A collection of Jaina doctrines or precepts, a Jaina scripture or manual, Jaina doctrine. — ಜೈನಾಗಮಂಗೊಳ. -ಕೊಳ. To accept the Jaina doctrines, to be initiated in them. ಜೈನಾಗಮಂಗೊಣ್ಣವಳ್ (ಅತಿಶ್ರ Mr. 303).

ಜೈನಾಚಾರ್ಯ jaina-ācārya. A Jaina teacher (Bp. 49, 26).

ಜೈನಾಶ್ರಮ jaina-āśrama. A Jaina monastery.

ಜೈಮಿನಿ jaimini. = ಜಯಮಿನಿ. N. of a rishi and philosopher, the pupil of Vyāsa and founder of the pūrvamīmāṃsā school, counted among the chief rishis (Mr. 258; J. 9, 2). **ಜೈಮಿನಿಭಾರತ jaimini-bhārata.** A translation of a Sk. poem into Kannaḍa by Lakshmiśa (J. 1, 11).

ಜೈಮಿನೀಯ jaiminiya. Relating to Jaimini and the pūrvamīmāṃsā; a follower of the pūrvamīmāṃsā (G.).

ಜೈವಾತ್ಯಕ jaiṇāṭṭrika. (fr. ಜೀವ). Long-lived (ಆಯುಷವನ್ನ Mr. 239); the moon.

ಜೈಸು jaisu. = ಜಯ್ಸು, etc. (J. 4, 37).

ಜೊಂಗುಳಿ jōṅguli. = ಜೊಂಗುಳಿ (Śmd. 39). Fainting, faintness (ಮುಟ್ಟೆ, ಹರವಸ, ಮೂರ್ಛ Śm. 56; cf. ಜೊಮ್ಮು 2; M. ಚುರುಗು, ಚೊರುಗು, to be stupefied; ಚೊರುಕ್ಕು, to feel dizzy; slight intoxication, giddiness; T. ಚೊಕ್ಕು, to be stupefied, bewildered, deluded; faintness = ಚೋರು; see ಸೊಕ್ಕು).

ಜೊಂಗುಳಿ jōṅguli. = ಜೊಂಗುಳಿ, q. v.

ಜೊಂಬಾಟ jōṅbāṭa. = ಜಂಬಡ, etc. (C.).

ಜೊಟ್ಟಿ jōṭṭi. = ಜರಡು, etc. (S. Mhr.).

ಜೊಡರ್ jōḍar. = ಸೊಡರ್, in compounds, see e. g. ಬಾಸ ಜೊಡರ್.

ಜೊಣ್ಣಿಗ jōṇḍiga. = ಕೊಣ್ಣಿಗ. A cockroach (S. Mhr.; Mhr. ಝುರಳ).

ಜೊಣ್ಣು jōṇḍu. 1. The scurf of the head, dandruff (C.; T., Tē. ಜುಣ್ಣು).

ಜೊಣ್ಣು jōṇḍu. 2. (= ಜೊಣ್ಣಿ). A filthy mass of scum, rotten leaves, etc. swimming on the surface of water (C.); an ugly clotted mass (Bh. 6, 8, 13; J. 13, 44). — ಜೊಣ್ಣೇಡ್. -ಎಡ್. To become an ugly mass (Rāv. 5, after 120).

ಜೊಣ್ಣು jōṇḍu. 3. The elephant grass (= ಅಳಿ 1, My.). ಅನೆಯಾಗಿ ಜೊಣ್ಣು ತಿನ್ನುವದಕ್ಕಿಂತ ಇದುವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ತಿನ್ನುವದು ಮೇಲು (Prv.).

ಜೊಲಿಗೆ jōṭigē. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (My.).

ಜೊತೆ jōṭē. (= ಜತೆ; or a Thh. of ಯುತ or ಯುತಿ?). Union, etc. (= ಜತೆ, q. v.; My.). See Bp. 5, 42; Si. 179. 222. 410. ಜೊತೆ ಬಿಟ್ಟರೂ ವೃಥೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಜೊತೆಗೂಡು. -ಕೂಡು. To be combined, etc. (Si. 96). — ಜೊತೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To join (v. t., My.); to bring in, as money (My.). — ಜೊತೆಗೊಳಿಸುವಿಕೆ. -ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ. The act of combining (v. t.; Si. 392).

ಜೊತೆಗಾದಿ jōṭē-gāḍi. = ಜತೆಗಾದಿ. ಜೊತೆಗಾದಿನ ಸಂಗಡ ಮಧನಿಸಿದಾರದು. — ಜೊತೆಗಾದಿನ ಹೋಗಿ, ವೃಥೆ ಅರವ್ವುಸಿತು (Prv.).

ಜೊತ್ತಗೆ jōṭṭagē. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (My.; Bp. 56, 28; V. 38, 93; Mhr. ಜೋತೇಂ). ಅಬ್ಬಣ್ಣ, ಯೋತ್ತ, ಯೋತ್ತ ಎನ್ನೊಡೆ ಎಳೆ; ಜೊತ್ತಗೆ ಎನ್ನೊ, ಎನ್ನರು (Nr.).

ಜೊತ್ತಿಗೆ jōṭṭigē. = ಜೊತ್ತಿಗೆ, etc. (My.).

ಜೊತ್ತು jōṭṭu. = ಜತ್ತು q. v. (ತುಟ Ūt. II, 90; My.). 2, a mass, a row, a line (C. Bp. 42, 15).

ಜೊನ್ನ jōṇṇa. Thh. of ಜೊಣ್ಣೇಡ್ (Śm. 16; ಬೆಲ್ಲಂಗ್ Kk. 11b. 45; ಜೊಣ್ಣೇಡ್ Ūt. II, 15). See Āpr. 6, 64. 92; Rāv. 11, 71;

J. 8, 3; ತಿಳಿ. — ಜೊನ್ನದ ವಕ್ಕ. = ಜೊನ್ನವಕ್ಕ. (ಚಕೋರ Kk. 21). — ಜೊನ್ನವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. The Greek partridge (ಚಕೋರ Sm. II; ತಣ್ಣದಿವಕ್ಕ, ಚಕೋರ Sm. 28; ತಣ್ಣದಿವಾಡಿ Ct. I, 38; V. 8, 11; J. 17, 25). ಜೊನ್ನವಕ್ಕಗಣ್ಣ (Sm. 887). — ಜೊನ್ನೊಡಲ. -ಬಡಲ. Whose body is moonlight: the moon (ಚನ್ನ Ct. I, 107; Sm. 15; ಇರುಳೆದೆಯ Ct. II, 6; ಚನ್ನರ Kk. 11b; ಶತಿ 44). — ಜೊನ್ನೊಡಲಳಿಯ. -ಅಳಿಯ. The son-in-law of the moon: Kāma (ಮನ್ನದ Sm. 7).

ಜೊನ್ನೆ jōnnē. = ಜೊನ್ನೆ, q. v. (My.).

ಜೊಮ್ jōm. (= ಸೊಮ). An imitative sound.

Cf. ಜೊಮ್ಮನೆ. — ಜೊಮ್ಮ ಎನ್ನು. To huzz, as flies, when alighting on and covering anything (C.).

ಜೊಮ್ಮ jōmpa. = ಜೊಮ್ಮೆ. A cluster, a bunch (ತೊಮ್ಮೆ Ct. I, 105; II, 9; ತೊಂಗಲ್, ಗೊಂಚಲ್, ತೊಡಮ್ಮೆ, etc., ಗುಡ್ಡೆ Sm. 24; Kk. 20; Ahh. P. 1, 110; 2, after 13; Cpr. 5, 132; Tē.). See ಅಲರ್ಜೊಮ್ಮ, ತಲರ್ಜೊಮ್ಮ. 2, a mass (Cpr. 6, 92; cf. ಗುಮ್ಮ, ಜೊಣ್ಣ 2; Mhr. ಜೋಮ, oompactness, thick-set).

ಜೊಮ್ಮ jōmpa. = ಜಮ್ಮ 1. Sleepy (R.; Mhr. ಝೋಪ, ಝೋವ್ವ, sleep).

ಜೊಮ್ಮಿಸು jōmpisu. 1. (ಜೋಮ್ಮಿಸು). To cause to tremble, to make start, etc. (Bh. 1, 12, 15). ಜಯ ಸಬದ ಜೊಮ್ಮಿಸಿದುದು ಅವ್ವರನ (Bh. 2, 13, 11). 2, to tremble (J. 25, 35; Bh. 8, 7, 18). ನಡುಕಮ್ ಎನೆ, ಜೊಮ್ಮಿಸತ್ತು (Sm. 76; Kk. 31). 3, to start up, to be aroused (Bh. 3, 19, 45).

ಜೊಮ್ಮಿಸು jōmpisu. 2. (ಜೋಮ್ಮಿಸು). To get intoxicated, inebriated, bewildered, stupefied, etc. (Grj. 7, 14; J. 18, 59; cf. ಜೊಂಗುಳ; Tē. ಸೊಮ್ಮೆ, ಸೊರಗು, faintness, swoon; torpidity, see ಜೋಮು; T. ಜೋಂಗು, forgetfulness = ಮದಿತ್ತಲ್, ಮದಿದು). ಜೊಮ್ಮಿಸಿತೆನ್ನ, ಮರವೆ (Sē.); ಜೊಮ್ಮಿಸಿದನೆನ್ನ, ಮರವೆ (Bhn. 48).

ಜೊಮ್ಮ jōmpu. (ಜೋಮ್ಮ). = ಜೊಮ್ಮೆ 1. Inebriation; stupor, suspension of sensibility, paralyzation (Rām. 6, 30, 31).

ಜೊಮ್ಮೆ jōmpē. = ಜೊಮ್ಮೆ No. 1. (My.).

ಜೊಮ್ಮಿಸು jōmhisu. (ಜೋಮ್ಮಿಸು). To bend the body towards an object; to move forwards (Rām. 3, 4, 25; 6, 9, 24; Mhr. ಝೋಳಣ್ಣ, v. l., to bend, etc.).

ಜೊಮ್ಮ jōmma. N. See ತೆಲುಗು. — ಜೊಮ್ಮಯ. -ಅಯ. N. See Bp. 34, 30, 36; ತೆಲುಗು, ತೆಲುಗು. — ಜೊಮ್ಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಜೊಮ್ಮಯ. See Bp. 34, 15, 26; ತೆಲುಗು, ತೆಲುಗು. — ಜೊಮ್ಮವೆ. -ಅವೆ. N. (Bp. 57, 7).

ಜೊಮ್ಮನೆ jōmmanē. Buzzingly (Bp. 46, 59).

ಜೊಮ್ಮಿ jōmmi. N. — ಜೊಮ್ಮಿದೇನ (Bp. 84, 16, 17, 37).

ಜೊಮ್ಮ jōmmu. 1. = ಜೊಮ್ಮ. (Grj. 7, after 11; Rām. 3, 4, 4, o. r. ಜೊಮ್ಮ; Bh. 8, 4, 15; S. 24, 6).

ಜೊಮ್ಮ jōmmu. 2. = ಜುಮ್, etc. A sound used in the sensation of the numbness of a limb kept long in one position (My.).

ಜೊಯಿಸು jōyisa. = ಜೋಯಿಸ. (S. Mhr.).

ಜೊಯಿಸು jōyisa. (= ಜೋಯಿಸ). With a gushing sound (of water, rain, My.).

ಜೊಲ್ಲಯ jōllaya. = ಜೊಲ್ಲೆಹ, etc. (Bh. 8, 22, 27).

ಜೊಲ್ಲು jōllu. Saliva, slaver (C.; ಸ್ಯಣೆಕೆ, ಸ್ಯಣ್ಣಿಸಿ, ಲಾಲೆ Si. 206; Tē. ಜೊಲ್ಲು, ಜೊಂಗ; M. ಜೋಳೆ, ನೋಳೆ). See Si. 214; J. 18, 20; 19, 50; 28, 18; B. 4, 85; Sp. s. ಪೊಡ ಎಲೆ.

ಜೊಲ್ಲೆಹ jōllēha. = ಜೊಲ್ಲೆಹ, etc. (ಕಬರಿಯು Ct. I, 30, o. r. ಕವರಿ).

ಜೊವ್ವಾಲೆ jōvvalē. = ಜವ್ವಾಲೆ, etc. (My.).

ಜೊಳ jōla. An imitative sound. (Cf. Mhr. ಝುಳ ಝುಳಣ್ಣ). — ಜೊಳ ಜೊಳ. rep. The sound produced in discharging urine (C.). — ಜೊಳಳಳ. = ಜೊಳ ಜೊಳ. (S. Mhr.).

ಜೊಳ್ಳು jōllu. = ಜಳ್ಳು, etc. Unsubstantiality, emptiness, the state of being pithless or without stuff, etc. (C.; Tē. ಸೊಳ್ಳು, ತೊಲ್ಲೆ; M. ಚುಟ್ಟು, ಚುಕ್ಕು, ಚುರುಟ್ಟು, to grow dry, lean, be reduced; ಚುಳ್ಳು, what is little, trifling; ಜೊಂಗು, ಜೊತ್ತಿ, lean, withered; ಜೊಳ್ಳು, ಜೊಟ್ಟಿ, ಜೊತ್ತೆ, ಜೊಟ್ಟಿ, worm-eaten, unsubstantial; T. ಜೊಳ್ಳು, that which is worm-eaten, a tree, nut, etc.; cf. ಜೊಳ್ಳು, ತೊಡಳೆ, ತೊಳ್ಳೆ; ಸುರುಗು). — ಜೊಳ್ಳುಕಾಯಿ. = ಜಳ್ಳುಕಾಯಿ. (C.). — ಜೊಳ್ಳು ಪೊಳ್ಳು. reit. (My.). — ಜೊಳ್ಳುಮನುಷ. A worthless man. ಜೊಳ್ಳುಮನುಷರು ತಾವು ಸುಳ್ಳುಸಂಸಾರದೊಳು ಮುಳ್ಳಿದಿಮ ಮಾಯೆಯೆವ್ವು ನಳಬಲೆಯೊಳು ಜೊಳ್ಳುಮತಿಪರು (Sp.). — ಜೊಳ್ಳು ಮಾತು. = ಜಳ್ಳುಮಾತು. (C.).

ಜೋ jō. 1. An imitative sound: bush! (Grj. 3, 68, 69). ಅಮರಾಗನೆಯರ್ ಜೋಯೆನ್ನ ಪಾದಿದರ್ ಜೋಗಮಂ (Sm. 64). — ಜೋಕುಮಾರ. An image of clay, having an immense memhrum virile, carried in procession in a basket on the head by a woman of the sūnnagāras (S. Mhr.). — ಜೋ ಜೋ. rep. Hush, hush! Words used in lulling infants to sleep, a lullaby (Grj. 3, 68, 69; C.; Tē.; Mhr.; T. ತಾಲಾಟ್ಟು, ಓರಾಟ್ಟು; M. ತಾಲೋಲ). ಜೋ ಜೋ ಅನ್ನರೆ ಪ್ಪಾನವಂತೆಯೇ? — ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಗೊಡ್ಡಿ ಗುಣ್ಣುಕಲ್ಲನ್ನು ತೊಟ್ಟಿರಿ ವಾಕ, ಜೋ ಜೋ ಅನ್ನಲು (Prva.).

ಜೋ jō. 2. (tr. ಜೋಲೆ). = ತೋ. Hanging downwards, dangling. — ಜೋಮಾಲೆ. A necklace of gold beads hanging down to the navel (ಅಮ್ಮನ, ಲಲಿಪಿಕೆ Si. 218; C.; Tē.).

ಜೋಲಾಲೆ jōkālē. = ಜವ್ವಾಲೆ, etc. A swing (C.).

ಜೋಲೆ jōku. An affected manner of speaking, singing, walking, dressing, etc. (My.; Mhr. ಝೋಳ); a scheme, a trick (My.).

ಜೋಲೆಗಾಡ jōkn-gāra. A man of affected manners; a schemer (My.).

ಜೋಲೆಗಾರ್ತಿ jōku-gārti. A woman of affected manners (My.).

ಜೋಳೆ jōkē. Attention, caution, care (C.; J. 6, 4; 29, 38; see ಜೊಪ್ಪ; Mhr. ಜೋಗವಣ್ಣ, to take care of; to feed or foster satisfyingly). ಜೋಳೆ ತಪ್ಪದ ಬದಕ ಅರ್ಥ ವರ್ಧ (Dp. 1). 2, beauty, comeliness, harmony, grandeur (Bp. 4, 7; Rām. 3, 4, 4; 5, 9, 1; C. Bp. 42, 21; J. 21, 57; Tē.; see ಜನ್, ಜನ). — ಜೋಳೆ ಮಾಡು. To take care of, to foster, etc. (C.; B. 1, 24; 2, 9, 40; 4, 200). —

ಜೋಗಿಯಾಗಿರು. To be attentive, etc. (C.). 2, to be well taken care of or well protected (C.; B. 4, 83).

ಜೋಗ ಜೋಗ. Tbb. of ಯೋಗ, q. v. (Also: a kind of boat?). ಜೋಗಂ ಪರಿತಂ ನಿಮಜ್ಜರಂ (o. r. ನಿಮಂಜರಂ) ದುರ್ಗ (o. r. ದುಗ್ಗಿ) ಓಡಂ ಜೋಗಿಯೆನ್ನಯ್ಯೆ ನಾವೆ (o. r. ನಾವ್ಯಮ್) ಅಶ್ಯಂ (Mr. 407). ಜೋಗತಿ ಜೋಗತಿ. A female boggar who is dedicated to Ellamma (Pārvatī, C.; Mhr.). ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಜೋಗತಿಯಾದಳು (Prv.).

ಜೋಗಜೋಧ ಜೋಗ-bōdha. One who understands jōga (or yōga, Bh. 8, 4, 15).

ಜೋಗಯಿಸು ಜೋgayisu. = ಜೋಗಿಸು. To join; to prepare. ಹಜುಗೊಲನೆ ಜೋಗಯಿಸಿ ಕೊಳುತಲೆ ತೊಡೆಯ ವಾಣ್ಣವರ್ (Pril. 12, 14).

ಜೋಗರಿಸು ಜೋgarisu. To become or be stupified or benumbed (Bb. 8, 11, 30; cf. ಜೋಗು 2).

ಜೋಗವಟ್ಟಿಗೆ ಜೋ-pattigē. Tbb. of ಯೋಗವಟ್ಟಿಕೆ (Kk. 33; V. 14, 31).

ಜೋಗವಾವುಗೆ ಜೋ-pāvugē. Tbb. of ಯೋಗವಾದುಕೆ (Smd. 380, originally -ವಾದುಕೆ).

ಜೋಗಗಳ ಜೋgala. = ಜೋಗುಳ. A lullaby (C.; see Smd. s. ಜೋಗ 1). ಬನ್ನಬಳಗವು ಕೂಡಿ, ಹೊನ್ನಿ, ಜೋಗಳ ಪಾಡಿ, ಹಿನ್ನೆ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ಗುಗ್ಗರಿ ತಿನ್ನು, ತೂಗುವರು (Sp.). ಕೂಸು ಕಾಸಿ ಹಡೆಯದು, ಜೋಗಳ ಮುಗಿಲ ಮುಟ್ಟಿತು (Prv.).

ಜೋಗಿ ಜೋgi. Tbb. of ಯೋಗಿ (Smd. 343; Ūt. II, 43; ಪುಟ Kk. 33; Sm. 34). ಜೋಗಿಗೆ ಜೋಗಿ ತಪ್ಪಿ ಕೊಪ್ಪರೆ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಬೂದಿ. — ಜೋಗಿ ಜೋಗಿ ತಪ್ಪಾಡಿದರೆ ಬುಡಿದೆ ಬುಡಿದೆ ತಪ್ಪಾಡಿತು (Prva.). See Prv. s. ಕಡಾಸು. — ಜೋಗವ್ವ. -ಅವ್ವ. A male companion of jōgatis (C.). — ಜೋಗಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ಜೋಗತಿ. (C.). — ಜೋಗಿಯರಳೇ ಮರ. -ಅರಳೇ. The Portia tree, Thecospesia poplinea Corr. (St. & Pl.). See ಹನ್ನಿ.

ಜೋಗಿಸು ಜೋgisu. = ಜೋಗಯಿಸು. (V. 14, after 28).

ಜೋಗು ಜೋgu. 1. = ಜವುಗು. (My.). 2, a waterfall (My.; S. Mhr. rare; Tn.; Mhr. ಭೋಧಾ; Tē. ಜೊಮ್ಮು, ಜೋಪು, ಜೋಮ್ಮು, ಜೊಳು, oozings).

ಜೋಗು ಜೋgu. 2. = ಜೋಮು. The sensation of a limb being asleep (My.; cf. ಜುಮ್, etc.).

ಜೋಗುಳ ಜೋgula. = ಜೋಗುಳ. (C.; Abh. P. 3, after 69; Bp. 15, 14; Ū. Bp. 47, 6). ಜೋಗುಳದಿನ್ನ ತೊಟ್ಟು ಆಡುವದೋ? (Prv.). — ಜೋಗುಳವಾದು. -ವಾದು. To sing a lullaby (J. 18, 21).

ಜೋಗುಕೆ ಜೋgaka. Aloe wood, Agallochum.

ಜೋಡ (ಜೋdn-as). A lewd, profligate man (ಪಾಣ್ಣಿ, ಸಿತಗ Smd. II; Kk. 89; cf. ಜೋಡೆ).

ಜೋಡನೆ ಜೋdani. = ಜೋಡನೆ, etc. (S. Mbr.).

ಜೋಡನೆ ಜೋdanē. = ಜೋಡನೆ, ಜೋಡಾಣಿಕೆ, ಜೋಡ್ಡಿ. Joining, being joined, junction; joining; laying equally together; beapling up; accomplishing; getting ready, preparation; readiness (C.; Rām. 3, 4, 4; 4, 2, 4; Mhr. ಜೋಡಣೆ; Br., H. ಜೋಡನೆ).

ಜೋಡಾಣಿಕೆ ಜೋdānikē. = ಜೋಡನೆ. (My.).

ಜೋಡಿ ಜೋdi. 1. (= ಜೋಡಿ 1). The state of being united or connected, that of being equal or same; a pair or couple (C.; ದ್ವಂದ್ವ, ಯುಗ್ಮ, ಕೂಡಿದುದು Si. 459; Mhr. ಜೋಡಿ); a mass (Rām. 2, 7, 3; Bh. 8, 23, 20). 2, a sheet of paper (My.; cf. Mhr. ಪಾಳಿ). — ಜೋಡವಸ್ತ್ರ. A double handkerchief (My.).

ಜೋಡಿ ಜೋdi. 2. = ಜೂಡಿ, q. v. (My.).

ಜೋಡಿಕೆ ಜೋdikē. The state of being joined, united, connected with, etc. (C.; Rām. 5, 3, 43).

ಜೋಡಿಸು ಜೋdisu. 1. = ಜೋಳಿಸು. To join (v. t.), to unite (Bh. 3, 13, 19; J. 4, 4; C.; B. 4, 152); to put to (Rāv. 6, after 11); to bring together, to collect (J. 22, 2); to communicate (J. 6, 26); to fill (Bh. 8, 23, 3). 2, to come together, to assemble (J. 10, 47; 16, 3); to become ready (Bh. 1, 10, 25; 3, 12, 16); to arise (Bh. 8, 21, 23). 3, to get ready (Bh. 1, 8, 66; Sēv. 4, 28; J. 4, 37; 7, 36; 12, 12).

ಜೋಡಿಸು ಜೋdisu. 2. To beat (S. Mbr.; Mhr. ಝೋಡಣೇಂ).

ಜೋಡು ಜೋdu. Junction, union; company; a pair or couple; equality, sameness; a match (ಜವಳ Ūt. II, 74; ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, ಜವಳ, ಎಣೆ, ತೋಡು, ಜೋಳಿ, etc., ಸಾವ್ಯು Sm. 55. 93; ಸಮಾನ Kk. 16; ಎರಡು 60; C.; Tē., M.; T. ಜೋಡು; Mhr. ಜೋಡ; Bh. 1, 10, 39; J. 6, 31; 23, 57; 26, 26; Rām. 3, 6, 50). 2, a pair of shoes (C.; Tē., M.; B. 3, 109; 5, 297). 3, a snit of armor or mail (ಸವಗ Sm. 42; ದಗಲೆ 93; ಅಂಗ ರಕ್ಷ, ಕವಚ, ಜಗರ, etc. Mhr. 292; ಸವಗ Bhn. 30; ವಾರವಾಣ, ಕವಚ Nn. 97; Tē., T.). 4, close connection, friendship (My.; Mhr.). ಜೋಡು ಇದ್ದರೆ ನಾಡು ತಿರುಗು ಬಹುದು. — ಜೋಡು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಹಾಡು ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತು (Prva.). See ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ. — ಜೋಡಕ್ಷರ. -ಅಕ್ಷರ. A double consonant (S. Mbr.). — ಜೋಡುಕೋಡೊಲೆ. (My.). See s. ಬಲೆ 4. — ಜೋಡುಗವಣೆ. -ಕವಣೆ. A double sling (Rām. 6, 11, 3). — ಜೋಡು ವಕ್ಕಿ. -ವಕ್ಕಿ. The ruddy goose (ಎಣೆವಕ್ಕಿ, ಅಮುರೈಕ್ಕಿ, etc., ಚಕ್ರ ವಾಕ್ Sm. 28; Kk. 14; V. 9, 24). — ಜೋಡುಕುಳಿ. Two conch shells blown by one person at the same time (C.; Rāv. 6, after 11). — ಜೋಡುಕುಟ್ಟು. Two words that are the same, as ತಿವ ತಿವ, etc. (C.).

ಜೋಡೆ ಜೋdē. (Smd. 245). A lewd woman; a whore; an adulteress (ಸಿತಗ, ಪಾಣ್ಣಿ Smd. II; ಸಿತಗ Ūt. II, 29; ಪಾಣ್ಣಿ Ūt. I, 38; ಪಾಣ್ಣಿ, ಸಿತಗ Kk. 89; ಸೂಳೆ Bbn. 63; ಪಾದರಗಿತ್ತಿ, ಬೆದಿಗಾರ್ತಿ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಸಿತಗ, ಜಾರಿ Kk. 29; Sm. 75; Tē. ಜೋಟಿ, a woman, damsel). ಒಕ್ಕುತಿ ಜೋಡೆಯಾದವಳುಕುಮ್ etc. (Smd. 244). Cf. ಜೋಡ.

ಜೋಡ್ಡಿ ಜೋdī. = ಜೋಡನೆ, etc. (S. Mbr.).

ಜೋಡ್ಡಿಗ ಜೋdīgga. Tbb. of ಜೋಡ್ಡಿಗ (Smd. 339).

ಜೋಡಿ ಜೋdi. Tbb. of ಜೋಡಿ (Smd. 368; C.; Bp. 19, 71). ಜೋಡಿಯದ್ದಲ್ಲಿ ಫೀತಿಯಲ್ಲ (Prv.). — ಜೋಡಿಬಣ್ಣದವರು. N. of a Sūdra caste (My.). ಜೋಡಿಬಣ್ಣದವರ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಜೂತಿ ಮಾಡುವದೋ? (Prv.). — ಜೋಡಿಯಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (C.).

ಜೋಡಿಸ್ಸ ಜೋtisha. = ಜೋಯಿಸ, etc. (C.; B. 5, 166. 180. 307).

ಜೋಡು ಜೋtu. = ಜೋಲಿ. P. p. of ಜೋಲು 1.

ಜೋತ್ರ ಜೋtra. = ಜೋತ್ರ. (My.).

ಜೋದ ಜೋda. (Tbb. of ಯೋತ್ರ). An elephant-driver (ಮಾದನ Kk. 65; Sm. 51; ಮಾವತ Ss.). See Abh. P. 13, after 76; Rām. 6, 21, 14; Bh. 2, 13, 32; J. 21, 14; 22, 7. 21. 43. — ಜೋದಗಾರಗ. -ಕಾರಗ. A fight of elephant-drivers (J. 20, 27).

ಜೋದಕ ಜೋdaka. Tbb. of ಯೋದಕ. (Abh. P. 13, 69).

ಜೋನಿ ಜೋni. The state of being fluid (from humidity), used of jaggery (Tē. ಜೋನೆ, ಸೋನೆ). ಬಿಲ್ಲ ಜೋನಿಯಾಗಿದೆ (My.). ಜೋನಿಬಿಲ್ಲ (My.).

ಜೋನಿಗ ಜೋniga. N. of a caste of Sūdras (My.).

ಜೋನೇಗ jōnēga. Tbh. of ಯವನಕ. An Ionian; a Turk, an Arab (ತುರುಕ, ತುರುಷ, ಯವನ Mr. 382; Tē. ಜೋನಂಗಿ, T., M. ಜೋನಗ). — ಜೋನೇಗವದ. -ವದ. Turkish cloth (Rāv. 6, after 11).

ಜೋಪಡಿ jōpaḍi. A hut; a cottage (C.; Mbr. ಜೋಪಡಿ, ಝೋಪಡಿ).

ಜೋಪಾನ jōpāna. Taking care of, looking after, treating carefully, fostering, etc. (C.; Bp. 17, 8; B. 2, 33, 40; 3, 25; Mhr. ಜೋಗವಣೀಂ, ಜೋಮ್ಜಾಣೀಂ, to take care of, etc.).

ಜೋಬು jōba. = ಜೋಬು. ಸುಮ್ಮ, etc. A dull, lazy man (ಅಲಸ, ಜಡ, ಮಂದ Mr. 245; T. ಜೋಬು, ಜೋಮ್ಜಾಣ, ಜೋಮ್ಜು, ಜೋಬಲ, laziness, etc.; cf. ಜೋಮ್ಜು).

ಜೋಬದ್ರ jōbadra. = ಜೋಬ. (C.).

ಜೋಮಾಲೆ jōmālē. See s. ಜೋ 2.

ಜೋಮು jōmu. = (ಜೋಮ್ಜು 2), ಜೋಗು 2. (My.; Tē. ಜೋಮು, torpidity, stupor; silliness with pride = ಸೋಮ್ಜು; see ಜೋಮ್ಜು 2).

ಜೋಯಿಸ jōyisa. = ಜೋಯಿಸ, ಜೋತಿಸ, ಜೋಸ್ಯ. Tbh. of ಜೋತಿಸ (Śmd. 368; C.; ಸಾಂವತ್ಸರ, ಜ್ಯೋತಿಸಕ, etc. Si. 261).

ಜೋಯಿಸಗ jōyisa-iga. (Śmd. 233). Tbh. of ಜೋತಿಸಕ. See Hlā. s. ಜೋತಿಸ.

ಜೋರನೆ jōranē. = ಜುರುಜುರು, ಜೊತ್ತನೆ. ನೆತ್ತರು ಬಿಡದೆ ಜೋರನೆ ಸುರಿಯೆ (Bp. 38, 28).

ಜೋರಾವರಿ jōrāvarī. Violence, force, compulsion (C.; Br.; Mbr., H.).

ಜೋರಿಸು jōrisu. = ಸೋರಿಸು. To cause to trickle or flow (Bh. 8, 25, 19; My.).

ಜೋರು jōru. 1. = ಸೋರು. To trickle, to drip, to drop, to leak, etc. (My.).

ಜೋರು jōru. 2. Trickling, flowing; a flow (as of blood, Bh. 7, 16, 36). — ಜೋರಿಸು. -ಇದು. To trickle, etc. (Rām. 4, 2, 37). — ಜೋರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie up in a cloth for straining, as curds or snappa (My.). — ಜೋರು ಹಾರು. reit. = ಸೋರು. A falling of drops, dripping (as from a wet cloth, My.); droppings (as of rice, etc. My.). — ಜೋರು ಹಾಕು. To strain, as soaked grain or pulso (My.).

ಜೋರು jōru. 3. Colour applied in stripes to the walls of a house (S. Mbr.; cf. ಓರಣ? ಕಾರಣ?).

ಜೋರು jōru. Strength; force; quickness; violence; stress; injustice, oppression, compulsion (C.; Br., Mbr., H. ಜೋರು).

ಜೋರುನಾಕ jōru-nāka. Dunning hard for payment (C.).

ಜೋಲ್ jōl. 1. = ಜೋಲು 1. To hang down from; to hang down; to move to and fro; to swing, to oscillate, to dangle; to be or become loose or slack; to droop, to become downcast, etc. (ಅಲಮ್ಬನ Śmd. Dh.; ಎದರ್ Śmd. I; ನೆದರ್ Śmd. II, Kk. 91; ಸೋರ್ Śmd. 103; ಬದರ್ 107; Mbr. ಝೂಲಣೀಂ, ಝೂಲಣೀಂ, 8k. ದುರ್; Tē. ಸೋಲು, to turn faint, etc.). ಜೋಲ್ಯಂ (Kk. 91); ಜೋಲ್ಯದು (72). ಜೋಲ್ಯು (J. 18, 21). ಜೋಲ್ಯು (Bp. 20, 11; J. 15, 18; 21, 36; 28, 46). See ಕೆಯೋಲ್. 2, to let hang down (J. 13, 60); to make loose (Bp. 47,

47). — See Ūpr. 1, 102; 5, 59, 132; 7, 88; Grj. 4, 68; Bp. 17, 3; 51, 71.

ಜೋಲ್ jōl. 2. = ಜೋಲು 2. Hanging down, hanging, etc.; slackness, looseness. — ಜೋಲ್ಯು. -ತುಟಿ. A lip that hangs down (My.; V. 11, 61). — ಜೋಲ್ಯುಮು. -ತುಮುಲು. A loose bundle of hair (J. 5, 60). — ಜೋಲ್ಯಿದು. To hang and move to and fro, as fruits on a tree; to hang down, as a person on his hands from a branch (My.).

ಜೋಲಿ jōli. 1. = (ಜೋಡಿ 1), ಜೋಳಿ. Concern: business, affair (My.; Tē.; T., M. ಜೋಲಿ). 2, connexion, intercourse (My.; Tē.; Rām. 6, 2, 25). 3, regard (see ಮುಂ, ಹಂ).

ಜೋಲಿ jōli. 2. = ಜೋಲಿ. Hanging, swinging, oscillating, dangling (Mbr.); an oscillation (B. 5, 171); sidon motion aside (Mhr.); evasion, shifting off, delay (C.; Mhr. ಝೂಲ, ಝೂಲಾ). — ಜೋಲಿ ಮಾಡು. To shift off, to delay (C.). — ಜೋಲಿ ಸಮ್ಜಾಳಸು. To preserve the equilibrium of the body (S. Mbr.; B. 4, 182). — ಜೋಲಿ ಹೊಡೆ. To push one aside (S. Mbr.).

ಜೋಲಿಗಾಡಿ jōli-gāḍi. A loiterer (My.). ಜೋಲಿಗಾಡಿನ ಬೇಲಿ ಮುದ್ದೆದರೆ ಹೊಲವೆಲ್ಲಾ ಹಾಲಿ (Prv.).

ಜೋಲು jōlu. 1. = ಜೋಲಿ 1. P. ps. ಜೋಲಿ (Bp. 3, 9; 20, 13; 26, 28; Bh. 8, 24, 6), ಜೋತು (C.). ಜೋಲುವ (Bp. 61, 27). ಜೋಲುವವನ ಕಾಲು ಹೊದರೆ ಸಾಲ ತೀರತೇ? (Prv.). See Prv. s. ಸೋಲು 2. — ಜೋತಾಡು. -ಅಡು = ಜೋಲಾಡು. (C.; Tē. ತೋಲಾಡು). See Prv. s. ನೇತಾಡು. — ಜೋತು ಬೀಡು. = ಜೋಲ ಬೀಡು (My.). — ಜೋಲ ಬೀಡು. = ಜೋಲು. ಜೋಲ ಬಿದ್ದದ್ದು (ಲವ್ವುತಗ; My.). — ಜೋಲಾಡು. -ಅಡು. To hang down from; to hang down; to dangle, etc. (My.). ಅಡುವರು ಲತೆಯ ಉಯ್ಯಲನು, ಜೋಲಾಡುವರು ಲತೆಗವನ್ನು (Bhāgavata 10, 18, 9). See Si. 215, 229, 230, 252.

ಜೋಲು jōlu. 2. = ಜೋಲಿ 2. (Bb. 8, 24, 7). — ಜೋಲುಗರುಳು. -ಕರುಳು. The hanging intestines: the liver (My.). — ಜೋಲುಗಿಂ. -ಕಿಂ. A long, flapping ear (My.). — ಜೋಲುಜೋಗರ್. -ತೋಗರ್. A wrinkled skin (My.). — ಜೋಲು ದಾವಲಿ. A kind of ear ornament (C.). — ಜೋಲು ಬೀಡು. To hang down, etc. (C.; B. 4, 47, 134). — ಜೋಲುಮುಖ. A down-cast countenance (My.).

ಜೋಲಿ jōl. = ಜೋಲಿ 2. See ಮುಂ, ಹಂ, and cf. ಜೋಲಿ.

ಜೋಲೆವೆಯ jōlēvāya. A man who knows to wrestle or to strive with, a clever, strong opponent (Bh. 8, 4, 14; see Mhr. ಝೋಲ್ವುಟಿ, ಝೋಲ್ವುಟಿ).

ಜೋಸ jōsha. = ಜೋಸ. Satisfaction, approval, pleasure, felicity. — ಜೋಸಂ, joyfully, happily; silently.

ಜೋಸ jōsa. Tbh. of ಜೋಸ (Śmd. 335 Māb.).

ಜೋಸಗಿತಿ jōsaragiti. = ಜೋಸಗತಿ, q. v.

ಜೋಸ್ಯ jōsya. = ಜೋಯಿಸ, etc. (My.; Tē. ಜೋಸ, Mbr. ಜೋತಿ).

ಜೋದ jōha. = ಜೋಡ. Tbh. of ಯೋಗ. Disguise (Bh. 6, 7, 31; 7, 3, 52; Rām. 6, 39, 23).

ಜೋಹರ jōhara. 1. = ಜೋಹಾರ. A term used by inferiors in saluting their betters (Bp. 46, 7, 42; Mhr. ಜೋಹಾರ).

ಜೋಹರ jōhara. 2. = ಸೋಹರ. A festive ceremony; a festivity; merry-making; rejoicings; play (Rāv. 6, after 11; B. 5, 43).

ಜೋಹಾರ jōhāra. = ಜೋಹರ 1. (Bp. 46, 5). — ಜೋಹಾರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 46, 8).

ಜೋಳ jōḷa. 1. Tbh. of ಯವನಾಲ. A generic name of several species and varieties of millet (ಕಲಿಕ, ಯವನಾಲ Mr. 374; C.; T., M. ಜೋಳ; Tē. ಜೋನ; Mhr., H. ಜನಾರೀ, ಜಾರೀ). ನಿನ್ನ ಮನೆ ಜೋಳಾಗಲಿ! (a kind of innocent curse, S. Mhr.). ಜೋಳ ಜೊಸದಾದರೆ ಮುತ್ತು ಅದೀತೇ? — ಜೋಳಾ ತಿನ್ನ ಕ್ಷಣ ಜೋಳ ಕಾಣುವದೋ? (Prvs.). See Bp. 9, 16; 16, 2; 22, 27; B. 1, 22; ಕೆಂ-, ಗೋಂ-, ದೊಡ್ಡ-, ದೋಸೆ-, ಬಿಕೇ-, ಮುಸುಕನ-. — ಜೋಳ ವಮಯ್ಲಿ. A harmless kind of small-pox (S. Mhr.).
ಜೋಳ jōḷa. 2. Tbh. of ಯುಗಲ. Union, etc. — ಜೋಳವಾದು. -ವಾದು. An associate (Abh. P. 12, 57); a partner (Bh. 6, 5, 10). — ಜೋಳವಾದು. -ವಾದು. Joint-living or concern, partnership (Bp. 53, 35; Bh. 8, 27, 9).
ಜೋಳ jōḷi. = ಜವಳಿ, ಜೋಡಿ 1, ಜೋಲಿ 1. Union, etc. (ಜವಳಿ, ಜೋಡು, ತೋಡು, ಎಣೆ, etc., ಸಾಮ್ಯ Sīm. 55; ಸಮಾನ Kk. 16). See Bp. 4, 7; 58, 50. — ಜೋಳಿದೆಗಿ. -ತೆಗಿ. To become equal (Bh. 8, 21, 23).
ಜೋಳಿಗೆ jōḷigē. A square piece of cloth gathered up at the corners, into which alms are put, etc. (C.; T. ಜೋಳಿ, ಜೋಳಿಗ್ಗ; M. ಜೋಲನೆ; Mhr. ಝೋಳಿಗಾ; cf. Sk. ಝಾಲಿಕ). ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಜೋಳಿಗಯೆನ್ನು, ಗೂಟಕ್ಕೆ ಸಿಗ (or ತೂಗ) ಪಾಕದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತೇ? (Prv.).
ಜೋಳಿಸು jōḷisu. = ಜೋಡಿಸು 1. See ಕೆಯ್. s. ಕೆಯ್ 3.
ಜೋಳು jōḷu. (= Mhr. ಝೋಳು?). See Dp. 70, 5.
ಜೌ jṇu. For a K. term with an initial ಜೌ in writ see initial ಜವ.
ಜ್ಞ jña. Knowing; intelligent. See e. g. ಅ, ಪ್ರ-
ಜ್ಞತೆ jñatē. Knowledge of, regard, etc. See ಕೃತ-
ಜ್ಞತ್ವ jñatva. The syllable ಜ್ಞ (Smd. 354. 363).
ಜ್ಞಿತ jñapita. Made known.
ಜ್ಞಪ್ತ jñapta. Made known.
ಜ್ಞಪ್ತಿ jñapti. = ಗೆಜ್ಜೆ. Knowing, understanding, apprehension.
ಜ್ಞತ jñāta. Known, perceived, understood. See ಪ್ರ-
ಜ್ಞತರದ್ವಾನ್ತ jñāta-siddhānta. Versed in any science or śāstra.
ಜ್ಞಾತಿ jñāti. A paternal relation; a kinsman in general. 2, a distant kinsman, one who does not participate in the oblations offered to deceased ancestors.
ಜ್ಞಾತಿತ್ವ jñātitva. = ಜ್ಞಾತೇಯ. (G.; My.).
ಜ್ಞಾತೃ jñātrī. Knowing; a knower.
ಜ್ಞಾತೇಯ jñātiyā. Relationship, affinity.
ಜ್ಞಾನ jñāna. = ಗೇನ, ಗ್ನಾನ, ಗ್ನಾನ, ಜ್ಞಾನ. Knowing; knowledge, cognizance; intelligence; sacred or religious knowledge (ಸುಜ್ಞಾನ Nn. 52; ಬ್ರಹ್ಮ, ಸುಜ್ಞಾನ 79). See ತಿಳಿ.
ಜ್ಞಾನರಾಕ್ಷಿ jñāna-kāṇḍa. That portion of the veda which relates to the knowledge of the Brahma. (My.).
ಜ್ಞಾನಚಕ್ಷು jñāna-ākshu. = ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿ. (My.).
ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿ jñāna-dṛṣṭi. The eye of intelligence, inner eye, mind's eye, intellectual vision (Bp. 34, 21).
ಜ್ಞಾನಧನ jñāna-dhana. Knowledge and wealth; knowledge looked upon as wealth (Ūpr. 9. 21).
ಜ್ಞಾನಮೂಞ್ಜ jñāna-maṇḍapa. A prison (My.).
ಜ್ಞಾನಮಯ jñāna-maya. Consisting of knowledge; containing knowledge. (My.).
ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗ jñāna-mārga. The path of wisdom (My.).

ಜ್ಞಾನವಂತ jñāna-vanta. = ಗೇನವನ್ತ. Endowed with knowledge; an intelligent, wise man. ಜ್ಞಾನವನ್ತಗೆ ಸ್ನಾನ ಯಾಕೆ? (Prv.).
ಜ್ಞಾನವನ್ತೆ jñāna-vantē. An intelligent, wise woman. ಜೋ ಜೋ ಅನ್ತರೆ ಜ್ಞಾನವನ್ತೆಯೇ? (Prv.).
ಜ್ಞಾನವರ್ಧನ jñāna-varḍhana. Increasing wisdom. 2, an Arhat (ಜನೇನ್ದ್ರ Mr. 23).
ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧ jñāna-vṛddha. Advanced in knowledge (J. 32, 10).
ಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧಿ jñāna-sambandhi. N. (Bp. 9, 36; 25, 4; 50 sum.; 50, 21. 26. 30. 41. 45. 49).
ಜ್ಞಾನಿ jñāni. Endowed with knowledge or intelligence; a learned or wise person; a sage. 2, an astronomer or astrologer. ಜ್ಞಾನಿ ಬನ್ನರೆ ಮುಸ್ಸಿ, ಬೀನೆ ಬನ್ನರೆ ತ್ಯಟಸು (Prv.). See Prv. s. ನೀನು.
ಜ್ಞಾನಿಕೆ jñānikē. = ಗೇನಿಕೆ. Knowledge, perception, investigation, consideration.
ಜ್ಞಾನಿಸು jñānisu. = ಗೇನಿಸು. To consider, to reflect (My.).
ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ jñāna-indriya. = ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯ. An organ of perception or sensation: the skin, tongue, eye, ear, and nose. (My.).
ಜ್ಞಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟತೆ jñāna-utkrishṭatē. Excellence or eminence of knowledge (ಗ್ರಂಥ, ಜ್ಞಾನದ ಬೆಚ್ಚುಗೆ Nn. 141).
ಜ್ಞಾಪಕ jñāpaka. = ಗೇನಕ, ಗ್ನಾಪಕ. Making or causing to know, teaching, informing; a teacher, etc.; a precept, a rule. 2, bearing in mind, remembrance, recollection (C., not Sk.). ಜ್ಞಾಪಕವದ್ದವನು ಧಾಪ ಎನ್ನಿಸುವನು (Prv.). See Kāvya. III, 3, B, 22-29.
ಜ್ಞಾಪಿಸು jñāpisu. To notify, to indicate (B. 4, 219).
ಜ್ಞೆ jñē. The feminine of ಜ್ಞ. See ಪ್ರ-, ಪ್ರತಿ-, etc.
ಜ್ಞೇಯ jñēya. Cognizable. 2, the state of being cognizable or perceptible (Siv. 2, 97).
ಜ್ಯಾ jyā. 1. (Smd. 103). = ಜೇ, ಜ್ಯ. A bow-string; the chord of an arc, a sine in geometry. 2, the earth.
ಜ್ಯಾ jyā. 2. An incorrect way of writing ಜಾ, e. g. ಜ್ಯಾಜ (Ūb. 85. 89), ಜ್ಯಾಡ (34), ಜ್ಯಾದಿಸು (45. 120), ಜ್ಯಾಡ್ಯ (102), ಜ್ಯಾಣ (44. 68), ಜ್ಯಾಣತನ (59), ಜ್ಯಾತಿ (68. 132), ಜ್ಯಾರ (36. 128), ಜ್ಯಾಲಿ (91). (Cf. Ūb.'s ಜ್ಯಾತಕ 139; ಜ್ಯಾವೆ 99).
ಜ್ಯಾಘಾತನಿವಾರಣಿ jyā-ghāta-nivāraṇa. = ಜ್ಯಾಘಾತವಾರಣಿ. See Nr. s. ಕಟ್ಟು 2.
ಜ್ಯಾಘಾತವಾರಣಿ jyā-ghāta-vāraṇa. A fence for the arm against the strokes of a bow-string.
ಜ್ಯಾನಿ jyāni. Decay, old age, infirmity.
ಜ್ಯಾಮಣ್ಣಲಿ jyā-maṇḍala. The terrestrial circle or globe (V. 11, 55).
ಜ್ಯಾಯು jyāyas. = ಜ್ಯಾಯಾಂಸ. Superior, more or uncommonly excellent. 2, elder, senior, elder-born.
ಜ್ಯಾಯಾಂಸ jyāyāṁsa. Tbh. of ಜ್ಯಾಯಾಂಸ (Smd. 108).
ಜ್ಯಾರವ jyā-rava. The twang of a bow-string (ಜೇವಡೆ Ss.). — ಜ್ಯಾರವಂಗೆಯ್. -ಂ. To twang a bow-string (Siv. 4, 39).
ಜ್ಯೆ jyē. = ಜ್ಯಾ 1, etc. See Hlā. s. ತರು 1.
ಜ್ಯೇಷ್ಠ jyēṣṭha. = ಜೇಷ್ಠ. Most excellent, pre-eminent. 2, eldest, very old; elder-born; an elder brother. 3, = ಜ್ಯೇಷ್ಠ 9. v.

ಜ್ಯೋಷ್ಠಾ jyēṣṭhā. ಜ್ಯೋಷ್ಠಾ = ಜೇಷ್ಠ, etc. An elder sister (ತನ್ನ ನ್ನಲೂ ಒರೆಯು Nn. 128). 2, the eighteenth lunar mansion, being a part of scorpio. (My.). 3, the elder sister of Lakshmi who is the goddess of misfortune; misfortune, poverty (ಅಲಕ್ಷ್ಮಿ, ನಿರ್ಮಲತೆ Hlā.). 4, a small house-lizard.

ಜ್ಯೈಷ್ಠ್ಯ jyaishṭha. = ಜ್ಯೇಷ್ಠ No. 3. The month in which the full moon stands near the scorpion, May-June.

ಜ್ಯೋತಿರ್ಜ್ಯೋತಿ. = ಜ್ಯೋತಿ, ಜ್ಯೋತಿಸ್. Light; brightness, clearness; a burning lamp (ದೀಪ್ತಿ, ಗೃಹಧಾನು, ದೀಪಿಗೆ Mr. 205). 2, fire (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ Nn. 68; ವಹ್ನಿ, etc. Mr. 45). 3, a ray of light (ಅಂಶು, ಕಿರಣ 68). 4, a star (ನಕ್ಷತ್ರ 68; ಉಡು, ನಕ್ಷತ್ರ, etc. Mr. 37). 5, the eye (ನೇತ್ರ, ಕಣ್ಣು 68). 6, good nature or disposition (ಸದ್ಭಾವ, ಒಳ್ಳೆ ಮನಸ್ಸು 68).

ಜ್ಯೋತಿಃಶಾಸ್ತ್ರ jyōtis-śāstra. The science of, or a work on, astronomy (or astrology). (My.).

ಜ್ಯೋತಿರಿಂಗಣ jyōtis-ingana. Moving light: a fire-fly.

ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ jyōtis-maya. Consisting of light; brilliant; starry. (R.).

ಜ್ಯೋತಿರ್ಲತೆ jyōtis-latē. N. of a plant (ಶೆವ. 3, 35, = ಜ್ಯೋತಿಸ್ No. 5?).

ಜ್ಯೋತಿರ್ವಿಮಾನ jyōtis-vimāna. A bright, brilliant vimāna (Cpr. 1, 111).

ಜ್ಯೋತಿಷ jyōtiṣa. = ಜ್ಯೋತಿಸ, etc. Astronomy; astrology. 2, an astronomer; an astrologer.

ಜ್ಯೋತಿಷಿ jyōtiṣhi. = ಜ್ಯೋತಿಸಕ. (B. 5, 53; ಸಾಂವತ್ಸರ G.).

ಜ್ಯೋತಿಷಿಕ jyōtiṣhika. = ಜ್ಯೋತಿಸಗ. An astronomer; an astrologer.

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ jyōtiṣhka. = ಜ್ಯೋತಿಸಕ. (ಸಾಂವತ್ಸರ, ಜ್ಯೋತಿಸಗ Hlā. 38; Si. 261; My.).

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಮು jyōtiṣ-stōma. A stōma sacrifice considered as the typical form of a whole class of sacrifices. (My.).

ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯತಿ jyōtiṣ-mati. She who is luminous or brilliant. 2, the heart-pea, *Cardiospermum haticacabum* (ಜ್ವಲನಿ, ಕಂಗು Mr. 146, o. r. ಕಾಂಗು). 3, the night as illumined by the stars.

ಜ್ಯೋತಿನ್ jyōtis. = ಜ್ಯೋತಿ, q. v. Light. 2, a star. 3, the eye. 4, lightning. 5, N. of the plant *Trigonella foenum graecum*.

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನ jyōtsna. = ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನ. (ಜೊನ್ನ Ūt. II, 15).

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾಪ್ರಿಯ jyōtsnā-priya. The Greek-partridge or śakōra. (R.).

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿ jyōtsni. A moonlight night. 2, a species of cucumber, *Trichosanthes dioeca*.

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿಕೆ jyōtsnikē. The plant *Luffa acutangula*, etc. (= ಕೋತಾತಕ).

ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಿ jyōtsnē. ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ = ಜೊನ್ನ, ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನ. A moonlight night; moonlight; splendour.

ಜ್ಯೋತಿಷಿಕ jyāutishika. An astronomer; an astrologer.

ಜ್ವರ jvara. = ಜರ 1. Heated, inflamed. 2, fever (of many kinds). 3, mental pain, grief. ನನ್ನೆ ಜ್ವರ ಬದ್ಧವು (B. 3, 67). ಜ್ವರ ಬರುತ್ತವೆ (S. Mhr.). ಜ್ವರ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (S. Mhr.). ಜ್ವರ ನನ್ನವು (S. Mhr.). ದೇಹಜ್ವರವನ್ ಈಗಕೆ ಕೆಡಿಸು, ಸದ್ಗುರುವೇ! (Bp. 50, 29). See ಜರ, ಜರ.

ಜ್ವರಿತ jvarita. Hot with fever or passion. See ಕಾಮ.

ಜ್ವಲ jvala. Flaming, shining, brilliant; flame, blaze. See ಜ್ವ, and cf. ಜರ 1.

ಜ್ವಲತೆ jvalat. Burning, blazing; shining, brilliant. (My.). — ಜ್ವಲತೆವರ್ತ. A volcano (My.).

ಜ್ವಲನ jvalana. Shining, burning, blazing; fire. 2, a certain metrical foot (Ch.).

ಜ್ವಲನನೇತ್ರ jvalana-nētra. Having the eye flaming, fiery-eyed; Śiva (Bp. 25, 28; 50, 57; 56, 38).

ಜ್ವಲನಾಕ್ಷ jvalana-aksha. = ಜ್ವಲನನೇತ್ರ. (ಶೆವ. 4, 123).

ಜ್ವಲನಿ jvalani. = ಜ್ಯೋತಿಸ್ತತೆ No. 2, q. v.

ಜ್ವಲಿ jvali. Burning, flaming; shining.

ಜ್ವಲಿತಾರಿಕೆ jvali-tārikē. Pictures drawn on a wall (ಈಕ್ಷಿಸುವ ಭಿತ್ತಿಯೊಳು ಬರದ ಚಿತ್ರಂಗಳ Mr. 201).

ಜ್ವಲಿತ jvalita. Kindled, hurut, blazing, flaming. (Bp. 19, 81).

ಜ್ವಲಿಸು jvalisu. To burn, to flame (Bp. 3, 12; My.).

ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ jvalā-mukhi. A volcano. (My.; S. Mhr. occasionally).

ಜ್ವಾಲಿ jvali. Flaming, blazing. 2, fire, Agni (Mr. 45).

ಜ್ವಾಲಿಕಾಬ್ಜವಿಲೋಕನ jvali-ka-abja-vilōcana. Whose eye is like fire, the sun and the moon (Bp. 21, 21).

ಜ್ವಾಲೆ jvalē. ಜ್ವಾಲಾ = ಜಾಲೆ 1, ಜಾಲೆ. A blaze; a flame. 2, fire; a certain metrical foot (Ch.). 3, N. of a woman (J. 9 sum.; 9, 17, etc.).

ಧ್ವಂ

JH

ಧ್ವಂ jh. The twenty-ninth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It occurs only in a limited number of Kannaḍa and Tadhava words (Śmd. 22. 23).

ಧ್ವಂ jha. The letter ಧ್ವಂ when pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 9 (Mr. 349).

ಧ್ವಂಕಾರ jha-kāra. The letter or syllable ಧ್ವಂ (Śmd. 11).

ಧ್ವಂಜ jhaga. = ಜಗ 1.

ಧ್ವಂಜಿ jhagaḥ. = ಜಗಿ (Śmd. 339, o. r. ಧ್ವಂಜಿ), ಧ್ವಂಜಿ (29, o. r. ಧ್ವಂಜಿ).

ಧ್ವಂಜಿ jhagaḥ. = ಧ್ವಂಜಿ, q. v.

ಧ್ವಂಜುಗಾಯನಾಂ jhagajhagāyamāna. (=ಜಗಜಗಾಯನಾಂ). Sparkling, flashing. (My.).

ಧ್ವಂಜಿ jhagaḥ. = ಧ್ವಂಜಿ, q. v.

ಧ್ವಂಜಿ jhagē. = ಜಗಜಮ್ಬ No. 2. A robe or gown extending to the feet (Mhr. ಧ್ವಂಜಿ; B. 5, 297).

ಧ್ವಂಕಾರ jhañ-kāra. = ಜಿಂಕಾರ, ಧ್ವಂಕೃತಿ, ಧ್ವಂಕಾರ, (ಧ್ವಂಕೃತಿ). A low mnrming sound, as the huzzing or humming of bees, etc.

ಧ್ವಂಕಾರಿ jhañ-kārita. = ಧ್ವಂಕೃತ, (ಧ್ವಂಕೃತ). Tinkling, jingling, olanking. (Śmd. 173). Cf. ಧ್ವಂಕೃತ No. 2.

ಧ್ವಂಕೃತ jhañ-kṛita. = ಧ್ವಂಕಾರಿ. (ಪ್ರಕರಣ Mr. 89).

ಧ್ವಂಕೃತಿ jhañ-kṛiti. = ಧ್ವಂಕಾರ, etc. (Ūpr. 1, 105; 7, 38).

ಧ್ವಂಕೆ jhañkē. (= ಜಂಕೆ?). One of the terms with ಧ್ವಂ (Śmd. 23).

ಧ್ವಂಕೆ jhañkē. = ಜಂಕೆ (Śmd. 339).

ಧ್ವಂಯಾನಿಲಿ jhañjhā-anila. = ಧ್ವಂಯಾನಾತ. (ಮದಿಯ ಸಾಂಜಿ ಗಾಳಿ Mr. 50).

ಧ್ವಂಯಾನಾತ jhañjhā-vāta. A violent storm with rain, a high wind in the rainy season, a storm, a squall (ಮದಿ ವರಸದ ಗಾಳಿ Hlā.).

ಧ್ವಂಯಾನಿಲಿ jhañjhā. = ಜಂಜಿ (Śmd. 339).

ಧ್ವಂಯಾನಿಲಿ jhañjhā. ಧ್ವಂಯಾನಾ. The noise of the wind or of falling rain. 2, a olanking, jingling sound.

ಧ್ವಂಜಿ jhañ. A small tree (cf. ಧ್ವಂ).

ಧ್ವಂಜಿ jhañ. = ಜಂಜಿ. Quickly, instantly, at once, on the spot.

ಧ್ವಂಜಿ jhañ. The plant *Flacourtia cataphracta* Roxh.

ಧ್ವಂಜಿ jhañ. A stoop of a hird of prey, the rising or springing forward of a serpent, etc. (Mhr. ಧ್ವಂಜಿ, ಧ್ವಂಜಿ; Bh. 10, 6, 29).

ಧ್ವಂಜಿ jhapa. (= ಜಾ, etc.). — ಧ್ವಂಜಿ. = ಜಾ ಜಾ. The jingling or tinkling of metallic ornaments (Bp. 5, 24; Rāv. 13, 70; Sk.). — ಧ್ವಂಜಿ. = ಧ್ವಂಜಿ. ಧ್ವಂಜಿ. = ಧ್ವಂಜಿ. (Pril. 3, 25). — ಧ್ವಂಜಿ. = ಧ್ವಂಜಿ. (Bp. 5, 29). — ಧ್ವಂಜಿ. = ಜಂಜಿ. To tinkle, to jinglo, etc. (Bp. 56, 5; Rāv. 6, after 11, twice).

ಧ್ವಂಜಿ jhapat. Jingling, tinkling, clinking (Śmd. 100).

ಧ್ವಂಜಿ jhapat-kāra. (= ಜಾತಾ). The jingling, tinkling or olanking of metallic ornaments or small bells. (Ūpr. 8, after 83; Grj. 2, after 106; 8, after 8; J. 6, 46). ಧ್ವಂಜಿ jhapat-kṛiti. = ಧ್ವಂಜಿ. (Rāv. 5, after 19; 10, 6).

ಧ್ವಂಜಿ jhapat-nūpure. (Śmd. 100). A tinkling anklet.

ಧ್ವಂಜಿ jhapar. = ಜಾ. A sound in imitation of jingling, etc. (Rāv. 4, 73; cf. ಧ್ವಂಜಿ).

ಧ್ವಂಜಿ jhapu. Bravo! hnza! (Bh. 2, 2, 107).

ಧ್ವಂಜಿ jhampa. = ಜಮ್ಪ. A spring, a jmp; jumping, springing.

ಧ್ವಂಜಿ jhampā. A vell (cf. the Mhr. s. ಜಮ್ಪ). — ಧ್ವಂಜಿ. = ಜಮ್ಪ. A vell to cover (Ūpr. 7, 104).

ಧ್ವಂಜಿ jhara. A cascade.

ಧ್ವಂಜಿ jhari. A cascade; a river. See ಜಾಗ.

ಧ್ವಂಜಿ jharjharā. A sort of drum. See s. ವಂಜಮಾ ವಾಢ್ಯ.

ಧ್ವಂಜಿ jhalammē. = ಧ್ವಂಜಿ. (Śmd. 22, o. rs. ಧ್ವಂಜಿ, ಧ್ವಂಜಿ; cf. ಜಾ?).

ಧ್ವಂಜಿ jhalē. (= ಜಲ 2). Sunshine, splendour, brilliant or glittering light.

ಧ್ವಂಜಿ jhallari. = ಧ್ವಂಜಿ (Śmd. 30). A sort of drnm or cymhal. 2, a curl, a lock of hair. 3, = ಜಲಿ 3, (ಧ್ವಂಜಿ), tassels, fringes, hangings (Bh. 1, 12, 3; Rām. 1, 7, 14; 1, 13, 4; not Sk.; cf. ಜಾಲರಿ).

ಧ್ವಂಜಿ jhallali. = ಧ್ವಂಜಿ, q. v. (Rāv. 6, after 11).

ಧ್ವಂಜಿ jhalli. (Śmd. 23). (= ಜಲಿ 3). Tassels, fringes, hangings (Ūpr. 7, after 81; Bh. 9, 2, 42); a chowry (V. 4, 36).

ಧ್ವಂಜಿ jhallē. See ಧ್ವಂಜಿ.

ಧ್ವಂಜಿ jhasha. A fish.

ಧ್ವಂಜಿ jhasha-kētana. Kāma.

ಧ್ವಂಜಿ jhasha-kētana-dhvamsi. Śiva (My.).

ಧ್ವಂಜಿ jhasha-dhvaja. = ಧ್ವಂಜಿ. (Sk.; R.).

ಧ್ವಂಜಿ jhasha-patākē. A hanner with the sign of a fish (Ūpr. 6, 67).

ಧ್ವಂಜಿ jhashē. The plant *Urvia lagopodioides* Dee.

ಧ್ವಂಜಿ jha. (Śmd. 23). = ಜ 1, q. v. (ಸಗಲಿ, ಉಮ್ಮೆ Kk. 11b; ಸಗಲಿ 12). See Bh. 1, 12, 15; 1, 20, 54, 59; Rām. 2, 7, 3; J. 8, 40; 21, 36.

ಧ್ವಂಜಿ jhalaka. (Śmd. 23), or ಧ್ವಂಜಿ (39). (Mhr. ಧ್ವಂಜಿ, glitter; Sk. ಧ್ವಂಜಿ, ಧ್ವಂಜಿ, light; a great flame).

ಧ್ವಂಜಿ jhalapisu. (Śmd. 23). = ಧ್ವಂಜಿ, ಧ್ವಂಜಿ, ಧ್ವಂಜಿ. To make glitter or shine (Bh. 2, 13, 26). 2, to brandish or shake, as a sword, etc. (Bp. 32, 14, 35).

Rām. 6, 2, 12; J. 4, 30; 16, 7; 20, 26; Abhā. 2, 53; My.);
to brandish like a weapon (Bh. 1, 5, 8).
ಝಳಮ್ಬ jhāmba. = ಜಳಮ್ಬ, q. v. (Ūpr. 8, 45).
ಝಳಮ್ಬನೆ jhāmmēñē. = ಝಲಮ್ಬನೆ, q. v.
ಝಳಪಿಸು jhālipisu. (Śmd. 39), or ಝಲಪಿಸು (39). (In My.
= ಝಳಪಿಸು No. 2).
ಝಳುಪಿಸು jhālipisan. = ಝಳಪಿಸು No. 2. (Bp. 27, 55; My.).
ಝಳುಮ್ಬಿಸು jhālmupisu. = ಝಳುಪಿಸು. (Rā. 5, 123; 6,
after 11).
ಝಳಕ jhāka. = ಝಳಕ, q. v.
ಝಲಪಿಸು jhālipisu. = ಝಳಪಿಸು, q. v.
ಝಲಸು jhālsu. (Śmd. 23, not in all MSS.).
ಝಾಂಕೃತ jhāñ-kṛita. (= ಝಂಕೃತ). A tinkling ornament
worn round the toes or feet. 2, = ಝಂಝ, the noise of
the wind (ವಾತರವ Mr. 89).
ಝಾಂಗಕ jhāngaka. N. of a perfume (Ūpr. 6, 102).
ಝಾಟ jhāṭa. A wood, a thicket (cf. ಕಾಡು); a place over-
grown with creepers; an arbour. (R.).
ಝಾಟಲ jhāṭala. The tree *Bignonia suaveolens* Roxb.
(= ಗೋಲೀಡ) 2, = ಎಕ್ಕಗಿಡ (Sl. 497).
ಝಾಡನೆ jhāḍañē. = ಜಾಡನೆ, q. v.
ಝಾಬುಕ jhābhuka. = ಝಾವುಕ. The tamarisk.

ಝಾಯ jhāyi. = ಜಾಯ 1. See s. ಪಂಚಮಸಾವಾದ್ಯ.
ಝಾವುಕ jhāvuka. The tamarisk, *Tamarix indica* (& dioeca).
ಝಾಳಿಸು jhālisu. (Śmd. 23 Mdb.). (= ಜಾಳಿಸು 1). To set
aside, to be unconcerned about (Ūpr. 8, after 44).
ಝಾಣ jhāṇa. = ಝಾಣ. An imitative sound. — ಝಾಣ ಝಾಣ
ಕ. A sound in imitation of the jingling or tinkling
of ornaments (Grj. 2, after 106).
ಝಾಣ್ಣಿ jhāṇṇi. The shrub *Barleria cristata* (ಕರಿಯ ಗೋರಣ್ಣಿ
Hlā.; see Mr. s. ಗೋರಣ್ಣಿ).
ಝಾಣ್ಣಿಕೆ jhāṇṇikē. A cricket (ಜಮ್ಮಣ್ಣಿ Mr. 176, o. r. 18).
ಝಾಣ್ಣಿಕೆ jhāṇṇikē. A cricket.
ಝಾಣ್ಣಿಕೆ jhāṇṇikē. A cricket.
ಝುಲುಮ್ಬನೆ jhulummēñē. (Śmd. 22 Mdb.).
ಝುಂಕರಿಸು jhēñ-kārisu. To hum, to huzz (Rā. 1, after
135; J. 1, 12).
ಝುಂಕಾರ jhēñ-kāra. = ಝಂಕಾರ, etc. (Grj. 8, after 8; J. 3,
21). 2, the twang of a bow-string (J. 13, 2).
ಝುಂಕೃತ jhēñ-kṛita. = ಝುಂಕಾರ No. 1. (ತುಮ್ಮಿಯ ರವ
Mr. 89).
ಝುಣ್ಣಿಗ jhōṇṇiga. = ಜೋಣ್ಣಿಗ, q. v.
ಝಾಲಿಕೆ jhāulika. A small bag for hotel, etc. (Cf. ಜೋ
ಳಗೆ?).

ಞ

Ñ

ಞ ñ. The thirtieth letter of the Alphabet
(Śmd. 12. 21. 24). See note ad o, m 1.
ಞ ñā. The letter ಞ when pronounced

with a short a, as is generally done at
school.
ಞಕಾರ ña-kāra. The letter or syllable ಞ (Śmd. 11).

ಟ

T

ಟ t. The thirty-first letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). Regarding its connection with **ಡ** see Śmd. 30; regarding that with **ಫ**, Śmd. 31; regarding that with **ಡ**, Śmd. 214. 228. 250. 282. 284. 287; regarding that with initial **ತ** see *e. g.* ಬಗರು, ಬಿಕ್ಕೆ 2, ಬಿಂಕಲು, ಬಿಂಗು; and regarding that with **ಫ** see *e. g.* ಟಿಟ್ಟುತು. About its being doubled see Śmd. 215. 275.

ಟ ಟ. The letter ಟ when pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 1 (Mr. 349).

ಟಕ್ tak. = ಟಿಕ್, q. v. — **ಟಕ್ ಟಕ್.** = **ಟಕ್ ಟಿಕ್.** (My.).

ಟಕವಿಕಟ takavikaṭa. One of the sounds used in beating time in music (Bp. 87, 8).

ಟಕಾಯಿಸು takāyisu. 1. To put in mind, to remind, to charge strictly. ಅವನಿಗೆ ಟಕಾಯಿಸು ಬಾ! (S. Mhr.).

ಟಕಾಯಿಸು takāyisu. 2. To deceive, to cheat (My.; Mhr. ತಕಾಯಿಸು).

ಟಕಾಯಿಸು takāyisu. 3. To be exhausted (S. Mhr.; Mhr. ಟೀಕ, ಟೀಕ, exhausted state).

ಟಕಾರ ṭa-kāra. The letter or syllable ಟ (Śmd. 11).

ಟಕ್ಕ ṭakku-a3. = **ಠಕ್ಕ.** A cunning, deceitful fellow, a rogue (C.; Mhr., H. ಠಕ್; Tē. ಟಕಟಂಕು). ಕರಂ ಟಕ್ಕಂ (Śmd. 193). ಟಕ್ಕನಲ್ಲವನ್ನ ಫಕ್ಕನೆ ಹೋಗಲು ನಗು ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕಿದ (Prv.).

ಟಕ್ಕಿಣ ṭakkiga. = **ಟಕ್ಕ.** (My.).

ಟಕ್ಕಿಸು ṭakkisu. = **ಟಕಾಯಿಸು 2,** (ಠಕ್ಕಿಸು). (C.).

ಟಕ್ಕು ṭakku. = **ಠಕ್ಕು.** Cunning, deceit, trickery, hypocrisy (C.; B. 3, 85; 5, 32). ಕಸುಟಕ್ಕು (Śmd. 78). ಟಕ್ಕು ಇರುವ ನಗೆ ಟಕಾನೆ ಸಕ್ಕದು (Prv.). — **ಟಕ್ಕು ಟವಳಿ.** dupl. = **ಟಕ್ಕು.** (My.).

ಟಕ್ಕುತನ ṭakkutana. = **ಠಕ್ಕುತನ.** Cunning, deceitful behaviour (S. Mhr.). See Prv. s. ಟೀಕ್ಕ 2.

ಟಕ್ಕಿ ಟakkē. **ಠಕ್ಕಿ.** = **ಟಕ್ಕಿ 1,** etc. (Bp. 53, 57).

ಟಗರ ṭagara. = **ಟಗರು,** etc. (B. 5, 25).

ಟಗರಿಸೆ ṭagarisē. = **ತರುಟಿ,** etc. ಟಗರಿಸು ಗಡ. = **ತರು ಟಿ.** (Z.).

ಟಗರು ṭagaru. = **ಟಗರ, ಟಿಗರು, ತಗರ 2.** A ram (C.; B. 3, 9). — **ಟಗರುದಲಿಯ.** -ತಲಿಯ. (ದಕ್ಷಪ್ರಹ್ಲನು G.).

ಟಂಕ ṭanka. = **ಟಂಕ, ತಂಕ.** A stone-mason's hammer (*cf.* **ಟಂಕ,** etc.), a stone-cutter's chisel (ಉಳಿ, ಕಲ್ಲುಳಿ Nn. 129; ಉಳಿ Mr. 383. 483). 2, *pride, conceit* (ಅಭಿಮಾನ 129; 483). 3, a stamped coin (ನಾಣಿಯ 129). 4, borax (Sl. 407).

ಟಂಕಣ ṭankana. Borax (ಬೆಳುಗಾರ Mr. 102; ರಸಯೋಗಿ, ಬೆಳುಗಾರ Nr.). — **ಟಂಕಣಕಾರ.** = **ಕಂಕಣಕಾರ,** **ಟಂಕಣ.** (C.; Sk. ಟಂಕಣ್ಣಾರ).

ಟಂಕಣಾಲಿ ṭanka-ālī. = **ಟಂಕಣಾಲಿ, ಟಂಕ.** A mint. (My.).

ಟಂಕಣಾಲಿ ṭanka-ālī. = **ಟಂಕಣಾಲಿ.** (C.; B. 4, 103; 5, 182; Tē.). **ಟಂಕಣಾಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ** (ರೂಪ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ, ನೈಋತ್ಯ Nr.; Si. 259). **ಟಂಕಾರ ṭaṇ-kāra.** (= **ತಕಾರ 1,** No. 2). Howling; clanging; a sound, a clang; the twang of a bow-string. See **ಬಿಲು;** Abh. P. 9, 57; Bp. 17, 17; J. 21, 13; 22, 45.

ಟಂಕಾದತಿ ṭankā-hati. A stroke with the leg (Ūpr. 4, 27).

ಟಂಕೃತ ṭaṇ-kṛita. = **ಟಂಕಾರ.** (ಬಿಲ್ಲ ರವ. Mr. 89).

ಟಂಕೃತಿ ṭaṇ-kṛiti. = **ಟಂಕಾರ.** (Ūpr. 1, 27).

ಟಂಕೆ ṭaṇkē. = **ತಂಕೆ, ತಂಗ, ತಂಸೆ.** A staff, a cudgel, etc. (ಬದಿಕೋಡ, ದಂಗಿ Śm. 31). (M. ಬಂಗ; T., M. ತಯ್, ತಯ್, to strike, beat; *cf.* ಬದಿ 4).

ಟಂಕೆ ṭaṇkē. **ಟಂಕಾ.** The leg.

ಟಂಗು ṭaṅgu. = **ತಂಗು.** A girth, especially of a horse-saddle (S. Mhr., Tē.; Mhr., H. ತಂಗ; *cf.* ತಂಗುವ). — **ಟಂಗು ಹದ.** The girth to be broken: to be reduced to poverty (My.). **ಟಂಗು ಹದಾಯಿತು, ಕಾಲು** (or **ಕೋಲು**) **ಮುದಾಯಿತು** (Prv.).

ಟಣ್ ṭaṇ. = **ಟಣ 2, ದಣ 1.** The sound of a gong being struck (My.); that of a metal vessel falling and striking hard things in its way (My.; Mhr. ಟಣಕನ, ಟಣಟಣ, the sound of a pebble rebounding from a hard body, of leaping, dancing, etc., and of the twang of a bow; **ಠಣಕಾವಣೀಂ,** to ring a vessel; **ಠಣಠಣೀಂ,** to elank; **ಠಣಣ, ಠಣಠಣ,** the sound of hammering, banging, etc.; of the ringing empty vessels, etc.). — **ಟಣ್ಣಣಿಸು.** = **ಟಣ್ಣಣ್ಣ ಎನ್ನು.** (My.). — **ಟಣ್ಣಣ್ಣ ಎನ್ನು.** (A falling vessel) producing the repeated elanking sound of **ಟಣ್** (My.).

ಟಣ ಟaṇa. 1. An imitative sound used in leaping. — **ಟಣ ಟಣ rep.** (= **ಟಣಕ್ಕನೆ**). ಟಣ ಟಣ ಹಾಡು, to leap with bonnees, as boys, etc. (S. Mhr.).

ಟಣ ಟaṇa. 2. = **ಟಣ.** (S. Mhr.).

ಟಣಕ್ ṭanak. = **ಟಣಕ್ಕನೆ.** (C.).

ಟಣಕಲಿ ṭanakali. An aquatic plant of which sun-hats are made, Aeshynomene aspera Lin. (St. & Pl.; *cf.* ತಕ್ಕಲಿ).

ಟಣಕ್ಕನೆ ṭaṇakkanē. = (**ಟಣಟಣ**), **ಟಣ್ಣನೆ.** With a bounce in leaping (C.).

ಟಣಾಯಿಸು ṭaṇāyisu. To stop (v. t.), to detain (My.; H.).

ಟಣ್ಣನೆ ṭaṇṇanē. = **ಟಣಕ್ಕನೆ.** (C.; B. 2, 47).

ಟತ್ವೆ tatva. The letter or syllable ಟ (Śmd. 214. 288. 369; Kāvya. I, 3, 30-34).

ಟಪಾಲಿ ṭapāla. = **ಟಪಾಲು.** (S. Mhr.; B. 5, 125. 126).

ಟಪಾಲು ṭapālu. = **ಟಪ್ಪಾಲು.** (C.).

ಬಪ್ಪಾ tappā. = ಬಪ್ಪೆ, ತಪ್ಪೆ. A stage; a halting place (My.; Mhr., H.). 2, a variety of song (My.; Mhr., H.).
ಬಪ್ಪಾಲು tappālu. ಬಪ್ಪಾರ್. = ಬಪಾಲ, ಬಪಾಲು, ತಪಾಲು. The post; the mail (C.; Br.; Mhr., H. ಬಪ್ಪಾಲ). — ಬಪ್ಪಾಲಿಗೆ ಹಾಕು. To post (C.). — ಬಪ್ಪಾಲಿನವ. The post-man (C.). — ಬಪ್ಪಾಲು ಕಟ್ಟಿ. A post-office (C.). — ಬಪ್ಪಾಲ್ಪಾಗದ. Letter-paper (My.). — ಬಪ್ಪಾಲ್ಪಾಡಿ. A post-cart or -coach (C.; Si. 273).
ಬಪ್ಪೆ tappē. = ಬಪ್ಪಾ. (C.). — ಬಪ್ಪೆಕುದುರೆ. A relay-horse (C.). — ಬಪ್ಪೆ ನಿಲ್ಲು. To stop or be in readiness, as a relay (C.). — ಬಪ್ಪೆಯಿಡು. -ಇಡು. To supply a relay of horses, oxen, etc. (My.).
ಬಮ tama. An imitative sound. — ಬಮ ಬಮ. rep. The sound of the ಮುಮುಕು (My.; Mhr. ಬಮಬಮ, ಬಮಬಮ).
ಬರ್ tar. An imitative sound. — ಬರ್ ಉಸ್. = ಉಸ್ ಬರ್. (C.).
ಬರಾಯಿಸು tarāyisu. To settle, to fix, to determine, to decide (C.; B. 5, 9; Tē. ಬರಾಯಿಪು; Mhr., H. ರವಾವಿಣೀಂ, ಧಾರಾವಿಣೀಂ).
ಬರಾವಣೆ tarāvaṇē. = ಬರಾವು. (My.).
ಬರಾವು tarāvu. Settlement, decision (C.; B. 5, 9; Mhr. H. ರವಾವು).
ಬಲಾಯಿಸು talāyisu. To lead, as a horse (My.; Tē. ಬಲಾಯಿಪು; Mhr., H. ತಲಾವಾ, leading or walking about, as of a horse). 2, to walk to and fro or about (My.; Mhr., H. ಬೀಹಲಣೀಂ, to take a turn or two).
ಬಲಾಸು talāsu. = ತಲಾಸು. Search, looking after, quest (S. Mhr.; Mhr., H. ತಲಾತ, ತಲಾಸು).
ಬವಣೆ tavāṇē. Simple and compound addition (C.; see ಇಟ್ಟು; Mhr., H. ತಾವಣೀಂ, to add together or sum up several items). ಬವಣೆಯವ್ವುನು ಕವಣೆಯ ಕಲ್ಲೀ? — ಕತ್ತ ಚಿತ್ರಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣ, ಹಣ ನೋಟಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣ, ಬವಣೆ ತಾನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಣ (Prva.).
ಬವರ್ಗ ta-varga. The cerehials (Śmd. 77).
ಬವಳಿ tavali. = ಬವಳಿ. Beguiling, guile, trick, deceit, untruth (My. in ಬಕ್ಕು; T. ಬ್ಬವಳಿ; Tē. ರವಳಿ; T. ತವರ್, deception; Mhr. ಬಳಣೀಂ, to fall of observance; ಹಾಳಣೀಂ, ಬೋಳಣೀಂ, to amuse, beguile).
ಬವಳಿಗಾಡು tavali-gāḍa. A deceiver, etc. ಬವಳಿಗಾಡಿನ ಮೆಯ್ ಮೇಲೆ ಗವಳಿ ಬಿತ್ತು. — ಬವಳಿಗಾಡಿನ ಹತ್ತರ ಧರ್ಮ ಉಂಟೋ? (Prva.).
ಬವಳಿ ತಾವುಲಿ tavuli. **ಟಾಳಿ**. Armour, mail (ಕಂಕಟ Mr. 292); (a helmet). ತಲೆಯ ಬವಳಿ (ಸೀಸಕ Śmd. 345; Kk. 43; Śm. 42; Bhn. 9).
ಬವಳಿ ತಾವುಲಿ = ಬವಳಿ.
ಬವಳಿರಾಡು tavuli-kāḍa. = ಬವಳಿಗಾಡು. (Bb. 8, 26, 32).
ಬಾಕಣ tākaṇa. = ಹಾಕಣ. A pony (C.; Br., H. ಹಾಕಣ, ಹಾಕಣಾ).
ಬಾಕಾ tāka. = ಹಾಕ, ಹಾಕು 1. A stitch (My.; Mhr. ಹಾಕಾ, ಹಾಡಾ).
ಬಾಕೆ tāki. = ಹಾಕಾ. (My.).
ಬಾಕು tāku. A support; a vault (T. ತಾಕು; M. ತಾಡು; see ತಾಂಗು 2). — ಬಾಕುಗೂಡು. Arches with niches on the wall that surrounds big temples (My.).
ಬಾಕು tāku. 1. = ಹಾಕಾ, etc. (My.).

ಬಾಕು tāku. 2. The nih of a pen (My.; Tē.; Mhr. ಹಾಕು); a steel-pen (S. Mhr.). ಹಾಕು ಹೊಡೆ, to nih a pen (My.).
ಬಾಕುಬೀಕು tāku-tiku. Right, orderly, neatly; order, neatness (C.; Mhr. ತಾಕುಬೀಕು).
ಬಾಕೋಬಾಕು tākōtāku. In the manner of the post or mail, speedily, etc. (C.; Mhr. ಹಾಕೋಬಾಕು).
ಬಾಂಕಾ tāṅka. = ಹಾಕಣ. ಅರಬ್ಬೀ ಹಾಂಕಾ, ಪೈಗೋ ಹಾಂಕಾ (Si. 272).
ಬಾಣ tāṇa. = (ಬಾಣಾ), ತಾಣ 2. (Mhr. ತಾಣ). — ಬಾಣದೀವಿಗೆ. = ತಾಣ, q. v. (Bp. 12, 10; My.).
ಬಾಣಿಯ tāṇeya. = ತಾಣಿಯ. (C. Bp. 47, 11; My.).
ಬಾನ್ತ tānta. A term ending lu bi (or bo, Śmd. 309).
ಬಾವಿಕೆ tāvikē. = ತಾವಿಕೆ. Known; knowledge, acquaintance with (C.; Mhr. ತಾಳಾಕ, ತಾವಣಾ).
ಬಾವು tāvu. = ತಾವು, ತಾವು 1. A place; room; an abode (C.; Tē. ತಾವು, ತಾವು; Mhr. ತಾಯ; Mhr., H. ತಾವ). Cf. ತಾವು 2.
ಟಿಕ್ tik. = ಟಿಕ್. A sound in imitation of ticking. — ಟಿಕ್ ಟಿಕ್. rep. Tick-tack (of a watch or small clock, (My.). — ಟಿಕ್ ಟಿಕ್ ಎನ್ನು. To tick (My.).
ಟಿಲಾಣ tikāṇi. = ಟಿಲಾಣಿ. A place; a spot, an abode; seat, home; ground, basis of a rumour, etc. (C.; Br., Mhr., H. ಟಿಲಾಣಾ). ಟಿಕ್ಕು ಇರುವವಗೆ ಟಿಲಾಣಿ ಸಿಕ್ಕದು (Prv.).
ಟಿಕ್ಕೆ tikke. (= ಟಿಕ್ಕೆ 2, No. 2). The gem or boss in the middle of a finger-ring, etc. (Mhr., H. ಟಿಕ್ಕು); or a mook-gem (Mhr., H. ಟಾಂಕ, ಟಾಕ). ಮೂಣಿಕ್ಕುಮಂ ಟಿಕ್ಕು (Cm. ಕಾಲು) ತಾಂ ಜಾಯಲ್ (Sā. 130, Dharwar ed.). See ಮೂಣಿಕ್ಕುಟಿಕ್ಕು.
ಟಿಂಗ್ tiṅg. The sound produced by any stringed instrument played upon with the fingers. — ಟಿಂಗ್ ಟಿಂಗ್. rep. The sound of a guitar, oiternu, etc. (My.).
ಟಿಟ್ಟಿಬ tiṭṭibha. (Sk. = ಟಿಟ್ಟಿಭ). (ಜಿಟ್ಟಿ Mr. 171, o. rs. ಜಿಟ್ಟಿ, ಜಿಟ್ಟಿ, ತಿಟ್ಟಿ; ಬಾನಾಡಿ Ss.; Mhr. ಟಿಟ್ಟಿನೀ, the lapwing).
ಟಿಟ್ಟಿಬಕೆ tiṭṭibhaka. The bird Parra jacana, the lapwing (Parra goensis; ಬಿಟ್ಟಿನ ಹಕ್ಕು Nr. a; see ಲಕ್ಕುಮುಕ).
ಟಿಪಾಯಿಸು tipāyisu. To shuffle, as cards (My.; H.; cf. Mhr. ಟೀವಣೀಂ, to put, etc.).
ಟಿಪ್ಪಣ tippana. (Śmd. 191). = ಬಿಪ್ಪಣಿ. A gloss, a comment, a commentary (ಬೀಕು Ct. I, 66; My.; Tē., Mhr.; cf. ತಿಳಿಸು). See ಕಕ್ಕು- 2, a note, a jotting, a memorandum.
ಟಿಪ್ಪಣಿ tippani. = ಬಿಪ್ಪಣಿ. (My.; Tē.; Mhr., Sk.).
ಟಿಪ್ಪಣಿಗಾಡು tippani-gāḍa. A commentator, an annotator (My.).
ಟಿಟ್ಟಿ tiṭṭi. = ತಿಟ್ಟಿ, q. v. (My.).
ಟಿಯ್ಯ tiyya. = ಬೀವ. — ಬಿಯ್ಯನ ಹಕ್ಕು. = ಬೀವನ- (ಟಿಟ್ಟಿಭ Nr. a).
ಟಿಸಲು tisalu. A forked, or lateral, branch (S. Mhr.; ಕವಲು G.; cf. Mhr., H. ಬಹಾಣ, a leafy branch, a twig?). — ಟಿಸಲೊಡೆ. -ಬಡೆ. = ಕವಲೊಡೆ. (S. Mhr.). ಟಿಸಲೊಡೆದ ಬೊಂಗಿ (ಅಕ್ಕಿಗೊಮ್ಮು, ಬಗಲೊಡೆದ ಬೊಂಗಿ G.).
ಟೀಕಾಕಾರ tikā-kāra. A commentator (My.; Mhr.).
ಟೀಕಾಬಾಯ್ tikā-bāya. N. of a commentator on mādhyā literary works (My.).
ಟೀಕಿಸು tikisu. To explain, to make clear, to interpret (My.).

ಬೀಕು *ḥiku*. 1. = ಬೀಕೆ 1. (ಬಿವಣಿ *ḥi*. I, 66; ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ II, 109; My.). — ಬೀಕುವರೆ. -ವರೆ. To write a commentary or gloss (*ḥpr*. 4, 11).

ಬೀಕು *ḥiku*. 2. = ಬೀಕು. Right, just, correct, proper (Mhr., H. ಬೀಕ; My.). See ಬಾಕು.

ಬೀಕೆ *ḥikē*. 1. ಬೀಕಾ. A commentary; a gloss.

ಬೀಕೆ *ḥikē*. 2. A necklace of gold wire (C.; M. ಬೀಗ; Tē. ತೀಗ; Tē. ತೀಗ also: a vine, tendril; wire; the string of a lute; see ತೀಗ). 2. = ಬಿಕ್ಕ, a gem or boss (My.).

ಬೀಕು *ḥiku*. To throw (a marble with the object of hitting another one, My.).

ಬೀಕುಸುಲ್ತಾನ *ḥipn-sultāna*. Tippoo Sultan (My.; M.).

ಬೀಲ *ḥila*. A "teal": the common teal, *Querquedula oreoca* (Bd.); — the larger whistling teal, *Dendrocygna fulva* (Bd.). See ಗುಬ್ಬಿ.

ಬೀವ *ḥiva*. = ಬಿಯ್ಯ. N. of a bird (ಚರಾಣ್ಣ Mr. 177, one MS. ಚರಾಣ್ಣ, another one ಚರಾಂಡ; see also s. ಉಚ್ಚ ಪಟ್ಟ). See ಸೆವ. 3, 33. — ಬೀವನ ಹಕ್ಕಿ. = ಬಿಯ್ಯನ. (ಬಿಟ್ಟಿಬೆ Nr. b).

ಬುಕಾರ *ḥu-kāra*. The syllable *ḥu* (Smd. 290).

ಬುಕ್ಕುಕ *ḥunḥinka*. The tree *Calosanthus indica* Bl.

ಬುಮಿಕೆ *ḥumiki*. = ಬುಮುಕ, etc. (S. Mhr.).

ಬುಮುಕೆ *ḥumki*. = ಬುಮಿಕ, ಬುಮುಕು. A tom-tom (beaten by a crier, My.; H.; Mhr. ಬಮುಕ, ಬಮುಕ; Tē. ಬಮುಕಮ).

ಬುಮುಕು *ḥumku*. = ಬುಮಿಕ, etc. (C. Bp. 5, 7; My.; Tē. ಬಮುಕ).

ಬುರು *ḥuru*. An imitative sound. — ಬುರು ಬುರು. rep. The sound of the breaking of wind in continuation, used of a horse (C.).

ಬುನ್ *ḥus*. = ತಿನ್. A sound to imitate the breaking of wind of any animal (S. Mhr.).

ಬಿಕ್ಕೆ *ḥekkē*. 1. = ಬಿಕ್ಕೆ, ಬಿಕ್ಕೆಯ, (ತಕ್ಕೆ), ತೆಕ್ಕೆ. A banner or standard (ಹವನಿ *ḥi*. I, 53; Tē. ಬಿಕ್ಕೆಮು, ಬಿಕ್ಕೆಮು = ಧ್ವಜ; T. ಇದಕ್ಕು, ದಕ್ಕು).

ಬಿಕ್ಕೆ *ḥekkē*. 2. = ತಕ್ಕೆ 1, etc. An embrace (S. Mhr.); the amount of wood, etc., that can be grasped with the arms (S. Mhr.).

ಬಿಕ್ಕೆ *ḥekkē*. 3. = ತೆಕ್ಕೆ 2, q. v. (My.).

ಬಿಕ್ಕೆಯ *ḥekkēya*. = ಬಿಕ್ಕೆ 1, etc. (J. 12, 29; 23, 39; 25, 22).

ಬಿಗರು *ḥēgaru*. = ಬಿಗರು, etc. (S. Mhr.).

ಬಿಂಕ *ḥēnka*. = ಬಿಂಕ. (C.).

ಬಿಂಕಲು *ḥēnkalu*. = ತಿಂಕಲ. (C.; ಅವಾಚಿ, ದಕ್ಷಿಣ Si. 28). See Si. 100. 478.

ಬಿಂಕನಾಲಿ *ḥēnka-sālī*. = ಬಿಂಕನಾಲಿ. (C.).

ಬಿಂಕು *ḥēnku*. = ತಿಂಕು, etc. (My.).

ಬಿಂಕೆ *ḥēnkē*. (= ಬಿಂಕ No. 3). An imaginary coin of the value of 16 *duḥḍu* at 4 *pays* (S. Mhr.; Tē. ಬಿಂಕ).

ಬಿಂಗು *ḥēngū*. = ತಿಂಗು 1, q. v. (C.). ಬಿಂಗಿನ ಕಾಯಿ, ಬಿಂಗಿನ ಗಡ (C.).

ಬಿಟ್ಟಿವಿಸು *ḥēṭṭānisu*. To get irritated, incensed, or enraged; to fret, to be vexed (Grj. 2, after 106; Rām. 5, 8, 66; J. 13, 62; Ahhā. 8, 2).

ಬಿಟ್ಟೇ *ḥēṭṭē*. An imitative sound. ಬಿಟ್ಟೇ ಬೋವು ಮದನಗೋಪಾಲ (Prv.).

ಬಿಪಾರಿಕೆ *ḥēpārikē*. A lid (S. Mhr.). 2, striking off the excess of grain in a measure (S. Mhr.; Mhr. ಬಾಪ, ಬಾಪರ, a stroke, a knock).

ಬಿಪ್ಪರ *ḥēppara*. (Smd. 48, & 191 Mdh.). A bound, a gallop (?).

ಬಿಪ್ಪರಿಸು *ḥēpparisu*. To jump, to bounce, to gallop. (See next).

ಬಿಪ್ಪರಿಸುಹ *ḥēpparisuha*. Bouncing, galloping. ಬಿಪ್ಪರಿಸುಹಂ (ವರಿತ Nr.).

ಬಿಪ್ಪರಿಸು *ḥēpparisu*. = ತಿಪ್ಪರಿಸು. (My.).

ಬಿಪ್ಪು *ḥēppu*. (Smd. 191, not in Mdh.).

ಬಿಬ್ಬರಿಸು *ḥēbbharisu*. To make stupid, motionless or dull, to paralyze, to stun (ಕುಟ್ಟಿಕರಣ Smd. Dh.; Bh. 8, 5, 10).

ಬೊಕಳಿ *ḥōkālī*. The shell or crust of a crab (S. Mhr.). 2, hollow words, gabble (Bp. 58, 54).

ಬೊಂಕ *ḥōnka*. The hip and loins; the hip, the loins; the waist (ಕಬ, ತೋರಿಸಬಳ, ಸೊಬ್ಬ, ನಡು Si. 208; ಮಧ್ಯ, ಅವಲಗ್ನ, ಸೊಬ್ಬ, ನಡು 210; C.). ಬೊಂಕದ ಪಟ್ಟಿ (ನಾರಸನ, ಅಧಿಕಾಂಗ 279). ಅನೆಯ ಬೊಂಕಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ತೋಲು ಪಟ್ಟಿ (ಜಾಣಿ, ಕಟ್ಟಿ, ವರತ್ತೆ 271). ಬೊಂಕ ಮುದದರೂ ಬಿಂಕ ಮುದಾಯಿಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 18, 2; 20, 12; 21, 15; B. 4, 16. 175.

ಬೊಂಕಾಯಿಸು *ḥōnkāyisu*. To knock, to rap, to strike gently (Mhr. ತೋಕಣೇಂ; R.).

ಬೊಂಗೆ *ḥōngē*. (= ಕೊಂಗೆ). The branch of a tree (C.). See B. 1, 9; 2, 2. 22. 37. 41.

ಬೊಣಪ *ḥōṇapa*. (= ಬೊಣೆಯ, ಬೊಣ್ಣ). A (ondgel-like) stout, fat dolt, a hockhead (B. 4, 108; see Mhr. s. ಬೊಣವೆ).

ಬೊಣವೆ *ḥōṇapē*. A stout piece of stick, a oudgel (C.; Mhr. ಬೊಣವಾ, a ondgel; an unlettered savage; ಬೊಣವನಾಫ, a hockhead; ತೋಮ್ಬು, dull, hoorish; cf. ತೋವಿ, ದೋಣೆ; stoutness, bigness (My.). 2, an unlettered savages (My.). ಬೊಣವೇ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದೇ ಅರ್ಥ (Prv.).

ಬೊಣೆ *ḥōṇē*. 1. To cheat, to defraud, to deceive (ತಾರಾಫ Smd. Dh.; Bh. 4, 4, 89; ಸೆವ. 4, 10; J. 5, 59). ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಕಸ, ಇವುಣಕೊಟ್ಟು ಬೇಳಿಯು, ತ್ರಿಣಯನ ಮುಕುಟವಾ ದರು ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯ ಬೊಣೆಯದೆ ಬಿಡನು (Sp.). ಬೊಡಿಯೆಳು ಹುಡಿ ಗಿಸಿ, ವೇದಿಸಿ, ಮದಿ ಮಾಡಿ, ಕಾದಿದರ್ ಚನ್ನದೊಳು (ಎನಾ) ಬೆರಸಿ, ಬರೆ ಹಚ್ಚಿ, ಊದುತಾ ಬೊಣೆವ (ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯನು, Sp.). ಅಕ್ಕನ ಚನ್ನ ವಾದರೂ ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ಬೊಣೆಯದೆ ಬಿಡ (Prv.).

ಬೊಣೆ *ḥōṇē*. 2. To dig (ಸೆವ. 4, 12; cf. ತೋಡು 2).

ಬೊಣೆಯ *ḥōṇēya*. = ಬೊಣವ, etc. (My.).

ಬೊಣ್ಣ *ḥōṇṇ*. A stout, dull, hoorish woman. ಬೊಣ್ಣೆಯಾದರೆ ಮುಣ್ಣುಕಲಸಾ ಮಾಡ್ಕಳು (Prv.).

ಬೊಣ್ಣು *ḥōṇṇa*. = ಬೊಣೆಯ. (My.).

ಬೊಪ್ಪರ *ḥōppara*. A oap (Mhr. ಬೋಪರೇಂ, ಬೋಪರೇಂ). ಕಾಳ ಗಡೊಳಗೆ ಗುಣ್ಣು ತಗಲ ಬಾರದೆನ್ನು ತಲೆಗೆ ಹಾಕುವ ಬೊಪ್ಪರ (G. 237).

ಬೊಪ್ಪಿ *ḥōppi*. = (ಬೊಪ್ಪಿ), ಬೋವಿ, (ತೋಪ್ಪಿ), ತೋವಿ. A cap; a hat (My.; ಮುಕುಟ, ಕಂಠಿಲ Si. 217; Mhr. ಬೋವಿ).

ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ṭoppigē. = ಟೊಪ್ಪಿ, ತೊಪ್ಪಿಗೆ. (C.; B. 3, 109; ಶೀರ್ಷಣ್ಯ G.).
ಫೊಸ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ (Śmd. 78). ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯ ಮಾನಿಸಂ (162, o. r.
ಮಾನನಂ). ತಲೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಲೋಹದ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ (ಶೀರ್ಷಣ್ಯ,
etc. Si. 279). See ಪಡ್ಡೆ. — ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕು. To put on a
hat (C.; B. 5, 273).

ಟೊರೋ ಫೊರ. A kind of ory (Mhr. ಲೋಂಠೋ, noising
ahroad; cf. Mhr. ಟೋಹೋ). ಎನಗೂ ಹರಿನಾಮ ಮಾಧವನಿಗೂ
ಹರಿನಾಮ; ಎನಗೂ ಜಲತಯನ, ಮಾಧವನಿಗೂ ಜಲತಯನ; ಎನ್ನದು
ಕದಾದೇನು? ಮಾಧವನದು ಹಿಂದೇನು? ಟೊರೋ, ಟೊರೋ, ಟೊರೋ!
ಅನ್ವಿತು (Prv.).

ಟೊಳ್ಳು ṭōllu. = (ಟೊಳ್ಳೆ, ಹೊಳ್ಳು), ತೊಳ್ಳು. The state of
being hollow, empty, or void within (My.; cf.
ಹೊಳ್ಳು). See Prv. s. ಫೋಕ. — ಟೊಳ್ಳುಮಾತು. An empty,
vain speech. ಟೊಳ್ಳುಮಾತು ಸುಳ್ಳಿನಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.).

ಟೊಳ್ಳೆ ṭōlle. = ತೊಳ್ಳೆ, etc. A hollow, a cavity
(My.); a fistula, or an eye-socket in which
the ball has perished. ಹೂ ಹುಟ್ಟಿದುದೋ? ಕಣುತೂ
ಲೆಯೋ? ಅದಾಗಣ್ಣೋ? ತಿಮಿರವೋ? ಟೊಳ್ಳೆ ಹೋದವುಮೋ? (Bp.
18, 66).

ಟೋಕು ಫೊಕು. Whole or round, as a number; wholesale
(Mhr. ಲೋಕ, ಲೋಕಳ; Tē.). — ಟೋಕುತಾಳೆ. A rough esti-
mate (My.; Mhr.).

ಟೋಪಿ ṭōpi. = ಟೊಪ್ಪಿ, etc. (C.; Si. 279). — ಟೋಪಿ ಬೀದು. A
trick or fraud to happen. ಅವನಿಗೆ ಟೋಪಿ ಬಿತ್ತು (My.). —
ಟೋಪಿ ಹಾಕು, to put on a hat (C.). 2, to cheat (My.).

ಟೋಳಿ ಫೊಳಿ. (= ರಾವಡಿ). A heap, a hand, a hody, a swarm
(S. Mhr., Mhr.).

ಟೌಫು. For words beginning thus see ಟವ- and ಟವ್ನ-.

ಠ

TH

ಠ ṭh. The thirty-second letter of the Alphabet
(Śmd. 12. 21. 23). Only a few words have it as their
initial (23), and it appears in ಪಠಿಲ್ಲೆನೆ (22). Abont its
connection with ಠ see ವೇದಿಗೆ (or ಪೀದಿಗೆ) and ಮುದಿಗೆ.

ಠ ṭha. The letter ಠ when pronounced with a
short a, as is generally done at school. 2,
the number 2 (Mr. 349).

ಠಕಾರ ṭha-kāra. 1. The letter or syllable ಠ (Śmd. 11). 2,
a loud noise; clanging; cf. ಬೆಂಕಾರ.

ಠಕಾರ ṭhakāra. 2. = ಠಕ್ಕು. (Bp. 52, 42).

ಠಕಾರಿಕೆ ṭhakārikē. = ಠಕಾರ 2. (My.).

ಠಕ್ಕು ṭhakku-a 3. = ಠಕ್ಕ. (ನಿಕ್ಕುತ, ಅಕ್ಕುಜು, ಪಠ Nr.; Bp. 36, 16;
My.). See Prv. s. ನಗು 1.

ಠಕ್ಕುತನ ṭhakkatana. = ಠಕ್ಕುತನ. (ಕುಹಕ Ṫb.; My.). See Prv.
s. ಮಕ್ಕು.

ಠಕ್ಕುತಿ ṭhakkitē. A cunning, deceitful woman (Bp. 40,
52).

ಠಕ್ಕುಸು ṭhakku-s. (Śmd. 23). (= ಠಕ್ಕುಸು, J. 6, 35).

ಠಕ್ಕು ṭhakku. = ಠಕ್ಕು. (ತಾಡ್ಯ, ಕೈತನ, ಕವಟ, ಕೂಟ, etc. Nr.;
ಉಕ್ಕುತನ, ಸರ್ವಾ Śmd. II; ಉಕ್ಕುತನ Kk. 83; ಅಟಮಟ Bhn. 35;
My.). See Ahb. P. 3, 39; Bp. 24, 65; 42, 17; 56, 17; Bh.
1, 8, 76. — ಠಕ್ಕುಂದ. = ಬಿಡು. To be deceived. ಠಕ್ಕುಂದು
(Ṫpr. 5, 122).

ಠಕ್ಕುಸಾರ್ತಿ ṭhakku-gārti. A cunning female (Rāv. 11, after
154; My.).

ಠಕ್ಕು ṭhakke. = ಠಕ್ಕು 1, etc.

ಠಣ್ಣ ṭhaṇ. = ಜಿಣ್ಣ, etc. — ಠಣ್ ಠಣ್. rep. = ಜಿಣ್ ಜಿಣ್.
(My.).

ಠಣ್ಣಾರ ṭhaṇat-kāra. = ಝಣ್ಣಾರ. (Ṫpr. 6, 14; Grj. 8,
after 8).

ಠಮಾಳ ṭhamāḷa. = ಠಮಾಡಿ (Śmd. 39). (Mhr. ಟವಾಳ, idle,
wanton, mischievous).

ಠಮಾಳತನ ṭhamāḷatana. Wantonness, lewd sport (Bp.
42, 19).

ಠಮಾಡಿ ṭhamāḍa. = ಠಮಾಳ, q. v.

ಠವಣಿಕೆ ṭhavanika. See ರವಣಿಕೆ.

ಠನ್ನೆ ṭhasē. A stamp (My.; Br., H. ಠನ್ನ; Mhr., H. ಠನ).

ಠಳಳಕ್ಕಾರ ṭhaja-ṭhajāt-kāra. The sound of bursting or
snapping (Bb. 1, 20, 57).

ಠಾಕಾರ ṭhākāra. An object of reverence or worship; a
honorific title, Tagore (B. 5, 42. 45; My.; Sk. ಠಕ್ಕಾರ; Mhr.
ಠಾಕಾರ, state of credit and reputation in the world).

ಠಾಣೆ ṭhāṇa. (Śmd. 23; Bp. 19, 8, where it is used with
regard to sāṅgita; is it Tbh. of ತಾನ 1?). See ನವ.

ಠಾಣಾ ṭhāṇā. = ಠಾಣೆಯ, ಠಾಣೆ, ಠಾಣೆಯ, ಠಾಣ್ಯ. (Tbh. of ಸ್ಥಾನ).
The head station of a district (My.; Mhr. ಠಾಣೆಂ); a
station under the civil authority (My.; Mhr.); the esta-
blishment of peons, etc. maintained there (My.; Tō;
Mhr., H.); an encampment (My.); a police station (My.);
a garrison (My.; Tō.).

ಠಾಣಿಸು ṭhāṇisu. (fr. ಠಾಣಿ?). ಠಾಣಿಸು (Śmd. 23 Mdh.).

ಠಾಣೆ ṭhāṇē. = ಠಾಣಾ, etc. (C.).

ಠಾಣೆಗಾಡಿ ṭhāṇē-gāḍa. The officer in charge of a ṭhāṇā.
ಠಾಣೆಗಾಡಿಗೆ ನಾಣ್ಯ ಕೊಟ್ಟವನೇ ಜಾಣ (Prv.).

ಠಾಣೆದಾರ ṭhāṇē-dāra. = ಠಾಣೆಗಾಡಿ. (C.; Mhr. ಠಾಣೇ-).

ಠಾಣೆಯ ṭhāṇēya. = ಠಾಣಾ, etc. (ತಾಣಾಂಕ Ṫt. II, 110).

ಠಾಣ್ಯ ṭhāṇya. = ಠಾಣಾ, etc. An encampment, etc. (My.).
ದಣ್ಣಿನೊಡನೆ ಠಾಣ್ಯ ಹಾಕಿ ಸಮಯ ಹೊಂದುವಿಕೆ (ಅಸನ, etc. Si.
262). ದಣ್ಣು ಠಾಣ್ಯದ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು ಹೊದುವುದು (ವ್ರಜ್ಯ 291).

ಠಾವಿಕೆ ṭhāvike. = ಠಾವಿಕೆ, q. v. (C.).

ತಾಯಿ thāyi. (Tbh. of ಸ್ಥಾಯಿ). = ತಾಯಿ. A mode of singing (Bp. 19, 13; V. 11, 9).

ತಾಯಿ thāyē. = ತಾಯಿ. (Ūpr. 7, 97).

ತಾವು thāvu. (Śmd. 23). = ಹಾವು, etc. A place, a spot (ಅಯನ, ಸ್ಥಾನ Hlā.; Mr. 453; ಎದೆ Nn. 128, o. r. ಬದಿ; C.; Mhr. ತಾಯ; cf. Sk. ಸ್ಥಾ, ಸ್ಥಾವ, standing). ಅಡುವ ತಾವು (ರಂಗ); ಅನೆಯ ಹಿಡಿದ ತಾವು (ವಾರಿ); ಇರ್ಪ ತಾವು (ಉಪಕ್ಕ, ಅತ್ತಯ); ಮುನಿಗರ್ ಇರ್ಪ ತಾವು (ಮಲ); ಶ್ರವಂಗೈಯ್ಯ ತಾವು (ಖಲಾಂಕಿ Hlā.). ಮದ್ಯವ ಕೊನ್ನು ತಾವು (ಕುಣ್ಣಾಪಾನ, ಮದಸ್ಥಾನ); ಕುಣಿದಾಡುವ ತಾವು (ಅನರ್ತ); ನೀರು ನೆಲಿಲ್ಲದ ತಾವು (ಮರು); ಯಾಗಂಗ ಫಲಿ ದ್ವಾಹ್ವಣರು ನೆರೆದು ಸ್ತುತಿಯಿಸುವ ತಾವು (ಸಂಸ್ತಾವ); ಸವಳು ಮಣ್ಣುಳ್ಳ ತಾವು (ಉಪ Nr.). ಕೊಲ್ಲದೆ ಮೃಗವ ಹಿಡಿಯುವುದೆಲ್ಲ ತಾವಿನೋರು (a net, Sp.). See Bp. 9, 6; 13, 22; 24, 72; 30, 17; 43, 72; 50, 6; 55, 48, 51; J. 17, 4.

ತಾವುಡಿ thāvuḍi. (= ಬೋಳಿ). (Rām. 6, 14, 22).

ತಿಕಾಣಿ thikāṇi. = ಟಿಕಾಣಿ. (C.). ತಿಕಾಣಿಯಿಲ್ಲದವ ಮುಖಾ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋದ (Prv.).

ತಿಳು thiku. = ಟಿಳು 2. (My.).

ತಿಲವ thiv. = ತಿಲ. (My.).

ತಿಲವ thivi. Style, fashion (Tē.); grandeur, splendor of appearance; ornament (My.; ನಮಾಯಿ Bhn. 5; Mhr. ತೇವ, an air, manner; a peculiarity of speech or action). ತಿಲವ ಯಿನ್ನ ನೋವು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಣ್ಣ (Prv.). See ಅರಸು; Bp. 12, 45; Prv. s. ರಾಜ.

ತಿಕ್ಕಿಸು thēkkisu. (Śmd. 23 Mdb.).

ತಿಕ್ಕಿ thēkkē. = ಟಿಕ್ಕಿ 1, etc. (ಕೇತನ, ಪತಾಕೆ Nn. 18).

ತಿಬ್ thēb. = ತಿಬ್. The report of a pistol or gun (S. Mhr.).

ತಿವನಾತಿ thēvanāti. = ತೇವಣಿ, etc. (My.; Br.; Mhr. ತೇವರೇವ).

ತಿವನಿ thēvani. = ತೇವ. (C.; Br.; Mhr. ತೇವ, ತೇವಾ, ತೇವಣಿ, a hoard; a stock; a buried treasure; a deposit; Mhr. ತೇವಣೀ, to put, place, etc.).

ತಿವು thēvn. A hoard (of money, C.; see Mhr. s. ತೇವಣಿ). 2, a deposit (as security, C.; Mhr.).

ಡ

D

ಡ ಡ. The thirty-third letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). Regarding its connection with ಡ see Śmd. 214. 229. 246. 250. 282. 284. 287; regarding that with ದ, 287; that with ದ್, 206; that with ದ್, 28. 217. 222, and that with ವ್, 29. Cf. ಅಂ = ಅಡಿ, ಕೊಂಕು = ಕುಡು (ಕುಡುಕು). Initial ಡ appears also as ದ್, see e. g. ದಗೆ 1 and 2, etc., etc.

ಡ ಡಾ. The letter ಡ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 3 (Mr. 349).

ಡಕಾರ ḍa-kāra. The letter or syllable ಡ (Śmd. 11; Kāvy. 1, 3, 98-103).

ಡಕಾಯಿತಿ ḍakāyiti. = ಡಕಾಯಿತಿ. (My.).

ಡಕ್ಕಿ ḍakkē. Tbh. of ಡಕ್ಕಿ (Śmd. 339). = ಡಂಕ, ಡಂಕಿ. (T. ಇಡಕ್ಕಿ, ಡಕ್ಕಿ, a large drum, a drum double headed; Tē. ಡಕ್ಕಿ, a small double drum, used as a rattle). ಬನ್ನಿಯ ತರು ಡಕ್ಕಿಗೆ (Śmd. 75).

ಡಗೆ ḍagē. 1. = ದಗೆ 1, q. v. Deceit, etc. (S. Mhr.).

ಡಗೆ ḍagē. 2. = ದಗೆ 2. Heat, glow, sultriness (My.; Bh. 3, 23, 11; Mhr. ಡಗಡಗಣೇಂ, ಡಗಡಗಣೇಂ, to be hot and sweltering, to be close and sultry).

ಡಗೆ ḍagē. 3. Fear, danger of tottering or of falling (P. Śāv. 4, 76; Mhr. ಡಗ).

ಡಂಕ ḍanka. = ಡಕ್ಕಿ, etc. A pretty large double drum (My.; Tē. ಡಂಕ; Mhr. ಡಂಕಾ, ಡಾಂಕಾ, a large kettle-drum).

ಡಂಕಿ ḍāṇkē. = ಡಂಕಿ, etc. (ಬದಿಕೋಲ್ Śā.).

ಡಂಗರ ḍāṅgara. = ಡಂಗುರ q. v., ದಣ್ಣೋರ, ದಣ್ಣೋರ. Publico

notice by a orier who beats a tom-tom, an oral proclamation (My.; Mhr. ಡಾಂಗೋರಾ, ಧಾಣ್ಣೋರಾ, ದಾಣ್ಣೋರಾ, ಧಾಣ್ಣೋರಾ); the tom-tom beaten by the orier (C.; Tē. ಡಂಗುರ; T. ತಣ್ಣೋರ; Mhr. ಡವಣ್ಣಿ).

ಡಂಗಿ ḍāṅgi. = ಡಂಕಿ, etc. (ಕೋಲ್ Kk. 74).

ಡಂಗುರ ḍāṅgura. = ಡಂಗರ, etc. (Rām. 5, 8, 24; My.). ಮೇ ಘನೈಪಾಲಕನ ಡಂಗುರವೇ? ಮೊದಿಗುವ ಸಿಡಿಲಿನ ಅಬ್ಬರವೇ? (Bh. 1, 19, 19). — ಡಂಗುರ ಪೊಮಿಸು. = ಡಂಗುರ ಹೊಯ್ಯ. (J. 10, 47; 17, 38). — ಡಂಗುರ ಬಡಿ. To beat the ḍāṅgura (Bp. 26 sum.). — ಡಂಗುರವೊಯ್ಯ. — ಡಂಗುರ ಹೊಯ್ಯ. (Ūpr. 8, 18). — ಡಂಗುರ ಸಾಡಿಸು. To have proclaimed (B. 4, 20; My.). — ಡಂಗುರ ಹೊಡೆ. = ಡಂಗುರ ಬಡಿ. ಡಂಗುರಾ ಹೊಡವರೆ ಹೊಂಗರಕನ ಮರ ಕೇಳಿತೋ? (Prv.). — ಡಂಗುರ ಹೊಯ್ಯ. = ಡಂಗುರ ಬಡಿ. (Bp. 37, 59). — ಡಂಗುರ ಹೊಯ್ಯ. = ಡಂಗುರ ಹೊಯ್ಯ. (Bp. 37, 42, 47). — ಡಂಗುರ ಹೊಯ್ಯ. To have the ḍāṅgura beaten (Rām. 1, 13, 12).

ಡಂಗುರಿದುಡು ḍāṅguriduḍu. (= ಅಡಂಗುರಿದುಡು). — ಡಂಗುರ ಬಾಟ. — ಅಟ. = ಅಡಂಗುರಿದುಡು. (ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಾಟಿ Śm. 56; Tē. ದಾಗಿಲಿಮುಚ್ಚುಲು, ದಾಗಿಲಿಮೂತಲು, ದಾಗಿಲಿಮೂತೆ, ದಾಗುಮೂಚಿಲು, ದಾಗುಮೂಚಿಲು, ದಾಪ್ತಮೂಪುಲು; ದಾಗಿಲಿಮುಚ್ಚುಲಾಡು, to play at hide and seek; ದಾಗುರಿದುಡು, to be hid; ದಾಗು, to hide, lie hid).

ಡಂಗಿ ḍāṅgi. = ಡಂಗಿ, etc. (ಮುಧ್ಗರ, ದ್ವುಘಣ Hlā.; ದ್ವುಘಣ Mr. 298).

ಡಂಗೆ ḍāṅgē. = ದಂಗೆ, q. v. Tnmult, uproar, etc. (C.); dunning. — ಡಂಗೆ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳು. To dun (My.).

ಡಂಗೆಗಾಡ ḍāṅgē-gāra. = ದಂಗೆಗಾಡ. A man who raises a tnmult or uproar (C.).

ದಣ್ dan. An imitative sound. — ದಣ್ ದಣ್. rep.

The sound of the drum called ದವಣ್ (My.).

ದಣಾ ḍaṇa. = ಗಣ 1, etc. (Cf. ಧಣ). — ದಣ ದಣ. = ಗಣ ಗಣ. (C.).

ದಣಾಕ್ಕುಲಿ ḍaṇa-kṛiti. A clang, a olash, etc. ಹೊದದಿ ಚೊಂಕ ಚಿಗರ ದಣಾಕ್ಕುಲಿ (Bh. 6, 2, 4).

ದಣ್ಣ ḍaṇṇa. The letter or syllable ಢ (Smd. 78. 286. 352. 369).

ದಬ್ ḍab. A sound produced by the sudden falling of heavy bodies (My.).

ದಬ್ ಧಬ. = ದಬ್ಬು 2. (Mhr., H. ಧಬ, an imposing air; largeness, greatness). — **ದಬ್ಬುಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. = ದಬ್ಬುಗಳ್ಳಿ.** The prickly pear, Opuntia dillenii Haw. (St. & Pl. and some parts of S. Mhr.; My.). 2, Euphorbia antiquorum L. and similar kinds (Z. about Ballāri).

ದಬು ḍaba. = ತವ, (ತಬ್ಬು 1), ದಬು. (My.).

ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ḍahaddālikē. Showiness, an empty display of authority or good circumstances, boast (My.; Mhr., H. ಧಬ, an imposing air; greatness, as boasted of; ಧಬದಾರ, large, showy).

ತಬರಿ ḍabari. = ದಬರಿ. A cylindrical copper or brass sancepan or ooking vessel (C.; also Baṅgālī in various meanings; Tē. ತಬರಿ, ದಬ್ಬರಿ).

ತಬಾರಿ ḍabāra. = ದಮಾರಿ, etc. ದವಾರಿ. A pair of kettle-drums (My.; Tē.).

ತಬೀರಿ ḍabīri. A moonshee, writer (Sd.; Mhr., H. ದಬೀರ, a rāja's secretary).

ತಬ್ಬು ḍahha. = ತಬ್ಬಿ. (My.).

ತಬ್ಬನೆ ḍabbanē. = (ತಬ್ಬನೆ). Suddenly and with the sound of ತಬ್ಬ, in ತಬ್ಬನೆ ಬೀಡು, used of vessels, stones, etc. that fall from above (C.).

ತಬ್ಬಳ ḍahhala. = ದಬ್ಬಳ, etc. (My.).

ತಬ್ಬಿ ḍahhi. A small box, as a snuff-box, one used as a powder-horn, a pill-box, an offering-box, etc. (C.; Tē., T.; Mhr., H. ತವಾ, ತವೀ). — **ತಬ್ಬಿಗಡಿಗೆ.** An offering-box (My.).

ತಬ್ಬು ḍabhu. 1. (= ತಬ, ದಬು). The sound emitted by a hollow box, a sort of tabour, etc., when struck (C.; Tē. ದಬ್ಬು, aloud).

ತಬ್ಬು ḍabhu. 2. = ತೊಬ್ಬು q. v., etc. (C.). — **ತಬ್ಬುಗವಳು. -ಕವಳು. = ತಬ್ಬು ಹಾಳು.** (My.). — **ತಬ್ಬು ಹಾಳು.** To put upside down (C.; B. 4, 207. 209). — **ತಬ್ಬು ಹಿಡಿದು.** To hold upside down, as a vessel (S. Mhr.; B. 5, 158).

ತಬ್ಬು ḍabhu. 1. A kind of drum (S. Mhr.; Tē. ತಬ್ಬು, a large drum; T. ತಬ್ಬು, a kind of timhrel or drum; Mhr. ತಬ್ಬ, a sort of tamhourine).

ತಬ್ಬು ḍabhu. 2. = ದವ್, ದವ್ಬು 1, etc. Greatness, especially as boasted of, showiness, ostentation, an assumed imposing air (C.; see Mhr., H. s. ದವ್); the higgeest one of marbles at play (S. Mhr.; Mhr. ಧಬ್ಬು, a gross and bulky person); bragging; fiction, falsehood, a lie (My.; Tē., T. ತಬ್ಬು). 2, a dub or copper coin, four pavs (Tē.; T. ತಬ್ಬು; Mhr. ಧಬ್ಬು, a double pico). — **ತಬ್ಬುಗಳ್ಳಿ. = ತಬ್ಬುಗಳ್ಳಿ.** (My.).

ತಬ್ಬುಗಾಡು ḍabhu-gāḍa. A man fond of display, etc. (My.).

ತಬ್ಬಿ ḍabbē. = ತೆಬ್ಬಿ, ದಬ್ಬಿ, etc. (My.). See ತೆಬ್ಬು.

ತಬ್ಬಿಲ್ ḍabbil. The sound produced when a heavy thing is thrown into water (My.).

ತಮ ದಾಮ. = ತಮ ದಂ. Tom, tom! (the sound of certain drums, My.; Mhr. ದಮದಮಾಟ; Tē. ತಮಟಮೆ, a tom-tom; Sk. ತಮ್, to sound, as a drum). ದಮದಮೆನ್ನು ದಿಡ್ಡಮಂ (Rāv. 6, after 11).

ತಮರ ದಾಮಾರ. = ತಾಮರ 1. A riot, a tumult, an affray, a scuffle, a turmoil; calamity, distress (ದಿವ್ಯ, ಕಿತಿ, ಉಪದ್ರವ, etc. Mr. 27).

ತಮರು ದಾಮಾರು. A sort of small drum shaped like an hour-glass. See s. ಪಂಚಮಹಾನಾದ್ಯ.

ತಮರುಕ ದಾಮಾರುಕ. = ತಮರುಗ (Smd. 337), **ತಮರುಗ** (347). A kind of drum (= ತಮರು).

ತಮರುಗ ದಾಮಾರುಗ. = ತಮರುಕ, q. v. (ತಮರು Nr.; My.). ಹೊನ್ನೆಯ ತರು ತಮರುಗಕ್ಕೆ (Smd. 75).

ತಮಾರಿ ದಾಮಾರಿ. = ದಮಾರಿ, ದಮಾರ, ದವಾರಿ. (C. Bp. 5, 7; My.).

ತಮಾರ ದಾಮಾರ. = ದಮಾರಿ, etc. A pair of kettle-drums (My.; Tē.; T. ತಮಾ, ತಮಾನ, ತಮಾರ, ತಮಾನ, ತಮಾರು. ತಮಾರದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕೆಯ ಕಾಲು ಬಿಟ್ಟ (Prv.).

ತಮ್ಬು ದಾಮಾ. 1. = ಜಮ್ಬು 2, etc., ತೊಮ್ಮು 1. Grandeur, pomp, ostentation, etc. (C.; Tē., T., M.). — **ತಮ್ಬುಚಾರ. -ಆಚಾರ.** Vain display, etc. (C.; ಬಣವೆಮ್ಮೆ G.).

ತಮ್ಬು ದಾಮಾ. 2. Throwing; ordering. See ಎ.

ತಮ್ಬುಕ ದಾಮಾಕ. = ತಮ್ಬುಕ. Arrogance, ostentation, pride. 2, deceit, trickery. (Bp. 40, 51; 60, 21, J. 17, 54). 3, an ostentations man; a deceiver (J. 5, 69).

ತಮ್ಬುಗಾಡು ದಾಮಾ-ಗಾಡು. An ostentations man (C.).

ತಮ್ಬುನ ದಾಮಾನ. = ತಮ್ಬು 2. See ಎ.

ತಮ್ಬುರ ದಾಮಾರ. = ತಮ್ಬುರ. An assemblage, a mass, etc. (= ತಮ್ಬುರ No. 8; see ಮೇಘ). 2, = ತಮ್ಬುರ No. 7 (Upr. 7, 140).

ತಮ್ಬು ದಾಮನ. = ತಮ್ಬು 1, etc. (ತಮ್ಬುರ Nn. 135; Bp. 59, 17).

ತಮ್ಬುಕ ದಾಮುಕ. = ತಮ್ಬುಕ (P). (Rām. 6, 19, 17).

ತಮ್ಬು ದಾಮಾ. = ತಮ್ಬು 1, etc. (Upr. 5, 81).

ತಮನ ದಾಯಾನ. = ತಮನ. Going, running; flying in the air; a car, or a kind of litter (ಪ್ರವಹನ, ರಥದ ಹರಿಹಾ. ಪ್ರವಹನ, ಭಣ್ಣಿಯ ಹರಿಹು Mr. 284).

ತಮಿಕೆ ದಾರಾಕಿ. = ತಮಿಕೆ. A belch (S. Mhr.; Mhr. ತಮಿಕರ).

ತಮಿಕು ದಾರಾಕು. = ತಮಿಕೆ. ತಮಿಕು ಮಾತು (S. Mhr.).

ತಮ್ಬಿನೆ ದಾರಾಣೆ. = ತಮ್ಬಿನೆ, ದಿಡ್ಡಿನೆ, ದಿಡ್ಡಿನೆ. With the noise that accompanies belching. ತಮ್ಬಿನೆ ತೇಗು (S. Mhr.; Bp. 25, 30; My.).

ತಲಾಯಿತ ಧಾಲಯಿತ. = ತಲಾಯಿತ. A peon of a district office (My.; Br.; H. ತಲಾಯ್ತ).

ತವ ದವಾ. = ತಬ, etc. An imitative sound. — **ತವ ತವ.** Audible palpitation of the heart on account of the fear arising from a bad conscience, etc. (C.).

ತವಕೆ ದಾವಾಕೆ. = ತವಕೆ. A spittoon (ಕಾವಾಣಿ Smd II; Kk. 54; Smd. 61; ಕಾವಾಣಿ Ct. II, 94; Upr. 4, 68; 6, after 86; Abh. P. 3, after 83). See ತವಾಕೆ. Cf. ತವೇನ?

ತವತವಿಕೆ ದಾವಾದಾವಿಕೆ. = ತವತವಿಕೆ. (S. Mhr.; Mhr. ತವತವಿಕೆ, to yearn with affection).

ದವಡೆ davadē. 1. = ದವಡೆ 1. (My.).

ದವಡೆ davadē. 2. = ದವಡೆ 2, etc. (S. Mhr.).

ದವನೆ davanē. = ದವನೆ. A sort of larger drum shaped like an hour-glass (My.; ಯಶಃಪಟದ, ಧಕ್ಕೆ, ದೋಲು Si. 62; Tē. ರವನೆ = ಧಂಕಾ, ದವನೆ = ದಿಣ್ಣೆ ಮು. — ದವನೆವದಿ. — ವದಿ. (Rev. 6, after 11).

ದವರುಗ davaruga. = ದವರುಗ. Tbh. of ದವರುಗ (Smd. 347).

ದವಾಲಿ davalī. = ದವಾಲಿ. A peon's belt on which a badge is worn (My.; Br., H.).

ದವಿಗೆ davigē. = ದವನೆ. A thick bamboo (S. Mhr.); the skull of a skeleton (S. Mhr.).

ದವುಗೆ davgū. = ದವನೆ. A skull. ತಲೆಯ ದಾಗಿ (ಲ ದು G.).

ದವುಡು davadu. = ದವಡು 2, ದವಡು 2. A race or a run; the gallop of a horse (S. Mhr., Br.; Mhr., H. ದವಡ, ದಾಡ).

ದವುಡೆ davadū. 1. = ದವಡೆ 1. A kind of small drum or tabour (ದಿಣ್ಣೆ ಮು Nn. 66). ಮೊರೆವ ದವುಡೆ (ದಿಣ್ಣೆ ಮು Mr. 80). See Ū. Bp. 5, 7; 47, 87; J. 12, 12; ಬೀರ.

ದವುಡೆ davadū. 2. = ದವಡೆ 2, ದವಡೆ, etc. A jaw (S. Mhr.).

ದವುಲು davalu. ದಾಲು. Shape, form; way, manner; signs, indications, appearance (Mhr., H. ದಾಲ). 2, estimated revenue (My.); probable produce (My.); — the amount of the government demand; fixed rate of assessment (Br.). 3, a pompous air; buckishness; empty display (C.; Mhr., H.; B. 3, 95). — ದವುಲನ್ನಾಟು. ಅನ್ನಾಟು. A probable estimate (My.). — ದವುಲು ಕೊಡು. To brag, to boast (S. Mhr.). — ದವುಲುಮಾಡು. The probable assessment (of a village, My.). — ದವುಲುಜಾಸ್ತಿ. Too high an estimate (My.). — ದವುಲುವಾರ. A man who estimates the probable harvest, etc. (My.); an ostentatious man (My.). — ದವುಲುದಾರ. Well-shaped (My.; Mhr. ದಾಲ ದಾರ).

ದಹು dahu. The tree *Artocarpus lacucha* R. See ಕಂಟಿ ನಿಪ್ಪು.

ದಾಕ ದಾಕಾ. N. — ದಾಕರಸು. — ಅರಸು. King Dāka (Smd. 75).

ದಾಕಾಯಿತಿ dākāyiti. = ದಕಾಯಿತಿ. Dacoity, gaug-robbery (My.; H.).

ದಾಕಿನಿ dākini. = ದಾಕಿನಿ, ದಾಹಿನಿ. The sword of a female demon (ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿ Kk. 81).

ದಾಕಿನಿ dākini. = ದಾಕಿನಿ, etc. (ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿ Smd. 43). 2, a kind of female demon attending Kālī (Sk.; J. 12, 45).

ದಾಕು dāku. 1. = ದಾಕು. A spot, stain, blot (My.); a mark pnt on oattle with a red-hot iron (My.); inoculated cow-pox (My.; Mhr., H. ದಾಗ; T., Tē. ದಾಗು).

ದಾಕು dāku. 2. An attack (Bh. 3, 19, 13; Mhr., H. ದಾಕಾ, an attack of robbers; Tē. ಧಾಕೆ, luroad, invasion).

ದಾಕು dāku. 3. Dawk, post, post-office; a disposition (of horses, runners, etc.) along a road to convey the post or travellers (M.; Mhr., H. ದಾಕ).

ದಾಗಿಲಿ dāgīli. An anvil (Sd.; Tē. ದಾಕಲ್ಲ, ದಾಗಲಿ).

ದಾಗು dāgu. = ದಾಕು 1. (C.; B. 5, 174).

ದಾಡಿಮು dādima. Tbh. of ದಾದಿಮು. (ದಾಳಿಮು, ಕರಕ Nr.).

ದಾಣ ದಾಣಾ. = ದಾಣ 1, ದಾಣೆ 1, ದಾಣ No. 2. Tbh. of ದಾಣಾ or ದಾಣ್ಯ. Grain, horse-oorn, horse-gram (My.; Mhr. ದಾಣಾ).

ದಾಣೆ ದಾಣಿ. = ದಾಣೆ. A staff, a club (ಲಗುಡ, ದಣ್ಣೆ Nr.).

ದಾಣೆ ದಾಣಿ. = ದಾಣೆ, (ದಾಣ 2), ದಾಣೆ, ದಾಣೆ 2. (My.).

ದಾಣೆ ದಾಣಿ. = ದಾಣೆ. (ಲಕುಟ, ಲಗುಡ Smd. 338). ದೆನ್ನಂಗಿ ಯ ತರು ದಾಣಿಗೆ (75). ಮರದ ಸಿಕ್ಕಿ, ದಾಣೆ ಮುನ್ನುಡ ಅಯುಧ (ಸರ್ವಲಿ, ತೋಮರ Si. 290).

ದಾನ್ತ dā-anta. A term ending in ದ (Smd. 310).

ದಾಬು dābu. 1. = ದಾಬು 1. (Tbh. of ದಾಮು). A woman's girdle or zone (ಕಟ್ಟೆ Si. 446; C.; Tē.; T. ದಾಬ್ಬು). See Si. 220.

ದಾಬು dābu. 2. = ದಾಬು 2. Intimidation, repression, menacing; awfulness (My.; Mhr., H. ದಾಬು). — ದಾಬುಕರಲು. Awfulness (My.).

ದಾಮರ ದಾಮರಾ. 1. = ದಾಮರ q. v., ದಾಮರ 2. An affray, a riot, etc., the bustle and confusion of strife, etc. (Sk.). 2, any surprising thing, sight, or occurrence (Sk.). See Bp. 7, 17.

ದಾಮರ ದಾಮರಾ. 2. Dammer (My.; Mhr.).

ದಾಮ್ಬಿಕ ದāmbhika. Tbh. of ದಾಮ್ಬಿಕ. (My.).

ದಾಲರಿ dālari. A dollar (Tē. ದಾಲರು; R.).

ದಾಲಿಮು dālīma. = ದಾಲಿಮು q. v., ದಾಲಿಮು, ದಾಲಿಮ್ಬು, ದಾಲಿಮ್ಬರ, ದಾಲಿಮ್ಬು, ದಾಲಿಮ್ಬು. (Sk.).

ದಾಲಿ ದಾಲಿ. Tbh. of ದಾಲಿ. A shield (C.; Tē., T.; B. 4, 48).

ದಾನರೆ ದāvani. = ದಾನೆ, etc., ದಾನರೆ 1. Tbh. of ದಾನುನಿ. A rope stretched along and secured at the ends, unto which oattle are tied up by means of a tie-rope (My.; Pril. 3, 10; Mhr. ದಾನರ). — ದಾನರೆ ಕಟ್ಟು. To tie cattle in a row to a long rope fastened by two pegs (My.).

ದಾನರ ದāvara. 1. = ದಾನರ, q. v. (Cpr. 8, 67; Bh. 2, 2, 103; J. 13, 11).

ದಾನರ ದāvara. 2. Tbh. of ದಾನರ 1 (Ct. II, 93).

ದಾನರಿ ದāvari. Burning, combustion (J. 8, 45).

ದಾನರಿಗ ದāvariga. An uproarious or raving man (Bh. 3, 4, 45).

ದಾನರಿಸು ದāvarisu. To whirl or move about (ಕೋವರಿ, ಸಮ್ಬು ಮು Ū. I, 20), as sparks (Bh. 1, 20, 60), to flicker, as flames (J. 8, 39; 13, 59; 24, 31); to rave, to talk irrationally (Rām. 3, 4, 21; J. 5, 54). See Bh. 2, 2, 103.

ದಾನಕ ದāvajī. = ದಾನಕ, etc. (My.).

ದಾವು dāvu. 1. = ದಾವೆ, (ದಾವಾ, etc.). Spite, malice, hatred (S. Mhr.; Mhr., H. ದಾವ). — ದಾವು ಕಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. To be rancorous (S. Mhr.). — ದಾವು ತೀರಿಸು. To satiate spite, to revenge one's self (S. Mhr.).

ದಾವು dāvu. 2. = ದಾವರ. Desire (My.).

ದಾವರ ದāvura. = ದಾವರ 1, ದಾವೆ 2, ದಾವರ, ದಾವರು, ದಾವೆ 1, ದಾವರ, ದಾವು. Burning, thirst; desire; need, want (ಅವೇಕ್ಷೆ Bhn. 22, o. r. ದಾವರ; cf. ದಾಡ; Mhr. ದಾಡ = ದಾಡ).

ದಾವೆ ದāvō. = ದಾವೆ 1. (S. Mhr.). — ದಾವೆ ಸಾರು. To publish one's intention of being revenged on an enemy (S. Mhr.).

ದಾಹಿನಿ ದāhini. = ದಾಹಿನಿ, etc. (ರಕ್ಕಸಿಯ ಕತ್ತಿ Smd. II).

ದಾಳ ದāla. = ದಾಳ. Lustre, radiance; beauty, loveliness; gracefulness (ಕಳೆ, ಮಿಂಡು, ತೋಪು, ತೋಗು, ಬೆಳಗು, etc.).

ಕಾನ್ತಿ Sm. 15; Kk. 25, o. r. ಧಾಳ; ರಾವಣ್ಯ Bbn. 26; J. 17, 26; Mhr. ಧಾಳ; Tē. ಧಾಲು, ಧಾಳು, ದಾಳು; cf. Sk. ಧನುಲ).
 ದಾಳಯಿಸು dālayisu. = ದಾಳಯಿಸು, ದಾಳವಿಸು, ದಾಳಿಸು 1. To be radiant, to shine, to be beautiful (Bp. 61, 30).
 ದಾಳಯಿಸು dālayisu. = ದಾಳಯಿಸು. (Bp. 4, 23).
 ದಾಳವಿಸು dālavisu. = ದಾಳಯಿಸು. (Bp. 3, 27).
 ದಾಳಿ dāli. = ದಾಳ. (J. 30, 11).
 ದಾಳಿಮ dālima. = ದಾಳಿಮ, etc. (ದಾಳಿಮ, ಕರಕ Nr.).
 ದಾಳಿಮ್ಬ dālimba. = ದಾಳಿಮ, etc. (My.; Mbr.).
 ದಾಳಿಮ್ಬರ dālimbara. = ದಾಳಿಮ್ಬ, etc. (My.; ದಾಳಿಮ G.).
 ದಾಳಿಮ್ಬ dālimbē. = ದಾಳಿಮ್ಬ, etc. (My.).
 ದಾಳಿಮ್ಬರ dālimbra. = ದಾಳಿಮ್ಬರ, etc. (My.; ದಾಳಿಮ Ūb.).
 ದಾಳಿಸು dālisu. 1. = ದಾಳಯಿಸು. (P. C. Bp. 42, 21).
 ದಾಳಿಸು dālisu. 2. To wave around, a fan, etc. (Śāv. 1, 78; 1, after 79; 5, 57; Ū. Bp. 5, 8; J. 20, 37; Mbr. ಧಾಳಣೀ).
 ದಾಳಿ dāli. = ದಾಳ. (My.).
 ದಿಕ್ಕಾ dikkā. = ದಿಕ್ಕಿ 1, ದೀ, ದೀಕು. A push or thrust by the head, a butt (of a ram, a child; Mbr. ಧೀಮಣೀ). — ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕ. dupl. = ದಿಕ್ಕಾ. (My.). — ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕ ಕೊಡು. To butt (My.). — ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕ ಹೊಡೆ. = ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕ ಕೊಡು. (My.). — ದಿಕ್ಕಾ ಮುಕ್ಕ. dupl. = ದಿಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕ. (My.).
 ದಿಕ್ಕಿ dikki. 1. = ದಿಕ್ಕಾ, etc. — ದಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. To butt (My.). — ದಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆ. = ದಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು. (My.).
 ದಿಕ್ಕಿ dikki. 2. A sort of drum (ಮದ್ದು Si. 63; My. as ದಕ್ಕಿ). See s. ಪಂಚಮಹಾನಾದ್ಯ.
 ದಿಗುರು diguru. The yōni (My.; cf. ತುಲ್ಲು?).
 ದಿಂಗರ dīngara. A servant, a slavo. 2, a rogue. 3, a low man. 4, a fat man.
 ದಿಂಗರ dīngariga. = ದಿಂಗರ No. 1. (Bp. 27, 35, 73; 29, 8; 47, 37; Rām. 6, 53, 19; J. 21, 39; 24, 61).
 ದಿಂಡಲ dīṇḍala. The plant Bignonia or Calosanthos indica (ಶೋಣಿತ G.). Cf. ದಿಂಡಲ.
 ದಿಂಡಿಮ dīṇḍima. A kind of small drum or tabor (ದವಡೆ Nn. 66; ಮೊರವ ದವಡೆ Mr. 80; see Nr. s. ಜೇಗಣಿ). See s. ಪಂಚಮಹಾನಾದ್ಯ.
 ದಿಂಡಿಮವೃತ್ತ dīṇḍima-vṛitta. A kind of metre (Ūb. p. 23 in two MSS.).
 ದಿಂಡಿರ dīṇḍira. Cuttle-fish bone, considered to be the foam of the sea (ಫೇನ, ನೇರೆ Mr. 415).
 ದಿಬಿಕ dībika. N. of a cruel king slain by Kṛishṇa (Bhāgavata 10, 25, 35, 36).
 ದಿಬಿಕಮರ್ಧನ dībika-mardana. Kṛishṇa (J. 25, 43).
 ದಿಬಿಕಾಗ್ರಜ dībika-agraja. Hamsa, the elder brother of Dībika (Bhāgavata 10, 25, 11).
 ದಿಮಕಿ dimaki. A kind of small drum or tabor (ದಿಬ್ಬಿಮ Si. 63; Mbr. ಟಿಮಕಿ).
 ದಿಮ್ಬ dīmba. An affray, a scuffle, a turmoil. 2, calamity, arising from excessive rain, drought, foreign invasion, or birds, rats and locusts. 3, a globe or ball; an egg. 4, = ದಿಮ್ಬ No. 1, a obild; a son.
 ದಿಮ್ಬಹವ dīmba-āhava. Petty warfare, an affray. (R.).
 ದಿಮ್ಬ dīmbu. = ದಿಮ್ಬ. (An eminence, an eleva-

tion); a stand of a lamp; (a pillow for the head, etc.). ಹೊಮ್ಮಣ್ಣದಲಿ ಹೊಳೆವಂತಹರು ತಾ ಕನ್ನೆ ದಿಮ್ಬ ನಲಿ, ಮೂಟು ಬಣ್ಣದಲಿ ಸಮ್ಪನ್ನೆ, ಉಮ್ಮದಕೆ ಕರೆಸಿ ಕೊಮ್ಮಳು ಚಲ್ಲ ಚನ್ನೆ (a burning lamp, Bēgaḍina rūpadi).
 ದಿಮ್ಬ dīmmba. A new-born child, any young animal. 2, a fool, an ignorant man.
 ದಿಮ್ಬಕ dīmmbhaka. = ದಿಮ್ಬ No. 1. (R.).
 ದಿಮ್ಬಿ dīmmbhē. A female infant.
 ದಿವಿ dīvi. — ದಿವಿದಿವಿಮರ. Sumach, a tree with sweet-scented flowers, Caesalpiula coriaria Willd. (Z.).
 ದಿಕ್ಕ dilla. = ದಿಕ್ಕ, q. v. Unnerved, tottering state, agitation of mind, loss of courage, fear. (Tē. ದಿಲ್ಲ; cf. ದಿಲುಳಿ). — ದಿಕ್ಕಮಾಗು. — ಅಗು. To be unmanned, astounded, or horrified (J. 4, 21; 19, 3). — ದಿಕ್ಕವೋಗು. — ವೋಗು. To fall into fear, to lose courage, etc. ಎದೆ ದಿಕ್ಕ ವೋಗುತರನೆ? (Bp. 54, 40).
 ದಿಕ್ಕಿ dillī. ದಿಲ್ಲ dillī. The town of Delhi (My.; Br., T., M. ದಿಲ್ಲಿ, ಧಿಲ್ಲಿ). See s. ಅಮ್ಮು 1.
 ದಿಕ್ಕಿಸು dillisu. To totter, to become agitated, etc. ದಿಕ್ಕಿಸಿದವಂ (ಪ್ರಸ್ತನ್ನ, ಪ್ರಲಿತ Mr. 300).
 ದೀ ದಿ. = ದಿಕ್ಕಾ, etc. (T. ದಿ, a stroke, blow; to beat in a mortar, dash or beat against, thrust one). — ದೀ ಕೊಡು. To butt (My.). — ದೀ ಕೊಳ್ಳು. To receive a butt (My.). — ದೀ ಹೊಡೆ. = ದೀ ಕೊಡು. (My.).
 ದೀಕು dīku. = ದೀ, etc. (My.).
 ದೀನ dīna. Flown; flying; the flight of a bird. See ಉಡ್ಡೀನ, ಪ್ರದೀನ, ಸಣ್ಣೀನ.
 ದೀಲಿ dīli. Loose, slack (My.; Mbr., H. ಫಿಲಾ, ಫೀಲ). 2, backwardness, delay (My.). — ದೀಲಿ ಬಿಡು. To slacken (v. t., My.). 2, to delay (My.).
 ತುಣ್ಣುಭ ದುಂಡುಬಾ. = ಮಣ್ಣುಭ. A kind of snake, an amphisbaena (ರಾಬಲ, ಒಳ್ಳೆ Hā.; Mr. 401).
 ದುಬರಿ dūbari. (= ದುಬ್ಬ, ದುಬ್ಬು). The hunch on the back of a camel (B. 3, 64; C.). 2, the state of having a curved form, roundness (C.).
 ದುಬಾಯಿಸು dūbāyisu. To plunge into water, to immerse (v. t., My.; Mbr. ದುಬಣೀ); to ruin (My.).
 ದುಬ್ಬ dūbba. = ದುಬರಿ, etc. (My.).
 ದುಬ್ಬು dūbbu. = ದುಬ್ಬ, etc. (My.).
 ದುಬ್ಬಿಕಿ dūbaki. The bellowing of bulls and oxen (B. 5, 19; My.). — ದುಬ್ಬಿ ಹಾಕು. To bellow, as bulls, etc. do (B. 3, 17; My., also -ಹೊಡೆ).
 ದುಬ್ಬಿಕು dūbuku. (= ದೊಂಕು 1). To duck, to bend, to stoop, to cringe, to crouch. ಸಣ್ಣಿ, ದುಬ್ಬಿಕು! ಎನ್ನೊಡೆ ತಾಂ ದುಬ್ಬಿಕು! ಎಮ್ಮುದೇ ಮಹಾವನಕರಿಯಂ ವಿವಾರಿಸುವ ಸಿಂಹಮ್ ಅದು (Grj. 1, 23).
 ದುಲಿ dūli. = ದುಲಿ. (ಹೆಣ್ಣು ನೆ Mr. 411).
 ದೇಂಕಣ dēṇkṇa. = ದೇಂಕಣಿ. (Ūp. 5, 105).
 ದೇಂಕಣಿ dēṇkṇi. = ದೇಂಕಣ, ದೇಂಕಣಿ. The flag-staff (with or without its flag) on the bastion of a fort (Bp. 16, 10; Ū. Bp. 42, 22; Rām. 6, 11, 7, 15; Bh. 8, 23, 37; J. 3, 21; 17, 9; cf. ಟಿಕ್ಕಿ, ಟಿಂಕಿ?).

ದೊಂಕೆ dōṅkē. = (ದಕ್ಕೆ, ದಂಕ, ದೊಂಕೆ). (S. Mhr.).

ದೊಂಕೆಯ ದೊಂಕೆಯ್ಯಾ. = ದೊಂಕೆಯ. (ಸಾರಿ, ಬಿಸುಗೆ Sm. II, o. r. ದೊಂಕೆಯ; cf. ದುಡ್ಡೆಬಿ).

ದೊಂಕೆಯ ದೊಂಕೆಯ್ಯಾ. = ದೊಂಕೆಯ, q. v.

ದೊಂಕೆನು dōṅṇanisu. To be overcome by grief, terror, etc., to be stupefied with grief, sudden fright, etc. (Bh. 3, 13, 33; 4, 4, 14, 91; Mhr. ಕಣಕಣನೇಂ, v. i., to throb, beat).

ದೊಂಕೆನು dōṅṇanisan. = ದೊಂಕೆನು. (V. 9, 81).

ದೊಂಕೆ dōṅṇbē. = ದಕ್ಕೆ, ದಕ್ಕೆ, etc. (My.).

ದೊಂಕೆ dōṅṇbē. = ದಕ್ಕೆ 1, etc. A blow (My.).

ದೊಂಕೆ dōṅṇē. (= ದಕ್ಕೆ, etc.). A hawk, a falcon (Tē.; My.).

ದೊಂಕೆ dōṅṇā. = ದೊಂಕೆ. A tent (My.; Mhr., H.; Br.; Si. 224).

ದೊಂಕೆ dōṅṇi. A 'diary' (My.).

ದೊಂಕೆ dōṅṇē. = ದೊಂಕೆ. (My.; B. 3, 66; 5, 240).

ದೊಂಕೆ dōṅṇ. P. p. of ದೊಂಕೆ, in ದೊಂಕೆಯ್ಯಾ (My.).

ದೊಂಕೆ dōṅṇkara. = ದೊಂಕು, etc. (My.).

ದೊಂಕೆ dōṅṇkara. = ದೊಂಕು, (ದೊಂಕು). Thumping, striking; a blow, a cuff, a box (ಗುಡ್ಡು Bbn. 48, o. r. ದೊಂಕು; Mhr., H. ದೊಂಕು, thumping, striking against). See Bh. 2, 2, 97; 3, 13, 33; Sēv. 4, 75.

ದೊಂಕೆನು dōṅṇkarisu. To choke, to stifle (Grj. 2, after 106; Bh. 1, 10, 38).

ದೊಂಕೆ dōṅṇkaṣa. = ದೊಂಕು, q. v.

ದೊಂಕೆ dōṅṇkē. The body (ಒಡಕ, ಮೊಯ್ Sm. 71; T. ತೊಕ್ಕು; Tē.: the belly; the flanks of the belly). — ದೊಂಕೆ ಯೆಲು. — ಎಲು. A rib (S. Mbr.).

ದೊಂಕು dōṅṇaru. = ದೊಂಕು, ದೊಂಕು, ದೊಂಕು. A hollow, a hole in a wall, in a tree, in the ground, etc. (My.; Tē., T. ದೊಂಕು). — ದೊಂಕು ಬೀರು. A hole to be formed (My.).

ದೊಂಕೆ dōṅṇē. = ದೊಂಕೆ. To make a hole, to excavate a hole (with the hand, a crow, the nails or claws, etc., My.; cf. Tē. ದೊಂಕು).

ದೊಂಕೆ dōṅṇē. The state of being thick (used of pure buttermilk, My.). ಅಗ್ಗದಾ ಅರಳುಣ್ಣು, ದೊಂಕೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಯಣ್ಣು, ಹಗ್ಗದ ಕಾಯಿ ಮೆಲುಣ್ಣು; ಮೂಡನಾಡೆಗೆ ನ್ಣ ಬಹುದೆ? (Sp.).

ದೊಂಕೆ dōṅṇka. = ದೊಂಕು 2. (ಕುಂಚಿತ, ಕುಡುಗ; Tē. ದೊಂಕು, ದೊಂಕು). ದೊಂಕುಗೋಣು (B. 4, 181).

ದೊಂಕೆ dōṅṇkani. = ದೊಂಕುಕೆ, ದೊಂಕುಕೆ. A spear, a lance (ಕೊನ್ನ, ಸುಳ Kk. 40; Sm. 43; Bh. 6, 2, 4; J. 12, 24; 22, 6; Tē. ದೊಂಕುಕೆ).

ದೊಂಕತನ dōṅṇkatana. = ದೊಂಕತನ. (ನವುತ ಒಬ.).

ದೊಂಕೆ dōṅṇkali. = ದೊಂಕುಕೆ. See S. ಕಟ.

ದೊಂಕು dōṅṇku. 1. (= ಕುಡುಕು). To bend, to be crooked (Bp. 59, 22; Tē.: to shrink or retreat, bide).

ದೊಂಕು dōṅṇku. 2. = ದೊಂಕೆ. The state of being bent, curved, crooked or out of the regular,

straight course; crookedness, etc.; a bend, a curve (ವಡ್ಡ, ವಕ್ರ Nn. 54; ಎಕಟ, ಕೊಂಕು 146; My.; fr. ಕುಡುಕು). ದೊಂಕಾದರೆ ಸುಂಕಾ ಬಿಡ್ಡುನೇ? — ಕಟ್ಟು ದೊಂಕಾ ದರೆ ಸುಂಕಾ? (Prva.). ದೊಂಕಿನಲ್ಲಿ (Nn. 54). ದೊಂಕುಗಾ (Bp. 46, 58). ದೊಂಕೆಯ ದೊಂಕಿನ ದೊಂಕು ಮರದಲ್ಲಿ ಗೋಪಾ ನಸು ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Bp. 17, 13; 58, 49; B. 2, 3; ಅತಿ ದೊಂಕು; Prva. S. ನಾಯಿ, ಬಂಕಾಪುರ, ಬಿಂಕ, ಬಿಂಕ. — ದೊಂಕು ಗಾಲು. — ಕಾಲು. A bent foot (Bp. 20, 11). — ದೊಂಕು ಗೋಣು. A bent neck (B. 5, 34). — ದೊಂಕು ದೊಂಕು. dupl. (My.). — ದೊಂಕು ವಂಕು. dupl. (My.). — ದೊಂಕುವೆದ. — ವೆದ. To get crooked or bent (V. 11, 60).

ದೊಂಕತನ dōṅṇkatana. = ದೊಂಕತನ. The state of being bent (My.).

ದೊಂಕರ ದೊಂಗರ. = ದೊಂಕರ. A steep rock (Mhr. ದೊಂಗರ, a hill); a precipice (My.).

ದೊಂಕೆ dōṅṇē. 1. = ದೊಂಕೆ 1. A small natural pond in rocks (ಕುಟ್ಟು Sm. 96; Bp. 1, 39; My.; Si. 102; cf. Sk. ದ್ವುಪ or ದ್ವುಪೇ). ದೊಂಕೆ ನೀರಿಗೆ ದೊಂಕಿನಾಯಕನ ಅಪ್ಪನೇ ಯೋ? (Prv.). 2, a hollow, a hole (J. 16, 24). — ದೊಂಕೆಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. A sunken eye (S. Mbr.). — ದೊಂಕೆವೇಗು. — ವೇಗು. To get bores (Abb. P. 13, after 54).

ದೊಂಕೆ dōṅṇē. 2. = ದೊಂಕೆ 2. A quiver (ಸಿಂಹಂ U. II, 36; ಬತ್ತಳೆ, ಮೂಡಿಕೆ, ಪೊದೆ Sm. 43; ಬತ್ತಳೆ 96; ದೊದೆ 98; ಬತ್ತಳೆ, etc. Kk. 40; cf. Sk. ತೂಣ 1). See Abb. P. 13, 90; Bp. 4, 18; Rāv. 6, 45; Sēv. 4, 19.

ದೊಂಕೆ dōṅṇē. 3. (= ದೊಂಕೆ?). — ದೊಂಕೆಯುಪ್ಪ. — ಉಪ್ಪ. (Coarse salt), a kind of factitious salt (ಪಾಕ್ಕ, ಬಿಡ Si. 312; only in Si.).

ದೊಂಕೆ dōṅṇē. = ದೊಂಕೆ. N. of a plant (ಸಾ Mr. 110, o. r. ದೊಂಕೆ; Sk. ನಾಡಿ, a sort of bent grass; ನಾಡಿ, a lotus flower).

ದೊಂಕೆ dōṅṇē. = ದೊಂಕೆ, ತೊಂಕೆ, ತೊಂಕೆ. A cudgel, a club (My.; B. 4, 48; Mhr. ದೊಂಕಾ, large and bulky; ದೊಂಕ, the stump of a tree; a rude hook; cf. ದೊಂಕೆ; Sk. ಸ್ಥೂಣ, ಸ್ಥೂಲಿ). ಕಂಕುಬಿದಲ್ಲಿ ದೊಂಕೆ, ಕೆಟ್ಟಲ್ಲಿ ಸರಾಮು. — ಕುಟ್ಟುಬಿಡೆ ವರುಷ, ದೊಂಕೆಗೆ ನಿಮಿಷ (Prva.). 2, a chameleon. 3, = ದೊಂಕುಪ್ಪ. (My.). — ದೊಂಕುಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. A stout, or a stupid, man. ಉಮ್ಮೇದಕೆ ಉಮ್ಮೇದಕೆ ಅಣ್ಣಪ್ಪ, ಕೆಲಸಕೆ ವಾತ್ರ ದೊಂಕುಪ್ಪ (Prv.). — ದೊಂಕೆಕಾಟ. = ದೊಂಕೆಕಾಟ, ದೊಂಕೆಕಾಟ, etc. N. of several kinds of Agames (Bd.; My.). — ದೊಂಕೆ ಕಾಟ. = ದೊಂಕೆಕಾಟ. (My.). — ದೊಂಕೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಜಾತಿ. A shrub or low tree with very large white spines, Acacia latro-num Willd. (Z.). — ದೊಂಕೆ ಮೂಗು. A bunge nose (My.). — ದೊಂಕೆ ಮೂಗಿನ ಕಾಯಿ. A large kind of chilli (My.). — ದೊಂಕೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕ. A kind of middle-sized rice (My.). — ದೊಂಕೆ ಹುಡು. An insect living in cow-dung (S. Mbr.).

ದೊಂಕೆ dōṅṇē. = ದೊಂಕೆ, ದೊಂಕೆ q. v., ದೊಂಕೆ. (My. occasionally; Tē. ದೊಂಕೆ).

ದೊಂಬು dōṅṇbu. = ದೊಂಬು 2, ದೊಂಬು, ದೊಂಬು. To shove, to push, to thrust; to throw (a thing) down from above (My.); to put (one thing, as a basket, etc., over another, or as rubbish, etc., into any receptacle, My.). Cf. ದೊಂಬು 2.

ದೊಮ್ಮ dūmba. = ದೊಮ್ಮರ, ದೊಮ್ಮ, ದೊಮ್ಮರ. A oaste of tumblers and merry-andrews (ಕೊಲ್ಲಟಗ Kk. 38; Sm. 59; C.; M., T.; Tē. ದೊಮ್ಮ, ದೊಮ್ಮರ, ದೊಮ್ಮರೆ; Mhr. ದೋಮ್ಮರೇ; cf. Sk. ಡಮ, ಡುಮ್ಮ, ದೋಮ, ದೋಮ್ಮ, a man of low caste, a Dom, also Mhr.; see ದೋಹ). ಕತ್ತೆ ಬೆಲ್ಲಾ ಹೇತರ ದೊಮ್ಮರ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕಿ?—ರವಾನ್ಯ ನೃತ್ಯಕ್ಕೇಂ ದೊಮ್ಮರ? (Sā. in B. 5, 160). See ಮುದಿ. — ದೊಮ್ಮರ ಹುದಿ. An insect used by children to perform tumbling feats (S. Mbr.). — ದೊಮ್ಮವದಿ. -ವದಿ. A tumbler's drum (ದಡ್ಡನ Smd. II; Sm. 65).

ದೊಮ್ಮರ dūmbara. = ದೊಮ್ಮ. (My.).

ದೊಮ್ಮರಗಿ dūmbaragi. A particular thing or article of a peasant's oart (S. Mbr.).

ದೊಮ್ಮರಗಿತ್ತಿ dūmbara-gitti. A woman of the dūmbas (My.).

ದೊಮ್ಮಿ dūmbi. = ದೊಮ್ಮ, ತೊಮ್ಮೆ 2, ಮೊಮ್ಮಿ 4. v., ಮೊಮ್ಮಿ. A mass, a multitude; a swarm, a crowd; a disorderly mob (My.; J. 29, 46).

ದೊಮ್ಮಿತಿ dūmbiti. = ದೊಮ್ಮರಗಿತ್ತಿ. (My.).

ದೊಮ್ಮು dūmbu. = ದೊಮ್ಮಿ. eto. (Bb. 1, 8, 7).

ದೊಮ್ಮು dūmbu. 1. = ದಮ್ಮ 1, eto. (Bp. 40, 51; Bh. 1, 5, 19; J. 17, 54; T. ಇದುಮ್ಮು, ಇದುಮ್ಮಿ).

ದೊಮ್ಮು dūmbu. 2. A hole or deep part in a river or tank (S. Mhr.; Mhr. ದೋಹ).

ದೊದಿ dōrē. = ತೊದಿ 2, 4. v. (Si. 122, only in Si.).

ದೊಸಕ್ dōsak. = ತಸಕ್, ತೊಸಕ್, ಮೊಸಕ್. An imitative sound, used when one's foot treads in mud, clay, fresh cow-dung, etc. ಕೆಸದನಲ್ಲಿ ಕಾಲು ದೊಸಕ್ತೆನ್ನ ಇದಾಯಿತು; ಕೆಸದನಲ್ಲಿ ದೊಸಕ್ತೆನ್ನ ಕಾಲಿಟ್ಟನು; ದೊಸ ಕ್ತೆನ್ನ ತುಡದನು (My.).

ದೊಸಕ್ತೆನೆ dōsakkanē. = ತಸಕ್ತೆನೆ, ತೊಸಕ್ತೆನೆ, ಮೊಸಕ್ತೆನೆ. With the sound of ದೊಸಕ್ (My.).

ದೊಳ್ dōl. = ದೊಳ್ಳು. — ದೊಳ್ಳಿಟ್ಟು = ದೊಳ್ಳುಹೊಟ್ಟು. (My.).

ದೊಳ್ಳಾಸ dōllāsa. = ದೊಳ್ಳಾಸ. Trick, deceit, fraud (ವೈಸಕ Ṭi. II, 20; ಕಪಟ, ಮಾಯ Bhn. 26; Bh. 8, 26, 29; Rām. 3, 4, 21; Tē. ದೊಲ್ಲಿ, a lie, falsehood); a fantastic form (Bh. 1, 20, 60).

ದೊಳ್ಳು dōllu. = (ಬೊಳ್ಳು), ದೊಳ್ಳೆ, ಮೊಳ್ಳು. (ಪೊಳ್ಳು). (What is hollow: hollowness, Tē. ದೊಲ್ಲಿ, ಮೊಲ್ಲಿ; Mbr. ಧೋಲ, a cavity, in a tree, rock, etc.; cf. ದೊಗದು); a hollow protuberance: a protuberant, huge belly (My.;

Bb. 1, 14, 21; Mbr. ಧೋಲ; cf. ದೋಲು 2). ದೊಳ್ಳುಗರ ಹೇರೊ ಡಲ ವಂಚಕರು (Bp. 51, 54). ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ದಾವು ದೊಳ್ಳಲ್ಲ, ನೆರಮನೇ ಅಕ್ಕನ ಗಣ್ಣು ದಾವನಲ್ಲ. — ಅರಮನೇ ಹಣಾ ಕಟ್ಟಿ, ಅಕ್ಕನಾ ಲೆಗೆ ದೊಳ್ಳು ಬನ್ನು (Prva.). — ದೊಳ್ಳುಗಣವತಿ. Gaṇapati with his huge belly. See Prv. s. ತಡಗು. — ದೊಳ್ಳುಹೊಟ್ಟು. A huge belly (My.; Bp. 59, 11). — ದೊಳ್ಳುಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೂಚಿ. N. (Bp. 56, 42).

ದೋರಾ dōkā. Anxious apprehension; danger, peril; a perilous event; injury; a loss in trade (My.; Mhr., H. ಧೋರಾ).

ದೋರಾರಿ dōkāri. A person of anxious apprehension, one who ories out when he is not hurt (S. Mhr.).

ದೋರಾರಿತನ dōkāritana. The state or behaviour of a dōkāri (S. Mbr.; B. 4, 187).

ದೋಣಿ dōṇi. = ದೊಣ್ಣೆ. — ದೋಣಿಕಾಟ. = ದೊಣ್ಣೆ ಕಾಟ. (ಸರಟ, ಓತಕಾಟ G.).

ದೋಣಿ dōṇi. = ದೋಣಿ. Tbh. of ದೊಣ್ಣೆ. A tub, a trough, etc.; a boat (C.; ನಾವೆ Mr. 407). ದೋಣಿ ಹಾಟದ ಮೇಲೆ ಅವ್ವು ಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣು (Prv.). ದೋಣಿಯೊಡುವವಂ (ನಾವಿಕ Mr. 247). See J. 22, 26; Si. 83, 94; B. 3, 119; 5, 154. 2, a particular thing or article of a peasant's cart (S. Mhr.).

ದೋರ dōra. A man who colours leather (S. Mhr.).

ದೋರಿಯ dōriya. A sort of striped cloth (My.; Mbr., H. ದೋರನಾ; Br. ದೋರಿಯಾ).

ದೋರು dōru. = ದೊಗದು, etc. (Bp. 38, 55). — ದೋರುಗಿ 4. -ಕಳೆ. To rend (v. t.), to crack, to perforate (J. 22, 42; 24, 80; Bh. 8, 21, 8).

ದೋಲಾಯಮಾನ dōlāyamāna. Swinging; wavering, being perplexed (My.; Tē., Sk. ದೋಲ).

ದೋಲ dōli. = ದೋಲಿ, ದೋಲಿ, ದೋಲಿ. A dooly or litter (My.; B. 5, 47, 286; Mbr., H. ದೋಲಾ, the taboot, a kind of bier).

ದೋಲು dōlu. 1. = ದೋಳು, ದೋಳು. Tbh. of ಧೋಲ. (My.; Si. 62, 453). See s. ಸಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ.

ದೋಲು dōlu. 2. (Mhr. ಧೋಲ; see s. ದೊಳ್ಳು). — ದೋಲುಹೊಟ್ಟು. = ದೊಳ್ಳು. (Si. 197).

ದೋಡ dōha. A ḍāṇḍāla (ಚಾಣ್ಡಾಲ Mr. 381; Mhr. ದೋಡ್ಡು; see Sk. s. ದೊಡ್ಡು). — ದೋಡರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ. N. (Bp. 57, 30). — ದೋಡರ ಕಕ್ಕದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ದೋಳ dōḷi. = ದೋಲಿ. (Si. 275).

ದೋಳು dōḷu. = ದೋಲು 1. (My.).

ಡಾ ḍa. For Kannada or Tadbhava words beginning thus soo ಡವ- and ಡವ-.

ಧ

DH

ಧ dh. The thirty-fourth letter of the Alphabet (Smd. 12, 21). Only a few words begin with this letter in Kannada (22-24).

ಧ dha. The letter ಧ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 4 (Mr. 349).

ಧಂ dham. A sound in imitation of the report of a cannon (C.). 2, a peculiar way of breaking wind (S. Mhr.). — ಧಂ ಧಂ rep. With repeated bangs (My.; Tō. ಧಮಂಧಮ). — ಧಮ್ವನೆ. -ಎನೆ. (Śmd. 22 Mdb. MS.). Bang!

ಧರಾರ dha-kāra. The letter or syllable ಧ (Śmd. 11).

ಧಕ್ಕರ dhakkara. (Cpr. 5, after 76; 5, 79).

ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ಕಿ dhakkā-mukki. = ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ಕಿ. Pushing and pummeling; shoving and cuffing (My.; Mbr., H. ಧಕಾಯಿ ಕೆ; Br., H. ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ಕಿ).

ಧಕ್ಕುಳಿ dhakkuli. Putting off a thing to be done from day to day, putting off one upon another, as a work to be done (Bh. 8, 26, 32; Mhr. ಧಕಲ, ಧಕಲಾಧಕಲಿ).

ಧಕ್ಕೆ dhakkē. 1. = ಡಕ್ಕೆ, etc. A double drum, a pair of kettle-drums, a dhāk.

ಧಕ್ಕೆ dhakkē. 2. = ಡಕ್ಕೆ, ಡಕ್ಕೆ. A sudden push; a shock; a blow or stroke of misfortune, damage, harm (My.; Mhr. ಧಕಾ; Mbr., H. ಧಕಾ, ಧಕ್ಕಾ). — ಧಕ್ಕೆ ಪಡು. To receive or suffer a shock, etc. (My.). — ಧಕ್ಕೆ ಬಿಡಿ. A shock, etc. to happen (to a person, etc., My.). — ಧಕ್ಕೆ ಬೀದು. = ಧಕ್ಕೆ ಪಡು. (My.).

ಧರಾ dhana. = ಧರಲ, ಧಣ 1. A sound to imitate

that emitted by a jāgaṭṭe when struck. — ಧರಾ ಧರಾ. The repeated sound of ಧರಾ (My.).

ಧರಣ dhanam. — ಧರಣ್ವನೆ. -ಎನೆ. (Śmd. 22 Mdb. MS.).

ಧರಣ್ವತ dhanat-kṛita. The sound of bells (C. Bp. 47, 36; cf. ಧರ).

ಧರಣಲ್ dhanal. = ಧರ. (S. Mhr.).

ಧನಾಯಕ dhanāyaka. N. (My.). ಹೋದೀ ನೀರಿಗೆ ಧನಾಯಕನ (or ಹೋನೆಯಕನ) ಅವ್ವಣಿಯೇ? (Prv.). Cf. ದಣ್ಣಾಯಕ?

ಧಾಲ dhāla. = ಡಾಲು. A shield.

ಧಾಳ dhāla. (Śmd. 24 Mdb., o. r. ಅಧಾಳ). A tall banner (= ಧಾಳ, My.).

ಧಾಳು dhālu. Cast, mould; way, style (Mbr. ಧಾಳ). — ಧಾಳ. -ಅ 3. A clever fellow (Bh. 8, 26, 32).

ಧಂಕಣಿ dhōṅkani. (Śmd. 24). = ಡೆಂಕಣಿ. ಇಟ್ಟಿರುವ ಧಂಕಣಿ (ತೀರೋಚ್ಚತ Mr. 192, o. r. ತೀರೋಚ್ಚತ; see ತೀರೋಚ್ಚತ).

ಧಂಕೆ dhōṅkē. (Śmd. 24). (= ಡಂಕೆ).

ಧಂಕರ dhōṅkara. (Śmd. 24, o. r. ಧಂಕರ). (= ಡಂಕರ).

ಧಂಕಣಿ dhōṅkani. (Śmd. 24). = ಡಂಕಣಿ.

ಧಂಕರ dhōṅkara. = ಧಂಕರ, q. v.

ಧೋಲ dhōla. = ಡೋಲು 1, etc. A largo drum.

ಗಾ

N

ಗಾ ga. The thirty-fifth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21. 24). It stands as final in many K. and some Tbh. words, e. g. ಉಗ್, ಕಗ್, ಗೇಗ್, ಜಾಗ್, ತಗ್, ನಾಗ್, ನುಗ್, ಪಗ್, ಪವಗ್, ಪೂಗ್, ವೇಗ್, ಪುಗ್, ಮಗ್, ಮೂಗ್, ಗೋಗ್, ಶರಗ್, and is often doubled as such when meeting a short vowel, e. g. ಕಗ್ಗಂ, ಪಗ್ಗಂ, ಪಗ್ಗಂ, ಮಗ್ಗಂ, ಉಗ್ಗಂ (84), ಉಗ್ಗಂ, ಉಗ್ಗರ್, ಉಗ್ಗಡ (87), ಪಗ್ಗಡ, ನುಗ್ಗರಿಸನಂ, ತಗ್ಗಲರ್ (214); but ಉಗರ್, ಉಗಲೊಡಂ, ಉಗ (86), ಶರಗಾರಂ, ಪರಲಿಲ್ಲಂ, ಪವಗಿಲ್ಲ, ತೊದಲಿಲ್ಲ (85), ದಲಿವಂ (85), ಜಾಗಂ, ನಾಗಂ (84). About its connection with ಗ್, ರ್ and ವ್ see e. g. ಕಗ್ಗೇರ್, ಕಗ್ಗೇಟ, ತಗ್ಗೇದರ್; ಮಗರ್; ಉಗ್ಗು, ಕೊಗ್ಗು, ಮಗರ್. 2, it forms an auxiliary in ಗಾ 2.

ಗಾ ga. 1. The letter ಗ pronounced with a

short a, as is generally done at school. 2, the number 5 (Mr. 349).

ಗಾ ga. 2. = ದ 3, q. v.

ಗಾರ ga-kāra. The letter or syllable ಗ (Śmd. 11; Kāry. 1, 8, 104-108).

ಗಾತ್ರದಗಡ್ಡೆದಣ gattada-gaḍḍēḍaṇa. A mode of beating time in music (ತಾಳರವ Mr. 81, o. r. ಲುತ್ರದ; cf. ತನ್ನನ).

ಗಾತ್ರ gaiva. = ಗಾರ. (Śmd. 42. 189. 290. 291; Kāry. 1, 3, 104-108).

ಗಾನ್ತ ga-anta. A term ending in ಗ್ or ಗ (Śmd. 274. 314).

ತ

T

ತ t. The thirty-sixth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). About its connection with ದ see 53. 54. 78. 79. 120. 146. 184. 199. 200. 204-206. 212. 213. 215. 216. 223. 224. 229. 246. 265. 281. 282. 284. 285. 287-289. 381. 385. 386; about that with ದ, 199. 214. 215. 282. 285. 287; about that with ದ, 80. For other connections see e. g. ಪದಿ, ಪನ್, ಪಯಿನ್, ಒಪ್ಪಯ್; ಜೇದ್, ತೇದ್; ಜೇನ್, ತೇನ್; ಸೋಗಿ, ತೋಗಿ; ಬಿಂಗು, ತಿಂಗು; ಜೂಗು, ತೂಗು.

ತ ta. 1. The letter ತ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 6 (Mr. 349). 3, N. of a certain metrical foot (Ch.; Mr. 363).

ತ ta. 2. = ದ 2, in ಇನ್ದ 1.

ತ ta. 3. An affix, e. g. in ಆತಂ, ಉತಂ, ಈತಂ (Śmd. 182). ಅದತಂ, ಕದಿತಂ, ಉದಿತಂ, ಏತಂ, ಓತಂ, ಎತಂ, ಫೂತಂ (246, 247).

ತ ta. 4. = ತರ್, etc., e. g. ತಗೊಮ್ಮೋಣ (ಉಪಚಯ, ಪಂಗ್ರಹಣ Ch.).

ತಂಸೂಕು tamsūku. A note of band, a hond (My.; Mbr., H. ತಮಾಸೂಕ).

ತೆ tah. ತಃ. From that, from. See ಅನ್ಯತಸ್, etc.

ತಕ್ tak. = ತ 4, ತರ್, etc., ತೆಗೆದು. A P. p. of ತೆಗೆ 1, in ತಕ್ಕೊಳ್ಳು, ತಕ್ಕೊರೆ (= ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು, etc.; My.; Bp. 48, 6; B. 1, 15; 2, 17; Si. 260. 388). — ತಕ್ಕೊಳ್ಳು ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. rep. (B. 4, 126).

ತಕ್ taka. (= ತಕ್ಕ). An imitative sound. — ತಕ್ ತಕ್ನೆ. rep. Quickly (of dancing, My.; Tē. ತಕ್ತಕ್). — ತಕ್ ತಕಾ. = ತಕ್ ತಕ್ನೆ. (My.). — ತಕ್ ತೈ. A sound used in beating time at dancing (My.). — ತಕ್ ಪಕ್ನೆ. reit. = ತಕ್ ತಕ್ನೆ. (My.). 2, vehemently, greatly, much (used of boiling, Č. Bp. 2, 3; C.; Tē. ತಕ್ತಕ್).

ತಕ್ತೆ takatē. = ತಕ್ತೆ, q. v. (My.).

ತಕ್ರಾರು takārū. A statement or representation in disproof or disallowal, as by litigants, etc.; starting objections; making difficulties; (contesting, My.; Mbr., H., Br.; see Prv. s. ತಕ್ಕೊ 1). — ತಕ್ರಾರುಅರ್ಜಿ. An appeal against a lower court's judgment, an appeal (Mhr.); a counter-petition (My.).

ತಕ್ರೀರು takārū. = ತಕ್ರಾರು. Contesting, etc. (My.).

ತಕ್ರೀರು takārū. = ತಕ್ರೀರು. An offence, a fault (My.; Mhr., H.).

ತಕಾರ ta-kāra. The letter or syllable ತ (Śmd. 11; Kāv. I, 3, 30-34).

ತಕಾವೆ takāvi. Advances made out of the public treasury (My.; Br.; Mbr., H. ತಕಾವೆ).

ತಕ್ಕ takka. (P. p. relative of ತಗು; cf. ತಗದು 2). Fit; proper, right, deserving, suitable, salutary, good, etc. (C.; ಜವಳಿ, ಪಾಸಟಿ Č. I, 88); a good man; a friend (ಕೆಳೆಯ Č. II, 72; ಹಿವನ Kk. 88; ಪರಮ

ಹಿತವ Śm. 47). ಪಾವಕ್ಕೆ ಅಂಜುಗುಂ ತಕ್ಕಂ (Śmd. 159). ಆತಂಗೆ ಈತಂ ತಕ್ಕಂ (159). ತದೆಯಿಲ್ ತಕ್ಕ ಎರ್ವರ್ತೆಗಳ್; ಬಿಡದೆ ಈಯಲ್ ತಕ್ಕ ಸಮ್ಪತ್ತಿ; ಮಾತದೆಯಲ್ ತಕ್ಕ ಎವೇಳಂ (277). ಬಯಸಲ್ ತಕ್ಕ ಮೋಕ್ಷಂ (8 Cm.). ಪೋಲಿಸುವೊಡೆ ಇರ್ವರುಂ ತಕ್ಕರ್ (298). ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲು ತಕ್ಕವನು (ಸಭಾಸದಾ, ಸಾಮಾಜಿಕ, etc.); ದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ತಕ್ಕವನು (ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧ); ತಕ್ಕ ಹೊತ್ತು (ಪ್ರಸ್ತಾವ, ಅವಸರ); ತಲೆಯನ್ ಅರಿಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಶೀರ್ಷಭೇದ್ಯ); ಕಾಲೆಗ್ಗೆನ್ನು ಸನ್ನದ್ಧಮಹ ಚತುರಂಗಬಲವನು ತಕ್ಕ ಎಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಫಾಗಿಸಿ ಇರಿಸುಹವು (ವ್ಯೂಹ); ಒನೆಯನ್ನ ಕೊಲ್ಲಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಮುಶಲ್ಮ); ಅತಿಥಿಗ ತಕ್ಕ ಬಡವೆ (ಅತಿಥಿ); ಗೂಳಿಯಾಗಿ ಮುದಿಸುವವಕೆ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಅರ್ಪಣ್ಣ); ಜಮ್ಮಟಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಕಶ್ಯ, ಕಶಾರ್ಹ Nr.). ಹಿದಿಯಿಸಲ್ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಅರ್ಪಣ್ಣ); ಪೂಜಿಸಲ್ ತಕ್ಕವ (ಪ್ರತೀಕ್ಷ, ಪೂಜಿ Hiā.). ತಕ್ಕವನಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದರೆ ತಕ್ಕಪ್ಪು ಅದರೂ ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.). See Bp. 56, 21; 61, 56; B. 1, 15, 25; 4, 119, 144; 5, 127; Rāv. 13, 97; J. 6, 35; 26, 11; 30, 51; 31, 31; Si. 236, 264, 319. — ತಕ್ಕದು. -ಅದು 1. That is fit, etc., anything proper (C.). ನೀನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ ತಕ್ಕದು, it is a fit thing (for) you to go there, i. e. you ought to go there (C.). — ತಕ್ಕನಿಮ. -ಅನಿತು. As much as is suitable, etc. (Bp. 17, 8). — ತಕ್ಕನ್ನಿರೆ. -ಅನ್ನಿರೆ. = ತಕ್ಕನ್ನೆ. (ತಕ್ಕ ಹಾಂಗೆ Śmd. 210. 356 Cm.). — ತಕ್ಕನ್ನೆ. -ಅನ್ನೆ. As is or was fit (C.). — ತಕ್ಕನ್ನಾದು. -ಅನ್ನಾದು. = ತಕ್ಕದು. (Si. 265. 344). — ತಕ್ಕಪ್ಪು. -ಅಪ್ಪು. = ತಕ್ಕನಿತು. (C.). — ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ. = ತಕ್ಕನ್ನೆ. (C.). — ತಕ್ಕುದು. -ಅದು. = ತಕ್ಕದು. (ಯುಕ್ತ, etc. Nr.). ಪದಾರ್ಥಮಂ ಸಾಧಿಸಲ್ ತಕ್ಕುದುದ್ದೋಗಂ (Śmd. 6). ಪಿಂಯಿರೆವೆನ್ನು, ಧಕ್ಕರಿಸಿ ಬಯ್ಯುದು ತಕ್ಕುದೇ? (258). See Čpr. 3, 68; 3, after 135; Abb. P. 9, 152; 11, 22; 14, 93; Rāv. 13, 4.

ತಕ್ಕಡಿ takkadī. A balance or pair of scales (ಧಜಿ Si. 490; C.; T. ತಕ್ಕಡ್ಡ; M. ತಕ್ಕಡಿ; Tē. ತಕ್ಕಡೆ; Mhr. ತಾಗಡಿ, ತಾಜನಾ). ತಕ್ಕಡಿ ಬಲ್ಲದೇ ಮನೆಯ ಬಡತನವೆ? — ತಕ್ಕಡೀ ಸ್ವರೂಪಾ ತಕ್ಕವನೇ ಬಲ್ಲ (Prvs.). See ಅಕ್ಕಡಿ.

ತಕ್ಕಳಿಸು takkalisu. To sprinkle, as water (My.; cf. ತಳಿ 1).

ತಕ್ಕಾ takkā. = ತಕ್ಕು. (ದಗೆ 1, etc.). (Mhr., H. ದಗಾ, deceit, etc.). — ತಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕು. Fraud, dishonest doings (My.; Mhr., H. ದಗಾದಾಜಿ).

ತಕ್ಕಾಳಿ takkāli. The tomato or love-apple, *Lycopersicum esculentum* Mill. (St. & Pl.; T., M.; Tē. ಬಿಕ್ಕಲಿ).

ತಕ್ಕಿ takki. = ತಕ್ಕು. — ತಕ್ಕುಬಿಕ್ಕು. = ತಕ್ಕು. (My.).

ತಕ್ಕಿಲೆ takkilē. = ತಗ್ಗಿ No. 1. (Tbh. of ತರ್ಕಾರ). — ತಕ್ಕಿಲಿಗಿದ. The tree *Sesbania aegyptiaca* Pers. (*Aeschynomene seshan*, Bnm. Lin.; ಜಯಿ, ಜಯನ್ತಿ, ತರ್ಕಾರ, ನಾಡೀಯ, ವೈಜಯನ್ತಿ, ತಗ್ಗಿಸೊಪ್ಪಿನ ಗಿಡ Si. 137; Tē. ತಳಿಲಿ, ತಕ್ಕಿಲಿ, ತಕ್ಕಿಲಿ, ತಕ್ಕಿ, ತಕ್ಕಿಲಿ).

ತಕ್ಕು takku. 1. Largeness, greatness, exalted position (ಮಿಂ Čt. I, 86; Abb. P. 14, 95; T. ತಕ್ಕು, ತಂಜ, ತದವು, ತದಿವು, greatness = ಪೆರುಮ್ಪು; ತಗುದಿ, a crowd; cf. ತವೆ 2, ತಾಮರ, ತಕ್ಕನ್ನಿ. — ತಕ್ಕದ. -ಅದು. Greatness to be ruined, to be brought low (Abb. P. 6, 9; 9, 58); to sacrifice one's exalted position (9, 152). — ತಕ್ಕುಗಿದು. -ತಕ್ಕು.

To lose one's greatness, to be brought low or bumbled (Abh. P. 11, 52; 13, after 126; 14, 11).

ತಕ್ಕು takku. 2. Love, affection (ನೇಪಿತ. II, 36; ಅದ್ವೈತ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಲ್ಮೆ, ಎದಕ, etc., ಸೇಪಿತ, ಸೇಪಿತ; Çpr. 6, 21; T. ತಂಗು, ತಗವು; M. ತಂಗು); desire (Abh. P. 11, after 51; 13, 21).

ತಕ್ಕುಮೆ takka-umē. (Smd. 248). Fitness, etc.

ತಕ್ಕು takkē. 1. = ಬಿಕ್ಕು 2, (ತಬ್ಬು 2), ತರ್ಕ, ತದ್ವಿ, ತದ್ವಿ. ತಕ್ಕು. ತಕ್ಕು. 1. Embracing; an embrace (J. 6, 34; 28, 5). 2, the amount of wood, etc. that can be grasped with the arms at once (My.). — ತಕ್ಕು ಕೊಳ್ಳು. To embrace. ತರ್ಕವಾಸಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಳದಿಯು ಎಂ ತಕ್ಕು ಕೊಳ್ಳು ಹೋದರ ಎರಹಾಕುಲಿಯಂ? (Smd. 133). — ತಕ್ಕುಗೊಡ್ಡು. -ಬಿಕ್ಕು. To link (to one's self) for an embrace, to embrace (J. 26, 21).

ತಕ್ಕು takkē. 2. = ಬಿಕ್ಕು 3, ತರ್ಕ 1, (ತರ್ಕ 2). ತಕ್ಕು 2. Joining, coupling; an associate, a mate (used of animals, My.). 2, an accumulation, a heap (as of grass, etc.), a number of persons or beasts assembled together, a putting together (of clothes, etc., My.). — ತಕ್ಕು ಹಾಕು. To tie any restive animal to a tame one (My.).

ತಕ್ಕುಯ್ಯ takkēysu. = (ತಬ್ಬು 1), ತರ್ಕಯ್ಯ, ತರ್ಕವಿ, ತರ್ಕವು, ತರ್ಕಯ್ಯ, ತದ್ವಿ, ತದ್ವಿಯ್ಯ. To embrace, etc. (Bp. 59, 24; Rām. 1, 16, 17; J. 2, 49; 4, 60, 72).

ತಕ್ಕೊಳ್ಳು takkōllu. See e. ತಕ್ಕ.

ತಕ್ಕೊಲ takkōla. The tree *Pimenta acris*. 2, a particular fragrant drug (ದ್ವಿಜ, ಹರೇಣು, ರೇಣುಕ, ಭಸ್ಮಗನ್ನಿ, etc., ರೇಣುಕ ಎನ್ನುವ ಗಂಧವು Si. 152; M.: *Illioium anisatum*; Tē.: *Clerodendrum inerme* Heyne; T.: different kinds of perfume).

ತಕ್ಕೊಲಕ takkōlaka. The aromatic fruit of *Clerodendrum inerme* (My. Amara).

ತಕ್ಕ taktē. = ತಕ್ಕ. A tabular statement, list, etc.; an account of particulars, as of receipts, expenses, etc. (My.; Mhr., H. ತಕ್ಕ; Br.).

ತಕ್ಕ takya. A pillow, a cushion, or pad (Mhr., H. ತಕ್ಕ). ತಿಪ್ಪಯ ಮೇಲೆ ಕುಣ್ಣು ವವಗೆ ತಕ್ಕ ಯಾತಕ್ಕು? (Prv.).

ತಕ್ಕ takra. Buttermilk with a fourth part of water (according to others with still more water; ಅಳೆ Mr. 182). See ಅಳೆ, ಕದಿ. ತಕ್ಕ ತಕ್ಕನಿಗೆ ಸಹಾ ದುಲಂಭ (Prv.). See Prv. s. ತಕ್ಕ.

ತಕ್ಕಬಲಿ takra-bali. A kind of dish or food. ಮೂಲಂಗೆ ಮೊದಲಾದವು ಉಳ್ಳ ಅಲ್ಲಂಗಳೊಳೆ ಪುನರಸರಾ ಅವು ತಕ್ಕಬಲಿಗಳಕ್ಕುಂ (Mr. 219).

ತಕ್ಕ taksha. A cutter; a carpenter.

ತಕ್ಕ takshaka. A carpenter. 2, one of the principal serpents of *pātāla*. 3, N.

ತಕ್ಕ takshana. Tbb. of ತಕ್ಕ. (My.; Tē.).

ತಕ್ಕರು takaru. = ತಕ್ಕರು. (My.).

ತಗ taga. 1. (= ತಗವೆ. ತಗ 2, ತಗ 1, ತಯ್ಯ). Stop, delay, etc. (ತದರ್ಥಂ Çt. I, 46; see ತಗ 1, ತಂಗು).

ತಗ taga. 2. = ತಗದು 1, ತಗದು. P. p. of ತಗ 1. See J. s. ತಗ 1 (ತಗ ತಗವ, ತಗ ತಗದು).

ತಗಬಿ tagabi. = ಬಿಗಬಿ. etc. (ಪ್ರಪನ್ನಾ, ಪ್ರಪನ್ನಾ, ಎದಗ, ದದ್ವು, ಚಕ್ರಮದರ್ಕ, etc. Nr. a; My.; Sk. ತರ್ಕ, ತರ್ಕ, ತರ್ಕ).

ತಗಬಿ tagabi. = ತಗಬಿ, etc. (Hla.; My.). 2, the under-shrub *Cassia occidentalis* L. (St. & Pl.). 3, the Indian mulberry tree, *Morinda citrifolia* L. (St. & Pl.). See ದೊಡ್ಡ.

ತಗಬಿ tagabi. = ತಗಬಿ, etc. (Nr. b).

ತಗಡಿ tagadi. = ತಗಡಿ. (My.).

ತಗದು tagadu. Metal beaten into a plate, a flat piece or sheet of metal (My.; Tē., T.; M. ತಗದು, ತಗದು; Mhr. ತಗದು). See B. 3, 86; 4, 96, 124; Prv. s. ಬೇಗಡಿ.

ತಗಬಿ tagani. = ತಗಬಿ, ತಗಬಿ, ತಿಗಬಿ, ತಿಗಬಿ. A bug (S. Mhr.; B. 1, 24; Tn. ಚಗುಕ, ತಗುಕ; Mhr. ಫೇಕುಕ). — ತಗಬಿಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A peculiar thing or article of a peasant's cart (S. Mhr.).

ತಗಬಿ tagabi. = ತಗಬಿ, etc. (My.). ತಗಬಿ ಉಪದ್ರ ಮಗು ಗೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Sp. s. ಒಕ್ಕಲಿಕ್ಕು.

ತಗದು tagadu. 1. = ತಗ 2, ತಗದು. P. p. of ತಗ 1, q. v.

ತಗದು tagadu. 2. (fr. ತಗು). That is not fit or proper (Abb. P. 14, 98).

ತಗರ್ tagar. 1. To be stopped or impeded; to impede, etc. (ಗತಬಿಧನ Smd. Dh., Sm. 104; ತಗ Smd. II, Kk. 93).

ತಗರ್ tagar. 2. ತಗರು. = ಬಿಗರು. etc. A ram (ಅಪಫೇದ Smd. Dh.; ಅಪ Sm. 104; ಎಲಕ, ಎದಕ, ವೃಷ್ಟ, ಮೇಷ, etc. Nr.; My.; Tē.; Bp. 29, 4; Mhr., H. ತಗರ್, ತಂಗಡಿ). — ತಗರ್. — ತಗರ್. Having a ram for his vehicle: fire (ಅನಲ Sm. 11). — ತಗರ್. ತಗರು. To cause rams to fight (J. 6, 39).

ತಗರ್ tagara. 1. = ತಗರ್, etc. Tbb. of ತಮರ or ತಕ್ಕ. Tin (My.; Tē., T., M.).

ತಗರ್ tagara. 2. A shrub with fragrant white flowers, cultivated in gardens, *Tabernaemontana coronaria* Br. (ನನ್ನಿವಟ್ಟು Mr. 125; Tē. ತಗರ್ = ನನ್ನಿವಟ್ಟು).

ತಗರ್ tagarē. = ತಗಬಿ, etc. (ಪ್ರಪನ್ನಾ, ಎದಗ, etc. Si. 159).

ತಗಲಿಸು tagalisu. = ತಗಲಿಸು, ತಗಲಿಸು. To cause to come in contact with, etc. ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರನಾದ ರೂ ಮೆಯ ತಗಲಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).

ತಗಲು tagalu. = ತಗಲು, ತಗಲು, (ತಗುಳೆ). To come in contact with; to touch; to hit (v. i., My.; Tē. ತಗಲು, ತಗಲು); to have sexual intercourse with (My.). ತಗಲಿದವನಿಗೆ ಹಗಲಿರುಳೇನು? (Prv.). See Si. 198, 247; B. 3, 45, 82; 5, 56. — ತಗಲಗೊತ್ತು. -ಕೊತ್ತು. To allow to come in contact, etc. (B. 5, 224). — ತಗಲು ಹಾಕು. (i. e. ತಗಲು). To bring into contact, to join, to attach (My.). ತಗಲು ಹಾಕರ್ ವಟ್ಟದು (ಸಂಗೂಢ, ಸಂಗೂಢ Si. 379; see also 303).

ತಗಲು tagalu. = ತಗಲು, ದಗರ್, q. v. (B. 4, 51; T. ತಗಲಿ).

ತಗಲುಗಾಡ tagalu-gāra. A dishonest man, a cheat (My.).
ತಗಲುಗಾಡನಿಗೆ ಬಗಲ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ (Prv.).

ತಗವುದು tagavudu. (= ತಗವು 1). See s. ತಗ 1.

ತಗವೆ tagavē. (fr. ತಗ). (= ತಗ 1). Stop, delay; an impediment. ತಗವಪ್ಪಡೆ (= ತಗವೆ ಅಪ್ಪಡೆ, ಸ್ಮd. 67, o. r. ತ.).

ತಗಹು tagahu. 1. (= ತಗವುದು). An obstacle; a hindrance, an impediment (ಪ್ರತಿಬಂಧ, ವಿಶ್ವವು Mr. 453). ತಗಹಂ ಸಿದ್ಧಿವಂ (ಸ್ಮd. 157).

ತಗಹು tagahu. 2. (fr. ತಗ). Connection (Bp. 28, 54; Rām. 6, 13, 8); a continuous line or row; order (ಪರಿವಿಡಿ, ಪಂಕ್ತಿ ಸ್ಮ. 105).

ತಗಹುದು tagahudu. (for ತಗವುದು, 3rd person singular of a verb ತಗಸು, fr. ತಗ್ಗು). It joins, it comes upon one (Bh. 1, 10, 13).

ತಗಾಡೆ tagāḍē. Urging for payment, dunning (My.; Mr., H. ತಗಾಡು). 2, a claim, snit, or dispute (Br., R., as H.).

ತಗಿಚಿ tagiçi. = ತಗಚೆ, etc. (ಪ್ರವೃತ್ತಾಡ, etc. Si. 159).

ತಗಿಲಿಸು tagilisu. = ತಗಲಿಸು, etc. (My.; Si. 63).

ತಗಿಲು tagilu. = ತಗಲು, etc. (My.). ಒನ್ನಕ್ಕೊನ್ನು ತಗಲಿದದು (ವ್ಯಾಢ, ಸಂಹತಿ Si. 418; see also 354. 273).

ತಗಿಸು tagisu. = ತಗಸು 1. (My.; B. 5, 161; cf. ತಗ).

ತಗು tagu. To be (joined), fit or proper, to suit (T., M., Tē.). See ತಕ್ಕ, ತಗದು 2, ತಗದು 2, ತಗಹುದು.

ತಗುಣೆ taguṇē. = ತಗಣೆ, etc. (ಮತಕ Mr. 166). ಮೋಗಿ ನೇರಿನೊಳಗೊನು ನೆಗದಾ ಅಡಿವನ್ನಿಗೆ, ತಗುಣೆ ಹೆಬ್ಬಲಿಯ ಹಿಡಿದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗೆಯ ನಮ್ಮುವದು (Sp.).

ತಗುಲಿಸು tagulisu. = ತಗಲಿಸು, etc. (My.).

ತಗುಲು tagulu. = ತಗಲು, etc. (My.).

ತಗುಲು tagulu. = ತಗಲು, etc. (My.).

ತಗುಲುವಿಕೆ taguluvikē. Touching, etc. ಬೇನೆ ತಗುಲುವಿಕೆ (ಸ್ವರ್ತ, etc. Si. 392).

ತಗುಸಿ tagusi. Decrease, want, deficiency, defect, scarcity (ತಗ್ಗು Bhn. 52; T. ತವಕ್ಕ; see ತವ 1; ತಗ್ಗು 1).

ತಗುಳೆ taguḷē. (= ತಗುಲು, etc.), ತಗುಳು 1. To be joined together; to come near, to approach, to meet, to unite one's self with; to commence (ಸನ್ಧಾನ ಸಾ.; ಅಯ್ದು ಸ್ಮd. Cm. 15. 189. 219. 279. 381; ಪತ್ತು 136; ಕೂಡಿ ಕೊಡ್ತೆರು 348; ಬರ್ 381). 2, to run after; to chase, to pursue; to drive away; to push back (ಅನುಧಾವನ ಸ್ಮd. Dh.). P. p. ತಗುಳ್ಳು. ತಗುಳ್ಳಂ (ಸ್ಮd. 49). See ಸ್ಮd. 80; Ōpr. 3, 9; 5, 79; Abh. P. 4, 38; 10, after 91; Bp. 3, 86; 21, 20; 87, 19; 51, 67; 54, 86; Rāv. 8, 102; Rāv. 4, after 99; J. 5, 27; 8, 89; 24, 67; 25, 27, 30; ಬೆನ್ನಗುಳೆ.

ತಗುಳಿಸು taguḷisu. To chase, to drive away (Bp. 60, 27).

ತಗುಳು taguḷu. 1. = ತಗುಳೆ. P. p. ತಗುಳೆ. (Bp. 13, 21, 23; 43, 52; 50, 54. 80; 57, 37; 59 anm; Bhāgavata 10, 17, 21).

ತಗುಳು taguḷu. 2. Coming near, etc. — ತಗುಳು ಮಗುದು. Approaching and reedling (J. 22, 29).

ತಗುಳ್ಳು taguḷḷu. 1. To join (v. t.), to attach, to put to (Ōpr. 6, after 64). ಕೋಡ ಮೊನೆಯೊಳ ತಗುಳ್ಳಿದ ಸೂನುಗಿಗತ್ತಿ (Rāv. 6, after 11). 2, to join one's self to, to get to, to come under the rule of. ಅರೆ ವಸ್ತುವಿನರ್ಥಮನ್ ಉಸಿರುತ್ತರೆ ಸಂಹಿತೆಯಂ ತಗುಳ್ಳುವದು (ಅಯ್ದುವದು, ಸ್ಮd. 77 Cm.). 3, to undertake anything, to engage in (ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಮd. Dh.); to employ. ಕೊಡಿಸಕ್ಕದಮಂ ತಗುಳ್ಳೆ (ಸ್ಮd. 78).

ತಗುಳ್ಳು taguḷḷu. 2. (To put fire to), to set on fire, to kindle, to damage with fire (ಅಗ್ನಿವಾಧನ ಸ್ಮd. Dh.; cf. ತಾಗುಳೆ?).

ತಗುಳ್ಳು taguḷḷu. The state of being joined, union (Ōpr. 8, 96).

ತಗಿ tagē. 1. To stop, to arrest, to obstruct, to impede; to stun (ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸ್ಮd. Dh.; ತಗರ್ ಸ್ಮd. II; T. ತಗ್ಗಿ; see ತಗು 1, ತಡೆ 1). P. pa. ತಗ್ಗ, ತಗದು, ತಗಿದು. ತಗಿದು (ತಕ್ಕೊಯ್ದುದು, ಅಳಿಕಿಸಿದುದು, ಅಣ್ಣಲಿದುದು, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸಾ.). ತಗದುದು (ತಗದುರ್ವದು Kk. 93). ತಗ ತಗವ (J. 12, 22). ತಗ ತಗದು (J. 8, 39). — ತಗವುದು. = ತಗವು 1. Arresting. 2, an impediment (ವಿಶ್ವವು, ಪ್ರತಿಬಂಧ Hlā.). 3, a trap, a snare (ಉನ್ನಾಡ, ಕೂಟಯನ್ನ Hlā.).

ತಗಿ tagē. 2. = ತಗ 1, etc. Stopping, etc. — ತಗವುಗರ್. -ಮುಗಿರ್. An obstructing cloud: the state of being greatly clouded (Abh. P. 9, 84).

ತಗ್ಗಿರು tagairu. Dismissal, turning out (My.; Br., H.).

ತಗಚಿ taggāḷi. = ತಗಚೆ, etc. (ಪ್ರವೃತ್ತಾಡ, ಎಡಗಚಿ, etc. Si. 159).

ತಗಿ taggi. = ತಕ್ಕಿಲೆ (ಜಯೆ, ಜಯನ್ನಿ, ತರ್ಕಾರಿ, etc. Mr.; ಜಯೆ, etc., ತಕ್ಕಿಲೆ ನಿಡ Si. 137). 2, N. of a tree (ಕರ Mr. 118). 3, a large shrub, Clorodendron phlomoides L. f. (St. & Pl.). See Bp. 45, 41.

ತಗ್ಗಿ taggi. Tnggee, the practice of strangling and robbing, the practice of child-stealing (My.; H. ತಗ್ಗಿ).

ತಗಿಸು taggisu. To make low; to bow, as the face or head; to lessen; to appease (My.; B. 4, 181). ತಗ್ಗಿಸರ್ ಪಟ್ಟುದು (ತಾನ್ತ, ತಮಿತ Nr.).

ತಗ್ಗು taggu. 1. = ತಗ್ಗು, ತಮ್ಗ. To be or become low; to be depressed; to be bent down or inclined; to stoop (v. i.); to be humble, to humble one's self; to become less, to decrease; to fall in price; to be appeased, etc. (C.; Tē. ತಗ್ಗು, ತಮಗು, ತಮಗು; Tn. ತಗ್ಗು). ತಗ್ಗಿದ ನೆಲ (ಪ್ರವಣ Nr.). ತಗ್ಗಿ ಇರ್ದುದು (ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರ, ನ್ಯೂಚಿತ Mr. 449). ತಗ್ಗಿದವ ಎತ್ತಿಗೂ ನುಗ್ಗಿಗ (Prv.). See Ōpr. 2, 44; Bp. 13, 25; 21, 40; 28, 55; 45, 41; 47, 16; Prv. s. ಮೆಟ್ಟು 1.

ತಗ್ಗು taggu. 2. = (ತರಗು, ತಾಗು 4), ತಗ್ಗು. Low ground; the state of being low; a depression, a sinking; a declivity; a hole; a flat, a valley; diminution; decrease; (diminu-

tiveness); scarcity, dearness; etc. (C.; Tē.). ತಗ್ಗಾದ ಗುಟ್ಟು (ವಾಮನ, ನೀಡ, etc. Si. 372). ಅಗಲ ಉದ್ದಗಳು ಸಂಯುಕ್ತ ತಗ್ಗುಗಳಲ್ಲದೇ ಇರುವವನಾದ (ಸಿಫೆ 400). See Prv. s. ಬೊಗ್ಗು 1. — ತಗ್ಗುಳು. — ಅಳು. A dwarfish man (My.). — ತಗ್ಗುಗಡ್ಡೆ. A low paddy-field. ತಗ್ಗುಗಡ್ಡೆಗೆ ಮೂಡು ಬೆಳೆ, ಎತ್ತರ ಗಡ್ಡೆಗೆ ಒನ್ನೆ ಬೆಳೆ (Prv.). — ತಗ್ಗುವವನ. Dear grain (My.). ತಗ್ಗುವವನಕ್ಕಾಗಿ ಹಗ್ಗಾ ಕೊಣ್ಣೆ ಹಾಗೆ (Prv.). — ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆ. Dale and hill, low and rising ground, flats and prominences (My.; B. 4, 66). — ತಗ್ಗುನೆಲ = ತಗ್ಗುಭೂಮಿ. (My.). — ತಗ್ಗು ಬ್ಬು. — ಉಬ್ಬು. = ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆ. (My.). — ತಗ್ಗುಭೂಮಿ. Low ground; a flat (My.; B. 4, 116). — ತಗ್ಗು ಮುಗ್ಗು. Ups and downs, unevenness (My.; ಎವನು G.; Tē. ತಗ್ಗು ಮೊಗ್ಗು). — ತಗ್ಗುಶ್ಚುತಿ. A note below the key, a deadened or muffled tone (My.).

ತಂ taṁ. ತಣ್ಣ. = ತಣ್ಣ, ತನ 1, ತಮ 2. Coolness. — ತಂಗದಿರ್. — ತದಿರ್. = ತಣ್ಣದಿರ್. A cool ray. — ತಂಗದಿರ್. — ಅ 3. = ತಣ್ಣದಿರ್. Who has cool rays: the moon (ಚಂದ್ರರ Kk. 11 b). — ತಂಗದಿರ್‌ಗಲ್ಲು. — ತಲ್ಲು. = ಚಂದ್ರ ಕಾಂತ. (ಸೆವ. 1, 50). — ತಂಗದಿರ್‌ವಕ್ಕು. — ವಕ್ಕು. The Greek partridge, as subsisting upon moon-beams (ಚೋರರ Kk. 21). — ತಂಗಾಳಿ. = ತಣ್ಣಾಳಿ. A cool breeze. ತಂಗಾಳಿ ಕಣ್ಣಿರ ಮಂಗಳವಾದರೂ ಉಲ್ಲಾಸಿಸುತ್ತದೆ (Prv.). See Bh. 1, 5, 5, 10; J. 2, 65; 3, 8; 17, 40; 30, 19. — ತಂಗೋಳ. — ಕೋಳ. = ತಣ್ಣೋಳ. A cool pond (Rā. 2, 37; V. 4, 3; J. 30, 36). ತಂಕ taṅka. = ಬಿಂಕ, etc. (Sk.).

ತಂಗಳ taṅgaḷa. = ತಂಗಳ. (My.; Tē. ಚಂದಿ, ಚದ್ದಿ). ಹಂಗಿನ ಅರಮನೆಯನ್ನ ಇಂಗದವ ಗುಡಿ ಅರಸು; ಭಂಗಬಟ್ಟು ಉಮ್ಮ ಬಿಸಿಯನ್ನ ಕನ್ನಲು ತಂಗಳವೆ ಅರಸು! (Sp.).

ತಂಗಳು taṅgaḷu. = ತಂಗಳ. Any cold food, as rice, bread, etc., stale food (My.). ಇದ್ದ ತಂಗಳು ನನಗಿಕ್ಕು, ನಿನಗೆನ್ನೆನ್ನಿಗೂ ಹಸಿವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾತುತೇನೆ. — ಉಡಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ಮೆ ಯ್ಲಿಗೆಗೆ ಹೇಸ, ಉಮ್ಮಕ್ಕಿಲ್ಲದವ ತಂಗಳಿಗೆ ಹೇಸ. — ಎಂಬಿರಿಗೆ ಹೇಸದವರು ತಂಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ? — ತಂಗಳುಣ್ಣ ಬಡ್ತಿ ಗಣ್ಣನ ಹಸಿವೆ ಅದೆಯರು (Prvs.). ತಂಗಳ ಮಾಂಸ (My.; B. 5, 287). See Prv. s. ತಂಗಿ and ತಮ್ಮ.

ತಂಗಿ taṅgi. A younger sister (C.; T. ತಂಗೈ, M. ತಂಗಿ; Tē. ಚೆಕ್ಕಿ, ಚೆದ್ದಿ). ತಂಗಿಯ ಅಧಿವಂ (ತಾಲ್‌ಲ Mr. 318). ತಂಗಿ ಬದವಳಾದರೆ ತಂಗಳ ಹಿಟ್ಟುಗೂ ಗತಿಯಲ್ಲವೇ? (Prv.). It is often used as an epithet of endearment for a female younger than one's self. See Bp. 3, 28; 24, 35; B. 3, 80, 81; 4, 177; Si. 191, 192; J. 30, 51; 31, 29; ಕಿದುದಂಗಿ. — ತಂಗಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. = ತಂಗಿ. (My.; B. 3, 53).

ತಂಗು taṅgu. 1. = ತಳುಗು, ತಾಗು 3. To stop; to stay, to tarry, to sojourn, to lodge (My.; T.; M. ತಂಬು, ತಮ್ಮ; see ತಗ 1, ದಕ್ಕು 1). ಊರು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊಲಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ದರು. — ಕಾತಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಂಗಿದರೂ ಕಾಸಿನ ಅಸೆ ಬಿದಿರಿಲ್ಲ (Prvs.).

ತಂಗು taṅgu. 2. Stoppage, halt: a day's journey (My.). — ತಂಗುಮನೆ. A lodging house (My.).

ತಂಗು taṅgu. = ತಂಗು. (My.; Si. 271, 279). 2, tight (My.; Mhr., H.).

ತಂಗುದೆ taṅguda. = (ತಂಗು), ತಂಗುಳ. A horse's or an elephant's trappings (ಗುದ, ದಂಡೆ, ವಕ್ಕರಕ್ಕೆ Kk. 58, o. r. ತಂಗುಳ).

ತಂಗುಳ taṅgula. = ತಂಗುದ, q. v.

ತಂಗೇಡಿ taṅgēdi. The plant Cassia auriculata Lin. (My.; Tē. ತಂಗಡಿ, ತಂಗೇಡು; M. ಚಮುಡೆ). — ತಂಗೇಡಿ ಬೊಟ್ಟುಡೆ. Chips of ತಂಗೇಡಿ (My.).

ತಟ್ಟಣೆ tat-ṇaṇa. Tbl. of ತಟ್ಟಣೆ. (My.).

ತಜಿವಿಜಿ tajiviji. = ತಜಿವೀಜು. (My.).

ತಜಿವೀಜು tajiviju. Investigating; planning, contriving, arranging (My.; Mhr., H. ತಜಿವೀಜು).

ತಜ್ಜ tad-ja. Produced at that moment: immediate, instantaneous. (R.).

ತಜ್ಜ tad-jā. Knowing that; a knowing or intelligent man. (R.).

ತಂಜಾವೂರು taṅjā-ūru. Tanjore (B. 4, 81; My.; T. ತಂಜೈ, ತಂಜಾವೂರು).

ತಟ taṭa. 1. A sound in imitation of beating or throbbing. (Cf. ತಟ್ಟು 1, ತಾಟ; Sk. ತಟತಟ, rumbling, etc.). — ತಟಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To hammer, as a goldsmith (My.). 2, to wander about (My.). — ತಟ ತಟನೆ. rep. With repeated blows (Bp. 14, 17; cf. Mhr. ತಾಡತನೆ, ಭದಭದ). 2, with repeated throbs or pulsations (2, 34; Tē. ತಟ ತಟ). — ತಟವಟ. reit. = ತಟ ತಟನೆ No. 2. (My.). 2, danger to life, extreme peril (ಪ್ರಾಣದಾಧೆ Bhn. 66, o. r. only ತಟ). ತಟತಿನಿತ್ತ ತಟ ಪಟವಾಯಿತು (Prv.).

ತಟ taṭa. 2. = ತಟ. An imitative sound. — ತಟ ತಟನೆ. rep. In many drops. ತಟ ತಟನೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿ (My.).

ತಟ taṭa. 3. (T. ತಟ್ಟು, scarcity; cf. ತಡ 3). — ತಟ ಮಟ. reit. Deficiency, insufficiency, as of food; difficulty, trouble (My.; V. 38, 33). Cf. ತಟ್ಟುಮುಟ್ಟು.

ತಟ taṭa. 4. Probably a meaningless prefix. ತಟವಟ. — ಮಟ. = ಅಟಮಟ. Fraud, trickery, untruth (My.; Tē. ತಟಮಟ, ತಟವಟ). — ತಟವಟಗಾಡ. A deceitful man, a liar (My.).

ತಟ taṭa. = ತಡ, (ತಡಿ, ತಡೆ), ದಡ. The declivity or side of a hill (ಸಾನು, etc., ಗಿರಿಯ ಪೊರೆ Mr. 96). 2, a bank or shore (ದಡ Ct. II, 91; Nn. 51); a bound. 3, a term applied to certain parts of the human body, which have, as it were, sloping sides (see s. ಕರುದ್ದತಿ). 4, a field. 5, the sky or horizon. — ತಟವುಡ್ಡು. — ಉಡ್ಡು. To free one's self or deviate from the boundary, to go beyond ordinary limits: to pierce right through (Bp. 22, 10; 40, 4; 46, 33).

ತಟಕು taṭaku. = ತಟಕು 4. A drop, as of water, honey, etc. (My.; B. 4, 2); a small quantity, a little (ಕೊಂಡ, ತುಸ, ಅಲ್ಪ, ತ್ವರಿ, etc. Si. 370; My.; B. 3, 95). ತಟಕು ಬಿದ್ದು, ಮರಾ ಕೊಡಿತು. — ತಟತಿನಿತ್ತ ತಟ ಪಟವಾಯಿತು (Prvs.).

ತಟಕ್ಕನೆ taṭakkanē. 1. = ತಟಕ್ಕನೆ. In drops (My.).

ತಟಕ್ಕನೆ taṭakkanē. 2. = ತಟಕ್ಕನೆ, ತಟಾರನೆ. Quickly, suddenly (My.; Tē. ತಟುಕನೆ). ತಟಕ್ಕನೆ ಸೇತ (My.). ತಟಕ್ಕನೆ ದಿವಸವನ್ನು ಅಡ್ಡಿಸಿದನು (My.).

ತಟಜ taṭa-ja. Born on or near the shore (Cpr. 1, 92).

ತಟವಾಣಿ taṭavāṇi. A female of the taṭu breed (R.; Mhr., H. ತಟಾಣಿ; Br., T. ತಟ್ಟುವಾಣಿ; see ತಟ್ಟು 2). 2, a trickish, deceitful woman (My.).

ತಟಸು taṭasu. = ತಟಸು. N. of a plant (ಸಿಟು Mr. 120, o. r. ತಟಸು, ಸಿಟು, ಸಿರಿಳ).

ತಟಸ್ತ taṭa-sṭha. Situated on a bank or shore; standing near; indifferent, neutral; standing still; awaiting intently (Sk., Mhr.). ತಟಸ್ಥನಾದವನಿಗೆ ತಣ್ಣಿಯೇನು? (Prv.).

ತಟಾಕ tatāka. = ತಟಾಗ, q. v. (ತೀರ್ಥ, ಕೆದ್ Nn. 48; ಉದಾಹರ, ಕೆದ್ Mr. 417).

ತಟಾಕಬಂಧನ tatāka-bandhana. The embankment of a tank (ಕೆದ್ ಯೆ ಎಂ Nn. 99).

ತಟಾಯ್ tatāy. A contraction of ತಟ್ಟಿ ಹಾಯ್, to proceed after having touched, to pass by or over, as a village, a river (My.). ತಟಾಯ್ or ತಟಾಮ ಜೋಗು (My.). 2, to pass right through, as a ball (My.).

ತಟಾಯಿಸು tatāyisu. (i. e. ತಟ್ಟಿ ಹಾಯಿಸು). To make pass by or cross; to have one's self taken over, etc. (My.). ತಟ್ಟಿ ಇದ್ದರೆ ತಟಾಯಿಸು ನಡೆವಾನು (Prv.). 2, to pass right through, as a ball (My.).

ತಟಾರನೆ tatāranē. = ತಟಕ್ಕನೆ 2. Quickly, all at once (My.; Tē. ತಟಾಲನೆ, ತಟಾಲನೆ; Mhr. ತಡಕ; cf. ತಟ್ಟನೆ).

ತಟಿ tatī. = (ತಟ, ತಡಿ, ತಡಿ, ದಣ್ಣೆ 1, ದಣ್ಣೆ 2). A shore or bank.

ತಟಿತ tatit. = ತಟಿತ್ತು (Śmd. 106). Lightning (Rāṣ. 8, 99; My. Amara; Sk. ತಡಿತ್, ತಳಿತ್).

ತಟಿತ್ತು tatittu. = ತಟಿತ್, q. v.

ತಟಿವಲ್ಲಿರಿ tatit-vallari. Forked lightning (Abh. P. 5, after 53).

ತಟಿನಿ tatini. Having a bank: a river.

ತಟಿನ್ಮಾಲಿಕೆ tatit-mālikē. A garland of lightnings (V. 14, 27).

ತಟಿಲತೆ tatit-latē. Forked lightning (Bp. 61, 66; the correct form is ತಟಿಲ್ಲ ತೆ).

ತಟಿ ತಟೆ. = (ತಟ), ತಡಿ. (Sk.).

ತಟ್ಟಿ tatṭa. = ತಟ್ಟಿ 2, etc., ತಟ್ಟು 3, ತಟ್ಟಿ 1, (ತಡ 4). Flatness, levelness (Tē., M. ತಟ್ಟಿ; T. ತಟ್ಟಿ; T. ತಟ್ಟು, to flatten; cf. ಜವಟಿ). 2, a thin, emaciated fellow (? Bp. 51, 53). — ತಟ್ಟಿ ತಳ. (Śmd. 386; Kk. 98). A flat palm of the hand.

ತಟ್ಟನೆ tatṭanē. = ತೊಟ್ಟನೆ, ತೊಟ್ಟನೆ, ತೊಟ್ಟನೆ. Quickly; suddenly, all at once (My.; Tē. ತಟ್ಟನೆ; cf. ತಟಾರನೆ). ಒಟ್ಟಿಯಾದರೂ ತಟ್ಟನೆ ಹಾದ ಬೇಕು. — (ಭಿಕ್ಷು ಗಾಢನು ಬರುವಲ್ಲಿ) ತಟ್ಟನೆ ಅದರ ತೊಟ್ಟಿನ್ನು ಫಲ. — ತಟ್ಟನೆ ಬಾ ಎಂದರೆ ತುಟ್ಟಿ ವಿಟ್ಟನನೆ (Prva.). See J. 39, 44; B. 2, 40; Prv. s. ಪೊಟ್ಟಣ.

ತಟ್ಟಮಾಲೆ tatṭamālē. A play at which children turn round rapidly till they become giddy (My.).

ತಟ್ಟಿ tatṭi. = ತಡಿತ್, q. v. A frame of bamboos, etc., a tatty (C.; T., M., Tu.; Mhr. ತಾಟೀ; T. ತಟ್ಟು, Tē. ತಟ್ಟು, to join, to intertwine; see ತಟ್ಟು). 2, matting, a bamboo mat (My.; Mhr. ತಟ್ಟಾ). — ತಟ್ಟಿವಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Bh. 7, 6, 81). — ತಟ್ಟಿವಲೆ. -ವಲೆ. To plait screens (ತಟ್ಟಿ ಮೆದದು Śmd. II; Kk. 76).

ತಟ್ಟಿ tatṭi. = ತಟ್ಟು 1. ತಟ್ಟಿ ಹೇದುವುತ್ತುವಂ ಧಾರೇಯಕನಿಸು (Mr. 350).

ತಟ್ಟಿಯ tatṭiya. Flatness: want of liveliness or vigour (? Bh. 2, 14, 61; cf. ತಟ್ಟಿ No. 2).

ತಟ್ಟಿಸು tatṭisu. 1. To stammer, to stutter (T. ತಟ್ಟು, ತಟ್ಟು, to walk uncertainly; to stammer, etc.). — ತಟ್ಟಿಸಿ ಮಾತಾಡು. = ತಟ್ಟಿಸು. (ಉಗ್ಗು G.).

ತಟ್ಟಿಸು tatṭisu. 2. To cause to tap, etc. (My.).

ತಟ್ಟು tatṭu. 1. To tap; to touch; to come close, to come on in the way; to pat; to strike, to beat; to clap; to slap; to knock (ತಾಡನ Śmd. Dh.; Śm. 88; My.; Tē., T., M.; cf. ತಡಿ, ತಾಟು 1; T. also ತಟ್ಟು, to touch); to clap on a thing, as cow-dung on a wall (My., T.); to drive, to beat off or back, to remove (My.; Tē., T.; see ಪೊಡಿ). ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲದ ಕುವಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣ್ಣೆ ತಟ್ಟಿದ (Prv.). See Bp. 32, 44; Śāṣ. 4, 81; B. 2, 53; 5, 176. 191. 199. 203. 221; ಮನದಟ್ಟು; Prv. s. ತೊಟ್ಟು 2. — ತಟ್ಟುತ್ತು. -ಉತ್ತು. To pass right through, as an arrow (J. 13, 18). — ತಟ್ಟುತ್ತು. -ಅತ್ತು. To knock one against the other. ಹೋಗಿ ಹೋಗಿ ತಟ್ಟುಡಿದರೆ ಬುಡೆ ಬುಡೆ ತಟ್ಟುಡಿತು (Prv.).

ತಟ್ಟು tatṭu. 2. Touching (see ತಾಗುವಟ್ಟು); a slap or pat; a blow (My.; T., M.). ತಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಗಟ್ಟಿ (an ingot, etc.) ಆಗಲಾದ (Prv.). 2, a blow or knock of disease, cholera, danger, death (M.); fatigue, exhaustion (My.). 3, the measles (S. Mhr.; Tē. ತಟ್ಟಮ್ಮ, T. ತಟ್ಟಮ್ಮ). — ತಟ್ಟುಮುಟ್ಟು. (= ತಟ ಮುಟ್ಟು). A knock or blow of misfortune, a great strait or dilemma (My.).

ತಟ್ಟು tatṭu. 3. = ತಟ್ಟ, etc. Flatness. 2, the flat, i. e. the blade, of a sword. ಅಡ್ಡಾಯುಧದ ತಟ್ಟು (ಅಡ್ಡಫಲ, ಪುಷ್ಕರ HIA.). — ತಟ್ಟುಬಳೆ. A flat, broad, plain bracelet (My.; Si. 219).

ತಟ್ಟು tatṭu. 4. = ತಟ್ಟು. (ಸಮೂಹ ಸೆ.; Mhr., H. ಫಾಟ; cf. ತಟ್ಟು).

ತಟ್ಟು tatṭu. 5. (Tbh. of ತಟ ೨). Side; direction (C.; Tē.; Tē. also ತೊಟ್ಟು; Mhr. ಫಡ, a slide or face). — ತಟ್ಟು ಗು. -ಆಗು. (ಬದಿಗಾಗು, ಸರಿ, ಕೆಲಸಾಗು G.). — ತಟ್ಟುವರಿಯನು. -ವರಿಯನು. To make go to one side or aside (Rāṣ. 6, after 11).

ತಟ್ಟು tatṭu. 1. = ತಟ್ಟಿ, ತಾಟು 2. Sackcloth (My.; Mhr. ತರಟ, ತಾಟ). See ಗೋಣಿ. 2, the cloth or oloak of a Buddha or Jainia mondioant (ಕೃಷ್ಣಕಾಶ್ಚಾಪನ Śmd. Dh.; Śm. 88; ಸವಣರ ಉಳ್ಳಡೆ Ū. I, 64; Bp. 51, 53?).

ತಟ್ಟು tatṭu. 2. A small breed of horses, a pony or tattoo (My.; Tē., T., M.; Si. 273; Mhr., H. ತಟೊ, ತಟ್ಟು; see ತಟ ನಾಣಿ).

ತಟ್ಟುಕ tatṭu-uka. (Śmd. 239). A man who slaps, strikes, etc.

ತಟ್ಟಿ tatṭi. 1. = ತಟ್ಟ, etc. Flatness, levelness (My.; T.). 2, a flat, lid-like bamboo or rattan basket for setting out fruits, wares, etc. (C.). 3, the same made of wood or metal, a platter or plate (ತಾತ್ತ್ Mr. 212, o. r. ತಾಟ; My.; M.; T. ತಟ್ಟು; Mhr. ತಾಟ; see ತಾಟ 1). See Bp. 12, 11; 33, 18; Si. 241; ಕೆಲವಟ್ಟಿ, ಪೊನ್ನಟ್ಟಿ. 4, a flat, young, beanless pod (cf. ಜಟ್ಟು). ತಟ್ಟಿ ಬಯಿಸಿ ಕೊಡ್ತರೂ (though he is beaten and

blamed for having stolen the pods) ತಟ್ಟೆ ಹುಳು ಚನ್ನಾಗಿ (Priv.). — ತಟ್ಟೆಕಾಲು. The feet of a platter (My.); two cross legs, upon which the warp of a weaver's loom rests (R.).

ತಟ್ಟೆ taṭṭē. 2. A thick bamboo, or an areca-palm stem, split in two (My.; T. ತಟ್ಟೆ, ತಟ್ಟು, a corn stalk, see ದಟ್ಟು; a hamboo).

ತಟ್ಟೆ taṭṭē. A woman's shoe (S. Mhr.).

ತಡ taḍa. 1. = (ತಗ 1, etc.), ತಡಸ, ತಡವು, ತಡವು 2, ತಡದು 2, ತಡೆ 2 g. v., (ತಡೆ 2, ತಡವು, ತಡು, ತಡುವು 2, ತಡುವು 2). Impeding (see s. ಪು 2); check, impediment, obstacle, hold. 2, delay (My.; J. 17, 37); etc. ಮೊ ನೆಯೊಳ್ ಸೂದ್ ತಡವಾಯಿತು (Smd. 263). ತಡವ ಮಾಡುವವನ ಗೊಡವೆ ಬೇಡ (Priv.). — ತಡಕೆಯ್. A hand that checks or holds fast: an embrace. ತಡಕೆಯ್ಕೊ ಮಾಡಿದಂ (ಪದ್ಧಿ ತಡ್ಕಿ ಯ್ದುಂದಂ Smd. 1; Sm. 2, 8; the ಪದ್ಧಿ is not in Mqb. MS.). — ತಡಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು = ತಡಗಟ್ಟು 1. To stop, as water (My.). 2, to stop by charms, to charm, as snakes, tigers, etc.; to tie a charm to the wrist, as against fever, to the ear, as against headache (My.; Tē.). — ತಡಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A stone put as an impediment (My.). — ತಡಗಾರ್. -ಕಾರ್. (Smd. 206) = ತಡಂಗಾರ್, ತಡೆಗಾರ್. A foot that obstructs; a foot that comes athwart; hindrance (My.). 2, a trip, a false step. — ತಡಂಗಲಿಸು. -ಕಲಿಸು = ತಡಂಗಲಿಸು. To be obstructed, entangled, or mixed. ನಳನಳವ ಕೇಸರದ ಸಸಿ ಯೊಳ್ ತಡಂಗಲಿಸಿ ಬಿಳಿದ ದನನದ ಕಣ್ಣಿನ ವನದ ನಮನೆ (Āpr. 7, after 92). — ತಡಂಗಲಿಸು. -ಕಲಿಸು = ತಡಂಗಲಿಸು. (Āpr. 1, 92; 6, after 97; 8, 98; V. 4, 12). — ತಡಂಗಾರ್. -ಕಾರ್. (Smd. 206) = ತಡಗುಣ್ಣಿ. — ತಡಗುಣ್ಣಿ. A hole or pit with a cheeking hank (ಜಲಪ್ರತ್ಯಯ Smd. II; see s. ತಡಗುಣ್ಣಿ ಗಿ). — ತಡಗುಣ್ಣಿ ಗಿ = ತಡಗುಣ್ಣಿ. (ಜಲಪ್ರತ್ಯಯ Kk. 76, o. r. ಜಲಪಾತ್ರೆ). — ತಡಬಡಿಸು. -ವಡಿಸು. To impede, to cause to trip or stagger (Bp. 26, 28). See another ತಡಬಡಿಸು s. ತಡ 3. — ತಡಬಡು. -ವಡು. To hesitate in walking, to trip (Dp. 59, 3). — ತಡ ಮಾಡು. To delay, to loiter, to be slow (C.; B. 2, 1; 5, 205. 235). See another ತಡ ಮಾಡು s. ತಡ 3. — ತಡ ವ್ವರ. -ವರ. To spread for opposition: to oppose; to repel; etc. (ತಡವ್ವೆಯ್, ತಡ್ವೆಯ್, ತೊಡರ್, ಮಾರ್ಕೊಳ್, etc., ಪ್ರತಿಪತ ಸೆ.). — ತಡವ್ವೆಯ್. -ವ್ವೆಯ್ = ತಡ್ವೆಯ್. (ವಿರ್ಭೂ ನ್ Smd. II; ತಡವ್ವರ, etc. ಸೆ.). — ತಡವ್ವಟ್ಟು. -ವಟ್ಟು. To walk slowly (Abh. P. 7, 27). — ತಡವಾಗು. -ಅಗು. Delay oonr (Bp. 38, 34; C.; B. 3, 123). See another ತಡವಾಗು s. ತಡ 3. — ತಡ ಹಾಯು. To cross over or through obstacles: to pass right through (G. 40. 258).

ತಡ taḍa. 2. = ತಡದು, ತಡೆದು. P. p. of ತಡೆ 1, in ತಡ ಕೊಳ್ಳು, to delay, to wait; to keep down, etc.; to bear patiently (My.). ಸ್ವಾಮಿಯನು ಸಿಟ್ಟು ತಡ ಕೊಣ್ಣು (B. 3, 81; My.). ಕರುಣೋಪ ಬನ್ನಾಗ ತಡ ಕೊಣ್ಣು ವನೇ ಬಾರಾ (Priv.).

ತಡ taḍa. 3. = ತಡ, (ತಡ 2), ತಡ 1. Perplexity, confusion, embarrassment, fear. (ತೆ. ದಡ; cf. ತಟ 3, ದಡ 2; M. ತಡ್ವು, to stop; to be entangled, see ತಗು). — ತಡ ಬಡ. reit. or dupl. = ತಡ, ತಡವ್ವಡ. (Bp. 40, 62; Tē. ದಡ ಬಡೆ, ತಡವಾಟು). — ತಡಬಡಾಯಿಸು. To get perplexed, etc. (My.). — ತಡಬಡಿಸು = ತಡವ್ವಡಿಸು. To cause to get per-

plexed or to fail, to perplex, to disorder (Bp. 38, 19; 56, 17). 2, to get perplexed, confused, etc. (My.); to turn the wrong way. — ತಡವಾಗು. -ಅಗು. To get perplexed or confused (Āpr. 7, 100). — ತಡ ಮಾಡು = ತಡ ಮಾಡು. To turn the wrong way (v. t.): to delude; to perplex; to cause to fear (ವಿವರ್ಯಾಸ Smd. Dh.; ತಡ್ವಂ ಗೊಳಿಸು Smd. II; Kk. 92). — ತಡವ್ವಡ. -ವಡ. = ತಡಬಡ. (ತಡ್ವಂ Āpr. II, 21). — ತಡವ್ವಡಿಸು = ತಡಬಡಿಸು. (Bp. 47, 13; Riv. 6, 33; Āpr. 5, 13). — ತಡವ್ವಡು. -ವಡು = ತಡ ಮಾಡು (Smd. Dh.). — ತಡವಾಗು. -ಅಗು = ತಡವಾಗು. (Abh. P. 16, 93).

ತಡ taḍa. 4. (= ತಟ್ಟೆ). — ತಡವ್ವರ. -ವರ. Levelness, evenness (ಸಮನಿಸವ್ವ ಅರ್ಥಂ Kk. 69).

ತಡ taḍa. 5. (Touching, stroking; groping; see ತಡವು 3). — ತಡವರಿಸು. -ವರಿಸು. (To cause one's self to run and feel about): to feel one's way, as with the hands or feet, to grope; to seek (ಅನ್ವೇಷಣ Smd. Dh. Mqb., o. ra. ಅನ್ವೇಷಣ, ಅನ್ವೇಷಣ; My.; Grj. 4, 129; Bp. 53, 63; J. 18, 21). 2, to stroke (My.; Rām. 4, 3, 17).

ತಡ taḍa. Tbh. of ತಟ (Smd. 888 Mqb.).

ತಡಕಸ taḍakasa. Disturbance; vexation; hurt, injury (ಉಪಪತ್ತಿ Bhn. 52, o. r. ತಡಕಸ).

ತಡಕಿಸು taḍakisu. To cause to seek (My.).

ತಡಕು taḍaku. 1. To grope for, to seek (Riv. 1, 23; My.).

ತಡಕು taḍaku. 2. = ತಡಿಕೆ, etc. (My.).

ತಡಗಣಿ taḍagani. = ತಡಗುಣಿ. The pulse Vigna (or Dolichos) catjang Endl. (My.).

ತಡಗಸ taḍagasa. = ತಡಕಸ, q. v.

ತಡಗುಣಿ taḍaguni. = ತಡಗಣಿ. (My.).

ತಡತ taḍata. (r. ತಡೆ 1). The act of restraining or keeping down, as wrath; the state of being stopped, as water (My.); the state of lasting or wearing well, as cloth (My.).

ತಡದು taḍadu. = ತಡೆದು. P. p. of ತಡೆ 1. (C.).

ತಡಪ taḍapa. Delay, slowness. — ತಡಪವ್ವರ. -ವರ. To become slow (Āpr. 6, 69).

ತಡವು taḍavu. Hindrance (My.); impediment: a small plate at the end of a screw to prevent it from becoming loose (My.). 2, a small cloth that occasionally is tied to the lower back-part of the body, also over one's clothes, to do the service of an apron (My.).

ತಡವು taḍavu. 1. = ತಡವು, ತಡವು, ತಡವು 1, ತಡವು 1. To stop (ಸ್ವಾಮಿಪಾಪ Smd. Dh.; ಸ್ವಾಮಿ ತಟ. 108).

ತಡವು taḍavu. 2. = ತಡ 1, etc. Delay (My.). — ತಡವ ಮಾಡು = ತಡ ಮಾಡು. (Bp. 47, 45; 51, 68).

ತಡವು taḍavu. 3. = ತಡವು 1, ತಡವು 1. To touch or rub gently with the hand, to stroke (ಕರದ ನೇ ವರಿಸು Smd. 108; My.; Tē., T., M.; B. 1, 26; 2, 26; cf. ತಟ್ಟು 1). ತಡವಿದರೆ ಮಡಿ ಸಹಾ ಕೆಡುವದು (Priv.). See ಮುದ್ದುತಡವು 2,

to feel one's way with the hands, to grope (ಹಸ್ತಾನ್ವೇಷಣೆ Smd. Dh.; My.; Tē., T., M.).

ತದವೆ tadavē. A time, a turn (My.; Tē. ತದವು, ತದವೆ, ತೇವೆ; T. ತದವು, ತಾಟು).

ತದನಲು tadasalu. = ತದನು 2. (My.).

ತದನಲು tadasalu. A water-fall (S. Mhr.; Mhr. ಫಡಕಣ್ಣೇ, to dash against, as water, etc.).

ತದನು tadasu. 1. To stay, to wait (Č. Bp. 47, 22).

2, (= ತದಿಸು), to stop, to hinder, to impede.

3, to cause to halt or stop (J. 6, 51, 55).

ತದನು tadasu. 2. The state of impeding one another or of being in one's way, as thick-set plants in a paddy-field (My.).

ತದನು tadasu. 3. = ತದಿಸು, q. v. — ತದಸಿನ ಗಿಡ. A moderate tree with small eatable fruits, *Grewia tiliaefolia* Vahl. (Z.; My.).

ತದಹು tadahu. 1. = ತದವು 8. To stroke (J. 51, 59).

ತದಹು tadahu. 2. = ತದ 1, etc. Stop, cessation, etc. (J. 10, 42).

ತದಾಕೆ tadāka. = ತದಾಕ, ತದಾಗ.

ತದಾರು tadāku. Smartness, shrewdness (My., fr. Mhr. ತದಕ).

ತದಾಗ tadāga. A pond, a pool, a reservoir.

ತದಿ tadi. 1. = ತದ, ದಡಿ 1. A thick staff, a cudgel (T., M.; M. also: stout, robust; T., M. ತದಿ, to grow thick; to become heavy and fat, as the body; to swell; cf. ದಟ್ಟ). — ತದಿಗೋರ್. dupl. = ತದಿ. (Rāghc. 17, 67; T.).

ತದಿ tadi. 2. Wet, damp, moistness (Tē.; cf. ತಣ). — ತದಿವುಡಿ. The state of being not sufficiently or properly mixed with water, etc., as clay, etc. (My.).

ತದಿ tadi. 3. = ದಡಿ 2. A saddle made of woolen or cotton cloth (C.); a mattress (C.).

ತದಿ tadi. 4. = ತದಿ 1. (C.).

ತದಿ tadi. (= ದಡಿ 1, etc.). Thh. of ತದಿ (Smd. 888 Mdh.; Čt. II, 91). (ನುಯಾರ್ವೆ, ಕೂಲದೇಶ HIA., Mr. 406). ತೂಪಾಯ ತದಿ (ತೀರ, ತಲೆ, ಕೂಲ, etc. Nr., HIA.). ಎರಡು ತದಿಯ ನಡು (ಪಾತ್ರ); ಸಮುದ್ರದ ತದಿಯ ಬನ (ವೇಲಾವನ HIA.). ಸಮುದ್ರದ ತದಿ (ಜಲಧೀತೀರ Nn. 152). See Smd. 273; Čpr. 1, 129; Litr. 3, 2; Bp. 52, 11; 60, 46; Bh. 1, 5, 5; Č. Bp. 2, 4. — ತದಿಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ತದಿವುಡಿ. (Rāv. 1, after 102). — ತದಿದಡಿ. -ತದಿ. rep. (Čpr. 1, 90; 5, after 89; 7, 82). — ತದಿವುಡಿ. -ವುಡಿ. To be along shore (Čpr. 1, 82; 5, 45; Rāv. 6, 9).

ತದಿಕೆ tadikē. = ತಟ್ಟೆ No. 1, ತದಕು 2, ದಡಿ 2. A frame of bamboos, straw, leaves, etc., used as a door, blind, screen, etc., a tatty (My.; Tē.). — ತದಿಕೆವುಡಿ. A framework-net used by fowlers (Bh. 3, 18, 28; Abhā. 2, 72).

ತದಿತ tadit. = ತದಿತ. Lightning.

ತದಿವುಡಿ tadit-vat. A cloud.

ತದಿಸು tadisu. To stop; to detain, to hinder; to keep off (My.). See Prva. s. ನಿತರೂ, ಮದ್.

ತದೆ tadē. 1. = (ತದಿ 1), ತದಿ 4. To allow time to pass, to delay, to lose time; to wait; to loiter;

to stop (ಕಾಲಕ್ಷೇಪ Smd. Dh.; C.; Tē.; M.: to be obstructed, he caught or entangled; cf. Mhr. ತಟಣ್ಣೇ, to stop or wait for, tarry in expectation of; ತದಲು). P. ps. ತದ, ತದಮ, ತದೆದು. ತದೆದು (ತಮ್ಮಡ Smd. II). ತದೆವನ್ನೆ ಎಂ ಕಾರಣಂ, ಕು ರುವತೀ, ಎಮುಗೀಗರ್? (151). ತದವರ್ಥಂ (ತಗಂ Čt. I, 46). ತದಮ ಗೆಯ್ಯವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ, ಜಡಕ್ರಿಯ HIA.). See Rāv. 5, 88; 18, after 61 & 95; J. 28, 45; 80, 28; Rām. 26, 21; B. 5, 130. 2, to stop; to detain (ತಡುಲು Čt. I, 51; J. 2, 28); to restrain, to check, to keep down, as anger, etc.; to endure; to bear patiently (J. 4, 29; 8, 28; My.; M.). ಕಡ್ಡಿ ತದೆವುಡಿ ಕಡಲಂ? (Bh. 1, 19, 18). ಹಸಿವೆಯನ್ನೂ ನೀರಡಿಕೆಯನ್ನೂ ತಡೆಯುವ ಗುಣ (B. 5, 35). 3, to be bearable, to agree with (My.). ಮುಟ್ಟಿ ನವಂಗಿ ರಾತ್ರೀ ಊಟ ತಡೆಯುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 152). 4, to be able to bear or stand, as a vessel may bear knocks or blows without being broken; to last, to wear well, as cloth (My.).

ತದೆ tadē. 2. (Smd. 250). = ತದ 1, etc. A check, an impediment, an obstacle; restraint (My.; Tē.; T. ತಡ್; Si. 107. 201. 876. 891; Bh. 6, 2, 2; J. 4, 20); a small plate at the end of a screw to prevent it from loosening; a bit of wood, etc., placed in the hole of the ear-lobe to keep it open (My.); a charm (My.); delay (My.; Tē.). — ತದೆ ಕಟ್ಟು. = ತದಗಟ್ಟು No. 2. (My.). ತದೇ ಕಟ್ಟುವವನ ಮುನ್ನೆ ಮುಡಿ ಯೇನು? (Prv.). — ತದಗಟ್ಟು. 1. = ತದಗಟ್ಟು. (My.). — ತದೆ ಗಟ್ಟು. 2. A dam (My.); that is tied to the wrist, etc., as a charm (My.). — ತದಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A dam (My.). — ತದಗಡಿ. -ಕಡಿ. To cut so as to impede or stop (J. 20, 15, 46, 48; 22, 27; 25, 52). ಕಾದ ಕೋಣಗವ ಹಿಮ್ಮಡುವ ತದಗಡಿದು (Rāghc. 17, 74). 2, to overcome an impediment (J. 12, 48). — ತದಗಾರ್. -ಕಾರ್. = ತದಗಾರ್. (Grj. 3, 22; Rāv. 18, after 95; J. 25, 54). — ತದಗಡವು. -ಕಡವು. To throw down so as to impede one's progress: to impede, to stop (J. 8, 37). — ತದಗಡೆ. -ಕಡೆ. To be impeded and fall, to stumble (Rāv. 6, after 24). — ತದಗೊಳಸುವಿಕೆ. -ಕೊಳಸುವಿಕೆ. Impeding, stopping (ಉದ್ದಾನ, ಬನ್ನಿನ Si. 265). — ತದಿವುಡಿ. -ವುಡಿ. To let go the oheck of something, to free one's self (J. 8, 29). — ತದಿವೇಲಿಕಾತಿ. -ವೇಲಿಕಾತಿ. A huntswoman who stops or charms (Bh. 3, 8, 10). — ತದೆ ಹಾಕು. To stop (My.); to make objections (B. 5, 289); to raise obstacles (My.).

ತದೆ tadē. Thh. of ತದಿ. ತೂಪಾಯ ತದೆ (ತಲೆ Mr. 418).

ತದ್ದು taddu. = ತರದು, etc. (S. Mhr.). See ಬೆಕ್ಕಿನ ತದ್ಡ ಗಿಡ.

ತನ್ ತan. = ತಂ (ತಣ್), etc. Coolness, cold. (T., M.; cf. ತಳ 2, ತಣಿ 1). — ತನ್ಗದಿರ್. -ಕದಿರ್. = ತಂಗದಿರ್. A cool ray (Litr. 8, 2, 7). — ತನ್ಗದಿರ್. = ತಂಗದಿರ್. (ತಳಗದಿರ್, ತಿಂಗರ್, ತಂಗದಿರ್, etc., ಚನ್ನ Smd. 15, 16; Rāv. 18, 61). — ತನ್ಗದಿರ್ನ ನ್ನಯ. -ಅನ್ನಯ. The lunar race (J. 15 sum.). — ತನ್ಗದಿ ರಾದಿ. -ಅದಿ. The Greek partridge (ಚೊನ್ನವಕ್ಕಿ Čt. I, 39). — ತನ್ಗರಗ. -ಕರಗ. A cool jar: a crystal jar (Abh. P. 7, after 106; V. 4, 25). — ತನ್ಗರ್. -ಕರ್. The moon-gem (ಚನ್ನಪಾನ್ವ ಸೆ.). — ತನ್ಗಾಳಿ. = ತಂ. (Čpr. 2, after 93; 6, 93; Abh. P. 9, after 120). — ತನ್ಗೊಳಿ. = ತಂ. (J. 18, 13). — ತನ್ಗೊದರ್.

-ಸೊಡರ್. (Smd. 83). An extinguished lamp. — ತಣ್ಣೇರ್.
-ನೀರ್. -ರು. Cool or cold water (C.; B. 4, 158). ತಣ್ಣೇರು
ಅದರೂ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ದೊರಕ ಬೇಕು (Prv.). — ತಣ್ಣೇರ್. — ತಳಿ.
To sprinkle cold water (J. 19, 16). — ತಣ್ಣೇರ್. — ಎರರ್.
A cool breeze (Öpr. 8, 103; Räv. 2, 27). — ತಣ್ಣೇರ್. — ಎಲ
ರ್. (Smd. 214). A cool breeze (Öpr. 3, 15, 94; 5, after 19;
J. 8, 18; 29, 49). — ತಣ್ಣೇ. — ಎಲೆ. A cool leaf. ಅರಬ್ಬಿ ತಾ
ವರೆಯ ತಣ್ಣೇ (Öpr. 7, after 92). — ತಣ್ಣೇ. — ನೆದರ್. (Smd.
190). A cool shade (Öpr. 7, 80; Abh. P. 14, 194; Bp.
5, 45; Räv. 1, after 130). — ತಣ್ಣೇ. — ವನಿ. A cool drop
(Öpr. 7, 84). — ತಣ್ಣೇ. Assuaged, moderate heat or
shine of the sun (Abh. P. 2, 5; 11, 177). — ತಣ್ಣೇ. — ಪು
ದರ್. (Smd. 78). A cool sandbank or island; cool sand
(Abh. P. 7, after 31; 9, after 75; 14, 48; V. 4, 25).

ತಣಕ ತಾಕ. = ತಳಿ. A sound in imitation of
quick motion and flashing. — ತಣಕೆನ್ನು. — ಎನ್ನು.
A quick motion or flash to take place. ತಣಕೆನ್ನು ಹಾಡಿದ
ನು; ತಣಕೆನ್ನು ಮಿಂಚಿತು (My.).

ತಣಕಾಯಿಸು ತಾಕಾಯಿಸು. (fr. ತನಕ). To inquire after, etc.
(My.).

ತಣಲು ತಾಲು. Glowing coals (My.; T. ತಣರ್; T.
ತದರ್, fire).

ತಣನ ತಾಪಾ. = ತಳನಾರ. (P Bp. 32, 22).

ತಣವು ತಾಪು. = ತಳವು. (ಸಾಹಿತ್ಯ, ತರ್ಪಣ, ತೃಪ್ತಿ Si. 317;
My.).

ತಣಸು ತಾಪು. = ತಳಸು 2, ತಣ್ಣಸು. Coldness; wet-
ness (My.).

ತಣಾಯಿಸು ತಾಕಾಯಿಸು. = ತಣಕಾಯಿಸು. (My.).

ತಣೆ ತಾನಿ. 1. (= ದಣೆ). To grow cool or of proper
temperature; to be refreshed; to be satis-
fied or satiated; to be or become sufficient;
to be calmed or appeased (ತೃಪ್ತಿ Smd. Dh.; My.;
T., M.; Të. ತನ). 2, to be subdued, get feeble
or fatigued (ದಟ್ಟನ್ನದಾ Öt. II, 34; T., M.). See Öpr.
2, 57, 84; 7, 88; Grj. 1, 62; 4, 47, 64; Bp. 15, 25; 42, 34;
59, 3, 24; Bh. 8, 27, 7; ಬಸುಮದಣೆ, ಮನ, ಮನನ್.
P. ps. ತಣೆತು (Öt. II, 34), ತಣೆದು (C.).

ತಣೆ ತಾನಿ. 2. (Humbled state), shame, modesty
(ನಾಚಿಕೆ G.).

ತಣೆಗೆ ತಾಪಿಗ. = ತಳಿಗೆ. (My.).

ತಣೆಪು ತಾನಿ. 1. = ತಳಸು 1. To satisfy, to refresh,
to appease, etc. (ತೃಪ್ತಿ Smd. Dh.; Abh. P. 2, 8; Räv.
8, 117).

ತಣೆಪು ತಾನಿ. 2. = ತಳವು, etc. (Öpr. 9, 22).

ತಣೆವು ತಾನಿ. = ತಳವು. ತಣೆವು 2, (ತಣು), ತಣುವು 1.
Satiety, satiation, etc. (ಪರ್ಯಾಪ್ತ, ಉಪಸಮ್ಪನ್ನ, ತ
ರ್ಪಣ, ತೃಪ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ Nr., Hlk.; Öpr. 3, 43; Bp. 35, 2; ಸೇವ.
1, 21; Mhr. ಧಣಿ). ತಣೆವಿಲ್ಲದವನು (ಅನೇಷಣ Hlk.). ಮೀಡಾ
ತಣೆವಿಲ್ಲದಂ (ಅನೇಷಣ Mr. 231). ಅವುಡದ ಕಾಣ್ಕೆಯಂ ತಣೆವು ಕಡೆ
ಗಣೆವದು, ಅದು ಅನೇಷಣಂ (Nr.).

ತಣೆಸು ತಾನಿ. 1. = ತಳಸು 1. (Bp. 4, 47; 22, 58; 24, 53;
25, 2; 26, 19; 27, 59; 32, 30; 39, 63; 46, 75; 61, 54; Räv.
1, 11). — ತಣೆಸು ತಣೆಸು. rep. (Bp. 6, 29).

ತಣೆಸು ತಾನಿ. 2. = ತಳಸು, etc. (My.).

ತಣು ತಾನು. (Smd. 59). (= ತಣುವು).

ತಣುವು ತಾನುವು. 1. = ತಣೆವು, etc. (My.).

ತಣುವು ತಾನುವು. 2. = ತಣು, etc. (My.).

ತಣ್ಣೆ ತಾಣ್ಣೆ. 1. (= ಹಣ್ಣೆ). Connection, intercourse (ಗೊಡವ
My.). ತಣ್ಣೆ ತಣ್ಣೆದರೂ ತಕರಾರು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ತುಣ್ಣುಮುಣ್ಣೆ ತಣ್ಣೆ
ಹದೇತು (Prvs.).

ತಣ್ಣೆ ತಾಣ್ಣೆ. 2. A quarrel, a dispute; a troublesome and a
necessary business (My.; Mhr., H. ತಣ್ಣಾ); trouble, an-
noyance (My.; Të; T. ತಣ್ಣೆ). ತಣ್ಣೆಯವನ ನಣ್ಣೆಗೆ ಸಲ್ಲ, ಒಣ್ಣೆ
ಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸಲ್ಲ (Prv.). See Prvs. s. ಒಣ್ಣೆ 2, ಒಣ್ಣೆಗ,
ಪ್ರೇಮ. — ತಣ್ಣೆಯವ. — ಅವ. A troublesome man (My.).

ತಣ್ಣು ತಾಣ್ಣು. = ತಣ್ಣೆ 2. — ತಣ್ಣು ಮಾರಿ. A troublesome person
(My.).

ತಣ್ಣು ತಾಣ್ಣು. A mass; a multitude; a crowd; a
troop; a company, a party (ಗುಮ್ಮ, ಗುಣ್ಣು, ಒಮ್ಮರ್,
ತುಮಗ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Smd. 54; ಬಂಗುಳಿ, ಥಟ್ಟು, ಕದಲೆ, ಗದಣ,
etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಒಳಿ Bhn.; My.; Të; Mhr. ತಾಣ್ಣು; see
T., M. s. ತಡಿ 1; cf. ದಟ್ಟು 2). ತಣ್ಣದ ಜನರು ಹಣ್ಣು ಒಡ ಕೊಂಡು
ಹೋದರೆ ಮುಣ್ಣೆಯಿಂದ ಕಡೆ (Prv.). See Bp. 4, 5; Abh. P. 13,
after 54; 13, 63; Grj. 2, after 106; Prll. 3, 30; J. 5, 13;
6, 34; ಇತ್ತಣ್ಣ; ತಣ್ಣಿವೆತ್ತಣ್ಣ. — ತಣ್ಣ ತಣ್ಣ. rep. (Bp. 6, 20;
11, 2; 24, 1; 28, 48; 59, 27; 61, 10; J. 17, 10). — ತಣ್ಣ
ಮೈದ. — ಎವೆದ. To meet or come together, to convene (V.
36, 65).

ತಣ್ಣ ಕ ತಾಣ್ಣ. Right preparation, complete performance;
decoration; 2, a composition abounding in compound
words (cf. ದಣ್ಣೆ). 3, a juggler, a cheat. 4, the trunk of
a tree.

ತಣ್ಣ ಕಾಡಿ ತಾಣ್ಣ-ಕಾಣ್ಣ. One who amasses; a man
who has a large amount of— (Bp. 88, 25).

ತಣ್ಣ ವಾಳ ತಾಣ್ಣ-ವಾಣ್ಣ. = ತಾಣ್ಣ ವಾಳ. Cast iron (Si. 332;
T.; Të. ತಣ್ಣ ವಾಳ).

ತಣ್ಣ ತಾಣ್ಣ. = ತಾಣ್ಣ ಸ. Pincers, tweezers, tongs (ಲಾಳಿ,
ಗಾಳುಕ, ಇಕ್ಕುಡಿ Mr. 883; Bp. 44, 14; My.; Të. ತಣ್ಣ ಸ, ತಾಣ್ಣ ಸ;
M. ತನಾಸ್ಸು; Portuguese tenaz).

ತಣ್ಣ ಸಿ ತಾಣ್ಣ. = ತಣ್ಣ ಸ. (Räv. 5, 58).

ತಣ್ಣ ಸು ತಾಣ್ಣ. = ತಣ್ಣ ಸಿ. N. of a thorny tree
(ಕಣ್ಣಿಕೆ Mr. 121).

ತಣ್ಣ ತಾಣ್ಣ. = ತಣ್ಣ ಸಿ. ತಾಣ್ಣ ಮುಣ್ಣಾ ವಾಸುದೇವ (= ತಣ್ಣ ಸಿ;
Prv.).

ತಣ್ಣ ತಾಣ್ಣಿ. = ತಣ್ಣಿ 2. Cold; coldness (C.; Mhr., H. ತಣ್ಣಿ;
B. 5, 86, 239, 257); wetness (My.).

ತಣ್ಣ ತಾಣ್ಣ. (= ತಡಿ 1? or Tbh. of ದಣ್ಣೆ). A staff; a
club (Bp. 38, 18; 42, 19; T.); a heavy (iron) club
(Öpr. 7, 139).

ತಣ್ಣ ತಾಣ್ಣ. 1. Tbh. of ತರ್ಪಣ. (Si. 310).

ತಣ್ಣ ತಾಣ್ಣ. 2. One of Śiva's door-keepers or attendants,
and an original teacher of the arts of dancing and
mimicry.

ತಣ್ಣಲಿ ತಾಣ್ಣಲಿ. Rice cleaned from the husk (ಅಕ್ಕಿ Mr. 14).
2, the vegetable substance *Erycibe paniculata*. ತಣ್ಣಲಂ
ವಸ್ತುಮೂಲಂ (Prv.).

ತತ್ವದು tattudu. Third person singular of the imperfect of ತದೃ 1 (J. 25, 58).

ತತ್ವನ tattva. = ತವನ. (Dp.; T.).

ತತ್ವ ತದ-tva. = ತತ್ವ 2. (Sk.).

ತತ್ವ ತದ-tvam-asi. Thou art that, viz. the supreme soul (a common vedāntic expression, e. g. Abhā. 3, 19).

ತತ್ವರ tad-para. Subsequent to that; following after, inferior. 2, having that as one's highest object or aim, intent upon, totally devoted to, attending to closely and anxiously (ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರಬಂಧ, ವರಾಯಣ, ಪ್ರೇಮಗೀಯನ Mr. 229).

ತತ್ವರತೆ tad-paratē. Entire devotion or addition to. (Cpr. 3, after 38; 8, after 4).

ತತ್ವರುಷ tad-purnsha. The original or supreme soul. 2, a class of compounds in which the last number is defined or qualified by the first without losing its original independence (Śmd. 89 Mdb. Cm.; 196. 201. 209; Kāv. I, 3, 6-9. 49-52).

ತತ್ವರುಷವಕ್ತ್ರ ತatpurnsha-vaktra. One of the faces of Śiva (Śik. 5, 6).

ತತ್ವರ್ವ tad-pūrva. Prior, former. (My.).

ತತ್ರ tatra. 1. In that, therein; on account of that; there; thither; then.

ತತ್ರ tatra. 2. Tbh. of ತನ್ತ್ರ. — ತನ್ತ್ರ ಬಿತ್ತಿ. reit. Jugglery. ತನ್ತ್ರ ಬಿತ್ತಿಯವನ ಮುನ್ನೆ ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಆದ (Prv.).

ತತ್ರಭವತೆ tatra-bhavat. Your honour there: venerable, respectable (used in speaking of a person not present). See ಪೂಜಾವಚನ.

ತತ್ರಾಣಿ tatrāṇi. (tatrāṇi). — ತತ್ರಾಣೀಯ. The poohard, Fniignia ferina (Bd.).

ತತ್ವ ta-tva. 1. The letter or syllable ತ (Śmd. 103. 350).

ತತ್ವ tatra. 2. = ತವನ, ತತ್ವನ, ತತ್ವ. The state of being that; true state, real state; reality, truth; essential nature; the very essence; the real nature of the human soul as being one and the same with the universal soul; a principle; a first principle or an elementary substance: bhū, sañña, tēja, anīa, ākāśa (Mr. 53), or satva, rajasa, tamasa (ಸತ್ವಾದಿಗಳು 259), or any one of the twenty-five śāṅkhya first principles; the number 25 (ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯ 348); Brahma; a kind of śīśāha (Kāv. III, 3, B, 148 seq.); slow time in music. — ತತ್ವನಮು. -ವೆದು. The essence (of something) to have been born or be (Bp. 61, 1).

ತತ್ವಜ್ಞ tatra-jña. Knowing the truth or true nature of anything; understanding the principles of a science thoroughly (Kāv. III, 3, B, 148).

ತತ್ವಜ್ಞನ tatra-jñāna. = ತತ್ವರೋಷ, q. v.

ತತ್ವಾರ ತatvāra. Want, lack (My.). ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಕ್ಷೀರಣಾ ಗರಭಟ್ಟ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಗೊಳಿಗೆ ತತ್ವಾರ (or ಗೊಟ್ಟು, Prv.).

ತತ್ವಾರೋಷ tatra-āśoka. Knowledge of the truth, etc. (ತತ್ವಜ್ಞಾನ Śmd. 8 Cm.).

ತತ್ವನ tad-sama. The same with it; equal to it. 2, one of the terms that are not borrowed from Samskrita, but exist in Kannada as well as in Samskrita (Śmd. 220. 384-387; C. II, 2; Kk. 3. 95. 100; Śm. 77. 119; see ಸಮಾನ); the Śmd. adduces 21 such tatsamas (384).

ತಥಾ tathā. So, thus. 2, yes, it is so. See Prv. s. ರಾಜ.

ತಥಾಗತ tathā-gata. Being in such a state or condition. 2, a Buddha; a Jina.

ತಥ್ಯ tathya. = ತತ್ವ 2. True, real, genuine; truth, reality. (J. 9, 31). ಸಂಸಾರಿಗೆ ತಥ್ಯ, ರೋಗಿಗೆ ಪಥ್ಯ (Prv.).

ತದ tad. = ತತ್, etc. He, she, it, that, this. 2, therefore. (Śmd. 100).

ತದಕು tadaku. 1. To strike, to beat (My.).

ತದಕು tadaku. 2. Striking, beating. See Prv. s. ಮುದಕ.

ತದನಂತರ tad-anantara. Nearest or next to that; immediately upon that, thereupon, then (J. 7, 19; 10, 38; 24, 65; C.).

ತದಲು tadalu. = ತದ್ಲು. A frame of thorns, etc., used as a gate in a hedge (My.; T. ತದಲ್, firmness, stability, cf. ತಗ್ಗಿ; ತತ್ತು, a hedge of briars, etc.; a wicket or small gate; lines of intrenchment).

ತದಾ tadā. At that time, then.

ತದಾಪ್ಪ tadātpa. Time being, present time.

ತದಾನೀಂ tadānīm. Then.

ತದಾರಭ್ಯ tad-ārabhya. Beginning from that time, thence, since then (My.; Tē.).

ತದಿಕು tadiku. = ತದುಕು. The gum olibanum tree, Boswellia thurifera (ಸಲ್ಲಕಿ, ಗಜಪ್ರೇಮ Mr. 123; Cpr. 5, after 64).

ತದಿಗಾ tadigā. Sounds used in beating time in music (My.; cf. ತನ್ದನತಾನ). — ತದಿಗಾಭೋ. = ತದಿಗಾ. (My.).

ತದಿಗೆ tadigē. Tbh. of ತೃತೀಯ (Śmd. 343. 359. 373; Śm. 19).

ತದೀಯ tadīya. His, hers, its, theirs; such. (Bp. 3, 6; 4, 56; 13, 49).

ತದು tadu. Tbh. of ತವ. (Bp. 19, 32).

ತದುಕು taduku. = ತದಕು. (ಸಲ್ಲಕಿ, ಗಜಪ್ರಿಯೆ Hā.; ಗಜಪ್ರಿಯೆ ಸುವಣ, ಸುರಭಿ, ರಸೆ, ಮಹೇರಣೆ, ಕನ್ದುರುಕಿ, ತಲ್ಲಕಿ, ಹ್ವಾದಿನಿ Nr.; ಗಜಪ್ರಿಯೆ, etc., ಅನೇ ಬೇಲಿ Śi. 153; Rāv. 5, after 55). ತದುಕನ ಧೂಪ (ಯಾವನ, ತುರುಷ್ಕ, ಪಿಡ್ಡಿಕ, ಸಿಹ್ನ Nr.; ಪಿಡ್ಡಿಕ, ಸಿಹ್ನ Śi. 406). ತದುಕನ ಮದ್ದಿ (ಯಾವನ, ತುರುಷ್ಕ, etc., ಅಸ್ಥಿಗ ಬೋಕ, ಹಾಲುಮದ್ದಿ Śi. 227; cf. ಮದ್ದಿಯ ಧೂಪ).

ತದೆ tadē. = ಸದೆ. To strike (ತಾಡನ Śmd. Dh.; T. ತಯ, M. ತಯ; Tē. ತನ್ನ; cf. ತಗಲು, ತಟ್ಟು 1).

ತದ್ಗತ tad-gata. Gone to that; bent or intent on.

ತದ್ಗುಣ tad-guṇa. The quality or virtue of anything; possessing these qualities. 2, a figure of speech in rhetoric, transferring the quality of one thing to another (Kāv. III, 3, B, 121. 140 seq.).

ತದಿನ tad-dina. That day (J. 10, 26); during the day; day by day. 2, the day of mourning for deceased relations (ಮೃತತಿಥಿ My.; Tē.).

ತದ್ಧು taddu. = ದದ್ಧು. Tbh. of ದದ್ಧು. (ದದ್ಧು Nr., Mr. 384; Śi. 202). ತದ್ಧುಳ್ಳವನು (ದದ್ಧುಣ, ದದ್ಧುರೋಗಿ Nr.).

ತದ್ಧರ್ಮ tad-dharma. Having that business; that business; that religion (My.).

ತದ್ಗತ tad-d-hita. Good for that, etc. 2, an affix which forms nouns from other nouns. 3, a noun formed by a

taddhita affix, a derivative noun. See Śmd. 6. 88. 110. 120. 232. 245. 252; Kāv. I, 1a, 6; I, 4, 1 seq.

ತದ್ಧಿತಪ್ರತ್ಯಯ taddhita-pratyaya. = ತದ್ಧಿತ No. 2. (My.).

ತದ್ಧಿತಲಿಂಗ taddhita-llīga. = ತದ್ಧಿತ No. 3. (Śmd. 88 Cm.).

ತದ್ಧಿತಾಂತ taddhita-anta. = ತದ್ಧಿತ No. 3. (My.).

ತದ್ಬಲ tad-bala. A sort of arrow; a sort of bow (ದಕ್ಷಾಸನ, 390, ದಿಲ್ಲ ಭೇದ Mr. 294).

ತದ್ಭವ tad-bhava. Born or coming from that (Śmd. 236). 2, a word corrupted from Saṃskṛta (Śmd. 334. 360. 375. 377. 383), (or from any other language).

ತದ್ಭಾವ tad-bhāva. Tho becoming that. 2, the substance, thing, or nature of that (Śmd. Dh. No. 67).

ತದ್ಭಾವ (tad-yama). Kindness, gentleness, mildness, peaceable behaviour (ಸಾಮ Ct. II, 49 in one MS.).

ತದ್ಬು tadbu. = ತದಲು. (My.).

ತದ್ವಚನ tad-vačana. That speech or word. (Śmd. 100).

ತದ್ವತ್ tad-vat. Having or containing that. 2, like that, in that manner, thus. 3, also, likewise.

ತನ್ ತan. 1. = ತಂ (ತಜ್), etc., ತನು. — ತನ್ನೆಲೆವುಳುಕ ಗಿಡ. -ಎಲೆ-ವುಳುಕ-. The herb or low shrub *Crotolaria verrucosa* Ltn. (St. & Pl.).

ತನ್ ತan. 2. = ತನ್ನ, ತಾ 1, ತಾಂ 1, ತಾನ್ q. v., ತಾನು. (Śmd. 178). Gen. ತನ (see ತನತು), Dat. ತನಗೆ (My.; Śmd. 133. 178; Nr.; Nn. 73; J. 8, 2; 28, 57; 29, 34; 30, 49; Bh. 1, 8, 8), ತನಿಗೆ (Sl. 69. 264. 265. 267. 293), ತಂಗಿ. Plural ತಮ್ (ತಮ್ಮ). ತನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತಮ್ಮದಿಗೆ ಮರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? — ತನಗೆ ಬನ್ನೆ ಹಾನಿ ಅರ್ಥದಿನ್ನೆ ಹೋಯಿತು. — ತನಗೆ ಇಲ್ಲದವನು ಪರರಿಗೇನು ಕೊಟ್ಟಾನು? — ತನಗೆ ಇಲ್ಲ, ಕೂಸಿಗೆ ಏನು ಹೊದಿಸಲಿ? — ತನಗೆ ಇಲ್ಲದವಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೇನು ಹೊದಿಸ್ತಾಳು? (Prvs.). ನಾಳೆ ತಿರುವಳೆ ಹುಟ್ಟಿತನ್ನರೆ ತನಗೆ ತಾನೇ ಇದಿಲ್ಲಾ ತುಣ್ಣುತನ ಕಡಿಮೆ ಅದೀತು (B. 4, 200). — ತನ ತನಗೆ. rep. (Bp. 10, 4; 18, 82; 57, 8; J. 13, 24). — ತನ್ನು. = ತನ್ನದು. (My.).

ತನ tana. An affix for forming true Kannada words, e. g. ಕಲಿತನಂ, ಆಶ್ರನಂ, ಪೆಣ್ಣನಂ (Śmd. 248); words like ಅರೋಹತನ are wrong formations (248).

ತನಕ tanaka. = (ಅನಕ), ತನ್ನ. Up to that measure: till, until, as far as (C.; Tē. ದನಕೆ, ದಾಕಾ, ದಾಕೆ; M. ತನ, T. ತನ್ನೆ, quantity, number, measure). ತನಿವಾರತನಕ (B. 1, 7). ಹುಡುಗರು ಹದಿನಾಡು ವರ್ಷದವರಾಗುವ ತನಕ (1, 12). ಇನ್ನಿನ ತನಕ (2, 33). ಅಯ್ಯದಿ ತನಕ (2, 42); ಕಡೆತನಕ (4, 197). ಇಷ್ಟು ದಿವಸತನಕ (4, 199). See Bp. 27, 22; 49, 18; 57, 12; 61, 57; B. 2, 6. 7; 3, 10. 67; 5, 59. 64. 72. 243; ಅಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಿ.

ತನಕೆ tanaki. Ascertaining; examination (My.; H. tanqih; Br. ತನಕೆ, ತನಕ್ಕು, ತನಿಬಿ).

ತನಕೆ tanakhē. An assignment on the revenues, an order for money; a standard rent-roll of villages (Mhr., H. ತನಕಾ; Br. ತನಕಾ, ತನಿಬಿ; R.).

ತನತು tanātu. ತನ-ಅತು. = ತನತ್ತು, ತನ್ನದು (Śmd. 178; Kk. 61). Its, hers. ನಿನತು ಜಲಮ್, ಎನತು ತೌಯಂ, ತನತು ಮಹಾಭೈರ್ಯಮ್ ಅವನಿತಗಿ (Śmd. 179).

ತನತ್ತು tanattu. ತನ-ಅತ್ತು. 1. = ತನತು, etc. (Śmd. 178; Ct. II, 102). See Śmd. 179. 144.

ತನಯ tanaya. A son. Feminine ತನಯಳ = ತನಯಿ. (Bp. 4 sam.; 5, 5; 11, 38; 42, 17).

ತನಯೆ tanayē. A daughter.

ತನಿ tani. 1. To thrive, to develop, to become full-grown, etc. P. p. ತನಿತು (Ūpr. 3, 15).

ತನಿ tani. 2. The state of having thriven, full, strong, fully developed, complete, matured, abounding in agreeable qualities, rich, etc. (T. ತನಿ, M. ತಯಿ, Tē. ತನಿ, to thrive, prosper, grow, increase, become full or fleshy). — ತನಿಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. A big piece of flesh (Abh. P. 13, after 54). — ತನಿಗಣ್ಣ. = ತನಿಗಮ್ಮ. (J. 26, 8). — ತನಿಗಮ್ಮ. -ಕಮ್ಮ. A full or rich fragrance (Śmd. 77; Ūpr. 7, 49; Abh. P. 3, after 75; J. 3, 8; 15, 9). — ತನಿಗುರ್. -ಕುರ್. Juicy sugar-cane (V. 4, 29). — ತನಿಗುರ್. -ಕಿರ್. A great, blazing fire (Abh. P. 11, 144). — ತನಿಗುರಿ. -ಕುರಿ. To be completely boiled (Bh. 1, 20, 54). — ತನಿಗುರ್. (Sl. 149). A kind of prickly nightshade. — ತನಿಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. A glowing coal (Rāv. 5, 34; V. 30, after 35; J. 3, 32; 13, 12). — ತನಿಗದದು. -ಕೆದದು. 1. To be greatly or completely scattered (Bh. 8, 23, 20; Rām. 3, 6, 7). — ತನಿಗದದು. -ಕೆದದು. 2. The state of being profusely scattered (J. 9, 24). — ತನಿನಗ. Great laughter (Rām. 6, 10, 10). — ತನಿಪರಿಮಲ. = ತನಿಗಮ್ಮ. (Rām. 2, 7, 3). — ತನಿಬಿಳು. A seed full of vital power (Bh. 2, 13, 9). — ತನಿಬಿಲ್ಲ. Delicious jaggery (Bh. 1, 15, 7). — ತನಿಯೆಡ. -ಎಡೆ. To throw delicious food to snakes to appease them (My.; Bh. 8, 2, 15). — ತನಿರಸ. A superior fluid, essence; excellent taste or flavour; great beauty. ಕಾಳ ದೊಳಗೆ ಕಾಮುಗಿಲ ಅಂಜನವ ಕಲಿಸಿ ತನಿರಸದೊಳು ಪೊರಳಿದ ನೀಲಪುತ್ರಿಕೆಗಲನ್ನೆ (Rāghā. 17, 64). ಕುದು ಕಬ್ಬಿನೊಳು ಹೊಕ್ಕು, ಅದಾ ವದೇ ತನಿರಸವ, ಪೊದಗಣ ಸೋಗಿಯುವನೆ? (Sp.). See J. 15, 47; 21, 57. — ತನಿವರ್. -ವರ್. A fully ripe fruit. ನೇಲಾಲ ತನಿವಣ್ಣಂ (Śmd. 85 Mḍb.). See Ūpr. 7, 88; Bp. 18, 16; 48, 11; Rāv. 2, 47; J. 3, 11. 31; 28, 20. — ತನಿವಣ್ಣು. = ತನಿವರ್. (Bp. 20, 26). — ತನಿವಾರ. -ವಾರ. Rich milk (V. 9, 107). — ತನಿವೀರರಸ. Great heroism (J. 8, 31; 12, 25; 13, 51; 23, 26). — ತನಿವೆಚ್ಚು. -ವೆಚ್ಚು. To increase much (Ūpr. 3, 45). — ತನಿವೆಳು. -ವೆಳು. A great or brilliant light or lustre (Bh. 2, 2, 1). — ತನಿವೇಟ. -ವೇಟ. Various love-gestures (Rāv. 11, 93). — ತನಿವೇಸಿಗ. -ವೇಸಿಗ. A very hot season (J. 15, 5). — ತನಿಮು. Great pleasure or joy. ಅನಾತುರದೊಳು ಚೊಕ್ಕಟದ ತನಿಮುವ ಮುಕ್ಕಳಿಸುವ ಅನುಭವ (Īdakhapḍānubhavasāra 1, 7). — ತನಿಸೂತಿ. Enormous plundering (Bh. 2, 4, 12). — ತನಿಸೊಬಗು. Great beauty (J. 6, 25). — ತನಿ ಸೋಂಕು. (or -ಸೊಂಕು). To cling to closely (Ūpr. 7, 94). — ತನಿಹರಕೆ. Great blessing or praising (Bh. 1, 7, 30). — ತನಿಹಳುಕು. A large piece (Bh. 2, 2, 103).

ತನು tanu. = ತನಿವು, ತನ 1, ತನುವು, ತಮ್ಮ. (My.).

ತನು tanu. Thin, slender, emaciated; small, minute; delicate, fine. 2, the body; self. 3, the skin. ತನುವವೆಯದ ನೋವಿಲ್ಲ, ಮನವವೆಯದ ಪಾವವಿಲ್ಲ (Prv.). — ತನುಗಮ್ಮ. -ಕಮ್ಮ. Fragrance of the body (J. 6, 12).

ತನುಕರಣ tanu-karapa. An organ, or the organs, of the body (Bp. 4, 65).

ತನುಜ tanu-ja. A son (ತನುಜಾತ Mr. 309; ಮಗ Nn. 48. 92).

ತನುಜಾತ tanu-jāta. = ತನುಜ. (Mr. 309; ಬಾಲಿತ, ಮಗ Nn. 131).

ತನುಜಾತ tanu-jāṭe. = ತನುಜ. (J. 2, 51).

ತನುಜೆ tann-jē. A daughter. See ಜನಕ.

ತನುತರ tann-tara. Thinner, more minnte; uncommonly small or insignifioant (Śiv. 2, 86).

ತನುತ್ರ tanu-tra. Armour, mail.

ತನುತ್ರಾಣ tann-trāṇa. Armour, mail.

ತನುತ್ಯ tanutva. Thinness, etc. See ಕರಿದ.

ತನುಧನವ್ಯಾಣ tanu-dhana-prāṇa. Body, property and life (J. 17, 35).

ತನುಧರ್ಮ tanu-dharma. The right, merit, or nature, of the body (Bp. 42, 20).

ತನುಭವ tann-bhava = ತನುಜ. (Bp. 24, 62. 63).

ತನುಮಧ್ಯ tanu-madhyē. N. of a vṛitta (Ūh.)

ತನುಮನುಧನ tann-mana-dhana. Body, mind and property (Bp. 1, 17; 2, 42; see ಅರ್ಥಪ್ರಾಣವಪುಸ್).

ತನುಮಿಕಾರ tanu-vikāra. Gesticulation (ಅಂಗಹಾರ Mr. 75).

ತನುವಿದಾಹ tann-vidāha. Burning or great heat of the body (Ūpr. 4, 33).

ತನುವು tanuvu. = ತನು, oto. (My.).

ತನುಸಮ್ಭವ tann-sambhava. = ತನುಭವ. (J. 2, 35).

ತನೂಕರಣ tanū-karapa. Making thin or fine, attennation, diminishing, weakening; paring. See ಬರೆ; ಕೆತ್ತು.

ತನೂಕೃತ tanū-kṛita. Made thin; pared.

ತನೂಜ tanū-ja. = ತನುಜ. (Ūh. v. 11; Ūpr. 2, after 53; Bp. 2, 3; 25, 25).

ತನೂಜೆ tanū-jē. = ತನುಜೆ. See Ūpr. 5, 102; Bp. 4, 32; ಶೈಲ ರಾಜ.

ತನೂದರಿ tann-ndari. Having a thin, delicate belly (Ūh. v. 89; Ūpr. 7, 139).

ತನೂನವಾತ tanū-napāt. The son or descendant of himself: Agni.

ತನೂನವಾತ tanū-napāta. = ತನೂನವಾತ್. (Mr. 46).

ತನೂಭವ tanū-hhava. = ತನುಭವ. (ಮಗ Nn. 126; Ūmd. 227).

ತನೂರುಹ tanū-ruha. The hair of the body; the wing of a bird.

ತನೇ tanē. = ಜನೇ, ತನೇ ೨, ಸನೇ. The embryo of beasts; pregnancy (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ Nr.; cf. 8k. ಭನ, the fetus in its second month). ತನೇ ಕರಗಿದ ಅಕಳು (ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯರ್ಥ, ಅವ ತೋಕೆ Nr.). ತನೆಯ ಅವು (ಪ್ರಹೃತಿ, ಗರ್ಭಿಣಿ Hk.). ತನೇ ಬಲಿಯ ಪರಿಕ್ಷೆ ಎನಿಸುಗು; ತನೇ ನಿಲಲು ಪ್ರಹೃತಿ (Mr. 180). See ಎಕ ದನೇ.

ತನ್ತ tanka. = ತನಕ. (My.).

ತನ್ತರ tantara. Thh. of ತನ್ತ. (My.). ತನ್ತರವಿಧವನಿಗೆ ಮನ್ತರ ಬೇಡ (Prv.).

ತನ್ತಿ tanti. Thh. of ತನ್ತಿ. (My.; Si. 61; B. 4, 97. 124. 157; B. 5, 219). — ತನ್ತಿಬಿಪ್ಪಾಲು. The telegraph (My.).

ತನ್ತಿಮೇಹ tanti-mēha. = ತನ್ತಿಮೇಹ. (My.).

ತನ್ತಿರ tantira. Thh. of ತನ್ತಿ. (My.).

ತನ್ತಿವಾದ್ಯ tanti-vādyā. A wire or stringed instrument. ತನ್ತಿವಾದ್ಯವನ್ನು ತಕ್ಕೆಯ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತನ್ತು tantu. = ತನ್ತುತು. Third person singular imperfect of ತರು (C.). ಕೇಳಿದ ಕವಿ ಊರಿಗೆ ಮಾರಿಯ ತನ್ತು. — ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮುಕ್ಕಾಡವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೇಡು ತನ್ತು. — ಕೋಪ ವಾಪಾ ತನ್ತು, ತಾಪ ಬ್ರಹ್ಮತೆ ತನ್ತು (Prva.). See Prv. s. ನಾಯಿ.

ತನ್ತು tantu. 1. A thread, a string, a cord; a filament or fibre; wire (ತನ್ತ, ನೂಲು Nn. 75; ಗುಣ, ನೂಲು 78; ನೂತ ನೂಲ ಎದಿ Mr. 530; ಸಾರಸದ ನಾಳದ ಎದಿ 421; ಪರಿ Śm. 106; ಎದಿ 112). — ತನ್ತುಹಾರುಹ. A cord-Brāhmaṇa, a Brāhmaṇa whose only merit is his sacrificial thread (Bp. 55, 38).

ತನ್ತು tantn. 2. Thh. of ತನ್ತ. (ಬಲುತನ್ತ, ಪರಿಗ್ರಹ Mr. 530; My.; Tē.). ಅಜಾರಮಾರ್ಗತನ್ತವನ್ ಅದಿವನ್ ಅವನೊವನ್ (ಬ್ರಹ್ಮ ವರ್ಷ Mr. 248).

ತನ್ತುಕರಣ tantn-karapa. Making thread. See ನೂಲ.

ತನ್ತುಕ್ರಿಯೆ tantn-kriyē. Working in thread; weaving. See ಕೆಡ್ಡು, ನಯ.

ತನ್ತುಗಾಹ tantn-gāṇa. = ತನ್ತುಗಾಹ. A onning, crafty, trickful man (My.). ತನ್ತುಗಾಹಿಗೆ ಯಾಕೆ ತನ್ತಿಯಾಟ? (Prv.).

ತನ್ತುಗ್ರಂಥಿ tantn-granthi. A knot in a thread. See ತಿರಿ.

ತನ್ತುನಾಗ tantn-nāga. A shark. (R.).

ತನ್ತುನಾಭ tantn-nābha. A spider (Tē., R.).

ತನ್ತುಪಟ tantn-paṭa. Cotton-cloth (Rām. 5, 8, 24).

ತನ್ತುಭ tantn-hha. Mustard seed, Sinapsis dichotoma Roxb.

ತನ್ತುಮಾತ್ರ tantn-mātra. Nothing but (the sacrificial) cord, only in the -. ತನ್ತುಮಾತ್ರ ದ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಂ (Prv.). 2, a thread, a string. See ಎದಿ, ನೂಲ.

ತನ್ತುಮೇಹ tantn-mēha. = ತನ್ತಿಮೇಹ. A partioniar stage of gonorrhoea (My.).

ತನ್ತುರ tantnra. Thh. of ತನ್ತ (Ūmd. 336 Mdh.).

ತನ್ತುವಾಯ tantn-vāya. A weaver. 2, a spider. 3, weaving. 4, a loom (ಮಗ Mr. 383).

ತನ್ತುವಾಯಕ್ರಿಯೆ tantuvāya-kriyē. A certain work done by a weaver. See ಕೆಡ್ಡು.

ತನ್ತು tantra. = ತನ್ತ 2, ತನ್ತರ, ತನ್ತಿರ, ತನ್ತು ೨, ತನ್ತುರ. A thread, a string (ತನ್ತು, ನೂಲು Nn. 75). 2, weaving; a loom. 3, raiment, vesture (ಪರಿಧಾನ, ಹೊದಕೆ 75). 4, the leading or principal action of a ceremony, oharacteristic or prevalent features, the regular order of ceremonies or rites, system, ritual, rule. 5, an established doctrine, a scientific treatise; a system. 6, magical and mystic formularies. 7, a medicament, a drug; a oharism. 8, an expedient, a design, a stratagem, as sowing dissension (ಉಪಾಯ 75; ಭೇದ, ತನ್ತಭೇದ 62; cf. ಪಂಚ-); onning, trick, intrigue, plot. 9, an oath or ordeal, curse, imprecation; designing, plotting (see Mr. s. ತನ್ತು 2). 10, royal retinue, a court, train; an assembly (ವಿಧಾನ, ಕೂಟ 75). 11, an army (ಸೇನೆ 75). 12, a division of class or caste (ಕುಲಭೇದ 75). 13, decoration (ಸಂಗರ, ಕೈಂಗಾರ 75). 14, the quality of being chief or principal (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯ 75). 15, the highest truth, real trnth, reality, certainty (ಪರಮಾರ್ಥ, ನಿಶ್ಚಯ 75). — ಮನ್ತವಿದ್ವರೂ ತನ್ತವರ ಬೇಕು. — ತನ್ತವನದಾಯನು, ಮನ್ತವನದಾಯನು, ಯನ್ತವನದಾಯನು ಎನ್ನಿನ ಬೇಡ! (Prva.). See Prv. s. ಮನ್ತ; ಯನ್ತತನ್ತ. — ತನ್ತಮೈರಸು. — ಎವರಸು. Expedients, etc. to be oombined with (Bp. 54, 75).

ತನ್ತುಕ tantnaka. New and unbleached, as cloth.

ತನ್ತುಗಾಹ tantn-gāṇa. = ತನ್ತುಗಾಹ. A man who uses an expedient, one who is fertile in expedients; a cunning, crafty man (My.). ತನ್ತುಗಾಹನನ್ನು ಕುತನ್ತುಗಾಹ ಜಯಿದ (Prv.).

ತನ್ತುಧ್ಯಕ್ಷೆ tantn-adhyaksha. A master of ceremonies (Rāv. 6, after 10 & 43). 2, a genoral (Ūpr. 10, after 1).

ತನ್ನಿ tantri. = ತನ್ನಿ. A string, a cord; a wire; the string or wire of a lute, etc. 2, a pūjāri. See Prv. s. ಮನ್ನಿ.

ತನ್ನಿಕೆ tantrikē. The plant *Cocculus cordifolius* DC.

ತನ್ನಿಸು tantrisu. To use an expedient, etc. See Nn. 147 s. ತ್ತಸ.

ತನ್ನನತಾನ tandana-tāna. = ತನ್ನನಾನ, ತನ್ನಾನತಾನ, ತನ್ನಾನತಾನಾನ. Sounds used in beating time in music (My.; Tō.; M. ತತ್ತಿತ್ತೋನ್ನ, ತನ್ನಿನಾದಿ; cf. ಐತ್ತದಗಡ್ಡಿದಣ, ತದಿಗಣ; Mhr. ತಣಾಣಾ).

ತನ್ನನಾನ tandanāna. = ತನ್ನನತಾನ. (My.).

ತನ್ನಲ್ tandal. (Śmd. 48. 58). Water-drops, spray, light rain (ಸೀವರ, ಜಲಕಣ Kk. 13; Śm. 35; ಸೋನೆ Ūt. 1, 101; II, 113; Ūpr. 1, 97; 2, 86; 5, after 19; Abh. P. 3, after 67; 4, 119; cf. ಹದದು).

ತನ್ನಾನತಾನ tandāna-tāna. = ತನ್ನನತಾನ. (My.).

ತನ್ನಾನತಾನಾನ tandāna-tānāna. = ತನ್ನನತಾನ. (My.).

ತನ್ನು tandu. 1. P. p. of ತನ್, ತರು.

ತನ್ನು tandu. 2. See s. ತನ್ 2.

ತನ್ನರಿಸು tandūrisu. = ತಾನ್ದರಿಸು, ತಾನ್ದರಿಸು. To grieve, to be distressed (ಚಿತ್ತಿಸು, ದೇವನ Kk. 52, o. rs. ತಾನ್ದರಿಸು, ತಾನ್ದರಿಸು).

ತನ್ನೆ tandē. Father (C.; ಜನಕ, ಪಿತೃವಪ್ತ ತಾತ Mr. 309; ಆವಕ Hlā., Si. 65; ವಪ್ತ, ತಾತ, ಜನಕ, ಪಿತೃ Hlā., Si. 190; M.; T. ತನ್ನೆ; Tō. ತನ್ನೆ, ತನ್ನೆ; it is said to be a Tbh. of Sk. ತಾತ, Śmd. 338. 356. 372; cf. védio ತತ, father). Occasionally it is an endearing appellation (like ಅಪ್ಪ), e. g. Bp. 47, 29; J. 13, 55. Plural ತನ್ನೆ ಎರ್, ತನ್ನೆಗಲ್ (Śmd. 120. 124), ತನ್ನೆಯರ್ (Bp. 32, 42; 48, 36), ತನ್ನೆಗಲು (C.). ಪ್ರಸಿದ್ಧವಪ್ತ ತನ್ನೆಗೆ ಪಟ್ಟಿದಾತನು (ಅಮುಷ್ಠಾಯಣಿ Hlā.). ತಾತನ ತನ್ನೆ (ಪ್ರಸಿತಾಮಹ, ಮುತ್ತಾತ Si. 192). ತನ್ನೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯವ ಎನ್ನ ಹೇಳಿಸಿದ ಅಮ್ಮಗನ ಮಗ. — ತನ್ನೆಯ ಮದುವೆಗೆ ಪಂಜು ಹಿಡಿಯುವ ಮಗ. — ಅರಸ ಯಾರಿಗೆ ತನ್ನೆ? ಸೂಳೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾಯಿ? — ತನ್ನೆಯ ಬದುಕು ತಾಯಿಗೆ ದಾನ. — ತನ್ನೆಯ ಹೋಲೋ ಕನ್ನಯ್ಯ (Prvs.). See ಮಲ; Bp. 60, 60; B. 1, 28; Rām. 3, 2, 15; J. 13, 55; 30, 24; 31, 34; Rāv. 13, 26; Bh. 1, 8, 17; Prvs. s. ನೋಗ, ಪಿತ. — ತನ್ನೆಗೆ ತನ್ನೆ. A paternal grandfather (ಪಿತಾಮಹ, ತಾತ Si. 192). — ತನ್ನೆಗೆ ಪಿತಾಮಹ. A paternal great-grandfather (ಪ್ರಸಿತಾಮಹ, ತಾತನ ತನ್ನೆ, ಮುತ್ತಾತ Si. 192). — ತನ್ನೆ ತಾಯ್. Father and mother (Bp. 46, 46). — ತನ್ನೆ ತಾಯಿಗಲ್. -ಳು. Parents (Bp. 3, 81; 14, 16; 25, 15; My.). ತನ್ನೆ ತಾಯಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳದ ಮಕ್ಕಳು ನಾಯಿದಾಯಿಗೆ ಹವ್ವ (Prv.). — ತನ್ನೆ ತಾಯ್ಗಲ್. = ತನ್ನೆ ತಾಯಿಗಳಲ್. (J. 28, 17). ತನ್ನೆ ತಾಯ್ಗಲು (ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು Nr.). — ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆ. = ತನ್ನೆಗೆ ತನ್ನೆ. (ಪಿತಾಮಹ, ತಾತ Nn. 22; B. 4, 156). 2, Brahmā (ಬೊಮ್ಮ Kk. 9). — ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆಯಲ್ಲದ. = ತನ್ನೆಯಯ್ಯನಿಲ್ಲದವ, q. v. — ತನ್ನೆಯಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆ. — ತನ್ನೆಯಯ್ಯನಿಲ್ಲದವ. Gaṇḍīka (ಎನಾಯಕ Kk. 5, o. r. ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆಯಲ್ಲದ). — ತನ್ನೆಯೊಡಹುಟ್ಟದವ. A paternal unole (ಪಿತೃವ್ಯ, etc. Nr.). — ತನ್ನೆವಾದಿ. Relationship by a father's side (My.).

ತನ್ನೆ tandra. Tired, fatigued; lazy. (R.).

ತನ್ನೆ ತೆ tandratē. = ತನ್ನಿ. (Ūpr. 4, 85).

ತನ್ನೆ tandri. ತನ್ನೆ tandrē. Fatigue, lassitude; sleepiness, drowsiness; fainting, exhaustion.

ತನ್ನೆ tann. = ತನ್ 2, (ತನ್ನು), etc., ತಾನ್, q. v. Gen. ತನ್ನ

(C.); Dat. ತನಗೆ (C.); Acc. ತನ್ನಂ (J. 18, 89), ತನ್ನನ್ನು (My.); Loc. ತನ್ನೆಳ್ (J. 29, 40), ತನ್ನಲ್ಲಿ (C.); Abl. ತನ್ನಿನ (C.). Pl. (ತಮ್), ತಮ್ಮ. — ತನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ತಾನೇ ತರಣು ಮಾಡಿ ಹರಿಸಿ ಕೊಣ ಹಾಗೆ. — ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಅಡಿಯದವಳು ನೆರಮನೆಯ ಬೊಮ್ಮಕ್ಕನ ಬಲ್ಲ ಕೆಳಗೆ — ತನ್ನ ತಾನೆದರೆ ಸುಜ್ಞಾನಿ. — ತನ್ನ ದನ್ನಾ ತಾನು ಮುದಿ ಕೊಣ್ಣು ಅನ್ನನ ಮೇಲೆ ದೂಡಿ ಹೇದಿದ. — ತನ್ನ ಮುನೆ ಉಪ್ಪು ಇಲ್ಲ; ಬೆನ್ನ ಹಿನ್ನ ಉರಿಯೋ — ತನ್ನ ಸುಮನೆ ಲೋಕದ ಸುಮ, ತನ್ನ ಕಷ್ಟವೇ ಲೋಕದ ಕಷ್ಟ. — ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತಾನು ಹೊರೆಯದವ ಮುನ್ನಾರ ಸಲ ಹುವನು? — ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ರಂಗ, ಪರಊರಿಗೆ ಮಂಗ. — ತನ್ನ ತಾನು ಅಡಿತರೆ ತಾನಾದನು; ತನ್ನ ತಾನು ಮಡಿತರೆ ತಾನು ಹೋದಾನು (Prva.). — ತನ್ನದು. -ಅದು 1. = ತನ್ನು 2, ತನತು, ತನತ್ತು. Its, his, hers (Śmd. 178; Ūt. II, 102; Bp. 51, 22; C.). — ತನ್ನಳ್. -ಅಳ್ 4. His, etc. own female or woman (V. 29, 28).

ತನ್ನಿ tanni. Second person plural of the imperative of ತನ್, q. v.

ತನ್ನು tannu. Perhaps = ತನ್ನ (but see ಉವಂ 2). — ತನ್ನುವಂ. Himself, herself, itself (Acc.; or: also him, etc.). ತನ್ನುವನ್ ಅಡಿಸುವ ಕೆಳದಿಯರ ತನ್ನವನು ಹೆಮ್ಮೆಗೊಳಿಸುತ (Prll. 3, 30). See Bp. 8, 7, 57; 39, 11; 40, 10; 44, 3; 55, 34.

ತನ್ನಧ್ಯ tad-madhyā. In its middle: meanwhile (My.).

ತನ್ನಿ tanvi. A delicate, slender, or graceful woman. (J. 11, 26). 2, N. of a vṛitta (Ch.).

ತಪ tapa. = ತಪ್ಪ 1, ತೊಪ, ತೊಪ್ಪ, (ದಪ 1, ದೊಪ್ಪ 2). A sound in imitation of the noise of blows, of running feet, of falling cow-dung, fruits, etc. — ತಪ ತಪ. rep. (My.; Tō.). — ತಪ ತಪನೆ. = ತಪ ತಪ. With the sound of ತಪ ತಪ (My.).

ತಪ tapa. = ತಪ 2. Heat; burning; shine (ದಾಪ Nn. 33). 2, the hot season. 3, the month of māgha (January-February, ತಪಸ್ Mr. 70). 4, austerity, penance. 5, a demon (ಗ್ರಹ Nn. 33). ತಪದ ಬಾಧೆಯಂ ಸಯ್ಯಸುವಾತನು (ದಾನ್ತ Hlā.). — ತಪಗಿಯ್. To perform or undergo penance. ತಪಗಿಯ್ಯ ಮುಖ್ಯಮುಖಿಯರ್ (Mr. 258). — ತಪಂಗೆಯ್. -ಂಗೆಯ್. = ತಪಗಿಯ್. (Abh. P. 15, after 80; Śēv. 2, 89). — ತಪಂಗೊಳ್. -ಂಕೊಳ್. To undertake penance (Abh. P. 16, after 34). — ತಪಮಾನ್. -ಅನ್. = ತಪಂಗೊಳ್. (Śēv. 2, 116). — ತಪಮರ್. -ಮರ್. = ತಪಂಗೆಯ್. (Śēv. 2, 115. 117). — ತಪವ್ವದು. -ವದು. = ತಪಗಿಯ್. (Bp. 4, 73). — ತಪವ್ವದುಹ. -ವದುಹ. Ascetic devotion, religious austerity (ಪರಿವ್ರಜ್ಯ, etc. Hlā.).

ತಪಸ್ಸೇಶವಹ ತಪಾಸ-klēśa-saha. Enduring with resignation the privations imposed by austerities.

ತಪಸ್ಸುಭಾವ ತಪಾಸ-prabhāva. The efficacy of devotion. (Ūpr. 2, 82).

ತಪಕ್ಕನೆ tapakkane. = ದಬಕ್ಕನೆ. All at once, slapdash (My.; Tō. ತಬುಕು, ತಬುಕ್ಕು). ತಪಕ್ಕನೆ ಬಿದ್ದನು (My.).

ತಪಟೆ tapatē. = ತಪ್ಪಟೆ, ತಬಟೆ, ತಮಟೆ, ತಮ್ಮಟೆ, ತಪ್ಪುಟೆ, ತಮ್ಮಟೆ, ತಮ್ಮಟೆ. A large tambourine beaten with sticks (My.).

ತಪನ tapana. Heating; burning; shining. 2, the sun. 3, a kind of hell. 4, a divine being or demon who fights with Garuḍa (ಗ್ರಹ Nn. 490). 5, pining, mental distress. ತಪನಸುತ tapana-santa. The son of the sun: Karna (J. 12 sum.). 2, Yama. 3, Śani. 4, Sngriḥa (My.).

ತಪನನುತನನ್ನನ ತಪಾನಸುತಾ-nandana. Karna's son Vṛishakētu (J. 12 sum.).

ತಪನೀಯ ತಪಾನಿಃ. To be heated. 2, gold.

ತಪನಕ್ಕಿ ತಪಾ-pakshi. The Bengai kite (ಚಿಲ್ಲ, ಮುನ್ನು ಮುಳುಕ Mr. 171, o. r. ಅತನ.).

ತಪರಾಮು ತಪಾರākhbu. A siap (Mhr. ಭಪಡಾಕ, ಭಬರಾಕ; My.).

ತಪಲೆ ತಪಾಲೆ. = ತಪಲೆ, ತಪೇಲಿ. A round brass or copper cooking-vessel (My.; Tē. ತಪಲೆ, ತಪೇಲಾ; T. ತಪಲೆ; M. ತಗಲೆ, ತನಲೆ; Mhr. ತಪೇಲೇಂ). See Prv. s. ತಲಿಪು.

ತಪಲೋಕ ತಪಾ-lōka. = ತಪನ No. 4, ತಪೋಲೋಕ. (Mr. 32).

ತಪವೇನ ತಪಾ-vēsa. Thb. of ತಪವೇಶ. A more masquerade of penance. — ತಪವೇನಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To put on the mere form of penance. ದ್ವಾಹ್ನರೋಳು ತಪವೇನಗೊಮ್ಮವಂ (ಧರ್ಮಧ್ವಜ, ಲಿಂಗವೃತ್ತಿ Mr. 254).

ತಪಶೀಲು ತಪಾśīlu. ತಪನೀಲು. A detailed account, details, a minute narration (My.; ವಿವರ Ū. 132; Br.; Mhr., H. ತಪಸೀಲು).

ತಪಶ್ಚರಣ ತಪಾś-čaraṇa. The practice of penance (My.).

ತಪಶ್ಚರಣೆ ತಪಾś-čaraṇē. = ತಪಶ್ಚರಣ. (My.; Bp. 12, 29).

ತಪಶ್ಚರ್ಯ ತಪಾś-čarya. = ತಪಶ್ಚರ್ಯ. (My.; Ū. 41).

ತಪಶ್ಚರ್ಯ ತಪಾś-čaryā. = ತಪಶ್ಚರಣ. (My.).

ತಪಶ್ರೀ ತಪಾ-śrī. The goddess called tapa (Ū. 2, 40).

ತಪಶ್ರೀಕ ತಪಾ-śrīka. A man possessing excellent austerity or being rich in austerity (Ū. 3, 70).

ತಪಸ್ ತಪಾś. = ತಪಸು, ತಪಸ್ಸು. Heat; fire. 2, austerity, penance. 3, the month of māgha (January-February). 4, one of the seven worlds, the region above the janaiōka, inhabited by saints or devotees after death. 5, the ninth inner mansion.

ತಪಸಿ ತಪಾśi. ತಪಸ್ಸಿ, (ತಪ್ಪಸಿ), ತಪಸಿ. Thb. of ತಪಸ್ಸಿ (Smd. 368; ಮುಖ Kk. 33, o. r. ತಪಸಿ). — ತಪಸಿಗಿಡ. = (ತಪ್ಪಸಿ), ತಪಸಿ ಮರ. The plant Caesalpinia bonducella Flamm., (Gniandina bonducella or bonduo Lin., see ಗಜುಗ; ಪ್ರಕೀರ್ಯ, ಪೂತಿಕ, ಕಲಿಕಾರಕ Si. 133). See ನವಲಿಗಿಡ.

ತಪಸಿಗ ತಪಾśiga. An ascetic or religious mendicant (Bp. 43, 28).

ತಪಸು ತಪಾśu. Thb. of ತಪಸ. (Bp. 45, 36).

ತಪಸ್ಯ ತಪಾśya. The month phālguna (February-March). 2, = ತಪಸ್ಯ.

ತಪಸ್ಯೆ ತಪಾśyē. Religious penance, mental devotion.

ತಪಸ್ವಿ ತಪಾśvi. = ತಪಸಿ, etc. Practising austerities; an ascetic, a religious mendicant (ಯತಿ Nn. 109). 2, a mendicant, a pauper. 3, poor, miserable, pitiable (ಕರುಣ 109). 4, the flower Artemisia indica (ದವನ, ಮುಷುತಿ Mr. 136). 5, fire (ದಹನ, ಅಗ್ನಿ 109). 6, a kind of Pongamia glabra tree (ಕುಪಾತಭೇದ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 109).

ತಪಸ್ವಿನಿ ತಪಾśvini. A female devotee (J. 15, 16); a poor wretched woman. 2, spikenard, Vateria jatamansi.

ತಪಸ್ಸು ತಪಾśsi. = ತಪಸಿ, etc. (Bp. 32, 52, 58).

ತಪಸ್ಸು ತಪಾśsu. Thb. of ತಪಸ. (ದಾವ, ತಪ Nn. 66; ವರ್ಣ, ತಪ 71). ತಪಸ್ಸಿಗನ್ನೆ ಹೋಗಿ, ಕುಪ್ಪಸಾ ಕಳ ಕೊಡ್ತಿ. — ತಪಸ್ಸು ಇದ್ದ ವನೇ ಗಧಸ್ತಿ ಉಳ್ಳವನು (Prvs.).

ತಪಾತ್ಯಯ ತಪಾ-atyaya. The end of the heat: the rainy season.

ತಪಾಲು ತಪಾīn. = ತಪಾಲು, etc. (My.).

ತಪಿತ ತಪಿತa. Heated, burnt, spoiled. ತಪಿತ, a spoiled, ruined woman (J. 5, 61).

ತಪಿಸು ತಪಿಸu. = ತಪಿಸು. To be hot, to burn; to suffer pain (J. 17, 34; 23, 20; My.).

ತಪೇಲಿ ತಪೇli. = ತಪಲೆ, etc. (ಕುಣ್ಣ, ಪಿರರ, ಸ್ಥಾಲ G.; B. 2, 24; 3, 58).

ತಪೋಧನ ತಪಾś-dhana. Rich in penance; ascetic, pious; richness in austerities; an ascetic, a devotee. (Ū. 9, 21; Bp. 16, 6; 19, 79; 24, 30; 52, 3; J. 2, 30).

ತಪೋಧನನಿಧಿ ತಪೋdhana-nidhi. An ocean of austerity-riches (Bp. 52, 5).

ತಪೋನಿಧಿ ತಪಾś-nidhi. A treasury of austerities and penance, an eminently pious man. See ತಪನಿಧಿ; J. 2, 15.

ತಪೋಬಲ ತಪಾś-bala. The power acquired by austerities (J. 10, 45).

ತಪೋಭರ ತಪಾś-bhara. A mass of austerities (Ū. 4, 16).

ತಪೋರಾಜ್ಯ ತಪಾś-rājya. The empire or reign of austerities (Ū. 2, 41).

ತಪೋಲಕ್ಷ್ಮಿ ತಪಾś-lakṣmi. The riches of austerities (Ū. 4, 60).

ತಪೋಲೋಕ ತಪಾś-lōka. = ತಪಲೋಕ. (My.).

ತಪೋವನ ತಪಾś-vana. A penance-grove. (Ū. 4, 15).

ತಪೋವೃದ್ಧ ತಪಾś-vṛiddha. Very ascetic or pious. (J. 32, 10).

ತಪೋವೇಶ ತಪಾś-vēsa. = ತಪವೇಸ. — ತಪೋವೇಶಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ತಪವೇಸಗೊಳ್. ತಪೋವೇಶಗೊಡ್ಡವನು (ಧರ್ಮಧ್ವಜ, ಲಿಂಗವೃತ್ತಿ Hlā.).

ತಪೋವೇಷಿ ತಪಾś-vēshi. He who has the garb of an ascetic on; a hypocritical ascetic (Bp. 24, 40).

ತಪ್ತ ತಪ್ತa. Heated; hot; burnt; afflicted. See ಸನ್-; Bp. 50, 42; J. 11, 31. 32, 40.

ತಪ್ತಮುದ್ರಾಂಕನ ತಪ್ತa-mudrā-āṅkana. Branding (the upper arm) with a hot seal (on which there is either a śaṅkha or cakra, My.).

ತಪ್ತು ತಪ್ತri. Heating; a heater. See ಉಪ.

ತಪ್ಪ ತಪ್ಪa. 1. = ತಪ, etc. — ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ. = ತಪ ತಪನೆ. (My.).

ತಪ್ಪ ತಪ್ಪa. 2. Present relative participle of ತಪ 1, q. v.

ತಪ್ಪ ತಪ್ಪa. 3. = ತಪ. A present relative participle of ತಪ, e. g. Bp. 18, 13; 26, 6; 30, 9; 53, 22.

ತಪ್ಪ ತಪ್ಪa. 4. = ತಪ್ಪಲೆ 2. See ತಪ್ಪ ತಪ್ಪಲ್ s. ತಪ್ಪಲ್ 2.

ತಪ್ಪಲೆ ತಪ್ಪalē. = ತಪಲೆ, etc. (My.; Tē. ತಪ್ಪಲೆ; M. ತಪ್ಪಲೆ).

ತಪ್ಪಲಿ ತಪ್ಪadi. See s. ತಪ್ಪ 2.

ತಪ್ಪಣ ತಪ್ಪaṇa. Thb. of ತಪಣ, q. v.

ತಪ್ಪನೆ ತಪ್ಪanē. = ತಪ್ಪ 1, (ತಪ್ಪನೆ 2). Quickly, suddenly, all at once (My.; Tē. ತಪ್ಪನೆ, ತಪ್ಪನೆ, ದಬ್ಬನೆ; M. ತರುತ್ತನೆ). ತಪ್ಪನೆ ಬಾ! ಅನ್ನರ ತಪ್ಪಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಪ್ಪಲ್ ತಪ್ಪal. 1. Stumbling; erring; missing. — ತಪ್ಪಲಿ. -ಅಡಿ. A staggering, tottering, or false step (Bp. 44, 2). — ತಪ್ಪಲಿಡ್ಕ. -ಎಡ್ಕ. A man who misses the mark in shooting (ಅಕ್ಷುತ Mr. 296).

ತಪ್ಪಲ್ ತಪ್ಪal. 2. = ತಪ್ಪಲಿ 1, ತಪ್ಪಲು q. v., ತಪ್ಪಲೆ. A level expanse round the foot of a mountain,

level ground on the top or edge of a mountain, table-land. ವನಮ್ ಅದು ಆ ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಲಾಪ್ಪಿ ತೀವರಲ್ ಉಪತ್ಯಕನಾಮಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 151). ತಪ್ಪಲಳ್ (see s. ಕಕ್ಕಿಡ್ 1). See J. 10, 3; 26, 4; Rēv. 5, 53; ರನ್ನದಪ್ಪಲ್. — ತಪ್ಪ ಪಪಲ್. rep. (J. 28, 41).

ತಪ್ಪಲ tappala. 1. = ತಪ್ಪಲೆ 2, etc. (B. 4, 213). — ತಪ್ಪಲ ಸೀಮೆ. A table-land (B. 4, 115, 116, 163).

ತಪ್ಪಲ tappala. 2. = ತೊಪ್ಪಲ, etc. See ಮುಪ್ಪು.

ತಪ್ಪಲು tappalu. = ತಪ್ಪಲೆ 2, etc. (ಸ್ಪು, ಪ್ರಸ್ಥ, ಸಾನು Nr.; My.). ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು (ಕಟಕ, ಸಾನು, ಪ್ರಸ್ಥ Nr.; ಬೇಟಿ, ಗಿರಿಸಾನು Nn. 23; ಸಾನು 90; ಕಟಕ, ಪರ್ವತೋಪತ್ಯಕ 127; ಕಕುಡ, ಅದ್ರಿ ತಟ 143; ಕೂಟ, ಮೇಲಿಬಲೆ 152, o. r. ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ).

ತಪ್ಪಲೆ tappalē. = ತಪಲೆ, etc. (My.). ತಪ್ಪಲೆಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ಹೋದರೆ ಕಪಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದದ್ದು ಹೋದೀತೇ? (Prv.). ತಪ್ಪುಗೆಯು ತಪ್ಪಲೆಯು ಅವು ತಾಮ್ ಉಪ್ಪುದಕ್ಕೆ ಕುಡಿದವಕ್ಕೆ ಬಾಪವು (Jns. 42, 14).

ತಪ್ಪಲ tappasi. (= ತಪಸಿ, etc.). — ತಪ್ಪುಸಿಗಡೆ. The wild mangrosten, Diospyros embryopteris Pers. (St. & Pl.).

ತಪ್ಪಳಿಸು tappaliṣu. = ಚಪ್ಪಳಿಸು. (My.).

ತಪ್ಪಿತ tappita. = ತಪ್ಪು 2. (My.).

ತಪ್ಪಿಸು tappisu. To cause to miss; to cause to pass by or not to fall into; to let slip; to leave undone; to interrupt; to do without; to avert; to deviate; to swerve; to evade; to resort to subterfuges; to elude; to avoid; to escape, to run away, etc. (C.). ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಓಡಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪ್ರದ್ವಾತ, ಉದ್ವಾತ, ಅವಯಾನ, etc. Si. 296). ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗುವವನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು (B. 1, 12). ಕುಡುಮದ ಕುಡುಬನ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅಡವಿಗೆ ಹೋಯಿತು (2, 46). ಪಾರಿವಾಳ ತಾಂಬಿರನ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಅವನಿಗೂ ಹೋಗುವ ದಿಲ್ಲ (3, 113). ಅವರು ಬೇರಾದಷ್ಟು ನೆವ ಹೇಡಿ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣುಗೂ ಅವನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ (4, 6). ನೀನು ಈಗ ಎರಡು ದಿವಸದಿನ್ನ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿರ ಬಹುದು (4, 154). ಅದಿವ ಸಂಗಡ ಮನುಷ್ಯನ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅದು ಬಹುತರ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಒಟ್ಟೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದೆನು (4, 170). ನೀನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ (4, 154). ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು (C.). ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು (C.). ಇವನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಬೇಡ (C.). ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣುವನು, a man who escaped (C.). ತೆಟ್ಟಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು (C.). ಈ ಕಾಟದಿನ್ನ or ಈ ಕಾಟಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸು! (My.). See Bp. 13, 7; 14, 3; 30, 5; 34, 27; 43, 13, 28; 46, 47; 47, 12; 51, 48; 53, 15, 34; 60, 36; Prv. s. ಪರಹಿತ.

ತಪ್ಪು tappu. 1. To make a false step, to trip; to slip; to deviate; to commit an error, mistake or blunder; to be missed; to be forfeited or lost; not to come to pass; to fail; to disappear, to be passed (ಸ್ವಲನ śmd. Dh.; ತೊಲಗು śmd. 96. 132. 259 Cm.; C.; T., M., Tē., Tu.; T. also ತವರ್, ತವರು, cf. ತಪ್ಪುಂ 2); to miss. ತಪ್ಪಿದವನಿಗೆ ಒಪ್ಪು ಇಲ್ಲ. — ತಪ್ಪು ಬಿದ್ದವನಿಗೆ ತಪ್ಪು ಏನು ಮಾಡೀತು? — ಸೂಲು ತಪ್ಪಿದರೆ ಗೊಡ್ಡೇ? — ಜಾತಿ ತಪ್ಪಿದರೂ ನೀತಿ ತಪ್ಪ ಬಾರದು (Prv.). ತಪ್ಪದು (ಪ್ರಮಾಣ, ಸತ್ಯ Nn. 139). ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನು (ಅಪರಾಧೇಷು Hlā.). ಅವನಾನೊಬ್ಬನು ಗುಡಿಯನ್ ಎಚ್ಚು ತಪ್ಪಿದವನುಬ್ಬು, ಈತನು ಅಪರಾಧವ್ಯುಪತ್ಯ (Nr.). ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿ, ಕೆಡೆಯೋಗ ಹೊಕ್ಕಿ ಧ್ವೇನ (B. 3, 123). ಬನ್ನ ಪಥಮಂ ತಪ್ಪದೆ (Bp. 60, 26). ತಪ್ಪವೆ

ಮ್ಪು ಬ್ರಿತೆ (60, 28). ಉದ್ದ ಮರದ ತುದಿಯನ್ ಎಡಿ, ಕೆಯ್ ತಪ್ಪಿ, ಬಿದ್ದು ಸತ್ತನೆ (Sp.). ರೊಟ್ಟಿ, ಕೆಯ್ ತಪ್ಪಿ, ಬಿತ್ತು (My.). ಯಾವ ಗುಡಿಕಾದಿನು ಬಿಲ್ಲಿನೆತ್ತ ಕೋಲು ಗುಡಿಯನ್ನ ತಪ್ಪಿ ಹೋಯಿತೋ, ಅನ್ನವನು ಅಪರಾಧವ್ಯುಪತ್ಯ (Si. 280). ಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿ ಮಾತಾಡುವದು (ವಿಪ್ರಲಮ್ಪು 74). ಎಚ್ಚದಾಕೆ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುವದು (ಪ್ರಮಾದ, etc. 71). ತಪ್ಪಿ ಹೋಗಿರುವದು (ಪ್ರಸ್ತ, ಭ್ರಷ್ಟ, ಸ್ವಸ್ತ, etc., ಬಾದಿ ಬಿದ್ದದು 382). ಜೋಕೆ ತಪ್ಪಿದ ಬದಿಕ ಅರ್ಥ ವರ್ಥ (Dp. 1). ವಿಪ್ರರನ್ನ ನುಡಿ ತಪ್ಪದು (J. 28, 29). ನುಡಿದುದು ತಪ್ಪುಗುಮೆ ಗಂಗಡೂಡಾಮಣಿ ಯಾ? (śmd. 68). See Ūpr. 2, 41; 6, 95; Abb. P. 13, 71; Ūb. v. 50; Bp. 24, 76; 27, 3; 28, 33; 30, 9; 31, 25; 32, 43; 34, 13; 37, 25; 39, 32; 43, 13, 14, 45; 46, 17, 44; 48, 3; 57, 13; 61, 76; Bh. 1, 8, 19, 58, 59; J. 2, 60; 4, 2; 6, 6; 30, 27; śm. 38; Si. 57, 92, 247, 264, 265, 295, 377; ನೀರ್ನೆ ಲೆದಪ್ಪು, ಮಾರ್ಗದಪ್ಪು, ಮುಂದಪ್ಪು, ಮೇಲೆದಪ್ಪು; Prv. s. ತಿಂಕ, ಬದಿ ಗಾಲ. — ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು. rep. ತಪ್ಪು ತಪ್ಪದೆ ತರ ತರಂಗಂ ತೆಗೆದಚ್ಚು (J. 28, 41).

ತಪ್ಪು tappu. 2. (śmd. 191). Tripping, slipping, erring, missing. 2, a slip, an error, a mistake, a blunder; an impropriety; a fault, misdemeanor (C.; T., M., Tē.). ತಪ್ಪಿದ ಲಿಪಿ (J. 30, 29). ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ತನ್ನ ತನಯನೊಳು! (31, 35). ಮದನನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (31, 36). ತಪ್ಪುಳ್ಳದೆ ಒಪ್ಪುಂಗೆಯ್ಯದು! (Mr. 3). See śmd. 377; Ūpr. 1, 104; Bp. 11, 5; 24, 86; 38, 27; 40, 43, 62, 90; 45, 4; 48, 2; 58, 34, 44; 60, 31; 61, 4, 35, 56; J. 21, 46; B. 3, 84. — ತಪ್ಪುಜ್ಜೆ. (-ಅಜ್ಜೆ). = ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ. (My.). — ತಪ್ಪುಡಿ. -ಅಡಿ. (śmd. 48). = ತಪ್ಪುಲಡಿ. A false step, a slip; an irregular, waddling step. (T.). — ತಪ್ಪಣಿ. -ಅಣಿ. The condition of the wool missing the warp in the web of a loom (My.). — ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಣು. To acknowledge one's fault (B. 3, 84; My.). — ತಪ್ಪುಕಾಣಿಕೆ. A gift (to an idol or a guru) to make amends for an impropriety (My.). — ತಪ್ಪುಕೆಲಸ. A misdeed, a fault. ತಪ್ಪುಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ (ಅಭಿಪನ್ನ Si. 439). — ತಪ್ಪು ಕ್ಷಮಿಸು. To put up a fault, to pass it unavenged or overlook it (Bp. 18, 80; 22, 41; B. 4, 200; 5, 9; My.). — ತಪ್ಪುಗಣ್ಣು. A knot that is wrongly formed and cannot be solved (My.). 2, a connexion that is contrary to rule and needless (B. 3, 79). — ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು. rep. (Bp. 49, 16). — ತಪ್ಪುದಾರಿ. A wrong road (ಅಪಥ Si. 105; My.). — ತಪ್ಪುನುಡಿ. A wrong word (ಅಬದ್ಧ, ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ Hlā.; ಅಬದ್ಧ Mr. 84; My.). — ತಪ್ಪು ಬೀಡು. A mistake to occur (C.). — ತಪ್ಪು ಸಯ್ಯಿಸು. = ತಪ್ಪು ಕ್ಷಮಿಸು. (Bp. 22, 34; 28, 40; 27, 60; My.). — ತಪ್ಪು ಸಹಿಸು. = ತಪ್ಪು ಸಯ್ಯಿಸು (My.). — ತಪ್ಪು ಸಾಧಿಸು. To charge a fault upon (a man), to charge (a man) with a fault (My.). ತಪ್ಪು ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪವನೆ ಕಡುಹೆಡ್ಡ (Sp.). — ತಪ್ಪು ಹಡ್ಡು. To impute a fault to (B. 5, 266). — ತಪ್ಪು ಹಿಡಿ. To find fault with (Bp. 25, 23; My.). — ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ. = ತಪ್ಪುಡಿ. (My.; ದಟ್ಟಡಿ G.). — ತಪ್ಪು ಹೊಟ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಪಾಕ ಕೊಣ್ಣು. = ತಪ್ಪು ಸಯ್ಯಿಸು. (B. 4, 201). — ತಪ್ಪು ಹೊಡಿಸು. To accuse (one) of misdemeanor, to charge a fault upon (one, My.). ಇಲ್ಲದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊಡಿಸಿ ಹೇಳುವದು (ಮಿಥ್ಯಾ ಭಿತಂಸನ, ಅಭಿತಾಪ Si. 56). ತಪ್ಪು ಹೊಡಿಸಿದವನಿಗೆ ಒಪ್ಪುವವನು ಯಾರು? (Prv.). — ತಪ್ಪು ಹೊಡು. A fault to be charged upon (one, Rām. 6, 53, 78).

ತಪ್ಪುವಿಕೆ tappuvikē. Erring, etc.; missing. ಕ್ರಮ ವನ್ನು ತಪ್ಪುವಿಕೆ (ಅತಿಪಾತ, etc. Si. 247). ಕ್ರಮ ತಪ್ಪುವಿಕೆ (ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ವಿಪರ್ಯಾಸ, etc. 398).

ತಪ್ಪೆ tappē. = ಟಪ್ಪಾ, etc. (My.).

ತಫರಿಕು tapbariku. Ailment, division into shares (Br., H. ತಫೇಕು; R.).

ತಫಾನತಿ taphāvatī. = ತಫಾವತು. (My.).

ತಫಾವತು taphāvatu. Difference; deviation, variance, as of accounts; failure, shortcoming; error (My.; Mhr., H.).

ತಫಾವತುಗಾದ taphāvatn-gāra. A man who defalcates. ತಫಾವತುಗಾದ ತಪ್ಪಿದರೆ ತಪ್ಪಿಯುಗೆ ಏನು ಕೋಪ? (Prv.).

ತಬಕ tabaka. = ತಬಕು. A platter or plate for betel leaf, betel nut, etc. (Mbr., H. ತಬಕ; B. 4, 125; 5, 283).

ತಬಕು tabakn. = ತಬಕ. (My.). See Prv. s. ತಬ್ಬಲಿ.

ತಬಟಿ tabaṭi. = ತಬಟಿ, etc. (My.).

ತಬಲಕು tabalaku. A packet of papers (My.; Mbr., H. ತಬಲಕ). 2, the string encircling and confining them (Mhr.; My. as ತಬಲಕದಾರ).

ತಬೀಯತು tabiyatu. Constitution; disposition; temper of mind (My.; Mhr., H. ತಬಿಯತ).

ತಬೇಲಿ tabēli. A stable (My.; Mhr., H. ತಬೇಲಾ).

ತಬ್ಬರಿಸು tabbarisu. (ತಬ್ಬರಿಸು). 1. To be overcome by terror, grief, etc.; to be amazed or bewildered (My.; cf. ತಬ 1; Tē. ದಿವರ, diffenity, distress).

ತಬ್ಬರಿಸು tabbarisu. 2. To slip, to stumble (My.; T. ತವರ, ತವರು). ತವಕ ಪಟ್ಟಿನ ತಬ್ಬರಿಸಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ತಬ್ಬಲಿ tabballi. = ತಬ್ಬಲಿ, q. v. (My.). ತಬ್ಬಲಿ ತಬಕು ಕದ್ದು ಜಗಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದ (Prv.). See Prv. s. ತಲೆ ಬೋಲಿಸು. — ತಬ್ಬಲಿಕೂಸು. A child who is bereaved of its mother; an orphan; a bad, troublesome child (My.). — ತಬ್ಬಲಿಕೆಲಸ. Vile action (My.). — ತಬ್ಬಲಿದನ. Vicious oattle (My.). — ತಬ್ಬಲಿದಾದೊಕ್ಕು. An inferior plantain (My.). — ತಬ್ಬಲಿ ಮನುಷ್ಯ. A vile man (My.). — ತಬ್ಬಲಿಮುದನ. A friendless and broken man (My.). See Prv. s. ತಲೆಕೂದಲ. — ತಬ್ಬಲಿ ಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. Inferior rice (My.).

ತಬ್ಬಿಬ್ಬ tabbibbu. The state of being overcome by terror, etc., bewilderment, maze (My.; Tē.). ಅವನಿಗೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಯಿತು, ಅವನು ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದನು (My.). — ತಬ್ಬಿಬ್ಬ ಗೋಳ. -ಕೋಳ. To get bewildered or confused (C. Bp. 46, 20; My.). — ತಬ್ಬಿಬ್ಬಮಾತು. Bewildered or disordered language, as that of a dying person, etc. (My.).

ತಬ್ಬಿಲಿ tabbili. = ತಬ್ಬಲಿ, ತಬ್ಬಿ. (Tu. ತಬ್ಬಲಿ, ತಬ್ಬಲಿ). The state of a child's being bereaved of its mother (My. as ತಬ್ಬಲಿ); the state of its being bereaved of its parents (My. as ತಬ್ಬಲಿ). 2, a wretched, mean or inferior person or thing (My. as ತಬ್ಬಲಿ; if ತಬ್ಬಲಿ, as Si. has it, be the true form, it might be ತಬ್ಬು 2 - ತಲೆ 1; but see ತವಲ). — ತಬ್ಬಿಲಿ ಮುಟ್ಟು. Be born as a low person! (ಅವನನಿ, ಅಕರಣಿ Si. 401).

ತಬ್ಬಿಸು tabbisu. To cause to embrace; to cause to clasp in the arms, as a quantity of straw, firewood, etc. (My.).

ತಬ್ಬು tabbu. 1. = (ತಕ್ಕೆಯು), ತಬ್ಬು, ತಬ್ಬು. To embrace (My.; Bh. 8, 26, 56). ಬೋಲಿಗೆ ಬೋಲಿ ತಬ್ಬಿ ಕೊಡ್ತರೆ ಮೆಚ್ಚುಕಲ್ಲಾ ಬಾದಿ. — ತಪ್ಪನೆ ದಾ! ಅನ್ನರೆ ತಬ್ಬಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ದಾಗೆ (Prv.). 2, to clasp in the arms, as a quantity of wood, etc. (My.; Bp. 16, 20). See Prv. s. ದಿಕ್ಕಲ್ಲದೆ.

ತಬ್ಬು tabbu. 2. (= ತಕ್ಕೆ 1). An embrace. 2, the amount of wood, etc., that can be taken in the arms at once. — ತಬ್ಬುಕುಲ್ಲ. An armful of grass, straw, etc. (My.).

ತಬ್ಬಿಲಿ tabdli. = ತಬ್ಬಿಲಿ, q. v.

ತಬ್ಬಿ tabli. = ತಬ್ಬಿಲಿ, etc. (My.).

ತಬ್ಬಿಲಿ tabdli. Exchange; transposition; transfer (Si. 398; My., Br., H. ತಬ್ಬಿಲಿ).

ತಮ್ tam. 1. = ತಮ್ಮ, (ತಮ್ಮ), ತಾಂ 2, ತಾಮ, ತಾತ. Plural of ತನ 2, etc.; (cf. ತಮರ). Gen. ತಮ್, ತಮ (see below), ತವ; Dat. ತಮಗೆ (Smd. 296; C.), ತವಗೆ (see ತವ ತವಗೆ). — ತಮ ತಮ. rep. (Bp. 54, 19; 60, 30). — ತಮ ತಮಗೆ. rep. = ತಮಗೆ ತಮಗೆ, ತವ ತವಗೆ. (Cpr. 7, after 115 & 129; Bp. 4, 6. 68; 8, 8; 51, 71; 53, 7; 56, 25; 58, 15. 68; J. 8, 31; 17, 18; 33, 21; My.). — ತಮ ತಮ್ಮ = ತಮ ತಮ. (Bp. 3, 85; 7, 10; 46, 27). — ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ = ತಮ ತಮ್ಮ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ (Smd. 211; Cpr. 7, 125; B. 3, 77).

ತಮ್ tam. 2. = ತಂ (ತಂ), etc. — ತಮ್ಮಳಿ. -ತಳಿ. Triturated vegetables, etc. mixed with ourds (My.). — ತಮ್ಮಳಗ. He of cool light: the moon (ತನಿರ, etc., ತಲೆ Kk. 44, o. r. ತಕ್ಕಳಗ). — ತಮ್ಮಳಗು. Cool light (Bh. 3, 8, 16).

ತಮ tama. 1. The termination of the superlative degree: most, etc.

ತಮ tama. 2. = ತಮನ್. (ತತ್ತಲೆ Nn. 26. 34; ಮುರ್ಘ Kk. 11b; ರಾಕು Mr. 39). See Cb. IV, 2, 49; Abh. P. 14, 20; ಶ್ರುತಿ ಬೋಧ. — ತಮನಿ. -ನಿಡಿ. Darkness to seize (Bp. 54, 30).

ತಮಂಗ tamanga. = ತವಗ, ತವಂಗ. A platform, a stage.

ತಮಟಿ tamaṭi. = ತವಟಿ, etc. (My.; ಅನಕ Si. 404). See Prv. s. ಅಮಟಿ.

ತಮತ tamata. Desirous, longing after. 2, wished, desired. (R.; see ತವಕ).

ತಮತು tama-atu. = ತಮತ್ತು, ತಮ್ಮತು, ತಮ್ಮದು. (Smd. 179; T. ತಮದು). Theirs.

ತಮತ್ತು tama-attu. = ತಮತು. (Smd. 179).

ತಮನ tamana. Becoming breathless. (R.).

ತಮನ್ನ tamandba. Tbb. of ತಮೋನ್ನ (Bp. 8, 57; 58, 48; 61, 85. 88).

ತಮರ್ tamar. = ತವರ್, ತವರು, ತವರು. Those who are his, hers or theirs (= ತಮವರ್), one's own people (T., M.; Tē. ತಮರು, ತಾರು). — ತಮರೂರ್. -ರೂರ್. A woman's native village. ತಮರೂರ್ಗಿವೋನ ಕುಲಜಾಂಗನೆಯರ್ ಮಹೀಧರಂಗಿ ನಡೆದರ್ ಮುದಮಂ (Smd. 82).

ತಮರ tamara. (= ತಗರ 1, etc.). Tin; (lead).

ತಮರನ tamarasa. = ತಾಮರನ. The lotus (ತಾವರೆ Kk. 13, one MS.; not Sk.).

ತಮಸ್ tamasa. = ತಮ 2, ತಮಸ್ಸು. Darkness. 2, Rāhu. 3, mental darkness; sin. 4, darkness or ignorance as one of the three qualities or constituents of everything in creation, the other two being ಸತ್ತ್ವ and ರಜಸ್. 5, a N. ತಮಸ್ಸು ತಮಾಸು. A note of band, a bond (My.; Mhr., H. ತಮಾಸೂಕ).

ತಮಸ್ವಿನಿ tamasvinī. Night.

ತಮಸ್ಸು tamassu. Tbh. of ತಮನ್. (My.).

ತಮಾಲು tamālu. Completed, finished (Mhr., H.); the whole (My.; Br.); wholly, entirely.

ತಮಾಲ tamāla. A tree with a very dark bark, but white blossoms, *Xanthochymus pictorius* Roxb. (ಗದ್ದರ Mr. 469; ಕದ್ದಾಳಿ ಗಡ G.). See ಹೊಂಗೆ. 2, = ತಮಾಲವತ್ಸ.

ತಮಾಲವತ್ಸ tamāla-patra. A sectarial mark on the forehead.

ತಮಾಲರೇಖೆ tamāla-rēkhē. A streak or stripe on the forehead (Rāv. 6, after 11).

ತಮಾಲಿ tamāli. N. of several plants. (Ūpr. 4, 31. 37).

ತಮಾಷೆ tamāshē. A diverting exhibition; a farce; the trick of conjurers; sport, fun (C.; Mbr., H. ತಮಾಶಾ).

ತಮಾಷೆಗಾರ tamāshē-gāra. A seeker of sights and shows; a showman, buffoon (My.).

ತಮಿ tami. Night.

ತಮಿಸ್ರ tamisra. Darkness.

ತಮಿಸ್ರೆ tamisrē. Darkness. 2, night; a dark night.

ತಮಿಲಿ tamila. = ತಮ್ಬಿ. The Tamil language; Tamil (T. ತಮಿಲ; B. 4, 128. 206).

ತಮೋಗುಣ tamas-guṇa. = ತಮಸ್ No. 4. (My.).

ತಮೋಘ್ನ tamas-ghna. Destroying darkness: fire.

ತಮೋನುದ್ tamas-nud. Dispersing darkness: fire.

ತಮೋನ್ಧ tamas-andha. = ತಮನ್ಧ. Great darkness (J. 31, 63).

ತಮೋವಹ tamas-apaha. Removing darkness: fire. 2, the sun. 3, the moon.

ತಮೋಮಣಿ tamas-maṇi. The jewel of darkness: a kind of gem. 2, a fire-fly. (R.).

ತಮೋಮಯ tamas-maya. = ತಮ್ಬಮಯ. Consisting or composed of darkness, covered with darkness.

ತಮ್ಬಿಸು tampisu. To cool: to extinguish, as fire or a light (My.), or a fiery weapon (J. 4, 36).

ತಮ್ಬು tampu. = ತಣ್ಣು, ತನುತ, (ತಮ್ಬ), ತಮ್ಬು. Coolness; coldness; wetness, dampness (of soil); a cooling, satisfying, gratifying, pleasing or refreshing quality, character or thing; satisfaction, etc.; (cool, coolly; C.). ತಮ್ಬು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸಮ್ಬು ಇದ್ದಿತು (Prv.). ತಮ್ಬು ಮಾಡುವನು (ಅತಂಜನ Nr.). ತಮ್ಬು ಸಂ (J. 15, 9). ತಮ್ಬನ ಮನೆ (G. 147). See Bp. 1, 7; 36, 29; Bh. 1, 5, 5; Ū. Bp. 4, 7; Rām. 2, 7, 8; Śīv. 3, after 35; 4, 68; J. 3, 10; 6, 32; 10, 16; Rāghē. 17, 54; B. 2, 22. 49. — ತಮ್ಬುಕಿರಣ. A cool ray (G. 148). — ತಮ್ಬುಗಾಳಿ. A cool wind (G. 147). — ತಮ್ಬುನಾಡು. A cool or cold country (B. 3, 29). — ತಮ್ಬುಭೂಮಿ. Cool, damp soil (ಕಡ್ಡೆ G.; My.). — ತಮ್ಬುನಡೆ. -ನಡೆ. To obtain coolness: to remain unburnt (J. 11 snm.). — ತಮ್ಬುನಿವೇ. -ನಿವೇ. To obtain coolness: to be refreshed (J. 8, 5).

ತಮ್ಬುಗಿ tambagi. = ತಮ್ಬಿಸೆ, etc. (ಕಲಶ Ūb.).

ತಮ್ಬಟಿ tambaṭa. = ತವಟಿ, etc. (ಮದ್ದು Nr.; T. ತಮ್ಬಟ್ಟಿ). ಪಟಿಕ, ದಿಟ್ಟಿಮ, ದವಡೆ, ಭೇರಿ, ಸಿಗ್ಗಾಳ, ತಮ್ಬಟಿ, ಮುರಟ, ಫಳ್ಳಿ, ಡಮರುಗ, ಕೊಮ್ಮು, ಕಹಳಿಗಳ ಬಹಳರಮಮ ಅಳಿದುದು (J. 12, 12). See Rāv. 6, after 11; Bp. 5, 39; Ū. Bp. 5, 7.

ತಮ್ಬಟಿ tambaṭi. = ತಮ್ಬಟಿ, etc. ತಮ್ಬಟಿ ಹೋಗಿ ಭೇರಿಗೆ ದೂಡು ಹೇರುವ ಹಾಗಿ (Prv.).

ತಮ್ಬಟ್ಟಿ tambaṭṭi. = ತಮ್ಬಟಿ, etc. (ಅನಕ Nr.).

ತಮ್ಬತ್ತಿ tamhatti. — ತಮ್ಬತ್ತಿಹಾಲಿ. A shrub with long white thorns and fragrant yellow flowers, *Acacia eburnea* Willd. (Z.).

ತಮ್ಬಲ tamhala. — ತಮ್ಬಲದ ಹುದ. A worm that is found in damp places, especially in the drain of a bathroom (My.).

ತಮ್ಬಲಿ tamhala. = ತಮಿಲಿ. (C.).

ತಮ್ಬಾಕ ತamhāka. = ತಮ್ಬಾಕು. Tobacco (ಧೂಮಪತ್ರ, ಹೊಗೆ ಸೊಕ್ಕು G.; B. 4, 205; Mhr., H. ತಮ್ಬಾಕೂ, ತಮ್ಬಾಕು). ತಮ್ಬಾಕ ಸೇದೋಣ (ಧೂಮಪಾನ G.).

ತಮ್ಬಾಕು tamhāku. = ತಮ್ಬಾಕ. (B. 4, 40; My.; Tē., T., M.).

ತಮ್ಬಿ tambi. Chastisement, beating (Mhr., H. ತಮ್ಬಿ; Sd.).

ತಮ್ಬಿಗೆ tambigē. = ತಿಮ್ಮಿಸೆ, etc., ತಮ್ಬುಗಿ, ತಮ್ಬುಸೆ. (ಅಮತ್ಸ, ಕಮತ್ಸ, ಕಲತ್ಸ, ಕುಟಿ, ಜಮ್ಬು, ನೀರ್ಚಮ್ಬು G.; My.; Tē.; cf. ತಾಮ್ಬುಕ; B. 1, 10. 18; 3, 59; Si. 241. 309; Jns. 42, 14). See ಮಿಸುನದಮ್ಮಿಗೆ; Prv. a. ಗಂಗೆ 2.

ತಮ್ಬಿಸು tambiṣu. To stop, to check, to arrest (J. 8, 20).

ತಮ್ಬು tambu. = ತಮ್ಬು. — ತಮ್ಬುಟ್ಟು. -ಝಟ್ಟು. The flour of raw rice mixed with milk or water, jaggory, etc. (My.). — ತಮ್ಬುಲರ್. -ನುಲರ್. A cool, refreshing breeze (Śīmd. 151; Ūpr. 1, after 101; 2, 72; 7, 64. 107; Bp. 5, 30; 12, 14; J. 3, 6. 36; 26, 13).

ತಮ್ಬು tamhu. A tent (My.; Mhr., H. ತಮ್ಬು). ತಮ್ಬು ಒಳ್ಳೆ ದೇ ಸರಿ, ನೆರಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಮ್ಬಲಿಸ ಬೇಕು (Prv.).

ತಮ್ಬುಗೆ tambugē. = ತಮ್ಬಿಸೆ, etc. (Bp. 12, 9; 58, 68; 59, 16; Tē.; see Mr. 212 s. ಗಿಣ್ಣೆ).

ತಮ್ಬುಲ tambla. Tbh. of ತಾಮ್ಬುಲ (Śīmd. 359; Hā.; ಎಲೆಟಿ, ಎಲೆಟು Kk. 59; Ūpr. 8, 54; Tē., M., T. ತಮ್ಬುಲ). See ಕಯ್ತ ವಮ್ಬುಲ, ಎಲೆರದಮ್ಬುಲ.

ತಮ್ಬುಲಿ tambuli. Tbh. of ತಾಮ್ಬುಲಿ. (ಹದಪಾಳೆ Ūt. I, 25).

ತಮ್ಬುಲಿಗ tambla-lga. (Śīmd. 233). Tbh. of ತಾಮ್ಬುಲಿಕ. A seller of betel (233; Rām. 5, 8, 51).

ತಮ್ಬುರ tambara. = ತಮ್ಬುರಿ. ಜಮ್ಬುರದವಗೆ ತಮ್ಬುರಘೇ? (Prv.).

ತಮ್ಬುರಿ tambari. A kind of guitar with from three to five strings (My.; ಬಂಡರ, ವಲ್ಲತಿ, ಎಲೆಟಿ G.; Tē. ತಮ್ಬುರ, ತಮ್ಬುರೆ; T., M. ತಮ್ಬುರು; Mhr., H. ತಮ್ಬುರಾ, ತಮ್ಬುರೀ).

ತಮ್ಬ ತamm. = ತಮ್ಬ 1. Gen. ತಮ್ಬ (C.); Acc. ತಮ್ಬಂ, ತಮ್ಬನು, ತಮ್ಬನ್ನು (C.); Loc. ತಮ್ಬಲ್ಲಿ (C.); Abl. ತಮ್ಬಿಲ್ಲ (C.). ತಮ್ಬ ಕಲಹಕ್ಕೆ ತಾವು ಅಯ್ಯರು, ಪರರ ಕಲಹಕ್ಕೆ ನೂಡಿ ಅಯ್ಯರು (Prv.). — ತಮ್ಬ ತಮ್ಬ. rep. (Śīmd. 211; Bp. 54, 65). — ತಮ್ಬದು. -ಅದು 1. = ತಮತು. Theirs (Kk. 61; C.).

ತಮ್ಬ ತamma. A younger brother (ಜಘಣ್ಣಹ, ಕನಿಷ್ಠ, ಅವರಟ, ಅನುಟ, ಯವೇಯಸ್ Hā.; Nr.; Mr. 311; Si. 196; J. 16, 25; 18, 54. 58; C.; Tē.; T. ತಮ್ಬ; M. ತಮ್ಬಾನ್, ತಮ್ಬು; also a word of endearment (Bp. 25, 17; B. 4, 92). Pinral ತಮ್ಬನ್ನರು (My.), ತಮ್ಬನ್ನಿರು (My.; B. 4, 75. 215). ತಮ್ಬು ಒಳ್ಳೆಯವನೇ ಸರಿ, ಒಮ್ಮಾನಕ್ಕೆಗೆ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. — ತಮ್ಬು ನಮ್ಮ ವನಾದರೂ ನಾದಿನಿ ನಮ್ಮವಳಲ್ಲ. — ತಮ್ಬುನ ಸಂಗಡ ತಂಗೆಯ ಗಣ್ಣ ದೂಡು ಹೇದಿದರೆ ಸಿನಗೇನಪ್ಪ? — ತಮ್ಬುನ ಸಂಗಡ ತಿಮ್ಮಬನರೆ ತಂಗ ಕನ್ನವೇ ಗತಿ (Prvs.).

ತಮ್ಬಟಿ tambaṭa. = ತವಟಿ, etc. (J. 4, 18; see s. ವಂಡಮಹಾ ವಾಡ್ಕು).

ತಮ್ಬಟಿ tambaṭi. = ತಮ್ಬಟಿ, etc. (My.; Tē. ತಮ್ಬಟಿ; M. ತಮ್ಬಟ್ಟಿ; ಅನಕ, ಪಟಿಕ Si. 62, sio!).

ತಮ್ಮಡ tammaḍa. 1. Impediment; delay (ತಡಮದು śmd. II; cf. ತಗ 1, etc.).

ತಮ್ಮಡ tammaḍa. 2. = ತಮ್ಮಡಿ 2, q. v.

ತಮ್ಮಡಿ tammaḍi. 1. An attendant on an idol (ದೇವಾಜನ, ದೇವಲ Nr.; My.; Tē. ತಮ್ಮಳವಾಸು, ತಮ್ಮಳಿ, ತಮ್ಮಡಿ, ತಮ್ಮಲಿ, ತಮ್ಮಳವಾಸು). ತನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತಮ್ಮಡಿಗೇ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). See Bp. 18, 45; 24, 77; 28, 48; 32, 50; 51, 67; 52, 8; V. 14, 102, 103.

ತಮ್ಮಡಿ tammaḍi. 2. — ತಮ್ಮಡಿವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. N. of a creeper (ಇನ್ನರಕೆ Mr. 147, o. r. ತಮ್ಮಡ-).

ತಮ್ಮತು tamma-ṭu. = ತಮ್ಮತು, ತಮ್ಮದು. (Kk. 61).

ತಮ್ಮನಯ tammamaya. Tbh. of ತಮ್ಮೋಮಯ. (Bp. 28, 56).

ತಮ್ಮ tammu. = ತಮ್ಮ; (but see ಉವಂ 2). — ತಮ್ಮವಂ (Bp. 25, 17).

ತಮ್ಮತು tamma-utu. (śmd. 180). = ತಮ್ಮತು, etc. Theirs; (they themselves). ನಿಮ್ಮತೀರ್ವರುಮ್ ಎಮ್ಮತಯ್ವರುಂ ತಮ್ಮತಮಿವರುಂ (180).

ತಮ್ಮೆ tammē. The soft part, as the lobe of the ear, or gristle of the nose (Tē.); a halter's knot (Tē.). — ತಮ್ಮೆಗಿಡ. A cultivated pulse, Dolichos lablab L. (St. & Pl.). 2, a shrub of which the root is used medicinally (My.).

ತಯಾರಿ tayāra. = ತಯಾರು. (ಸಿದ್ಧ G.; Ūb. 108; B. 5, 123, 124).

ತಯಾರಿ tayāri. Readiness; preparation (ಸಂವರಣೆ, ಸವರಣೆ G.; My.; Mhr., H. ತಯಾರೀ).

ತಯಾರು tayārū. Prepared, made; ready, waiting to do, etc. (C.; B. 5, 37; Mhr., H. ತಯಾರ).

ತರ tar. = ತರು 1, (ತಾ), ತಾರ. To lead or conduct near or somewhere near, as men (Bp. 51, 4; 53 sum.; Bh. 1, 8, 4; Rāv. 5, 130; 6, after 137; J. 30, 48), horses (Bp. 11, 16; Rām. 26, 19, 20), etc.; to bring (ಅನಯ śmd. Dh.; C. as ತರು; Tē. ತಟ್ಟು); occasionally: to give (My. as ತರು; T., M.). Negative base ತಾರ, q. v. P. p. ತನ್ನ (śmd. 281, 76; Ūb. v. 71; Bp. 60, 15; oto.); Pros. ತನ್ನವಂ (śmd. 260, 281), ತನ್ನವೆಂ (Rāv. 5, 130), ತನ್ನವೆಂ (śmd. 73), etc.; Fut. ತರ್ವಂ (275; Rāv. 6, after 137), ತರ್ವೆರ್ (Rāv. 6, 35; Participle relative present also ತದ, see ತದ 1, and ತಪ್ಪ, see ತಪ್ಪ 3; Imperative 3rd person singular and plural ತರ್ (śmd. 269); Imperative 2nd person singular ತಾ 2, q. v.; Imperative 2nd person plural ತನ್ನಿ (Bp. 4, 4; 9, 9; 59, 30-40; My.), ತನ್ನಿರಿ (My.). ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆಗೋಸುಗ ತನ್ನ ಉದಕ (ಪಾದ್ಯ); ಕದಿದಾಗ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಮಾಡಿದ ತೊಡೆ (ಕುಡ್ಲೆ Nr.). See Bh. 1, 10, 39; J. 28, 30; 29, 22; Rāv. 6, after 11; ಅಯ್ಯರ್, ಇದ್, ಉಗು, ಎದ್, ಒಗ್, ಕರೆ, ಕವಿ, ನಡೆ, ಪರಿ, ಬಿಡು, ಮಾರ್, ಸಾರ್, ಹರಿ, ಹಿಡಿ, ಮನದರ್, ಮನನರ್. — ತರ ತರ. rep. (Bp. 59, 42). — ತರವೇದ್. -ವೇದ್. To order to conduct near or to bring (śmd. 82).

ತರ tara. 1. = ತರಡ, ತರಾ, ತಲ 1, (ತರೆ). A line, a row; succession; order; kind, manner, fashion; rank, class; sort; equality, likeness (ಪರಿವಿಡಿ, ಕ್ರಮಶಿಮ. 53; ತಮಿವಾಯ್ śmd. 13, 366 Cm.; ಕ್ರಮ 44 Cm.; C.; T., M., Tē.; Mhr., H. ತರ್ವಾ, ಫರ). 2, the story of a building (ಅನ್ನರನ್ನರ, ನೆಲೆ śmd. 105, 106). ತರವಲ್ಲದ ಮಾತು ಮರಾ ಎದಿದರೂ ಅದೀತೇ?

(Prv.). See Ūpr. 3, 60; 5, 125; 6, 30; 8, 23; Ū. Bp. 42, 15; B. 2, 22, 23; 3, 79, 125; 5, 148, 205, 245; ಇತ್ತರ, ಎತ್ತರ, ಎದ್ದರ, etc. 3, a layer, a stratum; a heap (B. 4, 202, 204; Mhr., H. ಫರ; Sk. ಸ್ತರ. — ತರಗತಿ. Sort, kind; condition; classification; position at school, class (My.; Tē.). — ತರಂಗೋಳ್. -ಂಕೋಳ್. To form a line, to get one's self into regular order (Ahh. P. 1, 110; Rāv. 6, after 11; 13, after 77; Rāv. 1, after 79). — ತರಂಗೊಳಿಸು. -ಂಕೊಳಿಸು. To cause to form a line, to put into proper order, etc. (Rāv. 8, after 5; 10, after 31; V. 14, after 28). — ತರ ತರ. rep. (Ūb. v. 234; Abh. P. 1, 53; Bp. 8, 9; 10, 32; 12, 35; 51, 66; 58, 50; J. 17, 2; Ū. Bp. 5, 51). ತರ ತರವಾಗಿ ಜೇದಿದ್ದ ಮಡಿತರೆ ಮರಕ್ಕನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). — ತರವ್ವಿಡಿ. -ಂವಿಡಿ. To form a row or rows; to seize or select every thing in its order, etc. See ಇತ್ತರವ್ವಿಡಿ; Grj. 2, after 106; Rāv. 5, after 19; 8, after 5. — ತರವ್ವಿಡು. -ಂವಿಡು. To form a row or rows (Rāv. 13, after 77).

ತರ tara. 2. An imitative sound. — ತರಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To tremble (My.). — ತರ ತರ. rep. = ತತ್ತರ, q. v. Tremblingly, quakingly (C. in -ನಡುಗು; Mhr. ಫರಫರ; Mhr. ಫರಫರಣೆ, to tremble). — ತರ ತರನೆ. = ತರ ತರ. (My.). — ತರತಾಯಿಸು. = ತರತರಿಸು. (My.). — ತರತರಿಸು. To tremble, to quake (My.; Rām. 3, 6, 8).

ತರ tara. 3. The termination of the comparative degree: more, uncommonly, see e. g. ಅತಿತಯ, ಅಧಿಕ, ಅಮಲ, ಉರು, etc.

ತರ tara. 4. Passing over or beyond, crossing, passing; freight. See ಅ-, ಉತ್- 2.

ತರ tara. 5. Tbh. of ತರಸ. (Mr. 273).

ತರಕಲು tarakalu. = ತರಕು, ತರಸು 2, (ತರಿ q. v.), ತೊರನಲು, ದರಕು. Roughness of surface, unsmoothness (as that of cloth, stones, vessels, planks, leaves), unevenness (of soil); grittiness; grit (that is involuntarily produced in pounding rice, My.; M. ತರು; T. ಚರಚರಪ್ಪ; cf. ಕಕ್ಕು 1 ?).

ತರಕನ tarakasa. A sword (? Tē.: a quiver; cf. ತರವಾಂ?). ಗದಾಗಣೆಗಳ ತುಡುಗಿದ ಪೊನ್ನ ಬತ್ತಳೆಯಂ ಬೆನ್ನಿಳ್ ತರಕನ ಕಸಮನ್ ಎದವೆಗಲೋ ತೊಡರ್ಚಿ (Rāv. 6, after 11).

ತರಕಾರಿ tarakāri. An esculent vegetable, vegetables (My.; Si. 156, 162, 310; Mhr., H.).

ತರಕು taraku. = ತರಕಲು, etc. (My.). — ತರಕು ತರಕಲು. rep. (My.). — ತರಕು ತರಕು. rep. (My.).

ತರಕ್ಕು tarakshu. The striped hyena. 2, a tiger (ವ್ಯಾಘ್ರ Mr. 159). Cf. ಮೃಗಾದನ.

ತರಗಡೆ taragadē. Wastage; loss; deficiency. ತರಗಡೆ ಬರುವಿಕೆ (ಅಪಹಾರ, ಅಪಹಯ, ಹಾನಿ, ಕೊಯಲು, ಕಸುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ Si. 392; see ತರಗು).

ತರಗಸಿ taragasi. = ತಗಡಿ, etc. (ತರುವಸ). Cassia tora Lin. (St. & Pl.).

ತರಗಾಡಿ tarā-gāḍi. A bricklayer (B. 4, 122).

ತರಗು taragu. (= ತನ್ನ 2). Sinking; diminishing; wastage (Tē. ತರಗು, ತರುಗು, ತಡಿಗು, ತಮಗು; cf. ತಪ್ಪ 1 ?). 2, customary deduction; brokerage, commission, fees called customs; a small allowance or gratuity given by the seller,

borrower of money, etc. to the broker (My.; Tē., T., M.). — ತರಗಿನಂಗದಿ. -ಅಂಗದಿ. A broker's shop (My.). — ತರಗಿನ ಪೇಟೆ. (ನಿಪಟ, ಪದ್ಯವೇಳಿಕೆ, ಮಾದ್ಯುಟ್ಟು, ಮಾದುನ ಕೇಂ Si. 106).

ತರಂಗ tara-n-ga. = ತರಂಗು. Waving, moving to and fro; a wave (ನೀರಿನ ತೆರೆ Nn. 12; ಭಂಗ, ಎಳೆ, ಕುದುರೆ Mr. 406).

2, one of a horse's paces, the gallop of a horse (Sk.; ದುಡಕಿ Ūb.).

ತರಂಗತಮ tarāṅga-tama. N. (Abh. P. 4, 38. 66).

ತರಂಗಮ tara-n-gama. (= ತರಂಗ). N. of a vṛitta (Ūb.).

ತರಂಗಿನಿ tarāṅgini. A river.

ತರಂಗಿತ tarāṅgita. Waving; overflowing (Abb. P. 12, after 2).

ತರಂಗಿಸು tarāṅgisu. To move like a wave, to wave, to move to and fro; to overflow (Grj. 2, after 106).

ತರಂಗು tarāṅgu. Thh. of ತರಂಗ (Śmd. 364).

ತರಬೆ tarāṭa. = ತರಬು, ತರಬಿ. The state of being cut off: baldness (see ತರ 1). — ತರಬಿದಲೆ. -ತಲೆ. = ತರಬಿದ್ದಲೆ. (Bp. 51, 53). — ತರಬಿದ್ದಲೆ. -ತಲೆ. A bald bead (ಏಲತಿ, ಪಿವಿವ್ವ, ಐವ್ವ ಬುಪ್ಪಿ Hlā.).

ತರಬು tarāṭu. = ತರಬಿ, etc. — ತರಬುಮಣ್ಣೆಯವನು. A man with a bald head (ಏಲತಿ, ಪಿವಿವ್ವ, etc. Nr.).

ತರಡು tarāḍu. = ತಡ್ಡು, ತರುಡು, ತೊಡ್ಡು, ತೊರಡು. A testicle (My.; cf. ತರ). ಕುರುಡನಿಗೆ ತರಡಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಯ್. — ಹೊಲೆಯನ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ತರಡೇ ಒರೆಗಲ್ಲ (Prvs.). See ಗೋದರಡು, Prv. s. ಕುರುಡೇಟು.

ತರಣ tarāṇa. 1. Crossing over, passing, floating; over-coming, etc. See ತರಣ, ನಿ.

ತರಣ tarāṇa. 2. Tbb. of ತರಣ (Śmd. 336; My.).

ತರಣಕ tarāṇaka. A man who crosses, etc. (J. 22, 30).

ತರಣಿ tarāṇi. Crossing over; moving forwards. 2, a float, a raft, a boat. 3, the sun. 4, the plant *Aloe perfoliata* Lin. 5, a kind of rose, *Rosa glandulifera* (ಮುಳ್ಳುನೇನ ನಿಗೆ G.). 6, a parrot (ನಿವ Mr. 495).

ತರಣಕಾಂತ tarāṇi-kānta. The sun-stone, a kind of crystal (ತಾನ್ಯಾ, ಸ್ಥಿತಿ Mr. 101).

ತರಣೀಯ tarāṇiya. To be passed or crossed over (adj., Ūpr. 7, 65).

ತರತಮ taratama. = ತಾರತಮ್ಯ (ತಾರತಮ್ಯ), q. v. (Ūt. II, 114; Śmd. 171. 172; Mbr.).

ತರಡೂದು tarāḍūdu. Getting ready, arranging matters; improving, correcting;—effort, labour, exertion, pain-taking (My.; Br.; Mbr., H. ತರಡೂದು).

ತರಪಣ್ಣೆ tara-paṇṇa. Ferriage, freight, the price or fare paid at a ferry.

ತರಪು tarāpu. = ತರಬು, ತರುಪು. An inferior stone, like a diamond (My.; T. ತರುಪು, ತರುಪು; Tē. ತರುಪು).

ತರಪು tarāpu. Side, direction; party; a division of a country, a district (Br., R.; Mbr., H. ತರಪು).

ತರಬು tarābu. = ತರಪು, etc. (My.).

ತರಬೇತು tarābētu. Able, skilled; education, training (My.; Br.; Mbr., H. ತರಬೇತು, ತರಬೇತು).

ತರಲಿ tarāla. = ತರಳ, ತರಲಿ. Moving to and fro, trembling, tremulous, unsteady, fickle (ತಂಡಲ Nn. 63; ಎಳದು Śmd. 395 Cm.); splendid, glittering, sparkling. 2, liquid,

liquefied. 3, a child, an infant, a boy (ಬಾಲಕ, ಹಸುಮ ಕೈರು 63). 4, the central gem of a necklace (ಹಾರಮಧ್ಯಮಣಿ, ಹಾರಮಧ್ಯದ ರತ್ನ 63; ಹಾರಮಧ್ಯದ ರತ್ನನಾಯಕಂ Mr. 338).

5, N. of a vṛitta (Ūb.). 6, libidinous, wanton.

ತರಲಿತ tarālātē. Tremulousness, shaking; unsteadiness; sprightliness; glittering. (Śmd. 173; Ūpr. 3, 54).

ತರಲಿತ್ಯ tarālātva. = ತರಲಿತ. See ಚಿನ್ತಾ-.

ತರಲಾಕ್ಷಿ tarāla-akāṣi. A woman with tremulous eyes. (J. 30, 26).

ತರಲಾಯಶಾಕ್ಷಿ tarāla-āyata-akāṣi. A woman with large and tremulous eyes (Ūpr. 3, 65).

ತರಲಿತ tarālita. Shaking, dangling, tremulous, unsteady (ಲಾಲಿತ, etc., ಅರಾಧೂದು Mr. 454).

ತರಲೆ tarālē. Rice-gruel (ಗಂಜಿ Hlā.).

ತರವಾರ taravār. = ತಲವಾರ. A sword (Si. 289; Mhr. ತರ ವಾರ, ತಲವಾರ).

ತರವಾರ taravāri. A sword, a scymitar (ಪುಷ್ಕರ, ಬದ್ಧ Nn. 27).

ತರನ taras. = ತರ 5. Speed, velocity. 2, power, strength, energy.

ತರನ tarasa. 1. Meat, flesh.

ತರನ tarasa. 2. Tbb. of ತರನ (Śmd. 336).

ತರಸು tarasu. 1. = ತರಿಸು. (My.; B. 5, 117).

ತರಸು tarasu. 2. = ತರಕಲು, etc. Rough, uncultivated state: a field lying waste or fallow (M. ತರ, ತರಕು; T. ತರಕು; see ತರ). — ತರಸುಧೂಮಿ. = ತರಸು. (My.).

ತರಸ್ವಿ tarasvi. Swift. 2, valiant. 3, a courier. 4, a hero. 5, Garuda.

ತರಹ tarāha. = ತರ 1, etc. A kind; a way, fashion, method (My.; Si. 62. 109).

ತರಹರ tarahara. Staying: the exercise of patience, forbearance (Bh. 3, 18, 34; 3, 19, 45; J. 19, 35; cf. ತರ 1; T. ತರ, to remain, stay, lodge; to be quiet; Mhr. ಧಾರಾಧಾರ, settling, fixing, making or staying still).

ತರಹರಿಕೆ taraharikē. = ತರಹರ. See Prv. s. ಬರಹ.

ತರಹರಿಸು taraharisu. To be or become quiet or patient; to be able to endure with patience; to bear patiently; to hold out patiently. ಮಜುಗದೆ ಆಪತ್ತಿನೋ ತರಹರಿಪುದೆ (Kp. 3, 15, 2). ತರಹರಿಸಲಾದಿವಳು ಮರಣಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳು (Prv.). See Grj. 2, after 106; Bp. 24, 58; Bh. 8, 23, 37; Śiv. 4, 76; J. 9, 16; 12, 37. 39; 18, 57; 21, 33; 22, 34; 25, 36; 26, 5; 27, 40. ತರಹೀನ tarā-hīna. Devoid of proper order, etc. ಕಡಲದ ಮರ ಹೀನ, ನೀಚರದು ನೆರೆ ಹೀನ, ಮೋಚದ ಹೆಣ್ಣು ತರಹೀನ, ಮನೆ ಯೋಗಿ ಪೇಪಾಟಿ ಹೀನ (Sp.).

ತರಳ tarāla. = ತರಲ, ತರಳ. Fickle, etc. 2, a child, a boy (ತರುವಲಿ Bhn. 46, o. r. ತರಳ; J. 20, 13. 15). See Prv. s. ತಾಯಿ.

ತರಳತನ tarālatana. = ತರಲಿತ. The state of being unsteady, etc. (J. 2, 57); childhood (Rām. 6, 2, 18).

ತರಳಾಭಾವ tarāla-bhāva. A fickle, etc. state of being (ಅರು ಮ Ūt. I, 72).

ತರಳು tarālu. = ತರಳು, ತರಳು 3, ತರಲಿ. A ripe fruit

that has become dry, especially a cocoanut (My.).

ತರಳೆ taraḷē. A girl (Bp. 14, 3; 32, 44; 44, 67; J. 6, 36; 11, 11).

ತರಾ tarā. = ತರ 1. — ತರಾತರ. rep. Various kinds or ways (My.); differences of rank, variety in the grades of society, etc. (My.; M.). — ತರಾವಾರ. Various kinds (My., also ತರಾವಾರು).

ತರಾಸು tarāśu. = ತ್ರಾಸು. A balance, scales (My.; ಏಕಪದಿಕೆ G.; Mhr., H. ತರಾಜು). ತರಾಸಿನ ಮುಳ್ಳು (ನಾರಾಜಿ G.).

ತರಾವಳಿ tarā-āvali. Various kinds (My.).

ತರಾತುರಿ tarā-turi. (fr. Sk. ತ್ವರಾ-ತುರಿ). Speed, haste (My.).

ತರಿ tari. (= ತರಕಲು, etc.). Roughness; granule, grit (My.; M.: grit, granule, sand, grain of sand; rough, uncultivated; ತರು, rough, coarse; ತರಿ ಎದು, to geld).

ತರಿ tarl. A boat, a ship.

ತರಿಗೊಟ್ಟು (tari-gōṭṭu). A sort of pot-herb, Pentaptera arjuna (? ರಾಗಲಿಕೆ, ಅಗ್ನಿಹವಿ, ಕೊಲುಕುಟ ಕನ ಗಿಡ; ತಲುಗಂದನ್ನು ತಂಗೊಟ್ಟು-ಚೆಟ್ಟು, ಚಿನ್ನಚರುಕು ಎನ್ನುವರು Si. 151; Tē. ತಂಗೊಟ್ಟು-ಚೆಟ್ಟು = ತಕ್ರಪುಷ್ಪ, ಎಕಲೈ, Pentaptera arjuna; but ತಕ್ರಪುಷ್ಪ also: the Gloriosa superba; see ರಾಗಲಿಕೆ).

ತರಿಯಿಸು tariyisu. = ತರಿಸು. (Cpr. 2, 49).

ತರಿಸು tarisu. = ತರಿಸು 1. To cause to lead or conduct near; to cause to bring (C.; Bp. 16, 8; 28, 15; 39, 46; 40, 43; 51, 56; 57, 16; 59, 26; 60, 4; Bh. 2, 13, 11; J. 16, 18; 31, 35; B. 3, 58; 5, 191). ತರಿ ಸೂ! (Smd. 270). ತರಿವಂ (275). ಬೇದಿರಿಂದಿರೋ ಚಕ್ರಾದಿಹಂ ಗಂ ತರಿಸಿಟ್ಟಂ (282 Mdh.). See Prv. s. ರೋಗಿ.

ತರಿಸು tarisu. = ತರಿಯಿಸು. To pass across or over, to cross over (My.); to float, to swim. See ಅವ-, ಉತ್ತರಿಸು 2.

ತರು taru. 1. = ತರಿ. (C.). P. p. ತನ್ನು; 3rd person singular imperfect ತನ್ನಿತು or ತನ್ನು; 2nd person plural imperative ತರಿ (My.); negative participle also ತರದೆ (B. 5, 291; My.). ತರುವವ ಮುತರೆ ಮೊದಿ ಎನು ಮಾಡಿತು? — ತರುವವ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮುಡುಗುವರುಳ್ಳೇ? — ತರು ಬಲ್ಲವನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಆದ ಜಾಣೆ. — ತರಲಿಲ್ಲ, ಬರಲಿಲ್ಲ; ಬದಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಹಂಗಿತು? — ತನ್ನ ಹೊದಿ ಬದಿದೇ ಹೋಯಿತು. — ಮಾತು ಬನ್ನವ ಮಾಣಿಕ ತನ್ನ, ಮಾತು ಅಡಿಯದವ ಜಗ ತನ್ನ (Prva.). ಬಾಯಿಗೆ ಸುವಾಸನವನ್ನು ತರುವ ತಾಮ್ರಬಿಲ ಮುನ್ನಾದ್ದು (ಮುಖವಾಸನ G.). See Si. 260. 266. 299. 300; B. 3, 127; 4, 75; Prv. s. ನೋಟ. — ತನ್ನರೆ ಗಿನ್ನರೆ. reit. ಎಮ್ಮೆ ಗಿಮ್ಮೆ ತನ್ನರೆ ಗಿನ್ನರೆ ತವರ ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೇಯಾ? ನನಗಿಕ್ಕೇಯಾ? (Prv.).

ತರು taru. 2. Bringing. See ತರುವಳಿ.

ತರು taru. A tree. — ತರು ತರು. rep. (Bp. 19, 48). — ತರು ಮೊದಲ. The lower part or foot of a tree (ಅವಾಗ್ಗಾ, ಬುಧ Mr. 104).

ತರುಕುಟೆ taru-kuṭi. A squirrel (ತುವಳಿ, ಅಳಿಲ Mr. 165, o. ra. ಅನಿಲ and ತುವಳಿ).

ತರುಟಿಗಿ taruṭigi. = ಜಗಜೆ, etc. — ತರುಟಿಗಿಗಿಡ. An annual weed, Cassia tora L. (Z.).

ತರುಡು taruḍu. = ತರಡು, etc. (ಮುಷ್ಕ, ವೃಷಣ Si. 209; My.).

ತರುಣ taruṇa. (= ತರಲ). Young, tender, juvenile; new,

fresh; soft; a young man, one of the virile age (ಹರೆಯ ದವ G.); fresh, lively; a boy (ಹುಡುಗ G., not Sk.).

ತರುಣಕುರಂಗಧರಧರ taruṇa-kuraṅgadhara-dhara. Wearing the young moon or orescent: Śiva (Bp. 43, 82).

ತರುಣತೆ taruṇatē. = ತರುಣತ್ವ. (J. 3, 17).

ತರುಣತ್ವ taruṇatva. The state of being tender, young, fresh, etc. (Cpr. 2, 17). ಕ್ರೀಡೆಯಲಿ ಬಾಲತ್ವ, ಪ್ರಾಧಿಯಲಿ ತರುಣತ್ವ, ಗಾಢಚಿತ್ತೆಯಲಿ ವೃದ್ಧತ್ವಗಳೆ! ಸುಷುಗಾಡಿಗೆಡೆಯಹರು (Sp.).

ತರುಣಕಶೆ taruṇa-kāśi. The orescent (Bp. 50, 9).

ತರುಣಾತಪ taruṇa-ātapa. Moderate sunshine (J. 12, 8).

ತರುಣಿ taruṇi. A young woman, a girl from about sixteen years of age. (Bp. 52, 24). 2, a girl (ಹುಡುಗಿ G., not Sk.).

ತರುಣಿಮ taruṇima. Youth, juvenility. (Cpr. 3, 41; 5, 99).

ತರುಣೇನ್ನುಜೂಟ taruṇa-indu-jūṭa. = ತರುಣೇನ್ನುಧರ. (Bp. 1, 56).

ತರುಣೇನ್ನುಧರ taruṇa-indu-dhara. = ತರುಣಕುರಂಗಧರಧರ. (Bp. 3, 76).

ತರುಣೇನ್ನುಮೌಲಿ taruṇa-indu-mauli. Śiva (J. 5, 36).

ತರುಪು tarupu. = ತರಪು etc. (My.).

ತರುಭೇದ taru-hhēda. A kind of tree. See ಮೊದಿಗು.

ತರುರುಹ taru-ruha. A parasitical plant (ಮಾರ, ಬನ್ನಣಿಕೆ Mr. 142).

ತರುವಲಿ taruvali. (Smd. 109). A boy (ತರಳ Bhu. 46, o. r. ತರುಳ; Bp. 47, 43; Bh. 7, 7, 9); a girl (Bp. 14, 2. 24. 26. 30; V. 9, 88).

ತರುವಲಿತನ taruvalitana. Childishness (Bh. 7, 6, 48).

ತರುವನ taruvasa. (= ತರಗು, etc.). (ಚಕ್ರಮರ್ಧ, ಜಗಜೆ Mr. 129, o. r. ಜಗಜೆ; Sk. ತರವಟ, Mhr. ತರವಡ, the plant Cassia auriculata; ತರ್ಕಣ, ತರ್ಕಲ, Cassia tora).

ತರುವಳಿ taru-vaḷi. The act of bringing or taking home, as a girl for marriage (My.).

ತರುವಿಕೆ taruvikē. Bringing, etc. (Si. 396).

ತರುವಿಶೇಷ taru-viśēsha. = ತರುಭೇದ. See ಉರಿ.

ತರುಷ್ಣಿ taru-shaṇḍa. A group of trees.

ತರುಸಾರ taru-sāra. Essence of trees: camphor; the pith, or oore, of trees. See ಕೆಡ್ಡು.

ತರುಹ taruha. Bringing, etc. ದೂರದಲ್ಲಿರ್ದುದಂ ಹತ್ತಿ ರಕ್ಕ ತರುಹ (ವ್ರತ್ಯಾಹಾರ, ಉಪಾದಾನ Nr.).

ತರುಹಿ taruhi. (Probably fr. H. ತರ್ಹಾ, see ತರಹ). A person who has his own ways, whims or pranks (Bh. 8, 22, 27).

ತರುಳ taruḷa. = ತರಳ, q. v.

ತರುಟಿಗಿ taruṭigi. = ತರುಟಿಗಿ. (Z.).

ತರು tarā. 1. = ತರೆ, etc. — ತರುತರಸು. To be or become perplexed or bewildered (ಮಯ್ಯೆ Ct. I, 82, o. r. ಮಯ).

ತರು tarā. 2. = ತರುಮ, ತರು 2, ತರುಡು. P. p. of ತರು 1, in ತರು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ತರು tarā. 3. = ತರು 5, etc. — ತರುವಾಯ. = ತರುವಾಯ, q. v. (My.).

ತರುಗು taragu. That which is dried or to be dried: dry, fallen or dead leaves (My.; T. ಡರುಗು, ಚರುಳ; cf. ತಾಳೆ 1), said to be eaten by ascetics (My.). 2, a cake fried in oil and dried (Bp. 14, 15; V. 9, 78). ತರುಗು ತಿಮ್ಮುವದೇ ಪರಮಸುಖ.

wooden lever for raising stones (ತಲೋದ್ವಹನ
ವಾರು Śmd. Dh.; ತಲೆಯನ್ನೆತ್ತುವ ಮರ Śm. 101).

ತರ್ಮಿ ತಾರ್ಕ. 1. = ತರ್ಮ 1. (My.; Ūpr. 1, 112; Bp. 24, 82).

ತರ್ಮಿ ತಾರ್ಕ. 2. = ತರ್ಮ 6, etc. (St. & Pl.).

ತರ್ಮಿಯ ತಾರ್ಕ್ಯಾ. = ತರ್ಮ 6, etc. ತರ್ಮಿಯದ ಮರ (ಗಾಯತ್ರಿ,
ಖದಿರ, etc., ಕಗ್ಗಲಿ ಮರ Si. 134). 2, ತರ್ಮೀದ ಗಿಡ, a thorny
shrub or tree, *Acacia sundra* D. C. (Z.).

ತರ್ಮ ತಾರ್. = ತರ್ಮ 2, etc. — ತರ್ಮಾಯ್. — ತರ್ಮಾಯ್. = ತರ್ಮನಾಯ್.
(J. 19, 54). — ತರ್ಮಾಯ್. — ತರ್ಮಾಯ್. = ತರ್ಮನಾಯ್. (J. 28, 6;
31, 20; My.; Tē. ತರ್ಮಾಯ್).

ತರ್ಮ ತಾರ್ಕ. *Supposition, conjecture.* 2, *reasoning; speculation*
(ಲೂಬ್, ಲೂಬಿಸುತ Nn. 146; Mr. 522). 3, *deliberation*;
dissonance; disputation, dispute (ವಿಚಾರ 148; ಮೋಹದ
ವಿಚಾರ Mr. 536; ಚರ್ಚೆ Nn. 73, o. r. ವಾದ). 4, *doubt* (ವಿ
ರ್ತ 522). 5, *the science of logic*, one of the six philo-
sophical sciences or systems (ಅವಿವಿ 536). 6, *wish, desire*
(ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಬಯಕೆ 148; ಕಾಂಕ್ಷೆ 522). 7, *cause, motive*. 8,
accomplished, effected, attained, or obtained works (ಸ
ಮ್ಪಾದಿತಕರ್ಮ, ಕಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮ 148, o. r. ತನಗೆ ಕಟ್ಟಿ
ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳು; ಸುತಕರ್ಮ 522). 9, *supplying an*
ellipsis. ತರ್ಮ ಮಾಡುವವ ಮೂರ್ಖನಿದ್ದ ಕಡೆ (Prv.). See
Bp. 50, 70; 51, 9.

ತರ್ಮಕ ತಾರ್ಕಾ. (= ತರ್ಮಕ, ತರ್ಮಕ). An asker, an inquirer;
a logician; a disputant, a reasoner.

ತರ್ಮಯಿಸು ತಾರ್ಕಯಿಸು. = ತರ್ಮಯಿಸು, etc. (Bp. 45, 29).

ತರ್ಮಯುಕ್ತಿ ತಾರ್ಕ-ಯುಕ್ತಿ. Skill in logic (Bp. 53, 5).

ತರ್ಮವಾದ ತಾರ್ಕ-ವಾದ. Disputation, dispute (Bp. 50, 23;
53, 8).

ತರ್ಮವಿದ್ಯೆ ತಾರ್ಕ-ವಿದ್ಯೆ. *The science of reasoning or logic.*

ತರ್ಮವಿವಾದ ತಾರ್ಕ-ವಿವಾದ. = ತರ್ಮವಾದ. (Bp. 51, 12).

ತರ್ಮವಿಸು ತಾರ್ಕವಿಸು. = ತರ್ಮವಿಸು, etc. (Bp. 45, 9).

ತರ್ಮಕಾಸ್ತ್ರ ತಾರ್ಕ-ಕಾಸ್ತ್ರ. Logic; a logical treatise. (My.).

ತರ್ಮಕಾರಿ ತಾರ್ಕಾರಿ. = ತರ್ಮಕಾರಿ. *The tree Sesbanta aegyptiaca* Pers.

ತರ್ಮಕ ತಾರ್ಕಿಕಾ. (= ತರ್ಮಕ), ತರ್ಮಕ, ತಾರ್ಮಕ, q. v.

ತರ್ಮಕ ತಾರ್ಕಿಕಾ. Tbh. of ತರ್ಮಕ. See ಪ್ರ.

ತರ್ಮಿಸು ತಾರ್ಕಿಸು. = ತರ್ಮಯಿಸು, etc. (Abh. P. 16, 21).

ತರ್ಮಿಸು ತಾರ್ಕಿಸು. To conjecture, to guess; to reason; to
speculate; to dispute, etc. (My.). ಮೇಲದಿವು ತರ್ಮಪಂ
(ತಾರ್ಮಕ, ವಾದಿ Mr. 360). See Bp. 50, 23; 51, 11, 15; B. 4,
128, 171, 219.

ತರ್ಮ ತಾರ್ಕ. = ತರ್ಮ 1, etc. (Abh. P. 10, 175).

ತರ್ಮಯಿಸು ತಾರ್ಕಯಿಸು. = ತರ್ಮಯಿಸು, etc. ತರ್ಮಯಿಸು ದಾಟಿಸು
(ಅಲಿಂಗ್ಯ, ಮೃದಂಗದ ಭೇದ Nr.). See Ūpr. 3, 46; Abh. P.
10, 110; Bp. 4, 68; 5, 61; 36, 11; 50, 3.

ತರ್ಮ ತಾರ್ಗು. = ತರ್ಮ 1, etc. To be low, lowered,
etc., to stoop (ತರ್ಮ Śm. 84; Rāv. 5, 94); to get poor
(ಬಡತನ Śm. 84); to fall in value or price (ಅನರ್ಥ
84). See ತರ್ಮದರ್ಶ.

ತರ್ಮನ ತಾರ್ಜಾನಾ. Threatening, blaming, censuring; point-
ing at in ridicule or contempt; putting to shame; wrath,
anger. See ಜಡಿ.

ತರ್ಮನ ತಾರ್ಜಾನಿ. The threatening one: the fore-finger.

ತರ್ಮಿತ ತಾರ್ಜಿತಾ. Threatened, blamed, etc.; threatening,
menace (Śmd. 81).

ತರ್ಮಿಸು ತಾರ್ಜಿಸು. To threaten, etc.; to keep or ward off,
to prevent, hinder, or oppose (ನಿವಾರಣ Śmd. Dh.; 92).

ತರ್ಮಮೆ ತಾರ್ಜಮೆ. A translation (My.; Mhr., H. ತರ್ಮಮಾ,
ತರ್ಮಮಾ); an abstract, epitome.

ತರ್ಮಕ ತಾರ್ನಾಕಾ. A calf.

ತರ್ಮ ತಾರ್ದು. = ತರ್ಮ 1. A wooden ladle.

ತರ್ಮ ತಾರ್ಪಾ. Satisfying, satiating, pleasing, refreshing;
the state of being pleased; *satisfaction; satiety, fulness*;
the act of satisfying, refreshing or pleasing; an oblation
to the manes or to the gods, a libation; food; fuel for a
sacrificial fire. 2, the oock-room of a ship (ತರ್ಮನ ಅದಿನ
ಅಟ್ಟಣೆ Mr. 408, one MS. ತರ್ಮಣಂ).

ತರ್ಮಿಸು ತಾರ್ಪಿಸು. To satiate, to satisfy, to please; to offer
an oblation to the manes or gods (My.).

ತರ್ಮ ತಾರ್ಬು. = ತರ್ಮ 1, etc. To embrace (ಅಶ್ಲೀಷ,
ಅಲಿಂಗನ Śmd. Dh.).

ತರ್ಮ ತಾರ್ಮಾ. The top or end of the sacrificial post.

ತರ್ಮ ತಾರ್ಲ. = ತರ್ಮ, etc. Idle talk (My.). ತರ್ಮ ಕೇಳು
ವನ ಮರುಳಗಿದ್ದ ಕಡೆ (Prv.).

ತರ್ಮ ತಾರ್ಶಾ. Thirsting; *thirst; wish, desire.* See ಅನು.

ತರ್ಮ ತಾರ್ಶಾಪಾ. = ತರ್ಮ. See ಅನು.

ತರ್ಮ ತಾರ್ಶಿತಾ. *Thirsty; desiring.*

ತರ್ಮ ತಾರ್ಶಾಪಾ. Injuring, crushing, bruising. See ನಿನ್.

ತರ್ಮ ತಾರ್ಲ. = ತರ್ಮ, etc. (My.).

ತಲ ತಾಲಾ. = ತಲೆ. — ತಲವಾಕಲು. = ತಲವಾಕಲು. (My.; Si. 113).

ತಲವಾಕಲು. = ತಲವಾಕಲು. (My.; Si. 110). — ತಲಾ. Per head,
each, apiece (My.; Tē.).

ತಲ ತಾಲಾ. 1. = ತಲ 1, etc. — ತಲತಲಾನ್ತರ. ತಲ-ತಲ-ಅನ್ತರ. Differ-
ent or various rows or lines of descent: generations
upon generations, for generations (My.). — ತಲಾನ್ತರ.
-ಅನ್ತರ. A generation (My.).

ತಲ ತಾಲಾ. 2. (Mhr. ಭಳ, the portion of the produce of a field
due from an under-tenant to the landlord). — ತಲವಾಕು.
Interest on grain or money paid in grain (My.; Si. 299,
300).

ತಲ ತಾಲಾ. 3. = ತಲ 1. A level surface. 2, the palm of the
hand with extended fingers; the sole of the foot. 3, *depth*;
the lower part, the base, the bottom; a hole, a pit; the
ground. 4, the palmyra tree, *Borassus flabelliformis*.
5, a leathern fence worn by archers on the left arm. 6,
the natural or essential form; cause, origin, motive. 7,
the fore-arm. 8, the hilt or handle of a sword, etc. 9,
pressing the strings of a lute with the left hand. 10, a
wood. 11, one of the seven divisions of hell (Mr. 32).
12, a pond.

ತಲವಿಸು ತಾಲಾಪಿಸು. To cause to reach, etc. (My.).

ತಲವು ತಾಲಾಪು. = ತಲವು. To reach, to come to
hand, to be received (My.); to arrive (B. 4,
216; cf. ತಲ 1).

ತಲಬು ತಾಲಾಬು. Pay, wages; a demand from the creditor
upon the debtor; summoning; a summons (Mhr., H. ತಲಬು;
My.; B. 5, 113); desire after (My.; Mhr.).

ತಲವಾರಿ ತಾಲಾವಾರಿ. = ತಲವಾರಿ. (My.).

ತಲಾತಲ tala-ataia. One of the seven divisions of the infernal regions (Mr. 82).

ತಲಾರಿ taiāri. = ತಳವಾರ. (My.; Tē. ತಲನರಿ, ತಲಾರಿ).

ತಲಾನ್ತ talāvn. A tank (My.; Mhr., H. ತಲಾವ, ತಲಾವನ).

ತಲಾಸು talāsu. = ಬೆಲಾಸು. (My.).

ತಲಿನ talina. Situated under or beneath, below; inferior; thin; delicate; small. 2, separate, having interstices. 3, a bed, a couch or cot.

ತಲುಪು talupu. = ತಲಪ. (B. 4, 81).

ತಲೆ talē. = ತಲ, ತಳ, ತಲೆ, ತಲೆ. The head (ಮೂರ್ಧ Mr. 315; ನೆತ್ತಿ, ಮೂರ್ಧೆ Sm. 71; ಉತ್ತಮಾಂಗ, ಶಿರಸ್, ಶೀರ್ಷ, ಮೂರ್ಧ, ಮುತಕ Si. 215; C.; Tē., M.; T. ತಲೆ; Tn. ತಲೆ); a generation (My.; see ತಳವಾರ, ತಲೆಗಡೆ); being uppermost or principal (My.). ತಲೆಯಂ ದಾಗಿ ಇರ್ಪ ವನು (ನ್ಯುಬ್ಬ, ಅಭೋಮುಖ); ತಲೆಯ ನವರು (ಕೇತ, ಶಿರಸಿಜ, etc.); ತಲೆಯೊಳ್ ಇರ್ಪ ಮಾಡಿಕಂ (ಡೂಡಾವಣೆ); ತಲೆಯ ಕಪಾಲಂ (ಕ ರೋಟಿ Hlā.). ತಲೆಯ ಚಿಪ್ಪ (ಕರ್ಪರ, ಕಪಾಲ Nr., Hlā.; ತಲ Mr. 897). ತಲೆಯ ಮಿದುರು (ಮುಸಿಪ್ಪ Nr.; Mr. 897). ತಲೆಯನ್ ಅರಿಸಿ ಕೊಳಲ್ ತಕ್ಕವನು (ಶೀರ್ಷಶ್ಲೇಷ್ಠ Nr.). ತಲೆಯ ಮೂಳೆ (ಕರ್ಪ ರ, ಕಪಾಲ Si. 206). ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ, ತನು ಮೃಗನಾಥಿ ಬೇಡಿ ತು. — ತಲೆ ಗಟ್ಟಿ! ಎನ್ನು, ಕಲ್ಲು ಹಾಯ ದಾರದು. — ತಲೆ ಚನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಣ್ಣಾಸು ಸಹಸ್ರ ಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು. — ತಲೆ ತಾಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿ ದಾರ ದು. — ತಲೆ ಬಡದವನೂ ಸಮ, ಲೇವಾ ಹಚ್ಚಿದವನೂ ಸಮ. — ತಲೆ ಮೂರು ಸುತ್ತು ತಿರುಗಿದರೂ ತುತ್ತು ದಾಯಿಲೇ. — ತಲೆಗೆ ಬನ್ನ ಕಡ್ಡಿ ಅದರೆ ಬನ್ನ ತಲೆಯ ಹೊಡೆ. — ತಲೆ ಮೇಲಣ ಬರಹ ಎಲೆಯನ್ನ ಬರ ಸಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? — ತಲೆ ಸಿಡತಕ್ಕ ಮಲಶೋಧನೆ ಕೊಣ್ಣ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Sm. 128; Bp. 6, 7; 28, 24; 38, 68; 47, 31; 48, 12; 49, 19-23; 50, 37; 51, 42; 57, 41; 58, 44; 59, 13, 14; 60, 28, 82; Bh. 1, 8, 78; Rā. 5, 25; 13, 96; J. 28, 44; B. 2, 11, 25; 4, 20. Observe the peculiar S. Mhr. use of ತಲೆ in ವಿಚಾರದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ, ಅದವಾನ್ ರಾಧವಿಲ್ಲಿನ್ನು, ಕಣ್ಣು ಬನ್ನರೆ ಅದವ ಹಾದಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ (B. 4, 15). — ತಲೆಕಟ್ಟು. (Sm. 78). A head-tie (My.). 2, the head of a letter (indicating that it is to be pronounced with a short a), e. g. ಕ, ಗ (of ಕ, ಗ), etc. (C.; Tē.). 8, an adjoining field (My.). — ತಲೆಕಾಯ. = ತಲೆ. (My.; Tē.). — ತಲೆಕೂದಲ. -ಲು. ತಲೆ ಕೂದಲು. The hair of the head (ಚಿರು, ಕುನ್ನಲ, ಕೇತ, etc. Si. 215). ತಲೆ ಕೂದಲಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಬೆಳಗಾದರೂ ತುಡುಲು ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು. — ತಲೆ ಕೂದಲಿಲ್ಲದವನು ತುಡುಲು ಬಯಸಿದವನೆ. — ತಲೆ ಕೂದಲು ಉದ್ದವಿದ್ದವನು ಹಕ್ಕಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಚನ್ನ. — ತಲೆ ಕೂ ದಲು ನೆರೆಯಾದ ಮೇಲೆ (ಪ್ರೀಯನ್ನು) ತಪ್ಪಿ ಕೊಣ್ಣ ತಪ್ಪಲಿಮುದದ (Prvs.). — ತಲೆಕೆಳಕು. = ತಲೆಕೆಳಗು, ತಲೆಕೆಳಗೆ, ತಲೆಕೆಳಕು. The head downwards. ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಇದ್ದಾತನು (ಅನಾಹ, ಅಭೋ ಮುಖ Nr. a; cf. ತಲೆಗುತ್ತ). 2, upside down, topsy-turvy (My.; Tē. ತಲೆಕುನ್ನ; T. ತಲೆಕೆಳದಿ); perverseness, pride (My.). — ತಲೆಕೆಳಗು. = ತಲೆಕೆಳಕು. (My.). ಎಲೆಕೋವದತ್ತದ ಹಮ್ಮಣಂ ನಿನಗಿನ್ನು ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನಡೆವಂತೆ (Bp. 42, 17). ಲೋಕ ಶೂಲದೊಳ್ ಇನಿಬರಂ ತೆಗಸುವೆನು ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮವನು (50, 51). ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಬೀಡು (Ahhā. 2, 98). ಅದವು ತಲೆಕೆಳಗಾಯಿತು (Bh. 4, 3, 12). See Prv. s. ಗೊತ್ತು 2. — ತಲೆಕೆಳಗೆ. = ತಲೆಕೆಳಗು, etc. (C.). ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಹಾಕು (ಮಗುಡು G.). ಸೇ ನಾಜಲನಿಯ ಬೊಡ್ಡು ಕವಿಬಲಮಾರ್ಜನವ ತಲೆಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ ತ್ತು (Rām. 8, 13, 8). — ತಲೆಕೊಟ್ಟ ಮಾಡಿ. A hawier, a riotous rascal (Tē.; My. occasionally). — ತಲೆಕೋವೆ. = ಕೋವೆ 1, No. 2. (My.). — ತಲೆಗಟ್ಟ. -ಕಟ್ಟು. A head-tie (Rā. 5, 24; Rā. 3, 16). — ತಲೆಗಡೆ. -ಕಡೆ. To behead (Rā. 6, after 11). — ತಲೆಗಡೆ. -ಕನಿತ. The act of beheading (Rām. 6, 51, 20). — ತಲೆಗಡೆ. -ಕಡೆ. A generation to pass. ಸಮಾನಪಿಣ್ಣಮ್ ಅಹರು ಏದು ತಲೆಗಡವನ್ನಬರ ಸನಾಥಿಗ್ ಎನಿಸು ಗು (Nr.). — ತಲೆಗರೆ. -ಕರೆ. To hide or muffle the face (Abh. P. 3, 27; 6, 105; 13, 56). — ತಲೆಗಾಯ. -ಕಾಯ. -ಗಾಯು. To support, to maintain, to protect (My.; J. 15, 34). — ತಲೆಗಿಮ್ಮ. -ಇಮ್ಮು. A pillow (ಉಚ್ಚೇರ್ಷ, ಉಪಧಾನ, ಉಪಹರ್ಷ Hlā., Nr., Mr. 203; Bp. 12, 9; B. 4, 155; My.). — ತಲೆಗುಡ್ಡ. A square head-cloth or turban (Sd.; T. ತಲೆ ಕ್ಕುಟ್ಟು). — ತಲೆಗುತ್ತಿಗೆ. -ಕುತ್ತಿಗೆ. Beating (another's) head (Rām. 8, 89, 17). — ತಲೆಗುತ್ತ. -ಕುತ್ತ. The head to be turned downwards, or to turn the head downwards (Bp. 28, 23; Rām. 5, 9, 24). ತಲೆಗುತ್ತ ಕೊಣ್ಣು ಇದ್ದಾತನು (ಅನಾಹ, ಅಭೋಮುಖ Nr. b; see s. ತಲೆಕೆಳಕು). 2, to heat (another's) head (Bh. 8, 26, 45; Rām. 5, 9, 12). — ತಲೆಗುತ್ತಿಗೆ. -ಕುತ್ತಿಗೆ. The state of the head being bent downward (Bh. 7, 1, 11). — ತಲೆಗೂದಲ. = ತಲೆಕೂದಲ. (Bp. 16, 24; 20, 13). — ತಲೆಗಡೆಡು. -ಕಡೆಡು. To throw a head to the ground, to decapitate (J. 17, 56). — ತಲೆಗಡೆಡು. -ಕಡೆಡು. A woman whose hair is dishevelled (My.). — ತಲೆಗಡೆಡು. -ಕಡೆಡು. To dishevel the hair (J. 31, 54). — ತಲೆಗೇಡು. -ವಿಡು. To rise to the head, to affect it, as poison, etc. (Bp. 10, 3; 18, 12, 43; 88, 13; My.; B. 4, 185; Si. 72; Prv. s. ಪಿತ್ತ). — ತಲೆಗೊಡವ. -ಕೊಡವ. To shake the head (Rā. 5, 43). — ತಲೆಗೊಡವ. -ಕೊಡವ. = ತಲೆಗೊಡವ. (J. 34, 13). — ತಲೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give one's head to: to devote one's self to (My.); to risk one's life in an enterprise (Bh. 8, 27, 7). — ತಲೆಗೊಯ. -ಕೊಯ. To decapitate (Rā. 3, 95; V. 10, 8). — ತಲೆಗೊಯ. -ಕೊಯ. A murderer; a ruffian; a cheat (My.). — ತಲೆಗೊಳ. -ಕೊಳ. To take the head away, to behead, to kill (Bp. 23, 3; 61, 33). — ತಲೆಚಿಟ್ಟು. Mental diagnet (My.). — ತಲೆಚಿಟ್ಟು. A rag tied round the head (Bp. 44, 62). — ತಲೆ ತಲೆ. rep. (B. 3, 119). — ತಲೆ ತಿರುಗು or ತಿರುಗು. The head to turn round, become giddy or deranged (My.; Si. 361). — ತಲೆ ದಗು. -ತಗು. The head to be lowered (Rā. 8, after 11). — ತಲೆದಳಕ. -ತಳಕ. Young leaves tied to the head (Rā. 3, 8). — ತಲೆದಿಮ್ಮ. = ತಲೆಗಿಮ್ಮ. (ಉಪಧಾನ, ಉಪಹರ್ಷ Si. 230; J. 30, 19; My.). See Prv. s. ಗಾಡೆ. — ತಲೆದಿಮ್ಮ. Dizziness of the head (My.). — ತಲೆದಿರುಗು. = ತಲೆತಿರುಗು, etc. (My.). — ತಲೆದಿರುವು. -ತಿರುವು. To turn the head (My.). — ತಲೆದುಡಿಗ. -ದುಡಿಗ. An ornament for the head (Abh. P. 5, 117). — ತಲೆದುಗಿಸು. -ತೂಗಿಸು. To cause to wag the head (J. 1, 8). — ತಲೆದುಗು. -ತೂಗು. 1. To wag or move the head from side to side (Ūpr. 1, 134; Bp. 11, 21; 87, 68; J. 2, 20; 3, 6; B. 5, 94). — ತಲೆದುಗು. -ತೂಗು. 2. The act of wagging the head (Rām. 8, 14, 21). — ತಲೆ ದೊಡವು. -ತೊಡವ. An ornament for the head (Ūpr. 8, 64). — ತಲೆದೋಡು. -ತೋಡು. = ತಲೆದೋಡು. (Rām. 5, 8, 80). — ತಲೆದೋಡು. -ತೋಡು. To show the head; to appear (Ūpr. 2, 83; 7, 47; Ahh. P. 8, 49; 14, 172; Bp. 4, 57; 9, 31; 80, 61; J. 6, 10; 10, 52; 11, 19; 18, 22; 30, 30). — ತಲೆನವ. -ರು. The hair of the head (Ahh. P. 14, 101). ಕೊಂಕದ ತಲೆನವು (ಅಲಕ Hlā.). ಕೆದರ್ ತಲೆನವ (Rā. 5, after 120). — ತಲೆನೋವು. The headache (My.). See Prv. s. ತಾಯಿ. — ತಲೆವಟ್ಟು. A piece of wood over a door. ದಾಗಿಲದ ತಲೆವಟ್ಟು (My.; ನಾಸ G.). — ತಲೆವಟ್ಟು. An application to the head against the headache, etc., that sticks

to it by itself (My.). — ತಲೆಪಟ್ಟುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Mental disgust to be created (My.). — ತಲೆಬಿಟ್ಟುಕನ್ನವು. The delicious hussard, *Otis deliciosa* (Bd.). — ತಲೆದಾಗಲು. The entrance-door, the principal entrance (My.; T. ತಲೆ ನಾಟಕ, T6. ತಲೆನಾಟಕ). — ತಲೆದಾಗಲು. = ತಲೆದಾಗಲು. (B. 4, 185; My.). — ತಲೆಬಿಟ್ಟು. The skull (My.; Si. 67; B. 4, 82). — ತಲೆಬಿಟ್ಟು. A ridge-pole (B. 4, 122). — ತಲೆಬಿಟ್ಟು. = ತಲೆಬಿಟ್ಟು. (My.). — ತಲೆಬಿಟ್ಟು. Tiresomeness (B. 4, 135). — ತಲೆ ಬೋದಿಸು. To shave or shorn the head (ಕಿರಿ, ಭವಿಸು G.; My.). ತಲೆ ಬೋದಿಸೋಣ (ಚವಲ, ಮುಣ್ಣಿನ G.). ತಲೆ ಬೋದಿಸುವ ಕರ್ಮ (ಚೂಡಾಕರ್ಮ G.). — ತಲೆ ಬೋದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to get the head shaved (My.). ತಲೆ ಬೋದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೋಣ (ಭದ್ರಾಕರಣ); ತಲೆ ಬೋದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟವ (ಪರಿವಾಸಿತ G.). ತಬ್ಬಿ ತಲೆ ಬೋದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನೇಕಬ್ಬಮದರಿ ಬನ್ನು. — ಗ್ರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗೆ ತಲೆವಾರ ತಲೆ ಬೋದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ (Prvs.). — ತಲೆ ಮಡು. To join (v. t.) head to head (in battle, etc., ಶಿರಸ್ಸನ್ನಾಡನ ಸಿದ್ಧ. Dh., o. r. ತಲೆವಡು; Abh. P. 13, 78; 14, after 132). — ತಲೆ ಮಾಡು. To shave the head (ಕೈರ ಚ.). ತಲೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to get the head shaved (C.). — ತಲೆಮಾರಿ. A person who cuts a head off (Bh. 6, 8, 15). — ತಲೆಮಾರಿ. A garland or wreath for the head (Rā. 6, after 11). — ತಲೆಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲು. To stand on another's head: to be near and force (B. 4, 72). — ತಲೆಮೊಟ್ಟು. A knock on the head (My.). — ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡು. To sit on another's head: to remain and trouble (B. 5, 112); to be less modest than is proper, to be forward (My.). — ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳು. To put on one's own head (C.; B. 5, 49). — ತಲೆಯಾದವ. -ಅದವ. A chlof or head-man (My.). — ತಲೆಯಾರ. -ಅರ್. ತಲೆಯಾರು. A kind of yoke for cattle. See Nr. 8. ಅರು 4. 2, the leading pair of oxen in ploughing (My.; T6. ತಲೆಯರು). — ತಲೆಯಾವು. -ಅವು. The head cow of a herd (ತಲೆವೈ, ನೈಡೆ Hā.; Mr. 181). — ತಲೆಯಿಡು. To put one's head (into a house), to come (into it, My.). — ತಲೆಯಿತ್ತು. -ಅತ್ತು. To lift up the head (or the face, J. 11, 6; My.); to rise from a poor condition (My.). — ತಲೆಯೊಳ್ ಅಗು. To appear in or enter one's head. ಮಲಹರನ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ನಿನ್ನಯ ತಲೆಯೊಳ್ ಅಯಿತೆ? (Bp. 55, 13). — ತಲೆಯೊಳ್ ಅನ್. To put or take upon one's head: to accept with pleasure (as a command) for execution (Abh. P. 8, 26). — ತಲೆಯೋಡು. -ಓಡು. The skull, the cranium (My.; J. 22, 24). — ತಲೆಯೋಡು. -ಓಡು. A piece of the head (J. 4, 46). — ತಲೆವಡು. = ತಲೆ ಮಡು, q. v. — ತಲೆವಣಿ. -ಮಣಿ. A jewel in (a nāga's) head (V. 4, 81). 2, the head looked upon as a jewel (J. 21, 18). — ತಲೆವರಿಗೆ. -ವರಿಗೆ. A shield to protect the head (Bh. 9, 2, 44; Rām. 6, 13, 21). — ತಲೆ ವಳಸು. -ವಳಸು. To surround or put round the head (Rā. 6, after 11). — ತಲೆನಾಗಿಸು. -ನಾಗಿಸು. To cause the head to bend (v. i.); to bend (v. t.) the head (Bp. 26, 25; 38, 16; 51, 52; J. 2, 12). — ತಲೆನಾಗು. -ನಾಗು. The head to bend; to bend the head. ತಲೆನಾಗಿ ಇದ್ದುದು (ಅಪಾಟಿನ, ಪರಾಕ್ರಮಿ Hā.). See Čpr. 6, 77; Bp. 8, 45; 13, 22; 20, 24; 21, 46; 24, 66; 25, 1; 38, 48; 47, 31; 50, 77; 54, 80; J. 2, 14. — ತಲೆನಾಗುಡ. -ನಾಗುಡ. Bending the head. ತಲೆನಾಗುಡಂ (ಅ ಪಾಟಿನ, ಅಪಾಕ್ರಮಿ Mr. 455). — ತಲೆನಿಕ್ಕು. -ನಿಕ್ಕು. To disentangle (the hair of) the head (Čpr. 6, 65; Abh. P. 5, 39). — ತಲೆನಿಡಿ. -ನಿಡಿ. = ತಲೆ ಹಿಡಿ. (Čpr. 7, 103; Abh. P. 13, 56; Bp. 3, 38). — ತಲೆನಿಲು. -ನಿಲು. A head's how (Rām. 6, 50, 21). — ತಲೆನಿಡು. -ನಿಡು. A chief place (Čpr. 1, 99). —

ತಲೆವೊತ್ತು. A blow on the head, a blow (ಹೊಯ್ದು Bho. 42, o. r. ತಲೆವತ್ತು; Bh. 1, 7, 26). — ತಲೆವೊಡು. -ಹೊಡು. = ತಲೆಹೊಡು. (ಎನಧ, ಎನಧ Mr. 213). — ತಲೆತೂರಿ. = ತಲೆನೋವು. (C.). — ತಲೆಹೂಡು. A tile on the ridge of a roof (B. 4, 121, 122). — ತಲೆಹಿಡಕ. A head-seizer: a pimp, a procurer (My.). — ತಲೆ ಹಿಡಿ. = ತಲೆನಿಡಿ. To seize the head; to affect the head, as a strong smell, etc. (B. 4, 71; My.); to procure, as a pimp does (My.). — ತಲೆಹಿಡಕ. A procurer, a female pander (My.; Si. 183). — ತಲೆಹುಡಿ. A louse, used in the phrase: ನಾನು ಒಳತಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ, ಅತನ ತಲೆಹುಡಿಗಳನ್ನು ಜಾಡಿಸಿದೆನು (B. 4, 197). 2, a worm that feeds on the brain (My.). — ತಲೆಹೋಳ. A very dissolute man (My.). — ತಲೆಹೊಡು. = ತಲೆವೊಡು. A hurdon or load carried upon the head (ಎನಧ, ಧಾರ, ಪರ್ಯಾಯಾರ Hā.).

ತಲೋದರಿ tala-udari. A mistress or wife. (Smd. 267; Bp. 4, 33; 12, 17; 24, 44; 40, 11).

ತಲ್ಲ talpa. = ತಲ್ಲ. A bed; a couch (ಹಾಸಿಕೆ Nn. 55; ತಯನ ಕ್ಕೆಲ, ಹಾಸಿಕೆ 118). 2, a wife (ಸ್ವಸ್ತೀ, ಕುಲಸ್ತೀ 118, o. r. ತಸ್ವ ಸ್ತೀ). 3, an upper story; a room on the top of a house; a turret, a tower or keep. 4, a raft, a float (cf. ತಸ್ವ 2).

ತಲ್ಲ talla. A pond, a tank (ಪಲ್ಲಲ, ವೇಶನ, ಕೊಳ್ಳು Mr. 417 in two MSS., o. r. ಕೊಳ್ಳಲಾ).

ತಲ್ಲಜೆ tallaja. Capitatness, excellence; happiness.

ತಲ್ಲಂಠೆ tallanēha. (Probably for ತಲ್ಲಾಂಠನ, ತಕ-ರಾಂಠನ, the marking out of that). See ತುಟ್ಟು 2.

ತಲ್ಲಣ tallana. = ತಲ್ಲಣ. Agitation; amazement; alarm; fear; grief, etc. (ಭಯ Bho. 14, o. r. ತಲ್ಲಣ; ತಲ್ಲಂಕ, ದಿಕ್ಕು, ಭೀತಿ 49; Bp. 25, 33; My.; T6. ತಲ್ಲಣ). See ಎದೆಪಲ್ಲಣ, ಕಟ್ಟಂಕಪಲ್ಲಣ, ನಿಶಾಟಪಲ್ಲಣ; Sp. 8. ವಡಿ 4. — ತಲ್ಲಣಗಡು. -ಕಡು. Fear, etc. to cease (Bh. 8, 26, 58). — ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To be or become agitated, etc. ಮನ್ನ ನೆ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೆ ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳು ಬಹುದೇ? (Prv.).

ತಲ್ಲಣಿಸು tallanisu. To be or become agitated from fear or amazement, to be troubled, alarmed, anxious about, etc. (Abh. P. 9, 43; 13, after 126; Bp. 3, 17; 15, 22; 26, 27; 27, 58; 37, 43; 38, 32; 41, 17; 54, 40; Rā. 13, after 101; J. 15, 2; 4, 5, 22; 7, 32; 15, 2; 27, 46; B. 4, 91; My.; T6. ತಲ್ಲಣಿಸು). ತಲ್ಲ ದವನು ತಲ್ಲಣಿಸನು (Prv.).

ತಲ್ಲಲಿ tallala. = ತಲ್ಲಲಿ. (ಭಯ Smd. I; ತಲವೆಳು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ತಲಮಳ, ಬೆಗಡು, ಮಲ್ಲಿದ, etc. Kk. 42; Smd. 49; ಅಡಿ ಪರ್, etc., ಭಯ ಸಿಹ; J. 2, 5). ನರಲೋಕಪಲ್ಲದಂ (Smd. 207, o. r. -ದಲ್ಲಣಂ).

ತವ tava. 1. (=ತು3). An imitative sound. — ತವ ತವನೆ. rep. ತವ ತವನುಗುಡು (Bp. 46, 30).

ತವ tava. 2. = ತಮ of ತಮ 1. — ತವ ತವನೆ. rep. = ತಮ ತಮನೆ. (Bp. 5, 54; 9, 15; 32, 37; 38, 11; 52, 41; Bh. 3, 18, 43).

ತವ tava. 1. Of thee, thine, thy. (Bp. 9, 33; 47, 64; J. 2, 24).

ತವ tava. 2. = ತವ. See ತವನಿಧಿ.

ತವಕ tavaka. (Smd. 25). = ತವಕು. Love (My.; T6. ತಮಕ, ತಮಕ, ತಮ; M. ತಮ್ನಾನ, ತಾತಿ); desire (My.; T6.; T. ತಾಧಿ ರ; Sk. ತಮಾ, to wish, desire); eagerness, ardour; haste, hurry (My.). ತವಕ ಪಟ್ಟಿನ ತಟ್ಟಿರಿಸಿ ಬಿದ್ದ (Prv.). See Bp. 3, 11, 27, 31; 6, 11; 18, 43; 22, 9; 26, 54; 34, 23; 42, 21.

34; 61, 64; Ç. Bp. 5, 4; Räv. 12, 12; J. 2, 46; 6, 34; 30, 24; ರೂಪವಕ. — ತವಕವ್ವೆದ್. -ಎವೆದ್. To become eager, etc. (V. 2, after 2).

ತವಕೆ tavaki. A person full of desire, etc. (Bp. 40, 51).

ತವಕೆಗ tavakiga. A man full of eagerness, etc. (Bh. 7, 3, 19). See ರೂಪವಕಗ.

ತವಕೆಸು tavakisan. To desire; to be eager; to hasten; etc. (Bp. 51, 43; 55, 8; Bh. 3, 19, 43; B. 5, 40. 161. 162. 185. 188; G. 415).

ತವಕು tavaku. = ತವಕ. (B. 5, 44).

ತವಕ್ಕೀರ tavakshira. = ತವಕ್ಕೀರೆ. Manna of bamboo. 2, an extract obtained from wheat, etc. (My.; Mhr. ತವ ಕೀರ).

ತವಗ tavaga. Tbb. of ತಮಂಗ. (ಇನ್ನ ಕೋಶ Mr. 192; ತಮಂಗ ಸೀ.; Bh. 3, 18, 26; Tö. ತಮಕ, ತಮಗ).

ತವಂಗ tavanga. = ತವಗ. (ಸೀ.; Çpr. 9, after 3).

ತವಟು tavatu. = ತವಟು, (ತೋಟು), ತವಟು. To shake pounded grain, turmeric, etc. on a bamboo fan (mōṛa) in order to separate any grits (My.).

ತವಡು tavadu. = ತವರು. Bran (My.; ತವಗ.; T., M. ತವಡು; Tö. ತವಡು). ತವಡು ತಿಮ್ಮುವನಿಗೆ ವಯ್ಯಾರ ಯಾಕೆ? — ತವಡು ತಿಮ್ಮುವನ ಹೋದರೆ ಉಮ್ಮಿ ತಿಮ್ಮುವನ ಬರುತ್ತಾನೆ (Prva.). ತವನಿಧಿ tava2-nidhi. = ತವೋನಿಧಿ. (Bp. 23, 9. 10. 41).

ತವರ್ tavār. = ತಮರ್, etc. (Grj. 4, 48; 8, 16. 80). — ತವ ಮರ್ನ. A woman's native house (My.). ಆ ಮನೆ ಸಿರಿಯ ತವಮರ್ನ (Smd. 202). See Bp. 80, 12; 39, 25; 40, 70; Räv. 10, after 31; J. 18, 46.

ತವರ್ tavara. = ತಗರ್ 1, ತಮರ್, ತವರು. Tin (ತವು, ವಂಗ, ಮಧು ಕ Mr. 100; ಮಧು, ವಂಗ Nn. 13; ತವು, ವಂಗ, ಮಧುಕ, ರಂಗ, ಪಿಡ್ಡೆ Hlā., Nr., Si. 334; My.; Tö.).

ತವರಾಜಿ tavārāja. A sort of sugar prepared from yavāsa. (Si. 311; Bp. 60, 45).

ತವರು tavaru. = ತವರ್, etc. 2, the house of a woman's own people itself (My.; see Prv. s. ತಾಯಿ). — ತವರ ಮನೆ. = ತವರುಮನೆ. ಎಮ್ಮೆ ಗಿಮ್ಮೆ ತವರ ಗಿನ್ನರೆ ತವರ ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೆಯಾ? ನನಗಿಕ್ಕಿಯಾ? — ಕಟ್ಟೆವರಿಗೂ ಅದಾದವ ರಿಗೂ ಗೊಟ್ಟೆಕೆ ತವರ ಮನೆ (Prva.). See Prva. s. ನೆರಮನೆ, ಮಜ್ಜೆ ಗಿನ್ನರು. — ತವರುಮನೆ. = ತವಮರ್ನ. (Si. 184; My.). See Prv. s. ತಾಯಿ. — ತವರೂರು. -ಲೂರು. = ತಮರೂರ್. (My.).

ತವರು tavarn. = ತವರ್. (ತವು, ನದೀವರ್, ಪಿಡ್ಡೆ, ವಂಗ G.; B. 4, 141). ತವರಿನದು (ತವುಪವ G.).

ತವಲಾಯ tavālāya. = ತವರಾಯ. (Tbb. of ತಾಮ್ಬಲ). The betel leaf; the roll of this leaf with betel nut, spices and lime (ನೀಳ್ಕೆಯ Bhn. 17).

ತವಲಾಯ tavālāyi. = ತವರಾಯ. (Bh. 1, 12, 16; Rām. 1, 18, 9).

ತವಸ tavasa. = ದವಸ, q. v. (ಘಾಸ, ಯವಸ Mr. 111).

ತವಸ tavasi. = ತವಸಿ, etc. Tbb. of ತವಸ್ತಿ (Smd. 368; ಯಮ ಸಿಮ. 109). 2, N. of a tree (ವೃಕ್ಷಭೇದ 109). — ತವಸಿಯ ಮರ. = ತವಸಿಗಡ. (ಪ್ರಕೀರ್ಯ, ಕರಿಮಾರಕ, etc. Nr.).

ತವಳಿಸು tavālisu. (tr. ತವಿ). To destroy, to cause to droop or fade (Çpr. 5, 132).

ತವಾಯಿ tavāyi. A fine; a blow, as in trade (Mhr., H. ತವಾ ತಿ); misfortune, peril, great trouble (Br.; My.).

ತವಿ tavi. = ತವೆ, q. v. (B. 5, 74).

ತವಿರ್ tavir. = ತವಿರ್. Want, poverty, trouble (ಕೋವಗ, ಎಡವ, ದಾರಿದ್ರ Çt. II, 73; T. ತವಿರ್, ತವಿರ್, to be avoided; to be dismissed, sent away; to be left or abandoned; to be excepted or excludet; to cease).

ತವಿಲ್ tavil. = ತವಿರ್. (ಎಡವ, ದಾರಿದ್ರ ಸೀ.; Çpr. 5, 96; Abh. P. 12, 67; 14, 85; 16, 67; Grj. 4, after 159; V. 30, 15).

ತವಿಸು tavisu. To cause to decrease or to be diminished; to make an end of; to destroy; to remove (ಕ್ಷಯ Smd. Dh.). See Çpr. 7, 25; Abh. P. 7, 60; 13, 129; Bp. 25, 16; 53, 10; 56, 56; Rām. 3, 8, 21; 5, 9, 13; Räv. 8, 116; J. 15, 47; 17, 1; 18, 39; 19, 35; 28, 5.

ತವಿಸು tavisu. = ತವಿಸು. (My.).

ತವು tavu. 1. (= ತವುಂಕು). To decrease, to be diminished; to waste away; to come to an end; to perish (ಕ್ಷಯ Smd. Dh.; Çpr. 8, 82; T. ತವ ದು, to diminish, etc.; ತವರ್, want; ತವು, to perish; see ತಗುಸಿ, ತಗ್ಗು 1, etc., ತವೆ 1, ತವಿರ್, ಸವೆ). 2, to diminish; to destroy. ತವುಂ, ತವುಪಂ, ತವುರ್ (Smd. 284. 286). ತವುಂ ತನ್ನಿಲ್ ಕಡುಗುಟ್ಟಿ ತವುನಮ್ಮುಗನಂ (286. 287, o. r. -ಮ್ಮುಗರ ರವಂ). — ತವು ತವು. rep. ತವು ತವುದು (Abh. P. 13, 53).

ತವು tavu. 2. Decrease, etc., destruction, ruin; drooping, depressed or humbled state (ಕ್ಷಯ ಸೀ.; ಕೋಪರ್ Çt. II, 104). — ತವುದಲೆ. -ತಲೆ. A drooping head: drooping or waning state (Grj. 7, 35). — ತವುದಲೆಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To cause to show a drooping head (Räv. 6, after 11).

ತವುಗೆ tavugē. ತೌಗೆ. Decrease, end (Çpr. 4, 85; 8, 69).

ತವುಂಕು tavuṅku. (= ತವು 1). ತವುಂಕಲೆ (ಕ್ಷಯ Smd. 64). ತವುಂಕಲೆ or ತೌಂಕಲೆ (Smd. 189).

ತವುಟು tavuṭu. = ತವಟು, etc. (My.).

ತವುಟೆ tavuṭē. (= ತೋಗಟೆ?). — ತವುಟೆಗಿಡ. The gooseberry bush of the Nilagiri, the red myrtle, Rhodomyrtus tomentosa (T. ತವಿಟ್ಟು-ಚ್ಚಿಡಿ).

ತವುದಂಗಿ tavudaṅgi. (= ಚವುದಂಗಿ). N. of a plant (ಅಜಗನ್ನಿ Mr. 134).

ತವುದು tavudu. = ತವರು. (My.; ತಮ, ಸಿವ್ವೆ Si. 306). See Bp. 23, 6; 60, 45; Prv. s. ಗವುದ.

ತವುರು tavuru. = ತಮರ್, etc. — ತವರುಮನೆ. = ತವಮರ್ನ. (My.). — ತವರೂರು. = ತವರೂರು. (My.).

ತವುಳಿತ tavulita. One of the feats in fighting (Abh. P. 13, after 54; cf. ತವಳಿಸು?).

ತವೆ tavē. 1. (= ಸವೆ). To decrease, to wane (Çpr. 3, 41; 8, 11). 2, to be insufficient: to be not satisfied by or content with (Çpr. 3, 42).

ತವೆ tavē. 2. Abundantly, greatly, wholly, completely, exceedingly, further, fitly, etc. (ಸದಾಪೂರ್ಣಾರ್ಥಂ Çt. I, 19; II, 34; T. ತವ; Tö. ತವ್ವೆ mnoh, exceedingly; T. ತಗ್ಗಿ, fitness; greatness; see ತವ್ವು 1). See

Śmd. 267; Ūpr. 8, 82; Abh. P. 9, 65; Bp. 5, 29; 9, 15; 21, 39; 22, 9, 56; 24, 39; 38, 9; 46, 6; Śm. 18, 19, 63; Kk. 30, 32; Rāv. 2, 37; 5, 119; 6, 9; 12, 12; 13, 64, 91; J. 3, 40; 17, 1; 22, 5; 28, 5.

ತವೆ tavē. = ತವ. A metal lid of cooking pots (My.; Mhr., H. ತವಾ, a griddle).

ತವ್ವ tashṭa. Made thin, pared.

ತವ್ವಿ tashṭi. Tbh. of ತವ್ವ. (Bp. 51, 49).

ತವ್ವಿ tashṭri. = ತವ್ವ, q. v.

ತವ್ ತas. An adverbial termination with an ablative meaning, e. g. in ಅಧರತವ್, ಪ್ರಾಂತತವ್, etc.

ತಸಕ್ ತasak. ತಸಕ್ತು. = ದೊಸಕ್, etc. — ತಸಕ್ತು ತಸಕ್ತು. rep. (My.).

ತಸಕ್ತು ತasakalu. = ತಸಕ್ತು, ತಸ್ಯಲು. Cheating, deceiving, trickery (My.; cf. ತಸ್ಯರ and ತಸ್ಯಗ).

ತಸಕ್ತು ತasaku. = ತಸಕ್ತು, etc. (My.; Tē. ತಸುಕ್ತು).

ತಸಕ್ತುನೆ ತasakkanē. = ದೊಸಕ್ತುನೆ, etc. With the sound of ತಸಕ್ (My.).

ತಸದೀಕ್ತು ತasadikn. = ತಸ್ತೀಕ್ತು. A fixed sum paid by government to a pagoda, a mosque, etc. as consolidated allowance in lieu of assmnd lands (My.; Br.; H. tasaduq).

ತಸಬೀರ ತasabira. = ತಸಬೀರು, ತಸ್ತೀರ. (B. 5, 207).

ತಸಬೀರು ತasabirn. = ತಸಬೀರ. (My.).

ತಸ್ಯರ taskara. A thief, a robber (ನಿಶಾಚರ, ಕಳ್ಳ Nn. 23; ಕಸ್ತೀರ, ಕಳ್ಳ 107); anything bad or contemptible; theft (ಕರವೆ 118; My.).

ತಸ್ಯರೆ taskarē. A female thief (J. 5, 61).

ತಸ್ಯಲು taskalu. = ತಸಕ್ತು, etc. (My.).

ತಸ್ತೆ tasti. Extension, stretch. See ಎ.

ತಸ್ತೀಕ್ತು tastikn. = ತಸದೀಕ್ತು. (My.; Br.).

ತಸ್ತು tastn. A metal vessel to hold water; an ewer (S. Mhr.; Mhr., H.).

ತಸ್ತೀರ ತasbīr. = ತಸಬೀರ, etc. A picture (My.; Mhr., H. ತಸಬೀರ).

ತಹ taha. 1. Participle relative present of ತರ.

ತಹದು (Bp. 43, 60). ತಹಂ (8, 42; 14, 10; 59, 16; Bh. 1, 14, 27). ಅಯ್ಯಹ (J. 29, 11). ನಹೆ ತಹ (Rāghc. 17, 64).

ತಹ taha. 2. (= ತರ3). — ತಹ ತಹ. rep. Agitation, anxiety; distress; eagerness (My.; Sl. 71; Tē. ತಹತಹೆ).

ತಹೆ taha. Peace; agreement of opinion (My.; B. 5, 193; Mhr., H.). — ತಹನಾಮೆ. A written treaty (My.; B. 5, 7; Mhr., H.).

ತಹರೀಕ್ತು taharikn. Correct, true (My.; Br., H. ತಹೀಕ್ತು).

ತಹರೀರು taharirn. Percentage or allowance made to superintendents of public works (Br., H. taharir; R.).

ತಹಸೀಲು tahasīln. = ತಾಸೀಲು. Collection of the revenue (My.; Mhr., H. ತಹಸೀಲು, -ಸೀಲು).

ತಹಸೀಲುದಾರ tahasīln-dāra. = ತಾಸೀಲುದಾರ. A native collector of the revenue (Mhr.), a Tahsildār, a native collector, the head of a talook (My.).

ತಹಿ tahi. Union, company (ಜೊತು Ūt. II, 90, o. r. ತಹೆ; cf. ತಗುಳು).

ತಹಿಕಾರಿ tahi-kāra. A companion (Bp. 31, 11).

ತಳ tal. 1. To join (v. i.); to be intertwined

or yoked (ಪೆŪt. I, 85); to come into close connection; to get within (ಪೂರ್ವಗು ಲಗು Ūmd. 68, 266 Cm.; ಕೂಡು 218, 367 Cm.; cf. ತಲವು, ತಳೆ 1 & 2, ತಾಳು; to come to close quarters;—to present one's self to view, to appear. P. p. ತಳು. See Ūmd. 216; Ūh. v. 179; Abh. P. 10, 232; 13, 59, 68; Rāv. 2, 38; 6, 9, 23; 8, 102; 9, 22, 23, 27; 13, 43, 62, 65, 70, 75, 88, 89; V. 3, 72; Śēv. 1, 74.

ತಳ tal. 2. = ತರ 1, etc. — ತಳಿಯು. To obstruct, to impede, to hinder; to oppose; to beat against; to repel; to put into shade (ಪ್ರತಿಹತ Ūmd. Dh.; ಇದಿಸುನೂಕು, ತಡ ಮ್ತರೆ, ತಡಮ್ತೆಯು, ತೊಡರ್, ಮಾರ್ಕೊಳ್, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಸೀ; Ūpr. 2, 36, 54; 5, 20; 6, 70, 73; Abh. P. 2, 10; 12, 92; 13, 18; 14, 150).

ತಳ tal. 3. = ತರ 3, etc. See ತತ್ರ. — ತಳಮಳ. dupl. Agitation, alarm, fear, amazement (ಬೆದಿಗಾಗುಹಂ Ūmd. 11; ಬೆದಿಗಾದುಹಂ Ūt. I, 3, o. r. ತಳವಳ; ತಲ್ಲಿದು, ತಳವಳಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗದು, ಗುರ್ವಳ, ಮಲ್ಲಿದು, ಬಿಗುಡು, ಬೆವ್ವಳ, ಬೆದಿಗು Ūmd. 49; Mhr. ತಳತಳ, ತಳಮಳ, ತಾರಮ್ತರೆ, agitation; restlessness through pain; anxious eagerness; etc.). — ತಳಮಳಗು. = ತಳಮಳ. (ಬೆದಿಗಾಗುಹಂ Ūmd. II). — ತಳಮಳಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To get agitated, etc. (My.). — ತಳವಳ. = ತಳಮಳ, q. v. (ಬೆದಿಗಾಗು ಹ Kk. 80). — ತಳವಳಸು. To get agitated, alarmed, etc. (J. 11, 12). — ತಳವಳಗು. = ತಳಮಳಗು. (ಬೆದಿಗು Ūt. II, 96; ನಿಬ್ಬಿದು ಸೀ; ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗದು, ತಲ್ಲಿದು, etc., ಬೆದಿಗವ್ತು ಫಾವಂ Kk. 42; ತಳಮಳ, etc. Ūmd. 49). See Abh. P. 5, 57; Grj. 4, 129; Rām. 6, 10, 26; Rāv. 13, after 101; Śēv. 4, 114.

ತಳ tal. 4. = ಚರ 2, etc., ತರ, ತರ 1, ದರ 2. — ತಳ ತಳನೆ With a briskly bubbling noise in boiling (My.). — ತಳ ನಳ. = ಚರ ನಳ. (My.). — ತಳ ನಳನೆ. = ತಳ ತಳನೆ. (Rām. 5, 8, 58; J. 11, 31, 37).

ತಳ tal. 5. = ತಲೆ, etc. — ತಳಕಳಕು. = ತಲೆಕಳಕು. (ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಎನಯಾಸ, ವ್ಯತ್ಯಯ, ಎನಯಾಯ, ಕ್ರಮ ತಪ್ಪುನೆŪt. Si. 398; My.). — ತಳಕಳಗು. = ತಳಕಳಕು. (My.).

ತಳ tal. 6. = ಚರ 1, ತರತೆ, ತರ 2. (Mhr. ತರನಣೆ, to shine; M. ತರಹ್ತು, to glitter; cf. ತರ 1). — ತಳಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ತಳತಳಗುಟ್ಟು. (My.). — ತಳ ತಳ. rep. Brightness, gleam, glitter; sunrise (ಉದಯ Ūt. I, 23; Tē. ತಳ ತಳ, ತಲತಲೆ; Mhr. ಬೆರಬೆರ, clearly, brightly). — ತಳತಳಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ತಳತಳಸು. (My.). — ತಳತಳನೆ. = ತರತಳನೆ (Ūmd. I). Gleamingly, flashingly, brightly (Bp. 53, 53; Śēv. 2, 114; My.). — ತಳತಳಾಯಿಸು. = ತಳತಳಸು. (My.). — ತಳತಳಸು. To glitter, to flash, to shine (My.). ಎಳೆವಾಯು ಸುಡಾಯಲೆಯು ತಳತಳವ ಮೇಲ್ಗುಟ್ಟು (Ūpr. 7, after 92). See Grj. 4, 36; Bp. 3, 11; 4, 38; 5, 28; 12, 14; 18, 86; 27, 77; 34, 5; 44, 20; 45, 54; 51, 33; 56, 47; Ūmd. 69; Śēv. 1, after 81; J. 11, 10; 19, 21; B. 5, 37. — ತಳತಳಸು. = ತಳತಳಸು. (Ūpr. 1, 138; 7, 141; Abh. P. 9, 79).

ತಳ tal. 7. = ತಲ 3. One of the tālsamas (Ūmd. 384; Kk. 95; Ūmd. 77; cf. ತಡ್ಡು). The bottom, etc.; the hand (ಕೆಡು Kk. 32; Ūmd. 70; ಕರ Ūmd. 113; ತರ್ಗು Ūmd. 84; ಕೆಳಗು Ūmd. 113; Ūmd. 848, 349 Cm.; My.; Mhr.). ನಿಡಿದ ಬೆರ ತಳಂ (ಪಾಣಿ); ಬೆರಳು ತಳಮುಂ ಬೆರಸಿದದೆ ಪ್ರತಲ ಎಮ್ಮುದು, ಅದನೆ ತಳ ವರ್ವ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ಮೆಲ್ಲಿದುವವ್ತು ಕಾಲ ತಳಮುಂ ಕಮವಟ್ಟಿ ದುವವ್ತು ಹಸ್ತಮುಂ (Ūmd. 117). ತಳಾ ಹಿಟ್ಟು ಬಣ್ಣೆ ಪಾದದು (Prv.). See Ūpr. 7, 71, 100; B. 3, 96; 4, 55, 106, 120.

151. — ತಳಗಡೆಕಾಲು. -ಕಡೆ. = ತಳಹಲ್ಲು. (My.). — ತಳತಪ್ಪ. The army under the hand, i. e. command, (of a person, Bh. 4, 11, 54; 7, 7, 56; 7, 15, 49; J. 7, 22; 20 sum.; 27, 9). — ತಳವಟಿ. A plain, a wild, a waste (ಬಯಲ್ Bh. 29; Rām. 3, 8, 14; Mhr. ತಳವಟಿ). — ತಳವಾಗು. -ಅಗು. To go to the bottom, to sink, to decrease (Bh. 10, 6, 30). — ತಳ ಪಗ್ಗ. (Śmd. 386; Kk. 98). A lower rope; a rope that touches the bottom. — ತಳಹಲ್ಲು. The lowest step of a ladder (B. 4, 150; My.). — ತಳಾದ್ವಾಸು. -ಅವಾಸು. To dry what is at the bottom, as grain, etc. (My.); to give recreation to the sole (of one's feet) after much walking (My.).

ತಳ ತಾ. 2. Thh. of ಸ್ಥಲ. (My.). See ಎಕ್ಕ- , ಕುನ್ನು-.

ತಳಕ ತಾಲಕ. = ತರ್ಕ. (My.).

ತಳಕು ತಾಳು. 1. = ತಕ್ಕೆ 2, etc. — ತಳಕು ಹಾಕು. To tie two beasts together (B. 5, 24).

ತಳಕು ತಾಳು. 2. = ತಳಕು 2, ತಳಕು 2, (ತಳಕು 2). Shine, glitter, lustre, flash (My.; Tē. ತಳಕು). 2, coquetry, dandyism (= ಬಿಲಕ, My.).

ತಳಕ್ಕನೆ ತಾಳಕ್ಕನೆ. (= ಜಲಕ್ಕನೆ). Flashingly, brightly, etc. (Bp. 42, 30; My.; Tē. ತಳಕ್ಕನೆ).

ತಳತ ತಾಲತ. = ತಳ 4. — ತಳತಳಸು. = ತಳತಳಸು. (Rāv. 13, 72).

ತಳದು ತಾಲದು. = ತಳೆದು. P. p. of ತಳೆ 1.

ತಳವ ತಾಲಾ. = ತಳವ, ತಳವ. Splendour, lustre, shine; — a dye to embellish or colour the hair (ಪೂಗರ್, ಮಸ, etc., ಕಾನ್ತಿ ಸ್ತ.; ಮಸ Kk. 54, 66; ನರಗಿ ಇದುವ ಕಪ್ಪು Ūt. 1, 68; T. ತಳ, plaster; sandal paste; a topical liniment; cf. ತಳು 1 & 2). Cf. ಪದಿಸು?

ತಳಪು ತಾಲಪು. = ತಳವ. Splendour (ಕಾನ್ತಿ Kk. 25, o. r. ತೋವ; My.).

ತಳರ್ ತಾಲರ್. 1. To move (v. i.); to tremble, to totter; — to move on or forward; to start off, to set out; to depart (ಪಲನ Śmd. Dh.; ಪೋಪುದ Ūt. 1, 36). ತಳದರ್ (Śmd. 55, 73). See Ūpr. 2, after 39; 3, after 50; Abh. P. 8, after 67; Grj. 4, 115; Rāv. 5, 133; 6, 12; 6, after 132; 8, 97. 98. 124; 9, 80; 10, after 31; 13, after 71 & 77.

ತಳರ್ ತಾಲರ್. 2. Moving: trembling, tottering. — ತಳರಡ. -ಅಡ. A trembling, oto. step (Ūpr. 4, 2; Ahh. P. 3, 140). — ತಳರ್ನಡೆ. A trembling, tottering walk (Ahh. P. 3, 126; T.). — ತಳರ್ನುಡ. A trembling voice (Rāv. 6, 33).

ತಳರ್ಚು ತಾಲರ್ಚು. To go away from a place, to start, to depart (ಸ್ಥಾನಾಸಗಮನ Śmd. Dh.; Ahh. P. 11, 9).

ತಳಲ್ ತಾಲಲ್. (= ತಳ 6). To bud, to sprout, to shoot (ಪಾಪಾಮು Śmd. Dh.; Tē. ತಲರು, to bloom, to thrive). See ಎರ.

ತಳವರ ತಾಲವರ. = ತಳವರ, etc. (Rām. 5, 8, 52).

ತಳವರ ತಾಲ-ವರ. = ತಲಾರಿ, ತಳವರ, ತಲಾರ. Thh. of ಸ್ಥಲವಾರ. A watchman, a beadle (C., who in My. generally is a bēṣṭa, occasionally a hōṭṭya). ಎಲ್ಲರಂ ದಾಧಿಪಾ ತಳವಾರಂ

ಬೆಳವಾರನ್, ಅಯ್! (Śk. 97). ಎಕ್ಕ ಗಾಣಿಗೆ ಬಲ್ಲ, ಸುಕ್ಕ ಸಿಮ್ಮಿಗೆ ಬಲ್ಲ, ಕಳ್ಳರನು ಬಲ್ಲ ತಳವಾರ; ಬಣಜನೆಲ್ಲವನು ಬಲ್ಲ (Sp.). ಕು ವಾರು ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ತಳವಾರ ಎನು ಮಾಡ್ಯಾನು? — ಗ್ರಾಮತಾನ್ತಿಗೆ ತಳವಾರ ತಲೇ ಬೋದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ. — ತಳವಾರನಿಗೆ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಕು ವಾರು ಹೋದೀತೋ? (Prva.). See Bp. 53, 48; J. 8, 22; B. 3, 22; ಇರುಳು. — ತಳವಾರನ ಬಳ್ಳಿ. A oimhing herb with fleshy stem and leaves, Vitis setosa Wall. (Z.).

ತಳವು ತಾಲವು. = ತಡೆ 1, etc. (Bp. 32, 24; 57, 34).

ತಳದದಿ ತಾಲ-ಹದಿ. = ತಲಾದಿ. The foundation of a building (My.).

ತಳಹು ತಾಲಹು. = ತಡೆ 1, etc. (Bh. 3, 8, 52).

ತಲಾದಿ ತಾಲಾದಿ. = ತಳಹದಿ. (My.).

ತಲಾಮರ್ ತಾಲ-ಅಮಾಲ. An āmalā fruit in the hand (ತರ ದೋರ್ ತಾಲ್ದರ್ ಧಾತ್ರಿಫಲ, ಕೆಮ್ಮೋರ್ ಧರಿಸಿದ್ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿ Nn. 166). 2, innate; reality (ನಿಜ, ನಿಜವಾದುದು 166). 3, pure; purity (ನಿರ್ಮಲ 166).

ತಲಾರ ತಾಲಾರ. = ತಳವಾರ, etc. (Ahh. P. 15, after 39, originally ತಲಾರ; Grj. 5, 7; V. 6, 37).

ತಳೆ ತಾಲಿ. 1. To spread by scattering, to strew; — to sprinkle (ಸೇಡನ Śmd. Dh.; Śm. 113; My.; M.; T. ತಳೆ; Tu. ತಲಿ; cf. ಪಳೆ 1, ತಕ್ಕಳಸು). P. ps. ತಳೆ, ತಳೆದು. ಅವಿ ರಕಮಾಗಿ ತಳೆದ ಕುಂಕುಮಜಲದ ಪಳೆಯಂ (Ūpr. 7, after 92). ಗೊಟ್ಟರಮಂ ತಳೆದು (Rāv. 11, 68). ನೀರ ತಳೆದುದು (ಪಳೆಯಂ Bh. 60). See Ūpr. 2, 70; 5, after 19; 6, after 97; 7, 130; Grj. 2, 89; Bp. 3, 32; 4, 40; 39, 5; 46, 65; 49, 29; 50, 79; 59, 54; 60, 8; Rāv. 8, 5; J. 3, 27; ನೀರ್ದಳಿ, ಸೇಡವಳಿ. 2, to be scattered about (Bh. 6, 8, 13). — ತಳ ತಳ. rep. See s. ತಳೆ 2.

ತಳೆ ತಾಲಿ. 2. P. p. of ತಳೆ 1, in ತಳ ತಳೆದು (Bp. 22, 42; 50, 30).

ತಳೆ ತಾಲಿ. 3. (= ಪಳೆ 2, etc.). Scattering; sprinkling. — ತಳನಾರಿ. Dice or ohess-men that are thrown about (Bh. 2, 13, 50).

ತಳೆ ತಾಲಿ. 4. (= ತಡೆ 1, etc.). A fence (Bh. 3, 18, 26. 28. 31); a place of refuge, an asylum, a covert; a choultry for travellers; the building appointed for the distribution of food to Brāhmanas, etc. (ಸತ್ತ Śmd. Dh.; Śmd. 1; Kk. 85, o. r. ಪತ್ತ; T., M.). ತಳೆಯ ಕೂಡ, ಇದಿರೋ ವಸ್ತಾರನೆ (Śmd. 1). — ತಳಗೋಣ್ಣೆ. -ಕೋಣ್ಣೆ. (Śmd. 386; Kk. 99). A fort with a choultry, etc.

ತಳೆ ತಾಲಿ. 5. A race, a family (ವಂಶ Śm. 113); a stock or breed (My.; Mhr. ಥಳ). — ತಳದನ. Cattle of a good breed (My.).

ತಳೆ ತಾಲಿ. 6. (= ತಳೆ 1). To shoot, to sprout, to put forth leaves, etc. (M. ತಡೆ; T. ತಡೆ, M. ತಡೆ, a shoot, a green twig with leaves, cf. ತಡೆ; see T. s. ಕೆಯ 5). P. p. ತಳೆತು. See Bp. 38, 39; 47, 66; Bh. 1, 5, 8; 7, 24, 47; J. 3, 25; 8, 5. 2, to unfold (v. i.); to present one's self to view, to appear (Prll. 3, 4; Bh. 1, 16, 15; 8, 23, 36; J. 24, 72).

ತಳೆ ತಾಲಿ. 7. = ತಿಳೆ 1. ನೀರು ತಳೆಯಿತು (My.).

ತಳನೆ ತಾಲಿಣೆ. (Śmd. 40). = ತಡೆಗೆ. A metal plate turned up

at the rim (My.; M.; T. ತಳಿಗೈ; Tē. ತಳಿಗೆ, ತಳಿಯೆ, ತಳೆ; ಅಮತ್, ಫಾಜನ, ಪಾತ್ರ, ಸ್ಥಾಲ Hlā.; ಅಮತ್, ಫಾಜನ, ಪಾತ್ರ, ಫಾಜಿ Nr.; Mr. 212; Si. 451; cf. Sk. ಸ್ಥಾಲ, ಸ್ಥಾಲೀ, which in Mhr. appear as ಫಾಲೀ, ಫಾಳಾ, ಫಾಳೀ; Sk. ತಲ್ಲಿಕಾ, a certain vessel; see ತಾಲಿ 1; M. ತಾಯಿ, an earthen wash-hand basin). ಹಿರಿಯ ತಳಿಗೆ (ಸ್ಥಾಲ Nr.). ತಳಿಗೆ ಚಮ್ಮು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಳಿಗೆ ಹಾಗು ಮುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Priv.). See Bh. 2, 13, 7, 11; B. 3, 94; ಪೂನ್ನ ಲಿಗೆ, ಹೊನ್ನ ಲಿಗೆ.

ತಳಿರ್ talir. 1. To shoot, to sprout, to put forth leaves (ಪಲ್ಲವೋತ್ತತಿ Śmd. Dh.; T., M.; Tē. ತಲಿರ್ತು). P. p. ತಳರ್ತು (Śmd. 115, 286; Śāv. 2, after 42). ತಳರ್ತುಮು (Śmd. 187; ತಳಿರಿದುಮು Kk. 20; Śm. 21). Once P. p. ತಳರ್ತು: ನವಶೂತಂ ತಳರ್ತುನಿಂದಂ ತಳರ್ತುಮೇ ಸ್ಥಾನೋತ್ತರಂ ಚೈತ್ರ ದೋಳು? (Jnv. 1, 13).

ತಳಿರ್ talir. 2. (Śmd. 58). = ತಳರು. A young shoot, a sprout, a new leaf or new leaves (ಪ್ರಸಾಲ, ಪಲ್ಲವ Nn. 7; T., M., Tu.; Tē. ತಲಿರು). ತಳರ್ಗರ್ (Śmd. 52). ತಳಸದ ತಳರ್ (162). ತಳರೆ (155). ಬಿಸಿಲ್ ಅಳರೆ ಕಿಮ್ಮುಟ್ಟಿದ ತಳರೆನ್ನೆ ನೊನ್ನ (39). See Čpr. 1, after 101; 2, 86; Bp. 42, 2; Śāv. 1, 51; J. 3, 11, 17, 32; 30, 4; ಅಸುಗಿದಳರ್, ಎಳೆ, ಕೆನ್, ಚನ್, ಪನ್, ಪೂ, ಪೂಸ. — ತಳರೆ. — ಅಡಿ. An elegant foot (Č. Bp. 10, 24; J. 6, 27). — ತಳರೆಮ್ಮು. — ಅಮ್ಮು. A young shoot used as an arrow (V. 5, after 14). — ತಳರೆ. — ಇಡಿ. To shoot, etc. (ತಳರ್ Kk. 20; Śm. 21); young leaves to abound or to be attached in numbers (J. 3, 17). — ತಳರುಡೆ. — ಉಡೆ. = ತಳರ್ಪಟ್ಟಿ. (Śāv. 3, 6, 9). — ತಳರುಯ್ಯಲ್. — ಉಯ್ಯಲ್. (Śmd. 152). A swing of young shoots (Čpr. 8, 49). — ತಳರ್ಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. A branch with young leaves (Čpr. 2, after 93; J. 5, 15). — ತಳರ್ಬೊಮ್ಮು. A bunch of new leaves (V. 4, 25). — ತಳರ್ದುಳಿ. — ತುಳಿ. A hud-like lip (Rāv. 7, 102). — ತಳರ್ದುಳುಗು. — ತುಳುಗು. Young leaves to abound (J. 29, 45). — ತಳರ್ಬೊಂಗಲ್. — ತೋಗಲ್. = ತಳರ್ಬೊಮ್ಮು. (Čpr. 1, 125; 7, 109). — ತಳರ್ಬೋರ್ತು. — ತೋರ್ತು. (Śmd. 54, 385; Kk. 97). A festoon of young leaves (Čpr. 4, 42; J. 8, 3). — ತಳರ್ಪಟಿ. An umbrella (mado of leaves, ಸತ್ತಿಗೆ Bhn. 32). — ತಳರ್ಬಿಡು. To put forth shoots, etc. (Rāv. 2, 37). — ತಳರ್ಪಟ್ಟಿ. — ಒಟ್ಟಿ. Cloth made of foliage (Rāv. 8, after 5; 12, 69). — ತಳರ್ಪಣ್ಣಿ. — ಒಣ್ಣಿ. The reddish colour of young leaves (Rāghc. 17, 65). — ತಳರ್ಪನ್ನರ. — ಪನ್ನರ. A shed made of young leaves (Rāv. 1, after 135). — ತಳರ್ಪನೆ. — ಪನೆ. A hed of young leaves (J. 30, 19, 36). — ತಳರ್ವಾಸು. — ವಾಸು. = ತಳರ್ವನೆ. ತಳರ್ವಾಸಿನಿನ್ನೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಎಂ ತಳ್ಳೆ ಕೊಣ್ಣು ಪೋದರ್ ಎರ ಹಾಕುಲೆಯಂ? (Śmd. 133). — ತಳರ್ವೇಳುಸು. — ವೇಳುಸು. To cause to be laden with young leaves (Čpr. 6, 62, 96). — ತಳರ್ಪೊದಿ. — ಪೊದಿ. A load or hurden of new leaves (Čpr. 7, 93).

ತಳಿರು taliru. = ತಳರ್ 2. (ಪಲ್ಲವ, ಕಿಸಲಯ Hlā.; Si. 123; C.). ತಳರುಗರ್ (Bp. 5, 20). — ತಳರುದೋರ್ತು. = ತಳರ್ಬೋರ್ತು. (Si. 112).

ತಳಿರ್ತು talirē. To cause to sprout (Čpr. 7, 73).

ತಳಿಸು talisu. 1. = ತೊಳಸು 1. To pound, to beat; to deprive rice of its bran by pounding (B. 1, 23; 2, 31; 5, 186).

ತಳಿಸು talisu. 2. To sprinkle (My.). 2, to cause to sprinkle (My.).

ತಳು talu. (Śmd. 59). = ತಡ 1, etc. ತಳುವ ಮಾಡುಂ (ಜಡ ಕ್ಷಯ Mr. 242).

ತಳುಕು taluku. 1. = ತಡಕು 3. To stroke (Bh. 3, 7, 88).

ತಳುಕು taluku. 2. = ತಳಕು 2, etc. (Bh. 2, 2, 78; My.; Tē., T.).

ತಳುಗು talugu. = ತಂಕು 1, ತಡವು 1, etc. To stop (v. i.), etc. (My.).

ತಳುವು taluvu. = ತಳವು, etc. (My.).

ತಳುವು taluvu. 1. = ತಡವು 1, etc. To stop (v. i.), to delay, to be slow, etc. (Bp. 11, 39; 18, 55; 42, 28; 47, 40; 61, 23; J. 11, 28; 19, 25; 30, 31). 2, to be motionless, benumbed or bewildered. ತಳುವಿದುಮು (ವ್ಯಸ್ತ, ಅಪ್ರಸುಖ, ಅಕುಲ Nr.).

ತಳುವು taluvu. 2. = ತಡ 1, etc. Stop, delay (My.; Tē. ತಲವು). See Bp. 3, 37; 17, 4; 28, 14; 37, 41; 42, 35; 44, 69; 47, 9, 21; 24, 10.

ತಳೆ talē. 1. (Śmd. I). To hold; to bear; to carry; to support, to sustain; to put on one's self, as clothes, etc.; to obtain, to receive, to get; to take; to assume, to take to one's self; etc. (ಧಾರಣೆ Śmd. Dh.; Śm. 114; ಧರಿಸು Śmd. 23, 171, 343; cf. ತಳೆ 1, ತಾಳೆ 1; T. ತಳ್ಳೆ, M. ತಳೆ, to fetter). ವಸಾಯದ ಅಡ್ಡೆ ಮುತ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಡ್ಡೆಯಂ ತಳೆದ ಪೋಲ್ ಅದಿಮ್ಮುತ್ರೆ ಮುಗುಳ್ಳುದು (Čpr. 7, 41). See Śmd. 23, 99, 100, 171, 247, 345, 348, 363; Čpr. 1, 77, 110; 2, 13, 66, 73; Rāv. 4, 117; 6, after 11, thrice; 8, 117, 119; 9, 7; 12, 12; 13, 70; 13, after 95; J. 3, 6; 8, 2; 28, 28; 29, 26; Bp. 39, 10; 59, 54; 60, 8; ಅಲರ್ತಳೆ, ಕೊಂಚೆವಟ್ಟನ್ನಳೆ, ಬಾನ್ದೊದಿವಳೆ, ಮುನ್ನಳೆ, ಸಾಲ್ದಳೆ, etc.

ತಳೆ talē. 2. A tie, a tether or halter; fetters (J. 2, 5; M.; T. ತಳ್ಳೆ; cf. ತಳ್ಳೆ 2). ಪಕುವಿನ ತಳೆ (Śmd. I).

ತಳ್ಳು talu. 1. To smear or anoint the body with an unguent (ಅನುಲೇಪನ Śmd. Dh.; T. ತಳುಕ್ಕು, to glitter).

ತಳ್ಳು talu. 2. The state of being anointed (ಅನುಲೇಪನಧಾವ Śmd. Dh.; see ತಳವು);—glitter, lustre (= ತಳಕು 2, etc., J. 3, 3; My.).

ತಳ್ಳು talu. (ತಳ್ಳು). = ತಲ್ಲ. See ತಪ್ಪ 2; Čpr. 8, 78.

ತಳ್ಳಡಿ tal-padi. = ತಳ್ಳುಪಡಿ 1. ತಳ್ಳು 2. (My.).

ತಳ್ಳು talvu. 1. = ತಡವು 1, etc. To allow time to pass away, to delay, to wait, to linger (ಕಾಲ ಕ್ಷೇಪ Śmd. Dh.). See Rāv. 5, after 23; 6, after 132; 12, 13; 13, 101, 102; V. 14, 52.

ತಳ್ಳು talvu. 2. = ತಡ 1, etc. Delay (Rāv. 13, 45).

ತಳ್ಳು talu. = ತಲೆ, etc. — ತಳ್ಳುಕಳಕು. = ತಲೆಕಳಕು. (Si. 412).

ತಳ್ಳುಂಕ tallanka. Embarrassment, fear, etc. (ಸಿ ಮಿಡಿ, ಕಾತರ Śm. 50; ಸಿಡಿಮಿಡಿ Kk. 67; ತಡವುಡು Čt. II, 21; ದಿಕ್ಕು, ತಲ್ಲಣ, ಭೀತಿ Bhn. 49; Rām. 5, 8, 71; Śāv. 2, after 2; J. 23, 10; Tē. ತನಕು, ತಲಕು, to sink, fail; to tremble). — ತಳ್ಳುಂಕಗೊಳು. — ಕೊಳು. To porplex, etc. (ತಡ ಮಾಡು Śmd. II). — ತಳ್ಳುಂಕಗೋರ್. — ಕೋರ್. To become alarmed, etc. (Rām. 3, 6, 7). — ತಳ್ಳುಂಕಗೋರ್. — ಕೋರ್. = ತಳ್ಳುಂಕಗೋರ್. (Rāv. 5, after 55).

ತಳ್ಳಿ talli. 1. Connexion; association, company (J. 10, 24; My.; Tn.; T. ತಳ್ಳಿ, entangled state, intermeddling; intricacy; perplexity). ಮುಳ್ಳುಮೊನೆನುಪ್ಪು ಅಸ್ತದ ಕೊಡದವನ ತಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ (Prv.). **2.** intermeddling: raising quarrels; seditious practices (ನಮನೆ ಬನ್ನು ಜಗದ ಪಚ್ಚೋಣ; ಬಣ್ಣಾಯ G.). ತಳ್ಳಿ ಮಾಡೋಣ (ಎಗ್ಗಡ G.).

ತಳ್ಳಿ talli. 2. Calumny, slander (My.; Tu.; ಕೊಣ್ಣೆ Ch.). See Prv. e. ಪಳ್ಳಿ 2. — ತಳ್ಳಿಯರ್ಜ. — ಅರ್ಜ. A slanderous, anonymous petition (My.).

ತಳ್ಳು tallu. 1. = ತಳ್ಳು. To push, to shove away, to thrust, to drive, to throw; to reject, to dismiss; to heave (J. 11, 25; My.; T., M.; Tē. ತಡಮು, ತಡುಮು, to drive, persane, follow). ತಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ನುತ್ರ, ನುನ್ನ, ಅಸ್ತ, ನಿಪ್ಪುತ, ಕ್ಷಿಪ್ರ, ಕಂಠ, ನೂಕಲ್ ಪಟ್ಟಿದು SI. 377). ನರಕದಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿ ಬಿಡುವದು (ಎಪ್ಪು, ಅಜು 80). ಮೇಲಿನ್ನ ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಬಿಡುವಿಕೆ (ಅವನಾಯ, ನಿಪಾತನ 897). ಹಡಗು ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಯ್ದು ವತ್ತೆ ಕೆಳಗಡೆ ನೀರನ್ನು ಹಿನ್ನಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವ ಮರಮುಟ್ಟು (ನೌಕಾಪದ್ಧ, ಕ್ಷೇಪಣೆ 84).

ತಳ್ಳು tallu. 2. Pushing, etc. — ತಳ್ಳಕ್ಕದಿ. — ಅಕ್ಕದಿ. The love of pushing (J. 18, 81). — ತಳ್ಳುಪಡಿ. = ತಳ್ಳಡಿ. A setting aside, dismissal (My.).

ತಳ್ಳು tallu. 3. = ತರಳು, etc. (My.).

ತಡಿ tal. = ತಡಿ 1, etc. — ತದ್ದಿ. = ತಡಿ ತಡಿ. (Smd. I). — ತದ್ದಿದುಗುದಿ. = ತಡಿ ತದ್ದಿದುಗುದಿ (Smd. I).

ತಡಿ tala. 1. = ತಳ 2, etc. — ತಡಿ ತಡಿ. = ತದ್ದಿದ (Smd. I). — ತದ್ದಿದುಗುದಿ. — ಕುದಿ. = ತದ್ದಿದುಗುದಿ (Smd. I). To boil with a briskly bubbling noise.

ತಡಿ tala. 2. = ತಳ 4, etc. — ತಡಿ ತದಿನೆ. = ತಳ ತಳನೆ (Smd. I). ತದಿತದಿನೆ ನೇಸರ್ ಮೂದಿದುದು (I). ತಡಿ ತದಿನೆ ನೇಸರ್ ಮೂದಿದುದು ಮದ್ದು ಮೂಸುವ ತದಿದಿ (229).

ತಡಿಲ್ talal. = ತರಳು, etc. An old, dry fruit (ಮುತ್ತು ಕಾಯ್ Smd. I).

ತಡಿ tali. = ತಡಿ 1, etc., (ತಡಿ 4, ದಸ). A clog, a cudgel (Sk. ತಂಘ; a palisade (ಸ್ಥೂಲದಾರು Smd. I & Dh.; Sm. 113; ಮರ Ct. I, 7; Ā. Bp. 42, 24, 27, 28). ಅನಿ ಹೋರಲ್ ಇಕ್ಕಿದ ತದಿಯಿಂ (Smd. 181). See ನೂಕುವದ.

ತಡ್ಡಿ talē. A parasol, an umbrella (ಅತಪತ್ರ Smd. I & Dh.; ಸತ್ತಿಗೆ Sm. 42, 114; ಕೊಡೆ, ಮೇಘದವ್ವುರ, ಛತ್ರ ಸೆ.; Abh. P. 12, 19; M.; T. ತದ್ಡಿ). See ಪೀಲಿದದಿ, & s. ತಳ 6.

ತಡ್ಡಿಸು talkisu. = ತಡ್ಡಿಯ್ನು. (Ā. Bp. 19, 32; Rāv. S, after 82).

ತಡ್ಡು talkē. = ತಡ್ಡೆ 1, etc. An embrace (ಅಪ್ಪಗೆ, ಅಪ್ಪೆ, ಅಲಿಂಗನ ಸೆ.; ಅಪ್ಪಗೆ Sm. 76; ಅಪ್ಪೆ 100; ಅಪ್ಪೆಗೆ, ಅಲಿಂಗನ Kk. 30; T. ತಡ್ಡು, M. ತಡ್ಡು, to embrace, to hold fast). — ತಡ್ಡುಗೆಯ್. To embrace (Siv. 4, 73).

ತಡ್ಡಿಯ್ನು talkēysu. = ತಡ್ಡೆಯ್ನು, etc. (Grj. 1, 107; Rāv. 14, 85). To embrace, etc. ಪಡ್ಡು ತಡ್ಡೆಯ್ನು ಎವ್ವಲ್ಲಿ ತಡ್ಡೆಯ್ನು ಮಾಡದನ್ ಎವ್ವರ್ಥಂ (Smd. 28 & I, o. r. ಪಡ್ಡು; in Mdb. MS. thoro is neither ಪಡ್ಡು nor ಪಡ್ಡು).

ತಡ್ಡು talgru. = ತಡ್ಡು 1, etc. To become depressed, low or less, to decline, etc. (ಕ್ಷೀಣತ Smd. Dh.;

T., M. ತಾದ್, ತಾದು; T. ತಂಟ, ತಾದ್ರು, lowliness; poverty; see ತಾದ್ 4).

ತಡ್ಡಿಲ್ talpal. (ತಳ್ಳಲ್) = ತಪ್ಪಲ್ 2, etc. (ನಿತ್ಯವು, ಕಟ್ಟಿ, ಸಾನು, ಪ್ರಸ್ತ, etc., Hlā.; ವಪ್ಪ Hlā.). ಬೆಟ್ಟದ ತಡ್ಡಿಲೋಳ ಪಟ್ಟದ ಪರಿವ ತೋಡ್ (ನಿರ್ಮಲ); ಬೆಟ್ಟದ ತಡ್ಡಿಲ ಬನಂ (ಉಪತ್ಯಕೆ Hlā.).

ತಡ್ಡಿಯು talpu. = ತಡ್ಡು, etc. (ಆಪ್ತ Ct. II, 53; Āpr. S, 108; Abh. P. 9, 165; T. ತಡ್ಡು).

ತಡ್ಡಿಯು talbu. = ತಡ್ಡು 1, etc. (which terms presuppose this form; see T. s. ತಡ್ಡು).

ತಾ ತಿ. 1. = ತನ್ 2, etc., ತಾನು q. v. (C.; Tē.). ನಾ ಬಲ್ಲಿದ, ತಾ ಬಲ್ಲಿದನೆನ್ನು, ಬಟ್ಟರಿಗೊಬ್ಬರಹಂಕರಿಸುಹಂ (ಅಹಮದಮಿಕೆ Nr.). ನಾ ಮುಂಡೆ, ತಾ ಮುಂಡೆ ಇವೆನೆನ್ನು, ಬಟ್ಟರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಡುವದು (ಅಹಮದಮಿಕೆ Nr.). ತೋಕಾಕ್ರನ್ನದಿನ್ದಂ ತನ್ನ ತಾ ಮಡಿದು (Bp. 45, 6). ತಾ ಕಳ್ಳನಾದರೆ ಪರರಿಗೆ ನಮ್ಮ. — ತಾ ಕಾಣದ ದೇವರು ಪೂಜಾರಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prvs.).

ತಾ ತಿ. 2. The 2nd person singular imperative of ತರ. Bring! (C.; Bp. 20, 21; T., M.; Tē. ತೇ).

ತಾ ತಿ. 3. = ತ 2. See ಇನ್ನಾ 1.

ತಾಂ ತಿ. 1. = ತಾನ್, before consonants (Smd. 263; Bp. 48, 1).

ತಾಂ ತಿ. 2. = ತಾಮ್, ತಾಫ, q. v., before consonants. ತಾಂ ಸವ್ಯನಾಚಿಯೋ ತೊದಿದಿಯಾರ್ (Smd. 263). ತಾಂ ಸೇವ್ಯಾರ್ (192). ತಾಂ ನೀನ್ ಆಂ (299).

ತಾಕತ್ತು tākattu. Power, strength (My.; Mhr., H. ತಾಕತ).

ತಾಕಿಸು tākisu. = ತಾಗಿಸು. To make touch, etc. (My.).

ತಾಕೇತಿ tākiti. = ತಾಕೇದಿ. (My.).

ತಾಕೇದಿ tākidi. Injunction, direction (My.; H., Mhr. ತಾಕೇತ, ತಾಕೇದಿ); a letter of injunction from government to an officer (My.).

ತಾಕೇದು tākidu. = ತಾಕೇದಿ. (My.).

ತಾಕು tāku. 1. = ತಾಗು 1, ತಾಂಗು 1. To join (v. i.), to come in connexion or contact with, to touch; to hit, strike or dash against; to collide with; — to close with, to attack (C.; T., M., Tē.; cf. ತಗುಳ್, ತಗುಳ್ಳು 1; ತಗ 1; ತಾಟು 1). ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಕುಡುಗೋಲು ತಾಕತು (B. 1, 9). See Bp. 52, 9, 11; B. 2, 47; S, 80; ಅಡ್ಡ- No. 1; ಎಡ್. — ತಾಕಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow to touch, etc. (B. 3, 81). — ತಾಕಲಾಡು. — ಅಡು. To strike mutually one against the other (B. 5, 264).

ತಾಕು tāku. 2. = ತಾಗು 2, ತಾಂಕು. Joining, touching, touch. See ಅಡ್ಡತಾಕು No. 2. 2, conjoint place: a field, a flat (My.; see ಗದ್ದೆ-). 3, jointness in saṅgita (V. 19, 9).

ತಾಕುಳ tākula. (= ತಾಗುಳ). Formidableness (J. 27, 7).

ತಾಕುಳ tākuli. = ತಾಕು 2, No. 3. (V. 11, 8).

ತಾಗಾಯತಿ tāgāyati. Until; up to (My.; Br. ತಾಗಾಯತ್ತು; Mhr., H. ತಾಗಾಕತ, ತಾಗಾಯತ).

ತಾಗಿಸು tāgisu. = ತಾರೆಸು. (My.).

ತಾಗು tāgu. 1. = ತಾಕು 1, etc. (ಸಂಘಟ್ಟನ Smd. Dh.; ಸಂಘಟ್ಟನ, ಪಳಂಜು Sm. 44; Kk. 58, o. r. ತಾಗು; ಸಂಘಟ್ಟನ ಅಗು

śmd. 174 Cm.; ಅಯ್ಯ 392 Cm.; C.). First person plural imperative ತಾಗುವಂ or ತಾವಂ (śmd. 275). ಅನಿಬರುಮ್ ಬ ನ್ನಾಗಿ ತಾಗುವಂ ಫಲುನನೋಕ್! (270). ಪೊಗಲ್ ಕಯದೆ ತಾವಂ! (289). ತಲೆ ತಾಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಬುದ್ಧಿ ದಾರದು. — ತಾಗದೆ ದಾಗದು, ಬಿಸಿ ಯಾಗದೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗದು (Prva.). See Āpr. 1, after 101; Abh. P. 7, 114; 13, 59. 67. 75; Bp. 27, 30; 35, 48; 50, 6; 52, 10; 57, 14; 61, 39; Bh. 1, 8, 67; J. 7 sum.; 7, 28. 43; 22, 3; 28, 48; B. 4, 148. — ತಾಗರೆಸುವವ. — ಎಸುವವ. (ಲಕ್ಷ್ಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ Mr. 296). — ತಾಗು ತಾಗು. rep. (Bp. 38, 55).

ತಾಗು ತಾಗು. 2. = ತಾಕು 2, No. 1. (Rām. 5, 3, 45). See ಮರದಾಗು. — ತಾಗುದಟ್ಟು. — ತಟ್ಟು 2. Tonching and hitting (Bh. 10, 4, 21).

ತಾಗು ತಾಗು. 3. = ತಂಗು 1, etc. ಜಾಗವಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಾಗ ಬೇಕು (Prv.).

ತಾಗು ತಾಗು. 4. (= ತಗ್ಗು 2, etc.). Inclining, bowing, bending (M., T. ತಾಕು, to lower; ತಾದ್, to be low, etc.; see ತಾದ್ 4). — ತಾಗು ದಾಗು. dupl. (Dp. 19, 4; My.).

ತಾಗು ತಾಗು. 5. To jump, to skip, to leap over (R.; T. ತಕ್ಕು, ತಾಗು, ತಾವು, ತಾಣ್ನು; M. ಚಾಡು; T. ತಾಗು, to halt, hohhie upon one leg; cf. ದಾಟು 1).

ತಾಗುಡಿ ತಾಗುಡಿ. An ambush, lurking or hiding place (Sd.; Tē. ದಾಗು, ದಾಗು, to be hidden or concealed, to lie hid; ತಾಡು, to hide; see ತಾಪು).

ತಾಗುಳ ತಾಗುಳ. (= ತಾಕುಳ). Ardour, passion, rage; formidableness (ರಾವ್ರ Bhn. 47; M. ತಾಕು, to hurn a little; cf. ತಗುಳು 2?).

ತಾಂಕು ತಾಂಕು. = ತಾಕು 2, etc. (Rām. 6, 10, 26).

ತಾಂಗು ತಾಂಗು. 1. = ತಾಕು 1, etc. (ಸಂಘಟ್ಟನ śmd. Dh.; ಸಮ್ಪನ್ನ śm. 83; see Kk. s. ತಾಗು 1).

ತಾಂಗು ತಾಂಗು. 2. To support, to keep, to sustain, to bear up (ಧಾರಣ śmd. Dh.; śm. 83; T. ತಾಂಗು; M. ತಾಣ್ನು; see ಕಾಕು).

ತಾಬಿ ತಾಬಿ. = ತಾಬೆ. (My.).

ತಾಜು ತಾಜು. = ತಾಜೀ. Fresh; green; new; not stale (Āb. 66. 172; My.; Br.; Mhr., H.).

ತಾಜಾಕಲಂ ತಾಜಾ-kalam. A fresh paragraph; a postscript (My.; Mhr., H.).

ತಾಜೇ ತಾಜೆ. = ತಾಜಾ. ತಾಜೇಬೆಣ್ಣೆ (ಕುಳ್ಳ Āb.).

ತಾಜೇಮು ತಾಜಿಮು. Treating with ceremony and respect; receiving politely and courteously (My.; Mhr., H., Br.).

ತಾಟ ತಾಟ. 1. = ತಾಟು 3, ತಾಟೆ. A dining-plate of silver, gold, etc. (B. 5, 283; Mhr. ತಾಟ).

ತಾಟ ತಾಟ. 2. Stiffness, the absence of pliability; tightness; firmness, robustness, strength and stoutness; pride, haughtiness (Mhr. ತಾಡ; see ತಾಟಗಿತ್ತಿ).

ತಾಟಕಾನ್ತ ತಾಟakā-antaka. The destroyer of Tāṭakā: Rāma (My.).

ತಾಟಕೆ ತಾಟaki. = ತಾಟಕೆ. (Rām. 1, 10 snm.; J. 18, 2).

ತಾಟಕೆತನ ತಾಟakitana. A wicked, quarrelsome disposition or behaviour like that of the fiend Tāṭaki (My.). ತಾಟಕೆ ತನಂ ತಾಂ ಮಾದ್ದರ (Sā. in W. p. 237).

ತಾಟಕೆ ತಾಟakō. ತಾಟಕಾ. = ತಾಟಕೆ. N. of a female fiend (sister of Subāhu, Mhr.; cf. Sk. ತಾಡಕಾ); a vixen, virago; a monstrous and hideous woman (Mhr.).

ತಾಟಗಿತ್ತಿ ತಾಟa2-gitti. A (hanghty), quarrelsome, wicked woman (My.).

ತಾಟಗಿತ್ತಿ ತನ ತಾಟagittitana. The behaviour of a ತಾಟಗಿತ್ತಿ (My.).

ತಾಟಂಕ ತಾಟanka. = ತಾಡಂಕ. (Sk.; My.).

ತಾಟೆ ತಾಟi. Skin, bark (ಚೋಡ, ವಲ್ಲ, ವಲ್ಲು G.; Tē. ತಾಟ; cf. ತೋಗಟ).

ತಾಟೆ ತಾಟi. 1. Stiffness, tension, tightness (Mhr. ತಾಟಾ). — ತಾಟಗಣ್ಣು. A tight knot (J. 6, 87).

ತಾಟೆ ತಾಟi. 2. = ತಾಡಿ 2, etc. (Tē.). See ನೆಲ. — ತಾಟೆಬಲ್ಲ. Palm-tree jaggery (My.; Tē.).

ತಾಟೆಸು ತಾಟisu. To cause to come in contact with; to strike (Bp. 5, 40; 14, 17. 21; 23, 11; 29, 17; 45, 27; 47, 1; 52, 15; 60, 82; Bh. 6, 4, 26; My.). 2, to cause to strike (My.). See Prv. s. ತಾಟ.

ತಾಟು ತಾಟu. 1. To strike against, to touch, to come in contact with, etc. (ಸಂಘಟ್ಟನ śmd. Dh.; cf. ತಟ್ಟು 1, ತಾಗು 1). 2, to strike (My.; T.; T. also ತಾಡ್ನು). — ತಾಟಾಟ. — ಅಟ. Wandering about in one's diffonities (My.); trouble (My.); continually going from one to another (My.). — ತಾಟಾದಿ. — ಅಡಿಗು. To cause to knock one against another (J. 13, 43; My.); to cause to wander from one to another (My.). — ತಾಟಾಡು. — ಅಡು. To wander from place to place on account of trouble (My.); to knock one against another, as branches, etc. (My.); to move about, to wave, as trees in the wind (My.).

ತಾಟು ತಾಟu. 2. Striking against, etc. — ತಾಟು ಗೋಲಿ. Marbles of lac that are suspended and used as a toy (My.). — ತಾಟು ಹೊಡಿ. To knock one against another (v. i., My.).

ತಾಟು ತಾಟu. 1. The sloping frame of a roof (B. 4, 121. 122; Mhr. ತಾಡ, deviation from rectitude, as of a balance).

ತಾಟು ತಾಟu. 2. = ತಟ್ಟು 1. Sackcloth (My.). — ತಾಟ ಪಟ್ಟಿ. = ತಾಟು. (My.).

ತಾಟು ತಾಟu. 3. = ತಾಟ 1, etc. (B. 3, 58; 4, 125).

ತಾಟು ತಾಟu. 4. Pompons array; pomp; show (Mhr., H. ತಾಟ).

ತಾಟುಗಾಡಿ ತಾಟu-gāra. A pompous, or proud, man. ತಾಟು ಗಾಡನು ಅಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೋಟಗಾಡನಾಗಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ತಾಟಿ ತಾಟಿ. = ತಾಟ 1. See ತಟ್ಟಿ 1, No. 3.

ತಾಡ ತಾಡa. A kind of grass, Andropogon serratus or Lipeocercis serrata. See ದೇವ. 2, (= ತಾಲ 1), beating, striking; a blow. 3, sound, noise; ohest-sound (ಎದೆರೆವ Mr. 330). 4, (in Mhr.) the palmyra-tree (= ತಾಲ 2).

ತಾಡಕ ತಾಡaka. The grass Lipeocercis serrata Trin. (ದೇವ ದಾಳ Mr. 133).

ತಾಡಂಕ ತಾಡanka. = ತಾಟಂಕ, ತಾಲಕ. A kind of ear-ring.

ತಾಡನೆ ತಾಡanē. = ತಾಡನೆ. (My.).

ತಾಡನ ತಾಡana. Beating, striking, whipping, hitting. See ಒಗಿ, ತಟ್ಟು, ತಡೆ, ಪೊಡೆ, ಪೊಯ್, ಬಡಿ, ಮೋದು; Āpr. 3, 46; 5, after 39.

ತಾಡನೆ ತಾಡani. A whip.

ತಾಡನೆ ತಾಡanē. = ತಾಡನೆ, ತಾಡನ. (My.).

ತಾಡಪತ್ರ ತಾಡa-patra. = ತಾಲಪತ್ರ, (ತಾಳೆಯೋಲೆ). A hollow

cylinder of palmyra leaf, etc. thrust through the lobe of the ear; a blade of the palmyra-tree (ತಾಡವಾಲೆ G.).
 ತಾಡವಾಲೆ tādā-valē (016). = ತಾಡವತ್ಯ. ತಾಡವಾಲೆ ಬೀಸಣಿಕೆ (ತಾಲ ವೃತ್ತ, ತಾಲವೃತ್ತನ G.). — ತಾಡವಾಲೆಮರ. = ತಾಳೆ- (ತಲ G.). 2, ಹಿನ್ನಾಲ (G.).
 ಕಾಡಿ tādī. = ತಾಲಿ 2, etc. The palm *Corypha tallera* Roxb. 2, the spirituous exudation of the palmyra-tree, toddy (Mhr.). — ತಾಡೀ ಮರ. The palmyra-tree (ಅಸಿತದ್ರುಮ Ch.). ತಾಡೀ ಮರದಿನ್ನ ಅಗುವ ಸರಾಯ (ತಾಲಮಧು G.). — ತಾಡೀ ಸರಾಯ. Toddy (ಕಳ್ಳು G.).
 ತಾಡಿಗ್ಯ tādīgya. The barred-headed goose, *Anser indicus* (Bd.).
 ಕಾಡಿತ tādita. Struck, beaten. (Ūpr. 1, 126).
 ಕಾಡಿಸು tādīsu. To heat (My.; J. 16, 41).
 ತಾಣ tāṇa. 1. = ತಾಳ 1. Thb. of ತಾಲ 1. (ಗೇಣ Mr. 324, o. r. ತಾಳ). See Grj. 2, after 106.
 ತಾಣ tāṇa. 2. = ಕಾಣ. Thb. of ಸ್ಥಾನ (Ōmd. 341. 364; ಚಾವಡಿ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಮು, etc., ಆಶ್ರಯ Ōm. 58; Kk. 64). See Ōmd. 27. 139. 148. 188. 268; Ūpr. 8, 7. 62; Ōm. 81. 82; ಉಸುರ್ವಾಣ, ಕುರುಡುಬಾಣ, ಸೀರ್ವಾಣ, ಮಗಬಾಣ. — ತಾಣದೀವಿ. = ಕಾಣ. A lamp that always stands in the same place before an idol and is constantly kept burning (Thb. of ಸ್ಥಾನದೀವಿ Ōmd. 376; My.). — ತಾಣದೀವಿಗಳೆಗಳು. -ಬೆಳಗು. (Ōmd. 387). Light of the tādīdvigē. — ತಾಣಬಟ್ಟೆ. Thb. of ಸ್ಥಾನಪ್ರಪ್ತ (Ōmd. 376).
 ತಾಣಾಂಕ tāṇa-āṅka. (ತಾನೆಯ Ūt. II, 110).
 ತಾಣೆಗ ತಾಣಿಗ. One who occupies, or is in, a place. See ರಣದಾಣಿಗ.
 ತಾಣು tāṇu. Thb. of ಸ್ಥಾನ. Ōiva (Bp. 37, 61).
 ತಾಣ್ವು tāṇṭu. = ದಾಣ್ವು 1. To jump, to dance, to leap; to skip over; to cross (Rāv. 13, 78, o. r. ದಾಣ್ವು; T., M. ತಾಣ್ವು; see ತಾಗು 5).
 ತಾಣವ ತಾಂಡವ. Dancing with violent gesticulation, as that of Ōiva and his votaries (ರೂಪಕ, ನೃತ್ಯ Nn. 185; ನೃತ್ಯ, ರಾಸ್ಯ, ನಾಟ್ಯ Mr. 79).
 ತಾಣವಾಳ ತಾಂಡವಾಳ. = ತಾಣವಾಳ. (My.).
 ತಾಣವ ತಾಂಡವ. = ತಾಣವ. (ಇಕ್ಕುಡ್, ಸಂದಂಶ Ōmd. I).
 ತಾಣ್ವಳಿ tāṇṭpali. See ತಾಣ್ವಳಿ.
 ತಾತ tāta. (= ತನ್ನ). A father. 2, a grand-father (C.; ಪಿತಾ ಮಹ, ತನ್ನಯ ತನ್ನ Nn. 22). ತಾತಾಚಾರ್ಯ ಮನೆಗೆ ಏನವ್ವಣೆ? (Prv.). See ಮುತ್ತಾತ; Prv. s. ಯಾತ.
 ತಾತಾ tātā. = ತಾ. A meaningless prefix. — ತಾ ತಾತಾ. Full of holes (My.).
 ತಾತಿ tāti. 1. = ತಾಯಿತಿ. (My.).
 ತಾತಿ tāti. 2. Augmenting; granting. See ತಿವ. 2, offspring, a son.
 ತಾತ್ಕಾಲಿಕ tātkālika. (fr. ತತ್ಕಾಲ). Relating to that time; contemporary, instantly appearing; happening without delay. (My.).
 ತಾಪ್ಪರಿಯ tātpariya. Thb. of ತಾಪ್ಪರ್ಯ. (Mr. 6; My.).
 ತಾಪ್ಪರ್ಯ tātparya. (fr. ತತ್ಪರ). Aim, object, purpose, intent, design. 2, meaning, scope, purport, drift. 3, explanation. See Ōmd. 5; Kāv. III, 3, B, 148; Bp. 3, 77.
 ತಾಪ್ಪರ ತಾತಾ. Slight, disrespect, contempt (My.; B. 4, 39; Tē. ತಾಪ್ಪರ್ಯ, ತಾಪ್ಪರಿ).

ತಾಧರ್ಥ್ಯ tādarthya. (fr. ತದರ್ಥ). The being intended for that; identity of aim; sameness or precision of meaning; regard, sake, purpose. See Nr. s. ಓಸುಗರ.

ತಾಧ್ಯಕ tādīśa. Such like, such a one. (B. 4, 221; My.).

ತಾಧ್ಯಮ್ಯ tādīdharmya. (fr. ತದ್ಧರ್ಮ). Sameness of law, analogy.

ತಾನ್ tān. = ತನ್ 2 q. v., etc., ತಾನು q. v. He, she, it, in the reflexive or reciprocal sense (Ōmd. 109. 110.

174. 177. 178; T., M.). For the plural see ತಮ್ 1, etc.; Ōmd. 178 one MS. adduces the plural ತಾಂಗಳ (T.). — ತಾನ್ ಇದರ್ (262). ತಾನ್ ಎಡ್ಲಂ ಪೂಡ್ಲಮಲ್ಲದ ಅರಿವಾಹಿನಿಯಂ (263). ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಯತ್ಸವತ್ಯದೋ ಬಹುಕತೆ ತಾನ್ ಎನ್ನಮಿಲ್ಲ (66). ಮಾನಾಗಿಯುಮ್ ಎಸದಿಯಾಗಿಯುಮ್ ಏನಾಗಿಯುಮ್ ತಾನ್ ಎಲ್ಲಂ (84). ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗದೋ ಈ ತದಿಂ ಲಕ್ಷ್ಯಂ ತಾನ್ ಉಣ್ಣು (139). ಆಧಾರಂ ತಾನ್ ಆವುದು, ಅದು ಅಧಿಕರಣಂ (162). ಇತರೇತರಕ್ಕಿಯಾ ಸಂಹತಮ್ ಅದು ತಾನ್ ಆವುದು, ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಬಹುಪ್ರೀತಿ ತಗುಳ್ಳುಂ (219). ಏನ್ ಎವ್ವು ಪೆಮ್ಮಿ! ಮನುಷ್ಯಂ ತಾನುಂ ಸಡ್ಲರಿತರ್, ಅಮರ ಕುಟುಮುಂ ತಾನುಂ ದಾನಿಗಳ್, ಆಪ್ಪಿಣಿಧಿಯುಂ ತಾನುಂ ಗಮ್ಮಾರರ್! ಎನಿಸನದಯಾದಿತ್ಯಂ (175). ತಾನ್ ಮೇಲೆಮ್ಮುದು (ಅಹಂಕಾರಿ, etc. Hlā.). ತಾನೆ ತಾನಾಗಿ (Bp. 39, 15). See Bp. 54, 83; Bh. 1, 8, 6. 32. 64; Rāv. 13, 6; 13, after 96. — ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ (ಸ್ವಾತ್ಮವಿಠ್, etc.); ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಕಾಡಿ (ಯಥಾಕಾಮಿ, ಸ್ವರೂಪಿ, ಸ್ವತ್ವನ್, etc. Hlā.). ತನ್ನ ಸಮ್ಪನ್ನಮಾದ ಎದ್ದುಗಳು (ನಿಜವಿಧ್ಯಂಗರ್ Nn. 92). ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ (ಸ್ವೀರ, ಸ್ವೀಚ್ಛೆ 101). ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ (ಪ್ರಕೃತ 111). ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀ (ಸ್ತ್ರೀ 118). ತನ್ನಯ ಸೀಮೆ (ಸಾಕ್ಷಾತ್ 118). ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗೆ ದಾರದ ಕಾರ್ಯ (ಹರಣ 165). ತನ್ನಿಚ್ಛೆ (ಅನಿಮಿತ್ತ, ಸ್ವತ್ವನ್, ಯದ್ವಚ್ಛೆ Mr. 452). ತನ್ನ ಮಗರ ಪತಿ (ಜಾಮಾತೃ 314). ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗಾಡಿ (ಸ್ವರೂಪಿ, ಸ್ವತ್ವನ್, ನಿರವಗ್ರಹ 230). ತನ್ನ ಸೋಲುವ ನುಡಿದು ಕೊಮ್ಮಣ್ ಅದರನ್ ಆಕ್ಕು; ತನ್ನ ತಾ ಸಾವನಂ ನಯಕೂಲಿನ್ ಎನಿಕ್ಕು (237). ತನ್ನಿರವು (ಸ್ಥಿತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ 486). ತನ್ನ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವರ ಮಗನು (ಧಾಕೀಯ); ತನ್ನ ಕೆಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡು (ಕ್ಷಯ); ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುಹ (ಸ್ಥಾನ); ತನ್ನ ಬಸುಬಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನು (ಸೃಜಾತ, etc.); ತನ್ನ ಒಡಲ ಹೊರವಾತನು (ಅತ್ಯಮೃದಿ, etc. Nr.). ತನ್ನ ನೆದಲಿಗೆ ತಾನೆ ಮುನಿವತ, ತನ್ನ ತಾನದಾಯಿ (Bp. 22, 29). ಒಟ್ಟುನು ಪೆಟಿಯೋಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನಿಟ್ಟುನು ಪೂರ್ತಿ ಅದಿಗೇ ಸಾಮಾನ ತರುವದು (B. 5, 125; My.). ತನ್ನಯ ವಧುವಿಲ್ಲದ ಲೀಲೆ (Ōmd. 67). ತನ್ನದು (ಅನ್ತರ Si. 453); ತನ್ನವನು (ಸ್ವ 459). ತನ್ನದೇ! (B. 4, 197). ತತ್ತನಯರೋ ತನ್ನ ತಾನೆ ದೊರೆ ಕೊಣ್ಣವಂ ತತ್ತನನ್ನನನ್ ಇವಂ ತನಗೆ! (J. 28, 57). ತನ್ನಿಳಿಗೆ ತಾನೆ (Bp. 40, 50). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯಲಿ ತಿಳಿದು, ತನ್ನಿಳು ತನ್ನ ಮೋಕ್ಷವ ಗಡುಸಿ ಕೊಣ್ಣರೆ ಸಾಲದೇ? ಸಂಸ್ಕೃತದಲಿನ್ನೇನು? (Ahhā. 1, 5). ಮಾಯೆ ತನ್ನನ್ನೆ ನಡೆಯ ಕಲಿಸಿದಳೆ ಅಂಜಿವಿಣ್ಣಿಗೆ (Pril. 8, 32). See Bh. 1, 8, 11; J. 18, 39; 29, 38. 89. 40; Si. 190. 259. 267. 413 and Prv. s. ತನ್ನ. — ನಿನ್ನಗೆನಗೆ ತನಗೆ ತೀರ್ಗುಮೆ ಹನುಮನ್ನನ ಶಕ್ತಿ ಸಾಹಸಂ ರಿಪುವಿಷಯಂ? (Ōmd. 178). ಕರ್ಣನೊಳ್ಳುಡಿ ತನಗದು ನಿಜ ಮಾಗೆ ನೆಗದ್ದಿನ್ ಆ ವಿಭುವಿಳಿಯೋ (183). ಪರಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿ ಕೊಳುಹ (ವೃದ್ಧಿ Nr.). ತನ್ನ ಪರಂಪರೇ ತನಗೆ ಉಣ್ಣಾಗುವ ಭೀತಿ (ಅಂಧಯ Si. 267). ತನಗೆ ನಿನ್ನ ಸುತನಂ ಕಣ್ಣು ಮಾಡಿತುತ್ಪಹಮ! ಎನ್ನನಾ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ (J. 29, 34). ತನಗೆ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟುವದು (ಬುದ್ಧಿದ, ಹರ್ಷ Nn. 73). ತನಗಿನ್ನಲೂ ಬಲವನ್ನನು (Si. 262). See Si. 69. 264. 265. 293; J. 8, 2; 80, 49; Bh. 1, 8, 8 and Prv. s. ತನ್ 2. — ತನ್ನಿನ್ನ (ಸ್ವಯಂ Nr.). ತನ್ನಿನ್ನ (ಸ್ವಯಂ, ತಾನಾಗಿ Si. 475). ತನ್ನಿನ್ನಲು ಹಿರಿಯಳು (ಚ್ಛೇಷ್ಠ Nn. 128, o. r. ತನ್ನಿನ್ನ). ತನ್ನಿನ್ನ ವಾಡಿದುದು (ಅತ್ಯಯ 184). ಈ ಮನೆ ತನ್ನಿನ್ನ ತಾನೇ ಆಗಿದೆ (B. 4, 58).

ತಾನ tāna. 1. (= ತಾಣ). Drawn, stretched; directed; bent on; expanse, extension; a thread; a tone, a protracted

tone, the key-note in mnsio; a monotonous tone. See ಉತ್, ಏಕ, ಪ್ರ, ಎ, ಸನ್; Bp. 3, 77; V. 11, 8.

ತಾನ ತಾನಾ. 2. Tbh. of ಸ್ವಾನ. (My.; T., Tē.).

ತಾನು tānu. = ತಾನ, etc. (C.; Tē.). ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಿನ್ನೆ ರಾಜ್ಯವನ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾರ್ಷ್ವ ಗ್ರಾಹ Nr.). ತಾನಾಗಿ, of himself, herself or itself, voluntarily. ತಾನಾಗಿ ಹರಿವುತ್ತು ಇರುವ ಜಲಪ್ರವಾಹ (ಸ್ತೋತ್ರ, etc. Si. 84). ಕಾದಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ಬಿತ್ತಲ್ ಪಡದೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಯಜ್ಞಭತ್ತ ಮುನ್ನಾದದ್ದು (ನೀವಾರ 307). ತಾನಾಗಿ ಬಂದ ಅತಿಥಿ (ಅಧ್ಯಾ ಗತ G.). ಶತ್ರುವೂ ತಾನೂ ಸಮವಾಗಿರುವಿಕೆ (ಸ್ವಾನ Si. 263); ಶತ್ರು ವಿನಸ್ತರೂ ತಾನು ಹೆಚ್ಚಿರುವಿಕೆ (ವೃದ್ಧಿ 263). ನಾನು ಮುನ್ನು ತಾನು ಮುನ್ನೆ ಮುನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲ್ ಪಡುವ ಕೆಲಸ (ಅಹಮ್ಯವಿಕೆ 293). ತಾನಾಗಿ ಬೀದುವ ಮರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲೇ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ. —ತಾನುಣ್ಣೋ? ಮೂದು ಲೋಕ ಉಣ್ಣೋ? —ತಾನು ಕೋಡಗ, ಪರರನ್ನು ಅಣಕಿಸಿತು. —ತಾನು ನೆಟ್ಟ ಬೀರು ತನ್ನ ಎದೆಗೆ ಹಚ್ಚಿತು. —ತಾನು ಜಾಹಿ' ಬಿದ್ದು, ಉಣ್ಣೆಯನ್ನ ನೆಲ! ಅನ್ನ. —ತಾನು ತಿಮ್ಮೋಡು ಪಲ್ಲೇ ಸಪ್ಪ, ಹೀರ ಕು ದುರೇ ಜೇಷ್ಟ. —ತಾನು ದಾದರಾದದಿ ಎಥಿಯ ಬಯ್ಯನೆ. —ತಾನು ಗರ್ತಿ ಆದರೆ, ಸೂಳಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟು. —ತಾನು ಸಾಯ ಬೇಕು, ಸ್ವರ್ಗ ಪಡೆಯ ಬೇಕು. —ತಾನು ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜಗಿಲ್ಲ, ಜೇಡ ಕಳೆದರೆ ಮೊ ಸರು ಕೊಟ್ಟಾರೇ? —ತಾನು ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜಗಿಲ್ಲ, ಮೊಸರಿಗೆ ಚೀಟು. —ತಾನೂ ಕುದಿಯ, ಕುದಿಯುವವನಿಗೂ ಬಿಡ. —ತಾನೊನ್ನೆ ಬೆಸಿದರೆ ಡೈವ ಪೊನ್ನೆ ಬೆಸಿತು (Prva.). See Prv. s. ತಾದುಮಾದು, where ತಾನೆ refers to ಯಾರು.

ತಾನು tānu. A web or piece of cloth (My.; Mhr., H. ಥಾನ).

ತಾನ್ತ tānta. 1. Wearied, fatigued, distressed; languid; faded, withered. See ಸಿ.

ತಾನ್ತ ta-anta. 2. A term with final ತ (Śmd. 314).

ತಾನ್ತಿಕ tāntika. (fr. ತನ್ತ). A man versed in any science or system, a scholar; a philosopher. 2, relating to the tantrtras; a follower of the doctrine taught or contained in the tantrtras (Si. 142). See Nr. s. ಬಲ್ಲವ.

ತಾನ್ದುರಿತು tāndurisa. See ತನ್ದುರಿತು.

ತಾಪ tāpa. Heat; burning; torment, pain; sorrow, affliction, distress. See Prv. s. ಪಾಪ.

ತಾಪಜ್ವರ tāpa-jvara. A burning fever (My.).

ತಾಪನೆ tāpanē. Tbh. of ಸ್ಥಾಪನೆ (Śmd. 341, 364; My.).

ತಾಪತ್ರಯ tāpa-traya. The three sorts of affliction incidental to croated beings, viz. ādhidāivika, ādibhāutika and ādhyātmika (C.; Bp. 39, 22; Śiv. 1, 75; B. 4, 77). ತಾ ಪತ್ರಯದವನಿಗೆ ತಾಪ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ತಾಪನ tāpasa. (fr. ತಪಸ್). Relating to or performing penance. 2, an ascetic; a hermit; a devotee. (J. 2, 44; 20, 1).

ತಾಪನಕರು tāpasa-tarn. The tree Terminalia catappa or putranjiva Roxburghii Wall.

ತಾಪನೇಂದ್ರ tāpasa-indra. A great ascetic or devotee (Bp. 32, 13).

ತಾಪಾಳ್ tāpāl. - ಳು. A bar, a bolt (My.; T. ತಾಪ್ಪಾಳ್, ತಾಪಾಳ್, ತಾದ್ಪಾಳ್; see ತಾದ್ 2). — ತಾಪಾಳುಮರ. The cross bar of a door, used in My. (to frighten children) in the saying: ತಾಪಾಳುಮರದ ಮೇಲೆ ಗೋಪಾಲದಾಸಯ್ಯ ಕೂ ತಿದ್ದಾನೆ.

ತಾಪಿ tāpi. Oppressed by heat; suffering from moral or physical disease. See ಅನು.

ತಾಪಿಚ್ಚ tāpičha. The tree Xanthochymus pictorius Roxb.

ತಾಪಿಂಜ tāpiñja. = ತಾಪಿಚ್ಚ. (G.).

ತಾಪಿತ tāpita. Heated; distressed, pained. See ಸನ್.

ತಾಪಿಸು tāpisa. 1. To be hot, to burn, to suffer pain (Bp. 19, 50; 45, 36).

ತಾಪಿಸು tāpisa. 2. Tbh. of ಸ್ಥಾಪಿಸು. (My.).

ತಾಪಿಸು tāpisa. 3. To give warning, to admonish (My.; Mhr. ಧಾಪಣೀ, to pat and coax in order to persuade).

ತಾಪು tāpu. = ತಾಪೆ. A pimp's house (ತಾಪೆ, ಕುಟ್ಟು ಬೆ ವನೆ ಸೀ; ತಾಪೆ, ಕುದುರುದಾಣ Kk. 57; Tē. ದಾಪು, to hide; ತಾಪಿ, bringing together; ತಾಪಿ ಜೇ, to pimp; see ತಾಗುಡಿ; T. ತಾಪು, the expected moment, the wished-for occasion, immediate proximity; ತಾಪುಗೊಳ್ಳು, to wait for an opportunity; to lurk, lie in ambush; M. ತಾಪು, opportunity).

ತಾಪೆ tāpē. 1. ತಾಳೆ. A set or company, as of dancing girls and musicians (My.; Br., Mhr., H. ತಾಳಾ).

ತಾಪೆ tāpē. 2. = ತಾಪೆ. (My.).

ತಾಪ್ತā tāptā. A kind of silk cloth (My.; Br. ತಾಪ್ತ; Mhr., H. ತಾಪತಾ, ತಾಪತಾ).

ತಾಬೂತು tābūtu. A bier, especially that which is carried about in the Moharam by Mubammadans (My.; Mhr., H.).

ತಾಬೆ tābē. = ತಾಪೆ 2. Dependence; charge (My., Br., H.).

ತಾಬೆದಾರ tābē-dāra. A dependant or follower (My.).

ತಾಬೇಲು tābēlu. = ತಾಪ್ಪೇಲು. A sea or land turtle (Tē. ತಾಬೇಲು, ತಾಮೇಲು; S. Mhr.; My. occasionally).

ತಾಮ್ tāma. = ತಮ 1, etc. They, in the reflexive or reciprocal sense, applicable to the three genders. ತಾಮ್ ಇದರ್ (Śmd. 262). ತಾಮ್ ಇರರ್ ಪಟ್ಟರ್ (300). ತಾಮ್ ಅರರ್ ಮತದಿನ್ ಅನ್ಯವರ್ಗರೋಪ ಮನ್ ಆಳ್ಗಂ (56). ತಮ್ಮಂ ತಾಮ್ (Abh. P. 15, 16). ತಿ, in an honorific sense, used also in addressing a single person: you, your Honor. ತಾಮ್ ಇರರ್ ಪಟ್ಟರ್ (Śmd. 299).

ತಾಮರ tāmara. Pride, arrogance (ಗರ್ವ ರಿ. II, 94; cf. ತಕ್ಕು I P).

ತಾಮರನ tāmarasa. = ತಮರನ. Gold; copper; a lotus (cf. ತಾಮರೆ, etc. and see Hk. s. ತಾಮರೆ). — ತಾಮರನದಾನ್ದವ. The sun (Rām. 3, 6, 54).

ತಾಮರೆ tāmarē. = ತಾಮರೆ (Śmd. 128). A lotus (Ūpr. 1, 10; M.; T. ತಾಮರೆ; Tē. ತಮ್ಮ, ತಾಮರೆ; T., M. also ತಾರ). ತಿ, (= ತಾಮ್ರ No. 3), a disease spreading on the body as an orbicular lotus leaf: the ring worm (Tē. ತಾಮರೆ, ತಾಮರೆ; R.; T. ವಡುದಾಮರು). — See ಅನ್ನರದಾಮರೆ.

ತಾಮಲಕೆ tāmalaki. The tree Flacourtia cataphracta Roxb. (ಭೂನಿಲ್ಲಿ ಗಡ G.).

ತಾಮನ tāmasa. (fr. ತಮಸ್). Of or belonging to darkness; — an ignorant, vicious or malignant man, a villain; — slothfulness, torpidity, tardiness, slowness (My., not Sk.; ದಡ್ಡಗುಣ G.; J. 6, 52); — N. of a Manu; — darkness, also as a gṇa (Śiv. 4, 60); — an attendant of Śiva. — ತಾಮನ ಮಾಡು. To be slothful (Bp. 37, 16; My.).

ತಾಮನಗಾಡಿ tāmasa-gāḍa. A sloth, a sluggard (My.).

ತಾಮನಗಾರ್ತಿ tāmasa-gārti. A female sloth (My.).

ತಾಮನ tāmasi. Night.

ತಾಮ್ಬರ tāmbara. = ತಾಮ್ರ. (My.; B. 5, 81).

ತಾಂಪುಸಿ tām̐basi. The tree *Dolichandrone falcata* Seem. (Z.; perhaps also ಹಾಂಪುಸಿ, ಹಾಂಪುಸಿ Z.).

ತಾಂಪುಸಿ tām̐bāṇa. = ತಾಂಪುಸಿ. A metal (copper or brass) dish (My.; Mhr. ತಾಂಪುಸಿ).

ತಾಂಪುಸಿ tām̐bāṇa. = ತಾಂಪುಸಿ. (My., Tē.).

ತಾಂಪುಲಿ tām̐hūla. = ತಾಂಪುಲಿ, (ತವರಾಯ). *Betel, the pungent and aromatic leaf of Piper betel; a roll of the leaf of Piper betel with its ingredients: betelnut, spices and canstio lime, the Pān.* 2, *the areca-nut.*

ತಾಂಪುಲಿನಲ್ಲಿ tām̐hūla-valli. *The climbing plant Piper betel* Lin.

ತಾಂಪುಲಿನಂಗ್ರಹ tām̐hūla-saṅgraha. The aggregate of tām̐hūla or the place (bag) wherein it is kept. ಬಿತ್ತರದ ತಾಂಪುಲಿನಂಗ್ರಹದ ಹಡವಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 265).

ತಾಂಪುಲಿ tām̐hūli. = ತಾಂಪುಲಿ. *The Piper betel* (ನಾಗಲತೆ Mr. 123). 2, the Pān-hearer, a servant who prepares and furnishes the betel with its ingredients. 3, a seller of betel.

ತಾಂಪುಲಿಕೆ tām̐hūlika. = ತಾಂಪುಲಿಕೆ, ತಾಂಪುಲಿಕೆ. A seller of betel. 2, = ತಾಂಪುಲಿ No. 2 (Ūpr. 2, after 21; 8, after 83).

ತಾಂಪುಲಿಕೆ tām̐hūlika. Tbh. of ತಾಂಪುಲಿಕೆ. (Ū. Bp. 47, 41).

ತಾಂಪುಲಿ tām̐hūli. = ತಾಂಪುಲಿ. (My. occasionally).

ತಾಂಪು tām̐bra. = ತಾಂಪು. Tbh. of ತಾಂಪು. (ತಾಂಪು, ತುಲ್ಪ, etc. Nr.; ತಿರಿ, ತಾಂಪು Nn. 4; My.). See ಸದಾಹಾರ್ಯ.

ತಾಂಪು tām̐bra. = ತಾಂಪು, etc. Copper. 2, of a coppery red colour. (Cf. ತಾಂಪು, ತಾಂಪು). 3, a kind of leprosy with large red spots (cf. ತಾಂಪು No. 2).

ತಾಂಪುಕೆ tām̐raka. Copper. (Cf. ತಾಂಪುಕೆ, etc.; 8k. ತಾಂಪುಕೆ, made of copper).

ತಾಂಪುಕರ್ಣಿ tām̐ra-karṇi. *The female of the elephant Anjana* (Mr. 59).

ತಾಂಪುಕುಟ್ಟಕೆ tām̐ra-kuttaka. (= ತಾಂಪುಕುಟ್ಟಕೆ). *A brazier or copper-smith.*

ತಾಂಪುಕೇತು tām̐ra-kētn. N. of a king (J. 25, 12).

ತಾಂಪುಬೊಡೆ tām̐ra-bōḍa. Red-crested: a cock (ಕುಕ್ಕುಟ್ಟ, ಕೋಡೆ Mr. 171).

ತಾಂಪುಕುಣ್ಣಿ tām̐ra-tnṇḍa. A parrot (Ūpr. 7, 88).

ತಾಂಪುಧವಜೆ tām̐ra-dhava. = ತಾಂಪುಧವಜೆ. (J. 25 sum.).

ತಾಂಪುಸರ್ಪಿ tām̐ra-parṇi. N. of a river rising in Malaya, celebrated for its pearls (Kāvy. V, 40). 2, N. of a town in Ceylon, and of Ceylon itself.

ತಾಂಪುಭಸ್ಮ tām̐ra-hasma. Oxide of copper (My.).

ತಾಂಪುಮರ್ದನ tām̐ra-mardana. = ತಾಂಪುಕುಟ್ಟಕೆ. (Rām. 5, 8, 50).

ತಾಂಪುಮುಖಿ tām̐ra-mukhi. A copper-faced, fair-complexioned person, a European (My.).

ತಾಂಪುಕ್ಷಿ tām̐ra-aksha. Red-eyed; a crow; the onokoo. (R.).

ತಾಂಪುಧರೆ tām̐ra-adharē. A woman with red lips (J. 18 snm.).

ತಾಯ್ tāy. = ತಾಯಿ, ತಾಯಿ. Mother (Bp. 48, 19; 57, 70; T., M.; Tē. ತಲಿ, ತಲಿ). Plural ತಾಯ್‌ಗಳ್ (ſmd. 124), ತಾಯ್‌ರು (120), ತಾಯ್‌ರು (Bp. 40, 54), ತಾಯ್‌ರು (R.; T. ತಾಯ್‌ರು). ತಾಯ್‌ ಒರ್ವಳ್, ತನ್ನೆ ಬೇಡ್ (ſmd. 84). ಎಮ್ಮ ತಾಯ್‌ (125). ಕದು ತಾಯ್‌ ಬದಿಯನ್ ಉದಿಯದ ತೆದಿಡ್ತೆಂ (194). ತಾಯ್‌ ಹರಸಿದಳು ನನ್ನನನ (Bh. 1, 10, 26). ಸ್ವಪಕ್ಷನ

ತಾಯ್‌ ದೆಸೆಯವರು (1, 8, 17). ಕೆಡಿಸಿದ ತಾಯ್‌ ಜವ್ವನವ (1, 8, 57). ತಾಯ್‌ ಕರೆ ಕರೆದು, ದಾಯ್‌ ಬಿಟ್ಟು ಅದಲ್ಲ (Rāṇ. 13, after 95). ತಾಯ್‌ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು (ಮಾತುಲ Nr.). ತಾಯ್‌ನ ಕದು, ನಾ ಯ್‌ನ ಬಾಲ.—ತಾಯ್‌ನ ಮಕ್ಕಳು, ನೂಲಿನ ತಲೆ (Prva.). ಪಡದ ತಾಯ್‌ನ ಅಲಂಕಾರವನ್ನ ಮನ್ ತನ್ನದು (Mr. 6). ತಾಯ್‌ ತನ್ನೆ (ಮಾ ತಾಮದ 314). See ತನ್ನೆ ತಾಯ್‌ಗಳ್.—ತಾಯ್‌ is also a term of respectful mention and of endearment (Bp. 14, 2; 45, 8, 9). —ತಾಯ್‌ನ ಗರ್. Mother and father, parents (Bp. 3, 31). —ತಾಯ್‌ನೆಯರ್. = ತಾಯ್‌ನೆಯರ್. (Bp. 46, 36). —ತಾಯ್‌ಳಲು. Mother-sand: the sand at the bottom (of a river, Rām. 4, 3, 9). —ತಾಯ್‌ಳಲುಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To show the sand at the bottom (Bp. 32, 36; 50, 67; cf. ಅಡಿ ಮಳಲಿ). —ತಾಯ್‌ನ. -ಮನೆ. A mother's house: a place of refuge or shelter, a home (ಹಕ್ಕಿ, ಇಕ್ಕಿ, etc., ಅತ್ತಯ Kk. 64; Ahh. P. 8, 154). —ತಾಯ್‌ನಿ. -ಬಿಡಿ. A parent female elephant (Ūpr. 5, 64; Rāṇ. 5, 40). —ತಾಯ್‌ನಿ. -ಬೀಡು. = ತಾಯ್‌ನಿ. ಸತ್ವನ ಸಮಾಹಕ್ಕಿ ಅಯ್‌ ತಾಯ್‌ನಿ (Nn. 168). —ತಾಯ್‌ನಿ. (-ಎಡೆ-ಕೂಡು P). To join to or deliver to the mother-place or place of origin (P Ahh. P. 11, 127).

ತಾಯ್‌ ತಾಯ್‌. = ತಾಯಿ. (8. Mhr.).

ತಾಯಿ tāyi. = ತಾಯ್‌. (ಅವ್ವಿ, ಸವಿತ್ತಿ, ಜನನಿ, ಮಾತೆ Hlā.; ಜನಯಿತ್ತಿ, ಪ್ರಸು, ಮಾತೆ, ಜನನಿ Si. 190; C.; Mhr. ತಾಕೆ). ದೈತ್ಯ ರ ತಾಯಿ ದಿತಿ, ದೇವರ್ಕ್ಕ ತಾಯಿ ಅದಿತಿ (Hlā.). ಎರರನ್ನು ಪತ್ತ ತಾಯಿ (ಎರರಮಾತೆ Si. 187). ತಾಯಿಗಿನ್ನು ಬನ್ನದಿಲ್ಲ, ಉಪ್ಪಿಗಿನ್ನು ರುಚಿಯಿಲ್ಲ.—ತಾಯಿಗಿನ್ನು ಹಿತವನ್ನಿಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ನು ಸವಿಯಿಲ್ಲ.—ತಾಯಿಯಿದ್ದರೆ ತವರುಮನೆ, ನೀರಿದ್ದರೆ ಕೆಡೆ ದಾವ.—ತಾಯಿಯಿಲ್ಲದ ತವರು, ಕಾಟಕರಿದ್ದ ಅಡವಿ.—ತಾಯಿ ಒನ್ನದರೂ ದಾಯಿ ಬೇಡ್.—ತಾಯಿ ಕಲಿಸಿದ ಊಟ, ತನ್ನೆ ಕಲಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿ.—ತಾಯಿ ಮಾಡಿದ ಹೊಟ್ಟೆ, ಊರು ಮಾಡಿದ ಕೊಳಗ.—ತಾಯಿಯ ಹತ್ತರ ತರ್ಕ್ಕವಲ್ಲ, ಗುರುವಿನ ಹತ್ತರ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲ.—ತಾಯಿಗೆ ಕಣ್ಣೆ ತಲೆನೋವು (need of unkind children).—ತಾಯಿಗೆ ಕುಲವಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೆ ಮಗಳಿಗೆ ಕುಲ.—ತಾಯಿಗೆ ಸೇರದ್ದು ನಾಯಿಗೂ ಸೇರದು.—ತಾಯಿ ಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೆ ದಾಯಿ ಬೇಕು.—ತಾಯಿ ಮಾರಿಯಾದರೆ ತರಳನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದನು?—ಹೆತ್ತ ತಾಯನ (i. e. ತಾಯಿಯನ್ನು) ತಿಮ್ಮವವಳು ಅತ್ತೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಳೇ?—ತಾಯನ ನೋಡಿ ಮಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೇ! ಹಾಲನ್ನು ನೋಡಿ ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೇ! (Prva.). See Bp. 13, 8; 15, 3, 4; 47, 25; 60, 80, 86; 61, 34; ಮುಲ, ಮುಲಾಯಿ; Prva. s. ಪಕ್ಷಿ, ಮಗುವು. —ತಾಯಿ ತನ್ನೆ. Mother and father (My.; B. 4, 199). —ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗಳ್. -ಳು. = ತಾಯ್‌ನೆಯರ್. (My.; Bp. 46, 67; B. 1, 12, 14). —ತಾಯಿ ತನ್ನೆಯರ್. = ತಾಯ್‌ನೆಯರ್. (Bp. 32, 42). —ತಾಯಿಹಕ್ಕಿ. A primer of the coffee tree (My.). —ತಾಯಿನಾವಿ. Relationship by a mother's side (My.).

ತಾಯಿ ತಾಯಿ. = ತಾಯಿ, ತಾಯಿ. A small box or tube worn round the neck or arm, also tied to the waist-band, containing an amulet and occasionally small gold coins (C.; Tē. ತಾಯಿ, ತಾಯಿ; T. ತಾಯಿ; Mhr., H. ತಾಕೆ).

ತಾಯಿ ತಾಯಿ. = ತಾಯ್‌, etc. (Mr. 309, o. r. ತಾಯಿ).

ತಾರ್ tār. The base for the negative of ತೆ (ſmd. 281, 282). ತಾರಂ (283). ತಾರನೇ (Bp. 14, 14). ಕುದು ಯಂ ತಾರದೊಡೆ (28, 23). ಕುತಬ್ಬಮಂ ತಾರದೆ (Mr. 2). See Bp. 59, 16; 60, 15. 2, occasionally this base occurs also in the affirmative (ſmd. 288), especially the imperative singular. ನಡೆ ತಾರೆ (i. e. ತರೆ, ತರುವಾಗ, Bp. 12, 43). ತಾರ್, ಅವ್ವ! (Bp. 80, 10; My.). ತಾರ್, ನಮ್ಮವ್ವ! (B. 3, 60). ತಾರೇ? (My.). ತಾರೇ, ಬಡ್ಡಿ, ನೀರಾ! ಎನ್ನರೆ ತರುವನು, ನೀಡ್ಡಿ, ತಿರುಕಮುದು! (Prva.).

ತಾರ t̄ara. 1. A copper coin of 2 kās or cash (Bp. 23, 34; My.; Tu.; M.: $\frac{1}{2}$ a pice or $\frac{1}{4}$ fanam; cf. Mhr., H. ಚಾರ, fonrP). ತಾರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸೇರು ಉಪ್ಪಾದರೂ ತರುವದಕ್ಕೆ ಗತಿ ಬೇಡವೋ?—ತಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೀರೆಯಾದರೂ ನಾಯಿ ತಿಳಿ ಬತ್ತಲೆ (Prvs.). See Prv. s. ನಾರಿ 1.

ತಾರ t̄ara. 2. = ತಾರೆ. Crossing, passing over; floating, swimming; descending. See ಅವ-. 2, high, as a note in music, soprano; loud, shrill; a high tone or note in music (ಸಂಗೀತಕ, ಸಂಗೀತಕನ ಸ್ವರಭೇದ Nn. 40, o. rs. ಸಂಗೀತದ ಸ್ವರ ಭೇದ, ರಾಗಭೇದ). 3, a river (ನದಿ, ಹೊದಿ 40). 4, the ether, the sky (ನಭ, ಆಗಸ 40). 5, a mountain (ನಗ, ವರ್ತ 40). 6, wind (ಮರುತ, ವಾಯು 40). 7, clear, white (ಶುದ್ಧ, ಬಿಳಿದು 40); good, excellent. 8, silver. 9, a star (ರುಕ್ಮ, ನಕ್ಷತ್ರ 40). 10, the pupil of the eye (ದೃಗುಮಧ್ಯ, ಕಣ್ಣಿನ ಮಧ್ಯ 40). 11, the clearness or transparency of a pearl; a clear or beautiful pearl (ಮುಕ್ತಾಫಲ, ಮುತ್ತು 40). 12, N. of a daitya (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 40).

ತಾರ t̄ara. 3. Tare (in trade, Tē., H.). — ತಾರತಕ್ಕದಿ. Fraud, deceit (My.). — ತಾರತಕ್ಕದಿಗ. A deceiver (My.). — ತಾರತಗಡಿ = ತಾರತಕ್ಕದಿ. (My.; H.). — ತಾರತಿಗಡಿ = ತಾರತಗಡಿ. (My.; H.).

ತಾರಕ t̄araka. One who canoes or enables to pass or go over; one who helps another through a difficulty; a protector; a pilot. See Kāvy. III, 3, B, 54. 2, N. of a daitya (Śmd. 260; Grj. 6, 2. 3. 5; Bp. 18, 22). 3, a star. ತಾರಕಜಿತ t̄araka-jit. Skanda.

ತಾರಕಮಥನ t̄araka-mathana. Skanda (ಮುಯ್ಯಾಮೋಗ Ūt. I, 92; II, 52).

ತಾರಕರಾಜ t̄araka-rāja. The moon (Bp. 10, 30).

ತಾರಕರಿಪ್ಪ t̄araka-ripn. = ತಾರಕಾರಿ. (Mr. 16).

ತಾರಕಾರಿ t̄araka-ari. Skanda.

ತಾರಕಾಸುರ t̄araka-asura. = ತಾರಕ No. 2. (Grj. 10, 111; Bp. 54, 56).

ತಾರಕೆ t̄araki. A star (ತಾರಗೆ Ūt. II, 13). 2, one of the lunar mansions (ಚಿತ್ರ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ Nn. 8). 3, another lunar mansion (ವಿಶಾಖ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 88).

ತಾರಕೆ t̄arakē. = ತಾರಗೆ. A star. 2, the pupil of the eye. 3, a meteor.

ತಾರಗೆ t̄aragē. Thh. of ತಾರಕೆ. A star (ಮಾನ್ Ūt. I, 46; ತಾರಕೆ II, 13; ಮಾನ್, ಅದಿಲ್, ನಕ್ಷತ್ರ Kk. 10b; ಮಾನ್, ಅದಿಲ್, ತಾರೆ Śm. 16; Ūpr. 1, 113; 3, 96). 2, one of the lunar mansions (ಮೃಗ, ನಕ್ಷತ್ರ Nn. 81). 3, another lunar mansion (ಫಲ್ಗುಣ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 130). — ತಾರಗೆಯಾಳ್. -ಅಳ್. The moon (Śm. 15). — ತಾರಗೆವಟ್ಟಿ. -ಬಟ್ಟಿ. The starry path, the sky (ಆಗಸ Śmd. II; Kk. 88).

ತಾರಣ t̄arana. Who or what canoes or enables to cross; crossing, reaching the opposite shore; carrying across. 2, the eighteenth year of the cycle of sixty (My.). See ಅವ, ಪ್ರ-.

ತಾರತಮ್ಯ t̄aratamya. (fr. ತರ, more, and ತಮ, most). = ತಾರತಮ್ಯ. Gradation, the state or condition of more or less, high or subordinate rank (ತರತಮಭಾವ, ಮುಖ್ಯತೆ ಅ ಮುಖ್ಯತೆ Śmd. 172; J. 2, 51; My.); discrimination (Mhr.). ತಾರತಮ್ಯವದಾಯದ ದೊರೆಯಲ್ಲ, ಮಾತು ಮಾಡಿದನ ಸೇವಕನಲ್ಲ (Prv.).

ತಾರಯ್ಯ t̄arayan. = ತಾರವಿಸು. To sing in soprano; to shrill, to utter a loud sound; to exercise or tune the voice before commencing to sing (Bp. 17, 21).

ತಾರಲ್ t̄āral. A bush (P Ūpr. 4, 47).

ತಾರವಿಸು t̄aravlen. = ತಾರಯ್ಯ. (Bp. 12, 44).

ತಾರಬಿ t̄arasi. Work done with brooks and gārē (My.; H.).

ತಾರಾಚಲ t̄ārā-ačala. N. of a mountain (Ūpr. 6, 90).

ತಾರಾಧಿಪ t̄ārā-adhipa. The moon (Mr. 36).

ತಾರಾಪತಿ t̄ārā-pati. = ತಾರಾಧಿಪ. (Grj. 4, after 43).

ತಾರಾಬಲ t̄ārā-hala. The influence or aspect of stars (My.).

ತಾರಾಮೃಲ t̄ārā-maṇḍala. The starry region, the sphere of the stars, the zodiac. (My.). 2, a large well (My.). 3, a kind of fire-work (My.).

ತಾರಾಕಾಂಕ್ಷ t̄ārā-kāṅkṣa. A licentious work, giving an account of the illicit intercourse between the wife of Bṛhaspati and the moon (My.; Tē.).

ತಾರಿಕೆ t̄ārikē. = ತಾರಕೆ (P). See ಪ್ರತಿತಾರಿಕೆ.

ತಾರಿನೆ t̄āriṇi. Durgā. 2, a kind of goddess with Bddhists. (R.).

ತಾರಿತ t̄ārita. Made to cross, conveyed across, saved. See ಪ್ರ-.

ತಾರೀಖು t̄ārikhn. ತಾರೀಕು. A point of time, a date (C.; Br.; Mhr., H.; B. 3, 87; 4, 5. 217; 5, 179).

ತಾರೀಫು t̄ārifhu. Praise, applaus (My.; Mhr., H. ತಾರೀಫ, ತಾರೀಫು).

ತಾರು t̄āru. (= ತಾದ್ 2). — ತಾರುಗಡ. -ಕಡ. A double door (My.).

ತಾರುಣ್ಯ t̄ārunya. (fr. ತರುಣ). Youth, youthfulness. ತಾರುಣ್ಯವೇ ರೂಪ, ತಾರುಣ್ಯವೇ ಗುಣ (Prv.).

ತಾರುಣ್ಯವತಿ t̄ārunya-vati. A youthful female (Ūpr. 8, after 72; Rāv. 11, after 84).

ತಾರುತಮ್ಯ t̄ārantamya. = ತಾರತಮ್ಯ (of which it is an incorrect form). (ತರತಮ Ūt. II, 114).

ತಾರೆ t̄ārē. ತಾರಾ. = ತಾರ 2. A star (ರುಕ್ಮ Mr. 513; ಮಾನ್, ಅದಿಲ್, ತಾರಗೆ Śm. 16). 2, the pupil of the eye (ಕಣ್ಣುಕಾರಿ 513). 3, a clear or beautiful pearl (ಮುತ್ತು 513). 4, silver (ರೌಪ್ಯ 513). 5, wind (ವಾತ 513). 6, the wife of Bṛhaspati. 7, a female monkey, the wife of Bālī.

ತಾಡಿ t̄āḍi. 1. ತಾಡಿ. To become dry, to dry up; to wither, to wane; to become emaciated (ತೇ ಪಣಿ Śmd. Dh.; My.; Tē.; M. ತಡಿ, ತಾಡಿ, to sink, decline, become thin; T. ಹಾಮ್ಮು, to shrink, fade, etc.; cf. ತಡಿಗು). ತಾಡಿದ ದನ; ತಾಡಿದ ಮುದುಕ (My.). See Abh. P. 14, after 56; Bh. 4, 3, 15.

ತಾಡಿ t̄āḍi. 2. An omen (ತಕುನ Śmd. Dh.; Śm. 116; cf. ನಾದ್? ತಾರ 2). ತಾಗರ್ (Śmd. 51).

ತಾಡಿಡಿ t̄āḍiḍi. The state of becoming or being dry (Ūpr. 5, 15).

ತಾಡಿ t̄āḍi. = ತದ್ 7, ತಾದ್. A large timber tree, the Beleric myrobalan, Terminalia belerica Roxb. (ಕಲಿ, ಅಕ್ಕ, ವಿಭೇತ; ಈ 3 ಕೂಡಿದಡೆ ತ್ರಿಪಲಿ ಎಮ್ಮುದು Hlā., see s. ತಾದ್; ವಿಭೇತಕ, ಅಕ್ಕ Mr. 122, o. r. ತಾದ್; ಅಕ್ಕ Nn. 37, o. r. ತಾದ್; Tē. ತಾಡಿ, ತಾಡ್; T. ನಾಸ್ತಿ; M. ತಾಸ್ತಿ). — ತಾದಿಯ ಮರ. = ತಾದ್. (ಕಲಿದ್ರಮ, ಭೂತಾವಾಸ, ಕರ್ಷಕುಲ, ತುಪ, ಅಕ್ಕ Nr.; ವೃಕ್ಷ, ಸ್ವಪ್ನನ Nn. 110).

ತಾಡಿಗ t̄āḍiga. A dry, sapless mass (Ūh. v. 19; Grj. 1, 30).

ತಾಯಿ ತ್ತಾರು. 1. = ತಾ. The state of drying, etc., dryness. — ತಾದ ಗೋಟಿ. An areca-nut that is dry and hard (not good, My.). — ತಾಯಿಗುಣ್ಣ. -ಕುಣ್ಣ. Withered buttocks (Bp. 47, 1).

ತಾಯಿ ತ್ತಾರು. 2. (= ತಾರು 2). (Tē. ತಾರು, ತಾಯಿ, to move about in a busy, officious manner; to run; to lurk or lie in wait, see ತಾಗುಡಿ). — ತಾಯಿ ತಟ್ಟು. reit. = ತಾಯಿ ಮಾದು, (ತಾರುಂ ತಟ್ಟುಂ). (J. 20, 44). — ತಾಯಿ ಮಾದು. reit. Disorder, confusion (My.; T., M.). ತಾಯಿ ಮಾದು ಮಾಡುವನಾಗಿ ಯಾರು ತಾನೆ ನೆಮ್ಮದಿ? (Prv.). — ತಾಯಿವ್ವದಿ. -ಂ. A confused manner, disorder. ತಾಯಿವ್ವದಿಯಂ, disorderly, out of order; ad libitum (Čpr. 7, 99; 8, 73; see Śmd. s. ದಾನದಿ).

ತಾಯಿ ತ್ತಾರು. 3. A bunch or cluster of areca-nuts (My.; T.; Mhr., H. ತಾರ, wire; a piece of catgut; a string of silk, etc.).

ತಾಯಿ ತ್ತಾರು. (ತಾರು). Tar (T.; My.).

ತಾಯಿ ತ್ತಾರು. 4. = ತಾಯಿ, q. v. (My.). ತರತರದಿಂ ಶೋಭಿಸುವ ತಾಯಿಯನ್ನೆ . . . ಕಾನನಂ ಕನ್ನೆ ಸಮದು (Rāghc. 17, 54). — ತಾಯಿ ಕಾಯಿ. The ತ್ತಾರ್ fruit. ಅಳಲೆ ಕಾಯಿ, ತಾಯಿ ಕಾಯಿ, ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳು ಎಷ್ಟು ತ್ರಿಫಲಗಳು (Si. 336). — ತಾಯಿ ಗಡ. = ತಾಯಿ. (ಕಲಿದ್ರಮ, ಭೂತಾವಾಸ, etc. Si. 135). — ತಾಯಿ ಮರ. = ತಾಯಿ ಗಡ. (ಅಕ್ಷ, ಕಲಿದ್ರಮ Si. 461). ತಾಯಿ ಮರದ ಕಾಯಾದರೂ ಕರದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? (Prv.).

ತಾರ್ ತ್ತಾರು. 1. = ತಾರು 1. — ತಾರ್ಗಡು. -ಕಡು. To be affected with dryness: to shrink (J. 3, 40). — ತಾರ್ಗಟ್ಟು. 1. To be touched by or affected with dryness, to dry, to shrink (Grj. 4, after 120; 9, after 27). — ತಾರ್ಗಟ್ಟು. 2. Touch of dryness, desiccation (Čpr. 5, after 19).

ತಾರ್ಗಣೆ ತಾರ್ಗಣೆ. = ತಾರ್ಗಣೆ. (My.).

ತಾರ್ಗಣೆ ತಾರ್ಗಣೆ. Personal observation (Rām. 4, 1, 8).

ತಾರ್ಗಿಕ ತಾರ್ಗಿಕ. (fr. ತರ್ಕ). Belonging to the science of reasoning or logic; a dialectician, a philosopher, a sophist; a disputant (ನಾದಿ, ಮೇಲೂದಿದು ತರ್ಕವಂ Mr. 360). See Bp. 54, 80. 82; 59, 55.

ತಾರ್ಗಿಕ ತಾರ್ಗಿಕ. Garuḍa (ವೈನತೇಯ, ಗರುಡ Nn. 12). 2, a horse (ಉತ್ತಮ ವಾಹು, ಬಳಿದ ಕುದುರೆ 12).

ತಾರ್ಗಿಕ ತಾರ್ಗಿಕ. tārkaśya-dhvaja. Viṣṇu. (R.).

ತಾರ್ಗಿಕ ತಾರ್ಗಿಕ. tārkaśya-śaila. A sort of collyrium.

ತಾರ್ಗಿಕ ತಾರ್ಗಿಕ. (fr. ತ್ಯಾ). Made of grass. (Čpr. 5, after 64).

ತಾರ್ಗಿಕ ತಾರ್ಗಿಕ. To be crossed, passable; to be ferried over; to be conquered (adj.); fare, freight. See ನೌ.

ತಾಲ ತಾಲ. 1. = (ತಾಲ No. 2), ತಾಲ 1, ತಾಲ 1. Slapping or clapping the hands together or against the opposite arm; clapping or flapping in general. 2, beating time in music; musical time or measure. 3, a sort of cymbal. 4, a prosodical metre. 5, a short span, one measured by the thumb and middle finger. 6, a yellow pigment, or sulphuret of arsenic.

ತಾಲ ತಾಲ. 2. = ತಾಲ No. 4, ತಾಲ 2, (ತಾಲ 2), ತಾಲ 3, ತಾಲ 1. The palmyra tree, *Borassus flabelliformis* Lin. (ಕಲ, ಧ್ವಜ, ದ್ವಮ, ಪತ್ರಿ, ತಾಯಿ Mr. 111; see ಭೂ, ತ್ರೀ). 2, the open hand with the fingers extended, the palm. 3. = ತಾಯಿ 2, a bolt, a lock.

ತಾಲ ತಾಲ. = ತಾಲಂಕ, ತಾಲಪತ್ರ, q. v. 2. = ತಾಲ 1, No. 6. — ತಾಲಕಪತ್ರ. The tāla in a calined state (My.).

ತಾಲಜಂಘ ತಾಲ-jaṅgha. Having legs as long as a palm-tree. (My.).

ತಾಲಧ್ವಜ ತಾಲ-dhvaja. Balarāma.

ತಾಲನಂದನ ತಾಲ-nandana. A grove of palmyras (Śēv. 1, 34).

ತಾಲಪತ್ರ ತಾಲ-patra. = ತಾಲಪತ್ರ. A palmyra-leaf; a hollow cylinder of palm-leaf, gold, etc., thrust through the lobe of the ear as an ornament, etc. (ತಾಲಕ, ಕರ್ಣದ ಓಲೆ Mr. 337). 2, an oblong piece of a palm-leaf (especially of Talipot or ತಾಲಿ, see ಓಲೆ) used to write on.

ತಾಲಪತ್ರಿಕೆ ತಾಲ-patrikē. = ತಾಲಪತ್ರ. (ತಾಲವಾಲಿ G.).

ತಾಲಪರ್ಣಿ ತಾಲ-parṇi. A kind of vegetable perfume (= ಮುರಾ).

ತಾಲಪಾತ ತಾಲ-pāta. A falling of palmyra trees (Čpr. 5, after 51). 2, a stroke of the cymbal called śamyā (5, after 51).

ತಾಲಮಧು ತಾಲ-madhu. Toddy (ತಾದೀ ಮರದಿಂದ ಆಗುವ ಸರಾಯಿ G.).

ತಾಲಮೂಲಿಕೆ ತಾಲ-mūlikē. The plant *Curculigo orchoides* Roxb. See ನೆಲದಾಳ.

ತಾಲವೃಂತ ತಾಲ-vṛinta. A fan (ಬೀಸಣಿಗೆ, ವೃಜನ Mr. 208; ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ, ಅಲವಟ್ಟಿ ಸೀ; ತಾಲವಾಲಿ ಬೀಸಣಿಗೆ G.).

ತಾಲವೃಂತ ತಾಲ-vṛintaka. A fan.

ತಾಲವೃತ ತಾಲ-vaṛita. Relating to the palate, palatal (Kāvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ತಾಲವ್ಯಾಕ್ಷರ ತಾಲ-vaṣṣara. A palatal letter (Kāvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ತಾಲಾಂಕ ತಾಲ-āṅka. Balarāma.

ತಾಲಿ ತಾಲಿ. = ತಾಳಿ. A small round plate of gold worn at the neck, as a marriage-badger answering to the marriage-ring (My.; T., M.; Tē. ತಾಳಿ, ತಾಳಿಟ್ಟು); that plate used as an ornament (My.). See ತಾಲಿತಾಲಿ No. 2.

ತಾಲಿ ತಾಲಿ. 1. Tbh. of ಸ್ಥಾಲಿ. A kind of metal vessel (My.; Mhr. ಧಾಳಿ). See ತಾಲಿತಾಲಿ No. 1.

ತಾಲಿ ತಾಲಿ. 2. = (ತಾಲಿ 2), ತಾಲಿ, ತಾಲಿ 2. The Talipot or fan-palm, *Corypha laltera* Roxb. (or *Corypha umbraoulifera* Lin.). 2, a species of the mountain-palm (see ಕಿರುದಾದಿ & cf. ತಾಲಿ 2). 3, the spirituous juice of the palm, toddy. 4, the small tree *Flacourtia calaphracta* Roxb.

ತಾಲೀಮು ತಾಲīmu. Instruction, as in gymnastic exercises (Mhr., H.); a gymnasium (My.; Mhr., H.).

ತಾಲು ತಾಲು. The palate.

ತಾಲುಕ ತಾಲuka. = ತಾಲುಗೆ, ತಾಲಿಗೆ, ತಾಲುಗೆ, ತಾಲಿಗೆ. The palate (Sk.); the throat (not Sk.). 2, the cheek (ಗಲ್ಲ Śmd. 43 Cm.; see Ct. I, 45 s. ತಾಲಿಗೆ; is ಗಲ meant?).

ತಾಲುಗೆ ತಾಲುಗೆ. Tbh. of ತಾಲುಕ (Śmd. 43).

ತಾಲುಜಿಹ್ವ ತಾಲu-jihva. A crocodile. 2, the uvula. (R.).

ತಾಲೂಕ ತಾಲūka. = ತಾಲೂಕು. (ಗಡಿ G.).

ತಾಲೂಕು ತಾಲūkn. A dependency; a talook, a division of a district (C.; B. 4, 216; Br.; Mhr., H. ತಾಲೂಕು, ತಾಲೂಕು).

ತಾವ ತಾವ. = ತಾವ 2. (B. 5, 225).

ತಾವಕ ತಾವaka. (fr. ತವ). Thy, thine. (Bp. 54, 80. 82; 59, 55).

ತಾವಕೀನ ತಾವakīna. Thine. (My.).

ತಾವಡ ತಾವaḍa. A kind of necklace formed of lotus beads hanging as low as the navel,

worn by men (J. 16, 24; 28, 9; M.; T. ತಾವುಡ; Tē. ತಾವಡ, ತಾವಳ, ತಾಳ; see ತಯ್ಯು).

ತಾವತೆ tāvat. *So great, so large; so far, so long; so many; such.*

ತಾವರೆ tāvarē. = ತಾಮರೆ (Smd. 128; C.; ಪುಣ್ಣರೀಕ, ವನೇ ಪಾತ Nn. 18; ರಾಜೀವ, ಕಮಲ 22; ಪುಷ್ಕರ, ಸರಸಿ 27; ಕಮಲ 29; ಕುಮುದ, ಅಮ್ಬುಜ 29; ವಿಶೇರ್ಣ, ಸರಸಿ 41; ಶತಪತ್ರ, ಅಮ್ಬುಜ 49; ವನೇಜ 53; ನಲಿನ 54. 110; ಬಿಸಜ 56; ತಾಮರಸ, ಅರವಿನ್ದ, ವದ್ಯ, ಪಂಕಜ, etc. Hk.; ಅರವಿನ್ದ Smd. 26). ತಾವರೆಯ ಕರ್ಪಿಕೆ (ವನಪಾತಕೋಶ Nn. 21; ಅಬ್ಜಕರ್ಪಿಕೆ 52); ತಾವರೆಯ ದಣ್ಣು (ಮೃಣಾಲ 60). See Smd. 98. 155. 167. 207; Si. 95-97. 136. 158; Ūpr. 5, after 39; 8, 98; Bp. 49, 30; Bh. 1, 5, 9; Rām. 2, 7, 3; ಅದಿದಾವರೆ, ಕೇನ, ಕೆಮ್ಮು-, ನೆಲ, ಬಯಲ್-, ಬಿಳಿ-, ಬಿಟ್ಟು-, ಬೇಳೆ-, ಮರು. ತಾವರೆಗೆ ಆಪ್ತನೇ ವೈರಿ (Prv.). — ತಾವರೆಗಡ್ಡೆ. The bulbous root of a lotus (Bp. 30, 28). — ತಾವರೆಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Vishnu (Sis.; ಉಪೇಂದ್ರ Smd. 8). — ತಾವರೆಗನ್ನೆ. -ಕನ್ನೆ. Brahmā (ಬೊಮ್ಮೆ Ūt. II, 3; Kk. 9). — ತಾವರೆಗೆಯ್ಯು. -ಕೆಯ್ಯು. The sun (ನೇಸರ, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45). — ತಾವರೆಗೆಳೆಯು. The sun (Smd. 14; Kk. 45; Bh. 8, 26, 5). — ತಾವರೆಗೊಳ. -ಕೊಳ. A pond abounding with the lotus (Ūpr. 7, 153; Bh. 2, 13, 27). — ತಾವರೆನೂಲ್. Lotus fibres (Smd. 66. 133). — ತಾವರೆಮಣಿ. A lotus seed, often used as a bead (My.). — ತಾವರೆಯ ಕಣ್ಣು. = ತಾವರೆಗಣ್ಣು. (ಉಪೇಂದ್ರ Kk. 8). — ತಾವರೆಯಣುಗ. -ಣುಗ. Brahmā (Smd. 8). — ತಾವರೆಯರಲ್. -ಅರಲ್. A lotus flower (Ūpr. 7, 70). — ತಾವರೆವಗಿ. -ವಗಿ. = ತಾವರೆವಗೆಯು. (V. 4, 114). — ತಾವರೆವಗೆಯು. -ವಗೆಯು. The enemy of the lotus: the moon (Smd. 16). — ತಾವರೆವಣಿಯು. -ಮಣಿಯು. Brahmā (Sis.). — ತಾವರೆವನೆಯಳ್. -ಮನೆಯಳ್. Lakshmi (Smd. 8). — ತಾವರೆವನೆಯು. -ವನೆಯು. Brahmā (ಬೊಮ್ಮೆ Kk. 9). — ತಾವರೆವೊಕ್ಕುಡಿ. -ವೊಕ್ಕುಡಿ. Vishnu (ಹರಿ Ūt. II, 4). — ತಾವರೆಹಕ್ಕಿ. (ಪುಷ್ಕರಾಪ್ತ, ಸಾರಸ Si. 174). — ತಾವರೆಹುಣ್ಣು. A lotus flower (Si. 98).

ತಾವಿ tāvi. A gold or silver ring occasionally put round the hoof of a horse (ವಳಯ Mr. 274, o. r. in two MSS. ರೋಮ).

ತಾವು tāvu. = ತಮ 1, oto., ತಾಮ q. v. They (reflexive). (C.; Bp. 14, 28). ಭಕ್ತರು ತಾವು ಸರ್ವರು ಸನ್ನಿಹಿಸಿ ನೋಡಲ್ವೆ ಕೇಳಲ್ವೆ (Bp. 38, 22). ತಾವು ಮೂವರು (38, 36). ತಾವಿ ಬ್ಹರೆ (37, 57). ತಮ್ಮನು ಇಬ್ಬರಂ (29, 15). ತಾವುನ್ನು (60, 29). ಫಲಮಾಗಿ ಬಲಿಯಲೊಡನೆ ತಾವೆ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಂಗಳು (ಓಷಧಿಗಳು Nr.). ಬಹು ಮನ್ನಿ ರೈತರು ತಾವಾಗಿ ಬನ್ನಿ ಕಡೇ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣೆರುವ ಊರು (ಗ್ರಾಮ, etc. Si. 113). ಆ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮನ್ನ ತಾವೇ ಅಗಿವೆಯೋ? ಇಲ್ಲ! (B. 2, 24). ಆ ತತ್ವಗಳು ಬಿಸಲಿನ ಕಾವಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನ ತಾವೇ ಬಡೆದು (4, 119). ಮನುಷ್ಯರು ತಾವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಗಣ್ಡಿಸ್ತರೆ ತನ್ನ ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದು (4, 59). ಕುದುರೆಗಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ನಿಲ್ಲುವವು (4, 61). ತಾವು ಮಾರುವದು ಗನ್ನರ್ವರು ಮಾಡಿದರು (Prv.). 2, YOU (honorific). (C.; see B. 2, 48; 3, 67; 4, 50. 52. 53. 84. 66. 127. 156).

ತಾವು tāvu. 1. = ಕಾವು, etc. (My.; T.; J. 17, 4; B. 5, 250). ತಾವಿ ನಲ್ಲಿ (Smd. 139. 233. 284. 238. 248. 268 Cm.). ತಾವಿಂಗ (250 Cm.). See Prv. s. ನೀರು.

ತಾವು tāvu. 2. = ಕಾವ. A sheet of paper (My.; B. 4, 108; Br.; Mhr., H. ತಾವ; T., M. ತಾಳ).

ತಾವನಿಮಾರು tāvānaru. = ತಾವೆ. (My.).

ತಾವನಿಲು tāvānu. = ತವನಿಲು. (My.).

ತಾವನಿಲುದಾರ tāvānu-dāra. = ತವನಿಲುದಾರ. (My.).

ತಾಮ tāsn. An hour (C.; B. 2, 11; Br.; Mhr., H. ತಾಸ); a gong (Br.; Mbr., H.). ತಾಮ ಬಡಿ (B. 3, 87), -ದಾಡು (3, 88), to strike the hour-gong. ತಾಸಿಗೊನ್ನು ಕೂಸ ಹತ್ತರೆ ಈಸೀಸು ಮುತ್ತು. — ತಾಸಿನ ಗೊತ್ತು ದಾಸಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prva.). — ತಾಸಿನ ಬಟ್ಟಲು. The metal vessel by the sinking of which in water the hour is measured (My.). ತಾಸಿನ ಬಟ್ಟಲು ನೇರ ಕುಡಿದರೆ ತಾಸಿಗೆ (gong) ಕೊಡತೇ ಬಟ್ಟು (Prv.). — ತಾಮಹೊತ್ತು. An hour's time (My.; B. 5, 128).

ತಾನೆ tānē. = ತಾಸಾಮಾರು. A flat drum that is fastened in front of the belly when beaten (Mhr. ತಾತಾ). — ತಾನೆ ದವ. A man who beats that drum (C.).

ತಾಹಿ tāhi. = ತಾಹೆ, q. v.

ತಾಹೆ tāhē. = ತಾಫ. (ತಾಫ, ಕುಣ್ಣಿನೆವನೆ Sis.; ತಾಫ, ಕುರು ಕುದಾಣ Kk. 57, o. r. ತಾಹೆ).

ತಾಳ tāl. = ತಾಳು 1. To hold; to take, to assume, to get, to obtain, to receive; to have or possess; to undergo, to experience; to suffer patiently or quietly; to be patient; to endure; to wait; to last, to continue unimpaired, to wear well (ಧಾರಣೆ Smd. Db.; Smd. 113; ಅಳ Smd. 58. 77. 344 Cm.; ಧರಿಸು 70. 105 Cm.; ನಿಲುವೆ Smd. 113; C. as ತಾಳು; T., Tē., Tē. also ಚಾಲು; cf. ತಳ 1, ತಳ 1, ತಾಳು). 2, to bear with, etc. (ಕ್ಷಮಿಸು G.; C. as ತಾಳು). P. p. ತಾಳು. ಕರದೊಳ ತಾಳಿದ ನಲ್ಲಿಯ ಕಾಯ (ತಳಾಮರ Nn. 168). See Ūb. v. 177; Bp. 24, 67; 37, 24; 43, 28; Rāv. 2, 32; 5, 51. 120; 8, 118; 9, 4; 13, 45; J. 3, 31; 17, 1. 21; 28, 40; 29, 7; ಕೌತುಕನ್ನಾಳ, ಬೇದಾಳ, ಸೀತ ಕನ್ನಾಳ.

ತಾಳೆ tālā. (Smd. 40).

ತಾಳೆ tālā. 1. = ತಾಲ 1, etc. (Ūb.; ಹೊತ್ತ ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಮಾಣಂ Mr. 79; — ಗೇಟ್ 324, o. r. ತಾಣ). ರಾಗಂಗಲಲ್ಲಿ ನೂಡೊನ್ನು ತಾಳ ಮ್ ಅಕ್ಕು (78). ತಾಳ ತಪ್ಪಿದರೆ ಕುಣಿಯೋದು ತಪ್ಪು ವದಿಲ್ಲ. — ತಾಳ ದಲ್ಲಿ ಜಾಣನಾದರೆ ತಾಳೆ ಇದ್ದೀತೇ? (Prva.). See Bp. 19, 8; 37, 44. 45; ಸಂಗದಾಳ; Prva. s. ಪದ, ಮೇಳ; Mr. s. ಅಯ್ಯ ಉತ್ತಮನಾದ್ಯ. Also: N. of a vitta (Ūh.).

ತಾಳೆ tālā. 2. = ತಾಲ 2. (Smd. 30; My.; Si. 186). See Bp. s. ಬೇಳೆ.

ತಾಳಗಣನೆ tālā-gaṇanē. The counting of the tālā (Ūh.). ತಾಳಗತಿ tālā-gatī. A mode or variety of beating time in musio (Bp. 52, 42).

ತಾಳದ ತಾಳೆ tālāda. = ತಾಳದ, ತಾಳ್ದ, ತಾಳ್ಯ. Boiled and seasoned vegetables (My.; T., M. ತಾಳದ; see ತಾಳಿಸು).

ತಾಳಧರ tālā-dhara. = ತಾಳಧರಿ, ತಾಳಧಾರಿ. A man who has and uses a cymbal; a time-keeper in musical performances (ತಾಳು, ತಾಳಧಾರಿ Nn. 38; ತಾಳು Mr. 528, o. r. ತಾಳಧಾರಿ; ತಬ್ಬಿಟ್ಟ Mr. 378). See s. ತಬ್ಬಿಟ್ಟ.

ತಾಳಧರಿ tālā-dhārī. = ತಾಳಧರ. (Bp. 5, 48; 12, 42).

ತಾಳಧಾರಿ tālā-dhārī. = ತಾಳಧರ, q. v.

ತಾಳಮಾನ tālā-māna. Time-measuring in musio; a particular time in musio (ದಾಳವ Mr. 528).

ತಾಳರನ tālā-rava. A sound or sounds used in beating time. See ಉತ್ತರಗದ್ಯದಾ.

ತಾಳವಟ್ಟ (ತಾಳ-ṽarta). A fan (Ūpr. 5, 64; Abb. P. 13, after 54; cf. ಅಲವಟ್ಟ).

ತಾಳವಿಧೇದ ತಾಳಾ-vibhēda. A partitioner time in muslo (ರೂ ಸಕ Nn. 135).

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. = ತಾಲಿ, q. v. (My.; Si. 218). See ಅಯರ್ವಾಳ, ಹಳದಾಳ, ಗುಳದಾಳ. — ತಾಳಿಬೊಟ್ಟು. A small kind of tãli (My.). — ತಾಳಿಸರ. A necklace composed of tãlis, worn by women (My.).

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. 1. = ತಾಳಿ 1. A pile of dried oaks of cowdung (My.; T.; Mhr. ಧಾಳ; see ಪ್ರೇತದಾಳ). ಕುಳ್ಳುತಾಳಿ ಮೇಲೆ ಬೀಯಿಸಿದನ್ವ ಅನ್ನ (ಉಚ್ಚು G.).

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. 2. = ತಾಲಿ 2, etc. The palmyra tree, Borassus flabelliformis Lin. (T.; M.: Corypha umbraculifera). See ತ್ರೀ; ದೇನದಾಳ. — ತಾಳಿ ತರು (Rāv. 2, 36). — ತಾಳಿ ಫಲ (Rāv. 6, 20). — ತಾಳಿ ಮರ. = ತಾಳಿ. (St. & Pl.; My.).

ತಾಳಿಕೆ ತಾಳಿಕೆ. Undergoing, suffering (Bb. 1, 8, 34); patience; patient endurance; perseverance (J. 22, 12; My.; B. 5, 296; Tē. ತಾಲಿಕೆ, ತಾಳಿಕೆ). ತಾಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಕಾಡು ಸಿಕ್ಕುವದು (Prv.). See Prv. s. ತಾಳಿ 1.

ತಾಳಿಕೆ ತಾಳಿಕೆ. (Smd. 40). Tbh. of ತಾಲುಕ. The palate (see ಕದ್ದಾಳಿ). 2, the throat (Bh. 1, 8, 84; 1, 10, 38; 3, 23, 11).

ತಾಳಿದ ತಾಳಿದ. = ತಾಳದ, etc. (My.).

ತಾಳಿಮೆ ತಾಳಿಮೆ. = ತಾಳುಮೆ, ತಾಳ್ಮೆ. Patient endurance; patience; forbearance; perseverance (My.).

ತಾಳಿನವತ್ರಿ ತಾಳಿನವತ್ರಿ. = ಚಾಳಿನವತ್ರಿ, ತಾಳಿನವತ್ರಿ, ತಾಳಿನವತ್ರಿ, ತಾಲಿ 2, No. 4. (St. & Pl.; Mhr. ತಾಲಿನವತ್ರಿ, the name of a drug).

ತಾಳಿಸು ತಾಳಿಸು. To season food (My.; Tē. ತಾಲಿಸು; T., M. ತಾಳಿ). ತಾಳಿಸಿದ ಅಡಗು (ಭರೂಟಿ HIA.). ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಎರಡದರಿ ತಾಳಿಸಿದ ಹೊಯಿಗಲವು (ಕ್ಷೀರಸ q. v., Mr. 216). ಕಣ್ಣಿನಂ ತಾಳಿಸಿ ಚರೂಟಿನಿಸಿಕ್ಕು (217). ತುಪ್ಪದರಿ ತಾಳಿಸಿದವಲ್ಲ ಭಕ್ಷವೆನಿಸು (216). ಭಕ್ಷಕಲ್ಲದ್ದುಮುಫಲಂಗಳನ್ ಅಪ್ಯಯಾಮ್ಯತ ದಿಷ್ಟ ತಾಳಿಸಿ (Bp. 8, 38). 2, to temper, to sharpen, as weapons (Bh. 6, 4, 141).

ತಾಳಿನವತ್ರಿ ತಾಳಿನವತ್ರಿ. = ತಾಳಿನವತ್ರಿ, etc. (My.).

ತಾಳು ತಾಳು. 1. = ತಾಳಿ. (C.). P. p. ತಾಳು. ತಾಳಲಾದಿದ ಎರಡ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? — ತಾಳದವ ಬಾದ್ಯಾನು (Prvs.). See Bp. 26, 41; Rāv. 13, 9; J. 2, 4; 29, 24; Dp. 172, 2; B. 3, 58; 4, 23, 120, 163, 182; 5, 22.

ತಾಳು ತಾಳು. 2. (= ತಾಡು 2). — ತಾಳುಂ ತಟ್ಟುಂ. In confusion or disorder. — ತಾಳುಂ ತಟ್ಟುಂಗದೆ. — ಕೆದೆ. To fall to the ground in a confused manner (Abh. P. 11, 119). — ತಾಳುಂ ತಟ್ಟುಮೈಯ. — ಪೊಯ. To beat indiscriminately or ad libitum (Abh. P. 13, after 54; 13, 64).

ತಾಳುಗೆ ತಾಳುಗೆ. Tbh. of ತಾಲುಕ. The palate (ತಾಲು, ಕಾಳುಕ N., HIA., Mr. 318). 2, the throat (Grj. 9, after 27).

ತಾಳುಮೆ ತಾಳುಮೆ. = ತಾಳುಮೆ, etc. (My.).

ತಾಳುವಿಕೆ ತಾಳುವಿಕೆ. Patient endurance, etc. (ತಾಳುಮೆ, ಸ್ಥಾಯಿ G.; My.).

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. 1. = ತಾಳಿ 1. (B. 5, 50).

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. 2. Tallying, agreement, as of accounts, etc., correspondence, relation of different statements, stories, etc. (Mhr. ತಾಳ, ತಾಳ). — ತಾಳಿ ನೋಡು. To compare together (My.). — ತಾಳಿ ಬೀಡು. To agree with (My.). — ತಾಳಿ ಹಾಕು. = ತಾಳಿ ನೋಡು. (My.).

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. 3. = ತಾಲಿ 2, etc. The palmyra tree, Borassus flabelliformis Lin. See ತ್ರೀ, ಹಣ್ಣು. — ತಾಳಿಬಿಲ್ಲ. = ತಾಳಿ ಬಿಲ್ಲ. (My.). — ತಾಳಿಮರ. = ತಾಳಿ. (ತೃಣರಾಜ, ತಾಲಿ Si.; My.; B. 3, 47). ತಾಳಿಮರ ಉದ್ದವಾದರೆ ಕೋದಿಗೆ ಬನ್ನದ್ದೇನು? — ತಾಳಿ ಮರ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ಕಾಡುಹೂವಿಗೆ ಸರಿಯಾದೀತೇ? (Prvs.). — ತಾಳಿಯೋಲಿ. ತಾಳಿಯೋಲಿ. — ಒಲಿ. = ತಾಳಿನಾಲಿ, ತಾಡನಾಲಿ, (ತಾಲಿ ನತ್ರ). A hollow cylinder of palm-leaf, gold, etc. thrust through the lobe of the ear as an ornament, especially by women whose husbands are alive (My.). — ತಾಳಿನಾಲಿ. = ತಾಡನಾಲಿ, ತಾಳಿಯೋಲಿ. (My.). — ತಾಳಿನಾಲಿ ಮರ. = ತಾಡ. The palmyra tree (Si. 166). — ತಾಳಿಹಣ್ಣು. A ripe palmyra-fruit. ತಾಳಿಹಣ್ಣು ತಾನೇ ಬಿದ್ದರೂ ಬಾದಿದ ಮುಡಿವಿಗೆ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿತು (Prv.). — ತಾಳಿಹಣ್ಣು. Palmyra-toddy (My.). ತಾಳಿನವತ್ರಿ ತಾಳಿನವತ್ರಿ. = ತಾಳಿನವತ್ರಿ, etc. (My.).

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. Tbh. of ತಾಲುಕ. (ಗಲ್ಲ C. I. 45).

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. = ತಾಳದ, etc. (My.).

ತಾಳು ತಾಳು. (= ತಾಳಿ 1, q. v.). To hold, etc. (ಧಾರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; ಧರಿಸು ಸ್ಮದ. 58 Cm.). ಇನತತಿಶಯಂ ತಾಳುದು ಈ ಕನ್ನೆಯನು (66, 128). ತಾಳಿದ ಮಣಿಮೋದನ ಕೆಮ್ಮು ಏಗು ಒದವರೆ (Rāv. 12, 42). See Cpr. 1, 137; 2, 4, 35, 50, 72; 3, 9, 60; 8, 92.

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. = ತಾಳುಮೆ, etc. (My.; B. 2, 20; ತಾನ್ತಗುಣ, ತಾನ್ತಿ, ಸಹಸ, ಕ್ಷಮೆ, ಸುಧಾರಿಕೆ G.). ತಾಳಿ ಇದ್ದ ಪುರವನಲ್ಲಿ ಬೀಡು ಬಿದ್ದರೆ ಬಾದ್ಯಾನು (Prv.).

ತಾಳು ತಾಳು. = ತಾಳದ, etc. (My.).

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. (ತಾಳು). 1. Considered to be Tbh. of ತಾಲಿ (ತಾಳ ಸ್ಮದ. 30). The palmyra tree, Borassus flabelliformis Lin. (ವೃಕ್ಷಭೇದ ಸ್ಮದ. Dh.; ಒನ್ನು ಮರ ಸ್ಮದ. I; ತರು ಸ್ಮ. 113; ಕಲ, ಧ್ವಜದ್ವಯ, ಪತ್ರಿ Mr. 111; Tē. ತಾಡು). See ಕದ್ದಾಡು, ಕಿಡುಬಾದಿ, ನೆಲ. — ತಾಡ ಮರ. = ತಾಡ. (ತೃಣರಾಜ, ತಾಲಿ Nr.). — ತಾಡದ್ದ. — ಉದ್ದ. The height of a palmyra tree. ತಾಡದ್ದಕ್ಕುಮರಂ, as high as a palmyra (Abh. P. 13, 64). — ತಾಡದ್ದಿದುದ್ದ. — ಏದಿದ ಉದ್ದ. The height of seven palmyra trees (Rām. 6, 80, 8).

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. (ತಾಳು). 2. = (ತಾರು), ತಾಲಿ 2, No. 3. The bar or bolt of a door (ಅಗುಡ ಸ್ಮದ. I; ಸ್ಮ. 113; T., M. ತಾಡ, ತಾಳ; M. also ತಾಡ, ತಾಳುಡ, ತಡುಡ; cf. ತಡ್ಡ; ತಾಡಾಳ). See ಕೆಯ್ಯಾಡು.

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. 3. = ತಾಡು 1. The stem or stalk of corn, flowers, etc. (ಸೂರಣದ ದಣ್ಣು ಸ್ಮದ. I; T., M. ತಾಳ).

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. 4. = ತಾಡ, ತಾಡು 2. Being low; sinking; sloping, inclining (T. ತಾಡ, low, deep; T., M. ತಾಡ, ತಾಡು, to be low, etc.; to slope, incline; M. ತಾಡ್ಕು, sinking; see ತಡ್ಕು, ತಾಗು 4). 2, the bottom (ಬುಡ ಸ್ಮ. 113, o. r. ಬುಡ; M. ತಾಡ್ಕು). — ತಾಡ್ಕಿರಿ. The bottom of a tree or of a hill (My.; M. ತಾಡ್ಕಿರಿ, deolivity; a valley). — ತಾಡ್ಕಾರ. A slope: a sloping front of a house, a veranda lower than the house (T., M.; Tē. ತಾನಾರ, ತಾನ್ತಾರ, ತಾನ್ತಾರ; R.).

ತಾಳಿ ತಾಳಿ. = ತಾಡ 4. The bottom of a carriage (ಘಟ Mr. 285). — ತಾಡನಾರ. = ತಾಡ್ಕಾರ. (Si. 106). 2, (ರಥ, ಪ್ರತೋಲಿ, ವಿಶಿಪಿ, etc. Si. 106, siol).

ತಾಳು ತಾಳು. 1. = ತಾಡ 3. A corn-stalk the ears

of which are deprived of grain. ತಾಡು ಬಡದರೆ ಕಾಡು ಸಿಕ್ಕೇತೇ? (Prv.). — ತಾಡುಕುಪ್ಪೆ. A pile of such corn-stalks (My.).

ತಾಲಿ ತಾಳಿ. 2. = ತಾಡು 4. The bottom (My.). ಕೊನೇ ಮೇಲೆ ನಿಸ್ತು ತಾಡು ಕಡೆದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಾಲಿ ತಾಳಿ. The fragrant screw-pine, *Pandanus odoratissimus* Lin. (My.; T.). See ಕತ್ತಾಯಿ, ಕದ್ದಾಯಿ. — ತಾಯಿಹುಪ್ಪು. The pandanus flower (Sl. 166). — ತಾಯಿಹೂ. = ತಾಯಿಹುಪ್ಪು. ತಾಳಿಮರ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ತಾಯಿಹೂವಿಗೆ ಸಂಯಾದೀತೇ? — ತಾಯಿಹೂ ತಿವನಿಗೆ ಅಗದು, ಸವ್ವಿಗೆಹೂ ಸಾಲಿ ಗ್ರಾಮಕೆ ಅಗದು (Prvs.). See Prv. s. ತುಮಿಲು 2.

ತಿ ti. An affix for the formation of female nouns, e. g. ಪೊಲತಿ, ನರತಿ, ಎಡತಿ (Smd. 244; cf. ಇತಿ), ಚಲುನತಿ.

ತಿ ti. A Tbh. of ತಿ (Smd. 377; Mhr.).

ತಿರ tika. = ತಿಗ. Tbh. of ತಿ. (ಮೇಲಿಲಿ, ಜಘನ Nn. 118; ಗುಡ, ಅಪಾನ, ಪಾಯು Sl. 208). ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಬಡಗಿ ಮಕ್ಕಳ ತಿಕಾ ಕತ್ತಿಡ. — ತಿ ಮುಖ ಒನ್ನೇ ತಪ್ಪುಭಟ್ಟರಿಗೆ (Prvs.). See Prv. s. ತೂಲ.

ತಿರಡಿ ti-kaḍi. = ತಿಕ್ಕಡಿ, ತಿಗಟಿ. A triangle, a mason's level (My.; Mhr. ತಿಕ್ಕಡಿ); a cross (My. Rom. Catholics); a cross-stick instrument used in spinning thread and ropes (My.).

ತಿಕ್ಕ tikka. Tbh. of ತಿಕ್ಕ (Smd. 346. 456).

ತಿಕ್ಕಡಿ tikkadi. = ತಿಕ್ಕಡಿ. (My.; Br.).

ತಿಕ್ಕಲು tikkalu. 1. The state of being confused or deranged in the mind (My.; Tē. ತಿಕ್ಕ, madness; T. ತಿಯಕ್ಕ, perturbation, confusion in the mind, etc.; M. ತಿರಕ್ಕ, thronging, pressing; precipitation, confusion; T. ತಿರುರಡಿ, ತಿಗರಡಿ = ತಿಯಕ್ಕ; ತಿಯಂಗು, to grow dejected, be perplexed or confounded = ಕಲಂಗು; ತಿಗೈ, to vaillato, stagger, be at stand not knowing which way to go, be astonished or confounded, be dismayed or fear; cf. ದಿಗಲು). — ತಿಕ್ಕಲಾಟ. -ಅಟ. Confused behaviour (My.).

ತಿಕ್ಕಲು tikkalu. 2. Stuttering (My.; T., M. ತಿಕ್ಕು, to stutler; T. ತತ್ತು, to stammer; M. ತಿಕ್ಕು, straining, pressure, throng, cf. ತಿರುಕು; stuttering). — ತಿಕ್ಕಲು ತಿಕ್ಕಲಾಗಿ ಮಾತಾಡು. To stutler (My.).

ತಿಕ್ಕಿಸು tikkisu. To cause to rub, etc. (My.; B. 3, 64).

ತಿಕ್ಕು tikkū. To rub; to scour (ಉಜ್ಜು, ಮರಿದು G.; My.; B. 1, 15. 22; 3, 20; 4, 60. 158; 5, 294; M. ತಿಕ್ಕು, ತಿರಕ್ಕು, ತಿಕ್ಕು, to press, throng, treat harshly; cf. ತಿಗಡು 2, ತಿಗುರು 1, ತಿಗುರು 2). 2, to treat harshly, to annoy (My.). — ತಿಕ್ಕಾಟ. -ಅಟ. = ತಿಕ್ಕಾಟಿ. (My.). — ತಿಕ್ಕಾಟಿ. -ಅಟ. Rubbing, grinding, scouring (ಘರ್ಷಣ G.; My.); annoying (My.).

ತಿಕ್ಕ tika. (Sharpened; sharpening); sharp, pungent; bitter (ಕು Nn. 147); one of the six modifications of flavour (see s. ಸೌರಭ್ಯ); pungency; bitterness; fragrance, perfume.

ತಿಕ್ಕ ಕ tiktaka. Bitter. 2, the plant *Trichosanthes dioeca* Roxb. (ಪದುಮಲ ಬಳ್ಳಿ G.). 3, the tree or shrub *Terminalia catappa* Lin.

ತಿಕ್ಕ ಕಿ tiktaki. N. of a plant (ಕಾರೆ Mr. 139).

ತಿಕ್ಕ ಕಾಕ tika-śaka. Bitter herbs or greens; the plant *Capparis trifoliata* Roxb.

ತಿಗ tiga. = ತಿ. Tbh. of ತಿ (Smd. 378; ಕಟೀರ, ತಿಕ್ಕಸ್ಥಾನ Hla.; ಕಟೀರ Mr. 331; ಮೇಲಿಲಿ 483); a triad (Bh. 2, 13, 50). See ಇತ್ತಿಗ.

ತಿಗಟಿ tigati. = ತಿಕ್ಕಡಿ, etc. A triangle, a mason's lover (B. 4, 110).

ತಿಗಟು tigatu. = ತಿಗಟಿ, ತಿಗಡು 1, ತಿಗಡೆ, ತಿಗುರು, ತಿಗುಡೆ; ತೊಗಟು, etc. Rind, bark (My. occasionally).

ತಿಗಟಿ tigati. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗಡಿ tigadi. = ತಿಗಡಿ. Fraud (My.; H.; see ತಾರ-). — ತಿಗಡಿ ದಿಗಡಿ. dupl. = ತಿಗಡಿ. (My.).

ತಿಗಡು tigadu. 1. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗಡು tigadu. 2. = ತಿಕ್ಕು. (Bh. 6, 2, 4).

ತಿಗಡುಗ tigaduga. — ತಿಗಡುಗಮರ. (ಮಣ್ಣು ಕಪಣ, ಪತ್ತಿಣ, ನಟ, ಕಟ್ಟಂಗ, ಟುಟ್ಟುಕ, ಶೋಣಾಕ, ದೀರ್ಘವೃತ್ತ, etc., ಹೆಮ್ಮರ, ದೊಡ್ಡ ಮರ Sl. 135).

ತಿಗಡೆ tigade. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗಡೆ tigade. = ತಿಗಡು, ತಿಗುಡೆ, ತಿಗಡಿ. Tbh. of ತಿಕ್ಕಡೆ (or ತಿಕ್ಕುತಿ). Indian jalap (My.; ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ, ಸರಲಿ, ತಿಕ್ಕಡೆ, ತಿಕ್ಕುತಿ, ತಿಕ್ಕುಣಿ, ರೇಚಿನಿ, ಕೆಚ್ಚಿನೇ ತಿಗಡೆ, ಬಿಳಿ ತಿಗಡೆ, ಭೇದಿ ಅಗುವ ರಾಲ್ಪಿಗಡೆ; ಶ್ಯಾಮ, ಪಾಲಿನಿ, ಸುಜೇನಿಕೆ, ಕಾಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕರೆ ರಾಲ್ಪಿಗಡೆ Sl. 148; Tē. ತಿಗಡೆ). — ತಿಗಡೆಬಳ್ಳಿ. The Indian jalap creeper, *Ipomoea turpethum* R. Br. (or *Convolvulus turpethum* Lin., St. & Pl.).

ತಿಗಡೆ tigade. = ತಿಗಡಿ, etc. (My.).

ತಿಗರಿ tigari. = ತಿಗುರಿ. (My.; T. ತಿಗುರಿ).

ತಿಗಲಿ tigala. = ತಿಗುಲ. A Tamil man, especially an emigrant (My.). ತಿಗಲ ತಾ ಕೆಡುತ್ತಾ ಎದು ನೆಲೆ ಕೆಡಿಸಿದ (Prv.).

ತಿಗಲಿತಿ tigala-gitti. = ತಿಗಲಿತಿ. (My.). ತಿಗಲಿತ್ತಿಯ ಪಾಯಿ ಕಣಕ ಬೇಡ, ಮೊಗಲುವ ನಾಯಿ ಹೊಡೆಯ ಬೇಡ (Prv.).

ತಿಗಲಿತಿ tigala-iti. = ತಿಗಲಿತಿ. A Tamil woman. ತಿಗಲಿತಿ ಪಾಯಿ ಕಣಕ ಬೇಡ, ಬಗುಲೋ ನಾಯಿ ಬಡಿಯ ಬೇಡ (Prv.).

ತಿಗುಡು tigudu. = ತಿಗಟು, etc. (Abh. P. 14, 17; J. 28, 44; My.; G. 264). ಮರದ ತಿಗುಡು (ತೃಕ, ವಲ್ಕ, etc. Mr. 105).

ತಿಗುಡು tigudu. = ತಿಗಡಿ. See ಅಲ್ಪಿಗುಡು.

ತಿಗುಡೆ tigude. = ತಿಗಟು, etc. (My.).

ತಿಗುಡೆ tigude. = ತಿಗಡಿ, etc. (ಮಾಲಿಕೆ Mr. 141). See ಕರಿಮು, ದಿಳಯ.

ತಿಗುಣ ti-guṇa. Tbh. of ತಿಗುಣ (Smd. 376. 378).

ತಿಗುಣೆ tigune. = ತಿಗಡಿ, etc. (My.).

ತಿಗುರಿ tiguri. = ತಿಗರಿ, ತಿಗುರು 3. A wheel, especially a potter's wheel (ಚಕ್ರ Ct. 1, 64; Mr. 383. 516; T. ತಿಗುರಿ; My.; Abh. P. 4, 107; Bp. 21, 27). ಕುಮ್ಮುರ ತಿಗುರಿ (ಕುರಾಲಚಕ್ರ Nn. 49. 85). ಕೇಲಂ ಮಾಡುವ ತಿಗುರಿಯ ಕೋಲಪ್ಪಿ ಪೇರ (Smd. 84).

ತಿಗುರು tiguru. 1. (= ತಿಮಿರಿ 1, ತಿಗಡು 2; cf. ತಿಕ್ಕು). To rub; to annoy (Cpr. 7, 47); to rub on, as an unguent, etc., on the body (T. ತಿಮಿರಿ, ತುಪ್ಪ). ತಿಗುರದ ಅನುಲೇಪನ (J. 16, 4). ಪಟ್ಟಿ ಕರ್ಪುರದ ಪಡಿಯ ಮೆದು ತಿಗುರೊಡೆ (31, 2).

31; ದೊಡ್ಡತು, ಭಾರ Kk. 63; ಕೆ. 8, 14; J. 16, 17; 30, 35; T., M. ತಿಣ್ಣ, ತಿಣ್ಣ; T. ತಿಣ್ಣ, to be stout, strong; cf. ತಿಣ್ಣ, etc.). — ತಿಣ್ಣಂ, excessively (Abh. P. 9, 42; 13, after 122; 14, 173). — ತಿಣ್ಣಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. A large branch (Grj. 1, after 131). — ತಿಣ್ಣಮಾಗು. — ಅಗು. To become large or great; to become excessive, etc. (Abh. P. 9, 32; 11, 178; 13, after 54; J. 34, 2). ಕೊಮ್ಮುದು ಪದ ಮರದಿನ್ನೆ ಅಗ್ಗಲಂ ತಿಣ್ಣಮ್ ಅದಂ (Śmd. 289). — ತಿಣ್ಣಮೊರೆ. A large, full breast (J. 8, 18; 16, 3; 18, 34).

ತಿಣ್ಣು tinpu. (= ತಿಣ್ಣ). ವರಸೆ ಕೇರಿಗ ತಾಣ್ಣವಮಂ ನುಣ್ಣರದ ತಿಣ್ಣು ಘನಘೋಷಗಘೀರಂ (Kāvy. 1, 1b, 48; Śmd. 83, where o. r. ದಿಣ್ಣು).

ತಿತವು titavu. A sieve, a cribble.

ತಿತಿ titi. 1. Thh. of ತಿತಿ (My.; Bp. 7, 13).

ತಿತಿ titi. 2. Thh. of ತಿತಿ (My.).

ತಿತಿಕ್ಷು titikshu. Patient, enduring patiently.

ತಿತಿಕ್ಷೆ titikshē. Forbearance, patience, resignation.

ತಿತ್ತಣ tittana. = ತಿತ್ತಿಣ, q. v.

ತಿತ್ತಿ titi. = ತಿತಿ. Thh. of ದೃತಿ. A leather bag; a bag in general (My.; Tē.; Rāghc. 17, 67). ಸಮ್ಮದ ತಿತ್ತಿ (ಮೊಟ್ಟೆ Śm. 89).

ತಿತ್ತಿಣ tit-tiṇa. The sound of a lute (ವೀಣೆಯ ಧ್ವನಿ Mr. 81, o. r. ತಿತ್ತಣ; T. ತಿತ್ತಣ್, to vibrate, said of the sound of the string of any musical instrument).

ತಿತ್ತಿರಿ tittiri. 1. The francoline partridge. — ತಿತ್ತಿರಿವಕ್ಕ. — ಪಕ್ಕ. (ತಿತ್ತಿರಿ Nr.).

ತಿತ್ತಿರಿ tittiri. 2. (= ತುತೂರಿ, etc.). (Rām. 3, 6, 3).

ತಿಥಿ tithi. = ತಿತಿ 2. A lunar day, the thirtieth part of a whole lunation. ನಾಡಿ ಅದುವತ್ತಾಗರ ಒನ್ನತಿ ತಿಥಿ ಅಕ್ಕು (Mr. 68). 2, an annual ceremony at which Brāhmanas present offerings to the manes or deceased ancestors (My.).

ತಿಥಿಪ್ರಸ್ತ tithi-prasta. = ತಿಥಿ No. 2. (My.; Śi. 244).

ತಿಡಿ tidi. = ತಿತಿ. Thh. of ದೃತಿ. A pair of hollows (ಧನ್ವ, ಹರ್ಮ ಪ್ರಸೇವಿಕೆ Nr., Śi. 345; ದೃತಿ, ಹರ್ಮಪ್ರಸೇವಿಕೆ Hlā., Mr. 458; C.). ತಿದಿಯೊಡು (My.; B. 4, 157), ತಿದಿಯೊತ್ತು (My.). 2, skin, hide (Bp. 57, 25). See Prv. s. ಬೋಧನೆ.

ತಿದ್ಧಿಕೆ tiddikē. Correction, etc. (My.).

ತಿದ್ಧಿಸು tiddisu. = ತಿರಿಸು. To cause to correct, train, etc. (My.).

ತಿದ್ಧು tiddu. 1. = ತಿರ್ದು 1. To make straight or right; to correct, to rectify mistakes, to mend; to improve; to reform; to train, to break in (C.; Tē. ದಿದ್ಧು; T. ತಿತ್ತು, ತಿರುತ್ತು; M. ತಿರುತ್ತು). ಸರ್ವರ ವಿಚಾರಮಂ ತಿದ್ಧುವವಂ (ಕಾರಣಿಕ, ಪರೀಕ್ಷಕ Mr. 244). ತದ್ಧಲೆನ್ನ ನೋಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಯುಗಪಾರ್ತ್ವಗ, ವೈಷ್ಣವಾಚ್ಯ); ತದ್ಧಲಾದ ಹೋರಿ (ದಮ್ಯ, ವತ್ಸತರ Nr.). See J. 18, 49; 30, 28. 29. 50; Dp. 148, 2. 6; B. 4, 209; 5, 195. 196. 198. 276; Śi. 275. 319. 2, to settle or pay, to discharge a debt (Bp. 42, 13; Tē., T.).

ತಿದ್ಧು tiddu. 2. = ತಿರ್ದು 2. Making straight, etc. — ತಿದ್ಧುಪಡಿ. = ತಿದ್ಧುಪಾಟ. (My.). — ತಿದ್ಧುಪಾಟ. A corrected, reformed, etc. state or condition (My.). — ತಿದ್ಧುಪಾಟು. = ತಿದ್ಧುಪಾಟ. (My.; B. 4, 140).

ತಿದ್ಧುವಿಕೆ tidduvikē. Correcting, improving, etc. (B. 4, 209; My.).

ತಿನ್ tin. 1. = ತಿನು, ತಿನ್ನು, ತಿನ್ನು 1. To eat, especially such things in the eating of which the teeth have to be used for biting, as flesh (Bp. 48, 13; Śi. 358. 416. 461; Rāv. 5, 119; Abh. P. 13, 66; C. as ತಿನ್ನು), bread, cakes (C. as ತಿನ್ನು; Jns. 22, 80), fruits (C. as ತಿನ್ನು), grass (Śi. 165; C. as ತಿನ್ನು), etc., and occasionally, in *abusing*, also rice (Bh. 1, 10, 30 and Prv. s. ತಿರಕೆ; ಪಾದಸ Śmd. Dh.; T.; M. ತಿನ್ನು; Tē. ತಿನು). P. p. ತಿನ್ನು (C. of ತಿನ್ನು); part. neg. ತಿನ್ನದೆ (Śmd. 87); present or future relative participle ತಿನ್ನು (27. 275). ತಿನರ್ ಕೊನ್ನಂ (86, o. r. ಕೊನ್ನಂ). ನೀನುಮ್ ಅನುಂ ತಿನ್ನುಂ! (275). ಮಾಂಸವ ತಿನ್ನುವ (ಅಮುಪಾತಿ Nr.). ಅಡಗುಡಿವುನು (ಕೌಷ್ಠಲ Hlā.). ಇಲಿಯ ತಿನರ್ ಅನುಗಿಯ ಬಿಕ್ಕು (ಮಣ್ಣಲಿ, ಪಾದಕ Mr. 164). ವೆಜಿರ್ ಅರಿಕ್ಕಿದುದಂ ತಿನ್ನುವಂ (ವರಾನ್, etc.); ಅಡಗನ್ ಒರನ್ನ ತಿನ್ನುವಂ (ಕೌಷ್ಠಲ Mr. 231); ಎಲ್ಲವಂ ತಿನ್ನುವಂ (ಸರ್ವಭಕ್ಷಕ 234). ಮಾಂಸವ ತಿನ್ನುವನು (ಮಾಂಸಜೀವಿ Nn. 92). ನವ್ವುಸಿಯ ತಿನ್ನುವಂ (ಬೊನ್ನಡ, etc. Kk. 86; Śm. 46). 2, to suffer or undergo, as blows, etc. (C. as ತಿನ್ನು; Tē.; 300 ಬೆಟ್ಟು ತಿನ್ನು). 3, to take, to receive, as bribes (C. as ತಿನ್ನು).

ತಿನ್ tin. 2. = ತಿನು 2, etc. ತಿಂಗೆ (Cpr. 5, after 64).

ತಿನಸ tinasa. = ತಿನು 1, ತಿನು 1. Food (for the teeth; cf. ತಿನ್ನೆ 1). — ತಿನಸಗೂಳಿ. A glutton (B. 3, 40; 5, 28).

ತಿನಸು tinasu. 1. = ತಿನಸ, etc. (My.). — ತಿನಸುಗೂಳಿ. = ತಿನಸ. (B. 5, 255). — ತಿನಸುಬಕ್ಕ. = ತಿನಿಸುಬಕ್ಕ. A glutton (ಅದ್ವರ G.).

ತಿನಸು tinasu. 2. = ತಿನೆ 2, ತಿನಿಸು 2, ತಿಮ್, ತಿನಸು. Irritation in the skin, itching; the itch (ಕಣ್ಣು 3, ಖರ್ಚು, etc. Hlā.; Cpr. 6, after 28; My.; T. ತಿನವ; Tē. ತಿನವ; cf. ತಿನ್ನೆ 2, ತಿಮರ, etc.); irritability (B. 5, 32).

ತಿನಸು tinasu. 3. = ತಿನಿಸು 3, ತಿನಿಸು. To cause to eat, to make eat, to feed, etc. (My.).

ತಿನಾಳಿ tināli. = ತೀನಾಳಿ, q. v.

ತಿನ್ನಿ tini. = ತಿನ್ನಿ. Eating; an eater. (M. ತಿನ್ನಿ) See ಪಿಡು.

ತಿನ್ನಿಕೆ tinikē. The plant Holcus sorghum (Śk.). See ಕಲಕ.

ತಿನ್ನಿಣ tinia. The tree Dalbergia oujeinensis Roxb.

ತಿನ್ನಿಸು tinisu. 1. = ತಿನಸ, etc. (My.). ಕಾಯ ಮುನ್ನಾರ ತಿನಿಸು (ವಿವಧ G.). — ತಿನಿಸುಬಕ್ಕ. = ತಿನಿಸುಬಕ್ಕ. (B. 3, 85).

ತಿನ್ನಿಸು tinisu. 2. = ತಿನಸು 2, etc. (My.).

ತಿನ್ನಿಸು tinisu. 3. = ತಿನಸು 3, etc. (My.; B. 3, 17). ತಿನಿಸು ತಿನಿಸುವದು (B. 5, 283).

ತಿನ್ನು tinu. = ತಿನೆ 1, etc. (My.). P. p. ತಿನ್ನು. ತಿನಲಿ! (J. 26, 64).

ತಿನ್ನಿಡಿ tintidi. = ತಿನ್ನಿಡಿ. The tamarind tree, *Tamarindus indica*.

ತಿನ್ನಿಡಿ ತಿನ್ನಿಡಿಕಾ. = ತಿನ್ನಿಡಿ, ತಿನ್ನಿಡಿ. 2, a sour sauce, especially one made of the fruit of the tamarind tree.

ತಿನ್ನಿಣಿ tintiṇi. (fr. ತಿನೆ). A mass, a crowd, a multitude, a row (ಗೊನ್ನಣಿ, ಘಟ್ಟು, ತಮ್ಮರ್, ತರಕ್ಕ).

ತನ್ನ, ಸನ್ನ, etc., ಶ್ರೇಷ್ಠ Sm. 54; Kk. 17). See Sm. 235; Ūpr. 7, after 81; Grj. 10, after 79; Bp. 35, 56; 37, 27; Rām. 1, 13, 9; J. 3, 25.

ತಿನ್ನಿಣಿಸು tintinisu. To be crowded, etc. (Grj. 2, 102; J. 33, 20).

ತಿನ್ನಿಣಿ tintinpi. = ತನ್ನಿಡಿ. (My. Amara).

ತಿನ್ನಿಣೀಕೆ tintinika. = ತನ್ನಿಡೀಕ No. 1. (ಚಂಡೆ, ಅಮ್ಮ, ಪುಣೆ Mr. 125; Bp. 19, 66).

ತಿನ್ನು tintu. = ತನ್ನಿಡು. Third person singular imperfect (C.). ಹಾಗಾದ ಕೂಡಾ ಮುಖ್ಯಾಗದ ಮೇಲೆ ತನ್ನು. — ಎತ್ತನ್ನು ಹುಲಿ ತನ್ನು, ಸುಬರ ಮುಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ತನ್ನು. — ಕಾಲ ಕಟ್ಟಿತು, ಕಾಗೆ ರಾಗೀ ತನ್ನು (Prva.).

ತಿನ್ನು tindu. P. p. of ತಿನ್ 1, etc. (C.).

ತಿನ್ನುಕೆ tinduka. The tree *Diospyros embryopteris* Pers.

ತಿನ್ನುಕೆ tinduki. The tree *Diospyros embryopteris* Pers.; its resinous fruit.

ತಿನ್ನ tinna. That which in eating is left: orts (ಎಂಬಡ, ಎವಳ್ಳಿ, ಪತ್ತಳೆ ಕೊ.).

ತಿನ್ನಾಳಿ tinnāli. = ತೀನಾಳಿ. A glutton (My.).

ತಿನ್ನಿ tinni. = ತಿನಿ. See ತುಡು.

ತಿನ್ನಿಸು tinnisu. = ತಿನಿಸು 3, etc. (C.; B. 3, 86).

ತಿನ್ನು tinna. = ತಿನ್ 1, etc. (C.). P. p. ತನ್ನು. ಮೊದಲನ ಕೊನ್ನ ವರಲ್ಲ, ನಾಯಯ ತನ್ನವರಲ್ಲ. — ಹನುಮನ್ನರಾಯ ಹಗ್ಗ ತನ್ನರೆ ಪೂ ಹಾರಯ್ಯ ಸಣ್ಣ ಸಾವಿಗೆ ಬಯಸಿದನನ್ನೆ. — ಹುರುಳಿ ತನ್ನುವವನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಹಿಡಿಯುವವರು ಮಾಡು ಮನ್ನಿ. — ತನ್ನವನ ತೀನಿ ಹೆಡ್ಡು, ಮನ್ನವನ ಕೊಡೆ ಹೆಡ್ಡು. — ತನ್ನು ಸೊಕ್ಕಿದ ಸನ್ಯಾಸಿ ಮತ ಸುಟ್ಟ (Prva.).

ತಿಪರ tipura. Tbh. of ತ್ರಿಪರ. (Ū. Bp. 42 anm.).

ತಿಪರಾನ್ತಕ tipura-antaka. Tbh. of ತ್ರಿಪರಾನ್ತಕ (Sm. 376).

ತಿಪರಾರಿ tipura-ari. Tbh. of ತ್ರಿಪರಾರಿ. (My.).

ತಿಪ್ಪ tippa. (fr. ತಿಪ್ಪ). (A man of the dung-hill): N. (My.). See Prv. s. ತಿಪ್ಪ. — ತಿಪ್ಪಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. ತಫಾವತು ಗಾಡ ತಪ್ಪಿದರೆ ತಿಪ್ಪಯ್ಯನು ಕೋಪ? — ತಿಪ್ಪಯ್ಯನಿಗೆ ಸೂಜ ಮೇಲು, ಕಳ್ಳಗೆ ಬಾಯ ಮೇಲು (Prva.). — ತಿಪ್ಪಾಧಿಪ್ಪ. N. ತಿಪ್ಪ ಮುಖ ಬಂದ್ತೀ ತಿಪ್ಪಾಧಿಪ್ಪರಿಗೆ (Prv.).

ತಿಪ್ಪಲಿ tippali. *Piper longum* Lin. (8k. ಏವಲಿ; My.; T.).

ತಿಪ್ಪಲಿ ತಿಪ್ಪಲಿ tippul. (Sm. 48). = ತುಪ್ಪದ, etc. A bird's wing or feather (ಪಕ್ಕಯ ಗಡ್ಡೆ Sm. I; ಗಡ್ಡೆ Sm. II, Sm. 30; ಗಡ್ಡೆ Kk. 84, o. r. ತುಪ್ಪದ).

ತಿಪ್ಪೆ tippē. (= ತಿಪ್ಪು 1). A heap, a hillock (My.; T. ತಿಪ್ಪು); a dung-hill (My.; Tē.; B. 8, 48). ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲಣ ಅದಾವಯಾದರೂ ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಬಿರುದು. — ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲಣ ದೀಪ ಉಪರಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬನ್ನೀತೋ? — ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲೆ ಕುಣ್ಣು ವವಗೆ ತಕ್ಕ ಯಾತೆ? — ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ, ಉಪರಿಗೆ ಕನಸು ಕಣ್ಣು ಹಾಗೆ. — ತಿಪ್ಪೇ ಮೇಲೆಯೇ ಮುಖಾದ ಕುಮ್ಮದಿತಪ್ಪ (Prva.).

ತಿಬ್ಬ tibba. Tbh. of ತೀವ್ರ (Sm. 845; II; Kk. 85; Ū. I, 65; II, 104; ತೀವ್ರ Sm. 61; Sāv. 4, 40).

ತಿಬ್ಬಳಿ tibbali. (= ತಿವಕಳೆ). Understanding, intellect, knowledge (My.).

ತಿಬ್ಬಿ tibbi. = ತಿಬ್ಬಿ. A manner of stitching (My.; Mhr., H. ಬೀವ).

ತಿಬ್ಬು tibbu. = (ತಿರಿ 4), ತಿರು 1, ತಿರುಪ್ಪ 2, ತಿರ್ಪ, ತಿರ್ಪು.

The string of a bow (ತಿರು, ಬಿಲ್ಲ ನಾಂ ಕೊ.).

ತಿಮ್ಮ tim. = ತಿನ್ 2, etc. — ತಿಮ್ಮನೆ. To rub sn itching (Ūpr. 5, 63; 8, 69; V. 40, 44).

ತಿಮರ timara. = ತಿನ್ 2, (ತಿನಿಸು 2, etc.), ತಿಮ್ಮ, ತಿಮರು, ತಿಮರ, ತಿಮರು 2, ತೀಟ 2, ತೀಟಿ, ತೀಟೈ, ತೆವಲು, ತೆವಲು. Irritation in the skin, itching (My.); the itch. (Tē. ತಿಮರಿ).

ತಿಮರು timaru. = ತಿಮರ, etc. (My.). ತಿಮರು ತುಡುಸಿದರೆ ಅರಸಿನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಿಮಿ timi. = ತಿವಿ 1. (My.).

ತಿಮಿ timl. A fish in general. 2, a fabulous fish of an enormous size.

ತಿಮಿಂಗಾಲ timi-n-gila. Swallowing even the timi: a large fabulous fish. ತಿಮಿಂಗಾಲದಿಗ್ಗೆ ಅದು ಬನ್ನಕೊನ್ನ ಪಿರದಪ್ಪ ಮಾನ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 410).

ತಿಮಿಂಗಾಲ timi-n-gila-gila. A large fabulous fish.

ತಿಮತ timita. Tbh. of ತಿಮತ (Sm. 358; Ūpr. 7, 151).

ತಿಮಿರ್ timir. 1. = (ತಿಮರು 1), ತಿಮರು 1, (ತಿಮರು 2). To rub and clean the skin (ತೃಪ್ಪಲವಿಪರ್ಕನ Sm. Dh.). ತಿಮರ್ (Sm. 49).

ತಿಮಿರ್ timir. 2. = ತಿವರ (Sm. 128), ತಿಮರು 2. ತಿಮರ್ಗ (Sm. 52). See ಪಚ್ಚದಿಮರ್.

ತಿಮಿರ timira. = ತಿಮರ, etc. (Rāv. 11, 82; My.).

ತಿಮರ timira. Darkness (ಕದ್ರಿಲೆ, ಮರ್ಘ Sm. 16; ಕತ್ತಲೆ Nn. 12). 2, a morbid affection of the eye (Bp. 18, 66). 3, the quality of darkness or ignorance (ಗುಣ 12). 4, the three qualities of everything in creation (ಸತ್ತ್ವರೂಪವು 12). 5, sorrow (ಶೋಕ, ಅಕ್ಕಿ 12). 6, Rāhn (ರಾಹು 12). 7, a stupid man (ಮೂಢ 12). 8, bad fraud (ದುಷ್ಕೃತಿವು 12).

ತಿಮರರಿಪ್ಪ timira-ripu. The sun.

ತಿಮರವೈರಿ timira-vairi. = ತಿಮರರಿಪ್ಪ. (My.).

ತಿಮಿರು timiru. 1 = ತಿಮರ 1. ತಿಮಿರುಪ್ಪದು (ಉದ್ವರ್ತನ, ಉ ತ್ತಾದನ HIA.).

ತಿಮಿರು timiru. 2. = ತಿಮರ, etc. (My.). ಮಯ್ಯ ತಿಮರು (ಕಣ್ಣು, ಬರ್ಬ Mr. 884).

ತಿಮ್ಮ timba. 1. See s. ತಿನ್ 1.

ತಿಮ್ಮ timba. 2. Fullness. ತಿಮ್ಮಂ, excessively (V. 36, 16).

ತಿಮ್ಮು timbu. 1. = ತಿನ್ 1, etc., In the present and future (C.). ತಿಮ್ಮುತ್ತದೆ (My.). ತಿಮ್ಮುವಣ, ತಿಮ್ಮೋಣ (My.). ಅನೆ ತಿಮ್ಮೋಡು ಸೊಪ್ಪ, ಇದುವೆ ತಿಮ್ಮೋಡು ಸಕ್ಕರೆ. — ಕದಾ ತಿಮ್ಮುವಣಿಗೆ ಹಪ್ಪಳ ಕಡೆಗೆ? — ಕದ್ಡು ತಿಮ್ಮುವಡ್ಕೆನ್ನಾ ಬೇಡಿ ತಿಮ್ಮುವದು ಲೇಸು. — ತದಿಗು ತಿಮ್ಮುವದೇ ಪರಮಸುಖ (Prva.). ತಿಮ್ಮು ಮೈಲಿ ಎಪಯ (B. 5, 133); ತಿಮ್ಮುಮ್ಪುವದು (205); ತಿಮ್ಮುಮ್ಪು ವ ನೇಮ (215). ತಿಮ್ಮುವ (B. 3, 30; 4, 41).

ತಿಮ್ಮು timbu. 2. To fill (v. t., ಪೂರಣ Sm. Dh.; Ūpr. 3, 44; 6, after 64; 6, 70. 73. 90; 8, after 4 & 44); to fill (v. l., 8, 39). (See ತಿಣಿ, ತೀಡ್, ತೀವ್ರ, ತೆಮಳ್ಳು).

ತಿಮ್ಮುವಿಕೆ timbuvikē. Eating (My.).

ತಿಮ್ಮು timma. N. (My.; B. 4, 45; Tē., T.: a monkey). — ತಿಮ್ಮಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. N. (My.). See Prv. s. ನಮ್ಮ. — ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.

-ಅವ್ವ. N., also of Vishnu's idol at Tirupati (My.); see ವರಾಹ, and Prv. s. 30 3 & 32. — ತಿಮ್ಮರಸು. -ಅರಸು. N. of Vishnu's wife; N. of other females (My.). — ತಿಮ್ಮರಾಯ. N. (B. 2, 10).

ತಿರ tira. (= ತಿರ 3, ತಿರು 2). An abbreviated P. p. of ತಿರಗು, in ತಿರ ತಿರಗು (My.). ತರ ತಿರಿಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಓಡ ಹತ್ತಿದನು (B. 5, 130).

ತಿರ tira. 1. = ತಿರ, ತಿರು, etc. — ತಿರಗೋಡ್ಡೆ. (= ತ್ರಿಬಸವ). — ತಿರಗೋಡ್ಡೆ ವದಿಯು. -ವದಿಯುಗೆಯ. Siva (Kk. 4, o. r. ತಿರು).

ತಿರ tira. 2. Tbh. of ಸ್ಥಿರ. (My.; Tē., T.).

ತಿರಕ tiraka. = ತಿರುಕ. One who wanders about; a beggar (My.).

ತಿರಕ tiraka. = ತಿರುಕ. (Bh. 4, 3, 59).

ತಿರಕಿ tiraki. = ತಿರುಕಿ. A female beggar (My.).

ತಿರಗಂಟಿ tiraganti. = ತಿಗ್ಗಾ. — ತಿರಗಂಟಿ ಮುಡಿಗಂಟಿ. dnpl. = ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. (My.).

ತಿರಗಣಿ tiragani. = ತಿರಗಣಿ, ತಿರುಗಣಿ, ತಿರುಗಣಿ, ತಿರುಗುಣಿ. Turning; that which turns: a wheel for raising water, a windlass, a roller (My.; ನೇಮಿ, ತ್ರಿಕ Si. 90); — an (ornamental) screw, in ಒಲೆ. — ತಿರಗಣಿಮದುವು = ತಿರುಗಣಿಮದುವು, ತಿರುಗುಣಿ. A whirlpool (ಅವರ್ತ ಓಟ; ಚಕ್ರ, ಸುರು G.).

ತಿರಗಣಿ tiragani. = ತಿರಗಣಿ, etc. (My.).

ತಿರಿಗಿಸು tiragisu. = ತಿರಿಗಿಸು q. v., ತಿರುಗಿಸು. (My.).

ತಿರಿಗು tiragu. = ತಿರಿಗು q. v., ತಿರುಗು. To turn (v. i.), etc. (My.; B. 4, 45; 5, 322; Si. 292). ತಿರುಗುವನ್ವ (ಹಂಗಮ ಓಟ). — ತಿರಿಗಾಡು. -ಅಡು. = ತಿರಿಗಾಡು. To walk about, etc. (ತರಿಸು ಓಟ).

ತಿರಿವೆ tirava. = ತಿರಿವೆ, ತಿರು 1, ತಿರುವೆ, ತಿರುವೆ. Wandering about (for alms); begging; anything received by begging, alms (My.; Tē. ತಿರಿವೆ).

ತಿರಿವೆ tirava. = ತಿರಿವೆ, etc. (My.).

ತಿರಿವು tiravu. 1. = ತಿರಿವು 2, etc. (My.).

ತಿರಿವು tiravu. 2. = ತಿರಿವು 2. The turn or bend of a road (My.).

ತಿರಿಶಿ tirāci. A female that goes horizontally, the female of an animal.

ತಿರಿಸಿ tiras. Transversely, crookedly, obliquely, awry. 2, aside, apart from; indirectly, secretly, covertly.

ತಿರಿಸ್ತರ tiras-kara. Putting or loaving on one side; settling aside; passing by; surpassing, excelling. (Bp. 59, 31).

ತಿರಿಸ್ತರಣಿ tiras-karapa. = ತಿರಿಸ್ತರ. (Grj. 6, 37).

ತಿರಿಸ್ತರಣಿ tiras-karipi. A curtain, a veil.

ತಿರಿಸ್ತರಿಸು tiras-karisan. To put aside, to disrespect, to disdain, to contempt, to scorn (J. 5, 33; 12, 15; My.; B. 5, 95, 217). ತಿರಿಸ್ತರಿಸರ್ ಪಟ್ಟದ್ದು (ಇಕ್ಕುತ G.).

ತಿರಿಸ್ತರಿಸುವಿಕೆ tiras-karisanviki. (ಪ್ರತ್ಯಾಪ್ತಾನ, etc. Si. 398).

ತಿರಿಸ್ತಾರ tiras-kāra. Setting aside; disregard, disdain, disgrace, reproach, censure, abuse (ಒಬ್ಬರ ಜಿವವು Nn. 154). See ಸಾಕು.

ತಿರಿಸ್ತಾರ tiras-krita. Consured, reviled, abused, reproached, scorned. (J. 12, 4). 2, concealed, hidden, veiled.

ತಿರಿಸ್ತಾಯಿ tiras-kriyē. Disregard, disdain.

ತಿರಳು tiralu. = ತಿರುಳ್, ತಿರುಳು, ತಿರುಳಿ, ತಿರುಳು, ತಿರುಳು, ತಿರುಳು.

Pith (of plants and trees); pulp (of fruits); kernel (of nuts, My.); — essence; the vital or essential part; — strength (of the body); value, importance (of words, My.).

ತಿರಿ tiri. 1. To turn round (v. i., as a potter's wheel, etc. Abh. P. 4, 107; 14, 183; see ಕಟ್ಟಿರಿ); to wander, to roam about (Upr. 5, 87; 7, 21; T., M.). 2, to wander about in quest of alms, to beg alms (Bp. 15, 4; 43, 59; J. 28, 16; C.; Tē.). ತಿರು ತನ್ನ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಗುಮ್ಮು (ಭೃಕ್ಷು, ಭಕ್ಷಾಕದಮ್ಬಕ Si. 251). ಊರು ತಿರು, ಜಾಲಿನಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ. — ಕೊಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವನಲ್ಲ, ತಿರು ಬದುಕಿದವನಲ್ಲ. — ತದಗಲಿಯದಿಕ್ಕೇ ತಿರು ತನ್ನ ಬೇಕೇ? (Prvs.). — ತಿರುದಾಡುವಿಕೆ. -ಅಡುವಿಕೆ. (ಯಾಜ್ಞ, ಭಿಕ್ಷು, ಅರ್ಪಣೆ, ಅರ್ಧನೆ Si. 387). — ತಿರುದುಡು. -ಉಡು. -ಉಣ್ಣು. To beg alms and eat, to live by alms. ಊರಲ್ಲಿ ತಿರುದುಣ್ಣು, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬನ್ನ, ಪದಾ ಹೇಡು! (Prv.). See Bp. 15, 27; 43, 58; Prv. s. ಇಡಿ 2. — ತಿರುದುಮ್ಮು. -ಉಮ್ಮು. = ತಿರುದುಡು. ತಿರುದುಮ್ಮುವದಕ್ಕಾಗಿ ತಿರುಗುವಿಕೆ (ಪ್ರತ್ಯೆ, ಅಪಾಜ್ಞೆ, ಪರ್ಯಟನೆ Si. 246; see 254). ತಿರುದುಮ್ಮುವದಕ್ಕೆ ಬೇಡಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿ ಹಾಗೆ. — ಹದ ತಿರುದುಮ್ಮುವನ ಬದಿಗೆ ತಿರುದುಮ್ಮುವನ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prvs.). See Prvs. s. ಅಡು 1, ತಿರಿ 3, ಮುರುಕು 1.

ತಿರಿ tiri. 2. = ತಿರುದು. P. p. of ತಿರಿ 1. — ತಿರಿ ತರ. To wander, to roam about (Abh. P. 6, 37; 8, 63; 16, after 39). — ತಿರಿ ತನ. = ತಿರುದು ತನ. (Bp. 43, 62).

ತಿರಿ tiri. 3. (= ತಿರ, etc.). An abbreviated P. p. of ತಿರಿಗು in ತಿರಿ ತಿರಿಗು (My.). ತಿರಿ ತಿರಿಗು also: again and again (My.; B. 3, 3). ತಿರಿ ತಿರಿಗು ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ತುರುಕನಿನ್ನ ದೆವ್ವ ತಿನ್ನ. — ತಿರಿ ತಿರಿಗು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಹತ್ತರ ಹೋದರೆ ತಿರುಮೈದೇದು ತಪ್ಪೇ ತೇ? (Prvs.). ತಿರಿ ತಿರಿಗು ಸುಡುವ ಜಲಜನುಗಳ ಗನ್ತುಗಳ (J. 19, 5). ತಿರಿ ತಿರಿಗು ಬರುವನ್ನವ (ನವನವಾಗಮ G.). ತಿರಿ ತಿರಿಗು ಬರೋಣ (ಪುನರಾಗಮನ G.).

ತಿರಿ tiri. 4. = ತಿರು 1, etc. Turning; a turn, a twist (T., M., Tē.). ಜಡೇ ತಿರಿಗಲು (ಜಡಿ, ಸಡಿ Si. 216). — ತಿರಿ ಮುರಿವು. Turnings and windings (Bh. 2, 2, 96).

ತಿರಿ tiri. = ತಿರಿ 1, ತಿರು, etc. — ತಿರಿಗೂಡು. -ಕೂಡು. Holy, i. e. sacrificial, food. ಇಂದ್ರಿಯವು ಎದ್ದು, ಹದಾದ್ರಿಯು ಸೀಳಿಲ್ಲ, ತಿರಿಗೂಡು ಕೊಣ್ಣು ರಿಣವಿಲ್ಲ (fire, Sp.). — ತಿರಿಚಿನಾವಳ್ಳಿ. Trichinopoly (My.; T. ತಿರಿಚಿನಾವಳ್ಳಿ, where ತಿರಿ = ತ್ರಿ; in My. also ತಿರು). ತಿರಿಚಿನಾವಳ್ಳಿಗೆ ತಿರುಮೈದೇದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿನವಳ್ಳಿಗಳ ಗನ್ತುಗಳ ಸವರಿಸ ಬೇಕೇ? (Prv.). — ತಿರಿವಂದಾಯ. -ವ. N. (Bp. 43, 7).

ತಿರಿಕೆ tirikē. Wandering about in quest of alms (Bp. 43, 59; My.). ತಿರಿಕೆಯ ಕೂಡು ತಿನ್ನು, ಹರಿಕೆಯ ಕೋಣನಾದ (Prv.).

ತಿರಿಗಿಸು tirigisu. = ತಿರಿಗಿಸು, etc. To make go or come round, to turn, etc.; to twist, to shift, to fail to fulfil, as a promise (My.; Si. 87). ತಿರಿಗಿಸುವ ಗಾಳಿ (ವೈರಮ್ಬುನ Mr. 52, o. r. ತಿರುಗಿಸುವ). ಕೊಟ್ಟ ಮಾತು ತಿರಿಗಿಸುವ (ದಾಸಿಗಳ G.; My.). See Bp. 21, 26; 38, 17; ಹಿನ್ನಿರಿಗಿಸು.

ತಿರಿಗು tirigu. = ತಿರಿಗು, etc. To go round; to turn; to turn round, to whirl, to roll; to turn or

go back; to change or shift, as the wind; to go back, i. e. to go away, to cease, as a disease, a habit; to be without effect, as poison; to wander, to walk or ramble about (My.; Bp. 44, 26; Si. 361. 362. 394; B. 5, 72. 205); to walk or ramble over, as over a country, etc. (My., c. Acc.). ತಿರಿಗಿ also: again. ಹೊತ್ತು ತಿರಿಗಿತು, the sun has crossed the meridian (My.). ತಲೆ ತಿರಿಗಿದರೆ ಬೋಕವು ತಿರಿಗಿತವು (Abhā. 9, 20). See ಪಿನ್ನಿರು; Prv. s. ತಿಳಿ 1. — ತಿರಿಗಾಟ. -ಅಟ. Wandering about (My.; ಸುಬಾವು G.). — ತಿರಿಗಾಡು. -ಅಡು. To wander or walk about (My.; ಚರಿಸು, ವಿಹರಿಸು G.; B. 2, 12; 3, 41; Si. 88). — ತಿರಿಗಾಡುವಿಕೆ. -ಅಡುವಿಕೆ. = ತಿರಿಗಾಟ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರಿಗಾಡುವಿಕೆ (ವಿಹಾರ, ವರಕ್ರಮ Si. 392). — ತಿರಿಗಿ ಕೊಳ್ಳು. To turn round (v. i., My.). 2, = ತಿರಿಗಿ ಬೀದು. (My.) ಅವನಿಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ತಿರಿಗಿ ಕೊಳ್ಳಿಸು (My.). — ತಿರಿಗಿ ಬರು. To return (Bp. 60, 58; B. 4, 197). — ತಿರಿಗಿ ಬೀದು. = ತಿರುಗಿ. To turn round and fall upon, to affront, to oppugn (ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಿಲ್ಲು My.). ತಿರಿಗಿ ಬಿದ್ದದು (ಪ್ರಸವ್ಯ, ಪ್ರತಿಕೂಲ, etc. Si. 376). ಅವನ ಮೇಲೆ ತಿರಿಗಿ ಬಿದ್ದನು (My.). — ತಿರಿಗಿ ಮಾತಾಡು. To contradict (B. 3, 60; My.). — ತಿರಿಗು ತಿರಿಗು. rep. ತಿರಿಗಿ ತಿರಿಗಿ = ತಿರಿ ತಿರಿಗಿ. ಅನ್ನದ್ದೇ ತಿರಿಗಿ ತಿರಿಗಿ ಅನ್ನೋಣ (G. 67). — ತಿರಿಗ್ಯಾಡು. = ತಿರಿಗಾಡು. (My.; ಎಡೆಯಾಡು G.). ತಿರಿಗ್ಯಾಡದ್ದು (ಸ್ಥಾವರ, ಅಶರ G.).

ತಿರಿಚು tiriču. To twist, as a string, a plant, etc., to wring off, as the neck of a bird, etc. (My.; T. 30).

ತಿರಿಪು tiripu. = ತಿರುಪ 2, etc. To turn round (v. t.), etc. (Ūpr. 5, 73; Ahh. P. 14, 183; Grj. 2, after 106).

ತಿರಿವು tirivu. = ತಿರುವ 1, etc. To make go round, etc. — ತಿರಿವ್ಯಾಡು. -ಅಡು. To cause to walk about. ಕುಡುರೆಯ ತಿರಿವ್ಯಾಡೋಣ (ಬಯ್ಯಕ್ಕು G.; My.).

ತಿರಿಹು tiriḥu. = ತಿರಿಹ, etc. (Grj. 1, 88).

ತಿರೀಟಿ tiriṭa. (= ತಿರೀಟಿ). A kind of head-dress, a tiara; a diadem. (Ūpr. 5, 80; 7, 7). 2, the tree *Symplocos racemosa* Roxb.

ತಿರು tiru. 1. = ತಿಬ್ಬು, (ತಿರಿ 4), etc. Turning; (a twist, a string); a bow-string (ತಿಬ್ಬು, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ ಸಿ. 3; ತಿರ್ಪು, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Kk. 39; ತಿರ್ಪು, ಹೆದೆ, ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ Sm. 43; ನಾರಿ, ಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆ Nn. 74). ಬಿಲ್ಲ ತಿರು (ಮೌರ್ವಿ, ಚೈ, ಸಿಂಜನಿ, ಗುಣ, ಬೀವೆ Hii.). 2, = ತಿರಪ, etc., begging, etc. — ತಿರುಪಟ್ಟು. A mendicant's basket. ತಿರೈ ಹೆಚ್ಚು, ತಿರುಮುತ್ತರಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಿರುಪಟ್ಟು ಕೆಯ್ಗೆ ಬನ್ನು (Prv.). 2, the basket in which Vaishnavas keep their clothes, rosaries, household-gods, śālagrāmas, etc. (My.). — ತಿರುಬೋಕ. -ಪೋಕ. A beggar (My.). 2, -ಬೋಕ. a mendicant's bowl (My.). — ತಿರು ಮುರು. Turnings and windings: reverse order (My.). 2, crookedness, deceit (My.). — ತಿರುನಾಯ್. -ನಾಯ್. The middle of a bow-string (Ūpr. 1, 99; 5, 108; Abh. P. 13, 90. 128; ಸೆವ. 4, after 19). — ತಿರುನರ. -ನರ. The bow-string and bow (Abh. P. 14, 31). — ತಿರುಘಾಯ್. -ಘಾಯ್. To adjust a bow-string (Sév. 4, after 46). — ತಿರುಘಾಯ್. -ಘಾಯ್. The stroke of a bow-string (Ūpr. 6, 61).

ತಿರು tiru. 2. (= ತಿರ, etc.). An abbreviated P. p. of ತಿರುಗು, in ತಿರು ಕೊಳ್ಳು, to beg (My.; G. 133). —

ತಿರು ತಿರುಗು. rep. = ತಿರುಗು ತಿರುಗು. (Ū. Bp. 19, 35; J. 3, 7; 13, 50; My.).

ತಿರು tiru. = ತಿರ 1, ತಿರಿ, ಸಿರಿ. Thh. of ತಿರ. (T., Tē., M.). — ತಿರುಕಾಳತಿ. The town Calastri (Bp. 18, 26. 103; T.). — ತಿರು ಕುರುಪಿ. N. (Bp. 27, 69). — ತಿರುಕೋಳಮ-ನಾಟ. N. (Rāv. 14, 75). — ತಿರುಚಿಟ್ಟು. N. of the pagoda of Cheliamhrnm (Bp. 10, 9; T. ತಿರುಚಿಟ್ಟು). — ತಿರುಚೋರ್. A powder of different colours, used to put a perpendicular mark to the middle of the forehead, etc. by votaries of Vishnu (My.; Tē., T.). — ತಿರುಣಾಮಲೆ. A hill in the Eastern ghats where a līṅga is worshipped (My.; T. ತಿರುನಣ್ಣಾಮಲೈ). — ತಿರುನಾಮ. The two perpendicular marks on the forehead, etc., of a Vaishnava to the right and left of the ತಿರುಚೋರ್ (My.; Tē., T., M.). See Prv. s. ನಮ್. — ತಿರುನೀಡು. Holy ashes of burnt cow-dung, used only by Śaivas (Bp. 50 anm.; 50, 28. 42; T.). — ತಿರುನೀಲಕ್ಕು. N. (Bp. 27, 57; 54, 72). — ತಿರುನತಿ. The town and Vaishnava fane of Tripety in the Arcot district (My.; T., M., Tē.). ತಿರುನತಿ ಕ್ಷೌರಕರು ತಲೆ ಬೋದಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ತಿರುನರನಾಮ. N. of a man (Bp. 27, 10). — ತಿರುಪಾಠ. A sacred song or hymn (Bp. 26, 68; 27, 71; T. ತಿರುಪ್ಪಾಟ್ಟು). — ತಿರುಮಠ. Holy-monastery: N. of a place (Bp. 43, 49). — ತಿರುಮಣಿ. = ತಿರುಮಣ್ಣು. (My.; Tē.). — ತಿರುಮಣ್ಣು. Sacred clay, used by Vaishnavas in making the sectarian marks to the right and left of the ತಿರುಚೋರ್. (T., My.). — ತಿರುಮನ್ತ್ರ. A holy formula. ಕಲಕಾಲ ದಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ತ್ರ ಹೇಡು ನು (Prv.). — ತಿರುಮರಕ್ಕಡ. N. of a town (Bp. 50, 19; T. ತಿರುಮರ, fons religiosa). — ತಿರುಮಲ. = ತಿರುಮಲೆ. (My.). ತಿರುಮಲದೇವರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮಲಮೂತ್ರಾ ಬಯಸಿ ಕೊಣ್ಣು (Prv.). See Prv. s. ತೀಟೆ. — ತಿರುಮಲೆ. The sacred hill with the Vaishnava fane at Tripety (My.; Tē., T.). See ತಿರುನತಿ. — ತಿರುಮಾಲೆ. A garland or string of flowers used for the decoration of idols (My.). — ತಿರುಮಾಲಿಗಿ. The house of a spiritual preceptor (My.; T., Tē.). — ತಿರುಮುಡಿ. A holy tuft of hair at the back of the head (Bp. 27, 68; My.). — ತಿರುಮುತ್ತರು. N. ತಿರೈ ಹೆಚ್ಚು, ತಿರುಮುತ್ತರಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಿರುಪಟ್ಟು ಕೆಯ್ಗೆ ಬನ್ನು (Prv.). — ತಿರುಮೂಲ. N. (Rāv. 14, 156). See ತಿರುಘರ. — ತಿರುನಾಕರೇಶ್ವರ. N. (Bp. 27, 69; 49, 26. 31. 35. 42). — ತಿರುನಾಕರೇಶ್ವರ. N. (Bp. 49, 41). — ತಿರು ನಾಂಕೋಡು. Travanoore (My.). See ಅನಂತಶಯನ. — ತಿರು ನಾರೂರ್. N. (Bp. 49, 43). ತಿರುನಾರೂರ ನೆಯ್ನಾರ್ (9, 47). — ತಿರುನಾಲವಾ. N. of a town (Bp. 50, 19). — ತಿರುನಾಲೂರ್. N. (Bp. 26, 3. 59). — ತಿರುನಾವರೇಶ್ವರ. N. (Bp. 49, 88). — ತಿರುನಾವಲೂರ್. N. (Bp. 49, 26). — ತಿರುಘರ. N. ತಿರುಘರ ತಿರುಮೂಲ. N. (Bp. 27, 69).

ತಿರುಕ tiruka. = ತಿರಕ. (My.; B. 4, 44). ತಿರುಕಿಗೆ ಎಡಿ ಕೊಣ್ಣದೇ ಹಬ್ಬು. — ಅರಸು ಬಲಿದರೆ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ, ತಿರುಕ ಬಲಿದರೆ ಮೂರು ಬೋಗನೆ. — ತಿರುಕನ ಬಲಿಗೆ ತಿರುಕ ಹೋದರೆ ಮಡುಕ ತಾ ಬರುವದೇ? — ತಿರುಕನಿಗೆ ಮಡುಕು ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ತಿರುಮುನ್ನುವದು ತಪ್ಪದು (Prv.). See ಪರಿಮಳದಿರುಕ; Prv. s. ರಾಜ. — ತಿರುಕಮುಡುವ. An imbecile beggar. ತಾರೇ, ಬಡ್ಡಿ, ನೀರಾ! ಎನ್ನರೆ ತರುವನು, ನೀರಲ್ಲ, ತಿರುಕಮುಡುವ! (Prv.).

ತಿರುಕೆ tiruki. = ತಿರಕೆ. (My.).

ತಿರುಗಣೆ tirugani. = ತಿರಗಣೆ, etc. (My.; T.). — ತಿರುಗಣೆ ಮುಡುವ. = ತಿರಗಣೆಮಡುವ, etc. (ಅವತರ, ಜಲನಿರ್ಗಮ, ಪುಟಿಭೇದ G.; My.).

ತಿರುಗಣೆ tiruganē. = ತಿರುಗಣೆ, etc. (My.).

ತಿರುಗಾ *tirugā*. = ತಿಗ್ಗಾ. — ತಿರುಗಾ ಮುಡುಗಾ. = ತಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. (My.).

ತಿರುಗಿಸು *tirugisu*. = ತಿರಿಗಿಸು q. v., etc. (My.). To cause to move or go round or about, to turn round, etc. (J. 12, 17, 28; B. 3, 65; 118; 4, 10; My.). ತಾವು ಮೊದಲು ಅದಿದ ಮಾತು ತಿರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಹಿನ್ನೆ ಮುನ್ನೆ ನೋಡುವುದು (5, 13). ಅಟದೊಳಗೆ ವಗಡಿ ತಿರುಗಿಸೋಣ (ಪರಣಾಯ G.).

ತಿರುಗು *tirugu*. = ತಿರಗು, etc. To go round; etc. (ಬಳಸು Sm. 110; My.; Tē; in T. & M. as v. t., cf. ತಿರುಗು ಹ). ತಿರುಗುವಾತನು (ಘೋರ್ಷತ, ಪ್ರಚರಾಯಿತ Nr.). ತಿರುಗುವುದು (ಪ್ರಮಣ Nn. 45; ಸಮ್ಯಮ, ಎಪ್ರಮಣ 63); ತಿರುಗುವನ್ನಡಿದು (ಎಪ್ರಮ 129, o. r. ತಿರಿಗಿ ಹಾಕನ್ನಡಿದು). ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವವಗೆ ಮಾತು ಬಾರದೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ಗಣ್ಯನು ಕೂತು ಕಟ್ಟಿ, ಹೆಂಗಸು ತಿರಿಗಿ ಕಟ್ಟಳು (Prva.). See Bp. 16, 21; 19, 46; 45, 34; 46, 56; Rā. 13, after 88; J. 2, 57; 3, 24; 6, 8; 8, 49; 25, 5; 26, 26; 29, 26; Jñs. 22, 29, 81; Dp. 32, 5; Si. 274. 373. 385; B. 3, 10, 87; 4, 190; 5, 168; ಸ್ವಿರುಗು; Prv. s. ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು; ಮನೆ ಮನೆ. — ತಿರುಗಾಟ. = ತಿರಿಗಾಟ. (My.). — ತಿರುಗಾಡು. = ತಿರಿಗಾಡು. (My.; B. 2, 18, 46; 3, 119; 4, 56; 5, 292). ತಿರುಗಾಡೋಣ (ಅಟಿ G.). — ತಿರುಗಿ ಬರು. = ತಿರಿಗು. (My.; B. 4, 197). — ತಿರುಗಿ ಬೀರು. = ತಿರಿಗು. (My.; B. 5, 2, 10). — ತಿರುಗು ತಿರುಗು. = ತಿರಿಗು ತಿರಿಗು. (My.).

ತಿರುಗುಣಿ *tiruguni*. = ತಿರಗುಣಿ, etc. (G. 52. 202, etc.). — ತಿರುಗುಣಿಮುತ್ತು. = ತಿರಗುಣಿಮುತ್ತು, etc. (My.).

ತಿರುಗುವಿಕೆ *tiruguvikē*. Turning, etc. (ಪ್ರಮ Si. 389; ಪರಸರ್ಯ 394). See ಹಿನ್ನಿರುಗುವಿಕೆ.

ತಿರುಗುಹ *tiruguha*. Returning, restitution, compensation, discharge of a debt or obligation (ನಿಷ್ಕೃತಿ Nr.).

ತಿರುಪ *tirupa*. = ತಿರಪ, etc. (My.). — ತಿರುಪದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಕೂತ (Prv.).

ತಿರುಪು *tirupu*. 1. That turns: a screw; an ornamental gold or silver screw (My.). See ಒಲ. ತಿರುಪಿನನ್ನೆ ಇರ ಬೇಳು ತಿಳಿದವ (Prv.). 2, a changing, transitory feeling or state (= ವ್ಯಭಿಚಾರಭಾವ, Grj. 2, after 106; Rā. 5, after 19; J. 7, 15). — ತಿರುಪಿನ ಒಲೆ. A golden ear-ornament with a screw (My.). — ತಿರುಪಿನ ಹೂ. An ornament with a screw worn by females in their braided hair (My.). — ತಿರುಪುಹೂ. = ತಿರುಪಿನ ಹೂ. (My.).

ತಿರುಪು *tirupu*. 2. = ತಿರಪು 1, ತಿರಿಪು, ತಿರಿಪು, ತಿರಿಹು, ತಿರುಮ್ಪು, ತಿರುಪು 1, ತಿರುಹು 1. To cause to go round or move about, to turn, etc., to whirl round, etc. (ಪ್ರಮಣ Sm. Dh.; Bp. 29, 4; Ā. Bp. 19, 34; Rāghē. 17, 73; Rā. 1, 40; J. 4, 49; 19, 14; 27, 43; T. ತಿರುಪು).

ತಿರುಪು *tirupu*. 3. Causing to go round, etc. — ತಿರುಪುಳಿ. — ಶುಳಿ. A turn-screw (My.).

ತಿರುಪೆ *tirupē*. = ತಿರಪ, etc. (My.). See Sp. s. ಅಕ್ಕರ.

ತಿರುಪೆಗಾಟಿ *tirupē-gāṭi*. A male beggar (My.).

ತಿರುಪೆಗಾರ್ತಿ *tirupē-gārti*. A female beggar (My.).

ತಿರುಮ್ಪು *tirumpu*. = ತಿರುಪು 2, etc. (Grj. 10, after 61; M. ತಿರುಮ್ಪು).

ತಿರುವು *tiruvu*. 1. = ತಿರುವು 2, etc. To turn (v. t.), as the head (B. 2, 16; My.), as a key, a screw, a mill-stone, a roller for inking types, etc. (8, 87; 4, 190. 209; 5, 148. 286; My.), the stone in a mortar to grind substances in combination with some water (My.), to cause to move about, as a weaver's shuttle (B. 5, 227; My.), etc. Pres. relative participle also ತಿರೋ. — ತಿರೋ ಕಲ್ಲು. A mortar (My.). ತಿರೋ ಕಲ್ಲು ಗಾಳಿಯನ್ನ ಹಾಡುವದೋ? — ತಿರೋ ಕಲ್ಲು ಮದ್ದಾಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಮದ್ದಕ್ಕಿನ್ನು ಕಡೆಯಾದೀತೇ? (Prva.). — ತಿರುವಾದಿಸು. — ಅಡಿಸು. To turn about (v. t., B. 4, 158).

ತಿರುವು *tiruvu*. 2. = ತಿಬ್ಬು, etc., ತಿರಪು 2. Going round, turning. 2, a bow-string (Abh. P. 13, 142; Rām. 3, 8, 69; Rā. 4, 42; J. 4, 36; 12, 46). See ಒಲಿರುಪು. — ತಿರುವು ಮುರುವು. = ತಿರು ಮುರು. (My.).

ತಿರುಹು *tiruhu*. 1. = ತಿರುವು 1, etc. To turn round (v. t.), etc. (Bp. 40, 20; 61, 32; Bh. 2, 2, 105; 2, 13, 44; 8, 26, 6, 16; J. 14, 3), to let the hand circuit in rubbing, or the tongue in licking (Bp. 15, 10; 18, 60). See ಮೇಲುಬಿರುಹು, ಮೊಗದಿರುಹು.

ತಿರುಹು *tiruhu*. 2. The act of turning or whirling round (Rām. 4, 8, 10).

ತಿರುಳ *tirul*. = ತಿರಳು, etc. (Rā. 2, after 42; J. 12, 41; 24, 35). — ತಿರುಳೋಲೆ. — ಒಲೆ. An ear-ring of (cocoa-nut tree) pith (Abh. P. 3, 106).

ತಿರುಳಿ *tiruli*. The shrub Capparis aphylla Roxb. (ಗ್ರಸ್ಥಿಲ, ಕೃಕರ, ಕರೀರ Nr.).

ತಿರುಳು *tirulu*. = ತಿರಳು, etc. (My.). ತೌರ್ವದ ತಿರುಳು ಬಲಿದು (Bh. 8, 24, 47). ತಿರುಳು ತಿನ್ನರೂ ಮರುಳು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ತಿರುಳು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಉದೀತು (Prva.). — ತಿರುಳಿನ ಹುದು. = ತಿರುಳಿನ ಹುದು. (ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳೊಳಗಿನ ಹುದು G.). — ತಿರುಳು ದೋಡೆ. — ತೋಡೆ. Pith or pulp just to appear. ತಿರುಳು ದೋರ್ವ ಮದಿಗಾಯಿ (ಕೋಮಲ, ಶರಾಟು Mr. 109).

ತಿರುಳೆ *tirulē*. = ತಿರುಳು, etc. — ತಿರುಳೆಯ ಹುದು. = ತಿರುಳೆಯ, q. v.

ತಿರೆ ತಿರೆ. Tbh. of ಸ್ಥಿರ. (ಪೂವ, ಧಾತ್ರ, Ā. II, 71; ಭರ Kk. 16; ಮೇದಿನ Sm. 87).

ತಿರೋ *tirō*. See s. ತಿರುವು 1.

ತಿರೋಧಾನ *tiras-dhāna*. The act of hiding or cloaking, concealment (ವ್ಯವಧಾನ, ಅವನಾರಣ, ನೆವ Mr. 435).

ತಿರೋಹಿತ *tiras-hita*. Covered, concealed, hidden, removed or withdrawn from sight, missing, lost; one of the *atī-kāyas* (Kāvy. III, 3, B, 121. 180 seq.).

ತಿರೋಹಿಸು *tirōhisu*. To cover, to hide, etc. (Kāvy. III, 3, B, 130).

ತಿರಾ *tira*. ತಿರು. = ತಿರು. To exchange, to barter (ಎನಮಯ Sm. Dh.); to pay (Abh. P. 8, 26; C. s. ತಿರು); to offer, to present, to give (see ತಿರು). P. p. ತಿರು. ತಿರು (Sm. Dh. 282. 285). See ತಿರುದಿವ; Bp. 23, 21; Bh. 1, 5, 6; 2, 4, 5; 8, 27, 34; Rā. 6, 35; J. 17, 16; 26, 6.

ತಿರು *tira*. = ತಿರು 1, etc. — ತಿರುಗಲ್. = ತಿರುಗಲ್, q. v.

ತಿವದಿಗೆ tivadigē. = ತಿವದಿಗೆ. See s. ತಿವಟಿಗೆ.

ತಿವದೆ tivadē. Tbh. of ತಿವದೆ (Smd. 842, o. r. ತಿವದೆ = ತಿವದಿ).

ತಿವಳೆ tivaji. Tbh. of ತಿವಲಿ (Smd. 376. 378). Threo folds of skin (Ūpr. 8, 85; 7, 117).

ತಿವಾಸಿ tivāsi. A sort of carpet (Tē.; Mhr.). ತಿವಾಸಿ ಯಾತ್ಯೆ ತಿವ್ವೇ ಮೇಲಣವಾಗಿ? (Prv.).

ತಿವಿ tivi. 1. = ತಿವು. To strike with the fist, to box, to strike (ಮುಟ್ಟುಪ್ರಹರಣ Smd. Dh.). 2, to thrust into, as a sword; to pierce; to stab (ಚುರುಕ Smd. 86; ಇದು 109; My.). ಅನೆಯನ್ನು ತಿವಿದು ತಿಕ್ಕಿ ಸುವ ಬಿದುರುಕೋಲು (ತೋತ್ರ, ವೈಯುಕ Si. 271). ತಿವಿಯುವ ಆಯುಧ (ಪಿನಾಕ 407). See Bp. 38, 16; 50, 39; Rāv. 13, 84; Bh. 1, 10, 37; 2, 13, 16, 49; 8, 13, 26, 30; 6, 2, 5; Rāgh. 17, 74; J. 4, 44; 22, 85; B. 5, 68. — ತಿವ ತಿವ. rep. (Bp. 50, 39). — ತಿವದಾಟ. -ಅಟ. Mutual piercing, vexing, or challenging. ತಿವದಾಟದ ನುಡಿ (ಅಡುಪಾಡು Bhn. 56). — ತಿವ ದಾಡು. -ಅಡು. To strike, box, or pierce mutually, to goro (Bhāgavata 10, 18, 10; My.).

ತಿವಿ tivi. 2. = ತಿವಿದು. P. p. of ತಿವಿ 1. ತಿವ ತಿವಿದು (Bh. 8, 28, 47). — ತಿವ ಕೊಳ್ಳು. = ತಿವಿದು. (My.). ತಿವ ಕೊಡ್ತರೆ ಬನ್ನೀತೇ ತಿವ್ವಪ್ಪನ ದಯೆ? — ಚಿನ್ನದ ಕಲಾಯೆನ್ನ, ಹೊಟ್ಟೆ ತಿವ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prva.).

ತಿವಿ tivi. 3. Striking; piercing, goring (Rām. 4, 3, 10, 14; 6, 30, 16). — ತಿವಿಗೋಲು. -ಕೋಲು. (ತೋತ್ರ, ವೈಯುಕ Si. 271; ಶಲ್ಯ 290; ಪ್ರಾಜನ, ತೋದನ, ತೋತ್ರ 302). — ತಿವಿನುಡಿ ಗಾಡಿ. A man of piercing or vexing speech (ಅರುನ್ದದ, ಮರ್ನಸ್ವತ್ Si. 376).

ತಿವಿ tivi. 4. To take off or remove the staff with which dogs are led to the chase (ಹಾಸು ಗಳವುದು Smd. 31, 109; Tē. ತಿವ, ತಿವ, to take, draw, pull off, remove, etc.; cf. ತಿವಿ 1 seq.).

ತಿವಿಗೆ tivigē. See s. ತಿವಟಿಗೆ.

ತಿವಿತ tivita. = ತಿವಿ 3. (My.).

ತಿವದಿಗೆ tividigē. See s. ತಿವಟಿಗೆ.

ತಿವಿರ್ ತivir. = ತಿವಿರ್ 2, q. v.

ತಿವಿಸು tivisu. To cause to strike or pierce (My.).

ತಿವದೆ tivudē. Tbh. of ತಿವಟಿ. (My.).

ತಿವದಿಗೆ tivudigē. = ತಿವದಿಗೆ. (ಅಸ್ತದಿ Nr.).

ತಿವ್ವಿಸು tivithisu. To stay, to stand, to abide; to establish, etc. See ಪ್ರ-.

ತಿವ್ವಿ tivithē. Staying, standing. See ಪ್ರ-. — ತಿವ್ವಿ ಹಾಕು. To stay, to lodge (My.).

ತಿವ್ವಿ tivithya. The eighth lunar asterism. 2, the Kaliyuga or fourth age of the world. 3, the month Pausha (December-January).

ತಿವ್ವಿಲಿ tivithya-phaiē. The plant Emblic myrobalan.

ತಿವ್ ತis. = ತಿವು. (My.).

ತಿವಕ್ ತisak. An imitative sound. ತಿವಕ್ ಎನ್ನ ಸೀ ತನು (My.).

ತಿವರ ತisara. Tbh. of ತಿವರ (Smd. 377).

ತಿವು tisū. An imitative sound. — ತಿವುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To mutter, to grumble (My.).

ತಿವು ತisū. Tbh. of ತಿವು (Smd. 378; ಮುಮ್ಮೇನೆಗಯ್ಯ Ū. II, 79; Grj. 7, 53; Ū. Bp. 19, 84).

ತಿವು ತisū. Tbh. of ತಿವು. (ಈತ್ತರ Smd. 2; ತಿವ Kk. 4; ಉ ಮಯಾಳ್ Ū. II, 5). — ತಿವುಗಳೆಯ. Kubēra (Kk. 16).

ತಿಳಿ tila. = ತಿಳಿದು, ತಿಳಿ, ತಿಳಿದು, ತಿಳಿ. P. p. of ತಿಳಿ 1, in ತಿಳಿ ಕೊಳ್ಳು (B. 3, 121; 5, 28, 39, 65, 101, 107; My.).

ತಿಳಿ tila. = ತಿಳಿ (Smd. 25).

ತಿಳಿದು tiladu. = ತಿಳಿದು. P. p. of ತಿಳಿ 1. (B. 5, 151; My.). ಬುಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಮುಟ್ಟು ತಿಳಿದೀತು (Prv.).

ತಿಳಿಲಿ tilali. = ತಿಳಿ. — ತಿಳಿಲಿಯಾಟ. -ಅಟ. A game at which two opposite parties try to get through the compartments of a figure traced upon the ground, one party hindering the other according to certain rules (S. Mbr.).

ತಿಳಿಲು tilalu. = ತಿಳಿಲು, etc. (C.). ಹಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೆ ತಗದು, ಬಳಗಿನ ಬಿಳಿ ತಿಳಲು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 3, 111). ಕಾಯದೊಳಗಿನ ತಿಳಲು ಬಲು ರುಚಿಕರವು (4, 70).

ತಿಳಿವಳಿಕೆ tilavaliḥē. = ತಿಳಿವಳಿಕೆ, q. v. (ಅದಿವ, ಜ್ಞಾನ Smd. B. 5, 163; My.).

ತಿಳಿ tilī. 1. = ತಳಿ 7. To become clear, pellucid or pure (ನೈರ್ಮಲ್ಯ Smd. Dh.; ನಿರ್ಮಲ Smd. 113; Ūpr. 1, 90; 7, 8; My.; T., M. ತಳಿ). See P. ps. s. ತಳಿ. ತಿಳವ (Bp. 45, 43). ತಿಳವುದು (Smd. 107; Smd. 22, 118); ತಿಳಿಯುವ (C.). ಹಾವನೆ ಕಡಲೊಡಂ ನೀರ್ ತಿಳಿದುದು (Smd. 295). ತಿಳಿದತ್ತು ಆವ ಗಾನಾರಿಪೂರಂ (Rāv. 6, 2). ನದಿಗಳೆ ಉಬ್ಬರಮಡಗಿ ತಿಳಿದು ವಂದವ (J. 25, 3). 2, to become bright, to brighten up, to be exhilarated or pleased, to be calmed (ಪ್ರಸನ್ನಾಭವ Smd. Dh.; ಪ್ರಸನ್ನತ Smd. 113; similarly M. ತಳಿ; see ತಿಳವ, ತಿಳವ No. 1; see s. ತೊಪ್ಪ); to pass away, to cease, as sleep, a swoon (My.). 3, to come to light; to be or become plain or known (My.; Tē. ತಿಳಿ; T. ತಿಳಿ; M. ತಿಳಿ, ತಿಳಿ). ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ, I understand, know, etc.; ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು, I understood, etc. (My.). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂದೆ ಮೊದಲು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತಿಳಿದ ತಿಳುವಿಕೆ (ಉಪಚಿತ್ತ Si. 236). ಮೂದನೆಯವನು ಮೊದಲಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದನ್ನೆ ನಡೆದ ಇಬ್ಬರ ವಿಕಾಸವಿಚಾರ (ಅದ ದಕ್ಷಿಣ 264). ಸೋತು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದನ್ನೆ ಅವನು ಕೊಡುವನು (ತಿರೋಹಿತ 296). ನಿಮ್ಮಿಂದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯದು (Bp. 47, 47). See B. 1, 19; 2, 15; 4, 139. 4, to know, to perceive, to learn (ಜ್ಞಾನಾಭಾವ Smd. Dh.; ಜ್ಞಾನ Smd. 130; ಅದಿ Smd. 45, 107, 124, 184, 298 Smd. Ūpr. 3, 68; 8, 88; My.; Tē. ತಿಳಿ; M. ತಿಳಿ, ತಿಳಿ; T. ತಿಳಿ, ತಿಳಿ, ತಿಳಿ, ತಿಳಿ; to feel, as pain (see Prv. s. ಹಾವ). ತಿಳವ ಪ್ರಯೋಜನ ಮಾಡಿ (ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮಾಗಿ Smd. 9 Cm.). ತಿಳಿಗೆ! (ಅದಿಗೆ! 140 Cm.; Smd. 69). ತಿಳಿ? (Smd. 124, 155; Smd. 15). ರೋಗಂಗಳಂ ತಿಳಿವುದು (ನಿದಾನ Mr. 390). ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿದವನು (ಶಾಸ್ತ್ರವಿತ್ Si. 353). ತಿಳಿಯದ ಮೂಢನು (ಜಿಡ 863). ಹಿನ್ನ ಮುನ್ನು ತಿಳಿಯದವನು (ವ್ಯಾಕುಲ, ಎಹಸ್ತ 865). ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವುದು (ಬುದ್ಧ, ಬುದ್ಧಿ, ಮನಸ್, etc. 383). ಅತಿಜೀವಮೇ ಇರಲು, ಮೋಕ್ಷದ ಗೋತ್ತು ತಿಳಿ? (Bp.). ಮದ್ದನಡೆಯದೆ, ಧಾತು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಏನು? (Dp. 148). ತರಾಕ್ಕಿ ತಾನೇ ಅದೇ ಮತ್ತೊಂದಭಿಪ್ರಾಯವುಂ ತಿಳಿದಳು (J. 30, 26). ತಿಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ವರನೇ ಈತನನ್ನು, ಮದನಂ ತಿಳಿದಂ (30, 51). ಸರ್ವರೋಗ ಸಹ ತಿಳಿ? (Bp.). ತಿಳಿದ ಕಳ್ಳ ತಿಳಿದದರೂ ಬಿಡ. — ತಿಳಿದವನಾದರೂ ಮುಲ ಮೂತ್ರ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ತಿಳಿದವ ಮಾಡ್ತಾನು ನಳಪಾಕವು. — ತಿಳಿದು ಬಿಟ್ಟು ತಿಳಿರು ಬಾಣವ! — ತಿಳಿಯಕ್ಕಲ್ಲ ನೋಡಕ್ಕಲ್ಲ, ಹುಡ್ಡಮಾಕನ ಅಟ

(Prvs.). See Bp. 53, 51; 58, 37; B. 2, 22, 43; 3, 51, 194; 5, 187; Sm. 9, 39, 119; J. 28, 60; 31, 35; Abhā. 1, 5; Si. 36, 48, 261, 283, 350, 361, 408; ನಿವ್ರೆ ತಳಿ, ಮುಳಸು, ಮೂರ್ಫನೆ, ಮೂರ್ಫೆ. — ತಳಿ ತಳಿ. rep. (B. 4, 45, 198). — ತಳಿದು ಕೊಳ್ಳ. — ಕೊಳ್ಳು. = ತಳಿ No. 4. (Ūh. v. 231; Bp. 58, 37; Sm. 77; My.). — ತಳಿಯಗೊಡ. — ಕೊಡ. (ಅಜ್ಜ G.). — ತಳಿಯಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow to be known, to let know (B. 3, 2, 41; 4, 138; My.). — ತಳಿಯ ಪಡಿಸು. To make known; to manifest (Si. 66, 68, 260, 282; My.). — ತಳಿಯ ಪೇಡು. To tell in an apprehensible manner, to explain (Ūh. v. 228). — ತಳಿಯ ಬರು = ತಳಿ No. 3. (B. 3, 33, 45; 4, 148, 184; Si. 49; My.). — ತಳಿಯರ್ ಬರ್ = ತಳಿಯ ಬರು. (Śmd. 255). — ತಳಿಯ ಹತ್ತು. To begin to be known; to be known or understood (B. 5, 214, 271). — ತಳಿಯುಡು. — ಇಡು. To make pellucid or pure (Grj. 7, after 42).

ತಿಳಿ tili. 2. An abbreviated infinitive of ತಿಳಿ 1 (= ತಳಿಯು). — ತಳಿ ಹೇಡು. = ತಳಿಯ ಪೇಡು. (B. 4, 109; My.).

ತಿಳಿ tili. 3. = ತಿಳಿ, etc., in ತಳಿ ಕೊಳ್ಳು (Si. 381).

ತಿಳಿ tili. 4. Clearness, pellucidity, pureness; brightness (Tē. ತಲಿ; T., M. ತಳಿ). 2, knowingness, knowledge, understanding. 3, clear, serum-like substances, watery parts: conjee water (ಕಾಂಜಿ Śmd. Dh.; My.; M. ತಳಿ), etc. ತುಪ್ಪ ಎಣ್ಣೆ ಮು ನ್ನಾದ ಸರ್ವರಸಗಳ ತಳಿ (ಮಣ್ಣು, ಸರ್ವರಸಾಗ್ರ Si. 315). ಮೊಸರಿನ ಮೇಲೆ ತಳಿಯಾಗಿರುವ ಭಾಗವು (ಶರ 316). ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ತಳಿಯಾದ ಕೆನೆ (ಮಸ್ತು, ದಧಿಪದಮಣ್ಣು 316). ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲಣ ತಳಿ (ಕಾರೋತ್ತರ, ಸುರಾಮಣ್ಣು 848). ಕೆಟ್ಟ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಳಿಯಿಟ್ಟದ್ದ ತಳಿ ಲೇಸು; ಕೆಟ್ಟ ತಾರ್ಪಿಯ ಬಹಳವು ಸೂಳೆಯು ನೆಟ್ಟನೇ ಲೇಸು! (Sp.). See ಉಕ್ಕ. — ತಳಿಗೊಡ. — ಕೊಡ. A person whose understanding is impaired, an unwise, stupid person (B. 1, 18; 3, 14, 68; 4, 21); ತಳಿಗೊಡಿನ (4, 223). — ತಳಿಗೊಡಿತನ. — ಕೊಡಿತನ. Ignorance, stupidity, foolishness (B. 4, 49, 88). — ತಳಿಗೊಳ. — ಕೊಳ. A clear pond (Ūpr. 8, after 4; Abh. P. 1, 104; 16, 28; Bh. 1, 20, 54; Rām. 2, 7, 3; J. 3, 8, 24; 15, 16, 29). ತಳಿಗೊಳದಿನ್ನೆ ಪಾದುವು ಹಂಸಕುಲಂ (Śmd. 142, 166). — ತಳಿಹೊನ್ನ. Clear, bright moonshine (Rāv. 13, 43; Śēv. 1, 38, 77). — ತಳಿನಿವ್ರೆ. An easily interrupted, light sleep (B. 5, 253). — ತಳಿನೀರ್. — ನೀರು. Clear water (Ūpr. 3, 15; Abh. P. 9, 37; J. 30, 6, 11; Rāghc. 17, 56; My.). 2, = ತಳಿ 4 No. 3. (B. 4, 55). ತಳ್ಳನ್ನ ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲಿನ ತಳಿನೀರು (ಮಣ್ಣು); ಮೊಸರಿನ ಮೇಲಿನ ತಳಿನೀರು (ಮಸ್ತು G.); ಅನ್ನದ ಮೇಲಿನ ತಳಿನೀರು (ಮಾಸರ, ಗಂಜಿ); ಸರಾಯದ ಮೇಲಿನ ತಳಿನೀರು (ಸುರಾಮಣ್ಣು G.). — ತಳಿಬಣ್ಣ. A bright or light colour (ಹೂಬಣ್ಣ G.). — ತಳಿಯೆಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Clear oil (on the surface, My.). — ತಳಿರಸ. A pure liquid (V. 4, 2, 9; B. 4, 225; My.). — ತಳಿಸುಣ್ಣು. Milk of limo; caustic lime (My.; B. 4, 71, 121).

ತಿಳಿ tili. 5. A vessel used for drinking spirits; any drinking vessel (ಪಷಕ Śm. 113; Tē. ತಲಿಯೆ, ತಲಿ = ಪಾತ್ರೆ). — ತಳಿವಟ್ಟಲು. — ಬಟ್ಟಲು = ತಳಿ. (ಗಲ್ಪರ್, ಅನುತರ್ಪ, ಪಷಕ, ಸರಕ Hlā.).

ತಿಳಿಪು tilipu. = ತಿಳಿಹು, ತಿಳಿಪು, ತಿಳಿಹು 1. To cause one's self to brighten up: to abandon one's anger, to become calm, soothed, content, pleased, or friendly (ಕ್ರೋಧೋತ್ಪತ್ತಿನ Śmd. Dh.).

2, to calm, to appease, to cause to cheer up, etc. (Ūpr. 8, 80). ತಳಿಪುವು (ಪ್ರಸಾದ, ಪ್ರಣಯ Hlā.).

3, to make clear or known; to cause to know, to let know; to inform (ತಳಿಸು Śmd. 43 Cm.; Ūpr. 7, 18). ಅಳಿಯಂ or ಅಳಿಗೆ ತಳಿಸಿದಂ (Śmd. 167).

ತಿಳಿಯುವಿಕೆ tiliyuvikē. = ತಿಳಿವಿಕೆ, ತಿಳುವಿಕೆ. Knowing; knowledge, etc.; the state of being known. ಸಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ (ಉಪಲಮ್ಬ, ಅನುಭವ Si. 397). ಬಹು ಮನ್ನಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ (ಪ್ರಥೆ, ಪಾತಿ 389).

ತಿಳಿವಳಿಕೆ tilivalikē. = (ತಿಬ್ಬಳಿ), ತಿಳವಳಿಕೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆ. Knowledge; understanding, intellect, intelligence (ಅಪಿತ Śmd. 232 Cm.).

ತಿಳಿವಿಕೆ tilivikē. = ತಿಳಿಯುವಿಕೆ, etc. (My.; ಪ್ಲಾನ, ಬಲ್ಲವಿಕೆ G.; B. 5, 24, 27, 44, 151, 170).

ತಿಳಿವು tilivu. (Śmd. 247). = ತಿಳಿಹು 2. Calmness, friendliness, kindness, etc. (ಪ್ರಣಯ, ಪ್ರಸಾದ Mr. 455). 2, knowledge, etc. (Bh. 2, 13, 44; Śēv. 4, 57, 60, 114; My.).

ತಿಳಿಸು tilisu. To make clear or known; to cause to know; to let know; to inform (Śmd. 43 Cm.; C.). ಅಳಿ ಅ ಮಾತನು ತನ್ನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು (B. 2, 14). See Bp. 27, 76; B. 3, 13; 5, 187.

ತಿಳಿಸುವಿಕೆ tilisuvikē. Making clear or known, etc. ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವಿಕೆ (ಗರ್ಜನ Si. 436).

ತಿಳಿಹು tilihu. = ತಿಳಿಪು, etc. To appease (Bp. 47, 22). See ಮುನಿಸು. 2, to make clear or known, etc. (Bp. 49, 33).

ತಿಳು tilu. = ತಿಳಿ, etc., in ತಿಳು ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 2, 14; 3, 1, 51, 115; 4, 57; 5, 204).

ತಿಳುಪು tilupu. = ತಿಳಿಪು, etc. To become calm, etc. (Bp. 58, 37); — to appease, etc. (Bp. 57, 7; J. 24, 70; 28, 55; 29, 26). 2, to make clear or known, etc. (Ūh. v. 232; Bp. 26, 65; 49, 35; J. 2, 24; 9, 2; 10, 18).

ತಿಳುವಳಿಕೆ tiluvalikē. = ತಿಳಿವಳಿಕೆ, etc. (My.; ದೃಷ್ಟಿ Si. 415; ಪ್ರಥಮ 459). ತಿಳುವಳಿಯುಳ್ಳವನು (ಅರ್ಥ 447). ತಿಳುವಳಿಯಿಲ್ಲದವನು (ಅಜ್ಜ, ಮೂಢ 366). See 236, 265, 410; B. 2, 16; 3, 39; 4, 73, 168, 183; 5, 271.

ತಿಳುವಿಕೆ tiluvikē. = ತಿಳಿಯುವಿಕೆ, etc. (My.; B. 5, 190; Si. 236). ತಿಳುವಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೆಲೆಯು ಇಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವರು ಕಾಮ್ಯಾರ್ಥಗಳು (Jñs. 22, 31).

ತಿಳುವು tiluvu. = ತಿಳಿಪು, etc. Thinness (My.). ತಿಳುವಾದ ಅಪವೇ (B. 1, 15). ತಿಳುವಾದ ತೊಗಟು (3, 16; 5, 18).

ತಿಳುಹಿಸು tiluhisu. To make known, to let know (My.). ಅಕ್ಕಗೆ ತಿಳುಹಿಸದೆ (B. 5, 158). See B. 5, 78, 175, 177, 184.

ತಿಳುಹು tiluhu. 1. = ತಿಳಿಪು, etc. To be calmed, etc. 2, to appease (Bp. 42, 16; Bh. 1, 10, 21). See ಮುನಿಸು, ಮುಳಸು. 2, to make known, etc. (My.).

ತಿಳುಹು tiluhu. 2. = ತಿಳಿಪು No. 2. (Rām. 6, 2, 25).

ತಿಳಿ tili. = ತಿಳಲಿ. — ತಿಳಲಿ ಹಾಡಾಡು. To play at ತಿಳಲಿ or ತಿಳಿ (B. 1, 16).

ತಿಕ್ಕು tillu. = ತಿರಳು, etc. (My.).

ತೀ ti. 1. (= ಸೀ 2). To burn, singe, scorch, parch, broil (T. ತೀ, ತೀಯ; R.; cf. ತಿಂಗ; see ಚೂಪು 1; Tೆ. ತೀನ್ = ಪ್ರಕಾಶ).

ತೀ ti. 2. Fire (T., M.; Tu. ತೂ; R.; cf. ತಿಕ್ಕು).

ತೀಕ್ಷ್ಣ tīkṣha = ತಿಕ್ಕು. Sharp; hot, pungent, fiery; harsh; vehement, zealous; energetic, eager, quick (ವರುಷ, ನಿಮ್ಮರ ವಾದುದು Nn. 119). 2, sharpness; beat, pungency; baste. 3, any weapon. 4, poison. 5, iron. 6, war, battle.

ತೀಕ್ಷ್ಣ ಗಂಧ ತಿಕ್ಕಾ-gandbaka. The plant *Moringa pterygosperma* Gaertn.

ತೀಕ್ಷ್ಣ ತರ tīkṣha-tara. Uncommonly sharp, etc. (Cpr. 5, 34).

ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಯು tīkṣha-upāya. Forcible means, a strong measure.

ತೀಗೆ tigē. A creeping plant, vine, tendril, or spray; wire; the string of a lute (Tೆ. ತೀಗೆ, ತೀವೆ). See ವಾಚಿ.

ತೀಟ titā. 1. (Śmd. 250). (fr. ತೀರು 1). Blowing (ತೀಡು, ಉಡು, ವಾಯುಸಂಚಾರ ಸೀ; Cpr. 7, 107; Abh. P. 1, 116; 7, 147).

ತೀಟ titā. 2. = ತೀಟೆ, etc. — ತೀಟಕಸಿಂಧಿ. The prickly creeper *Scopolia* (Tೆ.). 2, = ಯಾಸ, ಯವಾಸ, ಕುನಾತಕ, ಕಚ್ಚುರೆ, ದುಸ್ವರ್ಗ, etc., ನಸುಗುಣ್ಣೆ, ತುಡುಚಿ, ಬಳ್ಳಿದುಡುಚಿ (Si. 144).

ತೀಟಿ titē. = ತೀಮರ, etc. Itching; irritation; an itching desire, a teasing inclination, irregular desires, lust, lasciviousness (ತೀಟೆ C. 1, 2; Bp. 21, 7; J. 25, 8; My.; Tೆ.). ಮೂಗ ತೀಟೆ ಕಟ್ಟಿಯುಳ್ಳವನು (ಪಾಮನ, ಕಚ್ಚುರೆ Si. 202). ತೀಟೆ ಆದರೆ ತಾನೇ ಬರುತ್ತಾನೆ. — ತೀಟೆಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಹೆತ್ತು, ತಿರುಮಲದೇವರ ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಹಾಂಗೆ (Prva.). See ತೋರ್ಟೆ. — ತೀಟೆಗರ್. Useless quarrel (My.). — ತೀಟೆ ವಾಯು. A blabber, a tattler (My.).

ತೀಟೆಗಾರಿ titē-gāra. A man who rouses inordinate desires or evil passions in others (My.). See ವಾಯು.

ತೀಡು tidu. 1. (Śmd. 254). To touch, as air or wind (ವಾಯುಸ್ಪರ್ಶನ Śmd. Dh.; ವಾಯುವಿನ ಸೊಂಕು Śm. 94; T., M. ತೀಡು, to touch; to infect by touching; M. ತೀಟ್ಟು, T. ತೀಟ್ಟು, ತೀಟ್ಟು, ತೀಟ್ಟು, uncleanness; M. ತೀಡ್ತಾ, atmospheric pollution). 2, to blow, as the wind. ಸೊಂಕು ಬಲವನ್ನು ತೀಡುವ ತೆಂಕಣಿಗಾಳಿ (Śmd. 44). ಮಲಯಾನಿಲಂ ತೀಡಿದಂ or ತೀಡಿದುದು (109). ಕಮ್ಮೆಲರ್ ತೀಡುಗುಂ (297). ತೀಡು, ಎಲೆ ಗಂಧವಾಹ! (153. 272). See Cpr. 2, 83; 4, 30; 8, after 4; Abh. P. 7, 147; 12, 28; Grj. 8, 41; Rām. 2, 7, 8; Rāv. 12, 23; C. Bp. 4, 7; J. 8, 5; 25, 1. 3, to touch, as with the fingers (or = ತೀಡು 2?). ತೀಡಿದರೂ ನೋಡನು ಅನ್ವೇಷನು ರೂಪವ (Prv.).

ತೀಡು tidu. 2. To press, to squeeze (J. 8, 48), to rub (ನಿರೀಕ್ಷನ Śmd. Db., probably ನಿರೀಕ್ಷನ; ಧಾವನ Mr. 339; J. 25, 8; cf. ತಿಕ್ಕು, ಸೀಡು; T. ತೀಡು, to rub and clean, the wall, a bouse, etc.); to rub out, as fire (ಸೇವ. 3, 19); to rub with the finger, as snuff, etc. (My.); to rub clean, to scour (My.); to rub or

smear on, as unguents on the body (My.; cf. ತಿರು 1); to whet, to sharpen (My.; T. ತೀಟ್ಟು; M. ತೀಡು, to rub, smear; to polish, sharpen, cf. ತೀ 2); to make sharp, keen or full of wit (J. 30, 18), to increase (38, 18); to rub out, i. e. to kill by pressing and rubbing with the finger, as insects (My.); to apply a wipe or blow with the palm of the hand (My.), or with a blast (J. 22, 42); to smooth a twisted cord (J. 12, 46; 20, 8; 23, 38; 25, 31; My.; Si. 287; T. ತೀಡು).

ತೀಡ್ತಿ titē. = ತೀಟೆ. (C. 1, 2; Rāv. 5, after 55; see ನಾಲಗೆ.).

ತೀಡ್ತಿ tin. Three (Mbr. ತೀನ). — ತೀಡ್ತಿರಾ. (Three-thirteen, i. e.) dispersed in every direction (My.; Mbr. ತೀನತೀರಾ).

ತೀನಾಳಿ tināli. = ತೀನಾಳಿ, ತೀನಾಳಿ, ತೀನಾಳಾಳಿ. A glutton (ಕೂದ್ಲಿವೆಗ ಸಿ. 48; Kk. 38, o. r. ತೀನಾಳಿ; ಭಕ್ಷಕ, ಭಕ್ಷಕ, ಅದ್ವರ Hā., Nr. 6; ಭಕ್ಷಕಾರ, etc. Mr. 231).

ತೀನಿ tini. Food (of every description, My.; T., Tೆ.; M. ತೀನ); eating. ಗಡ್ಡೆಗೆ ಗಡ್ಡೆ ತೋಡುವ ಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೀನ ಕಲಿಸ ಬೇಡ (Prv.). See ಹೆಬ್ಬೇನ; Prv. 8, ತೀನ.

ತೀನಿಹಾಳಿ tinihāli. = ತೀನಾಳಿ. (Nr. a).

ತೀನು tinu. A stake used to support fences or hedges (My.).

ತೀಬು tibū. The clove tree; cloves (ಲವಿ, ಲವಂಗ, ದೇವಕುಸುಮ Mr. 143; Tೆ. ತೀಬು, T. ತೀಬು, sweetness, taste, relish; cf. ಸೀ 1).

ತೀರ್ tir. = ತೀರು 1. To be finished, to come to an end, to end, to cease; to be done, to be accomplished, to be brought about or effected; to be possible to be accomplished (ಸಿಕ್ಕತಿ Śmd. Db.; ಬೀ Bbn. 21, 33; My. as ತೀರು; Tu., T., Tೆ., M. ತೀರು); to be cured, as a disease (Bp. 48, 32; T.). 2, to cease to live, to die (Bp. 48, 18; My., Tೆ. as ತೀರು). 3, to be paid, discharged, liquidated (My., Tೆ. as ತೀರು); to be settled, decided (My. as ತೀರು). P. p. ತೀರ್ದು. ತೀರ್ದಂ (Śmd. 50). ನಿನಗೆ ಎನಗೆ ತನಗೆ ತೀರ್ಗುಮೆ ಹನುಮನ್ನನ ಕತ್ತಿ ಸಾಹಸಂ ರಿಪ್ಪವಜಯಂ? (178). ನಿನ್ನಿಂ ತೀರದ ಕಟ್ಟು ಮದು ಇನ್ನೆನಗೊಪ್ಪುಣ್ಣೆ? (Rāv. 5, 132). See Cpr. 3, 67; 5, 83; 8, 51; Bp. 16, 19; Mr. 2; J. 1, 5; 3, 25; 13, 11; 27, 50. Cf. Sk. ತೀರಿತ.

ತೀರ್ tir. = ತೀರು. An arrow (Mbr., H. ತೀರ). — ತೀರ ಕಮಾನ. Arrow and bow (Si. 280; Br.).

ತೀರ tira. = ತೀರು 2, etc. 2, = ತೀರ 8. ತೀರು 1. — ತೀರಗ ಡಿ. -ಕಡೆ. End, completion (ಅನ್ತ, ಸಮಾಪ್ತಿ G.; My.). 2, leisure (My.).

ತೀರ tira. A shore, a bank; margin, brink, edge; the brim of a vessel. See ಒತ್ತು, ಕರೆ. ತೀರಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಮೇಲೆ ತೆರೆಯ ಧು ವೇ? — ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಮರಕ್ಕೆ ನೀರು ಯಾತಕ್ಕೆ? (Prva.).

ತೀರತ tirata. Tbh. of ತೀರ್ಥ. (My.).

ತೀರದು tiradu. An adverb with final ಅದು. (33 ದು Śmd. 389, o. r. in Mdb. ತೀರದು, ತೀರ್ದು).

ತೀರಪತನ tira-patana. The falling down of a bank. See ಚೂ.

ತೀರಮೆ tir-amē. (Śmd. 248). Conclusion, termination; fulness (Abh. P. 1, 103).

ತೀರಿ ttri. A kind of arrow, three-fourths of which consists of reed and a fourth part of iron; a sort of bow (see ತಿರುಲ).

ತೀರಿಕೆ tirikē. = ತೀರ್ಕೆ. Conclusion, end (My.); settlement, decision (My.). 2, leisure (My.; Tē.).

ತೀರಿತೆ ttrita. Finished, settled, completed, adjudged, decided according to evidence (Sk.).

ತೀರಿಸು tirisu. = ತೀರ್ಪು. To finish; to accomplish, to carry out, to execute; to fulfill; to settle, to decide; to remove, to clear off, to liquidate, to pay (My.). See B. 3, 28, 124; ಉಪ ಕಾರ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಕೆಯ್ಯಡ, ದಾವೆ, ನ್ಯಾಯ, ಬಡ್ತಿ, ಮುಯ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಯ್ಯ, ವ್ಯಾಜ್ಯ, ಸಿಟ್ಟು, ಹಗೆ.

ತೀರಿಸುವಿಕೆ tirisuvikē. Finishing, etc. (My.).

ತೀರು tiru. 1. = ತೀರ್. (C.). P. p. ತೀರಿ. ಕಾಂಕ್ಷೆ ತೀರಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವಿಕೆ (ತೃಪ್ತಿ Śi. 817). ತೀರಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಸಾತಿ 424). ತೀರಿದುದು ತಮದೊಬ್ಬಳೆ (Rām. 14, 1). ಹೊನ್ನು ಹಣ್ಣು ರಿಣವು ತೀರಿವಾ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣು ಪಾಲ್ (Sp.). ಅವನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವನಾದಾಗ ಅವನ ತನ್ನ ತೀರಿದನು (B. 3, 28). ಇವರ ತನ್ನ ತೀರಿದನು (4, 3). ಅತ್ತೆ ತೀರಿದದ್ದಿನಿಂದ (4, 139). ತೀರದ ಕಾರ್ಯ ಹಾಡಿದರೂ ಆಗದು.—ತೀರಿದ ಅದಿಗೆ ತಿರಿಗಿ ಬಯಸಿದರೆ ಬಡ್ತಿತೇ? (Prva.). See B. 1, 11; 3, 3, 60; 4, 50; ಮಜ್ಜಾಸಾರ.—ತೀರ. So that (anything) is completed: fully; thoroughly; quite; very (My.). ಮಂಗಳರು ತೀರ ಮನುಷ್ಯನ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ (B. 1, 13). ಇವರಿಗರು ತೀರ ಸಣ್ಣವು (2, 8). ಅವನ ಹಣ್ಣು ತೀರ ಹಾಗಲಹಣ್ಣು ಆಗಿದ್ದಾಳೆ (2, 38). ಆ ಪ್ರಾಣಿ ತೀರ ಕುರುಡನು (3, 89). ತೀರ ಬಡವನು (5, 124). ತೀರ ತುಸು ಹಣ (5, 216). ತೀರ ಸಣ್ಣ (ಅಣು G.). — ತೀರಾ. = ತೀರ. ದಾಲವು ತೀರಾ ಸಣ್ಣದು (C.; B. 3, 108).

ತೀರು tiru. 2. = ತೀರ, ತೀರ್. Conclusion, end. 2, settlement (M.); arrangement, establishment (Tē.). 3, finish: beauty (Tē. ತೀರು, ತೀರು; Tē. ತೀರು, ತೀರು, to be adorned; T. ತೀರು, to adorn): manner, mode: peculiar temper or habit (My.; Tē.). ಅವನು ಒಂದು ತೀರಿನ ಮನುಷ್ಯ (My.). — ತೀರುಗಡೆ. -ಕಡೆ. = ತೀರಗಡೆ. (My.; ಸಮಾಪ್ತಿ G.). — ತೀರುವಡಿ. = ತೀರುಪಾಟು. (My.; Tē. ತೀರುಬಡಿ). — ತೀರುಪಾಟು. Leisure, opportunity (My.; Tē. ತೀರುಪಾಟು). — ತೀರುಮಾನ. = ತೀರ್ಮಾನ. Conclusion, completion (My.; Tē.; T. ತೀರ್ಮಾನ); settlement, decision, sentence (My.; Tē.; T.). — ತೀರುಮಾನಿಸು. To complete, finish (R.); to define, to determine, to decree (T. ತೀರ್ಮಾನ); to decide (My. = ತೀರ್ಮಾನಿಸು).

ತೀರು tiru. = ತೀರ್. An arrow. ತಿಳಿದು ಬಡ್ತಿತೇ ತೀರು ದಾವೆ! (Prv.). 2, a bar; a prop; a lever (Mhr.); a rafter of a roof (My.).

ತೀರುಕಣಿ tirukani. = ತೀರ್ಕಣಿ. End, termination. 2, the state of being discharged; the state of being expended, disbursed or spent. ಅರ್ಥದ ತೀರುಕಣಿ (ಅರ್ಥಾವಗಮ, ವ್ಯಯ, ವೆಚ್ಚ Nr.).

ತೀರುವಿಕೆ tiruvikē. = ತೀರ್ವಿಕೆ. Ending, etc.; the state of being settled or decided. ನ್ಯಾಯತೀರುವಿಕೆ (G. 244; My., also ನ್ಯಾಯದ).

ತೀರುವೆ tiruvē. = ತೀರ್ವೆ. Dues, fees, toll, custom tax (My.; Tē.).

ತೀರೈ tir. ತೀರೈ. To take mouthfuls, to devour (ಕುಳಿಸಿ Śmd. Dh.; M. ತೀರೈ, to cram; to force down, e. g. down the throat; see ತಿಮ್ಮು 2, ತೀವು).

ತೀರೈ ತಿರೈ. The worms (a disease, My.; T.). — ತೀರೈ ಹುಯ. = ತೀರೈ. (My.).

ತೀರ್ tir. = ತೀರು 2. — ತೀರ್ಪಡಿ. = ತೀರುವಡಿ. Leisure (My.). 2, settlement, decision (My.; M.). — ತೀರ್ಮಾನ. = ತೀರುಮಾನ. (My.). — ತೀರ್ಮಾನಿಸು. = ತೀರುವಾನಿಸು. To settle, to decide (My.; T.).

ತೀರ್ಕಣಿ tirkanē. = ತೀರುಕಣಿ. (ನಿವಾಸ HIA.). ಯಜ್ಞದ ತೀರ್ಕಣಿ (ಯಜ್ಞಾನ್ತ, ಅವಧ್ಯ ಹIA.).

ತೀರ್ಕೆ tirkē. = ತೀರಿಕೆ. (My.).

ತೀರ್ಪು tirē. = ತೀರ್ಪು, ತೀರಿಸು. To finish, etc. (ನಿವೃತ್ತಿ Śmd. Dh.; Ūpr. 5, after 121; 6, after 99; 7, 25; 7, after 154; Bp. 60, 33; Tē.). 2, to remove, etc.; to remove, as a sickness, to cure (ಸಂಹರಿಸು Kk. 68; Śm. 51; Bp. 89, 24; Tē.); to destroy (Grj. 10, 111).

ತೀರ್ಪು tirpa. Passed across or over, crossed; floated; spread; surpassed. See ಅಮ, ಅ-, ಉತ.

ತೀರ್ಥ tirtha. = ತೀರತ. A passage, a ford; a landing place at a river's side; the stairs of a landing place (ಸೋಪಾನ Nn. 48). 2, a holy place in the vicinity of streams or springs; a holy place (ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ 48; ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ Mr. 532). 3, any piece of water (ಅವಗೆ, ನದಿ, ತಟಾಕ, ಕೆಲಸಿ, ಕೂವೆ, ಬಾವಿ 48; ನದಿ ಬಾವಿ ಕೆಲಸಿಗರ್ 532); sacred water. 4, a part of the hand dedicated to a deity. 5, a sacred object; sacred science; a school of philosophy (ದರ್ಶನ, ಪದ್ಧತಿಸನ, ಅದು ದರ್ಶನ 48, o. r. ಪದ್ಧತಿಸನ; ಸನ್ನಪದ್ಧತಿಸನಂಗರ್ 532). 6, a worthy person, a fit recipient (ಸತ್ತಾತ್ತ 48); a person of a good family or race (ಅಮ್ಮಾಯ, ಸದ್ವಂಶ 48); a Brāhmaṇa. 7, a minister and seventeen other officers of state who are in close attendance on a king (ಅಪ್ಪಾದತಾಮಾತ್ಯರ್, ಮನ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಮನ್ರಿ ಪ್ರಧಾನರ್ 48; ಮನ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಪದಿನೆಂಟು ಪ್ರಧಾನರ್ 532). 8, an ascetic (ಮುನಿ, ಯತಿ 48). 9, a learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ 48). 10, a Jina (48). 11, a virtuous wife (ವತಿವ್ರತ 48). 12, a religious teacher, a guru. 13, the pudendum muliebre (ಭಗ, ಯೋನಿ 48; ಕಾನ್ತೆಯರ ಯೋನಿ 532). 14, a flag, a banner (ಪತಾಕೆ 48). ತೀರ್ಥಕ್ಕಿನ್ನ ತೀರ್ಥವಿಲ್ಲ, ಪಾರ್ಥಗಿನ್ನ ದೊರೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). See Sp. s. ನಡೆ 2.

ತೀರ್ಥಕೆ tirthaka. Holy, sacred; an ascetic Brāhmaṇa; N. of a nāga.

ತೀರ್ಥಕರ tirtha-kara. An Arhat, a Jina (Sk.; also: ತೀರ್ಥಕರ). See Nn. s. ಅನನ್ತ; Ūpr. 7, 6.

ತೀರ್ಥಜಲ tirtha-jala. Water of a holy place. 2, water in which a worthy man's feet have been washed (Grj. 4, 39; V. 14, 53).

ತೀರ್ಥವಾದ tirtha-pāda. One whose feet are sacred: a title for a venerable man (My.).

ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ tirtha-yātrē. A visit to any sacred bathing place or shrine, a pilgrimage. (J. 17, 49; My.; B. 4, 155).

ತೀರ್ಥಯಾನ tirtha-yāna. = ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ. (Ūpr. 4, 17).

ತೀರ್ಥರೂಪ tirtha-rūpa. One whose form is sacred: a title for a venerable man (My.; B. 4, 87).

ತೀರ್ಥವಿಧಿ tirtha-vidhi. The rites to be observed at a place of pilgrimage. (My.).

ತೀರ್ಥಪ್ರಾಧ್ವ tirtha-śrāddha. Funeral ceremonies performed with water, (sesamum seed, and sacrificial grass, My.); funeral ceremonies observed at a place of pilgrimage (My.).

ತೀರ್ಥಸಮ್ಮಾನೇ tirtha-sambhāvanē. The reception of water with which a guru's or another worthy man's feet or an idol have been washed and the offering of presents for it, on festive occasions (My.).

ತೀರ್ಥಸ್ವರೂಪ tirtha-svarūpa. = ತೀರ್ಥರೂಪ. (My.; B. 4, 87).

ತೀರ್ಥಾಮ್ನು tirtha-amhu. = ತೀರ್ಥಜಲ No. 1. (Cpr. 8, 106).

ತೀರ್ಪು tirpu. Settlement, decision, sentence (My.; B. 4, 93, 169).

ತೀರ್ವಿಕೆ tirvikē. = ತೀರುವಿಕೆ. ನ್ಯಾಯತೀರ್ವಿಕೆ (G.; My.; B. 5, 263).

ತೀರ್ವೆ tirvē. = ತೀರುವೆ. (My.; Si. 266; T.).

ತೀವರ tīvara. Tbh. of ತೀವ್ರ. (My.; Tē.).

ತೀವ್ರ tivu. To become full; to abound; to spread (v. i.; ಪೂರಣā Śmd. Dh.; ಇದಿಹಿ Ōt. 11, 86; cf. ತಿಪ್ಪೆ, ತಿಮ್ಮು 2, ತೀವ್ರ, ತೆವುಳ್ಳ; T. ತೆಗುಳ್ಳ, ತೆವಿಟ್ಟು, ತೆವಿಳ್ಳ, to be full, abound; ತೆವಳ್ಳ, to increase, v. i.; ತಿಮಿರ್, to grow, increase; ತೆವಿಟ್ಟು, M. ತಿವಿಟ್ಟು, to fill or press or stuff in; T. ಕೆದುಮು, ಕೆದುವು, to be full; see s. ಕೆಯ್ 5). ಇತಿರೋದಿಯಂ ತೀವಿ ನಾಲ್ಕೆ ಸಗಂ ಸೂಸಿ (Śmd. 79). ಹೊತ್ತು ತೀವ್ರ ವದು (ಸೂತಮಾಸ, ವೈಜನನ Hlā.). ನೆಲೆಯ ತೀವಿದ ಉಪರಿಗೆ (ಸಾಧ, ಸುಧಾಧವಲಿತ Mr. 193). ಪಡೆ ತೀವಿದ ಬಣ್ಣ (ಮಾನ್ವಣ್ಣ Kk. 25). See Ūpr. 1, after 101; 1, 102; 3, 99; 7, 141; Grj. 4, 28, 42; Bp. 28, 6; 32, 55; 38, 47; 43, 81; 50, 4, 28; 55, 14; 59, 58; Rāv. 2, 37; 6, after 11; 13, after 70 & 80; 13, 90; J. 1, 1; 17, 21; Prll. 3, 3; ಸೊಮ್ಮುದೀವು. 2, to fill (v. t.), etc. ಧುವನಮುನ್ ಆವಗಂ ಪರಿದು ತೀವಿದ ತಣ್ಣದಿರ್ಗರ್ (Lilv. 3, 7). See Ūpr. 2, 39; Bp. 8, 37; 12, 28; 14, 25; 57, 15; 58, 57, 68; 59, 52; Rāv. 13, 76; J. 13, 10, 17; 22, 4; 28, 5, 47; ದೇವದೀವು. — ತೀವೆ. So that (anything) abounds, o. o. ಧನಧಾನ್ಯಂ ತೀವೆ ಧನ್ಯಾರೋ (Śā. 96). 2, abundantly, greatly, etc. ತೀವೆ ಸೊಗ ಸೊಗಿಸಿ, ನಲಿ ನಲಿದು, ಮೊರೆ ಮೊರೆವ ಭೃಂಗಾವಳಿ (J. 3, 37).

ತೀವ್ರ tīvara. = ತಿಪ್ಪೆ, ತೀವರ. Stroug, severe, violent, rough (ನಿಪ್ಪುರ Nu. 57); fierce; sharp; hot; impetuous; rash, quick; excessive, much, unbounded. — ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become impetuous or quick (My.).

ತೀವ್ರತೆ tīvatē. Impetuosity, ardor, haste (Grj. 6, 11, 48); the flight of an arrow (ದೀಪ್ತಿ, ವೇಗ, ಅವಿನ ಬೇಗ Hlā.); exceedingness.

ತೀವ್ರತ್ವ tīvatva. Violence, impetuosity, ardor, haste, daring. See ಕಡುಕೆಯ್.

ತೀವ್ರಬುದ್ಧಿ tīva-buddhi. A fierce, ardent disposition; a keen mind. (My.).

ತೀವ್ರವೇದನೆ tīva-vēdanē. Sharp pain, agony.

ತೀವ್ರಾಸ್ತ್ರ tīva-āstra. A discus or thunderbolt (ವಜ್ರ Nn. 119).

ತು tu. 1. = (ಅತ್ತು 2, ಇತ್ತು. ಉತ್ತು). ತ್ತು. ದು 1. A termination of the third person singular neuter of the imperfect, e. g. ಅಯ್ತು, ಹೋಯ್ತು, ತನ್ತು, ಬನ್ತು (C.). 2, a form of the demonstrative pronoun

neuter (said to form adjectives, Śmd. 95), e. g. ಬಳ್ಳೆತು, ಮೆಲ್ಲೆತು, ಬೆಟ್ಟೆತು (95), ದಟ್ಟೆತು, ತೋರಿತು, ನೇರಿತು, ಕೂರಿತು, ಉದ್ದೆತು, ಸುಡ್ಡೆತು, ತಣ್ಣೆತು, ಬಣ್ಣೆತು, ಗುಣ್ಣೆತು, ಅಗಲೆತು, ದೊಡ್ಡೆತು, ಬಲ್ಲಿತು, ಬಣ್ಣೆತು (96), ಎತ್ತೆದ್ದು, ಆರ್ತು (181), ಎನ್ನು (199), ಉನ್ನತು (Śā.).

ತು tu. 2. = ದು 2. A termination of the P. p., e. g. ಸೋಲ್ಲು, ಪೋಲ್ಲು, ಕದ್ದು, ಉದ್ದು (Śmd. 288).

ತು tu. 3. = ತನ 1, ತೂ 1. (My.).

ತು tu. But, on the other hand; indeed; pray! well! (ಆಹ, ಇದು ತಪ್ಪದು ಎನ್ನುವುದು, ಬೆದಗಂ ನುಡಿದ ಗಾಡು Mr. 536).

ತುಕ tuk. Offspring, children.

ತುಕರ ತುಕಾರ. = ತುಕಾರ No. 1. (My.).

ತುಕಡಿ ತುಕಾಡಿ. = ತುಕಡ, ತುಕ್ಕಡ, ತುಕ್ಕಡಿ. A bit; a bit of bread, etc.; bread in general; a detachment from a body; a party (Mhr., H. ತುಕಡಾ, ತುಕಡಿ; Si. 284; Ūb. 136). ತುಕಡಿ ಯಲ್ಲದವಗೆ ತಕ್ಕಡಿ ಯಾಕೆ? (Prv.). 2, a division, a district, a province (My.; Br. ತುಕಡಿ, ತುಕ್ಕಡಿ; M. ತುಕ್ಕಡಿ).

ತುಕಲಿ tukali. — ತುಕಲಿಗಡ. A large leguminous shrub with pinuate leaves, Albizzia amara Boiviu. (? Z.). ತುಕಾರ tu-kāra. The syllable ತು (Śmd. 95, 145, 183).

ತುಕಾರಾನ್ತ ತುಕಾರ-ānta. A term with final ತು (Śmd. 119).

ತುಕ್ಕ ತುಕ್ಕಾ. = ತುಕ್ಕು 2. ತುಕ್ಕ ಹಿಡಿದ ಖಡ್ಗ ಮಿಕ್ಕದವನಿಗೂ ಆಗದು (Prv.).

ತುಕ್ಕರ ತುಕ್ಕಾರ. = ತುಕಡ. (My.).

ತುಕ್ಕಡಿ ತುಕ್ಕಾಡಿ. = ತುಕಡಿ. (My.; see s. ತುಂಗಡಿ). ತುಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಕ್ಕಡಿದಾರ ಸೇರಿ, ತುಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲ ಸುಡಿಸಿದ (Prv.).

ತುಕ್ಕಡಿದಾರ ತುಕ್ಕಾಡಿ-ದಾರ. The headman of a district (My.).

ತುಕ್ಕಾ ತುಕ್ಕಾ. — ತುಕ್ಕವಯ್ಯ. N. See Prv. s. ನಮ (where the Mhr. poet ತುಕ್ಕಾರಾಮ is meant).

ತುಕ್ಕು tukku. 1. To crowd, to throng, to come en masse. (Cf. ತುಮಕು, ತುಮಗು 1). ಅಕ್ಕದಾನ್ತವರವರ ತುಮಕುಂಗಳಿಗೆ ತುಕ್ಕು ವ ಎಳೆದುಮುಗಿ ಬಳಗಂಗಳ (J. 28, 43).

ತುಕ್ಕು tukku. 2. Rust, of iron (My.; Tu.; T. ತುರು; M. ತುರುಮ್ಪು, ತುರುಳ; Tē. ತುಕ್ಕು, ತುಪ್ಪು, ತುಪ್ಪು). ಕಪ್ಪಿಣ್ಣೆ ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿಯುವದು (B. 4, 149).

ತುಗಿಲ್ tuggil. N. of a plant (ಉಗ್ರಿ Mr. 120).

ತುಂಗ ತುಂಗಾ. = ತುಂಗಿ. q. v. — ತುಂಗಗಡೆ. = ತುಂಗಿ. (My.). — ತುಂಗಮುಸ್ತ. = ತುಂಗಿ. (ಕುಟನ್ನಟ್ಟಿ, ಗೋಪುರ, ಗೋಪುರ, ಕೈವರ್ತಮುಸ್ತಕ, etc. Si. 155). — ತುಂಗಮುಸ್ತ. = ತುಂಗಮುಸ್ತ. (My.).

ತುಂಗ ತುಂಗಾ. High, elevated, lofty, prominent (ದೊಡ್ಡೆತ್ತು Ns. 26, 28); high; chief, principal (Śmd. 171); strong, passionate. 2, the tree Rottleria tinctoria Roxb. 3, N. of a river in the Mysore territory (that has very good water). ಗಂಗಾಸನ್ನ ತುಂಗಪಾನ (Prv.).

ತುಂಗಕುಡೆ ತುಂಗಾ-kuḍē. A woman with prominent breasts (Bp. 55, 15).

ತುಂಗಭದ್ರ ತುಂಗಾ-hhadra. = ತುಂಗಭದ್ರೆ. (My.). 2, a restive elephant.

ತುಂಗಭದ್ರೆ ತುಂಗಾ-hhadre. The river Tambudra in the Mysore territory, formed by the junction of the Taṅga and Bhadrē (My.; B. 4, 128; Bp. 44, 4; Si. 94). ತುಂಗಭದ್ರೆಗೆ ಮುಂಗ ಹೋದರೆ ಭಂಗಬಹೋದು ತಪ್ಪೇತೇ? (Prv.).

ತುಂಗಿ *tuṅgi*. A kind of basil or *Ocimum* (= ಅಜಗದ್ಧಿ; see ನಾವು ಬೇಳೆ).

ತುಂಗಿ *tuṅgē*. = ತುಂಗ. A grass the root of which is a fragrant bulb and is imagined to contain a pearly concretion (Tē.). — ತುಂಗಿಗಡ್ಡೆ. The bulb of *Cyperus rotundus* (ಕುಟನ್ನಟ್ಟಿ, ಗೋನದ, ಗೋಪುರ, etc. Si. 155; ಗೋಪುರ 452; ಪೀಠರ 453; My.). ನೀಳಮಾದ ತುಂಗಿ ಗಡ್ಡೆ (ಕುರುವಿನ್ನ, ಮುಸ್ತೆ, etc., ಉದ್ದಾನೇ ತುಂಗಿಮುಸ್ತೆ, ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ 162). — ತುಂಗಿಮುಸ್ತೆ. = ತುಂಗಿಗಡ್ಡೆ. (My.; Tē.). ಉದ್ದಾನೇ ತುಂಗಿಮುಸ್ತೆ, see s. ತುಂಗಿಗಡ್ಡೆ. — ತುಂಗಿಹುಲ್ಲು. The *Cyperus* grass (My.).

ತುಟ್ಟೆ *tuṭṭa*. Tbh. of ತುಟ್ಟೆ (Smd. 340), ತುಟ್ಟೆ.

ತುಟ್ಟೆ *tuṭṭa*. = ತುಟ್ಟೆ, ತುಟ್ಟೆ. Empty; void, vain; small, trifling; insignificant, contemptible; low, mean. ತುಟ್ಟೆನ ಸಂಗದ ಬಾದೋದಕ್ಕಿನ್ನಲೂ ಹುಟ್ಟೆನ ಸಂಗದ ಬಾದೋದ ವಾಸು. — ತುಟ್ಟೆ ಮಾತು ಅಡುವವನು ಹುಟ್ಟೆನನ್ನೆ ಕಡೆ (Prvs.).

ತುಟ್ಟೆಕೆ *tuṭṭhaka*. = ತುಟ್ಟೆ. Empty; void, vain; etc.

ತುಟ್ಟೆಧಾನ್ಯ ತುಟ್ಟೆಧಾನ್ಯ. Straw, chaff, blighted grain.

ತುಟ್ಟೆಧಾನ್ಯ ತುಟ್ಟೆಧಾನ್ಯ. = ತುಟ್ಟೆ. (Smd. 340).

ತುಟ್ಟೆರ ತುಟ್ಟೆರ. Inconsideration, indiscretion (My.; cf. Mhr. ತುಟ್ಟೆರ; Mhr. ತುಟ್ಟೆರ, that snaps readily; that readily breaks in and quarrels, snappish; ತುಟ್ಟೆರ, broken down, wasted, spent, unconnected). ತುಟ್ಟೆರ ಮಾಡಿದ ಹಲ್ಲು ತುಟ್ಟೆರದ ಮಾತು ಸರಿ ಮಾಡಲಾಸ (Prv.).

ತುಟ್ಟೆರಿಸು ತುಟ್ಟೆರಿಸು. To be inconsiderate or indiscreet (Bh. 7, 15, 10; 7, 16, 34; 7, 19, 27; My.).

ತುಟ್ಟೆ *tuṭṭi*. The lip (ಅಧರ, ದನ್ನಡ್ಡದ, ಒಪ್ಪ, ದನ್ನವಾಸಸ್ HIA.; Mr. 318; ಒಪ್ಪ, ಅಧರ, ರದನ್ನಡ್ಡದ, etc. Nr., Si. 213; ಅಧರ 454; ಸಮ್ಪುಮ, ಒಪ್ಪ Nn. 63; ದನ್ನಡ್ಡದ, ಅಧರ 67; Bp. 20, 11; 54, 81; J. 30, 4; C.; T. ತುಟ್ಟೆ; M. ಹೊಡಿ, ಚಿರ, ಬುಣ್ಣು; Tu. ದುಡಿ). ಹಳ್ಳಿ ತುಟ್ಟೆ (ಹೊಡಿ, ತುಟ್ಟೆ Si. 178, only in Si.). ತುಟ್ಟೆಗೆ ತುಟ್ಟೆವಲ್ಲ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಪಂಡಾರ್ತಿ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ. — ತುಟ್ಟೆ ಸುಮ್ಮನಿರದೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಸುಮ್ಮನಿರದು. — ತುಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಮರದ ಘೋಷನ ಯಾಕೆ? — ತುಟ್ಟೆ ಮಾಡಿದ ಹಲ್ಲು, ಮರಾ ಮಾಡಿದ ಕಮ್ಮ. — ತುಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ. — ತುಟ್ಟೆನ ದಾ! ಎನ್ನರೆ ತುಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟಿನನ್ನೆ. — ನುಂಗ ದಾರದ ತುಟ್ಟೆ ತುಟ್ಟೆ ಮಾಡಿದ ಹಲ್ಲು ಸಮ (Prvs.). See Prv. s. ತುಟ್ಟೆರ.

ತುಟ್ಟೆ *tuṭṭi*. = ತುಟ್ಟೆ q. v., (ತುಟ್ಟೆ 2). — ತುಟ್ಟೆ ತುಡಿ. The very end (My.; Tē. — ತುಡಿ).

ತುಟ್ಟೆ *tuṭṭi* (Thh. of ತುಟ್ಟೆ?). Dearness, excess of price; dear; dearly, at a high rate (ಅನರ್ಥ G.; C.; Tē. ತುಟ್ಟೆ, loss, failure in mercantile profits). ಅವರು ಲವಂಗವನ್ನು... ತುಟ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (B. 8, 13). ತುಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ ಮಾದಿ, ಬಹಳ ಹಣ ಗಳಿಸಿದರು (8, 63). ಕೇಶರವು ತುಟ್ಟೆ ಇರುತ್ತದೆ (8, 107). ಅವರು ಅಗ್ಗವಾದಾಗ ಕಾಯಿ ಕೊಣ್ಣು, ತುಟ್ಟೆಯಾದಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (5, 102). ತುಟ್ಟೆಯಾದಾಗ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಟ್ಟಿಗಾದ (Prv.).

ತುಟ್ಟೆಸು *tuṭṭisu*. Strength to be diminished, impaired, or lost; to decrease in power (ಶಕ್ತಿ ಕ್ಷಯ Smd. Dh.; cf. ತುಡಿ 3?); to grow less (Bh. 3, 13, 48). ತುಟ್ಟಿಸಿದಂ (Smd. 273).

ತುಡಗ *tuḍagu*-2. = ತುಡುಗ, q. v. (ತಡ್ಡರ Ḍb.; B. 5, 125; My.). ಅನೆ ತಾ ತುಡಗಾಗಿ, ಜ್ಞಾನಿ ಮೂರ್ಖನುಮಾಗಿ, ಭೂನಾಥ ಬಾರನಾದರೆ ಮಾಡುವುದು ಮಾನವರಿಗವೆ? (Sp.).

ತುಡಗತನ *tuḍagataṇa*. = ತುಡುಗತನ, q. v. (My.).

ತುಡಗಿ *tuḍagi*. = ತುಡುಗ. A female thief (My.).

ತುಡಗು *tuḍagu*. = ತುಡುಗು, q. v. (My.). ತುಡಗ ಮಾಡಿದ್ದು (ಮೂನಿತ G.).

ತುಡಗಿ *tuḍagē*. = ತುಡಿಸಿ, q. v.

ತುಡಿ *tuḍi*. = ತುಡು. A stolen thing (J. 6, 53).

ತುಡಿಕು *tuḍiku*. = ತುಡುಕು 1, etc. (B. 5, 31).

ತುಡಿಕೆ *tuḍikē*. A fruit store-house (My.).

ತುಡಿಗಿ *tuḍigē*. = ತುಡಿಸಿ, ತುಡುಸಿ, (ತೊಡ 1), ತೊಡಿಸಿ, ತೊಡಿಸಿ, ತೊಡುಸಿ (Putting to or on; that is put on): certain clothing or dress; an ornament. ತುಡಿ ಗೆಯಂ ತೊಟ್ಟಂ (Smd. 156, o. r. ತುಡಗಿಯಂ). See ಅಂಗದುದಿಗಿ, ಉಕ್ಕುದಿಗಿ, ಕವಿದುದಿಗಿ, ಚಿತ್ರದುದಿಗಿ.

ತುಡಿಯಿಸು *tuḍiyisu*. = ತುಡಿಸು, ತೊಡಿಸು 1. To put on another (Riv. 13, after 59).

ತುಡಿಸು *tuḍisu*. = ತುಡಿಯಿಸು, etc. To cause to put to or on. 2, to put on another (Ḍpr. 5, 119; 6, after 64; Bp. 56, 5).

ತುಡು *tuḍu*. 1. (Smd. 91). = ತೊಡು 1. To join, to put to or on; to put (the arrow) on (the bow); to put on, as ornaments or clothes adapted to the body, e.g. a jacket, trousers, etc. (ತರಸನ್ನಾನ Smd. Dh.; ಕಣಿಯ ಸನ್ನಾನ Smd. 92; ಭೂಷಣಾ ವರಣ Smd. Dh.; see Thh. ಪಡ್ಡ; T. ತೊಡು, ತುವಕ್ಕು, ತೋಯ; M. ತೊಡು; Tē. ತೊಡಗು, ತೊಡಂಗು, ತೊಡುಗು; T., M. ತೊಗು, to join, be united, see ತೊಂಗರ; T. ತುಗಿರ, M. ತುಗಿರ, ತುಯಿರ, cloth, dress; cf. ತೊಗಟ್ಟು, ತೊಣೆ, ತೋಡು 4); to cover (Bh. 1, 20, 55). P. p. ತೊಟ್ಟು. ತುಡಿಯಂ ತೊಟ್ಟಂ (Smd. 156). ತೊಟ್ಟಂ, ತೊಟ್ಟಪಂ (282). ಪಸುರಂಗಿಯನು ತೊಟ್ಟನು (Bh. 3, 13, 19). ಕೂರ್ಪಾಸಮಂ ತೊಟ್ಟು (Riv. 5, 51). ಕನ ತನ್ನಕವಡಮಂ ತೊಟ್ಟು (6, after 11). ರಾಘವಂ ತೊಟ್ಟ ದಾಣದ ಮೊನೆ (J. 8, 40). See Ḍpr. 6, 36, 37; Ahh. P. 7, 81; 13, 47, 59; Grj. 1, 55; J. 83, 22; ಪೆರ್ಗಣೆದುಡು, ಪೊಗುವುಪ್ಪನ್ನಡು.

ತುಡು *tuḍu*. 2. = ತೊಡು 2. Putting on, etc. — ತುಡು ಹೊಡರ್. — ಸೊಡರ್. (Smd. 83, 204). An ornamented or trimmed lamp.

ತುಡು *tuḍu*. 3. = ತುಡಿ, ತುಡುಗು. — ತುಡುತಿನ್ನಿ. = ತುಡುಗು ರಿ. A person who makes stolen or furtive entertainments, or one who eats stolen things. ತುಡುತಿನ್ನಿ ಗಣ್ಣನಾ ಬಡತನ ವ ಬಲ್ಲಕೇ? ಕಡನ ತನ್ನಿಕ್ಕಿ, ಕುದಿಸಿ, ತುಪ್ಪವ ಬೆರೆಸಿ, ಹೊಡದು, ಕುಳ್ಳಿ ಹಳೊ! (Sp.).

ತುಡುಕಿಸು *tuḍukisu*. To cause to seize, etc. (Bp. 44, 48; 51, 56).

ತುಡುಕು *tuḍuku*. 1. = ತುಡಿಕು, ತುಡುಕು. To grasp quickly, hastily, suddenly, or firmly, to seize, to snatch, to grasp; to touch with some force, to touch (ಸತ್ತರಗ್ರಹಣ Smd. Dh.; Tē. ತೊಡುಕು, ತೊಡುಗು; T., M. ತೊಡು, to touch; cf. ತೊಡಕು 1). See Ḍpr. 7, 127; Ahh. P. 3, 35; 7, 57; Riv. 5, 41, 71; 6, 20; 9, 60; Bh. 1, 10, 37; 8, 13, 20, 27; 6, 2, 2; 8, 28, 40; J. 4, 13, 36; 8, 22; 9, 14; 13, 15; 28, 45, 46; Rām. 1, 13, 10; ಕೆಯ್ತುಡುಕು 1.

ತುಡುಕು *tuḍuku*. 2. Grasping quickly, etc. See ಕೆಯ್ತುಡುಕು 2. — ತುಡುಕುಗಾಯ. A wound that oatches or

hits (Bh. 3, 10, 52). — ತುಡುಕುಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A horse that is firmly reined (Bh. 9, 2, 44). — ತುಡುಕುಳಿ. -ಉಳಿ 3. A grasping thief (V. 38, 47). — ತುಡುಕುವೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Joint-light (Rām. 1, 16, 41).

ತುಡುಗ tudugu-as. = ತುಡಗ. A thief, a trickish, dishonest man, a rascal (ಚೌರ, ತಸ್ತರ, ಪರಾಸ್ತನಿ, ಪಟಚ್ಚರ, ಮರಿಮುಚ್ಚ, ಸ್ತೇನ, ಸ್ತೇಯಿ G.; My.). See B. 3, 38; 5, 106.

ತುಡುಗತನ tudugātana. = ತುಡಗತನ. Theft, thievishness, rascality, mischievousness (My.; ಸ್ತೇಯಿ G.).

ತುಡುಗಿ tudugi. = ತುಡಗ. (My.).

ತುಡುಗು tudugu. = ತುಡಗು, ತುಡಿ, etc. Theft, stealth, rascality, etc.; a stolen thing (ಅಧ್ಯಾಹಾರ, ಕಳವು G.; My.; B. 3, 29; T. ತುಡುಕ್ಕು). ತುಡುಗಿನ ಹಣ (ದೋಪ್ತೆ G.; My.). ಮೃದನ ಬೋನವನ ಇನ್ನು ತುಡುಗಿಂ ತಿನ್ನ ತಿವದ್ವೀರ (Bp. 24, 56). — ತುಡುಗ ಅವು. A thievish, straying cow (B. 3, 22). — ತುಡುಗ ದನ. Thievish, straying cattle (My.). — ತುಡುಗ ಮಾಡು. = ತುಡುಗು. (B. 5, 268). ತುಡುಗ ಮಾಡೋಣ (ಅಭಿಗ್ರಹಣ, ಅಭಿಹಾರ G.). — ತುಡುಗ ಮೇ. To graze stealthily (B. 3, 22). — ತುಡುಗುಣಿ. -ಉಣಿ. = ತುಡುತಿಸ್ತಿ. Who or what lives on stolen things, etc. (Bp. 40, 65; V. 14, after 81). See ನಾದ್. — ತುಡುಗುಣಿನಾಯ್. A dog that lives on stolen things or by stealth (ಪಾಟಿನಪಾದಿ Smṛ. I; Ū. II, 81). — ತುಡುಗು ಮಾಡು. To steal. ಭಂಗಾರ ತುಡುಗು ಮಾಡೋಣ (G. 306). See B. 2, 29; 3, 78.

ತುಡುಗೆ tudugē. = ತುಡಿಗೆ, etc. (ಭೂಪಣ, ಅಲಂಕಾರ, ನೇನಪ್ಪ, ಅಭರಣ Hlā.). ಕೊರಳಕ್ಕುವ ತುಡುಗೆಯೆಲ್ಲಂ (ಗೈವೇಯಕ Hlā.). See ಮೇಲುಡುಗ.

ತುಡುಂಕು tudunku. = ತುಡುಕು 1. See Ūpr. 5, 64; Rāv. 5, after 25; 6, after 11 (twice) and after 24; 8, after 125; Śāv. 1, 33; 3, 38.

ತುಡುಪು tudupu. An oar (T.); a flat wooden spoon (My., occasionally; T. ತುಡುಪ್ಪ, a stirrer, etc.; cf. ತುಡಿ 4 and see ತುಣುಕು 2).

ತುಡುಬು tudubu. A kind of drum (Tē. ತುಡುಂ, ತುಡುಮು; T., M. ತುಡಿ, a small drum; cf. ಟುಮುಕ). ತುಡುಬು ಬಡಿಯದೆ ದನೆಯ ಕೊಡುವದೇನೊ? (Dp. 148).

ತುಣಕ tunaka. = ತುಣಕು 1, ತುಣುಕು 1, ತುಳಕು 2. A fragment, a piece, a bit (ತಕಲ Ūb.; T. ತುಣಿ, ತುಣಿಕ್ಕಿ; M. ತುಣಿ; Tē. ತುಣಕ, ತುಣಯ; T. ತುಣಿ, to cut in pieces; Tē. ತುಣಿ, ತುಣುಗು, to go to pieces, etc.; ತುಣುಮು, to break or cut to pieces, to pluck, etc.; Mhr. ತುಟಕ, broken). ಹದೇ ಅದೇ ತುಣಕ (ಬ್ರಹ್ಮಕ G.).

ತುಣಕು tunaku. 1. = ತುಣಕ, etc. (ಅರ್ಧ, ಭಿತ್ತ, ಎದಲ, ತಕಲ G.; My.). ಅದೇ ತುಣಕು (ತಾಟಿ G.). ಒನ್ನು ತುಣಕು ರೊಟ್ಟಿ (B. 3, 22). ತುಣಕಾಗದನ್ನ (ಆಮಿಡ್ತ G.). — ತುಣಕು ತುಣಕು. rep. (My.).

ತುಣಕು tunaku. 2. = ತುಣುಕು 2, etc. (My.).

ತುಣಿ tuni. = ತುಡಿ 1. To tread (My.). — ತುಣಿದಾಟ. = ತುಡಿದಾಟ. (My.).

ತುಣಿ tuni. The tree *Cedula toona*.

ತುಣಿಸು tunisu. = ತುಡಿಸು. (My.).

ತುಣುಕಿಸು tunukisu. = ತುಣುಕಿಸು. To cause to shake or be agitated (My.).

ತುಣುಕು tunuku. 1. = ತುಣಕ, etc. (My.).

ತುಣುಕು tunuku. 2. = ತುಣುಕು 2, ತುಳಕಾಯಿಸು. ತುಳಕು 1 q. v., ತುಳಕು, ತುಳುಕು 1 q. v., ತುಳುಂಕು, ತುಳು. To shake or be agitated, as water (My.; T. ತುಡುಪ್ಪ, a stirrer, an oar, etc.; ತುಡಿಪ್ಪ, palpitation; M. ತುಡಿ, to splash violently; cf. ತೋನಿ, and see ತುಡುಪು).

ತುಣ್ಣು tunṇu-as. A mischievous, wicked, rascally, insolent, lewd man, a rogue, etc. (My.; B. 5, 106; M. ತೋಡ್ತ; Tē. ತುಣ್ಣಿ, ತುಣ್ಣು; T. ತುಣ್ಣುರಿಕ್ಕಾರ; T. ತುಣ್ಣುರಿ, insolence; mischief). ತುಣ್ಣುನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಣ್ಣನನಿರುವನು. — ತುಣ್ಣುನ ಮನೆಗೆ ನಣ್ಣುರು ಬನ್ನರೆ ಗಣ್ಣಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ. — ತುಣ್ಣುನಿಗೆ ನಣ್ಣುರೆಲ್ಲ ಬಣ್ಣರ ಹಾಗೆ. — ತುಣ್ಣಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ತುಣ್ಣುನ ಫಯ ವೇನು? (Prva.). — ತುಣ್ಣುಕುದುರೆ. A wicked horse (My.). ತುಣ್ಣುಕುದುರೆಗೆ ಗಣ್ಣುಲಗಾಮು (Prv.). — ತುಣ್ಣುತುಡುಗ. A wicked boy (B. 1, 13; My.).

ತುಣ್ಣುತನ tunṇakatana. = ತುಣ್ಣುತನ. (B. 3, 82).

ತುಣ್ಣುತನ tunṇātana. Wickedness, mischief, roguishness, impudence, lewdness (My.; G. 183, 184).

ತುಣ್ಣಿ tunṇi. A wicked, etc. female (My.).

ತುಣ್ಣು tunṇu. = ತುಣ್ಣುತನ. Wickedness, etc. (My.; cf. ತುಣ್ಣು 2, ತೋಣ್ಣು 2). — ತುಣ್ಣಾಟ. Wicked, etc. behaviour (My.). — ತುಣ್ಣುಮುಣ್ಣಿ. A wicked, etc. widow (My.; see Prv. s. ತಣ್ಣಿ).

ತುಣ್ಣು tunṇa. A beak; a snout; a trunk; the mouth; the point of an instrument. Cf. ತೋಣ್ಣು.

ತುಣ್ಣು ಕೇರಿ tunṇakēri. = ತುಣ್ಣಿಕೇರಿ.

ತುಣ್ಣುಂಗಿ tunṇaṅgi. = ತೋಣ್ಣುಂಗಿ, q. v.

ತುಣ್ಣಿ tunṇi. = ತೋಣ್ಣಿ, ತೋಣ್ಣು. A beak; the mouth. 2, the navel. 3, a prominent navel (ಬುಗುಡುಮೊಕ್ಕುದ್ Mr. 388). 4, a kind of gonrd (= ತುಣ್ಣಿಕೆ, etc.).

ತುಣ್ಣಿಕೆ tunṇika. Furnished with a snout or trunk; (one who brings near, see ಅಂ-).

ತುಣ್ಣಿಕೆ tunṇikē. A plant bearing a bright-red gourd. *Momordica monodelpha* Roxb. (ಹಿಪ್ಪ, ಬಿಮ್ಮ, ತೋಣ್ಣಿ Mr. 127). ತುಣ್ಣಿಕೇರಿ tunṇikēri. The cotton plant. 2, = ತುಣ್ಣಿಕೆ, the *Momordica monodelpha* Roxb. (ತೋಣ್ಣಿ Hlā.).

ತುಣ್ಣಿಕೇರಿ tunṇikēri. = ತುಣ್ಣಿಕೇರಿ No. 2. (Sk.; ತೋಣ್ಣಿ ಬಳ್ಳಿ G.).

ತುಣ್ಣಿಭ tunṇihha. Having a prominent navel.

ತುಣ್ಣಿಲ tunṇila. Having a prominent navel (or belly, ಹೊಟ್ಟೆ Mr. 388; cf. ತುಣ್ಣಿಲ). 2, speaking harshly or severely. 3, loquacious.

ತುಣ್ಣಿಸು tunṇisu. To cut or break into pieces or parts, to make piece-meal, etc. (My.; Bh. 8, 23, 42; Śāv. 4, after 6; Rāv. 8, after 120; J. 4, 44; 20, 23; Tē. ತುಣ್ಣಿಂಕು; T., M. ತುಣ್ಣಿ; see ತುಣಕ). 2, to go to pieces (Bp. 58, 56).

ತುಣ್ಣು tunṇu. 1. A fragment, a piece; a bit, a little (ಅಸ್ತು, ಲನ Nn. 65; ಗುಣ, ಲೇಕ 78; ತಲ್ಯ, ಲನ 187).

ಕಣ್ಣಿಗೆ Kk. 74; ಶಲ್ಯ Si. 407; ಜೋಡು G.; Bp. 51, 81; J. 12, 44; 22, 32, 26; B. 4, 54, 157; My.; T., M. ತುಣ್ಣು; Tē. ತುಣ್ಣು; a small piece of cloth (My.; T. ತುಣ್ಣು); the state of being small, short or petty. ತರ್ಪವಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಣು ಕರಿಯೊನೆಯ ತುಣ್ಣು (Dp. 54). ತುಣ್ಣಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ತುಣ್ಣಿನ ಭಯ ವೇನು? (Prv.). See Si. 110, 399. — ತುಣ್ಣುಕಾಲು. A mutilated, maimed leg (My.). — ತುಣ್ಣುಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. A small spark (Rām. 5, 8, 77). — ತುಣ್ಣುಗೆಯ್. = ತುಣ್ಣು ಮಾಡು. ಹವಣಿಸಿದು ಮಾಂಸಮಂ ತುಣ್ಣುಗೆಯ್ದು ಉಪ್ಪುಡುವದು (ವಲ್ಲೂರ Mr. 218). — ತುಣ್ಣು ತುಣ್ಣು. rep. (C. Bp. 11, 11). ತುಣ್ಣುತುಣ್ಣುದೊರೆಗಳು ಕೂಡಿ ಹಿಣ್ಣುಹಿಣ್ಣು ಸೈನ್ಯ ಕೂಡಿಸಿದರು (Prv.). — ತುಣ್ಣುದೊರೆ. = ತುಣ್ಣುಪಾಳೆಗಾರ. See Prv. e. ತುಣ್ಣು ತುಣ್ಣು. — ತುಣ್ಣುಪಾಳೆ ಗಾರ. A petty chieftain (My.). — ತುಣ್ಣು ಪಿಣ್ಣು. A small piece of cloth and food given as alms. ತುಣ್ಣು ಪಿಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಯಾರ ಹಂಗು ಏನು? (Prv.). — ತುಣ್ಣುಬಿಟ್ಟ. A small piece of cloth (My.). — ತುಣ್ಣು ಮಾಡು. To cut or break into pieces or parts (My.; ಎಣ್ಣೆ ಸು. G.). ತುಣ್ಣು ಮಾಡಿದರೂ ನೀರು ಒಣ್ಣಾಗದೆ ಇರದು (Prv.).

ತುಣ್ಣು tunḍu. 2. (= ತುಣ್ಣು, ತೋಣ್ಣು 2). Mischief, rascality, etc. ಬಣ್ಣಹೆಣ್ಣುತಿಯಾಗಿ, ತುಣ್ಣೊಬ್ಬ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಕಣ್ಣಿ ತಿರಗೋ ಮಗನಾದರೆ ಮನೆಗೆ ದಣ್ಣು ತನ್ನದು (Sp.). ತುಣ್ಣು ದೇವರಿಗೆ ಪುಣ್ಯಪಾಪಂ (Prv.).

ತುಣ್ಣುತನ tunḍutana. (= ತುಣ್ಣುತನ). (B. 4, 200).

ತುಣ್ಣೆ tunṇi. = ತುಣ್ಣೆ. The penis (T. ಹುಣ್ಣಿ; M. ಕುಣ್ಣೆ, ಕುಣ್ಣಿ, ಹುಣ್ಣಿ, ಹೂತ್ತು; Tē. ಹುಣ್ಣಿ, ಹುಣ್ಣಿ). See ಮಚ್ಚುತುಣ್ಣೆ.

ತುಣ್ಣೆ tunṇi. = ತುಣ್ಣೆ. (My.). ತುಣ್ಣೆಯುಣ್ಣು ರೂ ತುರುಕರ ಸಹ ನಾಸ ದೇವ (Prv.).

ತುತಿ tnti. Thh. of ಸುತ್ತಿ (Śmd. 358; My.).

ತುತಿಸು tntisan. = ಸುತ್ತಿಸು. (Bp. 5, 37; 43, 32; 61, 54; My.).

ತುತೂರಿ tutūri. = (ಅತ್ತಿರಿ 2), ತುತ್ತೂರಿ, ತುತ್ತೂರಿ. A long trumpet (My.; Tē. ತುತೂರಿ, M. ತುತ್ತೂರಿ, Mhr. ತುತ್ತೂರಿ). ತುತೂರಿಯೊಂದಿ ದರೆ ತುತುಟ ಬಣ್ಣೀತೇ? — ತುತೂರೇ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ, ತುತುಸಿ ಕೊಣ್ಣು, ಒಡಿ ಜೋಡ (Prvs.). See Prv. s. ತುತೂರಿ.

ತುತ್ತ tutta. = ತುಟ್ಟ. Another form of ತುದಿ (Śmd. 229). — ತುತ್ತತುದಿ. (Śmd. 229). The very point or end (My.). ನೆಗೆದಯ್ ಲೋಕದ ನೀರ್ದ ತುತ್ತತುದಿಯಂ ನೀಂ (229, o. r. ತುಟ್ಟ-).

ತುತ್ತ tntta. = ತುತ್ತ, ತುತ್ತ. Thh. of ತುತ್ತ. (My.).

ತುತ್ತೂರಿ tutūri. = ತುತೂರಿ. (My.).

ತುತ್ತಿ tntti. The mulberry tree, Morus Indica (Mhr., H. ತುತಿ, ತೂತಿ; B. 5, 89; ಕವಂಗು, ಪೂಗ Ch.).

ತುತ್ತಿದ tuttida. A proficient, etc. man (ಬಿತ್ತಗ, ಪ್ರೌಢ Kk. 82; ಬಿತ್ತಗ Śmd. II; cf. ತುದಿ 1 & 2 P.).

ತುತ್ತು tuttu. 1. To take by mouthfuls, to eat; to swallow (ಕಬಲನ Śmd. Dh.; Bh. 3, 6, 49; T. ತು, ತುಯ್; ತುದ್ವಿ, to fill up; to eat; ತುದ್ವಿ, to be close or thronged; to be eating; eee ತುದುಕು, ತುದುಗು 1, ತೂನ್ನು 1; cf. ತೀದಿ). ಒರ್ತುತ್ತು ಎಷ್ಟುನಂ ತುತ್ತಿ, ದೇವಗಣಕ್ಕೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗಿ ಪಾಡು (Śmd. 79).

ತುತ್ತು tuttu. 2. = ತೂತ್ತು 2. A mouthful of food, as much rice as forms a mouthful; a morsel; food (ಗ್ರಾಸ, ಕವಲ Nr., Si. 317; ಅಹುತಿ, ಕಬರ Mr. 220; ಜೀವಣ, ವಳಗ, ಕವರ Kk. 46; Śm. 59; My.; T. ತುದ್ವಿ, ತುತ್ತಿ, ತುನ್ನು, ತುಪ್ಪು, ತುಪ್ಪು, M. ಕೊಡು, food). ಬೇರ್ದ ತುತ್ತುಗಳು (ಚದು,

ಹವಿಸ Mr. 260). ತೋರ ತೋರದ ತುತ್ತುಗಣ್ ಒಡನೊಡನೆ ತಾಂ ಮಾಡುತ್ತ ಪಿಡಿದು, ... ನೀಡುತ್ತಿರಲು (Bp. 8, 15). ಎತ್ತ ಜೋದರೂ ತುತ್ತು ಹುಡುಕುವದೇ. — ತುತ್ತು ತೂಕಾ ಕೆಡಿಸಿತು. — ತುತ್ತು ಹೆತ್ತ ತಾಯಾ ನ ಮಾಡಿಸಿತು. — ತಲೇ ಮೂಡು ಸುತ್ತಿ ತಿರುಗಿದರೂ ತುತ್ತು ಬಾಯಿಲಿ. — ತುತ್ತು ಕೆಯ್ಯೆ ಬನ್ನರೂ ಮುತ್ತಿ ಬಾಯಿಗಿಲ್ಲ. — ತುತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ತೂತ್ತು ಅಗಿದ್ದಾಳು (Prvs.). See Grj. 4, 97; Bh. 1, 10, 32; V. 5, 84; J. 6, 52; B. 5, 94; ಒರ್ತುತ್ತು, ಬಲದುತ್ತು; Prvs. s. ನುಂಗು. — ತುತ್ತಂಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. = ತುತ್ತುಗೊಳ್ಳು. (Bp. 56, 21). — ತುತ್ತುಗೊಳ್ಳು. -ಕೋಳ್. -ಗೋಳ್. To take a mouthful (J. 16, 41). ಎತ್ತೊದಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತು ಕರದರೆ ತುತ್ತುಗೊಳ್ಳು ಬೇಡವೇ? (Prv.). — ತುತ್ತು ತುತ್ತ. rep. ತುತ್ತು ತುತ್ತಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣವೋ? (Prv.). See Bp. 15, 25; 33 sum.; 33, 11; 47, 40.

ತುತ್ತು tuttn. = ತುತ್ತ, etc. See ಕೂಪಾರೋದಿತ.

ತುತ್ತೂರಿ tutūri. = ತುತೂರಿ, etc. (My.).

ತುತ್ತೆ tutte. Thh. of ತುತ್ತ. (G.).

ತುತ್ತೆ tuttha. = ತುತ್ತ, ತುತ್ತ, ತುತ್ತ. Blue vitriol, sulphate of copper. 2, a stone, a rook.

ತುತ್ತೆ tutthē. The indigo plant. 2, small cardamoms.

ತುತ್ತೆ tn-tva. The syllable ತು (Śmd. 146, 183, 288).

ತುದ tnda. Striking, pricking, stinging. See ಅರುನ್, ಎ ಧುನ್.

ತುದಾ tudā. (= ಸುದಾ). Or, perhaps, however (My.).

ತುದಿ tudi. = (ತೋರ್, etc.), ತುತ್ತ. An extremity, an end, a point, a top, a tip; end (ಅಗ್ರ Śmd. 171; Nn. 82; ಅನ್ಯ, ಅನ್ಯಮ, ಅಗ್ರ, etc. Mr. 459; ಅನ್ಯ Śmd. 146 Cm.; My.; Tē. ತುದೆ, ಸುದೆ; T. ತುದಿ, ತುಯ್, ತೂಜಿ, ತೂಪಿ; M. ತುಚ್ಚ, ತುಂಜ, ತುಣ್ಣಿ, ತುಮ್ಪು, ತುಯ್ಯ). ತುದಿಯಾದುದು (ಅನ್ಯ, ಅನ್ಯಮ, ಅಗ್ರ, ಅಗ್ರಮಿ Hlā.). ಮರದ ತುದಿ (ಶಿರಸ್, ಅಗ್ರ, ಶಿಖರ Nr., Mr. 104; ಪಾಗ್ರ, etc. Hlā.; ಪಾದಪಾಗ್ರ, ಶಿಖಿ Nn. 4). ಮೊರಿಯ ತುದಿ (ಜೂಟಕ, ಕುಚಾಗ್ರ Nr.). ಬಿಟ್ಟದ ತುದಿ (ಶೃಂಗ, ವರ್ತ ತದ ಅಗ್ರ Nn. 28; ಮೇಖಲೆ 118). ಅನೆಯ ಸುಣ್ಣಲ ತುದಿ (ಪುಷ್ಕರ, ವಾರಣಾಪುರದ ಅಗ್ರ 27; ಕರಿಕರದ ಅಗ್ರ 72). ಅನೆಯ ಬಾಡೆಯ ತುದಿ (ದ್ವಿಪದನದ ಅನ್ಯ 102). ಸಣ್ಣತುಂ ಕೂರಿತುಮಹ ಧಾನ್ಯದ ತುದಿ (ತೂಕ Nr.). ಬಿಲ್ಲ ತುದಿ (ಅಟಿನಿ, ಅರ್ತಿ Si. 287). ಕೆಲಸದ ತುದಿ (ನಾತಿ, ಅವನಾನ 400). ಧುಜದ ತುದಿ (ತೋರ್ಲಲಿ, etc. Śm. 71). (ಕಣ್ಣಿ) ನಡುವಣ ಕರ್ಪಂ ಕಡೆಯಣ ಕಡುವೆಲ್ಯುಂ ತುದಿಯ ಕೂರ್ಪಂ (Śmd. 81). ಕಣ್ಣದ ತುದಿಯನ್ (the object aimed at) ಅಡಿಯದೆ ನುಡಿವುದು (Bp. 28, 38). ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು ಮುದು ವೇ ಗುಣ. — ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವ ಎಂದಿದ್ದರೂ ಕೆಳಗೆ (Prvs.). See Ch. v. 178, 179, 226; Ūpr. 2, 41; Bp. 42, 18; 45, 1; 51, 48; Rāv. 6, after 11; 13, 87; Bh. 1, 20, 55; J. 11, 14. — ತುದಿಕಾರ್. -ಲು. The extremity of the foot (ಪಾದಾಗ್ರ, ಪ್ರಪದ Hlā.; My.). — ತುದಿಕುಣ್ಣೆ. The hip, the loins (ಕಟಿ, ಕಟೀರ್ಪಕ Hlā.). — ತುದಿಕೆಯ್. The tip of an elephant's trunk (ಕರಾಗ್ರ, ಪುಷ್ಕರ Hlā.; T.). ಅನೆಯ ತುದಿಕೆಯ್ (ಕರಿಹಸ್ತಾಗ್ರ, ಪುಷ್ಕರ Nr.). 2, the extremity of the hand or arm (My.). — ತುದಿಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. To go to the extreme, to be hazardous (Rāv. 13, 12). — ತುದಿಗಾರ್. -ಕಾರ್. = ತುದಿಕಾರ್. (J. 8, 18). — ತುದಿಗಿ. -ಕಿ. The extremity or tip of the nose (Mr. 280). — ತುದಿಗುಣ್ಣು. A summit. ಬಿಟ್ಟದ ತುದಿಗುಣ್ಣು (ಕೂಟ, ಶಿಖರ, ಶೃಂಗ Si. 115). — ತುದಿಗುಣ್ಣೆ. = ತುದಿಕುಣ್ಣೆ. (ಕಟೀರ್ಪ Mr. 331). — ತುದಿಗೆ ಬರು. To be nearly ready (My.). — ತುದಿಗೆಯ್. = ತುದಿಕೆಯ್ No. 2. (My.). — ತುದಿಗೊಳಮ. -ಕೊಳಮ. To stand on tiptoe (Śāv. 2, 80). — ತುದಿಗೋಡು. -ಕೋಡು. The very point or top; the highest branch (Ūpr. 5, 47; Rāv. 13, 12). — ತುದಿನಾಲಿಗೆ. The tip of the tongue (Rām. 5, 8, 57; B. 3, 40; 5, 28). — ತುದಿನೆಲೆ. The

uppermost story of a building (J. 30, 36). — ತುದಿವದ. The highest state or dignity (Bp. 4, 63). — ತುದಿವದವಿ. = ತುದಿವದ. (Bp. 24, 19). — ತುದಿವಾಲ. The extremity or end of a tail (C.; B. 4, 36, 211). — ತುದಿ ಮುಟ್ಟು. To the end; completely (My.). — ತುದಿ ಮುಟ್ಟಿಸು. To bring to the end, to carry out, to do (a thing) completely (Bp. 6, 7; 22, 66). — ತುದಿ ಮುಡ್. The point to be broken off, to be injured (Bp. 47, 14). — ತುದಿಮೂಗು. The extremity or tip of the nose (Mr. 280; My.). — ತುದಿಮೊದರ್. -ಲು. The foremost point or part (ಅನ್ವ Mr. 516). 2, the very beginning, commencement or root (Bp. 1, 58). 3, beginning and end (J. 10, 22; 17, 60; 19, 54). — ತುದಿಮೊರೆ. The nipple of the breast (J. 16, 35). — ತುದಿಯ ಕಾರ್. = ತುದಿ ಕಾರ್. (Bp. 43, 85). — ತುದಿಯ ಕೆಯ್. = ತುದಿಕೆಯ್. (ಕರಾಗ್ರ, etc. Mr. 155). — ತುದಿಯ ಬೆರರ್. The tip of the finger (Bp. 47, 42). — ತುದಿನರೂ. To the end. ಮೊದಲಿನ್ ತುದಿನರ ಮ್ ಅಡರ್ ಲತೆ (ಅಶೋಕ Nr.). — ತುದಿನಾಲ. -ಬಾಲ. = ತುದಿ ಬಾಲ. (Rām. 5, 8, 34). — ತುದಿನೆರರ್. -ಬೆರರ್. The finger's point (Rām. 5, 8, 33; 5, 9, 7; 6, 9, 21). — ತುದಿನೆರಿಗು. The very edge or end of a garment (J. 30, 24).

ತುನ್ನುಡ್ tuntuṛ. ತುನ್ನುಡು. = (ಜಿವದು), ತುನ್ನುಡ್, (ತೂ ಸದು). Drizzling; spray; a drop (Tē. ತುಪ್ಪರೆ, ತು ಮ್ಪರೆ, ತುಮ್ಪರೆ, ತುಪ್ಪರೆ, ತೂರೆ, ತುಪ್ಪೆ; T. ತುನದರ್, ತುನದೈ, ತೂನರ್, ತೂದರ್, ತೂದ್ದರ್; M. ತೂದ್ದರ್; T., M. ತೂದು, to drizzle, etc.; ತೂಗು, ತೂವು, to be sprinkled; to scatter; to sprinkle; T. ತುಮಿ, ತುಳಿ, M. ತುಳಿ, ತುಳೈ, a drop; Tē. ತೂರು, to drizzle; see ತೂದು 3). ಇನ್ನುವಂ ಸಿರಿ ಪುಲ್ಲಗ್ರದ ತುನ್ನುಡಿಯ! (Sā. 74). See Grj. 1, 48; Bp. 13, 12; J. 6, 3; 9, 24; 28, 36; Rā. 10, after 31; Rām. 5, 8, 88. — ತುನ್ನುಡುಮುಡ್. A fine, drizzling rain, a sprinkling of rain (My.). ತುನ್ನುಡುಮುಡ್ ಯೆನ್ ತೂದಿನ ಕೆಡೆ ತುನ್ನುಡೆ? (Prv.). — ತುನ್ನುಡುಹನಿ. Small drops of water, spray (My.). — ತುನ್ನುರ್ವನಿ. = ತುನ್ನುಡುಹನಿ. (Bp. 13, 21). — ತುನ್ನುರ್ವನಿ. = ತುನ್ನುರ್ವನಿ. (ಪುಷತ್, ಪುಷತ Hlā.). ಅನೆಯ ಕೆಯ್ ತುನ್ನುರ್ವನಿ (ವಮು, ಕರಸೀಕರ Hlā.). — ತುನ್ನುರ್ವನಿ. = ತುನ್ನುರ್ವನಿ. (ಸೀವರ ರಿ. 1, 75; J. 30, 11).

ತುನ್ನುಡ್ tuntuṛi. = ತುನ್ನುಡ್, etc. (ತೀಕರ, ಅಮ್ಪುಕಣ Si. 31, only in Si.). See 59. 82. 248. 269. — ತುನ್ನುಡ್ ಮಯ್ಪು. Watery vapour, fog. ತುನ್ನುಡ್ ಮಯ್ಪುತಣ್ಣಿ (ಹಿಮಾನಿ, ಹಿಮ ಸಂತತಿ, ಮಂಜುಗುಮ್ಮು Si. 32).

ತುನ್ನ ತುನ್ದಾ. A protuberant belly; the belly.

ತುನ್ನ ಪರಿಮಾರ್ಜ ತುನ್ದಾ-parimārja. = ತುನ್ನ ಪರಿಮೃಜ. (ಅಲಸ್ಯದ ವನು G.).

ತುನ್ನ ಪರಿಮೃಜ ತುನ್ದಾ-parimārja. One who is in the habit of stroking his belly, a lazy man, a sloth.

ತುನ್ನಿ ತುನ್ದಿ. Gorbeltied, corpulent; having a prominent navel.

ತುನ್ನಿಕೆ ತುನ್ದಿಕಾ. Gorbeltied; having a large navel.

ತುನ್ನಿಭ ತುನ್ದಿಹಾ. = ತುನ್ನಿಕೆ. (Sk.; G.).

ತುನ್ನಿಲ ತುನ್ದಿಲಾ. Gorbeltied (cf. ತುನ್ದಿಲ); having a large navel. See a. ದುರದೃಷ್ಟ.

ತುನ್ನ ತುನ್ದಾ. Struck, hit; pricked; stung; hurt; injured, tormented (ಪೀಡಿತ, ನೋವು Mr. 448). 2, the tree *Credela toona* Roxb. (See ನನ್ನಿವರ್ಧನಮುತ್ತು).

ತುನ್ನವಾಯ ತುನ್ದಾ-ವಾಯ. A tailor.

ತುಪಟ ತುಪಟ. = ತುಪಟ, etc. ತುತೂರಿಯೂದಿದರೆ ತುಪಟ ಬನ್ನೀತೇ? (Prv.).

ತುಪರಿ tupari. — ತುಪರಿಬಳ್ಳಿ. A creeping plant much cultivated, *Luffa aegyptiaca* Mill. (Z.).

ತುಪಾಕ ತುಪಾಕ. = ತುಪಾಕ. (Rā. 5, 52. 59; Rā. 3, 23).

ತುಪಾಕಿ ತುಪಾಕಿ. = ತುಪಾಕ, ತುಪಾಕ. A muckket, a matchlock, a gun (My.; Br.; H. tinfang). ತುಪಾಕೇ ಹೊಟ್ಟೆಗೆರಿ ಪಿರಂಗಿ ತುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತುಪಾನ ತುಪಾನಿ. = ತುಪಾನು. (B. 5, 128).

ತುಪಾನು ತುಪಾನು. A storm, a typhoon. 2, slander, calumny (My.; Mr., H. ತುಫಾನ). ತುಪಾನು ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿ ಕೊಡ್ತರೆ ಅದೀತೇ? (Prv.).

ತುಪ್ಪ ತುಪ್ಪ. Clarified butter, ghee (ಸರ್ಪಿ, ಪೈ ತ, ಅಜ್ಜ, ಅಫಾರ Hlā., Mr. 183; ಪೈತ, ಅಜ್ಜ Nn. 24; ವಾ, ಪೈತ 124; ಪೈತ, ಹವಿಸ್, etc. Si. 316; C.; T. ತುಪ್ಪಗ, ತುಪ್ಪ, see a. ತುಪ್ಪ 2; Mr. ತೂವು). ಹೊಸ ತುಪ್ಪ (ಹೈಯಂಗವೀನ); ಹೆತ್ತ ತುಪ್ಪ (ತೀನ, ಸ್ವಾನ); ಕಾಸಿದ ತುಪ್ಪ (ತೈತ, ವಕ್ಕ); ಕರಗಿದ ತುಪ್ಪ (ಎಲೀನ, ದ್ರುತ); ಜೀನ ತುಪ್ಪ (ಸರಾಫ, ಮಾಪ್ಪ, etc.); ತುಪ್ಪದಲೆ ಮಾಡಿದುದು (ಸಾರ್ಪಿ Hlā.). ಜೀನ ತುಪ್ಪ ಬೆರಗದ ಮಧ್ಯ (ಮಧು, ಮಾಪ್ಪ, etc.); ತುಪ್ಪ ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲವೂ (ಪಯಸ್ಸು); ನನ್ನ ಕಡೆದ ಹಾಲಿನಿಂದಾದ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪವು (ಹೈಯಂಗವೀನ Nr.). ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಅಮ್ಪು ರಸಂಗಳು (ಪೈತಾದಿರಸವಂಜಕ Nn. 83). ಜೀನ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸಲ್ಲುದು (Smd. 159). ತುಪ್ಪ ಅನ್ನ ಉಣ್ಣಿಕ್ಕೆ ನಾಯಿಯಜ್ಜೇರಿ ಕೆಯ್ ತೂಕಿಸಿದ. — ತುಪ್ಪದನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಟ್ಟು, ತಿಪ್ಪೇ ಪಾಲಾದ. — ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಮುಪ್ಪ ಬನ್ನರೆ ಸನ್ನ ಕೂಡಿಸು ತ್ತದೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮುಪ್ಪ ಬನ್ನರೆ ಮಣ್ಣು ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ. — ಒಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಮಾತು ತುಪ್ಪವಿಲ್ಲದ ಊಟ. — ತುಪ್ಪದ ಆತಿಗೆ ಎಂಬಲು ತಿಪ್ಪ (Prv.). See Bp. 14, 9; 32, 30; 51, 32; 57, 18; Bh. 1, 10, 30; B. 1, 15; Prv. a. ತುಟಿ, ನೆರಮನೆ, ಪೆಟ್ಟು 2. — ತುಪ್ಪಗೆಣಸು. A good kind of ghee (My.). — ತುಪ್ಪದ ನಾಗರಾಯಿ. N. (Bp. 58, 6). — ತುಪ್ಪದಯ್ಯಮ. — ಅಯ್ಯಮ. N. (Bp. 58, 12). — ತುಪ್ಪಹೀರೆ. = ತುಪ್ಪೀರೆ. (Si. 150). — ತುಪ್ಪೀರೆ. = ತುಪ್ಪಹೀರೆ. A kind of *Luffa* (C.).

ತುಪ್ಪಟ ತುಪ್ಪಟ. = ತುಪಟ, ತುಪ್ಪಡ್, etc. Wool (My.; Tē. ತುಪ್ಪಟ), etc.

ತುಪ್ಪಟ ತುಪ್ಪಟ. = ತುಪ್ಪಟ. The plumage on some pigeons' legs (B. 3, 114), etc. ವಕ್ಷಿಯ ತುಪ್ಪಟ (ಗಡ್ಡೆ G.). See ಅಂಜಿದುವುದಿ.

ತುಪ್ಪಟ ತುಪ್ಪಟ. = ತುಪ್ಪಡ್, etc. Wool, fine, soft hair, as of cats (B. 3, 30). See ಕೊಣ್ಣು ಗುಡ್ಡವುದ್ದೆ.

ತುಪ್ಪಟ ತುಪ್ಪಟ. -ಯಿ. = ತಿಪ್ಪಡ್, ತುಪಟ, ತುಪ್ಪಟ, ತುಪ್ಪಟ, ತುಪ್ಪಟ, ತುಬಟ. A feather; the soft plumage, or down, of birds; the fine, soft hair of rabbits, etc. (ವಕ್ಷಿಯ ರೋಮ Smd. 1, Smd. 30; ಬಗದ ರೋಮ Bhn. 7; ಗಡ್ಡೆ ರಿ. 1, 66; Upr. 6. 96; 8, after 101; Tē. ತುಪ್ಪಡು; M. ತೂವರ್, ತೂವರ್, ತೂವೈ, ಜೊವೈ; T. ತೂವ; Tē. ತುಯ). ಮೊಲದ ತುಪ್ಪಟ (ಶೋಣ, etc. Nr.).

ತುಬಟ ತುಬಟ. = ತುಪ್ಪಟ, etc. (My.).

ತುಬಾರಿ ತುಬಾರಿ. = ತುಪಾಕ, etc. (My.; B. 3, 44; 5, 240; ಕೋವ G.). ಹಾಡಿಸುವ ತುಪಾಕ (ಕುತ್ತುಕೋವ G.). ತುಪಾಕ ಹಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮಂಚಿಕೆ (ತೋವು G.). ತುಪಾಕಯ ಗುಣ್ಣು (B. 4, 131).

ತುಬ್ಬು tubbu. 1. To point out a thief or to spy out a thief and make him known (ಜೋರ ಸೂಚನೆ Smd. Dh.; T. ತುರುವು, to seek; ತುರುನು, to explore, examine; T. ತುಪ್ಪ, M. ತುನಿವು, ತುನ್ಪು, search; a clue,

trace; cf. ಹೂವು 1, ತೋಡ್, and ದೋಡಲ್. 2, to be found out or discovered (Bb. 4, 4, 39; J. 30, 81).

ತುಬ್ಬು tubbu. 2. The state of being found out or detected. (ತಲ್ಲಂಛೇ ಡ ಸ್ಮದ. Dh.; Tu.). ತುಬ್ಬಾಗದ ಕಳೆವು ಮುಪ್ಪಾದ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? (Prv.).

ತುಮಕಿ tumaki. = ತುಮರಿ, ತುಮ್ಮುರು q. v., etc. (Tē. ತುಮಕಿ, ತುಮಕಿ, ತುಮ್ಮಿಕೆ). The wild mangosteen tree, *Diospyros embryopteris* Pers. (St. & Pl.).

ತುಮರಿ tumari. = ತುಮಕಿ, etc. (St. & Pl.).

ತುಮಲಿ tmala. = ತುಮುಲ. *Tumult, etc.*

ತುಮುಲ tumula. *Uproar, tumult, mingled, tumultuous and vehement combat, mêlée.*

ತುಮುಲಿ tumuli. To be enlightened (as the eye by oating, Ūpr. 4, 48), to be re-animated or re-freshed (?). ತುಮುಲಿ (ಸ್ಮದ. 49, 55).

ತುಮ್ಮೆ tumba. = ತುಮ್ಮಾ. See s. ತುಮ್ಮು 1.

ತುಮ್ಮೆ tumba. = ತುಮ್ಮ. (ಕರೇ ಕುಮ್ಮಕ್ಕಾಯಿ G.).

ತುಮ್ಮರ tumbara. = ತುಮ್ಮುರು, etc. (ತಿಸ್ತುಕ, ತಿಸ್ತಾರಕ, etc. Si. 180).

ತುಮ್ಮರಿ tumbari. = ತುಮ್ಮರ, etc. (ತಿಸ್ತುಕ Si. 484).

ತುಮ್ಮಿ tumbi. 1. = ತುಮ್ಮೆ 1, ದುಮ್ಮಿ, ದುಮ್ಮೆ. A large black bee, resembling the humble bee (ಅಳಿ ಸ್ಮದ. I; ಮುಯ್ಯಾರದಿ, ಅದಿ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಪದಿಮೆ, ಮೇಳವು ಸ್ಮದ. II, Kk. 90; ಮಧುಕರ, ಮಧುಪ, ತಿಲೇಮುಖ, ಭ್ರಮರ, ಭೃಂಗ, ಪಟ್ಟರಣ, ಪುಡಿಲಿಕ್, ಅಲಿ, etc. Hla., Nr., Si. 176; ಗುಂಗುರು G.; ಮಧು, ಭೃಂಗ Nn. 18; ಮಧುಪ್ರಿಯ 29; ಭ್ರಮರ 45; ಮಧು ವ್ರತ 68; ಅಳಿ 107; ನೆಲಬಣ್ಣುಣಿ Ūt. I, 28; ಪರಮಕವಿರುಕ I, 27; My.; T., M.; Tē. ತುಮ್ಮಿ). See ಸ್ಮದ. 152. 169. 272; Ūpr. 7, 55; Mr. 89; Jnv. 1, 13; Bh. 1, 5, 7, 9; 1, 20, 54; Rāv. 2, 39; J. 3, 25; 8, 8; 26, 5; ಎಳೆದುಮ್ಮಿ, ಕೆಮ್ಮುತುಮ್ಮಿ, ಮರುಮ್ಮಿ, ಮಹಿ, ಮಾರಿ, etc. — ತುಮ್ಮಿಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. Black bee-like ringlets (ಸ್ಮದ. 212 Mqb.); ringlets consisting of black bees (Siv. 1, 58). — ತುಮ್ಮಿನಿಮ್ಮ. -ನಿಮ್ಮ. A swarm of black bees (J. 26, 24). — ತುಮ್ಮಿನೆನ್. -ನೆನ್. A female black bee (Ūpr. 8, 98). — ತುಮ್ಮಿನೆದೆ. -ನೆದೆ. A bow-string of black bees (J. 6, 17).

ತುಮ್ಮಿ tumbi. 2. = ತುಮ್ಮೆ 2, q. v. (ದ್ರೋಣ Nr.; Tē. ತುಮ್ಮಿ). See ದೋಡ್. — ತುಮ್ಮಿಹೂ. (ಕುನ್ನ G., Ūb., siol).

ತುಮ್ಮಿ tumbl. = ತುಮ್ಮ. A kind of long gourd, *Lagenaria vulgaris* Ser. 2, the plant *Asteracantha longifolia*.

ತುಮ್ಮಿಕೆ tumbikē. Repletion, etc. (My.).

ತುಮ್ಮಿಸು tumbisu. To fill (v. t., My.). ತುಮ್ಮಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಪೂರ್ಣ, ಪೂರಿತ Si. 381). See Bh. 2, 4, 10; Bp. 46, 53; 59, 10; J. 4, 21; 9, 19; B. 5, 187. 2, to cause to fill (My.). 3, to give the male to any she-animal (My.).

ತುಮ್ಮು tumbu. 1. To become full, to be filled up; to become full or complete; to abound, to be amassed; to get plump and strong (ಪೂರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸಮ್ಪೂರ್ಣ ಸ್ಮ. 101; C.; T., M. ತುಮಲು, ತುಗರು, ತೂರು; T. ತುಮಲು also: to be close pressed together;

ತುಮ್ಮೆ, plenty; ತುಮ್ಮೆ, host; see ತುಡುಗು 1; cf. ತಿಮ್ಮು 2). ತುಮ್ಮಿದ ಹುಣ್ಣಿವೆ (ರಾಕೆ Hla.). ತುಮ್ಮಿದ ಮೆಯ್ಯನು (ಬಲವಾನ್ Nr.). ತುಮ್ಮಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕೋಡಿಲ್ಲ. — ತುಮ್ಮಿದ ಮನೆಗೆ ಉಡು ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ತಮು ತುಮ್ಮಿದುದು (J. 26, 5). See Bp. 3, 4; 32, 32; 46, 24; 47, 29, 31; 59, 17; 60, 34; Bh. 1, 10, 31, 34; J. 28, 25; Dp. 4, 5; 148, 4; Si. 39, 389. 2, to fill (v. t.). ತುಮ್ಮಲು ಪಟ್ಟಿದು (ಪೂರ್ಣ, ಪೂರಿತ Nr.; Si. 381). See Bp. 43, 26; 46, 78; 49, 22; 56, 9, 12; 59, 4, 16; Bh. 3, 18, 28; Rāv. 2, 48; 6, 11; 13, 65; Rām. 1, 18, 10; Si. 309; B. 1, 10; 8, 59. 3, to possess, as a demon. ದೇವರು ಅವನ ಮೆಯ್ ತುಮ್ಮಿ ಬಂದದೆ (My.). — ತುಮ್ಮು. So that it becomes or is full: fully, completely, all over, much (My.). See Si. 78; ಮೆಯ್ಯುಮ್ಮ; Prv. s. ಪೆಟ್ಟಿಗೆ. — ತುಮ್ಮಾ. = ತುಮ್ಮ. ನಾವು ಆತನನ್ನು ತುಮ್ಮಾ ನಮ್ಮ (B. 3, 8). ನನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮಾ ಮೇಲೆ ದೊರಕುವದಿಲ್ಲ (3, 22). ನನಗೆ ಹಿತವಾಗ ಬೇಕೆನ್ನು ತುಮ್ಮಾ ಅವೇಳೆ ಸುತ್ತೇನೆ (4, 39). ತಕ್ಕ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವರೆ ನ್ನು ತುಮ್ಮಾ ನಮ್ಮ ಕೊಡ್ತೆದ್ದೇನೆ (4, 107). ಆ ಮಾತಿಗೆ ತುಮ್ಮಾ ಬಪ್ಪ ಕೊಣ್ಣು (4, 124). ತುಮ್ಮಾ ಹೊಯ್ದರೂ ಹಮ್ಮಲು ಹೋಗದು. — ದಾಯಿ ತುಮ್ಮಾ ಮಾತು, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮಾ ಊಟ (Prv.).

ತುಮ್ಮು tumbu. 2. The becoming full, etc. — ತುಮ್ಮುಜವನ. Full, blooming youth (Rāv. 2, after 8). — ತುಮ್ಮುರಕೊಳ್ಳಿ. -ಉರ. A fire-brand in full blaze (Abh. P. 4, 39). — ತುಮ್ಮುನೆಲ. -ನೆಲೆ. The full moon (Rāv. 1, 84).

ತುಮ್ಮು tumbu. 3. = (ತೊಟ್ಟು 3), ತೊಡೆಮ್ಮೆ. The foot-stalk of a leaf, flower or fruit, a stalk (ವೃತ್ತ ಸ್ಮದ. Dh.; ವೃತ್ತ, ತೊಟ್ಟು ಸ್ಮ. 22; ವೃತ್ತ 101; ನಾಡ ಸ್ಮದ. I, o. r. ನಾಡ; ವೃತ್ತ ಕಾಯ ದೇಟು G.; B. 4, 64; My.). ವೊಗ್ಗಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತುಮ್ಮು ಇರುತ್ತದೆ (B. 8, 36).

ತುಮ್ಮು tumbu. 4. = ತೂಬು. A bore, a tube: the nave of a wheel through which the axle passes (ನಾಭಿ, ಪಿಂಡಿ ಕೆ Hla.; T., M. ತೂಮ್ಮು, perforation; a pipe or tube = ತೊಳ್ಳಿ; Tē. ತೂಮು, a bore, hole, fissure; see ತುರುವು 1, ತೊಳೆ 3). ಗಾಯಿ ತುಮ್ಮು (ನಾಭಿ Nr.). 2, an outlet, a sluice, a floodgate, a water-course (ಜಲಪ್ರಸಾರಿ ಸ್ಮದ. Dh.; ಜಲಪ್ರಸಾರ ಸ್ಮ. 101; ಕೆಡೆಯ ಕೋಡಿ G.; T., M. ತೂಮ್ಮು; Tē. ತೂಮು). See ಕೂಲುದುಮ್ಮು. — ತುಮ್ಮುವರಿಯು. -ವರಿಯು. To cause (something) to overflow a floodgate (Ūpr. 8, after 44).

ತುಮ್ಮುರ tumbura. N. of a Gandharva (Bp. 1, 48; V. 7, 58; ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಪಾಡಕಾದಿ G.).

ತುಮ್ಮುರು tumburu. = ತುಮಕಿ, ತುಮರಿ, ತುಮ್ಮರ, ತುಮ್ಮರಿ, ತೂಪರೆ, ತೂಬರೆ. The wild mangosteen tree, *Diospyros embryopteris* Pers. (*Embryopteris glutinifera* Roxb.), the fruit of which contains a powerful glue (ತಿಸ್ತುಕ, ತಿಸ್ತಾರಕ, ಕಾಲಸ್ಯನ್ತ, ಸೂರ್ಜಿ Nr.; ತಿಸ್ತುಕ Mr. 115; T. ತುಮ್ಮು; Si. ತುಮ್ಮುರು, the fruit of *Diosp. embryop.*). See ಕೆಡೆಯ; Bh. 1, 20, 48. **ತುಮ್ಮುರು tumburu.** = ತುಮ್ಮುರ (My.). — ತುಮ್ಮುರುತಿರ್ಥ. N. of a lake at Tirupati (My.).

ತುಮ್ಮೆ tumbē. 1. = ತುಮ್ಮು 1. (ತಿಲೇಮುಖ Si. 408, only in Si.). — ತುಮ್ಮೆಹುದಿ. (ಮಧುಕರ, ಮಧುಪ, etc. Si. 176; ತೂಲ 410).

ತುಮ್ಮೆ tumbē. 2. = ತುಮ್ಮು 2. The herb *Phlomis indica* Lin. (*Leucas ind.* R. Br.; ದ್ರೋಣ Si. 419;

ಶಮ್ಬುಸು Mr. 150, o. r. ಶಂಪಾಸು; T., M.; Tē. ತುಮ್ಮಿ).
 2, the very common weed *Leucas linifolia* (Z.). See ಕಾತ ತುಮ್ಮಿ, ಗಜ್ಜು, ದೆವ್ವದುಮ್ಮಿ, ಜೆದ್ದುಮ್ಮಿ.
ತುಯ್ tuy. = ತೋಯ್, ತೋಯ್ಲು, ತೋ1, etc. To be or become wet or moist (ಸಾರ್ವತ್ಯ ಸ್ಮದ. Dh., o. r. ತೋಯ್; T. ತುಮ್ಮಿ, M. ತುನೆ; T. ತೋಯ್ಲಾ, mire; ತೋಯ್ಲಾ, cultivated moist land).
ತುಯಿ tuyi. To pull, to draw, to stretch (My.; Tē. ದುಯ್ಲು, ದೂಯ್ಲು). P. ps. ತುಯಿದು, ತೂದು (My.).
ತುಯಿತ tuyita. The act of pulling, etc. (My.).
ತುಯ್ಯಲ್ tuyyal. (= ದುಯ್ಲುಲು). A dish of rice, milk and sugar (ಕ್ಷೇರೇಯಿ, ಪಾಯಸ, ಪರಮಾನ್ನ HIA., Nr.; see ತುತ್ತು 1 & 2P). — ತುಯ್ಯಲಲ್ಲಮದೇವ. N. (Bp. 37, 6).
ತುರ tura. Quick, swift.
ತುರಕ turaka. = ತುರುಕ. (B. 5, 89; My.). — ತುರಕಬೇವುಮರ. The common bead tree or Persian lilac, *Melia azedarach* Lin. (St. & Pl.; My.).
ತುರಕಿ turaki. A Turkish horse (Tē. ತುರಿಕ). — ತುರಕನಡಿಗ. A horse's trot (ಧಾರತ G.).
ತುರಗ tura-ga. Going quickly: a horse. 2, the number seven, because of the seven horses of the sun. — ತುರಗ ದಬ್ಬ. A troop of horses (Smd. 207).
ತುರಗನತಿ turaga-gati. The paces of a horse. See Mr. s. ನಾಟ.
ತುರಗನುಖಲೋಹ turaga-mukha-lôba. The iron in the mouth of a horse. See ಕೇದಂ.
ತುರಗಮೇಧ turaga-mêdha. = ಅಶ್ವಮೇಧ. (J. 25, 7; Rām. 1, 7, 24).
ತುರಗವ್ರಾತ turaga-vrâta. The troop of (the sun's) horses: the number seven (Ch.).
ತುರಗಾರೋಗ turaga-ârûdha. A horseman. (R.).
ತುರಗಾಳಿ turaga-âli. A multitude of horses (Rām. 5, 8, 59).
ತುರಂಗ tura-ng-a. 1. = ತುರಗ. A horse (ಕುದುರೆ Nn. 13. 26. 46). 2. = ತುರಗ No. 2. 3, a kind of vicôhitticitra (Kâvy. III, 2, B, 57. 60 seq.). ತುರಂಗಕ್ಕೂ ಕುರಂಗಕ್ಕೂ ಸಮವೋ? (Prv.).
ತುರಂಗ turaṅga. 2. A jail (B. 5, 162. 176. 201. 204; Mbr., Port.).
ತುರಂಗಪ್ರಾಸ turaṅga-prâsa. A kind of alliteration (Ch.).
ತುರಂಗಮ tura-ṅ-gama. A horse. 2, N. of a vṛitta (Ch.).
ತುರಂಗವಕ್ತ್ರ turaṅga-vaktra. = ತುರಂಗವದನ. (My.).
ತುರಂಗವದನ turaṅga-vadana. Horse-faced: a Kinnara. 2, Hayagrîva (My.).
ತುರಂಗವೃದ್ಧ turaṅga-skandha. A troop of horses.
ತುರಂಗಿ turaṅgi. A horseman, a rider, a groom. (Rév. 13, 85).
ತುರಂಜಿ turaṅji. (= ತೋರಂಜಿ, ದುರಂಜಿ?). A tree so called (My.; Br., H. ತುರಂಜಿ, the citron, a dry limo of large size); excellent (My.).
ತುರತ turata. = ತುರಿತ, ತುರುತ, ತುರ್ತ, ತುರ್ತು. Smartly, quickly; haste; urgency (My.; Mbr., H. ತುರೂತ, ತುರ್ತ, ತೂರ್ತ).
ತುರಾಯ turāya. = ತುರಾಯ. An ornament for the turban, of flowers, pearls, etc.; a plume, a crest, a nosegay. 2, the tufted bead of certain flowers and vegetables (Mbr.,

H. ತುರಾ; Br. ತುರಾ, ತುರಾಯ). — ತುರಾಯದ ಹಕ್ಕಿ. (ಕಲಿಂಗ, ಧೂಮ್ಯಾಟ, ಭೃಂಗ G.).
ತುರಾಯಿ turāyi. = ತುರಾಯ (My.). ನವಿಲಿನ ತುರಾಯಿ (ಶಿಖೆ, ಚೂಡೆ G.). ಜುಟ್ಟಲೆ ಎಮ್ಮೆ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿಗೆ ತುರಾಯಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 114). — ತುರಾಯಮರ. A cypress (My.).
ತುರಾಪಾಟೆ turāshāṭi. = ತುರಾಪಾಡೆ.
ತುರಾಪಾಟೀವಾಸ್ತ turāshāṭi-tivra-astra. The thunderbolt and weapon of Indra (ಇಂದ್ರನ ಆಯುಧವಹನಕ್ಕೆ ವಸ್ತ್ರ Nu. 119). ತುರಾಪಾಡೆ turā-shāh. (-shāh). Quickly overpowering: *Indra*.
ತುರಿ turi. 1. = ತುರುತಿ. (My.).
ತುರಿ turi. 2. = ತುರುತಿ. Grating, etc. 2, = ತುರುನಲು s. ತುರುತಿ. (My.). — ತುರಿಮಣಿ. = ತುರುತಿಮಣಿ. (My.).
ತುರಿ turi. 1. = ತುರಿ, ತೂರಿ, ತೂರಿಕೆ, q. v. (Sk.; R.).
ತುರಿ turi. 2. (= ತೂರ್ಯ 2). A hagle (My.).
ತುರಿತ turita. (= ತುರತ, ತ್ವರಿತ). Quickly, soon (ಅಂಜನಾ Mr. 537; My.).
ತುರಿತ turipa. = ತುರಿತ. (Abh. P. 7, 94; V. 8, 50). — ತುರಿವಂಗಿಯ. -o. To be hasty (Abh. P. 8, after 61).
ತುರಿಹ turilha. Tbh. of ತ್ವರಿತ (Smd. 354. 363. 368; ಶೇಷ Kk. 50, Sm. 61).
ತುರೀಯ turīya. Fourth; a fourth, a quarter; the fourth state of the soul in which it has become one with the Brahma or universal soul.
ತುರೀಯವರ್ಣ turīya-varṇa. Belonging to the fourth caste; a Śūdra.
ತುರೀಯಾಶೀತ turīya-atīta. An attribute of Śiva (Śiv. 2, 103).
ತುರುಕ turuka. = ತುರಕ, ತುರುಷ್ಯ. A Turk; a Mussulman; Turkish (ತುರುಷ್ಯ, ಯವನ, ಜೋನಿಗ Mr. 382; My.; T., M. ತುಲುಕ್ಕ; Si. 227). ತಿರಿ ತಿರಿಗಿ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ತುರುಕನನ್ನೆ ದೆಬ್ಬಿ ತಿನ್ನ. — ತುರುಕಮಿಣ್ಣ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಎದುರು ಹುಕ್ಕಿಯೇ? — ತುರುಕರ ಸಂಗ ಎನ್ನಿ ಗಾಡರೂ ಭಂಗ (Prvs.). See Prv. s. ತುಣ್ಣ and ತುಳುವರಸ.
ತುರುಕಿತಿ turukiti. A Turkish or Mahomedan woman (My., also ತುರುಕಿತಿ).
ತುರುತ turuta. = ತುರತ. (My.).
ತುರುಪು turupu. A "troop" (My.; Br. ತುರುಪು). 2, a tramp or winning oard (My.; H.).
ತುರುಮರಿ turumari. (= ಜೂರುಮರಿ). — ತುರುಮರಿಗಡ್ಡೆ. A plant with a yellowish flower and eatable tubers, *Habenaria marginata* Colehr. (Z.). — ತುರುಮರಿಯಲಬ್ಬ. -ಅಲಬ್ಬ. An berh, *Aerva monsonia* Mart. (Z.).
ತುರುವು turuvu. 1. = ತುರಿ 1. To hollow, to bore, to drill, to make a hole (T.). 2, to grate, to scrape, as fruits; to scrape out, as a kernel out of its shell (My.; T.; Tē. ತುರುಮು). — ತುರುಮು. That whole has been grated or scraped out (My.).
ತುರುವು turuvu. 2. = ತುರಿ 2. Grating, scraping, scraping out. — ತುರುತಿಮಣಿ. An instrument with indents on a piece of wood for scraping the kernel of a cocoanut out of its shell; a grater for reducing the kernel of a cocoanut, etc. into minute parts, snip, or powder (My.).
ತುರುಷ್ಯ turushka. An Indo-Skytbian or Turk; a Mahomedan; any foreigner, a Greek, etc. (ಯವನ, ಜೋನಿಗ

Mr. 382); Turan or Turkestan (Bp. 6, 18). 2, *olibanum*, Indian incense, the resin of *Boswellia serrata* Staokh. See Sl. 227; ರೋಮಾನ.

ತುರಿ *tura*. 1. = ತುರು 2. — ತುರುಮುನ್ನೆ. = ತುರು. (B. 3, 28).

ತುರಿ *tura*. 2. = ತುರು. P. p. of ತುರು 1, in ತುರಿ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ತುರಿಕು *turaku*. = ತುರುಕು. (My.).

ತುರಿಗು *turagu*. = ತುರುಗು 1. (J. 4, 44, o. r. ತುರುಗು).

ತುರಿಬಿ *turabi*. = ಚುರಿಬಿ, ಚುರುಬಿ, ತುರುಬಿ, ತುರುಬಿ, ತುರುಬಿ. See ಕುರಿ; ದೂರಿ. — ತುರಿಬಿಗಿಡ. An annual plant, stinging like nettles, cowhage, *Muouna prurlens* D. C. (*Dolichos prurlens* Lin.; St. & Pl. & Z.; My.; M. ಚೂರಿಯಿಟ್ಟು, ತೂವೆ; T. ದುರದಿಗೊಣ್ಣೆ, ದೂರಿಗುಣ್ಣೆ, -ಗೊಣ್ಣೆ). — ತುರಿಬಿ ಬಳ್ಳಿ. A climbing shrub, *Tragla involucrata* Lin. (St. & Pl.; T. ದೂಲಗುಣ್ಣೆ, -ಗೊಣ್ಣೆ; T. ಚೂರ; M. ಚೂರಿಯಿಟ್ಟು; M. ಚೂರಬಳ್ಳಿ, cowhage). 2, *Tragia cannahina* L. f. (Z.).

ತುರಿಸು *turasu*. = ತುರುಸು. (My.).

ತುರಿ *turi*. 1. = ತುರುಸು. (My.).

ತುರಿ *turi*. 2. = ತುರುತ, ತುರು 1. Itching; the itch; scratching (ಕಣ್ಣು, ಬುರ್ಬು, ಕಣ್ಣುಯೆ Nr.; Si. 200; My.); an itching desire, lust (My.; T. ಚೂರ, ತುರುದ್ಡು, ತುರುದ್ಡು; T. ದುರದಿ, ದೂರಿ; M. ಚೂರ; T. ಚೂರ, M. ಚುರುದ್ಡು, to scratch; M. ಚೂರಿಯಿಟ್ಟು, an itching polyp, cf. ಚೂರ). ತುರುದ್ಡು ವಗ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ತುರುದ್ಡು ವಗ ಮುನ್ನೆತ್ತವಿಲ್ಲ. — ತುರುದ್ಡು ವಗ ತುರುಸುವದು (Prva.). — ತುರುಕಟ್ಟು. Herpes, soah (ಕಟ್ಟು, ಪಾಪು, ಎಚ್ಚರಿಕೆ Si. 200). — ತುರುಕಟ್ಟು. = ತುರುಕಟ್ಟು. (My.). — ತುರುಮುಳ್ಳುಮಾನು. (ಸಹಸ್ರದಂಪ್ಪ, ಪಾರ್ವಿಣ Si. 87). — ತುರು ಹಿಡಿ. A morbid itching to seize. ಚಿಟ್ಟು ತುರು ಹಿಡಿ ವದು (ಪ್ರಸರ, ಎಸರ್ವಣ Nr.).

ತುರಿಕೆ *turikē*. Itching, stinging; scratching (My.). — ತುರಿಕೆಗಿಡ. An erect herb, the Nelligerry nettle, *Urtica heterophylla* Willd. (St. & Pl.; T. ಚೂರ).

ತುರಿಗು *turigu*. Misprint for ತುರುಗು 1 (Rā. 8, after 5).

ತುರಿಚು *turiḥu*. = ತುರುಸು. (My.).

ತುರಿಬಿ *turiḥi*. = ತುರಿಬಿ, etc. See ಬಳ್ಳಿದುರುಬಿ.

ತುರಿತ *turita*. = ತುರು 2. (My.).

ತುರಿಸಿಕೆ *turisikē*. = ತುರುಕೆ. — ತುರುಸಿಕೆಗಿಡ. = ತುರುಕೆ. (St. & Pl.).

ತುರು *turn*. = ತುರುಸು, (ತುರು 1), ತುರುಚು, ತುರುಸು. To scratch what itches, to scratch (ಕಣ್ಣು ತಿಕ್ಕರ್ವಣ Sm. Dh.; J. 5, 68; My.). ಕಿರು ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಮೇಗಲು ತುರುಸ ಬೇಡ. — ಕೊಳ್ಳು ತೆಗದು ಕೊಣ್ಣು, ತಲೆ ತುರುಸ ಕೊಣ್ಣು. — ತಿಮರು ತುರುಸಿದರೆ ಅರಸಿನ ಹಾಗೆ. — ತುರುಕೋ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ, ತುರುಸ ಕೊಣ್ಣು, ಒಡಿ ಹೋದ. — ತುರುದ್ಡು ವಗ ತುರುಸುವದು. — ತುರುಸ ಕೊಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ತುರುಸ ಕೊಣ್ಣು ವ ಉರಿ ಪಟ್ಟಾನು (Prva.).

ತುರು *turn*. 1. = ತುರು 2. — ತುರುಗಟ್ಟು. = ತುರು. (My.).

ತುರು *turn*. 2. (Sm. 59). = ತುರು 1. A cow; kine (ಗೋಧನ Mr. 187; T. ತೂವು; T. ತೂವು, ತೂವು, a orowd; a herd of cows; M. ತುರು, a heap; T. ತುರುಮು, an assembly, crowd; a flock; a clump; a row; see ತುರುಗು 2).

ತುರುಗ (ಆರ್. Bhn. 88). ತುರುವಿನ ಮುನ್ನೆ (ಪ್ರಜ, ಗೋಕುಲ, ಗೋಪು); ತುರುವಿನ ಹಿಣ್ಣು (ಗೋವುನ್ನೆ, ಗೋಧನ, ಧನ Hk.). ಜಗುನೆಯ ತಡಿಯಲ್ಲಿ ತುರುಗು ಮೇಯಿಸಿದಂ (Sm. 273). ತುರುಗು ವೆಣ್ಣೆರ ಪಾರ್ವ ಮದಿವಾಕುರ (120 Mdb.). ತುರು ಇಲ್ಲದ ಮರಕ್ಕಿನ್ನೆ ಕಡೆ (Prv.). See Bp. 58, 22; 60, 21. 22. 27. 31; ಕಾರ್, ಸಗ್ಗದುರು. — ತುರು ಕದು. dupl. ತುರು ಕದುನಿಲ್ಲದ ಊರು ನರಕಧಾಜನ (Sp.). — ತುರುಗಾಯ. — ಕಾಯ. To tend kine (J. 8, 47). — ತುರುಗಾಯ. — ಕಾಯ. A oowherd (J. 7, 80). — ತುರುಗಾಹ. — ಕಾಹ. = ತುರುಗಾಯ. (Bh. 2, 2, 78). — ತುರುಗೋ. — ಕೋ. To oatch a oow or kine. ಬೇಡರ ವೋರ ಮಸಗಿ ತುರುಗೋರ ಬದಿಸನ್ನಂ (Sm. 281, o. r. ತದಿಸನ್ನಂ). — ತುರುವಳ್ಳು. A cowpen, or a station of cowherds (ಗೋವನ ಸ.). — ತುರುವಳ್ಳುಕಾಹ. A cowherd (Bh. 2, 8, 17). — ತುರು ಮುನ್ನೆ. = ತುರುಮುನ್ನೆ No. 2. (ಗೋಕುಲ, ಗೋಪು Mr. 187, o. r. -ಮನೆ). — ತುರುಮುನ್ನೆ. A herd of kine (ತುರುಮುನ್ನೆ Sm. 38; ಹಿಣ್ಣು 96; ಪಳ್ಳೆ 79, which might mean "oowpen"). 2, = ತುರುಮುನ್ನೆ, a cowpen, or a station of oowherds (see ತುರು ವಿನ ಮುನ್ನೆ 3. ತುರು). — ತುರುಮುನ್ನೆ. — ಹಿಣ್ಣು. = ತುರುಮುನ್ನೆ No. 1. (Sm. 33). — ತುರುಹಟ್ಟು. A oowpen. ಹದಿಯ ತುರುಹಟ್ಟು (ಗೋಪುಣ); ತುರುಹಟ್ಟು ಅದ್ವಿಕದವನು (ಗೋಪುಣ್ಯ, ಗೋವಿ ನ್ನ Nr.).

ತುರು *turn*. 3. = ತರು 8. Running (see ಮುನ್ನುಡು; M. ತುರು, to gush out; ತುರು, to be opened; cf. ತೂರಿ 3 and ತರು 1; T. ತುಕ್ಕು, menstruation; ತುರು, the filth or nastiness of the body). — ತುರುಮುನ್ನೆ. = ತರು. A girl at the age of puberty, a female that has become menstruant (ನಂದೆದ ವರ್ಣ Sm. 78; ಪುಷ್ಪವತಿಯಾದವಳೆ Kk. 27).

ತುರುಕಾಹಿ *turn-kāra*. A cowherd (ಗೋಕುಲ, ವಲ್ಲವ Hk.); an owner of cows (ಗೋಮತ, ಗೋಮ, ಗೋ ಸ್ವಾಮಿ Hk.). ತುರುಕಾಹಿರ ಪಟ್ಟಿ (ಘೋಷ, ಅಧೀರವಲ್ಲಿ Hk.).

ತುರುಕು *turuku*. = ತುರುಕು, (ತುರುಬು 1, ತುರುಮುನ್ನೆ 1). To force or crowd things into, to cram, to stuff, to cause to enter (ಗಾಢಪ್ರವೇಶ Sm. Dh.; Rām. 5, 8, 34; My.; T. M. ತುರು; M. also ತುರುಕು; T. ತುರುಗು, ತುರುಗು, ತುರುಮು, to insert, stolk in, as flowers, oram in, thrust in; to deck the head with flowers; cf. ತುರು 1 and ತೂರು 2).

ತುರುಗ *turuga*. = ತುರುಗು 2. A throng, a crowd, etc. (ತಣ್ಣ, ಒಟ್ಟು, ಗುಣ್ಣು, ತೂವು, ತೂವು, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Sm. 54).

ತುರುಗಲ್ *turugal*. = ತುರುಗಲ್. A throng, a crowd, a mass, a thicket, etc. (ಪಂಚಸುತ ರ್. 1, 63; ಜಂಗುಳಿ, ಗೋಚಿ, ತಮ್ಬುಲ, ನರವ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಸಮೂಹ ಸ.; T. ತೂವು). See Öpr. 1, after 101; Rā. 1, 120; Sā. 1, after 79; ಎಮದುರುಗಲ್, ಕಾಯದುರುಗಲ್, ಮರದುರುಗಲ್.

ತುರುಗಾಹಿ *turn-gāra*. = ತುರುಕಾಹಿ. (Bp. 21, 31; Bhāgavata 10, 15, 2).

ತುರುಗಾರ್ತಿ *turn-gārti*. A cowherdess (ಗೋಪಕಾ ಎನಿ ರ್. II, 106; ಗೋವ ಸ.).

ತುರುಗು *turugu*. 1. = ತುರುಗು. To be cramped, thronged, crowded, closely packed, close, amassed, or plentiful; to appear in numbers; to be entirely covered or enveloped, concealed, surrounded or clothed (ಅಕ್ಕರ್ವಣ Sm. 2).

389 Cm.; ಸಂಕೀರ್ಣ Mdb. Cm.; ಸಂಘನ್ನ ಸಿದ್ಧ. Db.; T., M. ತುರುಗು; see ತುಮ್ಮು 1, ತುರು 2). See Cē. II, 121; Ūpr. 1, 81; 3, 51; 4, 63; Abh. P. 11, 183; Grj. 6, 7; 10, 93. 102; Rāṣ. 6, after 11; 6, 47; 8, after 5; 9, 28; J. 3, 31; 4, 10. (44); 8, 36; 26, 14; 81, 55; 33, 19; ತಳುರ್ದುರುಗು. 2, to COVER (J. 12, 31).

ತುರುಗು turugu. 2. = ತುರುಗ. — ತುರುಗಲರ್. — ಅಲರ್. Clustered flowers (J. 29, 46). — ತುರುಗಮ. — ಎಮ. = ತುರುಗಮ. — ತುರುಗಮಗರ್. — ಕರ್. An eye with bushy lashes (Abh. P. 15, 45). — ತುರುಗಮ. — ಎಮ. Bushy eyelashes (Rām. 3, 4, 8; J. 2, 48; V. 5, after 14). — ತುರುಗಮಗರ್. = ತುರುಗಮಗರ್. (Ūpr. 4, 82).

ತುರುಗಲ್ turungal. = ತುರುಗಲ್. (Ūpr. 6, after 64; 8, after 4; Grj. 7, after 11).

ತುರುಗಿ turugi. = ತುರುಗಿ, etc. (My.). — ತುರುಗಿಬಳ್ಳಿ. (ಯಾಸ, ಯನಾಸ, etc., ಬಳ್ಳಿದುರುಗಿ, ಬಳ್ಳಿದುರುಗಿ Si. 144).

ತುರುಗಿ turugi. = ತುರುಗಿ, etc. (ದುಸ್ತರ್ Mr. 146). See Bb. 1, 8, 5; ಬಳ್ಳಿದುರುಗಿ.

ತುರುಗಿ turubi. = ತುರುಗಿ. (Z.) See ಬನದುರುಗಿ.

ತುರುಬು turubu. 1. = ತುರುಕು q. v., ತುರುಮ್ಮು 1. To insert, to tuck in, to stick in, as flowers in the hair (ಸೂರು Cē. I, 51; Tē. ತುರುಮು). ತಿರೋಜಂಗಂ ಬಿಗಿ ಬಿಗಿದು, ಪೂಸ ಕುಸುಮಂಗಂ ತುರುಬಿದರು ಸತಿಗಾ ಪುಣ್ಯಯು ನತಿಯರು (Bp. 4, 34).

ತುರುಬು turubu. 2. = ತುರುಮ್ಮು 2. A bundle or knot of the hair of the head, the bundle of hair at the back of the head into which the mudī has been tucked (ಅಪ್ಪ, ಕಚ Nn. 51; ಕಬರಿ, ಕೇತವೇತ Si. 215; ಹಸ್ತಕ Mr. 320; My.; T. ಚೂರುಕು; Tē. ತುರುಮು; Bp. 46, 57). ತುರುಬಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೂಮಾಲೆ (ಗರ್ಭಕ Nn.). ತುರುಬು ಜಡೆಗಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಗು ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಧರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಚಿನ್ನದ ಬದನೆ (ನಾಲಪಾತ್ಯೆ, ಪಾರಿತತ್ಯೆ Si. 217). ಅ ತ್ರೆಯ ತುರುಬು ಮಾವಗೆ ದಾನ. — ತಲೆ ಕೂದಲಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಬೇಕಾದ ರೂ ತುರುಬು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು. — ತಲೆ ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದವರು ತುರುಬು ಬಯಸಿದರೆ. — ತುರುಬು ಇಲ್ಲದವಳಿಗೆ ತಾದೊಡನೆ. — ಬೋದ ತುರುಬು ನೆನಸಿ ಕೊಳ್ಳಿ ಹಾಗೆ (Pras.). See ಹೋಲ್ಲುರುಬು.

ತುರುಮ್ಮು turumbu. 1. = ತುರುಬು 1, etc. (V. 5, after 14). ತುರುಮ್ಮಿದ ಹೂ (ಗರ್ಭಕ Hk.).

ತುರುಮ್ಮು turumbu. 2. (Smd. 48). = ತುರುಬು 2. (Ūpr. 8, after 4). ತುರುಮ್ಮಿನ ಕೊನೆ (ಚೂಲ್ಲಿಯ Kk. 51, Smd. 72). ಉಗರಿಸಿದು ತುರುಮ್ಮು (Smd. 288). See ಹಸ್ತದುರುಮ್ಮು, ಪೂದುರುಮ್ಮು, ಪೂಮಾಲೆದುರುಮ್ಮು.

ತುರುನಳ turu-vala. A cowherd (ಗೋವ, ಗೋಲ್ಲ Smd. 33; ಗೋಪಾಲ Ss.; Bp. 47, 35).

ತುರುನಳ್ಳಿ turu-valti. A cowherdess (ಗೋಲತಿ, ಗೋಲಿ Smd. 33).

ತುರುನಾಳ turu-vāla. A possessor of cows (ಗೋವತಿ, ಗೋವು Mr. 187).

ತುರುನೆ turuvē. = ತುರುಬಿ. A tall plant, the country mallow, *Sida indica* Lin. (ತೇಜಸ್ವಿ, ಕಾಸುಳಿ Mr. 129; T. ಕುತ್ತಿ; Tē. ಕುತ್ತಿ, ಕುತ್ತಿರಿ). — ತುರುನೆ ಗಿಡ. = ತುರುನೆ (My.; *Abutilum indicum* Don., Z.).

ತುರುಸು turusu. = ತುರುಸು, etc. (My.).

ತುರ್ತು turta. = ತುರತ, etc. (My.).

ತುರ್ತು turtu. = ತುರ್ತು. (My.).

ತುಲ tula. = ತುಲೆ, ತುಳ. (My.; Tē.).

ತುಲನ tulana. Lifting, raising; weighing. See ತೂಗು.

ತುಲಸಿ tulasi. = ತುಳಸಿ q. v., ತೋಳಿ, ತೋಳಿ, ತೋಳಿ, ತೋಳಿ. A small shrub (said to have been produced from the hair of the goddess Tulasi and held in veneration by the worshippers of Vishnu), the holy basil, *Ocimum sanctum* Lin. (ಸುರಸ, ಬಹುಮಂಜರಿ Mr. 129). — ತುಲಸಿಕಟ್ಟೆ. = ತುಲಸಿವೃಂದಾವನ (My.). — ತುಲಸಿಪೂಜೆ. The worship of the basil, especially on utthānavādaśī (My.). — ತುಲಸಿವಲೆ. A garland of basil shoots (My.).

ತುಲಸಿವಿವಾಹ tulasi-vivāha. The annually celebrated marriage between an image of Vishnu and the *Ocimum sanctum* (My.).

ತುಲಸಿವೃಂದಾವನ tulasi-vṛndāvana. The square pedestal in which the *Ocimum* s. is planted (My.).

ತುಲಾಕೋಟಿ tulā-kōṭi. An ornament for the feet of women; a ring for the toe (ನೂಪುರ, ಮಸುವ ಗೆಜ್ಜೆ Mr. 344).

ತುಲಾಭಾರ tulā-bhāra. The weight of gold, jewels, sugar, etc., obtained by weighing them against one's person; it is to be given away to Brāhmanas (My.). ಕಪ್ಪೆಯ ತುಲಾಭಾರ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತುಲಾಮಾನವಿರೂಪಿ tulā-māna-viśuddhi. The correctness of weight and measure (Ūpr. 2, after 49).

ತುಲಾಸೂತ್ರ tulā-sūtra. The string suspending a balance.

ತುಲಿ tuli. = ತುಲಿ 1, etc., ತುಲಿ. (Sk.). 2, a person who is equal to.

ತುಲಿತ tullita. Made equal or like, equalled, compared; weighed. See ಅ-, ನಿರ್-.

ತುಲೆ tulē. ತುಲಾ. = ತುಲ, ತೋಲಿ, ತೋಲಿ, ತೋಲ. A balance, scales. 2, measure by weight, weight. 3, the sign of the zodiac Libra. 4, a measure or weight of gold and silver, being 100 palas or about 145 ounces troy. 5, the rite of weighing against one's person gold, jewels, etc., and the equivalent of gold, etc. so ascertained (Mbr.). 6, weighing. 7, equality, likeness, resemblance. 8, the beam of a balance; beams or timbers in the roof of a house. 9, a tāla, being the weight of one Rupee (My.; Tē. ತುಲ). 10, a kind of vessel. 11, a kind of ordeal (by the balance or weighing).

ತುಲ್ಯ tulya. Equal, like, similar, comparable.

ತುಲ್ಯವಾನ್ tulya-pāna. Compotation.

ತುಲ್ಲು tullu. The pudendum muliebre (My.; cf. ಗೊಲ್ಲಿ, ದಿಗುರು, ಬೊಗರು; Tē. ದುಟ್ಟೆ, ದೂದಿ, p. m.; M. ತೇಜ್ಜೆ, a coconut; p. m.). ಪೂಸತುಲ್ಲಾರಂ (a bad compound as it may mean ಪೂಸತು ಉಲ್ಲಾರಂ, or ಪೂಸ ತುಲ್ಲ ಅರಂ, Smd. 75).

ತುನರ tuvara. = ತುನರ, ತೋಗರಿ 2, ತೋಗು, ತುನಮು. Astringent; an astringent taste. 2, beardless. 3, a path for thieves (ಕಪಾಯ, ಕಳ್ಳಹಾದಿ Mr. 226).

ತುನರಿ tuvari. = ತುನರ, ತುನಮು, ತೋಗರಿ 1 & 2, ತುನರಿ. The pigeon-pea, a kind of lentil, *Cajanus indicus* Spr. 2, a fragrant earth (red clay, My.). 3, alum. See ಅಕ್ಕಿ-ತುನರಿಕೆ tuvarikē. A fragrant earth.

ತುನರ tuvari. = ತುನಮು. — ತುನರಮಣ್ಣು. = ತುನಮಣ್ಣು. (ಅಕ್ಕಿ Si. 484).

ತುವದು *tuvaṇu*. Tbh. of ತುವರಿ. ತುವದಿ ಮಣ್ (ಅಥಕ, ಕಾಕ್ಸಿ, ಮೃತ್ವ, ತುವರಿಕೆ, ಮೃತಾಲಕ, ಸುರಾಪ್ರಬ Nr. 6). — ತುವದಿಮಣ್. = ತುವದಿ ಮಣ್. (Nr. a).

ತುನಾಲೆ *tnāl*. A towel, a *touaille* (My.; Tē.).

ತುಷ *tnsha*. The husk or chaff of grain, of corn, rice, etc. 2, *Beleric myrobalan*, *Terminalia betterlica*. 3, a gnat, an eye-fly (ನೋರಬು Mr. 177).

ತುಷಪರ್ನಿ *tusha-parṇi*. N. of a plant (ಕಿಡುಗೋಳ Mr. 149, o. r. -ಗೋಳಿ).

ತುಷಾಗ್ನಿ *tusha-agni*. A fire of chaff or of the husk of corn. ತುಷಾನಲಿ *tusha-anala*. = ತುಷಾಗ್ನಿ. A fire of chaff etc.

ತುಷಾರ *tushāra*. Cold, frigid, dewy. 2, cold, frost; mist, dew, thin rain (ಮಂಟು Nn. 81); ice, snow.

ತುಷಾರಾದ್ರಿ *tnshāra-adri*. The *Himālaya*. (R.).

ತುಷಾರಾದ್ರಿಕನುಜಿ *tushārādri-tannjē*. *Pārvatī* (R.).

ತುಷಿತ *tushita*. A class of subordinate deities.

ತುಷೋದಕ *tusha-ndaka*. Sour rice gruel (ಅಕ್ಕಿಗಡ್ಡು *Hlā.*), or barley gruel.

ತುಷ್ಟ *tnshā*. Satisfied, contented, pleased, glad, etc. (My.). See ಸನ್.

ತುಷ್ಟಿ *tnshiti*. Satisfaction, gratification; contentment; pleasure; acquiescence. See Bp. 59, 16; Pr. s. ಪುಷ್ಪ. 2, the plant *Aloe perfoliata* (P ಸ್ವರಣೆ, ಬ್ರಹ್ಮ Mr. 180, one MS. ಸ್ವರಣೆ, another one ದ್ರಾಹ್ಮ). — ತುಷ್ಟಿ ಮಾಡು. To cause pleasure, etc. ಮೂಗಿಗೆ ತುಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಗನ್ನ (ಘ್ರಾಣಿತರ್ಪಣ Nr.). — ತುಷ್ಟಿವಡಿಸು. -ವಡಿಸು. To satisfy, to gratify, to appease (Grj. 7, after 42). — ತುಷ್ಟಿವಡು. -ವಡು. To be satisfied or contented (Rā. 1, 85).

ತುಸ *tusa*. = ತುಸು. A little (J. 27, 5; My.; ಮಾತ್ರ, ತುಟಿ, ಲವ, ಲೇತ, ಕಣ, ಕೊಂಡ, ತಟಿಕು *Si.* 870; cf. ಕುದು). — ತುಸ ತುಸ. rep. (B. 5, 254). — ತುಸ ತುಸಾ = ತುಸ ತುಸ. (B. 5, 228, 271). — ತುಸಾ = ತುಸ. (B. 5, 249).

ತುಸ *tnsa*. 1. (= ತುಸ, etc.). See ಕೋಲ್ಪುಸ.

ತುಸ *tusa*. 2. = ತುಸ. (Sk.).

ತುಸು *tusu*. = ತುಸ. (ಅಪತ್, ಕಂಟತ್ G.; My.; B. 1, 8, 21; 3, 7, 68, 71, 82; 5, 216). — ತುಸು ತುಸು. rep. (B. 8, 17, 86; G. 888).

ತುಸುಕು *tusuku*. = ತುಸು. (My.).

ತುಸ್ತ *tusta*. = ತುಸ್ತ, ಬಸ್ತ. (Sk.).

ತುಹಿನ *tuhina*. Cold, frigid, frosty; mist, dew; hoar frost, snow; cold. 2, moonlight. 3, oamphor (ಚೀನಿ, ಹಿಮನಾಲು ಕ, ವಸ್ತೆ Mr. 286).

ತುಹಿನಕರ *tuhina-kara*. The moon (Ūpr. 3, 8; Bp. 54, 18).

ತುಹಿನಕೋಪ್ತ *tuhina-kshōpīdhra*. A snowy mountain; the *Himālaya* (Śmd. 68, 289).

ತುಹಿನಗಿರಿ *tuhina-giri*. The *Himālaya*.

ತುಹಿನಗಿರಾಜನಂದನೆ *tnhinagiri-rāja-nandaṇē*. *Pārvatī* (J. 15, 10).

ತುಹಿನಾಚಲಿ *tuhina-ačala*. = ತುಹಿನಗಿರಿ. (J. 24, 76).

ತುಹಿನಾದ್ರಿ *tnhina-adri-indra*. The chief of the snowy mountains (Śmd. 260).

ತುಳ *tuḷa*. = ತುಳವ, ತುಳುವ. (Mr. 882).

ತುಳ *tuḷa*. = ತುಲ. See ಜಗದುಳ.

ತುಳಕಾಯಿಸು *tuḷakāyisu*. = ತುಳಕು 1. (My.).

ತುಳಕು *tuḷaku*. 1. = ತುಳುಕು 2, etc. To be agitated, to shake, to fluctuate, as water, etc. (My.; T. ತುಳಕು, ತುಳುಮ್ಬು; M. ತುಳಜ್ಜು, ತುಳುಮ್ಬು; see ತೋಗು 1); to be scattered in drops, to spill, to run over, etc. (My.; Tē. ತೋಸುಕು, ತೋಲುಕು, ದುನುಕು, ದು ಮುಕು). — ತುಳಕಾದು. -ಅದು. To be agitated, etc. (Bp. 40, 22; 59, 17). — ತುಳಕಾದುವಿಕೆ. -ಅದುವಿಕೆ. Being agitated, etc. ನೀರು ಅಳಗಿಡಿ ತುಳಕಾದುವಿಕೆ (ಜಲೋಚ್ಚ್ವಾಸ, etc. *Si.* 88).

ತುಳಕು *tuḷaku*. 2. = ತುಳಕ, etc. (ಶಕಲ, ವಿಕಲ, ಬಣ್ಣ, ಶಬ್ದ, in Dh.).

ತುಳವ *tuḷava*. = ತುಳ, ತುಳುವ. A *Tulu* man (ತುಳ Mr. 882, o. r. ತುಳುವ). ಅರ್ಗನಲ್ ತುಳವರ್ (Ūt. I, 60, o. r. ತುಳುವರ್). 2, the *Tulu* language (My.).

ತುಳಸಿ *tnlasi*. = ತುಲಸಿ. (C.). See ಅದನಿಯು. — ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ. = ತುಲಸಿಕಟ್ಟೆ. (My.). — ತುಳಸಿಮಣಿ. A rosary made of *tulasī* wood (My.).

ತುಳಾದೆ *tnlādē*. One of the feats of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ತುಳಿ *tuḷi*. = ತುಲಿ No. 2. See ಗಜದುಳ.

ತುಳಿಕು *tuḷiku*. = ತುಳಕು 1, etc. ನೀರು ಕದಡಿ ತುಳಿಕೆ ಮೇಲಾಯ್ ಬರುವ ತೆರೆ (ಜಲೋಚ್ಚ್ವಾಸ, ಸರೋವಾಹ *Si.* 88, only in *Si.*).

ತುಳು *tuḷu*. *Tulu*, N. of a country on the Western coast. — ತುಳುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. = ತುಳುವ. A kind of knife or sword (ಕಲಿ, ಕರವಾಲಿಕೆ Nr. 6).

ತುಳುಕಿಸು *tuḷukisu*. = ತುಳುಕಿಸು. (My.).

ತುಳುಕು *tuḷuku*. 1. = ತುಳುಕು (Śmd. 48 & Śmd. Dh.), ತುಳಕು 1 q. v., etc. To be agitated, etc. (My.; Bp. 18, 48; J. 4, 44; 18, 52; Bh. 1, 12, 17; 8, 26, 56; Rā. 8, 8). ತುಳುಕಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕೋದಿಲ್ಲ. — ತುಳುಕು ಕೆಡೆ ತುಳುಕಿದರೆ ಬತ್ತೀತೇ? (Prva.). 2, to sprinkle, to scatter in drops, to shed (ಸೇಕನ Śmd. Dh.; J. 30, 7, 8; see ಕವ್ವುನಿದುಳುಕು); to throw, as arrows (J. 4, 48). — ತುಳುಕಾದು. -ಅದು. To be agitated, etc. (Bp. 52, 89; J. 29, 12).

ತುಳುಕು *tuḷuku*. 2. (= ತೋಗುಕು 1). To join (v. t., Rām. 8, 8, 69).

ತುಳುಕುವಿಕೆ *tuḷukuvikē*. Running over or out (ಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರಾಚಾರ *Si.* 890).

ತುಳುಕು *tuḷuku*. = ತುಳುಕು 1 (Śmd. 48 & Śmd. Dh.). ರಾಜ್ಯ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ತುಳುಕು ತುಳುಕಿ (Śā. 96). 2, to agitate (v. t., Grj. 10, 74). — ತುಳುಕಾದು. -ಅದು. To agitate (v. t., Ūpr. 7, after 144; 8, 48). 2, to be agitated, etc.

ತುಳುವ *tuḷuva*. = ತುಳವ. Relating or belonging to the *Tulu* country; a *Tulu* man (ತುಳ Mr. 882, o. r. ತುಳುವ); the *Tulu* country (Bp. 19, 19). Cf. Sk. ತುಲಭ, N. of a warrior-tribe. — ತುಳುವಕತ್ತಿ. = ತುಳುವಗತ್ತಿ. (ಕಲಿ, ಕರವಾಲಿಕೆ, ಮೊಟಕುಕತ್ತಿ, ಗುಟ್ಟುಕತ್ತಿ, ಕಟಿಕತ್ತಿ, ಕಳಗಕತ್ತಿ *Si.* 290). — ತುಳುವಗತ್ತಿ. = ತುಳುಗತ್ತಿ. (Nr. a). — ತುಳುವರಸ. -ಅರಸ. The *Tulu* king. ತುಳುವರಸನ ರಾಜ್ಯ ತುಳು ಕರು ಬಣ್ಣ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲೀತೇ? (Prva.).

ತುಳು *tuḷu*. = ತುಳುಕು 1, etc. ಕೊಳ್ಳಕ್ಕಿಲ್ಲೆನ್ನೊಡನೊಡನೆಯೆ ತುಳುವ ಯುವತಿಯರ ಕರವರಿಡುತನಲಿಂಗಳ್ ಕೊಳ್ಳಿ ಬಿಡೆ ಕೆಡದು

ವ ಕಂಜಲ್ಯದಿನ್ ಅದುಮು ಸರೋವರಂ ಕಮಿತಜಲಂ (Śmd. 272). See Ūpr. 6, 14; 7, 102; Rśv. 6, 11; 13, 65; 14, 35. — ತುಳ್ಯದು. — ಅದು. To soatter about (Grj. 4, 32); etc. See ತುಳುಕಾಡು, ತುಳುಕಾಡು.

ತುಳು tullu. To roll; to frisk, to jump, to leap (Tē., T. ತುಳು; M. ತುಳು, ತಳು; Tn.: to roll, turn; to leap, jump). — ತುಳ್ಯದು. — ಅದು. To frisk, or roll, about, etc. ತುಳ್ಯದಿ ತುಳ್ಯದಿ ಮುಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ತುಲಿ tulā. (= ತುದು). See ದಡಿದು.

ತುಲಿತ tulāta. = ತುದುತ, ತುದ್ದು. The act of treading, etc. (My.; G. 65).

ತುಲಿದು tulādu. = ತುದಿದು. ತುದಿದಂ (Śmd. I, o. r. ತುದಿದಂ; My.).

ತುಲಿ tulī. 1. = ತುಲ. To tread; to tread on, to trample, to tread down, to crush to pieces with the feet; to tread out (ಪಾದಸಂಘಟ್ಟನ Śmd. Dh.; ಕಾರೋ ಮರ್ದಿಸು Śmd. I; C.; T. ತುಳು, ತುಳು; Tē. ತೂಳು; M. ತೂದ; Tu. ತೂದ). 2, to annoy, to harass, to pain (ಘಾಸ ಮಾಡು Śmd. I). 3, to be trodden down: to become poor (ಬಡನಾಗು Śmd. I). 4, to be trodden under foot: to be abject or cast out (ಅಗರ್ Śmd. I). P. ps. ತುದಿದು, ತುದಿದು. — ದಾಗಿಲ ಕೆಳಗಡೆ ಹೊಸಲ ಬದಿ ಅಡ್ಡನಾಗಿ ತುದಿಯುವದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೆಟ್ಟುಕಲಿಗೆ (ಶಿಲಿ Śi. 110). ಕಲ್ಲು ಮುಳುಗಲನ್ನು ತುದಿದು ಬೀಸುತ್ತನು (B. 3, 125). ತುದಿದ ಧಾನ್ಯವೂ ಮಳಲೂ ಸಮವೋ? (Prv.). See J. 5, 28; 10, 8; 15, 6; B. 5, 133; ಕಾಲ್ಪದಿ 1, ಕಮುದ್ದಿದು. — ತುದಿ ತುದಿ. rep. (B. 1, 2). — ತುದಿದಾಟ. — ಅಟಿ. Treading, trampling (My.). — ತುದಿದಾಡು. — ಅಡು. To tread, etc. (My.).

ತುಲಿ tulī. 2. = ತುದಿದು, in ತುದಿ ತುದಿದು (Bp. 45, 28; J. 3, 87).

ತುಲಿ tulī. 3. = (ತುದಿ), ತೂದ. Treading, trampling, etc. See ಕಾಲ್ಪದಿ 2, ತೂದ್ದಿದು. 2, that which has been trodden. — ತುದಿಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. Walking on fire (My.). — ತುದಿಮಣ್ಣು. A quantity of clay that has been trodden (My.).

ತುಲಿ tulī. 4. (= ತುದಿ). To turn round (v. t.; Tu. ತುಲ, ತುಲ; cf. ತೂದಲ್, ತೂದಿಸು 1; ತುದುಳು). ತುದಿದ ಕಡ್ಡಂ (ವಿಜಯಿ Mr. 219).

ತುಲಿಕಲ್ tulikal. That is faded or withered (ಸೊಪ್ಪಾದುಮು Śmd. II; T. ತೂಯ್, to wither, etc.; M. ತೂದ, to droop; ತೂಕ್ಕಲ್, drooping, drowsiness, grief; see ತೂದ್ದಿದು).

ತುಲಿತ tulita. = ತುದಿತ, etc. (My.). See ಕಾಲ್ಪದಿ 3.

ತುಲಿಲ್ tulil. 1. (fr. ತುಲಿ?). A salutation (by joining the hands), an obeisance, a bow (ಪೊದವದಿಕೆ Śmd. I & II; Śm. 106; ಎಜಗು, ಮೊದ್ದು, ಮಣಿ, ಕುಮ್ಮು, ನಮಸ್ಕಾರ 34; ಮಣಿ 96; Kk. 34; T., M. ತೂದು, to salute by joining the hands, to adore, etc.; cf. ತೂದು 4; Tē. ದೋಯಿಲಿ, the two hands joined so as to form a conp; ದೋಯಿಲಿಂಡು, to join the hands like a conp). — ತುದಿಲಿಯಲ್. To salute, to bow (ನಮಸ್ಕಾರ Śmd. Dh.; Abh. P. 6, after 47).

ತುಲಿಲ್ tulil. 2. Heroism, valor (ವೀರ Śmd. I & II; ವೀರತ್ವ Śm. 106; ಕೆಲ. 5, 9; T. ತುಲಿ, preference, superiority; ತುಣಿ, M. ತುಣಿ, to venture, hazard, act boldly, be daring; to be petulant, insolent or forward; Tē. ದುಣು ಕು, to make haste). — ತುದಿಲಾಲ್. — ಅಲ್. A valorous man (ಬಲ್ಲಿದ್ವಿ ರೆ. I, 6; II, 70; ಬಲ್ಲಿದ್ವಿ, ಘನವೀರ Kk. 43; Śm. 42; ಉರ್ಕಾಲ್, ಬಲ್ಲಾಲ್, ಬಲ್ಲಿದ್ವಿ, etc., ಪರಾಕ್ರಮವುಳ್ಳವನು ಸಿ.; ಕಟ್ಟಿಲ್ Bhn. 37). — ತುದಿಲ್ಲಲ್. To be valorous. ತುದಿಲ್ಲಂದಂ (ವೀರಂ Śmd. I).

ತುಲಿಲ್ tulil. 3. Work: servitude, slavery. (T., M. ತೂದಲ್, work, business, occupation; T. ತೂದುವ, work = ಬೆಯ್ದಿದಲ್; servitude, slavery; cf. ತೂದ್ದು, ದುಡಿ 1). — ತುದಿಲ್ಲಲ್. To belong to the fifth class, to be a servant. ತುದಿಲ್ಲಂದಂ (ಪಂಚಮಂ Śmd. I).

ತುಲಿಸು tulisu. = ತುಲಿಸು. To cause to tread, etc. (My.; Si. 306; B. 4, 40, 177).

ತುಲಿಹ ತುಲಿಹ. Treading, etc.; pressing out. ಯಜ್ಞಾರ್ಥನಾಗಿ ಸೋಮನ ತುದಿತ (ಸೂಕ್ತ, ಅಭಿಷದ, ಸವನ Nr.).

ತುಲಿ tulā. = ತುದಿತ, etc. (My.).

ತೂ ತು. 1. = ತು 3, etc., (ತೂನ್ನು 3, ತೂವು). An imitative sound of spitting (C.), of flouting (My.), and of puffing away with the breath (T. ತೂ, ಸೀ). — ತೂ ತೂ. rep. (My.; Tē.; Mhr. ಥುಥು, flouting with fire! hoot! Śk. ಥೂಫೂ, imitative sound of spitting). — ತೂತೂಯಿನ್. — ಎನ್. To say ತು ತು (Bp. 13, 20). — ತೂಯಿನ್. — ಎನ್ನು. To say ತು (My.).

ತೂ ತು. 2. The peculiar sound of the vāḷaga (My.). — ತೂ ತೂ ತೂ. rep. (My.).

ತೂಕ ತುಕ. = ತೂಕು, ತೂಕು 3, ತೂಕು 2. Weighing; weight; the quantity determined by weighing (C.; Tē., M., Mhr.); worth, dignity (My.; see Prv. 3, ತುತ್ತು 2); the weight of a gold varaha (My.). ಅಯ್ಯು ಗುಂಜಯ ತೂಕವು (ಅದ್ಯಮಾಸಕ Nr.). ಎಂ ಗುಲ ಗಂಜೀ ತೂಕವುಳ್ಳದು (ನಲ Si. 328). ತೂಕದ ಕಲ್ಲು (ಕಲ್ಲುಕೆ G.). ಅದದ ತೂಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು (B. 4, 71). ತೂಕಕ್ಕೆ ದಯವಿಲ್ಲ, ಪಾಕಕ್ಕೆ ದಯವಿಲ್ಲ. — ತೂಕದ ಗುರುತ ಸೂಕರ ಬಲ್ಲದೇ? — ತೂಕದಿ ನಿರುವವನು ನಾಕಕ್ಕೆ ಬೇಕು. — ತೂಕವಿದ್ದದ್ದು ತೂಗ್ಯಾದೀತೇ? (Prv.). See Bp. 30, 21; 43, 20, 21, 24; 50, 85; 55, 57; Mr. 333; Si. 329, 407, 495; B. 4, 30. — ತೂಕನೀರು. The quantity of water that is carried by a person in two pots (My.). — ತೂಕ ಮಾಡಿಸು. To have weighed (My.; B. 4, 81). — ತೂಕ ಮಾಡು. To weigh (My.; B. 5, 199).

ತೂಕಿಕೆ tūkikē. The act of weighing (My.).

ತೂಕಿಲಿ (tūku-iri). To dance (? Rām. 6, 44, 52; T. ತೂಕ್ಕು, dance = ಕೂತ್ತು; see ಕೂತ್ತು 1).

ತೂಕು tūku. = ತೂಕ, etc. Weight (B. 5, 161). 2, moving up and down or backwards and forwards; nodding. — ತೂಕದಿಕೆ. — ಅಡಿಕೆ = ತೂಗದಿಕೆ. Drowsiness, sleepiness, dozing, lassitude (ತನ್ನಿ, ಪ್ರಸಾರ Nr.; Si. 74; My.). See Bh. 1, 9, 8; Si. 361. — ತೂಕಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. = ಜೂಗಲಿಸು, ತೂಗಡಿಸು, ತೂಕಡಿಸು. To doze, etc. (My.).

ತೂಗಿಕೆ tūgikē. = ತೂಕಿಕೆ. (My.).

ತೂಗಿಸು tūgisu. To cause to weigh, etc. (My.); to swing or rock, as a cradle (My.).

ತೂಗು tūgu.1. = ಜೂಗು, ತೂಂಕು, (ತೂಂಕು). To weigh (ತುಲನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; My.; Bp. 27, 45; Ū. Bp. 5, 52; Si. 327; T. M. ತೂಕ್ಕು; Tn. ತೂಕು; Tē. ತೂಕು; Mhr. ತೂಕಣೇಂ). ತೂಗುವ ಕೋಣ (ಸಮದಂತೆ Mr. 358). ತೂಪ (i. e. ತೂಗುವ, Ūpr. 8, 68). ತೂಪಂ (Smd. 275). 2, to swing or rock, as a cradle (Ūpr. 3, 45; 8, after 4; J. 18, 21; Prll. 3, 26; My.; Tē.; Sp. a. ಗುಗ್ಗಂ 1); to wag or move the head from side to side (My.; see ತಲೆದೂಗು 1); to hold or lift up and wave, to swing (Ahh. P. 7, 57; 18, 54; Bh. 1, 10, 32); to nod, as in sleep, or to be drowsy (Tē.; T. ತುಂಜು, ತೂಂಗು; M. ತುಂಜು, ತೂಕ್ಕು, ತೂಜ್ಜು); 3, to hang, to be suspended, to dangle (Ūpr. 1, after 101; 8, 48; T. ತೂಂಗು, ತೂಂಗು; M. ತೂಜ್ಜು); to wave (V. 4, 15). — ತೂಗಲಾದಿದ ಬದ್ಧಿ ಕೂಗಿ ಕರದಾಳೇ? (Prv.). See ತೂವು; Prv. s. ಮಣ. — ತೂಗ ಕಟ್ಟು. To suspend, to hang up (My.; B. 4, 158). — ತೂಗ ಹಾಕು. = ತೂಗ ಕಟ್ಟು. (My.; B. 3, 44). — ತೂಗಾಡು. -ಅಡು. = ಜೂಗಾಡು, ತೂಗಾಡು. To swing, to hang down, to dangle about (My.; B. 4, 38; ನೇರ G.). 2, to swing or rock, as a cradle (Ū. Bp. 47, 7; My.). 3, to waddle, to waggle (My.). — ತೂಗಿ ನೋಡು. To weigh and examine; to estimate deliberately and maturely (Bp. 55, 57; My.). — ತೂಗಿ ಬೀದು. To nod, as in sleep, to be drowsy (My.). — ತೂಗಾಡು. = ತೂಗಾಡು. To oscillate, etc. (ಅಸ್ಥಿರವನ G.; My.). ತೂಕವಿದ್ದದ್ದು ತೂಗಾಡೀತೇ? (Prv.). 2, to swing (v. t.), as a standard (Bp. 5, 40).

ತೂಗು tūgu.2. An irregular infinitive of ತೂಗು 1. ತೂಗು ಹಾಕು. = ತೂಗ ಹಾಕು. (G. 444; B. 5, 218; My.).

ತೂಗು tūgu.3. = ತೂಕ, etc. Weighing; swinging about, oscillating, waving; wagging (ಬಲಾಟ Ūt. I, 71; ಅರಾಡು, ತೂನೆ, ಬಲೆ, etc. Ss.; see ತಲೆದೂಗು 2). — ತೂಗಾಡಿಕೆ = ತೂಕಾಡಿಕೆ. (My.). — ತೂಗಾಡಿಸು. = ತೂಕಾಡಿಸು. (My.). — ತೂಗುಕೋಲು. A kind of balance or scales (My.; Si. 327). — ತೂಗುಂಕೊಡರ್. -ಂಕೊಡರ್. (Smd. 204). A hanging, or waving, lamp (T. M. ತೂಕ್ಕುವಳಕ್ಕು). — ತೂಗುವಿಲಿಗೆ. A hanging lamp (My.). — ತೂಗುದೋಲೆ. -ತೋಲೆ. = ತೂಗುನೋಲೆ. (Ū. Bp. 42, 22). — ತೂಗುನೋಲೆ. -ಂಕತಲೆ. (Smd. 204). A head moving one way and the other; a nodding head. — ತೂಗುನೋಲೆ. -ಂಕತಲೆ. A waving ear or ears of corn (V. 4, 4). — ತೂಗುನೋಲೆ. -ಂಕತಲೆ. (Smd. 204). A swinging oradle. — ತೂಗುನೋಲೆ. -ಂಕತಲೆ. (Smd. 204). An oscillating, or a suspended, beam or staff. ತೂಪ ತೂಗುನೋಲೆ (204). — ತೂಗುಮಂಡ. A hanging cot, a swinging bed (ಅಸ್ಥಿರವನ ಯಂಕ Mr. 204; My.; T. ತೂಂಗು). ಎಳೆಗಾಂನಿನ ಬಾಧಿವುಡೋ ತೂಡರ್ಚಿದ ಲತೆಯ ತೂದರ ತೂಗುಮಂಡದೋ ಶಶಿವ್ರಧಾಮದಾದೇ ಎಯುಂ ತಾನುಂ ಕುಳಿದರ್ (Ūpr. 7, after 92). See Bp. 46, 21; Si. 230, 275. — ತೂಗುಮಣೆ. A swing (My.). — ತೂಗು ಮರ. A gallows (My.; T. ತೂಕ್ಕು). — ತೂಗುಯ್ಯಲೆ. -ಲುಯ್ಯಲೆ. A swing in motion (J. 19, 29).

ತೂಂಕು tūnku.1. = ತೂಗು 1, etc. ತೂಂಕದಂ (Smd. 48).

ತೂಂಕು tūnku.2. = ತೂಗು 3, etc. — ತೂಂಕಡ. -ಅಡ. Swinging-play, swinging (Ūpr. 8, after 4). — ತೂಂಕಾಡಿಸು. =

ತೂಕಾಡಿಸು, etc. ಅಲಮ್ ಬಲೆದುಡು, ಅದದಿದಯೋ ತೂಂಕಾಡಿಸ ಮಗಂ etc. (Ltlv. 3, 3, see s. ಪಡು 3).

ತೂಣ ತುಣ. = ತೂಳಗ, ತೂಳು 1. Violent agitation, frenzy, demoniac possession. (T. ತುವಣ, to shake, he agitated; ತೂಣ, hatred; ತೂಣ್ತು, to stir, as the fire; to irritate, incite; to spur on, as horses, to goad, as oxen; ತೂಣ್ತು, haste, swiftness, see s. ತುಣಿಲ್ 2). — ತೂಣಗೋರ್. -ತೋರ್. To become frantic (J. 3, 32).

ತೂಣ ತುಣ. A quiver.

ತೂಣ ತುಣಿ. A quiver.

ತೂಣೇರ ತುಣಿ. A quiver.

ತೂತು tūtu. (fr. ತೂತು 2). = ತೂತು 2. A hole (ಕುಹರ, ಸುಹರ, ಎವರ, ಬಿಲ, ಭಿವ್ವ, ನಿರ್ವುಣ್ಣನ, ರೋಕ, ರಣ್ಣ, ತ್ವಣ್ಣ, ವಪ, ತುಟ 81. 75; ಅನ್ವರ 453; My.; Tē. ತೂಟು). ಮುರ್ವುಣ್ಣದ ಮಾತು ಬಡಮೋಯ ತೂತು (Dp. 54). ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೆ ತೂತು. — ಜಾತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಾತು, ತೂತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬೆಣೆ (Prvs.). See Bp. 40, 70; Si. 116. 307; B. 3, 36. — ತೂತವುಟ್ಟಿ. -ಅವುಟ್ಟಿ. A cake with a hole in the middle (My.); the memhrnm mullehe (My.). — ತೂತಾಗು. -ಅಗು. To become holed, to get a hole or holes (My.). ತೂತಾದದ್ದು (ತುಟರ G.). ಮಾತಿನಾ ಜ್ಞಾನನೇ ತೂತಾದ ಮಡಿಕೆಯೇ (Sp.). — ತೂತು ಕೆಡವು. To pierce a hole through (My.). ತೂತು ಕೆಡವ ತಕ್ಕದು (ಅವಿಧ G.). — ತೂತು ಕೆಡದು. = ತೂತು ಕೆಡವು. (My.; B. 4, 158). — ತೂತು ಕೊಡೆ. To bore a hole (My.; Si. 381. 388. 399). — ತೂತು ತೆಗೆ. = ತೂತು ಕೊಡೆ. (My.; B. 5, 181). — ತೂತು ಬೀದು. To fall into holes: to become holed; to be spoiled (My.). ತೂತು ಬಿದ್ದದ್ದು (ಎದ್ದ G.). ಮಾತ ಬಲ್ಲಾಂಗೆ ಮತ್ತೆನ್ನು ಮಾಣಿಕವು, ಮಾತುಗವದಿಯದ ಅಥಮಂಗಿ ಮಾಣಿಕವು ತೂತು ಬಿದ್ದನೆ (Sp.). ತೂತು ಬಿದ್ದದ್ದು ಮಾತಿನೆನ್ನು ಮುಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). See B. 3, 62; 5, 154. — ತೂತು ಮಾಡು. To make a hole (My.). ರತ್ನಗರನ್ನು ತೂತು ಮಾಡುವ ಶಸ್ತ್ರ (ಅಸ್ಥಿರವನ G.). ತೂದ ತಿಡಾ. The cotton tree; the mulberry tree; the tree *Thespesia populneoides*. See Nr. s. ಬುದ್ಧವುಡ್ಡ.

ತೂದು tūdu. = ತುಯಿದು. P. p. of ತುಯಿ (My.).

ತೂನ ತುನ. (Tbh. of ಸ್ಥೂಣಾ). A stake, post (Tu.; Mhr., Kōṅkanl ಕೋನ, a yam). — ತೂನಗಿಣಿಸು. The West Indian yam, a climbing plant, *Dioscorea alata* Lin. (St. & Pl.; Tu. ತೂನ-ಕೆರಂಗ).

ತೂನ್ನು tūntu.1. (fr. ತೂತು 2). To cause to enter (Ūpr. 9, 125; Abh. P. 11, 70. 142; cf. ತುತ್ತು 1).

ತೂನ್ನು tūntu.2. = ತೂತು. (Ūpr. 5, 69; Ahh. P. 12, 96).

ತೂನ್ನು tūntu.3. (= ತೂ 1, etc.). — ತೂನಿವ. -ಇವ. To spit (V. 8, 50; 9, 56. 57. 59. 61. 62).

ತೂಪರೆ tūparē. = ತೂಬರೆ, etc. (My.).

ತೂಪದಿ tūparu. = ಜೂಪದಿ, ತುನ್ನುದಿ. (My.).

ತೂಪು tūpu. = ತೂನ್ನು 8, etc. — ತೂಪಿವ. -ಇವ. To spit (Bp. 13, 20-25). 2, to drive away with a puff, to puff (so as to remove an inauspicious thing), to blow on (any thing, Ūpr. 3, 45; Grj. 4, 3; 9, 78; Ū. Bp. 47, 6; Rāv. 2, after 8; Rām. 6, 12, 38; My.); to assuage (Rām. 3, 5, 1; 6, 14, 22).

ತೂಬರೆ tūbarē. = ತುನ್ನುರು, etc. (ತೆನ್ನುಕ, ಸ್ಥೂರ್ಣಕ, etc. Si. 130). See ಕಾಗಿ.

ತೂಬು tūbu. = ತುನ್ನು 4. The nave of a wheel.

ಬಣ್ಣಿಯ ತೂಬು (ಪಿಣ್ಣಿಕೆ, ನಾಭಿ Nr.). See ನಡು. 2, the sluice, etc. of a tank (My.). ತುನ್ನುಡುಮದಿಯನ್ನು ತೂಬಿನ ಕೆಡು ತುನ್ನುಡುತೇ?—ತೂಬುಳ್ಳ ಕೆಡು ತುಳುಕಿದರೆ ಬತ್ತಿತೇ? (Prvs.). 3, the hole or eye of an axe, hoe, etc. into which the handle goes (My.); the tube of an ear-ornament (My.).

ತೂಮ್ಬು tūmba. = ತೂಬು, of ತೂಗು 1. (V. 4, 56).

ತೂದಿಲ್ tūral. Going or having gone to a distance (ದೂರ ಪೋದುದು Œt. I, 77, o. r. ತೂದಲ್).

ತೂದಿಲು tūralu. = ತೂವಡು. Drizzle (My.).

ತೂದಿಸು tūrisu. 1. To cause to winnow (My.).

2, to cause to be shaken off or fly (J. 23, 39).

ತೂದಿಸು tūrisu. 2. To cause to enter; to make go through, as a thread through the eye of a needle, etc. (My.).

ತೂದು tūru. 1. ತೂದ್. To drive off the chaff from grain by means of the wind, to winnow (My.; T., M. ತೂದ್; Tn. ತೂ; cf. Sk. ತೂರ್ವ). ಧಾನ್ಯಂಗಳ ತೂದುವುದು (ನಿಷ್ಪಾವ, ಪವನ, ಪವ); ಧಾನ್ಯಂಗಳನೆತ್ತಿ ತೂದುವುದು (ಉತ್ಕಾರ, ನಿಕಾರ); ತೂದಾದ ಭತ್ತವು (ಪೂತ, ಬಹುಲೀಕೃತ Nr.). ಉತ್ಪಾಸ ಎನೆ ತೂರ್ವ ನಾಮಂ (Mr. 372). ಗಾಳಿ ಬನ್ನದ್ದಕ್ಕೆ ತೂದ್ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು.—ತೂದುನಾಗ್ಯೆ ಹಾಡಿದ್ದಲ್ಲ ಮಾರೀ ಪಾಲು (Prvs.). See Bp. 1, 18; 56, 20; B. 4, 40. 158; Si. 306. 400. 2, to rouse up (ಉದ್ಧೃತ ಸ್ಮದ. Dh.). ತೂದಿದರ್ ಅಬಿಲಮೃಗ ಕುಲವ (Bh. 3, 18, 26). 3, to be shaken off, to fall from or off. ತೂದ್ ಬಿದ್ದುದು ಮಳುಬಿ (Rām. 3, 2, 21). 4, to go or run to a distance (see ತೂದಲ್); to bolt, as men or beasts do (My.).

ತೂದು tūru. 2. To enter; to enter a hole, as a mouse; to go through a hole or eye, as a thread, etc.; to penetrate, to pierce (My.; Ahh. P. 9, 69; J. 20, 47; Tē. ತೂದು, ದುಯ್ಯು, ದೂಯು, ದೂದು, to enter; to pierce, penetrate, go through; to creep in, under or through; to be introduced or inserted; ದೂ ಕೊನು, to penetrate, pierce; cf. ತುಡುಕು, ತುಡುಕು 1). ತೂದುವ ಸರಕ (Smd. 204. Mdb.). ಸ್ವರ್ಗವ ತೂದ್, ನರಕವ ಸೇರಿ (Abhā. 2, 5). ಚಾವೇ ಕೆಳಗೆ ಬಟ್ಟು ತೂದಿದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಂಗೋಲೇ ಕೆಳಗೆ ತೂದಿದ (Prv.).

ತೂದು tūru. 3. To fall in fine particles, to drizzle (Œpr. 4, 40; Rām. 2, after 8; see ತುನ್ನುಡ್). 2, to cause to drizzle or drop. ವಸಂತ ಮಣ್ಣುಪದ ಮ ಧ್ವಜ ಮಳರನ್ನರಸದ ತುನ್ನುಡು ತೂದುವ, ಪಜ್ಜಳವ ಗೊಜ್ಜುಗೆಯ ಅರಲ ಜನ್ನದ ಬೆಳ್ಳುಗಲ ಕೆಳಗೆ (Rām. 10, after 31).

ತೂದು tūru. 4. Falling in fine particles, drizzling. — ತೂದುಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Fine sparks (Rām. 5, 8, 77; J. 13, 12).

ತೂದು tūru. 5. Penetrating, etc. — ತೂದುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A stone that pierces (Rām. 6, 11, 3).

ತೂದುವಿಕೆ tūruvikē. Winnowing (ನಿಷ್ಪಾವ, ಪವನ Si. 395).

ತೂರ್ಣ tūrṇa. Quick, fleet (ಉತ್ಪ್ರಕ, ತ್ವರಿತ, ಪ್ರಸ್ತುತ, ಚಡ್ವರಿಗ Mr. 233, o. r. ತೀ-); rapidity, quickness, velocity.

ತೂರ್ಣೇದಿತ tūrṇa-ndita. Spoken quickly, uttered rapidly.

ತೂರ್ತ tūrta. = ತುರತ, etc. Speed, expedition (ಪ್ರಸ್ತುತ Œb.).

ತೂರ್ಯ tūrya. 1. A fourth, a quarter.

ತೂರ್ಯ tūrya. 2. = ತುರಿ 2. A musical instrument (of which four kinds are sometimes reckoned (wind instruments, stringed instruments, etc.). See Ahh. P. 13, 111; Bp. 25, 47; 61, 63. 2, a bugle (My.).

ತೂರ್ಯತ್ರಯ tūrya-traya. = ತೌರ್ಯತ್ರಕ. (Bp. 4, 54).

ತೂಲ tūla. Cotton (ಹತ್ತಿ Œt. I, 79); the down of birds (Bp. 12, 14). 2, the mulberry, *Morus indica*. 3, the panicle of a flower or plant. See Nr. s. ಅಲತಗ್.

ತೂಲಕೆ tūlaka. Cotton (ಬಿಡು, ಅರಕೆ Mr. 128).

ತೂಲೆ tūli. = ತುರಿ 1, etc., ತೂಲಿಕೆ q. v., (ದೂದಿ 2).

ತೂಲಿಕೆ tūlikē. ತೂಲಿಕಾ. = ತೂಲಿಕೆ. A painter's brush, a stick with a fibrous extremity used as one; a weaver's brush. 2, a kind of probing-rod (ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯರ ಸಲಾಕೆ G.). 3, a wick or twist of cotton. 4, a down or cotton bed; its down or cotton (Œpr. 4, after 18).

ತೂಲಿನಿ tūlini. The silk-cotton tree. (R.).

ತೂಲೆ tūlē. The cotton tree; the wick of a lamp; (a division? see ಫಲ-).

ತೂವರ tūvara. = ತುವರ, etc. Astringent. 2, a bull without horns. 3, a beardless man; a eunuch.

ತೂಷ್ಣಿಣಿ tūshṇim. Silently, quietly.

ತೂಷ್ಣಿಣೀಲಿ tūshṇim-śīla. Silent, taciturn.

ತೂಷ್ಣಿಕೆ tūshṇika. Silent, taciturn.

ತೂಷ್ಣಿಕಾಂ tūshṇikām. Silently.

ತೂಷ್ಣಿರುತ tūshṇi-ruta. Silent; silence (ಮೋನ, ನುಡಿಯದಿಡು ದು Nn. 155).

ತೂಳು tūlu. = ತೂಳು 2, (ತೂಳ್ಳು). To go, move or proceed off, away, or down (ಅವಸರ್ವಣ ಸ್ಮದ. Dh.).

2, to drive away, to pursue, to chase (ಅರೆಯ ಬ್ಬು, ಬೆನ್ನಬ್ಬು, ಬೆಂಗೆನಾಯ್, ಬೆನ್ನೇರು ಸೀ.).

ತೂಳು tūla. Tbh. of ಸ್ಥೂಲ (Smd. 341).

ತೂಳಗ ತೂಗಾ. = ತೂಣ, etc. (My.). ಅವನಿಗೆ or ಅವನ ಮೇಲೆ ತೂಳಗ ಬನ್ನದೆ (My.).

ತೂಳಿಕೆ tūlikē. = ತೂಲಿಕೆ. ಚಿತ್ರಪೂಡೆ ತೂಳಿಕೆಯಂ ತರಿಸುವಂ (Smd. 298).

ತೂಳಿಸು tūlisu. To cause to proceed, to spur on. ತೂಳಿಸಿದರ್ ಅನೆಯಂ ಜೋದರ್ (J. 22, 7).

ತೂಳು tūlu. 1. = ತೂಣ, etc. ತೂಳು ಬನ್ನು ಹೇದಾದ ಮಾತು ಮೂದಿನಾಯಿ ಹಾಗೆ ಕೇಳ ಬೇಕು? (Prv.).

ತೂಳು tūlu. 2. To go off; to go away or backward (Bh. 8, 28, 15); to recoil (Rām. 6, 10, 26); to spring back or recoil on account of elasticity. ತುಡುಕ ತೂಳುವ ಸೂತ್ರಯನ್ತ್ರಂ (Rām. 1, 13, 10). 2, to rush forward, to make an attack on, to attack, to chase (Rām. 3, 6, 8, 15; J. 20, 47; 22, 31). ತೂಳದನು ಕರಿಪಾರ್ಥನ್ ಈತನ ಮೇಲೆ (Bh. 8, 27, 2). 3, to come or break forth, to originate (Bh. 3, 2, 2).

ತೂಳು tūlu. 3. Attacking, etc. — ತೂಳುವಣ್ಣ. -ವಣ್ಣ. A drum used in making an attack (Bh. 8, 2, 2).

ತೂಳು tūḷu. To drive or chase away; to remove; to scatter (Ūpr. 4, 19; 5, 9; 6, 84; 7, 41; Abh. P. 14, after 91). ಅರ್ ಮುದ್ದೇರ್ವರ್? ಅರ್ ಮಲೆವರ್ (o. r. ನಿಲ್ಲರ್)? ಅರ್ ಪೂರ್ವರ್? ಅರ್ ತೂಳು ವರ್? ಅರ್ ಅವಂ? ಜನಮ್ ಏನ್ ಎನ್ನರ್? (Ūmd. 183 Mdh.).

ತೃಣ trīṇa. = ತಿಣ, ತ್ರಿಣ. Any gramineous plant; grass; a blade of grass; a reed (ತರ, ಹುಲ್ಲು Nn. 35; ಹುಲ್ಲು 93; ಸೇವೆ Ūm. 96); straw (often a symbol of minuteness and worthlessness). ತೃಣವಾದರೂ ಹಣ ಕೂಡಿಸುತ್ತದೆ (Prv.).

ತೃಣಕುಟೆ trīṇa-kuṭi. A hut of grass or straw. (Ūpr. 4, 16).

ತೃಣಗ್ರಾಹಿ trīṇa-grāhi. Amher, etc., or any gem which being rubbed becomes electrically attractive. (Ūpr. 1, 39).

ತೃಣದರ್ಭ trīṇa-darbhē. (Si. 164).

ತೃಣಮೃದು trīṇa-druma. Any of the various species of palm-trees.

ತೃಣಾನ್ಯ trīṇa-dhānya. Grain growing wild or without cultivation.

ತೃಣಧ್ವಜ trīṇa-dhvaja. A bamboo.

ತೃಣಪುರುಷ trīṇa-purusha. A scare-crow. See ಬೆರ್ಚು; Abh. P. 11, 6.

ತೃಣಪುರ trīṇa-pūra. A bundle or sheaf of grass or straw. See ಸೂದು.

ತೃಣಪ್ರಾಯ trīṇa-prāya. Worth a straw, worthless. (My.).

ತೃಣರಾಜ trīṇa-rāja. The palmyra tree, *Borassus flabelliformis* Lin. 2, the cocoa-nut tree. 3, hamboo. 4, sugarcane.

ತೃಣರಾಶಿ trīṇa-rāśi. A stack of grass or straw. See ಮೆಡೆ.

ತೃಣಕೂನ್ಯ trīṇa-kūnya. Arabian jasmine, *Jasminum sambac* Ait.

ತೃಣೇಶ್ವರ trīṇi-kṛita. Being esteemed as lightly as straw (Bp. 29, 2; 38, 3).

ತೃಣೈ ತೃಣೈ. A heap or quantity of grass or straw.

ತೃತೀಯ tritīya. The third; the third part;—ohunam (being the third ingredient of tāmhūa, My.).

ತೃತೀಯತೆ tritīyatē. Thirdness; the condition of the third consonant of a varga (Ūmd. 380. 881).

ತೃತೀಯತ್ವ tritīyatva. = ತೃತೀಯತೆ. (Ūmd. 78. 79. 119. 139).

ತೃತೀಯಪುರುಷಾರ್ಥ tritīya-purnashārtha. Lnst; coitus (My.).

ತೃತೀಯವೃತ್ತಿ tritīya-vṛitti. The employment of the third consonant of a varga (Ūmd. 78).

ತೃತೀಯಾರ್ಥ tritīyā-kṛita. Thrice ploughed.

ತೃತೀಯಾಕ್ಷರ tritīyā-akshara. The third consonant of a varga (Ūmd. 77. 283. 372. 374. 375; Kāv. 1, 1b, 23-31).

ತೃತೀಯಾಪ್ರಕೃತಿ tritīyā-prakṛiti. The third nature; the neuter gender; a hermaphrodite.

ತೃತೀಯ ತೃತೀಯ. = ತದಿನ. The third day in a half month. 2, the third case, the instrumental (Ūmd. 112. 115. 129. 131. 132. 134. 137. 141. 155. 157. 164. 898; Kāv. 1, 2, 23-35).

ತೃಪ್ತ tripta. Satiated; satisfied, contented, pleased. ತೃಪ್ತನಿ ಗಾದರೂ ಮೃತ್ಯು ತೃಪ್ತದು (Prv.).

ತೃಪ್ತಿ tripti. Satisfaction, contentment; pleasure, gratification; satiety, disgnat (ಸಾಕಾರೋಣ G.). See ತಣೆ, ತಣಿಸು. — ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸು. To satiate, to refresh, to satisfy (G. 259. 322; My.). — ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆ. To get satisfied, pleased, or satiated (G. 514; My.). — ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸು = ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸು. (Bp. 52, 4).

ತೃಪ್ತಿ trish. (ತೃಪ್ತಿ). Thirst. 2, desire.

ತೃಪ್ತಿತ trishita. Thirsty; thirst, desire.

ತೃಪ್ತಿ trish. = ತೃಪ್ತಿ. ತೃಪ್ತಿ ಅದವಗೆ ಮುಕೊಳ್ಳು ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟು. — ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲದವ ಮುಕು ಸಮಾನ (Prva.).

ತೃಪ್ತಕ trishpaka. Thirsty; craving, longing for.

ತೃಪ್ತಜ್ಞ trishpaj. Thirsty; cupidinous.

ತೃಪ್ತಿ trishp. Thirst. 2, desire.

ತೆ ತೆ. (Tbh. of Sk. ತಾ ?). An affix for the formation of neuter nouns, e. g. ಅಗದ್, ಪೂಗದ್, ನೆಗದ್, ಪುಗತ (Ūmd. 247).

ತೆಕೆ tēk. = ತಕ, ತಗ, ತೆನೆ. P. p. of ತೆನೆ, in ತೆಕ್ಕೊಳ್, ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳು (My.). ತೆಕ್ಕೊಳ್ಳು (ನಿರ್ವಾರ, ಅಧ್ಯವಕರ್ವಣ Nr.).

ತೆಕ್ಕ ತೆಕ್ಕ. (= ತಕ). — ತಕ್ಕ ತಕ್ಕನೆ. = ತಕ ವಕನೆ No. 2. (Bp. 36, 46).

ತೆಕ್ಕದು tēkkadu. = ತತ್ತದು, q. v.

ತೆಕ್ಕನೆ tēkkanē. = ತಕ್ಕನೆ. Greatly, excessively, very much, in a large body (Abh. P. 13, 44; 15, 3; Grj. 4, 78; 10, after 77; Rāv. 6, after 11; 13, after 70; cf. ತಕ್ಕ 2, ತೇಂಕೆ, ತರಕ್ಕ 2).

ತೆಕ್ಕಿ tēkki. = ತಕ್ಕ 1, etc. — ತಕ್ಕಿ ಬಿಡು. To clasp in the arms (or in the paws). ಕರಡಿ ಮುಂಗಾಲುಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕಿ ಬಿಡು (B. 3, 109). ತಕ್ಕಿ ಬಿಡು ಯುದ್ಧ ಮಾಡೋಣ (ದಿಬ್ಬಾದಿಬ್ಬ, ಮಲ್ಲಾಮಲ್ಲಿ G.).

ತೆಕ್ಕು tēkku. 1. To lick the itch, as brutes do (ತಿಯುಕ್ಕುಣ್ಣು ತಿಲೇಹನ Ūmd. Dh.).

ತೆಕ್ಕು tēkku. 2. (= ತೆಂಕು 1). To cause to (float or) flow (Abh. P. 6, 169, print). 2, to faint (Bh. 3, 8, 20; Rām. 3, 4, 20).

ತೆಕ್ಕಿ tēkkē. 1. = ತಕ್ಕ 1, etc. Embracing; an embrace, etc. (My.). 2, a coil (My.). 3, a chignon (Ūpr. 8, 47). See Bh. 3, 13, 17. 83; 4, 2, 59. 61; Rām. 2, 7, 3. — ತಕ್ಕಿ ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To oil, to get oiled. ತಕ್ಕಿ ಗಟ್ಟಿದ ಹಾವು (ಕುಣ್ಣಿಲಿ, ಜಪ್ತಗ Hā.). — ತಕ್ಕಿ ಗೊಡ್ಡಿಸು. — ಒಡ್ಡಿಸು. To embrace (J. 26, 21). — ತಕ್ಕಿ ಬಿಡು. = ತಕ್ಕಿ ಬಿಡು. (My.). ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಅವನ ಕೊರಳಿಗೆ ತಕ್ಕಿ ಬಿಡು (B. 5, 155). — ತಕ್ಕಿ ವರಿ. — ವರಿ. To begin to embrace or in close (J. 13, 22). — ತಕ್ಕಿ ಹಾಕು. To embrace. ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕಿ ಹಾಕು (My.). — ತಕ್ಕಿ ಹಾಯು. To give an embrace to, to go to clasp in the arms (B. 5, 137).

ತೆಕ್ಕಿ tēkkē. 2. = ತಕ್ಕ 2 q. v., etc., (ತೇಂಕೆ). ತಕ್ಕಿಯಿಲ್ಲದ ಎತ್ತು ಬಿಕ್ಕಿ ಪಲ್ಲಿಂದವನ (Prv.). See Grj. 10, after 79. — ತಕ್ಕಿ ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ತಕ್ಕಿ ಹಾಕು. (My.). — ತಕ್ಕಿ ಗಡಿಸು. — ಕಡಿಸು. To disperse (J. 14, 6). — ತಕ್ಕಿ ನಂಗಿ. — ಹಂಗಿ. A large number of shields (Bh. 6, 4, 26). — ತಕ್ಕಿ ಹಾಕು = ತಕ್ಕಿ ಹಾಕು. (My.).

ತೆಕ್ಕನೆ tēkkanē. = ತಕ್ಕನೆ. (Ūpr. 8, 99; 8, 87).

ತೆಗ ತೆಗ. = ತಕ, etc. P. p. of ತೆನೆ 1. — ತೆಗ ತರ (i. e. ತೆಗದು ಕೊಣ್ಣು ಬರ). = ತೆಗ. To take and bring. ಬಳ್ಳಮು ತೆಗ ತನ್ನಿ! (Bp. 9, 9). ಬಹಳ ವಸ್ತುವನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗ ತಡೆಂ (31, 9). — ತೆಗ ತರಿಸು. To cause to bring. ಪಟ್ಟಿಗೆಗ ತೆಗ ತರಿಸಿ (Bp. 11, 15). — ತೆಗ ತೆಗ. (= ತೆಗದು ತೆಗ). rep. (Bp. 26, 43; B. 3, 46).

ತೆಗಡೆ tēgādē. = ತೆಗಡೆ, etc. See ಕೆಡ್ಡನೆ.

ತೆಗದು tēgadu. = ತೆಗದು. P. p. of ತೆಗೆ 1. (My.). ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳುವದು (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ Si. 388). ತೆಗದು ಕೊಳ್ಳು ತಕ್ಕದು (ಪ್ರಾಪ್ತ 379). ಅ ಪಟ್ಟವನ್ನು ತೆಗದು ಕೊಂಡು ಕಾಲಕ್ಕೆ (B. 5, 52). ಒನ್ನು ಹೂಂಗೆಯಂ ತೆಗದು ಮೆಲಲು (Bp. 24, 55). ಧನವನ್ ಅಯ್ದು ತೆಗದು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಕ್ಕೆ (31, 12). ಕಂಗಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮುಸುಕನ್ ಅ ಧಂಗನ್ ಅಗೆ ತೆಗದು (51, 81). ತೆಗದು ಕೊಂಡು ಮುಗದರೆ ಮುಗನೀನು ಉದ್ದೀತು? (Prv.). See B. 5, 117. 121. — ತೆಗದು ಹಾಕು. = ತೆಗೆದು. To put away, to remove, etc. (My.; ಕಳು, ತಳ್ಳು G.). ಈಚೆಗೆ ತೆಗದು ಹಾಕುವಿಕೆ (ನಿರ್ವಾಹ, ಅ ಧ್ಯವರ್ಪಣ Si. 393).

ತೆಗಲ್ tēgal. = ತೆಗಲ್. The shoulder (ಪೆಗಲ್ Kk. 87; T. ಜೆಗಲ್, ಜುವಲ್, the upper part of the shoulder; cf. ಜಂ ಗುದ).

ತೆಗಸು tēgasu. 1. = ತೆಗಸು, ತೆಗಸು 1, ತೆಗೆಯಿಸು, ತೆಗೆಸು. To cause to take; to cause to take away, to cause to remove (My.; Bp. 53, 18); to cause to pull out, as an eye (61, 4); to cause to open, as a door, a grave (44, 18; 48, 29; 50, 19); to strip off the covering of, to bare, as the back (B. 3, 43); to cause to impale, as on a stake (Bp. 50, 39. 42. 45. 51. 52); etc. See Prv. a. ಪರಸ.

ತೆಗಸು tēgasu. 2. = ತೆಗಸು 2. To cause to go away or retreat (J. 13, 14; 15, 34). ಪ್ರವೇಶನಂ ತೆಗಸಿದರ್ ಪಿನ್ನೆ ಲಿಗೆ (J. 8, 31).

ತೆಗದು tēgahu. Taking; assuming, assumption (C. Bp. 19, 35; Bh. 7, 3, 74).

ತೆಗಲ್ tēgal. = ತೆಗಲ್. (ಪೆಗಲ್ Sm. II).

ತೆಗಲಿ tēgali. = ತೆಗಲಿ, etc. — ತೆಗಲಿ ನೆಕ್ಕೋಣ (ಇನ್ನು ಲುಪ್ತಕ, ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೂದಲುಗಳು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುವ ಬೇನೆ G.).

ತೆಗಲಿಗೆ tēgaligē. = ತೆಗಲಿ, etc. — ತೆಗಲಿಗೆ ಬೀಡು. To get deprived of hair (Abh. P. 7, 93).

ತೆಗಲಿ tēgal. 1. (= ತಿಟ್ಟು 2). To rebuke, to blame, to abuse (ನಿನ್ನೆ Sm. Dh.; ಪದಾ Sm. I; V. 14, 104; ಕೆ. 1, 15; T. ತದ). ತೆಗದ್ದಂ (Sm. I; 49. 55, o. r. ತೆವದ್ದಂ). ತೆಗದ್ದೆ, ತೆಗದ್ದಂ (55).

ತೆಗಲಿ tēgal. 2. (= ತಿಟ್ಟು 3). Blame, etc. (ಪೆಗಲ್ Sm. II, probably a mistake for ಬಯ್ಯಲ್; ನಿನ್ನೆ Kk. 64; ನಿನ್ನೆ Sm. 48; ದೂಸು, ಪದಾ 115; Tē. ತೆಗದು). See Sm. 72; Cpr. 4, 78.

ತೆಗಲಿಸು tēgalisu. To cause to rebuke, etc. (ನಿನ್ನೆ Sm. Dh.).

ತೆಗಿ tēgi. = ತೆಗೆ 1. (My.; Si. 112. 221. 231).

ತೆಗಿಸು tēgisu. 1. = ತೆಗಸು 1, etc. (Bh. 3, 18, 19; J. 29, 24; My.; B. 5, 115); to cause to inoculate, as with the cow-pox (B. 4, 222; My.); to cause to go out or be exhausted; to exhaust (J. 8, 31).

ತೆಗಿಸು tēgisu. 2. = ತೆಗಸು 2. (J. 12, 16).

ತೆಗು tēgu. = ತೆಗೆ 1. (Bp. 32, 52; Tu.).

ತೆಗೆ tēgē. 1. = ತೆಗೆ, ತೆಗು. P. ps. (ತೆಕ್, etc.). ತೆಗದು, ತೆಗೆದು. To draw towards one's self (ಅಕರ್ಪಣ Sm.

Dh.; Sm. 81; Cpr. 3, after 102; 4, 78; 6, after 91; Bp. 20, 6; 39, 68; 46, 65; J. 4, 70; 28, 59);—to take (Sm. 157; Rāv. 5, after 25; 6, after 11; J. 30, 28; Si. 221. 316. 300. 325; C.; Tē. ತೆ; Tu. ತೆ; cf. ತಿವ 4);—to betake one's self to. ತೆಗೆದಮ್ ವೋಕ್ಷದ ಬಟ್ಟೆಯಂ (Sm. 255);—to buy (My.);—to take away; to steal (ಕವರ್ ರಿ. i, 47; My.). ಬಹವದ ಬಳ್ಳುಮಂ ತೆಗೆವುದು (ಅವಹಾರ, ಅವಹಯ Nr.); see Bp. 45, 19;—to take off; to remove (Cpr. 4, 82; Bp. 47, 20; 49, 10; 52, 27; 58, 58; Rāv. 11, 7; J. 30, 24. 50; My.; Si. 231). ಹಗಲಿಲ್ಲಾ ಹಾದರವಾಡಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಣು ನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗೆದವನೆ (Prv.);—to seize. ಹೇದಂ ತೆಗೆಯಲ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನಿಹುದೇ? (Sm. 85); see Bp. 57, 37; Bh. 2, 4, 12; J. 31, 26. 27; Si. 265; to exact, to levy, (Tē. ತೆ);—to extinguish, to put out (My.; Tē. ತೆ);—to draw or pull, as an arrow on the bow. ಎಟರಂ ಎಕಲ ತೆಗೆದ ಮದನನ ನಿದಿಯಲರ್ಗಣೆಗಳನೆ ಪೋಲ್ವುವಾಯ್ ಕಣ್ಣಲ್ (Sm. 81); see Abh. P. 13, 87. 142; Rāgh. 17, 69; J. 4, 40. 41; 28, 41;—to pull (Bp. 32, 16);—to prolong as a note in music, etc., to drawl (My.; B. 2, 1); to drag. ತೊಡರೆ ಎಣ್, ಮೃಗಾಂಘನಧೀವರಂ ತಡಿಗೆ ಬೀದ ಬಾಲಮನೂತ್ತಿ ತನ್ನಡಸಿ ವಾನ್ನಿಡಿಯೋ ತೆಗೆವನೆ ಬನ್ನೆಗೆ ಬನ್ನವ ತಣ್ಣಿದಿರೋಳಿಗಲ್ (Lilv. 8, 2);—to take up, to lift (Rāv. 5, 39; ಕೆ. 4, 28; T. ತೆವ, a taking up);—to take out of; to extract; to obtain (Bp. 42, 2; C. Bp. 11, 11; Si. 312; B. 2, 11). ಹಗೆಯದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ನಾಯಿ ಹಾಕುವ ವರನ್ನಾಯದು, ತೆಗೆಯುವವರನ್ನಾಯದು (Prv.);—to open, as a door (Bp. 47, 24; 57, 43; Si. 112; My.; Prv. a. ಬರಿದು);—to undertake, to begin, to pick up, as a war, a quarrel (Rāv. 5, 124; Bh. 1, 8, 7; My.);—to bring in, as a word (Bh. 1, 8, 56);—to assume, as a birth (My.);—to employ, to use, as a grammatical form (Sm. 230), as sounds (B. 1, 6);—to vaccinate (B. 4, 220 in ಮಯ್ಯೆ; My.);—to draw, as a line, a picture, map, etc. (B. 1, 15; 3, 97; 5, 169; My.; see ಚಿತ್ರ);—to bore, as a hole (B. 5, 181; My.);—to take out, as an eye with an arrow (Bp. 18, 71. 74);—to do, as embroidery (see ಕಸೂತಿ);—to find out, to devise, as a means, an expedient (My.; B. 4, 222; 5, 170. 171. 173. 175. 179. 227; Tē. ತೆ);—to inquire, to ask about, as about tidings (B. 5, 281; My.);—to bear, as the similitudo of, to represent. ಈ ನೂದಲೇ ಇನ್ನು ತೆಗೆದವ್ ನಮ್ಮ ಸಾಮ್ಯವನು? (Bp. 58, 38);—to dig, as a channel, etc. ಕೆಡದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಮಾಡ ತೊಡೆ (ಕುಲೈ Nr.; My.; Tē. ತೆ). 2, to be taken away, to be removed; to become less or diminish; to disappear (Bh. 1, 5, 5; My.; Si. 83; Tē. ತೆ). — ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟು ಬದು. To bring, as water, a horse, etc., etc. (My.). — ತೆಗೆದು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗು. To take away, as water, a horse, etc., etc. (My.). — ತೆಗೆದು ಹಾಕು. = ತೆಗೆದು. To throw down (My.). ಅವನನ್ನು ಪಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ್ನೆ ತೆಗೆದು

ಹಾಕಿದರು (B. 5, 52); to remove (5, 179, 227; My.); to raise, as a siege (My.). ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ (5, 53); to discharge, as from office (5, 264; My.); to strike off; to annul (My.). — ತೆಗೆಯುಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow to take, etc.; to allow to vacillate. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಯ್ಯಿ ತೆಗೆಯು ಗೊಡುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 223).

ತೆಗೆ ತೆಗ್ಗಣೆ. 2. = ತೆರ್, etc., in ತೆಗೆ ತೆಗೆದು (Bp. 29, 18; 36, 47; Räv. 5, 117). — ತೆಗೆ ತರ್. = ತಗ ತರ್. (V. 37, 96).

ತೆಗೆ ತೆಗ್ಗಣೆ. 3. Taking, etc. See ಎತ್ತತೆಗೆ, ಕಾಲ್ದಿಗೆ No. 1. 2, a kind of infinitive of ತೆಗೆ 1. — ತೆಗೆನೆವೆ. To pull (the bow-string) to its full extent, i. e. so as to reach the ear (ಅರ್ಜುನಾನ್ತ ಸ್ಮದ. Dh.; Ahh. P. 14, 176; Grj. 8, 44; Räv. 6, after 97; Säv. 4, 21; 4, after 24 & 46).

ತೆಗೆ ತೆಗ್ಗಣೆ. 4. (= ತೆಗೆ 1). To retreat, to flee (ಪರಾಯನ ಸಿಂ. 81; Grj. 6, 38; Bp. 60, 23; Räm. 5, 8, 74; Të. 39).

ತೆಗೆ ತೆಗ್ಗಣೆ. 5. (= ತೆಗೆ 2). To grind one substance on another, as sandalwood on a stone (My.).

ತೆಗೆಯಿಸು ತೆಗ್ಗೈಯಿಸು. = ತೆಗಸು 1, etc. To cause to take or take off (Bp. 5, 58), etc.

ತೆಗೆಯುವಿಕೆ ತೆಗ್ಗೈಯುವಿಕೆ. Disappearance, concealment (ಅಪವಾರಣ, ಅಚ್ಚಾದನ Si. 438), etc.

ತೆಗೆಸು ತೆಗ್ಗಣಿಸು. = ತೆಗಸು 1, etc. (Bh. 1, 10, 14).

ತೆಗ್ಗು ತೆಗ್ಗಣು. = ತೆಗ್ಗು 2. (ಅವಟಿ, ಕುಣಿ, ಗರ್ತ, ಗುಣ್ಣಿ G.; B. 3, 124; 5, 174). — ತೆಗ್ಗು ತವರು dupl. = ತೆಗ್ಗು ದಿನ್ನೆ. (ಎವಮು Gh.). — ತೆಗ್ಗು ಬೀಡು. A hole to be formed. ತೆಗ್ಗು ಬಿದ್ದ ಗಲ್ಲ (ಗುಣಿಗಲ್ಲ G.).

ತೆಂ ten. 1. ತೆಣ್. (= ತೆಂಕ). The south. (T., M. ತನ್). — ತೆಂಗಾಳಿ. (Smd. 89, 209). South wind (My.).

ತೆಂ ten. 2. ತೆಣ್. = ತೆಂಗು 1. (T. ತೆಂ). — ತೆಂಗಾಯ್. — ಕಾಯ್. A oocoonant. (Të. ತೆಂಗಾಯ್, ಬಿಂ). See ಜೆನ್ನಿಂಗಾಯ್.

ತೆಂಕ ತೆಂಕಾ. = ಬಿಂಕು, (ತೆಂ 1), ತೆಂಕಲ್ (Smd. 145), ತೆಂಕು 2, ತೆಮ್ಮು. The south (My.; T. ತೆಮ್ಮು, M. ತೆಮ್ಮು). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊಡವತೆಗಿಲ್ಲ! ಎನರ್ ನಡೆದು, ಗೆಲ್ಲು (145). ತೆಂಕನಾಡ ಮಹಾಯಲ್ಲೆನ್ನಂ ಮನಂ ಬರ್ಕಮೆ? (164). — ತೆಂಕಣ್. — ಅಣ್. (Smd. 134, 135). Belonging to the south; the south. Deolension: ತೆಂಕಣ, ತೆಂಕಣಿ (135); ತೆಂಕಣ (C.; B. 3, 24), ತೆಂಕಣಕ್ಕೆ (B. 4, 67), ತೆಂಕಣಿನ್ದ (My.). — ತೆಂಕಣಂ. — ಅಂ. (Smd. 136). A man of the south. — ತೆಂಕಣ ಕಡಲ್. — ಕಡಲ್. The sea of the south (J. 18, 7). — ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ. A south wind. ತೆಡುವ ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿಯುಮದೇಂ ಮನಂಗೊಳಿಸಿದುದೋ! (Smd. 24). ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ ಮಂಕುಮದಿ ಬರಸೀತು (Prv.). — ತೆಂಕಣ ದೆನೆ. The southern quarter or point; the south (ಯಾಮ್ಬ, ದಕ್ಷಿಣ, ಅವಾಚಿ HIA.). — ತೆಂಕಣ ದೇಶ. The southern country. ತೆಂಕಣ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಕೊಂಕಣ ಕೆಟ್ಟ (Prv.). — ತೆಂಕಣವಂಕ. (Smd. 196; Mqb. ತೆಂಕಣ ಪಕ್ಕ). = ತೆಂಕವಂಕ, q. v. — ತೆಂಕದೆನೆ. = ತೆಂಕಣ ದೆನೆ. (J. 16, 46). — ತೆಂಕಮುಖಮಾಗಾ. Towards the south (J. 10, 1). — ತೆಂಕವಕ್ಕ. See ತೆಂಕವಂಕ. ತೆಂಕವಕ್ಕದೋ ಅಸಂಖ್ಯಬಲಂ (Smd. 196 Mqb.). — ತೆಂಕವಂಕ. — ವಂಕ or ವಕ್ಕ. (Smd. 196; Mqb. ತೆಂಕವಕ್ಕ). The southern side.

ತೆಂಕಲ್ ತೆಂಕಾಲ್. = ತೆಂಕ (Smd. 145), ಬಿಂಕಲು, ತೆಂಕಲು. (ಅವಾಚಿ, ದಕ್ಷಿಣ Mr. 58; My. as ತೆಂಕಲು). ತೆಂಕಲಾದುದು (ಅವಾಚಿ, ಅವಾಚಿ HIA.; ಅವಾಚಿನ್ದ Mr. 58).

ತೆಂಕಲು ತೆಂಕಾಲು. = ತೆಂಕಲ್, etc. ತೆಂಗಿನ ಮರ ತೆಂಕಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ತೆಂಕು ತೆಂಕು. 1. (Smd. 48). = (ತೆಕ್ಕು 2), ತೆಕ್ಕು 1. To be afloat, to float, to swim (ಪ್ರವನ Smd. Dh.; Öpr. 5, after 39; Abh. P. 5, 55; 13, 64, 79); to faint (Grj. 9, 89). — ತೆಂಕಾಡು. — ಅಡು. To float (v. i.) or swim about (Öpr. 1, 51; 8, after 44; Grj. 2, 63; 7, after 11; 9, 54; V. 9, 63).

ತೆಂಕು ತೆಂಕು. 2. = ತೆಂಕ, in ತೆಂಕುಕಡೆ (My.).

ತೆಂಗಲೆ ತೆಂಗಲೆ. A certain Vaishṇava mode of putting the nāma, drawing a line down the middle of the nose, as is done by southerners (My.). Cf. ಬಡಗಲೆ.

ತೆಂಗು ತೆಂಗು. 1. = ಬಿಂಗು, ತೆಂ 2. The cocoa-nut palm, *Cocos nucifera* Lin. (ನಾರಿಕೇರ, ಲಾಂಗಲಿ Nr.; ನಾರಿಕೇಲ Mr. 112; My.; T.; M. ತೆಮ್ಮು). ತೆಂಗುಗೂ ಬೇವುಗೂ ಹಂಗ ಮಾಡಲೆ ಬೇಕು; ತೆಂಗಿನ ಮೊದಲಿಗೆ ನೀರದೆಯ ಕಡೆಯಲಿ ಹಂಗದೀವನ್ನೆ (Sp.). See Öpr. 3, 15; Räv. 2, 48; J. 19, 6; Pril. 3, 8; ಎಳೆ, ಜೆನ್ನಿಂಗು. — ತೆಂಗಿನ ಕಾಯ್. — ಕಾಯಿ. — ಕಾಯು. A cocoa-nut (B. 2, 11, 20). ನೀರು ಅಟ್ಟಿಸಿದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ (G. 181). ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಸಿರಿಯು ಕೊಬ್ಬಿತ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯು (Dp. 54). — ತೆಂಗಿನ ಮರ. = ತೆಂಗು. (Si. 166). ತೆಂಗಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟೀ ಸೀರೆ ಕಟ್ಟಿದ. — ತೆಂಗಿನ ಮರ ತೆಂಕಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು. — ತೆಂಗಿನ ಮರ ಯಾಕೆ ಹತ್ತುತ್ತಿ? ಅನ್ನಲೆ ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಯೋದಕ್ಕೆ ಅನ್ನ. — ತೆಂಗಿನ ಮರ ಏದುವವನ ತೆಂಕಾ ಎಲ್ಲಿ ತನಕ ಹಿಡಿದಾನು (or ಎತ್ತಿಯಾನು)? (Prv.). (For Tu. ತಾರೆ, the oocoonant palm, ತಾರೆ, the palmyra, cf. ತಾರೆ 2, ತಾರೆ 8, ತಾರೆ 1).

ತೆಂಗು ತೆಂಗು. 2. To perch (see ದಿಗಿಸು). See ತೆಂಗುಹ.

ತೆಂಗುಹ ತೆಂಗುಹ. The descending or perching of birds (ಪಕ್ಕಿಯೆದುಗುಹ Smd. II; Öt. II, 101; ಪಕ್ಕಿಯೆದು ಗೂಡು Kk. 86; ಪಕ್ಕಿಯೆದುಗುವುದು Smd. 30).

ತೆಜಿಸು ತೆಜಿಸು. Tbb. of ತೆಜಿಸು. (My.).

ತೆಟ್ಟುಂ ತೆಟ್ಟುಂ. (fr. ತೆಪ್ಪಿ 1). In an opened way. — ತೆಟ್ಟುಂ ತೆಪ್ಪಿ. To become fully opened, i. e. to be heard far around (Öpr. 7, 88).

ತೆಣದಿರು ತೆಣಾರು. To groan (Abb. P. 12, 35; 13, 67; cf. T. ತಲರ್ = ಉಳ್ಳೋಡ್ಡು).

ತೆಣ್ಣಿಸು ತೆಣ್ಣಿಸು. To cause to winnow. ತೆಣ್ಣಿಸಿದಂ (Smd. 273 Mqb.).

ತೆಣ್ಣು ತೆಣ್ಣು. (= ತವಟು, etc.). To winnow (oorn by casting it gently up in a mōra or fan, ತೂರ್ವಕರಣ Smd. Db.; T. ತಕ್ಕು).

ತೆಣ್ಣೆ ತೆಣ್ಣೆ. = ತೆನೆದೆ 1. The state of being entwined, matted or entangled (as hair from filth, My.); a small bundle, as of grass, etc. (My.; see ತೆತ್ತು 2). — ತೆಣ್ಣೆ ಸುತ್ತು. To tie some growing sugar-canes together in order to prevent them from falling (My.).

ತೆತ್ತದು ತೆತ್ತದು. An adverb with final ದು (Smd. 888, 389). ತೆತ್ತದೆನ್ನು ತೆರದಮ್ಬರ್ಥಂ (889, o. r. ತೆಕ್ಕದೆನ್ನು ತೆರ ದಮ್ಬರ್ಥಂ).

ತೆತ್ತಿ ತೆತ್ತಿ. = ತೆತ್ತಿ (My.; Tu.).

ತೆತ್ತಿಗ ತೆತ್ತಿಗ. (fr. ತೆತ್ತು 2). A man who is entwined or closely bound to: a servant (Bp. 23, 30; 29; Bh. 6, 2, 16; 8, 27, 84). 2, a connection, a friend (Räm. 4, 3, 20; J. 20, 14; 26, 6).

ತೆತ್ತಿಸು tēttisu. 1. To cause to pay. ತೆತ್ತಿಗೆ ತೆತ್ತಿಸು
ರ ಪಟ್ಟವನು (ದಾಖತ, ಸಾಧತ Si. 364, *only* in Si., also p. 263).

ತೆತ್ತಿಸು tēttisu. 2. To bring into close connection: to cause to enter as nails (Öpr. 7, after 96) or arrows (J. 25, 47), to set, as precious stones (Räv. S. 3; 8, after 5; V. 4, 33), to insert, as decorations in a street (Bp. 4, 3), as an ornament in the nose (12, 21);—to pierce through, as a pointed object (Räv. 10, after 31);—to bring in contact with, as the lower part of an arrow with the bow-string. ತೆತ್ತಿಸುವ ಹಿಳುಕು (ಕರ್ತ 0, ಪುಂ Mr. 295);—to pierce, as with an arrow (Bh. 8, 26, 7; J. 14, 4). 2, to enter, to pierce (J. 12, 25; 23, 40; 25, 40). ತೆತ್ತಿಸಿದ ಮುತ್ತು (ಪಣ್ಣದ ಮೂತ್ರಕ, ರಜತ Nn. 104).

ತೆತ್ತೀಸು tēttīsu. Thirty-three (Mhr. ತೇತೇಸು; Rām. 6, 50, 6; Bh. 1, 20, 56).

ತೆತ್ತು tēttu. 1. P. p. of ತಿಡ್, ತಿಡು. Having paid, etc.

ತೆತ್ತು tēttu. 2. To intertwine, to interweave, to twist (T. ತೆತ್ತು, ತೆದ್ದು; M. ತೆಟ್ಟು, closeness; cf. ಕಿಡ್, ಕಿಟ್ಟು, ಕೆತ್ತು 3). 2, to be twisted, to twist (Bh. 8, 23, 5); to be connected or befriended (J. 26, 6).

ತೆತ್ತು tēttu. 3. — ತೆತ್ತುವೆಗ್ಗಡೆ = ತೊತ್ತು-, q. v.

ತೆನಸು tēnasu. = ತಿನಸು 2, etc. (My.).

ತೆನೆ tēnē. 1. (A point); a spike, an ear of corn (ಕದಿರ್ Sm. 105; ಕಣಿಶ, ಧಾನ್ಯತೇರ್ಪಕ HIA.; My.; T. ಚಿನ್ನೆ, M. ಚನೆ, to branch out; T. ಚಿನ್ನೆ, M. ಚನೆ, ಚನೆ, branching out, as an ear of corn; M. ತೆಲ್ಲು, a point; see s. ಕೆಯ್ 5). ಧಾನ್ಯದ ತೆನೆ (ಕದಿರ್ Öt. II, 14; Sm. 66). ಸಸ್ಯದ ತೆನೆ (ಕಣಿಶ, ಸಸ್ಯಮಂಜರಿ Nr.; see Si. 305). ಬೆರದ ತೆನೆ (ಕಣಿಶ Mr. 372). ತೆನೆ ತಿನ್ನ ಎತ್ತು ತೆವರೆಯನ್ನು ಏಡಿತು (Prv.). 2, the upper part or coping of a wall, the top of a rampart, a merlon of a fort (Öpr. 1, 108; Rām. 6, 11, 2; Ö. Bp. 42, 22; My.). ಕೋಟೆಯ ತೆನೆ (ಪ್ರಾಕಾರಾಗ್ರ, ಕಪಿ ತೇರ್ಪ HIA.; ಕಪಿತೇರ್ಪ, ಕೋಟೆಯುಗ್ಗ Nn. 149). See ಕೋರ್ಪು-, ಜಳ್ಳು-, ಕೋಟೆದನೆ, ಪಣ್ಣೆನೆ, ಪಾಲ್ಟೆನೆ, ರನ್ನದನೆ, ಸೀ-. — ತೆನೆಗಿಡ. The Indian millet, *Panicum italicum* Lin. (St. & Pl.). — ತೆನೆಗೊನೆ. -ಕೊನೆ. The parapet on a rampart, or the top of a merlon (Öpr. 1, 113; J. 3, 21). — ತೆನೆ ತೆನೆ. rep. (Bp. 16, 18). — ತೆನೆಪೋಗು. -ಪೋಗು. To get ears (Öpr. 1, 90).

ತೆನೆ tēnē. 2. = ತನೆ, etc. (My.). ತೆನೆಗೆ ಬನ್ನು (My.). — ತೆನೆ ನಿಲ್ಲು. The embryo to remain, not to miscarry, as a oow (My.). — ತೆನೆಯಾವು. = ತನೆಯ ಆವು. (My.).

ತೆಪ್ಪ tēppa. 1. = ತಪ್ಪನೆ, etc. — ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ. rep. ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ ಪುರು (Sm. 229 Mqb.).

ತೆಪ್ಪ tēppa. 2. (Sm. 48). (fr. ತೇರ್, cf. ತೆಂಕು 1). A float, a raft (ತಳ್ಳ, ಉಡುಪ, ಪ್ಪವ HIA.; ಉಡುಪ, ಪ್ಪವ, ಕೋಲ Nr.; Si. 84; ಉಡುಪ, ತರಿ G.; My.; Tn.; T. ತಳ್ಳು, ತಪ್ಪ, ತಪ್ಪರ್, ತವಳ್ಳು; Tē. ತಪ್ಪೆ, ತೇಪೆ, ತೇಟೆ; Mhr., H. ತರಾಫಾ, ತಾಫಾ). ತಪ್ಪ ಹದಾದರೆ ದೋಣಿ. — ತಪ್ಪ ಹದಾದರೆ ಮುಟ್ಟಿನವನೇ ಸಾಯುವನೋ? (Prvs.). See ಬಲದಪ್ಪ; Abh. P. 13, 79; Säv. 5,

after 14. — ತಪ್ಪೇತ್ತವ. -ಉತ್ತವ. Rowing an idol in a decorated boat up and down an illuminated tank at the time of a yearly jātrē (My.).

ತೆಪ್ಪಗೆ tēppagē. = ತಪ್ಪನೆ. (fr. ತವು). At leisure, at ease; comfortable; well (My.).

ತೆಪ್ಪನೆ tēppanē. = ತಪ್ಪನೆ. (My.).

ತೆಪ್ಪರ tēppar. ತೆಪ್ಪರು. = ತರ್ಪರ್. To become conscious, to recover one's senses, to recover from fainting. (Tē. ತಪ್ಪರು, ತಪ್ಪರು, to recover from illness; to escape from danger). ತಪ್ಪತ್ತು ಕೊಣ್ಣು (My.). 2, to animate (ಚೇತನಕರಣ Sm. Dh.). ತಪ್ಪತ್ತಂ (Sm. 285).

ತೆಪ್ಪರಿಸು tēpparisu. = ತೆಪ್ಪರಿಸು. To recover one's senses, to become conscious, to start up, to awake (My. with ಕೊಣ್ಣು).

ತೆಬ್ಬು tēbbu. To fly or jump about (?). (ಮೃಗಂ ಗಳ) ಸೂಸಿದವು ದೆನೆಗೆ, ತಬ್ಬಿದವು, ಬೆಳ್ಳಾರವರೆ ಹದಾದ ಉಬ್ಬಿ ಹಾಯ್ದರೆ ವೇಡೆಯವರಿಗೆ ಹಬ್ಬುವಾಯ್ತು (Bh. 3, 13, 25). ತೆಬ್ಬ ತುಳು ಕುವ ಕಣೆಯ ಕಣೆ (ಎಮ್ಮ) ತರಹಬ್ಬ ಹರದುಮ (S. 26, 56).

ತೆಮರ್ tēmar. 1. (Sm. 58). = ತೆವರ್ (128), ತೆವರು 1 q. v. ತೆಮರ್ಗಲ್ (52).

ತೆಮರ್ tēmar. 2. = (ತಿಮರ್ 1), ತೆವರು 2. To rub (Räv. 12, 55); to rub out, to destroy (V. 5, after 39; Säv. 5, 40).

ತೆಮಳ್ಳು tēmaḷḷu. To collect, to gather, to heap up, to accumulate (ಪಯನ Sm. Dh.; cf. ತಿಣಿ, ತಿಮ್ಮು 2, ತೀವು). ತಮಳ್ಳಿ ಕೊಣ್ಣು ಮನ್ನಾ ನಿಲನ ಒಯ್ಯತೀರ್ಪ ತಣಿ ಗಮ್ಮ (Öpr. 7, 49).

ತೆಮ್ಮು tēmbu. = ತೆಂಕ, etc. — ತೆಮ್ಮರರ್. -ಎರರ್. = ತೆಮ್ಮಲರ್, q. v. — ತೆಮ್ಮಲರ್. -ಎಲರ್. (Sm. 210, o. r. ತೆಮ್ಮಲರ್). South wind.

ತೆಮ್ಮಲ್ tēmmal. A mass, a multitude, etc. (ತಿನ್ನಿಣಿ, ತಣ್ಣ, ತುಡುಗ, ತೋಮು, ತೊಮ್ಮು, ತರಳ್ಳೆ, etc. Sm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ತರಳ್ಳೆ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ತೇಂಕಿ, etc. Säv. Tē. ತೆಮ್ಮ; cf. ತಿಟ್ಟು 1, ತಿಮ್ಮು 2, ತೆಮರ್ 1, ದಿಮ್ಮು).

ತೆಯ್ಯು tēyya. ತಯ್ಯ. (= ತಗ 1). Stop, delay (ತಡಮ ದು Öt. I, 55, o. r. ತೈಯಮನರ್ ನಡೆದುದು).

ತೆರ tēra. = ತೆರವು (Sm. 56). The state of being balled or heaped one upon the other, a mass, etc. (see T., M. s. ತೆರೆ). — ತೆರ ತೆರ. rep. ತೆರ ತೆರದ ಕಡ್ಡಿ: ಲಮಾಲಿಗರ್ ಲೀಲಿಗರ್... ಗಂಗೆಗವನಿಣಿ ಬನ್ನರು (J. 19, 5).

ತೆರಟು tēraṭu. To make round (T. ತೆರಟ್ಟು); to roll up: to tuck up (a garment when passing a river, My.); to join, to unite (T.; see ತೆರರು 2, ತೆರೆ).

ತೆರಣ್ಣು tēraṇṇu. (Sm. 48). To make a gift of raiment to the bride and bridegroom at a wedding (ನಿವಸನೋದ್ವಹನ Sm. Dh.; ಮದುವೆಯ ಮುಯ್ಯ ಸೀರೆ Cm.; ಉಡುಗುಡೆ ಮಾಡು G.; cf. ತೆಲ್ಲುಟಿ, etc.).

ತೆರಯಿಸು tērayisu. (or ತೆರಯಿಸು, q. v.). ತೆರಯಿಸಿದಂ (Sm. 65). ತೆರಯಿಸಿದಂ or ತೆರೈಸಿದಂ (189).

ತೆರವು *tēravu*. (Śmd. 247). = ತೆರ, q. v.

ತೆರಳೆ *tēraḷ*. = ತೆರಳು 1. To move, to stir; to move or be shaken about; to tremble, to shake, to quiver;—to move on or forward, to proceed; to go, to go away, to set out, to depart (Tē. ತರಲು, ತರಲು; cf. ತರಳ 1). ತರಳಂ (Śmd. 55). ಒಡೆಯನು ಅಟ್ಟಿದೊಡೆ, ಅನ್ನು ಮೇಲ್ಬಂದೊಡೆ ತೆರಳೊಡುವುದು ಎರವೆ? (Bp. 46, 51). ಸೀಮನ್ನಿನಿಗಣಸಹತರಕ್ಕಣಿಯ ದಣ್ಣಿಗೆ ತೆರಳುದು (J. 33, 20). See Ūpr. 4, 50; 7, 70; 8, 73; Abh. P. 11, 141; J. 2, 29, 57; 13, 22.

ತೆರಳಿಕೆ *tēraḷikē*. 1. (= ತೆರಳೆ 1). A wrong form for ತೆರಳೆ (Śmd. 248). Moving; coming forth; moving onwards, marching, going (Bh. 2, 4, 9; 7, 8, 19; J. 30, 11).

ತೆರಳಿಕೆ *tēraḷikē*. 2. = ತೆರಳೆ 2.

ತೆರಳಿಚು *tēraḷiḥu*. = ತೆರಳು 1. To cause to move or to tremble; to cause to go away, etc. (Bh. 1, 20, 56; J. 7, 58).

ತೆರಳು *tēraḷu*. 1. = ತೆರಳೆ. ತರತರದ ತೆರೆ ನಡೆವ ಭರದಲಿ ತೆರಳಿ ನಡೆವ ಮಹತ್ವದವು (Bp. 8, 9). ಅಮೃತತ್ವಂಗಳು ತೆರಳುತರೆ (17, 18). ಈ ಸುದತಿಯ ಕಟಾಕ್ಷವಾತೆ ತೆರಳಿ, ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದಾರದು (40, 8). ಧೃತಿಯಂ ಬಿಡದೆ, ತೆರಳುವಂ (44, 6). ಅಲ್ಲಿರ್ದು, ತೆರಳಿ, ನಡೆ ತಪ್ಪಾಗಳೆ (47, 51). ಪೊರಳಿ ಪೊರಳಿ, ಉಜೆ ತೆರಳೊಲಿಂಗೋತ್ತರಂ (57, 45). ಪೊರಳಿ ಪೊರಳಿ, ಅಲ್ಲಿರದೆ ಪಥದೊಳು ತೆರಳುತರೆ (57, 60). ಸರ್ವಗವತೆಯಲಿ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿಂದ (Bh. 2, 4, 9). ಕಣೆ ಕಣೆಗೆ ತೆರಳುದುದು ಕಣೆ (8, 23, 7). ಸುರವನ ಅಯುಧತತಿ ಕುಲಗಿರಿ ತೆರಳುವವಿರಲೆ (8, 23, 22). See Prv. s. ದುರಳ. 2, to remove (Bp. 35, 38).

ತೆರಳು *tēraḷu*. 2. To ball itself (Bp. 27, 4); to become round (T. ತಿರಳ, ತಿರಳು; M. ತಿರಳು); to coalesce, to join (T., M.); to be numerous (T.); to be amassed, to come together, to assemble. (See ತತ್ತಿ, ತತ್ತಿ, ತೆರಳು). ಎಲ್ಲಾ ಸೇನೆಯೂ ತೆರಳುವುದು (ಸರ್ವಾಭಿವಾರ, ಸರ್ವಾಭಿ, ಸರ್ವಸನ್ನಹ Nr.).

ತೆರಳೆ *tēraḷē*. 1. = ತಿರುಳೆ, etc. Sap, pith, etc. — ತೆರಳೆಯ ಹುದು. A silk-worm. ತೆರಳೆಯ ಹುದು ಮುಕುರಾಕಾರದಿನ್ನ ಮಾಡಿದುದ ಬಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ದು ಸೀರೆ (ಕೌಶೀಯ Nr.). 2, a worm or insect living in fruits (Abhā. 1, 37, o. r. ತಿರುಳೆಯ-).

ತೆರಳೆ *tēraḷē*. 2. A round lump (My.).

ತೆರಳೆ *tēraḷē*. 1. (Śmd. 248). = ತೆರಳೆ 1. Moving; trembling, quivering; setting out, etc. (ಸಂಚಲ Ūt. 1, 3; Ūpr. 1, 95; Grj. 6, 11).

ತೆರಳೆ *tēraḷē*. 2. A mass, a multitude, a row, a file (ಗೊನ್ನಣೆ, ಸಾರ, ಒಬ್ಬಳಿ, ಹೊರಳಿ, ಬಳಗ, etc. Śm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ದೊನ್ನಳಿ, ನೆರವಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Grj. 10, after 79; V. 7, 28; T., M. ತಿರಟ್ಟು).

ತೆರಳು *tēraḷu*. 1. = ತೆರಳಿಚು. To cause to move; to cause to tremble; to cause to go or set out, etc. (ಜಲನ Śmd. Dh.; Ūpr. 8, after 4; J. 25, 27).

ತೆರಳು *tēraḷu*. 2. To amass, to join, etc. (ಜಯನ Śmd. Dh.; Ūpr. 3, 63; Śāv. 2, 60; see ತೆರಳು 2).

ತೆರಿಮದ್ದು *tēri(-)mēddu*. A minute, annual plant, *Linum mysorens* Heyne (Z.).

ತೆರೆ *tēre*. A wave, a billow (ನೀಚಿ, ಭಂಗ, ತರಂಗ, ಊರ್ವ Hlā., Nr.; ನೀಚಿ, etc., ಅಲೆ Si. 81; ವಚಣೆ Bhu. 15; C.; Tē.; M. ತರೆ; T. ತಿಕ್ಕಿ; M. ತರೆ, T. ತಿಕ್ಕಿ also: a river; a roll, as of paper; a coiling, as of a snake; a mass; T. ತಿಕ್ಕಿ, M. ತರೆ, to ball itself; to roll, as waves; to crumple, wrinkle; to roll up or fold, as mata, leaves, paper; cf. ತೆರೆ). ನೀರ ತೆರೆ (ನೀಚಿ Nu. 5, 107; ಧಾರ, ತರಂಗ 12; ಜಲಭಂಗ 102; ಉತ್ತಲಿಕೆ 164). ಘನವಾದ ತೆರೆ (ಉದ್ದೋಲ, etc. Sl. 81). ತೆರಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ತೆರೆಯ ಭಯವೇನು? (Prv.). See Śmd. 79, 286; Ūpr. 5, 40; Bp. 20, 17; 35, 10; Rāv. 2, 59; Ū. Bp. 42, 14; B. 4, 38; Jūs. 42, 63; ಕುದುರೆ, ಪರ್ತರೆ, ಪರ್ತರೆ, ಹದ್ದರೆ. 2, a fold; a natural fold of the skin, a wrinkle (ವಳಿ Ūt. 1, 59; ವಲಿ Kk. 13, Śm. 55; ದೇಹಸುರ್ವಾ Śm. 105; T.). ಪ್ರಾಣಿಗರ ಮೆಯ್ಯ ತೆರೆ (ಪ್ರಾಣ್ಯಂಗುಳಿ, ಬಲಿ Nr.).

3, what can be rolled up and unrolled: a curtain, a cloth for concealing one's self, used also by huntsmen, a screen (ಅಪಟಿ, ಕಾಣ್ಣ ಪಟಿ, ಪ್ರತಿಸೀರೆ, ಯವನಿಕೆ, ತಿರಸ್ತರಣೆ Hlā.; ಕಾಣ್ಣ Nn. 116; ಅತಿ ಪ್ರಥನ್ನಪಟಿ Śm. 105; Ūpr. 7, after 69; 8, 8; My.; Tē., T., M.). ಬೇಣ್ಣೆಯ ತೆರೆ (ಪದಿಹ Śmd. 1). ತೆರೇ ಕೊಟ್ಟು, ಮೊದಲ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು.—ತೆರೇ ತೆಗದು ಮಾಯೋದಾಪ್ತೇ? (Prvs.). See Bp. 18, 38; 60, 5; Rāv. 8, 118; ಇರ್ತರೆ, etc. — ತೆರೆಗೆಯ್. —ಕೆಯ್. The hand looked upon as a wave (Ūpr. 7, 127). — ತೆರೆಗೆಯ್ಯು. —ಕೆಯ್ಯು. To have a curtain put up (V. 41, 5). — ತೆರೆಗೊನೆ. —ಕೊನೆ. The crest or comb of a wave (Ūpr. 5, after 39). — ತೆರೆದೆಗಸು. —ತೆಗಸು. To have a curtain removed (J. 31, 16). — ತೆರೆದೆಗೆ. —ತೆಗೆ. To remove a curtain (Rāv. 5, after 19). — ತೆರೆವೊಡೆ. A pouch formed by folding a part of one's garment (ಮದಿಲೆ Śmd. 11, Kk. 76; ಸೋಗಿಲೆ, ಮದಿಲೆ Kk. 49, Śs.). — ತೆರೆಬಟ್ಟೆ. A curtain (ಪ್ರತಿಸೀರೆ, etc., ಪರದೆ Si. 225). — ತೆರೆಯುಲಿ. —ಲುಲಿ. The sound or roar of waves (Abh. P. 12, 80). — ತೆರೆವಿಡಿ. —ವಿಡಿ. To lay hold of waves, to follow their course (Rāv. 6, after 24). 2, to put a curtain up (Rāv. 5, after 19). — ತೆರೆವಿಡು. —ವಿಡು. To let down a curtain (Mr. 204). — ತೆರೆವರೆ. —ಬೆರೆ. One wave to join the other (Bh. 1, 7, 2). — ತೆರೆವೊಯ್ಯು. —ವೊಯ್ಯು. The beating of waves (Rāv. 6, after 24). — ತೆರೆಸುತ್ತು. The state of being surrounded or covered with a curtain (Ūpr. 6, after 88; 8, 8).

ತೆರೈಸು *tēraisu*. (or ತೆರೈಸು). = ತೆರಯಿಸು, q. v.

ತೆರಿ *tēri*. 1. (fr. ತೆರಿ 1). = ತೆರಿವು 1. An opening, a clearing: the state of being clear or bright. 2, a clearing: a way, a course; a manner, a form; a sort, a kind (ತೆರಿ Śmd. 20, 91 Cm.; T. ತಿರಿ, ತಿರಿವು, ತಿರಿವು; M. ತಿರಿ, ತಿರಿವು; Tē. ತೆರಿ, ತೆರಿವು; a plain). ಒನ್ನೆ ತೆರಿ (ಒರನ್ನೆ Ūt. 11, 73). ಪಲವ ತೆರಿ (Śm. 119). ಭದ್ರ ಮನ್ನ ಮೃಗ ಎನ್ನು, ಇನ್ನಾನೆಗರ್ ಮೂವು ತೆರಿ ನಕ್ಕುಂ (Hlā.). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಮಿಕ ರೋಮಂಗಲಂ ಪುಟ್ಟುವು (ಸೀರೆ ಗಳೆ) ನಾಲ್ಕು ತೆರಿನಕ್ಕುಂ (Hlā.). ವತಿಪ್ಪಪತ್ತ ಶೋಕದಿನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿದ್ದರೆ ನೂಲು ತೆರಿನಾದ ನದಿ (ತತದ್ಧು Nr.). ಎಲ್ಲ ತೆರಿದೊಳಂ ಕುಮಗಿ, ಎನು! (Śmd. 183, 208). ತೆರಿನಂ (Ūpr. 5, 30; Mr. 531). ತೆರಿದಿನ್ನೆ, ತೆರಿದಿನ್ನಂ (Śmd. 20, 91, 194). ತೆರಿವ (10). ತೆರಿವೆ (Śm. 22). ತೆರಿವಂ, ತೆರಿವಿನ್ನ (J. 17, 2; 25, 5;

28, 4). ತೆರಿದೋರ್ (28, 36; C. Bp. 5, 51). See Sm̐d. 45. 156. 266; C̐pr. 2, 65. 74; Bp. 37, 53; 56, 24; 57, 15; Mr. 278; ಇತರ, ಇತರ, ಎರಡು, ಮೂವರು. — ತೆರಿ. Used as an adverb (Sm̐d. 110): in a manner, etc. — ತೆರಿ ತೆರಿ. rep. (J. 33, 19). — ತೆರಿವೊಳಿ. -ಎತ್ತೊಳಿ. To shine brightly or beautifully, to become clear or bright (ತೋರ್ಪವಡೆ ಕಾನ್ರಿ Kk. 55; ತೋರ್ಪ ಕಾನ್ರಿ Sm̐. 68). See C̐pr. 5, after 39; Abb. P. 3, after 75; 9, 79; 10, 81; R̐v. 6, after 11; 8, after 5; 10, after 31.

ತೆರಿ ತೆರಿ. 2. = ತೆರಿದು, ತೆರಿದು. P. p. of ತೆರಿ 1 in ತೆರಿ ಕೊಳ್ಳು, to open (My.).

ತೆರಿ ತೆರಿ. 3. = ತೆರಿವು 2, (ತೆರಿ 2). (My.). ಅವನು ಹುಡುಗಿ ಆಗ ಬೇಕು, ಇವನು ಅದ್ವ ತೆರಿ ಆಗ ಬೇಕು (Prv.).

ತೆರಿಗೆ ತೆರಿಗ್ಗೆ. = ತೆರಿಗೆ. (B. 5, 119). — ತೆರಿಗೆ ಕೊಡು. To pay taxes (B. 5, 116. 117. 118. 119). — ತೆರಿಗೆ ದೊರೆ. Taxes to be got or to accrue (B. 5, 119). — ತೆರಿಗೆ ಬೀಡು. Taxes to be laid upon or to be levied (B. 5, 117).

ತೆರಿದು ತೆರಿದು. = ತೆರಿದು. P. p. of ತೆರಿ 1. (My.).

ತೆರಿಪು ತೆರಿಪು. = ತೆರಿವು 1, ತೆರಿದು, ತೆರಿ. Opening; an opening, a gap; an interval, an interstice; room, place (ಎದೆ Sm̐d. 135; ಅನ್ನರ, ಒನ್ನಡೆ No. 77; ಎನ್ನರ, ಎನ್ನರ 140; My.; Tē. ತೆರಿವು). ತೆರಿಪುಳುದು (ನಿಬಿಡ, ನಿವರೀ ತ, ದೃಢ, ಗಾಢ HIA.). ಎರಡು ಕಾಲ ನಡುವೆ ವನ್ನರಡಂಗುಲದ ತೆರಿ ಪಾಗಿದ್ದು ವೈಶಾಖ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See C̐pr. 7, after 92; 7, 131; 8, 98. 100; R̐v. 5, 21; 10, after 31; J. 33, 19. 2, cessation, intermission, as of sounds (C̐pr. 3, 5), as of rain (My.; Tē.). 3, leisure (My.; Tē.). ತೆರಿಪುಳುವೆನ್ನ, ತೆರಿಗೆಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ಬರಿಗೆ ತವಲೇ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು (Prv.). 4, opportunity (My.). 5, the state of being empty, as houses, boxes or vessels (My.). — ತೆರಿಪುಗುಡು. -ಕುಡು. To give cessation, i. e. to cease (Grj. 9, 49). — ತೆರಿಪುಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ತೆರಿಪುಗುಡು. (S̐k̐v. 3, after 35). — ತೆರಿಪುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. -ಗೊಳ್ಳು. To gain place, i. e. to occupy more place (Grj. 3, 36). 2, to leave room (for others, My.).

ತೆರಿವಿ ತೆರಿವಿ. = ತೆರಿವೆ. Opening. See ಕಣ್ಣಿವಿ.

ತೆರಿವು ತೆರಿವು. 1. = ತೆರಿ 1, ತೆರಿವು, etc. Opening (see ಕಣ್ಣಿವು). 2, a way, a manner, etc. (My.). 3, the state of being empty (My.). ಅವರ ಅವರದೂ ಕೆಯ ತೆರಿವುಳ್ಳದ್ದಾದ್ದು ಆ ಕಳ್ಳದವನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು (B. 4, 62); —the state of being open or vacant. ಹಾಕಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಗಳು ತೆರಿವಿರುವಲ್ಲಿ (B. 5, 290); —leisure (My.). — ತೆರಿವಾಗು. -ಆಗು. To become empty (My.; B. 4, 102). — ತೆರಿವು ಮಾಡು. To empty (My.; B. 2, 23).

ತೆರಿವು ತೆರಿವು. 2. = ತೆರಿ 3. The price paid for a wife (My.).

ತೆರಿವೆ ತೆರಿವೆ. (Sm̐d. 247, o. r. ತೆರಿವೆ). = ತೆರಿವೆ. Opening (secs. ಕಣ್ಣಿವು); becoming manifest, appearing (R̐m. 3, 6, 51).

ತೆರಿಸು ತೆರಿಸು. = ತೆರಿಸು 1, ತೆರಿಯಿಸು (My.).

ತೆರಿಹು ತೆರಿಹು. = ತೆರಿವು q. v., etc. (ಅನ್ನರ Mr. 531; ಅವ ಕಾಕ, ಸ್ಥಾನ Nr.; ಅವಕಾಕ, ಅನ್ನರ Nr.). See Grj. 5, 38; Bp. 26, 51. 52; 37, 55; 49, 22; 51, 81. 34; Bh. 2, 13, 32. — ತೆರಿಹುಗುಡು. -ಕುಡು. = ತೆರಿಪುಗುಡು. (Grj. 2, after 106; J. 12,

20). 2, to offer or present place (Grj. 8, 37). — ತೆರಿಹು ಗೊಡು. -ಕೊಡು. To offer or leave room (Bh. 1, 12, 3). — ತೆರಿಹುದೋಡು. -ತೋಡು. To show a way (R̐m. 5, 9, 2).

ತೆರಿಗೆ ತೆರಿಗ್ಗೆ. = ತೆರಿಗೆ, ತೆರಿಗೆ. Tribute; tax (My.; ಕನ್ಡಾಯ G.). ತೆರಿಗೆಯ ಹಣ (ಒಟ್ಟು G.). ತೆರಿಪುಳುವೆನ್ನ ತೆರಿ ಗೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ಬರಿಗೆ ತವಲೇ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು (Prv.). See Si. 266. 364; Sp. s. ಮುತ್ತು. — ತೆರಿಗೆ ಎತ್ತು. To levy taxes (C.; B. 4, 142). — ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟು. To assess or impose a tax (C.; B. 4, 80). — ತೆರಿಗೆ ಕೊಡು. To pay taxes (C.; B. 5, 107). — ತೆರಿಗೆ ಬಿಡು. To free from or quit taxes (B. 5, 54).

ತೆರಿಸು ತೆರಿಸು. 1. = ತೆರಿಸು, etc. To cause to open (B. 4, 217; 5, 44. 211).

ತೆರಿಸು ತೆರಿಸು. 2. To cause to pay, as taxes, fines, etc. (My.).

ತೆರಿ ತೆರಿ. = ತೆರಿ. To pay (My.). P. p. ತೆರಿ (My.). ತೆರಿವ (J. 25, 12). ತೆರಿವಾರ (if thou etc.) ಹೊಣೆಯಾಗು! — ತೆರಿವು ಪಾಕ ಬಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೇನು ಕೊಟ್ಟು? — ಬರುವದು ಕಡಿಮೆ ಯಾದರೂ ತೆರಿವನು ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ (Prvs.). See Prv. s. ದಣ್ಣ.

ತೆರಿವಿಕೆ ತೆರಿವಿಕೆ. Paying, etc. ಪೊಗದೀ ತೆರಿವಿಕೆ (ದಾನ Si. 263).

ತೆರಿ ತೆರಿ. 1. To be unclosed; to be uncovered; to open (v. l., ಅನಾವರಣ Sm̐d. Dh.; My.). P. ps. ತೆರಿ ದು, ತೆರಿದು. ತೆರಿವ ಕೆಣ್ಣಿವ ಮೆಟ್ಟಿ ಮಡುಗುನಾ ತೆರಿನನ್ನೆ ಆಯ ದರ ಕೊಟ್ಟ (Sp.). ತೆರಿವ ಕೆಟಿಯನ್ನ ಬೆಕ್ಕು ಹೊಕ್ಕು (Prv.). See C̐pr. 4, 62. 63; 5, 40; Bp. 46, 56. 58; J. 23, 36. 2, to make open, to open; to uncover; to unfold (ಉದ್ಘಾಟನ Sm̐d. Dh.; My.; T. ತೆರಿ, M. ತುರಿ, to open; to show the way; Tē. ತೆರಿದು). ಉಭಯಧಾಪಾನಮಂ ತೆರಿದು (Mr. 5). ನಾಯಂ ತೆರಿದು (R̐v. 5, after 120). ತೆರಿಯ ಬಾರ ದು ಕಣ್ಣಿ (J. 4, 10). ತೆರಿದು ಬನ್ನ ಪಾಗಲಿನ್ನ ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕು. — ಕಣ್ಣಿಗೆ ನಾಯ ತೆರಿದು, ಕಡಿನಾಣಕ್ಕೆ ನಾಯ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅದೀತೇ? — ತೆರಿಯ ರಾಡಿದ ಕಣ್ಣಿ, ಹೊಡಿರಾಡಿದ ಹೊಡಿ (Prvs.). See Bp. 15, 21; 28, 49; 43, 49; 51, 81; 60, 31; B. 4, 71; ಕಣ್ಣಿ ದಿ, ವಲ್, ನಾಯ, etc. — ತೆರಿಯ ನುಡಿ. To unfold, to bring out in all the details, to declare (Abb. P. 9, after 93).

ತೆರಿ ತೆರಿ. 2. (= ತೆರಿ 3). Tribute; tax (ಕರ Sm̐d. Dh.; T. ತೆರಿ, M. ತೆರಿ). See Bp. 27, 52; ಸಬಳಗದ್ದಾಗದಿ. — ತೆರಿವಿ. -ತಿವಿ. To pay tribute or taxes. ತೆರಿವೆತ್ತಂ (Sm̐d. 200).

ತೆರಿ ತೆರಿ. 3. Opening, the state of being opened. See ಕಿವಿವಿ.

ತೆರಿಗೆ ತೆರಿಗ್ಗೆ. = ತೆರಿಗೆ. ಹೊಲದ ತೆರಿಗೆ (G. 874). ಸರಕಾರ ಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ತೆರಿಗೆಯ ಹಣ (ಧಾಗಧೇಯ G.).

ತೆರಿಯಿಸು ತೆರಿಯಿಸು. = ತೆರಿಸು, etc. To cause to open. See ಎನೆವಿವಿಯಿಸು.

ತೆರಿಪು ತೆರಿಪು. (tērp̐r̐). = ತೆರಿಪು. (ಮೂರ್ಛಿ ತೆರಿ Sm̐d. II; Kk. 91).

ತೆರಿಪು ತೆರಿಪು. = ತೆರಿಪು, etc. ತೆರಿಪು ದಿ ಇದು (ಅದಕು, ಬಿಡ ಯಿಲ್ಲ ದಿ ಇದು G.).

ತೆರಿಗ ತೆರಿಗು-23. = ತೆರಿಗ, etc. (My.).

ತೆರಿಗಿ ತೆರಿಗಿ. = ತೆರಿಗಿ, etc. (My.).

ತೆರಿಗು ತೆರಿಗು. = ತೆರಿಗು, q. v. (My.; B. 4, 130). — ತೆರಿಗು ಕೊಟ್ಟು. N. (Bp. 34, 1. 25). — ತೆರಿಗು ಹೊಟ್ಟು. N. (Bp. 34 sum.; 37, 6; 54, 73).

ತೆಲಿಗಿತಿ tēligiti. = ತೆಲಗಿತಿ, ತೆಲುಗಿತಿ, ತೆಲುಂಗಿತಿ q. v. (My.).

ತೆಲುಗ tēlugu-as. = ತೆಲಗ, ತೆಲುಂಗ. A Tēlugu man (ಅನ್ವ Mr. 382; My.; St. 145. 147. 152. 165; etc.). — ತೆಲು ಗೇತಮನಾಯ್ಕ. N. (Bp. 58, 6).

ತೆಲುಗಿತಿ tēlugiti. = ತೆಲಗಿತಿ. (My.).

ತೆಲುಗು tēlugu. = ತೆಲಗು, ತೆಲುಂಗು. Tēlugu; the Tēlugu language (My.; Tē. ತೆನುಗು, ತೆನುಂಗು, ತೆಲುಗು, ತೆಲುಂಗು). ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ (St. 151. 152). See Prv. s. ಅರವ. — ತೆಲುಗ ಜೊಮ್ಮ. N. (Bp. 47, 36). — ತೆಲುಗ ರಿಪಿ. Tēlugu writ (Bp. 5, 53). — ತೆಲುಗುಜೊಮ್ಮಯ. N. (Bp. 34, 14). — ತೆಲು ಗುಜೊಮ್ಮಯ್ಕ. N. (Bp. 3, 82; 34, 23. 29. 38; 58, 6).

ತೆಲುಂಗ tēlūngu-as. = ತೆಲಗ. See ತೆಲುಂಗಿತಿ.

ತೆಲುಂಗಿತಿ tēlūnga-iti. = ತೆಲಗಿತಿ, etc. A Tēlugu woman (Smd. 244, o. r. ತೆಲಿಗಿತಿ 246).

ತೆಲುಂಗು tēlūngu. = ತೆಲಗು, etc. (T.). See ತೆಲುಂಗ.

ತೆಲೆ ತೆಲೆ. = ತೆಲೆ. See ಮುನ್ನೆರೆ, ಹೆದ್ದೆರೆ.

ತೆಲ್ಲೆ ತೆಲ್ಲಾತಿ. = ತೆಲ್ಲು, ತೆಲ್ಲುಟ್ಟು, (ತೆಲ್ಲುಟ್ಟು). A gift, a present, especially one given to the bride and bridegroom at their marriage by relations, etc., with the prospect of a recompense being made at such an occasion in their own house (ಮುಯ್ಕೆ ಸಮ. 62; cf. ತೆರವು).

ತೆಲ್ಲೆಟ್ಟು ತೆಲ್ಲಾಟ್ಟು. = ತೆಲ್ಲೆಟ್ಟು. (ಉಡುಗುಡೆ G.).

ತೆಲ್ಲೆಟ್ಟು ತೆಲ್ಲಾಟ್ಟು. = ತೆಲ್ಲೆಟ್ಟು, etc. (ಮುಯ್ಕೆ ರೆ. II, 69).

ತೆಲ್ಲೆಟ್ಟು ತೆಲ್ಲಾಟ್ಟು. (ತೆಲ್ಲೆಟ್ಟು, etc.). (ಸಿಬ್ಬಣಿ Smd. II).

ತೆಲ್ಲೆಯಿಸು ತೆಲ್ಲಾಯಿಸು. = ತೆಲ್ಲೆಯಿಸು. To become thick, etc.; to become strong, stout or robust; to become abundant or excessive; to become unctuous, oily or viscid (ಮುನ್ನೆ ಸಮ. 49; cf. ತೆಲ್ಲು). ತೆಲ್ಲೆಯಿಸಿದಂ (Smd. 65). ತೆಲ್ಲೆಯಿಸಿದಂ or ತೆಲ್ಲೆಯಿಸಿದಂ (189).

ತೆಲ್ಲೆಗ ತೆಲ್ಲೆಗ. Tbh. of ತೆಲ್ಲೆಗ (Smd. 357; Bp. 43, 71).

ತೆಲ್ಲೆಗಿತಿ ತೆಲ್ಲೆಗಿತಿ. (Smd. 244 Mdb.). A woman of the oil-man-caste.

ತೆಲ್ಲೆಯಿಸು ತೆಲ್ಲಾಯಿಸು. ತೆಲ್ಲೆಯಿಸು. = ತೆಲ್ಲೆಯಿಸು (Smd. 189; ಮುನ್ನೆ ಸಮ. Kk. 56; Bh. 3, 8, 36).

ತೆವಟು ತೆವಾಟು. = ತೆವಟು, etc. (My.).

ತೆವಡೆ ತೆವಾಡೆ. 1. = ತೆವೆ. (My.).

ತೆವಡೆ ತೆವಾಡೆ. 2. (ತೆವೆ). A small dam or bank constructed to form a bed in a field (My.).

ತೆವರ್ ತೆವರ್. = ತೆವರ್ 1 (Smd. 128), ತೆವರಿ, ತೆವರು 1 q. v. (ಉದ್ದವ ನೆಲ ರೆ. II, 35).

ತೆವರಿ ತೆವರಿ. = ತೆವರು 1. (My.; T., M. ತೆವರಿ). See Prv. s. ತೆವ 1.

ತೆವರು ತೆವರು. 1. = ತೆವರೆ, etc. Rising ground, a hillock; a balk (Bh. 3, 11, 37; My.). ಬೆಟ್ಟ ಮೊದಲಾದ ತೆವರು (ಕೋಟಾಡಿ); ಉದಕದ ನಡುವಣ ತೆವರು (ದ್ವೀಪ, ಅನರೇಪ, ಕುಡುವ Nr.). See ಕುಡು, ಗುಡು, ತೆಗು.

ತೆವರು ತೆವರು. 2. = ತೆವರು 2. To rub; to tease; to thwart (J. 13, 50; Rām. 4, 2, 24).

ತೆವರು ತೆವರು. 3. To rob, to steal. ಅ ಸಮಯದಲಿ ತೆವರು ಮೋಸದಿ ಕನ್ನವಕ್ಕೆ ಮನೆಮೋ ಪೊಕ್ಕರೆ ಸಾಸಿಗನ್ ಅ ಇದ್ದು ದ ಕನ್ನ, ಓಸರಿಸದೆ ಒಡವೆಯಲ್ಲಿ ತೆವರಿ ಕೊಡ್ತಂ (Sāstrasāra in W. v. 1637; cf. ಕವರ್; ತೆಗ 1).

ತೆವಲು ತೆವಲು. = ತೆವರು, etc. An itching desire, an inordinate addiction (My.).

ತೆವಲುಗಾಡಿ ತೆವಲು-ಗಾಡಿ. A man who is inordinately addicted to (My.).

ತೆವರ್ ತೆವರ್. = ತೆವರು. (J. 14, 16).

ತೆವಳು ತೆವಳು. To creep along on the ground (My.; T. ತೆವಡೆ, ತೆವಳು; M. ತೆವಡಿ, ತೆವಡಿ). ಉತ್ತು ಬರುವ ಮಗ ತೆವಳಿ ಬನ್ನರೆ ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯ ಪಕ್ಕ (Prv.).

ತೆವಲಿ ತೆವಲಿ. See s. ತೆಗಡೆ 1.

ತೆವುಲು ತೆವುಲು. = ತೆವಲು, etc. (My.).

ತೆಳ್ಳ ತೆಳ್ಳ. = ತೆಳ್ಳು. Thinness, fineness, delicateness, smallness. (Tu. ತೆಲು; ತೆಲುಟ್ಟು, ತೆಳುಟ್ಟು, to contract, shrivel; to wither, grow thin). — ತೆಳ್ಳದವು. -ಕದವು. = ತೆಳ್ಳದವು. (J. 18, 29). — ತೆಳ್ಳದವು. -ಕದವು. (Smd. 197). A delioate oheek. — ತೆಳ್ಳನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. = ತೆಳುಗನ್ನಡ. — ತೆಳ್ಳಲ. (Smd. 386; Kk 99). A thin oheek. — ತೆಳ್ಳರೆ. -ತೆರೆ. A small wave (Sāv. 2, 56). — ತೆಳ್ಳದು. A thin, small waist (Rāv. 7, 17; Sāv. 3, 52). — ತೆಳ್ಳೊಡೆ. = ತೆಳ್ಳಸುಡೆ. (Rāv. 11, 85). — ತೆಳ್ಳಸುಡೆ. -ಬಸಿಡೆ. = ತೆಳ್ಳಸುಡೆ. (Öpr. 7, 137). — ತೆಳ್ಳಸುಡೆ. -ಬಸಿಡೆ. (Smd. 212, o. r. -ಸಿಡೆ). A thin or delioate belly. — ತೆಳ್ಳಳು. -ವಳ್ಳಳು. Fine crystal (Öpr. 8, 62). — ತೆಳ್ಳಳಗ. See ತೆಳ್ಳಳಗ s. ತೆವರ್ 2. — ತೆಳ್ಳಲೆ. -ಪೆಲೆ. The young moon: the crescent (Sāv. 3, 3). — ತೆಳ್ಳರಿ. A fine rain (Rāv. 8, 112).

ತೆಳಗಿ ತೆಳಗಿ. (or ತೆಲಗಿ, Z.). — ತೆಳಗಿಮೋರೆ (or -ಮೋರೆ, Z.). A weed common in ricefields, *Caesulia axillaris*, Roxb. (Z.).

ತೆಳು ತೆಳು. = ತೆಳ್ಳೆ. — ತೆಳುಕಾಗದ. Thin paper (My.). — ತೆಳುಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. Fine, i. e. transparent or perspicuous, Kannaḍa (Subhāshitanṭikanda). — ತೆಳುನೀರು. = ತೆಳುವಾದ ನೀರು. Fine, i. e. transparent, water (My.). — ತೆಳುಬಟ್ಟು. Fine cloth (My.). — ತೆಳುಬಣ್ಣ. A colour of moderate brightness (My.); a thin coating of colour (My.). — ತೆಳುನುಡು. = ತೆಳ್ಳನುಡು. (G.). — ತೆಳುವಾದೆ. -ದಾದೆ. = ಬಡವಾದೆ. (J. 18, 34). — ತೆಳುವೆಲರ್. -ಎಲರ್. A gentle breeze (J. 8, 5).

ತೆಳುಪು ತೆಳುಪು. = ತೆಳುವು, ತೆಳ್ಳು. Thinness; delicateness, fineness; diluted, watery state. ತೆಳು ಪಾಡುಡು (ಪೇಲವ, ಎರಲ, ತನು Nr.). ತೆಳುವಾದ ಮೆಯ್, ಬೆಳುವಾದ ಗಮ್ಮ ಅನ್ನ ಪಾಗೆ (Prv.).

ತೆಳುಲು ತೆಳುಲು. Fineness (J. 9, 24).

ತೆಳುವು ತೆಳುವು. = ತೆಳುವು, etc. ಬಟ್ಟೆ ತೆಳುವಾಗಿದೆ (My.). ನೀರು ತೆಳುವಾಗಿದೆ, the water is fine, i. e. transparent (My.).

ತೆಳ್ಳು ತೆಳ್ಳು. = ತೆಳುವು, etc. (J. 11, 9, o. r. ತೆಳ್ಳು).

ತೆಳ್ಳಗೆ ತೆಳ್ಳಗಿ. = ತೆಳ್ಳನೆ. Thin; delicate, etc.; thinly, etc.; thinness; diluted state (ಎಮ್ಮತ, ಅಕ್ಕಕ G.; My.). ತೆಳ್ಳಗಿರುವದು (ಪೇಲವ, etc. St. 871; ತಲಿನ, ಎರಲ 438). ಬಟ್ಟೆಯ ತಲೆರವ ತೆಳ್ಳಗೆ ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 64). ಹವೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ ತೆಳ್ಳಗಾಗಿರುತ್ತದೆ (4, 60). ಕಪ್ಪರದ ಗಿಡದ ಹೂವಿನ ದೇಣ್ಣು ತೆಳ್ಳಗಾಗಿ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ (4, 70). ಸುತ್ತಿಗೆ

ಯನ್ನ ಹೊಡೆ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ ಧಾತುಗಳು ತಳ್ಳಗಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ (4, 97). ಉಸುಯು ಕಾದು, ಕರಗಿ, ನೀರಿನಂತೆ ತಳ್ಳಗಾಗಿ (4, 224). ನೀರು ತಳ್ಳಗೆ ಅದೆ, the water is fine, i. e. transparent (My.). ತಳ್ಳನೆ tēllanē. (Smd. 109). = ತಳ್ಳನೆ. ತಳ್ಳನಹ ಅಮ್ಬಕಳ (Bp. 30, 6). ತಳ್ಳನೆಯ ಬಟ್ಟೆ (My.).

ತಳ್ಳನ್ನು tēl-anna1. Thin. ತಳ್ಳನ್ನ ತಗಡು (B. 4, 124).

ತಳ್ಳನ್ನ ಮೊಸರು (ದ್ರವ, ದ್ರವ್ಯ G.). ತಳ್ಳನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ (ತಳ್ಳಸುಡು G.).

ತಳ್ಳಾನ tēl-āna2. = ತಳ್ಳನ್ನ. ತಳ್ಳಾನವಳು (ತನ್ನಿ ರ್ಬ.).

ತಳ್ಳಾನೆ tēl-āna4. = ತಳ್ಳಾನ. ತಳ್ಳಾನೆಯ ಬಟ್ಟೆ (My.). ತಳ್ಳಾನೆಯ ಗಂಜಿ (My.).

ತಳ್ಳಿತು tēl-itu. = ತಳ್ಳತ್ತು (Smd. 96). That is thin, etc. (Mr. 277). Plural ತಳ್ಳಿದುವು (Smd. 120).

ತಳ್ಳಿತ್ತು tēl-ittu1. = ತಳ್ಳಿತು, q. v.

ತಳ್ಳಿದ ತೆಲ್ಲಿದಾ. (Smd. 184). A thin or delicate man.

ತಳ್ಳಿ ತೆಲ್ಲು. = ತಳ್ಳು 1. (My.).

ತೇ ತೆ. 1. (= ತೇ 4). To go away, to walk off, to retreat (ಅವಸರಣ Smd. Dh.).

ತೇ ತೆ. 2. = (ತೇ 5), ತೇಯ್, ತೇಯು. To grind, triturate or macerate in water on a slab (My.; Tē. ಚಾದು; cf. ತೇಡು 2.). P. p. ತೇಡು. ತೇವ ಸಾಣೆಯ ಕಲ್ಲು (ಹನ್ನನೋವಲ Mr. 206). ತೇಯ್ (Abh. P. 7, 79). ಉಟಿಕ್ಕಿ ತಟ್ಟು ಬಿತ್ತು, ಗನ್ನಾ ತೇಡು ಹಣ ಹೋಯ್ತು (Prv.). ಓದಿ, ಬೂದಿಯು ಘೂಸಿ, ತೇಡು ಕಾವಿಯ ಹೊಡೆದು ಹೋದಾತ ಯೋಗಿಯನ ಬೇಡ! (Sp.). 2, to waste by use, to wear away, as a metal vessel; to be chafed or galled, as the foot (My.; T. ತೇಯ್, ತೇಮ್ಬು; M. ತೇಯು, ತೇಮ್ಬು, to be rubbed off; to be worn out, waste, grow thin, etc.; T. ತೇಯ್, to rub off, cleanse by rubbing; to rub between the hand and fingers, as millet, rice, etc.; to destroy).

ತೇಕು ತೆಕು. 1. = ತೇಕು 1. To float, etc. (ಬೆಣ್ಣೆಯ, ತೇಕ ಸಾ.). — ತೇಕಾಡು. -ಅಡು. = ತೇಕಾಡು. (Bh. 7, 6, 10).

ತೇಕು ತೆಕು. 2. = ತೇಕು 2. (G.).

ತೇಕು ತೆಕು. 3. = ತೇಕು 3. ತೇಕು ಹತ್ತಿದವ (G. 143).

ತೇಗ ತೆಗಾ. = ತೇಕು 1, ತ್ಯಾಗ. (Rāghē. 17, 54). ತೇಗದ ಮರ (My.).

ತೇಗ ತೆಗಾ. A kind of sword or sabre (Sd.; Mhr., H. ತೇಗಾ).

ತೇಗು ತೆಗು. 1. = ತೇಗ, ತೇಗು 1. The teak tree, Tectona grandis Lin. (ಉರಿಮೇಷ Mr. 120; ವೃಕ್ಷ ಭೇದ Smd. Dh.; ವೃಕ್ಷ Sm. 82; ಪಾಡಗ Kk. 71; ಕಮ್ಮಾಡಗ Sm. 25; My.; T. M. ತೇಕ್ಕು; Tē. ಬೇಕು, ತೇಕು; cf. ಬೇಗು?). ತೇಗಿನ ಮರ (G. 250; C.). ತೇಗಿನ ಗಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ, ಜೋಗಿನ ಗಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ (who makes incessant bows as a beggar, Prv.). See ಕಿರು ಬೇಗು.

ತೇಗು ತೆಗು. 2. = ತೇಕು 2, ತೇಕು. To breathe upwards: to belch (ಉದಾಸವಾಯು Smd. Dh.; ವಾಯುವಿ ಕಾರ Sm. 82; My.; M. ತೇಕ್ಕು. Tē. ತೇಕು, ತೇಮ್ಬು, ತೇಮ್ಬು, ತೇಮ್ಬು, ದೇವು; M. ತೇಮ್ಬು, Tē. ದೇವು, to feel nausea, to so). ತೇಗ ತೇಗ ಬೇಗ ಬಿದ್ದ (Prv.). See Abh. P. 11, 148; Grj. 8, 47; Bp. 25, 30; Sd. 16; Sd. 19; V. 5, 67; J. 6, 52.

ತೇಗು ತೆಗು. 3. = ತೇಕು 3. A belch (Bh. 1, 10, 34; My.; Tē. ತೇಮ್ಬು, ತೇನು; Mhr. ಭೇಕರ, ಭೇಕರ). ತೇಗು ಬನ್ನ ಪಾಗು ಸುಡೇತು (Prv.).

ತೇಗುವಿಕೆ tēguvikē. Belching. (ಸಿಹ್ನಾ ವ Si. 400, sic 7). ತೇಕಿ ತೆಕಿ. (= ತೇಕಿ 2, etc.). A mass, a multitude, etc. (ಸೇಕಿ, ತಣ್ಣಿ, ಪಿಣ್ಣಿ, ಗುಣ್ಣಿ, ತಮ್ಮಲ್, etc., ಸಮೂಹ ಸಾ.; cf. ತಳ್ಳನೆ, ತೇನು).

ತೇಕು ತೆಕು. = ತೇಕು 2. (G.).

ತೇಗು ತೆಗು. 1. = ತೇಕು 1. See ಕಿರುಬೇಗು.

ತೇಗು ತೆಗು. 2. Likeness, resemblance, etc.

(ಪಾಂಗು, ಸದೃಶಭಾವ ಸಾ.; ಸದೃಶಾರ್ಥತೆ Kk. 21; cf. ಕಿರು 1?).

ತೇಜ ತೆಜಾ. = ತೇಜಸ್ q. v., ತೇಜಸ್ಸು (Smd. 107; Nn. 62, 130). Sharpness. 2, splendour. 3, the sun (ಅರ್ಕ, ಸೂರ್ಯ Kk. 51). 4, a ray (ಕಿರಣ 51). 5, power, strength, prowess, etc. (ಪೌರುಷ, ಪ್ರತಾಪ, ವರಾಹಮ, ನೀರ Mr. 438). 6, wind (ಅನಿಲ, ವಾಯು 51). 7, the body (ತನು, ದೇಹ 51). 8, a house (ಭವನ, ಮನೆ 51). 9, a certain metrical foot (Ch.). ತೇಜಾ ರಾಜವನೇ ಪೂಜ್ಯ. — ತೇಜವಿದ್ದದ್ದು ಮಾಟ ಕೂಡೀತೇ? (Prv.). — ತೇಜಂಗಿಡು. -ಕಿಡು. Splendour to be spoiled or to disappear (Abh. P. 9, 61).

ತೇಜಃಪುಂಜ ತೆಜಾಃ-punja. A mass of lustre: the sun; a learned or virtuous man. (B. 2, 24; Mhr.).

ತೇಜಕ ತೆಜಾಕ. Sharpening; making brilliant. See ಉತ್ಕ.

ತೇಜನ ತೆಜಾನಾ. Sharpening; rendering bright; whetting; a bamboo. See ಉತ್ಕ.

ತೇಜನಕ ತೆಜಾನಾಕಾ. A kind of reed, Saccharum sara Roxh. (ಕಾಗೆಗಟ್ಟಿನ ಹುಲ್ಲು G.).

ತೇಜನಿ ತೆಜಾನಿ. The plant Sansevieria roxburghiana Schnlt.

ತೇಜನಿಧಿ ತೆಜಾನಿಧಿ. A treasury of glory; abounding in glory. (Abh. P. 10, 140).

ತೇಜಸ್ವಿ ತೆಜಾಸ್ವಿ. A mass of splendour; full of splendour (Abh. P. 16, 27).

ತೇಜಸ್ ತೆಜಾಸ್. = ತೇಜ, etc. Sharpness. 2, radiance, splendour, brilliance, light. 3, ardour, power, might, strength, male energy. 4, influence, consequence, majesty, dignity, glory, fame. 5, a person of consequence, a renowned person. 6, semen virile.

ತೇಜಸ್ವಿ ತೆಜಾಸ್ವಿ. Brilliant; powerful; famous. 2, N. of a plant (ತುಡುವೆ Mr. 129).

ತೇಜಸ್ಸು ತೆಜಾಸ್ಸು. Tbh. of ತೇಜಸ್. (ತೇಜ Smd. 107; Nn. 106, 108; ಕಿರಣ 52, 60).

ತೇಜಿ ತೆಜಿ. A horse (J. 3, 40; 22, 7; 29, 48; Dp. 148, 2); a Arah horse (Mhr., H.).

ತೇಜಿತ ತೆಜಿತಾ. Sharpened, whetted, burnished (ಮನವ ತೆದಿ Mr. 299).

ತೇಜೋಮಯ ತೆಜಾ-ಮಯಾ. Consisting of or full of light, energy, etc. (My.).

ತೇಜೋಮೂರ್ತಿ ತೆಜಾ-mūrti. = ತೋಜೋರೂಪ. (My.).

ತೇಜೋರೂಪ ತೆಜಾ-rūpa. Consisting wholly of splendour; whose form or nature is light. (My.).

ತೇಜೋವತಿ ತೆಜಾ-vati. Sharp; bright. 2, N. of a town (My.).

ತೇಜೋವನ್ತ ತೆಜಾ-vanta. A man with a bright face (My.).

ತೇಟಿ ತೆಟಿ. = ತೇಟಿ. See Prv. a. ಅರವ.

ತೇಟು ತೆಟು. Genuine, pure (My.; Mhr., H. ಭೇಟು).

ತೇಟಿ ತೆಟಿ. Clearness, purity, as that of water, etc. (My. io Prvs.; Tē. ತೇಟಿ; T. ತೇಡು, ತೇಡು; M. ತೇಡು; Tē. ತೇಡು, T. ತೇಡು, to be clarified, to become clear, as

water; T., M. ತೇದ್ಲು, Tē. ತೇದ್ಲು, to clarify the water, let it settle; to strengthen, confirm, etc.). ತೇದೇ ಗಂಜ ಕೂಡ ಯೋನಿಗೆ ಎಟೀಟು ಪಾರುಪತ್ಯ?—ತೇದೇ ನೀರು ಓದೇ ಅದೇಲಿ ಇದ್ದರೆ ಕಾಟ ಬನ್ನೀತೇ? (Prvs.).

ತೇನ ತೇನ. (cf. ತೇನ, ತೇನಿ). — ತೇನ ತೇನ. rep. Up and up, higher and higher; one upon or after the other; by degrees; again and again (ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ Śmd. II; Ūt. I, 97; Kk. 90; Śm. 65; ಎತ್ತೆತ್ತೆ, ಮೇಲ್ಮೇಲೆ Ūt. II, 72; ಪುನಃ ಪುನಃ, ಅಗಾಗ್ಗೆ G.; V. 5, 84; 11, 8).

ತೇನ ತೇನ. In that direction, thero; in that manner, thus, so; on that account.

ತೇನಜಾತ ತೇನ-ಜಾತ. A son born in adultery (ಕುಣ್ಣ, ಗೋಲಕ Mr. 245).

ತೇನು ತೇನು. = ತೇನ. — ತೇನುತೇನು. A kind of sweet fritters (My.; T. ತೇನ ಕುಡು, -ಕುಡುಯ; Tē. ತೇನತೇನು, a sort of cake or vermicelli).

ತೇವೆ ತೇವೆ. = ತೇವೆ. A patch (My.; T., M. ತೈ. to sew, stitch, fasten; M. ತೈಪ್ಪ, needle-work).

ತೇಮ ತೇಮ. = ತೇವ, ತೇವ, ತೇವ, ತೇವ, ತೇವೆ 1. Becoming wet; wetness, damp, moisture.

ತೇಮನ ತೇಮನ. = ತೇವನ. Moistening; moisture. 2, a sauce, condiment (ವರದಿ G.).

ತೇಮಾನ ತೇಮಾನ. (fr. ತೇ 2). Waste from rubbing, especially metals (Tē. ತೇಗಡೆ); loss in assaying metals (My.; M.; T. ತೇಯಾನ; see ತೇ 2). 2, the state of being wasted, above work, afraid of work or lazy (Tē.: hesitation, delay, sluggishness; T. ತೇಯಾನ ಸ್ವಾರ, a mean, ponnrious man, fond of living at other people's cost). ತೇಮಾನದಿನ್ದ ಹೋಮಾ ಮಾಡಿ, ಗುಮಾನ ಪಟ್ಟ (Prv.).

ತೇಯ ತೇಯ. = ತೇ 2, etc. To grind on a stone, etc. P. p. ತೇಯ್ತು (My.). ತನ್ನಯ ಬಲದ ಮೋಕೆಯ ಸಾಣೆಗರ್ದಿಲು ಸಿರಿಸಿ, ತವ ತೇಯ್ತು (Bp. 27, 6). ತ್ರೇಗನ್ನಮಂ ತೇಯ್ತು (43, 30). — ತೇಯ ತೇಯ. rep. (Bp. 27, 3).

ತೇಯಿಸು ತೇಯಿಸು. (Śmd. 64). To cause to grind, etc. (My.).

ತೇಯು ತೇಯು. = ತೇಯ, etc. P. p. ತೇಯದು (only in Si.). ಮಯ್ಯೆ ಹಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅಗಿ ತೇಯಿದ ಗನ್ನ (ವರ್ಣಕ, ಎಲೇವನ Si. 229). ತೇಯುವದು (My.). See Prv. s. ಎಣೆ.

ತೇರ ತೇರ. (Śmd. 58). = ತೇರು 1, ತೇ 1. A chariot; an idol car. (Tē., T., M.). ತೇರ್ಗರ್ (Śmd. 51). ತೇರ್ ಪಂ ದುಮ (219). ತೇರೋ (122, 136). See Ahh. P. 13, 67, 70; Rāv. 13, after 77; 13, 83; J. 4, 14; 7, 39; 22, 4; ನೀರ ತೇರ್, ನೀರೇರ್, ಹೊನ್ನೇರ್. — ತೇರ. A man who has a chariot or as his chariot. See ಅಂಜೇರ, ಇಲಿ, ಗಿಲಿ, ತಗರ್, ತೇದ್, ನವರ್, ನೆಗದ್, ಪರ್ದು, ಮಾನಿಸ, ಮಿಗ, ಮುಗಿರ್, ಮೂಸಿಕ.

ತೇರಣ ತೇರಣ. N. of a plant, used to dye the nails and toes (My.; ಪ್ರದಿ Mr. 117).

ತೇರಯಿಸು ತೇರಯಿಸು. = (ತೇರಯಿಸು), ತೇರಯಿಸು. (J. 8, 28).

ತೇರಯಿಸು ತೇರಯಿಸು. = ತೇರಯಿಸು. To go back, to retreat; to fail in one's endeavours (J. 15, 4). 2, to cause to go backwards (Rāv. 6, after 11). Cf. ತೇರ್.

ತೇರನ ತೇರನ. Thh. of ತ್ರಯೋದಕ. Thirteen (Mhr.). 2, ತೇರ ಸಗಣ, ತೇರಸರ್, thirteen renowned Līṅgāya devotees (Bp. 14, 12; 48, 18; 51, 70, 74; 54, 76).

ತೇರನಿ ತೇರನಿ. Thh. of ತ್ರಯೋದಕ (Ūt. II, 61).

ತೇರಿಸು ತೇರಿಸು. To cause to reach, as the end (My.).

ತೇರು ತೇರು. 1. = ತೇರ್. etc. (ತತಾಂಗ, ಸ್ಥಾನನ, ರಥ Si. 275; C.). ಅನೆ ಕುದುರೆ ತೇರು ಕಾರಾಳಮ್ಮನೇ ನಾಲ್ಕು ಸೇನಾಂಗಗಳಿಸು ಗು (Nr.). ತೇರಿನ (Bh. 6, 2, 3, 5); ತೇರಿನಲ್ಲಿ (Si. 293); ತೇರನ್ನು (277). ತೇರ ಕಣ್ಣರೆ ತೇಲಗು ಮಾರಯ್ಯನ್ ಆ ಕ್ಷಣದಿ (Dp. 172). See Si. 276, 278. — ತೇರಾಗು. -ಅಗು. The procession of an idol car to take place. ತೇರಾದ ಮೇಲೆ ಪಾತ್ರ ನೆರೆಯಿತು. — ತೇರು ಆಯಿತು, (ನ್ಯಾಪಾರದ) ಹೇರು ಮಾತ್ರ ವ್ಯರ್ಥ ತನ್ನೆ. — ತೇರು ನುಂಗುವವನಿಗೆ ಪರಿಸೆ ಹವ್ಯಕ ಸಣ್ಣಿಗೆ (Prvs.). — ತೇರಾಟ. -ಅಟ. An idol car-festival (Tn.). ತೇರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣ (Prv.). — ತೇರುಬೀದಿ. The street in which an idol car is kept, or one through which it is drawn in procession (My.).

ತೇರು ತೇರು. 2. To reach, as the end (My.; Tē.; cf. ಸೇರು; see ಕಡ, ಕಡ). 2, the object to be reached: to be successful, as in an examination (Tē. ತೇಲು).

ತೇರು ತೇರು. 3. = ತೇರ್ 2. — ತೇರುಗಡೆ. -ಕಡೆ = ತೇರ್ಗಡೆ. Success (in an examination, My.). ಅವನಿಗೆ ತೇರುಗಡೆಯಾಯಿತು or ಅವನು ತೇರುಗಡೆಯಾದನು (My.).

ತೇರಿದ ತೇರಿದ. (Śmd. 58, o. r. ಕೇಡ).

ತೇರ್ ತೇರ್. 1. = ತೇರ್, etc. — ತೇರ್ಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A chariot-horse (J. 3, 41; 5, 9). — ತೇರ್ದೆಗ. -ತೇಗ. To take a chariot: to pull it along (J. 12, 35).

ತೇರ್ ತೇರ್. 2. = ತೇರು 3. — ತೇರ್ಗಡೆ = ತೇರುಗಡೆ (My.).

ತೇಲ ತೇಲ. = ತೇಲು 1. To be afloat, to float (ಬೆಣ್ಣೇದ್ Ūt. I, 28, Kk. 67; ತೇಲು, ಬೆಣ್ಣೇದ್ ಸೆ.; My. as ತೇಲು; Tn.; Tē., T. ತೇಲು). 2, to slip, slide or glide off: to go backwards or away (ಪಾಪು Ūt. I, 93; J. 5, 60; 12, 36; 17, 26); to become loose (J. 3, 7; 18, 21); to sink into a fainting fit, to faint (J. 7, 49). P. p. ತೇಲ್ತು (Kk. 67). — ತೇಲ ಕಟ್ಟು. To suspend (J. 17, 28).

ತೇಲಿ ತೇಲಿ. An oilman (My.; Mhr.; see Prv. s. ವಾಣಿ).

ತೇಲಿಸು ತೇಲಿಸು. To make float (My.; Tē. ತೇಲಿಂಚು). 2, to open the eyes wide and stare upwards, as at the point of death, etc. ಕಣ್ಣು ತೇಲಿಸು (My.). 3, to cause to fail, as a promise. ಮಾತು ತೇಲಿಸು (My.).

ತೇಲು ತೇಲು. 1. = ತೇರ್. To float (C.). ಅವನು (ಹೊದಿಯಲ್ಲಿ) ಮುದುಗುತ್ತಾ ತೇಲುತ್ತಾ (B. 4, 38). ಅವನು ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲದ ಹಾಗಿ (4, 54). ಕಪ್ಪರ ನೀರಿಗಿನ್ನ ಹಗುರವಾಗಿರುವದಾನ್ನ ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತದೆ (4, 71). ಮೊಸಳೆಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತೇಲಿ ಬಣ್ಣ ಹೊಗವನ್ನು ಸಹ ತಿನ್ನುವದುಣ್ಣು (4, 132). See Sp. s. ಚಿಗುತ; B. 4, 61; Prv. s. ಮುದ್ದೇ ಕಟ್ಟಣ. 2, not to take root, not to grow, as young plants (My.). — ತೇಲ ಬಿಡು. To let float (B. 4, 39). — ತೇಲಾಡು. -ಅಡು. To make float (My.). — ತೇಲಾಡು. -ಅಡು. To float about (ಅವಗಾಡು G.; My.).

ತೇಲು tēlu. 2. Being afloat, etc. — ತೇಲುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Eyes that are wide open and stare upwards, as at the time of death, etc. (My.).

ತೇವೆ ತೇವಾ. Tbh. of ತೇಮ. (My.). ತೇವದಲ್ಲಿ ನೆನದದು (ಅರ್ಧ, ತಿಮ್ಮ, etc. Si. 383).

ತೇವನ ತೇವಾನ. Tbh. of ತೇಮನ. ತೇವನವೆವು ಮುಚ್ಚಗೆ, ವಳಿದು, etc. (ತೇಮನ, etc. Si. 313).

ತೇವು ತೇವು. Tbh. of ತೇಮ. (B. 4, 25; 5, 140. 203; My.). — ತೇವುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become damp or moist (B. 4, 83; My.).

ತೇವುಳಿ ತೇವುಲಿ. = ತೆಗಳ, ತೆಗಳನೆ, ತೇವಳು. A disease producing baldness, falling of the hair (ತೇ ಶಬ್ದ Mr. 386, o. r. ತೇವಳು).

ತೇವುಳು ತೇವುಲ. = ತೇವಳ, q. v.

ತೇಳಿದ ತೇಲಿದ. A faithful friend (Abh. P. 14, 84).

ತೇಲೆ ತೇಲೆ. = ಬೇಡ, ಬೇಡು q. v. (ವೃತ್ತಿಕ ಸ್ಮ. I; Ūt. I, 79). ತೇಲಿ ಬಾಲ (ಕತ್ತರಿ Ūt. I, 76). — ತೇಲೆರ. -ತೇರ. Whose vehiolo is a scorpion: Bhairava (ಬಿಗುವರ್ತಿ, ಭೈರವ ಸ್ಮ. 5; ಭೈರವ Kk. 6).

ತೈ ತೈ. An imitative sound used in beating time and in dancing (My.; cf. ತಕ). — ತೈ ತಾ. reit. (My.). — ತೈ ತೈ. rep. (My.). — ತೈ ತೋ. reit. (My.).

ತೈಜನ ತೈಜಾ. (fr. ತೇಜಸ್). Bright, luminous, etc. (Sēv. 5, 35); any metal.

ತೈಜನಾರ್ತನ ತೈಜಾ-ārtani. A crucible.

ತೈತ್ತಿರ ತೈತ್ತಿರ. (fr. ತೈತ್ತಿರ). A flock of francoline partridges.

ತೈನಾತಿ ತೈನಾತಿ. Stipendiary; placed at the command of, made over to; assigned (My.; Mhr., H.).

ತೈಯ ತೈಯ. (Tbh. of ತೈವ). A demon. ಅಯ್ಯನಿ ಗಿತ್ತ ತೈಯ ವಾಸಿ (Prv.).

ತೈಲ ತೈಲ. (fr. ತೈಲ). Oil expressed from sesamum, etc.; oil in general. ತೈಲದ ಗುಣ ನಮಲು ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ತೈಲಕ ತೈಲಕ. The refuse of oil (ಹಣ್ಣೆ Mr. 378).

ತೈಲನ (tāila-pa). N. (Smd. 142).

ತೈಲನರ್ಪ ತೈಲ-pani. Sandal (ರಕ್ತಚಂದನ G.); tnrpoutine; incense.

ತೈಲನರ್ಪ ತೈಲ-panika. A kind of sandal wood.

ತೈಲವಾಕ ತೈಲ-pāka. Any article of food boiled or fried in oil (My.).

ತೈಲವಾಯಿಕೆ ತೈಲ-pāyikē. A kind of beetle; a cockroach; = ತೋಗಲಿ ವಾವುಲಿ (G.).

ತೈಲಾರಿ ತೈಲ-ari. A climbing prickly shrub whose pods are used like soap, Acaocia concinna D. C. (ಸೀಗಿ Mr. 150).

ತೈಲಿ ತೈಲಿ. A bag (My.; Mhr. ತೈಲಿ). See Prv. s. ಪೋಲಿಯವ.

ತೈಲಕ ತೈಲಕ. = ತೈಲಗ. An oilman, an oil manufacturer.

ತೈಲನ ತೈಲನ. A field of sesamum.

ತೈಷ ತೈಷ. (fr. ತೈಷ). N. of a month (December-January), the month in which the full moon stands in the asterism tishya.

ತೊಕ್ಕು ತೊಕ್ಕು. Leaves or fruits bruised or pounded with a small portion of water and mixed with salt, chillies, etc. (My.; Tē.; Tē. ತೊಕ್ಕು, to tread, crush, etc. = K. ತುದು).

ತೊಕ್ಕು ತೊಕ್ಕು. Tbh. of ತ್ರಕ್ಕ. (My.; Tē., T., M.).

ತೊಗಟು tōgatu. = (ತಿಗಟು, etc.), ತೊಗಟೆ, ತೋಟೆ. Bark, rind; peel; a pod, legume (ತ್ರಕ್ಕ Nr.; My.; M. ತುಗಲ್, ತೋಟು, ತೋಡು, ತೋಲಿ, ತೋರ್; see ತುಡು 1). ಧಾನ್ಯದ ತೊಗಟು (ತುಡು, ತಿಮ್ಮಿ Nr.).

ತೊಗಟಿ tōgati. = ತೊಗಟು, etc. (C.; B. 8, 7. 20). ಮರದ ತೊಗಟಿ (G. 264). ಕಾದಿನ ಮೇಲಿನ ತೊಗಟಿ (ಕಂಡು G.).

ತೊಗರಿ tōgari. 1. Tbh. of ತುಮರ No. 1. (ಅಡಕ, ತುಮರ Hlā., Nr.; Mr. 374; ತುಮರ Ūt. II, 74; B. 4, 32; Si. 181; C.). ತೊಗರಿ ಕಾಯಿ (ಸುರಾಪ್ಪ G.). ತೊಮ್ಮತ್ತದ ಮೇಲೆ ತೊಗರಿ ಬೇಳೆ (Prv.). 2. Tbh. of ತುಮರ No. 2. (ತುಮರ, ಕಾಪ್ಪ, ಅಡಕ, etc. Si. 154). — See ಅಡ್ಡದೊಗರಿ, ಕಾಮತೊಗರಿ.

ತೊಗರಿ tōgari. 2. Tbh. of ತುಮರ No. 1. (ಕಪಾಯ, ತುಮರ Nr.).

ತೊಗರು tōgaru. Red colour, scarlet (My.; Tē.; T. ತುಮರ, ತುಪ್ಪ; see ತನ್ 1). — ತೊಗರಂಡು. -ಅಂಡು. The small purple border of a white cloth (My.).

ತೊಗಡು tōgadu. = ತೊಗರಿ 2. (My.).

ತೊಗಲ್ ತೊಗಲ. ತೊಗಲು. = ತೊವರೆ 1, ತೋರೆ 1. The skin; a hide; leather (ತ್ರಕ್ಕ Mr. 394; ಕವಡ, ಕರ್ಮ Nn. 88; ತ್ರಕ್ಕ, ಅಸ್ಥಗಿರೆ, ಕರ್ಮ Si. 204; My.); the skin or peel of an orange, etc. (My.). ತೊಗಲ ಬುಡ್ಡ ಬೆಗೆ (ಕುತೂ Nr.). ಕೆಟ್ಟ ತೊಗಲು (ಕಪ್ಪಕರ್ಮ Nn. 148, o. r. ತೊವಲು). ಬಿಟ್ಟು ಅಡುಪ ಗೆಣೆಯು ಹದಿಕುತೊಗಲಿನ ಮಣಿಯು (Dp. 54). ತೊಗಲು ತೊಳೆ ಅದೀತೇ? — ತೊಗಲು ಸದರಿ ಮುಪ್ಪು, ಹಗಲು ಸದರಿ ಇರುಳು (Prv.). See Bp. 46, 58; Si. 275. 279. 344. 345. 402; ಗಂಗದೊಗಲು. — ತೊಗಲಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. = ತೊಗಲಿ ವಾವುಲಿ. (My.). — ತೊಗಲಿ ವಾವುಲಿ. The large bat called flying fox (C.; B. 2, 23). — ತೊಗಲುಪಟ್ಟಿ. A leathern girth (ಡೂಪೆ, ಕಟ್ಟಿ, ವರತ್ತ Si. 271).

ತೊಗೆ ತೊಗೆ. = ತೊಯ, ತೊವೆ, ತೊವ್ವೆ, ತೋವೆ. A dish prepared of boiled split pulse (My.). ಜೋಳವಾ ಬೋಸಕ್ಕೆ ಬೇಳೆಯಾ ತೊಗೆಯಾಗಿ, ಕಾದಿಮ್ಮ ಕದದ ಹೈನಾಗಿ, ಬೆಳವ ಬದಿ ಹವಣಿ ನೋಡು! (Bp.). — ತೊಗೆಯ ಹನ್ನಪ್ಪ. N. (Bp. 56, 41).

ತೊಂಕು tōnku. = ತೊಂಗು. To stoop (Grj. 1, 87).

ತೊಂಗಲ್ ತೊಂಗಲ. (= ತೊಂಗಲೆ). A cluster; a bundle; a bunch; a tassel; a tuft; a mass (ತೊಂಗಿ, ತೊವ್ವೆ, ಗೊಂಡಲ್, ಜೊಮ್ಮ, ತೊಡವ್ವೆ, ಗುಡ್ಡೆ Smd. 24; Kk. 20; Abh. P. 9, 149; T.; M. ತೊಜ್ಜಲ್; T. ತೊಗು, to be united; ತೊಗೈ, ತೊಡುದಿ, a crowd; T., M. ತೊಂಗು, to hang; T. ತುನ್ಪು, to be thick together; see ತೋಳೆ). See ಅಮರೊಂ ಗಲ್, ಅಲರೊಂಗಲ್, ಕುರುಕ್ಕೊಂಗಲ್, ತಳರೊಂಗಲ್, ವನರೊಂಗಲ್, ವಾರರೊಂಗಲ್, ಪಟ್ಟಿಯೊಂಗಲ್, ಪೂರೊಂಗಲ್. — ತೊಂಗಲೆ. A cluster of bells (Rēv. 6, after 11). — ತೊಂಗಲು ರುಕ್. -ಕುರುಕ್. (Smd. 212). A tuft of locks. — ತೊಂಗಲೆ ರಬ. -ವರಬ. A bundle of sword-blades or of swords. (ಸಿಕ್ಕ ರಂಗಲಿ) ಮಳವ ಕೊರಲ ಮಸುನಿಯ ತೊಂಗಲೆರಬ (Rēv. 6, after 11).

ತೊಂಗಲೆ ತೊಂಗಲೆ. That is joined or united: a thread. ನೂಲ ತೊಂಗಲೆ (ಕಟಿಸುತ್ತ ಸೆ.).

ತೊಂಗು tōngu. = ತೊಂಕು. To hang, to be pend, to hang down, to swing (My.; J. 19, 6; see T. & M. s. ತೊಂಗಲ್; cf. ತೊನೆ). 2, to stoop, in ತೊಂ ನೋಡು (My.).

ತೊಂಗೆ tōṅgē. = ತೊಂಗಲ್, q. v. (ತೊಂಗಲ್, etc. Sm. 24; Kk. 20).

ತೊಟೆ ತೆಟ್ಟ. = ತಟ 2. — ತೊಟೆಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To drop, as rain from a leaky roof, etc. (My.).

ತೊಟಕ್ಕನೆ ತೆಟ್ಟಕ್ಕನೆ. = ತಟಕ್ಕನೆ 1. (My.).

ತೊಟೆಲ್ ತೆಟ್ಟಿ. — ತೊಟ್ಟುಳ್ಳ. A beautiful scandent plant with red and yellow flowers, *Gloriosa superba* L. (St. & Pl.).

ತೊಟ್ಟ ತೆಟ್ಟ. = ತೊಟ್ಟು 2, q. v.

ತೊಟ್ಟಿಗೆ ತೆಟ್ಟಾಗ. = ತೊಟ್ಟನೆ. (Ch., G. MS. v. 4).

ತೊಟ್ಟನೆ ತೆಟ್ಟನೆ. (Sm. 109). = ತಟ್ಟನೆ, etc. (Ūpr. 8, 67; Abh. P. 4, after 19; 13, 9; Bp. 60, 40; Rāv. 1, 23; 5, 96; 5 after 120; 13, after 104; Tē. ತೊಟ್ಟನೆ).

ತೊಟ್ಟಲು ತೆಟ್ಟಲು. = ತೊಟ್ಟಿಲ್, etc. (My.).

ತೊಟ್ಟಿ ತೆಟ್ಟಿ. 1. A building with a square open court in the centre; the court itself (ಗೃಹಧೇವ Sm. 89; My.; T., M., Tē.; cf. ದೊಡ್ಡಿ). See ನಮ.

ತೊಟ್ಟಿ ತೆಟ್ಟಿ. 2. A trough, a font, a tub (My.; T., M., Tē.). See ಕಲ್, ನೀರು.

ತೊಟ್ಟಿ ತೆಟ್ಟಿ. Tbh. of ತುಟ್ಟ. A kind of creeper (ಲತೆ Sm. 89; ನಂಬುರಂಜೆ, ತುಟ್ಟ Mr. 139, o. rs. ತುಟ್ಟ, ನುಟ್ಟ; ತೊಟ್ಟಿಬಳ್ಳಿ G.).

ತೊಟ್ಟಿಲ್ ತೆಟ್ಟಿಲ್. ತೊಟ್ಟಿಲು. = ತೊಟ್ಟಲು, ತೊಟ್ಟ 1, ತೊಟ್ಟು. A cradle (ತಯತವ, ವಾಲತಯ್ಯ Mr. 203; My.; T.; M. ತೊಟ್ಟ, ತೊಟ್ಟಿಲ್; Tē. ತೊಟ್ಟಿಯ, ತೊಟ್ಟಿ). ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗಣ ಕೂಸಾದರೂ ಅತ್ತ ಹೊರ್ತು ಹಾಲು ಕೊಡರು (Prv.). See Ūpr. 3, 45; J. 18, 21; 19, 50; 28, 17; Pril. 3, 26; B. 1, 25; ತೂಗುನೊಟ್ಟಿಲ್, ದೊಮ್ಮೆ, ಹಲಗಮಾಣಿಕ.

ತೊಟ್ಟು ತೆಟ್ಟು. 1. P. p. of ತುರು 1 & ತೊರು 1.

ತೊಟ್ಟು ತೆಟ್ಟು. 2. = (ತುಟ್ಟ), ತೊಟ್ಟ. A point; a nipple (Abh. P. 3, 96; My.; M. ತೊತ್ತು). ಮೊಲೆಯ ತೊಟ್ಟು (ಹೊಡುಕ Mr. 321, o. r. ತೊಟ್ಟ; ಹೊಡುಕ, ಕುಡಾಗ್ಗ Si. 209). ತೊಟ್ಟು ಮುದದೊ ಅಟ್ಟಿದರೆ ಹೋಗಿ ತಟ್ಟೇತೇ? (Prv.).

ತೊಟ್ಟು ತೆಟ್ಟು. 3. The foot-stalk of a fruit, flower or leaf (ತುನ್ನು, ವೃತ್ತ Sm. 22; ವೃತ್ತ, etc. Si. 123; Bp. 47, 15; My.; M. ತೊತ್ತು; cf. ತೊಡಮ್ಮ 1). ಫಲ ಪುಷ್ಪ ಪತ್ರ ದಿಗ ತೊಟ್ಟು (ವೃತ್ತ, ಪ್ರಸವನನ ನರ.).

ತೊಟ್ಟು ತೆಟ್ಟು. 4. (= ತಟಕ). A drop (J. 11, 17; My.; T. ದೊಟ್ಟು; see ತುನ್ನುದಿ). ಉದಕದ ತೊಟ್ಟುಗಳು (ವೃಷನಿ, ಬಿನ್ನು, etc., ನೀರಿನ ತುನ್ನುದಿಗಳು Si. 82). — ತೊಟ್ಟುದಿಕೆ. -ಉದಿಕೆ. The remnant of a drop: the last drop (of life, Bh. 8, 19, 59; S. 20, 3).

ತೊಟ್ಟಿ ತೆಟ್ಟಿ. 1. A bee's empty cell (My.; Tē. ತೊಟ್ಟಿ, a small hole, a cell; M. ತೋಟ್ಟಿ, a hole; see ತೊಟ್ಟಿ 2 & ತೊಟ್ಟಿ). See ಜೇನು. — ತೊಟ್ಟಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To build a cell, as bees (My.).

ತೊಟ್ಟಿ ತೆಟ್ಟಿ. 2. A basket made of cocoanut leaves (Tu.). ತೊಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಮೊಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತ (Prv.).

ತೊಟ್ಟಿನಲ್ ತೆಟ್ಟಿನಲ್. = ತೊಟ್ಟಿನೆ. (Abh. P. 7, 71).

ತೊಟ್ಟಿನೆ ತೆಟ್ಟಿನೆ. = ತೊಟ್ಟನೆ, etc. (Ūpr. 4, 72; 5, 75; Abh. P. 12, 96).

ತೊಟ್ಟ ತೆಟ್ಟ. 1. = ತೊಟ್ಟಿಲ್, etc. ವಾಲಕೀ ತೊಟ್ಟ (G. 347).

ತೊಟ್ಟ ತೆಟ್ಟ. 2. — ತೊಟ್ಟಿಗಡ. A small undershrub, *Adenopodium glaucum* Pohl. (St. & Pl.). — ತೊಟ್ಟಿಬಳ್ಳಿ. A prickly climbing shrub, *Capparis horrida* Lin. (Z.; Tē. ತೊಟ್ಟಿ ಬಳ್ಳಿ; see s. Tbh. ತೊಟ್ಟಿ).

ತೊಟ್ಟು ತೆಟ್ಟು. = ತೊಟ್ಟಿಲ್, etc. (My.). ಹೋಗುವದಿನ್ನ ತೊಟ್ಟು ಅಡುವದೋ? (Prv.). See Prv. s. ಹೋ ಹೋ.

ತೊಡ ತೆಡ. 1. = (ತುಡಿಸಿ, etc.), ತೊಡವು 1, etc., ತೋಡ 1. Certain clothing or dress; an ornament (ಧೂವಣಿ Ūt. II, 65; ತೊಡಿಗೆ, ಪಸದನ, ವಡ್ಡ Sm. 72; Kk. 26). See ಒಕ್ಕುತ್ತದೊಡ. — ತೊಡಂಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To make an ornament (J. 25, 61). — ತೊಡವದಿಕೆ. -ಪದಿಕೆ. Decoration with ornaments (Rām. 6, 2, 7). — ತೊಡವೆಗಲು. -ಬೆಗಲು. Lustre of ornaments (Rāv. 14, 34).

ತೊಡ ತೆಡ. 2. = ತೊಡವು, etc. P. p. of ತೊಡೆ 1, in ತೊಡ ಕೊಕ್ಕು (My.).

ತೊಡಕ ತೆಡಕ. = ತೊಡಕು 2. (Bp. 57, 62). — ತೊಡಕ ಬೀದಿ. To become entangled; to be hindered, as work. ತೊಡಕ ಬಿದ್ದ ನೂಲು (G. 252).

ತೊಡಕಿಸು ತೆಡಕಿಸು. (= ತೊಡಗಿಸು). To cause to join, to bring in contact (ತಗಲಿಸು G. 232); to involve (ಹೊಡಗಿಸು G.).

ತೊಡಕು ತೆಡಕು. 1. = (ತುಡಕು 2), ತೊಡಕು 1. (Sm. 48 & Dh.), (ತೊಡಗು 1). To get entangled or twisted, as thread, etc. (J. 10, 50; My.); to get entangled, as a horn in a tree (B. 3, 19; My.); to be caught, as in a net (Bp. 27, 23); to become subject to, to get into the power of (Bp. 3, 38; 41, 7). 2, to engage, as in work (ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹೊಗು G.; B. 5, 193, 294). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಕು (ವ್ಯಾಪಾರು G.). 3, to enter into conflict (Bh. 1, 10, 31). 4, to be in opposition, to be objectionable;—to offer opposition; to impede, to hinder; to interfere (ಎವರ್ಯಾಸ Sm. Dh.; Bp. 51, 48; J. 24, 3). 5, = ತೊಡಗು 1, to commence (v. t., B. 5, 146; see Sp. s. ಬೆಸಲಾಗು). 6, to entangle (see ಕಾಲ್ದೊಡಕು 1); to involve (Rām. 3, 9, 4).

ತೊಡಕು ತೆಡಕು. 2. = ತೊಡಕ, ತೊಡಗು 2, ತೊಡಕು 2, ತೊಳಸು 4. Entangling; entanglement; impediment, hindrance (My.); objection; perplexity, embarrassment (My.). ತೊಡಕಲ್ಲದೆ (ತೊಡಂಕದೆ Sm. 58 Cm.). ಮನಸಿನ ತೊಡಕು (My.). See Bp. 40, 38; Bh. 1, 20, 55; ಕಾಲ್ದೊಡಕು 2, ಬಲೆದೊಡಕು, ಮುಳು. — ತೊಡಕಾಗು. -ಅಗು. To become entangled (G. 497); to be hindered, as work (My.). — ತೊಡಕು ಬೀದಿ. = ತೊಡಕ. (My.). — ತೊಡಕುನಲೆ. -ಬಲೆ. A kind of net (Bh. 3, 13, 23; Rāgh. 17, 67).

ತೊಡಗಿಸು ತೆಡಗಿಸು. To cause to commence or undertake (My.; J. 5, 38; 19, 51).

ತೊಡಗು ತೆಡಗು. 1. = ತೊಡಕು 1, No. 5. To engage, as in work, to begin (v. t.), to commence, to undertake; to measure or count from (ಪ್ರಾರಂಭ Sm. Dh.; My.; Tē.; M. ತುಡತ್ತು, ತೊಡು; T. ತುಡಕ್ಕು,

ತೊಡಗು, ತೊಡು; see ತುಡು 1, ತುಡುಕು 1). ನೇದದ ಮೊದಲನೋದ ತೊಡಗಿದವನು (ಶೈಕ್ಷ, ಪ್ರಾಥಮಿಕಶಿಕ್ಷೆ Nr.). ಮಡಿಕಟ್ಟು ತೊಡಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪರ್ಯಂತವಾಗಿ ಉಳ್ಳ ಕೆಮ್ಮು ಹೊಡಗು (ಕರಭ Nr.). See Sm. 407; Bp. 4, 14; 43, 68; 48, 23; 57, 15; 60, 29; J. 8, 39; 10, 17, 21; 18, 23; 20, 52; 25, 3; 27, 16; B. 4, 185; 5, 293. 2. = ತೊಡಕು 1, No. 3. (Bh. 1, 10, 32). 3, to be begun, to begin (J. 21, 44; 29, 2; 34, 5; My.; M.).

ತೊಡಗು ತೊಡಗು. 2. = ತೊಡಕು 2. See ತುಡುಗು.

ತೊಡಗುಹ ತೊಡಗುಹ. Beginning, undertaking (ಪ್ರಕೃತ, ಅರಮ್ಭ, etc. Nr.).

ತೊಡಗಿ ತೊಡಗಿ. = ತುಡಿಸಿ, etc. (Bp. 24, 44; My.).

ತೊಡಂಕು ತೊಡಂಕು. 1. = ತೊಡಕು 1 (Sm. 48 & Dh.). See Sm. 58; Ūpr. 4, 77; 8, 67; Rā. 5, 124; 6, after 11 (twice); 6, after 24; 13, 84; V. 4, 52.

ತೊಡಂಕು ತೊಡಂಕು. 2. = ತೊಡಕು 2, etc. (Sm. 58; Rā. 13, 14). — ತೊಡಂಕುನವಿಲು. A number of entangled peacocks (Bh. 3, 13, 18). — ತೊಡಂಕುವಲಿ. -ಬಲಿ. = ತೊಡಕು ವಲಿ. (Sā. 3, 24).

ತೊಡಚು ತೊಡಚು. 1. (= ತೊಡಿಸು 1). To put on, as arrows on the bow (Bh. 3, 23, 10; 7, 6, 6. 73, 74; 8, 3, 4; Rām. 3, 6, 55).

ತೊಡಚು ತೊಡಚು. 2. = ತೊಡಚು. (Rām. 1, 5, 29).

ತೊಡದು ತೊಡದು. = ತೊಡೆದು. P. p. of ತೊಡೆ 1, q. v.

ತೊಡಬೆ ತೊಡಬೆ. = ತೊಡವೆ 2. A mass: excess. ಬೇಗುದಿಯ ತೊಡಬೆಗ ಹಾಂ (i. e. ಜಾನ್, Bh. 8, 23, 40).

ತೊಡವೆ ತೊಡವೆ. 1. (Sm. 48). The foot-stalk of a fruit, flower or leaf (Ūpr. 2, 82; 8, 15; Tē. ತೊಡವೆ; cf. ತೊಟ್ಟು 3). ಹೂವಿನ ತೊಡವೆ (ವೃತ್ತ, ಪ್ರಸವಬಂಧನ Hla.). See ಪೂದೊಡವೆ.

ತೊಡವೆ ತೊಡವೆ. 2. = ತೊಡೆ. A cluster; a bundle; a bunch (ತೊಂಗಲೆ, ತೊಂಗಿ, ತೊಮ್ಮೆ, ಗೊಂಡಲೆ, ಜೊಮ್ಮೆ, ಗುಡ್ಡೆ Sm. 24; Kk. 20; ಮಂಜರಿ Ū. II, 80, which means also "a compound pedicle or flower-stalk, a branching flower-stalk"; Ahh. P. 1, 83; Bp. 22, 8; Sā. 2, after 42; T. ತೊಡವೆ).

ತೊಡಯಿಸು ತೊಡಯಿಸು. = ತೊಡಕು 2, etc. (Bp. 61, 7).

ತೊಡರ್ ತೊಡರ್. 1. = ತೊಡರು 1, ತೊಡ್ತು, ತೊಡ್ತು. To be linked to, to be connected with or tied to, etc.; to join, to associate one's self to, to enter; to meet, to fall in with; to be bound, to be arrested, checked or impeded; to be entangled; to be caught (ಬಂಧನ Sm. Dh.; ಪೂರ್ವಗೆ ಅಗು 157 Cm.; ಮಾರ್ಕೋ, etc., ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ Sā.; Ūpr. 1, 134; 4, 55; 5, after 64; 6, 83; 7, 20; Ahh. P. 14, 200; Tē. ತೊಡರು, M. ತುಡರು, T. ತೊಡರ್). ತೊಡರ್ (Sm. 55). ತೊಡರ್ವೆಗೆ ಭಂಗಂ ಬಕುಂ (177). ತಾಂ ಸವ್ಯಸಾಚಿಯೊಳೆ ತೊಡರ್ವೆಯರ್ (263). ತೊಡರೆ ಮಾನ್, ಮೃಗಲಾಂಫನಧೀವರಂ ತೊಡಗೆ ಬೀಸಿದ ಬಾಲಮನ್ ಒತ್ತಿ ತನ್ನ (Lilv. 3, 10). ಪೂರ್ವೋ ತೊಡರೊ ಬೇಗಂ! (Jmt. 17). ಮೋಡಮೆವ್ವು ಬಲು ಬಲಿಯೊಳು ನೀಂ ತೊಡರ್ವೆ ಬೀದಿ (24). See Ūh. v. 17, where, instead of ತೊಡರಿ, an o. r. is ತೊಡರ್ವೆ; Sm. 8. ವವಣ್ಣರಿ. 2, to en-

circle or surround, to wind one's self round, to wind, as creepers round a tree, aquatic plants round the hand, etc. (J. 6, 6; 11, 18; 27, 44; 29, 45). ಗಾಳಿ ಹೆಣ್ಣನದ್ವಯಮಂಗಲಂ ತೊಡರ್ವೆ (J. 8, 2).

ತೊಡರ್ ತೊಡರ್. 2. = ತೊಡರು 2. Joining, connection; a tie (J. 18, 25); a chain, or any other badge, of honor (ಬಿರುದಪುರಶಿಕ್ಷೆ Sm. Dh.; ಬಿರುದಿನ ಹಾಕೆ Kk. 67; ಬಿರುದಿನ ಹಾಕೆ Sm. 51; M. ತುಡರ್, T. ತೊಡರ್); an impediment, a check (Bh. 1, 6, 4; J. 2, 62; My. as ತೊಡರು). ನಡುವಣ ಎಳೆಗೊಗಿನ ದಾಂವುಮೋ ತೊಡರ್ವೆ ತೊಡರ್ ತೊಡಮಂಚಂ (Ūpr. 7, after 92). See Rā. 6, after 11; ಪೊನ್ನೊಡರ್.

ತೊಡರಿಸು ತೊಡರಿಸು. = ತೊಡಚು. (Bp. 35, 5).

ತೊಡರು ತೊಡರು. 1. = ತೊಡರೆ 1. P. p. ತೊಡರಿ (My.). See Bp. 22, 41; 34, 25; 35, 13; 38, 9; J. 3, 36; 25, 54.

ತೊಡರು ತೊಡರು. 2. = ತೊಡರೆ 2. (Bp. 5, 40; 16, 17; 58, 65; Bh. 1, 14, 21; My.).

ತೊಡಚು ತೊಡಚು. = ತೊಡಚು 2. ತೊಡರಿಸು. To tie, to link, to fasten, to fix, to put or beat in, to insert, to make enter, etc. (ಬಂಧನ Sm. Dh.). See Ūpr. 1, 118; 3, 28; 6, after 64; 6, 65, 89; Ahh. P. 9, 16; Bp. 43, 27; Rā. 6, after 11 (twice); 10, after 31 (twice); 13, after 59.

ತೊಡವು ತೊಡವು. 1. = ತೊಡೆ 1, etc., ತೊಡಕು 1. Certain clothing; an ornament (Ūpr. 6, 81; 8, after 56; Ahh. P. 16, 41; V. 5, 9; J. 11, 9, 10, 26; 14 sum.; 18, 14, 25; My.; Tē.). See ಒಳ್ಳೊಡವು, ಕಣ್, ಕಿವಿ, ಮಣಿ. — ತೊಡವು ಮಾಡು. To make (something) one's decoration (Ūpr. 8, after 56).

ತೊಡವು ತೊಡವು. 2. The beginning; the bottom (ಬುಧ್ Mr. 486).

ತೊಡಸು ತೊಡಸು. 1. = ತೊಡಿಸು 1, etc. To put on another, as raiment, etc. (My.).

ತೊಡಸು ತೊಡಸು. 2. = ತೊಡಯಿಸು, ತೊಡಿಸು 2. To wipe away; to efface, to obliterate; to destroy, to extirpate (My.). 2. = ತೊಡಯಿಸು, etc., to cause to smear or to apply to, as chunam, cowdung, etc. (My.).

ತೊಡಹ ತೊಡಹ. Smearing, anointing, daubing, etc. (ಹೂಸಕ Bhn. 26, o. r. ಹಾಸಕಮನೆ ತೊಡಹಂ), gilding (Rām. 6, 53, 16).

ತೊಡಹು ತೊಡಹು. 1. = ತೊಡವು 1, etc. (My.).

ತೊಡಹು ತೊಡಹು. 2. (= ತೊಡರ್ವೆ). The state of being connected with or of having laid hold of (Rām. 4, 7, 10).

ತೊಡಹು ತೊಡಹು. 3. (fr. ತುಡು 1). To cover, to fall upon (Bh. 8, 23, 36).

ತೊಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ. = ತುಡಿಸಿ, etc. Certain clothing; an ornament, a trinket (ಅಲಂಕಾರ, ಅಭರಣ, ವರಿಷ್ಕಾರ, ವಿಭೂಷಣ, ಮಣ್ಣಿನ Nr.; ನೇವಳ್ಳ, ಭೂಷಣ, etc. Mr. 333; ವಸದನ, ತೊಡ, ವಳ್ಳ Sm. 72, Kk. 26; My.). ಕಾನ್ತನ ಕೂಡ ತೊಡಿಗೆ

ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ತಾನು ಕರಿಸಿ ಕೊಳುಹ (ಲೀಲೆ); ಕಾನ್ನನ ಹತ್ತಿರ ಬಡ ಸಮುದೋಳು ಸಮ್ಭ್ರಮದಿ ಮಾಡುವ ತೊಡಿಗೆಯ ಪಲ್ಲಟ (ವಿಪ್ರಮು Nr.). ತೊಡಿಗೆಯ ತೊಡಿಸುವಾತನು (ಅಲಂಕಾರ್ಯ, etc.); ತೊಡಿಗೆ ತೊಟ್ಟು ಮೆದುವಾತನು (ವಿಪ್ರಾಚ್, ಭ್ರಾಜಪ್ಪ, etc.); ತೊಡಿಗೆ ತೊಟ್ಟು ತನು (ಅಲಂಕೃತ, ಭೂಷಿತ, etc. Nr.). ಕುದುರೆಯ ತೊಡಿಗೆ (ಅತ್ಯಾಭರಣ Nr.). See Bp. 3, 36; 5, 28; 40, 43; J. 14, 27; Si. 220, 271, 280, 439; ಪೊನ್ನೊಡಿಗೆ, ಬಾಲ-, ಮೆಯ್-.

ತೊಡಿಸು tōḍisu. 1. = ತುಡಿಯಿಸು, ತುಡಿಸು, ತೊಡೆತು 1, ತೊಡೆತು 1. To cause to put to or on. 2, to put, as an arrow on the bow or to the string (J. 4, 36). 3, to put on another, as ornaments, certain clothes, etc. (My.). ಕಾಲ ಸಂಕಲಿಯರಲು ಕೊರಲಗೆ ಕೊಳವನು ಬಲು ದಾಕ ತೊಡಿಸುವ ಪೋಲ್ (Abhk. 1, 35). ತೊಡಿಗೆಯ ತೊಡಿಸುವಾತನು (ಅಲಂಕಾರ್ಯ, ಅಲಂಕರಿಪ್ಪು, etc. Nr.). See Bp. 2, 52; 4, 33; 32, 51; 40, 39; 41, 20; J. 19, 47; B. 3, 32. 4, to put into, to cause to enter, as an arrow (J. 20, 30).

ತೊಡಿಸು tōḍisu. 2. = ತೊಡೆತು 2 Nos. 1 & 2, etc. (My.).

ತೊಡು tōḍu. 1. = ತುಡು 1. P. p. ತೊಟ್ಟು (C.). ತೊಡುವ ಅಭರಣಂ (ಪಚ್ಚೆ Ct. II, 54). ಪಾದಪರಿಯನ್ನ ತೊಟ್ಟು ಜಲ್ಲಣಂ (ಅಪ್ರವ ದನ Nr.). See Bp. 3, 48; 12, 19; 22, 41; 57, 25; Bh. 2, 13, 13; Sēv. 3, 90; J. 4, 37; 6, 25; 28, 45; B. 4, 92; 5, 297, 298; ಎಡನ್ನೊಡು, ಕಣೆಡೊಡು, ಕವಣೆಡೊಡು, ಬಲನ್ನೊಡು.

ತೊಡು tōḍu. 2. = ತುಡು 2. See ಇಡು. — ತೊಡುಗೊಡು. -ಕೊಡು. A present of certain clothes at the celebration of marriage (used in combination with ಉಡುಗೊಡು, My.).

ತೊಡುಗೆ tōḍugē. = ತುಡಿಸೆ, etc. (C.). See B. 5, 273; ಇಡುಗೆ, ಉಡುಗೆ.

ತೊಡೆ tōḍē. 1. = ತೊಳೆ 1. To smear, to besmear, to daub, to anoint, to rub on, as oil on the hand, to apply to, as whitewash to the wall (My.; ಪಚ್ಚೆ G.; Bp. 49, 29; 50, 30; Rāv. 6, after 11; 13, after 71; Sēv. 1, after 81; T. ತುಳುಮ್ಪು). 2, to wipe, to remove by rubbing, as tears (Cpr. 3, 58; Bp. 18, 57; 45, 54; My.; see ಕಮ್ಮನಿಡೊಡೆ). 3, to wipe; to wipe away, to wipe out, to remove, to efface, to obliterate, to destroy (ಸಮಾಜನ ಸ್ಮದ. Dh.; Sm. 91; ಎದಿವುವು, ಅವಮರ್ಜನ ಸ್ಮದ. Dh. Cm.; My.; Tē.; T. ತುಡ್ಡಿ, M. ತುಡೆ). ಅವನ ನೊಸಲಕ್ಕರಂ ತೊಡೆದುದಕ್ಕಂ (Smd. 69, o. r. ಅಕ್ಕರಮಂ). See Cpr. 8, 87; Bp. 46, 13; 50, 50; 51, 45; J. 30, 29. — ಕೇಸರ ಮುನ್ನಾದ ಸುಗನ್ನದವ್ಯವನ್ನು ಮೆಯ್ಯ ತೊಡೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ (ಸಮಾಲಮ್ಪು G.).

ತೊಡೆ tōḍē. 2. The thigh (ಅಂಗ ಸ್ಮದ. Dh.; ಊರು Sm. 70, 91; ಸಕ್ಕ, ಊರು Si. 207; ಅಂಕ Nu. 131; Si. 404; C.; Tē.; Tu., M. ತುಡೆ; T. ತೊಡ್ಡಿ). ತೊಡೆಯ ಸನ್ನಿ (ವಂಕ್ಷಣ Hlā.). ಎರಡು ತೊಡೆಗಳ ಸನ್ನಿ (ವಂಕ್ಷಣ Mr. 332). ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇಕ್ಕ ಬಾದಾಸುಹ (ಅಂಕ Nr.). ಯುವತಿಯರು ಅರ್ಧತೊಡೆಪರಿಯನ್ನರ ಉಡುವನ್ನಾ ಸೀರೆ (ಚಣ್ಣಾತಕ, ಜಲ್ಲಣ Nr.). ತೊಡೇ ಸೋಕಿದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುರ್ತು ಬಲ್ಲದೇ? (Prr.). See Smd. 117, 132, 195; Cpr. 4, 77; 8, 96; Bp. 4, 12; 20, 11; 82, 50; 41, 26; Bh. 2, 13, 46; Rāv. 6, after 11; 9, 22; Si. 208; B. 5, 221; ಬಳ್ಳೊಡೆ, ಕಿಡುಡೊಡೆ, ತೋರ-, ನೂರ್-, ಪೆಡೊಡೆ, ಬಟ್ಟ-, ಬಟ್ಟ-, ಪೆವ್-. — ತೊಡೆಯ. -ಅ 3. A man who has thighs or on

his thighs. See ಪೆಣ್ಣೊಡೆಯ. — ತೊಡೆವಾಯ್. -ಬಾದ್. A (venereal) tumour arising in the groin, a baho (My.).

ತೊಡೆಯಿಸು tōḍēyisu. = ತೊಡೆತು 2 No. 2, ತೊಡೆತು 2. To cause to smear, etc. (ಲೇಪ್ಯಕರಣ Smd. Dh.).

ತೊಡೆಯುವಿಕೆ tōḍēyuvikē. Smearing, etc. (ಸಮಾಲಮ್ಪು, ಎಲೇವನ Si. 397).

ತೊಡ್ಡು tōḍḍu. = ತರಡು, etc. See ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊಡ್ಡು ಗಡ.

ತೊಡ್ಡು tōḍḍu. = ತೊಡರೆ 1, etc. (My.).

ತೊಣಬೆ tōṇabē. = ತೋಣಬೆ, ತೊನಬೆ, ತೊನಬೆ, ತೊನಬೆ. A gadfly, a dog-fly, a horse-fly (My.). ಕುಣ್ಣಿಗೆ ತೊಣಬೆ ಹೊಕ್ಕು ದಾಗಿ ಅಡುತ್ತಾನೆ (Prr.). — ತೊಣಚನಾಯಕ. A big gadfly. ಅಮ್ಮಲೀಲಿ ಕಣ್ಣೆಯಾ ತೊಣಚನಾಯಕನನ್ನೆ? (Prr.).

ತೊಣಬೆ tōṇabē. = ತೋಣಬೆ, etc. (My.).

ತೊಣನೆ tōṇasē. — ತೊಣನೆತೊಪ್ಪಲು. A low undershrub, *Crotalaria ramosissima* Roxb. (Z.).

ತೊಣೆ tōṇi. = ತೋಣೆ, q. v. (ತೋಡು, ಬರೆ, ದೋರೆ, ಸರಿ, ಪಾಸಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯೆ Ct. II, 25). — ತೊಣೆವಕ್ಕ. -ಹಕ್ಕ. The ruddy goose (ತೋಣೆ Ct. II, 109).

ತೊಣೆ tōṇē. = ತೊಣೆ. (The state of being joined, see ತುಡು 1; T. ತುನ್ನು, to come near, to be close together; to sew; M. ತುಳಿ, to solder; ತುನ್ನಲ್, sewing; see ದೊಣ್ಣೆ); likeness, parity, equality (ತೋಡು, etc., ಸಮಾನ Sē.; V. 30, 28; 37, 80; T. ತುಣ್ಣೆ, M. ತುಣೆ). See also s. ತೊಂಗಲ್.

ತೊಣ್ಣು tōṇḍa. N. See ಚಿಡು, ಸಾಂಪ್ಪು.

ತೊಣ್ಣುಂಗಿ tōṇḍangi. = ಜೊಣ್ಣೆಗ, ತುಣ್ಣುಂಗಿ. A cockroach (ಮುಖಲೋವು Mr. 165, o. r. ತುಣ್ಣುಂಗಿ; My.).

ತೊಣ್ಣುಲ್ tōṇḍal. = ತೊಣ್ಣಲ್ 1. (one Ch. MS. in its v. 27).

ತೊಣ್ಣಲ್ tōṇḍal. (= ತೊಣ್ಣಲ್), ತೊಣ್ಣಲ್. A chaplet of pearls worn on the head (ತಿರೋಗ್ರಸ್ಥಿ Mr. 334).

ತೊಣ್ಣಲು tōṇḍalu. = ತೊಣ್ಣು, ತೊಣ್ಣು, ಸುಣ್ಣಲು, etc. The trunk of an elephant (My.; T. ತೊಣ್ಣಲ; Tē. ತೊಣ್ಣಮು; cf. Sk. ತುಣ್ಣ).

ತೊಣ್ಣನೆ tōṇḍasē. (ತೊಣ್ಣುಸು). — ತೊಣ್ಣುಸು ಗಡ. A common very thorny shrub with thick coriaceous obovate leaves, *Gymnosporia montana* W. & A. or *Celastrus montana* Roxb. (Z.).

ತೊಣ್ಣೆ tōṇḍi. = ತೋಣ್ಣೆ, q. v. (M.). — ತೊಣ್ಣೆಬಳ್ಳಿ. (ತುಣ್ಣೆಲೇರಿ, ಬಿಟ್ಟಿಲೆ, ರಕ್ತಫಲೆ G.). — ತೊಣ್ಣೆಹಣ್ಣು. (ಬಿಟ್ಟು G.).

ತೊಣ್ಣೆಗ tōṇḍiga. N. of a bird (Rāv. 5, 59; Sēv. 3, 33).

ತೊಣ್ಣೆಲ್ tōṇḍil. = ತೋಣ್ಣಲ್. (Grj. 10, 44).

ತೊಣ್ಣು tōṇḍu. 1. Chatter, prate (T. ತೊಣ್ಣುಪ್ಪು, to blab, chatter, prate; ತೊಣ್ಣುಪ್ಪು, prate, etc.). — ತೊಣ್ಣುಗಡೆ. -ಕೆಡೆ. To prate, as a parrot (ತುಣ್ಣೋಕ್ತಿ Ct. II, 65; ಗಿಳಿವಾತು Kk. 24; Sm. 29). ತೊಣ್ಣುಗಡೆವ ಶುಕಸಾರಿಕೆ (Smd. 24). See Grj. 3, after 108; Rāv. 2, 38; 7, 16; Sēv. 1, 52.

ತೊಣ್ಣು tōṇḍu. 2. (fr. ತೊಡರೆ?). (= ತುಣ್ಣು 2). Wild or overbearing behaviour, insolence (Abh. P. 7, 53, 115); straying (My.; Mhr. ಭೋಟಿ, ಭೋಣ್ಣು, rascally and rude; Mhr. ದ್ವಾಡ, wicked, full of mischief).

— ತೊಣ್ಣುಜುಲುಮಾನೆ. A fine for the trespass of stray cattle (My.). — ತೊಣ್ಣು ತೊದಿಸು. Insolence and wandering of mind or deviation from rectitude (J. 10, 30). — ತೊಣ್ಣುದನ. Stray cattle (My.). — ತೊಣ್ಣು ಮುಣ್ಣೆ. A strolling widow. ತೊಣ್ಣು ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಗಣ್ಣಿನೇನು? ಎಣ್ಣಿನೇನು? (Prv.). — ತೊಣ್ಣು ಮೊಲ. A stray hair (Bh. 3, 13, 18).

ತೊಣ್ಣುತನ ತೊಂದತಾನಾ. A straying, strolling behaviour (My.).

ತೊಣ್ಣೆ ತೊಂದೆ. 1. The upper part of a sugar-cane (My.).

ತೊಣ್ಣೆ ತೊಂದೆ. 2. = ದೊಣ್ಣೆ, etc. A chameleon (ಸರಳಿ, ಕೃಕರಾಸ Si. 170; Tē.). — ತೊಣ್ಣೆ ಕಾತ. = ದೊಣ್ಣೆ ಕಾತ. (My.). ತೊಣ್ಣೆ ತೊಂದೆ. = ಕೊಣ್ಣೆ, ತೊಣ್ಣೆ, ದೊಣ್ಣೆ. Tbh. of ತುಣ್ಣೆ (Smd. 365). The gourd *Momordica monodelpha* Roxb. (or *Bryonia grandis* Lin., ತುಣ್ಣೆ ಕೇರಿ, ರಕ್ತಫಲಿ Nr.; ತುಣ್ಣೆ ಕೆ, etc. Mr.; ಬಿಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟು, ತುಣ್ಣೆ ಕೆ Hlā.; My.; Tē., T. ತೊಣ್ಣೆ). ತೊಣ್ಣೆ ತಿನ್ನು ಮಣ್ಣೆ ಬೆಳೆತು (Prv.). See ಕಾಗೆದೊಣ್ಣೆ, ಹುಡ್ಡು ತೊಣ್ಣೆ. — ತೊಣ್ಣೆ ಬಳ್ಳಿ. The climbing herb *Mom. mon.* (C.). — ತೊಣ್ಣೆ ದವ್ವ. -ವರ್ವ. = ತೊಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣು. (J. 30, 4). — ತೊಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣು. Its ripe gourd (ಬಿಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟು ಕೆ Nn. 69).

ತೊಣ್ಣಿ ತೊಂದಿ. = ತೊಣ್ಣುಲು, etc. (My.).

ತೊಣ್ಣಿ ತೊಂದಿ. = ತೊಣ್ಣುಲು, etc. (My.).

ತೊಣ್ಣು ತೊನ್ನ. = ತೊನ್ನ. Leprosy; white leprosy, vitiligo (ಕುಪ್ಪ, ತ್ರಿಪ್ಪ, ಬೆಳೆ ಕುಪ್ಪ Si. 201).

ತೊಣ್ಣೆ ತೊನ್ನ. = ತೊಣ್ಣೆ 2, etc. — ತೊಣ್ಣೆ ಕೇತ. = ತೊಣ್ಣೆ ಕಾತ. (My.). — ತೊಣ್ಣೆ ಕಾತ. = ತೊಣ್ಣೆ ಕಾತ. (My.; Si. 89).

ತೊತ್ತಲು ತೊತ್ತಲಾ. (ತೊತ್ತಳ). (= ತೊತ್ತಲ). The state of being quite trodden down. — ತೊತ್ತಲದುದು -ತುದು. To tread into a mass (Bp. 29, 6; 59, 54; J. 20, 6; Rām. 6, 45, 25).

ತೊತ್ತು ತೊತ್ತು. 1. = ತೊತ್ತು. (A male, but especially also) a female servant (My.; ಕುಟಹಾರಿ, ದಾಸಿ, etc. Mr. 304; ಗವದಿ G.; Bp. 55, 26; Rām. 5, 8, 72; B. 3, 51; Tē.; Tn.; T. ತೊತ್ತು, slavery; a slave male and female; ತೊತ್ತನ, ತೊತ್ತನ, a slave; ತೊತ್ತನ, a slave; slavery); — a strumpet (My.). Plural ತೊತ್ತರ (Bp. 82, 46; Ā. Bp. 47, 46), ತೊತ್ತರ (see ತೊತ್ತರು). ತೊತ್ತಿಗೆ ಪಟ್ಟದಂ (ಗೋಪ್ಯ Mr. 310). ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವ ತೊತ್ತು ಮಾತು ತಾರದೆ ಬಿಟ್ಟುಕೇ? — ತೊತ್ತಿಗೆ ಒನ್ನು ನದಿ ತೊತ್ತು. — ತೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾರೂ ಅದೆಯರು, ತೊತ್ತಿನ ತಲೆ ಹೊಡೆದದ್ದು ಊರೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿತು (Prva.). ತೊತ್ತು ಬಲ್ಲ ಕೆ ಮಾನವಭಿಮಾನವೆನ್ನುವನು? (Dp. 76). ಭೃತ್ಯ, ದಾಸೇರ, ದಾಸ, etc. ಇವು ಎಲ್ಲಂ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗಂಗಾದೊಡೆ ತೊತ್ತಿನ ಹೆಸರು (Nr.). See ಮನೆದೊತ್ತು, ಮೂಸಣ್ಣೆ; Prv. and Sp. s. Tbh. ಮುತ್ತು. — ತೊತ್ತಿನ ಮಗ. The son of a female servant; a slave (ದಾಸ, ದಾಸೇರಕ, ಗೋಪ್ಯ, ದಾಸೀಸುತ Hlā.). — ತೊತ್ತಿನ ಮಗ. The daughter of a female servant (Bp. 40, 46; 48, 27). — ತೊತ್ತರ ತೊತ್ತರ. The servants of servants (Bp. 82, 46). — ತೊತ್ತರ ಮಕ್ಕಳ. The children of female servants (Ā. Bp. 47, 46). — ತೊತ್ತುಕೆಲಸ. = ತೊತ್ತುಗೆಲಸ. (G. 37). — ತೊತ್ತುಗೆಲಸ. -ಕೆಲಸ. A female servant's work (Bp. 21, 7; 27, 62). ತೊತ್ತುಗೆಲಸಂಗಿಯ (23, 29; 29, 30). — ತೊತ್ತುಬದಿಕ. One who beats the female servants (Abhā. 1, 43). — ತೊತ್ತುಮಗ. = ತೊತ್ತಿನ ಮಗ. (ದಾಸ Mr. 238, o. r. -ವಗ). — ತೊ

ತ್ತುಮಗ. = ತೊತ್ತುಮಗ q. v. — ತೊತ್ತುವೆಗ್ಗಡೆ. -ವೆಗ್ಗಡೆ. A superintendent of servants (ಅನ್ನವರ್ಸಿಕ Mr. 268, o. r. ತೊತ್ತು-).

ತೊತ್ತು ತೊತ್ತು. 2. = ತೊತ್ತು 2. See s. ಒತ್ತುತ್ತು and Prv. s. ತೊತ್ತು 1.

ತೊದ ತೊದ. A Tōda of the Neilgherries (B. 4, 130 wrongly as ತೋದ). — ತೊದವ. -ಅವ. = ತೊದ. (My.). **ತೊದಲ್ ತೊದಲ್.** (= ಕೊದಲು 2, ಕೊದಳ್), ತೊದಲು 2, ತೊದಳ್, ತೊದುಳ್, ತೊವರ್ 3. (Entanglement); faltering, stammering; speaking inarticulately or indistinctly, lisping (J. 18, 20). 2, untruth (ಕಟ್ಟುಕ, ನೂಳ, ಪುಸಿ, ಅನ್ನತ Kk. 60, o. r. ತೊದಲ್, ತೊವಲ್; cf. ತೊದಲ್). See Prva. s. ಪುತ್ತಳಿ, ಬದಲುಮಾತು. — ತೊದಲ್ಪಡು. = ತೊದಲ್ಪಡು. (Grj. 3, 76, 77; 3, after 91). — ತೊದಲ್ಪಡು. -ಮಾತು. A stammering, etc. speech (Rā. 4, 70).

ತೊದಲಿಸು ತೊದಲಿಸು. = ತೊದಲಿಸು. To falter, to stammer (Bp. 3, 40; 47, 32; My.).

ತೊದಲು ತೊದಲು. 1. (= ಕೊದಲು 1). To stammer (My.).

ತೊದಲು ತೊದಲು. 2. = ತೊದಲ್, etc. Stammering, etc. (My.). — ತೊದಲು. -ಅ 3. A stammerer (My.). — ತೊದಲು ನುಡಿ. = ತೊದಲ್ಪಡು. (Bp. 2, 11). — ತೊದಲುಮಾತು. = ತೊದಲು ನುಡಿ. (My.). ವ್ಯಕ್ತವಾಗದೆ ತೊದಲುಮಾತನ್ನಾಡುವವನು (ಲೋಕಲ, ಅಸ್ಪುಟವಾಕ್ Si. 363).

ತೊದಲ್ ತೊದಲ್. = ತೊದಲ್, etc. Entanglement (Bh. 3, 13, 17; faltering, etc. (Ā. v. 102; Abh. P. 3, 127). 2, untruth (ಪುಸಿ, ಪುಸಿಯ ಭೇದ Smd. II; ನೂಳ, ಪುಸಿ Smd. 48, o. r. ತೊದಲ್; ಪುಸಿಯ ಭೇದ Kk. 88, see s. ತೊದಲ್). ಎನ್ನ ಮಾತಿನೋ ತೊದಲ್ಪಡು? (Smd. 85). — ತೊದಲ್ಪಡು. 1. To stammer, to lisp. ತೊದಲ್ಪಡುವವನು (ಲೋಕಲ, ಅಸ್ಪುಟವಾಕ್ Nr.). — ತೊದಲ್ಪಡು. 2. = ತೊದಲು ನುಡಿ. (Abh. P. 1, 79; J. 28, 16).

ತೊದಲಿಸು ತೊದಲಿಸು. = ತೊದಲಿಸು. (J. 19, 50).

ತೊದುಳ್ ತೊದುಳ್. = ತೊದಲ್, q. v.

ತೊನಟಿ ತೊನಟಿ. = ತೊನಟಿ, etc. (My.).

ತೊನಟಿ ತೊನಟಿ. = ತೊನಟಿ, etc. (My.).

ತೊನನೆ ತೊನನೆ. = ತೊನನೆ, etc. (ರಹ Mr. 177, o. r. ತೊನನೆ).

ತೊನೆ ತೊನೆ. To swing, to wave, to move to and fro (v. i., ಅನ್ನೋಲನ Smd. Dh.; see Ss. s. ಅಲ್ಲಾಪು 2; cf. ತೊಂಗು). See Ā. P. 1, after 107; Bp. 42, 21; Rā. 2, 11; 5, 116; 6, after 11; J. 13, 34; Sā. 3, 41.

ತೊನ್ನು ತೊನ್ನು. 1. To wind, to wind one's self round; to surround or encircle (J. 27, 43; My.; cf. ತೊದರ್ 1). ಕಾಲ ತೊನ್ನಿದ ಹಾವು ಕಡ್ಡದೆ ಬಿಡದು (Prv.). 2, to entangle one in, i. e. to instigate one (to quarrel, My.). 3, to climb (My., occasionally). **ತೊನ್ನು ತೊನ್ನು. 2.** Climbing: one climb or rise in climbing. ತೊನ್ನಿಗೆ ಒನ್ನು ಕನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕೇ? (Prv.). ಎಷ್ಟು ತೊನ್ನಿಗೆ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತುತ್ತೆ? (My., occasionally).

ತೊನ್ನರು ತೊನ್ನರು. = ತೊನ್ನರೆ. (Ā. 165).

ತೊನ್ನರೆ ತೊನ್ನರೆ. = ತೊನ್ನರು, ತೊನ್ನೆ. Intricacy, embarrassment, entanglement, difficulty, trouble, vexation, molestation; impediment.

drawback (My.; T., M. ತೊನ್ನರ; M. also ತೊಲ್ಲ, ಸೊಲ್ಲ; T. also ತೊನ್ನರೈ, ತೊಲ್ಲ; cf. ತೊದರ್; ದನ್ನಲಿ). See B. 3, 47. 88. 92. 93; 4, 139. 181; 5, 13. 85. 104. 171. 221; Prv. 8. ಪೂರನ್ನರ. — ತೊನ್ನರಗೊಳಿಸು. -ತೊಳಿಸು. To embarrass, etc. (My.). — ತೊನ್ನರಗೊಳಿಸು. -ತೊಳಿಸು. To get embarrassed, etc. (My.).

ತೊನ್ನೆ tōndrē. = ತೊನ್ನರ. (My.).

ತೊನ್ನು tōnnu. = ತೊಣ್ಣು. Leprosy; white leprosy (ಕುಪ್ಪ Mr. 385; T. ತೊನ್ನು; T. ತನ್ನ; My.). ನಸು ಬಿಳಿದಾಗಿ ಮಿಡುಕು ಬಟ್ಟೆ ಹೊನ್ನು (ಕೊಳಲ, ಮಣ್ಣಲಕ); ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನು (ಕುಪ್ಪ, ಶ್ರೀಶ್ರೀ Nr.). ತೊನ್ನು ಹತ್ತಿದವ, ಹೊನ್ನು ಬರ್ಡು ಮಾನುತ್ರೆ ನೆನ್ನು, ಗನ್ನ ಹೇದಾದರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). See Bp. 57, 58; ಬಿ ಕೊನ್ನು.

ತೊಪ tōpa. = ತಪ, etc. — ತೊಪ ತೊಪನೆ. = ತಪ ತಪನೆ (My.).

ತೊಪ್ಪ tōppa. = ತೊಪ, etc. — ತೊಪ್ಪ ತೊಪ್ಪನೆ. = ತಪ್ಪ ತಪ್ಪನೆ. (Śmd. 229; J. 28, 41; My.).

ತೊಪ್ಪನೆ tōppanē. 1. With the sound of ತೊಪ್ಪ (My.).

ತೊಪ್ಪನೆ tōppanē. 2. (= ತಪ್ಪನೆ). (Quickly, or) greatly, much, thoroughly (Bp. 6, 25; 18, 65; M. ತೊಪ್ಪ ರ, ತೊಲ್ಲ, muoh, plenty).

ತೊಪ್ಪಲ tōppala. = ತಪ್ಪಲ 2, ತೊಪ್ಪಲು, etc. ಮರಗಿನ ತೊಪ್ಪಲ (ಸುಗಂಧ ಲಿ.). ನಾಯ ಎರೆ ತೊಪ್ಪಲಗಳನ್ನು ಎಣ್ಣಿಗೂ ತಿನ್ನುವ ದಿಲ್ಲ (B. 5, 28).

ತೊಪ್ಪಲು tōppalu. = ತೊಪ್ಪಲ, etc., ತೊಪಲ 2. All small leaves of plants in general (cf. ಸೊಪ್ಪ, ತುಪ್ಪದ; M. ತೋಲ, green leaves, small branches, etc.). ನಾಯ ತೊಪ್ಪಲ ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 40).

ತೊಪ್ಪಿಗೆ tōppigē. = ತೊಪ್ಪಿಗೆ. (My.).

ತೊಪ್ಪೆ tōppē. Fresh cow-dung (My.; Si. 380. 402). ತೊಪ್ಪೆ ಬರುವದೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ? (Prv.).

ತೊಮ್ tōm. = ತೊಮ್, (ತುತ್ತು, ತುಂದ). The state of being first or the first; the being former, previous, old (T. ತೊಮ್, ತೊಲಿ, ತೊಲು; T. ತೊನ್, ತೊಲ, ತೊದರ್, ತೊನ್, ತೊಣ್ಣು, ತೊತ್ತು, ತೊನ್ನು, ತೊಳ). — ತೊಮ್ಮತ್ತಯ್ಯ. Ninety-five (B. 5, 73). — ತೊಮ್ಮತ್ತಾಯಿ ಸಾವಿರ. Ninety-six thousand (Bp. 22, 52). — ತೊಮ್ಮತ್ತು. -ಪತ್ತು. (Śmd. 225; J. 21, 19; 34, 39). The top-ten or the ten just before hundred, i. e. ninety. ತೊಮ್ಮತ್ತಲೆ ವಂದಿಗೂ (Si. 326). ತೊಮ್ಮತ್ತಲೆ ಮೇಲೆ ತೊಗರೇ ಬೇಳೆ (Prv.). — ತೊಮ್ಮತ್ತು ಸಾವಿರ. Ninety-thousand (Bp. 5, 18; 10, 13). — ತೊಮ್ಮತ್ತೆ ದುರ್. Ninety-two (B. 5, 73). — ತೊಮ್ಮತ್ತಿವುತ್ತು. = ತೊಮ್ಮತ್ತಿವುತ್ತು. (C.). — ತೊಮ್ಮತ್ತಿವುತ್ತು. Ninety-nine. — ತೊಮ್ಮತ್ತಿವುತ್ತುಯ್ಯಸಿರ. Ninety-nine thousand (Śmd. 226).

ತೊಮ್ಮಾರ tōmbāra. A mass, a heap (of grain, My.).

ತೊಮ್ಮೆ tōmbē. 1. A cluster, etc. (ತೊಮ್ಮೆ Ṣt. I, 105; II, 9; ತೊದವ್ವೆ, ತೊಂಗಲ್, ತೊಂಗಿ, ಗೊಂಡಲ್, ಜೊಮ್ಮ, ಗುಬ್ಬೆ Ṣm. 24; Kk. 20; ಗೊಂಡಲ್ Ṣm. 101). — ತೊಮ್ಮೆಗಡುಕು. -ಕಡುಕು. A kind of ornament for the ear (Bp. 61, 27).

ತೊಮ್ಮೆ tōmbē. 2. = ದೊಮ್ಮೆ, etc., ದೊಮ್ಮೆ. A multitude, an assemblage, a host (ಗೊನ್ನನೆ, ಗೊಂಗಿ, ಗುಮ್ಮ, ಗುಣ್ಣು, ತೋಮ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Ṣm. 54; ಬಮ್ಮರ Ṣt. I, 25; T. ತುಮ್ಮೆ; cf. ತುಡುಗು 1).

ತೊಮ್ಮೆ tōmbē. 3. A large, high bamboo basket for storing corn (ಗಲಗೆ Ṣm. 101, o. r. ಗಲಗೆ; T. ತೊಮ್ಮೆ-ಕೊಡು).

ತೊಯ್ tōy. = ತುಯ್, etc. To become wet or moist (ಸಾರ್ವತ್ಯ Ṣmd. Dh., o. r. ತುಯ್). P. ps. ತೊಯ್ವು (Bp. 27, 37; Bh. 1, 7, 19; Rāv. 10, after 31), ತೊಯ್ದು (My.); 3rd person singular imperfect ತೊಯಿತು (My.). ತೊಯ್ದು ನ್ನಾ (ಅರ್ಧ); ತೊಯ್ದು (ಕ್ರಿಸ್ತ G.). ತೊಯ್ದನ (ಸಾರ್ವತ್ಯ Ṣb.). 2, to wet (v. t.), to moisten (Ṣpr. 5, 10; 5, after 64; 8, after 64; 8, 65). — ತೊಯ್ ತೊಯ್. rep. (Bp. 6, 25).

ತೊಯಿಸು tōyisu. = ತೊಯಿಸು, ತೋಯಿಸು, ತೋಸು. To cause to become wet, etc.; to steep in water (My.). ಹೊಲ್ಲು ಆಹಾರವನ್ನು ತೊಯಿಸುತ್ತದೆ (B. 4, 85). ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಬಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು, ತೊಯಿಸು (B. 5, 158). ತೊಯಿಸು ಕೊಳ್ಳು, ತೊಯಿಸು, to become wet or be drenched (B. 1, 21; 3, 123).

ತೊಯೆ tōyē. = ತೊನೆ. (Ṣt. II, 74).

ತೊಯ್ಯಿಸು tōyyisu. = ತೊಯಿಸು, etc. (My.).

ತೊಯ್ಯು tōyyu. = ತೊಯ್, etc. (ತೊಯ್, ನನೆ, ನಾನ್, ನಾಮ್ನು G.). P. p. ತೊಯ್ದು (My.).

ತೊಯ್ಯುವಿಕೆ tōyyuvikē. Becoming wet, etc. (ಸಮಸ್ತನ G.).

ತೊರಡು tōraḍu. = ತರಡು, etc. See ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊರಡಿನ ಗಿಡ.

ತೊರಡು tōraḍu. = ತೊರೆಡು. P. p. of ತೊರೆ 1.

ತೊರಯಿಸು tōrayisu. = ತೊರೈಸು (Śmd. 189, o. r. ತೊ-).

ತೊರಸಲು tōrasalu. = ತರಕಲು, etc. (My.).

ತೊರಳೆ tōralē. The spleen which, with the liver, is regarded as the part of the body from which the blood flows (ಗುಬ್ಬ, ಪ್ಲೀಹ Nr.; Bh. 6, 8, 13; T. ದೊಮ್ಮೆ). See ನಡುದೊರಳೆ.

ತೊರಿತ tōrita. Tbh. of ತುರಿತ (My.).

ತೊರೆ tōrē. 1. Milk to form or collect in the breast or to come to it; the breast to be filled with milk (ಪ್ರಸಕ್ತ Ṣmd. Dh.; M. ಚುರೆ; T. ಚೊರ, T. ದೊರಗು, to flow down, as milk from the breast, etc., see ಸುರಿ; M. ಚುರೆ, also: to spring forth, gush out; giving milk). ಮೊಲೆ ತೊರೆಯುವದು (My.). P. ps. ತೊರಡು, ತೊರೆಡು. See Ṣpr. 6, after 91; Bp. 50, 3; 57, 83; Rāv. 5, after 55; Bhāgavata 10, 66, 38; ಪಾಲ್ಕೊರೆ; B. 1, 21.

ತೊರೆ tōrē. 2. Mature; ripe (ಪ್ರಕೃ Ṣt. I, 57).

ತೊರೆ tōrē. Tbh. of ತುರೆ. (My.; T.).

ತೊರೆಯ tōrēya. (ತೊರೆಯ?). A salt-maker (My.; see ಅಪ್ಪಾದತಪಾತಿ).

ತೊರೈಸು tōraisu. = ತೊರೆಯಿಸು (Śmd. 189, o. r. ತೊ-).

ತೊರಿ tōra. = ತೊರಡು. P. p. of ತೊರೆ 1, in ತೊರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ತೊರಿಕಲ್ tōrikal. An o. r. of ತೊರಿಕಲ್, q. v.

ತೊರಿಡು tōraḍu. = ದೋಟಿ. A crook, a hook, a crooked instrument for taking down fruits

from trees (T. ತುಲಿಟ್ಟು, ತುಲಿದು; R.). 2, distortion, deceit (T.). See ತೊಟ್ಟು.

ತೊಲಿದು tōradu. = ತೊಡಿದು. P. p. of ತೊಲೆ 1.

ತೊಲಿಯಿಸು tōrayisu. = ತೊಡಿಸು. To cause to quit, etc. (My.).

ತೊಲಿಲು tōralu. A hole, etc. ಗಡದ ತೊಲಿಲು (ನಿಮ್ಮ ಹ, ಕೋಟರ, ಮರದ ತೊಲಿ, -ದೊಲಿ Si. 122).

ತೊಲಿವಿ tōravi. Leaving, abandoning; an object to be abandoned (ಜೇಯ Nn. 95).

ತೊಲಿವೆ tōravē. (ತೊರವೆ). N. of a place in S. Mhr. (Rām. 1, 1, 1).

ತೊಲಿಸು tōrasu. = ತೊಡಿಯಿಸು. To cause to give up, etc. (My.). See ಬುದ್ಧಿ ದೊಡಿಸು.

ತೊಲಿಳಿ tōralē. = ತೊಳಿ q. v., etc. (My.).

ತೊಲಿ ತೊರೆ. 1. To put away, to abandon, to quit, to give up, to renounce, to repudiate, to reject (ಎಸರ್ಪನ ಸಂದ. Dh.; ಸಿ. 116; ಜಿ. 84; My.; T. ತುಲಿ). P. ps. ತೊಲಿದು, ತೊಡಿದು. ಶರೀರಭೋಗಮಂ ತೊಲವನಿರ್ತೆ (ಸಂದ. 140 Mqb.). ಕುಳವಿಗಳ ಸಂಗಮಂ ಸನ್ನತಂ ತೊಲಿದು (Mr. 7). ತೊಲಿದವನಿಗೆ ಬದಿದ ಹಂಗೇನು? (Prv.). See ಓಪ್ರ. 3, 65; 4, 18; Bp. 13, 14; 26, 29; 31, 14; 45, 17; C. Bp. 11, 6; Rāv. 9, 4; 13, 20; J. 1, 5; 11, 21, 28; 28, 35; Si. 77; B. 2, 10; 5, 163, 164; ಅಸದೊಲಿ, ಅಸದೊಲಿ.

ತೊಲಿ ತೊರೆ. 2. = ದೊಲಿ. A hollow or hole (in a tree, My.); a cave (Si.; Tē. ತೊಲಿ, ತೊಲಿ; cf. ತೊಲಿ 1, ತೊಲಿ, ತುಲಿ). ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಇರುವ ತೊಲಿ (ದರಿ, ಕನ್ನರ Si. 116). ಬಿಟ್ಟದ ದೊಡ್ಡ ತೊಲಿ (ಗುಹೆ, ಗಪ್ಪರ 116).

ತೊಲಿ ತೊರೆ. 3. A stream, a river (ಘೊಲಿ ಸಂದ. I; ಘೊಲಿ, ಘೊಲಿ ಸಿ. 36; ನದಿ ಸಂದ. Dh., ಸಿ. 116; ಸಿ. 116; ಪ್ರವಹಿ, ತಲಿ, ತರಂಗಿಣಿ, ನದಿ, ಧನಿ, ದ್ವೀಪವತಿ, etc. Hiā., Mr. 413; ನಾಹಿನಿ, ಪ್ರವಹಿ Nr.; My.; T. ತುಲಿ; see s. ತುಲಿ 3). ತೊಲಿಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಘೊಮಿ (ನದೀಮಾತೃಕ); ಬಿಟ್ಟದ ತಲಿಲೋ ಪುಟ್ಟದ ವರಿವ ತೊಲಿ (ನಿರ್ಮಲ); ತೊಲಿಯ ಹರಿಹ (ಓಳಿ, ಪ್ರವಾಹಿ, ವೇಣಿ, ಧಾರಿ, ಸ್ಪ್ರೀತ, ರಯಿ Hiā.). ತೊಲಿಯ ತಡಿ (ತೀರ, ಕಾಲ, ತಲಿ, etc. Hiā., Nr.). ಕಿರಿದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಮೂದಿದ ತೊಲಿ (ಕುಲಿ, ಕಾಲವಿ); ನರಕದ ತೊಲಿ (ಸಿ. 116, ವೈರಣಿ Nr.). ತೊಲಿಯ ತಡಿ (ತಲಿ Mr. 413); ತೊಲಿಯ ನಮವ (ಮಾತೃ 415); ಬನ್ನ ತೊಲಿ (ಪೂರ 415). ನೆತ್ತರ ತೊಲಿ (Abh. P. 13, 66). ತೊಲಿಯಂ ಪಾಯ್ವಿ, ಎತ್ತಿ ಬನ್ನಂ (ಸಂದ. 64). See ಓಪ್ರ. 8, after 4; Bp. 20, 22; 45, 28; 50, 40, 66; Bb. 1, 5, 9; J. 15, 2; ಉರ್ಕುನೊಲಿ, ಗಣ್ಯದೊಲಿ, ಪೆರೊಲಿ, ಬಯಲ, ಬಿಸಿಲು, ಬಿಟ್ಟದೊಲಿ, ಹೆಡ್. — ತೊಲಿಗಣಗಿಲಿ. -ಕಣಗಿಲಿ. A small tree growing in wet soil, Barringtonia acutangula Gaertn. (ನಿಡುಲ, ಅಮ್ಮುಜ, ಒಜ್ಜಲ Nr.; ಲೋಮಕ, ಪಿಡುಲ Mr. 118). — ತೊಲಿಗಣಗಿಲಿ -ಆಣ್ಣಿ. The ocean (ಸಮುದ್ರ ಸಿ.). — ತೊಲಿಮತ್ತಿ. The tree Terminalia arjuna W. and A. (ನದೀನರ್ಪ, ಎರತರು, ಇನ್ನದ್ರು, etc. Nr.; ಕಕುಧ Nn. 128). 2, a shrub or small tree, the five-leaved chaste-tree, Vitex negundo Lin. (P ಸಿ. 116, o. r. ಸಿ. 116). — ತೊಲಿಮಾನ್. (ಸಂದ. 195). A mango-tree near a river. — ತೊಲಿಮೆನ್ನೆ. An undershrub, Indigofera trita L. f. (Z.). See ಅಡಮ. — ತೊಲಿಯಂಗುಳ. -ತಂಗುಳ. The prickly plant Albagi maurorum Tournef. (ದುರಾಲನ್ನು Mr. 118). — ತೊಲಿವೇಣ್ಣಿ. -ಬೇಣ್ಣಿ. River-hunting: fishing (Rāv. 5, after 114).

ತೊಲಿ tōla. A short P. p. of ತೊಲಿಸು. — ತೊಲ ತೊಲಿಸು. (= ತೊಲಿ ತೊಲಿಸು). rep. (Bp. 28, 24; 32, 43; J. 3, 24).

ತೊಲಿಸು tōlagisu. To cause to go away, etc. (ಅಗಲ್ವ ಸಂದ. 134 Cm.; My.). ಅದೇತಮ್ ಎನ್ನೊಡೆ ಮೊದಲಿ ದುರ್ದಂ ತೊಲಿಸಿ ಬರ್ಪದು (ಸಂದ. 30 Cm.). See ಓಪ್ರ. 1, 95; 8, 98; Abh. P. 1, 116; Bp. 35, 3; 42, 34; 46, 30; 50, 68; 54, 16; 61, 23; J. 13, 9; 28, 40.

ತೊಲಿಸು tōlagu. = ತೊಲಿಸು. To go away; to depart; to go aside or out of the way; to retire; to separate (v. i.); to be separated; to be excluded; to fail (ಎವಿಕ್ತ ಸಂದ. Dh.; ಸಿ. 17, 118 Cm.; ತಪ್ಪ 182, 259 Cm.; My.; Tē.; M. ತುಲಿ, T. ತೊಲಿ). ಅವದೊನ್ನದಂ ತೊಲಿಸುವುದು (ಅಪಾದಾನ ಸಂದ. 160). ತೊಲಿದುದು (ವ್ಯಸ್ತ, ಅವ್ರಗುಣ, ಆಕುಲ); ಯಥೋಚಿತಸ್ಥಾನದತ್ತ ಣಿನ್ನ ತೊಲಿಸುವುದು (ಭ್ರಂಶ); ಸೇನೆಯದ್ದೆಡೆಯನ್ನ ತೊಲಿಸುವುದು (ಪ್ರಚಕ್ರ); ಅರ್ಥದ ಬೆಸೆಯನ್ನ ತೊಲಿದವನು (ಅನವೇತೋರ್ಥಾತ್, ಅರ್ಥ Nr.). See ಸಂದ. 73; ಓಪ್ರ. 1, 92; Bp. 21, 10, 14; 43, 14; 45, 9; 46, 23; 57, 47; C. Bp. 11, 9; Rāv. 5, 119; 6, 6; 6, after 11; Rāghē. 17, 66; J. 2, 49; 15, 18; 26, 14; 30, 29; Dp. 87, 1; 172, 5.

ತೊಲಿಸು tōlagu. = ತೊಲಿಸು. (Bp. 33, 14; 40, 49, 71; 46, 58; 51, 81).

ತೊಲಿ tōli. (fr. ತುಲಿ) = ತೊಳಿ. A hole, a socket (Tē.). ತೊಲಿ ಇದಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ವೇಣ್ಣಿ, ಭಿತ್ತಿ, ಎದ್ದ Si. 381).

ತೊಲಿ tōli. Tbh. of ತುಲಿ. A kind of wooden sacrificial vessel (Si. 241). 2, = ತೊಲಿ No. 4. (S. Mhr.).

ತೊಲಿ tōli. Tbh. of ತುಲಿ. A beam of wood (ವೇತ್ಯಾಂಗ, ಮನೆ ಯ ಮುಟ್ಟುಗಳೇದ Nn. 158; My.; T. ತುಲಿ; Mhr. ತುಲಿ; Bp. 40, 77; C. Bp. 5, 48; J. 17, 23; B. 4, 121; G. 403). See ಅಡ್ಡದೊಲಿ, ತೊಗು, ತೊಗುನ್, ಪೆ. 2, a balance (Abh. P. 14, 188; Bp. 27, 47; 55, 57). 3, a certain weight (ತೂಕ, ಪ್ರಮಾಣ 158). ನಿಕ್ಕಮ್ ಅಯ್ಯಗಡ್ಡೆ ತೊಲಿ, ಅನ್ನವೆ ಇವತ್ತಿರಡ್ಡೆ ಧಾರಂ (Mr. 355). See Bp. 43, 83; Si. 329; G. 46, 321, 388. 4, a tōla, being the weight of one Rupee (My.; B. 3, 13, 96; see ಕಾರ್). ತೊಲಿಯನ್ನ ಹಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಹೊಲಿಯನ್ನ ಧ್ವಸ್ಸವಾಗುತ್ತದೆ (Prv.). 5, equality, etc. (ಸಮ, ಸಮಾನ 158; Bp. 45, 21). 6, propriety, fitness, fame (ಕೀರ್ತಿ, ಸಮಂಜಸ 158; Abh. P. 7, 166). 7, a cloth for females (ವಸ್ತ್ರ, ಸೀರೆ 158). 8, poorness (ಕೃಶ, ಬಡತನ 158). — See ದಿಬ್ಬದ.

ತೊವರಿ tōvari. Tbh. of ತುಲಿ (ಸಂದ. 355). The pigeon-pea. ಉರ್ದು ತೊವರಿ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನಿಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟ ಕೂದ್ (ಪದ್ಯ ಸಂದ. I). 2, = ತುಲಿ No. 2 (Si. 154).

ತೊವರು tōvaru. Tbh. of ತುಲಿ No. 1. (ಕಪಾಯ, ತುಲಿ Hiā.; My.).

ತೊವಲ್ tōval. 1. ತೊವಲು. = ತೊಗಲ್, etc. (ಅಸ್ತಗ್ಗರ, ಅಜನ, ಜಮ್, ಕೃತಿ, ತ್ರಕ್ Hiā.; ಜಮ್ ಓ. II, 104; ತೋರ್, ಸಮ್, ಕಡವನ ಸಿ. 82; ಸಮ್, ತೋರ್ Kk. 46; My.). See Bp. 20, 44; ಗಂಗದೊವಲು.

ತೊವಲ್ tōval. 2. = ತೊವಲು, q. v. Young green leaves (ಎಳೆದಳೆ ಓ. II, 105; ಓಪ್ರ. 7, 101). — ತೊವಲಕ್ಕು. -ತಕ್ಕು. To get young leaves (Abh. P. 13, 48).

ತೊವಲ್ tōval. 3. = ತೊದಲ್, q. v.

ತೊವೆ tōvē. = ತೊಗೆ, etc. (ತೊಯಿ ಓ. II, 74; My.; ಕುವಿವ ಬೇಳೆ G.).

ತೊವ್ವ tōvvē. = ತೊವೆ, etc. (My.).

ತೊಸಕ್ tōsak. = ತೊಸಕ್, oto. (My.).

ತೊಸಕ್ಕನೆ tōsakkanē. (=ತೊಸಕ್ಕನೆ). With the sound of ತೊಸಕ್ (My.).

ತೊಳ ತೊಲ. 1. A short P. p. of ತೊಳಗು 1. — ತೊಳ ತೊಳಗು. (= ತೊಳಗಿ ತೊಳಗು). rep. (Grj. 10, 71; Bp. 1, 53; 4, 26; 61, 28; Ć. Bp. 42, 14; Rāv. 13, after 71; J. 3, 37; 13, 51; 28, 18). — ತೊಳ ತೊಳ ತೊಳಗು. rep. (Āpr. 9, 27).

ತೊಳ ತೊಲ. 2. = ತೊಳದು, ತೊಳದು. P. p. of ತೊಳೆ 2, in ತೊಳ ಕೊಳ್ಳು (Bp. 30, 9; B. 4, 57, 136; 5, 239; My.). — ತೊಳ ತರ. = ತೊಳ ಕೊಳ್ಳು ಬರ. (Bp. 1, 53; 27, 49).

ತೊಳಕ ತೊಲಾಕ. — ತೊಳಕಂ (Śmd. 241, o. r. ಕೊಳಕಂ).

ತೊಳಕು ತೊಲಾಕು. = ತೊಳಕಂ (Śmd. 48, o. r. ತೊಡಕು, ತೊಡಕು).

ತೊಳಗು ತೊಲಾಗು. 1. To shine, to be full of splendour, etc. (ಕಾನ್ತಿ Śmd. Dh.; T. ತುಲಗು, ತುಲಗು; Tē. ತುಳಕು; M. ತುಳು, to shake; to shine; T. ತುಳು, to move; to polish; T., M. ತುಳು, tremor; splendour; see ತುಳು 1). ತೊಳವಂ, ತೊಳವಂ (Śmd. 275). ಅಯ್ದ ತೊಳವ ಕನ್ನವರಂ (75). ತೊಳಗದನ್ ಇನ್ನ ನನ್ನನ ಮೆಯ್ಯಿರಿಯಂ ಜವೆದು (Rāv. 13, 60). ತೊಳಗುವ ಅಪ್ಪರಗೊನ್ನ ನಗೊಗದ ಬೇಡತಿ (Rāghē. 17, 66). ತೊಳವ ತನ್ನಮದ ಬನ್ನಣಂ (Kk. 3). See Āpr. 1, 120, 138; 6, 49; Rāv. 6, 2; Ć. Bp. 5, 2; J. 3, 17; 5, 4; 15, 9, 10; 29, 45; 31, 14; Rāghē. 17, 72. — ತೊಳಗು ಬೆಳಗು. dupl. ರವ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ಫೇಲು (Bh. 1, 8, 9; see J. 31, 13).

ತೊಳಗು ತೊಲಾಗು. 2. (= ತಳಕು 2, etc.). Shine, splendour, etc. (ಕಳೆ, ಕದಿರ್, ಮನುಗು, ತೊಳವು, ಬೆಳಗು, ಫೊಳವು, ಫೊಗರ್, etc., ಕಾನ್ತಿ Śm. 15; Kk. 25, o. r. ತಳವು).

ತೊಳಂಕು ತೊಲಾಂಕು. = ತೊಳಕು, q. v.

ತೊಳಚೆ ತೊಲಾಚೆ. Thh. of ತುಲಸಿ (Śmd. 348, 355; Śm. 27; My.).

ತೊಳಚೆ ತೊಲಾಚೆ. = ತೊಳಚೆ. (ತುಲಸಿ Śmd. 365; My.).

ತೊಳಂಚೆ ತೊಲಾಂಚೆ. = ತೊಳಚೆ. (ತುಲಸಿ Ćt. II, 58).

ತೊಳದು ತೊಲಾದು. = ತೊಳದು. P. p. of ತೊಳೆ 2, q. v.

ತೊಳವು ತೊಲಾವು. (= ತಳವು, etc.). Shine, lustre, etc. (See Śm. 15 and Kk. 25 s. ತೊಳಗು 2).

ತೊಳಯಿಸು ತೊಲಾಯಿಸು. = ತೊಳಸು 3, ತೊಳಸು 2. (Bp. 27, 40; My.).

ತೊಳಸಲ್ ತೊಲಾಸಲ್. ತೊಳಸಲು. Pounding. — ತೊಳ ಸಲಕ್ಕು. -ಅಕ್ಕು. Rice cleared of its bran by pounding (My.). ತೊಳಸಿ ತೊಲಾಸಿ. = ತೊಳಚೆ (My.; Tē. ತೊಲಸಿ).

ತೊಳಸು ತೊಲಾಸು. 1. = ತಳಸು 1, ತೊಳಸು 1. To pound, to beat; to pound rice so as to deprive it of its bran (My.; cf. ತೊಳಕು); to box, to fight (Bp. 57, 72).

ತೊಳಸು ತೊಲಾಸು. 2. Pounding, etc.; boxing. See ಕಯ್ಯೊಳಸು.

ತೊಳಸು ತೊಲಾಸು. 3. = ತೊಳಯಿಸು, etc. To cause to wash, to get washed, to have washed (My.; Bp. 3, 71; Tē. ತೊಲಂಚು, ತೊಲಾಚು, to wash; ತೊಲಿಂಚು, to get washed). ತುಪ್ಪ ಅನ್ನ ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕು, ನಾಯಿಯುಣ್ಣಲಿ ಕೆಯ್ ತೊಳಸಿದ (Prv.).

ತೊಳಸು ತೊಲಾಸು. 4. = ತೊಡಕು 2. Entanglement (My.).

ತೊಳೆ ತೊಲಿ. = ತೊಳೆ 2. (C.).

ತೊಳಿಸು ತೊಲಿಸು. 1. = ತೊಳಸು 1, etc. (My.).

ತೊಳಿಸು ತೊಲಿಸು. 2. = ತೊಳಸು 3, etc. (My.).

ತೊಳೆ ತೊಲೆ. 1. = ತೊಡೆ 1. ತೊಳವಲ್ಲಿ (ಉದ್ವರ್ತನ Nn. 71, o. r. ತೊಳವುದಲ್ಲಿ). ಮಯ್ಯೆ ಉಟ್ಟ ತೊಳೆಯುವ ಪುದಿ (ಉದ್ವರ್ತನ, ಉತ್ಸಾದನ Śi. 225). Cf. ದೊಳಿಸು.

ತೊಳೆ ತೊಲೆ. 2. = ತೊಳ. To wash; to remove by washing (ಪ್ರತ್ಯಾಂಸ Śmd. Dh.; ಕ್ಷಾಂಸ Śm. 114; ಅಲುಲು, ಕರ್ಡು Śm. 61, Kk. 51; ಕರ್ಡು Śm. 86; C.). P. ps. ತೊಳದು, ತೊಳದು. ತೊಳೆಯಲ್ ಸಟ್ಟುದು (ನಿರ್ಜೀವ, ಪ್ರತ್ಯಾಂಸ, ಧೌತ Hlā.). ತೊಳವದು (ಧೌತ, ಪ್ರತ್ಯಾಂಸ Mr. 255). ಸಿದಿಯೋ ತುಮ್ಮರೆ ವಂಕ, ಮೇಲೆ ತೊಳೆಯಲ್, ತಾಂ ಶುದ್ಧನೇ? (Śā. 64). ಸಗ್ಗಳೆಯ ನೀರಿನ್ನ ಕಾಲ್ಪದಿಯೋ ಬಸಿವ ನತ್ತರಂ ತೊಳದು (J. 28, 55). See Āpr. 2, 12; 3, 30; 7, 87; Bp. 15, 13; 24, 53; 32, 30; 46, 53; 47, 13; 56, 52; 57, 63; 59, 54; 60, 4, 49; J. 12, 27; 18, 2; Śi. 222, 225, 245, 312; ಕಯ್ಯೊಳೆ, ಮಯ್ಯೆ, ಮೊಗ್ಗು.

ತೊಳೆ ತೊಲೆ. 3. (= ತೊಲೆ). A hole, a bored hole (My.; T. ತೊಳೆ, M. ತುಳೆ; T. ತೊಳೆ, to cut out a hole; to bore a hole; ತೆಳೆ, to bore, make a hole; cf. ಕೊಡೆ 2). — ತೊಳೆ ಮಾಡು. To make or bore a hole (My.). — ತೊಳೆ ಹಾಕು. = ತೊಳೆ ಮಾಡು. (My.).

ತೊಳೆ ತೊಲೆ. 4. A separate piece or division, one of the divisions in an orange, jack fruit, cotton-pod, etc. (ಫಲತೊಲೆ Śmd. Dh.; ಫಲವಿವರಣೆ Śm. 114; ವಸ್ತುತರ Ćt. I, 23; My.; Tē. ತೊನೆ, ತೊಲೆ). ತೊಗಲು ತೊಳೆ ಅದೇತೇ? (Prv.).

ತೊಳೆಯುವಿಕೆ ತೊಳೆಯುವಿಕೆ. Washing (Śi. 225).

ತೊಳು ತೊಲು. = ತೊಳು. (My.).

ತೊಳು ತೊಲು. = ತೊಳು, (ತೊಲಲು), ತೊಲೆ, (ತೊಳು). A hollow, a hole, a cavity (My.; M.; T. ತೊಳು; T. ತೊಳು, to make a hole with any instrument; see ತೊಟ್ಟಿ 1 and ತೊಡೆ 2; M. ತೊಳು, to bore a hole; Tē. ತೊಲೆ, pithless grain, see ತೊಳು). 2, deficit, debt (My.). — ತೊಳುಗಟ್ಟಿನವ. -ಕ. A mau with a sunken eye (My.). — ತೊಳು ವಳ್ಳಿ. dupl. (My.). — ತೊಳುಮನುಷ್ಯ. A mau who has debts (My.).

ತೊಲಿ ತೊಲಿ. = ತುಡು 3. See ತೊಡ್ತುಡು.

ತೊಲಿಕಲ್ ತೊಲಾಕಲ್. The act of turning, wandering, etc. (ತೊಲಿಲ್ಲದು Śmd. I, o. r. ತೊಲಿಕಲ್).

ತೊಲಿಲ್ ತೊಲಿಲ್. = ತೊಲಿಲು. To move round; to go or turn round, to revolve; to roam or wander about; to get perplexed or bewildered, etc. (ಪ್ರಮೇಗೋ, ಗರವಟ್ಟಿಗವರ್ Śmd. I; ಪ್ರಮಣೆ Śmd. Dh.; Āpr. 3, 69; 6, 25; 8, 10; J. 2, 45; 6, 8; 21, 55; Rāv. 13, 101). ತೊಲಿಲ್ಲ (Bp. 54, 39). ತೊಲಿಲ್ಲಂ (Śmd. 49). ಜಾವಮಂ ತೊಲಿಲ್ಲಂ (157). ಅ ಬನಮಾ ಬನಮೂ ಬನಮೆನ್ನದೆ, ತೊಲಿಲ್ಲ, ಫೊಗೊಯ್ದರ್ ಅವರ್ (202). 2, to roam over, to cross in wandering about (Āpr. 7, 115; J. 16 sum.). 3, to roll (v. t.; see ಕಣ್ಣೊಲಿಲ್).

ತೊಲಿಲಿ ತೊಲಿಲಿ. Moving round, etc. See ಕಣ್ಣೊಲಿಲಿ ದರಿ, ಕಣ್ಣೊಲಿಲಿ. — ತೊಲಿಲಿಲ್ಲ. A wooden hand-mill to remove the husk from paddy (S. Mhr.).

ತೊಲಿಲಿಕೆ tōlalikē. Wandering about, etc. (Bh. 1, 20, 56; Rām. 2, 7, 8; My.).

ತೊಲಿಲಿಚು tōlaliṣu. = ತೊಲಿಸು. To cause to roam about, to send about (Rām. 3, 2, 16).

ತೊಲಿಲಿಸು tōlalisu. To cause to move round, etc. (J. 32, 39). 2, to surround. ತೊಲಿಸುತ್ತಿವೆ ಮಾಸು (ಕಲಬ Mr. 308).

ತೊಲಿಲು tōlalu. = ತೊಲಿ. (My.). P. p. ತೊಲಿಲಿ. ತೊಲಿ ಲುವುದು (ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಅಹಾಜ್ಞೆ, ಪರ್ಯಟನೆ Nr.). ತೊಲಿಲಿದರೂ ಬದಿ ಲೋಡು ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.). See Bp. 12, 47; 16, 16; 35, 9; 40, 70; 54, 12; 57, 65; Bh. 1, 8, 93; 1, 12, 7. — ತೊಲಿಲಿ ಬದಿಲು. To roam about and become wearied (J. 28, 16).

ತೊಲಿಲುನಿಕೆ tōlaluṇikē. Roaming or wandering about, etc. (Si. 49).

ತೊಲಿಸು tōlasu. 1. To turn round (v. t., as with a ladle, My.; cf. ತುರು 4; see Si. s. ಕುದಿಸು); to row (Abb. P. 13, 66); to nauseate (v. i., as the belly, (My.).

ತೊಲಿಸು tōlasu. 2. Turning round, revolving, rolling; wandering of mind, deviation from rectitude. See ಕಳೆದಿದು, ತೊಡ್ನು ತೊಡಿಸು.

ತೊಲುತ್ತಿ tōltu. (Śmd. 49). = ತೊತ್ತು 1. A male or female servant (ದಾಸನುಂ ದಾಸಿಯುಂ Śmd. I; ಪೋಲಿ, ಪೋಲಿ, ಜೇಲಿ, ದಾಸಿ, etc. Hlā; T. ತೊಡುತ್ತಿ, a female slave; ತೊಡು, ತೊಡುವು, ತೊಡುಮ್ಪು, slavery; ತೊಡು, ತೊಡುವು, ತೊಡಾರ್, work, action, occupation; see s. ತುಡಾರ್ 8). ಇವಂ ದೇವರ ತೊಡು, ಇವರ್ ದೇವರ ತೊಡು (Śmd. 109). Plural ತೊಡಾರ್ (120. 288).

ತೊಲುತ್ತಿಲಿ tōl-tuli. (= ತೊತ್ತುಲಿ). The state of being perfectly trodden down, poor, miserable, dejected or faded (ಸೊಪ್ಪಾದುದು Śmd. I; if another derivation be required, cf. T. ತೊಯ್, to wither, fade away, he wrinkled or corrugated, pine, be wearied, and see ತುಡಾರ್).

ತೋ ತೊ. 1. = ತುಯ್, etc., ತೋಯು. To become wet or moist; to be dipped in (Bp. 18, 65; Rāv. 8, 122; J. 12, 28; 13, 14; T. ತುಯ್, ತೋಯ್; Tē. ದೋಗು). 2, to wet, to moisten, to dip, to soak, to steep (ಅರ್ಪವಕರಣ Śmd. Dh.; T. ತೋಯ್, M. ತೋಯು; Tē. ತೋರು; Bp. 22, 35; J. 19, 34). P. p. ತೋಡು (also My.). — ತೋ ತೋ. rep. (Bp. 33, 9).

ತೋ ತೊ. 2. (= ದೋ 2, ತೋಕೆ). — ತೋಮಾಲಿ. A garland of flowers (My.; Tē.).

ತೋಕೆ tōka. Offspring, children.

ತೋಕು tōku. To beat, to strike (Bh. 8, 19, 21; 7, 17, 26; Tu. ತೋಕು, collision; ತೋಯ್, to strike, beat; cf. ತೋಸು 1). ಬೊಟ್ಟೆಯ ತೋಕು. = ಬೊಟ್ಟೆ ಹೊಡೆ. (Rām. 6, 44, 52).

ತೋಕುಳಿ tōkuḷi. The act of dipping, steeping, (tanning, V. 84, 118).

ತೋಕೆ tōkē. = ಸೋನೆ. Anything that hangs down (T.): a tail (Tē.; T. ತೋಗೈ, M. ತೋಗೈ, a feather,

especially of a peacock; a peacock's tail; a tail; Tē. ತೋಗು = ತೋಗು; Tu. ತೋಕೆ, a slope, declivity; M. ತೋಕ್ಕೆ, a bunch; ತೋಂಗರ್, drapery; a pendulous ornament, = Mhr. ತೋಂಗಲ; see ತೋಂಗಲ್). — ತೋಕೂರು. — ಉರು. N. See Prv. s. ರೇಕೆ.

ತೋಕೆ tōkē. A woman who has children. See ಜೇವ.

ತೋಕೈ tōkma. A young green blade of corn, especially of barley, green or unripe barley. Cf. ತೋವರ್ 2 P

ತೋಟಿಕೆ tōṭikē. Appearing; occurring to the mind (My.).

ತೋಚು tōṇu. (= ತೋಪು). To cause one's self to appear: to appear, to seem, to occur to the mind (My.; Tē.; see ಜೋಪು 1). ನನಗೆ ಹೀಗೆ ತೋಚು ತ್ತದೆ, so it seems to me (My.). See B. 4, 63. 95; Si. 73. 388.

ತೋಜಿ tōṭṭē. (= ತೋಲ್ 2, q. v.). Way, manners (Rām. 6, 45, 36).

ತೋಟ ತೊಟ. = ತೋಟ. A garden (C.; ಕಾನನ, ವನ Si. 118; Tē. ತೋಟ; T. M. ತೋಟ್ಟ; M. also ತೊಡಿ, ತೊಡಿಗ; T. also ತೊಡು; M. ತೊಡುಗೆ, ತೊಡುವೆ, an enclosure, compound; T. ತೋಟ, ತೊಡುವು, an enclosed ground adjoining a house; ತುಡವು, a cultivated high ground; a flower garden). ತೋಟದ ಮೂಡಿನಿಗೆ ಯಾತನ ಸಿರಿ? ಅನ್ನರೆ ನೇರಾದುವ ಎರಡು ಬದನೇ ಕಾಯಿ ಸಿರಿ. — ತೋಟ ಮೂಡು ಮೊದಿ, ಕಾಯಿ ಅಮ ಮೊದಿ. — ತೋಟ ಸೊಕ್ಕದರೆ ಅಡನಿರು, ನಾಡು ಸೊಕ್ಕದರೆ ಕೊಂಕಣಿ ಯನಿರು. — ತೋಟ ಹಾದಾಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೋತಿ ಮೋಡಿಯ ಕಾಯಿ ಹುಟ್ಟಿತು (Prvs.). See Si. 118; B. 5, 195; ಪೂಜೋಟ; Prv. s. ಬೇಟೆಗಾರ. — ತೋಟ/ಗಾವರ್. — ಕಾವರ್. The act of watching a garden (J. 20, 5). — ತೋಟ ತುಡಿಕೆ. dupl. A garden and what belongs to it (My.). — ತೋಟದಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (My.).

ತೋಟ ತೊಟ. = ತೋಟ. (My.).

ತೋಟಕೆ tōṭaka. N. of a vytila (Ch.).

ತೋಟಗಾರಿ tōṭa-gāra. A gardener (My.).

ತೋಟವಳ ತೊಟ-vaḷa. = ತೋಟವಳ, q. v.

ತೋಟವಾಳ ತೊಟ-vāḷa. A gardener (Rāv. 10, after 5, o. r. -ವಳ).

ತೋಟಿ tōṭi. 1. A hand-to-hand conflict, an affray; a scuffle, a struggle; fight, a quarrel (ತೊಡಕು Bhn. 16, o. r. ಹೊಡಕು; Tē. ತೊಡರು = ಪೋರಾದು, ಯುದ್ಧಮು ಜೇಸು). ಹಾಗೆಯೇ ಯುದ್ಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಿ ತಪ್ಪಿ ಎರವೇತದಿನ್ದ ತಪ್ಪಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಬಹಳ ನುಗ್ಗಿ ಹೋಗುವ ವನು (ಅತ್ಯಂತಿನ Si. 283). See Ūpr. 8, 56; Bh. 1, 6, 17; 1, 8, 1; 2, 3, 3; 2, 13, 47; 3, 13, 17; 3, 18, 38; J. 21, 44; 24, 35. — ತೋಟಿಗಯ್. To come to a hand-to-hand fight (Rāv. 13, 84).

ತೋಟಿ tōṭi. 2. An inferior village servant, especially one who performs the lowest offices, a sweeper, a scavenger, etc. (My.; T. M. ತೋಟ್ಟ; Tē. ತೋಜಿ, ತೋಟಿ, ತೋಟಿಗ).

ತೋಟಿ tōṭi. Gulping eagerly and largely (Mhr. ಭೋಟಾ; Bh. 1, 10, 33).

ತೋಟಿಕಾರಿ tōṭi-kāra. A hand-to-hand fighter (Bh. 6, 4, 26).

ತೋಟಗ ತೌಟಗ. = ತೋಟಗ. A gardener, a florist (ಮಾಲಾಸಾರ, ಮಾಲಿಕ G.; B. 2, 21. 52).

ತೋಟಿ ತೌಟಿ. = ತೋಟಿ, etc. (ತಲ್ಯ G.; My.). See B. 1, 4; ಮೇಲ್ದೋಟಿ.

ತೋಟಿ ತೌಟಿ. = ತೋಟಿ. A cartridge (My.; Mhr., H. ತೋಟಿ).

ತೋಡ ತೌಡ. 1. = ತೋಡ 1. (ಪದ್ಯ Çt. I, 21).

ತೋಡ ತೌಡ. 2. A kind of white rat that infests crops (My.).

ತೋಡಿ ತೌಡಿ. The name of a tune (My.; T., M., Të.).

ತೋಡಿಸು ತೌಡಿಸು. To cause to dig or burrow (My.; Bp. 31, 14).

ತೋಡು ತೌಡು. 1. To go out, to come forth;—to cause to go out: to take water out of a large vessel with a small one, to bale out water, to put rice from one vessel into another one or in another place, to wind thread from one spool upon another one, to remove, as ear-wax, etc. (ನಿಪ್ಪು ಮಣಿ Sm. Dh., Sm. 91; My.; Të.; T., M. ತೋಡು; cf. ಕೊಡೆ 2).

ತೋಡು ತೌಡು. 2. To dig; to excavate a hole, to burrow (My.; Të.; T., M. ತೋಡು; cf. ಕೊಡೆ 2, ತೋಡೆ 3). ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ತೋಡಿದ ಬಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.—ತೋಡಿದ ಬಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prvs.). See Bp. 31, 6, 8; 47, 10; B. 3, 112; Si. 83. 91. 2, to bury, as an arrow in a victim (J. 12, 46). 3, to penetrate, as the breast (Bh. 3, 10, 49).

ತೋಡು ತೌಡು. 3. A water-course. (My.; M., Tu.).

ತೋಡು ತೌಡು. 4. (fr. ತುಡು, Sm. 250). Joining: putting (an arrow) to (the bow, Ahh. P. 9, 63). 2, a pair; an equal; equality, resemblance, etc. (ಯುಗ್ಮ Sm. Dh.; ಘೋರ, ಅನ್ನಿ, ವಡಿ, ಸಾಮ್ಯ Çt. I, 88; ಬರೆ, ದೊರೆ, ತೋಟೆ, ಸರಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Çt. II, 25; ದೋಡು, ದೋಳಿ, ಜವಳಿ, ವಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, etc., ಸಾಮ್ಯ Sm. 55; ಯುಗ, ಸಾಮ್ಯ 91; Ahh. P. 4, 119; Rév. 5, after 114; My.; Të. ತೋಡಿ, ತೋಡೆ, joint, fellow; with, together; ತೋಯ, company; ದೋಯ, couple, pair; T. ತೋಡು, a crowd; ತೋಡಿ, a companion; ತೋಯ್, ತುವೈ, M. ತೋಯ್, to unite; see ತುಡು 1, ತುಡು 1). — ತೋಡುಘೋಯ್. — ಘೋಯ್. A double blow (Bh. 3, 10, 52).

ತೋಡು ತೌಡು. An expedient (My.; Mhr. ತೋಡ).

ತೋಡೆ ತೌಡೆ. 1. A ring of gold, etc., for the wrist, and also for the ankle (Mhr., H., Të. ತೋಡಾ; My.; Si. 219. 220).

ತೋಡೆ ತೌಡೆ. 2. Little, few; a little, somewhat (Mhr., H. ತೋಡಾ; My., Të.).

ತೋಡ್ವ ತೌಡ್ವ. (Sm. 48). = ತೋಟಿ. ಕಾಯ ತೋಡ್ವ (ತಾಕ ತಾಕಟಿ, ತಾಕತಾಕನೆ, ಬಾಡು; ಕಬ್ಬು ಮೂಲಗೆ ಇವು ಮೊದಲಾದ ತೋಡ್ವಂಗರ್ (ತಾಕನೆ); ಪೂವಿನ ತೋಡ್ವ (ಪುಟ್ಟಿ ಪಾಟಿ Hk.). — ತೋಡ್ವ ದಾಯರ್. — ಅರ್ಯರ್. N. of the author of the Kannada Śabdamañjarī (Sm. 1). — ತೋಡ್ವದ ಸ್ವಾಮಿಗರ್. N. (Sm. 125, not in all MSS.). — ತೋಡ್ವವೆಸಂಗಿಯರ್. — ಬೆಸಂಗಿಯರ್. To cultivate a garden (Çpr. I, 86).

ತೋಡ್ವ ತೌಟಗ. = ತೋಟಗ. ತೋಡ್ವಗಂ (Sm. 48. 288).

ತೋಡಾಯ ತೌಟಯ. ತೋಡಾಯಾ. A fabrication; a counterfeit pretender to the throne; an imposter (Mhr. ತೋಡಯಾ; B. 5, 69. 70).

ತೋಡ್ವ ತೌಟಾರ. Tbh. of ಸೋಡ್ವ. (My.; T. ತೋಡ್ವಿ).

ತೋಡ್ವ ತೌಟಾರ. A goad for driving cattle.

ತೋಡ ತೌಡ. Striking, guiding, driving, etc.; sharp, shooting or pricking pain. See ಪ್ರ.

ತೋಡನ ತೌಡನ. Striking, etc.; a goad for driving cattle; pain.

ತೋಡು ತೌಡು. 1. An expedient (My.; T. ತೋಡು; cf. ಕೊಡೆ No. 2; ತೋಡ 2).

ತೋಡು ತೌಡು. 2. P. p. of ತೋಡ, q. v.

ತೋಡುಗಾಡಿ ತೌಡು-ಗಾಡಿ. A man fertile in expedients (My.).

ತೋಡ್ವ ತೌಡ್ಯ. To be struk, fit to be beaten. See ಅ.

ತೋಡ ತೌಪ. ತೋಫ. = ತೋಫ. A cannon (Mhr., H. ತೋಫ; B. 5, 70. 192. 240).

ತೋಡತಾನೆ ತೌಪ-ಕಾಣೆ. ತೋಫ. A place of cannon and artillery stores, a park (My.; Mhr.).

ತೋಪಡೆ ತೌಪಡೆ. (A pusher): a carpenter's plane (Të. ತೋಪಡೆ, ತೋಪಡು; My.; Si. 381; Të. ತೋಪ, a push, etc.; ತೋಪಡು, pushing, etc.).

ತೋಪಿ ತೌಪಿ. = ಕೊಪ್ಪಿ, etc. (My.; Të.). See Prv. s. ಪಾವ.

ತೋಪು ತೌಪು. (= ತೋಡು 1). A clump of trees, a grove, a wood (Bh. 1, 11, 17; 3, 18, 33. 35. 40; My.; Të.; Si. 118. 242; M. ತೋಪು; T. ತೋಪು, ತೋಪು, a crowd; a grove; see s. ತುಮ್ಮು 1, ತೋಗರ್, ತೋಡು 4).

ತೋಪು ತೌಪು. ತೋಫ. = ತೋಪ. (My.; B. 3, 117. 146; 5, 68. 240). ತೋಪು ಹಾಡಿಸು, to fire a cannon; ತೋಪು ಹಾಡು, a gun to be fired (My.).

ತೋಬರ್ ತೌಬಾರ. = ತೋಬರ್. (My.).

ತೋಬರ್ ತೌಬಾರ. A horse's month-bag (B. 4, 79; Br.; Mhr. ತೋಬಾರ).

ತೋಮ ತೌಮ. Thh. of ಸೋಮ. (ಬಟ್ಟರ್, ಗುಡ್ಡು, ಗಡಣ, ತೋಮ್, etc. Sm. 54; Kk. 17).

ತೋಮರ್ ತೌಮಾರ. An iron club or crow; a lance, a javelin.

ತೋಯ ತೌಯ. Water. 2, a kind of metrical foot (Çh.).

ತೋಯಜ ತೌಯ-ಜಾ. Born or living in water. 2, a lotus.

ತೋಯಜನಾಭ ತೌಯ-ಜಾ-nābha. Viṣṇu (My.).

ತೋಯಜಪ್ರಭವ ತೌಯ-ಜಾ-prahava. Brahmā (Bp. 1, 41).

ತೋಯಜಭವ ತೌಯ-ಜಾ-hhava. Brahmā (My.).

ತೋಯಜಮಿತ್ರ ತೌಯ-ಜಾ-mitra. The sun (My.).

ತೋಯಜಾಕ್ಷ ತೌಯ-ಜಾ-aksha. Viṣṇu (My.).

ತೋಯಜಾನನೆ ತೌಯ-ಜಾ-ānanē. A female with lotus-like eyes (Bp. 82, 42).

ತೋಯಜಾರಿ ತೌಯ-ಜಾ-ari. The moon (My.).

ತೋಯದ ತೌಯ-ದಾ. Giving water; a cloud.

ತೋಯದವಾಹನ ತೌಯ-ದಾ-vāhana. N. of a king (Abh. P. 10, after 91).

ತೋಯನಿಧಿ ತೌಯ-nidhi. The ocean.

ತೋಯನಿಪ್ಪಲಿ ತೌಯ-pippali. The plant *Jussiaea repens* Lin.

ತೋಯಾಶಯ tōya-āśaya. A water-reservoir, a lake, etc. (ಪ್ರದ, ಮಹು HIA.).

ತೋಯಿಸು tōyisu. = ತೋಯಿಸು, etc. (My.). ಗುಬ್ಬಿ ಎಣ್ಣೆ ಕುದಿದರೆ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ತೋಯಿಸುತ್ತೇ? (Prv.).

ತೋಯು tōyu. = ತೋ 1, etc. (My.). P. p. ತೋಯದು (My.).

ತೋರ ತōra. Bigness, largeness, plumpness, stoutness; greatness, dignity; a stout man; a great man (Mhr. ಭೋರ; My.; Tē., Tu.; M. ತೋನೆ, much, greatly; ತುನರು, to be filled up, as wells, etc.; Tē. ತೋನ = ಸ್ಥೂಲ; see ತುಮ್ಮು 1, ತುಮಗು 1). ತೋರಿತ ಕೆಡಲ ನುಕ್ಕ ಆಳು (ಪೀನೋಧಿ, ಪೀನರಸ್ತನ HIA.). ತೋರನಾದವ ಹಾಡನು, ಧೀರನಾದವ ದೂಡನು (Prv.). See Bp. 1, 65; 8, 43; 12, 20; 20, 12; 30, 4; 34, 34; 40, 6; 60, 46; J. 3, 11, 28; 83v. 4, 8; B. 5, 821; Si. 169. 417. — ತೋರಗಾಯ. -ಕಾಯ. A large fruit (Ūpr. 1, after 101). — ತೋರಗುರುಳ. -ಕುರುಳ. Thick locks of hair (Abh. P. 3, after 133). — ತೋರತಲೆ. A large head (B. 5, 244). — ತೋರ ತೋರ. rep. (Bp. 8, 15). — ತೋರದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. A big thigh (Ū. Bp. 47, 14). ಆತನಯೆ ತೋರದೊಡೆಗಳಿವು (Śmd. 64). — ತೋರಮುತ್ತಿ. = ತೊಡೆ. (ನೋರಸರ್ಪ, ನೀರತರು, etc. Si. 132). — ತೋರಮುತ್ತು. A large pearl (Ūpr. 6, after 64; Abh. P. 5, 53; Bh. 2, 18, 7; J. 26, 9). ಇಪ್ಪತ್ತೇಡು ತೋರಮುತ್ತಿನ ಸರಂ (ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ Mr. 338). — ತೋರಮೊಲೆ. A stout breast (Abh. P. 2, 95). — ತೋರವಣ್. -ವಣ್. A large ripe fruit (Ūpr. 7, 48). — ತೋರವಣ್ಣಿನೆ. A bunch of big ripe fruits (Ūpr. 7, 86). — ತೋರವನ. -ವನ. A large drop (Ūpr. 5, after 19). — ತೋರವಣ. -ವಣ. A huge dead body (Abh. P. 9, 186; 13, 38). — ತೋರಡ. -ಅಡ. Being large (Bp. 28, 17). — ತೋರಡತ. A large, powerful hand (Ūpr. 5, 79; Grj. 2, after 106; Śiv. 4, 75). 2, a man with large, powerful hauds: a mau who is brave in war (ರಣಧೀರ Bhu. 25; Bh. 2, 2, 79, 101; 8, 24, 55). — ತೋರಡ. -ಅಡ. Being large (Bp. 60, 67).

ತೋರಂಜಿ tōrañji. (= ತುರಂಜ, etc.). The pumplemose (Mhr. papauas) or shaddock tree, Citrus decumana Ltn. (St. & Pl.; Kōnkani ತೋರಂಜ).

ತೋರಣ ತōraṇa. A festoon suspended across gateways, streets, etc. on festive occasions (ವಸ್ತ್ರನಮಾಲೆ Mr. 200). It is one of the tatsamas (Śmd. 384; Ūt. II, 48; Kk. 95; Śm. 77). ವಸ್ತ್ರಳರ ತೋರಣಂ (Śmd. 216). See Bp. 5, 12; ಕಾಂಸ್ಕ, ತಳದೋರಣ, ಪಡ್ಡೆ, ಮಕರ, ಮಾಲೆ. — ತೋರಣಂಗೆಟ್ಟು. -ಂಗೆಟ್ಟು. To have festoons tied (Ūpr. 8, 92).

ತೋರಿತು tōra-itu. = ತೋರಿತ್ತು (Śmd. 96. 183). That which is big, etc. Plural ತೋರಿದುವು (170).

ತೋರಿತ್ತು tōra-ittu 1. = ತೋರಿತು, q. v.

ತೋರಿದ ತōrida. A big, etc. man. ತೋರಿದಂ (Śmd. 184).

ತೋರಿಸು tōru. = ತೋರು 1. To appear, to be visible; to appear, to seem; to be conspicuous, (to shine); to become visible or come into existence; to occur (ವರ್ತನ Śmd. Dh.; ಕಾಣಿಸು Śmd. 86 Cm.; ಬರ್ 244 Cm.; T. ತೋನ್ನು, ತೋದ್ದು, M. ತೋನ್ನು; Tu. ತೋಣ್; see ಚಾಪು 1). 2, to show; to exhibit; to evince. P. p. ತೋರ್ದು (Bp. 56 sum.). ತೋರ್ದವಂ (39, 39).

ತೋರ್ದಂ (Śmd. 275). ತೋರ್ದದು (Śmd. 26. 230). ತೋರ್ಕೆ (270). ತೋರ್ಕು, ತೋರ್ಕುಂ (Śm. 15. 19; Rāv. 2, 49; Ūh. v. 111). ತೋರ್ಕ (Ūh. v. 16; Mr. 327; Bp. 51, 39; Rāv. 2, 37). ತೋರ್ಕೆಂ (Rāv. 5, 129. 132). ತೋರ್ದತ್ತು (11, 67). For the v. i. and v. t. see further Śmd. 86. 244; Ūpr. 1, 93; 2, 2; 4, 14; Bp. 22, 65; Śm. 9. 63; Ū. Bp. 5, 48. 52; 11, 4; Kk. 16; Rāv. 6, after 11; 11, 2; 13, 14. 17; J. 28, 30; ಬಣ ಗುದೋಡ್, ಬಳ್ಳುಡಿ, ತಿರುಳು, ಪರಣತೆ, ಮುತ್ತ, ಮೆಯ್, ಮೆಲ್ಲಡೆ.

ತೋರಿದ ತōrida. See s. ತೋರು 2.

ತೋರಿಸು ತōru. = ತೋರ್ಕೆ. Appearance; sight (Rām. 1, 8, 2; My.). 2, seeming, conjecture, opinion (My.). 3, exhibiting, exhibition (see ಕೆಯ್ದೋಡ್). ತೋರಿಸು ತೋರಿಸುಗಳಿ ಸಂಗವೆನಗಿಲ್ಲ (Abh. 6, 23).

ತೋರಿಸು ತōru. (= ತೋರು). To make appear; to show; to evince (Bh. 3, 13, 18; J. 27, 9; 29, 38; Bp. 60, 40; Dp. 150, 7; My.; B. 3, 33; 4, 16; 5, 73. 198. 234; Si. 71. 296). (ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು) ತೋರಿಸು ಕೊಟ್ಟು ಗುರು ಎವರ್ ರಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲನೇ? (Prv.). 2, to cause one's self to appear, to appear; to occur (Śmd. 131; ಕಾಣಿಸು Cm.).

ತೋರಿಸುವಿಕೆ tōruvikkē. Showing, etc. (Si. 55. 230).

ತೋರು tōru. 1. = ತೋಡ್. P. p. ತೋರು (C.). ಎಲೆ, ಸರ್ವೇಕ, ನಿನ್ನ ನಿಜಮಂ ತೋರು! (Śmd. 155). ಬರ್ತನನ್ನು ಅಧಿನ ವಲ್ಲಹಂ ಗಡೆ! ಎಮ್ಮನೆ ತೋರುವಂ... ಕೇಶವಂ (301). ಲಿಖಿಧೇದ ದಿಂ ಪಲವಾಕಾರಮಾಗಿ ಕಣ್ಗೆ ತೋರುವ ಅಕ್ಕರಂ ಚಾಲ್ಪುನಮೆವ್ವುದು (11; Mqb. ತೋರ್ವ). ಹಾತಿಮಾತ್ರವನೆ ತೋರು ದಾದ್ರು ಕಾವಂ (ಪಾಹ್ಯಣ್ಣುನ HIA.). ನನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಹೀಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ, ನನಗೆ ಹೀಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ (My.). See Ūh. v. 25. 245; Ūpr. 1, 68; 2, 60. 61; Bp. 1, 50; 4, 12; 5, 57; 22, 55; 24, 13; 26, 21; 31, 10; 40, 44; 44, 10; 50, 77; 51, 80; 52, 13; 57, 80; 58, 61; 61, 12. 23; Bh. 1, 8, 9; 1, 10, 82. 37; 2, 13, 47; 3, 13, 26; Rāv. 2, 35; 5, 118; 6, after 11; 9, 22; 13, 89. 91. 102; Prll. 3, 31; Si. 72. 115. 234; J. 1, 10; 3, 21. 41; 28, 33. 44; Dp. 148, 5; 150, 8; 157; ಬಳಗುದೋರು, ಕೆಮ್ಮು, ಚಿಲ್ಲು, ದಾರಿ, ನರೆ, ಬೆಳ್ಳು, ಮುಪ್ಪು, ಸರಣ್, ಕಾಯಿ. — ತೋರಿಸು. -ಕೊಡು. To let appear (B. 5, 233; G. 42). — ತೋರು ಬರು. To appear (B. 5, 1. 10). — ತೋರು ಬರು. = ತೋರು ಬರು. (My.).

ತೋರು ತōru. 2. = ತೋರ್. Appearing; showing. — ತೋರಿದ. -ಅಡ. = ತೋರಿದವು. (My.). — ತೋರಿದವು. -ಅಡವು. A sort of mortgage, conditionally conveying lands, etc. as property by pointing them out as security (My.). — ತೋರು ಬೆರಳು. The fore-finger, the index. ಹೆದ್ದರಳು ಮತ್ತು ತೋರು ಬೆರಳು ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಅನಂತರ (ಸ್ವೈತ G.). — ತೋರು ಮೊಗ. The side (of a house, etc.) that is turned towards one (My.). — ತೋರುಮೊಗ. -ಂಪೊಗ. (Śmd. 204). = ತೋರು ದವು (P.).

ತೋರಿಸುವಿಕೆ tōruvikkē. Appearing (Si. 40).

ತೋರ್ ತōr. = ತೋರು 2. — ತೋರ್ವದು. To appear; to become conspicuous (Rāv. 6, 2; J. 31, 50).

ತೋರ್ಕೆ tōrkē. (Śmd. 248). = ತೋರಿಸು. Appearing, etc. (ತೋರ್ಕೆ Śmd. II, o. r. ತೋರ್ಕೆ; Ūh. I, 37; Kk. 87;

My.). — ತೋರ್ಪವಡಿ. -ವಡಿ. To appear; to become conspicuous (R&v. 5, 128). ತೋರ್ಪವಡೆದ ಕಾನ್ತಿ (ತದಿವ್ಯೋದಯ Kk. 55).

ತೋರ್ಪು ತೊರ್ಪು. = ತೋರ್ಪೆ, q. v. (Ūt. I, 37; Kk. 87).

ತೋರ್ಪೆ ತೊರ್ಪೆ. = ತೋರ್ಪೆ, q. v.

ತೋರ್ಪೆ ತೊ. 1. ತೋಲು. = ತೋಗಲೆ, etc. (ಸಮ್ಮ, ತೋವರ್ Kk. 46; ತೋವರ್, ಸಮ್ಮ, ಕಡವಸ ಸಿಮ. 32; ಕಡವಸ 106; My.; Tē, T., M.). See ಪನ್ನೋರ್. — ತೋಲ ವಾವಲಿ. = ತೋಗಲ ವಾವಲಿ. (C.).

ತೋರ್ಪೆ ತೊ. 2. (= ತೋಡಿ). A way, a road (ದಾರಿ Sīm. 106; Tē. ತೋಯ, ತೋವೆ, ತೋವೆ, ದೋವೆ, a way, road, means, expedient = ದಾರಿ, ರೀತಿ; T. ತುದೈ, ತೂವು, a road, way = ವದ; a narrow, difficult way, see ತುಮ್ಮು 1; cf. ತೋ ದು 1).

ತೋಲಿ ತೊಲ. Weighing; weight; heaviness (B. 3, 79; My.); a weight of gold or silver amounting to 210 grains; = ತುಲೆ, etc., a Rupee's weight, a Tōla (My.).

ತೋಲಿ ತೊಲ. See ಪ್ರ., and cf. ತೋರ್ಪೆ 2.

ತೋಲೆ ತೊಲೆ. (fr. ತೋಲೆ 1). A film over the eye, cataract (My.).

ತೋವೆ ತೊವೆ. = ತೋನೆ. (My.). See Prv. s. ಮದುವೆ.

ತೋಷ ತೊಷ. Satisfaction, gratification, contentment; joy, pleasure, happiness, hilarity (ಗಡಗುಹಿ Bhn. 15). See ಸನ್.

ತೋಷಣ ತೊಷಣ. The act of satisfying; satisfaction; gratification; pleasing, delighting. (Bp. 20, 38).

ತೋಷಿ ತೊಷಿ. Satisfied or contented with, pleased with; satisfying, gladdening. See ಪರಿ.

ತೋಷಿತ ತೊಷಿತ. Satisfied, gratified, appeased, pleased. See ಸನ್.; R&v. 10, 5.

ತೋಷಿಸು ತೊಷಿಸು. To be gratified, delighted, pleased, etc. (Dp. 53, 4; My.).

ತೋಷಣಾನೆ ತೊಷಣ-ಖಾನೆ. A treasury (My., also ತೋಷಣ ವಾನೆ; Br., H. ತೋಷಣಾನಾ).

ತೋರು ತೊರು. = ತೊಯಿಸು, etc. (My.). ತೋರು ಕೊಳ್ಳುವ ನನು (ನಾಮು G.).

ತೋರು ನು ತೊರು. = ದಸ್ರಾ ನು, ದೋಸ್ರಾ ನು. A oartridg box; a leather pouch (My.; Br. ತೋಸ್ರಾ ನು, H. ತೋಸ್ರಾ ನು).

ತೋಡಿಕೆ ತೊಡಿಕೆ. (ಒಗಡಿಕೆ Bhn. 45, o. r. ಒಡಿಕೆ = ಒಗಡಿಕೆ).

ತೋಹು ತೊಹು. 1. (= ತೋಪ). A hedge; a thicket (ದೇರಿ Mr. 380; Bh. 3, 13, 17; 3, 23, 10); a throng, a crowd (Bh. 2, 2, 78; 9, 2, 43).

ತೋಹು ತೊಹು. 2. Deceiving, deceit (J. 2, 5; Rām. 4, 3, 15); lurking (cf. ತುರುಗು 1). 3, a lurking place, an ambush, for watching animals (Bp. 18, 2; Siṅgīrājā 28, 84. 35). 3, the act of decoying. ತೋಹಿದ ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಹಿಗೆ ಸಿಲುಕದಿಹ ಮೃಗವಲ್ಲ, ಬೇಟೆಯಾಳ ಅಲಗುಗಾಣಿಸದಿಹ ಮೃಗವಲ್ಲ (Rām. 3, 8, 39). — ತೋಹಿನ ಮೃಗ. A tame animal used to seduce wild ones, a decoy-animal (J. 6, 37). Cf. ಸೋಹುಮೃಗ, ದೀಪದ ಮೃಗ.

ತೋಳ ತೊ. = ತೋರು. The arm (ಛೇದು Mr. 512; T., M.). ತೋಳ ನಾಲ್ಕು (Smd. 18). ತೋಳ (93). ಇವರ ತೋಳುಗಳ ಅಲೆ ನೃಪತಿಗೆ ರಣದೋಳ (57). ತೋಡಿ ತೋಳು (R&v. 9, 22). ಕಡೆವಡೆದ ತೋಳು (5, after 120). ತೋಳ (Smd. 142.

275; Bh. 1, 10, 37; R&v. 6, after 11; J. 30, 19; Dp. 148, 1). ತೋಳಂ (Bp. 47, 29). ತೋಳರದು (47, 58). See Ūpr. 1, 95; 2, 43; Bp. 57, 24; ಇನ್ನೋರ್, ನಿಡಿ, ನಿಡು, ನಳತೋಳ. — ತೋಳಾಟ. -ಅಟ. (Smd. 84). Playful movements (of small children) with their arm or arms (My.). — ತೋಳಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To perform ತೋಳಾಟ. See Prv. s. ಎಳೆಯನು. — ತೋಳುಟ್ಟು. A bracelet worn on the upper arm (ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Hlā.). — ತೋಳುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To slap one's arm (J. 12, 5). — ತೋಳಲೆ. -ತಲೆ. The shoulder (ಮುಯ್ಯ, ಭು ಜಾಗ್ರ Kk. 67; ಭುಜದ ತುದಿ, ಮುಯ್ಯ Sīm. 71; ಮುಯ್ಯ, ಭು ಜಾಗ್ರ ಸಿ.). — ತೋಳಲೆ. -ತಲೆ. The itching or itching desire of (one's) arm (J. 14, 1). — ತೋಳೊಡರ್. The arm-plait (Ūpr. 7, 102). — ತೋಳಲ. -ಬಲ. (Smd. 386; Kk. 99). Strength of the arm (Ūpr. 5, 94). 2, a man with a strong arm. — ತೋಳಲೆ. -ಬಲೆ. The arms considered as a not (Abh. P. 14, 200). — ತೋಳಲೆ. -ಬಲೆ. (Smd. 81). Strength of the arm. — ತೋಳಲೆ. -ಪಸು. The act of separating or spreading out the arms (for embracing, Abh. P. 12, 60). — ತೋಳಲೆ. -ಪಸು. The arms considered as a rope (R&v. 9, 32). — ತೋಳಲೆ. -ಬಿರಗು. (Ūpr. 2, 1). — ತೋಳಲೆ. -ಪೂಯ. To strike or slap one's arm (J. 13, 42; 20, 60).

ತೋಳ ತೊಲ. A wolf (ಅರಣ್ಯಶ್ವನ, ಕೋಳ, ಕಹಾಮೃಗ, ವೃಕ Hlā., Nr., Mr. 159; Si. 168; ಕೋಳ, ವನಾಶ್ವ Nn. 128; C.; Tē. ತೋಡಿಲು; T. ತೋಷ್ಠಾನ್, a kind of wolf). ಕುದೇ ಬಣ್ಣಿಗೆ ತೋಳ ಹಾಡಿದ ಹಾಗೆ. — ತೋಳ ಗುಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅಳಗೊನ್ನು ಕಲ್ಲು. — ತೋಳ, ತೋಳ, ಕುದು ಕಾಯುತ್ತೀಯಾ? ಅನ್ನದ ಸಮ್ಭವನಿಲ್ಲದೆ! ಎನ್ನುವೆ (Prv.). See Bh. 1, 8, 72; B. 2, 18; 5, 252.

ತೋಳು ತೊ. = ತೋಳೆ. (ದೋಣ, ದೋಷನ, ಪ್ರವೇಷ, ಭುಜ, ವಾಹು, ಭುಜೆ Hlā., Nr., Mr. 321, Si. 210; C.). ಉರದ ತೋಳ ಸನ್ನಿ (ಜತ್ತು); ತೋಳು ಮೊರೆ ಕೊರಳ್ಳಲ್ಲಿ ಅನುರೋಪನದಿಂದ ಬರೆದ ರೇಖೆ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ Hlā.). ತೋಳ ಮೊದಲುಗಳೆರಡೂ (ಕಚ್ಚ ಗಳು); ಮೇಲಕ್ಕೆ ನಿಗುಚಿದ ತೋಳು ಸಹಿತಮಹ ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣಿನಲ್ಲಿ ಪಾರುಪಮೆ ನಿಗುಗು (Nr.). ಎಳೆಯ ದಣ್ಣಿಗೆ ತೋಳು (ಎಳೆಗಾದಣ್ಣಿ Si. 63). ತೋಳುಗಳು (212). ತೋಳಿಗೆ (My.), ತೋಳಿಗೆ (Mr. 321), ತೋಳಿನ (My.). ಕಾಲಿಲ್ಲದೇ ಹರಿಗು, ತೋಳಿಲ್ಲದೇ ಬೊಡುಗು, ನಾಲಿಗೆ ಯಿಲ್ಲದೆ ಉರಿವದು (running water, Sp.). ತೋಳು ಪೂಜಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಮೂದಿನಾದ (Prv.). 2, the head branch of a tree (My.). — ತೋಳ ಬನ್ನಿ. A bracelet worn (by women) on the upper arm (ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Nr.; Grj. 3, after 91; Bp. 14, 4; My.). — ತೋಳ ವಾಪರಿ. A padaka tied to the upper arm (My.). — ತೋಳ ಮಣಿ. A jewel tied to the upper arm (Bp. 61, 27). — ತೋಳ ಮೊದರ್. = ತೋಳೊಡರ್. (Abh. P. 1, 103; 3, after 133). — ತೋಳುತೊಡಿ. = ತೋಳ ಬನ್ನಿ. (ಕೇಯೂರ, etc. Si. 220). — ತೋಳುಮರ. The two pieces of wood that connect the pole of a cart with the front seat, the hands of a carriage pole (Si. 277; My.). — ತೋಳುವಲ. -ಬಲ. = ತೋಳಲ No. 2. (Bh. 1, 8, 1).

ತೋಳೆ ತೊಲೆ. The large bat called flying fox (?). — ತೋಳಿನಿಟ್ಟು. -ನಿಟ್ಟು. A flock of tōlēs (Abh. P. 13, 47).

ತೌ tau. For Kannada terms appearing with this initial syllable in writ see s. ತವ or ತವ್ವ, e. g. ತೌಕರ = ತವುಕರ, ತೌಗ = ತವುಗ, ತೌದು = ತವದು, ತವದು.

ತೌರ್ಯತ್ರಿಕ tanrya (fr. ತೌರ್ಯ) -trika. (= ತೌರ್ಯತ್ರಯ). Union of song, dance and instrumental music.

ತೌಲವ taulava. (fr. ತುಲ). Relating to the Tulu country (Bh. 1, 19, 21).

ತು tū. = ತು 1, No. 2. (Śmd. 95. 96). See also ಉನ್ನತು.

ತ್ಯಕ್ತ tyakta. Left, resigned, forsaken, abandoned; thrown away; given.

ತ್ಯಕ್ತಾನ್ಯ tyakta-agni. A Brāhmaṇa who has neglected his household fire.

ತ್ಯಜ tyaja. = ತ್ಯಜನ. (ಎಸರ್ಜ, ಬಿಡುವುದು Nn. 62; ಪ್ರಕೃತಿ, ಬಿಡುವುದು 111; ಕಳೆವುದು 150; ಬಿಡುವುದು 157. 166).

ತ್ಯಜನ tyajana. Leaving, quitting, abandoning; giving away; giving; excepting. See ನೀಗು.

ತ್ಯಜಯಿಸು tyajayisu. = ತ್ಯಜಿಸು. (ಮೋನ, ಬಿಡುವುದು Nn. 155).

ತ್ಯಜಿಸು tyajisu. = ತ್ಯಜಿಸು. To leave, to quit, to abandon, to renounce, to let go; to discharge, to dismiss; to shun; to give away; to give (ಪ್ರತಿಭಾರ, ಎಸರ್ಜನ Nn. 100). ಜ್ಞಾನಿ ಬನ್ನರೆ ಮನ್ನಿಸು, ಹೀನ ಬನ್ನರೆ ತ್ಯಜಿಸು (Prv.). See Bp. 37, 18; 51, 35; 52, 26.

ತ್ಯಕ್ತಥನ tyad-kathana. (Śmd. 100). That narration.

ತ್ಯದ tyad. That, that person or thing. (Śmd. 100). ತ್ಯದಾದಿ, the pronouns ತ್ಯದ್, ತದ್, ಯದ್, etc. (99. 100).

ತ್ಯಾಗ tyāga. = ತೇಗ. A kind of tree; teak (My.).

ತ್ರಿವರ್ಣಿಕೆ, ಕುಮುದಿಕೆ, ಕಟ್ಟಲ, ಕುಪ್ಪು, ಕೈಟರ್ಯ ಎನ್ನು, ಕದಿಯ ಸಿವನೀ ಮರ; ಇದನ್ನು ತ್ಯಾಗದ ಮರವೆನ್ನು ಕೆಲವರು ಅನ್ನುವರು (Si. 181). See ನಾಯತ್ಯಾಗದ ಮರ.

ತ್ಯಾಗ tyāga. = ಬಾಗ. Abandoning, forsaking, letting go, renouncing; discharging, dismissing; giving up, resigning; gift, donation; liberality, generosity; prodigality (ಕೊಡುವುದು Nn. 37). ಗವದೀ ಹಾಡಿಗೆ ತನ್ನದೇ ತ್ಯಾಗ (Prv.). See ಇಕ್ಕು, ಇಕ್ಕು. — ತ್ಯಾಗರಾಜ. N. of a famous Tēlugu poet (My.).

ತ್ಯಾಗಭೋಗ tyāga-bhōga. Generosity and enjoyment, communicating and enjoying (My.).

ತ್ಯಾಗಿ tyāgi. = ಬಾಗಿ. Leaving, renouncing, etc.; liberal; that has renounced the world; a giver, a donor, a liberal person; a hero. ತ್ಯಾಗೀ ಗುಣ ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು (Prv.).

ತ್ಯಾಗ್ಯ tyāgya. = ಬಾಜ್ಜ. To be left, proper to be abandoned, avoided, shunned or removed (Ūpr. 1, 45);—part of an asterism or its duration considered as unlucky; an hour astrologically unpropitious, an unlucky hour (My.). 2, resigning, giving up (My.). ತ್ಯಾಗ್ಯ ಮಾಡಿ, ವ್ಯಾಗ್ಯ ಅದಿದ (Prv.).

ತ್ಯಾಗವೆ tyāgavē. = ತೇವ. (My.). ಅದಾವೆಂದು ಹದಿಕೆಗೆ ಗೋಣಿ ತ್ಯಾಗವೆ ಹಚ್ಚಾರೋ? (Prv.).

ತ್ಯಾಗವೆ tyāga. = ತೇವ, etc. (Si. 89. 92. 103; B. 3, 17; 5, 19; My.).

ತ್ಯಾಗವಿಸು tyāgisu. To moisten, etc. (My.).

ತ್ಯಾಗವೆ tyāgn. = ತ್ಯಾಗವ, etc. (ತೇವು, ದ್ರವ, ಸಮುನ್ನದನ G.; My.).

ತ್ಯಾಗವೆ tyāgē. 1. = ತ್ಯಾಗವ, etc. (My. occasionally).

ತ್ಯಾಗವೆ tyāgē. 2. An oar, a rudder, a helm. ಹಡಗು ನಡಿಸುವ ತ್ಯಾಗವೆ (ಅಂತ್ರ, etc., ಹಡಗಿನ ಗಡಿ Si. 85; only in Si.; Mhr. ಧಾಪಾ, a wooden instrument to break clouds).

ತ್ರ tra. Protecting. See ಅತವ, ತನು.

ತ್ರಪಿಸ್ತು trapishn. Ashamed, modest. See ಅಪ.

ತ್ರಪ್ತ trapn. (= ತಗರ 1, etc.). Tin; lead (ಒರ್ವರ Mr. 135).

ತ್ರಪೆ trapē. Perplexity; bashfulness, shame; modesty.

ತ್ರಪ್ಯ trāpya. = ದ್ರಪ್ಯ. Thin or diluted curds.

ತ್ರಯ traya. Triple, threefold, treble; a triad; three (ಮೂರು Nn. 98). See ಗುಣ, ಭುವನ, etc.

ತ್ರಯಗುಣ traya-guṇa. = ಗುಣತ್ರಯ. (ತ್ರಿಗುಣ Nn. 78).

ತ್ರಯಪರತ್ರ traya-paratra. In the three vēdas and in other knowledge (Bp. 61, 45).

ತ್ರಯಸ್ತ್ರೀಶ ತ್ರಯಾ-trimśat. Thirty-three.

ತ್ರಯಸ್ತ್ರೀಶ ತ್ರಯಾ-Trimśat-sura. The thirty-three deities. See ಸುರ.

ತ್ರಯ trayl. ತ್ರಯಾ. A triad. 2, the rik, yajus and sāma vēdas collectively, the triple science.

ತ್ರಯಾತನು trayl-tanu. Having the three vēdas for a body: the sun.

ತ್ರಯಾರ್ಥಮ್ trayl-dharma. The duty enjoined by the three vēdas.

ತ್ರಯೋದರ trayas-dāśa. = ತೇರಸ. The thirteenth; consisting of thirteen. 2, thirteen (i. e. ತ್ರಯೋದಕನ).

ತ್ರಯೋದಶಿ trayas-dāśi. = ತೇರಸ (Ūt. II, 61). The thirteenth day of the lunar fortnight.

ತ್ರಸ trasa. Movable, moving, locomotive; quivering. 2, the collective body of moving or living beings; animals (ಕ್ರಮ, ಹುಡುಗರು Nn. 121).

ತ್ರಸನ trasana. Fear, terror, anxiety; one of the sañcārībhāvas (Kāvy. IV, 2, 16).

ತ್ರಸರ trasara. A weaver's shuttle.

ತ್ರಸ್ತ trasta. Frightened, alarmed; trembling, timid.

ತ್ರಸ್ತು trasnu. Timid.

ತ್ರಾಡನ trāḍana. ತ್ರಾಡನಂ ದೃಷ್ಟಕ್ಕು (Mr. 267, o. ra. ದೃಷ್ಟಕ್ಕು, ದೃಷ್ಟಕ್ಕು, ತೃಷ್ಟಕ್ಕು).

ತ್ರಾಣ trāṇa. = ತರಣ 2, (ತೃಣ). Protecting; preserving, saving; protection, a preservative, defence; shelter, help; armour. 2, (not Sk., but Mhr., My., S. Mhr., etc.) strength, vigour, might, ability (ಬಲ, ಒಜಸ್, etc. Mr. 442; ಶಾಲ, ಶಕ್ತಿ Nn. 20). ತ್ರಾಣವಿದ್ದವನ ಸಂಗಡ ಹೋಗಿ ಶಾಖೆ ಕೊಡು (Prv.). 3, capacity: the artoleia which can be received, freight (ಹಡಗು ಸರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಡಿವ ಬಣ್ಣಂ Mr. 408). — ತ್ರಾಣಗುಣಿಸು. — ಕುಣಿಸು. To impair vigour or power (My.; ಜನಗಡಿಸು G.). — ತ್ರಾಣಗುಣಿಸು. — ಕುಣಿಸು. Power to be impaired (My.). — ತ್ರಾಣಗೋಳ್ಳು. — ಕೋಳ್ಳು. To become strong (My.).

ತ್ರಾಣಲಿಂಗ trāṇa-līṅga. The līṅga of a temple (Bp. 35, 50).

ತ್ರಾಣಿ trāṇi. One who protects or preserves; one who has strength or power (My.). See ಸನ್, ಸರ್ವ.

ತ್ರಾಣಿ trāṇē. = ತ್ರಾಣ No. 2. (B. 3, 27).

ತ್ರಾತ trāta. Protected, guarded, saved.

ತ್ರಾಪಕ trāpnaka. (fr. ತ್ರಪ). Made of tin (ತವರನದು G.).

ತ್ರಾಮ trāma. Protection. See ಸು.

ತ್ರಾಯಂತಿ trāyanti. A medicinal plant.

ತ್ರಾಯಮಾಣಿ trāyamāṇi. = ತ್ರಾಯಂತಿ. A medicinal plant.

ತ್ರಾಸ trāsa. = ತರಸ 2. Moving, locomotive; quivering. 2, terrifying, frightening, causing alarm. 3, fear, terror, anxiety; vexation, annoyance (Mhr.; My.). 4, killing, destroying (ಕೊಲೆ, ಕೊಲ್ಲುವುದು Nn. 147). 5, a flaw or defect in a jewel (ಮಣಿಯೊಳಿ ಕೆಟ್ಟಿಡೆ, ರತ್ನಗಳ ಕಾಂತಿ ಕೆಟ್ಟಿಲಿ 147). 6, ತನ್ನ (ಯನ್ನರದ, o. r. ತನ್ನಿಸುವುದು 147). See ಸನ್.

— ತ್ರಾಸ ಕೊಡು. To cause fear or annoyance, to vex, to harass (B. 5, 67, 109; My.). — ತ್ರಾಸಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To be frightened; to be vexed (B. 5, 136; My.).

ತ್ರಾಸಾ ತ್ರಾಸಿಷಿ. A kind of musical instrument. See ಸ. ಪಂಡ ಮಹಾನಾದ್ಯ.

ತ್ರಾಸು ತ್ರಾಸು. = ತರಾಸು. A balance (ಎಸಕೆ, ನಾರಾಯಣ Nr; Si. 345; ಪಾತ್ರದ Mr. 358; My.; Tā.). ಕೂಗಿ ಹೇದಾದರೆ ತೂಗುವ ತ್ರಾಸು ಕೇಳುತ್ತದೋ? (Prv.).

ತ್ರಾಹಿ trāhi. Protect! save! (Bp. 20, 38; 61, 49; J. 11, 36; Dp. 150, 8).

ತ್ರಿ tri. = ತಿ. Three. (Kāvy. IV, 1, 5).

ತ್ರಿಂಶತ್ trim-śat (-daśat). Thirty. See ತ್ರಯಾಶ್.

ತ್ರಿಕ trika. = ತಿಳ, ತಿಗ. Triplet, threefold; trine, forming a triad. 2, the aggregate of three, a triad. 8, the lower part of the spine or regio sacra; the part about the hips. ತ್ರಿಕಕುಂದ tri-kakund. Three-peaked. 2, N. of a mountain in the Himalaya.

ತ್ರಿಕಟು tri-kaṭu. The aggregate of three spices, viz. black and long pepper and dry ginger.

ತ್ರಿಕಟುಕ tri-kaṭuka. = ತ್ರಿಕಟು. (ಪ್ರವ Mr. 138).

ತ್ರಿಕಾಂಠ ತ್ರಿ-kaṇṭaka. The plant Tribulus lanuginosus (see ನೆಗಲ).

ತ್ರಿಕರಣ tri-karapa. = ಕರಣತ್ರಯ. ಮನ-ವಚನ-ಕಾಯ-ತ್ರಯ ಎನ್ನು ತ್ರಿಕರಣ (ಕರಣತ್ರಯ Nn. 114).

ತ್ರಿಕರಣಾದ್ವಿ trikarapa-suddhi. Purity or rightness of mind, speech and body (My.).

ತ್ರಿಕಸನ್ ತ್ರika-sthāna. The part below the spine.

ತ್ರಿಕಾಲ tri-kāla. The three times: past, present and future; morning, noon and evening; the present, past and future tenses of a verb. See Bp. 18, 40; 48, 3; 53, 56.

ತ್ರಿಕಾಲಗೋಚರ tri-kāla-gōcara. One in the range of whose mind the three times come; N. (Āpr. 2, 67).

ತ್ರಿಕಾಲದರ್ಶಿ tri-kāla-darśi. Seeing or knowing the past, present and future, omniscient.

ತ್ರಿಕಾಲವಿದ tri-kāla-vid. Knowing the three times; a Jain saint, an Arhat (ಜನೇನ್ದ್ರ Mr. 23).

ತ್ರಿಕೂಟ tri-kūṭa. = ತ್ರಿಕಕುಂದ. Three-peaked. 2, N. of a mountain. 8, = ತ್ರಿಪಟೇಸ್ಥಾನ (Bp. 3, 8).

ತ್ರಿಕೆ trikē. A triangular frame or bar across the mouth of a well over which passes the rope of a bucket; a wooden frame at the mouth of a well, or the upper part of a well; the cover or lid of a well; a frame at the bottom of a well on which the masonry rests. See ಕೆಯ್ಯಾಟ.

ತ್ರಿಕೋಟಿ tri-kōṭi. Three orores (Bp. 1, 64).

ತ್ರಿಕೋಣ tri-kōṇa. Triangular; a triangle (B. 4, 115; My.).

ತ್ರಿಖಟ್ಟ tri-khaṭva. Three beds collectively; also fem. ತ್ರಿಖಟ್ಟ.

ತ್ರಿಗರ್ತ tri-garta. N. of a people inhabiting the modern Lahore; the country of the Trigartas, and their king (Bh. 4, 5, 4).

ತ್ರಿಗುಣ tri-guṇa. = ತಿಗುಣ. The three qualities or constituents of nature and every existing thing, i.e. satva, rajas, and tamas (ಸತ್ಯ ರಜಸ್ ತಮೋಃ Nn. 14; ಗುಣತ್ರಯ 67; ಸತ್ಯ ರಜಸ್ ತಮಮೆವ್ವು ಗುಣತ್ರಯ 78). 2, consisting of three threads or strings. 3, threefold, three times repeated, throe, treble; three times. (Āh. v. 288).

ತ್ರಿಗುಣಾರ್ಕ ತ್ರiguṇā-kṛita. Thrice ploughed.

ತ್ರಿಗುಣಿಸು triguṇisu. To make threefold (Āpr. 9, 54).

ತ್ರಿಜಗ tri-jaga. = ತ್ರಿಜಗತ್. (Bp. 43, 49; 54, 32).

ತ್ರಿಜಗತ್ tri-jagat. The triple world: heaven, the intermediate region, and earth; or heaven, earth, and the lower world.

ತ್ರಿಜಗದುರು trijagat-gnru. The gurn of the three worlds. 2, a certain metrical foot (Āh.).

ತ್ರಿಜಗನ್ಮತೆ trijagat-mātē. Lakshmi (My.).

ತ್ರಿಣ triṇa. Thh. of ತ್ರಣ. (Bp. 19, 71).

ತ್ರಿಣಯನ triṇayana. = ತ್ರಿನಯನ. (Grj. 7, 65; 8, 40; see Sp. s. ಈಸ 1).

ತ್ರಿನೇತ್ರ triṇētra. = ತ್ರಿನೇತ್ರ. (ದ್ರವ Mr. 11). See Śmd. 72. 204 (Māh.). 207; ಅಂ-, ಭುವನ-, ಸುಖ-.

ತ್ರಿತಕ್ಷು tri-taksha. An association of three carpenters; also fem. ತ್ರಿತಕ್ಷು.

ತ್ರಿತತ್ವಾತ್ಮಕ tri-tatva-ātmaka. Having the nature or form of satva, rajas and tama (Śāv. 5, 58).

ತ್ರಿತನು tri-tann. Three hodies or forms (Bp. 61, 33).

ತ್ರಿತಯ tritaya. A collection of three, a triad. (Nn. 96, 136).

ತ್ರಿತಯಜಾತ tritaya-jāta. A Vaiṣya (Mr. 345).

ತ್ರಿತಾಪ tri-tāpa. = ತಾಪತ್ರಯ. (Śāv. 1, 11).

ತ್ರಿದಂಡ tri-danḍa. The three staves (tied together so as to form one) of a mendicant Brāhmaṇa who has resigned the world. (My.).

ತ್ರಿದಂಢಿ tri-danḍi. A wandering mendicant who has resigned worldly pursuits and carries three staves tied together in his right hand; the religious man who has obtained a command over his mind, speech, and body. (My.).

ತ್ರಿದಶ tri-daśa. Thirty. 2, the thirty-three deities (11 rudras, 12 ādityas, 1 dyaus, 1 prithivi, 8 vasas); a deity. 3, a certain metrical foot (Āh.). 4, heaven.

ತ್ರಿದಶಕನ್ಯಿಕೆ tridaśa-kannikē. A maiden or nymph of the gods (Bp. 24, 42).

ತ್ರಿದಶದೀರ್ಘಿಕೆ tridaśa-dīrghikē. The heavenly lake: the Ganges.

ತ್ರಿದಶಧುನಿ tridaśa-dhuni. The Ganges (ಎವ್ವ ಪದಿ, ಗಂಗೆ Mr. 413).

ತ್ರಿದಶಪಾಲ tridaśa-pāla. Indra (Mr. 41).

ತ್ರಿದಶಕತ tridaśa-kata. 3000 (Bp. 61, 91).

ತ್ರಿದಶಾಚಾರ್ಯ tridaśa-ācārya. The preceptor of the gods: Bṛhaspati.

ತ್ರಿದಶಾಲಯ tridaśa-ālaya. The mountain Mēru. 2, heaven.

ತ್ರಿದಶಾವಾಸ tridaśa-āvāsa. Heaven.

ತ್ರಿದಶಾಹಾರ tridaśa-āhāra. The food of the gods: ambrosia.

ತ್ರಿದಿನ tri-dina. Three days collectively. (Śāv. 2, 99).

ತ್ರಿದಿವ tri-dīva. The space within the third sky: heaven.

ತ್ರಿದಿವೇಶ tridiva-īśa. Indra. 2, a deity.

ತ್ರಿದೋಷ tri-dōsha. Disorder of the three humours of the body, vitiation of the bile, blood and phlegm. (My.).

ತ್ರಿದೋಷಹರ tridōsha-hara. Removing the tridōsha (My.).

ತ್ರಿನಯನ tri-nayana. = ತ್ರಿನಯನ. Three-eyed: Śiva (Bp. 50, 9).

ತ್ರಿನಾಮ tri-nāma. = ಮೂವು ನಾಮ, q. v. (My.).

ತ್ರಿನಾಮಿ tri-nāmi. One who wears the trināma (My.).

ತ್ರಿನೇತ್ರ tri-nētra. = ತ್ರಿನೇತ್ರ. Three-eyed: Śiva. 2, N. of a prince. 3, three eyes; a third eye (Bp. 24, 71).
 ತ್ರಿಸಪತ್ರ tri-patraka. The tree *Butea frondosa*.
 ತ್ರಿಸಪ್ತರಿ tri-pattripi (?). N. of a plant (ಹದಿಹದಿಕೆ, o. rs. ಹದಿಹದಿಕೆ, ಹದಿಹದಿಕೆ Mr. 146; for ತ್ರಿಸಪ್ತರಿ the MSS. have ತತ್ರಪತ್ರರಿ, ತಪ್ತಪ್ತರಿ, ತತ್ರಪತ್ರರಿ, ಚತ್ರಪತ್ರರಿ).
 ತ್ರಿಸಪ್ತ tri-patha. The three paths: the sky, atmosphere, and earth; or the sky, earth, and lower world. 2, a place where three roads meet.
 ತ್ರಿಸಪ್ತಗಾಮಿನಿ tripatha-gāmini. = ತ್ರಿಸಪ್ತಗ. (My.).
 ತ್ರಿಸಪ್ತಗೇ tripatha-gā. The Ganges.
 ತ್ರಿಸಪ್ತಗೇ tripathg. The Ganges (Śmd. 72). 2, Mathurā.
 ತ್ರಿಸಪ್ತ tri-pada. Three feet; three-footed; having three divisions; etc.; a tripod; three words.
 ತ್ರಿಸಪ್ತ tri-padi. = ತ್ರಿಸಪ್ತ, ತ್ರಿಸಪ್ತ, ತ್ರಿಸಪ್ತ, ತ್ರಿಸಪ್ತ. Three-footed. 2, N. of a metre (Ūh.; Mr. 366). 3, the plant *Cissus pedata* Lam. (ಧೃತಮಣ್ಣಿ, ಮರಾಲವದಿ, ಹಂಸಪಾದಿ Mr. 141). 4, a tripod (ತ್ರಿಸಪ್ತಗೆ 208). 5, having three steps: Vishṇu.
 ತ್ರಿಸಪ್ತ tri-padikē. = ತ್ರಿಸಪ್ತಗೆ, ತ್ರಿಸಪ್ತಗೆ, ತ್ರಿಸಪ್ತಗೆ. A stand with three feet, a tripod.
 ತ್ರಿಸಪ್ತ tri-padē. = ತ್ರಿಸಪ್ತ, q. v. (Śmd. 342). Sk. ತ್ರಿಸಪ್ತ (ತ್ರಿಪದಾ) = ತ್ರಿಸಪ್ತ No. 3; and: three-footed; having three divisions (as a stanza).
 ತ್ರಿಸಪ್ತನೃಪ tri-pada-unnati. N. of a vṛitta (Ūh.).
 ತ್ರಿಸಪ್ತ tri-pāda. An asterism (nakshatra) of which three-fourths are included under one sign of the zodiac.
 ತ್ರಿಸಪ್ತ tri-pādi. = ತ್ರಿಸಪ್ತ. Such asterisms are considered to be very inauspicious; they are six in number: the 3rd (ಕೃತ್ತಿಕಾ), 7th (ಪುನರ್ವಸು), 12th (ಉತ್ತರಾ), 16th (ಮಿಠು), 21st (ಉತ್ತರಾಷಾಢ), and 25th (ಪೂರ್ವಾ ಫಾಲ್ಗುಣಿ, My.).
 ತ್ರಿಸಪ್ತ tri-puta. = ತ್ರಿಸಪ್ತ, ತ್ರಿಸಪ್ತ, ತ್ರಿಸಪ್ತ. Triangular. 2, a musical tāla that requires three beatings (My.; Tē.).
 ತ್ರಿಸಪ್ತನೃಪ tri-puṇṇī-sthāna. The centre between the eyebrows (My.).
 ತ್ರಿಸಪ್ತ tri-puṇṇē. = ತ್ರಿಸಪ್ತ, etc. Indian jalap, *Convolvulus turpethum* R. Br. 2, small cardamoms. 3, = ತ್ರಿಸಪ್ತ No. 2 (My.).
 ತ್ರಿಸಪ್ತ tri-puṇḍra. A sectarian mark consisting of three lines made on different parts of the body by Śaivas and Vaiṣṇavas (My.; Bp. 1, 53; 3, 26; 46, 62; 50, 44).
 ತ್ರಿಸಪ್ತ tri-puṇra. Three strong cities of gold, silver, and iron, in the sky, air, and earth, built for an Asura and destroyed by Śiva (Bp. 58, 41; ಮಪುರ Nu. 102; ದೈತ್ಯಲೋಕ Mr. 32). 2, N. of that Asura.
 ತ್ರಿಸಪ್ತನೃಪ tri-pura-antaka. Śiva.
 ತ್ರಿಸಪ್ತನೃಪ tri-pura-ari. Śiva (Bp. 59, 2).
 ತ್ರಿಸಪ್ತನೃಪ tri-purusha. The three purushas or males: Brahmā, Viṣṇu, and Śiva (Bp. 5, 62). 2, three generations of men.
 ತ್ರಿಸಪ್ತನೃಪ tri-paṇṇa. (Names) extending through three male generations, or father, grand-father, and great-grand-father. (My.).
 ತ್ರಿಸಪ್ತನೃಪ tri-prayōga. A triple use; the use of repeating a word three times (Śmd. 231).
 ತ್ರಿಸಪ್ತನೃಪ tri-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ತ್ರಿಪಲ tri-phalē. The three myrobalans: the fruits of *Terminalia chebula* (haritaki), *Terminalia bellerica* (ribhṭaka), and *Phyllanthus emblica* (āmalaki). See a. ತಾಪ' & ತಾಪ'.
 ತ್ರಿಭಂಗ tri-hhaṅgi. Having three curves or bends. 2, a kind of dramatic attitude. ಎಕಪಾದಕಬೆವ್ವತ್ತತ್ರಿಭಂಗಿ ಪಾಗೆ ನಲು ನಲಕದೆಯಕ್ಕು (Mr. 82, o. r. ನಲುಕದೆ; Rāṇ. 11, after 86; Tē.).
 ತ್ರಿಭಂಗ tri-hhaṅgi. The plant *Convolvulus turpethum* R. Br.
 ತ್ರಿಭುವನ tri-hhuvana. The three worlds: sky, atmosphere, and earth; or heaven, earth, and the lower region (Śmd. 168; Bp. 5, 62; 37, 26).
 ತ್ರಿಭುವನಾಧೀಶ trihhuvana-adhīśa. The ruler of tribhuvana (Śiva, Śiv. 5, 58).
 ತ್ರಿಮತ tri-mata. (= ಮತತ್ರಯ). Three systems of religion: smārta or advaita, mādhva or dvaita, rāmānuja or viśiṣṭādvaita (My.).
 ತ್ರಿಮಾತ್ರ tri-mātra. Having the quantity of three moras or short syllables (Śmd. 19).
 ತ್ರಿಮಾತ್ರ tri-mātraka. = ತ್ರಿಮಾತ್ರ. (Śmd. 17).
 ತ್ರಿಮಾಸ tri-māsa. Three months collectively (Śiv. 2, 99).
 ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ tri-mūrti. The triad of Brahmā, Viṣṇu, and Śiva (My.; Bp. 54, 79).
 ತ್ರಿಯಕ್ಷ tri-aksha. (Sk. as ತ್ರ್ಯಕ್ಷ). Tricoocular; Śiva.
 ತ್ರಿಯಕ್ಷ tri-akshara. (Sk. as ತ್ರ್ಯಕ್ಷರ). Triliteral. 2, a genealogist. 3, a slanderer (ಕೋಷ್ಠಿಯ Mr. 244).
 ತ್ರಿಯಕ್ಷನವ triyaksha-vaha. A bull, an ox (ಎತ್ತು Mr. 178).
 ತ್ರಿಯಕ್ಷನವ triyaksha-sakha. Kubēra (Mr. 54).
 ತ್ರಿಯಮ್ಬುಕ tri-ambaka. = ತ್ರ್ಯಮ್ಬುಕ. (Sk.; ಕದಿಗಲ್ಲ Ūt. 11, 31; Bp. 54, 82). 2, sign for a long syllable (Ūh.).
 ತ್ರಿಯಾಮೆ tri-yāmē. Containing three watches (or nine hours): night.
 ತ್ರಿಯಾಯುಷ tri-āyusha. (Sk. as ತ್ರ್ಯಾಯುಷ). Threefold vital power or period of life (Bp. 43, 74).
 ತ್ರಿರತ್ನ tri-ratna. The three gems: Buddha, the law, and the congregation. Cf. ರತ್ನತ್ರಯ.
 ತ್ರಿರಾತ್ರ tri-rātra. Three nights collectively; the duration of three nights (Śmd. 157 Mdb.); a festival which lasts three days.
 ತ್ರಿರಾತ್ರಿ tri-rātri. = ತಿರಾತ್ರ. Three nights (My.).
 ತ್ರಿರೇಖ tri-rékha. = ತ್ರಿರೇಖ. Having three lines; a oonch (Sk.).
 ತ್ರಿಲಿಂಗ tri-liṅga. Three genders (Śmd. 111). 2, having three genders: an adjective. 3, possessing the three guṇas.
 ತ್ರಿಲಿಂಗಕ tri-liṅgaka. An adjective.
 ತ್ರಿರೇಖ tri-rékha. = ತ್ರಿರೇಖ. (Bp. 4, 23).
 ತ್ರಿಲೋಕ tri-lōka. = ತ್ರಿಭುವನ. (Śmd. 101).
 ತ್ರಿಲೋಕಿ tri-lōki. An inhabitant of the three worlds (Kāma, Ūpr. 5, 55).
 ತ್ರಿಲೋಕೇಶ್ವರ tri-lōka-īśvara. Lord of the three worlds: the sun. (Śmd. 74).
 ತ್ರಿಲೋಚನ tri-lōcana. Three-eyed: Śiva (Bp. 24, 71).
 ತ್ರಿನಚನ tri-vaṇana. The three numbers in grammar (Śmd. 259).
 ತ್ರಿನದ triyadi. Tbh. of ತ್ರಿವದಿ (Ūh. p. 98).

ತ್ರಿವರ್ಗ tri-varga. An aggregate of three things, etc. 2, the three objects or pursuits of life: religion or virtue, wealth, and pleasures (ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮ Nn. 159). 3, the three conditions of a king or kingdom: progress (vṛddhi), remaining stationary (sthāna), and decline (kṣaya).

ತ್ರಿವಲಿ tri-vali. ತ್ರಿವಳಿ. = ತಿವಳಿ. Three folds of skin or corrugations over the navel (ವಲಿನ, ವಲಿಧ Si. 197). 2, a squirrel (ತರುಕುಟಿ, ಅಳಿರ್ Mr. 165, o. rs. ಅಣಿರ್, ತ್ರಿವಣಿ).

ತ್ರಿವಳಿ trivaji = ತ್ರಿವದಿ (Ūh. p. 98).

ತ್ರಿವಿಂಶತಿ tri-vimśati. Twenty-three (Bp. 61, 91).

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ tri-vikrama. One who makes three steps or strides; Viṣṇu in his vāmanāvatāra (Bp. 57, 23; J. 25, 50; N. (B. 4, 153).

ತ್ರಿವಿದಿ trividh. Tbh. of ತ್ರಿವಿಧ. (My.).

ತ್ರಿವಿದ್ಯ tri-vidyā. Three branches of knowledge, especially that of the three vēdas. See ತ್ರೈವಿದ್ಯ.

ತ್ರಿವಿಧ tri-vidha. Three forms or kinds (Śmd. 97 Cm.; Bp. 39, 20).

ತ್ರಿವಿಧತನು trividha-tann. A body of three forms (Bp. 39, 30).

ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದ trividha-prasāda. The threefold gifts: the śuddhaprasāda, coming from the gūru; the siddhaprasāda, coming from the līṅga; the prasiddhaprasāda, coming from the jaṅgama (Bp. 4, 66; 7, 5; 10, 48; 26, 65; 37, 36; 59, 55).

ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದಿ trividha-prasādi. One who gets the threefold prasādas (Bp. 61, 2).

ತ್ರಿವಿಧಭಕ್ತಿ trividha-bhakti. The threefold devotion paid to the gūru, the līṅga, and the jaṅgama (Bp. 6, 28; 83, 1; 36, 33; 37, 1. 41; 49, 35; 57, 21. 92).

ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ trividha-līṅga. The threefold genders: masculine, feminine, and neuter (Śmd. 97 Cm.).

ತ್ರಿವಿಧೋದಕ trividha-udaka. The threefold water, as coming from the gūru, līṅga, and jaṅgama (Bp. 47, 17).

ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪ tri-viṣṭapa. Heaven.

ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪದ triviṣṭapa-sad. A deity.

ತ್ರಿವಿಧ trividh. Tbh. of ತ್ರಿವಿಧ. A kind of tāla (Ūh.; My.).

ತ್ರಿವೃತ್ತ tri-vṛtt. Threefold, triple. 2, a triple cord consisting of three things. 8, the plant *Convolvulus turpethum* R. Br.

ತ್ರಿವೃತ್ತ tri-vṛtt. = ತ್ರಿವಿಧ. The plant *Convolvulus turpethum* R. Br.

ತ್ರಿವೇಣಿ tri-vēṇi. Triple braid;—the place where the Gaṅgā joins with the Yamunā and is supposed to receive under ground the Sarasvatī. (My.).

ತ್ರಿವೇಣಿಕ tri-vēṇika. (=ಶಕ. ತ್ರಿವೇಣಿ). A particular part of a carriage (J. 8, 38; Br.: the hands of a carriage pole).

ತ್ರಿಶತ tri-śata. 103. 2, 300. (Bp. 24, 14).

ತ್ರಿಶರ tri-śara. = ತಿಸರ. Three arrows.

ತ್ರಿಶುದ್ಧ tri-śuddhi. = ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧಿ. (My.) 2, a paper written thrice in order to obtain a correct copy (My.).

ತ್ರಿಶೂಲ tri-śūla. = ತಿಸುಳ. A three-pointed pike or spear, a trident (Śmd. 72). 2, sharpness (ಕೂರ, ಕೂರವಾದುದು Nn. 92). 3, a snake's hole (ಭುಜಂಗನಿಲಯ, ಹುತ್ತು 92). 4, a god (ಸುರ, ದೇವತೆ 92).

ತ್ರಿಶೂಲ tri-śūli. = ತಿಸುಳಿ. Armed with the trident: Śiva.

ತ್ರಿಶೂಲಿ tri-śūli. A Śābara female (ಪಾಮರಿ, ತೂರಪ್ಪೇ Nn. 92).

ತ್ರಿಶವಣ tri-śavana. Containing three oblations. 2, the three ahutlions to be performed daily, i. e. at dawn, noon, and sunset. (R.).

ತ್ರಿಶ್ಚಪ tri-śtup. = ತ್ರಿಷ್ಟಪ. (Mr. 362).

ತ್ರಿಶ್ಚುಭ tri-śtubh. N. of a type of metres (Ūh.).

ತ್ರಿಸಂಧಿ tri-sandhi. N. of a plant (ದೇವಕುಸುಮ Mr. 132).

ತ್ರಿಸಂಧಿಗ್ರಾಹಿ tri-sandhi-grāhi. One who understands and remembers a śloka hearing it three times (My.).

ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ tri-sandhya. The three periods or divisions of the day: dawn, noon, and evening or sunset.

ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಲ trisandhyā-kāla. = ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ. (ಮುದ್ದುಗರ್ ನಡುವ ಗರ್ ಕಡೆವಗರ್ ಸಾ.).

ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ tri-sandhyā. ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ = ತ್ರಿಸಂಧ್ಯ. (Bp. 7, 18; 56, 10).

ತ್ರಿಸರ tri-sara. A necklace consisting of three strings (J. 14, 27; 18, 29).

ತ್ರಿಶೀತೃ tri-śītya. Thrice ploughed.

ತ್ರಿಸ್ಥಾನ tri-śthāna. The three octaves in singing (? My.).

ತ್ರಿಸ್ರೋತಸ್ tri-srōtas. Three-streamed: the Ganges.

ತ್ರಿಶಲ್ಯ tri-halya. Thrice ploughed.

ತ್ರಿಹಾಯಸ tri-hāyasa. A heifer three years old.

ತೃಟಿ truti. (= ತುಟ್ಟಿ?). Cutting, breaking; a tear, split. 2, a small part, an atom. 3, a very minute space of time, a moment, an instant. 4, breaking, as a promise. 5, doubt, uncertainty. 6, loss, destruction. 7, a sort of tree. 8, small cardamoms, *Atpinia cardamomum*.

ತೃಟಿತ trutita. Cut, broken, divided, hurt, wounded. (Ūpr. 5, after 9).

ತೃಷ್ಟಿ trṣṭhi. = ತೂಟ್ಟಿ. A kind of plant (ನಂಬರಂಜಿ Mr. 139, o. rs. ತುಟ್ಟ, ನುಟ್ಟ).

ತೃತೀಯ trētā-agni. The three sacred fires collectively. 2, one who has preserved the three sacred fires. (My.).

ತೃತೀಯುಗ trētā-yuga. = ತ್ರೇತ No. 3. (Bp. 2, 5).

ತೃತೇ trētē. ತ್ರೇತಾ. A triad (ತೃಯ, ಮೂರು Nn. 98). 2, the three sacred fires collectively, i. e. the southern (dakṣiṇāgni), household (gārhapatya), and sacrificial (śhavanīya) fires (ಅನ್ನ ಮೂಡೊಡ ನುಡಿವುದು Mr. 466; ಜ್ವಾಲೆ, ಅನ್ನ Nn. 98). 3, the second of the four ages of the world (ಯುಗ, ಯುಗ ಭೇದ 98; Bp. 54, 39), which consists of 1,296,000 years (ಗಗನ-ಗಗನ-ಅಕಾಶ-ರಸ-ನಂದಿ-ತಯ-ವಿಹ Mr. 73).

ತೃತೀಯೋಗ traikāya-yogi. N. of a rishi (Ūpr. 2, 63).

ತೃತೀಯ traikālika. (fr. ತೃತೀಯ). Relating to the three times, i. e. past, present, and future. (My.).

ತೃಗುಣ traigunya. (fr. ತೃಗುಣ). The state of consisting of three qualities, etc.; the three guṇas collectively (Bp. 30, 18; Śāv. 1, after 81).

ತೃಜಗ trājaga. (fr. ತೃಜಗ). The three worlds (Bh. 8, 18, 10).

ತೃತನು traktann. (fr. ತೃತನು). The sun (Mr. 34).

ತೃನೇತ್ರ trainētra. (fr. ತ್ರಿನೇತ್ರ). Śiva (ಸವಾತನ Nn. 22; ಸ್ಥಾಣ, ಅಪ್ಪರ 162).

ತೃಪುಣ್ಣ tralpundra. (fr. ತೃಪುಣ್ಣ). = ತೃಪುಣ್ಣ (Bp. 4, 10).

ತೃಪುರ traipura. (fr. ತೃಪುರ). = ತೃಪುರ (Bp. 16, 3; 18, 88).

ತೃಭುವನ trāihhuana. (fr. ತೃಭುವನ). = ತೃಭುವನ (Bp. 5, 49; 9, 16; 46, 45; J. 2, 46).

ತೃಮಲ traimala. The three impurities: desire after gold, women, and landed property (see Sp. s. Thh. ಪದ 3). Cf. ದುರ್ಮಲತ್ರಯ.

ತೃಮೂರುತಿ traimūrti. = ತೃಮೂರ್ತಿ. (Rām. 1, 5, 25).

ತೃಮೂರ್ತಿ traimūrti. (fr. ತೃಮೂರ್ತಿ). = ತೃಮೂರ್ತಿ (J. 13, 46).

ತೃರಾಶಿಕ trairāśika. (fr. ತೃ-ರಾಶಿ). The rnie of three. (My.).

ತೃರೋಕ್ಯ trairōkyā. (fr. ತೃರೋಕ್ಯ). = ತೃರೋಕ್ಯ (Śmd. 93).

ತೃವಿಕ್ರಮ trairvikrama. (fr. ತೃವಿಕ್ರಮ). = ತೃವಿಕ್ರಮ (Bp. 54, 48).

ತೃವಿದ್ಯ travidyā. (fr. ತೃವಿದ್ಯ). Familiar with the three branches of knowledge (Ūp. 1, 24. 30. 33. 51; Aḥh. P. 1, 99).

ತೃಸಂಧ್ಯ traisandhyā. (fr. ತೃಸಂಧ್ಯ). = ತೃಸಂಧ್ಯ (Bp. 33, 12; 44, 25).

ತೃಸೋಮಪಾನ traisōmapāna. (fr. ತೃ-ಸೋಮಪಾನ). Three draughts of sōma (Bp. 57, 78).

ತೋಟಿ trōṭi. The beak or bill of a bird.

ತೃಗ್ಧಿ tri-ahdē. A heifer three years old.

ತೃಗ್ಧು tri-amhaka. = ತೃಯಮ್ಬುಕ. Triocular; Śiva. (Bp. 26, 22; 43, 50).

ತೃಗ್ಧುಕಸಬ tryamhaka-sakha. Kuvēra.

ತೃಗ್ಧಿಕ tryāhika. (fr. ತೃ-ಅಹ). Tertian (My.); returning after the third day, quartan, as a fever.

ತೃಗ್ಧು tri-ushana. The three spices collectively: black pepper, long pepper, and dry ginger.

ತೃಗ್ಧು tri-ūshana. The three spices collectively.

ತೃಕ trak. = ತೋಕ್ಕು, ತೃಕ್ಕು, ತೃತ್.

ತೃಕ್ಕು tvakkn. Thh. of ತೃತ್ (Śmd. 106).

ತೃಕ್ಕುಲೆ tvač-kshirē. Manna of bamboo, tahāshir.

ತೃಕ್ಕುಲೆ tvač-patra. Laurus cassia Bol., Mag., the plant and its bark.

ತೃಕ್ಕುಲೆ tvač-patri. The leaf of the Asa foetida (= ಕಾರವಿ, ಹೂಗುಲವತಿ) or the leaf of the Laurus cassia (ತಮಾಲವತ್ತ).

ತೃಕ್ಕುಲೆ tvač-pushpa. Bloch, soah, etc. 2, horripilation. (R.).

ತೃಕ್ಕುಲೆ tvač-sāra A bamboo (ಬಿದರ್ Nn. 55. 131).

ತೃಕ್ಕುಲೆ tvač-jīvi. N. of a plant (ಸೇಗುಡುತೆ Mr. 139, o. r. ಸೇಗುಡುತೆ).

ತೃಕ್ಕುಲೆ tvač-dhara. Śiva (Mr. 12).

ತೃಜ್ಜಿಲ tvač-mala. Impurities of the skin; the hairs of the body.

ತೃಜ್ಜಿಲವಿಸರ್ಜನ tvañmala-visarjana. Getting rid of or removing the impurities of the skin. See ತಿಮಿರ್.

ತೃಜ್ಜಿ tvač. = ತೃತ್, etc. Skin, as of men, aerpents, etc. 2, hide, as of a goat, cow, etc. 3, bark, rind, peel. husk, etc.

ತೃಜ್ಜಿ tvač. = ತೃತ್. (ತೋಗ Mr. 394). 2, Laurus cassia, the plant and its bark. Cf. ತೋಗ.

ತೃಜ್ಜಿ tvač-sāra. A bamboo.

ತೃಜ್ಜಿ tvač. ತೃಜ್ಜಿ. By thee; (of thee).

ತೃಜ್ಜಿ tvač-pāda. Thy or your feet (J. 2, 56).

ತೃಜ್ಜಿ tvač-ya. Thine, your, yours. (Bp. 39, 60).

ತೃಜ್ಜಿ tvač-hhāva. Thy or your mind (J. 14, 8).

ತೃಜ್ಜಿ tvač. Thon. See ತೃತ್.

ತೃಜ್ಜಿ tvač. Tbh. of ತೃತ್. (My.; B. 5, 40. 73. 131).

ತೃಜ್ಜಿ tvač. = ತುಂಪ, ತುಂಪ, ತುಂಪ, ತುಂಪ. Hastening, quick, swift, speedy, rapid, hurried (ಉತ್ಕೃಷ್ಣ, etc., ಚಪ್ಪರ Mr. 233; ಚಪ್ಪರ Ūt. II, 29). ತೃಜ್ಜಿ, quickly, etc.

ತೃಜ್ಜಿ tvač-udita. Uttered rapidly, hurried.

ತೃಜ್ಜಿ tvač. = ತೋ, ತೃತ್. Hasle, speed, velocity, expedition. — ತೃಜ್ಜಿ ವಡು. To be quick, hasty, etc. ತೃಜ್ಜಿ ವಡು ಮದ ಯಾಗುವದು (Prv.).

ತೃಜ್ಜಿ tvač-gāga. A hasty, precipitous, impetuous man, one devoid of deliberation (My.).

ತೃಜ್ಜಿ tvač. Pared, peeled; made thin.

ತೃಜ್ಜಿ tvač-ṭri. A carpenter, a builder. 2, the architect of the gods, Viśvakarma.

ತೃಜ್ಜಿ tvač-ṭra. The son of Tvashṭri, Vṛitra, or Viśvarūpa. 2, roughness, want of politeness, clownishness (Tē. also ತೃಜ್ಜಿ; Mhr. ತೃಜ್ಜಿ, fierce, ferocious); a man of very dirty, nasty habits (My.).

ತೃಜ್ಜಿ trish. Light, splendour.

ತೃಜ್ಜಿ tvač-pati. The lord of lights: the sun.

ತೃಜ್ಜಿ tvač. ತೃಜ್ಜಿ. = ತೃತ್.

ತೃಜ್ಜಿ tsaga. = ತೃಗ. See ತೃಗುತ್ಕೃಷ್ಣ. ಕಟ್ಟು.

ತೃಜ್ಜಿ tsaru. = ತೃರು. The hill or handle of a sword and similar weapons.

ಥ

ಥ th. The thirty-seventh letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). In Kannada it occurs only in a few words, viz. ಥಟ್ಟು, ಥಾಪನೆ, ಸುಥಣೆ, (o.r.s. ಸುತ್ಥಣೆ, ಸುತ್ಥಣೆಯಂ), ಮತ್ಥವಟ್ಟಿಗೆ, ಕಥಾಯಂ (Śmd. 23, o.r. ಕಥಾಯು).

ಥ tha. The letter ಥ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 7 (Mr. 349).

ಥಾರ tha-kāra. The letter or syllable ಥ (Śmd. 11. 340).

ಥಟ್ಟು thaṭṭu. (Śmd. 23). = ತಟ್ಟು 4. A mass, a multi-

tude, a host, an army, a large number (ಗೊ ನ್ಡಣೆ, ತರಳ್ಳೆ, ಸಾರ್, ಒಟ್ಟುಳಿ, ಬಳಗ, etc. Śm. 54; ಜಂಗುಳಿ, ತರಳ್ಳೆ, ನೆರವಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17; ಮೋಹರ Bhn. 37; cf. ದಟ್ಟು 2). ಕುದುರೆಯ ಥಟ್ಟು (Śmd. 161). See Bh. 8, 23, 8. 36. 40. 42; J. 22, 3; 24, 34. — ಥಟ್ಟುಗಡಹು. -ಕಡಹು. To fall in masses (J. 21, 48). — ಥಟ್ಟುಗಡೆ. -ಕಡೆ. To fall in masses or large numbers (Bhāgavata 3, 2, 20; J. 25, 51). — ಥಟ್ಟುರಿ. -ಉರಿ. To flame in masses or greatly, to blaze up (ಬೆಂಗೆ ಮೂಡು Bhn. 37).

ಥತ್ವ thatva. = ಥಾರ. (Śmd. 340).

ಥಾಪನೆ thāpanē. (Śmd. 28). (Cf. ತಾಪನೆ?).

ದ

ದ d. 1. The thirty-eighth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). About its connection with ತ see ತೆ; for other changes see e. g. ಒಕ್ಕಂ, etc. (Śmd. 282. 284. 287), ಎಡ್ಡಂ, etc. (282. 284. 287), ಕೆಟ್ಟಂ, etc. (282. 284. 287. 288. 290), ಉಣ್ಣಂ, etc. (285. 287. 291), ತವ್ವಂ (286. 287); ದೋ 1 & 2.

ದ d. 2. An auxiliary syllable. See ದ 3 & 6.

ದ da. 1. The letter ದ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 8 (Mr. 349).

ದ da. 2. = ತ 2, ದಂ, ದವ, ದೆ. An auxiliary syllable used in the formation of the ablative and the instrumental. See ದಂ 4; Śmd. 114, seq.

ದ da. 3. i. e. ದಿ-ಅ 11. = ಲ 2, ನ 2, ಐ 2. An auxiliary used in the formation of the genitive singular neuter of nouns with final a. See ಅ 11.

ದ da. 4. An auxiliary to form the plural of nouns and pronouns. See ದಿಂ.

ದ da. 5. (ದ-ಅ 3?). An auxiliary to form nouns of direction, e. g. ಕೆಲದಂ, ಬಲದಂ, ಅಲ್ಲಿದಂ, etc. (Śmd. 136). See also ಒಳ್ಳಿದಂ, ತಳ್ಳಿದಂ, ಮೆಲ್ಲಿದಂ, etc. (184).

ದ da. 6. (ದಿ-ಅ 17). The termination of the verbal adjective (or relative participle) of the past tense (cf. ದು 2) a, without an auxiliary, e. g. ಜಗುದ್ಧಿ, ನುಸುರ್ದಿ, ತೊಡರ್, ಅರ್ (Śmd. 55), ಅದ (90. 201); b, with the auxiliary ದ, e. g. ಪೂಸಿದ (201; see ದ 4). 2, (correctly ಅದ, i. e. ಅ 5-ಅದು 1 - ಅ 17 compared with ಅ 13) the termination of the

D

relative negative participle, e. g. ಅದೆಯದ (Bp. 37, 40), ಕಾಣದ, ಮಾಡದ, ಜಗುದಿದ, ಅದಿದ, etc. (see ಅದ).

—These participles may be used as kṛit nouns, e. g. ಮಾಡಿದಂ (Śmd. 89, = ಮಾಡಿದವಂ, ಮಾಡಿದವನು), ಈವಂ (90), ನರಿ ದಂ (91), ಪಾಡಿದರ್ (111), ಓಸರಿಸಿದರ್ (245), ನೋಡದಂ, etc.

ದ da. 7. (= ದ 6 No. 1). An auxiliary used in the formation of the present tense. See ದ 1, ದ ಪ 1, ದ ಪ.

ದ da. Giving; a giver. Fem. ದ (ದಾ). See ಅಟ್ಟ, ಜಲದ, ಪ್ರದ, ತ್ರೀದ. 2, = ಧೈವತ, the sixth note of the gamut (Mr. 76; see ಸವಸ್ತರ).

ದಂ dam. = ದ 2, q. r.

ದಂರ damā. Biting; stinging; a bite; a sting. 2, a tooth. 3, a gad-fly.

ದಂರಕ damāka. Biting; stinging. See ಮೃಗ, ವೃಷ. 2, something fit to be bitten or chewed, as plukles (Bh. 1, 10, 17).

ದಂರನ damāna. Armour, mail (ಹಕ್ಕರಿಕೆ Mr. 292).

ದಂಶಿ damāsi. A small gad-fly.

ದಂಶಿತ damāṣita. Bitten, stung; armed, matted.

ದಂಷ್ಟ್ರ damāṣṭra. = ದಾಡೆ 2. A large tooth, a tusk, a fang. See ಸಹಸ್ರ.

ದಂಷ್ಟ್ರಕ damāṣṭraka. Thh. of ದಂಷ್ಟ್ರಕ (Śmd. 102).

ದಂಷ್ಟ್ರಕೆ damāṣṭrakē. ದಂಷ್ಟ್ರಕಾ (Śmd. 102). (Sk. ದಂಷ್ಟ್ರಕಾ, a beard?).

ದಂಷ್ಟ್ರಾಯುಧ damāṣṭra-āyudha. A wild boar. 2, a monkey (My.).

ದಂಷ್ಟ್ರಿ damāṣṭri. Having tusks; a wild boar.

ದಂಷ್ಟ್ರಿ damāṣṭrī. The plant Tribulus lanuginosus (ನೆಗ್ಗಿರ್ Mr. 124).

ದಕ daka. = ಉದಕ. Water.

ದಕಾರ da-kāra. The letter ದ (Śmd. 11).

ದಕ್ಕದ dakkada. ಧಕ್ಕದ. Steady, stout, burly, firm, brave (Bh. 3, 18, 7; 3, 19, 13; 4, 2, 62; 8, 21, 14; Mbr. ಧಕ್ಕದ).

ದಕ್ಕದತನ dakkadatana. Bravery (Bh. 9, 2, 43).

ದಕ್ಕದೆಯತನ dakkadēyatana. = ದಕ್ಕದತನ. (Rām. 6, 40, 10).

ದಕ್ಕದ dakkaja. Bravery (Rām. 4, 8, 12).

ದಕ್ಕಿ dakkī. = ದಕ್ಕ, etc. ಬೀಜಕ್ಕೆ ದಕ್ಕಿ ಹತ್ತದ ಹಾಗೆ (B. 4, 40).

ದಕ್ಕಿಣ dakkīṇa. Thh. of ದಕ್ಷಿಣ. The south; the upper Dekhan (My.; Tē. ದಕ್ಕಿಣ; T. ತಕ್ಕಿಣ್ಣ).

ದಕ್ಕಿಸು dakkisu. To cause to be obtained, etc.—ದಕ್ಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to appropriate to one's self; to make one's own, etc. (My.; Si. 68); to keep in one's stomach (My.).

ದಕ್ಕು daku. 1. To accrue to, to be obtained, got, or acquired, to fall to one's share or lot; to come into and remain in one's possession; to remain, as in one's possession, stomach, etc. (ವಸ Śm. 78; My.; B. 3, 38, 78; 5, 72; Tē. ತಕ್ಕು, ದಕ್ಕು; T. ತಕ್ಕು; M. ತಕ್ಕು, ತಕ್ಕು; see ತಂಗು 1); to be advantageous (T.). 2, to remain, to be preserved; to be saved; to recover, to become well (ಅರೋಗ್ಯ 78; Tē.). — ತಿನ್ನ ಅಹಾರ ದಕ್ಕಲಿಲ್ಲ (My.). ನನಗೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ದಕ್ಕಿದಳು (My.). ತಿನ್ನರೆ ದಕ್ಕದು ಮನ್ನೇ ಹಣ.—ದಕ್ಕಿಲು ಎನ್ನು, ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದ್ದ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prva.). — ದಕ್ಕಗೊಡು. —ಕೊಡು. To allow to accrue to or to become one's own (B. 5, 91).

ದಕ್ಕು daku. 2. (= ದರ್ಕು). Acquirement, attainment; possession; property. ಈ ಮೋಹರಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ದಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲ, ಕೆಯ್ದದನ್ನೆ ನೀವು ತಿಳು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (B. 5, 91). — ದಕ್ಕುನ್ನರೆ. —ಅತರೆ. (Śmd. 205, o. r. ದರ್ಕು). A head that has been saved or has escaped (?). — ದಕ್ಕು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು. To obtain possession of, to acquire, etc. (My.).

ದಕ್ಕು daku. 3. A stick of wood, a stake, a stubble (ತಂಕು, ಕೀಲ Nr.; ದಸಿ Śm. 78). ದಕ್ಕು ವರಸಿದ (-ಬೆರಸಿದ) ಕುದಿ (ಕುಕೂಲ Hīā.). ದಕ್ಕು ಕುಣಿ (ಕುಕೂಲ Mr. 482).

ದಕ್ಕು daku. 4. An imitative sound (of noise). — ದಕ್ಕು ದಕ್ಕು. rep. (Rām. 6, 19, 25).

ದಕ್ಕಿ dakkē. = ದಕ್ಕ, ಧಕ್ಕ 2. (My.).

ದಕ್ಷ daksba. Dexterous, skilful, able, intelligent (ಬಲ್ಲಿದನು, ಸತ್ಯವುಳ್ಳವನು Nn. 121). 2, Daksha, the son of Brahmā, father of Durgā and father-in-law of Śiva, who on one occasion celebrated a great sacrifice to obtain a son, but omitted to invite Śiva, wherefore Śiva interrupted the sacrifice, and by his incarnation Virabhadra had Daksba decapitated (see ಜನ್ನ ವಗೆಯ); for the decapitated head that of a ram was substituted (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸ 121). 3, an ascetic (ತಾಪಸ, ತಪಸ್ವಿ 121). 4, a cock (ವದಾಯುಧ, ಕೋದಾಯುಧ 121; ಕೋದ Mr. 482). 5, ability, power; fitness. See Bp. 29, 4; 54, 46; 16, 17, 47. — ದಕ್ಷ ವೆದ್. —ವೆದ್. To obtain power or fitness (Ūpr. 1, 65).

ದಕ್ಷಕನ್ನಿ daksha-kanyē. Dnrgā. (My.).

ದಕ್ಷತೆ dakshatē. Dexterility, cleverness, ability (Ūpr. 4, 17; My.).

ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮ daksba-brahma. = ದಕ್ಷ No. 2. (G. 28. 168. 228; My.).

ದಕ್ಷಮುಖ್ಯಯ daksha-makha-kshaya. Śiva (Bp. 27, 32; 61, 93).

ದಕ್ಷಾಧ್ವರಧ್ವಂಸಶ್ಚತೆ daksha-adhvara-dhvamsa-kṛit. Śiva.

ದಕ್ಷಾರಿ daksba-ari. Virabhadra (Mr. 15).

ದಕ್ಷಿಣ dakshina. = ದಕ್ಕಿಣ. Right, not left. 2, straightforward, candid, sincere, upright. 8, dexterous, skilful, able. 4, the right side; the right. 5, the south, the country of the south, the Dekhan.

ದಕ್ಷಿಣಧ್ರುವ daksbina-dbruva. The south-pole (B. 4, 64; My.).

ದಕ್ಷಿಣಪತಿ dakshina-pati. Yama (Bp. 24, 37).

ದಕ್ಷಿಣಮಾರ್ಗ dakshina-mārga. A rhetorical way found in the southern country (Kāvya. III, 1, A, 24).

ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥ ದakshina-stha. A charioteer, as standing on the right of his master.

ದಕ್ಷಿಣಗತಿ dakshinā-gati. = ದಕ್ಷಿಣಾಯನ. (Si. 41).

ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ನಿ daksbina-agni. A kind of sacrificial fire, that which is taken from the domestic fire and is placed towards the south.

ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ dakshinā-mūrti. A N. of Śiva (Rāv. 3, 109).

ದಕ್ಷಿಣಾಯನ dakshina-ayana. The sun's progress south of the equator, the winter's solstice (Si. 41. 478; My.; B. 5, 306).

ದಕ್ಷಿಣಾಯಾತ್ರೆ dakshinā-yātrē. Wandering about for alms (money) or fees. See Prv. a. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ.

ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧ ದakshina-arus. Wounded on the right side.

ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಹ ದakshinā-arha. Meriting a fee or present.

ದಕ್ಷಿಣಾಪತಿ dakshina-śāśi-pati. The lord of the southern quarter: Yama.

ದಕ್ಷಿಣೀಯ ದakshiniya. Meriting a fee or present.

ದಕ್ಷಿಣೆ dakshinē. = ದಖಣಾ, ದಖ್ಖಣಾ. The south. 2, presents (money) or fees given to Brāhmanas. 3, fees or gifts in general; a fee, a gift. 4, property acquired by taking presents (money) or fees. See Bp. 39, 15; 43, 68; J. 2, 25; 6, 46; Prva. a. ಧಕ್ಷ, ಛೂಮಿ, ಮಣೀ ಸರ.

ದಕ್ಷಿಣೀರ್ಮ ದakshina-irma. Wounded on the right side.

ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರ ದakshina-uttara. Situated on the right and left; lying, or turned, to the south and north; the south and north. (My.).

ದಕ್ಷಿಣೋತ್ತರವೃತ್ತ ದakshinōttara-vṛitta. The meridian line. (My.).

ದಖಣಾ dakhana. Thh. of ದಕ್ಷಿಣ. The upper Dekhan (My.).

ದಖಣಿ dakhani. = ದಖನಿ. The Hindusthāni language (My.).

ದಖನಿ dakhani. = ದಖನಿ. (My.).

ದಖ್ಖಣಾ dakhkhana. = ದಖಣಾ. (My.).

ದಖ್ಖಣಾದಖ್ಖಣಿ dakhkhādhakhkhi. = ದಖ್ಖಣಾದಖ್ಖಿ, q. v.

ದಗ daga. = ದಗ, q. v. (My.; cf. ಜಗ 1).

ದಗಡಿ dagadi. (= ದಟ್ಟಿ). A rude, dissolute or licentious female (My.; Mhr., H. ಧಾಂಗಡ, a gallant). ಬುಗಡಿ ಅದರೆ ದಗಡೀ ಮಗಳಿಗೆ ಅಗಡೀ? (Prv.). See Prva. a. ಅಗಮತನ and ನೆಗಡಿ.

ದಗದ dagada. Work (ಕೆಲಸ, S. Mhr. at Guṇēdgudda).

ದಗಲ್ dagal. ದಗಲು. = ತಗಲು, ತಗುಲು. Triok, fraud (My.; Mhr., H. ದಗಲು). — ದಗಲ್ಪಾಟ. Roguery (My.; Mhr., H.).
 2, a knave, a dishonest person, an idle talker (My.; H., Mhr. ದಗಲ್ಪಾಟ). — ದಗಲ್ಪಾಟನ. = ದಗಲ್ಪಾಟ No. 1. (My.).
 ದಗಲೆ dagalē. = ದಗಲೆ. Thh. of ಜಗರ or ಜಗಲ. Armour, mail, a coat of mail (ಸನ್ನಾಹ, ಸನ್ನಾಹ Smḍ. 348; ಕವಚ, ದಂಶನ, ವರ್ಮ Nr.; ಜವಳಿ, ಜೋಡು Sm. 93; Mhr. ದಗಲೇಂ; My., Tē.); a wide jacket or coat (My.).
 ದಗಾ dagā. = ದಗೇ 1, etc. (My.).
 ದಗಾಖೋರ dagā-khōra. A dishonest man, a knave (My.; Mhr., H. ದಗೇಖೋರ).
 ದಗಾಖೋರತನ dagākhōratana. Bamboozling, deceiving (My.).
 ದಗಾಬಾಜಿ dagā-bāji. = ದಗಲ್ಪಾಟ No. 2. (My.; Mhr., H. ದಗೇ ಬಾಜಿ).
 ದಗೇ dagē. 1. = ದಗೇ 1, (ತಪ್ಪಾ, ದಗಾ. Deceit, fraud (My.; Mhr., H.). ದಗೇಯುಮ್ಪುನಮ ಹಗೇಯೇ ಸಂ (Prv.).
 ದಗೇ dagē. 2. = (ದಗ), ದಗೇ 2. Heat, glow, etc. (My.; Mhr. ಧಗ).
 ದಗೇಲೆ dagēlē. = ದಗಲೆ. ದಗೇಲೆಯ ತೊಟ್ಟು ಸನ್ನದ್ಧಮಾಗಿದ್ದವನು (ವರ್ಮ Nr.).
 ದಗ್ಗನೆ dagganē. With a blaze. — ದಗ್ಗನೆ ಉರಿ. To burn blazingly or brightly (My.).
 ದಗ್ಧ dagdha. Burnt; scorched; blasted; dry (ದಹ್ಯ, ಸುಡು ಪ್ರಮ Nn. 133); Inauspicious. 2, free from doubt, certain (ಅನಂತಯ, ಸಂತಯವಲ್ಲದುದು 133).
 ದಗ್ಧಸ್ತ dagdha-hasta. An unfortunate or luckless man (My.; Mhr.).
 ದಗ್ಧ ಕೆ dagdhikē. Scorched rice.
 ದಗ್ಧ daghna. Reaching to, as high as. See ಬಾನು.
 ದಂಗುಳಿ daṅguḷi. N. See ಎಳೆಯು. — ದಂಗುಳಿಯಾರ. N. See ಎಳೆಯು.
 ದಂಗೆ daṅgē. = ದಂಗೆ. Tumult and confusion, as of a minting or an insurrection (My.; Mhr., H. ದಂಗಾ); outrageous anger (Mhr., H.); bullying, dunning (My.; Tē.). — ದಂಗೆ ಎದ್ದು. To become tumultuous or rebellious (My.).
 ದಂಗೆಗಾರ daṅgē-gāra. = ದಂಗೆಗಾರ. A man who raises a tumult or uproar; a tumultuous or rebellious man (My.).
 ದಾಣಿ daṇi. One half of a split tamarind seed (My.). — ದಾಣಿವಾರ. A kind of backgammon played by children with four daṇis (My.).
 ದಾಣಿ daṇi. = ದಾಣಿ, q. v.
 ದಾಣಿ daṇi. Strait, narrow, crowded (Mhr. ದಾಣಿಣೇಂ, to thicken; to be crowded; etc.). ದಾಣಿವಾದಾಣಿ ಜಾಗಾ (ಸಂಕಟ Ch.).
 ದಟ್ಟ daṭṭa. (= ದಟ್ಟು 2). The state of being thick, stout, robust, close, crowded together, clustered together, thick-set, or dense (ಅವಲ, ಬಹುಲ, ಘನ, ಸಾನ್ಧ Mr. 430; ಸಾನ್ಧ, ತಿವ Nn. 6, o. r. ದಟ್ಟು; ಘನ, ಸಾನ್ಧ 15; My.; Tē.; Mhr. ದಾಟ; cf. ತಡಿ 1, ದಡಿ 1; Tē. ತಡಿತ್ತು, ತಡುತ್ತು, close, thick; cf. ತಣ್ಣ. ದಟ್ಟಮಾದುದು (ಘನ, ಸರಸ್ವರ, ಸಾನ್ಧ Nr.). ದಟ್ಟಮಾಗಿ ನಯಮಾಗಿ ಇದ್ದಾತನು (ಸಾನ್ಧ ಸ್ವಗ್ಧ, ಮೇದುರ Nr.). ಅಲದ ನೆರಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ (B. 2, 22; 3, 36; My.). ರಸವು ದಟ್ಟವಾಗುವ ತನಕ (3, 46; My.). ಹವೆಯು ನೆಲದ ಹತ್ತರ ದಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ (4, 60; My.). ದಟ್ಟವಾದ ಹದುವುಗಳು (4,

205; My.). ಪಯ್ಯ or ಬೆಳೆ ದಟ್ಟವಾಗಿದೆ (My.). 2, quilted rags, a quilt (My.; Tē. ದಟ್ಟ, coarse linen). — ದಟ್ಟ ಕೂದಲು. Thick, bushy hair (B. 3, 74; My.). — ದಟ್ಟಗೂದಲು. = ದಟ್ಟಕೂದಲು. (B. 3, 84; My.). — ದಟ್ಟನದ. -ತವ. Stoutness, robustness, or vigour to be removed, to get feeble, fatigued or tired (ತಣಿ Ch. II, 34; o. rs. ನಟ್ಟನದಾದುದು = ದಣಿದುದು I, 19; ರಟ್ಟನದಾದುದು = ದಣಿದುದು ಕೊ.). — ದಟ್ಟವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. (Smḍ. 212). A thick, etc. creeper. — ದಟ್ಟಗು. -ಅಗು. To become thick, etc. (My.; ಮನ್ನಿಸು G.). ದಟ್ಟಾದದ್ದು (ಎಕೀರ್ಣ G.).
 ದಟ್ಟಗೆ daṭṭagē. = ದಟ್ಟನೆ. In a thick-set manner, densely, in large numbers (Bh. 6, 8, 12); thickness, etc. ಪಯ್ಯ ದಟ್ಟಗೆ ಬೆಳೆಯಿತು (My.). ದಟ್ಟಗಾದವಸ್ತು (My.). ದಟ್ಟಗಾದ ಅಪ್ಪುರಿ (My.).
 ದಟ್ಟಣಿಸು daṭṭaṇisu. To be crowded together, etc. (ದಟ್ಟಣಿಸು, ಗುಮ್ಪಾಗು G.).
 ದಟ್ಟಣೆ daṭṭaṇē. The state of being thick, crowded together, close, etc. (ಅಟ್ಟಣಿ, ಇಟ್ಟಣಿ G.; Tē. ದಟ್ಟಣೆ; Mhr. ದಾಟಣಿ, ದಾಟಣಿ); a crowd (B. 3, 79); a noisy, troublesome throng (Bp. 8, 56; 37, 47; Bh. 2, 2, 113; 2, 3, 44; 7, 15, 51).
 ದಟ್ಟನೆ daṭṭanē. = ದಟ್ಟನೆ, ದಟ್ಟನೇ. (My.).
 ದಟ್ಟನ್ನ daṭṭa-anna. Thick, dense, etc. (My.). ದಟ್ಟನ್ನ ಹವೆ (B. 4, 61).
 ದಟ್ಟಯಿಸು daṭṭayisu. = ದಟ್ಟಯ್ಯ. To grow thick, dense, close, to assemble in large numbers, etc. (Grj. 4, 76. 81. 111. 131; Rām. 6, 50, 5). ದಟ್ಟಯಿಸು ದ ಕತ್ತಲೆ (ಅನ್ವತಮರ್ Nr.).
 ದಟ್ಟಯ್ಯ daṭṭayisu. = ದಟ್ಟಯಿಸು, ದಟ್ಟಿಸು 1. (ಅತಿಸಾನ್ಧಾ ಫಂ Bhn. 25). ದಟ್ಟಯ್ಯವ ತಮಾನ್ಧ (Bp. 3, 30).
 ದಟ್ಟಾನೆ daṭṭāṇē. = ದಟ್ಟನೆ. (My.).
 ದಟ್ಟ daṭṭi. A waist-band; a sash; a zone (ಸಾರಸನೆ Si. 279; My.; Tē.; Sk. ಧಟೀ old cloth; a piece of cloth worn over the privities; ಧಟೀಣಿ, a cotton cloth or string fastened round the loins; Mhr. ದಾಟೀ tightness). ಉಟ್ಟ ದಟ್ಟ ಎನ್ನು ಮಾಡಿದೆ? (B. 1, 6). ದಟ್ಟವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ, ಸಟ್ಟ ಕಟ್ಟು ಹೋದ (Prv.). ಸೆರಿಗಿನೋಳು ನೆಲದ ಗದವೆರೆದ ಕಾಗಿನ ದಟ್ಟ ಮೆಲೆಯ ನಡುವಿನೋಳು (Rāgh. 17, 64). See ಕೆನ್ನಟ್ಟ, ಬಲ್ಲಳ, ಬಲ್ಲಳ; Prv. s. ಧರ್ಮ.
 ದಟ್ಟಿತು daṭṭitu. = ದಟ್ಟಿತು (Smḍ. 96). That is thick, etc. Plural ದಟ್ಟಿದುವು (120).
 ದಟ್ಟಿತ್ತು daṭṭittu. = ದಟ್ಟಿತು, q. v. (ತಿವ, ಸಾನ್ಧ Nn. 6, o. r. ದಟ್ಟ).
 ದಟ್ಟಿಸು daṭṭisu. 1. = ದಟ್ಟಯ್ಯ, etc. (J. 7, 5; 8, 26).
 ದಟ್ಟಿಸು daṭṭisu. 2. = ದಡಿರು. To rub out, as the writing on a sand-board or slate, to obliterate (My.; cf. ತೊಡಿಸು 2).
 ದಟ್ಟಿಸು daṭṭisu. To scold, to menace, to intimidate (Mhr. ದಹಾವಣೇಂ, to menace; to intimidate; ದಟ್ಟಾ, ದಟ್ಟಾ, a scolding). See Bp. 11, 8; 14, 18; 38, 75; Rām. 3, 8, 10; Bh. 2, 2, 105; 4, 2, 65; J. 9, 18; 11, 28.

ದಟ್ಟು dattu. 1. Stumbling, tripping (M. ತಟ್ಟು, to slip, stumble, mistake, err, fall, cf. ತಪ್ಪು; Tu. ವಟ್ಟು, to stumble). — ದಟ್ಟಿದ. -ಅಡಿ. A tottering, toddling, waddling step (My.; Tē.; B. 1, 25; Ūpr. 3, 48; Abh. P. 3, 128; Grj. 8, 74. 77; Bp. 3, 40; Rāv. 4, 72; J. 19, 50; 28, 18).

ದಟ್ಟು dattu. 2. (= ದಟ್ಟು). A mass (Bh. 1, 10, 2); a crowd, a host, an army (ವದ Ūt. II, 69; J. 8, 26; 22, 3; Mhr. ದಾಟಿ; cf. ತಟ್ಟು, ಫಟ್ಟು).

ದಡ dāda. 1. An imitative sound, indicating the rattling of thunder, the clattering of the contact of vessels, of window-shutters, etc., the gushing of water, the pattering of feet in running, and the tumbling of buildings. — ದಡಗರೆ. -ಕರೆ. To run or walk with a pattering noise (in busy preparations, My.). — ದಡಗರೆತ. -ಕರೆತ. Running or walking about with a pattering noise (My.). — ದಡ ದಡ. rep. (My.; M. ತಡದಡ; T. ತಡದಿಡು; Mhr. ಫಡ ಫಡ, ದಡದಡ, ಫಡಾಫಡ). — ದಡ ದಡನೆ. With the sound of ದಡ ದಡ. (My.). ದಡ ದಡನೆ ಕವಂ ಹಾಡಿ ತೆಗೆಯಲು (Bp. 43, 47). — ದಡ ದಿಡು. dupl. An exclamation (of noise, Rām. 6, 19, 25). — ದಡ ಬಡ. = ದಡ ದಡ. (My.). — ದಡ ಬಡಲು. The noise of rattling thunder, etc. (My.).

ದಡ dāda. 2. An imitating sound, indicating trembling, quivering, palpitation, agitation or hurry (Tē. ದಡ; cf. ಗಡ 2, ಜರ, ತಡ 3). — ದಡ ದಡ. rep. (My.; Tē. ದಡದಡ; Mhr. ಫಡಫಡ, ಫಡಫಡ). ದಡ ದಡ ಓಡುತ್ತಾನೆ (My.). — ದಡ ದಡನೆ. In hurry and flurry (when reading, My.); disquietly, restlessly (in weltering on the ground from grief, My.). — ದಡ ದಡಿ. Rapidity and animation of action; hurry and flurry; hurry-skurry; tremblingly, etc. (Rāv. 6, 33). — ದಡದಿಡು. To tremble, etc. (Grj. 6, 8; 7, 12; Bh. 7, 7, 62; Rāv. 8, after 82). — ದಡ ಬಡ. = ದಡ ದಡ. (Mhr. ದಡಫಡ). ದಡ ಬಡ ಮಾತಾಡು, to speak rapidly (My.). — ದಡ ಬಡನೆ. In hurry and flurry, quickly. ದಡ ಬಡನೆ ಓಡು, ದಡ ಬಡನೆ ಮಾತಾಡು (My.).

ದಡ dāda. Tbh. of ತಟ. A bank, a shore (ಕುಲ್ಕ, ಕೂಲ Nn. 42; ತಟ 51; ಪ್ರಮಾಣ, ತಟ 139; ಕೂಲ, ತೀರ, ತಟ, etc. Si. 82; My.). ಎರಡು ದಡ (ಪಾರಾವಾರ Nn.). ಸಮುದ್ರದ ದಡ (ಸಮುದ್ರ ತಟ Nn. 132). ದಡದಲ್ಲಿ ದ್ದ ಮರಕ್ಕೆ ಅಡಿಯೇ? (Prv.). See Si. 82. 423. 851.

ದಡಕು dādaku. = ದಡ 1, (ದಬಕು). A sound used to imitate the clattering of the contact of vessels (My.). — ದಡಕು ದಡಕು. rep. (My.).

ದಡಗ dādaga. N. of some villages (My.).

ದಡವ್ವುಡಿಕೆ dādā2-m-padikē. Impetuosity, force (My.). See Prv. s. ಒಡವ್ವುಡಿಕೆ.

ದಡಲ್ dādāl. = ದಡಾಲ್, ದಡುಂ. A sound imitating that which is produced when anything falls with force into water (My.).

ದಡಾಣಿ dādāṇi. = ದಡಾಲಿ. A very stout woman (My.; see ದಟ್ಟು & ದಡಿ 1).

ದಡಾರ್ dādār. = ದಡಲ್, etc. (My.). — ದಡಾರನೆ. With the sound of dādār (My.).

ದಡಾರ dādāra. (Tbh. of ದಡು). Measles (My.; Mhr. ದಾದರ, herpetic eruptions). See ಗೋಣಿ.

ದಡಾಲಿ dādāli. = ದಡಾಣಿ. (My.).

ದಡಿ dādī. 1. = ತಡಿ 1, etc., ದಡ್ಡಿ 3. A staff; a cudgel (ವೈಣವ, ಲಗುಡ, ವಣ್ಣ, etc. Mr. 442; My.); the penis (My.). ದಡಿ ಯಾತಕ್ಕೆ ಮಡದೀ ಬಡೀಲಕ್ಕೆ? (Prv.). See ಕುಸು, ಕುಡು, Bp. 29, 17; 57, 36; Bh. 8, 23, 4; Prv. s. ಬೋಗಲು 1. — ದಡಿಗಯ್ಯ. -ಕಯ್ಯ. Yama (ಅನ್ನಕ, ಜವ, ಅದಿ, ದಮ್ಮ, etc. Sm. 12). — ದಡಿಯ. -ಅ 3. A olnb-like, very stout man (My.). — ದಡಿವರೆ. -ಬರೆ. A kind of net (Bh. 3, 9, 46).

ದಡಿ dādī. 2. = ತಡಿ 3. (Bh. 6, 4, 140).

ದಡಿ dādī. The border of a cloth (B. 3, 102; Mhr. ಫಡಿಲ).

ದಡಿಗ dādiga. A man who bears a club (Ūpr. 5, 75; Rām. 5, 8, 39; Ū. Bp. 47, 14).

ದಡಿಸು dādīsu. = ದಟ್ಟಿಸು 2. (My.; Mhr. ಫಡಾ, letters traced on the sand-board in instructing children to write or read).

ದಡುಂ dādum. = ದಡಲ್, etc. (My.).

ದಡುಮು dādumu. Thickness, stoutness (T. ತಡ್ಡು). — ದಡುಮು. -ಅ 3. A very stout man (My.). — ದಡುಮು. A very stout woman (My.).

ದಡೂತಿ dādūti. Of close texture, thlok and heavy, as cloth (My.; Mhr. ಫಡವತಿ, ಫಡೋತಿ). 2, respectability; wealth (My.).

ದಡೆ dādē. = ದಡೆಯ. A weight of ten sérs and equivalent to the fourth of a mannd (My.; Mhr., H. ಫಡಾ; Tē.). ಬೆಲ್ಲವಿದ್ದ ಕಡೆ ನೋಡಿ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ (Prv.). 2, a weight put into the opposite side to counterbalance the receiving vessel (Mhr. ಫಡಾ, ಫಡಿ; My.; Tē.; T. ತಡ್ಡೆ, ತಡ್ಡೆಯ; M. ತಡಯ). — ದಡೆ ಕಟ್ಟು. To produce equipoise (My.).

ದಡೆಯ dādēya. = ದಡೆ No. 1. (My., also ದಡಿಯ). — ದಡೇದ ರೋಗ. Cholera (S. Mhr. in Gulēdgnāda).

ದಡ್ಡ dādḍa. 1. = ಜಡ್ಡ, (ದಣ್ಣೆ). Closeness; union. 2, a compound or double consonant (ವಿತ್ಯಾಪ್ತರ Ūt. II, 24). — ದಡ್ಡಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. = ದಡ್ಡ No. 2. (Ūh.; Sm. 38; ವಿತ್ಯಾಪ್ತರ, ಒತ್ತಿನ ಅಕ್ಕರ Cm.).

ದಡ್ಡ dādḍa. 2. A blockhead, a stupid, doltish, ignorant man (My.; ಎಡಗ G.; B. 1, 4; cf. ದಮ್ಮ 2; Tbh. ಜಡ್ಡ; Mhr. ಫಡ್ಡ, rude, rough). ದಡ್ಡನಿಗೆ ಹೆಡ್ಡನೆನ್ನರೆ ಮಡ್ಡನಿಗೆ ಪಾಣಾ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). — ದಡ್ಡಕೆಲಸ. The business of a stupid man, i. e. a stupid business (My.). — ದಡ್ಡಗುಣ. A dull nature (ತಮಸ್ಸು, ತಾಮಸ G.; My.). — ದಡ್ಡದಾಮೋದರ. The stupid Krishna: a blockhead (My.). — ದಡ್ಡಬುದ್ಧಿ. A dull understanding (My.). — ದಡ್ಡಮಗ. A stupid, ignorant son (My.; B. 1, 4). — ದಡ್ಡಳು. A stupid female (ಮು ಗ್ಧೆ G.; My.).

ದಡ್ಡತನ dādḍatana. Stupidity; ignorance (My.; ಮೋಢ G.).

ದಡ್ಡಸ dādḍasa. The drum of a Dōmba (ದೊಂಬು ದೊರೆ Sm. II; Kk. 76).

ದಡ್ಡಿ dādḍi. 1. = ದಡ್ಡಿ. A stupid female (S. Mhr.).

ದಡ್ಡಿ dādḍi. 2. = ತಡಿಕೆ, etc. A tatty, a screen (My.); a curtain (ಜವನಿಕೆ Ūt. II, 24). 2, what screens or

encloses: a cage (ಪಂಜರ ರೆ. 1, 11; bnt cf. ಪನ್ನರ). 3, the flat roof of a house (ಮಾಳಗೆ ರೆ. II, 38; Kk. 46; Ss.). See ಬಲ್ಲಾಳ.

ದಡ್ಡಿ dadḍi. 3. = ದೊಡ್ಡಿ. A stable, etc. (B. 2, 45; 4, 144).

ದಡ್ಡು dadḍu. 1. An imitative sound. — ದಡ್ಡು ದಡ್ಡು. The sound of pounding by means of an ṣṭa (My.), that of knocking at a door with the fist (My.).

ದಡ್ಡು dadḍu. 2. = ಜಡ್ಡು 1, q. v.

ದಡ್ಡೆ dadḍe. = ದಡ್ಡಿ 1. (My.).

ದಡ್ಡೆಯ dadḍēya. Tbh. of ದಾಡ್ಡ. — ದಡ್ಡೆಯವೊಲು. — ಪೋಲು. To become hard or unfeeling (Ūpr. 7, 87).

ದಡ್ಡುಂಡೆ dadḍuṇḍe. = ದಡ್ಡುಂಡೆ, ದಡ್ಡುಂಡೆ, ದಡ್ಡುಂಡೆ. A profligate woman (ಪಾಡ, ಸಿತಗೆ ṣmd. II; ṣm. 75; Kk. 91; o. rs. ದಡ್ಡುಂಡೆ, ದಡ್ಡುಂಡೆ, ದಡ್ಡುಂಡೆ).

ದಡ್ಡುಂಡೆ dadḍuṇḍe. = ದಡ್ಡುಂಡೆ, q. v.

ದಡ್ಡ dan. 1. = ದಣ, etc., ಧಣ, ದಣ 1, ದಣಲ. An imitative sound. — ದಡ್ಡ ದಡ್ಡ rep. The sound of a gong (My.).

ದಡ್ಡ dan. 2. A sound to imitate that of burning fiercely. — ದಡ್ಡ ದಡ್ಡ rep. (S. Mhr.; cf. Mhr. ಧಣಧಣಣಣ, ಧನಂಧಣಣ).

ದಣ dana. 1. = ದಣ 1. — ದಣ ದಣ. = ದಡ್ಡ ದಡ್ಡ. (My.).

ದಣ dana. 2. = ದಣ 1, ದಣದು. P. p. of ದಣ, in ದಣ ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 5, 126. 220). ಬೇನೆಯನ್ನ ದಣ ಕೊಟ್ಟನ (ಗ್ಲಾನ G.).

ದಣಲ danal. = ದಣ 1, etc. (My.; Tn.).

ದಣವು danavu. = ದಣವು, ದಣ 2, ದಣವು. Fatigue (My.; ಲಾಕ, ಪ್ರಮಾತಿ, ನ್ಯಾಯಾಮ G.; B. 5, 231). — ದಣವಾದು. — ಅಡು. To quench fatigue, to rest, to take rest (C; B. 4, 14).

ದಣಾಯಕ danāyaka. = ದಣಾಯಕ. (My.).

ದಣಾವಟ್ಟಿ danāvattḥi. (= ಧನವಟ್ಟಿ). One of the feats of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ದಣೆ dani. (= ತಣೆ 1). To grow fatigued or tired (ದಟ್ಟುಪ್ಪ, q. v.; My.; B. 2, 13; 3, 71; Bh. 2, 4, 12; J. 4, 43; cf. ಪಳ 1). ದಣೆದ ಎತ್ತಿಗೆ ಮಣುವೇ ಧಾರ (Prv.). 2, to be satisfied or satiated (Bp. 5, 57; 29, 17; J. 3, 10. 12; 5, 35. 48; My.). ಕಣ್ಣು ದಣೆದೋ? ಉಣ್ಣು ದಣೆದೋ? (Prv.).

ದಣೆ dani. (ಧಣೆ). Tbh. of ಧಣ. A master, an owner (My.; B. 4, 170; B. 5, 85; Dp. 54, 1). ದಣೆ ಹೇದಾಟ, ಬಡಗೀ ಮಾಡಾಟ (Prv.).

ದಣತನ danitana. Mastership, proprietorship (My.).

ದಣೆಬು daniba. = ದಣೆಬು, ದಣೆಬು. A woman's cloth, sīrē (Bp. 14, 5); cloth or raiment in general (Bh. 4, 8, 12).

ದಣೆಬು danimba. = ದಣೆಬು, etc. (V. 9, after 71).

ದಣೆವು danivu. = ದಣವು, etc. Fatigue (My.). 2, satisfaction, satiety, sufficiency (My.). ಫೋಜನ ದಣೆವು (ಪಂಯಾಪ್ಪ, i. e. ಪರ್ಯಾಪ್ಪ, ಉಪಪನ್ನ Mr. 220).

ದಣೆಸು danisu. To cause to grow fatigued or tired (My.; ತ್ರಮೂಳಿಸು G.). 2, to satisfy (My., ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸು G.; J. 2, 25; 16, 30; 31, 60; 34, 34).

ದಣು danu. 1. = ದಣ 2, etc., in ದಣು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ದಣು danu. 2. = ದಣವು, etc. (My.). ದಣು ಪಟ್ಟವನು ಹಣವಾದರೂ ಹೊದಿನೇ? (Prv.).

ದಣುವು danuvu. = ದಣವು, etc. (My.; B. 8, 26. 55). — ದಣುವಾಗು. — ಅಗು. Fatigue to be originated or come to or over (B. 4, 134; My.). — ದಣುವಾದು. = ದಣುವಾದು. (B. 4, 134. 155. 176). — ದಣುವಾದು. — ಅಡು. Fatigue to be quenched or go (B. 2, 13; My.).

ದಣ್ಣೆ danti. = ದಗಡಿ. A harlot. ಒಣ್ಣೆ ಮಾದ, ತಣ್ಣೆ ತೀರಿ ಸಿದರೂ (although the gallant etc.) ದಣ್ಣೆ ಕೋಲ ಬಿದರಿಲ್ಲ (to beat him, Prv.).

ದಣ್ಣು danṭu. A stalk (My.; Tu.; Tē.; T., M. ತಣ್ಣು; see s. ತಟ್ಟೆ 3; cf. ದಣ್ಣು). ಹೋಳದ ದಣ್ಣು (B. 3, 47). ತಾವರೆಯ ದಣ್ಣು (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ, ಮೃಣಾಲ Nn. 60). ಸೂರಣದ ದಣ್ಣು (ತಾಡ್ ṣmd. I). ತಾವರೆ ನೆಯ್ತಲೆ ಮುನ್ನದವುಗಳ ದಣ್ಣು (ನಾಲ Si. 96). ಹುಲ್ಲು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ದಣ್ಣು (ನಾಲ, ನಾಲ 306). ತರಕಾರಿಯ ದಣ್ಣು (ಕಡವು, ಕಲವು 310). ದಣ್ಣು ಮುಂದರೆ ಕಣ್ಣಿನಾದೀತೇ? (Prv.).

ದಣ್ಣಿ danḍa. = ದಣ್ಣು, ದಾಡೆ 1, ದಾಣ್ಣಿ. A stick, a staff, a rod; a pole; a cudgel (ಕೋಲ ṣm. 106); a kind of weapon. 2, a churning stick (ಮಥನ, ಕಡವು Nn. 127; ಕಡವ ಕೋಲ Mr. 525). 3, a stalk; a stem (cf. ದಣ್ಣು). 4, a stick for striking the oords of a lute, for beating a drum, etc. (ನಾದ್ಯಕೋಣ, ದಾಟಿಸುವ ಕುಡುಕು 127; ಹಡಿಯ ಕುಡುಕು 525). 5, the penis (ಅಪಮಾನ 127; 525; cf. ದಡಿ 1). 6, the ear of a boat. 7, a staff or pole as a measure of length, 4 hastas or 96 finger-breadths. ಎರಡು ಕೋಲಾಗಿ ದಣ್ಣು ಮೆನಿಸಕ್ಕು (Mr. 325). 8, an arm or leg. 9, a particular appearance in the sky similar to a staff or rod. 10, a staff or scepter; the rod as a symbol of jndioial authority and punishment. 11, punishment; a fine, a mulct (ಅಪ ಹರಣ 525); Imprisonment. 12, one of the ṣaturoḥpāyas: open attack (ಉಪಾಯ 525); ತಿಕ್ಕು ಸಲಹೆದವುಟ್ಟಿದ ದಣ್ಣು ಮೆನಿಸಕ್ಕು (Mr. 267); violence. 13, ospital punishment (ತಿಕ್ಕೋಪಾಯ, ಕಡೆಯ ಉಪಾಯ, o. r. ಕೊಲುಪ, 127). 14, punishment personified: Yama (ಅನ್ತಕ, ಯಮ 127; ಅನ್ತಕ 525). 15, a form of military array: a long line or column of troops. 16, an army, a military force (ಪಡೆ, ಸೇನೆ 127; ಪಡೆ 525; cf. ದಟ್ಟು 2). 17, an improper, senseless act (ಅವಕೃತ್ಯ, ಅಲ್ಲದ ಕೃತ್ಯ 127); pride. 18, Danḍa, one of the three attendants of the sun. 19, jagory (probably in the shape of rods, ಗುಡ, ಬೆಲ್ಲ 127; ಗುಡ 525). — ಕಳ್ಳ ಹೊಕ್ಕು ಮನೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ದಣ್ಣು. — ದಣ್ಣು ಬೇಡು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಬೇಡು. — ದಣ್ಣು ತೆತ್ತವನೂ ಉಣ್ಣು ಹೇತವನೂ ಒನ್ನೇ (Prv.). — ದಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. To set a fine on (My.). ಅವನಿಗೆ ದಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿ (B. 3, 13). — ದಣ್ಣು ಕೊಡು. To pay a fine (My.; B. 5, 84. 300). See Prv. s. ಫಣ್ಣ. — ದಣ್ಣು ಬೇಡು. A fine to be imposed upon (My.). ದಣ್ಣು ಬಿದ್ದರೆ ಮುಣ್ಣೇ ಗೊಡವೆಯಾಕೆ? (Prv.). See Prv. s. ಹಾದರ.

ದಣ್ಣಿಕ danḍika. N. of a vṛitta (Ūh; ಮುಟ್ಟಿ ಬಡ ಪದದ ನುಡಿ Mr. 85). 2, a pole (ಗದ್, ಸ್ತವು 288). 3, N. of a forest-district in the Dekhan (Abh. P. 15, after 28). 4, N. of a man (Abh. P. 9, after 15).

ದಣ್ಣುಗ dandaga. = ದಣ್ಣೆಗ, ದಣ್ಣೆಗೆ. A pole set horizontally in the corner of a room and used as a shelf (My.). See ಮೂಲೆ.

ದಣ್ಣನೆ dandane. = ದಣ್ಣನೆ. Tbh. of ದಣ್ಣನ. (My.; ಕಾರಣ, ಯಾ ತನಿ HIA.; Mr. 892; Abh. P. 9, after 15; ಶಾಸ್ತ್ರ G.; B. 5, 188). See Prv. a. ಧಾರಾಕ.

ದಣ್ಣಧರ dandadhara. A staff-bearer; a king; a magistrate; Yama; a porter.

ದಣ್ಣನ dandana. = ದಣ್ಣನೆ. Beating, punishing, chastising, inflicting punishment; torment, the pains of hell.

ದಣ್ಣನಾಥ dandana-ātha. The leader of an army, a general (ಅನೀಕಸ್ಥ, ಚಮುನತಿ Mr. 269); a judge, a magistrate; a head police-officer. See Bp. 4, 13; 57, 83; 59, 27; ಪದಿನೆ ಧ್ವರ.

ದಣ್ಣನಾಯಕ dandana-nāyaka. = ದಣ್ಣನಾಥ, ದಣ್ಣನಾಯಕ. (ಸೇನಾನಿ, ಮುಖನೀಪತಿ, etc. HIA.). See Bp. 57, 87; 58, 66; 59, 48.

ದಣ್ಣನೀತಿ dandana-nīti. Application of the rod, administration of justice. 2, the system of civil and military administration taught by Āpākya and others. 3, logical philosophy, ethics, system of morals.

ದಣ್ಣನೆ dandane. = ದಣ್ಣನೆ. (My.; B. 5, 9; Bp. 61, 85).

ದಣ್ಣಪಾಣಿ dandana-pāni. Staff-handed. 2, Yama (Mr. 49). 3, a mace-bearer, a peon or śīlēkṣā; see ಪದಿನೆಧ್ವರ; Bp. 24, 89.

ದಣ್ಣಸಾರದ್ವಯ dandana-pāruṣhya. Actual violence; cruel or harsh infliction of punishment. (R.).

ದಣ್ಣಪ್ರಣಮ dandana-pranama. A prostration of the body, at which the body so-to-say lies as straight as a stick (Bp. 25, 35; 28, 61). See ಸಾಷ್ಟಾಂಗ.

ದಣ್ಣಪ್ರಣಾಮ dandana-pranāma. = ದಣ್ಣಪ್ರಣಮ. (Bp. 2, 21. 50; 7, 18; 46, 63).

ದಣ್ಣಮಧ್ಯ dandana-madhya. The midmost or central rod, the tongue of a balance. See ಬಸ.

ದಣ್ಣಯಾತ್ರೆ dandana-yātrē. A line-procession: a solemn or festive procession in state or with attendants, especially a bridal procession. 2, warlike expedition, conquest of a region. (My.).

ದಣ್ಣರತ್ನ dandana-ratna. An excellent dandana or kind of weapon (Āpr. 6, after 106).

ದಣ್ಣವತಿ dandana-vat. Having a stick; like a stick. 2, = ದಣ್ಣವತ್ಸನಾಮ (Mhr.).

ದಣ್ಣವತ್ಸನಾಮ dandavat-pranāma. = ದಣ್ಣಪ್ರಣಮ. (My.).

ದಣ್ಣವಿಷ್ಣು dandana-viṣṇubha. A post or a stake to which is fastened the string that works the churning-stick.

ದಣ್ಣಹಸ್ತ dandana-hasta. = ದಣ್ಣಪಾಣಿ. (Sk.; R.).

ದಣ್ಣಜೀವಕ dandana-ājīvaka. A staff-beggar: a Brahmacāri or an ascetic who uses the staff that distinguishes him as such a one, merely to get a livelihood: a hypocrite, a deceiver (ಮಾಯಕ, etc., ಮಾಯಗೆಯ್ತು Mr. 227).

ದಣ್ಣಧಿಪ dandana-adhipa. = ದಣ್ಣನಾಥ. (Bp. 87, 70).

ದಣ್ಣಧೀವರ dandana-adhīvara. = ದಣ್ಣಧಿಪ. (Bp. 86, 1).

ದಣ್ಣನ್ವಯ dandana-anvaya. Line-drift or tenor: paraphrase (My.).

ದಣ್ಣಸನ dandana-āsana. A kind of arrow (or of how, ತಿರಿ, ತಪ್ಪಲ, ಬಿಲ್ಲ, ಭೇದಂಗ Mr. 294).

ದಣ್ಣಾಹತ dandana-āhata. Struck with the churning-stick: buttermilk.

ದಣ್ಣೆ dandī. 1. Greatness, eminence, power, might, vigour (Tē.; Bp. 23, 3; 24, 39; 36, 59; 61, 83; Rām. 6, 58, 55; J. 21, 39; T. ತಣ್ಣೆ, to prosper, thrive, grow, increase; cf. ಕೆಯ್ 5, and Sk. ದಣ್ಣ, pride); abundance, excess, redundancy (My.; Tē.).

ದಣ್ಣೆ dandī. 2. Anger, wrath; cruelty (ಸೇನು Bhn. 27; Bp. 24, 21; Rām. 8, 8, 43; cf. ದಣ್ಣೆ No. 5). — ದಣ್ಣೆ ಮೃಗಕುಲ. Fierce wild beasts (Bp. 18, 56).

ದಣ್ಣೆ dandī. 3. = ದಣ್ಣೆ 1. — ದಣ್ಣೆವಲೆ. = ದಣ್ಣೆವಲೆ. (Bh. 3, 13, 23).

ದಣ್ಣೆ dandī. 1. = ತಟ, etc., ದಣ್ಣೆ 2. A bank, a shore (B. 2, 22; 3, 100; Mhr. ದಾಣ್ಣೆಲ).

ದಣ್ಣೆ dandī. 2. Having or bearing a staff or stick. 2, a door-keeper, a warder, a porter (ಧಾರಕ Bhn. 51). 3, a herald (ಉಚ್ಚಾರಕ Mr. 265). 4, a religious mendicant or Bhikṣu carrying a staff; an ascetic; Yama. 5, N. (of a poet, Bp. 54, 70).

ದಣ್ಣೆ dandī. 3. (= ದಣ್ಣೆಗೆ). The beam of a balance (My.; Mhr. ದಾಣ್ಣೆ; see ಅಡ್ಡ-).

ದಣ್ಣೆ dandī. 4. An adze (ದಾಟ Mr. 383).

ದಣ್ಣೆ dandī. 5. = ದಣ್ಣೆ 1. — ದಣ್ಣೆಸರ. A wreath-like line (Rām. 3, 8, 24).

ದಣ್ಣೆಕೆ dandīkē. = ದಣ್ಣೆಗೆ. A stick, a staff. 2, a row, a line, a series. 3, a rope. 4, a string of pearls.

ದಣ್ಣೆಗ dandiga. = ದಣ್ಣೆಗ, etc. (My.).

ದಣ್ಣೆಗೆ dandigē. = ದಣ್ಣೆಗ, etc. Tbh. of ದಣ್ಣೆಗೆ. = ದಣ್ಣೆಗ, q. v. (My.). 2, the beam of a balance (= ದಣ್ಣೆ 3, My.). 3, the backbone (Mhr. ದಾಣ್ಣೆ). ದಣ್ಣೆಗೆಯಸ್ತೆಯ ತಗದು, ಕೊಲನೆ ಮಾಡಿ (Anubhava-śikhāmaṇi 11, 12-15). 4, the neck or long rounded board of a lute (Grj. 3, 98). ಎಣ್ಣೆಮು ದಣ್ಣೆಗೆ (ಪ್ರವಾಲ Śi. 457). ಎಣ್ಣೆಯ ದಣ್ಣೆಗೆತೋಳು (ಪ್ರವಾಲ, ಎಣ್ಣಾದಣ್ಣೆ 63). 5, the lute itself (ಎಣ್ಣೆ, ವಲ್ವಕ, ಎಪಂಚ Nr.; Tē. ದಣ್ಣೆ; T. ತಣ್ಣು). ತಣ್ಣಿಯ ಕಟ್ಟಿದಾಡುಮು ದಣ್ಣೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಕಂಠ ಮೊದಲಾದವು (ತತ, ಎಣ್ಣಾದಿಕವಾದ್ಯ Nr.). See Bp. 19, 6. 8. 5, (the pole of a palankeen, Mhr. ದಾಣ್ಣೆಲ), a kind of soft-going palankeen (My.; Tē.; T. ತಣ್ಣೆಗೈ; M. ತಣ್ಣು; Grj. 3, after 91; Bp. 50, 16; 55, 9; Ā. Bp. 47, 39; J. 7, 8; 31, 14; 33, 20). ದಣ್ಣೆಗೆಯನೇಡುವಂ (ನರವಾಹನ Mr. 247). ದಣ್ಣೆಗೆ ಹೊದೋ ಹೋಯಯರು ಕದಾ ಹುಡುಕ್ಕಾರೇ? — ದಣ್ಣೆಗೆ ಮೇಲೆ ನಾಯಾ ಕುಣ್ಣಿಸಿದರೆ ಹೇಳು ಕಣ್ಣು, ಹಾಡು (Prva.). See Prv. a. ಪಂಚಾಕ. — ದಣ್ಣೆಗೆಯ ಗುಡ್ಡಾ ಬೇವ. N. (Bp. 59, 7). — ದಣ್ಣೆಗೆವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To seize a lute (J. 22, 24).

ದಣ್ಣೆತ dandita. Punished, chastised; fined. (Bp. 32, 1; 39, 56).

ದಣ್ಣೆಪಾದ dandī-pāda. N. of a snake (Bp. 46, 28).

ದಣ್ಣೆಲ dandila. = ದಣ್ಣೆಲ. A barber (ದಿವಾಕೀರ್ತಿ, ನಾವನ್ನ Mr. 376).

ದಣ್ಣೆಮು dandisu. To punish, to chastise; to control; to mortify, etc. (My.; Bp. 11, 8; 53, 34; 54, 15; Abhā. 1, 50; Śiv. 4, 85; B. 4, 98; 5, 7. 40).

ದಣ್ಣು dandū. Tbh. of ದಣ್ಣು (Śmṛd. 364). An army (C.; Tē.; T., M. ತಣ್ಣು). ದಣ್ಣುಗಲಿ ದಾಡಿಯಾಗಲಿ ಉಣ್ಣೆರು, ಮಗನೇ! — ದಣ್ಣಿನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆ, ನೋಡಕ್ಕೆ ಧಯ. — ದಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ

ಹಾಸರವಲ್ಲ, ಬದಲಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಮ ಕಳವಲ್ಲ. — ದಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೋದರ ಮಾವನೇ? (Prvs.). See B. 5, 41. 51. 59. 63. 68. 2, a staff, in ದಣ್ಣುಕೋಲು, q. v. — ದಣ್ಣಿನವ. — ಅವ. A man helonging to the army; a soidier (My.; B. 4, 10). — ದಣ್ಣು ಇಡು. To pnt an army (B. 4, 80); to keep an army (B. 4, 216; My.). ದಣ್ಣು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು, to procnre an army for one's self (4, 216); to keep an army (My.). — ದಣ್ಣು ಕೊಡಿಸು. To assemble an army (B. 4, 9; My.). — ದಣ್ಣುಕೋಲು. The staff given to a Brāhmaṇa at initiation or at the investiture with the sacred thread (My.). — ದಣ್ಣು ಬಿಡು. To encamp an army (My.; Bp. 22, 28). — ದಣ್ಣುತ್ತು. — ಎತ್ತು. To levy an army (My.; B. 4, 80. 218). ದಣ್ಣಿತ್ತಿ ಯುಧಕ್ಕೆ ಕೊಡುವವಿಕೆ (ಯಾನ Si. 262).

ದಣ್ಣುಗಾಢ daṇḍa-gāṇa. = ದಣ್ಣಿನವ. (My.).

ದಣ್ಣುದಗ daṇḍa-nḷiga. A man upon whom a fine is imposed or who is liable to one (ದಣ್ಣು ದೊಳ್ ಪಡೆವನಂ Śmd. I, o. r. ನಡೆವನಂ).

ದಣ್ಣೆ daṇḍē. (= ದಣ್ಣೆ 1). The state of being adjoining or close by, vicinity (My.; Tē.; Tē. also: side, cf. ತಟ್ಟು 5).

ದಣ್ಣೆ daṇḍē. 1. = ದಣ್ಣೆ 5. A string (see ದಣ್ಣೆ No. 4); a garland, a wreath (Ūpr. 7, 43; Bp. 18, 2; 22, 32; ಅಪೇಡ, ವಾಸಿಗ Nr.; ಪುಕಳ್ Mr. 334; My.; Tē.). ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಣೆ (ವಾಲ ಪಾತ್ರೆ, ಪಾರಿತೋಷಿಕ Nr.). ದಣ್ಣೆ ನಿಧಿವಾಗಿರುವ ಸ್ತನುವಕ್ಕು (Mr. 334). ಮಣ್ಣೆಯೊಳಗಿರುವ ಹುನ್ನಿನ ದಣ್ಣೆಗಳು (ಮಾಲ್ಕು, ಮಾಲೆ, ಸ್ತರ್ಕ್ Si. 229). See Si. 218. 219. 2, a gymnastio exercise performed with the body, turning it windingly up and down while it is stretched at full length, resting on the hands and toes only (My.; Mhr. ದಣ್ಣು; Tē. ದಣ್ಣೆ = ಕುಸ್ತಿ). 3, the position of the knees being firmly pnt down (Bh. 1, 14, 11. 20. 24), or the hands (Bp. 26, 12; 38, 18). 4, the position of the hands when they hold the bow and push or discharge it (ಬಿಲುವಿದು ನೂಕುವ ಕರಂ Mr. 297; Grj. 8, 24; Rāv. 5, 99). 5, a full and firm grasp (Bh. 2, 2, 95). 6, = ದಣ್ಣು No. 15, a long line of troops (see ದಣ್ಣೆಗೊಡು No. 3). — ದಣ್ಣೆಗೊಡು. — ಕೊಡು. To make a wreath or garland (Śēv. 2, 64). — ದಣ್ಣೆಗೊಡು. — ಕೊಡು. To perform or assume the daṇḍē No. 3 (Bp. 26, 12; 38, 18). 2, to perform or take the daṇḍē No. 4 (Rāv. 5, 123). 3, (horseman) to form a long line (Rāv. 13, 85). — ದಣ್ಣೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To take or assume the daṇḍē No. 4 (Rāv. 5, after 55; Śēv. 4, 59).

ದಣ್ಣೆ daṇḍē. 2. = ದಣ್ಣೆ I. A hank, a shore (My.; Rām. 3, 8, 24; B. 3, 119. 123). — ದಣ್ಣೆಗುಣ್ಣು. Along the shore (B. 4, 205; My.).

ದಣ್ಣೆತ್ತಲ daṇḍa-ntpala. = ಗಣ್ಣೆತ್ತಲ. A species of plant (= ಸಹದೇವ).

ದಣ್ಣೆಲ daṇḍēla. ದಣ್ಣೆಲೆ. = ದಂಗರ, et.: (My.; Tē.). — ದಣ್ಣೆಲೆ ಹಾಕು. To oanse to be proclaimed by heat of drnm (My.).

ದಣ್ಣುಂಟೆ daṇḍuṇṭē. = ದಣ್ಣುಂಟೆ. q. v.

ದಣ್ಣನೆ daṇḍanē. In a fatiguing manner. — ದಣ್ಣನೆ ದಣ್ಣೆ. To become greatly fatigued (B. 5, 319).

ದಣ್ಣಾಯಕ daṇḍāyaka. Thh. of ದಣ್ಣನಾಯಕ. See ಜಗದೇವ.

ದಣ್ಣಾಡಾಡಾ daṇḍā-ḍāḍā-ḍāṇa. A sound used to

imitate that of a gong or a bhēri (Ū. Bp. 47, 31; cf. ಧಾನ್ಯದಿಧಿ).

ದತ್ತ datta. Given, granted, presented, made over, assigned; placed, etc. (Bp. 7, 16); a gift, a present. ದತ್ತಾ ಕೊಟ್ಟು, ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದವ ಎತ್ತಿಗನ್ನ ಕಡೆ (Prv.). 2, = ದತ್ತಪುತ್ರ.

ದತ್ತಕ dattaka. = ದತ್ತಪುತ್ರ. (My.). 2, one of the heirs acknowledged by law. 3, N. (Bp. 40, 18).

ದತ್ತಪುತ್ರ datta-pntra. A son given away by his natural parents to persons engaging to adopt him; an adopted son (My.; B. 4, 217). ದತ್ತಪುತ್ರನಿಗೆ ಪಿತೃಭಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುವದೋ? (Prv.).

ದತ್ತಹೋಮ datta-hōma. A hōma made at the adoption of a son (My.).

ದತ್ತಾಕ್ಷರ datta-akshara. A pnt or placed letter (Kāv. III, 2, B, 75 seq.).

ದತ್ತಾತ್ರೇಯ datta-ātrēya. N. of a sage, son of Atri and Anasūyā (My.). 2, N. of an avatāra of Viṣṇu (My.).

ದತ್ತಾಪಹಾರ datta-apahāra. The resumption of a gift (My.).

ದತ್ತಾಪ್ರದಾನಿಕ datta-a-pradānika. Non-delivery or resumption of gifts. (R.).

ದತ್ತೂರ dattūra. = ದತ್ತೂರಿ, (ದುತ್ತೂರಿ, etc.). Thh. of ಧತ್ತೂರ. The thorn-apple, Datura alba Wall. and D. fastuosa Lin. (My.). ದತ್ತೂರರಸ (Śmd. 225).

ದತ್ತೂರಿ dattūri. = ದತ್ತೂರಿ. (My.).

ದತ್ವ datva. The letter or syllable ದ (Śmd. 135. 291. 342. 347).

ದದ್ದರಿಸು daddarisu. The skin to get pustules from inward heat, swellings from bites, blows, etc. (My.; cf. ದದ್ದು, etc.).

ದದ್ದಾಲ daddāla. A middle-sized tree, Careya arboreya Roxb. (St. & Pl.; Tu. ದಡ್ಡಲ್).

ದದ್ದು daddu. The state of being cracked or not sound, as an earthen vessel (My.; cf. Tē. ತೆಗು, to be broken? Sk. ದರತ?). — ದದ್ದುಮಡಿ. A vessel with a crack (My.; see Prv. s. ಕುಲುಕು 2).

ದದ್ದು daddu. = ದದ್ದು. Thh. of ದದ್ದು. (Si. 202; Tē. ದದ್ದು, ದದ್ದು; also: swellings from mosquito-bites, etc.).

ದದ್ದು dadrn. = ದದ್ದು, ದದ್ದಾರ, ದದ್ದು, ದದ್ದು. Cutaneous and herpetic eruptions, rash, herpes; a kind of leprosy; a ringworm.

ದದ್ದುಳ್ಳ ದadrn-ghna. The ringworm-shrub, Cassia alata or tora Lin.

ದದ್ದುಣ ದadrūṇa. Herpetic, afflicted with cutaneous diseases or ringworm.

ದದ್ದುಣ್ಣ ದadrn-rōgi. = ದದ್ದುಣ. Herpetic, etc.

ದಧಿ dadhi. Milk thickened or coagulated by heat, curds (ಮೊಸರ್ Mr. 182).

ದಧಿ dadhitha. The wood-apple tree, Feronia elephantum Corr.

ದಧಿಫಲ dadhi-phala. The wood-apple tree.

ದಧಿಮಣ್ಣ dadhi-maṇḍa. The liquid part or skim of curdled milk, whey (see Hlā. s. ಮಜ್ಜೆಗಿ).

ದಧಿಮನ್ಥ dadhi-mantha. The churning of coagulated milk. 2, butter-milk (ಕಯ್ಯ Mr. 219).

ದಧಿಮುಖ dadhi-mukha. N. of a serpent. 2, N. of a monkey (My.).

ದಧಿವಿಘಾತ dadhi-vighāta. A churning-stick (ಕಡಗೋಲೆ Mr. 183).

ದಧಿಸಕ್ತ dadhi-saktu. *Bartley-meat mixed with curds.* See Nr. s. ಕಲಸು 1.

ದಧಿಸಾರ dadhi-sāra. *Fresh butter.*

ದಧೀಜಿ dadhi-ji. N. of a fishi (Bp. 3, 77; 43, 41; 53, 5; 54, 38). See ಮುಖ್ಯಮುಖ.

ದಧ್ಯನ್ನ dadhi-anna. ದಧ್ಯೋದನ. Boiled rice mixed with curdied milk, etc. (My.).

ದನ dana. = ದನವು. Tbh. of ಧನ (Śmd. 339). Cattle (My.; ಸುಲಿ Śm. 107); a oow, a bullock (My.). ದನಗಳು (Si. 320. 323. 400). ದನದ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ವಾಯಾದಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು?—ದನದ ಮುನ್ನ ಹೋಗಿ ಬೇಡ, ಕುದುರೇ ಹಿನ್ನೆ ಹೋಗಿ ಬೇಡ.—ದನಾ ತಿಮ್ಮವನಿಗೆ ಸಗಣೆ ಅನೆಯೇ—ದನಾ ಮೇಯಿಸುವವನಿಗೆ ಧನ ಯಾಕೆ? (Prva.). —ದನ ಕವಿ. dnpl. (My.; B. 3, 15; 5, 114. 235). —ದನ ಕವಿ. = ದನ ಕವಿ. (My.; B. 3, 90).

ದನವು dauavu. = ದನ. (My.). ದನವನ ವರ್ಣ ಹಾಲ್ನಿ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ದನಿ dani. Tbh. of ಧ್ವನಿ (Śmd. 388). A sound, a voice, a report (ಧ್ವನಿ Kk. 25; ಸೊಪ್ಪು 94; ಸೊಪ್ಪು, ಅಬ್ಬರ, ಸರ, etc., ಧ್ವನಿ Śm. 30; Āpr. 2, after 93, twice; My.). ಮುಗಿಲ ದನಿ (ಮೊದಲು Śmd. I; Śm. 35). ನವಿಲ ದನಿ (Śm. 29). ಸಿಡಿಲ ದನಿ (ಮೊದಲು Kk. 73). ತಡಗಲೆಗರ ದನಿ (ಮುರ್ಮರ, etc. Hā.). ದೊಡ್ಡ ದನಿ (ಪ್ರವಚನ Nn. 88). —ದನಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. A tone to be added (Bp. 19, 10). —ದನಿಗೆಯ. To sound, to utter sounds. ಗಾಳಿಗೆ ದನಿಗೆಯ್ಬಿ ದಿದಿರು (ಕೀಡಕ, etc. Hā.). —ದನಿ ಗೇಳ. -ಕೇಳ. To hear a sound, etc. (J. 23, 21). —ದನಿ ಗೊಡಿಸು. -ಕೊಡಿಸು. To cause to sound, to sound (Bp. 26, 88). —ದನಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To produce a sound, to utter sounds; to utter a loud sound, to bawl; to echo; etc. (Bp. 14, 18; 19, 52; 35, 5; 60, 28. 29). —ದನಿದೊಂಗರ್. -ತೊಂಗರ್. A mass of sounds (Āpr. 8, 98). —ದನಿದೋಡಿಸು. -ತೋಡಿಸು. To cause a sound to become manifest or to be heard (Bām. 3, 8, 7). —ದನಿದೋಡು. -ತೋಡು. To manifest, i. e. to produce, a sound (Bp. 33, 15; Śśv. 2, 49). —ದನಿಯಾಗು. -ಅಗು. A sound to become manifest or be produced (Bp. 28, 26). —ದನಿಬೀನ. A man with a defective voice (My.).

ದನು danu. Danu, one of the daughters of Dakṣa, wife of Kātyāya, and mother of the Dānavas.

ದನುಗೂರು danugūru. A place in Mysore (Bāv. 1, 62).

ದನುಜ danu-ja. A Dānava (ಮಧು, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ Nn. 13).

ದನುಜಭಂಜನ danuja-bhañjana. A god. 2, Viṣṇu (My.).

ದನುಜಮಥನ danuja-matbana. Kṛishṇa (J. 14, 28).

ದನುಜಹರ danuja-bara. Kṛishṇa, Viṣṇu (Bhāgavata 10, 18, 10).

ದನುಜಾರಿ danuja-ari. Kṛishṇa (J. 7, 55).

ದನುಜೇಂದ್ರ danuja-indra. Rāvaṇa (Abb. P. 13, 104).

ದನ್ತ danti. ದಂತ. = ದನ್ತ. See ಮೋಡತ.

ದನ್ತ danta. = ಏನ್ತ. A tooth (ಹಲ್ಲು Nn. 36; ದಶನ, ಹಲ್ಲು 81); a tusk, a fang. 2, an elephant's tusk, ivory. 3, an elephant (ಗಜ, ಅನೆ 81). 4, the peak of a mountain (ತೃಂಗ, ಕೋಡು 81). 5, the side or ridge of a mountain; a class of mountains (? ಅದ್ವಿವಿಭೇದ 81). 6, the number 32 (ಮೂವತ್ತೆರಡು Mr. 348). 7, a thorn (ಕಣ್ಣಿಕ, ಮುಳ್ಳು 81).

8, a certain tree (ತರುಭೇದ 81). — ದನ್ತದೋಲೆ. -ಲಿಲೆ. An oīṭ of ivory (Śśv. 3, 9; My.).

ದನ್ತವರ್ಣ danta-carvaṇa. Chewing with the teeth. See ಅವುಡು.

ದನ್ತಚ್ಚದ danta-ṇṇbada. A tip.

ದನ್ತಧಾವನ danta-dhāvana. Cleaning (or washing) the teeth (ಮುಕ್ಕುಳಿ Kk. 56; Āpr. 8, after 105). 2, a piece of stick for doing so. 3, the tree *Acacia catechu* Willd. — ದನ್ತಧಾವನಗಯ. To clean the teeth (Bp. 14, 5).

ದನ್ತಭಾಗ danta-bhāga. The fore-part of an elephant's head. ದನ್ತಮೂಲ danta-mūla. The root of a tooth (ಕರಿ, ಅನೆಯ ಮೊದಲ ಕೊಮ್ಮು Mr. 155).

ದನ್ತವಕ್ರ danta-vakra. N. of a Dānava and prince (Bhāgavata 10, 100, 19).

ದನ್ತವಾಸ್ತು danta-vāsas. A tip.

ದನ್ತವಿಕಸನ danta-vikasana. Displaying the teeth. See ಕರಿ.

ದನ್ತಕರ danta-śaṭba. Acid; sourness. 2, the common lime, *Citrus acida*. 3, the wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr.

ದನ್ತಕರೆ danta-śaṭbē. Wood sorrel, *Oxalis pusilla* Salisb.

ದನ್ತಸ್ವಾನ danta-svāna. A sound of the teeth (see a. ಕಮ್ಮು 1).

ದನ್ತದೀನ danta-bīna. Toothless. (ಕುದುರೇಗೆ ಹಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಕೊನ್ನಾಗೆ ದನ್ತಾಧಿಕಂ ದನ್ತಹೀನಂ (Mr. 277).

ದನ್ತಾಂಕುರ danta-ankura. Pointed blades of grass (ಮೊಳೆ ಹುಲ್ಲು G.). 2, the point of a tooth (ಹಲ್ಲಿನ ತುದಿ G.).

ದನ್ತಾಧಿಕ danta-adhika. Having additional teeth. See a. ದನ್ತಹೀನ.

ದನ್ತಾಬಲ dantābala. = ದನ್ತಾವಲ.

ದನ್ತಾವಲ dantāvala. An elephant (ದನ್ತಾವಲ Rām. 5, 8, 52). 2, = ಗಜಾಸುರ. See Bp. 46, 1; 49, 38; 57, 88; 58, 52; 59, 58.

ದನ್ತಾವಲಾರಿ dantāvala-ari. Śiva (Bp. 49, 38).

ದನ್ತಿ danti. Having teeth, tusks, or fangs. 2, an elephant (ಅನೆ Nn. 28, 81). 3, the oroton-oil plant, *Croton tiglium* Lin. (ಜಾಪಾರದ ಸತ್ತೆ Si. 158). 4, a black sort of thorn-apple (ಕರೇ ಲೂಮ್ಪು 158). 5, the number 8 (Āh.). —ದನ್ತಿ ಮೊಗನಯ್ಯ. The father of Gaṇapati, Śiva (My.).

ದನ್ತಿ ಕಛೇಲಿ danti-kapōla. The temples of an elephant (ಅನೆಯ ಗಣ್ಣುಳ್ಳು Nn. 87).

ದನ್ತಿ ಕೆ dantikē. The croton-oil plant, *Croton polyandrum* Roxb., or *Croton tiglium* Lin.

ದನ್ತಿಪುರ danti-pura. Hastināpura (J. 28, 77).

ದನ್ತಿಮುಖ danti-mukha. Gaṇapati (My.).

ದನ್ತಿವೃಂದ danti-vṛinda. A troop or herd of elephants (ಛಂದ Mr. 155).

ದನ್ತುರ dantura. Having long or projecting teeth. 2, jagged, notched, serrated, uneven. 3, waving, undulatory. 4, rising, as hair, bristling.

ದನ್ತುರಿತ danturita. Having prominent teeth, toothbed; notched; bristling; undulatory, waving (Āpr. 3, after 50; Abb. P. 12, after 2).

ದನ್ತೆ dantē. Ivory.

ದನ್ತೆ ದಂತ್ಯಾ. Dental, as a letter (Śmd. 27).

ದನ್ತಲೆ dandālē. = ದಾನಲೆ. Vexation, molestation, obnoxiousness (My.; Mhr., H. ಧಾನ್ತಲ).

ದನ್ತಕೂಕ dandaśūka. Biting; a snake.

ದನ್ತಕೂಕೇಶ್ವರ dandaśūka-śvara. The snake śēsha (J. 24, 26).

ದನ್ತುಗ danduga. Intricacy, complication, bewilderment (Ch. v. 17; Ūpr. 8, after 44; J. 1, 6); vexation, trouble, annoyance (Ūpr. 9, 16; Grj. 4, 106; Bp. 24, 17; J. 19, 24; My.). ಬನ್ನನವ ಮಾಡಿದರು (i. e. -ರೂ) ಸನ್ನ ಜ್ಞಾನಿಯ ಲೇಸು! ಹೊನ್ನಿ ಸಾಸಿರವ ಕೊಡುತಿರಲು (i. e. -ಲೂ) ಕರ್ಮಿಯ ದನ್ತುಗವೆ ಬೇಡ! (Sp.). — ದನ್ತುಗಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. To begin to be in trouble, to fall into trouble (J. 22, 41). — ದನ್ತುಗಬಡೆ. -ವಡೆ. = ದನ್ತುಗಗೋಳ್. (J. 7, 47).

ದಪ್ ದap. = ದಬ್, ದಪ1. A sound in imitation of the fall of heavy bodies, as cocoanuts, etc.: plump! whop!; and of smart slapping and striking. ದಪ್ಪೆನ್ನ ಬೀಡು, ದಪ್ಪೆನ್ನ ಬಡಿ (My.).

ದಪ ದapa. 1. = (ತಪ), ದಪ್ q. v., (ದಬ), ದೊಪ್, ದೊಪ್ಪ 2. (My.; Mhr. ದಪ, ಫಪ). — ದಪ ದಪ. rep. ದಪ ದಪ ಬೀಡು, ದಪ ದಪ ಬಡಿ (My.). — ದಪ ದಪನೆ. With the sound of ದಪ ದಪ (My.).

ದಪ da7-apaa. 2. = ದಪ್ಪ 1, ದಹ. An affix for the formation of the present tense (Śimd. 54. 259. 260. 275. 276. 280-291). ಜಗುದ್ಧಿಪಂ (55), ನೋಡಿವಂ (91); ಬನ್ನ ಪದು (259). (ನೋಡಿವಂ, for instance, is "ನೋಡಿದ ಅವಂ, a having-seen-one he is" in the sense of the present).

ದಪ್ಪ da7-appa. 1. = ದಪ 2, e. g. ಬರೆದಪ್ಪಂ, ಕರೆದಪ್ಪಂ, ನಿಲಿಸಿದಪ್ಪಂ, ಇದಾದಪ್ಪಂ (Śimd. 276).

ದಪ್ಪ dappa. 2. = ದೊಪ್ಪ 1. Thickness; stoutness; coarseness (My.; Tē.; B. 4, 47; ಗಡತರ, ಗಡುತರ G.; cf. ತಡಿ 1 and ದಡುಮು). ಆ ಕಾಗದ ಬಹಳ ದಪ್ಪಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 1, 15). ಗಣ್ಯಕದ ಕಿವಿ ದಪ್ಪವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ (4, 46). ಬನ್ನ ದಪ್ಪವಾದ ಹರಿಗೆ (4, 158). ದಪ್ಪವಾದ ಪಾದೀ ಬಟ್ಟೆ (ವರಾತಿ, ಸ್ಥೂಲ ತಾಟಿಕ Si. 229). ದಪ್ಪವಾದ ಮುಳ್ಳುಮೂಲವಿಲ್ಲದೆ ತುಮ್ಮಾ ಬಹಳ ಎಲೆಗಳುಳ್ಳ ಮರ (ಸ್ತವ್ಯು, ಗುಲ್ಮ 120). ದಪ್ಪದವನು; ದಪ್ಪದ ಬಟ್ಟೆ; ದಪ್ಪದ ಅಪ್ಪುಲಿ (My.). — ದಪ್ಪಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Coarse rice (My.). — ದಪ್ಪನೇಲು. Stout, coarse thread (My.). — ದಪ್ಪನೇಯ್ಗೆ. Coarse texture (My.).

ದಪ್ಪ dappa. Tbh. of ದರ್ಪ (Śimd. 845; ಅಡಟು, etc. Kk. 66; Śim. 38).

ದಪ್ಪಕ dappaka. Tbh. of ದರ್ಪಕ. (ಮನ್ಮಥ Śim. 7). — ದಪ್ಪಕನ ಗೆಯ. -ವಗೆಯ. Śiva (ಅತ್ತರ Śim. 8).

ದಪ್ಪನೆ dappanē. 1. With the sound of ದಪ್ (My.).

ದಪ್ಪನೆ dappanē. 2. = ದಪ್ಪಾನೆ. Thick; coarse; thickness, etc. ದಪ್ಪನೆಬಟ್ಟೆ, or ದಪ್ಪನೇ ಬಟ್ಟೆ (My.).

ದಪ್ಪನ್ನ dappa-anna. 1. Thick; coarse (My.). ದಪ್ಪನ್ನ ಎಲುಪ (B. 4, 82). ದಪ್ಪನ್ನ ಅದಾವೆ (ಸ್ಥೂಲತಾಟಿಕ G.).

ದಪ್ಪಲ್ dappal. (= ದಪ್ಪನೆ 1). — ದಪ್ಪಲಿಡು. To throw (with stones) so that the sound of ದಪ್ is produced (Bp. 20, 14).

ದಪ್ಪಾನೆ dappanē. = ದಪ್ಪನೆ 2, ದೊಪ್ಪಾನೆ. (My.).

ದಫನು daphanu. Burial (My.; H.).

ದಫಾ daphā. ದಫೇ. Time, occasion, turn (My.; H.); — a company of peons or policemen (Br., H.).

ದಫೇದಾರ daphē-dāra. A head of a party of police; a head

of a number of peons (My.; Mhr., H.). 2, an officer of cavalry in a native army (My.; Mhr., H.).

ದಫೇದಾರ daphē-dāri. The business of a daphēdāra (My.).

ದಪ್ತರ daphtara. A record, a register, an account, especially of the public revenue; a bundle of records; a schoolboy's bundle of papers or books (My.; Br., Mhr., H.). — ದಪ್ತರದಾರ. The head native revenue officer of a collectorate, etc. (Mhr.; S. Mhr.). — ದಪ್ತರಬಂದಿ. An assistant of a record-keeper (My.).

ದಬ ದaba. (ದಬ್). = ತಬ, (ತಬ್ಬು 1), ತವ, (ದವ 1). A sound in imitation of the audible palpitation of the heart in fever, etc., of the pattering of running feet, of the falling of heavy bodies, and the slapping of blows. — ದಬ ದಬ. rep. (My.; Tē.; Mhr. ಧಬಧಬಾ). — ದಬ ದಬ ಅನ್ನು. To palpitate audibly (My.); etc. — ದಬ ದಬಿ. A water-fall (S. Mhr.).

ದಬಕು dabaku. (= ದಹಕು). A sound used to imitate the clattering of the contact of vessels. — ದಬಕು ದಬಕು. rep. (My.).

ದಬಕ್ಕು dabakku. A sound in imitation of that produced by the falling of bundles or persons, or of that produced by stones falling into mud. — ದಬಕ್ಕನೆ = ತವಕ್ಕನೆ. With the sound of dabakku (My.).

ದಬರಿ dabari. = ದಬರಿ. (My.).

ದಬಾರಿ dabāra. = ದಬಾರಿ, etc. (My.).

ದಬಾಮಬಿ dabā-dubi. Unfair dealing, cheating (My.; Mhr. ದಬಾ, larking, lying in wait; ದಬಾಮಬಿ, repressing, snubbing).

ದಬಾಯಿಸು dabāyisu. To force down; to menace (My.; Br.; Mhr. ದಬಾಯಿಸೇಂ, ದಬಾಯಿಸೇಂ; to slam, as a door (My.).

ದಬ್ಬಣಿ dabbana. = ದಬ್ಬಣ, ದಬ್ಬಣ. A pack-needle (My.; B. 3, 103; Tē. ದಬ್ಬಣ; Mhr. ದಾಫಣ).

ದಬ್ಬನೆ dabbanē. (= ತಬ್ಬನೆ). Suddenly and with the sound of ದಬ (My.).

ದಬ್ಬಣಿ dabbāṇa. = ದಬ್ಬಣ, etc. (My.).

ದಬ್ಬು dabbu. = ದೊಬ್ಬು, etc. To push, etc. (B. 8, 82; 4, 156; My.).

ದಬ್ಬುಳಿ dabbuṇi. = ದಾವಳಿ. A sort of woollen cloth, a fine, white enmley or blanket (ವಿವಿಧವ Mr. 342; Mhr. ಧಾಬಳ).

ದಬ್ಬೆ dabbē. = ದಬ್ಬೆ, ದಬ್ಬೆ, ದಬ್ಬೆ. A slip, a slit, a split, a strip, especially of a bamboo; the half of a split bamboo (My.; Tē.; T. ದಬ್ಬೆ, ತಬ್ಬೆ; Mhr. ಬಬ್ಬು; cf. ಬಬ್ಬು). ಕಾವಾಯ ದಬ್ಬೆ (ಎಕಂಕಿ, ಧಾರಯಪ್ಪ Si. 344; My.). ನಾಯಾ ಬಾಲಕ್ಕೆ ದಬ್ಬೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ದಬ್ಬೆ dabbē. 1. = ದಬ್ಬೆ, ದಬ್ಬೆ. A blow, a stroke (My.; Mhr. ಧಬ್ಬು).

ದಬ್ಬೆ dabbē. 2. Tbh. of ದರ್ಪ. (My.).

ದಬ್ಬ ದabha. Little, small, deficient; weak.

ದಬ್ಬಭಕ್ತ ದabbra-bhakta. N. (V. 14, 74).

ದಮ ದama. = ದಮೆ. Taming, subduing; see ಅರಿನ್. 2, self-command, self-restraint, subduing the passions. 3, punishment, chastisement; a fine. 4, a house (also ದಮು).

ದಮಡಿ damadi. 1. = ದಮ್ಮಡಿ 1. A small tambourine with ಗೃಹ್ಯ (My.).
 ದಮಡಿ damadi. 2. = ದಮ್ಮಡಿ 2. A kâsu, the fourth part of a dnddu or paisa (My.; Mhr., H. ದಮಡಿ).
 ದಮಧ damatha. = ದಮ No. 2. Self-command, etc.
 ದಮನ damana. = ಜನನ 2, ದನನ. Taming, subduing, restraining. 2, the flower Artemisia indica.
 ದಮನಕ damanaka. N. of a jackal. (My.).
 ದಮಯಂತಿ damayanti. She who subdues (men); N. of the wife of Nala. (Râm. 3, 2, 14).
 ದಮಾಸು damâsu. Damask (My.; Br., H. ದಮ್ಮಕು, ದಮಾಸಿ, ದಮಾಸು).
 ದಮಿತ damita. Tamed, subdued, conquered.
 ದಮಿತಾತ್ರನ damita-kâtrava. One whose foe is subdued. (My.).
 ದಮಿತಾಘ damita-gha. One whose sin is subdued or conquered. (My.).
 ದಮಿತಾರಿ damita-ari. = ದಮಿತಾತ್ರನ. (My.).
 ದಮುನ damuna. Tbb. of ದಮುನಸ. (Mr. 46; Bp. 21, 29).
 ದಮುನನ damunas. Agni.
 ದಮೆ damê. Tbb. of ದಮ. (My.; see ಶಮ).
 ದಮ್ಮತಿ dam (= ದಮ No. 4) - pati. The master of the house. 2, (dual) man and wife (ಪ್ರೀ ಪುನವರು Nn. 90). ದಮ್ಮತಿಗಳ (ಸತಿ ಪತಿಗಳ, ಗಣ್ಣಿ ಜಡ್ಡಿರ್ Mr. 24). — ದಂಪತಿಪೂಜೆ. The worship paid to wife and husband on certain festive occasions (My.). — ದಮ್ಮತಿವಕ್ಕಿ. -ವಕ್ಕಿ. The ruddy goose, çakravâka (Bh. 1, 5, 9).
 ದಮ್ಮಿ damba. = ದಮ್ಮ 1, etc. Tbb. of ದಮ್ಮ. (My.).
 ದಮ್ಮಿ dambha. = ದಮ್ಮ, etc. Arrogance, ostentation, pride; fraudulent assumption and display. 2, deceit, fraud, cheating, hypocrisy; sin, wickedness (ತಾಮ್ಬರಿ, ಕಿಷ್ಕೇ, ಮಾಯೆ, ಕುಹಕ, etc. Mr. 450).
 ದಮ್ಮಕ dambhaka. = ದಮ್ಮಕ. Arrogant, etc. 2, arrogance, etc. (= ದಮ್ಮ).
 ದಮ್ಮಾಕಾರ dambha-kâra. Arrogant, ostentatious, proud behaviour (My.).
 ದಮ್ಮೇಲಿ dambhâli. Indra's thunderbolt.
 ದಮ್ಮ damma. Tbb. of ಧರ್ಮ (Smd. 345; ಜನ, ಅದಿ Sîm. 12). — ದಮ್ಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. Generous master; N. ದಮ್ಮಯ್ಯ! ಅನ್ವರೇ ಒನ್ವರೇ ಎಮ್ಮೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ದೊನ್ನೆ; J. 13, 55.
 ದಮ್ಮಡಿ dammadi. 1. = ದಮಡಿ 1. (My.).
 ದಮ್ಮಡಿ dammadi. 2. = ದಮಡಿ 2. (My.).
 ದಮ್ಮನ dammas. The tool called a road-tamper (My.; H.).
 ದಮ್ಮಾನಿ dammâni. Tbb. of ಧರ್ಮಪಾನೀಯ (Smd. 381).
 ದಮ್ಮಿ dammn. Breath; increased respiration; panting, gasping; asthma (My.; Mhr., H. ದಮ, ದಮಾ; B. 5, 236). — ದಮ್ಮ ಕಟ್ಟು. To suppress or suspend one's breath (My.). 2, breath to be impeded, to be choked or stifled. ದಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹಮ್ಮ ಕಳ ಕೊಟ್ಟು (Prv.). — ದಮ್ಮ ಗಟ್ಟು. = ದಮ್ಮ ಕಟ್ಟು. (S. Mhr.). — ದಮ್ಮ ಹಿಡಿ. = ದಮ್ಮ ಕಟ್ಟು No. 1. (My.).
 ದಮ್ಮಿ damya. To be tamed, subjected, or punished; tamable; punishable. 2, a young bullock.
 ದಯ daya. Tbb. of ದಯೆ (My.; ಕೃಪೆ, etc. Mr. 20; Bp. 59, 41). ದಯವುಳ್ಳವನು (ದಯಾಲು Nr.). — ದಯಗೆಡು. -ಕೆಡು.

Compassion, etc. to be destroyed or cease (Bp. 55, 15). — ದಯ ಪಾಲಿಸು. = ದಯೆ ಪಾಲಿಸು No. 1. To entertain or have oompassion, etc., to take pity on (My.). ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ (or also ನಿನಗೆ, My.) ಯಾರೂ ದಯ ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೂ ದೇವರು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾನೆ (B. 4, 144). 2. = ದಯೆ ಪಾಲಿಸು No. 2. (My.). — ದಯ ಮಾಡು. To exercise pity, kindness, etc.; to show pity or compassion (B. 2, 39; 4, 2, 90; 5, 234; My.); to be kind, considerate, or obliging in words or actions (B. 2, 39; 4, 18; My.). 2, to grant graciously (My.). ಕ್ಷೇಮಮಂ ದಯ ಮಾಡು! (Bp. 23, 17). 3, to be so kind as to go or to come (My.). — ದಯವಿಡು. -ಕಡು. To put or have pity, etc. on (My., e. g. ಅವನ ಮೇಲೆ).
 ದಯಕಾರಿ daya-kâra. (Smd. 25). A man who shows pity or oompassion.
 ದಯವಂತ daya-vanta. A pitiful, merciful, compassionate, kind man (My.). Feminine ದಯವಂತಳು (My.).
 ದಯಾಕಟಾಕ್ಷ daya-katâksha. A side-gance full of mercy, kindness, etc. (My.).
 ದಯಾಕರ daya-kâra. A mine of mercy, etc. (My.). 2, ದಯಾಕರ, showing pity or compassion (Sk.).
 ದಯಾಖ್ಯ daya-âkhyâ. The deity which is called Dayâ, i. e. personified Pity (ಪ್ರಾಪ್ತಮಂ ಮಾಡು ದೈವಂ Mr. 27).
 ದಯಾಗುಣ daya-guṇa. The quality or property of compassion, etc. (My.). 2, a man endowed with the quality of compassion, etc. (My.).
 ದಯಾಧಾರ daya-âdhâra. A receptacle of compassion, etc., a very compassionate man (My.).
 ದಯಾನಿಧಿ daya-nidhi. A treasure of mercy, etc., a very compassionate person (Bp. 28, 5; My.).
 ದಯಾಪರ daya-para. Having oompassion, etc. as the biggest object, extremely oompassionate, etc. (Bp. 38, 6; 55, 27; My.).
 ದಯಾಬ್ಧಿ daya-abdhi. = ದಯಾಮೃದ್ಧಿ. (Sîv. 2, 89).
 ದಯಾಮೃತ daya-amṛita. Compassion considered as ambrosia (Bp. 55, 47).
 ದಯಾಮೃದ್ಧಿ daya-ambudhi. An ocean of mercy, a very compassionate person (Bp. 59, 50; J. 14, 31).
 ದಯಾರಸ daya-rasa. The sentiment, feeling, or emotion of compassion, etc. (My.).
 ದಯಾರಸಾರ್ಣವ daya-rasa-arnava. An ocean of compassionate sentiments (Ûpr. 7, 7).
 ದಯಾರ್ಣವ daya-arnava. = ದಯಾಸಮುದ್ರ. (J. 7, 21).
 ದಯಾಲು daya-âlu. = ದಯಾಳು. Pitiful, merciful, compassionate, kind, etc.
 ದಯಾಸಮುದ್ರ daya-samudra. = ದಯಾಮೃದ್ಧಿ. (Bp. 36, 37).
 ದಯಾಳು daya-âlu. Tbb. of ದಯಾಳು. (My.).
 ದಯಿತ dayita. = ದೈತ. Desired, cherished, beloved, dear; a husband, a lover.
 ದಯಿತೆ dayitê. A beloved woman; a wife or mistress.
 ದಯೆ dayê. ದಯಾ. = ದಯೆ. Taking interest in, sympathy, compassion, tenderness, pity, mercy, clemency, love. 2, Pity personified as a daughter of Daksha. — ದಯೆಗೆಯ್. To grant graciously (Ûpr. 1, 5; 3, 83; 7, 75; 9, 37; Abh. P. 10, 37); to go to (o. Acc., Abb. P. 3, 79). — ದಯೆಗೊಡೆ. -ತೊಡೆ. To abandon oompassion (J. 18, 59). — ದಯೆ ಪಾಲಿಸು. = ದಯ ಪಾಲಿಸು No. 1. (My.). 2, to grant graciously (My.). ದೇವರು ಅವನಿಗೆ ಒನ್ವರ ತರದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ದಯೆ ಪಾಲಿಸು.

ಸಿದ್ಧಾಂತ (B. 3, 111). — ದಯೆವೆದಿ. — ಮೆದಿ. To manifest itself graciously (Ūpr. 2, 8). — ದಯೆ ಹುಟ್ಟು. Compassion to be born or arise (B. 3, 124).

ದರ dara. = ದರ 1. — ದರ ದರ. = ದರ ದರ. (C.).

ದರ dara. 1. Splitting, cleaving, tearing. 2, a hole in the ground; a cave, a cavern. 3, timidity, fear, terror. 4, little, small, slight, gentle; a little. 5, a conch-shell. 6, a stream.

ದರ dara. 2. Tbh. of ದ್ರಾ (Śmd. 384).

ದರ dara. 3. Rate, price (My.; Mhr.; B. 5, 81, 108).

ದರಕು daraku. = ತರಕು. oto. Roughness, etc.; hoarseness. — ದರಕುದನ. A hoarse voice, as from nature or from a cold (My.).

ದರಜಾಸ್ತ ದರakhāstn. An humble application in law matter; a proposal, an application, an offer, for a rent or farm (My.; Mhr., H.).

ದರಗ daraga. A Mohammadan place of worship (My.; Br., Mhr., H. ದರಗಾ).

ದರಜಾಸ್ತ ದರ-jāsti. An extra assessment, an extra tax (My.; Br., H.).

ದರಜೆ daraji. = ದರ್ಜೆ. A tailor (My.; Br. ದರಿಜ; Mhr., H. ದರ್ಜ).

ದರಣ darana. Tbh. of ಧರಣ. The weight and value of one-fourth of a varaha: 11 aṇas 8 kāsus (My.; see Prv. s. ವಾಸಲಿ). 2, cleaving, rending, splitting, tearing (Sk.). ದರತ darat. ದರದ. (Cleaving, rending, splitting, breaking; cf. ದದ್ಧು). 2, N. of a tribe of barbarians (in Sindhu). 3, a precipice. 4, fear.

ದರದ darada. N. of a country in the N. W.; an inhabitant of this country. See ದಾರದ.

ದರದು daradu. Ailment, disease (Mhr., H.). 2, care, regard (for, about, in, My.; Mhr.); need (My.).

• ದರಬಾರ darabhāra. = ದರಬಾರ, ದರ್ಬಾರ, ದರ್ಬಾರು. (B. 5, 221).

ದರಬಾರು darabhāru. = ದರಬಾರ, etc. A royal court; a hall of audience; a levee-room. 2, the people assembled. 3, holding a levee (My.; Br., Mhr., H.). 4, rule, government (My.). — ದರಬಾರುಬರ್ಹು. Money paid (by way of bribe) to public functionaries (My.; Mhr.).

ದರಮಹಾ daramahā. Monthly pay (My.; Mhr., H.); monthly (My.; Mhr.).

ದರವಾಜಾ daravājā. = ದರ್ವಾಜಾ. A gate or door; a gateway (My.; Mhr., H. ದರವಾಜಾ).

ದರಸ್ಮಿತ ದರasmīta. A gentle smile (Grj. 3, 114).

ದರಹಸಿತ ದರahasita. Gently smiling; a gentle smile (Bp. 6, 27; 13, 11; 28, 67; 32, 16; Rām. 6, 53, 11).

ದರಹಾಸ ದರahāsa. A gentle smile (Ūpr. 2, 13; 4, 81; Bp. 2, 28).

ದರ dari. = ದರು. A cave, a cavern; a hole (of a rat, etc., My.). 2, a valley. 3, a deep ravine (Mhr.; cf. ದರಿ 3).

ದರಿವಿಲ್ಲ ದarivillā. ದರಿವಿಲ್ಲ. In this case; at this time; subsequently; hereinafter (My. as ದರಿವಿಲ್ಲ; Br., H.).

ದರಿತ darita. Torn, rent, divided. 2, frightened, timid.

ದರಿದ್ರ daridra. Poor, needy; distressed; a poor man. 2, poverty, want, distress (ಎದದ, ತವರ ಸಾ.). ಅನ್ಯಕನಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲ, ಮನಃಭಾಗ್ಯನಿಗೆ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ. — ಹೆಮ್ಮು ಬರಿಗೆಗೆ ದರಿದ್ರವಾದರೂ ಹಂಪುಹುಡಿಗೆ ದರಿದ್ರವಿಲ್ಲ (Prvs.). Feminine ದರಿದ್ರಳು (My.). See Prvs. s. ಬಾಲಕ, ಪುಟಗೋಷ, ವಜೆ, ತಾಲೆ 2.

ದರಿವ್ರತನ daridratana. = ದರಿವ್ರತ. (My.).

ದರಿವ್ರತೆ daridratē. Poverty, indigence (Ūpr. 2, 31; Bp. 23, 6).

ದರಿವ್ರತ್ವ ದaridratva. = ದರಿವ್ರತ. (My.).

ದರಿಯಾಪ್ತಿ daryāpti. = ದರ್ಯಾಪ್ತಿ. Investigation (My.; Mhr., H. ದರ್ಯಾಪ್ತಿ).

ದರಿಸಣ ದarisana. = ದರುಸನ, etc. (My.).

ದರಿಸನ ದarisana. = ದರಿಸಣ. (My.).

ದರು daru. = ದರಿ. (Grj. 1, 86).

ದರುಣ ದaruna. N. of a plant (see Mr. s. ಕೋಲಿ).

ದರುವ ದaruvu. (Tbh. of ಧ್ರುವ). A song in a peculiar metre (at the beginning of a performance, My.; T. ತರು).

ದರುಸನ ದarusana. Tbh. of ದರ್ಶನ (Śmd. 386; Bp. 3, 72; My.). — ದರುಸನ ಕ. = ದರುಸನ ಕೊಡು. (Bh. 1, 7, 55). —

ದರುಸನ ಕೊಡು. = ದರ್ಶನ. (Bh. 2, 13, 10). — ದರುಸನ ನೀಡು. = ದರುಸನ ಕೊಡು. (Bh. 8, 1, 29).

ವರೆ ದರೆ 1. A cave, a cavern, 2, barren soli (My.). See Prv. s. ಬಡ ಎತ್ತು.

ವರೆ ದರೆ 2. Tbh. of ಧರೆ (Kk. 16; ಬುನಿ, etc., ಮೇದಿನಿ Śm. 37).

ದರೋಗ ದarōga. The chief native officer in the departments of akhāri, sandai, cattle, and gardens (My.; Mhr., H. ದರೋಗಾ).

ದರೋಗಿ ದarōga-girl. ದರೋಗತನ ದarōgatana. The business of a darōga (My.).

ದರೋವರ ದarōdara. = ದುರೋವರ. Playing at dice. 2, a gamester. 3, a stake at play. 4, a die.

ದರೋಬಿಸ್ತ ದarōbastu. All without exception (My.; Mhr., H.).

ದರ್ಕು darku. = ದಕ್ಕು 2. — ದರ್ಕುನ್ದಲಿ. = ದಕ್ಕುನ್ದಲಿ, q. v.

ದರ್ಜಾ darjā. A rank, order; a dignity or a post in a government (My.; Mhr., H.).

ದರ್ಜಿ darji. = ದರಜ. (My.).

ದರ್ದರ ದardra. A frog.

ದರ್ದರಿ ದarduri. N. of a plant (ಎಟಲಿ Mr. 116).

ದರ್ದರು ದardru. = ದದ್ದು, etc. (Sk.).

ದರ್ಪ darpa. = ದಪ್ಪ. Inflicting pain; humbling (see ಅದರ್ಪಿಸು). 2, pride, arrogance, insolence, rashness. 3, holdness (Mhr.; ಎದಬಿ Ūt. I, 99). See ದಪ್ಪ. — ದರ್ಪಣಿಡು. — ಎಕಡು.

Pride to be lost or disappear (Grj. 4, after 120).

ದರ್ಪಕ darpaka. = ದಪ್ಪಕ. Kāma.

ದರ್ಪಕಧ್ವಂಸಿ darpaka-dhvāsi. Śiva (Ū. Bp. 47, 17).

ದರ್ಪಘೂರ್ಣನ ದarpa-ghūrṇana. Turning round or being giddy on account of pride. See ಮೊರಕು.

ದರ್ಪಣ ದarpaṇa. A mirror, a looking-glass.

ದರ್ಪಭೂಷಣ ದarpa-bhūṣaṇa. N. of the court of Kāma (Grj. 7, after 10).

ದರ್ಪಮುಖ ದarpa-mukha. A man with a proud face. ದರ್ಪ ಮುಖರ (ಮದಮುಖರ Bhn. 64).

ದರ್ಪಿತ darpita. Made proud, arrogant. (Bp. 58, 41).

ದರ್ಪಿಸು darpsu. To inflict pain, etc. See ಅ-.

ದರ್ಬಾರ ದarbhāra. = ದರಬಾರ, etc. (C.; B. 4, 92).

ದರ್ಬಾರು darbhāru. = ದರ್ಬಾರ. (C.; B. 4, 219).

ದರ್ಬೆ ದarbhē. Tbh. of ದರ್ಭ. (My.). — ದರ್ಬೆಹುಲ್ಲ. = ದರ್ಭ No. 3. (My.; St. & Pi.).

ದರ್ಭ ದarbhā. = ದಟ್ಟಿ 2, ದರ್ಬೆ, ದರ್ಭೆ. Stringing or binding together; see ಸನ್. 2, a hundle, tuft, or bunch of grass. 3, the kuśa grass, Poa cynosuroides Lin., used at sacrifices.

ದರ್ಭಮುಷ್ಟಿ darhha-muṣṭi. A handful of kuśa grass (ವಿಪ್ರರ G.).
 ದರ್ಭಕಯನ darhha-śayana. A bed of strewed kuśa grass. 2, N. of a place near Rāmāśvara (My.).
 ದರ್ಭಕಾಯಿ darhha-śayī. (Reclining on a kuśa-bed): Rāma (My.).
 ದರ್ಭಾಸನ darbha-āsana. A seat or bed of strewed kuśa grass (My.).
 ದರ್ಭಾಸ್ತರ darhha-āstarāṇa. = ದರ್ಭಾಸನ. (Bh. 1, 4, 28).
 ದರ್ಭ darhḥ. Thh. of ದರ್ಭ (Śmd. 102; Mr. 474; ವಿಪ್ರ, ಕುತೆ Nn. 104; ಕುತವ 107; ಪವತ್ರ 111). — ದರ್ಭಹುಲ್ಲ. = ದರ್ಭ. (ಕುತ, etc. Si. 164; My.).
 ದರ್ಭಾಪ್ತಿ daryāpti. = ದರ್ಭಾಪ್ತಿ. (My.).
 ದರ್ಭಾಜಾ darvājā. = ದರ್ಭಾಜಾ. (My.).
 ದರ್ಭ darvi. A spoon, a ladle. 2, the expanded hood of a snake. See ಇಟ್ಟವಟ್ಟವ್.
 ದರ್ಭಕರ darvi-kara. A (kind of) snake. (Bp. 39, 55).
 ದರ್ಭ darśa. Looking at, viewing; showing; sight, view, appearance. 2, the day of new moon (when it rises invisible); (the moon when it is going to become visible), the new moon.
 ದರ್ಭ darśika. Looking at, a spectator; examining, searching. 2, showing, displaying, explaining; a shower, an exhibitor. 3, a door-keeper, a warder. 4, one conversant with any science, a savant.
 ದರ್ಭನ darśana. = ದರ್ಶನ, ದರ್ಶನ, ದರ್ಶನ. Seeing, looking; seeing in the mind; experiencing. 2, sight, vision, observation; inspection, examination; perception (ಅಕ್ಷರ, ಧ್ಯಾನ, ಅವಲೋಕನ, ನೋಟ Mr. 316). 3, the being or becoming visible, appearance. 4, the act of showing or exhibiting; teaching; exhibition. 5, aspect, semblance. 6, visiting; a visit; visiting any idol and worshipping in its presence (ಸುದೈವಭಜನಾದಿಗಳು Mr. 259). 7, view, theory; doctrine. 8, a system or school of philosophy (see ಪದಾರ್ಥವೆ). — See ಕಾಣ್, ತೋರ್. — ದರ್ಭನ ಕೊಡು = ದರ್ಶನ. To favor one with a visit. ರಾಜನು ನಮಗೆ ದರ್ಭನ ಕೊಟ್ಟನು (My.). 2, to present one's self, to come into the presence of a superior (My.). — ದರ್ಭನ ತೆಗೆ. To go to see, to come to see, to visit. ಏನೂ ಇಲ್ಲದವರ ದರ್ಭನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (B. 5, 212; My.). — ದರ್ಭನ ಮಾಡು. To favor one with a visit, to visit. ಅವನನ್ನು ದರ್ಭನ ಮಾಡು, ಅವನ ದರ್ಭನ ಮಾಡು (My.). — ದರ್ಭನಹುಟ್ಟಿ. A bill payable at sight (My.; Mhr.).
 ದರ್ಭಾನುಕಾಸನ darśana-annīśana. Regulation of a system (B. 5, 180, 181).
 ದರ್ಭನೀಯ darśaniya. To be seen, visible; observable, perceptible, conspicuous; worthy of being seen, beautiful, agreeable, handsome. See ಕಣ್ಣೋ; Śmd. 174.
 ದರ್ಭಾಪ್ತಿ darśa-śraddha. The śraddha or funeral ceremony observed on the day of new moon (Si. 244).
 ದರ್ಭ darśi. Seeing, looking, inspecting, etc.; showing, exhibiting, etc.; a spectator, a seer. See ದೀರ್ಘ.
 ದರ್ಭ darśita. Shown, displayed, exhibited, exposed to view; explained; — seen, understood; apparent. See Ū. v. 59; Bp. 38, 44.
 ದರ್ಭಿನ darśini. Feminine of ದರ್ಭ. See ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.
 ದರ್ಭಿಸು darśisu. To see (Bp. 6, 11; My.).

ದಲ್ dal. Certainly, to be sure, indeed (ಅನಿಶ್ಚಯಾರ್ಥಂ Śmd. 392; ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ 24. 97. 160 Cm.; ಸಾಜ, ದಿಟ Śm. 34). See Śmd. 85; Ū. v. 196; Ūpr. 5, 98; Abh. P. 7. 83; Śm. 85. 48.
 ದಲ dala. = ದಲ 2, (ದಲ, ದಲ). A part, a portion, a fragment; (opening, expanding, blossoming). 2, a leaf. 3, a clump, a lump, a heap, a quantity (cf. ದಲ 1). 4, a detachment, a body of men (cf. ದಲ). 5, an adulteration or alloy.
 ದಲಿತ dalat. (Śmd. 100). Burst, split, etc.; blown; splitting, etc.
 ದಲಿತೈರನ dalat-kalava. (Śmd. 100). A full-blown lily.
 ದಲಿತೈರನ dalat-purpa. A full-blown flower (Ūpr. 1, 107).
 ದಲನ dalana. Splitting, tearing asunder, breaking to pieces, rending, etc.; hurting. See ಹಲ, ಮನುಮುಖ.
 ದಲಾಲಿ dalāli. = ದಲಾಲಿ, etc. (My.).
 ದಲಿತ dalita. Burst, split, etc.; opened, unfolded, blown, full-blown (Śmd. 117. Mḥ.; Ū. v. 112).
 ದಲಿ ದಲೆ. An adverbial syllable (Tē.). See ಅಗು ನ್ನಲಿ.
 ದಲಾಲಿ dalāli. = ದಲಾಲಿ, ದಲಾಲಿ, ದಲಾಲಿ. The business of a broker, brokerage; commission (My.; Mhr., H. ದಲಾಲಿ). 2, a broker (My.; Mhr., H. ದಲಾಲಿ).
 ದಲಾಲಿತನ dalālitana. = ದಲಾಲಿತನ. The business of a broker (My.).
 ದವ dāva. Fire. 2, a wood on fire, a forest conflagration (ಕಾಮಗಿಡ್ಡು Nn. 97; ಕಾದ್ಗಿಡ್ಡು Śm. 12). 3, the plant Plumbago zeylanica Lin. (ಚಿತ್ರಮೂಲ Nn. 110; see ಅಗ್ನಿ). 3, a wood, a forest.
 ದವನ ದಾವಾ. Vile, bad; a vile man (Mhr. ದವನ, ದಾವಾ). See ಅತಿ.
 ದವನ ದಾವಾತನ. Villenness, etc. (Bh. 2, 2, 74).
 ದವನ ದಾವಾ-ಲಿ. A vile woman. See ಅತಿ.
 ದವನ ದಾವಾ. = ದವನ, etc. (ಸೃಷ್ಟಿ, ಸೃಷ್ಟಿ, ಮೂಲಕು G.; B. 3, 67).
 ದವನ ದಾವಾ. 1. = ದವನ, etc. (My.).
 ದವನ ದಾವಾ. 2. = ದವನ 2, etc. (My.).
 ದವನ ದಾವಾ. = ದವನ 2, ದವನ 2, ದವನ, ದವನ 1, ದವನ 1, ದವನ 2, No. 2. The jaw bone, the mandible (My.; Tē.; M. ತಾಡಿ; T. ತವಡ್ಕಿ, ತಾಡ್ಕಿ, ತಾಲ್; Mhr. ದಾಡ, a molar tooth; a jaw; ಜಾಡಾಡ, ದಾಡಾಡ, a jaw; Sk. ದಾಡಾ, a large tooth, tusk). See Si. 214; ಕೆಳ. — ದವನಹುಲ್ಲ. The great and lesser molars (My.).
 ದವನ ದಾವಾ. = ದವನ. (My.).
 ದವನ ದಾವಾ. = ದವನ, ದಾವಾ. An inkstand (ಮೇಲಮನೆ G.; My.; B. 1, 23; Br.; Mhr., H. ದಾವಾ). — ದವನಗುಳ್ಳ. A small inkstand (R.).
 ದವನ ದಾವಾ. Fire, heat; burning, fever; pain, distress (ಪರಿತಾಪ, ಬದಿಲಿ Mr. 385).
 ದವನ ದಾವಾ. = ದವನ. (Abh. P. 13, 129).
 ದವನ ದಾವಾ. = ದವನ 2. Thh. of ದವನ. The plant Artemisia Indica and its flower, southern-wood (Sk. also ದವನ; ಅಜಗಜಿ, ಮುಷ್ಕತಿ, ತವಸ್ತಿ Mr. 136; ಹಬ್ಬದ ಹೂವು Kk. 23; Śm. 27; My.; Tē.; T. ತವನಗ, ತವನಗ). See Rāv. 10, after 31; Ūpr. 7, after 92; Bp. 42, 11. ದವನದ ಹೂ ಅನ್ವಾ ಕ್ಷಣ ಪವನವಾದೀತೇ? (Prv.).

ದವಸ *davasa*. = ತವಸ. *Thh. of ಯವಸ (Hlā.)*. Corn, grain (ಧಾನ್ಯ Mr. 350; My.; Tē; T. ತವಸ; Bp. 16, 12; 23, 9; 53, 18). ಕೆಟ್ಟ ಧೂಮಕಿ ಮನೆ ದವಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಕೂಲಿ ಮಾಡಿಸಿದ. — ತಗ್ಗಿದವನಕ್ಕಾಗಿ ಹಗ್ಗ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಿ (Prva.). — ದವಸ ಧಾನ್ಯ. *reit. (My.)*.

ದವಳ *davala*. 1. The oonoh-shell (used for blowing). See s. ಪಂಡಮಹಾನಾದ್ಯ.

ದವಳ *davala*. 2. *Tbh. of ಧವಳ*.

ದವಳಾರ *davala-kāra*. = ಧವಳಾಗಾರ (Śmd. 383). *Thh. of ಧವಳಾಗಾರ*. A house whitened with ohnam or stnoco, a palace (ಸುಧಾಧವಳಿತ, ಸೌಧ Hlā.).

ದವಳಾರ್ತಿ *davala-ārti*. An ārti for which oamphor is used (My.).

ದವಾ *davā*. Medicine (My.; Mhr., H.). — ದವಾಖಾನೆ, a store-room of medicines; a medicine-shop (My.; B. 4, 146).

ದವಾಗ್ನಿ *dava-agni*. = ದವಾನಲ. (J. 12, 15).

ದವಾನಲ *dava-anala*. A conflagration in a forest (ವತ್ಸ, ಕಾ ದುಗಿತ್ತು Nn. 39).

ದವಾಲಿ *davāli*. = ದವಾಲಿ. (My.).

ದವಿಶ್ಯ *davishya*. (fr. ದೂರ). Very remote, very distant.

ದವಿಯು ದವ್ಯಾಸ. (fr. ದೂರ). More or uncommonly remote.

ದವು *davu*. = ದ2, etc. See ಇವು.

ದವರು *davuru*. 1. = ದವರೆ, etc. (My.).

ದವರು *davuru*. 2. = ದವರು, etc. (My.). 2, a brisk military excursion, an expedition (Mhr., H.).

ದವತಿ *davnti*. = ದವತಿ. (ಮಸಿಪಾತ್ರ Mr. 359). — ದವತಿಕ್ಕು. = ದವತಿ. (S. Mhr.).

ದವ್ಯಾರಿಕ *davvārika*. = ದೌರ್ವಾರಿಕ. *Thh. of ದೌರ್ವಾರಿಕ*. (ದ್ವಾಸ್ಥ, ದಾಖಲೆ Mr. 266).

ದಶ *daśa*. = ದಸ, ದಹ. Ten (ಗಣನೆ Nn. 27).

ದಶ ದಾಶಾ. Consisting of ten, containing ten, ten-fold; an aggregate of ten, a decade. See Mr. 357.

ದಶಕಾ ದಾಶa-kaṇṭha. Rāvaṇa (Abh. P. 10, 156).

ದಶಕನದ ದಾಶa-kandhara. Rāvaṇa (Abh. P. 9, 109; Bp. 38, 63).

ದಶಕನದಲಕ್ಕ ದಾಶa-kaṇṭha-lēkka. Decimal arithmetic (Si. 327).

ದಶಕಾನುಜನ್ಯನ ದಾಶa-kāma-ja-vyasana. Ten vices arising from love of pleasure: hunting, gambling, sleeping by day, fault-finding, lechery, drunkenness, dancing, singing, playing, and senseless travel. (R.).

ದಶಗುಣ ದಾಶa-guṇa. Ten-fold, ten times larger, ten times more. 2, penalty for the omission of affixing a stamp to an official document (My.).

ದಶಗ್ರೀವ ದಾಶa-grīva. = ದಶಕನ್ನರ. (Abh. P. 13, after 3).

ದಶದಲ ದಾಶa-dala. Having ten leaves (Bp. 3, 8); ten leaves.

ದಶದಾನ ದಾಶa-dāna. Ten gifts: cows, land, sesamum, gold, ghee, raiment, hotel, grain, jaggory, daughters in marriage (My.).

ದಶದಿಕ್ ದಾಶa-dikṣa. The eight points of the compass and the earth and sky (J. 13, 12; My.).

ದಶಧರ್ಮ ದಾಶa-dharma. Ten ordinances, practices, or duties. ಎಷ್ಟೆಲ್ಲಾಯಿ? ದಶಧರ್ಮಾಲಿತರಾಗ್ರಾನಾದನನಗಿದು ಬೋಧ್ಯಂ (Śmd. 137 Mḍh.).

ದಶಧ್ರುವ ದಾಶa-dhruva. The ten fixed objects (of the body of a horse which cannot be absent without disastrous

effects). ಶಿರದೊಳ ಎರಡರೊಳ, ಅಳೆಯೊಳ ನಾಲ್ಕು, ನೊಸಲೊಳ ಒಂದು, ಉದರದೊಳ ಎರಡು, ಪೊರೊಳ ಒಂದು ಸುಡು ಪಟ್ಟಿ ತೋರಿದ ದಶಧ್ರುವಮಕ್ಕ; ಅವಿಲ್ಲದಿರೆ ಅಧ್ಯವಂ (Mr. 279).

ದಶನ ದಾಶana. Biting; a tooth (ಹಲ್ಲು Nn. 81).

ದಶನಚ್ಚದ ದಾಶana-ō-chada. A lip (ಅಧರ, ತುಟಿ Nn. 67).

ದಶನವಾಸನ ದಾಶana-vāśana. A lip.

ದಶನಹತಿ ದಾಶana-hati. A wound made with the teeth (Ūpr. 5, after 76).

ದಶಪುರ ದಾಶa-pura. A species of the grass *Cyperus rotundus* Lin. (= ಕುಟನ್ನ ಬ, ಗೋನದ).

ದಶಬಲ ದಾಶa-hala. Possessing ten powers: a Buddha.

ದಶಭುಜ ದಾಶa-bhujā. Śiva (Grj. 9, 30).

ದಶಮ ದಾಶama. Tenth; the tenth; the tenth part. See Śmd. 101; Ūh. v. 234.

ದಶಮಾಂಶ ದಾಶama-aṁśa. Decimal (My.).

ದಶಮಿ ದಾśami. = ದಸಮಿ. The tenth lunar day. 2, the tenth decade of human life, from the 90th to the 100th year. ದಶಮಾಸ್ಥ ದಾśami-stha. Arrived at the tenth decade of life, above 90 years old.

ದಶಮುಖ ದಾśa-mukha. Ten months or faces. 2, Rāvaṇa (Abh. P. 9, after 89; Bp. 19, 26).

ದಶರಥ ದಾśa-ratha. Having ten chariots. 2, N. of the father of Rāma (Rām. 1, 5 sm.; J. 18, 1. 2).

ದಶರಥನನ್ನ ದಾśaratha-nandana. = ದಶರಥಾತ್ಮಕ. (My.).

ದಶರಥಾತ್ಮಜ ದಾśaratha-ātmaja. Rāma (Mr. 504; ರಾಮಚಂದ್ರ Nn. 24).

ದಶವಕ್ತ್ರ ದಾśa-vaktra. Rāvaṇa (My.).

ದಶವದನ ದಾśa-vadana. = ದಶವಕ್ತ್ರ. (J. 16, 34; 18, 8).

ದಶವಿಧನಾದ ದಾśa-vidha-nāda. Ten kinds of sounds (heard when performing tapas, Śiv. 2, 96).

ದಶವ್ಯಾಕರಣ ದಾśa-vyākaraṇa. The ten grammars (Śmd. 101).

ದಶಶತ ದಾśa-śata. Ten hundred, a thousand. 2, one hundred and ten. See Bp. 43, 19; 60, 56.

ದಶಶತರ ದಾśa-śata-kara. Having a thousand rays: the sun (Bp. 61, 42).

ದಶಶತದ್ಯುತಿ ದಾśa-śata-dyuti. = ದಶಶತರ. (Bp. 16, 26).

ದಶಶತಪತ್ರ ದಾśa-śata-patra. Having a thousand leaves: a lotus (Bp. 10, 56).

ದಶಶತಪತ್ರಮಿತ್ರ ದಾśa-śatapatra-mitra. The sun (Bp. 61, 86).

ದಶಶಿರ ದಾśa-śira. = ದಸಸಿರ. Ten heads. ದಶಶಿರವಾತ, Rāvaṇa (Bp. 54, 89). 2, Rāvaṇa (Ū. Bp. 8, 1).

ದಶಾಂಶ ದಾśa-aṁśa. Ten parts, the tenth part (B. 5, 235).

ದಶಾಂಗ ದಾśa-aṅga. Having ten members; ten members. 2, the ten ingredients of dhāpa or incense (Bp. 35, 14; 41, 22).

ದಶಾನನ ದಾśa-ānana. Rāvaṇa (Abh. P. 9, 73; 10, 153; J. 9, 22).

ದಶಾರ್ಣ ದಾśārṇa. N. of a country lying south-east of Madhyadēśa, and of its inhabitants. (My.).

ದಶಾವಂತ ದಾśa-vanta. A fortunate man (My.).

ದಶಾವತಾರ ದಾśa-avatāra. The ten descents or incarnations of Viṣṇu (My.; see ಹತ್ತು ಅವತಾರ). 2, Viṣṇu. — ದಶಾವತಾರಗಂಜೀರು. Play-boards on which the ten avatāras are drawn (My.). — ದಶಾವತಾರದ ಅಭಿ. Performance of the avatāras (My.).

ದಶಾವಸ್ಥೆ dasā-avasthā. Ten adverse conditions of life (Bp. 35, 82-85; Ā. Bp. 19, 31; Āpr. 5, after 135).

ದಶಾವಸ್ಥೆ dasā-āśya. Rāvaṇa (Abh. P. 9, after 75; 14, 160).

ದಶಾವಸ್ಥೆ dasā-hina. An unfortunate man (My.). ದಿನದೀಪ ದತ್ತೆ ದಶಾವಸ್ಥೆನು (Prv.).

ದಶೆ ದಾಶೆ. ದಶಾ. = ದಶೆ 1, ದಶೆ 1. The skirt, edge, or hem of a garment; the unwoven threads of a web of cloth (see ವಸ್ತ್ರ-); a new cloth (ನೂತನಾವಸ್ಥೆ, ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರ Nn. 27); the wick of a lamp (see ಬತ್ತಿ). 2, age, period or time of life, as youth, manhood, etc. 3, state or condition of life (ಅವಸ್ಥೆ 27). 4, the result or consequence of actions, fate; the fulfilment of actions (ಕರ್ಮವಿಫಲತಾ, ಕರ್ಮದ ಬಿಡುಗಡೆ 27). 5, the aspect of the planets, considered as influencing the fortunes of men for good or bad. 6, duty, etc. (ಧರ್ಮ 27). 7, state or condition of mind; quality (ಗುಣ 27). 8, the past (ಅದಿ, ಪೂರ್ವ 27). 9, a howstring (ಮೌಫ, ಬಿಲ್ಲೆ ಹೆಡೆ 27). 10, an arrow (ತಿಲೇಮುಖ, ದಾಣ 27). 11, a hare (ತತಕ, ಮೊಲನು 27).

ದಶೇಂದ್ರಿಯ ದಾಶ-īndriya. The ten organs of perception and action: the skin, eye, tongue, nose, ear, larynx, hand, foot, anus, and pñdendum. (My.).

ದಶ್ಯ dashā. Bitten, stinging. 2, a bite (ಸರ್ಪ ಕಚ್ಚಿದುದು Mr. 391; Bp. 46, 24).

ದಶ dasa. Tbh. of ದಶ. (Mhr., H.; see ದಶಮಾಹೆ).

ದಶಕತ್ತ್ವ dasakattv. = ದಶ್ವತ್ತ್ವ. Handwriting; signature (My.; Mhr. ದಶಕತ್ತ್ವ).

ದಶಕು dasaku. = ದಶ್ಯ. A thin, dust-like coating on certain grains, as jōla, rāgi, wheat, etc., a kind of husk (My.).

ದಶಮಾಹೆ dasa-māhē. Ten months' pay given for twelve (My.).

ದಶರ ದಾಸರ. = ದಶರ 1, ದಶರ q. v. (My.). 2, N. of a man (Bp. 38, 48. 52. 53). — ದಶರಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 38 anm.; 38, 19. 27. 49). — ದಶರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 38, 2. 16. 24).

ದಶರ ದಾಸರ. 1. = ದಶರ. N. — ದಶರದೇವ. N. (Bp. 38, 18. 71. 77; 47, 34). — ದಶರದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 38, 19. 61. 74).

ದಶರ ದಾಸರ. 2. A sort of (silk) cloth (ಪಟ್ಟದ Mr. 342; Bp. 11, 26; 55, 25; Tē.).

ದಶರ ದಾಸರ. = ದಶರ, (ದಶರ 1). The tenth day of the śnklapaksha of the seventh month (āśvina), the last day of the navarātri, the day on which Rāma marched against Rāvaṇa, the devatās defeated the daityas, etc.: the dasarē feast of 10 days (My.; B. 1, 20; Mhr. ದಶರಾ). See ಅಯುಧಪೂಜೆ.

ದಶವ ದಾಸವ. Tbh. of ದಶವ (Śm. 19).

ದಶವ ದಾಸ-ಸಿರ. Tbh. of ದಶವಿರ (Śmd. 376).

ದಶಿ dasi. (= ಕದ). A stake (ದಕ್ಕಿ Śm. 78); a pointed wooden peg (My.); a sliver in the foot (My.; Tē.). ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆದು, ದಶಿ ಹಟ್ಟಿದ ಪಾಣಿ (Prv.). See Bp. 16, 11; 48, 84-86; 44, 8. 10. 14; 55, 44; Ā. Bp. 55, 44; ಕೂ ದಳಸಿ, ಬಲು, ಬಲ್.

ದಶೆ dasē. 1. = ದಶೆ 1. Tbh. of ದಶೆ (Śmd. 335). ದಶೆ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಪಸೇ ಮೇಲೆ ರತ್ನ ಬಿತ್ತು (Prv.). See Prv. s. ವಶ.

ದಶೆ dasē. 2. = ದಶೆ 2. ದಶೆಯಿನ್ದ (on account of, = ದಶೆಯಿನ್ದ, Dhv.), ದಸಿನ್ದ (= ದಶೆಯಿನ್ದ, Ch. 20).

ದಶ್ಯ dasku. = ದಶಕು. (My.).

ದಶ್ಯತ್ತ್ವ daskhattv. = ದಶಕತ್ತ್ವ. (My.).

ದಶ್ಯನು dastānu. = ತೋಸ್ತಾನು, ದೋಸ್ತಾನು. (My.).

ದಶ್ಯವೇಜು dastāvējn. = ದಶ್ಯವಜು. A document of any kind; a note of hand, a bond (My.; Br.; Mhr., H. ದಶ್ಯ-ವಜು).

ದಶ್ಯ dastu. A quire of paper (My.; Mhr., H. ದಸ್ತಾ). 2, a collection of four play-boards. 3, the money which has been realized by an official, but has been withheld by him from the government treasury (My.; Tē.).

ದಶ್ಯರ ದಾಶ್ಯರಿ. ದಶ್ಯರು. Custom, fashion, manner (My.; Br.; Mhr., H. ದಸ್ತಾರ). 2, customary fees; tax (My.; Br.; Mhr., H.).

ದಶ್ಯವಜು dastāvajū. = ದಸ್ತಾವೇಜು. (My.).

ದಶ್ಯ ದಾಸ್ಯ. An enemy. 2, a thief, a robber. 3, an outcast. 4, N. of a class of demons.

ದಶ್ಯ dasra. N. of one of the two āśvins. 2, ದಶ್ಯಂಗ, the two āśvins. See ದಿವ್ಯದ್ಯ.

ದಹ ದಾಹ. i. e. ದ-ಅಹ. = ದವ 2, etc., e. g. ಕಡಿದವಂ (Bp. 9, 13), ಒಣಗಿದವಂ (18, 87), ಹೋದವುದು (18, 42), etc. See Bp. 18, 104; 22, 65; 24, 29. 34. 64; 25, 41; 26, 69; 28, 15; 29, 17; 35, 11; 36, 10. 11; 37, 8. 9. 53; 38, 19. 20. 29. 32; 39, 43. 49; 42, 13; 43, 53. 69; 47, 19. 20. 26; 50, 57. 77; 51, 77; 52, 34; 53, 17. 18; 56, 31; etc.; J. 3, 36. ದಹ ದಾಹ. Tbh. of ದಹ. (My.; Mhr. ದಹಾ). ಎಕದವಶತಸಹಸ್ರಂ (Mr. 356).

ದಹನ dahana. Consuming by fire, burning, scorching; destroying. 2, fire; Agni. See ಉರಿ, and Mr. s. ಭಂಜನ ದಹನಕರಣ dahana-karapa. Making fire, or causing to burn. See ಮುರುಬ್ಬು.

ದಹನಕ್ರಿಯೆ dahana-kriyē. The act, business, or rite of burning, or of fire. See ಪುಟ್ಟು.

ದಹನಜಿಹ್ವಾನ್ತಕ dahana-jihvā-antaka. Extinguishing the tongues of fire or Agni (Bp. 49, 40).

ದಹನಲೋಚನ dahana-lōcana. Śiva (Bp. 41, 27).

ದಹನಸಂಸ್ಕಾರ dahana-samskāra. The rites of cremation (My.).

ದಹನಾತಿಕ್ರಮಣ dahana-atikramapa. Excess of burning. See ಅದ್ಭು.

ದಹನೋಪಲಿ dahana-npala. Fire-stone: the sun-gem, crystal.

ದಹಿಸು dahisn. To consume with fire, to burn up, to scorch (Bp. 49, 40; 50, 23; 56, 88; 57, 9; J. 8, 39. 44; My.; Prv. s. ಪಾಡುವ).

ದಹ್ಯ dahya. To be burnt, burnable, combustible (ದಗ್ಧ, ಸುಡುವುದು Nn. 133).

ದಹ್ಯ ದಾಹ್ಯಾ. (Tbh. of ದಹ್ಯಶ್ಚ). The ring-worm shrub, Cassia alata Lin. (St. & Pi.).

ದಳ dal. 1. The state of spreading widely. — ದಳದಿಂ. -ಕದಿಂ. Far spreading lustre or shine (Āpr. 1, after 101). — ದಳ್ಯರಿ. -ಉರಿ. A great blaze (ವೇಯರಿ, ಘನ ಜ್ವಲಿತ Śm. 11; Abh. P. 16, 28; Grj. 4, 132; 8, 66; Bp. 16, 25; 56, 86; Bh. 1, 20, 26; 3, 12, 41; Rām. 5, 8, 74; J. 8, 89. 40).

ದಳ dal. 2. = ಕಳ 2. A sound in imitation of that of boiling (Abh. P. 9, 48).

ದಳ dala. 1. An imitative sound. — ದಳದಳಸು. To fall in large drops (as tears, Ahh. P. 4, 23).

ದಳ dala. 2. = ದಳಿ 2. P. p. of ದಳಿ 1, in ದಳ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ದಳ dala. 1. Thickness, stontness, compactness, solidness (My.; Mhr.; cf. ದಲ No. 3 & ದಳಿ 1). ದಳವೂ ದಪ್ಪವೂ ಅಗಲವೂ ಇರ ಬೇಕು, ಕಾಸು ಮೂಡು ಕ್ರಯ ಹಡಿಯ ಬೇಕು (Prv.). — ದಳವೇಡುಸು. -ಎಡುಸು. To increase (v. t., Grj. 10, after 45). — ದಳವೇಡು. -ಎಡು. To increase (v. i., Čpr. 1, 25; 7, 96; Grj. 3, 47; Bp. 4, 59; Bh. 8, 21, 5).

ದಳ dala. 2. = ದಲ. A leaf, a petal (ಪರ್ವ, ಎಲೆ Nn. 9; ಪರ್ವ Mr. 105). 2, an army (ಬಲ, ಸೇನೆ 9; cf. ದಲ and ದಲ No. 4). 3, war (ಸಂಗರ, ಕಾಳಿಗ 9). 4, alchemy (ವಾದ, ರಸನಾದ 9). 5, = ದಳಿ (My.). — ದಳದಳಾಳ ದಾಲಾ-ದಾಲಿ. A mass of many leaves (J. 15, 4).

ದಳಗೆ dalagē. = ದಳಕೆ q. v., ದಳಸಿ, ದಳಿ 3. (My.).

ದಳದು daladu. = ದಳಿದು. P. p. of ದಳಿ 1.

ದಳಸರ dalasara. Thickness; compactness: good behaviour (Mhr. ದಳದಾರ). ಪಯ್ಯ ದಳಸರನಾಗಿ ಬಿಳಿಯಿತು (My.). ಅರಸನು ದಳಸರದಿನ್ನೆ ಆಳಿದನು (My.).

ದಳಸು dalasu. (fr. ದಳಿ 1). The state of being thickset (as a crop, My.).

ದಳಾಳ dalāli. = ದಲ್ಲಾಳ, etc. (My.).

ದಳಾಳತನ dalālitana. = ದಲ್ಲಾಳತನ (My.).

ದಳಿ dali. = ದಳಿ 1. (My.).

ದಳ dali. (= ದಳ 2). A leaf (ಪತ್ರ śmd. II; Čt. I, 104; T. ತದ್ಭಿ).

ದಳಿಕೆ dalikē. = ದಳಸಿ, etc. A seam (My.).

ದಳಿಗೆ daligē. = ದಳಕೆ, etc. (My.).

ದಳಿಮ್ಬ dalimba. = ದಳಿಬ, etc. (Čpr. 6, after 71).

ದಳಿ ದಲೆ. 1. = ದಳ. To join by sewing together, to seam (My.; T. ತಕ್ಕಿ, to fether, see ತಳಿ 2). 2, to grow united or close together; to become abundant, as fruits, leaves, etc. on a tree; to spread, as small-pox or itch over the body; etc. (My.; J. 6, 3; 15, 17; 24, 72; T. ತದ್ಭಿ, to sprout, thrive, grow in branches and twigs, spread, see ತಯ 5). P. ps. ದಳದು, ದಳಿದು.

ದಳಿ ದಲೆ. 2. = ದಳ 2. P. p. of ದಳಿ 1, in ದಳಿ ದಳಿದು (J. 3, 37).

ದಳಿ ದಲೆ. 3. = ದಳಸಿ, etc. (My.).

ದಳ ದಲೆ. = ದಳ 2, No. 5. Tbh. of ದಲ. A portion or division of a paddy-field (My.).

ದಳಾಳ dalāli. = ದಳಾಳ, etc. (My.).

ದಳಿಸು dallisu. To overspread and cover;—to spread widely, to increase (v. i., ಅಳುರ್, ಅನುಸು Kk. 53; śm. 60; Ahh. P. 11, 142. 146; 12, 96; 14, 181; 15, 78; Grj. 9, 17). ಫುತಾಡುತಿವಡಿದ ಅನುನನ್ನ ಮಿಗೆ ದಳಿಸಿದಂ (śmd. 273).

ದಲಿ dala. An army containing infantry, cavalry, elephants, and chariots (ಚತುರಂಗಬಲ śmd. I); a common force or troop (ಸಾಮಾನ್ಯಬಲ śmd. I;

ದಟ್ಟು Čt. II, 69; cf. 8k. ದಲ No. 4 and ದಳ 2). ತುರಗದಂದಂ (śmd. 207). ಪಾಯದದ (Bh. 6, 2, 2). ಕಾಲುನಡೆಯ ದದ (ಪ ದಾತ Si. 268). ದದಾ ನಡಿಸೋ ಬಟ್ಟ ಬತ್ತಿ ನೂಕ್ಕಾನೇ? (Prv.). See Bh. 2, 4, 7; J. 15, 4. 14; 22, 4. — ದದಮದ. -ತುದ. To tread down hosts (Rām. 6, 11, 25). — ದದವತಿ. A general (Bp. 27, 29; Rām. 5, 8, 52; J. 8, 13; B. 2, 10). — ದದಮುಖ. The van of an army. — ದದಮುಖಧವಳ. (śmd. 207). An excellent ox (a hero) at the van. — ದದಮುಖ್ಯ. = ದದವತಿ. — ದದಮುಖ್ಯದಿಕ್ಕ. (śmd. 208). A sun among generals.

ದಲಿದುಲಿ (dala-tula). (Trampling or annoyance by an army or mob): a great pillage or ravage; an inroad of robbers (ಬಲ್ಲಿದ್ಲಿ śmd. I; ಕಳ್ಳದಾದ Čt. I, 3; Bh. 1, 2, 32; Grj. 4, after 120). ಅಕ್ಷನತ್ತಣಿಂ ಪದಮದಮಾಯ್ತು (śmd. 141).

ದಲಿದುಲಿಸು daladulisu. (fr. ದದಮದ). To get into commotion (J. 10, 47).

ದಲಿನಾಯಿ dalavāyi. A general (ಸೇನಾನಿ, etc. si. 279; My.; Tē., M., T.; B. 2, 10).

ದಲ್ಲಿಲಾ (dal-dali, dnpl.). A fetter, a chain (ಸಂಕಲಿ śmd. I; see ದಳಿ 1).

ದಾಕ್ಷ dāksha. (fr. ದಕ್ಷ). Relating to Daksha.

ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ dākshāyāni. N. of any of the daughters of Daksha. 2, *Durgā*. 3, ದಾಕ್ಷಾಯಣಿಗರ್, the daughters of Daksha and wives of the moon: the 27 lunar mansions. **ದಾಕ್ಷಾಯಣೀನಾಥ dākshāyāni-nātha.** The moon. 2, Śiva. (My.).

ದಾಕ್ಷಾಯಣೀಪುತ್ರ dākshāyāni-putra. Gaṇēśa (My.).

ದಾಕ್ಷಾಯಣೀರಮಣ dākshāyāni-ramaṇa. The moon. 2, Śiva.

ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ dākshāyāni. A vulture.

ದಾಕ್ಷಾಯಣಿ (dāksha-ārāma). N. of a place (Bp. 12, 32; 25, 10; 33, 17; 40, 29; 58, 34).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ dākshinyā. (fr. ದಕ್ಷಿಣ). Belonging to the south; belonging to or living in the Dekhan. (My.).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ dākshinyā. (fr. ದಕ್ಷಿಣ). Relating to a gift; *meriting a fee or present*. 2, civility, courtesy, politeness, kindness, obsequiousness; honesty, candour; cleverness, ability (ದಿಡಯ Čt. II, 65; B. 5, 157). 3, (belonging to the south; the south). — ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಸುಡಾಗಿ, ಹೆದುವದಕ್ಕೆ ತಾವಿಲ್ಲ (Prv.). See ಮುಖ; Prv. s. ವ್ಯವಹಾರ.

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಢಿ dākshinyā-gāṇa. An obsequious man (My.).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಪರ dākshinyā-para. Extremely obsequious (My.).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಂತ dākshinyā-vanta. = ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಢಿ. (My.). ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವನ್ನನು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಭಕ್ಷಣಿ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? (Prv.).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವರ್ತಿ dākshinyā-varti. Behaving obsequiously. 2, a man belonging to the south. (J. 2, 10).

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕಾಲ dākshinyā-kāli. = ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಢಿ. (My.).

ದಾಖಲಾತು dākhalātu. Proof, documentary evidence (My.).

ದಾಖಲು dākhalu. Arrived at, reached (Mhr., H. ದಾಖಲ).

2, entered, as into an account, etc. (Mhr., H. ದಾಖಲ, ದಾಖಲ);—insertion, entry of an item in an account, deed or register (My.; H. ದಾಖಲಾ); presentation of a petition to be registered (My.). — ದಾಖಲು ಮಾಡು. To present a petition (My.). 2, to enter, as money in an account (My.).

ವಾಖಲೆ dākhalē. Examination or comparison of accounts, records, etc. (My.); proof, documentary evidence (My.; Mhr. ವಾಖಲಾ); reference to a register (My.). — ವಾಖಲೆ ಗ್ರಾಮ. A village that has branched out from a principal or original one, a subordinate village (My.). — ವಾಖಲೆ ದೂಖಲೆ. dupl. (My.).

ವಾಗಡಿ dāḡḡaḡi. (= ವಾಗುಡಿ). — ವಾಗಡಿಬಳ್ಳಿ. A winding half shrubby plant, *Cocculus villosus* D. C. (or *Menispermum hirsutum* Roxb., St. & Pl.; ವೇಣಿ G. & Ūb.).

ವಾಗಮ da-ḡḡama. The augment ದ or ದ (Smd. 129).

ವಾಗುಡಿ dāḡḡuḡi. (= ವಾಗಡಿ). (ಅಧೋಮೂಲ Mr. 185).

ವಾಗುದೂಜಿ dāḡḡuḡi. — ದೂಜು. Repairing, doing up (My.; Mhr., H. ವಾಗದೂಜಲ).

ವಾಘು dāḡḡha. Burning. See ಏ-.

ವಾಂ ದಿಕ್ಷಿ. ವಾಣ್. = ವಾಣ್ 2. — ವಾಂಗುಡಿ. (Smd. 210).

dāḡḡ-kuḡi. A going-beyond, i. e. rather long, point of a creeper or sprout (ವಾಣ್ಗುಡಿ ಕೆ.). — ವಾಂಗುಡಿವಡು. — ಬಿಡು. To sprout greatly (Ūpr. 2, 56; 6, 89; Rāv. 12, after 56).

ವಾಟಿ ದಾಟಿ. ಧಾಟಿ. Expediency or quickness in writing; fluency in reading; practice in a science, etc.; haste (My.; T. ತಾಟಿ; Tē. ಧಾಟಿ). ವಾಟಿ ಯನ್ನ ಹೋಗಿ, ಮೋಟನಾದ (Prv.). See ವಾಡಕ-.

ವಾಟಿಸು ದಾಟಿಸು. = ವಾಟಿಸು. To make cross, to cause to pass over, to transport over, etc. (My.; B. 4, 30; Si. 84); to make escape (My.). ಅವನ ನ್ನು ಸಂಕಟದೊಳಗಿನ್ನ ವಾಟಿಸಿದನು (B. 5, 62, 63).

ವಾಟು ದಾಟು. 1. = ತಾಣ್ಪು, ವಾಣ್ಪು. 1. To jump, pass or step over; to cross, to ford; to pass; to go beyond, to exceed, to transgress, as a word, a rule, an order; to escape (My.; Tē.; cf. ತಾಗು 5). ಹಳ್ಳವನಾಡೆ ವಾಟಲು (Bp. 44, 5). ಹಳ್ಳ ವಾಟುವಾಗ (B. 2, 4). ಗಣ್ಣಾನ್ತರವನ್ನು ವಾಟಲಿಕ್ಕೆ (4, 60). 2, to die; to expire, as life (My.); to pass away, to elapse, as time (My.). ಅವನು ವಾಟಿ ಕೊಣ್ಣನು (he died, B. 5, 199, 286). ತಿಂಗಳು ವಾಟಿದರೂ ಮಂಗಳ ವಾಟಲಿಲ್ಲ. — ತಿಂಗಳು ಹೋದರೂ ಅಂಗಳ ವಾಟಲಿಲ್ಲ. — ಹೊದಿ ವಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅವ್ವಿಗರ ಮಣ್ಣಿ (Prva.). See Prva. a. ನಡಿ; Bh. 1, 8, 94; Si. 85, 896; B. 4, 80.

ವಾಟು ದಾಟು. 2. = ವಾಣ್ಪು. 2. Passing over; stepping over, stepping; a jump across; abridgement; a step over an inauspicious object and the evil resulting from it (My.). — ವಾಟು ಕಥೆ. An abridged story; a summary (My.). — ವಾಟುಗಾಲು. — ಕಾಲು. A foot that steps far (My.). ವಾಟುಗಾಲಿನವ, a person who takes long steps (My.). — ವಾಟುಹೊಲಿಗಿ. Sewing with long stitches; that has been sewed with long stitches (My.).

ವಾಡಾಯನ ದಾಡಾಯ. One who goes behlud and praises (ಅಟ್ಟ ಕೊಣ್ಣಾಡುವಂ Bhu. 40).

ವಾಡಿ dāḡḡi. The beard (My.; Tē.; Mhr. ವಾಡಿ; T. ತಾಡಿ; Si. 216).

ವಾಡಿಮ ದಾಡಿಮ. = ವಾಡಿಮ, ವಾಡಿಮ, ವಾಡಿಮ, ವಾಡಿಮ್ಪು, ವಾಡಿಮ್ಪುರ, ವಾಡಿಮ್ಪು, ವಾಡಿಮ, ವಾಡಿಮ್ಪು, ವಾಡಿಮ್ಪು, ವಾಡಿಮ್ಪು, ವಾಡಿಮ್ಪು. The pomegranate

tree and its fruit, *Punica granatum* Llu. ವಾಡಿಮದ ಬೀಜ ರತ್ನವಾವೇ? (Prv.).

ವಾಡಿಮಪುಷ್ಪಕ ದಾಡಿಮ-puḡḡpaka. The plant *Soyimida febrifuga* Juss., or *Amoora rohitaka* W. & A. See ಮುಕ್ಕು ಮುತ್ತಗ.

ವಾಡಿಮ ದಾಡಿಮಿ. = ವಾಡಿಮ, etc. (Ūpr. 6, after 55).

ವಾಡಿಮ್ಪು ದಾಡಿಮ್ಬಾ. = ವಾಡಿಮ, etc. (My.).

ವಾಡಿಮ್ಪು ದಾಡಿಮ್ಬೆ. = ವಾಡಿಮ್ಪು, etc. (Si. 137).

ವಾಡೆ ದಾಡೆ. 1. Tbh. of ದಣ್ಣ. See ಏಮು.

ವಾಡೆ ದಾಡೆ. 2. (= ವವಡೆ q. v.). Tbh. of ವಂಪ್ಪು (Smd. 352; Nn. 85). A tusk; a fang (My.; Ūpr. 5, 40; 6, 21; Rām. 6, 14, 20); a lesser molar (My.). ವಾವಿನ ವಾಡೆ (ಅತಿಸ್, ವಂಪ್ಪು HIA.; Mr. 400). ಅವನು ವಾಡೆಯ ತುದಿ (ಪ್ರತಿಮ, ದ್ವಿಪದ ನ್ನದನ್ವಯ Nn. 102). ಎಳವೆಲೆ ವಾಡೆ (Smd. 81). See ಕುಡಿ-ಕೂರ್. 2, a jawbone (not in My.; T. ತಾಡ್ಕಿ, ತಾಳ್; M. ತಾಡಿ; Si. 214). — ವಾಡೆಗಡಿ. — ಕಡಿ. To gnash the fangs (Siv. 4, 7; 4, after 15). — ವಾಡೆಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ವಾಡೆಗಡಿ. (Rāv. 5, 90; Siv. 4, 11, 12).

ವಾಣ dāḡḡa. 1. = ವಾಣ, ವಾಣೆ 1. Grain, etc. (My.; see ಧಾನ).

ವಾಣ ದಾಣ. 2. = (ವಾಣೆ, ವಾಣೆ, ವಾಣೆ 2), ವಾಣ 2 No. 2. A rope. See ಮುಗು, ಮೂ, ಮೂಗು.

ವಾಣ ದಾಣ. 3. = ವಾಣೆ 3. Thickness, stoutness (Mhr. ವಾಟಿ, ವಾಟಣ; ಧೇಣ್ಣ, a huge person. — ವಾಣಾದಡಿ. A club-like, very stout man (My.).

ವಾಣ ದಾಣಿ. (= ವಾಣ 2, etc.). A rope (My.). See ಮೂ.

ವಾಣ ದಾಣೆ. 1. = ವಾಣ 1, etc. (My.; B. 5, 125).

ವಾಣ ದಾಣೆ. 2. = ವಾಣೆ. (My.).

ವಾಣ ದಾಣೆ. 3. = ವಾಣಾ. — ವಾಣದಡಿ. A thick club (Rām. 6, 11, 9).

ವಾಣ್ಣಿಸು ದಾಣ್ಣಿಸು. = ವಾಟಿಸು. (My., occasionally). ಮ್ಪು ತ್ತುಂಜವನ ಮಾರಿಯ ವಾಣ್ಣಿಸುನ ವೇವಾಣಿಗರ ಪಾಟಿ (Bp. 6, 10). ತಡಿಗಿ ವಾಣ್ಣಿಸುನ ತೋರವಣ ಬಲುದೆಪ್ಪವಿರೆ (60, 46). See Rāv. 13, 82, 96; J. 9, 25. 2, to make one's self to get beyond or the npperhand: to snbdne, to tame. ವಾಣ್ಣಿಸರ ಪಟ್ಟುದು (ವಾನ್ತ, ಪಮತ Nr.).

ವಾಣ್ಣು ದಾಣ್ಣು. 1. (Smd. 48). = ವಾಟು 1, etc. (ಲಂಘನ Smd. Dh.; ಕೊಣಕರು Kk. 53; ದಿಂಕರು 71; ದಿಂಕರು, ಮಿಳ್ಳಿಸು, ಸರಳಿಸು, ಕೊಣಕರು Smd. 31; M. ತಾಣ್ಣು). See Smd. 157; Ūb. v. 39; Ūpr. 7, 15; Bp. 32, 33; Rāv. 6, after 11; 18, after 82; 13, 91; J. 2, 56; 18, 6.

ವಾಣ್ಣು ದಾಣ್ಣು. 2. (Smd. 250). = ವಾಂ (ವಾಣ್), ವಾಟು 2. See ಮಾಮು. — ವಾಣ್ಣುಗುಡಿ. = ವಾಂಗುಡಿ (ಕೆ.).

ವಾಣ್ಣಿ ದಾಣ್ಣಿ. Tbh. of ದಣ್ಣ. A stick, a club (Mhr.). ವಾಣ್ಣಿ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವನ (ಯಾಪ್ಪಣ G.).

ವಾಣ್ಣಿಗ ದಾಣ್ಣಿಗ. A stout, strong man (My.; Mhr. ವಾಣ್ಣಿ ಗಾ); hnge, monstros (Mhr.). See ಎಮ್ಮೆ. 2, rude (Mhr.). ವಾಣ್ಣಿಗತನ ದಾಣ್ಣಿಗತನ. = ವಾಣ್ಣಿಗತನ. Roughness, rudeness (My.). Cf. ದಿಣ್ಣಿಗತನ.

ವಾಣ್ಣಿಗತನ ದಾಣ್ಣಿಗತನ. = ವಾಣ್ಣಿಗತನ. (ಗುಣ್ಣಿಗೊಯ್ಯತನ, ತುಣ್ಣಿ ತನ G.).

ವಾತ dāḡḡa. 1. Cut, reaped.

ವಾತ dāḡḡa. 2. Tbh. of ವಾತ್ಯ. (My.). ಅಳು ಕಟ್ಟಿದವನೇ ಅರಸು, ಕೂಡು ಕಟ್ಟಿದವನೇ ವಾತ (Prv.). See Bp. 36, 8; 54, 66; J. 11, 32, 84; ಅನ್ನ, ಎತ್ತ-.

ದಾತಾರ dātāra. Tbh. of ದಾತೃ. (My.; see Śmd. 104; J. 13, 60; and Prv. s. ಪತಿ 1).
 ದಾತೃ dātṛ. Giving, bestowing, etc.; a giver, a donor. (My.).
 ದಾತೃತ್ವ dātṛtva. Liberality. (My.).
 ದಾತೃದ್ವ ದಾತೃದ್ವ. = ಜಾಮದ. The water-bird *Gallinula madraspatana* (ಜಲರಂಜು, ನಿರುಗ Mr. 176, o. r., instead of ನಿರುಗ, ಎರುಕಳ).
 ದಾತೃ dātṛ. A sickle (ಲವಿತ್ರ, ಕುಡುಗೋಲು Mr. 371; Bp. 53, 4).
 ದಾದ ದಾದ. (Tbh. of ತಾತ). A respectful term of address for an elderly man (Mhr. ದಾದಾ; My.).
 ದಾದಿ dādī. = ದಾಯಿ 2. Tbh. of ಧಾತಿ. (ಧಾತಿ, ಉಪಮಾತ್ಯ HIA.; Ūpr. 3, 45; Grj. 2, after 106; Bp. 59, 26; My.; Tē., T.). ಓತು ಸಾಕಿದ ದಾದಿ (ಧಾತಿ Mr. 312).
 ದಾಧಿಕ dādika. (fr. ದಧಿ). Dressed with curdled milk. 2, a kind of dish made of curdled milk mixed with other substances.
 ದಾಧಿಕ dādika. = ದಾಧಿಕ No. 2. (ಎಲೆ ಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದವಂ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದುದು Mr. 215).
 ದಾನ ದಾನ. 1. Giving, presenting; a gift, a present, a donation (ಕೊಡುವುದು Nn. 141; ವ್ರತವಾರಣ Mr. 455); liberality. 2, bribery (Mr. 267; see ಚತುರೋಪಾಯ). — ದಾನ ಮ್ ಈ. To grant a gift (Śēv. 2, 58). — ದಾನ ಮಾಡು. To make gifts, etc., to be liberal (B. 5, 183; My.).
 ದಾನ ದಾನ. 2. Binding. See ಉದ್, ಸನ್. 2, = ದಾಣ 2, etc. See ಮೂ-
 ದಾನ ದಾನ. 3. Cutting off, dividing; part, share; distributing. 2, the fluid flowing from an elephant's temples when in rut.
 ದಾನಕರ್ಣ ದಾನ-karna. A man like Karna for liberality (My.).
 ದಾನಗುಣ ದಾನ-guṇa. A liberal disposition (Bp. 37, 32; My.).
 ದಾನತೆ ದಾನatē. The state of the dāna flowing from an elephant's temples. 2, liberality. (Ūpr. 3, after 9).
 ದಾನಧರ್ಮ ದಾನ-dharma. Almsgiving, charitable acts (My.; B. 5, 178. 322; Mhr.); the rules or practice of almsgiving.
 ದಾನಪತ್ರ ದಾನ-patra. A deed of gift (My.).
 ದಾನಪಾತ್ರ ದಾನ-pātra. A vessel which has been presented (My.). 2, an object of charity, a man who deserves a gift (My.).
 ದಾನವ ದಾನava. (fr. ದನು). A descendant of Dann: a giant, a Titan.
 ದಾನವಮರ್ದನ ದಾನava-mardana. = ದಾನವಾಂತಕ. (My.).
 ದಾನವಘುರಣ ದಾನava-gbarāṭṭa. Kṛishṇa (J. 25, 51).
 ದಾನವರಾಜ ದಾನava-rāja. The king of the Dānavas. 2, Rāvana (Abh. P. 11, 157).
 ದಾನವರಾಜಮಂತ್ರಿ ದಾನavarāja-mantṛi. The adviser or counsellor of the king of the Dānavas: Śukra (Venus, Bp. 10, 30).
 ದಾನವರಿಪು ದಾನava-ripu. Viṣṇu, Kṛishṇa (Śmd. 200. 263).
 ದಾನವಾಸ ದಾನava-vāsa. The abode of the Dānavas (ದಾದವ, ರಸಾತಲ Nn. 13).
 ದಾನವಮೂಢ ದಾನava-mūḍana. Kṛishṇa (J. 25, 18).

ದಾನವಸ್ತ್ರ ದಾನava-vastra. A cloth that has been presented (My.).
 ದಾನವಾಂತಕ ದಾನava-antaka. Viṣṇu, Kṛishṇa (Bp. 54, 33; Bb. 8, 23, 14).
 ದಾನವಾರಣ ದಾನava-vāraṇa. An elephant in rut. 2, opposition to liberality. (J. 2, 8).
 ದಾನವಾರಿ ದಾನava-ari. An enemy of the Dānavas: a god or deity. 2, Indra. 3, Śiva. 4, Viṣṇu (J. 29, 6). 5, dāna-vāri. = ದಾನ 3 No. 2 (V. 4, 38).
 ದಾನವೇಶ್ವರ ದಾನava-tīvara. Hiraṇyakaśipu (J. 28, 30).
 ದಾನಶಾಲೆ ದಾನa-śālē. = ದಾನಶಾಲೆ. A house where alms are given.
 ದಾನಶಾಸನ ದಾನa-śāsana. = ದಾನವತ್ವ. (My.).
 ದಾನಶೀಲ ದಾನa-śīla. Liberally disposed, liberal, generous.
 ದಾನಶೂರ ದಾನa-śūra. Profusely munificent (My.; ಸ್ಥೂಲಶ್ವ, ಮೊದಲಾದವು G.; Mhr.).
 ದಾನಕೋಶ ದಾನa-kaśa. Intoxicated with giving: exceedingly liberal.
 ದಾನಸಾಲೆ ದಾನa-śālē. Tbh. of ದಾನಶಾಲೆ (Śmd. 376).
 ದಾನಿ ದಾನī. 1. Giving; liberal, benevolent; a donor. See Śmd. 109. 157. 175; Bp. 2, 1; ಮಹಾ; Prv. s. ದೀನ.
 ದಾನಿ ದಾನī. 2. Tbh. of ಧಾನಿ. See ಉದ-
 ದಾನಿಕ ದಾನita. Bound. See ಸನ್-
 ದಾನೋತ್ಪ್ರಪ್ತ ದಾನa-utkrishṭa. An excellent gift (ದಾಯ, 6
 * ರಿದಾಹ ದಾನ, ವೆಗ್ಗಳವಹ- Nn. 142).
 ದಾಂತ ದānta. 1. Tamed, broken in, subdued; enduring with resignation the privations imposed by austerities; = ದಾನ್ತಿ (Bp. 22, 50).
 ದಾಂತ ದānta. 2. da-anta. A term ending in ದ (Śmd. 315).
 ದಾನ್ತಿ ದānti. Self-restraint, self-command; the patient endurance of religious austerities.
 ದಾನ್ತಲೆ ದāntalē. = ದನ್ತಲೆ, q. v. (My.).
 ದಾಪನ ದāpana. Forcing or obliging to give or pay, causing to restore.
 ದಾಪಿತ ದāpita. Caused to give or pay, condemned to pay, fined; entitled to receive a fine.
 ದಾಪು ದāpu. = ದಾಪು. Stretch, etc.; the measure of a stride (My.). — ದಾಪುಗಾಲು. = ದಾಪುಗಾಲು. (My.). — ದಾಪು ಪಾಕು. To measure by strides (My.).
 ದಾಬಣ ದābana. (Mhr. ದಾಬಳ, a dove). — ದಾಬಣಕಾಠಿ. A certain border of a cloth (B. 3, 103).
 ದಾಬು ದābu. 1. = ದಾಬು 1, q. v. (My.).
 ದಾಬು ದābu. 2. = ದಾಬು 2, q. v. — ದಾಬುಬರು. = ದಾಬುಬರು. (My.).
 ದಾಮ ದāma. = ದಾಬು 1, ದಾಬು 1, ದಾಮು, ದಾವೆ 1. A string, a cord, a rope, a thread (ಪಾಕ, ಹಗ್ಗ Nn. 33). 2, a girdle. 3, a chaplet, a wreath or garland for the forehead. 4, a ray of light (ರಕ್, ಕರಣ 33). — ದಾಮಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Ūh. v. 9).
 ದಾಮನಿ ದāmani. = ದಾಣಿ, ದಾನವೆ q. v., ದಾಣಿ, ದಾಣಿ 2, ದಾನವೆ 1. A rope for tying cattle (ದಾನವೆ Mr. 372).
 ದಾಮಾಪಾ ದāmaśā. Any just proportionate distribution, equitable allotment, dividends (My.; Br. ದಾಮಾಪಾ, ದಾಮಾಪಾಯ); division amongst the creditors of the money of a bankrupt (My.; Mhr., H. ದಾಮಾಪಾಕ).

ದಾತು dāmu. Thh. of ದಾತು. (ಅಗ್ಗರಣೆ, ಹಗ್ಗ Kk. 70; ಸನ್ನಾಸ Mr. 183).

ದಾತೋದರ dāma-ndara. Having a cord round the belly: *Krishna* (Yasōdā, his foster-mother, having in vain passed a rope round his body, whilst a child, to keep him in confinement; Bp. 56, 27). See ಹೆಡ್ಡೆ.

ದಾತೋದರತನಯ dāmōdara-tanaya. The author Nāgavarma (Kāvy. V, 970; Ch. p. 132).

ದಾವ್ವಿಕ dāmbhika. (fr. ದವ್ವು). = ದಾವ್ವಿಕ. Deceitful; proud, ostentations. (My.). 2, ostentatiousness (My.).

ದಾಯ dāya. 1. A gift, a present. 2, a special gift, a nuptial present, that which a bride and bridegroom receive at their marriage (ದಾನೋತ್ಕೃಷ್ಟ, ಹಿರಿವಾಹ ದಾನ Nn. 142; ದಾನವೇಷ Mr. 491).

ದಾಯ dāya. 2. Dividing; distributing; a part; a division, a partition, a line, a row (J. 3, 20; ಸಾಲು My.). 2, share, portion, property to be divided, inheritance, *patrimony* (ವೈಭಾಗ, ವಿಭಾಗ Nn. 142; ಭಾಗಸಂಬೆ Mr. 491). 3, property, wealth (ದ್ರವ್ಯ, ವಸ್ತು 142; ಹೊನ್ನು 491). 4, receiving, obtaining. 5, place, site. 6, a kind of haokgammon (ಅಟಂಗಲು, ಅಟಂಗ ಭೇದ 142; Bp. 43, 5-8; My.; T., M. ತಾಯ); a throw of dice (Bp. 43, 4. 7; My.; Mhr., H. ದಾವ, a game at chess, etc.; a throw of dice; a hand at cards; see ಹೌ ಕದಾಯ). ದಾಯ ಬಿದ್ದರೆ ಕುಡ್ಡೆ ಗೆದ್ದ (Prv.). 7, a portion of time, an opportunity, a fit moment (My.; T., M. ತಾಯ); a means, an expedient (My.; J. 9, 22; 30 sum.; 32, 23; 23, 62). ದಾಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಹಾಯ ಬೇಕು (Prv.). 8, a forest or wild (ಶಾನನ, ಅಡವಿ Nn. 142; cf. ದಾವ 2).

ದಾಯಕ dāyaka. Giving, bestowing, etc.; a giver, a donor (B. 5, 10; see ಫಲ, ದಾನ, ಶೋಷ). 2, = ದಾಯಿಗ, an heir; a kinsman.

ದಾಯಕಿ dāyaki. She who gives, a female donor (Rām. 1, 1, 4).

ದಾಯವಿಭಾಗ dāya-vihhāga. Partition or portioning of inheritance; a portion of inheritance (My.; Mhr.).

ದಾಯಾದ dāya-āda. The receiver of a portion of heritage: an heir. 2, a son. 3, a kinsman entitled to participate in the offering of funeral oblations to deceased relations (J. 2, 54).

ದಾಯಾದಿ dāyādi. Thh. of ದಾಯಾದ್ಯ. A descendant from the same original male stock, as a son of an elder or younger brother, of a cikappa, dōdḍappa, or savati (My.; Tē., T.). ದನದ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ದಾಯಾದಿಯ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? — ಸವತಿ ಸಣ್ಣವಳಲ್ಲ, ದಾಯಾದಿ ಚಿಕ್ಕವನಲ್ಲ (Prva.). See Prva. s. ಪಿರಿಯಾದಿ, ಬರೆ 1. 2, an helress, a daughter (Sk.).

ದಾಯಾದಿತ್ವ dāyādītra. The state of being a dāyādi (My.).

ದಾಯಾದ್ಯ dāyādyā. = ದಾಯಾದಿ (My.); a son born from a rival wife or from a step-mother (ಮಲದಾಯಿಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಾತ, ಸಾವತ್ Mr. 312; ದಾಯಿಗ Nn. 140). 2, inheritance (Sk.).

ದಾಯಿ dāyi. 1. Giving, granting, etc. See ಅ-.

ದಾಯಿ dāyi. 2. Thh. of ಧಾತಿ. A wet nurse (Mhr., H. ದಾತಿ; Sd.).

ದಾಯಿಗ dāyiga. (Smd. 25). Thh. of ದಾಯಿ No. 2. A cognate kinsman in a remote degree, one subsequent in right of inheritance to the sagōtra (ಬನ್ವು, ನಣ್ಣು Nn. 140; Mhr. ದಾಕು, a kinsman). 2, a son (ಪುತ್ರ, ಮಕ್ಕಳು 140; ಪುತ್ರ Mr. 482). 3, = ದಾಯಾದ್ಯ (140; Rām. 3, 2, 25; My.).

ದಾಯಿಗತನ dāyigatana. The state of being a dāyiga (i. e. dāyādyā, Ahh. P. 12, 73).

ದಾಯಿತ dāyita. (Bonded), joined (ಕೂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು G.).

ದಾಯಿನಿ dāyini. Giving, granting (fem.); a female donor. (Ūpr. 2, 66).

ದಾರ dāra. 1. = ದಾರೆ 2. Breaking, tearing, splitting; see ಫೂ. 2, a rent, a cleft, a hole. 3, a ploughed field. 4, a wife (ನಾರಿ Ūt. I, 31).

ದಾರ dāra. 2. Thh. of ದಾರ (Smd. 384; Mhr.).

ದಾರ dāra. 3. Thh. of ಧಾರ. A string, a thread (ಸೂತ್ರ Nn. 55; My.; T.; Bp. 51, 33; 61, 27; B. 2, 1; 4, 175). ಬಿಲ್ಲಿನ ದಾರ (ಗುಣ, ಗೋಧಿ, ಹಾಕ, ತಿಂಬಿನ G.). See e. g. ಉಡಿ, ಉಡು, ಕುಡಿ. — ದಾರಗೊಣ್ಣೆ. = ದಾರದೊಂಗರ್. (Bh. 3, 4, 26). — ದಾರದೊಂಗರ್. — ತೊಂಗರ್. A string-tassel (Bp. 61, 26).

ದಾರ dāra. 4. Thh. of ಧಾರ. That holds, carries, has, possesses (H., Mhr.). See e. g. ಅಮಲದಾರ, ಅಮಾನಿ, ದಾಮಾ.

ದಾರಕ dāraka. Breaking, tearing, splitting; see ಎ. 2, a boy, a son, a child, an infant. 3, a hole; see ಬಗರಗ.

ದಾರಣ dārāṇa. 1. Splitting, tearing asunder; opening, hursting. See ಅವ, ಕ್ರಾಂತಿ, ಗೋಲಿ, ಎ.

ದಾರಣ dārāṇa. 2. = ದಾರಣಿ. — ದಾರಣವಾಸಿ = ದಾರಣ. (My.; Tē.).

ದಾರಣಿ dārāṇi. = ದಾರಣಿ, ಧಾರಣಿ 2. Rate, market price (My.; Tē. ಧಾರಣಿ; T. ತಾರಣಿ; Mhr. ಧಾರಣ).

ದಾರದ dārada. (fr. ದರದ). Coming from the Daradas; a kind of poison coming from their country.

ದಾರಪರಿಗ್ರಹ dāra-parigraha. Taking a wife, marrying.

ದಾರಬಂಧ dāra-handa. Thh. of ದ್ವಾರಬಂಧ. (My.).

ದಾರಬಂಧನ dāra-handana. Thh. of ದ್ವಾರಬಂಧನ. (My.).

ದಾರವ dārava. (fr. ದಾರು). Wooden, made of wood.

ದಾರವಟ್ಟಿ dāra-vaṭṭa. Thh. of ದ್ವಾರವಟ್ಟಿ (Smd. 368). (ಗೋಪುರ, ಪುರದ್ವಾರ Mr. 191). ಅರಸಿನ ಒಳಗಣ ದಾರವಟ್ಟಿ (ಕುಪ್ಪಾನ್ವ, ರಾಜವಾಸದ ಮನೆ Nr.; Bh. 3, 8, 9).

ದಾರವಂಧನ dāra-vandana. = ದಾರಬಂಧನ. (My.).

ದಾರಾಗೃಹ dārā-griha. The women's apartments (Ahh. P. 11, 151).

ದಾರಾಧ್ಯ dārādhyā. Thh. of ದಾರ್ಧ್ಯ. (My.).

ದಾರಿ dāri. A way, a road, a path (ಮಾರ್ಗ, ಬಟ್ಟಿ Nn. 86; ತೋರ್ Smd. 106; ಅಯನ, etc. Si. 104; My.; Tē.; T. ತಾರಿ, ತಾರ್ತಿ). ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಹಾದಿ ಎನು ಫಲ? — ದಾರಿಗೆ ದಾರಿ (the work is spoiled) ಓ, ಅಮ್ಮಲಾಲ! — ಮೂವು ದಾರಿ ಅದು ಬಟ್ಟಿ (the work is spoiled, Prva.). ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಅದೇ ದಾರಿಯನ್ನ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು (B. 4, 177). See Bp. 60, 26; 61, 23. 24; J. 7, 5; 17, 4; 21, 42; Si. 104. 105. 413. 431; Prv. s. ವಾರಿ. — ದಾರಿ ಕಟ್ಟು. To shut up a way, to obstruct or hlook up a way (My.). — ದಾರಿ ಕೊಡು. To grant a way or passago; to let pass; to go out of the way (My.). — ದಾರಿಗೊಕ್ಕು. — ಕೊಕ್ಕು. To sot out, to start (Bp. 22, 30). 2, to make a way for one's self, as water (My.). — ದಾರಿದೇಗಿ. — ತೇಗಿ. = ದಾರಿಗೊಕ್ಕು No. 1. (Rām. 3, 8, 43). — ದಾರಿಮೋದಿ. — ತೋದಿ. To show the way or manner (Dp. 150, 7). — ದಾರಿ ನಡೆ. To go or march on foot; to travel (My.). ಹೋರನೋಡನೇ ದಾರಿ ನಡೆಯುವದೇನು? (Dp. 167). See B. 2, 13. 22; 3, 125; 5, 126; Si. 273. ದಾರಿ ನಡೆಯುವವನು (ಅಡ್ವಗ, ಪಾನ್ವ, ಪಳಿಕ, etc. Si. 262). — ದಾರಿ ನೋಡು.

To look out for, to wait for, to look forward to (My.).
 ವರ್ತಕನು ಆತನ ದಾರಿ ನೋಡಿದನು (B. 3, 72). ನಿನ್ನ ದಾರಿ ನೋಡುತ್ತ
 (3, 77). — ದಾರಿ ಬಿಡು. To go out of the way (My.; ಓಸರಿ
 ಸು G.). — ದಾರಿಹೋಕ. A road-goer, a stroller (My.).
 ದಾರಿ dāri. Tearing, spitting; a cleft, a gap. See ಎ.
 ದಾರಿಕಾರಿ dāri-kāra. A traveller (ವಧಕ, ವಧಗಾಮ
 G.; My.; Ahhā. 2, 71; B. 2, 14, 53).
 ದಾರಿಕೆ dārikē. A daughter; see ಭರ್ತು. 2, a harlot (Ūpr.
 8, 59).
 ದಾರಿಗ dāriga. A traveller (My.; Rāv. 9, 23; J. 3, 5).
 ದಾರಿಗಾರಿ dāri-gāra. = ದಾರಿಕಾರಿ. (My.).
 ದಾರಿತ dārita. Split, rent, torn.
 ದಾರಿತಕ dāritaka. The act of splitting (Ūpr. 5, 54).
 ದಾರಿದ್ರ dāridra. (fr. ದರಿದ್ರ). Poverty, indigence, need,
 distress (ಎಸದಾ Ūt. II, 73). See ಎಸದಾ, ನಮು.
 ದಾರಿದ್ರ್ಯ dāridrya. = ದಾರಿದ್ರ. (My.; B. 4, 126).
 ದಾರು dāru. Plural of ದಾವ, q. v.
 ದಾರು dāru. (fr. ದ್ರು). A piece of wood, wood, timber;
 a bolt; see ಸ್ಥೂಲ. 2, = ದೇವದಾರು, the pine *Pinus*
deodāru.
 ದಾರುಕ dārūka. A certain class of Śiva's attendants (Bp.
 1, 52). 2, N. of Kṛishṇa's charioteer (J. 7, 56; 25, 17.
 19; 33, 16).
 ದಾರುಣ dāruṇa. Heart-rending, cruel, horrible, terrific;
 hard, harsh, rough; orosity, horror, horribleness. See
 Kāv. IV, 2, 37.
 ದಾರುಭೇದ dāru-bhēda. A kind of a piece of wood. See
 ಆರ.
 ದಾರುಹರಿದ್ರೆ dāru-haridrē. A species of *Curcuma* (= ದಾರ್ವ).
 ದಾರುಹಸ್ತ dāru-basta. = ದಾರುಹಸ್ತಕೆ. (ಏಜಕೆ, ದರ್ವ, ಹುಟ್ಟು Mr.
 205). See ಪುಟ್ಟು.
 ದಾರುಹಸ್ತಕ dāru-hastaka. A wooden spoon or ladle.
 ದಾರೆ dārē. (Tu.; T. ತಮರತ್ತೈ). — ದಾರೆಹುಳಿಮರ. The
 tree *Averrhoa carambola* Lin. (St. & Pl.; My.).
 ದಾರೆ dārē. 1. Tbh. of ದಾರೆ (Śmd. 339; Bp. 44, 15). ದಾರೆ
 ಯುಟ್ಟು ಸುರಿವುದು (ಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರಾಧಾರ Nr.). — ದಾರೆಗಿಣ್ಣೆ. = ದಾರೆ
 ಗಿಣ್ಣೆ. (My.). — ದಾರೆಗಿಣ್ಣೆ. A water-vessel (with a
 spout, ಸರಕ, ತಂಕರಿ Mr. 212, o. r. -ಗಿಣ್ಣೆ). — ದಾರೆಗಿಣ್ಣೆ. =
 ದಾರೆಗಿಣ್ಣೆ, q. v. — ದಾರೆವಟ್ಟೆ. -ಬಟ್ಟೆ. A vessel for
 sprinkling or pouring water (ಚಾಲನಿ, ತಿತ್ತವ Nr.; Bp. 12,
 12).
 ದಾರೆ dārē. 2. ದಾರಾ. = ದಾರೆ 1. A wife. See ದಾರಾಗೃಹ.
 ದಾರೆಷಣ ದಾರೆ-īṣaṇa. The longing for a wife (My.; G.
 65).
 ದಾರ್ಢ್ಯ dārḍhya. (fr. ದೃಢ). = ದೃಢ್ಯ, ದಾರಾಢ್ಯ. Hardness;
 fixedness; stability; strength, energy; confirmation.
 ದಾರ್ಢ್ಯ dārḍh. = ದಾರ್ಢ್ಯ. (My.).
 ದಾರ್ವ dārva. (fr. ದಾರು). Wooden.
 ದಾರ್ವಘಾಟ ದಾರು-āghāṭa. The wood-pecker.
 ದಾರ್ವ dārvi. The plant *Curcuma aromatica* Salisb.; or,
 according to others, *C. xanthorrhiza*.
 ದಾರ್ವಕೆ dārviḥ. A collyrium made of dārvi. 2, N. of
 a plant (= ಗೋಚತ್ತೈ).
 ದಾರ್ವಿಕರ dārvikara. (fr. ದರ್ವಿಕರ). A snake (Ūpr. 5,
 66).

ದಾಲ dāla. A sort of wild honey (Sk.).
 ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ (dāla-ṣinui). = ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ, ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ. Cinnamon (My.;
 B. 4, 164; ಉತ್ಕಟ, ಕೋಶ, ತೃಪ್ತ, ಧೃಂಗ G.; Mhr. ದಾಲಚಿನಿ).
 See ಕಾಡು.
 ದಾಲಿ dāli. ದಾಳಿ. Possessing (the taste of) wild honey
 (ದಾಲ). See ರಸ.
 ದಾಲಿಮ dālīma. = ದಾದಿಮ. (Sk.).
 ದಾಲಿ dālī. Split prise, dhai (My.; H.; Mhr. ದಾಳಿ).
 ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ (dāl-ṣini). = ದಾಲಚಿನ್ನಿ. — ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿಮರ. The cinna-
 mom tree, *Cynamomum zeylaucium* Nees (St. & Pl.).
 ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ (dāl-ṣinni). = ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ. (My.; B. 3, 63).
 ದಾವೆ dāva. = ಲವ, ಯಾವ, etc. What? which? (Tu.
 ದಾ, ದಾನೆ, ಜಾನೆ). ದಾವನು = ಅವನು; Pinal ದಾರು. ದಾವದು
 (Dhw.). ಅಜಾಯದೇ, ದಾವ ಊರು? ಅನ್ನರ ದಾವಳಿ ಮೂಡು ಹಣ
 (Prv.). — ದಾವಾಗಲು. = ಅವಾಗಲು. (ಸರ್ವದಾ, ಸದಾ Dhw.).
 ದಾವೆ dāva. 1. = ದಾವ. Running, going quickly. See ಸರ್ವ.
 ದಾವೆ dāva. 2. = ದವ. A forest conflagration (ಕಾಡ್ಲಿಚ್ಚು, ಕಾ
 ದುಗಿಚ್ಚು Nn. 66). 2, = ದ್ರಾವ, ದಾವ, fire in general, heat
 (ತವ, ತವಸ್ಸು 66). 3, a forest ಅರಣ್ಯ, ಎಮಿನ 66).
 ದಾವಣೆ dāvāṇi. 1. Tbh. of ದಾವನಿ, q. v. (My.; ದಾವನಿ, ಪ
 ತುರಟ್ಟು Nr.; ದಾವನಿ, etc. Mr. 372; ದಾವನಿ Si. 323). ದಾವ
 ಣೆ ಕಟ್ಟುವನಿಗಾದರೂ ಹವಣ ಬೇಕು (Prv.).
 ದಾವಣೆ dāvāṇi. 2. A multitude, an assemblage (Grj. 6,
 after 56; Bh. 6, 2, 16; 3, 20, 10).
 ದಾವತಿ dāvati. = ದಾವತ್ತ. Labour, toil, pains, exertion;
 trouble, grief (J. 30, 20; My.; cf. Mhr. ಧಾವಧಾಪ, pains,
 toil, ade). — ದಾವತಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To toil, etc. (My.). —
 ದಾವತಿ ಪಡಿಸು. To cause or give trouble (My.). — ದಾವತಿ
 ಮಾಡು. To exert one's self, to take pains (My.). — ದಾ
 ವತಿ ಬೀಡು. = ದಾವತಿಗೊಳ್ಳು. (My.).
 ದಾವದಹನ dāva-dahana. = ದಾವ 2, No. 1. (My.).
 ದಾವೆ dāvanta. = ದಾವತಿ. (Tē. ಧಾವತ್ತ; T. ತಾವತ್ತ; R.).
 ದಾವರ dāvāra. = ದಾವರ, etc. Thirst; desire; need, want
 (My.).
 ದಾವರು dāvāru. = ದಾವರ, etc. (ಉದಾಹರಣೆ, ಪಿಪಾಸೆ, etc., ದಾಯಾ
 ದಿಕೆ, ನೀರದಿಕೆ Si. 317).
 ದಾವವಿಭ್ರಾಂತಿ dāva-vihhrānti. Confusion of mind with
 regard to a forest conflagration (Ūpr. 1, 137).
 ದಾವಳಿ dāvāṇi. = ದಾವಳಿ, ದಾವಳಿ, q. v. (My.; Tē. ಧಾವಳಿ, ಜಾವ
 ಲಿ; T. ತಾವಳಿ; Si. 221). See Prv. a. ದಾವ; ಕಾಡು.
 ದಾವೆ dāvā. = (ದಾವೆ 1, ದಾವೆ), ದಾವೆ 2. Enmity, spite (My.;
 Mhr., H. ದಾವ, ದಾವಾ); in law: a suit, a complaint (My.;
 Mhr., H. ದಾವಾ). — ದಾವಾಸೂತ್ತು. Property in litigation
 (My.).
 ದಾವಾಗ್ನಿ dāva-agni. A forest conflagration (ಪ್ರದ್ವಂಸ, ದವ
 Nn. 25).
 ದಾವಾದಾರ dāvā-dāra. = ದಾವೆದಾರ. A prosecutor, a com-
 plainant (My.). 2, a man who bears spite against (My.).
 ದಾವಾನಾಲಿ dāva-anāli. = ದಾವಾಗ್ನಿ. (My.).
 ದಾವಿಕ dāvika. (fr. ದೇವಿಕಾ). Coming from the river *Dēvikā*.
 ದಾವೆ dāvn. 1. = ದಾವರ, etc. Thirst, etc. (My.).
 ದಾವೆ dāvu. 2. Tbh. of ದಾವು (Śmd. 364). Cf. ಕಾವು.
 ದಾವರ dāvura. = ದಾವರ, etc. (My.).
 ದಾವೆ dāvē. 1. Tbh. of ದಾವು. (ಅಗ್ಗರಣೆ, ರಣೆ, ರಟ್ಟು Ss.).
 ದಾವೆ dāvē. 2. = ದಾವಾ, q. v. (My.; B. 5, 264). ಸುರಿಕೆ ಅಥವಾ
 ಮೋಚಸ್ತೇಷ್ ದಾವೆ ತರುವಿಕೆ (ಎನಾದ, ವ್ಯವಹಾರ, ಕಲಸ Si. 56).

ದಾವೆದಾರ dāve-dāra. = ದಾವಾದಾರ. (My.).

ದಾವ್ರ dāvra. = ದಾವರ, etc. (My.).

ದಾಶ dāśa. = ದಾಸ. A fisherman. 2, a servant.

ದಾಶರಥಿ dāśarathi. (fr. ದಶರಥ). Rāma (J. 18, 12. 16).

ದಾಶಾರ್ಥ dāśārtha. Vishṇu or Kṛishṇa.

ದಾಷ್ಟಿಕ dāṣṭika. = ದಾಷ್ಟಿಕ. (My.).

ದಾಷ್ಟಿಕ dāṣṭika. Thh. of ಧಾಷ್ಟ್ಯ. A hold and influential man (My.; Tē., T.); holdness, forwardness (My.).

ದಾಷ್ಟಿಕತನ dāṣṭikatana. The state or behaviour of a dāṣṭika (My.).

ದಾಸ dāsa. = ದಾಶ. A male servant, a slave; a devotee (ತೊತ್ತುವಗ Mr. 238; see ತೊತ್ತು; Bp. 23, 10; 24, 72; 27, 73; 28, 49); — a Vaiṣṇava religious mendicant. ಎರಡು ದಾಸರಿಗೆ ನಮ್ಮ, ಕುರುದದಾಸ ಕೆಟ್ಟ. — ದಾಸನಾದರೆ ದೋಸೆ ತಿನ್ನನು, ಹೂಸಿನನ್ನು ಕುಣ್ಣ ಕೂಡದು (Prva.). 2, a fisherman. — Feminine ದಾಸಳು (My.). — ದಾಸಗಲಸ. — ಕೆಲಸ. Servile work (Bp. 21, 16). — ದಾಸಬಣಜಗ. A man of the hanajiga caste who is a follower of Viṣṇu (My.). — ದಾಸಧಾವ. The condition, attitude, or deportment of a servant, slave, or devotee (Bp. 24, 86; 29, 9; 31, 30). — ದಾಸಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. A (Vaiṣṇava) devotee; N. ಕಲಕಾಲ ದಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ನಾ ಹೇರಲ್ಕನು. — ದಾಸಯ್ಯನತ್ತೆ ದನ ಕಡುವೆತ್ತೆ (Prva.). See Bp. 23, 7. 30. 32. 35; 25, 8; 43, 39; 51, 2. 3. 65; ದಾಡಗಿಯ. — ದಾಸರ ಪದಗಳು. Songs composed by Vaiṣṇava devotees (My.). — ದಾಸಹಾವು. = ದಾಸರಹಾವು, ದಾಸರಿಹಾವು q. v. A kind of python, a species of boa (Bd.).

ದಾಸಗಿತ್ತಿ dāsa-gitti. The wife of a (Vaiṣṇava) dāsa (My.).

ದಾಸಣಿ dāsana. = ದಾಸಣಿ, ದಾಸರಿ 1, ದಾಸವಣಿ, ದಾಸವಣಿ, ದಾಸವಾಳ, ದಾಸಳ, ದಾಸಳ, ದಾಸವಾಳ, ದಾಸಳ. The shoe-flower plant, or China rose, Hibiscus rosa sinensis Lin. (ಜಪಾನು ದ್ರ Mr. 126, o. r. ದಾಸಳ; Rām. 3, 6, 10; J. 14, 46; Sēv. 5, 4; My.; Tē. ದಾಸನಿ, ದಾಸಾನಿ; Mhr. ಜಾಸ್ತನ್ನಿ, ಜಾಸ್ತನಿ, ಜಾಸ್ತನು).

ದಾಸಣಿಗೆ dāsaniḡē. = ದಾಸಣಿ. (St. & Pl.).

ದಾಸತ್ವ dāsatra. Servitude, slavery. (My.).

ದಾಸರ ದಾಸಾರ. = ದಾಸರಿ 2. (Thh. of ದಾಸೇರ). — ದಾಸರಹಾವು.

= ದಾಸ, ದಾಸರಿ, q. v. The hoā, Boa constrictor (My.).

ದಾಸರಿ dāsari. 1. = ದಾಸಣಿ. (St. & Pl.).

ದಾಸರಿ dāsari. 2. = ದಾಸರ. A Vaiṣṇava religious mendicant (My.; Tē., T.). ಸಾವಿರ ಗೋವಿಂಧಗಳನ್ನು (1000 times the name of Gōvinda) ಅನ್ನ ಬಹುದು, ದಾಸರಿಗೆ ಕಾಸು ಕೊಡುವದು ಕಷ್ಟ (Prv.). — ದಾಸರಿಹಾವು. The hoā (ಶಯ, ವಾಹಸ, ಹೆಬ್ಬಾಳು Si. 77; My.; Tē., T.), so called (it is said) because like a Vaiṣṇava mendicant it wears an upright white line on the forehead (My.; Tē.), because it is marked with white streaks, like the mark used by Vaiṣṇavas (T.).

ದಾಸವಣಿ dāsavana. = ದಾಸಣಿ, etc. (ರುದ್ರಪುತ್ರ, ಜಪೆ Hlā.). ದಾಸವಣಿಹೂವಿನ ಬಣ್ಣವು (ಲೋಹಿನಿ Hlā.).

ದಾಸವಾಣಿ dāsavana. = ದಾಸವಣಿ. (My.).

ದಾಸವಾಳ dāsavāla. = ದಾಸವಾಣಿ. (My.; St. & Pl.).

ದಾಸಳ dāsala. = ದಾಸಣಿ. (ಓದ್ರಪುತ್ರ, ಜಪೆ Nr. a; My.).

ದಾಸಳ dāsala. = ದಾಸಳ. (ಓದ್ರಪುತ್ರ, ಜಪೆ Nr. b; My.; B. 1, 5).

ದಾಸಿ dāsi. 1. A female servant or slave, a servant-maid (My.); see ತೊತ್ತು; Bp. 41, 24; 46, 12; 55, 28. 80; B. 5, 283. 2, a harlot (My.). 8, the plant *Barteria caerulea*

(ಕರೇ ಗೋರಬೆ ಗಿಡ G.). ದಾಸಿಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ, ವೇತನಿಗೆ ದಯವಿಲ್ಲ. — ತಾಸಿನ ಗೊತ್ತು ದಾಸಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತೇ (Prva.). See Prv. s. ಎಸ. — ದಾಸವೈ. — ಅವೈ. See ಪದಿಹಾಯ.

ದಾಸಿ dāsi. 2. Perhaps a Thh. of ದಾಸೇಯ or ದಾಸ್ಯ. A male servant, a devotee. See Bp. 23, 5. 6. 34. 35; 35, 53; 36, 9; 47, 38; ಗಣ, ದೇವರ. — ದಾಸಿದೇವ. N. (Bp. 59, 5). — ದಾಸಿದೇವಯ್ಯ. See ಪ್ರಸಾದಿಯ. — ದಾಸಿಭೇಮಯ. — ಅಯ. N. (Bp. 56, 57). — ದಾಸಿಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 33; 23, 26; 28, 52; 37, 3; 43, 48; 47, 35; 51 sum.; 51, 2. 10. 16. 58. 63; 54, 73). See ಜಾಡರ, ಶಂಕರ.

ದಾಸಿವಾಳ dāsiavāla. = ದಾಸವಾಳ. (ಓದ್ರಪುತ್ರ, ಜಪೆ Si. 140; My.).

ದಾಸಿನೇಶ dāsi-sahha. An assembly of female servants.

ದಾಸಿನೇಶ dāsi-suta. The son of a female servant or slave.

ದಾಸೇಯ dāśeya. A male servant, a slave.

ದಾಸೇರ dāśera. A male servant, a slave.

ದಾಸೇರಕ dāśeraka. The son of a female slave, a servant. 2, a camel.

ದಾಸೋರು dāśorha. (fr. ದಾಸ ಅಹಂ, a servant I, i. e. I am a servant). Self-abjection to a deity or a man; a devotional act; devotedness, devotion, or attention to a deity or man (Bp. 6, 10; 36, 56; 37, 58. 58; 44, 56; 49, 45). 2, a devotee (49, 1). — ದಾಸೋರುಹದಲ್ಲ ಮದೇವಿ. — ಅಲ್ಲ ಮದೇವಿ. N. (Bp. 12, 41). — ದಾಸೋರುಕಥಾವನೆ. The attitude, or deportment, of a pious devotee (Bp. 30, 3).

ದಾಸೋರುತನ dāśorhatana. = ದಾಸೋರುಕಥಾವನೆ. (Bp. 30, 8).

ದಾಸೋರು dāśorhi. A devout servant or devotee (Bp. 1, 32; 25, 41).

ದಾಸೋರು dāsanya. = ದಾಸಣಿ, q. v.

ದಾಹ dāha. (= ದಾವು 1). Burning, combustion, conflagration; internal heat; feverish heat. See ಕಾಸು, ಹುರ್ಚು, ಬೇ, ಸುಡು; J. 14, 80. 2, ardent desire (My.). 3, thirst (My.; Tē.). — ದಾಹಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To get an ardent desire; to become thirsty (My.).

ದಾಹನಿವಾರನೆ dāha-nivāranē. Keeping off, cheeking, suppressing or quenching ardent desire or thirst (My.).

ದಾಹಕಮನ dāha-śamana. Allaying, appeasing, soothing, or stilling desire or thirst (My.).

ದಾಹಕಾನ್ತಿ dāha-śānti. = ದಾಹಕಮನ. (My.).

ದಾಹಿಸು dāhisu. To hnrn (v. i.), to cause heat (Bhāgavata 10, 18, 2).

ದಾಳ dāla. A die used in gaming (My.; Mhr. ದಾಳ, split pulse).

ದಾಳಿ dāli. See Mr. s. ಕೊಯಿಲು.

ದಾಳಿಮ್ಬ dālimba. (Śmd. 29). Thb. of ದಾಡಿಮ (Śmd. 371. 372; Ct. II, 19; Nn. 50; Mr. 119; Śm. 24; My.). — ದಾಳಿಮ್ಬವಣ. — ವಣ. A ripe dālimba (Rāy. 10, 2).

ದಾಳಿಮ್ಬರ dālimbara. = ದಾಳಿಮ್ಬ, etc. (C.).

ದಾಳಿಮ್ಬರಿ dālimbari. = ದಾಳಿಮ್ಬರ. (My.; Si. 137).

ದಾಳಿಮ್ಬ dālimbē. = ದಾಳಿಮ್ಬ. (My.; Si. 137; St. & Pl.).

ದಾಳಿಮ್ಬ dālimhra. = ದಾಳಿಮ್ಬರ. (Ch. 59. 60; My.).

ದಾದಾ dāla. = ದಾದಿ (in compounds). — ದಾದಾದಾದಾದಿ. (Śmd. 220). A mutual assault. — ದಾದಾದಾದಿ. Rush and confusion; a confused sound (Bh. 2, 13, 50; 5, 1, 38; Mhr. ಧೂಳ, confusion).

ದಾದಿ dāli. = ದಾದಿ. Thb. of ಧಾಟಿ (Śmd. 30. 220). An impetuons, desolating assault; an attack, a storm; a rush,

an incursion, an inroad (ಅನುಸಂಧಾನ, ಪ್ರಪಾತ HIA.; Mr. 237; ಲಗ್ನ Bhn. 13; My.). ಅನುಸಂಧಾನದಿಂದ ದಾದಾ ಬಂದುದು (Smd. 160). See Bp. 44, 55; 56, 16; Bh. 2, 3, 37, 44; 2, 4, 5, 11; 2, 6, 1; RAm. 5, 8, 68; J. 8, 27; B. 4, 218; 5, 38, 52, 67; ಕಳ್ಳ; ೩. ಖದಲೆ. — ದಾದಾ ಇದಿಸು. To oanse to make an attack, etc. (Ü. Bp. 47, 22). — ದಾದಾ ಇದು. = ದಾದಾಡು (Smd. 63). To make an assault, etc. (Ü. Bp. 47 sm. 47, 10; V. 4, 10; RAm. 1, 8, 31); to run or rush up to (Ü. Bp. 6, 51). — ದಾದಾಹಿಡ್ಡು. -ಕಿಡ್ಡು. Fire that makes a desolating inroad (RAm. 5, 8, 59). — ದಾದಾಡು. = ದಾದಾ ಇದು (Smd. 63). To advance or rush far against (an enemy, etc.), etc. (ದೂರ ಧಾವನ Smd. Dh.). See Çh. v. 36; Ahh. P. 8, after 55; Mr. 865.

ದಿಕ್ dik. = ದಿಕ್. See Nn. s. ದಿಕ್ಕು.

ದಿಕ್ಕನೆ dikkanē. = ದಿಕ್ಕನೆ. Suddenly, all at once, quickly (Bp. 4, 58; 9, 30; 13, 24; 24, 6; 27, 8, 48; 31, 29; 32, 10; 35, 3; 36, 35; 44, 16; 46, 60, 67; 47, 8; 57, 80; Tn. ದಿಕ್ಕು).

ದಿಕ್ಕರಿ di-kari. = ದಿಕ್ಕು. (ಕುಮುದ, ದಿಕ್ಕು Nn. 29). 2, the number 8 (Çh.).

ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲು dikka pāln. (i. e. ದಿಕ್ಕು or ದಿಕ್ಕಿನ ಪಾಲು). See s. ದಿಕ್ಕು.

ದಿಕ್ಕಾಮಲ್ಲಿ dikkamalli. A small tree, yielding a fragrant resin, *Gardenia lucida* Roxh. (St. & Pl.).

ದಿಕ್ಕು dikku. Tbh. of ದಿಕ್ (Smd. 106). A point of the compass, direction (ಗೋ, ದಿಕ್ Nn. 5; ಪಾಲಿ, ಅಸೆ 31; ಕಾಪ್ಪ, ದಿಕ್ 33; ನ್ಯಗ್ರೇದ, ದಿಕ್ 42; ಗೋದ್ವು, ದೇಸಿ, ದಿಕ್ Smd. 13; Kk. 16; My.). 2, refuge, protection, help (My.; Bp. 13, 5; 23, 29). ದಿಕ್ಕಿಗೆ (C.), ದಿಕ್ಕಿಗೆ (Bp. 26, 26). — ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೆ (in every direction) ಹೋದರೂ ದುಃಖ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). — ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲು. A portion of, or a play-hall in the hands of, the quarters of the compass: dispersion in all directions; scattered, lost and ruined condition (My.; Tn.). ಅವರು ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾದರು or ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾಗಿ ಹೋದರು; ಅಸ್ತಿ ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾಯ್ತು (My.). — ದಿಕ್ಕಲ್ಲದೆ. -ಇಲ್ಲದೆ. Refuge, etc. not existing. ದಿಕ್ಕಲ್ಲದವ, a man who has nothing or nobody to depend upon (My.; B. 5, 201). ದಿಕ್ಕಲ್ಲದ್ದು (ಅನಾಥ G.). ದಿಕ್ಕಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯಗೆ ದೇವರೇ ಗತಿ. — ದಿಕ್ಕಲ್ಲದವ ದೈವಾ ತಪ್ಪಿದ (Prva.). — ದಿಕ್ಕುಗೆದು. -ಕೆದು. Refuge, etc. to be destroyed or lost (My.). — ದಿಕ್ಕು ದಾತಾ ರ. dnpl. = ದಿಕ್ಕು ದಿನಾಣ. (My.). — ದಿಕ್ಕು ದಿನಾಣ. also -ದಿನಾ ನ. dnpl. = ದಿಕ್ಕು No. 2. (My.). — ದಿಕ್ಕು ದೇಸಿ. dupl. (Bp. 27, 72; 28, 66; 46, 47; 57, 50; 59, 52; My.).

ದಿಕ್ಕುಮ್ಹಿ di-kumhi. = ದಿಕ್ಕು. (R.).

ದಿಕ್ಕುಕ್ರ ದಿಕ್-çakra. The horizon; the whole world (Üpr. 6, 70).

ದಿಕ್ಕುಟ di-çata. = ದಿಗುಟ. The horizon, the line of the horizon. (Bp. 51, 61; J. 23, 88).

ದಿಕ್ಕುತಿ di-çati. = ದಿಕ್ಕು. (My.).

ದಿಕ್ಕುಲ di-çāla. The regent or guardian of a point of the compass or quarter of the world (Bp. 54, 12; J. 15, 23).

See ದಿಶಾಧಿಪ.

ದಿಕ್ಕುಲಿಕ್ di-çāla. = ದಿಕ್ಕು. (My.).

ದಿಕ್ಕುಲೇಕ್ di-çāla. = ದಿಕ್ಕು. (My.).

ದಿಕ್ಕುನಿ di-çāni. The joints of the corners of the world (Ü. Bp. 47, 31).

ದಿಗ digā. An imitative sound. — ದಿಗ ದಿಗ. rep. The

noise occasioned by a quick motion of the feet in walking or dancing (My.). — ದಿಗ ದಿಗನೆ. With that noise (My.).

ದಿಗಧಿವ di-çhipa. = ದಿಕ್ಕು. (My.).

ದಿಗಧಿವ di-çanta. The visible horizon; the end of space or of the earth (Bp. 38, 67; 46, 77; Abh. P. 13, 63). 2, N. of a çitta (Çh.).

ದಿಗಮ್ಹು di-çamhara. Sky-clothed, clad by the regions of space: unclad, stark naked. 2, a naked mendicant of the Jains or Bauddhas, a guru of the Jains (Mr. 222). 3, Bhairava (Mr. 15).

ದಿಗಮ್ಹುರಶ್ಮಿಕ್ digamhara-çrika. A superior digambara (Üpr. 4, after 24).

ದಿಗರ್ digar. Also, additionally (Mhr., H.); another (My.; Br.). — ದಿಗರ್ ಜನಾಲು. Another answer, i. e. a contradictory, disagreeing answer (My.; Si. 74).

ದಿಗಲು digalu. = ದಿಗಲೆ, etc. (My.). ದಿಗಲು ಪಡು (My.).

ದಿಗನಲೋಕನ di-çavalōkana. Looking into all directions (Üpr. 5, after 121).

ದಿಗಭ di-çibha. = ದಿಕ್ಕು. (Üpr. 2, 52; Sīv. 4, 61).

ದಿಗಿಲ್ digil. ದಿಗಿಲು. = ದಿಗಲು, ದಿಗುಲು, ದಿಗಲೆ. Consternation, horror, alarm, fear (ಜ್ಞಾತಕಥೆಯು Çt. I, 64; My.; Tē. ದಿಗುಲು; T. ತಿಗರ್, ತಿಗರ್; see ತಿಕ್ಕುಲು 1; ದಿಕ್ಕು). ದಿಗಲು ತಾಗದೆ, ಮಗಲು ಬತ್ತಿದಳು (Prv.). — ದಿಗಲು ದಿಗಲು. rep. — ದಿಗಲು ದಿಗಲೆನ್. -ಎನ್. To get greatly alarmed; to shiver, to tremble, to fear (Bp. 9, 3; 48, 10; 58, 61). — ದಿಗಲೆನ್. -ಎನ್. To get alarmed, etc. (Bp. 29, 32; J. 26, 24).

ದಿಗಿಸು digisu. To bring down, to let down, to lower (Tē. ದಿಗಿಂಚು, ದಿಗು, ದಿಗು; R.; Tē. ದಿಗು, ದಿಗು, to come down, etc.; see ಇದ 1 and cf. ತೆಂನು 2).

ದಿಗೇಕ್ di-çā. = ದಿಕ್ಕು. (Bp. 24, 43).

ದಿಗೇಕ್ವರ di-çāvara. = ದಿಗೇಕ್. (Ü. Bp. 6, 53).

ದಿಗು digu. Coming down, being lowered. — ದಿಗು ಮತಿ. Disembarkation, importation, landing (Tē.; R.; see ಎಗು).

ದಿಗು digu. Tbh. of ದಿಕ್.

ದಿಗುತಟ digu-taṭa. = ದಿಕ್ಕು. (Bh. 6, 1, 42, 47; 6, 13, 6).

ದಿಗುನಿಚಯ digu-niçaya. The assemblage of the points of the compass (Bp. 8, 10).

ದಿಗುಬಲಿ digu-hali. Tbh. of ದಿಕ್ಕು. (Bp. 45, 28; Bh. 1, 8, 7; 6, 1, 22, 40).

ದಿಗುಮಣ್ಣಲ digu-maṇḍala. Tbh. of ದಿಕ್ಕು. (Bp. 5, 14).

ದಿಗುಲು digulu. = ದಿಗಲು, etc. (My.).

ದಿಗ್ಜ di-çaja. A male elephant supposed to be placed at one of the eight quarters of the compass; the 8 male elephants are: airāvata, puṇḍarika, vāmana, kumuda, anjāna, puṣhpādanta, śārvabhauma, anpratika (Mr. 57; see ದ್ವಿಪ).

ದಿಗ್ಗನೆ digganē. = ದಿಕ್ಕು. (My.; Tē.).

ದಿಗ್ಗತ di-çata. Striking or touching the points of the compass (Bp. 38, 1).

ದಿಗ್ಗನಿ di-çāni. = ದಿಕ್ಕು. (ಪೂಜಾರಿ, ದಿಕ್ಕುನಾನೆ Nn. 18; ದಿಕ್ಕು 61). 2, the number 8 (Çh.).

ದಿಗ್ವಿಲಾಸ diś-dēśa. The country in various directions; various regions, distant countries (B. 4, 28; My.).

ದಿಗ್ಧ digdha. *Smearred, anointed. 2, a poisoned arrow.*

ದಿಗ್ಧನೇ diś-bandhanā. Binding or fettering the points of the compass by mantras to keep off all evils (My.; Mhr.).

ದಿಗ್ಧಲಿ diś-hali. = ದಿಗ್ಧಲಿ. An offering to the regions of the sky, made daily by throwing hoiled rice to them before the house, or, on festive occasions, by throwing pieces of the flesh of sheep or buffaloes and their blood, or at least red-colored rice, to them round temples and villages (My.).

ದಿಗ್ಧಯ diś-bhaya. Being alarmed with regard to the proper direction, confused about the quarters of the compass, etc. (ದ್ವಿತ್ವ, etc., ದಿಶಗಟ್ಟುವಂ Mr. 800; it is possible to read ದಿಗ್ಧಯದ್ವಿತ್ವ).

ದಿಗ್ಧೇದ diś-bhēda. = ದಿಗ್ಧೇದ. (Nn. 77).

ದಿಗ್ಧಮುಖ diś-bhramāṇa. Wandering about in every direction; turning from quarter to quarter, as one lost. See ಹೊಲಬುಗಿಡು.

ದಿಗ್ಧಮೆ diś-bhramē. Consternation (My.).

ದಿಗ್ಧಾಂತ್ರಿ diś-bhrānti. = ದಿಗ್ಧಾಂತ್ರಿ. (My.).

ದಿಗ್ಧಾಂತ್ರಿ diś-mūlī. A corner or point of the compass (ಗೋಚರ ಒತ್ತೆ. I, 42).

ದಿಗ್ಧಮುಖ diś-ramāṇa. = ದಿಗ್ಧಮುಖ. (Bp. 54, 86).

ದಿಗ್ಧಧು diś-vadhū. A point of the compass considered as a woman (My.).

ದಿಗ್ಧವರ diś-vara. = ದಿಗ್ಧವರ. (Riv. 5, 86).

ದಿಗ್ಧಲಯ diś-valaya. = ದಿಗ್ಧಲಯ. (Kk. 101).

ದಿಗ್ಧಾಚಕ diś-vāṇaka. A term denoting direction (Smd. 185).

ದಿಗ್ಧಾಚಕ diś-vāṇi. = ದಿಗ್ಧಾಚಕ. (Smd. 184, 144).

ದಿಗ್ಧಾರಣ diś-vāraṇa. = ದಿಗ್ಧಾರಣ. (Bp. 11, 10).

ದಿಗ್ಧಾಪನ diś-vāsa. (= ದಿಗ್ಧಾಪನ). *Stark naked. 2, a Jaina or Bauddha mendicant* (ಸವಣೆ Hā.).

ದಿಗ್ಧಾಜಯ diś-vijaya. The subjugation of various countries in all directions, universal conquest (Smd. 163; Ū. Bp. 47, 19; J. 2, 54; 29, 9, 22).

ದಿಗ್ಧಾಭು diś-vihhu. A virgin widow re-married (ಪುನರ್ಭು, ಮದುವಾದ ಕಾನ್ತೆ Mr. 803; cf. ದಿವಸ).

ದಿಗ್ಧವರ diś-vivara. One of the points of the compass (ಉತ್ತರ, ದಿಗ್ಧೇದ Nn. 77).

ದಿಂಕ diṅka. A nit, the egg of a louse. (B.).

ದಿಂಕು diṅku. A jump, a leap (cf. ಚಂಕು 2, etc.; Mhr., H. ಚಂಕಣ, to leap). 2, skipping about in frolic, gambol (ಎರಡು, ಗೋಡುಗಳೊಳಗೆ ಬಿನದಿನ ಅಟಂಕೆ). — ದಿಂಕು. — ಚಂಕು. To leap, to jump; to frisk, to gambol (ನೇಗಿ. Ū. I, 80; ದಾಂಟು Kk. 71; ದಾಂಟು, ಮಿಲ್ಕಿಸು, ಸರಳಿಸು, ಕೊಣಕಡು Smd. 31; Ū. 5, after 39; Ahh. P. 12, 17; 13, 114; Grj. 1, 96; 16, 34; 18, 6).

ದಿಂಕಾಗ diś-nāga. = ದಿಗ್ಧಾಗ. (Grj. 10, 74).

ದಿಂಕಾಂತ್ರಿ diś-maṇḍala. The circle of the quarters of the compass, the horizon; the compass, all regions or quarters. (My.).

ದಿಂಕ diṅka. = ದಿಂಕ. Thh. of ದಿಂಕ. Truth; certainly, truly (ಸೂ

ಸ್ವತಃ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ Nn. 48, o. r. ದಿಂಕ; ಅಂಕನಾ, ನಿಬಿಧಿ 129, o. r. ದಿಂಕ; ಅಂಕಿ Mr. 534; ಸತ್ಯ Bhn. 85; ವಲಂ, ನೆನಸು, ವೆದಂ Kk. 48, o. r. ದಿಂಕ; ನೆನಸು 77. 87; ಸತ್ಯವ, ನೆನಸ, ನೆನಸಿ, ನೆನಸು or ನೆನಸು, ವಲಂ, ವೆದಂ, ದಿಂಕ, ಸಾಜೆ Smd. 34; My.). See ನೆನಸು; Si. 59. 299. 420; Ū. 1, 128; 3, 63; Bp. 33, 65; 61, 8; J. 7, 60. — ದಿಂಕಮಾತು. A true word (ಸೂಸ್ವತಃ Mr. 84).

ದಿಂಕನಾಂ diṅka-nāma. A nonn of which the meaning is clearly exhibited or well-known (hnt of which the etymology is not apparent at the first sight, Smd. 94. 95).

ದಿಂಕಪಟ diṅka-puta. (Thh. of ದ್ವಿತ್ವಪಟ). Conrage, boldness (Bp. 28 sum.). 2, stout, robust (My.).

ದಿಂಕದಿṅka. = ದಿಂಕ. Thh. of ದ್ವಿತ್ವ. Bold, courageous; impudent; strong, powerful (ದ್ವಿತ್ವ, ದ್ವಿತ್ವ, ಎಯಾತ Nr.; ಧೀರ Bhn. 36; My.). See ಕಡು; Bp. 17, 8; J. 8, 8; Prva. 8. ಪಟ್ಟ, ಮುಟ್ಟು 1.

ದಿಂಕಗಾದಿ diṅka-gāra. A courageous, bold man (My.).

ದಿಂಕತನ diṅka-tana. Boldness; (energy); impudence (ಕಡು Ū. II, 38; Bp. 40, 27; Bh. 2, 2, 114; My.; B. 3, 54; Si. 359; ದಾಡ್ಡು G.).

ದಿಂಕಿ diṅki. = ದಿಂಕಿ 2. Thh. of ದ್ವಿತ್ವ. (ಅಟ್ಟಿ, ಅರಿ Kk. 32; Smd. 70; Ū. 6, 47; 7, 144. 155; My.). ದಿಂಕಿ ದಿಂಕಿ ಸೂಗಯ ಪದ ಮುನ್ನ ಮುನ್ನರತ್ನಂ (Smd. 266). See ಬಗ, and ಪರಿ, 8. ಪರಿ 3. 2, (Thh. of ದಿಂಕಿ 1), the measure of two gailigēs (ಎರಡು ಗಡುಗೆ Mr. 64). — ದಿಂಕಿಗಡು. — ಕಡು. = ಕಂಕಿಡು. To be blinded, confused, etc. (J. 19, 30). — ದಿಂಕಿಗೋನ. — ಕೋನ. A side-giance (J. 33, 22). — ದಿಂಕಿಗೋನು. — ಕೋನು. To appear (J. 18, 35). — ದಿಂಕಿವರವರಿ. — ಪರಿ ಪರಿ. The eye or sight to go or be turned repeatedly towards an object (J. 8, 9). — ದಿಂಕಿವೇಳು. — ಬೇಳು. The lustre of the eye (Ū. 3, after 102). — ದಿಂಕಿ ಸಾರ್. To approach the sight, to come before the eye (Bp. 3, 21).

ದಿಂಕಿಬಿಸ diṅki-bisa. = ದಿಂಕಿಬಿಸ. Thh. of ದ್ವಿತ್ವ, ದಿಂಕ (Smd. 376).

ದಿಂಕಿವಿಸ diṅki-visa. = ದಿಂಕಿವಿಸ. An evil eye (Ū. 6, 107).

ದಿಂಕಿಸು diṅki-su. Thh. of ದ್ವಿತ್ವ. To see, to sight; to look at; to view, to inspect, etc. (Bp. 5, 33; 11, 15; 14, 18; 28, 49; 33, 50; 42, 6; 44, 41; 48, 22; 60, 29; B. 3, 18; 4, 12. 21; 5, 165).

ದಿಂಕಿ diṅki. = ದಿಂಕಿ. Boldness, etc. — ದಿಂಕಿವಿಸ. — ಉಳುವ. A courageous, etc. man (Bh. 8, 23, 43, o. r. ತಟ್ಟಿವಿಸ; B. 5, 141).

ದಿಂಕಿ diṅki. A bold, impudent woman (Bp. 23, 19; 40, 56; J. 31, 6; My.).

ದಿಂಕ diṅka. = ದಿಂಕ, q. v. (ಯಥಾರ್ಥಂ, ಯಥಾಯಥಂ Nr.). ದಿಂಕದು (ನಿಶಾರ್ಥ, ಅನವಸ್ಥರ Hā., o. r. ನಿಶೋಧ್ಯ). ದಿಂಕದು (ಸತ್ಯ, etc. Nr.).

ದಿಂಕ diṅka. = ದಿಂಕ. Thh. of ದ್ವಿತ್ವ. (My.; T., M. ತಿಂಕ). Firm, strong, etc.; firmness, strength; reliability, truth (My.). — ದಿಂಕಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To become firm, established, strong, etc. (My.).

ದಿಡ್ಡ diḍḍa. = ದಿಡ್ಡ, etc. (Si. 82, only in Si.).

ದಿಡ್ಡ diḍḍi. = ದಿಡ್ಡ, ದಿಡ್ಡ. A wicket; a hole in a wall expressly made for egress or ingress; a sally port (Ū. Bp. 42, 28; Si. 110; My.; Tē; T. ತಿಟ್ಟ; Mhr. ದಿಡ್ಡ, ದಿಡ್ಡಲಿ. — ದಿಡ್ಡದಾಗಿಲು. A sally port; a wicket (My.).

ದಿಡ್ಡ diḍḍu. = ತಿಟ್ಟು 1, etc. An eminence, an elevation; a hillock (My.).

ದಿಡ್ಡ diddē. = ದಿಡ್ಡ, etc. (C. Bp. 42, 26. 28).

ದಿಡ್ಡ dindā. (= ದಿಡ್ಡ). N. of tree (Rāgho. 17, 54).
2, = ಗಿರಿಕರ್ಪಕ, q. v. (Tē. ದಿಡ್ಡನೆ, *Hedysarum alhagi* = ಗಿರಿಕರ್ಪಕ).

ದಿಡ್ಡಗ dindaga. = ದಿಡ್ಡಗ, etc. (My.).

ದಿಡ್ಡಲ dindala. N. of a tree (= ದಿಡ್ಡಗ My.; ಅರಟು, ಅರಲು, ಮುಕ್ಕ, ಕಟ್ಟಂಗ, ಬುಟ್ಟುಕ, ದೀರ್ಘವೃತ್ತ, ವತ್ತೀರ್ಣ, ಮುಟ್ಟುಕವರ್ಣ, ಶಿಲ್ಪೀನಾಕ G.). — ದಿಡ್ಡಲಬಾದಿ. (B. 3, 46).

ದಿಡ್ಡಾಲ dindāla. = ದಿಡ್ಡಗ, etc. (Sā. 3, 32).

ದಿಡ್ಡಗ dindiga. = (ದಿಡ್ಡ), ದಿಡ್ಡಗ, ದಿಡ್ಡಲ, ದಿಡ್ಡಲ, ದಿಡ್ಡಗ, ದಿಡ್ಡಲ. The tree *Anogeissus latifolia*, which yields a hard, white, clear gum (My.).

ದಿಡ್ಡಗತನ dindigatana. Gadding, rude conduct, naughtiness (My.; cf. Mhr. ದಿಡ್ಡ).

ದಿಡ್ಡು dindu. = ದಿಡ್ಡ. A heap (Bh. 6, 8, 13; Rām. 6, 30, 14; Tē. ದಿಡ್ಡ, mnch); a roundish mass or piece (Abhā. 2, 81); a roundish big stone (My.); a bundle of wood or grass (My.); a bale of cloth (My.; Tē.; M. ತಿಡ್ಡ; Mhr. ದಿಡ್ಡ). 2, the block of wood used for a kunṭē; the pole or handle of a plough (ನೇಗರಿಯ ದಿಡ್ಡ, ಕಪಾ G.); a log of timber. 3, the stem or trunk of a tree (from the root to the branches, My.). ಮರದ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊಮ್ಮು ಪರ್ಯಂತರವು ನಡುವಣ ದಿಡ್ಡ (ಪ್ರಕಾಶ, ಸ್ವಸ್ಥ Nr.). 4, the thread-like centre of an orange, etc. (My.); the inside stalk or heart of a plantain tree (My.; B. 2, 87). 5, thickness, stoutness; strength; pride; nutritiousness (My.). ದಿಡ್ಡ ದಿಡ್ಡದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೂ ದಿಡ್ಡಿಗೆ ಅದೀತೇ?—ದಿಡ್ಡಲುಗಳನ್ನು ಕರೆ ದರೆ ಮಿಡ್ಡದ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುತ್ತದೆ (Prva.). — ದಿಡ್ಡಗಿಡ್ಡ. — ಕೆಡ್ಡ. To throw down like a log of timber or a trunk (J. 4, 56; 7, 37; 21, 89). — ದಿಡ್ಡಗಿಡ್ಡ. — ಕೆಡ್ಡ. To fall down like a log (Bh. 4, 2, 60. 66; 8, 19, 72; J. 81, 65). — ದಿಡ್ಡದಹ. — ತಡ್ಡ. To deprive (one) of strength, to take away the pride or beauty (Bp. 51, 69; Bh. 8, 7, 11; 8, 11, 45; J. 24, 16). — ದಿಡ್ಡದಹಸು. — ತಡ್ಡಸು. To cause to deprive of strength, etc. (C. Bp. 24, 29). — ದಿಡ್ಡಮಯ್ಯ. A stout, strong body (My.). — ದಿಡ್ಡರುಳು. — ಉರುಳು. To roll down (v. i.) like a log of wood or trunk (J. 7, 62). — ದಿಡ್ಡರುಳು. — ಉರುಳು. To cause to roll down like a log or trunk (C. Bp. 11, 11; J. 22, 20). — ದಿಡ್ಡವಾಯ್. — ಪಾಯ್. To go or rise straight up like the stem of a tree, as a horse on the hind legs (Rā. 6, after 11; 13, 82).

ದಿಡ್ಡುಕ dinduka. (Śmd. 239). A stout man (?).

ದಿಡ್ಡಗ dinduga. = ದಿಡ್ಡಗ, etc. (My.).

ದಿಡ್ಡೆ dindē. = ದಿಡ್ಡ. A roundish big stone. See Prv. s. ಒಣ್ಣೆ 2.

ದಿಡ್ಡೆಗಿಡ್ಡೆ dindē-gitti. A gad-about, a rude, naughty woman (My.; cf. ದಿಡ್ಡಗತನ).

ದಿಡ್ಡು dindlu. = ದಿಡ್ಡಗ, etc. (My.).

ದಿಡ್ಡೆ dindē. = ದಿಡ್ಡ. A rising ground, an emi-

nence; a bank, an islet (My.; Si. 83. 100. 457; see ತಿಟ್ಟು 1). ಮಳಲ ದಿಡ್ಡ (ಸ್ಥಳ, ಪುರಿನ, ದ್ವೀಪ HIA.). 2, a heap (Si. 107. 112. 490; only in Si.).

ದಿತ dita. 1. Cut, cut-off, divided.

ದಿತ dita. 2. Bound, tied. See ಸನ್.

ದಿತಿ diti. Diti, a daughter of Daksha, the wife of Kaśyapa and the mother of the Daityas.

ದಿತಿಜನ diti-jana. = ದಿತಿಸುತ. (Bp. 16, 3).

ದಿತಿಪುತ್ರ diti-putra. = ದಿತಿಸುತ. (My.).

ದಿತಿಸುತ diti-suta. A Daitya.

ದಿತಿಸುತು diti-sutu. = ದಿತಿಸುತ. (My.).

ದಿವದಿ didivi. = ದೀವಿ. Boiled rice (ಕೂದ HIA.).

ದಿವ್ಯದಿ didynt. Shining, blazing, bright. (Rā. 13, 92).

ದಿವ್ಯದಿ didhishn. Trying to obtain; a suitor; a husband; the second husband of a woman twice married. 2, a virgin widow remarried.

ದಿವ್ಯದಿ ದಿವ್ಯದಿ didhishu-pati. The husband of a woman remarried. (R.).

ದಿನ dina. = ದಿನ 2. A day. 2, the number 80 (Mr. 348).

ದಿನ ದೀನಿ ಮದಿಗಾಲವೇ? (Prv.). — ದಿನಗಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿ. A day's period: daily (My.). — ದಿನಗಲೆ. — ಕಲೆ. To spend a day or days (B. 5, 193). 2, a day or days to be spent or pass away (J. 11, 29). — ದಿನಗೂರಿ. — ಕೂರಿ. Daily hire (B. 4, 142; My.). — ದಿನದನ್ನೆ. — ಅನ್ನೆ. As usual (B. 4, 138; My.). — ದಿನದ ಪಾಗಿ. = ದಿನದನ್ನೆ. (B. 4, 57; My.). — ದಿನ ದಿನ. rep. Daily. ದಿನ ದಿನ ಶನಿ ಕಾದಿದರೆ ಬಾಬೋದು ಯಾವಾಗ? — ದಿನ ದಿನ ಸಾಯುವವರಿಗೆ ಅದುವವರು ಯಾರು? (Prva.). See Bp. 11, 28; 27, 3; 29, 11; 30, 5; 39, 7; 43, 60; 48, 16; 58, 28. — ದಿನ ದಿನಕೆ. ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ. Day by day, daily (Bp. 3, 4; 4, 28; B. 4, 154. 208). — ದಿನದ್ದಪ್ಪ. — ದಪ್ಪ. A day to fall (C. Bp. 47, 17). — ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ. — ಒಂದಕ್ಕೆ. In a day; for a day (B. 4, 209; My.).

ದಿನಕರ dina-kara. Making day or light; the sun. 2, the number 12 (C.).

ದಿನಕರಾಕ್ಷರಿ dinakara-ātmaṣṭi. The daughter of the sun: the Yamunā or Jumna river.

ದಿನಕರ ದಿನ-ಕಾರಿ. A śloka in honour of the founder of one's sect, daily to be repeated before dinner (My.).

ದಿನಕರ ದಿನ-ಕಾರಿ. The daily due observance of all rites (My.). 2, an official journal (Mhr.; My.).

ದಿನದಿನ ದಿನ-dipa. A lamp lighted by day. ದಿನದಿನದಿನ ದಿನದಿನದಿನ (Prv.).

ದಿನನಾಥ dina-nātha. The lord of the day: the sun (Cp. 8, 18). 2, the number 12 (C.).

ದಿನಪ ದಿನ-pa. = ದಿನನಾಥ. (ಅರ್ಕ Mr. 503). 2, a certain metrical foot (C.). 8, the number 12 (C.).

ದಿನಪಕಾಲ dinapa-kala. = ಸೂರ್ಯವಂಶ. (J. 18, 41).

ದಿನಪೂರ್ತಿ dina-pūrti. — ಪೂರ್ತಿ. A day's completion: for a day only (My.; B. 4, 53).

ದಿನಪ್ರಮಾಣ dina-pramāna. = ದಿನಮಾನ. (My.).

ದಿನಪ್ರತಿ dina-prati. = ದಿನವೃತ್ತಿ. (Bp. 14, 22; My.).

ದಿನಮಣಿ dina-maṇi. The jewel of day: the sun (Śmd. 885; Bp. 61, 70; Kk. 96).

ದಿನಮಾನ dina-māna. The length of day (B. 5, 805; My.).

ದಿನಮುಖ dina-mukha. The early morning, dawn (Cp. 8, 101).

ದಿನಮ್ಪುತಿ dina-m-prati. Every day, daily (My.; Bp. 13, 19; 25, 13; 30, 7; 34, 17; 43, 19. 34; 44, 4. 24; B. 4, 73).
 ದಿನರಾಜ dina-rāja. = ದಿನವ. (Bp. 10, 30).
 ದಿನಲಕ್ಷ್ಮಿ dina-lakshmi. = ದಿನಸಲಕ್ಷ್ಮಿ. (Abh. P. 9, 161).
 ದಿನವರ್ತನೆ dina-vartanē. A daily allowance or fee, for astrologers, priests, etc. (My.).
 ದಿನವಹಿ dina-vahi. A diary, a day-hook (My.). 2, daily (My.).
 ದಿನವಾರು dina-vārn. Daily (My.).
 ದಿನಸಿ dinasi. = ಜನಸಿ. Grain (My.).
 ದಿನಸು dinasn. = ಜನಸು, etc. (My.).
 ದಿನಾ dinā. 1. Daily (My.; B. 1, 20. 21; B. 4, 57).
 ದಿನಾ dinā. 2. Abbreviation of ದಿನಸು. — ದಿನಾ ದಿನಸು. rep. (My.).
 ದಿನಾಗ ದಿನ್ಯಾಗ. = ದಿನಾ 1. (My.).
 ದಿನಾಗಲು dināgaḷu. = ದಿನಾಗ. (My.).
 ದಿನಾಧಿನಾಯಕ dina-adhināyaka. = ದಿನಾಧಿವ. (Ūpr. 8, 7).
 ದಿನಾಧಿವ dina-adhipa. = ದಿನವ. 2, a certain metrical foot (Ūh.).
 ದಿನಾಂತ dina-anta. The close of the day, evening, sun-set.
 ದಿನಾಲ ದಿನ್ಯಾಲ. = ಜನಾಲ, ದಿನಾಗಲು. (My.; B. 1, 10. 12. 19); ದಿನಾಲ = ದಿನಾಲ (My.; B. 2, 12).
 ದಿನಾವಸಾನ dina-avasāna. = ದಿನಾಂತ. (My.).
 ದಿನಿಸು dinisu. = ದಿನಸು, etc. (My.). — ದಿನಿಸು ದಿವ್ವತಿ. dupl. (My.).
 ದಿನಿಸು dinusu. = ದಿನಿಸು. (My.).
 ದಿನೇಂದ್ರ dina-indra. = ದಿನವ.
 ದಿನೇಂದ್ರ ಕಾಂತ dinēndra-kānta. = ಸೂರ್ಯಕಾಂತ. (Bp. 1, 40).
 ದಿನೇಶ dina-līa. = ದಿನೇಂದ್ರ. (ಎಗ Mr. 511). 2, a certain metrical foot (Ūh.). 3, the number 12 (Ūh.).
 ದಿನೇಶವರು dinēśa-haya. The (seven) horses of the sun. 2, the number 7 (Ūh.).
 ದಿನ್ನೆ dinnē. = ದಿನ್ನೆ. (My.; Tē. ತಿನ್ನೆ, ತೀನೆ; B. 4, 66. 204).
 ದಿನ್ನೆ ಮೇಲೆ ಮದ್ದೆ ಹೊಯ್ದರೆ ಹಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವದು (Prv.). See Prv. s. ನೀರು. — ದಿನ್ನೆ ಕಟ್ಟು. = ದಿನ್ನೆ. (My.). — ದಿನ್ನೆ ತಗ್ಗು. Hili and daie (My.).
 ದಿಬ್ಬ dibba. = ದಿಬ್ಬ. An eminence, a hillock, etc. (My.; B. 3, 10; 5, 55. 136. 174. 198).
 ದಿಬ್ಬ dibba. Tbh. of ದಿವ್ಯ. (Abh. P. 15, 10).
 ದಿಬ್ಬಣ dibbana. 1. (= ದಿಬ್ಬಣ, q. v.). A nuptial procession, especially of the friends and relatives of the bridegroom (Rām. 1, 16, 13. 43; My.).
 ದಿಬ್ಬಣ dibbana. 2. A wooden stopple or cork (My.; Tē. ದಿಬ್ಬಡ, ದಿಬ್ಬಣೆ, ದಿಮ್ಮೆ; cf. ತಿಮ್ಮು 2P).
 ದಿಬ್ಬ dibbu. = ದಿಬ್ಬ. (My.).
 ದಿಬ್ಬ ದಿಬ್ಬ. Tbh. of ದಿವ್ಯ. An ordeai (ಕೋಶ Nn. 52; wrongly written also ಕೋಶ, q. v.). ದಿಬ್ಬದ ತೂಲೆ, the balance used at ordeals (ಫಟ Nr.).
 ದಿವ್ ದಿಮ. A sound in imitation of tingling or ringing. — ದಿಮ್ಮಡು. -ಇಡು. To cause tingling or ringing. ದಿಮ್ಮಡುವ ಘಟಘಟಾ ಎವ್ವು ಗಣ್ಣೆಯ ರವಕ್ಕೆ ಬಿಮ್

ಗೊಳುತ (Dp. 53, 4). — ದಿಮ್ಮಣ್. -ಎಣ್. To tingle or ring, as the head, the ears (My.; Tē.; Ū. Bp. 47, 31).
 ದಿಮ್ಮಣ್ ದಿಮ್ಮಣ್. Haughtiness, inflation, airs of consequence (My.; Mhr., H. ದಿಮ್ಮಣ್).
 ದಿಮಿ dimi. = ದಿಮಿ, q. v. (My.). 2, = ದೀನ್, the sound produced by the quick motion of the feet in dancing (My.; cf. ದಿಗ). — ದಿಮಿ-ತಿಟ್ಟ, ದಿಮಿ-ತಿಟ್ಟ-ಘೋ, sounds used in heating time in music (My.).
 ದಿಮ್ಮು dimbu. = ದಿಮ್ಮು. A pillow for the head or for the back (My., see ಒದಗು, ತಲೆ-; Tē. ದಿಮ್ಮು). 2, the pericarp of a lotus (only in Si.). ತಾವರೆ ಮಣಿಯಿರುವ ಹುಪ್ಪಿನೋಳಗಣ ದಿಮ್ಮು (ಕರ್ಣಿಕೆ, ವದ್ಮಬೀಜಕೋಶ Si. 407).
 ದಿಮ್ಮಿಗೆ dimmagē. = ದಿಮ್ಮನೆ 1. Strongly; loudly; strong. ಅವನು ದಿಮ್ಮಿಗೆ ಇದ್ದಾನೆ (My.). ದಿಮ್ಮಿಗೆ ಕೂಗು! (My.).
 ದಿಮ್ಮನೆ dimmanē. 1. Strongly; firmly (Bh. 2, 3, 9; Rām. 1, 16, 18). ದಿಮ್ಮನೆ ಹಿಡಿ! (My.).
 ದಿಮ್ಮನೆ dimmanē. 2. With a sound that makes the ears ring (Bp. 22, 43).
 ದಿಮ್ಮಿ dimmi. An eminence, an elevated spot (Si. 207. 208. 269; only in Si.). 2, the stem or trunk of a tree (120, cf. ದಿಮ್ಮ; only in Si.). 3, a log of wood ready for sawing (My.). 4, a bulbous object, a bulb (Si. 95; only in Si.). 5, a thick, strong covering. ಎದೆಗೆ ರಕ್ಷಕಮಾದ ತೊಗಲ ದಿಮ್ಮಿ (ತನುತ್ರ, ಕವಡ, etc. Si. 279).
 ದಿಮ್ಮಿ dimmi. Demi (My., in printing offices).
 ದಿಮ್ಮಿತು dimmitu. That is thick or strong (Bp. 27, 44); that is big, eminent, or great (ಎಂಬ Ūt. I, 22; Bp. 55, 33).
 ದಿಮ್ಮಿದ dimmida. An eminent person; a Brāhmaṇa (ಸಯ್ಯ, ಗನಕ, ನೇರದ, ಇಳಿಯ ಎರಿಯ, ದ್ವಿಜ Kk. 34; Śm. 52; J. 4, 22).
 ದಿಮ್ಮಿದು ದಿಮ್ಮಿದು. = ದಿಮ್ಮು. Bigness, importance, greatness, dignity (ಬಿಟ್ಟು, ಗೌರವ Ūt. II, 79).
 ದಿಮ್ಮು dimmu. 1. Giddiness, confusedness (My.; Tē.; cf. ದಿಮಿ). See ತಲೆ. — ದಿಮ್ಮು ಹತ್ತು. Giddiness, etc. to come over one (My.). — ದಿಮ್ಮೇದು. -ಎದು. = ದಿಮ್ಮು ಹತ್ತು. (My.).
 ದಿಮ್ಮು dimmu. 2. To push, shove (My.; cf. ದಿಮ್ಮು, ದೂದು).
 ದಿರ್ da-ir. An affix for the formation of the masculine and feminine plural, e. g. ಇವರ್ದಿರ್, ಇವರ್ದಿರ್, ಅವರ್ದಿರ್ (Śmd. 120), ಅಣ್ಣರ್ದಿರ್, ಅಕ್ಕರ್ದಿರ್, etc. (124. 126; cf. ಎರ್).
 ದಿರವೇನ ದಿರವೇನ. Tbh. of ದ್ರವ್ಯ (ದ್ರವ್ಯವ, S. Mhr.).
 ದಿರ್ದನೆ dirranē. = ದಿರ್ದನೆ, etc. (J. 6, 52).
 ದಿಲ್ dil. The heart, the mind (My.; Mhr., H. ದಿಲ್).

ದಿಲೀಪ dilīpa. N. of a king and ancestor of Rāma. (Rām. 1, 16, 23).

ದಿವ div. Splendour; heaven, the sky, the air; day, the day.

ದಿವ diva. (Śmd. 106). Heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 7); the sky, air, atmosphere. 2, day, a day (ದಿನ, ಪಗಲ Mr. 65). 3, a certain metrical foot (Ūh.). ದಿವ ರಾತ್ರಿ, day and night (Dp. 4).

ದಿವೈದ್ಯ diva-vaidyā. A physician of svarga. ದಿವೈದ್ಯರ (ದ್ರವ್ಯ, ಅತ್ತಿಯರ Mr. 23).

ದಿವಸ divas. = ದಿನಸ. See ದ್ಯಸ.

ದಿವಸ divasa. = ದಿನಸ, ದೇವಸ. A day (ಪಗಲ Śm. 18). ದಿವಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದವಸವಾಗುವದು (Prv.). — ದಿವಸ ಕಳೆ. = ದಿನಗಳೆ. (B. 5, 124). — ದಿವಸಕ್ಕೆ ಹಾಕು. To procrastinate (C.). — ದಿವಸ ದಿವಸ rep. = ದಿನ ದಿನ. ದಿವಸ ದಿವಸಕ್ಕೆ (Ū. Bp. 47, 7). — ದಿವಸ ಹತ್ತು. Days to be required, (it takes... days, C.). ಎರಾಯಿತು ಈ ಪಟ್ಟದಿನ ಅ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳು ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದವೋ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ದಿವಸಗಳು ಈಗ ಎರಾಯಿತು ಹಿನ್ನುತ್ತಾ ನನ್ನ ಬರ ಬೇಕಾದರೆ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 226). — ದಿವಸ ಹಿಡಿ. = ದಿವಸ ಹತ್ತು. (My.). ಮುನ್ನುಯ್ದ ಕಾತಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೋ, etc. (B. 5, 227). ದಿವಸಕರ divasa-kara. = ದಿನಕರ. 2, the number 12 (Ūh.).

ದಿವಸಮುಖ divasa-mukha. The beginning of day: day-break, dawn.

ದಿವಸಲಕ್ಷ್ಮಿ divasa-lakshmi. The wealth contained in days (Abh. P. 9, 165).

ದಿವಸವಲ್ಲಭ divasa-vallabha. = ದಿನಸಾಧವ No. 1. (J. 23, 20).

ದಿವಸವ್ಯಾಪಾರ divasa-vyāpāra. = ದಿನಕಾರ್ಯ No. 1. (Ūpr. 5, after 121).

ದಿವಸಾಧಿವ divasa-adhipa. = ದಿನಾಧಿಪ. 2, a certain metrical foot (Ūh.).

ದಿವಸಾಂತ divasa-anta. The end or close of day, evening. ದಿವಸಾಂತವು ಇರುಳು (ಸಾಯಂಕಾಲ Mr. 66).

ದಿವಸೇಂದ್ರ divasa-indra. = ದಿನಸೇತ. (Ūpr. 8, 98; Grj. 3, after 69).

ದಿವಸೇಶ divasa-īśa. = ದಿನೇಶ. (Bp. 24, 48).

ದಿವಸ್ವತಿ divas-pati. The lord of heaven: Indra.

ದಿವಾ divā. By day; the day.

ದಿವಾಕರ divā-kara. The day-maker: the sun. 2, a certain metrical foot (Ūh.).

ದಿವಾಕೀರ್ತಿ divā-kīrti. A barber (ಪುರಕ, ನಾವಿದ Nn. 152). 2, a man of a low caste, a Candāla (ಪೂರೆಯ 152; ಹೋಲಿ ಯ Mr. 479). 3, a shoemaker (ಚರ್ಮಕೃತ್, ಮುಚ್ಚಿಗ 152).

ದಿವಾಣ divāṇa. = ದಿವಾನ, (ದಿವಾನು). A prime minister (Br., Mhr., H.); the officer in charge of the revenue-administration of a district (Mhr., H.). 2, a royal hall; a court of justice (My.; Mhr., H.). 3, the sarkār or government (My.; Mhr., H.).

ದಿವಾಣಗಿರಿ divāṇa-giri. = ದಿವಾನಗಿರಿ. The office or business of a divāṇa (B. 5, 87; Mhr.).

ದಿವಾಣಿ divāṇi. Civil, as a court or case (B. 5, 265; Mhr.).

ದಿವಾನ divāṇa. = ದಿವಾನ No. 1. (My.; Śi. 256; B. 4, 139).

ದಿವಾನಗಿರಿ divāṇa-giri. = ದಿವಾನಗಿರಿ. (My.).

ದಿವಾನಾ divāṇā. Mad; foolish (Mhr., H.; My.).

ದಿವಾನ್ಧ divā-andha. Blind by day. 2, an owl (My. Amara).

ದಿವಾನ್ಧಕಿ divā-andhaki. The musk-rat (ಸೊಡ್ಡೇ ಇರಿ G.).

ದಿವಾಭೀಶ divā-bhīśa. Timid by day. 2, an owl (My. Amara). 3, a thief.

ದಿವಾಭೀತಿ divā-bhīti. A person timid by day (My.).

ದಿವಾಮಧ್ಯ divā-madhya. Midday, noon. (My.).

ದಿವಾರಾತ್ರ divā-rātra. Day and night. (My.).

ದಿವಾರಾತ್ರಿ divā-rātri. Day and night (My.; J. 27, 17). 2, day or night.

ದಿವಾಲಿ divālī. A wali (My.; Mhr., H.).

ದಿವಾನಾನ diva-avasāna. The end or close of day.

ದಿವಾಳಿ divāḷi. 1. Thb. of ದೀಪಾವಳಿ. (C.).

ದಿವಾಳಿ divāḷi. 2. Bankruptcy (My.; Mhr. ದಿವಾಳೂ, ದಿವಾಳೇಂ; Br. ದಿವಾಲಾ). See Prvs. a. ನಿವಾಳಿ. — ದಿವಾಳಿ ತೆಗೆ. To become bankrupt or insolvent (My.).

ದಿವಾಳಿಮೋರ divāḷi-khōra. A prodigal, a spendthrift (My.; Mhr. ದಿವಾಳಿಮೋರ). 2, a bankrupt (My.).

ದಿವಿ divi. In heaven, in the sky (Sk.). 2, heaven, the sky (not Sk.; My.; Bp. 1, 38; 21, 17; 32, 35); day (My.).

ದಿವಿಜ divi-ja. Born in heaven; a deity (Nn. 1; Śmd. 266). 2, a certain metrical foot (Ūh.). — ದಿವಿಜ ನಿವಿಜ. reit. (Bp. 54, 5).

ದಿವಿಜಕಲ್ಪಲತೆ divija-kalpalatē. N. of a vṛkṣa (Ūh.).

ದಿವಿಜತೆ divijātē. The state of being a deity (Ūpr. 4, 91).

ದಿವಿಜದೀರ್ಘಿಕೆ divija-dīrghikē. A divine tank (Ūpr. 5, after 42).

ದಿವಿಜೇನು divija-dhēnn. The celestial cow (Bp. 38, 40).

ದಿವಿಜಪದ divija-pada. The sky (J. 31, 10); — svarga (My.).

ದಿವಿಜಪುರ divija-pura. Heaven. 2, a certain metrical foot (Ūh.). 3, N. of a village in Mysore (J. 10, 54).

ದಿವಿಜಸಿನ್ಧು divija-sindhū. The celestial Ganges (My.).

ದಿವಿಜಾಂಗನೆ divija-aṅganē. A celestial female, a consort of svarga (Śmd. 82. 109. 112. 121).

ದಿವಿಜಾರಿ divija-ari. A rākṣhasa (My.).

ದಿವಿಜೆ divi-jē. A female deity (Bp. 10, 31).

ದಿವಿಜೇಂದ್ರ divija-indra. The chief of the gods: Indra; Brahmā; Viṣṇu; Śiva. (Nn. 1; J. 30, 24).

ದಿವಿನಾಯಕ divi-nāyaka. Indra (My.).

ದಿವಿಭಾಗ divi-bhāga. The sky (J. 12, 7).

ದಿವಿವದಿ divi-sad. Sitting or dwelling in heaven: a deity.

ದಿವಾಕೃಷ್ಣ diva-śkaśa. Dwelling in heaven: a deity. 2, the bird Cuculus melanoleucus, the Ūtaka. 3, a deer. 4, a bee.

ದಿವ್ಯ divya. (Śmd. 181). = ದಿಬ್ಬ, ದಿಬ್ಬ. Brilliant; divine, heavenly, celestial; charming, beautiful, excellent. 2, an ordeal. 3, a fragrant resin. — ದಿವ್ಯಕಳೆ. Divine lustre (My.). — ದಿವ್ಯವೃದ್ಧಿ. -ಂ-ಪಿಡಿ. To undergo an ordeal (Ūpr. 5, 130).

ದಿವ್ಯಗಾಯನ divya-gāyana. A celestial musician, a Gandharva.

ದಿವ್ಯತರ divya-tara. Uncommonly beautiful (Śk. 4, 52).

ದಿವ್ಯಾಂಗ divya-aṅga. A charming member; having charming members (Bp. 57, 61).

ದಿವ್ಯೋಪಮಾದುರ divya-npāpādṛka. Divinely horn, celestial; a divine being.

ದಿಶ್ diś. = ದಿಶ್, ದಿಕ್ಕು, ದಿಗು. Pointing out or to. 2, direction pointed at, a point of the compass, quarter, region; direction; place, space, part. 3, an indication; a hint; an example; precept, order; manner, method. 4, the number 8 (Ch.); the number 10.

ದಿಶ್ diśa. A point of the compass (Bp. 16, 30).

ದಿಶ್ಕರಿ diśā-kari. = ದಿಕ್ಕರಿ. 2, the number 8 (Ch.).

ದಿಶ್ಗಜ diśā-gaja. = ದಿಶ್ಗಜ. 2, the number 8 (Ch.).

ದಿಶ್ಧನ diśā-adhpa. = ದಿಶ್ಧನ. The guardians are: sura-rāja, agni, kālā, nirnti, varuṇa, maruta, arthśāsa, īśa (Mr. 57).

ದಿಶ್ಞಾ diśā-anta. = ದಿಗ್ಗಜ, No. 1. (My.).

ದಿಶ್ಞಪ diśā-paṭa. Cansing (his enemies) to be scattered in all directions (Rām. 3, 8, 35).

ದಿಶ್ಬಲಿ diśā-hall. = ದಿಶ್ಬಲಿ, ದಿಶ್ವಲಿ. The same as ದಿಗ್ಬಲಿ, q. v.

ದಿಶ್ಞಮಂಟಲ diśā-maṇḍala. = ದಿಗ್ಗಮಂಟಲ. (J. 12, 9).

ದಿಶ್ವರ diśā-vara. = ದಿಗ್ವರ. (Bp. 5, 40).

ದಿಶ್ಠಿ diśī. Tbh. of ದಿಶ್. (ದಿಕ್ಕು Nn. 5).

ದಿಶ್ಠೆ diśē. ದಿಶ್. = ದಿಶ್ 2, ದಿಶ್ 2. A quarter or point of the compass, direction, region, side (ದಿಕ್ಕು, ದಿಶ್ 8m. 13). 2, the number 8 (Ch.).

ದಿಶ್ಠೆ diśī-lha. = ದಿಶ್ಠೆ. (Bp. 26, 9).

ದಿಶ್ಠೆ diśī-ntkara. The aggregate of the quarters (ದಿಕ್ಕು ಗಳು Nn. 128).

ದಿಶ್ಠೆ diśīya. Relating or belonging to the points of the compass, situated, lying, or bearing in a particular direction.

ದಿಶ್ಠೆ diśīta. = ದಿಶ್ಠೆ, ದಿಶ್ಠೆ. Pointed to, at, or out, shown; appointed, assigned; directed, ordered, enjoined; fixed, settled; assignment, appointment, decree; fate, destiny; direction, order, command; aim, object; time.

ದಿಶ್ಠೆ diśīta-anta. 1. The appointed end: death.

ದಿಶ್ಠೆ diśīta-anta. 2. Tbh. of ದಿಶ್ಠೆ. (My.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. 1. (= ದಿಶ್ಠೆ, No. 2). Pointing out, assigning, etc. 2, a sort of measure of length.

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. 2. = ದಿಶ್ಠೆ, No. 1. The eye; sight (My.). 2, the evil eye, a blast from an evil eye (Tē.; My.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. 3. Tbh. of ದಿಶ್ಠೆ. — ದಿಶ್ಠೆನಾಳ. A hold, brave man (Bh. 2, 2, 105).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. = ದಿಶ್ಠೆ. See ದಿಶ್ಠೆ.

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. Auspiciously, luckily.

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. = ದಿಶ್ಠೆ. (ತಲ್ಲಾ, ತಲ್ಲಾ, ಭೇತಿ Bhn. 49, o. r. ದಿಶ್ಠೆ).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. Tbh. of ದಿಶ್ಠೆ (Smd. 346; T.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. A spiritual guide for diśā, a conductor or performer of diśā. See ದಿಶ್ಠೆ.

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. A spiritual guide for diśā, a conductor or performer of diśā. See ದಿಶ್ಠೆ.

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. A man who knows the proper form or rules of diśā (Bp. 58, 15).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. Initiated, consecrated; a man who has received initiation; one by whom the preparatory rites for sacrifice have been observed or commenced; one that has conducted a sacrifice (My.); a priest engaged in a diśā; a pupil. (Bp. 55, 16). 2, a family N. (My.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. Preparation or consecration for a religious ceremony; a ceremony preliminary to a sacrifice, initiation, dedication; initiation in the doctrines or mysteries of any sect (or of any art); devotion; the state of not having the head shaved (My.). See ದಿಶ್ಠೆ, ದಿಶ್ಠೆ, ದಿಶ್ಠೆ (ಸ. ದಿಶ್ಠೆ), ದಿಶ್ಠೆ, ದಿಶ್ಠೆ, ದಿಶ್ಠೆ, ದಿಶ್ಠೆ, ದಿಶ್ಠೆ; Upr. 7, 28; J. 8, 7. ದಿಶ್ಠೆ ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಮೋಕ್ಷ ಬರಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ದಿಶ್ಠೆಗೊಳ. — ಶೋಕ. To have one's self initiated, to receive initiation (Ahh. P. 7, 8, 14).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. 1. (= ದಿಶ್ಠೆ 2). To be obtained, etc. (My.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. 2. Similarity, equality (My.; Tē.). 2, estimate, valuation (ಅನ್ನಾ ಜು My.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. = ದಿಶ್ಠೆ. One and a half (Mhr.; S. Mhr.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. (= ದಿಶ್ಠೆ 1). A rising ground, a hillock. — ದಿಶ್ಠೆ ಗುಡ್ಡ. Hill and dale, etc. (J. 81, 54).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. = ದಿಶ್ಠೆ. Boiled rice.

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. Splendor, brightness. 2, a ray of light.

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. = ದಿಶ್ಠೆ No. 2. (S. Mhr.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. The Muhammadan faith (My.; Mhr., H.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. = ದಿಶ್ಠೆ 1. Wasted, ruined, diminished. 2, afflicted, distressed, wretched; miserable, pitiable. 3, dejected, downcast; timid. 4, poor, indigent. 5, covetous, avaricious, miserly (ಕೃಷ್ಣ, ಕೃಷ್ಣ Nn. 58; ಕನಾಕ, ಕನಾಕ 92; ಲುಬ್ಧಕ, ಕೃಷ್ಣ 127; ಕರ್ಮ, ಪಂಡರೀಕ, ಕನಾಕ Mr. 228; My.). 6, humble (not Sk.; My.; Mhr.). ದಿಶ್ಠೆ ಸಂ ಗೃಹ್ಯವೂ ದಾನಯ ಬದಲಾಳಿ ಲೇಸು. — ದಿಶ್ಠೆ ಸಿರಿಗಿನ್ನ ದಾನಯ ಬದಲಾಳಿ ಮೇಲು. — ದಿಶ್ಠೆನಾದರೂ ದಾನಯಾದರೂ ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ದೂಡಿ ದಾರದು (Prva.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. A meek, humble disposition (My.). 2, an avaricious disposition (My.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. Wretchedness, distress, poverty (My.; ಮನ್ಯು G.). 2, humility (My.). 8, avarice (My.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. = ದಿಶ್ಠೆ. (My.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. = ದಿಶ್ಠೆ. (My.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. A humble state of mind, humility (Upr. 9, after 42; My.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. A submissive, humble mind (My.).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. A humble, piteous voice (My.; B. 4, 88).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. A denarius: a coin, a gold coin. 2, a weight of gold (= ನಷ್ಟ).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. A deliverer or reasoner of the humble (Upr. 9, 42).

ದಿಶ್ಠೆ diśīti. 1. = ದಿಶ್ಠೆ. A lamp; a light. ದಿಶ್ಠೆ ದಿಶ್ಠೆನಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು, ಬತ್ತಿ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. — ದಿಶ್ಠೆನಮ್ಮನದು ಬೆಂಕಿಯೇ! (Prva.). — ದಿಶ್ಠೆ ಅದ್ವೈತ. = ದಿಶ್ಠೆ ಕಳೆ. (My.). — ದಿಶ್ಠೆ ಕಟ್ಟು. = ದಿಶ್ಠೆ ಕಟ್ಟು. (My.). — ದಿಶ್ಠೆ ಕಟ್ಟು. = ದಿಶ್ಠೆ ಕಟ್ಟು. (My.). — ದಿಶ್ಠೆ ಕಟ್ಟು. = ದಿಶ್ಠೆ ಕಟ್ಟು. (My.). — ದಿಶ್ಠೆ ಕಟ್ಟು. To extinguish a lamp (C.). — ದಿಶ್ಠೆ ತೆಗೆ. = ದಿಶ್ಠೆ ಕಳೆ. (My.). — ದಿಶ್ಠೆ ಎಣ್ಣೆ. Castor oil (My.). — ದಿಶ್ಠೆ ಪದ. A match (My.). — ದಿಶ್ಠೆ ಪದ. N. (Bp. 9, 36; 16, 1). — ದಿಶ್ಠೆ ಪದ ಕಲಿಯನಾರ. N. (Bp. 16 sum.; 16, 19, 27). — ದಿಶ್ಠೆ ಪದ ಕುಡಿ. (= ದಿಶ್ಠೆ ಪದ). The upper smoking part of the flame of a lamp

(My.). — ದೀಪದ ಮಲ್ಲಿ. A metal image of a female with a lamp-cup held in both hands; two such images with lighted lamps are placed on both sides of an idol (My.). — ದೀಪದ ಹುರು. Any winged insect attracted by a light (ಪತಂಗ G.; My.). — ದೀಪದೊಡ್ಡದು ಮಾತು. = ದೀಪ ಕಳೆ. (C., superstitiously used for ದೀಪದ ಅಡ್ಡು, as this may mean also “to extinguish the family”). 2, to make a lamp burn brighter (My.). — ದೀಪದ ಹಬ್ಬ. To light a lamp (My.; B. 4, 215).

ದೀಪ ದೀಪಾ. 2. Tbh. of ದೀಪ (Smd. 368; ದೀಪ Nn. 108; My.). — ದೀಪದ್ವಾಕ್ಷಿ. Imported dried grapes (My.).

ದೀಪಕ ದೀಪಾ. Kindling; illuminating; illustrating (see ವಾಕ್ಯ-); heartening; exciting; stimulating, exciting appetite, digestive, tonio (My.). 2, a light, a lamp; see ಕುಲ, ಭಕ್ತ-. 3, a kind of vāstava (Kāv. III, 3, B. 3. 38-47). 4, the plant *Ptychotis ajowan* Dec.

ದೀಪಕಮ್ಬ ದೀಪಾ-kamha. A metal lamp-stand with a sango-like receptacle for the oil and wick or wicks on the top (Bp. 42, 12; My.). 2, a wooden lamp-stand to put the papati on (My.).

ದೀಪಕಲಿಕೆ ದೀಪa-kalikē. Lamp-bnd: the flame of a lamp (Ūpr. 8, after 24).

ದೀಪದರ್ಶನ ದೀಪa-darśana. Looking upon a lamp or lamps, for pleasure's sake, or from superstitious or religious motives (My.).

ದೀಪನ ದೀಪana. = ದೀಪಕ. Kindling, etc.; digestive, etc. (Bh. 1, 8, 6; My.). See ಅ, ಪ್ರ.

ದೀಪಮಾಲೆ ದೀಪa-mālē. A row of lamps, an illumination (Riv. 8, 118; My.).

ದೀಪಸ್ತಂಭ ದೀಪa-stamba. = ದೀಪಕಮ್ಬ. (My.). 2, a stone pillar in front of a temple to support lamps on festive occasions (My.).

ದೀಪಾಂತರ ದೀಪāntara. Tbh. of ದೀಪಾಂತರ. See Prv. a. ದೀಪ 1.

ದೀಪಾರತಿ ದೀಪa-ārati. = ದೀಪಾರ್ತಿ. An āratī in which a wick or wicks are burning (My.; Bp. 41, 22).

ದೀಪಾರಾಧನೆ ದೀಪa-ārādhanē. Adoration that is performed with lamps (My.).

ದೀಪಾರ್ತಿ ದೀಪa-ārī. = ದೀಪಾರತಿ. (My.).

ದೀಪಾಲಕಮ್ಬ ದೀಪālē-kamba. A pole with a triangular frame at its top from which lamps are suspended in the month of Kārttika (My.).

ದೀಪಾವಳಿ ದೀಪa-āvali. ದೀಪಾವಲಿ. = ದೀಪಾವಳಿ 1, (ದೀಪಾವಳಿ). A row of lamps or lights (Bp. 18, 78). 2, a festival with nocturnal illuminations in honor of Ballākravartī in the śuddha pādya of the month kārttika (C.; B. 4, 200).

ದೀಪಾವಳಿಕೆ ದೀಪa-āvalikē. ದೀಪಾವಲಿಕೆ. = ದೀಪಾವಳಿ, ದೀಪಾವಳಿ. A row of lamps or lights.

ದೀಪಾವಳಿ ದೀಪāligē. Tbh. of ದೀಪಾವಳಿ (Smd. 388).

ದೀಪಿಕೆ ದೀಪikē. = ದೀಪಿ. A lamp, a light; brilliancy, lustre, light (ದೀಪಿ Mr. 205; Śiv. 5, 41).

ದೀಪಿತ ದೀpita. = ದೀಪ. (Bp. 46, 3; 54, 2).

ದೀಪಿಸು ದೀpisa. To blaze; to burn; to shine, to be bright (Bp. 11, 39; 19, 38; 33, 7; 35, 21; 44, 34; 57, 70).

ದೀಪೋತ್ಸವ ದೀpa-utsava. A festival with nocturnal illuminations in the month of kārttika (Ūpr. 1, 118; see Prv. a. ಮೊದಲು).

ದೀಪ್ತ ದೀpta. Inflamed, kindled; blazing; flashing, radiant; illuminated, luminous, bright; fine, excellent.

ದೀಪ್ತಿ ದೀpti. Brittiancy, light, lustre (ದೀಪಿ Mr. 205; ಉಕ್ತ Ūt. I, 57); see ಉಕ್ತ, ಮುಖ. 2, a ray of light (ಕರಣ, ರತ್ನ, etc. Mr. 35). 3, the rapid, flash-like flight of an arrow.

ದೀಪ್ತಿ ಮತೆ ದೀpti-mat. Bright, brilliant, shining (Ūpr. 8, 106).

ದೀಪ್ಯ ದೀpya. The plant *Celosia cristata* Lin. 2, = ದೀಪಕ No. 4. (ಅಜವಾನ G.).

ದೀಪ್ಯಕ ದೀpyaka. The plant *Celosia cristata*. 2, = ದೀಪ್ಯ No. 2.

ದೀಪ್ರ ದೀpra. Shining, brilliant, lustrous; fire. (Bp. 45, 45).

ದೀರ್ಘ ದೀrgha. Long (as space or time), reaching far, lasting long. 2, long, as the quantity of a vowel; a long vowel; a syllable with a long vowel (Ūh.; Mr. 363).

ದೀರ್ಘಕಾಲ ದೀrgha-kāla. A long time.

ದೀರ್ಘಕೋಶ ದೀrgha-kōśi. = ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ. (My.).

ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕೆ ದೀrgha-kōśikē. A kind of muscle shell, a cockle.

ದೀರ್ಘತಮಸ್ ದೀrgha-tamas. N. of a pīshi, the father of Kālīṅga, q. v., etc.

ದೀರ್ಘತುಂಡ ದೀrgha-tuṇḍē. Long-snouted: the musk-rat (ಸೋಂಕಿ ಇಲಿ G.).

ದೀರ್ಘತ ದೀrghatē. Length, longness (ದೀಪ Ūt. I, 38).

ದೀರ್ಘದರ್ಶ ದೀrgha-darśi. Seeing far, fore-casting, provident; wise.

ದೀರ್ಘದೃಷ್ಟಿ ದೀrgha-drīṣṭi. Far-seeing, far-sighted, provident, shrewd; a sagacious or penetrating man (ಮುನ್ನದಾ ವನನು Hlā.; Mr. 240; B. 5, 51; My.).

ದೀರ್ಘದೇಹಿ ದೀrgha-dēhi. A bandicoot (ಮೂವಳಿ, ಹೆಗ್ಗಲಿ Bl. 170; My. Amara). 2, a person with a long body, a tall person (J. 16, 22).

ದೀರ್ಘದ್ವೇಷ ದೀrgha-dvēśha. Long hatred, an old grudge (My.).

ದೀರ್ಘದ್ವೇಷಿ ದೀrgha-dvēśhi. Cherishing an old grudge, implacable. (My.).

ದೀರ್ಘನಿದ್ರೆ ದೀrgha-nidrē. Long sleep; the long sleep: death.

ದೀರ್ಘಪುಷ್ಪ ದೀrgha-prīṣṭha. Long-backed; a snake.

ದೀರ್ಘರೋಗ ದೀrgha-rōga. A long illness (My.).

ದೀರ್ಘವೃತ್ತ ದೀrgha-vṛta. Long-stalked; the tree *Calosanthus indica* Bl. (ದೀಪಲ ಮರ G.).

ದೀರ್ಘಯನ ದೀrgha-śayana. = ದೀರ್ಘನಿದ್ರೆ. — ದೀರ್ಘಯನಂ ಗಯ. -ಂ-ಗಯ. To die (J. 4, 35).

ದೀರ್ಘಶಾಸ್ತ್ರ ದೀrgha-śānti. Long-suffering, patience (My.).

ದೀರ್ಘಸುಮಂಗಲಿ ದೀrgha-sumanāgall. A woman of long married life (My.).

ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ ದೀrgha-sūtra. Spinning a long yarn, dilatory.

ದೀರ್ಘಯು ದೀrgha-āyana. Long-lived; a long life, long-livedness (Bp. 32, 41; 46, 17, 41).

ದೀರ್ಘಯುಷ್ಯ ದೀrgha-āyushya. Long-livedness (B. 4, 195; My.).

ದೀರ್ಘಯುಗ ದೀrgha-āyana. ದೀರ್ಘಯುಗ. = ದೀರ್ಘಯು. (My.). 2, a row.

ದೀರ್ಘಾಲೋಕ ದೀrgha-ālōka. Looking at or beholding for a long time. See ಮಾಲಿಸು.

ದೀರ್ಘಿಕೆ dirghikē. A long or oblong pond.

ದೀರ್ಘ dirga. Toru, rent, sundered, hurst, etc. See ಅನ.

ದೀವ diva. = ದೀವ (Kk. 40). A decoy: a bird, an elephant, an antelope, etc., trained as a decoy (Tē. ದೀಂ, ದೀಮಮು, ದೀಮು; cf. ತೋಹು2).

ದೀವ diva. Tbh. of ದೀವ1. See ದೀವಲಿಗ.

ದೀವಲಿ divati. A torch (My.; Mhr. ದಿವಲಿ, ದೇವದೀ, ದೇವಧಿ). ದೀವಲಿಗ ಮುನ್ನ ದೀವವೇ? (Prv.). — ದೀವಲಿಕ್ಕ. A thief or robber that is so hold as to carry a torch with him (My.). — ದೀವಲಿಗಮಾನ್ಯ. Land granted to public torch-bearers (My.).

ದೀವಲಿಗ diva-atiga. (Śmd. 240). A torch-bearer (ವಂಜು ಎವ ಓ. I, 58).

ದೀವಲಿಗ divatigē. A torch (My.). — ದೀವಲಿಗಯವ. -ಅವ. A torch-bearer. ಅಖದವನಿಗೆ ದೀವಲಿಗಯವನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು (Prv.). — ದೀವಲಿಗಸಲಾಮು. An honoring ceremony performed every evening by waving lighted torches before an idol, a rāja, a guru and other noble personages.

ದೀವನ divasa. Courage, bravery (ಭೈರ್ಯಾರ್ಥಂ ಓ. II, 107; Tē.).

ದೀವನಿ divatigē. Tbh. of ದೀವನವಳಿ, q. v. 2, = ದೀವನಿಗೆ ಹಬ್ಬ (Bp. 42, 12; My.). ಉಬ್ಬಿದ್ದೇ ಯುಗಾದಿ, ಮುನ್ನದ್ದೇ ದೀವನಿಗೆ (Prv.). — ದೀವನಿಗೆಹಬ್ಬ. = ದೀವನವಳಿ No. 2. (My.; B. 1, 25).

ದೀವಿ divi. Tbh. of ದ್ವೀಪ (Śmd. 368; Tē.). — ದೀವಿಮೇದರ. A Médara of a foreign part of the country. — ದೀವಿಮೇದರ ಗಿತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A sort of knife (ವಂಶ Mr. 383). — ದೀವಿಹಲಸು.

The breadfruit tree, Artocarpus lacucha Liu. f. (St. & Pl.).

ದೀವಿಗ divigē. Tbh. of ದೀವಿಕೆ (Śmd. 342). A lamp (ಗೃಹಧಾ ನು Mr. 205; Ūpr. 8, 62; Bp. 47, 17; 50, 53; My.; B. 2, 24; Si. 231). 2, brightness, brilliancy, splendour, light (ಹೊಳೆತೆ, ದೀಪ್ತಿ Mr. 205). — ದೀವಿಗವಬ್ಬ. -ಕವಬ್ಬ. = ದೀವಕವಬ್ಬ. (My.). — ದೀವಿಗಯಣ್ಣ. = ದೀವದ ಯಣ್ಣ. (My.). — ದೀವಿಗವಿದಿದವ. -ವಿದಿದವ. A lamp-bearer (Śmd. 240).

ದೀಹ diha. = ದೀನ. (Kk. 40). — ದೀಹದೇವ. -ವಿವ. A decoy-antelope (Rāv. 5, 52). — ದೀಹದ ಮಗ. A decoy-animal or a decoy-antelope (Ā. Bp. 58, 20). — ದೀಹದ ಮಗ. = ದೀಹದ ಮಗ. (Rāv. 3, 26).

ದು du. 1. = (ಅದು 1, etc.), ತು 1, etc., ದ್ವು. A form of the demonstrative pronoun neuter, e. g. ಬಸಿ ದು, ಅಸಿ ದು, ಕದಿ ದು, ನದಿ ದು, ಇನಿ ದು, ಕರಿ ದು, ಬಿಳಿ ದು (Śmd. 95. 96. 119. 184), ಬದಿ ದು, ಕದಿ ದು (184. 185), ಎಳಿ ದು, ವದಿ ದು (185), ಮುನ್ನ ದು, ಏನ್ನ ದು (199), ಒನ್ನ ದು (221), ಅಯ್ನ ದು (228), (ಓ ದು 246). Its declension in the dative may be ಇಂಗೆ (see ಇಂ2), and in the locative ಇನಲ್ಲಿ, ಇನೋ (see ಇಂ8). — ಕೆಲಸದ್ದು (ಕೆಲಸದ-ದು, B. 5, 131), ತಾಪ್ತದ್ದು (5, 168); ಮಾಡಿ ದ್ದು (ಮಾಡಿದ-ದು, B. 2, 19; 3, 7. 10); ಹೇದಿದ್ದು (3, 29. 36; 3, 28), ಸಿಗದ್ದು (ಸಿಗದ-ದು, 3, 125).

ದು du. 2. = ತು 2. A termination of the P. p., e. g. ಕುಸಿದು, ನೆನಿದು, ಕುಡಿದು, ನಡಿದು, ಬನ್ನ (Śmd. 280), ನಿನ್ನ, ಮಿನ್ನ, ತನ್ನ, ಕೊನ್ನ, ಸನ್ನ (281; cf. ದ 6).

ದು du. = ದೂ. Tbh. of ದ್ವಿ (Śmd. 377).

ದು duh. = ದುರ್, ದುಹ, ದುಫ, ದುಹ್, ದುಹ್, ದುಹ್. A particle and prefix implying: evil, bad, badly, difficult, hard, etc.

ದುಹರ ದುh-kara. = ದುಷ್ಕರ. (Kāv. III, 2, B. 29-32).

ದುಹಲಹ ದುh-kalaha. A bad strife or quarrel. See ಸೀದ್ (where, as other readings, appear ದುಹಲಹ and ದುಹುಲಯ).

ದುಹ್ಯತ ದುh-kṛita. = ದುಷ್ಕೃತ. See ಮರೀನ.

ದುಹ್ಯತಿ ದುh-kṛiti. = ದುಷ್ಕೃತಿ. (Ūpr. 1, 50).

ದುಹ್ಯತ್ಯ ದುh-kṛitya. = ದುಷ್ಕೃತ್ಯ. (ಕಾದ್ಯು Kk. 74).

ದುಹ್ಯತ್ರಿಮ ದುh-kṛitrima. = ದುಷ್ಕೃತ್ರಿಮ. (ತಿಮಿರ Nn. 12).

ದುಖ ದುh-kha. = ದುಃಖ, ದುಃಖ. Uneasiness, unhappiness, pain, sorrow, grief, affliction, distress, misery, agony: trouble, difficulty (ಅಕ್ಕಿ ಓ. II, 62; ಮಜ್ಜಸಾರ, ಕ್ಲೇಶ Nn. 125). See ಅದಿರ್, ಮದಗು. — ದುಖದ ಮೇಲೆ ಸುಖ, ಸುಖದ ಮೇಲೆ ದುಖ (Prv.). — ದುಖ ಕೊಡು. To give or cause unhappiness, etc. (My.; B. 5, 72. 95). ದುಖ ಕೊಡೋಣ (ಎ ಪ್ರಕಾರ ಓ.). — ದುಖಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become unhappy, etc. (Bp. 45, 53). — ದುಖ ಪಡಿಸು. To cause to experience unhappiness, etc. (My.; ಅದಿಲ್ಲು G.). — ದುಖ ಪಡು. To feel unhappiness, etc., to be grieved, etc. (My.). — ದುಖ ಮಾಡು. To make or cause unhappiness (to one's self), to feel grief, to grieve, etc. (My.).

ದುಖಕರ ದುh-kha-kara. Causing pain, sorrow, etc. (My.).

ದುಖಜನಕ ದುh-kha-jauka. Generating or causing pain, sorrow, etc. (My.; Si. 891).

ದುಖಜೀವನ ದುh-kha-jivana. A miserable existence (My.).

ದುಖಜೀವಿ ದುh-kha-jīvi. Living in pain or distress (My.).

ದುಖನಿವಾರಣೆ ದುh-kha-nivāraṇē. Warding off or averting unhappiness, etc. (My.).

ದುಖಕರಮನ ದುh-kha-śamana. Appeasing or allaying pain, etc. 2, cessation of pain, etc. (My.).

ದುಖಕಾಂತಿ ದುh-kha-śānti. = ದುಖತಮನ. (My.).

ದುಖಾತಿಶಯ ದುh-kha-atishaya. Excessive grief (Ūpr. 3, 65).

ದುಖಾರ್ತ ದುh-kha-ārtava. A sea of grief (Bp. 45, 7).

ದುಖಾರ್ತ ದುh-kha-ārtā. Afflicted with pain, distressed (J. 24, 21). Feminine ದುಖಾರ್ತ (23, 51).

ದುಖಿ ದುh-khi. Having pain, sorrowing, afflicted, grieved (Bp. 40, 65; 51, 29; B. 5, 170).

ದುಖಿತ ದುh-khita. Pained, suffering pain, distressed, afflicted, etc. (My.; ನೊನ್ನ G.).

ದುಖಿಸು ದುh-khisu. To be unhappy, to grieve, etc. (Bp. 46, 59; B. 5, 91; My.).

ದುಖೋತ್ಪಾದನ ದುh-kha-utpādana. Generating or causing pain, etc. See ಅದಿಲ್ಲು.

ದುಖೋಪಶಮನ ದುh-kha-upaśamana. = ದುಖತಮನ. (My.).

ದುಖಿನ್ಯ ದುh-ñibh. = ದುಃಖಿನ್ಯ. (ಉಪಪ್ಪನ ಓ.).

ದುಃಪ್ರತಿತಿ ದುh-pratiti. = ದುಃಪ್ರತಿತಿ. A bad idea, notion or understanding (Śmd. 75; Kāv. II, 1, 24). 2, dishonour, disgrace.

ದುಃಪ್ರಾಪಂಶಿತ ದುh-prāpañcita. Badly mistaken or erring; very tricky or illusory (Bp. 49, 33).

ದುಃಶಬ್ದ ದುh-śabda. (ದುಃಶಬ್ದ). A bad sound or word. ಅನಿ ಹೂಸಿದ ಹಾಗೆ ದುಃಶಬ್ದ ಮಾತ್ರವೇ (Prv.).

ದುಃಕಲ ದುh-śai. = ದುಃಕಲ. N. of the only daughter of Dhṛitarāṣṭra (Śmd. 160).

ದುಃಕಾಸನ ದುh-śāśana. (Śk.). = ದುಃಕಾಸನ, q. v.

ದುಃಶೀಲ ದುh-śīla. = ದುಃಶೀಲ. Badly disposed, ill-natured, ill-behaved, reprobate (ಮರುಳ Bbn. 46; Bp. 60, 17).

ಮುಕ್ತಾಂವ dn̄h-āśva. = ಮುಕ್ತಾಂವ. Disagreeable to the ear.
ಮುಸಂಗ dn̄h-saṅga. (Sk.). = ಮುಸಂಗ, q. v.
ಮುಸಂತತಿ dn̄h-santati. = ಮುಸಂತತಿ, q. v.
ಮುಸಂತಾನ dn̄h-santāna. (Sk.). = ಮುಸಂತಾನ, q. v.
ಮುಸಂಧಿ dn̄h-sandhi. = ಮುಸಂಧಿ, q. v.
ಮುಸಹ dn̄h-saha. (Sk.). = ಮುಸಹ, q. v.
ಮುಸಹವಾಸ dn̄h-sahavāsa. = ಮುಸಹವಾಸ, q. v.
ಮುಸ್ಥ dn̄h-stha. Standing badly; badly circumstanced or situated, *hard up, poor*.
ಮುಸ್ಥಲ duh-sthala. A bad place (My.).
ಮುಸ್ಥಿತಿ dn̄h-sthiti. Ill condition, bad fortune, unhappiness (Bp. 1, 26; My.).
ಮುಸ್ಥಿತಿಪ್ರೇರಕ duhstithi-prēraṇa. Pushing into an ill condition; setting an ill condition in motion; slander; a vilifier (ಇಹದ Mr. 244).
ಮುಸ್ವರ್ಢ dn̄h-sparśa. Difficult or unfit to be touched; the prickly plant *Alhagi maurorum* Torrnef. (ತುಮಕಿ Mr. 146).
ಮುಸ್ವರ್ಢ duh-sparśa. The prickly nightshade, *Solanum jacquini* Willd.
ಮುಸ್ವಪ್ನ dn̄h-svapna. = ಮುಸ್ವಪ್ನ. A bad dream.
ಮುಸ್ಪೃಟ duh-sphoṭa. Difficult to be hurt: a sort of weapon.
ಮುಕಾನು dukānu. A shop (My.; Si. 106; Mhr., H.).
ಮುಕಾನುದಾರ dn̄kānu-dāra. A shopkeeper (My.).
ಮುಕಾನುದಾರ dn̄kānu-dāra. = ಮುಕಾನುದಾರ. (Si. 324).
ಮುಕಾರ du-kāra. The syllable ದು (Smd. 95. 96. 118. 181. 280).
ಮುಕಾರಾಂತ du-kāra-anta. A term with final ದು (Smd. 118).
ಮುಕುಲ dn̄kula. Tbh. of ಮುಕುಲ. (My.).
ಮುಕುಲ ದುಕುಲ. = ಮುಕುಲ, ಮುಕುಲ. *Woven silk, very fine cloth or raiment* (ವಟ್ಟಿ Mr. 841; Bp. 39, 5).
ಮುಕ್ಕ duḥka. Tbh. of ಮುಕ್ಕ. (My.). See Prr. s. ರೊಕ್ಕ.
ಮುಕ್ಕುಡಿ dn̄k-kndi. Two creeper-ends (used as a bridle, Bh. 3, 18, 7).
ಮುಗ dn̄ga. = ಮುಗ. Tbh. of ಮುಗ (Smd. 878; Bp. 43, 6; Bh. 2, 13, 50; My.). See ಜುಗ.
ಮುಗಡ dn̄gaḍa. = ಮುಗಡ. (Bp. 51, 77; My.).
ಮುಗಡೆ dugadē. = ಮುಗಡೆ. (ಮೊಟ್ಟೆಚ್ಚು My.).
ಮುಗಾಣೆ dn̄-kāpi. = ಮುಗಾಣೆ. (My.).
ಮುಗುಡೆ duguḍa. = ಮುಗುಡೆ. Grief, care, anxiety; uneasiness, indisposition of the body (ಉಮುಕ Bbn. 29; ಚನ್ನ 62; My.). See Bp. 8, 85; 11, 47; 53, 64; 60, 25; Bh. 1, 7, 74; 1, 8, 3, 7, 8, 91; 2, 13, 43; 3, 14, 1; 8, 23, 26; Rām. 1, 5, 22; J. 5, 26.
ಮುಗುಣ dn̄-guṇa. Tbh. of ಮುಗುಣ (Smd. 368. 876. 378; Bp. 43, 15; My.).
ಮುಗುಣೆ du-guṇi. Tbh. of ಮುಗುಣೆ. (My.). ಮುಗುಣೆ ಜುಗುಣೆ (ವಿಶಾಖ, ಮುಗುಣದಣ್ಣ Si. 265).
ಮುಗುಲ dn̄gula. Tbh. of ಮುಗುಲ (Smd. 859; Ūt. II, 18; ಮಟ್ಟಿ, ಪಟ್ಟಣಿ, ಉಕ್ಕುಡಿ, ವಸನ ಕೊ.; Ūpr. 4, 82; Abh. P. 12, 28).
ಮುಗ್ಗೆ dn̄gē. = ಮುಗ್ಗ. See ಇದ್.
ಮುಗ್ಗ duḥga. Tbh. of ಮುಗ್ಗ. (My.). 2, N. (My.).

ಮುಗ್ಗ duḥga. = ಮುಗ್ಗ. (cf. ಮುಗ್ಗ). — ಮುಗ್ಗದೇವ. N. (Bp. 23, 10. 35. 41). — ಮುಗ್ಗದೇವ. — ಅವೈ. N. See ಮುಗ್ಗದೇವ.
ಮುಗ್ಗೆ dn̄ggaḥ. = ಮುಗ್ಗ. (Bp. 12, 42; 23, 6. 35. 41; 29, 8; 57, 34).
ಮುಗ್ಗಣೆ dug (= duga)-kāpi. = ಮುಗಾಣೆ. Two kāpis, two kāsas or oashes (My.; Mhr. ಮುಗಾಣೆ, a half pice; Tō. ಮುಗ್ಗಣೆ, ಮುಗ್ಗಣಿ, a half-penny, called 10 oash; M. ಮುಗ್ಗಣಿ, half a pice); worthlessness. ಮುಗ್ಗಣೆ ಮುಗ್ಗಣೆ ಮುಗ್ಗಣೆ ಮುಗ್ಗಣೆ, ತಲೆ ಮುಗ್ಗಣೆ ಹಾಗೆ. — ಮುಗ್ಗಣೆಯ ಮುಗ್ಗಣೆ ಪತ್ತರ ಮುಗ್ಗಣೆ ಮೋಸಗೆ ಹೋದ (Prrs.). See ಅನಿ.
ಮುಗ್ಗಿ duggi. Tbh. of ಮುಗ್ಗಿ. (My.).
ಮುಗ್ಗೆ duggē. Tbh. of ಮುಗ್ಗ. (My.).
ಮುಗ್ಗ duḥdha. Milked. 2, milk; sap, juice.
ಮುಗ್ಗ duḥdhaka. (Connected with milk); a oake (ಇಹದ Mr. 216).
ಮುಗ್ಗ ತರು dn̄gdha-taru. The udumbara tree (ಔಮಮ್ಪರ, ಅತ್ತಿ Mr. 115).
ಮುಗ್ಗ ಸಯೋಧಿ dugdha-payōdhi. = ಮುಗ್ಗಾಭಿ. (My.).
ಮುಗ್ಗ ಸಾಗರ dn̄gdha-śāgara. = ಮುಗ್ಗಾಭಿ. (J. 24, 88).
ಮುಗ್ಗಾಭಿ dugdha-abdhi. The sea of milk (ಇಹದ Mr. I, 96; Ūpr. 3, 103); — the father-in-law of Viṣṇu (ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಾವ Mr. 19).
ಮುಗ್ಗಾಭಿಷೇಕ dugdha-abhishēka. Sprinkling milk over (J. 21, 52); hating an idol with milk (My.).
ಮುಗ್ಗಾರಾಮ dugdha-ārāma. N. (Bp. 54, 63).
ಮುಗ್ಗಾರ್ಢ dn̄gdha-ārāva. = ಮುಗ್ಗಾಭಿ. (Ūpr. 5, 3).
ಮುಗ್ಗಿ duḥdhikē. A sort of *Asclepias*, *Asclepias rosea* Roxb. (= ಕುಲಾಪ, q. v.). 2, a kind of gourd, *Lagenaria vulgaris* Ser. (ತುಟ್ಟು, ಅರಾಬಿ, ಸೋರೆ Hk.; -, -, ಸೋರೆ Mr. 148). 3, = ಬೆಳಸೆ, q. v.
ಮುಗ್ಗೆ dn̄gdhē. = ಮುಗಡೆ. (Tbh. of ಮುಗ್ಗ). Doubt; hesitation, suspense (Mhr.). 2, ill will, hatred (Tō.); envy (My.).
ಮುಘ dn̄gha. Milking. See ಕಾಮ. Feminine ಮುಘಿ. See ಮುಘಿಣಿ.
ಮುಘೋದನ dn̄ghōdana. Tbh. of ಮುಘೋದನ (Smd. 343).
ಮುಟ್ಟ dn̄ṭṭa. Tbh. of ಮುಟ್ಟ (Smd. 870; ಕೊ.; T.).
ಮುಟ್ಟನ duḥṭṭana. Tbh. of ಮುಟ್ಟನ. (Abhā. 1, 22).
ಮುಡ duḍa. = ಮಡು. P. p. of ಮಡಿ, in ಮಡ ಕೊಳ್ಳು. (My.).
ಮಡ duḍa. = ಮಡ. (My.).
ಮಡಕ duḍaku-23. = ಮಡಕ, q. v. (My.).
ಮಡಕ duḍaku. = ಮಡಕು 2. (My.).
ಮಡಕೆ duḍaki. 1. = ಮಡಕೆ, q. v. (My.).
ಮಡಕೆ duḍaki. 2. Canter; trotting (one of a horse's paces, B. 3, 55; 5, 13; Mhr. ಮಡ ಮಡ, Tō. ಮಡು ಮಡೆ, the pattering of feet in quick running). ಮಡಕೆಯ ನಡಿಗೆ (ರೇತ G.). ಮಡಕೆಯ ನಡಿಗೆ (ತರಂಗ Ūh.).
ಮಡದು duḍadu. = ಮಡಿದು. P. p. of ಮಡಿ. (My.; B. 5, 137).
ಮಡಿ dudi. To labor, to work, to toil (C.; cf. ತುದಲ್ 9). ಸೋಮಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಡಿವೆಷ್ಟು! ಮಡಿಯವನಿಗೆ ಸುಖವೆಷ್ಟು! (B. 3, 69). ತನ್ನ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಮಡಿಯ ಬೇಕು (3, 115). ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಯಾಕೆ ಹಗಲೆಲ್ಲ ಮಡಿದು, ದನಿದು

(4, 176). ಮದಿಯುವನಿಗೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕು (5, 84). ಮದಿಯೇ ಎತ್ತು ಮದಿಮ ಬಿತ್ತು (Prv.). 2, to acquire by one's labor or efforts (My.). ಹಣವನ್ನೂ ಬಡುಕ ನ್ನೂ ಮದಿ (My.). ಮದಿಯಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕ ಪಡೆಯಲ್ಲಿ, ಇದ್ದ ಬೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಬೇ ಅನ್ನ ಹಾಕಿ - ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ರ ಮದಿ ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆ ಬರ ಬೇಕು (Prvs.). 3, to throb and pain, as a boil (My.). — ಮದಿ ಮದಿ. rep. (B. 5, 68).

ಮಡಿತ dudita. Acquisition, gain (My.). 2, the throbbing pain of a boil (My.).

ಮಡಿಮೆ dudimē. = ಮರುಮೆ. Acquiring, acquisition; acquisition, gain (My.).

ಮಡಿಸು dudisu. To cause to labor, etc. (B. 5, 88, 96; My.).

ಮಡು dudū. = ಮಡ. P. p. of ಮಡಿ, in ಮಡು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಮಡುಂ dudūm. = ಮಡುಂ. An imitation of the sound of a body suddenly falling or plunging into water. ಕುಮ್ಮಕ ಮಡುಮ್ನೆನ್ನ ದಾವಿಯೊಳಗೆ ಬಿತ್ತು (My.). ಹುಡುಗ ಮಡುಮ್ನೆನ್ನ ನೀರೊಳಗೆ ಮಮುಕದ (My.). — ಮಡುಮ್ನೆನ್ನ. Entering headlong upon a work (My.). — ಮಡುಮ್ನೆನ್ನ. With the sound of ಮಡುಂ (My.).

ಮಡುಕ duduku-as. = ಮಡಕ. A man of bold, impudent, rude, profligate or wicked contrivances (My.).

ಮಡುಕಿ duduki. = ಮಡಕಿ 1. A woman of bold, etc. contrivances (My.).

ಮಡುಕು duduku. 1. To act rashly, without deliberation, impudently, violently, profligately or wickedly (My.; Si. 427; cf. ತುಡುಕು 1).

ಮಡುಕು duduku. 2. = ಮಡಕು. Rashness, want of deliberation, insolence, pushing, etc. (My.; Tē.; T. ತುಡುಕು). ಮಡುಕು ಇದ್ದವಗೆ ಬಡತ ತಪ್ಪದು (Prv.). See Prv. s. Tbh. ಮಡಿ 1. — ಮಡುಕುಬುದ್ಧಿ. A rash, bold, inconsiderate mind (My.).

ಮಡುಕುತನ dudukutana. = ಮಡುಕು 2. (My.).

ಮಡುಮೆ dudumē. = ಮಡಿಮೆ. ಮಡುಮೆ ಇರುವ ವರ್ಯನರ ಮಡದಿ (Prv.).

ಮಡುಮೆಗಾರಿ dudumē-gāra. An acquisitive man, an economist (My.).

ಮಡ್ಡು duddū. A copper coin, $\frac{1}{4}$ of an Ana (My.; Si. 329; Tē.; T., M. ತುಟ್ಟು). 2, money (My.; ಪಣ G.; B. 5, 178). ಮಡ್ಡು ನುಂಗೋಣ (ಅವಹಾರ ರ್ಹ.). ಮಗ್ಗಾಣಿಯ ಮುಟ್ಟೇ ಹತ್ತರ ಮಡ್ಡಿನ ಬೋಸಿಗೆ ಹೋದ. — ಮಡ್ಡಿಗೆ ನೂರು ಕುರುಕು, ಸುಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಸಾಯುವವರು ಯಾರು? — ಮಡ್ಡಿಗೆ ಪಂಚೇರು (Prvs.). See B. 1, 10; 2, 13, 25; 3, 62, 154; 4, 179. — ಮಡ್ಡುನೆ. — ಅನೆ. Covetousness (My.).

ಮಡ್ಡುಂಟೆ dudrudē. = ದಡ್ಡುಂಟೆ, q. v.

ಮಡ್ಡುಂ dudhūm. = ಮಡುಂ. — ಮಡುಮಿಡ. — ಇಡಿ. = ಮಡು ಮಿಡ (Smd. 48). To plunge. — ಮಡುಮಿಡ. = ಮಡುಮಿಡ, q. v. — ಮಡುಮ್ನೆನ್ನ. (Smd. 22). = ಮಡುಮ್ನೆನ್ನ.

ಮಣ್ಣು dundū. The state of having uneven

legs: rocking, unevenness. Cf. ಮಣ್ಣು. — ಮಣ್ಣು. To rock, to be uneven, as a table, a chair, etc. (My.). — ಮಣ್ಣು ಕಟ್ಟು. To remove a rocking state (My.).

ಮಣ್ಣು dundū. = ಮಣ್ಣು. — ಮಣ್ಣು ವಳಿ. — ಉಳಿ. A round ohisel (G. 184).

ಮಣ್ಣಿಗೆ dundagē. = ಮಣ್ಣಿಗೆ, ಮಣ್ಣುಗೆ. Roundly; round; roundness; the state of being without corners, well-proportioned, regular, etc. (ವೃತ್ತ, ಬಟು G.; My.). ವೃತ್ತಿ ಕತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನನ್ನ ಮಣ್ಣುಗದೆ (B. 4, 64). ಉಕ್ಕಿನ ತುಣ್ಣನ್ನು... ಸುತ್ತಿಗೆಯನ್ನ ಹೊಡೆದು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡುವನು (4, 157).

ಮಣ್ಣಿನೆ dundānē. = ಮಣ್ಣುನೆ, (ಮಣ್ಣುನ್ನ, ಮಣ್ಣುನೆ). (My.).

ಮಣ್ಣುನ್ನ dundū-annaī. Round (My.; B. 3, 20).

ಮಣ್ಣುರಿಸು dundārisu. To rise on the stomach (S. Mhr.; B. 5, 72).

ಮಣ್ಣುನೆ dundū-ānē. = ಮಣ್ಣುನ್ನ (My.).

ಮಣ್ಣಿಗು dundigu. A shrub used to make hedges, native of Brazil, the angular-leaved physic nut, Jatropha curcas Lin. (St. & Pl.).

ಮಣ್ಣಿಗೆ dundigē. = ಮಣ್ಣುಗೆ. (My.).

ಮಣ್ಣಿಜೆ dundijē. (fr. ಮಣ್ಣುಸು?) = (ಬೆಂಟಿಯ), ಮಣ್ಣಿಜೆ. A piece at chess or backgammon (? ಬಿಸುಗೆ, ಸಾಂ ಸಿಂ. 39, o. r. ಮಣ್ಣಿಜೆ; ಬಿಸುಗೆ, ಸಾಂ Kk. 81, o. r. ಮಣ್ಣಿಜೆ).

ಮಣ್ಣಿಜೆ dundijē. = ಮಣ್ಣಿಜೆ, q. v.

ಮಣ್ಣಿಸು dundisu. To round, to become round, to form round masses (Bh. 6, 8, 18); to move circularly (Grj. 2, after 106; Rāv. 6, after 11).

ಮಣ್ಣು dundū. = ಮಣ್ಣು. Roundness; the state of being without corners or even; that is round (ಬಟು, ವರ್ತುಲ G.; My.; T. ತುಡುಮು, to be round; to make round; to be close, strong, crowd; ತುಡ್ಡು, closeness, cf. ತುಡುಗು 2). ಮಣ್ಣಾದದು (ವರ್ತುಲ, ನಿಪ್ಪಲ, ವೃತ್ತ, ಗುಣ್ಣಾದದು, ಉರುಹಾದದು Si. 372; Dbw.). ಅನೆಯ ಮಯ್ಯಟ್ಟು ಮಣ್ಣು (B. 4, 22). 2, a female's hollow, plain bracelet (My.). — ಮಣ್ಣುಂಟು. — ಅಂಟು. An even, regular border (My.). — ಮಣ್ಣುಕಡಗ. = ಮಣ್ಣು No. 2. (My.). — ಮಣ್ಣುಗಳ್ಳಿ. — ಕಳ್ಳಿ. = ಗೂಟಗಳ್ಳಿ. (Z.). — ಮಣ್ಣುದಣ್ಣಿ. A roundish garland (Rāv. 8, 23). — ಮಣ್ಣುಬಳಿ. = ಮಣ್ಣುಕಡಗ. (My.). — ಮಣ್ಣುಮಲ್ಲಿಗೆ. The double jasmine (ನವಮಲ್ಲಿಗೆ, ನವಮಾಲಿಕೆ G.; ಮದನ Mr. 126; My.). — ಮಣ್ಣುಮೊಗ. A round face (My.). — ಮಣ್ಣು ಮರ್ಕ. — ಉರುರ್ಕ. To roll about (Upr. 5, 108).

ಮಣ್ಣುಕರ dundukara. = ಅರಂಗಿಮರ, q. v. (St. & Pl.).

ಮಣ್ಣುಗೆ dundugē. = ಮಣ್ಣುಗೆ, etc. ಅನೆಯ ಶರೀರವು ಮಣ್ಣು ಗಾಗಿಯೂ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ (B. 5, 238).

ಮಣ್ಣುಭ dundubha. = ಮಣ್ಣುಭ. A species of snake (= ರಾಜಲ).

ಮತ್ತಾರಿ dnttāri. Worked or embroidered muslin (My.).

ಮತ್ತಾರ dnttāra. Tbh. of ಧುಸ್ತರ. (ಕಲಭಾತ, ಉನ್ನತ Nn. 44, o. rs. ಉಮ್ಮತ್ತ, ಉಮ್ಮತ್ತ; Smd. 225; My.).

ಮತ್ತಾರಿ dnttāri. = ಮತ್ತಾರ. (My.; St. & Pl.).

ಮತ್ಸ dutra. The syllable ದು (Smd. 118, 183).

ದುದ್ದು duddu. The inner pulpy mass of a cucumber or pumpkin that contains the seeds (My.; cf. ಕುಸುರಿ 1).

ದುದ್ದುಮ ದುದ್ದುಮ. A green onion.

ದುದ್ದು dundu. Excessive expenditure, waste, prodigality (My.; T.; T. ತೂಡು, ತೂಡು, to scatter; to squander, or waste, a property; see ತುನ್ನುಡು). — ದುನ್ದ ವತನ. — ಅವತನ. A sumptuous dinner prepared without an adequate occasion (My.). — ದುನ್ದಾಟ. — ಅಟ. = ದುನ್ದು. (My.). — ದುನ್ದುಡಾಯಿಸು. — ಉಡಾಯಿಸು. To scatter squanderingly, to squander (My.). — ದುನ್ದು ಮಾಡು. To squander, etc. (My.).

ದುನ್ದು dundu. A sort of drum. 2, N. of Vasudêva.

ದುನ್ದುಗಾಡಿ dundu-ಗೌರಾ. A male spendthrift, a prodigal (My.).

ದುನ್ದುಗಾಡಿತನ dundu-ಗೌರತನ. The state of being a spendthrift (My.).

ದುನ್ದುಗಾಡಿಕೆ dundu-ಗೌರಿಕೆ. = ದುನ್ದುಗಾಡಿತನ. (My.).

ದುನ್ದುಗಾರ್ತಿ dundu-ಗೌರತಿ. A female spendthrift (My.).

ದುನ್ದುಭಿ dundubhi. A large kettle-drum (ಭೇರಿ Mr. 80). 2, a pair of dice with three spots on each. 3, a particular throw of the dice in gambling. 4, the fifty-sixth year in the cycle of sixty (C.).

ದುಪ್ ದುಪ್. = ದುಪ್, ದುಬ, etc. A sound imitating that of suddenly falling fruits, branches, etc., and blows. — ದುಪ್ಪೆನ್ನು. — ಎನ್ನು. To emit that sound (My.).

ದುಪ್ಪು dupu. = ದುಪ್. — ದುಪ್ ದುಪ್. rep. ದುಪ್ ದುಪ್ ಬೀಡು, ದುಪ್ ದುಪ್ ಹೊಡೆ (My.).

ದುಪ್ಪಟ du-paṭi. = ದುಪ್ಪಟ, ದುಪ್ಪಟ, ದುಪ್ಪಟ, ದುಪ್ಪಟ, (ದುಪ್ಪಟ). Two clothes joined; a double cloth, a sheet of cloth of two breadths; a sheet (My.; Mhr. ದುಪ್ಪಟಾ).

ದುಪ್ಪಟ du-paṭi. = ದುಪ್ಪಟ. (My.; T.).

ದುಪ್ಪಟ du-paṭi. = ದುಪ್ಪಟ. (ಹೆಚ್ಚಿನ Mr. 342).

ದುಪ್ಪಟ du-paṭi. = ದುಪ್ಪಟ. (My.).

ದುಪ್ಪಟ du-paṭi. = ದುಪ್ಪಟ. (Si. 223; T. ತುಪ್ಪಟ; M. ತುಪ್ಪಟ, ತುಪ್ಪಟ).

ದುಪ್ಪನೆ duppanē. = ದುಪ್ಪನೆ. With the sound of ದುಪ್ (My.).

ದುಪ್ಪಿ duppi. The spotted deer with branching horns, the Axis (Tē.; see Si. 169. 170; ಕರೇ.).

ದುಪ್ಪೆ duppē. (= ದುಪ್ಪಿ). — ದುಪ್ಪೆಗೊಣು. A kind of yam, Dioscorea atropurpurea Roxb. (St. & Pl.).

ದುಬ duba. = ದುಪ್, ದುಪ್, ದುಬ, (ದೊಪ್ಪ 2). A sound imitating that of a body suddenly falling, that of beating, also that of beating drums the vellum of which is not properly stretched. — ದುಬ ದುಬ. rep. (My.).

ದುಬಾರಿ dubāri. Double in quantity, twice as much, double; excessive (My.; Mhr.; Tē., H. ದುಬಾರಾ; Mhr.

ದುಬಾರಿ, ದುಬಾರಾ, ದುಬಾರಿ). — ದುಬಾರಿಬಾರ್. Double expenditure, double expense (in a good or bad sense; My.); excessive expenditure. — ದುಬಾರಿವೃತ್ತಿ. A duplicate (My.).

ದುಬಾರಿ du-bāri. Tbh. of a ದ್ವಿಭಾಷಿ. That speaks two languages: an interpreter (My.; Tē.; T. ತುಬಾರಿ; M. ತುಬಾರಿ; Mhr. ದುಬಾರಿ).

ದುಬ dubu. = ದುಬ, etc. (My.).

ದುಬ್ಬ dubba. A man with a large belly, a very stout man (My.; cf. ದುಬ್ಬ, etc.).

ದುಬ್ಬಿ dubbī. A very stout female (My.). 2, an earthen oil-vessel with a capacious body and a long, narrow neck (My.).

ದುಬ್ಬಿ dubbī. = ದುಬ್ಬಿ, ದೊಬ್ಬಿ. A beautiful upper story (ಸಿರಿಯ ಕರುಮಾಡೆ Kk. 13, o. ra. ದುಬ್ಬಿ, ದೊಬ್ಬಿ; T. ತೊಪ್ಪಾರ, ತೊಪ್ಪಾರ, a large building; Mhr. ದು-ಮಜಲಿ, of two stories, as a house).

ದುಬ್ಬಿ dubbī. = ದುಬ್ಬಿ, q. v.

ದುಮ್ dum. 1. = ಧಮ್. A sound in imitation of that produced by a body going or coming down suddenly from above. — ದುಮಿಕ್ಕು. = ದುಮ್ಪಿಕ್ಕು. (Bp. 57, 37). — ದುಮ್ಪಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. = ಧು. To leap or jump down with the sound of ದುಮ್ (Bp. 32, 16. 59; 52, 15; 56, 38; J. 14, 28; My.).

ದುಮ್ dum. 2. — ದುಮ್ ದುಮ್. rep. The sound of the drum called ramadōṇa (My.).

ದುಮ ದುಮ. 1. The sound of noisy, trampling or dancing feet on the floor above one's head (My.). — ದುಮ ದುಮ. rep. (My.).

ದುಮ ದುಮ. 2. A sound in imitation of fuming or frowning. (Mhr. ಧುಮೇಂ, smoke; ಧುಮೇಂ, to be fuming). — ದುಮಗುಟ್ಟು. — ಇಟ್ಟು. To be fuming, frowning or grim, as the look of one's face (My.; Tē. ದುಮದುಮ ರಾಮ).

ದುಮಿಕು dumiku. = ದುಮಿಕು. (Bp. 39, 62; My.).

ದುಮುಕು dumuku. (fr. ದುಮ 1). = ದುಮಿಕು. To leap or jump down from above (My.; Tē.; Bp. 52, 17). ದುಮುಕಿದರೆ ದುಮಿ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ದುಮ್ಪು dumpa. = ದುಮ್ಪು. A root (Tē. ದುಮ್ಪು). — ದುಮ್ಪುರಾಸ್ತೆ. = ದುಮ್ಪುರಾಸ್ತೆ q. v., ದುಮ್ಪುರಾಸ್ತೆ. ಸಣ್ಣ ದುಮ್ಪುರಾಸ್ತೆ (ಎರಾನರ್ಸಿ, ಸುವಹೆ, ರಾಸ್ತೆ, ಯುಕ್ತರಸೆ Si. 157; Tē. ದುಮ್ಪುರಾಸ್ತೆ).

ದುಮ್ಪು dumba. = ದುಮ್ಪು. — ದುಮ್ಪುರಾಸ್ತೆ. = ದುಮ್ಪು. A tall perennial plant, the greater Galangal, Alpinia galanga Sw. (St. & Pl.).

ದುಮ್ಬಿ dumbi. = ದುಮ್ಬಿ. (My.).

ದುಮ್ಬು dumbu. (fr. ತುಬ 1). Dust (My.; Tē. ತುಬು, ದುಮ್ಬು; T. ತುಮ್ಬು). Cf. ದೂಳಿ.

ದುಮ್ಬೆ dumbē. = ತುಮ್ಬಿ 1, etc. (ದುಫುಪ್ಪತ, ಅಳಿ, ಪಟ್ಟದ, etc. Si. 176; My.).

ದುಮ್ಬೆತಿ dummatī. Tbh. of ದುಮ್ಬೆತಿ. A foolish, etc. person (Abhā. 2, 56).

ದುಮ್ಮನ dummana. Tbh. of ದುಃಖನ. Distress, grief (Cpr. 7, 40).

ದುಮ್ಮನ dummāna. Tbh. of ದುಃಖನ. Distress or trouble in the mind, sorrow, grief (ಉಮ್ಮಳ, ಚನ್ನೆ Kk. 52; ಬೇವನ, ಉಮ್ಮಳ ಸಾ; My.; J. 5, 26; 18, 47; 24, 41). See ಜನಕ.

ದುಮ್ಮಾಪ್ಪ dummāshāpa. = ದುಮ್ಮಾಪ್ಪ, etc. (St. & Pl.).

ದುಯಂ dūyam. (fr. ದ್ವಿ). Second in quality or position, secondary, subordinate (My.; Mbr. ದುಯಮ).

ದುರ dur. = ದುಃ, etc.

ದುರ dura. 1. = ಧುರ. A battle, a war (ಸಂಗರ, ಕಾಳಿ Nn. 19, orig. ಧುರ; ಕಾಳಿ Mr. 289, orig. ಧುರ; J. 9, 32; 21, 44; 23, 45; 27, 32; Tē. ದುರಮು; cf. ತುರ). ದುರವ ಪೂಗುವದು (ಅಭಿಪಾರ Mr. 490, orig. ಧು). — ದುರಗಲಿ. — ಕಲಿ. A hero in war (Sā. 4, 77). — ದುರಜೈತ್ರ. A man who has been victorious in war (ಕಾಳಿಗದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನು Nn. 94, orig. ಧು). — ದುರಧೀರ. (Kk. 101, as ಧು). Courageous in war.

ದುರ dura. 2. A sound to exhibit wrath as expressed by the eye. (Mhr. ಧುರ, fumigation). — ದುರಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To express anger or wrath by the eye. ದುರಗುಟ್ಟು ನೋಡು (My.). — ದುರ ದುರನೆ. With anger in the eye (My.).

ದುರಕ್ಷರ dur-akshara. A bad syllable or bad syllables, a bad, inauspicious writ (Bp. 46, 71).

ದುರಂಗ du-raṅgi. Coloured differently on its two sides (My.; Mbr., Br.).

ದುರಂಜಿ duraṅgi. (= ತುರಂಜಿ). The custard-apple, Anona squamosa Liu. (St. & Pl.). 2, the soursop, Anona muricata (van Someren).

ದುರದೃಷ್ಟ dur-adriṣṭa. Bad luck, ill fate, misfortune. (My.). ತುನ ಸುರತನ್ಯಾಯದ ಧನಕೃತವದದಿ ಅತ್ತಲಿತ್ತಲುಮ್ ಎ ತ್ತಂ ಪೂನಿದ ಪಾಠಿಬ್ಬಂ ಬುಧವೃತ್ತಕೆ ಮರದೃಷ್ಟಮ್, ಓದದಧಮಂ ಗಿಷ್ಟಂ (Ch., as an introductory verse of some MSS.).

ದುರಧ್ವ dur-adhva. A bad road.

ದುರಂತ dur-anta. Whose end is difficult to be reached; having no end, endless. (Cpr. 5, 96; Bh. 8, 23, 4).

ದುರಪದ dnrapada. Tbh. of ದ್ರುಪದ. (Bp. 12, 42).

ದುರಬಿನೆ dnrabini. ದುರಬಿನೆ = ದುರಬೀನ, ದುರಬೀನು, ದುರಬೀನಿ, ದುರಬೀನು. A telescope (Mhr., H. ದುರಬೀನ; B. 5, 168, 174).

ದುರಬೀನ durahina. = ದುರಬಿನೆ, etc. (B. 5, 173).

ದುರಬೀನು durabinn. = ದುರಬೀನ, etc. (My.).

ದುರಭಿಪ್ರಾಯ dur-abhiprāya. An evil-minded man (Abh. P. 14, 98). 2, evil intantion or aim (My.).

ದುರಭಿಮಾನ dur-abhimāna. Ill founded and offensive pride (Bp. 40, 67; B. 4, 89; My.).

ದುರಭಿಮಾನ dur-abhimāni. Badly or disagreeably proud. (My.).

ದುರಭ್ಯಾಸ dnr-abhyāsa. A bad practice or habit (My.).

ದುರವಸ್ಥೆ dur-avasthē. A bad, disastrous situation, a miserable condition, an evil case. (My.).

ದುರಸ್ತು durastn. = ದುರುಸ್ತು. Right, fit, in good order (Mhr.; My.; Tē.).

ದುರಹಂಕಾರ dur-ahankāra. Ill founded and offensive egotism (Bp. 22, 50; My.).

ದುರಹಂಕಾರ dnr-ahankāri. A very presumptuous or arrogant person (My.).

ದುರಹಂಕೃತ dur-ahankṛita. = ದುರಹಂಕಾರ. (Bp. 60, 56).

ದುರಳ duraja. = ದುರುಳ, q. v. (Bp. 4, 55; 13, 8; B. 5, 246).

ದುರಾಗ್ರಹ dur-āgraha. Obstinate retention of an opinion, wicked or foolish obstinacy. (My.; B. 5, 53). ಅಗ್ರಹಾರ್ಥಿ ಹೋದರೂ ದುರಾಗ್ರಹ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prr.).

ದುರಾಗ್ರಹಿ dur-āgrahi. A head-strong, obstinate person (Rām. 1, 8, 31).

ದುರಾಚರನೆ dur-ācharaṇē. Bad behaviour, evil practices (My.; B. 5, 292).

ದುರಾಚಾರ dur-ācāra. Ill-conducted, badly, behaved; wicked. 2, bad conduct, wickedness. ಮಾಡೋದು ದುರಾಚಾರ, ಮನೇ ಮುನ್ನೆ ವೃಂದಾವನ (Prr.).

ದುರಾಚಾರಿ dur-ācāri. Ill-conducted, loose, licentious (Mhr.).

ದುರಾಚಾರಿ dur-ācāri. Tbh. of ದುರಾಚಾರ. (ದುಪ್ಪರ Cb.).

ದುರಾತ್ಮ dur-ātma. Evil-minded, malevolent; a rascal, a scoundrel. (Bp. 28, 62; 40, 72; 41, 27; 45, 21; 57, 86; J. 24, 25).

ದುರಾತ್ಮಿಕೆ dnr-ātmikē. An evil-minded woman (V. 9, 57).

ದುರಾಲಭ dur-ālabha. Difficult to be laid hold of or handled, unfit to be touched; difficult of attainment.

ದುರಾಲಭೆ dur-ālabhē. The prickly *Alhagi maurorum* Tournef.

ದುರಾಲಬ್ಧ dur-ālabha. = ದುರಾಲಭ. 2, = ದುರಾಲಭ. (ತೋಡ್ ಯಂಗು Mr. 118).

ದುರಾಲಾಪ dur-ālapa. Scurrilous or abusive language, abuse; a curse; imprecation. (Bp. 41, 9; My.).

ದುರಾಲೋಚನೆ dur-ālōcanē. A bad thought or intention (My.; B. 3, 101; 5, 47).

ದುರಾಶೆ dur-āśē. A bad hope or expectation (Sk.);—bad desire (B. 4, 181; Bp. 1, 36; My.). 2, groundless hope (Mhr.; My.).

ದುರಾಶೆಗಾರ ದುರಾಶೆ-ಗಾರ. A man of bad desire (My.).

ದುರಿಚ್ಛೆ dur-iṣṭhē. Bad desire (My.).

ದುರಿತ dur-ita. Bad course; evil ways, sin (ಪಾಪ Nn. 115).

ದುರಿತಫಲರಟ್ಟು durita-gbaratṭa. A crusher of sin (Bp. 25, 24; 32, 7).

ದುರಿತಮೋಚನ durita-mōcana. Freeing or releasing from sin (Bp. 58, 17).

ದುರಿತಯಮೆ durita-yama. The restrainer of sin: Śiva (Mr. 12).

ದುರಿತಹರ dnr-ita-hara. Removing sin (Bp. 2, 17).

ದುರಿತಾರಿ durita-ari. An enemy of sin (Bp. 22, 23).

ದುರಿತೋಧನ duriṭōdhana. Tbh. of ದುರೋಧನ. (Bh. 3, 19, 44).

ದುರಿತವೆ ದnr-ṭsaṇē. A bad wish (My.): curse, imprecation. (G.).

ದುರುಕ್ತ dur-ukta. Badly spoken; unbecoming, harsh speech (Kāvy. II, 2, B, 80).

ದುರುಕ್ತಿ dur-ukti. Harsh, offensive speech; bad language; abuse. (Bp. 54, 79; 56, 24; Sā. 4, 38).

ದುರುಪದ durnpadi. Tbh. of ದ್ರೌಪದ. (Bh. 4, 3, 11).

ದುರುಭರ dnrubbhara. Tbh. of ದುರ್ಭರ. (Bh. 5, 1, 41).

ದುರುಯಶ ದುರುಯಾ. Tbh. of ದುರ್ಯಾಶ. (Bh. 3, 18, 42).

ದುರುನಚನ ದುರುನಚಾನ. Tbh. of ದುರ್ನಚನ. (Bhāgavata 3, 2, 48).

ದುರುಸ್ತು duruṣṭa. = ದುರಸ್ತು. (My.).

ದುರುಳ duruḷa. = ದುರಳ. (Tbh. of ಭೂತ). A cunning, crafty, dishonest, mischievous or wicked man (ಭೂತ. II, 82; Bp. 36, 53; 43, 67; 47, 1; 50, 49; 55, 26; 60, 56; Bh. 1, 6, 72; My.). ದುರುಳನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹರಳು ಚೆಲ್ಲ ಬೇಕು. — ದುರುಳನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತರಳ ಬೇಕು (Prvs.).

ದುರುಳತನ duruḷatana. Cunningness, wickedness, etc. (Bp. 32, 54; 50, 53; 51, 66; Bh. 4, 4, 10; My.).

ದುರುಳೆ duruḷe. A crafty, mischievous, etc. woman (Bp. 40, 53; My.).

ದುರೋದರ durōdara. = ದರೋದರ. Gambling; a gambler. 2, a stake at play.

ದುರ್ದ ದುರ್ದ. = ದುರು, etc. See ದುರ್ದಿರಿತನು, ದುರ್ದೈರನು.

ದುರುದುವು (durū-tumbi). A bad, wicked person (Ūpr. 7, 103; Bh. 2, 2, 17; 2, 14, 61).

ದುರುದುವುತನ durūdnmhitana. Depravity, badness, wickedness (Bh. 4, 6, 18).

ದುರ್ದಿರಿತನು dur-dīritana. Tbh. of ದುಷ್ಟಿರಿತನು. (Abh. P. 10, after 195).

ದುರ್ದೈರನು dur-dīraṇa. Evil impulse (Abh. P. 11, 176).

ದುರ್ದ ದುರ್ದ. = ದುರು, etc.

ದುರ್ಗ dur-ga. = ದುಗ್ಗ. Difficult of access or approach; difficult to be walked on; difficult of attainment. 2, a strong-hold, a fort. 6, a forest (ವನ, ಅಟವ, ಕಾನನ, etc. Mr. 151). ಜಲತಿರಾಧರಮಹ ಸರ್ವಸಂಗ್ರಹದ ದುರ್ಗಂ (Mr. 271). ದುರ್ಗದಲ್ಲಿರುವವನಿಗೆ ಮಾರ್ಗದ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? — ದುರ್ಗ ಎಂದವನು ಸ್ವರ್ಗ ಎಂದಾನೆ? (Prvs.).

ದುರ್ಗತ dur-gata. A man whose affairs go badly: unfortunate; distressed; poor, indigent.

ದುರ್ಗತಿ dur-gati. Bad circumstances; misfortune; poverty. 2, hell (Bp. 40, 47). — ದುರ್ಗತಿವಡೆ. -ವಡೆ. To become unfortunate, etc. (Bp. 52, 24).

ದುರ್ಗಧ್ವ dur-gandha. A bad smell, bad odour, stink (Bp. 46, 58); ill-smelling, stinking; any ill-smelling substance.

ದುರ್ಗಮ dur-gama. Difficult to be walked on, to be traversed or travelled over; difficult of access; impassable; difficult of attainment.

ದುರ್ಗಮಾರ್ಗ durga-mārga. A difficult pass or way.

ದುರ್ಗಸಂವೇಷ್ಯನ durga-samvēṣṭana. Surrounding a fort. See ಮುತ್ತಿಸು.

ದುರ್ಗಸಂಧರ durga-saṁdhara. A difficult passage, a defile.

ದುರ್ಗಾದೇವಿ durgā-dēvi. = ದುರ್ಗೆ. (My.).

ದುರ್ಗಾರಮಣಿ durgā-ramaṇa. Śiva (My.).

ದುರ್ಗಾಷ್ಟಮಿ durgā-aṣṭami. The eighth lunar day of the month of Āśvina, the birth-day of Durgā, on which human sacrifices used to be made (My.).

ದುರ್ಗಿ durgi. = ದುಗ್ಗಿ, ದುರ್ಗೆ. (Sk.; My.). 2, N. (My.). — ದುರ್ಗಿಬೇನೆ. Cholera (S. Mhr.).

ದುರ್ಗೆ ದುರ್ಗೆ. ದುರ್ಗಾ. = ದುಗ್ಗಿ. Durgā, the daughter of Himavat and wife of Śiva. — ದುರ್ಗವ್ಯ. -ವ್ಯ. = ದುರ್ಗೆ. — ದುರ್ಗವ್ಯನ ಬೇನೆ. Cholera (S. Mhr.).

ದುರ್ಗಾಣ ದುರ್ಗಾಣ. An evil quality; a vicious propensity (Bp. 22, 62; 36, 26; 57, 76; B. 4, 165, 186; My.).

ದುರ್ಘಟ ದುರ್-ghaṭa. Difficult to be accomplished, difficult of occurrence; difficult, impossible, unattainable (Ūpr. 6, 67; Bp. 66, 16; 69, 18; 51, 61; Bh. 2, 16, 44; J. 19, 10; B. 6, 22; 4, 106, 226; My.).

ದುರ್ಜನ dur-jana. A bad man, a mischievous man, a scoundrel, a villain (ಏಲ, etc. Mr. 229; Śmd. 114; Bp. 26, 37; 55, 32; 59, 51; My.); wicked, vile. ದುರ್ಜನನ ಸಹವಾಸದಿಲ್ಲ ಸಜ್ಜನ ಕೆಲವನು (Prv.).

ದುರ್ಜನತೆ dur-janatē. Wickedness, villainy (Bp. 56, 15).

ದುರ್ಜಯ ದುರ್-jaya. Difficult to be subdued or overcome, invincible (Śmd. 91; J. 13, 30); insurmountable.

ದುರ್ಜೀವ ದುರ್-jīva. Badly or unsatisfactorily born or produced, wretched, unhappy; bad-natured, bad (Bp. 41, 4).

ದುರ್ದಮ ದುರ್-dama. Difficult to be subdued. (Ūpr. 2, 8).

ದುರ್ದರ್ಶ ದುರ್-darśa. Difficult to be seen; disagreeable or painful to the sight; disgusting. (Ūpr. 2, after 24; 5, 65; J. 16, 29).

ದುರ್ವರ್ತಿ ದುರ್-darśa. = ದುರ್ದರ್ಶ. A bad situation, a troublous condition; misfortune, calamity. (My.; B. 5, 91).

ದುರ್ವಿನ ದುರ್-dina. A dark, cloudy day (ಮೋಡಗತ್ತಲೆ Nu. 97); bad weather. 2, a cloud (ಮೋಡ Mr. 43).

ದುರ್ವಿನ ದುರ್-dēsa. Tbh. of ದುರ್ವರ್ತಿ. (My.; B. 5, 69).

ದುರ್ವೈದ ದುರ್-daiva. Hard fate, bad luck, unlucky destiny, misfortune. (My.; B. 3, 52; 4, 9). 2, a bad deity (My.).

ದುರ್ಧರ ದುರ್-dhara. Difficult to be held, borne or suffered; irresistible, hard to be obstructed or restrained; difficult to be accomplished; difficult; dangerous; impracticable. (Ūpr. 2, 37; 5, 4, 136; Bp. 9, 17; 44, 42; 54, 70).

ದುರ್ಧರದ ದುರ್-dharuṣa. Tbh. of ದುರ್ಧರ್ಷ. (Bh. 6, 5, 51).

ದುರ್ಧರ್ಷ ದುರ್-dharṣa. Difficult of being assailed or assaulted, inviolable; difficult of approach or attainment; difficult of being overpowered; — intolerable (My.; Tē.); — haughty; dangerous; awful.

ದುರ್ಧಾರ ದುರ್-dhāra. = ದುರ್ಧರ. (Bp. 59, 32).

ದುರ್ನಡತೆ ದುರ್-naḍatē. Bad conduct (My.).

ದುರ್ನಯ ದುರ್-naya. Bad conduct; injustice. (Ūpr. 6, 17; Śiv. 4, 133).

ದುರ್ನರ ದುರ್-nara. A bad man (Bp. 3, 46; 28, 33).

ದುರ್ನಾಮ ದುರ್-nāma. (A bad name); piles or hemorrhoids. 2, a kind of muscle, a cockle. See ದೊಡ್ಡ ಬಗಲೆ.

ದುರ್ನಾಮಕ ದುರ್-nāmaka. (Having a bad name); piles or hemorrhoids.

ದುರ್ನಾಯಕ ದುರ್-nāyaka. (A bad leader); a caterpillar (ಕಪ್ಪಳಿಮದು Mr. 165).

ದುರ್ನಿಮಿತ್ತ ದುರ್-nimitta. A bad omen. (J. 19, 6; 31, 46). 2, a bad pretext.

ದುರ್ನಿರೀಕ್ಷಣ ದುರ್-nīrīkṣaṇa. The state of being scarcely visible; invisibility (Bp. 54, 54; J. 7, 61; 12, 19).

ದುರ್ನೀತ ದುರ್-nīta. Badly managed, ill-conducted; unjustly decided, wrong; ill-trained, rude (Bp. 38, 70); misconduct, etc.

ದುರ್ನೀತಿ ದುರ್-nīti. Bad conduct; impropriety; impolicy; bad ethics. (Bp. 37, 22; 53, 43; My.).

ದುರ್ನೇವ ದುರ್-nēva. A bad excuse, poor pretence (My.).

ದುರ್ಬಲ ದುರ್-bala. Weak, feeble. ತನ್ನ ಮೆಯ್ಯೆಳು ಬಲನಿಸವೆ ಅರಸು, ಎತ್ತಾಸದಿಂ ನಿಜಮನಿವೆ ಬೇಗದೇ, ನೆಗದ್ವೆಯ ಸಮ್ಯಮೋನ್ನತದ ಜನನದಂ, ಜಲತಿರಾಧರಮಹ ಸರ್ವಸಂಗ್ರಹದ ದುರ್ಗಂ, ರನ್ನಹೇ ಮಾದಿಧನ್ಯಾರಂ, ಮಹಾವೀರಸೈನ್ಯಂ, ನಿಜಪ್ರಿಯಂ ಕೂಡೆ ಸಪ್ತಾಂಗಸಮುನ್ನಮನಿಸುವ ರಾಜ್ಯಮಕ್ಕುಮ್, ಇನಿಲ್ಲದಿಹ ರಾಜ್ಯ ದುರ್ಬಲಮನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 271).

ದುರ್ಬೀನಿ *durbinī*. ದುರ್ಬೀನಿ = ದುರಬೀನಿ, etc. (B. 5, 155).
 ದುರ್ಬೀಜ *dur-hija*. Bad seed. 2, one of base or disreputable descent (My.).
 ದುರ್ಬೀನು *durbinu*. = ದುರ್ಬೀನಿ, etc. (My.).
 ದುರ್ಬುದ್ಧಿ *dur-buddhi*. Weak-mindedness, folly, silliness. 2, evil-mindedness, malignity. (My.; Bp. 34, 11; Sp. s. ಮುಕ್ತಿ). 8, N. (J. 24, 42, 43, 64).
 ದುರ್ಬೋಧನೆ *dur-bōdhanē*. Evil counsel; had, harmful teaching (My.; Tē.).
 ದುರ್ಬೋಧಿ *dur-bōdhi*. = ದುರ್ಬೋಧನೆ. (Bp. 50, 48, 49; Bb. 1, 8, 54; My.).
 ದುರ್ಭಗ *dur-hhaga*. Difficult to be gained or obtained; unfortunate, unlucky. (My.; fem. ದುರ್ಭಗಿ).
 ದುರ್ಭಯ *dur-hhaya*. Fear or painful apprehension of evil, such as may come from wild beasts, thieves, etc. (Bp. 7, 1; My.).
 ದುರ್ಭರ *dur-hhara*. = ದುರುಭರ. Difficult to be borne, burdensome, troublesome, intolerable;—hard to be maintained, supported, or filed. (Bp. 3, 16; 21, 26; 51, 59).
 ದುರ್ಭವ *dur-hhava*. Bad or miserable existence or life; the misery of worldly existence (Bp. 53, 3; 61, 79).
 ದುರ್ಭಾಗ್ಯ *dur-hhāgya*. Ill luck, an evil destiny, ineluctability; unfortunate. (My.; B. 4, 144).
 ದುರ್ಭಾವ *dur-hhāva*. Ill-will, evil-mindedness; hostile feeling (Bp. 53, 45; My.).
 ದುರ್ಭಾಷೆ *dur-hhāṣaṇē*. = ದುರ್ಭಾಷೆ. (My.).
 ದುರ್ಭಾಷೆ *dur-hhāṣhē*. Bad, abusive speech, opprobrious language (Bp. 57, 29; My.).
 ದುರ್ಭಿಕ್ಷು *dur-bhikṣa*. Scarcity of provisions, dearth, famine; hardness of the times. (Rām. 1, 5, 24; My.). — ದುರ್ಭಿಕ್ಷು ಬೀಡು. A dearth, etc., to come to pass (B. 4, 74; My.).
 ದುರ್ಭೇದ *dur-hhēda*. Difficult to be divided. 2, firmness, close union (Bp. 53, 75).
 ದುರ್ಮತ *dur-mata*. Evil-minded, malicious, wicked (Bp. 50, 45). 2, a bad opinion, doctrine, creed, or tenet (Bp. 50, 48; My.).
 ದುರ್ಮತಿ *dur-mati*. = ದುಮ್ಮತಿ. Evil-mindedness, malignity; foolishness (My.). 2, foolish (Ahhā. 1, 44); evil-minded, malicious, wicked (Ūpr. 2, 31; Bp. 32, 62). 8, the fifty-fifth year of the cycle of sixty (My.). 4, N. (J. 81, 20).
 ದುರ್ಮದ *dur-mada*. A mad conception or imagination;—drunken, fierce, infatuated. See Ūpr. 1, 142; Sēv. 2, 90; ಪೂರ್ವದ್ಯ.
 ದುರ್ಮನ *dur-mana*. = ದುರ್ಮನ No. 1. (My.).
 ದುರ್ಮನಸ್ಸು *dur-manas*. = ದುಮ್ಮನಸ್ಸು. A bad disposition or perversity of mind, evil intention. 2, distressed or troubled in mind, disheartened, sad, sorrowful.
 ದುರ್ಮಸ್ತ *dur-mastra*. Bad advice, evil or bad counsel (Bp. 50, 41; 58, 27); a wicked mantra or charm. — ದುರ್ಮಸ್ತ ಪತ್ರ. Bad charms and devices (Bp. 49, 27).
 ದುರ್ಮರಣ *dur-marāṇa*. Any violent or unnatural death (Sk.; My.).
 ದುರ್ಮಲ *dur-mala*. A heinous moral impurity or sin (Bp. 60, 55). 2, very impure, sinful or depraved (22, 60; 54, 20).

ದುರ್ಮಲತ್ರಯ *dur-mala-traya*. The three impure objects difficult to be got rid of: woman, gold, and landed property (Bp. 57, 84). ೪. ತೈಮಲ.
 ದುರ್ಮಲಿನ *dur-malina*. = ದುರ್ಮಲ No. 2. (Bp. 3, 47).
 ದುರ್ಮಾಂಸ *dur-māṃsa*. Proud flesh that grows in a sore or wound (Bp. 18, 66; 24, 7; My.).
 ದುರ್ಮಾನ *dur-māna*. = ದುರ್ಮಾನ. Conception or apprehension of evil.
 ದುರ್ಮಾರ್ಗ *dur-mārga*. A bad way (J. 10, 9); misconduct, offence, wickedness (Bp. 31, 24; 41, 7; 57, 76; 60, 44; J. 10, 9; My.). 2, had, wicked; a bad man (My.).
 ದುರ್ಮಾರ್ಗತನ *dur-mārgatana*. Misconduct, etc. (My.).
 ದುರ್ಮುಖ *dur-mukha*. Foul-mouthed, abusive. 2, having an ugly face; of a sullen countenance or temper.
 ದುರ್ಮುಖಿ *dur-mukhi*. Feminine of ದುರ್ಮುಖ. 2, N. of the thirtieth year of the cycle of sixty (My.).
 ದುರ್ಮುದ್ರೆ *dur-mudrē*. An improper sign, badge, or token (Bp. 3, 48).
 ದುರ್ಮೋಹ *dur-mōha*. The state of being stupified, bewildered, infatuated, or enamoured (ಮೋಹ Nn. 156; Mr. 488). 2, fainting, a swoon (ಮೋಹ 156; 488). 3, agitation, haste, etc. (ಬೇಗ 156; 488). 4, ignorance, folly (ಅಜ್ಞತೆ 156; ಮುಸುಕಿದ ಅಜ್ಞಾನ 488). 5, a fool (ಕಡು ಮೂರ್ಖ 156).
 ದುರ್ಮಳ *dur-yāṣa*. = ದುರುಯತ. Ill repute, dishonour (Ūpr. 2, 41; My., also ದುರ್ಮಳಸ್ಸು).
 ದುರ್ಮೋಧನ *dur-yōdhanā*. = ದುರ್ಮೋಧನ, ದುರ್ಮೋಧನ. The eldest son of Dhṛitarāṣṭra (Smd. 177, 182; J. 15, 34). 2, N. of another prince.
 ದುರ್ಮೋಧನಸುತೆ *dur-yōdhanā-sutē*. The daughter of Dur-yōdhanā No. 2 (Ūpr. 3, 78).
 ದುರ್ಮುಖ *dur-lakṣhaṇa*. = ದುರ್ಮುಖ. Badly marked (Sk.); a bad sign or mark; a bad symptom; a bad character or quality; an evil point; a vice (Mr. 361; Mhr.; B. 4, 200; My.).
 ದುರ್ಮುಖ *dur-lakṣhya*. Difficult to be observed, hardly visible (Sk., My.); difficult to be looked at, disagreeable to sight (My.). 2, inadvertence (B. 4, 154; Mhr.).
 ದುರ್ಮುಖ *dur-lakṣhya*. Difficult to be obtained, hard to be attained, difficult of accomplishment; scarce, rare; difficult; excellent, eminent; dear, beloved. (Ūpr. 2, 17; Bp. 8, 1; 39, 13; 51, 34; 58, 82; Sēv. 2, 85, 89; B. 5, 9; My.).
 ದುರ್ಮುಖ *dur-lipi*. A bad, inauspicious writ (Bp. 49, 32).
 ದುರ್ಮತನ *dur-vaṇa*. = ದುರುವತನ. A harsh expression, bad, abusive language, insult. (J. 5, 50).
 ದುರ್ಮುಖ *dur-varṇa*. Bad-coloured; of a bad or low species or class; silver.
 ದುರ್ಮುಖ *dur-vaba*. Difficult to be borne. (Ūpr. 2, 43).
 ದುರ್ಮುಖ *dur-vāk*. Evil speech, abuse; inelegant language. (My.).
 ದುರ್ಮುಖ *dur-vāra*. Difficult to be restrained or stopped, not to be repressed or checked, irresistible (Sk.; My.).
 ದುರ್ಮುಖ *dur-vārtē*. Bad news, sad intelligence. (My.).
 ದುರ್ಮುಖ *dur-vāṣa*. = ದುರ್ಮುಖ. Tbb. of ದುರ್ಮುಖ. (Bp. 48, 41; 54, 35).

ದುರ್ವಾಸನೆ dur-vāsañ. Bad smell, a stink (My.). 2, an evil, inauspicious recollection of past good or evil actions, or of jaumāntara (Abb. 1, 33; My.); a cbimera. ದುರ್ವಾಸನು dur-vāsañ. Ill dressed, unclothed, naked. 2, N. of a pishbi irasolbie temperament, a son of Atri by Anashtā and an incarnation of a portion of Śiva. ದುರ್ವಿಗಾಣ ದುರ್-vigāṇa. Abuse (ದ್ವಿತೀಯನಾಶ, ಹದಿನ ನೂರು Mr. 86). ದುರ್ವಿಟ ದುರ್-viṭa. A very bad voluptuary (Bp. 40, 10). ದುರ್ವಿದ್ಯಾ ದುರ್-vidyā. Imperfectly skilled, unskilled; stupid, silly; wholly ignorant. (Rāv. 1, 18; fem. ದುರ್ವಿದ್ಯಾ). ದುರ್ವಿಧ ದುರ್-vidha. Of bad habits, wloked. 2, badly circumstanced, embarrassed, poor (ದುಸ್ತರ, etc., ಬಡವ Mr. 280). ದುರ್ವಿನೀತ ದುರ್-viñita. Ill-trained, badly educated, ill-mannered, wicked; stubborn. ದುರ್ವಿಮೋಹ ದುರ್-vimōha. Great bewilderment, evil desire (Śāstrasāra In W. v. 1254). ದುರ್ವಿಲಾಸ ದುರ್-vilāsa. A rude or ill-mannered frolic, rudeness, a wayward act (Abb. P. 14, 97). ದುರ್ವಿವಾದ ದುರ್-vivāda. A bad contest at law or quarrel (My.). ದುರ್ವಿಷಯ ದುರ್-viṣaya. A bad thing or affair (Śāv. 2, 110; My.). ದುರ್ವೃತ್ತ ದುರ್-vṛtta. Bad conduct, mean practices. 2, behaving badly, vile, wicked, etc. (ಅನಾಚಾರ, ತಿವಾನ Mr. 253, one MS. ಸಿವಾನ; My.). ದುರ್ವೃತ್ತಿ ದುರ್-vṛtti. Disreputable conduct, bad practices (Bp. 41, 8; My.). 2, a misbehaved person (Bp. 38, 71). 3, bad circumstances, distress. ದುರ್ವೇಶ ದುರ್-vēśa. Difficult of ingress or access (Čpr. 5, 65). ದುರ್ವ್ಯಯ ದುರ್-vyaya. Useless or foolish expense (My.). ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ ದುರ್-vyavahāra. A wrong judgment in law (Sk.). 2, a bad law-suit or quarrel (My.). ದುರ್ವ್ಯಾಸನ ದುರ್-vyāsana. An evil habit; bad desire (My.; B. 4, 194; 5, 53, 191). ದುರ್ವ್ಯಾಸನಿ ದುರ್-vyāsani. Of evil habits, practices or propensities (Bp. 45, 22; My.; B. 5, 208). ದುರ್ವ್ಯಾಸನೆ ದುರ್-vyāsane. A woman of evil habits, etc. (Bp. 40, 54). ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರ ದುರ್-vyāpāra. Evil action or operation (Bp. 19, 2; My.). ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರಿ ದುರ್-vyāpāri. A person engaged in bad business or actions (My.). ದುರ್ವ್ಯಾಪೋಹ ದುರ್-vyāmōha. An evil propensity or lust (My.). ದುರ್ವ್ಯಾಸಂಗ ದುರ್-vyāsanga. An evil habit (My.). ದುರ್ವ್ರಣ ದುರ್-vraṇa. A bad (venereal) wound or ulcer (Bp. 40, 70; My.). ದುರ್ವ್ರಯ ದುರ್-vraya. = ದುರ್ವ್ಯಯ. (My.). ದುರ್ವ್ರದ ದುರ್-vṛid. Having a bad heart; an enemy. ದುಲಿ duli. = ದುಲಿ. A female tortoise. ದುಲಕ್ಷ್ಯ ದುಲ-lakṣya. = ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ. One of the dōshas in poetry (Čb. v. 40).

ದುವಂಗುಲ du-aṅgula. Two fingers (Bb. 2, 2, 97). ದುವಟ್ಟಿಗೆ duvaṭṭigē. Tbb. of ದ್ವಿಪಟ್ಟಿಗೆ (Śmd. 378). ದುವದಿ duvadi. = ದುವಯಿ, ದುವನಿ, ದುವೈ, ದೂವಿ, ದೂವೆ 2. Tbb. of ದ್ವಿಪದಿ. N. of a metre (Čb.). ದುವಯಿ duvayi. = ದುವದಿ. (Čb.). ದುವನಿ duvavi. = ದುವಯಿ. (Čb.). ದುವ್ಯಾಳಿ ದುವ್ಯāḷi. Rapid course, a run, a gallop (Bb. 1, 7, 2; J. 18, 7; Mhr. ಧೂಮ). ದುವ್ಯಾಳಿಸು ದುವ್ಯāḷisu. = ದೂವಾಲಿಸು. To make run; to cause to run or gallop (Bb. 3, 18, 14; J. 22, 7). 2, to run fast, to hasten (v. l., Bb. 3, 8, 31; 3, 19, 18); to friak (Rāv. 6, after 11). ದುವೈ ದುವೈ. = ದುವದಿ. (Čb.). ದುಖ duḥ. = ದುಃ, etc. ದುಷ್ಟ ರಿಶ ದುḥ-čarita. Misbehaving, wicked;—misbehaviour, ill-conduct, wickedness. (Bp. 45, 9, 38; 57, 91; J. 11, 39). ದುಷ್ಟ ರಿಶ ದುḥ-čaritra. = ದುಷ್ಟ ರಿಶ. (Abb. P. 15, 71). ದುಷ್ಟ ಮರ ದುḥ-čarma. Affected with disease of the skin: leprosy. 2, without prepuce. ದುಷ್ಟಿ ದುḥ-čibhē. An inauspicious mark or sign; an evil omen (Mhr.; My.). ದುಷ್ಟೇಶ ದುḥ-čēta. (= ದುರ್ವನನಾ). Disheartened, sad (Bp. 57, 10). ದುಷ್ಟೇಷ್ಠ ದುḥ-čēṣṭhē. Naughtiness (My.). ದುಷ್ಟ್ರವನ ದುḥ-čyavana. Unshakable, unmovable, firm: Indra. ದುಷ್ಟಕುನ ದುḥ-čakuṇa. (ದುಃಕುನ). A bad omen (My.). ದುಷ್ಟಲಿ ದುḥ-čālē. = ದುಃಕಲಿ. (J. 32, 50, etc.). ದುಷ್ಟಲು ದುḥ-čālu. Two shawls; a double shawl (Mhr. ದುಶಾಲಾ; My.; Br.). ದುಷ್ಟಾನ ದುḥ-čāsana. = ದುಃಶಾಸನ. Difficult to be governed, intractable. 2, N. of one of the sons of Dhṛitarāṣṭra (Bb. 2, 14, 61; My.). ದುಷ್ಟೀಲ ದುḥ-čīla. = ದುಃಶೀಲ. (My.). ದುಷ್ಟ್ರವ ದುḥ-čriva. = ದುಃಶ್ರವ. (Čpr. 5, 65). ದುಖ duḥ. = ದುಃ, etc. ದುಷ್ಟ್ರಕ ದುḥ-kaṇṭhaka. An obstacle difficult to be surmounted (J. 15, 36). ದುಷ್ಟರ ದುḥ-kara. = ದುಃಕರ. Difficult to be done; difficult to be reached or attained; difficult, arduous; acting badly, wicked, bad; a difficult or painful act, a difficult task. See Śmd. 189, 190. ದುಷ್ಟರ ದುḥ-karma. An evil act, a sinful action, a crime (ವೃಷನ Nu. 166; Bp. 54, 20; 60, 40; My.). 2, any difficult or painful act. 3, acting badly; a man of a low caste, a čāṇḍāla (ಸಿವಾದ, ಜನಂಗಮ, ಹೂಲಿಯ Mr. 381). ದುಷ್ಟರ ದುḥ-karmi. Sinful, wicked (Bp. 22, 60; 51, 27; My.). ದುಷ್ಟಲಿ ದುḥ-kali. The bad kaliyuga (Bp. 18, 1). ದುಷ್ಟನಿ ದುḥ-kavi. A bad, worthless poet (My.). ದುಷ್ಟನಿ ದುḥ-kavitē. Bad poetry (Grj. 1, 22). ದುಷ್ಟಾನ ದುḥ-kāma. Wicked lust (Bp. 41, 9). ದುಷ್ಟಾಲ ದುḥ-kāla. An evil time, on account of sin, famine, sickness, etc. (My.).

ದುಷ್ಕೀರ್ತಿ dush-kirti. Ill fame (Rām. 6, 14, 30).

ದುಷ್ಕೃತ dush-kṛita. = ದುಷ್ಕೃತ. Done wrongly or wickedly; a misdeed, sin, crime (Bp. 23, 40; 34, 18; 36, 27; etc.).

ದುಷ್ಕೃತಿ dush-kṛiti. = ದುಷ್ಕೃತಿ. A work done wrongly, a worthless composition.

ದುಷ್ಕೃತ್ಯ dush-kṛitya. = ದುಷ್ಕೃತ್ಯ. A misdeed, sin, orime (ಕಾದಂಬರಿ ಸಿಂ. 52; B. 5, 47).

ದುಷ್ಕೃತಿಮ ದುsh-kṛitima. = ದುಷ್ಕೃತಿಮ. Black, wicked falsehood or deceit.

ದುಷ್ಕ dush-kha. = ದುಷ್ಕ. (ದಾಧೆ, ವೇದನೆ, ವ್ಯಥೆ, ಪೀಡೆ, ಅರ್ತಿ Mr. 393; ಅಪ 515).

ದುಷ್ಕ ದuṣṭa. = ದುಟ್ಟ. Become bad or spoiled; corrupt, bad, wicked, vicious, depraved, noxious (ದುರ್ಜನ Nu. 51); having evil intentions, ill-affected (see ಅಮೃತ). 2, ಅವಲೋಕ (51). 8, sin, crime, guilt. 4, the shadvarga (51). 5, a serpent (ಸರ್ಪ 51). 6, a horse (ವಾಹ, ಕುದುರೆ 51). 7, the fluid that flows from the temples of an elephant in rut (ಗಜದಾನ, ಅನೆಯ ಮದ 51). Feminines ದುಷ್ಟೆ (see ಕದು; J. 5, 61), ದುಷ್ಟರು (My.).

ದುಷ್ಕಗಜ ದuṣṭa-gaja. A vicious elephant, an elephant in rut.

ದುಷ್ಕಗುಣ ದuṣṭa-guṇa. A wicked disposition, an evil mind (My.).

ದುಷ್ಕಚತುಷ್ಟಯ ದuṣṭa-chatusṭaya. Four desperate characters in Duryōdhan's army: Duiśāsana, Karṇa, Śakuni and Saiudhava (Tē.; My.).

ದುಷ್ಕತನ ದuṣṭatana. = ದುಟ್ಟತನ. Badness, wickedness (My.; B. 3, 43); perversity, falsehood (ಕೆಯ್ತು G.).

ದುಷ್ಕನಿಗ್ರಹ ದuṣṭa-nigraha. Punishment of the wicked; punisher of the wicked (Ā. Bp. 47, 27; Dp. 121, 7).

ದುಷ್ಕಮುಧಿ ದuṣṭa-buddhi. Evil-minded. 2, N. (J. 28, 25, etc.).

ದುಷ್ಕಮೃಗ ದuṣṭa-mṛiga. A wild beast, a beast of prey (My.).

ದುಷ್ಕಾತ್ಮ ದuṣṭa-ātma. Of a bad nature, evil-minded, wicked (Sā.; My.; B. 5, 48).

ದುಷ್ಕಪಟಿಟ್ಟು ದuṣṭapattiṭṭu. (= ಅಜ್ಜಕ್ಕಿ, etc., ಕುರುಹಿಗೆ ಗಿಡ Si. 151; Tē. ದುಷ್ಟಪು-ಅಳು, ದುಷ್ಟಪು-ಜಟ್ಟು, the plant Odina woder).

ದುಷ್ಕ ದuṣṭa-sṭha. Standing badly; ill-behaved, depraved.

ದುಷ್ಕ ದuṣṭa-patra. A kind of perfume.

ದುಷ್ಕ ದuṣṭa-putra. A bad son. (My.).

ದುಷ್ಕರಿಣಾಮ ದuṣṭa-pariṇāma. = ದುಷ್ಟರಿಣಾಮ. Difficult to be finished or ended; difficulty.

ದುಷ್ಕೀರ್ತಿ ದuṣṭa-pratīti. = ದುಷ್ಕೀರ್ತಿ. Ill fame (My.).

ದುಷ್ಕಧರ್ಷಣ ದuṣṭa-pradharṣaṇi. Not to be assailed or meddled with (fem.); the plant *Melongena incurva* Mill.

ದುಷ್ಕಲ ದuṣṭa-phala. A bad fruit or result (My.).

ದುಷ್ಕಮ ದuṣṭa-sama. (ದುಷ್ಕಮ). Uneven; unequal. ದುಷ್ಕಮಂ, improperly; unseasonably. See Ahh. P. 1, after 67.

ದುಷ್ಕ ದuṣṭa. = ದುಷ್ಕ, etc.

ದುಸರ du-sara. 1. Thh. of ದ್ವಿಹರ (Smd. 378).

ದುಸರ dusara. 2. A second; other; some besides (My.; Mhr. ದುಸರಾ).

ದುಸರಿ dusari. — ದುಸರಿಬಳ್ಳಿ. A winding half shrubby plant, *Coccolus villosus* D. C. (St. & Pl.).

ದುಸರ ದuṣa-tara. Difficult to be passed or crossed over, hard to get over; impassable; inviolable; difficult to be endured; poor (ಅಕಂಡನೆ, ದುರ್ಗತ, ದುರ್ವಿಧ, ದರಿದ್ರ, ಏತವ Mr. 230; Ūpr. 2, 49; Bp. 7, 16; 45, 25).

ದುಸ್ತ ಮನ ದuṣa-tāmasa. The bad quality of darkness (Siv. 4, 55).

ದುಸ್ತ dustu. Dress: a suit of clothes, a garment (My., Tē.; T. ತಿಸ್ತು). ದುಸ್ತ ಇಲ್ಲದವನ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಸ್ಥವಾಗದು (Prv.). See Prv. 2. ದೇವಾಂಗ.

ದುಸ್ಸಂಗ ದuṣa-saṅga. = ದುಸಂಗ. Bad inclination. 2, bad company, evil connection (My.).

ದುಸ್ಸಂಗಿ ದuṣa-saṅgi. (ದುಸಂಗಿ). A person who associates with evil companions (My.).

ದುಸ್ಸಂತತಿ ದuṣa-santati. (ದುಸಂತತಿ). A bad progeny or family (My.).

ದುಸ್ಸನ್ಧಾನ ದuṣa-sandhāna. = ದುಸನ್ಧಾನ. Difficult to be joined together or united or reconciled. 2, plimship (My.).

ದುಸ್ಸಧಿ ದuṣa-sandhi. = ದುಸಧಿ. An error in grammatical sandhi (Ūh. v. 40; Bp. 1, 18).

ದುಸ್ಸಹ ದuṣa-saha. = ದುಸಹ. Intolerable, unbearable, irresistible (J. 22, 30; My.). 2, N. of a son of Dhṛitarāshṭra.

ದುಸ್ಸಹವಾಸ ದuṣa-sahavāsa. = ದುಸಹವಾಸ. = ದುಸ್ಸಂಗ No. 2. (My.).

ದುಸ್ಸವಪು ದuṣa-svapna. = ದುಸವಪು. (My.).

ದುಸ್ಸವಿಭಾವ ದuṣa-savahhāva. (ದುಸವಿಭಾವ). A bad disposition or nature (My.). 2, N. (J. 24, 42. 43. 64).

ದುಹ duh. Milking; yielding. See ಗೋ.

ದುಹತ್ತ du-hatta. = ದೂಹತ್ತ. Thh. of ದ್ವಿಹತ್ತ (Smd. 378).

ದುಹಿ duhi. Thh. of ದ್ವಿ (T. ತುನ). Discordance: hatred, ill-will. ದುಹಿ ಮಾಡುವವ ಅಹಿ ಹಾಗೆ (Prv.).

ದುಹಿತಾರ duhitāra. Thh. of ದುಹಿತ್ಯ (Smd. 104; My. as ದುಹಿತಾರರು).

ದುಹಿತುಪತಿ duhituh-pati. A daughter's husband.

ದುಹಿತ್ಯ duhitri. = ದುಹಿತಾರ, ದುಹಿತೆ. The milk-maid: a daughter.

ದುಹಿತೆ duhitē. Thh. of ದುಹಿತ್ಯ. (My., Tē.; Bp. 3, 86).

ದುಹೇರಿ duhēra. = ದುಹೇರಿ. Doubled; double; consisting of two (Mhr. ದುಹೇರಾ, ದುಹೇರಿ). 2, = ದುರಂಗಿ (My.).

ದುಹೇರಿ duhēri. = ದುಹೇರಿ No. 2. (My.).

ದುಹಿ. = ದು. See ದೂವಟ್ಟಿಗೆ, ದೂಹತ್ತ, ದೂಹತ್ತಿ, ದೂಹತ್ತಿ.

ದುಹರಿರು ದū-karisu. = ದೂಹರಿ. ದೂಹರಿನು ಎಕೆ (ಕೇಳಿಕೆ, ಉಗುರುನಿಕೆ, ನಿತ್ಯೇವ, etc. Si. 400, only in Si.).

ದುಹರಿ ದūka. N. (Nu. 3, c. rs. ಮಾಡ, ಮಾಡ, ದೂಹರಿ).

ದುಹಿಸು ದūṭisu. To cause to hop (or bound, Rām. 3, 6, 18).

ದುಹಿ ದūṭu. = ದೂಹಿ. (To rock, v. l., Bb. 6, 4, 26; to hop, (to bound, Rām. 3, 6, 19). — ದೂಹಾದಿಸು. — ಅದಿಸು. To rock (v. t., J. 13, 43).

ದುಹಿ ದūṭi. N. — ದೂಹಿಯು. — ಅಯ್ಯ. (Bp. 56, 52. 53. 56). — ದೂಹಿದೇವ. See ದೂಹರ. — ದೂಹಿದೇವಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. See ದೂಹರ.

ದುಹಿಗ ದūṭiga. = ದೂಹಿ. See ದೂಹರ.

ಮೂಡಿಸು dūdisu. To cause to push, etc.; to cause one's self to be pushed, etc. ಮೂಡಿಸು ಕೊಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯ ಹೇಡಿಸುತ್ತ ಕಡಿ.—ಮೂಡಿಸು ಕೊಟ್ಟವನಿಗೆ ನಾಡಿನ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? (Prvs.).

ಮೂಡು dūdu. To push, to thrust, to shove away or aside, to throw out of, as out of a village, a caste, etc. (My.). ಕಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಾ ಎಲಿ ಮೂಡು, ಆದಾ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮೂಣ್ಣು dūṇṇu. (Smd. 48). = ಮೂಟು. To walk on one leg, to hop, to rock (ಎಕಪಾದಗತಿ Smd. Db.; cf. ಮುಣ್ಣು).

ಮೂತ dūta. = ಮೂವ, ಮೂವನ. A messenger, a carrier of intelligence, an envoy, an ambassador (ಆಂ Nn. 66; ಪೋಗಿ ಬೇಡುವಂ Mr. 245); a go-between, a negotiator.

ಮೂತಲಕ್ಷಣ dūta-lakṣhaṇa. The characteristic mark of a messenger. (My.).

ಮೂತತನ dūtātana. = ಮೂತತ್ವ. (G.).

ಮೂತತ್ವ dūtātva. = ಮೂತ್ಯ No. 1. (Sk.). ಮೂತತ್ವ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಭೇತತ್ವ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ಮೂತಿ dūti. = ಮೂವನ, ಮೂವಿ. A female messenger; a confident. 2, a procuress, a go-between.

ಮೂತಿಶಾಸ್ತ್ರ dūtika-kāpa. The injunction or advice of a procnress (Ūpr. 8, after 92).

ಮೂತಿಕೆ dūtikē. ಮೂತಿಶಾ. = ಮೂತಿ. See ವಸಸ್ತ-.

ಮೂತ್ಯ dūtya. The rank or employment or office of an ambassador, the condition of an envoy. 2, a message.

ಮೂವ dūda. Tbh. of ಮೂತ. = ಮೂವನ, q. v. A messenger (see Smd. s. ಬಾರ್ 1 under ಬರ್ 1; V. 9, 106), etc.

ಮೂವನ dūdava. Tbh. of ಮೂತ. A go-between, a gossip (ಸೂ ದ್ವಿರವಂ Ūt. I, 45, o. r. ಮೂವ).

ಮೂವನ dūdavi. Tbh. of ಮೂತಿ. A procnress, a pimp (ಮೂತಿ, ಸಂಚಾರಿಕೆ Hk.; ಕುಣ್ಣಿನ Ūt. I, 6; ಕುಟ್ಟಿನ II, 87; ಕುಣ್ಣಿನ Kk. 30, o. r. ಕುಣ್ಣಿನ; ಕುಣ್ಣಿನ Smd. 75; Ūpr. 8, after 83; Abh. P. 4, 11).

ಮೂವಿ dūdi. 1. Tbh. of ಮೂತಿ (Smd. 838).

ಮೂವಿ dūdi. 2. Tbh. of ತೂಲ or ತೂಲಿ. Cotton after being cleaned (Tē; Sk. ಮೂಲೇ = ತೂಲಿ). 2, the silk of the silk-cotton tree used as tinder (My.). — ಮೂವಿಕಾಯಿ. The pod of the silk-cotton or būrga tree (My.).

ಮೂವಿ dūdi. 3. N. of a plant (see s. ಕ್ಷೀರಂ No. 2).

ಮೂಘೇನ dūd-phēni. Milk-balls, balls made of milk, angr and a little flour (My.; Mbr., H., also ಮೂಘೇನಾ).

ಮೂನ dūna. Burnt, inflamed; pained, afflicted, distressed, fatigued (Sk. ಮೂ, pain, distress).

ಮೂನಿಸು dūnian. = (ಮೂನಿಸು), ಮೂನಿಸು. To suffer mental pain, to grieve, to sorrow, to grow fatigued. ಮೂನಿಸಿದುದು (ಚಿತ್ತಿ Ūt. II, 107).

ಮೂವ dūpa. Tbh. of ಘೂವ (Smd. 339; My.). ಮೂವಾ ಹಾಕಿದರೆ ಪಾಪಾ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). — ಮೂವದ ಕಡ್ಡಿ. A thin stick covered with frankincense (My.).

ಮೂವಿಸು dūpāsu. (= ಮೂನಿಸು). To grow fatigued (Bh. 8, 23, 17; J. 23, 30; My.).

ಮೂವು dūma. Tbh. of ಘೂವ (or ಘೂವು). N. (My.). ಕುರು ಬದುಮಗೆ ತ್ರೀಮುಖೈ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮೂವುರ dūmāra. Tbh. of ಘೂವು (My.); fine drizzling rain (My.).

ಮೂರ dūra. = ಮೂರು. Distant, far from; remote, long (as a journey); a long way off; distance, farness, remoteness, a long distance, a long way (ಗಣ್ಣು Ūt. I, 6; Kk. 64; Smd. 50). ಮೂರದ ನೀರು ದಾರಿಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಮೂರವಾದ ಊರಿಗೆ ಹಾದಿ ಹೋದಾನೋ? — ಮೂರನೆಯ ಮಗನಿಗೂ ಹತ್ತರವಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಸಂ ಬಾರದು (Prvs.). ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮುನಿಯಂ ಮೂರದಲಿ ಕಣ್ಣು (Bp. 41, 25). See Smd. 230. — ಮೂರಂ, (K. ಮೂರ), to a distance, far; at a distance. — ಮೂರಕ್ಕೆ. To a distance. 2, from a distance, from afar. ಮೂರಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ನುಣ್ಣಿಗೆ (Prv.). — ಮೂರ ಮೂರ. rep. (B. 3, 46; 4, 35, 87; Bp. 47, 63; 58, 57). — ಮೂರ ಮೂರು. = ಮೂರ ಮೂರ. (B. 4, 120). — ಮೂರ ಪೋಗು. = ಮೂರವೊಗು. See ತೂವಿರ. — ಮೂರ ಮಾಡಿಸು. To cause to cease to be, etc. ಸೆಡೆಯವರ ಕಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮೂರ ಮಾಡಿಸಿದನು (B. 5, 206). — ಮೂರ ಮಾಡು. To remove (My.). ಅವರ ಆಪ ತ್ತನ್ನು ಮೂರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ (B. 4, 88). ನನ್ನ ಕಪ್ಪುವನ್ನು ಮೂರ ಮಾಡು ವದಕ್ಕಾಗಿ (4, 107). ಮೂರ ಮಾಡೋಣ (ವರಿಹಾರ G.). See B. 5, 78, 199, 205. — ಮೂರವೊಗು. -ಂ-ಪೋಗು. To go far, etc. See ಕಯ.

ಮೂರಗ dūra-ga. Going far; being far, remote; being far from. (Bp.).

ಮೂರತ dūra-tas. From afar; at a distance, far. (My.).

ಮೂರದರ್ಶಿ dūra-darśi. Far seeing, wise.

ಮೂರದೃಷ್ಟಿ dūra-dṛṣṭi. Far-sightedness, long-sightedness; foresight; discernment. (My.).

ಮೂರಧಾವನ dūra-dhāvana. Running far. See ದಾವುಡು.

ಮೂರಸ್ಥ dūra-stha. Standing afar off, remote; standing or being far from (Bp. 89, 13).

ಮೂರಾತ್ ದೂರಾತ್. From a distance, from afar; far from; in a remote degree; afar.

ಮೂರಾದಾಹ್ವಾನ ದೂರಾತ್-ābhāna. Calling from afar or to a distance. See ಊರ್.

ಮೂರಾರ್ಥ dūra-ārtha. A remote or recondite object.

ಮೂರಿ dūri. An (iron) axle-tree (My.; H.; Mbr. ಧೂರಿ, the shaft of a cart, plough, etc.; ಧೂರ, the pole of a cart).

ಮೂರಿಸು dūrisu. = ಮೂನಿಸು, q. v. ಮೂರಿಪುದು (ಚಿತ್ತಿಪುದು Ss.). See Ūpr. 3, 67; 8, 65; Abh. P. 10, 57; 11, 94.

ಮೂರಿಕೃತ dūri-kṛita. Made distant, removed, placed to a distance or far off, etc. (Ūpr. 4, after 28; Bp. 29, 2; 87, 64; 88, 3).

ಮೂರು dūrn. = ಮೂರ. Gen. ಮೂರಿನ; Abi. ಮೂರಿನ್ಯ. (B. 2, 23; 3, 85, 116; 5, 126, 139, 261).

ಮೂಲಿಸು dūrisu. To cause to abuse, etc. (My.).

ಮೂಲಿಸು dūru. 1. To bear tales; to report evil of others; to blame, to reproach, to abuse, to revile; to calumniate, to slander, to asperse (ಪೈತುನ್ಯ Smd. Dh.; My.; Tē; T. ತೂಲು). ಮೂಲಿಸಿದುದು ಬಸವನ ದೃಷ್ಟಿಯಾಯಕನ (Bp. 11, 4). ಮೂಲಿಸಿದ ಶಿವಭಕ್ತರು ಗಳಂ? (45, 18). ಮೂಲಿಸು ಪಟ್ಟವನು (ಅಕ್ಕಾಂತ, ಅಭಿತಸ್ತ Ss. 365). See Bp. 36, 28; Bh. 1, 8, 10; B. 3, 13. — ಮೂಲಿಸು. — ಅಡು. To abuse one another (My.).

ಮೂಲಿಸು dūru. 2. Aspersions, blame, slander, calumny, etc. (ಗಾರಣ Smd. II; Ūpr. 6, 77; My.; T., M. ತೂಲು). ಮೂಲಿಯ ತನಕ ಮೂಲಿಸು, ಮೂಲಿಯ ತನಕ ಓಟ (Prv.). See Prv. s. ಎದುರಿಗೆ ಅಡು. — ಮೂಲಿಸುಗೊಳಗಾಗು. — ಅಳಗೆ ಅಗು. To become subjected to or undergo the reproach, etc. of

others, to become an object of reproach (Bp. 9, 31). — ದೂರುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To get blamed, etc. (My.). — ದೂರು ತರು. To bring blame upon one's self (My.). — ದೂರು ಫೋಗು. -ಫೋಗು. To get blamed (Śāstrasāra in W. v. 1259). — ದೂರು ಹೇಡು. To tell tales; to slander, etc. ತ ಮ್ಬಿ ಹೋಗಿ, ಫೋಗಿ ದೂರು ಹೇಡಿದ ಹಾಗೆ. — ತಮ್ಮನ ಸಂಗಡ ತಂಗಿ ಗದ್ದ ದೂರು ಹೇಡಿದರೆ ನಿನಗೇನವು? (Prva.). — ದೂರು ಹೊಡು. To put reproach upon another, to slander, etc.; to bring blame upon one's self (My.). ದೂರು ಹೊಡೋ ಕನ್ನ ಮಾರಿ ಹೊಡೋಡುತ್ತನು (Prv.).

ದೂರ್ತ dūrta. Thh. of ಧೂರ್ತ. (ಎಬಿ Nr.; My.).

ದೂರ್ತ dūrta. Thh. of ಧೂರ್ತ. (My.).

ದೂರ್ವಾಸ ದೂರ್ವಾಸ. = ದುರ್ವಾಸ. (Bh. 8, 16 sum.; My.).

ದೂರ್ವೆ ದೂರ್ವೆ. ದೂರ್ವಾ. The grass *Panicum dactylon* Lin. (*Agrostis linearis* Retz.). See ಕವಾಕೆ.

ದೂಲೆ ದೂಲೆ. (= ತೊಲೆ). A beam of timber (Tō.; My.; T. ತೂಲ; SL 77. 120. 290).

ದೂಲೆ ದೂಲೆ. Itching; lust (Tē., also ದುಲದೆ; cf. ತುಲ 2). — ದೂಲೆಗೊಣ್ಣೆ ಬಳ್ಳಿ. A climbing shrub, *Tragia involucrata* Lin. (St. & Pl.; Tē. ದೂಲೆಗೊಣ್ಣೆ, oowitoh, *Dolichos pruriens*).

ದೂವಟ್ಟಿಗೆ ದಿ-vattigē. Thh. of ದ್ವಿಪಟ್ಟಿಗೆ (Śmd. 352. 378).

ದೂವಾಳಿಸು ದೂವಾಳಿಸು. = ದುವಾಳಿಸು. To hasten (v. i., J. 18, 8).

ದೂವಿ ದೂವಿ. = ದುವವಿ, etc. (Ch.).

ದೂವೆ ದೂವೆ. 1. Thh. of ಧೂವು (Śmd. 364). ಪುದ್ಗಯೆನ್ನು ದೂವೆಯೋ ತಲಂ ಪುದ್ಗ ಕ್ರಿಯೆ (Śmd. I). — ದೂವೆಗಿಡ್ಡು. -ಕಿಡ್ಡು. A fire that emits much smoke (ಕುಕೂಲ, etc. Mr. 482).

ದೂವೆ ದೂವೆ. 2. = ದೂವಿ. (Ch.).

ದೂಷಕ ದೂಷಕ. Making bad, corrupting, polluting; dishonouring, disgracing; offending; blaming; he who offends, or blames; he who sullies, defiles, seduces, blames, abuses, etc. (Bp. 82, 52; 44, 34; 45, 20; 56, 22. 37).

ದೂಷಣ ದೂಷಣ. = ದೂಷಣೆ. Corrupting, spoiling, violating; contaminating; dishonouring; blaming, censuring, abusing, calumniating; blame; guilt, sin. See ಪದ; Bp. 20, 38; J. 1, 5; 2, 60. 2, N. of a rūkshasa (Rām. 3, 6, 18).

ದೂಷಣೆ ದೂಷಣೆ. = ದೂಷಣ. Blaming, etc. (My.). — ದೂಷಣೆ ಮಾಡು. To abuse, to blame, etc. (My., ಅವನನ್ನು). — ದೂಷಣೆ ಮಾಡು. Words of abuse (My.). — ದೂಷಣೆ ಹೇಡು. To tell tales, etc. (My., ಅವನ ಮೇಲೆ). — ದೂಷಣೆ ಹೊಡು. To get blamed, censured, etc. (ಪದ ಪೂರ್ವ G.).

ದೂಷಿಕೆ ದೂಷಿಕೆ. The secretion or rheum of the eyes.

ದೂಷಿತ ದೂಷಿತ. Corrupted, spoiled; contaminated, defiled; blamed, censured, calumniated. See ದೋಷ, ಮಲ.

ದೂಷಿಸು ದೂಷಿಸು. To blame, to censure, to abuse, etc. (Ūpr. 5, 127; Bp. 37, 12; 54, 52; J. 7, 11. 65; My.).

ದೂಷ್ಯ ದೂಷ್ಯ. 1. Corruptible; deserving censure, condemnable, reprehensible; contemptible, vile, bad (Śmd. 28; Kāv. II, 2, B, 44).

ದೂಷ್ಯ ದೂಷ್ಯ. 2. = ದೂಸ 2, ದೂಸು. Cloth, or a kind of cloth; cotton, oallo. 2, a tent.

ದೂಸ ದೂಸ. 1. Milk. See ಅಮ.

ದೂಸ ದೂಸ. 2. Thh. of ದೂಷ್ಯ 2. See ದೂಸಿಗ; Ūpr. 7, 63.

ದೂಸನೆ ದೂಸನೆ. Thh. of ದೂಸನ (Śmd. 335; My.).

ದೂಸರ ದೂಸರ. Thh. of ಧೂಸರ (Śmd. 338; ನಸುಬಿಳಿದು Cm.).

ದೂಸರ ದೂಸರ. ದೂಸರು. Reason, motive; cause; — one's own side, one's own point of view, one's own advantage, self-interest (ತನ್ನ ಯ ದೆಸೆ Ū. I, 95; II, 20; ತನ್ನ ದೆಸೆ ಕೆ.). (ಅನುಸ್ವಾರ ಎಸರ್ಗಂ ಗಳ) ಸ್ವರಂಗ ಪರದೋರ್ತಾರ್ತ ದೂಸರಂ ಸ್ವರಂಗಮುಮ್ ಅಪ್ಪವೆ (Śmd. 21). ಆ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಯ ದೂಸರಂ ಬನ್ನು (Bp. 28, 27). ನಿನ್ನಿಡನಾದಿದ ದೂಸರನ್ನೆ ಎನಗಮ್ ಈ ಸಂಕಟಂ ಬನ್ನು ಮ (V. 14, after 33). ದೂಸರಂ (ತನ್ನ) ಧುಮಿವಿಯಪ್ರತಾಪ ತೇಜವನ್ ಇಳಿಯೊಲು ನನ್ನಿರರ್, ಎಲೆ? (J. 18, 42). ನುನಿವರ್ ಎನ್ನು ಇಳಿಯೋ ಆರಾದೊಡಂ ದೂಸರಂ? (18, 56). See Abh. P. 3, 23; 7, after 47; 9, after 15; 9, 153; Ū. Bp. 10, 28; V. 2, 84; J. 18, 53. 54.

ದೂಸಿಗ ದೂಸಿಗ. (Śmd. 233). A cloth merchant (ಸೀಲೆವರದ Kk. 35; Śm. 67; Ū. Bp. 47, 41; Rām. 5, 8, 51). — ದೂಸಿಗ ವಸರ. -ವಸರ. The shop of a cloth merchant (ಸೀಲೆಯ ವಸರ Ū. II, 59; Grj. 2, 95).

ದೂಸು ದೂಸು. = ದೂಸ 2. Cloth (ಪದ Ū. 115; T. ತೂಸು).

ದೂಹತಿ ದೂಹತಿ. = ದೂಹತಿ. (Rām. 6, 45, 32).

ದೂಹತ್ತ ದೂ-hatta. = ದೂಹತ್ತ. (Śmd. 378).

ದೂಹತ್ತಿ ದೂ-hatti. = ದೂಹತ್ತಿ, ದೂಹತ್ತಿ. A sword wielded with both hands (Bh. 6, 4, 140).

ದೂಹಸ್ತಿ ದೂ-hasti. Thh. of ದ್ವಿಹಸ್ತಿ. (Śmd. 352).

ದೂಳೆ ದೂಳೆ. = ದೂಳು, etc. (J. 16, 87; 17, 57; 19, 29; T. ತುಗಲ್, ತೂಜ, ತೂಳ್; M. ತೂಳ್, ತೂಳ್, ದೂಳ್; Tē. ತುಮುರು, ದುಮ್ಮರ, ದೂಗರೆ, ದುನ್ನೆ; cf. ದುಮ್ಮು). — ದೂಳಾಟ. -ಅಟ. Playing with dust (J. 19, 51). — ದೂಳೆಮ. -ಇದು. To throw or raise dust (J. 4, 23; 10, 8). — ದೂಳೋಣ್ಣೆ. -ಕೋಣ್ಣೆ. = ದೂಳಿಗೋಡೆ. (Ū. Bp. 42, 23).

ದೂಳೆ ದೂಳೆ. = ದೂಳ. (ಪಾಂಕು G.; ರೇಣು Ū.; Mhr. ಧೂಳ).

ದೂಳೆ ದೂಳೆ. (= ಧೂಳಿ). Thh. of ಧೂಳಿ (Śmd. 339; ರಜಸ್, ಪಾಂಕು, etc. Nr.; ರೇಣು Nn. 55, o. r. ದೂಳು; J. 3, 8; 22, 36). ದೂಳೆ ದೂವನಾದೀತೇ? ಮೂಳೆಗೆ ಸ್ವರ್ಗವಾದೀತೇ? — ದೂಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಹೇಡಿನ ಕಾಟ ತಪ್ಪೀತೇ? — ದೂಳಿಯನ್ನ ಮೂಳೆಗೆ ಅದೀತೇ? (Prva.). — ದೂಳಿಳಿಳಿ. = ದೂಳಾಟ. (Rāv. 11, 77). — ದೂಳಿಗೋಡೆ. -ಕೋಡೆ. = ಧೂಳಿಕೋಣ್ಣೆ. q. v. (J. 18, 7; Bh. 1, 7, 64). — ದೂಳಿವಟ. = ಧೂಳಿವಟ. — ದೂಳಿಮರ. A fence of wood over a carriage wheel to keep the dust down, a dust-board (My.). ದೂಳಿಸು ದೂಳಿಸು. To smear on (V. 42, after 21; T. ತುಳುಮ್ಬು; cf. ತೂಳಿ 1). 2, to be smeared on (Rām. 1, 7, 13).

ದೂಳು ದೂಳು. = ದೂಳ, ದೂಳ. (Thh. of ಧೂಳಿ). Dust; powder; pollen (My.; ರಜ Nn. 69. 111; ರೇಣು 90; ರೇಣು, ಪರಾಗ 113; ರಜಸ್ Si. 409). ಹೂವಿನ ದೂಳು (ಪರಾಗ, ಸುಮನೋರಜ Nr.). ಹುವಿನೋಗಿರುವ ದೂಳು (ಪರಾಗ, etc., ಅಲರ ಪುಡಿ Si. 124). ಗಾಳಿಯನ್ನ ದೂಳು ಹಾಡಿದರೆ ಕೋಡೀ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತೇ? — ದೂಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವ ಮೂದಿನನ್ನ ಕಡೆ (Prva.). See ಕೆನ್ನ. — ದೂಳಕ್ಷರ. -ಅಕ್ಷರ. A letter which a school-boy draws upon the sand-board, etc. in learning to write (My.; Mhr. ಧೂಳಕ್ಷರ). — ದೂಳಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 47, 85). — ದೂಳುಗದಮ. -ಕೆದಮ. To fly about like dust (Rām. 6, 10, 26). — ದೂಳುಮದಿ. A fence of wood or iron protecting a chariot from collisions, etc. (ರಘುಪ್ರ, ವರೂಘ Nr.). — ದೂಳುವಡೆ. -ವಡೆ. To be reduced to powder. ದೂಳುವಡೆಮದು (ಗುಣಿತ, ರೂಪಿತ Nr.).

ದೃಕ್ ದ್ರಿಕ್. = ದೃಕ್, ದೃಗ್, ದೃಗು, ದೃಕ್ q. v. (ಕಣ್ಣು Nn. 131).

ದ್ರಕ್ಕು *drīkku*. Tbh. of ದ್ರಕ್. (ಕಣ್ಣು Kk. 63; My.).
 ದ್ರಕ್ಕುಧೆ *drīk-prahhē*. Lnsire of the eye (Ūpr. 6, 70).
 ದ್ರಕ್ಕುತಿ *drīk-śruti*. Hearing with the eyes: a snake.
 ದ್ರಕ್ಷ *drīksha*. = ದೃಶ. See ಸ-
 ದ್ರಕ್ಷಿದ್ಧಾನ *drīk-siddhāna*. The science of astronomical observation (My.).
 ದ್ರಗಮ್ಬು *drīk-amhū*. Tears (Ūpr. 3, 58).
 ದ್ರಗು *drīgn*. Tbh. of ದ್ರಕ್. (Bp. 40, 7; J. 16, 4).
 ದ್ರಗುಜಲ *drīgn-jala*. Eye-water: tears (Bp. 18, 53; Sk. ದೃಗ್ಜಲ).
 ದ್ರಗುಮಧ್ಯ *drīgu-madhyā*. The pupil of the eye (ತಾರ, ಕಣ್ಣಿನ ಮಧ್ಯ Nn. 40).
 ದ್ರಗುಶಿಖಿ *drīgn-śikhi*. Fire of the eye (Bp. 17, 19).
 ದ್ರಗುಶಿಕ *drīś-ganita*. Calculations founded on observations on the heavenly bodies (My.).
 ದ್ರಗುಸನ *drīg-g-hasana*. Laughier or a smile of the eye (Bp. 38, 1).
 ದ್ರಗುಲಯ *drīk-drīśya*. Visible unto the eye (Abhā. 3, 18).
 ದ್ರಗುಜಿ *drīk-ruj*. Disease of the eye.
 ದ್ರಧ *drīdha*. = ದಿಢ, ದುಢ. Fixed, fastened; firm, hard, strong, solid, massive; compact; not giving way; tenacious. 2, confirmed, established; certain; reliable. 3, strong, powerful; able. 4, truth; strength (ಸತ್ಯ Nn. 112). 5, much, excessive, severe, mighty, important. — ದೃಢಗೋಚ್ಛ. — ಕೊಳ್ಳು. To become firm (My.; B. 5, 207).
 ದ್ರಧಜಿತ್ತ *drīdha-ōtita*. Having a firm mind, firm of resolve or purpose (ಸಂಶಿತ, ಸುನಿಶಿತ Mr. 252; see ದೃಢಪ್ರತಿ; a firm, or strong, will).
 ದ್ರಧಂಶಕ *drīdha-damśaka*. A shark (R.).
 ದ್ರಧಪೀಡನ *drīdha-pīḍana*. Pressing firmly. See ಅವಂಶು.
 ದ್ರಧಬುದ್ಧಿ *drīdha-buddhi*. A firm, or strong, mind (My.).
 ದ್ರಧಬುದ್ಧಿಯುಲವ *ಕಮಮೂರ್ಘ* (Prv.).
 ದ್ರಧಬ್ರತ *drīdha-brata*. ದೃಢವ್ರತ. Having firm vows: strictly observing religious vows or obligations; having a firm resolution; firm, persistent, persevering (ಸಂಶಿತ, ಸುನಿಶಿತ Hīā.).
 ದ್ರಧಮನಸ್ಸು *drīdha-manasān*. A firm, or strong, mind (My.).
 ದ್ರಧಮುಷ್ಟಿ *drīdha-muṣṭi*. A strong fist; having a firmly closed or hard fist; one whose hand is difficult to be opened; one who does not open his hand, miserly, niggardly. (R.).
 ದ್ರಧಸನ್ನಾ *drīdha-sandhāna*. Uniting or joining firmly. See ಮುಡು.
 ದ್ರಧಸನ್ನಿ *drīdha-sandhi*. Firmly untied; strong-knit.
 ದ್ರಧಾಂಗ *drīdha-aṅga*. Firm-bodied, stalwart (My.; also ದೃಢಾಂಗ).
 ದ್ರಧಾಯತಿ *drīdha-āyatikē*. Excessive grandeur (Bh. 1, 7, 2).
 ದ್ರಧಾಯ್ *drīdha-āyia*. A strong, powerful man (Bh. 2, 2, 108).
 ದ್ರಧೀಕರಣ *drīdhi-karaṇa*. Making strong or firm; fixing firmly; corroboration, confirmation. See ಬಲ.
 ದ್ರಧೀಕೃತ *drīdhi-kṛta*. Made fast, firm or strong (Ūpr. 2, 85; 4, after 28).

ದ್ರಧೀ *drīdhi*. Tbh. of ದ್ರಧಿ. (ಕಿಂ ಹೋಗುವ ಪಾವತಿ Si. 485).
 ದ್ರಧ *drīta*. Bnrsi aander. 2, afraid, frightened.
 ದ್ರಧಿ *drīti*. = ತಿತ್ತಿ, ತಿವಿ. A leather bag for holding liquids. 2, a pair of bellows, a bellows (ಚರ್ಮಪ್ರಸೇವಕ, ತಿವಿ Mr. 453). 3, = ದ್ರಾವಕ No. 2 (My.; see ಶೋಷ-).
 ದ್ರಧದ *drīpada*. Tbh. of ದ್ರಧಪದ. (G.; My.).
 ದ್ರಧದನಂದನೆ *drīpada-nandanē*. Draupadi (J. 11, 35).
 ದ್ರಧಿ *drīdha*. 1. Strung, tied, connected.
 ದ್ರಧಿ *drīdha*. 2. Afraid, frightened.
 ದ್ರಧಿ *drīś*. = ದೃಕ್, ದೃಶ್ಯ, ದೃಗು. Seeing, viewing; seeing with the mind, discerning. 2, a person who sees or knows. 3, knowledge. 4, the eye. 5, looking like. See ಸ-
 ದ್ರಧ *drīśa*. Seeing; looking. See ಸ-
 ದ್ರಧ್ರ *drīśya*. To be seen, visible; to be looked at; pleasing, beautiful. See ದೃಗ್. — ದೃಶ್ಯ ಮಾಡು. To make visible, to show (My.).
 ದ್ರಧ್ರದ್ರಧ್ರ *drīśya-adrīśya*. Visible and invisible. (My.).
 ದ್ರಧದ *drīshad*. ದ್ರವತ. A stone (ಎಸರ, ಕಲ್ಲು Nn. 140).
 ದ್ರಧದ *drīshada*. = ದೃಷದ್.
 ದ್ರಧದಾಕನ *drīshada-aśana*. Stone-eating: a dove (ಪಾಂವ Mr. 174; cf. ಕಲ್ಲುಣಿಸು).
 ದ್ರಧ್ರ *drīśta*. Seen, beheld, observed; visible, apparent; appearing, manifested; learned, known; experienced, endured; determined, decided. See Bp. 39, 61; 48, 38; ವಾಗ್. 2, an obvious danger or calamity. 8, ಮುಢ್ಣೆ q. v. (Mr. 358, one M8. ಮುಢ್ಣೆ).
 ದ್ರಧ್ರತ *drīśṭa*. The state of having been looked at or examined. (Ūpr. 7, after 87).
 ದ್ರಧ್ರಪ್ರತ್ಯಯ *drīśṭa-pratyaya*. Having confidence manifested. See Bp. 34, 19; 39, 65. 66; 50, 50; 51, 52; 52, 32; 58, 18.
 ದ್ರಧ್ರರಜಸ್ *drīśṭa-rajās*. A girl arrived at puberty.
 ದ್ರಧ್ರಾನ್ತ *drīśṭa-anta*. = ದಿಷ್ಟಾನ್ತ 2. The end or aim of what is seen, or of what is in view: an example, an illustration. 2, a śāstra; science. 3, death, dying. See Kāv. III, 3, B. 61. 99 seq.; Bp. 51, 56.
 ದ್ರಧ್ರ *drīśṭi*. = ದಿಷ್ಟಿ, ದಿಷ್ಟಿ 2. Seeing, viewing. 2, the faculty of seeing, sight. 3, the sight of the eye, look. 4, the eye (ಕಣ್ ಕಿ. II, 100). 5, intellect, wisdom, knowledge. 6, consideration, regard. 7, aspect of the stars. See Mr. s. ಶೋಷ; Kāv. III, 3, B. 103; B. 5, 288. 8, N. of a minister (Rām. 1, 16, 12). — ದೃಷ್ಟಿ ಇಡು. To look at, to inspect, to look after; to aim at (My.). ಕೆಲವರು ಅಳು ಗಳ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ (B. 5, 293). — ದೃಷ್ಟಿ ಕೊಡು. To pay attention to, etc. ಸಮ್ಪೂರ್ಣ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಕೊಡದೆ (B. 5, 295). — ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಡು. To come in sight, to appear (B. 4, 67; 5, 184; My.). — ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಹರಿ = ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಡು. (B. 4, 65; My.).
 ದ್ರಧ್ರೋಚರ *drīśṭi-gōcāra*. The range or compass of the sight. 2, within the range of sight, in sight, visible, observable, appearing (My.; B. 4, 129. 171; Bp. 58, 15).
 ದ್ರಧ್ರೋಷ *drīśṭi-dōsha*. A blast from an evil eye (ಕಣ್ಣೆಂಟು Kk. 54; Śm. 63; My.).
 ದ್ರಧ್ರವಕ್ಷೇಪ *drīśṭi-vikṣēpa*. Casting the eye obliquely: an oblique look, a side glance, leer.

ದೃಷ್ಟಿವಿಷ drishṭi-viṣa. = ದಿಟ್ಟವಿಸ, ದಿಟ್ಟವಿಸ. Having poison in the eyes: a snake. 2, an evil eye.

ದೃಷ್ಟಿಸು drishṭisau. = ದಿಟ್ಟಿಸು. To see, to look at, etc. (Bp. 3, 70; 53, 70; 60, 14; My.).

ದೇ ದೇ. = ದ 2, etc. See śmd. 131. 132.

ದೇಕಾರ ದೇ-ಕಾರ. The syllable ದೇ (see śmd. 54).

ದೇಖ್ಯಾ ದೇkḥkḥā. (Mbr. ದೇಖಾವ, seeing; sight, view, prospect). — ದೇಖ್ಯಾದಿ. (Śmd. 23, o. r. ದೇಖ್ಯಾದಿ. Emulation, vleiing with (Grj. 6, after 75; Bh. 8, 21, 23; Mhr. ದೇಖೋದೇಖ್ಯಾ).

ದೇಖ್ಯಾ ದೇkḥkḥāna. (Śmd. 23). (= ದೇಖ್ಯಾ).

ದೇಖ್ಯಾ ದೇkḥkḥāyā. Showiness, pompousness (Bb. 7, 18, 27; Mbr. ದೇಖಾವ, showy, gaudy).

ದೇಖ್ಯಾ ದೇkḥkḥāla. (= ದೇಖ್ಯಾ). Greatness, grandeur, pomp (ವಿಡ್ವಾಂಗೆ Bhn. 65; Grj. 2, after 106; Rām. 4, 8, 12; Bh. 1, 10, 9; Mbr. ದೇಖಾ, sightly, oomely; ದೇಖಾವ, showy, gaudy).

ದೇಖ್ಯಾ ದೇkḥkḥālatana. = ದೇಖ್ಯಾ. (Bb. 7, 6, 37).

ದೇಗ್ ದೇg. — ದೇಗ್. — ದೇಗ್ (i. e. ದೇಗ್). A large hiraṇ (My.).

ದೇಗು ದೇgṇu. Sexual union (Tē.; My.).

ದೇಬ್ಬ ದೇbbḥ. = ದಬ್ಬ, etc. (My.).

ದೇಬ್ಬ ದೇbbḥ. = ದಬ್ಬ 1. (My.; Tē.). ದೇಬ್ಬ ಕೊಟ್ಟು, ದೇಬ್ಬ ಕೊಟ್ಟು (Prv.).

ದೇವ ದೇvasa. Tbb. of ದಿವಸ (Śmd. 357; ವಗರ್, ದಿವಸ śm. 18; Ūpr. 2, after 21; 3, after 28).

ದೇವ್ಯ ದೇvva. = (ತೈಯ), ದೇವ್ಯ, ದೈಯ. Tbb. of ದೈವ. A demon, an evil spirit (My.; Mhr. ದೇವ, a demon; Tē. ದಯ್ಯ, ದೇಯ). — ದೇವ್ಯದೇವ್ಯ. The grimaces of one who is possessed (My.). — ದೇವ್ಯತೀರ್ಥ. A glutton (My.). — ದೇವ್ಯದುಮ್ಮ. A herb with soarlet flowers, Leonotis nenetaefolia Br. (Z.; My.). — ದೇವ್ಯ ಒಡಿ. A demon to strike (or to possess) a person so that he is not likely to survive; a demon to kill (My.). — ದೇವ್ಯ ಬಿಡಿಸು. To dispossess by mantras, to exorcise (My.). — ದೇವ್ಯಸೋಕು. The touch of an evil spirit (My.). — ದೇವ್ಯ ಒಡಿ. A demon to possess a person (but first not to kill blm, My.). ದೇವ್ಯ ಒಡಿದವಗೆ ದೈವದ ಯೋಜನೆ ಏನು? (Prv.).

ದೇವ್ಯ ದೇvvu. = ದವ್ಯ. (S. Mbr.).

ದೇಸಿ ದೇsi. (or most probably) ದೇಸಿ. = ದೇಸಿ. Beauty, fitness, niceness, comeliness, finish, etc. (ಗಾಡಿ, ನಿಹಿತ, ಸೊಬಗು ಸಾ; ನಿಹಿತ, ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು, ಸುಧಗತ Kk. 54; cf. the terms a. ಕೆಯ 4, ಡನ್ 2).

ದೇಸಿ ದೇsi. 1. Tbb. of ದತಿ. (My.; Tē.; B. 5, 6). ದೇಸಿಯಲ್ಲದವ ಮುಸಿಗನ ಕಡಿ (Prv.). See ದುರ್ವಸ.

ದೇಸಿ ದೇsi. 2. = ದನ 2. Tbb. of ದತಿ (Śmd. 357; ದಿತ್ Hlā.; ದಿಕ್ಕು Nn. 162, Mr. 57; ದಿಕ್ಕು, ಗೋಣ್ಣು, ದಿತಿ Kk. 16, śm. 13; My.; Tē.). ದೇಸಿಗಲರ! (Śmd. 153). ವಡುವ ದೇಸಿಗೊಡೆಯ (Śmd. 13). ದೇಸಿಗೊಡೆಯರು (Bp. 2, 14). ಅವ ದೇಸಿಗಯ್ದದರವರು? (50, 6). ಅವನ ದೇಸಿಯಿಂದ (on account of blm) ಬಹಳ ಚನ್ನ ಮಾಡುವರು (B. 4, 142; My.). See Śi. 68. 193. 202. 267. 316. 887. 897. 410; Prv. s. ಶಾನಭೋಗ. — ದೇಸಿಗಡು. — ಕಡು. = ದೇಸಿಗಡು. (Abb. P. 9, 63; 15, 78; Grj. 6, 50). — ದೇಸಿಗಡಿಸು. — ಕಡಿಸು. To oause to lose the direction, etc. (J. 16, 37. 45). — ದೇಸಿಗಡು. — ಕಡು. ದೇಸಿಗಡು. — ಕಡು. = ದಿಕ್ಕು

ಗಡು. Direction, refuge, etc. to be destroyed or lost (Bp. 21, 16). ದೇಸಿಗಟ್ಟವಂ (ನಷ್ಟ, ಗೃಹೀತವ್ಯತ್, etc. Hlā.; ದಿಗ್ವಯ q. v., ದ್ರುತ, ನಷ್ಟ, ವಿನಾಶನ, ಗೃಹೀತ Mr. 300). — ದೇಸಿಗಲರ. — ಕಲರ. = ದೇಸಿಗಲರ. (Ūpr. 2, 89). — ದೇಸಿ ದಿಕ್ಕು. rep. (Bp. 32, 62). — ದೇಸಿಗಲರ. — ತೀರ್ಥ. To fill the quarters of the compass (Rāv. 11, 19). — ದೇಸಿ ದೇಸಿ. rep. (Bp. 3, 33; 12, 37. 48; 28, 6; 32, 27; 56, 34; J. 16, 41; 18, 40). — ದೇಸಿಬಲಿ. = ದೇಸಿಬಲಿ. Tbb. of ದಿಶಾಲಿ (Śmd. 376). — ದೇಸಿ ದಿಶಾಲಿ. A man who is ordered (to do something, Abb. P. 4, 28). — ದೇಸಿಬಲಿ. — ಬಲಿ. = ದಿಗ್ವಯ q. v., ದೇಸಿಬಲಿ. (Abh. P. 11, 5). — ದೇಸಿಬಲಿಗಡು. — ಕಡು. To offer a dēśavali (Abb. P. 13, 96; 14, 62). — ದೇಸಿಬಲಿ. — ಬಲಿ. A point of the compass considered as a woman (Ūpr. 8, 4; Abh. P. 10, 156; Rāv. 5, 32).

ದೇಸಿಗಲರ ದೇsi-gāra. A fortunate man (My.).

ದೇ ದೇ. 1. Tbb. of ದೇವ. (T.). See ದೇಗುಲ, ದೇಸಿಂಗ.

ದೇ ದೇ. 2. Tbb. of ದೇಶ. See ದೇಸಾಕೆ.

ದೇಖೀಲು ದೇkḥlilu. Of or belonging to, together with (My.; Br., H.).

ದೇಗಲ ದೇgala. = ದೇಗುಲ. (Bp. 4, 57; 9, 6; 14, 6; 16, 15; 26, 38; 43, 45; 49, 11. 12; 56, 38; My.).

ದೇಗುಲ ದೇgula. Tbb. of ದೇವಗುಲ (Śmd. 382). A temple (ಅಯುತ Hlā.; My.; Mhr. ದೇಗುಲ; J. 17, 40; B. 3, 80). ವಡುವ ದೇಗುಲದೇದಿಯಾವುದು? (Śmd. 125).

ದೇಗುಲಿಗ ದೇgula-iga. (Śmd. 233). An attendant on an idol. Cf. ದೇವಲ, ದೇವಲಕ.

ದೇಟು ದೇṭu. = ದೇಣ್ಣು. A stem (ಕಲವು, ಕಾವು, ತುಮ್ಮು, ವೃತ್ತ G.; Mbr. ದೇಟ, ದೇಣ್ಣು).

ದೇಡ ದೇḍa. = ದೇಡ. (My.).

ದೇಣ ದೇṇa. ದೇಣಾ. ದೇಣಿ (in ದೇಣಾ). Money due, a debt (My.; H.; Mhr. ದೇಣೇಣ; a thing to be given (Mhr.). — ದೇಣಾಲೇಣ. Paying and receiving, lending and borrowing, mercantile transactions (My.; Mbr. ದೇಣೇಣಾಲೇಣ). ದೇಣಿ ದೇṇi. = ದೇಣ. (My.).

ದೇಣಿದಾರ ದೇṇi-dāra. A debtor (My.; H.).

ದೇಣ್ಣು ದೇṇu. = ದೇಟು. (B. 4, 54. 70; ಕಡವು, ಪ್ರಸವನುನ G.).

ದೇಣ್ಣುಮಾನ ದೇṇpyamāna. Brilliant, splendid (Ūpr. 2, 46; 3, after 97; 4, after 75).

ದೇಮಿ ದೇmi. = ದ್ಯಾಮಿ. Tbb. of ದೇವಿ 1. — ದೇಮವು. — ಅವು. Durgā (C.).

ದೇಯ ದೇya. To be given or presented, etc.; a gift, an oblation. See ಅ., ವಧಾ.

ದೇವ ದೇva. = ದೇವ, ದ್ಯಾವ. (Shining, being bright); divine, celestia; a deity, a god. 2, a king, a prince. 3, a title of honour added to names; his majesty, his honour. ದೇವರ್, your honour (Ūpr. 5, after 135). 4, Indra; Śiva. 5, sign for a long syllable (Ūb.). 6, a certain metrical foot (Ūb.). 7, a fool, a dolt. Pl. ದೇವರ್, ದೇವರು (Bp. 60, 29); ದೇವರ್ವರ್ (Hlā. I, 115); ದೇವಗರ್ (Bp. 31, 25; 32, 10; 33, 19; 36, 9; 37, 61). — The plural honorific is used also with regard to men, but especially with regard to a dolt or an idol, the verb appearing in the singular (B. 4, 144. 178; 5, 132; My.), or in the neuter (My.). ದೇವರೋ ನಿರೋಢಯಾಪ್ತಂ (Śmd. 168). ದೇವರ ಗಣ್ಣು ಹೋದರ ಪುಣಾರೇ ಸಣ್ಣ ಹೋಯಿತು. — ದೇವರ ಕಡೆಗೆ ಕೆಯ, ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬಯ! — ದೇವರ ಮುನಿ ಕಾಯಿ, ಜವಳಿ ಮುನಿ ಹಣ. — ದೇವರನ್ನು

ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಹದ್ದು ಬಿತ್ತು. — ದೇವರ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಕಂಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. — ದೇವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ಕೊಡ (Prva.). ಆ ದೇವ ಈ ದೇವ ಮಾಡುವನೆನ ಬೇಡ; ಆ ದೇವರ ದೇವ ಭುವನಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗದವನೆ ದೇವ (Sp.). — ದೇವಗಣಿ ಗಿಲು. — ಕವಿಗಿಲು. A white sort of oleander (My.). — ದೇವ ಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 54, 71). See ಅಂಕ, ಅಯ್ಯ, ಕೇತೆ, ದೋ ಪರ ತಕ್ಕ, ಪರಿಣಾಮಿ, ಬಂಕ, ಬಲಹರಿ, ದೊಮ್ಮ, ಭೋಗ, ಮೌಳಿ, ರುದ್ರ, ಲಕ್ಕಿ, ಸುಂಕ. — ದೇವರ ದಾಸ. N. (Bp. 9, 38; 51, 36. 42. 62; 58, 4). — ದೇವರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 58, 2. 11). — ದೇವರು ದಿವ್ಯರು. dupl. (My.).

ದೇವತೆಗಳ ದೇವ-kaṇṇiṣa. N. of a plant (ಪಕ್ಷಿ Mr. 132).
ದೇವಕಾಂಚನ ದೇವ-kaññāna. The tree *Banhinia purpurea*. (R.).

ದೇವಕಾರ್ಯ ದೇವ-kārya. Worship of the household gods (My.); any act of worship; any religious rite (Bp. 44, 72).

ದೇವಕಿ ದೇvaki. *Dēvaki*, the wife of *Vasudēva* and mother of *Kṛishṇa* (Mr. 20; J. 6, 44. 48).

ದೇವಕೀಶನಯ ದೇvaki-tanaya. *Kṛishṇa* (ಬಾಲಕ Mr. 525).

ದೇವಕೀಶನಂದನ ದೇvaki-nandana. *Kṛishṇa*.

ದೇವಕುಲ ದೇv-kṇia. = ದೇಗುಲ, ದೇಗುಲ. A *Vidyādhara* (ಬಿ ಹೋದರ Kk. 10 b). 2, an *Apsaras* (ಅಪ್ಸರ 10 b). 3, a temple.

ದೇವಕುಸುಮ ದೇv-kṇuma. *Cloves* (ತಿಸ್ಸಿ Mr. 132; ಲವಂಗ, ಲವ, ತೇಲು 143).

ದೇವಖಾತ ದೇv-khāta. Dng by the gods: *hollow by nature*. 2, a *natural pond*.

ದೇವಖಾತ ದೇv-khātaka. A *natural pond*.

ದೇವಗಂಗೆ ದೇv-gaṅgē. The celestia! Ganges (My.).

ದೇವಗಣ ದೇv-gaṇa. A troop or class of gods. 2, a class of *nakshatras* (My.).

ದೇವಗಣನಾಥ ದೇvagaṇa-nātha. *Indra*. 2, a N. (Bp. 9, 42).

ದೇವಗತಿ ದೇv-gati. The state of the gods; *svarga* (Ahh. P. 6, after 35; 16, after 39).

ದೇವಗೌಡ ದೇv-gāḥa. A temple (ಕೇದಾರ, o. r. ತಿವಾಲಯ Nn. 38).

ದೇವಗ್ರಾಮ ದೇv-grāma. = ದೇವಪುರ No. 1. (J. 18, 64).

ದೇವಕೀಶ್ವರ ದೇv-ēkītsaka. A physioian of the gods. ದೇ ವಚಿತ್ವಕಂಗಳ, the two *Aśvins*.

ದೇವಚ್ಛಂದ ದೇv-ē-ēchanda. A necklace of pearls consisting of a hundred strings (ನೂರು ಸರಮುತ್ತು Mr. 338).

ದೇವಜಸ್ಥಿ ದೇv-jagdhaka. A kind of fragrant grass (= ಕ ತ್ತುಣ).

ದೇವಡಿ ದೇvadi. = ದೇವಲಿ. A porch or vestibule; the thresh-old; a raised terrace in front of the door (Mhr. ದೇವದೇ, ದೇವುಡಿ; ಪ್ರಕಟ G.; Br.); a house (My.).

ದೇವದಿಗ ದೇv-aḍiga. (Śmd. 239). An attendant upon an idol.

ದೇವತನ ದೇvātana. = ದೇವತ್ವ. (J. 6, 54).

ದೇವತರು ದೇv-tarn. The divine tree: the holy fig tree. 2, a *celestial tree*; the tree of plenty, a general name for the five trees *mandāra*, *pārijātaka*, *śantāna*, *kalpa-vṛiksha* and *hariōandana*.

ದೇವತಾಂಶ ದೇvātā-amśa. A part of the deity; divine (B. 4, 167; My.).

ದೇವತಾಲುತ್ಪಾದ ದೇvātā-utpāda. = ದೇವದಾಯ. (My.).

ದೇವತಾಕಾರ್ಯ ದೇvātā-kārya. = ದೇವಕಾರ್ಯ. (My.).

ದೇವತಾದ ದೇv-āḍa. = ದೇವತಾಲ, ದೇವತಾಳ, ದೇವತಾಳೆ, ದೇವ ದಾಳಿ. A kind of grass, *Lepeocercia serrata* Trin. (= ಅರೆ, ಗರಿ, ಜೀಮೂತ). 2, the oilmihing herb *Lnfia acutangula* Roxb. or *L. foetida* Cav.

ದೇವತಾಮೂಢ ದೇvātā-mūḍha. Folly with regard to deities (*Sāstrasāra* in W. v. 1259).

ದೇವತಾಯನ ದೇvātā-āyana. A temple.

ದೇವತಾರ್ಚನೆ ದೇvātā-ārchanē. Worship of the gods (Bp. 24, 28). See Nr. s. ಕವ್ಯದಿಗ.

ದೇವತಾಲ ದೇv-āḍa. = ದೇವತಾಡ. (See Nr. s. ದೇವದಾಳ).

ದೇವತಾವಿನಿಯೋಗ ದೇvātā-viniyōga. Application (of money, land, etc.) to the benefit of idols (My.).

ದೇವತಾಳೆ ದೇv-āḍi. = ದೇವತಾಲ. (ದೇವತಾಡ, ಜೀಮೂತ, etc. Si. 138).

ದೇವತೆ ದೇvātē. ದೇವತಾ. The state or nature of a deity, divine dignity or power, divinity. 2, a *deity*, a *god* (Bp. 23, 17).

ದೇವತ್ವ ದೇvatva. = ದೇವತೆ No. 1. (My.).

ದೇವದಗ್ಧಿ ದೇv-dandī. — ದೇವದಗ್ಧಿಯ ಕಾಯಿದೇವ. N. (Bp. 58, 10).

ದೇವದತ್ತ ದೇv-datta. God-given. 2, N. of the conch-shell of *Arjuna* (J. 13, 2. 8). 8, one of the vital airs, that which is exhaled in yawning (Sk.; ಮೇಲು ಕೆಳಗೂ ನೋಡು ಮರ. 52). 4, (when used in grammatical examples =) any one, a certain man, etc. 5, N. (B. 3, 38; My.).

ದೇವದಂತಿ ದೇv-danti. A shrubby creeper, the Indian jalap, *Ipomœa tnrpethnm* R. Br. (St. & Pl.).

ದೇವದಾಯ ದೇv-dāya. Lands allotted free of rent for the support of pagodas (Br.; My.).

ದೇವದಾರ ದೇv-dāra. The of ದೇವದಾರು. (G. 263. 886; My.).

ದೇವದಾರು ದೇv-dārṇ. A species of pine, *Pinus deodora* Roxb. 2, the red cedar, *Erythroxylon monogynnm* Roxb. (St. & Pl.). See ಚೋಪ್ಪಡಿ.

ದೇವದಾಸ ದೇv-dāsa. A servant of a god or of the gods; N. (My.).

ದೇವದಾಸ ದೇv-dāsi. A courtesan, especially one employed as a dancer, etc. in a temple (My.).

ದೇವದಾಳಿ ದೇv-āḍi. A kind of tree. ದೇವದಾಳಿ ವೃಕ್ಷ (ವೇಣಿ, ಗರಾಗರಿ, ದೇವತಾಳ, etc.), ದೇವದಾಳಿ ಕಾಯಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ (Si. 138). 2, = ದೇವತಾಡ (ದೇವತಾಲ, ಜೀಮೂತ, etc. Nr.; ತಾಡಕ Mr. 133). 3, a kind of ononrhitaœaeus plant (Sk.).

ದೇವದುಂದುಭಿ ದೇv-dundubhi. A divine or celestia! drum. (J. 31, 74; 83, 45).

ದೇವದೂತ ದೇv-dūta. A messenger of the gods, an angel. (My.).

ದೇವದೇವ ದೇv-dēva. The god of the gods; the chief of the gods: *Śiva* (Bp. 1, 60; 38, 72; 44 snm.; 44, 6; 58, 47; J. 15, 23).

ದೇವದೇವೇಶ ದೇvādēva-īśa. The lord among the chiefs of the gods: *Śiva* (Bp. 60, 7).

ದೇವದ್ರ್ಯಕ್ ದೇv-dryak. ದೇವದ್ರ್ಯಂಚ್. Turned towards the gods: *adoring the gods*.

ದೇವನ ದೇvana. 1. Going, motion. 2, emulation, desire to excel or overcome. 3, affair, business, profession. 4, sport, play. 5, a die, dice for gambling. 6, gaming, gambling. See ಗಮಿಸುವಿಕೆ and ವ್ಯವಹರಿಸುವಿಕೆ.

ದೇವನ *dēvana*. 2. Lamentation, wailing, grief, sorrow. See ೧೦.
 ದೇವನಗರಿ *dēva-nagari*. = ದೇವಪುರ 1. (J. 19, 55).
 ದೇವನಗರೀಶ *dēvanagari-īśa* N. of an idol of Kṛṣṇa (J. 32, 57).
 ದೇವನದಿ *dēva-nadi*. The Gangas (Mr. 413).
 ದೇವನಾಗರಿ *dēva-nāgari*. The divine city writing: the character in which Saṃskṛita is usually written. (My.).
 ದೇವನಾಮ್ನಿ *dēvanām-patṇa*. The fort of St. David's on the Coromandel coast (My.).
 ದೇವನಾಳ *dēva-nāḷa*. ದೇವನಾಲ. = ದೇವರಾಲಿ. A kind of reed, *Arundo bengalensis* (ನಡ, ಧಮನ, ಪೋಟಗಲ Nr.; Si. 163). ದೇವನಾಳಂ ಪಿರಿವಾಗಿರ್ವ ಧೂಮಿ (ನಡ್ವತ್, ನಡ್ವಲ Nr.). (Mbr. ದೇವನಳ, the reed *Arundo tibialis*).
 ದೇವಪತ್ರ *dēva-patra*. N. of a plant (ಗಾನ್ಧಾರಿ, ಪಂಚವತ್ರು, etc. Mr. 132, o. r. ಮಂಚವತ್ರು).
 ದೇವಪುರ *dēva-pura*. N. of a place in Mysore (J. 1, 1; now ದೇವನೂರು). 2, the residence of Indra.
 ದೇವಪೂಜೆ *dēva-pūjē*. Worship of the gods or of an idol (ಅರ್ಚುರ್ಗ ಓ. I, 24).
 ದೇವಪ್ರಯಾಗ *dēva-prayāga*. N. of a sacred bathing place. (R.).
 ದೇವಭೂಮಿ *dēva-bhūmi*. The Gaṅgā of the sky (Sk.). 2, heaven (My.); holy ground, places where are sacred rivers, mighty idols, etc. (Mbr.). Cf. ಭೋಗಭೂಮಿ.
 ದೇವಭೂಮಿಜ *dēvabhūmi-ja*. An Ārya (ಭೂತ, ಅರ್ಯ Nr. 78).
 ದೇವಭೂಯ *dēva-bhūya*. Identification with a deity, inferior deification.
 ದೇವಮಣಿ *dēva-maṇi*. A divine jewel; the śrīvatsa mark. 2, a twist of hair (like the śrīvatsa) on a horse's neck (ಕುದುರೆಯ ನಡುಗೂರಲ ಸುದಾ Mr. 281; see ತ್ರೀವತ್ಸಕ).
 ದೇವಮಂದಿರ *dēva-mandira*. = ದೇವಾಲಯ. (My.).
 ದೇವಮಾತೃಕ *dēva-mātrika*. Fostered or watered by Indra or by rain, as corn, land, etc.
 ದೇವಮಾದರ *dēva-mādaḷa*. A large kind of oilon (My.).
 ದೇವಮಾನ್ಯ *dēva-mānya*. = ದೇವನಾಯ. (My.).
 ದೇವಮಾನುಷ *dēva-mānusha*. = ದೇವನಾಸ. A divine man; a simple, harmless fellow.
 ದೇವಮಾರ್ಗ *dēva-mārga*. The way of the gods; the sky, the ether (My.). 2, the anus or penis.
 ದೇವಯಜ್ಞ *dēva-yajña*. A sacrifice to the superior gods by oblations to fire. 2, the hōma sacrifice. (My.).
 ದೇವಯಾನ *dēva-yāna*. The car or vehicle of a god. (My.).
 ದೇವಯಾನಿ *dēva-yāni*. N. of the wife of Yajāti. (Bhāgavata 9, 20, 25, 27).
 ದೇವಯುಗ *dēva-yuga*. An age or period of the gods comprising the four ages of mankind.
 ದೇವಯೋನಿ *dēva-yōni*. A being of divine origin, viz. a kinnara, gandharva, apsara, vidyādhara, niśkāra, piśāka, gubhyaka, siddha, nabhaśkāra, yaksha and bhūta (Mr. 56; ಭೂತ 494).
 ದೇವರ *dēvara*. = ದೇವ್ಯ. A husband's brother, especially his younger brother.
 ದೇವರಥ *dēva-ratba*. A car for carrying the images of the gods in a procession; the car or vehicle of a deity (ಪುಷ್ಪಕ, ಸುರರ ರಥ Mr. 285).

ದೇವರಮ್ಯ *dēva-ramya*. N. of a vṛitta (Ūh.).
 ದೇವರಾಜ *dēva-rāja*. A divine ruler; king of the gods: Indra. 2, N. (My.).
 ದೇವರಾಜೇಂದ್ರ *dēvarāja-indra*. The chief of divine rulers. 2, N. (Rāgho. 1, 42).
 ದೇವರ್ಷಿ *dēva-ṛishi*. A ṛishi or saint of the celestial class, as Nārada, Atri, etc. (My.). See ಅಮರಮುನಿ, ರವಣಾಯ.
 ದೇವಲ *dēvala*. An attendant upon an idol; a Brāhmaṇa who subsists upon idol-offerings, etc. 2, N.
 ದೇವಲಕ *dēvalaka*. = ದೇವಲ. (Bp. 16, 13).
 ದೇವಲಾಂಛಿಕೆ (dēvala-ambikē). N. (Bp. 57, 7).
 ದೇವಲಾಲಿ *dēva-lāli*. = ದೇವನಾಳ. ದೇವನಾಳ (ನಡ, etc.); ದೇವರಾಲಿ ಕಡ್ಡಿಗಳೂ ಹೆಸರು (Si. 163).
 ದೇವಲಿಪಿ *dēva-lipi*. A divine writing (Bp. 5, 60).
 ದೇವಲೋಕ *dēva-lōka*. Heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nr. 115). ನಾಯಿ ಮೊಗದರ ದೇವಲೋಕ ಹಾದೀ? — ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಭೂಲೋಕ ತಪ್ಪದು (Prva.).
 ದೇವನರ್ಧಕಿ *dēva-varḍhaki*. *Tvaṣṭri*, the carpenter of the gods.
 ದೇವನಲ್ಲ ಭ *dēva-valiabba*. The tree *Rottleria tinctoria* Roxb.
 ದೇವನಸ್ತ್ರ *dēva-vastra*. (= ದೇವಾಂಗ). A divine garment (Bp. 61, 22).
 ದೇವನಾನನ *dēva-vānasa*. Tbb. of ದೇವನಾನುಷ (Śmd. 880).
 ದೇವವೈರಿ *dēva-vairi*. A rākshasa (ರಾಕ್ಷಸ, ಪುಷ್ಪಜನ Nr. 95).
 ದೇವನ ದೇವಾ. = ದೇವನ. (ದಿವಸ ಓ. I, 58).
 ದೇವನಭೆ *dēva-sabhe*. An assembly of the gods.
 ದೇವಸಾಯುಜ್ಯ *dēva-sānjya*. Absorption into or identification with a deity. (My.).
 ದೇವಸ್ತ್ರೀ *dēva-strī*. The wife of a god; a courtesan of svarga; a celestial nymph, an Apsaras (ರಮ್ಯ, ಸುರಸತಿ Nr. 62).
 ದೇವಸ್ಥಾನ *dēva-sthāna*. A temple (My.). See Prv. 3, ಮನ್ವಿ.
 ದೇವಸ್ವ *dēva-sva*. The property of the gods; property applicable to the service of idols (My.).
 ದೇವಾಕ್ಷರ *dēva-akṣara*. Certain metrical feet (Ūh.).
 ದೇವಾಗಾರ *dēva-ākāra*. = ದೇವಾರ. The dwelling of the gods or of an idol; heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nr. 71); a temple.
 ದೇವಾಂಗ *dēva-aṅga*. N. of an emanation from the body of Sadāśiva, said to be the inventor of the art of weaving. (C.). 2, a kind of cloth (ಪಟ್ಟಭೇದ Mr. 342; V. 42, after 21; J. 30, 15), silk cloth (T., S. Mhr.). 3, the penis (My.). ಪ್ರಸ್ತಾವ ನುಡಿಯಲ ಪ್ರತಸ್ತವಾಗಿರ ದೇವ; ಪ್ರಸ್ತಾವ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿದರ ದೇವಾಂಗದ್ವಸ್ತು (the cover of the privities) ಬಿದ್ದ ನೆ (8p.). 4, N. of a merchant (Ūp. 3, after 76). — ದೇವಾಂಗದವರು. — ಅವರು. A class of Śaiva weavers (C.; Tē. ದೇವಾಂಗ).
 ದೇವಾಂಗನ ದೇವ-āṅgaṇē. = ದೇವಸ್ತ್ರೀ. (My.; Ūh. 70, 112).
 ದೇವಾಜೀನ *dēva-ājīva*. An attendant upon an idol; a low Brāhmaṇa.
 ದೇವಾದ್ರಿ *dēva-adri*. Mount Méru (My.).
 ದೇವಾಧಿದೇವ *dēva-adhidēva*. A god over all other gods (My.); an Arbat of the Jains.
 ದೇವಾಧಿಪ *dēva-adhipa*. The king of the gods: Indra.
 ದೇವಾಧಿಪಪುರ *dēvādhipa-pura*. Heaven. 2, a certain metrical foot (Ūh.).
 ದೇವಾನಾಮ್ನಿಯ *dēvanām-priya*. The beloved of the gods: simple, foolish; a fool. 2, a goat. (R.).

ದೇವಾಮಿ *dēva-āpi*. The friend of the gods;—N. of a *gṛhi*;—N. of a king.

ದೇವಾರ *dēva-āra*. Tbh. of ದೇವಾಗಾರ (Śmd. 883).

ದೇವಾರಾಧನೆ *dēva-ārādhanē*. Worship of the gods or of a god, especially idolatry (My.).

ದೇವಾರಿ *dēva-ari*. = ದೇವವೈರಿ. (My.).

ದೇವಾರ್ಚಕ *dēva-arcaka*. A worshipper of the gods; a *pūjāri* (My.).

ದೇವಾರ್ಚನೆ *dēva-arcānē*. The worship of the gods; idolatry. (My.).

ದೇವಾರ್ಯ *dēva-ārya*. N. (Bp. 1, 14).

ದೇವಾಲಯ *dēva-ālaya*. The residence of the gods: heaven. 2, a temple (ಅಯತನ Mr. 193; C.; B. 4, 174; Bp. 4, 52; 32, 52; J. 3, 18). 3, a temple of Śiva (ತೇವಾರ, ದೇವಗೇಷ, o. r. ಶಿವಾಲಯ Nn. 38).

ದೇವಾಶ್ವ *dēva-aśva*. The horse of a god; Indra's horse.

ದೇವಿ *dēvi*. 1. = ದೇವಿ, ದ್ಯಾವಿ. A goddess. 2, Durgā (Bp. 50, 2; My.). 3, a queen, chiefly in theatrical language (ನರ್ತನದ ದೇವಿ Mr. 83; Bp. 44, 40); a princess; a lady. 4, the small-pox (My.); vaccinia. 5, the plant *Medicago esculenta* Rottl. Roxh. (*Trigonella corniculata* Lin.). 6, the plant *Sansevieria roxburghiana* Shnit. — ದೇವಮೃ. — ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ದೇವವಿಧಿ. A vaccinator (My.).

ದೇವಿ *dēvi*. 2. = ದೇಕ, etc. Giving; a thing to be given. See ದೇವಾದೇವ.

ದೇವಿಕೆ *dēvikē*. N. of a river.

ದೇವಿಗ *dēva-ūiga*. (Śmd. 237). An attendant upon an idol (My.).

ದೇವೈ *dēvi*. = ದೇವರ. A husband's brother, especially his younger brother.

ದೇವೇಂದ್ರ *dēva-indra*. The chief of the gods: Indra (ಇಂದ್ರ Nn. 53; ಪುರಾಣ, ಇಂದ್ರ 57; ವಿವೇಚ, ಪರಿ 10; Śmd. 145).

ದೇವೇಂದ್ರತ್ವ *dēvēndratva*. The state or dignity of Indra (Bp. 18, 22).

ದೇವೇಂದ್ರಪಟ್ಟ *dēvēndra-paṭṭa*. The frontlet or tiara of the chief of the gods (Bp. 41, 11).

ದೇವೇಶ *dēva-īśa*. The chief of the gods: Indra (Bp. 24, 48).

ದೇವೇಶ್ವರ *dēva-nttama*. N. of the author of the *Nānārtharatnākara* (Nn. 3).

ದೇಶ *dēśa*. = ದೇಶ, ದೇಸ. Pointing out, showing; teaching; see ಅನು, ಉಪ, ನಿ. 2, any place or spot shown or pointed out; a place, a spot; a side, a part, a department; a country, a district (ನಾಡು Nn. 50). — ದೇಶ ದೇಶ. rep. (Bp. 59, 56).

ದೇಶಕಾಲ *dēśa-kāla*. Place and time; the proper place and time. (My.).

ದೇಶಕಾಲವರ್ತಮಾನ *dēśakāla-vartamāna*. News with regard to place and time (My.).

ದೇಶನ *dēśana*. Pointing out, etc. See ಪ್ರ.

ದೇಶಪರ್ಯಟನ *dēśa-paryatana*. = ದೇಶಾಟನ. (My.).

ದೇಶಪಾಂಡಿತ್ಯ *dēśa-pāṇḍīyē*. (-ಪಾಂಡಿ. -ಪಾಂಡಿ). An hereditary officer of a *mahāl* (Mhr.); a recorder, a registrar, a clerk (Br.; R.); the head revenue-officer of a district (Br.).

ದೇಶಬಾಂಧವ *dēśa-bāṇdhava*. A kinsman or friend on account of the (same) country: a countryman (B. 4, 142).

ದೇಶಭಾಷೆ *dēśa-hhāshē*. The dialect of a country. (My.).

ದೇಶಭೇದ *dēśa-hhēda*. (A variety of country), a certain country (ಮರುತ Nn. 72).

ದೇಶಭ್ರಷ್ಟ *dēśa-hhrashṭa*. Expelled from a country, expatriated (My.).

ದೇಶಭ್ರಷ್ಟತ್ವ *dēśahhrashṭatva*. Expatriation (My.).

ದೇಶರೂಪ *dēśa-rūpa*. Conformity with place, propriety, fitness.

ದೇಶಾಜಿ *dēśa-ākhō*. = ದೇಸಾಜಿ. A sub-division, etc. of a country.

ದೇಶಜನ *dēśa-etha*. Resident or existing in a country. 2, a tribe of Brāhmanas, immigrated from the north and belonging to the Mādhya and Smārta sects (C.; Mhr.).

ದೇಶಾಚಾರ *dēśa-ācāra*. The custom and manners of a country (My.).

ದೇಶಾಟನ *dēśa-aṭana*. Journeying; travelling abroad (B. 4, 155; My.).

ದೇಶಾಧಿಪತಿ *dēśa-adhipati*. = ದೇಶಾಧೀಶ. (My.).

ದೇಶಾಧೀಶ *dēśa-adhīśa*. The chief or ruler of a country (Mr. 15).

ದೇಶಾಂತರ *dēśa-antara*. Another or foreign country (B. 4, 152, 160). 2, longitude (Sk., Mhr.). — ದೇಶಾಂತರದವರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ತನ್ನ ಭೂಮಿ ಹೋಗದೇ? — ದೇಶಾಂತರ ಹೋದರೂ (if one goes to —) ಸ್ವತಂತ್ರವರ ದೇಶ. — ದೇಶಾಂತರ ಹೋದರೆ ದೈವ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? — ದೇಶಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಶನೀಶ್ವರ ಬಿಡದು (Prv.).

ದೇಶಾಂತರಿ *dēśāntari*. Belonging to another country; a foreigner. (My.).

ದೇಶಾನ್ತ್ರ *dēśa-antra*. Thh. of ದೇಶಾಂತರ. (My.). ಅನಾನ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕುದುರೆ ದೇಶಾನ್ತ್ರವಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ದೇಶಾಭಿಮಾನ *dēśa-abhīmāna*. High opinion of, or love for, a country (My.).

ದೇಶಾಭಿಮಾನಿ *dēśa-abhīmāni*. A person that has a high opinion of, or love for, his country (B. 4, 55; My.).

ದೇಶಾಯಿ *dēśāyi*. = ದೇಸಾಯಿ, q. v. (B. 4, 216; My.).

ದೇಶಾವರ *dēśa-āvara*. = ದೇಶಾವಾರ. Wanderling from country to country begging alms (Mhr.). 2, alms so obtained (Mhr.). 3, foreign countries (Mhr.). 4, imports (Mhr.). 5, = ಚರಾಯಿತ (Si. 157). ದೇಶಾವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಭೋಷಣೆ ಕಳೆ ಕೊಟ್ಟು (Prv.).

ದೇಶಾವಾರ *dēśa-āvara*. = ದೇಶಾವರ. (My.).

ದೇಶಿ *dēśi*. = ದೇಸಿ. Pointing out, showing; instructing; guiding. See ಉಪ. 2, of or belonging to a country (Bh. 1, 10, 2); the language or dialect of a country (Čh.; Čh. v. 16; Śmd. 43, 190). 3, a certain *rāga* (Bp. 19, 11).

ದೇಶಿಕ *dēśika*. = ದೇಸಿಗ. A guide. 2, a teacher, a spiritual teacher or guru. 3, a traveller, a sojourner; a stranger. 4, Śiva. See Bp. 19, 85; 46, 40, 72.

ದೇಶೀಯ *dēśīya*. = ದೇಸೀಯ. Peculiar or belonging to a country or province, provincial, native; (a letter, word, etc.) pertaining to the dialect or language peculiar to a country (Śmd. 26, 27, 44; Śm. 119; Kk. 3).

ದೇಶೀಯಪದ *dēśīya-pada*. A word belonging to a native dialect or language (Śmd. 386).

ದೇಶೀಯಾಕ್ಷರ *dēśīya-akshara*. A *dēśīya* letter (Śmd. 27 Cm.).

ದೇಶ್ಯ *dēśya*. = ದೇಸೀಯ. Local; provincial; native. (My.).

ದೇಹ್ಯ ದೇಶ್ಯಾ. Thh. of ದೇಶ್ಯ. One who possesses knowledge (ಅವಿವರಣೆ Mr. 239).

ದೇಶ್ಯ ದೇಶ್ಯಿ. One who shows, directs, or teaches. See ದೇಶ್ಯ.

ದೇಸ ದೇಸಾ. Thh. of ದೇಶ. (My.). See ಉತ್ತರ, Bp. 28, 52. — ದೇಸಗತಿ. The office of a dēśāyī (B. 4, 216). — ದೇಸಗತು. = ದೇಸಗತಿ. (B. 4, 217).

ದೇಸುಕೆ ದೇಶ್ಯಕೆ. Thh. of ದೇಶಕಾಪಿ (Śmd. 382).

ದೇಸಾಯಿ ದೇಶ್ಯಾಯಿ. = ದೇಶಾಯಿ. An hereditary officer; the head of a district (Mhr.; My.).

ದೇಸಿ ದೇಶಿ. = ದೇಸಿ, q. v. See ದೇಸಿಕಾರ್ತಿ, ದೇಸಿಗಾರ್ತಿ. — ದೇಸಿ ವಡ. -ವಡ. To become fit (Riv. 1, after 135). — ದೇಸಿವೆಡ. -ವೆಡ. To obtain a finished state (Āpr. 8, after 52).

ದೇಸಿ ದೇಶಿ. Thh. of ದೇಶಿ. ದೇಸಿ ತದ್ವಚನಂ ತತ್ಸಮಂ (Āt. II, 2).

ದೇಸಿಕಾರ್ತಿ ದೇಶಿ-kārti. A beautiful, charming woman (Āpr. 8, 52).

ದೇಸಿಗ ದೇಶಿಗಾ. Thh. of ದೇಶಿಗ. Śiva (Śmd. 39; ಶಿವ Kk. 4; ಈಶ್ವರ Śm. 2). 2, a stranger, a homeless male (Śmd. 845; J. 18, 40; 28, 20).

ದೇಸಿಗಾರ್ತಿ ದೇಶಿ-ಗಾರ್ತಿ. A finisher, an artist (Bh. 2, 18, 24).

ದೇಸಿಗಾರ್ತಿ ದೇಶಿಗಾರ್ತಿ. (Śmd. 246). The wife of a dēśiga; a female dēśiga.

ದೇಸಿಂಗ ದೇಶಿಂಗಾ. Thh. of ಶಿವ. ದೇವಸಿಂಗ, the lion of the gods: Śiva. — ದೇಸಿಂಗರಾಯ. N. (Bp. 51 anm.; 51, 2).

ದೇಸಿಮಾರ್ಗ ದೇಶಿ-mārga. The language of the country and the style (or rhetorical expression, Ahh. P. 16, 97).

ದೇಸಿಯ ದೇಶ್ಯಾ. Thh. of ದೇಶೀಯ. A provincial or dialectical term (ಶಾಕು Kk. 66).

ದೇಹ ದೇಹಾ. The body (Bp. 1, 63; ಗೂಡು Bhn. 30). ಹರಣ-ದೇಹ-ಅರ್ಥ (Bp. 39, 17). ದೇಹವಿದ್ದರೆ ಧಾರವ ಬಹುದು (Prv.). — ದೇಹಸುರ್ತು. A wrinkle (ತರೆ Śm. 105).

ದೇಹತ ದೇಹತೆ. The possession of a body, embodiment, corporality, materiality (Bp. 26, 24).

ದೇಹತ್ಯಾಗ ದೇಹ-tyāga. Resigning the body; death. (My.).

ದೇಹದ್ವಂದ್ವೇ ದೇಹa-dandānē. Exercising the body (My.); mortification of the body (My.); corporal punishment (My.).

ದೇಹಧರ್ಮ ದೇಹa-dharma. The function or law of the body (Śk.); the constitution (My.).

ದೇಹಧಾರಣ ದೇಹa-dhāraṇa. Living, life, existence. (My.).

ದೇಹಧಾರಿ ದೇಹa-dhāri. Carrying or holding a body: incarnate (Mhr.); a living being, an individual (My.).

ದೇಹಬಾಧೆ ದೇಹa-bādhē. A pain of nature (My.).

ದೇಹರ ದೇಹಾರಾ. (= ದೇಹರ). (Bp. 47, 26).

ದೇಹಲ ದೇಹಾಲಿ. (= ದೇಹಲ). The threshold of a door (ಹೊಸದ್ದಿಲೆ Kk. 47; Śm. 57; ಹೊಸದಿಲೆ Mr. 199); a raised terrace in front of a door.

ದೇಹವೆಂಬೆಕೆ ದೇಹa-vāñcaka. A man who practises fraud with regard to the body (in his not offering it up to Śiva, Bp. 89, 19).

ದೇಹಾಂತ ದೇಹa-anta. The end of the body: death (B. 5, 284; My.).

ದೇಹಾವಾಸನ ದೇಹa-avasāna. = ದೇಹಾಂತ. (J. 5, 49).

ದೇಹಿ ದೇಹಿ. Having a body, corporeal, embodied. 2, a living being, especially a man. 3, the soul (Bp. 1, 63).

ದೇಹಿಕ ದೇಹಿಕಾ. Appertaining to the body; bodily. (Bp. 1, 63; 26, 24).

ದೈ ದೈ. (Thh. of ದೇಹ, give!). An expression of humbly begging. ದೈಯೆಂದಂ (Śmd. 64, one MS. ಮಾಡೈಯೆಂದಂ).

ದೈತ ದೈತಾ. Thh. of ದೈತ. (ಒಡೆಯ Mr. 227).

ದೈತೇಯ ದೈತೇಯಾ. (fr. ದಿತಿ). The offspring of Diti: a giant or Titan, an asura.

ದೈತೈ ದೈತೈ. = ದೈತೇಯ. A demon, an asura, a rākṣasa (ರಾಕ್ಷಸ Nn. 6; ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 40. 112; see ದೇವ). ದೈತೈನಾದ ವಗೆ ಪೈತೈವೆನ್ನುವದೇನು? (Prv.).

ದೈತೈಗುರು ದೈತೈ-guru. The preceptor of the Daityas: Śukra, the planet Venus.

ದೈತೈಧರ್ಮ ದೈತೈ-dharmā. Viṣṇu (My.).

ದೈತೈಮರ್ದನ ದೈತೈ-mardana. = ದೈತೈಧರ್ಮ. (My.).

ದೈತೈಮನಿ ದೈತೈ-mni. N. of a fish (Rām. 4, 2, 45).

ದೈತೈಲೋಕ ದೈತೈ-lōka. Tripura (Mr. 82).

ದೈತೈನೈ ದೈತೈ-vairi. = ದೈತೈನೈ No. 1. (Bp. 54, 59).

ದೈತೈನೈ ದೈತೈ-ari. Viṣṇu. 2, sign for a short metrical syllable (Āh.).

ದೈತೈ ದೈತೈ. A species of fragrant plant (= ಮುರಾ). 2, a female daitya (My.).

ದೈತೈ ದೈತೈ. (fr. ದೇನ). Feebleness, wretchedness; affliction, grief; depression, low-spiritedness (ಮನ್ಯು Nn. 36; ಲಭು 145; ಎಕ್ಕತ, ಎವ್ವಲಭು Mr. 242); — poverty; humbleness (Bp. 22, 58; J. 6, 28; 18, 57; My.); — meanness, covetousness. See Kāv. IV, 2, 16. — ದೈತೈವನಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಮರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು. — ದೈತೈನಾಗಿ ಬೇಡೋಕಿತ್ತ ದೈವಾಧೀನನ ಗೋದುತ್ತಮ (Prva.). See ಕಡು, ಬಲು; ದಾಯ್ಯದು. — ದೈತೈ ಗವಿ. -ಎಕ್ಕತ. Humbleness to come upon one (to become humble, Bp. 57, 51). — ದೈತೈನೋದು. -ಎಕ್ಕತ. To show humility (Śā. 2, after 25; 4, after 105). — ದೈತೈವ್ವದು. -ಎಕ್ಕತ. To be depressed or low-spirited; to be humble (especially in application, Bp. 26, 67; 27, 72; 56, 39). ದೈತೈವ್ವದ್ವನ (ಸಕ್ಕತ, ಎವ್ವಲಭು Hā.).

ದೈತೈವ್ವದ್ವಿ ದೈತೈ-vṛtti. Wretched, miserable subsistence; mean behaviour; humble behaviour. 2, a person of mean behaviour (Bp. 40, 67).

ದೈಯ ದೈಯಾ. = ದೈತೈ, etc. (My.; Tē.).

ದೈಯೈ ದೈಯೈ. (fr. ದೈಯೈ). Length.

ದೈವ ದೈವಾ. (fr. ದೇವ). = ದೈತೈ, etc. Divine. 2, a deity, a god: a lord (Bp. 28, 16. 17; 36, 8; 49, 12; 51, 75; 53, 4; 54, 2. 6-15). 3, destiny; fortune, fate, accident. 4, property, wealth (B. 2, 20; 4, 50. 55; My.). 5, a demon or devil (My.). ಅರಸನ ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲ, ದೈವದ ಕಾಟವಿಲ್ಲ. — ಕಣ್ಣು ಕೊಳ್ಳು ಹೋದ ದೈವ ಮತ್ತೆ ಕೊಟ್ಟು. — ತಾನೊಂದೆ ಬಿಡಿದರೆ ದೈವವೆಂದೆ ಬಿಡು. — ದೈವ ಬಿಡಿದವನಿಗೆ ದೈವದ ಯೋಚನೆ ಏನು? (Prva.). See ವರ, ಬಣಗು.

ದೈವಕ ದೈವಾ. Divine; the state of being divine (Rām. 4, 2, 45).

ದೈವಜ್ಞ ದೈವa-jña. An astrologer. Fem. ದೈವಜ್ಞಿ.

ದೈವತ ದೈವತಾ. (fr. ದೇವತಾ). Of or relating to a god or to the gods, divine. 2, a deity, a god.

ದೈವದ್ರೋಹ ದೈವa-drōha. Perfidy committed against a deity (J. 8, 35; 4, 2).

ದೈವವರ daiva-para. Trusting to fate, believing in pre-destination, a fatalist.

ದೈವಯಂತ್ರ daiva-yantara. God's control or government (J. 29 sum.).

ದೈವಯೋಗ daiva-yōga. A fortuitous combination, the intervention of destiny, fortune, chance (B. 4, 38; My.).

ದೈವಪಾಲ daiva-pāl. A fortunate person (ಧನ್ಯ ಲೋಕ; My.).

ದೈವಾಧೀನ daiva-adhīna. Depending on fate, subject to fate (or the deity, Sk.). 2, death (My.). ದೈವನಾಗ ಬೇರೇ ದೇವತೆ ದೈವಾಧೀನನಾಗಬೇಕು (Prv.).

ದೈವಿಕ daivika. Relating to, or proceeding from, the gods; (and noun, B. 4, 223; My.). See Prv. s. ರಾಜಕ.

ದೈವ ದಾನ್. Tbh. of ದೈವ. ದೈವಕ್ಕೆ ಗೃಹಸ್ಥನು (B. 4, 122). ದೈವಕ್ಕೆ ವರು ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವರು (4, 142). — ದೈವಕ್ಕೆ ತನ. The state or condition of being rich (B. 4, 194).

ದೈವಿಕ daishika. (fr. ದೈವ). Fated, predestined; a predestinarian, a fatalist. (R.).

ಮೊಗಯಿ dōṅgaru. = ಮೊಗಯಿ. (My.).

ಮೊಗೆ dōṅgē. = ಮೊಗೆ. To dig or excavate with the nails, claws or an instrument; to take out, as serum from the ear, as ghee from out of a pot (My.).

ಮೊಂಗರ dōṅgara. = ಮೊಂಗರ. (My.).

ಮೊಲಾರ ದೌಢಿರ. A firm, steadfast man (Bh. 8, 24, 41; cf. ದೌಢಿ).

ಮೊಲಾರತನ ದೌಢಿರತನ. Firmness, steadfastness (Bh. 7, 1, 26).

ಮೊಲಾರಿಸು ದೌಢಿರಿಸು. To be firm, steadfast or resolute (Bh. 7, 16, 45).

ಮೊದಲ dōṇḍa. (genitive of a ಮೊದಲ, that still exists in Tē., cf. ಮೊದಲ). (Of largeness, etc.), large, big, stout, thick, great; extensive, spacious; respectable; eminent; important; chief, principal; loud (ಬಹುಲ, ಸ್ಥೂಲ, ಪೀನ, ಪೀನ, ಪೀನರ Hīā.; ವಿಶಾಲ, ಪುಷ್ಕ, etc. Si. 370; C.; Tē. ಮೊದಲ; T. ತುಮಿ, ತುಮಿ, to be close or thronged, he thick together; ತುಮಿ, closeness; see ತೋಗಲ್, ತೋಲೆ, ತುಮಿಗು). — ಮೊದಲ ಅದವ. A large wood, a great forest (ಮಹಾರಣ್ಯ Si. 118). — ಮೊದಲ ಅನರ. A great difference or distinction (My.); a large story of a building (My.). — ಮೊದಲ ಅಲೆ. A large wave (ಉದ್ದೇಶ, etc. Si. 81). — ಮೊದಲ ಕಲ್ಲು. A large stone or rock. ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಉರುಳಿದ ಮೊದಲ ಕಲ್ಲು ಗಣ್ಯವೆಂದು (Hīā.). — ಮೊದಲ ಕಾಡುಮಲ್ಲಿಗೆ. The shrub Jasminum pubescens L. (St. & Pl.). — ಮೊದಲ ಕೂಗು. A loud cry or call (ಘೋಷಣೆ G.). — ಮೊದಲ ಕೂವೆ = ಕೆಮ್ಮು ಕೂವೆ. (St. & Pl.). — ಮೊದಲ ಕೆಲಸ. An important business (My.); a difficult work (My.). — ಮೊದಲಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. The elder one of two or more elder sisters (C.). — ಮೊದಲ ಗಾಡಾರಿ. The plant Graugea maderaspatana Poir. (Z.). — ಮೊದಲ ಗೋರಣ್ಣೆ. (ಅಮೃತನ, ಮಹಾನದಿ Si. 139). — ಮೊದಲ ಚಕ್ಕ. = ಚಕ್ಕ. (Z.). — ಮೊದಲ ಡು. — ಅಡು. A large oak of jaggory (My.). — ಮೊದಲ ಜಡ. Cholera (My.). — ಮೊದಲ ಜಗದಿ. A large leech (ಮರ್ಘಮ, etc. Si. 90). — ಮೊದಲ ಹೋಲ. The maize or Indian corn, Zea Mays L. (St. & Pl.). — ಮೊದಲ ಡಿ. — ಅಡಿ. The elder one of two or more elder brothers (My.).

— ಮೊದಲ ತಗಡಿ. An under-shrub, Cassia obovata L. (St. & Pl.). — ಮೊದಲ ತಪ್ಪ. A great, serious mistake or sin (My.). — ಮೊದಲ ತಂದೆ = ಮೊದಲ ಪ. A father's elder brother (My.). 2, the husband of a mother's elder sister (My.). — ಮೊದಲ ತಾಯಿ. A mother's elder sister (My.). 2, the wife of a father's elder brother (My.). — ಮೊದಲ ತಾಳೆ. Great patience (My.). — ಮೊದಲ ತುಮ್ಪ. The herb Leucas urticaefolia Br. (Z.). — ಮೊದಲ ದನ. A very good kind of cattle (My.). — ಮೊದಲ ದನಿ. A loud sound or voice (ಕವಚ, ಪ್ರವಚ Nu. 88). — ಮೊದಲ ದು. — ಅದು = ಮೊದಲ ತು, q. v. separately. A thing which is large, etc. (ಮಹತ್, etc. Si. 427). ಮೊದಲದಾಗಿರುವದನ್ನು ಚಕ್ಕವಾಗಿ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಸಂಕ್ಷೇಪಣ, ಸಮಸನ Si. 394). ಮೊದಲ ಮೊದಲದಾಗಿ ಗೋತ್ರ ಮೊದಲದೇ? (Prv.). — ಮೊದಲ ಪ್ರಕೃತಿ ಮೊದಲದ (B. 1, 4). — ಮೊದಲ ಮೊದಲ. rep. ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಉರುಳಿದ ಮೊದಲ ಮೊದಲ ಮೊದಲ ಕಲ್ಲು ಗುಣ್ಯಗಳು (ಗಣ್ಯವೆಂದು Si. 116). See B. 3, 83. 88. 43. 74; 5, 119. 194, 270. — ಮೊದಲ ಮೊದಲ. A large or stout hudgeon. ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ಮೊದಲ ಮೊದಲ (ಪರಿಭಾ, etc. Si. 412). — ಮೊದಲ ಮೊಲ. The chief ruler; the first in authority at any place; etc. (My.). — ಮೊದಲ ನಡೆ. A fast walk (My.). — ಮೊದಲ ನಾಯಿ. A large dog; a tiger (My.; see ಹೆಬ್ಬಾರೇ ಹುಲಿ). — ಮೊದಲ ನಿದ್ರೆ. Great sleep: death (My.). — ಮೊದಲ ನೂಲು. Stout or coarse thread. ಮೊದಲ ನೂಲಿನ ಸೀರೆ (ಸ್ಥೂಲ ಶಾಖೆ Nr.). — ಮೊದಲ ನೆಕ್ಕರೆ. A spreading shrub with purple flowers, the Indian rhododendron, Melastoma malabathricum L. (St. & Pl.). — ಮೊದಲ ನೆಗ್ಗಿಲು. = ಅನನಗಿಲು. (St. & Pl.). — ಮೊದಲ ನೋರು. A large fly (ಪರ್ವತೀ, ಪುತ್ರಿ ಕೆ Nr.). — ಮೊದಲ ಪತ್ತಿಗೆ. A herb, the thick-leaved Lavender, Anisochilus carnosus Wall. (St. & Pl.). — ಮೊದಲ ಪ. — ಅಪ. = ಮೊದಲ ತಂದೆ. (My.; ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Si. 191; G.; B. 2, 25). — ಮೊದಲ ಬಯ್ಯನೆಲ್ಲ. (ಬಯ್ಯ). A kind of paddy (My.). — ಮೊದಲ ಬಸಳಿಬಳ್ಳಿ. = ಹಿರಿ. (St. & Pl.). — ಮೊದಲ ಬೀದಿ. The main street (My.). — ಮೊದಲ ಬೆಟ್ಟ. A big hill, a high mountain (Si. 88. 114; My.). — ಮೊದಲ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಣ. A double fauam, worth two Apas (My.). — ಮೊದಲ ಮನೆ ಮರ. A lofty tree, Alanthus excelsa Roxh. (St. & Pl.). — ಮೊದಲ ಮದ್ದು. The root of the aivagaudha (My.). — ಮೊದಲ ಮನಸು. — ಮನಸ್ಸು. A munificent, generous mind; generosity (My.; B. 4, 89; 5, 206). ಮೊದಲ ಮನಸಿನದ (ಸ್ಥೂಲಬಹು, ದಾನತೂರ G.). — ಮೊದಲ ಮನುಷ್ಯ. A great or respectable man (My.; Si. 258). — ಮೊದಲ ಮನೆ. A large house (My.). 2, a jail (My.). ಮೊದಲ ಮನೆಯಿಂದ ಓಡಿ ಹೋದರೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಎರಡು ಕಾಡಿಕೆ (Prv.). — ಮೊದಲ ಮರ. A large tree. 2, the tree Calosanthus Indica (ಮಣ್ಣಿನಕರ್ಪೂರ, ಪತ್ರ್ನೀರ್ಪ, etc. Si. 185). — ಮೊದಲ ಮರದರಸಿನ. A climbing shrub, the tree turmeric, Menispermum fenestratum Gaert. (St. & Pl.). — ಮೊದಲ ಮಾರನಾಳಿ. A very good fodder-grass, Andropogon mollisomus Kunth. (Z.). — ಮೊದಲ ಮಾರ್ಗ. A main or high road. 2, a callous spot on an elephant's or a horse's leg (ಅನೆ ಕುದುರೆಗೋಳ ಅದ ಕುದುರೆಯ ಬದ್ಧ Smḍ. II; ಅನೆ ಕುದುರೆಗ ಕುದುರೆಯೋಳ ಅದ ಅದ ದದ್ಧ Kk. 92). 3, a virtuous way, good conduct (My.). — ಮೊದಲ ಮೂಗು. A large nose (Bp. 20, 12). — ಮೊದಲ ಮುಕ್ಕಿಗಿಡ. = ಹಿರಿಮುಕ್ಕಿಗಿಡ. (St. & Pl.). — ಮೊದಲ ಮುಕ್ಕಿ. — ಅಮುಕ್ಕಿ = ಮೊದಲ ತಾಯಿ. (My.). 2, the small-pox (C.). 8, misfortune personified as a goddess, jēshhā (My.). — ಮೊದಲ ಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಮೊದಲ ಪ. (C.). — ಮೊದಲ ರತ್ನಗಣಿ. The royal Gool-mohr, a tree with showy scarlet flowers, Poinciana regia Bojer. (St. & Pl.).

— ಮೊದಲ ರಾಮ. N. (Bp. 56, 38). — ಮೊದಲ ರಸನ. — ಅರಸನ. (ಸೀತಮ್ಮ, ಕಾಲೇಯಕ, etc. Si. 146). — ಮೊದಲ. — ಅವ. A male person who is tall, old, great, noble, rich, etc. (ಉದಾಹರಣೆ Si. 454). ಸಣ್ಣವರೂ ಮೊದಲವರೂ (B. 3, 70). ಮೊದಲವನ ಮನೇ ನೋಟ, ಬದವನ ಮನೇ ಉಟ. — ಮೊದಲವನಾದಿದ್ದೇ ಆಟ, ಬದವನಾದಿದ್ದೇ ಬಣ್ಣಟ. — ಮೊದಲವನು ಮದ್ದು, ಬದವನು ಮದ್ದು ಹೇ ಸಿಗಿ. — ಮೊದಲವನ ನಣ್ಣತನ ಬದವನಿಗೆ ಬಣ್ಣಟ. — ಮೊದಲವರ ಮನಗೆ ಬದವನು ಹೋದ ಹಾಗೆ. — ಮೊದಲವರ ಸಂಗಡ ಕೂತು, ಬಣ್ಣಟ ಹಣ್ಣು (ತಾನು ಕೆಲವು ಹಾಕಿ) ತನ್ನ ಬಾರದು. — ಹೆದ್ದನಾದರೂ ಮೊದಲವನೇ ಲೇಸು. — ಮೊದಲವನ ಮಾತು ಸವಿ, ಬದವನ ಉಟ ಸವಿ. — ಮೊದಲವನ ಮನೆ ಸುಡ ಬಾರದು, ಬದವನ ಹೆಣ್ಣು ಸಾಯ ಬಾರದು. — ಮೊದಲವನ ಹೆಣ್ಣು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅತ್ತ, ಬದವನ ಹೆಣ್ಣು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೊಸೆ (Prvs.). — ಮೊದಲವರು. — ಅವರು. A female person who is tall, etc. (My.). — ಮೊದಲವು. — ಅವು. = ಮೊದಲಮ್. (My.). — ಮೊದಲ ತಟ್ಟೆ. A great, loud noise (Si. 60; My.). — ಮೊದಲ ಸರ್ವತಂತ್ರ. = ಸಿರಿಗಿರಿ. (My.). 2. = ತಾದಿಗ್ಯ. (My.). 3. = ಸರಿ ಕದಾಯಹಕ್ಕಿ. (My.). — ಮೊದಲ ಸಾಮನೆ. A kind of mustard (Si. 805). — ಮೊದಲ ಸುದ್ದಿ. Important news (My.). — ಮೊದಲ ಹರಳುಗಿಡ. A shrub used to make hedges, *Jatropha curcas* Lin. (Si. & Pl.; My.). — ಮೊದಲ ಹಿಪ್ಪಲಿ. (ಕಪಿವಲ್ಲಿ G.). — ಮೊದಲ ಹುಳಕ. A kind of sand-piper, snipe (Pr.). — ಮೊದಲ ಹೆಣ್ಣು. A woman whose husband has taken another wife (ಕೃತಸಾಪತ್ನೀ, etc. Si. 138). — ಮೊದಲ ಹೊಟ್ಟೆ. A large belly (Bp. 59, 14). ಮೊದಲ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಾಧವ, N. (56, 38). ಮೊದಲ ಹೊಟ್ಟೆಯವ (ಪರೀಕ್ಷಾಧೀನ, ಗಣೇಶ G.). ಮೊದಲ ಹೊಟ್ಟೆಯಿದ್ದವ ಹೆದ್ದನೋ? (Prv.). — ಮೊದಲಾನೆ. — ಅನೆ. A large elephant, the leader of a herd (ಯೂಥನಾಥ, etc. Si. 269). — ಮೊದಲಹ. (ಮೊದಲ) — ಇಹ. (Greatness being therein), large, great, etc. ಮೊದಲಹ ಎತ್ತು (ಮಹೋದ್ಧರ Nr.). ಮೊದಲಹ ಐಶ್ವರ್ಯ (ಮಹೇಶ್ವರ್ಯ Nn. 106). ಬಿಟ್ಟವತ್ತಣೆ ನುರುಕ ಮೊದಲಹ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಣ್ಣುತೆಲಂಗಂ Nr.). ಮೊದಲಹ ಪ್ರತಿ (ಉನ್ನತಪ್ರತಿ Nn. 161). — ಮೊದಲಹಳ್ಳಿ. — ಬಹಳ್ಳಿ. The chief or head inhabitant (My.); a well-to-do inhabitant (My.).

ಮೊದಲತನ ದೊಡ್ಡತನ. Exalted state or position, greatness, dignity, etc. (My.; ಉತ್ಕರ್ಷ, ಅತಿತಯ Si. 390; ಭಗ, ಮಹಾತ್ಮ್ಯ, etc. 411). ಮೊದಲತನದ ಅಹಂಕಾರ (ಮಾನ, ಚಿತ್ರಸಮುತ್ಪತ್ತಿ 68).

ಮೊದಲತ್ವ ದೊಡ್ಡತ್ವ. = ಮೊದಲತನ. (My.).

ಮೊದಲಸ್ತನ ದೊಡ್ಡಸ್ತನ. = ಮೊದಲತನ, ಮೊದಲಸ್ತನ. (B. 5, 38; My.).

ಮೊದಲಸ್ತಿಕೆ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ. = ಮೊದಲಸ್ತನ, ಮೊದಲಸ್ತಿಕೆ. (ಅಕ್ಷನ, ಲೇವಿ G.; ಅಸ್ತದ, ಲೇವಿ Ch.; My.).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ. = ಮೊದಲ. A cow-pen, a cattle-pound, a fold, a stable (Si. 103. 104. 118. 114; My.; M. ಮೊಟ್ಟೆ, T. ತೊಟ್ಟೆ; cf. ತೊಟ್ಟೆ 1; T. ತೊಟ್ಟೆ, ತೊಟ್ಟೆ, ತೊಟ್ಟೆ, M. ತೊಟ್ಟೆ, ತೊಟ್ಟೆ, ತೊಟ್ಟೆ, a fold, pen, stable); a stockade for impaling wild elephants (My.); a settler's first house (My.).

ಮೊದಲತು ದೊಡ್ಡತು. = (ಮೊದಲತು), ಮೊದಲತು. That is large, etc. (ಬಲ, ಸ್ಥೂಲ Nn. 14; ವಿಶಾಲ 20; ವಿಶಾಲ 88; ಎಕಟ 146; ಗಾಳಿ Bhn. 41). ಮೊದಲತು or ಮೊದಲತು (Sind. 96). ಮೊದಲತಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಂ (ಘನತರಸಂಸ್ಕೃತಂ 257 Cm.). ಮೊದಲತವು (ಸೀತಮ್ಮ, ಸ್ಥೂಲ, ಬಹುಲ, ಬಲವನ್ನ Mr. 282). ಮೊದಲತಲಿ (Nn. 36, o. r. ಮೊದಲತಲಿ). ಎಳೆಗದುಂ ತಾಂ ಮೊದಲತು ಅಗದೇ? (Si. 44).

ಮೊದಲಿತ್ತು ದೊಡ್ಡತು. = ಮೊದಲಿತ್ತು (Sind. 96). (ತುಂಗ, ತುಂಗ Nn. 28; ಪೃಥು 32; ವಿಶಾಲ 127). ಮೊದಲಿತ್ತುದು (ವಿಕಂಠಟ, ಪೃಥು, ಬೃಹತ್, ವಿಶಾಲ, ಪೃಥುಲ, ಮಹತ್, ವತ್ಸ, ಉರು, ವಿಶಾಲ Nr.). ಮೊದಲಿತ್ತಾದನು (ಬಿನ್ನತ್ಯ Nn. 186). ಮೊದಲಿತ್ತಿನಲ್ಲಿ (Nn. 28), ಮೊದಲಿತ್ತಲಿ (83).

ಮೊದಲಿಸ್ತನ ದೊಡ್ಡಿಸ್ತನ. = ಮೊದಲಿಸ್ತನ. (ಗೌರವ G.; My.; B. 5, 46. 94. 282).

ಮೊದಲಿಸ್ತಿಕೆ ದೊಡ್ಡಿಸ್ತಿಕೆ. = ಮೊದಲಿಸ್ತಿಕೆ. (ಸ್ಥಿತಿ Ch.; My.).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ. The bat used at tip-cat (My.; Tē. ಮದ್ದು, T. ತುಟ್ಟು-ಕೋಳಿ, a short club or cudgel; cf. ಮೊಟ್ಟೆ).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡಲಿ. A large shrub or small tree, *Atalantia monophylla* Corr. (*Limonia mon.* Lin., Roxb., St. & Pl.; cf. ಕಾಡುಲಿಮ್).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ. 1. = ಮೊದಲ 1. (J. 10, 8; My.). ಮೇವತಗಲಿಸ್ತ ತೋಡಲುಟ್ಟ ಮೊದಲ (ಅಪಾತ, ಮೇವತಗಲಿಸ್ತ Si. 91). ಮೊದಲಗೆ ಹೋದರೂ ಮೊದಲ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ. 2. = ಮೊದಲ 2. (ಪದ ಛ. I, 37, o. r. ಛಿದ; Abh. P. 11, 52; 14, 171; ಕೆ. 3, 52).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡಲಿ. = ಮೊದಲಿ, q. v.

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ. The state of being blended, lumpy, clotted, folded up (cf. ಮೊಟ್ಟೆ 2; ತೊಟ್ಟೆ 1). — ಮೊದಲಿಗರು. — ಕರು. Clotted entrails (Bh. 4, 2, 66). ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಗುಪ್ಪಳಿಸಿದ್ದ ಮೊದಲಿಗರು (Riv. 5, after 120). — ಮೊದಲಿನರ. Clotted arteries, etc. (Bh. 6, 8, 12).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ. = ತೊಟ್ಟೆ, etc. (ತುಟ್ಟಿಕೇರಿ, ರಕ್ತಪಲಿ, etc. Si. 156).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ. = ಮೊದಲ, etc. A cudgel, a club (ಮದ್ದು, ಲಗುಡ Si. 418; My.; Si. 281. 290. 302). ಮೊದಲ ಹಿಟ್ಟಿದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಬೀಯುವದೇ? — ಮೊದಲಿಗೆ ಮೊದಲ ಯಾಕೆ? ಮೊದಲಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಮೊದಲವನಯಕ. — ಅವನ. N. See Prv. 2 ನಾನು 1. — ಮೊದಲಕೇತ. = ತೊಟ್ಟೆಕೇತ. (My.). — ಮೊದಲ ಮುಳ್ಳು. A large thorn. See ಮೊದಲ ಮುಳ್ಳಿನ ಹಾಲಿ.

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ. 1. (= ಮೊದಲ, etc.). A mass, a heap; a crowd, a mob, a host (see T. ತೊಡಿದಿ. ತೊಂಗಲ, and see s. ಮೊದಲ); tumult. See Bp. 61, 37; Bh. 6, 1, 6; 6, 7, 21; 7, 2, 10; 7, 16, 18; 7, 18, 46; J. 5, 9; 21, 20. — ಮೊದಲಿಗದು. — ಕದು. A heap of boiled rice (Bh. 4, 2, 58).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ. 2. Indistinct or inarticulate speech connected with stuttering (Tn. ಗೊಡ್ಡೆ, ಮೊದಲ; cf. ಗೊಟ್ಟು). See Prv. s. ಎದ್ದು. — ಮೊದಲ ಬಿಡ್ಡೆ. dapl. = ಮೊದಲ. (My.).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡ. A man who belongs to a crowd or host (Bh. 7, 2, 9; 7, 17, 29).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡಲಿ. = (ಮೊದಲ 1), ಮೊದಲ 1, etc. (Bp. 5, 38; Tē. ವನ್ನಡಿ, ಮೊದಲ).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡಲಿ. = ಮೊದಲ, etc. (Bp. 61, 28).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡಲಿ. = ಮೊದಲ, etc. (Bp. 18, 9).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡಲಿ. = ಮೊದಲ, q. v. (My.; Tu.). ಚಿನ್ನಿಯಾದರೂ ಮೊದಲಿಗೆ ಅಗುತ್ತದೆ (Prv.).

ಮೊದಲ ದೊಡ್ಡಲಿ. 1. = ಮೊದಲ. ಮೊದಲ, ಮೊದಲ. A mass, a crowd, a throng; squeeze; tumult,

fray (ಗೊನ್ನಣ, ಗಡಣ ರೆ. 1, 34; ಗೊನ್ನಣ, ತರಳ್ಳೆ, ಸಾರ್, ಏಂ ಗುಳಿ, ತುಡುಗ, ತೋಮ, ತೊಮ್ಮೆ, etc., ತ್ರೇಣಿ ಕೆಂ. 54; Kk. 17; ಸರಂ ಕೆಂ. 113; V. 7, 28).

ದೊನ್ದುಳಿ dōnduli. 2. Joy (ಸನ್ನೋಷ ಕೆಂ. 56; ಮುದ 118).

ದೊನ್ದು dōndē. = ದೊನ್ದು. A bundle of sticks, grass, rags, etc. for being kindled and used as a torch, etc. (My.). ಕೃತಾನು ಒಳ್ಳೆರಸಿದ ಪುಲ್ಲ ದೊನ್ದು (Riv. 6, 116). See ಪುಲ್.

ದೊನ್ದು dōnnē. = ದೊನ್ನೆ, ದೊಪ್ಪ, ದೊಪ್ಪ. A cup or dish made of leaves, to hold ghee, etc. (ಪುಟ Si. 498; My.; M.; Tē. ದೊನ್ನೆ, ದೊಪ್ಪ; T. ತೊನ್ನೆ; see s. ತುಡುಲ್ 1, ತೋ, and Mhr. s. ದೊನ್ನೆ). ದೊನ್ನೆ ತುಮ್ಮ ತುಪ್ಪ ಜೊಯ್ತರೊ ದಮ್ಮಯ್ಯ! ಎಮ್ಮೊದು ಬಡ. — ದೊಮ್ಮಗೆ ದೊನ್ನೆ ಯಾಕೆ? ದೊನ್ನೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಯಾಕೆ? (Prva.). See Bp. 18, 29; 89, 83; ತಡಿಗು.

ದೊಪ್ ದōp. = ದಪ್, etc. (My.). — ದೊಪ್ಪೆನ್. -ಎನ್. To produce the sound of ದೊಪ್. (V. 6, 16).

ದೊಪ್ಪ ದōppa. 1. = ದಪ್ಪ 2. Thickness, etc. ಬರಿತು ದೊಪ್ಪವಾದುದು (ಸ್ಥೂಲ Si. 457). ಬಾಲದ ಬಿಳಿ ದೊಪ್ಪಬತ್ತ (ತಿತ ತೋ, ಯವ 304).

ದೊಪ್ಪ ದōppa. 2. = (ದಪ 1, etc., ದುಬ), ಧೊಪ್ಪ. A sound imitating that of a heavy body suddenly falling or knocking against any thing. — ದೊಪ್ಪ ದೊಪ್ಪನೆ. With the repeated sound of ದೊಪ್ಪ (Bp. 20, 14; 49, 26).

ದೊಪ್ಪನೆ ದōppanē. = ದುಪ್ಪನೆ, ಧೊಪ್ಪನೆ. With the sound of ದೊಪ್ಪ (Bp. 14, 18; 45, 6).

ದೊಪ್ಪಾನೆ ದōppa1-ānē. = ದಪ್ಪಾನೆ. Thick, etc.; thickness, etc. ದೊಪ್ಪಾನೆ ಫದ್ರಮುಸ್ತೆ (ಫದ್ರಮುಸ್ತೆ, etc. Si. 162). ತ್ರೇಯರ ಅಣ್ಣುಗಳ ಬದೇ ದೊಪ್ಪಾನೆ ಪ್ರದೇಶ (ನಿತ್ಯ 208).

ದೊಪ್ಪೆ ದōppē. = ದೊನ್ನೆ, etc. (My.).

ದೊಬ್ಬಿಸು dōbbisu. To cause to push, etc. (My.).

ದೊಬ್ಬು dōbbu. = ದೊಬ್ಬು, etc. To shove, to push, to thrust, to push away (My.; Tē.). ದೊಬ್ಬಿ ಹಾಕ ಬಹುದೇ ಮುಟ್ಟುನ್? (Prv.).

ದೊಬ್ಬುಳಿ dōbbuli. = ದುಬ್ಬುಳಿ, q. v.

ದೊಮ್ಮ ದōmba. = ದೊಮ್ಮ, etc. (My.). ದೊಮ್ಮಗೆ ದೊನ್ನೆ ಯಾಕೆ? ದೊನ್ನೆಗೆ ಕಣ್ಣು ಯಾಕೆ? — ದೊಮ್ಮರ ಸಾವು ಗಣೆಯ ಮೇಲೆ, ಬಿಲ್ಲವರ ಸಾವು ಮರದ ಮೇಲೆ (Prva.). See Prv. s. ಬಣಜಗ. — ದೊಮ್ಮರ ಗಣೆ. A tumbler's pole (My.). — ದೊಮ್ಮರ ಪೊರೆ. A Dōmba girl: a harlot (My.). — ದೊಮ್ಮರಾಟ. -ಅಟ. Tumbling (My.).

ದೊಮ್ಮರ ದōmbara. = ದೊಮ್ಮ.

ದೊಮ್ಮರಗಿತ್ತಿ dōmbara-gitti. = ದೊಮ್ಮತಿ. (My.).

ದೊಮ್ಮಿ dōmbi. = ದೊಮ್ಮಿ, etc., ತೊಮ್ಮಿ 2. A crowd, a mob; a disorderly, riotous mob; fray, quarrel (My.; Si. 294; Tē. ದೊಮ್ಮಿ, ದೊಮ್ಮಿ; T. ತುಮ್ಮಿ; cf. ದೊನ್ದುಳಿ 1). ದೊಮ್ಮಿಗೆ ಹೋದವನು ತರೇದ ಹಮ್ಮಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಲೇಸು (Prv.). — ದೊಮ್ಮಿಬಗಲ. A street quarrel (My.). — ದೊಮ್ಮಿದಾಸರಿ. One of a company of stage players (My.). — ದೊಮ್ಮಿಸಾಕ್ಷಿ. A confused testimony (My.). ದೊಮ್ಮಿಸಾಕ್ಷಿ

ಹಮ್ಮಿಗೆ ಕಾರಣ (Prv.). — ದೊಮ್ಮಿಸ್ತಾಧ್ಯಾಯ. A vain repetition or study of the veda (My.). 2, disorderly coitus (My.).

ದೊಮ್ಮಿಗ ದōmbiga. = ದೊಮ್ಮಿ. (My.).

ದೊಮ್ಮಿಗಾಡಿ ದōmbi-ḡāra. A man that belongs to a disorderly mob, a rioter (My.).

ದೊಮ್ಮಿತಿ ದōmbiti. = ದೊಮ್ಮರಗಿತ್ತಿ. (My.).

ದೊಮ್ಮಿ ದōmbē. = ದೊಮ್ಮಿ, etc. (Si. 54, o. rs. ಗೊಂಗಿ, ಗೊಮ್ಮಿ).

ದೊಮ್ಮಳಿಸು dōmmaḡisu. To move or whirl about, or to be in a hurry and flurry, or to be alarmed, as a herd of cattle or other beasts (ತೀರ್ಯಮೂಹನಮ್ಪು ಮು ಕೆಂದ. Dh.).

ದೊರ ದōra. = ದೊರದು, ದೊರಿತು, ದೊರೆ 2, ದೊರೆದು. P. p. of ದೊರೆ 1, in ದೊರ ಕೊಳ್, -ಕೊಳ್ಳು. = ದೊರೆ ಕೊಳ್. (Bp. 4, 65; 23, 42; 27, 79; 28, 69; 53, 22; My.).

ದೊರಕಿಸು dōrakisu. To cause to obtain;—to acquire for one's self, to obtain, etc. (Bp. 27, 2; B. 8, 34. 91; 4, 50. 118; My.).

ದೊರಕು dōraku. = ದೊರೆ 1, q. v. (My.; Tē. ದೊರುಕು). ಮುಖ್ಯ ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಹೇಮವ ಶಾಸ್ತ್ರವ (ಅನುಕಲ್ಪ Nr.). ನಿನಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮ ಮೇಲೆ ದೊರಕುವನ್ನೆ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ (B. 3, 22). ದೊರಕದ ಬಟ್ಟೆ ಹದಿಕು ಆದರೆ ನರಕೋದು ಯಾಕೆ? — ದೊರಕದರೆ ಹರಕೆ ಕೊಡ ಬಹುದು (Prva.). See Bp. 1, 25; 8, 28; 16, 21; 27, 17; 39, 71; 43, 70; B. 2, 4.

ದೊರದು dōradu. P. p. of ದೊರೆ 1.

ದೊರಿತು dōritu. = ದೊರೆದು, etc. P. p. of ದೊರೆ 1. (My.). ಪುಟ್ಟಕರವದಾರ್ಥಗಳು ತಿನ್ನುವದಕ್ಕೆ ದೊರಿತರೆ (B. 4, 41). ಆಹಾರವ ಅವರಿಗೆ ದೊರಿತರೆ (4, 76).

ದೊರೆ ದōrē. 1. To come or draw near; to be equal to, to resemble, to suit, to fit (Tē.; cf. ತುಡು); to come about, to appear (J. 2, 65). 2, to be obtained, gained or found, to accrue (ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗು ಕೆಂ. 105; C.; Tē.; Si. 113. 354). P. ps. ದೊರೆ, ದೊರದು, ದೊರಿತು, ದೊರೆ, ದೊರೆದು. ಆತನಿನ್ನ ನಮಗೆ ಬೆಳಕು ಬಿಸಿಲುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ (B. 2, 24). ಹೊತ್ತು ದೊರೆದದ್ದಾನ್ (2, 34). ಮುಂಚೆ ಲವಂಗಗಳು ನಾಲ್ಕು ಅಣಿಗೆ ತೊರೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವೆ (3, 18). ಬೆಳ್ಳಿ ತುದ್ದಸ್ತಿ ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುತರವಾಗಿ ದೊರೆಯುವದೇ ಇಲ್ಲ (4, 124). See Ūpr. 8, 66; Bp. 27, 22; 84, 36; J. 7, 65; 33, 4; B. 4, 179. — ದೊರೆಯಗೊಡು. -ಕೊಡು. To let be obtained, etc. ಹಣವ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೊರೆಯಗೊಡುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 89).

ದೊರೆ ದōrē. 2. = ದೊರೆ, etc. P. p. of ದೊರೆ 1. — ದೊರೆ ಕೊಳ್. To come near; to come, to appear, to occur, to be in use; to arise; to accrue; to be obtained, gained, or found (ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕೆಂದ. Dh.; ಎರ್ ಕೆಂದ. I; ಗಡೆಯಿಸು ಕೆಂದ. I; ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು ಕೆಂದ. 42. 127. 136. 164. 190. 203. 270 Cm.; ಬರ್ 221. 352. 382 Cm.). ಅಗಲನ್ನೆ ದೊರೆ ಕೊಟ್ಟು ಫಲವ (ಸಾ ನ್ಧ್ಯಾಪ್ತಿ Nr.). See ಕೆಂದ. 8. 16; Ūh. v. 217; Ūpr. 1, 50; 3, 65; 5, 135; Abh. P. 9, 54; 14, 144; 15, 71; Si. 81. 110; Kk. 19; J. 5, 48; 20, 49; 28, 57. 58; 29, 33. — ದೊರೆ ಕೊಳಿಸು. To cause to be obtained (by one's self): to obtain or gain for one's self (ಗಡೆಯಿಸು ಕೆಂದ. I.). 2, to cause to be got; to cause to happen, to occasion, to produce

(Öpr. 8, 66; 8, 14; Ahh. P. 14, 189; Räv. 13, 99; Säv. 1, 16).

ದೊರೆ dörë. 3. Coming near: resemblance, similarity, likeness, equality, adequacy; notoriety; propriety (ತೋರು, ಒರೆ, ತೋರಿ, ಸರಿ, ಉ., ಸಾಮ್ಯ ರೆ. II, 25; ಸಮ ಸಿಂ. 105; Öpr. 4, 13, 61; 5, 54; 7, 60, 70; Të.). ನಿಮ್ಮ ದೊರೆಗೆ ಬೋದಿಯರ್ ಒಕರೇ? (Smd. 39). ಮಾನ್ಯತನ ದೊರೆಯುವ ಎರೆಯಂ ಜಾನಿಗಲುಂ (104). ಅರಕ್ಕಮಾಳಿ ನೇದಾಲಿ ದೊರೆಯನ ಅನುಕರಿಸ್ತದ ಅದುವಾಗಸಂ (176). ನಕ್ಷತ್ರ ಮೆಪ್ಪಾದಂ ದೊರೆಯೇ ಚೆನ್ನಗೆ (Sä. 62). ಎನಗೆ ದೊರೆ (equal) ಅದಾರ ದೊರೆ (king)? (Räv. 5, 126). See Bp. 54, 24; Räv. 12, 42. — ದೊರೆಗೆಡಿಸು. — ಕೆಡಿಸು. To destroy equality or propriety (Grj. 7, 62). — ದೊರೆಗೆಡು. — ಕೆಡು. Equality or propriety to be destroyed or lost (Ahh. P. 9, 141; 15, 71). — ದೊರೆಗೆವರ್. — ಒರ್. To liken, to be equal (Öpr. 5, 8; Räv. 6, after 11). — ದೊರೆಯು. — ಅ 3. One who is an equal (Ahh. P. 11, 85). — ದೊರೆಯುಕ್ಕರ. — ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Öh.). — ದೊರೆವಡೆ. — ವಡೆ. To become proper; to become well known, famous, etc. (ಪ್ರಸಿದ್ಧವಡೆ Smd. 111 Cm.; ಪ್ರಸಿದ್ಧವಡೆ 129, 232 Cm.). See Smd. 302, 408. — ದೊರೆವರ್. — ಒರ್. = ದೊರೆಗೆವರ್. (Öpr. 7, 59; 8, 38). — ದೊರೆವೆವ್. — ವೆವ್. = ದೊರೆವಡೆ. (ಪ್ರಸಿದ್ಧವಡೆ Smd. 169, 189 Cm.). See Öh. v. 303; Öpr. 6, 80; Ahh. P. 13, 128; 14, 118; 15, 71. 2, gain, profit, advantage, use. ಕೇದಾನ್ದ ದೊರೆಯು ಲ್ಲದ ಛಂಗಾರಂ (Smd. I).

ದೊರೆ dörë. Tbh. of ಧುರ್ಯ. A chief; a king; a master; a man of the ruling class (ರಾಜ, ಧರಣೀಶ Nn. 80; ಅರಸು ಸಿಂ. 105; C.; Të.; T. ತುರೈ; M. ತುರೆ, ಧುರೆ). ದೊರೆ ಮುನಿದರೆ ಮರನೇದಾದರೆ ಅದೀತೇ? — ತಾರತಮ್ಯವದಾಯದವ ದೊರೆಯಲ್ಲ, ಮಾತು ಮಾದಾದವ ಸೇವಕನಲ್ಲ. — ದೊರೆಯ ತನಕ ದೂಡಿ, ಹೊದಿಯ ತನಕ ಓಟಿ. — ದೊರೆಯ ರಥವಾದರೂ ಎಣ್ಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗದು. — ದೊರೆಮಾದರೂ ಸರೆ ತಪ್ಪೀತೇ? — ದೊರೆಯಾದರೂ ತೊಡಿಗೆ ದೊಡ್ಡವ ನೇ? — ದೊರೆಯಿನ್ದ ಅಗುವನ್ನಾಡ್ತು ನರಿಯಿನ್ದ ಅದೀತೇ? — ದೊರೆ ಹೇದಾದನನ್ನರೆ ಮರದ ಕಾಯ ಬಿದ್ದೀತೇ? (Prvs.). See Sl. 257, 278; Bp. 40, 15; Räv. 5, 126; J. 24, 25; 28, 52; 83, 26; Dp. 148, 1, 6; B. 4, 126. — ದೊರೆನಾನಿ. A lady, a mistress (My.; B. 5, 283).

ದೊರೆತನ ದೊರೆತಾನ. Kingship, royalty, the rank or function of a king, government, rule (Bp. 40, 15; 42, 6; My.). ದೊರೆತನಕ್ಕೆ ಬಡತನವೇ? (Prv.). See Prv. 8. ಯೋಗ್ಯತೆ. — ದೊರೆತನ ಮಾಡು. To rule; to domineer (My.).

ದೊರೆಯಿಸು dörëyisu. To cause to obtain, to procure (J. 16, 28).

ದೊಸಕ್ ದೊಸಕ್. = ದೊಸಕ್, etc. (My.).

ದೊಸಕ್ಕನೆ ದೊಸಕ್ಕನೆ. = ದೊಸಕ್ಕನೆ, etc. (My.).

ದೊಳೆ ದೊಳೆ. A drug or seed used to produce fermentation in the manufacture of spirits from sugar, bassia, etc. (?). ಮದ್ಯ ಮಾಡುವ ದೊಳೆ (ಕಣ್ಣ, ನಗ್ಗು Si. 348, only in Si.).

ದೊಳ್ಯಾನ ದೊಳ್ಳಿಷಾ. = ದೊಳ್ಯಾನ. (ಪೈಸಿ ಕೆ.; Bh. 7, 17, 26).

ದೊಳ್ಯ ದೊಳ್ಳು. = ದೊಳ್ಳು, ದೋಲು. (My.). See ಸಿಡು. — ದೊಳ್ಳು ನೊಳು. The belly to be pushed forward, i. e. to extend or distend (Bh. 4, 6, 25).

ದೋಸರಿಛು ದೊಸ-ಪರಿಛಾ. A club-like arm (Öpr. 2, 43).

ದೋಕರಿ dökari. An instrument for grubbing up grass (Të.; Si. 303, 899).

ದೋಚು ದೊಚು. To plunder, to rob (Të.; My.; cf. ಗೋಚು).

ದೋಟಿ ದೊಟಿ. = (ತೊಡದು), ದೋಟಿ. A pole with a hook for plucking fruit, gathering leaves, etc. (My.; Të.; M. ತೋಟ್ಟಿ). ದೋಟಿಯಿನ್ದ ಹೇನು ತಗದ ಹಾಗಿ (Prv.). — ದೋಟಿಗೋಲು. — ತೋಲು. = ದೋಟಿ. (My.). 2, a hook for driving an elephant (ಅಂಕುತ, ಪುಟೆ Sl. 271). ದೋಣಿ ದೊಣ. Tbh. of ದೋಣಿ (Smd. 345). ನಾಗೋಣ (345). 2, ದೋಣಾಚಾರ್ಯ (345).

ದೋಣ ದೊಣ. = ದೋಣಿ. Tbh. of ದೋಣಿ (Smd. 345; Öpr. 8, 43; My.). ನೀರ ದೋಣಿ (ಜಲದೋಣಿ HIA.). ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಚಿಲ್ಲೆ ಹೇ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಪೈದ ಮರದ ದೋಣಿ (ದೋಣಿ Sl. 84). — ದೋಣಿವರ್. — ವರ್. To fall down like an empty tub (Abh. P. 18, 81).

ದೋಣು ದೊಣು. = ದೊಳ್ಳು. (Mhr. ದೋಣ್ಡ, a pot-belly). — ದೋಣ. — ಅ 3. A man with a big belly (My.). Feminine ದೋಣಿ (My.).

ದೋತರ ದೊತರ. = ದೋತ್ರ, ದೋತ್ರ, q. v. (Mhr. ಧೋತರ; My.; B. 8, 25; 5, 123). — ದೋತರದೋಡು. A couple of dōtaras woven together (B. 3, 101; My.). — ದೋತರಸದಿಗು. The end or border of a dōtara (B. 3, 41; My.); the coloured cross-lines near it (My.).

ದೋತ್ರ ದೊತ್ರ. = ದೋತರ. A garment of males worn around the waist, passing under and tucked in behind (Mhr. ಧೋತ್ರ; My.; Të.; Ö. Bp. 82, 45; RAm. 5, 8, 69; J. 16, 24); ದೋತ್ರ ಉಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು (My.); — that garment hung over the shoulder (ಎಪರ್ಯಸ್ತಕ Mr. 256; My.); ದೋತ್ರ ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳು (My.). ಚಕ್ಕಪ್ಪನಾದರೆ ಮನೆಗೆ ಬನ್ನ ಕಾಲು ಓದಿದೇನು, ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ದೋತ್ರ ಕೊಡ ಬೇಕು. — ದೋತ್ರ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಗೋತ್ರ ದೊಡ್ಡದೇ? (Prvs.). See ಮೇಲು; Sl. 222, 223. Cf. ದೋವತಿ, etc.

ದೋಫಕ ದೊಫಕ. N. of a vṛitta (Öh.).

ದೋಬಿ ದೊಬಿ. A washerman (My.; Mhr., H. ಧೋಬಿ).

ದೋಮಿ ದೊಮಿ. = ದೋಮೆ. (S. Mhr.).

ದೋಮೆ ದೊಮೆ. A mosquito; a gnat (Të.; cf. T. ತುಕ್ಕ, to sound?). See Prv. 8. ಧಾನ್ಯ. — ದೋಮೆತರೆ. A mosquito curtain (Të.). ತರೆವಡರ್ ದೋಮೆತರೆಯಕ್ಕು (Mr. 204, o. rs. ತೋಮು, ದೋಹ, ದೋಹಾ, ಪ್ಯೋಮು).

ದೋರೆ ದೊರೆ. = ದೋರ್.

ದೋರ ದೊರೆ. = ದೋರೆ, q. v. (My.). — ದೋರಗಾಯ. — ಕಾಯ. A fruit almost ripe (My.; Të.). — ದೋರಹಣ್ಣು. = ದೋರೆ ವರ್. (My.).

ದೋರ ದೊರೆ. 1. Tbh. of ದ್ವಾರ. See ದ್ವಾರ.

ದೋರ ದೊರೆ. 2. = ದೋರೆ. Thread (My.).

ದೋರಾಪುರ ದೊರಾಪುರ. Tbh. of ದ್ವಾರಾಪುರ. (Bh. 8, 16 sum.). ದೋರವಾರ್ಧ ದೊರೆ-ವಾರ್ಧಿ. Tbh. of a ದ್ವಾರವಾರ್ಧ. N. (Bp. 54, 62).

ದೋರಾವತಿ ದೊರೆ-ವತಿ. Tbh. of ದ್ವಾರಾವತಿ. (Bp. 54, 63).

ದೋರಿಯ ದೊರಿಯ. N. of a certain cloth. See Mr. 8. ಪಟಧೇದ.

ದೋರೆ ದೊರೆ. = ದೋರೆ. The state of being full-grown or mature (see ನಮು). — ದೋರೆಗರುಳು. — ಕರುಳು. Entrails fitted by growth for their functions (Bh. 4, 6, 25). — ದೋರೆಗಾಯ. — ಕಾಯ. (ಕರಾಟು Sl. 123, aloc). —

ದೋರೆವರ್. -ವರ್. A full-grown, almost ripe fruit (Ūpr. 1, after 101; Śāv. 1, 51; 2, after 42). — ದೋರೆವರ್. -ವರ್. Full-grown teeth (Ūpr. 8, 52).

ದೋರೆ ದೊರೆ. = ದೋರೆ 2. Thread (Mhr., H. ದೋರಾ). 2, a partitionar bracelet (Mhr., H. ದೋರಾ; Śi. 219).

ದೋರೆಯು ದೊರು. = ದೋರು, etc. — ದೋರುಮೋರು. -ಮೋರು. To be shattered or broken (Bh. 4, 3, 10).

ದೋರದಾಣಿ ದೊರ-dāṇḍa. The arm. (Ūpr. 9, 114; Grj. 3, 2; Bp. 38, 54).

ದೋರಬಲ ದೊರ-bala. Strength of the arm (Śāv. 4, 27).

ದೋರಮಹಿಮೆ ದೊರ-mahimē. The power of the arm (Ū. Bp. 47, 13).

ದೋರಲತೆ ದೊರ-latē. An arm-creeper: the arm (Bp. 5, 30; 87, 80).

ದೋರಲ ದೊರ-bala. = ದೋರಬಲ. (Ū. Bp. 47, 27).

ದೋಲ ದೊಲ. = ದೋಲ, etc., ದೋಲ. Swinging, oscillating, rocking. 2, = ಕುಣ್ಣಿ 1, see ದೋಲ. 3, a swing, a litter, etc. ದೋಲಾನೋಲ ದೊಲ-andhōla. A swing (ಉಯ್ಯೂರ್ Mr. 204).

ದೋಲ ದೊಲ. = ದೋಲ, etc. (My.).

ದೋಲ ದೊಲ. = ದೋಲ, etc. A swing; a litter, a dooly, a palanquin. 2, the indigo plant.

ದೋಲೋತ್ಸವ ದೊಲ-utsava. The ceremony of swinging an idol that is placed on a swinging-oot (My.).

ದೋಲತಿ ದೊಲati. = ದೋಲತಿ, etc. The garment called ದೋಲ (Bp. 56, 28; 57, 3; Tō.).

ದೋಲತಿ ದೊಲati. = ದೋಲತಿ, ದಾನತಿ. (ಉದ್ಗಮನೀಯ, ಒಲಿ Mr. 843).

ದೋಲಿ ದೊಲil. = ದೋಲಿ, q. v.

ದೋಷ ದೊsha. = ದೋಷ. Fault, vice, defect, deficiency; a fault, a blemish, a defect; blame, reproach; badness, wickedness, sin (ಅಪ, ಪಾಪ Nn. 15); detrimental effect; obnoxiousness; morbid affection, morbid element, disease; disorder of the three humors of the body (ವಾತ ಪಿತ್ತ ಕ್ಲೇಷಗಳನ್ನು ಮೂರು ದೋಷಗಳು Śi. 199); black or red spots on the tongue foreboding death (My.). 2, evening, darkness, night (ನಕ್ಷ, ರಾತ್ರಿ Nn. 15; ಇರಲು Mr. 65). 3, a sign (ಅಂಕ, ಕುರುಹು 15). ದೋಷವಿನ್ಯಾಸ. ದೋಷವಿನ್ಯಾಸ ದೋಷ ನುಂಗಿತು. — ದೋಷ ಮಾಡಿದವಗೆ ದೋಷ ತಪ್ಪದು. — ದೋಷ ಮಾಡುವವಗೆ ದೋಷ ಬಹಳ (Prva.). See Kāvya. II, 1, 6; III, 8, B, 35, 75; ಅಪ್ಪಾದಕ, ಪದ, ವಾಕ್ಯ. — ದೋಷ ಅದು. To blame. ದೋಷವನ್ನಾಡಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ (ನಿನ್ನೆ G.; My.). — ದೋಷ ಇದು. To put fault or blame upon, to blame, etc. ದೇವರಿಗೆ ದೋಷ ಇದೆ ಬೇಡ! (B. 4, 178; My. ದೇವರ ಮೇಲೆ). ತಮ್ಮ ವಚ್ಛಕ್ಕೆ ದೋಷವಿದೆ ಬೇಕಲ್ಲದೇ ಎಡನೆಯವರಿಗೆ ದೋಷವಿದೆ ಬಾರದು (B. 5, 86). — ದೋಷ ಒಗ್ಗಿಸು. To join fault or blame to: to lay, or bring, reproach upon, to impute blame, to find fault with. ತುಢರಲ್ಲಿ ನಿಜದೋಷಮನ್ ಒಗ್ಗಿಸೆ ಕೆಟ್ಟು ಪೋಗರೇ? (Śāv. 5, 77). — ದೋಷ ಒಗ್ಗಿಸು. Fault, etc. to be joined or attached: to become blameworthy (Bp. 50, 71; 57, 79). — ದೋಷ ಹಚ್ಚು. = ದೋಷ ಒಗ್ಗಿಸು. (My.). ಅವನಿಗೆ ಕೆಲವು ಜನರು ದೋಷ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ (B. 5, 208).

ದೋಷಕರ ದೊsha-kara. Causing evil, harm, or blame; hurtful; wrong (Śmd. 188).

ದೋಷಕಾರಿ ದೊsha-kāri. Causing evil, etc.; an evil-worker (My.).

ದೋಷಗ್ರಾಹಿ ದೊsha-grāhi. Fault-finding, censorious, vituperative.

ದೋಷಜಿತ ದೊsha-jit. A physician (ಭಿಷಜ, ಚಿಕಿತ್ಸಕ, etc. Mr. 390).

ದೋಷಜ್ಞ ದೊsha-jña. A discerning or wise man. 2, a physician.

ದೋಷಜ್ವರ ದೊsha-jvara. A malignant fever (My.).

ದೋಷತ್ರಯ ದೊsha-traya. Vitiating of the three humors, or wind, bile, and phlegm (ವಾತ ಪಿತ್ತ ಕ್ಲೇಷಂಗಳ Mr. 886).

ದೋಷದೂಷಿತ ದೊsha-dūṣita. Defiled by sin. Feminine ದೋಷದೂಷಿತ (V. 9, 57).

ದೋಷಹರಣ ದೊsha-haraṇa. Removing disease of the humors; removing sin (My.).

ದೋಷಾ ದೊshā. In the evening, at night. 2, = ದೋಷ 1.

ದೋಷಾಕರ ದೊshā-kara. The night-maker: the moon (Bp. 11, 45). 2, ದೊshā-ākara, a mine of faults: full of defects, fault, sinfini.

ದೋಷಾನ್ಧ ದೊsha-andha. Blind through sin (Ahh. P. 7, 6).

ದೋಷಾರೋಪಣ ದೊsha-ārōpaṇa. Imputing fault, accusation (My.).

ದೋಷಾಲೇಪ ದೊsha-ālēpa. Attaching or imputing fault or blame, aspersion (Kāvya. II, 2, B, 43).

ದೋಷಿ ದೊshi. Faulty; guilty; sinful, bad (Bp. 54, 52; J. 10, 45). ದೋಷಿಗೆ ತೂತು, ದೋಷಿಗೆ ಮಾತು (Prv.).

ದೋಷಿಸು ದೊshisin. Morbid affection to arise, as in fever (My.).

ದೋಷ ದೊshē. 1. ದೋಷ. Evening, darkness, night.

ದೋಷ ದೊshē. 2. The arm. (ತೋರು G.).

ದೋಷ್ಯಕದೃಶ ದೊsha-ka-drīṣ. Seeing only defects, fault-finding.

ದೋಷ ದೊsh. = ದೋಷ. The arm (ವಾತು, ಭುಜ, ತೋರು Mr. 321).

ದೋಷ ದೊsh. Thh. of ದೋಷ (Śmd. 385; Bp. 24, 78; 28, 27; 80, 13; 55, 30; My.).

ದೋಷರ ದೊshara. (ವರನಾರ್ಕ Ū. I, 83, one MS.).

ದೋಸೆ ದೊshē. A holed, i. e. spongy, cake of rice-flour, uddu, etc., baked on a potsherd or iron plate (Ū. Bp. 47, 42; Rām. 5, 8, 69; My.; Tn., Tō., M.; T. ತೋಪ್ಪ; T. ತೋಯ್, to crust, crystallize; ತೋಯ್-ಅಪ್ಪಂ = ತೋಪ್ಪ). ಹಿಟ್ಟು ಕರಿಸಿ ಮಾಡುವ ದೋಸೆ (ಘಾಸ, etc. Śi. 814). ಈಸೀಸಗಲ ದೋಸೆ ಎನಿಸು ಮೆದ್ದೀ? — ಎನ್ನೆನ್ನವರು ಅನ್ನೇ ಹೋದರು, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಬನ್ನ ಹುಳಿದೋಸೆ ಬೇಡಿತು. — ಎಲ್ಲರ ಮನೇಲಿ ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿಗೇ ತೂತು. — ದುಗ್ಗಾಣೆಯ ಮುಳ್ಳೇ ಹತ್ತರ ಮದ್ದಿನ ದೋಸೆಗೆ ಹೋದ. — ದೋಷವೆಲ್ಲಾ ದೋಸೆ ನುಂಗಿತು. — ದೋಸೆಗೆ ತೂತು, ದೋಷಿಗೆ ಮಾತು. — ದೋಸೆ ಬಿಸಿಯೆನ್ನು, ಮಸಿಕೆನ್ನು ತಿನ್ನ. — ದೋಸೆ ತಿನ್ನ ಕ್ಷಣ ದೋಷವೆಲ್ಲಾ ಹೋದೀತೇ? — ದೋಸೆ ತಿನ್ನುವಾಗ ಮೀಸೆ ಮುರಿದ ಹಾಗೆ. — ದೋಸೇ ತೂತು ಕಾವಲಿ ಮುಚ್ಚಿ ತೇ? — ದೋಸೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಳನ್ನ ಅಗಬೇ? — ದೋಸೇ ಹಿಟ್ಟು ಕೂಸಾಳಿಗೆ ಸುಕ್ಕೇತೇ? — ಎರಡು ಚೊಯಿಗೆ ಒನ್ನು ದೋಸೆ. — ದೋಸೆಯ ಊಟ ಊಟವಲ್ಲ, ದಾಸರ ಅಲಿ ಅಲಿವಲ್ಲ (Prva.). — ದೋಸೆ ಹೋಳ. Holcus saccharatus Roxh. (Z.).

ದೋಸ್ತುನು ದೊstānn. = ದಸ್ತಾನ, etc. (My.).

ದೋಸ್ತಿ ದೊsti. Friendship (My.; Mhr., H.).

ದೋಸ್ತಿಗಾರ ದೊsti-gāra. A friend (My.).

ದೋಹ ದೊha. 1. Milking; milk. See ಸನ್, ಹೋಗೋ.

ದೋಹ ದೊha. 2. Thh. of ದೋಹ (Śmd. 345). See Bp. 89, 81; 47, 25.

ದೋಹದ ದೊhada. = ದೋಹ. The longing of a pregnant woman; morbid or violent desire; desire in general, wish-

melting of pity, or tendernees (Mhr.). — ದ್ರವಗೋಳಸು. -ಕೋಳಸು. To canse to melt in pity (B. 5, 211).
 ದ್ರವಣಿ dravana. Running; flight; flowing, dropping, exnd-
 ing. (R.).
 ದ್ರವದ್ರವ್ಯ drava-dravya. A fluid enstance; a fluid; a
 substance having juice. See ಪೃಷ್ಠ.
 ದ್ರವದ್ರವ್ಯದಾನ dravadravya-dāna. Giving or putting a
 fluid. See ಎದಿ.
 ದ್ರವದ್ರವ್ಯನಿರ್ಮುಕ್ತಿ dravadravya-nirmukti. Freeing a fluid.
 See ಬಾರ.
 ದ್ರವದ್ರವ್ಯ dravanti. A river. 2, the plant *Anthericum tuberosum*
 Roxb.
 ದ್ರವದ್ರವ್ಯ dravida. = ದ್ರವಿ, (ತಮಿಳು). N. of a people and district
 on the east coast of the Dekhan: Tamil (ತಮಿಳು 8m. 64;
 Ch. p. 22; My.). — ದ್ರವಿದೇವ. A Vaishnava popular
 exposition of the vēdas in Tamil verse (My.).
 ದ್ರವಿದಾವ್ಯಾಯ dravida-āmyāya. = ದ್ರವಿದೇವ. (My.).
 ದ್ರವಣಿ draviṇa. Property, wealth; a thing (ಮಹಾಸಾರ, ವಸ್ತು
 Nn. 125). 2, strength, power. 3, gold; silver; money.
 ದ್ರವಣಿ draviṇe. = ದ್ರವಣಿ, q. v.
 ದ್ರವಣಿ draviṇa. To become liquid, to melt (My.). 2, to
 sport (J. 15, 47). 3, to make fluid, to melt, as the mind
 (My.).
 ದ್ರವಣಿ draviṇa. = ದ್ರವಿ. (Bp. 6, 19). — ದ್ರವಿದೇಶ. The Tamil
 country (Bp. 22, 1).
 ದ್ರವಣಿ dravi-karapa. Cansing to drop or drip, making
 wet. See ನಾನ್ದು.
 ದ್ರವ್ಯ dravya. = ದಿವೇಶ. A substance, a thing, an object
 (ಕಸ್ತೂರ, ವಸ್ತು Nn. 164). 2, substance, property, wealth,
 money. 3, the receptacle or substratum of properties,
 etc., elementary enstance (ಜೀವದ್ರವ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಪದದ್ರವ್ಯ
 ಗಳು 164; see ಪದ). 4, a wooden image (ಮರದಿಂ ಮಾಡಿದ
 ರೂಪ, ಮರದಿನ್ ಮಾಡಿದನ್ ಪುತುಮೆಗಳು 164). 5, a fit object.
 6, a drug. See ಶಬ್ದ-; Kāvya. III, 3, B, 4; V, 1. — ದ್ರವ್ಯವಿಜ್ಞಾನ
 ವಸ್ತು ಹಕ್ಕವಾದರೂ ಗಕ್ಕಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಡತನ — ದ್ರವ್ಯವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಿನ್ನು
 ಸಾಯಲಿಲ್ಲ, ಸಾರಾ ಮಾಡಿದವ ತಿದ್ದಿ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ (Prvs.).
 ದ್ರವ್ಯತ್ವ dravyatva. Substantiality, enstance (Smd. 7 Cm.).
 ದ್ರವ್ಯಲೋಪ dravya-lōpa. Deficiency of money for the per-
 formance of a religious ceremony (My.).
 ದ್ರವ್ಯವಂತ dravya-vanta. A man having property, a rich,
 wealthy man (My.; B. 5, 120).
 ದ್ರವ್ಯಸ್ಥ dravya-stha. A man staying or living in wealth:
 a wealthy man (My.).
 ದ್ರವ್ಯಸ್ಥಾನ dravya-sthāpanē. Hiding money in the earth
 (My.).
 ದ್ರವ್ಯಸ್ಥಾನ dravya-avahāva. One of the three kinds of
 jāti in rhetorio (Kāvya. III, 8, B, 5-9).
 ದ್ರವ್ಯಹರಣ dravya-harapa. Seizing, or stealing, property
 (B. 5, 95).
 ದ್ರವ್ಯಾಂಜನ dravya-ānjana. A magic ointment applied to
 the left hand with the object of discerning lost wealth
 (My.).
 ದ್ರವ್ಯಾನುಕೂಲ dravya-annukūla. Help of money towards
 any business (My.).
 ದ್ರವ್ಯಾರ್ಜನೆ dravya-arjanē (ārjanē). Acquirring property,
 acquisition of wealth (My.).

ದ್ರವ್ಯಾಕ dravya-ākē. Love of money, covetousness (My.).
 ದ್ರವ್ಯ drashṭi. See s. ತ್ರಾಡನ.
 ದ್ರಾಕ್ drāk. Quickly, instantly, soon, immediately, shortly.
 ದ್ರಾಕ್ಷ drāksha. Tbh. of ದ್ರಾಕ್ಷೆ. ದ್ರಾಕ್ಷದ ಬಳ್ಳಿ (Cib. 118; Mhr.).
 ದ್ರಾಕ್ಷಾ ದಿಲೇಹ್ಯ drākshā-dilēhya. An electary of grapes,
 etc. (My.).
 ದ್ರಾಕ್ಷಾ ಪಾಕ drākshā-pāka. A sweet, accomplished style of
 diction in poetry (My.).
 ದ್ರಾಕ್ಷಾ ಸವ drākshā-āsava. A medicinal and spirituous
 preparation of the juice of the grape, wine (B. 4, 164;
 Mhr.).
 ದ್ರಾಕ್ಷೆ drāksh. = ದ್ರಾಕ್ಷೆ. (My.; Mhr.).
 ದ್ರಾಕ್ಷೆ drākshē. ದ್ರಾಕ್ಷೆ. = ದ್ರಾಕ್ಷೆ. The vine. 2, a grape,
 grapes. (My.). ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಸೀಯನ್ನು, ಬಳ್ಳಿ ಸಹ ತಿನ್ನ ಬಾರದು
 (Prv.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಪದ್ಮ. A vine-pandal (My.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆ
 ಬಳ್ಳಿ. The grape vine (My.; G.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆ ರಸ. Juice of the
 grape; wine (My.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಸರಾಯ. Wine (ಮಾದ್ಯರ್ಥ
 G.). — ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಹಣ್ಣು. A ripe grape (My.).
 ದ್ರಾಕ್ಷಾಕ drāk-bhṛtaka. Water just drawn from the well.
 See s. ಅಗರ್ತ.
 ದ್ರಾಕ್ಷಾಕ drākshishṭha. (fr. ದೀರ್ಘ). Longest, very long.
 ದ್ರಾಪ drāpa. (= ದ್ರಾಪಿ). Mind, mlre. 2, heaven, sky. 3, a
 fool, blockhead, an idiot.
 ದ್ರಾಪ drāpē. (Tbh. of ದ್ರಾಪ). A blockhead, fool, slnt (Tē.
 ದೇವಿ, ದ್ರಾಪಿ, ದ್ರಾಪಿ). 2, wretchedness, poverty, feebleness
 (My.); trash, rubbish (Tē.). 3, a wretched, poor, feeble
 person (My.). ದ್ರಾಪಿಯನ್ನು ನಷ್ಟ ದೂರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕಳ್ಳರು
 ಬನ್ನು ತಲೆ ಹೊಡೆದರು (Prv.). — ದ್ರಾಪಿ ಮಾತು. A word lack-
 ing force of meaning (My.). — ದ್ರಾಪಿ ಮೋದಿ. A care-
 worn, low-spirited face (My.).
 ದ್ರಾಪ drāva. = ದಾವ 1. Running, flowing; flight; speed,
 going quickly; liquefaction; distilling.
 ದ್ರಾವಣ drāvaka. Causing to run. 2, a drug prepared by
 distillation (My.). 3, a finx to assist the fusion of
 metals. 4, a thief. 5, a lecher. 6, bee's wax. 7, a
 sharp or clever man (Bh. 1, 12, 21).
 ದ್ರಾವಣ drāvikē. Saliva. (R.).
 ದ್ರಾವಣ drāvīda. (fr. ದ್ರವಿ). Relating to Dravida; a Tamil
 man (ತಮಿಳು Mr. 382; My.); Tamil (Ch. p. 23). 2, a
 Brāhmaṇa of the south, one of the five so-called Drāvīda
 Brāhmaṇas, i. e. either a Drāvīda or pure Tamil
 Brāhmaṇa, or a Tēllīga (Tēllīgn), Karpāṭa, Marāṭha,
 or Gnjārāṭha one (Sk.); or (instead of a Marāṭha, or
 Gujarāṭha one) a Kēraja, or Tanjāva one (My.).
 ದ್ರಾವಣ drāvīdaka. Zedoary, Curcuma zedoaria Roxb.
 ದ್ರಾವಣ drāvīda-dharē. The Tamil country (Bp. 24, 77).
 ದ್ರಾವಣ drāvīdaka. Fluidity (B. 4, 97; Sk. ದ್ರವತೆ, ದ್ರವತ್ವ).
 ದ್ರ drn. 1. Running; see ಶತ. 2, rushing, attacking.
 ದ್ರ drn. 2. Wood. 2, a tree.
 ದ್ರ drn. 3. A sort of pine, Pinus deodora Roxb.
 ದ್ರ drn. 4. Hurt, injured, harmed, grieved,
 plotted against, borne malice or hatred against; offence,
 injury.
 ದ್ರ drn. 5. A wooden mace, a mallet, a
 hammer (ದೋ Mr. 298); an axe, a hatchet.

ದ್ರುಣ drūṇa. *A scorpion.*

ದ್ರುಣಿ drūṇi. = ದ್ರೋಣಿ. *A centipede.* 2, a small or female tortoise. 3, = ದ್ರೋಣಿ.

ದ್ರುಣಿ drūṇi. *A bow-string.*

ದ್ರುತ druta. Rnu, flowu; running away; rushed at, attacked; scattered, diffused; lost (ದಿಗ್ಭಯ q. v., ನಕ್ಷತ್ರ, ವಿ ನಾಶನ, ಗೃಹೀತ, ದೇವಗೃಹವಂ Mr. 300; cf. ಭಯದ್ರುತ). 2, melted, dissolved, liquid, fluid. 3, quick, swift. 4, quick time. 5, a scorpion. 6, a comic actor, a buffoon (ಪರಿಹಾಸ, ವೈಹಾಸಿಕ, ನೃಪರಂ ನಗಿಸುವಂ Mr. 270; cf. ದ್ರವ No. 3). — ದ್ರುತಂ, quickity.

ದ್ರುತಪದ druta-pada. N. of a vṛitta (Ūh.).

ದ್ರುತಪಚ್ಛ druta-pnōcha. *A scorpion's tail* (ಅಲ, ಜೇದಿ ಬಾಲ Mr. 403).

ದ್ರುತಪೂರ್ವವಿಲಂಬಿತ druta-pūrva-vilambita. N. of a vṛitta (Ūh.).

ದ್ರುತಯಾನ druta-yāna. Fast walking (Ūpr. 2, 59).

ದ್ರುಪದ dru-pada. = ದುರಪದ, ದೃಪದ. N. of a king of the Pāṇḍavas, the father of Kṛiṣṇa (Draupadi), the wife of the Pāṇḍu princes.

ದ್ರುಪದತನುಜಾತೆ drupada-tanujātē. Draupadi (J. 2, 51).

ದ್ರುಮ druma. *A tree.*

ದ್ರುಮಾಮಯ druma-āmaya. Tree-disease: lac, the animal dye; resin, gum.

ದ್ರುಮೋಕ್ಷಲ druma-ntpaia. *The tree Pterospermum acerrifolium Willd.*

ದ್ರುಮಯ druvaya. *A wooden measure of capacity.*

ದ್ರುಮೋ drubha. *Brahmā; Śiva.*

ದ್ರೋಣ drōṇa. = ದೋಣ. *A wooden tub shaped like a boat; a trough.* 2, a measure of capacity, equal to 4 āḍhakas, or 2 āḍhakas (ನಾಗರ Si. 329; ಇತ್ಯು 329). 3, a raven (ಕಾಡ ಕಾಗೆ Mr. 170). 4, a scorpion. 5, Drōṇācārya, the military preceptor of both the Kuru and Pāṇḍu princes (Śmd. 288; J. 18, 4, 19; Bh. 1, 6 anm.). 6, a small tree bearing white flowers (Sk.; ತುನ್ಪೆ Si. 419; ತುನ್ಪಿ Nr.). 7, = ದೋಣ, a vessel made of leaves to hold ghee and other liquid substances (not Sk., but Mhr.).

ದ್ರೋಣಕಾರ drōṇa-kāka. *A raven.*

ದ್ರೋಣಕ್ಷೇಲ drōṇa-kshirē. *A cow yielding a drōṇa of milk.*

ದ್ರೋಣದುಘ್ನ drōṇa-dughṇē. *A cow yielding a drōṇa of milk.*

ದ್ರೋಣಿ drōṇi. = ದೋಣಿ, ದೋಣಿ. *A wooden tub shaped like a boat; a trough; a boat.* 2, the hollow of two mountains, the valley or chasm between them (cf. ದೋಣಿ 1, etc.). 3, the indigo plant.

ದ್ರೋಣದ್ರೋಣ drōṇa. = ದೋಣ 2. *Injury, hostile action, mischief, malice, perfidy, treachery, treason* (ಅಪಕಾರ Mr. 448); wrong, offence; rebellion. See Prv. a. ಲಕ್ಷಾರ.

ದ್ರೋಣಜಿನ drōṇa-cintana. *Injurious design, the wish or thought or attempt to injure.*

ದ್ರೋಣರತ drōṇa-rata. Bent upon doing an injury (My.).

ದ್ರೋಣಿ drōhi. = ದೋಣಿ. *Injuring, hurting, harming, malignant, spiteful, vengeful, treacherous, rebellious; a person who injures, etc.* (Bp. 9, 18; 89, 47; 49, 45; 54, 53; 57, 29; My.).

ದ್ರೋಣಿ drāupika. *Containing a drōṇa; sown with a drōṇa of grain, as a field.*

ದ್ರೌಪದ draupadi. (fr. ದ್ರುಪದ). = ದುರಪದಿ. Draupadi, the daughter of Drupada and wife of the Pāṇḍu princes (Bh. 1, 7 anm.; J. 7, 19, 24).

ದ್ವೌ dva. Two.

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dva-u-dva. *A pair, a couple* (ದ್ವಿತಯ, ಎರಡು Nu. 91; ಉಪಯ, ಯುಗ್ಮ, etc., ಎರಡು Mr. 484). 2, any pair of qualities or conditions which are opposite of one another, as heat and cold, etc. 3, strife, contention, dispute, quarrel, contest, fight (ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಾಳಗ 91). 4, doubt, uncertainty. 5, a private consultation, a secret (ಮುಖ್ಯಾಭೀಷಣ, ವಿಶ್ವಾಸ 91). 6, a form of compound or grammatical combination uniting two or more words which, if uncompounded, would be in the same case and connected by the conjunction "and" (Śmd. 89 Māh.; 197, 210; Kāv. 1, 3, 10-15).

ದ್ವೌ ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvandva-prāsa. *A kind of alliteration* (Ūh.).

ದ್ವೌ ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvandva-ynddha. *A duel, a single combat* (My.).

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvandvā. *A menstruating woman; a woman recently delivered* (ರಜಸ್ವಲಿ, ಸೂತಕವಾದ ಸ್ತ್ರೀ Nu. 91).

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvaya. Twofold, double; a pair; two things; both (Śmd. 255, 400); the masculine and feminine gender.

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvaya-mantra. The two chief mantras of the Vaiṣṇava (My.).

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvaya-hina. *The neuter gender.*

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvaya-atiga. *A man who has passed beyond or overcome the two bad qualities, passion and ignorance (tṛiṣṭan), or who has surmounted the several pairs of affection which disturb the mind.*

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvayi. *A pair.* (R.).

ದ್ವೌ dvāh. = ದ್ವಾರ.

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvāh-stha. *A doorkeeper, a porter.*

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvāh-sthita. *A doorkeeper, a porter.*

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvā-trimśat. Thirty-two.

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvā-trimśat-danta. The thirty-two teeth (Mr. 348).

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvā-dāsa. Twelve. 2, the twelfth.

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvā-dāsa-ravi. = ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯ. (Grj. 10, 65).

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvā-dāsa-aṅgla. *A measure of twelve fingers.*

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvā-dāsa-ātma. Appearing in twelve forms: the sun, as identified with the twelve Ādityas (Bp. 55, 49).

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvā-dāsa-ātmaka. The sun (Rāghc. 1, 48).

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvā-dāsa-āditya. The twelve Ādityas (Bp. 1, 48). An enumeration of them is as follows: dhātṛi, aryama, mitra, varuṇa, indra, vivasvat, parjanya, pūṣha, samānmat, gabhaśmat, tvasṭṛi, and viśva (Vivēkaśāntīmanī 6, 25).

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvā-dāsi. The twelfth day of the half-month (J. 19, 13; C.).

ದ್ವೌ ದ್ವೌ dvāpara. That die, or side of a die, which is marked with two spots or points. 2, the third of the four yugas or ages of the world (ಯುಗ Nu. 96) comprising 864,000 years (ಗಗನ-ನಿಭ-ವಿಷಯ-ವಾರ್ಧ-ಮುಖಗ Mr. 73). See Bp. 2, 5. 3, doubt, uncertainty (ಸಂದೇಹ, ಸಂದೇಹ 96). 4, war (ಕದನ, ಕಾಳಗ 96).

ದ್ವಾಪರ dvāpāra. = ದ್ವಾಪರ. (Bp. 54, 32; Mhr.; My.).
 ದ್ವಾರ dvār. = ದ್ವಾರ. A door, a gate.
 ದ್ವಾರ dvāra. = ದರ 2, ದಾರ 2, ದೋರ 1, ದಾರ 1. A door, a gate, an opening (ದಾಗಿಲು Nn. 100). 2, a way, a means, an expedient, a medium (B. 5, 279); a ground, an occasion (Mhr.). ದ್ವಾರಾ, by the means of, through (My.; Mhr.).
 ದ್ವಾರಕಪಾಟ dvāra-kapāṭa. The leaf or fold of a door, the panel of a door. (R.).
 ದ್ವಾರಕಾನಗರಿ dvārakā-nagari. = ದ್ವಾರಕೆ. (J. 7, 7).
 ದ್ವಾರಕಾನಾಥ dvārakā-nātha. Kṛishṇa. 2, N. (B. 4, 149).
 ದ್ವಾರಕಾಪುರ dvārakā-pura. = ದೋರಕಾಪುರ. = ದ್ವಾರಕೆ. (My.).
 ದ್ವಾರಕಾಪುರಿ dvārakā-puri. = ದ್ವಾರಕೆ. (J. 6, 14).
 ದ್ವಾರಕೆ dvārakē. ದ್ವಾರಕಾ. She who has (many) gates: Dvārakā, the capital of Kṛishṇa, on the western point of Gujarāth. (J. 5, 1. 19. 73; 6, 1. 9).
 ದ್ವಾರದೇಶ dvāra-dēśa. The region of a door: a door (Ūpr. 1, after 129).
 ದ್ವಾರದೋರ dvāra-dōra. = ದ್ವಾರದ್ವಾರ. (Bp. 61, 29).
 ದ್ವಾರಪಟ್ಟ dvāra-paṭṭa. = ದ್ವಾರವಟ್ಟ. The ground under the door, the threshold (Mhr. ದಾರವಟ್ಟ); the upper cross-piece of a door (Mhr.); the panel or surface of a door (Sk.); the curtain of a door (Sk.). 2, ಗೋಪುರ, ಪುರದ್ವಾರ, see ದಾರವಟ್ಟ. 3, ಶುಭಾನ್ತ, ರಾಜೀವಾಸದ ಮನೆ, see ದಾರವಟ್ಟ.
 ದ್ವಾರಪಾರ್ಶ್ವ dvāra-pārśva. The sides (of the frame) of a door. See ಪದಿ.
 ದ್ವಾರವಾಲ dvāra-pāla. A doorkeeper, a porter (Mr. 272; Bp. 35, 42).
 ದ್ವಾರವಾಲಿಕೆ dvāra-pālaka. = ದ್ವಾರವಾಲ. (Bp. 35, 44).
 ದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ dvāra-pravēśa. Entering a door or an opening. See ನುಗುಳ, ನುಸುಳ.
 ದ್ವಾರಬಂಧ dvāra-bandha. = ದಾರಬಂಧ. A door-joining: a door-frame (My.). 2, the leaf or panel of a door. See ಪದಿ.
 ದ್ವಾರಬಂಧನ dvāra-bandhana. = ದಾರಬಂಧನ, ದಾರವಂಧನ. = ದ್ವಾರ ಬಂಧ No. 1. (My.).
 ದ್ವಾರವತಿ dvāra-vati. = ದ್ವಾರಕೆ. (My.).
 ದ್ವಾರಾವತಿ dvārā-vati. = ದೋರಾವತಿ, ದ್ವಾರವತಿ. (My.).
 ದ್ವಾರಿಕ dvārika. A doorkeeper, a warder (ದ್ವಾರಿಕ, ದ್ವಾರಿ, ದಾಗಿಲನ Mr. 266).
 ದ್ವಾರಸ್ಥ dvār-stha. = ದ್ವಾರಿ. See ದ್ವಾರಿಕ.
 ದ್ವಿ dvi. = ದು, (ದುಬ), ದೂ. Two (Śmd. 31. 101; Kāvy. IV, 1, 5); both. 2, the dual (Śmd. 116; Kāvy. I, 2, 44-46). 3, the masculine and feminine gender.
 ದ್ವಿಕ dvika. = ದುಗ. Consisting of two, twofold; a pair; etc.
 ದ್ವಿಕರ್ಮ dvi-karma. Two actions (Śmd. 157).
 ದ್ವಿಕರ್ಮಕ dvi-karmaka. Having two actions (My.).
 ದ್ವಿಗು dvi-gu. Having two oows. 2, a grammatical compound in which the first member is a numeral (Śmd. 89 Mdb.; 196. 210; Kāvy. I, 3, 6-9).
 ದ್ವಿಗುಣ dvi-guṇa. = ದುಗುಣ. Multiplied by two, doubled; double, twofold, of two kinds, twice as much or as large. — ದ್ವಿಗುಣಗೀಯ. -ಗೀಯ. To multiply by two (Ūh. v. 343).

ದ್ವಿಗುಣಾಕೃತ dviguṇā-kṛita. Twice ploughed.
 ದ್ವಿಗುಣಿ dvi-guṇi. = ದುಗುಣಿ. A Tbh. of ದ್ವಿಗುಣ.
 ದ್ವಿಗುಣಿತ dvi-guṇita. Multiplied by two, doubled. (My.).
 ದ್ವಿಗುಣಿಸು dvi-guṇisu. To multiply by two (Ūh. v. 346; My.). 2, to be doubled (Ūpr. 6, 44; Abh. P. 14, 101).
 ದ್ವಿಗುಣಭೂತ dviguṇi-bhūta. Doubled. (Ūpr. 5, after 11).
 ದ್ವಿಜ dvi-ja. Twice-born. 2, a man of any one of the first three classes: a Brāhmaṇa, Kshatriya, or Vaiśya. 3, a Brāhmaṇa (ಭೂಮರ, ದ್ವಾಹ್ಮಣ Nn. 36; ಎಪ್ಪ Mr. 513; ಸಯ್ಯ, ಗನಪ, ನೇರಿದ, ಇಳಿಯ ಪಿರಿಯ ಶಿಮ. 52; ನೆಲನಮರ್ಪಣಿ Kk. 34). 4, a bird (ಅಣ್ಣಿ, ಪಕ್ಷಿ 36; ಪಕ್ಷಿ 513). 5, a snake (ಉರಗ, ಸರ್ಪ 36; ಸರ್ಪ 513). 6, a chameleon (ಸರಟ, ಓಟಿ 36). 7, various grains (ಧಾನ್ಯಸಮೂಹ, ನಾನಾಧಾನ್ಯಗಳ ಭೇದ 36). 8, a tooth (ದಂತ, ಹಲ್ಲು 36; ದಂತ 513). 9, the moon (ಚಂದ್ರ 36; 513). 10, a star (ಭಗಣ, ನಕ್ಷತ್ರ 36; ತಾರೆ 513). 11, a house (ಗೃಹ, ಮನೆ 36).
 ದ್ವಿಜತ್ವ dvijatva. The state of being twice-born; the condition or rank of a Brāhmaṇa (Bp. 3, 45. 78).
 ದ್ವಿಜನ್ಮ dvi-janma. = ದ್ವಿಜ. A Brāhmaṇa.
 ದ್ವಿಜರಾಜ dvija-rāja. The moon; Garuḍa; the snake Ananta.
 ದ್ವಿಜಾತ dvi-jāta. A Brāhmaṇa (Bp. 3, 47).
 ದ್ವಿಜಾತಿ dvi-jāti. A man of either of the first three classes (see ದ್ವಿಜ).
 ದ್ವಿಜಾಧಮ dvija-adhama. A very low, contemptible Brāhmaṇa (ಬ್ರಹ್ಮಜನ್ಮ Mr. 254; J. 12, 2).
 ದ್ವಿಜಿಹ್ವ dvi-jihva. Double-tongued, insincere (ಪರೋಧಾಗಿ, ಎರಡು ನುಡಿವಂ Mr. 230). 2, a whisperer or informer. 3, a serpent.
 ದ್ವಿಜಿ dvi-jē. (A dvija woman); the resin of the olibanum tree, Gum olibanum.
 ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ dvija-uttama. A Brāhmaṇa.
 ದ್ವಿಜಿ ದ್ವಿ: = ದ್ವಿಜ್ಜ, ದ್ವಿಜ್. (ವೈರ Nn. 119).
 ದ್ವಿಜ್ಜಿಲ dvi-jñia. The multitude, or race, of enemies (Śmd. 130).
 ದ್ವಿಜ್ಜಿ dvi-jñu. = ದ್ವಿಜ್ (Śmd. 106).
 ದ್ವಿತಯ dvitaya. Twofold, double. 2, a pair, two (ಯುಗ, ಎರಡು Nn. 90; ದ್ವಂದ್ವ, ಎರಡು 91; see Mr. 73 a. ತ್ರೇತಿ).
 ದ್ವಿತೀಯ dvitīyē. A Tbh. of ದ್ವಿತೀಯ & ದ್ವಿತಯ. A pair, two (ದ್ವಿತಯ, ಎರಡು Nn. 136). 2, a wife (ವೈವಾಹನಾದ ಅಂಗನಾ ತತಿ, ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು 136). 3, the second day of a half month (ತಿಥಿಭೇದ, ಬಿದಿಗೆ 136).
 ದ್ವಿತೀಯ dvitīya. Second; the second. 2, a companion, fellow, partner. 3, the second letter in a class. See Śmd. 22; Bp. 54, 9. 13. — ದ್ವಿತೀಯ, a second time, again.
 ದ್ವಿತೀಯವಯಸ್ಸು dvitīya-vayas. Having arrived at the second period of life.
 ದ್ವಿತೀಯವಿವಾಹ dvitīya-vivāha. The second marriage of a male (My.).
 ದ್ವಿತೀಯಾಕೃತ dvitīyā-kṛita. Twice ploughed.
 ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರ dvitīyā-akṣhara. The second letter or syllable (Śmd. 373. 375).
 ದ್ವಿತೀಯಾವಿಭಕ್ತಿ dvitīyā-vibhakti. The second case: the accusative (Śmd. 112. 143. 154).
 ದ್ವಿತೀಯ dvitīyē. = ದ್ವಿತೀಯ, ಬಿದಿಗೆ. A female second: a wife. 2, the second day of a half month. 3, the accusative.

sative (Śmd. 112. 115. 129. 143. 149. 157. 164. 166; Kāvya. I, 2, 28-27. 50. 51).

ದ್ವಿತ್ವ dvi-tva. Donbiness; the number two. 2, a pair, a couple. 3, reduplication of a consonant (Śmd. 47. 88. 85. 138. 140. 178. 190. 274. 275. 339. 844; Kāvya. I, 2, 81. 32; I, 4, 38-38); repetition of a word (Kāvya. I, 3, 89-97). 8, the dual (Śmd. 115. 116. 152; Kāvya. I, 2, 4-7).

ದ್ವಿತ್ವವೃತ್ತಿ dvi-tva-vṛtti. Reduplicated state or reduplication of a consonant (Śmd. 86. 218. 229).

ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರ dvi-tva-akshara. A double consonant (Śmd. 88. 71; ಪತ್. Ct. II, 24).

ದ್ವಿಧಾ dvi-dhā. In a twofold manner; in two ways; of two kinds or sorts (Kāvya. III, 8, B, 162).

ದ್ವಿಧಾಕೃತಿ dvidhā-kṛti. Of a twofold form (J. 19, 49).

ದ್ವಿಧಾಗತಿ dvidhā-gati. Going in two ways; duplicity (My.). 2, a orab. 3, a oroodie.

ದ್ವಿಪ ದvi-pa. Drinking twice: an elephant (imhiding fluids by his trunk and thence conveying them into his mouth). The female elephants are: abhramn, kapiñ, piñgali, tāmra-karpi (o. r. -parpi), pñrñdanti (o. r. pñrñdra, = sñdanti), sñjanñ, sñjanñavati, sitadvipñ (Mr. 59).

ದ್ವಿಪಟ್ಟಿಕೆ dvi-paṭṭikē. = ದುಪಟ್ಟಿಗೆ, ದೂವಟ್ಟಿಗೆ. A double piece of cloth, etc.

ದ್ವಿಪದ dvi-pada. Two-footed; containing two padas (words or lines). 2, a biped, including gods, demons, men, and birds.

ದ್ವಿಪದನ್ತ ದvipa-danta. An elephant's tusk. ದ್ವಿಪದನ್ತದನ್ತ (ಪ್ರತಮ, ಅನೆಯ ದಾದೆಯ ತುದಿ Nn. 102).

ದ್ವಿಪದಿ dvi-padi. = ದುಪದಿ, etc. A kind of metre.

ದ್ವಿಪಾದ್ಯ ದvi-pādya. A double penalty.

ದ್ವಿಪೆ dvi-pē. N. of a plant (ಉನ್ನದಿಕೆ, ಪೆರ್ಗಟೆಗಿ Mr. 189).

ದ್ವಿಪ್ರಾಸ ದvi-prāsa. A kind of alliteration (Ch.).

ದ್ವಿಭಾಷಿ ದvi-bhāshi. = ದುಬಾಷಿ, q. v. (My.; B. 4, 167).

ದ್ವಿಮಾತ್ರ ದvi-mātra. Containing two syllabic instants or moras, as a long vowel (Śmd. 19; Kāvya. I, 1a, 10. 11).

ದ್ವಿಮಾಸ ದvi-māsa. Two months. 2, the second month (Śav. 2, 99, siol).

ದ್ವಿಮುಖ ದvi-mukha. (Śmd. 101). Two-faced, two mouthed. 2, a kind of snake, an Amphisbaena (ಅಬೀರಣಿ, ಇತ್ತಲೆಯ Mr. 401, o. r. ಇತ್ತಲೆಗ).

ದ್ವಿರ ದvir. = ದ್ವಿಸ್.

ದ್ವಿರದ ದvi-rada. Two-toothed, two-tusked. 2, an elephant.

ದ್ವಿರದಕರಾಗ್ರ ದvirada-kara-agra. The tip of an elephant's trunk.

ದ್ವಿರಸನ ದvi-rasana. Two-tongued: a snake.

ದ್ವಿರುಕ್ತಿ ದvis-nkti. Saying twice, repetition, tautology. 2, repetition or doubling of a syllable (Śmd. 191. 228. 229. 339. 346; Kāvya. I, 3, 21-29).

ದ್ವಿರೂಪ ದvi-rūpa. Biform, of two forms. 2, two forms (Upr. 2, 18).

ದ್ವಿರೂಪತೆ ದvi-rūpatē. Doubleness of form, a double form or manner.

ದ್ವಿರೇಫ ದvi-rēpha. The insect with two rēphas or rs in its name (bhramara): a large black bee.

ದ್ವಿಭಾವ ದvis-bhāva. Doubling, reduplication (Śmd. 84. 179. 213. 222. 268; Kāvya. I, 2, 104-109).

ದ್ವಿವಚನ ದvi-vaçana. The dual (Śmd. 111. 115. 117. 153. 259).

ದ್ವಿವಪ್ಪ ದvi-vapri. A step-father (ಮಲವನ್ನೆ Mr. 312).

ದ್ವಿವರ್ಷ ದvi-varshē. A heifer two years old.

ದ್ವಿವರ ದvi-vara. = ದುಸರ 1. Having two arrows.

ದ್ವಿಶಿರ ದvi-śira. = ದ್ವಿಸಿರ. Having two heads: the bhērūpa (My.).

ದ್ವಿಷ ದvish. = ದ್ವಿಹ, ದ್ವಿಟ್ಟು. Hating, hostile; hostility. 2, a foe.

ದ್ವಿಷ ದvisha. = ದ್ವಿಷ. (ಅಮೃತ, etc., ಹಗೆ Mr. 290).

ದ್ವಿಷತೆ ದvishat. Hating, etc. 2, a foe.

ದ್ವಿಷ್ಠ ದvishṭa. Hated, odious; hostile. 2, = ದ್ವಿಷ್ಠ.

ದ್ವಿಸ್ಥ ದvi-stha. Standing or staying in two places.

ದ್ವಿಸ ದvis. = ದ್ವಿರ. Twice.

ದ್ವಿಸನ್ನಿಗ್ರಹಿ ದvi-sandhi-grāhi. One who understands and remembers a śioka hearing it twice (My.).

ದ್ವಿಸಪ್ತ ದvi-sapta. Fourteen.

ದ್ವಿಸಪ್ತ ಲೋಕ ದvisapta-lōka. The fourteen worlds (C. Bp. 47, 11; see s. ಲೋಕ).

ದ್ವಿಸರ ದvisira. Tbh. of ದ್ವಿತಿರ. (Śav. 2, 65).

ದ್ವಿಸೀತ್ಯ ದvi-sitya. Twice furrowed, twice ploughed (first lengthways and then across).

ದ್ವಿಸ್ವಭಾವ ದvi-svabhāva. Having a double nature, of two characters (My.).

ದ್ವಿಹಲ್ಯ ದvi-haiya. Twice ploughed.

ದ್ವಿಹಸ್ತ ದvi-hasta. = ದುಹಸ್ತ, ದೂಹಸ್ತ. Two hands; two onbits.

ದ್ವಿಹಸ್ತಿ ದvi-hasti. = ದೂಹತಿ, ದೂಹತಿ q. v., ದೂಹಸ್ತಿ.

ದ್ವಿಹಾಯನಿ ದvi-hāyani. A heifer two years old.

ದ್ವಿಹೀನ ದvi-hīna. The neuter gender.

ದ್ವೀಪ ದvipa. (fr. ದ್ವಿ-ಅಪ). = ದೀಪ 2, ದೀಪ. An island; a sand-bank (ಪುಲಿನ, ಸೈಕತ, ಮರಲೊಟ್ಟಿಲ Mr. 414). 2, a division of the terrestrial world, of which there are seven (or 4 or 9 or 13) and which are situated round the mountain Mērn.

ದ್ವೀಪಕಲ್ಪ ದvipa-kaipa. A kind of island (B. 5, 23. 114; 5, 239).

ದ್ವೀಪದ್ರಾಕ್ಷಿ ದvipa-drākshē. = ದೀಪದ್ರಾಕ್ಷಿ, q. v. (My.).

ದ್ವೀಪನತಿ ದvipa-vati. Abounding in islands: a river.

ದ್ವೀಪಾಂತರ ದvipa-antara. = ದೀಪಾಂತರ. Another or foreign island (or country, Si. 126; My.).

ದ್ವೀಪಿ ದvipi. A tiger, an ounce or panther, leopard (ವ್ಯಾಲೆ Mr. 159).

ದ್ವೀಪ ದvēsha. Hate, hatred, enmity; dislike; repugnance. See Prv. s. ಲರ 1.

ದ್ವೀಷಣ ದvēshana. Hating; disliking; hostile; an enemy.

ದ್ವೀಷಿ ದvēshi. A hater, a foe, an enemy (Bp. 54, 52).

ದ್ವೀಷಿಸು ದvēshisu. To hate, to be hostile, to dislike (My.).

ದ್ವೀಷ್ಯ ದvēshyī. = ದ್ವೀಷಿ. (My.).

ದ್ವೀಷ್ಯ ದvēshya. To be hated, hateful, odious, detestable. 2, an enemy.

ದ್ವೈಗುಣಿಕ ದvaignika. (fr. ದ್ವಿಗುಣ). One who requires the double or cent per cent interest: a usurer.

ದ್ವೈತ dvalta. Duality, the state of being doubled or two; a pair (ದ್ವಂದ್ವ, ಯುಗ, ಉಭಯ, etc., ಎರಡು Mr. 484). 2, duality in philosophy, the assertion of two always distinct principles, as of spirit and matter, the soul and the universe (My.; see ತ್ರಿಮುತ; Bp. 51, 18). 3, doubt.
ದ್ವೈದ ದ್ವaidha. (fr. ದ್ವಿಧಾ). Duality, duplicity, twofold form or state. 2, division or separation into two parts, division of an army, as a stratagem. 3, disunion, difference, contest; dispute; doubt; a dilemma.
ದ್ವೈದಭಾವ ದvaidht-bhāva. Twofold form or state, etc. 2, sowing dissension or causing the separation of allies; dividing an army into detachments, making peace with one and waging war with another, as a stratagem. (My.). See s. ಪದ್ಧತಿ.
ದ್ವೈವ ದvaipa. (fr. ದ್ವೀಪ). Made of a tiger's skin; covered with it.

ದ್ವೈವಾಯನ ದvalpāyana. (fr. ದ್ವೀಪ). The island-born: Vyāsa, the place of his nativity being an island in the Ganges. See ಕೃಷ್ಣ.
ದ್ವೈಮಾತುರ ದvaimātra. (fr. ದ್ವಿಮಾತೃ). Having two mothers; born in two ways: Gaṇeśa, the son of Pārvatī, or of the sourf and imprints of her body.
ದ್ವೈಹಾಯನ ದvaihāyana. (fr. ದ್ವಿಹಾಯನ). The state of being two years old. (R.).
ದ್ವೈಕ್ಷರಿ ದvi-akshari. Having two syllables; being a compound vowel. 2, a kind of vicāhittilētra (Kāvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).
ದ್ವೈಷ್ಯ ದvi-ashṭa. Copper.
ದ್ವೈಹ ದvi-aha. A period of two days.
ದ್ವೈಹಿಕ ದvyāhika. (fr. ದ್ವೈಹ). Returning every second day, as fever. (My.).

ಧ

DH

ಧ dh. The thirty-ninth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). In Kannaḍa it occurs only in a few dēśīya and tadbhava words (22. 24).

ಧ dha. The letter ಧ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 9 (Mr. 349).

ಧರಾ ದha-kāra. The letter ಧ (Śmd. 11).

ಧಕ್ಕಾ ಮುಕ್ಕಿ dhakkā-mukki. = ಧಕ್ಕಾ ಮುಕ್ಕಿ. (My.).

ಧಕ್ಕ dhakkn. An anvil (ಅಡಗ Mr. 883; Mhr. ಧಕ್ಕ, steady; stont).

ಧಗ dhaga. = ದಗ, (ದಗ 2). A glow of fire; fire kindled, fire, blaze; glowing, shining (Mhr.). — ಧಗ ಧಗ. (Śmd. 74).

rep. Glowing fiercely; blazing, flaming, and its sound; being very brilliant or bright, glittering much, etc. (My.; Tē.; Mhr.). See Rāv. 5, 37; -ಸ್ತನ. — ಧಗ ಧಗ ಎನ್.

To blaze, etc. (Bp. 45, 2). — ಧಗ ಧಗ ಧಗನೆ. rep. With a fierce glow or blaze, etc. (J. 8, 39). — ಧಗ ಧಗ ಧಗಲು ಧಗಲು.

rep. The sound of great blazing (Rām. 5, 8, 57). — ಧಗ ಧಗ ಧಗಲು ಧಗಲು. rep. The sound of great blazing (Rām. 5, 8, 60).

— ಧಗ ಧಗನೆ. = ಧಗ ಧಗ ಧಗನೆ. (My.). — ಧಗ ಧಗ ಧಗನೆ. The sound of ಧಗ ಧಗ (Ūpr. 4, 29). — ಧಗ ಧಗ ಧಗನೆ. = ಧಗ ಧಗ ಧಗನೆ. (Rāv. 5, 87).

— ಧಗ ಧಗನೆ. To burn fiercely, etc. (Bp. 44, 21; 55, 25; Bh. 1, 20, 27; Rām. 5, 8, 86; My.).

ಧಗಿರ dhagii. = ಧಗ. — ಧಗಿರ ಧಗಿರ ಧಗಿರ. rep. The sound of great blazing (Grj. 8, 47).

ಧಗಿ dhaga. A large fixed balance, a pair of scales. 2, ordeal by the balance. See ದಿವ್ಯದ ತೋರಿ.

ಧಗಿ dhagi. Old cloth or raiment; a piece of cloth worn over the privities (Sk.; ನಾರು, ನಾರ ಮಡಿ G.). 2, Śiva.

ಧಗಿನ dhagini. A cotton cloth or string fastened round the loins. (R.).

ಧಧ dhana. A sound of something (e. g. a howl)

flying through the air. — ಧಧಧಧಧಧ. The repeated sound of ಧಧ (Rām. 8, 6, 50).

ಧಧಂ dhanaṁ. An imitative sound. — ಧಧಮ್ನ. (Śmd. 22 Mḍb.).

ಧಧಾರ್ dhanaṛ. A sound imitating that of falling metal vessels or that of striking them with a club or stone (My.).

ಧಧು dhānu. (Mhr. ಧನ್ಯ, bravo! nohle!). — ಧಧು ಧಧು. rep. Well done! bravo! (ಶೋಭಾಟ Ūt. II, 103; ಶೋಭಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 38; Bh. 2, 2, 20; 8, 23, 28).

ಧಧ್ವರ dhattūra. = ದಧ್ವರ, ದಧ್ವರಿ. The white thorn-apple, *Datura atba* Rumph.; the thorn-apple in general (ಉನ್ನತ, ಕನಕ Mr. 128).

ಧಧ್ವಿ dhātva. The letter or syllable ಧ (Śmd. 361).

ಧನ dhana. = ದನ, ದನವು. Anything valuable: property, wealth, riches, money (ಮಜ್ಜಾಸಾರ Mr. 497).

2, wealth in cattle; cattle; a cow, a bullock (My.). ಧನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದನವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು (Prv.). — ಧನ ಗಿನ. reit. (Bp. 28, 18).

— ಧನವುಡೆ. -ಎ-ವಡೆ. (Śmd. 200). To acquire riches, etc.

ಧನಕ್ಷಯ dhana-kshaya. Loss of money or property. (My.).

ಧನಂಜಯ dhana-n-jaya. Conquering booty or wealth. 2, fire, Agni. 3, Arjuna (ಜಯ, ಅರ್ಜುನ Nn. 88).

4, N. of an author (Nn. 8; Mr. 1b. 4). 5, a particular vital air which is supposed to nourish the body (ಸಿರಸದರಿತ ಅನಿಲ Mr. 51, o. r. ವೃಷಾಧೋಷ).

ಧನಂಜಯಾಮೃತ dhanañjaya-ambaka. Śiva (Śāv. 4, 44).

ಧನದ dhana-da. Granting wealth: *Kubera*.

ಧನದನಬಿ dhana-da-sakha. Śiva (Bp. 25, 49).

ಧನದಾನ dhana-dāna. Gift of wealth (Grj. 3, 63).

ಧನಧವ dhana-dhava. *Kubera* (Bp. 5, 58).

ಧನಧಾನ್ಯಸಮೃದ್ಧಿ dhana-dhānya-samṛiddhi. Increase of money and grain (My.).
 ಧನಪ dhana-pa. Kubēra (Mr. 465).
 ಧನಪತಿ dhana-pati. = ಧನಪ.
 ಧನಪತ್ನಿಯು dhana-pati-priya. Śiva (Bp. 25, 52).
 ಧನಪಾಲ dhana-pāla. A guardian of treasure: Kubēra. (My.). 2, N. (My.).
 ಧನಬಲ dhana-bala. The power of wealth (My.). 2, N. (J. 10, 44).
 ಧನಮದ dhana-mada. Pride or intoxication of wealth. (My.).
 ಧನಲಕ್ಷ್ಮಿ dhana-lakshmi. Richness in money or wealth (My.).
 ಧನಲೋಭ dhana-lōbha. Desire of wealth: covetousness, avarice (My.).
 ಧನಲೋಭಿ dhana-lōbhi. Avaricious, covetous, miserly (B. 4, 182).
 ಧನವಂಚಕ dhana-vanōka. A man who practises fraud with regard to wealth, etc. (In his not giving it to whom it is due, Bp. 39, 19).
 ಧನವತ್ dhana-vat. = ಧನವನ್. *Wealthy, opulent, rich.*
 ಧನವನ್ dhana-vanta. Thh. of ಧನವತ್. A rich man (ಅಧ್ಯ, ಧನವತ್, etc. Hlā.; Si. 355; My.; Bp. 30, 25).
 ಧನಹರಿ dhana-hari. Stealing property, a thief. 2, inheriting property, an heir. 3, a kind of perfume.
 ಧನಹೀನ dhana-hīna. Deprived of wealth; reduced to poverty, poor. (My.).
 ಧನಾಧ್ಯ dhana-ādhyā. Opulent, wealthy (ಹೊನ್ನುಳ್ಳವ Mr. 237; My.).
 ಧನಾಧಿಪ dhana-adhīpa. Kubēra.
 ಧನಾಧೀಶ್ವರ dhana-adhīśvara. Kubēra (Nn. 147).
 ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷ dhana-adhyaksha. A treasurer. 2, Kubēra.
 ಧನಾಯ dhana-āy. The desire of obtaining riches, covetousness.
 ಧನಾಶ್ರಯ dhana-āśraya. A treasury (ಧಾನ್ಯಾರ Nn. 138).
 ಧನಾಸರಿ dhana-āsari. = ಧನಾಸಿ, ಧನಾಸಿ. N. of a tune (My.).
 ಧನಾಸಿ dhana-āsi. = ಧನಾಸರಿ. (My.).
 ಧನಿ dhani. 1. = ದನಿ. Possessing wealth, opulent, rich; a rich man; the possessor of anything, an owner, a master. 2, Kubēra.
 ಧನಿ dhani. 2. (Śmd. 24).
 ಧನಿಕ dhanka. Rich; a wealthy man; a money-lender; an owner. ಧನಿಕರು ಎನ್ನು, ಹನಿ ಬೀದುವದು ತಪ್ಪೇತೇ? (Prv.). See Ūpr. 6, 82; Bp. 1, 34; ಬಲು; ಸಾಹುಕಾರಿ.
 ಧನಿಷ್ಠ dhaniṣṭha. Richest, very rich.
 ಧನಿಷ್ಠ dhaniṣṭhā. (A very rich female); the twenty-third lunar mansion, (considered to be connected with ill-luck). ಅರಸನಿಗೂ ಧನಿಷ್ಠ, ನನಗೂ ಧನಿಷ್ಠ (Prv.).
 ಧನಿಮತ dhani-suta. Kubēra's son, Nalakūvara (Bp. 40, 18).
 ಧನು dhanu. = ಧನುಸ್. (ಬಿಲ್ಲು Nn. 72).
 ಧನುಃ dhannu. = ಧನುಸ್.
 ಧನುಃಕೋಟಿ dhannu-kōṭi. = ಧನುಷ್ಕೋಟಿ. The curved end of a bow (ಗೋರೆ, ಕೊಪ್ಪ, ಬಿಲ್ಲು Kk. 38).
 ಧನುಃಪಟ dhannu-paṭa. = ಧನುಷ್ಪಟ. The Piyal tree, *Buchanania latifolia* Roxb. See ಕೊಪ್ಪಿರೆ.

ಧನುಕೋಟಿ dhannu-kōṭi. = ಧನುಷ್ಕೋಟಿ. (ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪಟ Mr. 294).
 ಧನುರ್ dhanur. = ಧನುಸ್.
 ಧನುರ್ಗುಣ dhannu-guṇa. A how-string. (Śāv. 4, after 17).
 ಧನುರ್ದಾಣ್ಣ dhannu-dāṇḍa. A how without its string (Śāv. 4, after 46).
 ಧನುರ್ಧರ dhannu-dhara. Bearing a bow: an archer (Abb. P. 13, 53; Śāv. 6, 45).
 ಧನುರ್ಧಾರಿ dhannu-dhāri. = ಧನುರ್ಧರ. (My.).
 ಧನುರ್ಬಲ dhannu-bala. A force of the bow, i. e. of archers (Abb. P. 13, 45, 95).
 ಧನುರ್ಬಾಣ dhannu-bāṇa. A how and arrow (My.).
 ಧನುರ್ಮಧ್ಯ dhannu-madhyā. The middle part of a bow.
 ಧನುರ್ಮಾಸ dhannu-māsa. The period during which the sun is in Sagittarius, when Idols are especially adored at dawn (My.).
 ಧನುರ್ಮತ dhannu-mat. The moon-plant (Sk.). 2, = ಧನುರ್ಮಣ. (Ūpr. 6, 67; Śāv. 5, 41).
 ಧನುರ್ಮುಖ dhannu-varma. The cover of a bow (ಬಿಲ್ಲ ಗವಸಣಿ Mr. 294).
 ಧನುರ್ವಾತ dhannu-vāta. = ಧನುರ್ವಾಯು. (My.).
 ಧನುರ್ವಾಯು dhannu-vāyn. A disease by which the body becomes bent like a bow: tetanus (My.).
 ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆ dhannu-vidyā. Archery (My.).
 ಧನುರ್ವೇದ dhannu-vēda. The science of archery; knowledge of archery. 2, N. of a treatise on archery, regarded as an upavēda. (My.; J. 13, 46).
 ಧನುನಟ್ಟಿ dhanuṇaṭṭi. = ದನುನಟ್ಟಿ. (Śāv. 4, 75).
 ಧನುಷ್ dhannuṣ. = ಧನುಸ್.
 ಧನುಷ್ಕೋಟಿ dhanuṣ-kōṭi. = ಧನುಷ್ಕೋಟಿ. 2, N. of a place of pilgrimage near Rāmēśvara (My.).
 ಧನುಷ್ಪಟ dhanuṣ-paṭa. = ಧನುಃಪಟ, q. v. A kind of tree (= ಬಿಯಾಲ).
 ಧನುಷ್ಠ dhannuṣ-mat. Furnished or armed with a bow: an archer.
 ಧನುಃ dhanuṣ. = ಧನುಃ, ಧನುರ್, ಧನುಷ್. A bow. 2, the sign Sagittarius. 3, an arc or part of a circle.
 ಧನ್ಯ dhanya. Bringing or bestowing wealth. 2, opulent, rich. 3, fortunate, well-fated, happy, blest; lucky; auspicious; good, virtuous. See Bp. 24, 18; 47, 61. 4, treasure, wealth.
 ಧನ್ಯತೆ dhanyatē. Good fortune, fortunate condition; opulence. (Bp. 50, 78; J. 9, 7).
 ಧನ್ಯಡಿ dhanmaḍi. A rice-field (My.; H.).
 ಧನ್ಯಾಕ dhanyāka. Coriander, *Coriandrum sativum*.
 ಧನ್ಯಾಮ್ಲ dhanya-āmla. Sour gruel.
 ಧನ್ಯಾಸಿ dhanyāsi. = ಧನಾಸರಿ. (My.).
 ಧನ್ಯೆ dhanyē. A fortunate or virtuous woman. (My.). 2, Embilio myrohalan (ನೋಡಿ ನಾ G.).
 ಧನ್ಯ dhanya. A bow. 2, a desert.
 ಧನ್ಯವ್ರದ dhanyan-tari. Moving in a curve: the sun. 2, the physician of the gods, author of the Aynrveda; N. of a celebrated physician (ಚಿವಭಾಷಾರ್ಯ Mr. 390).
 ಧನ್ಯಯಾಸ dhanya-yāsa. The plant *Athagi maurorum* Tournef.

ಧನ್ವಿ dhanvi. An archer. 2, N. of several plants: (ಬಿಲ್ಲು Mr. 120).

ಧಮ dhama. Blowing. See ನಾಡಿನ.

ಧಮನ dhamaṇa. A kind of reed, *Arundo libialis* or *karka*.

ಧಮನಮುನಿ dhamaṇa-muni. N. (Bp. 52, 17).

ಧಮನಿ dhamaṇi. A reed, a pipe, a tube (ಶೂದಿ Mr. 207).

2, any tubular vessel of the body, as a vein, nerve, etc.

3, the throat. 4, a sort of perfume.

ಧಮ್ವಿಲ dhammilla. The braided and ornamented hair of a woman tied into a round knot at the back of the head and intermixed with flowers, pearls, etc. (ಕಬಿ, etc., ಕಟ್ಟುಮುಡಿ Mr. 320).

ಧಮ್ವಿಲ dhammillē. N. of the wife of Anusāiva (J. 33, 43).

ಧಯ dhaya. Drinking, suoking. See ಸ್ತನನ.

ಧರ dhara. = ಧ್ರು. Holding, bearing, carrying; wearing; possessing, having; keeping, sustaining, preserving. 2, a mountain.

ಧರಣ dharaṇa. = ಧರಣ No. 1. Bearing, holding; preserving; supporting; a support; a dike, a bank. 2, the sun. 3, a sort of weight (for gold) variously reckoned (Sk.; Si. 327).

ಧರಣಿ dharaṇi. ಧರಣಿ. The earth; the soil, the ground. 2, a certain metrical foot (Ch.). 3, the number 1 (ಒಂದು Mr. 347).

ಧರಣಿಕ dharaṇika. One who holds or guards (Upr. 7, after 84).

ಧರಣಿಜ dharaṇi-ja. A tree (ವೃಕ್ಷ Mr. 103).

ಧರಣಿಜಾ dharaṇi-jāta. = ಧರಣಿಜ. (Bp. 26, 44).

ಧರಣಿತಲ dharaṇi-tala. = ಧರಣಿತಲ. (Bp. 46, 13; 61, 39).

ಧರಣಿಧರ dharaṇi-dhara. Vishnu. 2, = ಧರಣಿಧರ.

ಧರಣಿಪ dharaṇi-pa. Lord of the earth: a king (Bp. 10, 10; 34, 81; J. 12, 5).

ಧರಣಿಪತಿ dharaṇi-pati. = ಧರಣಿಪ. (ಮಾಧವ Mr. 509; Upr. 6, 82).

ಧರಣಿಪಾಲಕ dharaṇi-pāla. = ಧರಣಿಪ. (Bp. 53, 46).

ಧರಣಿವರ dharaṇi-va. A king (Bp. 56, 49).

ಧರಣಿವಲ್ಲಭ dharaṇi-vallabha. = ಧರಣಿವರ. (Bp. 5, 19; 57, 56).

ಧರಣಿಸುತ dharaṇi-sutē. Sītā, the wife of Rāma (Ch. v. 13).

ಧರಣಿಸುರ dharaṇi-sura. A Brāhmaṇa (Bp. 55, 57; 56, 46).

ಧರಣಿಪತ್ರ dharaṇi-ṣakra. Earth-oriole: the earth.

ಧರಣಿಪತ್ರ dharaṇi-ṣakra-lā. A king (Upr. 2, 94).

ಧರಣಿಪತ dharaṇi-tala. The surface of the earth (Smd. 386; Bp. 87, 57; Kk. 94).

ಧರಣಿಧರ dharaṇi-dhara. = ಧರಣಿಧರ. Bearing or sustaining the earth: a mountain (ಬಿಲ್ಲು Mr. 96). 2, a mythical elephant said to support the earth. 3, a tortoise. 4, the serpent śēsha. 5, Vishnu. 6, Śiva.

ಧರಣಿಧರಣ dharaṇi-dharaṇa. A bearer or sustainer of the earth (Bp. 57, 27).

ಧರಣಿಧರ dharaṇi-dhra. = ಧರಣಿಧರ. The serpent śēsha (ಅಮೃತಕರ, ವಾಸುಕಿ, ತೇಜ Nn. 35, o. r. ಧರಣಿಧರ; ಏಷು, ಅನನ್ಯ, ಧರಣಿಧರ 88). 2, Śiva (ಶಿವ, ಧರಣಿಧರ Nn. 6). 3, a mountain (My.).

ಧರಣಿಧರ dharaṇi-dhvaja. N. of a Gandharva king (Upr. 6, 6. 19).

ಧರಣಿಧರ dharaṇi-n-dhra. = ಧರಣಿಧರ No. 1, q. v. (ಅನನ್ಯ, ಮಹಾತೇಜ Nn. 57).

ಧರಣಿಪತಿ dharaṇi-pati. = ಧರಣಿಪತಿ. (A.).

ಧರಣಿಮಣ್ಣು dharaṇi-maṇḍala. The sphere of the earth: the globe (Bp. 36, 59).

ಧರಣಿರೂಪ dharaṇi-rūpa. A tree (Bp. 1, 7).

ಧರಣಿವಲ್ಲಭ dharaṇi-vallabha. = ಧರಣಿವಲ್ಲಭ. (Upr. 2, 81).

ಧರಣಿರ dharaṇi-lā. A king (ರಾಜ, ಜೊರೆ Nn. 80; Upr. 2, 17; 3, 104).

ಧರಣಿಶಕ್ತಿ dharaṇi-śakti. The divine active power for the earth (Bp. 57, 27).

ಧರಣಿಶ್ವರ dharaṇi-lāvara. A king (Upr. 1, 129). 2, Śiva. 3, the number 16 (Ch.).

ಧರಣಿಸುರ dharaṇi-sura. = ಧರಣಿಸುರ. (Bp. 46, 9; 55, 80).

ಧರಣಿಪದೇವ dharaṇi-dēva. N. (Bp. 58, 11).

ಧರಧುರ dharaḥdhura. Excess; marvel (Bh. 7, 4, 58; 7, 6, 37; 7, 14, 28; 8, 24, 17; 8, 25, 6).

ಧರಯಿಸು dharaṇi-yisu. = ಧರಯಿಸು, ಧರಿಸು (Smd. 92, o. rs. ಧರಯಿಸು, ಧರಯಿಸು).

ಧರಾಗ್ರ dhara-agra. The surface of the earth (Bp. 48, 32).

ಧರತಲ dhara-tala. = ಧರಾಗ್ರ. (ಗೋ, ಭೂಮಿ Nn. 5; ಭೂಮಿ 130; Bp. 27, 17; 36, 58).

ಧರಾತ್ಮಜ dhara-ātmaja. The son of the earth: the planet Mars.

ಧರಾತ್ಮಜ dhara-ātma-jē. = ಧರಣಿಸುತ. (My.).

ಧರಾಧರ dhara-dhara. A mountain. 2, Vishnu.

ಧರಾಧರಣಿ dharaḥdhara-śāni. A thunder-bolt (for splitting) the mountains (of the other gods, i. e. the other strong gods, Bp. 58, 4).

ಧರಾಧಾರಿ (dhara-ādhārē). The earth.

ಧರಾಧಿಪ dhara-ādhipa. A king (Upr. 2, 6; J. 9, 2).

ಧರಾಧಿಪತಿ dhara-ādhipati. A king (ಅರಸು Nn. 56).

ಧರಾಧೀಶ dhara-ādhiśa. A king (A.).

ಧರಾನಂದ dhara-nandanē. = ಧರಣಿಸುತ. (Rām. 1, 16, 3).

ಧರಾಪ dhara-pa. A king (A.).

ಧರಾಮಣ್ಣು dhara-maṇḍala. The terrestrial globe (J. 12, 9).

ಧರಾಮರ dhara-amara. A Brāhmaṇa (Abh. P. 6, after 82; Bp. 55, 35).

ಧರಾಮರಭುಜ dhara-mara-bhuj. An eater of Brāhmaṇas (Bp. 38, 1).

ಧರಾರೂಪ dhara-rūpa. A tree (Siv. 8, after 85).

ಧರಾವನಿತಿ dhara-vaniti. The earth considered as a woman (Smd. 188).

ಧರಾಸುತ dhara-suta. = ಧರಾತ್ಮಜ. (My.).

ಧರಿತ್ರಿ dharitri. ಧರಿತ್ರಿ. A female bearer or supporter: the earth.

ಧರಿತ್ರಿಜಾತ dharitri-jāta. A tree (Bp. 19, 59).

ಧರಿತ್ರಿಪಾಲ dharitri-pāla. A king (Bh. 6, 2, 1).

ಧರಿತ್ರಿರಮಣ dharitri-ramaṇa. A king (J. 2, 47).

ಧರಿತ್ರಿಶ dharaṇi-lā. = ಧರಿತ್ರಿಪಾಲ. (A.).

ಧರಯಿಸು dhariyisan. = ಧರಯಿಸು, etc. (Smd. 843 Mdb.; 848; Upr. 2, 48. 48; 5, 15; 9, 48).

ಧರಿಸು dharisu. = ಧರಯಿಸು, ಧರಯಿಸು. To hold, to bear, to carry; to hold, to contain; to possess, to have; to put on one's self, as clothes, etc.; to obtain, to receive, to get (ತಳೆ ಸಿದ್ಧ. 23. 99 Cm.; ತಾಳೆ 105. 343 Cm.); to support, to sustain; etc. See ಓಪ್ರ. 2, 74; Bp. 3, 48; 4, 68; 8, 14; 44, 1. 17; 48, 21; 59, 48; Bh. 1, 8, 3; Si. 64. 254.

ಧರಾನಾಥ dharā-nātha. A king (My.).

ಧರೆ dharē. ಧರಾ. = ದರೆ 2. The earth. 2, a certain metrical foot (Ōh.).

ಧರೇಶ್ವರ dharā-śvara. A king (Bp. 61, 46).

ಧರ್ಮ dharma. = ದಮ್. That which is to be held fast or kept: ordinance, law; duty; right, justice; propriety; a pious act. 2, usage, practice, custom (ವರ್ತನ, ಚಾರಿತ್ರ Nn. 79). 3, virtue, morality, merit, good works (ಪುಣ್ಯ 79; Mr. 508); devotion; religion, piety. 4, almsgiving; alms; a gift, a present (My.). 5, harmlessness (ಅಹಿಂಸೆ, ಶೋಭಾ ದಿಹುಮು 79). 6, sacrifice (ಅಧ್ಯರ, ಯಜ್ಞ 79; ಕೃತು 508). 7, one who drinks soma at a sacrifice. 8, nature, character, the peculiar state or condition of any thing. 9, the god of justice: Yama (ಕೇನಾತ, ಯಮ 79; ಕಾಲ 508; ಅದಿ Ōt. 1, 82). 10, Śiva (ತಿವನು 79; ಗಿರಿತ 508). 11, a king (ಘನಾಥ, ಅರಸು 79). 12, a portent (ಉತ್ತಾತ 79). 13, a how (ಹಾಪ, ಬಿಲ್ಲು 79; ಬಿಲ್ಲು 508). 14, poison (ಗರಳ, ಎಪ 79; ಗರಳ 508). 15, N. of the ninth inuar mansion. 16, the hull, considered as a personification of virtue. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಶೋಭೆದ್ದು ದಾನಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು.—ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಶೋಭೆ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಲ್ಲು ಹಿಡಿದು ನೋಡಿದ.—ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ದಟ್ಟ ಶೋಭೆಗೆ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೊದಿ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದ.—ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕರ್ಮ ಬನ್ನು (Prva.).—See Kāvya. III, 1, A, 22; ಜೇತನ; a. ಪುಸಿ 2; Prva. a. ಬಯ್ಯು and ಸಿಕ್ಕು.—ಧರ್ಮ ಕೊಡು. To give alms or presents. ಶಿಟ್ಟು ನನ್ನರ ಸೇರ ಬೇಡ, ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮ ತಿರುಗಿ ಕೇಳ ಬೇಡ (Prv.). —ಧರ್ಮ ಬಿಡು. To leave, or to deviate from, the right course. ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಡೋಣ (ಸ್ವಲನ G.). —ಧರ್ಮ ಬೇಡು. To ask for a gift or alms (B. 4, 180; My.). —ಧರ್ಮ ಮಾಡು. To perform a pious act: to give alms or presents (B. 4, 180; My.). ಧರ್ಮ ಮಾಡಿದರೂ ಮರ್ಮ ತಿಳಿಯ ಬೇಕು (Prv.).

ಧರ್ಮಕರ್ತ dharma-karta. The superintendent of the expenses of a temple, of an alms-house, etc. (My.).

ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ dharma-kārya. Any act of duty or religion; a pious act, a good work, an act of charity (My.; B. 5, 302).

ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ dharma-grantha. A code of religious laws and institutes (B. 4, 128; My.).

ಧರ್ಮಚಿಂತೆ dharma-chintē. Consideration of moral duties.

ಧರ್ಮಚಕ್ರ dharma-čatra. The. of ಧರ್ಮಸತ್ರ. (My.; B. 4, 155).

ಧರ್ಮಜ dharma-ja. Produced by a sense of duty. 2, a son of Yama: Yudhishthira (ತಮ್ಮು, ಧರ್ಮಪುತ್ರ Nn. 64; ಯುಧಿಷ್ಠಿರ, ಧರ್ಮಪುತ್ರ Mr. 264; ಸಿದ್ಧ. 282; Bp. 44, 64; J. 5, 11).

ಧರ್ಮತ್ಯಾಗ dharma-tyāga. A handoument of religion, apostasy (Sk.).

ಧರ್ಮತ್ಯಾಗಿ dharma-tyāgi. An apostate (R.).

ಧರ್ಮದೇವತೆ dharma-dēvatē. Virtue personified as a woman (My.).

ಧರ್ಮದೇವಿ dharma-dēvi. = ಧರ್ಮದೇವತೆ. (My.).

ಧರ್ಮದ್ರೋಹ dharma-drōha. Violation of the law or right (J. 4, 2).

ಧರ್ಮಧ್ವಜ dharma-dhvaja. A man who hangs out the flag of religion for selfish purposes, a religious hypocrite or impostor (ಓಗವೃತ್ತಿ, ದ್ರಾಹ್ಮಣರೊಳು ತವವೇಸಗೊಮ್ಮವಂ Mr. 254).

ಧರ್ಮಧ್ವಜಿ dharma-dhvaji. A religious hypocrite or impostor.

ಧರ್ಮನಂದನ dharma-naudana. = ಧರ್ಮಪುತ್ರ. (Bh. 2, 18, 41).

ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆ dharma-nishṭhē. Devotion or attachment to religion or obarity (My.).

ಧರ್ಮಪತ್ತನ dharma-pattana. The city of the law: the city of Śrāvanti. 2, pepper.

ಧರ್ಮಪತ್ನಿ dharma-patni. A lawful wife (the first wife), a wife of the same caste with her husband and married conformably to the established law. (My.).

ಧರ್ಮಪದ್ಧತಿ dharma-paddhati. The way or custom of the law (J. 11, 20).

ಧರ್ಮವಾನೀಯ dharma-pāntya. = ದಮ್ಮಾಡಿ. Water given gratuitously.

ಧರ್ಮಪುತ್ರ dharma-putra. = ಧರ್ಮ No. 2, q. v. (J. 2, 47).

ಧರ್ಮಪುರ dharma-pura. N. of a town (J. 26, 33).

ಧರ್ಮಪ್ರವೃದ್ಧಿ dharma-pravṛddhi. Growth or increase of law; the customary observances of caste, etc. (Bp. 55, 6; My.).

ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ dharma-buddhi. Service, especially of a deity (ಉಪಾಸ್ತಿ Mr. 461); virtuousness, charitableness of disposition (B. 5, 277; My.).

ಧರ್ಮಮಾರ್ಗ dharma-mārga. The path of virtue. (My.).

ಧರ್ಮರಾಜ dharma-rāja. Yama. 2, a Buddha or Jina. 3, Yudhishthira.

ಧರ್ಮರಾಜ್ಯ dharma-rājya. A kingdom of just laws and equitable government (My.; Mhr.).

ಧರ್ಮರಾಯ dharma-rāya. Tbb. of ಧರ್ಮರಾಜ. (My.).

ಧರ್ಮವೇಶ್ವರ dharma-vatī-paṭṭa. N. of a town (Rā. 2, 32).

ಧರ್ಮವಂತ dharma-vanta. A virtuous, pious or just man (My.).

ಧರ್ಮವರ್ತನ dharma-vartana. Staying, abiding, or living in duty; virtuous conduct (My.).

ಧರ್ಮವಾಹ dharma-vāha. N. of a king (J. 10, 44).

ಧರ್ಮವಿವಾಹ dharma-vivāha. Marriage of another, effected by defraying the expense of it (My.).

ಧರ್ಮವಿಹೀನ dharma-vihīna. Devoid of virtue, without virtue (Bp. 56, 44).

ಧರ್ಮಕಾಲ dharma-kālī. A building erected for the accommodation of travellers (B. 4, 155; 5, 208. 300; ಅತ್ರಯ Ōh; My.). 2, a poor-asylum (Mhr.; My.). 3, a school at which children are instructed gratis (My.).

ಧರ್ಮಕಾಸ್ತ್ರ dharma-kāstra. A law-book, a code of law; the body or code of Hindu law; jurisprudence. (Bp. 37, 69; B. 5, 168; My.).

ಧರ್ಮಶೀಲ dharma-śīla. Virtuous, just, pious. (My.). Feminine ಧರ್ಮಶೀಲಿ (My.; B. 5, 158).

ಧರ್ಮಪ್ರಾಪ್ತೇಂದ್ರ dharma-śrāvaka-indra. N. (Bp. 52, 17).

ಧರ್ಮಸಂಹಿತೆ dharma-sambhitē. A code of law.

ಧರ್ಮಸಂಕಟ dharmasankata. Difficulty of deciding between two courses of action (My.).

ಧರ್ಮಸತ್ರ dharmasatra. = ಧರ್ಮಶತ್ರ. An alms-house, a building where travellers, etc. are accommodated and fed gratis (My.).

ಧರ್ಮಸಭೆ dharmasabha. A court of justice, tribunal (Sk.). 2, an assembly for the regulation and ordering of matters of religion (My.).

ಧರ್ಮಸುತ dharmasuta. = ಧರ್ಮಪುತ್ರ. (J. 14, 9).

ಧರ್ಮಸ್ಥಲ dharmasthala. N. of a place of pilgrimage in South Canara (My.).

ಧರ್ಮಾತ್ಮ dharmatma. A just, pious, charitable, virtuous man (My.).

ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ dharmadhipati. An administrator of the law, a judge (ಅಕ್ಷರಕರ್ತೃ, etc. Si. 258). 2, the almoner of a prince (My.).

ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷ dharmadhyaksha. A conservator or administrator of religion, morals, and the laws (as a bishop, priest, etc., B. 5, 280); a king, a magistrate.

ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷತನ dharmadhyakshatana. The office and power of a dharmadhyaksha (B. 5, 281).

ಧರ್ಮಾರ್ಥ dharmartha. In charity; as a religious gift or act (especially in the form of ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ, My.; B. 5, 277).

ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮವಿಮೋಕ್ಷ dharmartha-kama-vimoksha. The four ends or objects of existence: religious merit, wealth, pleasure, and final emancipation (Bp. 46, 3; Instead of ವಿಮೋಕ್ಷ the usual form is ಮೋಕ್ಷ, Sk.; My.).

ಧರ್ಮಾನುಜ dharmanuja. Arjuna (J. 23, 54).

ಧರ್ಮ dharmi. Virtuous, religious, pious, just, obeying the law, etc. (My.; Sp. s. ಲಂಠ).

ಧರ್ಮಪುಷ್ಪ dharmapushpa. Most pious, very virtuous, etc. (My.).

ಧರ್ಮೋಪಮೆ dharmopama. A kind of simile or comparison (Kavy. III, 3, B. 63 seq.).

ಧರ್ಮ dharsha. Boldness, insolence, overbearing conduct, arrogance, insult, violation, etc. (see ಮರ್ಧರ್ಷ). 2, a eunuch.

ಧರ್ಮದರ್ಶನ dharmadarshana. Offending, injuring, assaulting; assault, insult, outrage, violation, overbearingness, etc.; copulation.

ಧರ್ಮದರ್ಶಿನಿ dharmadarshini. A wanton or unchaste woman, a harlot.

ಧರ್ಮದರ್ಶಿನಿ dharmadarshini. A harlot.

ಧರ್ಮ dhava. A man. 2, a husband. 8, a possessor, master, lord. 4, the plant *Cristea tomentosa* Roxb.

ಧರ್ಮ dhava. = ಧರ್ಮ, q. v.

ಧರ್ಮ dhavala. = ಧರ್ಮ 2, ಧರ್ಮ, ಧರ್ಮ. White, dazzling white. 2, handsome, beautiful. 3, an old bull, an excellent ox. 4, a kind of oamphor.

ಧರ್ಮ dhavalat. = ಧರ್ಮ. Whiteness (Kavy. V, 50).

ಧರ್ಮ dhavala-yasa. White, untainted, excellent fame (Bp. 34, 37).

ಧರ್ಮ dhavala-igara. = ಧರ್ಮ, ಧರ್ಮ. A house whitened with chunam or stucco, a palace.

ಧರ್ಮ dhavala-anga. A white body (J. 2, 26).

ಧರ್ಮ dhavala-ayata. = ಧರ್ಮ. (Bp. 12, 15).

ಧರ್ಮ dhavali. = ಧರ್ಮ. 2, a kind of disease. See ಧರ್ಮ ದೇವ.

ಧರ್ಮ dhavallita. = ಧರ್ಮ. Whiteness, made dazzling white or beautiful.

ಧರ್ಮ dhavalima. ಧರ್ಮ. Whiteness, white colour, white (J. 10, 35).

ಧರ್ಮ dhavalē. A white cow.

ಧರ್ಮ dhavala-utpala. The white water-lily (Grj. 4, 28).

ಧರ್ಮ dhavala. (Smd. 24, o. r. ಧರ್ಮ). = ಧರ್ಮ, etc. (ಬಿಳಿಮು Nn. 6. 18. 26. 28. 44).

ಧರ್ಮ dhavalaka. A man of a white colour. See Sp. s. ಕರಗ.

ಧರ್ಮ dhavala-kanti. White colour (ಬಿಳಿವಣ್ಣೆ Ct. I, 2; ಬಿಳಿವಣ್ಣೆ II, 28).

ಧರ್ಮ dhavalat. = ಧರ್ಮ. (Grj. 9, 64).

ಧರ್ಮ dhavala-paksha. The light half of a month (Rām. 2, 1, 14).

ಧರ್ಮ dhavala-igara. = ಧರ್ಮ. (Smd. 383).

ಧರ್ಮ dhavala-ayi. See ಧರ್ಮ.

ಧರ್ಮ dhavalita. = ಧರ್ಮ. See ಸುಧಾ- (s. ದವಾರ); Ūpr. 6, 3.

ಧರ್ಮ dhavali-dēva. N. (Bp. 58, 7).

ಧರ್ಮ dhavalisu. To become dazzling white (Ūpr. 5, 114). 2, to make dazzling white (Grj. 4, 111).

ಧರ್ಮ dhavala-isvara. N. (Bp. 58, 4).

ಧರ್ಮ dhavitra. = ಧರ್ಮ. A fan, made of antelope's skin and used especially for blowing a sacrificial fire.

ಧರ್ಮ dhalam. (Smd. 22. 24). A sound imitating that of a kettle-drum, etc. when beaten.

Cf. ಧರ್ಮದಧರ್ಮ. — ಧರ್ಮ ಧರ್ಮ. rep. (Bp. 47, 31). — ಧರ್ಮ ಧರ್ಮ. rep. (Rā. 18, 65). — ಧರ್ಮ ಧರ್ಮ ಧರ್ಮ ಧರ್ಮ ನಾದ. The repeated sound of ಧರ್ಮ (Grj. 8, 3). — ಧರ್ಮ ಧರ್ಮ ಧರ್ಮದಧರ್ಮ. The repeated sound of ಧರ್ಮ (Grj. 6, 55). — ಧರ್ಮ ಧರ್ಮ ಧರ್ಮ. rep. (Ū. Bp. 47, 31). — ಧರ್ಮ ಧರ್ಮ ಧರ್ಮ ಧರ್ಮ ಧರ್ಮ. rep. (Ū. Bp. 38, 21). — ಧರ್ಮದಧರ್ಮ. — ಧರ್ಮ. With the sound of ಧರ್ಮ (Smd. I).

ಧರ್ಮ dhalam-krita. The sound of ಧರ್ಮ (Grj. 6, 56).

ಧರ್ಮ dhāti. = ಧರ್ಮ, ಧರ್ಮ. Assault, assaulting or confronting an enemy, an impetuous, desolating assault.

ಧರ್ಮ dhāta. Thh. of ಧರ್ಮ (Smd. 104; ಧರ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮ Nn. 22; My.). See Kavy. I, 2, 90-92.

ಧರ್ಮ dhātaki. The plant *Cristea tomentosa* Roxb. 2, N. — See Kavy. I, 2, 90-95.

ಧರ್ಮ dhātara. Thh. of ಧರ್ಮ. (My.).

ಧರ್ಮ dhātn. = ಧರ್ಮ. That which is put, placed or laid.

2, fixing or directing the mind or attention upon, examining (ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಅರಮ್ಭ Mr. 437). 8, natural condition (ಧರ್ಮ Mr. 498).

4, an element, primary or elementary substance, primitive matter, of which five are usually reckoned: earth, water, fire, air, and ether or ākāśa (ಇತಿ ಯಾದಿಭೂತಂಗಳ್ 498), or, with Brahma, the eternal soul, six; — ಅಮೃತವರ್ಚನವರ್ಚನ (ಅರಮ್ಭ ಕೊಡಿದವನ ವರ್ಚನ Nn. 82).

5, any one of the five properties or qualities of the above elements observed by the organs of sense: smell,

flavour, colour, tangibility, and sound. 6, a constituent element or an essential ingredient of the body: blood, marrow, fat, flesh, bone, chyle, and semen (ರಸ ರುಧಿರ ಲು ಮಾಂಸ ಮೊದಲಾದ ದೇಹ 498; ಸವ್ಯಧಾತುಗಳು 82). 7, a humor or affection of the body: phlegm, wind, and bile. 8, the organs of sense: nose, tongue, eye, skin, and ear. 9, the five colours (ಹಲವು ವರ್ಣ 498; ಸಿಹ ಮೊದಲಾದ ವರ್ಣಂ ಗಳು 82). 10, a mineral, a fossil; a metal, an ore (ವಂಶ ಲೋಹ 498; ವರವಂಶಲೋಹಂಗಳು 82). 11, a bone. 12, a grammatical root or theme (which frequently is not the primary element or the true verbal root; Śmd. 6. 47. 54. 85. 92. 152. 249. 253. 255. 270. 272. 283. 285. 286. 289. 291. 297. 299. 302 seq.; Kāv. I, 5, 44-46). 13, a fluid mineral of a red colour. 14, birth, origin (ಉದ್ಭವ, ಹುಟ್ಟು ವದು Nn. 82). 15, a kind of poetic style (ಕೃತಿಮತ, ಕವಿತ್ವದ ಭೇದ 82). 16, a vow (ವ್ರತ, ಬ್ರತ 82). 17, good disposition, etc. (ತೀಲ, ಸುತೀಲ 82). 18, strength (My.), courage. 19, the paise (My.; Tē.). 20, the tenth year in the cycle of sixty (My.). — ಧಾತು ಎಂದನು ಕಲಿತು, ಭೂತವಂಶಕವಾಗಿ, ಓತು ದೇಹವನು ಧರಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ ಎತ್ತಣಮು? (8p.). ಧಾತು ಕು ನ್ನಿದರೂ ಮಾತು ಕುನ್ಯ ಲಿಲ್ಲ. — ಧಾತು ತಿಳಿಯದವನು ವಿಧಾತೃತ್ವಕ್ಕೆ ಕಡೆ (Prva.). — ಧಾತುಗುನ್ಯ. -ಕುನ್ಯ. Strength to decrease or fail; to become weak or exhausted (Bh. 1, 14, 10; Ū. Bp. 19, 32). — ಧಾತುಗದಿಸು. -ಕದಿಸು. To deprive of strength, to weaken (Rām. 5, 8, 41). — ಧಾತುಗಿದು. -ಕಿದು. Strength to be impaired or he gone; to become deprived of strength or courage (Bp. 54, 47; Bh. 8, 23, 37; J. 13, 6. 58). — ಧಾತು ನೋಡು. To observe or feel the paise (My.).

ಧಾತುನಷ್ಟ dhātū-nashṭa. Loss of strength (My.).

ಧಾತುನಾಶನ dhātū-nāśana. = ಧಾತುನಷ್ಟ. (My.). 2, destroying the humors: sour gruel.

ಧಾತುನ dbātū-pa. The chief of the essential ingredients of the body: the alimentary juice or chyle. (R.).

ಧಾತುಪಾಠ dhātū-pāṭha. A list or collection of roots or verbal themes. (My.).

ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ dhātū-puṣṭi. Nutrition of the bodily humors. 2, strength of the bodily system. (My.).

ಧಾತುಪುಷ್ಟಿಕೆ dhātū-puṣṭikē. = ಧಾತುಪುಷ್ಟಿ.

ಧಾತುಪ್ರಕರಣ dhātū-prakarana. A section or chapter on verbal roots or themes (Śmd. 302).

ಧಾತುಲಕ್ಷಣ dhātū-lakṣaṇa. The state of the pulse (My.).

ಧಾತುವಾದ dhātū-vāda. Metallurgy, mineralogy; alchemy (ಸತ್ಯ, ರಸವಾದ Nn. 14).

ಧಾತೃ dhātri. = ಧಾತ, ಧಾತಾರ, ಧಾತ್ರ. One who puts, places or lays: a founder, a maker, a creator; an orderer, an arranger. 2, a supporter, maintainer or preserver. 3, Brahmad. 4, a kind of metrical foot (Ūh.).

ಧಾತೃಪುಷ್ಟಿಕೆ dhātri-puṣṭikē. The plant *Grislea tomentosa* Roxb.

ಧಾತ್ರ dhātra. Tbh. of ಧಾತ್ರ. (Ūpr. 8, 65).

ಧಾತ್ರಿ dhātri. ಧಾತ್ರೀ. = ದಾದಿ, ದಾಯಿ 2. A wet-nurse, a foster-mother, a nurse; a mother. 2, the earth. 3, Emblic myrobalan, *Emblia officinalis* Gaertn. (Phyllanthus emblica Linn.). 4, a kind of metrical foot (Ūh.).

ಧಾತ್ರಿಕೆ dhātrikē. ಧಾತ್ರಿಕಾ. = ಧಾತ್ರಿ No. 1 (Ūpr. 8, after 96). 2, = ಧಾತ್ರಿ No. 8 (8k.).

ಧಾತ್ರಿಧರ dhātri-dhara. A mountain (ವರ್ವತ Nn. 101).

ಧಾತ್ರೀಜಾತ dhātri-jāta. A tree (Bp. 19, 58).

ಧಾತ್ರೀತಲ dhātri-tala. The surface of the earth (Bp. 37, 32).

ಧಾತ್ರೀಧರ dhātri-dhara. = ಧಾತ್ರಿಧರ. (Ūh., in v. 23 of one MS.).

ಧಾತ್ರೀಧವ dhātri-dhava. A king (Bp. 50, 34).

ಧಾತ್ರೀಫಲ dhātri-phala. The fruit of the *Emilia myrobalan* (ನಲ್ಲಿಯ ಕಾಯ Nn. 166).

ಧಾತ್ರೀರುಹ dhātri-rnba. = ಧಾತ್ರೀಜಾತ. (Śmd. 130).

ಧಾತ್ರೀಶ dhātri-īśa. A king (Ūpr. 2, 90).

ಧಾತ್ರೀಸತಿ dhātri-sati. The earth personified as a woman (Bp. 26, 9).

ಧಾತ್ಯರ್ಥ dhātu-artha. Having the sense of a grammatical root: a verb (Kāv. I, 5, 47).

ಧಾನ್ dhān. (= ಧಂ). — ಧಾನ್ಯದಧದ. (Rāv. 6, 31). —

ಧಾನ್ಯದಧದಧದ. (Rāv. 6, 44).

ಧಾನ dhāna. Putting, placing; holding, containing. See ಅಧಿ-, ಅ-, ಉಪ-, ತಿರೋ-, ನಿ-, ವರಿ-, ಪ್ರ-, ಸನ್-, etc. 2, = ದಾಣ 1, etc., ಧಾನ. Plural ಧಾನಗಳು (according to Sk. ಧಾನಗಳು), corn, grain (My.); fried barley or rice; grain fried and reduced to powder. ಒರಸಿದ ಉಮ್ಮಿಗೆ ಧಾನಾನ್ಯಮ್ ಎನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 375).

ಧಾನ dhāni. = ದಾನಿ 2. Anything which holds or contains, a receptacle, a place where anything is kept, seat. See e. g. ಮುಷ್ಣ, ರಾಜ.

ಧಾನಿಕೆ dhānikē. = ಧಾನಿ. See ಅಂಗಾರ.

ಧಾನುಷ್ಯ dhānashka. (fr. ಧನುಸ್). A bowman, an archer.

ಧಾನಿ dhānē. = ಧಾನ No. 2, q. v. (ಉಮ್ಮಿಗೆ HIA.).

ಧಾನ್ಯ dhānya. Corn, grain; rice. ಧಾನ್ಯದ ತೊಗಟು (ತಮ, ತಿಮ್ಮಿ Nr.). ಧಾನ್ಯದ ತೆನೆ (ಕದಿರ Kk. 66; Śm. 66). ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದರೇ ಮೋಮಿಗೆ ಎನು? — ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದವಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬರುವದು (Prva.). ಧಾನ್ಯಕೆ dhānyaka. Coriander seed (ಅರುಷಣ, ಕೊತ್ತುಮ್ಬರಿ Mr. 137).

ಧಾನ್ಯಕೋಷ್ಠ dhānya-kōṣṭha. = ಧಾನ್ಯಕೋಷ್ಠಕ. (ಕುತೂಲ Mr. 214).

ಧಾನ್ಯಕೋಷ್ಠಕ dhānya-kōṣṭhaka. A granary, a basket or small shed of malling, etc. for keeping rice, etc.

ಧಾನ್ಯತ್ವಿಣ dhānya-tvaṇ. The husk of corn or rice.

ಧಾನ್ಯಧನ dhānya-dhana. Property in grain. ಧಾನ್ಯಧನವಾಗ ದೇ ಮಾನ್ಯ ಪೂಜ್ಯನಾಗನೇ? (Prv.).

ಧಾನ್ಯಭೇದ dhānya-bhēda. A variety of corn. See ಕೊದ.

ಧಾನ್ಯಯುತಪುರಾಣಿ dhānya-yuta-tripa-rāṇi. A heap of straw which still contains grain. See ಅಂ.

ಧಾನ್ಯಶೀರ್ಷಕ dhānya-śīrṣhaka. The ear or spike of corn.

ಧಾನ್ಯಶೂಕ dhānya-śūka. The awn or beard of corn.

ಧಾನ್ಯಸಮೂಹ dhānya-samūha. The aggregate of corn, corn collectively (ದ್ವಿಜ, ಸಾನಾಧಾನ್ಯಗಳ ಭೇದ Nn. 36).

ಧಾನ್ಯಾದ್ರವ್ಯ dhānya-ādi-dravya. Substance of corn, etc. (?). See ಕುಡುಕು.

ಧಾನ್ಯಾಮ್ಲ dhānya-amia. Sour gruel (ಅರನಾಲ, ಸೌಮೀರ, ಕಾಂಜಕ, ಅಮ್ಮಿಲ Mr. 214).

ಧಾಮ dhāma. = ದಾವು 2. A dwelling place, a house, an abode, a home, a residence. 2, site. 3, the body. 4, a troop, host, race. 5, radiance, brilliancy, light. 6, dignity, majesty, glory. 7, a ray of light.

ಧಾಮನಿಧಿ dhāma-nidhi. Treasure of splendor: the sun.

ಧಾಮಾರ್ಗವಾ dhāmārgava. A sort of plant with white flowers, *Luffa foetida* Cav. or a similar plant (= ಫೋಷಕ). 2, the plant *Achyranthes aspera* (= ಅಪಾರ್ಗವಾ). See ಅವಡೆಚ್ಚು & ಕಯ್ಯಾರ.

ಧಾಯ್ತ dhāyṣṣ. An additional verse inserted in certain hymns at sacrifice.

ಧಾರ dhāra. = ದಾರ 3 & 4. Holding; hearing; possessing; wearing; supporting; containing. 2, supporter, a holder. 3, streaming down, raining hard; flowing; dripping. 4, a sudden and violent shower, a gush. 5, a wave (ತರಂಗ, ನೀರ ತರ Na. 12). 6, snow, frost (ಋಷಾರ, ಹಿಮ 12). 7, a deep place; a hole (ಗರ್ತ, ಕುರು 12; cf. ತಾರ್ 4). 8, a thread (ಸೂತ್ರ, ಸೂತ್ರಧಾರ 12). 9, sickness (ರೋಗ, ವ್ಯಾಧಿ 12). 10, an expression of fear (ಭೀತೋತ್ತರ, ಭೀತಿಯ ನುಡಿ 12).

ಧಾರಕ dhāraka. = ಧಾರ No. 1. 2, a receptacle, a trunk or box. 3, a post, a pillar (ಕಮ್ಮ, ಸ್ತಮ್ಮ Mr. 300, o. r. ಕಮ್ಮ). See Bp. 3, 49; 58, 11; ಕರ್ಣ, ಲಿಂಗ.

ಧಾರಣ dhāraṇa. (= ಧಾರ). The act of holding, bearing, upholding, keeping, wearing, supporting; the act of undergoing, enduring, suffering; the act of sustaining, preserving, maintaining, protecting; the act of possessing, having, assuming; the act of keeping back, of keeping in remembrance; memory; the act of restraining. 2, immovable abstraction of the mind. 3, keeping the mind collected, holding the breath suspended and all the natural wants restrained. See ಅನ್, ಇಡು, ತರೆ, ತಾಂಗು, ತಾಳ್, ತಾಳ್ವ.

ಧಾರಣವಾರಣ dhāraṇa-pāraṇa. The performance of ಧಾರಣ No. 3 followed by a meal (My.).

ಧಾರಣಾಂತ dhāraṇā-vat. Possessing mental retention or memory.

ಧಾರಣೆ dhāraṇa. 1. ಧಾರಣಾ. = ಧಾರಣ 1-3. 4, fixed precept and injunction, a settled rule; certainty; conviction; understanding. 5, continuance in rectitude, keeping in the right way; fortitude, firmness.

ಧಾರಣೆ dhāraṇa. 2. = ದಾರಣೆ, etc. Rate, etc. (My.; B. 5, 120).

ಧಾರಾಸ್ರವೇಶ dhārā-grīhita. (A present) received wet from the water that has been poured over it in the donor's hand (My.); if the present is a cow, the tail is kept in the donor's hand, water is poured over it, and then it is given into the receiver's hand (My.). Cf. ಧಾರೆ ಎದೆ.

ಧಾರಾಸ್ರ dhārā-agra. The broad-edged head of an arrow.

ಧಾರಾಟ dhārā-aṭa. The ḥātaka bird. 2, a horse. 3, a cloud. 4, an elephant in rut. (R.).

ಧಾರಾದತ್ತ dhārā-datta. (A present) given wet from the water that has been poured over it in the donor's hand (My.).

ಧಾರಾಧರ dhārā-dhara. A cloud.

ಧಾರಾಪುರ dhārā-pura. N. of Bhōjarāja's residence (Śmd. 120. 288).

ಧಾರಾಸಮೃತ್ತ dhārā-sampāta. A heavy fall of rain.

ಧಾರಾಳ dhārā-āla. (Stream-like extension): profusion (My.; M., Tē.); freedom from reserve (My.; T., Tē.); liberality, generosity (My.; M., T., Tē.). ಧಾರಾಳಕ್ಕೀಶ್ವರ ಪದ್ಧತಿಯಾದರೆ ಉರಾಳು ಎನ್ನುವುದು ಧಾರಾಳವನ ಹತ್ತರ ಹೇರಾಳ ಕೇಳ ಬಹುದು (Prva.). See Si. 244. 253.

ಧಾರಾಳ dhārā-āli. A liberal, generous person (My.; Si. 352).

ಧಾರಿ dhāri. (Śmd. 24, o. r. ಧೇರಿ, ಧೋರಿ). Holding, bearing, wearing, having, possessing, maintaining, keeping, etc.; a person who holds, hears, wears, etc.

ಧಾರಿಣಿ dhāriṇi. ಧಾರಿಣೀ. = ಧಾರಣಿ. (A female who holds, etc.); the earth (Sk.; Ūpr. 8, 39).

ಧಾರಿಣಿಪತಿ dhāriṇi-pati. A king (Ūpr. 3, after 62).

ಧಾರುಣಿ dhāruṇi. ಧಾರುಣೀ. (Tbh. of ಧಾರಣಿ). The earth (ಧರಣಿ, ಭೂಮಿ, etc. Mr. 91; My.). See Ūh. v. 179; Bp. 22, 12; 37, 47; 57, 84; Bhn. 2.

ಧಾರುಣಿರುಹ dhāruṇi-ruha. A tree (Bp. 1, 39).

ಧಾರುಣೀಜಾತ dhāruṇi-jāta. = ಧಾರುಣಿರುಹ. (Bp. 19, 47).

ಧಾರುಣೀತಲ dhāruṇi-tala. The surface of the earth (Bp. 1, 66; 50, 3; 57, 11).

ಧಾರುಣೀವಾಳ dhāruṇi-uātha. A king (Bp. 57, 67).

ಧಾರುಣೀಪತಿ dhāruṇi-pati. = ಧಾರುಣೀನಾಥ. (Bp. 5, 15).

ಧಾರುಣೀವಲಯ dhāruṇi-valaya. The circumference or circuit of the earth, the terrestrial globe (Bp. 61, 72).

ಧಾರುಣೀಷ್ಠ dhāruṇi-īṣṭha. The desire to possess land (Bp. 34, 34).

ಧಾರುಣೀಶ dhāruṇi-īśa. = ಧಾರುಣೀಪತಿ. (Bp. 50, 48; 52, 88).

ಧಾರುಣೀಸುರ dhāruṇi-sura. A Brāhmaṇa (Bp. 3, 45).

ಧಾರೆ dhāre. ಧಾರಾ. = ದಾರೆ 1. The flowing or dropping of any liquid; a stream or current of water (see Rāv. 8, 118); a torrent, a shower. 2, the pace of a horse (see ಪಂತ್). 3, the sharp edge of a sword or any cutting instrument; an edge. — ಧಾರೆ ಎದೆ. (The donor of any thing) to pour water (on the gift, and thus to deliver it to the recipient, in order to make it irrevocable, My.). ಉರುಗರ್ಣ ಉರಗ್ರಹಾರನ ಧಾರೆಯನು ಎದಿತ್ತು (Kanakā's Bhaktiśāra v. 106). ಧಾರೆ ಎದಿತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಬೇಡೆ ಮಾತು ಉಣ್ಣೇ? (Prv.). See Bp. 56, 45; Bh. 1, 16, 64. 65; J. 31, 16; Rām. 1, 16, 47.

ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರ dhārtarāṣṭra. (fr. ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ). Belonging to Dhṛitarāṣṭra: a son of Dhṛitarāṣṭra, especially Duryōdhana. (J. 10, 2). 2, a sort of goose or swan with black legs and bill (ಕಾಂ ಮೋಗ ಕಪ್ಪಿರ Mr. 173; J. 10, 2).

ಧಾರ್ಮಿಕ dhārmika. (fr. ಧರ್ಮ). Righteous, just, virtuous, religious, pious; conformable to justice. (J. 9, 25; B. 4, 77; 5, 56. 167; My.).

ಧಾರ್ಮಿಕತನ dhārmikātana. Righteousness, justice, virtuousness (My.).

ಧಾರ್ಯ dhārya. To be held or maintained; to be borne, hearable; to be upheld or preserved; etc. (adj.). See ಅನ, etc.

ಧಾರ್ಷ್ಣಿಕ dhārṣṇika. = ದಾಷ್ಟಿಕ, ದಾಷ್ಟಿಕ. (fr. ಧೃಷ್ಟ). Bold, confident.

ಧಾರ್ಷ್ಣ್ಯ dhārṣṇya. Violence; boldness, daringness, audacity.

ಧಾರ್ಷ್ಣ್ಯ dhārṣṇya. (fr. ಧೃಷ್ಟ). Impudence, rudeness, violence, cruelty (My.).

ಧಾವಕ dhāvaka. 1. Washing, cleansing. See ಅನ.

ಧಾವಕ dhāvaka. 2. Running, going quickly.

ಧಾವನ dhāvana. 1. Rubbing off, washing off, cleansing; rubbing with anything (ತೀಡುವುದು Mr. 339). See ದನ್ತ, ತ್ತು.

ಧಾವನ dhāvana. 2. Running; flowing; moving; attack, assault. See ಅನು, ನಿರ್ಧಾವನ; ಹರಿ.

ಧಾವನಿ dhāvani. A sort of creeping plant, *Hedysarum lagopodioides*.

ಧಾವಲ್ಯ dhāvaiya. (fr. ಧವಲ). Whiteness; the colour white. See ಬೆಳಕು.

ಧಾವತ್ಯ dhāshattn. Dread, awe (Br.; Mhr., H. ಧಾವ್ತ). 2, fr. ಧೈವತ್, boldness, courage, impudence (My.; Si. 469).

ಧಾಳ dhāla. = ಧಾಳ. A large, tall flag (ಕಾರಾನ Mr. 299; My.).

ಧಾಳಿ dhāli. (Smd. 24, o. r. ಧಾಳಿ). (= ದಾಳಿ?).

ಧಿ dhi. 1. What holds, contains, etc.; any receptacle. See ಅಭಿ, ಅಭಿ, ಉಪ-, ಜಲ-, ನಿ-, etc.

ಧಿ dhi. 2. Tbh. of ಧಿ. See ಅಭಿ 2, ಸು.

ಧಿಕ್ dhik. = ಧಿಕ್ಟಿ. — ಧಿಕ್ ಧಕ್. rep. (C.).

ಧಿಕ್ dhik. An interjection of reproach, menace or displeasure: *fie! shame! out upon!*

ಧಿಕ್ರಿಸು dhik-karisu. To reproach, to censure; to treat contemptuously or scornfully (My.). See Smd. 258; Bp. 24, 15; 29, 22; 45, 12; 50, 20, 22; 53, 72; 55, 44; 57, 40; Rām. 5, 8, 62; Abhā. 2, 52, 54; B. 4, 161; Si. 379.

ಧಿಕ್ರಾ dhik-kāra. Reproach, censure; contemptuous, disrespectful treatment. (Bp. 5, 16; My.).

ಧಿಕ್ಟಿ dhikṭi. A sound of the mridaṅga. — ಧಿಕ್ಟಿ ಧಿಕ್ಟಿ. rep. (Bp. 87, 8).

ಧಿಕ್ರೈತ dhik-kṛita. Censured, blamed, cursed; treated scornfully; reproach, etc.

ಧಿಗಿಲ್ dhigil. = ದಿಗಿಲ್, etc.

ಧಿಗಿಲನೆ dhigilanē. (Smd. 388, o. r. ಧಿಗಿಲನೆ). With consternation.

ಧಿಮ್ನಿಕಿ dhimmikṭi. A sound like ಧಿಕ್ಟಿ. (Bp. 37, 8).

ಧಿಷಣ dhishana. The intelligent one: *Brhaspati, the preceptor of the gods, the planet Jupiter* (Mr. 88); a guru.

ಧಿಷಣೆ dhishanē. Intelligence, intellect.

ಧಿಷ್ಣಿ dhishnya. Intelligent; an intelligent, thoughtful man (ಧೀಮಾನ್, ಬುದ್ಧಿವಂತ Nn. 59). 2, Brahmā (ವನಜ, ಬ್ರಹ್ಮನು 59). 3, Śukra, the regent of Venus. 4, an asterism (ನಕ್ಷತ್ರ 59). 5, a star. 6, a place for the sacrificial fire and the fire on it. 7, an abode, a seal, a house, a place (ಧವನ, ಮನೆ 59).

ಧಿ dhi. = ಧಿ 2. Thought; understanding, wisdom, intellect.

ಧಿನ್ದ್ರಿಯ dhi-indriya. = ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ. An organ of perception.

ಧಿಮಣಿ dhi-maṇi. A jewel of intellect: a very intelligent person (Bp. 4 snm.; 46, 79; 61, 70).

ಧಿಮತೆ dhi-mat. (ಧೀಮಾನ್). = ಧೀಮನ. Endowed with intelligence, intelligent, wise.

ಧಿಮತಿ dhi-mati. An intelligent female.

ಧೀಮನ dhīmana. Tbh. of ಧೀಮತ್ (ಧೀಮಾನ್). A man endowed with understanding (Bp. 54, 29).

ಧೀಮನ್ತ dhīmanā. = ಧೀಮನ. (My.).

ಧೀಯತೆ dhi-yuta. Joined or endowed with understanding (Bp. 1, 41).

ಧೀರ dhīra. Steady, holding firmly; firm, resolute, brave, bold, daring (ವಿಶ್ವ Bhn. 36); self-controlled, self-possessed,

composed, calm; sedate, grave, solemn; deep, as a sound. 2, intelligent, wise, prudent; sensible, learned, skillful (ಎದ್ವಾನ Mr. 228). 3, a Jina or Jaina saint (ಚನ Nn. 62). 4, ವದ್ವ (ಧೀರನು Nn. 54). 5, the sea. 6, saffron. ಧೀರನಿಗೆ ಯಾತೆ ನಾರೀ ಯೋಚನೆ? (Prv.).

ಧೀರತನ dhīratana. = ಧೀರತೆ. (My.).

ಧೀರತೆ dhīratē. Firmness, fortitude, energy, courage, bravery, resolution, staunchness. (Bp. 46, 79; My.).

ಧೀರತ್ವ dhīratva. = ಧೀರತೆ. (My.).

ಧೀರುರೆ (dhīr-urē). Bravo! well done! (ಕೊಣ್ಣಾ ಬದ ನುಡಿ Bhn. 38).

ಧೀವರ dhī-vara. 1. A very intelligent man (Bp. 5, 19).

ಧೀವರ dhī-va. 2. A fisherman, a man of a certain caste of fishermen.

ಧೀರ-ಧೀ. Lord of intellect: a very intelligent man; very wise (Bp. 24, 48).

ಧೀರ-ಧೀ-ಧೀ. Intellectual faculty.

ಧೀನಜಿವಿ dhī-sačiva. A minister for counsel, a counsellor or minister.

ಧುತ dhuta. Shaken, agitated.

ಧುನಿ dhuni. Sounding, roaring. 2, a river.

ಧುನ್ದು dhundhu. N. of an asura.

ಧುನ್ದುಮಾರ dhundhu-māra. The slayer of Dhundhu: N. of a king. 2, an insect, cockroach. 3, the smoke of a house. 4, a house-lizard. (R.).

ಧುಮ್ dhum. = ಧುಮ 1. — ಧುಮ್ಕಿ = ಧುಮ್ಕಿ. (Bp. 13, 9; Rām. 3, 2, 22; 3, 4, 2). — ಧುಮ್ನಿ. With the sound of dhum (Smd. 22, in some MSS.).

ಧುರ dhur. = ಧೂರ್. A yoke. 2, the peg or pin at both ends of an axle for fastening the nave of the wheel. 3, the pole of a carriage, the shaft. 4, the foremost or highest place, the top, the place of honour. 5, a burden, a load. 6, agitation, trembling. 7, wealth.

ಧುರ dhura. = ಧುರ 1, q. v. A battle, a war.

ಧುರ dhura. = ಧೂರ್ Nos. 1-5.

ಧುರಧುರ dhura-u-dhara. Bearing the yoke, bearing a burden, fit to be harnessed; bearing a burden with patience; laden with good qualities or with weighty duties. 2, a beast of burden. 3, a man of business. 4, a chief, a leader, a great man (Cpr. 2, after 48).

ಧುರಧುರ dhurina. Bearing a burden; laden with, abounding with; a beast of burden. 2, a man of business. 3, a chief, a leader.

ಧುರಧುರ dhurinatē. The state of being busy about (Rām. 6, 88, 19).

ಧುರ dhurē. ಧುರಾ. A burden, a load. See ಏಕಧುರಾತ, ಸರ್ವ.

ಧುರ್ಯ dhurya. ಧೀರೆ, ಧೀರ್ಯ. Able to bear a yoke or burden. 2, a beast of burden. 3, a horse or bullock attached to the shaft. 4, standing at the head, holding the first place; a leader, a chief; a minister.

ಧುರ್ಯ dhuryē. A woman who bears or carries. See ವರ.

ಧುವನ dhuvana. Shaking. See ನಿ-, ಎ-.

ಧುವಿತ್ರ dhuvitra. = ಧವಿತ್ರ. A fan, etc.

ಧುಸ್ತುರ dhustura. = ಧುಸ್ತುರ.

ಧುಸ್ತುರ dhustāra. = ದುಸ್ತುರ, ದುಸ್ತುರ. *The thorn apple, Datura metel and fastuosa.*

ಧೂತ dhūta. *Shaken, shaken off, removed, agitated; cleansed.*

ಧೂಪ dhūpa. = ಧೂಪ. *Incense, frankincense, perfume; aromatic vapour or smoke that proceeds from fragrant gum or resin.* — ಧೂಪದ ಗಿಡ. (ಕುಮ್ಭ, ಗುಗ್ಗುಲದ ಗಿಡ, etc. Si. 129). — ಧೂಪದ ಮರ. *The white dammer tree, Vateria indica L. (St. & Pl.).* — ಧೂಪದ ಮಾಚಿದೇನ. N. (Bp. 44, 24).

ಧೂಪಕ dhūpaka. = ಧೂಪ, see ಕೃತ್ತಿಮ. 2, a performer.

ಧೂಪದೀಪನೈವೇದ್ಯ dhūpa-dīpa-naivēdya. *The three essential constituents of idoi-worship: the burning of incense, the waving of lamps, and the offering of boiled rice, etc. (My.).*

ಧೂಪದೀಪಾರತಿ dhūpa-dīpārati. A dhūpārati and dīpārati (Bp. 46, 55).

ಧೂಪಧೂಪನಿರೋಧತ್ರಯ dhūpa-dhūpa-uirōdha-kriyē. *Aromatic vapour and smoke being shut in or unable to escape. See ಹೊಗೆ.*

ಧೂಪವರ್ತಿ dhūpa-vartī. A thin stick covered with frankincense (Ūpr. 8, after 4).

ಧೂಪಾಯಿತ dhūpāyita. *Incensed, perfumed, fumigated.* 2, *vexed, suffering pain or fatigue.*

ಧೂಪಾರತಿ dhūpa-ārati. = ಧೂಪಾರ್ತಿ. An ārati in which incense is burning: a censer (Bp. 12, 43; My.).

ಧೂಪಾರ್ತಿ dhūpa-ārī. = ಧೂಪಾರತಿ. (My.).

ಧೂಪಿತ dhūpita. = ಧೂಪಾಯಿತ 1 & 2. *Incensed, etc.*

ಧೂಪಿಸು dhūpisa. To incense, to set on fire or burn (any incense, Bp. 43, 20); to perfume, to make fragrant.

ಧೂಮ dhūma. = (ಧೂಮ), ಧೂಮ. *Smoke; vapour* (ಹೊಗೆ Mr. 47). 2, a cloud. 3, N. of a mau.

ಧೂಮಕೇಶನ dhūma-kēšana. = ಧೂಮಕೇಶು. (ಅನ್ನಿ Mr. 45).

ಧೂಮಕೇಶು dhūma-kēśa. Whose sign is smoke: *Agni, fire* (ಪಾವಕ, ಅನ್ನಿ Nu. 23; ಸಪ್ತಾರ್ಥ Mr. 489). 2, a meteor, a falling star; a very portentous object; a comet (ಮಹೋತ್ಸವ, ಮಹೋತ್ಸವ 38; ಮಹೋತ್ಸವ 489).

ಧೂಮಧ್ವಜ dhūma-dhvaja. Whose banner is smoke: *Agni, fire.* 2, the number 3 (Ūh.).

ಧೂಮಪತಾಕ dhūma-patāka. = ಧೂಮಪತ್ಯ. (Śmd. 272).

ಧೂಮಪಾನ dhūma-pāna. = ಧೂಮಪಾನ. *Drinking, i. e. inhaling, smoke or vapour; smoking tobacco* (My.; ತಮ್ಬುಕ ಸೇವೋಣ, ಹೊಗೆ ಕುಡಿಯೋಣ G. as ಧೂಮಪಾನ).

ಧೂಮಯೋನಿ dhūma-yōni. A cloud.

ಧೂಮಲ dhūmaḷa. Of a smoky hue; a colour composed of black and red; purple (ಧೂಮ, ಕೆಮ್ಮುಗೂಡಿದ ಹಸರು Mr. 443).

ಧೂಮವರ್ಣ dhūma-varṇa. = ಧೂಮವರ್ಣ. Smoke-coloured (My.).

ಧೂಮಕಳೆಕೆ dhūma-śakaṣa. A railway-carriage (My.).

ಧೂಮಸಂಹತಿ dhūma-saṁhati. A mass or cloud of smoke.

ಧೂಮಾಂಟ dhūmyāṇa. The fork-tailed shrike (ತುರಾಯದ ಹಕ್ಕಿ G.).

ಧೂಮೈ dhūmyē. A mass or cloud of smoke.

ಧೂಮ್ರ dhūmra. = ಧೂಮ್ರ, ಧೂಮಲ. Smoke-coloured, of a smoky hue, grey; dark-red; purple;—a mixture of red and black; the colour purple. 2, dark, inrid, obsoured.

3, the colour of the rasa called kārṇya (Kāv. IV, 2, 57). 4, sin, vice, wickedness.

ಧೂಮ್ರಕ dhūmraka. The grey animal: a camel. (R.).

ಧೂಮ್ರಚ್ಛದ dhūmra-śchada. The crow-pheasant (ಚಮ್ಮೇಶ Mr. 177).

ಧೂಮ್ರಪತ್ರ dhūmra-patrō. Having grey or dark-red leaves: N. of a shrub (Sk.). 2, tobacco (not Sk.; My.; Tē; ತಮ್ಬುಕ G. as ಧೂಮ್ರಪತ್ರ, which is also in My.).

ಧೂಮ್ರಪಾನ dhūmra-pāna. = ಧೂಮಪಾನ, q. v. (My.).

ಧೂಮ್ರವರ್ಣ dhūmra-varṇa. = ಧೂಮವರ್ಣ. (My.).

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷ dhūmra-akṣha. Grey-eyed. 2, N. of a rakshas. (My.).

ಧೂರ dhūr. = ಧೂರ.

ಧೂರ್ಜಿ dhūr-jaṭi. Whose matted locks are like a burden: *Siva.* 2, a certain metrical foot (Ūh.). — ಧೂರ್ಜಿಕೇಶ. N. (Bp. 53, 4).

ಧೂರ್ತ dhūrta. = ಧೂರ್ತ, q. v. *Cunning, crafty, dishonest, knavish, subtle; a rogue, a cheat; a shrewd, sharp man* (ಮರುಕ Ūt. II, 32; ಸಾರಸ, ಚತುರನು Nu. 56). 2, a gamester. 3, a gay deceiver, a lover or gallant. 4, the thorn-apple. 5, an angry, passionate mau (My.).

ಧೂರ್ತಕ dhūrtaka. A deceiver, a rogue. See ಮೃಗ. 2, a jackal.

ಧೂರ್ತತ್ವ dhūrtatva. Shrewdness; knavery. 2, passion, anger, wrath (My.).

ಧೂರ್ತ dhūrtō. = ಧೂರ್ತ. A shrewd, crafty, subtle woman (Bp. 40, 54). 2, a passionate woman (My.).

ಧೂರ್ಯ dhūrya. = ಧೂರ್ಯ. (Bp. 89, 53; 46, 76; 58, 59).

ಧೂರ್ವ dhūr-vaha. Bearing a load; managing affairs; a beast of burden.

ಧೂಲಿ dhūli. ಧೂಲಿ. = (ಧೂಳಿ, ಧೂಳಿ, ಧೂಳಿ, ಧೂಳಿ), ಧೂಳಿ, ಧೂಳಿ. *Dust; powder* (ಕೂರ್ಣ, ಪಾಂಸು, ರೇಣು, etc., ಸಣ್ಣ ಹುಡಿ Mr. 284). 2, a partition number.

ಧೂಸರ dhūsara. = ಧೂಸರ. Of a dusty or greyish or dusty-white colour, grey; the colour grey.

ಧೂಸರಿಕ dhūsarita. Made grey, greyish. (Ūpr. 2, 28).

ಧೂಳಿ dhūḷi. (Śmd. 24 in some MSS.). = ಧೂಳಿ.

ಧೂಳಿಕ dhūḷika. ಧೂಳಿಕ. Dust-like; a grass cultivated for its seed, *Eleusine coracana Pers.* (ರಾಗಿ Mr. 378).

ಧೂಳಿಕೋಣ್ಣ dhūḷi-kōṇṇ. (Śmd. 386, o. r. -ಕೋಣ್ಣ). = ಧೂಳಿ ಗೋಣ್ಣ, ಧೂಳಿಗೋಣ್ಣ. A fort of dust, i. e. of earth or mud.

ಧೂಳಿಪಟ dhūḷi-paṭa. = ಧೂಳಿಪಟ್ಟ. A sheet or mass of dust (which is formed e. g. after a fort has been scaled). ಮುತ್ತಿದನೋ? ಇನ್ನೆ ಕೋಣ್ಣ ಧೂಳಿಪಟ! (Śmd. 69). See Bp. 17, 16; 53, 71; 56, 33; Bh. 8, 24, 10.

ಧೂಳಿಪಟಲ dhūḷi-paṭala. A mass of dust (Bh. 3, 18, 40).

ಧೂಳಿಪಟ್ಟ dhūḷi-paṭṭa. = ಧೂಳಿಪಟ. (ಅದರ ಧೂಳಿ ಪಟ್ಟದುದು Bhn. 36).

ಧೂಳಿ dhūḷi. Tbh. of ಧೂಳಿ. (Si. 126, only Si.).

ಧೃತ dhṛita. Held, borne, carried, supported; contained; possessed; kept; seized; used; holding, bearing, etc.; intent upon; firm; ready, prepared. See ಅಮ; ತರ; Ūpr. 2, 8, 59; Bp. 2, 4; 21, 1.

ಧೃತಮೂಲಿ dhṛita-maṇḍali. The plant *Cissua pedata* Lam. (ತ್ರಿಪದಿ, ಮರಾಲವದಿ, ಹಂಸಪಾದಿ Mr. 141).

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ dhṛita-rāshṭra. Whose empire is firm, or who holds the kingdom. 2, a good king. 3, Dhṛitarāshṭra, the eldest, blind-born son of Vyāsa, brother of Pāṇdu and Vidura, husband of Gāndhārī, and father of 100 sons, the eldest of whom was Duryōdhana (ಪಾಂಡು, ಅನ್ಧರಾಜ Mr. 264; Bh. 1, 4 sum.; J. 7, 19). 4, name of a nāga. (J. 24, 20, 21, etc.). 5, name of a gaundharva. (J. 5, 41). 6, a kind of bird. 7, a blind man (My.).

ಧೃತಿ dhṛiti. *Holdmg; seizing; supporting.* 2, firmness; constancy, steadiness, steadfastness, fortitude, energy, courage. 3, happiness, pleasure, contentment. 4, N. of a plant (ಮುಷ್ಠಿ Mr. 150, o. r. ಮುಷ್ಠಿ). 5, N. of a type of metres (Ch.; Mr. 362). 6, one of the viśvêdêvas. 7, one of the sañcārībhāvas (Kāvy. IV, 2, 16). — ಧೃತಿಗಡು. -ಕಡು. Courage, etc. to be lost; to lose courage, etc. (Grj. 8, 28; Bp. 25, 23; 40, 6; 43, 84; 47, 5; 57, 59; J. 13, 62).

ಧೃವ dhṛiva. Tbh. of ಧ್ರುವ. (My.; Si. 118; Tē., Mhr.).

ಧೃವತ dhṛishat. = ಧಾವತು No. 2. Bold, daring, courageous.

ಧೃಷ್ಟ dhṛishṭa. = ದಿಷ್ಟ. Bold, daring, courageous, confident; insolent, impudent, rude, shameless; forward, intrusive; profligate.

ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ dhṛishṭa-dyumnā. N. of a son of Drupada (Bh. 1, 7 sum.; 6, 2, 1).

ಧೃಷ್ಟಪುಷ್ಠ dhṛishṭa-pushṭa. dupl. = ದಿಷ್ಟಪು.

ಧೃಷ್ಟಿ dhṛishṭi. = ದಿಷ್ಟಿ. 3. Boldness, courage.

ಧೃಷ್ಟಾ dhṛishṭa. = ಧೃಷ್ಟ. Bold, daring, etc.

ಧೃಷ್ಟಾಜ dhṛishṭaj. Bold, confident; saucy, impudent, shameless.

ಧೃಷ್ಟಿ dhṛishṭi. A ray of light.

ಧೃಷ್ಟು dhṛishṭu. Courageous, bold, confident, valiant; strong, powerful; impudent, shameless. See Nr. 8. ದಿಷ್ಟ.

ಧೆ dhē. (ಧಾ). Placing, putting; holding; containing, having; causing, etc. See e. g. ಅಧಿ-, ಧ್ವಿ-, ಧಿ-, ಸ್ವಿ-.

ಧೇನು dhēnu. A cow that has lately calved, a milch cow. 2, the earth. 3, a gift, a present.

ಧೇನುಕ dhēnuka. N. of an Asura or demon in the shape of a donkey (ದನುಕ, ರಾಕ್ಷಸಧೇನು Nn. 98; Bhāgavata 10, 15 sum.).

ಧೇನುಕೆ dhēnukē. A milch cow; a female animal in general (ಪಕು Nn. 98). 2, a (young) she-elephant (ಬಾಲಕರೇಣು, ಮದಯಾನೆ 98; ಎಳೆಯ ಓಡಿಯಾನೆ Nr. 471). 3, a kind of weapon (ತಸ್ತ, ಅಯುಧಧೇನು 98).

ಧೇನುಮೈ dhēnunshyē. A cow whose milk has been pledged. 2, a cow standing at the dairy.

ಧೇಯ dhēya. To be put or placed; to be held or taken; to be produced or created; what is produced or created. See e. g. ಅಧಿ-, ನಾಮ-, ಧಾನ್-, ಎ-.

ಧೈನುಕ dhainuka. A herd of cows.

ಧೈರ್ಯ dhairya. (fr. ಧೀರ). Firmness; hardness, inflexibility; steadiness, stability, constancy (ಗ್ರಾಹ Nn. 106). 2, calmness; gravity; patience. 3, fortitude, courage. — ಧೈರ್ಯ ಕುಗ್ಗು. Courage, etc. to sink or decrease (My.; B. 5, 64). — ಧೈರ್ಯಗುಣ್ಣು. -ಕುಣ್ಣು. Courage to decrease or fail (My.). — ಧೈರ್ಯಗಡು. -ಕಡು. Courage to be lost or to fail; to lose courage (My.). — ಧೈರ್ಯಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To encourage (B. 5, 54; My.). — ಧೈರ್ಯಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು.

To take courage, to become courageous (My.; B. 5, 58; ಅಣ್ಣು G.). — ಧೈರ್ಯಂಗಡು. -ಂಕಡು. = ಧೈರ್ಯಗಡು. (Abh. P. 9, 146). — ಧೈರ್ಯ ಬಿಡು. To give up or lose courage (My.; ಅಣ್ಣು G.).

ಧೈರ್ಯಗಾಢ dhairya-gāṇa. A courageous man (My.).

ಧೈರ್ಯಗುಣ dhairya-guṇa. The quality of firmness, etc. (Gr. 5, 9).

ಧೈರ್ಯತ್ವ dhairyatva. The state or condition of being firm or courageous. See ಮೊನೆ.

ಧೈರ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ dhairya-lakṣmi. The riches which consist in patience, fortitude, or courage (My.).

ಧೈರ್ಯವನ್ತ dhairya-vanta. A man who is possessed of fortitude or courage (My.).

ಧೈರ್ಯವಾರ್ಧ dhairya-vārdhi. Courage considered as a sea (Sāv. 4, 89).

ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ dhairya-śālī. A person who is endowed with fortitude or courage (My.; B. 4, 68; 5, 57, 155).

ಧೈರ್ಯಸ್ಥ dhairya-stha. A man who abides in or does not give up courage (My.).

ಧೈವತ dhāvata. The sixth note of the gamut (Mr. 76; see ಸಪ್ತಸ್ವರ).

ಧೊಪ್ಪ dhōppa. = ದೊಪ್ಪ 2. (My.).

ಧೊಪ್ಪೆನೆ dhōppēṇē. (Smd. 22, o. r. ಧೊಪ್ಪೆನೆ). (= ದೊಪ್ಪನೆ).

ಧೋರ dhōra. A large kettle-drum. See e. ವಂಡಮಹಾನಾಡ್ಯ.

ಧೋರಣ dhōraṇa. 1. A vehicle in general, any means of conveyance, as a horse, an elephant, a car, etc.; the elephant being at the head, or a first-rate elephant (ಮುಖ್ಯಗಣ Mr. 157). 2, going well or quickly; a horse's trot.

ಧೋರಣ dhōraṇa. 2. Front, direction, aim; bent, tendency, attention, regard; manner, style; ways, course; established manner (Mhr.; B. 4, 195).

ಧೋರಣೆ dhōraṇē. (= ಧೋರಣ 2). A good style (of composition, My.). 2, disregard, inattention (My.).

ಧೋರಣಿಗಾಢ dhōraṇē-gāṇa. An inattentive man (My.).

ಧೌತ dhāuta. Washed, cleansed, cleaned; polished, whetted; white, bright, shining; pure. 2, silver.

ಧೌತಕೋಶೆಯ dhāuta-kauṣhīya. Bleached or purified silk.

ಧೌತವಸ್ತ್ರ dhāuta-vastra. Washed or clean cloth. See ಮಡಿ.

ಧೌತಾಮ್ಬರ dhāuta-ambara. = ಧೌತವಸ್ತ್ರ. See ಮಡಿ.

ಧೌಮ್ಯ dhāumya. (fr. ಧಾಮ). An excellent ox (ಉತ್ತಮ ಧೋರಿ Mr. 179; not Sk.). 2, N. of a fishi. (Bh. 1, 12, 1).

ಧೌರಿಕ dhauritaka. A horse's trot (cf. ಧೋರಣ 1). See ಭರದಾಣ್ಣು.

ಧೌರೇಯ dhaurēya. (fr. ಧುರ). Fit to be harnessed, fit for a burden; a beast of burden; the bullock carrying, or being attached to, the shaft; a horse.

ಧೌರೇಯಕ dhaurēyaka. = ಧೌರೇಯ. See ದಾವರಿಕ.

ಧ್ಮ dhma. ಧ್ವಾ. dhmā. Blowing; exciting fire by blowing.

ಧ್ಮಕಾರ dhmā-kāra. A smile.

ಧ್ಮಾನ dhmāna. = ಧ್ಮ. See ಉದ್-.

ಧ್ಯಾನ dhyanā. = ಪಾನ 1. Meditation, thought, reflection; attention, heed; looking at, observation (ವರ್ತನ, ಅವರೋ).

ಕನ, ಸೋಲಿ Mr. 316). 2, *profound and abstract religious contemplation* (which forms the favourite religious exercise of Brāhmanas); mental representation of the personal attribute of a deity. ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದವ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಹೋದರೇನು? — ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮೌನ ಬೇಕು. — ಧ್ಯಾನವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಪೂಜೆ (Prva.). — ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಬರು. To come to the mind, to form an object of consideration (B. 4, 2; My.). — ಧ್ಯಾನದೊಳಗೆ ಇರು. To consider, to mind (B. 5, 235; My.). — ಧ್ಯಾನವೆನ್ನುವೆ. -ಂ-ಪದ್. To begin to think of (Śā. 2, 89).

ಧ್ಯಾನಸರ dhyāna-para. Lost in thought, absorbed in meditation. (J. 30, 43; 31, 70).

ಧ್ಯಾನಯೋಗ dhyāna-yōga. Profound meditation, the performance of religious abstraction; meditation and abstraction. (My.).

ಧ್ಯಾನಿ dhyāni. = ಪಾನಿ 2. Contemplative, engaged in religious meditation, meditating. (Bp. 53, 1).

ಧ್ಯಾನಿಸು dhyānisu. = ಪಾನಿಸು. To think of, to have in mind, to contemplate, to meditate, to think or meditate on, to reflect upon (My.; B. 4, 219; Bp. 1, 27; J. 3, 42; 11, 35); to counsel with one's self, to reflect, to deliberate (My.; J. 10, 37). ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕೂತಾಗಿದ್ದ ಪಾನಿ ಬರುವನು ತಪ್ಪೇ ತೇ? — ಧ್ಯಾನಿಸಿದವನೇ ಮಾನಿ (Prva.).

ಧ್ಯಾನಮು dhyāma. A fragrant grass in general or a particular kind of it.

ಧೈ dhyē. Having in mind, thinking of. See ಅಧಿ.

ಧ್ರ dhra. = ಧರ. See ಕು-, ಧರಣೀ-, ಮಹೀ-, etc.

ಧ್ರುವ dhruva. = (ದರುವು), ಧ್ರುವ. Fixed, firm, fast, immovable, stable; constant, lasting, permanent, continual, perpetual, eternal, unchangeable (Bp. 51, 28); certain, sure, well-ascertained. 2, fixed (in anatomy), as certain members or organs of the body which cannot be severed without causing death. 3, the polar star; the north pole. 4, the trunk of a lopped tree; a post, stake. 5, a wooden roller used in an oil-mill (ಯುಪ್ಪು, ಕಣಿ Mr. 213). 6, N. of one of the Vasus. 7, the introductory stanza of a poem or song. 8, N. of a king, the son of Uttāna-ṣāḍa (J. 29, 1, 14; Bhāgavata 4, 9 sum., who became the ruler of the dhruvalōka).

ಧ್ರುವಕ dhruvaka. Polar longitude. 2, = ಧ್ರುವ No. 4. 3, a post, a pole, a stake.

ಧ್ರುವನಿ dhruvani. N. of a plant (ಪುಸ್ತಕವಳ್ಳಿ Mr. 147, o. ra. in one MS. ಧ್ರುವನಿ, in two MSS. ಧ್ರುವನಿ).

ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರ dhruva-nakṣatra. The polar star (My.; B. 4, 67).

ಧ್ರುವಪಾಶ dhruva-pāśa. The rope by which the earth is suspended from the polar star (My.).

ಧ್ರುವಲೋಕ dhruva-lōka. The region of the polar star ruled by king Dhruva (Bhāgavata 4, 9 sum., etc.).

ಧ್ರುವವೃತ್ತ dhruva-vṛtta. A polar circle, arctic and anti-arctic (My.; B. 5, 306).

ಧ್ರುವಸನ್ನಿಧ dhruva-sannihha. A man who resembles king Dhruva (J. 32, 13).

ಧ್ರುವಸ್ಥಾನ dhruva-sthāna. An extremity of the earth's axis (B. 5, 307).

ಧ್ರುವೆ dhruvē. A kind of sacrificial ladle. 2, the plant *Desmodium gangeticum* Dec. 3, the small tree *Sansevieria zeylanica*, from the fibres of which bow-strings are made.

ಧ್ರುವಂ dhvamā. Falling down, perishing, destruction; loss; ruin. See e. g. ಅಪ-, ದಕ್ಷಾಧ್ವಂಸಕೃತ್.

ಧ್ರುವಂಸ dhvamāsa. Causing to fall, destroying, etc. 2, falling; perishing, etc.

ಧ್ರುವಂಸಿ dhvamāsi. Falling, perishing, etc. 2, causing to fall, destroying. See ಕಾಮು-, ಬಲಿ-.

ಧ್ವಜ dhvaja. A banner, a flag, an ensign. 2, a mark, a sign. ಧ್ವಜದ ಗುರ್ತು ಗಜಕ್ಕೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ಧ್ವಜದ್ರುಮ dhvaja-druma. The palm tree (ಕಲ Mr. 111).

ಧ್ವಜಪಟ dhvaja-paṭa. The cloth of a flag, a flag (Śā. 230).

ಧ್ವಜಪಟೀವಾತ dhvajapaṭi-vāta. The wind created by the cloth of (flying) flags (Ūpr. 6, 14).

ಧ್ವಜಭಂಗ dhvaja-bhaṅga. Fracture or fall of a banner. (My.). 2, impotence of the male organ.

ಧ್ವಜಸ್ತಂಭ dhvaja-stambha. A flag-staff. (My.).

ಧ್ವಜಿನ dhvajini. A standard-bearer. 2, a bannered host: an army.

ಧ್ವನಿ dhvani. = ವನಿ. Sound, echo, noise, tone; a sound, a voice; a word. 2, allusion, hint, figurative allusion, implied meaning. — ಧ್ವನಿಗುಡು. -ಕುಡು. = ಧ್ವನಿಗೊಡು. (Bp. 50, 17). — ಧ್ವನಿಗೆಯ. = ವನಿಗೆಯ. (Śā. 22 Cm.). — ಧ್ವನಿ ಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ವನಿಗೊಡು. (Bp. 24, 35; Ū. Bp. 11, 5). — ಧ್ವನಿ ಮಾಡು. To produce a sound, to sound, to roar, etc. ಧ್ವನಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹನಿ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ಧ್ವನಿತ dhvanita. Sounded; making a noise; sound; thunder.

ಧ್ವನಿವಿಹಾರ dhvani-vikāra. A change of voice, caused by fright, grief, etc. See ಷಡ್ವೇದ (ಷಡ್ವೇದ).

ಧ್ವಸ್ತ dhvasta. Fallen; destroyed; lost; disappeared.

ಧ್ವಾಂಕ್ಷ dhvāṅkṣa. (Crier, cawer, etc.); a crow (ಅಂಪ್ಪ, ಕಾಗೆ Nn. 120). 2, any bird which preys on fish. 3, a crane (ಬಕ, ಬಕನು 120; see ಬಕ).

ಧ್ವಾಂಕ್ಷರಾಶಿ dhvāṅkṣa-arāṣi. Enemy of crows: an owl.

ಧ್ವಾನ dhvāna. Sound, noise, or tone in general; humming, etc. (ಸೊಪ್ಪು, ಅಬ್ಬರ, ವನಿ, ಸರ, ಗಾವರ, ಗಾವಳಿ, ಉಲಿ Śm. 30; Kk. 25).

ಧ್ವಾಂತ dhvānta. Covered, enveloped, dark; darkness (ಅಮರ ಕತುಲಿ Mr. 67).

ನ

N

ನ n. The fortieth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21. 24). It occurs as the final of many Kannada words, *e.g.* ಫಾನ್, ಬಿನ್, ಏನ್, ಬಾನ್, etc. (59) where when meeting a vowel, it is conditionally doubled (84. 214). 2, it is often substituted for the bindu, *e.g.* ಮರನಿರ್ದುಮ, ಮರನೇ (115), ಫಾಲನದಾಯದ (127), ಅವನೊಳ್ಳಿದಂ (129), ಕಲ್ಲನೇದಾದಂ (144), ಅನ್ನನಿನ್ನನುನ್ನಂ, etc. (191), ಪದನೇರಡುಂ (197), ಬಹುಳದಿನಿಕಾರಂ (220), ವೈಯಾಕರಣರಿನೊನ್ನು (221);—ಬಲವನ್ನು (24), ಕನ್ನಳಿರ್ (198), etc. 3, if it is preceded by ಲ, it becomes ಳ, *e.g.* ಕಣ್ಣದಿಲ್, ಕಣ್ಣೇರ್, ಕಣ್ಣೋಟ, ಪಣ್ಣಾಲಿ, ಕಣ್ಣೊನ್ನ ಪದು, ಜಾಣ್ಣೆರೆದುದು (190). 4, it arises out of ಳ in ತನ್ನು, ಬನ್ನು (280), ಒನ್ನು (221), ತನ್ನಿಂ, ಬನ್ನಿಂ (281), etc. 5, it arises from ಳ in ಕೊನ್ನು, ಸನ್ನು, ನಿನ್ನು (280. 281); in ಒನಕೆ = ಒಲಕೆ, etc., ನಂ ಗಲ್ = ಲಂಗಲ್. 6, it is a mere prefix, *e.g.* in ನಾನ್ = ಆನ್, J. 7, it is an auxiliary in ನ 2.

ನ na. 1. The letter ನ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ನ na. 2. (i. e. ನ-ಅ 11). = ದ 3, etc., *e.g.* ಮರನ, ನಿಡನ, ನೆಲನ, ಹೊಲನ, ಕೊಡನ (My.; see Śi. 3. ದೇಶಕೊಡ). ಕೊಡನ ಮಗ (Bh. 7, 2 sum.). ನೆಲನ (8, 21, 24). 2, also used in the formation of the locative singular neuter of nouns with final a, *e.g.* ಮರನಲ್ಲಿ (Mr. 108; My.), ನಿಡನಲ್ಲಿ, etc. (My.). 3, also used in ಮರನಿನ್ನು, ನೆಲನಿನ್ನು, ಕೊಡನಿನ್ನು (My.).

ನ na. 1. Not, no. See ನಾಸ್ತಿ; Bp. 51, 14.

ನ na. 2. N. for two different metrical feet (Ch.; ಗಣಾಕ್ಷರ Mr. 363).

ನಃ nah. = ನಾ.

ನಕ್ರಪ್ಪದ್ರ nah-kshndra. Small-nosed.

ನಕ್ರ nak. = ನಕ್ರ 2, in ನಕ್ರಕ್ಕು (My.).

ನಕ್ರ naka. Thh. of ನೂ (Śmd. 338; My.).

ನಕ್ರಲಿ nakali. (= ನಕ್ರಲು). Ridionie, joking, jesting, witticism, satire (My.; Mhr., H. ನಕ್ರಲಿ, diverting, as a story or a story-teller); mimicry (My.). ನಕ್ರಲಿ ಮಾಡು, ನಕ್ರಲಿ ಜೇಷ್ಠ (My.).—ನಕ್ರಲಿಯವ. -ಅವ. A jester, a joker, a buffoon, a mimic (My.).

ನಕ್ರಲಿಗಾಡಿ nakali-gāḍa. = ನಕ್ರಲಿಯವ. (My.).

ನಕ್ರಲು nakalin. (= ನಕ್ರಲಿ). A copy, a transcript (My.; Br.; Mhr., H. ನಕ್ರಲು). 2, imitation: mimicry; an anecdote; a indriorous incident (Mhr., H.; ಎಡವ್ವನ, ಜಡಿಯೋಣ G., Ch.).—ನಕ್ರಲು ತೆಗೆ. = ನಕ್ರಲು ಮಾಡು. (My.).—ನಕ್ರಲು ಮಾಡು. To copy, to transcribe (My.).

ನಕ್ರಸಿ nakasi. = ನಕ್ರಾತ, ನಕ್ರಾಸಿ, ನಕ್ರಾಸು, ನಕ್ರ, ನಕ್ರ. Ornamental representation; figured work, carved or sculp-

tured work; engraving; embroidery (S. Mhr.; Br.; Mhr., H. ನಕ್ರಾತ, ನಕ್ರಾಸಿ, ನಕ್ರಾಸು). 2, a picture; a drawing, a map, a plan (S. Mhr.; Mhr., H.).

ನಕ್ರಾರ na-kāra. 1. The letter ನ (Śmd. 11; Kāv. 1, 3, 104-108).

ನಕ್ರಾರ nal-kāra. 2. Denying; denial; dishonouring a bill (Mhr.; Br.).

ನಕ್ರಾರಿ nal-kāri. = ನಕ್ರಾರಿ, ನಕ್ರಾರಿ. Improper, not fitted to the design: inferior, had, useless (My.).

ನಕ್ರಾರಿರು nakārisu. To deny; to decline (B. 5, 266).

ನಕ್ರಾಕ nakāśa. = ನಕ್ರಾ, etc. — ನಕ್ರಾತ ತೆಗೆ. To draw a map or picture (B. 1, 15).

ನಕ್ರಾಸಿ nakāsi. = ನಕ್ರಾ. (My.). — ನಕ್ರಾಸಿ ತೆಗೆ or ನಕ್ರಾಸಿ ಮಾಡು. To carve, to engrave, etc., etc. (My.).

ನಕ್ರಾಸು nakāsu. = ನಕ್ರಾ. (My.).

ನಕ್ರಾಲಿ nakula. The mongoose, *Viverra zibetha* (ಮುಂಗುರಿ Nn. 125; Śiv. 3, 84). 2, the fourth of the five Pāṇḍu princes (ನರದಾಸ್ತವ Mr. 264; Śmd. 116; J. 5, 10).

ನಕ್ರಾಲಿಕೇತು nakula-kētn. N. of a minister (J. 25, 58).

ನಕ್ರಾಲಿಧ್ವಜ nakula-dhvaja. = ನಕ್ರಾಲಿಕೇತು. (J. 25, 9).

ನಕ್ರಾಲಾರಿ nakula-ari. A snake (ಪಾಪ G.).

ನಕ್ರಾಲೇಷ್ಠಿ nakula-ishṭh. Liked by the ichneumon: N. of a plant (ಗಿಣ್ಣು ನಕ್ರಾಲಿ).

ನಕ್ರೈ nakki. The ring of wire which players upon stringed instruments wear upon their fingers and with which they touch the strings (Si. 63; Mhr. ನಕ್ರೈ).

ನಕ್ರಕ್ಕು nakku. 1. = ನಕ್ರಕ್ಕು 1. To lick (ಲೇಷನ Śmd. Dh.; Čpr. 5, after 64; T., M., Tu.; Tē. ನಾಕ್ಕು).

ನಕ್ರಕ್ಕು nakku. 2. = ನಕ್ರ. P. p. of ನಕ್ರ 1.

ನಕ್ರಕ್ಕು nakku. 3. (Tē. ನಕ್ರಕ್ಕು, to hide or conceal one's self; to crouch down; to lie in wait). — ನಕ್ರಕ್ಕು ಬಸಲಿ. (-ಪಲಿ = ಪಾಸುಲಿ?). A lewd woman lying in wait (? Bp. 40, 52).

ನಕ್ರಕ್ಕಿ nakkē. (= ನಕ್ರ). A jackal; wild (when prefixed to the names of plants, Tē.; Tē. ನಕ್ರಕ್ಕು, to prowl). — ನಕ್ರಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕನಾಕು. (ವೃಕ್ಷಿ ವರ್ಣ, ನರಿಹೋನ್ನೇ ನಿಡ Si. 144).

ನಕ್ರ nakta. A saying or proverb of the country (ನಾಡುಗಾದೆ Či. 1, 75; T. ನಕ್ರ, chattering, babbling, chattering, prattling, gossiping).

ನಕ್ರ nakta. Night (ದೋಷ, ರಾತ್ರಿ Nn. 15). ನಕ್ರಂ, *by night, at night*. 2, the religious observance of not eating at night on certain days (My.).

ನಕ್ರಕ nakta. = ಲಕ್ರಕ. Dirty or ragged cloth, a rag.

ನಕ್ರಂಚರ nakta-n-čara. Going or walking about at night: a thief; an owl; a cat; a nocturnal fiend, a goblin, a *rākṣasa*.

ನಕ್ರಮಾಲ nakta-māla. The tree *Pongamia glabra* Vent., or *Dalbergia arborea* Willd.

ನಕ್ರಮುಖೆ nakta-mukhē. Evening, night.

ನಕ್ರ *nakra*. A crocodile, an alligator (ನೆಗದು Nn. 64; ಕು ಮ್ಬಾರ, ಮೊಸಳೆ Mr. 410).

ನಕ್ಷಧ್ವಜ *nakra-dhvaja*. Kṛishṇa's son Pradyumna (J. 22, 27).

ನಕ್ಷ *naksha*. = ನಕ್ಷ, etc. A map (My.).

ನಕ್ಷತ್ರ *nakshatra*. A star (ಅದರ, ಮೂನ್ Kk. 80). 2, a constellation, an asterism in the moon's path, a lunar mansion, of which 27 (or 28) are enumerated and regarded as the wives of the moon and daughters of Daksha. 3, the number 27 (ಇವತ್ತೇದ Mr. 348). ನಕ್ಷತ್ರವಾದರೂ ಸುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರ ಬೇಕು—ನಕ್ಷತ್ರವು ಸುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರ ಬೇಕು.—ನಕ್ಷತ್ರ ತಿಳಿದವನ ಸಾವು ಕ್ಷಣದೊತ್ತು ಅದರೂ ನಿತ್ಯತೇ?—ನಕ್ಷತ್ರ ತಿಳಿದವನ ಸಾವು ತಿಳಿಯಲಾರದೇ?—ನಕ್ಷತ್ರ ತಿಳಿಯದಿದ ರೂ ಭಕ್ತ ನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prvs.).

ನಕ್ಷತ್ರಗತಿ *nakshatra-gati*. The motion (or various positions) of the lunar mansions (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಬಾಣ *nakshatra-bhāṇa*. A sky-rocket (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಮಣ್ಣಿಲಿ *nakshatra-maṇḍali*. = ನಕ್ಷತ್ರರೋಕ. (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ *nakshatra-mālikē*. = ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲ. (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ *nakshatra-mālē*. A necklace of 27 pearls.

ನಕ್ಷತ್ರರೋಕ *nakshatra-lōka*. The starry region, the firmament. (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಾನುಕೂಲಿ *nakshatra-annukūla*. The favour, or favourable position, of the lunar mansions (My.).

ನಕ್ಷತ್ರಾಧಿಪ *nakshatra-adhipa*. = ನಕ್ಷತ್ರೇಶ. (Bp. 4, 44).

ನಕ್ಷತ್ರೇಕ *nakshatrika*. N. of a disciple of Viśvāmitra, who used to pester king Hariścandra on account of a pretended debt: a pesterer (My.).

ನಕ್ಷತ್ರೇಶ *nakshatra-īśa*. The moon.

ನಕ್ಷ *nakshē*. = ನಕ್ಷ. (My.).

ನಖ *nakha*. = ನಖ. A nail of a finger or of a toe; a claw, a talon, the spur of a cock. 2, the number 20 (ಇವತ್ತು Mr. 348). 3, a particular perfume, apparently a dried shell-fish.

ನಖಕ್ರಿಯೆ *nakha-kriyē*. Scratching with a nail, etc. See ಕೆರೆ.

ನಖಕ್ಷತ *nakha-kshata*. The wound of a nail, etc. (ಇಮ್ Mr. 330). See ಉಗಿ, ಚರ್ಕು.

ನಖನನ *nakha-khanana*. Digging with the nails, etc. See ಕೆರಣ್ಣು, ಬೆರಣ್ಣು.

ನಖಘಾತ *nakha-ghāta*. Striking, wounding or hurting with a nail, etc. See ಬೆದಕು.

ನಖಘಾತನ *nakha-ghātana*. = ನಖಘಾತ. See ಚರ್ಕು.

ನಖಚ್ಛೇದ *nakha-ccēdhēda*. Cutting off with the nails, etc. See ಚಿವುಡು.

ನಖಪಂಜರ *nakha-panjara*. A claw, a talon (B. 4, 37. 212).

ನಖರ *nakhara*. (= ನಖ). A finger-nail; a claw.

ನಖಹತಿ *nakha-hati*. A stroke or wound with the nails (Ūpr. 5, after 76).

ನಖಾಯುಧ *nakha-āyudha*. A lion; a tiger, etc.; a cock.

ನಖಾಯುಧ *nakha-āyudha*. = ನಖಾಯುಧ. (ಸಂಖ Mr. 159).

ನಖಾಯುಧವೈರಿ *nakhāyudha-valri*. An elephant; a kind of elephant (Bp. 59, 32).

ನಗ *naga*. 1. An ornament; an article, a piece (My.; Mhr.; Tē., M. ನಗ; T. ನಗ್ಗಿ). See Prv. s. ನವರು. 2, a load of

articles; a bullock load (My.; Tē.). ಕಾಯಗಲ ನಗಗನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಮಾದಾಟಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವರು (B. 3, 29). ನಗದ ವ್ಯಾಪಾರ ತೋರಿಸಿ ನೀರಿನ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ಭಗೀರಥ.

ನಗ *na-ga*. 2. Not-moving: a mountain. 2, the number 7 (Ūh.; Bp. 5, 64; ಏದು Mr. 347; see ಕೃತಯುಗ). 3, a tree. See ಎಣ್ಣು.

ನಗ *naga*. 3. = ನೋಗ. See ಕಳೆನಗ.

ನಗ *naga*. 4. A ship (My.).

ನಗಕುಲಿಕ *naga-kulika*. An axe to splitter rocks; Indra (Bp. 49, 42).

ನಗಜನ *naga-jāṇa*. Śiva (My.).

ನಗಜ *naga-ja*. Mountain-born; a mountaineer; an elephant.

ನಗಜಾತೆ *naga-jātē*. = ನಗಜೆ. (My.).

ನಗಜೆ *naga-jē*. The mountain-born woman: Pārvatī (Bp. 8, 43).

ನಗಡಿ *nagadi*. = ನೆಗಡಿ, etc. (My.; S. Mhr. as ನಗಜೆ).

ನಗದಿ *nagadi*. Ready money (Mhr., H.). 2, fiscal, financial (B. 5, 81; My.; Mhr., H.). — ನಗದಿಗುಮಾಸ್ತ. A cashier (My.).

ನಗದಿಯಾತು *nagadyātn*. The land revenue which is paid in money (My.).

ನಗದು *nagadu*. Ready money or cash (My.; Mhr., H. ನಗದು).

ನಗಧರ *naga-dhara*. Kṛishṇa (Mr. 18).

ನಗಧರೆ *naga-dharē*. The earth (ಶೈಲಧರೆ Mr. 91).

ನಗಪ *naga-pa*. The Himālaya (Grj. 8, 86).

ನಗಪತಿ *naga-pati*. = ನಗಪ. (Grj. 4, 64).

ನಗನಂದನ *naga-nandana*. A mountain-garden (Śiv. 2, 112).

ನಗರ *nagara*. A town, a city. ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನರಕಭಯ ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.).

ನಗರವಾಸ *nagara-vāsa*. Dwelling or living in a town (My.). ನಗರವಾಸಿ, a person dwelling in a town, a citizen (My.).

ನಗರಶೀಮೆ *nagara-śimē*. The Nuggur country in Mysore (My.).

ನಗರಶೋಧಕ *nagara-śōdhaka*. A town-watchman (My.).

ನಗರಶೋಧನ *nagara-śōdhana*. Inspection of a town; searching a town (My.).

ನಗರಿ *nagari*. A town, a city.

ನಗರೆ *nagarē*. (= ನಾಗರ 2?). The fragrant root of Cyperus pertennis (? Bp. 50, 85).

ನಗರ್ತ *nagarta*. A Vaiṣya merchant class (My.; Śi. 298).

ನಗವೈರಿ *naga-valri*. Indra (My.).

ನಗಹರ *naga-hara*. Indra (Bp. 41, 5). 2, a certain metrical foot (Ūh.).

ನಗಾತ್ಮಜೆ *naga-ātma-jē*. -ಜಾ. = ನಗಜೆ.

ನಗಾತ್ಮಜೇಶ್ವರ *nagātmajā-īśvara*. Śiva (Śiv. 5, 21).

ನಗಾಧೀಶ್ವರ *naga-adhīśvara*. = ನಗಪ. (Grj. 2, 104).

ನಗಾರಮಾನೆ *nagāra-khānē*. The place in which the drums and other instruments of a band are kept (My.; Mhr., H.); the place where a band performs (My.).

ನಗಾರಿ *naga-ari*. 1. = ನಗವೈರಿ. (My.).

ನಗಾರಿ *nagāri*. 2. A large kettle-drum (My.; Br.; ಭೇರಿ G.; Mhr., H. ನಗಾರಾ). — ನಗಾರಿನವತ್ತು. The nagāri and eight other instruments (My.).

ನಗಾಹಿತ naga-ahita. = ನಗಾಹಿ 1. (S̄ev. 3, 37).

ನಗಿಸು nagisu. To cause to laugh (My.). ನಗಿಸು ವಾತ (ವೈದ್ಯಾಸಿಕ, ಕೇಲೀಕರ, ವಾಸ್ತವಿಕ Hk.). ನೈವರಂ ನಗಿಸುವಂ (ಪರಿವಾಸ, ವೈದ್ಯಾಸಿಕ, ದ್ವೈತ Mr. 270). ಮಾತಿಂ ನಗಿಸಿದಂ (S̄md. 273). See Ūpr. 7, 105; 8, after 67; Bp. 1, 49; 9, 41; 15, 14; 47, 32; R̄ev. 11, 80; J. 3, 9.

ನಗು nagu. 1. = ನಸೆ 1. To laugh, to smile; to laugh at, to deride (ಹಸನ S̄md. Dh.; My.; Tē., T., M.; Tē. also ನಕ್ಕು; to open, to blossom (ವೈದ್ಯಾಸಿಕ Ūt. I, 42; T.). P. p. ನಕ್ಕು (S̄md. 284. 287). ಕಥೆ ಕಥೆಗೆ ನಗುತ (Bp. 18, 108). ನಿನ್ನುವಂ ನಗರೇ? (18, 58). ನಕ್ಕರೂ ತಕ್ಕರಿಗೆ ನಮ್ಮ ದಾರದು. — ನಕ್ಕರೂ ನೆಕ್ಕರೇದು ಬಿಡದು (Prva.). ಉಣ್ಣು ನಗದಿಹ ಮೋದಿ ಅದುವೆ ಕುಸೋದರೆ (Dp. 4). See S̄md. 266; Ūpr. 1, 103. 128; Bp. 1, 50; 4, 26; 9, 9; 24, 69; 28, 17; 32, 15; 45, 39; 57, 75; Bh. 1, 10, 33; 2, 18, 13. 47; R̄ev. 6, after 24; 8, 124; 9, 9; J. 2, 62; 3, 4; 28, 26. 60; 29, 34; 30, 48; Si. 78; Prva. 3. ಚಿಗುರು 2, ಪಕ ಪಕ. — ನಕ್ಕ ನೆಯ್ಯಾರ. N. (Bp. 13, 19). — ನಗು ನಗು. rep. ನಕ್ಕು ನಕ್ಕು ಮಾತಾಡುವವ ಕೊಕ್ಕರಗಿನ್ನ ಕದೆ (Prv.).

ನಗು nagu. 2. (= ನಸೆ 3). A laugh, a smile; laughter; derision (My.; Tē. ನಕ್ಕ, ನಕ್ಕು); blooming, blossoming. ನಗು ಬನ್ನು (My.). — ನಗುಗೇದು. -ಕೇದು. Great exposition to laughter or ridicule (My.). — ನಗು ಮೊಗ. A smiling face (My.).

ನಗೆ ನಾಗೆ. 1. = ನಸು 1. (Tē. ನಗೆ; It does not occur by itself in My.).

ನಗೆ ನಾಗೆ. 2. (= ನಕ್ಕು 2). P. p. of ನಸೆ 1. — ನಗಾಡು. -ಅಡು. To laugh (My.). ಬಣಗಿದ ಎರೆ ಉದುರುವಾಗ್ಯ ಹಸಿಯರೆ ನಗಾಡುತ್ತದೆ (Prv.). — ನಗೆ ನಗು. = ನಗೆದು ನಗು. (Bp. 29, 32). — ನಗೆಯಾಡು. = ನಗಾಡು. (B. 5, 142).

ನಗೆ ನಾಗೆ. 3. (= ನಸು 2, ನಸೆ 5). A laugh, etc.; blooming, bloom, etc. (ಸ್ತೇರ, ಸುಮುಖ Nn. 126; ಚಲ್ಲ S̄m. 66; My.; T. ನಗ್ಗಿ). ಹೋದಾಡುವ ನಗೆ (ಅಚ್ಚುರಿತಕ, ಹಾಸ, ಸೋತ್ವಾಸ); ಆ ನಗೆ ಕಿಡಿದಾಡೋಡೆ ಸ್ತೀತ; ಆ ನಗೆ ಹವಣಿತ್ತಾಡೋಡೆ ವಿಹಸಿತ (Nr.). ನಗೆಯೋ ಅದ ಧ್ವನಿ (ಗಹಗಹ Ūt. I, 56). ಕು ಮುದನಗ ನಗೆ ಬತ್ತಿದುವು ಪಾಯ್ತ ನೇಸದನ್ ಅಗರ್ (Liliv. 3, 5). See S̄md. 98. 221; Ūpr. 7, 50; Bp. 28, 20; 40, 73; 59, 16; Ū. Bp. 4, 7; S̄ev. 2, 87; Si. 67. 73; ಕಿದು, ವೆರ್ನಗಿ, ಮುಗುರ್, ಮೇರ್. — ನಗೆಗಡರ್. -ಕಡರ್. A sea of laughter (R̄ev. 5, after 55). — ನಗೆಗಣ್. -ಕಣ್. A smiling, affectionate eye (Ūpr. 6, 59; 6, after 64; Ahh. P. 3, 116; 5, 38; 9, 172; R̄ev. 11, 81). ನೀಳ್ವು ವೆತ್ತ ನಗೆಗಣ್ (S̄md. 78). — ನಗೆಗುನ್ನು. -ಕುನ್ನು. Blooming to cease (V. 8, 44). — ನಗೆಗೂಡು. -ಕೂಡು. Laughter to join (J. 1, 4). — ನಗೆಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A person who is much laughed at or ridiculed (R̄ām. 6, 53, 108; My.). — ನಗೆಗೆಡು. = ನಗುಗೆಡು. (My.). — ನಗೆದೋಡು. -ತೋಡು. To show or exhibit smiles (R̄ām. 1, 8, 2). — ನಗೆನೋಟ. A smiling look (R̄ev. 11, 83. 95). — ನಗೆಮಾತು. A joke or jest (B. 3, 115). — ನಗೆಮುಖ. = ನಗೆಮೊಗ (B. 5, 137; My.). — ನಗೆಮೊಗ. = ನಗುಮೊಗ (S̄md. 285; R̄ev. 11, 84; J. 11, 23; 16, 4; 28, 18; R̄āghē. 17, 66; B. 5, 45; My.). — ನಗೆಮೋದಿ. = ನಗೆಮೊಗ (ಲರಿತ Ūh.). — ನಗೆಯಕ್ಕು. -ಎಕ್ಕು. = ನಗೆಕ್ಕು. A mess of ḷlū which on makarasūkrānti married women carry to their neighbours (My.). — ನಗೆವಣ್. -ವಣ್. -ವಣ್ಣು. = ನಗೆಣ್ಣು. (here?).

A husband's brother's wife (ಯಾತ್ಯ Hk.; Mr. 313). — ನಗೆವರಸು. -ಬೆರಸು. To mix ridicule with or add ridicule to. ನಗೆವರಸಿದ ನುಡಿ (ಸೋಲ್ಲುಣ್ಣಿನ, ಸೋತ್ವಾಸ Nr.). ನಸು ನಗೆ ವರಸಿ (J. 80, 49). — ನಗೆವಕ್ಕು. -ಬೆಕ್ಕು. The light of a smile (R̄ev. 11, 80).

ನಗೆಗಾಡು ನಾಗೆ-ಗಾಡು. A man who causes to laugh, a joker, ridiculer, etc. (My.). ಮಿಗಾಡವನ ಹತ್ತರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಗೆಗಾಡನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ತ ಸಲ್ಲ (Prv.). See Prv. 3. ಮದೋಗಾಲ.

ನಗೆವಡಿ ನಾಗೆ-ವಡಿ. = ನಸೆವಕೆ. Laughter-condition or experience.

ನಗೆವಡಿಕಾಡು ನಾಗೆವಡಿ-ಕಾಡು. (S̄md. 235, M̄db. ನಗೆವಕೆ). = ನಗೆಗಾಡ.

ನಗೆವಳಿ ನಾಗೆ-ವಳಿ. = ನಸೆವಡಿ.

ನಗೆವಳಿಕಾಡು ನಾಗೆವಳಿ-ಕಾಡು. = ನಸೆವಡಿಕಾಡು, q. v.

ನಗಾಕಸು naga-akas. Inhabiting a mountain or tree; a bird; a lion.

ನಗಾಕಸ ನಾಗಾಕಾಸ. Tbh. of ನಗಾಕಸ. (Mr. 167).

ನಗ್ಗಿಲು naggilu. = ನೆಗ್ಗಿಲು. (My.).

ನಗ್ಗಿಸು naggisu. To cause to get bruised (My.).

ನಗ್ಗು nagggu. 1. = ನೆಕ್ಕು 2, etc. To become bruised, as a metal vessel (My.; Tē. ನೊಕ್ಕು; T. ನೆರಿ, to break; to hurt, be crushed or smashed).

ನಗ್ಗು nagggu. 2. = ನೆಕ್ಕು 3. A bruise in metal vessels (My.; Tē. ನೊಕ್ಕು). — ನಗ್ಗು ಬೀಡು. A bruise to be formed, to get bruised (My.). — ನಗ್ಗಿತ್ತಿ ಸು. -ಎತ್ತಿ ಸು. To have a bruise raised, i. e. mended or rectified (My.).

ನಗ್ಗು nagggu. 3. = ನಜುಗು, q. v. (My.).

ನಗ್ಗು nagna. Naked, nude, bare. 2, uncultivated, desolate. 3, a naked mendicant. 4, Siva. 5, nakedness. ನಗ್ಗದವನ ನಾಟಕ ಭಗ್ನವಾಗುವದು (Prv.). See Prv. 3. ಎಕ್ಕು.

ನಗ್ಗುಕೆ nagnaka. = ನಗ್ಗ. See feminine ನಗ್ಗಿಕೆ.

ನಗ್ಗುಡು nagnahu. Ferment, a drug used for fermenting spirituous liquor.

ನಗ್ಗಾಂಗ nagna-aṅga. A naked-bodied man (My.). Feminine ನಗ್ಗಾಂಗಿ (My.).

ನಗ್ಗಾಟ nagna-aṣṭa. A man who wanders about naked: a Buddhist or Jain religious mendicant.

ನಗ್ಗಿಕೆ nagnikē. A naked woman. 2, a girl before menstruation.

ನಗ್ಗಿ ನಾಗ್ನೆ. = ನಗ್ಗಿಕೆ. A naked woman, etc.

ನಂಕು nāku. = ನ್ಯಂಕು. (ಮರೆ Mr. 163).

ನಂಗಲೆ naṅgal. = ಲಂಗರ್, q. v. An anohor (ಸ್ಥಾಪ್ಯ Mr. 407; Tu. ನಂಗರ್, ನಂಗಲಿ).

ನಟ್ಟಣ naṭṭaṇa. = ನಟ್ಟಣ. Tbh. of ನರ್ತನ. (ವೆಕ್ಕಣ Ūt. I, 34; ಕುಣಿತ, ರಂಗಣ Kk. 59).

ನಟ್ಟಣ naṭṭaṇi. Tbh. of ನರ್ತಕಿ (S̄md. 348. 364; Ūt. I, 94).

ನಟ್ಟಣ naṭṭana. = ನಟ್ಟಣ. (ನರ್ತನ Ūt. II, 29).

ನಟ್ಟಿಕೆ naṭṭikē. = ನಟ್ಟಿಸಿ. ನಟ್ಟಿಕೆ, ನಟ್ಟಿಸಿ Confiding, trusting, trust, etc. (My.; Tē.).

ನಟ್ಟಿಗೆ naṭṭigē. = ನಟ್ಟಿಕೆ. (My.; see Prv. 3. ನುಟ್ಟು).

ನಟ್ಟು *naṭṭisu*. = ನೆಟ್ಟು. To cause to confide, etc. (My.).

ನಟ್ಟು *naṭṭu*. 1. = ನಟ್ಟು, ನೆಟ್ಟು 1. To confide, to trust, to confide in, to put confidence in, to rely on, to believe (ಎತ್ತಾಸ ಕೆಂದ. Dh.; My.; Tē.; cf. ನಟ್ಟು; T. ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, to desire; T., M. ನಟ್ಟು, to desire; to confide, to rely on, etc.; T. ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, to come near, draw nigh, cleave to; ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, to love; ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು, affection, friendship; cf. ನಟ್ಟು, ನಟ್ಟು 1 & 2; ನಟ್ಟು 1 & 2; ನಟ್ಟು; ನಟ್ಟು 1). ನಟ್ಟು ಬಂದಂ (ಕೆಂದ. 280). ಅಕ್ಕಿರದ ದೇವನನ್ನು ನಟ್ಟು ಸಮ್ಪರ ಬೇಡ! (Dp. 1). See Ūpr. 1, 100; Grj. 10, 118; Bp. 26, 18; 40, 41. 76; Kāv. IV, 1; Śāv. 2, 110. 2, to desire, to love (My.). ಮಕ್ಕಳು ಅಕ್ಕಿ ಯನ್ನು ನಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (My.).

ನಟ್ಟು *naṭṭu*. 2. = (ನನು 1), ನೆಟ್ಟು 2. Confidence, trust, faith, belief, reliance (Ūpr. 2, 80; 5, 77; 7, 115; Śāv. 4, 65; J. 8, 47; My.). ಛತ್ತಯ ನಟ್ಟು (Bp. 28, 47). 2, longing, desire, love (My.; T.). — ನಟ್ಟು ಮಟ್ಟು. Faithful attachment. (ದಾರಿಯಂ) ನಟ್ಟು ಕಲಿತೂ ಪಿರಿ ದು ತೂಗುವ ನಟ್ಟು ಮಟ್ಟು ನ ದಾದಿಯರ್ (Pril. 8, 26).

ನಟ್ಟು *naṭṭu*. 3. = ನನು 3. Doubt; want of reliability (My.). — ನಟ್ಟು ಮಟ್ಟು. A fever of unreliable diagnosis (My.). — ನಟ್ಟು ಮಾತು. An unreliable word (My.).

ನಜರ *najar*. ನಜರು. = ನದರು. Regard, favourable look; a present to a superior; presents made and received amongst people of rank when they visit (My.; Mhr., H.; Si. 266). — ನಜರುಗಾರಿಕೆ. — ಕಾರಿಕೆ. = ನಜರಾರಿಕೆ. (My.). — ನಜರು ಮುಖ ರ. Presents and obeisance (My.).

ನಜರಾರೆ *najarāṇi*. A present to a superior (Mhr., H. ನಜ ರಾರಾ). 2, a forced tax levied on all the people under the title of free presents, an unjust fine (My.; Br.).

ನಜರಾರಿಕೆ *najarāṇikē*. = ನಜರಾರೆ No. 1. (My.).

ನಜುಗು *najugu*. = ನಜ್ಜು 3, (ನರಕು), ನೆಜ್ಜು 2. To squash, to crush, to bruise, as dry ginger, peppercorns, medicinal roots, etc. (My.; T. ನಜುಕ್ಕು). 2, to be squashed or bruised, as fruits, etc. (My.; T. ನಜುಗು).

ನಜ್ಜು *najju*. A crushed, squashed or bruised state (My.; cf. ನಜ್ಜು 2). — ನಜ್ಜು ಗುಜ್ಜು. reit. A completely crushed mass (My.).

ನಂಜು *naṇṇu*. = ನಂಜು 1. (Si. 818, 847; only in Si.).

ನಂಜುಪಟ್ಟು *naṇṇupatta*. Tbh. of ನಂಜುಪಟ್ಟು (St. & Pl.).

ನಂಜು *naṇṇu*. 1. = ನಂಜು. To take a little lick, to eat a little of anything like pickles and as a relish to the principal food (ಕಷ್ಕರೇಷನ ಕೆಂದ. Dh.; Śm. 87; My.; Tē.).

ನಂಜು *naṇṇu*. 2. Poison (ಎಷ ಕೆಂದ. Dh.; Nr.; Nd. 11; Si. 462; ಬಸ ಕೆಂದ. 87; Ūpr. 5, 107; J. 31, 32; My.; Tē., T.; M. ನಟ್ಟು, ನಂಜು); impurity of the blood (My.); blemish, sin (Bp. 28, 25); paralysis of the brain (My.; Tē.). ಇನಿಯವು ಎಷಯಸುಖಂ ನಂಜನ ಸವಿವೇರ್ (ಕೆಂದ.

117). ನಂಜಗೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ, ಬಂಜಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ (Prv.). See Si. 78, 289; Prv. 2, ಮಂಜು. — ನಂಜು. — ಅ. 3. Śiva. 2, N. (My.). — ನಂಜನ ಗೂಡು. N. of a Śaiva place of pilgrimage in Mysore. See Prv. 2, ಮಂಜು. — ನಂಜಾದಿ. — ಅದಿ. (ನಂಜಾದಿ). The ichneumon plant (ನಾಕುಲಿ, ಸುರಸೆ, ರಾಸೆ, ಗನ್ನನಾಕುಲಿ, ನಾಕುಲೇಷ್ವ, etc. Si. 150). — ನಂಜನ ಮುಕ್ಕು. A poisonous thorn (Rāv. 1, 41). — ನಂಜುಗೊರಳ. — ಕೊರಳ. Śiva (Bp. 56, 22). — ನಂಜುಗೋಗಿ. A dealer in antidotes (ಎಷವೈದ್ಯ, ಜಾಂ ಗಲಿಕ Si. 78). — ನಂಜುಗೊ. — ಉಕ್ಕು. Śiva (My.). 2, N. (My.). — ನಂಜುಗೊಕ್ಕು. — ಕಕ್ಕು. Śiva (My.). — ನಂಜುರಂಜಿಕೆ. N. of a plant. See ತುಕ್ಕು. — ನಂಜುರುಳಿ. — ಉರುಳಿ. A pill of poison (Ūpr. 8, 15). — ನಂಜುರೋಗ. Paralysis of the brain. ನಂಜು ರೋಗದವನಿಗೆ ಗಂಜ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ನಟ *naṭ*. = ನಟ್ಟು 1, ಲಟಿ. The sound of cracking the finger joints; that of a breaking branch, etc. (My.). ನಟ್ಟುನಟ್ಟು ಮುರಿ (My.). ನಟ್ಟುನಟ್ಟು ಮುರು (My.).

ನಟ ನಾಟ. = ನಟ, ಲಟಿ. — ನಟ ನಟ. rep. (My.).

ನಟ ನಾಟ. An actor, dancer, mime, etc. 2, N. for a particular caste, the son of a degraded Kshatriya by a woman of the second caste. 3, the tree *Colosanthus indica*. 4, the tree *Jonesia asoka*.

ನಟಕ ನಾಟಕ. An actor (Bp. 6, 17).

ನಟಕು ನಾಟಕು. = ನಟಕೆ q. v., ನಟಕು. (My.).

ನಟಕುನೆ ನಾಟಕುನೆ. = ಲಟಕುನೆ. With the sound of ನಟಕು (ನಟಕು) in cracking or breaking (My.).

ನಟನೆ ನಾಟನೆ. Tbh. of ನಟನೆ (Bp. 1, 50; Ū. Bp. 19, 34; Rām. 1, 5, 30). — ನಟನೆಗೋ. — ಕೋ. To begin to dance (Grj. 9, 32).

ನಟನೆ ನಾಟನೆ. The act of dancing or representing dramatically, pantomime; a dance.

ನಟನೆ ನಾಟನೆ. (ರಹಸೆ Bhn. 15, o. r. ಸರಸೆ). 2, hypocrisy (My.; Mhr. ನಟ, a rogue, cheat).

ನಟಮಣಿ ನಾಟಮಣಿ. Actor's ornament: yellow orpiment. (R.).

ನಟಿ ನಾಟಿ. ನಟಿ. An actress, a dancing-girl, a natch-girl. 2, an actor (ಶಿಲಾಲಿ, ನಟ್ಟುವಂ Mr. 378, o. r. ಸಿಲಾಲಿ). 3, a species of fragrant plant (= ನಲಿ).

ನಟಿಕೆ ನಾಟಿಕೆ. = ನಟಕು, ನಟಿಕೆ, ನಟಕು, ನಟ್ಟು 1, ನಟಿಕೆ, ನಟ್ಟು 4. The cracking noise of the finger and other joints (My.; M. ನಾಟಿಟ್ಟು, ನೊಟ್ಟು; T. ನಟ್ಟು; cf. ನಟ 2). — ನಟಿಕೆ ತಗಿ. To make joints crack (My.). — ನಟಿಕೆ ಮುರಿ. = ನಟಿಕೆ ತಗಿ. (My.).

ನಟಿಗೆ ನಾಟಿಗೆ. = ನಟಿಕೆ. (My.).

ನಟಿಯಸು ನಾಟಿಯಸು. = ನಟಿಸು. (Ūpr. 8, 93; Abh. P. 2, 10).

ನಟಿಸು ನಾಟಿಸು. To dance, to act (Bp. 5, 42; 12, 38; J. 4, 63; My.).

ನಟಿಸುತ ನಾಟಿಸುತ. The son of a dancing-girl.

ನಟಕು ನಾಟಕು. = ನಟಕು, etc. (My.).

ನಟುವ ನಾಟುವ. = ನಟ್ಟುವ. (My.).

ನಟ್ಟು ನಾಟು. (fr. ನಡು 1, ಕೆಂದ. 214, 229). = ನಟ್ಟು, (ನಟ್ಟು 1). Belonging to the middle or midst, central. (T.; Tē. ನಟ್ಟು). — ನಟ್ಟುಗೊಮ್ಮು. = ನಟ್ಟುಗೊಮ್ಮು q. v. (Śāv. 2, 44). — ನಟ್ಟುಧವ. — ಅಧವ. (ಕೆಂದ. 215; Tē.). The middle or

heart of a forest (Bh. 3, 3, 1). ನಟ್ಟವಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ತರುವವರು ಯಾರು? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. s. ಪಟ್ಟಣ. — ನಟ್ಟನಮ. (Śmd. 229; Tē.). The very middle (Grj. 10, 46). — ನಟ್ಟನಮವೆ. The very middle; directly in the centre (My.; B. 4, 170). — ನಟ್ಟವನೆ = ನಟ್ಟವನೆ, q. v. — ನಟ್ಟವಿ. — ಅಲಿ. The central eye (Bp. 17, 3). — ನಟ್ಟವಿ. — ಅಲಿ. (Śmd. 215). The middle tract of country. — ನಟ್ಟವಿ. — ಅಲಿ. (Śmd. 215). Midnight (Abh. P. 14, 120). — ನಟ್ಟವಿ. — ಅಲಿ. The backbone (ಕಸೇರು Hā.). Cf. ನಟ್ಟವಿ, ನಟ್ಟವಿ. ನಟ್ಟವಿಗ nāṭṭaviga. = ನಟ್ಟವಿಗ. An actor, a dancer, a mime, etc. (ಭರತ, ನಟ್ಟ, etc. Nr. a; Hā.). 2, a dancing-master (Bh. 1, 12, 19; My.). ನಟ್ಟವಿಗತ್ತಿ nāṭṭaviga-itti. A female actor, etc. (ನಟ್ಟ, ಕ್ಷುಡ್ರೆ Hā.). ನಟ್ಟ nāṭṭi. 1. = ನಟ್ಟ. (ಮನೋಹರ Kk. 18, o. r. ಗಟ್ಟಿ). ನಟ್ಟ nāṭṭi. 2. (fr. ನಡು2) = ನಟ್ಟ, No. 1. (My.). ನಟ್ಟ nāṭṭi. Thh. of ನಟ್ಟ (Śmd. 370; Bp. 48, 7). ನಟ್ಟ nāṭṭu. 1. = ನಟ್ಟ, ನಟ್ಟ, etc. (My.). ನಟ್ಟ nāṭṭu. 2. = ನಟ್ಟ2. P. p. of ನಡು2. ನಟ್ಟ nāṭṭu. 3. The wide spreading roots of several kinds of grass, and this grass itself (C., see ಕನಾನ; in Tē.: the bent grass that infests cornfields; in Tē. also: obstacle, hindrance; T. ನೆರಸು, to be impeded, contain troublesome difficulties or hindrances). ನಟ್ಟವ nāṭṭuva. = ನಟ್ಟವ. A dancer, an actor (ನಟ್ಟ, etc. Mr. 378; ಭರತ, ನಟ್ಟ Si. 340). 2, a dancing-master (My.; T. ನಟ್ಟ). Feminine ನಟ್ಟವಳು (ಕ್ಷುಡ್ರೆ, ನಟ್ಟ Si. 451). — ನಟ್ಟವಳು. — ಅನಳು. = ನಟ್ಟವಳು. (ವಾಣಿ, ನರ್ತಕ Si. 435, only Si.). ನಟ್ಟವನಾತಿ nāṭṭuva-gāti. The wife of a dancing-master (My.). ನಟ್ಟವನಾತಿ nāṭṭuva-gāti. = ನಟ್ಟವ No. 2. (My.). ನಟ್ಟವಗತ್ತಿ nāṭṭuva-gitti. = ನಟ್ಟವನಾತಿ. (My.). ನಟ್ಟವಿಗ nāṭṭaviga. = ನಟ್ಟವಿಗ. (Nr. b). ನಟ್ಟವಿತಿ nāṭṭiva-iti. An actress, a dancing-girl (ಕ್ಷುಡ್ರೆ Mr. 378, o. r. ನಟ್ಟವತಿ). ನಟ್ಟ ನಟ್ಟಿ. (Śmd. 210). = ನಟ್ಟ. — ನಟ್ಟಗೊಮ್ಮ. (Śmd. 210). A central branch (ನಡುಗೊಮ್ಮ Śm. 24; Kk. 19, o. r. ನಟ್ಟಗೊಮ್ಮ; Ūpr. 5, after 64; 8, after 4). — ನಟ್ಟವಗರ್. — ವಗರ್. Midday, noon (ನಡುವಗರ್ Śm. 18). — ನಟ್ಟವನೆ. — ವನೆ. (Śmd. 210). A central drop. — ನಟ್ಟವನೆ. — ಮನೆ. (Śmd. 210). = ನಟ್ಟವನೆ. The middle of a house; an inner room; the middle house (ನಡುಮನೆ Kk. 46, o. r. ನಟ್ಟವನೆ). — ನಟ್ಟವನೆ. — ವನೆ. (Śmd. 210). The middle of the sky. ನಡ nāḍa. 1. = (ನಟ್ಟ1), ನಡು. See ಕನ್ನಡ. ನಡ nāḍa. 2. = ನಡು8, ನಡದು, ನಡೆ3, ನಡೆದು. P. p. of ನಡೆ1, in ನಡ ಕೊಳ್ಳು, to walk (My.; B. 1, 12; 2, 40; 3, 57; 4, 148; 5, 1. 51. 274. 300). ನಡ nāḍa. 3. = ನಡೆ2. Walking, etc. — ನಡವವರ. = ನಡವವರ. (My.). — ನಡವಾನಿ. A well with steps down into it (My.; Tē. ನಡೆ, T. ನಡವಾನಿ). — ನಡಮನಿ. = ನಡಮನಿ. (My.). ನಡ nāḍa. 4. = ನಡು1, q. v. (My.). ನಡವನ್ನು (B. 5, 242), ನಡವನ್ನು (297). ನಡಾ ಕಟ್ಟಿದವಗೆ ತಡವೇನು? (Prv.). — ನಡಕ

ಟ್ಟು. = ನಡುಕಟ್ಟು, q. v. (My.). ನಡಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮಡಾ ಹಾದಿ ದೋಗ ಬಹುದೇ? (Prv.). — ನಡಗವು. — ಕವು. A post in the middle of a tent, etc. (My.). ಹಡಗದೊಳಗಿನ ನಡಗವು (ಕೂವಳಿ G.). — ನಡಕರ. A middle sort; middling (My.). — ನಡನಮವೆ. The very midst; in the very middle (My.; B. 5, 245). — ನಡವಾಯ. = ನಡುಹರಯ. (My.). ನಡವೀದಿ. The middle of a street (My.). — ನಡಭಾಗ. The middle part, the midst (ಮಧ್ಯ G.; My.). — ನಡಮುಡಕನ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, Boerhavia repanda Willd. (Z.). — ನಡರಾತ್ರಿ. = ನಡುರಾತ್ರಿ. (B. 5, 316; My.). — ನಡಪಾದಿ. The middle of the way; half way (B. 3, 124; My.). ನಡ nāḍa. 5. Tremblingly. — ನಡ ನಡಗು. To tremble much (My.). — ನಡ ನಡ ನಡಗು. To tremble excessively (Bp. 24, 25; 37, 13; 41, 26). — ನಡ ನಡನೆ ನಡಗು. (Riv. 5, after 55; Abh. 2, 104). — ನಡ ನಡಗು. = ನಡ ನಡಗು. (Bp. 5, 28, 40; 10, 6; 22, 31, 49; 24, 33; 26, 25; 36, 27; 46, 22; 47, 60; 50, 6; 57, 49; 58, 57). ನಡ nāḍa. = ನಲ. Reed, a reed; a species of reed, Arundo tihialis or Amphidonax karka R. See ದೇವನಾಕ. ನಡಕ nāḍaka. = ನಡುಕ. Trembling, etc. (ವೇವಳು, ಕವು Si. 75; My.). See Prv. s. ನಡುರಾತ್ರಿ. ನಡಗು nāḍagu. = ನಡುಗು1, q. v. (Bp. 52, 12; My.). ನಡಗಿ nāḍagē. = ನಡಿಕೆ, ನಡಿಕೆ. Walking; pace; walk (My.; Tē. ನಡಕ; T. ನಡಕ್ಕು). ನಡತೆ nāḍatē. Walk, course, conduct, deportment, behaviour (My.; Tē., M.; T. ನಡತ್ತಿ). ಒಳ್ಳೇ ನಡತೆ (ಶಿಲ Si. 70, 456). See B. 1, 5; 2, 36; 4, 125; Si. 264, 451. — ನಡತೆಗದು. — ಕದು. Proper behaviour to be destroyed or cease (My.). — ನಡತೆಯಿದ್ದು. — ಇದು. To be of a certain conduct, to behave (B. 5, 214). ನಡತೆವನು nāḍatē-vanta. A man of proper conduct (My.). Feminine ನಡತೆವನಿ (My.). ನಡದು nāḍadu. = ನಡೆದು. P. p. of ನಡೆ1. ನಡಪು nāḍapu. 1. Walking (Tē. ನಡಪು; T., M. ನಡಪು). — ನಡಪಾಡು. — ಅಡು. To walk about (Ūpr. 5, 48; Grj. 5, 86). — ನಡಪಾಡುಕ. — ಅಡುಕ. Walking about (for pleasure, ವಿಹಾರ, ಪರಿಕ್ರಮ Nr.). ನಡಪು nāḍapu. 2. To cause to walk; to manage; to treat (Ūpr. 5, 128; 6, after 86; Abh. P. 8, after 61 & 62; 15, after 41; Tē. ನಡಪು; T. ನಡಪು). ನಡವಾಯ nāḍa-prāya. Abounding in reeds. ನಡಮಾನ nāḍa-māna. = ನಲಮಾನ. (Sk.; R.). ನಡಯಿಸು nāḍayisu. = ನಡಸು, ನಡಿಸು1, ನಡೆಯಿಸು, ನಡೆಸು. To cause to walk, proceed, go or move; to carry on; to manage; to treat; to carry out, to fulfil, as a promise. ನಾವೆಯ ನಡಯಿಸುವ ಗಡ್ಡೆ (ನೌಕಾದಣ್ಣ); ನಾವೆಯ ನಡಯಿಸುವ ಹುಟ್ಟು (ಅರಿತ್ರ Nr.). See Ūpr. 6, 87; Riv. 6, after 11; 13, 82. ನಡವಡಿಕೆ nāḍa-pāḍikē. = ನಡವಳಿ, ನಡವಳಿಕೆ, ನಡವಳಿಕೆ, ನಡವಳಿಕೆ, ನಡವಳಿಕೆ. Conduct, behaviour; custom, usage. 2, proceedings (My.; Tē.; T.). ನಡವಳಿ nāḍa-pāḍi. = ನಡವಡಿಕೆ. (My.; ಕ್ಷುಡ್ರೆ, ಚಾಂತ್ರ Na. 112; Abh. P. 9, 143; Rām. 1, 4, 9; 6, 2, 25; J. 5, 58).

ನಡವಳಿಕಾಢಿ nadavali-kāra. A man occupied in walking, etc. (Smd. 235, o. r. ನಡ-).

ನಡವಳಿಕೆ nāḍa-palikē. = ನಡವಳಿಕೆ. (My.).

ನಡವಳಿತ nāḍa-palita. = ನಡವಳಿಕೆ. (My.).

ನಡವು nāḍavu. = ನಡುವು, etc. (My.; ಮಧ್ಯ Ūb.). — ನಡವ ನ್ತರ. -ಅನ್ತರ. = ನಡು. That is intervening: interval, intervening time; middle place (My.; Tē. ನಡಮನ್ತರ, ನಡಮ ನ್ತರವು, ನಡಮಾನ್ತರ; T. ನಡಮಾನ್ತರ, ನಡಮಾನ್ತರ). — ನಡವಾನ್ತ ರ. = ನಡವನ್ತರ. (My.).

ನಡವೆ nāḍavē. 1. (A walk, a place for walking): the floor in a house opposite the entrance-door (My.; T. ನಡವೆ; Tē. ನಡವು, ನಡವೆ). ಸೂಚಕವನಾಯ ಕರು ಬನ್ನರು; ನಡವೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕೊಣ್ಣು, ದಡಿಯಲ್ಲಿ ಚೆಟ್ಟದರು (Prv.).

ನಡವೆ nāḍavē. 2. = ನಡುವೆ, etc. (My.; Tē. ನಡಮು).

ನಡವೆಹತಿ nāḍa-samhati. An abundance of reeds.

ನಡಸು nāḍasu. = ನಡೆಯಿಸು, etc. (My.). ನಡಸುವಲ್ಲಿ (ಯಾ ಪನದಲ್ಲಿ) ನಡೆವಲ್ಲಿ (ಗತಿಯಲ್ಲಿ) ಯಾತ್ರೆ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಭೃತವ ನಡಸುವವರು (ನಿಯಾಮಕ, ಪೋಷಕವಾಚ Nr.). ಕೆಲಸ ಸನ್ನಿಧಾದರೂ ಗಾಢೀ ನಡಸುತ್ತದೆ (Prv.). See Bp. 9, 38; 16, 15; 25, 8; 32, 57; 37, 26; 40, 37; Ū. Bp. 47, 22.

ನಡಸುವಿಕೆ nāḍasuvikē. Causing to walk, go, etc. ಯುಧಕ್ಕೆ ಸೈನಿಕರು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಸುವಿಕೆ (Si. 936).

ನಡಹ nāḍaha. Walking, etc.; behaving, acting (ಗತಿ, ವೇದಿ, ವಿಹಾರ, ಪರಿಸರ್ವ, ವಕ್ರಮ Hiā.). ಬರಿದನ್ನ ನಡಹಂ (ಸ್ವತಸ್ತವ್ಯತಿ Mr. 452).

ನಡಾನ್ತರ nāḍāntara. = ನಡವನ್ತರ. ನಡವು. ನಡಾನ್ತರದಲ್ಲಿ ವದನ ಬನ್ನರೆ (ಅವನನ್ನು) ಹಿಡಿಯಲು ಸಲ್ಲ, ನಡವಿನಲ್ಲಿ ಸೀರೆ ಹಡಿದ ರೆ ಉಡಲು ಸಲ್ಲ (Prv.).

ನಡಾವಳಿ nāḍa-pali. = ನಡವಳಿಕೆ. (ಕಾಲಮಾನ, ಪ್ರಚಾರ, ರೂಢಿ G.; My.; B. 4, 122. 185; 5, 2. 66. 95). 2, N. of a festival occurring once in twelve years at Dharmasthala (My. occasionally).

ನಡಾರ nāḍāra. (Mhr. ನಾಡಾ, a rope, cord; a strap, thong). — ನಡಾರವಣಿ. A strap to fasten the yoke to the pole (S. Mhr.).

ನಡಿ nāḍi. 1. = ನಡೆ 1. To walk, etc. (My.). ದಾಂ ನಡಿ ಯುವನು (ಪಥಿಕ, etc. Si. 262). ಬಹಳ ಅಂಚೆಯನ್ನು ಣ್ಣು ಮಾಡು ವ ಕಾಲಗ ನಡಿಯುವ ಸ್ಥಲ (293). ಸನ್ಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಡಿಯುವದು (B. 5, 209).

ನಡಿ nāḍi. 2. = ನಡು 1. The middle, etc. (Tē.). — ನಡಿಕಟ್ಟು. The waist-hand (Tē.). 2, mean order or time (In music). ಸ್ವಾಯಿಯ ನಡಿಕಟ್ಟಾದ ಮಧ್ಯಮಾನ (ಘನ ಮಧ್ಯ Si. 63). — ನಡಿಕಟ್ಟು. The flank or side of a hill (ಕಟಿಕ, ನಿತ್ಯ Si. 115). — ನಡಿಕಟ್ಟು. = ನಡುಕಟ್ಟು. The middle finger (ಮಧ್ಯಮ Si. 211; Tē.).

ನಡಿಕೆ nāḍikē. = ನಡೆಗೆ, etc. (ಪತ್ರಿ, ಗತಿ Si. 425). ಕುಣಿನಡಿಕೆ ಎಳೆನಡಿಕೆ ಜಾಡುನಡಿಕೆ ನಿಡುನಡಿಕೆ ಸುದಿನಡಿಕೆ ಇವು ಅಪ್ಪಧಾರೆಗಳು (274). See 275. 444; Prvs. s. ನಾಲಿಗೆ, ಬಡಿಕೆ.

ನಡಿಗೆ nāḍigē. = ನಡಿಕೆ, etc. (ಗಮ, ಗಮನ G.; My.). ಹಾ ವುಗ ನಡಿಗೆ ಬಹಳ ಮನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ (B. 2, 27). ಕುದುರೆಯ ನಡಿಗೆ (B. 3, 56; 5, 13). ಬಟ್ಟೆಗ ನಡಿಗೆ (5, 35).

ನಡಿವೆ nāḍivē. = ನಡವೆ 2. (ಮಧ್ಯ Si. 447; My.; Tē. ನಡಿಮು). See Si. 101. 209. 217. 229. 419.

ನಡಿಸು nāḍisu. 1. = ನಡೆಯಿಸು, etc. (My.). ನಡಿಸೋಣ (ಪ್ರವರ್ತನ G.). ವಾದ ವಿವಾದ ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 4, 207). ಕೆಲಸ ವನ್ನು ನಡಿಸುವದು (5, 285). ಕೇಳ, ಅಯ್ಯ, ಮುನ್ನ ನಡಿಸುವ ಕಥಾ ವಿಸ್ತಾರಮಂ! (J. 3, 1). ಅರಸೊಲಿದು ನಡಿಸಿದರೆ ಸಿಂಯಕ್ಕು, ದೇನ ಯಕ್ಕು, ಕರಿತುರಗಬಲವು ಪಂದಕ್ಕು; ಮುನಿದರೆ ಕರನಾಶವಕ್ಕು (8p.). ನಡಿಸಂ ಧಾಗ್ಯದ ಕರ್ತನ, ಅಯ್ಯ! (Si. 96). See J. 26, 26; 31, 27. 37; Si. 84. 246. 349. 422. — ನಡಿಸಿ ತರ್. (= ನಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಬರ್). To drive to or near (Bh. 1, 10, 30).

ನಡಿಸು nāḍisu. 2. = ನಡಿಸು. To cause to fix in the ground, to plant, etc. (Ūpr. 7, 32; Bp. 16, 17; My.). 2, to cause to enter, to plant, to implant. ಅದವೇ ಬೆಕ್ಕುಗಳು ಬೇಡಿದು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಗೆ ಹಲ್ಲು ನಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕೊ ಳ್ತುವೆ (B. 5, 31).

ನಡು nāḍu. 1. = ನಡೆ 4, ನಡವು, ನಡಿ 2, ನಡುವು. The middle, the centre; the waist; the flank, of a horse, etc. (ಮಧ್ಯ Smd. Dh.; Nr. 89; ಮಧ್ಯ, ಕತ್ಯ Hiā.; ಅವಲಗ್ನ, ಎಲಗ್ನ, ಮಧ್ಯಮ, ಮಧ್ಯ Nr.; ಮಧ್ಯ, ಅವಲಗ್ನ, etc. Nr.; Si. 210; ಕತ್ಯ Mr. 273; ಮುಖ್ಯ 294; ಅವಲಗ್ನ, ಮಧ್ಯ 327; ಮಧ್ಯವಾಯ, ಮಧ್ಯ 460; ಕಟಿ, ತೋಟಿಪಲಕ Si. 208; ಮಧ್ಯದ ಸ್ಥಾನ ಕಿಮ. 93; My.; Tē., T., M.). ಅಸಿಯ ನಡು (Smd. 201). (ಕೇಶವಂ) ತೊಡಗಿದ ಕೃತಿಗಳೋ ಅನೆಯ ನಡು ಬಡವೇ! (407). ಎರಡು ಹುಬ್ಬಿನ ನಡು (ಕೂರ್ವ); (ಅನೆಯ) ಎರಡು ಕೊಮ್ಮ ಗರ ನಡು (ಪ್ರತಿಮಾನ Hiā.). ಅನೆಯ ನಡುವ ಬಿಗಿದ ಎಳೆ (ಕಟ್ಟಿ Nr.). ಕುಮ್ಮುಳ್ಳದ ನಡು (ಬಿಡು Mr. 154). ಉಡಿದ ನಡುಗರ್ (Rāv. 5, after 120). ಕಡೆ ಬಿಡು, ನಡು ಕಪ್ಪ; ಬೆಗುಸೊಡ ರಲ್ಲ (the eye; Bēḍagucupadl). See Smd. 214; Ūpr. 5, 123; Bp. 46, 57; 55, 16; Bh. 1, 8, 28; B. 3, 71; ಬಡ-, ಸಳೆ; Prv. s. ಬಡ. — ನಡುಕಟ್ಟು. A waist-hand, a long cloth used for girdling the loins, a girdle, etc. (ಕಟ್ಟಿ Si. 447, see 279; My.; T., M.). — ನಡುಗಡರ್. -ಕಡರ್. The midst of the ocean, the open sea (M.). ಕಡೆಯಲ್ಲದ ಸಂ ಸಾರದ ನಡುಗಡಲೋ ಮೋಹಮುಟ್ಟು ಬಲುಬರೆಯೋ ನೀಂ ತೊಡ ರ್ವ ಬೀದಿದೆ (Jmt. 24). — ನಡುಗಡ್ಡೆ. An island (ಅನ್ತರೀಪ, ದ್ವೀಪ G.; My.; B. 3, 12; 4, 204). — ನಡುಗಮ್ಪು. -ನಡಗಮ್ಪು. (G. 186. 291). — ನಡುಗಾದು. -ಕಾದು. The midst of a jungle (Rāv. 13, 129). — ನಡುಗುಡ್ಡ. The flank or side of a hill (G. 529). — ನಡುಗುಡವ. -ಕುಡವ. An island. ನೀರ ನಡುಗು ಡವಂ (ಅನ್ತರೀಪ Mr. 416, o. r. -ಗುಡವಂ). — ನಡುಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. = ನಡುಗೊಮ್ಮು (Smd. 24; Kk. 19). — ನಡುಗೊರರ್. -ಕೊರರ್. The middle of the throat or neck. ಕುದುರೆಯ ನ ಡುಗೊರಲ ಸುದಿ (ಬೇವಮಣಿ Mr. 281). — ನಡುತಲೆ. = ನಡುದಲೆ. (My.; T., M.). — ನಡುತೂತು. A central hole. ರಥದ ಗಾ ಲಿಯ ನಡುತೂತು (ನಾಢಿ G.). — ನಡುತೂಲು. A central hole or tuho. ಬಣ್ಣಿಯ ಕಣ್ಣಿನ ನಡುತೂಲು (ಪಿಣ್ಣಿಕೆ, ನಾಢಿ Si. 276). — ನಡುತೂಟ್ಟು. The (middle of the) central, open court of a house (My.). ಉಪ್ಪರಿಗಮನಿಗ ನಡುತೂಟ್ಟು (ಕಟ್ಟಿ Si. 446). — ನಡುಡಟ್ಟು. A zone, a girdle (My.). — ನಡುಡನ್ನ. A central tooth. ಕುದುರೆಯ ಎರಡು ನಡುಡನ್ನಗಳು (ಸನ್ನತನ Mr. 281). — ನಡುಡಲೆ. -ತಲೆ. (Smd. 223). The middle of the head, the crown. — ನಡುಡಾರ. A waist-hand of thread or metal (My.). — ನಡುನಡುವೆ. The very midst; in the very midst or middle (J. 3, 37; B. 1, 22; 4, 35; 5, 161. 299). — ನಡುನಡು. A middle region or district (ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ Nr.). — ನಡುನೀರ್. The midst of a water or pond.

ನಡುನೀರೋಳೆ ಒಗದ ನಲಿನಮಂ ಮುದಿಯರ್ ಎಳಸಿ (Riv. 6, after 24). ನಡುನೀರಲ್ಲಿ (ಒಬ್ಬನ) ಕೆಯ್ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Priv.). — ನಡು ನೆತ್ತಿ. The crown of the head (ಪ್ರಹರಣ್ಣ G.; Tē. ನಡಿ). See Mr. 280; Riv. 5, 41; Rāghc. 17, 69; J. 28, 3. — ನಡುನೊಸರ್. The middle of the forehead (Bp. 3, 26). — ನಡುಬಿಟ್ಟು. = ನಡುಬೆರಳು. (My.). — ನಡುಬಾವಿ. The midst of a well (Bp. 52, 17). — ನಡುಬೀಡು. Intermediate space. ಅನೆಯ ಎರಡು ಕುಮ್ಮಸ್ತಲದ ನಡುಬೀಡು (ಮೂರ್ಧಪಿಣ್ಣ, ಕುಮ್ಮಸ್ತ HIA.). — ನಡುಬೆರಳು. The middle finger (My.). — ನಡುಧಾಗ. = ನಡಧಾಗ. (B. 4, 69; G. 107; My.). — ನಡುಮಟ್ಟ. Up to the waist (B. 3, 123; My.). — ನಡುಮಧ್ಯ. The very middle (Nn. 161; My.; see Priv. s. ಬಿಡಾರಿ). — ನಡುಮನೆ. = ನಟ್ಟವನೆ (Kk. 46; ಕುಟಿ, ಕುಟೀರ, ಕೋಣ, ಗರ್ಭಾಗಾರ, ಪ್ರಕೋಣ, ವಾಸಗೃಹ G.; Bp. 47, 54; B. 2, 14). ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಮಕ್ಕನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆ! ಎಂದು, ಕೂಗಿದ. — ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳು, ನಾಳೆ ಬರುತ್ತೆ ಎನ್ನ (Priv.). See Priv. s. ಪದವಲಿ. — ನಡುಮರ. The middle of a tree. ನಡುಮರಾ ಹತ್ತಿ, ಬುಡಾ ಕಡಿದ (Priv.). — ನಡುಮಾರ್ಕ (Smd. 215). — ನಡುರಂಗ. A place or an arena in the middle. ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು (Sp.). — ನಡುರಾಜ್ಯ. The middle of a kingdom or empire (My.). — ನಡುರಾತ್ರಿ (B. 5, 220; My.; Tē.). ನಡುರಾತ್ರಿ. = ನಡರಾತ್ರಿ. Midnight; at midnight. ನಡುರಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನಡಕ ತೋರಿಸಿ — ಬಿಡುಗಡೆಯಾದರೂ ನಡುರಾತ್ರಿ ಸಂಚಾರದ ಲಿಲ್ಲ (Priv.). — ನಡುವಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Ch.). — ನಡುವಗರ್. -ವಗರ್. = ನಟ್ಟವಗರ್ (Smd. 18). See Riv. 6, after 24; J. 12, 15; 13, 10; 29, 49. — ನಡುವಗಲ್ಲುಂ. A torch that is lighted at mid-day (in order to honour a person or idol, C. Bp. 47, 37). — ನಡುವಿರುಳ್. -ಇರುಳ್. = ನಟ್ಟಿರುಳ್. Midnight (ನಿಶೀಲ, ಮಹಾನಿಶಿ HIA.). See Abh. P. 7, after 7; 13, 44; Bp. 9, 23; 19, 58; 27, 47; 43, 47; 50, 23; J. 24, 50. — ನಡುವಿರುಳು. = ನಡುವಿರುಳ್. (Bp. 43, 51; 47, 8; Bh. 1, 8, 56). ನಡುವಿರುಳಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದವರಿಗೆ ಹೆದ್ದಾಗಲಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಯಿತು (Priv.). — ನಡುವೀದಿ. -ಬೀದಿ. The midst of a street; the middle or main road (Riv. 6, after 11; 13, after 95). — ನಡುವೆಡೆ. -ಎಡೆ. A place in the midst, the midst (Bp. 38, 57). — ನಡುಸಾಲೆ. = ನಡುಮನೆ. See Priv. s. ಪಡುಸಾಲೆ. — ನಡುಸೆದಿಂಗು. (Smd. 215). The middle portion of the skirt of a cloth. — ನಡುಹಗಲು. = ನಡುವಗರ್. (ಮಧ್ಯಾಹ್ನ G.; My.). — ನಡುಹರೆಯ. Middle age (My.). ನಡುಹರೆಯದವರು (ಅರ್ಧ ವೃದ್ಧ, ಕಾತ್ಯಾಯನಿ HIA.; ಕಾತ್ಯಾಯನಿ Mr. 802). — ನಡುಹೊಡೆ. The midst of a river (My.). ನಡುಹೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಯ್ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Priv.).

ನಡು naḍu. 2. = ನಾಟು 1, (ನಟ್ಟು 3), ನೆಡು. To fix firmly; to stick or fix in the ground, to plant; to enter, to pierce (ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂ. Smd. Dh.; ಸ್ಥಾಪನ Smd. 93; My.; T., M.); to enter, etc. (v. i., Cpr. 9, after 10; see ಮನ). P. p. ನಟ್ಟು (Smd. 267. 284. 287; Cpr. 5, 36). ಪಕ್ಕು ಕಟ್ಟಲೆನ್ನು, ಕಳದಲ್ಲಿ ನಟ್ಟು ಗುಣ್ಣಿನ (ಮೇಧಿ Nr.). ನಡು ನಟ್ಟು (ನಾಟು 1, 7). See Cpr. 2, 35; 6, 37; Abh. P. 9, 67; 14, 189; Bp. 43, 7. 85; 44, 8; 46, 31. 32; 58, 39; Riv. 10, after 31; Bh. 3, 2, 2. — ನಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ದಿಟ್ಟವೀರನು ಇರ ಬೇಕು. — ನಟ್ಟ ಮರಕ್ಕೆ ನೀರು ಎರಿದ ಹಾಗೆ. — ಎರ್ದಾ ಬಿಟ್ಟು ಬಂಗೀ ನಟ್ಟ (Priv.). ಬಿಲ್ಲಿನ ದಾರ ನಡೆ ದಾರದೊಡನೆ ಹೊಡೆದ ತೋಲು (G. 159. 194). See Priv. s. ದಾದೋ ಗಡೆ.

ನಡು naḍu. 3. = ನಡೆ 2, etc., in ನಡು ಕೊಳ್ಳು (My.). ನಡು ಗಳ ಮೇಲಿನ ಎರ್ದಾ ಅರಸರು ಯಾವಾತಗೆ ತಲೆ ಬಾಗಿ ನಡು ಕೊಳ್ಳು

ತಾರೋಳಿ ಆ ಅರಸು ಅಧೀಶ್ವರನು (G.). ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಿನ್ದ ನಡು ಕೊಳ್ಳೋಣ (ಸ್ಥಿತಿ G.).

ನಡುಕ naḍuka. = ನಡಕ. (Smd. 249 Mdb.). Trembling, shivering, shaking; tremor; fear (ವೇಷಣ, ಕಮ್ಮ HIA.; Nr.; Mr. 385; ಎರೋಲ C. II, 89; ಅರ್ದಾಡು, etc., ಕಮ್ಮ ನ ಕೊ; ಕೊಟ್ಟು ಕು. Kk. 31; Smd. 76; My.). See Cpr. 4, 47; Riv. 9, 22. — ನಡುಕಂಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. To become afraid (ಧಯನನ್ ಅನ್ Kk. 72).

ನಡುಗಿಸು naḍugisu. To cause to tremble, etc. (Bp. 1, 49; J. 28, 2; B. 5, 139; My.).

ನಡುಗು naḍugu. 1. = ನಡಗು. To tremble, to shake, to shiver, to quake (ಕಮ್ಮನ Smd. Dh., o. r. ನಡಗು; My.; T. ನಡುಕ್ಕು, ನಡುಗು; M. ಚಳುಕ್ಕು, ಚಳುಕ್ಕು, ನಡುಕ್ಕು). ನಡುಗುವನ (ಪ್ರಸ್ತನ್ನ, ಸ್ಥಿತಿ HIA.). ನಡುಗಿದರೆ ಗುಡುಗು ಕೇಳೇ ತೇ? — ನಡುಗುವನ ಮೇಲೆ ಸತ್ತ ಪಾವು ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Priv.). See Cpr. 7, 109; Abh. P. 13, 75; Bp. 46, 22; 58, 36. 62; Riv. 5, 118; 6, after 24; 9, 24. 25. 29; J. 4, 28; B. 4, 41.

ನಡುಗು naḍugu. 2. Trembling, shivering, tremor (ನಡುಕ G.). — ನಡುಗುರೋಗ. The tremor of a person who is weak, infirm, or old (My.).

ನಡುಗುವಿಕೆ naḍuguvikē. Trembling, etc. (Si. 295).

ನಡುವಣ್ naḍu-ṇ. (Smd. 135). Relating to the middle or midst; the middle or midst. Declension: ನಡುವಣ, ನಡುವಣಿಂ, etc. (135). ನಡುವಣ ಕರ್ಪಂ (81). ನಡುವಣ ಅಕ್ಕರಂ, ನಡುವಣ ವಚಾರ ಯಚಾರಂಗಳ್, ನಡುವಣ ಎತ್ತಂ, ನಡುವಣ ವರ್ಣಂ (184. 188. 360. 361 Cn.). ಚಂದ್ರ ಮುಗ್ಧಲದ ನಡುವಣ ಕಪ್ಪ (ಮೃಗ, etc.); ಮುತ್ತಿನ ಸರದ ನಡುವಣ ಮಾಣಿಕಂ (ತರಲ); ನಡುವಣದು (ಮಧ್ಯಮ, ಮಧ್ಯಮಾಯ, ಮಧ್ಯಸ್ಥಿನ HIA.). ಉದಕದ ನಡುವಣ ತೆವರು (ದ್ವೀಪ, etc.); ಮರದ ಮೊದಲಿನ ಕೊಮ್ಮಪರಿಯನ್ನವರ್ಧ ನಡುವಣ ದಿಣ್ಣ (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ, etc.); ಹೆಬ್ಬಿಟ್ಟು ನಡುವಣ ಬೆರಳೂ ಕೂಡಿ ಅಳದಡೆ ತಾಲ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ನಡುವಣಂ. -ಅಂ. (Smd. 136). A man of the oentre.

ನಡುವು naḍuvu. = ನಡು 1, etc. (Smd. 135. 210. 215. 229; ಮಧ್ಯ Nr.; My.; T.; Tē. ನಡುಮು). ಪಾತ್ರಮನೆ ತೊಡೆಯ ನಡುವಿಗೆ ನಾಮಂ (Mr. 415). ಅನೆಯ ದನ್ನಮೆರದದ ನಡುವು (ಪ್ರತಿ ಮಾನ 155). ನಡುವಿನ ವಾಯುನೋಳು (ಗೃಹ್ಯಸಿ Si. 485). ನಡುವಿನ ಮಗ (B. 3, 15). — ನಡುವನ್ನರ. = ನಡವನ್ನರ. (My.).

ನಡುವೆ naḍuvē. (Smd. 145). = ನಡೆ 2, ನಡಿವೆ. The very midst or middle; —the midst or middle; in the midst or middle; between; —an intervening space; difference (My.). ಕೆಡುಕುಬೆಳೆಯ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ನಡುವೆಯುಂ ಕರಧ ಎಮ್ಮುದು (HIA.). ನೀರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ನೇಳು); ಎರಡು ಕಾಲ ನಡುವೆ ಪನ್ನೆರಡು ಅಂಗುಲದ ತೆದಪಾಗಿದ್ದದೆ ಪ್ರತಾಪ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ನಡೆಯೊಡೊಡ್ಣ ಧೂಮ, ಕುಡಿಯೊಡೊಡ್ಣ ನೀರು, ಸುಡುವನ್ನ ಬನ್ನೆ ಇರುತ್ತಿರೆ ಕುಲಗೋತ್ತನನುವೆ ಎತ್ತಣದು? (Sp.). See Smd. 64. 65. 66. 126. 149; Cpr. 2, 41; 7, 40. 91; Bp. 43, 71; 53, 31; Riv. 13, 73; J. 3, 36; 15, 10; C. Bp. 5, 2; Si. 29. 214. 473; B. 2, 37; 3, 36; 4, 44. 152. 184.

ನಡೆ naḍē. 1. = ನಡಿ 1. To walk; to march; to go on, to proceed; to go; to be current; to continue; to come to pass, to take place; to behave, to conduct one's self; to be carried out, to succeed; to go with (one)

as a leader, to be obedient to (ಗಮನ ಕೆಂದ. Dh.; My.; T., M. ನಡ; Tē. ನಡುಡು). P. pa. ನಡ, ನಡದು, ನಡು, ನಡೆ, ನಡೆದು. ಕಾರೋ ನಡೆವೆರ್ (Smd. 125). ಮೂಗಾವು ದಮಂ ನಡೆದಂ (157). ನಡೆದುದು ಹಂಸೆ (169). ನಡೆವಂ (260). ನಡೆವುತೆ (Bp. 1, 49), ನಡೆವುತೆ (21, 9). ಪಡೆವೆರಸಿ ನಡೆವುತೆ (ಅ ಭಿಷೇಣನ); ಬಟ್ಟೆ ನಡೆವಾತಂ (ಪಾನ್ತ, ಪರ್ವ, etc. HIA.). ಅವನಾ ನೋಟುನು ಹಗೆಯ ಗೆಲಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಇದಿರಾಗಿ ನಡೆವಾನು, ಅತ ನು ಅಕ್ಕಮಿತ್ರ, etc. ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹೀಗೆ ನಡ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆನ್ನು, ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಎಳೆದು ಹೋದಂತೆ (ಅವನಾದ, ನಿರ್ದೇಶ 81. 265). ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ವ್ಯಕ್ತಾನ 437). ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದನ್ನಾ ಪರಿವೃತ್ತಿಯ (ಅವನಾನ 386). ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂವತ್ಸರ (ವಚನ); ನಡೆಯುವ ಹಗಲು (ಅದ್ವ 476). ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕುದು ರೆ ಎತ್ತು ದೂರ ಪಾರಿಯನ್ನು ನಡೆಯಲಾಪದೋ, ಅತ್ತು ದೂರದ ಹಾದಿ (273). ಹೋರನೋದನೆ ವಾರಿ ನಡೆಯುವದೇನು? (Dp. 167). ಸೊಕ್ಕಿ ನಡೆಯುವ ಭೃತ್ಯನ ಅವ ಕೂರಕೃತ್ಯ (54). ದೇಶದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ತಮಾನವತ್ತಗನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 4, 87). ನಡೆಯೋದು ಕಾಲ್ಪದೆ, ಮಾತು ಪಾಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ. — ನಡೆಯ ಬಲ್ಲವನ ಒಡನೆ ನಡೆಯ ಬಲ್ಲವ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದ. — ನಡೆಯ ಲಾವರೆ ನಡೆತೆ, ಹೊರಲಾವರೆ ಹೋದ (Prva.). ಈ ರೂಪಾಯಿ ನಡೆ ಯುವದಿಲ್ಲ (My.). ಸದ್ಗುರುವಿಗೆ ಎಳೆಯನಾಗಿ ನಡೆಯ ಬೇಕು (My.). ನಾಡಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ (My.). ನನ್ನ ಮಾತು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ (My.). See Smd. 28. 72. 255. 280. 407; Ūpr. 4, 11; Bp. 1, 56; 2, 5; Bh. 1, 5, 7; 1, 8, 53. 58; 2, 4, 5; Ū. Bp. 2, 4; Rāv. 6, 132; 10, after 5; 10, 10; J. 2, 39; 8, 41; 6, 8; 15, 2; 22, 4; Si. 264. 294. 396. 2. to go into, to enter. ಕುದು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಎಚ್ಚ ಕೊಳುಂ ನಡೆದು ದರ್ ಅನ್ನು ಒರ್ವನ ಎರ್ಡಿಯಂ (Smd. 89. 221). — ನಡೆದಾಟ. — ಅಟ. Walking about, etc. (My.). — ನಡೆದಾಡು. — ಅಡು. To walk about, etc. (My.). — ನಡೆ ನಡೆ. rep. (Smd. 231. 272; Bp. 16, 29; 47, 50; 58, 42). — ನಡೆಯಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow to take (one's own) course (B. 5, 233).

ನಡೆ ನಾಡೆ. 2. (Smd. 250). = ನಡೆ. Walking; going; walk; course; gait; march; pace; a going: a time or turn, as in fetching water from a well;—conduct, deportment, behaviour;—walking property: cattle (ಸಿದ್ಧಿಯಾತ್ರೆ Mr. 408; ಎಹಾರ, ಪರಶ್ವಮ, etc. Mr. 438; My.; Tē., M.; T. ನಡೆ). ನೀರ ನಡೆ ಹಾಯ್ದು ತಪ್ಪ (ಉಡುಪ, ಪ್ಲವ Mr. 416). ಗಾಳಿಯ ನಡೆ (ವಾ ಯುಚಾರ, ಲಘು Nn. 145). ನಿಡ್ವೇಟಮಹ (ಅನೆಯ) ನಡೆ (ಸ್ಥೂ ರೋಚ್ಚಯ Mr. 158). ಇಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲದ ಸೇನೆಯ ನಡೆ (ಅಸಮ್ಮಾಧ ಜಮೂಗತಿ Nr.). ಭಕ್ತಿಯ ನಡೆ (Bp. 56, 19). ಸತ್ಯಸದ್ಗುಣ ತೀರ್ಥ, ಉತ್ತಮರ ನಡೆ ತೀರ್ಥ, ಸತ್ಯರ ಸಂಗವದು ತೀರ್ಥ; ಹರಿವ ನೀರ್ ಎತ್ತಣ ತೀರ್ಥ? (Sp.). See Ūpr. 5, 99; 6, 69; 7, 77; Bp. 5, 28; ಕಾಲು-, ಕಾರ್-, ಬಿರು-, ಬಿರು-, ಮೇರ್-. — ನಡೆಗರ್. — ಕರ್. To learn to walk (nicely, Smd. 280; Abh. P. 8, 129). — ನಡೆಗಲಿ. — ಕಲಿ. = ನಡೆಗರ್. (Sāv. 3, 61; 4, 3). — ನಡೆ ಗಿಡು. — ಕಿಡು. To become unable, or cease, to walk, move, etc. (Abh. P. 10, 233; 13, 44; Grj. 8, 11). — ನಡೆ ಗಿಡೆ. relt. (Bp. 60, 21). — ನಡೆಗುಂಗು. — ಕುಂಗು. To become tired in walking (R.). — ನಡೆಗಿಡು. — ಕಿಡು. To interrupt (one's) walk: to cease to stop (J. 7, 6). — ನಡೆಗಿಡು. — ಕಿಡು. = ನಡೆ ಗಿಡು. (J. 10 snm.; 10, 11). — ನಡೆಗೋರ್. — ಕೋರ್. To begin to walk or move; to walk, to proceed, etc. (Ūpr. 8, 70; Ū. Bp. 6, 51. 52; Rāv. 4, after 56; 6, after 30; 13, after 77; V. 80, after 35; J. 8, 14; 19, 30). — ನಡೆಗೊಳಿಸು. — ಕೊ ಳಿಸು. To cause to walk or proceed (Bh. 7, 6, 14). — ನಡೆ ಗೋಡೆ. — ಕೋಡೆ. = ನಡೆಗೋರ್. (Bh. 6, 4, 26). — ನಡೆಗೋರ್.

— ಕೋರ್. A fortification or fort that is self-moving (in the air, as those of Tripura, Grj. 6, after 56; Ū. Bp. 42, 24. 27). — ನಡೆದಪ್ಪರ. = ನಡೆ. A litter with a canopy over it (Bp. 6, 22). — ನಡೆತೋರಣ. A torapa affixed to two poles and carried in front of a procession (My.; V. 5, after 43). — ನಡೆ ನಡೆಗೆ. At every step (Bp. 16, 17). — ನಡೆ ನುಡಿ. Walking and speaking (J. 28, 19); oondnot and speech (My.). — ನಡೆಬೇಗ. Quickness of walk (Bp. 3, 3). — ನಡೆಫುಡಿ. A clean cloth that is spread out for walking upon or passing over (My.; Rāv. 2, 5; V. 5, after 43). — ನಡೆಮಾಡ. A walking house: a self-moving. chariot of the gods (ಪಾದ್, ಪೋಮಯಾನ Smd. 10, o. r. — ಮಾಡು). — ನಡೆಮಾಡು. = ನಡೆಮಾಡ, q. v. (ಪಾದ್, ಎವಾನ Smd.). — ನಡೆಯಂ ನಡೆ. To walk a walk (Bp. 44, 12). — ನಡೆವರೆ. — ಬರೆ. A net to be drawn together for catching wild beasts (Sāv. 3, 24). — ನಡೆವೆಣ. — ವೆಣ. A walking corpse (Abh. P. 13, 130; Bh. 3, 28, 43; Rām. 3, 8, 4).

ನಡೆ ನಾಡೆ. 3. = ನಡೆ 2, etc. P. p. of ನಡೆ 1. — ನಡೆ ತರ್. (= ನಡೆದು ಕೊಟ್ಟು ಬರ್). To come, etc. ನಡೆ ತನ್ಮಂ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿ ಕವಿವ ಅಮ್ಮುಧರವೋರ್ (Smd. 281). ನಡೆ ತಹ ಕರಾತರ್ (Rāgho. 17, 64). ನಡೆ ತಪ್ಪಿ ವೇಟಿಗರ್ (Ū. Bp. 2, 4). ರಾಜೇನ್ದ್ರಂ... ತಿವಿ ರಕ್ಕೆ ನಡೆ ತರ್ಪಾಗರ್ (Rāv. 6, after 11). ನಡೆ ತಾರ! (Bp. 12, 43). See Ūpr. 6, 96; Grj. 4, 38; Bp. 2, 44; 24, 36; 26, 6; 30, 24; 43, 27; 57, 58; Rāv. 13, after 97; J. 2, 46; 26, 4; 30, 42; Bh. 2, 4, 7; 2, 13, 6.

ನಡೆ ನಾಡೆ. 4. (fr. ನಡು 2). Fixedly, firmly, prying-ly, inquisitively. ಕರಾಟಿಗರ್ ಅಟಮಂ ಮನಸಿಗೊ ನಡೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ, ಕುಣಿಯರ್ ನಡೆ ಕಲ್ಪು (Smd. 230). ಮಡದಿಯರ ನಡೆ ನೋಡು ಕಡೆಗರ್ (Rāgho. 17, 67). See Abh. P. 1, 117; Rāv. 2, 49; 5, 40. 124; 6, after 10, 30 & 132; 10, 8; 13, 95. Cf. ನಾಡೆ.

ನಡೆಯಿಸು naḍēyisu. = ನಡೆಯಿಸು, etc. (Smd. 238; Si. 84).

ನಡೆವಳಿ naḍē-pali. (Smd. 252). = ನಡೆವಳಿ.

ನಡೆವಳಿಕಾಯಿ naḍēvali-kāya. = ನಡೆವಳಿಕಾಯಿ, q. v.

ನಡೆಸು naḍēsu. = ನಡೆಯಿಸು, etc. (Bp. 6, 2; 51, 44; 58, 13; Bh. 1, 8, 8. 23; J. 2, 29; My.).

ನಡ್ಡಿ naḍḍi. The back of the waist, the hollow above the loins: a depression, a sinking, crookedness (Tē.). — ನಡ್ಡಿ ಮೂಗು. A turned-up nose (Tē. ನಡ್ಡಿ ಮುಕ್ಕು). ನಡ್ಡಿ ಮೂಗುಳ್ಳವ (ಅವಟಿಟಿ, ಅವನಾಟಿ, ಅವ ಫುಟಿ, ನತನಾಟಿ 81. 297).

ನಡ್ಡಿ naḍḍi. An abundance of reeds.

ನಡ್ವತಿ naḍ-vat. Abounding in reeds.

ನಡ್ವಲಿ naḍ-vala. Abounding in reeds.

ನಣ್ಣ naṇṇu-a. = ನಣ್ಣ. A relative, a kinsman; a friend (ಅಕ್ಕೀಯ, ಸ್ವಜನ, ಬನ್ದು, ಅಪ್ಪ, ಜ್ಞಾತಿ, ದಾನ್ತವ HIA.; Mr. 311; ದಾಯಿಗ, ಬನ್ದು Nn. 140; My. only = ಬನ್ದು; Tē. ನಣ್ಣಿಕಾಡು, a friend; T. ನಣ್ಣನ, a friend; M. ನಣ್ಣ, ನಣ್ಣ, to remember with love and gratitude; see a. ನಡ್ಡು 1; cf. ನಣ್ಣ 1 & 2). ಸಖ್ಯ, ಪ್ರಾಪ್ತವದೀನ ಎನ್ನಿಡೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ನಣ್ಣನು; ಸಂಗಡಿಶನುನಣ್ಣ, ಎಮ್ಮರು; ಮಿತ್ರ, ಸುಹೃತ್ ಎನ್ನಿಡೆ ಎಡೆಯಲಾದ ಸಂಗಡಿಗನು; ನಣ್ಣನನಣ್ಣ, ಎಮ್ಮರು (Nr.). ನಣ್ಣರ ನಲ್ಲರ ಮಾತುಗಳೇಡೆ ಓಪನೆ, ಪರಮಾತ್ಮ (Smd. 120). ನಣ್ಣರಿರ, ನಲ್ಲರಿರ (158). ಹನ್ನಾಗಿರ್ದರ ನಣ್ಣರು, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ವೇಹಿತರು. — ಕೆಟ್ಟು,

ನವ್ಯರ ಸೇರ ಬೇಡ; ಕೊಟ್ಟ ಧರ್ಮ ಕೇರ ಬೇಡ.—ತುಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ನವ್ಯರು ಬನ್ನರ ಗಣ್ಯಗಿನ್ನ ಕಡೆ (of less value than a valueless bundle).—ತುಣ್ಣಿನಿಗೆ ನವ್ಯರಿಲ್ಲ ಬನ್ನರ ಹಾಗೆ.—ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಗೆ ಬಡ ನವ್ಯ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prva.). ಹಿತನವ್ಯ (ಹಿತಕರ, ಬೇಟೆ Mr. 288). ನವ್ಯರು ಬನ್ನರು ಹಣವಿನ ಗಣ್ಯರು ತನಕ ಹೇಳಿದವನದಿ ನಡೆ ವರು; ಗಣ್ಯರ ತೀರ್ಪು ಮರುದಿನ ನವ್ಯರ ಗಣ್ಯರಿಗೆ ಗಾಣ (Bubbā-shitakandapadya). ನೀತಿಯ ಬಲ್ಲವ ಪುರುಷಂ, ಮಾತುಗಳ ಕೆಡಿಸಿ ನುಡಿಯದಾತನ ಬಹುರಂ, ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾಡಿನ ನವ್ಯಂ, ಭೀತಿಯೊಳವನ ವನೆ ಭೃತ್ಯ (ditto). See Bp. 37, 81; 59, 26. Feminine ನವ್ಯರು (My.).

ನವ್ಯತನ nantātana. = ನೇವ್ಯತನ. Relationship (My.). ದೊಡ್ಡವರ ನವ್ಯತನ ಬಡವನಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಬಿ (Prv.).

ನವ್ಯರ್ತನ nantartana. = ನೇವ್ಯತನ. See ಪದ್ಧ.

ನವ್ಯಸ್ತಿಕೆ nantastikē. = ನೇವ್ಯತನ, ನೇವ್ಯಸ್ತಿಕೆ. (My.).

ನವ್ಯಕೆ nantikē. = ನೇವ್ಯತನ. ತನ್ನಯವನ ನವ್ಯಕೆ ಸಲ್ಲ, ಒಟ್ಟಿ ಯಾಗ ಹೋಗ ಸಲ್ಲ (Prv.).

ನವ್ಯತಿ nantiti. = ನೇವ್ಯತಿ. A female relative (My.).

ನವ್ಯು nantu. = ನೇವ್ಯು. Relationship (My.); friendship (ನವ್ಯು Ūt. I, 6; ಅನ್ವು Kk. 70; T. ನಿನವು, Tē. ನಿನರು, affection, attachment). ನವ್ಯುದು (ಅವ್ಯತ Ūt. I, 65). ನವ್ಯು ಉದಯ ಬೇಳು, ರತ್ನವು ಉದಯ ಬೇಳು.—ಅನ್ವು ತಪ್ಪಿದರೆ ನವ್ಯು ತಪ್ಪಿತೇ?—ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ನವ್ಯು, ಹುಳಿ ಮೇಣಿಗೆ ನವ್ಯು.—ನವ್ಯು ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು, ಸಾಲ ಕೇಳದೆ ಹೋಯಿತು (Prva.). See Prv. s. ಗಣ್ಯು. — ನವ್ಯುಗೊಳು. —ಕೊಳು. Conciliation. ಸಾಮ ಎನ್ನದೆ ವಿನಯದಿಂ ನವ್ಯುಗೊಳು (Nr.).

ನವ್ಯು nanpu. 1. = ನೇವ್ಯು. Friendship, affection, love, favour, confidential relationship, familiarity, intimacy, relationship (ಪ್ರಣಯ, ಪ್ರಸರ Hk.; ನವ್ಯು Ūt. I, 6, o. r. ನವ್ಯು; Abh. P. 10, 114. 172; see ಪುಸಿ). — ನವ್ಯುವೆವ್. —ವೆವ್. To acquire love or favour (V. 9, 5).

ನವ್ಯು nanpu. 2. Delightfulness, charm, pleasantness, agreeability (ನಿಗರ, ನಟ್ಟಿ, ಅನು, etc., ಮನೋಹರ ಕೊ.; Ūpr. 8, 9; V. 2, 38; Tē. ನನುಪು; see ನರ್ 1, ನರಿ 1, ನರಿ). ನತ nata. Bent, bowed; depressed, sunk; crooked, curved; inclined to. (Śmd. 13; Ūb. v. 62).

ನತನಾಸಿಕ nata-nāsika. Having a depressed or flattened nose. ನತಾಸ್ಯ nata-āśya. A person whose face is bent down (Grj. 10, 78).

ನತಿ nati. Bending, bowing; crookedness; a bow; a courtesy. See ಪ್ರಣತಿ; Ūpr. 7, 17.

ನತ್ತು nattu. = ನೆತ್ತು. To stutter, to stammer (My.; M. ನತ್ತು, ನೆತ್ತು). — ನತ್ತಿ ಮಾತಾಡು. To stammer (My.). ನತ್ತಿ ಮಾತಾಡುವವನ ಮಾತು ಸುತ್ತಿ ತೊಡಿದರೆ ಪಟ್ಟು ಅದೀತೇ? (Prv.). ನತ್ತು nattu. = ನೆತ್ತು. A nose-jewel (My.; Tē., T.; Mbr. ನಥ; see ಗಾಡಿ, ಮೂಗ). ನತ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದವಳು ಮುತ್ತು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ.—ನತ್ತು ಬಲ್ಲವನು, ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವೆನ್ನರೆ ಮತ್ತೆ ಬನ್ನೀತೇ? (Prva.).

ನತ್ವ natva. 1. The letter or syllable ನ (Śmd. 127. 129. 178. 280. 342. 350).

ನತ್ವ natva. 2. The state of being not: doubt, suspicion, uncertainty (My.; Tē.).

ನದ nada. Sounding, making a noise; see ನಿ. 2, a river,

the personification of which is male (ಉದ್ಯ, ಭೇದ್ಯ, ಗಣ್ಯ ದೊಡ್ಡ Mr. 418; see ಗಣ್ಯದೊಡ್ಡ).

ನದತ nadat. Sounding, making a noise, roaring (Rāv. 13, 65).

ನದರು nadarn. = ನದರು. (My.; Br.).

ನದಿ nadi. ನದೀ. A river, the personification of which is female (ದೊಡ್ಡ Nn. 40). See ತೊಡ್ಡ, ಪೊಡ್ಡ. ನದೀ ಬಾಟಿ ಬೇ ಕಾದರೆ ಗುಡಿಗೆಯನ್ನ ಅದೀತೇ?—ನದೀ ಬಾಟಿ ಬೇಕಾದರೆ ಬಿಡಿಗೆಯೇ ಅಗ ಬೇಕೋ?—ನದೀ ಬಾಟಿ, ಬದೀರಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ನದೀರ nadi-tira. (ನದೀರೇರ). The bank or shore of a river. See ಒತ್ತು.

ನದಿಪು nadipu. = ನದಿಸು. To extinguish (v. t., Ūpr. 7, 47; 9, 120).

ನದಿಪ್ರವಾಹ nadi-pravāha. = ನದೀಪ್ರವಾಹ. (My.; see ಒದ್ದು).

ನದೀಪ್ರವಾಹ nadi-pravāha. The current, stream or flow of a river (My.).

ನದೀಮಾತೃಕ nadi-mātrika. Nourished or watered by rivers.

ನದೀನರ್ಜ nadi-sarja. The tree Terminalia arjuna W. & A.

ನದುಳು naduḷu. Wonder, surprise. ನದುಳ ನೆಗೆಗಳ ಮೊಗದ ಮುರುಹಿನ ವದನಮ್ ಅರಿಮುಸುಕುಗಳೆರಡು (Rām. 3, 7, 13; Mhr. ನವಲ).

ನದ್ಧ naddba. Bound, tied, connected. See ಸನ್.

ನದ್ಧಿ naddbri. A strip of leather, or leather thong.

ನದ್ಧಿಮ್ನುಜೀವನ nadi-ambn-jīvana. Deriving its sustenance from river-water.

ನನ್ nan. 1. = ಂ 1, etc. (I). See its plural ನಮ್ and ನಾವು. Genitive: ನನ, ನನ್ನ ನನ್ (My.). ನನ್ನಗ, ನನ್ನಸ (My.). ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಅಗು, ಮಗೇ! (Prv.).—Dative: ನನಗೆ, ನನಿಗೆ (My.; Śi. 48. 378. 389), ನಂಗೆ (My.). ನನಗೆ ಬಾರದ ಗಾಡೆಯಿಲ್ಲ, ಕಾಗೆ ಕುಣ್ಣಿ ದ ಮರವಿಲ್ಲ.—ನನಗೆ ಬಾರದು, ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯದು; ಚಿಕ್ಕವನ ಬಲ್ಲ, (ಅದರ ಇವನು ಕ) ಉರರಿಲ್ಲ.—ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಹೋದು; ಒಪ್ಪಾನಕ್ಕಿ ಕೇಡು.—ನನಗೆ ಬೇಡಾದ ಹೆಣ್ಣು ಅವನ ಯಾರಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ?—ನನಗೂ ನಿನಗೂ ವಿತ್ತಾಸ; ಮಾನ ಕುಳ್ಳೇರಿ ಕೆಯ ಹಾಕ ಬೇಡ! (Prva.).—Accusative: ನನ್ನ, ನನ್ನನು, ನನ್ನನ್ನು (My.). ನನ್ನೇ ತಿರುಗಿ ಹೆದರುತ್ತಾನೆ (B. 4, 199).—Locative: ನನಲಿ, ನನಲಿ, ನನ್ನಲಿ (My.).—Ablative: ನನಿನ್ನ, ನನ್ನಿನ್ನ (My.).

ನನ್ nan. 2. = ನಾ 2, etc. Four (Tē., M.).—ನನ್ನದು Four hundred (My.; Tē.).

ನನದು nanadu. = ನನಿದು. P. p. of ನನೆ 1.

ನನನ್ದು nanandri. = ನನಾನ್ದು. A husband's sister, a sister-in-law (My. Amara).

ನನಸು nanasu. 1. = (ನಚ್ಚು 2), ನನಸು, ನೆನಸು 3. Truth; truly, certainly (ದಿಲಿ Śmd. II, o. rs. ನನಸು, ದಿಟ್ಟ; ವಲಂ, ವೆದಂ, ದಿಲಿ Kk. 48, o. r. ನನಸು; ನಿಕ್ಕವ, ನಿಸದ, ನನ್ನಿ, ವಲಂ, ವೆದಂ, ದರ್, ಸಾಟ, ದಿಲಿ Śm. 34; cf. ನನ್ನಿ 1).

ನನಸು nanasu. 2. = ನೆನಸು 2. To make wet, to moisten. ನನಸರ್ ಪಟ್ಟು (ಅರ್ಪ, ಸಾರ್ಪ Nr.).

ನನಾನ್ದು nanāndri. = ನನನ್ದು, ನಾದನಿ, ನಾದಿನಿ, ನಾದುನಿ. A husband's sister. 2, a brother's wife (see ನಾದುನಿ).

ನನು na-nu. Is it not so? it certainly must be so! certainly, assuredly (ನಿಶ್ಚಯ Nn. 163; ಬೆಸಗೊಣ್ಣು ನಿರ್ಧರಿಸು ವುದು Mr. 537); just! well! pray! (ನುತಸಮ್ಪ್ರಪಣ, ಒಕ್ಕುತ ಸಮ್ಪ್ರಪಣ 163).

ನನೆ nanē. 1. = (ನಾನ 2), ನೆನೆ 3. To become wet,

moist, or soaked (ಅರ್ಧಭಾಸ ಸಂದ. Dh.; ಅರ್ಧಶ್ಚ ಸಂ. 99; ಸೋರ 108; M.; T. ನನ್ನ; Tō. ನಮ್ಮ, moisture, wet, damp; T. M. ನಳ, ನಳರ, cold, coldness; M. ಜರುಪ್ಪ, dampness). P. pa. ನನದು (Bp. 47, 15), ನನದು (J. 13, 14). ನನವುತ (Bp. 60, 46). See Bp. 36, 6, 14; 51, 24; Rā. 9, 24; J. 26, 36; 30, 13.

ನನೇ nanē. 2. P. p. of ನನೇ 1, in ನನೇ ನನದು (Bh. 1, 19, 21).

ನನೇ nanē. 3. Flower-buds to come forth; to bud. ನನತುದು (ನನೇ ಎದುದು ಸಂ. 21; Kk. 19; ನನವುತುದು ಸಂ.; Tō.).

ನನೇ nanē. 4. A flower-bud, an unblown flower, an opening bud (ಪುಷ್ಪಕುಟುಲ ಸಂದ. Dh.; ಕರಿಕೆ, ಕೋರಕ Nr.; ಪಪ್ಪುಕ, ಮೊಗ್ಗ, ಮುಗುಳ, ಕುಟುಲ Kk. 23; ಸಂ. 22; Ūpr. 7, 115; Rām. 1, 16, 52; Tō.; T. ನನ್ನೆ, ನನ್ನ; M. ನಮ್ಮು, a shoot, sprout, germ, see ನಾಟ). ಅಪ್ಪುಕಮವು ಕಹಿ ನನೇ (ಎದರಕ, ಜಾಲಕ Nr.). See ಎಳೆ. — ನನೇನೋನು. — ಪೋಗು. The point of a bud to disappear: to bloom: to rejoice (Rā. 4, 6, 63; V. 5, after 28). — ನನೇಗಣ. — ಕಣ. An arrow of buds (Ahh. P. 5, 5; 9, 35; Grj. 4, after 104). — ನನೇಗಣ. — ಕಣ. Whose arrows are buds: Kāma (Ahh. P. 9, 36; Grj. 10, after 45). — ನನೇಗೊಮ್ಮ. — ಕೊಮ್ಮ. A branch with buds (Ahh. P. 1, 106). — ನನೇಗೊಯ. — ಕೊಯ. To gather flower-buds (Ūpr. 7, 101). — ನನೇಗೋರ. — ಕೋರ. — ನನೇಗಣ. (Grj. 7, 67). — ನನೇಗೊದಿಗೆ. — ತೊದಿಗೆ. Ornaments of flower-buds (Grj. 4, after 21). — ನನೇಯಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. Kāma (Grj. 7, after 11). — ನನೇಯಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. — ನನೇಗಣ. (Ūpr. 7, 45; Ahh. P. 9, 164; Grj. 7, 25). — ನನೇವರ. — ಬಿರ. A bow of buds (Rā. 8, 71). — ನನೇವಿಲ್ಲ. — ಬಿಲ್ಲ. Whose bow consists of buds: Kāma (Rā. 7, 63). — ನನೇಯದು. — ಎದು. — ನನೇ 3, q. v. (Rā. 9, 47). — ನನೇವರ. — ವರ. To get buds, to bud (see ಸಂ. 8, ನನೇ 3). — ನನೇವಾಸು. — ವಾಸು. A bed of buds (Rā. 6, 71).

ನನೇತು nanētu. P. p. of ನನೇ 3.

ನನೇಸು nanēsu. = ನನಸು 1, q. v.

ನನೇಹ nanēha. Becoming wet; wetness, dampness. ತೇಮು ಸ್ತೇಮು ಸಮುನ್ನನ ಕ 3 ನನೇಹದ ಹಸರು (Nr.).

ನನ್ನ nanda. Happiness, joy. 2, N. of a cowherd who was the foster-father of Kṛishṇa. (Bhāgavata 10, 4, 7). 3, N. of a king of Pāṭaliputra who lost his kingdom by the machinations of Uśākya. 4, N. of a vṛitta (Ūh.). ನನ್ನರಾಯನ ಬಣ್ಣಾರ ನಾಯಿ ನರಿ ತನ್ನ ಹೋಯಿತು. — ನನ್ನನ ಬಣ್ಣಾರ ನಾಯಿ ಪಾರಾಯಿತು (Prva.).

ನನ್ನಕ nandaka. Gladdening. 2, N. of a vṛitta (Ūh.). 3, the sword of Viṣṇu or Kṛishṇa.

ನನ್ನನ nandana. Gladdening. 2, a son. 3, a garden frequented by the gods: Indra's pleasure ground; a garden, a grove. 4, the twenty-sixth year of the cycle of sixty (My.). See ತಾಲ.

ನನ್ನನನ್ನನ nanda-nandana. The foster-son of Nanda: Kṛishṇa. (My.).

ನನ್ನನೇ nandanē. A daughter (ದುಹಿತ್ಯ, etc. Mr. 309).

ನನ್ನಾ nandā. = ನನ್ನದ, of ನನ್ನ 1. — ನನ್ನಾದೀಪ. A lamp that is always kept burning (My.). — ನನ್ನಾದೀವಿಗೆ. = ನನ್ನಾದೀಪ. (My.).

ನನ್ನ nandi. Joy, delight, welfare; happy; gladdening. 2, a son. 3, name of an attendant of Śiva: the bull on which he rides (Bp. 1, 52; 2 sum.; 37, 50; 45, 46; ತಂಡ Mr. 14). 3, the tree Cedrela toona Roxb., the wood of which resembles mahogany (ಪುಂಗವ Mr. 121). 4, the tree Lagerstroemia mlorocarpa (Van Someren). — ನನ್ನ ಕಮ್ಮ. A large bamboo pole with a metal Nandi attached to its middle and a vyāsahasta on its top (My.). — ನನ್ನಗಿಡ. = ನನ್ನ No. 3. (ಕಾನ್ತಲಕ, ಕುಣಿ, ಕುವೇರಕ G.). — ನನ್ನ ಬಟ್ಟುಗಿಡ. = ನನ್ನಬಟ್ಟು. (ನನ್ನಾವರ್ತ G.). — ನನ್ನಬಟ್ಟುಗಿಡ. A shrub with fragrant white flowers, cultivated in gardens, Tabernaemontana coronaria Br. (St. & Pl.; My.). — ನನ್ನಮರ. = ಬಿಳಿ ನನ್ನಮರ. A large timber tree with white bark, Lagerstroemia parviflora Roxb. (Z.). See ಬಸವಗಿಡ. — ನನ್ನಯ ಹದುವಿಗೆ. = ನನ್ನದ್ವಜ. (Bp. 53, 16).

ನನ್ನಕ nandika. = ನನ್ನ No. 3.

ನನ್ನಕೇಶ nandika-śa. = ನನ್ನಕೇಶ್ವರ. (Bp. 54, 49; Rā. 1, 1).

ನನ್ನಕೇಶ್ವರ nandika-śvara. = ನನ್ನಕ. N. of Śiva's chief attendant (Bp. 2, 10; 9, 11; 10, 20; 45, 47).

ನನ್ನಗ್ರಾಮ nandi-grāma. N. of a village where Bharata resided during Rāma's banishment. (Rām. 2, 6, 34).

ನನ್ನತ nandita. Pleased or satisfied with, contented with, gladdened, delighted. See ಅ-; Bp. 2, 21.

ನನ್ನದುರ್ಗ nandi-durga. A high hill in the Mysore country (My.).

ನನ್ನಧ್ವಜ nandi-dhvaja. A banner with a bull on it (Bp. 5, 39; 58, 53). 2, = ನನ್ನಕಮ್ಮ (My.).

ನನ್ನನಾಥ nandi-nātha. = ನನ್ನಕೇಶ. (Bp. 2 sum.; 10, 12; 57, 24).

ನನ್ನಿನ nandini. A female who makes happy or gladdens; a female who is happy. 2, a daughter. 6, a fabulous cow, a sort of cow of plenty, the property of Vasishṭha. (My.).

ನನ್ನಪತಾಕೆ nandi-patākē. = ನನ್ನದ್ವಜ. (Bp. 56, 5).

ನನ್ನಮಣ್ಣಲಿ nandi-maṇḍala. N. of a kṣētra (Bp. 2, 28).

ನನ್ನಮುದ್ರೆ nandi-mudrē. The stamp or impression of a Nandi or bull (Bp. 52, 47).

ನನ್ನವಟ್ಟು nandivaṭṭa. Tbh. of ನನ್ನಾವರ್ತ. (Ūpr. 7, after 115; ಪುಷ್ಪ Nn. 110; Mr. 476; ತಗರ Mr. 125).

ನನ್ನವರ್ಧನ nandi-varḍhana. Increasing pleasure; Śiva; a son; a friend. 2, the tree Cedrela toona Roxb. (ತನ್ನ, ನನ್ನವೃಕ್ಷ, ಬಸವನ ಗಿಡ, etc. Sl. 153). — ನನ್ನವರ್ಧನವು. The flower of that tree (Sl. 153).

ನನ್ನವಾರ nandi-vāba. = ನನ್ನವಾಹನ. (My.).

ನನ್ನವಾಹನ nandi-vāhana. Riding on a bull: Śiva (Bp. 27, 26).

ನನ್ನವೃಕ್ಷ nandi-vṛiksha. The tree Cedrela toona Roxb. (= ಕಡ್ಲೆ, ಕಾನ್ತಲಕ, ಕುಣಿ, ಕುವೇರಕ, & ತನ್ನ). ಅಪ್ಪತ್ಯಾಚಾರಮವು ನನ್ನವೃಕ್ಷ (ತನ್ನ, ಕುವೇರಕ, etc. Nr.).

ನನ್ನಿಸು nandisu. = ನಂದಿಸು, ನಂದಿಸು. To extinguish, to quench (Ahh. P. 14, 100; Bp. 3, 16; 45, 47; Rām. 6, 10, 27).

ನನ್ನೀಶ nandi-śa. = ನನ್ನನಾಥ. (Bp. 2, 15).

ನನ್ನೀಶ್ವರ nandi-śvara. = ನನ್ನೀಶ. (Bp. 1 sum.; 2, 7; 43, 41; 53, 5; 54, 40; J. 14, 21; Sl. 461).

ನನ್ನ nandu. 1. = ನೊನ್ನ 1. To lose one's splendour, to be extinguished, to be quenched, to go out (ಗತತೇಜಃ ಸ್ಮದ. Dh.; ಗತತೇಜಃ ಸ್ಮ. 98; My.; T. ನದು). See Bp. 11, 12; 50, 55; J. 28, 5; 31, 62. — **ನನ್ನೆ ವೊಯ್.** -ವೊಯ್. To heat (any thing) so that (it) is extinguished, i. e. to quench (Riv. 9, 18; 13, after 97).

ನನ್ನ nandu. 2. (= ನನ್ನ 1^೨). To be ruined, to be destroyed, to perish; to disappear, to vanish;— to destroy (ಎನಾತ ಸ್ಮದ. Dh.; ನಾತ ಸ್ಮ. 98; T. ನದು, to destroy; ನನ್ನು, to be ruined, etc.; ನಲಿ, to perish; cf. ನನ್ನು, ನಮ, ನಸು 1).

ನನ್ನೆ nandē. Delight, felicity, prosperity: its personification: name of a śakti: Gaurl, etc. 2, the first, sixth, or eleventh day of a fortnight. (My.).

ನನ್ನಾವರ್ತ nandi-Āvarta. = ನನ್ನಿವಟ್ಟ. The shrub *Tabernaemontana coronaria* R. Br. 2, a particular kind of diagram. 3, a sort of palace built in the shape of that diagram, a *catuṣśāla* without a western gate. 4, a species of large fish.

ನನ್ನ nanna. See s. ನನ್ 1.

ನನ್ನಿ nanni. 1. Truth, certainty; certainly, etc. (ಸತ್ಯ ರ್ತ. I, 70. 100; ಸತ್ಯ, ಸ್ಥಿತಿ Kk. 48; ನಿತ್ಯ, ನಿವದ, ಸತ್ಯ 64; ನಿತ್ಯವ, ನಿವದ, ನನನು or ನೆನನು, ವಲಂ, ವದಂ, ದರ್, ಸಾಜ, ಎಟ ಸ್ಮ. 34; My., also in ನನ್ನಿ ಆದು; T. ನನ್ನ, a good; what is right, well or beautiful; ನನ್ನ, a good; beauty; M. ನನ್ನ, good; what is right, advisable; see s. ನನ್ನಿ 2, & cf. ನನ್ನ 1 & 2, ನರ್ 1). See Abh. P. 16, after 7; Bp. 1, 55; 2, 20; 5, 57; 9, 25; 29, 16; 46, 20; 49, 11; 61, 7; S̄m. 67; S̄iv. 2, 118; Sp. s. ಏಗೆ 1. — ನನ್ನಿ ಮಾಡು. To verify, to prove (Āpr. 7, after 28; Abh. P. 15, after 66).

ನನ್ನಿ nanni. 2. Love, affection, attachment (Abh. P. 16, after 7; J. 12, 1; 23, 59; 24, 27; 26, 72; 31, 45; My.; T. ನನ್ನಿ, a good, benefit; M. ನನ್ನಿ, ನನ್ನಿ, goodness, gratitude; ನನ್ನಿ, good, right; fine; real, true; see ನನ್ನಿ, ನನ್ನಿ 1, ನನ್ನ 1 & 2).

ನನ್ನ nap. = ನನ್ನ. See ಸ್ತ್ರೀ-

ನಪುನ na-pumsa. Not a male; a eunuch (ಕ್ಷೀಣ, ನಪುನಕ Nn. 146).

ನಪುನಕ na-pumsaka. Neither man nor woman: a hermaphrodite. 2, a eunuch. 3, of neuter gender; the neuter gender; a word in the neuter gender (S̄md. 108. 265; Kāv. I, 2, 20-22. 31. 32. 74-83; I, 5, 18-23).

ನಪುನಕತ್ವ napumsakatva. The state of being of the neuter gender (Kāv. I, 2, 74-83).

ನಪುನಕಲಿಂಗ napumsaka-līṅga. The neuter gender (S̄md. 109. 129. 138. 263. 291).

ನಪ್ತುರ naptāra. Tbh. of ನಪ್ತು. (My.).

ನಪ್ತು naptṛi. A grandson.

ನಪ್ತು naptṛi. A granddaughter.

ನಪ್ಪ nappu. = ನಪ್. Neuter; the neuter gender (S̄md. 112. 126. 147. 186).

ನಪ್ಪೆ nappē. (fr. ನಸು 1). A bruise in a fruit or tree (My.).

ನಪ್ಪರ naphara. A servant for low work (Mhr., H.); a mean

wretch (My.). 2, an individual, a poll (Br., Mhr., H.). — **ನಪ್ಪರಜಾಮಾನು.** Personal hail (Br.; R.).

ನಪ್ಪೆ nappē. Profit, gain (My.; S̄i. 325; Mhr., H. ನಪ್ಪ).

ನಬಿಸಿತ nabasita. Tbh. of ನಮಿಸಿತ. (ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ G.).

ನಬೀ nabī. A prophet: the prophet, Mahomed (H.; My.; Br.).

ನಬ್ಬಿ nabya. Tbh. of ನಬ್ಯ. (Bp. 46, 21; 57, 18).

ನಭ nabha. = ನಭಸ್. The sky, the atmosphere (ಶಾರದೆ, ಆಕಾಶ Nn. 28; ಪಾರ್ಥಿವ, ಆಕಾಶ 32; ಆಕಾಶ 35; ಆಗಸ 40; etc., etc.; ಗಗನ Mr. 81; ಕೃಷ್ಣ 519). 2, the month śrāvaṇa (Mr. 70). 3, a ophyer or zero (ಸೋನ್ನ Mr. 347. 349). 4, a certain metrical foot (Āh.; Mr. 364).

ನಭಶ್ಚ ರ nabhās-čara. Going in the air: a god; a vidyādhara (ದೇವಯೋಗಿ Mr. 56). See S̄iv. 2, 36.

ನಭಸ್ nabhas. The sky, the atmosphere. 2, the month śrāvaṇa, July-August (see ನಭ No. 2).

ನಭಸ nabhasa. Vapory, misty. 2, = ನಭಸ್.

ನಭಸಂಗಮ nabhāsa-ṅ-gama. Sky-goer: a bird.

ನಭಸ್ಥಲ nabhā-sṭhala. = ನಭಸ್ No. 1. (Āpr. 3, 2).

ನಭಸ್ಸು nabhasya. The month bhādra, August-September (Mr. 70).

ನಭಸ್ವಿತ nabhās-vat. Vaporious, misty; air, wind.

ನಭಿ nabhi. (= ನಾಭಿ). A wheel (ಗಾಠಿ G.).

ನಭೋಜನ nabhas-jana. A god (J. 2, 10).

ನಭೋಮೂಲ nabhās-maḍala. The firmament; the sky. (J. 11, 38; 12, 9).

ನಭೋಮಾಸ nabhās-māsa. = ನಭಸ್ No. 2. (Mr. 69).

ನಭೋಲಕ್ಷ್ಮಿ nabhās-lakshmi. The sky considered as Lakshmi (Āpr. 5, 126).

ನಭೋವೀಧಿ nabhās-vīthi. Sky-road: the path of the sun. (Bp. 50, 2).

ನಮ nam. = ನಮಃ (plural), ಎಮ 1, ನಾಠ. The plural of ನಮ 1. (We). Genitive: ನಮ, ನಮ್ಮ, ನಮ್ (My.). ನಮ್ಮ ಮಗನ ಗುಣಾ ನಾಮವಾಯವೇ?—ನಮ್ಮಪ್ಪಕ್ಕೆ (as for na) ನಾವೇ ಪುತ್ರವಯ್ಯನವರುಗಳು.—ನಮ್ಮ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಯ್ ಹಾಗೆ ಬೀಜ ಬರೆನು? ಹೀಗೆ ಬೀಜಬರೆನು?—ನಮ್ಮ ದೇವರ ಸತ್ಯ ನಾವೇ ಬಲ್ಲೆವು—ನಮ್ಮ ಮಗ ಇವತ್ತು ಹೋಲಿಗೇ ತಿನ್ನಾನ್ನೆರೆ ಹಾಕುವವರು ಯಾರು?—ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ನಾವೇ ದಾಸರು; ಬೆಕ್ಕಗಿಕ್ಕೋ ತಿರುನಾಮವ!—ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮನೆಯಕ್ಕಯ ಕೊಟ್ಟು, ಅಮ್ಮಾ, ನಿಮ್ಮನೆಯ ಪ್ರಸಾದವೇ?—ನಮ್ಮನೆಯಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ತಿಮ್ಮಕ್ಕನ ಪ್ರಸಾದವೇ? (Prva.). ನಮ್ಮಗ, ನಮ್ಮಕ್ಕಳು (My.). Dative: ನಮಗೆ (My.; Bp. 23, 29; 24, 6).

Accusative: ನಮ್ಮ, ನಮ್ಮನು, ನಮ್ಮನ್ನ (My.). Locative: ನಮಲಿ, ನಮ್ಮಲಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ (My.). Ablative: ನಮ್ಮಿನ್ನ (My.). ನಮ್ಮಿನ್ನ ಮೇಲು ಯಾರು? ನಾವೇ ಮೇಲು! (Prv.). ನಮ್ಮನಿಬರು (Bp. 57, 80). ನಮ್ಮಿಬ್ಬರು (B. 4, 108). ನಮ್ಮ ನೂವರು (Bh. 1, 8, 60).

ನಮ nama. Tbh. of ನಮಸ್. (ವಂದನ, ಪೂಜೆ ಪೂಜಮುಖಂ Mr. 461).

ನಮನ namana. Causing to bend or how;—bowing down; bending; sinking. See ನರಿ, ಬಕ್ಕು, ಮನೆ, ಮೆದ್ಗು.

ನಮಲು namalu. 1. (= ನೆವರು). To chew, to masticate, to munch; to chew the cud, to ruminate (My.; Tē. ನಮಲು, ನಮಲು, ನವಲು; Tē. ನೆವರು, ನೆವರು, obewing the cud).

ನಮಲು namalu. 2. = ನೆವರು. Chewing the cud, etc.—ನಮಲು ಹಾಕು, to chew the cud (My.).

ನಮಸ್ namas. = ನಮ. Bowing, bending; a bow, salutation, reverential salutation; obeisance performed by joining the palms and inclining the head.

ನಮಸಿತ namasita. = ನಮಿತ. Reverenced, respected, worshipped, saluted.

ನಮಸ್ಕರಿಸು namas-karisa. To make a bow, to make obeisance; to adore, to worship (Bp. 46, 67; My.). ನಮಸ್ಕರಿಸುವಾತಂ (ಅವನತಂ ಕಿಮ್. 2).

ನಮಸ್ಕಾರ namas-kāra. Bowing; obeisance, respectful salutation, reverence, adoration (ತುದಾರ್, ಎದಿಗು, ಮೊದ್ದು, ಮಣಿ, ಕುಮ್ಮು, ಪೊದವದಿಕೆ ಕಿಮ್. 34; Kk. 34). See ತುದಾರ್, ಪೊದವದಿಕೆ, ನಮಸ್ಕಾರ, ಅಯ್ಯಾ! ಎನ್ನರೆ ಚಮತ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿತು ಅನ್ವ. — ನಮಸ್ಕಾರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರವಿದ್ದೀತೇ? (Prvs.). See Prv. 8. ಬಹುಷ್ಕಾರ.

ನಮಸ್ಕಾರಿ namas-kāri. A sensitive plant.

ನಮಸ್ಕಾರ್ಯ namas-kārya. To be bowed down to; a man to whom one must pay obeisance or who is to be worshipped (Bp. 22, 24).

ನಮಸ್ಸು namasya. To be worshipped, venerable, respectable.

ನಮಸ್ಸಾಯಾ namasya-ayana. See ಅಮುಷ್ಕಾಯಣ, of which it is an o. r. (ಅಚಾರಪ್ರಸಂಗದ ನವಗೆ ಪುಟ್ಟಿದ ಮಗನು Mr. 250).

ನಮಸ್ಸಿತ namasyita. Reverenced, respected, worshipped.

ನಮಸ್ಸೈ namasyē. Reverence, respect, worship, adoration.

ನಮಾಜು namājin. = ನಿಮಾಜು. Worship; divine service (My.; Mhr., H.).

ನಮಿತ namita. Bowed, bent down, making salutation or obeisance. See ಎ-; Bp. 19, 3.

ನಮಿಸು namisā. To bow; to do obeisance; to worship, to adore (Bp. 2, 16; 28, 45; 58, 16; J. 7, 18; My.). — ನಮಿಸು ನಮಿಸು. rep. (Bp. 6, 24).

ನಮುಣಿ namuṇi. N. of a demon.

ನಮುಣಿಸೂದನ namuṇi-sūdāna. Destroyer of Namuṇi: Indra.

ನಮೂದಿಸು namūdīsa. = ನಮೂದು ಮಾಡು. (My.).

ನಮೂದು namūdī. Represented, declared; mentioned, shown; recorded; settled (My.; Br.; Mhr., H.); mentioning, notice, etc. — ನಮೂದು ಮಾಡು. To record, to mention, to show, to bring to notice, etc. (My.).

ನಮೂನೆ namūṇē. A specimen, a sample; a model; a copy, (My.; Br.; Mhr., H. ನಮುನಾ).

ನಮೆ namē. = ನವೆ 1, (ನವೆ 1). To become insignificant in bulk or importance; to fall away in flesh, to grow lean or thin; to wear away; to become less (ಗುರುಯಾಚ್ಛ ಕಿಮ್. Dh.; Ṁpr. 4, 59; Abh. P. 11, after 99; My.; Tē. ನವೆ, ನವೆ; Tē. ನಮರು, to rub; T. ನಾಮ್ಬು, to grow lean, thin, meagre; ನೆಗಿರ್, to grow into powder; to grow lean and weak; ನೆಗು, to be pulverized, he ground small; ನೆವಿರ್, to extinguish, to demolish; M. ಇಮುಣ್ಣು, ಇವಿಣ್ಣು, ನೆವಿಣ್ಣು, to hrnise between the fingers, to squeeze; to knead; cf. ನನ್ನ 2, ನರಬು 1, ನಾಡು 1). 2, to become poor (ಪಾರಿಪ್ರ ಕಿಮ್. Dh.).

ನಮೇರು namēru. The tree Eleocarpus ganitrus. 2, a middle-sized tree, the Alexandrian laurel, Calophyllum Inophyllum Lin. (St. & Pl.). See Ṁpr. 2, 56; 4, 61.

ನಮ್ಬು namba. = ನಮ್ಬ. (Abh. P. 9, 112).

ನಮ್ಬಾಕ್ರತ namni-kṛita. = ನಮ್ಬಾಕ್ರತ. (Ṁpr. 4, after 28).

ನಮ್ಬಿ nambi. (=ನಿಮ್ಬ 2, ನಮ್ಬ). A N., masculine and feminine (Bp. 9, 33, 41; 15, 23, 26; 18, 12; 25, 8; 26 anm.; 26, 11, 19, 21, 25, 42, 45, 57, 59, 65, 69; 27 anm.; 27, 75; 31, 22; 37, 44, 56; 47, 36; T.). See ಕಡವ ೪. — ನಮ್ಬು ಗಿಮ್ಬ. relt. (Bp. 26, 22). — ನಮ್ಬುನಣ್ಣ. N. (Bp. 50, 53, 55, 61). — ನಮ್ಬುಯ್ಯ. -ಅಕ್ಕ. N. (Bp. 43, 50). — ನಮ್ಬುಯ್ಯ. -ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 26, 4, 14, 24, 46, 64; 27, 74; 28, 51; 44, 52). — ನಮ್ಬುಯ್ಯ. = ನಮ್ಬುಯ್ಯ. (Bp. 9, 11, 26).

ನಮ್ಬಿಕೆ nambike. = ನಮ್ಬುಗೆ, ನಮ್ಬುಗೆ, ನಮ್ಬುಗೆ, ನಮ್ಬುಗೆ. Confidence, trust, faith, belief, reliance; faithfulness, fidelity (My.; Tē. ನಮ್ಬುಕ, ನಮ್ಬುಕೆ). ನಮ್ಬುಕೆಯುಳ್ಳ ಯಥಾರ್ಥವಾದಿ (ಅಪ್ರ 81, 261). ನಮ್ಬುಕೆಯಿಲ್ಲದ ಕೂದಿರು ವನನು (ಪ್ರದ್ವಾಲು 360). ನಿಶ್ಚಯವಾದ ನಮ್ಬಿಕೆ (ಪ್ರದ್ವಾ 433).

ನಮ್ಬುಗಸ್ತ nambigasta. A faithful, trust-worthy man (My.). Feminine ನಮ್ಬುಗಸ್ತಳು (My.).

ನಮ್ಬುಗಸ್ತಿಕೆ nambigastikē. Faithfulness, fidelity, trust-worthiness, honesty (My.).

ನಮ್ಬುಗೆ nambigē. = ನಮ್ಬುಕೆ, etc. (My.; ವಿಶ್ವಾಸ, ಪ್ರದ್ವಿ G.). ನಮ್ಬುಗಿಯವ (ಅಪ್ರ G.). ನಮ್ಬುಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸು (ನಮ್ಬುಗು G.). ದೇವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಬುಗಿಯಲ್ಲದವನು (ನಾಸ್ತಿಕ, ಸಾಗತ G.). ನಮ್ಬುಗಿಯುಳ್ಳವ ತಾ ಕೊಮ್ಮುವನು ಸಾಲವನು, ನಮ್ಬುಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಬದಿಕ ಬೆನ್ನಾವಿಗೆಯ ಕುಮ್ಮದನಿಹನು (Sp.). ಜಾಣತನ ತಿರುವಳಿಕೆ ನಮ್ಬುಗೆಗಳು ನಾಯಿಗ ಳಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು (B. 3, 39). ಈ ಹಣ್ಣಿಗೆ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ನಮ್ಬುಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆನ್ನು (3, 67). ರಾಜಿಯವರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಬುಗಿಯನ್ನು ಹನ್ನಾಗಿ ಇಡ ತಕ್ಕದ್ದು (5, 2). ನಮ್ಬುಗಿಯಿಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು (5, 188). ದೇವರ ಶತ್ರು ಮೇಲೆಯೂ ದಯದ ಮೇಲೆಯೂ ನಮ್ಬುಗಿಯನ್ನಿಡ ಬೇಕು (5, 210). ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಬುಗಿಯವರು ಬಹಳ, ಇಲ್ಲಿ ತುಸು (5, 288). ದೇವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಬುಗಿಯಿಡ ಬೇಕು (My.). ಗೊಮ್ಮಿಗೆ ಕಯ್ ಮುಗಿದರೂ ನಮ್ಬುಗಿಯರ ಬೇಕು (Prv.). See ಅವ. — ನಮ್ಬುಗೆ ಕಾದು ಕೊಳ್ಳು. To (be and) remain faithful (in one's transactions, B. 2, 25). — ನಮ್ಬುಗೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give confidence (J. 24, 11). — ನಮ್ಬುಗಿಯುದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. -ಉದಿಸು. = ನಮ್ಬುಗೆ ಕಾದು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ನಮ್ಬಿಸು nambisu. To cause to confide, trust, etc.; to cause to assent, to coax, to persuade, to conciliate (ಅನುಮೋದನ ಕಿಮ್. Dh.; My.; ನಮ್ಬುಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸು G.; Tē. ನಮ್ಬಿಂಚು). ನಮ್ಬಿಸುವುದು (ಸಾಮ, ಸಾನ್ವ Hia.). ನಮ್ಬಿಸು ತಿಮ್ಮವರ್ (ಚಲ್ಲಪ್ಪಾತ್ತರ ಕಿಮ್. II). ನಮ್ಬಿಸು ತಿಮ್ಮಾತಂ (ಚಲ್ಲವತ್ತಂ ಕಿಮ್. 46; ಚಲ್ಲಪ್ಪಾತ್ತಂ Kk. 36). ಅವರನ್ನು ನಮ್ಬಿಸು (My.). See Bp. 14, 18; 40, 62; 53, 19; Rev. 11, 166.

ನಮ್ಬಿಸುಹ nambisuha. Causing to confide, etc., coaxing, conciliating (ಅನು Nr.; ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಮ Mr. 459).

ನಮ್ಬು nambu. To confide, to trust, to confide in, to put confidence in, to rely on, to believe; to suppose (ವಿಶ್ವಾಸ ಕಿಮ್. Dh.; My.; Tē. ನಮ್ಬು; see 8. ನಮ್ಬು 1). ಪೆಣ್ಣಿರಂ ನಮ್ಬುರ್ ಬೇಡ (ಕಿಮ್. 276). ಅಸ್ಥಿರದ ದೇಹವನ್ನು ಸೆಟ್ಟ ನಮ್ಬುರ್ ಬೇಡ (Dp. 1). ಬಸವರಾಜಾ, ನಿನ್ನನ್ ಎಲ್ಲಾ ದೇಸಿಗೆ ನಮ್ಬುಂಡೆ (Bp. 5, 67). ನಿನ್ನಂ ನಮ್ಬು ಹೋದ ದೇವ (14, 3). ತನ್ನಂ ನಮ್ಬು ಕೊಣ್ಣು (31, 13). ಇದ ನಮ್ಬುಹೋದ (32, 21). ಅವದಿರ ಮಾತುಗಳನ್, ಎಲೆ, ನಮ್ಬುದಿರು! (56, 51). ಹಣವನ್ನು ಬಾಬ್ಬಿಯನ್ನು ನಮ್ಬದವ ಎಚ್ಚರಿಸುವನು (B. 1, 8).

ದೈವವನ್ನು ನಮ್ಮ, ಸುಮ್ಮನೇ ಕೂತ್ರ ಬಾರದು (1, 17). ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ನಮ್ಮರು (3, 79). ತಾ ಕಳ್ಳನಾದರೆ ಪರರ ನಮ್ಮ. — ಅದುವ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ನಗುವ ಗಣ್ಯ ಸನ್ನಿ ನಮ್ಮ ಬಾರದು. — ಮಣ್ಣು ಕುಣ್ಣೆ ನಮ್ಮ, ಹೊಡೆ ಹಾದರು. — ಬುಡ್ಡೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಹೊಡೆ ಹಾದ ಹಾಗೆ. — ನಮ್ಮ, ಅವುಗೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ನಮ್ಮದವಗೆ ಇಮ್ಮು, ನಮ್ಮದವಗೆ ಅಮ್ಮು (Prva.). ಮನದೊಳ ಪೊಲ್ಲಮನ ಎನ್ನುಂ ನೆನೆಯರ್; ಅದಂ ನಮ್ಮ, ಕುರುಕುಲಾನ್ವಯಾನೂ! (Smd. 216). ನಿನಯ ಜೀವಮ್ ಉಳ್ಳ ನ್ನಬರ ನಿನಯ ದೈವವೇ ಗತಿ! ಎನ್ನು, ನಮ್ಮಹುದು! (Bh. 1, 8, 26). ಈ ಮಾತು ನಿಶ್ಚಯಮೆನ್ನು, ನಮ್ಮ (J. 29, 40). See Smd. 88; Bp. 4, 62; J. 5, 52. 62; 18, 62; 28, 4; B. 5, 280; Si. 49. 236; Prva. s. ಮಹಿ 1.

ನಮ್ಮಗೆ nambugē. = ನಮ್ಮಿಕೆ, etc. (ವಿತ್ತವು, ವಿತ್ತಾಸ Hk., Nr.; ಪ್ರತ್ಯಯ, ಶ್ರದ್ಧೆ Hk., Mr. 458; ಪ್ರತ್ಯಯ, ವಿತ್ತಾಸ Nn. 137; Bp. 40, 75; Rām. 6, 38, 19; My.). See ಅಮ. — ನಮ್ಮಗೆ ಗೊಳ. — ಕೊಳ. To get confidence (J. 16, 18).

ನಮ್ಮವಿಕೆ nambuvikē. Confiding, etc. ಒನ್ನನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಾಗಿ ತಿಳಿದು ನಮ್ಮವಿಕೆ (ಛಾನ್ರಿ, etc. Si. 43).

ನಮ್ಮೂರಿ nambūri. N. of a class of smārta Brāhmanas in the Malayāla country (My.; T., M. ನಮ್ಮ, ನಮ್ಮೂರಿ).

ನಮ್ಮ namma. See s. ನಮ್.

ನಮ್ಮಕ್ಕು nammakku. Salt (My.; Br., H.).

ನಮ್ಮ namra. = ನಮ್ಮ. Bowing, bowing down; bent, bowed; crooked, curved (ಮಹಿ ಓ. 1, 84). 2, lowly, submissive, reverential, humble. (My.).

ನಮ್ಮತೆ namratē. = ನಮ್ಮತ್ತ. (My.).

ನಮ್ಮತ್ತೆ namratva. The state of being bowed or bent; bowing. 2, submissiveness, humbleness, humility, meekness (ಸಭಾಜನ ಓ. 1; My.). See ವಾಗು.

ನಮ್ಮಭಾವ ನಮ್ರಾ-bhāva. Meekness, humility (My.; ವಿತ್ತವು G.).

ನಮ್ಮಾಕೃತ ನಮ್ರಿ-kṛita. = ನಮ್ಮಾಕೃತ. Bowed down, bent down, bumbled.

ನಮ್ಮಾಭಾತ ನಮ್ರಿ-bbūta. Humbled (My.).

ನಯ naya. Softness, smoothness, fineness; mildness, gentleness, pleasantness (My.; Tu.); cheapness (My.; Tu.; T. ನಯ, delight; a good; — cheapness; ನಯನ್, delight, pleasure; good, profitable-ness; gain, advantage; ನಯವ್ವ, desire; cheapness; Tē. ನಯ, malleable, not brittle; obeap; welfare; good health; obeapness; profit; cf. ನಚ್ಚು 1, ನವರು, ನಳ, ನಾಣ್ಯ. ನಯವಾದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ ಹೆಚ್ಚು. — ಭಯವಾದ ವಸ್ತು ನಯವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಬಾರದು (Prva.). ನಯವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮಾಗಿದ್ದ ಧ್ವನಿ (ಕಾಕರಿ Nr.). See Prva. s. ನೇಯಗೆ, ಮೃದು. — ನಯಗಾರ. Fine, smooth plaster (My.). — ನಯನುಡಿ. A gentle, mild, pleasant word (My.). — ನಯಬಟ್ಟೆ. Fine, soft cloth (My.). ನಯ ಬಟ್ಟೆಯಾದರೆ ಸನಯದೇ ಇದ್ದೀತೇ? (Prv.). — ನಯಮಾತು. = ನಯನುಡಿ. (My.). — ನಯಸರ. A fine, pleasing, melodious voice or tone (Bh. 1, 5, 7).

ನಯ naya. Guiding, leading, directing, managing. 2, behaviour, conduct, way of life; quality (ಗುಣ Nn. 78). 3, prudent conduct or behaviour, good management; prudence, reason. 4, polity, policy, political wisdom, state-policy, political economy, civil administration. 5, plan, design; maxim, principle. 6, opinion, system,

method. 7, fit, right, proper; fitness, propriety, right, justice, etc. 8, dramatic action expressive of sentiment (? ಅನುಕರಣೆ Mr. 79, o. r. ಅನುಕರಣೆ). ವರವೈಜಯಂತಿಯ ನಯಂ (Mr. 4). ನಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಭಯವಿಲ್ಲ (Prv.). See Prva. s. ಭಯ; Ūpr. 1, 66; 2, 8; 6, 74; J. 31, 53. — ನಯವುಡೆ. — ಅಪಡೆ. To become proper or nice (Grj. 2, after 106). — ನಯವದ. — ಅದ. Fitness, etc. to be destroyed or gone (Bp. 22, 7).

ನಯಗುಣ naya-guṇa. A proper quality (My.).

ನಯಜ್ಞ naya-jña. Knowing polity, prudent (Rāv. 13, 15).

ನಯಣ nayaṇa. (Smd. 25).

ನಯನ nayaṇa. Guiding, leading, conducting, etc.; moving. 2, the leading organ: the eye (ಕಣ್ Nn. 6). 3, the number 2 (Bp. 61, 92). ನಯನವಿಲ್ಲದವನು ಅನಯದ (or ನಯನದ) ಭೇದಾ ತಿಳಿದಾನೇ? (Prv.).

ನಯನಕರ್ಣ ನಯಾನa-karṇa. = ಚಕ್ಷುಸ್ತ್ರವನ್. A snake (Bp. 20, 87; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣವಿಪ್ಲಕ್ಷ ನayanakarṇa-viplakṣa. A peacock (Bp. 20, 87; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣವಿಪ್ಲಕ್ಷಲಕ್ಷಣ ನayanakarṇaviplakṣa-lakṣhaṇa. Shapmukha, Mayūradhvaja (Bp. 20, 87; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಶನ ನayanakarṇa-aśana. A peacock; Garuḍa (Bp. 20, 87; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಶನವರಧ್ವಜ ನayanakarṇāśana-vara-dhvaja. Vishnu (Bp. 20, 87; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಹಾರ ನayanakarṇa-āhāra. A peacock (Bp. 20, 87; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಹಾರವಾಹನ ನayanakarṇāhāra-vāhana. Shapmukha; Agni (Bp. 20, 87; 61, 50).

ನಯನಕರ್ಣಾಹಾರವಾಹನನಯನ ನayanakarṇāhāravāhananayaṇa. He who has eyes like fire, Śiva (Bp. 20, 87; 61, 50).

ನಯನಚ್ಚದ ನayaṇa-śēbada. An eyelid.

ನಯನಜಲ ನayaṇa-jala. Tears.

ನಯನತ್ರಯ ನayaṇa-traya. He who has agni, candra, and sūrya-like eyes: Śiva (Bp. 20, 87; 61, 50).

ನಯನವಾರೀನ ನayaṇa-pāṭibina. One whose eyes are like those of a pāṭibina (Ūpr. 2, after 87).

ನಯನಮಧ್ಯತಾರೆ ನayaṇa-madhya-tārē. The pupil of the eye. 800 ಅರಿ.

ನಯನರೋಗ ನayaṇa-rōga. An eye-disease. See ಅರಿ.

ನಯನವಾರಿ ನayaṇa-vāri. = ನಯನಜಲ. (Sk.; My.).

ನಯನಾಕರ್ಷಣವಿದ್ಯೆ nayaṇa-ākārṣhaṇa-vidyē. The knowledge of attracting the eye (of others towards one's self, Abh. P. 3, 88).

ನಯನಾಶ naya-nāśa. Loss of ನಯ: one of the faults in poetical composition (Ūh. v. 40).

ನಯನಾಕೃ ನayaṇa-aṣṛn. = ನಯನಜಲ. (My.).

ನಯನೇಂದ್ರಿಯ ನayaṇa-indriya. The sense of seeing (J. 11, 8).

ನಯನೋದಕ ನayaṇa-udaka. = ನಯನಜಲ. (My.).

ನಯನೋಪಾಂತ ನayaṇa-upānta. The outer angle or corner of the eye.

ನಯವಂತ ನaya-vanta. A man of prudent or proper conduct (My.).

ನಯವಿದ ನaya-vida. A man who is acquainted with proper

conduct, etc.; a politician, a statesman. (Śmd. 258, see s. ೪೯ 1; Ūpr. 4, 26).

ನಯಶಾಲಿ naya-śāli. Endowed with prudence or propriety; possessing political wisdom. (Śmd. 171). ನಯಶಾಲಿಯಾದವ ಜಯಶಾಲಿಯಾದಾನು (Prv.).

ನಯಶಾಲಿಕೆ naya-śālika. A man who kills himself methodically (ತನ್ನ ತಾ ಸಾವನು Mr. 237).

ನಯಸರ್ವಸ್ವ naya-sarvasva. A man who possesses the whole essence of ನಯ (Ūpr. 4, 22).

ನಯಿಸು nayisu. To go, to move; to guide, to lead; to conduct one's self; etc. See e. g. ಅನು.

ನಯ್ಯನಾರ್ nayyanār. = ನಾಯನಾರ್ q. v., ನಯ್ನಾರ್, ನಯ್ಯನಾರ್. See ಪುಸಲ.

ನರ nara. = ನರಫ (Śmd. 56). A sinew, a tendon, a nerve, a muscle; a nerve, a vein, an artery (ವಸ್ತು, ಸ್ನೇಹ, ಸ್ನಾಯು Nr.; My.; Tē. ನರಮ್ನು; T. ನರಮ್ನು; M. ಹರಮ್ನು, ನರಮ್ನು). ಸರಿಯ ನರ (ಸ್ನೇಹ, ಸ್ನಾಯು, ಶರೀರ HIA.). See Si. 205; Bp. 43, 84; 44, 26; 46, 56; J. 12, 44; B. 4, 24, 134; ದೊಡ್ಡೆ, ನಿಡು, ಹೆನ್ನರ. — ನರಗೊರ. — ಕೊರ. A sinewy, muscular neck (Bp. 20, 108). — ನರಹುಲಿ. = ನರೂಲಿ. A wart (My.).

ನರ nara. A man. 2, Arjuna (Śmd. 81. 184. 284). — ನರಗಬ್ಬಿಗ. — ಹಬ್ಬಿಗ. A human, profane poet (Mr. 7). — ನರವೇತ. A ghost-like, very lean man (My.). — ನರವೇತಲ. = ನರವೇತ. (My.). — ನರವೇತಲವ. = ನರವೇತ. (ಅಮಾಂಸ, etc. Si. 196). — ನರವೇತಳು. A very lean woman (My.).

ನರಕ naraka. Hell, the Tartarus. 2, a mass of filth (My.; Mhr.). 3, N. of a demon, a son of the earth, slain by Kṛṣṇa. ನರಕವನ್ನೆನ್ನು, ಅಳುವರೆ ತಪ್ಪಿತೇ? — ನರಕಕ್ಕೆ ನವವ್ವಾರ, ನಾಳಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ದ್ವಾರ. — ನರಕದ ದುಃಖ ನಾಳದವನಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? — ನರಕದ ದಾಗಲಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಪಾಲಕನೋ? — ನರಕದಲ್ಲಿ ಕರುಣವಿಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮರುಣವಿಲ್ಲ. — ನರಕದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನೇ? — ನರಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೂ ಬಯಕೆ ತಪ್ಪದು. — ನರಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವಗೆ ಹದಿಕುಬಟ್ಟಿಯಾದರೇನು? — ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀದುವವನು ಹಂಕೆ ಹೇದಾದರೆ ತಪ್ಪಿತೇ? — ನರಕದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ರೋಗವಿಲ್ಲ. — ನರಕದ ಸ್ವರೂಪ ನಾಯಿ ಬಲ್ಲದು (Prvs.). See Prv. s. ಧಾರ.

ನರಕಕೂಪ naraka-kūpa. A pit of filth (Bp. 40, 71).

ನರಕಚತುರ್ದಶಿ naraka-čaturdaśi. A festival in commemoration of Kṛṣṇa's destroying the demon Naraka, held in the month of Āśvina (My.).

ನರಕಜೀವಿ naraka-jīvi. An inhabitant of hell (ಸನಾರಕ, ಮಾರ್ಗಣ Nn. 70).

ನರಕಬಾಧೆ naraka-bādhē. = ನರಕಯಾತನೆ. (My.; ಯಾತನ G.).

ನರಕಭಾಜನ naraka-bhājana. A vessel or person fit for hell (Bp. 57, 40; Dp. 65, 6).

ನರಕಯಾತನೆ naraka-yātanē. The pains of hell (My.).

ನರಕವಿ nara-kavi. = ನರಗಬ್ಬಿಗ. (My.). — ನರಕವಿ ವರಕವಿಗಳು, profane and inspired poets (My.).

ನರಕವೇದನೆ naraka-vēdanē. = ನರಕಯಾತನೆ. (My.).

ನರಶಾಸ್ತ್ರ naraka-agni. Hell-fire (My.).

ನರಶಾಧಿಪತಿ naraka-adhipati. Yama (My.).

ನರಶಾಸ್ತ್ರಕ naraka-antaka. Destroyer of the demon Naraka: Viṣṇu or Kṛṣṇa (My.).

ನರಶಾರಿ naraka-ari. Enemy of the demon Naraka: Viṣṇu or Kṛṣṇa. 2, N. of a certain metrical foot (Ūh.).

ನರಶಾರ್ಙ್ಗ naraka-aṇava. Hell considered as an ocean (My.).

ನರಶಾಸುರ naraka-asura. = ನರಕ No. 3. (J. 2, 59).

ನರಕಿ naraki. An inhabitant of hell. ವರನಿದ್ದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ನರಕಿಯಾಗ ಬೇಡ, ಮನವೆ! (Dp. 34).

ನರಕೇಟಕ nara-kiṭaka. A man-worm: a miserable, worthless man (Bp. 54, 17).

ನರಕು naraku. 1. = (ನಜುಗು), ನರುಕು. To bruise, to contriturate (My.; T. ನರುಕ್ಕು; see ನಗ್ಗು 1).

ನರಕು naraku. 2. = ನರಲಿ, etc. To groan, etc. (Tu.). ದೊರಕದ ಬಟ್ಟೆ ಹದಿಕು ಅದರೆ ನರಕೋದು ಯಾಕೆ? (Prv.).

ನರಕೇಸರಿ nara-kēsari. Man-lion: Viṣṇu in his fourth avatāra (Bp. 21, 28).

ನರಗ naraga. (= ನಾರಗ?). N. of a vṛitta (Ūh.).

ನರಜನ್ಮ nara-janma. The state of being born and existing as a man. See Prv. s. ಪರಾಧೀನ.

ನರಜೀವಿ nara-jīvi. A man (B. 4, 145).

ನರಟು naraṭu. 1. To become deficient or stunted in growth (My.; T. ನರಂಗು; cf. ನಮ, ನಲಗು).

ನರಟು naraṭu. 2. The state of being stunted in growth (used of trees or fruits, My.; Tu. ನರಡು).

ನರಟು naraṭu. 3. Grumbling (Tu. ನರಟು = ನರಕ, to grumble).

ನರಟುಗಾರಿ naraṭu-gāri. A grumbler, a discontented man. ನರಟುಗಾರನು ಒರಟಾದುತ್ತಾನೆ (Prv.).

ನರಡು naraḍu. Roughness (Tu.). — ನರಡ ಮನುಷ್ಯ. A rough, unpolite brute. ನರಡ ಮನುಷ್ಯ ಕೊರಡಿಗೆ ಸಮಾನ (Prv.).

ನರತಿ nara-ti. (fr. ನರೆ 2, Śmd. 244). A woman whose hair has become grey.

ನರತು naratu. = ನರೆತು. P. p. of ನರೆ 1.

ನರದೇವ nara-dēva. A king.

ನರನಂದನ nara-nandana. Arjuna's son Abhimanyu (Śmd. 150).

ನರನಾಥ nara-nātha. = ನರದೇವ. (Śmd. 184. 251; Ūpr. 6, after 88).

ನರನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮ nara-nārāyaṇa-āśrama. A place of pilgrimage in the Himālaya where Arjuna and Kṛṣṇa performed penance (My.).

ನರಪತಿ nara-pati. A king.

ನರಪಾಲ nara-pāla. = ನರಪತಿ. (Śmd. 16 Mḍb.).

ನರಬಲಿ nara-bali. A human sacrifice, but not the same as the vedic ಪುರುಷಮೇಧ, it being offered to Mārī or another of the Śaktis (My.), or to Bhūtas and devils (My.; see Bhūtāpāṇḍyakathē).

ನರಭಕ್ಷಕ nara-bhakshaka. A cannibal (My.). 2, a rākshasa (My.).

ನರಬಾನ್ಧವ nara-bāndhava. Nakula (ನಳು Mr. 264).

ನರಮನುಷ್ಯ nara-manuṣya. A man (My.).

ನರಮಾಂಸ nara-māmsa. Human flesh (Bp. 24, 7).

ನರಮೇಧ nara-mēdha. A human sacrifice performed by rākshasas, and not the vedic ಪುರುಷಮೇಧ (J. 16, 25. 27. 29. 31. 89).

ನರಯಣ narayana. Tbh. of ನಾರಾಯಣ (Bh. 2, 1, 94).

ನರಲ naral. (Śmd. 41). = ನರಕು, ನರಲೆ, ನರಳು, ನರಳು 1, ನೆಳು 1. To groan, to moan (ವೇದನಾಧ್ವನಿ Śmd. Dh.; M. ಇರಬ್ಬಿ, ನರಬ್ಬಿ to groan; to grumble; Tn. ನರಳು, ನರಳು; T. ನರಲ, ನೆಳು, to sound).

ನರಲಿಸು naralisu. = ನರಳಿಸು.

ನರಲೋಕ nara-lōka. The world of men, the earth (Bp. 44, 55, 67; 49, 2; Prv. s. ವರಲೋಕ); mortals, men.

ನರಲೋಕದಲ್ಲದ nara-lōka-tallaja. (Śmd. 207, o. r. -ದಲ್ಲದ). Agitation or alarm of the world of men.

ನರನರ nara-vara. An excellent or illustrious man; a king (My.).

ನರವಾಹ nara-vāha. = ನರವಾಹನ. (Śisv. 2, 10).

ನರವಾಹನ nara-vāhana. Carried by men; going in a palankeen (ದಣ್ಣಿಗೆಯನೇಮುಂ Mr. 247); *Kubera*.

ನರವು naravu. = ನರ (Śmd. 56; My.; Tu. ನರಮ್ಬು).

ನರಕಾರ್ಷಣ nara-śārdūla. A man-tiger: an eminent man. (My.).

ನರಕಾಸನ nara-śāsana. A human edict or charter (Ūpr. 5, 125).

ನರಶ್ರೇಷ್ಠ nara-śrēṣṭha. The best of men (ಪನ್ನಾಗ, ಪ್ರಧಾನ ಪುರುಷ Nn. 61).

ನರಸ narasa. Tbh. of ನರಸಿಂಹ. (My.).

ನರಸಖ nara-sakha. Arjuna's friend: *Krishna* (My.).

ನರಸಾಗರ nara-sāgara. An ocean of men (Ūpr. 1, 129).

ನರಸಾಗರತೆ nara-sāgaratē. The state of being an ocean of men (Ūpr. 9, 40).

ನರಸಿಂಹ nara-simha. Man-lion: Vishnu in his fourth avatāra (My.). 2, a man of eminence or power. — ನರ ಸಿಂಹಜಯಂತಿ. The day, or the anniversary of it, on which *Narasimha* was born (My.). — ನರಸಿಂಹಮೊನೆಯಾರ್. N. (Bp. 24, 77, 88).

ನರಸಿಂಗ nara-singa. Tbh. of ನರಸಿಂಹ. (My.).

ನರಸ್ಯಂಧ nara-skandha. A multitude or body of men.

ನರಹತ್ಯಾ nara-hatya. Manslaughter, murder (My.). ನರಹತ್ಯೆ ಹೆದದವನ ಕುಂದೇ ಹತ್ಯೆ ಹೆದದ್ದಾನೇ? (Prv.).

ನರಹರಿ nara-hari. = ನರಸಿಂಹ. (Bp. 21, 43; 54, 42; 57, 25; J. 15, 37).

ನರಳ naral. = ನರಲೆ (Śmd. 41), etc. (J. 28, 37).

ನರಳಿಸು naralisu. = ನರಲಿಸು. To cause to groan (My.).

ನರಳು naralu. = ನರಲೆ, etc. To groan, etc. (My.).

ಗಣ್ಣುಗಮ್ಬಿಯಕ್ಕೆ, ಗಣ್ಣುಗರಣೆಯ ನುಂಗಿ, ಗಣ್ಣು ಬನ್ನಾಗ ನರಳುವ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗುಣ್ಣುಕ್ಕು! (Sp.). ಉರುಳುತುರುಳಿ ಬಿದ್ದು ನರಳುವ ದೇಹಕ್ಕೆ (Dp. 65, 6). ನರಳಿದರೂ ಮರುಳು ಹೋಗದು. — ನರಳಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ ಅರಳು? (Prv.). See Bp. 45, 50; 49, 26. — ನರಳಾಟ. -ಅಟ. Groaning, meaning (My.).

ನರಾಂಗ nara-ānga. A human body (Śisv. 4, 72). 2, the penis.

ನರಾಧಿಪ nara-adhipa. A king (ಮಾಧವ, ಅರಸು Nn. 17).

ನರಾಮರ nara-amara. A king (ಅರಸು Mr. 262).

ನರಿ nari. (= ನಕ್ಕೆ). A jackal, a fox (ಗೋಮಾಯು, ಛೂಂಮಾಯು, ತೃಗಾಲ, ಜಮ್ಮುಕ, ತಿವೆ, ಫೇರಣ್ಣ, etc. Hla., Nr., Mr. 162, Si. 167; ತೃಗಾಲ Nn. 6; ಮೃಗ, ವನಾಯು 81; C.; T., M.). ನರಿ ಕೂಗಿದರೆ ನಾಗಲೋಕ ಹಾಬೇ? — ನರಿ ಮುಣುಗುವಾಗೆ ಲೋಕವೇ ಮುಣುಗಿತು. — ನರಿ ಹುಂಯಾದರೆ ಕಂಯಾದೀತೇ? —

ದೊರೆಯನ್ನ ಆಗುವನ್ನಾದ್ದು ನರಿಯನ್ನ ಅದೀತೇ? — ನಕ್ಕೇ ರಾಗಕ್ಕೆ ನರಿ ತಲೆ ತೂಗಿದ ಹಾಗೆ. — ನರೀ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೀತೇ ಉಪ್ಪು ಕಣ್ಣು ಗವೆ? — ನರೀ ಕಥೆಯ ಮುನ್ನ ಹರಿಕಥೆಯೇ? — ನರೀ ಕೊನ್ನರೆ ಬದೇ ಹೇಳು. — ನರೀ ಯತ್ನ ಮಹಿಯ ತಕ್ಕದಲ್ಲ (Prva.). See Bp. 11, 17; 51, 53; 57, 14, 48; 61, 11; Śisv. 3, 84; ಕವರಾ, ಕುಣಿ, ಹೆಣ್ಣುಕ-; Prva. s. ಬರು, ಹುರಿ. — ನರಿಕೂಗು. The cry of jackals. ನರಿಕೂಗು ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟೀತೇ. — ನರಿಕೊಮ್ಮು. A jackal's fabulous horn. ನರಿಕೊಮ್ಮಿದ್ದರೂ ನರರಿಗೆ ಹೆದದ ಬೇಕು. — ನರಿಕೊಮ್ಮಿದ್ದರೂ ಹುಂಯೋದು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prva.). — ನರಿಹೆಣ್ಣು. A perennial creeping plant, forming large, roundish prickly heads of flowers close to the earth, *Lepidagathia cristata* Willd. (Z.). — ನರಿಬಾಲದ ಹುಲ್ಲು. The plant *Hemionitea cordifolia* Roxb. (ಶ್ರೀಪ್ಪುನಿನ್ನ, etc. Si. 144). 2, a common grass, *Setaria glauca* Beauv. (Z.). 3, the grass *Perotis latifolia* Ait. (Z.). — ನರಿಬಾಲದ ಹೊನ್ನೆ. = ನರಿಬಾಲದ ಹುಲ್ಲು No. 1. (Si. 144). — ನರಿಯುಳ್ಳಿಗಡ್ಡೆ. -ಉಳ್ಳಿ. A herb with white flowers and a hufi, *Hahenaria rotundifolia* Lind. (Z.). — ನರಿವಾಲಹೊನ್ನೆ. = ನರಿಬಾಲದ ಹೊನ್ನೆ. (ಶ್ರೀಪ್ಪುನಿನ್ನ, ಸಿಂಹಪತ್ಯೆ, ಕಲತಿ, ಧಾವನಿ, ಗುಣಿ Nr.). — ನರಿಹೊನ್ನೆ. = ನರಿವಾಲಹೊನ್ನೆ. (ಪೃಶ್ಠಿ ಪರ್ವ, ಪೃಥ್ವೀರ್ವ, ಚಿತ್ರಪರ್ವ, ಅಂಭುಪರ್ವಕೆ, ಕೋಲ ಹೊನ್ನೆ Si. 144).

ನರುಕು naruku. = ನರಕು 1. (My.).

ನರುಗು narugu. (Grey colour). — ನರುಗುಗಮ್ಮಳಿ. -ಕಮ್ಮಳಿ. A cumbly with black and white atripea (My.).

ನರೂಲಿ narūli. = ನರಹುಲಿ s. ನರ. (C.).

ನರೆ narē. 1. = ನರೆ 5. To become grey, as the hair (My.; M.; Tē. ನರಿ; T. ನರಿ). P. ps. ನರೆತು, ನರತು (Bp. 52, 30; My.).

ನರೆ narē. 2. = ನರೆ 6. Greyness of the hair; grey hair; hoary age (ಪರಿತ Hla.; ಜರಿ Ūt. I, 48; ಪರಿತ, ಜರಿ Mr. 320; My.; Tn., Tē., T., M.). ಪದವೆನ್ನು, ನರಿಗಿಕ್ಕು ವ ಕರ್ಪ (Śmd. 1). ನರಿಗಿರುವ ಕಪ್ಪು (ತಳವ Ūt. I, 68). ನರೆ ಬನ್ನೆನ್ನು, ಕೆಡೋಲಿ ಹಾಡಿದರೆ ಕಪ್ಪಾದೀತೇ? — ನರೆ ಬನ್ನೆರೆ ಮದೇ ಮಾ ದಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? — ನರೆ ಬನ್ನವ ಹೊಡೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prva.). See Prv. e. ಬದೇ ಮಾತು; Śmd. 294 s. ಬರೆ 4; Grj. 1, 64. — ನರೆಗೂದಲು. -ಕೂದಲು. Grey or hoary hair (My.). ನರೆಗೂದಲುಳ್ಳ ಮುದುಕೆ (ಪರಿತ G.). — ನರೆಗಮ್ಮಳಿ. -ಕಮ್ಮಳಿ. A cumbly of a grey colour (My.). — ನರೆಗುಣಿ. -ಕುಣಿ. A greyish sheep (My.). — ನರೆಗೊಂಗಿ. = ನರೆಗಮ್ಮಳಿ. (My.). — ನರೆದಡಿ. -ತಡಿ. A grey head (My.). — ನರೆದೋರು. -ತೋರು. Grey hair to appear. ನರೆದೋರೂ, a deity (ನಿರ್ಜರ Kk. 10a). — ನರೆಯುದಯಿಸು. Grey hair to appear or to grow. ನರೆ ಯುದಯಿಸದಂ, a god (ಸುರ Śm. 8, 9).

ನರೇಂದ್ರ nara-indra. Lord of men: a king (ಅವನೀತ, ಅರಸು Nn. 136; ನೈವ Mr. 490). 2, a dealer in antidotes, a physician; a juggler. 3, a doctor of the law, etc. (ವಾದಿ 136; 490; ವಾರ್ತಿಕ Hla.). 4, (plural) the line or race of female deities (ಮಾತಾಳಿ, ಹೆಣ್ಣುದೇವತೆಯರು 136). — ನರೇಂದ್ರ ಹೋಳ. N. (Bp. 44, 58).

ನರೇಂದ್ರಾಸನ narēndra-āsana. A throne (ಗದ್ದುಗೆ, ಪಟ್ಟವನೆ Ūt. II, 51).

ನರೇಂದ್ರರ nara-īvara. A king. (J. 2, 26).

ನರಿ nara. 1. = ನರು. — ನರಿಗುನ್ನ. -ಕುನ್ನ. = ನರುಗುನ್ನ. N. of a place in S. Mhr. ನರಿಗುನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕುರು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.).

ನರಿ nara. 2. = ನರಿಕ. An imitative sound of the

noise of the cracking of the fingers and other joints or of the breaking of wood (My.; cf. ನಟಿಕೆ, etc., ನದಾರ). — ನದ ನದನೆ. rep. With the repeated sound of ನದ (My.; T. ನದನದನರ, ನದನದ, ನದನದ). —

ನರಕ narak. = ನರ 2. ನರಕ್ಕೆ ನರ ನಟ್ಟು ಮುರಿದಳು (My.).

ನರದು naradu. P. p. of ನರ.

ನರನೆ naranē. (ನರನೆ). (ಅವಸರವಾಗಿ G.).

ನರವಲು naravalu. = ನರವಲ, etc. See ಕಾಡ.

ನರ nari. = ನಿರ 2, etc. (My.).

ನರಗೆ narigē. = ನಿರಗೆ, etc. (My.).

ನರು naru. = ನರ 1, ನಾರು 2. Fragrance, odour, scent; smell (ಸೂವಸು, ಸವಸವ, ಕಮ್ಮು Ūt. 45; ಸೂವಸು, ಸವಸವ, ಮಗಮಗಿಸಿತು, ನಾನ್ತ, ವಾಸನೆ Kk. 55; ಪರಿಮಳ ಕಿಮ. 28; T. ನರವು, ನರವು, ನರವು, ನರವು; M. ನನ್ನ, ನನ್ನ, ನರವು; cf. 8k. ನರ, ನಲ). — ನರುಗಮ್ಮ. — ಕಮ್ಮು. A good smell, fragrance (Ūpr. 4, 62; 7, 49. 103; Rāv. 12, 23; ಕೆವ. 1, after 79). — ನರುಗಮ್ಮನರ. A fragrant shade (Rāghc. 17, 54). — ನರುಗುನ್ತ. = ನರುಗುನ್ತ. (My.). — ನರುಜವುನ. Sweet-smelling yonth (V. 2, 84). — ನರುದಮ್ಮುಲ. Fragrant tamhula (ಕೆವ. 1, 50). — ನರುನಯ. Fragrant ghee (V. 9, 77). — ನರುವಂಚ. (-ವಂಚ or -ವಂಚ). A sort of grass, Andropogon acionlatum (ತಂಪಿನ, ಚೋರವುತ್ತು, ಕೇಶಿನ, ಹಗದಿ Nr.). — ನರುಸುಯ. Fragrant breath (Ūpr. 2, after 93; 8, 66; Abh. P. 1, 118; Grj. 5, 83).

ನರುಜು naruju. = ನರುಜು, ನೊಜು. Gravel, grit. See ನುಗ್ಗು 2. — ನರುಜುಕಲ್ಲು. A pebble, gravel, grit. ನರು ಜುಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನಲ (ತರ್ಕರ, ತರ್ಕರಲ, ತರ್ಕರಲ Sl. 103). — ನರು ಜುನಲ. A soil abounding in stony or gritty fragments (ತರ್ಕರ, ಉಪರಿ Sl. 456).

ನರುವಲ್ naruvāl. = ನರವಲು, ನರವಲ. The tree Premna spinosa or longifolia (ತೀರ್ಪಣ, ಅನ್ನಿಮ ನ್ನ, ಕಚಿಕೆ, ಗಣಿಕಾಂಕೆ, ಜಯ Nr. a; Si. 137; ಅನ್ನಿಮನ್ಥ Mr. 118; ಪಾವಕ 526, Nn. 122).

ನರುತಿ narē. = ನಿರ 2. P. ps. ನರುದು, ನರುದು (Bp. 46, 57).

ನರಕುಟಕ narkuṭaka. N. of a vṛitta (Ūh.).

ನರಕು narē. = ನರ 1, q. v. (Ūpr. 6, 26).

ನರಕ nartaka. A dancer; an actor.

ನರಕಿ nartaki. A female dancer; an actress.

ನರಕನ nartana. = ನರಕನ, ನರಕನ. Dancing; acting, performing on the stage. ನರಕನಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತನೆಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಬೇಕು (Prv.). See ಅಡು, ಕುಣಿ.

ನರಕನವಿಧ nartana-vidhi. A sort of dancing. See ಅಡಿಸು.

ನರಕನವು ನ nartana-sthāna. A dancing-place, a stage (ರಂಗ Mr. 79).

ನರಕಿಸು nartisan. To dance (Ūpr. 6, 50; V. 9, after 21; ಕೆವ. 1, 70; 2, 47).

ನರ್ದ nardl. Sounding, roaring. See ಗೇಡಲ.

ನರ್ಮ narma. Sport, play, pastime; jest, joke; wit, humour.

ನರ್ಮಕರಣ narma-karṇa. Sporting; jesting. See ಜಕ್ಕುಳಿಸು.

ನರ್ಮದೆ narma-dē. ನರ್ಮದಾ. A woman giving amuse-

ment: the Nerbudda river. ನರ್ಮದೆಗೆ ಹೋದರೆ ಕರ್ಮ ತಪ್ಪೇ ತೇ? (Prv.).

ನರ್ಮಸಖ narma-sakha. = ನರ್ಮಸಖವ. (My.).

ನರ್ಮಸಖೆವ narma-saṭiva. Amusement-companion: an associate or promoter of the amusements of a prince or man of rank. (Ūpr. 7, after 84 & 86).

ನರ್ಮಲ್ narvāl. = ನರ್ಮಲ. (Nr. b).

ನಲ್ nal. 1. Goodness, fairness, fineness (ಒಳ್ಳಿತು Ūt. II, 97); amiableness, loveliness; the state of being beloved, dearness (T., M. ನನ್, ನರು, ನರ; M. ನಲ್, good, right; fine, handsome; real, true; cf. ಅರ 3; ನಡ್ಡು 1, etc.). — ನಲ್ಗದರ್. Good hutter-milk (V. 4, 29). — ನಲ್ಗದೇಗಾಡ. A man expert in proverbs; a man who can make good proverbs (ಕಂಕಳವರರ್ Ūt. I, 43). — ನಲ್ಗುಟು. A good, delicious mouthful (Rāv. 5, 12). — ನಲ್ಗುದರೆ. — ಕುದರೆ. A good horse (J. 20, 5). — ನಲ್ಗೇಯ. — ಕೇಯ. A good companion or friend (V. 32, 36). — ನಲ್ಗೇಯು. — ಕೇಯು. A nice young animal (ಕೆವ. 2, 40). — ನಲ್ಗುಡಿ. A fine, agreeable word or speech (Rāv. 14, 59; ಕೆವ. 1, 10). ಕುದಿವಲ್ಲ ನ ಅವೇಶಮುತ್ರಕೇಯಾದ ನಲ್ಗುಡಿಗಳಿಂ ಮಾರ್ಗತ್ರಮವನ್ ಅಡಾಯದೆ (Rāghc. 17, 67). — ನಲ್ಗರಕೆ. A good blessing (J. 31, 16). — ನಲ್ಗುಸುನಿ. Fine gold (ಕೆವ. 1, 36). — ನಲ್. ನರ-ಅ 3. A good, amiable, beloved, dear man; a lover; a friend (ಕಾದಲಂ Ūt. I, 10; II, 17). ಗುಣಕ್ಕೆ ನಲ್ಗುಣೇಶಂ (ಕೆವ. 93). ನಲ್ಗರ ನಲ್ಗರ ಮಾತುಗಳೆಂದೆ ಓಪನೆ, ಪರಮಾತ್ಮ (120). ನಲ್ಗರಲಿ ನಲ್ಗರಲಿ (158). ನಲ್ಗುಮಲ್ಲನಾದರೂ ಚೆಲ್ಲೇದು ತಪ್ಪದು (Prv.). See ಕೆವ. 225; Ūpr. 6, 50; 7, 67; 8, 7; Bp. 9, 9; 13, 22; 40, 31; 59, 16; Rāghc. 17, 71. 72; J. 26, 5; ನಯ್ದಿಲ್ಲ; Sp. s. ನಲ್ಗುಕ್ಕ; Prv. s. ಪಲ್ಲಕ್ಕ. — ನಲ್ಗ. ನರ-ಅ 4. A good, etc. woman (ಪ್ರಿಯತಮ Kk. 30; ಇನಿಯರ್, ಓಪರ್, ಕಾದಲೆ, ಮನದನ್ನೆ, ಪ್ರಿಯತಮ ಕಿಮ. 74; Ūpr. 8, after 4; 8, 9). ನಲ್ಗ, ನಿನ್ನ ಕಾಡಿದವೆಂ, ತಿಳಿ! (ಕೆವ. 155). ನಲ್ಗನಪ್ಪದಂ (157). See Ūh. v. 37; Bp. 2, 32. 33; 13, 22; 37, 38. — ನಲ್ಗುಣಿಸು. — ಉಣಿಸು. A good meal (Ūpr. 7, 48; Rāv. 4, 41). — ನಲ್ಗಿಡ್. — ಪಡ್. A beautiful crescent (V. 42, 84). — ನಲ್ಗಿಗ್. Excellent joy (ಕೆವ. 5, 9).

ನಲ್ nal. 2. = ನಾ 2, etc. Four. — ನಲ್ಪತ್ತು. — ಪತ್ತು. Forty (My.).

ನಲ nala. 1. = ನಲ 2, etc. (Tē. ನಲು). — ನಲವತ್ತು. — ಪತ್ತು. Forty (My.).

ನಲ nala. 2. = ನಲ 1, ನಲ 3, ನಲಿವು, ನಲುವು 1, ನಲ್ಪು. Pleasure, delight (ಸನ್ನಿವೇಶ Bhn. 24; T.). — ನಲವರ ಕೆ. — ಪರಕೆ. A blessing given with delight (Ūpr. 6, after 91; Rāv. 9, after 42; V. 31, 15). — ನಲವಾನ್. — ಅನ್. To get joy, to be delighted (J. 3, 13). — ನಲವೆತ್ತು. — ಪೆತ್ತು. Delight to increase. ಕಬರಿ ಬರ್ಬಯಂ ನೋಡುತ್ತೆ ನಲವೆತ್ತು ತಂ ಪೋದಳು (Rāghc. 17, 71). — ನಲವೆತ್ತು. — ಪೆತ್ತು. To get or take pleasure, to be pleased (Bp. 32, 6). — ನಲವರ್ಡು. — ಪೆರ್ಡು. = ನಲವೆತ್ತು. (Grj. 6, after 56; V. 23, 4). — ನಲವೇಯ. — ವೆಯ. Pleasure to rise on high or become great (Ūpr. 7, 2; Bp. 26, 6; 32, 31; 44, 32; 59, 21).

ನಲ nala. = ನಡ, ನಳ, (ನಲ್ಕು 2). A species of reed, Amphidonax karka Lindl. 2, smell, odour. 8, N. of a king of the Nishadha country, son of Virasēna and husband of Damayanti (ಕೆವ. 208; Mr. 263, see s. ಅಮಿವರ್; Bp. 57,

71; Rām. 3, 2, 13). 4, the fiftieth year in the cycle of sixty (My.).

ನಲಕ naiaka. = ನಳಗೆ, ಲಳಗೆ, ಲೋಗೆ. A tube; a bone; the radius of the arm; the shin-bone (ತಾಪಾಸ್ತಿ, ಕೆಯ ಕಾಲ ಎಲು Mr. 897).

ನಲಕುವರ naia-kuvāra. = ನಲಕೂವರ.

ನಲಕೂಬರ naia-kūbara. = ನಲಕೂವರ. (Abh. P. 10, after 195; Bp. 41, 18; My. Amara).

ನಲಕೂವರ naia-kūvara. N. of a son of Kubera.

ನಲಕೆ naiakē. = ನಲಿ, ನಲಿ. A kind of fragrant substance, a perfume.

ನಲಗಿಸು nalagisu. = ನಲಗಿಸು. To rumple, etc. (My.; T. ನಲಗಿಸು; Tō. ನಲಗಿಸು).

ನಲಗು nalagu. = ನಲಗು. To become rumpled or ruffled, as cloth, paper, etc. (My.; Tō. ನಲಗು, T. ನಲಗು); to become rumpled or flabby by the heat of the sun, etc., to droop, as vegetables, etc. (My.; Tō., T.); to grow weakened, faint or feeble, from sickness, trouble, grief (My.; Tō., T.).

ನಲದ naia-da. Yielding smell or fragrance: nard, spike-nard, Nardosylachys jatamansi (ಜಟಾಮಂಜಿ).

ನಲಮಾನ naia-māna. = ನಡಮಾನ. A species of sprat, or a shrimp or prawn (ಕಡುಮಾನು HIA; ಚಲಿಚಮ, ಕಡುಮಾನು Mr. 409).

ನಲಯುತ naia-yuta. Abundant in reeds, reedy (ನಡ್ಬಲ, ನಳು ನಲ Mr. 92; see s. ನಾನರ).

ನಲವು nalavu. 1. = ನಲ 2, etc. Pleasure. ನಲವಿಂ (Rā. 5, 51); ನಲವಿಂ (J. 6, 9). See Ūpr. 1, 134; 3, 93, 102; Bp. 39, 27, 37; 44, 18; 51, 71; 61, 23.

ನಲವು nalavu. 2. = ನಲವು 2, q. v. Weakness (ಅಶಕ್ತ ತನ Ūb.).

ನಲಿ nali. 1. To be delighted, to rejoice; to be pleased with, to be fond of (see ನಡ್ಬ 1, etc.). ದಾಡ್ಲಿನೆನ್ನು, ಮದನಂ ನಲಿದಂ, ನಡೆ ನೋಡಿ ಚೂತಮಂ (Śmṛd. 91). See Śmṛd. 256; Ūpr. 2, 38; 3, 95; 6, 50; Abh. P. 1, 6; Bp. 21, 46; 40, 78; 55, 14; Ū. Bp. 11, 10; Prli. 3, 27; J. 6, 39; 28, 17, 59. — ನಲಿದಾದಿಸು. -ಅಡಿಸು. To fondle (J. 23, 18). — ನಲಿದಾಡು. -ಅಡು. To be greatly delighted; to play with delight (Bp. 3, 86; 15, 23; J. 29, 46).

ನಲಿ nali. 2. P. p. of ನಲಿ 1, in ನಲಿ ನಲಿದು (Grj. 4, 72; Bp. 5, 44; 6, 27; 32, 24; 33, 8; 41, 22; 52, 42; J. 3, 37).

ನಲಿ nali. 3. Pleasure (Rām. 4, 4, 14). — ನಲಿವಂ. -ವಂ. To run with pleasure, to sport (Abh. P. 4, 57; 9, 30). — ನಲಿವಾಡು. -ವಾಡು. = ನಲಿವಂ. (Ūpr. 9, 5; Abh. P. 7, 147).

ನಲಿ nali. = ನಲಿ, (ನಲಕೆ), ನಲೆ. A kind of fragrant substance, a perfume.

ನಲಿನ nalina. = ನಲಿನ. A lotus, Nelumbium speciosum (ತಾವ ರೆ Nn. 54, 110). 2, a water-lily.

ನಲಿನಗರ್ಭ naalina-garbha. Brahmā.

ನಲಿನಗರ್ಭಾಣ್ಣ naalinagarbha-aṇḍa. The universe (Bp. 8, 37).

ನಲಿನಜ nalina-ja. = ನಲಿನಗರ್ಭ. (My.).

ನಲಿನದಲೋಚನ nalina-daia-iōcana. Kṛishṇa (J. 13, 51).

ನಲಿನನಾಭ naīna-nābha. Viṣṇu (Bp. 4, 26).

ನಲಿನಜಾನ್ಯವ naīna-bādhava. The sun (My.).

ನಲಿನಭವ naīna-bhava. = ನಲಿನಗರ್ಭ.

ನಲಿನಭವಾಣ್ಣ naīnabhava-aṇḍa. = ನಲಿನಗರ್ಭಾಣ್ಣ. (Bp. 13, 2).

ನಲಿನಮಿತ್ರ naīna-mitra. = ನಲಿನದಾನ್ಯವ. (My.).

ನಲಿನಮುಖಿ naīna-mukhi. A woman with a lotus-like face (Bp. 43, 9; 47, 23).

ನಲಿನಲೋಚನೆ naīna-iōcanē. A woman with lotus-like eyes (Bp. 25, 9; 42, 30).

ನಲಿನವೈರಿ naīna-vairi. The moon (My.).

ನಲಿನವಬ naīna-sakha. The sun (Bp. 52, 32).

ನಲಿನವಪ್ಪವ naīna-sambhava. = ನಲಿನವ. (Bp. 49, 32).

ನಲಿನಾಕ್ಷ naīna-aksha. Lotus-eyed. 2, Viṣṇu or Kṛishṇa (J. 2, 45, 53).

ನಲಿನ naīni. ನಲಿನೀ. A lotus; a lotus considered as a woman (Śiv. 1, 53). 2, a place, or pond, abounding in lotuses.

ನಲಿನೀಮಿತ್ರ naīni-mitra. = ನಲಿನಮಿತ್ರ. (ಸೂರ್ಯ Nn. 110).

ನಲಿವು nalivu. = ನಲ 2, etc. (Bp. 29, 6; 51, 8; 57, 33; 58, 22).

ನಲು nalu. = ನಾ 2, etc. Four. (Tō.). — ನಲುವತ್ತು. -ವತ್ತು. Forty (My.).

ನಲುಗಿಸು nalugisu. = ನಲಗಿಸು. (My.).

ನಲುಗು nalugu. = ನಲಗು. (J. 23, 81; My.).

ನಲುವು naluvu. 1. = ನಲ 2, etc. (ಭೃಂಗತಿತು) ಕೇಸರದೋಳ ನಲುವಿಂ ಪೂರಕ್ಕು (Ūpr. 7, 60, o. r. ನಲುವಿಂ).

ನಲುವು naluvu. 2. = ನಲವು 2. (Ūb.; T. ನಲಿ, to grow lean, thin or debile; to perish; illness; ನಲಿವು, growing lean; ruin, decay).

ನಲೈ nalmē. Fondness, affection; friendship; goodness, welfare, prosperity (ಕಾದಲೈ, ನೇಕ, ಒ ದರ, ಕೂರ್ಮೆ Śm. 75; Kk. 30; ಕುಫ Ū. 1, 81; Ūpr. 3, 103; 5, 180, 136; Śiv. 1, 52; J. 19, 20; T. ನನ್ನೈ, ನಮಿಮೈ).

ನಲೈಗಾರ್ತಿ nalmē-gārti. A loving or beloved woman (Rā. 11, after 157).

ನಲ್ಲ nalla. 1. A good, etc. man. See s. ನಲ 1.

ನಲ್ಲ nalla. 2. Goodness, excellence; beauty. ಒಳ್ಳೆತ ನಲ್ಲದ ಅರಸನುಳ್ಳ ದೇಶ (ರಾಜಸ್ತತ್ Nn.). ನಲ್ಲತೆಲ (Bp. 51, 37); ನಲ್ಲಮುದ್ದು (47, 32); ನಲ್ಲರೂಪ (40, 14); ನಲ್ಲಲೋಕ (16, 8); ನಲ್ಲವಸ್ತು (25, 18). — ನಲ್ಲಪೋಗಟ್ಟಿಕೆ. -ಪೋಗಟ್ಟಿಕೆ. Vaunting of one's excellence (ಅಹೋಪುರುಷಿಕೆ, ವ್ಯುಧಾಧಿನ ವೇಶ HIA.).

ನಲ್ಲಿ nalli. Tbh. of ನಾಲಿ or ನಾಲಿ. A tube, a pipe, a channel (My.; cf. ನಾಲಿ 1).

ನಲ್ವ nalva. A furlong, a distance measured by 400 cubits.

ನಲ್ವಮಾತ್ರ naiva-mātra. The distance of a furlong (J. 13, 81).

ನಲ್ವು nalvu. = ನಲ 2, etc. (Bp. 43, 26).

ನವ nava. 1. = ನವದು, ನವೆ 2, ನವೆದು. P. p. of ನವೆ 1, in ನವ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನವ nava. 2. = ಗವ. — ನವನವ ಅನ್ನು. = ಗವಗವ ಅನ್ನು. (My.).

ನವ nava. 1. Nine (Śmd. 101).
 ನವ nava. 2. *New; fresh, young, recent, modern, novel.*
 ನವಕ navaka. 1. Consisting of nine; the aggregate of nine, nine. (My.).
 ನವಕ navaka. 2. = ನವ 2. New, etc.; freshness; novelty, something novel (Bp. 4, 17. 22; 47, 15). — ನವಕವ್ಯದ. -೦-ಪದ. To become or be a novelty (Bp. 85, 13).
 ನವಕರ navakara. = ನವಕರ, etc. (My.).
 ನವಕೋಟಿನಾಯಣ nava-kōṭi-nāṛāyaṇa. Kṛishṇa who had nineteen millions of children: a man with numerous children (My.). 2, N. of a rich merchant of folklore (My.).
 ನವಖಂಡ nava-khaṇḍa. Nine legendary divisions of the earth (ಮಹಾಭೀಷ ಪತ್ತಾಂಗ ಈ ಮಹಿಯ ವಿಶ್ವರಮಣಿಕ್ಕು, ಅದರ ನವಭಾಗ ಖಂಡಮುಕ್ತು Mr. 826).
 ನವಗ್ರಹ nava-graha. The nine planets: the sun, the moon, the five planets, and the ascending and descending nodes (ಅದಿತ್ಯಾದಿನವಗ್ರಹ Nn. 33; Ūpr. 1, 85; Śmd. 109; see ಗ್ರಹ). ನವಗ್ರಹ ಕಾಮಾಗ್ನಿ ಸ್ವಸ್ತಗ್ರಹ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ? (Prv.). ನವಗ್ರಹಜಪ navagraha-japa. Prayers to the nine planets (My.).
 ನವಗ್ರಹದಾನ navagraha-dāna. The gift of the navadhānyas to obtain the good will of the nine planets (My.).
 ನವಗ್ರಹಶಾಸ್ತ್ರ navagraha-śāstrī. Propitiation of the nine planets by means of navagrahajapa, navagrabadāna, and hōma (My.).
 ನವಗ್ರಹೋಮ navagraha-hōma. The act of making an oblation to the nine planets by casting clarified butter, wood, and sesamum into the fire (My.).
 ನವಜ್ವರ nava-jvara. A fever that rages with violence for nine days, or proves fatal (C.; Mhr.). 2, a recently arisen fever (My.).
 ನವರಾಗ nava-rāga. Nine musical notes (Bp. 19, 8).
 ನವಣೆ navanē. = ನವಣೆ. (S. Mhr.).
 ನವಣೆ navanē. A small grain, the Italian millet or panic seed, *Panicum italicum* L. (ಪ್ರಿಯಂಘು, ಕಂಗು Hlā., Nr.; Śi. 305; ಕಂಗು Mr. 378; My.; T., M. ನಾದರ, ಇಾದರ). See ಕಿಮಿ. — ನವಣೆಕ್ಕು. = ನವಣೆಯುಕ್ಕು. (My.). — ನವಣೆಕಾಯ. (ಗಮುರ್ಕ, ಕೋರಿಸಾಯಿ Śi. 164). — ನವಣೆಯುಕ್ಕು. -ಅಕ್ಕು. The seed of the millet (My.).
 ನವಕ navata. A cover, blanket or wrapper.
 ನವತಿ navati. Ninety.
 ನವದಲ nava-dala. A new leaf. 2, nine leaves.
 ನವದು navadu. P. p. of ನವೆ.
 ನವದ್ವಾರ nava-dvāra. Nine doors. 2, the nine apertures or outlets of the body: the eyes, the nostrils, the ears, the mouth, the anus, and the organ of generation. (My.). ನರಕಕ್ಕೆ ನವದ್ವಾರ, ಸಾಕಕ್ಕೆ ಒನೇ ದ್ವಾರ. — ನವದ್ವಾರದಿಂದ ಹೋಗುವಾಗ ನಗರದ್ವಾರದವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? (Prva.).
 ನವಧಾನ್ಯ nava-dhānya. The nine grains: gōḍiṣṭh, hatta, uddu, hēsagu, kaḍalē, tōgari, burali, avarē, and ēlīn (My.). ನವಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆದವನಿಗೆ ವ್ಯವಧಾನವಿಲ್ಲ (Prv.).
 ನವನಲಿನ nava-nalina. N. of a vṛitta (Ūb.).
 ನವನಿಧಿ nava-nidhi. The nine treasures of Kṇēra: padma, mahāpadma, śaṅkha, makara, kaḥōbapa, mukunda, nanda, nīla, and kharya. (Śmd. 101). 2, the number 9.

ನವನೀತ nava-nīta. *Fresh butter.*

ನವನೀತಕ nava-nītaka. Clarified butter. See ಅಬ್ಬಿ.

ನವನೀತಜೋರ navanīta-jōra. Who stole the butter (from the cowherds): Kṛishṇa (My.).

ನವನಪ್ಪ navapattu. The nagārinavapattu and their performance (My.). Cf. ನವಬತ?

ನವಪಲ್ಲವ nava-pallava. Young foliage (ಪ್ರವಾಲ Mr. 505).

ನವಪ್ರಸವ nava-prasava. Recent delivery (Ūpr. 3, 99).

ನವಪ್ರಸುತೆ nava-prasūtē. A woman who has lately brought forth a child.

ನವಬ್ರಹ್ಮರ nava-brabmar. The nine prajāpatis. See Vivēkaśāntāmaṇi 6, 57.

ನವಮ ನಾವಾಮ. The ninth (Śmd. 101).

ನವಮಣಿ nava-maṇi. = ನವರತ್ನ. (Nn. 67).

ನವಮನ್ಮಥ nava-manmatha. A new or second Manmatha (in heanty, My.).

ನವಮಲ್ಲಿಕೆ nava-malīkē. = ನವಮಾಲಿಕೆ. (ದುಣ್ಣು ಮಲ್ಲಿಗೆ G.).

ನವಮಾಲಿಕೆ nava-mālīkē. Arabian jasmine or the many-flowered nykthantes, *Jasminum sambac* Alt. (ಇರುವಣ್ಣು Hlā.; ಇರುವಣ್ಣಿ Mr. 126).

ನವಮಾಸ nava-māsa. The nine months of a female's pregnancy (My.). ನವಮಾಸ ತುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ನವರಾತ್ರಿ ಆಗಲಿ! ಅನ್ನರ ಸಿತ್ತೀತೇ? (Prv.).

ನವಮಿ navami. = ನಾಮಿ 2. The ninth day of the lunar fortnight.

ನವಯವ್ವನೆ nava-yavvanē. Tbb. of ನವಯೌವನ. See ಏದಿಂ ಜವ್ವನೆ.

ನವಯೌವನ nava-yanvana. Fresh or incipient youth, bloom of youth, prime (ಒಳ್ಳೆತ ಪ್ರಾಯ, ಮದ Nn. 107).

ನವಯೌವನೇ nava-yanvanē. = ನವಯವ್ವನೆ. A woman in the bloom of youth, a young woman.

ನವರಂಗ nava-rāṅga. The middle hall of a temple (My.).

ನವರತ್ನ nava-ratna. The nine precious gems: vajra, vaiḍūrya, gōmēdhika, pñshyarāga, nīla, marakata, māṇikya, vidrma, and manṭika. (Bp. 59, 57; Śmd. 117). ನವರತ್ನವಾದರೂ ಕನಕಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸುತ್ತುದೆ. — ನವರತ್ನವಿದ್ದರೂ ನರರತ್ನ ಬೇಕು (Prva.).

ನವರಂಧ್ರ nava-randhra. = ನವದ್ವಾರ No. 2. (Dp. 86). 2, the number 9 (Mr. 347).

ನವರಸ nava-rasa. The nine tastes or sentiments of dramatic composition (ತೃಂಗಾರಾದಿನವರಸ Nn. 83; Ūh. v. 16; Bp. 42, 1. 88; 61, 91; J. 1, 12; see s. ರಸ). 2, new nectar or honey (J. 1, 12).

ನವರಾತ್ರಿ nava-rātrī. Nine nights: an annual feast of nine days in the seventh month, in honor of Indra, Dnrgā, or Vishṇu, followed by the dasarē or tenth day (My.; Tē.).

ನವರಾತ್ರಿ ನವರಾತ್ರಿ. = ನವರಾತ್ರಿ. ನವರಾತ್ರಿಯ ಮಧ್ಯೆ ತಿವರಾತ್ರಿ ಬಣ್ಣೀತೇ? — ನವಮಾಸ ತುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ನವರಾತ್ರಿ ಆಗಲಿ! ಅನ್ನರ ಸಿತ್ತೀತೇ? (Prva.).

ನವರಾಶಿಕ nava-rāśika. The rule of nine in arithmetic, being the double rule of three: proportion (My.; Tē.).

ನವರು navaru. = ನವರು, etc. (My.).

ನವರೋಜು navarōju. A kind of Hindusthānī rāga (My.; T.).

ನವಲ್ naval. ನವಲು. = ನವಲೆ, etc. (ಮಯೂರ, etc. Dbw.; Ūb. 173). — ನವಲುಗಡಾಯ ಕಣ್ಣು. (ಜನ ಕ Śi. 177).

ನವಲತೆ nava-latē. A new, fresh creeper (Śmṛ. 388; Kk. 89).

ನವಲಾಯಿ nava-lāyi. A wonder; surprise (Mhr.). — ನವಲಾಯಿದೇವ. N. (see ಗಿಹುಗಡೆಯು).

ನವವಿಧಧರ್ಮಿ nava-vidha-bhakti. Nine devotional acts, including the ಅವಿಧಧರ್ಮಿ and ಶ್ರವಣ, and, instead of ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ, ದಾಸ್ಯ (My.).

ನವಸಾಗರ nava-sāgara. = ನವಸಾಗರ. Sal ammoniac (Mhr., H.).

ನವಸಿಗ navasiga. (Śmṛ. 237). (fr. ನವೆ?). A man who troubles, molests, harasses or torments others (ಪೆದರಂ ಕಾಡುನಾತಂ Kk. 37; Śm. 48; ಪರರಂ ಪೀಡಿ ಪಾತಂ Śs.; cf. ನವೆಗಾದ).

ನವಸುನರ್ಗ nava-suvarga. Fine gold (Bp. 50, 84).

ನವಸೂತಿಕೆ nava-sūtikē. A milch-cow. 2, a woman recently delivered.

ನವಾಂಕುರ nava-aṅkura. A fresh sprout (My.).

ನವಾಬಿ navāb. A Nabob (My.; H.).

ನವಾಮ್ಬರ nava-ambara. New and unbleached cloth.

ನವಾಯಿ navāyi. Novelty: craving a novel thing (Bh. 3, 8, 31); a novel thing: unusual beauty, grandeur (Bh. 1, 12, 18; 1, 18, 45; 3, 18, 2; Mhr. ನವರಾಯಾ, ನವಾಳ, a novel thing, a wonder). See ೨೬೨.

ನವಾಯಿಕಾದ navāyi-kāra. A grand man, a grandee (Bh. 1, 13, 45).

ನವಾರ navāra. Coarse and broad tape (My.; Br., Mhr., H.).

ನವಾಸಾಗರ navāsāgara. = ನವಸಾಗರ. (My.; Br., H.).

ನವಿರ navir. = ನವರು 1. Hair (ಕೂದಲ್ Śmṛ. 52 Mḍb. Cm.; Śmṛ. II; Kk. 88; ಕುರುಳ್, ಕೂದಲ್ Śm. 71; ಕುರುಳ್ 111; Ūpr. 4, 47; T. ನವಿರ, man's hair; ನವುಮ್ಮೆ, woman's hair; Tō. ನವುಲು, plural: the hair). ನವಿರ್ಗ (Śmṛ. 52). See ದಾನ್ವನಿರ; ಮುನ್ವನಿರ, ತಲೆ.

ನವಿರು naviru. 1. = ನವರಿ. (My.). ತಲೆಯ ನವರು (ಕೇತ, ತರಸಿ, etc. Hlā.).

ನವಿರು naviru. 2. = ನವರು, etc. (My.).

ನವಿಲ್ navil. = ನವಲೆ, ನವಲ, ನವಲು, ನವಲು, ನವುಲೆ. A pea-fowl, a peacock (ಕೇಕಿ, ತಿಪಿ, ತಿಪುಣ್ಣಿ, ಮಯೂರ, etc. Hlā., Nr.; ತಿಪಿ Nn. 4; ಕಂ 7; ನಿಲಕಣ್ಣಿ, ಮಯೂರ 49; ಮಯೂರ, etc. Mr. 188; ಮೋರ, ಸೋಗಿ Kk. 24; ಸೋಗಿ Śm. 82; Tō. ಎಮ್ಮಿ, ನೆಮ್ಮಿ, ನೆಮಲಿ, ನೆವಲಿ; T. ಇಮಲಿ, ನವಲಿ). ನವಲ ದ್ವನಿ (ನಾಣಿ, ಕೇಕಿ); ನವಲ ಕೊಟ್ಟು (ತಿಪಿ, ಚೂಡೆ Hlā.). ನವಲ ಚೆಣ್ಣಿಕೆ (ತಿಪಿ, ಚೂಡೆ); ನವಲ ಗಡಾಯ ಸೋಗಿ (ತಿಪುಣ್ಣಿ, ಪಿಚ್ಚ, ಬರ್ಹ); ನವಲ ಗಡಾಯೆಗಳೂ ನಯನಾಕಾರಮಾಗಿದ ಬಣ್ಣ (ಚನ್ನ ಕ, ಮೇಡ ಕ); ನವಲ ಗಡಾಯನುಟ್ಟಿಹನು (ಕಿರಾತ Nr.). ನವಲ ನುಡಿ (ಕೇಕಾರ ವ Mr. 188). ನವಲ ದನಿ (ಕೇಗು Śm. 29). ನುಡಿದ ನವಲ ದ್ವನಿ (ಕೇಗು Kk. 24). ಸದಗಿನೂರು ನವಲ ಗಡಾವೆಡೆ ಕಾಗಿನ ದಟ್ಟಿ ಮೆದೆಯ (ಕಿರಾತನ) ನಡುವಿನೂರು (Rāghc. 17, 84). See Rāv. 5, 41; 8, 120; J. 13, 51; 19, 33; 24, 84; 28, 36; Rāghc. 17, 71. — ನವಲದಿ. -ಅದಿ. N. of a plant. See ಮಯೂರವದಿ. — ನವಲುಯ್ಯರ್. -ಲುಯ್ಯರ್. A swing in the form of a peacock (Ūpr. 8, after 48; Rāv. 8, after 5). — ನವರ್ದೀರ. -ತೇರ. The peacock-vshioled one: Shanmukha (ಗುಹ Kk. 6; Śm. 4).

ನವಿಲ navila. = ನವಲೆ, etc. ನವಲವನ್ನು ಏಡಾದ (ಪಟ್ಟುಂ G. 284).

ನವಿಲು navilu. = ನವಲೆ, etc. (C.; ಬರ್ಹ G.; Bp. 87, 54).

ನವಲಿನ ಗಡ (ಪಂಥ G.). ನವಲಿನ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಬಣ್ಣ (ಮೇಡಕ G.). ನವಲು ಅದರ ಕೆಮ್ಮಿಳಿತ ಪುಕ್ಕ ತಲೆ ಕೊಣ್ಣಿತು. — ನವಲು ಕುಣಿಮೋದು ನೋಡಿ, ಕುಕ್ಕುಟ ಕುಣಿತು (Prva.). See Prv. ೩. ಮೇಳ. — ನವಲುಗಡ. A peacock's long feathers (My.). — ನವಲು ಬುಟ್ಟು. A peacock's tuft (My.). — ನವಲುಪುಕ್ಕ. A peacock's small feathers (My.). — ನವಲುಮೆಟ್ಟಿನ ಪಲ್ಲ. An annual herb, used as a potherb, Bidens pilosa, var. bipinnata L. (Z.).

ನವೀನ navina. New, fresh, recent, modern, novel.

ನವಕರ navukara. = ನವಕರ, ನೌಕರ. A servant (My.; Br., H.).

ನವಕರಿ navukari. Service (My.; Br., H.).

ನವಬತ navuhāt. ನೌಬತ. A large kind of kettle-drum (H., Mhr., Br.).

ನವುರು navuru. = ನವರು, ನವರು 2. That is tender, soft, fine, thin, small, as grass, hair, cloth, paper and other articles (My.; Tō.; Si. 222, 223; cf. ನಯ, ನಮ 2). ನವುರು ಕೂಡಿ ನಗ, ನೋ ಕೂಡು ಪ್ರಣ (Prv.).

ನವುಲು navulu. ನೌಲು. = ನವಲೆ, etc. The common pea-fowl, Pavo cristatus (My.; ಮಯೂರ, ಬರ್ಹ, ನಿಲಕಣ್ಣಿ, etc. Si. 177; ಅಭುಕ್ 413; ನಿಲಕಣ್ಣಿ 416). ತೈಲದ ಗುಣ ನವುಲು ತಿಳಿದೀತೋ? (Prv.). See ಕನ್. — ನವುಲಕೂರು. (ಕೇಕಿ Si. 177). — ನವುಲುಗಡ. (ತಿಪುಣ್ಣಿ Si. 177). ನವುಲುಗಡ ಉಟ್ಟಿ ಬೇಡ (ಕಿರಾತ 341). — ನವುಲುಬುಟ್ಟು. (ತಿಪಿ Si. 177).

ನವುಲೆ navulē. — ನವಲೆಗಡ. The name of a plant. ಪ್ರತೀರ್ಯ, ಪೂತಿಕರ, ಪೂತಿಕ, ಕರಿಕಾರಕ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪು ನೀಡ; ನವುಲೆಗಡ ಎನ್ನು, ಕೆಲವರನ್ನುವರು (Si. 183).

ನವೆ navē. 1. = ನಮೆ. (My.). P. ps. ನವ, ನವದು, ನವೆ, ನವದು. ನವದರೂ ಭವ ತಪ್ಪದು. — ನವದರೆ ಜವ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ನವದವನಿಗೆ ನೋವು ತಪ್ಪದು (Prva.). See Bp. 18, 9; 40, 45; 52, 30; J. 7, 53; 19, 19, 88; 21, 4; 31, 12.

ನವೆ navē. 2. = ನವೆದು. P. p. of ನವೆ 1, 1n ನವ ನವದು (My.).

ನವೆ navē. 3. = ನವೆ 1. Itching; the itch (ಕಣ್ಣಿ, ಬರ್ಹ, ಕಣ್ಣಿಯ Si. 200; My.; Tō. ನವೆ, ನವೆ, ನವಮಿ, ನವಿಂ, ನವೆನವೆ; T. ನವು). ನವೆಯಾಗು, ನವೆ ಹತ್ತು (My.).

ನವೇದ್ಧೃತ nava-uddhṛita. Fresh butter.

ನವ್ಯ navya. New, fresh, recent, modern, novel.

ನಕನ naśana. Disappearing; perishing. See ಎ-.

ನಶಿಸು naśisu. To vanish; to perish (My.). See Prv. ೩. ಮೊಸಳೆ.

ನಶೀಲು naśih. ನಸೀಲು. Fortune, lot (My.; Mhr., H.).

ನಶ್ಯತ naśyat. Perishing; waning, wasting.

ನಶ್ಯತ್ಪ್ರಸೂತಿ naśyat-prasūti. Whose offspring perishes.

ನಶ್ಯರ naśvara. Perishing, etc. See ಎ-; J. 26, 74.

ನಷ್ಟ naṣṭa. Lost, disappeared, disappearing; vanished, lost sight of; perished, destroyed, ruined; — run away, fled. 2, loss; damage; ruin, destruction. 3, a kind of calculation (Ūh.; Mr. 867). ನಷ್ಟ ಪಡಿಸುವವನು ವಾತುಗಲು (B. 4, 50). ನಷ್ಟ ಬಿದ್ದರೂ ಭುಕ್ತನಾಗ ದಾರದು. — ನಷ್ಟ ಬಿದ್ದವ ಪುಷ್ಪಿಯಾದಾನೇ? — ನಷ್ಟವಾದವನಿಗೆ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prva.).

ನಷ್ಟಕಾಲ naṣṭa-kāla. A time of loss or ruin (My.). ನಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದ್ದರೇನು? (Prv.).

ನಷ್ಟಜೀವ್ಯತೆ *nashṭa-jīvyatē*. The state of being deprived of the power of motion; unconsciousness, insensibility, fainting, swooning.

ನಷ್ಟಜೀವ್ಯ *nashṭa-jīvyā*. = ನಷ್ಟಜೀವ್ಯತೆ. See ಜನಗಿಸು, ನಸಿ.

ನಷ್ಟಜಾತಕ *nashṭa-jātaka*. The lost nativity: subsequent calculation or oasting of a lost nativity (My.).

ನಷ್ಟಜೀವಿ *nashṭa-jīvi*. A person who has lost his life (My.); a person who continually suffers loss (My.).

ನಷ್ಟದೃಷ್ಟಿ *nashṭa-dṛṣṭi*. One who has lost his sight; blind. (My.).

ನಷ್ಟದ್ರವ್ಯ *nashṭa-dravya*. A lost thing (My.).

ನಷ್ಟಧನ *nashṭa-dhana*. Lost riches (My.).

ನಷ್ಟಪದ *nashṭa-pada*. A lost place or position (ಮಜ್ಜಿಮಾರ, ನಷ್ಟವಾದ ರಾವು Nn. 125).

ನಷ್ಟಸಮಾಸ *nashṭa-samāsa*. One of the eighteen faults in poetical composition (Ūh. v. 40).

ನಷ್ಟಾಗ್ನಿ *nashṭa-agni*. A *Brāhmaṇa* or householder whose fire has been extinguished or who has lost his consecrated fire.

ನಷ್ಟಿ *nashṭi*. = ನಷ್ಟ. Loss; destruction, ruin.

ನಷ್ಟೇಂದ್ರಕಲೆ *nashṭa-indu-kalē*. The day of new moon when it rises invisible.

ನಷ್ಟೇಂದ್ರಿಯ *nashṭa-indriya*. One who has lost his organs of sense (Sk.). 2, impotency, want of procreative power (My.).

ನಸ *nas*. = ನಸಿ. The nose. See ಅರಣಸ, ಅರಸ.

ನಸ *nasā*. 1. = ನಸು 1. P. p. of ನಸಿ 1, in ನಸ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನಸ *nasā*. 2. = ನಸು 2. — ನಸಗುನ್ನಿ. -ಕುನ್ನಿ. = ನಸುಗುನ್ನಿ. (ಅತ್ಯುಗುಪ್ತ, ಅಜಡ, ಅವ್ಯಕ್ತ, etc. Sl. 143).

ನಸ *nasā*. 3. = (ನಚ್ಚು 8), ನಸೆ 2. — ನಸನಸಿ. rep. Doubt (My.).

ನಸ *nasā*. = ನಸ. See ಕುಮ್ಭಿ, ಅರಣಸ.

ನಸದು *nasadu*. = ನಸ 1, etc.

ನಸರಿ *nasari*. A good, medicinal kind of honey (S. Mhr.). — ನಸರಿಕುದು. A hee that produces the nasari (S. Mhr.).

ನಸಿ *nasi*. 1. (= ನಮೆ, etc.). To wear out, to wear away, to waste away, to wither, to wane, to decay, to spoil, etc. (ಚರ್ಣ (Śmd. Dh.; My.; T. ನಮರ, ನೈದರ, wastling away, perishing, rotting, being sick, etc.; ನೈ, to become spoiled or rotten; to grow too soft, as a fruit; to waste by being used; to perish; to become thin; to slacken, be remiss; to fade, wither; cf. ನಸು 2). 2, to become motionless, unconscious or insensible, to faint (ನಷ್ಟಜೀವ್ಯ Śmd. Dh.). 3, to become poor or poorly (ಬಡವಾಗು Ūt. I, 71). P. ps. ನಸ, ನಸದು, ನಸಿದು, ನಸು. ಹುದುವಿನ ಅರವ್ವು ಫಲೋದಯವು ನಸಿದು ಹೋಗದೇ? (Bh. 1, 8, 48). ನಸದ ಬೆಣ್ಣೆ ಗಸಿದು ಹಾಗೆ (Prv.). See Ū. Bp. 46, 20; J. 28, 1.

ನಸಿ *nasi*. 2. = ನಸು 2, etc. (ಪೂತ್ರಾರ್ಥ Ūt. I, 19).

ನಸಿ *nasī*. = ನಸಿ No. 2, ನಸೆ. Thh. of ನಸ್ಯ. ನಸೀ ಪ್ರಮೆಯಿದ್ದವ ಮುಸಿಯಾದರೂ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಾನು (Prv.).

ನಸಿಕು *nasiku*. 1. = (ನಸಿ 1), ನಸುಕು 1. To wear out, etc. (ಚರ್ಣ Ūt. I, 57, o. r. ನಸುಕು).

ನಸಿಕು *nasiku*. 2. = ನಸು 2, ನಸುಕು 2. Wasting, waning: the time when the light of the sun is still as it were in a *waned* state: the faint light of the morning, dawn, twilight. — ನಸಿಕಲೆ (i. e. ನಸಿಕಲೆ). Even at dawn, early in the morning, very early (My.).

ನಸಿಗು *nasigu*. = ನಸಿಕು 2, etc. ನಸಿಗಿನಲ್ಲಿ ಬನ್ನ, ನಸಿಗಾಗಿರುವಾಗಲೆ ಬನ್ನ (My.).

ನಸಿಗು *nasihu*. Fortune, lot (My.; Mhr., H.).

ನಸಿಯತ್ತು *nasiyattu*. Chastisement (My.; Mhr., H. ನತಿಪತ, ನಶ್ಯತ್ತು).

ನಸು *nasu*. 1. = ನಸ 1. P. p. of ನಸಿ 1, in ನಸ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನಸು *nasu*. 2. = ನಸ 2. (Worn-away or waned state); minuteness, smallness; fineness; a little; a trifle (T. ನಚ್ಚು, ನನ್ನಿ, ನವಿರ; M. ನಸು). ನಸು ಮಾಸಿದ ಎದಿಕೆಗಳನ್ ಅಂಚೆಗಳ ಕಲಹಂಸಗಳೆಮ್ಮದು (Hlā.). See Ūpr. 8, 76. 103; Grj. 2, after 106; Bp. 26, 30; 27, 11; 28, 50; 43, 11; 46, 56; 47, 32; 52, 11; 56, 43; 59, 20; 60, 34; Bh. 2, 13, 47; J. 18, 25; 21, 49. — ನಸುಂ. -ಉಂ. Also, or even, a little (Ūpr. 5, 79. 124; 8, 65. 70; 9, 92; Rāv. 2, 54). — ನಸು ಕಲಂಕ. To be a little perturbed, etc. (Grj. 4, 66). — ನಸುಗತ್ತಲೆ. Slight darkness: early dawn (B. 3, 22). — ನಸುಗದ್ದಲೆ. -ಕದ್ದಲೆ. Slight darkness (Grj. 4, 73). — ನಸುಗಾಲ. A light wind, a breeze (J. 3, 27). — ನಸುಗುನ್ನಿ. -ಕುನ್ನಿ. A plant stinging like nettles, oowhage, *Carpogon pruriens* Roxh. (*Muouinna pruriens* Dec., ಮರ್ಕಟಿ, ಅತ್ಯವರ್ತ Mr. 145; My.). ಕಾಕೂಟದ ಎವವು, ಜೇಡು, ನಮ್ಮದ ಹಗಿಯು, ಹಾದಿರ ಹುಡುಕಿ, ನಸುಗುನ್ನಿ, ತಿಗುಳರ ಗಾಲ ಬೇಡ (Sp.). See Sp. s. ಕಂ. — ನಸುಗುನ್ನಿ. -ಕುನ್ನಿ. The plant *Alhagi maurorum* (ಯಾಸ, ಯವಾಸ, etc. Sl. 144). — ನಸುಗಿತ್ತು. -ಕಿತ್ತು. To quiver slightly (Ūpr. 5, 69; Ahh. P. 4, 108; Rāv. 8, after 82). — ನಸುಗೆಮ್ಮು. -ಕೆಮ್ಮು. A tawny colour, etc. (ಅವ್ಯಕ್ತರಾಗ, ಅರುಣ Nr.; ಹರಿ, ಕಮ್ಮು, ಕಡಾರ, ಪಿಂಗಲ Hlā.; Mr. 443). ನಸುಗೆಮ್ಮುಗಿದು (ಕಮಿತ Hlā.). See Ūpr. 7, 64. 148; B. 3, 52; 4, 140. — ನಸುಗೆಳೆ. -ಕೆಳೆ. To hear slightly or a little (Ūpr. 1, 118). — ನಸುಗೋಪ. -ಕೋಪ. Slight wrath (Grj. 8, 9). — ನಸುತೂಕಡಿ. A little drowsiness (Bh. 1, 9, 8). — ನಸುದೀಪ. A small light or lamp (Bh. 1, 8, 67). — ನಸುದೊಡೆ ತೋಪ. -ತೋಪ. The thigh faintly to appear (Ūpr. 8, 52). — ನಸುದೋರೆ. (A fruit) that is nearly full-grown (Śiv. 1, 51). — ನಸುದೋಪ. -ತೋಪ. -ದೋಪ. To appear faintly (J. 2, 48; 18, 29). — ನಸು ನಸು. To smile (Bp. 1, 50; 24, 63; 44, 16; 50, 34; J. 2, 21; 29, 34. 35). — ನಸುನಗೆ. A smile (Bp. 1, 53; 12, 5; 24, 44; 41, 12; 51, 41; 53, 14; J. 5, 60; 6, 16; 25, 11; 30, 49). ನಸುನಗೆಯಿಲ್ಲದವನ ಮೋಡ್ ಬುಸು ಬುಸ ಎಮ್ಮುವದು (Prv.). — ನಸು ನಮ. To fix to some extent in the ground (ನಾಡು Ūt. I, 7). — ನಸುದಾಸರ್. The state of being slightly dim or discoloured (Ūpr. 8, 73). — ನಸುಬಿಸುಪು. Slight heat, warmth (Ahh. P. 9, 117). — ನಸುಬಿಳಿದು. The colour grey, etc. (ದೂಸರ Śmd. 339). ನಸುಬಿಳಿದಾಗಿ ಮಿಂಚುವ ಬಟ್ಟೆ ಹ ತೊನ್ನು (ಕೋಡ, etc. Nr.). — ನಸುಬಿಳಿದು. = ನಸುಬಿಳಿದು.

ನಸುಬಿಳುದಾಗಿ ಮಿಡುವ ಬಟ್ಟೆ ಹೊನ್ನು (ಕೋಶ, etc. Nr. 6). — ನಸುಬಿಳುಪು. = ನಸುಬಿಳು. (ಈಶ್ವರ, ಭೂಸರ Nr.). — ನಸು ಭಯ. A little fear (Rām. 6, 9, 19). — ನಸುಮುಖ. Slight darkness (ಸೇವ. 4, 114). — ನಸುಮುಚ್ಚ. Slight fainting, etc. (Abh. P. 9, 111). — ನಸುಮುರುಚ್ಚ. A slight contraction (Bp. 20, 11). — ನಸುಬಟ್ಟೆ. A little shame, modesty (Grj. 4, 5; J. 18, 30; 29, 28, 31). — ನಸುವಕ್ರ. -ವಕ್ರ. Slight reclination or bending downward (Ūpr. 8, 71). — ನಸು ವಾಗು. -ವಾಗು. To bend (v. i.) a little (J. 6, 46). — ನಸುಸ ಯ್ಯಕೆ. A little patience (Bp. 42, 14). — ನಸುಸುಬಿಳು. Gently moving about or blowing (Bp. 12, 14). — ನಸು ಸೇಕ. Slight heat, fomentation (Bp. 17, 8).

ನಸುಕು nasuku. 1. = ನಸುಕು 1, q. v.

ನಸುಕು nasuku. 2. = ನಸುಕು 2, etc. (My.; Tē. ನಸುಕು, petty, slight; slinking, hint; T. ನಸುಕು, a small one). ಅವನು ನಸುಕು ಇರುವಾಗಲೇ ಎದುವನು (B. 5, 231).

ನಸೆ nasē. 1. = ನಸೆ 3, q. v. Itching: an irritating, teasing desire (Ūpr. 6, 84; 8, 70; Rāv. 5, 105; T. ನಸೆ, desire). ನಸೆಯಿದ್ದ ಹಲಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಹಸೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ನಸೆ ಯಿಚ್ಚೆ ಫೋಗು. -ಇಚ್ಚೆ-ಫೋಗು. Teasing desire and lust to come (Ūpr. 5, 63). — ನಸೆವಣಿಕೆ. -ಮಣಿಕೆ. A cow that longs for the bull (Ūpr. 2, 24).

ನಸೆ nasē. 2. = ನಸೆ 3. — ನಸೆನಸು = ನಸನಸು. ನಸೆನಸೆಯುಳ್ಳವನು ಹಸೆಯನೇ? (Prv.). — ನಸೆನಸೆಯ ಮಾತು. = ನಡ್ಡು ಮಾತು. (My.).

ನಸೆ nasē. The nose. 2. = ನಸು, snuff (My.). ಕನೆಯಲ್ಲಿ ಅಯು ಧವದ್ದು, ನಸೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯ ಬಹುದೇ? (Prv.). — ನಸೆಚುಟಿಕೆ. A pinch of snuff (My.). — ನಸೆಪುಡಿ. Snuff (My.).

ನಸೆಗಾಡಿ nasē-gāḍi. He who irritates or teases: Kāma (ಮನ್ಮಥ Sm. 7).

ನಸು nasta. The nose.

ನಸುತ nastita. Nozzled; having a hole bored in the septum of the nose; an ox or any other draught animal with a string through its nose (ಎತ್ತಿ ಮೂಗಂ ಹುಚ್ಚೆ Mr. 179).

ನಸು ನಸಾ. = ನಸು, ನಸೆ. Belonging or relating to the nose. 2, a sternulatory, snuff. See Prv. s. ಪುಷ್ಕಮಾಸ.

ನಸೋತ್ತ ನಸ-ōta. = ನಸುತ. An ox or other animal led by a string through its nose.

ನಹ nah. A tie, a band. See e. g. ಉಪಾಹ.

ನಹನ nahana. Binding, binding together; putting on. See ನಸುಹನ.

ನಹಿ na-hi. For not, surely not; not at all. ನಹಿ, ನಹಿ ಎವ್ವು ವ ಮಹಿ ಹೊಡೆ (Prv.).

ನಹಿತ nahita. Bound, put on, etc. See ನಸುಹಿತ.

ನಹುಷ nahnaha. N. of a king who took possession of Indra's throne for a time, but was afterwards deposed and changed into a serpent. ನಹುಷನಾದರೂ ನಾಕದಿದ್ದ ಬಿದ್ದನು. — ನಹುಷನಿಗೂ ನೋವು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. — ನಹುಷರಾಯನ ಭೋಜನ ನಾಕದಿಲ್ಲ ಹೋಯಿತು (Prvs.). See J. 2, 4; 33 sum.

ನಳ nala. (= ನಳ 2). (Cf. ನಯ; M. ಇದ್ದು, ಇದ್ದು, to become soft or mellow, malleable, as gold, cf. ನಾನ್ದು 2; to yield, sink, cf. ನಯ್; see T. s. ನಸು 1; cf. Sk. ನಲ, to shine). — ನಳ ನಳ. rep. Softness, tenderness, delicateness; pleasantness, agreeableness; beauty; brightness, lustre (ಕೋಮಲ, ಕೋವರ Ūt. II, 37; ಕೋಮಲ Sm. 22; Grj. 7, after 11). — ನಳ

ನಳವೆವೆ. -ವೆವೆ. To become soft, etc. (ಸೇವ. 2, after 78). — ನಳನಳಸು. To be soft, tender, delicate, pleasant, nice, elegant, bright, glittering, etc. ಒನ್ನೆಡೆಯ ತದಿಪಿನೋ ನಳನಳವ ಕೇಸರದ ಸಸಿ (Ūpr. 7, after 92). See Grj. 2, 12; 4, 2, 36; 5, 61; Bp. 4, 23; 19, 44; 26, 40; 34, 22; 38, 39; 42, 24; Bh. 1, 10, 25; J. 3, 5, 17.

ನಳ ನಾಲ. = ನಲ. A reed; king Nala (who wandered very much about, ಸೂದಾರ್ ಓ. I, 79). ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದರೂ ಅದಿವ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (Prv.).

ನಳಪಾಕ nala-pāka. A dish of king Nala (who during a part of his troubles served as a superior cook): a dish well cooked (My.; T.). ತಿಳಿದವ ಮಾಡ್ಕಾನು ನಳಪಾಕವ (Prv.).

ನಳಿ nali. 1. To grow bent or curved, to bow, to bend (ನಮನ ಕೆಂದ. Dh.; T. ನಳ; M. ಇಳಿ; T. ನಳವ, a flexure).

ನಳಿ nali. 2. (= ನಳ). Softness, smoothness, etc. — ನಳತೋಳ. A soft, smooth arm (Ūt. II, 68; Sm. 118; Bp. 4, 22; J. 18, 20; 28, 18).

ನಳಿ nali. = ನಲಿ, etc. ನಳಿಯನ್ನು ಗನ್ನ (ನಲಿ, ನಲಿ, etc. Nr.; ಗೂ ಮುತ್ತಿಗೆ Si. 154).

ನಳಗೆ naligē. = ಲಳಗೆ. Tbh. of ನಲಕ. A tube (My.). ನಾಯಿಯ ದಾರಾ ನಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ದೊಳು ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). See Prv. s. ನಾಯಿ.

ನಳನ nalina. = ನಲಿನ. ನಳನಕ್ಕನ್ನ ಕ್ಷೇಪಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಅಳಿಗಕ್ಕನ್ನ ಮೇಲುಹದಿಗಳಲ್ಲಿ. — ನಳನಿಲ್ಲದ ಕೋವಾ ಅಳಿಗಳಲ್ಲದ ಹೂವಾ ಸಮ (Prvs.).

ನಳಿ nalli. = ಲಳಿ. A crab (My.; T. ಇಣ್ಣು, ಇಣ್ಣು, ನಣ್ಣು, ನಳ, ನಳ; Tē. ಎಣ್ಣೆ; cf. ಎಡಿ 1). ನಳೀ ರಾಗಕ್ಕೆ ನಂ ತಲೆ ತೂಗಿದ ಹಾಗಿ (Prv.).

ನಳು nallu. 1. = ಅಳು 1. — ನಳು. = ಅಳು No. 1. (Bp. 58, 53).

ನಳು nallu. 2. = ನಾನಲ. ನಳ ನಲ (ನಡುಲ, ನಲಯುತ Mr. 92). Cf. Sk. ನಲ.

ನಳು nallu. 3. = ನೆಲ 1, etc. (My.).

ನಳು nallu. (= ನಾಲ 1 No. 5). A nallah or depression in the ground. See ಅನಿಳುಬುಗುಸು.

ನಾ nā. 1. = ಉಂ 1, etc. I (C.; frequently in the Bp., e. g. 16, 67). ನಾ ಬಲ್ಲಿದ, ತಾ ಬಲ್ಲಿದನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರ ಅಹಂಕರಿಸುತಂ (ಅಹಮಹಮಕೆ); ನಾ ಮುಂಡೆ, ತಾ ಮುಂಡೆ ಇಹನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಡುವುದು (ಅಹಮ್ನುರ್ವಿಕೆ Nr.).

ನಾ nā. 2. = ನನ 2, ನಲ 2, ನಲ 1, ನಲು, ನಾಕು, ನಾಲೆ, ನಾಲಕು, ನಾಲ್ಕು. Four. — ನಾಗಳ. -ಕಳ. Four kalas (ದ್ರೋಣ Si. 329, 419; My.). ಉಬ್ಬಿಲ್ಲದೆ ಮೂಗಲ ಗಂಜಲ ಕುಡಿಯುವನೆ ಉಬ್ಬಿದ್ದರೆ ನಾಗಳವಾ ಸಾಲದು (Prv.). — ನಾಗಾಲು. -ಕಾಲು. Four feet. ನಾಗಾಲಿನ ಮಗುವಾದರೆ ನಾಕಕ್ಕೆ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). — ನಾಗಾಲೇಟಿ. -ಟಿ. A canter; a gallop (My.). ಸಾದಾನಾಗಿ ದುಡತಿ, ನಾಗಾಲೇಟಿಗಳೆಮ್ಮದಾಗಿ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಮೂದು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಗೆಗಳು (B. 3, 55). — ನಾಗುಳ. -ಕುಳ. Four kulās (ದ್ರೋಣ Nr.; My.). ನಾಗುಳ ಹಾಲು ಕಡೆವ ಅಳಕು (ದ್ರೋಣಾದುಳಿ Nr.). — ನಾಗೋಗ. -ಕೋಗ. Four kōlagas (ದ್ರೋಣ, ದೋಣ Sm. 845; My.). — ನಾನೂದು. Four hundred (C.).

ನಾ nā. 3. = ನಾದು 2, etc. Smell. — ನಾಬಳ್ಳಿ. = ನಾದಮೈಕೆ, etc. An annual strongly smelling herb, Gynandropsis pentaphylla D. C. (Z.; ಅಜಗನ್ನಿಕೆ G.). See ಗಣ್ಣು.

ನಾ ನೌ. 4. (= ನಾಟು 2). (Regarding the formation of. ದಾಂ, ದಾಡು). — ನಾಗರ. -ಕರ. A rock that sticks out of the ground (Siv. 4, 23).

ನಾ ನೌ. A man; the masculine gender. 2, no, not (see ನಾನಾ).

ನಾಂ ನೌಮ್. = ನಾ 1, etc. (Smd. 2 Cm.). See ನಾನ 1.

ನಾಕ ನೌಕಾ. Heaven, the sky, the atmosphere; heaven, the abode of the gods (ನಭ Mr. 471; ಅವುರ, ಆಕಾಶ Nn. 128; ಅನಿಮಾಲಯ 471; ಸುರಾವಾಸ, ಸ್ವರ್ಗ 128; ದೇವಾಗಾರ, ಸ್ವರ್ಗ 71; ಗಗನ, ಆಕಾಶ 71). 2, the earth (ಧರ 471; ಉಪ, ಭೂಮಿ 71; ಧರಿತ್ರಿ, ಭೂಮಿ 128). 3, = ನಾಕು (ವರ್ಮಿಕ, ಹುತ್ತು 71; ವರ್ಮಿಕ, ಹುತ್ತು 128). 4, a certain metrical foot (Öh.). ನಾಕದವರಿಗೆ ಲೋಕದ ಭಯವೇನು? — ನಾಕದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಸೂಕರಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? — ನಾಕದ ಸುಖ ನಾಯಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? — ನರಕಕ್ಕೆ ನವದ್ವಾರ, ನಾಕಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದ್ವಾರ (Prvs.). See Prvs. s. ಪಾಕ, ಪುತ್ರ, ಪೋಕ, ಬೇಕನ್ನು, ಲೋಕ, ವಾಕ್ಯ ತುರ್ಯ.

ನಾಕನಾರಿ ನೌಕಾ-nāri. N. of a plant (ಗಣ್ಡೀಕ್ಷಲ, ಸಹದೇವ Mr. 127, o. r. ನಾಕನಾರಿ).

ನಾಕರ ನೌಕಾರ. (Mhr. ನಾಗರ, ನಾಂಗರ, a plough; an anchor). — ನಾಕರಕುಣ್ಣ. A kind of ಕುಣ್ಣ (S. Mhr.). — ನಾಕರನೇಗಲ. A kind of plough (S. Mhr.).

ನಾಕಲೋಕ ನೌಕಾ-lōka. The heavenly world (ಸಗ್ಗ Öt. I, 4; II, 95; Bp. 60, 43). ನಾಗಲೋಕದ ಹತ್ತರ ನಾಕಲೋಕವೋ? (Prv.). See Prv. s. ನೀವ 1.

ನಾಕಸದನ ನೌಕಾ-sadana. An inhabitant of heaven, a deity (Mr. 8).

ನಾಕಾಧಿನಾಥ ನೌಕಾ-adhinātha. Indra (Öh. G. MS. v. 23).

ನಾಕಾರಿ ನೌಕಾರಿ. = ನಕಾರಿ, ನಕಾರಿ. (My.).

ನಾಕಾರಿ ನೌಕಾರಿ. = ನಕಾರಿ, etc. (My.; Br.; Mhr., H. ನಾಕಾರಾ).

ನಾಕಾವಾಸ ನೌಕಾ-āvāsa. = ನಾಕಸದನ. (ಬೇವತ Nn. 153).

ನಾಕಿ ನೌಕಿ. A deity, a god. 2, N. of Nāgavarma (see e. g. s. ಅಜಿತನವರ್ಮ). 3, a certain metrical foot (Öh.). — ನಾಕನಿಕರ. A multitude of gods (Öpr. 4, after 80). — ನಾಕನಿಲಯ. Heaven (Öpr. 7, 32). — ನಾಕನರ. Indra (Siv. 1, 84).

ನಾಕಿಗ (ನೌಕಿ-ga). N. of Nāgavarma. ನಾಕಿಗ, the foot — — (Öh.).

ನಾಕು ನೌಕು. = ನಾ 2, etc. (My.). — ನಾಕು ಮಡಿ. Four folds or times. ತತ್ತ್ವ ತಿ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ನಾಕು ಮಡಿ ಮಿಗಿಲೆ ಎನ್ನು ನಾನ್ಮಡಿ ಕಾಕ ಬಡಿಸಿತೆ? (Rām. 3, 2, 18).

ನಾಕು ನೌಕು. = ನಾಕ No. 3. An ant-hill.

ನಾಕುಲ ನೌಕುಲ. (fr. ನಕುಲ). Belonging to the mungoose or ichneumon; ichneumon-like.

ನಾಕುಲಿ ನೌಕುಲಿ. The mungoose-plant (= ಗಣ್ಡನಾಕುಲಿ, ನಕು ಲೀಪ್ಪೆ, ರಾಸ್ಸೆ).

ನಾಕುತ್ವ ನೌಕುಶತ್ರಾ. (fr. ನಕುತ್ವ). Relating or belonging to the lunar asterisms, sidereal. (My.).

ನಾಕುತ್ರಮಾನ ನೌಕುಶತ್ರಾ-māna. Sidereal computation of time (used with regard to a month of twenty-seven days, My.).

ನಾಗ ನೌಗಾ. A snake, especially the Coihur or Cohra capelia (ಅಬಿ, ಸರ್ಪ Nn. 26; ಫನೆ Mr. 504). 2, a Nāga or fabulous serpent demon sprung from Kadrū, wife of Kaiyapa; eight principal Nāgas are mentioned (see ಎಣ್ಣು ಕುಲ). 3, the number 8 (Öh.; ಎಣ್ಣು Mr. 547). 4, an elephant (ಸಿನ್ಧುರ, ಅನೆ 26; ಗಜ 504). 5, any great or pre-eminent man (ಮುಖ್ಯ, ಮೊದಲಿಗ 26; ಸಚಿವ 504). 6, one

of the five airs of the body, that which is expelled by eructation (ಬೇವತಂ ತಾಳೆ ಇದುವನಿಲಂ Mr. 51). 7, fire (ಅ ನಲ, ಅಗ್ನಿ 26). 8, a cloud. 9, darkness (ತಮ, ಕತ್ತಲೆ 26). 10, a tree (ಕುಜ, ಮರ 26). 11, a peg, nail or hook to hang any thing upon or suspend any thing on, as a lamp, etc. 12, water (ಜಲ, ನೀರು 26). 13, lead (ಸೀಸ 26; 504). 14, a shark. 15, a cruel or tyrannical man. 16, name of a plant (ಸುರಗಿ Mr. 126). 17, the tenth karapa or astronomical period. — ನಾಗದಾಳಿ. (-ತಾಳಿ). A climbing plant, Luffa acentangnia var. amara Roxh. (St. & Pl.). — ನಾಗದಾಳಿ. (-ತಾಳಿ). N. of a strong-smelling shrub (My.). — ನಾಗನ ಹುಲ್ಲು. N. of a kind of grass. ಬೇವನಾಂ ಪಿಂಡಾಗಿರ್ವ ಭೂಮಿ ನದ್ವತ್, ನದ್ವಲ, ಒಟ್ಟಲೆ, ನಾಗನ ಹುಲ್ಲೆನ್ನೂ ಎನ್ನುರು Nr. a; --- ಒಟ್ಟಲೆ, ನಾಗನ ಹುಲ್ಲೆನ್ನೂ ಎನ್ನುರು (Nr. b). — ನಾಗಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. Father Cohra; N. See Prvs. s. ನಾನು 1, ಪಾದ. ನಾಗಪ್ಪನುಣ್ಣು, ಜೋಗಪ್ಪನುಣ್ಣು (I do not meddle with the affair, Prv.). — ನಾಗಬೆತ್ತ. A snake-oiled cane, a superior cane with black spots (My.). — ನಾಗಮಯ. -ಅಯ. N. See ತಿವ. — ನಾಗಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ತಿವ; Bp. 55, 11. — ನಾಗಮಲ್ಲಿಗೆ. A tall shrubby plant, Rhinacanthus communis Nees. (Justitia nasuta Lin., St. & Pl.; T., Tē.). ನಾಗಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ ಪೂಗವಾದೀತೇ? (Prv.). — ನಾಗಮುರಿ. = ನಾಗಮುರಿಗೆ. (G. 419; My.). — ನಾಗ ಮುರಿಗೆ. A serpentine bracelet (sometimes with the figure of a snake-hood) worn on the upper arm (Si. 220). — ನಾಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 57, 82). — ನಾಗವನ್ನಿಗೆ. -ಬನ್ನಿಗೆ. = ನಾಗ No. 11. (ನಿರ್ವ್ಯಾಹ G.). — ನಾಗಸಮ್ಪಿಗೆ. A middle-sized tree, Mesna ferrea L. (ಪಾಮ್ಲೆಯ, ಕೇಸರ, ನಾಗಕೇಸರ, etc. Nr.). — ನಾಗಸಮ್ಪಿಗೆ. = ನಾಗಸಮ್ಪಿಗೆ. (ಕಾಂಚನ Mr. 127; Si. 137). ನಾಗಸಮ್ಪಿಗೆ ಮುಡಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ನಾರು ಯಾಕೆ? (Prv.). — ನಾಗೂರ. -ಊರ. N. of a place. ನಾಗೂರ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ (Bp. 58, 12).

ನಾಗಕಂಠನ ನೌಗಾ-kankana. Who has a snake for his bracelet: Śiva (Bp. 3 sum.; 12, 25; 22, 19).

ನಾಗಕಟಕ ನೌಗಾ-kajaka. = ನಾಗಕಂಠ. (Bp. 18, 104; 58, 46).

ನಾಗಕನ್ಯೆ ನೌಗಾ-kanyē. A female of serpentine extraction, represented with the face and hands of a beautiful woman and the tail of a serpent (My.).

ನಾಗಕುಣ್ಣಲಿ ನೌಗಾ-kunḍaia. Who has a snake for his ear-ring: Śiva (My.).

ನಾಗಕುಪ್ಪ ನೌಗಾ-kushṭha. A kind of leprosy with such spots as oohras have (My.).

ನಾಗಕೇಸರ ನೌಗಾ-kēsara. The tree Mesua ferrea Lin. 2, the tree Mimnsops siengi Lin. (ಬಕುಳ Mr. 125).

ನಾಗಚತುರ್ಥಿ ನೌಗಾ-čaturthi. A feast on the fourth lunar day of the fifth month, when adoration is paid to serpents, milk, plantains, betel-nuts, etc. being put into the holes wherein they are supposed to be (My.).

ನಾಗಜಿವ್ಯಕೆ ನೌಗಾ-jihvikē. Red arsenic.

ನಾಗದಂತಿ ನೌಗಾ-danti. A species of sun-flower, Heliotropium indicum (Sk.). 2, a shrubby creeper, the Indian jalap, Ipomaea turpethum R. Br. (St. & Pl.). See ಬಿಳಿ.

ನಾಗದಮನಿ ನೌಗಾ-damani. N. of a plant (ಕಾರಸೆ Mr. 149).

ನಾಗನಗರಿ ನೌಗಾ-nagari. Hastināpura (J. 7, 16).

ನಾಗನಾಥ ನೌಗಾ-nātha. Śiva (Bp. 27, 10, 11).

ನಾಗಪಂಚಮಿ ನೌಗಾ-pañčami. The day following the ನಾಗ ಚತುರ್ಥಿ, used for the same purpose (My.).

ನಾಗಪಾಶ nāga-pāśa. A sort of magical noose or iasso used in battle to entangle an enemy (Ahh. P. 13, after 147).
ನಾಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆ nāga-pratishṭhē. Summoning of a cohra into its stone-image which has been placed at the bottom of the Ficus religiosa (ಅರಳಿ) and establishment of it as an object of worship (My.).

ನಾಗಬನ್ಧನ nāga-bandhana. A tie consisting of a serpent (V. 4, 40).

ನಾಗಬಲಿ nāga-baiē. = ನಾಗವಲಿ. The plant *Urvaria tagopodioides* DC.

ನಾಗಭೂಷಣ nāga-bhūṣaṇa. Śiva (Bp. 57, 55; J. 10, 6). 2, N. of an elephant (Bp. 59, 30). 3, adorned with olonds (J. 10, 6).

ನಾಗಮ na-āgama. The angment ನ or ನ (Śmd. 128).

ನಾಗಮದಹರ nāga-mada-hara. N. of an elephant (Bp. 59, 30).

ನಾಗಮುಖ nāga-mukha. Who has an elephant's face: Gaṇapati (Bp. 1, 3).

ನಾಗರ nāgara. 1. = ನಾಗ No. 1, ನಾಗಲ. A snake, especially the cohra (not Sk.; My.). 2. = ನಾಗರು, an ornament with the image of a cohra, put on the tresses of females (My.). — ನಾಗರಕಾಛಿ. A disease of the skin said to arise from not having properly honoured the cohra (My.). 2, ohidleness said to arise from the same cause (My.). — ನಾಗರಚವುತಿ. = ನಾಗಚತುರ್ಥಿ. (My.). See ನೂಲ ಹಬ್ಬ. — ನಾಗರವಂಚು. = ನಾಗವಂಚು. (My.). ನಾಗರವಂಚುಯಾದರೆ ಹಾದರಗಿತ್ತಿಗೆ ಏನು? (Prv.). — ನಾಗರವಕ್ತೃಗ. -ವಕ್ತೃಗ. Viṣṇu (Ū. II, 4). — ನಾಗರಹಾವು. The cohra (My.; B. 2, 26). ನಾಗರಹಾವಿನ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಮಾಣಿಕವಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ನಾಗರಹಾವು ಅನ್ನಾ ಕ್ಷಣ ವಿಷ ತಾಗಿ ಸಾಯುವನೇ? (Prvs.). — ನಾಗರಹಡೆ. = ನಾಗರ No. 2. (My.). See ಕರಿ, ಕಾಳಂಗ, ಗೋದಿಬಟ್ಟೆಗೆ, ಬಿಳಿ, ಮಡಿ, etc.

ನಾಗರ nāgara. 2. (fr. ನಗರ). Relating or belonging to a town; — a citizen; — civil; — polite, civil; — sagacious, crafty, clever; — bad, vile. 2, opposition, hindrance; hardship, toil, fatigue. 3, desire of final heatitude. 4, = ದೇವನಾಗರಿ (My.). 5, dry ginger (ವಜ್ರ, ಮಹಾಪದ, ಕುಟ್ಟಿ Mr. 137). 6, the fragrant root of *Cyperus pertenuis* Roxh.

ನಾಗರಕ nāgaraka. The chief of a town (Ūpr. 8, after 44 & 49), a superintendent of police.

ನಾಗರಂಗ nāga-raṅga. = ನಾಗರಂಗ. The orange.

ನಾಗರಂಜಿತ nāga-raṅjita. N. of a vṛitta (Ūh.).

ನಾಗರತ್ನ nāga-ratna. A jewel supposed to be found in the hood of a cohra (My.). 2, N. of females (My.).

ನಾಗರಲಿಪಿ nāga-lipi. The character in which Samskrita is commonly written (Bp. 5, 53).

ನಾಗರಿ nāgari. A clever or crafty woman. 2, = ದೇವನಾಗರಿ (My.).

ನಾಗರಿಕ nāgarika. Urban; town-bred; living in a town; polite; — clever, cunning; — a townsman, a citizen; a cockney. (Bp. 26, 20). ನಾಗರಿಕನ ಮಾನ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು. — ನಾಗರಿಕರ ಮಾತು ನಗರದಲ್ಲಿ ಚನ್ನ (Prvs.).

ನಾಗರಿಗ nāgariga. Thh. of ನಾಗರಿಕ. (Bh. 3, 8, 44).

ನಾಗರಿಕ nāgarika. = ನಾಗರಿಕ, ನಾಗರಿಕ. (My.; not Sk.).

ನಾಗರಿಕತೆ nāgarikatē. The state or condition of being a nāgarika (My.).

ನಾಗರು nāgarn. = ನಾಗರ 1, No. 2. (My.).

ನಾಗರುಕ nāgarnka. Thh. of ನಾಗರಿಕ. (Bh. 4, 2, 9).

ನಾಗಲಿ nāgala. = ನಾಗರ 1. — ನಾಗಲಿದೇವಿ. N. (Bp. 4, 49). — ನಾಗಲಾವುತಿ. -ಅವುತಿ. N. (Ū. Bp. 3, 31, 33; 6, 47). — ನಾಗಲಾಯಿ. -ಅಯಿ. N. See ತುವುದ.

ನಾಗಲತೆ nāga-latē. The Piper heli (ತಾಮ್ಬೂಲಿ Mr. 123). 2, the penis.

ನಾಗಲೀಕ nāgalika. = ನಾಗಲೀಕ. (My.). ನಾಗಲೀಕಪುರುಷಗೆ ಧೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ನಾಗಲೋಕ nāga-lōka. The world of the serpent demons, one of the regions below the earth (ಪಾತಾಲ Mr. 392). ನಾಗಲೋಕದ ಹತ್ತರ ನಾಗಲೋಕವೋ? — ನಾಗವಾಸವದವರು ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾರೇ? — ನರಿ ಕೂಗಿದರೆ ನಾಗಲೋಕ ಹಾದೀ? (Prvs.). See Prv. s. ನೀವು 1.

ನಾಗಲೋಕಮಂದಿರ nāgalōka-mandira. Whose dwelling-place is pātāla: a Daltia (ದೈತ್ಯ Mr. 9).

ನಾಗವರ್ಮ nāga-varma. N. of the author of a Kannaḍa prosody, etc. (Ūh.; Kāv. I, 2, 99; I, 5, 50; II, 2, B, 45; V, 671). ನಾಗವರ್ಮನ ಕನ್ನಡಂ (Mr. 4).

ನಾಗವಲಿ nāga-vali. Thh. of ನಾಗವಲ್ಲಿ. Betel-nut: the first ohewing of betel-nut at a marriage, that takes place on its last day, before which no guest can depart without giving offence and being severely blamed (My.; Bp. 54, 75). ನಾಗವಲಿ ನಿಷ್ಕರ (Prv.).

ನಾಗವಲಿ nāga-valē. = ನಾಗವಲಿ. See ಬಟ್ಟಿಗದಾಕೆ.

ನಾಗವಲ್ಲಿ nāga-valli. = ನಾಗವಲಿ q. v., ನಾಗವಾಲಿ. The betel creeper, Piper betel Lin. ನಾಗವಲ್ಲಿಯೆಲೆಯಾದರೂ ಪುಗೀಳಲಿ ಎಲ್ಲದೆ ಸಲ್ಲದು (Prv.). — ನಾಗವಲ್ಲಿವಟ್ಟಿ. -ಬಟ್ಟಿ. A kind of cloth (ವಿಭಿಧ Mr. 342). — ನಾಗವಲ್ಲಿಹಬ್ಬಡ. A cloth given to the son-in-law on the last day of his marriage (My.).

ನಾಗವಾನ nāga-vān. = ನಾಗ No. 17. (My.).

ನಾಗವಾಲಿ nāgavāli. = ನಾಗವಲಿ. (My.).

ನಾಗವಾಸ nāga-vāsa. Abode of snakes or of the Nāgas. 2, = ನಾಗ No. 11 (My.). ನಾಗವಾಸವಿದ್ದವರು ನಾಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾರೇ? (Prv.).

ನಾಗವೇಣಿ nāga-vēṇi. A woman with snake-like tresses (My.). 2, N. (My.).

ನಾಗಕಯನ nāga-śayana. Viṣṇu (My.).

ನಾಗಕಾಯಿ nāga-śayi. = ನಾಗಕಯನ. (My.).

ನಾಗಸಮ್ಭವ nāga-samhava. Minium or red lead.

ನಾಗಸರ nāga-sara. Thh. of ನಾಗಸ್ವರ. (ಸುಗಾನಮಂ ತೋರ್ಪಡದು Mr. 391; My.; Tō.; T. ನಾಗಬುರು). ನಾಗಸರಾ ಊದಿದರೆ ನಾಯಿ ಅದೀತೇ? (Prv.).

ನಾಗಸ್ವರ nāga-svara. A musical sound that pleases also snakes and at which they perform dancing movements: a kind of oiarinet or a pipe used by snake-players (My.; M., Tō.).

ನಾಗಹ nāgaha. A certain deep place in the Gōdāvari (ಗೋದಾವರಿಯೊಳೊನ್ನು ಮತು Śmd. II; Kk. 92; Śm. 52). G. Sk. ನಾಗಹ್ರದ, name of a tirtha of the Gōdāvari.

ನಾಗಾನ್ತಕ nāga-antaka. Garuḍa.

ನಾಗಾಭರಣ nāga-ābharana. Śiva (My.).

ನಾಗಾವುತಿ nāga-ambikē. N. (Bp. 3, 84).

ನಾಗಾಮೈ nāga-ambē. N. (Bp. 7 sm.).

ನಾಗಾರ್ಜುನ nāga-arjuna. N. of a Buddhist teacher. 2, N. of a physician of old (My.).

ನಾಗಶನ nāga-sana. A peacock (My.). 2, Garuḍa (My.).
ನಾಗಿ nāgi. A female snake or Nāga; N. (My.). — ನಾಗಮ್ಬ.
-ಅಮ್ಬ. N. (My.).

ನಾಗಿನಿ nāgini. A fabulous race of females of serpentine
extraction and very beautiful: a beautiful woman (Rāv.
11, 168).

ನಾಗೇಂದ್ರ nāga-indra. The serpent Śeṣha; a big elephant;
Indra (J. 2, 12).

ನಾಗೇಂದ್ರವರದ nāgēndra-varada. Viṣṇu (J. 2, 12).

ನಾಗೇಂದ್ರಕಯನ nāgēndra-śayana. Viṣṇu (J. 2, 12).

ನಾಗೇಂದ್ರಕಯನಾಲಯ nāgēndraśayana-ālaya. The milk-sea
(J. 2, 13).

ನಾಂಗುಲಿಕೆ nāngulika. The plant Methonica superba Lam.
(ರಾಂಗುಲಿಕೆ, ಅನ್ಯ ತಿಪೆ Nr., o. r. ರಾಂಗುಲಿಕೆ). 2, the ichneumon
plant (? ವ್ಯಾಲಗನ್ರಿ Mr. 133). — ನಾಂಗುಲಿಕಬಳ್ಳಿ. A beautiful
soadent plant with red and yellow flowers, Gloriosa
superba L. (St. & Pl.).

ನಾಟಿ ನಾಟಿ. N. of a male person. See ಸೌಂದರ್ಯ. —
ನಾಟಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 51, 65, 67; see ಹಿರಿಯ). — ನಾಟ
ದೇವ. N. See ಗಣ್ಯ ಗತರು; Bp. 60, 39. — ನಾಟದೇವಯ್ಯ. N.
(Bp. 51, 69). — ನಾಟರಾಜ. N. of a scholar who composed
the nāṭirāji or nāṭirājīya. — ನಾಟರಾಜ. = ನಾಟರಾಜಯ್ಯ.
ಸೌಮ್ಯಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖಬಹುಲಸಪ್ತಮಿಕೃತವಾರದಲ್ಲಿ ವದುಮೂ
ನು ಬರದ ನಾಟರಾಜಸಮಾಪ್ತಮಂಗಲಮಹಾತ್ಮೀ (Māb. Nr.; in
the work there occasionally occurs ನಾಟರಾಜಯ್ಯ). —
ನಾಟರಾಜಯ್ಯ. Belonging to or coming from Nāṭirāja:
name of the eldest Kannaḍa commentary on the Ama-
rakōśa (My.).

ನಾಟಿ ನಾಟಿ. = ನಾಟ, q. v. See ತಿರುಕೋವನ.

ನಾಟಿಕೆ ನಾಟಿಕೆ. = ನಾಟಿಕೆ, ನಾಟಿಕೆ, (ನಾಟ 2). Bashful-
ness, sense of shame, shame, modesty, de-
corum (C.; ಮನ್ನಾಡ, ಪ್ರೀ, ತ್ರಪೆ, ಪ್ರೀ, ಲಜ್ಜೆ Si. 68; ವ್ಯ
ಲೀಕ 406); inherent excellence, grace. ಪೆರರ ದೆಸೆ
ಯೆಂದ ಉನ್ನಾದ ನಾಟಿಕೆ (ಅಪ್ರಪೆ 68). ನಾಟಿಕೆ ಪಡೋ ಸ್ವಭಾವವಳ್ಳ
ವನು (ಲಜ್ಜಾ ತೀಲ 360). ಕೆಯ್ಲಿ ಅಗದ ನಾಟಿಕೆ ಪಟ್ಟು ಅಯಿವಿಕೆ (ಆರ್ತ
ನ, etc. 398). ನಾಟಿಕೆಯಲ್ಲದವರ ಕಣ್ಣರ ಆಟಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕು. —
ನಗ್ಗದವನ ನಾಟಿಕೆ ಭಗ್ನವಾಗುವದು (Prv.). ನಿನಗೆ ನಾಟಿಕೆ ಬರುವ
ದಿಲ್ಲವೋ? (B. 3, 71). ನನಗೆ ನಾಟಿಕೆ ಬರುವದು (3, 19). See
Bp. 22, 38; 28, 18; 37, 9; 40, 49. 73; 55, 3; 61, 19. —
ನಾಟಿಕೆಗಿಡ. A prickly shrub, the humble plant, Mimosa
pudica L. (St. & Pl.). — ನಾಟಿಕೆಗಿಡು. -ಕೆಡು. Shame or
modesty (or grace) to be destroyed or lost (My.). — ನಾಟ
ಕೆಗಿಲಸ. -ಕೆಲಸ. A work or an act of which one is to be
ashamed (My.). — ನಾಟಿಕೆಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. A shameless person.
— ನಾಟಿಕೆಗೇಡತನ. -ಕೇಡಿತನ. Shamelessness (Cb. 90). — ನಾ
ಟಿಕೆಗೇಡು. -ಕೇಡು. Shamelessness, impudence, want of
modesty; disgrace (ಬಣ್ಣು G.; My.). See Prv. s. ನೀಡ. —
ನಾಟಿಕೆಗೋಳ. -ಕೋಳ. ನಾಟಿಕೆಗೋಳ್ಳು. To get a sense of
shame, to feel ashamed or disgraced (My.). — ನಾಟಿಕೆಯ
ದಿಡು. To cause to relinquish or give up shame, etc.
(Rām. 5, 8, 22; ನಾಟಿಕೆದು G.; My.).

ನಾಟಿಗೆ ನಾಟಿಗಿಡ. = ನಾಟಿಕೆ, etc. (My.). — ನಾಟಿಗೆ ಕಿಡು.
To disgrace. See Prv. s. ನೀಡ. — ನಾಟಿಗೆಗೇಡು. = ನಾಟಿಕೆ
ಗೇಡು. (My.). ಈಡಲುಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮುಟ್ಟುಗೇ ಕುಡಿದರೆ ನಾಟಿಗೆಗೇ
ಡಾಗದೇ? (Prv.).

ನಾಟಿಸು ನಾಟಿಸು. = ನಾಟಿಸು, ನಾಟಿಸು. To cause to
become bashful, to shame, etc.; to disgrace
(My.). ಅನ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಈತನಂ ನಾಟಿಸಲು ವೇದ್ಯು (Bp. 37, 66). See
J. 2, 55; 26, 49; Prv. s. ನಾಟು 2.

ನಾಟು ನಾಟು. = ನಾಟು, ನಾಟು. To become abashed,
ashamed, or embarrassed (My.). ನಾಟುದು (ಪ್ರೀ
ತ, ಲಜ್ಜೆ ತ); ನಾಟುವಾತನು (ಲಜ್ಜಾ ತೀಲ Nr.). See Bp. 21, 46;
J. 25, 5.

ನಾಟು ನಾಟು. A nantch, dance, dancing (My.; Mhr.).

ನಾಜರು ನಾಜರು. = ನಾಜರು. The sheriff of a law-court (My.;
M.; Mbr., H. ನಾಜರು).

ನಾಜೂಕು ನಾಜೂಕು. Delicate, soft, tender, thin, fine, nice
(My.; Br.; Mbr., H.).

ನಾಜೂಕು ನಾಜೂಕು. = ನಾಜೂಕು. (My.).

ನಾಜುರ ನಾಜುರ. = ನಾಜುರ. (B. 5, 204. 268).

ನಾಂಟಿಕೆ ನಾಂಟಿಕೆ. = ನಾಂಟಿಕೆ, etc. (Bp. 43, 11).

ನಾಂಟಿಸು ನಾಂಟಿಸು. = ನಾಂಟಿಸು, etc. (Bp. 24 sum.; 42, 18;
45, 15).

ನಾಂಟು ನಾಂಟು. = ನಾಂಟು, etc. (ಲಜ್ಜೆ ಕೆಂದ. Dh., o. r. ನಾ
ಟು; Bp. 25, 1).

ನಾಟಿ ನಾಟಿ. 1. = ನಟ 1, ನಾಟು. The Carnatic, Karpāṭaka.
(Tē. ನಾಟು, T. ನಾಟು = ನಾಟು).

ನಾಟಿ ನಾಟಿ. 2. A stem or beam of wood (My.; H.).

ನಾಟಿಕೆ ನಾಟಿಕಾ. Dancing, acting; a play, a drama, mimic
or dramatic representation; scenic gestures (ಹಸ್ತಾಂಗದೃಷ್ಟಿ
ಗತಿವದ್ಧ ತಿಯೋಳ ಅಮುವು Mr. 83; Bp. 12, 43).

ನಾಟಿಕಾರಿ ನಾಟಿಕಾ-dhāri. An actor, a mime (My.); a
person who is the leader in plays (My.). ನಾಟಿಕಾರಿಯು
ಕಾಲಿಕಾ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prv.).

ನಾಟಿಕಪಣ್ಣೆ ನಾಟಿಕಾ-panḍita. A man skilful at plays, a
doctor of dramaturgy (Bp. 59, 27).

ನಾಟಿಕಾಲ ನಾಟಿಕಾ-ālā. A play-house, a hall for dramatic
exhibitions, a theatre, etc. (My.).

ನಾಟಿ ನಾಟಿ. = ನಟ 2. Young plants, especially
of rice, fit for transplanting (My.; Tē. ನಾಟು; T.
ನಾಟು, ನಾಟು; M. ನಾಟು; T., M. ನಾಟು, to grow up, shoot
up, arise, come into existence, see s. ನಟ 4). ನಾಟಿ ಹಾಕು
(My.). 2, the act of planting or transplanting
(My.; M. ನಾಟು, ನಾಟು). ನಾಟಿಯಾಯತೋ? or ನಾಟಿ ಮು
ಗಿಯತೋ? (My.).

ನಾಟಿ ನಾಟಿ. A kind of rāga (My.). — ನಾಟಿರಾಗ = ನಾಟಿ.
ನಾಟಿರಾಗವಾದರೂ ಪಾತವಿಲ್ಲದೆ ಬಾರದು (Prv.).

ನಾಟಿಕೆ ನಾಟಿಕೆ. The act of planting (My.).

ನಾಟಿಕೆ ನಾಟಿಕೆ. A short or light comedy, one of the dramas
of the second order. (My.).

ನಾಟಿಸು ನಾಟಿಸು. To cause to enter; to make
plant (My.).

ನಾಟು ನಾಟು. 1. = ನಟ 2, etc., ನಾಟು. To get with-
in, to enter; to be pierced or stuck into, as
a thorn, etc. (ನನು ನಡು ರೆ. I, 7; ರ್ಪ. 3, 42; 5, 120;
Rām. 3, 7, 22; My.). 2, to fix in the ground,
to plant; to pierce into (My.; Tē.; T., M. ನಾಟು).
ಗಣ್ಯಕದ ತೋಗಿನಲ್ಲಿ ಕಡತವೂ ಗುಣ್ಯ ನಾಟುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 47).

ಉಟ ಬೇಡವೆನ್ನು, ನಾಟಲಕ್ಕೆ ಹೋದ. — ನಾಟುವ ಅಣ್ಣುಗಳು ನಾಡ್ಕಿ ಣ್ಣು ದಿನವದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಮ್ಮುವವು (Prvs.). ದೃಷ್ಟಿ ನಾಟಲು (Bp. 35, 23). (ಅಂಗನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಟದಲಿ ಮದನಾಸ್ತ್ರಮ್ ಎದೆಯಲಿ ನಾಟದ ವು ಎಟರುಗಳ, --- ನಾಟ ಬಗದವು ಎರಕಲೆ ನಗೆ ನಾಟದ ಉನ್ನದವರ ಹಗಲ (Rām. 1, 14, 24). See Prv. s. ನೀರು.

ನಾಟು ನಾಟು. 2. (= ನಾ 4). The state of having (deeply) entered, etc.; deepness, depth. ನಾಟಾಗಿ ತೋರು (My.). 2, planting. — ನಾಟುಕೋಲು. A stick that is used for making holes to put young plants in (My.). — ನಾಟು ಬೀಡು. A hole to be formed, as in a tree, the ground, etc. (My.).

ನಾಟೀರ ನಾಟೀರ. The son of an actress or dancing girl.

ನಾಟ್ಯ ನಾಟ್ಯ. Dancing, mimic or dramatic representation, a play (ನೃತ್ಯ, ತಾಣ್ವಿವ, ರಾಸ್ತ Mr. 79; ರೂಪಕ 526); the union of song, pantomime dance and instrumental music. 2, an actor, a mimo. ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದರೆ ಅಟದಲ್ಲೇ ಆ ದೀತು (Prv.). ನಾಟ್ಯದ ಗರುಡಿ (Bh. 4, 4, 77). — ನಾಟ್ಯನ ಮಿತ್ರ ದಿ. N. (Bp. 17 snm.). — ನಾಟ್ಯನ ಮಿತ್ರದಿಯಯ್ಯಾರ್. N. (Bp. 9, 44).

ನಾಟ್ಯಗಾತಿ ನಾಟ್ಯ-ಗಾತಿ. An actress, a dancing girl (ನರ್ತಕಿ, etc. Sl. 63; My.).

ನಾಟ್ಯಗಾತಿ ನಾಟ್ಯ-ಗಾತಿ. An actor, a dancer (My.).

ನಾಟ್ಯನಿಲಯ ನಾಟ್ಯ-nilaya. = ನಾಟ್ಯಮಂದಿರ. (Bh. 4, 4, 79).

ನಾಟ್ಯಮಂದಿರ ನಾಟ್ಯ-mandira. A place where dancing is taught (Bh. 4, 4, 71); a theatre.

ನಾಟ್ಯರಂಗ ನಾಟ್ಯ-raṅga. Any place for dancing or dramatic exhibitions (My.). ನಾಟ್ಯರಂಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಉಟಾ ಅವೇಕ್ಷಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ನಾಟ್ಯೋಕ್ತಿ ನಾಟ್ಯ-nkti. Dramatic phraseology, theatrical language.

ನಾಡ ನಾಡ. = ನಾಟ. (Sk.).

ನಾಡದು ನಾಡadu. = ನಾಡಿದು. ನಾಡಿದ್ದು, ನಾಳಿದ್ದು, ನಾಳಿದು. The day after to-morrow (My.; B. 1, 7; Tē. ಎಲ್ಲಾ ದಿ; see ನಾಳೆ).

ನಾಡಾಡಿ ನಾಡu-ādi. A person who lives in the country, a country-man, a rustic, an ordinary, common person (Kāv. III, 3, 120; Abh. P. 1, 99; 16, 15; Ā. Bp. 42, 31; My.).

ನಾಡಾಡಿಗ ನಾಡu-ādigā. = ನಾಡಾಡಿ. (My.).

ನಾಡಿ ನಾಡಿ. = ನಾಳಿ, ನಾಳೆ, ನಾಡು, ನಾಳೆ 1. The tubular stalk or culm of any plant. 2, any tubular organ of the body, as an artery, a vein, a nerve, etc. 3, an artery. 4, any pipe or tube; the box of a wheel. 5, a fistulous sore, a fistula. 6, the pulse. (Bp. 40, 16). 7, a measure of time = $\frac{1}{8}$ of a sidereal day, $\frac{1}{2}$ muhūrta. 8, a period or hour of twenty-four minutes. 9, a sort of bent grass. 10, a juggling trick, deception. ನಾಡಿ ಅಮುವತ್ತು ಅಗಲ ಒನ್ನು ತಿಪ್ಪಿ ಯಕ್ಕು (Mr. 68). — ನಾಡಿ ಅಡು. The pulse to beat (My.). ನಾಡಿ ಅಡದವ ಓಡಿ ಬನ್ನಾನೇ? (Prv.). — ನಾಡಿ ನಡೆ. The pulse to beat (My.). — ನಾಡಿ ನಿಲ್ಲು. The pulse to stand still or cease (My.). ನಾಡಿ ನಿಶ್ಚ ಮೇಲೆ ಕಾಡು ಪಾಲು (Prv.). — ನಾಡಿ ನೋಡು. To observe or feel the pulse (My.). ನಾಡಿ ನೋಡದೆ ಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾಡುರೋಗ ಬರುವದು (Prv.).

ನಾಡಿಕೆ ನಾಡikē. = ನಾಡಿಗೆ. The stalk or culm of any plant, a hollow stalk or stalk in general; any tubular organ of

the body; a fistulous sore. 2, an Indian hour or twenty-four minutes; a measure of time = $\frac{1}{8}$ of a sidereal day, or = $\frac{1}{2}$ muhūrta. 3, a gong.

ನಾಡಿಕೇರ ನಾಡikēra. = ನಾಡಿಕೇರ, ನಾಳಿಕೇರ. (ತೆಂಗಿನ ಮರ G.; Sk. ನಾಡಿಕೇರ).

ನಾಡಿಗ ನಾDIGa. A village-superintendent in the service of a smārta guru (My.).

ನಾಡಿಗತನ ನಾDIGatana. The business of a nāDIGa (My.).

ನಾಡಿಗಿತ್ತಿ ನಾDIGa-itti. The wife of a village-superintendent (My.).

ನಾಡಿದು ನಾDIGidu. = ನಾಡದು, etc. (Śmd. 400. 401; J. 10, 26). Gen. ನಾಡಿದನ, Dat. ನಾಡಿದಿಗ (Śmd.).

ನಾಡಿದ್ದು ನಾDIGidu. = ನಾಡಿದು, etc. (My.; ಪರಶ್ವತ್ Si. 477). ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ (My.).

ನಾಡಿನ್ಡಮ ನಾDIGi-n-dhama. = ನಾಳಿನ್ಡಮ. Blowing through a tube: a goldsmith.

ನಾಡೀರೊಟಿ ನಾDIG-kūṭa. One of the planetary conjunctions consulted by astrologers when matrimonial alliances are to be formed (My.).

ನಾಡೀಪರೀಕ್ಷೆ ನಾDIG-parikshē. Feeling or examining the pulse (My.). ನಾಡೀಪರೀಕ್ಷೆ ಅಡು ಬಲ್ಲದೇ? (Prv.).

ನಾಡೀವ್ರಣ ನಾDIG-vraṇa. A fistulous sore, a fistula.

ನಾಡು ನಾDIGu. (fr. ನಡು 2). = ನಡೆ 1, ನಾಳೆ 1, ನಾಡು. A (cultivated, planted) country (in opposition to a kâḍu); a province, a district; the country (in opposition to a town; ನೀವೃತ್, ಜನವಡ, ದೇಶ, ಉಪವರ್ತನ HIA., Nr., Mr. 189; ದೇಶ Nr. 50; C.; Tē., T., M.). ನಾಡಿಗ or ನಾಡ್ಕಿ (Śmd. 140). ಆ ಪತಿ ಕೆಡಿಸಿದನ್ ಆ ನಾಡಂ; ಆ ನೃಪತಿ ನಾಡೆ ಕೆಡಿಸಿದ ನಾಡು (260). ಮುನ್ನೆ ರಾರ್ಡ ಕಾಡಲ್ಲಂ ನಾಡಾಗಿರಕ್ಕೆ (J. 29, 32). ನಾಡ ಸಿರಿ (3, 2). ನಾಡಿಗಿಟ್ಟರು ಅರಸರಾದರೆ ಕೇಡು ಬಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು. — ನಾಡು ಬೆಳದರೆ ಹಾಡಿ ಉಣ್ಣು ಬಹುದು. — ನಾಡೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟರೂ ಸುಡುಗಾಡು ಬಿಡದು. — ನಾಡಿನ ಘಾತ ಪೀಡಿಸದೇ ನಿಶ್ಚಿತೇ? — ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಅಡಿನ ಧಯ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. — ನಾಡು ಓಡುವಾಗ ಮೋಡಿದಾಗ ಬಸ್ತ. — ನಾಡು ಕೂಡಿದರೆ ನಗರಕ್ಕೆ ಕೇಡು. — ನಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ಓಡುವಾಗ ಮೂಡೇ ಅವೇಕ್ಷಿಸಿದ. — ನಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ನಾಡಿಯಾದರೆ ನಗರಕ್ಕೆ ಗೂಢ. — ಹೋಡು ಇದ್ದರೆ ನಾಡು ತಿರುಗ ಬಹುದು (Prvs.). ನಾಡೆವ್ವು ದೇಹಕ್ಕೆ ರೂಢಿಸತಿಯೇ ಪ್ರಾಣ; ನಾಡ ದಾಯೆ ರೂಢಿಸತಿ ಕೆಡುಗು, ಅರಸದಾಯೆ ನಾಡೆಲ್ಲ ಕೆಡುಗು (Sp.). See Āpr. 1, 87; 5, 102; Abh. P. 4, after 53; Bp. 42, 6; 51, 6; 58, 38; Ā. Bp. 11, 5; Bh. 1, 8, 2. 84; J. 3, 5; 12, 2; 28, 22. 53; 29, 9; ನಡು. — ನಾಡೆ ಮಾತು. = ನಾಣ್ಣುಡಿ. (Bp. 44, 56; 51, 9; J. 5, 57; Prv. s. ಬದವ). ಅಡಿ ಹುಸಿಯಲು ಹೋಲ್ಲ, ಕೂಡಿ ತಪ್ಪಲು ಹೋಲ್ಲ, ಕಾಡುವ ನೆಣ್ಣು ಬದ ಹೋಲ್ಲ, ಮಾನಿನಿಗೆ ನಾಡೆ ಮಾತು (in opposition to ಮನೆಯ) ಹೋಲ್ಲ (Sp.). — ನಾಡುಕೆಡೆ. = ನಾಡ್ಕಿ (Śmd. 28). The direction, etc. of a country, etc. — ನಾಡುಗವುಡ. The non-official headman of a district who in a private way settles disputes about caste affairs, etc. (My.). 2, an official headman of several villages (My.). — ನಾಡುಗಾಡಿ. A saying or proverb of the country, a common proverb (ನೃತ್ಯ Ā. I, 75; My.). — ನಾಡುತಾನ ಧೋಗ. The accountant of several villages (My.). — ನಾಡೆದಾಯೆ. = ಎಡೆದಾಯೆ. (Śmd. 161) = ನಾಡೊಡೆಯ. (Abh. P. 4, 36; 7, 49). — ನಾಡೊಡೆಯ. = ನಾಡೊಡೆಯ (Śmd.

167). The chief of a country or of a district (ಸಾಮನ್ಯ G.; Bp. 37, 68; 50, 86).

ನಾಡೆ ನಡೆ. Further, moreover, much, greatly, excessively, etc. (ಅನೆಯರ, ಅಧಿಕ ಓತ. I, 84; ಪಂದಂ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥ II, 25; ಎದೆ, ಆವಗಂ, ನೆವೆ, ನೇಮಂ, ಕರಂ, ಆದಂ, ಅಯ್ಯ, etc., ಅಧಿಕ ಸ್ಮದ. 391, ಸ್ಮ. 58, Kk. 49; cf. ನಡೆ 4? Tu. ನಾಡು, T. ನಾಡು, ನೇಡು, M. ನಾಡು, to seek, inquire, search, desire greatly; see ನಿಟ್ಟುಸು). ಆ ನೈವತಿ ನಾಡೆ ಕೆಡಿಸಿದ ನಾಡು (ಸ್ಮದ. 260). See ಓಪ್ರ. 1, 51. 70. 89; Abh. P. 5, 78; Grj. 4, 63; Bp. 15, 29; 26, 67; 54, 55; ಸ್ಮ. 6. 24. 82. 75. 118; J. 2, 64.

ನಾಡ್ ನಾ. 1. = ನಾಡು, etc. — ನಾಡ್ನಿ. The talk of the country, popular report, public rumour, common talk, news (ರೋಷವಾರ್ತೆ Nr.; Abh. P. 16, 53; Grj. 10, after 84; Bp. 57, 13; Rām. 3, 2, 18; 4, 4, 89; J. 17, 52; Tē. ನಾಡು, ನಾಡು).

ನಾಡ್ ನಾ. 2. (ಸ್ಮದ. 58). (= ನಾಡಿಕೆ, etc.). Bashfulness, sense of shame, embarrassment, shame, modesty (ಓಪ್ರ. 8, 68; T. ನಾಡ್, ನಾಡ; M. ನಾಡ; Tē. ನಾಣಿ); inherent excellence, grace;—that is a cause of shame: the shame, an organ of generation (ಗುಣ್ಯ ಓತ. I, 29). ನಾಣಂ ಪಂಗಿ, ಮುಗ್ಧಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಯಳಿಸು ವನ್ನೆ (ಸ್ಮದ. 84). — ನಾಣಿಲಿ. ಇಲಿ (ಸ್ಮದ. 220, 244). Shameless; a shameless person (ಅಪಮಾನಗೇಡಿ ಓತ. I, 10; ಅಪಮಾನಗೇಡುಗ II, 17; ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನ Kk. 39, ಸ್ಮ. 48; V. 35, after 55). ನಾಣಿಯನಿಸುವ ವಧು (ಸ್ಮದ. 221). — ನಾಣಿಲಿತನ. Shamelessness (ಓಪ್ರ. 8, 69; V. 12, after 71). — ನಾಣಿಲಿತನ. — ನಾಣಿಲಿ. (ಸ್ಮದ. 221). A shameless woman. — ನಾಣಿಲಿ. — ಎದೆ. The secret parts (ಓ. Bp. 19, 82). — ನಾಣಿಲಿ. — ಕಿಡುಸು. = ನಾಣಿಲಿ. (ಓಪ್ರ. 4, 8). — ನಾಣಿಲಿ. — ಕಿಡು. Shame, or grace, to be lost or to go; to be disgraced (Abh. P. 11, 179). — ನಾಣಿಲಿ. — ಕಿಡು. A man who has lost his shame (Bp. 38, 70). — ನಾಣಿಲಿ. — ಕಿಡು. = ನಾಣಿಲಿ. To destroy one's grace, to shame, to cover with reproach or ignominy, to disgrace, to dishonour (Rāv. 13, 61; ಓ. Bp. 32, 44). — ನಾಣಿಲಿ. — ಕೊಳ್. To feel ashamed (Rāv. 11, 154). — ನಾಣಿಲಿ. — ತಳೆ. = ನಾಣಿಲಿ. (Rāv. 3, 4). — ನಾಣಿಲಿ. — ತಾಣ. = ನಾಣಿಲಿ. (ಓಪ್ರ. 8, 69; ಓ. Bp. 20, 19). — ನಾಣಿಲಿ. = ನಾಣಿಲಿ. (ಓಪ್ರ. 8, 70). — ನಾಣಿಲಿ. To relinquish shame or hashfulness (ಓಪ್ರ. 8, 83; Rāv. 8, 85). — ನಾಣಿಲಿ. The state of being united with shame (ಓಪ್ರ. 1, 23). — ನಾಣಿಲಿ. Intact, undebased sense of shame, etc. (J. 11, 22).

ನಾಣ ನಾ. Tbh. of ನಾರಾಯಣ. (My.).

ನಾಣ ನಾ. (= ನಾಣಿಯ, etc.). A coin or anything stamped with an impression (Sk.).

ನಾಣ ನಾ. Tbh. of ನಾರಾಯಣ. (My.). 2. = ನಾಣ (My.).

ನಾಣಿಯ ನಾಣಿ. = ನಾಣಿ. (ಖಂಕ Nn. 129; Rām. 6, 55, 18; My.; M.; T. ನಾಣಿಯ).

ನಾಣಿ ಸು ನಾಣಿ. = ನಾಣಿ, etc. (Rāv. 11, after 160).

ನಾಣಿ ನಾಣಿ. = ನಾಣಿ, etc. (ಲಕ್ಷ್ಮ ಸ್ಮದ. Dh.; ಓಪ್ರ. 3, 62; Grj. 2, after 106; Bp. 8, 45; Rāv. 11, 128; T. ನಾಣಿ). See ನಾಣ್.

ನಾಣಿ ನಾಣಿ. = ನಾಣಿ 1, etc. (ಅನುಭವ ಸ್ಮದ. Dh.; ನ ಸು ನಡು ಓತ. I, 7). ಮಹಾರಥರ ಜನನಾಶ್ರಯ ಅನು ಕಣ ರೋಮರೋ

ಮನ್ವಂತದ ನಾಣಿದುಪ್ಪ (Abh. P. 13, 71). ಕೋಲ್ ವಕ್ಷದೊಳ್ ನಾಣಿ (J. 7, 49). See J. 4, 44; 21, 14. 20. 36; 22, 31. 44; 31, 54; ಕೆವ. 1, 10.

ನಾಣಿ ನಾಣಿ. Fineness, goodness, good quality, as that of cloth, grain, character, etc., honesty, truth (My.; Tē. ನಾಡೆಮು, ನಾಣೆಮು, ನಾಣಿ ಮು; T. ನಾಣಿಯ, ನಾಣಿಯ; M. ನಾಣಿಯ, ನಾಣಿ; see ನಡ್ಡು 1, ನಡ್ಡು 1 & 2, ನಡು).

ನಾಣಿ ನಾಣಿ. = (ನಾಣಿ), ನಾಣಿಯ, ನಾಣಿ. A coin; money (My.; Si. 330. 418; B. 4, 95. 106. 125; M.; Tē. ನಾಣೆಮು, ನಾಣಿಮು; Mhr. ನಾಣಿ). 2, small pieces of silver money (My.). ನಾಣಿವಿಧವ ನಾಯಕ. — ನಾಣಿವಿಧವ ನೋಡುತ್ತ ಕಡೆ. — ನಾಣಿದ ಲಕ್ಷಣ ವಾಣಿಜ್ಯ ತಿಳಿಯದೇ? — ಚನ್ನವಾರನ ಮನೇ ನಾಯಿಯಾದರೆ ನಾಣಿದ ನೋಟ ಬಲ್ಲದೇ? — ರಾಣಿಗಾಡಿಗೇ ನಾಣಿ ಕೊಟ್ಟಿದ ನೇ ಜಾಣ (Prva.). See Prv. 8. ನೇಯಿಗೆ. — ನಾಣಿವಿಧ. Assaying money, assay (My.; Mhr.). — ನಾಣಿವಿಧ. The agio on money (My.). — ನಾಣಿವಾರು. The detailed account of various coins (My.).

ನಾಣಿಗಾರಿ ನಾಣಿ-ಗಾರಿ. A good, proper or honest man (My.).

ನಾಣಿ ನಾಣಿ. = ನಾಣಿ. (G. 266. 442).

ನಾತ ನಾತ. (fr. ನಾತು 1). = (ನಾತು, ನಾತು 2), ನಾತು 2, ನಾತು, (ನಾತು, ನಾತು 2). Smell in general; a bad smell (ಹಸುಕು, ಸೊವಡು, ಸೊಗಡ, ಕೂರಿತದ ಗಂಧ ಸ್ಮ. 23; My.; T., M. ನಾತ). ಹೊಲ್ಲಹ ನಾತ (ದುರ್ಗಂಧ, etc. Nr.). ಕೆಟ್ಟ ನಾತವು ವಸ್ತು (ಘಟಗಂಧ, ದುರ್ಗಂಧ Si. 51). ನಾತವಾಗಲಿ ಪರಿಮಳವಾಗಲಿ ವಾತಕ್ಕೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ. — ಕೂತರೂ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? ಹೇತದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು! — ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇತು, ನಾತ ಬರುತ್ತ ಎಂದ (Prva.). See Bp. 46, 59; B. 2, 47; 3, 85; 4, 86; 5, 261; Prv. 8. ಪ್ರೇತ. — ನಾತಹೂ. The shrub Lantana aculeata L., native of America (St. & Pi.; My. as ನಾತದ-).

ನಾತಿ ನಾತಿ. (fr. a ನಾಯತಿ = ನಾಯಕ). = ನಾತಿ. A mistress, a lady (T. ನೈತಿ, ನಾಯಕಿ, ನಾತಿ; M. ನಾಯಕಿ, ನಾಯಕಿ, ನಾತಿ); a woman (Tē. ನಾತಿ, ನಾತಕೆ, ನೆಲತಿ).

ನಾತು ನಾತು. 1. P. p. of ನಾತು 1.

ನಾತು ನಾತು. 2. = ನಾತ, etc. (B. 5, 164). ಕೆಟ್ಟ ನಾತು (ಅಸು ವಾಸನೆ), ಕಮರ ನಾತು (ಕವರು), ಮುಗ್ಧ ನಾತು (ಜೀರ್ಣವಗಂಧ), ಹೊಲಸುನಾತು (ಸಿಬ್ಬು ವಾಸನೆ G.). ಸುಟ್ಟ ನಾತು (ಸೊಡರು Ch.).

ನಾತು ನಾತು. 3. = ನಾತು 3. P. p. of ನಾತು 2.

ನಾಥ ನಾಥ. A proteotor, a patron; a master, ruler, lord, a leader; a husband (ಒಡೆಯ Mr. 227). ನಾಥನಾಗ ಬೇಕೆನ್ನು, ಸ್ವಾರ್ಥ ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. — ನಾಥನಾದರೂ ಭೂತ ಬಿಡದು. — ನಾಥನಾದರೂ ವಾತ ಬಿಡದು (Prva.).

ನಾಥವತಿ ನಾಥ-ವತಿ. Having a proteotor, etc.;—dependent, subject.

ನಾದ ನಾಡ. A loud sound, ory, roaring, crying, etc. 2, a sound, a tone in general (B. 4, 10); a note of the musical scale or gamut (ಎದು ನಾದ Mr. 500). — ನಾದಕಟ್ಟು. The adjustment of sound, the act of producing the full, proper sound. ನಾದಕಟ್ಟಿನ ಸಲುನಾಗಿ ವೀಣೆಯ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಕು ಮ್ಪಳಾಯು (ಪ್ರಸೇವಕ G.).

ನಾದನಿ ನಾಡನಿ. = ನಾಡಿನಿ, ನಾಡನಿ. Tbh. of ನನಾನ್ಯ. A husband's sister (Bp. 45, 24; My.; M. ನಾತುನಿ; T. ನಾತುನಿ ರ); a brother's wife (see ನಾಡನಿ).

ನಾದಮೂರ್ತಿ nāda-mūrti. Who has the form or is the embodiment of the sound *luc*: Śiva (Grj. 10, after 61; Bp. 2, 4).

ನಾದಾರಿ nādāri. Insolvent; pauperism (Mhr., H.).

ನಾದಾರು nādāru. Insolvent; a pauper (My.; Mhr., H.).

ನಾದಗ nādiga. Tbh. of ನಾಟಕ. (My.; S. Mhr. ನಾದಿಗ್ಗ).

ನಾದಿನಿ nādini. = ನಾದಿನಿ, etc. (ಗಣನ ಅಕ್ಕ G.; ನನಾನ್ದ, etc., ಗಣನ ಒದ ಹುಟ್ಟಿದವಳು Si.; My.; Bp. 40, 46). ನಾದಿನಿಯಾದ ರೆ ಹಾದಿರಿ ಬಿದ್ದಾಳೇ?—ತಮ್ಮ ನಮ್ಮನಾದರೂ ನಾದಿನಿ ನಮ್ಮವಳಲ್ಲ (Prva.).

ನಾದಿಸು nādīsu. To knead (My.).

ನಾದಿಸು nādīsu. To sound, to resound, etc. (My.).

ನಾದು nādu. 1. To knead, as dough, etc. (My.; B. 4, 55; see *n.* ನಮ and ನಳ). ನಾದಿದ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾದ ಹೋದೀ ತೇ?—ಕಮ್ಮಳಯಿ ಮೇಲೆ ಕಡೆಕಾ ನಾದಿದ (Prva.).

ನಾದು nādu. 2. = ನಾನು 1, (ನಾಮ 3). To moisten, to wet, to soak, to steep; to cool (Bp. 47, 57; 57, 18; Bh. 1, 3, 21; 3, 6, 22; 7, 1, 18; 7, 7, 45; 7, 16, 10, 50; 8, 27, 4; J. 7, 47; 14, 16; Tā. ನಾನುಪ; cf. ನಾನ್ 2).

ನಾದು nādu. 3. = ನಾತು 3. P. p. of ನಾನು 2.

ನಾದನಿ nādnni. = ನಾದಿನಿ, etc. (ಪ್ರಜಾವತಿ, ಧಾತೃವಧು Hā.; ಪ್ರ ಜಾವತಿ Mr. 312).

ನಾದೇಯ nādēya. (fr. ನದಿ). Coming from or belonging to a river; aquatic; a sort of salt.

ನಾದೇಯ nādēyi. A species of reed growing usually near water, *Calamus fasciculatus*. 2, the orange-tree (see ನಾಯನೇಲರ್ and ನಾರಂಗ). 3, a shrub or small tree, *Sesbania aegyptiaca* Pers. 4, the China rose or shoe-flower plant, *Hibiscus rosa sinensis* Lin.

ನಾನ್ nān. 1. = ಲಂ 1, etc., ನಾನು 1. I. It is used, instead of ನಾ, before a vowel; its declension appears under ನನ್ 1; its plural is ನಾವು. See *e. g.* Bp. 3, 22; 10, 10; 17, 18; 21, 46; 22, 18, 60; 27, 14; 40, 30.

ನಾನ್ nān. 2. = (ನನ್ 1), ನಾನು 2, (ನಾಮ 3). To get wet, moist, damp, or soaked (ಅರ್ಪಣಾಪ ಶ್ಮದ. Dh.; Tā. ನಾನು; T. M. ನಾನು; T. ನಮ್ಮ, moisture of the earth). P. p. ನಾನು (ಛಂ. 7, 132; 8, 6; Rā. 1, 117; 8, 125). ನಾವು (ಶ್ಮದ. 275). ನಾವು (ಛಂ. 8, 69).

ನಾನಲ್ nānal. = ನಳ್ಳು 2. A kind of reed (T. ನಾಲ್ ರ). ನಾನಲುಳ್ಳ ಭೂಮಿ (ನಕ್ಷಲ, ನಲಸಂಯುತ Hā.).

ನಾನಾ nā-nā. Nothingness, emptiness, non-existence (ತೂನ್ಯ, ತೂನ್ಯವಾದುದು Nn. 145); without, except. 2, of different kinds, various, sundry, manifold, diverse; variously, manifoldly (ದೊಡ್ಡಿತು 145; ಬಿರುದು Mr. 537). 3, egotism, conceit (ಅಹಂಕಾರ 145). 4, boldness, daring (ಅದಮ್ಬ, ಸಾ ಪಸ 145). In My. *e. g.* ನಾನಾಕಾರ್ಯ, various business or affairs; ನಾನಾಕೆಲಸ, various business or work; ನಾನಾಪ್ರ ಕಾರ, diverse kinds or ways, or in various ways; etc., etc. — ನಾನಾರಾಯ. Nānāsāhēh, the rich Mahāratta Pērvā (and traitor). ನಾನಾರಾಯನ ಪತ್ತರ ಹೋಗಿ, ನಾಲ್ಕು ಕಾಸು ಬೇಡಿದ (Prv.).

ನಾನಾರೂಪ nānā-rūpa. Various forms; of different forms or shapes, multiform, various (see ನಾನಾರೂಪ *n.* ವೇಷ).

ನಾನಾರ್ಥ nānā-ārtha. Having a different aim or object. 2, having different meanings (ಶ್ಮದ. 298), (having the

same sound as another word, but) differing (from it) in meaning, homonymous: *a homonymy*. ಒಂದು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹಲವರ್ಥಮಂ ಹಲವರ್ಥಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಬ್ದವು ನುಡಿದ ಬೆಡಗುಮಂ, ನಾನಾರ್ಥ ಮೆನ್ನು, ಪೇದ್ವೆಂ (Mr. 465).

ನಾನಾರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಕರ nānārtha-ratnākara. A dictionary which contains words with different meanings by Devottama (Nn. 3, 167, 168).

ನಾನಾವಿಚ್ಛೆತ್ತಿ ಜಿತ್ರು nānā-vicchitticitra. Various vicchitticitra (Kāvy. III, 2, B, 56).

ನಾನು nānu. 1. = ನಾನ 1, etc. I (C.). ನಾನು ಮುನ್ನು, ತಾನು ಮುನ್ನು ಎಮ್ಮದಾಗಿ ಮಾಡ್ ವಮವ ಕೆಲಸ (ಅಹಮದ್ವಿರ್ಗೆ Si. 293). ನಾನು ನೀನು ಅನ್ನಾ ಕ್ಷಣ ಹಾನಿಯೇನು?—ನಾನು ನಾಯಕ, ನೀನು ನಾಯಕ, ದೋಣಿ ಒತ್ತುವವ ದೊಣ್ಣೆಪ್ಪ ನಾಯಕನೋ?—ನಾನು ಹಿಡಿದ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಮೂದೇ ಕಾಲು.—ನಾನು ಹುರಿಯಾದರೆ ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ಹೆಬ್ಬುಲಿ.—ನಾನೂ ನಾಗವನೂ ಕೂಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು! ಎನ್ನು, ಒತಿ ಹೇದದ ನ್ನೆ.—ನಾನೇ ಒಳ್ಳೆ ಎಣ್ಣೆರೆ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಯಾರಿಗೆ ಮದಿದ ಮಾಡ್ತಾನು?—ನಾನೊನ್ನು ಬಗೆಯೆ, ದೇವರೊನ್ನು ಬಗದನು (Prva.).

ನಾನು nānu. 2. = ನಾನ 2. P. ps. ನಾತು, ನಾದು (My.).

ನಾನ್ತ nānta. = ನಾತ, etc. (ಸೂವದು, ನಟು, ಸಪ್ತಸವ, ಗಮಗ ಮಿಸುತು, ವಾಸನ Kk. 55). ಕೆಡದು ನಾನ್ತ (ಕಮ್ಮು ಛಂ. I, 22).

ನಾನ್ತ na-anta. Ending in ನ; a term ending in ನ (ಶ್ಮದ. 228, 274, 316).

ನಾನ್ದಿ nāndi. ನಾನ್ದೀ. Joy; prosperity. 2, eulogium or praise of a deity; a prayer recited in benedictory verses at the opening of a religious ceremony or of a drama, generally a kind of blessing pronounced as a prologue to a nāṭaka or play (ಪೂರ್ವಾರ್ಥಂ ಛಂ. I, 33; ಛಂ.). 3, = ನಾನ್ದೀಮುಖ No. 2 (My.).

ನಾನ್ದೀಕರ nāndī-kara. The speaker of the benedictory prologue at the opening of a drama.

ನಾನ್ದೀದೇವತೆ nāndī-dēvatē. = ನಾನ್ದೀಮುಖ No. 1. (My.).

ನಾನ್ದೀಮುಖ nāndī-mukha. The class of manes of deceased progenitors to whom the nāndī-mukha-śrāddha is offered. 2, the nāndī-mukha-śrāddha, i. e. a śrāddha or commemorative offering to the manes preliminary to any joyous occasion, as initiation, marriage, etc. (My.).

ನಾನ್ದೀವಾದ nāndī-vādi. The speaker of the benedictory prologue at the opening of a drama.

ನಾನ್ದೀಪ್ರಾರ್ಥ nāndī-śrāddha. = ನಾನ್ದೀಮುಖ No. 2. (My.).

ನಾನ್ದು nāndu. 1. = ನಾದು 2. To make damp, to cool, etc. (Rā. 9, 7).

ನಾನ್ದು nāndu. 2. (ಶ್ಮದ. 48). To liquefy, to dissolve, to melt (ಪ್ರವೀಕರಣ ಶ್ಮದ. Dh.; cf. the M. *n.* ನಳ).

ನಾಪಿಕ nāpika. (Mhr. ನಾಪೀಕ, failure of the crop; sterile, poor; Mhr., H. ನಾಪುಕ್, impure, vile). ನಾಪಿಕ ಅನ್ನಾ ಕ್ಷಣ ಪಾವ ಬನ್ನೀತೇ? (Prv.).

ನಾಪಿಗ nāpiga. Tbh. of ನಾಟಕ. (ನಾಟಕ ಛಂ.).

ನಾಪಿತ nāpita. = ನಾದಿಗ, ನಾಪಿಗ, ನಾಯನ್ದ, ನಾಯನ್ದ, ನಾವರಗ, ನಾವದ, ನಾವನ್ದ. A barber.

ನಾಪಿತಿ nāpiti. The wife of a barber; a woman of the barber-caste (ನಾವರಿಗರು ಛಂ.; 8k.).

ನಾಪಿತೆ nāpitē. = ನಾಪಿತಿ. (J. 5, 58).

ನಾಭ nābha. = ನಾಭಿ. See ಉರ್ವಾರ್, ಪದ್ಮ.

ನಾಭಸ nābhassa. (fr. ನಭಸ್). Celestial, heavenly, appearing in the sky. (Ūp. 4, 30).

ನಾಭಿ nābhi. The navel. 2, the nave of a wheel. 3, the centre, focus, central point, middle; obelisk, bead. 4, the close connection of relations, near relationship, community of race or family; a near relation. 5, a sovereign, an emperor; a Kshatriya. ನಾಭಿಪರಿಯನ್ನರ ಉಜ್ವಲ ಕ್ಷಣ ಲೋಧವು ಹೋದೀತೇ? (Prv.). See ಪೂಜ್ಯದ. — ನಾಭಿಗೋಲ. — ಕೋಲ. The measure of two orbits. ಮೊದಿನೆರಡಾಗೆ ನಾಭಿಗೋಲ ನೈಸಿಕ್ಕ (Mr. 325).

ನಾಭಿನಾಲ nābbi-nāla. The umbilical cord. (My.).

ನಾಭಿರಾಜ nābhi-rāja. An ancient king mentioned by Jains (Abh. P. 1, after 89).

ನಾಮ nāma. 1. Bending. See ಪರಿಣಾಮ, ಪ್ರಣಾಮ.

ನಾಮ nāma. 2. A name (ಪೆಸರ್ Nn. 16; ಪೆಸರ್ 162). 2, a noun (Śmd. 6. 63. 88. 93; Kāv. I, 6; 1, 1b, 1-5; I, 2, 1 seq.); a word. 3, by name. 4, possibly, perhaps. 5, agreed, granted (ಅಮದೆನಿವಾ ಕಾರ್ಯ 162). 6, an expression of anger, contempt, reproach, etc. 7, the sectarian mark applied by Vaishnavas to their forehead, etc. (My.). 8, the white clay used for applying that mark (My.). ನಾಮವಿದ್ದವಗೆ ಕಾಮ ಕಡಿಮೆಯೇ? — ನಾಮವಿದ್ದವ ಗ್ರಾಮದವರಿಗೆ ಬೇಕು. — ನಾಮವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮಿಗೆಯರ ಬೇಕು. — ನಾಮವಿಲ್ಲದ ಅರಸನಿಗೆ ನೇಮವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಧಾನ. — ನಾಮವ್ಯಕ್ತನ ನಾಕ ಪಡೆಯನೇ? (Prva.). See Prv. s. ಬಡ ದಾಸ. — ನಾಮಗೋಲ. — ಕೋಲ. The pigmy cormorant, Carbo pygmæus (Bd.). — ನಾಮದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ. A box containing the necessities for putting on the Vaishnava marks (My.). — ನಾಮದ ಬೇರು. A twining ahrnb, the country Sarsaparilla, Hemidesmus indicus B. Br. (St. & Pi.; My.). — ನಾಮದ ಹಾವು. The snake Trimeresurus striatatus (My.). — ನಾಮ ಹಾಕು. To put on the Vaishnava marks (My.). 2, to cheat (My.). ನಾಮ ಹಾಕಿದವನಾದರೆ ಹೋಮಾ ಮಾಡ್ತಾನೆ? (Prv.).

ನಾಮಕ nāmaka. = ನಾಮ. See ಅ-.

ನಾಮಕರಣ nāma-karapa. Naming a child after birth; the ceremony of naming a child after birth (My.). ನಾಮಕರಣವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೋಮಕರಣ (Prv.). — ನಾಮಕರಣಗಿಯ. — ಅ-ಗಿಯ. To name a child after birth (J. 28, 60).

ನಾಮದಾರ nāma-dāra. Renowned, famed (My.; B. 4, 116; Mhr., H.).

ನಾಮಧಾರಿ nāma-dhāri. Having a name, renowned. 2, having the same name as another. 3, having only the name; nominal. 4, a person who wears the sectarian Vaishnava marks, a Vaishnava (My.). 5, a class of Vaishnavas who apply three marks to their forehead, etc., and are followers of Rāmānuja (My.). — ನಾಮಧಾರಿ ಸೀರೆ. A black sirē with white stripes (My.).

ನಾಮಧೇಯ nāma-dhēya. A name, a title, an appellation.

ನಾಮನಕ್ಷತ್ರ nāma-nakshatra. The constellation corresponding to a person's name. The natal constellation (janmanakshatra) of a person, when forgotten, is found out from the initials his name bears, and certain corresponding syllables denoting the constellations (My.).

ನಾಮಪದ nāma-pada. A complete word, i.e. an inflected word with the case-terminations added (Śmd. 47. 61. 97. 194; Kāv. I, 8, 1-4).

ನಾಮಪ್ರಕೃತಿ nāma-prakṛiti. An uninflected noun or word (Śmd. 98).

ನಾಮರೂಪಿ nāma-rūpi. The conventional meaning of a word (Śmd. 62).

ನಾಮರ್ದಾ nā-mardā. Unmanliness, cowardice; a coward (also ನಮರ್ದ; My.; Br.; Mhr., H. ನಮರ್ದ, ನಮರ್ದಿ).

ನಾಮಲಿಂಗ nāma-liṅga. A nominal base, an uninflected word (Śmd. 47. 88. 90. 94).

ನಾಮವಚ nāma-vāca. = ನಾಮವಾಚಕ. ವಸ್ತುನಿಕಾಯನಾಮವಚ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಂಗಳ (ಲೋಕವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಡುವವು Nr. 117).

ನಾಮವಾಚಕ nāma-vācaka. Expressing a name: a noun; a proper name. (My.).

ನಾಮವಿಭಕ್ತಿ nāma-ribbakti. A nominal affix (Śmd. 47. 61. 89. 115).

ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನ nāma-saṅkīrtana. Celebrating the name of a god, king, etc. (My.).

ನಾಮಸ್ವರಣ nāma-smarapa. Bearing in or calling up into the mind the name or names of a god, king, etc. (My.).

ನಾಮಾಂಕ nāma-āṅka. Marked with a name. 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ನಾಮಾಂಕಿತ nāma-āṅkita. Renowned (B. 4, 146. 222; My.).

ನಾಮಾನ್ತರಿತ nāma-antarita. N. of one of the pēlikēs (Kāv. III, 2, B, 82 seq.).

ನಾಮಿ nāmi. 1. Bending; changing a dental to a cerebral: a name given to all the vowels except ಅ and ಆ (Śmd. 16. 17; Kāv. I, 1a, 12-14).

ನಾಮಿ nāmi. 2. Tbh. of ನವಮಿ (Śmd. 852. 361; Śm. 19; see ಮಾ-).

ನಾಮಿಕ nāmika. Relating to a name or noun. 2, having only the name (of being a religious person, Bp. 50, 48).

ನಾಮೂಷಿ nāmūshi. Disgrace, shame (My.; Br., H.).

ನಾಮಿ nāmō. A deed: letters patent (My.; Br., H.).

ನಾಮ್ಯ nāmbya. 1. See s. ನಾನ್ 2 and G. s. ತೋಸು.

ನಾಮ್ಯ nāmbya. 2. An idle, slothful man (ಸುವ್ಯ, ಅಲಸುಗಗಾಡಿ ಸಿ.; ಸೂಯ್ಯ, ಅಲಸುಗಗಾಡಿ Kk. 38; ಸೂಯ್ಯ, ಅಲ ಸುಗಾಡಿ Śm. 47; T. ನಾಮ್ಯು = ನಮ; ನಾಲು = ನೇಲು; see ನೇಲಿ).

ನಾಮ್ಯ nāmbyu. To be slack, devoid of energy, slothful or idle (ಅಲಸ್ಯ Śmd. Dh.).

ನಾಯ nāy. = ನಾಯ. A dog (My.; M.; T. ನಾಮಲಿ, ನಾಲಿ, ನಾಯ, ನಾಲಿ). ತಾಯನ್ನಾ ಕಡು, ನಾಯನ್ನಾ ಬಾಲ (Prv.). ನಾಯ್ಯ ಸೋವುವುದು (ಪದಿ Śmd. I). ನಾಯ ಬಾಲ ಸಡೆಯಂ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಹನ್ನಕ್ಕಿ ದೇ? (Śk. 85). ನಾಯಂ ಕರವತ (Bp. 20, 13). ನಾಯ್ಯಂ (J. 28, 41. 46). See Bp. 21, 44; 55, 43; 60, 48. 51; ಕೂರ್ನಾಯ್, ಗಬ್ಬಿ, ತುಸುಗುಣಿ, ದೊಡ್ಡ. — ನಾಯತ್ತಿ. — ಅತ್ತಿ. The opposite-leaved fig-tree, Ficus oppositifolia (ಕಾಕೋ ದುಪ್ಪರಿಕೆ, ಫಲ್ಲು, ಮಲಸೆ, ಒಳನೇಳೆಲಿ Nr.). — ನಾಯ್ದಾಯ. — ತಾಯ. A kind of fetid Mimosa, Vaoberilla farnesiana W. & A. (ಅರಿಮೇದ, ಎಬ್ಬಿದಿರ Nr.). — ನಾಯ್ದಿಕಲಿ. A kind of worm (ಗಣ್ಣು ಪದ, ಕಿರುಬಲಿ Hk.). — ನಾಯ್ದುಕು. The life of a dog, a wretched, miserable existence or livelihood, etc. (Bp. 61, 19; My.). — ನಾಯ್ದಾಯ. = ನಾಯ್ದುಕು. (My.). — ನಾಯ್ದೇಲ. = ನಾಯ್ದೇಲಿ. (My.). — ನಾಯ್ದಾರ್. — ಪಾರ್. Dog's milk (Bp. 54, 30). — ನಾಯ್ದಸರ್. — ಪೆಸರ್. A dog's or the dog's name (Śm. 81).

ನಾಯ nāya. 1. *Leading, conducting, guiding, directing.*
 ನಾಯ nāya. 2. = ನೇಯ 1, q. v. Tbh. of ನ್ಯಾಯ. A lawsuit (My.), etc. ಇಬ್ಬರ ನಾಯ ಒಬ್ಬನಿಗಾಯ (Prv.).
 ನಾಯಕ nāyaka. = ನಾಯಕ. A guide, a leader; a chief, a master, a lord, a head; a general, a commander; a husband. 2, pre-eminent, principal, chief. 3, a title for a man of the bēḍa or hunter-caste (My.). 4, the central gem of a necklace. ನಾಯಕನಿಲ್ಲದ ಊರಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? - ನಾಯಕನಿದ್ದವ ನಾಯಕನು (Prvs.).
 ನಾಯಕತ್ವ nāyakatva. Leadership, headship, chieftainship. (My.).
 ನಾಯಕನರಕ nāyaka-naraka. The principal hell (Abhā. 2, 21).
 ನಾಯಕಮಣಿ nāyaka-maṇi. = ನಾಯಕ No. 4. (My.; Si. 217).
 ನಾಯಕಮಣಿಲೇಕ nāyaka-maṇḍaika. The chief governor or lord of a district (Bp. 59, 27).
 ನಾಯಕವಾಡಿ nāyaka-vāḍi. A chief, a headman, as of a caste, a village, etc. (My.; Bh. 6, 4, 110; 8, 23, 6; Tā. ನಾಯಕವಾಡಿ, -ವಾಳಿ).
 ನಾಯಕನಾನಿ nāyaka-sāni. A dancing-giri, a whore (My.; ಪಾತರದವಳು, ವಾರಸ್ತ್ರೀ G.).
 ನಾಯಕಿ nāyaki. = ನಾಯಕಿ. (My.; J. 6, 37; 26, 21).
 ನಾಯಕಿತ್ತಿ nāyaka-itti. = ನಾಯಕ. (Bh. 7, 2, 20).
 ನಾಯನ nāyanda. Tbh. of ನಾಯಕ. ನಾಯನದವನು (ಗ್ರಾಮಣಿ, ನಾಯಕ Si. 419; only in Si.).
 ನಾಯಬ nāyaha. A deputy (B. 5, 263, 269; My.; Mhr., H. ನಾಯಬ, ನಾಯಬ). — ನಾಯಬರಿಸಿದಾರ. A native head clerk in an assistant collector's office (My.).
 ನಾಯಿ nāyi. = ನಾಯ. (ಕಾಲೇಯಕ, ಸಾರಮೇಯ, ಶುನಕ, ಭವನ, ಶ್ರವ, ಕುರ್ಕುರ, ತಾರಾವಳ, ಮೃಗದಂತ Hā.; Si. 343; C.). ಬೇಣ್ಣೆಯ ನಾಯಿ (ವೃತ್ತಕದ್ದು); ವೇಣುಳಿಯ ನಾಯಿ (ಅರ್ಕ Hā.). ಮದ್ದಿನ ಹೇಣುಳಿಗೊಣ್ಣೆದ್ದ ನಾಯಿ (ಅರ್ಕ Nr.). ನಾಯಿ ಕೂಗಿದರೆ ದೇವರೋಕ ಹಾದಾಡೀತೇ? - ನಾಯಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ, ಕುಣ್ಣಿಲಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ. - ನಾಯಿಗೆ ನರೆ ಬನ್ನರೆ ಅಜ್ಜ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಣ್ಣೀತೇ? - ನಾಯಿಗೆ ನಾರಂಗದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯೇ? - ನಾಯಿ ತನ್ನ ಕಷ್ಟಯದ ಹಾಗೆ. - ನಾಯಿ ಬಡೀಲಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣದ ಕೋಲೇ? - ನಾಯಿ ಬಲ್ಲದು, ತೋಗಲು ಬಲ್ಲದು (I do not meddle with the affair). - ನಾಯಿ ಬಲ್ಲದೆ ದೇವರ ಹಗಲಿಯೇ? - ನಾಯಿ ಬೇಗಲಿ, ಪಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಡು ತನ್ನ. - ನಾಯಿಯ ದಾರಾ ನಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ಹೊಂಕು ಬಿಟ್ಟೀತೇ? - ನಾಯಿ ಹಸಿದಿತ್ತು, ಹಿಟ್ಟು ಹದಿಸಿತ್ತು. - ನಾಯಿಯ ಬೊಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಮೇಧ್ಯದ ಹೋಳಿಗಿ. - ನಾಯಿಯತ್ತ? ನಾಗರೋಕವೆತ್ತ? - (The mad) ನಾಯಿ ಸಾಯೋ ವರೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಡೆಯದೇ? - ನಾಯಿ ಸನ್ನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ನಳಿಗೇರಿ ಬಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣಿತು. - ನಾಯಿಹುಣ್ಣಿಗೆ ಬೂದಿಯೇ ಮದ್ದು. - ನಾಯಿ ತಲೆಯ ಮೇಲಣ ಬುತ್ತಿಯ ಹಾಗೆ. - ಮೊಣ್ಣಿನ ಕೊನ್ನವರಿಲ್ಲ, ನಾಯಿಯ ತಿನ್ನವರಿಲ್ಲ. - ಜಾತಿಗೆ ಜಾತಿ ಹಗೆ, ನಾಯಿಗೆ ನಾಯಿ ಹಗೆ. - ದಣ್ಣೆಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಾಯಿ ಕುಣ್ಣಿಸಿದರೆ ಹೇಲು ಕಣ್ಣು ಹಾಡಿತು. - ತಾಯಿಗೆ ಸೇರದ್ದು ನಾಯಿಗೂ ಸೇರದು. - ಸೋಕಿದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುಡುತ ಬಿಟ್ಟೀ (or ಬಲ್ಲದೇ)? - ಹಗೆಯದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ನಾಯಿ ಹಾಕುವವರನ್ನದೆಯದು, ತೆಗೆಯುವವರನ್ನದೆಯದು (Prvs.). See Bp. 55, 25; B. 2, 4; Si. 167, 342; ಹಣ್ಣು-, ಹದ್ದಾರಿ-; Prvs. s. ಓದಾಟ, ಕಡ್ಡು 1, ತಿಗಳಗಿತ್ತಿ, ನಿಣ್ಣ, ಸೋವೆ, ನ್ಯಾಯ, ಪ್ರಾಯ, ಬಗುಳು 1, ಬಣ್ಣ 5, ಬಲಾತ್ಕಾರ, ದಾಲ, ಬಾದಿ 1, ಬಿಟ್ಟು 1, ಬೇಗಲು 1, ಮುಟ್ಟು 1, ಮೊಟ್ಟೆ 1, ಲೋಡ್ಲಿಟ್ಟ. — ನಾಯಕುನ್ನಿ. = ನಾಯಮದ. (My.). — ನಾಯಿಕೊಡಿ. A mushroom (My.). — ನಾಯಿಗೆಮ್ಮಲು. ನಾಯಿಗೆಮ್ಮಲು. - ಕೆಮ್ಮಲು, - ಕೆಮ್ಮು. The hooping cough (My.). — ನಾಯಿತುಲಸಿ. The herb Ocimum albnm L. (St. & Pl.; My.). — ನಾಯಿತೋಡಿ. The dog-fly (My.). — ನಾಯಿತೋಳಿ.

= ನಾಯಿತುಲಸಿ. (My.). — ನಾಯಿತ್ಯಾಗದ ಮರ. ಫಂಚೆ, ಪ್ರಾಹ್ಮಣಿ, ವಡ್ಡೆ, ಫಾರ್ಗಿ, etc. ಎನ್ನರೆ ದಾರಂಗ; ಕಡುದೇಗುಗಿದಮೆನ್ನು ಕೆಲವರನ್ನುವರು, ನಾಯಿತ್ಯಾಗದ ಮರ (Si. 143; My.). — ನಾಯಿ ನೇದಲು. = ನಾಯಿನೇದಲೆ. (My.). — ನಾಯಿನೇದಲೆ. = ನಾಯಿನೇದಲೆ. (ನಾದೇಯಿ, ಭೂಮಿಮುಟ್ಟೆ Si. 130, 151; My.). — ನಾಯಿನೇದಲೆ. A kind of Engenia tree the fruit of which is somewhat sour, perhaps Engenia operculata, Van Someren (ನಾದೇಯಿ, ಭೂಮಿಮುಟ್ಟೆ Nr.). — ನಾಯಿನೇದಲೆ. = ನಾಯಿನೇದಲೆ. (ಮುಳೇಲೆ, ಗಣ್ಣುಪದ, ಕಂಚುಲ Nr. a; ಸಾರಮೇಲೆ Nr. b; ಗಣ್ಣುಪದ, ಕಂಚುಲ Nr. 411). ಗಣ್ಣುನಾಯಿ ನೇದಲೆ (ತಿರಿ, ಗಣ್ಣುಪದ Nr. a). ಹಣ್ಣುನಾಯಿನೇದಲೆ (ತಿರಿ, ಗಣ್ಣುಪದ Nr. b). 2, a mushroom (My.). — ನಾಯಿ ಬಾಯಿ. reit. (My.). — ನಾಯಿದಳಿಗಿ. An annual herb, Cleome viscosa L. (St. & Pl.). — ನಾಯಿದೇಲ. = ನಾಯ್ಬೇಲ. The plant Flacourtia sapida R. (My.; ಸ್ವಾಮಕಣ್ಣುಕ, ಎಕನ್ನತ, ವ್ಯಾಳುಪಾತ, etc. Si. 130; cf. ಹುಳಿದೇಲ). — ನಾಯಮದ. A puppy, a wheelp (My.). ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ನಾಯಮದ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟಿತು (Prv.). — ನಾಯಿಯುಳ್ಳಿ. A bulbous plant, Scilla indica Roxh. (St. & Pl.). — ನಾಯಿರಾಗ. A grass often cultivated for its grain, Eleusine stricta Roxh. (Z.). — ನಾಯಿಮದು. -ಮದು. To set on a dog or dogs (J. 28, 45). — ನಾಯಿಸೋರಿಗುಗಿದ. An annual plant, stinging like nettles, Mucuna pruriens D. C. (St. & Pl.). — ನಾಯಿಹಕ್ಕದಳಿಗಿ. An annual milky plant, Sonchus oleraceus L. (Z.; My.).

ನಾಯಿ nāyi. (ನಾಯಿನ). Leading, guiding; master. Cf. ನಾಯಿನಾರ್.

ನಾಯಿಕ nāyika. = ನಾಯಕ No. 3. (My.).

ನಾಯಿಕೆ nāyikē. = ನಾಯಕ. A mistress; a wife; a noble lady (Sk.; My. as ನಾಯಿಕ).

ನಾಯಿತನ nāyitana. Doggishness (Bh. 4, 4, 13).

ನಾಯಿನಾರ nāyinār. (fr. ನಾಯಿ 1 or ನಾಯಿ). = ನಾಯಿನಾರ್, etc. See ಮೊನೆಯದು.

ನಾಯಿನ nāyinda. Tbh. of ನಾಯಕ. (My.; Si. 339; see ನಾಯಕ). — ನಾಯಿನಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A razor (My.). — ನಾಯಿನ ಮುಡುಕ. A broken, imbecile harber. See Prv. s. ಬಾಯ್.

ನಾಯಿನಗತ್ತಿ nāyinda-gitti. = ನಾಯಕ. (My.).

ನಾಯಿ nāyia. To be led or guided, etc. See ಅ-, ಪ್ರನಾಯಿ.

ನಾರ nār. (Smd. 58). = ನಾರು, (ನಾರ). A fibre: fibres or hemp of plants, strings in mangoes and other fruits;—cloth made of fibres or hemp (ತ್ಯಕ್, ವಲ್ಯ, ವಲ್ಯುಲ Nr.; Si. 122; My. as ನಾರು; T.; M. ನಾರ್, ನಾರು; cf. ನವರಾ?). ನಾರ್ಗರ್ (Smd. 51).

ನಾರ nāra. (fr. ನರ). Relating or belonging to men, human, mortal; (a man). 2, water (cf. ನೀರ್). 3, a call. ನಾರಕ nāraka. (fr. ನರಕ). Relating to hell; being or abiding in hell; hellish, infernal. 2, an inhabitant of the infernal regions. 3, hell. See Öpr. 5, 36.

ನಾರಂಗ nāranga. = ನಾರಂಗ, ನಾರಂಗ. The orange tree; an orange (especially a sour one, a citron, ಕೆಳೆ Kk. 71, Smd. 25, Mr. 112; ಭೂಮಿಮುಟ್ಟೆ, ನಾದೇಯಿ, ನಾಗರಂಗ, ವರಾವತ Nr.; Bp. 19, 66; T. ನಾರತ್ತಿ). ನಾಯಿಗೆ ನಾರಂಗದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯೇ? (Prv.).

ನಾರಣ nārana. Tbh. of ನಾರಾಯಣ. (My.). — ನಾರನಾಯಕ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 56, 42).

ನಾರದ nārada. N. of a devārshi (ಕಲಹಾಳಿಗ Öt. I, 87; see ರವಕಾಯ; Grj. 4, 37, 88; Ö. Bp. 47, 15; J. 7, 26) who like

Mercury appears on the earth as a messenger from the gods to men or vice versa, is considered as fond of creating quarrels and the inventor of the *vinā* or lute. 2, ನಾರದ, water-giving: a cloud.

ನಾರದಪುರಾಣ nārada-purāṇa. N. of a Purāṇa (Bp. 43, 76).

ನಾರದವೀಣೆ nārada-vīṇē. Nārada's lute: a kind of lute (My.).

ನಾರಾಯಣ nārāyaṇa. Tbh. of ನಾರಾಯಣ. (Bh. 1, 1, 1; 2, 10 sm.).

ನಾರಸ nārāsa. Tbh. of ನಾರಸಿಂಹ. (Tē.; see ಕೊಂಟಯ.).

ನಾರಸಿಂಹ nārasiṃha. (fr. ನರಸಿಂಹ). = ನಾರಸ. Referring or belonging to Vishnu in his man-lion avatāra; that avatāra itself; Vishnu. (My.; Bp. 56, 34; J. 12, 1).

ನಾರಾ ನಾರ್ಕ. (T. ನಾರ್ಕ, a heron; ನಾರ್ಕಕನ್ಯಾ, a lean calf). — ನಾರಾಗೋರ. A dreadfully meagre man (My.). 2, Nārā and Gōra, two sons of a Brāhmaṇa called Ajamiḍha (My.). — ನಾರಾಗೋರ. A dreadfully meagre woman (My.).

ನಾರಾಜ ನಾರಾಜ. = ನಾರೀಶ. A long iron arrow (Bh. 3, 13, 26); an iron style to write with (ಪತ್ರಿ, ಕಣ್ಣ Mr. 859).

ನಾರಾಜಿ ನಾರಾಜಿ. A goldsmith's scales.

ನಾರಾಜ ನಾರಾಜ. A certain musical tone (Bp. 19, 10).

ನಾರಾಯಣ nārāyaṇa. = ನರಯಣ, ನಾರ, ನಾರಣ, ನಾರಯಣ. The personified puruṣa or first living being: Brahmā. 2, Viṣṇu, Kṛishṇa (ಮುರಜತ್ Kāv. V, 62).

ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರ nārāyaṇa-astra. N. of a mystical weapon. (J. 8, 45, 49).

ನಾರಾಯಣಿ ನಾರಾಯಣಿ. = ನಾರೀ. Lakshmi. 2, Durgā. 3, the plant *Asparagus racemosus* Willd.

ನಾರಿ nāri. (= ನಾರ್). (A rope, a cord): a bow-string (My.; Tē.; T. ನಾರಿ, ನಾರ್, ನಾರಿ; M. ನಾರ್; ತಿರು, ಬಿಲ್ಲ ಹೆಡೆ Nn. 74 as Sk.; J. 6, 17; 20, 59). 2, the web which surrounds the stipes of a palm-tree branch (T.). ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ (ತಿಂಜನ Nr.; ಜನನ Nn. 517; ತಿರು, ತಿರ್ಪು Kk. 39; ತಿರು, ತಿರ್ಪು, ಹೆಡೆ Sm. 43). ತಾರವನೂ ನಾರಿ (Sm. 66, 133).

ನಾರಿ nāri. 1. A woman, a wife (ವನಿತೆ, ಪ್ರೀ Nn. 74). ನಾರಿಯಾಗಿ ಸಮ ನಡೆಯದಿದ್ದವಳೇ ಮಾರಿ. — ನಾರಿಯಿಲ್ಲದ ಮನೆ, ನೀರು ಇಲ್ಲದ ಊರು ನೂರು ಬಿಲ್ಲರೂ ತಾರಕ್ಕೆ ಬೇಡ. — ನಾರೀ ಮೋಡ ನೋಡಿ, ಊರು ಕೂತರೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿತೇ (Prva.). See Prv. s. ದಾರು; Sp. s. ಮಾರಿ.

ನಾರಿ na-ari. 2. Who has no enemies (ಅಜಾತಕತ್ತು, ಹಗಿಗಿಲ್ಲದವನು Nn. 74).

ನಾರಿಕೇರ nārikēra. = ನಾರಿಕೇರ, ನಾರಿಕೇಲ, ನಾರಿಕೇಲಿ, ನಾರಿಯಳ, ನಾರಿಕೇರ, ನಾರಿಕೇಲ. The cocoa-nut tree, *Cocos nucifera*; the cocoa-nut.

ನಾರಿಕೇಲ nārikēla. = ನಾರಿಕೇರ. (ನಾರಿಯಳ, ತೆಂಗು Mr. 112; Tē. ನಾರಿಕೇರ).

ನಾರಿಕೇಲಿ nārikēli. = ನಾರಿಕೇಲ. (Sk.).

ನಾರಿಂಗ nāringa. = ನಾರಂಗ. See ನೆಲ.

ನಾರಿಯಳ nāriyāḷ. = ನಾರಿಕೇಲ, q. v. (Mhr. ನಾರಳ, ನಾರಳ).

ನಾರಿಕೇಲ nārikēla. = ನಾರಿಕೇಲ. — ನಾರಿಕೇಲಪಾಕ. A kind of rather complicated poetical composition (My.).

ನಾರು nāru. = ನಾರ್. (C.; Bp. 42, 3; 60, 49). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಮಜ ರೋಮಗಳಂ ಪಟ್ಟುವೆ (ಸೀರಗರ್) ನಾಲ್ಕು ತದನ ಅಕ್ಕಂ

(Hil.). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಮಜ ರೋಮಗಳನ್ನ ನೆಯಿದ ಆ ಸೀರ ನಾಲ್ಕು ತದನ ಅಕ್ಕಂ (Mr. 341). ಎರೆಯ ನಾರು (ಮಾಧಿ Nr.). ತಂಗಿನ ನಾರು (B. 2, 42). ನಾರು ಉಟ್ಟು ಕ್ಷಣ ನಾಡಿದನಾದಾ ನೇ? — ಹೂವಿನನ್ನ ನಾರು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. — ಹೂವಿನನ್ನ ನಾರು ಮಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ (Prva.). See ಕಲ್ಲು, ಗೋಲ. — ನಾರ ಮಡಿ. = ನಾರಮಡಿ. (ಚೀರ, ಧಟ G.; My.). — ನಾರ ಸೀರೆ. A garment made of the fibres of the bark of certain trees (ವಲ್ಲು Bhn. 24). — ನಾರು ಕಟ್ಟು. Fibre-like pus to form in or around a sore (My.). ನಾರು ಕಟ್ಟಿದರೆ ನಾಡೋಡು ಬಿಟ್ಟು ತೇ (Prv.). — ನಾರು ಬೇರು. Fibres (bark) and roots (My.). — ನಾರುಮಡಿ. Cloth made of the fibres of plants (My.; T. ನಾರ್ ಕಟ್ಟು; M. ನಾರ್ ಕಟ್ಟು). — ನಾರುಸೀರೆ. = ನಾರ ಸೀರೆ. (ವಲ್ಲು, ಶಲ್ಯ Si. 407; My.). — ನಾರುಹುಣ್ಣು. The guinea-worm (ನಾಡಿವನ Si. 200; C.; Tē. ನಾರಿಕುರುಪು; Mhr., H. ನಾರೂ; Mhr. also ನಾರಾಯಣ).

ನಾರುಗ nāruga. (Sm. 240). A man who deals in fibres.

ನಾರು nāru. = ನಾರು 2. — ನಾರುಮೈಳ. — ಅ. ಬೇಳೆ. = ನಾರುವ ಬೇಳೆ. A strongly smelling annual herb, *Cleome pentaphylla* L. (or *Gynandropsis p. Deo.*, ವರ್ವರೆ, ಕವರಿ, etc., ನಾಯ್ಕೆಚೆಟ್ಟು Si. 157; My.).

ನಾರು nāru. 1. ನಾರು nār. To yield a smell, to smell; — to stink (ಗಸ್ತ Sm. Dh.; My.; T., M.; Tu. ನಾರು). P. ps. ನಾರು (Bp. 44, 25; My.), ನಾರು (My.). ನಾರುವ (Bp. 40, 70), ನಾರ್ವ (4, 25; 46, 58). ನಾರುವ ಮೂಸ (ಎಸ್ತ Hil.). ಅವುಮೊನ್ನೆ ಹಸುಕು ನಾರುವದುಣ್ಣು, ಅದು ಎಸ್ತ, ಅಮಗಸ್ತಿ (Nr.). ದುಗ್ಗನ್ನಮಂ ಗಾಳಿಯೋ ತಡೆಯರ್ ನಾರಿದೆ? (Sm. 85). ಯಾತದ ಹೂವು ಏನು? ನಾರದರು ನಾಲಬೇಳೆ? ಜಾತಿ ಎಜಾತಿ ಎನ ಬೇಡ! ಬೇವನೊಂದಿವಾತನೇ ಜಾತ (Sp.). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು ಕೊಡಿತು ನಾರುವ ನೀರು (Dp. 54). — ನಾರುವ ಬೇಳೆ. = ನಾರುಮೈಳ, ನಾರುಮೈಳ, ನಾರುಮೈಳ. (ಬರ್ವರೆ, ಬಬ್ಬರ Sm. 845; ವರ್ವರೆ, ಕವರಿ, ತುಂಗಿ, ಖರಪ್ಪವೆ, ಅಜಗಸ್ತಿ Nr.). — ನಾರುವ ಹುಲ್ಲು. = ಕನಗಿನ ನಟ್ಟು (My.).

ನಾರು nāru. 2. = ನಾರು, (ನಾ 3, ನಾಕ, etc.). Smell. — ನಾರುಮೈಳ. — ಅ. ಬೇಳೆ. = ನಾರುಮೈಳ. — ನಾರುಮೈಳಮರ. A tree, wild and cultivated, *Oratraeva relligiosa*, var. *nirala* Ham. (St. & Pl.).

ನಾರು nāru. 3. ನಾರು. = (ನಾರ್ 2, etc.), ನಾರು 2. To moisten, to wet (ಅರ್ಜೀಕರಣ Sm. Dh.; T. ನೆಕ್ಕು, ನಡವೆ, ನದಾ, ನದ್ವಿ, ನಾಳ, ನಾಳ, ನಾಡ್ವಿ, palm-tree sap).

ನಾಲ್ nāl. (Sm. 224). = ನಾ 2, etc. Four. (T., M. ನಾರ್, ನಾಲ್). — ನಾಲ್ಕಿಂಗಳ. — ತಿಂಗಳ. Four months (Siv. 2, 99). — ನಾಲ್ಕಿನೆ. The four points of the compass. See Sm. 79; Bp. 5, 83; Siv. 6, 32; J. 5, 60; 7, 41. — ನಾಲ್ಕೀಳ್. — ತೋಳ್. Four arms (Siv. 1, 61). — ನಾಲ್ಕೀಳ್. — ತೋಳ್. The four-armed one: Viṣṇu (ಉಪೇಸ್ತ Sm. 6). — ನಾಲ್ಕಿದು. Four hundred (B. 4, 206). ನಾಲ್ಕಿದಾ ಅಯ್ಯತ್ತು (4, 117). — ನಾಲ್ಕಿಗ. The four-faced one: Brahmā (ಬೊಮ್ಮ, etc., ಅಜ Ot. II, 3; ಬೊಮ್ಮ Kk. 9; ಬ್ರಹ್ಮ Sm. 8). — ನಾಲ್ಕಿಟ್ಟು. — ಬಟ್ಟು. Four roads, or a place where four roads meet (ಹೆವದಿ Ot. II, 88). — ನಾಲ್ಕಿಡಿ. — ಮಡಿ. (Sm. 224). Four folds or times; fourfold (Grj. 6, 48). ಧಾಸ್ತರಸುತನಂ ನಾಲ್ಕಿಡಿ (Sm. 81). — ನಾಲ್ಕತ್ತನೆಯ. ನಾಲ್ಕತ್ತು-ಅನೆಯ. Fortieth (J. 32, 37). — ನಾಲ್ಕತ್ತು. — ಪತ್ತು. (Sm. 224). Forty (C.). ನಾಲ್ಕತ್ತು ಅಯ್ಯತ್ತು (B. 3, 66). ನಾಲ್ಕತ್ತರದೂ ಕಾಲು (4, 100). ನಾಲ್ಕತ್ತೇಡ್ (Sm. 45). ನಾಲ್ಕತ್ತದ ಮೇಲೆ ನಡಿಕೆ (after forty years

good conduct uses to begin), ಎಮ್ಮತದ ಮೇಲೆ ಬಡಿಕೆ (Priv.). — ನಾಲ್ವರ. ನಾಲ್ವರು. Four persons; the four persons (Bp. 40, 71; J. 10, 44; 29, 39; B. 3, 101; My.). — ನಾಲ್ವರಂ. -ಚರಂ. Four fingers (Üpr. 1, 14). ನಾಲ್ವರಲನಿತಂ ಕಳೆದು (Smd. 224). — ನಾಲ್ವರಂ. -ಚರಂ. ನಾಲ್ವರಲು (Bp. 44, 7). = ನಾಲ್ವರಂ. ಗಣರಡಾಗಲ ಒನ್ನು ಮೊದನಕ್ಕು, ಅದಕೆ ಮಕ್ಕ ನಾಲ್ವರಲು ಪಡೆಲ್ಗೆ ಗಣಮಕ್ಕು (Mr. 325). ನಾಲ್ವರಲುದ್ದ (Bp. 57, 45). — ನಾಲ್ವಸಿರ. Four thousand (Abh. P. 1, 67).

ನಾಲಿ nāli. 1. = ನಳ್ಯ, ನಾಡ, ನಾಲೆ, ನಾಳ 1, ನಾಳು, ರಾಳ 1. (fr. ನಲ). Consisting or made of reed or reeds. 2, a hollow or tubular stalk, especially the stalk of a lotus, of a pot-herb, etc. (ದಣ್ಣು Mr. 372; ಸಾರಸದ ದಣ್ಣು 420). 3, any pipe or tube or tubular vessel of the body, the windpipe, urethra, etc. 4, a handie. 5, a water-channel, a rivulet or ualiab; a drain, a gutter (My.). 6, yellow orpiment (= ಅಲ, ತಾಲ).

ನಾಲಿ nāli. 2. = ನಾಳ 2, ರಾಡ 2, ರಾಳ 2. A horse or bullock-shoe (My.; Br.; Mhr., H.).

ನಾಲಗಾಡ nāli-gāḍa. = ನಾಲಬಣ್ಣಿ Nr. 2. (S. Mhr.).

ನಾಲಗೆ nālagē. = ನಾಲಗೆ. The tongue (ರಸಜ್ಞ, ರಸನೆ, ಜಡ್ಡೆ Hiā., Nr.; ಜಡ್ಡೆ, ಅರ್ಚಿಸ್ Hiā.; Bp. 49, 21; 59, 10; Mr. 277; T., M. ನಾ, ನಾಕ್ಕು, ನಾವು; Tē. ನಾಲಗೆ, ನಾಲಕೆ). ಉರಿಯ ನಾಲಗೆ (ಅರ್ಚಿಸ್, ಕೀಲೆ, ಜ್ವಾಲೆ, ವರ್ಚಿಸ್, etc.); ಹರಣ್ಣ ಕೆ, ಕನಕೆ, ರಕ್ತೆ, ಕೃತ್ಯೆ, ಸುಪ್ರಭೆ, ಅತಿರಕ್ತೆ, ಬಹುರೂಪ ಇವು ಅನಿಯ (ಬಿಡು) ನಾಲಗೆಗಳು (Hiā.). ಕೆನ್ನಲರ ನಾಲಗೆ (Smd. 81). See ಎತ್ತು-, ಕಡಲ-, ಕಿಡು-, ನಿದಿಯ-; Priv. s. ಮಗ 1; Üpr. 1, 41; 4, 86; 5, 69. 97. — ನಾಲಗೆತೀಕ್ಷ್ಣೆ. Desire of the tongue (V. 8, after 3).

ನಾಲಬಣ್ಣಿ nāli-bandi. = ನಾಲಬಣ್ಣಿ, ನಾಲಬಣ್ಣು, ನಾಳಬಣ್ಣಿ, ರಾಳ ಬಣ್ಣಿ. Horse or bullock shoeing (My.; Mhr., H.). 2, one who shoes horses or bullocks (My.).

ನಾಲಿ nāli. = ನಲ್ಲಿ, ನಾಡಿ, ನಾಳ. A hollow or tubular stalk, the stalk or culm of a plant. 2, any tubular vessel of the body; a tube. 3, a lotus flower. 4, an instrument for perforating an elephant's ear. 5, a period of twenty-four minutes. 6, a gong.

ನಾಲಿಕೆ nālika. A lotus flower. 2, a kind of wind instrument. (R.).

ನಾಲಿಕಾಮಾತ್ರ nālika-pātra. A tubular vessel (V. 9, 27).

ನಾಲಿಕೆ nālikē. ನಾಲಿಕಾ. A stalk, a tube.

ನಾಲಿಗೆ nāligē. = ನಾಲಿಗೆ. (ರಸಜ್ಞ, etc. Mr. 318; Si. 214; C.). ನಾಲಿಗೆಯ ಬುಡಂ (ಜಹ್ನಾಮೂಲಂ Smd. 48 Cm.). ತನು ವಾಡ್ಯಂ, ನಾಲಿಗೆ ವಾಡನದಣ್ಣಂ (46, o. r. ನಾಲಿಗೆ). ನಾಲಿಗೆ ಬಾಳ ಸುವ ಕುಡುಕು (46, o. r. ನಾಲಿಗೆ). ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸವಿಕ (ರಸ Nr.). ಹಲ್ಲು ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲ, ಸೊಲ್ಲು ಸೋಜಿಗಮಲ್ಲ, ಕೊಲ್ಲು ದೆ ಮೈ ಗವ ಹಿಡಿಯುವದು (a net, Sp.). ಕಣ್ಣು ಮನ ನಾಲಿಗೆಯು ತನ್ನದೆ ನ್ನಿನ ಬೇಡೆ ಅನ್ಯರು ಕೊನ್ನರನ ಬೇಡೆ ಇವು ಮೂರು ತನ್ನ ಕೊಲ್ಲುವ ವೆ (Sp.). ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲದವನು ನಾರಾಯಣ ಅನ್ಯನೇ?—ನಾಲಿಗೆ ಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಲಿಗೆ ಬಡತನವೇ?—ನಾಲಿಗೆ ಒಳ್ಳೇದಾದರೆ ನಾಡಲ್ಲ ಒಳ್ಳೇದು (Priv.). See Bp. 18, 60; 88, 19; 80, 28; B. 3, 60; 4, 48; 5, 71; Priv. s. ಬಿಂಕೆ; ಉರಿ-, ಎತ್ತು-, ಏದು-, ಕಡಲ-, ಕೆನ್-, ತುಡಿ-, ಮಡ್ಡೆ-; Priv. s. ಬಟ್ಟೆ 2. ೩, the tongue or clapper of a bell (My.). — ನಾಲಿಗೆಕಡು. A projecting stone-siah (My.). — ನಾಲಿಗೆಕೆದು. The tongue to be diseased so that it has no taste for any thing (My.). 2, a promise to fail (My.). — ನಾಲಿಗೆಗೂಟ. The right-hand

leg of a weaver's web beam (R.). — ನಾಲಿಗೆ ತಪ್ಪು. A promise to fail. ನಾಲಿಗೆ ತಪ್ಪಿದವನು ನಾಯಿಗಿನ ಕಡೆ (Priv.). — ನಾಲಿಗೆ ತಿರುಗು. The tongue to turn round well: to be able to speak fluently or properly. ಅವನ or ಅವನಿಗೆ ನಾಲಿಗೆ ತಿರುಗುವದಿಲ್ಲ (My.). — ನಾಲಿಗೆತ್ತಮಾಣ. Confidence derived from or placed in (another's) words or promise (My.). — ನಾಲಿಗೆ ಬೀಡು. The tongue to lose its power or become unable to speak (My.). — ನಾಲಿಗೆಯುದಾಸು. To keep one's promise (My.). — ನಾಲಿಗೆವಾಸು. Trustworthiness, faithfulness in fulfilling a promise (My.). ನಾಲಿಗೆ ವಾಸಿಯದ್ದವನ ಮಾತು ಹಾಲಿಗೆನ ಹೆಡ್ಡು (Priv.). — ನಾಲಿಗೆ ಹೋಗು. A promise to fail (My.). 2, the tongue to be unable to speak (My.).

ನಾಲೀಕೆ nālika. = ನಾರಾಡ. A long iron arrow; a dart, a javelin, a pike. 2, the fibrous stalk of the lotus;—a lotus.

ನಾಲೇಜಂಫು nāli-jaṅga. Having stalk-like legs: a raven, the carrion crow; a monkey (Rā. 9, 29).

ನಾಲುಕು nāluku. = ನಾ 2, etc. Four (Üh. vs. 830. 338; My.).

ನಾಲಬಣ್ಣಿ nālu-bandi. = ನಾಲಬಣ್ಣಿ. (My.).

ನಾಲಬಣ್ಣು nālu-handu. = ನಾಲಬಣ್ಣಿ. (My.).

ನಾಲೆ nālē. The hollow or tubular stalk of a plant. 2, = ನಾಲ 1 No. 5. (My.; Mhr., H. ನಾಲಾ). ನಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಉರೂ ಮಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸ್ತವೂ ಒನ್ನೇ (Priv.).

ನಾಲ್ಕು nālku. (Smd. 224). = ನಾಲುಕು, etc. The state of being four; four (C.; Tē. ನಾಲುಗು; M. ನಾಂಗು; T. ನಾನ್ಗು), occasionally used indefinitely (cf. the English "half a dozen"), and in the sense of "all". ತೋರ್ ನಾಲ್ಕು ಕರಮ್ ಎಸೆದಿರ್ಕುಂ ಪಡ್ವೋದರಂಗಿ (Smd. 18). ಅದು ನಾಲ್ಕುಂ ಭೇದವನಾಳ್ಳು ಇರ್ಕುಂ (155). ಒನ್ನು ನಾಲ್ಕು or ಒನ್ನು ನಾಲ್ಕುಗರ್ (170). ನಾಲ್ಕು ರೂಪಂ (279). ನಾಲ್ಕುಡಿ (Bp. 21, 27); ನಾಲ್ಕುಡಿಲ್ಲಿ (Smd. 32 Cm.); ನಾಲ್ಕುಡಂ (135); ನಾಲ್ಕುಡಿರಿ (Bp. 35, 32); ನಾಲ್ಕುರ್ (Smd. 224). ನಾಲ್ಕುಕೆ, ನಾಲ್ಕುಕೆ (My.), ನಾಲ್ಕುನು, ನಾಲ್ಕುನ್ನು (My.). ಬೆಲ್ಲವದ್ದ ಕಡೆ ನೋಡಿ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕುಕೆ ಮೋ (Priv.). ಹೆತರ್ವರ್ಗವೆನ್ನು ಮೋಕ್ಷದೊಡಗೂದಿದ ಧರ್ಮ ಕಾಮ ಅರ್ಥಗಳು ನಾಲ್ಕುಕ್ಕ ಒನ್ನೇ ಹೆಸರು (Si. 255). ನಾಲ್ಕು ಧಾಗದೊಳಗೆ ಒನ್ನು ಧಾಗ ನೀರೆ ಬೆರೆಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ತಕ್ರ Nr.). ತತ ಮುರಣ ಸುಪಿರ ಘನಗರ್ ಎಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ವಾದ್ಯಗಳಿಗೂ ಬೆಸರು (Si. 62). See Smd. 32. 44; Bp. 40, 73; J. 4, 2; ಅಮ್ಬುಧಿ, ಯುಗ, ಶ್ರುತಿ; Si. 256. — ನಾಲ್ಕುಡಿ. -ಅಡಿ. Four feet (Bp. 2, 5; J. 11, 2). ನಾಲ್ಕುಡಿಯವೆಲ್ಲಂ ಪತುಗಳಕ್ಕು (Mr. 186). — ನಾಲ್ಕುನೆಯ. -ಅನೆಯ. Fourth (J. 18, 26). ದೊರೆ ಕೊಳ್ಳಂ ನಾಲ್ಕುನೆಯಕ್ಕರದ ಅತ್ಯಕ್ಕೆ ಒತ್ತವತ್ತಿ (Smd. 374). ಹೆದ್ರನಂ ನಾಲ್ಕುನೆಯ ವರ್ಣಮೆಮ್ಮುದು (Hiā.). ನಾಲ್ಕುನೆಯವನು (My.). ನಾಲ್ಕುನೆಯವನೊಬ್ಬ (B. 3, 71). — ನಾಲ್ಕುಯ್ಯಂ. -ಅಯ್ಯಂ. Nine (Bp. 5, 64). — ನಾಲ್ಕುಕ್ಕು. -ಅಪ್ಪು. Four times as much or many (My.); so much or many as four (B. 4, 117; My.). — ನಾಲ್ಕಾದು. -ಅದು. Four or six: several, some (B. 2, 18; 4, 19. 43; My.). — ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ರಮ. The four periods in the religious life of a Brāhmana. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ರಮಂ ವೇದದಲ್ಲಿ ಲೇದಿ ಪಟ್ಟುವೆ (Hiā.). ಪ್ರಾಹ್ಮಣಸಿರ್ ಅಕ್ಕು ನೆಗದ್ದು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಗೃಹಸ್ಥ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಯತಿ ಎನಪ್ಪ ನಾಲ್ಕಾಶ್ರಮಗರ್ (Mr. 249). — ನಾಲ್ಕುಂ 1. -ಉಂ 1. = ನಾಲ್ಕು. (Üpr. 5, after 76). — ನಾಲ್ಕು ಕೆಲಸ. Every kind of work; many kinds of work (My.). — ನಾಲ್ಕುಗನ್ನೇ ಹೂ. The four-o'clock flower or marvel of

Fern, Mirabilis jalappa L. (St. & Pl.). — ನಾಲ್ಕು ಜನ. Four persons; all persons, every body (My.). — ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿ. = ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣ. The four castes: Brāhmaṇa, etc. (Sl. 27). — ನಾಲ್ಕು ಜಾವು. Four periods or watches of three hours (Bp. 43, 25). — ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕು. The four points of the compass (My.). — ನಾಲ್ಕು ದಿನ. Four days; some days (My.). — ನಾಲ್ಕು ದಿನ. = ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕು. (Bp. 24, 35; 43, 10). — ನಾಲ್ಕು ನೀರು. The water used for bathing on the fourth day of menstruation (Ahh. P. 15, 62; My.). — ನಾಲ್ಕು ನೂರು. Four hundred (B. 4, 80, 98; My.). — ನಾಲ್ಕು ಬೀದಿ. Four streets that form a square (My.). — ನಾಲ್ಕು ಮಾತು. To divide into four parts (My.). — ನಾಲ್ಕು ಮಾತು. Four words; some words (My.; B. 4, 56). — ನಾಲ್ಕು ಮುಕ್ತಿ. The four kinds of final beatitude: śāntīkya, śāntīpya, śāntīrūpya, śāntīrūjya (Bp. 24, 18). — ನಾಲ್ಕು ರಸ. The four principal tastes. ಕಹಿ (ಕಹು), ತಿಕ್ಕು, ಅಮೃತ, ಕಷಾಯ ಅನ್ನರೆ ಕಾರ, ಕಹಿ, ಹುಳಿ, ಬಗರುಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರಸಗಳು (Nn. 119). — ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ. Four lacs (Bp. 22, 52). — ನಾಲ್ಕು ವರೆ. ನಾಲ್ಕುಂ -ಅರೆ. Four and a half (My.; B. 4, 191). — ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣ. = ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳೂ ದ್ರಾಕ್ಷಣಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂ ವೈಶ್ಯನ್ ಎನ್ನು ಕೆ ಮೂರು ವರ್ಣಂ ದ್ವಿಜಾತುಮುಕ್ತಂ; ತೋರ್ಣ ನಾಲ್ಕು ನೆಯ ವರ್ಣಂ ತೂದ್ರಗ; ಅವನಿಲ್ಲಲಕ್ಕು ಅತ್ತಜಾತಿಭೇದಂಗಳ (Mr. 248, 249). — ನಾಲ್ಕು. -ಊ 7. = ನಾಲ್ಕುಂ. Even the four, all the four (My.). ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ (B. 4, 57, 98; B. 5, 62, 162). ನಾಲ್ಕು ಕಾಲು (8, 123). 2, all. ನಾಲ್ಕು ಜನರು (B. 5, 192; My.). — ನಾಲ್ಕು ಕಾಲು. Also: 4½ (My.). — ನಾಲ್ಕು ಬಿಟ್ಟು. -ಎಬ್ಬು. Four or eight, from four to eight (My.); some (My.). ನಾಟುನ ಅಬ್ಬುಗಳು ನಾಲ್ಕು ಬಿಟ್ಟು ದಿನವದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಮ್ಮುವವ (Prv.). See B. 2, 34; 3, 29, 40.

ನಾಲ್ಕರು ನಾಲ್ಕರು. See s. ನಾಲ್ಕು.

ನಾವ ನಾವ. = ನೌ, ನಾವು, ನಾವೆ. A boat, a ship, a vessel.

ನಾವದಿಗೆ ನಾವದಿಗ. (Tbh. of ನಾವತ್ಯ, the trade or business of a harher?). — ನಾವದಿಗಯೋರ್. N. (Bp. 57, 57). — ನಾವದಿಗಪುರ. N. (Bp. 57, 64).

ನಾವಲಿಗ ನಾವಲಿಗ. = ನಾವಲಿಗ. Thh. of ನಾವತ. (ಅನ್ವಾನಾ ಯ, ಕೆಲಸ, ಗ್ರಾಮಣಿ, ದಿವಾಕರ್ತಿ, ನಾವತ, ಮುಣ್ಣಿ, ಕ್ಷೌರಿಕ G.; ನಾವತ, ನಾವಕ Ūh.). Plural also ನಾವಲಿಗರು: ನಾವಲಿಗರ ಜಸುರಿ (ಹದಬ G.). Feminine ನಾವಲಿಗರು (ನಾವತಿ Ūh.).

ನಾವಲಿಗ ನಾವಲಿಗ. = ನಾವಲಿಗ. (Ūh. 34).

ನಾವದಿಗೆ ನಾವದಿಗ. A hostman; a helmsman (B. 5, 164, 227; Mhr. ನಾವದಿಗ, ನಾವದಿಗ).

ನಾವಾರ ನಾವಾರ. Coarse and broad tape (My.; Mhr., H.).

ನಾವಾರೋರು nau-ārōha. A passenger on board ship; a sailor, etc.

ನಾವಿಕ ನಾವಿಕ. A passenger on board ship; a navigator, a sailor, the steersman, a pilot (ದೋಣಿಯೇದುವ Mr. 247).

ನಾವದಿ ನಾವದಿ. Thh. of ನಾವತ. (ಕ್ಷೌರಿ, ನಾವತ, etc. Nr.; ದಿವಾ ಕರ್ತಿ, ನಾವತ, etc. Hā.; ದಿವಾಕರ್ತಿ, ಕ್ಷೌರಿಕ Nn. 152; ಅಮ್ಬುಟ Ūh. I, 61). — ನಾವದಿಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A razor (ಕ್ಷೌರಿ Nr.). — ನಾವದಿವಾನ್. -ವಾನ್. (Śmd. I). A razor.

ನಾವದಿತಿ ನಾವದಿತಿ. (Śmd. 246). A harher's wife.

ನಾವದಿ ನಾವದಿ. = ನಾವದಿ. (ದಣ್ಣಿಲ, etc. Mr. 376). ನಾವದಿರಾ ಲಯ (ಕ್ಷೌರಗ್ಜ 197).

ನಾವು ನಾವು. = ನಮ್, etc. The plural of ನಾನು, ನಾನು 1 (C.). We. See its declension s. ನಮ್. ನೀವು ಕೊಳ್ಳರಿ ನಾವು ಕೊಡುವವ (Bp. 58, 88). ನಾವುಬ್ಬರ, ನಾವುಬ್ಬರು (Bp. 48,

10; B. 4, 6, 7). See Bp. 2, 18; 3, 56; 28, 30; 24, 28, 85; 40, 83; 48, 23; Bh. 2, 13, 36; J. 7, 38; 29, 16, 17.

ನಾವು ನಾವು. Thh. of ನಾವ. (B. 3, 66; 4, 30; ವಹಿತ್ Ūh.).

ನಾವೆ ನಾವೆ. = ನಾವ. (ನೌ Śmd. 67 Mdh. MS.; My.). ನಾವೆ ದಾಟಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಾವದಿಗೇ? (Prv.).

ನಾವು ನಾವು. Navigable.

ನಾಶ ನಾಶ. (= ನಾಶ 2). Disappearance, vanishing; destruction, annihilation, ruin, loss; death. ನಾಶವಾಗೋ ವರೆಗೆ ಅತಿ ಬಿಡು (Prv.). See ನಷ್ಟ. — ನಾಶಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To destroy, to ruin, to kill (ಪ್ರಮಾಣ, ನಿಜನನ, ಘಾತ, ವಧ, etc. Sl. 297). — ನಾಶ ಮಾಡು. = ನಾಶಗೊಳಿಸು. ನಾಶ ಮಾಡುವವನು ದಾಸನಾ ದರೆ ಲೇಸು ಮಾಡ್ಕೋ? (Prv.). — ನಾಶ ಹೊಂದು. To be ruined, etc. (B. 4, 39). ನಾಶ ಹೊಂದುವ (ಕ್ಷೀಣ G.).

ನಾಶಕ ನಾಶಕ. Destroying, destructive, causing to perish. See ಕುಲ-.

ನಾಶನ ನಾಶನ. Destroying, annihilating, etc.; removing; —ruin, perishing. (My.).

ನಾಶ್ಯ ನಾಶ್ಯ. Liable to be destroyed, destructible. (R.).

ನಾಶ್ಯ ನಾಶ್ಯ. = ನಾಶ್ಯ. (My.).

ನಾಶ ನಾಶ. 1. Thh. of ನಾಶ. (Mr. 318; My.).

ನಾಶ ನಾಶ. 2. (Thh. of ನಾಶ). A man who destroys. See ಸುಡ-.

ನಾಶಕ (na-asatya). N. of one of the Aśvins. ನಾಶಕಂಗಳ, N. of the two Aśvins.

ನಾಸಾಪಟ ನಾಸಾ-puṭa. Nose-oup: the nostril. (J. 13, 36).

ನಾಸಿ ನಾಸಿ. 1. A woman who destroys. See ಬಿಕ್ಕ- ಸುಡ- (ಚಣ್ಣಿ Bhn. 27).

ನಾಸಿ ನಾಸಿ. 2. Snuff (Mhr., H. ನಾಸ; Br. ನಾಸು). ನಾಸಿ ಪುಡಿ ಬಣ್ಣ (B. 4, 131).

ನಾಸಿಕ ನಾಸಿಕ. = ನಾಸಿಕೆ. (ಮೂಗು Nn. 50). — ನಾಸಿಕವಡ್ಡಂ. -ಅಡ್ಡಂ. (Śmd. 128). Across, or opposite to, the nose; the nose being across or in the way. ನಾಸಿಕವಡ್ಡಮ್ ಬನ್ನ ನ್ನಮನ್ ಕಟ್ಟಿಸಿ (128). ಬನ್ನೊನ್ನದಿ ಸೌನ್ದರ್ಯಮನ್ ಬನ್ನೊನ್ನದಿ ಸೌನ್ದರ್ಯಮನ್ ನಾಸಿಕವಡ್ಡಂ ಬನ್ನಿರ ಪೊದವಳಿಸ್ತಂ ಬನ್ನಪದನೆ ನಿಮಿ ರ್ನಮನ್ ನಾಸಿಕವಡ್ಡಂ ಬನ್ನಿರ ಪೊದವಳಿಸ್ತಂ (Lilv. 1, 41). ಬನ್ನೊನ್ನದಿ ಸೌನ್ದರ್ಯಮನ್ ಬನ್ನೊನ್ನದಿ ಸೌನ್ದರ್ಯಮನ್ ನಾಸಿಕವಡ್ಡಂ ಬನ್ನೊನ್ನದಿ ಸೌನ್ದರ್ಯಮನ್ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಪದಿಗಿನ್ನದಿ ಸುಳವವಳ ನಿರಿಯಸಕ್ಕಣ್ಣಿಳ್ (Ūh. as v. 50 in two MSS., and as v. 60 in another one). — ನಾಸಿಕವೆರಳು. -ಬೆರಳು. The tip of the nose (Bh. 8, 23, 5).

ನಾಸಿಕಾಗ್ರ ನಾಸಿಕā-gra. The tip of the nose (J. 18, 52).

ನಾಸಿಕಾಪುಡಿ ನಾಸಿಕā-puṭa. Snuff (My.).

ನಾಸಿಕಾಪಟ ನಾಸಿಕā-puṭa. = ನಾಸಾಪಟ. (Bp. 47, 58).

ನಾಸಿಕೆ ನಾಸಿಕೆ. ನಾಸಿಕಾ. The nose; a trunk, a prohoosis.

ನಾಸೀರ ನಾಸೀರ. Advancing or skirmishing in front of an army, leaving the line and defying or challenging the enemy by shouts and gestures. (R.).

ನಾನೆ ನಾನೆ. ನಾನು. = ನಾನು 1. The nose; a prohoosis, the trunk of an elephant. 2, a piece of wood over a door projecting like a nose, the upper timber of a door.

ನಾಸ್ತ ನಾಸ್ತ. ನಾಸ್ತ. Breakfast; luncheon; refreshment (S. Mhr.; Br., H.).

ನಾಸ್ತ ನಾಸ್ತ. It is not, there is not (Bp. 51, 50); —non-existence.

ನಾಸ್ತಿಕ ನಾಸ್ತಿಕ. Any one who deules the deity, the authority of the vēdas and purāṇas, and a future life; an atheist,

an infidel (J. 5, 63; B. 4, 186; 5, 168; My.). ನಾಸ್ತಿಕನ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಸ್ಥವಿದ್ದೀತೇ? (Prv.).

ನಾಸ್ತಿಕತನ nāstikatana. = ನಾಸ್ತಿಕತೆ. (My.).

ನಾಸ್ತಿಕತೆ nāstikatā. Denial of the deity, of a future state, of the authority of the vēdas, etc.; *infidelity, disbelief, atheism*. 2, Buddhism, Jainism, etc.

ನಾಸ್ತಿಕತ್ವ nāstikatva. = ನಾಸ್ತಿಕತೆ. (My.).

ನಾಸ್ತಿಕಾಲಯ nāstika-ālaya. A Banddha or Jaina temple; a mosque (ಚೈತ್ಯ, ದೌಧರ ಮನೆ, ಜೈನರ ಬಸ್ತಿ, ತುರುಕರ ಮಠೇತಿ Si. 108).

ನಾಸ್ತಿಕ್ಯ nāstikya. = ನಾಸ್ತಿಕತೆ. (My.).

ನಾಸ್ರೈ nāsyā. A nose-rod, the rope or rein of a draught-ox passed through the septum of the nostrils. See ಮೂಗುನೇಲ್.

ನಾಹ nāha. Binding, confinement; obstruction; a trap. See ಅ-, ಪರಿಸ್ಥಾಪ, ಸನ್-.

ನಾಹಲ nāhala. A man of a barbarous or outcast tribe. See Hā. a. ಬೇದ 1.

ನಾಹ್ಯ nāhya. To be honnd, pnt or gird on, etc. See ಸನ್-.

ನಾಳ nāḷ. ನಾಳು. A day; time (Tē. ನಾಡು; T. ಜಾನು, ನಾಳ, a day; time in general; an astrological day; M. ಜಾನು, ನಾಳ, day; see ತಿರು-, and ಎಡು).

ನಾಳ nāḷa. 1. = ನಾಲ 1. Any pipe or tube or tubular vessel of the body; the stalk of the lotus (see Śmd. I. a. ನಾಡು; My.; see Prv. a. ನಾವೆ); a tube (My.); a nostril (Bp. 18, 44; 46, 57). 2, yellow orpiment. 3, the prow of a vessel (Mhr.; ಅರಿತ, ಕಡ್ಡ G.).

ನಾಳ nāḷa. 2. = ನಾಲ 2, etc. (My.).

ನಾಳಬಂಧಿ nāḷa-bandhi. = ನಾಲಬಂಧಿ, etc. (My.).

ನಾಳ nāḷi. = ನಾಡಿ (Śmd. II, 127), ನಾಲಿ, ರಾಳಿ. Further: a tube; a water-channel, see ಹರಿ-. 2, a weaver's shuttle (T. ನಾಡಾ; M., Tē. ನಾಡಿ). ನೆಯ್ಯಕಾಡಿನ ನಾಳ (ವೇಮ, ವಾಯದ ಣ್ಣ Nr.). 3, N. of a plant (ದೊಣ್ಣಿ Mr. 110). — ನಾಳೆಯ ಕೋರ್. An arrow formed of a tubular stalk (Abh. P. 13, 61).

ನಾಳಕೇರ nāḷikēra. = ನಾಡಿಕೇರ. (Ūpr. 1, after 101).

ನಾಳಿದ್ದು nāḷiddu. = ನಾಡದು, etc. (My.).

ನಾಳನ್ನಮ nāḷi-n-dhama. = ನಾಡನ್ನಮ. (ಕರಾದ, etc., ಅಕ್ಕನಾಲಿಯ Mr. 376).

ನಾಳಪತ್ರ nāḷi-patra. Any tubular vessel of the body, a blood-vessel, an artery, etc. (ಮಾಡಿ, ಸಿರೆ, ಸೆರೆ Hā.; ಸಿರೆ, ಸೆರೆ Mr. 456).

ನಾಳಿದುರ್ nāḷirdu. = ನಾಡದು, etc. (Bp. 14, 12; My.).

ನಾಳು nāḷu. = ನಾಲ 1, No. 5. ನಾಳೆ, ನಾಳೆ (only a rivulet I am!) ಎನ್ನು, ನಾಳು ಹೋಗಿ, ಹೋದೇರಿ ಬನ್ನದ್ದು ಕೊಳ್ಳೇರಿ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ನಾಳೆ nāḷi-ēṣ. (Śmd. 400). The very next day: to-morrow (My.; M.; T. ನಾಳೆ; Tē. ಎಲ್ಲಿ). ಅವರ್ ನಾಳೆ ಕಾಣ್ಕುಂ (Śmd. 267). Deelension: ನಾಳಿನ, ನಾಳಿಗೆ (Śmd. 401). ನಾಳಿನ (Bp. 41, 15; 46, 20; J. 17, 21); ನಾಳಿಗೆ (B. 3, 49; My.); ನಾಳಿನಲಿ (Rām. 3, 2, 19); exceptional genitive ನಾಳೀ, in ನಾಳೀ ದಿನ (ಶ್ಲ. Si. 477). ನಾಳಿನ ದಿನದೊಳೆ ನೀನುಮ್ ಅತನುಂ ಕೂದಿದಮರ್ (Śmd. 262). ನಾಳೆಯನ್ನು ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ಲ. ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮಗನ ಮದುವೆ ನಾಳೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗನ ಉಪನಯನ ನಾಳೆ (Dp. 4). ನಾಳೆ ಸಾಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕಟ್ಟು ತಿವ್ವೇದು ಯಾರು? —

ಗಣವತೀ (or ಬೆನಕನ) ಮದುವೆ ನಿತ್ಯ ನಾಳೆ. — ನಾಳೆಯನ್ನು ಕದಮ ಗಣವತೀ ಮದುವೆಯ ಹಾಗೆ. — ನಾಳೆ ಮಾಳಹಬ್ಬ, ಹೋಲಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ಪು. — ನಾಳೆ ನಾಳೆಯನ್ನು, ಹೇದಿ, ಹೋಲಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿದಿ (Prvs.). See Bp. 46, 15, 17; 49, 28; 53, 17; 60, 17; J. 10, 26, 27. — ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದು. To-morrow or the day after to-morrow; any day after to-morrow (My.).

ನಾಡ್ ನāḷi. = ನಾಡು, etc. ನಾಡ್ (Śmd. 140). ನಾಡ್ (124). ನಾಡ್ (Ūpr. 1, 76). — ನಾಡ್. = ನಾಡುಕಡೆ. (Śmd. 28, 217). — ನಾಡ್ ಬೋಗು. -ಬೋಗು. To go to the country: to disappear, to be lost (Abh. P. 11, 136). — ನಾಡ್ ಕಡೆಯ. = ನಾಡೊಡೆಯ. (Śmd. 167). — ನಾಡ್ ಕುಗುಣೆ. (Śmd. 80). That lives on stolen things of the country, etc. — ನಾಡ್ ಕಿ. (= ನಾಡ್ ಕಿ). See Mr. a. ಕಾಲಿಕ. — ನಾಡ್ ಗರಣ. (Śmd. 80). A country-drama.

ನಾಡ್ ನāḷi. (cf. ನಾಲ 1). ನಾಡುಂ ತುಮ್ಮನೊಳಂ ಕಡ್ಡ ನೊಳಂ ದಿದಂ; ನಾಡವಾಸಗೆಯ್ನು ಕಳ್ಳವಾಸಗೆ; ನಾಳಂ ಸಂಸ್ಕೃತದೊಳೆ ಕ್ಷಂ (Śmd. I; other readings of two MSS. are: ನಾಡ್ ತುಮ್ಮನೊಳಂ ಕಡ್ಡ ನೊಳಂ ದಿದಂ; ನಾಡವಾಸಗೆಯ್ನು ಕಳ್ಳವಾಸಗೆ; ನಾಳಶಬ್ದಂ ಸಂಸ್ಕೃತದೊಳೆ ಕ್ಷಂ; one MS. has ಕಳ್ಳವಾಸಗೆ). 2, the (stem or) clapper of a bell. ನಾಡಮಿಲ್ಲದ ಗಣ್ಣಿ ದಾಳವಾಗಿರಲೇನು? (Dp. 148). — ನಾಡವಾಸಗೆ. -ವಾಸಗೆ. = ನಾಡವಾಸಗೆ, ಕಳ್ಳವಾಸಗೆ, ಕಳ್ಳವಾಸಗೆ. See above.

ನಾಡ್ ನāḷi. See s. ನಾಡ. (T., M. ನಾಡ್, a tube, a bamboo, anything hollow).

ನಾಡ್ ನāḷi. Tbh. of ನಾಡಿ (Śmd. 28. Mgh.). A period or hour of twenty-four minutes (ನಾಡಿ, ಗದಗಿ Kk. 58. 86; Śm. 18). 2, = ನಾಲಿ, an instrument for perforating an elephant's ear (?); or = ನಾಲಿ, a lotus flower (?); or = ನಾಡಿ, a sort of bent grass (?). — ನಾಡವಾಸಗೆ. = ನಾಡವಾಸಗೆ. See s. ನಾಡ.

ನಾಡ್ ನāḷigē. Tbh. of ನಾಡಿಕೆ. (Śmd. 28). (ನಾಡಿಕೆ, ಗದಗಿ Śmd. 28).

ನಿ ni. Down, downwards, under, back; on, upon; in, into, within. 2, sometimes = ನಿ: without, deprived of. 3, an abbreviation of ನಿಪಾದ, one of the notes of the gamut (Mr. 76).

ನಿ: niḥ. = ನಿ No. 2, ನಿರ್, ನಿರ, ನಿತ್, ನಿತ್, ನಿತ್, ನಿತ್ q. v., ನಿರ.

ನಿ:ಕಣ್ಣಿ ನಿḥ-kanṇika. = ನಿಪ್ಪಣ್ಣಿ. (Ūpr. 2, after 49).

ನಿ:ಕರುಣಿ ನಿḥ-karṇa. = ನಿಪ್ಪರುಣ. (Ūpr. 8, 75).

ನಿ:ಕಾಸಿತ ನಿḥ-kāṣita. = ನಿಪ್ಪಾಸಿತ, q. v.

ನಿ:ಪಕ್ಷಪಾತ ನಿḥ-pakṣhapāta. = ನಿಪ್ಪಕ್ಷಪಾತ. (B. 5, 267).

ನಿ:ಪೀಡನ ನಿḥ-pīḍana. = ನಿಪ್ಪೀಡನ. Pressing out; see ಹಿಣ್ಣು. 2, probably meant for ನಿಪೀಡನ, pressing together, squeezing; see ತೀಡು.

ನಿ:ಪ್ರತ್ಯಾಹ ನಿḥ-pratyāha. = ನಿಪ್ಪತ್ಯಾಹ. (Ūpr. 1, after 101).

ನಿ:ಪ್ರಪಂಚ ನಿḥ-prapañca. = ನಿಪ್ಪಪಂಚ. (Ūpr. 4, 86).

ನಿ:ಪ್ರಭ ನಿḥ-prabha. = ನಿಪ್ಪಭ. Deprived of light or radiance, gloomy, obscured.

ನಿ:ಫಲ ನಿḥ-phala. = ನಿಪ್ಪಲ. (Bp. 39, 24).

ನಿ:ಶಂಕ ನಿḥ-śaṅka. = ನಿಶ್ಕಂಕ, ನಿಷ್ಕಂಕ. Free from fear, fearless, without hesitation, misgiving or apprehension, without care. 2, = ನಿಶಂಕೆ. (B. 4, 167).

ನಿ:ಶಂಕತೆ ನಿḥ-śaṅkatē. = ನಿಶ್ಕಂಕತೆ. The state of being free from fear, hesitation, etc.

ನಿ:ಶಂಕೆ ನಿḥ-śaṅkē. = ನಿಶ್ಕಂಕೆ, ನಿಷ್ಕಂಕೆ. Fearlessness, boldness, confidence.

ನಿಶಠ *niḥ-śaṭha*. (= ನಿಶ್ಠ). See ನಿಶಠ.
 ನಿಶಬ್ದ *niḥ-śabda*. = ನಿಶಬ್ದ. Noiseless, not making a noise; soundlessness, silence, a calm. (Bp. 8, 5).
 ನಿಶಲಾಕ *niḥ-śalāka*. = ನಿಶಲಾಕ. Free from talking birds, as parrots, jays, or orows: *solitary, private*.
 ನಿಶಲ್ಯ *niḥ-śalya*. = ನಿಶಲ್ಯ. Freed or free from an arrow, pike, or thorn; without pain or difficulty.
 ನಿಶಾಲ್ಯ *niḥ-śāṭhya*. Free from wickedness, dishonesty or deceit; true (ದಿವ್ಯಮದು, ಅನವಸ್ಥರ Hlā., o. r. ನಿಶಾಲ್ಯ).
 ನಿಶೇಷ *niḥ-śēsha*. = ನಿಶೇಷ. Having no remainder, without remainder, complete, entire, whole, all (ನೈಷ್ಠ, ಉದಯಾದಿಮದು Mr. 453). 2, completely spent or destroyed, entirely consumed, annihilated. See ಸಮು.
 ನಿಶೋಧ್ಯ *niḥ-śōdhya*. Not to be purified, not requiring cleansing; clean, pure.
 ನಿಶ್ರೇಣಿ *niḥ-śrēṇi*. = ನಿಶ್ರೇಣಿ, ನಿಶ್ರೇಣಿ. A ladder; a flight of stairs or steps (ಅಧಿರೋಹಿಣಿ, ನಿಶ್ರೇಣಿ, ನಿಶ್ರೇಣಿ Mr. 199).
 ನಿಶ್ರೇಯಸ *niḥ-śrēyasa*. Having nothing better or superior; supreme felicity in the life to come, final beatitude (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26).
 ನಿಶ್ವಸಿತ *niḥ-śvasita*. = ನಿಶ್ವಸಿತ No. 2. Breathed out; sighed.
 ನಿಶ್ವಾಸ *niḥ-śvāsa*. = ನಿಶ್ವಾಸ No. 2, ನಿಶ್ವಾಸ. Breathing out, expiration; breath; sighing; a sigh.
 ನಿಃಸಮ *niḥ-sama*. Uneven, unequal. ನಿಃಸಮಂ, improperly; at the wrong time, unseasonably.
 ನಿಃಸಂಶಯ *niḥ-samśaya*. = ನಿಃಸಂಶಯ. Undoubted, infallible, unerring, certain; not doubting, not doubtful.
 ನಿಃಸಂಸಾರಿ *niḥ-samsāri*. = ನಿಃಸಂಸಾರಿ. A person not engaged in worldly or secular occupations, or the cares of a family.
 ನಿಃಸಂಗ *niḥ-saṅga*. = ನಿಃಸಂಗ. Unattached, unconnected; not attached, not devoted, regardless, indifferent to; free from worldly attachment or selfish desires, unselfish, disinterested; freed from all ties and bounds; single (as an ascetic, etc.). 2, absence of attachment, disinterestedness; freedom from worldly attachment, freedom from all ties and bounds.
 ನಿಃಸಂಗತ್ವ *niḥ-saṅgātva*. = ನಿಃಸಂಗತ್ವ. Absence of attachment, etc. (= ನಿಃಸಂಗ No. 2).
 ನಿಃಸಂಗಿ *niḥ-saṅgi*. = ನಿಃಸಂಗಿ, ನಿಃಸಂಗಿ. Free from worldly attachment or selfish desires, etc. (= ನಿಃಸಂಗ No. 1).
 ನಿಃಸತ್ವ *niḥ-satva*. = ನಿಃಸತ್ವ. Without strength, unenergetic, weak; insignificant; unsubstantial;—absence of power, etc.
 ನಿಃಸಂತಾನ *niḥ-santāna*. = ನಿಃಸಂತಾನ. Destitute of posterity, childless.
 ನಿಃಸಂದೇಹ *niḥ-sandēha*. = ನಿಃಸಂದೇಹ. Free from uncertainty, doubtless, certain; certainty, etc.
 ನಿಃಸಂದೇಹಿ *niḥ-sandēhi*. = ನಿಃಸಂದೇಹಿ. Entertaining no doubt; being free from despair or danger.
 ನಿಃಸರಣ *niḥ-saraṇa*. = ನಿಃಸರಣ. Going forth or out, exit. 2, the egress or outlet from a building, market-place, town, etc.; the gate, the gate-way. See ಪರಿಮುಖ.
 ನಿಃಸಹಾಯ *niḥ-sahāya*. = ನಿಃಸಹಾಯ. Without helpers or associates, unassisted.
 ನಿಃಸಾರ *niḥ-sāra*. = ನಿಃಸಾರ. Sapless; insipid; pithless;

worthless, vain, vapid, unsubstantial; saplessness, insipidity, etc.
 ನಿಃಸೀಮ *niḥ-sīma*. = ನಿಃಸೀಮ. Having no boundaries or limits, immeasurable; excessive, extravagant.
 ನಿಃಸ್ಪೃಹ *niḥ-sprīha*. = ನಿಃಸ್ಪೃಹ. Free from desire. 2, dis-regarding, indifferent to. 3, content, unenvious. 4, impartial.
 ನಿಃಸ್ತಾವೇ *niḥ-srāvē*. = ನಿಃಸ್ತಾವೇ. The moisture or water of boiled rice. See Nr. 2. ನಿಃ 2.
 ನಿಃಸ್ವ *niḥ-sva*. = ನಿಃಸ್ವ. Deprived of one's own, having no property, poor.
 ನಿಃಕಟ *ni-kāṭa*. Situated at the side: near, proximate; proximity.
 ನಿಃಕರ *ni-kara*. A heap; a flock, a multitude (ಪಾಲ, ಪಟಲ Nr. 34; ಸ್ತೋತ್ರ Mr. 423); excess. 2, pith, sap, essence, substantiality. 3, a snitable gift. 4, = ನಿಗರ, a treasure; the best of anything (ಸಾರ).
 ನಿಃಕರ್ಷ *ni-karsha*. Excess, excessiveness; blind determination of purpose or action, extreme headiness of action, the violence of oppression or injustice (Mhr.; ನೀರತನ G.).
 ನಿಃಕರ್ಷಣ *ni-karṣaṇa*. (also ನಿಃಕರ್ಷ). Drawing down, drawing in or on; see ಸನ್. 2, an open place in a town or its vicinity; a court at the entrance of a house. 3, a neighbourhood.
 ನಿಃಕಷ *ni-kasha*. (= Sk. ನಿಃಕಷ). The touchstone; the streak of gold or test made on it (ಸಮಯನಿಕಷಂಗಳು ತಾ.ಕರಣ ಮಯ್ಯತಿ ನಿಃಕಷದೊಳಿಕ್ಕು Mr. 535).
 ನಿಃಕಷಾ *ni-kashā*. Near to, proximate, in the middle.
 ನಿಃಕಷಾತ್ಮಜ *nikashā-ātmaja*. Born of Nikashā: a *rākṣasa*.
 ನಿಃಕಷೇ *ni-kashē*. = ನಿಃಕಷೇ. The mother of Rāvaṇa; the mother of the *rākṣasas* in general.
 ನಿಃಕಸೇ *nikasē*. = ನಿಃಕಸೇ. (ರಕ್ತಸರ ವೃಕ್ಷಮಂ ಪದವಾಕೆ Mr. 24).
 ನಿಃಕಾಮ *ni-kāma*. Desire, wish. ನಿಃಕಾಮಂ, according to pleasure or to one's satisfaction, to one's heart's content; willingly.
 ನಿಃಕಾಯ *ni-kāya*. A heap, an assemblage, a group, a class, a set; a flock, a multitude (ಗಣನಾ Ūt. I, 102; ಸ್ತೋತ್ರ Mr. 423). 2, a house, a habitation.
 ನಿಃಕಾಯ *ni-kāya*. A dwelling, a house.
 ನಿಃಕಾರ *ni-kāra*. 1. Putting down, bringing down; subjugation, humiliation; injury, insult, wrong.
 ನಿಃಕಾರ *ni-kāra*. 2. (fr. ನಿಃಕರ). Piling up or winnowing corn.
 ನಿಃಕಾರಣ *ni-kāraṇa*. Kitting, slaughter.
 ನಿಃಕಾಲಮ *nikālaṇa*. Plain, blunt, open, as a person, speech, etc.; certainly, etc. (My.; Mhr., H. ನಿಖಾಲಮ).
 ನಿಃಕಾಢ *nikāvu*. An inferior kind of marriage amongst Mahomedans (My.; Mhr., H. ನಿಕಾ).
 ನಿಃಕಾಶ *ni-kāśa*. = ನಿಃಕಾಶ, ನಿಃಕಾಶ. Appearance, sight. 2, having the appearance of, similar, like.
 ನಿಃಕಾಸ *ni-kāsa*. = ನಿಃಕಾಸ. (Kāv. V, 32).
 ನಿಃಕುಂಜ *ni-kñiṇṇaka*. A measure of capacity equal to $\frac{1}{4}$ of a *kuḍava* (ಸೋಲಿ St. 329).
 ನಿಃಕುಂಜ *ni-kunja*. A place overgrown with shrubs and creepers, an arbour, a thicket. 2, a cave (see Mr. 2. ಕೊಳ್ಳು 1).

ನಿಕುಮ್ಭ ni-kumbha. N. of a Dānava, etc. (Ü. Bp. 47, 21).

2, the plant *Croton polyandrum* Spr.

ನಿಕುಮ್ಭಿಣಿ ni-kumbhīṇi. N. of a form of Bhadrakālī (Rām. 6, 42, 3).

ನಿಕುಮ್ಭಿಲೆ ni-kumbhīlē. ನಿಕುಮ್ಭಿಲಾ. A place where oblations are offered; a grove at the western gate of Lankā for the performance of sacrificial rites. (Rām. 6, 42, 3. 4. 5).

ನಿಕುರಮ್ಭ ni-kuramba. A flock, a mass, a multitude (ಗೊನ್ನಣೆ Üt. II, 47).

ನಿಕುರುಮ್ಭ ni-kurumba. = ನಿಕುರಮ್ಭ. A flock, etc.

ನಿಕೃತ ni-kṛita. Put or brought down; humbled; insulted; injured; tricked, cheated. See s. ದ್ವಿನ್ಯಮ್ಭದು.

ನಿಕೃತಿ ni-kṛiti. Dishonest practice, deception, fraud.

ನಿಕೃಷ್ಟ ni-kṛiṣṭa. Drawn down; debased, low, base, vulgar.

ನಿಕೇತನ ni-kētana. A habitation, a house.

ನಿಕೇವಲ ni-kēvala. = ನಿಕ್ಷೇವಲ. (Kāv. V, 1).

ನಿಕೋಚಕ ni-kōcaka. The tree *Atangium decapetalum* Lam.

ನಿಕೃ nikka. Tbh. of ನಿಕ್ಷ. (See Mr. s. ಪಾಗ, o. r. ನಿಲ್ಪ).

ನಿಕ್ಕುವ nikkuva. Truth, certainty; truly, certainly (ನಿಸದ, ಸತ್ಯ Üt. II, 11; ನನ್ನಿ, ನಿಸದ, ಸತ್ಯ Kk. 64; ನಿಕ್ಷಯ 79; ನಿಸದ, ನನ್ನಿ, ನನಸು, ವಲಂ, ವೆದಂ, ದಲ, ಸಾಟ, ದಿಟ Sm. 34; Tē. ನಿಕ್ಷಮು, ನಿಕ್ಷಮು, ನಿಕ್ಷಮು). See Sm. 128; Sm. 66; Sēv. 5, 32.

ನಿಕ್ಕುಳಿಸು nikkulisu. To bend one's self from coquetry or in a coquettish manner (ಎಲಾಸಾ ವನಮ್ಭ Sm. Dh.; ಎಲಾಸದಿಂ ದಾಗುವತನ Cm.; M. ನಿಗಂ, ಾಳಿ, to stretch one's self, to strut, to swell; Tē. ನಿಕ್ಕು, to walk erect; to strut; to stand on tiptoe; cf. ನಿಗುರ್ and ನಿಲುಕು).

ನಿಕ್ತ nikta. Washed, cleaned; sprinkled. See ನಿರ್ವಿಕ್ತ.

ನಿಕ್ವಣಿ ni-kvaṇa. A tone or sound.

ನಿಕ್ವಣಿಣಿ ni-kvāṇa. A tone or sound.

ನಿಕ್ಷಿಪ್ತ ni-kṣipta. Thrown down, put down, laid down or in, placed, put, deposited, pledged, etc. (Sāstrasāra in W. v. 1301).

ನಿಕ್ಷಿಪ್ತಾಢಿ nikṣhāṇa. Positively, plainly, peremptorily (Mhr.; B. 5, 175).

ನಿಕ್ಷೇಪ ನಿ-kṣhēpa. Placing, putting, depositing; a deposit, a pledge, a trust. 2, a buried or hidden treasure (My.). See Bp. 48, 20; ಒಯ್.

ನಿಕ್ಷೇಪಿಸು nikṣhēpisu. To deposit; to bury (Bp. 5, 57; 47, 8; My.).

ನಿಖಿಲ ni-khila. Complete, all, whole, entire.

ನಿಗ nigā. = ನಿಗ. Glow (cf. ನೆಗಡೆ 2; Mhr. ನಿಧಾ). — ನಿಗ ನಿಗ. rep. Very glowingly or brightly (My.; Tē.). ನಿಗ ನಿಗ ಉಂ (My.).

ನಿಗ nigā. Tbh. of ನಿಘ. Sin (Rām. 6, 53, 103).

ನಿಗಡ ನಿ-gaḍa. = ನಿಗಲ, ನಿಗಲ. A chain for the feet, especially the chain used to secure the hind feet of an elephant; a fetter or shackle in general; an ornamental foot-chain.

ನಿಗಡಿ nigāḍi. = ನೆಗಡಿ, etc. (ಒಣಸನ Mr. 386, o. r. ನೆಗಡಿ).

ನಿಗಣ್ಣಿ nigāṇṇi. Tbh. of ನಿಘಣ್ಣಿ (Sm. 838). See e.g. Mr. 5. 6. 2, certainty (My.).

ನಿಗದ ನಿ-gaḍa. Reciting; a prayer or sacrificial formula recited aloud.

ನಿಗದಿ nigadi. Fixing. (as daily hire, salary, or tribute); deciding, decision (in a discussion, My., H.). ನಿಗದಿಯದ್ದು ವನಿಗೆ ಪಗದಿಯದ್ದೀತು. — ಪಗದಿ ಕೊಡದವನಿಗೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಎನು? (Prva.). — ನಿಗದಿ ಮಾಡು. To fix; to decide (My.).

ನಿಗದಿತ ನಿ-gadita. Recited; told, said. (R.).

ನಿಗಮ ನಿ-gama. 1. Going into, entering. 2, insertion, especially of the name of a deity into a liturgical formula. 3, a passage of the vēdas. 4, the vēda (ಪ್ರವೇಶನ ರ, ವೇದಸಮೂಹ Nn. 40); a sacred precept. 5, metrical science, prosody (ಫಣ್ಣ, ಫಣ್ಣಸ್ತು 40). 6, a town (ನಗರ 40). 7, a road, a market road (ವರ್ವಣ್ಣ, ಹಬ್ಬಣ್ಣ 40). 8, a trader, a merchant. 9, a snake (ಛುಜಂಗ, ಸರ್ಪ 40).

ನಿಗಮ ನಿ-gama. 2. (= ನಿರ್ಗಮ). Issued from; loosed, liberated, set free (ಎಮುಕ್ತ, ಬಿಟ್ಟು Nn. 40).

ನಿಗಮಗೋಚರ nigama-gōcāra. Śiva; Vishṇu (My.).

ನಿಗಮಾಗಮ ನಿ-gama-āgama. The vēdas and śāstras (J. 7, 13).

ನಿಗರ nigara. = ನಿಗುರ, ನಿಗುರು 2, q. v. — ನಿಗರಗಿವಿ. — ಕಿವಿ An erect ear (B. 5, 12).

ನಿಗರ nigara. Tbh. of ನಿರ್ಗ No. 4. The uppermost or best of any thing, the state of being very charming, beautiful or good, excellence (ಅತ್ಯುತ್ತಮ Üt. I, 18, o. r. ಅತ್ಯುನ್ನತ; ಒಳ್ Üt. II, 24; ಉತ್ತಮ II, 77; ಮನೋಹರ Sē.; Rām. 3, 6, 33; 6, 48, 39).

ನಿಗರಿಕೆ nigarikē. The state of being stretched or lengthened out, etc. (My.).

ನಿಗರಿಸು nigārisu. = ನಿಗುರಿಸು. (My.; ನಿಮಿರ್ಡು G.).

ಲಕ್ಕಾ ಎನ್ನು ಪಾಂವಾಳಗಳು ಎದೆ ಹಾಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹಿಂಗಡಾಯನ್ನು ನಿಗರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹಿನ್ನೆಕ್ಕೆ ಸೆದಿದಿರುತ್ತವೆ (B. 3, 114). ತಹಾಮ್ಯಗವ ಎದೆ ಉಬ್ಬಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ದಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹಡಗವತಗಳ ತದದಲ್ಲಿ ಹರವಿ, ಹಿಂಗಡಗಳನ್ನು ನಿಗರಿಸಿ (4, 191).

ನಿಗರು nigāru. = (ಎಗರು), ನಿಗುರ್, etc. (My.). ಕುದುರೆಯ ಕಿವಿ ಯಾವಾಗಲು ನಿಗರ ಇರುತ್ತವೆ (B. 3, 55). ತೋಳಗಳ ಕಿವಿ ನಿಗರುತ್ತವೆ (3, 85).

ನಿಗರುವಿಕೆ nigāruvikē. = ನಿಗರಿಕೆ. (My.).

ನಿಗರ್ಭ ನಿ-garbha. The entire belly; the belly (Bp. 35, 18).

ನಿಗರ್ವ ನಿ-garva. = ನಿರ್ಗರ್ವ (My.). — ನಿರ್ಗರ್ವ. = ನಿರ್ಗರ್ವ (My.).

ನಿಗಲ ನಿ-gala. = ನಿಗಡ, ನಿಗಲ. (Sk.).

ನಿಗಲ ನಿ-gala. = ನಿಗಲ, etc. (ಕರಿಯ ಸಂಕಲಿ Üt. I, 64; Bp. 14, 15; J. 2, 7). ನಿಗಲ, a woman with ornamental foot-chains (J. 30, 3).

ನಿಗಾ ನಿgā. = ನಿಗಾವಾಣಿ, ನಿಗಾವು, ನಿಗ, ನಿಗೇವಾಣಿ. Care in looking after; tending; regard to (My.; Br.; Mhr., H. ನಿಗಾ, ನಿಘಾ).

ನಿಗಾದ ನಿ-gāda. Reciting; a prayer or sacrificial formula recited aloud.

ನಿಗಾರ ನಿ-gāra. Swallowing.

ನಿಗಾಲ ನಿ-gāla. The throat or neck of a horse.

ನಿಗಾವಾಣಿ nigāvāṇi. = ನಿಗಾ, etc. (My.).

ನಿಗಾವು nigāvu. = ನಿಗಾ, etc. (My.).

ನಿಗಿ nigī. = ನಿಗ. — ನಿಗ ನಿಗ. = ನಿಗ ನಿಗ. (My.).

ನಿಗುತು nigutu. = ನಿಗುತು. P. p. of ನಿಗುರು 1.

ನಿಗುಮ್ಮಿಸು nigumbisu. A heap to be formed of miscellaneous things, to assemble in large numbers (ಸಂಕೀರ್ಣಾತಿ śmd. Dh.; Ūpr. 4, 71; 6, 90).

ನಿಗುಮ್ಮು nigumbu. = ನಿಲುಮ್ಮು 1. To heap, to lay in a heap, to amass (ಪಂಜೀಕರಣ śmd. Dh.); (to assemble, v. 1.).

ನಿಗುರ್ nigur. = ನಿಗರು, ನಿಗುರು 1, (ನಿಗುಳ್), ನಿಮರ್, ನಿಮರು. To be stretched forth, to be extended, to lengthen out to the full; to spread, to expand; to become erect; to raise one's self, to take an upright position; to rise; to swell, to become proud, to strut (cf. ನಿಮ; see s. ನಿಮ್ನಚಮ). Present rel. P. ನಿಗುರ್ವ (see ನಿಗುಮ); P. ps. (ನಿಗುತು, My.), ನಿಗುರ್ದು (Bp. 56, 16); ನಿಗುರ್ದವ್ವ (46, 27). See Bp. 27, 13; 31, 16; 47, 58; 59, 20. — ನಿಗುರ ತೇ. To make go out to the full length (Bp. 88, 50).

ನಿಗುರ nigura. = ನಿಗರ, etc. — ನಿಗುರಗಿವಿ. = ನಿಗರಗಿವಿ. (B. 5, 30).

ನಿಗುರಿಸು nigurisu. = ನಿಗರಿಸು, ನಿಗುರ್ಚು, ನಿಮರ್ಚು. To stretch forth (v. t.), stretch out to its full length, etc. (Rām. 6, 10, 12; My.; Tē. ನಿಗುರಿಸು, ನಿಮರಿಸು).

ನಿಗುರು niguru. 1. = ನಿಗುರ್, etc. (My.; Tē. ನಿಗರು, ನಿಗುರು, ನಿಮರು, ನಿಗರು). P. ps. ನಿಗುರಿ (Bp. 42, 15; My.), ನಿಗುತು (My.). ನಿಗುರುವ (Bp. 50, 48). ನಿಗುರಿಂದ ಕೆಯ್ಯರಿಸಿದ ಮುಂಗಯ್ (ಹಪ್ಪ); ನಿಗುರಿಂದ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಅಂಗಿಯ (ಬವೇಟೆ, ಪ್ರತಲ, etc. Nr.). See Bp. 57, 16; Bh. 8, 23, 12; Rām. 3, 8, 68.

ನಿಗುರು niguru. 2. = ನಿಗರ, etc. The state of being stretched forth or lengthened out, etc. — ನಿಗುರು ತೇ. = ನಿಗುರ ತೇ. To stretch (v. t.), etc. (Bp. 15, 9).

ನಿಗುರ್ಚು nigurē. = ನಿಗುರಿಸು, etc. — ನಿಗುರ್ಚು ನಿಗುರ್ಚು. rep. (Bp. 38, 38).

ನಿಗುವ niguva. = ನಿಗುರ್ವ of ನಿಗುರ್. (Bp. 19, 10).

ನಿಗುಳ್ nigul. (= ನಿಗುರ್, etc., ನಿಗುಳ್). To take an upright position, to stand erect; to expand, to increase. ನಿಗುಳ್ವು (Bp. 2, 12; 85, 8).

ನಿಗೂಡೆ ni-gūḍha. Hidden, concealed, secret; profound, recondite; mysterious, obscure.

ನಿಗೂಡೆಚಮುರ್ಥ ni-gūḍha-čatnrtha. One of the čitras in poetical composition (Kāvy. III, 2, B, 75 seq.).

ನಿಗೂಡೆನ ni-gūḍhana. Hiding, concealing. 2, a term used in arthālaukāra (= ಲೇಶ, Kāvy. III, 3, B, 35). See ಅವಿ.

ನಿಗುಡ್ಡು ni-grihya. To be held back or restrained; to be punished, punishable, deserving chastisement. (My.).

ನಿಗಿ ನಿಗಿ. = ನಿಗಾ, etc. (My.).

ನಿಗೇವಾನಿ nigēvāni. = ನಿಗಾವಾನಿ, etc. (My.; ಅವೇವ್ವ, etc., ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ B. 397).

ನಿಗಮ niggrāma. = ನಿಗಮ. (ಗಜದತ್ತ Ūt. II, 95).

ನಿಗ್ರ ನಿಗgrāra. (Tbh. of ನಿಗ್ರಹ). Coercion, compulsion (B. 1, 6).

ನಿಗ್ರವ ನಿggrava. (fr. ನಿಗ್ರಹವೆ). = ನಿಗ್ರಮ. The tusks of an elephant: ivory (ಗಜದತ್ತ śmd. II; Ūt. I, 4; Kk. 77; śm. 41; Abh. P. 10, 152; Rāv. 5, 71; śāv. 3, 27). ನಿಗ್ರವದ ಕರಣ್ಯಕಂ (Rāv. 5, after 25). ಯಾವರಸವನೂದಿದ ನಿಗ್ರವದ ಬಲಿಗಳ, ಒಲಿಗಳ ಮಣ್ಣಿವಣ್ಣಿ ತಯಾರ್ (Rāghc. 17, 65).

ನಿಗೇಡಿ niggrēdi. A shameless (or foolish) person (P. Abh. P. 6, 35).

ನಿಗ್ರವನ ನಿ-granthana. = ನಿಗ್ರವನ. Killing, destroying, slaughter.

ನಿಗ್ರವ ನಿ-graha. (= ನಿಗ್ರಹ). Keeping down or under, keeping in check; seizing, confinement, holding fast; coercion; restraint; subjugation; humbling; punishing, punishment, chastisement. 2, rehnke, rebnfi, reprimand, blame; squeezing, oppressing, paining (ಪೀಡನೆ, ಸ್ತರ್ಶನ, ಗ್ರಹಣ, ಹಿಡಿತಂ Mr. 489). 3, aversion, dislike, disgust; mental pain (ಮನಸ್ತಾಪ, ಅನಸ್ತಾಪ Nn. 160). 4, a boundary, a limit. 5, a strait, an obstruction (ಇಟ್ಟಿಳ, ಇಟ್ಟಿಡೆ 160). 6, debt (ಸಾಲ 160). See Ūpr. 7, 27; Bp. 21, 38; 53, 2; 54, 86; 61, 35. — ನಿಗ್ರವವು. -ಎವದು. To suffer mental pain (Bp. 56, 45).

ನಿಗ್ರಹಗ್ರಹಣ ನಿgraha-grahana. Seizing or holding with restraining or binding force. See ಇದಿರು.

ನಿಗ್ರಹಿಸು nigrahisu. To seize; to restrain, to subdue, to subjugate, to keep in check (Bp. 21, 38; śāv. 4, 66; Si. 69, 380); to punish, etc.; — to suffer mental pain (Bp. 49, 40). ಇಟ್ಟಿಯವ ನಿಗ್ರಹಿಸೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಮನಿಕ್ಕು (Mr. 248).

ನಿಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆ nigrahisuvikē. Keeping in check, restraining. ರೂಪರಸಾದಿವಿಷಯಗಳ ಬೆಸೆಯನ್ನ ಕಟ್ಟು ಕಿವಿ ಮೊದಲಾದ ಇಟ್ಟಿಯಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಗಿಸಿ ನಿಗ್ರಹಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ, etc. Si. 392).

ನಿಗ್ರಹ ನಿ-grāha. = ನಿಗ್ರಹ.

ನಿಘ ನಿ-gha. = ನಿಗ. As high as broad; anything whose height and circumference are equal, as a ball; a ball. 2, sin.

ನಿಘಣ್ಣು ni-ghanṇu. = ನಿಗಣ್ಣು. A vocabulary (śmd. 97, 98).

ನಿಘರ್ಷಣ ನಿ-gharṣaṇa. Rubbing; friction, grinding, trituration. (Ūpr. 6, 61).

ನಿಘರ್ಷಿಸು ni-gharṣishu. To rub, to pound, to grind; to consider again and again (Ūpr. 2, after 49).

ನಿಘನ ನಿ-ghana. Eating; food, victuals.

ನಿಘಾತ ನಿ-ghāta. A blow, a stroke; killing, destroying (Bp. 40, 65).

ನಿಘ್ರಿಷ್ಟ ನಿ-ghriṣṭa. Rubbed, ground; chafed; worn. See ಸನ್.

ನಿಘ್ನ ನಿ-ghna. Struck into, infixed; dependent, subject; dependent on.

ನಿಂಗ ನಿnga. = ನಿಂಗ. N. (My.). — ನಿಂಗವ್ವ. -ಅವ್ವ. N. (My.; B. 4, 74).

ನಿಂಗಿ ನಿngi. = ನಿಂಗ. N. (My.). — ನಿಂಗವ್ವ. -ಅವ್ವ. N. (My.).

ನಿಚಯ ನಿ-čaya. 1. Piling up; a collection, a heap; assemblage, assemblage or collection of parts constituting a whole (ಸನ್ತಾನ, ಸಮೂಹ Nn. 92; see ದಿಗು).

ನಿಚಯ ನಿ-čaya. 2. = ನಿತ್ಯಯ. (Sk.).

ನಿಜಮಾರ್ಗ nija-mārga. The proper, orderly way or method
(ಪಾದ' Ūt. I, 77).

ನಿಟ್ಟು ನಿಟ್ಟು. = ನಡು, (ನಟ್ಟು 1). Another form of ನಡು
 OR ನಡು (Śmd. 214). (T. ನಟ್ಟು, long; ನಡಿಲ್, length; M.
 ನಟ್ಟು, straight, perpendicular; cf. ನಟ್ಟಗಿ). — ನಿಟ್ಟವರ್.
 -ಅವರ್. (Śmd. 215). A long or high pile. — ನಿಟ್ಟಮ್ಪು.
 -ಅಮ್ಪು. An extensive sea (Rām. 6, 38, 15). — ನಿಟ್ಟಯ್.
 -ಅಯ್. (Śmd. 214). A woman of many years whose
 husband is still living; a woman who is going to live
 many years with her husband (ಅಯ್ ರೆ. I, 50; Grj. 10,
 after 82; 10, 97). — ನಿಟ್ಟರ್. -ಅರ್. (Śmd. 215). A long,
 extensive ahode. — ನಿಟ್ಟುಸುರ್. -ಲುಸುರ್. ನಿಟ್ಟುಸುರು
 drawn out, long, deep sigh (My.; B. 4, 176; Tē. ನಿಟ್ಟು
 ಪ್ಪು). — ನಿಟ್ಟುಸುರ್ವದು. -ದಿದು. To sigh deeply (J. 6, 21-
 — ನಿಟ್ಟಲು. -ಎಲು. = ನಟ್ಟಲು. (ಪೃಷ್ಠಾಸ್ಥಿ Mr. 398). — ನಿಟ್ಟ
 ಲು. -ಎಲು. = ನಟ್ಟಲು, ನಟ್ಟಲು, ನಟ್ಟಲು. The spine,
 the backbone (ಪೃಷ್ಠಾಸ್ಥಿ, ವಂಶ Hiā.; ವಂಶ, ಬೆನ್ನಸ್ಥಿ Nn. 54).
 ಬೆನ್ನ ನಟ್ಟಲುನೋ ವಂಶಂ (Mr. 474). — ನಿಟ್ಟಲು. = ನಟ್ಟಲು
 (Abb. P. 11, 149). — ನಿಟ್ಟರ್. -ಅರ್. (Śmd. 214). A
 long leaf or petal. — ನಿಟ್ಟರ್ವುಗರ್. -ರ್. A long eye that
 resembles a flower-petal (J. 2, 48). — ನಿಟ್ಟುಲಿ. -ಲಿ. A
 long run (My.; Rāv. 6, after 11). ಅನೆಯ ನಿಟ್ಟುಲಿಮುಕ ಸಮ
 (ಸ್ಮರೋಚಯ Mr. 158). See Prv. 2. ನಟ್ಟುನ.
 ನಿಟ್ಟು ನಿಟ್ಟು. (Thh. of ನಟ್ಟ). A side or slope (of a roof, My.)

ನಿಟ್ಟುರ niṭṭura. = ನಿಟ್ಟುರ. Tbh. of ನಿಟ್ಟುರ (Smd. 370; Ūt. II, 15; ಪೂಲಾಯ, ನಿಟ್ಟುರ Sm. 49; ಪೂಲಾಯ, ಪೂಲಾಯ, ನಿಟ್ಟುರ Kk. 57, o. r. ಹೆಲ್ಲಣ; ಹೆಲ್ಲಣ, ನಿಟ್ಟುರ Ss.; Grj. 2, 76).

ನಿಟ್ಟುರ niṭṭūra. = ನಿಟ್ಟುರ. (ವೃಜನ, ನಿಟ್ಟುರ Nn. 54).

ನಿಟ್ಟುರಿ niṭṭūri. A harsh, ornate, etc. person (ಕತ್ತರ Nn. 151).

ನಿಟ್ಟು niṭṭi. Thh. of ನಿಟ್ಟು (Smd. 370; Ss.; Abh. P. 9, 25; Grj. 4, 93; T.). = ನಿಟ್ಟು ಪದು. To be excellent (Ūpr. 3, 37); to be full of devotion (8, 84).

ನಿಡಿ niḍi. 1. = ನಿಡು. (J. 30, 14). = ನಿಡುಗುರು. -ಕುರು. Long hair (J. 30, 17). = ನಿಡುಗೋಳ. -ತೋಳ. (Smd. 117, 64, o. r. ನಿಡು). = ನಿಡುಗೋಳ. = ನಿಡುಮೂಗ. (Smd. 95, o. r. ನಿಡು). = ನಿಡುಮೂಗ. = ನಿಡುಯ. -ಉ 3. (Smd. 154, 184). A tall man. = ನಿಡುಯ ನಾಲಗೆ. (Smd. 201). A long tongue. = ನಿಡುಯಲಗಣ. -ಅಲಗಣ. A long flower-arrow. ಮದನ ನ ನಿಡುಯಲಗಣಗಳನ ಪೋಲುತ್ತ ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣು (Smd. 81). = ನಿಡುಯೆಸಗಣ. -ಎಸಗಣ. A long petal-like eye. See Ūh. s. ನಾಸಿಕವದ್ಧಂ, and cf. ನಿಟ್ಟುಸರು.

ನಿಡಿ niḍi. 2. Scum, froth, whey, etc. ಮೊಸರ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಮಸ್ತ, ಮಸ್ತ Smd. 338; ಮಸ್ತು Nr.). ಓಗರದ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಮೂಸರ, ಆಚಾಮ, ನೀಸವನ; ಓಗರದ ಗಂಜ ಎನ್ನದಿ, ಎವ್ವುರು Nr.). ಕೂದಿ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಪಿಚ್ಚಿ Nr.). ಮದ್ದದ ಮೇಲಣ ನಿಡಿ (ಕಾರೋತ್ತರ, ಸುರಾಮಣ್ಣ Nr.).

ನಿಡಿ niḍi. 3. A strong, pungent, stifling smell, as that of tobacco or tobacco-smoke, of cayenne pepper or its vapour (when being roasted, My.; T. ನೆಡಿ).

ನಿಡಿದು niḍidu. (Smd. 96, 214). (=ನಿಡು). That which is extended, long, etc.; length, etc. (ನೀವ್ವ Ūt. II, 53; ಚೆಲ್ಲ Kk. 51; Sm. 49; Tē. ನಿಡುದಿ). ನಿಡಿದುಡು (ಆರೋಪ Nr.). ದಣ್ಣಿ ನಿಡಿದಾಗಲು ಸ್ವಗುವಕ್ಕು (Mr. 334). ಚರ್ಚುಗಳು ಇವತ್ತು ಇಂಚು ಎತ್ತರ, ಮೂದುವರ ಪೂಟು ನಿಡಿದು ಇರುವವ (B. 3, 99). ಊದೀ ಬಣ್ಣದ ಕರಡಿಗಳು ಅಯ್ಯೋನು ನಿಡಿದು, ಮೂದು ಗೇಣು ನಿಲವು (3, 108). ಆನೆಗಳ ನಿಡಿದು ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡು ಘಟ ಇರುತ್ತದೆ (5, 289). See ಬಿರ; Rā. 5, after 55.

ನಿಡು niḍu. (Smd. 214). = ನಿಟ್ಟು, ನಿಡಿ 1, ನಿಡ್, ನಿಡ್. The state of being drawn out in length, stretched or extended; that of being long, length; that of being tall; extensiveness; greatness, bigness (T., M. ನೆಡು; Tē. ನಿಡಿ; cf. ನಿಗುರ, ನಿಲಿ, ನಿಡು 2, ನಿಲಿ). = ನಿಡುಕರ. A stretched-out or long arm or hand (Bp. 45, 29). = ನಿಡುಕೋಳ. A long arrow (J. 25, 31). = ನಿಡುಗಣ. -ಕಣ. A long eye (Sēv. 4, 37). = ನಿಡುಗಣ. -ಕಣ. = ನಿಡುಕೋಳ. (J. 12, 23). = ನಿಡುಗುರು. -ಕುರು. A long entrail (J. 22, 28). = ನಿಡುಗರ. -ಕರ. A large rock (Rām. 4, 4, 22). = ನಿಡುಗವಣ. -ಕವಣ. A long sling (Bh. 1, 8, 2). = ನಿಡುಗದಿಲ. -ಕದಿಲ. A long thorny branch (Sēv. 3, 37). = ನಿಡುಗಾರಣ. -ಕಾರಣ. Long linear coloration (Rām. 1, 13, 5). = ನಿಡುಗಿಡ್ಡು. -ಕಿಡ್ಡು. An extensive, large fire (Rām. 5, 8, 82). = ನಿಡುಗೇಶ. -ಕೇಶ. Long hair (ಬಾಲ, ಉದಿಯ ಕೂದಲು Nn. 123; ಬಾಲಕ Mr. 225). = ನಿಡುಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A long branch (Sēv. 3, after 85). 2, a large horn or trumpet (Bh. 8, 21, 8). = ನಿಡುಗೊರಲ. -ಕೊರಲ. A long neck (Mr. 283; Rā. 8, 9). = ನಿಡುಗೋಡು. -ಕೋಡು. A long branch (Rā. 9, 24). = ನಿಡುಗೋಲು. -ಕೋಲು. A

long staff; a long arrow (ಪ್ರತ್ಯೇಕನ, ನಾರಾಜ Si. 289). = ನಿಡುಜಾಜೆ. A long mat (Bp. 88, 11). = ನಿಡುಜಂಗಿ. A long stride (Bp. 28, 31). = ನಿಡುಜಡೆ. Long matted hair or braided tresses (Rā. 1, 135; 5, after 19; Sēv. 2, 37). = ನಿಡುಜೋಳ್ಳು. = ನಿಡುಜೋಳ್ಳು. (Nr. b). = ನಿಡುಜನಿ. A long-drawn, high, plaintive sound, note or voice (Bp. 48, 22). = ನಿಡುಜೆರೆ. -ತೆರೆ. A long, high wave (Bp. 11, 34). = ನಿಡುಜೊರಲೆ. -ತೊರಲೆ. A large spieen (Rām. 6, 45, 81). = ನಿಡುಜೋಳ್ಳು. A pot-belly. ನಿಡುಜೋಳ್ಳುಕುವನು (ತುಣ್ಣಲ, ಬ್ರಹ್ಮಪುಷ್ಪ, etc. Nr. a). = ನಿಡುಜೋಳ್ಳ. -ತೋಳ್ಳ. (Smd. 215). A long arm (Sēv. 2, after 42). Cf. ನಿಡಿ-. = ನಿಡುನಡಿ. One of a horse's paces: cantering (ರೇಚಿತ Si. 274). = ನಿಡುನರ. A long sinew, etc. (J. 12, 44). = ನಿಡು ನಿಡು. rep. (J. 13, 88; 22, 44). = ನಿಡುನಿಡೆ. The long sleep: death (Bh. 7, 4, 14; cf. ದೀರ್ಘ-). = ನಿಡುನಕಾಕೆ. A tail hanner (J. 20, 37). = ನಿಡುಪುರ್. A long brow (J. 19, 21). = ನಿಡುಬತ್ತಳೆ. A long or high quiver (Rā. 5, 24). = ನಿಡುಬಾವಿ. A deep well (Bp. 16, 11). = ನಿಡುಬೊಟ್ಟಿ. A long-drawn, loud cry (Bp. 32, 23; 52, 47; 56, 14). = ನಿಡುಮಾರ. N. of a king (Bp. 50, 43, 48, 52). = ನಿಡುಮಾರ. -ಎಲ. (Smd. 215). A long intervening tract of country, as between two villages (ಗ್ರಾಮಾನಂತರದಿರ್ಘ, ಪ್ರಾಂತರ Hā.). = ನಿಡುಮಾನ್. A long, big fish (Rā. 2, after 8). = ನಿಡುಮೂಗಿ. (Smd. 198, 221). A person with a long nose. = ನಿಡುಮೂಗು. A long nose. ನಿಡುಮೂಗ. A man with a long nose (see ನಿಡಿ-). = ನಿಡುಮೊಲೆ. A lengthy breast (J. 16, 88). = ನಿಡುನಯಣ. -ನಯಣ. (Smd. 215). A long journey. = ನಿಡುನರಿ. -ನರಿ. A long pace. ನಿಡುನರಿಯ ಗಜ (Rām. 3, 8, 15). = ನಿಡುನರೆ. -ಬರೆ. A long net (Sēv. 3, 24). = ನಿಡುನಾಸಿ. -ನಾಸಿ. Long tresses of braided hair (Rā. 2, after 8). = ನಿಡುನುರ್ವ. -ನುರ್ವ. = ನಿಡುನುರ್ವ. (Ūpr. 8, after 64). = ನಿಡುನೇರಲ. -ನೇರಲ. A long finger (Rā. 11, 85). = ನಿಡುನರ. = ನಿಡುನನಿ. (Rā. 13, after 102; J. 3, 32; 28, 38). = ನಿಡುನರಲ. A long arrow (ನಿಡುಗೋಲು, etc. Si. 289; J. 12, 40; 13, 18; 28, 45). = ನಿಡುನುಯ 1. To draw a deep sigh (Ūpr. 7, 40). 2, = ನಿಡುನುಯಿಲ. (5, 51; Sēv. 4, 77). = ನಿಡುನುಯಿಲ. A drawn out, deep sigh (Bp. 17, 19; 26, 42; 35, 32). = ನಿಡುನುಯ್ಲು. = ನಿಡುನುಯಿಲ. (Bh. 2, 10, 28). = ನಿಡುನೂಳು. A long-drawn, loud sound (Bh. 8, 23, 8).

ನಿಡುಕ niḍu-ka. (Smd. 241). A tall man (r).

ನಿಡುಕು ni-tamha. The buttocks or posteriors, especially of a woman. See ಪೂದಿವಾದೆ. 2, the ridge, or slope, of a mountain (ನಾನು etc., ನಿರಿಯ ಪೂರ Mr. 97).

ನಿಡುಕುನಿ nitamha-stha. Being on the buttocks.

ನಿಡುಕುನಿ nitamhini. Having handsome hips: a woman (ಕೆಂಗೂನು Mr. 301).

ನಿಡುಕುನಿ ni-tānta. Extraordinary, excessive, much (Ūh. v. 96). ನಿಡುಕುನಿ, exceedingly.

ನಿಡುಕುನಿ nittarism. Tbh. of ನಿಡುಕುನಿ, q. v. (Abh. P. 4, 74; 7, 144; 9, after 39; 14, 31; Sīkstrāsāra in W. v. 1456; Grj. 8, 78).

ನಿಡುಕು nittu. = ನಿಡು 1, ನಿಡು. P. p. of ನಿಡು. See Prvs.

ನಿಡುಕು, ನವಮಾಸ, ನಾಡಿ, ನಾಡು, ನೆಗಡಿ, ಬೇನೆ; Ūpr. 4, 87.

ನಿಡುಕು nittrāpa. = ನಿಡುಕು. Tbh. of ನಿಡುಕು. (My.).

ನಿಡುಕು nittrāpi. = ನಿಡುಕು. Tbh. of ನಿಡುಕು. (My.).

ನಿದಾನ ನಿದಾನಾ. 2. Tbh. of ನಿದಾನ (Smd. 339; My.; Tē.). ನಿ
ದಾನವಿದ್ದ ವನು ಸ್ವಾಧೀನ ತಪ್ಪುನೇ? (Prv.). — ನಿದಾನಂಗೆಯ್.
-ಂಗೆಯ್. To desire (Cpr. 3, after 77).

ನಿದಾನವನ್ತ ನidāna-vanta. A not hasty, slow, deliberate or
patient man (My.).

ನಿದಾನಸ್ತ ನidāna-sta. = ನಿದಾನವನ್ತ. (My.; Tē.).

ನಿದಾನಿ ನidāni. = ನಿದಾನಸ್ತ. (My.).

ನಿದಾನಿಸು ನidānisu. To pause, to wait, to ponder (My.; Tē.
ನಿದಾನಿಂತು).

ನಿದಿ nidi. Tbh. of ನಿದಿ (Smd. 339).

ನಿದಿಗ್ಧ ni-digdhā. Smeared, anointed, plastered; sticking or
clinging to. See Nr. 8. ಬದಗಿಸು.

ನಿದಿಗ್ಧಿಕೆ ni-digdhikē. A species of prickly nightshade.
Solanum jacquini Willd.

ನಿದೀಶ ನಿ-dēśa. Pointing out; order, command, direction.
instruction.

ನಿದ್ದೆ niddē. Thh. of ನಿದ್ದೆ (Smd. 345; C.; Si. 74). — ನಿದ್ದೆ ಗಣ್ಣು.
-ಗಣ್ಣು. Sleepy eyes; drowsiness (My.). — ನಿದ್ದೆ ಗಡು. -ಕೆಡು.
Sleep to be spoiled. ನಿದ್ದೆ ಗೆಟ್ಟವನೋ? ಬುದ್ದಿ ಗೆಟ್ಟವನೋ? (Prv.).
— ನಿದ್ದೆಗೆಯ್. = ನಿದ್ದೆ ಮಾಡು. (J. 30 sum.; Si. 254. 361). —
ನಿದ್ದೆ ಬರು. Sleep to come. ಆ ವಜ್ರತನಿಗೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹನ್ನಾಗಿ
ಜಾಡಿಸಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸದಿದ್ದರೆ ನಿದ್ದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 4, 154). —
ನಿದ್ದೆ ಮಾಡು. To sleep. ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು? ಬದ್ದಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡ
ದಾರದೇ? — ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಿದವನ ಕಾಲು ಬತ್ತಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). — ನಿದ್ದೆ
ಮೊಟ್ಟು. Drowsiness (My.). — ನಿದ್ದೆಯೆಚ್ಚಡು. To become
awake with regard to sleep: to awake. ಗಣ್ಣೆ ರಾಗಮೂಲೆ
ಮುನ್ನಾದ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನ ನಿದ್ದೆಯೆಚ್ಚಡುವನೆ ಮಾಡುವವನು (ಚಾಕ್ರಕ,
eto. Si. 292). — ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತು. Sleep to come to, touch, or
take possession of (My.). — ನಿದ್ದೆ ಹೋಗು. To fall asleep
(My.). ನಿದ್ದೆ ಹೋಗುವವನು (ನಿದ್ರಾಣ, ತಯತ Si. 361).

ನಿದ್ರಾಂಗಧ್ವನಿ ನidra-āṅga-dhvaṇi. A sound of the body when
asleep. See ಕೊರೆ.

ನಿದ್ರಾಣ ನಿ-drāṇa. Sleeping, asleep; sleepy, drowsy.

ನಿದ್ರಾಭಾವ ನidra-abhāva. Non-existence of sleep; cessation
of sleep. See ಎದ್ದಿರ. 2, the state of being asleep (Cpr.
8, after 4).

ನಿದ್ರಾಯಿ ನidra-āni. Sleeping; sleepy, drowsy; slothful.

ನಿದ್ರಾಲೋಲ ನidra-lōla. Longing for sleep (J. 30, 18).

ನಿದ್ರಾವಧಟಿ ನidra-vadhāṭi. Sleep looked upon as a woman
(Cpr. 2, 40).

ನಿದ್ರಾವಿಚಾರ ನidra-vikāra. Perturbation or disquietness in
one's sleep. See ಕನವರಿಸು.

ನಿದ್ರಿತ ನidrita. Sleeping, asleep.

ನಿದ್ರಿಸು nidrisu. To sleep (Bp. 18, 3; 46, 21; 47, 57; Sēv. 2,
104).

ನಿದ್ರೆ ni-drē. ನಿದ್ರಾ. = ನಿದ್ದೆ. Sleep; slumber. 2, sleepiness.
ನಿಧಿ. 3, one of the saṅcāribhāvas (Kāv. IV, 2, 16). See
Prv. 8. ರುಪ್ತ. — ನಿದ್ರೆಗೆಯ್. To sleep (Bp. 47, 22). ಬಾ
ನೋ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ಯಂ (Smd. 163). ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ಯತನು (ನಿದ್ರಾಣ,
ತಯತ); ಆವನಾಸೊಟ್ಟು ಎತ್ತನು ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲು ನೇಸವು ಆದ
ಮಯಮ್ ಅದುಡುದು ಅವನು ಅಧಿನಿಮುಕ್ತ ಎನಿಸುಗು (Nr.). —
ನಿದ್ರೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Disturbance of sleep (My.). See Prv.
8. ಬದ್ಗೆ ಗುಟ್ಟು. — ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿ. Sleep to be brightened up
or be known, sleep to pass away or cease; to be brightened
up as to (one's) sleep or to know about it, i. e. to become
awake, to awake (ಎದ್ Smd. I; ಎದ್ದಿರ I). ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿದು

(ಎದ್ದಂ I). ದಿಕ್ಕನೆ ತರುಣನ್ ಆಗಲೆ ನಿನ್ನ ತಿಳಿದದ್ದು (Bp. 47, 6). ನನಗೆ ನಿನ್ನ ತಿಳಿಯಿತು (My.). See Bp. 35, 9; 46, 22; Bb. 1, 10, 23; 3, 13, 32. — ನಿನ್ನೆ ಮಾಡು. = ನಿನ್ನೆ ಗೆಯ್. (My.; B. 5, 24). — ನಿನ್ನೆ ಮುಸುಕು. Sleep to cover, fall upon or take possession of (Bp. 85, 9). — ನಿನ್ನೆ ಹತ್ತು. = ನಿನ್ನೆ ಹತ್ತು. ಚಿನ್ನೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಕಾರಣ ಆತನಿಗೆ ನಿನ್ನೆ ಹತ್ತದೆ (B. 5, 41).

ನಿಧನ ni-dhana. 1. Place of residence; = ನಿಧಾನ No. 4. 2, race, family. 3, conclusion, end. 4, death; destruction, loss. See ಕಡೆ.

ನಿಧನ ni-dhana. 2. = ನಿರ್ಧಾನ. — ನಿಧನವೆವೆ. -ವೆವೆ. To become poor or wretched (Cpr. 7, 150).

ನಿಧಾನ ni-dhāna. = ನಿವಾನ 2. Putting down, laying aside, depositing. 2, a place where anything is laid, a vessel in which anything is deposited, a receptacle. 3, a treasure, a hoard, wealth (ಧನ, ಎತ್ತು Nn. 144; ನಿಧಿ, ಶೇವಧಿ Mr. 56; ಕಡವರ Cē. II, 66), especially the treasures of Kṇbēra (see ನವನಿಧಿ). 4, a place of cessation or rest; a place of residence (ನಿಜಾಗಾರ, ನೆರೆ Sṁ. 106). 5, a completed work; a fulfilled intention (ಮುಗಿದ ಕಾರ್ಯ 144; ಮುಗಿದ ಬಗೆ Mr. 483). 6, effort, labour, work (ಮಾಟ, ಮಾಡುವನ್ನಾದು 144; mistake for ವಿಧಾನ?). 7, directing the thoughts upon, desire (ಇಚ್ಛೆ, ಬಯಕೆ 144). 8, keeping down or back, acting with restraint: slowness, deliberation, patience, pausing, pondering (not Sk., but in general use). See Prv. s. ಪ್ರಧಾನಿ.

ನಿಧಿ ni-dhi. = ನಿಧಿ. Putting down, etc.: a place where anything is laid or deposited, a receptacle. 2, a treasure, a hoard, wealth; a store (ರಾಸಿ Mr. 872). See ಬಯಕೆ. 3, the number 9 (Cē.; ಒಪ್ಪುತ್ತು Mr. 347; Bp. 61, 92; see ನವನಿಧಿ). 4, the ocean. ನಿಧಿಯಿದ್ದು ಕೂಡ ನಿಧಾನವಿರ ಬೇಕು (Prv.).

ನಿಧೀರ nidhi-lā. Kṇbēra. (My.).

ನಿಧುವನ ni-dhuvana. Skaking to and fro. 2, sexual intercourse. See ಒಳ, ಕೇ.

ನಿಧುವನಕರಣಿ uldbuvana-karāṇa. Performing sexual intercourse. See ಕೊನೆ (where o. r. ಎ-).

ನಿಧ್ಯಾನ ni-dhyāna. Intuition, looking at, beholding.

ನಿನ್ nin. (Sṁd. 176). = ನಿನ್ನ, ನೀ, ನೀಂ, ನೀನ್, ನೀನು.

(Thou). See its plural ನಿಮ್ಮ. Genitive: ನಿನ್ (My.), ನಿನ (My.), ನಿನ್ನ (J. 6, 30; C.), of thee, thine, thy; ನಿನ್ನಗೆ, ನಿನ್ನನೇ, etc. (My.). — ನಿನಕು. -ಆಕು. = ನಿನತ್ತು, ನಿನ್ನದು (Sṁd. 178, 179; ನಿನ್ನದು Kk. 61). That of thee, thine, thy. ನಿನ ತು ಬಲಮ್, ಎನತು ಶೌರ್ಯಂ (Sṁd. 179). — ನಿನತ್ತು. = ನಿನತು, q. v. ಮುನಿಸಿದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ಯನೇ ಎನತ್ತು (Sṁd. 179). — ನಿನದು. = ನಿನ್ನದು. (My.). — ನಿನ್ನ. Of thee, thine. ನಿನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಹೋದರೆ ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಹೋಯಿತೋ? — ನಿನ್ನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹಲಸಿ ನ ಹಣ್ಣು. — ನಿನ್ನ ಹೊಡೆಗೆ (or also ಹೊರಗೆ) ನನ್ನ ಮೆಟ್ಟಿಗೆ? (Prv.). See Sṁd. 155. — ನಿನ್ನತು. = ನಿನತು. ಎಲೇ, ಅದಾಗವಿ, ನಿನ್ನತಂ ನೆರವಿನೋದಿನ ಕಳ್ಳಮನ್ ಒಡವಿರ ಸುಧಾನಿಲಯದ ಮುನ್ನ (Harivāra's glriṣākalyāṇa 1, 26). — ನಿನ್ನದು. = ನಿನತು, q. v. (C.). — Dative: ನಿನಗೆ, ನಿಂಗೆ (My.). ನಿನಗೆ ಎನಗೆ ತನಗೆ ತೀರ್ಪುಮೆ ಹನುಮನ್ನನ ಶತ್ರುಸಾಹಸಂ ರಿಪವಿಷಯಂ? (Sṁd. 176). See Sṁd. 139, 150; Cpr. 7, 41. — Accusative: ನಿನ್ನ, ನಿನ್ನನು, ನಿನ್ನನ್ನು (My.), ನಿನ್ನಂ. — Locative: ನಿನ್ನಲಿ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ (My.). — Ablative: ನಿನ್ನದ್ದೆ, ನಿನ್ನದ್ದೆ (My.), ನಿನ್ನದ್ದಂ, ನಿನ್ನದ್ದೆ. ನಿನ್ನದ್ದೆ ಎತ್ತು ಮಾಡತು, ನನ್ನದ್ದೆ ಒಳ್ಳೆ ಮಾಡತು (Prv.).

ನಿನದ ni-nada. Sound, noise, cry, etc. (ಕಿರಕೆ Cē. II, 92).

ನಿನದೆ ni-nadat. Sonudlug, resounding, ringlug, oryng, etc. (Sṁd. 166).

ನಿನಾದ ul-nāda. = ನಿನದ. Sound, etc.

ನಿನ್ನು nintu. 1. = ನಿತ್ತು, ನಿನ್ನು. P. p. of ನಿಲ್ಲ.

ನಿನ್ನು nintu. 2. = ನಿನ್ನುತು, ನಿನ್ನುತು. Third person singular neuter of the imperfect of ನಿಲ್ಲ.

ನಿನ್ನಕ uindaka. Blaming, defaming, abusing; a mau who ridicules or blames, a scooner (Bp. 4, 55).

ನಿನ್ನನೆ uiudanē. (ನಿನ್ನನಿ). Reproach, censure, blame, abuse. ನಿನ್ನನೆ ಮಾಡುವನಿಗೆ ವನ್ನನೆಯಲ್ಲ (Prv.).

ನಿನ್ನಿತ niudita. Blamed, abused, reviled; low, despicable; forbidden.

ನಿನ್ನಿತಮೆ uludita-krama. A wrong form of vāstava (Kāvy. III, 3, B, 16).

ನಿನ್ನಿದನು nindidanu. = ನಿನ್ನನು. He stood (Rām. 4, 3, 6).

ನಿನ್ನಿರಿಸು nindirisu. See s. ನಿಲ್ಲ.

ನಿನ್ನಿಸು niudisu. To blame, to censure, to abuse, etc. (Bp. 6, 4; 50, 74; 57, 40; 61, 17; J. 16, 41; My.). — ನಿನ್ನಿಸಿ ಕೊಳ್. To blame one's self (Abh. P. 15, 16; 15, after 77 & 79).

ನಿನ್ನು nindu. = ನಿನ್ನು 1, etc. P. p. of ನಿರ್, ನಿಲ್ಲ. — ನಿನ್ನದಿ. See s. ನಿರ್.

ನಿನ್ನೆ uindē. Blame, censure, reproach, abuse, defamation, scorn, reviling (ವದಿ Cē. II, 46; ತಗದ್ Kk. 64; ಚುನ್ನ Cē. II, 66). See ಚುನ್ನ, ತಗದ್, ತಗದಾಮ, ವದಿ, ವದ.

ನಿನ್ನೆ nindya. Blamable, to be censured, reprehensible, despicable; bad; forbidden.

ನಿನ್ನೆವಾಕ್ಯ nindya-vākya. A blamable, etc. word or speech (ನಿನ್ನೆವಾಕ್ಯ Nn. 89).

ನಿನ್ನೆಯಿತ niudyā-ruta. = ನಿನ್ನೆವಾಕ್ಯ, q. v.

ನಿನ್ನೆ ninna. See s. ನಿನ್.

ನಿನ್ನು ninnu. (= ನಿನ್, etc.; but see ಉಂ 2). — ನಿನ್ನವಂ. (Bp. 2, 41; 10, 3; 12, 50; 15, 35; 18, 56; 60, 26; 42, 7; 45, 8; Rām. 6, 4, 27; 6, 51, 39).

ನಿನ್ನೆ ninna. (Sṁd. 400). Yesterday; time lately passed (ಹೃತ್ತನದಿನ, ಕಲ್ಯ. Hā.; ಕಲ್ಯ. ಪೂರ್ವವಾಸರ Nn. 105; Bp. 57, 34; Dp. 4, 2; J. 9, 16; C.; Tē.; T. ನನ್ನಲ್, ನೆರುನಲ್, ನೇದ್ರು). Deolenslon: ನಿನ್ನಿಂಗಿ, ನಿನ್ನಿನ (Sṁd. 401); ನಿನ್ನಿನ (Sṁd. 186; Bp. 51, 74; My.); ನಿನ್ನೆಗೆ, ನಿನ್ನೆಯ (My.). ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ (ಹೃತ್ Sl. 316). ನಿನ್ನೆ ಕಡದ ಹಾಲಿನಾದ ಬೆನ್ನೆ ತು ಪುಣೆ (ಹೃಯಂಗವೇನ Nn.). ನಿನ್ನಿನವೆ (B. 4, 167). ನಿನ್ನೆ ಉಣ್ಣಿದ್ದು ಬಯಸೋದು ಯಾಕೆ? — ನಿನ್ನಿಗೆ ಮೊನ್ನೆಗೆ ಇನ್ನಕ್ಕೆ (Prv.).

ನಿಪ್ nip. = ನಿಪು. — ನಿಪುರಿ. -ಉರಿ. Great beat (Rām. 6, 53, 76). — ನಿಪೇಣ. A tall corpse (Rām. 6, 46, 29).

ನಿಪ ul-pa. Where is drunk in: a water-jar (ಕುಮ್ಮ, ಕುಟ, ಕಲಶ, ಕೊಡ Mr. 309).

ನಿಪತೆ ul-paṭba. Reading, recitation, studying.

ನಿಪತನ ul-patana. Flying down, falling down, falling; descending; alighting. — ನಿಪತನಗೆಯ್. -ಎ. To throw down (J. 14, 13).

ನಿಪತಿತ ni-patita. Fallen down, fallen; descended, alighted. (Bp. 19, 35; 26, 42).

ನಿಪತ್ತಿ ni-patti. Falling down, throwing one's self down. See ಪ್ರವೃತ್ತಿ.

ನಿಪಾತ ni-pāṭha. = ನಿಪತ.

ನಿಪಾತ ni-pāta. Falling down, falling, descending; attacking; casting; dying, death; ruined state (My.). 2, putting down as irregular or exceptional, as the occurrence of a word at the beginning instead of the end of a compound, etc. 3, a particle, the term for all adverbs including conjunctions and interjections (Śmd. 12. 67. 70. 76; Kāv. I, 1b, 15-22). See s. ಮಂಗಳ. — ನಿಪಾತ ಮಾಡು. To destroy (My.).

ನಿಪಾತನ ni-pātana. Causing to fall, throwing down, dropping, etc.; destroying. 2, falling down.

ನಿಪಾನ ni-pāna. Drinking. 2, any reservoir of water, any place or trough near a well for watering cattle; a well, a pool (ಉದವಾನ, ಉದ್ವಾಪ್ಪ, ಬೆಂಕೆ Mr. 421).

ನಿಪೀಡನ ni-pīḍana. See s. ನಿಪೀಡನ.

ನಿಪೂ ni-pūna. Perfect, complete; accurate; careful. 2, clever, adroit, skilled in, conversant with; skillfulness, etc. (Bp. 51, 31). Feminine ನಿಪುಣಿ (My.). ನಿಪುಣನಾದವನು ಕೃಪಣನಾಗ ದಾರದು. — ಉಪಕಾರವಾಯದವನ ನಿಪುಣನೆನ್ನು ಬೇಡ (Prva.).

ನಿಪುಣತನ nipuṇatana. = ನಿಪುಣತ. (ನೈಪುಣ್ಯ G.; My.).

ನಿಪುಣತ nipuṇatē. Skillfulness, cleverness, adroitness; carefulness, accuracy. (My.).

ನಿಪುಣತ್ವ nipuṇatva. = ನಿಪುಣತ. (My.).

ನಿಪ್ಪಡಿ nipṇḍi. (fr. a ನಿಪ್ಪಡಿ?). — ನಿಪ್ಪಡಿಗಿ. A thorny leafless shrub with red flowers, Capparis aphylla Roxh. (Z.).

ನಿಪ್ಪಸರ (nip-pasara?). Severity, vehemence, impetuosity, coarseness, harshness (ಉರವಣಿ, ನಿಪ್ಪಸರಣಿ; Kk. 65, where one MS. has ಉರವಣಿಯ ನಿಪ್ಪಸರದಿಂ ಪೋಷು; Rām. 6, 51, 66. 91; J. 27, 18). ಇನ್ನು ನಿಪ್ಪಸರದಲಿ ಕಲಿಯೇದವನು, ಕೆಯ್ಯಕ್ಕನೀಶ್ವರನ (Bh. 3, 23, 45).

ನಿಪ್ಪಳಿಯ ನಿಪ (f. c. ನಿ) -pāṭhya. Absence of settlement: expulsion (Bh. 1, 4, 31).

ನಿಬ್ ನಿb. = ನಿರು. — ನಿಬ್ಬಿದು. Amazement (ತರವಳು ಕೆ.; Bp. 17, 1; Tē. ನಿಬ್ಬಿದು).

ನಿಬ್ಬಿ ni-baddi. ನಿಬ್ಬಿ. Certainty, truth, reality (ಪ್ರಕೃತ, ನಿb Nn. 111; ಅಜ್ಞಾನ, ದಿಬ್ಬ 129; Tē., T.; not in Sk.; see ನಿಬ್ಬ).

ನಿಬ್ಬದ್ಧ ni-baddha. Bound in or on, bound; fastened, connected, bound together; ought, fettered; coherent; stopped; confined; checked; composed, written; inlaid, enchased, set; etc. 2, not movable or fluctuating: a fixed rule, demonstrated truth, truth (ಕಟ್ಟಲೆ, ಸತ್ಯ Mr. 358; not in Sk.). 3, destroyed. See Bp. 19, 10. 12; 56, 9; Kāv. IV, 1. 2. Cf. ನಿರ್ಬದ್ಧ.

ನಿಬ್ಬನಿ ni-bandha. = ನಿಬ್ಬನ.

ನಿಬ್ಬನನಿ ni-bandhana. Binding, ligation; constructing, building; etc. 2, syntax. 3, a composition, a treatise. 4, = ನಿರ್ಬಂಧ, rule, governing (Ūpr. 4, 21).

ನಿಬ್ಬನೆ ನಿ-bandhanē. = ನಿರ್ಬಂಧ. Appointing, ordering; a rule, an order (My.).

ನಿಬಾರಣ ನಿ-bharapa. = ನಿರ್ವಾರಣ. (Bp. 38, 48b; My. Amara). ನಿಬಾಯನು nihāyisu. Thh. of ನಿರ್ವಾರಣ. (My.).

ನಿಬಾವು nihāvu. (Thh. of ನಿರ್ವಾರಣ; cf. Mhr., H. ನಿಭಾವ). The state of lasting (used of cloth, My.).

ನಿಬಿಡ ನಿ-biḍa. = ನಿಬಿಡ. (Bp. 42, 22; J. 3, 23. 40; My. Amara).

ನಿಬಿಡತೆ ನಿ-biḍatē. The state of being close, etc. (Śiv. 3, after 35).

ನಿಬಿಡಿತ ನಿ-biḍita. Filled, etc. (Ūpr. 7, 151).

ನಿಬಿಡಿಕ್ಕಿತ ನಿ-biḍi-kṛita. Made close, dense, full, etc. (My.).

ನಿಬುದ್ಧಿ nibuddi. = ನಿಬುದ್ಧಿ. Thh. of ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ (Śmd. 380).

ನಿಬ್ಬಣ nibbana. (= ನಿಬ್ಬಣ). (Thh. of ನಿರ್ವಾಣ). A marriage festival with all its display, especially with its processions and gifts. 2, the display of the gifts or the gifts themselves (ತಲ್ಲಣ್ಣಿ Śmd. II). ಅಬ್ಬಗರುಣವೇ? ಕಬ್ಬಿಣಿ ಬೋಡಂಗಿ? ನಿಬ್ಬಣವು ಯಾಕೆ ಕುರುಡಂಗಿ? ವನದೊಳು ಬೊಬ್ಬಲಿಯು ಯಾಕೆ? (8p.).

ನಿಬ್ಬಣಿಗ nibbaniga. The friend or attendant or companion of a bridegroom (ಜನ್ಮ Nr.).

ನಿಬ್ಬಂದಿಗ nibhandiga. Thh. of ನಿರ್ಬಂಧಿಗ (Śmd. 380).

ನಿಬ್ಬರ nibhara. Thh. of ನಿರ್ಭರ. (ನಿರ್ಭರ Bha. 44; ಒಡ್ಡತಮ ಲ್ಲಿ ಮುದ್ದುರ್ಫ Ūt. I, 39; Bp. 34, 11; 35, 48; 36, 1; 44, 21; 52, 20; 56, 14; Bh. 3, 23, 3; Rām. 4, 7, 10; J. 6, 17).

ನಿಬ್ಬಾರ nibhāra. Thh. of ನಿರ್ಬಾರ. (ಮಂಜು Ūt. I, 87).

ನಿಬುದ್ಧಿ nibuddi. = ನಿಬುದ್ಧಿ. Thh. of ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ (Śmd. 345).

ನಿಭ ನಿ-bha. = ನೆವ, ನೆವ, ನೆವನ, ನೆವನು. Having the shine or appearance of: resembling, like, similar. 2, pretence, pretext, fraud, sham, trick, disguise. 3, appearance, light, manifestation.

ನಿಭಾಯನು nibhāyisu. To get through or over; to endure, to suffer, to bear (My.; Br. ನಿಭಾಯಂಡು; Mhr., H. ನಿಭಾಣೇ, ನಿಭಾವಣೇ; cf. ನಿರ್ವಾರಣ; to snooze (Mhr., etc.).

ನಿಭಾಲನ ನಿ-bhālana. Seeing, sight, perception.

ನಿಭೃತ ನಿ-bhṛita. Borne or placed down, deposited; concealed, hidden; allied with, full of (Ūpr. 1, 69. 79; 6, 2).

ನಿಮ್ nim. = ನಿಮ್ಮ, ನೀಂ, ನೀಮ್, ನೀವು 1. The plural of ನಿನ್. (You). Genitive: ನಿಮ್ (My.), ನಿಮ (Śmd. 178; My.), ನಿಮ್ಮ (Śmd. 178; C.). ನಿಮ್ಮನೇ ಕಾಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನೇ ಬಟ್ಟೆಯೇ?—ನಿಮ್ಮನೆಯಮ್ಮೆ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮನೇ ಕೊಮ್ಮೆ ಇದೆ.—ನಿಮ್ಮನೆಯಮ್ಮೆ, ನಮ್ಮನೇ ಕದು; ತಾ, ತಿಮ್ಮಕ್ಕಾ, ವಂಜೇರು ತುವವ!—ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮನೆಯಕ್ಕಯ ಕೊಟ್ಟು, ಅಮ್ಮಾ, ನಿಮ್ಮನೇ ಪ್ರಸಾದವೇ?—ನಿಮ್ಮ ಚಿತ್ತ ದುಡಿದ ಬೇಳಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆ ಬರ ಬೇಕು (Prva.). ಜೇಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮದಿಗ ನಿರೂಪಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಡಿಸಿದೆಂ (J. 31, 34). ನಿಮ್ಮನಿಬರ್ (ನಿಮ್ಮ ಇನಿಬರ್, Bp. 57, 80). ನಿಮ್ಮಬ್ಬರು (ನಿಮ್ಮ ಇಬ್ಬರು, B. 3, 127); ನಿಮ್ಮನಿಬ್ಬರಂ (ನಿಮ್ಮನ್ ಇಬ್ಬರಂ, Bp. 26, 61; 52, 37); ನಿಮ್ಮವಂ (9, 40). — ನಿಮತು. — ಅತು = ನಿಮತು (Śmd. 178. 179), ನಿಮದು, ನಿಮ್ಮತು, ನಿಮ್ಮದು. That of you, yours, your. — ನಿಮತು. = ನಿಮತು, q. r. — ನಿಮದು. — ಅದು = ನಿಮತು. (My.). — ನಿಮ್ಮತು. = ನಿಮತು. (Kk. 61). — ನಿಮ್ಮದು. = ನಿಮದು. (My.). — ನಿಮ್ಮತು. — ಉತು. (Śmd. 180). That of you who are in the middle, yours, your. ನಿಮ್ಮ ತಿರ್ವರುಮ್ ಎಮ್ಮತಮ್ಮರುಂ ತಮ್ಮತದುಮರುಂ (180). Dative: ನಿಮಗೆ (C.). ಕುಡದ ನಿಮಗೆ ತ ಎಡದಾಯ್ತೇ? (Śmd. 125). Accusative: ನಿಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮನು, ನಿಮ್ಮನ್ನು (My.), ನಿಮ್ಮಂ. Locative: ನಿಮಲಿ, ನಿಮಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮಲಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ (My.). ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮ ರೊಕ್ಕ

ಉನ್ನಿಪ್ಪಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಲೆಕ್ಕ ಉನ್ನಿಪ್ಪಿ (Prv.). Ablative: ನಿಮಿನ್ದ, ನಿಮ್ಬಿನ್ದ (My.), ನಿಮ್ಬಿನ್ದಂ, ನಿಮ್ಬಿನ್ದಂ.
ನಿಮಗ್ನ ni-magna. Pinned in or into, immersed, submerged, snk; sunk in, depressed, not prominent. See ಮುದುಗು.

ನಿಮಜ್ಜನ ni-majjana. Diving, immersion, sinking. 2, causing to immerse. See ಅದ್.

ನಿಮತು nimatu. ನಿಮತ್ತು nimattu. See s. ನಿಮ್.

ನಿಮನ್ತ್ರಣ ni-mantrana. Inviting, invitation, bidding to a feast, especially a śrāddha (My.); summoning, calling. ನಿಮಯ ni-maya. Barter, change, exchange. See ನಿ.

ನಿಮದನ ni-mardana. Crashing; destroying (ಸಂಹರ, ಮರ್ದಿಸುವುದು Nn. 105).

ನಿಮಾಜು nimāju. = ನಮಾಜು, ನಮಾಜು. (My.; Mhr., H., Br.). — ನಿಮಾಜುಗಟ್ಟಿ. -ಕಟ್ಟಿ. A wail-like structure (on an elevation) whereat Mussulmans yearly perform worship (My.). — ನಿಮಾಜುದೋರಿ. The elevation whereon the nimājugaṭṭi stands (My.).

ನಿಮಾನಿಮಿ nimānīmi. Exact, quite correct; exactly, etc. (My.; H.).

ನಿಮಿ nimi. N. of a king of Viḍḍha (Rām. 1, 16, 21). 2, N. of a son of Ikshvāku, who lost his body through the curse of Vasiṣṭha, etc. 3, winking of the eyes, twinkling.

ನಿಮಿತ್ತ ni-mitta. A mark, an aim; an archer's butt, target. 2, sign, token. 3, an omen. 4, cause, motive, reason; instrumental or efficient cause, causa efficiens (opposed to upādāna). ನಿಮಿತ್ತಂ, because of, on account of. ಅವನ ಮನೋವೃತ್ತಿ ನಿಮಿತ್ತಮಾಗಿ (Śmd. 45).

ನಿಮಿತ್ತಗುಣ nimitta-gāṇa. A fortune-teller (My.).

ನಿಮಿತ್ತಸ್ಥಳ nimitta-ṭhāṣa. The place where the man has to stand who is the representative of the deceased one at the śāpīdyāśrāddha (My.).

ನಿಮಿತ್ತ ನಿಮಿತ್ತಾ. = ನಿಮಿತ್ತ. (Mhr.). ಇದು ನಿಮಿತ್ತಂ, on account of this, therefore (Bp. 37. 15). ಅವನ ಬೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ (B. 5, 60). ಅವರು ನಿಮಿತ್ತವಲ್ಲದೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸುವರು (5, 108). See Prv. s. ಬೇಗೆ ಹತ್ತು.

ನಿಮಿತ್ತಗುಣ ನಿಮಿತ್ತ-ಗಾಣ. = ನಿಮಿತ್ತಗುಣ. (My.).

ನಿಮಿರ್ nimir. = ನಿಮಿರ್, etc. To be stretched; to become straight; to stand up to one's full length; to become erect; to grow high, to be lifted up; to be unfurled; to become extensive, to spread, etc. (ಪ್ರಸಾರಣ Śmd. Dh.; T. ಇಮಿರ್, ನಿಮಿರ್, ನಿವರ್; M. ನಿವರು). P. p. ನಿಮಿರ್ದ (Śmd. 55). ನಿಮಿರ್ದವು, ಪೊಳೆದು, ಅಳುಕಿದುವು. . . ಅವಳ ಧನಕಳಹಾಕ್ಷಂ (264). ನಿಮಿರ್ದ ಹಾವು (ಅಶ್ವಿನಿ, ದೀರ್ಘವೃತ್ತ Hk.). ಪುಡಿಯದರೆ ನಿಮಿರ್ದ ಪುಡಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆದವು (Lit. 3, 3). ನಿಮಿರ್ದ ಕಾನ್ತಾರದಲ್ಲಿಯೆ ಕಿತ್ತು (ದಾಸ Mr. 48). ಮರಳೆ ಮರಳೆ ನಿಮಿರ್ದ ವಸ್ತ್ರ (Bp. 4, 47). ಅದರ ಬೇರುಗಳೆ ಅಯ್ಯೆ ಕೆಳಯೆದೊಡು, ನಿಮಿರ್ದರೆ (34, 5). ಬಂಕತಣ್ಣೆಗೆ ಕೊರೆದು ಕೊನೆಗೆ ನಿಮಿರ್ದವೋ (38, 40). ಅವರಲಿತವಧ್ವಯಲ್ಲಾ ಬುವಿಗಳೊಳು ಪಸರಿಸಿ, ನಿಮಿರ್ದರೆ (58, 13). ಕುಡಿ ನಿಮಿರ್ದ ಪುರ್ವ (Rā. 6, 36). See Ūpr. 1, 112; 2, 52; 6, 65; 7, 32. 184; Grj. 1, 96; Rā. 5, 85; J. 8, 18; 11, 25.

ನಿಮಿರು nimiru. = ನಿಮಿರ್, etc. P. p. ನಿಮಿರು. ತನಯನ ಸುಪತಿಯ ನಿಮಿರುದರದೊಳೆ ಇರರ್ (Bp. 3, 1). ಪುರುಷತ್ವಮ್

ಅವನಟ್ಟು, ನಿಮಿರು (35, 25). ಗುರುಧಕ್ಕ ನಿಮಿರು (39, 62). ಅಮತ ಕರ್ಣಗಳೊಳೆ ಅನೇಕಂ ನಿಮಿರು ಘಟಘಟ ಎನ್ನು ಮೊರೆವಾಕ್ಯವು ಪಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಘಟ್ಟಾಕರ್ಣನೆಂದೆಂದ (53, 37). See Bp. 58, 25.

ನಿಮಿರ್ಕೆ nimirkē. (Śmd. 248). The state of being stretched, of being spread abroad, of being increased, etc. (Ūpr. 6, 32; Grj. 6, 11).

ನಿಮಿರ್ತು nimirṭu. (= ನಿಗುರಿಸು, etc.). To cause to be stretched, etc.; to lengthen; to lift up, to raise; to enlarge; to cause to spread or increase, etc. (ಪ್ರಸಾರಣ Śmd. Dh., ನಿಗುರಿಸು Cm.). ನಿಮಿರ್ತದಂ (Śmd. 255). ಅತ್ತೆನ್ನಗಿರ್ದ ಪಂಚಮಯನ, ಅತ್ತೆನೆ ಎನ್ನು, ನಿಮಿರ್ತವರ್ (141). ಕಟ್ಟಿಗಂಗೆ ನೆಲನೆ ನಿಮಿರ್ತ ಜದ್ದಂ ನಿಮಿರ್ತದಗೆ, ಎಲ್ಲಂ ಧುವನ್ನೆರಾಮಮುಹವಂಗೆ ಅಕ್ಕುಂ (188). See Ūpr. 1, 49. 108; 2, 14; 4, 77; Abh. P. 2, 33; 3, 108. 145; Rā. 10, after 31; s. ಬಯಲುಗ.

ನಿಮಿಷ ni-miṣa. = ನಿಮಿಸ, ನಿಮುಸ, ನಿಮಿಸ. Twinkling, winking; the twinkling of an eye considered as a measure of time, a moment (ನಿಮೇಷ, ಪಳಕು ಅಕ್ಷಿ Mr. 317). ನಿಮಿಷ ತದದರೆ ಅನಿಮಿಷನಾದನೇ? (Prv.). 2, a minute (My.).

ನಿಮಿಷಭೇದ nimisha-bhēda. A distinction (consisting) of moments (ಕಾಲ, ಸಮಯ Nn. 56).

ನಿಮಿಸ nimisa. Tbh. of ನಿಮಿಷ (Śmd. 335. 357; My.).

ನಿಮಾಲನ ni-māṇa. Shutting the eyelids, winking or twinkling of the eyes, winking. 2, shutting, closing, as flowers; closing the eyes, looking down (ಅಕ್ಷಿಯಂ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಲು Mr. 317); closing the eyes in death; dying, death. See ಮುಗುಳ. 3, a kind of vāstava (Kāv. III, 3, B, 3. 57-59).

ನಿಮಾಲಿಕೆ ni-māṇikē. = ನಿಮಾಲನ No. 1. (Sk.; R.).

ನಿಮುಸ nimusa. Tbh. of ನಿಮಿಷ. (My.).

ನಿಮೇಷ ni-mēṣa. = ನಿಮಿಷ. Twinkling; a moment.

ನಿಮ್ಬ nimna. Depth, low ground; a slope; a gap, a chasm or cavity in the ground; a depression, deepening. 2, deep; low, snk. See ಕಪ್ಪು, ಕುದು.

ನಿಮ್ಬಕುಕ್ಷಿ nimna-kukshi. A sunk, hollow belly. See ಅಕ್ಕುಳಿಸು.

ನಿಮ್ಬಗೆ nimna-gē. She who goes downwards: a river (ನದಿ, etc., ತೊಡೆ Mr. 413).

ನಿಮ್ಬಪತನ nimna-pātana. Downwards-falling. See ಉರುಳು.

ನಿಮ್ಬಭೂಮಿ nimna-bhūmi. A low or deep, depressed place. See ಕುದು.

ನಿಮ್ಬಾಗಮಕರಣ nimna-āgama-karana. Causing to course downwards. See ಉರುಳು.

ನಿಮ್ಬಾವತರಣ nimna-avataraṇa. Going downwards, descending. See ಇದ.

ನಿಮ್ಬ nimba. A tree with bitter fruits, the Nimb-tree, Azadirachta indica Juss. See ಬೇವು.

ನಿಮ್ಬತರು nimba-taru. The coral tree, Erythrina fulgens Hortn. (or, according to others, Melia sempervirens), one of the trees of svarga.

ನಿಮ್ಬಿ nimbi. 1. = ನಿಮ್ಬೆ, ಲಿಮ್ಬೆ. (Sk. ನಿಮ್ಬಿಕ, the common lime, Citrus acida). See ಕಂಚು.

ನಿಮ್ಬಿ nimbi. 2. (= ನಮ್ಬಿ). N. (Bp. 3, 82; 9, 41; 18, 90; 24 sum.; 24, 52. 64; 54, 73). — ನಿಮ್ಬಿಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. (Bp.

24, 1. 60. 75. 85; 47, 37; 48, 26). — ನಿಮ್ಮಿಯವ್ವ. — ಅಮ್ಮ. N. (Bp. 48, 26).

ನಿಮ್ಮ nimbbē. = ನಿಮ್ಮ 1, etc. The acid lime, *Citrus medica* L., var. *acida* (ಜಮ್ಮಾರ Mr. 112; ಜಮ್ಮಾರ, ಜಮ್ಮಾರ, ಜಮ್ಮ, ಜಮ್ಮಲ, ದನ್ನತರ Si. 126; My.; Tē. ನಿಮ್ಮ; cf. ಇಲಿಮಂಚ). See ಗಜ. — ನಿಮ್ಮೇ ಗಜ. The lime tree (My.). — ನಿಮ್ಮೇ ಹಣ್. — ಹಣ್ಣು. A ripe lime (Bp. 18, 16). ನಿಮ್ಮೇ ಹಣ್ಣಾದರೆ ಹಮ್ಮಲಿಸಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? (Prv.). ಅವನಿಗೆ ನಿಮ್ಮೇ ಹಣ್ಣಿನ ಸಮ್ಮನ್ನ ಉಣ್ಣು, he is foolish or mad (My.).

ನಿಮ್ಮ nimma. See s. ನಿಮ್.

ನಿಮ್ಮಳ nimmaḷa. Tbb. of ನಿಮಳ (Smd. 345). Pnreness; serenity: quiet, ease, comfort (My.; Tē. ನಿಮ್ಮಳ).

ನಿಮ್ಮ nimmu. (= ನಿಮ್ಮ, etc.; but see ಉವಂ 2). — ನಿಮ್ಮಂ (Bp. 22, 87; 14, 19; 48, 15; 55, 82).

ನಿಯತ ni-yata. Checked, restrained; governed, controlled, self-governed. 2, fixed, settled, constant, permanent, incessant. (My.). 8, certain, established, sure (ನಿಶಿತ Smd. 88 Cm.; ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಶಿತ Mr. 435); positive, definite. 4, restraint; self-restraint; a religious duty or obligation (ಗುಣ Nn. 78, one MS. ನಿಶಿತ; ನಿಶಿತ 89); the state of being fixed, settled, etc., etc. See Smd. 77. 82. 167. 342; Kāv. II, 2, B, 27; III, 2, B, 88; Ūb. v. 93; Bp. 2, 49; 35, 40; Mr. 524; Smd. 85. — ನಿಯತಂ, *always, constantly, decidedly, positively* (ಕಟ್ಟಾಗಿ Smd. 82 Cm.).

ನಿಯತದ್ವಿತ್ವ niyata-dvīva. A constant or obligatory reduplication (Smd. 48).

ನಿಯತಹಾರಿ niyata-hāri. A person who removes or shakes off all self-restraint, a malevolent person (ಕುಡರ, etc., ವಕ್ತ Mr. 244).

ನಿಯತಿ ni-yati. = ನೇತಿ. Restraint, restriction; regulation, precept, rule (e. g. of being changed into, ನಿಯತ Smd. 343 Cm.). 2, the fixed order of things: *destiny, fate*. 3, self-command, self-restraint. 4, a religious duty or obligation (Bp. 9, 6).

ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯ niyata-indriya. Having the passions restrained or subdued (My.).

ನಿಯತ್ತು niyattu. Tbb. of ನಿಯತ. Right state of mind, truthfulness (My.; H.). ನಿಯತ್ತಿದ್ದವನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಹನ್ನ (Prv.).

ನಿಯನ್ತ niyanta. Tbb. of ನಿಯನ್ತ. (My.).

ನಿಯನ್ತ್ರಯ ni-yantri. Who or what restrains, subdues, tames, governs or guides; a ruler, etc. 2, a driver, a charioteer.

ನಿಯನ್ತ್ರ ನಿಯantra. Tbb. of ನಿಯನ್ತ್ರ. (Ūpr. 7, 146).

ನಿಯಮ ni-yama. = ನೇಮ 1. Restraining, checking, ordering, subduing, ruling; restraint, restriction. 2, fixing, establishing (ಸಂಸ್ಥೆ Mr. 480); defining; fixed rule, a rule, a law, a precept; established order; a regular practice; appointment; certainty, ascertainment. 3, *agreement, contract, assent, promise*. 4, *any self-imposed restraint or religious observance voluntarily practised, as fasting, watching, pilgrimage, praying, etc.* ನಿಯಮವಿರುವನ್ನ ಕಟ್ಟಿದೆಯನುಗೂ ಭಯ (Prv.). See Smd. 28; Kāv. III, 2, B, 33; B. 4, 214; ಶಿಕ್ಷು ಸು.

ನಿಯಮನ ni-yamana. Restraining, subduing; ruling, regulating; order (My.).

ನಿಯಮನಿವೃತ್ತಿ niyama-nisṛṭṭi. Regular and rigid observance of prescribed or meritorious rites and works. (My.).

ನಿಯಮನನ್ತ niyama-vanta. = ನೇಮನನ್ತ. A man who practises or observes religious obligations (My.).

ನಿಯಮವ್ಯವಸ್ಥೆ niyama-vyavasthē. A settled order of things or circumstances: one of the rules of *kāvya-samaya* (Kāv. V, 40 seq.).

ನಿಯಮಸ್ಥ niyama-stha. = ನಿಯಮನನ್ತ, ನೇಮನನ್ತ. (My.; Bp. 43, 36).

ನಿಯಮಸ್ಥಿತಿ niyama-sthiti. Steady observance of religious obligations.

ನಿಯಮಿತ ni-yamita. = ನೇಮಿತ. Restrained, checked, subdued, ruled; being bound to a vow (Bp. 6, 31); — regulated, prescribed; fixed, appointed (Bp. 33, 2; B. 4, 87. 134).

ನಿಯಮಿಸು ni-yamisu. = ನೇಮಿಸು. To restrain, to subdue. ಎಲ್ಲಾ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಂ ನಿಯಮಿಸುವುದು (ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ Hā.). 2, to appoint, to fix; to lay down a rule; to give orders, to order; to nominate (Bp. 39, 14; My.).

ನಿಯಾಮ ನಿ-āma. = ನಿಯಮ. See ಉಯ್ಯ, Smd. 12. 27. 28.

ನಿಯಾಮಕ ನಿ-āmakā. = ನಿಯಾಮಕ, ನೇಮಕ. Restraining, subduing; guiding, governing; who or what restrains, regulates or rules; a ruler. 2, a charioteer. 3, a boatman; a helmsman; a pilot. See ಸರ್ವ. 4, order, rule (My.).

ನಿಯಾಮಿತ ನಿ-āmita. Ordered (Bāv. 6, after 43).

ನಿಯಾಮಿಸು ನಿ-āmisu. = ನಿಯಮಿಸು No. 2. To give orders or an order, to order, to command (ಅಜ್ಞಾಪನ Smd. Dh.; My.).

ನಿಯುಕ್ತ ni-yukta. Fastened to, joined to, attached to; appointed; employed, assigned (ಕೂಡಲ್ಪಟ್ಟ Smd. 24. 256 Cm.; ಬಡನೆ ಕೂಡಿದ 343 Cm.); — engaged in, attached to; — directed, enjoined; — authorized, appointed; ascertained (Ūb. v. 95).

ನಿಯುಕ್ತಿ ni-yukti. The state of being joined to or endowed with (Bp. 38, 50); that of being attached to or engaged in (39, 8; 52, 10). 2, injunction, order, command. 3, appointment, charge, office.

ನಿಯುತ ನಿ-yuta. Joined. 2, a great number: a hundred thousand, or a million, or greater numbers.

ನಿಯುಧ ನಿ-yuddha. Close fight or combat; wrestling; pugilism. See ಮಲ್ಲಗಾರಗ, ಮುಷ್ಠಾಮುಷ್ಠ.

ನಿಯೋಗ ನಿ-yōga. Joining or attaching to; setting to. 2, application, use, employment. 3, appointment, order, command. 4, any trust or appointed task or duty, any business or function committed to one's charge. ನಿಯೋಗ ನಡೆಯುವಂ (Smd. 234). See Smd. 232; Bp. 5, 4. 19; 9, 49; 52, 10; ಉತ್ಪ., ಒಲು.

ನಿಯೋಗಿ ನಿ-yōgi. Appointed, employed, engaged in any duty or business; a functionary, an official, a minister, etc. (ಮನ್ನೆಟ್ಟ Mr. 268; Smd. 232; Ūpr. 2, after 49; Bp. 59, 30). 2, a class of *Ārśī Brāhmanas* who profess to be soroerers (My.).

ನಿಯೋಗಿಸು ನಿ-yōgisu. To join or put to; to urge towards (B. 4, 154); to put on (somebody) or deliver over (to him, J. 29, 27), to assign; to employ; to order, to command (My.).

ನಿಯೋಜನ ni-yōjana. Uniting, attaching to; ordering; urging; appointing to. (My.).

ನಿಯೋಜಿಸು ni-yōjisan. To join or put to; to assign, to appoint, etc. (Ūpr. 3, 54; 4, after 24; 6, 96; Ahh. P. 3, after 92; Bp. 35, 37; 43, 2; My.).

ನಿಯೋಜ್ಯ ನಿ-yōjya. To be joined to; fit to be appointed or employed in; proper to be enjoined. 2, a functionary, a servant.

ನಿರ nir. = ನಿ, etc.

ನಿರಕ್ಷು nir-aksha. Having no latitude; the terrestrial equator.

ನಿರಕ್ಷು ವೇಶ ನಿರಾಕ್ಷಾ-dōśa. A first meridian, as Lankā; the equatorial region. (My.).

ನಿರಕ್ಷರ nir-akshara. Illiterate (My.).

ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಷಿ ನಿರಾಕ್ಷರಾ-kukshi. An illiterate person (My.).

ನಿರಖು nirakhn. = ನಿರುಕು. Current price, market-rate (My.; Br., Mhr., H.). — ನಿರಖುವಟ್ಟು. A price-list, a price-current (My.).

ನಿರಘು nir-agma. Sinless, blameless (Bp. 61, 44; Śśv. 2, 97).

ನಿರಂಕುಶ ನಿರ-ankūśa. Not held by a hook: unchecked, unfettered, uncontrolled, independent, self-willed (ಅಯಸ್ತುತ, ಉದ್ವಾಹ, etc. Hā.).

ನಿರಂಗ ನಿರ-anga. Having no body (Abhā. 6, 24; Śśv. 4, 131); having no resources, deprived of expedients.

ನಿರಜ ನಿ-rajā. = ನಿರಜ. (Bp. 61, 44).

ನಿರಜೆ ನಿ-rajē. = ನಿರಜೆ. (J. 18, 54).

ನಿರಜ್ಞ ನಿ-rajña. Intelligent, wise (Bp. 61, 43).

ನಿರಂಜನ ನಿರ-anjana. Without oolymrinm or paint (Ūpr. 8, 54); unstained, untinged, pure; free from falsehood; artless; — Śīva; Viṣṇu. (Śm. 1; J. 13, 28; My.). — ನಿರಂಜನದ ಧವಳಾಯು. N. (Bp. 59, 6).

ನಿರತ ನಿ-rata. Delighting in; engaged or interested in; attached or devoted to; pleased, delighted; — rested, ceased. Frequently used as a noun neuter, and occasionally as an adverb. See Bp. 38, 43; 39, 71; 43, 5, 67; 44, 38; 61, 44; J. 29, 21.

ನಿರತಿರಯ ನಿರ-atiśāya. Unsurpassed (Kāvy. III, 1); that is unsurpassed (Ūh. v. 234); the state of being unsurpassed, unsurpassedness (Ūh. v. 196). See Bp. 33, 21; 35, 8; 61, 43. Feminine ನಿರತೆ (Ūpr. 6, after 64).

ನಿರಧಿಕ ನಿr-adhika. Having none above one's self, supreme (Bp. 61, 44).

ನಿರನುನಾಸಿಕ ನಿr-annāsika. Not nasal (Śmd. 24, 25).

ನಿರಂತ ನಿr-anta. Without end, endless (Bp. 61, 44; Śśv. 5, 24).

ನಿರಂತರ ನಿr-antara. Without any intermediate space, closely contiguous, close, having contact with; continuous; without interstices, compact, dense, tight, coarse; uninterrupted, continual, constant, incessant (Ūh. v. 30). ನಿರಂತರ, without interruption, continually, constantly, incessantly (Śmd. 230; ಸವಾ, ಅನುಕ್ರಮ Nn. 136). ನಿರಂತರ ಬರುವವ ಪರ್ಯಂತರ ದಾರಣೆ? (Prv.).

ನಿರಂತರಸುರೂಪವೇಶ ನಿರಂತರā-guṇa-npādēśa. Doctrine uninterruptedly transmitted from one teacher to another, traditional instruction, tradition (ಸಮುದಾಯ, ಪಾರಮಾರ್ಥ Mr. 252).

ನಿರಂತರಾವಲಿಯಮಕ ನಿರಂತರā-avali-yamaka. A kind of yamaka (Kāvy. III, 2, B, 24 seq.).

ನಿರಂತರಿತ ನಿr-antarita. Having no intermediate space, closely contiguous (Ūpr. 5, 92).

ನಿರಪರಾಧ ನಿr-aparādhi. A faultless, guiltless or blameless person (Bp. 28, 29; 38, 30; My.; B. 5, 266).

ನಿರಪಾಯ ನಿr-apāya. Free from misfortune, harm, trouble or danger (My.); imperishable.

ನಿರಪೇಕ್ಷೆ ನಿr-apēkshē. Absence of regard, desire or expectation (My.).

ನಿರಭಿಮಾನ ನಿr-abhimāna. Humbleness. ನಿರಭಿಮಾನವ್ಯ (ಎ ತುಡ್ಡ Ūb.).

ನಿರಭಿಮಾನಿ ನಿr-abhimāni. A person exempt from pride, a lowly, humble person (My.; B. 5, 184, 217).

ನಿರಯ ನಿr-aya. Without happiness: hell.

ನಿರರ್ಗಲ ನಿr-argala. Unbarred, unobstructed, unrestrained (Bp. 30, 3; 57, 94).

ನಿರರ್ಥ ನಿr-artha. Devoid of meaning (Śmd. 89); nonsensical, purposeless, vain (see s. ನಿರರ್ಥಕ).

ನಿರರ್ಥಕ ನಿr-arthaka. Nonsensical, purposeless, useless, vain, unprofitable (ನಿಪುಲ, ಮೋಘ, ವೃಥೆ Mr. 462, o. r. ನಿರರ್ಥಕ). ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಡೆದೊಡು ಯಾಕೆ? (Prv.).

ನಿರವಗ್ರಹ ನಿr-avagraha. Without obstruction, unrestrained, unchecked, uncontrolled; self-willed, head-strong (ಸ್ವರುಚಿ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ, ತನ್ನಿಚ್ಛೆ ಗಾಢ Mr. 230).

ನಿರವದ್ಗ ನಿr-avadya. Unblamable, blameless, unobjectionable; nnhiamaḥi, etc. (ಅವಧಿಯಿಲ್ಲದೆ Śmd. 127 Cm.; J. 17, 51).

ನಿರವಧಿ ನಿr-avadhi. Without bounds, unlimited, interminable (Bp. 6, 16; J. 6, 1; My.).

ನಿರವಧಿಕ ನಿr-avadhika. Boundlessness, etc. (Bp. 7, 1).

ನಿರವಮಾನ ನಿr-avamāna. Free from disrespect or contempt, not meriting disrespect (Bp. 61, 43).

ನಿರವಯ ನಿr-avaya. = ನಿರವಯವ. (Bp. 1, 29; 61, 44). 2, a kind of npamē (Kāvy. III, 3, B, 81 seq.).

ನಿರವಯವ ನಿr-avayava. Without limbs or members; without component parts, indivisible. (My.).

ನಿರವಶೇಷ ನಿr-avaśēśa. Without a residue, complete, whole. See ಅದ್ವೈತ.

ನಿರವಸ್ಥ ನಿr-avastha. Being devoid of circumstances, of age or position, etc. (Śśv. 2, 103).

ನಿರವಿಸು ನಿr-avisan. Thh. of ನಿರವಿಸು (Śmd. 373). ನಿರವಿಸ (ವೇದ್ಯ Śmd. 297 Cm.). See Ūpr. 1, 103, 112; 5, 135.

ನಿರತನ ನಿr-aśana. Abstaining from food; fasting, a fast. (My.).

ನಿರಸ ನಿ-rasa. = ನಿರಸ. (My.). See Prv. s. ಪರಸು.

ನಿರಸತೆ ನಿ-rasatē. Want of juice, dryness (Ūpr. 3, after 9); insipidity.

ನಿರಸನ ನಿr-asana. Casting out, off or away; tearing out; expelling; removing; rejection, denial; extermination, destruction. (Ūpr. 8, 99; Bp. 38, 3; 40, 64; 57, 92).

ನಿರಸನೇನಿ ಯ ನಿರಸನā-indriya. Having rejected or set aside, or being not attached to, the organs of sense (Bp. 61, 43).

ನಿರಸಾಯ ನಿr-asāya. Free from envy, etc. (Bp. 61, 43).

ನಿರಸ್ತ ನಿr-asta. Cast out, off or away; shot off, discharged,

as an arrow; *rejected, repudiated*;—*uttered hurriedly or rapidly*. (Bp. 39, 54; 47, 61). See ಮರುಳುನುಡಿ.

ನಿರಹಂಕರಣ nir-ahaṅkāra. Free from egotism, selfishness or pride, humble, lowly (Bp. 2, 31; 53, 55; 54, 54).

ನಿರಹಂಕಾರ nir-ahaṅkāra. Absence of egotism, selfishness or pride. (My.).

ನಿರಹಂಕಾರಿ nir-ahaṅkāri. = ನಿರಹಂಕರಣ. (My.).

ನಿರಹಂಕೃತ nir-ahaṅkrīta. Unselfish; humble. (My.).

ನಿರಾಕರಣ nir-ākāraṇa. = ನಿರಾಕೃತಿ 2. (My. as ನಿರಾಕರಣ).

ನಿರಾಕರಣ ಮಾಡುವವ (ನಿರಾಕರಣ); ನಿರಾಕರಣವಾದದ್ದು (ನಿರಾಕೃತಿ G.).

ನಿರಾಕರಿಸು nir-ākariṣu. Pushing or driving away; a person who repudiates, spurns, disdains or despises.

ನಿರಾಕರಿಸು nir-ākariṣu. To push away, to repudiate, etc. (Bp. 44, 54; My.).

ನಿರಾಕಾಂಕ್ಷೆ nir-ākāṅkṣhē. Absence of desire (My.).

ನಿರಾಕಾರ nir-ākāra. 1. Rebuke, reproach, censure, blame (ಪರಾಧವ, ಪರಿಧವ, etc., ಒದಹಂ Mr. 428).

ನಿರಾಕಾರ nir-ākāra. 2. Devoid of form or figure, formless, shapeless; deformed, ugly. 2, heaven; Viṣṇu; Śiva; the universal soul. ನಿರಾಕಾರವಾದದ್ದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದರೆ ಆಕಾರವಾದದ್ದು ಕಾಲದ ಹೋದ್ದಿತು (Prv.).

ನಿರಾಕುಲ nir-ākūla. Unconfused; unperplexed, unwildered; steady, calm, quiet; clear, perspicuous. ನಿರಾಕುಲಂ, clearly, with perspicuity (Śmd. 31). See a. ನಿರೋಸು; Ūpr. 3, 103; 5, 10; Grj. 10, 115.

ನಿರಾಕೃತ nir-ākṛita. Pushed away, removed, set aside, rejected, despised, spurned.

ನಿರಾಕೃತಿ nir-ākṛiti. 1. Formless, shapeless; deformed, ugly. 2, a Brāhmaṇa who has not gone through a course of study (ಅನಭ್ಯಾಸ, ಓದಿಲ್ಲದಂ Mr. 253); a Brāhmaṇa who neglects the forms or duties of his caste by not going through a regular course of studies.

ನಿರಾಕೃತಿ nir-ākṛiti. 2. Repudiation, rejection.

ನಿರಾಕ್ಷೇಪ nir-ākṣhepa. Unblamable, unobjectionable, doubtless, unquestionable (My.); the state of being unobjectionable, etc. (My.).

ನಿರಾಕ್ಷೇಪನಿ nir-ākṣhepani. The state of being unblamable, etc. (My.).

ನಿರಾಗ nir-āga. = ನಿರೋಗ. Passionless, dispassionate, devoid of lust.

ನಿರಾಗಮ nir-āgama. Not resting on the vēdas (Bp. 51, 19).

ನಿರಾಜಿ nirāji. Furnished with kaśāhatn, as a cloth (My.; H.). — ನಿರಾಜವಂಚು. A kaśāhatn cloth for the head of persons who come to visit an idol (My.).

ನಿರಾಜಿಸು nir-ājisan. = ನಿರಾಜಿಸು. To wave lights before an idol, etc. as an act of adoration (ಅರಾತ್ರೀಕೃತಿಯ Śmd. Dh.).

ನಿರಾತಂಕ nir-ātanka. Not feeling pain or uneasiness; not causing pain, ailment or disagreeable feelings. (Ūpr. 2, after 49; My.).

ನಿರಾದರಣಿ nir-ādarani. Want of respect, showing no honour (My.).

ನಿರಾಧಾರ nir-ādharma. Void of foundation; destitute of support; pooriness, etc. (My.).

ನಿರಾಧಾರಿ nir-ādharī. A person without support; a poor person (My.).

ನಿರಾಭಾರಿ nir-ābhāri. One who is free from burdens (Bp. 20, 23).

ನಿರಾಮಯ nir-āmaya. Free from illness, healthy, hale; free from defects; health, happiness, welfare. (Bp. 61, 43).

ನಿರಾಯನ nir-āyasa. The of ನಿರಾಯಾಸ. (Bp. 4, 73; My.).

ನಿರಾಯಾಸ nir-āyāsa. Not causing trouble; not requiring efforts; not fatiguing; facility (Si. 285; My.).

ನಿರಾಲಿಪ್ತಿ nir-ālambā. Having no prop or support; standing alone, friendless (J. 28, 19).

ನಿರಾಲಸ್ಯ nir-ālasya. Not slothful. 2, without fatigue (My.).

ನಿರಾವರಣ nir-āvaraṇa. Being free from any covering or obstruction; free from illusion (Abbā. 5, 56; J. 13, 28).

ನಿರಾಶ nir-āśē. Freedom from desire or lust; hopelessness, despair (My.). ನಿರಾಶೆಯುಳ್ಳವನಲ್ಲಿ ಆಶೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭೋಷ ಹೋಗದೇ? (Prv.).

ನಿರಾಶ್ರಯ nir-āśraya. Supportless; unsupported, self-supported;—without shelter or refuge, friendless, destitute. (Śāv. 5, 24; My.).

ನಿರಾಸಕ nir-āsaka. Removing; destroying (Bp. 46, 71).

ನಿರಾಹಾರ nir-āhāra. Foodlessness; not eating, fasting, abstaining from food (J. 28, 38; My.).

ನಿರಾಹಾರಿ nir-āhāri. A person who is without food, who has nothing to eat (My.); a person who abstains from food or fasts (My.).

ನಿರಾಶ ನಿರಾಶ. (Tbh. of a ನಿರಾವಲಿ, ನಿರ-ಅವಲಿ). The state of being devoid of (turhiness, i. e.) obscurity: the state of the mind when free from doubt or uncertainty, calmness of the mind (My.; Tā.). 2, the sky (Mhr.). — ನಿರಾಶದೇವ N. (Bp. 59, 2). See ನಿರೋಗ. — ನಿರಾಶವರ. The sky-town (Bp. 25, 7).

ನಿರೀಲೆ nirīlē. (ನಿರೀಲೆ). A certain bird (Bh. 1, 30, 53).

ನಿರೀಕ್ಷಣ nir-īkṣhaṇa. Looking at, regarding, seeing (Ūpr. 2, 81; 6, 96), beholding closely and attentively; looking towards, expecting (My.); a look (Bp. 18, 77; My. also as ನಿರೀಕ್ಷಣ).

ನಿರೀಕ್ಷಿಸು nir-īkṣishu. To look at, to behold, to gaze at, to behold closely and attentively (Ūpr. 4, 81; 8, 33; Grj. 6, after 56). ಇನ್ನೆಸೆವ ಅನಭ್ಯಾಸಮುಚಿಯಂ ನೃಪತರೋಮನಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಕಾಶುಕಮನ ಅರಬ್ಬಿ (Rāv. 5, after 27). See Rām. 2, 7, 4; Rāv. 5, after 114, 120 & 127; 7, after 21; 8, 88; 10, 5; 10, after 5; 11, 106; 11, after 175; 13, after 61; J. 2, 52. 2, to expect (My.).—ನಿರೀಕ್ಷಿಸರ ಪಡೆ. To look at (Abb. P. 18, 44).

ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ nir-īkṣishuvikē. Looking at, regarding closely (ಅರೋಪನ, ಅಕ್ಷಣ, etc., ಇನ್ನಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸು Si. 398).

ನಿರೀಕ್ಷೆ nir-īkṣhē. Looking at, regarding; consideration (Sk.; ನಿರೀಕ್ಷಣ G.). 2, looking towards, expectation, waiting for (Sk.; My.).

ನಿರೀಕ nir-īka. ನಿರೀಕ. The body of the plough, without the pole and ploughshare.

ನಿರೀಶ್ವರ nir-īśvara. Having no master, supreme (Bp. 61, 43). 2, godless, atheistic.

ನಿರೀಶ್ವರವಾದ ನಿರೀಶ್ವರ-ವಾದ. Atheism. (My.). — ನಿರೀಶ್ವರವಾದಿ. An atheist (My.).

ನಿರೀಡ nir-īha. Effortless; desireless. (Śāv. 5, 17, 24).

ನಿರೀಹತೆ nir-ihatē. Absence of desire or effort, indifference. (Ūpr. 2, 85).

ನಿರುಕ್ತ nirukn. = ನಿರೂಪ. (My.).

ನಿರುಕ್ತ nir-ukta. Uttered; explained. 2, one of the *vedāṅgas*. 3, N. of a commentary by Yāska.

ನಿರುಗ niruga. N. of a bird. See Mr. s. ವಾತ್ಸ್ಯಕ.

ನಿರುಜ ni-rnja. = ನಿರೂಪ. (ದೋಗವಿಲ್ಲದವನು Nn. 112).

ನಿರುತ (ni-rnta). (Unont, unbroken, undivided); undoubted, true; undoubtedness, truth, certainty; unfaillingness; straightness, rectitude; properness (ಸತ್ಯ Bhn. 46; ಸಾಧ, ಸಸಿನ, ನೇರಿತು Nn. 94; ಪ್ರತ್ಯಯ, ನೇರಿತು 137; ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಸಸಿನ, ತಪ್ಪದೆಮುಂದು 162). ನಿರುತಂ, according to truth, in the true way (Ūh. v. 227). See Bp. 2, 15; 22, 11; Mr. 349. 509. 523; J. 1, 12; 5, 62; 15, 11. 2, a man of rectitude, a truthful, pious man, a sage (ಸಯು Ūt. I, 39; Bp. 6, 16).

ನಿರುತಿ nirnti. Tbh. of ನೈರ್ಮಲತೆ, ನೈರ್ಮಲತೆ, (ನಿರ್ಮಲತೆ). A rākṣhasa, a fiend (ನಿರಾಚರ, ರಾಕ್ಷಸ, ನೈರ್ಮಲತೆಯು, etc. Mr. 49). 2, the regent or guardian of the south-western quarter (ದಿಶಾಧಿಪ Mr. 57; Śmd. 292; ಮಾನಿಸದೇವ, ಕೊನ್ನಗೆ ಯ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನದೇವಿ Śm. 12. 18, Kk. 15).

ನಿರುತ್ತರ nir-nittara. Without a reply, being at a loss for an answer; silenced, posed (B. 4, 54; My.). 2, having no superior (Bp. 61, 43).

ನಿರುದ್ಧ ni-rddha. Stopped, restrained, obstructed, opposed; confined. See ಅ-. 2, obstruction, impediment, etc. (J. 12, 2).

ನಿರುದ್ಯೋಗ nir-udyōga. Effortless, inactive; the state of being effortless, etc. (J. 5, 66).

ನಿರುದ್ಯೋಗಿ nir-ndyōgi. One who is effortless (My.); one who is destitute of employment (My.).

ನಿರುಪದ್ರ nir-upadra. = ನಿರುಪದ್ರವ. (My.).

ನಿರುಪದ್ರವ nir-npadrava. Free from molestation, undisturbed (Sk.; My.);—harmless, inoffensive (Mhr.; B. 5, 130);—the state of being free from molestation, etc. — ನಿರುಪದ್ರವದಿನ್ನಿ ಇರು. To be undisturbed, etc. (My.; B. 5, 267).

ನಿರುಪಧಾವಿ nir-npadhāvi. Not running near to, not following; not having recourse to for assistance (Bp. 7, 6; 80, 3).

ನಿರುಪಮ nir-npama. Peerless, matchless, unequalled (Ūh. v. 153. 308; Bp. 7, 4). 2, N. of a *vṛtta* (Ūh.).

ನಿರುಪಮಾನ nir-upamāna. = ನಿರುಪಮ No. 1. (Ūh. v. 153; Bp. 61, 44).

ನಿರುಪಮಿತ nir-upamita. = ನಿರುಪಮ No. 1. (Bp. 7, 13; 46, 71; 50, 70).

ನಿರುಪಯುಕ್ತ nir-upayukta. Useless (My.; B. 6, 19).

ನಿರುಪಾಧ nir-npādhi. Free from cares, free from trouble (My.).

ನಿರುಪಾಧಿಕ nir-upādhiika.. = ನಿರುಪಾಧಿ. (Bp. 35, 64; My.).

ನಿರುಹರಣ niruharāṇa. Tbh. of ನಿರ್ಹರಣ. (Bp. 47, 61; see ನಿರ್ಹರಣ).

ನಿರುಧ ನಿ-rūḍha. Inherent; conventional, accepted (Sk.); versed in; famed (Bp. 22, 23; 41, 6; 56, 16).

ನಿರುಧಿ nir-rūḍhi. Skilfulness, versedness (Tē.). 2, fame, celebrity (Sk.).

ನಿರೂಪ ni-rūpa. 1. An appointment, order, command (Bp.

43, 16; 48, 8; J. 9, 12; 10, 21; 30, 52); a representation in writing, a written order (My.; Tē.). ನಿರೂಪವದ್ದರೆ ಸ್ವರೂಪ (Prv.).

ನಿರೂಪ ni-rūpa. 2. = ನಿರೂಪ. (Bp. 61, 45).

ನಿರೂಪಣ ನಿ-rūpaṇa. ನಿರೂಪಣೆ. nirūpaṇē. Performing; representing; defining, determining; investigation; determination, definition; ascertaining (Kāvy. I, 1a, 5; Ūh. v. 71; see ಶಬ್ದ-); sight, seeing, looking for or at (ನೋಟ G.); describing; telling, narrating (Mhr.).

ನಿರೂಪಿತ ನಿ-rūpita. Seen, heheid; discovered, found; appointed; ascertained (Kāvy. III, 2; Bp. 56, 60); described; told (Mhr.).

ನಿರೂಪಿಸು ನಿ-rūpisa. = ನಿರೂಪಿಸು. To order, to command, to tell (see ಪೇದಿ);—to make known, to tell; to define. See Śmd. 8. 665; Bp. 28, 36; 80, 23; 69, 46; J. 9, 2; 11, 27; 14, 28; 82, 57.

ನಿರೂಪ್ಯಮಾನ ನಿ-rūpyamāna. Being defined, determined, ascertained, etc. (Kāvy. III, 8, B. 121).

ನಿರೇ ನಿ-rē. To kill (Abh. P. 7, 80; T. ನೇರುಗು; T., M. ನೇರಿ, to be crushed; cf. ನೇರ 1). ನಿರದಂ (ಕೊನ್ನಂ Śmd. II; ಕೊನ್ನಂ Kk. 91). ನಿರದಪ್ಪಂ ಮಗಧೇಶನಂ (Śmd. 276 Mqb.). ನಿರೋಗ ನಿ-rōga. = ನಿರೋಗ. (Bp. 49, 26; 4, 185; My.; Mhr.).

ನಿರೋಗಿ ನಿ-rōgi. = ನಿರೋಗಿ. (Bp. 15, 34; 47, 65; My.; Mhr.).

ನಿರೋಧ ನಿ-rōdha. Shutting in; enclosing; check, restraint, coercion, hindrance, obstruction; destruction; hurting. ನಿರೋಧವಲ್ಲದವಂಗೆ (ಕೆಡದ ಪೂರ್ವ Śmd. 834 Mqb. Cm.). See ಮನೋ; Grj. 9, 117. — ನಿರೋಧಮುದ್ಧ. -ಎ-ವದ. To be checked or impeded (Ūpr. 1, after 81).

ನಿರೋಧಕ ನಿ-rōdhaka. Obstructive, hindering, etc. (Kāvy. IV, 2, 52. 56).

ನಿರೋಧಾನರಣ ನಿ-rōdha-āvarāṇa. Obstruoting by shutting in. See ಮುತ್ತು.

ನಿರೋಧಿಸು ನಿ-rōdhisa. To obstruct, to impede, to restrain, to keep back (My.).

ನಿರೋಪ ನಿ-rōpa. (Tbh. of ನಿರೂಪ). A message; honourable dismissal; permission to depart (Mhr.; G. 512. 514; B. 5, 284). Also ನಿರೋಪ (5, 67).

ನಿರೋಪ್ಯ ನಿ-rōshṭha. A kind of *viçchitticitra* (Kāvy. III, 2, B. 58. 69 seq.).

ನಿರ ನಿr. = ನಿ, etc. See ನಿರ್ದಿಷ್ಟ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ, ನಿರ್ದಾತಕ.

ನಿರಿದಾವು nirāḍavu. The water-plant *Pistitia stratiotes* Lin. (ವಾರವರ್ಣಿ, ಕುಮ್ಮಕೆ, ಅನ್ನರವಳ್ಳಿ Nr.; cf. ಅನ್ನರಗಣಿ).

ನಿರೀತೆ niratē. = ನಿರೀತೆ. Properness: beauty, charm, prettiness, elegance (ದೇವಿ, ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು Śā.; ಗಾಡಿ, ಸೊಬಗು, ಸುಭಗತೆ Kk. 54; ಗಾಡಿ, ಚೊಕ್ಕಟು, ಸೊಬಗು, ಗರಗಣಿಕೆ, ಸುಭಗ Śm. 47; see ನಿರೀತು; T. ನಿರ್ದಿ, exocieney = ಮುಹು; a constant rule; integrity; ನೆಡ, the proper way; straightness).

ನಿರೀ ನಿri. 1. (= ನಿರು1). To be properly arranged or prepared, to be ready (see ಕೆಯ್. 3. ಕೆಯ್ 4, & cf. ನೆಡ 2). ಮಣ್ಣುಲವ್ಯಾಹಮನೇ ಒಡ್ಡಿ, ನಿನ್ನು, ನಿರಾಯರ್ (Śmd. 261 Mqb.).

ನಿರೀ ನಿri. 2. = ನೆಡ, ನೆಡಗಿ, ನಿರೀಗಿ 1, ನಿರೀಗಿ, ನೆಡ 1, ನೆಡಗಿ, ನೆಡ 4. (A fold, as of a *dōtra*, M. ಇಡ; Mhr.

ನಿರೇ; M. 'ಪಾಪ', to plait, to tuck or fold a cloth; to knit, as the brows; foldings: the folds of a garment, as of a dōtra or sirē, to be tucked into the waist-band in front (ನೀನಿ Nn. 105; My.; Tē. ನೆವ, ನೆವಳೆ; M. ನೆವಳು, folded front of a gown; see ಬರಳು); plaits or folds made by drawing a thread through cloth, garthers (My.). ಸ್ತ್ರೀಯ ಉದಿಯ ಸೀರೆಯ ಕಣೆ (ಸ್ತ್ರೀಕಟ್ಟಿಬಣ್ಣ, ನೀನಿ, ನಿವಾ HIA.). ನಡೆ ನಡುಗೆ ನಿವಾ (Bp. 5, 28). ನಿವಾ ಅತ್ತ ಸಡಲುತ್ತಿರಲು (40, 22). ಮು ದಾಯ ಕುಸಿಕಲ್! ಅದವ ಮೇಲಣ ನಿವಾಯನ್ ಒಡನೊಡ ಸೀಳ್ಕು ಕಟ್ಟಿದ ಮುದುವ ತೋರಣಕೇತನಂಗ ನೆವ ಪದಾಡು, ಕಳಯ! ಇದಿದೇ ನೀಮ್ ಆ ಬಣ್ಣಿಯಂ ಕುಸಿಕದಾಡು, ಬರಲೀಸದಿರಿ! (56, 29). ನಿವಾಯ ಸುಗರದುದಿ (J. 11, 9). ನಿವಾಯನ್ ಒಸರಿಸುತ್ತ (Rām. 3, 4, 8). See Ūpr. 7, 126, 136; 8, after 4; J. 10, 50; 11, 19; 18, 25; 26, 12. — ನಿವಾಬ್ಬಣ. Breeches with garthers (ಬೊಣ್ಣಾಲ Mr. 348; My.). — ನಿವಾವಿ. -ವಿ. = ನೆವಾವಿ. To lay hold of the nirā (Ūpr. 6, after 64 & 86; Rāv. 7, 6; 8, after 5).

ನಿರ್ದಿ ನಿರಿ. 3. = ನಿವಾ 2, ನೆವಾ 2. Orderly arrangement; beauty, fineness, elegance (cf. ನೆಟ್ಟಗೆ; Tē. ನೆವ, 'goodness, excellence; greatness, eminence, excess; see T. a. ನಿವತಿ). — ನಿವಾಗುರುಳ್. -ಕುರುಳ್. = ನಿವಾಗುರುಳ್. Well-trimmed hair (Sā.; Bh. 1, 13, 18). — ನಿವಾದಲೆ. -ತಲೆ. = ನಿವಾದಲೆ. (Smd. 78, o. r. ನಿವಾ, q. v.; Bh. 1, 13, 30). A fine head. — ನಿವಾದಳರ್. -ತಳರ್. Beautiful young leaves (Sā. 3, after 85). — ನಿವಾಮುಗಿರ್. = ನೆವಾಮುಗಿಲು. A beautiful sky (Ūpr. 6, after 64).

ನಿರ್ದಿಗ ನಿರಿಗಾ. = ನಿವಾಗ. A sweet mango (ಒನ್ನ ಮಾವ Smd. II; ಮಾಕಣ್ಣ, ಇಮ್ಮಾವ Smd. 26).

ನಿರ್ದಿಗ ನಿರಿಗಿ. 1. = ನಿವಾ 2, etc. (My.). ಗಣ್ಣಿಕದ ಬಾಲುಗ ಕೊಗಲಿಗೆ ಬೊಡ್ಡ ಬೊಡ್ಡ ನಿವಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ; ಕೆಲವುಗಳಿಗೆ ಎಡೂ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಒನ್ನ ಸಣ್ಣ ನಿವಾಗ ಇರುತ್ತದೆ (B. 5, 249).

ನಿರ್ದಿಗ ನಿರಿಗಿ. 2. = ನಿವಾಗೆ. Display (Bb. 4, 8, 16).

ನಿರ್ದಿಲು ನಿರಿಲು. = ನೆವಾಲ್, q. v. — ನಿವಾಲು ನಿಟಲು ಎನ್. To crash (Rām. 4, 3, 8).

ನಿರ್ದಿಸು ನಿರಿಸು. 1. (= ಇರಿಸು). To put down, to place (Ūpr. 8, 80; 9, after 42; Abh. P. 8, 6; 10, 60); to arrange; to adjust; to prepare (ನಿವಾಗೆ ಮಾಡು Smd. 92, 97 Cm.). ತಪ್ಪುರಸ ಕರ್ಮಧಾರೆಯ ದ್ವಿಗು ದ್ವಂದ್ವ ಅ ವ್ಯಯಾಧಾಪ ಬಹುವ್ರೀಹಿಗಳಂ ನಿರಿಸಿ, ಸಪ್ತವಿಭಕ್ತಿಗಳಂ ಪತ್ತಿಸೂದು (Smd. 89 Mqb.). ಎನುತಕ್ಕಯಾತ್ಮಕಗಳಮ್ ಎನಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಧಾವವಚನಗಳನ್ ಆಯ್ತು, ಅನಿರ್ತಕಮ್ ಇಸುಪ್ರತ್ಯಯವನೆ ಪತ್ತಿಸಿ, ನಿರಿಸೆ ಬಕುರ್ಮ್ ಆ ಕೃಲ್ಲಿಂಗಂ (92). ಅದು ಇದು ಅವು ದು ಎಲ್ಲದು ಪೆದಿತು ಎನ್ ಪೆದಿದು ಎನಿಪ್ಪ ಶಬ್ದಂಗಳ್ ತಪ್ಪದೆ ಸರ್ವ ನಾಮಮ್ ಅಕ್ಕುಂ; ವಿವರ್ಗರ್ ಇವನ್ ಅದುದು ನಿರಿಸೆ ಲಿಂಗಸ್ಥಿತಿಯೊಳ್ (97). ತೃತ್ವಭನ ತದ್ವಚನ etc. ಈ ತೆದಿದಂ ನಿರಿಸಿ, ಸಮಾಸಮಂ ಮಾಡಿ, ವಿಭಕ್ತಿಯಂ ಪತ್ತಿಸುವುದು (100 Mqb.). ನೀವ ನೀವೆ, ಭಿಕ್ಷ ಭಿಕ್ಷೆ ಎನ್ನ, ನಿರಿಸುವುದು (102 Mqb.). (ಕುಮರಯ) ಎರಡು ಕರ್ಣದ ಮೊದಲೊಳ್ (ಸುದಿ) ಇರೆ ತುಳುಂ, ಪಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಿಸಿದ ಒನ್ನಾದಿ ಅಯ್ತರೆ ಒಯಂ (Mr. 279).

ನಿರ್ದಿಸು ನಿರಿಸು. 2. Arrangement; display (Rām. 1, 5, 30). — ನಿರಿಸು ಕೆಯ್. To arrange, to make ready (Ūpr. 5, after 76).

ನಿರು ನಿರು. 1. (= ನಿವಾ 1). See P. ps. ನಿರ್ತು (Smd. 79, o. r. ನಿದು; Kāv. I, 1b, 27), ನಿರ್ದು (Abh. P. 11, 97).

ನಿರು ನಿರು. 2. = ನಿವಾ 3. — ನಿರುಗುರುಳ್. = ನಿವಾಗುರುಳ್. (J. 30, 6, o. r. ನಿವಾ-). — ನಿರುದಲೆ. = ನಿವಾದಲೆ. ನಿರುದಲೆ ನೀಳ್ಕು ವೆತ್ತ ನೆಗೆಗಲ್ (Smd. 78, o. r. ನಿವಾ-).

ನಿರುಗ ನಿರುಗಾ. = ನಿವಾಗ. (ಮಾಮರ Ū. I, 62; ಇಮ್ಮಾವ Kk. 19, o. r. ನಿವಾಗ; ಮಾವ 86).

ನಿರುಗಿ ನಿರುಗಿ. = ನಿವಾಗೆ 2. Putting down; arrangement; orderly arrangement (ಎನ್ನಾಸ Smd. 5 Cm.); properness. ಪ್ರಾಸದ ಫಣ್ಣದ ಅನ್ನಯದ ನಿರುಗಿಯಂ ಶಬ್ದಂ ಗಳ್ ವ್ಯತ್ಯಯಮಾಗಿವು (5). ನಿರುಗಿಯಂ ಪಡೆವೆಣ್ಣು ಬಂಜೆಯನಿ ಸುಗು (Smd. 73).

ನಿರುಪ್ಪ ನಿರುಪ್ಪಾ. = ನಿವುಪ್ಪ. — ನಿರುಪ್ಪತಾರತ್ಯ. The state of the pupil of the eye being motionless (Ūpr. 8, 86).

ನಿರುಪ್ಪ ನಿರುಪ್ಪಾ. = ನಿವುಪ್ಪ. (Ūpr. 2, 65).

ನಿರುಪ್ಪವರ್ ನಿರುಪ್ಪವರ್. = ನಿವುಪ್ಪವರ್. (HIA. MS.).

ನಿರುಪ್ಪಿ ನಿರುಪ್ಪಿ. (= ನಿರುಪ್ಪ). Decay; decay, destruction or adversity personified, goddess of death and corruption and regent of the south-western quarter.

ನಿರ್ಗತ ನಿರ್ಗತಾ. Gone out, come forth. 2, gone away; disappeared, extinct. 8, freed from.

ನಿರ್ಗತಜ್ವಾಲೆ ನಿರ್ಗತಾ-ಜ್ವಾಲೆ. That is kindled, but does not flame: a fire-brand (ಉಲ್ಕೆ, ಕೊಳ್ಳೆ Nr.).

ನಿರ್ಗತಿ ನಿರ್ಗತಿ. Helplessness, misery, poverty (My.; Tē.).

ನಿರ್ಗಮ ನಿರ್ಗಮಾ. = ನಿಗಮ 2. Going forth or out, setting out; going away, receding;—departure, vanishing;—exit, outlet. See ಒಲು.

ನಿರ್ಗಮನ ನಿರ್ಗಮಾನಾ. = ನಿರ್ಗಮ. (Ūpr. 5, after 67; Bp. 51, 47; J. 32, 56).

ನಿರ್ಗರುಳ್ (ನಿರ್-ಕರುಳ್) = ಕರುಳ್, of ಕರುಡು 1? A man of mild disposition (ಕೋಮಲನು Bhn. 61).

ನಿರ್ಗಲಿತ ನಿರ್ಗಲಿತಾ. Flowed out, poured forth. (Ūpr. 8, 77).

ನಿರ್ಗರ್ವ ನಿರ್ಗರ್ವಾ. = ನಿರ್ಗರ್ವ. Free from pride, humble. 2, humbleness (My.).

ನಿರ್ಗರ್ವತ ನಿರ್ಗರ್ವತ. The state of being free from pride, humbleness (Bp. 51, 47).

ನಿರ್ಗರ್ವ ನಿರ್ಗರ್ವಿ. = ನಿರ್ಗರ್ವ. An humble person (Bp. 28, 2).

ನಿರ್ಗಹನ ನಿರ್ಗಹಾನಾ. Without difficulty, easy (Ūpr. 5, after 105).

ನಿರ್ಗದಿ ನಿರ್ಗದಿಗಿ. = ಗಾದಿಗೆ. (Abh. P. 1, 113, 114).

ನಿರ್ಗುಣ ನಿರ್ಗುಣಾ. Without qualities or attributes; the supreme soul (My.); Śiva (Sā. 5, 24). 2, devoid of good qualities.

ನಿರ್ಗುಣಿ ನಿರ್ಗುಣಿ. A being or person without qualities or attributes (Bp. 8, 13; 51, 44).

ನಿರ್ಗುಣಿ ನಿರ್ಗುಣಿ. A shrub or small tree, the five-leaved chaste-tree, Vitea negundo Lin. (ಸಿನ್ದುವಾರ, ಇನ್ನಾಣಿ, ಲೊಕ್ಕ Mr. 114, o. r. ಲಕ್ಕ; ಇನ್ನಾಣಿ, ಲೊಕ್ಕ Nu. 28). 2, the three-leaved chaste-tree, Vitea trifolia Liu. (St. & Pl.). 3, the small tree Nyctanthus arbor tristis Lin.

ನಿರ್ಗುಣಿ ನಿರ್ಗುಣಾ. Freed from all ties or hindrances: a Jain religious mendicant (ಸರ್ವಾ HIA.); a Jain guru (Mr. 222).

ನಿರ್ಗುಣನ ನಿರ್ಗುಣಾನಾ. = ನಿರ್ಗುಣನ. Killing, slaughter.

ನಿರ್ಗುಣನ ನಿರ್ಗುಣಾ. A severe stroke (Abh. P. 13, after 54; Bp. 34, 35; 54, 39). 2, a violent gust of wind. 3, a thunder-stroke.

ನಿರ್ಭೋಷ nir-ghōṣha. *Sound, noise, a loud noise.*
 ನಿರ್ಭೋಷಣ nir-ghōṣhaṇa. = ನಿರ್ಭೋಷ. (Ūpr. 4, 35).
 ನಿರ್ಭೋಷಾಯನೂ nir-ghōṣhāyamāṇa. *Sounding, roaring* (Ūpr. 3, after 94).
 ನಿರ್ಜಡ nir-jāḍa. *Devoid of stnpidity or dnlness* (Śāṅ. 5, 24).
 ನಿರ್ಜನ nir-jana. *Unpeopled, nninbahited, desolate.* (My.).
 ನಿರ್ಜನ್ತು nir-jantuka. = ನಿರ್ಜನ. (Ahh. P. 7, 32).
 ನಿರ್ಜರ nir-jara. *Not becoming old; nndeaying, immortal.* 2, *a god, a deity.*
 ನಿರ್ಜರೇಂದ್ರ nirjara-indra. *Indra* (J. 25, 35).
 ನಿರ್ಜಲ nir-jala. *Destitute of water, dry* (B. 5, 35).
 ನಿರ್ಜಲಿಸು nir-jāḍisu. *To sweep away; to shake vehemently; etc.* (Bp. 54, 37).
 ನಿರ್ಜಿತ nir-jita. *Conquered, overcome.* 2, *unconquered.* See Bp. 26, 56; 47, 61.
 ನಿರ್ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮ nirjita-indriya-grāma. *A man who has subdued the whole assemblage of the organs of sense: a saint, a muni.*
 ನಿರ್ಜೀವ nir-jīva. *Lifelessness; that has no life* (My.); *lifeless, inanimate* (Ū. Bp. 47, 20; B. 5, 181).
 ನಿರ್ಜೀವಿ nir-jīvi. *A lifeless, dead or dying being or person* (Bp. 14, 18; My.).
 ನಿರ್ಜಲ ನಿರ್ಜಲಾ. = ನಿರುಲ No. 2, q. v.
 ನಿರ್ಜಲ ನಿರ್-jhara. *A waterfall, a cataract, a mountain-torrent.*
 ನಿರ್ಜಲೇರಿ nir-jhariṇi. *A torrent, a river.*
 ನಿರ್ನಯ nir-naya. *Leading or taking away; removal.* 2, *tracing out; settling: ascertainment, decision, determination* (ನಿರ್ನೇತ Śmd. 178 Cm.); *precise definition* (Ū. v. 340). 3, *sentence, decree, verdict.* 4, *final settlement, the end* (ನಿರ್ನಾತ Śmd. 178 Cm.). See ತಡೆಸಲ, ತಡೆಸಲ. — ನಿರ್ನಯ ಮಾಡು. *To make an ascertainment of, to come to a decision about; to form a resolution; to decree* (B. 4, 222; 5, 263; My.).
 ನಿರ್ನಯಿಸು nirnayisu. (Śmd. 65). = ನಿರ್ನಯಿಸು. *To settle, to come to a decision, to decide; to give a verdict; to order; etc.* (B. 4, 39. 93. 186; My.).
 ನಿರ್ನಯಿಸು nirnayisu. = ನಿರ್ನಯಿಸು. (J. 7, 61; 12, 19; B. 3, 43; My.).
 ನಿರ್ನಾಮ nirṇāma. = ನಿರ್ನಾಮ. (J. 2, 42).
 ನಿರ್ನಾಯಕ nir-nāyaka. *A man who ascertains, decides, etc.* (Si. 258).
 ನಿರ್ನೀತ nir-nikta. *Washed, cleansed, purified, cleaned* (ಧೃತ, ಪ್ರಶ್ನಾಂಕ, ತೋವನು Mr. 255).
 ನಿರ್ನೀತ nir-nīta. *Brought to a conclusion, ascertained, settled* (Kāvy. V, 2). Fem. ನಿರ್ನೀತ (Bp. 2, 47).
 ನಿರ್ನೀತಿ nir-nīti. *Ascertainment, demonstration; narration, description* (Kāvy. IV, 1).
 ನಿರ್ನೀಜಕ nir-nījaka. *A washerman.*
 ನಿರ್ದಯ nir-daya. *Pitiless, unmerciful, unkind.* (J. 16, 22). 2, = ನಿರ್ದಯ (My.).
 ನಿರ್ದಯೆ nir-dayē. *Unmercifulness; cruelty* (Śmd. 345; My.).
 ನಿರ್ದಲನ nir-dalana. *Splitting, breaking* (Bp. 59, 38).

ನಿರ್ದಯ nir-dāya. *The state of being without a division, completeness* (Bb. 1, 10, 11; J. 2, 36).
 ನಿರ್ದಷ್ಟ nir-dishta. *Pointed out; assigned; ordered, directed; described, declared, told; ascertained* (Kāvy. II, 2, B, 27. 30).
 ನಿರ್ದಷ್ಟಿ nir-dishtita. = ನಿರ್ದಷ್ಟ. (Bp. 1, 13).
 ನಿರ್ದಷ್ಟ nir-dushta. *Free from fault* (My.; Si. 43. 286).
 ನಿರ್ದೇಶ nir-dēśa. *Pointing out; denoting, indicating, marking; directing, ordering; order, command, direction; numeration; telling, declaring; description, designation; description, depicting.* See ಕ್ರೋಧ.
 ನಿರ್ದೇಶಿಸು nir-dēśisu. *To point out, to show; to order; to ennumerate, to specify, etc.* (My.; Si. 67).
 ನಿರ್ದೇಹ nir-dēha. *Without a body, bodiless, incorporeal* (Bp. 3, 5).
 ನಿರ್ದೈವ nir-daiṇa. *Knockless* (Rām. 6, 14, 26; Mbr.).
 ನಿರ್ದೋಷ nir-dōṣa. *Faultless, without defect or blemish* (ಅಮಲಿನ Śmd. 15; 15. 188; Kāvy. IV, 2, 54-56); *innocent, guiltless.* (J. 2, 13).
 ನಿರ್ದೋಷತೆ nir-dōṣatē. *Guiltlessness, innocence, etc.* (Ūpr. 1, 47).
 ನಿರ್ದೋಷಿ nir-dōṣi. *A person without blemish or guilt* (Śmd. 163; Bp. 7, 4).
 ನಿರ್ದ್ರವ nir-drava. *The state of being or becoming devoid of juice or moisture.* See ಅದ್, ಬತ್ತು.
 ನಿರ್ದ್ರವಕರಣ ನಿರ್ದ್ರವಾ-kaṛaṇa. *Depriving of juice or moisture.* See ಪರಿ, ಓದಿ, ಕುರಿ.
 ನಿರ್ದನ nir-dhana. = ನಿರ್ದನ 2. *Without money or property, poor; poverty.*
 ನಿರ್ದನಿಕೆ nir-dhanika. *A poor man* (Bp. 44, 59).
 ನಿರ್ದರ nir-dhara. = ನಿರ್ದಾರ. — ನಿರ್ದರಣಿಯ. -o-. *To settle in one's mind* (Rāv. 13, after 26).
 ನಿರ್ದರಿಸು nir-dharisan. *To determine, to ascertain, to settle, to make sure, etc.* (see ನನು; Si. 265; Rām. 1, 16, 29; My.).
 ನಿರ್ದರ್ಮ nir-dharmi. *An unjust, unrighteous, impious or irreligious person* (Bp. 22, 60; 25, 31).
 ನಿರ್ದಾಟಿಸು nir-dhāṭisan. *To cast or throw out* (W.).
 ನಿರ್ದಾರ nir-dhāra. *Taking out from, partitionarizing;—determining, defining, settling, ascertaining;—certainty; settledness of mind or judgment regarding anything.*
 ನಿರ್ದಾರಣೆ nir-dhāraṇa. ನಿರ್ದಾರಣೆ = ನಿರ್ದಾರ. *Partitionarizing individuals according to their degree of merit, specifying one out of many* (Śmd. 163; Kāvy. I, 2, 41-43); *settling; emphasizing* (Śmd. 57. 64. 68. 395).
 ನಿರ್ದಾರಿತ nir-dhārita. *Partitionarized, specified* (Kāvy. III, 3, B, 54); *settled, ascertained.*
 ನಿರ್ದಾರ್ಯ nir-dhārya. *To be settled, determinable, ascertainable.* 2, *not to be restrained, acting resolutely or fearlessly, energetic* (Sk.; G.).
 ನಿರ್ದಾವನ nir-dhāvana. *Streaming forth from, springing from; running out, escaping from; running away.* 2, *washing off, washing away, cleansing.* See ಪಾದೇದ.
 ನಿರ್ದಾತ ನಿರ-dhūta. *Shaken off; removed; rejected, etc.* (Bp. 7, 2).
 ನಿರ್ದೂಮ nir-dhūma. *Smokeless.*

ನಿರ್ಧರಣೆಮುಧಾಮು nirdhāma-dhāma. A smokeless home: utter ruin and ashes, utter destruction (Bp. 23, 17; 56, 36). 2, a man who ruins or destroys (58, 52).

ನಿರ್ನಾಕೆ nirnāki. = ನಿರ್ನಾಕ, q. v.

ನಿರ್ನಾಮು nir-nāma. = ನಿರ್ನಾಮ. Without a name, nameless. 2, ruined; ruin (ನಾಕ Bhn. 19; Bp. 56, 36; Rām. 3, 6, 54; My.). 3, unnamable (Bp. 8, 5).

ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತ nir-nimitta. Without reason or motive, causeless, groundless (Śmd. 389); causelessness (143). ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಂ, causelessly, without cause (111; Bp. 43, 11; Kk. 93).

ನಿರ್ನಿರ nirnir. = ನಿರ್ನಿರ, ನಿರ್ನಿರ, ನಿರ್ನಿರ, ನಿರ್ನಿರ, ನಿರ್ನಿರ. Causelessly, without cause (ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಾಭೋಲ್ಲಸಿತಂ Śmd. 389, o. r. ನಿರ್ನಿರ; Śmd. II, o. r. ನಿರ್ನಿರ).

ನಿರ್ನಿರ nirnira. = ನಿರ್ನಿರ, etc. (ನಿರ್ನಿರಂ, ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಂ Kk. 93).

ನಿರ್ನಿರಹರಣ nir-nirharana. Tbb. of a ನಿರ್ನಿರಹರಣ. Not taking away (Bp. 61, 43).

ನಿರ್ನಿರ nirnir. = ನಿರ್ನಿರ, etc. (Śmd. 389, Śmd. II, as o. r.).

ನಿರ್ನಿರ nirnira. = ನಿರ್ನಿರ, etc. (Śmd. 389, Śmd. II, o. r. ನಿರ್ನಿರ). ನಿರ್ನಿರಂ ಬದ್ಧಂ (ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತಂ ಬದ್ಧಂ 111, o. r. ನಿರ್ನಿರಂ). ದೇವಮುರಾ, ಕಡು ಕೆಯ್ದು ಕೃತಾಂತನ ಇನ್ನು ನಿರ್ನಿರಮ್ ಎದ್ದಿದು ಯ್ಯೆ ಬಾರಿಸದೆ, ಕೆಮ್ಮನೆ ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ, ನೋಡುತಿರ್ಪಿರೇ? (112).

ನಿರ್ನೋಕೆ nirnōki. = ನಿರ್ನೋಕ, q. v.

ನಿರ್ಬದ್ಧ nir-baddha. (= ನಿಬದ್ಧ). Fixed or fastened upon; directed on; clinging to; pressed hard.

ನಿರ್ಬಂಧ nir-bandha. Insisting upon; persistence, perseverance, pertinacity; obstinacy (Sk.). 2, determination (Mhr.). 3, restraining, hindrance, obstruction (ಅಡ್ಡಿ My.). 4, pressing or urging, importunity (Sk.). 5, force, violence (ಬಲಾತ್ಕಾರ Śmd. 72, Cm.: abnormality; Ūpr. 5, 23; My.). 6, a rule, an ordinance (Mhr.; B. 4, 215; My.); control (Mhr.). ನ್ಯಾಯನಿರ್ಬಂಧದಿನ್ದ ಹಾಡು ಹೋಗುವದು (ರಾಮಣ, ಸ್ತುತನ Si. 74). ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿದವನ ಸ್ವಬಂಧ ಹೋದೀ ತೇ? (Prv.). — ನಿರ್ಬಂಧ ಗೊಳಿಸುವೆ. — ಕೊಳಿಸುವೆ. Using force (ಪ್ರಸಫ, ಬಲಾತ್ಕಾರ, etc., ಬಲವನ್ನ ಮಾಡುವೆ Si. 295).

ನಿರ್ಬಂಧನ nir-bandhana. = ನಿರ್ಬಂಧ. (My.).

ನಿರ್ಬಂಧಿಕೆ nir-bandhika. = ನಿಬ್ಬಂದಿಗ. A man who insists upon or persists in, etc.

ನಿರ್ಬಂಧಿಸು nir-bandhisu. To restrain, to hinder, to impede; to press, to urge, to force (My.).

ನಿರ್ಬಲ nir-bala. Powerless (Sk.; My.); want of power (My.).

ನಿರ್ಬಾಧ nir-bādhā. Free from opposition or contradiction (Kāv. III, 3, B. 30). 2, freedom from trouble or annoyance (My., also ನಿರ್ಬಾಧ).

ನಿರ್ಬುಧ nirbuda. Tbb. of ನೈಬುಧ. (My.).

ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ nir-buddhi. = ನಿಬುದ್ಧಿ, ನಿಬುದ್ಧಿ. Senseless, unwise, stupid, dñli.

ನಿರ್ಬಂಜ nir-bhaṅga. Free from defeat or ruin (Śāv. 5, 26).

ನಿರ್ಬಯ nir-bhaya. Fearless, undaunted; secure; safe; — fearlessness (My.); freedom from danger. See Bp. 59, 41; 61, 44; Śāv. 5, 24; B. 4, 104.

ನಿರ್ಬರ nir-bhara. = ನಿಬ್ಬರ. Excessive, vehement, violent; beyond measure, much; ardent; full, filled with; — excess; vehemence, violence (Bp. 61, 11; Śāv. 3, 57; 4, 10, 11); intent and pertinacious pursuit or purpose.

ನಿರ್ಬರಲೋಕೆ nirbhara-lōka. Viewing excessively, etc. See ನಿಬ್ಬಸು.

ನಿರ್ಬವ nir-bbava. Birthless (Bp. 61, 44; Śāv. 5, 24).

ನಿರ್ಬತ್ಯನ nir-bbartsana. Threatening; threat, menace; abuse; reproach. See ಕೊಕ್ಕರಿಸು.

ನಿರ್ಬಾಙ್ಗ nir-bbāṅga. Unlucky, destitute of fortune. — ನಿರ್ಬಾಙ್ಗದಾಮೋದರ. A wretched vagrant (My.).

ನಿರ್ಬಾವ nir-bhāva. = ನಿರ್ಬವ. (Bp. 54, 21).

ನಿರ್ಬಿನ್ನ nir-bhinna. Broken asunder, pierced, divided, destroyed (Sk.; My.). 2, = ಅಭಿನ್ನ, adhering closely, clinging to; undivided; unchangeable (Bp. 35, 7; 53, 3; Bh. 5, 8, 26).

ನಿರ್ಬೀತ nir-bhita. Fearless, undaunted (J. 4, 26; My.; ಅಂಜಕೆಯಿಲ್ಲದವ G.).

ನಿರ್ಬೀತಿ nir-bhiti. Fearlessness (My.).

ನಿರ್ಮಜ್ಜ nir-majja. Marrowless, fatless, meagre. 2, N. of a plant (ಗೊಡ್ಡ Mr. 116).

ನಿರ್ಮದ nir-mada. Unintoxicated, sober; not proud, humble (Śāv. 5, 24); not in rut, as an elephant.

ನಿರ್ಮನ್ಥ nir-mantba. Churning; rubbing.

ನಿರ್ಮನ್ಥಕಾನ್ಥ ನಿರ್ಮಾನ್ತಾ-kāsthā. The wood used for kindling fire by friction.

ನಿರ್ಮನ್ಥನಿ nir-mantbya. To be churned, rubbed, or excited by friction.

ನಿರ್ಮರಣ nir-marana. Deathless (Bp. 61, 44).

ನಿರ್ಮಲ nir-mala. = ನಿಮ್ಮಲ. Spotless, free from dirt or impurities, stainless, unsullied; — virtuous; — clear, clean, pure, serene; — shining, splendid, bright; charming, lovely (ರಾಮ, ವಿಮಲ Na. 24; ಮನೋಹರ 91; ಪಳಕನಿ, ಪಳಕನಿ Ū. II, 80). See ತಿಳಿ, ಬೆಳ್ಳುಳಿ, ಬ್ರಹ್ಮ. — ನಿರ್ಮಲ ಮಾದು. To clean, as a house, etc. (B. 4, 25; My.).

ನಿರ್ಮಲತರ nir-mala-tara. Uncommonly clear or bright, etc. (Ūpr. 6, 3).

ನಿರ್ಮಲತೆ nir-malatē. Stainlessness, purity, cleanness (Bp. 3, 48).

ನಿರ್ಮಲತ್ವ nir-malatva. = ನಿರ್ಮಲತೆ. (ರಜತ, ವಿಮಲ Na. 104; ಪ್ರಸನ್ನತೆ G.; My.).

ನಿರ್ಮಲಿತ nir-malita. Not stained or sullied, pure (Bp. 7, 9; 49, 34; J. 15, 23).

ನಿರ್ಮಲಿನ nir-malina. = ನಿರ್ಮಲ. (My.).

ನಿರ್ಮಲೀಕೃತ nir-malī-kṛita. Freed from impurity, cleansed, cleared. (Grj. 4, after 12).

ನಿರ್ಮಲೆ nir-malē. A spotless female (J. 18, 52). 2, the river Sōna (Mr. 414).

ನಿರ್ಮಳಿ nir-maḷi. = ನೆಮ್ಮದಿ. Purity; serenity; shine, splendour, brightness (ಬೆಳ್ಳುಳಿ Kk. 86).

ನಿರ್ಮಳಿಕೆ nir-maḷikē. Purity, etc. (ಬೆಳ್ಳುಳಿ Kk. 53).

ನಿರ್ಮಾಂವ nir-māmsa. Fleshless, emaciated. ಕುದುರೆಯ ನಿರ್ಮಾಂವಂಥೆಗಳ್ (Mr. 283).

ನಿರ್ಮಾಣ nir-māna. Meaning or meeting out; building, forming, making, fabricating, creating; creation. (My.)

— ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡು. To fabricate, to produce (B. 4, 112; My.); to create (4, 13; My.).
 ನಿರ್ಮಾತೃ nir-mātri. A maker, a builder, a creator. (My.).
 ನಿರ್ಮಾಣುಪ್ರಾ nir-mānushya. Uninhabited, desolate (My.; Sk. ನಿರ್ಮಾಣುಪ್ರಾ).
 ನಿರ್ಮಾಪಣೆ nir-māpāṇa. Causing to be built, formed, or made (Ūpr. 2, 57). See ಮಾಡಿಸು.
 ನಿರ್ಮಾಯ ನಿರ-māya. Free from illness (Bp. 61, 44; J. 7, 18).
 ನಿರ್ಮಾಲ್ಪ ನಿರ-mālya. Stainlessness, purity, cleanness; that is considered as pure: the remains of an offering to an idol, as flowers, etc., flowers and other articles of an offering now become stale (Bp. 18, 96. 104; 43, 65. 66. 70; 46, 62; 49, 16; 61, 89; My.). See ಶಿವ.
 ನಿರ್ಮಿಚು ನಿರ-miṇu. = ನಿರ್ಮಿಸು. To make, to fashion, to form, to produce, to fabricate, to create (Śmd. 141).
 ನಿರ್ಮಿತ ನಿರ-mita. Measured out; built, formed, made, produced, created (Ūpr. 1, 108. 129; Bp. 1, 35; My.).
 ನಿರ್ಮಿಸು ನಿರ-misu. = ನಿರ್ಮಿಚು. (Ūpr. 1, 66; Bp. 54, 86; J. 2, 23; 8, 19; B. 4, 59; My.). ಅಭಿನವನಿಗಣ್ಣನ್ ಅಭಿನವಮಂಗಂ ನಿರ್ಮಿಸಿದಂ (Mr. 540).
 ನಿರ್ಮುಕ್ತ ನಿರ-mukta. Loosed, set free, liberated, disjoined, separated. 2, a snake which has lately cast his skin. 3, not requiring final emancipation, being always in its possession (Bp. 51, 28).
 ನಿರ್ಮುಕ್ತಿ ನಿರ-mukti. Liberation, deliverance. (Ūpr. 4, after 24).
 ನಿರ್ಮೂಲ ನಿರ-mūla. Rootless, deprived of its root; eradicated; unfounded; eradication, extirpation (Bp. 50, 65). — ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡು. To eradicate, to extirpate (B. 4, 8; My.). — ನಿರ್ಮೂಲವಾಗು. -ಅಗು. To be extirpated. ಭೂವರನನ್ನರರು ನಿರ್ಮೂಲವಾದರು (Bp. 31, 22).
 ನಿರ್ಮೂಲನ ನಿರ-mūlana. The condition of being eradicated or ruined (ಪ್ರಬಂಧ, ಲಯವಹು Nn. 100). 2, uprooting, extirpating (Sk., My.).
 ನಿರ್ಮೂಲಿತ ನಿರ-mūlita. Uprooted, eradicated, etc. (Bp. 29, 1; 61, 89).
 ನಿರ್ಮೂಲಿಸು ನಿರ-mūlisa. To uproot, to pluck out or up, to extirpate. See ಕೀಡು.
 ನಿರ್ಮೋಕ ನಿರ-mōki. (ಕಾಡ ತುಟ್ಟಿ Mr. 134, o. ra. ನಿರ್ಮೋಕ, ನಿರ್ಮಾಕೃ).
 ನಿರ್ಮೋಳು ನಿರ-mōgha. Clondless (Bp. 35, 10).
 ನಿರ್ಮೋಕ ನಿರ-mōka. Setting loose or free, solving from. 2, the cast off skin or slough of a snake (ಹಾವಿನ ಹೆರೆ Nn. 44).
 ನಿರ್ಮೋಕ್ಷ ನಿರ-mōksha. Liberation, deliverance (ಬಿಡುಗಡೆ Nr.).
 ನಿರ್ಮೋಹ ನಿರ-mōha. Absence of love (Bp. 14, 33; My.).
 ನಿರ್ಯಾತ ನಿರ-yat. Going out or forth, going off, departing. (Ūpr. 1, after 81; 1, 130).
 ನಿರ್ಯಾತ್ರಾ ನಿರ-yat-trāpa. Remitted force or energy: standing still (ನಿಶ್ಚಿತದು Mr. 464).
 ನಿರ್ಯಾಣ ನಿರ-yāṇa. Going forth or out, setting out, departure. 2, the cessation of a journey (ನಿಬಂಧನ, ಉಪಯೋಗ Nn. 79; ಉಪಯೋಗ, ನಿಬಂಧನ 90). 3, vanishing, disappearance. 4, division, separation (ಭಾಗ, ವಿಭಾಗ 79; ವಿಭಾಗ, ಭಾಗವ ಮಾಡುವುದು 90). 5, death (ಮೃತಿ, ಸಾವು 79;

ಮೃತ, ಸಾವು 90). 6, the outer corner of an elephant's eye (ಅನೆಯ ಕಡೆಗಣ್ಣು Mr. 156).
 ನಿರ್ಯಾತ ನಿರ-yāṭa. Gone forth or out, departed, gone (Riv. 5, after 120).
 ನಿರ್ಯಾತನ ನಿರ-yātana. Giving back, returning, restitution, delivery of a deposit, replacing anything lost. 2, a gift. 3, requital, revenge.
 ನಿರ್ಯಾಮ ನಿರ-yāma. A sailor; a pilot; a helmsman.
 ನಿರ್ಯಾಮಕ ನಿರ-yāmaka. = ನಿರ್ಯಾಮಕ, ನಿರ್ಯಾಮ. ತುದಿಯ ಕೂಳನ್ನುದನನು (ನಿರ್ಯಾಮಕ, ಕರ್ಣಧಾರಕ Mr. 407).
 ನಿರ್ಯಾಸ ನಿರ-yāsa. Exudation of trees or plants, as gum, resin, juice, milk, etc. (ಮರದ ಬಣ್ಣೆ Bp. 487).
 ನಿರ್ಯಾಹ ನಿರ-yāha. = ನಿರ್ಯಾಹ. A peg or bracket projecting from a wall to hang or place anything upon. 2, a chaplet worn on the crown of the head, a crest, a head-ornament; see ವಾಸಿ. 8, a door. 4, extract, decoction.
 ನಿರ್ಯೋಗ ನಿರ-yōga. Inconnection, disconnection (Śāstrasāra in W. v. 1508).
 ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ನಿರ-lakshya. Disregard, contempt (My.).
 ನಿರ್ಲಜ್ಜೆ ನಿರ-lajjē. Want of shame, indecency, impudence (My.).
 ನಿರ್ಲಜ್ಜಿತ ನಿರ-lajjēṭana. = ನಿರ್ಲಜ್ಜೆ. (ವೈಯಾಕೃ G.).
 ನಿರ್ಲೇಪ ನಿರ-lēpa. Unsmearred; unsoiled, unstained, spotless; the state of being uncontaminated, spotlessness, etc. (Jūs. 22, 53; My.).
 ನಿರ್ಲೋಟನು ನಿರ-lōṭṭana. To roll or move about (Bh. 2, 9, 17).
 ನಿರ್ಲೋಭ ನಿರ-lōbha. Free from desire (Sk.); freedom from desire, unavariciousness, unselfishness (My.).
 ನಿರ್ಲೋಭಿ ನಿರ-lōbhi. Uncovertous, unselfish (B. 5, 228).
 ನಿರ್ಲಯನಿ ನಿರ-layana. The cast off skin of a snake.
 ನಿರ್ವಕ್ತ ನಿರ-vakra. Straightness, uprightness, justice (Bp. 5, 8). 2, not ambiguous, plain, evident, as guilt (22, 50).
 ನಿರ್ವಾಂಗ ನಿರ-vaṅga. A kind of good horse (Mr. 281; ವಂಗ = ವೃಂಗ?).
 ನಿರ್ವಾಂಚ ನಿರ-vaṅṇaka. Without fraud or deceit, sincere (Bp. 1, 31; My.). 2, sincerity (Bp. 28, 4; 86, 21; 59, 49).
 ನಿರ್ವಾಂಚಕತ್ವ ನಿರ-vaṅṇakatva. = ನಿರ್ವಾಂಚ No. 2. (Bp. 8, 22; My.).
 ನಿರ್ವಾಂಚನೆ ನಿರ-vaṅṇanē. = ನಿರ್ವಾಂಚಕತ್ವ. (My.).
 ನಿರ್ವಾಪಣೆ ನಿರ-vāpāṇa. Pouring out, sprinkling, scattering; libation, oblation;—spending, bestowing presents;—gift, donation.
 ನಿರ್ವಾರಣೆ ನಿರ-varāṇa. Looking at, regarding, seeing.
 ನಿರ್ವಾರ್ತನ ನಿರ-vartana. Completing, effecting, accomplishment, completion, execution.
 ನಿರ್ವಾರ್ತಿನ ನಿರ-vartita. Finished, completely done, accomplished (Ūpr. 2, after 89; 7, after 148; 8, after 24).
 ನಿರ್ವಾರ್ತಿಸು ನಿರ-vartisa. To complete, to accomplish, to finish (Ahh. P. 7, after 47; My.).
 ನಿರ್ವಾರ್ತನ ನಿರ-vartya. To be accomplished, to be executed or produced (adj., Śmd. 155. 156).
 ನಿರ್ವಾಹಣೆ ನಿರ-vahana. Conclusion, completion, end; the state of being spent. 2, carrying out; effecting, completing. See ಮುಡಿ, ಸಮ; Bp. 58, 19; 59, 38; (Śmd. 177, o. r. ನಿರ್ವಾಹಣೆ).

ನಿರ್ವಹಿಸು nir-vahisu. To carry out; to accomplish, to effect (Bp. 10, 54; J. 20, 7; 31, 42; Śi. 238. 256. 267; My.).

ನಿರ್ವಾಣ nir-vāṇa. *Blown out, extinguished; becoming extinguished.* 2, *liberated from existence.* 3, *dead, defunct.* 4, *extinction of life: the delivery of the individual soul from the body and further transmigration, and its reunion with the universal or supreme soul (ಕೈವಲ್ಯ, ಮೋಕ್ಷ Nn. 19; ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26).* 5, *the end of life, death (ಜನ್ಮಾಂತ, ಜನ್ಮದ ಕಡೆ 19, o. r. ಪ್ರಾಣಾಂತ; ಜನ್ಮದವಹನೆ Mr. 507).* 6, *calm; complete satisfaction or pleasure, highest felicity.* 7, *vacuity, vacuum.* 8, *setting, vanishing from sight; evening, eventide (ಅಸ್ತಮಯಸಮಯ, ಅಸ್ತಮಾನ, ಸಾಯಂಕಾಲ 19; ಅಸ್ತಮಯ 507).* 9, *sinking nuder, diving, immersion (ಮುಚ್ಚನೆ 507).* 10, *a kind of penance, sanctification of the body by penance (ತಪ, ತಪೋಭೇದ 19; ವಪ ಸಿದ್ಧಿ 507).* 11, *a Jina (507).* 12, *the soul (ಜೀವನು, ಆತ್ಮನು 19).* 13, *the body (ದೇಹ 19).* 14, *an elephant (ಸಾಮಾಜ, ಅನೆ 19; ಗಜ 507).* 15, *vairavaṇa (ವೈರವ ವಶ 19, o. rs. ವೈರವ ತಮ, ವೈರವ ಸಮ).* 16, *presenting funeral oblations; funeral rites (ಉತ್ತರಕರ್ಮ, ಉತ್ತರಕ್ರಿಯೆ 19; one MS. ಉತ್ತರ = ಪ್ರತಿವಾದ; ಕರ್ಮ = ಕ್ರಿಯೆ).* 17, *works or performances in general (ಕಾರ್ಯ, ಕೆಲಸ, ಕಾರ್ಯಂಗ 19).* 18, *nakedness, nudity (My.).*

ನಿರ್ವಾಣಕ್ಷೇತ್ರ nirvāṇa-kṣhētra. A place where penance is performed (Śāstrasāra in W. v. 1259).

ನಿರ್ವಾಣರೇಖೆ nirvāṇa-rēkhā. A life-like stripe (Āpr. 6, after 64).

ನಿರ್ವಾಣಿ nir-vāṇi. A person who goes naked and is exonerated whilst living from future birth and all ritual ceremonies (Bp. 20, 16). 2, N. of an Arhat. 3, N. (My.). — ನಿರ್ವಾಣಿದೇಹ. N. (Bp. 59, 3).

ನಿರ್ವಾತ nir-vāta. Free from wind; not windy, calm, still.

ನಿರ್ವಾದ nir-vāda. Speaking out: obloquy, censure. 2, rumour, report. 3, asseveration.

ನಿರ್ವಾಪ nir-vāpa. Pouring out, etc.; offering oblations, especially funeral oblations; gift, giving, alms.

ನಿರ್ವಾಪಣ nir-vāpana. 1. = ನಿರ್ವಾಪ.

ನಿರ್ವಾಪಣ nir-vāpana. 2. Blowing out, putting out, extinguishing; extinction, annihilation; slaughter.

ನಿರ್ವಾರ್ಯ nir-vārya. Irresistible; acting fearlessly.

ನಿರ್ವಾಸನ nir-vāsana. Expelling or driving from home, banishment. 2, *hurting, killing, slaughter, annihilation.*

ನಿರ್ವಾಹ nir-vāha. (= ನಿವಾಹ). Causing one's self to be brought out of: bringing one's self out of, extricating one's self; a way out, an escape (My., not Śk.). ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಮೃಗಗಳಿಲ್ಲ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೇ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಯಿತು (B. 4, 12). ನಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವೆನು, ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ (My.). ಅವನಿಗೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ (for him there is no escape, he is going to die, My.). 2, accomplishment, achievement; effecting, doing; managing. ನನ್ನಿನ್ನ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ (I cannot accomplish it, My.). ಹಾಗೆ ಮಾಡದೇ, ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ (B. 4, 45). ಬರೆದು ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ (4, 196). See śmd. 156. 160. 173. 3, supporting, maintaining (J. 18, 15).

4, subsisting on. 5, inefficiency, adequacy, competent provision or means of living. 6, accomplished, finished (ಸಿದ್ಧ Nn. 24); completion, end. See ವಾಕ್ಯ. — ನಿರ್ವಾಹ ಅಷ್ಟು. To effect, to bring into being (Bp. 37, 53). —

ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡು = ನಿರ್ವಾಹಿಸು. 2, (to shift), to live frugally or economically, to be content with so much as is absolutely necessary to sustain life (B. 4, 74). — ನಿರ್ವಾಹ ಸಾಗಿಸು. To obtain, or supply, the means of sustenance; to maintain, to sustain (B. 3, 110; 5, 88. 186). — ನಿರ್ವಾಹ ಸಾಗು. Maintenance or sustenance to take place (B. 4, 108).

ನಿರ್ವಾಹಕ nir-vāhaka. Accomplishing, performing, effecting (adj., Śk.; My.).

ನಿರ್ವಾಹಣ nir-vāhana. = ನಿರ್ವಾಹ. (Śmd. 177, see ನಿರ್ವಾಹ).

ನಿರ್ವಾಹಕಾಲಿ nirvāha-kāli. A person who has the power of accomplishing anything (My.).

ನಿರ್ವಾಹಿಸು nir-vāhisu. = ನಿವಾಹಿಸು. To accomplish, to effect.

ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ nir-vikalpa. Not admitting an alternative (Kāvy. V, 70). 2, free from change (Bp. 18, 100; My.).

ನಿರ್ವಿಕಾರ nir-vikāra. Unchanged; unchangeable, immutable (Bp. 38, 27; 61, 43; My.).

ನಿರ್ವಿಕಾರತೆ nir-vikāratē. Unchangeableness, uniformity. (Śāv. 2, after 105).

ನಿರ್ವಿಕಾರಿ nir-vikāri. = ನಿರ್ವಿಕಾರ. (ಅನಿಶ್ಚಿತೆ Śmd. 67. 68).

ನಿರ್ವಿಘ್ನ nir-vighna. Unobstructed, free from obstructions or difficulties; absence of obstruction or impediment (Bp. 61, 43; J. 18, 15; My.).

ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆ nir-vighnatē. Absence of obstructions or difficulties (J. 1, 3).

ನಿರ್ವಿಘ್ನದಾಯಕ nirvighna-dāyaka. Gāṇḍhā. (My.).

ನಿರ್ವಿಘ್ನ nir-viṇṇa (-vinna). = ನಿರ್ವಿಘ್ನ. Despondent; disgusted with anything; loathing; self-disparaged, overcome with fear or sorrow.

ನಿರ್ವಿಘ್ನ nir-viṇṇa. The. of ನಿರ್ವಿಘ್ನ. (J. 14, 10; 18, 60).

ನಿರ್ವಿಘ್ನ nir-vinda. = ನಿರ್ವಿಘ್ನ. (Āpr. 5, 96).

ನಿರ್ವಿಘ್ನ nir-vihava. Devoid of substance or wealth, etc. (Bp. 51, 18).

ನಿರ್ವಿಠಲ nir-viraṭa. Having no interstices (Bp. 61, 44).

ನಿರ್ವಿವಾದ nir-vivāda. Absence of contention or controversy. (My.).

ನಿರ್ವಿಶೇಷ nir-viśēsha. Absence of difference;—showing no difference, without distinction; indiscriminate (Kāvy. V, 57); without any specification (ಅನಿಶ್ಚಿತೆ Śmd. 123).

ನಿರ್ವಿಶೇಷಶಬ್ದ nirviśēsha-śabda. A term which does not specify (the quantity, etc., Śmd. 123).

ನಿರ್ವಿಷ nir-viṣa. Without venom, poisonless; innocuous (Śmd. 224; Bp. 13, 4).

ನಿರ್ವಿಷಯ nir-viṣaya. Not attached to any object; separated from, or not attached to, sensual objects (Bp. 61, 43).

ನಿರ್ವಿಠಲೆ nir-viṭhē. A woman whose husband and children are dead.

ನಿರ್ವಿಠಲೆ nir-viṭhē. = ನಿರ್ವಿಠಲೆ. (ವಶಿ ಪುತ್ರರಿಲ್ಲದವೆ Mr. 303).

ನಿರ್ವಿಠಲೆ nir-viṭhē. = ನಿರ್ವಿಠಲೆ. Complete satisfaction, bliss, happiness; final emancipation. (Āpr. 9, 37).

ನಿರ್ವಿಠಲೆ nir-viṭhē. Finished, completely done, accomplished.

ನಿರ್ವಿಠಲೆ nir-viṭhē. Not growing old, always young (Bp. 61, 44).

ನಿರ್ವೇಗ *nir-vēga*. Without violent motion or impetuosity, not waving, quiet, calm. (Ūpr. 2, after 24).
ನಿರ್ವೇದ *nir-vēda*. Disgust, satiety. 2, *despondency, self-disparagement*; grief, sorrow (ಪೇದ, ಉಮ್ಮಳಿಕೆ Mr. 455). 3, one of the *sañcārihāvas* (Kāv. IV, 2, 18).
ನಿರ್ವೇಶ *nir-vēśa*. Entering into; gaining, obtaining. 2, *wages, hire*. 3, payment; expiation, atonement. 4, *enjoyment, enjoying* (ಉಪಭೋಗ, ಭೋಗ Mr. 457).
ನಿರ್ವೇಶನ *nir-vēśana*. = ನಿರ್ವೇಶ. (ಭೋಗ Mr. 514, one MB. ನಿರ್ವೇಶ).
ನಿರ್ವ್ಯಕ್ತ *nir-vyagra*. Not bewildered or distracted; not agitated or alarmed; steady (Ūpr. 3, after 97); not eagerly engaged in (Kāv. III, 1, A, 12).
ನಿರ್ವ್ಯಥನ *nir-vyathana*. A chasm, a hole. 2, freedom from pain.
ನಿರ್ವ್ಯಸನ *nir-vyasana*. The state of being unconcerned or careless (My.).
ನಿರ್ವ್ಯಾಕುಲ *nir-vyākula*. Not troubled or disquieted, calm. (Ūpr. 1, 91).
ನಿರ್ವ್ಯಾಜ *nir-vyāja*. Without deceit, candid, honest, plain, exact (Ūh. v. 98. 200); honesty, etc. (Śmd. 188); without a pretext. 2, without a cause or reason (My., not Sk.).
ನಿರ್ವ್ಯಾಪಾರ *nir-vyāpāra*. Without employment or business, unoccupied.
ನಿರ್ವ್ಯಥ *nir-vyūha*. = ನಿರ್ಯುಹ. (G.).
ನಿರ್ಹರಣ *nir-harāṇa*. = ನಿರುಹರಣ. Taking forth or out, rooting up, taking away, removing.
ನಿರ್ಹಾರ *nir-hāra*. = ನಿರ್ಹರಣ. Extracting, extraction; rooting up, destruction; carrying away or out; taking away, removing.
ನಿರ್ಹಾರಿ *nir-hāri*. Diffusely fragrant.
ನಿರ್ಹೇತುಕ *nir-hētnka*. Causeless, reasonless. (Ūpr. 3, 85).
ನಿಲ *nil*. = ನಿಲು, ನಿಲ್ಲ. Not to walk, to stand still; to stand; to stand up; to cease to go on, to stop; to continue in a place, to stay; to be; to wait; to remain, to be left as a remainder;—to stand or last, to continue unimpaired, as colour;—to stand, to remain fixed or without injury, as the garbha; to remain, as life; to cease, to come to an end, as rain; to cease, not to occur again, as pregnation, etc.; to make an interruption in one's work, to rest;—to endure, to be able to resist unimpaired, as the force of a blow, etc. (ಗತಿಮುಕ್ತಿ Śmd. Dh.; ಇಂ Śmd. 8. 135. 174 Cm.; ನೆಲಗೊಳ 24. 70 Cm.; ನೆಲಸು 85. 122; ತಡೆ 150; My. as ನಿಲ್ಲ; T. ನಿಲ, ನಿರ; M. ನಿರ; Tē. ನಿಲು; cf. ನೆಲೆ. P. ps. ನಿಲ್ಲು, ನಿನ್ನು (Śmd. 281). ನಿರ! (272), ನಿಲರ (174), ನಿಲಿ (85. 70. 135), ನಿಲ್ಲುಂ (258), ನಿಲೈ (408), ನಿಲ್ಲುದು (258 Cm.), ನಿಲ್ಲದೆ (150), ನಿಲ್ಲುವ (291). ಬೆನ್ನೊಳ ನಿಲ್ಲಂ ಗಾಣ್ಣೀಂ (288). ನಿರಿಯುಂ ಕರಿಯುಂ ನಿಲ್ಲುವ ಪಂಮುಖದ ಕೋಡ್ಲಿಮ್ ಆತನ ದಾಳಂ (291). ನಿನ್ನು ಇದರ್ (ಉಪಭೋಗನಾ, ಸಮುಕ್ತಿಕೆ Hā.). ನಿನ್ನಂ (ಸಮುಕ್ತಿಕೆ Mr. 248). ಮಂಜೂಳಿ ನೈವಗಿ ನಿನ್ನು ನೇವೆ ಮಾದಿ ದೊಮ್ಮೆಗಳು ಪಾಂಚಾಲಿಕೆಗಳು ಪುತ್ರಿಕೆಗಳಕ್ಕುಂ (204). ನಿನ್ನ ಗೆರೆ

(ಲಘು 364). ನಿನ್ನುದು (ಕುಣಿತ 453). ನಿನ್ನುದು (ಅಮೃತ 511). ನಿನ್ನುತು (Bp. 37, 50). ತನೆ ನಿಲು ಪ್ರಹೃಂ (180). ನಿನ್ನ ಬಸುಡು (ಕೃಷಿಕ Nn. 85; Mr. 484). ದೇಶಿಗನಾಗಿ ನಿಲ್ಲನಂ (J. 28, 20). ಅವುದು ಸಂಕಟಂ ನಿನ್ನಗೆ? ನಿಲ್ಲಜ, ನಿಲ್ಲಜ! (Śmd. 139). See Śmd. 8. 24. 153. 281; Ūh. vs. 131. 140. 147. 150; Ūpr. 1, 111. 138; 4, 47; 8, after 4; Bp. 12, 47; 14, 7. 21; 18, 55; 32, 28; 37, 27; 39, 62; 42, 28. 87; 48, 28; 45, 34; 54, 12. 38; 38, 38; Bh. 1, 10, 84; 2, 13, 11. 37. 89. 46; Rāv. 5, 21. 129; 8, 112; J. 15, 3; 26, 4; 28, 28. 33. 35. 36; 31, 28; Rām. 1, 14, 1. — ನಿರ ನಿರ. rep. (Bp. 28, 30). — ನಿಲಿ ನಿಲಿ. To tell to stand or stop (Ahh. P. 7, after 21). — ನಿನ್ನ ದಿಕೆ. -ಅದಿಕೆ. Authority, proof (ಸನ್ನ ಪವಣಂ Bhn. 46).

ನಿಲ *nila*. 1. = ನಿಲು 2. Standing. 2, that stands upright: the side-post of a door (My.; T. ನಿಲ್ಲು). 3, remainder; balance; arrears (Tē. ನಿಲವೆ; T. ನಿಲುಪ್ಪೆ; M. ನಿಲವೆ). ನಿಲವಲ್ಲದೆ ಹಲದಿನ್ನ ಹೊಲದ ಉಕ್ಕೆ; ನಿಲ ನೋಡಿ ಸಂಸಾರ (Prv.). — ನಿಲಕಡೆ. = ನಿಲಗಡೆ, ನಿಲು. Standing; attitude (see Mr. s. ತ್ರಿಭಂಗ). 2, cessation: leisure (My.). 3, waiting: patience, composure (My.). ನಿಲಕಡೆಯಲ್ಲದವನಲ್ಲಿ ಉಳಿಕ್ಕಿ ಹೋಗಿ (as a mendicant, etc.), ಇದ್ದ ಹಲ್ಲು ಉದುರಿಸಿ ಕೊಡ್ಲಿ (Prv.). — ನಿಲಗಡೆ. = ನಿಲಕಡೆ. (My.). — ನಿಲದಾಕೆ. = ನಿಲ No. 3. ನಿಲದಾಕೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕಿ ಹೋಗಿ, ಗೊಲ್ಲಮಿಡ್ಲಿನಿನ್ನ ಪಟ್ಟು ತಿನ್ನ (Prv.).

ನಿಲ *nila*. 2. = ನೆಲಹು, etc. (My.).

ನಿಲಕಿಸು *nilakisu*. = ನಿಲಿಕಿಸು, ನಿಲಿಕಿಸು. To cause to come within reach, to make reachable (My.). 2, to cause to stretch one's self (My.). 3, to come within reach (My.).

ನಿಲಕು *nilaku*. = ನಿಲಕು, etc. (My.). ನಾಲಿಗೆಗೆ ನಿಲಕದ ಹಾಗಿದ್ದರೆ (B. 8, 31). ಆತನ ಕೆಯ್ಗೆ ನಿಲಕದ್ದದ್ದ (3, 44).

ನಿಲಯ *ni-laya*. Lying or settling down; hiding one's self. 2, a dwelling, an abode, a residence.

ನಿಲಯವಾನ್ *nilaya-vān*. (ನಿಲಯವನ್). The householder who performs the domestic rites (ಗೃಹಮೇಧಿ, ಗೃಹಸ್ಥ Mr. 242).

ನಿಲವು *nilavu*. (Śmd. 247). = (ನಿಲ), ನಿಲು 1. Standing (Śiv. 2, 101). 2, position, state, condition (Bp. 51, 25; Rām. 8, 6, 33). 3, height, as that of a man, a tree, etc.; high (ಉನ್ನತ, ಉದ್ದ G.; My.; Bp. 19, 29). 4, = ನಿಲ 1, No. 2 (My.). 5, = ನಿಲ 1, No. 8 (My.). 6, cessation: leisure (My.; see Prv. s. ನಿಲ 1). ಕರಡಗಳು ಅಯ್ಯೋನು ನಿದಮು, ಮೂಡು ಗೇಣು ನಿಲವು (B. 8, 108). ತೋಳ ಸುಮಾರು ಎರ್ಪವರೆ ಪುಟ ನಿಲವಾಗಿಯೂ ಮೂಡುವರೆ ಪುಟ ನಿದವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ (5, 252). 7, a resting place; a seat, a place of abode; an apartment in a house (ಸಂಸ್ಥಾನ, ಸನ್ನಿವೇಶ Hā.; ಸಂಸ್ಥಾನ Mr. 461; J. 8, 2). ಮನೆಯ ನಿಲವು (ಕಾಡಿನವರ, ಪ್ರಕೋಪ Mr. 201). — ನಿಲವಂಗ. -ಅಂಗ. = ನಿಲವಂಗ. A garment of a person's own height, a long, loose garment (My.). — ನಿಲವುಗಡಿಸು. -ಕಡಿಸು. To destroy one's standing, position, etc. (J. 2, 12).

ನಿಲಿ *nili*. An abbreviation of the P. p. ನಿಲಿಕೆ of ನಿಲಕು. — ನಿಲಿ ನಿಲಕು. rep. (Bp. 81, 5; 60, 29).

ನಿಲಿಕೆಸು nilikisu. = ನಿಲಿಕೆಸು, etc. (Bp. 47, 59; My.).

ನಿಲಿಕು niliku. = ನಿಲಿಕು, etc. See ನಿಲಿ ನಿಲಿಕು.

ನಿಲಿಮ್ಪು ni-limpa. = ನಿಲಿಮ್ಪು. A god, a deity (Mr. 8; Bp. 10, 58).

ನಿಲಿಮ್ಪುನಿಲಯ nilimpa-nilaya. Heaven (ಬರ್ದಿಫಠಿ Ct. II, 62).

ನಿಲಿಸು nilisu. = ನಿಲ್ಲಿಸು. To cause to stand, stop, cease, stay, etc. ನಿಲಿಸಿದವಂ or ನಿಲಿಸಿದವಂ (ಕೆಂದ. 276). ನಿಲಿಸುವರ್ಪಂ (ನಿವಾರಣಾರ್ಥಂ 394 Cm.). See ಓಪ್ರ. 6, after 28; Bp. 16, 9; 18, 11; 22, 14; 28, 42; 32, 22; 40, 40; 42, 20, 28; 45, 12; 47, 53; 50, 12, 21; 51, 8, 81; 53, 14; 59, 15, 55; ಹಾ; Bh. 1, 8, 9; Rāv. 6, after 11; J. 5, 25, 43; 28, 54; 29, 32; Rām. 1, 14 sum.

ನಿಲು nilu. 1. = ನಿಲೆ, etc. ನಿಲುವೆ (Bp. 44, 9). — ನಿಲು ನಿರ್. rep. (Bp. 17, 11). — ನಿಲು ನಿಲ್ಲು. (Bp. 9, 31).

ನಿಲು nilu. 2. = ನಿಲ 1. — ನಿಲುಕಡೆ = ನಿಲಕಡೆ. Patience, composure (ತಾಳುವದು ಕೆಂ. 113; My.). 2, cessation: isenre (My.). — ನಿಲುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. A staring condition of the eye (My.). — ನಿಲುಗನ್ನಡಿ. -ಕನ್ನಡಿ. A full length mirror (My.; Tē.). — ನಿಲುಗವ್ವು. -ಕವ್ವು. A post or pillar that is standing (My.). — ನಿಲುಗವ್ವುಳಿ. -ಕವ್ವುಳಿ. A cumley that reaches to the feet (My.). — ನಿಲುಪಯಣ. Cessation of a journey (ನಿರ್ಯಾಣ, ಉಪ್ಪಯಣ Nn. 79, 90).

ನಿಲುಕೆಸು nilukisu. = ನಿಲಿಕೆಸು, etc. (My.).

ನಿಲುಕು niluku. = ನಿಲಕು, ನಿಲಕು, ನಿಲ್ಲು, (ನಿಕ್ಕು). To stretch one's self (Bp. 3, 10; My.; see s. ನಿಕ್ಕುಳಿಸು); to stretch one's self or one's limbs, from fatigue, etc. (Bp. 32, 25; 38, 16; 59, 20); to be extended to one's full height, to reach, so as to obtain something, etc., to stand upon one's tiptoes (My.; Bp. 26, 30; 42, 3; Rām. 3, 8, 69; 6, 14, 25; J. 8, 19); ನಿಲುಕಿದರೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಕೂತರೆ ಸಿಕ್ಕಿ ತೇ? (Prr.).—to rise up to, to rush up to or at (Bh. 8, 18, 27). 2, to come or be within reach, to be reachable (My.). ಅದು ನನಗೆ ನಿಲುಕುವದಿಲ್ಲ (it is not within my reach, My.). ಗೊನೆಗಳು ದಾಯಿಗೆ ನಿಲುಕಲಿಲ್ಲ (B. 2, 16). ಕಣಿಕೆ ನನ್ನ ಕೆಮ್ಮು ನಿಲುಕುವ ಹಾಗಲ್ಲ (2, 19). ಸಾರವಾನನ ಕಾಲು ಅವನಿಗೆ ನಿಲುಕಲಿಲ್ಲ (4, 181). 3, to come within the reach of, or in contact with, something. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಮೋಷಗಳಿಗೂ ನಿಲುಕದನ್ನ ಪರಮೇಶ್ವರನು (B. 4, 89). 4, to apply one's self to, to begin. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಲುಕಿದನು (My.). 5, to apply one's thoughts unto (Bh. 4, 6, 26). — ನಿಲುಕು ನಿಲುಕು. rep. (Bp. 26, 30).

ನಿಲುಮ್ಮು nilumbu. 1. (ಕೆಂದ. 48). = ನಿಲುಮ್ಮು. To heap up, to heap together, to amass (ಪುಂಜಿ ಕರಣ ಕೆಂದ. Dh.). 2, to crowd (v. i.), to swarm, to be numerous (Rāv. 1, after 135; 2, after 8; ಕೆಂ. 2, after 42; 2, 47). 3, to coil, as a serpent (Rāv. 5, after 55). See s. ಕುಪ್ಪಳಿಸು 1.

ನಿಲುಮ್ಮು nilumbu. 2. = ನಿಲುವು 2. To jump, to caper. See ಕುಪ್ಪಳಿಸು 1 & 2.

ನಿಲುವಿಕೆ niluvikē. Standing. 2, = ನಿಲುವು No. 3, height, tallness. ನಿಲುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕಳಿಲ್ಲ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ (B. 3, 39). ಯಾವನಾದರೂ ಎತ್ತರವಾದ ನಿಲುವಿಕೆಯ ಮನುಷ್ಯನು (4, 65).

ನಿಲುವು niluvu. 1. = ನಿಲುವು, etc. (ಕೆಂ. 1, after 81; My.; ಎತ್ತರ, ಸ್ಥಲ G.). ಹುಲಿಗಳ ನಿಲುವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎರಡು ಎರಡು ವರೆಗೆ ಮೊದಲಿಗಿರುತ್ತದೆ (B. 4, 85). — ನಿಲುವಂ. = ನಿಲುವಂ (My.). — ನಿಲುವು ಬೀರು. To fall into, i. e. entering, the standing (of corn, i. e. entering or hiding in standing corn). ತುಡುಗ ಅವನ ಗವ ಗವ ತಿನ್ನು, ಹೊಲ ಕಾಯುವವರ ಸುದ್ದಿ ಕಣ್ಣ ಕೂಡಲೆ ಹೋರದ ನಿಲುವು ಬಿದ್ದು, ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (B. 3, 22).

ನಿಲುವು niluvu. 2. = ನಿಲುವು 2. (Bp. 32, 37; 52, 42).

ನಿಲ್ಕು nilka. = ನಿಕ್ಕು, q. v.

ನಿಲ್ಕು nilku. = ನಿಲಕು, etc. (ಓಪ್ರ. 7, 108; Grj. 5, 49).

ನಿಲ್ಕು niltu. P. p. of ನಿಲೆ, q. v.

ನಿಲ್ಲಿಸು nillisu. = ನಿಲಿಸು. (My.; Si. 91, 288, 393; B. 4, 13, 30, 104, 121, 134).

ನಿಲ್ಲಿಸುವಿಕೆ nillisuviḱē. Placing, etc. (Si. 284).

ನಿಲ್ಲು nillu. = ನಿಲೆ, q. v. (C.; B. 4, 195; J. 28, 45; Bp. 12, 12; 26, 28). P. pa. ನಿಲ್ಲು (My.), ನಿಲ್ಲು (C.; B. 2, 47; 3, 11, 58), ನಿಲ್ಲು. ನಿಲ್ಲು (Bp. 11, 47), ನಿಲ್ಲು (My.), ನಿಲ್ಲು (My.). ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲ ಪಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಿ ಕಾಣ್ತೆ (ಪಲ್ಲು, etc. 81, 91). ಹೊಲ ನಿಲ್ಲು ಹೋದ ಮುದಕೆಯನ್ನವಳು (ನಿಕ್ಕಲೆ 188). ನಿಲ್ಲು ಹೋದ ಗಾಳಿ (ನಿರ್ವಾತ, ಗತಾನಿ 380). ನಿಲ್ಲುತ (Bp. 20, 13). ನಿಲ್ಲುವ, ನಿಲ್ಲುವದು, ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ, ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ (My.). ನಾಲ್ಕುತ್ತು ಅಮ್ಮ ತ್ತು ವರುಷದ ಹಿನ್ನೆ ಧಾಗವತದ ಪುಸ್ತಕವು, ನೂರೂ ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯ ನೂರೂ ಅಯ್ಯತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ನಿನ್ನಗಟ್ಟಿ, ಹೊತ್ತಿಗೆ ದೊರೆ ಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 4, 208). ನಿಲ್ಲದಿರುವ ಮಲ್ಲನ ಸಂಗಡ (to a maila who is in too great a hurry to give an answer) ಕಲ್ಲು ಹೊತ್ತೀಯಾ? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ನಿಲ್ಲಲಾದದ ಗುಲ್ಲು ನೂರಿ, ಕೊಲ್ಲಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೆ. — ನಿಲ್ಲು! ನಿಲ್ಲರೆ ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿದು, ಗುಲ್ಲು ಮಾಡಿದ (Prr.). — ನಿಲ್ಲರು. 1. = ನಿಲ್ಲರು. 3rd pers. plural imperf. They stood. — ನಿಲ್ಲರು. 2. = ನಿಲ್ಲರು. ನಿಲ್ಲರಗೊಡು (B. 5, 187). — ನಿಲ್ಲರಿಸು. (-ಇರಿಸು). To cause to stand, to place, etc. (Bp. 27, 11, 12; Rām. 4, 4, 6; 6, 40, 7). — ನಿಲ್ಲರು. ಇರು To stand, to remain, etc. (Bp. 27, 31; B. 5, 132). — ನಿಲ್ಲ ಗೊಡಿಸು. -ಕೊಡಿಸು. To allow to stand, etc. (B. 4, 45). — ನಿಲ್ಲು ನಿಲು. rep. (Bp. 44, 9). — ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು. rep. (Bp. 21, 40; 22, 83).

ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ nilluviḱē. Standing, etc. (Si. 283).

ನಿವರಿಸು nivarisu. To become conspicuous (for good or evil qualities, Rām. 8, 5, 3; 6, 53, 99; Mhr. ನಿವರಿಸೇ, ನಿವರಿಸೇ).

ನಿವರಿಸು nivarisu. To cause to pass the hand gently over, etc.

ನಿವರು nivaru. To pass the hand gently over, to stroke or rub gently (My.; Tē. ನಿಮರು, ನಿವರು. ನಿಮರು; cf. ನಿವು 2, ನೇವರಿಸು).

ನಿವರ್ತಕೆ ni-vartaka. Completing, finishing, causing to cease (Bp. 55, 19); turning back; returning; retreating; retiring; desisting from; ceasing.

ನಿವರ್ತನೆ ni-vartana. (also ನಿವರ್ತನೆ, My.). Accomplishment, completion;—turning back; ceasing, not happening;

desisting from; repenting;—oansing to come back or return. See ಮುಗುಧ.

ನಿವರ್ತಿ ni-varti. = ನಿವೃತ್ತಿ. See ಅ.

ನಿವರ್ತಿಸು ni-vartisu. To turn away, to drive back, to repel; to leave off, to desist from, to remove (My.). 2, to turn back; to disappear, to cease; to be removed. ಕುಟುಂಬಂ ನಿವೃತ್ತಿಸುತ್ತುಮರೆ (Smd. 280).

ನಿವರ್ತಣಿ ni-varhaga. = ನಿವರ್ಹಣ. Throwing down; destroying; removing; destruction, eradication, extirpation.

ನಿವಸನ ni-vasana. 1. A dwelling, a habitation, a house (ಮನೆ Mr. 194).

ನಿವಸನ ni-vasana. 2. Putting on clothes; clothes, raiment. 2, an under garment. See ಕು.

ನಿವಸನೋದ್ವೃತನ nivasana-ndvabana. Raiment at weddings. See ತರಬ್ಬು.

ನಿವಹ ನಿ-vaha. Bringing near; a multitude, a quantity, a heap (Bp. 35, 6; 36, 88; 46, 53; 52, 41; Ssm. 118).

ನಿವಳಿತ ನಿ-valita. ನಿವಲಿತ. Moved, waved (Üpr. 8, after 24).

ನಿವಳಿಸು ನಿ-valisu. (= ನಿವಾಳಿಸು). To wave (a burning lamp, Üpr. 3, after 102).

ನಿವಾಚು. = ನಿವಾಚು, etc. (My.).

ನಿವಾತ ನಿ-vāṭa. Settlement, decision (Mbr. ನಿವಾತಾ). See Bp. 45, 26; 50, 38; 58, 52; Rām. 3, 7, 39.

ನಿವಾತ ನಿ-vāṭa. Inaccessible to the wind, not reached by the wind, calm. 2, a place sheltered from the wind, a sheltered spot, an asylum. 3, an impenetrable coat of mail. 4, N. of a demon.

ನಿವಾತಕವಚ ನಿ-vāṭa-kavaṇa. A class of Dānavas or Rākṣasas (J. 13, 19).

ನಿವಾತ ನಿ-vāṭa. Pouring out; scattering; seed. 2, an oblation or offering of water, etc. to the manes of deceased parents or relatives (see ಪ್ರೇತತರ್ಪಣ).

ನಿವಾರ ನಿ-vāra. = ನಿವಾರಣ. (Bp. 12, 47; see ಅ.).

ನಿವಾರಕ ನಿ-vāraka. Keeping off, warding off, removing. (My.).

ನಿವಾರಣ ನಿ-vārana. (ನಿವಾರಣ). Keeping back or off, warding off, averting; preventing, hindering, impeding, stopping, checking, interdicting, prohibiting, suppressing. See Smd. 393; Bp. 3, 68; B. 4, 63; 5, 20; ಜ್ಯಾಘಾತ-ತರ್ಪಣ, ಮೂರ್ಘ, ಸೂಚ್ಯ.

ನಿವಾರಿಕೆ ನಿ-vārikē. = ನಿವಾರಣ. (G.).

ನಿವಾರಿತ ನಿ-vārita. Hindered, prevented, checked, forbidden, etc. (Bp. 41, 6; Rāv. 10, after 1).

ನಿವಾರಿಸು ನಿ-vārisu. To keep back or off, to ward off, to avert, to prevent, etc. See Grj. 10, after 61; Bp. 2, 20; 22, 29, 40; 28, 60; 87, 37; 50, 76; Sāv. 1, after 79; J. 14, 7; ಪೂಜೆ.

ನಿವಾಸ ನಿ-vāsa. = ನಿವಸನ 1. (ಮನೆ Nn. 91; Mr. 194; Bp. 28, 48; 85, 53; 87, 34).

ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ ನಿ-vāsa-sthāna. A place of residence (J. 10, 6).

ನಿವಾಸಿ ನಿ-vāsi. Dwelling, residing; an inhabitant (Bp. 37, 21; My.; B. 3, 110).

ನಿವಾಸಿಸು ನಿ-vāsisu. To dwell, to reside (My., occasionally).

ನಿವಾಳಿ ನಿ-vāḷi. The act of waving (a thing, as boiled rice, salt, pepper, a lamp, a weapon, blood, a sheep's or buffalo's head, etc.) downwards in front of a person

or persons, or of the goddess Kālī, either to ward off or remove any evil or to create a feeling of satisfaction or pleasure, etc. (Grj. 10, after 79; J. 31, 14; My.; Tē. ನಿವಾಳಿ, ನಿವಾಳಿ). ನಿವಾಳಿಗೆ ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆ (for wicks) ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅದರ ದಿವಾಳಿಗೆ ಎನು ಮಾಡ್ಯಾನು? (Prv.). — ನಿವಾಳಿ ತಗ್ಗಿ. = ಇದಾದಿ, ನಿವಾಳಿ ಮಾಡು. (My.). — ನಿವಾಳಿ ಮಾಡು. = ನಿವಾಳಿಸು. (My.). ನಿವಾಳಿ ಮಾಡೋಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ದಿವಾಳಿಯಾದ (Prv.). — ನಿವಾಳಿಯ ಬೊಮ್ಮಿ ದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ನಿವಾಳಿಸು ನಿ-vāḷisu. = ನಿವಳಿಸು. To wave (a thing) slowly downwards (in front of etc.), to perform nivāḷi (Grj. 10, after 79; Bp. 4, 6; 39, 6; 43, 20; J. 22, 7; My.). ಯುದ್ಧಪ್ರಯಾಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಅರತಿಯನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಿ ಬೆಳಗುವಿಕೆ (ಶೋಭಾಧಿಸಾರ, ಅಪ್ರಭೃದ್ರಜನೀ ರಾಜನಾಂಧಿ Si. 291; cf. ನಿರಾಜನು).

ನಿವಾಳಿಸು ನಿ-vāḷisu. = ನಿವಾಳಿ. ಶತ್ರುಧರಣ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ಪರಿವಾರ ಕೆಯ್ಯುಗಳ ನಿವಾಳಿಸು (ಶೋಭಾಧಿಸಾರ Nr.).

ನಿವಿತ ನಿ-viṭa. (ni-viṭa). = ನಿವಿತ. Without interstices, close, contiguous, light, compact, thick, crowded, impervious, dense, full.

ನಿವಿಡಿಣ ನಿ-viḍiṇa. = ನಿವಿಡಿಣ.

ನಿವಿಡಿಣ ನಿ-viḍiṇa. = ನಿವಿತ, ನಿವಿಡಿಣ. Without interstices, etc.

ನಿವಿಷ್ಟ ನಿ-viṣṭa. Entered; seated; fixed on, intent upon. (Bp. 38, 51).

ನಿವಿನ ನಿvisa. Tbb. of ನಿವಿನ (Ssm. 18).

ನಿವಿಸು ನಿvisu. (fr. ನಿಫ). To disguise (Üpr. 6, 78).

ನಿವೇತ ನಿ-viṭa. Wearing the sacrificial thread round the neck (ಜನ್ನಿವಾರಮಂ ಕೊರಲಿಕ್ಕುವದು Mr. 255). 2, that thread so worn. 3, a wrapper, a mantle, a veil (see ಪ್ರಾವೃತ).

ನಿವೇತಿ ನಿ-viṭi. Wearing the sacrificial thread round the neck (Sk.). 2, that thread so worn (My.).

ನಿವೃತ್ತ ನಿ-vṛṭta. Surrounded, enclosed. 2, = ನಿವೃತ No. 3.

ನಿವೃತ್ತ ನಿ-vṛṭta. Returned; returning; turned back; gone, vanished; ceased, refrained from, abstained; prohibited; abstaining, abstracted or abstained from this world and its acts;—finished, completed.

ನಿವೃತ್ತಿ ನಿ-vṛṭti. = ನಿವೃತಿ, ನಿವರ್ತಿ. Return; disappearance, ceasing, cessation, abstaining from action, inactivity;—leaving off, desisting from; resigning; abstinence; rest; cessation from worldly concerns and engagements. 2, felicity, bliss, beatitude. See Üpr. 4, after 18.

ನಿವೃದ್ಧಿ ನಿ-vṛiddhi. Great increase or growth (P o. r. ನಿವರ್ಧ). See ಬೇಳೆ.

ನಿವೇದಕ ನಿ-vēdaka. Communicating, relating, telling (adj.). (Üpr. 2, 90; 9, 17).

ನಿವೇದನ ನಿ-vēdana. Making known; communication, announcement; information. (My.);—delivering, offering; an offering or gift to men or idols. (My.). See ಅತ್ಯ.

ನಿವೇದಿತ ನಿ-vēdita. Made known, announced, told;—presented, given. See Üpr. 6, after 18; Bp. 33, 8; Rāv. 10, after 1.

ನಿವೇದಿಸು ನಿ-vēdisu. To make known, to tell, to state (Üpr. 3, 62; 6, after 25). 2, to present, to offer (Bb. 1, 10, 4).

ನಿವೇದ್ಯ ನಿ-vēdya. To be communicated; fit to be reported. 2, an oblation, a gift of food to an idol. (Üpr. 6, 104).

ನಿವೇಶ ನಿ-vēṣa. Entering; settling in a place; a settlement; a dwelling-place, a house (Sk.; My.); a halting place, a camp.

ನಿವೇಶನ ni-vēśana. = ನಿವೇಶ. Entering, etc.; a habitation, an abode, etc.; building ground (My.; Si. 113).

ನಿವೇಶಿತ ni-vēśita. Made to enter; entered; placed in or upon. (Cpr. 2, after 56).

ನಿಶ niś. = ನಿ, etc.

ನಿಶ niśa. Night.

ನಿಶರ ni-śaṭha. = ನಿಶತ. Not false, candid, honest; honesty, sincerity; N. (J. 7, 2).

ನಿಶತ ni-śaṭhē. Truth, honesty. See ಅತಿವಿಶಿಷ್ಟ.

ನಿಶರಣ ni-śarāṇa. Killing, slaughter.

ನಿಶಾ niśā. = ನಿಶಾ. Intoxication (My.; Mhr.). 2, = ನಿಶಿ. — ನಿಶಾಪೀಠ. A man who takes any intoxicating substance (My.).

ನಿಶಾರ್ಕರ niśā-kara. The night-maker: the moon.

ನಿಶಾಕಾಂತ niśā-kānta. The moon (Rā. 11, 10).

ನಿಶಾಚರ niśā-čara. Moving about by night. 2, the moon (ಮೃಗಾಂಕ, ಚಂದ್ರ Nn. 23). 3, a thief (ತಪ್ಪರ, ಕಳ್ಳ, ಕಳ್ಳಬಣ್ಣ 23). 4, an owl (ಫೂಕ, ಗೂಗೆ 23). 5, a kind of owl (ಪಾಲ್ಕಿ, ಪಾಲ್ಕುವಳ್ಳಿ 23). 6, a vicious snake (ಬುಗ್ಗಾಟ, ಕತ್ತಿರಸರ್ಪ 23). 7, a kind of sheat-fish (ಪಾಲಿನ, ಮಾನ್ 23). 8, a fiend, a rākshasa (ದನುಜ, ರಾಕ್ಷಸ 23). See Prv. s. ಒಶಾಚ.

ನಿಶಾಚರಿ niśā-čari. A female rākshasa (J. 2, 53).

ನಿಶಾಚೂರ್ಣ niśā-čūrṇa. A black powder (V. 9, 110).

ನಿಶಾಟ niśā-aṭa. A demon (Abb. P. 13, 66); an owl. — ನಿಶಾಟದಲ್ಲಣ. — ತಲ್ಲಣ. Who causes demons to tremble: Viṣṇu or Kṛishṇa (J. 13, 43).

ನಿಶಾಟನ niśā-aṭana. An owl.

ನಿಶಾತ ni-śāta. Sharpened, whetted, sharp.

ನಿಶಾರ್ತ niśā-darśi. Seeing at night: an owl. (R.).

ನಿಶಾದಿ niśā-ādi. = ನಿಶಾದಿ 1. The beginning of night, evening.

ನಿಶಾನಾಥ niśā-nātha. = ನಿಶಾಪತಿ. (My.).

ನಿಶಾನಿ niśāni. An ensign, a flag, a standard (My.; Mhr., H. ನಿಶಾನ; Si. 34. 231. 293; B. 5, 136. 155).

ನಿಶಾಂತ niśā-anta. 1. The end of night, break of day. (My.).

ನಿಶಾಂತ ni-śānta. 2. Quiet. 2, a house, a habitation.

ನಿಶಾಪತಿ niśā-pati. The moon.

ನಿಶಾಮಣಿ niśā-maṇi. The moon. (R.).

ನಿಶಾಮನ ni-śāmana. Seeing, sight; looking at, beholding; observing; hearing.

ನಿಶಾರಣ ni-śarāṇa. Killing, slaughter.

ನಿಶಾಸ್ತ್ರೀರಿನಿ ನಿಶā-svaīriṇi. A barlot. ಫೀತಿಯಂ ನಿಶಾಸ್ತ್ರೀರಿನಿ ಫೀಗೇ ಬಿದ್ದ ಕವಿಯೋಲಿಯ ಮೌಕ್ತಿಕಪತ್ರಮೋ? (Lilv. 3, 4).

ನಿಶಾಸ್ತ್ರೀ ನಿಶā-śhvē. Turmeric.

ನಿಶಿ niśi. 1. (= ನಿಶಿ). Night (Mr. 65; My.).

ನಿಶಿ niśi. 2. Together with, along with, accompanied by (My.; Mhr. ನಿಶಿತ).

ನಿಶಿಕರ niśi-kara. The moon (Mr. 36).

ನಿಶಿಚರ niśi-čara. A thief (ಕನ್ನಡ Mr. 226).

ನಿಶಿತ ni-śita. Sharpened, whetted, sharp, pointed (Bp. 39, 64); virulent, as poison (53, 67); penetrating, keen (59, 37).

ನಿಶಿತತರ niśita-tara. Uncommonly sharp (Śā. 4, 19).

ನಿಶಿವೈರಿ niśi-vairi. The sun (Mr. 34).

ನಿಶೀಫ ನಿ-śītha. The time of sleep, midnight.

ನಿಶೀಫಿನಿ ನಿ-śītini. Night.

ನಿಶೀಫಿನಿನಾಥ ನಿśītini-nātha. The moon.

ನಿಶುಮ್ಭು ನಿ-śmmbha. N. of a Dānava (Bp. 47, 21).

ನಿಶುಮ್ಭುನ ನಿ-śmmbhana. Killing, slaying.

ನಿಶಿ ನಿಶಿ. ನಿಶಾ = ನಿಶಿ. Night. 2, turmeric.

ನಿಶ್ಚಲ ನಿಶ-čala. = ನಿಶ್ಚಲತ. (My.).

ನಿಶ್ಚಲಿತ ನಿಶ-čācala. Unmoved, fixed, firm, steady (Bp. 24, 3).

ನಿಶ್ಚಯ ನಿಶ-čaya. = ನಿಶಯ 2, ನಿಶ್ಚಯ. Ascertainment, investigation, inquiry;—acconrate or certain knowledge, a firm conviction;—*certainly, positiveness* (ನಿಶ್ಚಯ Kk. 79);—determination, resolution, final decision, settlement (ನಿಶಿತ, ನಿಯತ Mr. 435; My.);—fixed intention, design, purpose. See ಕಡ್ಡಸರ್. ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಪಾತವೇ? (Prv.). — ನಿಶ್ಚಯಂಗಿಯ. — ಅಂಗಿಯ. To regard as decided, to fix upon, to settle (Abb. P. 14, after 81). — ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡು. To ascertain, to arrive at a certain decision (B. 5, 219); to make certain to the mind, to satisfy one's self by proof (5, 219; My.); to resolve (4, 56; My.); to appoint (My.).

ನಿಶ್ಚಯನು ನಿಶ-čayan. = ನಿಶ್ಚಯ. (My.). To ascertain; to investigate; to settle; to come to a certain decision, to regard as decided (B. 2, 53); to determine, to resolve (B. 3, 97); to appoint (My.). ನಿಶ್ಚಯವದು (Śā. 253).

ನಿಶ್ಚಯನಿಶ-čayan. = ನಿಶ್ಚಯನು. (Bp. 27, 2; 28, 51; 43, 81; 53, 22; 57, 53; My.). ನಿಶ್ಚಯನು ಪಟ್ಟಿದು (ನಿಶಿತ, ನಿಯತ Hīā.).

ನಿಶ್ಚಲ ನಿಶ-čala. = ನಿಶ್ಚಲ, ನಿಶ್ಚಲ. Immovable, not moving, still, fixed, steady (ಕಲಿಸದೆ ಇದ್ದುದು Nn. 33). 2, not subject to motion or fluctuation, *unchanging, invariable, unchangeable*. 3, a mountain (ಅಡಲ, ವರ್ಷತ Nn. 46). 4, an ascetic (ಸಂಯಮ, ಯತಿ 46). 5, the earth (= Sk. ನಿಶ್ಚಲಾ; ಇತಿ, ಭೂಮಿ 46).

ನಿಶ್ಚಲಿತ ನಿಶ-čalātē. The state of being immovable, etc. (Śā. 4, 46).

ನಿಶ್ಚಲಾಂಗ ನಿಶ-čala-aṅga. Having immovable limbs, firm-bodied, firm (Sk.); an immovable body (Śā. 2, 79).

ನಿಶ್ಚಲಿತ ನಿಶ-čalita. Unmoved; unobanged; etc. (Grj. 4, 33; Bp. 16, 27; 35, 19. 36; 44, 37; 52, 27).

ನಿಶಿತ ನಿಶ-čita. = ನಿಶಿತ 2. Ascertained, settled, decided, established, certain (ನಿಯತ, ನಿಶ್ಚಯವಟ್ಟಿದು Hīā.); certainty (Sk.; B. 4, 16). ನಿಶಿತಂ, decidedly, positively.

ನಿಶಿತನಾಮ ನಿಶ-čita-nāma. A word known from customary usage (ರೂಢನಾಮ Śā. 94).

ನಿಶಿತಾರ್ಥ ನಿಶ-čita-artha. = ನಿಶಿತಾರ್ಥ. A fixed matter;—the ceremony of betrothing two persons in which the terms of the future marriage are settled, etc. (My.). 2, a man who has the firm conviction of getting something (Śā. 2, 117).

ನಿಶ್ಚಿಂತ ನಿಶ-činta. = ನಿಶ್ಚಿಂತ. Thoughtless, inconsiderate, careless, unconcerned. 2, free from solicitude, free from care or anxiety (Bp. 39, 17; 61, 44; My.). Fem. ನಿಶ್ಚಿಂತರು (My.). 3, = ನಿಶ್ಚಿಂತ (Bp. 24, 34; 41, 15; 61, 54).

ನಿಶ್ಚಿಂತಿತ ನಿಶ-čintatē. = ನಿಶ್ಚಿಂತ. (Cpr. 7, 3).

ನಿಶ್ಚಿಂತೆ *niś-cintē*. Freedom from anxiety or solicitude, ease (My.; B. 3, 96). ನಿಶ್ಚಿದ್ರವನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆ (Prv.).
 ನಿಶ್ಚೇತನ *niś-cētana*. Without consciousness; without reflection; unreasonable, (foolish); without animation. (Ūpr. 4, 58; Bp. 8, 13; 54, 14).
 ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟ *niś-cēṣṭha*. Motionless; powerless, helpless; incapable of motion or effort. (Bp. 86, 14).
 ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಾನಲಮ್ಬನ *niś-cēṣṭhā-avalambana*. Hanging down motionless. See ನಿವರ.
 ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತ *niś-cēṣṭhita*. = ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟ. (Bp. 3, 25).
 ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟೆ *niś-cēṣṭhē*. Motionlessness; incapability of motion or effort; want of power. See ಬದಲ್ಬ.
 ನಿಶ್ಚೈತನ್ಯ *niś-cāitanya*. Want of strength or power (My.).
 ನಿಶ್ವಸಿತ *niś-śvasita*. Breath having been drawn in, inspired (Sk.). 2, = ನಿಶ್ವಸಿತ (Ūpr. 3, 54).
 ನಿಶ್ವಾಸ *niś-śvāsa*. Inspiration, inbaling; sighing (Sk.). 2, = ನಿಶ್ವಾಸ (Ūpr. 3, after 32; 4, 40; 5, after 9; 5, 98; J. 14, 22).
 ನಿಶ್ವಾಸೋಚ್ಚಾಸನ *niś-śvāsa-uccēṣvāsa*. Inhaling and exhaling (Ūpr. 4, after 76).
 ನಿಶ್ವಂಕ *niś-śaṅka*. = ನಿಶಂಕ. (Śmd. 885; Bp. 58, 55; My.).
 ನಿಶ್ವಂಕತೆ *niś-śaṅkatē*. = ನಿಶಂಕತೆ. (Bp. 16, 18). — ನಿಶ್ವಂಕತೆ ವೆದ್. -ವೆದ್. To obtain freedom from fear, etc. (Śiv. 4, 58).
 ನಿಶ್ವಂಕೆ *niś-śaṅkē*. = ನಿಶಂಕೆ, ನಿಶ್ವಂಕ. (My.).
 ನಿಶ್ವಬ್ಧ *niś-śabda*. = ನಿಶಬ್ದ. (My.).
 ನಿಶ್ವಲ್ಗ *niś-śaiya*. = ನಿಶಲ್ಯ. (My.).
 ನಿಶ್ವೇಷ *niś-śēṣha*. = ನಿಶೇಷ. (My.).
 ನಿಶ್ವಾಸನ *niś-śvāsa*. = ನಿಶ್ವಾಸ. (My.).
 ನಿಷ *niśh*. = ನಿ, etc.
 ನಿಷಂಗ *ni-śaṅga*. Union. 2, a quiver.
 ನಿಷಂಗಿ *ni-śaṅgi*. A Bowman, an archer (ಬಿಲ್ಲಾಳು G.).
 ನಿಷಣ್ಣ *ni-śaṇṇa*. Seated, sitting, perched, etc.; gone to. (Ūpr. 3, after 2).
 ನಿಷತ *ni-sat*. Sitting down; sinking down.
 ನಿಷದೈ *ni-sadyē*. A conch. 2, a market-place.
 ನಿಷದ್ವರ *niśbat-vara*. Mud, mire.
 ನಿಷದ್ವ *niśadba*. N. of a mountain. 2, N. of the kingdom of Nala; Nala (Rām. 3, 2, 17).
 ನಿಷಾ *niśhā*. = ನಿಶಾ No. 1. (My.).
 ನಿಷಾದ *ni-śāda*. N. of a wild aboriginal tribe, described as hunters, fishermen, robbers, etc., a Hölēya (ಜನಂಗಮ, ಮುಷ್ಕಮ, ಹೊಲೆಯ Mr. 881; Bp. 57, 77). 2, the last note of the musical scale (Mr. 76, see ಸಪ್ತಸ್ವರ). 3, = ನಿಷದ್ವರ, mud, clay (Bp. 21, 27).
 ನಿಷಾದಿ *ni-śādi*. = ನಿಶಾದಿ 2. Sitting down or on. 2, an elephant-driver (ಬುದ್ಧಜಗಜವೇಹುವಂ Mr. 247).
 ನಿಷಿಕ್ತ *ni-śikta*. Sprinkled, sprinkled or poured upon (Bp. 39, 68).
 ನಿಷಿದ್ಧ *ni-śiddha*. Prohibited, forbidden, kept back, prevented, denied. (My.). ನಿಷಿದ್ಧವಾದ ವಸ್ತು ಅತುಡ್ಧವೆಂದರೆ ಕ ಸೂತೆ ಹಾತೆದ್ದು ಯಾಕೆ? (Prv.). See Prv. a. ಪ್ರಸಿದ್ಧ.
 ನಿಷೂದನ *ni-śhūdana*. = ನಿಷೂದನ. (Sk.; My.).

ನಿಷೇಕ *ni-śēka*. Sprinkling, pouring upon or into; impregnation. 2, a ceremony performed before impregnation at the first menstruation (My.). 3, a ceremony performed upon impregnation (Sk.).
 ನಿಷೇಧ *ni-śēdha*. Prohibition, forbidding, keeping off or back, hindering, preventing; negation, denial (Śmd. 291); discontinuance (ದಾಧ, ಮಾಡಿಸುವುದು Nn. 64; ಮಾಡಿಸುವ 98); exception. — ನಿಷೇಧರೂಪ. The negative form of a verb (My.).
 ನಿಷೇಧಪರ *niśēdha-para*. Intent upon objection or denial (Kāv. 111, 3, B, 92).
 ನಿಷೇಧಿಸು *niśēdhisu*. To prohibit, to forbid (My.).
 ನಿಷೇವಣಿ *ni-śēvana*. Waiting on, serving, service, worship. (My.);—enjoying, using. See ಮರುನ್.
 ನಿಷೇವ್ಯಮಾಣ *ni-śēvyamāṇa*. Being waited upon, served, attended, etc. Feminine ನಿಷೇವ್ಯಮಾಣಿ (Ūpr. 3, after 50).
 ನಿಷ್ಯ *niśhka*. = ನಿಶ್ಯ. A golden ornament for the neck or breast. 2, a weight of gold varying in value at different times. 3, gold. See Si. a. ಬೆನೆ 1.
 ನಿಷ್ಯೂಕ *niśh-kaṇṭhaka*. = ನಿಶ್ಯೂಕ. Thornless; free from danger or trouble.
 ನಿಷ್ಯಪಟ *niśh-kapaṭa*. Guileless, free from deceit or fraud. (My.). 2, guilelessness (My.).
 ನಿಷ್ಯಪಟವನ *niśh-kapaṭatana*. Guilelessness (My.; ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ G.).
 ನಿಷ್ಯಪಟಪ್ಥ *niśh-kapaṭa-stba*. = ನಿಷ್ಯಪಟ No. 1. (My.).
 ನಿಷ್ಯಪಟಿ *niśh-kapaṭi*. A guileless, candid person (My.).
 ನಿಷ್ಯಮ್ನ *niśh-kampa*. Not shaking, motionless, immovable (Śmd. 251).
 ನಿಷ್ಯರ *niśh-kara*. Taking away, removing; preparing, accomplishing. See ಉಪ-.
 ನಿಷ್ಯರುಣಿ *niśh-karṇa*. = ನಿಶ್ಯರುಣಿ. Pitiless, unmerciful, merciless, cruel.
 ನಿಷ್ಯರುಣಿ *niśh-karuṇi*. A pitiless, unmerciful, cruel person (Bp. 4, 55; My.).
 ನಿಷ್ಯರ್ಮ *niśh-karma*. Inactive. 2, sinless (Bp. 54, 20).
 ನಿಷ್ಯರ್ಮಿ *niśh-karmi*. Sinless (Bp. 22, 60; 51, 27).
 ನಿಷ್ಯರ್ಷ *niśh-karsha*. Drawing out, extracting; extraction of the essence: the essence of a thing, chief point, main point. 2, ascertainment, certainty, decision, settlement. (My., as ನಿಶ್ಯರ್ಷ).
 ನಿಷ್ಯರ್ಷಿಸು *niśh-karshisu*. To ascertain, to determine, to settle (My.).
 ನಿಷ್ಯಲಿ *niśh-kala*. Without parts, undivided, indivisible. (Bp. 7, 14; 51, 27; 61, 44; Śiv. 5, 24). 2, waned; impotent, barren; infirm.
 ನಿಷ್ಯಲಂಕ *niśh-kalaṅka*. Stainless, spotless, sinless, without blemish. (Bp. 46, 76; 61, 44; Śiv. 5, 24; My.).
 ನಿಷ್ಯಲಂಕೇನ್ದ್ರ *niśh-kalaṅka-indu*. The moon without spots (J. 15, 86).
 ನಿಷ್ಯಲಿ *niśh-kali*. An elderly woman past childbearing or in whom menstruation has ceased (ಹೊಲೆ ಕೆಡಲು Mr. 802). 2, absence of fine arts or skill in ನಿಷ್ಯಲಾತವರು (Bp. 58, 18).
 ನಿಷ್ಯಾಪಟ *niśh-kapaṭya*. Guilelessness (My.).
 ನಿಷ್ಯಾಮ *niśh-kāma*. Free from desire; disinterested, non-selfish;—absence of desire or lust (My.).

ನಿಷ್ಕಾಮಿ nish-kāmi. A person free from desire or lust (Śmd. 64; Bp. 44, 54; My.).

ನಿಷ್ಕಾರಣಿ nish-kārāṇa. Causeless; groundless (Ct. II, 121; Bp. 43, 15; B. 5, 180; My.).

ನಿಷ್ಕಾಸನ nish-kāsa. Going out, exit. 2, a veranda. 3, *waning, disappearance*.

ನಿಷ್ಕಾಸಿತ nish-kāsita. = ನಿರ್ಕಾಸಿತ. Turned out, expelled. 2, gone forth or out. 3, reviled, reproached. 4, blown, expanded. See Mr. s. ಅವಕುಂಠಿತ.

ನಿಷ್ಕುಟ nish-kuṭa. The hollow of a tree (ಕೋಟರ, ಮರದ ಹೊಳಲು, ಹೊಲೆ Nn. 142). 2, a garden (or yard) attached to a house (ಸುತ್ತಿಲ್, ಹತ್ತಲ 142; ಹತ್ತಲ Mr. 480).

ನಿಷ್ಕುಟಿ nish-kuṭi. Large cardamoms.

ನಿಷ್ಕುರ nish-kurā. The hollow of a tree.

ನಿಷ್ಕೃತಿ nish-kṛiti. Doing away, removing. 2, *expiation, atonement; compensation, discharge of a debt or obligation*.

ನಿಷ್ಕೇವಲ nish-kēvala. = ನಿರ್ಕೇವಲ. Belonging exclusively.

ನಿಷ್ಕಮ nish-krama. Going out, coming forth. 2, *any intellectual faculty*.

ನಿಷ್ಕಮಣಿ nish-kramāṇa. Going out or forth; exit. See ಜಲ, ತೋಡು. 2, the ceremony of taking a child out of the house for the first time to see the sun.

ನಿಷ್ಕಾಮಿತ nish-kramita. Caused to go out, driven out (ಹೊದಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡುವ G.).

ನಿಷ್ಕಪ್ತ nish-tapta. Purified by heat, free from impurities (Cpr. 4, after 75); burnished, made bright.

ನಿಷ್ಕೃತಿ nishṭya. An outcast, a barbarian, a *mlec̥cha*.

ನಿಷ್ಠ nishṭha. (= ನಿಟ್ಟು). Staying or being in or on, situated on, grounded on, fixed in; firm; intent on; devoted to, practising (My.); skilled in; believing in. 2, the state of being intent on, intention, aim, object (Śmd. 94).

ನಿಷ್ಠಾನಿ nishṭhāṇa. Sauce, condiment (ಅವ್ವಲಿ Mr. 215). See ಸರಕ್ಕ.

ನಿಷ್ಠಾನಿ nishṭhita. = ನಿಷ್ಠ. (Bp. 3, 78; 6, 16; 21, 5; 61, 43; J. 7, 14).

ನಿಷ್ಠೀನ nishṭhīva. Spitting, spitting out.

ನಿಷ್ಠೀನನ nishṭhīvana. Spitting, spitting out.

ನಿಷ್ಠುರ nishṭhura. = ನಿಟ್ಟುರ, ನಿಟ್ಟುರ, ನಿಷ್ಠುರ. Hard, rough, rugged; harsh, coarse, gruff, unkind, cruel, severe; contumelious (ಕೋರ, ಎಚ Nn. 11; ಕುಮುದ, ಕೋರ 29; ಪರುಷ, ತೀಕ್ಷ್ಣ 119; ಹೇಯ, ಕೋಪ 187; Kavy. III, 1, A, 15). ದುಷ್ಟನಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ನಿಷ್ಠುರಗುಣ ಬಿಡಲಾರ (Prv.). See Prv. s. ಮುನಿಸು.

ನಿಷ್ಠುರತನ nishṭhuratana. = ನಿಷ್ಠುರತ. (B. 4, 73; G. 848).

ನಿಷ್ಠುರತೆ nishṭhuratē. Harshness, gruffness (of speech); coarseness; reviling, abuse (Sk.); severity (Grj. 9, after 83).

ನಿಷ್ಠುರತನ nishṭhuratana. = ನಿಷ್ಠುರತ. (Sk.; My.).

ನಿಷ್ಠುರ nishṭhura. = ನಿಷ್ಠುರ, etc. (ವೃಷನ Nn. 64; ಜರತ 146; My.). — ನಿಷ್ಠುರನಾಯ. o. r. of ನಿಷ್ಠುರನಾಯ (in a My. MS.). — ನಿಷ್ಠುರನಾಯ. N. of the commentator of the Śāhdamapīdarpaṇa (see IV. XIII). The probably oldest copy of the Śmd. at Mdh. does not give the commentator's name; that copy's commentary, though essentially

identical with the others used by the editor, differs, however, from them in many particulars.

ನಿಷ್ಠೆ nishṭhē. = ನಿಟ್ಟು. Position, station; *condition, state*; stand-point, basis. 2, devotion or attachment to, devotedness; *ordinary and uniform practice*; religious duty; believing in, faith, reliance. 2, conversancy with, skill; *eminence, excellence, perfection*. 3, *conclusion, the end or catastrophe of a drama, etc.* 4, *destruction, death*. 5, *fixed or certain knowledge, certainty*. 6, *trouble, affliction*. ನಿಷ್ಠೆಯಿದ್ದವನಿಗೆ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. — ನಿಷ್ಠೆಯಿಲ್ಲದವ ದೃಷ್ಟನಾದಾನು (Prva.). See ಮಜ್ಜಾಸಾರ.

ನಿಷ್ಠೇನ nishṭhēva. Spitting, spitting out.

ನಿಷ್ಠೇನನ nishṭhēvana. Spitting, spitting out.

ನಿಷ್ಠ್ಯುತ nishṭhyūta. Spit out, ejected, thrown out.

ನಿಷ್ಠ್ಯುತಿ nishṭhyūti. Spitting, spitting out.

ನಿಷ್ಠಾತ nishṭhāta. Immersed; deeply versed in, conversant with, learned.

ನಿಷ್ಪಕ್ವ nish-pakva. Decocted, boiled.

ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ nish-pakshapāta. = ನಿರ್ಪಕ್ಷಪಾತ. Impartial; impartiality (My.; B. 5, 8).

ನಿಷ್ಪತ್ತಿ nish-patti. Going forth or out; birth. 2, being prepared; *completion, conclusion, termination, consummation*. See ತೀರ್ಪು.

ನಿಷ್ಪಂದ nish-panda. = ನಿರ್ದಿಷ್ಟ. Motionless, immovable. (Śāv. 4, 20).

ನಿಷ್ಪನ್ನ nish-panna. = ನಿರ್ದಿಷ್ಟ. Gone forth or out; sprung up, arisen, born; *accomplished, done, finished, ready*.

ನಿಷ್ಪಾದ್ಯ nish-pādyā. To be effected or accomplished; achievable; to be produced; to be ripened (ವೃಷ್ಟಿನಿಷ್ಪಾದ್ಯ Hīa. II, 6).

ನಿಷ್ಪಾಪ nish-pāpa. Free from sin, sinless, guiltless. (J. 32, 16).

ನಿಷ್ಪಾನ nish-pāva. Fanning, winnowing, cleaning corn, etc. 2, = ನಿಷ್ಪಾವಕ (ಅವರ Nr.).

ನಿಷ್ಪಾನಕ nish-pāvaka. = ನಿರ್ದಾನಕ. A species of pulse. *Phaseolus radiatus* (also *Dolichos labiatus*, see ಅವರಿ).

ನಿಷ್ಪೇದನ nish-pīdāna. = ನಿರೋದನ No. 1. (My.). See ಮುಷ್ಟು.

ನಿಷ್ಪೇಷಣ nish-pēshāṇa. Rubbing together, grinding, pulverizing. (My.).

ನಿಷ್ಪ್ರಶ್ನುರ nish-pratyūha. = ನಿಪ್ರಶ್ನುರ. Unobstructed, unimpeded.

ನಿಷ್ಪ್ರಪಂಚ nish-prapañca. = ನಿಪ್ರಪಂಚ. Without prapañca; without deceit, pure, honest. (Bp. 29, 83).

ನಿಷ್ಪ್ರಭ nish-prahha. = ನಿಪ್ರಭ.

ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ nish-prayōjaka. Useless; needless (My.). Fem. ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕಳು.

ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ nish-prayōjana. Without motives; causeless, groundless; — needless; uselessness (My.).

ನಿಷ್ಪ್ರವಣ nish-pravāṇi. Fresh from the loom, quite new and unbleached.

ನಿಷ್ಫಲ nish-phala. = ನಿರ್ಫಲ. Bearing no fruit, fruitless, barren; — useless, unprofitable (ವೃಥೆ, etc. Mr. 462; My.). See Bp. 23, 88; 57, 15.

ನಿಷ್ಫಲೆ nish-phalē. A woman in whom menstruation has ceased.

ನಿಷ್ಕೃತಿ ni-syandi. Moving, blowing (used of the wind, Ūpr. 4, 30).

ನಿಃ nis. = ನಿ, etc. Out, forth, outward, out of, out from, away from; no, not, without.

ನಿಃಸಂಗಿ ni-saṅgi. = ನಿಃಸಂಗಿ. — ನಿಃಸಂಗಿನಿರಾಕರಣೀ N. (Bp. 58, 7).

ನಿಃಸದ nisada. (Tbh. of ನಿಷ್ಕೃತಿ). Certainty, truth; certainly (ನಿಷ್ಕೃತಿ, ಸತ್ಯ ರ್ಹ. II, 11; ನಿಷ್ಕೃತಿ, ನನ್ನಿ, ಸತ್ಯ Kk. 64; ನಿಷ್ಕೃತಿ, ನನ್ನಿ, ನನಸು, ವಲಂ, ವೆಲಂ, ದಲ, ಸಾಜ, ದಿಟಿ ಸಿಮ. 84; Ūpr. 2, 28; 3, 37). ನಿಃಸದಂ (S̄m. 87).

ನಿಃಸರ್ಗ ni-sarga. Letting go; relinquishment; evacuation, voiding excrement (ವರ್ಜನ, ವಮುಕ್ತ Mr. 488, one MS. ವಸರ್ಗ). 2, giving away, bestowing; a grant. 3, creation. 4, the natural state, natural or peculiar character, true or natural form (ನಿಷ್ಕೃತಿಯಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ. 82 Cm.; 88. 45; Rām. 1, 16, 28).

ನಿಃಸಾದಿ nisādi. 1. Tbh. of ನಿಃಸಾದಿ. (S̄md. 335).

ನಿಃಸಾದಿ nisādi. 2. Tbh. of ನಿಃಸಾದಿ. (S̄md. 335).

ನಿಃಸಿ nisi. To squeeze with the thumb and forefinger (My.).

ನಿಃಸಿ nisi. Tbh. of ನಿಃಸಿ. (S̄md. 357). — ನಿಃಸಿವಗಿಯ. -ವಗಿಯ. The ann (ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45; ಸೂರ್ಯ S̄m. 14).

ನಿಃಸೂದನ ni-sūdāna. = ನಿಃಸೂದನ. Kitting, destroying.

ನಿಃಸೃಷ್ಟಿ ni-sṛiṣṭi. Let go, dismissed, set free; delivered; deposited; given, bestowed; allowed (ಬಿಟ್ಟದ್ದು G.).

ನಿಃಸೃಷ್ಟಾರ್ಥ ni-sṛiṣṭi-ārtha. Finished, accomplished (Ūpr. 8, after 92). 2, an envoy; a messenger (8, after 18; Sk.).

ನಿಃಸರಂಗ ni-saraṅga. Waveless, without waves (Ūpr. 1, 138).

ನಿಃಸರಣಿ ni-saraṇi. Going out or forth, coming out (of danger); crossing over; passing or spending time.

ನಿಃಸರಿಸು ni-sarasi. = ನಿಃಸರಿಸು. To spend or pass time, to wait, to bear or endure (Abh. P. 11, after 107).

ನಿಃಸರುಣಿ ni-sarūṇi. Not becoming a young man or boy (Bp. 61, 44).

ನಿಃಸರ್ಹಣಿ ni-sarhaṇi. Crushing, destroying, slaughter.

ನಿಃಸಲಿ nis-tala. Not flat, round, globular.

ನಿಃಸಾರಕ ni-sāraka. Cansing to pass over; rescuing, delivering; a saviour. (Bp. 58, 52).

ನಿಃಸಾರ್ತ ni-sārta. Tbh. of ನಿಃಸಾರ್ತ. (My.).

ನಿಃಸುಲ ni-sula. Unequalled, unrivalled (S̄iv. 5, 24).

ನಿಃಸೂಕ ni-sūka. Without weight, light, pithless, weak; weakness (My.). ನಿಃಸೂಕನಾದವನು ಮುದ್ರಕವನ್ನು ಎತ್ತಲಾದ (Prv.).

ನಿಃಸೇಜ ni-sēja. Devoid of brilliancy or energy; dull; impotent;—want of brilliancy. — ನಿಃಸೇಜವು. -ವೆ. To become devoid of brilliancy (Abh. P. 2, 66).

ನಿಃಸಾಣಿ ni-saṇi. = ನಿಃಸಾಣಿ, ನಿಃಸಾಣಿ. Want of strength, weakness.

ನಿಃಸಾಣಿ ni-saṇi. = ನಿಃಸಾಣಿ, ನಿಃಸಾಣಿ. A weak person.

ನಿಃಸೌಕ ni-sauka. More than thirty; more than thirty fingers in length: a sword, a scimitar, a sacrificial knife.

ನಿಃಸೌಗ ni-saugga. Destitute of the three qualities (Bp. 61, 44).

ನಿಃಸ್ಪೃಹೆ ni-sprīha. = ನಿಃಸ್ಪೃಹೆ. (My.).

ನಿಃಸ್ಪೃಹೆ ni-sprīhatē. = ನಿಃಸ್ಪೃಹೆ. (Bp. 20, 27).

ನಿಃಸ್ಪೃಹೆ ni-sprīhē. Freedom from desire; absence of covetousness (My.).

ನಿಃಸ್ರಾವೆ ni-srāva. = ನಿಃಸ್ರಾವೆ. Flowing down or off; the scum of boiled rice.

ನಿಃಸ್ವನ ni-svana. Noise, sound, voice. See ತರ; S̄iv. 4, 71.

ನಿಃಸ್ವನ ni-svāna. = ನಿಃಸ್ವನ. Noise, etc.

ನಿಃಸ್ವಂಶಯ ni-saṁśaya. = ನಿಃಸ್ವಂಶಯ. (My.).

ನಿಃಸ್ವಂಸಾರಿ ni-saṁsāri. = ನಿಃಸ್ವಂಸಾರಿ. (Bp. 38, 17).

ನಿಃಸ್ವಂಕ ನಿಃ-saṅka. Tbh. of ನಿಃಸ್ವಂಕ (S̄md. 335).

ನಿಃಸ್ವಂಕೆ ni-saṅkē. Tbh. of ನಿಃಸ್ವಂಕ. Boldness; disrespect (ಅವಚ್ಛೇ ಸಿದ್ಧ. II; Kk. 91).

ನಿಃಸ್ವಂಗ ನಿಃ-saṅga. = ನಿಃಸ್ವಂಗ. (My.).

ನಿಃಸ್ವಂಗತ್ವ ನಿಃ-saṅgatva. = ನಿಃಸ್ವಂಗತ್ವ. (My.).

ನಿಃಸ್ವಂಗಿ ನಿಃ-saṅgi. = ನಿಃಸ್ವಂಗಿ. (Bp. 7, 8; 27, 42; My.).

ನಿಃಸ್ವತ್ವ ನಿಃ-satva. = ನಿಃಸ್ವತ್ವ. Without strength, etc., pithless, sapless; absence of power, want of energy, weakness (My.; ವಿಶಾಸ Ūh.).

ನಿಃಸ್ವಂತಿ ನಿಃ-santati. = ನಿಃಸ್ವಂತಿ. (My.).

ನಿಃಸ್ವಂತನ ನಿಃ-santāna. = ನಿಃಸ್ವಂತನ. (Bp. 61, 38; My.).

ನಿಃಸ್ವಂದೇಹ ನಿಃ-sandēha. = ನಿಃಸ್ವಂದೇಹ. (My.).

ನಿಃಸ್ವಂದೇಹಿ ನಿಃ-sandēhi. = ನಿಃಸ್ವಂದೇಹಿ. (Bp. 51, 28; My.).

ನಿಃಸ್ವರಣಿ ನಿಃ-saraṇi. = ನಿಃಸ್ವರಣಿ. (My.).

ನಿಃಸ್ವಹಾಯ ನಿಃ-sahāya. = ನಿಃಸ್ವಹಾಯ. (S̄iv. 4, after 65).

ನಿಃಸ್ವಾಣಿ ನಿಃ-sāṇi. = ನಿಃಸ್ವಾಣಿ. (G.; Tē.; M. ನಿಃಸಾಣಿ; T. ನಿಃಸಾಣಿ).

ನಿಃಸ್ವಾರ ನಿಃ-sāra. = ನಿಃಸ್ವಾರ. (ಉಪು Nn. 145, Mr. 528; Bp. 24, 41; 40, 80; B. 3, 36; My.).

ನಿಃಸ್ವಾಣಿ ನಿಃ-sāṇi. = ನಿಃಸ್ವಾಣಿ. A kettle-drum (ಛೇರಿ Bhn. 81; Bp. 5, 39; Bh. 1, 12, 7; 8, 28, 8; J. 4, 18, 30; 7, 3; 12, 5, 12; 18, 24, 41).

ನಿಃಸ್ವೇಮ ನಿಃ-svama. = ನಿಃಸ್ವೇಮ. (Bp. 24, 74; 26, 56; 61, 43; J. 27, 1).

ನಿಃಸ್ವೈ ನಿಃ-sva. = ನಿಃಸ್ವೈ. (My.).

ನಿಃಹನನ ನಿಃ-hanana. Slaying, kitting.

ನಿಃಹಾಕೆ ನಿಃ-hākē. An iguana, or the Gangetic alligator (= ಗೋಧಕೆ).

ನಿಃಹಿಂಸನ ನಿಃ-himsana. Killing, slaughter.

ನಿಃಹಿತ ನಿಃ-hita. Placed, laid, deposited; fixed; infixed, attached; treasured up (Ūpr. 2, after 59; 6, 97; Bp. 19, 4).

ನಿಃಹೀನ ನಿಃ-hīna. Deprived of;—low, vile, of low origin.

ನಿಃಹವನ ನಿಃ-hava. Denial, abnegation; concealment, secrecy; deception; mistrust; doubt, suspicion; a secret;—atonement, expiation. See ಅಪನಮುಗ್ಧಿ, ದಾಯಾರುಹ.

ನಿಃಹಾದ ನಿಃ-hāda. Sound, noise.

ನಿಃಹಿಮ್ಪ ನಿಃ-himpa. = ನಿಃಹಿಮ್ಪ. (Ūpr. 1, 84; 4, 74; Grj. 6, 8).

ನಿಃಹಿಮ್ಪಾಂತೆ ನಿಃhimpā-kāntē. The wife of a god (S̄iv. 3, 22).

ನಿಃಕೃತಿ niḥku. (= ನಿಃಕೃತಿ, etc.). To stretch one's self upwards, to rise up to one's full height, to stretch one's self (ಉಪಾಸ್ಮತ್ವ ಸಿದ್ಧ. Dh.; Ūpr. 7, 127; S̄iv. 1, 7). ಕೃಷ್ಣಕಂಠ ನಿಃಕೃತಿ, ನಿಃಕೃತಿಮುಕ್ತಯಿರೆ (S̄md. 280). ನೆಲಿಯಂ ನೆಲೆ ನೆಗೆವ ನಿಃಕೃತಿಮುಕ್ತಯಿರೆ ನಿಃಕೃತಿ ಮೋಡಿ (S̄iv. 2, after 8). ತಡಿಯೋ ನಿಃಕೃತಿ ನಿಃಕೃತಿ ಮುದಗಟದ ಕರದ ಮಾರ್ಪಡಿಸು

(6, after 24). 2, to come or be within reach, to be reachable (Ūpr. 7, 102; ಕೆವ. 2, 80). Cf. ನೀಳ್.

ನಿಲಿ nīli. = ನೀಲಿ. — ನಿಲಿ ನಿಲಿ. rep. The sound of breaking. ಹೊಡಿದನ್ ಅಂತರದೆ ನಿಲಿ ನಿಲಿನಲು ಧನುವ (Rām. 3, 6, 6).

ನೀ nī. = ನಿನ್, etc. Thou (My.). Plural ನೀವು. See its declension a. ನಿನ್. ನೀ ಕಪಟಿಯಾದರೆ ನಿನ್ನಗೆಲ್ಲರು ಕಪಟಗಳೇ (Prv.).

ನೀ ನಿ. = ನೀ, etc.

ನೀಂ nim. 1. = ನೀ, etc. Thou (Śmd. 262, 263). ಕಳೆ ನೀಂ (45). ನೀಂ ಪತು (109). ನೀಂ ಕಾಮುಂ (110).

ನೀಂ nim. 2. = ನಿಮ್, etc. You (Śmd. 262, 263; Bh. 2, 13, 36). Also ನೀಂಗ್ in one Śmd. MS.

ನೀಕರಿನು nī-kariṇu. To disrespect, to censure (Bp. 49, 8; Rām. 6, 53, 34; Tē. ನೈಕಾರ, disrespect, contempt).

ನೀಕಾರ nī-kāra. = ನಿಕಾರ. Like, resembling.

ನೀಗಿಸು nigisu. To cause to quit, etc. (My.).

ನೀಗು nigu. To quit, to leave, to abandon, to give up, to get rid of; to lose; to remove, to take away, to do away; to squander (ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೆ Śmd. Dh.; My.; Tē.; T. ನೀಗು, ನೀಗು, ನಿಯದು; M. ನೀಗು). (2, to be got rid of, to go off or away, to vanish; Tē. ನಿಗು; T. ನೀಗು; M. ನೀಗು). ಸಂಕಟಗ ಳನ್ನು ನೀಗುವದು (B. 3, 70). ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೀಗುವದು (5, 104, 202, 205). ಹಳೆಯನ್ನು ನೀಗು (5, 296). ಅಸು ನೀಗಿತು ಅಮರನ ತನುವ (Bh. 1, 10, 38). ಕರ್ತೋಪಕನ ದೇಯಿನ್ನ ಅಸುವ ನೀಗ ದೆ, ಸಾರಿದನು ಪುರುಷಾರ್ಥಭೂಷಯ (Rām. 3, 2, 14). ಅಭಿಮಾನ ನವಂ ನೀಗು (Bp. 21, 47). ಭಾವೆಯಂ ನೀಗು (39, 17). ನೀಗಿದ ರೂ (though I want to get rid of it) ಬದತನ ಬಿದದು. — ನೀ ಗುವವನಿಗೆ ಭಾಗ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಭೋಗಕ್ಕೆ ವಾರದು (Prva.). See Bp. 1, 36; 31, 21; 34, 10; 36, 19; 40, 8, 48; 42, 13; 54, 61; 60, 25; Ū. Bp. 32, 44; Bh. 3, 22, 44; Rā. 14, 28; V. 14, 61; J. 13, 40; 14, 17; 22, 41. — ನೀಗಾದು. — ಅದು. To renounce. ಒಡಲ ಹೋಗಾದಿದರು (though —) ನುದ ನೀಗಾದಿದರು (though —) ನದಯೊಳು ಎಡ್ಡದಿನು ಬಿದದಿರಲು (though —) ಪರ ವತ, ದೃಢಮನವಿದದು (though —, Sp.).

ನೀಚ nīca. Low, not high, short, small; deep, lowered, bass (in music); situated below; low, base, vile, mean. ನೀಚನ ಸಂಗವೂ ಕೆಡಲ ನೀರೂ ನಾಚಿಗೆ ಕೆಡುವದು. — ನೀಚರ ಸಂಗ ಹೋದರೆ ನಾಚಿಗೆಡಾದುವದು. — ನೀಚರ ಸಂಗ ಅಭಿಮಾನಭಂಗ. — ನೀಚನಿಗೆ ಉಚುವಸ್ತು ಕೊಟ್ಟರೂ ನಾಚಿಕೆಗೊಡತನ ಹೋದೀತೇ? (Prva.). 2, the lowest point of a planet, the seventh house from the highest point. — ನೀಚಾಬಿ. — ಅಬಿ. Base conduct (My.). See Prv. s. ಪೇಚಾಬಿ.

ನೀಚಕಿ nīcaki. The top; the head of an ox.

ನೀಚತನ nīcatana. Lowness, meanness, vileness (My.; B. 4, 39; ನಿರ್ವರ್ G.).

ನೀಚಾತ್ಮ nīca-ātma. A mean person (B. 5, 73).

ನೀಚ್ಚೆಗತ nīca-gata. (Śmd. 99). Gone downwards.

ನೀಚ್ಚೆನು nīca. (Śmd. 99). Low, down, downwards, deep; — short, small, little, dwarfish.

ನೀಚೆ ನಿಠಾ. 1. = ನೀಳ್. Length (ನೀಳ್ Bhn. 31; My.; T. ನೀಚ್ಚೆ; M. ನೀಚ್ಚೆ, ನೀಚು; see ನೀಚು). — ನೀಚೆಸಾಲು. A long line or row (My.).

ನೀಚೆ ನಿಠಾ. 2. = ನೀಚು No. 2. (My.).

ನೀಚು niṭu. = ನೀಚ 2. Straightness: the state of not being curved, that of standing upright; the rēpha (ಫ, ಎರ್ಪ Nn. 62, o. r. ನೀಚು). 2, properness; neatness, elegance, beauty, tidiness (My.; Tē. ನೀಚು, ನೀಚು; T. ನೀಚಿ, ನೀಚ್ಚೆ; M. ನೀಚ್ಚೆ; Mhr. ನೀಚಿ; cf. ನಿವತ್, ನೆಟ್ಟು, ನೇರ್ 3). ಅದನ ಕೋಡುಗಲು ಮೇಲುಗಡೆಗೆ ನೀಚಾಗಿರುತ್ತವೆ (B. 5, 28). ನೀಚಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಕಾಟ ವಾರದು. — ಊ ಟದಲ್ಲಿ ನೀಚಾಗಿರ ಬೇಕು (Prva.). — ನೀಚುದಾರಿ. A nice road (My.).

ನೀಚುಗಾತಿ niṭu-gāti. A tidy woman (My.).

ನೀಚುಗಾದಿ niṭu-gāra. A tidy man (My.).

ನೀಡೆ ನಿಡಾ. = ನೀಡು, ನೀಡ. A resting place; a bird's nest.

ನೀಡಜ ನಿಡಾ-ಜಾ. = ನೀಡಜ. Nest-born: a bird.

ನೀಡದಿ ನಿಡಾರ. Whirling; giddiness; swoon (Abh. P. 14, after 34; cf. ನಿಟ್ಟಿನಿ). ನೀಡದಾನ್ ಎಡ್ಡತ್ತು (Abh. P. 18, 15).

ನೀಡಿಸು niḍisu. To cause to put (Bp. 57, 35); to cause to give (My.); etc.

ನೀಡು niḍu. 1. = ನೀಳ್. To extend, to stretch out, as the fingers, the arms, the tongue, etc. (ಪ್ರಸಾರಣೆ Śmd. Dh.; My.; T., M. ನೀಚ್ಚು; cf. ನಿಗುರ್). 2, to hold out, to offer, to present, to give; to serve out, to set (before one, as rice); to put (My.; T., M. ನೀಚ್ಚು). ನೀಡಿದ ಬೆರಳ ತಳಂ (ಪಾಣಿ HIA.). ನೀಡದವನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಢನು. — ಚಾವೆಯರು ವಸ್ತುಕ್ಕೆ ಕಾಲು ನೀಡ ಬೇಕು (Prva.). See Ūpr. 5, 63, 96; Bp. 1, 46, 51; 5, 41; 8, 15; 10, 2; 11, 11; 12, 35; 14, 32; 21, 32; 24, 32; 26, 62, 67; 27, 40; 33 sum.; 33, 11; 40, 42; 43, 34; 47, 29, 39; 48, 24; 50, 4, 36; 57, 34; 59, 2, 20; 60, 23, 28; Rām. 5, 8, 57; Rā. 2, 48; 5, 21, 39; 6, after 24; J. 11, 1; 15, 20; 16, 18, 41; 29, 33, 43; 31, 288; B. 5, 41.

ನೀಡು niḍu. 2. = (ನೀಡು, ನೀಡ), ನೀಡು. Extension, length (ನೀಡುತೆ Ū. I, 38; M., T.); delay (Grj. 6, 34; 8, 29; ಕೆವ. 2, 64, 122). 2, further (Śmd. 24); abundantly, much, etc. (ಅಭಿಮಾನ ಭಂಗೆ Śmd. 291; ಕರಂ, ನೀಡ, etc., ಒಂದು Kk. 49; Rā. 6, 2; 18, after 36). 3, presenting. — ನೀಡದಿ. — ಅದಿ. A long foot: a stretched leg (Grj. 7, 57; 8, 24). — ನೀಡದಿಗೋ. — ಕೋ. To stretch a leg (ಕೆವ. 3, 52; 4, after 19 & 24). — ನೀಡುಂ. — ಉಂ. = ನೀಡು No. 2. (Śmd. 391; ಎತ್ತೇತಮಾಗಿ 172 Cm.; Ūpr. 3, after 102; 8, 43, 49). — ನೀಡು ಕರಸು. = ನೀಡುರಿಸು, q. v. (Śmd. 28). — ನೀಡು ಮಾಡು. To make long: to raise (J. 12, 4). — ನೀಡು ಮೊನೆ. Long, persevering fighting (Bh. 3, 10, 52). — ನೀಡುಮಾಡು. — ಅಮಾಡು. Idleness, sloth (ಅಲಸ್ಯಂ Ū. I, 51), 2, to delay.

ನೀಡು ನಿಡು. Thh. of ನೀಡ. (ಕರಕ, ಗೂಡು Nn. 50).

ನೀಡುಕಾದಿ niḍu-kāra. A man who presents (arrows to a warrior, Bh. 3, 26, 11).

ನೀಡೋಡ್ಡೆ ನಿಡಾ-udbhava. A bird.

ನೀಚ್ಚೆಸು niṭṭisu. = ನಿಟ್ಟಿಸು. (J. 4, 9).

ನೀಣ್ವು nīṇṭu. To throw away (ಬಿಸುಡು ರೆ. I, 42, o. r. ನೀಣ್ವು).

ನೀತ nīta. Led, conducted, guided; carried; brought; well-behaved. See ಅ-, ಪ್ರಣೀತ, ಎ.

ನೀತಿ nīti. Leading, guiding, guidance;—conduct, propriety;—right or moral or prudent behaviour;—political wisdom or science, political economy, policy, statesmanship;—moral philosophy, ethics, precepts for prudent and moral behaviour; prudence;—acquisition, acquisition. See Nu. s. ನಿಯತ. ಸುಮ್ಮನಿಹುದಿದು ನೀತಿಯೇ ನಿನಗೆ? (Bp. 61, 18). ನೀತಿಗರ್ (55, 6). ನೀತಿಯುಳ್ಳವನ ಮನದೀಪದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಭೇದವೇನು?—ನೀತಿಯುಳ್ಳವನ ಮಾತು ಕೋತಿಯಾದೀತೇ?—ನೀತಿಯುಳ್ಳವನು ಪ್ರಾತಿ ಪಟ್ಟಾನು.—ಜಾತಿ ಕೆಟ್ಟರೂ ನೀತಿ ಬಿಡ ದಾರ ದು (Prva.). See Prva. s. ಪ್ರೀತಿ, ಮತ. — ನೀತಿ ನೀತಿ. reit. (Bh. 1, 5, 15).

ನೀತಿಕೆ nītikē. N. of a vṛitta (Ūh.).

ನೀತಿಗ nītiḡa. A well-conducted, virtuous man (ಸಚ್ಚರಿತ Ūh. I, 89).

ನೀತಿಪರ nīti-para. Engrossed in or intent upon political wisdom, etc. (Śmd. 188).

ನೀತಿಮಾರ್ಗ nīti-mārga. The path of morality; moral conduct (My.).

ನೀತಿಯುತಿ nīti-yutē. A woman possessed of proper or prudent behaviour (Ūh. vs. 127, 221).

ನೀತಿವನ್ತ nīti-vanta. A man who knows the roles of moral or prudent behaviour, a moral, just or prudent man (My.). ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪುವವನು ನೀತಿವನ್ತನಲ್ಲ (Prv.).

ನೀತಿವಿದ nīti-vida. A man versed in political science, etc. (J. 11, 32).

ನೀತಿವಿಹೀನ nīti-vihīna. Devoid of propriety, etc. (Bp. 45, 21).

ನೀತಿವೇದಿ nīti-vēdi. Knowing proper behaviour, etc.; *knowing policy, a politician.*

ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ nīti-śāstra. The science of ethics or politics; any work on political economy, ethics or morals (My.).

ನೀಛ nīdbra. = ನೀವು. The edge of a hatch, the edge of a roof.

ನೀನ್ nin. (Śmd. 59). = ನಿನ್, etc. Thou. The form of ನೀಂ1 which appears before vowels. ನೀನ್ ಅರ ಮಗರ್? (158). See Śmd. 109. 148. 155. 177. 178. 262. 263. 292. 298. 299; J. 31, 88.

ನೀನು nīnu. = ನೀನ್, etc. Thou. The present form of ನೀಂ1 (C.); see its declension s. ನೀನ್. Its plural is ನೀವು. ನೀನು ನಾನು ಎಷ್ಟು ಭೇದ ಜ್ಞಾನಿಗುಣ್ಣೇ?—ನೀನೇ ಸೆಟ್ಟ ಅನ್ನ ರೆ ಮಾನದ ಅನ್ನಿನಲ್ಲಿ (the lower bottom part of a hamhoo māna) ಅದರ ಹಾಗೆ (Prva.).

ನೀವ nīpa. Situated low, deep. 2, the Kadamba tree, *Nauclea cadamba* Roxb.

ನೀಮ್ nim. = ನಿಮ್, etc. You. The form of ನೀಂ2 before vowels. ನೀಮರ (Śmd. 268). ಈವೂ ನೀಮ್ ಬೃದಿರ (298). ನೀಮ್ ಇರರ್ ಪಟ್ಟರ (299).

ನೀರ್ nīr. = (ನೀರ), ನೀರು, ನೀರ್. (Said to be Tbh. of ನೀರ Śmd. 865; Ūh. II, 81). Water (ಅಪ, ತೋಯ, ಘನರಸ, ವಯಸ್, ಪುಷ್ಕರ, ಮೇಘಪುಷ್ಕರ, ಕ, ಪಾನೀಯ, ಸಲಿಲ, ಉದಕ, ವಾರಿ, ವಾರ್, ತಮ್ಮರ, ಅರ್ಣಸ್, ಪಾಘಸ್, ಕುತ, ಜಲ, ವನ, ಕ್ಷೀರ, ಅಮೃತ್, ಅಮೃ, ನೀರ, ಭುವನ, ಅಮೃತ, ಜಲವನೀಯ, ದಕ Hlā.; ಕುತ, ಉ

ದಕ, etc. Mr. 404; ಕೃ. ನೀಟ 484; ಜಲ Nu. 26; ಉದಕ 43; ಕಾಣ್ಣಿ 116; see Si. 81; Tā. ನೀರು; Tu., T. ನೀರ್; M. ನೀರ್, ನೀರು; the colour or lustre of a gem (My.). Declension: ನೀರ, ನೀರಂ, ನೀರ್ಗ, ನೀರಲ್ಲಿ, ನೀರನ್ನ, ನೀರಂ; ನೀರ್ಗರ್ (Rāv. 13, 88). ನೀರೋ ಮುದುಂಗಿದಂ (Śmd. I). ಮರಕ್ಕೆ ಎಹ ನೀರಂ! (115). ನೀರಲ್ಲಿ ಕೇರಾಲ ಎಮ್ಮುದು (Hlā.). ನೀರಿಲ್ಲದ ಭೂಮಿ (ಮರು, ಧನ್ಯ); ನೀರ ದೋಣಿ (ಅವಗಾಹ, ಜಲದೋಣಿ); ತೊಡೆಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ನದೀಮಾತೃಕ); ಮದೆಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಭೂಮಿ (ದೇವಮಾತೃಕ); ಸೆಲದೋಗುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲ ನೀರೋಗೋಳ ವು (Hlā.). ನೀರ ಸುದಾ (ಅವರ್ತ); ನೀರ ಹೆಚ್ಚುಗೆ (ಪೂರ); ನೀರೋ ರಗಣ ಹಸ್ತಿ (ತಂಕು); ನೀರೋಗಣ ಬೆಕ್ಕು (ಉದ್ರ); ನೀರೋಗಣ ಬೆಕ್ಕು (ಜಲಕುಕ್ತ); ಬಾವಿಯ ನೀರನೆತ್ತವ ಜಪ್ತವೀತವು (ಸಲಿಲೋ ದ್ವಾಹನ, etc.); ನೀರ ಬೊಟ್ಟುಳ್ಳ (ಬುದ್ಧವು); ನಾವೆಯೋಗಣ ನೀರ ಹೆಚ್ಚುವ ಮರಗೆ (ನೇಕಪಾತ್ರ); ನೀರ ಹರಿಯಲೀಯದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಅಧಾರ); ನೀರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ನೇತು); ನಾಲ್ಕು ಧಾಗದೋ ಗೊನ್ನು ಧಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮಜ್ಜಿಗೆ (ತಕ್ರ Nr.). ನೀರ ತೆರೆ (ಧಾರ, ತರಂಗ Nu. 12). ನೀರ ಹರಹು (ಅರ, ಧಾರ, ಪ್ರವಾಹ, etc. Mr. 415). ನೀರ ಮುರುಹು (ಚಕ್ರಾದಿ 416). ನೀರ ಹರುಕುಣಿ (ಯಾಸ, etc. 422). ನೀರು ನೆದಿಲ್ಲದ ರಾವು (ಮರು Nr.). ನೀರ್ ಪೊಸ ತಪ್ಪ ಮೌಕ್ತಿಕಂಗ ತೊಡವು (Abh. P. 8, 72). ಹಿಂದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿವ ನೀರೊಳು ಮುದುಗೆ ಕರಗಿದೇ ಪಾಪ? (Sp.). ನೀರ ಬೊಟ್ಟುಳ್ಳ ನೆಚ್ಚಿ, ಸಾರಿ, ಕೆಡದಿರು, ಮರುಳೆ! (Sp.). ನೀರಂ (Bp. 42, 4; 57, 80; 60, 8); ನೀರಲಿ (28, 65). See Ūpr. 4, 15; 5, 63; Rāv. 8, 124; 13, after 95; J. 12, 8; 15, 2; 28, 17, 55; ಎಳ, ಕಣ್, ಕುಡಿ, ತಿಳಿ, ನಡು, ವನ್, ಪೊಯ್, ಬಿಸು, ಬೆನ್, ಮುನ್, ಸೊಕ್ಕು. — ನೀರಡಕ. -ಅಡಕ. A woman who brings water to the house (ಪೋದೆ Mr. 804, o. r. ನೀರಡಕ). — ನೀರ ಡಕ. -ಅಡಕ. = ನೀರದ್ಕಿ (Śmd. 28). Thirst (ತೃಷ್ಣೆ Nr.; ತರ್ಪ, ಪಿಪಾಸ Mr. 235; ಉದನ್ಯ, etc. Si. 317; ತೃಷ್ಣೆ 420; J. 28, 85; My.; B. 1, 18; 5, 133). — ನೀರಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To be thirsty (Abh. P. 7, 103; J. 26, 76; My.; B. 2, 13). ನೀರಡಿಸಿದಾತ (ತೃಷ್ಣತ, ತರ್ಪತ, ಪಿಪಾಸತ, ಪಿಪಾಸಿತ Hlā.). ನೀರಡಿಸಿದಂ (ತರ್ಪತ, ಪಿಪಾಸಿತ Mr. 235). — ನೀರಣುಗ. -ಅಣುಗ. The moon (ಜನ್ಮ, Śm. 15, 16). — ನೀರ ತೇರ್. A cloud (ಮೇಘ ಸ.; Rāv. 18, after 77). — ನೀರ ನಾಯು. = ನೀರು. A water-dog, (an otter? My.; B. 4, 182; cf. ನೀರ ಬೆಕ್ಕು). — ನೀರ ಪೊಟ್ಟಣ. A black cloud, a cloud—of the rainy season (ಕಾರ ಮುಗಿಲ್ Ūh. I, 87). — ನೀರ ಬಟ್ಟಿ. A water-passage (ಕೋಡಿ Bhu. 4). — ನೀರ ಬೆಕ್ಕು. = ನೀರು. (My.; ಉದ್ರ G.). — ನೀರ ಬೆತ್ತ. The tree Barringtonia outaungia (ಹಿಜ್ಜಲ G., siel). — ನೀರ ಮದಿ. Cloth that is simply washed in water without the addition of soap, etc. (My.). ನೀರ ಮದಿ ತೋಯುವದು (B. 5, 287). — ನೀರ ಮಾಡು. To liquefy (My.; B. 4, 97). — ನೀರ ಹಿಪ್ಪಲಿ. The plant *Jussiaea repens* Liu. (ತೋಯುಪಿ ಪಲಿ, ತಾರದಿ G.). — ನೀರಳೇ ಹಾವು. = ನೀರುಳ್ಳ, ನೀರೋಳ್. A kind of snake (ಅಲಗದ, ಜಲವಾಳ Si. 77). — ನೀರದ್ಕಿ. -ಅದ್ಕಿ. = ನೀರಡಕೆ (Śmd. 28). (ಉದನ್ಯ, etc. Hlā.; Abh. P. 1, 103). — ನೀರಾಗು. -ಅಗು. To become liquid, to melt, as metals, sugar, salt, etc. (My.; B. 4, 97). 2, the bath after menstruation to be taken. ಆಕೆಗೆ ನೀರಾಗ ಬೇಕು (My.). — ನೀರಾಟ. -ಅಟ. Sporting or gambolling in water (ಜಲ ಕ್ರೀಡೆ ಸ.; Rāv. 2, after 8; Rāv. 1, 7). ಆನೆ ನೀರಾಟದಲಿ ಮಾನ ಕಣ್ಣು, ಅಂಜುವದೆ? (Sp.). ನೀರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೇರಾಟ ಕಳ ಕೊಡ್ಣಿ (Prv.). — ನೀರಾನೆ. -ಅನೆ. A kind of aquatic animal (J. 6, 7; Ūh. Bp. 2, 8; Si. 88). — ನೀರಾಮೆ. -ಅಮೆ. A turtle. — ನೀರಾಮೆಬಳ್ಳಿ. A species of medicinal plant (ವಾರ್ಷಕ, ತ್ರಾಯಮಾಣಿ, ತ್ರಾಯಸ್ಥಿ, ಬಲಭದ್ರಿಕೆ Si. 159). — ನೀರಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ನೀರಸರು. (My.). — ನೀರಾರಮ್ಮ. Wet cultivation

(My.; Tē.). — ನೀರಾವರಿ. -ಅವರಿ. ನೀರಾವರಿ. -ಅವರಿ. Abundance of water: soil fit for wet cultivation (My.). ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆ (Si. 119); ನೀರಾವರಿ ಭೂಮಿ (138. 800). — ನೀರಿಡು. -ಇಡು. = ನೀರಿದಿ. (Sāv. 2, 72). — ನೀರಿವೆ. -ಇವೆ. = ನೀರು ಹಿವೆ. A kind of *Bassia* which grows in watery places (ಮಧೂಲಿ Nr.). — ನೀರಿದಿ. -ಇದಿ. To descend into water: to bathe (after mourning). ನೀರಿದಿವನು (ಅವಸ್ಥಿತ, ಮೃತ ಸ್ವತಃ Nr.). 2, water to grow less (My.). — ನೀರಿದಿಹ. -ಇದಿಹ. Bathing (after mourning, ಅವಸ್ಥಿತ, ಮೃತ ಸ್ವತಃ HIA.). — ನೀರುಡ. -ಉಡ. = ನೀರುಡು. (Si. 89). — ನೀರುಡು. -ಉಡು. The aquatic *ignana* (ನಿಹಾಕ, ಗೋಧಿಕೆ Nr.; Ā. Bp. 2, 3). — ನೀರುಡ. -ಉಡ. To drink water (used of beasts, Ā. Bp. 2, 22; Sāv. 2, 55). — ನೀರುಪ್ಪ. -ಉಪ್ಪ. Salt water. ನೀರುಪ್ಪಿನಲಿ ಕಲಸಿದವ (ಎಲಿ, ಕಾಯಿ, etc., ಲವಣೋದಕ Mr. 216). — ನೀರುಪ್ಪಿನಿ. -ಉಪ್ಪಿನಿ. = ಗೋಳಗೊಳಗಿನಿ. *Barleria longiflora* Lin. (St. & Pl.). — ನೀರುಳ್ಳಿ. 1. -ಉಳ್ಳಿ. The onion, *Allium cepa* Lin. (ಲತಾರ್ಕ, ದುಧ್ರುಮ, ಹರಿತವರ್ಣಮಾದ ಉಳ್ಳಿ Nr.; Si. 159; My.). Cf. ಕುರುಳ್ಳಿ. ನೀರುಳ್ಳಿ ನೀರಲ್ಲಿ ತೊಳೆದರೆ ನಾಡೋಡು ತಪ್ಪಿ ತೇ? — ನೀರುಳ್ಳಿಯವನ ಸಂಗಡ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೋದೆಯೆಲ್ಲ ನಾಡಿದೇ? (Prva.). — ನೀರುಳ್ಳಿ. 2. = ನೀರಳಿ, ನೀರೊಳ್ಳಿ. ನೀರುಳ್ಳಿ ಹಾವು (= ನೀರಳಿ ಹಾವು My., occasionally). — ನೀರೂಝ. -ಉಝ. Drinking of water (said of plants, Ā. Bp. 1, 94). — ನೀರೂದಿಗ. -ಉದಿಗ. The service of bringing water (My.). — ನೀರಿದಿ. -ಎದಿ. To pour water. ಮರಕ್ಕೆ ನೀರಿದಿವ ಹರಿಕಣಿ (ಅಲವಾಲ HIA.). (ಕೂಸಿಗೆ) ಹೆಡ್ಡು ನೀರಿದಿದು, ಇಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿಲೋ (Pril. 3, 26). ಎಲ್ಲರ ಬಾಡಿಗೆ ನೀರಿದಿದು (i. e. ಅವನ್ನು ಮುಯಿಗಿಸಿ or ಕೆಡಿಸಿ), ಅರುಂ ಕಾಣದೇ (i. e. ಕದ್ದು ಕೊಡ್ತೆ) ಭಕ್ತ ಪಾ ಗಣಿ ಕಂ ಹಗ್ಗಣಕಂ ಸಮಂ (Sā. 94). ನೀರಿದಿವಂ (ನೀರ್ಕುಟಿಗ Kk. 37). ಉತ್ತಮರುಗಳ ಒಕ್ಕಲಿಗೆ ನೀರಿದಿವಂ (Abhā. 2, 52). See Ā. Bp. 1, 95; J. 7, 29; 15, 5. — ನೀರಿಸರು. -ಎಸರು. A kind of plain pepper-water (without the addition of pulse, My.). — ನೀರೇಡು. -ಎಡು. Water to rise (Ā. Bp. 7, 127); to rejoice (7, 2, 127). — ನೀರೊಟ್ಟಿರ. -ಒಟ್ಟಿರ. The ocean. — ನೀರೊಟ್ಟಿರಾಣ್ಣ. Lord of the ocean: Neptune (ವರುಣ Kk. 15, o. r. ನೀರೊಟ್ಟಿರಾಮ್ಪು). — ನೀರೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. Tide (ವೇಲಿ, ವಾರಿ ವೃದ್ಧಿ HIA.). — ನೀರೊಳ್ಳಿ. = ನೀರುಳ್ಳಿ 2. A harmless water-snake (My.). — ನೀರೊಳಿ. -ಒಳಿ. Stream, onrrent (My.). 2, the condition of a place being so as to let water run off (My.). — ನೀರೊಳು. -ಒಳು. Water to run off or dry up (Ā. Bp. 4, 85).

ನೀರ nira. Water (ನೀರ Smṛd. 365; Ā. II, 81).

ನೀರಜ nira-ja. 1. The garden plant *Costus speciosus* Sm. (ಕೋಷ್ಠ Mr. 143). 2, a lotus (Ā. Bp. 1, 79. 81). ನೀರಜದ ಕೈರವದ ಬಳ್ಳಿ (ಬಿಸಿನಿ Mr. 420). 3, a pearl.

ನೀರಜ nira-ja. 2. = ನೀರಜ. Free from passion or impurity; free from dnt (Abh. P. 3, 110); not menstruating.

ನೀರಜಮಿತ್ರ nira-ja-mitra. = ನೀರಜಮಿ. (Abh. P. 3, 110).

ನೀರಜರ nira-ja-sara. Kāma (J. 16, 10).

ನೀರಜಸಖ nira-ja-sakha. Lotus-friend: the sun. (My.).

ನೀರಜಿ nira-jā. = ನೀರಜಿ. A woman free from impurity, etc.

ನೀರದ nira-da. 1. Water-giving: a cloud. (Ā. Bp. 4, 41; Rā. 13, 19).

ನೀರದ nira-da. 2. Toothless. (Rā. 8, 116).

ನೀರದಮಾರ್ಗ nira-da-mārga. The sky (Ā. Bp. 8, 39).

ನೀರದರವ nira-da-rava. (ಕುಳುಕುಸಾರಿ, etc. Mr. 142; cf. ಮೇಳಿನಿದ).

ನೀರದಾಧ್ಯ nira-da-adhya. The sky (Ā. Bp. 47, 15).

ನೀರಧರ nira-dhara. A cloud (Ā. Bp. 4, 40; Bp. 61, 85).

ನೀರಧಿ nira-dhi. The ocean. (Bp. 5, 68).

ನೀರಧ್ರ nira-dhira. Having no openings, close, uninterupted; coarse, thick. (My.).

ನೀರರುಹ nira-ruha. A lotus. (Ā. Bp. 8, 9).

ನೀರಸ nira-rasa. = ನೀರಸ. Without juice, sapless, withered; powerless, unsavoury, insipid; weak. See Ā. Bp. 7, 67; Ā. v. 40; Kā. II, 1, A, 12, 20-28; Bp. 1, 18; J. 16, 10.

ನೀರಸನಿ nira-rasani. (ಧಾರವರ್ಣ, ಕುಟುಂಬ, ಲವಂಗ Mr. 142).

ನೀರಾಗ nira-rāga. = ನೀರಾಗ. (Ā. Bp. 6, 11).

ನೀರಾಗ nira-rāgi. A person free from passion, anger, or envy (Bh. 2, 13, 86).

ನೀರಾಜನ nira-rājana. = ನೀರಾಜನ No. 1. (Ā. Bp. 8, after 24; Bp. 47, 16; V. 9, after 21; J. 7, 17; 15, 24).

ನೀರಾಜನಿ nira-rājanē. Waving lights before an idol, a king, etc. as an act of adoration; the lamp used for it. 2, instigation of arms, a military and religious ceremony held by kings or generals on the 19th of Āśvina before taking the field. See ರೋಹಿತಾಭಿಷಾರ.

ನೀರಾಜಿತ nira-rājita. Illuminated (Ā. Bp. 6, 43).

ನೀರಾಜಿಸು nira-rājisan. = ನೀರಾಜಿಸು, q. v. (V. 9, after 21).

ನೀರಾಂಜನ nira-rānjana. = ನೀರಾಂಜನ. The lamp lighted before an idol (My.).

ನೀರು niru. = ನೀರಿ, etc. (C.). ಕಣ್ಣ ನೀರು (ಅತ್ತು, etc.); ಹುಳುಗಿಕ್ಕುವ ನೀರು (ನಾಪು); ಅಗರ್ತಿಯ ನೀರು (ದ್ರಾಕ್ಷ್ಯತಕ HIA.). ನೀರುಗಳು (Si. 83). ನೀರಿನ (Si. 83). ನೀರಿಗೆ (C.), ನೀರಿಗೆ Mr. 40, 4). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಉರು ಕೊಡಿತು ನಾಡುವ ನೀರು (Dp. 54). ಮಾನು ಬಲ್ಲದೆ ನೀರು ಹವಳು ಸೋದೆಮ್ಪುದನು? (76). ನೀರ ಕಡೆಗೆ ನಾಟಿದ ಮರ ಚಿರುದೇ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ನೀರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದವನು ಉರಲ್ಲಿದ ದಾರದು, ಎಣ್ಣೆಲಿ ನೋಡಿದವನು ಕಣ್ಣಲಿ ನೋಡಿದ ದಾರದು (a proverb resting on superstition). — ನೀರಲ್ಲಿ ಬರದ ಬರಹಾನ ಹಾಗೆ. — ನೀರಾದರೂ ನಾಡಿ ದಾರದು. — ನೀರಿನ ಒಳಗಣ ಮುಳ್ಳಿನ ಹಾಗೆ. — ನೀರಿನ ಮೇಲಣ ಗುಳ್ಳಿ ಹಾಗೆ. — ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪಾವ ಹೋದರೆ ನೀರೆಯಲ್ಲಿ ಪಾವ ಹೋಗಿದೇ? — ನೀರಿನೊಳಗಣ ಕಪ್ಪೆ ಬಯ್ಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ. — ನೀರಿಲ್ಲದ ತಾವು ಉರು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ. — ನೀರು ಇದ್ದರೆ ಉರು, ನಾರಿ ಇದ್ದರೆ ಮನೆ. — ನೀರು ಎರಡು ಬನ್ನೇ, ಬದಿದ ಕೋಲು ಮಾತ್ರ ಬೇಡ. — ನೀರು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹೋದೀತೇ ಹೋದು ದಿನ್ನೆಗೆ ಹೋದೀತೇ? — ನೀರಾದರೂ ಮುಳ್ಳಿಗೆ ಮರುಕಾದರೂ ತಾಯಿ. — ನೀರಿನದು ನೀರಿಗೆ ಹೋಯಿತು, ಹಾಲಿನದು ಹಾಲಿಗೆ ಹೋಯಿತು. — ನೀರು ಹೊದುವ ಬದ್ಧಿಗೆ ಉರ ಪಾರುವತ್ಯ ಯಾಕೆ? — ನೀರೊಳಗಣ ಕಪ್ಪೆ ನೀರು ಕುಡಿಯದೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ನೀರೊಳಗೆ ಮೋಡ ನೋಡಿ, ಮರನೇದಿದ ಹಾಗೆ. — ನೀರು ಸೇದಿದ ಹಾಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಮಾತು ಅದಿದ ಹಾಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. — ನೀರೊಳಗೆ ಹೋದು ಮಾದಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). See Bp. 54, 11; 60, 25; Si. 81. 82. 83. 85. 90. 91. 116. 383; B. 1, 18; 3, 84; 4, 97; 5, 154. — ನೀರಿನವ. -ಅವ. A water-man (My.); ನೀರಿನವಳು, a water-woman (My.). — ನೀರುಎಮ್ಮೆ. A kind of aquatic animal (Si. 88). — ನೀರುಬಣ್ಣ. A kind of aquatic animal (Si. 88). — ನೀರುಕಟ್ಟು. = ನೀರುಗಟ್ಟು, q. v. (My. occasionally). — ನೀರು ಕಟ್ಟು. To apply water, to water, to turn water (on land, My.). — ನೀರುಕಾಣ. 1. = ನೀರುಗಾಣ, ನೀರ್ಗಾಣಿ (ಮದ್ದು Si. 177; My. as -ಕಾಣಿ). — ನೀರುಕಾಣ. 2. The plant *Pistia stratiotes* (ವಾರಿವನಿ, ಕುಮ್ಮುಕ Si. 95). — ನೀರುಕಾರು. Tongs for coals, also for putting water on them, used by goldsmiths (My.; Tē.). — ನೀರು ಕಾಲುವೆ. A channel (My.; Si. 116). — ನೀರುಕುಮರಿ. A kind of aquatic animal (Si. 88). — ನೀರುಕೊಕ್ಕರೆ. A curlew

(ಕ್ರುಂಚ್, ಕ್ರೌಂಚ Si. 174). — ನೀರುಕೋದ್. = ನೀರುಗೋದ್. (My.; Si. 174). ಚಕ್ರ ನೀರುಕೋದ್ (ಪ್ರವ 177). — ನೀರುಗಂಗಾಳ. A circular vessel for holding water, a basin (C.). — ನೀರುಗಣಿಗಲು. -ಕಣಿಗಲು. The water hog-weed, *Barringtonia acutangula* (My.). — ನೀರುಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. = ನೀರುಕಟ್ಟಿ, ನೀರುಗಟ್ಟಿ. A man who, according to the rates fixed by government, has to turn water from a reservoir on the surrounding fields (My.). — ನೀರುಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. = ನೀರುಗಟ್ಟಿ. (My.). — ನೀರುಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. A small opening in a well or in the soil from which water issues: a spring (My.). — ನೀರುಗರಗ. A kind of garaga (My.). — ನೀರುಗಾರ್ಗ. -ಕಾರ್ಗ. = ನೀರುಕಾರ್ಗ 1, etc. A kind of oormorant, shag, diver (ಮದ್ದು Nr.; ಮದ್ದು, ಜಲನಾಯಕ Hk.); — the Javan cormorant, *Crabo javannica* (Bd.). — ನೀರುಗಾಳ. A cold wind that comes over water (My.). — ನೀರುಗೋಡಗ. -ಕೋಡಗ. The Gangetic porpoise, *Delphinus gangeticus*. ತಿರುಮಾರ ಎನ್ನು, ಮೊಸಳೆ; ನೀರುಗೋಡಗ ಎನ್ನು, ಎಮ್ಮರು (Nr.). — ನೀರುಗೋಳಿಗ. A small potherb growing wild in watery places, *Portulaca oleracea* L. (St. & Pl. & Z.). — ನೀರುಗೋದ್. -ಕೋದ್. = ನೀರುಕೋದ್. A water-fowl. ಪ್ರವ ಎನ್ನು, ಮುಣ್ಣು ಮುದುಕ; ನೀರುಗೋದ್ ಎನ್ನು, ಎಮ್ಮರು (Nr.). — ನೀರುಹಂಡರಿ. The potherb *Marcellia quadrifolia* (ಎತ್ತು, ಸುನಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ Si. 159). — ನೀರುಚರಾಟ. Throwing water about (ಸೂಸಾಟ G.). — ನೀರುಚಲ. The bladder (ತಲಕ, ಕೋಲು Si. 205). — ನೀರುತುಳಸಿಗ. = ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿಗ. (St. & Pl.). — ನೀರುತೊಟ್ಟಿ. A water-trough (ನಿಪಾನ, ತೀರ್ಥ Si. 429; My.). — ನೀರುದಗ್ಗಿ. Thirst (My.). — ನೀರುದಾರಿ. A water-course (ಜಲಮಾರ್ಗ Si. 82; My.). 2, a path leading to water (My.). — ನೀರುನಾಯ. = ನೀರ ನಾಯ. The river otter, *Lutra nair* (Gz.). — ನೀರು ಬಿಡು. To let on water, as from a tank; to pour water, to make a libation; to discharge, or ooze out, as water. ದಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೀರ ಬಿಡೋಣ (ತರ್ಪಣ); ತನ್ನಯ ಹೆಸರ್ ನೀರ ಬಿಡೋಣ (ಪಿತೃತರ್ಪಣ); ಬೆಳ ಹಿಂಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವ ಕಲ್ಲು (ಬಿಡುಗಲ್ಲು G.). — ನೀರುಬೆಕ್ಕು. = ನೀರ. An otter (ಉದ್ರ Si. 88). — ನೀರುಬೊಕ್ಕಿ. A water-pit (Si. 88). — ನೀರುಬ್ಬರ. -ಉಬ್ಬರ. A spring. ಬಿಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ನೀರುಬ್ಬರ (ಉತ್ತ, ಪ್ರಸ್ತವಣ Si. 115). — ನೀರುಬುಟ್ಟು. A herb growing on the margin of tanks, etc., the Thyme-leaved *Gratiola*, *Horpestis moniera* H. B. (St. & Pl.). — ನೀರುಮಜ್ಜಿ. Butter-milk made thin with water (My.). See Prv. s. ಯಾರ್. — ನೀರುಮದ್. = ನೀರಮದ್. Rain that brings water to fields, tanks, etc. (C.). — ನೀರು ಮುಟ್ಟು. To touch water after voiding urine or purging: to void urine (My.; Tē.); to discharge the bowels (My.). — ನೀರುಮೊಸರು. Diluted curds (ತೃಪ್ಪ, ದ್ರಷ್ಟೆ Nr.). — ನೀರುಮುದ್ದ. A rent-free grant of government to one who has built a tank, a well, a water-course, etc. for the public welfare (My.). — ನೀರುನಂದಿ. 1. -ನಂದಿ. Stream, current (ವೇಗ, ಪ್ರವಾಹ Nr.). — ನೀರುನಂದಿ. 2. Water-oess (My.). — ನೀರುನಂದಿಗೋದ್. -ನಂದಿಗೋದ್. A rudder (ಅರಿತ Mr. 416). — ನೀರುಸೀನಿನಿಗ. A half shrub, *Olorodendron serratum* Spr. (Z.). — ನೀರುಹಕ್ಕಿ. = ನೀರ್ಹಕ್ಕಿ. A water-bird: the Indian or Siberian crane, *Ardea sibirica* (ಪಕ್ಕಾಪಕ್ಕ, ಸಾರಸ Si. 174). ಬಣ್ಣಗ ಲಿಪ್ಪ ಚಿತ್ರಮಾಗುವ ನೀರುಹಕ್ಕಿ (ಕಾರಣವ 177). — ನೀರುಹಟ್ಟಿ. The skate fish (ತಂಕು Si. 88). — ನೀರುಹಟ್ಟಿ. The water-reed *Calamus fasoulatus* Roxb. (ಪರಿಸ್ಪಾಧ, ಎದುಲ, ತೀತ, ನಾಸೀರ, ನಂಬುಲ Si. 128). — ನೀರುಹಲಸು. A small tree growing in wet soil, *Barringtonia acutangula* Gaertn.

(ನಿಡುಲ, ಅಮ್ಮುಲ, ಇಜ್ಜಲ Si. 186). — ನೀರುಹಾವು. = ನೀರ್ಹಾವು. A water-snake (My.). — ನೀರುಹಿಪ್ಪೆ. = ನೀರಿಪ್ಪೆ. (ಮಧೂಲಕ Si. 127). — ನೀರುಹೋಗಿ. Fog arising from water (My.). ನೀರುಜಿ ನಿ-ರೂ. = ನಿರುಜ. Free from slothness, well; painless.

ನೀರೂಪ ನಿ-ರೂಪ. = ನಿರೂಪ 2. Formless, shapeless; misshapen.

ನೀರೇಜಿ ನಿರೇ-ಜಾ. Born in water: a lotus (Ūpr. 8, 10).

ನೀರೇಜಿಜಿ ನಿರೇಜಾ-ಜಾ. = ನೀರೇಜಿಜಿ.

ನೀರೇಜಿಜಾ ನಿರೇಜಾ-ಜಾ. The universe (Rām. 5, 8, 57).

ನೀರೇಜಿಜಿಜಿ ನಿರೇಜಾ-bhava. Brahṃā (Bp. 54, 48).

ನೀರೇರುಹ ನಿರೇ-ರುಹ. = ನೀರೇರು. (Abh. P. 3, 105).

ನೀರೋಗ ನಿ-ರೂಗ. = ನಿರೋಗ. Free from sickness, healthy, well.

ನೀರೋಗಿ ನಿ-ರೂಗಿ. = ನಿರೋಗಿ. A healthy person (ಸಹ್ಯ, ಅರುಹ Nn. 101).

ನೀರಿ ನಿರಾ. A fine, gay man, a beau; a gallant; a lover; a dear man. ಮಾದಾಳಿಯುಮ್ ಓದಾಳಿಯುಮ್ ಎದಾಳಿಯುಮ್ ಅಪ್ಪನಾಗಿ, ಪದಪಾಳಿಯ ಕೀಳೆ, ನೀರಿಂ ಜೂದಾಳ ಕರಂ, ನೀರಿಗೆ ಮಾತಾಳಿ; (ಅವಳಂ) ಕಳೆಯೆ ಸುಗ್ಗಾಳಿಯವಂ! (Śmd. 239; Kāv. I, 4, 32). ನಗವದಿಕಾಡಂ ನೀರಿಂ ಬಗಿಕಾಡಂ ಪಾದಿಕಾಡಂ ಒಕ್ಕುಡಿಕಾಡಂ ಪಗಿಕಾಡಂ ಅಗಿಯುಂ ಕೆಯ್ಯೆಗೆ ತಕ್ಕಂ, ಕೆಯ್ಯು ಕಾಡನ್ ಎನಿಸಲ್ಪಾಡಂ (235; Kāv. I, 4, 4). See Abh. P. 1, 118; Rāv. 6, after 24; 7, 15; 13, 104; ಕಡು.

ನೀರಿತೆ ನಿರಾತೆ. = ನೀತೆ. (ಸೂಬಗು Ū. I, 77; ಬಲ್ಲ ತದನದು I, 97; see ನೀಟು).

ನೀರಿಲು ನಿರಾಲು. = ನೀರಲೆ, ನೀರ್ಲ, ನೇದಲೆ, etc. A common tree with purple berries, *Eugenia jambolana* Lam. — ನೀರಿಲ ಬಣ್ಣ. A purple colour (B. 4, 70). — ನೀರಿಲ ಮರ = ನೀರಿಲು. (ಜಮ್ಮು G.).

ನೀರಿಲೆ ನಿರಾಳೆ. = ನೀರಿಲು. (Z.).

ನೀರಾಗಿ ನಿರಗಿ. = ನೀರಿಗೆ (G.). ಉಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣ ಸೀರೆಯ ನೀರಾಗಿ (ನೀವಿ G.). ಸ್ಥಲ ಅಂಗಿಯ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ನೀರಾಗಿಗಲು ಬೀದುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ (B. 5, 298). — ನೀರಾಗಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Folds, or wrinkles, to be formed. ಮೆಯ್ ಮೇಲಿನ ನೀರಾಗಿಗಟ್ಟಿದ ಚರ್ಮ (ತೆರಿ); ನೀರಾಗಿಗಟ್ಟಿದ್ದು (ಬಲಿ); ನೀರಾಗಿಗಟ್ಟಿದವನು (ಬಲಿನ G.).

ನೀರು ನಿರು. Powder; ashes (T.; M. ನೀರು, ನೂದು; Tē. ನಿರುದು, ನಿವುದು, ನೀದು; T. ನೀದು, M. ನೀದು, ನೂದು, to be reduced to powder; T. ನೀದ್ರು, ನೂದು, M. ನೀದು, Tē. ನೂದು, to reduce to powder; cf. ಸುಗ್ಗು 2, etc.). See ತಿರು; Bp. 56, 85.

ನೀರು ನಿರೇ. A fine, beautiful woman, a beauty; a damsel; a gay woman; a courtesan. See Śmd. s. ನೀರು; Abh. P. 3, 40; 5, 6; 9, 162; Grj. 3, after 91; Rāv. 7, 11; 7, after 13; 7, 17; 11, 84; J. 6, 25, 28; 8, 17, 20; 16, 3; 30, 2, 14; ಕಡು; Prv. s. ನೀರು.

ನೀರ್ ನಿರ. = ನೀರ, etc. — ನೀರ್ಹದ. A public necessary (My.). — ನೀರ್ಹಟಿ. 1. A boatman (ಅಮ್ಮಿಗ ಸಾ.). — ನೀರ್ಹಟಿ. 2. = ನೀರ್ಹಟಿಗ, q. v. — ನೀರ್ಹಟಿಗ. (Śmd. 237). A man who (gratuitously) gives water (to drink, ನೀರಿದಿ ವಾಕ Śmd. 46, o. r. ನೀರ್ಹಟಿ; ನೀರಿದಿ ವಾಕ Kk. 37, o. r. ನೀರ್ಹಟಿ). — ನೀರ್ಹಗ. -ಕಾಗ. = ನೀರುಗಾಗ. (ಮದ್ದು, ಜಲಕಾಕ Mr. 171). — ನೀರ್ಹಾಯ್. -ಕಾಯ್. An unripe cocoanut that

contains water (Üpr. 1, after 101). — ನೀರ್ಗುಡ್ಡು. -ಕುಡ್ಡು. (Smd. 218). Submarine fire. — ನೀರ್ಗುಟಕ. -ಕುಟಕ. = ನೀರ್ಗುಟಕ, q. v. — ನೀರ್ಗುಡಿ. -ಕುಡಿ. = ನೀರಂ ಕುಡಿ (Smd. 195). To drink water (Üpr. 5, after 39; Bp. 60, 34; J. 3, 40). — ನೀರ್ಗುಡಿಸು. -ಕುಡಿಸು. To give water to drink. ನೀರ್ಗುಡಿಪುದು (ನಿವಾಪ, ಪಿತ್ತತರ್ಪಣ Hlā.). — ನೀರ್ಗುಳ್ಳಿ. A water-bubble (My. as ನೀರ್ಗುಳ್ಳಿ). ನೀರ್ಗುಳ್ಳಿ, ಗಾಳಿ ಸೊಡರ್...೨ ವುಂ ಸಿರಿ ಪುಲ್ಲಗ್ರದ ತುನ್ನುಡಿಯಾ! (Sā. 74). — ನೀರ್ಗೋಳ. -ಕೋಳ. To take water, to drink (Rā. 6, 23). — ನೀರ್ತೀಲಿ. Water to become oleary. ಬೆಳಗಿದುದೆಲ್ಲಾಂ ದೆನೆ, ನೀರ್ತೀಲಿದುದು (Smd. 219). ಹಾವನೆ ಕದಲೊಂ ನೀರ್ತೀಲಿವುದು (295). — ನೀರ್ದಳಿ. -ತಳಿ. To sprinkle water (Üpr. 1, 123; Rā. 12, 22). — ನೀರ್ದಾಣ. -ತಾಣ. Any piece of water, a pond, etc. (ಬರಾತ ಯ Nr.; Sā. 3, 49; Bh. 3, 13, 15). — ನೀರ್ದೇಗಿ. -ತೇಗಿ. To draw in, as water (Üpr. 7, 140). 2, to dry up (Üpr. 5, 132; Rā. 5, 36). — ನೀರ್ದೇಗಿ. -ತೇಗಿ. Water-vehicle: a cloud (ಮುಗಿರ್, ಮೋಡ, ಮೇಘ Sā. 14; Kk. 12). — ನೀರ್ನೆರೆ. A place to rest upon in water. ನೀರ್ನೆರೆ ತಪ್ಪು (ಅಗುರ್ Smd. I). — ನೀರ್ವಡಿಸು. To soak (Sāstrasāra in W. v. 1643. 1644. 1645). — ನೀರ್ವೋಯ್. = ನೀರ್ವೋಯ್. To pour water (J. 29, 31). — ನೀರ್ವುದು. = ನೀರುಮುದು. — ನೀರ್ವುದು ಗಡು. -ಕಡು. To let fall abundant rain (J. 10, 8). — ನೀರ್ವೊ. To bathe in water (Bp. 56, 54). — ನೀರ್ವೊಟ್ಟು. Water to touch (J. 9, 25). — ನೀರ್ವೊಗಿ. To scoop or draw water (J. 3, 38; 6, 6). — ನೀರ್ವೊಗಿಡ. A large shrub, the three-leaved chaste-tree, Vitex trifolia L. (St. & Pl.). — ನೀರ್ವೊಕ್ಕು. -ಹಕ್ಕು. = ನೀರುಹಕ್ಕು. (J. 15, 9). — ನೀರ್ವೊನಿ. -ವೊನಿ. A water-drop (Abh. P. 13, 11; Sā. 2, 55; J. 6, 3; 19, 5). — ನೀರ್ವೊನನೆ. -ಮಾನನೆ. A mermaid, a nymph (Üpr. 3, 20). — ನೀರ್ವೊನನೆ. -ಮಾನನೆ. A merman (Üpr. 5, after 39). — ನೀರ್ವೊನನೆ. -ಮಾನನೆ. (Smd. 218, o. r. ನೀರ್ವೊನನೆ). = ನೀರ್ವೊನನೆ. — ನೀರ್ವೊವು. -ವಾವು. = ನೀರ್ವೊವು ಹಾವು, etc. A water-snake (ಅಲಗುಡ, ಜಲವ್ಯಾಂ Hlā., Nr.). — ನೀರ್ವೊಗು. -ವೊಗು. To enter, or go into, water (Rā. 6, after 24; 9, 11). — ನೀರ್ವೊಟ್ಟು. -ಪಟ್ಟು. A paddle (Sā. 1, 43). — ನೀರ್ವೊ. -ಪೊ. = ನೀರ್ವೊವು. (Üpr. 1, after 101; Abh. P. 1, 114). — ನೀರ್ವೊವು. -ವೊವು. A lotus (ವಮಲ Sā.; ತಾವರೆ Kk. 18). — ನೀರ್ವೊರಸು. -ಬೆರಸು. Water to be mixed with (Bp. 14, 9). — ನೀರ್ವೊಗಿಸು. -ವೊಗಿಸು. To cause to go into water (Rā. 14, 147). — ನೀರ್ವೊನರ್. -ವೊನರ್. A stream, a rivulet (Abh. P. 1, 117; 9, 151). ಬೇರ್ವೊರಸು ಕಾಯ್ ಪಲಸು, ಎಳೆ ನೀರ್ವೊನಲಂ ಕಡುವ ತೆಂಗು (Smd. 31). — ನೀರ್ವೊಯ್. = ನೀರ್ವೊಯ್. (Abh. P. 16, 55; J. 30, 85).

ನೀರ್ಲು nirḷu. = ನೀರು, etc. ನೀರ್ ಹಣ್ಣು (ಹಾವು ವ G.).

ನೀಲ nilā. = ನೀಲ. (ಉದ್ಧ Nr. 80).

ನೀಲ nilā. Dark-blue or black (ವರ್ಣ, ವರ್ಣಭೇದ Nr. 80; ಕಪ್ಪು Mr. 511); dyed with indigo. 2, a gem, the sapphire (ಸುರತ್ನ, ರತ್ನಭೇದ 30; ರತ್ನ 511). 3, the blue mountain (ಅಜಲ, ವರ್ಣತಭೇದ 30; ಶೈಲ 511). 4, one of the monkeys attending on Rāma (ವಾನರಕುಲ, ವಾನರಭೇದ 30). 5, had; wicked, vicious; vile, low; sin, crime (ಪಾಪ, ಪಾಪ 30; ಅಧರ 511). 6, slow, lazy, dull (ಮುಢ್ಢ 511). 7, a vicious or silly horse (ಕುದುರೆಬುದ್ಧೋದ ನೀಲಂ Mr. 275). 8, one of the treasures of Kubera. 9, a kind of house (ಗೃಹ ಭೇದ 30). 10, indigo. 11, ten palas (hala) of copper. ಹತ್ತು ಹಲ ತಾಮ್ರದೊಳು ನೀಲಂ (Mr. 60). ಎಳೆಯ ನೀಲ (ರಾಜಾ ವರ್ತ Kk. 85; Sā. 69). ನೀಲದ ಮನೆ ಪವನಿಸಿದ ಸೂರಾದರೆ ನೀ

ಲದ (i. e. ನೀಲದ ಮನೆಯ) ಕ್ರಯ ದಾದೇತೇ? — ನೀಲ ಬಾಲಕಗೆ ಚಪ್ಪ ಕೋಲು ಒಲೆಕಾದಿಗೆ ಚಪ್ಪ. — ನೀಲ ಮಾದ, ಒಲೆ ಮಾದಿದರೂ ಸಾಲದ ಉಪದ್ರವ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ (Prva.). — ನೀಲಗಿಡ. A low under-shrub, Indigofera aspalathoides Vahl. (St. & Pl.).

ನೀಲಕಣ್ಣಿ nila-kaṇṇi. Blue-necked: a peacock (ಮಯೂರ, ನವಿಲ್ Nr. 49; ಕೇತ Mr. 512). 2, a sparrow (ಗುಡ್ಡು 49; 512). 3, a quail (ರಾವಣೆ 49). 4, a serpent (ಘೋರಿ, ಸರ್ಪ 49; ಕಾಡುಕೇಯ 512). 5, a locust or grass-hopper (ಮಿಡಿಕೆ 49). 6, Siva (ವೃಷಭ, ಕುಶ್ವರ 49; ರುದ್ರ 512); N. (My.). ನೀಲಕಣ್ಣಿನ ಮುದನೆಗೆ ನೀಲಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಪಳೆ (Prv.). 7, sign for a long letter (Üh.). 8, the nape, the neck (ಕಣ್ಣು, ಕೊರಳು 49; ಗ್ರೀವ 512). — ನೀಲಕಣ್ಣಿಂ. The metrical foot — — — (Üh.). — ನೀಲಕಣ್ಣಿಯು. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 2).

ನೀಲಕನ್ನರ nila-kandhara. = ನೀಲಕಣ್ಣಿ. (My.).

ನೀಲಕೇತು nila-kētu. = ನೀಲಪಕ್ಷಿ. (J. 9, 5, 11).

ನೀಲಗಲ nila-gala. = ನೀಲಕನ್ನರ. (Bp. 1, 66; 25, 11).

ನೀಲಗಾಡು nila-gāḍa. = ನೀಲಗಾಡು. (S. Mhr.).

ನೀಲಗಿರಿ nila-girl. The Neigherries. (My.). See Prv. a. ನೀಲಮನೆ.

ನೀಲಗ್ರೀವೆ nila-grīva. Siva.

ನೀಲಂಗು nilaṅgu. A species of worm growing in the inside of animals. 2, an insect in general (ಪುಲ್ಲಕ, ಕ್ರಿಮಿ, ಕೀಟ, etc., ಪುರ Mr. 396, o. r. ಪುರು); a caterpillar (ಕೋರೀ ಹುರ G.).

ನೀಲತೆ nilatē. Blueness, blackness. See ಎ.

ನೀಲಧ್ವಜ nila-dhvaja. (= ಅಸಿತಧ್ವಜ). N. of a prince (J. 8, 1 seq.).

ನೀಲಮನೆ nila-maṇi. The sapphire. (Üpr. 1, 39). ನೀಲಮನೆ ಬೇಕಾದರೆ ನೀಲಗಿರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ನೀಲಮೇಘಸ್ವಾಮಿ nila-mēgha-svāmi. Kṛishṇa or Viṣṇu (My.).

ನೀಲಮೇಘಸ್ವಾಮಿಲಿ nila-mēgha-svāmāli. = ನೀಲಮೇಘಸ್ವಾಮಿ (J. 13, 23).

ನೀಲಲೋಹಿತ nila-lōhita. Dark-blue mixed with red: purple, dark-red. (Abh. P. 13, after 138). 2, Siva.

ನೀಲಾಂಗ nila-aṅga. Dark-bodied: Kṛishṇa; Rāma (J. 18, 48). 2, the Indian orane. 3, the blue jay.

ನೀಲಾಚಲ nila-aśala. The blue mountain (ಕಡುವೆಟ್ಟು Sā.).

ನೀಲಾಂಜನ nilāṅjana. Tbh. of ನೀಲಾಂಜನ. (My.).

ನೀಲಾಬ್ಜ nila-abja. = ನೀಲಾಮ್ಬುಜಸ್ತ. (Üpr. 8, 101; Sā. 1, 43).

ನೀಲಾಬ್ಧಿ nila-abda. A dark cloud (Sā. 1, 43).

ನೀಲಾಮ್ಬುರ nila-ambara. Balarāma (ಬಲ Mr. 21).

ನೀಲಾಮ್ಬುರಿ nilāmbāri. N. of a rāga (My.).

ನೀಲಾಮ್ಬುಜಸ್ತ nila-amhujanma. The blue water-lily. See ಕನ್ನೆಯಲು.

ನೀಲಾಲೆ nila-alaki. A woman with dark locks (J. 16, 1).

ನೀಲಾರ್ಕ nila-aśma. = ನೀಲಮನೆ. (Üpr. 1, 137).

ನೀಲಿ nili. The indigo shrub, Indigofera tinctoria Lin. (ರಂಗಿಲೆ Mr. 131). 2, a kind of disease, black and blue marks on the body from bruises, etc. 3, indigo, the dye. (My.). 4, a female gnome or evil spirit (Kālī) that uses to speak lies (My.; Tā., T.). 5, dark-blue (Üpr. 8, 80). — ನೀಲವ್ವ. -ಅವ್ವ. Kālī (S. Mhr.). — ನೀಲಿಗಣ. -ವಣ. A kind of eye disease (Bp. 18, 86). 2, an eye with a bluish pupil (My.). — ನೀಲಿಗಪ್ಪದ. -ಕಪ್ಪದ. A dark-blue

cloth (Bp.). — ನೀಲೀ ಹಿಡ. = ನೀಲಿ No. 1. (My.; B. 4, 54). — ನೀಲೀ ಬೀಜ. The seed of *Cassia tora* L., used by indigo dyers (Z.; My.). — ನೀಲೀ ಮಾತು. A word of Nili: a falsehood (My.). ನೀಲೀ ಮಾತು ನಿಜವಲ್ಲ (Prv.). — ನೀಲೀ ವಾರ್ತೆ. A false report (My.).

ನೀಲಿಕೆ ನಿಲಿಕೆ. A blue-flowering *Barioria* (ದಾಣ, etc., ಗೋರಬೆ Mr. 123).

ನೀಲಿಕೆ ನಿಲಿಕೆ. The small tree *Nyctanthus arbor trisita* Lin. 2, the five-leaved chaste tree, *Vitex negundo* L. (ಕರೇಲಕ್ಕಿ G.).

ನೀಲಿಗಾಡು ನಿಲಿ-ಗಟ್ಟ. = ನೀಲಿಗಾಡು. A manufacturer of indigo (My.); an indigo dyer (My.).

ನೀಲಿನಿ ನಿಲಿನಿ. The indigo shrub.

ನೀಲೀರಾಗ ನಿಲಿ-ರಾಗ. Having the colour of indigo; as unchangeable as the indigo colour: *constant in affection*; a firm and constant friend (ಸ್ಥಿರಮಾಗಿ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡುವನು Hlā.; ಎದೆವಿಡದ ವನಯಿತಂ Mr. 241).

ನೀಲೋತ್ಪಲಿ ನಿಲ-ಉಪಾಲ. The blue water-lily, *Nymphaea cyanea* Roxb. (ಕುಮುದ, ಕಪ್ಪೇದಿ ಇದರ್ ನಯ್ದಿರ್ Mr. 420); a blue lotus. See ಕನ್ನೆಯಲು.

ನೀಲೋತ್ಪಲಿನಿ ನಿಲಿ-ಉಪಾಲ-ಸಾಕ್ಷಾ. The moon (Bp. 65, 24).

ನೀವಾಕ ನಿ-ವಾಕ. The increased demand for grain in times of dearth, competition of buyers in consequence of scarcity (ಧಾನ್ಯದಿಗರ್ ಅರ್ಥಮಂ ಪಾರ್ವದು; ಮೇಣು ಧಾನ್ಯವ ಪ್ಪಾಯುವುದು ಹೆಸರು Nr.); dearth, scarcity; collecting or laying up grain in times of dearth.

ನೀವಾರ ನಿವಾರ. Rice growing wild (ಮೊಡೆ Mr. 372).

ನೀವಿ ನಿವಿ. A cloth worn round a woman's waist; the ends of the cloth passed round the loins so as to hold the whole together (ನಿವಿ Nn. 105; ಉಜ್ಜಯ Mr. 343; see ನೆವಿ 1). 2, capital, principal, stock. 3, a stake at play, a wager (ಪಣ, ಒಡ್ಡಿದು 105). 4, junction, union (ಯೋಗ, ಕೂಟ 105). 5, a pair (ಯುಗ್ಮ, ಎರಡು 105). 6, compassion (ಕರುಣ 105). 7, a saddle (ಪಲ್ಲಣ, ಹಲ್ಲಣ 105). 8, sexual intercourse (ಮೋಹನ 105).

ನೀವಿಸು ನಿವಿಸು. To cause to use gentle friction, etc. (My.).

ನೀವು ನಿವು. 1. = ನೀಂ 2, ನೀಮ್, etc. You. The plural of ನೀನು (C.). See its declension s. ನಿಮ್. ನೀವಾದರೇನು, ನಾನಾದರೇನು? ಪಾವಲಿ ನೀರು ಬನ್ನರೆ ಸರಿ. — ನೀವು ನಾಗಲೋಕದವರಾದರೆ ನಾವು ನಾಗಲೋಕದವರು (Prva.). ನೀವಿಬ್ಬರೂ (B. 4, 6). See Bp. 14, 25; 22, 41. 61; 26, 30; 24, 24. 28; 62, 43; 87, 5; 40, 64; 47, 66; 46, 23; 58, 38; Bh. 2, 16, 36.

ನೀವು ನಿವು. 2. To rub softly, to use gentle friction, to stroke down any member of the body, to make straight or smooth by stroking, as the hair, the beard, cloth, etc. (ಎದವ ಕೆಂದ. I; Çpr. 7, 127; My.; T.; cf. ನಿವರು).

ನೀವುತ್ ನಿ-ವುತ್. An inhabited country.

ನೀವು ನಿವು. = ನೀವು. The edge of a thatch, the edge or side of a sloping roof, eaves. 2, a thatch, a roof.

ನೀವಾರ ನಿ-ವಾರ. A warm cloth, a blanket (ಹಪ್ಪಡ G.; ರಣಾಯಿ G.). 2, curtains. 3, an outer tent or screen.

ನೀನು ನಿಸು. (Tbh. of ನೆಯನು). To cause to go: to manage, to accomplish, to fulfil (My.).

ನೀವಾರ ನಿ-ವಾರ. = ನಿವಾರ. Fog, mist; frost, hoar-frost; dew. 2, evacuation (Çpr. 3, after 36).

ನೀಳು ನಿಲ. = (ನಿಸುಳ್ಳ), ನೀಡು 1. To grow long or high, to extend, to extend one's self, to be stretched out, to spread, etc. (ಪ್ರಸಾರಣ ಕೆಂದ. Dh.; Çpr. 1, after 79; 1, 93. 106; 5, 40; 6, 2; 7, 44; 8, 57; Abh. P. 3, 97; 14, 106; T., M. ನೀಳ್, ನೀಳು). ನಿಜತೇಜಂ ನೀಳ್ ಕರ್ನೆಯ್ತುಲ ಪಾಲರೆ (ಕೆಂದ. 251, o. r. ನೀಳ್). ನೆಗೆದಯ್ ರೋಕದ ನೀಳ್ ತುತ್ತ ತುದಿಯಂ ನೀಂ (229). (ಧ್ವಂಗಿತು) ನೀಳ್ ದಗಿದ (ನೀರಣದ) ಕೇದಾಸ ಕೃದಾಯೋ ಬಯ್ಯನೆ ಪಾಡ್ (Çpr. 7, 60). ನೀಳ್ ಲರ್ವ ಪಾಲ (ಲರಾ ಮು Mr. 496). ನೀಳ್ ಕುರುಳ್ (Çt. II, 98). See Grj. 6, 46; Rā. 8, 17; 5, 85; 6, after 11; 8, 47; Ç. Bp. 47, 16; ಕೆಂದ. s. ಬಳ್ಳು; J. 3, 5; 17, 29.

ನೀಳು ನಿಲ. = ನೀಟ 1, ನೀಡು 2, ನೀಲ, ನೀಳು, (ನೀಳ್ಳು), ನೀಡ್. Extension, length, height, tallness (ದೀರ್ಘ, ಅಯತ Nr.; Mr. 446; ಅಯತೆ Hl. 425; ನೀಟ Bhn. 31; My.; T., M.). ಸೀರೆಯ ನೀಳ (ದೈರ್ಘ್ಯ, ಅಯತು, ಅನಾಹ Nr.). ನೀಳ ವಾದದು (ದೀರ್ಘ, ಅಯತ Hl. 372). ಬಹಳ ನೀಳವಾದದು (ದ್ವಾಘ್ರ 364). ನೂಡು ಗಾವುದ ನೀಳವಾದ ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟದನ್ತು ಮಹಾ ಮಾನು (ತಿಮಿ 68). ನೀಳವಾದ ಪುಂಗೀ ಗಡ್ಡೆ (ಕುರುವನ್ನ, etc. 162). ನೀಳಯ್ (Bp. 50, 68); ನೀಳತೋಳ್ (58, 25); ನೀಳನಾಲಿಗೆ (18, 16). ನೀಳವಾದರೂ ಗಾಳಿಗೆ ಏನು? (Prv.). See Bp. 20, 1; 35, 49; 46, 6; 51, 81; 58, 68; 60, 46.

ನೀಳು ನಿಲ. = ನೀಡ.

ನೀಳು ನಿಲ-ಜ. = ನೀಡು. (ಪಕ್ಷ Mr. 167).

ನೀಳಿತು ನಿಲಿತು. That is long (ದೀರ್ಘ, ಅಯತ Hl.).

ನೀಳು ನಿಲು. (ನೀಳ್). = ನೀಳ, etc. (T.; M. ನೀಳ್, ನೀಳ್, ನೀಡು). — ನೀಳವು. -ಅದು. That is long, high or tall. ನೀಳವದ ನೆರಳು ಬೋದಾಯ ಮಾತೂ ಗಾಳಿಯ ಪಾಗ. — ನೀಳವದ ಮೇರೆ ನಿ ನ್ತರೆ ಗಾಳಿಗೇನು? (Prva.).

ನೀಳೊಳ್ಳಿ ನಿಲ(ನಿಲ)-ಕೊಲಿ. (Extension-seizure): distraction; wandering. — ನೀಳೊಳ್ಳಿಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. To become distracted, to wander or rove (J. 19, 29).

ನೀಳು ನಿಲು. Length, etc. (ನಿಡು Çt. II, 53; Çpr. 6, 61). — ನೀಳು ವೆಡ್. -ವೆಡ್. To grow long, to extend. ನಿಡು ದರೆ, ನೀಳು ವೆತ್ತ ನೆಗೆಗ್ (ಕೆಂದ. 78).

ನೀಲು ನಿಲ. = ನೀಡು 2, etc. Length, etc. — ನೀಡುರಿನು. = ನೀಡು ಕರಿಸು (ಕೆಂದ. 26). To make long, to lengthen, to uncoil, etc. ನೀಡುರಿಸಿದಂ (217). ಬರ್ಕುಡಿತ್ತನೀರ್ಗ, ಪದ ಪಟ್ಟಿಕೆಯ ಪನ್ನೆಲೆಯ ಮುಡಿಗೆ ದೇಸಿಗರಂ ದೇವರ್ಕ್ಕೊಡೆಯರ್ (o. r. -ಲಿ) ಮಾದ್ದರೆ ನೀಡುರಿಸದೆ ನಿನ್ನ (o. r. ನಿಮ್ಮ) ದೊರೆಗೆ ಬೋದಾಯರ್ ಬರೇ? (39. 345). See Rā. 2, 71. — ನೀಡ್ಡೆಯ್. To make long, to extend, to spread out (Grj. 1, 107).

ನು ನಿ. 1. = ಅಂ 1 (am 1), etc., e. g. ಇದರ್ ಪನು (Hlā. s. ಅಗ), ತಿವದನು (Bh. 1, 10, 88), ಕೊಡುವನು (Bp. 21, 85), ಅದನು, ಮಾಡುವನು (22, 47).

ನು ನಿ. 2. = ಅಂ 6 (am 3), etc., e. g. ಅಧಿವನು (Bp. 8, 16), ಪುತನು (3, 24), ಅತನು (16, 74), ಅವನು (20, 24), ಅಯ್ಯನು (21, 8), ಅರ್ವಕನು (24, 84), ಬಿಜ್ಜಳನು (37, 66); ಎತ್ತನು, ಬಾಪ್ಪನು, ಅಭ್ಯುದಿತನು (Nr. s. ಅಗು); ಕೃತ್ತಿಯನು (Hlā. s. ಅಗದು), ತೂದ್ರನು (s. ಅಗ); — ನೊಗನು (Nr. s. ಅರು 4), ಎರನು (s. ಎರ 1), ನೆಣನು (s. ನೆಣ), ನೊಣನು (s. ನೊಣ), ಮರನು (s. ಬಂಡೆಮರಿ), ತೋಳನು (see ವನಾಶ್ವ), ಮೊಲನು (My.), ಹೆಣನು (s. ವರೇತ).

ನು ನಿ. Now? what? indeed? 2, indeed, certainly. 3, or.

ನುಗಿ nugi. (= ನುಗ್ಗು 2). To reduce to fine particles, to powder, with the fingers, stones, etc. (My.).

ನುಗಿಚು nugiçu. = ನುಗ್ಗು. To get out of (the hand, etc.) by wriggling (as a bird), to slip (from the hand, as a rope, generally ನುಗಿಚಿ ಕೊಳ್ಳು, My.).

ನುಗುಳ್ nuguḷ. = (ನುಗ್ಗು 1), ನುಸುಳ್ 1, etc. To enter a door or a small, narrow passage or opening, to go in with difficulty, to squeeze through, to creep in, to get into, to enter (ದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ ಸ್ಮದ. Dh.; see T., M. s. ನೊದಿ). P. p. ನುಗುಳ್ಳು.

ನುಗುಳ್ಳು nuguḷḷu. To cause to enter a small, narrow passage, etc. (ಸೂಕ್ಷ್ಮದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ ಸ್ಮದ. Dh.).

ನುಗ್ಗಿ nuggi. = ನುಗ್ಗು. (ಮೋಡ Mr. 510). See ಕಾಡು. — ನುಗ್ಗೇ ಗಿಡ. (ಅಕ್ಷೇವ, ತೀಕ್ಷ್ಣಗಂಧಕ, ಮಧುತಿಗ್ಗು, ತಿಗ್ಗು G.). — ನುಗ್ಗೇ ಬೀಜ. (ತಿಗ್ಗುಜ, ಶ್ವೇತಮಂಡಿ G.).

ನುಗ್ಗಿಸು nuggisu. 1. To cause to creep in or squeeze through (My.).

ನುಗ್ಗಿಸು nuggisu. 2. To cause to powder, etc. (My.).

ನುಗ್ಗು nuggu. 1. = (ನುಗ್ಗು 1), ನುರ್ಗು 1. To pass by pressing, to squeeze through, to force one's self into, to enter without permission, as a door, a house, to creep into, as into a hole (J. 8, 32; My.). ನುಗ್ಗಿದವನಿಗೆ ಹಗ್ಗ ತಪ್ಪೇತೇ? — ಕವಿ ಕೃತ ಮೂದಿ ಬೇರಿ ನುಗ್ಗಿ ಹದವುಕೇ? (Prva.). ದನ ಬೇರಿ ನುಗ್ಗಿತು (My.). — ನುಗ್ಗಾಡು. -ಅಡು. To be addicted to passing through by force, as cattle through a hedge or fence (My.).

ನುಗ್ಗು nuggu. 2. = (ನುಗಿ, ನುಡು 1), ನುಡುನು, ನುಡುಕು, ನುಡುಗು, ನುರ್ಗು 2, ನುರ್ಗು 1, ನುಳ್ಳು. To reduce to small bits or powder by pressing with the hand, etc. or by pressing or beating with a stone, a piece of wood, etc., to crush, to powder, to grind (My.; Tē.; T. ನುಳ್ಳು, ನುಣುಗು, ನುಣು, ನುಣುಳ್ಳು, ನೊಡುಳ್ಳು; Tē. also ನುಡುಡು, ನುಡುಮು, ನು ಲುಡು; cf. ನೀಡು; see ನಡುಡು). 2, to be crushed, etc. (Ūpr. 2, 44; T. ನುಣುಗು, ನೊಡುಗು; M. ನುಡುಡು). — ನುಗ್ಗೊತ್ತು. ನುಗ್ಗಿ ಒತ್ತು. = ನುಗ್ಗೊತ್ತು. To press so as to crush (Bp. 23, 26; 52, 48).

ನುಗ್ಗು nuggu. 3. = (ನುಡ್ಡು), ನುಡು 2, ನುರ್ಗು 3, ನುರ್ಗು 2, ನುಸಿ 1, ನೊಡು 3, ನೊಡು 2, ನೊಡು 2. The state of having been, or being, crushed, etc. (My.; Tē.). See ನೊಡು. — ನುಗ್ಗಾಗು. -ಅಗು. To be broken to pieces, to crumble, to fall to ruin, etc. ತಗ್ಗಿದವ ಎನ್ನಿಗೂ ನುಗ್ಗಾಗ (Prva.). See Bh. 7, 6, 56. — ನುಗ್ಗು ನುಗ್ಗು. rep. (B. 4, 134; My.). — ನುಗ್ಗು ನುಡ್ಡು. dupl. = ನುಗ್ಗು ನುಸಿ. (My.). — ನುಗ್ಗು ನುಡು. = ನುಗ್ಗು ನುಡ್ಡು. (My.). — ನುಗ್ಗು ನುಸಿ. dupl. (Bh. 1, 10, 38; 6, 7, 46; 7, 10, 63; My.).

ನುಗ್ಗಿ nuggi. = ನುಗ್ಗು. (That is proverbially brittle and weak): the horse-radish, Moringa

pterigosperma Gaert. (ತಿಗ್ಗು Mr. 119; My.; Tē. ಮುನಗಿ; T. ಮುರುಗ್ಗಿ; M. ಮುರಜ್ಜಿ). ನುಗ್ಗಿ ಕೆಮ್ಮಾಡೊಡ ಮ ಧುತಿಗ್ಗು ಎನಿಸು (Nr.). ನುಗ್ಗಿಯಾದರೂ ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಬನ್ನೇತೇ? (Prva.). — ನುಗ್ಗಿಯ ಬಿತ್ತು. The seed of the moringa (ತಿಗ್ಗುಜ, ಶ್ವೇತಮಂಡಿ Nr.). — ನುಗ್ಗಿಯ ಮರ. The moringa tree (ಶೋಧಾಂಜನ, ತಿಗ್ಗು, ತೀಕ್ಷ್ಣಗಂಧಕ, ಅಕ್ಷೇವ, ಮೋಡ Mr.; Si. 128). — ನುಗ್ಗೇ ಕಾಯ. A moringa pod (My.; see Prva. s. ಮಗ್ಗು). — ನುಗ್ಗೇ ಗಿಡ. = ನುಗ್ಗಿಯ ಮರ. ಕೆಮ್ಮು ಹುಪ್ಪುಗಳಾಗಿ ನುಗ್ಗೇ ಗಿಡ (ಮಧುತಿಗ್ಗು Si. 128). — ನುಗ್ಗೇ ಬೀಜ. = ನುಗ್ಗಿಯ ಬಿತ್ತು. (ತಿಗ್ಗುಜ Si. 335). — ನುಗ್ಗೇ ಸೊಪ್ಪು. Moringa leaves (My.).

ನುಂಗು nuṅgu. = ನೊನೆ 1, (ಮುಂಗು). To swallow; to devour (ಗಲನ ಸ್ಮದ. Dh.; C.; T. ನುಗರ್, ನುಂಗು, ನೊಡ್ಡು; M. ನುಗರು; Tē. ಮುಂಗು). ಅರ್ಕೆನ್ಯುಗಂ ತವೆ ನುಂಗಿ ಕುಂಞ ಕದ್ದಿರೆ (ಸ್ಮದ. 267). ನುಂಗುವವನು ಒಳವೆ ದಧಿಯೊಳೆ ಮಹಾಮುಷ್ಯಂಗಳೆ? (292). ಅಕ್ಷರವ ನುಂಗಿ ಅಡುವ ನುಡಿ (ಬುವ್ತ ವರ್ಣಪದ, ಗ್ರಸ್ತ); ತಿಮಿಯಮ್ಮಾ ವಿನ ನುಂಗುವ ವಿನಾಸು (ತಿಮಿಂ ಗಲ Nr.). ನುಂಗರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಗಲಿತ Si. 384). ನುಂಗುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆಹಾರವ (ಗ್ರಾಸ, ಕಬಲ, ತುತ್ತು 317). ನುಂಗ ದಾರದ ತು ತಟ್ಟಿ ತುಟಿ ಮಾಡಿದ ಹಲ್ಲ ಸಮ. — ನುಂಗಿದ ತುತ್ತಿನ ರುಟಿ ಮತ್ತೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಕೋದ ನುಂಗಿದ ಕಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ (Prva.). See Ūpr. 8, 15; Bp. 21, 17; 39, 52; 48, 15; 59, 21, 48; Rāv. 5, after 120; 6, 9; 13, 64; J. 6, 8; 8, 47; B. 2, 11; Si. 88; Prva. s. ಬೆರಳು; Sp. s. ಬೊಳ್ಳುಡು; Sā. s. ಮೆಲ್ಲು.

ನುಂಗುವಿಕೆ nuṅguvikē. Swallowing (ನಿಗಾರ Si. 400).

ನುಂಗುಹ nuṅguha. Swallowing (ನೀರ್ಪ, ಗಂ, ಗಂ Nr.).

ನುಜೆ nu-ḷ. (nu-ḷit). Never! certainly not! (ತಕ್ಕ, ಬಿಡುವು ದು Nn. 166; ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ Mr. 536). 2, is it not? (ಕೇಳ್ವೆದಿ, ಕೇಳು ಹ 166; ಕೇಳ್ವಲ್ಲಿ 536). 3, could it be? (ಸಂಶಯ, ಸಂದೇಹ 166).

ನುಡ್ಡು nuḍḍu. (= ನುಗ್ಗು 3, etc.). That is reduced to small pieces; fragments, bits: grit, grits of any grain (ಕಣ, ಧಾನ್ಯಾಂಶ Nr.; Si. 418; ಕಣ Hlā., Mr. 372; ಕಣ, ಕ್ಷುದ್ರಕಣ್ಣುಲ Nr., Hlā.; ತಣ್ಣುಲಕೂರ್ಣ ಸ್ಮ. 86; C.; M. ನುಡ್ಡು, ನುಡುಡ್ಡು, ನೊಡ್ಡು, ನೊಡು; T. ನೊಡ, ನೊಡು, ನೊಡುಗು; Tē. ನುಡ್ಡು, ನುಡುಮು, ನೊಳೆ, ನೆಡ್ಡು). ಇ ಚ್ಚೆಯಾದಿತ್ತ ನುಡ್ಡುನ್ದು ಮಾಡಿಕವ್ವ; ಇಚ್ಚೆಯು ತೀರ್ವ ಬದ್ವತ್ತ ಮಾಡಿಕವ್ವ ನುಡ್ಡುಗು ಕಪ್ಪಂ (Sp.). 2, wasting away, ruin, etc. (ಕ್ಷೀಣತೆ ಸ್ಮ. 86). ನುಡ್ಡು ಉಣ್ಣು ಮಗನು ಇ ಚ್ಚೆಲಿ ಇರುವನು, ತುವ್ತ ಸಕ್ಕರೆ ಉಣ್ಣು ಅಳಿಯ ತಿವ್ವೇಲಿ ನಿನ್ನು ಬೊಗ ಕುವನು. — ಕಿಡ್ಡು ನುಂಗುವನ ನುಡ್ಡು ಬಿಟ್ಟುನೇ? — ನುಡ್ಡು ದರೂ ಹು ಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕು. — ನುಡ್ಡು ಒಣ್ಣು ಮಾಡಿಕವ್ವ. — ನುಡ್ಡು ದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾವಿನ ಬೇಕು. — ನುಡ್ಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ವನ ನೊಡ್ಡಿಗೆ ಮಾತಾಡಿದರೂ ನಡ್ಡಿಗೆ ಸಾಲದು (Prva.). See Prva. s. ಪಟ್ಟ. — ನುಡ್ಡಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Broken rice (My.). — ನುಡ್ಡು ಗಂಜ. Gañji made of nuḍḍu (My.). See Prva. s. ವೆಂಕಪ್ಪ. — ನುಡ್ಡು ಗೋಣಿ. = ನುಡ್ಡು ಗೋಳಿ. (My.). — ನುಡ್ಡು ಗೋಳಿ. The herb Portulaca quadrifida L. (Z.). See ಕಲ್ಲು. — ನುಡ್ಡು ನುಡು. = ನುಡ್ಡು ನುಸಿ. dupl. (Bp. 51: 72; My.). — ನುಡ್ಡು ನುಸಿ. dupl. (J. 8, 32). — ನುಡ್ಡು ನೊಡು. = ನುಡ್ಡು ನುಡು. (J. 21, 34).

ನುಡಿ nudi. 1. To sound; to utter; to speak; to say (ವಚನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಹೇದ 88 Cm.; ಪೇದ 229 Cm.; C.; T., M. ನೊಡಿ; Tē. ನುಡುಡು, ನುಡುವು, ನೊಡುವು). ಎದರೆ ನುಡಿದು (ಸ್ಮದ. 28). ಸತ್ಯಮಂ ನುಡಿ, ಗಡಾ, ನೀನ್ ಅತನೋ,

(148). ಭೂವಲಯಾಧಿಪಂ ನುಡಿಗುಮ್ ಆ ದೂತಂಗೆ ಸ್ವಚ್ಛಗತಾರ್ಥಮಂ (267). ಸಮಂ ನುಡಿವೊಡೆ ಆವಂ ಪಿರಿಯಂ (297). ನುಡಿವೊಡೆ ಎಲ್ಲರುಂ ಮಾತರಾಯರ್ (298). ಗೆರೆ ನುಡಿವವನು (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರಸೃತ); ಸೋಲೆ ನುಡಿವವನು (ಅಧರ, ಹೀನವಾದಿ); ಇನಿದಂ ನುಡಿವವ (ತಳ್ಳು, ಮಧುರವಾಕ್); ಹೊಲ್ಲಾಗಿ ನುಡಿವವ (ಕದ್ದದ, ಗರ್ಹ್ಯವಾದಿ Hlā.). ತನ್ನ ಸೋಲವ ನುಡಿದು ಕೊಮ್ಮಂ (ಅಧರ Mr. 237). ಅದಿ ಗಡಿಗೆ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅನುರಾಪ); ಹದಿಸಿ ಕೊಮ್ಮ ನುಡಿಯ ನುಡಿದಂ (ಗರ್ಹ್ಯವಾದಿ, ಕದ್ದದ); ನುಡಿಯರ್ ಅದಿಯದೆ ಕೇಳರ್ ಅದಿಯದೆ ಇರ್ಪವಂ (ಕಲ್ಲುಮೂಳ); ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲತನು (ವದ, ವದಾವದ); ಮಿಗೆ ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲತನು (ವಾಗಿತ, ವಾಕ್ತ); ಕೆರೆ ನುಡಿವುದು (ಅಥಾವಣ, ಅರಾವ); ನುಡಿಯರ್ ಆಗದ ನುಡಿ (ಅನಕ್ಷರ, ಅವಾಚ್ಯ Nr.). ನುಡಿದ ನವಿಲ ಧ್ವನಿ (ಕೇಗು Kk. 24). ಎದ್! ಎನ್ನು, ಅನಿಲ ಜಗೆ ನುಡಿದ (Bh. 3, 13, 18). ಕೊಟ್ಟಿಂ, ಕೊಟ್ಟಿನ್ ಎನ್ನು, ಸಿಂಹಕೇ ನ್ತಂ ನುಡಿದು (Rā. 6, after 98). ನುಡಿದನು ತಕುಸರ್ಕಣಜಯ ದ್ರಾಹ್ಯಂಗೆ (Bh. 1, 8, 4). See Smd. 61. 68. 71. 90. 112. 200. 228. 272; Ūpr. 2, after 44; 7, 27; Bp. 1, 57; 4, 65; 25, 15; 31, 10; 47, 19, 28; 51, 48; Rā. 6, 33; 13, after 23 & 95; Bh. 1, 8, 45; 2, 13, 39; J. 2, 9, 21; 29, 16; 31, 28, 31; Dp. 148, 6; Sī. 58. 362. 363. 383. 384.

ನುಡಿ nūḍi. 2. Sounding, uttering; a voice; speaking, speech; a word; a term; a promise; a language; a line in poetry that forms a complete sentence, especially one of a saṅkīrtana (ವಚನ Nn. 52; ವಾಕ್ಯ Smd. 137 Cm.; C.; Tē.; T. ನೂಡಿ; Tē. ನುರಿವು, sound, voice). ನುಡಿಗಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡದೊಳ್ (in Kannada, although it does not contain all the required words, there is) ಜತ್ತಾಣಮುಂ ಬೆದಣ್ಣಿಯುಮ್! ಎನ್ನು, ಈಗದಿನ ನೆಗದಿಯ ಕಬ್ಬದೊಳ್ (by their poems that at present are so renowned) ಒಡವ್ವುಡಂ ಮಾಡಿದರ್ ಪೂರಾತನಕವಿಗಳ್ (Smd. 121). ಅಭಿಧಾನ ವ್ಯಾಹಾರ ಉದೇಶಿ ಕಥನ ಈ ಮೊದಲಾಗಿ ಉಳ್ಳವು ನುಡಿಯ ಭೇದಂಗಳು; ವ್ಯಾಕುಲ ಮಪ್ಪ ಧ್ವನಿ, ಮನ ಬನ್ನೆ ನುಡಿವ ನುಡಿಯುಂ (ಕೋರಾಹಲ, ಕಲಕಲ, ತುಮುಲ); ಪ್ರಿಯಮಪ್ಪ ನುಡಿ (ಸೂನೈತ); ಸ್ವಪ್ನಮಲ್ಲದ ನುಡಿ (ವೃಷ್ಟ); ಉಗುಳು ಸಿಡಿದ ನುಡಿ (ಅಮೃತ್ಕೃತ); ಕೊಂಕುವರಸಿದ ನುಡಿ (ಉಲ್ಲಾಪ); ಅದಿಗಡಿಗೆ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅನುರಾವ, ಮುಹುರ್ಧಾಪ); ಸೂದುನುಡಿ (ಸಲ್ಲಾಪ); ಎರಡು ಮೂದು ಸೂದು ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅಮೃತ Hlā.). ಉಗುಳುವರಸಿದ ನುಡಿ (ಅಮೃತ್ಕೃತ); ಒಳ್ಳಿತ ನುಡಿ (ಸುಪನ); ಒಳ್ಳಿತ ನುಡಿಯುಳ್ಳತನು (ವಚನೇಸ್ಥಿತ); ಚಾಟಿತ ನಡ ನುಡಿ (ಚಾಟು, ಚಟು, ಶ್ಲಾಘೆ); ದಿವದ ನುಡಿ (ಸತ್ಯ, etc.); ನಗೆವೆ ರಸಿದ ನುಡಿ (ಸೋಲ್ಲುಣ್ಣಿನ); ಅಕ್ಷರವ ನುಡಿ ಅಡುವ ನುಡಿ (ಗ್ರಸ್ತ, ಬಪ್ತವರ್ಣಪದ); ಹುಸಿಯೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಮಾಗಿ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅಪಕ, etc. Nr.). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯೆನ್ನು, ಉಪೇಕ್ಷಿಸರ್ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಉಚಿತಮಲ್ಲ! (Abhā. 1, 4). ಅದಾದ ಉಪ್ಪದ ಹಾಲಿನನ್ನದಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ದರ್ ಲಿತಮಹ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (1, 5). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Ū. 1, 1). ಹೆನ್ನೆ ಅಡುವ ನುಡಿಯು ಘೋರವಪ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ಎತ್ತರೆ ನ್ತ ನುಡಿ ತಪ್ಪದು (J. 28, 29). ಸಹಜಮಾ ನುಡಿ! (Bh. 1, 8, 11). ನವಿಲ ನುಡಿ (ಕೇಳಾರವ (Mr. 168); ಪಕ್ಷಿಗಳ ನುಡಿ (ವಿರುತ 168). ನುಡಿಯಾದರೂ ಕಡೆಯ ದಾರದು.—ನುಡಿಗೆ ನಡೆ ಸರಿ ವಿರಲೆ ಕೆಳು.—ನುಡಿ ಪೂರಾತನದು, ನಡೆ ಕರಾತನದು.—ನುಡಿಯನ ಉಗು, ನುಡಿಯ ನ್ತ ಕಾಮ (Prvs.). See Smd. 392; Ūpr. 4, 2. 33. 35; Grj. 2, after 106; Bp. 37, 25; 40, 15; 45, 43; 56, 20; 59, 14; Kk. 68; Sī. 45. 55. 60. 64; Nn. s. ಕೆರೆ; J. 28, 19. 28. 45; 29, 23. 37. 44; ಆಗು, ಉಗು, ಎದೆ, ಒಳ್, ಚುನ್ನ, ಜವಳ, ತಪ್ಪ, ತರ್ಕ, ತೊದರ್, ನಾಲ್, ಬಲು, ಬಿಮಗು, ಬಿಮು, ಬಿಮುಸು, ಬೇಸದ್, ಮರುಳಾಟ, ಮೇರ್, ಹೊಳಹು.—ನುಡಿಗರ್. -ಕರ್. To learn words; to learn to speak. ಗಿರಿಯೊಡನೋ ದಿಯೊಡಿ ನುಡಿಗಲ್ಲ (Smd. 230). —ನುಡಿಗರ್. -ಕರಿ.=ನುಡಿಗ

ರ್. (Bp. 11, 40; 47, 21; 58, 48). —ನುಡಿಗರಿಸು. -ಕರಿಸು. To teach to speak (Abh. P. 1, 79). —ನುಡಿಗೇಡು. -ಕೇಡು. The state of words or admonitions being lost or ineffectually employed (My.). —ನುಡಿಗೇಳ್. -ಕೇಳ್. To hear a word, etc. (Ūpr. 8, 33; Bp. 13, 9). —ನುಡಿಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give one's word, to promise (My.). —ನುಡಿಜಾಣ. Talkative; eloquent (ಸಮುಖ Hlā.; My.). Fem. ನುಡಿಜಾಣಿ (My.). —ನುಡಿ ನುಡಿ. rep. (Ūpr. 6, 98). —ನುಡಿಮೆಡ್ಡು. Assent by word (Abh. P. 6, 99). —ನುಡಿಮೇಳ. A wind-instrument. See s. ವಂಜಮಹಾವಾದ್ಯ. —ನುಡಿದೆ. -ವದೆ. To be spoken of, to become notorious (Ūpr. 1, 74). —ನುಡಿ ವೆಣ್. -ವೆಣ್. The goddess of speech, Sarasvatī (ಶಾರದೆ Kk. 9; ಸರಸತಿ, ಸಾರದೆ, ಅರವಿನ್ದಧವನ ಅರಸಿ Sī. 8). —ನುಡಿ ವೆಣ್ಣಾಳ್. -ಆಳ್. Brahmi (ಬೊಮ್ಮ, etc., ಅಪ Ū. II, 8). —ನುಡಿದೆಣ್ಣಿಯು. -ಇನಿಯ. Brahmi (ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಸೀ.).

ನುಡಿಕಾಡಿ nūḍi-kāḍi. A man who utters words or speaks. See ಒಳು, ಒಳ್.

ನುಡಿಗಾಡಿ nūḍi-gāḍi. = ನುಡಿಕಾಡಿ. See 3ಎ.

ನುಡಿತ nūḍita. Speech (My.).

ನುಡಿಯಿಸು nūḍiyisu. = ನುಡಿಸು. To cause or induce to utter, speak, etc., to address (Grj. 2, after 106; 8, 54). ನುಡಿಯಿಸಿದಂ (Smd. 273).

ನುಡಿಯುವಿಕೆ nūḍiyuvikē. Speaking, etc. (Sī. 391. 395. 397).

ನುಡಿವಳಿ nūḍi-vaḷi. (Smd. 252). Uttering, speaking, the way of speaking.

ನುಡಿವಳಿಕಾಡಿ nūḍivaḷi-kāḍi. (Smd. 235). A man occupied in speaking.

ನುಡಿಸು nūḍisu. = ನುಡಿಯಿಸು. To cause to sound, utter or speak; to perform music upon, to play (ವಾಚಸು Ū. II, 74; My.). ದಿಗ್ವಿಜಯ ನುಡಿಸುವ ಸರ್ವ ಸನ್ನಹವಿಜಯಬಲ (Bh. 6, 2, 3). ವೀಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುವವನು (ವೀಣಾವಾದ, ವೈಣಿಕ Sī. 340). See Ūpr. 8, after 52; Bp. 5, 50; 12, 42; 28, 43; 40, 39; J. 1, 8; ವಂಜಮಹಾವಾದ್ಯ.

ನುಡಿಸುಹ ನūḍisuha. Making speak; addressing (ಅಥಾವಣ, ಅರಾವ Nr.).

ನುಡಿಹ nūḍiha. Uttering, telling, etc. ಹಲವು ವ ದಾರ್ಥಂಗಳ್ ಒಬ್ಬಳಿಗೂ ಕ್ರಿಯೆಯ ನುಡಿಹ ಎಮ್ಮುದವಿಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಮ ಎನಿಸುಗು; ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹಂ ಮೇರಿಕ್ಕ ನುಡಿಹ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿತಂಸಿನ, ಅಭಿಪ್ರಾವ Nr.). ಮರಳಿ ನುಡಿಹ (ಪುನರ್ವಚ Nn. 167).

ನುಡ್ nuḍ. = ನುಣು. Smoothness, softness, fineness; niceness, neatness, subtilty; gentleness; etc. (Tē. ನುನು, ನುರಿ, ನೂ, ನೂಗು; T. ನುನ್, slender, taper, fine; ನುಣ್ಣಿ, subtilty, nicety, delicateness, neatness; ನುನಿ, subtilty, nicety, keenness; ನುವಣ, ನುಡ್ವಿ, ನುಡ್ವಿ, ನುಣುಗು, ನುಣಿತ್ತರ್, subtilty; ನುಣುಕ್ಕು, any minute thing; ನುಡ್ವ, smallness, minuteness; M. ನುಣ್ಣಿ, minuteness; T. ನೂಯ್, ನೂಜವು, fineness, subtilty, minuteness, delicateness, slenderness = ನುಣ್ಣಿ; M. ನೂಯ್, what is minute, trifling, small, thin, weak, delicate, poor; see s. ನುಡ್ವ). —ನುಣ್ಣಿಕ್ಕ. -ಕೆಕ್ಕ. Bland irony (V. 37, 13). —ನುಣ್ಣಿದಪ್ಪ. -ಕದಪ್ಪ. A soft or smooth cheek (Rā. 13, 61; J. 19, 21; 28, 18). —ನುಣ್ಣಿದರ್. -ಕದಿದರ್. A fine instre (Rā. 4, 31; 6, after 11). —ನುಣ್ಣಿದ್. A tender, delicate wing; a

delicate leaf (Ūpr. 8, 9; Rāv. 5, 46; 8, 98; 10, after 31; V. 4, 52). — నుల్లదో. — చదో. A fine, slight spot or stain (Ūpr. 8, 58; Abh. P. 5, 39). — నుల్లల్లు. = నుల్లదప్ప. (J. 80, 37). — నుల్లారే. = నునుగారే. (My.). — నుల్లరువ్. — శురువ్. Smooth or fine onrls (Rāv. 1, after 185; 4, 25). — నుల్లదు. A smooth, soft nest (J. 18, 13). — నుల్లదవ్. — శోదవ్. Pleasant stammering (of ohildren, Ūpr. 8, 44). — నుల్లొన. — శొన. A smooth point (Ūpr. 8, 103). — నుల్లొర. — శొర. A pretty neck or throat (Rāv. 3, 17; 8, 47; V. 5, after 14); a soft, gentle sound or voice (V. 9, 43). — నుల్లర. — సర. (Śmd. 83). A soft, gentle sound or voice (Ūpr. 1, 118; 3, 90, 95; Rāv. 1, after 135; Śāv. 2, 40). — నుల్లగరి. A smooth, soft seat (Ūpr. 8, 62). — నుల్లరిసిన. — అరిసిన. (Śmd. 214). Fine tnrmerio. — నుల్లుది. — నుది. A gentle word or speech (Ūpr. 3, 61; 6, 85; 7, 78; Rāv. 7, 16). — నుల్లనవ్. — ఎనవ్. A smooth flower-leaf (V. 14, 29). — నుల్లొనవ్. — నొనవ. A fine forehead (Rāv. 3, 17). — నుల్లని. (Śmd. 289). = నుల్లర. (Ūpr. 6, 64; Grj. 8, 118; J. 6, 24). — నుల్లొదే. — తొదే. (Śmd. 52; Ūt. II, 98). A soft or slender thigh (Ūpr. 4, 77; 8, after 4; Rāv. 8, 82; V. 4, 18; J. 6, 21). — నుల్లుది. = నుల్లుది. (Ūpr. 8, 70). — నుల్లుట్ట. Smooth and round. నుల్లుట్టమోరిగ మోరి కన్నయినట్టు (Rāghc. 17, 66). — నుల్లుదనగాయ్. A small, smooth brinjal fruit (V. 6, 4). — నుల్లని. — వని. A small, fine drop (Ūpr. 4, 88). — నుల్లనరే. — వనరే. Soft grassy ground (Abh. P. 7, after 31; Rāv. 5, 105). — నుల్లన. — వన. A soft bed (Ūpr. 8, 8). — నుల్లచి. A smooth arm-ring (Rāv. 5, 110). — నుల్లుదార. — వదార. Fine sand (Ūpr. 7, 106; V. 4, 52). — నుల్లమవన. A fine drop of sweat (Rāv. 5, after 19). — నుల్లవగు. A delicate, pleasant shine or lustre (Rāv. 4, after 14; 18, 72). — నుల్లొగర. — వొగర. = నుల్లవగు. (Ūpr. 1, 95; Rāv. 1, 112; J. 3, 25). — నుల్లొద్దిగ. A smooth top or globular projection (Rāv. 10, after 31). — నుల్లొదే. — వొదే. To be possessed of elegance (Kk. 20). — నుల్లొర. = నుల్లర. (Śāv. 4, 107). — నుల్లరి. A delicate, beautiful gem (Rāv. 11, 23). — నుల్లర. Fine, soft sand (Rāv. 8, 102). — నుల్లల్లు. A fine, clever wrestler (Grj. 2, after 106). — నుల్లర. = నుల్లర. (Grj. 3, 93; Rāv. 3, 15). — నుల్లకు. = నుల్లుది. (Rāv. 11, after 157). — నుల్లుత్తు. A fine pearl (Rāv. 4, 71; Śāv. 2, 55). — నుల్లొగు. A fine face (Rāv. 11, 189; J. 11, 19). — నుల్లొరి. A smooth, fine breast (Rāv. 11, 185).

నుణుడు nuṇuḍu. = నుణుడు, etc. శబ్దశాస్త్ర నుణుడు
(Cib. 66).

ನುಣು nuṇu. = ನುಣ್. — ನುಣುಗಾರೆ. = ನುಣ್ಗಾರೆ. Fine, smooth plaster (My.).

ನುಣುಚು nuṇuṇu. = ನುಣ್ಣು, etc. To slip, to slide,
as out of the hand (ಹಾಕು G.). ಕಯ್ಯಕ್ಕಿಣ್ಣ ನುಣು
ಕು (G. 284). 2, to slip away, to glide or move
off, to escape.

నులుపు nuḷupu. = నుణ్పు. Smoothness; delicateness, fineness, etc. (ఒప్ప, నున్ G.; My.; Si. 306; Tē. నునుపు). తెలువాద అదోవేయన్న పిత్తి నులుపు మాది (B. 1, 15). దాదో సుదోగలు టడు నులువానియూ శోమల వానియూ ఒప్పవపు (2, 37). బిళ్ళగగు కుళితాగ తమ్మ మేయ్య న్ను నేత్తి నులుపు మాది శోళ్ళువపు (3, 31).

నన్ను nannu = మగిడు, నుగుడు, నుగుడు q. v., నోగు
డు. (అపవరణ సీంద. Dh.; జగద్, జామి క్ష.).

ನುಣ್ಣಿಗೆ *nuṇṇaḡḡa*. Smooth; smoothness (ನುಣ್ಣು *G.*; *My.*); in a levelling, razing, or sweeping off manner: completely (*My.*). ಮನೆಯೂ ಒಂದುಕೂ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಡಾಗುತ್ತದೆ (B. 4, 62). ಹೊಲಮೊಳಗಿನ ಪಯ್ಯು ಎಲ್ಲಾ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುವವು (3, 184). ಮೂರಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟ ನುಣ್ಣಿಗೆ (*Prv.*). 2, the state of being powdered. ಅರಿವನ, ಆಕ್ಕೆ, etc. ನುಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡು (*My.*). 3, the state of being smooth by shaving, baldness; bald. ಅವನ ತಲೆ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡು (*My.*).

[illegible]

ನುಣ್ಣಿತು nuṇṇitu. = ನುಣ್ಣತ್ತು (Śmd. 96). That is
smooth, etc.

ನುಣ್ಣಿತ್ತು, *nunṇittu*, = ನುಣ್ಣಿತು, ೧. ೪.

సున్ను *nuṇṇu-pu.* (Śmd. 248). = సునువు, సున్ను. సున్ను
 యం or సున్నుసయం (165). లకాంగియ జడరమా అమ దిన
 దినో సున్నం బేమ్మమ్ ఇమ్మం కీనరి (Bp. 3, 4). సమ్మల్ల
 కమలబలంగులం సున్నల్ల ప్లా? (47, 14). ఎళిలకగ సున్న
 గ, నవరిమలద పవనన సోమ్మగ వేగ్గళి (Bh. 1, 5, 8).
 See Ūpr. 7, 102; J. 6, 82. — సున్నదర. — అడర. Smooth-
 ness, fineness or pleasantness to be joined to or appear
 (Ūpr. 1, 51). — సున్నేడు. To smoothen, etc. (సునువు
 చూడు G.). — సున్నుచదు. — వడు. To obtain smoothness,
 fineness, etc. (Śiv. 1, 21). — సున్నేద. — ఎడు. Smooth-
 ness or bareness to be brought about (Bp. 38, 14).

ನುತಂತಾ. Praised, commended (ಬೃಹಿ ನು. 168); praise
(ಸೌತೃ 142; ಕೊಡು 154). See Smd. 158; Ch. v. 108.

ನುತಿ nnti. Praise, laudation, eulogium; worship, reverence. — ನುತಿಗೆಯ್. To praise (Grj. 4, 72; Ā. Bp. 47, 3; J. 8, 42). — ನುತಿವೆದು. -ವೆದು. To get praise, to be lauded, etc. (Bp. 18, 98; 19, 4; 36, 44; 61, 76; Rāv. 2, 82).

నుతిసు nntiśu. To praise, etc. (Bp. 4, 57; 5, 59; 30, 14; 43, 49; 54, 70; J. 8, 48). — నుతిసు నుతిసు. rep. (Bp. 6, 26).

ನುತ್ತು nutta. *Pushed away, pushed on, impelled, propelled; thrown; removed; sent.*

నుద్ nnd. Pushing away; removing. See తమోనుద్.

నన్దిసు nundisu. = నేన్దిసు, etc. To extinguish
(B. 5, 44. 164).

నున్దు nundu. = నీన్దు¹, etc. To be extinguished
or go out, as fire (B. 5, 154).

నున్న nnnna. = నుత్త. *Pushed away, etc.* (క్షిప్త, నూకా
Mr. 484).

నమ్ము numpu. = నున్ను, etc. (Bp. 27, 5; 43, 26; J. 29, 28). విమలాజారమంగడ నమ్ము (Bp. 86, 29). — నుచ్చిడు. = నుణ్ణిడు. (J. 81, 6).

నూరిత *nurata.* = నూరి 2, etc. (My.).

నుదితు nuraṭu. = నుచుదు. P. p. of నుచు 1. ఒక్కరిగను
 ముప్పిదారభ్యువాగి ఒక్కలతనద శలసదోళగి నుచుతవరాగిరుత్తారి
 (B. 5, 121).

నూరి nuri. 1. (= నుస్సు 2, etc.). To be reduced to small bits or powder, to be crushed, etc.

(ಸಂಹಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ. Dh.; My.). P. ps. ನುಲಿತು, ನುಲಿದು. ನುಲಿದು (ಗಟ್ಟಿದ) ಕೊರಡು ಪರಿಮಳಿಸುವದು. — ಹಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ನುಲಿ ದೀತೇ? (Prva.). 2, to be harassed or exercised: to become familiar with, to be inured to, to be well versed in, as in work, science, etc. (My.).

ನುಲಿ nuri. 2. = ನುಗ್ಗು 3, etc. (My.). See ನುಗ್ಗು-, ನುಚ್ಚು-.

ನುಲಿಸು nurisu. = ನುಗ್ಗು 2, No. 1. ಕುಡುರೆಗಳು ಮೊದಲು ದವಡೆಗಳನ್ನ ನುಲಿಸಿ, ಆ ಮೇಲೆ ನುಂಗುತ್ತವೆ (B. 3, 57; 5, 14).

ನುಲಿ nuru. The state of being harassed or exercised, etc. — ನುಡುವಡಿ. Familiarity with, etc. (My.).

ನುಲಿಕು nuruku. (= ನುಗ್ಗು 2, No. 2). To wane away, to become devoid of growth or increase (ವೃದ್ಧಿ ಹೀನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; cf. ನುಚ್ಚು No. 2). 2, = ನುಗ್ಗು 2, No. 1, to reduce to small bits or powder, etc. (My.).

ನುಲಿಗು nurugu. = ನುಲಿ 1, No. 2. (My.).

ನುಲಿಜು nuruju. = ನಡುಜು, ನೊಡುಜು. Gravel (My.).

ನುಗು nurgu. 1. (ಸಿದ್ಧ. 50). = ನುಗ್ಗು 1. (ಇಟ್ಟಿದಂ ಗಮನ ಸಿದ್ಧ. 84). (ಗಜಂಗರ) ಕೇರ್ಗಂ ನುಗಿ (Riv. 6, after 11).

ನುಗು nurgu. 2. = ನುಗ್ಗು 2, etc. (Grg. 10, 74; Riv. 1, 47; 3, 19; 4, 5). ಮದಗಜಮೆರದದ ಬಾಲದ ಮೊದಲು ಪಿಡಿದತ್ತಿಯೊತ್ತಿ ನುಗುತ್ತಿರೆ ಅಸ್ತದಿನೊಗುವ ರಕ್ತಮ ಉರೆಯನೆ ತಿವಿಯೊತ್ತುವ ಕಮ್ಮದಿಮೋ ಇದಂ ಭೀಮಂ (ಸಿದ್ಧ. 91). — ನುಗೊತ್ತು. ನುಗು ಒತ್ತು. = ನುಗ್ಗಿತ್ತು. (Bp. 34, 35).

ನುಗು nurgu. 3. = ನುಗ್ಗು 3, etc. ತಾಮಸಗೆ ತಾನಿದ ಸುರನ (or ಅಸುರನ?) ಕಾಮಕರಂ ಕರಮ್ ಅದಂಗೆ ನುಗುಪ್ಪಿನೆಗಂ ಕಾಮದನ್ ಅದಂಗೆಛಿಯ್ತಂ (ಸಿದ್ಧ. 293. 406).

ನುಚು nuru. 1. = ನುಗ್ಗು 2, etc. (Riv. 6, 47).

ನುಚು nuru. 2. = ನುಚ್ಚು. (ನುಚ್ಚು G.).

ನುಲ nula. P. p. of ನುಲಿ 1, in ನುಲ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನುಲಿ nuli. 1. To twist, as a rope, etc., to wring, as clothes in washing, to twist off, as a twig, to twist or curl the whiskers, to twist or wrench a bullock's tail, to turn round, as the back, to roll (as cotton, etc.) between the hands (My.; Tē. ನುಲಮು; M. ನುಳು, to pinch; cf. ನೂಲ್ 1). P. p. ನುಲಿದು. ಬೆನ್ನನ್ ಒಯ್ಯನೆ ನುಲಿದು ಕೊಳ್ಳುತ ಆತಂ ನಿಗುರೆ (Bp. 47, 58). 2, the intestines to gripe (My.).

ನುಲಿ nuli. 2. = ನುಲಿದು. P. p. of ನುಲಿ 1, in ನುಲಿ ನುಲಿದು. ಬಾಲವಂ ನುಲಿ ನುಲಿದು ಕೊಳ್ಳುತ (Bp. 51, 59).

ನುಲಿ nuli. 3. = ನುಲಿಕೆ, ನುಲಿಸೆ, (ನೂಲೆ 2). The state of being twisted (V. 4, 19); a twist, a cord, a thread, twine. ಎದ್ದಿನ್ನು, ಹೊರಸಿನ ನೆಯ್ಯಯ ಉಕೆಯ ನುಲಿಯಕ್ಕುಂ (ಸಿದ್ಧ. 1). 2, griping pain in the intestines (Tē.). — ನುಲಿಮಂಚ. A cot with a corded bottom (R.; Tē. ನುಲಿಕೆಮಂಚ). — ನುಲಿಯ ಪದ್ದಯ್ಯ. N. (Bp. 36, 58; 58, 7).

ನುಲಿಕೆ nulikē. = ನುಲಿ 3. (ಕುಂ ರಿ. 1, 66).

ನುಲಿಗೆ nuligē. = ನುಲಿಕೆ. — ನುಲಿಗವ್ವ. A kappa formed of three twisted wires (My.). — ನುಲಿಗೆ ಮಾಡು. To twist (My.). — ನುಲಿಗೆಯಗಣಿ. — ಅಗಣಿ. The twisting pin that elevates or depresses the shaft of the oil-mill (My.). — ನುಲಿಗೆಯುದಿದಾರ. — ಉದಿದಾರ. An ṇḍidāra formed by twisting (My.).

ನುಲಿಸು nulisu. To cause to twist, etc. (My.).

ನುಸಿ nusi. 1. = ನುಗ್ಗು 3, etc. The state of being crushed, strengthless, etc.; powder, dust (My.; Tē., M. ನುಚು, small, minnte). See ನುಗ್ಗು-, ನುಚ್ಚು-. — ನುಸಿಗಣಿ. — ಕಣಿ. An arrow devoid of strength (Bh. 8, 23, 45).

ನುಸಿ nusi. 2. A minute insect that destroys wool, any cloth, and paper (My.); one that destroys grain (S. Mhr.). 2, = ನೊರಜು, an eye-fly, a gnat (Bh. 7, 10, 113; Tē. ನುಸುಮೆ). ನುಸಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕಸಕನೇ ಪಾಯಸ? (Prv.). — ನುಸಿಹುದ. = ನುಸಿ No. 1. (My.; Tē. ನುಸಿವುರುಗು, an insect found in timber; M. ನುಚ್ಚುವುದು, a minute insect in clothes and grains).

ನುಸಿ nusi. 3. = ನುಸುಳ್ 1, etc. To enter a door, etc., etc. (My.). P. ps. ನುಸಿದು, ನುಸ್ತು. ಊರು ಸುತ್ತಾ ಸುತ್ತಿದ ರೂ ಊರ ದಾಗಲಲ್ಲಿ ನುಸಿಯ ಬೇಳು (Prv.).

ನುಸು nusu. = ನುಸಿದು. P. p. of ನುಸಿ 3, in ನುಸು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನುಸುಳ್ nusul. 1. = ನುಸುಳ್ 1 q. v., ನುಸಿ 3, ನುಸುಳು 1. (ದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ ಸಿದ್ಧ. Dh.); also: to retreat, to hide one's self, to slink, to go (Bp. 24, 65; 59, 10; My. as ನುಸುಳು). ನುಸುಳ್ಳಂ, ನುಸುಳ್ಳವಂ (ಸಿದ್ಧ. 49. 55). ತೋರಣ ದೊಳ್ ನುಸುಳ್ಳನೆ (Riv. 6, after 11). See Öpr. 5, 64; 5, after 64.

ನುಸುಳ್ nusul. 2. = ನುಸುಳು 2. Entering a door or small, narrow opening. 2, an artful play in not directly naming an object: one of the pēlikēs (Kāv. III, 2, B, 82 seq.). 3, = ನೂಳ್, evasion, subterfuge, falsehood (V. 28, 78).

ನುಸುಳಿಸು nusulisu. To cause to enter a door, etc. (My.).

ನುಸುಳು nusulu. 1. = ನುಸುಳ್ 1 q. v., etc. (My.). P. p. ನುಸುಳಿ. ದೇವ, ಮದ್ ಹೊಕ್ಕವರನ್ ಓವದಿ, ನುಸುಳಿ ಹೋಹದು ಇದು ತೈವವೀರವ್ರತೆ ಯೋಗ್ಯವೇ? (Bp. 46, 47). ಎಟಿನದಲ್ಲಿ ನುಸುಳಿದನು (Rām. 8, 2, 14). ನುಸುಳಿದವು ಮೊಲನ್ ಉರಿಯ (Bh. 3, 13, 21). ಕಟಿಯನ್ನ ನುಸುಳುವವ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲನ್ನ ದಾರನೇ? (Prv.). ಇಲಿ ತನ್ನ ಹೋಲನೊಳಗೆ ನುಸುಳಿತು (B. 4, 91). See Rām. 4, 2, 1.

ನುಸುಳು nusulu. 2. = ನುಸುಳ್ 2, ನುಸುಳು 2. Entering, etc. 2, evasion, etc. (Bp. 40, 60; Rām. 1, 5, 31; J. 2, 5; 6, 34). — ನುಸುಳುಗಣಿ. A small passage (in a thickot, etc.) to squeeze through (My.).

ನುಸ್ತು nustu. = ನುಸಿದು. P. p. of ನುಸಿ 3. (My.).

ನುಳು nulgu. (ನುಚ್ಚು). = ನುಗ್ಗು 2, No. 2. To be reduced to small fragments, to be powdered (ಸಂಹಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧ. Dh.).

ನೂಕದು nūkadu. = ನೂಕದು, q. v.

ನೂಕಿಸು nūkisu. = ನೂಕಿಸು, ನೂಕಿಸು. To cause to push or turn away, etc.; (generally with ಕೊಳ್): to be pushed, etc. ಮಂಡದ ಮೇಲಿರ್ದ ನನ್ನ ನೂಕಿಸುತ್ತ (B. 5, 49). ನೂಕಿಸಿ ಕೊಡುವನು (ಅಧಿಕೃತ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ N.). ನೂಕಿಸಿ ಕೊಡು ಹೋಗೋದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಕಾಯೋದು ಲೇಸು (Priv.). See Priv. s. ಬೇಕಾಗು.

ನೂಕು nūku. 1. = ನೂಕು 1, ನೂಕು 1. To shove, to push; to push away; to push aside; to put into shade; to push on, to drive onwards, to urge on (J. 5, 81; 11, 29; My.; Tē., T.; M. ನಿರಕ್ಕು; T. also ನೆಕ್ಕು, ನೆಟ್ಟು, Tē. also ನೆಟ್ಟು; T. ನುಡಂಗು, ನುಣಂಗು, to move, v. i.). ನೂಕುವುದು (ಕ್ಷಿಪೆ, ಕ್ಷೇಪಣ); ನೂಕಲು ಪಟ್ಟಿದು (ನುತ್, ನುನ್ನ, ಅಸ್ತ, ಕ್ಷಿಪ್ತ, etc. N.; Si. 377). ನೂಕಲ್ (ಕ್ಷಿಪ್ತ, ನುನ್ನ Mr. 484). ಬಿಲುಬಿಡಿದು ನೂಕುವ ಕರಂ (ದತ್ತೆ Mr. 297). ಪಾದದಿಂ ಕವಿದ ಕಸವಂ ನೂಕಲೊಡನೆ (Bp. 24, 59). ರಿಪುಗನ ಅನಲಕ್ಕೆ ನೂಕಲು (44, 47). ಆತನಂ ದನ್ತಾಚಲಕ್ಕೆ ನೂಕೆ (49, 38). ನೂಕದೊಡೆ (52, 21). ನಿಜೆಯ ನೂಕುವನು (Bh. 1, 9, 8). ನಾಯ್ ನೂಕದವು ಹಾಸವ (3, 13, 20). ಅಖಿಲವ್ಯವಸಂಹಾರವೀಜದ ಕರ್ಮ ಫಲಸಂಸ್ಕಾರಮ್ ಅಕ್ಕಿಯನಿಡಿದು ನೂಕಿತು ಧರ್ಮನನ್ನನ (2, 13, 41). ಹೀಗೆ ನೂಕ ಬೇಕೇ (B. 8, 82). ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ನೂಕಲಿಲ್ಲ (3, 4). ದಯಾ ನಡಿಸೋ ಬಣ್ಣ ಬಿತ್ತಿ ನೂಕಾನೇ?—ನೂಕುವವನ ಮ ನೆಯೂಟಕ್ಕಿಂತ ಬೋಕಿಯ ಊಟ ಲೇಸು.—ನೂಕುವವನು ಹಾಕನು, ಬೋಕಿಯವನು ಕೊಡನು (Priv.). ಕೆಲಸವನ್ನು ನೂಕು (My.). See ಇದಿಸು. 2, to pass away, to spend, as time (Bh. 1, 10, 3; My.). ಆ ದಿವಸವನು ಮಧುರಗೇಯವಿನಾದದಲಿ, ಕವಿವಾದವಾಗ್ಗಿನೋದದಲಿ ನೂಕದರು (Bh. 2, 13, 16). 3, to dash, to fall upon (J. 12, 40; 13, 1). ನೀಲದ್ವಜಂ ತಾನೆ ತುಡುಗಿದ್ದ ಸಕಲಬಲಸಹಿತ ನೂಕದಂ ಪಲ್ಲಣನ ಪಡೆಯ ಮೇಲೆ (J. 8, 36). 4, to fare, to happen well or ill, to be accomplished. ಎಮ್ಮಿನಿಬರನು ದೇಶಾನ್ತರಕೆ ನೇಮಿಸು, ಜೇಯ! ನೂಕದು ಭೀಮನೊಡನೆ (Bh. 1, 8, 57). ಅನಿಬರಿಂ ನೂಕ ದೊಡೆ (J. 2, 29). — ನೂಕಾದು. — ಆಡು. To shove mutually, to dash against one another. ಅಡುವಾಗ ಬುಟ್ಟಿಗೊಟ್ಟರು ನೂ ಕಾದುವುದು (B. 3, 82). — ನೂಕು ನೂಕು. rep. (J. 4, 21).

ನೂಕು nūku. 2. = ನೂಕು 2. Shoving, etc.; a push, a shove. ಒನ್ನು ನೂಕನ್ನು ನೂಕು (My.). ಒನ್ನೇ ನೂಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ (My.). — ನೂಕು ನುಗ್ಗು. dupl. Shoving and orushing. ನೂಕು ನುಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡ ಬಾರದು, ನಾಟಸು ವರ ಮನೇ ಬಾಗಲು ತುಡಿಯ ಬಾರದು (Priv.).

ನೂಕು nūku. 3. = ನೂಕು 2, etc. (My.).

ನೂಕುವಿಕೆ nūkuvikē. Shoving, etc. (ಕ್ಷಿಪೆ, ಕ್ಷೇಪಣ Si. 890).

ನೂಗಿಸು nūgisu. = ನೂಕಿಸು. ಆ ಮುನ್ನರು ಒನ್ನು ಹೋಣೆ ಯನ್ನು ನೀರೋಳಗೆ ನೂಗಿಸಿ (B. 5, 156).

ನೂಗು nūgu. 1. = ನೂಕು 1. See ನೂಗಿಸು.

ನೂಗು nūgu. 2. = ನುಗ್ಗು 3, etc. Fragments, grit, etc. (My.).

ನೂಕದು nūkadu. = ನೂಕದು. An adverb with final ಅದು (Smd. 889).

ನೂಕಿಸು nūkisu. = ನೂಕಿಸು. ಜನಬಸದಿಗಳ ಮೇಲಲವ ದಿವ ತಿರುಂಗಳಂ ಭೂತಲಕದಿಯ ನೂಕಿಸುತವೆಲ್ಲಂ ನುಡ್ಡುನುಡಿ ಮಾಡಿ (Bp. 51, 72).

ನೂಕು nūku. 1. = ನೂಕು 1. (ಪ್ರೇರಣೆ Smd. Dh.; ಕ್ಷೇಪಣ, ಕೇವಣ 846; ಪಳಂಕು Smd. II, Kk. 92). See Smd. 130. 168; Ūpr. 5, 36; Ahh. P. 13, 73, 74; Grj. 4, 104; Bp. 18, 32, 34; 21, 30; 43, 29; 48, 29; 59, 52; Ū. Bp. 31, 32; Rāv. 6, after 11; 13, after 77; 13, 84, 86.

ನೂಕು nūku. 2. = ನೂಕು 2. — ನೂಕುದದ. — ತದ. A clog or cudgel for repelling (Ūpr. 5, 104).

ನೂಕುಹ ನūkuha. Pushing away, removing, etc. ನೂಕುಹಂ (ಅಭಿವಾರ Nn. 151).

ನೂತ nūta. = ನುತ. Praised. See ಎ.

ನೂತನ nūтана. New, novel, recent, modern; fresh, young; ourious, strange; novelty, etc. (ಪೂಸತು Ū. II, 41). ನೂತ ನವಾದಕ್ಕೆ ಸೋತವನು ನಾತದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸೋತಾನೇ? (Priv.). — ನೂತನವುಡೆ. — ಎ-ಪಡೆ. To manifest novel ways (Grj. 2, after 106).

ನೂತನಗಾಡಿ nūತана-ಗಡಿ. A schemer (My.).

ನೂತನಮಾರ್ಗ nūತана-mārga. A novel way (Kāv. III, 3, B, 172).

ನೂತನಾಮ್ಬರ nūತана-amhara. New cloth (ದತಿ, ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರ Nn. 27).

ನೂತಿ nūti. Tbh. of ಲೂತಿ or ಲೂತಿ. A venereal, cancerous disease (My.). See ಕಣ್ಣು, ಕೆಯ್. — ನೂತಿಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. Nūti ahont and in the eye (My.).

ನೂತು nūtu. = ನೂತ್ತು. P. p. of ನೂಲು 1.

ನೂತ್ನ nūtna. = ನೂತನ. New, etc.

ನೂದ nūda. The mulberry tree, Morus indica.

ನೂನ nūna. Thh. of ನೂನ (Smd. 368).

ನೂನಂ nūnam. Probably, perhaps. 2, surely, indeed.

ನೂನವಕ್ಷ nūna-vaksha. The son of a step-mother (Bh. 2, 72).

ನೂನಾಟ nūnāṭi. (ಸರುಂಕೆ ಸಿ.).

ನೂಪರ nūpara. = ನೇವರ. An anklet (ತುರಾಕೋಟಿ, ಮುಸು ಗೆಟ್ಟೆ Mr. 344; ಕದರ್, ನೇವರ ಸಿ.; ಅನ್ನಗೆ Smd. 72).

ನೂದು nūdu. 1. = ನೂ (Smd. 226). A hundred (ಕ Nn. 129; Ūpr. 6, 87; C.; Tē., T., M.; ಹತ್ತು ಹತ್ತುಗಳು Si. 327; Tu. ನೂದು). ನೂದಿ (Smd. 196). ನೂದಿಕೆ (226). ನೂ ದಿಲ್ಲಿ (Nn. 129; My.). ನೂದನ್ನು, (ನೂದಿ, ನೂದಾ), ನೂದಕ್ಕೆ, ನೂದಿಗೆ, ನೂದಿಲ್ಲಿ, ನೂದಿನ, ನೂದಿನ್ದ, ನೂದಿದಿನ್ದ (My.). ನೂದು ಗಳ್ (Smd. 170). ನೂದು ಸರದ ಮುತ್ತು (ದೇವಚ್ಚ ನ್ನ HIA). ನೂದು ಯೋಜನವನುಳ್ಳ ಮಾನು (ತಿಮಿ); ನೂದು ಮಾರಕತೆಯ ಬಟ್ಟೆ (ಘಣ್ಣಾಪಫ); ವಸಿಪ್ಪಪ್ಪ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡ್ತು ಬಿಡ್ತರೆ ನೂದು ತದಿನಾದ ನದಿ (ತತ್ವು N.). ನೂದು ಆರು ಇದ್ದರೂ ಕೇರಿ ಬೇಕು. — ನೂದು (ತೊನ್ನರೆ) ಹಾದಿ ಹೋಯಿತು, ಎರಡು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿತು. — ನೂದಿಗೆ ನೂದಾದರೂ ಕೆಟ್ಟವನ್ನ ನವ್ವು ಬಾರದು (Priv.). — ನೂದಿಂ ಪದಿನಾಡು 116 (Ūh. v. 334). — ನೂದಿ ನಾಲ್ಕತ್ತು ನಾಲ್ಕು 144 (Ūh. v. 338). — ನೂದಿನೆಯ. — ಅನೆಯ. Hundredth. ನೂದಿನೆಯಂ (Smd. 243). ನೂದಿನೆಯದು (My.). — ನೂದಿಯುತ್ತುಲು. — ಅಯ್ತು ತ್ತಲು. Fifty times hundred (My.). — ನೂದಿಯುತ್ತು. — ಅಯ್ತು ತ್ತು. 150 (My.). — ನೂದಿರ್. = ನೂವರ್. (Bh. 1, 8, 3). — ನೂದಾ ಅಯ್ತುತ್ತು. 150 (My.; B. 4, 208). — ನೂದಾ ಅಯ್ತುರು. 105 persons. ತಮ್ಮ ಕೆಲಹಕ್ಕೆ ತಾವು ಅಯ್ತುರು, ವರರ ಕೆಲಹಕ್ಕೆ ನೂದಾ ಅಯ್ತುರು (Priv.). — ನೂದಾ ಇವತ್ತೆಯ್ತು. 125 (My.; B. 4, 208). — ನೂದಾ ನಾಲ್ಕು. 104 (My.; B. 5, 51). — ನೂದಾ ನುಂ. — ಅನುಂ. (Smd. 391). Though it be a hundred, even also a hundred. — ನೂದಾರು. — ಆರು. Fully a hundred,

at least a hundred (My.; B. 3, 29, 50; 5, 50, 122). — ನೂರುಳು. — ಅಳು. A hundred persons (J. 20, 44). — ನೂರು ನೂರು. rep. (J. 21, 19). 2, 10,000 (My.). — ನೂರು ವಟ್ಟು. A hundred fold (B. 5, 106). — ನೂರುಪತ್ತು. = ನೂರು ವತ್ತು (Smd. 196, 201). 110, or 1000. — ನೂರುಮದು. = ನೂರ್ಮದು. (Bp. 4, 30). — ನೂರು ಯಜನದ ಜಾಣ. Indra (Rām. 2, 1, 6). — ನೂರುಸರಮುತ್ತ. (ದೇವಚಕ್ರ Mr. 338). — ನೂರು ಹತ್ತುಗಳು. 1000 (ಸಾವಿರ Si. 327). — ನೂರುಬಟ್ಟು. — ಎಣ್ಣು. 108 (Si. 407; My.). — ನೂರುರದು. — ಎರದು. 102 (Ch. v. 830, 333). — ನೂರುಲೆ. — ಎಲೆ. The hundred-leaved: a lotus (cf. ತತವತ್ತ). ನೂರುಲೆಗೆಯ, the sun (J. 3, 41). ನೂರುಲೆಗೆಯ, — ವಗೆಯ, the moon (G.). — ನೂರುನು. 101. ನೂರುನು ಕುಲದವರ (C. Bp. 47, 43). ನೂರುನು ತಾಳ, ನೂರುನು ರಾಗ ಗಳ (Mr. 78).

ನೂರು ನುಗ್ಗು. 2. = ನೂರು 2, etc. See ನುಗ್ಗು.

ನೂರ್ ನುಗ್ಗು. = ನೂರು 1, q. v. (Kāvy. I, 8, 80-88). — ನೂರ್ ಕಣ್ಣು. A hundred kandugas (Bp. 10, 5). — ನೂರ್ಗಾಸಿರ. — ಸಾಸಿರ. 100,000 (Smd. 22, 88, 227). — ನೂರ್ಗಸದಿ. See ಎದು. — ನೂರ್ಮದು. (Smd. 227). A hundred fold (Abh. P. 8, 108; Bp. 5, 60; 45, 3). — ನೂರ್ಮಾತು. (Smd. 227). A hundred words. — ನೂರ್ಗಿ. See ಸಾವಿರದೇದು. — ನೂರ್ಗತ್ತರ. See ಎದು. — ನೂರ್ಗರ್. (Smd. 122). A hundred persons (Bh. 1, 8, 60).

ನೂಲ್ ನು. 1. = (ನುಲಿ 1), ನೂಲು 1. To make thread, to spin (ತನ್ನಿಕರಣ Smd. Dh.; T. ನೂಲ್, ನೂಲ್; M. ನೂಲ್, ನೂಲು). ನೂಲು (Smd. 287 Cm.).

ನೂಲ್ ನು. 2. (Smd. 58). = (ನುಲಿ 2), ನೂಲು 2. Yarn, thread (of cotton, ತನ್ನಿಮಾತ್ರ Smd. Dh.; ಗುಣಿ Cē. I, 21; ಸೂತ್ರ, ತನ್ನಿ Nr.; Si. 343; ತನ್ನಿ, ತನ್ನಿ Nn. 75; ಗುಣಿ, ತನ್ನಿ 78; ಗುಣಿ Mr. 501; T., M.). ನೂಲಂ (Smd. 84). ನೂಲ ಮಂಟ (ಕಳೆ Smd. 112). ನೂಲ ಕಂಕಣ (ಕಂಕಣ, ಹಸ್ತಸೂತ್ರ, ಪ್ರತಿ ಸರ Hi.). ಉತ್ತ ಸೂತ್ರ ಇವು ನೂಲ ನೆಯ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಲಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಿಸುಗು; ದೊಡ್ಡ ನೂಲ ಸೀರೆ (ಸ್ಥೂಲತಾಟಕ); ಕಾರ್ಪಾಸ ದಾದರ ಎಷ್ಟು ಫಲದಿನ್ನ ಅದ ನೂಲ ಸೀರೆ (ಫಾಲ Nr.). ತಾವರೆನೂಲ ನಾರಿ (Smd. 66, 133). ತಾವರೆಯ ನೂಲಂ ಕೀಲಿಸಿದ ಎಳೆವಾದೆಯ ಸುದಯೇರೆಯ ತತಕಳೆ ಮೇಲ್ಗಟ್ಟು (Cpr. 7, after 92). ನೂಲೆದೊ (ಎದು Smd. I). See Bp. 18, 88; J. 31, 16; ಉದ. — ನೂಲ ತೊಂಗರೆ. (ಕಟಿಸೂತ್ರ Sā.).

ನೂಲಿಗ ನುಲಿಗ. (That is thread-like). — ನೂಲಿಗನ ಹಾವು. The common, not venomous green tree-snake, the green whip-snake, the eye-snake, Paeserita myoterizans (Bd.). 2, a kind of green, venomous oolnhor, Trimeresurus erythrurns (Bd.); — the green tree viper, Trimeresurus viridis (Bd.). See ಹಸರು.

ನೂಲಿಗು ನುಲಿಗು. — ನೂಲಿಗನ ಹಾವು. = ನೂಲಿಗನ. (Bd.).

ನೂಲಿಗೆ ನುಲಿಗಿ. Spinning. — ನೂಲಿಗನ ಪಲ್ಯ. = ನವಿಲು ಮುಟ್ಟಿನ ಪಲ್ಯ (Z.). — ನೂಲಿಗನ ಹುಲ್ಲು. A common grass, Apluda aristata L. (Z.).

ನೂಲಿಸು ನುಲಿಸು. To cause to spin (My.).

ನೂಲು ನುಲು. 1. = ನೂಲೆ 1. (C.; Tē.). P. p. ನೂಲು (C.). ನೂತ ನೂಲ ಎದು (ತನ್ನಿ Mr. 530). ನೂತದ್ದೆಲ್ಲ ಹಂಚಿ, ಕಲಿತದ್ದೆಲ್ಲ ಗಂಚ. — ನೂಲೋ ಹೆಣ್ಣಿತೆಯ ಬಿಟ್ಟು, ಹೇಲೋ ಮೂದೆಯ ತನ್ನಿ (Prv.). ಅರಳೆಯ ನೂಲು (B. 4, 28). ಹತ್ತಿರ ಅರಿದು, ನೂಲು, ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು (4, 178). ನೂಲುನ ನೇಯುವ ಯನ್ನಿಗಳು (4, 108).

ನೂಲು ನುಲು. 2. = ನೂಲೆ 2. (ಸೂತ್ರ G.). ನೂಲು ಮೊದಲಾದ ವಡಿ ಕುಳು (ಪಕ್ಷ್ಮನ್ Nr.). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಮಿಜ ರೋಮಂಗ ಲೆನ್ನ ನೆಯಿದ ಆ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ತಡಿನಕ್ಕ (Mr. 341). ನೂಲಿಗೆ (Bp. 23, 36). ನೂಲಿನ (Si. 96). ಸಾಧಾಜೋದುಗಳು ಬಹೋ ನೂಲಿನವ (B. 3, 102). ನೂಲಿನ (or ನೂಲಿಗೆ) ತಕ್ಕ ಶೇಲೆ, ಸಾಲಿನ (or ಸಾಲಿಗೆ) ತಕ್ಕ ಎಡೆ. — ನೂಲು ಹಿಡಿದು ಜೋಲುವವನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ನೇತಾದಿದ (Prvs.). — ನೂಲ ಹಟ್ಟು. A feast in the śrāvāna month at which wrestlers make a heap of red earth (like a hutta) in the garuḍi, worship it, and tie a thread round the wrist of their right hand (My.). 2, a feast on the eighth day of the śukīapaksha of the śrāvāna month when a figure of Durgā is made of thread by wives over a small metal pot and worshipped, and the thread is tied to the wrist of their right hand (Bp. 42, 11). — ನೂಲುಕಟ್ಟಿಕೆ. = ನೂಲುಕಟ್ಟಿಕೆ. (My.). — ನೂಲುಕಟ್ಟಿಕೆ. An (oblong) hall of thread (Si. 343; My.). — ನೂಲುಕಟ್ಟು. = ನೂಲುಕಟ್ಟಿಕೆ. (My.). — ನೂಲುಬಟ್ಟು. Cotton cloth (My.; Si. 221; B. 4, 163). — ನೂಲುಹುಣ್ಣಿಮೆ. The day of full moon in the śrāvāna month on which all who wear the janvīra nāe to renew it (My.). — ನೂಲೇಲೆ. — ಎಲೆ. A ladder made of cotton cords for soaling a fort (My.).

ನೂಲ್ ನುಲಿ. = ನುಸುಳೆ 2, No. 8. Falsehood, a lie (ಕಟ್ಟುಕ, ತೊದರ್, ಫಸಿ, ಅನ್ಯತ Kk. 60; ತೊದರ್, ಫಸಿ Smd. 48). — ನೂಲ್. — ಅ 3. A liar (ಫಸಿಗ Cē. I, 58).

ನೂಳದು ನುಲಿದು. (Smd. 889). Much, exceedingly, etc. (ಅಧಿಕ 391; ಪಿಂದು II; ಪಿಂದು Kk. 84; ಅತಿತಯ Sā.; ಅ ಗುನ್ನಲೆ, ಕರಂ, ನೆಲೆ, ಅಯ್ದಿ. etc., ಪಿಂದು Kk. 49; ಕರಂ, etc., ಅಧಿಕ Smd. 58; T. ನೂಂಗು, greatness; abundance; ನೂದರ್, a heap).

ನೃ ನರಿ. A man.

ನೃತ್ಯ nṛitta. = ನೃತ್ಯ. (Si. 62).

ನೃತ್ಯ nṛitya. Dancing, acting, pantomime (ಕುಣಿವು Nn. 129).

ನೃತ್ಯಸ್ಥಾನ nṛitya-sthāna. A place for dancing.

ನೃತ್ಯೋತ್ಸಾಹ nṛitya-ikṣhaṇa. Viewing an exhibition of dancing.

ನೃಪ nṛi-pa. A protector of men: a king, a prince.

ನೃಪಕುವರ nṛi-pa-kuvara. A king's son (Mr. 263).

ನೃಪಕೂಟ nṛi-pa-kūṭa. A royal city (ಸನ್ನಿ, ಅರಸುಗಳ ಸ್ಥಾನ Nn. 164).

ನೃಪಖಗ nṛi-pa-khaga. A kind of bird (ಮಯ Mr. 174).

ನೃಪತಿ nṛi-pati. = ನೃಪ. A king.

ನೃಪತೀಲಕ nṛi-pa-tiaka. A distinguished king (Cpr. 2, 10; 5, 2).

ನೃಪಕುಂಗ nṛi-pa-tuṅga. The most prominent one or chief of kings (Smd. 171).

ನೃಪಭಾಗ nṛi-pa-hhāga. The king's portion: tax, revenue (ಕರ Mr. 507).

ನೃಪಲಕ್ಷ್ಮಿ nṛi-pa-lakṣma. A mark or symbol of a king, especially the white parasol with a golden staff.

ನೃಪವಿದ್ಯೆ nṛi-pa-vidyā. State policy, political wisdom (Kāvy. II, 2, B, 24).

ನೃಪಸಭೆ nṛi-pa-saḥha. An assembly of princes. 2, a king's palace.

ನೃಪಾಲ nri-pāla. = ನೃಪ. (Bp. 21, 46; 55, 24).

ನೃಪಾಲಕ nri-pāla. = ನೃಪಾಲ. (Bh. 1, 19, 19).

ನೃಪಾಸನ nri-pāsa. A throne.

ನೃಪೇಂದ್ರ nri-pādra. An excellent king (My.).

ನೃಪಾಹ nri-pāha. Knēra (Mr. 54).

ನೃಪಂಶ nri-pāmsa. Hurling men: malicious, cruel, mischievous, wicked (ಕೃಷ್ಣರಾಮ, ಬಿಡುಸಿನಂ Mr. 285).

ನೃಪಂದ nri-pāma. = ನರಸಿಂಹ. (J. 11, 36; N. (My.).

ನೃಪೇನ nri-pāna. An army of men.

ನೃಪರಿ nri-pāri. Man-lion: Vishnu in his fourth avatāra (Mr. 19).

ನೇಕ್ಕರೆ nēkkarē. = ದೊಡ್ಡ ನೆಕ್ಕರೆ. (Tu.).

ನೇಕ್ಕಿ nēkki. = ಲೆಕ್ಕಿ, etc. (My.). See ಕರಿ, ಬಿಳಿ.

ನೇಕ್ಕಿಸು nēkkisu. To cause to lick (My.).

ನೇಕ್ಕು nēkku. 1. = ನಕ್ಕು 1. To lick (My.). ನೆಕ್ಕೋ ನಾಯಿ ಗೆ ಲಿಂಗವೇನು? ಒಲವೇನು? — ನಕ್ಕರೂ ನೆಕ್ಕೋದು ಬಿಡದು. — ಕತ್ತಿ ದಾಯಲಿದ್ದ ತುಪ್ಪ ನೆಕ್ಕಿ, ನಾಲಿಗೆ ಸೀಳಿ ಕೊಡ್ತೆ (Prva.). See B. 3, 81, 94; Bp. 32, 28; 60, 34; Śā. 2, 31.

ನೇಕ್ಕು nēkku. 2. = ನಕ್ಕು 1, ನೆಕ್ಕು 1, ನೆಕ್ಕು. To be depressed, to sink, (to disappear, to vanish, ಅಸ್ತೀರ್ಯ ಸಂದ. Dh.; cf. the Tē. s. ನಕ್ಕು 3).

ನೇಗ nēga. = ನೆಗದು, ನೆಗೆಸಿ, ನೆಗೆದು. P. p. of ನೆಗೆ 2 No. 2, in ನೇಗ ನೆಗೆದು (Bp. 47, 41), ನೇಗ ನೆಗೆದು (My.).

ನೇಗಚು nēgaču. = ನೆಗಸು, ನೆಗಸು. To cause to jump or jump away. ನೆಗಚು ಹೋದ್ದು ಮಗು ಬಿದ್ದೀತೇ? (Prv.).

ನೇಗಡಿ nēgaḍi. = ನಗಡಿ, ನಗಡಿ. A cold, a catarrh (ಕಳ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ, ಪೀನಸ HIA.; ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ, ಪೀನಸ Nr.; My.; ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ G.). ನೇಗಡಿಯಾದರೆ ಲವಂಗದ ಕಪಾಯ ಕುಡಿಯು ವರು (B. 3, 13). ನೇಗಡಿಯು ಸೀನುವಾಗ್ಗೆ, ದಗಡೀ ಮಗ! ಎನ್ನರೆ, ನಿತ್ತಾನೇ? — ನೇಗಡಿಯನ್ನ ಬಡ್ಡು ಇಲ್ಲ, ಬುಗುಡಿಯನ್ನ ಬಡವೆ ಇಲ್ಲ (Prva.).

ನೇಗತ nēgata. = ನೆಗೆತ. The act of leaping or having leaped (My.).

ನೇಗದು nēgadū. = ನೆಗೆದು. P. p. of ನೆಗೆ 2 No. 2.

ನೇಗಪು nēgapu. = ನೆಗಪು, ನೆಗಪು 1, ನೆಗೆಪು. To raise, to lift up; to hold uplifted or elevated. (T. ನೆಕ್ಕು, ನೆಮ್ಪು; Tē. ನಿಗುಡಿಂಚು). ಬನ್ನ ಬಸನ್ನಂಗನ್ನು ಅರವನ್ನಿನಿ, ಸೇ ಸಿಕ್ಕಲೆನ್ನು, ನೆಗಪಿದ ಹಸ್ತಕ್ಕೆಂ ದೊರೆವನ್ನವೊ ಜಲವದಿನ್ನಸೆವ ಉನ್ನಾ ಲವಿಕಾಚೋಕನದಂಗ್ (Ūpr. 7, 59). ನೆಗಪಿದ ಕಡಳೆಯ ಆಕಾರದ ಹಾಗೆ (Śmd. 7 Cm.). ನೆಗಪಿದವು (ಉದ್ಭವಕ್ಷಿಪ್ತ, ಉದಂಚಿತ Mr. 449). ನೃಪರಂ ನೆಗಪಿ ತಾಳುದಾನ (ಜಿವವಾಕ್ಯ 156). ನೆಗಪಿ ನೆಟ್ಟ ಘನತೀತಲಂ (Rā. 6, after 11). See Ūpr. 5, 51; 7, 60; 8, after 4; Grj. 5, 20; Bp. 2, 18; 4, 12; 54, 47; Ć. Bp. 47, 46; Rā. 6, after 11; 10, after 31; J. 5, 8, 60; Śā. 2, 42, 56.

ನೇಗವು nēgavu. = ನೆಗವು, etc. (G. 549).

ನೇಗಸು nēgasu. = ನೆಗಸು, etc. To cause to jump or jump over (My.).

ನೇಗಹು nēgahu. 1. = ನೆಗಪು, etc. ನೆಗಹಿ ಹಾದುಸುತ (ಉದ್ಭವಕ್ಷಿ); ನೆಗಹುವುದು (ಉನ್ನಾಯ, ಉನ್ನಯ, ಸಮುದ್ಧರಣ); ನೆಗಹಲೆ ಪಟ್ಟಿದು (ಉದ್ಭವಕ್ಷಿ, ಉದ್ಭವ); ಬಲದ ಕಯ್ಯ ನೆಗಹಿ ಇಕ್ಕಲು ಪಟ್ಟಿನತ ಯಜ್ಞಸೂತ್ರವು (ಉಪವೇತ); ಎಡದ ಕಯ್ಯ ನೆಗಹಲು ಪಟ್ಟಿ ಜನಿವಾರವು (ಪ್ರಾಚೀನಾವೇಶ Nr.). See Bp. 10, 6; 19, 26; 64,

75; 61, 61; Bh. 8, 25, 8; 8, 26, 21; Rām. 5, 8, 57; 6, 9, 19; 6, 44, 51.

ನೇಗಹು nēgahu. 2. Lifting up, etc. (Ū. Bp. 19, 35; Bh. 2, 2, 104). ಕಡುಗದ ನೆಗಹಿನಲಿ, .. ದಾಳ ನೆಗಹಿನಲಿ (Rām. 3, 6, 15). See ಕಯ್ಯ.

ನೇಗಲಿ nēgalī. 1. To undertake; to engage in; to prepare; to perform, to do, to make, to cause to act (ಉದ್ಭವಕ್ಷಿ Śmd. Dh.; Śm. 115; Tē. ನೆಗ್ಗಿಂಚು, ನೆಗ್ಗು; T. ನಿಗದ್, to go, go on = ನಡೆ; Tē. ನಿಗ್ಗು, ನೆಗ್ಗು, to go on well, be effected). ನೆಗದ್ದಂ, ನೆಗದ್ಗು, ನೆಗದ್ದುಂ (Śmd. 49, 55). ತವದೋ ನೆಗದ್ದಂ (163). ಪರಿಣಯಮಂ ನೆಗದ್ದು (Bp. 32, 39). ದುರ್ಭರನ್ನೀಶ್ವರಾಣಂ ನೆಗದ್ದು ಚತುರಂಗಂ (J. 15, 4). See Ūpr. 2, 48; 3, 62; 6, 88; Rā. 13, 4, 11, 12. 2. (= ನೆಗದ್ 2?) to come; to be used (ಬರ್ ಕೊಡ. 294, 344 Cm.; ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು 175 Cm.). ಎಯ್ಯ ಮುಳೆನಲ್ಲಿ ತಲಲು, ತಲ ನೆಗದ್ದು; ಮನೆಯ ಮುನ್ನಣಿ ಇಕ್ಕಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಣ, ಅಲಿವ್ವ ನೆಗದ್ದು; ಕರೆದು ಬೆಸುವುದು ಅವದಾನೊನ್ನ ಉಣ್ಣು, ಅದದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾ ಸನತಬ್ಬಂ ನೆಗದ್ದು; ಮನಕ್ಕೆ ದಾರದುದನ್ ಒಡವ್ವುದುವಲ್ಲಿ ಕಾಮಂ ಎಷ್ಟು ಅವ್ಯಯಂ ನೆಗದ್ದು (Nr.). See Śm. 10, 87; J. 5, 45; 28, 68.

ನೇಗಲಿ nēgalī. 2. = ನೆಗದು 1. To become manifest, notorious, well known, renowned or famous; to shine; to appear; to be finished (ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಂದ. Dh.; ಪ್ರಾಪ್ತಿ Śm. 115; ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ Ū. II, 90; ಪ್ರಸಿದ್ಧಿವದ ಸಂದ. 89, 137, 194, 213, 260, 344 Cm.; Tē. ನೆಗದು; T. ನಿಗದ್, to shine; ನಿಗದ, light; ನೆಗಡಿ, ಇಳಿ, fire; ನೆಗದ್, to bloom; ನೆರುಪ್ಪ, fire; Tē. ನೆರೆ, to shine). P. pa. ನೆಗದ್ದು (Śmd. 66), ನೆಗದ್ದು (Ū. II, 90). See Śmd. 130, 133; Ū. v. 4; Ūpr. 2, 1; Ūpr. s. ಅರ್ಗವೇದೇ; Ahh. P. 9, 60; Bp. 55, 25; Ć. Bp. 5, 2; Rā. 5, 40; 8, 116; 13, after 64; J. 4, 7.

ನೇಗಲಿ nēgalī. 3. = ನೆಗದು 2, ನೆಗದ್. An alligator (ನಕ್ರ Śmd. Dh.; Śm. 115; ಅವಹಾರ, ಗ್ರಾಹ HIA.; Mr. 410; ಮಕರ Nr.). — ನೆಗದ್ಲೇರ. -ತೇರ. Varuṇa (Kk. 15; Śm. 13).

ನೇಗಲಿಸು nēgalisu. = ನೆಗದ್ದು 2. (Bp. 36, 42).

ನೇಗಲು nēgalu. 1. = ನೆಗದ್ 2. P. p. ನೆಗದ್. See Bp. 10, 14; 14, 84; 46, 27; 49, 42; Ć. Bp. 47, 83.

ನೇಗಲು nēgalu. 2. = ನೆಗದ್ 3, etc. (ಪ್ರಜನ, ನಕ್ರ Nn. 64; ತಿಂತುಮಾರ Si. 88; ನಕ್ರ, ಕುಂದ್ವಿರ, ಮೊಸಳೆ 89; My.; Tē. ನೆಗದು). See Bp. s. ಮುಗುಳಿ.

ನೇಗಲಿ nēgalī. = ನೆಗದು 2, etc. (My.). ನೆಗದ್ ಹಾದಾದರೆ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ನೇಗಲಿ nēgalī. 1. To cause to undertake or do; to cause one's self to undertake, to begin; to perform; to compose, to produce, to cause (ಉದ್ಭವಕ್ಷಿ Śmd. Dh.; Rā. 8, after 5; J. 2, 23; 4, 17, 50; 5, 62, 67; J. 18, 41).

ನೇಗಲಿ nēgalī. 2. = ನೆಗದು 2. To make well known, to praise; — to make one's self renowned; to cause one's self to appear, to shine (ಪ್ರಾಪ್ತಿ Śmd. Dh.; Ūpr. 8, after 63; Rā. 2, 46).

ನೇಗಲಿ nēgalī-tē. 1. (Śmd. 247). Action; work; practice; rites; conduct (ಅಪಾದಾಪ್ರಮ, ಕ್ರಿಯೆ HIA.; ಕ್ರಿಯೆ Mr. 458; ಚರಿತ್ರೆ Śmd. II; Ūpr. 3, 54; 6, 88).

ನೆಗಲ್ತಿ *nēgaltē*. 2. Fame, notoriety, accomplishment (ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಕೆಂದ. 56 Cm.; ಕೆಂದ. I; ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಕೆ. I, 98). ನೆಗಲ್ತಿಯ ಸಮ್ಯಕ್ ಮೋಕ್ಷದ ಜನಪದಂ (Mr. 271). See ಕೆಂದ. 51. 61. 121; Abh. P. 11, 78. — ನೆಗಲ್ತೆವಡೆ. -ವಡೆ. To acquire fame, to become conspicuous, famous, etc. (Rāv. 6, after 11). — ನೆಗಲ್ತೆವಡೆ. -ವಡೆ. = ನೆಗಲ್ತೆವಡೆ. (Abh. P. 2, 51; Rāv. 4, after 17).

ನೆಗಿಸು *nēgīsu*. = ನೆಗಿಸು, etc. (My.).

ನೆಗೆ ನೆಗ್ಗೆ. 1. = ನೆಗೆ 1. To be purified, to become clear, to shine (ಉತ್ಪನ್ನ ಕೆಂದ. Dh. In all MSS.; ಉತ್ಪನ್ನ ವನ and ನೆಗೆ 2 meant?).

ನೆಗೆ ನೆಗ್ಗೆ. 2. = ನೆಗೆ 2. To rise (also used of light), to ascend, to go upward (ಎಂದೆ ಕೆಂದ. I; Tē. ಎಗ, see s. ಎಕ್ಕುಟಗ; M. ನೆಗೆ). P. p. ನೆಗಿದು ಉದ್ಧಂ ನೆಗಿದು (ಉದಂಚಿ, ಉದ್ಧಂಚಿ ಪ್ರ. Hk.). See ಕೆಂದ. 294; Ūpr. 4, 31; 5, after 39 & 42 (twice); Abh. P. 3, 77; 9, 41. 73; 10, 20; Kāv. 1, 3, 76; Grj. 4, after 104; Bp. 12, 48; 19, 26; 21, 21; 25, 51; 44, 30. 82. 51. 72; 46, 59; 56, 32; 57, 18. 48. 82; 58, 36. 59; Rāv. 5, 69; 6, 6; 8, 105; 9, 4; 11, 7; 13, 19; 13, after 77; 13, 80. 90; Rām. 6, 13, 6. 2, to jump up, to bound, to jump (ಎವರ ಕೆ. I, 36; ಎಂದೆ I, 80; ಎಕ್ಕುಟು Kk. 54; Abh. P. 11, after 148; My.; Tē. ಎಗ, ನೆಗೆ). P. ps. ನೆಗದು, ನೆಗದು. ನೆಗದ ನೀರು ಅಗದು ಮೋಡ ದೇಕೆನ್ನು ಬಗದ (Prv.). See Bp. 34, 28; 89, 62; 58, 61; 59, 22; Rāv. 5, 116. 117; Prv. s. ನೇಯಗೆ. 3, to raise, to lift up (Grj. 6, 9; 8, 24; Bp. 60, 9).

ನೆಗೆ ನೆಗ್ಗೆ. 3. = ನೆಗೆ, in ನೆಗೆ ನೆಗಿದು (Bp. 60, 25; J. 8, 89). — ನೆಗೆ ತರ. = ನೆಗಿದು ಕೊಟ್ಟು ಬರ. To rise (Rāv. 6, 44).

ನೆಗೆ ನೆಗ್ಗೆ. 4. Jumping, etc. — ನೆಗೆವಾವು. -ವಾವು. A snake that jumps (Rāv. 1, after 79).

ನೆಗೆ ನೆಗ್ಗೆ. 5. (= ನೆಗೆ 3). — ನೆಗೆಟ್ಟೆ. = ನೆಗೆವನ್. (ಯಾತ್ಯ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರ ಹೆಣ್ಣುರು G.). — ನೆಗೆಕ್ಕು. = ನೆಗೆಯಕ್ಕು. (My.). G. ಎಕ್ಕುಬಲ್ಲ.

ನೆಗೆತ ನೆಗ್ಗೆಟೆ. = ನೆಗೆತ. (My.).

ನೆಗೆಪು ನೆಗ್ಗೆಪು. = ನೆಗೆಪು, etc. ನೆಗೆಪುವದು (ಬಾಣಾಕ ಕೆಂದ. 66; Kk. 74, o. r. ನೆಗೆಪುವದು).

ನೆಗೆಯುವಿಕೆ ನೆಗ್ಗೆಯುವಿಕೆ. Rising, etc. (ಪ್ರದೀನ, ಹಾ ದಾಡುವಿಕೆ SL 178).

ನೆಗೆಹ ನೆಗ್ಗೆಹ. Raising, etc. (ಉನ್ನಾಯ, ಉನ್ನಯ Nr.).

ನೆಗ್ಗೆಲಿ ನೆಗ್ಗೆಲಿ. = ನೆಗ್ಗೆಲು, etc. — ನೆಗ್ಗೆಲಿಮುಕ್ಕು. = ನೆಗ್ಗೆಲು. (Z.).

ನೆಗ್ಗೆಲು ನೆಗ್ಗೆಲು. = ನೆಗ್ಗೆಲಿ, etc. (My.). See ಅನೆ.

ನೆಗ್ಗೆಲಿ ನೆಗ್ಗೆಲಿ. -ಲು. = ನೆಗ್ಗೆಲು, ನೆಗ್ಗೆಲಿ, ನೆಗ್ಗೆಲು, ನೆಗ್ಗೆಲು, ನೆಗ್ಗೆಲು. A prostrate herb, bearing spinous fruits, the small caltrops, Tribulus terrestris or lanuginosus Lin. (ಗೋಕ್ಕುರ, ಸ್ಥೂಲತಂಗಾಟ, ಪ್ರದಂ ಪೈ, ತ್ರಿಕಣ್ಣಕ Hk.; ಪಲಂಕಪೆ, ಇಕ್ಕುಗನ್ನೆ, ಪ್ರದಂಪೈ, ಸ್ವಾಮಕಣ್ಣಕ, ಗೋಕ್ಕುರಕ, ಗೋಕ್ಕುರಕ, ವನತಂಗಾಟ Nr.; ತ್ರಿಕಣ್ಣಕ, ಗೋಕ್ಕುರ, ದಂಪೈ Mr. 124; My.; T. ನೆರುಂಚ, ನೆರುಂಚರ; M. ಇರುಂಚರ). See ಅನೆ, ಕೆನ್, ದೊಡ್ಡ. — ನೆಗ್ಗೆಲುಮುಕ್ಕು. = ನೆಗ್ಗೆಲಿ, ನೆಗ್ಗೆಲು. Tribulus lanuginosus (St. & Pl.; My.).

ನೆಗ್ಗೆ ನೆಗ್ಗೆ. 1. = ನೆಗ್ಗೆ 2, etc. To be curved or

bent inward, to sink in, to sink; to disappear; to get a bruise; to be bruised (My.; M. ಇಕ್ಕು). ನೆಗ್ಗೆದು (ನೈಂಚಿ, ಅಧಿಕ್ಷಿ ಪ್ರ. Hk.). ಕಚ್ಚವಂ ನೆಗ್ಗೆ ದನು (Bp. 28, 55). ಪಾದಪಾತಕೋ ಅಧಿಗದಿಗೆ ನೆಗ್ಗೆದು ನಲಂ (Bh. 3, 13, 82). ಮನದ ಮದದಕ್ಕದನ ಎನಯದ ನೆನಕು ನೆಗ್ಗೆತು (Rām. 8, 4, 24). ರಥಂ ನೆಗ್ಗೆದು (J. 7, 46). See J. 3, 38; Bh. 3, 2, 2; 8, 24, 47.

ನೆಗ್ಗೆ ನೆಗ್ಗೆ. 2. = ನಜುಗು, etc. To crush, to smash, to break, to destroy (My.; M. ಇಕ್ಕು; T. ನರಿ, see s. ನಗ್ಗೆ 1; ನೆಗಿದೆ, ನೆರು, to be ground small). ರಿಪ್ಪುನಕಾನ ನೆನಕು ನೆಗ್ಗೆದರ್ (J. 8, 32). ನೆಗ್ಗೆದು ಬಗ್ಗೀತೇ? (Prv.).

ನೆಗ್ಗೆ ನೆಗ್ಗೆ. 3. = ನಗ್ಗೆ 2. (My.).

ನೆಗ್ಗೆಲು ನೆಗ್ಗೆಲು. = ನೆಗ್ಗೆಲಿ, etc. (ಪಲಂಕಪೆ, etc. Si. 145; My.). — ನೆಗ್ಗೆಲುಮುಕ್ಕು. = ನೆಗ್ಗೆಲು. (ಪಲ್ಲೀರುಗದ, etc. Si. 145).

ನೆಗ್ಗೆನಿ ನೆಗ್ಗೆನಿ. Tbh. of ನೆಗ್ಗೆನಿ (88).

ನೆಟ್ಟಿಕೆ ನೆಟ್ಟಿಕೆ. = ನೆಟ್ಟಿಕೆ, etc. (My.).

ನೆಟ್ಟಿಗೆ ನೆಟ್ಟಿಗೆ. = ನೆಟ್ಟಿಕೆ, etc. (My.).

ನೆಟ್ಟಿಸು ನೆಟ್ಟಿಸು. = ನೆಟ್ಟಿಸು. (My.).

ನೆಟ್ಟು ನೆಟ್ಟು. 1. = ನೆಟ್ಟು 1. (J. 6, 31; My.). ನೆಟ್ಟದ ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣನಾಯತು. — ನೆಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯ ಪಡ್ಡದರೆ ಕಿಟ್ಟು ಯಾತಕೆ? — ನೆಟ್ಟದ ಸಿಪಾಯಿಗೆ ಬಟ್ಟದ ಕುದುರೆ (Prva.). See Bp. s. ಯಾತ.

ನೆಟ್ಟು ನೆಟ್ಟು. 2. = ನೆಟ್ಟು 2. (My.).

ನೆಟ್ಟಿಕೆ ನೆಟ್ಟಿಕೆ. = ನೆಟ್ಟಿಕೆ, etc. (My.).

ನೆಟ್ಟಿಗೆ ನೆಟ್ಟಿಗೆ. = ನೆಟ್ಟನೆ (ಕೆಂದ. 889). Straightly, straight, erect; orderly, regularly; rightly, properly; nicely, neatly; plainly, clearly, distinctly (ಪರಿಸ್ಥುಟ ಕೆಂದ. 889; ವ್ಯಕ್ತ Cm.; ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಗಿ 265 Cm.; My.; see ನೆಟ್ಟು, ನೆಟ್ಟು 1 & 2, ನೆಟ್ಟು, ನೆಟ್ಟು; Mhr. ನೆಟ್ಟು, regular, neat; ನೆಟ್ಟು, neatness, straightness, neatness, rightness; ನೆಟ್ಟು, neat, handsome, right, becoming). ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವದು (ಮುಖ, ಅಚ್ಚು Si. 872). ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮುಟ್ಟಿ ಬನ್ನೆ (Prv.). See Rāv. 13, 26; Si. 30. 280. 252. 306; B. 1, 8. 16; 2, 39; 8, 19. 30. 67. 79; 4, 87. 139; 5, 205. 238. — ನೆಟ್ಟುಗಾಗು. -ಅಗು. To become straight, erect, etc. ಮ ಯ್ಯದಲು ನೆಟ್ಟುಗಾಗೋಣ (ಪುಲಕ, ದೋಮಾಂಡ G.).

ನೆಟ್ಟಿನ ನೆಟ್ಟಿನ. = ನೆಟ್ಟಿನ (G. 550).

ನೆಟ್ಟಿನ ನೆಟ್ಟಿನ. = ನೆಟ್ಟಿನ (ಕೆಂದ. 889. 893; ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಗಿ 104. 114. 243. 388 Cm.; ಅಮಲ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೆ. II, 87; My.; Tē.). Straightness, etc.; straightly, etc. ನೆಟ್ಟಿನ ಎಲ್ಲವಂ ಪೋದರ್ (ಕೆಂದ.). ನೆಟ್ಟಿನ ಮನಮುಗುವ ನುಡಿ (ಪ್ರದಯಂಗಮ Mr. 85). ನೆಟ್ಟಿನ ದಾರಿ (My.). See Ūpr. 4, 14; 8, 67; Bp. 6, 7; 24, 82; 27, 11; 60, 29. 82; Rāv. 13, 82. 97; Kk. 61; J. 17, 11; 19, 18. — ನೆಟ್ಟಿನ ತಗ. To make straight (Bp. 88, 50).

ನೆಟ್ಟಿನ ನೆಟ್ಟಿನ. = ನೆಟ್ಟಿನ, straight, regular, proper, etc. (ಮುಖ, ನೆಟ್ಟಿಗೆ G.). ನೆಟ್ಟಿನ ದಾರಿ (My.). ನೆಟ್ಟಿನ ಗರೆ (B. 8, 97).

ನೆಟ್ಟಿನ ನೆಟ್ಟಿನ. = ನೆಟ್ಟಿನ. ನೆಟ್ಟಿನ ಮಾತು (My.). ನೆಟ್ಟಿನ (straight and long) ಕಲ್ಲು ನೆಟ್ಟಿನ ಹಾ ಬೀಡೇ? (Prv.).

ನೆಟ್ಟಿನ ನೆಟ್ಟಿನ. = ನೆಟ್ಟಿನ. ನೆಟ್ಟಿನ ಊಟ, ನೆಟ್ಟಿನ ಹೆಣ್ಣು (My.).

ನೆಟ್ಟು *nēṭṭi*. = ನಟ್ಟು 1. Niceness, beauty, charm (ಮನೋಹರ ಸಿ.; cf. ನಿಟ್ಟು).

ನೆಟ್ಟು *nēṭṭu*. 1. (or ನೆಟ್ಟು) = ನಟ್ಟು, or ನಿಟ್ಟು. — ನೆಟ್ಟುಲು. = ನೆಟ್ಟುಲು, ನಿಟ್ಟುಲು. (Bp. 21, 28, 44; 29, 4; 54, 43; Tē. ನಿಟ್ಟುಮ್, ನೆಟ್ಟುಮ್).

ನೆಟ್ಟು *nēṭṭu*. 2. = ನಟ್ಟು 2. P. p. of ನೆಡು.

ನೆಟ್ಟು *nēṭṭu*. 3. = ನೆಡು. ದನಗಳು ದಾರದನ್ನೆ ಸುತ್ತಲೂ ಗೂಟಗಳು ನೆಟ್ಟುಲ ಪಟ್ಟು ಗುಡ್ (ಕುಕೂಲ Si. 457, only in Si.).

ನೆಟ್ಟು *nēṭṭu*. 4. = ನೆಟ್ಟು, etc. (My.).

ನೆಡಿಗಿ *nēḍigē*. A post or pillar fixed in the ground (My.).

ನೆಡಿಸು *nēḍisu*. = ನೆಡಿಸು 2. (J. 26, 50; My.). ಬಲದ ತೂಲವನ್ ಒನ್ನನ್ ಆಗಲೆ ತರಿಸಿ, ನೆಡಿಸಿ (Bp. 39, 46). ತೊಡವನ್ ಆಂ ತೋರ್ಪಿ ನಿತಾಡರ ಪಡೆಯ ಭಾಗ್ಯದ ಫಾಲಿಮಿಯನು, ನೆಡಿಸುವೆನು ನೈತಾಟವಿಯನ್ನ ಮೃದವವರ (Rām. 3, 6, 4).

ನೆಡು *nēḍu*. = ನೆಡು 2, etc. To fix firmly, etc. (J. 4, 23, 44; 80, 30; My.). P. p. ನೆಟ್ಟು. ಒನ್ನು ದಸಿ ಅಂಗಾಲ ನೆಟ್ಟುಡೆ (Bp. 43, 84). ಎರಡು ಕಮ್ಮಂಗಂ ನೆಟ್ಟು (49, 44). ನೆಟ್ಟು ನಿಪ್ಪಾತಿವಪಾದಮ್ ಅಟ್ಟಿದನೈರಿಗೆ (58, 39). ನೆಗಮಿ ನೆಟ್ಟು ಫನ ತ್ರಿಕೂಲಂ (Riv. 6, after 11). ಪೊಡವ ಕಡಿಯದೆ ಬೆಳೆಯ ನೆಡುವ ದೇನೋ? (Dp. 148). ಅವನ ಮಾತು ಕೆಸರಾದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಕವ್ವು (Prv.).

ನೆಡೆ *nēḍē*. To be fixed or planted. ಕಣ್ಣಿಯದ ಮೊಳೆ ನೆಡೆದ ಅಗ್ಗದ ಹಿಣ್ಣುಗಳ ತೋಡಿಸುವೆನ; ಏದಾ? (Bh. 3, 13, 18; ನೆಡೆದ may be a mistake for ನೆಟ್ಟು or ಪಡೆದ).

ನೆಣಾ *nēṇa*. Fat, marrow, etc. (ವಶೆ, ಬಸೆ Smd. 342; ವಶೆ, ಮೇದಸಾ, ವಶೆ Hlā.; ಮೇದಸಾ, ಮದಡು Si. 204; ಮೇದ, ವಸೆ Mr. 398; Abh. P. 13, after 54; 14, 7; J. 12, 44, 45; 13, 18; 24, 34; My.; T. ನೆಣ; M. ನೆಣ, coagulated blood; blood; cf. ನೆಯ್ 2 & ನೆತ್ತರ). ನೆಣನು (ಮೇದಸಾ, etc. Nr.). ಮಾಂಸದಿನ್ನಾದ ನೆಣ (ಮೇದಸಾ G.).

ನೆಣ್ಣು *nēṇṇu*. = ನೆಣ್ಣು. (J. 6, 58; My.). ನೆಣ್ಣರ ಗುಮ್ಮು (ಒನ್ನು ತೆ Si. 193). ಬಸವ, ಬಸವಾ! ಎನ್ನೆಡೆ... ಮಸದ ಹಗಿಗಳು ನೆಣ್ಣರ ಪ್ಪರು (Bp. 8, 25). ಕಣ್ಣು ಕರೆಯದ ನೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಕತ್ತೆಯ ತಣ್ಣು (Dp. 54). ನೆಣ್ಣರು ದೂರವರ ಬೇಳು, ದಾವ ಹತ್ತರವರ ಬೇಳು. — ಊರಿಗೆ ಬರುವನಾ ಒಟ್ಟು ನೆಣ್ಣು, ಊರಿಗೆ ಒನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ನೆಣ್ಣರು. — ನೆಣ್ಣರಲ್ಲಿ ಅರೆ, ಕಣ್ಣರಬೇಲಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ಹಾಕ ಬೇಡಿ! — ನೆಣ್ಣರ ಮನೆಗೆ ನಾಯ ಹೊಕ್ಕರೆ ಎಣ್ಣು ಊರಿಗೆ (or ಮನೆಗೆ) ಬರಕೆ. — ನೆಣ್ಣು ರೋಗಗಣ ಸಾಲ ಮೆಟ್ಟಿನೋಗಗಣ ಕಲ್ಲು. — ನೆಣ್ಣು ನೆಣ್ಣಿಗೆ ಮಾರಿ, ಕುಣ್ಣು ತ್ತು ಹೊಕ್ಕಲಕ್ಕೆ (or ಹೊಲಕ್ಕೆ) ಮಾರಿ (Prvs.). ನೆಣ್ಣು ಪ್ಪರನ್ನರವತೆ ಲನು, ಪ್ಪಾಟಿ! (Dp. 88, 3). See Prvs. s. ದಾಡಿಗೆ ಮನೆ and ತಣ್ಣು. Feminine ನೆಣ್ಣಳು (My.). — ನೆಣ್ಣರಿಪ್ಪರು. — ಇಪ್ಪರು. Relations and other beloved ones (Dp. 33, 3; 40, 2).

ನೆಣ್ಣತನ *nēṇṇatana*. = ನೆಣ್ಣತನ. (My.; ಒನ್ನು ತೆ Si. 193).

ನೆಣ್ಣಪ್ಪನ *nēṇṇastana*. = ನೆಣ್ಣಪ್ಪನ. (My.).

ನೆಣ್ಣಪ್ಪಿಕೆ *nēṇṇastikē*. = ನೆಣ್ಣಪ್ಪನ. (My.).

ನೆಣ್ಣೆತಿ *nēṇṇēti*. = ನೆಣ್ಣೆತಿ. (My.).

ನೆಣ್ಣು *nēṇṇu*. = ನೆಣ್ಣು. (My.). ಒಕ್ಕಲಿಗನ ನೆಣ್ಣು ಒಡವೆಗೇ ದು. — ಕನಸಿನ ನೆಣ್ಣು ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಣ ಗಣ್ಣು (Prvs.). See Prv. s. ಅಕ್ಕ 1.

ನೆಣ್ಣು *nēṇṇu*. = ನೆಣ್ಣು 1, q. v.

ನೆತ್ತ *nēṭṭa*. = ರೆತ್ತ. Thh. of ನೆತ್ತ (Smd. 345). The eye; an eye. 2, that which has an eye, eyes or numbers: a die;

a cowry used in gaming (My.). 3, gambling (Grj. 2, after 106; Bp. 43, 2, 3; 44, 61; Tē.). See J. 6, 39; Dp. 2, 3. — ನೆತ್ತದ ಸಾರಿ. A piece used at a kind of backgammon (or at chess, or at draughts, ತಾರಿಕೆ Nr.); a die (ಅಕ್ಕ Nr.). — ನೆತ್ತದ ಹಲಿಗೆ = ನೆತ್ತವಲಿಗೆ. (Bp. 4, 29). — ನೆತ್ತದ ಹಾಸಂಗಿ. A die (ಅಕ್ಕ Nr. 184). — ನೆತ್ತದಾಟ. — ಅಟ. Playing at backgammon, etc. (Bp. 43, 12). — ನೆತ್ತವಲಿಗೆ. — ವಲಿಗೆ. A checkered board (or cloth) used in playing with dice (or at chess, or draughts, ಅಪ್ಪಾಪದ, ತಾರಿಫಲ Nr.; ಅಕ್ಕ Nr., Mr. 492; Bp. 43, 11; Rām. 5, 8, 72). — ನೆತ್ತವಾಡು. — ಅಡು. To play at backgammon, etc. (Bp. 43, 8, 13; 44, 60; Bh. 2, 13, 34). ನೆತ್ತವಾಡುವ ಹಲಿಗೆ (ಅಪ್ಪಾಪದ, ತಾರಿಫಲ, ರೆತ್ತಸಾರಿ Si. 849). — ನೆತ್ತಸಾರಿ = ನೆತ್ತದ ಸಾರಿ, ರೆತ್ತಸಾರಿ. (Bh. 2, 13, 45).

ನೆತ್ತರ *nēṭṭar*. = ನೆತ್ತರ, ನೆತ್ತರು, ನೆತ್ತರು. Blood (ಕೃತಕ, ರೋಹಿತ, ಅಸ್ತ, ರುಧಿರ, ಅಸ್ತಕ, ರೋಹಿತ, ರಕ್ತ Hlā., Mr. 394, Nr.; ಕೆನ್ನೀರ, ರಗುತ, ರೋಹಿತ Smd. 44; ಕೀರಾಲ, ರಕ್ತ Nr. 54; ರಕ್ತ 126; Tē. ನೆತ್ತರು; T. ನೆಯ್; see ನೆಣ). ಸೂಸಿದ ನೆತ್ತರ (Cpr. 8, 27). ನೆತ್ತರ ವರ್ಮದ್ (Abh. P. 9, 86). ನೆತ್ತರ ತೊಡ್ (13, after 54; 13, 66). ನೆತ್ತರ ವರ್ವರ್ನರ್ Riv. 5, after 25). See Bp. 15, 19; 27, 4; 32, 20; 38, 10; Riv. 4, 88; J. 4, 32; 12, 44; 21, 49; 22, 23; 28, 40; 25, 35, 40; 28, 35, 44, 55; 80, 15; 34, 16; ದಿಸು.

ನೆತ್ತರ *nēṭṭara*. = ನೆತ್ತರ, etc. (B. 2, 26, 47).

ನೆತ್ತರು *nēṭṭaru*. = ನೆತ್ತರ, etc. (My.). ಗಲ್ಲಿಗಟ್ಟಿದ ನೆತ್ತರು (ಉಲ್ಲ, ಕಲಬ Hlā.). ನೆತ್ತರಾ ನೋಡಿವರೆ ಗೋತ್ತಾ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.). See Bp. 22, 10; 38, 28; 46, 58. — ನೆತ್ತರುಕುರು. An abscess or boil, which when opened discharges only blood (My.). ನೆತ್ತರುಕುರುವಿನ ನೋವು ಸಲ್ಲ, ಮನ್ತ್ರಾ ಮಾಮದ ವರ ನೋಗು ಸಲ್ಲ (Prv.). — ನೆತ್ತರುಮಾನ್ಯ. = ರಕ್ತಕೋಡಿಗಿ. (My.).

ನೆತ್ತಿ *nēṭṭi*. The forehead (My.; T., M. ನೆಟ್ಟು); the head (ಉತ್ತಮಾಂಗ, ಮಸ್ತಕ, etc. Mr. 315; ತಲೆ, ಮುಣ್ಣೆ Smd. 71; Tē.); the crown of the head (Bp. 38, 35; My.; M. ನೆಟ್ಟುನಿ, ನಿದುಗಿ, ನೆದುಗಿ). ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣು, ನೆತ್ತಿಯೊಡರು ದಾಲ (a peacock, Sp.). — ತಿಗುಳಗೆ ಪುತ್ತಿಗೆ ತತ್ತಾರವಾದರೂ ನೆತ್ತಿ ತಮ್ಮ ನಾಮಕ್ಕೆ ಕವಿಮ ಇಲ್ಲ. — ಗಾಣಿಗತ್ತಿ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ನರೆ ನೆತ್ತಿ ತಣ್ಣಗಾದೀತೇ? — ನೆತ್ತಿಯ ವಾಸನಿಸಿದರೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆಯೇ? (Prvs.). See Cpr. 3, 44; 5, 73; Abh. P. 7, 152; Bp. 2, 52; 15, 12; 33, 56; 39, 51; Riv. 5, 46; 6, after 11; J. 20, 6, 21; ನಡು. — ನೆತ್ತಿಕೋಡು. A horn on the head (J. 16, 20). — ನೆತ್ತಿಮುತ್ತು. A pearl in the head (of an elephant, Riv. 3, 58). — ನೆತ್ತಿಯೊತ್ತು. — ಒತ್ತು. The head to pain (Bp. 18, 51). — ನೆತ್ತಿವಟ್ಟಿಗೆ. — ವಟ್ಟಿಗೆ. The periphery of a wheel (ಚಕ್ರಧಾರ, ಪ್ರಧಿ, ನೇಮ Hlā.). — ನೆತ್ತಿವಣಿ. — ಮಣಿ. A gem in the head (of a snake, V. 4, 69). — ನೆತ್ತಿವತ್ತು. — ಪತ್ತು. To touch or affect the head (Riv. 4, 111).

ನೆತ್ತಿಗ *nēṭṭa-iga*. A gambler. — ನೆತ್ತಿಗರಸಿ. — ಅಪಸ. The keeper of a gaming-house (ದ್ಯೂತಕಾರಕ Nr. 6). — ನೆತ್ತಿಗರ ಹಸ. — ಅಪಸ. = ನೆತ್ತಿಗರಸಿ. (Nr. a).

ನೆತ್ತು *nēṭṭu*. = ನೆತ್ತು. (My.).

ನೆತ್ತ *nēṭṭa*. = ನೆತ್ತರ, etc. (My.; Tē. ನೆತ್ತು). ಸೂಕ್ಕದರೆ ನೆತ್ತ ಕುಡಿದೇನು, ಮುಕ್ಕದರೆ ಮೂತ್ತಾ ಕುಡಿದೇನು ಎನ್ನುತ್ತೆ (Prv.).

ನೆನ *nēṇa*. 1. = ನೆನದು 1, ನೆನೆ 2. P. p. of ನೆನೆ 1, in ನೆನ ನೆನದು (Bp. 42, 27; J. 6, 2; B. 5, 146; Si. 71; My.). ನೆನಕೊಕ್ಕು (My.).

ನೆನ nēna. 2. = ನೆನದು 2. P. p. of ನೆನೆ 3, in ನೆನ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ನೆನ nēna. 3. = ನೆನೆ 4. The state of being moistened or soaked. — ನೆನಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. Soaked kaḍalē (My.). — ನೆನಗಡ್ಡೆ. -ಕಡ್ಡೆ = ನೆನಗಡಲೆ. (My.).

ನೆನದು nēnadu. 1. = ನೆನೆ 1, ನೆನೆದು. P. p. of ನೆನೆ 1. (My.).

ನೆನದು nēnadu. 2. = ನೆನೆ 2, ನೆನೆದು, ನೆಮ್ಮ. P. p. of ನೆನೆ 3. (My.).

ನೆನಪು nēnapu. = ನೆನವಿ, ನೆನವು, ನೆನಹ, ನೆನದು, ನೆತ್ತು 1. Thought, reflection; recollection, remembrance (ಸ್ವರಣೆ G.; My.; T. ನಿನ್ನೆತ್ತು, ನಿನ್ನವು; M. ನಿನವು; Tē. ನೆನವು, ನೆನವು, information, acquaintance, knowledge, experience). ನೆನಪಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಹೆಣೆಕೆದರೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). ಬೇವರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೇನಾದರೂ ನೆನಪಿಲ್ಲವೇ? (B. 3, 2). ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅಗಾಗ್ಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ತನ್ನ ಕೊಳ್ಳು ಬೇಳು (4, 49). ಅದು ನೆನಪಾಯಿತು (4, 79). ಅದನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು (5, 149). See Bp. 2, 34; 6, 2; 8, 12; 35, 7; 40, 11; 43, 72. — ನೆನಪಿಡು. -ಇಡು. To think about, to consider; to remember (My.). ನೆನಪಿಡ ತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳು (B. 3, 1). ಇವುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನೆನಪಿಡ ಬೇಳು (3, 8). ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಗಿ ನೆನಪಿಡಿದು, ಮದೆಯ ಬೇಡಿರಿ! (4, 97). See s. ರೆಕ್ಕ ಕೊಡು.

ನೆನವಿ nēnavi. = ನೆನವು, etc. (Ūpr. 4, after 72).

ನೆನವು nēnavu. = ನೆನವು, etc. (Ūpr. 5, 16; My.). — ನೆನವ ದಾಕೆ. -ಅದಾಕೆ. Knowing a memorandum or notice: recollection (My.). ನೆನವದಾಕೆಯಾಯಿತು, ನೆನವದಾಕೆಗೆ ಬನ್ನು (My.).

ನೆನಸು nēnasu. 1. = ನೆನೆಯಿಸು. To think; to imagine; to think of, to remember (C.; J. 2, 35). ನೆನಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಸ್ವರಣೆ Si. 476). ಇವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನಸ ಬೇಳು (B. 1, 14). ಇವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನಸಿ (1, 25). ನಾವು ಅವರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆನಸ ಬೇಳು (2, 40). ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಸ್ವರವು ಸುಸ್ವರವೇ ಇರ ಬಹುದೆನ್ನು ನಾನು ನೆನಸುತ್ತೇನೆ (3, 12). ನೆನಸಿದರೆ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಸ್ಥವಾದೀತೇ? — ಬೋದಿ ತುಡುಬ ನೆನಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗಿ (Prv.).

ನೆನಸು nēnasu. 2. = ನನಸು 2. To make wet, to moisten, to soak (My.). ತಲೆ ಮುನ್ನಾದ ಸರ್ವಾಂಗವನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ನೆನಸಿ ತೊಳೆಯುವಿಕೆ (ಆಪ್ತಾಂ, ಸ್ನಾನ Si. 225).

ನೆನಸು nēnasu. 3. = ನನಸು 1, q. v.

ನೆನಹ nēnaha. = ನೆನವು, etc. ಅದಾದ ನೆನಹಂ (ಗತಿ Mr. 468).

ನೆನಹು nēnahu. = ನೆನವು, etc. (ಸ್ವರಣೆ Smḍ. 158 Cm.; ಸ್ತುತಿ Si. 467; ಚಿನ್ನೆ G.; My.). See Bp. 35, 20; 51, 46; Rām. 3, 4, 24; J. 13, 22; 26, 10; 27, 17; Si. 388; ಬಡು.

ನೆನೆ nēnē. 1. To think; to think upon, to bear in mind; to be mindful of; to wish; to remember, to recollect (ಸ್ವರಣೆ Smḍ. Dh.; ಸಂಕಲ್ಪ Mr. 456; ಹಾ, ಸ್ವರಣೆ Nn. 140; My.; T. ನಿನ್ನೆ; M. ನಿನೆ). P. ps. ನೆನದು, ನೆನೆದು. ನೆನೆಯಲು ಪಟ್ಟು (ಸ್ತುತಿ Nn.). ನೆನವ ಸುಧಾನ್ವ (ಯೋಗ Mr. 514). ಮನದೊಳೆ ಪುಲ್ಲಮನ್ ಎನ್ನುಂ ನೆನೆಯರ್ (Smḍ. 216). ನೆನದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸಹಾಯ (Prv.). See Smḍ. 68. 159. 184. 203. 270. 280. 294. 395; Ūh. v. 60; Ūpr. 2, 6; 5, 81. 84; 6, 28. 86; Bp. 2, 20; 30, 19; 34, 12; 35, 26; 42, 20; 43, 72; 51, 8. 22; Bh. 1, 8. 32. 55. 65. 84. 86. 87; Rāv. 6, after 11; 13, after 77; 13, 100; J. 2, 17; 29, 34. 36; 31, 36; Dp. 1, 5; 4, pallavi. — ನೆನೆ ನೆನೆ. rep. (Bp. 35, 25).

ನೆನೆ nēnē. 2. = ನೆನೆ 1. P. p. of ನೆನೆ 1, in ನೆನೆ ನೆನೆ (Bp. 35, 26), ನೆನೆ ನೆನದು (36, 8; Ūpr. 5, 83).

ನೆನೆ nēnē. 3. = ನೆನೆ 1. To become wet, etc. (J. 13, 34; My.). P. ps. ನೆನದು, ನೆನೆದು, ನೆನ್ನು. ಅಪ್ಪುಗಳ (-ಇಂ) ನೀ ನೆನೆಯಲೇಕೆ? (Bp. 18, 57; see also 27, 47). ತೇವದಲ್ಲಿ ನೆನದದು (ಅರ್ಧ, ತಿಮಿತ್ತ, etc. Si. 883). ನೆನದ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತಿಗೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ನೆನದಕ್ಕರಡ್ಡೆ ಗಡ. (ಪ್ರೇರಾವಿ, ದುಗ್ಧಿಕೆ Si. 146). — ನೆನೆ (i. e. ನೆನೆಯ) ಹಾಕು. To put into a fluid for soaking (My.). ಅದಿಕಲ್ಲು ನೆನೆ ಹಾಕಿದನೆ (Prv.).

ನೆನೆ nēnē. 4. = ನೆನೆ 3. — ನೆನೆಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. Soaked rice; a kind of sweetmeat (My.).

ನೆನೆಯಿಸು nēnēyisu. = ನೆನಸು 1. To think, etc. (Ūpr. 3, 100; 7, 45; 8, 12; 9, 25; Abh. P. 3, after 83; 5, 80; 9, 166).

ನೆನೆಯುವಿಕೆ nēnēyuvikē. Becoming wet, etc. ನೀರು ಮುನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುವಿಕೆ (ತೇಮ, ಸ್ವೇಮ, ಸಮುನ್ನನ Si. 397).

ನೆನ್ನು nēndu. = ನೆನದು 2, etc. P. p. of ನೆನೆ 3 (My.; Si. 388).

ನೆನ nēpa. = ನೆನ. Reason; pretext (My.; Tē.).

ನೆಪ್ಪು nēppu. 1. = ನೆನವು, etc. Recollection (My.). ನನಗೆ ನೆಪ್ಪು ಸಾಲದು (My.). 2, acquaintance. ನನಗೇ ಊರಲ್ಲಿ ನೆಪ್ಪಿನವರಿಲ್ಲ (My.; see Tē. s. ನೆನವು).

ನೆಪ್ಪು nēppu. 2. (= ನೆಪ್ಪು). A place of (usually) coming together (Bp. 20, 14; Tē.).

ನೆಮರು nēmaru. = ನಮಲು 2. (My.).

ನೆಮಲಿ nēmali. = ನವಿಲೆ, etc. — ನೆಮಲಿಕೂಗು. (ಕೇಕೆ Si. 177).

ನೆಮ್ಮಿ nēmbi. (= ನಮ್ಮಿ, ನಿಮ್ಮಿ 2). (Bp. 36, 28).

ನೆಮ್ಮಿಗೆ nēmbugē. = ನಮ್ಮಿಕೆ, etc. (My.).

ನೆಮ್ಮದಿ nēmmadi. (= ನಿಮ್ಮಿ). Serenity: quiet, ease (of mind), comfort, happiness (My.; Tē.).

ನೆಮ್ಮದಿನವ್ವ nēmmadi-vanta. A happy man (My.).

ನೆಮ್ಮದಿವ್ವ nēmmadi-va. = ನೆಮ್ಮದಿನವ್ವ. (My.).

ನೆಮ್ಮಿ nēmmi. Tbh. of ನೇಮಿ. The tree Dalbergia oujeinensis Roxb. (ತಿನಿಶ, ಸ್ವಸ್ಥನ, ನೇಮಿ, ರಥದ್ರು, ಅತಿಮುಕ್ತಕ, ವಂಜುಲ, ಚಿತ್ರಕೃತ್ Si. 127; Tē.).

ನೆಮ್ಮಿಸು nēmmisu. To impose upon a person's back: to charge with, to attribute. ಅವರ ಎಮ್ಮವರ ಮೇಲೆ ಇನಿತು ತಪ್ಪಂ ನೆಮ್ಮಿಸಿದೊಡೆ (Bp. 28, 35).

ನೆಮ್ಮಿ nēmmu. 1. = ನೆಮ್ಮು. To place the back to: to lean on or upon, to take for one's support; to come upon (ಪ್ರಪ್ಪಸ್ಥಾಪನ Smḍ. Dh., MSS. ಪುಷ್ಪ; Abh. P. 3, 108; Grj. 3, 73; J. 26, 57). ನೆಮ್ಮಲು ಪಟ್ಟು (ಅವಲವ್ವುತ, ಅವಪ್ಪುಭಿ Nn.). ನೀ ನೆಮ್ಮಿ ಕೋ ಬನ್ನು ಈ ಮರನಂ (Bp. 44, 14). ಎ ಪರಿಯೊಳುಂ ಮಾತಾದನ್ ಅಯ್ಯನು ಕಟ್ಟುಮಂ ನೆಮ್ಮಿ (47, 26). ಸುಮ್ಮನೇ ಪಥಶಾಸ್ತ್ರನ ಬನ್ನಂ ನೆಮ್ಮಿ ನಿರಿಸರ್ (47, 57). ಬಸವದ್ರು, ಮಲ್ಲನೆ ಹದಿಗಿಯ ನೆಮ್ಮಿದನು (Bh. 8, 27, 15). ಮುತ್ತಿನ ಮತ್ತವಾರಮಂ ತ್ರಿಭಂಗಿಯಂ ನೆಮ್ಮಿ ನಿನ್ನು (Rāv. 11, after 86). ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಧ್ಯಾಸದರಿ ಮನ ನೆಮ್ಮಿದ ದದಾನ್ವಾತ್ಮಸುಖಮ್ ಅದು ದುರ್ಮತಿಗಳಿಗೆ ದೂರವಾಗಿಹುದು (Abh. 1, 44). See ಕೆನ್ನು 2.

ನೆಮ್ಮಿ nēmmu. 2. Leaning upon; an object to lean upon, a support (Rām. 6, 40, 1).

ನಮ್ಮಗೆ *nēmmugē*. = ನಮ್ಮಗೆ, etc. (ಅಂಕೆ, ಅಡರ್ಪ Kk. 74; Sm. 66; ಅಂಕೆ Sm. 80; ಅಡೆ 91).

ನೆಯ *nēy*. 1. = ನೆಯ 1, ನೆಯ್ಯು, ನೇ 1, ನೇಯ 1, ನೇಯು. To weave (ವಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ Sm. Dh.; ತಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ Sm. 102; T., M.); to entwine (see ನೆಯ್ಯು). P. p. ನೆಯ್ದು (Bp. 11, 36; B. 3, 103; My.). ನೆಯ್ಯಾರ್ (Sm. 86), and, as an exception from the general rule, ನೆಯ್ಯಾರ್ (86). ತರಳೆಯ ದುಡು ಮುಕುರಾಕಾರದಿದ್ದ ಮಾದಿದುದ ಬಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ದು ಸೀರೆ (ಕಾ ತೇಯು Nr.).

ನೆಯ *nēy*. 2. = ನೇಯ 2. (Tbh. of ಸ್ವೇಹ? cf. ನೇಹ 1). Ghee (ಘೃತ Sm. Dh.; Sm. 102; T. ನೆಯ್, hood, see ನೇಹಿ ನೇಹರ್; fat, grease, oil; ghee; ಹೇಯ, ನೇ, ನೇಯ, love, friendship; ghee; M. ನೆಯ, ನೈ, T. ನೆಯ್ಯು, fat, grease, oil; ghee). See ನೆಯು.

ನೆಯ್ಯಿ *nēyi*. 1. = ನೆಯ 1, etc. P. p. ನೆಯಿದು (B. 4, 183; My.; Si. 884). ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಮಿಕ ರೋಮಂಗಳಿದ್ದ ನೆಯಿದು ಆ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ತೆದಿನಕ್ಕು (Mr. 341).

ನೆಯ್ಯಿ *nēyi*. 2. = ನೇ 2, ನೇಯ. Weaving; a web. See ನೆಯಕಾದಿ.

ನೆಯ್ಯಿಕಾದಿ *nēyi-kāra*. A weaver (ಕುವಿನ್ದ, ಹೇಡ G.).

ನೆಯ್ಯಿಗೆ *nēyigē*. = ನೆಯ್ಯಿ, ನೇಗೆ, ನೇಯಗೆ, ನೇಯ್ಗೆ. Weaving; a web (My.). = ನೆಯ್ಯಿಗೆಯವ. -ಅವ. = ನೇಯ್ಯಿಗೆಯವ. A weaver (Si. 337, 396; My.). = ನೆಯ್ಯಿಗೆಯದಿ. A spider (ತಸ್ತ್ರವಾಯು, ಊರ್ಜನಾಥ, ಮರ್ಕಟಿಕ Si. 171).

ನೆಯ್ಯಿ *nēyigē*. = ನೆಯ್ಯಿಗೆ, etc. (ಊಕೆ Sm. 78; ವಾಣಿ, ಮೃತಿ Nr.; My.); entwining or being entwined. ಹೊರಸಿನ ನೆಯ್ಯಿಯ ಊಕೆಯ ನುಲಿ (ಎದ್ದು Sm. I). ಊತ ಸ್ವಾತ ಇವ ನೂಲಿ ನೆಯ್ಯಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಲಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಿಸುಗು (Nr.). = ನೆಯ್ಯಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be entwined. ನೆಯ್ಯಿಗೊಳ್ಳದ ಹೊದಹ (ಎರಡು, ಗುಲ್ಮ, etc. Mr. 108).

ನೆಯ್ಯಿಕಾದಿ *nēyigē-kāra*. A weaver (My.). ನೆಯ್ಯಿಕಾದಿನ ನಾಳಿ (ವೇಮ, ವೇಮದ್ವಿ Nr.).

ನೆಯ್ಯಿಲ್ *nēyil*. -ಲು. = ನೆಯ್ದಿಲೆ, ನೆಯ್ದಿಲ್, ನೆಯ್ದಿಲೆ. A water-lily (ಇನ್ನಿವರ, ಉತ್ತಲ HIA.; ಕೋಮಳ Sm. II; ಕೋಮಳ Sm. 26; Ūpr. 1, 44; 2, 36; 9, 26; T., M.). ನೆಯ್ದಿಲಿ ವರ್ಣ (ತೈನಿ HIA.). See ಕನ್, ಬಿಳಿಯು. = ನೆಯ್ದಿಲ್ಲೊಳ್. -ಕೊಳ್. A pond abounding with lilies (ಕುಮುದ್ವತಿ, ಕುಮುದಿನಿ, ಕೈರವಣಿ HIA.; Ahh. P. 5, 80).

ನೆಯ್ದಿಲೆ *nēyilē*. = ನೆಯ್ದಿಲೆ. (Si. 446; My.).

ನೆಯ್ದಿಲ್ *nēyil*. -ಲು. = ನೆಯ್ದಿಲ್. (ಉತ್ತಲ, ಕುವಲಯ Nr.; ಕಮಲ, ಉತ್ತಲ Nn. 29; ಕುಮುದ 29; ಪದ್ಮ, ಉತ್ತಲ 54; ಕುಮುದ Mr. 506; ಕೋಮಳ Kk. 85). ನೆಯ್ದಿಲಿ ಗಡ್ಡೆ (ಶಾಲಾಕ; ಶಾವರಿಯ ನೆಯ್ದಿಲಿ ಕಾವು (ನಾಲ Nr.). See ಕನ್, ಕನ್, ಬಿಳಿಯು; Rā. 9, 4. = ನೆಯ್ದಿಲಿ ನಲ್ಲ. The moon (ಇರುಳಿದೆಯ ರಿ. II, 6). = ನೆಯ್ದಿಲಿ ಮಯ್ಯುನ = ನೆಯ್ದಿಲಿಳಿಯು. The moon (Bh. 1, 7, 19). = ನೆಯ್ದಿಲಿಳಿಯು. The moon (ಚನ್ನ Kk. 44; Sm. 16). = ನೆಯ್ದಿಲ್ಲೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ನೆಯ್ದಿಲ್ಲೊಳ್. (Ahh. P. 1, 105). = ನೆಯ್ದಿಲ್ಲು. = ನೆಯ್ದಿಲಿ ನಲ್ಲ (ಚನ್ನ ರಿ. I, 107).

ನೆಯ್ದಿಲೆ *nēyilē*. = ನೆಯ್ದಿಲೆ. (ಇನ್ನಿವರ, ಉತ್ತಲ Mr. 419; ಉತ್ತಲ, ಕುವಲಯ Si. 95; My.). ನೆಯ್ದಿಲೆಯಾದರೂ ಕೊಯ್ದಿಲಿ ಬಯ್ದಿಲಿ ಮೇಲೆ (Prv.). See Si. 94, 95, 96, 153; Rā. 9, 9; J. 2, 65; 8, 21; 26, 24. = ನೆಯ್ದಿಲಿಗಣ್ಣೆ. -ಕಣ್ಣೆ. The water-lily on account of the eye (sic J. 80, 4).

ನೆಯ್ಯಾರ್ *nēyār*. = ನೆಯ್ಯಾರ್, etc. (Bp. 9, 41). See ಇದು ದಿಯು, ಚೊಕ್ಕು, ತಿರುನಾರೂರು, ನಕ್ಕು, ಪಕ್ಕು. ನೆಯ್ಯಿನಾರ್ *nēyinar*. = ನೆಯ್ಯಾರ್. See ಪಕ್ಕಿಯು.

ನೆಯ್ಯು *nēyū*. = ನೆಯ 1, etc. (My.). ನೆಯ್ಯುವವನಿ ರಾಳಿ, ನಗಕ್ಕೆ ಗಾಳಿ (Prv.).

ನೆಯ್ಯು *nēyū*. = ನೇಯಿಸು. (My.).

ನೇರ *nēra*. 1. = ನೇರದು, ನೇರೆ 2, ನೇರದು. P. p. of ನೇರೆ 1, in ನೇರ ನೇರದು (Bp. 18, 62).

ನೇರ *nēra*. 2. = ನೇರವು, ನೇರೆ 3, ನೇರೆವು 2. ನೇರಂ or ನೇರವು (Sm. 56). Adjoining, being next to or contiguous, nearness; joining, coming near (to assist); assistance (Ūpr. 3, 98). = ನೇರನಾದು. An adjoining district (B. 5, 20; My.). = ನೇರಮನೆ. = ನೇರೆ. A neighbouring house: next door (My.; G. 108). ನೇರಮನೆ ಹಾದಿವರೆ ಕಡುಗಲ ಕಟ್ಟುವೆನು. = ನೇರಮನೆಗೆ ಜಗಳಿಗೆ ತವರ ಮನೇ ಸೀರೆಯೇ - ಎರವು ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ದಾವು ಚೊಕ್ಕಲ್ಲ, ನೇರಮನೇ ಅಕ್ಕನ ಗಣ್ಣಿ ಧಾವನಲ್ಲ. = ನೇರಮನೇ ಹೋಳಿಗೆಗೆ ತುವು ಕಾಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Bp. 25, 27; 48, 20; 58, 78; J. 5, 57; Prv. 2. ಪರಮಗತಿ. = ನೇರಮನೆಯವ. -ಅವ. A neighbour (Bp. 47, 8; My.). = ನೇರ ಮೃದೆ. -ಎವದೆ. To accept (with pleasure, Ahh. P. 10, after 160); to take for one's assistance (12, 49). = ನೇರವ್ವರ್. -ಎವರ್. To come to assist (Ahh. P. 14, after 128). = ನೇರವ್ವಿದಿ. -ವಿದಿ. To lay hold on (something) as auxiliary (Ūpr. 2, 27). = ನೇರವಲಿ. -ವಲಿ. An auxiliary force (Ahh. P. 10, 62). = ನೇರವ್ವರು. -ಊರು. = ನೇರೆ. A neighbouring village (Bp. 44, 72). = ನೇರ ಹೊರೆಯವರು. -ಅವರು. = ನೇರೆ. Next door and other neighbours. ನೇರ ಹೊರೆಯವರು ಕೂಡಿ ದೂರು ಬರುವ ಕೇಡು ತಪ್ಪಿಸಲಾದಿರು (Prv.).

ನೇರಕೆ *nērakē*. = ನೇರಕೆ. A fence or a wall of bamboo, palm branches, etc. (My.; T. ನೆರಕ್ಕಲ, ನೆರಕ್ಕಲ; M. ನೆರೆ; T. ನೆರೈ, M. ನೆರೆ, to put in rows, to range in a line; to fence). ಮತ್ತಿದ ನೇರಕೆ (ಎಡರ್ಪ Nr. 6).

ನೇರತು *nēratu*. P. p. of ನೇರೆ 5.

ನೇರದು *nēradu*. = ನೇರದು. P. p. of ನೇರೆ 1.

ನೇರವು *nērapu*. = ನೇರಯಿಸು, ನೇರಸು, ನೇರಹು, ನೇರವು, ನೇರವು. To bring or put together, to join, to collect, to convene (Ūpr. 3, 11; Ahh. P. 10, 37; Bp. 1, 11; 50 anm.; 50, 42; Rā. 6, after 11; 13, 15; 13, after 65; J. 18, 5).

ನೇರಯಿಸು *nērayisu*. = ನೇರವು, etc. (Bp. 16, 14).

ನೇರವಿ *nēravi*. (= ನೇರವು). A union, a mass, a meeting, a crowd, a multitude, a flock, etc. (ಗುಣ್ಣು Sm. II, Kk. 81, Sm. 95; ಗೊನ್ನಡೆ, ತರಳು, ಸಾರ್, etc., etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Sm. 54, Kk. 17; ಮೊತ್ತ Bh. 10; My.; ಬೆಸದರ ನೇರವಿ (ಕೊತ್ತಡ್ Sm. I). ಕಾಗೆಯ ನೇರವಿ (ಕೊತ್ತಡ್ Kk. 82; Sm. 30). See Ūpr. 1, after 101; 5, after 39; 5, 78; 8, after 4; Grj. 10, after 79; Bp. 22, 29; 57, 45; 58, 59; Ch. v. 78; Bh. 1, 10, 18; J. 7, 4; 28, 22. = ನೇರವೊಡೆ. -ತೊಡೆ. A crowd that resembles a river (J. 6, 9).

ನೇರವು *nēravu*. = ನೇರೆ 2 (Sm. 56). A mass. ಎಲೆ, ಅದಗ ಎ, ನಿನ್ನತಂ ನೇರವನೋದಿನ ಕಟ್ಟಮನ್ ಓದಿದರ ಸುಧಾಸಿಲಮದ ಮುನ್ನೆ! (Grj. 1, 26). 2, assistance, help (Ūpr. 2, 64; 5, 98; Ahh. P. 8, after 61; ಸಹಾಯ G.; C.). ಸರಸ್ವತಿ ಕೈಯ ರವಾಗಿ ವೇದವಿವರ್ (Sm. 109). ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗುವವನೇ

ಗೆಳೆಯನು (B. 1, 8). ಅವರು ತಮ್ಮ ಗಣ್ಯರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆ
ಯಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನರವಾಗುವರು (S, 82). ನನಗೆ ನೀನು ನರವಾಗುವ
ಯಾ? (4, 189). ಅವನು ನನಗೆ ನರವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ, ಅವನು ನನ್ನ
ನರವಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ (My.). See Grj. 3, after 91; Bp. 29, 80;
88, 58; 57, 13; S̄v. 5, 60; B. 4, 108, 158.

ನರಸು nērasu. = ನರಫ, etc. (Bh. 4, 5, 26).

ನರಹು nērahu. = ನರಫ. etc. (Bb. 1, 10, 15; Rām. 4, 6, 29;
J. 17, 57). ನರಹದ ಉಪಕರಣ (ವರಿವರ್ತ, ವರಿಹದ Mr. 202).
ಕುದುರ್ಗ ಹಿಣ್ಣು ಹಿಣ್ಣು ಫಣ್ಣದರಿ ನರಹ (Bp. 28, 21).

ನರಳ nēral. = ನರಳು 2, etc. (J. 8, 5; 18, 28).

ನರಳು nēralu. 1. = ನರಳ, etc. (My.). See Prv. s. ಮರುಳ.

ನರಳು nēralu. 2. = ನೆರಳಿ 1, etc. Shade, etc. (ಫಾಯ,
ಪ್ರತಿಬಿಂಬ Si. 446; ಫಾಯ G. 214; C.). ತಪ್ಪ ಸಾಧಿಸುವನಲ್ಲಿ
ಪ್ರವಣ ಕಡುಹದ್ದ, ಸರ್ವನ ಉಪಹಿತದೊ ನರಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಪ್ಪೆಯ
ನರಳು (Sp.). ಮಡುಕವಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣುತಿಗಿನ ಮರದ ನರಳು ರೇಸು
(Prv.). ಒಂದು ನಾಯಿ ಮಾಂಸದ ಕರಣಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು,
ಹಳ್ಳಾ ದಾಟುವಾಗ ನೀರೋಳಿಗೆ ತನ್ನ ನರಳು ಕಟ್ಟಿತು (B. 2, 4). ಅಲ
ದ ಮರದ ನರಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ, ಬಹು ತುದ್ದುರುತ್ತದೆ (2, 22). ಕಟ್ಟಿ ಹು
ಡುಗರ ನರಳಿಗೆ ಸಹ ಹೋಗಿ ಸಹ ಹೋಗಿ (4, 1).

ನರಿಕೆ nērikē. = ನರಕೆ. (My.).

ನರಿಗಿಲು nērigilu. = ನೆಗ್ಗಿಲ, etc. (St. & Pl.).

ನರೆ nērē. 1. To join (v. i.), to be united; to
come together, to assemble; to associate
with (ಸಂಯೋಗ ಕೆಂದ. Dh.; ಸಮ್ಮೇಲನ ಕೆ. 102; T.
ನರುಂಗು, M. ಚಾರುಡ್ವಾ to be pressed, thronged). P. ps.
ನರೆದು (ಕೆಂದ. 264), ನರೆದು. ನರೆದ ಅರಸುಗಳನಿಬರುಮಂ ಕಾದಿ
ಗಿಲ್ಲನ್ ಒರ್ಬನ್ ಪಾರ್ಥಂ (ಕೆಂದ. 122). ಜಾನ್ ನರೆದುಮಂ or ಜಾ
ನ್ನರೆದುಮಂ (190). ಯಾಗಂಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರಾಹ್ಯನರು ನರೆದು ಸ್ತುತಿಯು
ಸುವ ತಾವೆ ಅವದಾನೊನ್ನಣ್ಣು, ಅದು ಸಂಸ್ತಾರ (Nr.). ಪರಿಜನಂ
ಗಳು ಪರಜನಂಗಳು ನರೆದು (Bp. 46, 85). ಜಯಜಯಧ್ವನಿ ನರೆ
ಯ (58, 26). ಸನ್ನೆ ನರೆಯುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಮುಂಚೆ ಗಣ್ಣುಗಳ್ಳರು ನರೆದರು
(Prv.). ಸನ್ನೆ or ಸಭೆ ನರೆಯಿತು (My.). See Ūh. v. 78; Ūpr. 5,
55. 60. 61; 7, after 4; Bb. 1, 10, 89; 2, 18, 81; Bp. 27, 5;
58, 49; 61, 3; Rām. 1, 18, 12; R̄v. 6, after 11 (twice);
18, after 70; J. 1, 12; 11, 17; 16, 4; 18, 88. 2, to
have sexual intercourse (ಸುರತ ಕೆ. 102; Ūpr.
2, 40; 4, 80; 6, 79. 88; 8, after 67; Bp. 35, 80. 81; 40,
16; 42, 32; R̄v. 11, 94. 105; J. 2, 65; 5, 56; 26, 25; 28,
5; Si. 182; My.).

ನರೆ nērē. 2. = ನರೆ 1, etc. P. p. of ನರೆ 1, in ನರೆ ನರೆದು
(R̄v. 6, after 11; 18, after 77; J. 3, 37; 19, 5; 29, 46).

ನರೆ nērē. 3. = ನರೆ 2, etc. Adjoining; proximity,
neighbourhood; union, company (coition;
ಕೂಟ ಕೆಂದ. Db.; ಕೆ. 102). ಪಾರಿಜಾತಂ ನರೆಯೋ ಇರುತಿರೆ
ಭೂರುಹಂಗಳ ನೆರೆಯನೊಳು ಸಾರಿದನ ಪೊಲು (Bp. 60, 46). ಕೊಂ
ಕದಿಂದಿ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕಣಿಗರ ನರೆ ಸಲ್ಲ. —ತಿಗಳ ತಾ ಕೆಡುತ್ತಾ
ಎದು ನರೇ ಕೆಡಿಸಿದ (Prvs.). See Sp. s. ತರಹಿನ; Prv. s. ಅ
ಭಿಜಾಂ. — ನರೆ ಕರೆ. Neighbours and people within calling
(My.). — ನರೆಮನೆ. = ನರಮನೆ. (B. 1, 9; 2, 7; 8, 59; My.).
— ನರೆಯವ. —ಅವ. A neighbour (My.). — ನರೆಯುಪ್ಪಂಗಿ.
—ಉಪ್ಪಂಗಿ. An adjoining palace (Bb. 1, 7, 14). — ನರೆಯೂ
ರ್. —ಊರ್. = ನರೆವೂರ್. (V. 9, after 69). — ನರೆವೂರ್. —ರು.
= ನರೆವೂರು. (Bp. 14, 2; 16, 1; 46, 5; B. 2, 18). — ನರೆತಲ್ಲ.
A word with an altered initial joined to another to

amplify its meaning (My.). — ನರೆಹಳ್ಳಿ. A neighbouring
hamlet (B. 8, 121). — ನರೆ ಹೋರೆ. dupl. (J. 5, 59; Abhā. 2,
52). ನರೆ ಹೋರೆಯ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ (B. 4, 218). —
ನರೆ ಹೋರೆಯವರು. = ನರೆ. (B. 2, 41; 8, 28; 4, 158; My.).

ನರೆ nērē. 4. (ನೆರ). To move about, to whirl
about, to be confused, to be eager or pos-
sessed of impetuous ardour (ಸಮ್ಮುಮ ಕೆ.; see
ನಿಟ್ಟನೆ).

ನರೆ nērē. 5. = ನರೆ 1. To become grey. ನರೆತ ಕೂಡ
ಲು (My.). ಕೂಡಲು ನರೆತು ಹೋಗುವಿಕೆ (ನರೆತ Si. 195).

ನರೆ nērē. 6. = ನರೆ 2. Greyness (J. 10, 88; My.).

ನರೆಪು nērēpu. = ನರೆಪ, etc. To bring together,
etc. (ಸಂಗ್ರಹ ಕೆಂದ. Dh., o. r. ನರೆಪ; 402).

ನರೆವು nērēvu. 1. = ನರೆವ, etc. (Bp. 40, 89).

ನರೆವು nērēvu. 2. = ನರೆವ, etc. Assistance (Bp. 61, 28).

ನೆಡಿ nēra. 1. = ನೆಡು. A vital point, member or
organ; a secret (ಜೀವಸ್ಥಾನ, ಮರ್ಮ Hlā.; T. ನೆಡ,
the vitals; a swelling on the hip, or under the arm, or
on the neck, caused by a boil, or wound in another
part of the body). See ಕಡು; Abh. P. 11, after 140; 14,
after 100.

ನೆಡಿ nēra. 2. = ನೆಡಿ 3. See ನೆಡಿವಣಿಗೆ. ನೆಡಿ, completely,
altogether (Ūpr. 7, 48). — ನೆಡಿಜಾರಾ. Replete with wisdom
(My.).

ನೆಡಿತಿ nēratē. Fullness, completeness (ಪರಿಪೂರ್ಣ,
ಭೋಗ Mr. 454, o. r. ಅಭೋಗ, probably ಅಭೋಗ; Bh. 8,
5, 15; Rām. 6, 58, 27).

ನೆಡಿದು nēradu. = ನೆಡಿದು. P. p. of ನೆಡಿ 2.

ನೆಡಿದನ್ nēran. = ನೆಡಿಲ್. — ನೆಡಿನೆನೆ, with a crasb (Abb. P.
9, 67).

ನೆಡಿಪು nērapu. To complete (Ūpr. 3, 73; 4, 18; 7,
26. 69. 74).

ನೆಡಿಯಿಸು nērayisu. To make complete; to
supply. ತದ್ಭಾವೆಯ ಕೊಡತೆ ನೆಡಿಯಿಸುವಂ (Bp. 86, 18).

ನೆಡಿಲ್ nēral. (= ನೆಡಿ 1, etc., ನೆಡಿಲ್) To hang down
motionless or powerless; to faint (ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಾನು
ವುನ ಕೆಂದ. Db.; ಹೋಲ್ ಕೆಂದ. II; ನೇಲ್ Kk. 74; T., M. ನಿಡು,
to weigh, poise, balance). See Kāvy. II, 1, 25; Ūpr. 5,
17; 7, 102; 8, 7.

ನೆಡಿವಣಿಗೆ nēra-vanigē (or anigē). = ನೆಡಿವಣಿಗೆ. Full-
ness, completeness; accomplishment; nicety,
propriety; goodness, good state (ಅಭೋಗ, ಪರಿ
ಪೂರ್ಣತೆ Hlā.; ಹೋಕ್ಕಳಿಕೆ ಕೆಂದ. 387 Mdb. Cm.; ಒಕ್ಕನ Bbn.
34; see Bh. 5, 11, 8; 6, 6, 6; 8, 5, 15; 10, 7, 81; Rām. 6,
47, 26). ಅಚಾರದ ಒಡಿನ ನೆಡಿವಣಿಗೆ (ಬ್ರಹ್ಮವರ್ತನ Hlā.).

ನೆಡಿವು nēravu. Fullness, completeness. (T., M.
ನಿಡಿವು; T. also ನಿಡಿವು). — ನೆಡಿವೇಡುಸು. —ನಿಡಿವು. To make
complete, to fulfil, to accomplish (My.; T. ನಿಡಿವೇಡು).
ಇದನ್ನಪ್ಪು ನೆಡಿವೇಡುಸುವದಕ್ಕಾಗಿ (B. 4, 18). ನೆಡಿವೇಡುಸಲ್ ಪಟ್ಟಿ
ರುವದು (ಸಿದ್ಧ, ನಿರ್ವೃತ್ತ, ನಿಷ್ಪನ್ನ Si. 382). ಮಾತನ್ನು ನೆಡಿವೇಡುಸು
(My.). — ನೆಡಿವೇಡು. —ನಿಡಿ. To be completed, fulfilled or
accomplished, as a work, a thought, a word, etc. (My.;
Si. 404; Tē., T.).

ನಿಲಾ nēri. 1. = ನಿಲ 2, etc. (My.). ನೆಲಾಯುಡಿಗರ್ (Bh. 1, 10, 2). ಹೆಂಗರ ಸೀರೆನಿಲಾಯ ಗಣ್ಣು (ನೀವ Si. 459).

ನಿಲಾ nēri. 2. = ನಿಲ 8. — ನಿಲಮುಗಲು. = ನಿಲಮುಗರ್. (Bh. 8, 23, 86).

ನಿಲಾ nēri. 3. = ನಿಲ 1. To suspend (Ūpr. 1, after 101; 8, after 44).

ನಿಲಾಗಿ nērigē. = ನಿಲ 2, etc. (My.).

ನಿಲು nēru. = ನಿಲ 1. A vital organ, etc. (ಮರ್ಯ Nr.). Cf. ನಿಲ ಕೊಳ್ No. 2 s. ನಿಲ 3.

ನಿಲಿ nēṛē. 1. = (ನಿಲಿ), ನಿಲ 8. To hang down, to be suspended. ನಿಲದನೆನೆ ಬೀಳ್ವಂ (Kk. 91).

ನಿಲಿ nēṛē. 2. = ನಿಲ. To become entire, full, complete, accomplished, ready, perfect, full-grown, mature, sufficient; to arrive at the age of menstruating (ಸಮಗ್ರತೆ ಕೆಂದ. Dh.; ಸಮಗ್ರತೆ ಕೆಂದ. 116; ಸಮ್ಪೂರ್ಣ Kk. 71; My.; T. ನಿಲಿ; M. ನಿಲಿ; cf. ನಿಲ 1); to be realized, to occur (ಬರ್ ಕೆಂದ. 183 Cm.); to become replete or plenteous, to prevail (ವಿಜೃಂಭಿಸು ಕೆಂದ. 8 Cm.; ಬಹುಲ ಕೆಂದ. 116; T., M.); to suffice (Bp. 59, 2). P. ps. ನಿಲದು, ನಿಲದು. ಮೆಯ್ಯರೆಯರ್ ಪಾಣ್ಣಿವರ್ಗ ನಿಲದುವು ಬರಿಸಂ (ಕೆಂದ. 73). ಮೆಯ್ ನಿಲಿಯರ್ ಅ ದವಳು (ನನ್ನಿ, ಅದೃಷ್ಟರವನಾರಿ); ಕುಡರ್ ನಿಲಿದ ಕೂಸು (ನಮ್, ಪತಿಸವರ HIA.). ಮೆಯ್ ನಿಲಿಯರ್ ಅದವಳು (ಗಾರಿ, ನನ್ನಿ, ಅನಾಗತಾರ್ತವ Nr.). ನಿಲಿದ ವೇ (ತುಡುಮಿಣ್ಣಿ ಕೆಂದ. 73). ಹೆಣ್ಣು ನಿಲಿಯತು, ಅವಳು ನಿಲಿದಳು (My.). See ಕೆಂದ. 118. 135. 291; Ūpr. 1, 46. 48. 81. 95; 2, 16; 4, 18. 62; Abh. P. 4, after 53; Bp. 8, 8; 35, 32; Grj. 9, 51; Ū. Bp. 11, 4; Rāv. 4, 117; 5, 65; 8, 98. 116; J. 11, 17; Si. 184. 195. 422; ಎದೆ ನಿಲಿ.

ನಿಲಿ nēṛē. 3. = ನಿಲ 2, ನಿಲ. Completeness; maturity, etc.; (a vital organ, cf. ನಿಲ, etc.);— completely, perfectly, fully, well, exceedingly, much, etc. (ಅಧಿಕ ಕೆಂದ. 891; ಕೆಂದ. 58; ಬಹುಲ ಕೆಂದ. 116; ಜ ನ್ನಾಗಿ ಕೆಂದ. 31. 70. 194 Cm.; occasionally used only to oomplete a verse, ಪಾದಪೂರ್ಣಾರ್ಥಂ Ūt. I, 19; II, 34). ನೀನೆ ನಗೆ ವಸಸ್ತನಾಗಮನಂ ನಿಲಿ ಸೂಚಿಸಿ (Ūpr. 7, 41). See ಕೆಂದ. 71. 280. 272; Ūpr. 2, 20. 35. 81; Bp. 18, 18; 20, 22; 23, 27; 43, 50; Bb. 1, 5, 8; 2, 4, 12; ಕೆಂದ. 30. 53. 73. 83. 109. 119; Rāv. 5, 21. 44; 6, 86; J. 2, 12; 25, 5; 28, 4. 18; 29, 49; Dp. 54. 2, a great flow of water (In a river), a flood (My.). —ನಿಲಿ ಕೊಳ್. To seize or use the whole substance or essence of anything, to use for one's self to the utmost (ಸರ್ವಸ್ವಹರಣ ಕೆಂದ. Dh.; Śāstrasāra in W. v. 1254; Rāv. 5, after 55). 2. = ನಿಲಿಗೊಳ್, to pierce or penetrate the vitals, to pierce to the quick (ಮರ್ಯಧೆದ ಕೆಂದ. Dh., o. r. ಮರ್ಯಧೆದ; Abh. P. 14, 60). —ನಿಲಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To bite excessively (Rām. 5, 8, 59). —ನಿಲಿಗೊಳ್. = ನಿಲಿ ಕೊಳ್ No. 2. (Ūpr. 8, 65; Abh. P. 9, 158; Kāv. II, 1, 25). —ನಿಲಿಹಾಣ. = ನಿಲ. (My.). —ನಿಲಿದಿಂ ಗರ್. = ನಿಲಿವೆದ. (Abh. P. 5, 66; J. 30, 9). —ನಿಲಿವೆಟ್ಟು. -ವೆಟ್ಟು. A pnncheon, a tool having a figure on it with which impressions are made (ಪದಿಯಟ್ಟು ಕೆಂದ. 68; Kk. 47). —ನಿಲಿವೆದ. -ವೆದ. The full moon (Rāv. 11, 143; V. 5, 13).

ನಿಲಿ nēṛē. 4. = ನಿಲ 2, etc. (My.). —ನಿಲಿವಿ. = ನಿಲಿವಿ. (Bb. 4, 8, 12).

ನಿಲಿಯುವಿಕೆ nēṛēyuvikē. Menstruation to take place. ಹೆಂಗಳು ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೆಯ್ ನಿಲಿಯುವಿಕೆ (ಮತು Si. 422, only in Si.).

ನಿಲಿವಣಿ nēṛē-vāṇi (or āṇi). = ನಿಲಿವಣಿ. (ಚೂರ್ಣ ಕೆಂದ. 387).

ನಿಲಿವಣಿಗೆ nēṛē-vāṇigē (or āṇigē). = ನಿಲಿವಣಿಗೆ. (ಕೆಂದ. 219).

ನಿಲ nēṛ. = ನಿಲ 3, etc. —ನಿಲಿದಾಯ. -ನಿಲಿದಾಯ. A fall (i. e. perfectly equal) younger brother (Abh. P. 14, 22).

ನಿಲರ್ nēṛnēṛ. = ನಿಲರ್ q. v., etc.

ನಿಲರ್ nēṛnēṛa. = ನಿಲರ್, etc. (ನಿಲರ್, ನಿಲಮಿತ್ತಂ Kk. 93; see ಕೆಂದ. s. ನಿಲರ್).

ನಿಲರ್ nēṛpu. (ಕೆಂದ. 50). (= ನೆಲ 2).

ನಿಲರ್ nēṛmu. = ನೆಲಮು 1. (Abh. P. 5, 115; 16, 14; Rāv. 3, after 55). ಶರೀರಿಯಂ ನಿಲಮದ ಕುತ್ತುಂ (Śāstrasāra in W. v. 1269).

ನಿಲ nēṛ. (ಕೆಂದ. 58). = ನೆಲ. Paddy, rice in its husk, rice as growing; a grain of paddy (ಪ್ರೀಟ, ಪ್ರಮ್ಪಕಂ HIA.; ಅನು HIA.; ಅನು, ಪ್ರೀಟ Nn. 86; M. ನೆಲ; T. ನೆಲ, ನೆಲ. ನೆಲಂ ಕಾಂಗುಂ (ಕೆಂದ. 84. 256). ನೆಲ ಗಡ್ಡೆ (ಪೈಹೇಯ HIA.). ಒನ್ನ ನೆಲನತು (Bp. 40, 77).

ನಿಲ nēṛa. 1. (fr. ನಿಲ). Ground, soil; land; ground, floor; a portion of the earth: a country, a kingdom; the earth (ಅಲ್ಪವಸ್ತು Bhn. 48; ರಾಜ್ಯ Ūt. II, 63; ಇಳಿ 44; ಎಳಿ, ಬುರು, ಪೂವು, etc., ಮೇದಿನಿ ಕೆಂದ. 37; ಪೂವು, ಬುರು, etc., ಧರ Kk. 16; C.; T., M. ನಿಲ; Tē. ನೆಲವು. ನೆಲದಿನ್ಮುಂ (ಕೆಂದ. 63). ನೆಲದೊಳಗುಳ್ ಪಾಣಿಗೊಳ್ಳಂ ನೀರೊಳ ಗೊಳವು (HIA.). ತಗ್ಗಿದ ನೆಲ (ಪ್ರವಣ); ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಮಲ್ಟು ಹಸುವು (ಬುರಿತ, etc. Nr.). ಜವಗಿನ ನೆಲ (ಪಿಪ್ಪಲ, ಕೃಷ್ಣ Kk. 62). ಉದ್ದದ ನೆಲ (ತವರ್ Ūt. II, 35). ನೆಲದ ವರ್ಣ (ಮತ್ತರ್ II, 102). ಯಾವ ಪುರುಷನು ಕ್ರತದ ವರದಿನ್ಮು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮುಗು ಪಾನೋ, ಅನ್ಯವಸ್ತು ಸ್ಥಾಪಿಸತಾಯು, etc. (Si. 250). ಉದೇ: ಇರುವ ನೆಲ (ಬಿಲ 100). ಗೆಯ್ ನೆಲ (ಸೀತ್ಲ, ಕೃಷ್ಣ, ಹಳ್ಳ 301). ನೆಲನುಮ್ ಅಗಸಮ್ನು ಹಾಕಾಹದಹನಮುಮ್ ಅಗರ್ (Bp. 58, 64). ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಲ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲ. —ನೆಲದಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವವನ ಸಂಗಡ ಎಲೇ ಕೇಳಿದ ಹಾಗಿ. —ನೆಲದ ಸಂಗಡ ಸಾಲ ಮಾಡಿ, ವರಾಯನ ಮಾಡಿದನ್ಮ. —ನೆಲದೊಳಗೆ ಇದ್ದರೂ ಬಲನಿಗೆ ಹೆದರಿ ಬೇಳು. —ನೆಲ ಬಲವನ್ನಿಗೆ, ಕುಲ ನೆಲವನ್ನಿಗೆ. —ನೆಲ ಹದಿದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ (Prva.). See ಕೆಂದ. 28. 94. 127. 130. 188. 225; Ūpr. 1, 75. 89; 1, after 101; Bp. 42, 2; 45, 6; 52, 33; 54, 81; 55, 28. 29; 57, 48; 60, 4; Rāv. 5, 34. 42; 6, 34; Bh. 1, 8, 15. 59. 86; J. 4, 12; 17, 4; Dp. 1; B. 4, 14. 25. 26; 5, 295; Prva. s. ಬಲ 2. —ನೆಲಕಂಟಗಿಡ. A small shrub, Naregamia alata W. A. (St. & Pl.). —ನೆಲಕದಲಿ. A frequently cultivated annual plant, the earth-nut or Manilla-nut, Arachis hypogaea Lin. (St. & Pl.; My.; ಕರಾಯ, ಪಪೇಲ, ಹರೇಣು, ಮಣ್ಣಿ ಕೆಂದ. Si. 304, siol.). —ನೆಲಗಟ್ಟು. = ನೆಲಗಟ್ಟು. ನೆಲಗಟ್ಟುಗಟ್ಟು. —ಕಟ್ಟು. (Bp. 53, 29). —ನೆಲಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ನೆಲಗಟ್ಟು. Ground smoothed and plastered, pavement (ಕಟ್ಟುಮ, ಒನ್ನ ಭೂಮಿ HIA.; ಕಟ್ಟುಮ Nr., Mr. 192; G.; My.; Bh. 2, 13, 25; B. 4, 121). —ನೆಲಗನ್ನ. -ಕನ್ನ. A hole made in the ground by burglars (Bp. 31, 5). —ನೆಲಗುಮ್ಮ. -ಕುಮ್ಮ. A creep-

er, Ipomaea digitata L. (Z. ad St. & Pl.; Batatas paniculata Choisy., St. & Pl.; Convolvulus paniculatus Lin.; St. 161). — ನಲಗುಮ್ಮ. A kind of bird (S. Mhr.). — ನಲಗುಳ್ಳ. A kind of prickly nightshade, Solanum jacquini Lin. (Solanum xanthocarpum Scher. & W., ನದಿಗಿಳೆ, ಕಣ್ಣಿಕಾರಿಕೆ, ವ್ಯಾಳು Hla.; ನದಿಗಿಳೆ, ಸ್ವಾತಿ, ವ್ಯಾಳು, ವ್ಯಾಳು, ಕಣ್ಣಿಕಾರಿಕೆ, ಕುರಿ, ಕ್ಷುರ, etc. Nr.; My.). See ಕೆದೆಯ, ದಿಳೆಯ. — ನಲತಾಟ. = ನಲತಾಳೆ, ನಲದಾದ. (St. 151). — ನಲತಾಳೆ. = ನಲದಾದ. (ಮುಸಲಿ, ತಾಲಮೂಲಿಕೆ St. 151). — ನಲದಗಲ. -ಅಗಲ. The breadth of the ground, etc. (C. Bp. 47, 47). — ನಲದಮರ್ದುಣಿಸು. = ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. (ವ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂ.). — ನಲದಾಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. A king (J. 27, 89). — ನಲದಾವರೆ. 1. -ತಾವರೆ. The plant Hibiscus mntabilis Lin. (ಅವ್ಯಥೆ, ಅತಿಶಯ, ವದ್ಯವಾಣಿ, etc. Nr.). — ನಲದಾವರೆ. 2. -ಅವರೆ. = ನಲಾವರೆ. (St. & Pl.). — ನಲದಾದ. -ದಾ. -ತಾದ. The plant Curculigo orchoides Roxb. (ತಾಲಮೂಲಿಕೆ, ಮುಸಲಿ Nr.). — ನಲದೇದೆಯ. -ಎದೆಯ. A king (J. 14, 9). — ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. -ಅಮರ್ದುಣಿಸು. A Brāhmaṇa (ದ್ವಿಜ Kk. 84, o. r. ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು). — ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. = ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. q. v. — ನಲನಾರಂಗ. = ನಲಕಂಚ. (St. & Pl.). — ನಲನೇಳ್ಳಿ. A small herb, Phyllanthus madraspatensis L. (St. & Pl.). 2, a small creeping plant, Polygonum elegans Roxb. (Z.; My.). 3, = ಅಣ್ಣಟ, ಅಮರೆ, ಝಟ, ಎತ್ತುನಳ್ಳ (G.; see ಕೆದೆಯ ನೆಲ್ಲಿ). — ನಲನೇದಳಿ. (ನಾದೇಯಿ, ಭೂಮಿಪುಟ್ಟು St. 130, 151). — ನಲನೋಡೆಯ. -ಎಡೆಯ. (Smd. 240). The lord or owner of the land. — ನಲಬಣ್ಣಣಿ. The large black bee (Ct. I, 28). — ನಲಬೇಳ. The plant Gentiana oherayta Roxb. (ಕಿರಾತಕಿಳ್ಳ, ಭೂನಿಪ್ಪು, ಅನಾರ್ಯತೆಳ್ಳ Nr., St. 157; ಭೂತಿಕ, ಭೂನಿಪ್ಪು 405; see Mr. 147 s. ಪನ್ನಂ). 2, the country chiraylt, Andrographis paniculata Nees. (St. & Pl.; cf. ದೇಶಾವರೆ). — ನಲಮನೆ. An apartment in the ground, a cellar (My.; B. 4, 61; 5, 212; ಗುಪ್ತಿ G.; cf. ನಲಮಾಳಿ); a dungeon (ಸುರಂಗ G.). — ನಲಮಾಳಿಬೇಳ. The plant Flugga leucopyrus Willd. (St. & Pl.; My.). — ನಲಮಾಳಿ. = ನಲವಾಳಿ. A subterranean apartment; a granary (My.; ಗರ್ತ, ಅವಳಿ, ನಲಮಾಳಿಗಿರುವ ಕಣಿವೆ, ಹಗ್ಗಿಣ್ಣೆ St. 75; ಗುಪ್ತಿ 426). — ನಲಮುಳ್ಳುಚಕ್ಕಿ. A kind of demon (Śāstrasāra in W. v. 1269). — ನಲವರೆ. -ಅವರೆ. The plant Cassia abovata Collad., which is used like nēlavare (Z.; My.). — ನಲವಲ. -ಎಲ. (Smd. 386). A land-foree. — ನಲವಾಳಿ. = ನಲಮಾಳಿ. (Cpr. 5, 105). — ನಲವೇ. -ವೇ. The earth personified as a woman (Rā. 6, 24). ನಲವೇಣ್ಣುಮಗ್ಗ, Stā (J. 18, 60). — ನಲಸಮು. = ನಲಸಮಾನ. (My.). — ನಲಸಮಾನ. Level with the ground (My.). ಪಟ್ಟದೊಳಗಿನ ಮನೆಗಳನ್ನೂ ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಗುಡಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಕೆದಕಿಸಿ, ನಲಸಮಾನ ಮಾಡಿಸಿದನು (B. 5, 45). — ನಲಸವ್ವಿ. A fragrant garden-flower, Kaemferia rotunda L. (St. & Pl.; My.). — ನಲಸರೆ. = ನಲಸಮಾನ. (Rā. 6, 34; My.). — ನಲಪಲಸು. The ananas (My.; S. Mhr. occasionally). — ನಲಪಾಗ. A sexton's fees (My.). — ನಲಪಾದಿ. A land-way (B. 4, 160). — ನಲಪಪ್ಪರಿಳಿ. A creeping herb, Lippla nodiflora Rich. (St. & Pl.). — ನಲಾವರಿಕೆ. -ಅವರಿಕೆ. = ನಲಾವರೆ. (St. & Pl.; My.). — ನಲಾವರೆ. -ಅವರೆ. (Smd. 345). A plant furnishing the cathartile Senna leaves, Tinnevely Senna, Cassia lanceolata Forsk. (St. & Pl.; T. ನಲ ಅವರಿಕೆ).

ನಲ ನೆಲಾ. 2. = ನಲವ, etc. (My.).

ನಲಕಲ (nēla-kala). (A man like a stone of the ground?): a miser (ಲೋಕ ಸ್ಮದ. 25; II; C. I, 10; II, 17; Kk. 84; Smd. 57).

ನಲವು nēlavu. = ನಲವು, etc. (My.).

ನಲಸು nēlasu. To become established; to take up habitation, to settle; to stay, to stand; to obtain (ನಲಗೋಳ ಸ್ಮದ. 6. 94. 187. 205. 225. 289. 851 Cm.; ನಲ 65 Cm.; My.; T. ನಲೈ, M. ನಲಿ. See Smd. 69. 170. 352; C. v. 99. 183; Cpr. 1, 76. 131; 3, 55. 84; 6, 92; Abh. P. 9, 55; Grj. 10, 115; Bp. 38 sum.; 44, 4; 50, 25; 53, 21; 56, 47; 59, 55; Rā. 13, 4; J. 5, 65. 67.

ನಲಹು nēlahu. (fr. ನೆಲೆ? or ನೆಲೈ?). = ನಲ2, ನೆಲ2, ನೆಲವ, ನೆಲು, ನೆಲುವ, ನೆಲುಹು. A net-work of rope (or rattan), in which pots and other things are suspended from the beams of the house, or from either end of the pole on the shoulder of a carrier or porter (ಕಾಡ, ತಿಕ್ಕಿ Hla.; My.). ಕವ್ವಿಯನ್ ಅವಲವ್ವುಸರ್ಪ ನೆಲಹು (ಎಕಲಕಾಲವ್ವು, ಕಾಡ); ನೆಲಹು ನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು (ಕಾಡತ, ತಿಕ್ಕಿತ Nr.).

ನೆಲು nēlu. = ನೆಲಹು, etc. (My.). ನೆಲು ಹದ್ದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ. — ನೆಲು ಹದ್ದು, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮುನ್ನೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ನೆಲುವು nēluvu. = ನೆಲಹು, etc. (My.). (ಕಾಡ, ತಿಕ್ಕಿ St. 412). ಕಾವದಬ್ಬೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲುವು (ತಿಕ್ಕಿ, etc. 844).

ನೆಲುಹು nēluhu. = ನೆಲಹು, etc. ನೆಲುಹಿನ ಗಡಿಗೆ (Bp. 14, 11). ಕವ್ವಿಯ ನೆಲುಹು (43, 25).

ನಲೆ nēlā. Standing; standing place; a place of residence, an abode; an apartment of a house; a story of a house; a place; place; ground; footing; basis: firmness; certainty; certain knowledge; bottom: a mystery, a secret (ವೃದ್ಧಿ, ಇಕ್ಕಿ, ಹಕ್ಕಿ, ಬಾವಡಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, etc., ಅತ್ರಯ Smd. 58; ನಿಜಾಗಾರ, ನಿಧಾನ 106; ಗವಿ, ಗರುಡಿ, etc., ಅತ್ರಯ Kk. 64; ಸ್ಥಾನ ಸ್ಮದ. 24. 80 Cm.; ಕಣ್ಣಿನೆರೆ, ಪ್ರಕೋಪ Hla.; My.; T. ನಲೈ, M. ನಲಿ. ಅವನಿಗೆ ನೆಪ್ಪು ನೆಲೆ ತಿಳಿಯುವ ದಿಲ್ಲ (My.). ಮನೆಯ ನೆಲೆ (ಗೃಹಭೂಮಿ, ವಾಸ್ತು Hla.). ನೆಲೆಯು ತೀವಿದ ಉಪ್ಪರಿಗೆ (ಸುಧಾಧವರಿತ, ಸೌಧ Mr. 193). ಅದು ನೆಲೆ! (Bp. 10, 2; 53, 19). ನೆಲೆಯಲ್ಲದವನ ಮಾತು ಹೊಲಗಿನ್ನ ಹದ್ದು (Prv.). See Cpr. 1, 77; Abh. P. 8, after 17 and 26; 4, 11; 7, after 62; Bp. 1, 30; 10, 16; 40, 40; 43, 24; 57, 15; 60, 61; Rā. 1, 7, 14; J. 26, 41; 30, 41; ಕಳ್ಳರೆ. — ನಲೆ ಕಟ್ಟು. = ನಲೆಗಟ್ಟು. (J. 17, 23). — ನಲೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ನೆಲಗಟ್ಟು. (ಕುಟ್ಟು, ನಿಬನ್ಧಭೂಮಿ Nr.; C. Bp. 5, 48; My.). 2, a fixed abode. ಕೋಪವೆಮ್ಮದು, ಕೇಳಿ, ಪಾಪದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು! ಕೂಪದೊಳು ನೇಣು ಹದ್ದದನ್ನೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಕೋಪ ತಾನ್ ಇದವ (Sp.). — ನಲೆಗಾಣ. -ಕಾಣ. The bottom to appear;—to see the bottom (also figuratively, My.). ನಲೆಗಾಣ ಬಾರದುದು (ಅಗಾಧ Nr.). — ನಲೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. The foundation to be destroyed, to be ruined (Abh. P. 6, 38). — ನಲೆಗಿಡಿಸು. -ಕಿಡಿಸು. To destroy one's firm position, station or welfare (J. 8, 32). — ನಲೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. Footing, firm position, etc. to be impaired; to lose ground, etc. (J. 28, 40). — ನಲೆಗೋಳ. -ಗೋಳ. To take footing; to take root, as plants, etc.; to take one's place; to occupy, as one's place; to touch the ground; to become established or settled; to take up habitation (ನಲಸು, q. v.; ನಲ ಸ್ಮದ. 24. 70 Cm.; My.). ಸಿರಿ ನಲೆಗೋಣ್ಣದಲ್ಲಿ (Smd. 145). ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನಲೆಗೋಣ್ಣದು (ಎರ್ದಿವತ್ತಿದುದು Ct. II, 12). ವರ್ತಕನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನ

ಮೇಲೆ ಸಂಚಯನ ಪೂರಾ ನೆಲೆಗೊಡ್ಡಿತು (B. 4, 169). ನಾಟುವಣ್ಣು ಗಳು ನಾಡುಣ್ಣು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಡ್ಡುವವು (Priv.). See Smd. 209. 365; Bp. 17, 13; 46, 58; 47, 57; 50, 31; 54, 76; J. 6, 34; 18, 51; 24, 78. — ನೆಲೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To put down, to place, to establish, etc. (ಉದಾ G.; Bp. 2, 11; Räv. 6, after 11; J. 2, 64; 13, 37, 42; 30, 50; My.). ನೆಲೆಗೊಳಿಸೋಣ (ಸ್ಥಾಪನ G.). — ನೆಲೆದೀವ. A lamp that is never removed from the niche in which it stands, and is adored when lighted, etc. (My.). — ನೆಲೆದೀವಿ. = ನೆಲೆದೀವ. (My.). — ನೆಲೆ ನೆಲೆ. rep. (Ü. Bp. 5, 3). — ನೆಲೆಮನೆ. An abode, a place of residence (Bp. 30, 22; Bh. 1, 8, 23). — ನೆಲೆಮಾಡ. = ನೆಲೆಮಾಡ. An upper story with various apartments (Ahh. P. 1, 124; Räv. 11, after 124). — ನೆಲೆಮೊಲೆ. A stout, full breast (Smd. 118; Räv. 7, 17; 10, after 57; J. 8, 20; 30, 7). — ನೆಲೆಯಾಗು. To become a basis, etc.; to be established, to get a firm footing, to obtain, to be in use (Üpr. 1, 93, 109; Bp. 24, 2; 51, 47; Smd. 118). — ನೆಲೆಯುವರಿಗೆ. An upper story with its various apartments (Bh. 1, 8, 69; 1, 7, 14). — ನೆಲೆವಡೆ. -ವಡೆ. To take footing, to stand (Säv. 3, after 35). — ನೆಲೆವನೆ. -ಮನೆ. A house furnished with stories (ಕರುಮಾಡ, ಉಪರಿಗೆ ಸೆ.). 2. = ನೆಲೆ ಮನೆ (Bp. 19, 25; RAm. 4, 2, 40; J. 18, 1). — ನೆಲೆವಾಡ. = ನೆಲೆಮಾಡ. (J. 10, 50; V. 5, 5, 12). — ನೆಲೆವೀಡು. -ವೀಡು. = ನೆಲೆಮನೆ. (Üpr. 1, 99). — ನೆಲೆವೆಡೆ. -ವೆಡೆ. To become constant or continual (V. 14, 27). — ನೆಲೆವೆರ್ಚು. -ವೆರ್ಚು. To increase (v. t., Üpr. 3, 102). — ನೆಲೆವೆರ್ಚು. -ವೆರ್ಚು. To increase in or to obtain ground, to extend, to increase (v. i., Üpr. 6, 81; 7, 127; Abh. P. 3, 52; 9, 109; 14, 2, 71; 16, 42).

ನೆಲಿ nelli. The emblic myrobalan, *Phyllanthus emblica* Lin. (*Emblia officinalis* Gaert., ಧಾತ್ರಿ, ಅಮುಲಕ, ತಿವೆ HIA.; Nr., except ತಿವೆ; Mr. 122; ಅಮುಲಕ Nn. 6; My.; Të., T., M.; Bp. 45, 39; Säv. 3, 32; J. 19, 6). See ಅಡವಿ, ಅರ, ಅಡ, ತಿದಾಯಿ, ತಿಮಿ, ಸೆಲ, ಭೂ. — ನೆಲಿಚಟ್ಟು. = ಚಟ್ಟು 3. (My.). — ನೆಲಿಯ ಕಾಯಿ. Its fruit (ಧಾತ್ರಿಫಲ Nn. 166; B. 2, 17). ನೆಲೀ ಕಾಯಿ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಅದೀತೇ? — ಗಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು, ಬಿಟ್ಟದ ನೆಲೀ ಕಾಯಿ (Priv.). — ನೆಲಿಯ ಮರ. The nelli tree (ತಪ್ಪುಪಲಿ, ಅಮುಲಕ, ಅಮೃತ, ವಯಸ್ಸೆ Nr.; Si. 135; ಅಕ್ಷ Nn. 37; ತ್ರೀವರ್ವೆ Si. 420). — ನೆಲಿಹಿಡ್ಡೆ. A kind of nelli pickles (My.).

ನೆಲ್ಲ nelli. = ನೆಲೆ. (ತಾರಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ವಾಮ್ಯಕಂ Mr. 378; My.; Si. 304. 305. 434; ಭತ್ತ, ಪ್ರೀತಿ G.; *Oryza sativa* L., Z.). ಬೇಗ ಬೆಳೆವ ನೆಲ್ಲ (ಪಾಟಲ); ಕರಿಯ ನೆಲ್ಲ (ಅಣು); ಪಪ್ಪಕಮೆಮ್ಮ ನೆಲ್ಲಗಳು ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ಪಪ್ಪಕ್ಕು); ನೆಲ್ಲ ಕದನೆಯೂ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ವೈಜಯಂತಿ, ತಾರೀಯ Nr.). ನೆಲ್ಲವು ಗಡ್ಡೆ (ವೈಜಯಂತಿ, Mr. 94). ಸುತ್ತತಾರಿ ಕೆಂಗದವೆ ಕೆಮ್ಮತ್ತಿ ರಾಜಾನ್ನಮ ಬಯಲಮ್ ಎಮ್ಮಿವ ನೆಲ್ಲ ಭೇದಂಗಳಕ್ಕು (373). ರಾಜಾನ್ನನೆಲ್ಲಿಗೆ (Bp. 27, 16). ನೆಲ್ಲನ್ನ, ನೆಲ್ಲಿನ, ನೆಲ್ಲಿಗೆ (My.). ನೆಲ್ಲ ಮೊಸರೂ ಕಲಸಿದ ಹಾಗೆ (Priv.). — ನೆಲ್ಲಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. Rice (My.). ನೆಲ್ಲನ್ ಒಲ್ಲೆ ಒಲ್ಲೆ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕು ಬೋನೋಲ್ಲೆ, ಅಲ್ಲನೆ ಒಲ್ಲೆ, ಮೊಸರೋಲ್ಲೆ; ಯಾಕೋಲ್ಲೆ? ಇಲ್ಲದಕ್ಕೊಲ್ಲೆ (Sp.). — ನೆಲ್ಲುಲುಮುಕ್ಕು. A hristle of a heard of rice (ಕಂತಾರು, ಧಾನ್ಯಶೂಕ Si. 448). — ನೆಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ. A paddy-field (ವಪ್ಪ, ಕೇದಾರ, ಕ್ಷೇತ್ರ Si. 302). — ನೆಲ್ಲುಹುಲ್ಲುಸರವೆ. A hand of paddy straw (My.). ನೆಲ್ಲುಹುಲ್ಲುಸರವೆ ಹಾಕು, to tie a cord of paddy straw to the right leg as a challenge, expressing that all opponents are like straw (My.).

ನೆವೆ nēva. = ನೆವ, ನೆವನ, ನೆವನು. Tbh. of ನಿಭ. A pretence,

a pretext, a plea (ಅವದೇಶ Nr.; Si. 460; ನಿಭ, etc. HIA.; ವ್ಯವಧಾನ, ತಿರೋಧಾನ, ಅವಮಾರಣ Mr. 485; ಕೂಟ, ಕವಟ M. 152; C.; Të.; ನಿಮಿತ್ರ G.). ಒನ್ನದಿನ್ನ ತಿಳಿಸದನ್ನಿ ಮತ್ತೊನ್ನದಿನ್ನ ತೋರುವದು ಮುನ್ನಾದ ನೆವವು (ವ್ಯಾಜ, ಅವದೇಶ Si. 72). ನೆವದಿನ್ನ ಹೋದರೆ ನೋವು ತಪ್ಪೀತೇ? (Priv.). See Üpr. 1, after 101; 2, 13; 8, 29; Bp. 3, 18; 5 sum.; 85, 44, 48; 36, 47; 38, 19; 47, 19, 25, 56; J. 8, 12; 19, 50. — ನೆವಂಗೋರ್. -ಂಕೋರ್. = ನೆವ ತೆಗೆ. (Räv. 4, after 14). — ನೆವ ತೆಗೆ. To take a pretext, to hold out as a pretext (B. 4, 80; My.). — ನೆವ ಮಾಡು. To make a pretext, to pretend (B. 4, 6; My.). — ನೆವ ಹೇಡು. To utter a pretext, etc. (B. 4, 6; My.).

ನೆವನ nēvana. = ನೆವ, etc. (My.; B. 1, 14).

ನೆವನು nēvann. = ನೆವನ. (My.; G. 87. 302). Abl. ನೆವನಿನ್ನ (My.).

ನೆವರು nēvaru. = ನಮರು 1. ನೆವಂ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗುವವ ಬ ವರಕ್ಕೆ ಬನ್ನಾನೇ? (Priv.).

ನೆನೆ ನೆಣಕ. 1. = ನೆನೆ 1. (ಉತ್ತವನ Smd. Dh. in all MSS.; see remarks ad ನೆನೆ 1).

ನೆನೆ ನೆಣಕ. 2. = ನೆನೆ 2. To go upwards, to jump, to jump or fly about. P. ps. ನೆನದು, ನೆನದು, ನೆನು. (Bp. 17, 2; 24, 44; 44, 7, 47; 49, 39; 57, 45). 2, to raise. ಬಾಲಂಗಳಂ ನೆನದು (60, 32). — ನೆನ್ನಾಟ. -ಅಟ. Jumping about (from anger). ನೆನ್ನಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮಸ್ತಾಟ ಹೆಚ್ಚಿತು (Priv.). — ನೆನ್ನಾಡು. -ಅಡು. To jump about (My.).

ನೆನೆ ನೆಣಕ. = ನೆನು, etc. (My.). ನೆನೆ ಕೊಟ್ಟವ ಹಸೆ ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದ (Priv.).

ನೆಳ್ಳು nēllu. 1. = ನರಲೆ, etc. (My.).

ನೆಳ್ಳು nēllu. 2. = ನೆದಲೆ 1, etc. (My.).

ನೆಲಿಲ್ nēlal. 1. = ನಳ್ಳು 3, ನೆರಳೆ, ನೆರಳು 2, ನೆಳ್ಳು 2, ನೆದಲು. Shade; shadow; shelter, protection (ಅಪವಾದಿ ಭಾಮಿ Smd. I; T. ನಿದರ್, ನೀದರ್; M. ನಿದರ್; Të. ನೀಡ್; a reflection, a reflected counterpart (ಒಲವರ್ವದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ Smd. I; T., M., Të.). ನೆದಲ್ಗಳ (J. 8, 5; 15, 2). ನೀರು ನೆದಲಿಲ್ಲದ ತಾವು (ಮರು Nr.). See Smd. 284; Üpr. 1, 72, 90; 6, 47; 7, 125; 8, after 4; Abh. P. 7, 52; Bp. 20, 14; 42, 5; 51, 32; 60, 46; Räv. 5, 42; 6, after 11; J. 30, 19; ತನ್ನದಿಲ್, ಪದ. — ನೆದಲ್ಗವಿ. -ಕವಿ. Shadow to spread over (J. 29, 45).

ನೆಲಿಲ್ nēlal. 2. = ನೆದಲೆ. A certain tree (ಒನ್ನ ಮರಂ Smd. Db.). ನೆದಲ ಮರ (ಶ್ಯಾಮ, ಮಹಿಲೆ, ಲತೆ, ಗೋವ ನ್ನಣಿ, ಗುಣ್ಣಿ, ಪ್ರಿಯಂಗು, ಪರಿಣಿ, ಪರಿ, ಎಪ್ಪಕ್ಕೇನೆ, ಗಣ್ಣಪರಿ, ಕಾರಮ್ಮ, ಪ್ರಿಯಕ್ಕ Nr.; Si. 135, which adds = ಪ್ರೇಂಕಣಿಗಿ; cf. T., M. ಇಂದಿಲಿ).

ನೆಲಿಲು nēlalu. = ನೆದಲೆ 1, etc. (My.). ನೆದಲುಗಳು (Bh. 1, 5, 5). ನೆದಲು ಇದ್ದ ಮರ ಹನ್ನೆ ನೆನನಿದ್ದ ಕೊಳ ಹನ್ನೆ. — ನೆದಲು ಇಲ್ಲದ ಬದಲಿ ಬಲವಕ್ಕನಾದರೂ ಕಳಕಳಿಸನೇ? — ನೆದಲು ಒಸರ ಗಕ್ಕಲ್ಲ, ಕೂದಲಿ ನೆಡಿಯಿಲ್ಲ. — ನೆದಲು ನೀರ ಬೆಳೆನ್ನು, ಹದುವಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ. — ನೆದಲು ನೋಡಿ, ನಿಜ ಮದಿತ (Priv.). ಪಾಣುವರ ನೆದಲಿರಲು ನಿನಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಡು ಫಲ ಒನಿಸಲದೆಯದು (Bh. 1, 8, 32). See Bp. 19, 46; 22, 29; 32, 26; Bh. 2, 13, 28. — ನೆದಲುಗಡು. -ಕಡು. Shadow to be impaired or gone (Bp. 60, 51).

ನೆಲಿಲ್ nēlil. = ನೆದಲು, ನೆದ, ನೆದನ್. A sound imitating that of breaking (cf. ನಡ 2; M. ಇಟ್ಟು, ಒ

crash, burst; ಇಟ್ಟು, ಇಟ್ಟು, ಇಟ್ಟು, orashing, etc.; T. ಇಟ್ಟು, to break). — ನೆದಲನೆ. With a orash. ನೆದಲನೆ ನೆದಲನೆ ಮುಂದುದು (Smd. I).

ನೆಟ್ಟನೆ nēḷkanē. = ನೆದಲನೆ, q. v.

ನೆಟ್ಟು nēḷḡu. = ನೆಟ್ಟು, etc. To sink, etc. (ಅಪ್ಪರೇನ Smd. Dh.; see M. s. ನೆ, ನೆಟ್ಟು 1; M. also ಇಟ್ಟು = T. ನೆಟ್ಟು).

ನೆ ನೆ. 1. = ನೆಯ, etc. (My.). P. p. ನೆದು (My.; B. 5, 122). ಮಗ್ಗ ನೆಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಗ್ಗ ನೆಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ನೆ ನೆ. 2. = ನೆಯ, etc.

ನೆಣಾದಿ nē-kāra. = ನೆಯಣಾದಿ. (B. 4, 178, 166).

ನೆಗಲ nēgai. ನೆಗಲು. = ನೆಗಲ, ನೆಗಲಿ, ನೆಗಲಿ, ನೆಗಲಿ. Tbh. of ರಾಂಗಲ. A plough (ರಾಂಗಲ, etc. Si. 303; My.; Tē. ನಾಗಲಿ, ನಾಗಲಿ; T. ಇಂಚಲ, ಇಂಚಲ, ನಾಂಚಲ; M. ಇಂಚಲ, ನೆದಲ; Mhr. ನಾಗಲಿ, ನಾಗಲಿ). ನೆಗಲ ಮೂಗು (ಪೋತ್ರ Si. 452). ನೆಗಲಿನ ಉದುವವನು (ಹಾಲಿಕ 620). ನೆಗಲು ಉತ್ತರ ಹೊಲ, ಹಾಲು ಇದ್ದರೆ ಗೋವೆ (Prv.). — ನೆಗಲ ಹೊಡೆ. To drive the plough: to plough (B. 5, 99; My.). ಹೊಲ ವನ್ನು ನೆಗಲ ಹೊಡೆದು ಹಸನು ಮಾಡಿ (5, 115).

ನೆಗಲ nēgala. = ನೆಗಲ, etc. (ಗೋವಾರಣ G.).

ನೆಗಲಿ nēgali. = ನೆಗಲ, etc. (S. Mhr.). ನೆಗಲಿಯ ತುದಿ (ಪೋತ್ರ); ನೆಗಲಿಯ ಕುದ (ನಿರೇತ, ಕೃಷಕ, ಕುಟಕ); ನೆಗಲಿಯ ದಿನ್ನು (ಕೆತ, ಕೆತ್ತರಿ); ಹೊಲದೊಳಗೆ ನೆಗಲಿ ಹೊಡೆದ ಗೆರೆ (ಸೀತೆ G.).

ನೆಗಲಿ nēgali. ನೆಗಲು. = ನೆಗಲ, etc. (ಹಲ, ರಾಂಗಲ, ಸೀರ HIA., Mr. 670, Nr.; ಗೋವಾರಣ Nr.; ಶೀರ G.; My.). ನೆಗಲಿ ಕುಸು (ಹಲದಿನ್ನ Nn. 7). ನೆಗಲಿ ಮುಖ (ಪೋತ್ರ 151; Mr. 467). ನೆಗಲಿ ಸಾಲು (ಸೀತೆ HIA., Nr.). ನೆಗಲಿ or ನೆಗಲು ಹೊಡೆ (ಉದು G.). ನೆಗಲ ಹೊಡೆದದ್ದು (ಹಲ್ವ G.). ಪೊನ್ನ ನೆಗಲಿ ಕುಸು, ಗುಕ್ಕದ ಬೀಜಮಂ ನೆದಿ ಬಿತ್ತುವ ಅನ್ನದಿ (Bp. 60, 50). ಊರ ಮುನ್ನ ನೆಗಲ ಹೊಡಿದರೆ ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣವರಿಗೆ ಒನ್ನದಿನ್ನು ಮಾತು (Prv.).

ನೆಗಲಿ nēgila. = ನೆಗಲ, etc. (ಸೀರ G.).

ನೆಗಲಿ nēgila. = ನೆಗಲ, etc. (My.).

ನೆಜಕ ನೆಜಕ. A man who washes. See ನಿರ್ಜಕ.

ನೆಜಯ ನೆಜಯ. A short spear, a lance (Rā. 6, after 11; 6, 64, 65; H. ನೆಜಾ, ನೆಜಾ, ನೆಜಾ, ನೆಜಾ; cf. ನಾರಾಜ).

ನೆಜಿ nēji. = ನಾಜಿ. (Tu.).

ನೆಟು ನೆಟು. (= ನೆಟು, q. v.). Straightness; directness; truth (My.). ಅಕ್ಕುಗ ಕೋಡುಗು ನೆಟು ಅಥವಾ ಹಾಗಿ ಇರುವವು (B. 5, 16). — ನೆಟುಸುದ್ದಿ. Direct news; true news (My.).

ನೆಣಾ ನೆಣ. = ನೆಣ. A cord; a rope (ಕುಟ್ಟು, ರಟ್ಟು, ವಹಾರ, ವಟ, ಗುಣ, ತಟ್ಟಿ HIA., Nr., Si. 686; Grj. 1, 95; J. 11, 27; 26, 47; T. ನಾಣ, ನಾಣಿ, ಇಾಣ; M. ಇಾಣ). ಮೂ ಗುನೇಣಿಕ್ಕದ ಹೋರಿ (ನಸ್ತಿಕ, ನಸ್ತಿಕ HIA.). ಕುಡಿಯುರವನಿ, ಕೋರ ನೆಣಂ ಪದಾ (Bp. 26, 9). — ನೆಣ ಹೊಲಿಯ. An outcast with a sacrificial cord: a Brāhmaṇa (Bp. 55, 18). — ನೆಣೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. He who has a rope or noose in his hand: Varuṇa (Smd. 13).

ನೆಣು ನೆಣು. = ನೆಣ. (My.). ಎತ್ತುಗ ಮೂಗುನೇಣು (ನಾಣ್ಣ); ಗಾಳದ ನೇಣು (ತಣುತ, ಪವಿತ್ರ ಕ್ರ.). ಕೋಪವೆನ್ನು ದು, ಕೇಳಿ, ಪಾವದ ನೆಲಿಗಟ್ಟು! ಕೊಪದೊಳು ನೇಣು ಹದಾದನೆ ನರಕ ಕೋಪ ತಾನಿದವ (Sip.). See Bp. 2, 26; 6, 49; 35, 6; 57, 79;

Si. 76. 452. — ನೇಣಿ ಹೊಲಿಯ. = ನೇಣ. (Bp. 60, 9). — ನೇಣು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು. To hang one's self. ನೇಣು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು ವವನ ಹತ್ತರ ಕೋಣ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಅಪ್ಪ ನೆಟ್ಟ ಅಲದ ಮರನಾದರೆ ನೇಣು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳು ಬಹುದೋ? (Prva.).

ನೇಣುಗ ನೆಣ-ಗು. (Smd. 240). A man who deals in ropes.

ನೇಣಾರ ನೆಣಾರ. Tbh. of ನೆಟ್ಟ (Smd. 104).

ನೇಣಿ nēti. Tbh. of ನಿಯತಿ. — ನೇಣಿಗ. -ಕ. To shake the fetters off, to reject. ದುರಿತವೆಳೆನಿನಾದರು ನೇಣಿಗವೆಂದೆ ಚನ್ನ! (Kp. III, 3).

ನೇತು ನೆತು. P. p. of ನೇಲು.

ನೇತು ನೆತು. = ನೇತಾರ. Leading; a leader, a guide; a chief, a master.

ನೇತು ನೆತು. Leadership. (My.).

ನೇತು ನೆತು. = ನೆತು, ಲೆತು. A leader; leading, conducting. 2, the eye (ಕರ್. Nn. 6, 29; ಅಮೃತ, ಕಣ್ಣು 66; ಅಪ್ಪ Mr. 516). 8, the number two (ಎರಡು Mr. 847). 4, renowned (ಪಾತ್ರ, ಪ್ರಪಾತ್ರ 66). 5, a good quality (ಸದ್ಗುಣ, ಒಳ್ಳೆ ಗುಣ 66). 6, the string with which a ohuruling-stick is whirled round (ಗುಣ 516). 7, the root of a tree (ಮೂಲ, ಬೇರುಗಳು 66; ಬೇರು Mr. 471). 8, a pendent root (ಕುಣಾತಟ, ಮರದ ಬೀದಿ 66). 9, cloth, or a kind of cloth (ಚೀಲ, ವಸ್ತ್ರ 66; ಸೀರ 516; cf. ನೆಯ 1). 10, the areca-nut tree (ಪಾಣ, ಅಡ ಕೆಯ ಮರ 66). 11, N. of a mountain (ಕುಣ್ಣು, ಪರ್ವತಧೇ ದ 66).

ನೇತು ನೆತು. nētra-ñhada. The eyelid.

ನೇತು ನೆತು. nētra-traya. Śiva (My.).

ನೇತು ನೆತು. nētra-patrikē. The pupil of the eye (Ūpr. 6, after 64; Abh. P. 11, 164).

ನೇತು ನೆತು. nētra-bandha. Binding or blinding the eye (by magic, ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟು Mr. 226).

ನೇತು ನೆತು. nētra-mūli. A small creeping herb with sky-blue flowers, growing on the roadside, Evolvulus alsinoides Lin. (ಎಳ್ಳುಕಾಣಿ, ಜಯಂತಿ Mr. 126).

ನೇತು ನೆತು. nētra-ruj. Disease of the eyes.

ನೇತು ನೆತು. nētra-virōdha-karapa. Cansing hinderance or opposition to the eye. See ಹರಪು.

ನೇತು ನೆತು. nētra-vaidyā. An oculist (My.).

ನೇತು ನೆತು. nētra-ambu. Eye-water: tears.

ನೇತು ನೆತು. nētrāvatī. N. of a river in South Canara (My.).

ನೇತು ನೆತು. nētrāvāḷi. A kind of sirē (Bp. 11, 25).

ನೇತು ನೆತು. N. of a plant (ಕೃಕವಾಕು, ಮಸ್ತಕ, ಚಮ್ಮ Mr. 140).

ನೇತು ನೆತು. nēdishṭha. Very near, next.

ನೇತು ನೆತು. P. p. of ನೇ1.

ನೇತು ನೆತು. nēpathya. (= ನೆಪಥ್ಯ). An ornament, decoration, attire (see HIA. s. ತುಮಗಿ). 2, the postscenium; the tiring-room; a stage (ರಂಗಭೂಮಿ G.).

ನೇತು ನೆತು. nēpāla. ನೇಪಾಳ. N. of a country, Nepai (Bp. 6, 16; 61, 30). 2, the purgative-nut plant (Mhr.; see ಜಾಪಾಳ). ನೇಪಾಳದೇಶದ ಭೂಪಾಲನಾದರೆ ಗೋಪಾಳದವನಿಗೆ ಎನು? (Prv.). — ನೇಪಾಳದ ಬೇರು. A oreoper, the vomiting swallow-wort, Tyiophora asthmatica W. & A. (St. & Pl.).

ನೇತು ನೆತು. 1. Tbh. of ನಿಯಮ (Smd. 357, 361; Bp. 43, 21; My.; Tē., T., Mhr.). A rule, an order, an appoint-

ನಿವಾ nēri. 1. = ನಿವಾ 2, etc. (My.). ನೆವಾಯುಡಿಗರ್ (Bh. 1, 10, 2). ಹೆಂಗರ ಸೀರೆನೆಯ ಗಣ್ಣು (ನೀವೆ Sl. 459).

ನಿವಾ nēri. 2. = ನಿವಾ 8. — ನೆವಾಮುಗಲು. = ನೆವಾಮುಗರ್. (Bh. 8, 28, 86).

ನಿವಾ nēri. 3. = ನಿವಾ 1. To suspend (Ūpr. 1, after 101; 8, after 44).

ನಿವಾಗೆ nērigē. = ನಿವಾ 2, etc. (My.).

ನಿವು nērn. = ನಿವಾ 1. A vital organ, etc. (ಮರ್ಯು Nr.).

Cf. ನೆವಾ ಕೊಳ್ No. 2 a. ನೆವಾ 8.

ನಿವಾ nēri. 1. = (ನಿವಾ 1), ನಿವಾ 3. To hang down, to be suspended. ನೆವದನೆ ನೆವಾ (Kk. 91).

ನಿವಾ nēri. 2. = ನಿವಾ 3. To become entire, full, complete, accomplished, ready, perfect, full-grown, mature, sufficient; to arrive at the age of menstruating (ಸಮಗ್ರತೆ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸಮಗ್ರತೆ ಸ್ಮ. 116; ಸಮಗ್ರತೆ Kk. 71; My.; T. ನಿವಾ; M. ನಿವಾ; cf. ನಿವಾ 1); to be realized, to occur (ಬರ್ ಸ್ಮದ. 183 Cm.); to become replete or plenteous, to prevail (ಪರ್ಯಾಯಗು ಸ್ಮದ. 3 Cm.; ಬಹುಲ ಸ್ಮ. 116; T., M.); to suffice (Bp. 59, 2). P. ps. ನೆವದು, ನೆವದು. ಮೆಯರೆಯರ್ ಪಾಣ್ವರ್ಗ ನೆವದುವು ಬರಿಸಂ (ಸ್ಮದ. 73). ಮೆಯ ನೆವಾಯರ್ ಅದವಳು (ನನ್ನಿಕೆ, ಅದ್ವೈತರಜನಾರಿ); ಕುಡರ್ ನೆವದ ಕೂಸು (ಮರ್ಯು, ಪತಿವರ Hk.). ಮೆಯ ನೆವಾಯರ್ ಅದವಳು (ಗಾರಿ, ನನ್ನಿಕೆ, ಅನಾಗತಾರ್ತವೆ Nr.). ನೆವದ ಪರ್ (ತುಡುಮಿಣ್ಣಿ ಸ್ಮ. 73). ಹೆಣ್ಣು ನೆವಾಯು, ಅವಳು ನೆವದವಳು (My.). See ಸ್ಮದ. 118. 135. 291; Ūpr. 1, 46. 48. 81. 95; 2, 16; 4, 18. 62; Abb. P. 4, after 53; Bp. 8, 8; 35, 32; Grj. 9, 51; Ū. Bp. 11, 4; Rāv. 4, 117; 5, 65; 8, 98. 116; J. 11, 17; Sl. 184. 195. 422; ಎದೆ ನೆವಾ.

ನಿವಾ nēri. 3. = ನಿವಾ 2, ನಿವಾ. Completeness; maturity, etc.; (a vital organ, cf. ನೆವು, etc.); — completely, perfectly, fully, well, exceedingly, much, etc. (ಅಧಿಕ ಸ್ಮದ. 391; ಸ್ಮ. 58; ಬಹುಲ ಸ್ಮ. 116; ಬಹುಲ ಸ್ಮದ. 31. 70. 194 Cm.; occasionally used only to complete a verse, ಪಾದಪೂರ್ಣಾರ್ಥಂ Ū. I, 19; II, 34). ನೀನೆ ನಗೆ ವಸತ್ರನಾಗಮನಂ ನೆವಾ ಸೂಚಿಸಿ (Ūpr. 7, 41). See ಸ್ಮದ. 71. 280. 272; Ūpr. 2, 20. 35. 81; Bp. 18, 18; 20, 22; 23, 27; 43, 50; Bh. 1, 5, 8; 2, 4, 12; ಸ್ಮ. 80. 53. 73. 83. 109. 119; Rāv. 5, 21. 44; 6, 36; J. 2, 12; 25, 5; 28, 4. 18; 29, 49; Dp. 54. 2, a great flow of water (in a river), a flood (My.). — ನೆವಾ ಕೊಳ್. To selze or use the whole substance or essence of anything, to use for one's self to the utmost (ಸರ್ವಸ್ವಹರಣ ಸ್ಮದ. Db.; ಸ್ತಾತ್ರಾಸಾರಾ in W. v. 1254; Rāv. 5, after 55). 2. = ನೆವಾಗೊಳ್, to pierce or penetrate the vitals, to pierce to the quick (ಮರ್ಯುಧೇದ ಸ್ಮದ. Db., o. r. ಮರ್ಯುಧೇದ; Abb P. 14, 60). — ನೆವಾಗುಡ್ಡು. -ಕುಡ್ಡು. To bite excessively (Rām. 5, 8, 59). — ನೆವಾಗೊಳ್. = ನೆವಾ ಕೊಳ್ No. 2. (Ūpr. 8, 65; Abb. P. 9, 158; Kāv. II, 1, 25). — ನೆವಾಜಾಣ. = ನೆವಾ. (My.). — ನೆವಾಂದಿ ಗಳ್. = ನೆವಾಂದಿ. (Abb. P. 5, 66; J. 30, 9). — ನೆವಾವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. A pnnobeon, a tool having a figure on it with which impressions are made (ಪದಾಯುಟ್ಟು ಸ್ಮ. 68; Kk. 47). — ನೆವಾವೆ. -ವೆವಾ. The full moon (Rāv. 11, 143; V. 5, 18).

ನಿವಾ nēri. 4. = ನಿವಾ 2, etc. (My.). — ನೆವಾವಿ. = ನಿವಾವಿ. (Bh. 4, 8, 12).

ನಿವಾಯುವಿಕೆ nērynvikē. Menstruation to take place. ಹೆಂಗಳು ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೆಯ ನೆವಾಯುವಿಕೆ (ಮರು Sl. 422, only in Sl.).

ನಿವಾವಣಿ nēri-vani (or ani). = ನೆವಾವಣಿ. (ಚೂಕ್ಕುಳಿ ಸ್ಮದ. 387).

ನಿವಾವಣಿಗೆ nēri-vanigē (or anigē). = ನೆವಾವಣಿ. (ಸ್ಮದ. 219).

ನಿವಾ nēri. = ನಿವಾ 3, etc. — ನಿವಾದಯ. -ತಿವಾಯ. A full (i. e. perfectly equal) younger brother (Abb. P. 14, 22).

ನಿವಾರ್ nērnēr. = ನಿವಾರ್ q. v., etc.

ನಿವಾರ್ nērnēra. = ನಿವಾರ್, etc. (ನಿವಾರ್, ನಿವಾರ್ಮುತ್ತುಂ Kk. 93; see ಸ್ಮದ. 2. ನಿವಾರ್).

ನಿವಾರ್ nērp. (ಸ್ಮದ. 50). (= ನೆವಾ 2).

ನಿವಾರ್ nērm. = ನೆವಾರ್ 1. (Abb. P. 5, 115; 16, 14; Rāv. 3, after 35). ಶರೀರಿಯಂ ನಿವಾರ್ ಕುತ್ತುಂ (ಸ್ತಾತ್ರಾಸಾರಾ in W. v. 1289).

ನಿಲ ನೆಲ. (ಸ್ಮದ. 58). = ನೆಲ್ಲ. Paddy, rice in its husk, rice as growing; a grain of paddy (ಪ್ರೀಟಿ, ಸ್ವಪ್ಪುಕರಿ Hk.; ಅಣು Hk.; ಅಣು, ಪ್ರೀಟಿ Nn. 86; M. ನೆಲ; T. ನೆಲ, ನೆಲ್ಲ). ನೆಲ್ಲಂ ಕಾಂಗುಂ (ಸ್ಮದ. 84. 256). ನೆಲ್ಲ ಗಡ್ಡೆ (ವೈಹೇಯ Hk.). ಬನ್ನಂ ನೆಲ್ಲನಿರು (Bp. 40, 77).

ನಿಲ ನೆಲಾ. 1. (fr. ನಿಲ). Ground, soil; land; ground, floor; a portion of the earth: a country, a kingdom; the earth (ಅಲ್ಪವಸುಧೆ Bhn. 48; ರಾಜ್ಯ Ū. II, 63; ಇಳಿ 44; ಎಳೆ, ಬುರು, ಪೂಜವ, etc., ಮೇದಿನಿ ಸ್ಮ. 37; ಪೂಜವ, ಬೂವ, etc., ಧರೆ Kk. 16; C.; T., M. ನಿಲ; Tē. ನೆಲ್ಲು. ನೆಲದಿನ್ದಿವುಂ (ಸ್ಮದ. 63). ನೆಲದೊಳಗುಳ್ ಪಾಣಿಗೇಲ್ಲಂ ನೀರೊಳ ಗೊಳವು (Hk.). ತಗ್ಗಿದ ನೆಲ (ಪ್ರವಣ); ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನೆಲ್ಲ ಒಸುವುದು (ಬುರಿತ, etc. Nr.). ಜವಗಿನ ನೆಲ (ಪಿಪ್ಪಲ, ಕ್ಷುಣ್ಣ Nn. 62). ಉದ್ದದ ನೆಲ (ತವರ್ Ū. II, 85). ನೆಲದ ವವರ್ (ಮತ್ತರ್ II, 102). ಯಾವ ಪುರುಷನು ಪ್ರತದ ವರದಿನ್ದಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮುಗು ಪಾಸೋ, ಅನ್ಯವನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತಾಯ, etc. (Sl. 250). ಉದ್ದದ ಇರುವ ನೆಲ (ಬಿಲ 100). ಗೆಯ್ತು ನೆಲ (ಸೀತ್ತ್, ಕೃಷ್ಣ, ಹಲ್ಮ 301). ನೆಲನುಮ್ ಅಗಸಮನ್ನಿ ಹಾಕಾಹರದಹನಮಯಮ್ ಅಗರ್ (Bp. 58, 64). ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಲ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲ. — ನೆಲದಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವವನ ಸಂಗಡ ಎರೇ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ನೆಲದ ಸಂಗಡ ಸಾಲ ಮಾಡಿ, ಪರಾಯನ ಮಾಡಿದನೆ. — ನೆಲದೊಳಗೆ ಇದ್ದರೂ ಬಲನಿಗೆ ಹೆದರಿ ಬೇಕು. — ನೆಲ ಬಲವನ್ನನಿಗೆ, ಕುಲ ನೇಮವನ್ನನಿಗೆ. — ನೆಲ ಹದಾದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ (Prva.). See ಸ್ಮದ. 28. 94. 127. 130. 188. 225; Ūpr. 1, 75. 89; 1, after 101; Bp. 42, 2; 45, 6; 52, 33; 54, 81; 55, 28. 29; 57, 48; 60, 4; Rāv. 5, 34. 42; 6, 34; Bh. 1, 8, 15. 39. 86; J. 4, 12; 17, 4; Dp. 1; B. 4, 14. 25. 26; 5, 295; Prva. a. ಬಲ 2. — ನೆಲಕಂಡಿಗ. A small shrub, Naregamia alata W. A. (St. & Pl.). — ನೆಲಕಡಲೆ. A frequently cultivated annal plant, the earth-nut or Manilla-nut, Arachis hypogaea Lin. (St. & Pl.; My.; ಕರಾಯ, ಸಪೋಲ, ಹರೇಣು, ಖಣ್ಣಿಕ Sl. 304, siol). — ನೆಲಗಟ್ಟು. = ನೆಲಗಟ್ಟು. ನೆಲಗಟ್ಟುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. (Bp. 53, 29). — ನೆಲಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ನೆಲಗಟ್ಟು. Ground smoothed and plastered, pavement (ಕುಟ್ಟುಮ, ಬನ್ನ ಭೂಮಿ Hk.; ಕುಟ್ಟುಮ Nr., Mr. 192; G.; My.; Bh. 2, 13, 25; B. 4, 121). — ನೆಲಗನ್ನ. -ಕನ್ನ. A hole made in the ground by burglars (Bp. 31, 5). — ನೆಲಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. A oreop-

er, Ipomaea digitata L. (Z. ad St. & Pl.; Batatas paniculata Chois., St. & Pl.; Convolvulus paniculatus Lin.; St. 161). — ನಲಗುಮ್ಮ. A kind of bird (S. Mhr.). — ನಲಗುಳ್ಳ. A kind of prickly nightshade, Solanum jacquini Lin. (Solanum xanthocarpum Sohr. & W., ಸಿದ್ಧಿಶೆ, ಕಣ್ಣಿಕಾರ್, ವ್ಯಾಳು Hla.; ಸಿದ್ಧಿಶೆ, ಪ್ಪುತಿ, ವ್ಯಾಳು, ವ್ಯಹತಿ, ಕಣ್ಣಿಕಾರ್, ಕುರಿ, ಕ್ಕುಡ್ಲೆ, etc. Nr.; My.). See ಕೆಡಿಯ, ಬಿಳಿಯ. — ನಲತಾಟಿ. = ನಲತಾಳೆ, ನಲದಾದೆ. (St. 151). — ನಲತಾಳೆ. = ನಲದಾದೆ. (ಮುಸಲಿ, ತಾಲಮೂಲಿಕೆ St. 151). — ನಲದಗಲ. -ಅಗಲ. The breadth of the ground, etc. (C. Bp. 47, 47). — ನಲದಮರ್ದುಣಿಸು. = ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. (ಪ್ರಾಹ್ಮ ಸಿಂ.). — ನಲದಾಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. A king (J. 27, 89). — ನಲದಾವರೆ. 1. -ತಾವರೆ. The plant Hibiscus mntabilis Lin. (ಅವ್ಯಕೆ, ಅತಿಹರೆ, ಪದ್ಮಚಾರಣಿ, etc. Nr.). — ನಲದಾವರೆ. 2. -ಅವರೆ. = ನಲಾವರೆ. (St. & Pl.). — ನಲದಾದೆ. -ದು. -ತಾದೆ. The plant Carenlige orchioides Roxb. (ತಾಲಮೂಲಿಕೆ, ಮುಸಲಿ Nr.). — ನಲದೇಯ. -ಎಡೆಯ. A king (J. 14, 9). — ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. -ಅಮರ್ದುಣಿಸು. A Brāhmana (ದ್ವಿಜ Kk. 84, o. r. ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು). — ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. = ನಲನಮರ್ದುಣಿಸು. q. v. — ನಲನಾರಿಂಗ. = ನಲಕಂಚಿ. (St. & Pl.). — ನಲನೆಲ್ಲೆ. A small herb, Phyllanthus madraspatensis L. (St. & Pl.). 2, a small oreeping plant, Polygonum elegans Roxb. (Z.; My.). 3, = ಅಣ್ಣ ಬಿ, ಅಮಲಿ, ಝಟಿ, ಎತ್ತುಣ್ಣ (G.; see ಕೆಡಿಯ ನೆಲ್ಲೆ). — ನಲನೆಲೆದಿಕೆ. (ನಾಡೇಯ, ಭೂಮಿಜಮ್ಮುಕೆ St. 130, 151). — ನಲನೊಡೆಯ. -ಎಡೆಯ. (Smd. 240). The lord or owner of the land. — ನಲಬಣ್ಣಣಿ. The large black bee (Ct. I, 28). — ನಲಬೇವು. The plant Gentiana cherayta Roxb. (ಕಿರಾತಿಕೆ, ಭೂನಿವ್ವು, ಅನಾರ್ಯಕೆ Nr., St. 157; ಭೂತಿಕೆ, ಭೂನಿವ್ವು 406; see Mr. 147 s. ಪನ್ನಲಿ). 2, the country chrayit, Andrographis paniculata Nees. (St. & Pl.; cf. ದೇತಾವರೆ). — ನಲಮನೆ. An apartment in the ground, a cellar (My.; B. 4, 61; 5, 212; ಗುಪ್ತಿ G.; cf. ನಲಮಾಳಿಗೆ); a dungeon (ಸುರಂಗ G.). — ನಲಮಾಗಳೆಬೇರು. The plant Flugges leucopyrus Willd. (St. & Pl.; My.). — ನಲಮಾಳಿಗೆ. = ನಲವಾಳಿಗೆ. A subterranean apartment; a granary (My.; ಗರ್ವ, ಅವಟಿ, ನಲದೊಳಗಿರುವ ಕಣಿವೆ, ಹಗ್ಗೇವೆ St. 75; ಗುಪ್ತಿ 426). — ನಲಮುಕ್ಕುಚ್ಚು. A kind of demon (Sikāstrasāra in W. v. 1269). — ನಲವರೆ. -ಅವರೆ. The plant Cassia abovata Collad., which is used like nēlāvarē (Z.; My.). — ನಲವಲ. -ಬಲ. (Smd. 386). A land-foroe. — ನಲವಾಳಿಗೆ. = ನಲಮಾಳಿಗೆ. (Cpr. 5, 105). — ನಲವಣ್. -ವಣ್. The earth personified as a woman (Rāv. 6, 24). ನಲವಣ್ಣುಮಗರ್, Stā (J. 18, 60). — ನಲಸಮ. = ನಲಸಮಾನ. (My.). — ನಲಸಮಾನ. Level with the ground (My.). ಪಟ್ಟದೊಳಗಿನ ಮನೆಗಳನ್ನೂ ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಗುರಿಗಳನ್ನೂ ಕೆಡವಿಸಿ, ನಲಸಮಾನ ಮಾಡಿಸಿದನು (B. 5, 45). — ನಲಸವುಗೆ. A fragrant garden-flower, Kaemferia rotunda L. (St. & Pl.; My.). — ನಲಸರೆ. = ನಲಸಮಾನ. (Rāv. 6, 34; My.). — ನಲಹಲಸು. The ananas (My.; S. Mhr. occasionally). — ನಲಹಾಗ. A sexton's fees (My.). — ನಲಹಾದಿ. A land-way (B. 4, 160). — ನಲಹಪ್ಪರಿಳಿ. A oreeping herb, Lippia nodiflora Rich. (St. & Pl.). — ನಲಾವರೆ. -ಅವರೆ. = ನಲಾವರೆ. (St. & Pl.; My.). — ನಲಾವರೆ. -ಅವರೆ. (Smd. 345). A plant furnishing the cathartic Senna leaves, Tinnevely Senna, Cassia lanoculata Forsk. (St. & Pl.; T. ನಲ ಅವರೆ).

ನಲ nēla. 2. = ನಲತ, etc. (My.).

ನಲಕಲ (nēla-kala). (A man like a stone of the ground?): a miser (ದೋಷಿ Smd. 25; II; Ct. I, 10; II, 17; Kk. 84; Smd. 57).

ನಲವು nēlavu. = ನಲತು, etc. (My.).

ನಲಸು nēlasu. To become established; to take up habitation, to settle; to stay, to stand; to obtain (ನೆಲೆಗೊಳ್ Smd. 6. 94. 187. 205. 225. 289. 351 Cm.; ಸಿರ್ 65 Cm.; My.; T. ಸಿಲ್ವೆ, M. ಸಿಲಿ). See Smd. 69. 170. 352; Cth. v. 99. 183; Cpr. 1, 76. 131; 3, 55. 84; 6, 92; Abh. P. 9, 55; Grj. 10, 115; Bp. 38 anm.; 44, 4; 50, 25; 53, 21; 56, 47; 59, 55; Rāv. 13, 4; J. 5, 65. 67.

ನಲಹು nēlahu. (fr. ನೆಲೆ? or ನೆಲೆ?). = ನಲಿ, ನೆಲಿ, ನೆಲಿ ತ, ನೆಲಿ, ನೆಲಿವು, ನೆಲಿಹು. A net-work of rope (or rattan), in which pots and other things are suspended from the beams of the house, or from either end of the pole on the shoulder of a carrier or porter (ಕಾಡ, ಶಿಕ್ಕು Hla.; My.). ಕವ್ವಿಯನ್ ಅವಲವ್ವಿಸರ್ವ ನೆಲಹು (ಎಡೆಗಿರಲವ್ವು, ಕಾಡ); ನೆಲಹಿ ನಲ್ಲಿ ಇರಿಸರ್ವ ಪಟ್ಟು (ಕಾಡ, ಶಿಕ್ಕು Nr.).

ನಲು nēlu. = ನೆಲತು, etc. (My.). ನಲು ಹದ್ದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ. — ನಲು ಹದ್ದು, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮುನ್ನೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ನಲುವು nēluvu. = ನೆಲತು, etc. (My.). (ಕಾಡ, ಶಿಕ್ಕು St. 412). ಕಾವದಿಬ್ಬೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲುವು (ಶಿಕ್ಕು, etc. 344).

ನಲುಹು nēluhu. = ನೆಲತು, etc. ನೆಲಹಿನ ಗಡಿಗೆ (Bp. 14, 11). ಕವ್ವಿಯ ನೆಲಹು (43, 25).

ನೆಲೆ nēlē. Standing; standing place; a place of residence, an abode; an apartment of a house; a story of a house; a place; place; ground; footing; basis: firmness; certainty; certain knowledge; bottom: a mystery, a secret (ಪೂದಿಕೆ, ಇಕ್ಕು, ಹಕ್ಕು, ಚಾವಡಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, etc., ಆಶ್ರಯ ಸಿಂ. 58; ನಿಜಾಗಾರ, ನಿಧಾನ 106; ಗವಿ, ಗರುಡಿ, etc., ಆಶ್ರಯ Kk. 64; ಸ್ಥಾನ Smd. 24. 80 Cm.; ಕಸ್ತೂರ, ಪ್ರಕೋಪ Hla.; My.; T. ಸಿಲ್ವೆ, M. ಸಿಲಿ). ಅವನಿಗೆ ನೆಪ್ಪು ನೆಲೆ ತಿಳಿಯುವ ದಿಲ್ಲ (My.). ಮನೆಯ ನೆಲೆ (ಗೃಹಭೂಮಿ, ವಾಸ್ತು Hla.). ನೆಲೆಯ ತೀವದ ಉಪರಿಗೆ (ಸುಧಾಧವಲಿಕೆ, ಸಾಧ Mr. 193). ಅದು ನೆಲೆ! (Bp. 10, 2; 53, 19). ನೆಲೆಯಲ್ಲದವನ ಮಾತು ಹೊಲಗಿನ್ನ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). See Cpr. 1, 77; Abh. P. 8, after 17 and 26; 4, 11; 7, after 62; Bp. 1, 30; 10, 16; 40, 40; 43, 24; 57, 15; 60, 61; Rām. 1, 7, 14; J. 26, 41; 30, 41; ಕಲ್ಲೆರೆ. — ನೆಲೆ ಕಟ್ಟು. = ನೆಲೆಗಟ್ಟು. (J. 17, 23). — ನೆಲೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. = ನೆಲೆಗಟ್ಟು. (ಕುಟ್ಟು, ನಿಲುತ್ತಾಭೂಮಿ Nr.; C. Bp. 5, 48; My.). 2, a fixed abode. ಕೋಪವೆಮ್ಮದು, ಕೇಳಿ, ಪಾಪದ ನೆಲೆಗಟ್ಟು! ಕೂಪದೊಳು ನೇಣು ಹದ್ದದನ್ನೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಕೋಟಿ ತಾನ್ ಇದುವ (Sp.). — ನೆಲೆಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. The bottom to appear;—to see the bottom (also figuratively, My.). ನೆಲೆಗಾಣ ಬಾರದುದು (ಅಗಾಧ Nr.). — ನೆಲೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. The foundation to be destroyed, to be ruined (Abh. P. 6, 33). — ನೆಲೆಗಿಡಿಸು. -ಕಿಡಿಸು. To destroy one's firm position, station or welfare (J. 8, 32). — ನೆಲೆಗಿಡು. -ಕಿಡು. Footing, firm position, etc. to be impaled; to lose ground, etc. (J. 28, 40). — ನೆಲೆಗೊಳ್. -ಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್. To take footing; to take root, as plants, etc.; to take one's place; to occupy, as one's place; to touch the ground; to become established or settled; to take up habitation (ನೆಲಿಸು, q. v.; ಸಿರ್ Smd. 24. 70 Cm.; My.). ಸಿಂ ನೆಲೆಗೊಟ್ಟುದಲ್ಲಿ (Smd. 145). ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಟ್ಟುದು (ಎರ್ದವತ್ತಿದುದು Ct. II, 12). ವರ್ತಕನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನ

ಮೇಲೆ ಸಂಶಯವು ಪೂರಾ ನೆಲೆಗೊಡ್ಡಿತು (B. 4, 169). ನಾಟುವಣ್ಣುಗಳು ನಾಲ್ಕು ದಿನವದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಡ್ಡುವವು (Prv.). See Smd. 209. 365; Bp. 17, 18; 46, 58; 47, 57; 50, 31; 54, 76; J. 6, 34; 18, 51; 24, 78. — ನೆಲೆಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To put down, to place, to establish, etc. (ಉದಾ G.; Bp. 2, 11; R&V. 6, after 11; J. 2, 64; 13, 37, 42; 30, 50; My.). ನೆಲೆಗೊಳಿಸೋಣ (ಸ್ಥಾಪನ G.). — ನೆಲೆದೀವ. A lamp that is never removed from the niche in which it stands, and is adored when lighted, etc. (My.). — ನೆಲೆದೀವಿಗೆ. = ನೆಲೆದೀವ. (My.). — ನೆಲೆ ನೆಲೆ. rep. (C. Bp. 5, 3). — ನೆಲೆಮನೆ. An abode, a place of residence (Bp. 30, 22; Bh. 1, 8, 23). — ನೆಲೆಮಾಡ. = ನೆಲೆಮಾಡ. An upper story with various apartments (Abh. P. 1, 124; R&V. 11, after 124). — ನೆಲೆಮೊಲೆ. A stout, full breast (Smd. 118; R&V. 7, 17; 10, after 57; J. 8, 20; 30, 7). — ನೆಲೆಯಾಗು. To become a basis, etc.; to be established, to get a firm footing, to obtain, to be in use (Cpr. 1, 93, 109; Bp. 24, 2; 51, 47; Smd. 118). — ನೆಲೆಯುವೆಂಗೆ. An upper story with its various apartments (Bh. 1, 8, 69; 1, 7, 14). — ನೆಲೆವಡೆ. — ವಡೆ. To take footing, to stand (S&V. 3, after 35). — ನೆಲೆವನೆ. — ಮನೆ. A house furnished with stories (ಕರುಮಾಡ, ಉಪ್ಪಂಗೆ S&V.). 2, = ನೆಲೆಮನೆ (Bp. 19, 25; R&M. 4, 2, 40; J. 18, 1). — ನೆಲೆವಾಡ. = ನೆಲೆಮಾಡ. (J. 10, 50; V. 5, 5, 12). — ನೆಲೆವೀಡು. — ವೀಡು. = ನೆಲೆಮನೆ. (Cpr. 1, 99). — ನೆಲೆವೆಡ್. — ವೆಡ್. To become constant or continual (V. 14, 27). — ನೆಲೆವೆರ್ಡು. — ವೆರ್ಡು. To increase (v. t., Cpr. 8, 102). — ನೆಲೆವೆರ್ಡು. — ವೆರ್ಡು. To increase in or to obtain ground, to extend, to increase (v. i., Cpr. 6, 51; 7, 127; Abh. P. 3, 52; 9, 109; 14, 2, 71; 16, 42).

ನೆಲಿ nēlli. The emblic myrobalan, *Phyllanthus emblica* Lin. (*Emblia officinalis* Gaert., ಧಾತ್ರಿ, ಅಮಲಕ, ತಿವೆ Hlk.; Nr., except ತಿವೆ; Mr. 122; ಅಮಲಕ Nn. 6; My.; Tē., T., M.; Bp. 45, 39; S&V. 3, 32; J. 19, 6). See ಅದಮಿ, ಅರು, ಕಡಾಯ, ಕಡಾಯ, ಕಡಾಯ, ಸೆಲ, ಭೂ. — ನೆಲಿಚಟ್ಟು. = ಚಟ್ಟು 3. (My.). — ನೆಲಿಯ ಕಾಯಿ. Its fruit (ಧಾತ್ರಿಫಲ Nn. 168; B. 2, 17). ನೆಲೀ ಕಾಯಿ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಅದೀತೇ? — ಗಟ್ಟಿದ ಉಪ್ಪು, ಚಟ್ಟಿದ ನೆಲೀ ಕಾಯಿ (Prvs.). — ನೆಲಿಯ ಮರ. The nēlli tree (ತಿಪ್ಪುಪಲೆ, ಅಮಲಕ, ಅಮೃತ, ವಯಸ್ಸೆ Nr.; Si. 185; ಅಕ್ಕ Nn. 37; ಪ್ರೀತರ್ಪಿ Si. 420). — ನೆಲಿಹಣ್ಣೆ. A kind of nēlli pickles (My.).

ನೆಲ್ಲು nēllu. = ನೆಲೆ. (ತಾಲಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ Mr. 378; My.; Si. 304. 805. 434; ಭತ್ತ, ಪ್ರೀತಿ G.; *Oryza sativa* L., Z.). ಬೇಗ ಬೆಳೆವ ನೆಲ್ಲು (ಪಾಟಲ); ಕರಿಯ ನೆಲ್ಲು (ಅಣು); ಪಕ್ಕುಕಮೆವು ನೆಲ್ಲುಗಳು ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ಪಕ್ಕುಕ್ಕ); ನೆಲ್ಲು ಕದನೆಯೂ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ವೈಹೇಯ, ತಾಲೀಯ Nr.). ನೆಲ್ಲುಪ್ಪ ಗಡ್ಡೆ (ವೈಹೇಯ, Mr. 94). ಸುತಕಾಲ ಕೆಂಗದವೆ ಕೆಮ್ಮತ್ತಿ ರಾಜಾನ್ವಮ್ ಬಯಲಮ್ ಎಷ್ಟು ನೆಲ್ಲು ಭೇದಂಗಕ್ಕು (373). ರಾಜಾನ್ವನೆಲ್ಲಿಗೆ (Bp. 27, 16). ನೆಲ್ಲುನ್ನು, ನೆಲ್ಲಿನ, ನೆಲ್ಲಿಗೆ (My.). ನೆಲ್ಲು ಮೊಸರೂ ಕಲಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ನೆಲ್ಲಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. Rice (My.). ನೆಲ್ಲು ಬಲ್ಲೀ ಬಲ್ಲ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕು ಬೋನೊಲ್ಲ, ಅಲ್ಲನೆ ಬಲ್ಲ, ಮೊಸರೊಲ್ಲ; ಯಾಕೋಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲದಕ್ಕೊಲ್ಲ (Sp.). — ನೆಲ್ಲು ಉಲುಮುಕ್ಕು. A bristle of a board of rice (ಕಂತಾರು, ಧಾನ್ಯತೂಕ Si. 448). — ನೆಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ. A paddy-field (ವಪ್ಪ, ಕೇ ದಾರ, ಕೇತ್ತ Si. 302). — ನೆಲ್ಲುಹುಲ್ಲುಸರವೆ. A band of paddy straw (My.). ನೆಲ್ಲುಹುಲ್ಲುಸರವೆ ಹಾಕು, to tie a cord of paddy straw to the right leg as a challenge, expressing that all opponents are like straw (My.).

ನೆವ nēva. = ನೆವ, ನೆವನ, ನೆವನು. Tbh. of ನಿಧ. A pretence,

a pretext, a plea (ಅವದೇಶ Nr.; Si. 460; ನಿಧ, etc. Hlk.; ವ್ಯವಧಾನ, ತಿರೋಧಾನ, ಅವವಾರಣ Mr. 435; ಕೂಟ, ಕವಟ Nn. 152; C.; Tē.; ನಿಮಿತ್ತ G.). ಒಣ್ಣದನ್ನ ತಿಳಿಸದನ್ನೆ ಮತ್ತೊಂದನ್ನ ತೋರುವದು ಮುನ್ನಾದ ನೆವವು (ವ್ಯಾಖ್ಯ, ಅವದೇಶ Si. 72). ನೆವದಿನ್ನ ಹೋದರೆ ನೋವು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). See Cpr. 1, after 101; 2, 13; 8, 29; Bp. 3, 18; 5 anm.; 35, 44. 48; 36, 47; 38, 19; 47, 19. 25. 56; J. 3, 12; 19, 50. — ನೆವಂಗೋರ್. — ಎಂಕೋರ್. = ನೆವ ತೆಗೆ. (R&V. 4, after 14). — ನೆವ ತೆಗೆ. To take a pretext, to hold out as a pretext (B. 4, 80; My.). — ನೆವ ಮಾಡು. To make a pretext, to pretend (B. 4, 6; My.). — ನೆವ ಹೇರು. To utter a pretext, etc. (B. 4, 6; My.).

ನೆವನ nēvana. = ನೆವ, etc. (My.; B. 1, 14).

ನೆವನು nēvanu. = ನೆವನ. (My.; G. 87. 302). Abl. ನೆವನಿನ್ನ (My.).

ನೆವರು nēvaru. = ನಮಲು 1. ನೆವರಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗುವವ ಬ ವರಕ್ಕೆ ಬನ್ನಾನೇ? (Prv.).

ನೆನೆ ನೆಣೆ. 1. = ನೆನೆ 1. (ಉತ್ತವನ Smd. Dh. In all MSS.; see remarks ad ನೆನೆ 1).

ನೆನೆ ನೆಣೆ. 2. = ನೆನೆ 2. To go upwards, to jump, to jump or fly about. P. ps. ನೆನದು, ನೆನದು, ನೆನು. (Bp. 17, 2; 24, 44; 44, 7, 47; 49, 39; 57, 45). 2, to raise. ದಾಲಂಗಂ ನೆನದು (60, 32). — ನೆನುಟ. — ಅಟ. Jumping about (from anger). ನೆನುಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮಸ್ತಾಟ ಹೆಚ್ಚಿತು (Prv.). — ನೆನುಡು. — ಅಡು. To jump about (My.).

ನೆನೆ ನೆಣೆ. = ನೆನು, etc. (My.). ನೆನೆ ಕೊಟ್ಟವ ಹಸೆ ಕಡ್ಡು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದ (Prv.).

ನೆಳ್ಳು nēllu. 1. = ನರಳೆ, etc. (My.).

ನೆಳ್ಳು nēllu. 2. = ನೆದರೆ 1, etc. (My.).

ನೆಲಿಲ್ nēlil. 1. = ನಳ್ಳು 8, ನೆರಳೆ, ನೆರಳು 2, ನೆಳ್ಳು 2, ನೆದಲು. Shade; shadow; shelter, protection (ಅಪವಸ್ಥಾ ಭಾಮಿ Smd. I; T. ನಿರಲ್, ನೀದಲ್; M. ನಿರಲ್; Tē. ನೀಡು; a reflection, a reflected counterpart (ಜಲವರ್ಪಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ Smd. I; T., M., Tē.). ನೆದಿಲ್ (J. 8, 5; 15, 2). ನೀರು ನೆದಿಲ್ದ ಪಾಪ (ಮರು Nr.). See Smd. 284; Cpr. 1, 72. 90; 6, 47; 7, 125; 8, after 4; Abh. P. 7, 52; Bp. 20, 14; 42, 5; 51, 32; 60, 46; R&V. 5, 42; 6, after 11; J. 30, 19; ತನ್ನದಲ್, ಪಡಿ. — ನೆದಿಲ್. — ಕವಿ. Shadow to spread over (J. 29, 45).

ನೆಲಿಲ್ nēlil. 2. = ನೆದರೆ. A certain tree (ಒನ್ನು ಮರಂ Smd. Dh.). ನೆದಿಲ ಮರ (ತಾಮ್ರ, ಮುಲೆ, ಲತೆ, ಗೋವ ನ್ನನಿ, ಗುಣ್ಣಿ, ಪ್ರಿಯಂಗು, ಫಲಿ, ಫಲಿ, ವಿಷ್ಣುನೇ, ಗನ್ನಪಲಿ. ಕಾರವೈ, ಪ್ರಿಯಕ Nr.; Si. 135, which adds = ಪ್ರೇಕರಾದ; cf. T., M. ಕಾದಿಲಿ).

ನೆಲಿಲು nēlilu. = ನೆದರೆ 1, etc. (My.). ನೆದಿಲುಗಳು (Bh. 1, 5, 5). ನೆದಿಲು ಇದ್ದ ಮರ ಚೆನ್ನ ಸಂಸಿದ್ಧ ಕೊಳ ಚೆನ್ನ. — ನೆದಿಲು ಇಲ್ಲದ ಬದೀರಿ ಬಲವ್ಯವನಾದರೂ ಕಳಕಳಿಸನೇ? — ನೆದಿಲು ಜಾರಿ ಗಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕೂದಿಗೆ ನೀತಿಯಿಲ್ಲ. — ನೆದಿಲು ಸೇರ ಬೇಡೆನ್ನು, ಹದುವಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ. — ನೆದಿಲು ನೋಡಿ, ನಿಜ ಮಹಾತ್ (Prvs.). ಪಾಡುವ ನೆದಿರಿಲು ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳು ಫಲ ಜನಿಸಲಿದೆಯದು (Bh. 1, 8, 82). See Bp. 19, 46; 22, 29; 32, 26; Bh. 2, 13, 28. — ನೆದಿಲುಗೆದು. — ಕೆಡು. Shadow to be impaired or gone (Bp. 60, 51).

ನೆಲಿಲ್ nēlil. = ನಿಜಲು, ನಿಜ, ನೆದನ್. A sound imitating that of breaking (cf. ಸದ 2; M. ನೆಟ್ಟು, to

crash, burst; ಇಟ್ಟು, ಇಟ್ಟು, ಇಟ್ಟು, orashing, etc.; T. ಇಟ್ಟು, to break). — ನೆದಾಲನೆ. With a orash. ನೆದಾಲನೆ ನೆದಾನೆಯ ಮುದುದು (Smd. 1).

ನೆಲೈನೆ nēlkanē. = ನೆದಾಲನೆ, q. v.

ನೆಲೈ nēlgu. = ನೆಕ್ಕು 2, etc. To sink, etc. (ಅಪ್ಪರೇನ Smd. Db.; see M. s. ನಳ, ನೆಗ್ಗು 1; M. also ಇಮ್ಮು = T. ನೆಮ್ಮು).

ನೇ ನೆ. 1. = ನೆಯ 1, etc. (My.). P. p. ನೇದು (My.; B. 5, 122). ಮಗ್ಗ ನೇಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಗ್ಗ ನೇಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ನೇ ನೆ. 2. = ನೆಯ 2, etc.

ನೇಕಾಯಿ nē-kāya. = ನೆಯಕಾಯಿ. (B. 4, 178, 188).

ನೇಗಲೆ nēgal. ನೇಗಲು. = ನೇಗಲ, ನೇಗಲಿ, ನೇಗಲ, ನೇಗಲ. Tbb. of ರಾಂಗಲ. A plough (ರಾಂಗಲ, etc. Si. 303; My.; Tē. ನಾಗಲಿ, ನಾಗೇಲು; T. ಇಂಚರ, ಇಂಚರ, ನಾಂಚರ; M. ಇಂಚರ, ನೆಚರ; Mhr. ನಾಗರ, ನಾಗಲಿ). ನೇಗಲ ಮೂಗು (ಪೋತ್ತ Si. 452). ನೇಗಲಿನಲ್ಲಿ ಉದುವವನು (ಪಾಲಿಕೆ 620). ನೇಗಲು ಉತ್ತರ ಹೊಲ, ಹಾಲು ಇದ್ದರೆ ಗೋವು (Prv.). — ನೇಗಲ ಹೊಡೆ. To drive the plough: to plough (B. 5, 99; My.). ಹೊಲವನ್ನು ನೇಗಲ ಹೊಡೆದು ಹಸನು ಮಾಡಿ (5, 115).

ನೇಗಲ ನೆಗಲಾ. = ನೇಗಲ, etc. (ಗೋವಾರಣ G.).

ನೇಗಲಿ nēgali. = ನೇಗಲ, etc. (S. Mhr.). ನೇಗಲಿಯು ತುಡಿ (ಪೋತ್ತ); ನೇಗಲಿಯು ಕುಡ (ನಿರೀತ, ಕೃಷಕ, ಕುಟಕ); ನೇಗಲಿಯು ದಿನ್ನು (ಕುತಿ, ಕತ್ತರಿ); ಹೊಲದೊಳಗೆ ನೇಗಲಿ ಹೊಡೆದ ಗೆರೆ (ಸೀತೆ G.).

ನೇಗಲಿ nēgali. ನೇಗಲು. = ನೇಗಲ, etc. (ಹಲ, ರಾಂಗಲ, ಸೀರ Hk., Mr. 370, Nr.; ಗೋವಾರಣ Nr.; ಸೀರ G.; My.). ನೇಗಲ ಕುಸು (ಹಲವಣ್ಣ Nu. 7). ನೇಗಲ ಮುಖ (ಪೋತ್ತ 151; Mr. 487). ನೇಗಲ ಸಾಲು (ಸೀತೆ Hk., Nr.). ನೇಗಲ or ನೇಗಲು ಹೊಡೆ (ಉದು G.). ನೇಗಲ ಹೊಡೆದದ್ದು (ಹಳ್ಳ G.). ಪೊನ್ನ ನೇಗಲೊಳ ಉತ್ತು, ಗುಳ್ಳದ ಬೀಜಮಂ ನೆದಿ ಬಿತ್ತುವ ಅನ್ನದಿ (Bp. 60, 50). ಊರ ಮುನ್ನ ನೇಗಲ ಹೊಡೆದರೆ ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣವರಿಗೆ ಒನ್ನೊನ್ನ ಮಾತು (Prv.).

ನೇಗಲಿ nēgali. = ನೇಗಲ, etc. (ಸೀರ G.).

ನೇಗಿ ನೆಗ್ಗಿ. = ನೇಯಗೆ, etc. (My.).

ನೇಜಕೆ nējaka. A man who waabes. See ನಿರ್ಜೇಷಕ.

ನೇಜಯ nējaya. A short spear, a lance (Riv. 6, after 11; 6, 64, 65; H. ನೇಜಾ, ನೇಜಾ, ನೇಜಾ, ನೇಜಾ; cf. ನಾರಾಯ).

ನೇಜೆ nēji. = ನಾಜೆ. (Tu.).

ನೇಡು ನೆಡು. (= ನೇಡು, q. v.). Straightness; directness; truth (My.). ಅಕ್ಕಲುಗಳ ಕೋಡುಗಳು ನೇಡಾಗಿ ಅಥವಾ ದಾಗಿ ಇರುವವು (B. 5, 16). — ನೇಡುಸುದ್ದಿ. Direct news; true news (My.).

ನೇಡ್ ನೆಡ್. = ನೇಡು. A cord; a rope (ಕುಟ್ಟು, ರಟ್ಟು, ವಟಾರ, ವಟ, ಗುಣ, ತಟ್ಟಿ Hk., Nr., Si. 368; Grj. 1, 95; J. 11, 27; 26, 47; T. ನಾಡ್, ನಾಜೆ, ಇಾಡ್; M. ಇಾಡ್). ಮೂಗುನೇಡಿನಿಂದ ಹೋರಿ (ನಸ್ತಿತ, ನಸ್ತಿತ Hk.). ಕುದಾಯರವನೇಸಿ, ಕೋರಕ ನೇಡಂ ಪದದು (Bp. 28, 9). — ನೇಡ ಹೊಲೆಯು. An outcast with a sacrificial cord: a Brāhmana (Bp. 55, 18). — ನೇಡೆಯ್ಯ. -ಕೆಯ್ಯ. He who has a rope or noose in his hand: Varuṇa (Smd. 13).

ನೇಣು ನೆಣು. = ನೇಣ. (My.). ಎತ್ತುಗಳ ಮೂಗುನೇಣು (ನಾಸ್ತಿ); ಗಾಳದ ನೇಣು (ಶಿವಸೂತ್ರ, ಪವಿತ್ರಕ Nr.). ಕೋಪವೆಮ್ಮದು, ಕೇಳಿ, ಪಾಪದ ನೆರಿಗಟ್ಟು! ಕೊಪದೊಳು ನೇಣು ಹದಾದನ್ನೆ ಸರಕಕ ಕೋಟಿ ತಾನಿದವ (Bp.). See Bp. 2, 26; 3, 49; 35, 6; 57, 79;

Si. 76. 452. — ನೇಣಿನ ಹೊಲೆಯು. = ನೇಣ. (Bp. 60, 9). — ನೇಣು ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳು. To bang one's self. ನೇಣು ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳು ವವನ ಹತ್ತರ ಕೋಣ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಅಪ್ಪ ನೆಟ್ಟ ಅಲದ ಮರನಾದರೆ ನೇಣು ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೋ? (Prva.).

ನೇಣುಗ ನೆಣು-ಗಾ. (Smd. 240). A man who deals in ropes.

ನೇತಾರ ನೆತಾರ. Tbb. of ನೆತ್ತ (Smd. 104).

ನೆತಿ ನೆತಿ. Tbb. of ನಿಯತಿ. — ನೆತಿಗಳೆ. -ಕಳೆ. To shake the fetters off, to reject. ಮರಿತವೆಳೆಸಿನಾದರು ನೆತಿಗಳೆವುದೆ ಚನ್ನ! (Kp. III, 6).

ನೆತು ನೆತು. P. p. of ನೇಲು.

ನೆತ್ತು ನೆತ್ತಿ. = ನೇತಾರ. Leading; a leader, a guide; a chief, a master.

ನೆತ್ತುತ್ತಿ ನೆತ್ತಿತ್ತಿ. Leadership. (My.).

ನೆತ್ರ ನೆತ್ರ. = ನೆತ್ರ, ಲೆತ್ರ. A leader; leading, conducting. 2, the eye (ಕಾಠ Nu. 8, 29; ಅಮ್ಬಕ, ಕಣ್ಣು 66; ಅಪ್ಪಿ Mr. 516). 3, the number two (ಎರಡು Mr. 647). 4, renowned (ಖ್ಯಾತ, ಪ್ರಖ್ಯಾತ 66). 5, a good quality (ಸದ್ಗುಣ, ಒಳ್ಳೆದು ಗುಣ 66). 6, the string with which a burning-stick is whirled round (ಗುಣ 516). 7, the root of a tree (ಮೂಲ, ಬೇರುಗಳು 66; ಬೇರ Mr. 471). 8, a pendent root (ಕುಪಾತಟ, ಮರದ ಬೀರುಲು 66). 9, cloth, or a kind of cloth (ಚೀಲ, ವಸ್ತ್ರ 66; ಸೀರ 516; cf. ನೆಯ 1). 10, the areca-nut tree (ಪೂಗ, ಅಡಕೆಯ ಮರ 66). 11, N. of a mountain (ಕುಪ್ಪುತ, ಪರ್ವತಧೇದ 66).

ನೆತ್ರಬ್ಬದ ನೆತ್ರ-ಬಿಂಬದಾ. The eyelid.

ನೆತ್ರತ್ರಯ ನೆತ್ರ-ತ್ರಯ. Śiva (My.).

ನೆತ್ರಪುತ್ರೀ ನೆತ್ರ-ಪುತ್ರೀ. The pupil of the eye (Upr. 6, after 64; Abb. P. 11, 164).

ನೆತ್ರಬಿನ್ನ ನೆತ್ರ-ಬಿನ್ನ. Blinding or blinding the eye (by magic, ಕಣ್ಣುಗಟ್ಟು Mr. 226).

ನೆತ್ರಮೂಲಿ ನೆತ್ರ-ಮೂಲಿ. A small creeping herb with sky-blue flowers, growing on the roadside, Evolvulus alsinoides Lin. (ಎಪ್ಪುಕಾನ್ರಿ, ಜಯನ್ರಿ Mr. 126).

ನೆತ್ರರುಜ್ಜೆ ನೆತ್ರ-ರುಜ್ಜೆ. Disease of the eyes.

ನೆತ್ರವಿರೋಧಕರಣ ನೆತ್ರ-ವಿರೋಧಕ-ಕರಣ. Causing hindrance or opposition to the eye. See ಹರಳು.

ನೆತ್ರವೈದ್ಯ ನೆತ್ರ-ವೈದ್ಯ. An oculist (My.).

ನೆತ್ರಾಮ್ಬು ನೆತ್ರ-ಅಂಬು. Eye-water; tears.

ನೆತ್ರಾವತಿ ನೆತ್ರ-ವಾತಿ. N. of a river in South Canara (My.).

ನೆತ್ರಾವಳಿ ನೆತ್ರ-ವಾಳಿ. A kind of sirē (Bp. 11, 25).

ನೆತ್ತಿ ನೆತ್ತಿ. N. of a plant (ಕೃಕವಾಕು, ಮಸ್ತಕ, ಚಮ್ಮ Mr. 140).

ನೆದಿಸ್ತ ನೆದಿಸ್ತ. Very near, next.

ನೇದು ನೆದು. P. p. of ನೇ 1.

ನೇಪಥ್ಯ ನೆಪಥ್ಯ. (= ನೈಪಥ್ಯ). An ornament, decoration, attire (see Hk. s. ತುಮಗ). 2, the postacanium; the tiring-room; a stage (ರಂಗಭೂಮಿ G.).

ನೇಪಾಲ ನೆಪಾಲ. ನೇಪಾಳ. N. of a country, Nepal (Bp. 6, 18; 61, 30). 2, the purgative-root plant (Mhr.; see ಜಾಪಾಳ). ನೇಪಾಳದೇಶದ ಭೂಪಾಲನಾದರೆ ಗೋಪಾಳದವನಿಗೆ ಏನು? (Prv.). — ನೇಪಾಳದ ಬೇರು. A creeper, the vomiting swallow-wort, Tylophora asthmatica W. & A. (St. & Pi.).

ನೇಮ ನೆಮ. 1. Tbb. of ನಿಯಮ (Smd. 357, 361; Bp. 48, 21; My.; Tē., T., Mbr.). A rule, an order, an appoint-

ment, etc. ನೇಮವಿದ್ದರೆ ಪ್ರತ, ಹೋಮವಿದ್ದರೆ ತೋಷನ.—ನೇಮ ಹೆಚ್ಚಿ, ಹೋಮ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ನನ ಹಾಗೆ ತಿರಿಗಾಡುವದಾಯಿತು (Prva.). —ನೇಮಗರೆ. -ಕರೆ. Prescribed skill (P. J. 11, 21). —ನೇಮ ತೆಗೆ. To find out or lay down as a rule (B. 5, 171). —ನೇಮದ ಎರಸಂಗೆವ್ವೆ. N. (Bp. 59, 6). —ನೇಮನಿವೃ. = ನಿಯಮನಿವೃ. (My.). —ನೇಮಮೊದ್ದು. -ಂಪೊದು. To take an observance upon one's self (Bp. 50, 53; 57, 34).

ನೇಮ ನೆಮಾ. 2. Half; a part, a portion. 2, fraud, deceit (cf. ನೆವ; Tē. ನೇವ).

ನೇಮಕ ನೆಮಾಕಾ. Tbh. of ನಿಯಾಮಕ. Ruling, etc.; a rule; an order, an appointment (My.).

ನೇಮೂಕ ನೆಮಾಪುಕಾ. Appointment, as to a post; allowance, stipend (Mhr.; B. 5, 269).

ನೇಮೂಕ ನೆಮಾಪುಕಿ. = ನೇಮೂಕ. (B. 5, 269. 272).

ನೇಮವನ್ನ ನೆಮಾ-ವಂತಾ. Tbh. of ನಿಯಮವನ್ನ. A man who practises religious observances, caste-rules, etc. (My.). ನೆಲ ಬಲವನ್ನಾಗಿ, ಕುಲ ನೇಮವನ್ನಾಗಿ (Prv.).

ನೇಮವ್ವ ನೆಮಾ-ವಾ. Tbh. of ನಿಯಮವ್ವ. = ನೇಮವನ್ನ. (My.). 2, moderate, temperate (My.).

ನೇಮ ನೆಮಿ. = ನೆಮ್ಮಿ ನೆರಿ. The circumference or ring or felly or outer rim of a wheel. 2, a windlass or framework for the rope of a well. 3, the tree *Dalbergia oufeinensis* Roxb. 4, a large tree, frequently cultivated for its eatable fruit, *Mimosa kauki* L. (St. & Pl.). —ನೇಮರಾಯ. N. (see s. ಅಮ್ಮು 1).

ನೇಮಕ ನೆಮಿತಾ. Tbh. of ನಿಯಮಕ. (My.).

ನೇಮಸು ನೆಮಿಸು. Tbh. of ನಿಯಮಸು. (Ch. v. 833; Bp. 2, 46; 57, 54; B. 4, 79. 143; 5, 171. 236; Sēv. 4, 46; J. 2, 66; My.). ನೇಮಿಸಲಾದದ ಸೊಸಗೆ ಪಾಯಸವೇ ಕೂ (Prv.).

ನೇಯ ನೆಯ. 1. = ನೆಯ 1, etc. P. p. ನೇಯ್ವು (My.; B. 4, 188). ನೇಯ್ವದೇ ಬಟ್ಟೆ, ಉದಾದೇ ಕರೆ (Prv.).

ನೇಯ ನೆಯ. 2. = ನೆಯ 2. (ಅಮ್ಮು ಸೊ.).

ನೇಯ ನೆಯಾ. = ನೆಯ 2, etc. See ನೇಯಕಾದ.

ನೇಯ ನೆಯಾ. 1. = ನಾಯ 2. Tbh. of ನಾಯ (Smd. 368, o. r. ನಾಯ. 175).

ನೇಯ ನೆಯಾ. 2. To be conducted or guided, to be governed. See ಪ್ರಸೇಯ; ಕೆಯ.

ನೇಯಕಾದ ನೆಯಾ-ಕೇರಾ. = ನೆಯಕಾದ. (B. 3, 103).

ನೇಯ ನೆಯಿ. = ನೆಯ 1, etc. P. p. ನೇಯಿದು (B. 4, 178; My.). ನೇಯಿದರೆ ಬಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮೊಟ್ಟೆ (Prv.).

ನೇಯಿಗೆ ನೆಯಿಗಿ. = ನೆಯಿಗೆ, etc. (My.). ನೇಯಿಗೆ ನೇಯಿದರೆ ಕೂಡಿತಲ್ಲದೆ ನೆಗದರೆ ಕೂಡಿತೇ? —ನೇಯಿಗೆಯಾದರೂ ನಯವಿದ್ದರೆ ನಾನ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿತು (Prva.). —ನೇಯಿಗೆಯವ. -ಅವ. = ನೆಯಿಗೆಯವ. (ತನ್ನವಾಯ, ಕುವನ್ನ Si. 338; My.). ನೇಯಿಗೆಯವನ ಕೆಯ್ಯು ಓದುವವನ ಬಾಯೂ ಕುಡಿಕಾಗಿರ ಬೇಕು. —ನೇಯಿಗೆಯವನ ಮುಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವವಲ್ಲ. —ನೇಯಿಗೆಯವನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕೋತಿರ ಮದ? (Prva.).

ನೇಯಿಸು ನೆಯಿಸು. = ನೆಯಿಸು. To cause to weave (My.; B. 4, 159).

ನೇಯು ನೆಯು. = ನೆಯ 1, etc. (My.; B. 3, 9; 4, 165; Tē.). ನೇಯುವದು (ವಾಣಿ, ವ್ಯಾತಿ); ನೂಲಕಟ್ಟಿಕೆಯನರಿಸಿ ನೇಯುವ ಕೊದಿ (ನೇಮ Si. 843).

ನೇಯಿ ನೆಯಿಗಿ. = ನೆಯಿಗೆ, etc. (My.).

ನೇರ ನೆರ. 1. To cut, to cut off (ಕೃತ್ತನ Smd. Dh.; o. Smd. II; Kk. 88; Ūpr. 6, 49; 8, 41; Abh. P. 13, 47; cf.

ನಿರ). ನೇರಂ (Smd. 50. 55). ವಾದುನ್ನೆನ್ನು, ಹತ್ತನೆಯ ತರೆಯುಮಂ ನೇರಂ (288).

ನೇರ ನೆರ. 2. To accord, to agree; to yield assent, to agree to. (T., M.). ತಾರದೆ ಎನಾಮಕ ನೇರದೆ (Mr. 2).

ನೇರ ನೆರ. 3. = ನೇರ, ನೇರು, ನೇರ. Straightness, (length T.); union; agreement; harmony; rightness, propriety, fitness, order (T., M.; cf. ನಿಗುರ; ನಿರ 3, ನಿಟ್ಟು; ನೆರ 1). ನೇರಂ (Smd. 51). —ನೇರೋರ್. -ಕೋರ್. A long staff; a lance (J. 4, 35). —ನೇರವಡಿಸು. To make fit or nice (Sēv. 2, 60). —ನೇರವಡು. 1. To be united; to agree; to be fitting, to fit, to be proper, becoming, or pleasant (ಸಂಕ್ಷೇಪ Smd. Dh.; ಅಮರ 76; ಛಿದ್ರಗಯಾಗು 76 Cm.; T.: to occur, meet, appear, happen); to be obtained or gained (My.). ಅಧೋರುಕಂ ನೇರವಡೆ, ಸ್ವಂ ಬೀಡೆ (Rēv. 13, 70). ವನದ ನಡುವೆ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ನೇರವಟ್ಟಿ ವಾ ವೇರ ಕೇರಗಟ್ಟು (Ūpr. 7, after 92). See Abh. P. 10, 67; 12, 60; 16, 81; Rēv. 14, 47; Sēv. 1, 53. —ನೇರವಡು 2. Propriety, etc. ನೇರವಡುಗಿರು. -ಕಿರು. Propriety, etc. to be lost (Abh. P. 7, 81; 9, 85). —ನೇರವಡು. -ವಡು. = ನೇರವಡು. 1. (Ūpr. 3, 20. 85).

ನೇರನೆರಾ. = ನೇರ 3. Straightness; propriety, etc., pleasantness. ಅವನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ನೇರ (My.). ಅವನ ಮಾಡಿನ ನೇರವೆನ್ನೆ ಹೇರಿರಿ? (My.). ನೇರದಿಂ ಸ್ವರಗಿಯ ಕಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದಿಂ. ತೇರದೆಲ್ಲೆಯುಂ ನನ್ನ ನಡೆಗಳು (J. 3, 28). —ನೇರ ನೇರ. rep. Quite proportionate (My.); face to face (My.). —ನೇರಬೊಟ್ಟು. A mark made with coloured clay upon the middle of the forehead of females exactly under the division of hair, either round, or slightly pointed towards that division (above which the battal bōṭṭu is worn, ತಿಂಗಳಿಗೆ, ಜೂಳಿಯ Kk. 27; Smd. 72).

ನೇರಿತು ನೆರಿತು. = ನೇರಿತು (Smd. 96. 184). That which is straight, fit, proper or right (ಸರಳ, ಸರಸ Ka. 63; ಸ್ವಾಧ, ಸಸಿನ, ನಿರುತ 94; ಪ್ರತ್ಯಯ, ನಿರುತ 137; ನೇರವ ಓ. I, 52; Abh. P. 11, 176). Plural ನೇರಿತು. ನೇರಿತುವ ದರ (Smd. 170).

ನೇರಿತ್ತು ನೆರಿತ್ತು. = ನೇರಿತು, q. v. ನೇರಿತ್ತು (Smd. 109). —ನೇರಿತ್ತು ಮಾಡು. To make proper, to correct (ತಿರ Smd. 4 Cm.).

ನೇರಿದು ನೆರಿದು. Propriety, rectitude, religious loyalty (ಛತ್ತಿ Ū. I, 75). —ನೇರಿದ. -ಅ. (Smd. 109. 184). A Brāhmaṇa (ಸಯ್ವ Smd. II, Kk. 93; ದಿವ್ಯದ, ಸಯ್ವ, ಗನಕ, ಇಳಿಯ ಪಿರಿಯ, ದ್ವಿಜ Kk. 34, Smd. 52; Abh. P. 4, 13). ನೇರಿದಿರ (Smd. 258). —ನೇರಿದಂ. (Smd. 109). A Brāhmaṇa woman.

ನೇರು ನೆರು. = ನೇರ 3. (Rēv. 5, after 19).

ನೇರೆ ನೆರೆ. A breakfast (Mhr. ನೈವಾರಿ, ನಾನ್ವಾರಿ; B. 5, 287).

ನೇರಲ ನೆರಲ. ನೇರಲು. = ನೇರಲ, etc. See ನಮ್ಮು; Sēv. 8, 32. —ನೇರಲುಮರ. A common tree with purple berries, *Engenia jambolana* Lam. (Calyptanthos caryophyllata Swartz, My.; Tē. ನೇರಡು, ನೇರೇಡು; T. ನಾವರ; M. ನಾವರ).

ನೇರಲೆ ನೆರಲೆ. = ನೇರಲ. (My.).

ನೇರಳು ನೆರಳು. = ನೇರಲ. See ಪನ್ನೇರಳು.

ನೇರಳೆ *nēṛṇṇē*. = ನೇರಳೆ. (My.). See ಕಾಳಿ, ಕುಣ್ಣಿ, ಗಣ್, ಗುಡ್ಡ, ನಾಯಿ, ನೆಲ. — ನೇರಳೆಹಣ್ಣು. (ಜಮ್ಮು, ಜಾವ್ವನ Si. 125).

ನೇರಳೆ *nēṛil*. **ನೇರಳೆ**. = ನೀರಲು, ನೀರಲೆ, ನೀರ್ಲು, ನೀರಲೆ, ನೀರಲೆ, ನೀರಲೆ, ನೀರಲೆ, ನೀರ್ಲು. The tree *Eugenia jambolana* Lam. (ಜಮ್ಮು Mr. 115; Sm. 176; B. 4, 54; My.). See ಅರ, ಅರಸು, ನಾಯಿ, Rāv. 2, 46, 47. — ನೇರಲೆ ಹಣ್ಣು. (ಜಮ್ಮು, ಜಾವ್ವನ Nr.).

ನೇರಳೆ *nēṛilṇē*. = ನೇರಳೆ. (Bp. 18, 16).

ನೇರ *nēr*. = ನೇರ 3, q. v.

ನೇರಪು *nēṛpu*. Straightness; propriety; regular course, order, way; rectitude, uprightness (ನೇರತೆ *Ňt.* I, 52; ಸಯ್ವ II, 53; ಸಯ್ವ 3s.; *Ňpr.* 8, 88). — ನೇರಪವೆ. -ಪವೆ. To become proper, etc. (Ahh. P. 16, 97).

ನೇರಲು *nēṛlu*. = ನೇರಳೆ. (My.).

ನೇಲ *nēl*. = (ನೇಲಿ), ನೇಲು. To be suspended, to hang, to swing, to dangle (ಅಲಮ್ಪನ Sm. Dh.; ನೇಲೆ Kk. 74; ಎದಿರ್ 72; T. ಗಾಲು, ನಾಲು; M. ಗಾಲು, ಗಾಲು; Tē. ವೇಲು; *Ňf.* ನಾವ್ವ 2). ನೇಲ್ವಂ (Sm. 288). ನೇಲ್ವು (Kk. 72). See Rāv. 5, after 55; 5, 79.

ನೇಲಿಸು *nēlisu*. To suspend, etc. (Mg.).

ನೇಲು *nēlu*. = ನೇಲೆ. P. p. ನೇತು (My.). ಚಣ್ಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೇಲುವ ಹೂವಾರಿ (ಪ್ರಭುಪುಷ್ಪ); ಬಯಲೆಯಲ್ಲಿ ನೇಲುವ ಹೂವಾರಿ (ಲರಾಮಕ Nr.). — ನೇತಾಡು. -ಅಡು. = ನೇಲು. To hang, etc. (My.). ಬುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುವ ಹುದ್ದಿನ ಸರ (ಪ್ರಭುಪುಷ್ಪ, ಶಿವಾಲಿ ಎಪ್ಪಿ Si. 229); ಕೊರಳಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುವ ಬಡವೆ (ಲಮ್ಪನ, ಲಲಿಪ್ಪಿಕೆ 218). ನೇತಾಡುವವನ ಹತ್ತರ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಜೋತಾಡುವದು ಸಿಕ್ಕೇತು. — ಕಾಟನಾಯಕನ ಮನೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಹಾಕಿದರೆ ನೇತಾಡುವದರದು ಭಂಗೀ ಚೀಲ. — ನೂಲು ಹಿಡಿದು ಜೋಲುವವನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ನೇತಾಡಿದ (Prv.). See Prv. s. ಬೇತಾರ.

ನೇವಣ *nēvaṇa*. = ನೇವಳ, etc. (Rām. 6, 53, 95).

ನೇವಣಿಸು *nēvaṇisu*. To make a necklace of (Bh. 10, 10, 10).

ನೇವರಿಸು *nēvarisu*. = ನೇವರಿಸು. To make straight, smooth or proper by gently rubbing with the hand or by fingering; to rub gently with the hand, to stroke (My.; Tē. ನೇವರಂಡು; *Ňf.* ನೇವರು). ಕರದಿ ನೇವರಿಸುವಲ್ಲಿ ತಡವೆನ್ನು ತಡ್ಡುಮದು (Sm. 108). ಕುರುಳಂ ಕೂರುಗುರಿನ್ನೆ ನೇವರಿಸುತಂ (Rāv. 7, 10). ಕುರುಳಂ ನೇವರಿಸಿ (8, after 82). ಧನುವ ನೇವರಿಸಿದನು (Rām. 3, 6, 7). See *Ňpr.* 7, 127; Rām. 3, 8, 23; 6, 12, 37; 6, 53, 29, 101; Rāv. 4, after 14; J. 26, 12.

ನೇವಳ *nēvaḷa*. (Sm. 157). = ನೇವಣ, ಲೇವಳ, ಲೇವಳ. A necklace of silver or gold (Tē. ನೇವಳ, ನೇವಳ; Grj. 3, after 91; Bp. 4, 37; 42, 11; 44, 48; *Ňf.* ನೇರ್? M. ಗಾಣ್ಣಿ, ornamental hangings). 2, a silver or gold girdle or zone (Tu.). ನೇವಳವಾದರೆ ಹವಳದ್ದು ಅದೀತೇ? (Prv.).

ನೇವರ *nēvara*. Thh. of ನೂವರ q.v. (ಅನ್ವುಗೆ Bhn. 21; Grj. 3, 118; 4, 19; Bp. 42, 11; V. 4, 86). See ಎರ.

ನೇಸರು *nēsaru*. (Sm. 59). **ನೇಸರು**. The sun (ಘಟ್ಟ, ಸೂರ್ಯ Sm. I; ದಾನ ಜೊಡರ್ *Ňt.* I, 91; ರವ I, 95, 103; II,

20; ನಿಸಿವಗೆಯ, ತಾವರೆಗೆಯ, ಘಟ್ಟ, etc., ಸೂರ್ಯ Sm. 14 Kk. 45; ಇನ, ಸೂರ್ಯ Si. 435; T. ಗಾಯದು, ನಾಯದು, ನಾಯದು; M. ಗಾಯದು, ಗಾಯದು; T. ನೀರಲ್ light; M. ನೇರ, the sun, daylight; *Ňf.* ನೇರಲ್ 2). ನೇಸರು ಬಟ್ಟಂ (ಘಟ್ಟ *Ňt.* I, 35). ಅವನಾನೊಬ್ಬ ಎತ್ತ ನಿದ್ರೆಗೆಯುತ್ತಿರಲು ನೇಸರು ಅಸ್ತಮಯ ಮಾಡುಹುದು, ಅವನೊಬ್ಬ ದ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮಲಗಿರಲು ನೇಸರು ಉದಯ ಮಾಡುಹುದು, ಆ ಇಬ್ಬರು ತಡುವಾಯಿನ್ನೆ ಅಭಿನಯಕ್ಕನು ಅಭ್ಯುದಿತನು ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕುಮುದಂಗ ನಗೆ ಬತ್ತಿದುವು ಪಾಯ್ವ ನೇಸದನ್ ಅಗರ್ (Lilv. 3, 5). ತದ ತದನೆ ನೇಸದ್ ಮೂಡಿದುದು (Sm. I & 229). See Sm. 156, 264; *Ňpr.* 4, 72; Abh. P. 9, 112; J. 7, 50; Si. 255; ಪದು, ಮುನ್. — ನೇಸದಿಗುಗ. -ಅಗುಗ. Yama (ಜನ, ಅಪಿ, etc., ಅನ್ವಕ Sm. 12). — ನೇಸದಿಗುಗ. -ಕರ್. The sun-stone: crystal (ಸೂರ್ಯಕಾನ್ವ ಸಿ.). — ನೇಸಗರ್. = ನೇಸದಿಗರ್. (ಮಾರ್ತಾಣ್ಣೀಪಲ *Ňt.* II, 81). — ನೇಸಗರ್ವರ. -ಕುನರ. Yama (Kk. 15). — ನೇಸರ್ವದು. The sun to set (Abh. P. 15, after 38). — ನೇಸರ್ಮಯಣ. (Sm. 217). The sunny season of spring.

ನೇಸ *nēsta*. = ನೇಷ. Love (My.).

ನೇಸಗಾಲಿ *nēsta-gāli*. A female friend (My.).

ನೇಸಗಾಲಿ *nēsta-gāḷa*. A male friend (My.).

ನೇಹ *nēha*. Thh. of ನೇಹ. (ತಕ್ಕ *Ňt.* II, 36; ಅಕ್ಕದು II, 72; ಕಾದಲ್ವ II, 81; Kk. 88; ಕಾದಲ್ವ, ನಲ್ವಿ, ಒದಿರ್, ಕೂರ್ವೆ Sm. 75; Kk. 30; Grj. 2, after 106; Rām. 6, 53, 101). 2, a sexual organ (Bp. 42, 15). — ನೇಹಗಲ. -ಕಲ. A lover's quarrel, mere wanton quarrelsomeness (J. 26, 5).

ನೇಹಿ *nēhi*. Thh. of ನೇಹ. A large timber tree, *Ougeinia dalbergioides* Benth. (St. & Pl.).

ನೇಲಿಲ *nēlāl*. = ನೇಲಿ 2. (ಪ್ರಿಯಂಗು, ತ್ಯಾಮ, ಫಲಿಸ Mr. 111).

ನೈ *nai*. **ನೈ**. For Kannada (or Thh.) words that appear with this initial in writ see ನಯ್ or ನಯ್.

ನೈಪುತ್ಯ *naipitya*. Thh. of ನೈಪುತ್ಯ. (J. 15, 11; B. 4, 115).

ನೈಕ *na-ēka*. Not one, more than one, several, many, manifold.

ನೈಕಭೇದ *naika-bhēda*. Of many kinds, various.

ನೈಕಪೇಯ *naikashēya*. (fr. ನಿಕಪ). A child of *Nikashā*: a *rākshasa*, a fiend.

ನೈಗಮ *naigama*. (fr. ನಿಗಮ). Relating or belonging to the *vēda*. 2, a road. 3, a townsman, a citizen. 4, a trader, a merchant (see a. ವಣಿಜ).

ನೈಚಿಕೆ *naicikē*. (fr. ನೀಚಿಕ). An excellent cow (ತಲೆಯಾವ *Hā.*). 2, the head or forehead of an ox (ಪರ್ವ Mr. 179).

ನೈಚ್ಯ *naicya*. (fr. ನೀಚ). Lowness, vileness; humility (My.; Tē.).

ನೈಜ *naija*. (fr. ನಿಜ). Own, one's own, inherent. 2, real; reality, truth (ನನ್ನಿ, ಸತ್ಯ Kk. 48). See Bp. 3, 68; 57, 19; J. 9, 27; 26, 9; 27, 20; Sā. s. ಬೇಜ 2.

ನೈಜಾಮು *naijāmu*. (fr. ನಿಜಾಮು). Relating or belonging to the *nijāmu*, *Nizām* (My.).

ನೈಪಥ್ಯ *naipathya*. = ನೇಪಥ್ಯ. (J. 2, 27; 10, 6; Tē.). — ನೈಪಥ್ಯೆಗೆಯ್. -ಂ. To attire one's self (Rāv. 5, after 19). — ನೈಪಥ್ಯೆನ್. -ತಲೆ. To put on ornaments (Rāv. 6, after 11). — ನೈಪಥ್ಯೆನ್. -ಂಪಡೆ. To be decorated (Rāv. 6, after 11).

ನೈಪಾಲಿ *naipāli*. (fr. ನೇಪಾಲ). Nepalese. 2, red arsenic.

ನೈಪುಣ್ಯ *naiṇṇya*. (fr. ನಿಪುಣ). Dexterly, cleverness, skill; dexterous, etc. (Ūpr. 3, 27; 4, after 12; Bp. 46, 39).
 ನೈಮಿತ್ತಿಕ *naimittika*. (fr. ನಿಮಿತ್ತ). Accidental, occasional, produced by particular circumstances. (My.).
 ನೈಮಿಷ *naimiṣa*. (fr. ನಿಮಿಷ). Momentary. 2, N. of a forest. (J. 22, 22).
 ನೈಮೇಯ *naimēya*. = ನಿಮಯ. Barter, exchange.
 ನೈಯಾಗ್ರೋಧ *naiyagrōdha*. (fr. ನೈಯಾಗ್ರೋಧ). Belonging to or made of the *nyagrōdha*.
 ನೈಯಾಯಿಕ *naiyāyika*. (fr. ನೈಯಾಯ). Knowing the *nyāya* philosophy or the laws of logic; a dialectician, a logician. (Ūpr. 1, 25).
 ನೈರಸ *nairasa*. (fr. ನಿರಸ). The state of being devoid of taste, unsavory; saplessness (Bp. 56, 57).
 ನೈರುತಿ *nairnti*. Thb. of ನೈರ್ಮಲತೆ. (My.).
 ನೈರುತ್ಯ *nairntya*. Thb. of ನೈರ್ಮಲತೆ. (Bp. 1, 64; 2, 28; My.).
 ನೈರ್ಮಲ *nairmla*. (fr. ನಿರ್ಮಲ). (= ನಿರುತಿ). Relating to *nirmla*; south-western. 2, the ruler of the south-west quarter. 3, a child of *Nirmla*: a *rākṣasa*, a demon.
 ನೈರ್ಮಲತೆ *nairmltē*. = ನೈರುತಿ. The south-west quarter. 2, a *rākṣasa*.
 ನೈರ್ಮಲತೆ *nairmltē*. = ನೈರುತ್ಯ, ನೈರುತ್ಯ. Relating to *nirmla*; south-western.
 ನೈರ್ಮಲತೆ *nairmltē*. (fr. ನಿರ್ಮಲ). Stainlessness, purity; virtue (ಪುಣ್ಯ, ನಿರ್ಮಲ Nn. 68; Bp. 54, 59). See 30.
 ನೈರ್ಮಲತೆ *nairmltē*. (fr. ನಿರ್ಮಲ). Blueness; dark-blue, blackness. (My.).
 ನೈವೇದ್ಯ *naivēdya*. (fr. ನಿವೇದ್ಯ). = ನಿವೇದನ. An offering of eatables presented to a deity, an idol or any deified object. (Bp. 83, 10; J. 30, 40; Sl. 242; My.). ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ನೈವೇದ್ಯವೆಂದೆನಿಸುವುದು? (Prv.). See Jn. 8. ಎದ್ದು. — ನೈವೇದ್ಯ ಕ. To present a *naivēdya* (Bp. 83, 10). — ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡು. = ನೈವೇದ್ಯ ಕ. (B. 4, 188). — ನೈವೇದ್ಯ ತೋರಿಸು. To show eatables at one's dinner to a deity (linga, etc.) before eating them (B. 5, 61; My.). — ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡು. = ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡು. (My.).
 ನೈವೇದ್ಯ *naivēdya*. (fr. ನಿವೇದ್ಯ). Relating to a demon or demons (Rām. 3, 6, 4).
 ನೈವೇದ್ಯ *naivēdya*. (fr. ನಿವೇದ್ಯ). Relating to *Nishadha*. 2, Nala (see Prv. s. ನೈವೇದ್ಯ). 3, an epic poem treating on Nala's adventures (My.).
 ನೈವೇದ್ಯ *naivēdya*. (fr. ನಿವೇದ್ಯ). A mini-master.
 ನೈವೇದ್ಯ *naivēdya*. (fr. ನಿವೇದ್ಯ). Steady, firm, devoted; vowing abstinence and obstinacy. (My.).
 ನೈವೇದ್ಯ *naivēdya*. (fr. ನಿವೇದ್ಯ). Constancy, steady adherence to rule, firm belief (My.).
 ನೈವೇದ್ಯ *naivēdya*. (fr. ನಿವೇದ್ಯ). Natural, innate, inherent, original. (My.).
 ನೈವೇದ್ಯ *naivēdya*. (fr. ನಿವೇದ್ಯ). A swordman.
 ನೋಗ *nōga*. = ನಗ. Thb. of ಯುಗ (Śmd. 343). A yoke (ಯುಗ Nn. 90; ಸಂಯು, ಸಾಮ್ಯ, ಯುಗ Mr. 286; ಕೂಬರ, ಯುಗ ಸ್ಥರ Sl. 277; J. 25, 26; C.; Tē.; T., M. ನುಗ). ನೋಗನು ತಲೆಯಾರು ಬಣ್ಣಿ ಎನ್ನುವೆಲ್ಲಂ ಹೂಡುವ ಎತ್ತುಗಳು ಕ್ರಮದಿಂದ ಯುಗ ಪ್ರಾಸಂಗ್ಯ ತಾಳಿಕೆ ಎನಿಸು; ನೋಗದ ಕೀಲು (ಯುಗಕೀಲು); ತಿದ್ದಲೆನ್ನು ನೋಗದ ಕೆಲವರಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಯುಗಪಾರ್ಶ್ವ, ಪೃಷ್ಠ ವಾಹ N.). ಬಣ್ಣಿಯ ನೋಗ (ಯುಗ Sl. 410). ನೋಗ ಇದ್ದರೆ ನೋಗಲು,

ಮಗ ಇದ್ದರೆ ತಂದೆ (Prv.). — ನೋಗಬಟ್ಟೆ. The broad strap attached to a yoke and passed round the ox's neck (My.).
 ನೋಗಗೆ *nōgagē*. = ನೋಗಗೆ. Agreeableness, pleasant feeling arising e. g. for the body from sitting before a fire, for the mouth from eating betel-nut, or for the ear from hearing pleasant words (My.; cf. ನಡು 1). ನುಡಿಗೆ ಬಿತ್ತುವ ನೋಗಗೆಮಾಡಿದರೂ ನಡುಗೆ ಸಾಲದು (Prv.).
 ನೋಗಗೆ *nōgagē*. That is one's desire: that is to the full satisfaction of one's desire (Abb. P. 10, 153).
 ನೋಗಗೆ *nōgagē*. = ನೋಗಗೆ, ನೋಗಗೆ, ನೋಗಗೆ. A fly (Bp. 46, 59; 60, 48; My.; T., M. ನುಗಮು, ನೋಗಗೆ, a mosquito or gnat; M. ನುಗಮು, a gnat, chiefly an eye-fly, cf. ನೋಗಮು). ಕಾಡ ನೋಗ (ದಂಕ, ವನಮುಕ್ತಿ); ಕರಿಯ ನೋಗ (ನೀಲಮುಕ್ತಿ, ಚರ್ವಣ); ದೊಡ್ಡ ನೋಗ (ಪತಂಗಿ, ಪುತ್ರಿ); ಜೀನ ನೋಗನು (ಸರಳೆ, ಮಧುಮುಕ್ತಿ N.). ನೋಗ ಕೂಡಿಸಿದ ಜೀನು ಮಣುವಾದರೆ ಹೇಗೆ ಹೂವು? — ನೋಗ ಕೂಡಿಸಿದ ಪ್ರಣವ ಹೂವು ಹೇಗೆ ಜೀನು ಸೀತೆ? — ನೋಗದತ್ತೆ ತಾನೂ ಕಟ್ಟು, ಪರರನ್ನೂ ಕಡಿಸುತ್ತಾನೆ. — ನೋಗ ಬಿದ್ದ ಉಟಾ ಮಾಡಿ ಕಳಕಳಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ನೋಗ ಮಣುವಾದೀತೇ? — ಬೆಲ್ಲವಿದ್ದ ಕಡೆ ನೋಗ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ (Prv.). See Sl. 175, 176, 367. — ನೋಗವಸ. A common plant, *Plectranthus cordifolius* Don. (Z.). — ನೋಗಗಿಡಿಯಾಟ. A play at which one loses when a fly sits down on his peg (My.). — ನೋಗದ ಗಿಡ. = ನೋಗವಸ. (Z.). — ನೋಗದೇಸಳಕ್ಕಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 11).
 ನೋಗದು *nōgadū*. = ನೋಗದು, etc. (My.).
 ನೋಗಬ *nōgabā*. A man of a caste-division of the Kurubas (My.).
 ನೋಗವು *nōgavu*. = ನೋಗ. ನೋಗವಿಗೆ (Bp. 23, 6).
 ನೋಗಗೆ *nōgagē*. 1. (= ನುಗಮು). To swallow (ಗಲಿಸಿ Śmd. Dh.; Ūpr. 4, 34; Abb. P. 13, 45; Riv. 8, 120; V. 4, 120).
 ನೋಗಗೆ *nōgagē*. 2. To clean with the tongue the teeth of substances lodged between them (My.).
 ನೋಗಗೆ *nōgagē*. = ನುಗಮು. (My.).
 ನೋಗಗೆ *nōgagē*. = ಮೊದ. (My.).
 ನೋಗಿಸು *nōgisu*. = ನಂದಿಸು, ನುಗಿಸು. To extinguish, to quench (Bp. 19, 58; My.; B. 4, 80; T. ನುಗ, ನೋಗ, ನೋಗ). ನೋಗಿಸಿದಷ್ಟು ಉರಿದರೆ ಹದ್ದಿ ಎನು ಮಾಡೀತು? (Prv.).
 ನೋಗಿಸು *nōgisu*. 1. = ನಂದಿಸು, ನುಗಿಸು. To be extinguished, to go out, to be quenched (My.; B. 4, 81, 80; T. ನೋಗ). 2. = ನೋಗಿಸು (My.).
 ನೋಗಿಸು *nōgisu*. 2. P. p. of ನೋಗ.
 ನೋಗಿಸು *nōgisu*. = ನೋಗಿಸು (Śmd. 229). ನೋಗಿಸು ನೋಗಿಸು (Grj. 1, 104). — ನೋಗಿಸು ನೋಗಿಸು. (Śmd. 229). ನೋಗಿಸು ನೋಗಿಸು ವೇದ (229 Mdh.). — ನೋಗಿಸು = ನೋಗಿಸು, q. v.
 ನೋಯ *nōy*. ನೋಯು. = ನೋಯ, etc. ನೋಯುವೇ ಕರಣ ರುಪಂಗ? (Bp. 38, 36).
 ನೋಯಿಸು *nōyisu*. = ನೋಯಿಸು. To cause to feel pain (Tē. ನೋಯಿಸು). ನಿಪುಣನಾದಿಯನ್ನ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ನೋ

ಯಸ ದಾರದು (B. 4, 72). ನೋಡುವನಿಗೆ ನೋಯಿಸಿದರೆ ಕೊನ್ನ ಪಾಪ
ವಲ್ಲವೇ? (Prv.).

ನೋಯ್ಯ ನೌಯ್ಯ. = ನೋಯ್. (My.). P. p. ನೊನ್ನು.

ನೋರಜು ನೊರಜು. = ನೋರಂಜು (Smd. 48), ನುಸಿ 2, No. 2.

A (musquito or) gnat, an eye-fly (ತುಷ Mr. 177; ಧೃಂಗಾರಿ G.; Bh. 6, 5, 38; Sā. 8, 45; C.; see s. ನೋಣ). ಕು
ರುಜು ಮೇರುವ ಇಲ್ಲ, ನೋರಜುಗಳ ಸ್ವರ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ನೋರಂಜು ನೊರಂಜು. = ನೋರಜು, q. v.

ನೋರೆ ನೊರೆ. Foam, froth, scum (ಫೇನ, ದಿಣ್ಣೆ, ಅಪಿ
ಕಳ HIA., Nr., Mr. 415; ಫೇನ Nn. 8; ಜತ್ತು ಕ Kk. 13, Smd.
35; C.; Tē. ನುರುಗು, ನುರುಳು, ನುರುಳು; M. ನುರೆ, T. ನುಳ್ಳು).
ಸಮುದ್ರದ ನೋರೆ (ಫೇನ, eto. Sl. 334). ನೋರೆ ಕಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಹರ
ಎಂದರೆ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? (Prv.). See Ūpr. 8, after 4; 8, 97; Bp. 51,
53; 81, 68; Ū. Bp. 42, 14; Bh. 3, 8, 25; J. 8, 3, 9; ಬೆಳ್ಳೋರೆ.
— ನೋರೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Foam, eto. to be formed (My.). —
ನೋರೆಗಡಿಯಣ. -ಕಡಿಯಣ. A hit full of foam (Rām. 6, 80,
10). — ನೋರೆನೆತ್ತರ್. Foamy or soumy hood (Ahh. P.
13, 47). — ನೋರೆಮಾಲೆ. A garland of foam (Rā. 13, after
77). — ನೋರೆವಾಯ್. -ವಾಯ್. A mouth covered with or
containing foam (Bp. 20, 11; 46, 58; V. 11, 61). — ನೋರೆ
ವಾಲು. = ನೋರೆವಾಲು. Frothing milk fresh from the cow
(My.). — ನೋರೆವಿಣ್ಣು. -ವಿಣ್ಣು. A foam-mass (Rā. 8, after
24). — ನೋರೆವುರ್. -ವುರ್. Frothy, soft grass (Ūpr. 4, 47).
— ನೋರೆವಪ್ಪ. A kind of rice-happa (C.). — ನೋರೆವಾಲು.
= ನೋರೆವಾಲು. See Sp. s. ಉಣ್ಣೆ 2.

ನೋರಿಜು ನೊರಜು. = ನಮಜು, eto. (My.).

ನೋಸಲ್ ನೊಸಲ್. = ನೊಸಲು. The forehead (ಲರಾಟ,
ಅರಿಕ, ಗೋಧಿ Nr., HIA.; ಪಣಿ, ಹಣಿ Smd. 71, 98; T., M. ನುಡ
ರ್; Tē. ನುಡುರು; Tu. ನೆಸಲ್; cf. ಮುಸುಡು). ನೋಸಲನ್ ಅರೆ
ವ ಕುರುಳು (ಭ್ರಮರಕ HIA.). ನೋಸಲೋ ಅರೆವ ಕುರುಳು (ಅರಿ
Mr. 320). ನೋಸಲ ಇಲುವು (ಲರಾಟಾಸ್ತಿ, ತಯ Nr.). See Ūpr.
2, 89; 4, 14; 5, 127; Bp. 4, 28; 88, 41; 36, 23; 43, 32;
46, 13; Rā. 8, after 11; 13, 63; J. 5, 7; ಪೆಡ್. — ನೋಸಲ
ಕುರ್. -ಅಕ್ಕರ್. The writ of destiny on the forehead (Smd.
89; Ūpr. 8, 87). — ನೋಸಲ ಕಣ್ಣು. An eye on the forehead
(Bp. 27, 14). ನೋಸಲ ಕಣ್ಣು, who has an eye on the forehead:
Śiva (9, 30). ನೋಸಲ ಕಣ್ಣು ಬೇವು, Śiva (Smd. 182). — ನೋಸಲ
ಪಟ್ಟು. A plate on which a favourite god's name is written
and put on the forehead by the bride and bridegroom;
a plate on which some laudatory words are written, put
on the forehead of horses; eto. (ಲರಾಟಕ Nr.). — ನೋಸಲ
ಬರಹ. = ನೋಸಲಕುರ್. (Bp. 81, 7). — ನೋಸಲ ಬೊಟ್ಟು. A mark
made with sandal, eto. on the forehead. ಗೋರೋಪನ
ಸುಗಂಧದಿಂದ ರಚಿಸಿದ (ಬೇಡತಿಯರ) ನೋಸಲ ಬೊಟ್ಟು (Rāghc.
17, 65).

ನೋಸಲು ನೊಸಲು. = ನೊಸಲ್. (Bp. 47, 81; My.). ಅನೆಯ
ನೋಸಲು (ಅವಗ್ರಹ, ಲರಾಟ HIA.). ನೋಸಲಿನ ಬರಹ ಬಸಲೆಯೆಂದ
ಬರಹ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ನೋಕ ನೊಕ. = ನೋಕವು (Smd. 58), ನೋಣ, eto. (ಮಜ್ಜು Kk.
85; Smd. 44, 85).

ನೋಕಲೆ ನೊಕಲೆ. (ನೊಕಲೆ). = ನೋಕಲೆ. A shell or tube
(?; see ನಾಯ್, ನಾಯ್; cf. ನಕ್ಕು? Tu. ನೊಲ್ಲು, a kind of
water-snake).

ನೋಕವು ನೊಕವು. = ನೋಕ, q. v. ಸಂಚರಿಸುವ ನೋಕವು (Smd.
56).

ನೋಲಿ ನೊಲಿ. = ನುಗುಳ್. To creep in, etc. (T.
ನುಡ್ಲಿ, M. ನುಡ್ಲಿ; My. occasionally).

ನೋ ನೊ. = ನೋಯ್, ನೋಯ್ಯು, ನೋಯ್ಯು. To feel or
suffer pain, to ache; pain to be felt; to be
afflicted or grieved (ವ್ಯಥನ Smd. Dh.; M.; T. ನೋ,
ನೋಗು). P. p. ನೊನ್ನು (Smd. 278). ಕನ್ ನೊನ್ನುವು (190).
ಕಿಮುದ್ದಾದ ತಳಿರನ್ನೆ ನೊನ್ನು (89). ನೋವುದು (ಅದೀನವ, ಅಪ್ರವ,
ಶ್ಲೇಶ Nr.). ಹಸ್ತಂ ನೊನ್ನುತು (Bp. 38, 37). ಕೆಯ್ಯಳು ನೋಯ್
(38, 88). ನೋವನ್ನು (18, 52). ಬಿಡುಹೊಯಿಲಿನಂ ನೊನ್ನು ಅಖಿಲ
ಜೈನರು (52, 15). ಅವತ್ತಿನ್ನೆ ನೊನ್ನು (29, 12). ನೊನ್ನು ಮನದರಿ
(36, 8). ಚಿತ್ತದರಿ ನೊನ್ನುವರು (38, 8). ಮನಸು ನೊನ್ನುವುದೋ?
(88, 35). ನೋಯಲೊಡಲುನ ತರಥ ಸಿಂಹ eto. (Bh. 3, 13, 28).
ತಂಕರತರಣಾನಂ ನೋಯ (Rā. 18, 25). ಮಾಯದ ಎರನಂ
ನೋಯಲಿದಾದು (8, after 11). ಮನ ನೊನ್ನು ನುಡಿದನು (Bh. 1,
8, 4). ಜನ್ಮನವ ಕರಗಿಸಲು ನೊನ್ನು ಪರಿಮಳಮಕ್ಕು, ಸನ್ನಿವಾಸದಾದ
ಸತ್ಪುರುಷರೆನಿಸರು ಸಯ್ಯವರು (Sp.). See Bp. 38, 9, 10; Rā.
13, after 96; J. 20, 20; 28, 18, 35; ಕಡು.

ನೋ ನೊ. Nor; not.

ನೋಣ್ಣು ನೊಣ್ಣು. (= ನೋಯಿಸು). (Abh. P. 3, 58).

ನೋಟ ನೊಟ. (fr. ನೋಡು). Looking at or on;
viewing, beholding, seeing; (pondering);
examination; a sight, a spectacle; sight, the
power of seeing; a look; appearance (ನಿಧಾಲ
ನ, ನಿಶಾಮನ, ನಿಧ್ಯಾನ, ಅವಲೋಕನ, ಕಿಕ್ಕಣ, ದರ್ಶನ, ದ್ವೈತನ,
ದೃಷ್ಟಿ HIA., Nr.; ದರ್ಶನ, ಧ್ಯಾನ, ಅವಲೋಕನ, ಲಕ್ಷಣ Mr. 316;
ಸದೃಶ್ಯ Nn. 158; ಪ್ರೇಕ್ಷಣ, ಪಕ್ಷಣ Kk. 59; ದೃಷ್ಟಿ, ದರ್ಶನ Sl.
415; ಅವಲೋಕ, ಅವಲೇಕ್ಷೆ G.; C.; T., M. ನೋಟು). ಒಳ್ಳೆಹ ನೋ
ಟವು (ವಲ್ಲದರ್ಶನ Nr.). ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟ (ಕಟಾಕ್ಷ HIA.; ಕಟಾಕ್ಷ,
ವಿಕ್ಷೇಪ Mr. 316). ಸಿಟ್ಟಿನ ನೋಟ (ಅದೃಷ್ಟಿ G.). ಮುನಿದು ನೋ
ಡುವ ನೋಟ (ಅದೃಷ್ಟಿ Nr.). ಅಟಂ ಪಾಟಂ ತಿಲೆಂ ನೋಟಂ (Smd.
250). ಅವನ ನೋಟ ದೂರ ಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ (My.). ನೋಟವಿಲ್ಲದೆ
ಓಟ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಟಾ ತಪ್ಪದು. — ನೋಟಕ್ಕೆ ನಾಟು, ಉಟಕ್ಕೆ ಕಾಟ. —
ನೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಉಟಾ ಬಿಟ್ಟು, ಕಾಟಾ ತನ್ನ ಕೊಡ್. — ನಾಟದ
ನೋಟ ಬಲ್ಲವನೇ ಸಿಟ್ಟು. — ನೋಟದಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಓಟ ಆಯಿತು. — ನೋ
ಟ ನಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಕಾಟ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಬನ್ನೇತು? — ನೋಟ ನೋಡಿದರೆ ಕಾಟ ಉ
ಣ್ಣು. — ನೋಟ ಪೆಡಿರಚ್ಚೆ, ಉಟ ಮನದಿಚ್ಚೆ (Prvs.). See Smd.
244; Ūpr. 8, 58, 56; Bp. 9, 12; 10, 55; 18, 83; 34, 9; 35,
21, 23; 35, 84; 40, 4; 47, 65; 48, 31; J. 5, 60; 7, 6; 15,
48; ಕಣ್ಣೊಟ, ಬಿಡು, ಮಯ್, ಸಮ. — ನೋಟನ್ನೆಗೆ. -ಂತೆಗೆ.
To look at one another (Grj. 4, 89). — ನೋಟ ಬೇಟ.
Looks and love-gestures (Abh. 2, 78).

ನೋಟಕ ನೊಟಕ. A looker-on, a spectator; an
eye-witness. ನೆಲನ್ ಅದಿರೆ, ನೋಟಕರ್ ಕಣ್ಣಲಸೆ, ಮನಂಗೊ
ರಗೆ (Smd. 294). See Ūpr. 5, after 78; 8, 48; Ahh. P. 3,
39; Bp. 28, 50; 57, 32; 60, 32; Bh. 2, 2, 94; 3, 19, 50;
Rām. 5, 8, 29; J. 15, 89; 17, 9.

ನೋಟಕಾಯಿ ನೊಟಕ-ಕಿಕ್ಕ. = ನೋಟಕ. (Bh. 6, 4, 26).

ನೋಟಗಾಯಿ ನೊಟ-ಗಿಕ್ಕ. A looker-on, a spec
tator (My.). 2, an examiner: a shroff (My.).
ಕತ್ತ ಚಿತ್ರಗಾಡಿನ ಮಣ್ಣು, ಹಣ ನೋಟಗಾಡಿನ ಮಣ್ಣು, ಬವಣ್ ಶಾನ
ಭೋಗನ ಮಣ್ಣು (Prv.).

ನೋಡಿಸು ನೊಡಿಸು. To cause to look at or on,
to cause to examine (ರೋಚನಕ್ರಿಯೆ Smd. Dh.; Bp.
2, 48; J. 80, 53; My.).

ನೋಡು nōḍu. = ನೋಡು. To look; to look on; to look at, to view, to behold; to look after; to examine; to consider; to take care; to 800 (ಶ್ರೇಷ್ಠ ಣಿ ಸ್ಮದ. Dh.; C.; T., M. ನೋಡು; cf. ಚಾಪು 1). ಅಕ್ಷಯಂ ಕೇಗಿ ನೋಡಲು (ನಿಮಾಲನ Mr. 317). ಮೇಲು ಕೆಳಗಂ ನೋಡುವುದು (ದೇವದತ್ತ 52). ಕೋಟಿ ನೋಡಿದಂ (ಕಿರುಗಟ್ಟಿದಂ Ūt. II, 107). ನೋಡುವಂ or ನೋಡಿದಂ (Smd. 28). ಯಕಾರ ಲಕಾರಂಗಳ್ಗೆ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುವು (59). ಮೊಗನ್ನೋದಿದಂ or ಮೊಗ ನೋದಿದಂ (200). ಸಸಿಯಂ ನೋಡಿ (267). ಹೆಚ್ಚು ಕುನ್ನುಗರ ನೋಡುವವರು (ಸದಸ್ಯರ); ಮುನಿದು ನೋಡುವ ನೋಟ (ಅದ್ವೈತ Nr.). ನಿನ್ನಂ ನೋಡುವೆನ್ನ ಕನ್ನೊಡೆಯದಿದಕಳಿ! (J. 28, 17). ಲೀಲೆ ಮಿಗೆ ನೋಡುವಳ್ಳರಿಗಂ ನೋಡುವಂ (28, 22). ಕಟ್ಟಿ ಸಾರಿದೆ ನೋಡಿ ಬೇಡರಂ (Riv. 5, 116). ಉಲ್ಟಾ ಸದಿನ್ದ ಬಗಿದಾ ದುವ ಕುದೀ ಮದಿಗರನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ (B. 3, 90). ನೋಡುವ ಕನ್ನಡಿ (4, 226). ಅವನು ಉರೋಗಿನ ಬದವರ ಸಾಲಿಗರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರ ಬೇಳು (5, 281). ನೋಡದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣದ ಗೊಮ್ಮೆ.—ನೋಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅದದ (unfixed) ಸಮ್ಪರ್.—ನೋಡದ ವಸ್ತು ಅದಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ?—ನೋಡದೆ ಅದಿದರೆ ಕೇತು ತಪ್ಪದು.—ನೋಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಉ ಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾಡದವಳ್ಳು ಏನು?—ನೋಡಿದರೆ ಕಾಣದ್ದು ಓದಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀ ತೇ?—ನೋಡಿದವಳ್ಳು ಮಗ ಬದವನಾದರೆ ಮಾಡಿದವರ ಪುಣ್ಯ (simply: fruit of former actions).—ನೋಡಿ ನಡೆಯೋನಿಗೆ ಕೇಡು ದಾರ ದು.—ನೋಡಿ ಬರದರೆ ಪರರನ್ನು ತಿರುತು, ನೋಡದೆ ಬರದರೆ ತನ್ನನ್ನೇ ತಿರುತು.—ನೋಡಿ ಗೇಯೋಕೆ ಉಣ್ಣು ಮಲಗೋಕೆ ಯಾರೂ ಕಲಿಸ ಬೇಡ.—ನೋಡಿ ದಾ! ಎಂದರೆ ಸುಟ್ಟು ಬನ್ನ (Prva.). See Smd. 98. 112. 153. 255. 260. 272; Ūpr. 1, 95; 2, 79; Bp. 4, 65. 66; 14, 18; 19, 85; 20, 13; 37, 52; 40, 14. 16. 36. 42; 45, 31. 32. 33; 49, 17; 50, 25; 52, 36; 53, 17; 54, 81; 57, 32; 58, 36; 60, 27; Bh. 2, 13, 23; Smd. 24. 33. 75; RAm. 3, 2, 19; Riv. 5, 39; 6, 32; J. 2, 65; 28, 85. 44; 31, 35; Si. 237. 856. 868. 378. —ನೋಡ ನೋಡು. rep. (B. 2, 30). —ನೋಡು ನೋಡು. rep. (Smd. 230; Bp. 19, 24; 33, 3; 35, 2; 36, 51; 55, 37; J. 3, 37; 28, 26; B. 5, 143. 169). —ನೋಡೇ ನೋಡಿ. = ನೋಡಿಯೇ ನೋಡಿ. (B. 3, 2).

ನೋಡುವಿಕೆ nōḍuvikē. Looking, etc. (ಅರೋಕ, ದರ್ಶನ Si. 404). ಕುಡಿಕೆ ನೋಡುವಿಕೆ (ಅಸ್ತಿತ್ವ ಣ, ವಿಜಯನ, ಮಾಗಣ, etc. 898).

ನೋಡು nōḍa. Ache, pain (My.). ನೋಡುವಾದರೆ ಹೇತರ ತಪ್ಪೀತೇ?—ನೋಡುವಳ್ಳವನು ಕೋಟಿಯ ಹಾಗೆ (Prva.). See Prv. 3. ಮಣ್ಣ; ಮಯ್ಯ.

ನೋಡು nōḍu. = ನೋಡು. P. p. of ನೋಡು.

ನೋಡ ನōḍa. Pushing, impelling, inciting. See ಎ.

ನೋಡ್ ನōn. = ನೋಡು. To observe a vow or religious obligation, to perform any (thing as a) meritorious act of devotion or austerities (ವ್ರತಾಡರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; Tē. ನೋಡು, ನೋಮು; T., M. ನೋಡು). P. p. ನೋಡು (Smd. 287 Cm.; Ūpr. 1, 32. 75; Abh. P. 15, after 54; Bp. 2, 48. 51. 57; J. 18, 19). ನೋಡುಂ (Smd. 275).

ನೋಡಿಸು nōḍisu. To cause to perform something as a meritorious act, etc. ಅಯರ್ಡ್ ಮಾಡ್ಕಿಯೋ ಪರಮಾಯುಷ್ಯಾನ್ತ ವೃದ್ಧರಂ ನಿರಾಕುಲಮಾಗಾರ್ಪಯಿರವನ ಕೈನಾಭಿಪ್ರಾಯಂ ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನಮಂ ನೋಡಿಸಿದಂ (Smd. 64. 128; KAvy. I, 1b, 7).

ನೋಡು nōḍu. = ನೋಡು. ನಿನ್ನಂ (i. e. ನಿನಗಾಗಿ) ನೋಡುವೆವು (Bp. 48, 19). P. p. ನೋಡು (My.).

ನೋಡು nōḍpi. = ನೋಡು. Any religious act or obligation enjoined by the gods; any meritorious act of devotion or austerity (Abh. P. 15, after 54; Bp. 2, 48. 49; 3, 14; J. 30, 40; My.; Tē. ನೋಡು; T., M. ನೋಡು; see ಉದ್ವ.).

ನೋಡು nōḍpu. = ನೋಡು. (V. 14, 56; My.).

ನೋಡಿಸು nōḍisu. (Smd. 25). = ನೋಡಿಸು. To cause to suffer pain, to pain; to afflict, to distress (C.). ನೋಡಿಸಿದಂ (Smd. 64. 273). ನೋಡಿಸುವವನು (ಅರುನ್ದದ, ವೃಥಾ Hk.; Mr. 236). ನೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟು (ತುನ್ನ, ಪೀಡಿತ Hk.). ಮರ್ಮದ ನೋಡಿಸುವುದು (ಅರುನ್ದದ, ಮರ್ಮಸ್ಪೃಶ Nr.). ಗಾಳಿ ಗುದ್ದಿ, ಮೆಯ್ ನೋಡಿಸಿ ಕೊಣ್ಣಿ ಹಾಗೆ (Prv.). ಅಳುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಇತರರಿಗಾಗಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು ಅಡಿ, ಮನಸ್ಸು ನೋಡಿಸ ಬಾರದು (B. 4, 34). ನೀನ್ ಅವರುಗಳ ನಾಣ್ಯದ್ದರಲಿ ನೋಡಿಸಿದೆ (Bh. 1, 8, 20). See Bp. 22, 17; 38, 10. 12. 34; J. 21, 34; Si. 89.

ನೋಡಿಸುಹ ನōḍisuhā. Inflicting pain, etc. ತಪ್ಪುಗಳ ನೋಡಿಸುಹ (ದಣ್ಣ Nr.).

ನೋಡು nōḍu. = ನೋಡು, etc. (My.; B. 2, 24). P. p. ನೋಡು. See Prv. 3. ಬೆತ್ತ.

ನೋಡು nōḍu. Fare, haulage: freight (Mhr., H.; Mg.).

ನೋಡು nōḍu. Ache, pain; affliction (ಪೀಡೆ, ದಾಡೆ, ವೃಥಾ Nr.; ಪ್ರಸರ Nn. 108; ವೇದನ 156; ವೇದನೆ Smd. 393 Cm.; ಕ್ಷಮಣ್ಣು, ಗಾಣಿ Mr. 884; ತುನ್ನ, ಪೀಡಿತ 448; ಕೋಟಿರ Bhn. 41; Bp. 28, 11. 14; J. 13, 38; 19, 35; C.; T. ನೋಡು, ನೋಡು; M. ನೋಡು, ನೋಡು; Tē. ನೋಡು, ನೋಡು). ಕಾಲಿಗೆ ನೋಡು ಅಯತು (B. 1, 12). ನೋಡು ಕಾಮಿಸುವರಲ್ಲ, ನಾ ಬೊಗಳಿಸುವರಲ್ಲ. — ಕಾವು ಕೊಟ್ಟು, ನೋಡು ವಡ ಕೊಣ್ಣು (Prva.). ನಡುವಿನ ವಾಯುನೋಡು (ಗೃಧ್ರಸಿ Si. 485). See ತರ, ಮಣ್ಣ; Prv. 3. ತನು. — ನೋಡು ಕೊಡು. = ನೋಡು. (G. 304; My.). — ನೋಡು ಮಾಡು. = ನೋಡು. ಬೇನೆಗಳು ಬಪ್ಪು ನೋಡು ಮಾಡುವಾಗ (B. 5, 190; My.).

ನೋಡು nōḍi. To precede, to take the lead (ಗ್ರಾಮನ ಸ್ಮದ. Dh.).

ನೋಡು nōḍi. —ನೋಡು ಕೊಣ್ಣಿ ಬೆನ್ನೊಳ್ ನಿಲ್ಲಂ ಗಾಡ್ಡೆ ಎ (Smd. 288 Mdb., o. r. ನೋಡು).

ನೋಡು nōḍpu. To go fronting somebody, to go forward to meet (ಇದಿರ್ ನಡೆ Smd. II; ಇದಿರ್ Kk. 87).

ನೋಡು nōḍi. = ನೋಡು. ನೋಡುಂ or ನೋಡುವಂ (Smd. 28). ನೋಡುಂ (217. 275). ನೋಡುಡೆ (ನೋಡುವಡೆ 198 Cm.). ನೋಡುಡೆ ಅವರ್ ಕದಿಯರ್ (297). ನೋಡುಡೆ (Ūt. II, 72). ನೋಡು (Ūpr. 1, 98; Bp. 2, 13; Riv. 6, after 11; 13, after 77). ನೋಡುಡು (Riv. 2, 48). ನೋಡುಡುಗಳ್ (5, after 27). See Bp. 10, 55; 32, 6; 42, 20.

ನೌ nau. For Kannada words with this initial in writ see ನವ or ನವ.

ನೌ nan. A ship, a boat.

ನೌಕರ nankara. = ನವಕರ, etc. (My.).

ನೌಕದಣ್ಣ nankā-danḍa. An oar.

ನೌಕಾನಯನ nankā-nayana. Ship-leading (or building, B. 5, 194).

ನಾಕೆ nankē. ನೌಕಾ. A small ship, a boat.

ನೌಕಾರ್ಯ nan-tārya. Navigable.

ನೌದಂಡ್ರು nau-dandā. An oar.

ನ್ಯಕ್ nyak. = ನ್ಯಂ.

ನ್ಯಕ್ಕು nyakkū. Tbh. of ನ್ಯಂ (ನ್ಯಂ Smd. 106).

ನ್ಯಕ್ಷ ni-aksha. Low, inferior. 2, whole, entire.

ನ್ಯಕ್ರೋಧ nyak-rōdha. = ನ್ಯಕ್ರೋಧ. Growing downwards: the Indian fig-tree or banyan tree, *Ficus bengalensis* Lin. (*Ficus indica* Roxh., ನಟ, ಅಲದ ಮರ Nn. 42). 2, the tree *Butea frondosa* (ನರಾಳ, ಮುತ್ತಗ 42). 3, the moon (ತತಿ, ಚಂದ್ರ 42). 4, a fathom, measured by the arms extended. 5, a road (ಮಾರ್ಗ, ಹಾದಿ 42). 6, a point of the compass (ದಿಕ್, ದಿಕ್ಕು 42). 7, frand, etc. (ಫಲ 42). 8, a forest (ವನ, ಅರಣ್ಯ 42).

ನ್ಯಕ್ರೋಧಿ nyak-rōdhi. The tree *Salvinia cucullata* Roxb.

ನ್ಯಂಕು ni-ankn. = ನಂಕು. A deer, an antelope (cf. ಚಂಕೆ). See Nr. s. ಬಿಳುಪು.

ನ್ಯಂಚ್ಚ ni-anč. ನ್ಯಂಚ್ಚ. = ನ್ಯಂ, ನ್ಯಕ್ಕು. Going downwards, downwards, down.

ನ್ಯಂಚಿತೆ ni-ančita. Thrown or cast down, bent down.

ನ್ಯಂಋದ ನಿ-ārhnda. = ನಿಂಋದ. One hundred millions.

ನ್ಯಂಸನ ನಿ-asana. Casting, putting or laying down, depositing; delivering, giving up. (Kāvy. III, 3, B, 80).

ನ್ಯಸ್ತ ನಿ-asta. Thrown or cast down, put, placed. 2, delivered, deposited, consigned.

ನ್ಯಾಧ ನಿ-āda. Food.

ನ್ಯಾಯ ನಿ-āya. = ನಾಯ 2, ನೇಯ 1. Method, way, rule, manner, system, plan. 2, right or fit manner: fitness, propriety, right, justice; law; a lawful act. 3, a lawsuit; a dispute, a quarrel (My.). 4, judicial sentence, judgment. 5, a logical argument; a complete argument or syllogism; logic, logical philosophy; a system of philosophy delivered by Gōtama or Gantama (Bp. 51, 12; 53, 8; see ಪೈತೇಷ). 6, a general or universal rule in grammar, an axiom which precedes and must be kept in view in the explanation of special rules. ನ್ಯಾಯದಿವನ ಅಯ ಕುಟ್ಟುವದು. — ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವೇ ಬಲ. — ನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲದವ ನಾಯಗಿನ್ನ ಕಡೆ. — ನಿಯತವಾದ ನ್ಯಾಯ ಚಂದ್ರ (Prva.). See Kāvy. II, 2, B, 24. — ನ್ಯಾಯಪಾಲ. A judicial department (B. 5, 268). — ನ್ಯಾಯತೀರಣ. A lawsuit or case being settled or decided (My.; also ನ್ಯಾಯತೀರುವಣಿ). — ನ್ಯಾಯ ತೀರಿಸು. To settle or decide a case or quarrel (My.; B. 4, 6; 5, 228. 262). ನ್ಯಾಯ ತೀರಿಸೋಣ (ಸಾಚವ್ಯ G.). — ನ್ಯಾಯ ತೀರಿಸುವಣಿ. Settling or deciding a case (My.). — ನ್ಯಾಯದ ಕಟ್ಟು. A system of rules, a rule (My.). — ನ್ಯಾಯದೂರ. A man who is a long way off from justice, who does not care for it at all (Bp. 28, 62). — ನ್ಯಾಯನಾಡು. — ಅಡು. To engage in lawsuits (My.); to altercation, to quarrel (My.). — ನ್ಯಾಯಾಡು. — ಅಡು. = ನ್ಯಾಯನಾಡು. (B. 5, 282).

ನ್ಯಾಯಕಾರ nyāya-kāra. A quarrelsome man (Bp. 59, 87).

ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ nyāya-nirṇaya. A decision in a lawsuit, a sentence or verdict (My.).

ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಾಯಕ nyāya-nirṇāyaka. A judge (ಪ್ರಾಪ್ತಿನಾಕ, ಅಕ್ಷರವರ್ತಕ Sl. 258).

ನ್ಯಾಯಪದ್ಧತಿ nyāya-paddhati. A guide-book on proper conduct (My.).

ನ್ಯಾಯಪ್ರಮಾಣ nyāya-pramāṇa. A standard of rules or law (My.).

ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗ nyāya-mārga. The way of propriety or justice (My.; ಸಂಸ್ಥೆ G.). ನ್ಯಾಯಮಾರ್ಗದಿನ್ದ ನಡೆಯೋಣ (ಮರ್ಯಾದೆ, ಸ್ಥಿತಿ G.).

ನ್ಯಾಯವಂತ nyāya-vanta. A properly behaving man (My.).

ನ್ಯಾಯವರ್ತಿ nyāya-vartī. Well-behaved. 2, N. (J. 10, 44).

ನ್ಯಾಯವಿಚಾರಣ nyāya-vicāraṇa. A judge (My.).

ನ್ಯಾಯವಿಚಾರಣೆ nyāya-vicāraṇē. Investigation of a lawsuit (My.).

ನ್ಯಾಯವಿದ nyāya-vida. A man who knows the law: a judge (My.).

ನ್ಯಾಯವಿಧ nyāya-vidha. An arranger about lawsuits: a judge (ಅರ್ಥದ್ವಾರ, etc. Mr. 268).

ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ nyāya-vidhāyaka. Legislative (My.). — ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕಸಭೆ. Legislative council (My.).

ನ್ಯಾಯಸಭೆ nyāya-sabhē. A court of justice (My.; B. 4, 169).

ನ್ಯಾಯಸ್ಥ nyāya-stha. = ನ್ಯಾಯವಂತ. (My.). See Prv. s. ಪಾಯಸ್ಥ.

ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನ nyāya-sthāna. A court, a ontocherry (My.).

ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿ nyāya-adhipati. A judge; a magistrate (My.).

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ nyāya-adhīśa. = ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿ. (My.; B. 4, 7. 169).

ನ್ಯಾಯಾಸನ nyāya-āsana. The judgment-seat, the bench (My.; B. 5, 280).

ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನ nyāya-āsthāna. = ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನ (My.).

ನ್ಯಾಯು ನಿ-āyya. Regular, adapted, fit, proper.

ನ್ಯಾಸ ನಿ-āsa. Putting down, placing; depositing; laying aside; putting on, as colour; impressing, stamping; striking in, as the law; consigning. 2, a deposit, a pledge. See e. g. ಎ, ಸಂ. 8, certain religious ceremonies consisting in putting the fingers into various forms (Mhr.). ನ್ಯಾಸಕರಣ nyāsa-karaṇa. Putting down, placing. See ಸ್ಥಾಪಿಸು.

ನ್ಯಾಸಾರ್ಪಣ nyāsa-arpāṇa. Delivery of a deposit.

ನ್ಯುಂಖು nynīkha. Sixfold repetition of the syllable Ōm. 2, proper; pleasing.

ನ್ಯುಬ್ಜ ನಿ-ubja. Bent downwards; lying on the face; crooked; hump-backed, gibbous from disease.

ನ್ಯೂನ ನಿ-ūna. = ನೂನ. Lessened, diminished, deficient, defective, wanting, deprived of. 2, inferior, low; vile, blamable.

ನ್ಯೂನತೆ nyūnatē. Deficiency, incompleteness, want. (My.; B. 5, 1).

ಪ

P

ಪ p. The forty-first letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It often changes places with Initial ಹ, e. g. ಪಲಗೆ, ಹಲಗೆ; ಪನ್ನರ್, ಹನ್ನರ್; ಪಾಸು, ಹಾಸು; ಪನ್ನಿ, ಹನ್ನಿ; ಪುಲಿ, ಹುಲಿ; ಪಲಸು, ಹಲಸು (Śmd. 191), etc., etc.; and is replaced by ಹ in ಅನ್ನಹ, ಇನ್ನಹ, etc. (191); it becomes ಹ, e. g. in ಕಣ್ಣಿನಿ ತಣ್ಣಿದಾರ್ (78); and ವ, e. g. in ಮನಮ್ನುಗು, ಬಗೆವುಗು (3), ಎಳೆನೀರ್ವೊನರ್, ಎಳವೆರ್ (81), ತಮರೂರ್ಗೊ ವೋಗು (82), ಅಮವೊಲಂ, ಮಿಂದುಮ್ನುಡು (204), ಮಾನಮ್ನುಡು (205), ಮಂಗಳವರ್ (207), ಎವೇದ್, ಎವೋಗು (211), ಬೆಕ್ಕರ್ (218), ನಿಮನಯಣಂ (215), ಕುಸುವುರ್ವ, ಬಿಡುಪೊಯರ್ (218), ನಾಣಿಲಿವೊ (221), ಅಡುವತ್ತು, ನಾಲ್ವತ್ತು (224), ಮುತ್ತುಲ್ವೆಡ್ (277), ಉಡವೇಡ್, ಉಡಲ್ವೇಡ್, ತರವೇಡ್, ತರಲ್ವೇಡ್ (278; ಕಿಡ್ಲೊಡೆ would be wrong, it is to be ಕಿಡ್ಲೊಡೆ 81). Cf. ತವ್ವಂ = ತವ್ವಂ, ತವ್ವಂ = ತವ್ವಂ (286); and see ಇಹ, ತಹ, ಬಹ, ಬೇಹ, etc.; ದವ 2, ದಹ; ವ.

ಪ pa. 1. The letter ಪ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಪ pa. 2. (ಪುಲಿ 17). = ಪ, ಬ 2, ವ 2, (ಉವ 2). A syllable used in the formation of the future tense and of the present or future relative participle (Śmd. 274), e. g. ಕೂರ್ಪ, ಬರ್ಪ, ಇರ್ಪ (of ಕೂರ್, etc.);—ಅರ್ಪ, ತೋರ್ಪ, ಮಾರ್ಪ (of ಆರ್, etc.);—ಅಗದ್ವಿ, ಕೀದ್ವಿ (of ಅಗದ್ವಿ, etc.);—ದಿಗದ್ವಿ, ಬಿಸುದ್ವಿ (of ಬಿಗದು, etc.); ನೋದ್ವಿ, ಬೇದ್ವಿ, ಮಾದ್ವಿ (of ನೋಡು, etc.);—ಅನ್ನ, ನೋನ್ನ, ಸೀನ್ನ (of ಆನ್, etc.);—ಪೋಪ, ಕಾಪ, ತೂಪ (of ಪೋಗು, etc.);—ಮಿಡುವ, ತೋವ, ಬೆಕವ (of ಮಿಡುಗು, etc.);—ಓವ (of ಓ);—ಬೆಸವ (of ಬೆಸು); ಕಾವ (of ಕಾಸು);—ತರಿವ, ಒರಿವ, ಇರಿವ (of ತರಿಸು, etc.);—ಉದಯವ (of ಉದಯಿಸು, Śmd. 275). See further ಉದ್ವಾದಿವ (1), ಅವಧಿಪದಮ (3), ಅಂಗೀಕರಪದಮ (5), ಆಕಾಂಕ್ಷಿವ (8), ಪರಿಹರಿಸರ್ (141), ಪೋಪುವ (195), ಅಚರಿಪರ್ (206), ಅಗ್ಗರಿಪದಮ (209), ಸನ್ನಿಪದಮ (212), ಉದಯಪದಮ (217), ನಿರವಿವ (297), ತೂಕದಿವ (Lilv. 3, 8), ಸೇವಿವ (Rāv. 5, 26), ಮಿಡುವ (J. 25, 5). ಪರಿಯವ ನೆಟ್ಟನೆ ಅಟ್ಟುವ ಇದೀರೇ ದಾವ ಪಾದವ ಕಿಡ್ವಿ ದಾಣಿವ ಇರ್ಬಾರಿಯೋ ಸುತ್ತಿವ ಆಯಿಕ್ಕಿಯಂ ಮಿಗೆ ನರ್ತಿವ ದಿವ್ಯವಾಯಿಲುಪ್ಪರಿವ ಬೆಡಂಗಿನಂ ನಡಯಿವ ಅಂಗಮ ಲುಂಗದೆ ಪಂಡಧಾರೆಯೋ ಪರಿಣತಿದೋರ್ವ ವಾಹಳತನಂ (Rāv. 13, 82).

ಪ pa. 3. A letter used in reiteration, e. g. ಅಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕಿ, ಎತ್ತು ಪತ್ತು, ಕಲ್ಲು ಪಲ್ಲು, ಕಾಯಿ ಪಾಯಿ, ಒಡ್ಡು ಪಡ್ಡು, ತಣ್ಣನೆ ಪಣ್ಣನೆ, ಬೆಕ್ಕ ಪಕ್ಕ, ಸಕ್ಕರೆ ಪಕ್ಕರೆ, ಸುಕ್ಕು ಪಕ್ಕು (My.).

ಪ pa. 1. Guarding, protecting, ruling. See e. g. ಅಧಿಪ, ನೈವ. 2, the number 1 (Mr. 849).

ಪ pa. 2. Drinking. See e. g. ಅಂಟ್ರಿ, ನಿ, ಪಾದ.

ಪ pa. 3. An abbreviation of ಪಂಡಮ, the fifth note of the gamut (Mr. 76).

ಪಂ pam. = ಪನ್ 2, etc. Greenness, etc. (ಪಡ್ವನೆ, ಪಡ್ವು, ಪಸು Śmd. 215).

ಪಂನೆ pamne. = ಪಂನೆ (ಪಂಸ Mr. 505).

ಪಕ paka. Imitation of the sound of laughter:

ha, ha! — ಪಕ ಪಕ ನಗು. To laugh very loudly, to giggle (C.; Tē.). ಪಕ ಪಕ ನಗುವವರನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತ (Prv.). — ಪಕ ಪಕನೆ ನಗು. = ಪಕ ಪಕ. (My.).

ಪಕ paka. = ಪ 1. See ಹಸ್ತಿ.

ಪಕಳ pakaḷ. A corolla or row of petals (B. 3, 36; Mhr. ಪಕಳಿ).

ಪಕಾನ pakāna. (=ಪಕ್ಕಾನ್). (ಉಪ್ಪು, etc. Śl. 313).

ಪಕಾರ pa-kāra. 1. The letter ಪ (Śmd. 11. 190).

ಪಕಾರ pakāra. 2. Tbh. of ಪ್ರಕಾರ. (My.).

ಪಕಾಲಿ pakāli. ಪಕಾಳಿ. A double water-skin carried on a bullock (My.; B. 5, 286; Br., T.; Mhr., H. ಪಕಾಲ; cf. ಪ ಪಾಲಿ 2). — ಪಕಾಲಿನೀರು. Pakāli-water. ಪಕಾಲಿನೀರು ಕುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಪಕ್ಕಪ್ರಾಯಕ್ಕಿತ್ತ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಪಕಾನ pakāsa. Tbh. of ಪ್ರಕಾಶ. (S. Mhr.).

ಪಕೀರ pakīra. = ಪಕೀರ. (My.).

ಪಕ್ಕ paka. (=ಪಕ್ಕ 2), ಪಕ್ಕು 1, ಪಕ್ಕಿ, ಪಂಕ 1. Tbh. of ಪಕ್ಕ (Śmd. 846). A wing (ಗರುಡ, ಭದ್ರ, ಪತ್ರ, etc. Nr.; ಎರಳೆ Kk. 69, Śm. 78; Ṇpr. 8, after 101; Grj. 3, after 103; C.; B. 2, 9). ಪಕ್ಕವಿದ್ದರೆ ಹಕ್ಕಿ, ಹಿಡೀಲಿ ಕೊಟ್ಟು ರೊಕ್ಕಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕವೇನು? — ಪಕ್ಕವಿಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಕೊಕ್ಕು ಇದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? (Prva.). 2, the shoulder (ದಿಟ್ಟಿ Kk. 69). 3, the flank or side; a side, party, faction (ಒದಿ Kk. 32; ಕೆಲ Śm. 59; ಒದಿ 70. 78. 98; C.). 4, proximity, neighbourhood (ಸಮೀಪ Kk. 33; ಪೂರೆ, ಪೂರ್ಮಗಿ, ಸನಹ, ಸಮೀಪ Śm. 59; ಪೂರೆ 78; ಸನಹ 103). 5, favour, support (ಪೋಷಣೆ Śm. 103). 6, the half of a lunar month (ಕಾಲಭೇದ Śm. 78). — ಪಕ್ಕಜಲ್ಲಿ. Side-hangings (Śiv. 3, 16). — ಪಕ್ಕವೆಟ್ಟು. -ಬಿಟ್ಟು. The western mountain (Abh. P. 11, 177). — ಪಕ್ಕತೂರಿ. Severe pain in the right or left side of the body; plenrly (C.).

ಪಕ್ಕಡಿ pakkadi. The flank or side. ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಎಸಗದೆ ಪಕ್ಕದಿಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಣು ಆಗುತ್ತದೆ, ಆ ರೋಗವು ಗುಲ್ಮ (Ṇb. 42).

ಪಕ್ಕಣಿ pakkana. The hut or abode of a savage (ತುಲರ ಪಾಣಿ Śm. 32).

ಪಕ್ಕನೆ pakkane. ಪಕ್ಕನೆ. Suddenly; without a why or wherefore (C.; Tē. ಪಕ್ಕನೆ). ಅಕೆಯ ದಾಯೆ ಲಗೆ ಮಾತು ನಿಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ, ಪಕ್ಕನೆ ಎಲ್ಲಾಡರೂ ಎರಡನೆಯವರ ಮುನ್ನ ನಮ್ಮ ಗುಟ್ಟು ಒಡೆದಾಳು (B. 4, 188). ಕೋಟಿಯೊಳಗಿನ ಹದಿಬು ಪಕ್ಕನೆ ಹೊದಿ ಬಿದ್ದು (4, 217). — ಪಕ್ಕನೆ ನಗು. To burst out a laughing (My.; Tē.; T. ಪಕ್ಕು ಪಕ್ಕನ್ನು ನಗು).

ಪಕ್ಕರೆ ಪಕ್ಕರಾಕೆ. = ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕಿ, ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕಿ, ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕಿ, ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕಿ, ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕಿ. Tbh. of ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕಿ. ದಂಡಿ ಗುಡಿಗಳು ಕುಡುರೆ ಅಣಿಗರ ಪಕ್ಕರಕ್ಕಿ (Śm. 41, o. r. ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕಿ). ಗುಡಿಮೆನ್ನು ಅನೆ ಕುಡುರೆಗರ ಪಕ್ಕರಕ್ಕಿ (Śmd. I, 32, o. r. ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕಿ, ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕಿ).

ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕಿ pakkarakke. = ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕಿ, q. v. (ಗುಡಿ, ದಂಡಿ, ತಂಗುಡ Kk. 58). ಗುಡಿಮೆನ್ನು ದಂಡಿಮೆನ್ನೊಡಮ್ ಅನೆ ಕುಡುರೆಗರ ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕಿ (42, o. r. ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕಿ). ಮಿಸುನಿಯ ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕಿ (Rāv. 13, 62).

ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕಿ pakkarikke. = ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕಿ, q. v. (ಅನೆ ಕುಡುರೆಗರ ಹೂಲಿ 6).

ಪಕ್ಕರಿಕ್ಕಿ pakkarikke. = ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕಿ, q. v.

ಪಕ್ಕರೆ ಪಕ್ಕರೆ. 1. (= ಪಕ್ಕರೆಕ್ಕಿ, etc. ? Grj. 7, 46; Tē.: armour,

mail, housing). ಪದನಿಷ್ಠಾಸಿರ ಲೋಪವಕ್ಕರೆಯ ಜಾತ್ಯಂತರಗಂ (Smd. 22. 83). ಲೋಪವಕ್ಕರೆಯ... ಕಾನ್ತಿ (Abh. P. 13, 60). ಪಕ್ಕರೆ pakkare. 2. = ಪಕ್ಕಲಿ, q. v.

ಪಕ್ಕಲಿ pakkali. = ಪಕ್ಕರೆ 2. A kind of vessel (ಬಗರಗೆ Öt. I, 86, o. r. ಪಕ್ಕರೆ, ಬಗರಗೆ; ಬಗರಗೆ, ಬಕ್ಕರೆ Kk. 56, o. r. ಬಗರಗೆ; ಬಗರಗೆ, ಬಕ್ಕರೆ ಸಿಂ. 62; ಪಾತ್ರ Bhn. 24; ಕೊಪ್ಪಂಗ 66). ಸೊಡಗವ ದಾವಿಗವ, ಪಕ್ಕಲಿಯ ಪನ್ನಿರುಗವ (ಬಣ್ಣಿಗಳು) ಹಿಡಿದವ (Bh. 1, 12, 17). (ಛೇಮಂ) ಕುಡಿದು ಪಕ್ಕಲಿನೀರಂ (1, 10, 80). 2, a temporary well in a stream, etc. (ವಜ್ರರ, ಒದಿನೆ ಕೊ.).

ಪಕ್ಕಾ pakkā. Tbh. of ಪಕ್ಕ (Mhr.). — ಪಕ್ಕಾಖರಡೆ. The regular account compiled from the diary (Mhr.; R.). — ಪಕ್ಕಾದವ. — ಅದವ. A shrewd, cunning man (My.). — ಪಕ್ಕಾಪಾಣಿ. A large measuring-pāvu (ಪಾಣಿ My.). — ಪಕ್ಕಾಮಾತು. An accomplished, ready word (My.). — ಪಕ್ಕಾರಂಗು. Lasting colour (My.). — ಪಕ್ಕಾಸಾಯಿ. An accomplished, adept sipāhi (My.). — ಪಕ್ಕಾಸೇರು. A large measuring-sērū (My.).

ಪಕ್ಕಿ pakkī. 1. = ಪಕ್ಕ, ಪಕ್ಕ. Tbh. of ಪಕ್ಕ. (ಎಕ್ಕರ ಸಿಂಧ. 350). ಪಕ್ಕ ಮಿಗಂಗಳ (89). See ಸಿಂಧ. I, 60. 61; ಸಿಂ. 30; ಅಮೃತ್ಪತ್ನಿ, ಎಣೆಪಕ್ಕ, ಕನ್ನಡ, ಕೆಂಗಣ್ಣಿಲರ್, ಜಕ್ಕ, ಜೊನ್ನ, ತಣ್ಣಿದಿರ್, ಪಡಿಯಡಿ, ಪಣ್ಣಿತ್ತ, ಪೊಕ್ಕುಡಿ, ಪೊಣರ್, ಬಿಸುರ್, ಹಂಜರ್. — ಪಕ್ಕಿಗಳರಸ. — ಅರಸ. (ಗರುಡ ಸಿಂ. 6). — ಪಕ್ಕಿಗಳಾಣ್ಣಿ. — ಅಣ್ಣಿ. (ಗರುಡ Kk. 8).

ಪಕ್ಕಿ pakkī. 2. A manner, a way, a means (My.; Tē. ಪಕ್ಕ, ಪಕ್ಕಿಕೆ; Mhr. ಪಕ್ಕ).

ಪಕ್ಕು paku. 1. = ಪಕ್ಕ, etc., ಪಕ್ಕ. Tbh. of ಪಕ್ಕ. (M.; T. ಪಕ್ಕರ್, relations). — ಪಕ್ಕುಗುಡು. — ಕುಡು. To give support, to nourish, etc. (Abh. P. 8, after 54).

ಪಕ್ಕು paku. 2. Tbh. of ಪಕ್ಕ. (Öpr. 1, 5; 5, after 85; Abh. P. 16, after 39; Grj. 9, 56; J. 16, 18; Rāv. 1, 45; 6, after 11).

ಪಕ್ಕುವನಿ pakkul-vani. A person of one's own side, a kinsman (ಪಕ್ಕುವನಿ, ಬನ್ನ ಕೊ.).

ಪಕ್ಕು pakkū. = ಪಕ್ಕು 1.

ಪಕ್ಕುವನಿ pakkū-vani. = ಪಕ್ಕುವನಿ, q. v.

ಪಕ್ಕೆ pakkē. 1. = ಪಕ್ಕ 1 q. v., ಹಕ್ಕೆ. Lying down, reposing; bending downwards (see ನಸುವಕ್ಕೆ); a place (J. 20, 52). 2, a place for reposing: a dormitory (ಸಜ್ಜುವನಿ ಸಿಂ. 79; Öpr. 1, 128; Tē.); the lair of a wild beast (see ಮಿಗವಕ್ಕೆ); a nest (Grj. 4, 66). 3, a cow-pen, or a herd of kine (ಮದು ಮುನ್ನ ಸಿಂ. 79). — ಪಕ್ಕೆವನಿ. — ಮನಿ. A dormitory (ಸಜ್ಜುವನಿ, ತಯ್ಯಾಗೃಹ ಕೊ.).

ಪಕ್ಕೆ pakkē. 2. (fr. ಪಕ್ಕು 1). (= ಪಕ್ಕು 2). Meeting with: closeness, contact, vicinity (ಪೂರ್ವ ಸಿಂ. 79; Tē. ಪಕ್ಕೆ). ನಿನ್ನಿನಿಯನ ಪಕ್ಕೆಯೊಳ್ ಗರು! ಎನ್ನು, ಸಡಿ ತೊಲಗುವುದುಂ (Smd. 73, o. r. ಪಕ್ಕೆ). See ಮದವಕ್ಕೆ. — ಪಕ್ಕೆಮದ. A young one that is near (J. 28, 44).

ಪಕ್ಕೆ pakkē. 3. The tamarisk tree, Tamarix indica (Tē.; ಸಿಹುಲ, ಝಾವಳ Si. 131).

ಪಕ್ಕೆ pakkē. = ಪಕ್ಕ, etc. The side (My.; Tē.); the page of a book (My.; Tē.).

ಪಕ್ಕೆಗ pakkē-ga. = ಪಕ್ಕೆಗ. A man who rests or reposes on. See ಎರಲೆವಕ್ಕೆಗ, ಎಲರುಣಿ, ನಾಗರ, ಮಿಗ, ಮುನ್ನೀರ್.

ಪಕ್ಕ ಪakva. = ಪಕ್ಕ, ಪಕ್ಕು 2. Cooked, roasted, bottled, baked; warmed. 2, digested. 3, mature, ripe. 4, accomplished, come to perfection, perfect, fully developed, ready, fair, adept; shrewd, experienced; strong, durable. 5, ripe for destruction: on the eve of decay. 6, grey, as the hair. See ತೇರೆ 2; Hiā. s. ಮಪ್ಪ.

ಪಕ್ಕಕ್ಕುತೆ pakkva-kṛit. Cooking, etc. 2, the tree Azadirachta indica (ನಿವ್ವು). (R.).

ಪಕ್ಕಧಾನ್ಯರಸ pakkva-dhānya-rasa. The liquid of boiled grain. See ಕಟ್ಟು.

ಪಕ್ಕರ ಪakva. (= ಪಕ್ಕಲಿ). N. of a barbarous tribe.

ಪಕ್ಕಾನ್ನ ಪakva-anna. Boiled rice, cooked or dressed food, a dish; a cake (ಪೂವ, ಅಪೂವ, ಪೂವರಿ ಕೊ.; My.; B. 3, 46; Bp. 36, 46). ಅಯತದ ಪಕ್ಕಾನ್ನ (ಅಪೂವ, ಪೂವ Mr. 215). See ಪಂಡ.

ಪಕ್ಷ ಪaksha. = ಪಕ್ಕ, etc. A wing. 2, a feather; the feathers of an arrow (ಗದಾ Nn. 112; Mr. 497). 3, the side of anything; a side; the flank or side of a man, etc. (ಬರಿ, ಮಗ್ಗಲು 112; ಬರಿ 497). 4, a side, a part; a party, a faction (ಪಕ್ಷಿ ಕರ, ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ 112). 5, a partisan, a follower. 6, favour; partiality (ಪಂತ್ರ 497). 7, case: one of two cases, one side of argument, an alternative; a case in general, a supposition. 8, proximity, neighbourhood (ಸಮಾಪ, ಹತ್ತಿರೆ 112; ಸಮಾಪ 497). 9, a wall (ಛಿತ್ತಿ, ಗೋಡೆ 112; ಗೋಡೆ 497). 10, the half of a lunar month, comprising fifteen days (ಮಾಸಾರ್ಥ, ಹದಿನೆಯು ದಿನ 112; ಮಾಸಾರ್ಥ 497). 11, the number 15 (Öb.; ಪದಿನೆಯು Mr. 348). 12, a multitude, a host. 13, quantity in composition with words signifying hair (ಅಕ್ಕಮುಡಿ Mr. 320). ಪಕ್ಷ ಪಾಣಿವರಲ್ಲಿ, ಉಟಿ ಕಾರವರಲ್ಲಿ. — ಪಕ್ಷವಿಲ್ಲದವಗೆ ಲಕ್ಷವೇನು? — ಪಕ್ಷವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? — ನಕ್ಷತ್ರ ತಿಳಿದವ ಪಕ್ಷ ತಿಳಿಯಲಾದನೇ? (Prva.). See Smd. 62. 143. 278. — ಪಕ್ಷ ಉದ. To leave a side or party (Bp. 27, 83). — ಪಕ್ಷ ಮಾಡು. To be partial. ಪಕ್ಷ ಮಾಡುವವ ರಕ್ಷಕನಾದಾನೇ? (Prv.). — ಪಕ್ಷ ಹಿಡಿ. To side with, to espouse a side (B. 5, 234).

ಪಕ್ಷಕ ಪakshaka. A side door, a private or back door. 2, a sidesman; a partisan.

ಪಕ್ಷಘಾತ ಪaksha-ghāta. A stroke with the wings; moving of the wings (J. 14, 19).

ಪಕ್ಷಜ ಪaksha-ja. The moon. (R.).

ಪಕ್ಷತಿ ಪakshati. The root or insertion of a wing, the pit of a bird's wing (ಎರಲೆಯ ಮೊದಲ ಕೊ.; ಮೊದಲ ಗದಾ Mr. 168). 2, the first day of the half month.

ಪಕ್ಷದ್ವಾರ ಪaksha-dvāra. A side door, an inner or back door, a private entrance.

ಪಕ್ಷಪಾತ ಪaksha-pāta. Espousing a side: partisanship, partiality. (My.). ನಿಕ್ಷಯಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಪಾತವೇ? (Prv.). 2, falling off of the feathers: the moulting of birds. 3, the flapping of wings (Öpr. 2, after 7). — ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡು. To show partiality (My.; B. 5, 8).

ಪಕ್ಷಪಾತಿ ಪaksha-pāti. A person who sides with, or adheres to, the party of any one, a partisan, an adherent, a friend (Bp. 40, 66; 57, 28; My.; B. 4, 107. 126).

ಪಕ್ಷಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಪaksha-prāyaścitta. An expiatory act performed at the ākṣapaksha of a month, an offering of cooked rice, etc. being made (My.). See Prv. s. ಪರಾತಿ.

ಪಕ್ಷ ಭಾಗ paksha-hhāga. The side or flank, especially the flank of an elephant.

ಪಕ್ಷ ಭೇದ paksha-hhēda. A distinction between two parties. — ಪಕ್ಷ ಭೇದ ಮಾಡು. To be partial, to show partiality.

ಪಕ್ಷ ಭೇದಾ ಮಾಡಿದವಗೆ ತಿಕ್ಕಿ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಪಕ್ಷ ಮೂಲ paksha-mūla. The root or articulation of a wing.

ಪಕ್ಷ ರಕ್ಷೆ paksha-rakshē. = ಪಕ್ಷ ರಕೆ, etc. Flank-protection: the armor or gear of horses or elephants.

ಪಕ್ಷ ಸ್ವೀಕಾರ paksha-avikāra. Taking or espousing the side of any one. See ಬಲವರಂಗೋ.

ಪಕ್ಷಾಂತ ಪಕ್ಷಾ-anta. The last day of the half month.

ಪಕ್ಷಾಂತರ paksha-antara. Another case or supposition (Śmd. 297); another way or manner (ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿ Nr.).

ಪಕ್ಷಾಪರಪಕ್ಷ paksha-apara-paksha. Siding with another party (My.).

ಪಕ್ಷಾರ್ಥ paksha-artha. The meaning of a case or supposition: a case or supposition (Śmd. 297).

ಪಕ್ಷಿ pakshi. = ಪಕ್ಷಿ 1, etc. Furnished with wings: a bird. 2, siding with. ಪಕ್ಷಿಗೆ ಆಶಾವೇ ಬಲ, ಮುಕ್ತಕ್ಕೆ ನೀರೇ ಬಲ. — ಪಕ್ಷಿಗೆ ಗೊಡು, ಮುಕ್ತಕ್ಕೆ ತಾಯಿ (Prva.). See Prv. a. ಬರೆ.

ಪಕ್ಷಿ ಕ ಪಕ್ಷika. = ಪಕ್ಷಿ. See ಕ್ಷುದ್ರ.

ಪಕ್ಷಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠ pakshi-jyēshṭha. A vulture (ಗೃಧ್ರ, ಹದ್ದು Mr. 175).

ಪಕ್ಷಿ ನೆ pakshipi. A night with the two days enclosing it.

ಪಕ್ಷಿ ಭೇದ pakshi-hhēda. A kind of bird. See ಕುಕರ, ಕುಕ್ಕು, ಕೊಡ.

ಪಕ್ಷಿ ರಾಜ pakshi-rāja. Garuḍa.

ಪಕ್ಷಿ ವಾಹನ pakshi-vāhana. Vāṣṇu (Bp. 54, 37; J. 26, 8).

ಪಕ್ಷೀಕರ pakshi-kara. Taking the side of or siding with (any body, ಪಕ್ಷ, ಅಂಗೀಕರವು Nn. 112).

ಪಕ್ಷೀಕರಣ pakshi-karāṇa. = ಪಕ್ಷೀಕರ. (My.).

ಪಕ್ಷೀಕರಿಸು pakshi-karīsu. To espouse a side, to become a partner (Bh. 8, 22, 6; My.).

ಪಕ್ಷಿ ಇಂದ್ರ pakshi-indra. = ಪಕ್ಷಿ ರಾಜ. (J. 14, 20).

ಪಕ್ಷ್ಮ pakshma. A wing. 2, an eyelash (ಕಣ್ಣಿನ ಎವೆ Nn. 86; ಅಕ್ಷರೋಮ, ಎವೆ Mr. 317). 3, the filament of a flower. 4, the point of a thread; a thin thread.

ಪಕ್ಷಾ ಪ ಪಕ್ಷhāṇa. (Śmd. 23). = ಪಕ್ಷ ಪ 2. Thh. of ಪ್ರಕಾಶ (846, o. r. ಪಕ್ಷ ಪ).

ಪಗಡಿ pagadi. A turban (My.; Mhr., H.). See Prv. a. ಯಾತ.

ಪಗಡೆ pagadē. = ಪಾಗಡೆ. A tree, frequently cultivated, Mimosa elengi Lin. (St. & Pi.; My.; Tē. ಪಾಗಡೆ). 2, a small tree, wild and cultivated, Nyctanthes arbor tristis Lin. (Tē.).

ಪಗಡೆ pagadē. A mark on a die (Mhr. ಪಗಡಾ; T. ಪಗಡೆ, M. ಪಗಡೆ, ಪಗಡೆ, Tē. ಪಗಡೆ, an ace on a die); a die (or cownry) for playing a kind of hack-gammon (ಅಕ್ಷ G.); a piece used at that play (My.; cf. Sk. ವಟೀ). ಅಟದೊಳಗೆ ಪಗಡೆ ತಿರುಗಿಸೋಣ (ಪರಿಣಾಯ G.). 2, the play itself (My.; ದ್ಯೂತ G.). — ಪಗಡೆಯ ಕಾಯಿ. A piece used in playing pagadē (My.). ಪಗಡೆ ಕಾಯಿ ನಡಿಸುವದು (ಪರಿಣಾಯ Si. 461). — ಪಗಡೆಯ ಕೋಟಿ. The centre of a dice-cloth or board (My.). — ಪಗಡೆಯ ಪಟ್ಟ. (ಹಾಸಂಗಿ Ch., slot). — ಪಗಡೆಯ ಬೀದಿ. = ಪಗಡೆಯ ಸಾಲು. (My.). — ಪಗಡೆಯ ಮನೆ. A square on the dice cloth or board. ಪಗಡೆ ಮನೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತು (ಹಾಸಂಗಿ, ಪಟ G.,

slot). — ಪಗಡೆಯ ಲೆತ್ತು. A die (or cownry) at pagadē (ಅಕ್ಷ Si. 461). — ಪಗಡೆಯ ಸಾಲು. The line of squares a player's pieces have to cross to arrive at the centre of a dice-cloth or board (My.). — ಪಗಡೆಯಾಟ. -ಅಟ. The pagadē-play (My.). ಲೆತ್ತು ಪಗಡೆ ಮುನ್ನಾದ ಅಟಗಳನ್ನು ಅಡುವವ (ಅಕ್ಷ ದೇವಿ G.). — ಪಗಡೆಯಾಡು. To play at pagadē (J. 6, 31). ಪಗಡೆಯಾಡುವ ಪಟ (ಅಪ್ಪಾಪದ G.). ಪಗಡೆಯಾಡಿ, ಪಾಣ್ಡು ವರು ಕೆಟ್ಟರು (Prv.).

ಪಗಡಸ್ತಿ pagadasti. Immovable, as in a determination or promise; cautious, wary, as in speech; painstaking (My.; Mhr.).

ಪಗಡಸ್ತಿ ಪಾಠ pagadasti-gāra. A painstaking man (My.).

ಪಗಡಿ pagadi. = ಪಾಗಡಿ q. v. Tribute, tax (My.; Tē.

ಪಗ, ಪಂ, ಪಗಡಿ, ಪಗಡಿ, ಪನ್ನ; T. ಪಗಡಿ, ಪನ್ನ; if "share, portion" be concerned, as would appear fr. T. ಪಗಡಿ, division, equal share, cf. T. ಪಗ, M. ಪಗ, ಪದು, to divide; ಪಗ, part, portion, share; see ಪಸು 3; ಬಗ 1; cf. ಬದಿ 2?). ಪಗಡಿ ಕೊಡದವನಿಗೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ, ಎನು? — ನಿಗದಿಯದ್ದವನಿಗೆ ಪಗ ದಿಯದ್ದೀತು (Prva.).

ಪಗರಣ pagarāṇa. Thh. of ಪ್ರಕರಣ. See ನಾಡುಗರಣ, ರಕ್ಷಪ ಗರಣ.

ಪಗಲ್ pagal. ಪಗಲು. = ಹಸಲು. Day time; a day (ದಿವಸ, ದಿವಸ Śm. 18; T., M.; Tē. ಪಗಲು, ಪವಲು, ಪಗಲು; cf. ಪರಿ 2). ಪಗಲ or ಪಗಲಿನ (Śmd. 184). ಪಗಲನಿರ್ವ ಅಕ್ಷವೆ ಲ್ಲಿಂಗಣ ಇನಕರಣಕ್ಕೆಣೆ ಗತ್ತಾಗಣ ಮುನಿವನ್ತಂ (184). ಪಗಲಿನ ರವಿಕರಣಗಣ ಮುಗುಧ್ವೇಗಣ (184). See Ūpr. 2, 52; 3, 81; Bp. 28, 57; Rāv. 8, 112; 9, 9; J. 15, 18; 28, 4, 40; ಕದವಗ ಲ್, ನಟ್ಟ, ನಡು, ಏವ್ವುಗಲ್, ಮುಮ್. — ಪಗಲ ಕೆಯ್ದಿವಣಿ = ಹಗಲು ದೀವಣಿಗೆ. (Rāv. 6, after 11). — ಪಗಲ ಬೊಂಬಣ. The sun (ಸೂರ್ಯ Ūt. I, 46; ನೇಸದ್, etc., ಸಪ್ತಾಕ್ಷ Kk. 45). — ಪಗಲ ಸಿರಿ. The sun (Abh. P. 7, after 69). — ಪಗಲಿರುಣ. -ಇರುಣ. Day and night (J. 17, 26). — ಪಗಲುಕ್ಕ. -ಉಕ್ಕ. A day-meteor (Ūpr. 6, 16; Abh. P. 13, 68; 14, 122). — ಪಗಲುಕ್ಕ. -ಉಕ್ಕ. = ಪಗಲುಕ್ಕ. (Rāv. 5, 80). — ಪಗಲಿಲೆಯ. -ಎಲೆಯ. The sun (Śm. 14). — ಪಗಲೊಡೆಯ. -ಎಡೆಯ. = ಪಗಲಿಲೆಯ. (Bp. 11, 47). — ಪಗಲೊಣ. N. (Rāv. 13, 100). — ಪಗಲಗಿಯ. The moon (ಚಂದ್ರ Ūt. I, 107). — ಪಗಲಗಿಯ. = ಪಗಲಗಿಯ. (ಇರುಣಿಲೆಯ Ūt. II, 6).

ಪಗಾರ pagāra. Pay, salary (Mhr., Port.; My.; ಭೋಗ, ವರ್ತನ, ಸವ್ವುಳ Ch.).

ಪಗಿನ pagina. = ಪಗಿನು, etc. (Ūpr. 5, after 64; Rāv. 5, after 55).

ಪಗಿನು paginu. = ಪಗಿನ, ಹಗಿನು. Gum, resin, exudation of trees (ರಸ Nn. 83; Mr. 499; see ಪಗಲ್ 1). ಪಗಿನೋ (Mr. 499).

ಪಗಿಲ್ pagil. 1. (= ಪಿಗಿಲ್ 1). To be sticky, viscid, glutinous, or adhesive, to adhere, to join (ಸ್ನಿಗ್ಧ Śmd. Dh.; ಪತ್ತು Śm. 21; Ūpr. 6, 70; Abh. P. 7, 163; V. 3, 2; Rāv. 4, 74; T. ಪಡ್ಡ, ಪಯಿನ್, ಪಿಟನ್, M. ಪಡ್ಡ, ಪಯಿ, ಪತಿ, Tē. ಪಸೆ, viscosous matter, gum, resin; M. ಪಗಲಿ, ಪಯಿ, the pulp inside the shell forming the cocoonat). ಪಗಿಲು (ಪತ್ತಿಮದು Kk. 22).

ಪಗಿಲ್ pagil. 2. (= ಪಿಗಿಲ್ 2). To be afflicted, to suffer distress, etc. (ಸಂಕ್ಷೇಪ Śmd. Dh.).

ಪಗಿ pagē. (Śmd. 109). = ಹಸಿ. Hatred, enmity (Tē.).

ಪಗಿಕಾ *pagikā*. = ಪಗಿ, ಪಗಿ, ಪಗಿ, ಪಗಿ. 2, an enemy, an opponent (ಮುಖವಸು, ಮಾದಿ Kk. 60, Sm. 40; see Ss. a. ಬೇರ 1; if "division" is concerned, see a. ಪಗದಿ). ನೆಲ ಮೊಳ ಪಗಿ ಪಗಿ (Sm. 28). ಪಗಿಯತ್ತನೆ ಬನ್ನನ ಬನ್ನದು (160). ಪಗಿಯನ್ನೆ ಇಪ್ಪದಂ ಕೊಡಿ (195). See Cpr. 1, 122; Bh. 1, 8, 24; Rāv. 9, 9; J. 5, 23; 7, 29; 9, 13; 28, 40; 29, 36. — ಪಗಿ ಕೆರೆ. A foe or friend (Abh. P. 5, 4). — ಪಗಿಗೊಳ. — ಕೊಳ. To become hostile, to fall out with. ಅಕ್ಕಿ ಹಾ! ಮರುಳ್ಳು ಮಗು ಎಳೆ ಸಮಗಿಗೊಳ ಪಗಿಗೊಳ್ಳು ನಿರ್ಗಮಿತ್ತ ದಿಂ? (Sm. 143). — ಪಗಿಯ. — ಅ 3. An enemy. See ಅನು ದುರ್ಜನನಯ, ಕದ್ದಿರೆ, ಜತಿ, ನಿಲ, ಬೆಟ್ಟ, ರಕ್ಕಸ. — ಪಗಿವ. = ಪಗಿಯ. (Abh. P. 11, 76; 12, 28). — ಪಗಿವಡಿ. — ಪಡಿ. A hostile army (ಮುಖವಕ್ಕಿ Cē. I, 103; Abh. P. 5, 4; 14, 159).

ಪಗಿಕಾಡಿ *pagikāḍi*. (Sm. 235). An enemy.

ಪಗಿತನ *pagitana*. = ಹಗಿತನ. Hatred, enmity (Rāv. 2, 54).

ಪಂಕ ಪಾಂಕಾ. 1. = ಪಕ್ಕ. See ಎದವಂಕ, ತಂಕವಂಕ, ಬಲವಂಕ.

ಪಂಕ ಪಾಂಕಾ. 2. = ಪಂಚಿ. A large fan, a punka (My.; Mhr. ಪಂಚಾ).

ಪಂಕ ಪಾಂಕಾ. 3. *Mud, mire* (ಕೆಸರು Nn. 45, 94; ಅದಿಲ್ ಸಿಂ. 106). 2, *sin*.

ಪಂಕಜ ಪಾಂಕಾ-ಜಾ. A lotus. ಪಂಕಜನಾದರೆ ಮಂಗೆ ದೊಡ್ಡದೇ? (Prv.). 2, N. of a *ṛitta* (Ch.).

ಪಂಕಜಗರ್ಭ ಪಾಂಕಾ-ಗರ್ಭಾ. *Brahmā* (My.).

ಪಂಕಜಜ ಪಾಂಕಾ-ಜಾ. = ಪಂಕಜಗರ್ಭ. (My.).

ಪಂಕಜನಾಭ ಪಾಂಕಾ-ನಾಭಾ. *Vishnu*. (My.).

ಪಂಕಜಭವ ಪಾಂಕಾ-ಭವಾ. = ಪಂಕಜ. (Bp. 2, 25).

ಪಂಕಜವೈರಿ ಪಾಂಕಾ-ವೈರಿ. The moon (My.).

ಪಂಕಜಾಕರ ಪಾಂಕಾ-ಆಕರಾ. A lotus pond (Rāv. 13, 43).

ಪಂಕಜಾಕ್ಷ ಪಾಂಕಾ-ಆಕ್ಷಾ. *Vishnu* (My.).

ಪಂಕಜಾಸ್ಥಿ (ಪಾಂಕಾ-ಆಸ್ಥಿ). A woman who is fragrant like a lotus (see Sp. a. ಮಂಕು).

ಪಂಕಜಾತ ಪಾಂಕಾ-ಜಾತಾ. = ಪಂಕಜ. (Rāv. 13, 90).

ಪಂಕಜಾನನ ಪಾಂಕಾ-ಆನಾನಾ. The eyes of which are lotuses (J. 25, 4).

ಪಂಕಜಾನನ ಪಾಂಕಾ-ಆನಾನೆ. A woman with lotus-like eyes (Bp. 51, 7).

ಪಂಕಜಾಪ್ತ ಪಾಂಕಾ-ಆಪ್ತಾ. The ann (My.).

ಪಂಕಜಾರಿ ಪಾಂಕಾ-ಆರಿ. = ಪಂಕಜವೈರಿ. (My.).

ಪಂಕಜಾಸನ ಪಾಂಕಾ-ಆಸಾನಾ. *Brahmā* (ಅಜ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 47; J. 5, 27).

ಪಂಕಜಾಸ್ತ್ರ ಪಾಂಕಾ-ಆಸ್ತ್ರಾ. *Kāma* (My.).

ಪಂಕಜಿನಿ ಪಾಂಕಾ-ಜಿನಿ. A lotus; a lotus pond. (R.).

ಪಂಕಜೋದರ ಪಾಂಕಾ-ಆದರಾ. *Vishnu* (My.).

ಪಂಕರುಹ ಪಾಂಕಾ-ರೂಹಾ. = ಪಂಕೇರುಹ. (Ch. v. 298).

ಪಂಕರುಹಗರ್ಭ ಪಾಂಕಾ-ರೂಹ-ಗರ್ಭಾ. = ಪಂಕಜಗರ್ಭ. (Bp. 46, 13).

ಪಂಕಿ ಪಾಂಕಿ. A perennial plant, *Tephrosia purpurea* Pers. (St. & Pl.).

ಪಂಕಿಲ ಪಾಂಕಿಲಾ. *Muddy*; mud (ಹರಡ, ಕೆಸರು Nn. 146).

ಪಂಕೇಜ ಪಾಂಕೇ-ಜಾ. = ಪಂಕೇಜಾತ. (My.).

ಪಂಕೇಜಾತ ಪಾಂಕೇ-ಜಾತಾ. = ಪಂಕೇಜಾತ. (Kk. 2; J. 5, 9).

ಪಂಕೇರುಹ ಪಾಂಕೇ-ರೂಹಾ. A lotus.

ಪಂಕ್ತಿ ಪಾಂಕ್ತಿ. = ಪನ್ತಿ, ಪನ್ನೆ, ಪನ್ನಿ, ಪಯ್ತಿ, ಬನ್ನಿ, ಹನ್ನಿ. A row or set of five, the number five. 2, a *melve* of four lines, each line consisting of 10 syllables (Ch.; Mr. 862). 3, the number 10. 4, a line, a range, a row, a series (ಸಾಲು Nn. 138; ಪರಿವಿಡಿ, ತಗಡು Sm. 105). 5, a group, a flock, a troop, a multitude. 6, a row of people sitting down at a meal: a company, a body, a sodality. 7, fame, celebrity. ಪಂಕ್ತಿ ಊಟನಾದರೂ ಸಂಗ್ರಹ ಗುಣ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಪಂಕ್ತಿಲಿರುವವನಿಗೆ ಪನ್ನೆ ಇರ ಬಾರದು. — ಪಂಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಬಡಿಸುವವನೂ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಾತಾಡುವವನೂ ಸಮ ಸಮ (Prvs.). See ಕೇದಿ, ಪಾದಿ.

ಪಂಕ್ತಿ ಕೆ ಪಾಂಕ್ತಿ. = ಪನ್ತಿಗೆ. A row, a line.

ಪಂಕ್ತಿಗ್ರೀವ ಪಾಂಕ್ತಿ-ಗ್ರೀವಾ. *Rāvaṇa* (My.).

ಪಂಕ್ತಿಭೇದ ಪಾಂಕ್ತಿ-ಭೇದಾ. Partiality in serving guests (Bp. 45, 14; My.).

ಪಂಕ್ತಿಭೋಜನ ಪಾಂಕ್ತಿ-ಭೋಜನಾ. A meal at which people sit in a row or in rows (My.).

ಪಂಕ್ತಿಯೋಗ್ಯ ಪಾಂಕ್ತಿ-ಯೋಗ್ಯಾ. A man who deserves to sit in the row of people at meals, who is fit for intercourse (My.).

ಪಂಕ್ತಿರಥ ಪಾಂಕ್ತಿ-ರಾಥಾ. = ಪನ್ನಿರಥ. *Dakṣaratha* (My.).

ಪಂಚಿ ಪಾಂಕಿ. = ಪಂಕ 2. (ಎಣಿಸು G.).

ಪಂಗ ಪಾಂಗಾ. The state of being astride or forked: a fork, the forked branch of a tree (Tē. ಪಂಗಿ). — ಪಂಗನಾಮ. A large sprawling forehead-mark (Tē.; My.). — ಪಂಗನಾಮ ಬೀಡು. To be tricked (My.). ಅವನಿಗೆ ಪಂಗನಾಮ ಬಿತ್ತು (My.). — ಪಂಗನಾಮ ಹಾಕು. To trick, to deceive (My.).

ಪಂಗಡ ಪಾಂಗಡಾ. Astride, apart, distinct (Tē. ಪಂಗಡಿ). 2, a separate mass or heap; a party or faction of people (My.). ಪಂಗಡನಾದವ ಸಂಗಡ ಬಂದಾನೇ? (Prv.). Cf. ಪಂಗಡ?

ಪಂಗಿ ಪಾಂಗಿ. = ಪಪ್ಪಾಯಿ, etc. (St. & Pl.).

ಪಂಗು ಪಾಂಗು. = (ಅಗು 2, ಅಗುವು), ಅಂಗು, ಹಂಗು. The state of being bound by some favor rendered, that of being obliged, that of being indebted for an act of favor or kindness, obligation (Rāv. 8, 122; 12, 51).

ಪಂಗು ಪಾಂಗು. *Lame, crippled*. 2, the planet Saturn. ಪಂಗುನಾತ್ರಯ ಮಾಡಿ, ಅಂಗ ಕಳೆದೊಬ್ಬ. — ಪಂಗುನಾದರೂ ಲಿಂಗವೂ ಇದ್ದರೆ ಭಂಗವಾಗ. — ಪಂಗುವಿಗೆ ಪರಮಹಿಂಸೆ ಅಲ್ಲವೇ? (Prvs.).

ಪಟ ಪಾಟಾ. = ಪಟೆ 2, ಪಿಟೆ. The sound proceeding from treading or walking in mud (C.; Mhr. rep. ಪಟಕನ, ಪಟಪಟ). — ಪಟ ಪಟ ಪದಿ. To tread with the sound of *paṭa paṭa* (C.). — ಪಟ ಪಟಾ ತುದಿ. ಪಟ ಪಟ ತುದಿ. = ಪಟ ಪಟ ತುದಿ. (C.).

ಪಟ ಪಾಟಾ. = ಪಟನ. See ಮಿಡವುಡ, ಪಟವುಡ.

ಪಟಕ್ಕನೆ ಪಾಟಕ್ಕನೆ. (tr. ಪಟ). With the sound of *paṭak* in treading (My.).

ಪಟಗಾರಿ ಪಾಟಗಾರಿಸು. = ಪಟಾಂಕು. (My.).

ಪಟಡಿ ಪಾಟಡಿ. = ಪಟ್ಟಡಿ. (My.).

ಪಟಣ ಪಾಟಣಾ. Tbh. of ಪ್ರಹಣ್ಣ. (My.).

ಪಟನ ಪಾಟನಾ. Cooking, holling; roasting; dressing; ripening; maturing; digesting, digested (My.). 2, fire. 8, a cooking utensil; a frying-pan. See ಅಡು, ಕುಡಿ.

ಪಚನೆ pačanē. = ಪಚನ. (My.).

ಪಚಮ್ಪಚೆ pačam-pačē. A species of *Curcuma*, *Curcuma aromatica*, or *Curcuma zanthorrhiza* Roxb. (ಮರದ ಅರಿಸಿನ Mr. 180).

ಪಚಾರ pačāra. Upbraid, reproach (Rām. 1, 5, 81).

ಪಚಾರಿಸು pačārisu. To upbraid, to reproach, to chide, to jeer (Rām. 5, 8, 48; 6, 10, 10; 6, 14, 28; J. 23, 19, 31; 25, 28, 52; 27, 8, 45; Mhr. ಪಚ್ಚಿ, disgracing, jeering).

ಪಚಿ pači. 1. = ಪಚ್ಚಿ 1 q. v., etc. See ಒಪ್ಪೆ.

ಪಚಿ pači. 2. = ಪಚ. — ಪಚ ಪಚ ತುದು. = ಪಚ. (My.).

ಪಚಿ pačē. = ಪಚ್ಚೆ, (ಪಚ್ಚೆನೆ), ಪಚ್ಚಿ q. v., etc. Greenness; unripeness, etc. (T. ಪಚ್ಚು). — ಪಚವೆನ್. — ಪೆನ್. A woman never having the menstrual courses; a barren or oblidless woman (ಬಂಜೆ Kk. 28, o. r. ಬಚ್ಚೆವೆನ್, ಬಚ್ಚೆ-, ಪಚ್ಚೆ-; ಬಂಜೆ śm. 73, o. r. ಪಚ್ಚೆವೆನ್). Cf. ಬಿಚ್ಚೆವೆನ್.

ಪಚಿ pačē. Cooking, maturing, etc.

ಪಚ್ಚೆ paččē. = ಪಚಿ, etc. Greenness; fair colour; etc. (Ūpr. 7, 42; Rāv. 2, 22; Tē.); an emerald (Rāv. 1, 86; B. 4, 174; Tē.). — ಪಚ್ಚೆಕರ್ಪರ. Crude oamphor, a brilliantly white drug (ಕರ್ಪರ, ಛನಸಾರ, etc. Śi. 228; ಡನ್ 452; J. 31, 2; My.; Tē.; T. ಪಚ್ಚೆ-; see ಪಚ್ಚೆ No. 6). — ಪಚ್ಚೆಗುಪ್ಪಸ. — ಪುಪ್ಪಸ. = ಪಚ್ಚೆ-. A green hodie (Bp. 34, 22). — ಪಚ್ಚೆಬೊಟ್ಟೆಗೆ. A green bat (Bp. 84, 22). — See Prv. s. ಪುಪ್ಪ.

ಪಚ್ಚೆ pačča. = ಪಚ್ಚೆ, (ಪಂಜೆ, ಪಸ). Tbh. of ಪ್ರದ್ಧಪ or ಪ್ರಸಾಧನ. Dressing; dress; embellishing, adorning; an ornament (ತೋಡ ಓ. I, 21; ತೋಡುವ ಅಧರಣ II, 54; ಪಸದನ, ತೋಡ, ಅಧರಣ śm.; ತೋಡ, ಪಸದನ, ತೋಡಿ Kk. 26; ಪಸದನ, ತೋಡ, ತೋಡಿ śm. 72; ತುದುವುದು 92). See ಪನ್ಪಲೆಪಚ್ಚೆ; Rāv. 2, 22. — ಪಚ್ಚೆವದಿಸು. — ವದಿಸು. = ಪಚ್ಚೆವದಿಸು. (Ūpr. 6, after 71; 7, 70).

ಪಚ್ಚೆಗಾಡ pačča-gāra. = ಪಚ್ಚೆಗಾಡಿ. A man whose occupation is embellishing or adorning, a dresser, a master of the robes (ಪಚ್ಚಾಯ್ಲ śm. II).

ಪಚ್ಚೆ ಪೆ pačča-pē. = ಅಚ್ಚಡ, (ಪಚ್ಚವಡ), ಹಚ್ಚಡ. Tbh. of ಪ್ರದ್ಧಪ. A large wrapper: a stout cotton cloth, generally twenty-four enbits long and two enbits broad; to make it broader, it is cut crosswise, and the two halves are sewn together; it is used as a wrapper or cover at night (My.; Tē. ಪಚ್ಚ; T., M. ಪಚ್ಚವಡ, i. e. ಪಚ್ಚ-ಪಟ). — ಪಚ್ಚೆವದಿಸು. — ವದಿಸು. = ಪಚ್ಚೆವದಿಸು. (Ūpr. 6, after 71; 7, 70).

ಪಚ್ಚಡಿ paččadi. = ಪಚಡಿ. A kind of pickles generally made of green (raw), minced vegetable substances (cucumbers, unripe mangoes, plantain marrow, etc., My.; Tē., T., M.); a piece of the minced substances (My.).

ಪಚ್ಚಡಿಸು paččadisū. = (ಪಚ್ಚೆವದಿಸು), ಹಚ್ಚಡಿಸು. To dress, to adorn. ಪಚ್ಚಡಿಪಂ (ಪಚ್ಚಾಯ್ಲಂ Kk. 36). ಪಚ್ಚಡಿಸುವಂ (ಪಚ್ಚಾಯ್ಲಂ śm. 45).

ಪಚ್ಚೆನೆ paččēnē. (śm. 109). = ಪಂ, ಪನ್ 2, ಪಸು, ಪಚ್ಚು 1 (215), ಹಚ್ಚೆಗೆ, ಹಚ್ಚೆನೆ, (ಪಚ್ಚೆ, etc.). Greenness, etc. (Tē.). ಪಚ್ಚೆನೆಯ ಬಣ್ಣ (ಪರಾತ, ಹರಿತ, ಹರಿತ Nr.). See śm. 112; Ūpr. 1, 93.

ಪಚ್ಚೆಯಿಲ paččē-ila. (śm. 241, o. r. ಪಚ್ಚೆಯಿಲ). = ಪಚ್ಚೆಗಾಡಿ.

ಪಚ್ಚೆವಡ (pačča-pačā). = ಪಚ್ಚೆವಡ, etc. (My.). Cf. ಹಚ್ಚೆವಡ.

ಪಚ್ಚೆವಡೆ pačča-pačāti. A woman whose occupation is dressing or adorning, a mistress of the robes (ಹಚ್ಚೆವಡೆ ಮಾರ್ śm. II; ಪಚ್ಚೆವಡೆವಾ ಸತಿ Kk. 92).

ಪಚ್ಚೆವೆಣ paččēvāṇa. O. r. of ಪಚ್ಚೆವೆಣ 1 in śm. II, No. 179.

ಪಚ್ಚೆ ಪೆ paččē-pē. 1. Tbh. of ಪ್ರದ್ಧಪ. (J. 28, 46).

ಪಚ್ಚೆ ಪೆ paččē-pē. 2. = ಪಚ್ಚು (ಪಚ್ಚುಳ). Tbh. of ಪ್ರದ್ಧಪ. ಪಚ್ಚೆವಡ ಮನ (ಕೀಟಾಲಯ Mr. 196). Cf. ಬಚ್ಚೆವಡ.

ಪಚ್ಚೆಯಿಲ (pačča-ila). = ಪಚ್ಚೆಯಿಲ, q. v.

ಪಚ್ಚೆಯಿಲ pačča-ila. = ಪಚ್ಚೆಯಿಲ, ಪಚ್ಚೆಯಿಲ, ಪಸಾಯಿತ 2, etc. A master of the robes, etc. (ಪಚ್ಚೆಗಾಡಿ śm. II; ಪಚ್ಚೆಗಾಡಿ Kk. 75; ಪಚ್ಚೆವಿವ 36; ಪಚ್ಚೆವಿವನ śm. 45).

ಪಚ್ಚಾರಿ paččāri. N. of a tree (Rāv. 5, 56).

ಪಚ್ಚಿ pačči. 1. (fr. ಪಸು) = ಪಚಿ 1, ಪಚ್ಚು 4. A part, a portion. See ಒಪ್ಪಚ್ಚಿ.

ಪಚ್ಚಿ pačči. 2. (fr. ಸತ್ತಿಸು, ಹಚ್ಚು). The condition of a precious stone being set in gold, etc. by simply bending the edge of the metal over it (My.).

ಪಚ್ಚೆಮೆ paččēma. Tbh. of ಪಚ್ಚೆಮೆ. (My.). — ಪಚ್ಚೆಮೆವ ದೆವೆ ಗೋಡೆಮೆ. Varnna (Kk. 15, o. r. ಪಚ್ಚೆಮೆವ).

ಪಚ್ಚೆಮೆ paččēma. Twenty-five (My.; Mhr., H. ಪಂಜವೀನ). 2, a game with cowries, used instead of dice, and named from the biggest throw, which is 25 (My.).

ಪಚ್ಚು pačču. 1. = ಪಚ್ಚೆನೆ, ಪಸು 2, ಪಂ (śm. 215), ಪಚ್ಚೆ. etc. Greenness, etc. — ಪಚ್ಚೆವಡೆ. — ಅಡಕೆ. (śm. 216).

A green hotel-ant. — ಪಚ್ಚೆಲೆ. — ಎಲೆ. (śm. 216). A green, fresh leaf (J. 9, 32). — ಪಚ್ಚೆಲೆಲೆ. — ಒಲೆ. (śm. 216). A green cadjan leaf (Rāv. 5, 112).

ಪಚ್ಚು pačču. 2. P. p. of ಪಸು 8.

ಪಚ್ಚು pačču. 3. = ಪಚ್ಚು, q. v. (Ūpr. 4, 83; 7, after 93).

ಪಚ್ಚು pačču. 4. = ಪಚ್ಚೆ 1, etc., (ಪಂಜು 2). — ಪಚ್ಚುಗುಡು. — ಪುಡು. To apportion (Abh. P. 7, after 80). — ಪಚ್ಚುಗೋವ. — ಕೋವ. To partake (Ūpr. 3, 58).

ಪಚ್ಚು pačču. = ಪಚ್ಚು. (My.). ನಚ್ಚೆವ ಕಾಯ್ ಪಚ್ಚಾದರೆ ತಚ್ಚು ಯಾತಕೆ? — ಪಚ್ಚೆ ಮೂಡುವವನು ಬಿಚ್ಚು ಬೀದಿನೀ? (Prv.).

ಪಚ್ಚುಗೆ pačču-gē. = ಪಚ್ಚುಗೆ 2, ಪಚ್ಚುಗೆ 2, ಹಚ್ಚು 1. A lonely, retired, secret or private place; privacy; counselling, or consulting, in private (M. ಪಯ್ಯ, T. ಪೈ, gently; secretly; quietly: T. ಪದುಂಗು, M. ಪದುಪ್ಪು, to sneak, crouch, conceal, skulk, be cautious; cf. ಅಡಂಗು 2 f). — ಪಚ್ಚುಗೆಗಾರ್ತಿ. — ಗಾರ್ತಿ. = ಪಚ್ಚುಗೆಗಾರ್ತಿ. A woman who lives in privacy, is consulted and advises (ಮನ್ವರಗಾರ್ತಿ, ವೀರನವರ್ ಸಿ.; ವೀರನವರ್ Kk. 28, o. r. ಪಚ್ಚುಗೆಗಾರ್ತಿ).

ಪಚ್ಚೆ ಪಾಂಜೆ. = ಅಚ್ಚೆ 2, ಪಂ, ಪಚಿ, ಪಚ್ಚೆ, (ಪಚ್ಚೆನೆ), ಪಚ್ಚು 1, ಪನ್ 2, ಪಮ್, ಪಸಿ, ಪಸು 2, (ಹಚ್ಚೆಗೆ, ಹಚ್ಚೆನೆ), ಹಚ್ಚೆ, ಹಸಿ. Greenness; the colour green; a yellowish colour, a golden colour (ಪಾಂಗ, ಪಸುರ śm. 8; ಪೀತ, ಗೌರ, ಹರಿವ್ರಾಹ, ಹಸುರುಬಣ್ಣ Śi. 51; J. 6, 31; My.; M.; T. ಪಚ್ಚೆ; see ಮೀನಣ್ಣ). 2, young sprouts or new leaves, and their colour (ಪ್ರವಾಲ, ಪಸುರು

Nn. 7). ಎಲೆಪಟ್ಟೆ ಬಣ್ಣ (ಪಾಲಾಕ, ಪರಾಕ, ಹಂಕ, ಜಂಗಾರ್ Si. 51). 3, growing corn, etc., and their colour. ಸಕಲಮಾ ದ ಪಯ್ಯ ಪಟ್ಟೆಗಳನ್ನ ಸಮ್ಮೂರ್ಣಮಾದ ಶ್ರಯಧೂಮಿ (ಉರ್ವರ್ Si. 100; My.). 4, freshness; unripeness, crudeness, rawness; youngness (T., M.; Tē. ಪಟ್ಟೆ). 5, an emerald (ಅಶ್ವಗರ್ಭ, ಮರಕತ, ಹಂಕಣಿ Hiā., Mr. 101; ಗಾರುತ್ಮತ, ಮರಕತ, etc. Nr., Si. 330; ಪಸುರ್ಗರ್ ಓ. II, 112; My.; M.; T. ಪಟ್ಟೆ; Mhr. ಪಾಡೂ). ವಸಾಯದಷ್ಟ ಮುಕ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಟ್ಟೆಯಂ ತಳೆದ ಪೊರ್ ಅದಿಮುಕ್ತ ಮುಗುಳ್ಳುದು (Ūpr. 7, 41). See Ūpr. 6, 49; Abb. P. 4, 17; Bb. 2, 13, 25; Ū. Bp. 5, 3. 48; Rāv. 2, 47; J. 8, 4. ಪಟ್ಟೆಯಾದರೂ ಮೆಚ್ಚಿ ತಗದು ಕೋ ಬೇಕು. — ಪಟ್ಟೆಯಾದರೆ ನುಚ್ಚುಗಿತ್ತ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prva.). 6, camphor (ಪ್ರಾರೇಯ, ಘನಸಾರ Mr. 386). 7, N. of a plant with fragrant ears (ದೇವಕಟಿ Mr. 182; Rāv. 10, 2). 8, cane or ratan, Calamus fasciculatus or rotang (ಪೇತಸ, ನಂಜುಲ, ಎದುಲ, ನಾಸರ, ತೀತ Mr. 124; ನಾಸರ = ನಾನೀರ; cf. ಹಟ್ಟೆ). 9, any figure punctured or tattooed into the skin because green, tattoo (My.; Tē.). See ಕರ್ಪೂರಪಟ್ಟೆಗಿಡ; ಪಡುವಟ್ಟೆ. — ಪಟ್ಟೆ ಕಾಯಿಗಿಡ. A olimhing herb, Cucumis pubescens Willd. (St. & Pl.). — ಪಟ್ಟೆಗಟ್ಟುನ. — ಕಟ್ಟುನ. The yellow-coloured metal: gold (Abb. P. 4, 83). — ಪಟ್ಟೆಗುವಪ್ಪಸ = ಪಟ್ಟೆಗುವಪ್ಪಸ. (Rāv. 8, 27). — ಪಟ್ಟೆತೆನೆಗಿಡ. = ಪಟ್ಟೆ No. 7. (My.). — ಪಟ್ಟೆದಿ ಮಿರ್. — ತಿಮಿರ್. Gold-coloured unguent (Ūpr. 7, 43). — ಪಟ್ಟೆದೋರಣ. — ತೋರಣ. (Smd. 885; Kk. 97). A festoon of green leaves. — ಪಟ್ಟೆಮಾಲೆ. (Smd. 886; Kk. 96). A garland of emeralds. — ಪಟ್ಟೆಯ ವರ್ಣ. (ಹಂಕ Nn. 60). — ಪಟ್ಟೆವಡಿಗ. — ವಡಿಗ. A spittoon of emerald (Rāv. 2, 70). — ಪಟ್ಟೆವರರ್. — ವರರ್. An emerald (Ūpr. 1, after 101; Rāv. 2, after 42). — ಪಟ್ಟೆವರಿಗ. — ವರಿಗ. A shield of emerald (Grj. 6, after 56). — ಪಟ್ಟೆವಿಲ್ಲ. — ವಿಲ್ಲ. Kāma: a libidinous man (Rāv. 1, after 185). — ಪಟ್ಟೆವಿರ್. = ಪಟ್ಟೆವಿರ್, q. v. — ಪಟ್ಟೆಹೆಸದು. = ಹೆಸದು. (St. & Pl.). ಪಟ್ಟೆ pañcē. = ಪಟ್ಟೆ. — ಪಟ್ಟೆ ವದಿಸು. — ವದಿಸು. = ಪಟ್ಟೆ ವದಿಸು. To decorate, to adorn. ಪಟ್ಟೆವದಿಪಾ ಸತಿ (ಪಟ್ಟೆವದತಿ Kk. 92). ಪಟ್ಟೆಗಾಡ pañcē-gāra. = ಪಟ್ಟೆಗಾಡ. (ಪಟ್ಟಾಯ್ಲ Kk. 75). ಪಜಕ pajaka. A kind of tree. ಕ್ರಮುಕ, ಪಟ್ಟಿಕೆ, ಪಟ್ಟಿ, ಲಾಕ್ಷಾ ಪ್ರಾಪನ ಎನ್ನು, ಕೆಮ್ಮುಅರಿಗಿನ ಗಿಡ; ಪಜಕದ ಮರ ಎನ್ನು, ಕೆಲವ ರನ್ನುವರು (Si. 131, only in Si.). ಪಜ್ಜ pad-ja. Born from the feet: a Śūdra. ಪಜ್ಜ ಪajjala. Tbh. of ಪ್ರಜ್ಜಲ (Smd. 851; Kk. 65). — ಪಜ್ಜ ಕವೈದ್. — ವದ್. To obtain lustre or fame (Grj. 2, after 106). ಪಜ್ಜ ಪajjala. Tbh. of ಪ್ರಜ್ಜಲಿಸು. (Ūpr. 3, 94; 6, 52; 7, 8; Abb. P. 16, 82; Rāv. 10, after 31; 11, after 1; 13, after 1; J. 18, 80). ಪಜ್ಜೆ pajjē. = ಪಜ್ಜೆ, ಹಜ್ಜೆ, ಹೆಜ್ಜೆ. Tbh. of ಪಜ್ಜತಿ (Smd. 370). A footstep, a foot-print, a trace; a stride. (Tē. ಅಂಜಿ). See ಅಜಿವಣಿಗೆ, ಅಜಿವಜ್ಜೆ; Rāv. 8, 45. 49. — ಪಜ್ಜೆದೋರು. — ತೋರು. To be marked or noticed (J. 18, 80). — ಪಜ್ಜೆವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. To track (Ūpr. 5, after 64; Abb. P. 9, after 33; Grj. 3, after 103; Si. 97; J. 28, 45). ಪಂ pañ. Five. — ಪಂಜೇರು. — ಸೇರು. Five sēra. ದುಡ್ಡಿಗೆ ಪಂಜೇರು. — ನಿಮ್ಮನೆಯಮ್ಮ, ನಮ್ಮನೇ ಕದು; ತಾ, ತಿಮ್ಮಕ್ಕಾ, ಪಂಜೇರು ತುಪ್ಪ ವ (Prva.).

ಪಂಚ pañca. 1. Five. 2, incomparable, wonderful (ಅಪ್ಪಾರ್ವ Smd. II, o. r. ಪೂರ್ವ; Kk. 58. 77; Smd. 57; cf. ಪಂಚಮ No. 7). 3, a jury (Mhr.). — ಪಂಚಕಣೇರಿ. An office of jury (B. 4, 146). — ಪಂಚದಾಲು. Five items of revenue, viz. toddy, spirituous liquor, opium, hemp, and excise (My.). — ಪಂಚದಾಲುಕಣೇರಿ. An office of the ಪಂಚದಾಲು (My.). — ಪಂಚವಣ್ಣಿಗೆ. — ವಣ್ಣಿಗೆ. Wonderful or very beautiful decoration (Abb. P. 13, 59; Rāv. 8, after 5). ಪಂಚ pañca. 2. Spreading. See ಪ್ರ.

ಪಂಚಕ pañcaka. Consisting of five, relating to five, made of five; any collection or aggregate of five; the number five. See Smd. 21. 101. 345; Kāv. III, 2, B, 24; Ūh. v. 181. 2, a field of battle. 3, a pack of five, as of paper (My.).

ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ pañca-kajjāya. The five pleasant articles of food: avalakki, ṛṇu, kaṭṭē, kōbari, bēlla (My.).

ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣ pañca-kalyāṇa. N. of writings of the Jainas (Ūpr. 3, 92).

ಪಂಚಕಾರುಕ pañca-kārūka. The five artificers or artisans: carpenters, goldsmiths, blacksmiths, stone-cutters (masons), and braziers (see Nr. a. ಕಲುಕುಟಿಗ). ತಿಲ್ಗಿ, ಕಾರು, ಪ್ರಕೃತಿ ಈ 3 ಪಂಚಕಾರುಕರು; ಪಂಚಕಾರುಕರು ಕೆಲಸಂಗಿಯ ಮನೆ (ಕರ್ಮಕಾರಿ, etc. Hiā.). ಪಂಚಕಾರುಕರ ಮನೆ (ಕರ್ಮಕಾರಿ Mr. 197). Cf. ಪಂಚಾರ್. — ಪಂಚಕಾರುಕಕರ್ಮದಾರು. A piece of wood for the work of artisans. See ಅಡೆ.

ಪಂಚಕೋಣ pañca-kōṇa. A pentagon. (My.).

ಪಂಚಗವ್ಯ pañca-gavya. Five things derived from the oow: milk, ourds, ghee, urine, and dung. (My.).

ಪಂಚಗುಪ್ತ pañca-gupta. A tortoise, turtle, as drawing in its four feet and head under its shell. (R.).

ಪಂಚಗುರುಗರ್ಭ pañca-gurṇga. The five great Jaina gurus (Ūpr. 4, 86; Kāv. III, 1). See ಪಂಚವರಮೇಷ್ಟಿ.

ಪಂಚಗೌಡ pañca-gaṇḍa. = ಪಂಚಗೌಳ. (My.; Tē.).

ಪಂಚಗೌಳ pañca-gauḷa. = ಪಂಚಗೌಡ. Bengal and the northern provinces; the collective name for Brāhmanas of those countries (Bh. 2, 4, 11).

ಪಂಚಬಾಮರ pañca-cāmara. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಪಂಚಜನ pañca-jana. The five kinds of beings: gods, men, gandharvas, apsaras, serpents and pitris. 2, man, mankind; a man (ಮಾನವ, ಮರ್ತ್ಯ, ನರ, etc., ಗಣ್ಯ ಗೂಸು Mr. 222). 8, N. of a demon in the form of a conch shell.

ಪಂಚಜನೇನ pañca-janīna. An actor, a mimic, a buffoon (ಅದಿಗ Hiā.; ಅದಿ ಬದುಕುವನು Mr. 238).

ಪಂಚತನ್ತ್ರ pañca-tantra. N. of a collection of stories and fables in five books or chapters. (My.; B. 4, 135).

ಪಂಚತೆ pañcatē. ಪಂಚತಾ. Fivefoldness; the aggregate of five; the five elements collectively: earth, air, fire, water and ether. 2, separation into the five elements of which the body consists: dissolution, death.

ಪಂಚತೋದಂಚನ pañcatā-ndañcāna. The rising of death (Ūpr. 5, 135).

ಪಂಚತ್ವ pañcatva. = ಪಂಚತೆ. Fivefoldness, etc. 2, death. ಭೀಮ, ಭೀಮ, ಗದೆಯಂ ಪಂಚತ್ವಮಂ ಪೂರ್ವದಯ! (Smd. 255).

ಪಂಚದಶ pañca-daśa. Fifteenth. 2, fifteen (Mr. 64).

ಪಂಚದಶಿ pañca-daśi. The fifteenth day of a half month, the day of full or new moon.

ಪಂಚದಾರ (pañca-dāra). Sugar (Tē.; ತವರಾಜ Si. 311).
 ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ಪಾಂಚ-ದ್ರಾವಿಡ. The five so-called drāviḍa Brāhmaṇas. See ದ್ರಾವಿಡ.
 ಪಂಚಧಾರೆ ಪಾಂಚ-ಧಾರೆ. The five paces of a horse: dhōrita, vaigita, pinta, uttāḥita, uttērīta (Rāv. 13, 82). See ಸ. ನಡಿ.
 ಪಂಚನಖ ಪಾಂಚ-nakha. Five-clawed: an elephant; a tiger; a tortoise. (Śāstrasāra in W.).
 ಪಂಚನಮಸ್ಕಾರ ಪಾಂಚ-namaskāra. Obeisance made with the arms, knees, head, voice, and look (Ahh. P. 16, after 39).
 ಪಂಚಪಾಕ್ವಾನ್ ಪಾಂಚ-pakvāṇa. Five pakvāṇas (Bp. 8, 14; they are enumerated ad libitum, My.). Cf. ಪಂಚವಿಧ, ಪಂಚಭಕ್ಷ.
 ಪಂಚಪತ್ರ ಪಾಂಚ-patrē. N. of a plant (ದೇವಪತ್ರ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಗಾನ್ಧಾರಿ Mr. 132, o. r. ಮಂಜಪತ್ರ); a kind of cāṇḍālakanda or bulbous plant (Sk. as ಪಂಚಪತ್ರ).
 ಪಂಚಪದ ಪಾಂಚ-pada. A cold, indifferent relationship, indifference, apathy (Ūpr. 4, 86).
 ಪಂಚಪರಮೇಷ್ಟಿ ಪಾಂಚ-paramēṣṭhi. The five chief Jainas gurus: (sarasijavāsa), arha, ācārya, upādhyāya, sarva-sādhn (Nn. 150).
 ಪಂಚಪರ್ವ ಪಾಂಚ-parva. Five fixed days in a month on which Brāhmaṇas perform special idol-worship (My.).
 ಪಂಚಪಲ್ಲವ ಪಾಂಚ-pallava. The aggregate of young shoots of the āmra, jambū, kapittha, vijayūraka, and viṭva. — ಪಂಚಪಲ್ಲವದ ವಾಚ. A horse which a king mounts (ರಾಜವಾಚನ Śmd. II; Kk. 78; Śm. 41).
 ಪಂಚಪುತ್ರ ಪಾಂಚ-pañḍava. The five sons of Pāṇḍu: Yudhishthira, Bhīma, Arjuna, Nakula, and Sahadēva (C.), who are worshipped by peasants in the form of stones (S. Mhr.).
 ಪಂಚಪಾತ್ರ ಪಾಂಚ-patrē. Five cups or vessels collectively. 2, a metal vessel of a cylindrical form (C.; Mhr.; Si. 309).
 ಪಂಚಪ್ರಮ ಪಾಂಚ-pramē. Five true perceptions (Rāv. 4, 104).
 ಪಂಚಪ್ರಾಣ ಪಾಂಚ-prāṇa. The five vital airs: prāṇa, apāṇa, samāna, vyāṇa, and udāna. (My.).
 ಪಂಚಬಾಣ ಪಾಂಚ-hāṇa. Kāma.
 ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ಪಾಂಚ-hrahma. Śiva (Rāv. 4, 104).
 ಪಂಚಭಕ್ಷ ಪಾಂಚ-hhakha. Five kinds of oake (Bp. 2, 53; 48, 20).
 ಪಂಚಭೂತ ಪಾಂಚ-hhūta. (Śmd. 101). The five elements: earth, fire, water, air, and ether (Ākāśa). ಆಕಾಶ ಹೊದಿ ಗಾಡ ಪಂಚಭೂತ (ಅಮೃತನರ್ಚಿತಪಂಚಭೂತ, ಧಾಮ Nn. 82).
 ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕ ಪಾಂಚ-hhūta-ātmaka. Consisting of the five elements, as the ātman or person (Bp. 51, 80; ಪೃಥ್ವಾದಿಪಂಚಭೂತ Nn. 78).
 ಪಂಚಮ ಪಾಂಚama. The fifth (Bp. 54, 48). 2, the fifth letter of a varga (Kāv. I, 2, 110-112). 8, forming the fifth part; a fifth. 4, a Śūdra (ಪದ್ಯ Mr. 875 stot); a Cāṇḍāla (My.). 5, the fifth (or seventh) note of the gamut; see ಸಪ್ತಸ್ವರ. 6, the note of the oonkoo (ಕೋಕಿಲ ರವ Ūt. II, 66). 7, beautiful, brilliant, elegant, pleasing (cf. ಪಂಚ No. 2). 8, dexterous, clever. 9, one of the rāgas or musical modes. 10, copulation. ಪಂಚಮದ ಶನಿ (śani when in the fifth constellation) ಪಂಚನಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಾನ

(Prv.). See ಕುದುಲ್ಕರ. — ಪಂಚಮನ್ವರ. -೦-ಪೂರೆ. The fifth note to join (Ūpr. 1, 118).
 ಪಂಚಮಜಾತಿ ಪಾಂಚama-jāti. The fifth caste: that of the Cāṇḍālas or Hōlīyas (My.).
 ಪಂಚಮಕಾರ ಪಾಂಚama-kāḥ. A hrazier's shop. See ಪಂಚಾ. — ಪಂಚಮಕಾರಿಯವ. -೦ಮ. A hrazier. ಪಂಚಮಕಾರಿಯವರ ಕಂಠ ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).
 ಪಂಚಮಸ್ವರ ಪಾಂಚama-svara. = ಪಂಚ No. 5. ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆ ಯಿಟ್ಟರೆ ಪಂಚಮಸ್ವರ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).
 ಪಂಚಮಹಾನಿನದ ಪಾಂಚ-mahā-ninada. = ಪಂಚಮಹಾತಬ್ಬ. (Bp. 16, 14).
 ಪಂಚಮಹಾಪಾಕ ಪಾಂಚ-mahā-pāṭaka. The five heinous sins: killing a Brāhmaṇa, drinking intoxicating liquors, stealing gold, committing adultery with the wife of a gurn (or incest with one's mother), and associating with any one guilty of these crimes (Bp. 51, 54; My.).
 ಪಂಚಮಹಾಪಾಪ ಪಾಂಚ-mahā-pāpa. = ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ. See Prv. s. ಪ್ರಪಂಚ.
 ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞ ಪಾಂಚ-mahā-yajña. Sacrifices or devotional acts having reference severally to the veda, the gods, the manes of ancestors, men, and all created beings (My.).
 ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ ಪಾಂಚ-mahā-vādyā. Five great musical instruments: a horn, a tabor, a conch-shell, a kettle-drum, and a gong. ತನಿಯಂ ಕಟ್ಟಿ ನುಡಿಸುವ ನೀಲಾದಿಕವೇ ತವನಿಸುವದು, ಚರ್ಮದ ಕಟ್ಟಿ ನುಡಿಸುವ ಮುರಜಾದಿಕವೇ ಅನನ್ಯವೆನಿಸುವದು, ಕಂಚಿನ ತಾರಾದಿಕವೇ ಘನವೆನಿಸುವದು, ಊದಿ ವಾದಿಸುವ ನುಡಿಮೇಳ ಮೊದಲಾದವೇ ಸುಖವೆನಿಸುವದು, ಇನ್ನು ಚತುರ್ವಿಧವಾದ್ಯಂಗಳಂ. — ಆವೃತಗಲ್ಲಿ ಅವಾನ್ತರಭೇದಗಳಾದ ತೃಂಗವಾದ್ಯವೆನ್ನು ಕೊಮ್ಮು, ತಮ್ಮಟವೆನ್ನು ಹರಿಗೆ, ತಂಬುವೆನ್ನು ದವಳ, ಭೇರಿಮೆನ್ನು ದಾಡಾ, ಜಯಘಣಿಯೆನ್ನು ಜಾಗಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯಂಗಳಂ. — ಭದ್ರಮೆನ್ನು ಕರದಿ, ಶಾಸಕವೆನ್ನು ನಗಾರಿ, ಭೀಷಣವೆನ್ನು ಪ್ರಾಸ, ಘೋಷಣವೆನ್ನು ಹುಡುಕ್ಕಾ, ದಿಕ್ಕಿಮೆನ್ನು ದಿಕ್ಕಿ, ಚಮರವೆನ್ನು ಚೋಲು, ಝರ್ಝರವೆನ್ನು ಝಾಮಿ, ಕಾಹಲವೆನ್ನು ಗವುರಾಕಿ, ಮಸ್ತಕಿಯೆನ್ನು ಭೋರ, ಘಣ್ಣಿಕೆಯೆನ್ನು ಗಣ್ಣಿ ಇತ್ಯಾದಿ ದತವಾದ್ಯಂಗಳಂ ಬಾದ ಸಲುಕಿ ವಿಚಕ್ಷಣಂ (Vivēkaśāntīmaṇi, 4th prakaraṇa).
 ಪಂಚಮಹಾವಿಸರವಾದ್ಯ ಪಾಂಚ-mahā-visara-vādyā. The five great musical instruments of far-spreading sound (Bp. 59, 58).
 ಪಂಚಮಹಾಕಬ್ಬ ಪಾಂಚ-mahā-kahda. = ಪಂಚಮಹಾನಿನದ. The sound of the ಅಯ್ದ ಉತ್ತಮವಾದ್ಯ, q. v.; or: the loud sound of the five (great musical instruments).
 ಪಂಚಮಹೋರುವಾದ್ಯ ಪಾಂಚ-mahā-uru-vādyā. = ಪಂಚಮಹಾವಿಸರವಾದ್ಯ. (Bp. 11, 49).
 ಪಂಚಮಾಸ್ಯ ಪಾಂಚama-āśya. The kōgilē or oonkoo. (R.).
 ಪಂಚಮಿ ಪಾಂಚami. = ಪಂಚಮಿ. The fifth day of the half month. 2, the ablative (Śmd. 115. 141. 159; Kāv. I, 3, 33-35). 8, a chequered cloth or board for playing at draughts, etc.
 ಪಂಚಮಿಗ ಪಾಂಚama-iga. A Śūdra (see ಪಂಚಮ No. 4).
 ಪಂಚಮಿಗತಿ ಪಾಂಚamiga-iti. (Śmd. 244). A Śūdra woman.
 ಪಂಚಮುಖ ಪಾಂಚ-mukha. Five-faced; Śiva (Bp. 36 sum.); a lion.
 ಪಂಚಮುದ್ರೆ ಪಾಂಚ-mudrē. Five gestures of the fingers to be made in presenting offerings to an idol. 2, five sectarian marks of Śaivas (Bp. 27, 34; 49, 41); such of Mādhyas (My.).

ಪಂಚಾಯಜ್ಞ pañca-yajña. = ಪಂಚಮಸಾಯಜ್ಞ. (My.).
 ಪಂಚರಂಗ pañca-raṅga. = ಪಂಚವರ್ಣ No. 1. (C.; V. 3, 33).
 ಪಂಚರತ್ನ pañca-ratna. A collection of five jewels or precious things, as gold, the diamond, sapphire, ruby, and pearl (Abh. P. 1, 64). 2, a collection of five verses on ethical and other subjects. ಪಂಚರತ್ನಕ್ಕೆ ಮಂಜದ ಕಾಲು ಕ್ರಯವೇ? (Prv.).
 ಪಂಚರಸ pañca-rasa. Five fluids: e. g. ghee, milk, boney, oil, and spirituous liquor (ಫೃತಾದಿರಸಪಂಚಕ, ತುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಅಯುರ್ದ ರಸಗಳು Nn. 83).
 ಪಂಚರಾತ್ರ pañca-rātra. Lasting five nights or days. 2, a general term for the doctrinal books of various Vaiṣṇava sects. (My.). 3, a pūjāri of a superior position among Vaiṣṇavas (My.).
 ಪಂಚರಾಶಿ pañca-rāśi. ಪಂಚರಾಶಿಕ ಪಾಂಚ-ರಾಶಿಕಾ. The double rule of three. (My.).
 ಪಂಚಲಕ್ಷಣ pañca-lakṣhaṇa. Possessing five characteristics, as a purāṇa which should comprehend five topics: the creation of the universe, its destruction and renovation, the genealogy of gods and patriarchs, the reigns of the Manus and the legends of the solar and lunar races.
 ಪಂಚಲವಣಿ pañca-lavana. Five kinds of salt: kāṣa, saindhava, śāmadra, vīḍa, and sauvarāṇa. (My.).
 ಪಂಚಲೋಭಿ pañca-lōbbhi. A very avaricious person (ಕದಯ್ಯ, ಕಲನಾಶ, ದೀನ Mr. 223).
 ಪಂಚಲೋಹ pañca-lōha. A metallic alloy containing five metals: copper, brass, tin, lead, and iron (Sk.). 2, the five metals: gold, silver, copper, tin (lead), and iron (My.; ಧಾತು Nn. 82; Mr. 498). ಪಂಚಲೋಹದ ಹೆಸರು ಆದರೆ ಪಂಚಗಾರ ಕೂಡ ದಾರದೇ? (Prv.).
 ಪಂಚವಕ್ತ್ರ pañca-vaktra. = ಪಂಚಮುಖ. A lion (ಸಿಂಹ Mr. 159); Śiva.
 ಪಂಚವಟಿ pañca-vaṭi. The five fig-trees; N. of a place at the source of the Gōdāvarī where Rāma resided. (Rām. 3, 1 anm.).
 ಪಂಚವಣ್ಣ pañca-haṇṇa. Thh. of ಪಂಚವರ್ಣ. (Rév. 6, after 11).
 ಪಂಚವದನ pañca-vadana. = ಪಂಚಮುಖ. (Bp. 23, 4).
 ಪಂಚವರ್ಗ pañca-varga. A class, group or series of five; the five classes of consonants in the alphabet (from kavarga to pavarga, Śmd. 21).
 ಪಂಚವರ್ಣ pañca-varṇa. = ಪಂಚವಣ್ಣ. The five colours: white, black, red, yellow, and green (ಧಾತು Mr. 498; Nn. 82; Rév. 14, 79). 2, five letters (Śmd. 21); five syllables (Rév. 14, 79; cf. ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ). 3, five castes.
 ಪಂಚವಾದ್ಯ pañca-vādyā. The bhāṇi, śaṅkha, khaḍḍe, gaṇḍe, and vīṇe (My.). 2, heating one's own mouth whilst lamenting (My.). — ಪಂಚವಾದ್ಯಕಟ್ಟು. A pony that walks only when all sorts of noises and other efforts are made (My.).
 ಪಂಚವಿಂಶತಿ pañca-vimśati. Twenty-five. — ಪಂಚವಿಂಶತೀತ್ಯ, the twenty-five śāṅkya first principles (see ತತ್ವ; Vivēkaśintāmaṇi 1, 109).
 ಪಂಚವಿಧಪ್ರಾಸನ್ನ pañca-vidha-pakṣāṇna. = ಪಂಚವಕ್ತ್ರಾನ್ನ. (Bp. 24, 8).
 ಪಂಚವಿಧಾಕ್ಷರ pañca-vidha-akṣhara. The five kinds of letters: vowels, etc. (Śmd. 43).
 ಪಂಚವಿಶಿಷ್ಟ pañca-viśiṣṭha. = ಪಂಚಶತ. (My.).

ಪಂಚವಿಷಯ pañca-vishaya. The five objects of sense: rasa, rūpa, gandha, śabda, and sparśa (Mr. 501).
 ಪಂಚವೈ pañcavā. Thh. of ಪಂಚಮ (Śmd. 365; Śm. 19).
 ಪಂಚಶರ pañca-śara. = ಪಂಚಸರ. Five-arrowed: Kāma.
 ಪಂಚಶಾಖ pañca-śākhā. Five-branched: the hand (Mr. 321).
 ಪಂಚಶಿಖಿ pañca-śikhā. A man who wears the pañcaśikhā. (My.).
 ಪಂಚಶಿಖಿ pañca-śikhā. Five tufts of hair left by vaidika Brāhmaṇas on the head, etc. (My.).
 ಪಂಚಸರ pañca-sara. Thh. of ಪಂಚಶರ (Śmd. 376; ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಓ. I, 92; II, 52).
 ಪಂಚಸಾಯಕ pañca-sāyaka. = ಪಂಚಶರ. (My.).
 ಪಂಚಸೂನಂಗ pañca-sūnāṅga. The five things in a house by which animal life may be accidentally destroyed: the fire-place, the slab on which condiments are ground, the broom, the pestle, the mortar, and the water-pot. (R.).
 ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ pañca-akṣhari. The Śaiva mantra or formula of five syllables: ನಮಃ ಶಿವಾಯ (reverence to Śiva, Bp. 18, 3; 41, 28; 46, 3. 64; 49, 29; 53, 73; Śm. 1; Rév. 4, 104).
 ಪಂಚಾಗ್ನಿ pañca-agnī. The five fires collectively amidst which a devotee performs penance or devotion (Grj. 9, 9. 10; Bp. 2, 13; 19, 81). 2, the vaidika fires called anvāhāryapaṭana, gārhapatya, āhavanīya, sahhya, and āvasatbha.
 ಪಂಚಾಂಗ pañca-āṅga. Five-membered. 2, a calendar or almanac treating chiefly of five things: solar days, lunar days, asterisms, yōgas, and karapas. (Mr. 68; My.; B. 5, 151). ಪಂಚಾಂಗ ಹೋದರೆ ನಕ್ಷತ್ರ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). — ಪಂಚಾಂಗದವ. -ಅವ. An astrologer. 2, a poor man (My.). See Prv. s. ಪಂಚಾಲ. — ಪಂಚಾಂಗ ಹೇಯ. To tell all the things of an almanac (My.). 2, to tell circumstantially and verholosely (My.).
 ಪಂಚಾಂಗುಲಿ pañca-aṅgula. Measuring five fingers. 2, the ricinus or castor-oil plant, Ricinus communis.
 ಪಂಚಾಲಾರ pañca-āśāra. Five rules or institutes (Rév. 4, 104).
 ಪಂಚಾನನ pañca-ānana. Five-faced: Śiva; a lion. (Abh. P. 10, 29; Rév. 5, 31).
 ಪಂಚಾನನವಿಸ್ತಾರ pañcānana-viśtāra. Lion-seat: a throne (Ūpr. 4, after 75).
 ಪಂಚಾಮೃತ pañca-amṛita. The five nectarious substances: milk, cnrds, ghee, honey, and sugar (Sk., Mbr.), and a compound made of them (My., wherein, instead of cnrds, plantains are used; Bp. 13, 35; 35, 11).
 ಪಂಚಾಯುತ pañcāyita. A member of an assembly of arbitration (My.; Mbr., H.).
 ಪಂಚಾಯುತಿ pañcāyiti. An assembly of five (or more) persons to settle a matter by arbitration (My.; Br.); arbitration (My.).
 ಪಂಚಾರ್ತಿ pañca-ārti. A platter with five wloks burning in ghee, and the act of waving it (My.). ಪುಟಿಗೆ ತುಪ್ಪವಿಲ್ಲ, ಕಟಿಗೆ (or ತರದಿಗೆ) ಪಂಚಾರ್ತಿ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).
 ಪಂಚಾಲ pañcāla. N. of a tribe and their country in the north (Bp. 61, 30); a prince of the Pañcālas. ಪಂಚಾಲದೇಶದ ಪಾಲಕನಾದರೆ ಪಂಚಾಂಗದವನೇನು? (Prv.).
 ಪಂಚಾವರಣ pañca-āvaraṇa. Five positions of distance in

standing around a person (Bp. 25, 46; 54, 18). 2, five powers of illusion.

ಪಂಚಾವಸ್ಥೆ pañcā-avasthē. Five states or conditions of humanity: childhood, boyhood, youth, manhood, and old age (My.).

ಪಂಚಾಶತೆ pañcāśat (pañcā-daśat). Fifty. (My.). ಪಂಚಾಶತ್ತಮ, the 50th.

ಪಂಚಾಸ್ತ್ರ pañcā-āstra. Kāma (Rāv. 4, 104).

ಪಂಚಾಸ್ಯ pañcā-āśya. = ಪಂಚಾನನ. Five-faced; a lion.

ಪಂಚಾಳ pañcāḷa. = (ಪಂಚಕಾರುಳ), ಪಾಂಚಾಲ. The five classes or castes of artificers: goldsmiths, carpenters, blacksmiths, hraziers, and stone-cutters (My.; Mhr.); the first three classes (My.). ಪಂಚಾಳರು ದಕ್ಷಿಣ ಹತ್ತಿರ ಹಾಂಗೆ (Prv.). 2, a goldsmith (My.).

ಪಂಚೆ pañcē. = ಪಂಚ. Five or a cinque, at a game (Bp. 48, 6; Dp. 99, 5; see ಪಂಚ.).

ಪಂಚೇಕರಿಸು pañcē-karisu. To render fivefold (Sāv. 5, 31).

ಪಂಚು pañcu. 1. = ಅಂಚು 1, ಪಂಚು, ಹಂಚು. To divide, to share, to distribute (Bp. 48, 6; J. 26, 61; Tē.).

ಪಂಚು pañcu. 2. (= ಪಚ್ಚು 4). Distribution: unfair distribution (J. 6, 34, o. r. in one copy ಪಂಚು).

ಪಂಚೆ pañcē. = ಪಂಚ, (ಪಚ್ಚು), ಪಂಚಾ 1, ಪಂಚೆ. A small dōtra, used for various purposes (ಅಮುವೆ Kk. 54; My.; Tē.; Mhr. ಪಂಚಾ). ಚಕ್ಕ ಪಂಚ (ಕರ್ಪುಟ Si. 495). See Mr. s. ಪಟಿಭೇದ.

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ pañcā-indriya. The five organs of sense: the eye, ear, nose, tongue, and skin (Bp. 48, 6; ಇಂದ್ರಿಯೆ Nn. 28). 2, the five objects of sense (ಪಟ್ಟ ಮೊದಲಾದ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ Nn. 78; see ಪಂಚವಸಯ). 3, = ಅಂಗಣ (Nn. 53).

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಾತ್ಮಕೆ pañcēndriya-ātmaka. Having the nature of the five organs of sense (Bp. 51, 80).

ಪಂಚೇಷು pañcā-ishu. Five arrows (Ahh. P. 9, 84). 2, Kāma.

ಪಂಜರ pañjara. 1. = ಪಂಜರ (Smd. 342), (ಪಂಜರ), ಪಂಜರ. A cage, an aviary, a dove-oot, etc. (ದತ್ತಿ ರೆ. 1, 11; cf. ಪಂಜರ). 2, a skeleton; see ಅಸ್ಥಿ-. ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಯುಟ್ಟರೆ ಪಂಚಮಸ್ತರ ಕೊಟ್ಟೇತೇ? (Prv.).

ಪಂಜರ pañjara. 2. A claw, of a oat, etc. (B. 8, 80; 4, 90; Mhr. ಪಂಜಾ, a claw, the hand of a monkey, the hand as spread abroad).

ಪಂಜರಪಕ್ಷಿ pañjara-pakshi. = ಪಂಜರವಕ್ಕ. A bird in a cage.

ಪಂಜರಾಪೇಟೆ pañjara-ākhēṭa. A sort of basket or wicker trap in which fish are caught. (R.).

ಪಂಜಲ pañjala. A mode used in saṅgita (V. 11, 9).

ಪಂಜಾ pañjā. 1. = ಪಂಚ, etc. ಗಣ್ಯಗಣ್ಯಯ ಹಾಕಿ, ತಲೆಗೆ ಪಂಜಾ ಸುತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು (B. 4, 179).

ಪಂಜಾ pañjā. 2. The metal hand of Mohammadans, representing their five holy personages (My.; Mhr., see ಪಂಜರ 2).

ಪಂಜಾಬು pañjābu. Tho Panjab (C.).

ಪಂಜಾರ pañjāra. Sweet cakes, fritters, pastry (T. ಪನೇಗಾರ, ಪನೆಯಾರ, ಪನ್ನ, ಪನ್ನೆಗಾರ; Tē. ಪನ್ನೇರ, ಪನ್ನಾರ, ಪನ್ನಾರ; R.).

ಪಂಜೆ pañji. = ಪಂಚಕೆ, etc. (My.; T., M. ಪನ್ನ).

ಪಂಜೆಕೆ pañjikē. = ಪಂಚ, ಪಂಚ, ಪಂಚ. The ball or roll of cotton from which the thread is spun. (My.). 2, a per-

petual commentary. 3, an almanac. 4, a journal; a register.

ಪಂಜು pañju. = ಪಂಜು. A torch (C. Bp. 47, 37; V. 10, 12; My.; Tē.; T., M. ಪನ್ನ; Br., H. ಪಂಜಾಯ). ಕಟ್ಟು ಹದಾದ ಪಂಜು. — ತನ್ನೇ ಮದಿನೆಗೆ ಪಂಜು ಹಿದಿಯುವ ಮಗ (Prva.). ಎರವೇಲ ನ ಪಂಜು ನೀರೋಗಗೆ ಉರಿದನ್ನೆ, ನಾರಿಯರೊಲುವೆ ತನಗೆವ್ವು ಮರು ಕಂಗೆ ಮಾರಿ ಹೊಡದನ್ನೆ (Sp.). — ಪಂಜುಗಕ್ಕ. -ಕಕ್ಕ. = ದೀವಟಿ ಕಕ್ಕ. (My.). — ಪಂಜುವಿದಿನ. -ವಿದಿನ. A torch-bearer (ದೀವಟಿ ಗ C. 1, 58).

ಪಂಜೆ pañjē. A poor, helpless, weak person (My.; Tē.; T. ಪಂಜೆ; cf. ಪಂಜೆ 8); a wretch, a coward (Tē.; cf. ಪನ್ನೆ).

ಪಂಜೆ pañjē. = ಪಂಜಾ 1, etc. (C.). ಹುಡುಗರ ಸಲುಪಾಗಿ ನಯ್ಯ ರೇಕ್ಷೆ ಅಂಚಿನ ಸಣ್ಣ ದೋತರಹೋಡುಗಳಿಗೆ ಬಡಕಾನಿಯನ್ನುತ್ತಾರೆ; ಉದ್ದವಾ ಅಗಲವಾ ಕದಿಮೆಯಾಗಿ ಉರುಟುನಾಲು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪಂಜೆಗಳನ್ನುತ್ತಾರೆ; ನಾಲ್ಕು ಪಂಜೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನಯ್ಯದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೊರೆಯನ್ನುತ್ತಾರೆ (B. 8, 103).

ಪಂಜಿತನ pañjētana. Poverty; parsimoniousness (My.; Tē.; M. ಪಂಜ, ಪಂಜ, famine, scarcity, poverty).

ಪಟ paṭa. = ಪಟ, (ಪಟಾರನೆ, ಪಟೇರ, ಪಟ್ಟನೆ, ಪರಿಲ). ಪರಕ. A sound imitating those of the flapping of wings or suspended clothes when fluttering in the wind, of a dog shaking his body, of applying blows or kicks, and of bursting. — ಪಟ ಪಟ = ಪಡ ಪಡ. The repeated sound of ಪಟ (My.; Tē.; Mhr. ಪಡ ಪಡ; Bp. 51, 81). — ಪಟ ಪಟನೆ. With the repeated sound of ಪಟ (My.; Bp. 28, 16).

ಪಟ paṭa. = (ಪಟ್ಟ), ಪಡ, ಪಡು. Cloth. 2, fine cloth; = ಪಟನೆ, ಪಟ್ಟ No. 2, silk cloth, see ಪಟಾವಳಿ 2. 3, = ಪಟ್ಟ No. 7, a veil or screen (ತೆರೆ Rm. 105; see ಅವಪಾನರ). 4, a sheet, an expanse; vastness, length, breadth. 5, a piece of cloth or tablet or plate on which anything may be written or painted. 6, a thatch, a roof. 7, a sail (ಪಾತ Mr. 408; B. 8, 117). 8, a paper-kite (My.; Tē., T.). ಪಟ ಹಾದಾದರೆ ಮರ ಹಾದೇತೇ? (Prv.). 9, a picture (My.; Tē., T.; Bp. 58, 31). 10, = ಪಟ್ಟ No. 8, a chequered cloth or board to play at chess, etc. (Mhr.; ಅಪ್ಪಾವಡ, ಅ ಕರ್ಪ G.). 11, a basin or channel for watering plants and trees (My.); = ಪಟ್ಟ 3, No. 8, & ಪಡ, No. 3, a plat (My.). 12, the tree *Buchanania latifolia* (*Chironia sapida*). 13, = ಪಟ್ಟ No. 5 (see Mr. s. ಶುಭ). 14, anything well made, finished, or polished (see ಪಟಪಟ, ಪಟಪಟ No. 2).

ಪಟಕೆ paṭaka. 1. = ಪಟಕೆ 2, ಪಟಕೆ 1. Tbh. of ಸ್ವಟಿಕಾ. Sulphate of alumina or alum (My.; Mhr. ಪಟಕೆ).

ಪಟಕೆ paṭaka. 2. = ಪಟಕೆ 2, ಪಟಕೆ. Cotton cloth. See ಪಡ ಪಡ 2, a camp, encampment.

ಪಟಕಾರ paṭa-kāra. 1. A weaver; a painter. (R.).

ಪಟಕಾರ paṭakāra. 2. (i. e. ಪಟಕೆ 1-ಕಾರ). = ಪಟಕೆ 1, etc., ಪಟಕಾರ. (My.).

ಪಟಕಾರು paṭa-kāru. Tongs, pincers (Tē. ಪಟಕಾರು, ಪಟುಗಾರ; T. ಪಟ್ಟಕ್ಕ, ಪಡಾರುಮ್ಪು, ಪಡ್ಡುಕುಡು; My. occasionally).

ಪಟಕುಟೆ paṭa-kṇi. A tent.

ಪಟಕ್ಕನೆ paṭakkanē. With the sound of ಪಟಕ.

that is used to express "suddenly and with a noise", as ಪಟಕ್ಕನೆ ಕತ್ತು ಕೊಳ್ಳು, ಪಟಕ್ಕನೆ ದೀಪ ನೊಂದಿಸು, ಪಟಕ್ಕನೆ ಹಗ್ಗ ಹದಾ (My.).

ಪಟಗ್ರಹ ಪಟ-ಗ್ರಹಾ. = ಪಟಕುಟಿ. (My.).

ಪಟಚೂರ ಪಟ-ಚೂರಾ. A cloth-stealer, a shop-lifter.

ಪಟಚ್ಚರ ಪಟ-ಚ್ಚರಾ. A thief. 2, old or ragged clothes (ಪೊಸ ತಡುದು Mr. 342).

ಪಟನೆ ಪಟಾಫೆ. Thh. of ಪತನ. (My.).

ಪಟತ್ಕಾರ ಪಟ-ತ-ಕಾರಾ. A sound in imitation of that of flapping flags (Grj. 8, after 8).

ಪಟಭಿತ್ತಿ ಪಟ-ಹಿತ್ತಿ. The canvas-wall of a tent (ಗುಡಿಯ ಸುತ್ತಣ ಸರಾಪಿ Mr. 288).

ಪಟಭೇದ ಪಟ-ಹೇದಾ. Different kinds of cloth or garments. ದಸಂ ಗಬ್ಬಂ (o. rs. ಗಬ್ಬುಳ, ದಬ್ಬುಳ for ಗಬ್ಬುಳ) ಗಬ್ಬುನೀಲಿ ಸನ್ದಾಹ ರಾಗ ಕುಸುಂ (one MS. ಕುಸುಮ) ಅವಂಶ ದೋರಿಯ ನಾಗವಲ್ಲಿ ವಟ್ಟ ಸುರ್ವಾಪದ ಮದವ ಮಂಚಪ್ಪಿ ದೇವಾಂಗಮ್ ಎನ್ನು, ಪಟಭೇದಮಕ್ಕು (Mr. 342).

ಪಟಲ ಪಟಾಲಾ. 1. A roof, a thatch. 2, a cover, a covering, a veil. 3, a film over the eyes. 4, a heap, a mass, a multitude. 5, a basket (Ahh. P. 12, after 2).

ಪಟಲ ಪಟಾಲಾ. 2. Thh. of ಪಟೋಲ. (My.).

ಪಟಲಕ ಪಟಾಲಾ. = (ಪಟ್ಟಳಿಗೆ), ಪಡಲಕೆ, ಪಡಲಗೆ, ಪಡಲಿಗೆ, ಹಡಲಗೆ, ಹಡಲಿಗೆ. A heap, a mass, a multitude; a kind of basket (Üpr. 7, after 151; 9, 2); a jar (see ಪಟ್ಟಳಿಗೆ).

ಪಟಲವ್ರಾನ್ತ ಪಟಾಲ-ಪ್ರಾನ್ತಾ. The edge of a thatch.

ಪಟವಾಸ ಪಟ-ವಾಸಾ. 1. A tent. (My.). 2, a petticoat.

ಪಟವಾಸ ಪಟ-ವಾಸಾ. 2. = ಪಟವಾಸಕ.

ಪಟವಾಸಕ ಪಟ-ವಾಸಾಕಾ. Perfumed powder.

ಪಟವೆ ಪಟಾವೆ. = ಪಟ, No. 2. Silk. — ಪಟವೆಗಾಳಿ. -ಗಾಳಿ. A man who dyes silk yarn, makes silken tassels, etc. (C.).

ಪಟವೇಶ್ವ ಪಟ-ವೇಶ್ವಾ. A tent. (R.).

ಪಟಸ್ತನ್ಭು ಪಟ-ಸ್ತಾಂಭಾ. A mast (B. 3, 117; My.).

ಪಟಹ ಪಟಾಹಾ. = ಪಡಹ 1. A kettle-drum, a war-drum, a drum, a tabor.

ಪಟಹಾರಿ ಪಟ-ಹಾರಿ. (ಬಿಡು Mr. 165).

ಪಟಾ ಪಟಾ. = ಪಟ 1, etc. A stripe, a line, a streak (Mhr., H. ಪಟ್ಟಾ). — ಪಟಾವಟಿ. Striped, etc. — ಪಟಾವಟಿಕಟ್ಟು. Sugar-cane with stripes (My.). — ಪಟಾವಟಿತರೆ. A striped curtain (My.).

ಪಟಾಕಾಕ ಪಟ-ಅಕಾಕಾ. The ether within any cloth (Bp. 51, 38; cf. ಫಟಾಕಾಕ).

ಪಟಾಕೆ ಪಟಾಕೆ. = ಪಟಾಕೆ, ಪಟಾಕು. A cracker, a squib (My.; Të.; Mhr., H. ಫಟಾಕಡಾ, ಫಟಾಕಾ).

ಪಟಾಕೆ ಪಟಾಕೆ. = ಪಟಾಕೆ. (Sk.). See ಪಡಯಿಗೆ, etc.

ಪಟಾಕೆ ಪಟಾಕೆ. = ಪಟಾಕೆ. (S. Mhr.).

ಪಟಾಕೋಪ ಪಟ-ಅಕೋಪಾ. Pride on account of one's dress, ostentatious display of it (My.).

ಪಟಾಕಾ ಪಟಾಕಾ. A Pathān, an Afghān (My.; Mhr., H. ಪಟಾಕಾ; B. 5, 88. 41). — ಪಟಾಕೆ. = ಪಟಾಕಾ (My.). 2, relating to the Pathāns.

ಪಟಾಯಕ ಪಟಾಯಿತಾ. Striped, as a tiger (B. 5, 245; Mhr. ಪಟ್ಟಾಕತ).

ಪಟಾರನೆ ಪಟಾರಾಣೆ. = ಪಟ, etc. ಅವಗೆ ಪಟ್ಟು ಪಟಾರನೆ ಬಿತ್ತು (My.).

ಪಟಾಲಂ ಪಟಾಲಂ. A hattallon, a regiment, an army (My.; Br.; M. ಪಟ್ಟಾಳಂ).

ಪಟಾವಳ ಪಟಾ-ವಾಳಿ. 1. = ಪಟ್ಟಾವಳ 1. Stripes, lines. — ಪಟಾ ವಳಿಸೀರೆ. A sirē with coloured stripes (My.).

ಪಟಾವಳ ಪಟಾ-ವಾಳಿ. 2. = ಪಟ್ಟಾವಳ 2. Woven silk. — ಪಟಾ ವಳಿಸೀರೆ. A silk-sirē (My.).

ಪಟಾಸು ಪಟಾಸು. = ಪಟಾಕೆ. (My.; Br.; M. ಪಟ್ಟಾಸು).

ಪಟೆ ಪಟೆ. = ಪಟ, etc. — ಪಟಿ ಪಟಿ. = ಪಟಿ ಪಟಿ. (My.).

ಪಟೆ ಪಟೆ. = ಪಟ 1. ಪಡ 2. A kind of cloth; coarse thick cloth; a coloured, fine garment; a curtain. See ಯೋಗ್.

ಪಟಿಕೆ ಪಟಿಕಾ. 1. = ಪಳಿಕ, etc. Thh. of ಪಟಿಕ. Crystal (Bp. 51, 83; Të.; T., M. ಪಡಿಕ).

ಪಟಿಕೆ ಪಟಿಕಾ. 2. = ಪಟಿಕ 1, etc. (My.).

ಪಟಿಕೆ ಪಟಿಕೆ. 1. = ಪಟಿಕ 2, etc. (My.).

ಪಟಿಕೆ ಪಟಿಕೆ. 2. = ಪಟಿಕ 2. Woven cloth (Sk.).

ಪಟಿಗಾರ ಪಟಿಗಾರಾ. (i. e. ಪಟಿಕ-ಕಾರ). = ಪಟಿಕ 2, etc. (My.).

ಪಟಿಗಿ ಪಟಿಗಿ. = ಪಟಿಗಿ 1, etc. See ಗರವಟಿಗಿ.

ಪಟಿಂಗ ಪಟಿಂಗಾ. A man without family or retinue (Mhr. ಫಟಿಂಗ). 2, a vile wretch, an unprincipled fellow, a lecher (My.; ಅನುಕ, ಅಭಿಕ, ಕಾಮುಕ, ಜಾರ, ನರ್ಮತ G.; B. 2, 25).

ಪಟಿಂಗನ ಸಂಗದ ಪಟಿಂಗಾಕ್ಕೆ ಹೋವರೆ ಪಡವನ ಕೇಡು. — ಪಟಿಂಗ ಪಟ್ಟಿಯುಟ್ಟು ಕೊಡುರೆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸನ್ದಾನೇ? (Prva.).

ಪಟಿಂಗತನ ಪಟಿಂಗತಾನಾ. The state and conduct of a patinga (My.; ಅಕಾರ್ಯ, ಗುಹ್ಯ, ಕೌಟೀನ B. 437).

ಪಟಿಮ ಪಟಿಮಾ. Sharpness, smartness, ability. (R.).

ಪಟಿವ್ಯ ಪಟಿವ್ಯಾ. Sharpest, very clever or able. (R.).

ಪಟಿಯಾ ಪಟಿಯಾ. Sharper, more clever. (R.).

ಪಟೀರ ಪಟೀರ. = ಪಟ, etc. (My.).

ಪಟೀರ ಪಟೀರಾ. Sandal wood (Bp. 1, 7; 12, 4). 2, Kāma. 3, the holly. 4, a sieve. 5, a field. 6, a cloud. 7, hamhoo mauua. 8, a hall for playing with. 9, rheumatism; catarrh. 10, height.

ಪಟು ಪಟು. (Smd. 109). Sharp, pointed, as a ray of light.

2, fierce; pungent, hot; violent; busy, active; strong; intense, great; shrill, ringing, sharp-sounding, clear-sounding, oraokling, rustling (said of sound). 3, sharp, clever, smart, dexterous, skilful; crafty, sly, cunning. 4, eloquent; loquacious, talkative. 5, hale, healthy. 6, contumelious, as speech, etc. 7, blown, expanded. 8, cruel. 9, the cucumber *Trichosanthes dioeca* Roxb. (= ಪಟೋಲ). — ಪಟು ಮಾಡು. To kindle (My.). ಇಂಗವ ಪಟು ಮಾಡು (ಪೊತ್ತು ಕೆ. 97).

ಪಟುಕ ಪಟುಕಾ. = ಪಟು No. 9. (Sk.; R.).

ಪಟುಕಮ ಪಟು-ತಾಮಾ. = ಪಟು. (R.).

ಪಟುಕರ ಪಟು-ತಾರಾ. More sharp, uncommonly sharp, etc. (Bp. 50, 26; J. 4, 18; ಕೆ. 4, after 6).

ಪಟುಕ ಪಟುಕೆ. = ಪಟು. (Üpr. 4, 17).

ಪಟುತ್ವ ಪಟುತ್ವಾ. Sharpness, keenness; cleverness, skillfulness; eloquence. (My.; see ಗೋ, ವಾಕ್).

ಪಟುಪರ್ವ ಪಟು-ಪರ್ವಿ. A cucurbitaceous plant, *Bryonia grandis* Lin.

ಪಟುಪೇಕವಾಕ್ಯ ಪಟು-ಕಾ-ವಾಕ್ಯಾ. (Smd. 63). One clever word.

ಪಟುಕರಣ ಪಟು-ಕರಣಾ. Making sharp, hot, etc.; kindling. See ಅಗ್ನಿ-, ಹಿಡಿ.

ಪಟುತಿ, paṭu-nkti. A clever word (My.).

ಪಟಿ patē. 1. = ಪಟಾ, ಪಟ್ಟಾ 2, ಪಟ್ಟ 3 No. 1, ಪಟ್ಟಿ 1 No. 2. See
ಪಟಾವಳಿ 1.

ಪಟಿ paṭi. 2. = ಪಟ್ಟ No. 2, etc. Silk. See ಪಟಾಪ 2. — ಪಟಿ
ಗಾಡಿ. -ಗಾಡಿ. A man who dyes silk yarn, and weaves
silk cloth (S. Mhr.).

ಪಟೆ paṭē. 3. = ಪಟ್ಟಾ 1. A kind of sword (ತೋಮರ, ಪಟ್ಟಿತ G.).

ಪಟ್ಟಣ ಪಾಠಶಾಲೆ. The head managing officer of a village
(My.; Br.; Mhr., H. ಪಾಟೀಲ).

ಸದೋಲ ಪಟೋ. = ಅಡಲ, ಅಡ್ಲ, ಪಟುಲ 2, ಪಟ್ಟ, ಪಡಲ, ಪಡವುಲ 1, ಪಮವುಲ, ಪೊಟ್ಟ, ಹಡಲ, ಹಾಲೆ. A species of cucumber, *Trichosanthes dioeca* Roxh.;—the snake-gourd, *Trichosanthes anguina* Lin. (St. & Pi. and Z. s. ಪಡವುಲ 1).

ಪಟ್ಟೋಲಿ patili. = ಪಟ್ಟೋಲ. (ಹಡಲ Hlā.; ಹಾಲೆ Mr. 123).

ಸಜ್ಜೀಲಿಕೆ paṭṭilikē. The cucumber *Trichosanthes dioeca*
Roxb. (= ಜಾಲಿ, ಜೋತ್ತಿ); — = ಸವವಲ (Sl. 141).

ಪಟ್ಟ ಪಟ್ಟಾ. (= ವಟು). It is one of the *śatsamas* (Śmd. 384; Cū. II, 480; Kk. 95; Śm. 77). Cloth. 2, = ಪಟಿ 2, ಪಟ್ಟ 2, ವಟ್ಟು 2, ಪಟ್ಟಿ 2, colonoured cloth, fine cloth; woven silk, silk. 3, an upper or outer garment. 4, a tablet for painting, a plate of metal for inscription or engraving royal edicts, grants, etc.; a royal order or grant. 5, a frontlet or fillet with a golden tablet, with which a king is decorated at coronation and his principal wife at the time of marriage; it is also worn by the prince, and the general, and by others who receive it as a token of royal favor; it is further tied to the head of the king's favorite horse (see ಧಾರ-) or elephant; and the *pnrôhita* affixes it to the forehead of the bride and bridegroom at marriages (My.); the chief office of the state, royalty; a royal throne; dignity, authority, office. 6, a place where four roads meet; see ಚಹುಪಟ್ಟ. 7, = ವಟು No. 3, a curtain or screen; see ದ್ವಾರಪಟ್ಟ. 8, = ವಟು No. 10. See ವಗಡೆಯ ಪಟ್ಟ. 9, = ಪಟ್ಟಣ, a city, town, village. ಅಮೃತನರ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ, ಅಯ್ಯನವರು ಚಟ್ಟಕ್ಕೆ (Priv.). See Śmd. 155. 22; ಕೆಯ್ಯಟ್ಟ, ನರಪಟ್ಟ, ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ; Öpr. 4, 14. 25; J. 8. 24; 16. 1. — ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟು. To tie the frontlet of dignity or authority, etc. (to a person's forehead, Bp. 44, 32; 56, 6; My.). ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಪಟ್ಟ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Priv.). — ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳು. To sit down on or come to the throne (My.; B. 4, 3. 79). — ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೂಡಿರು. To place on the throne (B. 5, 42. 48. 57; My. as -ಕೂಡಿಸು). — ಪಟ್ಟ ಕೊಡು. To grant any dignity or office (My.). ದೇವರಾಜನು ಒಬ್ಬ ತ್ರೀವೈಷ್ಣವವದ್ವಾಹನನಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಪಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟ (B. 4, 81). — ಪಟ್ಟ ಗಡುಗ. (Śmd. 385). A throne. — ಪಟ್ಟಗಾಡೆ. -ಕೂಡೆ. (Śmd. 385. Mdñ., o. r. ಪಟ್ಟಗಾಡೆ, which appears also Kk. 99). Silk raiment, etc. — ಪಟ್ಟಂಗಟ್ಟು. -ಂಕಟ್ಟು = ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟು. (Bp. 2, 25; Räv. 4, 119). — ಪಟ್ಟದ ಚರ. = ಪಟ್ಟದ ಯ್ಯ. (V. 8, after 25). — ಪಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ್ನ ತಗದು ಹಾಕು. To throw from the throne, to dethrone (B. 5, 52; My.). — ಪಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳು. = ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ. - (B. 4, 3; My.). — ಪಟ್ಟದಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. A *jaṅgama* who has been formally installed as a spiritual guide or principal of a *maṭha* (My.). — ಪಟ್ಟದರಸು. -ಅರಸು. The first or properly consecrated wife of a *rāja*, the queen (ಮುಟ Mr. 301). — ಪಟ್ಟದರಸು. -ಅರಸು. A formally installed king (J. 81, 50). — ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿ. = ಪಟ್ಟದರಸು. (J. 1, 4; 28, 14; Si. 182, 188;

Cj.). — ಪಟ್ಟದಾನ. -ಅನೆ. An elephant with a patā on its forehead: a distinguished elephant, or a king's favourite. or a white elephant (ಪಟ್ಟವರ್ಧನಗಜ, ಪುನ್ನಾಗ Nn. 61). — ಪಟ್ಟಪುಣಿ. (ಕರ್ನಾಟಕ, ತತವದಿ Nr., see ಚಿದಿ). — ಪಟ್ಟನ. -ಮಣಿ. (Śmd. 385; Kk. 99). A throne (ಗದ್ದುಗ, ನರೇ ನೃಪ ಸನ ರೆ. II, 51; ಸಿಂಹಪೀಠ 87; ದಿಶ್ವರಿ, ಸಿಂಹಾಸನ ಸಿ.; ಗದ್ದುಗ, ಸಿಂಹಾಸನ Kk. 26; ಗದ್ದುಗ, ಸಿಂಹಾಸನ Śim. 37). See Āpr. 6, 58; 6, after 71; Abh. P. 3, after 83; Rāv. 4, after 55; 6, after 10; 10, after 5. — ಪಟ್ಟನಾಗು. -ಅಗು. Royal power, etc. to come into one's possession (My.). ಅನ ಮಗನಿಗೆ ಪಟ್ಟನಾಯಕ (B. 4, 3). — ಪಟ್ಟನೇಡು. -ಎಡು. To ascend the throne (My.; B. 4, 8. 216; 5, 50).

ಪಟ್ಟಣಾಁ patṭa-kāntāra. A large forest (Ūpr. 5, after 39; see ಪಟ No. 4).

ಪಟ್ಟಿಗೆ pattiḡḡ. (fr. ಪಡು 1) = ಪಟ್ಟಿಗೆ 1, etc. Obtaining, catching, incurring, undergoing, etc. (cf. ಪಟ್ಟಿ ತನು). See ಮೂಗುವಟ್ಟಿಗೆ.

ಪಟ್ಟಡಿ pattu 2-adi 4. = ಪಟ್ಟದೆ, q. v. (My.; Si. 399). 2. = ಪಟ್ಟಡೆಮನೆ (My.). — ಪಟ್ಟಡಿಮನೆ. A workshop (ಅವೇಶನ, ಬೆಲಕಾರಿ Si. 108; My.).

ಪಟ್ಟಡ pattadē. (ಪಟ್ಟು 2-ಅವೆ 8). = ಪಟ್ಟಡಿ. An anvil, etc.
(My., Tē.; T. ಪಟ್ಟಡ್ಡ, ಪಟ್ಟಡ್ಡೆ).

ಪಟ್ಟಣ ಪಾಠ್ಯಾ = (ಪಟ್ಟ No. 9), ಪಟ್ಟನ. Tbh. of ವತ್ತನ (Sind. 363. 364; ನಗರ Nn. 22. 40; ಪುರ 28; My.; Tē., T.). ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅರಸು ಬಲ, ಕಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಬಲ. - ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೊರದಡು ಕು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗು. - ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಜ್ರಾಭಿಷೇಕವಾದರೆ ಪಟ್ಟಣದವರು ರಿಡವರಿಗೆ ಎಸು? (Prvs.). See ಸಂಸ್ಕೃತನಪಟ್ಟಣ, ಸನ್ನೆ ಪಟ್ಟಣ.

ಪಟ್ಟನಿಗೆ paṭṭanigē. Cloth; dress, attire (ಮುಟ್ಟಿಗೆ, ಮುಗುಲ, ಉ
ಳುಡಿಗೆ, ವಸನ ಸೀತ; Āpr. 8, after 4; 8, 52; Abh. P. 8, 72).

ಪಟ್ಟತನ *paṭṭatana*. (tr. ಪಡು 1). Obtaining, incurring, feeling, etc. ಫೇರ ಪಟ್ಟತನ (ಫೈರ್ Nn. 106).

ಪಟ್ಟನ pattana. = ಪಟ್ಟಣ. (Sk.).

ಪಟ್ಟನೆ paṭṭanē. = ಪಟಾರನೆ, etc. (My.). ಇದಾವೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟನೆ
ಬಿಡಿದು (B. 2, 43).

ಪಟ್ಟಬಂಧ patta-haddha. A man to whose forehead the patta has been tied: a king, etc. (Bp. 52, 40; 55, 3).

ಪಟ್ಟಬದ್ಧೀಶ್ವನ ಪಾಟೀ-*paṭṭa-baddha-ntsava*. The festival of formally installing a king (Āpr. 4, after 24).

ಪಟ್ಟಮಹಿಷಿ patta-mahishi. (Smd. 385; Kk. 99). The first wife of a king: the queen (My.).

ಪಟ್ಟಮಾರ್ಗ patta-mārga. A principal street, a main road
(Cpr. 1, 124).

ಪಟ್ಟಣ ಪಾಟಾಳೆ. A district, a community. (R.).

ಪಟ್ಟವರ್ಧನ paṭṭa-vardhana. (Śmd. 385). Elevated by the paṭṭa: a distinguished elephant (अश्वमेध II, 50; Śm. 38; Kk. 92; Ūpr. 2, after 91). 2, a vaidika Brāhmaṇa of much reading, but devoid of any practical knowledge (My.).

ಪಟ್ಟವರ್ಧನಗಜ pattavardhana-gaja. = ಪಟ್ಟವರ್ಧನ (ಪುಷ್ಪಗ.
ಪಟ್ಟವಾನೆ Nn. 61).

ಪಟ್ಟವರ್ಧನನಾರಸಿಂಹ pattavardhana-nārasimha. N. (Bp. 56.
84).

ಪಟ್ಟಣ ಪಟ್ಟಣ-ಕಾರ. (Śmd. 385). = ಪಟ್ಟಣ. A large tank.

ಪಟ್ಟಕಾರಿ paṭṭa-kāṭi. = ಪಟ್ಟಸಾಲೆ. A reading-hall (Ūpr. 1, 117). 2, a silk-shop.

ಪಟ್ಟನ ಪಾಟಾ. Tbh. of ಪಟ್ಟನ. (J. 12, 24).

ಪಟ್ಟನರ ಪಾಟಾ-sara. (Kk. 99). = ಪಟ್ಟನರ.

ಪಟ್ಟನಹರ ಪಾಟಾ-sahani. A distinguished groom (Grj. 2, after 106; Rāv. 13, after 61).

ಪಟ್ಟನಾಜ ಪಾಟಾ-sāṅga. (Śmd. 233). A silk-weaver.

ಪಟ್ಟಸಾಲೆ paṭṭa-sālē. = ಪಟ್ಟಕಾರಿ (Śmd. 376). A reading-hall (Abh. P. 7, after 47; V. 4, 54).

ಪಟ್ಟಸೆ paṭṭa-sē. (Thh. of ಪಟ್ಟಸೆ). A jar (ಕರಗ Ūt. II, 88).

ಪಟ್ಟಲೆ paṭṭa-lē. (= ಪಟ್ಟ 1 No. 2). The broad strap tied round an ox's or horse's body, a girth, a martingal (ಉರಪಾತ Mr. 350; Tē. ಪಟ್ಟಲೆ, ಪಟ್ಟಲೆ; cf. ಪಟ್ಟ 3, No. 2; ಪಟ್ಟ 1, No. 3).

ಪಟ್ಟಾ ಪಾಟಾ. 1. = ಪಟ್ಟ 3, ಪಟ್ಟಯ. A long and broad sword (Mhr., H.; Tē. ಪಟ್ಟಯ, ಪಟ್ಟ, ಪಟ್ಟನ; T. ಪಟ್ಟಯ; M. ಪಟ್ಟಯ, ಪಟ್ಟನ = Sk. ಪಟ್ಟನ). — ಪಟ್ಟಾಕತ್ತಿ. = ಪಟ್ಟಾ. (My.; Si. 289). — ಪಟ್ಟಾಕರನ. Brandishing of a paṭṭā (My.).

ಪಟ್ಟಾ ಪಾಟಾ. 2. = ಪಟ್ಟ 1, etc. See ಪಟ್ಟಾವಳಿ 1.

ಪಟ್ಟಾಂಕುರ ಪಾಟಾ-amānka. Silk cloth (Ūpr. 9, 4).

ಪಟ್ಟಾಂಗ ಪಾಟಾ-āṅga. Idle talk (Tu. ಪಟ್ಟಾಂಗ, ಪಟ್ಟಾಂಗ). ಪಟ್ಟಾಂಗನ ಸಂಗಡ ಪಟ್ಟಾಂಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪದವವನ ಕೇಡು (Prv.).

ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತ ಪಾಟಾ-abhiṣikṭa. Having the paṭṭa sprinkled or consecrated: formally installed, as a king, etc. (My.). ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತರಾದ ರಾಜ (ದೇವ Si. 65).

ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಪಾಟಾ-abhiṣēka. The act of sprinkling water on the paṭṭa (which has been affixed to the forehead) and thereby consecrating it, as is done at the installation of a king or guru, formal inauguration, coronation (ರಾಜ್ಯವದ, ಶುಭ Nn. 139; My.). 2, a ceremony that takes place after a reading of the whole vālmiki-rāmāyaṇa, when all persons present put flowers, akṣatā, etc. on the book (My.).

ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕನ ಪಾಟಾ-abhiṣēkana. = ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ. (J. 18, 11).

ಪಟ್ಟಾವಳಿ ಪಾಟಾ-avall. 1. = ಪಟ್ಟಾವಳಿ 1. (Bp. 11, 25; 27, 13; 61, 26). — ಪಟ್ಟಾವಳಿಸೀರೆ. A sīrē with stripes (My.).

ಪಟ್ಟಾವಳಿ ಪಾಟಾ-avall. 2. = ಪಟ್ಟಾವಳಿ 2. (My.).

ಪಟ್ಟ ಪಾಟಿ. = ಪಟ್ಟ. (fr. ಪಟು). A place of lying down: a pen or fold, an abode; a hamlet. (T., M.; Tē., T. also ಪಟ್ಟ; cf. ಪಟ್ಟ No. 9). ತುಡುಕಾದರ ಪಟ್ಟ (ಗೋಷ್ಠ, ಅಧೀನವಲ್ಲ Hā.).

ಪಟ್ಟ ಪಾಟಿ. 1. An ornament of the forehead (Sk., = ಪಟ್ಟ No. 5). 2, a martingal, a horse's girth (Sk.). 3, a species of the lōdhra or lodh plant (see ಪಟು).

ಪಟ್ಟ ಪಾಟಿ. 2. = ಪಟ್ಟ No. 2, etc. Silk; silk-cloth. ಪಟ್ಟವಸ್ತ್ರ (ಸ್ನಾನ, ರೇಶ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರ G.).

ಪಟ್ಟ ಪಾಟಿ. 3. = ಪಟ್ಟ 1, etc. A stripe, a line (B. 2, 26; 3, 31. 48; G. 319, 335; My.). ಪಟ್ಟಬಿರ್ಮ (B. 3, 98; 5, 254). 2. = ಪಟ್ಟ 1, No. 3, a strip, a slip, a strap, as of lace, cloth, etc. (Mhr. ಪಟ್ಟಾ, ಪಟ್ಟಲೆ; see ನೋಗ); ಮುರಾಮನ ಪಟ್ಟ (My.); a narrow and long piece, as of cloth, leather, metal, wood, etc., a hand, etc. (Mhr. ಪಟ್ಟಲೆ; G. 193; My.); a bar of iron (B. 4, 148; My.); a rail for a railroad (4, 164; My.); each of the pieces of timber of a door-frame (My.); an, at least partially, squared rafter, a collar-beam, a joist, etc. (My.; Si. 111; cf. ಪಟ್ಟ 1 No. 4). 3. = ಪಟ್ಟ 1,

No. 5, a zone for females made of a flat piece of metal (My.; B. 4, 125); ನಡುವಿನ ಪಟ್ಟ (ಕಟ್ಟೆ, ರತನೆ, ಸಪ್ತ G.); a collar of the same description for dogs, etc. (My.; see ಕೊರಳುಪಟ್ಟ, ಕೊಳ-). 4, a skein of yarn (B. 4, 178). 5, a few leaves of betel joined into a packet, or a roll of them (Mhr. ಪಟ್ಟಲೆ; My.; Tē., T.). 6, a fold or plait, as of a turban (My.; Mhr.; Tē. ಪಟ್ಟ). 7, a strip (or stripe) of silk-cloth or other fine cloth hung up for decoration's sake on festive occasions (Ū. Bp. 5, 2. 3. 51; My.). 8. = ಪಟ್ಟ 1, No. 6, a plat, or a bed, in gardens or fields (B. 5, 97; My. as ಪಟ್ಟ). 9, a roll of a general collection, as by government from a village; of a general contribution for a charitable or other purpose; of an assessment in general (Mhr.; My. also as ಪಟ್ಟ). 10, the paper containing the list of a general assessment, collection, or contribution (My.; Mhr.). ಪಟ್ಟ ಪಾಕು, to collect money by a subscription-list (My.; B. 5, 157). 11, the money of subscription itself (B. 5, 218). 12, pay, salary (My.). ಪಟ್ಟಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಬಡತನವೇ? (Prv.). 13, a roll or list, as of names, etc. (My., Tē.; M. ಪಟ್ಟಿಗೆ; Mhr. ಪಟ್ಟ). 14, information, charging with fraud, informing against others (Br. as H. ಪಟ್ಟಾ; My.). — ಪಟ್ಟಪೋರ. A slanderer (My.). — ಪಟ್ಟಗವಣೆ. -ಕವಣೆ. A flat-bottomed aling (V. 4, 19). — ಪಟ್ಟಲೆ ಎಲ್ಲ. = ಪಟ್ಟ No. 5. ಪಟ್ಟಲೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೋಗಿ, ಕುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಬನ್ನ. — ಪಟ್ಟಲೆ ಎಲ್ಲವಾದರೂ ಬಟ್ಟಲಾಗದೇ? (Prv.).

ಪಟ್ಟಲಾವು ಪಾಟಿಕ-ākhyā. A species of the lōdhra plant.

ಪಟ್ಟಲೆ ಪಾಟಿಕ. = ಪಟ್ಟಲೆ, ಪಟ್ಟಲೆ. A tablet; a plate of metal; a kind of necklace (see ರೇವ). 2, a document. 3, a bandage, a ligature. 4, a frontlet. 5, a piece of cloth; cloth. 6, a piece of wove silk, silk cloth. 7, a board: the pieces of wood across a door (Tē., = ಪಟ್ಟ 3 No. 2). See ಚಮರ, ದ್ವಿ, ರತ್ನ.

ಪಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಟಿಗ. 1. = ಪಟ್ಟಿಗೆ, ಪಟ್ಟಿಗೆ, ಪಟ್ಟಿಗೆ. See ಗರವಟ್ಟಿಗೆ.

ಪಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಟಿಗ. 2. = ಹಟ್ಟಿಗೆ, q. v. See ಪರವಟ್ಟಿಗೆ, ಮನವಟ್ಟಿಗೆ. Cf. ಪಟ್ಟ 3.

ಪಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಟಿಗ. Thh. of ಪಟ್ಟಿಗೆ. See ಗದ್ದಪಟ್ಟಿಗೆ, ಹೋಗ, ದು, ದೂ, ಮದ, ರತ್ನ. A woman's zone (My.; T., = ಪಟ್ಟ 3, No. 3).

ಪಟ್ಟಿರ ಪಾಟಿ. = ಪಟ್ಟನ. A sort of weapon, a kind of axe; a spear with a sharp edge (cf. ಪಟ್ಟ 3, etc.).

ಪಟ್ಟಿನ ಪಾಟಿ. = ಪಟ್ಟನ. A spear with a sharp edge. 2, a certain feat of wrestlers (Śāv. 4, 75).

ಪಟ್ಟ ಪಾಟು. 1. (= ಪಟು, ಪಟು). To seize, to catch, to hold, to take hold of;—to be held or contained; to stick to, etc. (Tē.). — ಪಟ್ಟಾದು. -ಅಡು. To stick to one's own opinion, to be obstinate, to wrangle; to fight, to come to blows (My.).

ಪಟ್ಟ ಪಾಟು. 2. (= ಪಟು 2). Hold, seizure; a gripe, a firm grasp (My.; Tē.; see ಪಾಳೆಯ, ಮೂರ್ಫ). 2, persistence; firmness, resolution (My.; Tē.); pertinacity, obstinacy, stubbornness (My.); ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಪಟ್ಟ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.);—habit, character (see ಎದವಟ್ಟು). 3, an application to a swelling, etc. to allay pain (My.; Tē.; T. ಪಟ್ಟ, M. ಪಟ್ಟ, ಪಟ್ಟ;

see ಕಣ್ಣು-). 4, coherence, suitable connection. ನತ್ತಿ ಮಾತಾಡುವವನ ಮಾತು ಸುತ್ತಿ ತೊದಲಿದರೆ ಪಟ್ಟು ಅದೀತೇ? (Prv.). 5, a callous spot (My.). — ಪಟ್ಟುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. A callous spot to be produced (My.).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 3. P. p. of ಪಡು 1.

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 4. P. p. of ಪಡು 2.

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 5. (fr. ಪಡು 8). Lying down, etc. — ಪಟ್ಟಿರಿಸು. — ಇರಿಸು. To put in a lying position, to lay down, to place, etc. (Riv. 4, 60; V. 9, 25; J. 19, 50; 21, 11).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 1. The state of a quantity taken as often as the prefixed numeral denotes: so much as; time, repetition (Mhr. ಪಟ್ಟು; My.). ನೂರು ಪಟ್ಟು (ನೂರುಮಡಿ G.). ಇನ್ನಾ ದೇಶದೊಳಗೆ ಪ್ರತಿವರುನ ನೂರು ಪಟ್ಟು ಜನರು ಜಿಡ್ಡಿಗೆ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ (B. 5, 106).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 2. = ಪಟ್ಟು, Nos. 1 & 2, etc. Cloth (see ಎರೆಪಟ್ಟು); silk; woven silk (Tē., T., M.; Mhr. ಪಟ್ಟು; see ಮಣಿಪಟ್ಟು).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 1. The rind or bark of trees (My.; Tē., M.; T. ಪಟ್ಟು).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 2. Plantain fibres folded up so as to hold snuff, etc. (My.; cf. ಪೊಟ್ಟು).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 3. (= ಪಟ್ಟಿಗೆ 2). See ಮುಸಾಪಟ್ಟು.

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 1. = ಪಟ್ಟು, No. 4. A plate, i. e. a place without hair, on the head (My.; Tē.; in former days such bare places used to be produced on the head of cniprits as a punishment, My.). ಪಟ್ಟು ತೆಗೆ, to shave the hair so as to produce a paṭṭe or paṭṭe (My.). — ಪಟ್ಟಿದರೆ. — ತರೆ. A head with a paṭṭe or paṭṭe (My.). 2. = ಪಟ್ಟು 3, No. 1, etc., a stripe, as of colour (My.; M., T.). ಪಟ್ಟುಕವ್ವುಳಿ, a striped cumblly (My.). 3. = ಪಟ್ಟು 3, No. 2, broad tape, in ಪಟ್ಟುಮಂಡ, a cot with a tape bottom (Kk. 96, o. r. ಪಟ್ಟು; Bp. 39, 41. 42. 43. 45; My.; Sl. 230); a strap, a girth, a girdle (Sl. 279; Tē.). ಎದ್ದಿನ ಪಟ್ಟು (ದಿಗಿ ಸಿಂ. 81). ಕುಮರೇಗರ ಪಟ್ಟು (ಮುಳಾರ Kk. 78; cf. ಪಟ್ಟು 1, No. 2). 4, a palmyra rafter or spar, an areca hough (Tē., M., T.; cf. ಪಟ್ಟು 3, No. 2). 5. = ಪಟ್ಟು 3, No. 8, a zone, a sash (Sl. 279; M., T.). 6. = ಪಟ್ಟು 3, No. 8, a plat (My.). 7, the outer iron rim of a wheel (My.). 8. = ಪಟ್ಟು 3, No. 9, a roll of an assessment in general (My.). — ಪಟ್ಟುಹಾವು. The venomous snake Callophis macellandii (My.). 2, the venomous snake Bungarus fasciatus (Bd.).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 2. = ಪಟ್ಟು No. 2, etc. Silk; woven silk (ಎರೆಪಟ್ಟು, Ot. II, 78; ಮುಳೂ Mr. 841; Öpr. 7, 43; My.). ಪಟ್ಟುಂಗ ಪಟ್ಟಿಯುಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣರೆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸನ್ನಾನೇ? — ಪಟ್ಟಿಗೆ ಮಯ್ಯಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ಮುತ್ತಯ್ಯಿಗೆ ಹಾದರೆ ಸಲ್ಲ. — ಪಟ್ಟಿಯುಟ್ಟರೂ ಮಟ್ಟಿಯವನು ತ್ರೇಷ್ ನೇ? (Prvs.). See Sl. 221. 222; Prv. 8. ಏಟ್ಟು 2. — ಪಟ್ಟೀ ಮಡಿ. Woven silk; a silk garment (Sl. 222; My.). — ಪಟ್ಟೀ ಸೀರೆ. A precious silk strē (Sl. 223). ತಂಗಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟೀ ಸೀರೆ ಕಟ್ಟಿದ. — ಅದರೆ, ಹೋದರೆ, ಹತ್ತಿ ಬೆಳದರೆ, ಅಚ್ಚಲಿ, ನಿನ್ನಗೊನ್ನು ಪಟ್ಟೀ ಸೀರೆ. — ಪಟ್ಟೀ ಸೀರೆಯುಟ್ಟರೂ ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊಡುವುದು ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. 3. = ಪರದೆ, etc. See ಕಲ ಪಟ್ಟು 8. ಕಲು.

ಪಟ್ಟಿಯ ಪಾಠ್ತು. 1. = ಪಟ್ಟು 1, etc. (Riv. 6, after 11). — ಪಟ್ಟಿಯೊಂಗಳ. — ತೊಂಗಲ್. A omster, or tassel, of long and broad swords (Abh. P. 18, 59).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. = ಪಿಟ್ಟರೆ, etc. A hollow in a tree or between stones (ನಿಮ್ಮಜ, ಕೋಟರ Sl. 122).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. = ಪಟ್ಟು. Thh. of ಪತ್ತನ. (C.; Tē.).

ಪಟ್ಟು ಪಾಠ್ತು. = ಪಟಲ 2. The snake-gourd, Trichosanthes anguina Lin. (My.; St. & Pl.).

ಪಠ ಪಾಠಾ. = ಪಠನ. See ಸಿ.

ಪಠನ ಪಾಠಾನಾ. = ಪಠನೆ. Reciting, reading.

ಪಠನಾಗಾರ ಪಾಠಾನಾ-ಆಗ್ಗಾರ. A school (V. 14, after 37).

ಪಠಿಯನು ಪಾಠಿಯನು. = ಪಠನು. (Bp. 53, 89).

ಪಠಿಲ್ ಪಾಠಿಲ್. = ಪಟ್ಟಿಲ್, etc. (My.; Tē. ಪಠಿಲ್, ಪಟ್ಟಿಲ್, ಪುಳಿಲ್; T. ಪಡಿಲ್, ಪಳಿಲ್; cf. ಪದಿಲ್). — ಪಠಿಲ್ನೆ. — ಎನೆ. (Smd. 22). Bangl slap

ಪಠಿಸು ಪಾಠಿಸು. = ಪಠಿಯಿಸು. To read or repeat aloud; to recite;—to read, to study;—to mention, to cite;—to ennumerate;—to express, to describe. ಊಟ ಪಠಿಸಿದ ಹಾಗೆ (hut golug without one, Prv.). See Bp. 18, 106; 45, 55; 47, 70; Prv. 2. ವೇದ.

ಪಠ್ಯ ಪಾಠ್ಯಾ. To be read, etc. (adj.); reading, reciting (Bp. 19, 8; Sk. ಪಠ).

ಪಡ ಪಾಡ. 1. = ಪಡದು, ಪಡೆ, ಪಡೆದು. P. p. of ಪಡೆ 1, in ಪಡ ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 3, 105; 4, 174; 34 G.).

ಪಡ ಪಾಡ. 2. = ಪಡಿ 5, ಫಡ. A sound imitating that of angry language; ha! fy! (Bp. 41, 15). — ಪಡ ಪಡ, ಪಡ ಪಡಾ. = ಪಡಿ ಪಡ, ಫಡ ಫಡ, q. v. Ha, ha! oh, oh! fy, fy! (Bp. 22, 31; Bh. 4, 5, 51; 8, 28, 37; Rām. 4, 7, 10; Sāv. 4, 14; cf. Mhr. ಫಟಫಟ, ಫಡಾಫಡ).

ಪಡ ಪಾಡ. 3. (= ಪಟ). A sound imitating that of a cracker or squib. — ಪಡ ಪಡ. rep. = ಪಟ ಪಟ. (S. Mhr.).

ಪಡ ಪಾಡ. = ಪಡು. Thh. of ಪಟ. Cloth, etc.; see ಪಡ್ಡ ಪಡ, ಪಡವಳ. 2, a thatch, a roof; see ಪಡಸಾರೆ. 3. = ಪಟ No. 11, a plat, or a hed, in gardens or fields (B. 3, 45; Mhr., H. ಫಡ, a plantation). 4, a cut with a right angle made at the end of a beam, etc. (in joinery, My.).

ಪಡಕ ಪಾಡಾಕ. (fr. ಪಡೆ 1). A man who gets, feels, etc. See ಅಸೊಡಕ.

ಪಡಕು ಪಾಡಾಕು. = ಪಡಕೆ. One half of a folding window (see ಕಡಕ-; Mhr. ಫಡಕಾ, a flap, of a wing, etc.).

ಪಡಗು ಪಾಡಾಗು. = ಪಡಗು, ಹಡಗ, ಹಡಗು. A ship, a large boat, a proa or prow (Tē. ಪಡವೆ; T., M. ಪಡಗು, ಪಡವೆ; Tu. ಅಡಗು, ಪಡಾವೆ; ಪಡ, a boat; Mhr. ಪು ಗಿರಿ, a small kind of canoe; Mhr., H. ಪಡಾವ, a kind of boat). See ಪರ್ವಡಗು.

ಪಡಗು ಪಾಡಾಗು. Thh. of ಪಡಗು (Smd. 348, o. r. ಹಡಗು = ಪಡಗು).

ಪಡಂಗು ಪಾಡಂಗು. (Smd. 48). = ಪಡಗು, etc. (Sāv. 1, 34; 2, 44).

ಪಡಕ ಪಾಡಾಕ. = ಪಡಕ, q. v. (My.).

ಪಡಕಕ್ಕೆ ಪಾಡಾಕಕ್ಕೆ. Thh. of ಪಡಕಕ್ಕೆ (Smd. 352, o. r. ಪಡ ಕಕ್ಕೆ = ಪಡಕಕ್ಕೆ). A kettle-drum (ಅನಕ, ಪಟಹ Hk.).

ಪಡತಿ ಪಾಡತಿ. A woman. (Tē.). See ಪಡ್ಡ ಪಡಾ.

ಪಡದು ಪಾಡದು. = ಪಡೆದು. P. p. of ಪಡೆ 1.

ಪರದೆ padadē. = ಪರದ, ಪರದೆ, ಪರ್ದಾ. A curtain; a veil (ಜನಕ, ಪರದೆ, ತಿರುಕ್ಕುರಿ, ಯಮನಕ G.; My.; Mhr., H. ಪರದಾ).

ಪರಪಾಳಿ padāpu-āli. (Smd. 239). = ಪರಪಗಾರ್ತಿ. (A meretrix). See Smd. s. ನೀಲ.

ಪರಪು padāpu. (fr. ಪದಿ). = ಪರಪು. Getting, acquiring, attaining, gaining; gain, acquisition, wages (Bp. 52, 34; 53, 12).

ಪರಪುಗಾರ್ತಿ padāpu-gārti. = ಪರಪಗಾರ್ತಿ. A woman who acquires, makes acquisitions, or is industrious (ಗದಾಸಾರ್ವಜನ Kk. 29); (a meretrix; Tē. ಪಮಪು, prostitution).

ಪರಪೋಸಿ padāpōsi. Inattention, thoughtlessness, carelessness (My.; H.).

ಪರಮ padāma. A stuff or oomarse ootton, used for hags, etc. (Mhr.; B. 3, 117).

ಪರರಕ padārak. A sound produced when easing nature (S. Mhr.).

ಪರಲ್ padāl. 1. (fr. ಪರು). A lying or falling down. — ಪರಲಿಡು. — ಇಡು. To fall down here and there; to fall (ವಿರೋಧಪತನ Smd. Dh.; ಬೀಡು Smd. 60). ಪರಲಿಟ್ಟು (ವಿರೋಧಪತನ Smd. Dh.; ಬೀಡು Kk. 60). ಪರಲಿಟ್ಟು ಬೀಡು ಪರಲಿಟ್ಟು ಬೀಡು ಪರಲಿಟ್ಟು ಬೀಡು (Smd. 226 Mdh.). See Ūpr. 7, 68; Abh. P. 13, 69, 75; V. 10, 5; Sēv. 2, 10; 3, 59. — ಪರಲಿಡು. To oanse to fall (Abh. P. 2, 20; 4, 48; 5, 4; 7, 58; 14, after 141). — ಪರಲಿಡು. = ಪರಲಿಡು. (Abh. P. 13, 45; Rāv. 5, 84; 9, 22).

ಪರಲ್ padāl. 2. (fr. ಪರು). An incurring or suffering. — ಪರಲಿಡು. — ಬಿಡು. To trouble, to harass (Rāv. 3, 39; o. r. ಪರಲಿಡು in MS.).

ಪರಲ padāla. = ಅರಲ, etc. Tbh. of ಪರಲಿ. (ಪರಲಿ Mr. 146; ಕುಲಕ, ಪರಲಿ, ತಿಕ್ಕಕ, ಪುಟ Nr.; My.; see ಕುಲ).

ಪರಲಿಗೆ padālagē. = ಪರಲಿಗೆ. (Abh. P. 5, 108).

ಪರಲಿಕೆ padālikē. = ಪರಲಿಗೆ, q. v.

ಪರಲಿಗೆ padāligē. Tbh. of ಪರಲಿಕ. (ಚಿಟ್ಟು Mr. 207, o. rs. ಪರಲಿಕೆ & ಚಿಟ್ಟು). See Bp. 12, 12.

ಪರವಲ್ padāval. — ಲು. = ಪರವಲ್, etc. The west (ವಾರುಣಿ Si. 420; My.). ಪರವಲ್ (Si. 114).

ಪರವಲ್ padāvala. 1. = ಪರವಲ್, etc. (ಪರವಲಿಕೆ, etc. Si. 151; ಹೋಲಿಸಿಕೆ 405; ಪಾಲಿ 456; My.; Mhr. ಪರವಲ್, the snake-gourd; see ಕಯ್, ಕಲ್ಲು, ಹುಡ್ಡು). ಪರವಲಕಾಯಿಯನು ಎನ್ನು, ನಡುಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋದ (he thought it was snake-broth etc. Prv.).

ಪರವಲ್ padāvala. 2. The trumpet flower, Blignonia suaveolens (ಕುಬೇರಾಕ್ಷಿ, ಕೃಷ್ಣವೃತ್ತ, ಸ್ವಾಪನಿ G.).

ಪರವಲ್ padāvala. A dresser, a master of the robes (ವಸಾಯಕ Ūt. II, 40, 108; ಪದಿಯ II, 84).

ಪರವಾಲೆ padāvalē. = ಪರವಾಲೆ. A roof-hall: a veranda (My.; B. 3, 82; Mhr. ಪರವಾಲೆ; Tē.: a hall, portico; T. ಪಟ್ಟಿ, ಪಟ್ಟಿ, a hall, saloon, place of audience; Mhr. ಪರವಾಲೆ, ಪರವಾಲೆ, an out-house; a building contiguous to a temple for travellers, etc.).

ಪರವು padāvu. = ಪರವು, q. v.

ಪರವು padāvu. Wholesale merohandise (My.; H.). — ಪರವು ವಾರ. A wholesale merohant (My.).

ಪದಿ padī. 1. = ಪದಿಕೆ, ಪರು 2, ಪಳ, (ವಳ, ವಳ). Incurring, undergoing, obtaining, etc. See e. g. ತಿದ್ದು ಪದಿ, ತೀರುಪದಿ, ನಗಪದಿ, ಪಂಪದಿ. 2, manner, way, method (T., M.; see ಅಡ್ಡು ಪದಿ). 3, a stirrup (T.; see ಅಂಗಪದಿ). — ಪದಿ ಪಾಟು. = ಪದುಪಾಟು (C.).

ಪದಿ padī. 2. A measure of capacity, equal to half a seer (sēru; My.; ಕುಡುಲ Smd. 95; Si. 327; Bp. 27, 70; Tē., T.: a seer and a half). ಪಟಂಗನ ಸಂಗಡ ಪಟ್ಟಂಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪದಿವನ ಕೇಡು (Prv.). ಪದಿಯಾನೆ ಹರದಂಗಿ, ನುಡಿಯಾನೆ ವೇಲಿಗೆ, ಜಿಡಿಯಾನೆ ಬೂದಿಗೊರವನಿಗೆ, ಪಾದರಕ್ಕೆ ಎಡಿಯಾ ಬಿಡಾನೆ (Sp.).

ಪದಿ padī. 3. = ಪದಿ 2. A door-joining (ದ್ವಾರಬಂಧ Smd. 95): the leaf or panel of a door (ಕವಾಲಿ ಕೆ.; ಕದ Ūt. I, 84; Ūpr. 4, 62, 63; Abh. P. 10, 8; T., M. ಪದಿ, a sill of a door or window); a door (see ಜವಳಪದಿ, ಬಲ್ಲಪದಿ). — ಪದಿವೆ. — ತೆರೆ. To open a door (Ūpr. 4, 62; Abh. P. 10, 8; V. 29, after 86).

ಪದಿ padī. 4. (Probably Tbh. of ಬತ್ತ 2, ಫಾಟಿ, or ಫುಟ್ಟು). An (extra) allowance in food (grain, salt, vegetables and all that is required to prepare a meal, also the fire-wood), sometimes also in money, to servants (T.); a gift of the mentioned articles to friends or poor people (Bp. 9, 37; 11, 20; 25, 10; 26, 14, 18, 21; 29, 11; 47, 5, 38; 53, 12, 16, 73; My.). ಬಲ್ಲಿನಮ್ಮನ ಮಾತು ಬಲ್ಲಿತಾನಿಯ ಇರಲು, ತಲ್ಲಣಂ ನಿಲ್ಲಿ ದೇವತ್ತ ಪದಿ ತಾನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಕ್ಕು (Sp.). ಪದಿ ಕೊಟ್ಟುಕೊ ಪರವೋನು ಬಿಡ. — ಪದಿಗೆ ಬನ್ನವಿಗೆ ಕದಿಯಕ್ಕು ಅಗದೇ? — ಊಟ ಬೇಡು, ಪದಿ ಬೇಡು (a meal, and a padī in addition, Prv.). — ಪದಿಕಟ್ಟೆ. A fixed allowance in grain (My.). — ಪದಿ ಗಿಡಿ. reit. (Bp. 29, 14). — ಪದಿತರ. Daily allowance at a temple (My.; Tē., T.).

ಪದಿ padī. 5. = ಪರು 2, etc. — ಪದಿ ಪದ. = ಪದ ಪದ. (ಕೋಪ ನಾಟಿ Ūt. I, 84).

ಪದಿ padī. 1. Tbh. of ಪದಿ. See ಪದಿಯ 2.

ಪದಿ padī. 2. = ಪರು 1. Tbh. of ಪ್ರತಿ. Equality, likeness, resemblance, oomparison, par (ಪೋ, ಅನ್ನೆ, ತೋಡು, ಸಾಮ್ಯ Ūt. I, 88; ಸಮಾನ Kk. 16; ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, ಪಾಸಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯ Smd. 55; ಸಾಮ್ಯ 95); in the place of, instead of, in substitution; beside; against; down upon. See Grj. 10, 50; Bp. 2, 57; 27, 4; 28, 5; 36, 27; J. 17, 14; 23, 59; 31, 12. — ಪದಿಪ್ಪು. = ಪದಿಯಪ್ಪು. (My.; Tē.). — ಪದಿ ಕಟ್ಟು. To produce equipoise (My.). — ಪದಿಕಲ್ಲು. A stone, etc. used to produce equipoise (My.). — ಪದಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To make similar, to oanse to resemble; — to oompare (J. 6, 21). — ಪದಿಗುಣ್ಣು. A round stone used to break another one (My.). 2, stones used for the foundation of a building (My.). — ಪದಿಗೋಟಿ. — ಕೋಟಿ. Another fort (Bh. 3, 19, 50). — ಪದಿಚನ್ನ. Tbh. of ಪ್ರತಿಪದ್ಧ (Smd. 376; Ūh. v. 21). — ಪದಿತೋಪು. A servant in lieu of, an extra servant. ತೊತ್ತಿಗೆ ಬನ್ನ ಪದಿತೋಪು (Prv.). — ಪದಿನೆರಲ. A reflection, a reflected counterpart (ಪ್ರತಿ ಬಿಮ್ಮು, ಮಾರ್ಪಾಳಪು Kk. 62; Smd. 64; Rāv. 2, 49; 6, after 24; Sēv. 3, after 35). — ಪದಿಬಲ. Tbh. of ಪ್ರತಿಬಲ. (J. 4, 25; Bh. 8, 21, 22; Rāv. 6, after 115). — ಪದಿಫಮು. Tbh. of ಪ್ರತಿಫಮು. (Rām. 6, 30, 31). — ಪದಿಮುಟ್ಟು. = ಪದಿಮುಟ್ಟು,

q. v. — ಪಡಿಮಾತು. An answer (Rāṣ. 6, 38; Śāṣ. 4, 97). 2, a simile (Abh. P. 1, 113; 9, 15. 44). — ಪಡಿಮುಖ. Tbh. of ಪ್ರತಿಮುಖ. (Bh. 8, 24, 29; Rām. 6, 30, 13. 34). — ಪಡಿಮುಡು. Counter-approbation: irresolution, doubt (ಸಂತಯ (Bhn. 52, o. r. ಪಡಿಮುಡು). — ಪಡಿಮುಡು. -ಅಡು. A pannocheon or tool having a figure on it with which impressions are struck (ನಡಿವೆಟ್ಟು Kk. 47; Śm. 68). — ಪಡಿಯಟ್ಟಣೆ. -ಅಟ್ಟಣೆ. A corresponding parapet (Ā. Bp. 42, 24). — ಪಡಿಯು. -ಗಾ. To make equal to (Abh. P. 7, 13). — ಪಡಿಯುತ್ತರ. Tbh. of ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ. (Rām. 4, 2, 49). — ಪಡಿವಾಳಿ. Another hridle (J. 4, 12).

ಪಡಿಕೆ padiki. A woman who obtains, experiences or feels. See ಅನಿಬದಿ.

ಪಡಿಕೆ padikē. = ಪಡಿ 1, etc., ಪಳಕೆ. Incurring, etc. See ಅಳವಡಿ, ಒಡಬಡಿ, ಒಡವ್ವಡಿ, ನಡವಡಿ, ಪೊಡಡಿ.

ಪಡಿಕೆ padikē. = ಪಡಕು. A piece of cloth, a strip, a rag, etc.; a sort of gown (Mhr. ಫಡಕಾ, ಫಡಕೇ). ಹೆಂಗಸರು ಉಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಪಡಿ (ಚನ್ನಾತಕ G.).

ಪಡಿಗ padiga. (= ಪಳಕ, ವನಕ, etc.). One who incurs, etc.

ಪಡಿಗ padiga. Tbh. of ಪ್ರತಿಗ್ರಹ or ಪಡಗ್ರಹ. A spitting-pot, spittoon (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ, ಪಡಗ್ರಹ Nr.; Śi. 231; ಫೇರಿಪಾತ್ರ Mr. 212; T. ಪಡಿಕ್ಕ, ಪಡಿಯಗ; M. ಪಡಿಕ್ಕ; Tē. ಪಟಕ, ಪಡಿಕ್ಕ, ಪಡಿಗ, ಪಡಿಗಮ್ಬು). See Āp. 6, after 86; Bp. 12, 7. 12; Bh. 2, 8, 7; Ā. Bp. 51, 9; ಪಡ್ಡೆಪಡಿಗ.

ಪಡಿಗ padiga. = ಪಡಹ. Clearance, settlement (of a debt); settled state (of an affair); consumption (of articles of provision, My.; Mhr., H. ಫಡಕಾ).

ಪಡಿತಳ (padī-taḷa). Effort, exertion, zeal (Rām. 3, 6, 8; 6, 31, 22).

ಪಡಿತಳಸು (padī-taḷisu). To make effort (Grj. 6, after 67; Bh. 3, 13, 30; 3, 19, 45; 7, 17, 29; Rāṣ. 6, after 77; J. 28, 45); to show off, to be conspicuous (Rāṣ. 6, after 11). 2, to grasp, to seize (Rām. 6, 14, 22; Mhr. ಪಡತಳಣೇ); to grasp and frighten (Rām. 6, 18, 2).

ಪಡಿಯದಿ padiyāḍa. = ಪಡಿಯದಿ 1, ಪಡಿವಳ, ಪಡಿಪಾಡಿ. Tbh. of ಪ್ರತಿಹಾರ. A male door-keeper (ಕಪ್ಪಿಗ Ā. I, 13; ಪ್ರತಿಹಾರ Kk. 37; ಪ್ರತಿಹಾರ Śm. 45; Abh. P. 7, after 48; 8, 24; Grj. 2, 107). — ಪಡಿಯದಿಗಟ್ಟಣೆ. -ಕಟ್ಟಣೆ. A door-keeper's stick (Śmd. 16). — ಪಡಿಯದಿವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. The onckoo (ಕೋಗಿರೆ Śmd. II; Ā. I, 62; Kk. 79; Śm. 28).

ಪಡಿಯದಿ ಪಡಿಯಾರತಿ padiyarati. A female door-keeper (Rāṣ. 5, after 19).

ಪಡಿಯಳ padiyāḷa. 1. = ಪಡಿಯದಿ, etc. (ಪ್ರತಿಹಾರ Śs.).

ಪಡಿಯಳ padiyāḷa. 2. = ಪಡವಳ. (Ā. II, 84).

ಪಡಿವಳ padivāḷa. = ಪಡಿಯದಿ, etc. — ಪಡಿವಳಗಟ್ಟಣೆ. = ಪಡಿಯದಿಗಟ್ಟಣೆ. (Āp. 7, after 81).

ಪಡಿವಳ padisāḷa. Tbh. of ಪಡಿವಳ. (ಪರಿಣಿ Bhn. 3; Grj. 10, after 26; Bp. 9, 40; Bh. 7, 10, 119).

ಪಡಿಸು padisu. = ಪಳಿಸು. To cause to get, incur, etc. (C.). ಪಳಕ ಪಡಿಸು (B. 4, 49); ಬಾಧೆ (4, 91); ಸುಖ (4, 152); ಕ್ರುತ (5, 159); ಕಷ್ಟಬದಿಸು (5, 201). ಹಸ್ತವಿನ್ಯಾಸಾದಿ ಗಣನ ಧಾರ್ಮಿಕಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವದು (ವ್ಯಂಜಕ, etc. Śi. 66). ಧಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವ ಮುಖವಾಡಗಳ (ಅನುಧಾ ವ 68). ಇತರರನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಅತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವದ ಕ್ವಾಗಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ವಿಲಮ್ಬ, etc. 397). ಎಳೆ ಮಕ್ಕಳು ಪಡಿಸುವ

ವೇದಿ (ಈ 424). ಸಮೃದ್ಧ ಪಡಿಸು (229); ಪ್ರಕಟ (294). ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುವದು (ಅತಂಹ 436). See ಒಡಬದಿಸು, ಒಡವ್ವದಿಸು, ಒಳ ಪಡಿಸು, ಪಡಿವದಿಸು, ಭಂಗ ಪಡಿಸು, ಸನ್ನಿವದಿಸು, ಸನ್ನಿವದಿಸು, etc.

ಪಡಿಸುವಿಕೆ padisuvikē. Causing to get, etc. ಸುಖ ಪಡಿಸುವಿಕೆ (Śi. 388). ಹಿಂಸೆ ಪಡಿಸುವಿಕೆ (ಹಿಂಸೆ); ಪ್ರಕಾಶ ಪಡಿಸುವಿಕೆ (ಗಂಧ 436). ಬೇಕಾದದನ್ನು ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರವೇ ದನ 474). See ಒಡವ್ವದಿಸುವಿಕೆ.

ಪಡಿಸುಹ padisuha. = ಪಡಿಸುವಿಕೆ. See ಬೇರ್ಪಡಿಸುಹ.

ಪಡಿಹದಿ padihadi. = ಪಡಿಪಾಡಿ. (Bp. 53, 16). ಪಡಿಹದಿಯ ದಾ ಸವ್ವ (12, 42).

ಪಡಿಹದಿ padihāḍa. = ಪಡಿಯದಿ, etc. (ದ್ವಾಃಸ್ಥ, ಕ್ಷತ್ರು Nr.; ಪ್ರತಿ ಹಾರ, ದ್ವಾರಪಾಲ, etc. Nr., Hlā.). See Bp. 35, 56; 37, 22; B. 4, 155.

ಪಡಿಹದಿ padihāḍi. = ಪಡಿಹದಿ. A door-keeper (and, perhaps, a king's huffoon, see s. ಪ್ರತಿಹಾರ). See Bp. 9, 48; 36, 19; 37, 4. 13. 14. 16. 20; 53, 16; ಬಾಡ-. — ಪಡಿಪಾಡಿಬಾಡ N. (36, 9).

ಪಡು padu. 1. (= ಪಡಿ 1). To get, to obtain; to catch (see ಮೂಗುವದು); to incur, to undergo; to experience, to feel; to suffer (C.; Tē., T., M.);—(to be touched, to hit; to be caught; to be obtained, Tē., T., M.; cf. ಪಟ್ಟು 1 & 2). P. p. ಪಟ್ಟು. See e. g. ಅನುಕ ಯಮ್ಬು, ಅಳವದು, ಒಡವ್ವದು, ಕಡವದು, ದೈನ್ಯಮ್ಬು, ನೇರ್ಪದು, ಪಡಲ್ವದು, ಪಡಿವದು, ಪ್ರಿಯವದು, ಒಡವದು, ಬಿಕ್ಕ ಸಮ್ಬದು, ಬೇರ್ಪ ದು, ಸನ್ನ ಸಮ್ಬದು, ಹೆಸರುವದು, etc. As in Tē., T. and M., so in Kaunāḍa this verb (like ಪಡಿ 1) is used to form a kind of passive voice (ಕಮುಣಿಸಾಡು; cf. remark b. ad ಕೋ 1), a use that is old, although this peculiar formation had not yet got the grammatical name of passive voice at the time of the composition of the Śābdamaṇḍarapāṇa, because the sūtra which refers to it in that grammar (251b), is an interpolation based on the (later) Śābdānuśāsana, as it does not occur in the best MSS. (e. g. in that of Mūḍābidaru), and where it occurs, is introduced as an *anuklasūtra*. The author of the Śmd. has: ಅವನಿಂ ಮಾಡ ಪಟ್ಟು (154, o. r. -ಮಾಡಲ್); ಪಡಕಮು ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯಿಂ ಮಾಡ ಪಟ್ಟು (157, o. r. -ಮಾಡೆ, -ಮಾಡ). ಕಾಪ್ಪಮು ಎನ್ನಿಂ ಪೇದಿಲ್ ಪಟ್ಟು (157, o. r. -ಪೇದಿಲ್). ಬಿದಲ್ ಪಡು (ಬದ್ವಿಂಕು I). Its commentator uses it frequently, e. g. 7. 11. 23. 27. 61. 92. 93. 107. 120. 125. 132. 248. 283.—ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಅಶ್ರಮಂ ಪೇದದಲ್ ಪೇದಿ ಪಟ್ಟು (Hlā.). ಬಿದಲು ಪಟ್ಟು (ಅವಕೀರ್ಣ, ಅವಧ್ಯಸ್ತ, ತ್ಯಕ್ತ, etc.); ಬಿದಾಸೀನಂ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟು (ಅನಾದ್ಯತ, etc.); ಪರಿಪರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟು (ಪ್ರತಿಕ್ಷಿಪ್ತ, ನಿರಸ್ತ, etc.); ಸಾಕಲ್ ಪಟ್ಟು (ನುನ್ನ, ಕ್ಷಿಪ್ತ); ಸುತ್ತಲು ಪಟ್ಟು (ನಿವೃತ್ತ, ವೇಷ್ಟಿತ, etc.); ಮುಕ್ತಲ್ ಪಟ್ಟು (ಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ, etc. Hlā.). ಬಿದಲ್ ಪಟ್ಟು (ತ್ಯಕ್ತ, etc.); ಮುಕ್ತಲ್ ಪಟ್ಟು (ಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ, etc.); ಸುತ್ತಲು ಪಟ್ಟು (ನಿವೃತ್ತ, etc.); ಅಗಲಕ್ಕೆ ಹರಹಲು ಪಟ್ಟು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, etc.); ಪೊಗ ದಿಲ್ ಪಟ್ಟು (ಸ್ತುತ); ಹೊದಿದವಲು ಪಟ್ಟವನು (ಅವಶ್ಯಸ್ತ, etc. Nr.). ಕಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮ (ಸಮ್ಪಾದಿತಕರ್ಮ Nr. 148). ಸಾಧಿ ಸಲು ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ (ಸಾಧಿತಬುದ್ಧಿ 148). ಹುಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ (ಸಂಜನ 159). See ಅದಿಸಲ್ ಪಡು, ಅದಿಯಲ್, ಅಲುಗಲು, ಅದಿರಲ್, ಉಣ್ಣಲು, ಎದಿಸಲ್ ಪಡು, ಒಡಿಯಲ್, ಒಡಗಿಸಲ್, ಕೇದಿಲ್, ಕೆತ್ತಲ್, ತಗ್ಗಿಸಲ್, ತೋಯಲ್, ಮನೆಯಲ್, ಹದಿಯಲ್; Bp. 8, 16; 14, 29; 26, 38; 33, 19; 36, 60; 50, 19; 54, 10; 56, 55; 60, 20; B. 4, 58. 59. 92; 5, 255; Śi. 79. 141. 293. 300.

384; G. 17. 18. 23. 28. 30, etc., etc. See also the peculiar way of expressing the passive s. ಪೇದ್ (Smd. 61; Sm. 27). — For ತಾಮ್ ಇರಲ್ ವಟ್ಟಿಲ್, etc., without the meaning of the passive (Smd. 299) cf. remark at the end of ಪಡಿ 1.

ಪಡು padu. 2. = ಪಡಿ 1, etc. Getting, etc. See ನೇರ್ಪಡು 2. — ಪಡುಪಾಟು. = ಪಡಿಪಾಟು. (My.). — ಪಡುಪಾಟು. Sufferings, troubles (My.).

ಪಡು padu. 3. = ಹಡು. To lie down, to repose;—to go down, to set, as the sun; to wear away, to be spent (as the day);—to have sexual intercourse;—to fall (in battle), to die (ತಯನ Smd. Dh., Sm. 92; ಮರಣ Smd. Dh., Sm. 92; Ahh. P. 7, after 7; 13, 44; V. 9, after 107; Tē., T., M.). ಪುಡಿಯದೇ ನಿಮಿರ್ದ ಪುತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕಡೆತ್ತಾಲಮ್ ಒಲಿದುದದದಿಡಿಯೋ ತೂಂಕದಿವ ಮಿಗಂ ಮುನ್ನಣಗೊರ್ಗುಡಿಸಿದುದೋ ಪಡುವ (in the west) ಪಡುವ ಮೃಗರಾಂಫನನಾ? (I. liv. 3, 2).

ಪಡು padu. 4. Setting: the west (My.); dying. — ಪಡುಗಡರ್. -ಕಡರ್. The western sea (V. 8, 42; J. 26, 4. 5). — ಪಡುಗಡೆ. -ಕಡೆ. The western side or point of the compass (My.). — ಪಡುನೇಸರ್. The setting sun (ಪಿವ್ವೆದ್ವಿ ಸೆ.; Ūpr. 8, 6; Ahh. P. 7, 89). — ಪಡುಮಿಗ. A wild beast doomed to die. — ಪಡುಮಿಗುಡು. -ಕುಡು. To deliver (one's self into the hand of the huntsman) as a doomed beast (Ūpr. 5, after 64). — ಪಡುವಟ್ಟು. -ಟ್ಟು. The western mountain (ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಸೆ.).

ಪಡು padu. 5. (fr. ಪರು 3 ?) = ಪಡಿ 4. A place (hollow or hole) of refuge (for wild animals) between stones or in rocks (ಕಲ್ಲ ಮದ್ ಕೆ.; cf. M. ಪಡುದು, a hole?).

ಪಡು padu. = ಪಡ. Thb. of ಪಟ. See ಪಡುಸಾಲೆ.

ಪಡುವ paduva. = ಪಡೆವಲ್, ಪಡು 4, (ಪಡುವಣ), ಪಡುವಲ್ (Smd. 145; My.), ಪಡುವು. The region of sunset: the west. Declension: ಪಡುವಣ, ಪಡುವಣಿಂ (Smd. 135). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊದವಪತಿಗಳಲ್ಲಿನಲ್ ನಡೆದು, ಗೆಲ್ಲು (145). ಪಡುವಣ ಗಿರಿ (Bp. 24, 43). ಪಡುವಣ ಮನೆಗೆ ಮೂಡಣ ದೀಪ (Prv.). — ಪಡುವಣಿಂ. -ಅಂ. A man of the west (Smd. 136). — ಪಡುವಣಿಡೆ. The western quarter (ವಾರುಣಿ, ಪ್ರತೀಚ, ಪ್ರತ್ಯಂಕ್ Hlā.). — ಪಡುವಣ ದೆನೆಗೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. Varuṇa (Sm. 13). — ಪಡುವಣ ಬಡಗಣ ದೇಶ. The north-west (ಪಟ್ಟಿಮೋತ್ತರದೇಶ Nr.).

ಪಡುವಣ paduvana. = ಪಡುವ. ಪಡುವಣದಲ್ಲಿ (B. 3, 114; 4, 67).

ಪಡುವಲ್ paduval. -ಲು. = ಪಡುವೆ (Smd. 145; My.), etc. (ಪ್ರತ್ಯಕ್, ಪ್ರತೀಚ Mr. 58; ಪ್ರತೀಚ Si. 28; Tē. ಪಡಮರೆ; T. ಪಡುಡಾಯದು, ಪಡುನಾಯದು; M. ಪಡಿಪ್ಪಾಯದು, ಪಡಿಪ್ಪಾಯದು; see ನೇರ್ಪಡು). ಪಡುವಲಾದುದು (ಪ್ರತ್ಯಕ್, ಪ್ರತೀಚೇನ Hlā.; ಪ್ರತೀಚೇನ Mr. 58). ಪಡುವಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು (ಪ್ರತೀಚೇನ Si. 29). **ಪಡುವಲ paduvala.** Thb. of ಪಡೋಲ (ಕೋತಾತಕ, ಪಾಲಿ, ಪಡೋಲ G.).

ಪಡುವಿಕ್ ಪadvikē. Getting, incurring, experiencing, etc. ಆತೆ ಪಡುವಿಕ್ (ದೋಷದ, ಇಚ್ಛೆ, etc. Si. 70). ಆತುರ ಪಡುವಿಕ್ (ಸಮ್ಪ್ರಮ, etc., ತ್ವರೆ ಪಡುವಿಕ್ 897). See ಒಪ್ಪಡುವಿಕ್.

ಪಡುವು paduvu. = ಪಡುವ, etc. ಪಡುವಿನ, ಪಡುವಿಗೆ, ಪಡುವಿನಲ್ಲಿ (My.).

ಪಡುಸಾಲೆ padu-sālē. = ಪಡಸಾಲೆ. ಪಡುಸಾಲೇ ಊಟ, ನಡುಸಾಲೇ ನಿತ್ರೆ (Prv.).

ಪಡುಹ paduha. = ಪಡುವಿಕ್. See ಉಪತಾಪಬಡುಹ, ಒತ್ತೆ-, ತಪವ್ವುಡುಹ.

ಪಡೆ padē. 1. = ಅಡೆ 6, (ಪಡು 1), ಹಡಿ 1, ಹಡೆ. To get; to incur, to undergo, to experience; to acquire, to gain, to obtain (ಉಪಾರ್ಪನ Smd. Dh.; ಪಡಿ 11 Cm.; ಪೆದು 141 Cm.; ತಾಳ್ 141 Mq. Cm.; My.; Tē.; T. ಪಡ್ಡು, ವಯು). 2, to beget: to generate, to procreate, as a father; (but especially) to bear, to give birth to, as a mother (My.; T., M.). P. pa. ಪಡದು, ಪಡೆದು. ಇನ್ನುಂ ಪೊನ್ನನೆ ಪಡೆವುದು! (Smd. 84). ಪಡೆದಂ ಪಡ್ವಜನಿ ಜಗತ್ರಯಮಂ (155). ಪಡೆದವಂ (260). ಜಯ ವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು (Si. 263). ಪಡದ ತಾಯನ್ನೆ ಅಲಂಕಾರಫನ್ನ ಮನ್ ಕುವುದು (Mr. 6). ವೃನ್ದಾರಕರ ಪಡದ ಸತಿ ಅದಿತ್ತಿಯನ್ನೆ ನಿಕ್ಕುಂ; ದಾನವರ ತಾಯಿ ದನುವೆನು; ರಕ್ತಸರ ವೃನ್ದಮಂ ಪಡದಾಕೆ ನಿರ್ಸೆಯಕ್ಕು; ಅಸುರರ ಪಡೆವಾಕೆ ದಿತ್ತಿಯೆನಿಕ್ಕುಂ; ಇನ್ನಾರಿಯಂ ಪಡದವರು ವಿನತೆಯಕ್ಕು; ಉರಗಸನ್ನೋಹಮಂ ಪಡದವರು ಕದ್ದುವಕ್ಕು (24). ಪಡದ ಮಗನಿಗೆ ಕಡದ ಬೆಣ್ಣೆ ಆಗಿದೇ?—ಪಡದವ್ವು ಹಡದದ್ದೆ ಕೈ ಹೋಗಿ, ಕಡೆಗೆ ಬಡತನ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (Prvs.). See Smd. 14. 123. 128. 157; Ūpr. 1, 47; 2, 19. 22; Bp. 11, 23; 29, 29; 46, 43; 47 sum.; 49, 12. 13. 46; 50, 77. 78; 52 sum.; 52, 35. 36. 56; 53, 54; 57, 58; 59, 14; 60, 60; J. 18, 19; Dp. 5, 2; 63, 1; B. 5, 50; ಅನ್ವೇಷಣವೃದ್ಧಿ, ಪುತುವಡೆ, ಎಣೆವಡೆ, ಕಡಿವಡೆ, ಗಾಯವಡೆ, ಪಾಣ್ಣಿಡೆ, ಪೊಡವಡೆ, etc., etc. In the same manner as ಪಡು 1, ಪಡೆ is used to form a sort of passive voice, e. g. ಪೇದಲ್ ಪಡೆಗುಂ (Smd. 16. 61); ಪ್ರಯೋಗಿಸ ಪಡೆಗುಂ (135. 394); ಪೇದಲ್ ಪಡೆದ ಶಬ್ದಂಗಳ್ (358); ಆಯ್ದಲ್ ಪಡೆವುದು (156). Without the meaning of the passive this form appears e. g. in ಗೆಲಲ್ ಪಡೆ s. ಗೆಲ್ 1, and in ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲ್ ಪಡೆ s. ನಿರೀಕ್ಷಿಸು; cf. remark at the end of ಪಡು 1.

ಪಡೆ padē. 2. = ಪಡೆದು. P. p. of ಪಡಿ 1, in ಪಡ ಪಡೆದು. ಪಡೆ ಪಡೆದಕ್ಕರಿಯಂ (Smd. 272).

ಪಡೆ padē. 3. Getting, etc. See ಮೆವ್ವಡೆ. — ಪಡೆಮಾತ. An originating, i. e. principal, great man (Ahh. P. 7, 2).

ಪಡೆ padē. 4. = ಪಡು 5. (ಕಲ್ಲ ಮದ್ Kk. 70; Sm. 90; Tē.: an orifice or hole, as in a mountain; cf. ಪೊಡಗು).

ಪಡೆ padē. 5. A multitude, a host, a force, an army (ಒಲ Smd. Dh., Sm. 40; ವೃತನೆ, ಸೇನೆ, ವೃಜನಿ, ಪತಾಕಿನಿ, ವಾಹಿನಿ, ಬಲ, ಸೈನ್ಯ, ಚಕ್ರ, ಚಮು, ವರೂಫಿನಿ, ಅನೀಕಿನಿ, ಅನೀಕ Hlā.; ಕಟಕ Hlā., Mr. 466; ಸೇನೆ Nn. 114. 127; ಬಲ, ಚಮು, etc. Mr. 291; ದಣ್ಣ 481; My.; M.; T. ಪಡ್ವು). ಪಡೆಯ ಹಿನ್ನಣ ಮೆಯ್ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ Hlā.). See Bh. 2, 4, 12; 3, 18, 30; Rēv. 6, after 11; 6, 54; 13, after 95; ಕುದುವಡೆ, ಬೆಡವಡೆ, etc. — ಪಡೆಯ. -ಅ 3. A man who has a multitude. See ವೆಣ್ಣಿಡೆಯ. — ಪಡೆವೆರಸು. -ಬೆರಸು. To be together with an army. ಪಡೆವೆರಸು ನಡೆವುದು (ಅಭಿವೇಣನ Hlā.).

ಪಡೆಪು padēpu. = ಪಡೆಪು.

ಪಡೆಪುಗಾರ್ತಿ padēpu-gārti. = ಪಡೆಪುಗಾರ್ತಿ. (ಗದಸಾರ್ವೆ ಸ್ ಸ್ಮ. 74).

ಪಡೆಯಿಲ padē-ila. (Smd. 241). A soldier.

ಪಡೆಯುವಿಕೆ padēyuvikē. = ಹಡೆಯುವಿಕೆ. Obtaining, gaining, etc. (ಪ್ರಾಶ್ನಿ 81. 424; ಸಾಧನ 437).

ಪಡೆವಳ padē-valā. = ಪಡೆವಳ (Smd. 234). A general (ಸೇನಾಧಿಪತಿ Kk. 37; ಸೇನಾನಿ Sm. 45; Ahh. P. 10, after 134; Tē. ಪಡೆವಾಲು).

ಪಡೆವಳ padē-valla. = ಪಡೆವಳ, q. v.

ಪದ್ಮಮಿ padmami. = ಪಾಡ್ಯಮಿ. (My.).

ಪದ್ಮಳ padmali. (Tbh. of ಪ್ರತಿಪಾಸು). The sweet-scented oleander, Nerium odorum Ait. (ಕರವೀರ Cē. I, 11; ಕಣಲಿಗಿ Cē. II, 38; Kk. 22; Sm. 27; T. ಪಟ್ಟಿಕ್ಕು). See Grj. 5, 56; 7, 53; Bp. 12, 18; 19, 65; Sēv. 3, 9.

ಪದ್ಧ padḍē. Maturity; fitness for breeding (My.; Tē.), as ಪದ್ಧಯಾಕಳು, ಪದ್ಧಯಮ್ಮಿ, ಪದ್ಧಪಾಪು, ಪದ್ಧಪುಕುಗ, ಪದ್ಧಪುಕುಗ, ಪದ್ಧಪುಲಿ (My.). (Cf. Mhr. ಪಾಡಾ, ಪಾಡಿಲ).

ಪಣ್ ಪಾṇ. 1. Ripe fruit to be produced (ಪಣ್ಣು ದೋಲು Sm. 22; ಪಣ್ಣಾಗು Kk. 20; Tē. ಪಣ್ಣು; T., M. ಪದು; see ಪದು). P. p. ಪಣ್ಣು (Sm. 22; Kk. 20; Ūpr. 8, 28; Sēv. 1, 27; 2, after 42). ತಳಿಯ ಕೂಡ, ಇದಿರೋ ಪಣ್ಣಾರವೆ (Smd. I).

ಪಣ್ ಪಾṇ. 2. = ಪಣ್ಣು 2, ಹಣ್ಣು. A ripe fruit; ripeness (ಫಲ Smd. Dh.; ಮೇಲೆ Cē. II, 28; Tē. ಪಣ್ಣು; T., M. ಪದು). ಮರವದು ಪಣ್ (Smd. 115). ಮರವತ್ತನೆಂ ಪಣ್ಣುರುಕ್ಕುದು (160). ಪಣ್ಣು (Ūpr. 1, after 101; 2, 84, 86; 7, 48; Rēv. 2, 46). See Rēv. 9, 23; ತನವನ್, ಪಲ, ಪಾದ್, etc. — ಪಣ್ಣಾಯ. — ಕಾಯ. Ripe fruit and nuts, heads, etc. (Ūpr. 1, 102; J. 15, 17). ಪಣ್ಣಾಯ (J. 18, 13). — ಪಣ್ಣಾಗು. — ಅಗು. Ripe fruit to be produced (see s. ಪಣ್ 1); to become ripe. ಮಡಿ ಪಣ್ಣಾಗದೆ? (Sē. 44). — ಪಣ್ಣೇಲಿ. — ಎಲಿ. A ripe, full-grown leaf (Smd. 39. 345). — ಪಣ್ಣೇತ್ತರ. — ಒತ್ತರ (s. ಒತ್ತ). One of the divisions in a ripe fruit (ತೋಳಿ Cē. I, 23). — ಪಣ್ಣಿನೆ. — ತನೆ. A ripe ear of corn (J. 25, 5).

ಪಣ ಪಾṇa. 1. = ಪಣ 2. Any tribe; a socratic division (My.; Tē. ಫಣ; Mhr. ಫಡ, a company of actors, dancers, etc.). — ಪಣಕಟ್ಟು. Caste rules (My.).

ಪಣ ಪಾṇa. 2. = ಪಣ. Play, gaming, playing with dice, playing for a stake. 2, a stake at play, a wager (ನೀವು, ಒದ್ದಿದದು Nu. 105; Bh. 2, 13, 49). 3, wages, hire. 4, a sum, reckoned in coins or oowries. 5, a fanam, a small coin of silver or gold (T.): four Apēs and eight Kāsas (My. as ಪಣ): four Pāgas (Mr. 355). 6, a coin of a certain weight, equivalent to 80 cowries. 7, a weight: two tolas. 8, price. 9, money, wealth, property (ದುಡ್ಡು G.). 10, a commodity for sale. 11, business, trade. 12, a shop, a stall (ಪಣ್ಣು, ವಿಪನಿ, ಅಂಗಡಿ Mr. 195). 13, a particular measure (see Mr. 60). See ಇಪ್ಪಣ, ಒಪ್ಪಣ. — ಪಣ ಕಟ್ಟು. To wager. ಪಣ ಕಟ್ಟುವವನ ಹತ್ತರ ಹೇಗು ಬಹುದು, ಹಣ ಕೂಡಿಸುವವನ ಹತ್ತರ ನಿಲ್ಲರಾಗದು (Prv.).

ಪಣ ಪಾṇa. 3. (= ಪಣ 5). Tbh. of ಪಣನ 1 in ಬದ್ಧವಣ 1.

ಪಣಕಾನ್ತೆ paṇa-kāntē. A venal woman, a harlot (V. 8, 25).

ಪಣತೆ paṇatē. = ಪಣಿತೆ. Tbh. of ಪ್ರಣಿತೆ. An earthen or metal saucer-formed receptacle for the oil and wick of a lamp (My.; Mhr. ಪಣತೆ; Tē. ಪ್ರಮತಿ).

ಪಣಮ್ಮು paṇambu. — ಪಣಮ್ಮರು. N. of a village in South Canara. See Prv. s. ವೆಂಕು.

ಪಣವ paṇava. 1. = ಪ್ರಣವ. A small drum or labor or a kind

of cymbal, one used to accompany singing (ಪದಹ, ದಿಣ್ಣು Hlā.; ಬೊಮ್ಮಳಿ Nr.).

ಪಣವ paṇava. 2. Tbh. of ಪ್ರಣವ No. 3 (Bp. 41, 23).

ಪಣವಕೆ paṇavaka. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಪಣವಧು paṇa-vadhu. = ಪಣವಾನ್ತೆ, (Ūpr. 8, 46).

ಪಣವಧೂತಿ paṇa-vadhūti. = ಪಣವಧು. (V. 8, 20).

ಪಣಾಯಿತ paṇāyita. Praised, honored.

ಪಣಾರ್ಪಣ paṇa-arpaṇa. Retaining-fee; earnest-money (ಸಂಚಾರ Mr. 345). 2, making an agreement, contract.

ಪಣಿ paṇi. 1. A stout stick or bat. See ಚಟಿ. (Ū. ಪಣಿ 2?). — ಪಣಿಪಣ್ಣು. A play at which a paṇi and ḷēṇḍu are used (C.).

ಪಣಿ paṇi. (T. ಪಣಿ, Fious religiosa). — ಪಣಿಯಾಲ. (ಗರ್ವ ಧಾಣ್ಣಿ, ಕನ್ನರಾಲ, ಪ್ಲಕ್ಷ, etc., ಬಸರೇ ನಿಡ, ಜಡೇ ಬಸರೇ ನಿಡ Si. 132; My.).

ಪಣಿ paṇi. Tbh. of ಪಣಿ (Smd. 338).

ಪಣಿತ paṇita. 1. Praised, honored.

ಪಣಿತ paṇita. 2. = ಪಣ್ಣ 1. Betted; risked or hazarded; a bet, a wager, a stake.

ಪಣಿತವ್ವು paṇitavva. To be bought, vendible.

ಪಣಿತೆ paṇitē. = ಪಣತೆ. (ಮಲ್ಲಿಕೆ Nr.; My.).

ಪಣೆ paṇē. 1. = ಅಣೆ 2, ಹಣೆ 3. The forehead (ಸೂಪರ Sm. 71; Si. 214; Ūpr. 7, 87; J. 2, 28; 8, 8; 29, 40). — ಪಣೆ ಕುರುಳು. A look of hair on the forehead (J. 28, 18). — ಪಣೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. A forehead-hand. ಮಣಿಯುದಿದೊವಲು ಪಿರಿಯ ಪಣೆಗಟ್ಟು (Smd. 78). — ಪಣೆಗಣ್. — ಕಣ್. An eye in the forehead (Grj. 8, 47; J. 20, 17). — ಪಣೆಗಣ್ಣು. Siva (ಉಮೆಯಾಳು Cē. II, 5). — ಪಣೆಗತ್ತರೊಟ್ಟು. — ಕತ್ತರೊ. A hōṭṭ of mnsk on the forehead (Rēv. 3, 29). — ಪಣೆಯಕ್ಕರ. — ಅಕ್ಕರ. Brahmā's writ on a man's forehead: fate (J. 24, 29). — ಪಣೆನಾಸದಿ. — ನಾಸದಿ. A forehead like a flag-stone (Rēv. 6, after 11). — ಪಣೆವದಿ. — ವದಿ. A forehead like the moon (Rēv. 14, after 14).

ಪಣೆ paṇē. 2. = ಹಣೆ 1, ಹಣೆ 1. The upper part of the stem of a tree. ಪಣೆಯಂ ಕೊನೆವರೆಗಂ ಘಟುವು, ಅರರೆ. ಹವ್ವುಕನಿಕರಂ (Ūpr. 7, 53).

ಪಣೆ paṇē. 3. = ಹಣೆ 2. A haunt or lair of wild beasts (ಮಗಮಪ್ಪ ಪಾಣ Kk. 78; Sēv. 3, after 44; T. ಪಣಿ, ಪಣ್ಣಿ, litter or straw laid for animals).

ಪಣೆ paṇē. 4. (= ಪಣೆಯು). Ground that is worked; tillage; a quarry (M.; T. ಪಣಿ, ಪಣ್ಣಿ; see ಪಣ್ಣು 1) See ಕಲ್ಲಣ.

ಪಣೆ paṇē. 5. (= ಪಣ 3). (T. ಪಣಿ, a drum). See ರಿಗ್ಗವಣ.

ಪಣ್ಣು paṇṇu. To tumble, to turn over, to make a somersat (Bh. 1, 14, 21; 3, 17, 35; 8, 25, 6; see ಪಣ್ಣಿ).

ಪಣ್ಣು paṇṇu. = ಹಣ್ಣು. A eunuch, an impotent man.

ಪಣ್ಣ ಕೆ paṇṇaka. A eunuch.

ಪಣಿತ paṇita. A Pandit, a scholar, a learned or wise man. a learned Brāhmaṇa, a doctor (ವಿದ್ವಾಂಸ Nu. 126). 2, a physician (ಮೂಲಿಕ, ವೈದ್ಯ Nu. 44; My.). ಪಣಿತರೆನ್ನರೆ ಹಣ್ಣು ತೀ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗು! ಅನ್ನ. — ಪಣಿತನಾದರೂ ಕಣ್ಣು ಬಟ್ಟಿ ಅದಿವರೆ ಕಾಣ್ತೆವಟ್ಟು ತಿನ್ನು ಹೋಗ ಬೇಕಾದೀತು (Prv.). — ಪಣಿತಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 43). — ಪಣಿತವಕ್ಕ. — ವಕ್ಕ. A parrot (ಕನ್ನಡವಕ್ಕ, ನಿಳಿ Smd. II; ನಿಳಿ Cē. I, 97; ಕನ್ನಡವಕ್ಕ, ಪುರುಳಿ, ನಿಳಿ Kk.

24; Sm. 28; S̄v. 1, 52). — ಪಣ್ಣೆತರು. A female Pandit (My.; Si. 186).

ಪಣ್ಣೆ paṇḍē. Wisdom; sciences, learning. (R.).

ಪಣ್ಣೆನೆ paṇṇanē. To some extent, etc. (ಅರಮೆ, ಕೆಲ ಸೆ.; Ūpr. 2, 83; R̄v. 1, 128).

ಪಣ್ಣೆಕ paṇṇika. = ಪಣ್ಣೆಸೆ, ಪಣ್ಣೆಸೆ. Arranging, putting in order, making ready, equipping (ಸಂಪರಕ Sm. 42; Kk. 62, o. r. ಕೆಯ್ಯ; T. ಪಣ್ಣೆಕ್ಕ, a plan, design, accurate performance). ೨, an ornamental mark on the forehead (ತಲ ಸೆ.).

ಪಣ್ಣೆಗೆ paṇṇigē. = ಪಣ್ಣೆಕ. See ಪಂಪಪಣ್ಣೆಗೆ.

ಪಣ್ಣೆಸು paṇṇisu. To cause to make ready, etc. (K̄avy. 5, 26).

ಪಣ್ಣು paṇṇu. 1. To make ready, to prepare; to array; to equip; to dress, to decorate, to trim; to put on armour (ಸಜ್ಜಣರಣ Sm. Dh.; Tē. ಪಣ್ಣು; T. M. ಪಣ್ಣು, to make, perform, produce; T. also ಪಣ್ಣು). P. p. ಪಣ್ಣೆ. ಪಣ್ಣದ ಮಾತ್ರಕ (ತತ್ಪ್ರಸಿದ ಮುತ್ತು, ರಜತ Nn. 104). See Ūpr. 2, after 91; 7, after 79; Abh. P. 2, 11; 18, 95; R̄v. 6, after 11 (twice); V. 5, after 4; J. 16, 17; 18, 61; 21, 12; 29 sm.; 30, 85.

ಪಣ್ಣು paṇṇu. ೨. = ಪಣ್ಣಿ 2, etc. — ಪಣ್ಣುಡೋಡು. — ತೋಡು. Ripe fruit to appear or be produced (ಪಣ್ಣೆ Sm. 22).

ಪಣ್ಣುಗೆ paṇṇu-gē. (Sm. 248). = ಪಣ್ಣೆಸೆ, etc.

ಪಣ್ಣೆಯ paṇṇēya. = (ಪಣ್ಣೆ 4), ಪಣ್ಣು. A farm, a landed estate (My.).

ಪಣ್ಣು paṇṇu. = ಪಣ್ಣೆಯ. (My.).

ಪಣ್ಣು paṇṇu. 1. To be purchased or bought; to be sold, saleable, vendible. 2, an article of trade, a ware. 3, a shop (ಎಪಣ್ಣೆ, ಅಂಗಡಿ Mr. 195).

ಪಣ್ಣು paṇṇu. 2. To be praised or honored.

ಪಣ್ಣುವನಿತೆ paṇṇu-vanitē. = ಪಣ್ಣುಂಗನೆ. (Mr. 514).

ಪಣ್ಣುವಿಕ್ರಯಕಾರಿ paṇṇu-vikraya-kārī. A hall for buying and selling.

ಪಣ್ಣುವೀಧಿ paṇṇu-vīthi. = ಪಣ್ಣುವೀಧಿ. (My.).

ಪಣ್ಣುವೀಧಿಕೆ paṇṇu-vīthikē. A market-street, a bazar.

ಪಣ್ಣುಲಿ paṇṇu-lī. = ಪಣ್ಣುಂಗನೆ. (My.).

ಪಣ್ಣುಂಗನೆ paṇṇu-aṅganē. A venal woman, a prostitute.

ಪಣ್ಣುಜೀವನ paṇṇu-ājīva. A tradesman.

ಪಣ್ಣುಜನ paṇṇu-jana. A harlot (R̄m. 5, 8, 22).

ಪಣ್ಣು paṇṇu. ಪಣ್ಣು. A venal woman. 2, the heart-pea, *Cardiospermum halicacabum* Lin.

ಪತ pata. 1. Tbh. of ಪಥ (Sm. 338). See ಮಾ.

ಪತ pata. 2. Flying, flight.

ಪತಗ pata-ga. A bird.

ಪತಂಗ pata-n-ga. 1. = ಹದಗ. A bird (ಎಪಂಗ, ಪಕ್ಷಿ Nn. 61). 2, a grasshopper (ತಲಥ Mr. 176). 3, a fire-fly (ತಲಥ, ಮಿಂಚುಬುದು 61). 4, any flying insect, especially a moth, that is attracted by a light. 5, the sun (ರವಿ, ಸೂರ್ಯ 61). 6, an arrow (ಬಾಣ, ಅಮ್ಬು 61). 7, a sort of paper-

kite (Mhr.; My.; B. 5, 219). — ಪತಂಗದ ಹುದು. -ಹುದು. = ಪತಂಗ No. 4. (My.; Si. 175, 176).

ಪತಂಗ patanga. 2. Tbh. of ಪತ್ರಂಗ. A small prickly tree yielding Sappan wood, *Caesalpinia sappan* L. (Mhr.; St. & Pl.). 2, red-sanders, *Pteroscarpus santolinus* (ಪತ್ರಂಗ, ರಕ್ತಚಂದನ Nn.; G.; My.; S̄v. 3, 32).

ಪತಂಗಕೆ pata-n-gikē. A small bird; a small bee.

ಪತಂಜಲಿ patanjali. N. of a muni, teacher of the yōga philosophy. (My.).

ಪತತಿ patat. ಪತನ್. Flying; alighting; falling. 2, a bird.

ಪತತ್ರ patatra. A wing.

ಪತತ್ರಿ patatri. A bird.

ಪತದ ಹ ಪತat-graha. Receiving what falls: a spittoon.

ಪತನ patana. Flying down; falling down; falling; going down; hanging down, becoming flaccid (ಮಂಗಲ, ಬೀದಿ ವುದು Nn. 154). See ಉದಿರ್, ಕೆಡಪ್ಪ, ಕೆಡೆ, ತೀರ್, ನಿಮ್ಮ, ಬಿನ್ನು, ಬೀದಿ, ಮುದ್ದು; ಎಪರತ.

ಪತನಕ್ರಿಯೆ patana-kriyē. The act of falling. See ಬೀದಿ.

ಪತಯಾಲು patayālu. Flying, falling, liable to fall.

ಪತಾಕೆ patāka. = ಪತಾಕೆ (Mr. 287).

ಪತಾಕೆ patāki. A standard-bearer, an ensign.

ಪತಾಕೆನಿ patākinī. An army.

ಪತಾಕೆ patākē. = ಪತಾಕೆ. A flag, a banner, a standard (ಬೆಳ್ಳಿ Nn. 18, 42). See ನದಿ.

ಪತಿ pati. 1. A master, an owner, a possessor. 2, a governor, a ruler, a lord, a sovereign (ಒಡೆಯ Nn. 91). 3, a husband. ಪತಿಯದ್ದ ವಳೇ ಸತಿ, ಯತಿಯದ್ದ ದೇವೇಶ್ವರ. — ಪತಿಯಲ್ಲದ ಸತಿ, ಗತಿ ಯಲ್ಲದ ವಾತಾರ (Prvs.).

ಪತಿ pati. 2. Tbh. of ಪ್ರತಿ (Ūt. I, 71; My.). — ಪತಿಮಾತು. A word to the contrary (My.).

ಪತಿಂವರೆ patim-varē. A young woman who has the privilege of choosing her husband.

ಪತಿಕರಿಸು pati-karīsu. Tbh. of ಪ್ರತಿಕರಿಸು. To return, etc. 2, to help, to alleviate, to succour; to favor with; to treat kindly (Bp. 3, 14; 10, 10; 28, 11; 35, 53; 40, 43; 44, 70; 46, 48; 48, 31; 50, 18; 54, 8; 55 sum.; 60, 35; R̄m. 4, 2, 49; Bhāgavata 3, 2, 42; J. 21, 52).

ಪತಿಘ್ನಿ pati-ghnī. A woman who murders her husband. (R.).

ಪತಿತ patita. Fallen. 2, defeated in battle, overthrown. 3, fallen (from virtue), wicked. (J. 5, 56). 4, sin (Bp. 3, 45). 5, sprung from.

ಪತಿತತ್ವ patitatva. Unrighteousness, wickedness (My.).

ಪತಿತವಾಸನ patita-pāvana. Purifier and restorer of the fallen (used of God, My.).

ಪತಿತ್ವ patitva. Mastership, lordship. 2, conjugal state, matrimony. See ಎಲೆ.

ಪತಿಪತ್ನಿ pati-patnī. = ಹದಿಬತ್ನಿ. A woman who has the husband or is the legitimate wife.

ಪತಿಬಿನ್ನು pati-himha. Tbh. of ಪ್ರತಿಬಿನ್ನು. (Bp. 57, 40).

ಪತಿಬ್ರತೆ pati-bratē. = ಪತಿವ್ರತೆ, ಹದಿಬತ್ನಿ.

ಪತಿಮೆ patimē. Tbh. of ಪ್ರತಿಮೆ. (My.).

ಪತಿನೋಡಿ pati-mōhī. N. of a minister (R̄v. 7, after 97 & 98).

ಪತಿಯನ ಪತಿ-ina. A mook-sun, parhelion (Bp. 61, 12).

ಪತಿವತ್ನಿ pati-vatni. A woman whose husband is living (ಅಯ್ಯ Mr. 303).

ಪತಿವ್ರತಾರ್ಥಮ್ pativratā-dharma. Loyalty to a husband (My.).

ಪತಿವ್ರತಾಸ್ತ್ರೀ pativratā-stri. = ಪತಿವ್ರತೆ. (My.).

ಪತಿವ್ರತೆ pati-vratē. -ವ್ರತಾ. = ಹದಿಬತೆ, ಹದಿಬದೆ. A devoted and virtuous wife who is faithful to her husband (ತೀರ್ಥ Nn. 48).

ಪತಿವ್ರ ಪತಿṣṭhpn. Flying. See ಉತ್.

ಪತಿವ್ರಾನ್ಯಾಳು pati-sūnyaḷu. A woman who is deprived of her husband. ಪತಿವ್ರಾನ್ಯಾಳಾದರೂ ಮತಿವ್ರಾನ್ಯಾಳಾಗಬಾರದು (Prv.).

ಪತಿವ್ರಾನ್ಯಾಳು pati-sambandha. Association with, or concern of, ownership (Śmd. 161).

ಪತ್ತ ಪatta. 1. = ಪತ್ತೆ. (My.).

ಪತ್ತ ಪatta. 2. Tbh. of ಪತ್ತ. See ಬೆಲ್ಲಪತ್ತ.

ಪತ್ತನ ಪattana. = (ಪಟ್ಟ No. 9), ಪಟ್ಟಣ, ಪಟ್ಟನ, ಪಟ್ಟ. A town, a city.

ಪತ್ತಲ ಪattala. A lower garment of females (My.; Mhr. ಪಾತಳಿ).

ಪತ್ತಳೆ ಪattalikē. 1. = ಬತ್ತಳೆ, etc. A quiver (T. ಪದ್ಧಾಳೆ, a oord tied round a bundle of arrows). ಅಪ್ಪಿನ ಪತ್ತಳೆ (ಕಲಾಪ, ತೂಟಿರೇ Nn.).

ಪತ್ತಳೆ ಪattalikē. 2. = ಪತ್ತಳೆ. A Tbh. of ಪತ್ತಳೆ. (ಕಾಗದ Mr. 359).

ಪತ್ತಳೆ ಪattalē. Leavings, etc. (ಎಂಬಳ, etc. ಸೆ.).

ಪತ್ತಳೆ ಪattalē. = ಪತ್ತಳೆ 2, ಪಳೆ. See ಬಿನ್ನಪತ್ತಳೆ.

ಪತ್ತಾರಿ ಪattāri. An examiner of tax money and measurer of public corn. See s. ಅಯಗಾರ.

ಪತ್ತಿ ಪatti. = ಪತ್ತಿ, ಪದ್ಧ, ಹಂಜಿ, ಹತ್ತಿ. Cotton in the pod, or not cleared from the seed (Tē.; T. ಪರಿ, ಪಂಜ, ಪಂಜು, ಪರುತ್ತಿ; M. ಪಕ್ಕಾ, ಪರುತ್ತಿ); cotton in general.

ಪತ್ತಿ ಪatti. 1. Going, moving, walking. 2, a footman, a foot-soldier, infantry. 3, a company consisting of 1 chariot, 1 elephant, 3 horses, and 5 foot-soldiers.

ಪತ್ತಿ ಪatti. 2. A share of some joint concern (Mhr. ಪಾತಳಿ).

ಪತ್ತಿ ಪatti. 3. Tbh. of ಪತ್ತ. See ಎಕ್ಕಪತ್ತಿ, (ಕಟ್ಟಪತ್ತಿ s. ಕಟ್ಟಿ 3).

ಪತ್ತಿಗೆ ಪattiga. A partner (My.).

ಪತ್ತಿಗಾರ ಪatti-gāra. = ಪತ್ತಿಗೆ. (My.; Mhr. ಪಾತೀದಾರ).

ಪತ್ತಿಗೆ ಪattigē. = ಪತ್ತಿಗೆ. Joining; a hold: a wall-shelf (My.). See ಮೇಲುಪತ್ತಿಗೆ. — ಪತ್ತಿಗೆಯಾರವು. — ಅರವು. A joint farming concern (My.).

ಪತ್ತಿಗೆ ಪattigē. Tbh. of ಪತ್ತಿಗೆ. The blade of a sword; a knife; etc. See ಕಟ್ಟಪತ್ತಿಗೆ, ಲಿಂಗಪತ್ತಿಗೆ, ಬೆಗಟ್ಟಪತ್ತಿಗೆ.

ಪತ್ತಿ ಸಂಹತಿ ಪatti-samhati. A body of infantry; infantry.

ಪತ್ತಿಸು pattisu. = ಹತ್ತಿಸು, (ಹಟ್ಟು). To cause to adhere or join; to join (v. t.), to affix, etc.; to cause to climb or ascend (ಘರ್ಮಗಿಯಂ ಮಾಡು Śmd. 141 Cm.). See Śmd. 55. 89. 91. 118. 135; Ūpr. 5, 79; 6, after 64; 7, after 92; Bp. 1, 85; Rāv. 10, after 31). ಪೆಗಲಂ ಪತ್ತಿಪಾಟಿ (ಪದ್ಮಮಾಡಿ ಸೆ.).

ಪತ್ತು ಪattu. 1. = (ಪಟ್ಟು 1), ಪರ್ಕು, ಹತ್ತು. To hold to by cleaving to the surface, to stick to, to

adhere; to be united, to join, to be joined to; to follow, as one's back; to be included in a number of other things; to take effect, as fire, or fire or light to catch or be kindled; to take effect, as dye; to come about, to arise, as a quarrel; to come home to, to touch, as the mind; to come toward upon attack, to close with an enemy (ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಘರ್ಮಗಿ Śmd. Dh.; ಪಗಲ್ Kk. 23; ಪಗಲ್ Śm. 21; ಘರ್ಮಗಿ 97; T., M. ಪಟ್ಟು). See Śmd. 115, 136. 176. 195; Ūpr. 5, 48; 8, 18; Abh. P. 9, 64; Ch. v. 170; Rāv. 5, 93; 6, after 115; 13, 78. 84. 91; V. 9, 56; J. 19, 29; ಎರ್ದವತ್ತು, ಬೆಟ್ಟುತ್ತು. 2, to ascend, to climb, as a tree; to scale, as a fort (ಅರ್ದ ಸೆಮ. 97; C. Bp. 42, 13; J. 2, 65). ಕೋಣ್ಣೆಯಂ ಪತ್ತುನೆ (Śmd. 259).

ಪತ್ತು ಪattu. 2. = (ಅತ್ತು 2, ಪಟ್ಟು 2), ಹತ್ತು 2. Adhesion, sticking to, hold. (T., M. ಪಟ್ಟು). 2, a close, a grapple in fight, a fight (ಕಲಹ Śmd. Dh.). 3, friendship (T. M.); trust (ನಮ್ಮಿಗೆ G.). ಎರಡನೆಯವರ ಪತ್ತು ಕೆಡಿಸಿದ ದೋಷವು (B. 4, 49). — ಪತ್ತುವಿಡು. To cause to leave, to remove (Abh. P. 10, after 195). — ಪತ್ತುವಿಡು. — ಬಿಡು. To let go the hold of; to be loosened from; to leave; to cease. ಒಡೆದು, ಅದ್ವಿ ಕ್ಷಿತಿವನ್ನಿಪತ್ತುವಿದೆ ಧೈ ಧೈಯವ್ವಿನಂ ಕಿಡ್ವಿ (Śmd. 64). ಅಗುವಿಪ ಪನ್ನಿಯ ಕೋಣ್ಣೆಯಂ ಪತ್ತುವಿಟ್ಟು ಅಗನಿಕಾಯದೋ ಒಕ್ಕ ಎರಮುತ್ತನ್ ಅಯ್ವುತ್ತುಮ್ ಇವ್ ಶಬರವಿಪ್ಪಿಯವಾನಿಯರ್ಕ್ಕರ್ (166). ಪತ್ತುವಿದೆ ಮೂರ್ಛ (Abh. P. 14, 70). See Abh. P. 6, after 19 & 56; 11, 20; 14, 70. 113.

ಪತ್ತು ಪattu. 3. = ಪದಿ, ಪದಿನ, ಪನ 1, ಪಯ್, ಪಯಿನ್, ಹತ್ತು 3, ಹದಿ, ಹದಿನ, ಹನ್. Ten (ಸಂಖ್ಯೆ Śmd. Dh.; Śm. 97; T., M.; Tē. ಪದಿ). ಪತ್ತು ಬೆನೆ or ಪತ್ತು ಬೆನೆಗರ್; ಪತ್ತು ನೂರು or ಪತ್ತು ನೂರುಗರ್ (Śmd. 170). ಪತ್ತಂ (45). ಪತ್ತರ್ಕ (226. 227). ಪತ್ತಾನುಂ (391). ಪತ್ತರೋರ್ (Rāv. 9, 60). See Śmd. 13; Rāv. 5, 51; J. 20, 42; 28, 57; ಅಯ್ವತ್ತು, ಅದುವತ್ತು, ಇವತ್ತು, ಎನ್ನತ್ತು, ಎದ್ದತ್ತು, ಎದ್ದತ್ತು, ಒನ್ನತ್ತು, ತೊನ್ನತ್ತು, ನಾಲ್ವತ್ತು, ನೂರು ಪತ್ತು, ಮೂವತ್ತು.

ಪತ್ತು ಪattu. 4. = ಘತ್ತು 2, etc. See ಕುವತ್ತು, ಒನ್ನತ್ತು.

ಪತ್ತು ಪattu. 1. = ಬತ್ತು 3, etc. See ಕಲ್ಲತ್ತು.

ಪತ್ತು ಪattu. 2. Credit, reputation for probity especially among mercantile people (S. Mhr.; Mhr. ಪತ್ತು).

ಪತ್ತುಗೆ ಪattu-gē. (Śmd. 248). = ಪತ್ತಿಗೆ. The state of being joined, etc., connexion (Abh. P. 14, 118). — ಪತ್ತುಗಿಡು. — ಕಡು. Connexion or union to be dissolved (Ūpr. 8, 80). — ಪತ್ತುಗಿಗೋರ್. — ಕೋರ್. To be joined, etc. (ಘರ್ಮಗಿಗೋರ್ Śmd. 226 Cm.; ಘರ್ಮಗಿಯಾಗು 288 Cm.; Rāv. 1, after 81; 2, after 42).

ಪತ್ತುವಳಿ ಪattu-vali. The amount of frauds on the government or embezzlements (stuck to or) charged to a public functionary (My.).

ಪತ್ತಿ ಪatti. = ಪತ್ತ 1. Tidings; trace; olew; guide; a person's address (My.; Mhr., H. ಪತ್ತಾ).

ಪತ್ತಿದಾರ ಪatti-dāra. A detective (My.).

ಪತ್ರೆಮಾರಿ pattemāri. A Patilmar, a large native sailing-vessel with one mast (My.; M.; B. 3, 116; Mhr. ಪತ್ರೆಮಾರಿ).
ಪತ್ರಿ patni. A wife. ಪತ್ನಿಯದ್ದವನು ಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ರತ್ನ ಸಿಕ್ಕೇ ತೇ? (Prv.).

ಪತ್ಯ patya. Tbh. of ಪತ್ಯ. (My.). ಪತ್ಯ ಹಾಕುವವನ ಬಿರಲು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಪತ್ರ patra. = ಪತ್ರ 2, ಪತ್ರಿ 8. A wing; a feather (ಗದ್ Nn. 39). 2, a vehicle in general: a chariot, ear, cart, horse, camel, etc. (ವಾಹನ 39). 3, a leaf (ಪರ್ಣ, ಎಲೆ 39). 4, the leaf of the *Laurus cassia*. 5, a leaf prepared for writing on (ಓಲೆ Mr. 359). 6, a letter, a note; a written paper or deed. 7, the leaf of a book. 8, the blade of a sword, knife, etc. 9, a knife, a dagger. 10, = Sk. ಪತ್ರೆ, a bird. See ಪತ್ರವಾಹನ. 11, staining the person as a decoration, lines and figures painted on the face. ಪತ್ರೆಯಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ, ಪತ್ರೆಯಿಲ್ಲದ ಸಾಲ (Prv.). — ಪತ್ರದ್ವಾರಾ. By means of a letter (My.; B. 5, 157).

ಪತ್ರನಾಡಿಕೆ patra-nāḍikē. The fibre or vein of a leaf. (R.).

ಪತ್ರಪರರು patra-parāṇ. A fine file or saw used by silver smiths, etc.

ಪತ್ರವಾಲಿ patra-pāli. The feather of an arrow (ಅವ್ವಿನ ಗದ್ Mr. 295).

ಪತ್ರವಾಲ್ಯೆ patra-pāḷye. An ornament on the forehead.

ಪತ್ರಪಟಿಕೆ patra-pṇṭikē. A basket made of leaves (Ūpr. 2, after 59).

ಪತ್ರಭಂಗ patra-bhaṅga. = ಪತ್ರಲೇಪಿ. (Ūpr. 2, after 14; 6, after 64; Abh. P. 1, 117).

ಪತ್ರರಥ patra-ratha. A bird.

ಪತ್ರಲೇಪಿ patra-lēkhē. (= ಪತ್ರಭಂಗ, ಪತ್ರವಲ್ಲಿ). Drawing lines or figures on the face and person with fragrant pigments.

ಪತ್ರವತಿ patra-vati. N. of a plant, or of a pod (ಸಮ್ಪ Mr. 150).

ಪತ್ರವಲ್ಲಿ patra-valli. Lines drawn with fragrant pigments on the arms, breast, and neck (ತೋಳು ಮೊಲೆ ಕೊರಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಲೇಪನದಿಂದ ಬರೆದ ರೇಖೆ Hā.; see Mr. s. ಮುಕರಿಕೆ).

ಪತ್ರವಾಹನ patra-vāhana. Vishnu (Bp. 11, 56).

ಪತ್ರವಾಹನಪುತ್ರ patravāhana-putra. Kāma (Bp. 11, 56).

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ patra-vyavahāra. Correspondence (My.).

ಪತ್ರಾಂಗ patra-aṅga. = ಪತ್ರಂಗ 2. Sappan wood, *Caesalpinia sappan*. 2, red sanders, *Pterocarpus santalinus*.

ಪತ್ರಾಂಗುಲಿ patra-aṅgulī. = ಪತ್ರಲೇಪಿ. Drawing lines or figures etc.

ಪತ್ರಾಪಳಿ patra-āpali. A plate formed of leaves (G. 6; My.; Mhr. ಪತ್ರಾಪಳಿ). 2, a mass of leaves (J. 3, 22).

ಪತ್ರಾಶ್ರಯ patra-āśraya. The lohe of the car (ಲವ್ವುಕಾ ಪು. ಹಾಲೆ Mr. 319).

ಪತ್ರಿ patrī. 1. Having wings, feathers, or leaves: a bird. 2, a hawk or falcon. 3, an arrow. 4, a palm tree (ಕಲ Mr. 111). 5, a mountain. 6, ನಾರಾಜ, ಕಣ್ಣು (Mr. 359).

ಪತ್ರಿ patri. 2. The coat of the nutmeg, mace (My.; Mhr.; B. 3, 52). — ಪತ್ರಿಗಿ. A herb, the thick-leaved lavender, *Anisochilus carnosus* Wall. (St. & Pl.).

ಪತ್ರಿಕೆ patrika. A man who prepares writing-leaves (ಓಲೆ ಗಳ ಮಾಡುವಂ Mr. 377). 2, painting lines or figures on the body by way of decoration.

ಪತ್ರಿಕೆ patrikē. = ಪತ್ರಳಿ 2, ಪತ್ರಿಗಿ. A leaf for writing upon, a leaf on which anything has been written. 2, a letter. (J. 30, 24; My.). 3, = ಪಟ್ಟಿ No. 5 (for a horse, J. 20, 4). 4, = ಪತ್ರ No. 8.

ಪತ್ರಿನ್ದ್ರ patri-indra. Garuḍa.

ಪತ್ರಿನ್ದ್ರವಾಹನ patrīndra-vāhana. Vishnu (J. 2, 47).

ಪತ್ರಿ patrē. = ಪತ್ರಿ 2. (ಪಾಜಲೆ ಕಾಯ ಪತ್ರಿ G.; My.). 2, the leaves of the bilva or Bael tree (My., especially with the Lingavantas). ಪತ್ರಿಯಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ, ಪತ್ರೆಯಿಲ್ಲದ ಸಾಲ (Prv.). See Bp. 34, 21; 43, 60. 67. 68. 83.

ಪತ್ರಿಕಾರ್ಪ patra-ārpa. The tree *Catolanthus indica* Blum. 2, wove silk.

ಪತ್ರಿ patva. The letter or syllable ಪ (Śmd. 248. 274. 340. 369).

ಪಥ patha. A path, a way, a road. See ಪೂದಿ, ಬಟ್ಟಿ, ಬದ್.

ಪಥಕಲ್ಪನೆ patba-kalpanē. Juggling tricks, conjuring.

ಪಥವರ್ತಿ patha-varti. A person who moves or goes on a path (Bp. 46, 77).

ಪಥಭೇದ patha-bhēda. A kind of road, or a division of a road. See ಅಂಡೆ; Nn. 112.

ಪಥಪ್ರಾಪ್ತ patha-prāpta. Exhausted from marching (Bp. 24, 54; 47, 57).

ಪಥ pathī. A way, a road.

ಪಥಿಕ pathika. A traveller, a wayfarer.

ಪಥಿತ pathita. Gone, moved (Bp. 51, 39).

ಪಥಿದೇಯ pathī-dēya. A toll levied on public roads.

ಪಥ್ಯ pathya. = ಪತ್ಯ. Suitable for the way or course of anything: proper, fit, suitable, wholesome, agreeing with, as diet, regimen, etc. (Sk.). 2, diet; dietetion (My.). 3, the food or meal of a person under a regimen (B. 5, 206; Mhr.). See Prv. s. ತಪ್ಯ. — ಪಥ್ಯಂಗೊಡು. -ಂ-ಕೊಡು. To give suitable food (Bp. 17, 8). — ಪಥ್ಯ ಮಾಡು. To cause to eat and drink dietetionally (B. 3, 32). — ಪಥ್ಯ ಮಾಡು. To eat according to prescribed rules (My.). 2, to observe dietetion rules (My.).

ಪಥ್ಯಕರ pathya-kara. Wholesome (My.).

ಪಥ್ಯಿ pathyē. The tree *Terminalia chebula* or *citrina*.

ಪದ pad. Going; going to; obtaining. 2, a foot.

ಪದ pada. = ಹದ, (ಹನ). Proper or good state or condition; proper degree or temperature; the tempering, or seasoning, of any food; the right degree of ripeness; keenness of edge or sharpness (T., M.; Tē. ಪದನು, ಪದುನು; cf. ಪನ್ 1, ಪದುಳ; M. ಪದು also: to become well tempered, red-hot). — ಪದಗುಡು. -ಕುಡು. = ಪದಗುಡು. (Śmd. 200, o. r. In Mḍb. ಪದಗೊಳ, ಪದಗೊಳ). To give the proper state, etc. — ಪದಗೊಳ. ಪದಗೊಳ. -ಕೊಳ. -ಂ-ಕೊಳ. (Śmd. 200 Mḍb.; cf. 78, where Kāvya. has ಪದುಂ-). To get the proper state, etc. — ಪದಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To bring to the proper condition; to temper; to fertilize (Śātv. 3, 41); to sharpen. ನೆಲನ ಮೂಗಿಂಗೂಡು ಹಣ್ಣು ನೋಡಿದೆಯೆಲ್ಲಂ ಹಳಗದಿಗಲ್ಲಿ ನೋಳು ದಾಡಿಯಂ ಮನೆದು ಪದಗೊಳಿಸುವನಿತ್ಯ (Rāgho. 17, 72). — ಪದಗುಡು. -ಂ-ಕುಡು. = ಪದಗುಡು. (Śmd. 200). — ಪದಗೊಳ. -ಕೊಳ. = ಪದಗೊಳ. See Śmd. s. ಪದಗುಡು. —

ಪದಂಗಳೊಳಿಸು. -ಂಗಳೊಳಿಸು. = ಪದಗಳೊಳಿಸು. (Rāv. 8, after 5; 18, 66). — ಪದವೃದ್ಧಿ. -ಂ-ಪದ. = ಪದಗಳೊಳಿಸು. (Ūpr. 3, 90). — ಪದವದಿಸು. -ವದಿಸು. = ಪದಗಳೊಳಿಸು. (Ūpr. 3, 90). — ಪದವಿಂ. -ವಿಂ. = ಪದವಿಂ. A dnyl tempered how, or a how well adapted to arrows (Ūpr. 7, 115; Rāv. 5, 52; Śāv. 3, 4, 10, 23). ಪದವಿಲ್ಲ. -ಅ 3. Kāma (Abh. P. 9, 164).

ಪದ pada. = ಪಯ 1. A step, a stride. 2, a footstep, a footprint; a trace, a track, a mark. 3, a foot (ಚರಣ, ಕಾಲು Nn. 84). 4, the number two (ಯುಗ್ಯ ಎರಡು 84). 5, a verse-line (Ūh.). 6, a verse-quarter (Ūh.; ವೃತ್ತಭೇದ 84). 7, a footing, a stand-point, position, station, site. 8, an abode, a home (ಸದನ, ಮನೆ 84). 9, a place, a post, an office, rank, degree; dignity (ಸಮುದ್ರಿತೇಷ, ಐಶ್ವರ್ಯದ ಪೆಡುಗೆ 84). 10, an object, a thing. 11, occasion, cause, subject. 12, a pretext. 13, a business, an affair, a matter. 14, shelter, protection; favour (ಒಲುಮೆ Mr. 267). 15, a word (Śmd. 8; see Kāv. 1, 3, 18-20, 64-68; II, 1, 6, 8-11; II, 2, B, 1, 2; III, 2, B, 33, 54, 55). 16, a complete word, i. e. an inflected word, or a word with the case-terminations added (Śmd. 46; Kāv. 1, 1a, 28, 29). 17, a verse, a stanza (Ūh.); a piece of metrical composition (My.). ಪದ ಕಸ, ಸ್ವರ ಸರ. — ಪದ ತಪ್ಪಿದರೆ ಪ್ರಾಸ ತಪ್ಪಿತೇ? — ಪದವನ್ನೆ ತಾಳ, ಮದವನ್ನೆ ಗರ್ವ. — ಪದ ದಾರದಿದ್ದರೆ ಮದ ಹೋದೀತೇ? (Prva.). See ಅಡಿ 2; Prv. 2. ರೂಢಿ. — ಪದಮದು. -ಇದು. To compose verses or poetry (Ūh. vs. 37, 71). 2, to put down the feet, to walk, to proceed (v. 17; Śāv. 5, 51). — ಪದವಿದು. -ಇದು. = ಪದಮದು No. 1. (Śmd. 407; Bh. 1, 1, 9). — ಪದವೆದ. -ವೆದ. To obtain a place, to stand (Śmd. 170; Śāv. 1, 76).

ಪದಕ padaka. An ornament hanging over the breast like a medal (Sk.; My., Tē., T., M.; ಕಂಕಣ, ಕಾಸುಧ Nn. 45; see ಲೇವಳ; Śmd. 157). ಪದಕದ ಮಣಿ (ತರಲ, ಹಾರಮಧ್ಯೆ Si. 217). ಪದಕ ಹೋಯಿತೆನ್ನ, ಬದುಕಲಾದಿನೇ? — ಪದಕಕ್ಕಿನ್ನ ಬದುಕು ಲೇವು (Prva.). 2, relating to, or consisting of, metrical stanzas (see ಪದಕವಾದ). 3, an index, a table (My.; Tē.).

ಪದಕಮಲ pada-kamala. = ಪದರಾಜಲ (My.).

ಪದಕವಾದ padaka-vāda. Poetical speech (Bp. 3, 78).

ಪದಕ್ರಮ pada-krama. A mode in sāṅgita (V. 11, 9).

ಪದಗ pada-ga. Going on foot; a pedestrian; a foot-soldier.

ಪದಗತ pada-gata. Gone on foot; described or recorded in a line or stanza.

ಪದಗತವಾತ padagata-pāta. One of the viñchittiletras (Kāv. III, 2, B, 57, 60 seq.).

ಪದಗತಿ pada-gati. = ಪಯಗತಿ. Going on foot; manner of going, gait.

ಪದಘಟ್ಟ pada-ghaṭṭi. Firm or well-ordered construction of a stanza (Ūh.).

ಪದಘಾತ pada-ghāta. A blow with the foot (Śāv. 4, 78).

ಪದಜತುರೂರ್ಧ್ವ padar-jatur-ārdhva. N. of a vṛtta (Ūh.).

ಪದಜೈದ pada-jāyēda. Separation of words, resolving a sentence into its elementary parts; parsing (Śmd. 1, etc.).

ಪದಜಾತ pada-jāta. A class of words; a mass of words, a period.

ಪದಜಕ್ಕೆ padajakkē. = ಪದಜಕ್ಕೆ, q. v.

ಪದದೋಷ pada-dōṣa. A fault or defect in words, or in stanzas (Kāv. II, 1, A, 12 seq.).

ಪದಪದಾರ್ಥ pada-pada-artha. Various nice dishes, especially vegetable onrries (Bp. 36, 46; 52, 2, 5; 60, 3; My.).

ಪದಪಾಠ pada-pāṭha. A peculiar method of reading and writing vedic texts. (My.).

ಪದಪಾತ pada-pāta. A foot-fall: a tread (Ūpr. 7, 75); step, pace. 2, = ಪದಗತವಾತ (Kāv. III, 2, B, 60 seq.).

ಪದಪು padapu. (fr. ಪದಿ 1). = ಪದಪ್ಪ. Eagerness, zeal; pleasurable excitement, agreeable emotion; pleasure; charm (ಸೌರಮ್ಪ Ūt. II, 44). ಅಲ್ಲಿ ಗಲ್ಲಿ ಗೊನ್ನೊನ್ನ ಕೆನ್ನಾ ವರೆಯಸಲ್ಲಂ ಕೋದು, ಕೊಸಗಿನಸಲ್ಲಂ ಬೀದಿಗಟ್ಟಿ, ಪೊಸಯ್ಯ, ಮನೆಕ್ಕೆ ಪದಪನ್ ಈವ ನವಪದಂಗಳ್ (Ūpr. 7, after 92). See Ūpr. 1, 97; Abh. P. 4, 27; 7, 30; 10, 214; Grj. 1, 43; Śm. 71; Kk. 20; Rāv. 2, 5; 3, 38; Śāv. 3, 64; Ū. Bp. 2, 4; J. 14, 27; 17, 46; 20, 37; 24, 72.

ಪದಪುಗಾರ್ತಿ padapu-gārti. A woman who causes pleasurable excitement, etc., a charming woman (ಹೊಸದುಗಾರ್ತಿ, ಸೌರಮ್ಪವತಿ 33; ಹೊಸದುಗಾರ್ತಿ Kk. 29; Śm. 74).

ಪದಪೂರ pada-pūra. Filling out a verse, serving to complete a verse, expletive (ಪಾದ, ಪಾದಪೂರಣ Nn. 130).

ಪದಪೂರಕ pada-pūraaka. A mere expletive (Bp. 1, 18).

ಪದಪ್ಪ padappu. = ಪದಪ. (Ūpr. 8, 83).

ಪದಬಂಧ pada-bandha. A footstep, a step. 2, the proper construction of verses (Ūt. II, 121).

ಪದಮಧ್ಯಸಂಧಿ pada-madhya-sandhi. Enphonic coalition of letters when terminations are added to nominal bases or to verbal forms (Śmd. 60, 61).

ಪದಮಸ್ತಕ pada-mastaka. A flying-fox, a bat (ದಾವುಲ Mr. 177).

ಪದಯುಗಲೋಚ್ಛರಣ pada-yugala-nōcāraṇa. Repetition of words (Śmd. 230).

ಪದರ padara. = ಪದರು, q. v. (ಹೊರೆ Śm. 103; My.).

ಪದರಾಜೀವ pada-rājīva. The foot considered as a lotus; a foot beautiful as a lotus (Ūpr. 9, 26).

ಪದರು padaru. = ಪದರ. A fold, as of cloth (Mhr. ಪದರ; My.); a division, e. g. ಪದರದ ತೇಲ, a pouch with divisions (My.); a thin layer or scale of stone (My.; B. 3, 58); a scale or coat of an onion (My.); a scale of a fish or of a crocodile (My.). 2, the lap (Mhr.) in the sense of protection (My.), e. g. ಒಪ್ಪಿನನ್ನು ತನ್ನ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು (My.). — ಪದರುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Scales to be formed, to be scaly, as the back of a crocodile (My.; B. 4, 131). — ಪದರುಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. A coat or cover to appear or exist. ಪದರುಗಾಣಿಸಿದ ಬುದ್ಧಿ ಗದಲಿಸಿದರೂ ಹೋಗದು (Prv.).

ಪದಮಿ padaru. To be overhasty, to be precipitate (T., Tē., M.). 2, to speak unadvisedly, to blabber, to talk nonsense (My.). — ಪದಮದು. -ಅದು. = ಪದದು No. 2. (My.).

ಪದವರ್ಣವ್ಯವೃತ್ತಿ pada-varṇa-vyāvṛitti. The frequent repetition in the same stanza of letters, syllables (or words, ಯನುಕ Kāv. III, 2, B, 3).

ಪದವಿ padavi. A path, a road, a way. 2, station, situation, rank, post, office (Bp. 2, 19, 25; B. 4, 5, 81; My.); wealth (My.). ಪದವಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಪಮಮನಾಥನ ಗೊತವೆ ಎನು? (Prv.). — ಪದವಿ ಗಿಡವಿ. reit. (Bp. 2, 24; 29, 14).

ಪದವಿಧಿ pada-vidhi. Word-rule, i. e. the rule that governs the changes of letters in the composition of words or that composition itself (ಸಮಾಸವಿಧಿ, ಸಮಾಸವಿಷಯ ಸಿದ್ಧ. 77. 78. 80. 99. 206; Kāv. I, 1b, 23-31; I, 3, 98-103).

ಪದವಿನ್ಯಾಸ pada-vinyāsa. Putting down the feet, stepping. See ಮುಟ್ಟು. 2, orderly arrangement of words (My.).

ಪದವಿರುದ್ಧ pada-viruddha. A perverse or repugnant word or composition (Kāv. I, 3, 84-88).

ಪದವಿಸ್ಥಿತಿ pada-visṭiti. The course of a verse (Kāv. II, 2, B, 27-29; III, 1, A, 12).

ಪದಕಯ್ಯೆ pada-āyṣṣe. The placing of words (Bp. 1, 19).

ಪದಸನ್ನಾಹ pada-sandhāna. The combining of words, or the composing of verses (Ūb. v. 18).

ಪದಸಿದ್ಧಿ pada-siddhi. The correctness of a word, an accurate term (Smd. 8).

ಪದಹತಿ pada-hati. (= ಪದ್ಧತಿ). Striking or beating with the foot. See ಚಡ್ಡಕಾರ.

ಪದಾಸಮಜ್ಞ pada-āgama-jñā. A man who knows the rules of metrical composition (Kāv. II, 1, A, 12).

ಪದಾಜಿ pada-ājī. A footman, a foot-soldier.

ಪದಾತಿ pada-āti. A pedestrian; a foot-soldier.

ಪದಾತಿಕ padātika. A footman, a foot-soldier.

ಪದಾದಿ pada-ādi. The beginning or first letter or syllable of a word (Smd. 361).

ಪದಾನು pada-ānta. The end or last letter or syllable of a word (Smd. 363).

ಪದಾಂತರ pada-antara. An interval of one step. 2, another word or other words (Kāv. I, 5, 38; II, 1, 24; IV, 1, 11; Ūpr. 1, 77).

ಪದಾಂತಿಕೆ pada-antikē. A kind of metre (Ūb. p. 75, o. r. ಪರಾಂತಿಕೆ).

ಪದಾನ್ತಲ್ಯ pada-antya. = ಪದಾಂತ; final. (Smd. 219, 363, 365, 380; Kāv. I, 3, 49-52).

ಪದಾನ್ತಲ್ಯಸಂಧಿ padāntya-sandhi. Euphonic coalition of a final letter or syllable with the vowel of the next word (Smd. 60, 61).

ಪದಾಪೂರ್ಣಿ pada-āpūrāṇa. The filling up or continuation of words or sentences (Smd. 398).

ಪದಾಬ್ಜ pada-abja. = ಪದರಾಜೀವ. (J. 5, 35).

ಪದಾಮ್ಬುಜ pada-amḥja. = ಪದಾಬ್ಜ. (Nn. 1; J. 7, 62; 8, 19).

ಪದಾಮ್ಬುರುಹ pada-amburuha. = ಪದಾಮ್ಬುಜ. (Ūpr. 6, 20).

ಪದಾಯುಧ pada-āyudha. A cock (ಕೋದಿಪುಷ್ಪ Nn. 121).

ಪದಾರವಿಂದ pada-aravinda. = ಪದಾಬ್ಜ. (My.).

ಪದಾರ್ಥ pada-ārtha. The meaning of a word (ಅನ್ವ, ಪದವಿ ಅರ್ಥ Nn. 88; ಭಾವ, ಪದವಿ ಅರ್ಥ 100; J. 1, 5). 2, a thing, an object. (Ūpr. 5, 83; My.; B. 2, 9; 3, 30). 3, a head or topic; a category or predicament in logic. 4, a nice dish; a dish of any vegetables; curry (Bp. 8, 16; 24, 30; 33, 4, 11; 47, 17, 44; My.; Mhr.). ಪದಾರ್ಥವು ರುಚಿಯುಳ್ಳದ್ದೆ ಎಂದೇ ಇದನ್ನೆಂದು ಯಾರ್? (Prv.). — See Smd. 6, 116, 155, 197, 402; Kāv. III, 3, B, 122.

ಪದಾವೃತ್ತಿ pada-āvṛitti. The repetition of a word (Kāv. III, 3, B, 48).

ಪದಿ padi. = ಪತ್ತು 3, etc. (Smd. 227). Ten. — ಪದಿನಾಲ್ಕು. = ಹದಿನಾಲ್ಕು. Fourteen. ಪದಿನಾಲ್ಕುಂ ಸ್ವರಂಗಳ (Smd. 13). ಪದ

ನಾಲ್ಕುಂ ಸ್ವರಂ (44). See 227; ಮನು; J. 13, 2. — ಪದಮೂವನೆಯ. Thirteenth (Bp. 26, 3). — ಪದಮೂರು. = ಹದಿಮೂರು. Thirteen (Smd. 227; see ಎತ್ತು). — ಪದಮೂವರ್. Thirteen persons (Bp. 27, 34; 51, 70). — ಪದಮುಡಿಮು. -ಮುಡಿಮು. To multiply by ten (Abh. P. 13, 8).

ಪದಿಕೆ padika. (= ಪಯಿಕ, ಪಯ್ಯ). A pedestrian; a foot-soldier. 2, containing only one division.

ಪದಿಟೆ paditē. = ಹದಿಟೆ, q. v.

ಪದಿನೊ padin. = ಪತ್ತು 3, etc. (Smd. 227). Ten. (T., M.).

— ಪದಿನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಹದಿನಯ್ಯ. Fifteen (Smd. 228; Ūb. v. 289; Bp. 43, 3; see ಪತ್ತು). — ಪದಿನಾಡನೆಯ. Sixteenth (Smd. 243). — ಪದಿನಾಡು. -ಅಡು. = ಹದಿನಾಡು. Sixteen (Smd. 228; Ūb. v. 250; Ūpr. 1, 76). — ಪದಿನರ್. -ಎರ್. = ಪದಿನಯ್ಯ. ಪದಿನಯ್ಯನಿರ ರೋಹವಕ್ಕರೆಯ ಜಾತ್ಯಕ್ಷಂಗಳ (Smd. 32, 83). — ಪದಿನಯ್ಯರ್. Eighteen persons; the eighteen nobles in close attendance on a king (see Mr. 272 s. ಅಪ್ಪಾದಕಪ್ರಧಾನ). — ಪದಿನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಹದಿನಯ್ಯ. Eighteen (Smd. 228; Bp. 3, 73; see ಜಾತಿ). — ಪದಿನಯ್ಯ ವರ್ಣ. = ಅಪ್ಪಾದಕಜಾತಿ, ಅಪ್ಪಾದಕವರ್ಣ, ಹದಿನಯ್ಯ ಜಾತಿ. (Bp. 55, 20; see ಜಾತಿ). — ಪದಿನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಹದಿನಯ್ಯ. Seventeen (Smd. 228). — ಪದಿನಯ್ಯರ್. Ten persons (Abh. P. 10, after 106).

ಪದಿರ್ padir. = (ಪದುರು), ಹದಿ. Speech that admits of a double meaning (Grj. 4, after 70; Rāv. 11, 32).

ಪಿ, a variety of sounds. ಪದಿರ ಪದಿ (Abh. P. 13, after 34).

ಪದುಗು padugu. = ಹದುಗು. To bend (v. i.), to bow (J. 13, 47).

ಪದುಮು paduma. Thb. of ಪದ್ಮ (Smd. 336 Mq.; My.).

ಪದುಮನಾಭ paduma-nābha. Thb. of ಪದ್ಮನಾಭ. See Prv. s. ಪದವಿ.

ಪದುಳ paduḷa. = ಹದುಳ, q. v. Well-being, prosperity, happiness, welfare; tranquillity; security, safety (ಮುಟ್ಟು or ಮುಟ್ಟುಮೆ Ūb. II, 79; Grj. 5, 12, 45; Bp. 1, 8; 2, 9; 3, 39; 12, 16; 13, 18; 27, 21; 41, 17; 45, 16; 49, 27; 51, 68; 53, 54; J. 7, 19, 20; 18, 53; 19 snm.; T. ಪಜು, prosperity; cf. ಪದ). ಏರ್ಪತ್ತರೇರ್ಪತ್ತರಂ ಪದುಳಂ ಮಾಡ್ಪುದುಚಿತಂ (Smd. 79, 217). — ಪದುಳಮುಟ್ಟುಗು. -ಎಂಪೋಗು. To become happy, etc. (Grj. 6, 39).

ಪದುಳಿಗ paduḷiga. = ಹದುಳಿಗ. A happy man (J. 17, 18).

ಪದುಳಿರ್ paduḷir. ಪದುಳಿರು. To cheer up, to become tranquil (Bp. 3, 20; cf. ಹದುಳಿದ, ಹದುಳಿರು).

ಪದುಳಿಸು paduḷisu. = ಹದುಳಿಸು. To become well or happy; to be calmed or soothed, as sorrow (Bp. 24, 66); to feel refreshed, to recover one's strength (J. 19, 43; 24, 69).

ಪದೆ padē. 1. To desire, to wish, to strive, to be eager (ಕಪ್ಪೆ Smd. Dh.; cf. ಪಸ; T. ಪಕ್ಕ, desire, love, affection; Tē. ಪಸಿ, inclination, addiction, devotion to, see s. ಪಸಿ 1; cf. ಅಪಿ 1P). See Ūb. v. 226; Ūpr. 6, 24; Grj. 5, 83; Kk. 20; Rāv. 13, 77, 87; Sēv. 1, after 79.

ಪದೆ padē. 2. P. p. of ಪದೆ 1. — ಪದೆ ಪೋಯ್. To heat or kill with pleasure (Ūpr. 6, 27, 29).

ಪದ ಪದ್ಧೆ. 3. Desire, wish. — ಪದಪದ್ಧೆ. ಪದ್ಧೆ. To get desire, etc. (Ūpr. 6, 83).

ಪದೆಯಿಸು padēyisu. To cause to desire, etc. (ಈ ಪದ್ಧೆ śmd. Dh.; T. ಪುಷ್ಪ, to charm, allure, deceive).

ಪದೇ ಪದ್ಧೆ. At a step. ಪದೇ ಪದೇ, at every step, everywhere, on every occasion. (My.). ಪದೇ ಪದೇ ಹೇದಾದರೂ ಸದೆ ಕೂಡಿಸೋದು ಬದ (Prv.).

ಪದೋದಕ pada-udaka. Water for washing the feet; water in which the feet have been washed. (Bp. 28, 7).

ಪದ್ಧ pad-ga. A pedestrian; a foot-soldier.

ಪದ್ಧಂಚಿ paddaṅgi. A swallow (S. Mhr. Guḷḍaguḍḍa).

ಪದ್ಧು paddu. = ಪದ್ಮ, ಹದ್ದು. A kite; a hawk or falcon; a vulture (J. 7, 28; 15, 19; 17, 18; 23, 29; 24, 34; ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ, ಗೃಹ್ಯ Śi. 178).

ಪದ್ಧತಿ pad-dhati. = ಪದ್ಧೆ. (A foot-stroke; a step; a footprint). 2, a way, a path, a road. 3, manner, mode, usage, onstom (śmd. 97; My.). 4, a ritual, a mannal. 5, a row, a line.

ಪದ್ಧತಿಕ್ ಪದ್ಧtīk. = ಪದ್ಧತಿ No. 3. (Kāvy. V, 985).

ಪದ್ಧ padma. = ಪದ್ಮನು. A lotus, *Nelumbium speciosum* (ನಲಿನ್, ಪಾನರೆ Nn. 54; ಕೂಟ Mr. 507). 2, the water-lily, *Nymphaea alba* (ಉತ್ತಲ, ನೆಯ್ದುಲು 54). 3, whitish or coloured marks on the body of elephants (ಗಜದಿನ್ನು, ಅನೆಯ ಚಿಟ್ಟು 54; ದ್ವಿಪದ ಚಿಟ್ಟು 507). 4, a species of fragrant plant used in medicine. 5, water (ಪಾರಿ, ಉದಕ 54; ಉದಕ 507). 6, one of the treasures of Kubēra. 7, an army arrayed in the form of a lotus (ವ್ಯಾಹ, ಬಿಡುಭೇದ 54; ವ್ಯಾಹ 507). 8, a species of serpent (ಫಣಿ, ಸರ್ಪಭೇದ 54; ಫಣಿ 507; see ಎಣ್ಣು ಕುಲ). 9, crookedness, etc. (ವಕ್ರ, ಡೊಂಕು 54; ವಕ್ರ 507). 10, the moon (ಹಸ್ತ 54). 11, a pond (ಸರ, ಕೊಳನು 54). 12, a peculiar posture of the body in religious meditation (ಅಸನ, ಕುಳಿರುವುದು 54). 13, an ascetic or N. of an ascetic (ಮುನೀನ್ದ್ರ, ಯತಿ 54). 14, thousand billions (ಸಂಖ್ಯಾಭೇದ, ಗಣನಾಭೇದ 54; ಲಕ್ಷವ ಸಂಖಿ 507; see Mr. s. ಖರ್ವ). 15, a steady or hold man (ಧೀರನು 54). — ಪದ್ಧದ ಪಾಪ. A small venomous snake on the head of which is a padma like that of the cobra (Bḍ.).

ಪದ್ಧಕ padmaka. Whitish or coloured spots on the body of elephants.

ಪದ್ಧಗ್ಧಿ padma-gandhi. A woman fragrant as a lotus. (My.).

ಪದ್ಧಗರ್ಭ padma-garha. Brahmā. (My.).

ಪದ್ಧಲಾರಿ padma-čāripi. The tree *Hibiscus mutabilis*.

ಪದ್ಧಜಿ padma-ja. Brahmā (śmd. 128; Bp. 1, 51).

ಪದ್ಧಜಿನಿ padma-jani. = ಪದ್ಧಜಿ. (Rāv. 4, 113).

ಪದ್ಧಜಾಲ್ಯ padma-ja-āṇḍa. The universe (Ūpr. 6, 32).

ಪದ್ಧನಾಥ padma-nātha. Viṣṇu. 2, N. of a king (Ūpr. 2, 15; 2, after 21 & 48; 2, 53).

ಪದ್ಧನಾಲ padma-nāla. A lotus-stalk. (R.).

ಪದ್ಧಪತ್ರ padma-patra. *Costus speciosus*.

ಪದ್ಧವಾಸಿ padma-pāpi. Lakshmi (My.); Pārvatī (My.); Viṣṇu; Brahmā.

ಪದ್ಧವರಾ padma-pnrāpa. N. of a Pnrāpa (Bp. 43, 76).

ಪದ್ಧಪ್ರಿಯ padma-priyē. Lakshmi (My.).

ಪದ್ಧಬನ್ಧ padma-bandhn. The sun. (My.).

ಪದ್ಧಭವ padma-hhava. Brahmā (Bp. 2, 19; 10, 31; 53, 9).

ಪದ್ಧಭವಗಣ padmabhava-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).

ಪದ್ಧಭು padma-hhu (bhū). Brahmā.

ಪದ್ಧಮುಖಿ padma-mukhi. A woman with a lotus-like face (Ūh. v. 184).

ಪದ್ಧಮುದ್ರೆ padma-mudrē. A certain intertwining of the fingers in devotion (My.). 2, the sectarian mark of a lotus applied by Mādhyas to their forehead, etc. (My.).

ಪದ್ಧರಾಗ padma-rāga. Lotus-coloured; a ruby.

ಪದ್ಧರಿಪ padma-ripu. The moon (Rāv. 4, 112).

ಪದ್ಧರೇಖೆ padma-rēkhē. A line in the palm of the hand indicating the acquisition of great wealth. (My.). 2, a kind of handha; see ರಂಗವಾಲಿ.

ಪದ್ಧಲಾಂಛನ padma-lāṇḥana. A king; Brahmā; Kṇbēra; the sun. (R.).

ಪದ್ಧಲೋಚನ padma-lōcana. Lotus-eyed. 2, Viṣṇu (Rāv. 5, 50).

ಪದ್ಧವಾಸಿ padma-vāsē. Lakshmi.

ಪದ್ಧವ್ಯಾಹ padma-vyāha. = ಪದ್ಧ No. 7. (J. 12, 10).

ಪದ್ಧಸಖಿ padma-sakha. The sun (Rāv. 6, after 11).

ಪದ್ಧಸದ್ಧ padma-sadma. = ಪದ್ಧಾಕರ. (Ūpr. 5, 40). 2, Brahmā (5, 98).

ಪದ್ಧಸಮ್ಭವ padma-sambhava. Brahmā. (My.).

ಪದ್ಧಾಕರ padma-ākara. A lotus-pond.

ಪದ್ಧಾಕ್ಷ padma-aksha. Lotus-eyed; N. of a king (J. 31, 77; 32, 2, 7). 2, the seed of the lotus.

ಪದ್ಧಾಟ padma-āṭa. The medicinal plant *Cassia tora* (or *alata*) Lin.

ಪದ್ಧಾಭಿಧಾನ padma-abhidhāna. N. of a Brahmā (J. 32, 37).

ಪದ್ಧಾಲಯ padma-ālayē. Lakshmi.

ಪದ್ಧವತಿ padmā-vati. N. of a beautiful woman (My.); N. of a town, Patna (My.). ಊರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಸೂಕಿ (ಮಾತ್ರ ಪದ್ಧರೆ ಅವಳು) ಪದ್ಧವತಿ (Prv.).

ಪದ್ಧಾಸನ padma-āsana. A particular posture (in religious meditation), sitting with the thighs crossed with one hand resting on the left thigh, the other held up with the thumb upon the heart, and the eyes directed to the tip of the nose. (Bp. 3, 5).

ಪದ್ಧ padmi. Possessing lotuses (J. 15, 12); having coloured marks. 2, an elephant. 3, the husband of Padmā, Viṣṇu (J. 15, 12).

ಪದ್ಧಿನಿ padmini. A lotus. 2, a multitude of lotuses; a lake abounding in them. 3, a woman of the first and most excellent class (Grj. 7, after 11).

ಪದ್ಧಿನೀಶಾನ್ತ padmini-kānta. The sun. (Rāv. 11, 10, as ಪದ್ಧಿನಿ).

ಪದ್ಧಿನೀಜಾತೆ padmini-jātē. A female born of a padmini woman (Bp. 41, 2).

ಪದ್ಧಿನೀಮಿತ್ರ padmini-mitra. The sun. 2, the number 12 (Ūh.). See ಪದ್ಧವತಾದಿತ್ಯ, and cf. ಪಕ್ಷಿ ರೂಪ.

ಪದ್ಧಿನೀವಲ್ಲಭ padmini-vallabha. The sun. (My.).

ಪದ್ಮೆ padmā. ಪದ್ಮಾ. *Lakshmi* (ಗೋಮನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 54; ಇನ್ನಿರ Mr. 507). 2, the plant *Clorodendrum sphonantius* R. Br. 3, the plant *Hibiscus mutabilis* Lin.

ಪದ್ಮೇಶಯ padmā-śaya. Viṣṇu. (R.).

ಪದ್ಮೋದರ padma-udara. Viṣṇu (Śmd. 18).

ಪದ್ಮೋದ್ಭವ padma-udbhava. Brahmā. (My.).

ಪದ್ಯ padya. Relating to the foot, to feet, or to a word. 2, a *śūdra*. 8, a *verse*; metre; poetry; a piece of metrical composition (Bp. 5, 37; Śmd. 72). ಪದ್ಯ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಗದ್ಯವಾದರೂ ತಿಳಿಯದೇ? (Prr.).

ಪದ್ಯಾರ್ಧ padya-ardha. The end of half a verse (Śmd. 73).

ಪದ್ಯೆ padyē. A path, a road.

ಪನ್ pan. 1. = ಪತ್ತು 3, etc. (Śmd. 227). Ten. (T., Tē.).

— ಪನ್ನಿ ಬರ್. -ಇಬ್ಬರ್. = ಪನ್ನಿ ವರ್. (Bp. 5, 18, 63). — ಪನ್ನಿ ಬರ್. -ಇಬ್ಬರ್. = ಪನ್ನಿ ವರ್. (Abh. P. 10, after 39). — ಪನ್ನಿ ವರ್. -ಇವರ್. Twelve persons (Śmd. 17). — ಪನ್ನಿ ರದಿನ್. -ಇನ್. The twelve sons (Bp. 10, 31; see ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯ). — ಪನ್ನಿ ರದು. -ಎರದು. = ಹನ್ನೆರದು. Twelve (Śmd. 227 Mḍ; Ūh. v. 285). — ಪನ್ನಿ ರದು ಸಾವಿರ. 12000 (Bp. 6, 33; 51, 68; 57, 12). — ಪನ್ನಿ ನ್ನು. -ಒನ್ನು. Eleven (Śmd. 227). — ಪನ್ನಿ ನ್ನು ಇಂದ್ರಿಯ. Eleven indriyas (Bp. 43, 2). — ಪನ್ನಿ ನ್ನು ರುದ್ರರ್. The eleven rudras (Bp. 10, 31; see ನಿಶಾದಶರುದ್ರರ್).

ಪನ್ pan. 2. = ಪಂ, ಪಚೆ, ಪಚ್ಚ, ಪಚ್ಚನೆ, ಪಚ್ಚು 1, ಪಚ್ಚೆ, etc. (Śmd. 215). Greenness; freshness; etc. — ಪನ್ನಲೆ.

-ತಲೆ. (Śmd. 216). A newly decapitated head (ಪಸಿಯ ತಲೆ Śm. 44; Kk. 41, o. r. ಪಸಿದಲೆ). See Abh. P. 4, 60; 13, after 54; 13, 62. 100; Rā. 13, 137. — ಪನ್ನಲೆದರ್. -ತರ್. To bring such a head (Abh. P. 18, 135). — ಪನ್ನಲೆಹಾಣಿ. Śiva (V. 37, 88). — ಪನ್ನಲೆಪಚ್ಚ. -ಪಚ್ಚ. He who is decorated with fresh skulls: Śiva (Kk. 5; ಕಪ್ತರ Śm. 23). — ಪನ್ನಲರ್. -ತಲರ್. (Śmd. 216). Fresh young leaves. — ಪನ್ನಿವರ್. -ತೊವರ್. (Śmd. 216). A fresh hide. — ಪನ್ನಿಲರ್. -ತೊಲರ್. (Śmd. 216). = ಪನ್ನಿವರ್. — ಪನ್ನಿಲಿರುಮರ. A small evergreen tree with a very fragrant white flower, *Guettarda speciosa* L. (St. & Pl.; My. as ಪನ್ನಿಲಿಲು; T. ಪನ್ನಿಲಿಮರ). See ಗುಡ್ಡ..

ಪನ್ pan. 3. An abbreviation of ಪನ 2. — ಪನ್ನಿಲರ್.

-ರು. Dew-water: water distilled from various flowers, perfumed water: rose-water, etc. (ಹಿಮವಾರಿ Mr. 836; My.; Tē., T.; M. ಪನಿಲರ್). See Śm. 118; Bp. 4, 85; Bh. 1, 12, 17; Rām. 1, 18, 5. 9; Ū. Bp. 5, 2. 5; J. 11, 41; 31, 2; 38, 18. — ಪನ್ನಿಗೊಡ. -ಕೊಡ. A pot filled with paunir (Rā. 8, after 5). — ಪನ್ನಿಲಿರವ. -ತಲವ. Sprinkling of paunir (V. 5, after 43).

ಪನವು panavu. (ಪನ್). A place appointed for meeting, a place of assignation (ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Śmd. II; ಕೊಳ, ಕೊಮ್ಮು, ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ Kk. 74; ಕೊಮ್ಮು, ಸಂಕೇತದ ಸ್ಥಲ Śm. 57; Tē. ಪನುವು, to send; ಪನುವು, ಪಮ್ಮು, sending, mission, command, order; bewitching; see ಅಮ್ಮುಳಿ).

ಪನವು panava. = ಪನವ, ಪಲವ, ಪಲಸು, ಪಲಸು. The *jack* or *jack tree*, *Artocarpus integrifolia* Lin. (M. ಪಿರಾವು).

ಪನಾಯಿತ paṇāyita. Praised.

ಪನಿ pani. 1. = ಹನಿ 1. To drop. (T.). P. p. ಪನು (Ūpr. 5, 125; 8, 23).

ಪನಿ pani. 2. = ಪನ್ 8, ಹನಿ 2. A drop, of water, dew, etc. (T., M.). See ಎಲೆವನಿ, ಕಬ್ಬಿನಿ, ಕಬ್ಬಿನಿ, ಗಜವನಿ, ನಟ್ಟವನಿ, ನೀವನಿ, ನುಟ್ಟನಿ, ಪಾಮುಪ್ಪನಿ, ಬಿಮವನಿ, ಮದುವನಿ, ಮುಮ್ಮನಿ; Rā. 5, 41.

ಪನಿತ paṇita. Praised.

ಪನಿಯಾಣ paniyāṇa. = ಪನಿವಾರ. A sweet cake, a fritter (V. 6, 86; T. ಪನಿಗಾರ, ಪನಿಯಾರ; Tē. ಪನ್ನೇರಮು, ಪನ್ನಾರ, ಪನ್ನಾರ).

ಪನಿವಾರ panivāra. = ಪನಿಯಾಣ. (My.).

ಪನೀರು paṇīru. Cheese (B. 5, 287; Mhr., H. ಪನೇರು, ಪನೇರಿ, ಪನ್ನೇರು).

ಪನೆ panē. 1. A bud-like, pointed, or sharp tooth (ಮೊನವರ್ Kk. 70; ಮೊಳವರ್ Śs.; cf. ಪದ?).

ಪನೆ panē. 2. = ಪಯ್ಯು, etc. (Rā. 5, 58; Śā. 8, 82; T. ಪನ್ನೆ, a palmyra tree, *Borassus flabelliformis* = ತಾಲ).

ಪನ್ನ panta. 1. ಪನ್ನ. = ಪನ್ನ. Tbh. of ಪನಿತ 2. A bet, a wager (My.; Tē. ಪನ್ನ, ಪನ್ನಮು, ಪನ್ನಿದ; M. ಪನ್ನಯ; T. ಪನ್ನಯ, ಪನ್ನೆಯ). 2, an asseveration; an engaging for by declaration; a vault of what one is able to do or to do better than others; a declaration resting on truth; a promise or vow, of allegiance, etc. (Tē. ಪದ್ಧ, ಪನ್ನ); a challenge; a song expressing allegiance, etc. (ಪಾಡು Bbn. 4; ನಾಸಿ 9). ಪಂತ್ರೆಯಿರುವವನಿಗೆ ಪನ್ನವರ ಹಾರದು. — ಪಂಮುಪಾಲೆಯವರ ಕಂಡು ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? (Prra.). See Ūpr. 5, 41; Bp. 24, 88; Bh. 8, 25, 17. 84; 8, 26, 20; Rām. 5, 9, 1; J. 22, 7. 12. — ಪನ್ನ ಕಟ್ಟು. To bet, to wager (My.). — ಪನ್ನ ಪಾಡು. dupl. = ಪನ್ನ No. 2. (J. 4, 50; 9, 15; 22, 6). ಪನ್ನ ಮಾಡು. = ಪನ್ನ ಹಾಕು. (My.). — ಪನ್ನವಾಡು. -ವಾಡು. To put a stake or as a stake at play (My.). — ಪನ್ನ ಹಾಕು. To engage for by declaration, to vault to be able to do something better than others, to challenge, to vow (My.). ಹಾಕಿದ ಪನ್ನಕ್ಕಿ ಅದಿದ ಜುಗಾರಿಗೂ ಅನ್ನರವಿಲ್ಲ. — ಪನ್ನ ಹಾಕಿದವರ ಹತ್ತರ ಪಾನ್ನನಾಗಿರ ಬೇಕು (Prra.).

ಪನ್ನ panta. 2. A learned man, a pandit (My.; Mhr.); a schoolmaster (B. 1, 21; My.).

ಪನ್ನಗಾಂವ ಪಾನ್ತಗ್ಗಾ. A proud, obstinate asserter (My.); a wagerer (My.).

ಪನ್ನಿ pantl. = ಪನ್ನೆ, ಪನ್ನಿ, ಬನ್ನಿ, ಹನ್ನಿ. Tbh. of ಪಂತ್ರ. (ಆಳಿ, ಶ್ರೀಣಿ, ಅವಳಿ, ಪಂತ್ರ, etc. Hlā; ಆಳಿ, ವೇಳಿ, ರಾಜ Mr. 859, o. r. ಪನ್ನಿ; ಪಂತ್ರ Kk. 57; ಪಾದಿ, ಕೇದಿ 90; Śm. 58; ಪಾಲಿ Śi. 456). ಪನ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವದು (ಸಹಭೋಜನ Śi. 817). See ಇರವನ್ನಿ. — ಪನ್ನಿ ಕಣ್ಣಿ. = ಪಂತ್ರಣ್ಣಿ. (Bp. 54, 59). — ಪನ್ನಿದವು. -ತವು. A lie or an orderly state to be lost (Ūpr. 8, 73). — ಪನ್ನಿರಥ. = ಪಂತ್ರರಥ. (My.).

ಪನ್ನಿಗಿ pantigē. Tbh. of ಪಂತ್ರಕೆ. See ಇರವನ್ನಿಗಿ, etc.

ಪನ್ನು pantn. (Tbh. of ಪನ್ನ). — ಪನ್ನುವರಾಳಿ. N. of a tune (Tē.; My.; M. ಪನ್ನುವರಾಡಿ).

ಪನ್ನೆ pantē. = ಪನ್ನಿ. (ನೇಣಿ, ಹನ್ನಿ, etc., ಸಮೂಹ Śs.).

ಪನ್ನೋಜಿ paṇōji. A schoolmaster (Mhr.; My.).

ಪನ್ನಿ pantha. = ಹನ್ನಿ 1. A path, a road (ಮಾರ್ಗ, etc., ಬಟ್ಟಿ Mr. 187).

ಪನ್ನಿ panthi. (= ಪಥ). See ಪಂ.

ಪನ್ನರ್ pandar. -ರು. = ಅನ್ನರ 1, ಪನ್ನರ, ಪನ್ನರ, ಹಂಜರ, ಹನ್ನರ, ಹನ್ನರ. A pandal, a temporary shed

of leaves, cloth, etc., erected for marriages, etc.; a trellis for vines or creepers (ಕಾವಣ, ಚಪ್ಪರ ಕೆಂ. 59; ಓಪ್ರ. 8, after 84; Abh. P. 4, 60; T. ಪನ್ನಿರಿ, ಪನ್ನಿಲಿ; T. ಪನ್ನರ, ಪನ್ನಲ; M. ಪನ್ನಲ). ಪನ್ನರ or ಪನ್ನಲ (Smd. 191). See ಪಸುರ್ಪನ್ನರ.

ಪನ್ನರ pandara. = ಪನ್ನರ, etc. (ಚಪ್ಪರ, ಪನ್ನರ Nn. 148). See ಪರ್ವಪನ್ನರ.

ಪನ್ನಲ್ pandal. = ಪನ್ನರ, etc. (ಚಪ್ಪರ, ಕಾವಣ Kk. 28, one M. ಪನ್ನರ; ಕಾವಣ ಓ. II, 93).

ಪನ್ನಿ pandi. = ಹನ್ನಿ. A hog; a pig, a swine (ಸೂಕರ, ಪರಾಕ, etc. Mr. 161; T. ಪನ್ನಿ; M. ಪನ್ನಿ). See ಕೆಂ. 142, 186; J. 18, 37; 28, 44, 48, 52. — ಪನ್ನಿದಲಿ. -ತಲಿ. A pig's head: a certain means of defence (ಓ. Bp. 42, 22, 23; R. 8, 116). — ಪನ್ನಿವಾನ್. A sort of fish (R. 5, 115).

ಪನ್ನೆ pandē. = ಹನ್ನೆ. A coward (Abh. P. 3, 150; 12, 74; R. 13, 20; J. 17, 52, 54; T. ಪನ್ನಿ, trembling, fear; to tremble; cf. ಪಂಚೆ). ಪನ್ನೆ, ಹುಡುಕು! (Grj. 1, 23).

ಪನ್ನೆತನ pandētana. Cowardice (Kāvy. I, 4, 121; Abh. P. 6, 113).

ಪನ್ನಿ pandya. = ಪನ್ನ 1. (ದುರೋದರ Si. 450). ಕೋದ ಮೊದಲಾದ ಜನ್ಮಗಳ ಪನ್ನಿ (ಪ್ರಾಣಿಮೂಲ, ಸಮಾಪ್ತಯ); ಜೂಜದಲ್ಲಿ ಪನ್ನಿ (ಗ್ರಹ Si. 349). ಜೂಜ ಕೋದ ಪನ್ನಿ ಮುನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪಮನ ಪಂದ್ರವು (ಪಣ 418).

ಪನ್ನ panna. Pride, haughtiness (ಕಾಮಕರ, ಗಬ್ಬ, ಬಿಂಕ, ಮುಕ್ಕು, ಗರ್ವ ಕೆಂ. 38; cf. ಪವಿ 17).

ಪನ್ನ panna. 1. Fallen (ಪತಿತ, ಬಿಡುರಿದು Mr. 448); falling; creeping on the ground. 2, gone to. 3, obtained, attained, gained.

ಪನ್ನ panna. 2. The breadth of cloth (My.; Mhr., H. ಪನ್ನ).

ಪನ್ನಗ panna-ga. A snake, a serpent. See Bp. 48, 25, 26, 28.

ಪನ್ನಗಕನ್ನಿಕೆ pannaga-kannikē. A serpent-virgin, a female serpent-demon (Bp. 27, 10).

ಪನ್ನಗಭೂಷಣ pannaga-bhūṣaṇa. Śiva (My.).

ಪನ್ನಗರಾಜ pannaga-rāja. The chief of serpents, śēṣha. 2, the number 1 (Ūh.).

ಪನ್ನಗರಯನ pannaga-śayana. Viṣṇu (My.).

ಪನ್ನಗಾಂತಕ pannaga-antaka. Garuḍa (My.).

ಪನ್ನಗಾಭರಣ pannaga-ābharana. Śiva (Bp. 38, 18; Ū. Bp. 47, 8).

ಪನ್ನಗಾರಿ pannaga-ari. Garuḍa.

ಪನ್ನಗಾರಿಧ್ವಜ pannagāri-dhvaja. Viṣṇu or Kṛiṣṇa (J. 8, 40; 12, 11).

ಪನ್ನಗಾರನ pannaga-sāna. Garuḍa. 2, a peacock.

ಪನ್ನಗಾರನವಾಹನ pannagāsāna-vāhana. Viṣṇu; Śhaṇmukha (My.).

ಪನ್ನಗೇಂದ್ರ pannaga-indra. = ಪನ್ನಗರಾಜ.

ಪನ್ನಗೇಂದ್ರಸಮ್ಮವೆ pannagēndra-sambhavē. N. of a wife of Arjuna (J. 24, 1).

ಪನ್ನಗೇಂದ್ರಾಭರಣ pannagēndra-ābharana. = ಪನ್ನಗಾಭರಣ. (Bp. 27, 18).

ಪನ್ನಗೇಶ್ವರ pannaga-īśvara. = ಪನ್ನಗರಾಜ. (J. 24, 25).

ಪನ್ನಂಗ pannanga. (Tbh. of ಪಲ್ಲಂಕ). The canopy over

an open palanquin (Ū. Bp. 47, 89; T. ಪನ್ನಗ; T. ಪನ್ನಾಂಗು, ಪದಂಗು; M. ಪನ್ನಗ).

ಪನ್ನಂಗ pannangi. (= ಗೌರಿ, ಗೋಟಿ, ನೆಲದೇವು Mr. 147; o. ra. ಪನ್ನಗ, ಗೋಟಿ, and, for ಗೌರಿ, ಕಾರವತಿ).

ಪನ್ನತಿಕೆ pannatikē. Prowess, valor, courage, etc. (ಪರಾಕ್ರಮ ಕೆಂ. II; Ū. I, 70, 100; ಎತ್ತಮ II, 15; ಅಣ್ಣು. ಪರಾಕ್ರಮ Kk. 41, ಕೆಂ. 38; R. 5, after 114 & 120; 6, after 11 & 115; 13, 97). — ಪನ್ನತಿಕೆವದ್. -ವದ್. To become valorous, to take courage, etc. (R. 6, after 81).

ಪನ್ನಲಿನ pad-nalina. = ಪದಾಮ್ಬುಜ. (Bp. 45, 50).

ಪನ್ನಾಡೆ pannāḍē. The web which surrounds the lower part of the stem-leaves of a palm-tree (My.; M.; T. ಪನ್ನಾಡು).

ಪನ್ನಿ panni. Bragging, boasting; self-conceit (Tu.). ಬನ್ನಿ! ಎನ್ನರ ಪನ್ನಿ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ಪನ್ನಿ panni. = ಪನ್ನಿ, q. v. (Ū. 8, 51).

ಪನ್ನೆ pannē. Camphor (ಜೇನಿ, ತುಹಿನ, ಹಿಮವಾಲುಕ Mr. 386).

ಪನ್ನೆ pannē. The state of having the whiskers cleared away in a peculiar funny manner (My.; H.).

ಪಬಿ papi. Drinking. 2, the moon. (R.).

ಪಪ್ಪ pappā. Arrogance, pride (ದರ್ಪ ಕೆಂ. 30, o. r. ದಪ್ಪ; ದರ್ಪ Kk. 94, o. r. ದಪ್ಪ).

ಪಪ್ಪಂ pappan. = ಪನ್ನಿ, ಪಪ್ಪಾಯಿ q. v., ಪುಪ್ಪಾಯಿ. — ಪಪ್ಪಂನಾಯಿಮರ. -ಕಾಯಿ. = ಪಪ್ಪಾಯಿಮರ, q. v. (St. & Pl.).

ಪಪ್ಪಕ pappaka. = ಪಪ್ಪಕ, q. v.

ಪಪ್ಪಡಿ pappadi. = ಪಪ್ಪ. See ಗುಳ.

ಪಪ್ಪರಿಕೆ papparikē. = ಪರ್ಪರಿಕೆ, q. v.

ಪಪ್ಪಳ pappala. = ಅಪ್ಪಡ, ಅಪ್ಪಳ, ಪಪ್ಪಡಿ, (ಪಾನವಿ), ಪಾನವಿ, ಹಪ್ಪಳ. Tbh. of ಪರ್ಪಳ. A thin crisp oake made of the flour of uddu or other pulse, with spices (Mhr. ಪಾನವ, ಪಾನವಿ; M. ಪಪ್ಪಳ; R.).

ಪಪ್ಪಳಿ pappali. (ಪಟಿ-1-ಪಳಿ = ಪಟಿ). = ಪುಪ್ಪಳಿ, ಪುಪ್ಪಿ. A shequered garment, worn by females, the stuff called "poplin" (My.; T.).

ಪಪ್ಪಾಯಿ pappayi. = ಪಪ್ಪ, etc. The Papaya (of Hayti) or Papaw (M. ಪಪ್ಪಾಯಿ; T. ಪಪಯಿ, ಪಪ್ಪಾಯಿ; Mhr. ಪುಪ್ಪಾಯಿ). — ಪಪ್ಪಾಯಿಮರ. The Papaw tree, Carica papaya L. (Z.).

ಪಪ್ಪು pappu. Split pulse of any kind, split almonds, etc. (T.; T. ಪರುಪ್ಪ; M. ಪರುಪ್ಪ). See ಗೇರು.

ಪಪ್ಪುಕ pappuka. (Smd. 48). = ಪಪ್ಪಕ, ಪುಪ್ಪಕ. Beating the bushes, in hunting (ಸೂಪ್ಪಗುಟ್ಟುಕಂ ಕೆಂ. II, o. r. ಪುಪ್ಪಕ; Kk. 94, o. r. ಪಪ್ಪಕ; ಸೂಪ್ಪಗುಟ್ಟುವು ಕೆಂ. 30).

ಪಬು pabu. Tbh. of ಪ್ರಭು. (Bp. 81, 86; Ū. Bp. 11 aum.).

ಪಮ್ pam. = ಪಣ್ಣಿ, etc. ಪಮ್ಮಿನ ಪಸಿಯಾಗಿಯುರಿದು (Ū. I, 90).

ಪಮಾಣ pamāṇa. Tbh. of ಪ್ರಮಾಣ. — ಪಮಾಣೋಕ್ತಿ N. of a place (Bh. 1, 8, 8).

ಪಮ್ಮ pampa. (fr. ಪಮ). Equal share or division (ಸಮಭಾಗ ಓ. I, 105; II, 9; T. ಪಮ್ಮಕ, distribution). 2, N. of a Kannada author (Ū. 1, 66).

ಪಮ್ಪಾಕ್ಷೇತ್ರ pampā-kṣētra. The place of pilgrimage called Pampā or Hampē (My.).

ಪಮ್ಪಾಪುರ pampā-pura. The town of Pampā (Hampē; see Rāgh. 2. ಅನ್ನುಟು).

ಪಮ್ಪಾಪುರಾಗಾರ pampā-pura-āgāra. Śiva (Kk. 1).

ಪಮ್ಪಾವಿರೂಪಾಕ್ಷ pampā-virūpākṣa. Śiva of Pampā (Ā. Bp. 47, 1).

ಪಮ್ಪಾಸರೋವರ pampā-sarōvara. The lake at Pampā (Rām. 3, 12 sum.; My.).

ಪಮ್ಪೆ pampē. ಪಮ್ಪಾ. = ಹಮ್ಪೆ. The river, lake, or town of Pampā or Hampē. — ಪಮ್ಪಯಾಳ್ಕ. -ಅಳ್ಕ. Śiva (Āt. II, 1).

ಪಮ್ಪಲ್ pambal. (fr. ಪದ 1). = ಹಮ್ಪಲ, ಹಮ್ಪಲು. Ardent desire; lookout; having the mind intently fixed on; solicitous or grievous thought (Āpr. 3, 37).

ಪಮ್ಪಲಿಸು pambalisu. = ಹಮ್ಪಲಿಸು. To desire; to look out for, to crave for; to be full of solicitous or painful thought, etc. (Āpr. 3, after 50; Ahh. P. 9, 152; Rāv. 18, after 130; 13, 134; J. 13, 59; 24, 28).

ಪಯ್ pay. = ಪತ್ತು 3, etc. Ten. See ಒಮ್ಮಯ.

ಪಯ paya. 1. Tbh. of ಪದ (Śmd. 352). ಪಯಂಗರ್ or ಪಯಗರ್ (128). See ಒತ್ತುವ್ವಯ. — ಪಯಪಾಡು. Manner of (placing) the feet (Bh. 1, 7, 27; 10, 6, 22).

ಪಯ paya. 2. Tbh. of ಪಯಸ್ (Śmd. 107). (ಘೃತ, ಅಮೃತ, ಹಾಲು Nn. 24; ಅಮೃತ, ಉದಕ 65).

ಪಯಃಕೇಲಿ payas-kēli. Playing or gambolling in water (Āpr. 7, 147).

ಪಯಃಪತಿ payas-pati. Varuṇa (Śā. 1, 67).

ಪಯಃಪುರ payas-pūra. A stream of milk (Āpr. 3, 39). 2, a lake (Sk.).

ಪಯಗತಿ paya-gati. Tbh. of ಪದಗತಿ (Śmd. 373).

ಪಯಣ payaṇa. Tbh. of ಪ್ರಯಾಣ (Śmd. 359; ಯಾತ್ರೆ, ಪ್ರಜ್ಞೆ, etc. Nr.; ಯಾತ್ರೆ, ಪ್ರಯಾಣ, etc. Hk.; ಪ್ರಸ್ಥಾನ, ಯಾತ್ರೆ Mr. 238; J. 2, 67; 4, 38; 5, 70; 3, 1; 13, 62). ಕಡಲ ಪಯಣ (Bh. 4, 104). ನಿತ್ಯಪಯಣ ಬುತ್ತಿ ಕೇಡು. — ಪಯಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವಗೆ ಅಯನದ ಸುದ್ದಿ ಯಾತ್ರೆ? (Prv.). ಪಯಣದ ರಥ (ಪಾರಿಯಾತ್ರಿಕ, ಕರ್ಣೀರಥ Hk.). See Prv. 2. ಒಣ್ಣೆಗ. — ಪಯಣಗತಿ. Travelling (J. 3, 1; 6, 1; 7, 13). — ಪಯಣಮೋಗು. -ಂಪೋಗು. To enter upon a journey (Ahh. P. 7, after 7). ಪಯಣಮೋದಂ (Śmd. 200).

ಪಯಶ್ಚರ payas-čara. A fish (Śā. 4, 110).

ಪಯಸ್ payas. = ಪಯ 2, ಪಯಸ್ಸು. Water. 2, milk. 3, a certain metrical foot (Āh.).

ಪಯಸ್ಸು payasya. Made of milk, as curds, butter, etc.

ಪಯಸ್ವಿನಿ payasvini. A milch cow; a river; N. of a river; the night. ಪಯಸ್ವಿನಿದಿಗೆ ಹೋದರೆ ಪಾಯಸ ಸಿಕ್ಕೇತೇ? (Prv.).

ಪಯಸ್ಸು payasṇa. Tbh. of ಪಯಸ್ (Śmd. 107).

ಪಯಿಕ payika. = ಪಯ್ಯ. (Tbh. of ಪದಿಕ). A division; a district (ಎಪಯ, ಕಮ್ಪಣ Mr. 139).

ಪಯಿನ್ payin. = ಪಯ್, etc. Ten (Śmd. 236). — ಪಯಿಂ ಘಾಸರಂ. Ten thousand (Śmd. 223). — ಪಯಿಂಘಾಸರ್ವರ್. Ten thousand persons (121. 226).

ಪಯಿರ್ payir. ಪಯಿರು. = ಪಯ್ಯ, (ಪಸುರ 2, etc.).

Green corn, growing corn; any green, growing crop (My.; Tē., M., T.; cf. ಪಸರ್).

ಪಯೋಜ payas-ja. A cloud. 2, the lotus (Nn. 1).

ಪಯೋಜಜಿ payōja-ja. Brahmā (Āpr. 3, 80).

ಪಯೋಜನಾಭ payōja-nābha. Viṣṇu (Bp. 54, 38).

ಪಯೋಜನ್ತು payas-jantu. An aquatic animal (ಒಲಕರ Nn. 37).

ಪಯೋಜನ್ತು payas-janma. A cloud. (R.).

ಪಯೋಜಮಿತ್ರ payōja-mitra. The sun (Nn. 1).

ಪಯೋಜಾಯತ payōja-āyata. Extended like a lotus (Nn. 95. 149).

ಪಯೋದ payas-da. A cloud. (Āpr. 4, 32; Rāv. 3, 3).

ಪಯೋಧರ payas-dhara. A cloud (ಅಭ, ಮೇಘ Nn. 6). 2, a breast (ಕುಲ, ಸ್ತನ 3). 3, the ocean (ಅಮೃಧಿ, ಸಮುದ್ರ 6). 4, the eye (ನಯನ, ಕಣ 6).

ಪಯೋಧಿ payas-dhi. The ocean. (Rāv. 13, 19).

ಪಯೋನಿಧಿ payas-nidhi. = ಪಯೋಧಿ. (J. 3, 3). 2, the milk-sea (10, 35).

ಪಯೋಭೃತ್ payas-hṛit. A breast (Āpr. 3, 34).

ಪಯೋಮಯ payas-maya. Full of water (Āpr. 5, 37).

ಪಯೋಮುಖ. -ಕ payas-muḥ. A cloud. (R.).

ಪಯೋಮೃಧಿ payas-amhndhi. The milk-sea (Āh. v. 24).

ಪಯೋರಾಶಿ payas-rāṣi. The ocean (Bp. 38, 50; 39, 1).

ಪಯೋರುಹ payas-ruha. The lotus (Āh. v. 70. 139).

ಪಯೋವ್ರತ payas-vrata. The act of subsisting on mere milk in consequence of a vow (My.).

ಪಯ್ payka. = ಪಯಿಕ. A division, a set, a number of things or beings ranged under a common denomination (Bh. 4, 3, 5; Mhr.; Tē. ಪೈಕ). ಪಯ್ಯಪಯ್ಯವಾಗಿದುದಕಲ್ಲಿ ವರ್ಗ (Nn. 159).

ಪಯ್ payti. Tbh. of ಪಯ್ತ. See ಪರುಪಯ್ತ.

ಪಯ್ paynē. = ಬಯ್, etc. (St. & Pl.).

ಪಯ್ payru. (ಪೈರು). = ಪಯಿರ್. (C.; Tē.; Si. 100. 118).

ನೀಲಿಯ ಪಯ್ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ (B. 4, 55). ಹತ್ತಿರ ಪಯ್ ಬೆಳೆದು ಒಡೆದ ಬದಿಕ (4, 178). ಮದೆಯಲ್ಲದ ಪಯ್ತ ಮುತೆಯಲ್ಲದ ಕೂಸೂ ಸಮ (Prv.). See Prv. 2. ಬಿತ್ತು 1.

ಪಯ್ತದಾರ payru-dāra. A broker in grain and pulse (My.).

ಪಯ್ತರ paysara. Slipping, sliding; forfeiture, loss (Bh. 2, 2, 114; 4, 2, 32; 3, 28, 18; T. ವದುಕ್ಕು, ವದುಕು, M. ವದುಡು, to slip, etc.; cf. ಪದು 37).

ಪಯ್ತರಿಸು paysarisu. To slip, to slide; to go to one side; to be forfeited or lost (ಪಾಪು Bhn. 26; Ā. Bp. 5, 13; Bh. 1, 5, 16; 3, 19, 42; J. 11, 19; Śā. 4, 78).

ಪರ para. (= ಪನೆ 5, ಪದ 1). See ಅತ್ತ.

ಪರ para. 1. Distant, remote, removed, far. 2, opposite, ulterior, beyond, further, on the other side of (ಪಾರ, ನಡಿ ಯಾಚಿ Mr. 415). 3, subsequent, succeeding, following; next, after, future. 4, other, another, different, foreign, alien; a stranger. 5, inimical, hostile; an adversary, an enemy. 6, very high or excellent, most excellent, best, supreme, chief. 7, the highest point or degree; final

beatitude (móksa). 8, having anything as the highest object, completely devoted to or occupied with, intent upon, engrossed in. ಪಾಪ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪರನ್ನು ಕಾ ಯೋಕ್ತನ ಪಕುಗ ಕಾಯೋದು ಲೇಸು. — ಪರ ಕೇಡು ತನ್ನ ಕೇಡು. — ಪರ ಕೆಡೆದ ಕೋಡು ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? (Prva.). ಅನ್ನವನ್ನು ಹಾ ಕುವದು, ನನ್ನಿಯನು ನುಡಿಯುವದು, ತನ್ನ ನೆ ಪರ ಬಗಿಡೆ ಕೈರಾಸ ಬಿನ್ನಣವಕ್ಕು (Sp.). — ಪರನಾಡು. Another or foreign country (B. 3, 64; My.). — ಪರವರಿ. -ಪರಿ. A far run; great extension (Abh. P. 1, 64). — ಪರವಿ. -ವಿ. The other and this (world, Bp. 43, 12). — ಪರವೂರು. -ಲೂರು. Another or foreign village or town (B. 5, 270; My.). — ಪರವೇ. -ವೇ. = ಪರವನಿ. See Sm. s. ಪವನಿ.

ಪರ para. 2. = ಪರುವ. (My.). ಬದಿಗಿಟ್ಟು ದೇವರಿಗೆ ಪರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಿ (Prv.).

ಪರಂಶತ param-śata. More than a hundred.

ಪರಂಸಹಸ್ರ param-sahasra. Above a thousand.

ಪರ: parah. = ಪರನ್.

ಪರಶತ parah-śata. More than a hundred.

ಪರಶ್ಯನ್ parah-śvas. The day after to-morrow.

ಪರಸಹಸ್ರ parah-sahasra. More than a thousand.

ಪರಕ paraka. Thh. of ಪರೋಕ್ಷ (Sm. II; Kk. 84; Ūt. I, 68).

ಪರಕರ parakara. (= ಪರಕರ). A sort of gown of little girls (Mhr.; B. 5, 297).

ಪರಕರ್ತೃ parakartṛ. Another agent: the agent indicated by a verb as causing anything to be done by another (Sm. 272).

ಪರಕರ್ತೃಕ parakartṛika. = ಪರಕರ್ತೃ (Sm. 273).

ಪರಕಾಯ para-kāya. Another's body; another body.

ಪರಕಾಯಪ್ರವೇಶ parakāya-pravēśa. Entering into the body of another, looked upon as a science (My.).

ಪರಕಾವಣಿ parakāvaṇi. = ಪಾರಕಾವಣಿ. Proving cool, shroffing (My.; Br., H.; Mhr. ಪರಾವ).,

ಪರಕಾಳಿ parakāli. A kind of cloth, a long cloth (My.; Tē.; Mhr. ಪರಕಾ).

ಪರಕೇಯ parakīya. Relating or belonging to another; another; a stranger. (My.; B. 4, 161); hostile.

ಪರಕೆ parakē. 1. = ಹರಕೆ, ಹರಿಕೆ 1. A benediction, a blessing (Ūpr. 9, after 28; Abh. P. 15, after 27; Bp. 61, 22; see ನಲ್ಲರಕೆ, ನಲವರಕೆ). 2, a VOW (J. 3, 22). — ಪರಕೆ ಗೋವ. -ಗೋವ. To take or receive a blessing (J. 8, 11; 12, 4). — ಪರಕೆಯಂ ಕೋವ. = ಪರಕೆಗೋವ. (Rāv. 5, 133). — ಪರ ಕೆಯನ್. -ಎನ್. To utter a benediction (Ūpr. 7, after 95). — ಪರಕೆವೆದ. -ವೆದ. To get or receive a benediction (J. 18, 62; 29, 40). — ಪರಕೆ ಹೇಡು. To utter a vow. ಪರಕೆ ಹೇಡು ಕೋಡು ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? (Prv.).

ಪರಕೆ parakē. 2. = ಪರಿಕೆ 1, ಪರಿಕೆ 2, ಪಾರಕೆ 2, ಪಾರಿಕೆ, ಪಾರಿಕೆ. A broom (My.; ಸಮ್ಯಕ್, ತೋಧನಿ St. 112; M., T. ಪರಿ ಕ್ಕು, to sweep).

ಪರಗ para-ga. Being with another, present with another. See ಮಗವರಗ.

ಪರಗಣಿ paraganṇi. A district (My.; Mhr., H. ಪರಗಣಾ; B. 4, 81).

ಪರಗಾಮಿ para-gāmi. Belonging or relating to another.

ಪರಂಗಿ paraṅgi. = ಪರಂಗ. A Frank: — a European generally (My.; T., M. ಪರಂಗ; Tē. ಪರಂಗ, ಪಿರಂಗ, ಫರಂಗ; Sk., Mhr.,

H. ಫರಂಗಿ). ಪರಂಗಿ ಗುಣ ಪರಂಗಿ ಅದಾಯನೇ? (Prv.). — ಪರಂಗಿಚಕ್ಕೆ. The drug called China root, Smilax china (Br.; My.). — ಪರಂಗಿಹಣ್ಣು. = ಪಪಾಯಿ. (My.). — ಪರಂಗಿಹಲ ಸು. = ಪರಂಗಿಹಣ್ಣು. (My.). — ಪರಂಗಿಹುಣ್ಣು. Syphilis (My.).

ಪರಚಕ್ರ para-śakra. The army of an enemy. (Abh. P. 2, 32). 2, a hostile prince.

ಪರಚು paraśu. = ಪರಶು. (My.).

ಪರಚು paraśu. = ಪರಶು, q. v.

ಪರಚಿತ್ತಗ್ರಹಣ para-śitta-grahana. Seizing, or comprehending, the thoughts of another (Kāvy. III, 1, A, 12).

ಪರಚ್ಛೇದ para-ś-chanda. Subject to the will of another, dependant.

ಪರಜಾತ para-jāta. Born of another; nourished or maintained by a stranger, fostered by strangers, dependant on others for sustenance.

ಪರಜಿ paraji. = ಪರಜು. See ತೋಗಲ್ಲರಜ.

ಪರಜಿತ para-jita. Conquered or subdued by another; nourished by a stranger.

ಪರಜು paraju. = ಪರಶು, ಪರಜು. Thh. of ಪರಂಜ. The blade of a sword or knife; a sword or soymitar. 2, a sword-hilt (ಪಾಲಿ, ಮೋಕ್ಷ Mr. 297; Mhr. ಪರಜ; T. ಪರಂಜು; M. ಪರಂಜು, ಪರಂಜು; Tē. ಪರಂಜು, ಪರಂಜು, ಪರಂಜು); the sharp edge or point of a sword (ಪಾಲಿ, ಅಯುಧದ ಪರಂಜುಗಳ Nn. 31, o. rs. ಪರಜು, ಪರಂಜು).

ಪರಂಜ (para-n-ja). = ಪರಜು. The blade of a sword or knife. 2, a sword. 3, an oil-press. 4, froth, foam.

ಪರಂಜನ para-n-jana. Varna. (R.).

ಪರಂಜಯ para-n-jaya. Foe-conquering. 2, Varuna. (R.).

ಪರಂಜ್ಯೋತಿ para-n-jyōti. The supreme light (My.).

ಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪ parañjyōti-svarūpa. Having the supreme light as one's own form, having the nature or character of the supreme light (Bp. 61, 45).

ಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪಿ parañjyōti-svarūpi. = ಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪ. ಪ್ರೀತಪರಂಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪಿ ದೀಪವೊಂದಂ ಪತ್ತಿ ಪದ ಮೋ (Bp. 1, 35).

ಪರಜಿ paraji. = ಪರಜಿ 3, ಪರಜಿ. A platter, a pot (Mhr. ಪರ ದೇಂ, ಪರಜ; Tē. ಪರಜು; see ಪರಜ). 2, the bowl of a spoon (Mhr. ಪರದೇಂ); the blade of a hoe (My.). 3, an enclosure around a house (Mhr. ಪರದೇಂ), a low wall around a house (My., as ಪರದಿಗೋಡೆ).

ಪರಜಿ paraḍi. 1. A kind of dish: wheaten sāvigē (S. Mhr.; Bh. 1, 15, 7; J. 6, 44; cf. Mhr. ಪರವದ, varied preparations of victuals). ಪರಜಿ ರುಚಿ ಕರದಿಗಿ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ಪರಜಿ paraḍi. 2. = ಪರಜಿ. The bowl, i. e. nape, of the neck (My.).

ಪರಜು paraḍu. 1. To scrape together with the hand or a hoe and take completely away (My.). ಪರ ಕೊಟ್ಟು ಪರದೋದು ಬಿಡ (Prv.).

ಪರಜು paraḍu. 2. = ಅರಜು, ಹರಜು 1. To spread, to spread out (v. t., ಪ್ರಸಾರಣ Sm. Dh.; Bp. 21, 8; 26, 47; Tē. ಪರಜು). 2, to spread (v. i.), to extend, to be diffused (ಪ್ರಸರಣ Sm. 95).

ಪರಜು paraḍu. 3. = ಪರಜು, ಹರಜು 2. To scratch with the fingers or nails, to claw (ಅಂಗುಲಾನನ Sm. Dh.; T. ಪರಾಣ್ಣು, ಪರಾಣ್ಣು, ಪರಾಣ್ಣು; Tē. ಬರುಕು; cf. ಬಗರು, ಬರಣ್ಣು).

ಪರದು paradu. 4. = ಹರದು, ಹರದೆ. The ankle (ಗುಳ್ಳೆ
Smd. Dh.; Sm. 95; Bp. 40, 19; T. ಕರದು, ಪರದು; cf. ಪರಲ,
ಪರಳ, etc.).

ಪರದೆ paradē. = ಹರದೆ 1. (Sā. 3, 83).

ಪರಣ paraṇa. = ಹರಣ. Thh. of ಪ್ರಾಣ. (Bp. 26, 47; 36, 57;
46, 43; 48, 31; 67, 69; My.). — ಪರಣದಾನ. Thh. of ಪ್ರಾಣ
ದಾನ. (Bp. 46, 41, 46; 47, 68). — ಪರಣವಟ್ಟಿಗೆ. The
seat of life (Bp. 43, 54).

ಪರತನ್ತ್ರ para-tantra. Subject to another, dependant upon
another (Smd. 174).

ಪರತನ್ತ್ರ ಪನ paratantratana. The state of being subject to
another, etc. (B. 5, 190).

ಪರತರ para-tara. Greater, higher, uncommonly excellent;
farther. (Bp. 61, 45; Sā. 4, 119). ಪರತರನಾದದ್ದು ಹರದರ
ಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೇ? (Prv.).

ಪರತೆ paratē. The state of being pre-eminent; highest
degree; comprehensiveness, absointeness; posteriority;
separateness, distinction; hostility; priority; the state
of having anything as the highest object. (Kāvy. II,
1, 7).

ಪರತ್ರ para-tra. Elsewhere; in a future state; in the
other or next world; hereafter; farther on; otherwise;—
the other world. (Bp. 8, 7).

ಪರತ್ರಸೌಖ್ಯ paratra-saukhyā. Future happiness, happi-
ness in the other world (Ūpr. 2, 85).

ಪರತ್ರೆ paratrē. The other world (Abh. P. 6, 111).

ಪರತ್ವ paratva. = ಪರತೆ. (Bp. 88, 13; 55, 42). 2, influence,
away. ಪರತ್ವದಿಂದ, by virtue of, by the influence of,
through (B. 5, 233; Mhr. ಪರತ್ವೇ).

ಪರದ paradu3-aṣ. = ಹರದ. A dealer, a merchant
(Abh. P. 16, after 37; Ū. Bp. 47, 41; T.). See ಪುಟ್ಟರದ,
ಸೀರೆವರದ, ಸೋನ್ನವರದ.

ಪರದa. = ಪರದೆ. (My.).

ಪರದರ್ಶನ para-darśana. Another doctrine or system
(Bp. 53, 57).

ಪರದಾರ para-dāra. Another's wife. (My.).

ಪರದಿತಿ para-da-iti. A merchant woman (Abh. P.
16, after 37).

ಪರದು paradu. 1. = ಪರಿದು. P. p. of ಪರಿ 1.

ಪರಿದು paradu. 2. = ಪರಿದು. P. p. of ಪರಿ 1.

ಪರದು paradu. 3. = ಹರದು. Trade, traffic. — ಪರ
ದುಗಯ್. To trade (V. 6, after 8).

ಪರದೆ paradē. = ಪರದೆ, etc. (My.; B. 5, 292; G. 220, etc.).
— ಪರದೇಳಾಡಾಟ. A kind of cloth (Si. 228).

ಪರದೇಶ para-dēśa. A foreign country; a remote country.
(My.; B. 4, 165; 5, 93, 301). ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪರನಾಸ
ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಪರದೇಶಸ್ಥ para-dēśa-stha. A man residing abroad (B. 4,
167; My.).

ಪರದೇಶಿ para-dēśi. A foreigner (Sk.; My.); a poor wanderer,
a homeless and friendless person; a wretch. ಒಳ್ಳೆಕೆ ಹೊ
ನ್ನಿನ ಪರದೇಶಿ (Prv.). See Bp. 21, 19; 62, 53; 43, 45; 51,
69; 55, 17, 26; B. 3, 25; 4, 199; Prv. s. ಬಾದೋ ಹದ್ದು.

ಪರದೈವ para-dāiva. Another deity (Bp. 53, 49, 50, 54;
54, 9).

ಪರನಾಳ para-nāḷa. Another stalk (Abh. P. 16, 89).

ಪರನಿಂದೆ para-nindē. Reviling others. ಪರನಿಂದೆ ಗೃಹಪ್ಪಯ್ಯ,
ಯಶಿನಿ ಕುಲಪ್ಪಯ್ಯ (Prv.).

ಪರನ್ತ ಪರಾ-n-tapa. Paining enemies; vexing and annoy-
ing others; shndning a foe; a conqueror, etc. (My.).

ಪರನ್ತು param-tu. But yet, however (Mhr.; My.; B. 5, 16).

ಪರನ್ತಾಮ para-n-dhāma. Another ahode; another, or
better, world. (My.). See ತಿರು.

ಪರಪಕ್ಷ para-paksha. The side or party of an enemy or
adversary; (treachery, perfidy). ಪರಪಕ್ಷ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಪರ
ರೋಷವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪರಪಕ್ಷದವನು. — ಅವನು. A perfidious
man (ಉಪೇಕ್ಷ Mr. 243).

ಪರಪಂಚ parapañca. Thh. of ಪ್ರಪಂಚ. (My.).

ಪರವಾಕ para-pāka. Anything cooked by another. (My.).

ಪರವಾಪ್ತಕ parapaśhṭaka. = ಪರ್ವಾಪ್ತಕ. (My.).

ಪರವಿಪ್ಲಾದ para-piṇḍa-āda. Taking another's cake or food:
feeding at another's cost; a parasite, a hanger-on; a
servant.

ಪರವಿಪ್ಲದ para-piṇḍi. = ಪರವಿಪ್ಲಾದ. Maintained by others
(ಸತ್ಯಧಿಪ, ಪರಾನ್ನ, ಹೆದರೆ ಅಂಕಿತದಾದ ತಿಮ್ಮವಂ Mr. 231).

ಪರಪು parapu. = ಪರಪು 1. To spread about (v. t.;
Ūpr. 7, 39; Abh. P. 15, after 72; Rā. 5, after 120; 13,
15; J. 6, 12; 21, 47; T. ಪರಪು). 2, to be spread
about or be divulged (Ū. v. 22; T. ಪರಪು).

ಪರಪುಟ್ಟ para-puṭṭa. Thh. of ಪರಪುಟ್ಟ. (ಪರಪುಟ್ಟ, ಪರಪುಟ್ಟ, ಪರ
ಪುಟ್ಟ, ಪರಪುಟ್ಟ Nr.; J. 28, 21, 22). 2, (ಶೋಧಿಲೆ Ū. I, 62;
Kk. 79; Sm. 28; Rā. 5, 59).

ಪರಪುಟ್ಟಿ para-puṭṭi. A female cuckoo (Bp. 45, 44).

ಪರಪುರುಷ para-purusha. Another man, a stranger. 2,
the husband of another woman. 3, Vishnu. (My.).

ಪರಪುಷ್ಪ para-puṣṭa. = ಪರಪುಟ್ಟ. Fostered or nourished
by a stranger. 2, the kōkila or cuckoo.

ಪರಪೂರ್ವ para-pūrvē. A woman who has had a former
husband. (R.).

ಪರಪ್ರಕಾಶ para-prakāśa. One who has excellent lustre
(Sā. 4, 119).

ಪರಬಲ para-bala. A hostile army. ಪರಬಲವನ್ನು ಭಂಗ ಮಾಡಿ
ದಲೆನ್ನು, ಹೋದರು ಮಾಡುವ ಸಂಹನಾದವು (ಶ್ಲೋಕ Nr.).

ಪರಬೋಮ್ಮ para-bōmma. Thh. of ಪರಬ್ರಹ್ಮ (Smd. 376; Grj.
3, after 91).

ಪರಬ್ರಹ್ಮ para-hrahma. = ಪರಬೋಮ್ಮ. The supreme soul
(Bp. 55, 89, 41; 61, 45).

ಪರಭಾಗ para-bhāga. Superior merit, excellence (ಗುಣೋತ್ಕ
ರ್ಷ, ಒಳುಹು Mr. 456, o. r. ಒಳುಹು).

ಪರಭಾರಿ parabhāri. ಪರಭಾರೆ. Elsewise, in some other
way (My.; Mhr. -ರೇ, -ರೇ; ಪರಸ್ಪರ Ū.); assignment to
others (My.). — ಪರಭಾರಿಪತ್ರ. A deed of transfer (My.).

ಪರಭಾಷೆ para-bhāshē. Another or foreign language (B.
5, 196; My.).

ಪರಭೃತ para-bhṛit. Nonrishing another: a crow (said to
nonrish the cuckoo).

ಪರಭೃತ para-bhṛita. Nourished by another: a cuckoo.

ಪರಮ parama. Most distant. 2, highest, most excellent,
best, greatest, superior. 3, extreme. 4, the utmost or

highest: the supreme soul (ಗುಣ, ಪರಮಾತ್ಮನು Nn. 78).
ಪರಮಂ, *yes, very well*.

ಪರಮಗತಿ parama-gati. Any chief object or a most excellent condition; final heatitude. ಪರಮಗತಿಯೆಂದು ನೆರಮನೇ ಹಬ್ಬಿಯೋ? (Prv.).

ಪರಮಜಿನೇಂದ್ರ parama-jinendra. A most excellent, or the highest, jinendra (Smd. 109).

ಪರಮಜ್ಞಾನ parama-jñāna. Superior wisdom (My.). ಪರಮ ಜ್ಞಾನಿ, a person of superior wisdom (My.).

ಪರಮಣ್ಣಲಿ para-maṇḍala. Another or foreign district or country (J. 2, 54; 17, 30).

ಪರಮಣ್ಣಲಿಕೆ para-maṇḍalika. The ruler of another province or country (My.).

ಪರಮತ para-mata. The opinion or doctrine of another; another doctrine; heterodoxy, heresy. (My.).

ಪರಮತ್ವ paramatva. The highest position or rank; highest end or aim. (Bp. 37, 49).

ಪರಮಪದ parama-pada. The highest rank or station; final heatitude. (My.).

ಪರಮಪದವಿ parama-padavi. = ಪರಮಪದ. (My.).

ಪರಮಪರ parama-para. Most supreme, highest of all (Bp. 61, 45).

ಪರಮವಾತಕ parama-pātaka. A very great crime (Bp. 28, 30).

ಪರಮವಾತಕೆ parama-pātaḥ. A person guilty of heinous sin (Bp. 52, 7).

ಪರಮವಾನ parama-pāvana. Most pure (Bp. 51, 60).

ಪರಮಪುರುಷ parama-puruṣa. A very excellent man; the supreme soul (Bp. 61, 45); Viṣṇu (My.).

ಪರಮಪ್ರದೀಪಿ parama-pradīpi. A woman full of lustre (Grj. 3, 19).

ಪರಮಯೋಗಿ parama-yōgi. A very great devotee, an ascetic of the highest order (ಅಡಲ, ಎತಿ Nn. 41).

ಪರಮರ್ಷಿ parama-ṛṣhi. A very great ṛishi (J. 5, 32).

ಪರಮಶ್ರೀ parama-śrī. = ಪರಮಸಿರಿ. The highest prosperity, etc.

ಪರಮಸಿರಿ parama-siri. Tbh. of ಪರಮಶ್ರೀ (Smd. 376).

ಪರಮಹಂಸ parama-hansa. An ascetic of the highest order. (My.).

ಪರಮಹಿತ parama-hita. Most proper or worthy (ತಕ್ಕ ಸಿಂ. 47).

ಪರಮಾಗಮ parama-āgama. Holy writ of Jainas (Ūpr. 3, 30).

ಪರಮಾಚಾರ್ಯ parama-ācārya. A supreme gurn (Ūpr. 1, 67).

ಪರಮಾಣು parama-aṇu. A infinitesimal particle, an atom. (My.).

ಪರಮಾತ್ಮ parama-ātma. The supreme soul, the soul of the universe (ಗುಣ, ಪರಮ Nn. 78; ಬ್ರಹ್ಮ, ಅತ್ಮನು 79; ಧಾವ 100; ಅನಾಧಾರತೆ, ಅಧಾರವಿಲ್ಲದುದು 157). 2, a jinēśvara (157). 3, the sun (ಇನೆ 120). 4, a man armed for battle (? ಸನ್ನಾಹ 105). 5, a siddha (157). ಪರಮಾತ್ಮನ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಪರಮಾತ್ಮ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prv.). See Bp. 51, 30; 55, 39, 40; 61, 45; J. 6, 45; 14, 7; Dp. 1, 5; Prva. a. ಪಾವ, ಪಾಪಾತ್ಮ.

ಪರಮಾನಂದ parama-ānanda. Supreme felicity; the supreme soul; N. (My.).

ಪರಮಾನ್ನ parama-anna. Best food, e. g. rice boiled in milk with angar (My.; see Hlā. & Nr. a. ತುಯ್ಯಲ್, Prva. a. ಪರಮಾತ್ಮ, ಮಾದಿಗ).

ಪರಮಾಯು parama-āyu. The longest period of life. ಪಾಪಿ ಗೆ ಪರಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು (Prv.).

ಪರಮಾರ್ಥ parama-artha. The highest or most sublime truth, real truth, reality, truth (ತತ್ವ, ನಿಶ್ಚಯ Nn. 75; see Mr. a. ಬಲ್ಲವ). 2, the highest and most excellent object or end of man.

ಪರಮಾವಧಿ parama-avadhi. Utmost term or limit, the extremity. (My.; B. 4, 40).

ಪರಮೆ paramē. The best female. 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಪರಮೇಶ parama-īśa. = ಪರಮೇಶ್ವರ. (ಪಾಲಿ Nn. 31, o. r. ತಿವ). ಪರಮೇಶನಾದರೂ ಸ್ವತಃ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 27, 51; 54, 27; 55, 39.

ಪರಮೇಶ್ವರ parama-īśvara. Supreme lord: ईश्वर; Viṣṇu; Indra. See Bp. 52, 24, 26; 61, 45; B. 4, 186.

ಪರಮೇಷ್ಟಿ paramēśthi. Standing at the top or head, highest, chief: *Brahmā* (ಸರಸಿಜವಾಸ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 150). 2, a Jaina gurn (150; see ಪಂಡಪರಮೇಷ್ಟಿ). — ಪರಮೇಷ್ಟಿ ಸ್ವಾಮಿ. N. of an author (Smd. 125).

ಪರಮೋತ್ಸವ parama-utsava. Very great joy (Ūpr. 6, after 43).

ಪರಮ್ವದ param-pada. = ಪರಮಪದ. (My.).

ಪರಮ್ವರ param-para. One following the other, proceeding from one to another; successive, one after another, repeated. See Čh. G. MŚ. v. 3; Bp. 36, 49; 39, 66; 58, 26. ಪರಮ್ವರಾರ param-parāka. *Immolating an animal at a sacrifice*.

ಪರಮ್ವರಾವಾಹನ paramparā-vāhana. *An indirect means of conveyance, as a porter carrying a litter, a horse dragging a carriage, etc.*

ಪರಮ್ವರೆ param-parē. -ರಾ. An uninterrupted series, a row, a regular series, succession, order, method; race, lineage. 2, *mediate or indirect condition*. 3, *injuring, killing*. — See Kāv. III, 3, B. 22-29; V, 1; ಉಪದೇಶ.

ಪರಯಿಸು parayisu. (fr. ಪರೆ1). To spread (v. t.); to disperse, to dismiss, as an assembly (Riv. 10, after 5).

ಪರರಾಯ para-rāya. Another, or hostile, king (My.; B. 5, 109).

ಪರರಾಷ್ಟ್ರ para-rāṣṭra. A (partly) hostile country (ದಸೆ ಯ್ವಪಲ್ಲದೆ ಇದಿರಿವ ಸೀಮೆ Mr. 189); another kingdom (My.).

ಪರಲ್ paral. = ಪರಲೆ (Smd. 41), ಪರಳು, ಹರಳು. A pebble, a stone (Riv. 2, 47; T., M.; cf. ಪರಮ4). ಪರಲಿಲ್ಲಂ ಮುತ್ತು ಮಾಡಿಕಂ (Smd. 85 Mdb.). See ಅರಿವರಲ್, ಕಿವ್ವರಲ್, ಜಾಗಿವರಲ್, ರನ್ನವರಲ್. — ಪರಲೊಲೆ. A pebble-like breast (Ū. Bp. 10, 19).

ಪರಲೋಕ para-lōka. The other world, the next world, the future state (whether good or bad, Sk.; My.). ಇಹ ಲೋಕ ಪರಲೋಕಗಳಿಗೆ ಜಗದೀಶ್ವರತ್ವ ತಿಕ್ಕಿಕಂ ನೀನಲ್ಲದಾರ್ ಉನ್ಮು? (Bp. 28, 64). ದುಷ್ಕನಾದ ಮದ್ರಿ ತೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅರಸನನ್ನು ಕೊ ಸಿ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಾನು ಕೆಡುವನು (Pañcatantra, edited by J. Garrett, pp. 48, 49). See ಪರಲೋಕಯಾನ. 2, paradise (Sk.), heaven (J. 2, 36; B. 4, 195; 5, 94; My.). ಪರಪಕ್ಷ ಮಾಡುವವಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. — ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದವಗೆ ಸರಲೋ:

ಕಡ ಗೊಡವೆಯೇ?—ಪರಲೋಕವನ್ನು ಪಲಹಾರದ ಗುಡ್ಡೆಯೇ?—
ಪರ್ವತವೆಂದಾದವನು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? (Prvs.). See Prvs.
s. ಪಾಸಿ, ಪ್ರಸಾದ.
ಪರಲೋಕಯಾನ paralōka-yāna. Going to the other world,
death, dying (Sk.).
ಪರವತ para-vat. *Dependant upon another, being under the
command of another.*
ಪರವನಿತ para-vanītē. Another's wife (Bp. 4, 65).
ಪರವರ್ಷ paravarṣa. (Tbb. of ಪರಾಮರ್ಶ). Nonrishing,
supporting (My.; Mhr., H. ಪರವರಶೇ).
ಪರವಶ para-vaśa. = ಹರವನ. *Subject to another, depending
on the will of another, dependant, subservient, subject;*
dependence, dependency (ಪಾರವಶ್ಯ ಉ. II, 115). Feminine
ಪರವತಿ (J. 5, 61). — ಪರವಶದವ. -ಅವ. A man depending
upon or subject to the will of another, a dependant or
subservient man (ಪರವಶ್ಯ Mr. 228).
ಪರವಶತ para-vaśatē. Dependence on another or on the
will of another (Ūpr. 1, after 101; 6, after 91; 8, after 67).
ಪರವಶೇಭೂತ paravāṣi-bhūta. = ಪರವಶ. (Bp. 8, 4).
ಪರವಶೇಯುತ paravāṣi-ynta. = ಪರವಶ. (Bp. 61, 59).
ಪರವಾ paravā. = ಪರವೆ, ಪರ್ವ. Care, concern about; regard,
heed; anxiety (My.; Br.; M. ಪವವೆ; Mhr., H.). ಪರವಾ ಇಲ್ಲ,
there is no anxiety, i. e. there is no cause for anxiety,
it is of no consequence, never mind (C.).
ಪರವಾದಿ para-vādī. A person who makes an adverse
statement or raises an objection, a controversialist, a
dissenter (Bp. 23, 23; 28, 47; 32, 61; 36, 43; 44, 34; 53,
32).
ಪರವಾನಾ paravāṇā. ಪರವಾನೆ. An order, a pass; a com-
mission, a sealed paper of authority (My.; Br.; Mhr., H.).
ಪರವಾರ್ಕ paravārkē. (paravārkē). See ದೋಸರ.
ಪರವಾಸ para-vāsa. A foreign place, abode or house. ಪರ
ಜೀತಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪರವಾಸ ತಪ್ಪದು (Prv.). — ಪರವಾಸ ಮಾಡು.
To stay or abide in a foreign place, etc. ಪರವಾಸ ಮಾಡಿ
ದರೂ ಸಹವಾಸ ಬೇಕು. — ಪರವಾಸ ಮಾಡುವವನ ಭರವಸ ಸಲ್ಲದು
(Prva.).
ಪರವಿ paravi. = ಹರವಿ, ಹರುವಿ. An earthen water-
vessel of the form of the kōḍa, but larger
(ಘಟ, ಹರವಿ Nn. 109).
ಪರವೆ paravē. = ಪರವಾ, etc. (B. 5, 205). 2, N. of a place (?).
— ಪರವನಾಚಿ. N. (Bp. 26, 5).
ಪರವೇಶ್ಯಸ್ಥ para-vēśma-stha. *Staying or living in another's
house.*
ಪರಕಶ್ಠಿ para-śakti. Pārvatī. 2, be who possesses Pārvatī
(Śāv. 4, 19).
ಪರಕು paraṁ. = ಪರಸು. An axe, a hatchet.
ಪರಕುಧರ paraṁ-dhara. A soidler armed with an axe.
2, Paraṁdhara. 3, Gaṇēśa.
ಪರಕುರಾಮನು paraṁ-rāma. Rāma, the son of Jamadagni
(ಏಷ್ಯ ಪರಕು, ಹಾಮದಗ್ನ್ಯ Nn. 165; J. 2, 38), the sixth
avatāra of Viṣṇu (Mr. 19).
ಪರಕಲ್ಪದ paraśvadhā. An axe, a hatchet.
ಪರಕಲ್ಪಿಸ para-ivas. The day after to-morrow.
ಪರಸ paraṁ. = ಪರ. Beyond, farther on, on the other or
opposite side, etc. See ಪರೋಕ್ಷ.
ಪರಸಮಯ para-samaya. Another, different body, con-
gregation or sect (Bp. 29, 5; 36, 39; 49, 14; 50, 17).

ಪರಸಮಯ para-samayi. A person belonging to a differ-
ent body, etc. (Bp. 50, 79; 53, 50, 61).
ಪರಸಾಧಕ para-sādhaka. A means of obtaining final
beatitude (My.).
ಪರಸು parasu. = ಹರಸು. To utter a benediction;
to bless. (T. ಪರಸು, ಪರಾಪ್ತ, to praise). ಪರಸುತ್ತ
ಬಂಧಂ (Śmd. 280). See Ūpr. 3, 45, 71; 5, 116; 6, 91; 9, 27;
Ahh. P. 9, after 15; Bp. 1, 34; 4, 43; 32, 12; 46, 8, 12;
J. 2, 14, 45; 10, 54; 11, 1; 20, 22; 28, 25; 30, 25; 31, 31;
34, 37.
ಪರಸು parasu. Thh. of ಪರಸು (Śmd. 335). 2, = ಪರಸು 1,
the philosopher's stone (Tu.). ಪರಸು ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ನಿರಸವಿದ್ದವ
ಗೆ ಸಲ್ಲದು (Prv.).
ಪರಸೆ parasē. = ಪರಿತಿ, ಪರಿಷೆ, ಪರಿಸೆ. Thh. of ಪರಿಪದ್. People
assembled at the festival of an idol (My.; Tē. ಪರಸೆ, ಪರು
ಸೆ; M. ಪರಿಶೆ). ಪರಸೇ ಯಜಮಾನನನ್ನು, ಪರರ ಹೇಸಿಗೆ ತಗಸಿದ
ವಾಗೆ. — ಹತ್ತಿರ ಕೂಡ ಹನ್ನಿನನ್ನು, ಪರಸೇ ಕೂಡ ಗೋವನ್ನು (Prvs.).
See Prv. 2. ಪರಸು.
ಪರಸ್ತ್ರೀ para-strī. = ಪರನಿತ. (My.). Also ಪರಸ್ತ್ರೀಯರು. ಪರ
ಸ್ತ್ರೀಯಕ ಮಗನು (ಪಾರಸ್ತ್ರೀಯ G.).
ಪರಸ್ತ್ರೀಗಮನ parastrī-gamana. Approaching the wife of
another, adultery (My.).
ಪರಸ್ಥಲ para-sthala. A foreign, strange place, not one's
own residence (My.; B. 4, 155).
ಪರಸ್ಥಾನ para-sthāna. Removing the baggage for a journey,
on an auspicious day, to another house, when it is not
convenient to start immediately one's self (My.; Tē.).
ಪರಸ್ಪರ paras-para. Another-another: one another, each
other, mutual; with one another, from each other, against
one another, to one after another, one after the other, to
one another, mutually, reciprocally. 2, one of the
vāstavas (Kāvy. III, 3, B. 3, 54-56). ಪರಸ್ಪರ, mutually.
ಪರಸ್ಪರಬಂಧನ paraśpara-bandhana. Mutnal holding fast,
clasping or embracing (ಕಟ್ಟು, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಕಟ್ಟುವುದು Nn.
105).
ಪರಸ್ಪರಾಸಂಗತಕ paraśpara-āsaṅgataka. Strongly attached
to one another. 2, one of the atīkayas (Kāvy. III, 3,
B. 121. 140 seq.).
ಪರಸ್ಪರೋಪಕಾರ paraśpara-npakāra. Mutnal assistance or
benefit (My.).
ಪರಸ್ಪ್ರೀಪದ paraśmai-pada. Word to or for another: the
form of the word that relates to another; the active or
transitive verb. (My.).
ಪರಸ್ವ para-sva. Another's property.
ಪರಸ್ವಹರಣ paraśva-haraṇa. Seizing another's property.
ಪರಸ್ವಾಧೀನ para-svādhīna. = ಪರಾಧೀನ. (Mhr.; My.).
ಪರಸ್ವಾಪಹರಣ paraśva-apabarāṇa. = ಪರಸ್ವಹರಣ. (My.).
ಪರಹ para-ha. (ಪರಹನ). Killing others or enemies. (R.).
ಪರಹತ್ತ para-hatta. Thh. of ಪರಹತ್ತ. (Ūpr. 8, 82).
ಪರಹಸ್ತ para-hasta. Another's hand (B. 4, 77).
ಪರಹಿಂಸೆ para-himsē. Injuring others (My.).
ಪರಹಿತ para-hita. Friendly to others, benevolent (Śmd.
129). 2, benevolence; the welfare of another (My.; B. 5,
210). ಪರಹಿತ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಹಿತ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡು (Prv.).

ಪರಹಿತಂ para-hitam. The metrical foot ಉ ಉ ಉ (Üh.).

ಪರಹೇದವ parahēda-ava. = ಪಹರೇದವ. (ಎತಾಯ, ಕಾಪಲದವ G.).

ಪರಳ parāḷ. Vulgar form of ಪರಲ (Śmd. 41). See ಕಂಕಳವರಳ; Ahh. P. 7, 27.

ಪರಳಿಗ paraliḡa. = ಹರಳಿಗ. A gallant, a paramour, a whoremonger (ಪಾಣ್ಣಿ ಓ. I, 43; II, 24; ಸ ತಗ, ಕೋಡ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಪಾರ ಸಿ.; cf. ಪದು 3?).

ಪರಳು parāḷu. = ಪರಲ, etc. — ಪರಳುಗಾಯ. — ಕಾಯ.

Stone-fruit: a still hard, unripe fruit (ಮಿಡಿ Bhn. 58).

ಪರಾ parā. Away, off; to, towards; over, on; back; inverted order; aside.

ಪರಾಕ parāka. Distance. See ಪರಮ್.

ಪರಾಕು parāku. 1. Attention! take heed! listen! (My.; Tē.; J. 30, 46).

ಪರಾಕು parāku. 2. = ಪರಾಂ. Carelessness, forgetfulness (My.; Tē.), inattentiveness (My.; T.).

ಪರಾಕ್ರಮ parākrama. Marching forth; advancing against, attacking. 2, heroism, prowess, valour, courage, power, strength (ಪನ್ನತಿಃ ಓ. I, 70. 100; Kk. 77; ರಮ್ಯ ಓ. I, 92; ಪನ್ನತಿಃ, ಅಮ್ನು Kk. 41, Śm. 38; ಸತ್ಯಗುಣ Nn. 67; ಮದುಕು Bhn. 3). 2, exertion; endeavour, effort, enterprise.

ಪರಾಕ್ರಮಪ್ರಥಿತ parākrama-prathita. A man famous for his power or valour (ಬಲೈಯ್ಯ ಓ. II, 52).

ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿ parākrama-śāli. Endowed with prowess, etc. (My.).

ಪರಾಕ್ರಮಿ parākrami. Powerful, displaying strength or courage, valorous, etc. (Śmd. 251; J. 2, 28; My.; B. 5, 51).

ಪರಾಖ್ಯಾನ para-ākhyāna. Another's story: a kind of upamā (Kāv. III, 3, B. 61. 96 seq.).

ಪರಾಗ parāga. The pollen or farina of a flower (ಮಲವರ್ಷಿ Śm. 23; ರಜ Mr. 108). 2, dust, powder (ರೇಣು, ದೂಳು Nn. 113). 3, the nectar or honey of flowers (ಮಧು, ಹೂ ಎನ ಬಣ್ಣ Nn. 13, instead of ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣ o. r. ಪುಷ್ಪ ರಜ and ಪರಿಮಳ; ಉದ್ಗಮಸಾರ, ಪುಷ್ಪರಸ 113, o. r. ಪುಷ್ಪದ ಮಳರ ನ್ನ; ಬಣ್ಣು Śm. 23. 98). 4, fragrant powder used after bathing. 5, tawny or red colour (ಕೆಮ್ಮು, ಅರುಣ Nn. 113). 6, gold (ಕನಕ, ಚಿನ್ನ 113; ರಜತ Mr. 476). 7, an eclipse of the sun or moon.

ಪರಾಂಗನೆ para-aṅganē. = ಪರವನತಿ. See a. ಪಸ 2.

ಪರಾಜ್ಞುಖ parāññu-mukha. Having the face turned away or averted, turning the back upon, averted, turned away (ತಿರಿಗದನ್ನ G.); taking to flight, retreating. See ಪೆಡಮುಗ ದ್, ಮರಡ್, ಮಲರ್; Bp. 60, 51. 2, averse from; disinclined towards, not caring about, regardless of.

ಪರಾಜ್ಞುಖತಿ parāññu-mukhatē. Turning away or averting the face; disinclination, repugnance, dislike, aversion, disgust (Sk.).

ಪರಾಜ್ಞುಖೀಕರಣ parāññu-mukhi-karāṇa. Turning away or averting the face; turning the back upon, retreating. See ಮಗುದ್ವಿ, ಮರಲ್ಯ.

ಪರಾಜೀನ parājīna. Turned away, turned in an opposite direction, averted; having the hind part before (ಎಪರೇತ, ಒನ್ನು ಮುನ್ನು Mr. 437).

ಪರಾಜಯ parā-jaya. Conquest, victory. 2, defeat. 3, loss,

losing (at play, etc.). See ಸೋರ್. — ಪರಾಜಯ ಪದು. To be defeated (B. 4, 216).

ಪರಾಜಿತ parā-jita. Defeated, overcome; condemned by law.

ಪರಾಂಚಿ parāññi. ಪರಾಂ. = ಪರಾಕು 2. Turned away, averted; turning the back upon; departing or retiring from; distant; (not caring about).

ಪರಾಕ parāka. = ಪರಾಕು. A circular and edged dish (My.; B. 4, 55; Mhr.). See Prv. a. ಪರಾಕ.

ಪರಾಕು parāku. = ಪರಾಕ. (My.; B. 4, 141).

ಪರಾತ್ಪರ parāt-para. Higher than the highest, of the greatest excellence, superior to the best (ಶ್ರೇಷ್ಠಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ G.; My.; Bp. 2, 17; 51, 80).

ಪರಾಧಿ parādhi. Hunting, the chase. (R.).

ಪರಾಧೀನ para-ādhiṇa. Depending on another, dependant. subject, subservient. ಪರಾಧೀನನಾದರೆ ನರಜನ್ಮ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

2, alienation, transfer, as of property (My.).

ಪರಾಧೀನತನ parādhiṇatana. Dependence upon another, subjection (Üb. 10).

ಪರಾಧೀನತೆ parādhiṇatē. = ಪರಾಧೀನತನ. (Sk.; My.).

ಪರಾನ್ನ para-anna. The food of another, food supplied by or belonging to another. ಪರಾನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ ಬಸ್ತು (Prv.). 2, eating the food of another. sponging (ಪಶ್ಚಿಪತ, ಪರಮಿಣ್ಣಿ, ಹೆದರ್ ಅರಿಕ್ಕಿದುದ ತಿಮ್ಮನಂ Mr. 231).

ಪರಾಪರ para-apara. Remote and proximate, best and worst, etc. 2, = ಪರಾತ್ಪರ (T., My.; Bp. 18, 79).

ಪರಾಭವ parā-bhava. Passing away, vanishing, disappearance, dissolution. 2, defeat, overthrow, humiliation. 3, the fortieth year in the cycle of sixty (Mr. after 540; My.). 4, contempt, disrespect; reproach (ನಿರಾಕಾರ, etc., ಜಿಹವಂ Mr. 428).

ಪರಾಭವಿಸು parābhavisu. To defeat, to overthrow (Śiv. 4, after 99).

ಪರಾಭೂತ parā-bhūta. Defeated, overcome; degraded, treated with contempt.

ಪರಾಭೂತಿ parā-bhūti. Defeat, humiliation. — ಪರಾಭೂತಿ ವೆದ್. -ವೆದ್. To be defeated (Śiv. 4, 95).

ಪರಾಮರಿಕೆ parāmarikē. = ಪರಾಮ್ನರಿಕೆ. (Tbh. of a ಪರಾಮ ತಿಳಿ) = ಪರಾಮರ್ತ, q. v. (My.; Tē., T.; G. 373; B. 2, 39; 8, 128).

ಪರಾಮರಿಸು parāmarisu. = ಪರಾಮ್ನರಿಸು, ಪರಾಮ್ನರಿಸು. Tbh. of ಪರಾಮರ್ತಿಸು, q. v. (My.; B. 4, 142).

ಪರಾಮರ್ತ parā-mārta. = ಪರಾಮರ್ತ. Seizing, dragging, pulling; injuring, assault. 2, remembering, recollection; reflection, consideration, thought; discrimination, judgment (Sk.). 3, kindly inquiring into and relieving the wants, etc. of the poor, sick, etc.; inquiring into the health and welfare of friends (Mhr.; My.; B. 5, 93). — ಪರಾಮರ್ತ ಮಾಮು. = ಪರಾಮರ್ತಿಸು. (ಉಪಚರಿಸು G.).

ಪರಾಮರ್ತಿಸು parā-mārtaisu. = ಪರಾಮರಿಸು, ಪರಾಮ್ನರಿಸು, ಪರಾಮ್ನರಿಸು. To treat or attend kindly, to tend or take care of, to console;—to investigate, to examine, to inquire, to be considerate (My.; G. 315); to discriminate; to draw conclusions.

ಪರಾಮರ್ತ parā-mārta. = ಪರಾಮರ್ತ. (ಸ್ವರಣ Śmd. 202 Cm.; My.).

ಪರಾಮೋಷಿ parāmōshi. An unintentional fault or mistake (H. ಪರಾಮೋಷ; My.).

ಪರಾಮ್ನರಿಕೆ parāmbarikō. = ಪರಾಮರಿಕೆ. (My.).
 ಪರಾಮ್ನರಿಸು parāmbariṣu. = ಪರಾಮರಿಸು. (My.).
 ಪರಾಮ್ನರಿಸು parāmbariṣu. = ಪರಾಮರಿಸು. (My.). ಕನ್ನಡ ಕನ್ನಡ
 ರೂ ಪರಾಮ್ನರಿಸು ನೋಡ ಬೇಕು (Priv.). See Priv. s. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ.
 ಪರಾಯ parā-aya. = ಪರಾಯಣ. See ಸಂ.
 ಪರಾಯಣ parā-ayana (or para-ayana). Going away; going
 towards; etc. 2, principal, being the chief or final end
 or aim. 3, making anything one's chief object, wholly
 devoted to, zealously engaged in, intent on. 4, principal
 object or aim. See Bp. 25, 16; 55, 24; 57, 21.
 ಪರಾಯತ್ತ para-āyatta. Dependant upon another, subject to
 another, subservient.
 ಪರಾಯಿ parāyi. Other, foreign; strange, new (My.; Mhr.,
 H. ಪರಾವಾ).
 ಪರಾರಿ parāri. The year before last.
 ಪರಾರ್ಥ para-ārtha. The profit or interest of another.
 (My.).
 ಪರಾರ್ಥಕವೃತ್ತ parārtha-eka-vṛtta. Working only for the
 interest of others (Ūpr. 8, 3).
 ಪರಾರ್ಥ para-ardha. The ulterior part, the other part. 2,
 a hundred thousand billions, or a lac of lacs or crores,
 or half the term of Brabmā's life. 3, = ಪರಾರ್ಥ.
 ಪರಾರ್ಥ para-ardhya. Most remote; highest in rank, most
 excellent.
 ಪರಾವೃತ್ತ parā-vṛtta. Turned back, returned, retreated;
 turned round, revolved; rolling one's self.
 ಪರಾರಿ parā-āra. N. of the father of Vyāsa (Sk.; J. 33,
 39); N. of the author of a smṛiti or law-book (Sk.; My.);
 Vyāsa (ವೈತಮೂರ್ಯನ, ಸತ್ಯವತಿ, ವ್ಯಾಸ Mr. 257, also one
 MS. ಪಾರಾಶರ).
 ಪರಾರಿಸುತ parā-āra-suta. Vyāsa (J. 5, 70).
 ಪರಾರಿ parā-āri. An ascetic (ಪವಸ್ತ Mr. 256); a wandering
 mendicant.
 ಪರಾಶ್ರಯ para-āśraya. Dependence, or reliance, upon
 another (My.).
 ಪರಾಶ್ರಿತ para-āśrita. Having taken recourse to another,
 relying upon another; dependant, subject. (My.).
 ಪರಾಸನ parā-asana. Killing, slaughter.
 ಪರಾಸು parā-asu. Dying; lifeless, dead.
 ಪರಾಸ್ಥಾ parā-āskandī. Assailing another: a robber, a thief.
 ಪರಾಹ್ನ para-āhna. The afternoon. (My.).
 ಪರಾಳ parā-ā. = ಪರಾಳ, etc. (Mhr. ಪರಾಳ; ಕವ್ಯುಲ G.).

ಪರಿ pari. 1. = ಅರಿ 5, ಹರಿ 1. (To move); to run;
 to flow (ಧಾವನ ಸಂದ. Db.); to proceed, to advance
 in a satisfactory manner, as work, etc.; to
 go away, to disappear, as trouble; to be dis-
 charged, as a debt. P. pa. ಪರಮ, ಪರಮ. ಅರಿಗಾವ
 ದಮಂ ಪರಮಂ (ಸಂದ. 157). ಗದಗದನ ಗುಡುಗುಡುವೆನುತುಂ ಪರಮ
 ವ್ಯಕ್ತಲ್ ಸೋಗಯಿಸುಗುಂ (65). ಅನೆಯ ಮೇಲೆಯುಮ್ ಅಳ ಮೇ
 ಲೆಯುಂ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆಯುಂ ಪರಮದು ಒನ್ನೆ ಗಜಂ ಭುವನ್ಯಕ
 ರಾಮನಾ (146). ಬಟ್ಟದ ತದ್ರೋಡ್ ಬಟ್ಟದ ಪರಿವ ತೋಡ್ (ನಿರ್ದುರ
 Hīā.). ಪರವನ್ನ ಅರುಣಾಮ್ನುಗರ್ (J. 22, 11). See Ūpr. 1,
 after 101; 1, 112; Abb. P. 13, 64. 66. 74; Bp. 32, 28. 32.
 38; 50, 40; 61, 22; Ū. Bp. 11, 4; Rāv. 5, 122; 6, 10; 6, after

11 (several times); 13, 90; 13, after 96; J. 3, 2. 8. 21; 25,
 3; 23, 44; ಉರಿವರಿ, ಪೊನ್ನರಿ, ಬೀದಿವರಿ, ಮುನ್ನವರಿ, ಮುನ್ನರಿ,
 ಮೇಲ್ವರಿ, ಎಸಗಿವರಿ, ಸಯರಿ. — ಪರದಾಟ. -ಅಟ. Running
 about (My.). See Priv. s. ಫಲ. — ವಂದಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. To
 go running or with celerity (Bp. 32, 53). — ಪರದಾಟ. =
 ಪರದಾಟ. (My.). — ಪರದಾಟ. -ಅಟ. = ಪರದಾಟ. To move
 about, to run about (Bp. 3, 40; Rāv. 5, 15).

ಪರಿ pari. 2. = ಹರಿ 2. P. p. of ಪರಿ 1, in ಪರಿ ಪರಮ (Bp.
 3, 40; J. 3, 9). — ಪರಿ ತರ. (i. e. ಪರಮ ತರ). = ಪರಿ ತರ.
 To come running or with celerity, to hasten (Tē. ಪರ
 ತರು). See Ūpr. 7, 79; 3, after 101; Abb. P. 14, 159;
 Grj. 3, 94; Bp. 2, 16; 16, 23; 22, 13; 27, 17; 32, 41; 46,
 21; 60, 31; Rāv. 5, 26; 6, after 11; J. 28, 59. — ಪರಿವರಿ.
 -ಪರಿ. (Grj. 5, 7).

ಪರಿ pari. 3. = (ಪರಿ 4), ಹರಿ 3. Moving, running (Bp.
 32, 26; see ಅಸಗವರಿ, ಬೀದಿವರಿ; T.: haste, swiftness); pac-
 ing (see ನಿಡುವರಿ); flowing, streaming; stream,
 current (Rāv. 6, after 24; see ನೀರುವರಿ); a channel;
 a run or course, as a measure of distance.
 2, a course: a way, a manner, a kind (ಫಂ, ವ್ಯಾಕೃತಿ Hīā., MS. ವ್ಯಾಕೃತಿ; ರೀತಿ Nr.; Ūpr. 3, 47; 3, 72;
 My.; T., M.; Mhr. ಪರಿ). ಮತ್ತೊಂದು ಪರಿ (ವಜ್ರವೃತ್ತ Nr.). —
 ಪರಿವಾರ. A running channel or brook (V. 4, 4; 10, 2).
 — ಪರಿಗದು. -ಕದು. A current to be impaired; to be im-
 paired in one's current (Abb. P. 7, 36). — ಪರಿದಿಟ್ಟ. A
 roving look or eye (Rāv. 1, after 135). — ಪರಿ ಪರಿ. Running
 condition: fate (Abb. P. 6, 123). — ಪರಿ ಪರಿ. rep. Various
 ways or manners (Bp. 6, 27; 12, 45; 26, 44; 28, 57; 39,
 30; 45, 42; 61, 25; Bb. 1, 8, 69). — ಪರಿಮದ. = ಪರಿಮದ,
 q. v. (Ūpr. 6, 49; 7, 34; Abb. P. 9, 30). — ಪರಿಮುತ್ತು. A
 rush and falling upon: plundering, robbing (ಕವಮದಮ,
 ಇದ್ದುದು, ಸುಲಿವುದು, ಸೇವುದು ಸಮ. 63; ಸೇವುದು Kk. 71). —
 ಪರಿಯದು. -ಇದು. To run (Abb. P. 10, 162; Rāv. 13, 91). —
 ಪರಿವದ. -ಪದ. To become mannerly, to grow becoming
 or fit (ಒಪ್ಪು ಸಮ. 62; Kk. 65). ಪರಿವದದಿರೆ ಕರ್ನಾಟಕಸರಸವೀ
 ನೈ ಕರ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆತಾದುದೆನಿಸಲ್ ಬಿತ್ತರಿಸಿದನ್ ಅಭಿಧಾನಮಂ ಬೊಮ್ಮರ
 ನಂ (Ūt. II, 122). See Grj. 2, after 106; Bp. 26, 63; 32,
 29; 51, 66. — ಪರಿವಿ. -ವಿ. Course-seizing: regular course
 or succession, row, order, method, etc. (ಪರಿವಿ, ಅನುಷ್ಠಾ
 ಎ, ಪರಾಯ, etc. Hīā., Mr. 441; ತದುವಾಯ್ ಸಂದ. 9 Cm.;
 ತದುವಾಯು, ತರ, ಕ್ರಮ ಸಮ. 53; ತಗದು, ಪಂಕ್ತಿ 105; Tē. ಪರಿ
 ವದ). See Smd. 112. 255. 269; Grj. 2, after 106; Bp. 14,
 3; Ū. Bp. 5, 5; Rām. 1, 13, 4; Rāghc. 17, 54; Bb. 1, 7, 41.
 — ಪರಿವಿಗಿಯಲ್. To form a regular course, row, etc.
 (Ūpr. 1, after 101; 3, 71). — ಪರಿವದ. -ಪದ. = ಪರಿವದ.
 (Ūpr. 4, 64).

ಪರಿ pari. 4. = ಪರಿ 1 (occasionally in MSS. and prints).

ಪರಿ pari. 5. = ಪರಿ 5, etc. A spider's web (B. 4,
 113).

ಪರಿ pari. (ಪರಿ). Round, around, about, round about;
 further, in addition to; against, opposite to, towards,
 to; beyond, more than; from; after, successively, several-
 ly; outside of, except, with exception of; on account of,
 for the sake of; according to, in accordance with; inob,
 excessively. 2, ornament, decoration, embellishment
 (cf. ಪದ 5 & 6). — ಪರಿವಾದು. Fully equal (Rām. 6, 9, 20).

ಪರಿಕೃತ pari-h-kṛita. = ಪರಿಷ್ಕೃತ. (Ūpr. 5, after 2). Feminine ಪರಿಕೃತೆ (3, after 50).

ಪರಿಕರ pari-kara. (= ಪರಕರ). Surrounding: attendants, dependants, retinue, train, followers; a follower, etc. (Grj. 7, 61; Bp. 57, 51). 2, preparation. ರಚನೆಯ ಪರಿಕರ (ರಚನೆ Ūt. I, 63). 3, a cloth worn round the loins; a girth. 4, beginning, commencement; effort. 5, a multitude, a crowd. 6, apparatus, articles, as the vessels, flowers, perfumes, etc. used at pūjā (My.; Abh. P. 16, 52).

ಪರಿಕರ್ಮ pari-karma. A servant. 2, attending on, worship, adoration. 3, personal decoration, dressing, painting, or perfuming the body; cleansing, purifying.

ಪರಿಕಲಿಸು perikalisu. (= ಪರಿಕರಿಸು). To become plentiful or excessive; to surround, to inclose, to extend over (Rāv. 7, after 17; V. 3, 5; Śāv. 2, after 2 & 42).

ಪರಿಕಲ್ಪಿತ pari-kalpita. Settled, decided, fixed. (J. 5, 62).

ಪರಿಕಾಂಕ್ಷಿತ pari-kāṅkṣita. Much desired (My.). 2, a devotee (Sk.).

ಪರಿಕಾಂಕ್ಷೆ pari-kāṅkṣhē. Great desire (My.).

ಪರಿಕಾರ pari-kāra. Attendants, retinue (ಪರಿವಾರ, ಪರಿವೃತ್ತ, ಪಂಗ್ರಹ Mr. 202; Ūpr. 8, 33). 2, preparation: seasoning food with salt, pepper, etc.; condiment, spice or seasoning (ಉಪಸ್ಯರ, etc., ಊಟದ ಪರಿಕಾರ Hā.; My.).

ಪರಿಕಾರಿ paris-kāra. = ಪರಿಕಾರಿ, q. v. (Abh. P. 4, 118; Mhr., Persian ಹರಕಾರ, a conrier). ಪರಿಕಾರಿರೂಪ ಈತಂ ಕಾ ಲ್ಲೃದಂ (Śmd. 163).

ಪರಿಕಿಸು parikisu. Tbh. of ಪರಿಕ್ಷಿಸು. (ಎಚಾರಿಸು Śmd. 20. 297 Cm.; Ch. v. 38; Ūpr. 1, 42; 3, 23; Bp. 3, 64; 22, 64; 31, 6; Mr. 434).

ಪರಿಕೀರ್ಣ pari-kīrṇa. Scattered or strewn about; spread, diffused; crowded, full (ಪ್ರಕೀರ್ಣ, ಭರಿತ, etc., ಸನ್ನಿವೆ Mr. 431). See ಸೂಸು.

ಪರಿಕೂಟ pari-kūṭa. An embankment at the gate of a city or fort; a large gate (ಹಸ್ತಿನಪು, ಪರ್ವಾಣಿ Mr. 191).

ಪರಿಕೆ parikē. 1. = ಪರಿಕೆ 2, etc. (My.).

ಪರಿಕೆ parikē. 2. Running; or: speaking (cf. ಪರಿಕು 2). See ಕನವರ.

ಪರಿಕೆ parikē. 1. Tbh. of ಪರಿಕ್ಷೆ (Śmd. 346).

ಪರಿಕೆ parikē. 2. Tbh. of ಪರಿವೆ (Śmd. 338); a sort of lake or pond (ದೀರ್ಘಕೆ Mr. 418).

ಪರಿಕ್ರಮ pari-krama. Walking round or about, walking for pleasure, etc.

ಪರಿಕ್ರಿಯೆ pari-kriyē. Surrounding, encompassing, inclosing.

ಪರಿಕ್ಷಿತ pari-kṣhit. = ಪರಿಕ್ಷಿತ. N. of several kings. (My.).

ಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತ pari-kṣipta. Thrown about, scattered. 2, surrounded.

ಪರಿಕ್ಷುಬ್ಧ pari-kṣubdh. Greatly agitated, stirred up, etc. (Rāv. 6, 47).

ಪರಿಕ್ಷೆ parikṣhē. Tbh. of ಪರಿಕ್ಷೆ. (My., Tē.).

ಪರಿಖಚಿತ pari-khacita. = ಖಚಿತ. (Ūpr. 3, 17; Rāv. 14, after 106).

ಪರಿಖೆ pari-khē. = ಪರಿಕೆ 2. A dug-round: a moat, a ditch (ಗಾರಿಗೆ Śā.).

ಪರಿಖ್ಯಾತಿ pari-khyāti. Reputation, fame, celebrity (My.).

ಪರಿಗಣನ pari-gaṇana. Complete or accurate enumeration, accurate calculation. (My.). 2, deliberate consideration (My.).

ಪರಿಗಣಿತ pari-gaṇita. Enumerated, calculated, reckoned. (My.). 2, deliberately considered (My.).

ಪರಿಗಣಿಸು pari-gaṇisu. To calculate; to consider deliberately (My.).

ಪರಿಗತ pari-gata. Gone round; spread on all sides, spread, diffused, extended (Śmd. 98; Ūpr. 2, 81; 4, after 18); filled with, possessed of; obtained; entered upon, having anything as one's object (ಅಯ್ದು ಬೃಷ್ಟ 395 Cm.); known, understood; walking to (Rām. 3, 2, 19).

ಪರಿಗಲಿತ pari-galita. Tumbled down; sunk; flowing, fluid; melted. (Rāv. 14, after 106).

ಪರಿಗೆ parigē. 1. (ಪರಾಗಿ). Roughness, the state of being unsmooth (ಕೃಷ್ಣ ರಿ. I, 86; cf. ಪರ್ವರಕೆ, etc.). — ಪರಿಗೆಮುಕ್ಕು. A thorny shrub, Zizyphus oenoplia Mill. (Z., as ಪರಿಗೆ).

ಪರಿಗೆ parigē. 2. = ಪರಿಕೆ 2, etc. See ಕನವರಿಗೆ.

ಪರಿಗೆ parigē. = ಅರಿಗೆ, ಅರಿಗೆ, ಪರಿಗೆ, ಪರಿಗೆ, ಪರಿಗೆ, ಪರಿಗೆ, ಪರಿಗೆ. Tbh. of ಪರಿಕೆ. A shield (ಅಪ್ಪಣ ರಿ. I, 11; T. ಪರಿಕೆ; M. ಪರಿಕೆ, ಪರಿಕೆ). See ತಲೆವರಿಗೆ, ಪಕ್ಕವರಿಗೆ, ಮೊಗವರಿಗೆ, ಮೋಹರ.

ಪರಿಗ್ರಹ pari-graha. Laying hold of, seizing, grasping; surrounding; embracing, spanning. 2, taking; accepting, receiving, acceptance; anything received, a gift (ದಾನ, ದಾನವ ಕೊಮ್ಮು ದು. Nn. 166); taking possession of, obtaining. 3, possession, property. 4, taking a wife, marrying. 5, honouring, favouring; grace, favour, patronage (ಪಕ್ಷ Mr. 497). 6, a wife. 7, adherents, attendants, retinue. 8, the rear or reserve of an army (ಸೇನೆ, ಸೇನೆಯ ಭೇದ Nn. 166). 9, root, origin. 10, a fan (ವ್ಯೂಹನ, ಬೀಸಣಿಗೆ 166). 11, a curse, an imprecation, an oath; etc. (ತನ್ಮು, ಬಲುತನ್ಮು Mr. 530; see ಬಯ್ಯುಳ್ಳ). 12, an eclipse of the sun.

ಪರಿಗ್ರಹಣ pari-grahana. = ಪರಿಗ್ರಹ 1 & 2.

ಪರಿಗ್ರಹಿಸು pari-grahisu. To lay hold of, to take, to receive, to accept (Mr. 539; J. 18, 7. 8).

ಪರಿಧು pari-gha. A bolt or bar for locking a door (ಅಗಲ, ಅಗುಲ Mr. 199; see ರಾಕವಣ್ಣಿಗೆ). 2, an iron club, a bludgeon armed with iron. 3, beating, killing, injuring; a blow.

ಪರಿಧಾತ pari-ghāta. Beating, killing; removing. 2, = ಪರಿಕೆ No. 2.

ಪರಿಧಾತನ pari-ghātana. A bludgeon armed with iron (ಪರಿಕೆ, ಒಲ್ಲಣಿಗೆ Mr. 298). 2, = ಪರಿಧಾತ No. 1. 3, = ಪರಿಕೆ No. 1 (see ರಾಕವಣ್ಣಿಗೆ).

ಪರಿಚಯ pari-čaya. Acquaintance, intimacy (ಸಂಪ್ರದ, ಮೊಗವಣ್ಣಿಗೆ Mr. 454; B. 4, 34).

ಪರಿಚರ pari-čara. Roaming about. 2, an attendant; a guard, a body-guard.

ಪರಿಚರಣ pari-čaraṇa. Attendance, homage, service (Bp. 22, 4; 34, 1; 35, 1; 39, 68; 47, 3; 57, 81). 2, attendant, a servant.

ಪರಿಚರಣಿತ pari-čaraṇatē. Service, etc. (Bp. 39, 8).

ಪರಿಚರಿಯು pari-čariya. ಪರಿಚರಿಯು. Tbh. of ಪರಿಚರಯ. (ಸೇವೆ Mr. 27; Bp. 4, 47; 22, 25; 39, 7; 48, 24; My.). See ಅಚ.

ಪರಿಚರ್ಯ pari-čarya. = ಪರಿಚರಯ. See ಅಚ; J. 10, 24.

ಪರಿತ್ಯಾಗ pari-tyāga. Abandoning, leaving, quitting, rejecting, resigning, letting go; giving away, liberality. (My.). See ಸೂಸು.

ಪರಿತ್ಯಾಗಿ pari-tyāgi. A person who abandons, leaves, etc. (Bp. 21, 3).

ಪರಿತ್ಯಾಣ pari-trāṇa. Protecting, protection, preservation, defence; means of defence. 2, *self-defence*.

ಪರಿತ್ಯಾಸ pari-trāsa. Much trembling, terror, fright. (Rāv. 5, after 120).

ಪರಿದಲಿತ pari-dalita. Full-blown (Bh. 1, 5, 8).

ಪರಿದಾನ pari-dāna. Barter, exchange.

ಪರಿದೇವನ pari-dēvana. Lamentation, wailing.

ಪರಿಧಾನ pari-dhāna. Putting or wrapping round, putting on; a garment, clothes, vesture (ತನ್ನ, ಹೊದಕೆ Nn. 75); *an under-garment*.

ಪರಿಧಾವಿ pari-dhāvi. = ಪರಿಧಾವಿ. Running about; the forty-sixth year of the cycle of sixty. (My.).

ಪರಿಧಿ pari-dhi. Surrounding, enclosing. 2, a fence, a wall, a rampart (ವೇಗ, ಕೋಟೆ Nn. 97; ತಾಲ, ಕೋಟೆ 121). 3, a halo or circle round the sun or moon (ಪರಿವೇಶ 121). 4, the horizon. 5, a circle; the circumference of a circle. 6, the periphery of a wheel. 7, pieces or branches of fresh wood laid round a sacrificial fire; the point of a branch of a tree (ವೃಕ್ಷ ತಾಮ್ರಾ Mr. 475); a tree (ಭೂಜ, ಮರ 121). 8, water (ಅಮೃತ, ಉದಕ 121).

ಪರಿಧಿಪ್ಪರಿಧಿ-paridhi-stha. A number of sentinels posted in a circle; a body-guard; an aide-de-camp.

ಪರಿನರ್ತನ pari-nartana. Dancing about, dancing. — ಪರಿನರ್ತನಂಗಯ. -ಂ. To dance. ಪರಿನರ್ತನಂಗಯ್ಯತರೆ ನವಲು (Rāgho. 17, 71).

ಪರಿನಿರ್ಮಿಸು pari-nirmisn. To make, to fabricate, to compose (ಮಾಡು śmd. 282).

ಪರಿನಿರ್ವೃತಿ pari-nirvṛiti. Final liberation, moksha. (Ūpr. 9, 20).

ಪರಿನಿಷ್ಕ್ರಮಣಿ pari-nishkramana. = ನಿಷ್ಕ್ರಮಣ. (Ūpr. 4, after 18).

ಪರಿನ್ಯಾಸ pari-nyasta. Stretched out, extended; placed upon (Bp. 39, 54).

ಪರಿಪಕ್ವ pari-pakva. Completely cooked or dressed; quite ripe, quite mature; highly cultivated or educated, very knowing. (Ūpr. 6, after 55; Kāv. II, 2, B, 45).

ಪರಿಪಥನ pari-pāthana. Complete enumeration (Ūpr. 4, 17).

ಪರಿಪಥಿತ pari-pāthita. Detailed, described, mentioned (Rāv. 14, after 106).

ಪರಿಪಾಣ pari-pāṇa. Capital, principal, stock.

ಪರಿಪಾಂಶು pari-pāṇtham. By the way; in the way. See ಪಾಂಶು.

ಪರಿಪಾಂಶು pari-pāṇthi. An antagonist, an enemy. (Ūpr. 4, after 18).

ಪರಿಪಾಕ pari-pāka. Being completely cooked or dressed; perfect maturity, perfection; the fruit or result of actions; cleverness. (My.).

ಪರಿಪಾಟಿ pari-pāṭi. = ಪರಿಪಾಟ. (ರೂಢಿ G.).

ಪರಿಪಾಟಿ pari-pāṭi. = ಪರಿಪಾಟ, ಪರಿಪಾಟಿ. Regular course, succession; order, method, proper arrangement.

ಪರಿಪಾಠ pari-pāṭha. = ಪರಿಪಾಟಿ. Custom, practice; fashion, rule, way (Mhr.; B. 5, 274).

ಪರಿಪಾಣ್ಣುರ pari-pāṇṇura. Very white or pale (Ūpr. 8, 77; 9, 6).

ಪರಿಪಾರ್ಷ್ವ pari-pārśva. Being at or by one's aide. See ಪಾಂಶು.

ಪರಿಪಾಲಿ pari-pāla. A guardian, a protector, a defender (Bp. 38, 67).

ಪರಿಪಾಲಕ pari-pālaka. = ಪರಿಪಾಲ. See ಪಿಪ್ಪ.

ಪರಿಪಾಲನೆ pari-pālanē. Protecting, guarding, nourishing, sustaining, ruling (ಭೋಗ, ರಕ್ಷಿಸುವುದು Nn. 113).

ಪರಿಪಾಲಯ pari-pālaya. Protect! guard! (My.).

ಪರಿಪಾಲಿಸು pari-pālisu. To protect, to guard, to keep, to maintain, to govern (śmd. 269; Ūpr. 1, 89; Bp. 19, 4; 21, 81; 88, 77; 49, 13).

ಪರಿಪಾಜಿ pari-pāji. Thh. of ಪರಿಪಾಟಿ. (Rām. 1, 13, 1).

ಪರಿಪೀಡನ pari-pīḍana. Pressing all round, squeezing; tormenting greatly, torturing (ಸವತ್ಯಾಕರಣ, ಕೋಗರನು ಬನ್ನಿಸಿ Mr. 454).

ಪರಿಪುಷ್ಪ pari-pushṭa. Nourished, fostered, cherished, furthered; amply provided with, abounding in. (Kāv. IV, 2, 54; Bp. 33, 3).

ಪರಿಪುತ pari-pūta. Completely purified, pure (Bp. 37, 57; J. 34, 17).

ಪರಿಪುರ pari-pūra. = ಪರಿಪುರ್ಣ. (Bp. 38, 4).

ಪರಿಪುರಿತ pari-pūrita. = ಪರಿಪುರ್ಣ. (Bp. 11, 10; 43, 3).

ಪರಿಪುರಿಸು pari-pūrisu. To fill completely (v. t., Ūpr. 4, 67).

ಪರಿಪುರ್ಣ pari-pūrṇa. Completely filled, quite full, entire, complete, perfect (śmd. 12, 251; Ūh. v. 1; Ūpr. 7, 73; Bp. 40, 69; see ನವತಿ).

ಪರಿಪುರ್ಣತೆ pari-pūrṇatē. Completion, completeness, entireness, fullness; satiety, satisfaction.

ಪರಿಪುರ್ಣತ್ವ pari-pūrṇatva. = ಪರಿಪುರ್ಣತೆ. (G. 48, 321; My.).

ಪರಿಪುರ್ತಿ pari-pūrti. = ಪರಿಪುರ್ಣತೆ. (Bp. 36, 32; 44, 42; 47, 22; My.).

ಪರಿಪೇಲಿ pari-pēla. = ಪರಿಪೇಲನ.

ಪರಿಪೇಲನ pari-pēlana. Very small, fine or delicate. 2, the fragrant grass *Cyperus rotundus*.

ಪರಿಪೋಷಣೆ pari-pōshana. Nourishing, cherishing, furthering, promoting. (Bp. 39, 2).

ಪರಿಪೋಷಿತ pari-pōshita. = ಪರಿಪುಷ್ಪ. (Bp. 60, 56).

ಪರಿಪ್ರಶ್ನ pari-prāṇa. Question, interrogation, inquiry.

ಪರಿಪ್ಲವನ pari-plava. Swimming about; moving to and fro; running about; vibrating, waving, trembling, shaking, unsteady, restless. 2, oppression, tyranny.

ಪರಿಬವನೇನಿ pari-havanigē. (Thh. of ಪರಿಪ್ಲವನ). Turning round, revolving (of wheels, Bh. 3, 6, 79).

ಪರಿಬಾಟಿ pari-bāṭi. Thh. of ಪರಿಪಾಟಿ. (Bh. 2, 7, 21).

ಪರಿಬೋಧಿಸು pari-bōdhisn. To take notice or care of (Abh. P. 14, 148).

ಪರಿಭವನ pari-bhava. Becoming i. e. passing round, paying no attention to: disregard, disrespect, contempt, contumely, insult, offence, disgrace.

ಪರಿಭವಿಸು pari-bhavisn. To disregard, to slight, to disrespect, to despise, to disgrace, etc. (Ūpr. 3, 59; 8, 57;

Abh. P. 9, 44; Grj. 7, 66; Bp. 23, 22; 59, 51; Rāv. 5, 27; 6, after 11; J. 14, 5).

ಪರಿಭಾಗಿಸು pari-bhāgisa. To divide; to distinguish (Bp. 57, 69).

ಪರಿಭಾವ pari-bhāva. = ಪರಿಭವ. *Disregard, disrespect, etc.* See ಅರಿ. 2, = ಪರಿಭಾವನ; see ಒಗ್ಗ.

ಪರಿಭಾವನ pari-bhāvana. = ಪರಿಭಾವ No. 2. Thinking about, thought, reflection, idea, opinion, supposition, conjecture, meditation. See ಅರಿಸು, ನಿಜ.

ಪರಿಭಾವಿತ pari-bhāvita. = ಪರಿಭಾಷ. (Kāv. II, 2, B, 44). 2, contained, included; pervaded. 3, conceived.

ಪರಿಭಾವಿಸು pari-bhāvisu. = ಪರಿಭವಿಸು (Rāv. 13, 11). 2, to think, to reflect, to meditate; to consider, to investigate, to mind, to pay attention to (ಎಡಾರಿಸು Śmd. 44. 260 Cm.; Ūpr. 3, 7, 74; 4, 21; Bp. 2, 8; 8, 26; 24, 85; 51, 27; Rāv. 6, 132; Si. 71).

ಪರಿಭಾಷಣ pari-bhāṣaṇa. Speaking much; admonition, expression of censure or contempt, reproof, abuse; talking, conversing with.

ಪರಿಭಾಷೆ pari-bhāṣhē. Speech; explanation, definition. (My.). 2, censure. 3, a table or list of abbreviations or signs used in any work. 4, prognosis, in medicine.

ಪರಿಭಾಷಿತ pari-bhāṣita. Disregarded, despised, treated with contempt; overpowered, conquered.

ಪರಿಭ್ರಂಶ pari-bhramśa. Falling off, falling from; escaping, escape. (Kāv. V, 32).

ಪರಿಭ್ರಮಣ pari-bhramāṇa. Wandering round, roving or roaming about; wandering, roaming, used also of the mind (My.); turning round; revolving. See ಸುಧ; J. 10, 20.

ಪರಿಭ್ರಾಂತಿ pari-bhṛānti. = ಪರಿಭ್ರಮಣ. (My.).

ಪರಿಮಾಣಲಿಸು pari-maṇḍalisa. To move round (v. i., Bh. 10, 6, 22).

ಪರಿಮರ್ದಿಸು pari-mardisa. To rub, to grind (Śmd. 225).

ಪರಿಮಲ pari-māla. ಪರಿಮಳ. *Exquisite fragrance, perfume, fragrant scent* (ಕಮ್ಮತು Kk. 68; ಸವಸವ, ಕಮ್ಮು, ಕಮ್ಮತು, ಮಗಮಗಿಸು, ನಮು Śmd. 28). 2, the pounding or trituration of perfumes (ಎದಿವುದು Hla.; ಸಮುದ್ರ, ಎದಿವುದು Mr. 456). ಪರಿಮಳದ ಹೂ ಪರಿಮಳದಲ್ಲೇ ಇರ ಬೇಕು (Prv.). — ಪರಿಮಳದಿರು. -ತಿರುಕ. The large black bee (ತುಟ್ಟು Ū. I, 27).

ಪರಿಮಲಾಶೋಕ pari-māla-aśoka. (ಕಪಿಲ, ಭಸ್ಮಕರ್ಪ, ಪರಿಮಲ ಯುಕ್ತಮಾದ ಅಗುರು Si. 136).

ಪರಿಮಲಿತ pari-mālita. Perfumed, scented. (Ūpr. 8, after 72).

ಪರಿಮಳಿಸು parimāṣisa. To be exquisitely fragrant, to be highly perfumed (Bp. 14, 8; 18, 29; 43, 25; 44, 26; My.).

ಪರಿಮಳಿಸುಹ parimāṣisaṇa. Being exquisitely fragrant; smell, as one of the objects of sense (see Nr. a. ಸವಸ).

ಪರಿಮಾಣ parimāṇa. Tbh. of ಪರಿಮಾಣ. ಪರಿಮಾಣಿಸ್ತದೋಳ ಗೇಣಕ್ಕು (Śm. 96).

ಪರಿಮಾಣ ಪರಿ-māṇa. = ಪರಿಮಾಣ. Measuring; measure; quantity; compass; weight. See Śmd. 94; ಅಳ.

ಪರಿಮಾರ್ಜ ಪರಿ-mārja. Wiping all round; wiping off, cleaning; stroking, rubbing. See ತುನ್ದ.

ಪರಿಮಾರ್ಜನ ಪರಿ-mārjana. = ಪರಿಮಾರ್ಜ. (also: the act of smearing with cow-dung, My.).

ಪರಿಮಿತ pari-mita. Measured, meted; circumscribed, limited; adjusted; moderate. (Ūh. v. 308; Bp. 1, 23; 5, 52; J. 16, 11).

ಪರಿಮಿತಿ pari-miti. Measure, limitation. (My.).

ಪರಿಮಲಿತ pari-milita. Mixed or combined with, pervaded by (Bp. 61, 45).

ಪರಿಮುಕ್ತ pari-mukta. Unloosened, unfastened, released, liberated. (My.).

ಪರಿಮುಖಂ pari-mukham. Round or about the face, round, about. (R.). ಪರಿಮುಖಮಾಗಿ, through, by means of (My.; Tē.).

ಪರಿಮೃಜ ಪರಿ-mṛja. = ಪರಿಮಾರ್ಜ. See ತುನ್ದ.

ಪರಿಮೋಷ ಪರಿ-mōsha. Theft, robbing.

ಪರಿಮೋಷಿ ಪರಿ-mōshi. A thief, a robber.

ಪರಿಯ ಪariya. (= a ಪರಿಕ). Running. See ಬಿದಿಯ ಪರಿಯ.

ಪರಿಯಂಕ ಪariyāṅka Tbh. of ಪರ್ಯಂಕ. (Mr. 202; Bp. 39, 61; My.).

ಪರಿಯಂಕಾದ ಪari-āṅka-kāra. A good warrior (Bh. 6, 2, 10).

ಪರಿಯಟನ ಪariyāṭana. Tbh. of ಪರ್ಯಟನ. (J. 25, 6).

ಪರಿಯಾಣ ಪariyāṇa. = ಪರಿಯಳ, ಪರಿಯಾಣ, ಪರಿಮಾಣ q. v., ಪರ್ಯಾಣ, ಪರ್ಯಾಣ, ಹರಿಯಾಣ, ಹರಿಮಾಣ. (Abh. P. 18, 90; Ū. Bp. 47, 40; V. 14, 54).

ಪರಿಯನ್ತ ಪariyanta. Tbh. of ಪರ್ಯನ್ತ. (My.; J. 2, 18; 28, 19).

ಪರಿಯನ್ತರ ಪariyantara. = ಪರ್ಯನ್ತ. Tbh. of ಪರ್ಯನ್ತರ. (My.; Tē.; Bp. 52, 43; 54, 72).

ಪರಿಯನ್ತ್ರ ಪariyantra. = ಪರಿಯನ್ತರ. (My.).

ಪರಿಯಳ ಪariyāḷa. = ಪರಿಯಾಣ, etc. (Ūpr. 6, after 88).

ಪರಿಯಾಣ ಪariyāṇa. = ಪರಿಯಾಣ, etc. (Abh. P. 12, after 2; Bp. 9, 40; 12, 12. 85; 38, 11. 16; 37, 49; 59, 18. 22; ಸದಾಸ G.).

ಪರಿಯಾನ ಪari-yāna. Going about; circumambulating. See ಪಾರಿಯಾನಿ.

ಪರಿಯಾಪ್ತ ಪariyāpta. Tbh. of ಪರ್ಯಾಪ್ತ. (ಉಪಪನ್ನ, ಭೇಷ ನದ ದಣಿವು Mr. 220).

ಪರಿಯಾಪ್ತಿ ಪariyāpti. Tbh. of ಪರ್ಯಾಪ್ತಿ. (Bh. 1, 6, 27).

ಪರಿಯಾಯ ಪariyāya. Tbh. of ಪರ್ಯಾಯ. (My.).

ಪರಿಯಾಸಕ ಪariyāsaka. Tbh. of ಪರಿಹಾಸಕ. (My.; Tē.; T. ಸಂಯಾಜ = ಪರಿಹಾಸ).

ಪರಿಯಿಸು pariyisa. (= ಪರಿಸು, ಹರಿಸು). To cause to run; to cause to flow. See Abh. P. 13, 126; Rāv. 6, after 11 (twice); 18, 82. 87; ಅಷ್ಟಮ್ವರಿಯಿಸು, ಕವ ಲ್ಪರಿಯಿಸು; ತುಮ್ಮವರಿಯಿಸು, ಪೊನ್ನಲ್ಪರಿಯಿಸು, ವಿಸಟಮ್ವರಿಯಿಸು, ಸಯ್ವವರಿಯಿಸು.

ಪರಿಯುತ ಪari-yuta. Completely fastened to or bound (Abh. 1, 52).

ಪರಿಯೋಗ ಪari-yōga. (= ಪರ್ಯನುಯೋಗ). Asking (for something) with words of abuse; overreaching (ಪ್ರಲಮ್ಬ, ತುನ್ದವಾದಿ ಬೆಸಗೊಮ್ಮದು Mr. 90).

ಪರಿಯೋಗಿಸು pari-yōgisa. To join well; to bring about (Bp. 45, 8).

ಪರಿರಕ್ಷೆ pari-rakṣhē. Rescue, protection, preservation, guarding. See ಪಾರಿರಕ್ಷಕ.

ಪರಿರಂಜಿಸು pari-raṅgisa. To cause delight; to shine (Rāv. 6, after 24; 7, after 17).

ಪರಿರಮ್ಭ ಪari-rambha. Embracing, an embrace.

ಪರಿರಮ್ಭಣಿ pari-rambhana. Embracing, an embrace. — ಪರಿರಮ್ಭಣಿಯು. -೦. To embrace (Rāgho. 17, 71).

ಪರಿರಾಜಿಸು pari-rājan. To shine on all sides, to be very resplendent (Rāgho. 17, 64).

ಪರಿಲಕ್ಷಿತ pari-lakshita. Greatly marked, characterized, or distinguished (Śāv. 1, 67).

ಪರಿಲಬ್ಧಿ pari-labdhā. = ಲಬ್ಧಿ. (My.).

ಪರಿಲುಲಿತ pari-lulita. = ಲುಲಿತ. (My.).

ಪರಿಪಾಟ ಪರಿ-paṭṭa. A piece of cloth put round the head of persons at a temple on particular occasions (My.; Tē., T.).

ಪರಿವರ್ಜನ pari-varjana. Abandoning, giving up, resigning, avoiding. 2, killing, slaughter.

ಪರಿವರ್ತನ pari-varta. Turning round, revolving; roaming or wandering about. 2, = ಪರಿವರ್ತನ No. 2, revolution, end of a period of time, the periodical destruction or dissolution of the universe (Mr. 71; ಸಂವರ್ತನ 472). 3, a year.

ಪರಿವರ್ತನ pari-vartana. Turning round; moving to and fro, moving (ಚಲನ, ಚಂಚಲ, ಚರಿಸುವುದು Nn. 158). 2, = ಪರಿವರ್ತನ No. 2 (ಸಂವರ್ತನ, ಪ್ರಲಯ 158). 3, interchanging (ವಲ್ಲಟ, ಪ್ರತಿವಲ್ಲಟ 158); change, exchange, barter. 4, inverting, taking or putting anything in a wrong direction (ಪಿ ವ್ಯಸನಗಳು 158).

ಪರಿವರ್ತಿಸು pari-vartisu. To move; to engage in (Ūpr. 2, 31); to be used (ಪ್ರವರ್ತಿಸು Śmd. 112 Cm.; ಲೇಸಾಗಿ ವರ್ತಿಸು Mq̄h. Cm.; Bhn. 57).

ಪರಿವರ್ಧಿತ pari-varḍhita. Increased, augmented, enlarged (Rāv. 14, after 106).

ಪರಿವರ್ಧಿನಿ pari-varḍhini. Increasing, augmenting.

ಪರಿವರ್ಧಿನಿಷ್ಠುರಿ parivardhini-shatpadi. N. of a metre (Ūh.).

ಪರಿವರ್ಹ ಪರಿ-varha. That which surrounds or encompasses: retinue, train, attendants. 2, goods, furniture, implements (ಪರಿವೃದ್ಧ, ನೆರವಿಡ ಉಪಕರಣ Mr. 202). 3, royal insignia; attire, trim; wealth, property. See ಬಿರುದು.

ಪರಿವಳಿಗೆ (pari-paligē). N. of a place (Bp. 52, 1. 29).

ಪರಿವಾಣಿ parivāṇa. = ಪರಿಯಣ, etc. A plate-like vessel of metal or wood (ಪುರುಷಾತ್ಮ Mr. 212; see ಪಾಮ್-).

ಪರಿವಾಧ ಪರಿ-vāda. Abuse, reproach, reproof (ನಿನ್ನೆ Mr. 37); charge, accusation.

ಪರಿವಾಧಕ ಪರಿ-vādaka. A complainant, an accuser, a plaintiff, a calumniator. (R.). 2, one who plays on the lute.

ಪರಿವಾದಿ pari-vādi. = ಪರಿವಾಧಕ.

ಪರಿವಾದಿನಿ pari-vādinī. A vīṇā or lute of seven strings (Mr. 80).

ಪರಿವಾಪ ಪರಿ-vāpa. = ಪರಿವಾಪ. Furniture. 2, sowing. 3, a piece of water, a pond, a reservoir. 4, shaving.

ಪರಿವಾಪಿತ ಪರಿ-vāpita. Shaven, shorn.

ಪರಿವಾರ ಪರಿ-vāra. What surrounds: train, suite, retinue, followers; an army (ಭೋಗ, ಸೇನೆ, ವಡ Nn. 118).

ಪರಿವಾಸ ಪರಿ-vāsa. Excellent perfume (Abh. P. 4, 27).

ಪರಿವಾಹ ಪರಿ-vāha. = ಪರಿವಾಹ. Overflow, an inundation.

2, a water-course or drain to carry off excess of water; a sluice (ಪರೀಕ್ಷಾಸ್ಥಾನ, ಕಡಗೋಡಿ Mr. 418).

ಪರಿವಿತ್ತಿ pari-vitti. An unmarried elder brother whose younger brother is married.

ಪರಿವಿಲೀನ ಪರಿ-vilīna. = ವಿಲೀನ (Rāv. 14, after 106).

ಪರಿವಿಸ್ತರ ಪರಿ-vistara. = ವಿಸ್ತರ. (Rām. 1, 13, 5).

ಪರಿವೀತ ಪರಿ-vīta. Surrounded; overspread. 2, the bow of Brahmā. (R.).

ಪರಿವು parivu. = ಹರಿವು. Running; flowing, streaming; current (J. 19, 5; Tē. ಪರುವು); force (ಯತ್ನ Mr. 490). ಪರಿವಲ್ಲ (490).

ಪರಿವೃಧ ಪರಿ-vṛdha. A superior; a master (ಒಡೆಯ Nn. 161; Bp. 36, 53).

ಪರಿವೃತ ಪರಿ-vṛita. Surrounded, encompassed, encircled; combined. See Śmd. 345; Ūpr. 1, 129; 2, 92. 93; Bp. 4, 52; 18, 38; 53, 30; Rāv. 13, after 61.

ಪರಿವೃತ್ತ ಪರಿ-vṛitta. Revolved, gone round; turned back; exchanged, bartered; ended. 2, surrounded, encompassed.

ಪರಿವೃತ್ತಯಮಕ ಪರಿ-vṛitta-yamaka. A kind of yamaka (Kāv. III, 2, B, 24 seq.).

ಪರಿವೃತ್ತಿ ಪರಿ-vṛitti. Revolution; return. 2, exchange (Kāv. III, 3, B, 3. 13-15), barter (ವಿನಿಮಯ, ಮಾರಾಟ Mr. 346). 3, end. 4, surrounding, encompassing.

ಪರಿವೇಶ್ಯ ಪರಿ-vēṣṭi. A younger brother married before the elder.

ಪರಿವೇಷ ಪರಿ-vēsha. Surrounding, encompassing, etc.; a circle, a wreath, crown. 2, a circle; the circumference of a circle; etc. (ವಪ್ರ Nn. 61). 3, a halo round the sun or moon (ವೇಷ್ಠನ, ನಾನಾರೂಪ Nn. 23; Bp. 61, 11). — ಪರಿವೇಷಣೀಯ. -೦-ಕೋರ್. To get a halo (Abh. P. 9, after 62; Grj. 2, after 106).

ಪರಿವೇಷ್ಟಿತ ಪರಿ-vēṣṭita. Surrounded, enclosed, encompassed (Ūh. v. 6).

ಪರಿವೇಷ್ಟಿಸು ಪರಿ-vēṣṭisu. To surround (Ūpr. 4, 64; Grj. 5, 30; Bp. 10, 32).

ಪರಿವ್ಯಾಧ ಪರಿ-vyādha. A species of reed, Calamus fasciculatus Roxb. 2, the tree Pterospermum acerifolium Willd.

ಪರಿವ್ರಜ್ಯ ಪರಿ-vrajyē. Strolling; leading the life of a religious mendicant; ascetic devotion, religious austerity.

ಪರಿವ್ರಾಜ ಪರಿ-vrāj. A vagrant; a mendicant devotee.

ಪರಿವ್ರಾಜಕ ಪರಿ-vrājaka. A mendicant devotee.

ಪರಿಶಂಕೆ ಪರಿ-śankē. Apprehension, distrust, fear (Ūpr. 1, 92).

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪರಿ-śiṣṭa. Left, remaining; finished (Sk.); finished state (J. 33, 37).

ಪರಿಶೀಲನ ಪರಿ-śīlana. Fond pursuit of, or attachment to, study. (My.).

ಪರಿಶುದ್ಧ ಪರಿ-śuddha. Completely cleansed, cleaned, purified, pure, in one's clothes, religious observances, and mind (ಪವಿತ್ರ, ಪ್ರಯತ್ನ, ಪುಣಿ Śi. 250; J. 31, 78; 34, 18. 26; My.; cf. ಪರಿಶೋಧನ). 2, acquitted, discharged. 3, cleared off, paid. Cf. ಅಶುದ್ಧ. Feminine ಪರಿಶುದ್ಧೆ (J. 18, 52; 21, 68).

ಪರಿಶುದ್ಧವಂತ ಪರಿ-śuddha-vanta. A clean, pure man (My.).

ಪರಿಶುದ್ಧಿ ಪರಿ-śuddhi. Complete purification, purity. (My.).

ಪರಿಶುಷ್ಣ pari-śuṣka. Perfectly dried up or parched, withered, emaciated, shriveled. (R.).

ಪರಿಶೆ pariśē. = ಪರಸೆ, etc. (My.). See Prv. s. 347.

ಪರಿಶೇಷ pari-śēṣa. Remnant, remainder. (Kāv. I, 7). 2, sequel, supplement. 3, conclusion, termination.

ಪರಿಶೋಧಕೆ pari-śōdhaka. A man who scrutinizes or searches (not Sk.; My.); one who corrects (My.).

ಪರಿಶೋಧನ pari-śōdhana. -ನೆ. Completely cleansing, purifying (Sk.); clarifying, straining, sifting (My.). 2, searching, seeking after, enquiry (not Sk.; My.). 3, correction (not Sk.; My.).

ಪರಿಶೋಧನಿ pari-śōdhani. A broom (ಕಸಕಿರ್, ಸಮಾಜನಿ Mr. 202).

ಪರಿಶೋಧಿತ pari-śōdhita. Cleaned; sifted, strained; scrutinized, searched; corrected (My.).

ಪರಿಶೋಧಿಸು pari-śōdhisu. To purify; to sift, to strain (My.). 2, to scrutinize; to correct (My.).

ಪರಿಶೋಭಿತ pari-śōbhita. Very beautiful, made very splendid, etc. (J. 10, 5).

ಪರಿಶೋಭಿಸು pari-śōbhisu. To shine greatly (J. 5, 12, 53; 15, 8).

ಪರಿಶೋಭೆ pari-śōbhē. Great lustre or heanty, etc. — ಪರಿಶೋಭೆವೆ. -ವೆ. To be ornamented (Rév. 13, after 77). — ಪರಿಶೋಭೆವೆ. -ವೆ. To become full of lustre (Śā. 1, 70).

ಪರಿಶ್ರಮ pari-śrama. Fatigue; laborious exertion; distress. (My.). — ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡು. To toil, to labor (B. 4, 222).

ಪರಿಶ್ರಾಂತ pari-śrānta. Thoroughly fatigued, overcome with fatigue or distress, worn out, wearied. (Ūpr. 1, after 81).

ಪರಿಶ್ರಾಂತಿ pari-śrānti. Fatigue, exhaustion. (My.).

ಪರಿಶ್ರುತ pari-śruta. Heard; known, renowned (Rām. 1, 1, 17).

ಪರಿಷತ್ತು pari-ṣattu. Thh. of ಪರಿಷದ್ (Śmd. 106).

ಪರಿಷದ್ pari-ṣad. = ಪರಸೆ, ಪರಿಶೆ, ಪರಿಷತ್ತು, ಪರಿಷೆ, ಪರಿಸೆ. Sitting round. 2, an assembly, a meeting, a congregation. 3, an exhortatory act, atonement (My.).

ಪರಿಷೆ pariśē. = ಪರಸೆ, etc. (Bp. 6, 13).

ಪರಿಷೇಕ pari-śēka. Sprinkling over. (Ūpr. 2, 37).

ಪರಿಷೇಕನ pari-śēkana. Sprinkling round. (My.).

ಪರಿಷ್ಕರಿಸು pari-ṣh-karisu. To prepare; to adorn; to perfect, to finish, to polish (My.).

ಪರಿಷ್ಕಾರ pari-ṣh-kāra. Adorning, ornament, decoration, embellishment; finishing, polishing.

ಪರಿಷ್ಕೃತ pari-ṣh-kṛta. = ಪರಿಶೈತ. Surrounded; prepared, equipped; adorned; highly finished, polished; cleansed, purified (by initiatory rites).

ಪರಿಷ್ವಂಗ pari-ṣvaṅga. Embracing, an embrace.

ಪರಿಸ ಪರಿಸa. = ಪರಿಸ 1, etc. Thh. of ಪರಿಸ್ತ. (Ūpr. 1, 46; Śā. 8, 80).

ಪರಿಸಂಖ್ಯೆ pari-saṅkhyē. Enumerating one by one, computation; sum; total, a number. (Ūh. v. 248).

ಪರಿಸನ ಪರಿಸa. = ಪರಿಸನ. Thh. of ಪರಿಸನ. See ಅಣ್ಣ, ಮುಟ್ಟು; V. 41, 24.

ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ pari-samāpti. Full completion, accomplishment,

conclusion, end (ಪೂರಣೆ, ಮುಕ್ತಾಯ, ಸಮೂರ್ಣ Nn. 157). 2, leaving, quitting, giving up (ತ್ಯಜ, ಬಿಡುವುದು 157).

ಪರಿಸರ pari-sara. Going round; standing-place, position; environs, bounds, border; proximity, neighbourhood. 2, death. 8, rule, precept.

ಪರಿಸರ್ಪ pari-sarpa. Going or walking round or about; perambulation; surrounding, encircling; going after, following.

ಪರಿಸರ್ಯೆ pari-saryē. Going about; perambulation; near approach; service.

ಪರಿಸು parisu. 1. = (ಪರಿಸು), ಹರಿಸು. To cause to move, run or flow. See ಎಡವರಿಸು, (ಕನವರಿಸು), ತಡವರಿಸು, ದೇವರಿಸು.

ಪರಿಸು parisu. 2. (= ಪರ್ಚು ?). To speak, to chat (? T. ಪೆರುನು, to speak in sleep; ವರಿಸು, to speak; Tē. ಪುಳು, to speak; cf. ಪರಿಶೆ 2, ಪರಿಸೆ 1). See ಕನವರಿಸು (?).

ಪರಿಸುಪ್ತಿ pari-supti. Sleep (Grj. 8, 70).

ಪರಿಸೂತ್ರ pari-sūtra. An enclosure (? Ahh. P. 7, after 47).

ಪರಿಸೆ pariśē. = ಪರಸೆ, etc. (My.).

ಪರಿಸೇವೆ pari-sēvē. = ಸೇವೆ. (Ūpr. 4, 77).

ಪರಿಸ್ಪಂದೆ pari-skanda. Maintained or nourished by strangers; a servant; a day-laborer (ಪ್ರೇಷ್ಯ, ಕೂಲಿವಾದಿ Hā.; ಕೂಲಿವಾದಿ Mr. 236).

ಪರಿಸ್ತರಣೆ pari-sarāṇa. Strewing round, strewing, as the darbhe. (Grj. 10, after 97; My.). 2, a line drawn with red clay, etc. at the foot of a wall (J. 17, 27).

ಪರಿಸ್ತೋಮೆ pari-sṭōma. A cover, a coverlet; an elephant's coloured housings.

ಪರಿಸ್ಪಂದೆ pari-spanda. Throbbing, trembling; movement. 2, train, retinue. 3, decoration of the hair.

ಪರಿಸ್ಪುಟೆ pari-sphuṭa. Very clear or manifest, quite evident or plain or distinct (Śmd. 392; Ūh. v. 248).

ಪರಿಸ್ಪಂದೆ pari-syanda. Flow, stream. 2, train, retinue. 3, decoration of the hair.

ಪರಿಸ್ರವಣೆ pari-sravaṇa. Flowing, streaming, oozing, trickling.

ಪರಿಸ್ರವಣೆ pari-sravani. (= ಪರಿಸ್ರವಣೆ). Toddy, vinous liquor (ಮೈಲೇಯ, etc., ಕ್ಕ Mr. 221).

ಪರಿಸ್ರುತೆ pari-srut. Flowing, droppage, trickling; vinous or distilled liquor.

ಪರಿಸ್ರುತೆ pari-srnta. Flowed, oozed.

ಪರಿಸ್ರುತೆ pari-srntē. Vinous or distilled liquor.

ಪರಿಹರ ಪರಿ-hara. = ಪರಿಹಾರ. (Bp. 13, 4; 29, 12; 45, 38; My.).

ಪರಿಹರಣೆಯ ಪರಿ-haraṇya. To be shunned or avoided; avoidable. (Rév. 13, 13).

ಪರಿಹರಿಸು pari-harisu. To abandon, to leave, to shun, to reject (ಬಿಡು Śmd. 78. 141; ನೀಗು G.); to destroy, as a paper (My.); to take away, to remove, to set aside, to clear away, to avert, to remedy (ಪೀರ್ಚು Kk. 68; Śm. 51; My.); to clear off, as a debt (My.). ಈ ಯೋಗದೊಳೆ ಅವರೊಳಗಮಂ ಪರಿಹರಿಸುಂ? (Śmd. 268). ಪರಿಹರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಪರಿಷ್ಕತ, etc. Hā.). ಗಣ್ಯನರ ಬನ್ನಾಗ ಹೆದರಿದೆ, ಅವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು (B. 4, 60). ಮಂಜು ಗಾಳಿ ಇವುಗಳ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಪಕ್ಷದ ಮುನ್ನಾದ ವಸ್ತುವಿಶೇಷವು (ನಿತಾರ Śl. 224). ಸಮಸ್ತವಾಗ

ಅನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಒಬ್ಬನ ತಕ್ಕ ಮನ್ತ್ರಗಳು (ಅಭಿಮುರ್ಛಾ 251). See Śmd. 77; Ūpr. 2, 48; Bp. 2, 27; 3, 19, 46; 6, 6; 16, 3; 32, 44; 40, 8; 43, 67; 45, 15; 46, 28; 49, 29; 50, 31; 51, 4; 54, 42; 56, 55; 57, 49; J. 2, 39; 5, 12; 9, 34; 11, 35; 15, 37. 2, to be taken away, etc. (Bp. 45, 8).
 ಪರಿಹರ್ತೃ parī-hartavya. To be shunned or avoided (adj.). (Ūpr. 1, 45).
 ಪರಿಹಾಸಿತ parī-basita. Laughed at, ridiculed (Rāy. 14, after 106).
 ಪರಿಹಾರ parī-hāra. Abandoning, leaving, avoiding, shunning. 2, taking away, removing, averting; remedying or atoning for any improper action (ಪರಿಹೃತ, ನಿರಾಕೃತ, etc. Mr. 431; ದೂರ ಮಾಡೋಣ G.; Bp. 60, 57; My.). 3, exemption from taxes, immunity.
 ಪರಿಹಾರಕ parī-hāraka. He who removes, averts, or remedies (My.).
 ಪರಿಹಾರಣೆ parī-hāraṇē. = ಪರಿಹಾರ. (ದೂರ ಮಾಡೋಣ G.).
 ಪರಿಹಾರ್ಯ parī-bhārya. To be abandoned, shunned or avoided; to be escaped from; to be taken off or away; to be severed or separated. 2, a bracelet.
 ಪರಿಹಾಸ parī-hāsa. = ಪರಿಹಾಸ, ಪರ್ಯಾಸ 2. Jest, joking; a jester, a buffoon (ದ್ರುತ, etc., ನೃಪರಂ ನಗಿಸುವಂ Mr. 270; see Hā. s. ಮೇಳವಾತ). 2, mirth, merriment, jest, sport; laughter; laughing at, deriding. 3, one of sthāyī-hāvas (Kāvy. IV, 2, 15).
 ಪರಿಹಾಸಕ parī-bhāsaka. = ಪರ್ಯಾಸಕ. A jester, a buffoon (ಸ್ವಪ್ನವಾಹಿ Śm. 48; Bp. 59, 29).
 ಪರಿಹಾಸ್ಯ parī-hāsyā. Laughable, ridiculous (Sk.). 2, = ಪರಿಹಾಸ No. 2. (My.).
 ಪರಿಹೃತ parī-bhṛta. Abandoned, quitted; set aside, removed, rejected; taken away. See Bp. 36, 37; 87, 64.
 ಪರಿಹೃತಿ parī-bhṛti. Shunning, avoiding; removing, averting. — ಪರಿಹೃತಿಗೆಯ್. To avert (V. 9, 44).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪ parī-ikṣaka. Looking round, inspecting carefully, testing, examining; a prover, a tester, an examiner.
 ಪರಿಕ್ಷೇಷ parī-ikṣhaṇa. = ಪರೀಕ್ಷಣ, (ಪುಟ್ಟವನು 1). Trying, testing, examining, inspecting carefully (ಧಾತು, ಅರಯ್ಯ Mr. 437).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಿ parī-ikṣhit. = ಪರಿಕ್ಷೆತ. N. of a king, son of Abhimanyu and father of Janamāyaya (Bh. 1, 2, 13).
 ಪರಿಕ್ಷೇಪಿತ parī-ikṣhita. Carefully or accurately inspected, tried, examined, tested, proved. 2, a touch-stone (ಮೇಟೆ, ಒರೆಗಲ್ಲು Mr. 858).
 ಪರಿಕ್ಷೇಷು parī-ikṣhiṇ. = ಪರಿಕ್ಷಿಸು. To inspect carefully, to examine, to test; to investigate (Ūpr. 5, 81; Bp. 18, 19; 22, 7; 31, 5; B. 4, 51, 126; 5, 20; My.).
 ಪರಿಕ್ಷೇಷುವಿಕೆ parī-ikṣhuvikē. = ಪರಿಕ್ಷಿಸುವ. ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪರಿಕ್ಷಿಸುವಿಕೆ (ಪರೀಕ್ಷೆ, ಎಚ್ಚರಣೆ, etc. Śi. 47).
 ಪರಿಕ್ಷೇಷುಹ parī-ikṣhiṇha. Trying, testing, etc. ಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಅರಸು ಮುಕ್ತಿಗಳ ಚಿತ್ತಮಂ ಪರಿಕ್ಷಿಸುವ (ಉಪಕ್ರಮ Nr.).
 ಪರಿಕ್ಷೇಷ parī-ikṣhē. = ಪರಿಕ್ಷೆ, ಪರಿಕ್ಷೆ. Investigation, examination, test, trial (ಪುಟ್ಟವನು Kk. 83; Śm. 56; ಪರಿಸರ Bhu. 3); trial by ordeal of various kinds. — ಪರಿಕ್ಷೆ ಆಗು. An examination to take place (My.; B. 5, 278). — ಪರಿಕ್ಷೆ ಕೊಡು. To undergo an examination (My.); to pass an examination with success (My.; B. 5, 272). — ಪರಿಕ್ಷೆ ತೆಗೆ. = ಪರಿಕ್ಷೆ ಮಾಡು. (My.). ಅಪರ ಪರಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು

ಪ್ರಾರ (B. 5, 278). — ಪರಿಕ್ಷೆ ಮಾಡು. To examine (My.; B. 4, 51). ಪರಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವವನು (ಪರಿಕ್ಷಕ G.). — See Prv. s. ಮಾನು.
 ಪರಿಕ್ಷೇಷಣ parī-ikṣhāṇa. An examiner (My.).
 ಪರಿತ parī-ita. = ಪರಿತ. Past, elapsed, expired; departed; surrounded, encompassed; filled; taken possession of, seized. (Ūpr. 5, 92; Rāy. 6, 35). See Mr. s. ಕೋರ.
 ಪರಿಧಾವಿ parī-dhāvi. = ಪರಿಧಾವಿ. (My.).
 ಪರಿವಾಪ parī-vāpa. = ಪರಿವಾಪ.
 ಪರಿವಾಹ parī-vāha. = ಪರಿವಾಹ. (See Śi. s. ಮೇಲುಹೋದಿ).
 ಪರಿವಹ parī-saha. The act of sustaining or bearing up against (Ūpr. 1, 3; Abh. P. 16, 61).
 ಪರಿಷ್ಠಿ parī-isthī. Investigation, research, inquiry. 2, reverence, respect, homage. 3, willingness, readiness, inclination.
 ಪರಿಸಾರ parī-sāra. ಪರಿಸಾರ. Going round or about, perambulation.
 ಪರಿಹಾಸ parī-hāsa. = ಪರಿಹಾಸ.
 ಪರು paru. = ಪರು. (ಪರ್ವ, ಗ್ರಹ, ಗಣ್ಯ Mr. 109).
 ಪರುಜು parujn. = ಪರುಜು, q. v.
 ಪರುಜವ parujava. = ಪರಿಜವ. (Thh. of ಪ್ರಥಮನ or ಪಾರ್ಥವ). Spreading, extension; prolixity, diffuseness; verbosity; extensive work (ವಿಸ್ತರ Bhu. 11; Bb. 2, 7, 14).
 ಪರುಜವೆ parujavāṇē. = ಪರುಜವ. (Bb. 1, 8, 70; Rāy. 6, after 11; My.).
 ಪರುಜವಿಸು parujaviṇ. To spread, or put, about; to give the details of, to tell in detail (Bh. 1, 12, 7; Rām. 1, 7, 8, 9; 1, 16, 34; Śiv. 4, 29; J. 5, 20).
 ಪರುತ parut. Last year.
 ಪರುಪ paruva. = ಪರುಪ. Thh. of ಪರ್ವ. A yearly feast at which villagers, for money raised by subscription, buy rice, have it boiled and heaped up outside of the village in front of an idol, and eat it in common (My.).
 ಪರುಪ parnsha. 1. Knotted, knotty; rough, rugged, uneven, shaggy; harsh, unkind, cruel, stern, rude, severe (ಪೀಳೆ, ನಿಷ್ಕರವಾದುದು Nn. 119; ಕೂರ Mr. 515, o. r. ಕ್ರೂರ). 2, an enemy (ದ್ವಿಹ, ಪೈರ 119). 3, theft, trickery (ಪರ್ಯಾ 515). 5, outrage (ಧೈರ್ಯ 119; 515). 6, spotted, variegated, party-coloured (ಪೀತ 515; the MSS. ಪೀತ & ಎರ; dirty. 7, gold (ಪಾಮುನದ, ಸುವರ್ಣ 119; ಪೂನ್ 515). 8, pure (ಶುದ್ಧ 515). See ಬಿಡು.
 ಪರುಪ parnsha. 2. = ಪರುಪ. A touch-stone; the philosopher's stone (Grj. 8, after 91; 3, 110; Bp. 1, 39; 23, 82; 30, 27; 36, 2; 38, 45; 39, 2; Mr. ಪರೀಸ).
 ಪರುಪನ parnshana. = ಪರಿಪನ. Thh. of ಸ್ವರ್ತನ (Bp. 60, 32).
 ಪರುಪವೇದ parusha-vēdi. = ಪರುಪವೇದ. Thh. of ಸ್ವರ್ತವೇದ. The philosopher's stone (Bp. 31, 19).
 ಪರುಪ parnshē. = ಪರಪ, etc. Thh. of ಪರಿಪದ. (Bp. 18, 9).
 ಪರುಪೇಕ್ಷೆ parusha-nkti. Hareb or abusive language. (My.).
 ಪರುಪ parus. = ಪರು. A knot or joint of a cane or reed.
 ಪರುಪ parusa. 1. = ಪರಿಸ, ಪರುಪ 2. Thh. of ಸ್ವರ್ತ (Śmd. 358).
 ಪರುಪ parnsa. 2. = ಪರುಪ. Thh. of ಪರ್ವ (Śmd. 335 Māb.).
 ಪರುಪವೇದ parnsa-vēdi. = ಪರುಪವೇದ. (My.; Tē.).

ಪರಿ parē. 1. = (ಪರಿ4), ಹರಿ1. To spread (v. i.), to extend, to be diffused; to spread out or run, as creepers or roots; to disperse (v. i.), as an assembly, darkness, etc.; to be dishevelled, as hair (ಪ್ರಸಾರಣ ಸಿದ್ಧ. Dh.; M.). P. pa. ಪರದು, ಪರದು ಓಲಗಂ ಪರವುದುಮ್ ಅರೋಹಣೆಗೆ ಪೂಕ್ತಂ (ಸಿದ್ಧ. 295). ಪರಯದೆ ಸುತ್ತುತ್ತಿಹ ಕತ್ತರೆ (ಸನ್ನಮಸ, ಅವತಮಸ Mr. 67). ಭುವನಮನ್ ಅವಗಂ ಪರದು ತೀವದ ತಲ್ಲದಿರ್ಗರ್ (Liliv. 3, 7). See ಸಿದ್ಧ. 408; Ūpr. 8, 29. 32. 101; Grj. 4, after 104; 10, 100; Abh. P. 6, 113; Bp. 1, 51; Rāv. 4, 25; 7, after 17 (twice); J. 2, 65; 17, 20; 19, 33; 22, 25; ಕರಿಕುವರೆ, ಕಸುಸಂಜೆವರೆ, ಕೂದವರೆ, ಕೊನೆವರೆ, ತಡಮ್ಬರ. ತಡ1, ಬೇರ್ವರೆ, ಹಿಳ್ಳೆವರೆ. — ಪರಿ ಗಡಿ. -ಕಡಿ. (i. e. ಪರಯ-). To out and scatter about (J. 20, 13; 23, 43. 45). — ಪರಿ ಮಾಡು. (i. e. ಪರಯ-). To scatter about (Abh. P. 13, 142).

ಪರಿ parē. 2. = ಹರಿ2. To dawn (ಪಾಲ್ಯ ಸಿದ್ಧ. Dh.; Tē. ಬರು, ವರಲು, ವೆಲಯು, T. ವಯಂಗು, to shine; T. ಎಡಿ, to break, to dawn; to be divided, as the light from the day; cf. ಎರಿ 1?).

ಪರಿ parē. 3. Extension, stretch. See ತಡಮ್ಬರೆ ೩. ತಡ4.

ಪರಿ parē. 4. = ಎರಿ5, ಪರಿ5, ಫಿರಿ5, etc. A fold (see ಹೊರ. ಪದರ); a scale or coat of an onion; a web or film on the eye; the skin or slough of a snake (My.); a caul (G.); the web of a spider (My.); a thin layer or scale of stone, a lamina; dry scab of a sore or on the skin (My.); scurf of the head, dandruff (My.). ಬರಿ ಮುದೋ (ಕಣ್ಣು) ಪರಿ? (Bp. 18, 66). ಗರ್ಭದೊಳಗಿನ ತಿಪುವಿಗೆ ಸುತ್ತಿದ ಪರಿ (ಜಿರಾಯು G.). ಕೊದಿರೊಳಗೆ ಹಾಕಿದ ಪರಿ (chip, ಜೀರ್ವಾಳ G.). ಹುದುಗಲು ತತ್ತಿಯಡುವದಕ್ಕೆ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಬಿಳಿ ಪರೆಯ ಗೂಡು (G. 494). ಜೇಡಹುದಿದ ಪರಿ (ಸನ್ನಾನಿಳಿ G.). See ಕದ್ದರೆ. — ಪರಿಗಲೆ. -ಕಳೆ. To cast its slough, as a snake. ಪರಿಗಲೆದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತಕಂಠುಕ G.). — ಪರಿ ಬಿಡು. = ಪರಿಗಲೆ. (My.).

ಪರಿಂಗಿ parēngi. = ಪರಿಂಗಿ. (My.). — ಪರಿಂಗಿಪಾರಿಗಿಡ. A prickly shrub or small tree with yellow flowers, frequent on roadsides, Parkinsonia aculeata L. (Z.). — ಪರಿಂಗಿಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. Chilli, the pod of the Spanish or Cayenne pepper, Capsicum annuum L. (St. & Pl.; My.). — ಪರಿಂಗಿಯಾಡಲಮರ. The African oil-palm, Elaeis guineensis L. (St. & Pl.). — ಪರಿಂಗಿಪರಳುಗಿಡ. A shrub used to make hedges, native of Brazil, Jatropha curcas L. (St. & Pl.). — ಪರಿಂಗಿಪಲಸು. The pine-apple, Ananas sativus Mill. (St. & Pl.; cf. ನೆಲಹಲಸು).

ಪರಿಪು parēpu. 1. = ಪರಪ. To spread (v. t., ಪ್ರಸಾರ ಸಿದ್ಧ. Dh.).

ಪರಿಪು parē-pu. 2. (ಸಿದ್ಧ. 248 Mdb.). = ಹರಿಪ. Spreading, the state of being extended, diffusion, etc.

ಪರೇಂಗಿತ para-ingita. A hint or sign to another (Kāvya. III, 3, B, 80).

ಪರೇಶ para-ita. Departed, deceased, defunct, dead. 2, a corpse (ತಪ, ಕೂರಪ, ಹೊಣು Mr. 395). 3, a ghost, a spirit, a goblin.

ಪರೇಶಪ್ರಾಪ್ತಿ parēta-kṛitya. Any rite connected with a deceased person, funeral rites (Bh. 1, 5, 25; Rām. 3, 12, 10).

ಪರೇತಪತಿ parēta-pati. = ಪರೇತರಾಜ್. (Bp. 41 sum.; Rām. 5, 9, 22).

ಪರೇತರಾಜ್ parēta-rāj. Yama.

ಪರೇತವನ parēta-vana. A cemetery (Ūpr. 9, 16).

ಪರೇದ್ಯವಿ parē-dyavi. On the next day, to-morrow.

ಪರೇಶ para-īsa. = ಪರೇಶ್ವರ. (My.).

ಪರೇಶ್ವರ para-īśvara. The supreme lord; Śiva (Bp. 61, 46); etc.

ಪರೇಷ್ಠುಕೆ parēshṭukē. A cow which has often calved (ಹಲವು ಸೂದಾಳಳು Mr. 181).

ಪರೇಧಿತ para-ēdhita. Nourished by a stranger, maintained by others (ಪರಾನ್ನ, ಪರಬಿಟ್ಟೆ, ಹೆದಿರ್ ಅರಿಕ್ಕಿದುದ ತಿನ್ನುವಂ Mr. 231). 2, the cuckoo.

ಪರೇಕ್ಷೆ paras-āksha. = ಪರಶ. Beyond the range of sight, invisible, imperceptible, escaping observation; invisibility; secrecy.

ಪರೇಪರಾರ para-upakāra. The act of assisting others, doing good to another, benevolence, charity; a favour, a kindness. (J. 24, 18. 25; My.; B. 4, 181; 5, 95).

ಪರೇಪರಾರಿ para-upakāri. A person who assists others or does good to them, a beneficent, philanthropic person (My.; B. 3, 121; 4, 3; 5, 200).

ಪರೇಶ್ಠಿ parēshṭi. A cockroach. See ಹೆಣ್ಣೆ ಮೂಗಕ್ಕ.

ಪರೇ par. = ಪರಿ 1. — ಪದ್ ಪದ್. = ಪದಿ ಪದಿನೆ. (S. Mhr.).

ಪರಿ para. 1. A sound imitating that produced by rending or tearing cloth. — ಪದಿ ಪದಿನೆ. rep. With the repeated sound of para (My.; M. ಪದಿಪದಿ).

ಪರಿ para. 2. Short P. p. of ಪರಸು. — ಪದಿ ಪರಸು. rep. To cause one's self to run and run, to try to outrun: to emulate, etc. — ಪದಿಪರಸುಪ. Emulation, rivalry, competition (ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಸಂಪರ್ವ Hla.).

ಪರಿಕಲು parākalu. (fr. ಪರ 3). The state of being emaciated or lean (My.). — ಪದಿಕಲು. -ಅಸ. A lean man (My.). — ಪದಿಕಲಿ. A lean woman (My.).

ಪರಿಕು paraku. = ಪದುಕು, ಹದಕು, etc. (My., in ಪದಿಕು).

ಪರಿತಿ paraṭē. The state of being rough, harsh, bristled, bushy, or curly (M. ಪದು, rough, harsh; see ಪರ್ವರಿ). — ಪದಿಪದಿ. -ಕಲೆ. A rough, etc., head (T. ಪದಿಪ್ಪಿತ್ತಕ್ಕ; M. ಪದಿಪದಿ; R.).

ಪರಿನೆ parānē. With the sound of ಪರಿ 1. — ಪದಿನೆ ಪದ್. To rend with the sound of para, as cloth, paper (My.).

ಪರಿಮೆ paramē. The large black bee (ಅರ್ವಕ್ಕ, ಅಡಿ ರೆ. I, 62; ಬಣ್ಣಾಣಿ, ಭಂಗ II, 63; ತುನ್ನು ಸಿದ್ಧ. II; ಬವರ, etc. Kk. 14; ಅಡಿ, ಅರ್ವಕ್ಕ, ಮೇಳವ್ವು, ಪಲ್ಲ, ಅಳಿ, ಬವರ, ಬಿಂಗ, ಬಣ್ಣಾಣಿ, ಅಲರುಣಿ, ಚಿತ್ರವಿಹಂಗ ಸಿದ್ಧ. 27, Kk. 90; ಬಿಂಗ ಸಿದ್ಧ. 83; Grj. 2, after 71; Ū. Bp. 11, 5; J. 17, 25; T. ಪದಿಪ್ಪಿ, M. ಪದಿನೆ, a bird). — ಪದಿಮೆಪದ್. -ಮದ್. A young black bee (Ūpr. 7, 34; Rāv. 2, after 8; 4, after 14; 8, after 5). — ಪದಿಮೆಪದ್ವದುಗರ್. -ತುಡುಗರ್. A swarm of young black bees (Rāv. 2, after 8; Rāv. 3, after 35).

ಪರಾ pari. 1. = ಅಪ 2, ಹಪ 1. To tear asunder, to tear, to rend, to break, to slit; to cut asunder; to cut off, to sever, to cut; to break off, as fruits, etc. from a tree (ಎಚ್ಚಿತ್ತಿ ಕೆಂದ. Dh.; ಉಗಿ ಓ. I, 29; Bp. 22, 6. 29; 27, 18; 28, 9. 38; 39, 10; 49, 33; 54, 46; Rāv. 6, after 11; T., M.). 2, to be torn asunder, to be torn, etc.; to cut, as a knife, etc. (ಓಪ್ರ. 1, 94; 2, 83; 5, after 64; 6, 35; Bp. 32, 44; Rāv. 5, 119; J. 33, 22). ಬೇರ್ ಪರಾದುಡು (ಕೆಂದ. 219). — ಪರಾ ಪರಾ. rep. (Bp. 56, 28). — ಪರಾಯಲಿಸು. -ಱಸು. To shoot so that (anything) is out asunder or off (Bp. 34, 35). — ಪರಾಯಲಿಸು. -ಎಸು. = ಪರಾಯಲಿಸು. (Bp. 44, 3). — ಪರಾಯ ಹೊಡೆ. To heat so that (the head, etc.) he severed (Bp. 28, 26). — ಪರಾಯಸು. -ಱಸು. = ಪರಾಯಲಿಸು. (Ahh. P. 11, 52; 13, 87). — ಪರಾಯೊಡೆ. -ಒಡೆ. To kick so as to rend or break (ಓಪ್ರ. 9, 18).

ಪರಾ pari. 2. = ಹಪ 2. P. p. of ಪರಾ 1, in ಪರಾ ಪರಾದು (Bp. 18, 53).

ಪರಾ pari. 3. = ಹಪ 3. Tearing, etc. (T., M.). — ಪರಾಗಡ್ಡ. A torn, dishevelled beard (V. 11, 61). — ಪರಾ ಪರಾ. -ಪರಾ. rep. Torn and scattered state (ಓಪ್ರ. 8, 24).

ಪರಾ pari. 4. = (ಪರಿಸ), ಪರು, etc. Flying, (jumping); running swiftly, etc., (floating, swimming across). (T., M. ಪರಿ, to fly; to run very swiftly; to flee; cf. ಪಾರು 1). — ಪರಾಗೋರ್. = ಪರುಗೋರ್. See ನೀರವದಾಗೋರ್. — ಪರಾಮದಾ. = ಪರಿಮದಾ. A certain game that at present (as ಹಾದುಗುಪ್ಪೆ) is played as follows: boys form two parties both of which make a heap of sand in their front, when one of the party is ordered to jump from one heap to the other; if he is not successful, one jumps on his shoulders and drives him about (ಪೆಗಲಂ ಪತ್ತಿಪಾಟಿಸಿ; ಹಾದುಗುಪ್ಪೆ Kk. 71, Sm. 56). ಭರದೋ ಪರಾಮದಾಯಾದುವ ತಂದಿಪ್ಪದದಿದಾದಂ (ಕೆಂದ. 28, o. r. in Mdh. ಪರಿಮದಾ). See Grj. 5, after 76; Rāv. 5, after 19. — ಪರಾಮದಾಗೋರ್. -ಕೋರ್. To undertake that game (ಕೆವ. 1, after 79; 3, after 35).

ಪರಾ pari. 5. To adorn, to decorate (ಭೂಷಣ ಕೆಂದ. Dh.).

ಪರಾ pari. 6. Ornament, decoration, embellishment. (T. ಪರಾ, gold; ಪೊದಾ, beauty = ಪೊಲಿವಾ, ಅದಗು; ಪೊದಾ = ಪೊನ್, metal; beauty; ಪೊದ್ವು, beauty; ornament; cf. Sk. ಪರಿ No. 2). — ಪರಾ ಪರಿಸು. = ಪರಾವರಿಸು, q. v. — ಪರಾ ಪರಾ. To be ornamented or decorated; to grow accomplished, finished, perfect, adept, full, fully developed, agreeable or proper; to appear; to come to an end. ಒಕುಂಡಿತನೀರ್ಗ, ಪರಾ ಪಟ್ಟೀರ್ಯ ಪಟ್ಟೀಲಯ ಮುದಾಗಿ ಬೇಸಿಗರಂ ಬೇವರ್ಕ್ಕೊಡೆಯರ (o. r. ಒಡೆಯರ) ಮಾದ್ವರ? (ಕೆಂದ. 345). ಅದುದಿಂಗಾಯುಮುಟ್ಟನೆ ಮದುಗುವುದುಂ, ನಲ್ಲರ್ (o. r. ನಲ್ಲರ್) ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಂ ಮುನ್ನಂ ಪರಾ ಪಟ್ಟು ಬರೆ ಕನಲ್ವುದುಮ್, ಅದಾಪನೆ ಸುರಬರ್ಗೇ ನರಕಮುಖದ ತಂದಿನಂ? (225; Kāv. I, 3, 72). See ಓಪ್ರ. 4, 18; Ahh. P. 2, 21; 3, 60; 8, 53; 14, after 13; V. 2, after 9. — ಪರಾನಪ್ಪರ್ತನ. Perfect, close friendship (ಓಪ್ರ. 5, 86). — ಪರಾವರಿಸು. -ವರಿಸು. To cause to become or appear beautiful or charming. — ಕಿರುಮದುಗೋಡ್ಡೆ ಒಡ್ಡಿನೋಗೋಸಿ, ಪೊದದ್ದಿರ್ಡ ಕುತ್ತಿಸ್ಸುದುವದೋಯ್ಡೆ ಮಯ್ಯ

ರೆದು, ಕೇಸರದೋ ನಲುವಂ ಪೊರಕ್ಕು, ನೀಳ್ವದಿಗದ ಕೋಪ್ಪದ ಯೋಗೊಯ್ಯನೆ ಪಾಪ, ಪರಾಗಪುಂಜದೋ ಪರಾವರಿಸುತ್ವ ಭಂಗಿತು ನೀರವದೋ ನಿಜಪಾಂಸುಕೇಲಿಯಂ (ಓಪ್ರ. 7, 60, o. r. ಪರಾ ಪರಿಸು).

ಪರಾಕೆ parikē. = ಪರಾ 6. See ತೊಡವಾಕೆ.

ಪರಾವು parivu. Tearing, rending, etc. (J. 12, 31).

ಪರಾಸು parisu. To cause one's self to run. See ಪರಿ ಪರಾಸು s. ಪರಿ 2.

ಪರಾ parū. = ಪರಾ 4 q. v., (ಪಾರು 2), ಪೊದ 1, ಹಪ 2, ಹಪ 4, ಹಪು. Flying, etc. — ಪರುಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಪರುಗೋರ್. (Ahh. P. 9, 81). — ಪರುಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಪೊಗೋರ್, ಹದಿಗರ್, ಹದಿಗೋರ್, ಹದಿಗರ್, ಹದಿಗೋರ್, ಪರುಗರ್, ಹದಿಗೋರ್, ಪರುಗೋರ್. A round basket boat lined with leather, a boat made of wicker work covered with hides (T. ಅರಿಗೋಲು, ಹರಿಗೋಲು; T. ಪರಬರ್, ಪರಕ್ಕು, ಪರಿಬು; T. ಪೊದ, a boat = ದೋಣಿ). ಪರುಗೋರೋ ಕುಳ್ಳಿರ್ಡಂ (ಕೆಂದ. 163). — ಪರುಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಪರುಗೋರ್. (ಕೆವ. 1, 43).

ಪರಾಕು paruku. = ಪರಿಕು, etc. See ಹದುಕು.

ಪರಾಂಕು parunku. ಪರುಂಕದಂ (ಕೆಂದ. 48, o. r. ಪರುಂಕದಂ; see ಪರುಂಕು).

ಪರಾ par. 1. = (ಪರ), ಹಪ. A drum (ಪಾಡ್ ಕೆ. 117; M.; T. ಪರಕ್ಕು; T. also: a word; T. ಪರಕ್ಕು, to speak; ಅರಕ್ಕು, the beating of a drum, tom-tom, cf. ಅರ 1). See ಅಂಕವದಾ, ಕೆಯ್ದದಾ, ಡವಣವದಾ, ದೊಮ್ಮವದಾ, ಪಲ್ಲದಾ, ಮಂಗಳದಾ, ಲಗ್ಗವದಾ, ಪೊದ್ದಾ; ಓಪ್ರ. 8, 30; Ahh. P. 7, 82; 13, after 34; 13, 100. — ಪರಾಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To heat a drum (Ahh. P. 10, 144).

ಪರಾ par. 2. Abuse, censure, blame (ಕೆಂದ. ಕೆ. 117).

ಪರಾ par. 3. Leanness, thinness, weakness, feebleness (ಕೃತ ಕೆ. 117; cf. ಪಂಜ; M. ಪಂಜ, ಪತ್ಯ, poverty, scarcity, famine).

ಪರಾ par. 4. An eyelid (ದಾಪ್ಪ ಕೆ. 117; T. ಪಾಪ್ಪ, a feather = ಬಗರು).

ಪರಾಯ parēya. See ಕೆಂದ. II s. ಪರಂ. (T. ಪಾಯ್, a Pariah).

ಪರಾ par. (= ಹಪ್ಪ). The sound of fluttering. — ಪರಾನೆ. With the sound of par. ಪರಾನೆ ಪಾರು (used of birds, My.). — ಪರಾನ್ದು. -ಎನ್ನು. To produce the sound of par (My.).

ಪರ್ಕಾ parkaḥ. The waved-leaved fig-tree, *Ficus infectoria* Willd. (ಬಸುಂ Mr. 122; see ಕಟ್ಟುಮರಿ).

ಪರ್ಕು parkul. = ಪೆಕ್ಕು, etc. See ಸುದಾಪರ್ಕು.

ಪರ್ಕು parū. (parū). = ಪಚ್ಚು 3. To whisper; to communicate by whispering (ಅಪ್ಪಕ್ಕಪ್ಪನೆ ಕೆಂದ. Dh.; Ahh. P. 13, 48; cf. ಪರಿಸು 2? T. s. ಪರಾ 1?). ಪಂಯೋ ಪರ್ಕದಂ (ಕೆಂದ. 163).

ಪರ್ಕನಿ parjani. The plant *Cucumis aromatica* Salisb. or *C. xanthorrhiza* Roxb.

ಪರ್ವಣ್ಯ parjanya. A rain-cloud, a thunder-cloud, a cloud (ವಾರಿಧರ, ಮೇಘ Nn. 57). 2, the muttering of clouds, thunder (ಮೇಘಧ್ವನಿ 57; ಅಭ್ಯಗುಣನ Mr. 480). 3, *Indra* (ಪುರಸ್ಕರ, ಇಂದ್ರ 57). 4, violent, fierce, etc. (ತೀವ್ರ, ನಿಪುರ 57).

ಪರ್ಜನ್ಯಜಪ parjanya-japa. A prayer for rain (My.).
 ಪರ್ಜಿ parji. A king's councillor or minister: the queen at obesa (My.).
 ಪರ್ಜಿ parjī. = ಪರಜಿ, etc. See ಕಲ- s. ಕಲು.
 ಪರ್ಣ parṇa. A wing. 2, a leaf (ಎರಿ Nn. 9. 89). 3, the tree *Butea frondosa* Roxb. (ಮುತ್ತಲ ಗಡ G.).
 ಪರ್ಣಕುಟಿ parṇa-kutī. A hut made of leaves and grass. (G., Mhr.).
 ಪರ್ಣಪುಟಿಕೆ parṇa-gbaṭikē. A water-pot made of a (lotus-) leaf (Abb. P. 7, 105).
 ಪರ್ಣಭೋಜನ parṇa-bhōjana. Eating leaves, feeding upon leaves. (My.).
 ಪರ್ಣಮಂದಿರ parṇa-mandira. = ಪರ್ಣಶಾಲೆ. (Rām. 3, 6, 57. 58).
 ಪರ್ಣವಿಕ್ರಯ parṇa-vikrayi. A woman who sells (betel-) leaves (J. 5, 58).
 ಪರ್ಣಶಾಲೆ parṇa-śālē. An arbour or hut made of leaves and grass, a hermitage (ಉಟಿ Nn. 80); a similar structure for an assembly (ಸಭೆಯನ್ನು ಮು. 193).
 ಪರ್ಣಾಶನ parṇa-aśana. Feeding upon leaves. (My.). 2, a cloud.
 ಪರ್ಣಾಪ parṇāpa. (ಪರ್ಣಾಪ). A species of Basil with small leaves (ಕಂಠರ, ಕುಟೀರಕ, ಕಗ್ಗಿರ, ಕಾಮಕಸ್ತೂರಿ, ಕಮ್ಮಗ್ಗಿ Si. 141).
 ಪರ್ಣಾಹಾರ parṇa-āhāra. Feeding upon leaves. (My.).
 ಪರ್ಣಿಕೆ parṇikē. A kind of vegetable. See ಅಂಫ್ರಿ-
 ಪರ್ಣ parṇē. = ಪರ್ಣ. A leaf (Mr. 89).
 ಪರ್ಣೋಟಜ parṇa-ṇaja. = ಪರ್ಣಶಾಲೆ. (R.).
 ಪರ್ತಿ parti. = ಪತ್ತಿ, etc. See ಎಕವರ್ತಿ.
 ಪರ್ತು partu. = ಪತ್ತು 1, etc. See ಎನವರ್ತು.
 ಪರ್ದಾ pardā. = ಪದದೆ, etc. (My.).
 ಪರ್ದು pardu. (Smd. 49). = ಪದ್ದು, etc. (ಎಲರುಣಿವಗೆಯ, ಪಕ್ಕಿಗಳಾಣ್ಣ, ಬಲಗರುಡ Kk. 8; ಗರುಡ, ಎಲರುಣಿವಗೆಯ, ಪಕ್ಕಿಗಳ ರಸ Smd. 6; Abb. P. 5, after 15; 9, after 15; 9, 56; Rāv. 13, after 104; Tē. ಪನ್ನೆ, a vulture, an eagle; ಬನ್ನ, a vulture; T. ಪಣ್ಣೆ, a vulture; ಪರುನ್ನು, ಪಾರು, a kite; M. ಪರನ್ನು, ಪರುನ್ನು, a kite). — ಪರ್ದುದೇರೆ. -ತೇರೆ. He whose vehicle is a kite: Visṇu (ಉಪೇಂದ್ರ Kk. 7; Smd. 5).
 ಪರ್ಪಾಟ parpaṭa. = ಪಪ್ಪಳ, etc. A thin crisp cake made of any pulse. 2, = ಪರ್ಪಟ, (ಪಾಪಟ), a species of medicinal plant with bitter leaves (*Odeniandia biflora*?).
 ಪರ್ಪಟಿಕೆ parpaṭaka. A species of medicinal plant with bitter leaves, probably *Odeniandia biflora*. See Mr. s. ಕೃತ್ತಿಕಣ್ಣಿಕೆ.
 ಪರ್ಪಟಿ parpaṭi. = ಪಾಪಟ, etc. A sort of fragrant substance or perfume (ಚುಕೆ, ಪಾಪಟ Mr. 141, o. r. ಪಾಪಟ).
 ಪರ್ಪರಿಕೆ parparikē. (Smd. 50). = ಪಪ್ಪರಿಕೆ. Roughness, the state of being unsmooth; harshness, unkindness, rough manners, cruelty (ವಿಕ್ರಸ ರ್ತ. I, 12; ಕರ್ಕಶತ Smd. II; ಕರ್ಕಶತ Kk. 87, o. ra. ಪಪ್ಪರಿಕೆ and ಕಳ್ಳಸತೆ; see ಪದಟ).
 ಪರ್ಪಾಟಿಕೆ parpaṭika. = ಪರಪಾಪ್ಪಳ. A herb, *Molugo oerviana* Spr. (St. & Pl.).
 ಪರ್ಬ parba. Tbb. of ಪರ್ವ. (Bp. 5, 50; 48, 16; 56, 4; 59, 6).

ಪರ್ಬ parbata. Tbb. of ಪರ್ವತ. — ಪರ್ಬತಾಯ್. -ಅಯ್. N. (Bp. 59, 6).

ಪರ್ಬು parbu. 1. (fr. ಪರಿ) = ಪರ್ವ 1, ಹಬ್ಬ. To spread, to be extended, to be diffused, to prevail; to spread out or run, as creepers, etc. (ವಿಸ್ತಾರ Smd. Db.; ಮದರಿಕೆ ರ್ತ. I, 8; ಮದರ್ Smd. 28; Tē. ಪಮ್ಮು, ಪಮ್ಮು, ಪ್ರಬ್ಬು; T. ಪಮ್ಮು, ಪರಮ್ಮು; M. ಪದರು). ಪರ್ಬಿದುಡು ತಮಂ (Smd. 181). See Abb. P. 2, 23; 13, 62; 14, 7; Grj. 4, 88; Bp. 57, 82; 61, 61; Rāv. 5, 44; 9, 7; 13, 61. 65; J. 25, 27. 2, to spread or run over (o. Acc., Abb. P. 14, 7; Bp. 13, 19).

ಪರ್ಬು parbu. 2. = ಪರ್ಬುಸೆ, ಪರ್ವ 2. (Grj. 10, 49).

ಪರ್ಬುಗೆ parbugē. = ಹಬ್ಬುಗೆ. Spreading, running, being extended, extension, etc. (J. 6, 4; 22, 2; 28, 41).

ಪರ್ಯಂಕ paryanka. = ಪರಿಯಂಕ, ಪಲ್ಲಂಕ. A couch, a bedstead, a bed (ಮಂಚ Mr. 202). 2, a paianquin. 3, a cloth worn round the loins.

ಪರ್ಯಟನ pari-aṭana. = ಪರಿಯಟನ. Roaming, wandering or roving about. — ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡು. To wander about (B. 4, 5; My.).

ಪರ್ಯಾಣ paryāṇa. = ಪರಿಯಾಣ, etc. (Abb. P. 12, 7).

ಪರ್ಯಾಯೋಗ pari-annyōga. (= ಪರಿಯೋಗ, q. v.). Blame, censure, reproach, etc. (ಕುನ್ನವಾದಿ ಬೆಸಗೊಳುಕು Hā.).

ಪರ್ಯಂತ pari-anta. = ಪರಿಯಂತ. An encircling boundary: bounds, border, limit. ಪರ್ಯಂತಂ, ಪರ್ಯಂತ, ntili or unto, need of time or space; throughout (Smd. 408; My.).

ಪರ್ಯಂತಭೂ paryanta-bhū. Surrounding country, contiguous ground.

ಪರ್ಯಂತರ pari-antara. = ಪರಿಯಂತರ, ಪರಿಯಂತ. A distance or period towards. ಪರ್ಯಂತರಂ, ಪರ್ಯಂತರ, until or unto (J. 23, 16; My.). ನಿರಂತರ ಬರುವ ಪರ್ಯಂತರ ದಾರಣೆ? (Prv.). ಅಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಂತರ, ಮನಪರ್ಯಂತರ, ಒನ್ನು ವರ್ಷಪರ್ಯಂತರ (My.). See Prv. s. ಹೊದಿ.

ಪರ್ಯಯ pari-aya. (= ಪಲ್ಲಟ). Going round; encompassing, encircling; revolution of time, lapse, expiration. 2, change, mutation, alteration. 3, inverted order, confusion; contrariety. 4, deviation from enjoined or customary observances, neglect of duty.

ಪರ್ಯಯಾಣ pari-ayana. Going round. 2, = ಪಲ್ಲಯನ, ಪರ್ಯಾಣ. (R.).

ಪರ್ಯವಸಾನ pari-avasāna. End, termination, conclusion, issue. (My.).

ಪರ್ಯವಸ್ಥಾಪ್ತಿ pari-avasthāpti. An antagonist, an adversary.

ಪರ್ಯವಸ್ಥೆ pari-avasthē. Opposition; contradiction.

ಪರ್ಯಷ್ಟಿ pari-asṭhi. Food (Abb. P. 7, 21).

ಪರ್ಯಾಟನ paryāṭana. Tbb. of ಪರ್ಯಟನ. (ಪ್ರಜ್ಞೆ G.; B. 5, 147).

ಪರ್ಯಾಣ paryāṇa. = ಪರಿಯಾಣ, etc. (ಕರಾವಣ G.).

ಪರ್ಯಾಣ (pari-yāna). A saddle (ಪಲ್ಲಯನ, ಪಲ್ಲಣ Mr. 274).

ಪರ್ಯಾಪ್ತ pari-āpta. = ಪರಿಯಾಪ್ತ. Obtained, gained. 2, made an end of: finished, ended. 3, adequate, enough, sufficient, abundant. ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ, willingly, readily; satisfactorily.

ಪರ್ಯಾಪ್ತಿ pari-āpti. = ಪರಿಯಾಪ್ತಿ. Attaining, obtaining, acquisition. 2, end, conclusion, close. 3, adequacy, competency. 4, satisfaction, repletion, satiety. 5, protecting; warding off a blow, self-defence. 6, willingness.

ಪರ್ಯಾಯ pari-āya. = ಪರಿಯಾಯ. Going or turning round. 2, revolution, passing away, course, expiration. 3, regular recurrence, repetition. 4, succession, turn;—regular order, methodical disposition, method; style; way, manner, mode; generic or specific character. 5, a synonym. 6, opportunity, occasion. 7, a kind of vāstava (Kāvy. II, 3, B, 3. 17-20). 8, formation, creation, preparation, artificial production.

ಪರ್ಯಾಯನಾಮ paryāya-nāma. A convertible term, a synonym (Śmd. 10).

ಪರ್ಯಾಯಶಯನ paryāya-śayana. Alternate sleeping and watching. (R.).

ಪರ್ಯಾಸ pari-āsa. 1. End, conclusion; rotation, revolution; inverted order or position. See ೨.

ಪರ್ಯಾಸ paryāsa. 2. Tbh. of ಪರಿಹಾಸ. (My.).

ಪರ್ಯಾಹಾರ pari-āhāra. A bamboo, etc. provided with strings at each end, used for carrying various articles across the shoulders. 2, a load on the head (ಎವಧ, ಎವಧ, ಧಾರ, ತಲೆಹೂಡೆ HIA.). 3, conveying, taking. See Nr. s. ಎಡೆಯಾದು.

ಪರ್ಯುದಂಚನ pari-ndāncana. Debt.

ಪರ್ಯುಪ್ತಿ pari-vāpti. Scattering seed, sowing.

ಪರ್ಯುಷಿತ pari-nshita. Having passed the night, stale, not fresh. (My. as ಪರ್ಯುಷಿತ).

ಪರ್ಯುಷಿತಭೋಜನ paryushita-bhōjana. Eating stale food (My.).

ಪರ್ಯುಷಿತಭೋಜಿ paryushita-bhōji. The eater of stale food (said to become a maggot or worm in the next birth). (My.).

ಪರ್ಯುಷಿತಾನ್ನ paryushita-anna. Stale rice (My., as ಪರ್ಯುಷಿತ).

ಪರ್ಯೇಷಣೆ pari-ēṣaṇē. Seeking about for: search, inquiry, research. 2, serving, waiting upon, service. See G. s. ಪ್ರಾಧ್ಯ.

ಪರ್ವ parva. = ಪರ 2, ಪರುವ, ಪರ್ವ, ಹಬ್ಬ. A knot or joint of a cane or reed (ಪರು, ಗ್ರಸ್ಥಿ, ಗಜ್ಜ Mr. 109); a joint of the body; a member. 2, a section, a chapter, a hook. 3, a division of time: the days of the four changes of the moon, i. e. the full and change of the moon and the eighth and fourteenth of each half month; the days of conjunction and opposition or eclipse of the sun and moon. 4, a religious offering presented on the occasion of a change of the moon (ಬಲಿ, ಪರ್ವಗಳು, ನಾನಾ ಬಲಿಗಳ ಕೊಡುವುದು Nn. 16). 5, a particular period of the year, as the equinox, solstice, etc.; the moment of the sun's entering a new sign. 6, a festival, a holiday (ಉತ್ಸವ Si. 437). 7, opportunity, occasion (ಪ್ರಸ್ತಾವ 437).

ಪರ್ವಕಾಲ parva-kāla. The time of any of the parvas (My.). ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾರ್ವನಾದರೆ ಗರ್ವ ಯಾಕೆ?—ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರ್ವಸಾಪ್ತ ತಿನ್ನರೂ ಗರ್ವ ಹೋದೀತೇ? (Prva.).

ಪರ್ವತ parvata. A mountain (ಗೋ, ಬೆಟ್ಟ Nn. 5; ಬೆಟ್ಟ 53. 106; see ಬೆಟ್ಟ). 2, N. of the number 7 (from the 7 principal mountains; cf. ಎಜ್ಜ ನಗ). ಪರ್ವತದ ಅಗ್ರ (ತೃಂಗ, ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ

Nn. 28). ಪರ್ವತವೇದದವನು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ?—ಪರ್ವತ ಅದವತ್ತು ಗದಗೆ ಪ್ರಸವವೇದನ ಪಟ್ಟು ಕಡೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಹಿತ್ತನೆ (Prva.). See Prv. s. ಅಂಗುಷ್ಠ. — ಪರ್ವತಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ N. (Bp. 59, 4). — ಪರ್ವತತತ್ತ್ವ. = ಕರ್ತೃಕಂಡ. (My.).

ಪರ್ವತಕಾರ parvata-kāka. A raven. (R.).

ಪರ್ವತನಾಥ parvata-nātha. The Himālaya; Mōru. — ಪರ್ವತನಾಥನುಗ. — ಅನುಗ. Maināka (Bp. 38, 21).

ಪರ್ವತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ parvata-mallikārjuna. Śiva of Śrīgiri (Bp. 44, 7).

ಪರ್ವತಾರಿ parvata-ari. Indra. (My.).

ಪರ್ವತಾರಯ parvata-āśaya. Resting on the mountain: a cloud. (R.).

ಪರ್ವತೋಪತ್ಯಾಕ parvata-npatyaka. Table-land, etc. (ಕಿರ್, ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 127).

ಪರ್ವದಿನ parva-dina. A day on which any of the parvas takes place (My.).

ಪರ್ವಸನ್ನಿ parva-sandhi. The junction of the fifteenth and first of a lunar fortnight or the precise moment of the full and change of the moon.

ಪರ್ವಳಿಸು parvalisnu. To go to one side or aside (ಕಿರ್ ಪಾಯ್ Bhn. 28).

ಪರ್ವ parvā. = ಪರವಾ, etc. (My.).

ಪರ್ವ parvu. 1. = ಪರ್ವ 1, etc. To spread (v. i.), etc.; to spread or run over (ಕೂವರೆ ರಿ. ii, 50; ಮಡಲ Kk. 22). ಭೇರಿಧ್ವನಿ ಪರ್ವತ್ತು (Śmd. 145). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪರ್ವದ ಕತ್ತಲೆ (ಸನ್ನಮನ Nr.). See Ūpr. 1, after 101; 4, 29; 5, 46; Ahh. P. 2, 23; Grj. 3, 112; Bp. 12, 37; 34, 5; J. 3, 5.

ಪರ್ವ parvu. 2. = ಪರ್ವ 2. — ಪರ್ವಗಡು. — ತಡು To cease from spreading (Ūpr. 4, 46).

ಪರ್ವಕೆ parānkē. A rib.

ಪಲ್ pal. = ಹಲ, ಹಲು, ಹಲ್ಲು. A tooth (ಪನ್ನ, ಪದನ Śmd. 70; T. ಪದ, ಪರ; M. ಪಲ್, ಪಲ್ಲ; Tē. ಪಲು, ಪಲ್ಲ; Ta. ಪರು). ಪಲ್ಲಕ (Bp. 20, 11; Rā. 8, 124). See Bp. 38, 15; 46, 57; 59, 54; ಬೆತ್ತರ, ಮೊನೆವರ, ಮೊಳೆವರ, ಸುರಿವರ. — ಪಲ್ಲಕಿ. = ಪಲ್ಲಕ. ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲದ ಎತ್ತು ಬಿಕ್ಕಿ ಪಲ್ಲಕಿನ (Prv.). — ಪಲ್ಲಕಿ. — ಕಡಿ. To gnash the teeth (J. 31, 30). — ಪಲ್ಲಕಿ. — ಕರಿ. To show the teeth, to grin (Bp. 1, 49; J. 13, 35; 27, 40). ಒಳಕೆಯ್ಯೊಡಮ್, ಪಲ್ಲಕಿದು, ಒಳವಾಲೊಡಮ್ (Śmd. 78). — ಪಲ್ಲಟ್ಟುಹ. — ಕುಟ್ಟುಹ. Striking or breaking (another's) teeth. ಪಲ್ಲಟ್ಟುಹಂ ಮೊದಲಾದುದು (ಸಾರ, ಎತ್ತನ Nr.). — ಪಲ್ಲದಿ. — ತುದಿ. The point of a tooth (Rā. 3, 54). — ಪಲ್ಲದಿ. — ತೆದಿ. To uncover or show the teeth (Rā. 3, 29). — ಪಲ್ಲದಿ. The teeth looked upon as a drum. ಪಲ್ಲದಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು, to beat that drum. ಪಲ್ಲದಿಗುಟ್ಟಿದಂ (Śmd. 82). — ಪಲ್ಲದಿ. To gnash or grind the teeth (Rā. 2, after 8; Rā. 2, after 42; J. 12, 33; 19, 20). — ಪಲ್ಲ. See it separately. — ಪಲ್ಲಕಿ. See it separately.

ಪಲ pala. 1. = ಪಲವ (Śmd. 211), ಹಲ, ಹಲವ. Much; many, several, various (Śmd. 119; T.; M. ಪಲ್, Tē. ಪಲು). — ಪಲ ಕಾಲ. Much time, a long time (Ūpr. 5, 36; J. 3, 19; 23, 51). — ಪಲಗಣ. — ಕಣ. = ಪಲವ ಕಣ (Śmd. 211). Many eyes. ಪಲಗಣ್ಣು, who has many eyes: Indra (ಗಣ್ಣಿರ, ಬಲವೈರಿ, etc. Kk. 10b). — ಪಲ ತೆದಿ. Many kinds etc. (Śmd. 10; Ūpr. 5, after 78; 7, 56; Bp. 34, 36). — ಪಲ ದಿನನ. = ಪಲವ ದಿನನ (Śmd. 202. 211). Several days. —

ಪಲ ಬಗ್ಗೆ. Various kinds (Rāṣ. 6, after 11). — ಪಲಬರ್. = ಪಲವ್ವರ್, ಪಲರ್ (Śmd. 122), ಪಲವರ್ (123). Many or several persons (J. 7, 11; 32, 38). — ಪಲ ಬಿರುದು. Various badges of honor (Rāṣ. 6, after 11). — ಪಲ ಮಾತು. Many words (Bp. 8, 56). — ಪಲ ಮೊಗ. Many faces (J. 8, 39). — ಪಲ ವ್ವರ್. = ಪಲಬರ್, q. v. (Ūpr. 4, after 24). — ಪಲರ್. = ಪಲ ಬರ್, q. v. ಪಲರ ನುಡಿ (ಜನಪ್ರತಿ, ಕೆನವನ್ನಿ Mr. 86). — ಪಲ ರೂಪ. Various forms (Śāṣ. 5, after 57). — ಪಲಮೆ. Several times (Śmd. 243; Ūpr. 3, 45). — ಪಲವಂಗ. -ಅಂಗ. = ಪಲ ಬಗ್ಗೆ. (Bp. 12, 38; 25, 3; 40, 69). — ಪಲವಜ್ಜೆ. -ಪಜ್ಜೆ. Many steps (Śāṣ. 3, after 46). — ಪಲವಣ್. -ವಣ್. Many ripe fruits. ಪಾದಂಗಂ ಪಲವಣ್ಣ ಅದೇನೋ (Śmd. 211 Māb.). — ಪಲವನರ್ಥಿಸು. -ಅರ್ಥಿಸು. To desire, or ask for, many things (Bp. 44, 22). — ಪಲವನ್ನ. -ಅನ್ನ. = ಪಲವಂಗ. (Bp. 40, 84; 47, 54; 53, 7; Śāṣ. 4, after 99). ಪಲವನ್ನಮಾದುದು (ನಾನಾ ರೂಪ Nr.). — ಪಲವರ್. = ಪಲಬರ್, q. v. — ಪಲವರ್ಥ. -ಅರ್ಥ. Various meanings (Śmd. 288). — ಪಲವಾರದ. -ಆದ. Various forms (Śmd. 11). — ಪಲವಾಡು. -ಆಡು. To utter much, to speak many or various things or words (Bp. 61, 15; Rāṣ. 13, after 104; 13, 134). — ಪಲವು. = ಪಲ (Śmd. 211; ಪಲವು Nu. 162). See Śmd. 59. 123. 172; Ūpr. 1, after 101; 8, 70. — ಪಲವು ಕಣ್. = ಪಲಗಣ್, q. v. — ಪಲವು ತಿರು. = ಪಲ ತಿರು. (Śm. 119). — ಪಲವು ದೆವನ. = ಪಲ ದೆವನ, q. v. — ಪಲವುಪಾಯ. -ಉಪಾಯ. Many means (J. 31, 37). — ಪಲವು ಮಾತು. = ಪಲ ಮಾತು. (Bp. 28, 38). — ಪಲವು ಮೃಗಜಾತಿ. Various kinds of wild animals (J. 28, 52). — ಪಲವು ರೂಪ. = ಪಲ ರೂಪ. (Rāṣ. 13, after 77; J. 28, 40). — ಪಲವು ಸುರ್. -ಉಸುರ್. = ಪಲವಾಡು. (Bp. 51, 8). — ಪಲವು ಸೂಡು. Many times (Bp. 52, 12). — ಪಲವೆಣೆ. -ಎಣೆ. Many thinking, many thoughts (J. 24, 45). — ಪಲವೆಣ್ಣೆ. -ಬೆಣ್ಣೆ. Many chases (Rāṣ. 5, after 114; Śāṣ. 3, after 63).

ಪಲ pala. 2. A sound in imitation of the chirping of birds at dawn. — ಪಲ ಪಲವೆನ್ನ. -ಎನ್ನ. To produce the repeated sound of pala (My.).

ಪಲಿ pala. A particular weight, = 4 karshas = $\frac{1}{160}$ of a tulā; the 8th part of a sēr or 3 tōlas or rnpēa (My.); 4 tōlas or 320 gnājās (G.); see ಒಪ್ಪಲ and ರೂಪಾಯಿ. 2, = ಪಲ 2, a particular measure of time (the 60th part of a ghaṭikā, Mhr.; see ಗೋಧೂಲಿ). 3, flesh. 4, = ಪಲಾ.

ಪಲಗಣ್ಣಿ palagāṇḍa. A plasterer, a bricklayer (ಮುಚ್ಚಗ Mr. 379).

ಪಲಗೆ palagē. = ಪಲಗೆ, etc. A plank, a board (Rāṣ. 10, after 31); a labor, a small drum; a shield (J. 20, 27). See ಅಡ್ಡ ಪಲಗೆ, ಒಪ್ಪು ಪಲಗೆ, ಕಾಳಗ ಪಲಗೆ, ನೆತ್ತ ಪಲಗೆ, ಪವಳ ಪಲಗೆ, ರಕ್ಕ ಪಲಗೆ. — ಪಲಗೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A structure of boards (Ūpr. 7, after 92).

ಪಲಂಕಪ ಪಾಲಾ-ನ-ಕಾಶಾ. A flesh-eater, a rākshasa. 2, bdellium.

ಪಲಂಕಪ ಪಾಲಾ-ನ-ಕಾಶೆ. The plant *Asteracantha longifolia* Nees. See ನೆಗ್ಗಲೆ.

ಪಲಂಗ ಪಾಂಗಾ. Tbh. of ಪಲ್ಯಂಕ. (Mhr., H.; ಪಯಂಕ, ಮಂಡ, ಏಟಾ G.).

ಪಲಂಗು ಪಾಂಗು. = ಪಲಂಗ. (My.).

ಪಲಮ್ಬರ್ palambar. ಪಲರ್. ಪಲಮೆ. See s. ಪಲ 1.

ಪಲಿ palala. 1. Flesh, meat (= ಪಲ). 2, a rākshasa. 3, mud, mire.

ಪಲಿ palala. 2. Tbh. of ಪಲ್ಯಲ. A small pond (ಬೆಂಡೆ, ಅಲ್ಯ ಸರಸಿ Śm. 35).

ಪಲವರ್ palavar. ಪಲವು. See s. ಪಲ 1.

ಪಲವ ಪಾಸಾ. = ಪನಸ, etc. (Sk.).

ಪಲಸು palasn. Tbh. of ಪನಸ. (Rāṣ. 2, 36; Rāgho. 17, 56; see ಬಳ್ಳೆವಲಸು).

ಪಲಹಾರ palahāra. = ಪರಾಳ, ಪರಾರ, ಪರಾರ. Tbh. of ಪರಾ ಹಾರ. (My.; Tē., M.). ಊಟ ಹಾಗೆ, ಪಲಹಾರ ಮುಪ್ಪಾಗ. — ಪರ ರೋಕವೆನ್ನುವುದು ಪಲಹಾರದ ಗುಡ್ಡೆಯೇ? (Pras.).

ಪಲಾಣ್ಣಿ palāṇḍu. An onion (ಗೃಂಜನ, etc., ಉಳ್ಳಿ Mr. 137).

ಪಲಾದ pala-ada. = ಪಲಂಕನ No. 1. (My.).

ಪಲಾಯನ ಪಾಲಿ (= parā)-ayana. Fleeing, flying, running away, flight; a rnu (ಸಂ Ūt. I, 48; B. 4, 19; My.). See ಓಡು, ತೆಗೆ, ಪೂಡಿಮಾಡು, ಸಂ.

ಪಲಾಯನಸೂಕ್ತ ಪಾಲಯಾ-ಸೂಕ್ತ. A hymn of flight. — ಪರಾ ಯನಸೂಕ್ತ ಜಪಿಸು or ಪರಿಸು, to run away (My.).

ಪಲಾಯಿತ ಪಾಲಯಿತ. Fled, rnu away. (My.).

ಪಲಾರ ಪಾಲಾರ. = ಪಲಹಾರ. (My.).

ಪಲಾಲಿ ಪಾಲಾಲಿ. Straw; the stalk of millet or sorghum.

ಪಲಾವು ಪಾಲಾವು. The dish called Palāo or Pillaw (My.; Br., H.).

ಪಲಾಳ ಪಾಲಾ-ಶಿ. 1. = ಪಲಾಳ. (My.).

ಪಲಾಳ ಪಾಲಾ-ಶಿ. 2. A leaf (ಪತ್ರ, ಎಲೆ Nu. 147). 2, the tree *Butea frondosa* Roxb. (ಮುಳುಮುತ್ತ, ಮುತ್ತಗ 147; ಮುತ್ತಗ 42, o. r. ಮುತ್ತಗ). 3, the plant *Curcuma zedoaria* Roso. 4, sharp (ಕಟ್ಟು, ಕಾರ 147); bitter (ತಿಕ್ಕ, ಕಟ್ಟು 147).

ಪಲಾಳದಲಿ ಪಾಲಾ-ಶಿ-dala. The leaf of the *Butea frondosa*. 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಪಲಾಳವೃಕ್ಷ ಪಾಲಾ-ಶಿ-vṛiksha. = ಪಲಾಳ No. 2. (ಮುದ್ದುಗ ಶಿ.).

ಪಲಾಶಿ ಪಾಲಾ-ಶಿ. = ಪಲಾಶ 1. (My.). 2, leafy; a tree. 3, a species of olimblug plant.

ಪಲಿಕ್ಕಿ palikni. A grey-haired, or old, aged woman. 2, a cow for the first time with calf (ತನಿ ಬಲಿಯೆ Mr. 180).

ಪಲಿಗೆ paligē. = ಪಲಗೆ, etc. See ಕಾಳಗವಲಿಗೆ s. ಅತ್ತವರ.

ಪಲಿತ palita. (= ಪಲಿತ). Grey, grey-haired; old, aged (cf. ಪದ); grey hair; old age (ಜರೆ, ನರೆ Mr. 320). 2, mud, mire (= ಪಲ).

ಪಲಿತಾಂಕರ ಪಾಲಿತಾ-ಅಂಕುರ. A sprout or bud of old age (Ūpr. 2, 17).

ಪಲಗುಣ ಪಾಂಗುಣ. = ಪಲ್ಗುಣ. Tbh. of ಪಲ್ಗುಣ (Śmd. 338. 364; J. 5, 10; 8, 26).

ಪಲುಮ್ಬಿ palumbi. A crier, lamenter: a peacock (P). ಪಲುಮ್ಬಿಯ ಗಾಡ (Rāṣ. 6, after 11).

ಪಲುಮ್ಬು palumbu. (Śmd. 48). = ಹಲಬು. To lament (Ūpr. 3, after 50; 8, 65. 80; Grj. 8, after 73; Rāṣ. 13, 184; 13, after 104; T., M. ಪುಲಮ್ಬು, to sound, to olamour; to lament; cf. ಉಲಿ 1).

ಪಲ್ಗುಣ ಪಾಂಗುಣ. = ಪಲುಗುಣ. (J. 8, 36).

ಪಲ್ಯಿ palya. = ಪಲ್ಯೆ, ಪಲ್ಯೆ, ಪಲ್ಯೆಯ, (ಪಲ್ಯೆಹ), ಪಲ್ಯೆಹಿ (Perhaps connected with ಪಯಿರ್; Sk. ಪಲ್ಯ: a flower, a bud). Any garden green, any vegetable; a vegetable dish (My.; ಪಾಳೆ Si. 156. 310; B. 2, 37; T. ಪಜ್ಜೆ, ಪಜರಿ, ಪಯಿರಿ, ಪಜ್ಜೆ, ಪಯಿಲ್ಯೆ, spinage; Mbr. ಪಾಲಾ, leaves, blades, tuft of leaves).

ಪಲ್ಯಂಕ pall (= pari)-aṅka. (= ಪನ್ನಂಗ), ಪರ್ಯಂಕ, ಪಲಂಗ, ಪಲಂಗು, ಪಲ್ಲಕ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, (ಪಾಲಕ, etc.). A couch, a bedstead. 2, a palanquin. 3, a cloth for wrapping round the loins while sitting.

ಪಲ್ಯಯನ pall (= pari)-ayana. = ಪಲ್ಲಣ, ಪಲ್ಲಣ. A saddle.

ಪಲ್ಯೆ palyē. = ಪಲ್ಯ, etc. Genitive also ಪಲ್ಯದ. ಪಲ್ಯದ ಮಡಿ (G. 398).

ಪಲ್ಲ pal-as. 1. One with tusks: an elephant. — ಪಲ್ಲಮದ. The young of an elephant (ಕಲಧ ಓ. I, 30, 99; II, 23; ಅನೆಯ ಮದ ಸ್ಮದ. II; Kk. 78, o. r. ಪಲ್ಲಮದ; ಅನದ ದ ಸ್ಮ. 41; ಓ. 5, 64; ಸೇ. 3, 43; cf. ಪಲ್ಲವ No. 8). — ಪಲ್ಲ ಮದಾರಕ್ಕನ. Gajāsura (ಸೇ. 5, 9).

ಪಲ್ಲ palla. 2. The large black bee (ಅದಾ, ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಮೇಳಮ್ಬ, ಅಳಿ, ಬವರ, ಪದಮ, etc., ಚಿತ್ರವಿಹಗ ಸ್ಮ. 27).

ಪಲ್ಲ palla. Tbh. of ಪಲ್ಲವ No. 11 (My.).

ಪಲ್ಲಕೆ pallak. = ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ pallakk. = ಪಲ್ಲಕ, ಪಾಲಕ, etc. Tbh. of ಪಲ್ಯಂಕ. A palanquin (My.; Tē.; M. ಪಲ್ಲಕ್ಕು, ಪಲ್ಲಂಕ, ಪಲ್ಲಕ್ಕು; T. ಪಲ್ಲಕ್ಕು; C. Bp. 47, 39; J. 7, 3, 5; B. 4, 9; 5, 286). ನೈಪರ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ (ಅನ್ನಣ, ದೋಲ Mr. 262). ಕದಾದಿನಲ್ಲೇ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಸೇವೆ. — ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಲಿ ಕೂತರೂ ನಲ್ಲನಲ್ಲಿ ಹೋಗೋದು ತಪ್ಪಲ್ಲ (Prva.). — ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಮೋಯು. A palanquin bearer (My.).

ಪಲ್ಲಟ pallata. (Tbh. of ಪರ್ಯಂಕ). Inversion, inverted order, irregular order, irregularity, obange, confusion (ಅನ್ನಿನ್ನು, ವ್ಯತ್ಯಯ ಸ್ಮದ. 5; Bp. 37, 11; Bb. 2, 2, 19; J. 30, 27; My; Tē.). See ಪ್ರತಿ. — ಪಲ್ಲಟವ್ವಾಯ್. -ಂ-ಪಾಯ್. = ಪಲ್ಲಟವ್ವೇಗು. (ಓ. 8, 69). — ಪಲ್ಲಟವ್ವಾಯ್. -ಂ-ಬೀದ್. = ಪಲ್ಲಟವ್ವೇಗು. ಪಲ್ಲಟವ್ವಾರ್ಧ (ಓ. 5, after 64). — ಪಲ್ಲಟವ್ವೇಗು. -ಂ-ಪೋಗು. To get inverted, etc. (ಸ್ಮದ. 14 Mq̄b.).

ಪಲ್ಲಟಿತ pallatita. Inverted, confused (J. 7, 64).

ಪಲ್ಲಟಿಸು pallatīsa. To get or be inverted in order, to obange places, to be obanged, etc. (ಸ್ಮದ. 163, 164; ಪಲ್ಲಟಿಸಾಗು 164 Cm.; Abh. P. 8, 14; Grj. 2, after 106; Bp. 57, 54; Bh. 8, 27, 24; My.). 2, to invert, to put in an irregular order, etc. (Bp. 39, 18). ಇವಂ ಕ್ರಮದಿನ್ನೆ ಪಲ್ಲಟಿಸೆ (Mr. 352).

ಪಲ್ಲಣ pallana. = ಪಲ್ಲಣ. Tbh. of ಪಲ್ಯಯನ (ಸ್ಮದ. 352 Mq̄b.; C. II, 18; ಸೇ. 1, ಹಲ್ಲಣ Nn. 105; ಪರ್ಯಾಣ, ಪಲ್ಯಯನ Mr. 274; ಸೇ. 6, after 11; 11, 7; 13, 62).

ಪಲ್ಲನು ಪಲ್ಲanisu. To saddle (Abh. P. 4, after 119; Grj. 6, 56; Sā. 13, after 61).

ಪಲ್ಲವ pallava. A sprout, a shoot; young foliage or leaves (ತಳಿರ Nn. 7, 130); spreading, expanding. 2, coral (ಎದ್ದುಮ, ಹವಳ 130). 3, a lute (ವೀಣೆ 130). 4, pearls (ರತ್ನನಿಜಯ 130). 5, a tail (ರಾಂಗೂಲ 130). 6, hair (ಕೇಶ 130). 7, a libertine, a paramour (ಎಟ 130). 8, the young of an elephant (ಕಲಧ, ಮದಯಾನೆ 130). 9, a boy (ಪಾಲಕ, ಸಣ್ಣವ 130). 10, a collection of words, a vocabulary (ತಟ್ಟನಮೂಪ, ತಟ್ಟನಂಗ್ರಹ 130). 11, a refrain (ಓ.). See ಕಂ. ಪಂ. — ಪಲ್ಲವಧುಲ್ಲ. A tassel or hangings of young leaves (Rām. 1, 13, 4). — ಪಲ್ಲವಸತ್ತಿಗೆ. An umbrella of young leaves (Bb. 1, 12, 3).

ಪಲ್ಲವೆ ಪಲ್ಲavaka. A libertine, a gallant (ಬೋಗ Mr. 239). 2, a species of fish, *Cyprinus denticulatus*. 3, N. of a country (Bp. 6, 19).

ಪಲ್ಲವಜಂಗಮ pallava-jāṅgama. A lascivious Jāṅgama (V. 8, 20).

ಪಲ್ಲವಾನೆ pallava-pāṇi. A hand like a fresh shoot (My.). ಪಲ್ಲವಪ್ರಾಪ್ತಿ pallava-prāpti. Getting shoots or young leaves. See ಎಲೆತಳಿರ.

ಪಲ್ಲವಾಂಕುರ pallava-aṅkura. A leaf-bud (ಎಳೆದು ಕೊನರ Mr. 106).

ಪಲ್ಲವಾಧರೆ pallava-adbarē. A woman whose underlip is like a sprout, etc. (Bp. 3, 17; 40, 14).

ಪಲ್ಲವಾಸ್ತ್ರ pallava-asthra. Kāma. (My.).

ಪಲ್ಲವಿ pallavi. = ಪಲ್ಲವ No. 1. (ಕೆನ್ನಲಿರ Mr. 120). 2, = ಪಲ್ಲವ No. 11. (My.).

ಪಲ್ಲವಿತ pallavita. Sprouted, sprouting; spread, extended. (ಓ. 1, 141; Abh. P. 12, after 2; Bp. 31, 31; 36, 49; J. 21, 36).

ಪಲ್ಲವಿಸು pallavisu. To sprout; to spread (ಓ. 2, 10; 7, 113; Grj. 4, 87; Bp. 35, 17; 87, 55; 50, 79; Bh. 8, 25, 7; J. 9, 12).

ಪಲ್ಲವೋತ್ಪತ್ತಿ pallava-utpatti. Sprouting, budding, shooting. See ಕೊನರ, ಬಿಗುರ, ತಳಿರ.

ಪಲ್ಲವೋತ್ಸವ pallava-utsava. A yearly feast at which young foliage is worshipped in a temple, presented to an idol, and taken back as prasāda (My.).

ಪಲ್ಲಾ palla. A measure of capacity of 100 sēra (My.), of 120 sēra (Mhr., H.).

ಪಲ್ಲಿ palli. = ಹಲ್ಲಿ. The small house-lizard, *Lacerta gecko* (Sk.; My.; M., T., Tu.; Tē. ಪಲ್ಲಿ. ಬಲ್ಲಿ; Mhr. ಪಲ್ಲಿ, ಪಾಲ). ಪಲ್ಲಿ ಪಳುನ ಕೇಳಿ, ಕಲ್ಲಿನ ಪಳುನ ಕೊಡು (Prva.).

ಪಲ್ಲಿ palli. = ಪಲ್ಲಿ 1, ಹಲ್ಲಿ. A hut, a house. 2, a settlement, a small village. 3, a small house-lizard. 4, a creeping plant. See ಅಳಿರ. — ಪಲ್ಲಿದೊಂಗರ. -ತೊಂಗರ. A cluster of creepers (ಓ. 7, after 81).

ಪಲ್ಲಿಮ್ಬು pallimba. N. of a country. ಪಲ್ಲಿಮ್ಬುದೇಶವ (ಮಯ್ಯಾರಿದೇವ Mr. 15).

ಪಲ್ಲಿಲಿ pal-ili. Toothless. 2, the sun (ಸೂರ್ಯ ಸ್ಮ. 14). — ಪಲ್ಲಿಲಿನಾಯ್. -ದಾಯ್. A toothless mouth. ಸೊಗಯಿಸುಗುಮೆ ಪಲ್ಲಿಲಿನಾಯ್? (ಸ್ಮದ. 221).

ಪಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಿ. = ಪಲ್ಯ, etc. (My.; B. 2, 5; 4, 177; 5, 278). — ಪಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪ. dnpl. ತಾನು ತಿಮ್ಮೇದು ಪಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪ, ಹರೇ ಕುದುರೆ ಜೇಪ್ಪ (Prva.).

ಪಲ್ಲಿಯ ಪಲ್ಲಿya. = ಪಲ್ಲಿ, etc. (My.).

ಪಲ್ಲಿಹ ಪಲ್ಲಿha. (= ಪಲ್ಯ, etc.). — ಪಲ್ಲಿಹದಪ್ಪಿದೇವ. -ಕಪ್ಪಿ. N. (Bp. 58, 12).

ಪಲ್ಲಿರು palliru. The plant *Ruellia longifolia* Roxb. (Te.; ಪಲಂಕ, ಪಲ್ಲಗನ್ನ, ತ್ವದಂತ್ಯ, etc. S. 143).

ಪಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಿ. = ಪಲ್ಯ, etc. (B. 5, 128, 203). ಕಪ್ಪಿಪಲ್ಲಿ (ಕಪ್ಪಿ ಕಾಕ G.).

ಪಲ್ವಲ palvala. = ಪಲಲ 2. A small pond (ಬೆಂಜೆ, ಅಲ್ಪಸರ Kk. 13; cf. ಪಲ್ಯ).

ಪವ pava. Winnowing, cleaning; purity. 2, mud, mire (cf. ಪಂಕ, ಪಲ). 3, oow-dung.

ಪವಡಿಸು pavadisu. To lie down, to recline in order to rest, to repose (Bp. 46, 21; 47, 22; J. 6, 36; 8, 4; 21, 36; 29, 49; My.; Mhr. ಪಪುಡಣೀಂ, ಪಾಧಣೀಂ. See ಉಪ್ಪವಡಿಸು).

ಪವಣಿ pavan. (Śmd. 58). = ಪವಣ, ಹವಣ. Thh. of ಪ್ರವಾಣ (Śmd. 365; Kk. 46; Śm. 63; also = ಪ್ರಮಾಣವಾಚಿ Śmd. 122 Cm.). ಪವಣಂ (Śmd. 122), ಪವಣಿ (134), ಪವಣೋ (121). ಪವಣಿ (85). ಪವಣಂ (Abh. P. 13, 11). ಮಿಕ್ಕ ಪವಣ್ (ಛಂ Mr. 510). ನೆಲದ ಪವಣ್ (ಮುತ್ರಂ Ćt. II, 102). See Ćpr. 1, 57; Bp. 1, 9; 28, 63; 38, 72; 49, 25; 56, 20; 58, 37. — ಪವಣ್ವದಿಸು. -ಪದಿಸು. To measure; to compare (Abh. P. 11, 103; 14, 85); to prove (13, 11). — ಪವಣ್ವೆದು. To exceed measure (Ćpr. 7, 106). — ಪವಣ್ವಿ. Proof-straightness: exact proof or certainty. ಕಣ್ಣಿಲಮನವಾಯುಂ (i. e. ಅಪಾಯಂ-ಉಂ) ಪರವಣ್ ಸುರವಧುಗಣೆಯೊಪ್ಪಿದಂ, ತೊಡರ್ವತಂ ಮೇಣ್ ಸುರನಕ್ಕುಮೆ? ಅಜಲಪವಣ್ವಿಯೆ, ಕೇಳೆ, ಸರಿಗೆವಾರನೊಡಕ್ಕುತಾ ನ್ತಂ! (Śmd. 83; Kāvya. I, 1 b, 44).

ಪವಣಿ pavana. = ಪವಣ, etc. ಸನ್ನ ಪವಣಂ (ನಿವೃತ್ತಿ Bhn. 46).

ಪವಣಿಗೆ pavanigē. Joining, entering, being threaded. (T. ಪಯಿಸಿ, connexion = ಕೂಟ, cf. ಪಗಿಲ್ 1). — ಪವಣಿಯಾಗು. -ಆಗು. To enter or be threaded (ಕೋ Śmd. 398 Cm.).

ಪವಣಿಸು pavanisu. = ತೇನಿಸು. To thread, as a needle, a bead, etc. ನೀಲದ ಮಣಿ ಪವಣಿಸಿದ ನೂರಾದರೆ ನೀಲದ ಕ್ರಯ ವಾಯಿಡೇ? (Prv.).

ಪವನ pavana. Winnowing; purifying. 2, wind, air (ಎಲರ್ Ćt. II, 10). 3, a certain metrical foot (Ćh.).

ಪವನಜ pavana-ja. = ಪವನಸುತ. (Bh. 1, 10, 23).

ಪವನಜಿ pavana-jē. The tree Terminalia catappa Ainslie (ಗಂಗ Mr. 135, o. r. ಗಂಭು).

ಪವನನಂದನ pavana-nandana. = ಪವನಸುತ. (Śmd. 130, 133).

ಪವನಸುತ pavana-suta. Bhīma (Bh. 3, 13, 15). 2, Hanumat.

ಪವನಾತ್ಮಜ pavana-ātmaja. = ಪವನಸುತ. (My.).

ಪವನಾಕ pavana-āsa. = ಪವನಾತನ.

ಪವನಾಕನ pavana-āsana. Feeding on air: a snake.

ಪವನಾಕನಾಕ pavana-āsana. Snake-destroyer: Garuḍa; a peacock.

ಪವನು pavanu. A "pound" in money, the gold sovereign (My.).

ಪವಮಾನ pavamāna. Wind, air. 2, a certain metrical foot (Ćh.).

ಪವಮಾನಸೂನು pavamāna-sūnu. = ಪವನಸುತ. (Śmd. 133).

ಪವರ pavara. = ಪಾನ (Bhn. 17).

ಪವರ್ಗ pa-varga. The lalial series of consonants (Śmd. 80, 337).

ಪವಳ pavaḷa. = ಹವಳ. Thh. of ಪ್ರವಾಲ. (ಪ್ರವಾಲ Ćt. II, 70; ಪ್ರವಾಲ, ಹವಳ Nn. 7; ಪ್ರವಾಲ, ಕಪೋತಾಂಘ್ರ, ವಿದ್ಯಮು Mr. 143; ಪ್ರವಾಲ, ವಿದ್ಯಮು, ಹವಳ Si. 331; T. ಪವಳ, ಪವದಿ; M. ಪವದಿ, ಪವದಿ; Tē. ಪಗಡ, ಪವದಿ). — ಪವಳವಲಗಿ. -ವಲಗಿ. A coral-board (Ć. Bp. 5, 3). — ಪವಳವಾಯು. -ವಾಯು. A kind of fish (Rāv. 5, 115). — ಪವಳಹುವ್ವಗಿಡ. (ಕೇಸರ, ವಕುಲ Si. 137).

ಪವಳಿಸು pavalisu. = ಪವದಿಸು. (My.; Si. 108, 292).

ಪವಾಡಿ pavāḍi. A vow or determination to effect an object; fanatical, obstinate, pompos, or marvellous words or acts (My.; Tē.; T. ಪಾವಾಡಿ; Mhr. ಪವಾಡಾ, a panegyric or encomiastic piece in a kind of recounting the achievements of a warrior, the talents of a scholar, the virtues of a person). ಪವಾಡಗಲಂ ಮಾಡಿ, ತಿವನ ಕೈಬೆಯಂ ಪಡೆದರ್ (Ć. Bp. 55, 47). See Bh. 1, 7, 2; ವೀರ. — ಪವಾಡಪುರುಷ. A man of marvellous words or acts (Ć. Bp. 6, 47).

ಪವಾಡಿ pavāḍi. A panegyrist (Bh. 7, 17, 30).

ಪವಿ pavi. A thunderbolt.

ಪವಿಧಾತ ಪವಿ-ghāta. The stroke of a thunderbolt (J. 6, 1).

ಪವಿತ್ರ pavitra. A means of purification: a filter, a strainer, etc.; purifying. 2, the kuśa grass (ವರ್ಧ Nn. 111). 3, a

ring of kuśa grass worn on the fourth finger on particular occasions (My.); a gold-ring worn on that finger (My.). 4, the middle finger (ಮಧ್ಯಾಂಗುಲಿ Mr. 324, o. r. ಪವಿತ್ರ). 5, the sacrificial thread. 6, a kind of ear-ornament (ಕಿವಿ ದುಡಿಗೆ Śmd. II; Kk. 85). 7, pure, clean, as cloth, a house, water, etc. (ಭಗ, ಶುದ್ಧಮಶ್ವದು Nn. 52; My.); pure in mind, sinless, holy (Sk.; ವಿಸ್ತರ, ಸಾದ್ಭಾವ Nn. 140; Mhr.); cleanness, purity (ಶುಡಿ, ಶುದ್ಧವು Nn. 111). See Bp. 54, 85; B. 5, 279, 301; Prv. s. ಪಶು.

ಪವಿತ್ರಕ pavitraka. Pack-thread, or a rope or net made of pack-thread. 2, at the end of a compound = ಪವಿತ್ರ.

ಪವಿತ್ರತ pavitratē. Cleanness, purity (Ćpr. 1, 75; Bp. 4, 80).

ಪವಿತ್ರಾಂಗುಲಿ pavitra-aṅgulī. = ಪವಿತ್ರ No. 4. The middle or ring-finger. ಗೇಣಿನೋ ಪವಿತ್ರಾಂಗುಲಿ (ಗೋಕರ್ಣ Mr. 324).

ಪವಿತ್ರತ pavitritā. Cleansed, purified, clean, pure. (My.).

ಪವಿತ್ರ pavitrē. = ಪವಿತ್ರ No. 4, q. v.

ಪವಿಧರ pavi-dhara. Indra (Bp. 19, 27).

ಪವಿಮೂರ್ತಿ pavi-mūrti. = ಕಾಣೇ ೧೦, q. v.

ಪವುಜು pavuju. = ಪಾಜು. (My.).

ಪವುಂಜಿ pavuñci. = ಪೋಹಡಿ, ಪೋಜಿ, ಪೋಜೆ. An ornament for the wrist of females (My.; Si. 219; Mhr., H. ಪೋಜಿಡೇ, — of males).

ಪವುರ pavuḍa. Thh. of ಪೌಡ. (Ć. Bp. 63, 38).

ಪವುರವತಿ pavuḍa-vati. Thh. of ಪೌಡವತಿ. (Bp. 40, 3. 6. 23, 88).

ಪವುಡಿ pavuḍi. Thh. of ಪೌಡ. (Bp. 40, 18).

ಪವುತಿ pavuti. Deceased, defunct (My.).

ಪವುಥಿಯು pavuthiya. Wove silk (ಪತ್ಮೀಣ, ಕೌಶೇಯ Mr. 341).

ಪವುಸೆ pavusē. — ಮೊರೆ ಗಲ್ಲ ತೋಳ್ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ತೀವಿ ಸದಾಯಂ ಬರದ ಪವುಸೆ ಲತೆಗಲ್ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ, ಮಕರಿ Mr. 339). 2, N. of a tree (My.).

ಪವುಳ pavuḷi. ಪೌಳಿ. A parapet or low wall of stones loosely thrown up (Mhr. ಪೌಳಿ), a surrounding wall, an enclosure; a rampart (Bp. 26, 30; My.; ಪ್ರಾಕಾರ, ವರಣ, ಸಾಲ Si. 107; see Si. 113, 262).

ಪವುನೆ pavuṇē. = ಹವುನೆ, q. v. Suddenly, unexpectedly (ಅಕಸ್ಮಿಕ್ Ćt. I, 33; Kk. 50; Ćpr. 5, 7; Abh. P. 9, 28; V. 3, after 21; Śā. 4, 112).

ಪಶು paśu. = ಪಶು, ಹಸ, ಹಸಿವು, ಹಸು, ಹಸುವು. Cattle, both singly and collectively (especially a cow); any domestic animal; a brute, a beast; a mere animal in sacred things, an ignorant person; a victim. ಪಶುವದ್ದರೆ ಪವಿತ್ರ, ಹಸುವದ್ದರೆ ಲಾಟ (Prv.).

ಪಶುಕರ್ಮ paśu-karma. Acting like cattle, conduct of cattle; copulation; sacrifice.

ಪಶುಕರ್ಮಜೀವಿ paśukarma-jīvi. A person who lives or behaves like cattle (Bp. 54, 7).

ಪಶುಕರ್ಮಿ paśu-karmi. A person who acts like cattle (Bp. 50, 47; 57, 77; 60, 40).

ಪಶುತುಗ್ಗ ಪಾಣ-tuṅḡa. A cow's mouth (ಗೋಮುಖ, ಗೋವನ ಮುಖ Nn. 20).

ಪಶುಪ ಪಾಣ-pa. = ಪಶುಪತಿ. (Bp. 2, 6; 22, 60; 32, 29; 37, 29; 50, 47).

ಪಶುಪತಿ ಪಾಣ-pati. = ಪಶುಪತಿ. *Śiva*; a bull. (Bp. 51, 36).

ಪಶುಪಾಲ ಪಾಣ-pāla. = ಪಶುಪಾಲಕ. See ಪಾಶುಪಾಲ್ಯ.

ಪಶುಪಾಲಕ ಪಾಣ-pāliaka. A keeper of herds, a herdsman (ಗೋಪ, ಗೋರಕ್ಷಕ Nn. 53).

ಪಶುಪ್ರೇರಣ ಪಾಣ-prēraṇa. The driving of cattle.

ಪಶುರಜ್ಜು ಪಾಣ-rajju. A cord for tethering cattle.

ಪಶುರೋಗ ಪಾಣ-rōga. A cattle-disease. See ಕುಸ್ಥ.

ಪಶುಪ್ರಜ ಪಾಣ-vraja. A station for cattle, a oow-pen; a herd of kine, kine (ಗೋತ್ರ, ಗೋಸಮೂಹ Nn. 16; ಮೃಗ, ಗೋವುಗಳ 81).

ಪಶುಸ್ಥಾನಿ ಪಾಣ-stani. = ಗೋಸ್ಥಾನಿ. (ಪ್ರಾಚ್ಛ Mr. 112).

ಪಶ್ಚಾತ್ತಿ ಪಾಣ-āt. From behind; behind; after, afterwards (ಹರಮ, ಬದಿಕ Mr. 434). 2, from the west; westward.

ಪಶ್ಚಾತ್ತರಿಸು ಪಾಣ-āt-karisu. To oome behind (ಶೆವ. 1, 16).

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಾಣ-āt-tāpa. After-pain: sorrow, regret, repentance, remorse. ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. (My.; B. 3, 38). ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ವಮ (My.; B. 5, 53). ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಹುಟ್ಟು (My.; B. 5, 94).

ಪಶ್ಚಾದರ್ಥ ಪಾಣ-ārtha. The meaning of ಪಾಣ-āt. See ಪಿಂಡು; ಬದಿಕ, etc.

ಪಶ್ಚಾದ್ವಿವೇಕ ಪಾಣ-āt-vivēka. Knowledge that comes after an act (J. 11, 39).

ಪಶ್ಚಿಮ ಪಾಣ-ima. = ಪಶ್ಚಿಮ. Being behind, binder, hindmost; the back (ಪೃಷ್ಠ, ಬಿನ್ನ Mr. 327). 2, western; the west. — ಪಶ್ಚಿಮಗಟ್ಟು. The western ghats (B. 3, 29; 4, 163; My.). — ಪಶ್ಚಿಮದ ದೆಸೆಗೊಡೆಯ. = ಪಶ್ಚಿಮದ, q. v.

ಪಶ್ಚಿಮಾಚಲ ಪಾಣ-ima-aṅgala. = ಪಶ್ಚಿಮಾದ್ರಿ. (J. 8, 46).

ಪಶ್ಚಿಮಾದ್ರಿ ಪಾಣ-ima-adri. The western mountain (ಪಶುಮೆಟ್ಟು 88.).

ಪಶ್ಚಿಮಾಬ್ಧಿ ಪಾಣ-ima-abdhi. The western sea (J. 8, 49).

ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರ ಪಾಣ-ima-uttara. North-western; the north-west.

ಪಶ್ಯ ಪಾಣ-ya. Seeing, beholding. See ಉತ್.

ಪಶ್ಯತಿ ಪಾಣ-yat. = ಪಶ್ಯ.

ಪಶ್ಯತೋಹರ ಪಾಣ-yatāh-hara. Stealing in the very sight of the possessor; a thief (ಎಲ್ಲರೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಳುವನು Mr. 226).

ಪಸ ಪಾಣ. Wish, great desire, eagerness (ದಾ ಕುಳಿ, ಮೊಗಸು, ಇಚ್ಛೆ 38.; ಅರ್ತ Kk. 55; ಉರವಣಿಗೆ 8m. 62; see ಪದ 1). — ಪಸವಮ. -ವಮ. To desire (Abh. P. 7, 141). ಪಸ ಪಾಣ. (= ಪಶ್ಯ). See ಪಸಾಯತ 2, ಪಸಾಯಿತ 2, ಪಸಾಯು 1, (ಕದವನ).

ಪಸದನ ಪಾಸಾದಾನ. Thh. of ಪ್ರಸಾದನ (3md. 373, 38, 40; ತೊಡ, ಪಶ್ಯ, ತೊಡಿಗೆ Kk. 26, 8m. 72; Tā.). See ಗಣ್ಯವ ಸದನ, ಬಿಕ್ಕಸದನ, ಮಂಗಳವಸದನ; 3pr. 6, 67; Rāv. 6, after 11. — ಪಸದನಂಗೊಳ್. -ಂಗೊಳ್. = ಪಸದನಮ್ಮದೆ No. 1. (3pr. 7, after 115). 2, to decorate (Grj. 5, after 76; Rāv. 8, after 5). — ಪಸದನಮ್ಮದೆ. -ಎ-ಪದೆ. To decorate one's self (Rāv. 13, after 65). 2, to become beautiful (Rāv. 8, after 5).

ಪಸನ ಪಾಸಾನ. See ಗಣ್ಯವಸನ.

ಪಸನು ಪಾಸಂದ. Approved, admitted; agreeing to (Mhr., H. ಪಸನ್ನ, ಪಸನ್ನ); agreeable, comely, pleasing (My.; Br.). ಪಸರ ಪಾಸಾರ. = ಹಸರ. Thh. of ಪ್ರಸರ (38. II, 40; ಪ್ರಸರಣ 8m. 108; ಸಮೂಹ 88., 8m. 108; ಪ್ರಕುರತೆ 38. I, 74; ಸ್ವಸ್ಥ, ಪಿಣ್ಣು, ಸೇಣಿ, ಮೊಕ್ಕ, ಮೊಕ್ಕಳ, etc. 8m. 54; ಸೇಣಿ, ಪಿಣ್ಣು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; 3pr. 5, after 39; 6, after 38; Bp. 30, 6; 37, 65, 66; 61, 40). 2, = ಪಸಾರ, a shop (J. 6, 19; My. 38 ಹಸರ). See ದೂಸಿಗವಸರ; ರನ್ನ ವಸರ. ಒಸೆದನ್ನು ವಿಕ್ತರ ಎಸುನಿಗಣಿಲುಗಿಣ್ಣಿ ಹುಟ್ಟು ಮೂಡುವವನ ಪಾಜಿ ದೋಗಾರ ವಸರ ವಿಟ್ಟಿನೆ (3pr.). 3, a gift (ಉಪಹಾರ Bhn. 54). — ಪಸರವುಡಿ -ಎ-ಪದೆ. To spread (v. i.), etc. ಪಸರವುಡಿದಂ (3md. 200). — ಪಸರವುಡ್. -ಪದ್. To extend (v. i.), to form a multitude (V. 8, 35).

ಪಸರಿಕೆ ಪಾಸರಿಕೆ. = ಪಸರ No. 1. (Rām. 6, 12, 37). 2, articles of a shop (1, 16, 36).

ಪಸರಿಗ ಪಾಸರಿಗ. One who spreads about (Abh. P. 3, 19). ಪಸರಿಸು ಪಾಸರಿಸು. = ಪ್ರಸರಿಸು, ಹಂಚಿಸು. To proceed; to spread (v. i.), to spread abroad (3pr. 2, after 33; 6, 58; 7, after 92; Bp. 46, 59; 80, 21). ಕೂದಾದಿಗಳನ್ನೆಡೆಗೆ ಹಿಡಿದು ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲಿಲ್ಲಾ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದದು (ಹಳ್ಳಿ, ಫಲ ಭೇದ, ಮೊರತು Nr.). ಪಸರಿಸಿದತ್ತು ಮೂದಣ (o. r. ಮೂತ) ದೆ ಯೋರ್ ಬೆಳಗೊಮ್ಮದಯಂ (3md. 266). ಪಸರಿಸಿದ ಬೇರ (ದಾದ, ಮೂಲ Mr. 104). 2, to spread, etc. (v. t., 3pr. 1, after 101; Bp. 2 sum.; 18, 107; 61, 79; 38. Bp. 47, 10; B. 4, 113). ಮೂದರ್ ಬೇಡಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ (3pr. Nr.).

ಪಸಲೆ ಪಾಸಲೆ. = ಹಸಲೆ. Young, green grass, pasturage, a place overgrown with grass (Grj. 5, after 67; Rāv. 5, 103; Bhāgavata 10, 18, 8; M. ವಯಲ; cf. ಪಸುರ). See ನುಣ್ಣುಸಲೆ, ಬಳ್ಳಿವಸಲೆ.

ಪಸಾ ಪಾಣ. A sound produced when digging. — ಪಸಾ ಪಾಣ. rep. (S. Mhr.).

ಪಸಾದ ಪಾಸಾದ. = ಪಸಾಯ, ಹಸಾದ. Thh. of ಪ್ರಸಾದ. See 3pr. 7, 107; 8, 56; Bp. 29, 7; 31, 6; 37, 65; 58, 32; 38.

ಪಸಾಯ ಪಾಸಾಯ. = ಪಸಾದ, etc. A present of clothes or other articles (ಉಡುಗೊಡೆ 88.). ನನ್ನ ನವನಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೀರತಮಾ ಪೊಗಡ್ಡು, ಇತ್ತ ಪಸಾಯದಡ್ಡು ಮುತ್ತಿನ ಪೊಸ ಪಡ್ಡಯಂ ತೆಗೆ ಫೋ ಅದಿಮುತ್ ಮುಗುಳ್ಳುಡೆತ್ತಲುಂ (3pr. 7, 41). See Bh. 1, 7, 18; 38. — ಪಸಾಯಂಗೊಡು. -ಎ-ಕೊಡು. To give presents (V. 8, 25).

ಪಸಾಯತ ಪಾಸಾಯತ. 1. = ಪಸಾಯತ 1, ಪಸಾಯು 2. Thh. of ಪ್ರಸಾದಿತ. See Grj. 10, after 110; 38.

ಪಸಾಯತ ಪಾಸಾಯತ. 2. = (ಪಶ್ಚಾಯ್ತು), ಪಸಾಯತ 2, ಪಸಾಯು 1. A master of the robes (ಪದವ 38. II, 40, 108).

ಪಸಾಯನ ಪಾಸಾಯನ. Thh. of ಪ್ರಸಾದನ. A gift, a present (Grj. 4, after 104). ತೋಟವಾಂಗೆ ಪಸಾಯಮುಟ್ಟು (Rāv. 10, after 5).

ಪಸಾಯಿತ ಪಾಸಾಯಿತ. 1. = ಪಸಾಯತ 1, etc. See 38., 38.

ಪಸಾಯಿತ ಪಾಸಾಯಿತ. 2. = ಪಸಾಯತ 2, etc. (Bp. 59, 26).

ಪಸಾಯ್ತು ಪಾಸಾಯ್ತು. 1. = ಪಸಾಯತ 2, etc. (Bh. 2, 13, 15, 31).

ಪಸಾಯ್ತು ಪಾಸಾಯ್ತು. 2. = ಪಸಾಯತ 1, etc. (Bh. 8, 21, 26).

ಪಸಾಯ್ತಿ ಪಾಸಾಯ್ತಿ. A mistress of the robes (Bh. 2, 13, 15).

ಪಸಾರ ಪಾಸಾರ. = ಪಸರ No. 2, ಪಸಾರಿ. (Thh. of ಪ್ರಸಾರ). Spread out state: things lying spread about; a sort of

tray to hold the measures, etc. of a shop (Mhr. ಪಸಾರಾ); a grocer's shop' (Tē.; Mhr. ಪಸಾರಿ, a grocer; H. ಪಸಾರ, ವಸಾರ, the trade of a druggist; ಪಸಾರಿ, ವಸಾರಿ, a drug-gist).

ಪಸಾರಿ pasārī. = ಪಸಾರ, etc. A grocer's shop (My.; Tē.).

ಪಸಿ pasi. 1. = ಹಸಿ. To hunger (Ūpr. 5, 63; ಕೆ. 2, 65; J. 19, 50; T. ಪಸಿ, M. ಪಯಿ). ಪಸಿದುಣ್ಣಂ (Ōmd. 63).

ಪಸಿ pasi. 2. = ಪಸಿವು, ಪಸು 1, ಹಸಿವು, ಹಸಿವು, ಹಸಿವು. Hunger (T. ಪಸಿ; M. ಪಯಿ, ಪೈ, ಪೈಕ್ಕ). — ಪಸಿವರ್. — ಪರ್. To get hungry (Rāv. 5, 79).

ಪಸಿ pasi. 3. = ಪಚ್ಚಿ, etc. Greenness, etc. (Grj. 5, 59; Rāv. 5, after 55; Tē.; T. ಪೈ; M. ಪಯಿ, ಪೈ). ಪಸಿಯ ಬಣ್ಣಂ (Ōmd. 201). ಪಸಿಯ ತಲೆ (ಪನ್ನಲಿ Kk. 41; Ōm. 44). — ಪಸಿದೊಗಲ್. — ತೊಗಲ್. A fresh hide (J. 16, 24). — ಪಸಿವರ್. — ಪರ್. Greenness or freshness to go away (Rāv. 2, 22).

ಪಸಿಮೆ pasimē. Freshness: the state of being not yet dry (used of grain and wood, My.).

ಪಸಿಯಿಸು pasiyisu. = ಪಿಸಿಯಿಸು 2. To stir up, to rub, to excite, to shake, to churn. (ಪ್ರತ್ಯ ಸು) ಲಿಂಗಮಂ ಪಿದಮ, ಪಸಿಯಿಸು, ಜದಿಯಲ್ ಮುತ್ತಿನಿಯಂ ಪದ್ಧ ದೊಳೊಕ್ಕೊಡೆ (Śāstrasāra in W. v. 1396).

ಪಸಿರ್ pasir. = ಪಸುರ್ 2, etc. — ಪಸಿರ್ಗಲ್. — ಕಲ್. An emerald (Ōv. 3, 80). — ಪಸಿರ್ನಿಲ್. A green-coloured peacock (Ahh. P. 7, 141 MS.).

ಪಸಿವು pasivu. = ಪಸಿ 2, etc. (J. 28, 35).

ಪಸು pasu. 1. (ಪಸುವು). = ಪಸಿ 2, etc. (Bp. 3, 1).

ಪಸು pasu. 2. (Ōmd. 215). = ಪಚ್ಚಿ, etc. Greenness, etc.; youngness (T., M. ಪಸು; T. also ಪಾಪು). — ಪ ಸುಗೂಸು. — ಕೂಸು. = ಹಸುಗೂಸು. A young child (Ahh. P. 2, 46; Bp. 52, 37). — ಪಸುಂಗಲ್. — ಗಲ್. (Ōmd. 216). A green leaf of a palm, etc. — ಪಸುಪಣ್ಣೆ. A gold-coloured evening (Ahh. P. 9, 71, o. r. in MS. ಕಸು).

ಪಸು pasu. 3. (Ōmd. 90). = ಪಂಚು 1, etc. To divide, to separate, to part, to cut; to apportion, to distribute, to assign, to share (ಎಥಜನ Ōmd. Dh.; Ōm. 109; seo. s. ಪಗಡ); to be divided, etc. P. p. ಪಚ್ಚು (Ōmd. 284, 287; Ūpr. 5, 42; Ahh. P. 13, 142). Seo ಮನಮ್ಪುಸು; Ōmd. s. ಎದ್ದು. — ಪಸಿಯರ್. — ಇರ್. To be ready or willing to share in or with. ಪಸಿಯರ್ದಂ ಗರುಡ ವೇಗನ್ನ ಪನನ್ನನೆಯೊಳ್ (Ōmd. 64, 282).

ಪಸು pasu. Thh. of ಪಸು (Ōmd. 335). (ಜೀವಧನ Ōmd. II; ಜೀವಧನ, ಅಪ್ಪಾನಿ Ōm. 109; Tē. ಪಸಿ, ಪಸು; M. ಪೈ).

ಪಸುಗೆ pasu-gē. (Ōmd. 248) = ಹಸಿಗೆ, ಹಸುಗೆ. Dividing, separating; division; part, portion, share; apportionment; arrangement, disposition. See ಪಂಚು; Ūpr. 8, after 87; Ahh. P. 4, 11; 6, 165; 16, after 5; J. 5, 44; 19, 49; ತೋಲ್ಪಸುಗೆ.

ಪಸುವತಿ pasu-pati. Thh. of ಪಸುವತಿ (Ōmd. 376).

ಪಸುಬು pasuba. (fr. ಪಸು 2) = ಪಸುಮ್ಪು, ಹಸುಬು, ಹಸುಮ್ಪು.

A kind of bird with greenish plumage (ಜಂಚು Mr. 174; Tē. ಪಸಪು, a goldfinch; a bottle-nest bird).

ಪಸುಬೆ pasubē. (fr. ಪಸು 3) = ಪಸುಮ್ಪು, ಹಸುಬೆ, ಹಸುಮ್ಪು.

ಹಸುಮ್ಪು. A long bag that has its opening in the midst and is thrown over the shoulder so as to form two divisions (M. ಪಯಿಮ್ಪು, ಪೈ; T. ಪೈ; Tē. ಅಸಿಮಿ-ಸಂಚಿ).

ಪಸುಬೆವಳ pasubē-vala. A man who carries a pasubē: a merchant (ಪೈಕ್ಕ Kk. 34; Ōm. 67).

ಪಸುಮ್ಪು pasumba. = ಪಸುಬು, etc. ಗಳ ಪಸುಮ್ಪುಗಳ ಗಡ್ಡ ಯನ್ನಪ್ಪ ವರ್ಣಂ (ಹರಿಣಿ Mr. 444; Ōv. 3, 33).

ಪಸುಮ್ಪು pasumbā. = ಪಸುಬೆ, etc. ಕಕಾರಮುಚ್ಚಾರ್ಥ ಮಾಗಿ ಉದ್ದಾದ, ಪಸುಮ್ಪೆಯ ಲಕ್ಷಣದನ್ನಿರ್ವ ವರ್ಣಂ ಚಿತ್ರಾಮಾಲೀ ಯಮುಮ್ಪು (Ōmd. 26).

ಪಸುರ್ pasur. 1. To be green (ಹರಿತಧಾವ Ōmd. Dh.; T. ಪೈ).

ಪಸುರ್ pasur. ಪಸುರು. 2. = (ಪಯಿರ್, ಪಯ್ಪು), ಪಸಿರ್, ಹಸರು, ಹಸರು, ಹಸುರು, ಹಸುರು. Green colour, greenness, yellowishness; youngness, freshness; unripeness; tenderness; young, green grass; an emerald (ಜಾಗ, ಪಚ್ಚಿ Ōm. 69; see Ōt. II s. ಪೊಮ್ಮಣ್ಣ; ಮೆಯ್ಯಸುರು. ಪಸುರ್ಗಲ್ (Ōmd. 52). ಪಸುರ್ಗೆ (J. 20, 5). ತನಿಸೋಗವಸುರ ಕಚ್ಚಿನ ಕೊಬು (Ō. Bp. 11, 11). — ಪಸುರಂಗಿ. — ಅಂಗಿ. A green coat (Ōv. 8, 16). — ಪಸುರುಗೂಡು. — ಕೂಡು. Rice mixed with green-colouring substances and used for nivāli (Rām. 1, 16, 44). — ಪಸುರುದಿಗೆ. — ಉದಿಗೆ. A green cloth (J. 3, 22). — ಪಸುರುಪಡು. — ಪಮ. To grow green (Bp. 26, 41). — ಪಸುರುವಣಿ. — ಮಣಿ. = ಪಸುವಣಿ. (ಜಾಗವರಲ್, ಮರ ಕತ Ōm. 68). — ಪಸುರುವಣಿಗಲ್. — ಪೊಗಲ್. A green lustre (J. 3, 5). — ಪಸುರಸಳ್. — ಎಸಳ್. A green leaf or petal (J. 15, 10). — ಪಸುರ್ಗಂಕಣ. — ಕಂಕಣ. An emerald bracelet (Ahh. P. 9, 171). — ಪಸುರ್ಗಲ್. — ಕಲ್. An emerald (ಪಚ್ಚಿ Ōt. II, 112). — ಪಸುರ್ಗಾಯ್ತೊಡಮ್ಪು. — ಕಾಯ್. — ತೊಡಮ್ಪು. A cluster of young fruits (Ōv. 2, after 42). — ಪಸುರ್ಮಿಡಿ. A green, very small fruit (Ūpr. 7, after 115; V. 2, 43). (ಮಾಮರಂ) ಪಸುರ್ಮಿಡಿಯನ್ನೊರ್ಮೆ, ಕಾಯ್ ಕನ್ನಿರದೊರ್ಮೆ, ಪ ಲ್ಲಿ ಕನ್ನದೊರ್ಮೆ ಜನಕ್ಕೆ ಮನಪ್ರದೊಡಮಂ ಬಯಸಿ (Ūpr. 7, 49). — ಪಸುವಣಿ. — ಮಣಿ. An emerald (ಜಾಗವರಲ್, ಮರಕತ Kk. 48). — ಪಸುವಣ್ಣ. — ಎಣ್ಣ. Green, yellowish colour. 2, a male person so coloured: Viṣṇu (ಪೊಡೆಯಲರಂ Ōt. II, 31). — ಪಸುವಣ್ಣರ್. — ಪಣ್ಣರ್. (Ōmd. 216). A green pandal (Ūpr. 1, after 101; Rāv. 8, after 5). — ಪಸುವರ್ ಲ್. — ಪರ್. = ಪಸುರ್ಗಲ್. (V. 4, 14; Ōv. 1, 45). — ಪಸುರ್ ಮಿಡಿ. — ಮಿಡಿ. To get green foliage. ಉರುತಮ್ಮ ಪಸುರ್ಮಿಡಿದ ಮಾವು (Rāghc. 17, 54). — ಪಸುವರ್. — ಪರ್. Green grass (Ahh. P. 7, 157). — ಪಸುವರ್ಗು. — ಬೆರ್ಗು. Green or fresh light or lustre (Ūpr. 6, 52; J. 8, 4).

ಪಸುರ್ ಪಸು-ಪು. (Ōmd. 248). Greenness, the colour of the emerald (ಜಾಗ Kk. 25; Ahh. P. 3, after 33; Grj. 7, 39; V. 4, 14; T. ಪಜಪ್ಪ, ಪಯಪ್ಪ, ಪದುಪ್ಪ). — ಪಸುರ್ವರ್. — ವರ್. To become green (Ōv. 8, 9).

ಪಸುಳಿ pasula. = ಪಸುಳಿ. ಪಸುಳರ್ (Bp. 24, 63).

ಪಸುಳಿ pasulē. (fr. ಪಸು 2) = ಹಸುಳಿ. A child (T. ಪಜಲ್, ಪಯಲ್, ಪೈದಲ್, ಪೈಯಲ್; M. ಪೈದಲ್). See J. 4, 34, 40; 7, 42; 19, 23; 20, 14, 16, 20; 21, 24; 28, 16, 19, 22, 25, 27, 33, 85; 29, 24. — ಪಸುಳಿಸಿಲ್. — ಬಿಸಿಲ್. = ಎಳೆ ಎಸಿಲ್. (J. 9, 14).

ಪಸುಳಿತನ pasulētana. Childhood (J. 28, 61).

ಪಸೆ pasē. 1. (fr. ಪಸು8). = ಹಸೆ. A layer; a bed; a beautiful seat. ಕುಸುಮದೇವಳ ಪಸೆಗಳೊಳೆ ಅಮರ ತಾವರೆಯ ನೂಲಿನ ಕೀಲಿಸಿದಳೆವಾದಿಯ ಸುದಾಯಿಲೆಯ ತಳತಳಪ ಮೇಲಟ್ಟು (Ūpr. 7, after 92). See śmd. 214; Ūpr. 6, after 77; 8, after 53; Grj. 5, after 67; ಅಲರ್ವಸೆ, ಎಸಲ್ವಸೆ, ತಳರ್ವಸೆ, ತಾವರವಸೆ, ನುಣ್ವಸೆ, ಪೂವಸೆ, ಪೂಸವಸೆ. — ಪಸೆಗೆಯ್. To make (something) one's bed (J. 22, 14). — ಪಸೆ ನಿರ್. To be on a seat (V. 8, 35). — ಪಸೆಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put a seat (Grj. 4, after 159).

ಪಸೆ pasē. 2. A meaningless, vain word (ಪುರುಷ ಲ್ಲದ ಮಾತು Ūt. I, 72, o. r. ಹು; cf. ಪದಮ, ಪದ್ಧಿ 2).

ಪಸೆ pasē. 3. = ಪಸುಮೆ. (My.).

ಪಸ್ತಕ pastaka. Tbh. of ಪಸ್ತಕ. (My.).

ಪಸ್ತಗ pastaga. = ಪಸ್ತಕ. (My.).

ಪಸ್ತೈ pastya. A house.

ಪಸ್ನಿ pasnē. Tbh. of ಪ್ರತ್ನ. (Bp. 51, 16; My.).

ಪಹರು pahaṛu. A hill (My.; Mhr., H. ಪಹಾಡ).

ಪಹರೆ paharē. (fr. ಪ್ರಹರ). = ಪಾರಾ, ಪಾರೆ 1, ಪಾಹರೆ. A period of three hours, a watch; a watch or a guard; the business of a guard, the state of guarding (Mhr., H. ಪಹಾರ, ಪಹಾರಾ; Si. 268. 278; My.; Br. ಪಾರಾ). — ಪಹರೆ ಕೊಡು. To watch (My.). — ಪಹರೇ ಕಾಯು. To watch. ಕೋಟಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಪಹರೇ ಕಾದರು (Prv.). — ಪಹರೇ ತಿರುಗು. To go about on guard. ಪಹರೇ ತಿರುಗುವ ಕಾವಲುಗಾರರು (Si. 398). — ಪಹರೇದವ. -ಅವ. A guard, a sentinel (My.).

ಪಳ pala. = ಪದ 1. The sound of rain or tears falling in big drops, that of fruits falling in numbers when shaking a tree (My.); that of leaves agitated by wind (S. Mhr.). — ಪಳ ಪಳ. rep. (S. Mhr.). — ಪಳ ಪಳನೆ. With the repeated sound of ಪಳ (My.).

ಪಳ pala. 1. Tbh. of ಪಳ (Śmd. 338).

ಪಳ pala. 2. = ಪಲ No. 2. (Mhr. also ಪಳ; B. 5, 226).

ಪಳಕ್ palak = ಪೊಳಕ್. A sound produced when an earthen vessel with water breaks (S. Mhr.).

ಪಳಕನೆ palakanē. = ಪಳಕನೆ, ಪಳಕ್ಕನೆ, ಪಳಂಜೆ. With a glitter, with pure brightness, with a flash; brightness, pureness, etc. (ಪಳಕನೆ, ನಿರ್ಮಲಾರ್ಥಂ Ūt. II, 30; T. ಪಳುಳ, ಪಳಕ್ಕು; Tē. ಪಳವಳ; M. ಪಳುಕ್ಕು, to glitter).

ಪಳಕು palaku. = ಪಳುಕು, etc. (Ū. Bp. 5, 48; J. 8, 4; 17, 23).

ಪಳಂಕು palāṅku. = (ಪಳಂಜು 1, etc.), ಪಳಂಕು (ಪದುಂಕು). To touch with force or roughly, to strike or dash against, to strike, to push, etc. (ಗಾಢಸ್ಪರ್ಶನ śmd. Dh., o. r. ಪಳಂಕು; T. ವದಿಕ್ಕು, to bent; to dash against).

ಪಳಜನೆ palājanē. = ಪಳಕನೆ. etc. (Rā. 6, 2).

ಪಳಜು palāṅu. = ಪಳಂಜು 1, etc. ಪಳಜುವ ಅಕ್ಷಿ (ನಿಮಿಷ, ನಿಮೇಷ Mr. 317).

ಪಳಜ್ಜನೆ palāṅjanē. = ಪಳಕನೆ. etc. (ಜಲಕ್ಕನೆ, ನಿರ್ಮಲ Kk.

52; Śā. 1, 46; 5, 8). — ಪಳಜ್ಜನಾಗು. -ಅಗು. To become bright (Ūpr. 1, 123); to become pure (V. 3, 18).

ಪಳಂಜು palāṅju. 1. (śmd. 48). = (ಪಳಂಜು), ಪಳಜು, ಪಳಜು. To strike against, to strike, to touch, to dash against; to clash together, to encounter; to oppose, to resist (ಸಂಘಟ್ಟನ śmd. Dh.; ತಾಂಗು, ಸಂಘಟ್ಟನ Kk. 58, o. r. ತಾಂಗು; śm. 44; ಅದ್ದರೆ, etc., ಪ್ರತಿಪತ ಸಾ.). ಪಳಂಜಿದವೊಡೆ ಕೊನ್ನವಂ (śmd. 298). See Abb. P. 3, 51; 10, 57; 13, 38. 144; Grj. 2, after 106; Riv. 3, 77. 123; 6, after 11 (twice); 13, after 54; 13, 61; 13, after 71; 13, 83; 13, after 83; 13, 85. 92; J. 3, 3; 22, 28; 26, 10. — ಪಳಂಜರೆ. -ಅರೆ. To strike against and shake or put into commotion (Ūpr. 1, 33; 2, 7; 7, 127; Abb. P. 12, 11; 16, 42).

ಪಳಂಜು palāṅju. 2. Opposition, resistance, backwardness (J. 6, 34).

ಪಳಂಜೆ palāṅjē. = ಪಳಕನೆ. etc. (ಎಮಲಾರ್ಥಂ Ūt. II, 50).

ಪಳದಿ paladi. = ಪಳದಿ. Tbh. of ಪರಿದ್ರೆ or ಪಲದಿ. Turmeric; the colour of turmeric, yellow (Rā. 6, after 11, twice; J. 6, 31; 8, 4; Mhr. ಪಳದ; Tē. ಪಸಪ, cf. ಪಸುಪ).

ಪಳದಿಯ paladiya. = ಪಳದಿ, etc. (My.).

ಪಳದಿ paladē. = ಪಳದಿಯು, ಪಳದೀಯು, ಪಳದ್ಯ. (Perhaps connected with Sk. ಫಾಣಿ, ಫಾಣಿತ, flour or meal mixed with curds; a decoction; or Tbh. of ಪ್ರದೀತ?). Boiled and seasoned vegetables mixed with flour, curds, etc. and used as sauce (ತೇಮನ, ಪ್ರದೀತ G.). ಮೊಸರ ಪಳದಿ (ಸೂಪ G.). See G. s. ಪಾದಿಸು 1.

ಪಳಮಂಜರಿ palā-manjari. N. of a rāga (J. 21, 56).

ಪಳಯ palaya. Tbh. of ಪಲಯ. (Bp. 59, 49; Ū. Bp. 48, 29). — ಪಳಯವಟ್ಟು. = ಪಲಯವಟ್ಟು. (Bp. 56, 37).

ಪಳಯಿಸು palayisu. = ಪಳಯಿಸು, ಪಳಯಿಸು. Tbh. of ಪಲಯಿಸು. To talk incoherently or deliriously, to cry, to lament, to wall (Grj. 8, 79; Rā. 13, after 104, 110 & 130; Tē. ಪಲಯಿಸು).

ಪಳಯಿಸು palayisu. = ಪಳಯಿಸು, etc. (Grj. 8, after 73).

ಪಳವೆ palavē. (or ಪದವೆ?). (śmd. 247).

ಪಳಾರ palāra. = ಪಲಹಾರ, etc. (G. 490; My.).

ಪಳಾಲ palāla. Cunning, deceit, craft (ಬಿಕ್ಕು śmd. II; Abb. P. 11, 8).

ಪಳಿ pali. = ಪಡಿ 1, etc. See e. g. ನಗೆವಳಿ, ನಡವಳಿ, ಸಾಮವಳಿ.

ಪಳಿಕ palika. = ಪಟಿಕ 1, ಪಳಕು, ಪಳಕು, ಪಳುಕು. Tbh. of ಪಟಿಕ. Crystal (śmd. 31; T. ಪಳಂಗು, M. ಪಳಂಗು).

ಪಳಿಕು paliku. = ಪಳಿಕ (śmd. 358. 364; see ಅಕ್ಷ ಪಳಿಕು, ಪಳಿಕು, ಪಾಯ್ಕಳಿಕು; Ūpr. 1, 120; 6, after 71).

ಪಳಿಕೆ palikē. = ಪಡಿಕೆ, etc. See ಅಳವಳಿಕೆ (e. ಅಳ 2), ಪಳವಳಿಕೆ, (ಪರವಳಿಕೆ).

ಪಳಿಗ paliga. (= ಪಡೆಗ, ವರೆಗ, etc.).

ಪಳಿಗೆ paligē. Tbh. of ಪಟಿಕ 2. See ಪಾವಳಿ.

ಪಳಿತ palita. (ಪಡಿತ). = ಪಳಿಕೆ, etc. See ನಡವಳಿಕೆ.

ಪಳಿತ palita. A certain measure of time (Abb. P. 1, 61).

ಪಳಿತೋಪಮು palita-upama. Equal to a palita (Abb. P. 1, 67. 68; 1, after 68).

ಪಳಿದೇಯು palidēya. = ಪಳಿದೆ, etc. (ರಸಮ್ ಅದಿಗಲು ಪಾಕಗೊಟ್ಟೆ ರಲು Mr. 217).

ಪಳಿದ್ಯು palidyā. = ಪಳಿದೇಯು, etc. (ವ್ಯಂಜನ, ನಿಪ್ಪಾನ Nr.; ತೇಮು ನ, ನಿಪ್ಪಾನ Si. 313; Ā. Bp. 5, 60; J. 6, 44; My.). ಮುಜ್ಜಗಯು ಪಳಿದ್ಯು (ತೇಮುನ, ನಿಪ್ಪಾನ Nr.; Si. 486). ಮುಕ್ಕಳಿಗಲ್ಲ ಬೆಕ್ಕನ ಪಳಿದ್ಯವೇ? (Prv.).

ಪಳಿಸು palisu. = ಪಡಿಸು. See ಆವಳಿಸು.

ಪಳುಕು paluku. = ಪಳಕ, etc. (ಸ್ಥಿತಿ Ā. II, 84; Nu. 13, o. r. ಪಳಕು; J. 8, 4; Rā. 5, after 55). — ಪಳುಕುಗೊಡ. — ಕೊಡ. A water-pot of crystal (Rā. 13, 55; Śā. 2, 103). — ಪಳು ಕುವಣಿ. — ಮಣಿ. A bead of crystal (V. 37, 16). — ಪಳುಕುವಾ ಸದ್. — ಪಾಸದ್. A flag-stone of crystal (Rā. 1, after 130).

ಪಳುಂಕು paluṅku. = ಪಳಂಕು, q. v. (ನೂಂಕು Śmd. II; Kk. 92).

ಪಳ್ಳ palla. (fr. ಪರು 9). = ಹಳ್ಳ. Depth (T.; My. as ಹಳ್ಳ); a pit, a hole in the ground, or in the surface of a thing (T., also ಪಮಗರ್; M.; Tē. ಪಲ್ಲ; My. as ಹಳ್ಳ); low ground (Śā. 4, 23; J. 10, 8; 5, 6; M.; Tē. also ಪಮವ; My. as ಹಳ್ಳ); a nullah, a stream (Bp. 55, 23; My. as ಹಳ್ಳ).

ಪಳ್ಳಿ palli. 1. (fr. ಪರು 8). = sk. ಪಲ್ಲಿ Nos. 1 & 2, ಹಳ್ಳಿ. A settlement, an abode; a hamlet, a village (Bp. 18, 7; J. 6, 47; T., M.; Tē. ಪಲ್ಲಿಯ, ಪಲ್ಲಿ; T., M. also: a couch, bed, dormitory). ಬೇಡರ ಪಳ್ಳಿ (ಪಕ್ಕಣ, ಶಬರಾಲಯ Hla.). See ತುಮು.

ಪಳ್ಳಿ palli. 2. (fr. ಪರು 19). A play at which two boys mutually seize their left hands and try to hold them fast in spite of the contrary endeavours of others (Tu.). ಪಳ್ಳಿಯಾದಿವರೂ ತಳ್ಳಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗದು (Prv.).

ಪಳ್ಳಿ palli. = ಪತ್ತಳಿ. See ಎದುರ್ಪಳ್ಳಿ.

ಪಲಿ pal. = ಪದ 1, q. v. — ಪದದ. rop. = ಪದ ಪದ. (Śmd. 65). — ಪದದಿನ. = ಪದ ಪದನ. (Śmd. I).

ಪಲಿ pala. 1. = ಪಳ, ಪದ್. A sound in imitation of the rattling or pattering of the fall of loose or single things, as of hail-stones. — ಪದ ಪದ. rep. The repeated sound of pala. ಪದ ಪದ ಪದದಿಯನ್ನು ಅಲಿಕ್ಕಲಿ ಉದಿರ್ದು ನಭದಿಂ (Śmd. 65). — ಪದ ಪದನ. With the repeated sound of pala (ಎರಡಾರ್ಥಂ Śmd. I). ಗಗನಸ್ಥಲ ದಿನ್ನುಮಗ್ಗ ಪದ ಪದನುಮರ್ವ ಪೂರ್ ಎಡವಿಡದಿವ ಅಲಿವರಲ ಮದ್ (Rā. 8, 113).

ಪಲಿ pala. 2. (Śmd. 70). = ಪದ್. ಹದ, ಹದ್. (Ripeness): old; worn out; ancient (T.; M. ಪದ್; Tē. ಪ್ರಾ; see ಪದ್ 1 & 2; T., M. ಪದ, to ripen; to grow old). — ಪದ ಅಲಗು (Śmd. 70). An old knife-blade. — ಪದಗನ್ನಡ. — ಕನ್ನಡ. Ancient Kannaḍa (Śmd. 78). — ಪದನೇರ್. Old paddy (ಅಜ, ಹದಯ ನೆಲ್ಲು Nn. 47). — ಪದವಾನ. — ಮಾನ. An old man. ಕಳೆಯಲ್ಪಡು ನರಪತಿಕುಲವನ್, ಅದಿವ ಪದವಾನನಂ (Śmd. 81).

ಪಲಿಕ palaka. (= ಬಲಿಕೆ). Use, practice, habit, custom (My.; M.; T. ಪದಕ್ಕ, ಪದಕ್ಕ, ಪದಕ್ಕ).

ಪಲಿಕಿಸು palakisu. = ಪದಗಿಸು. To accustom, to make familiar by use, to habituate, to inure one to anything, to train; to practise; to use

(T. ಪದಕ್ಕ, ಪಯಲು; M. ಪದಕ್ಕ; R.; T. ಪದ, to become habitual by learning or exercising; ಪದಗು, ಪದಗು, to be used to, etc.; to be in use; M. ಪಯಕ್ಕ, to bring into use; M. ತದ್, to be habituated, practised; ತದಕ್ಕ, to exercise, habituate, train; cf. ಪಳಕ 1).

ಪಲಿಗ palaga. A withered or dry leaf (ಬಣಗಿದಲಿ Śmd. I; M. ಪದುತ್ತಿಲಿ; T. ಪದುತ್ತಿ, the withering of leaves, the ripening of fruit).

ಪಲಿಗಿಸು palagisu. = ಪದಕಿಸು. (My.).

ಪಲಿಗು palagu. To become used to or familiar with, to be trained, etc.; to be in use. ಪದಗಿದ ಎತ್ತು (My.). ಪದಗಿದ ಪಾತ್ರ (My.).

ಪಲಿದು paladu. (Śmd. 70). = ಹದದು, ಹದದು. That is old, worn out, faded or decayed (ಚರ್ಣ Śmd. I; T. ಪದದು).

ಪಲಿಪು palapu. A black colour applied to grey hair (ನರಿಗಿಕ್ಕುವ ಕರ್ಪು Śmd. I; cf. ತಳಪ; T. ಪದುಪ್ಪ, that which has a yellow colour, as withering leaves; a yellow sulphuret = ಅರಿತಾರ; ಪಯಪ್ಪ, ಪಪ್ಪ, a yellow paleness; a golden colour; colour; Tē. ಪಲ್ಲಿ, reddish; ಪಯ್ಕ, ಪಯ್ಕ, duu, sorrel; red colour = ಪಾಟಲ; cf. ಪಸುರ್ಪ).

ಪದಿಯಾಗಿ palayigē. = ಪದವಾಗಿ, ಪದಯಾಗಿ, ಪದವಿಗ. Tbh. of ಪದಾಕೆ (or a ಪದಾಕೆ). A banner, a flag (ಕೇತನ Śmd. I, o. r. ಪದವಿಗ; ಕೇತು, ಕೇತನ Nr., o. r. ಪದವಿಗ; ಕೇತನ Bhu. 32). See Abb. P. 3, 60; 13, 68; Rā. 6, after 11; 13, 69; 13, after 71; ಕೆನ್ನುದಿಯಾಗಿ, ಗೋಡ್ಡೆ ಪದಯಿಯು, ಪೂಗವದಿಯು, ಮಾವುದಿಯು.

ಪದವಿಗೆ palavigē. = ಪದಯಿಗೆ, q. v. See J. 12, 51; 16, 9; ಮಾವುದಿಯು. — ಪದವಿಗಯ. — ಕೆಯ. A flag-staff (J. 17, 9). — ಪದವಿಗದು. — ತುದಿ. The point of a flag (16, 33).

ಪಲಿಸು palasu. = ಹದಿಸು. To become old or worn out, to decay, to go to ruin, to be spoiled (ಬಿದ್ Śmd. I). ನವವರ್ಧತೋಪಾರದಿನ್ ಎನ್ನುಂ ಪದಸದು ಬೇಟಂ (291).

ಪದಪಾಲಾ 1. Tbh. of ಪಟಪ. (ಪಾಡ್ಯವಿಶೇಷ Śmd. I; ದಿಣ್ಣಿ ಮ, ಪಟಪ Hla.; V. 5, after 21).

ಪದಪಾಲಾ 2. (Tbh. of ಪಟಪ 2). A screen for hunting purposes (ಬೇಣ್ಣಿಯ ತೆರೆ Śmd. I; T. ಪಟಗು, a tent; any cloth covering).

ಪಲಿ pali. 1. = ಹದ. To revile, to scold, to rebuke, to scorn, to upraid, to deride (ನಿನ್ನೆ Śmd. Dh.; ಮಾಪಣ, ತಗದ್ Śmd. I; ಕಿರ್ಮಾದು Ā. II, 22; ತಗದ್ Śm. 115; T., M.). ಪದಿರಂ ಪದಪಲ್ಲದೆ ನಿಲ್ಲಂ (Grj. 1, 23). See Ā. Pr. 7, 31; Bp. 4, 25; Rāgh. 17, 66; Rā. 1, 45; 7, after 98; 13, 60; Śā. 4, 54; J. 4, 1; 9, 4; 15, 10; Jūs. 1, 16.

ಪಲಿ pali. 2. = ಪದಪ. ಹದಪ. Blame, rebuke; fault, guilt (Rā. 1, 45; 13, 12; 14, after 14; T., M.). — ಪದ ಕೆಯ. To revile (Śā. 1, 19; 5, 4; see ನಿನ್ನುದಿಕೆಯ). — ಪದಪೊದಿಸು. — ಪೂದಿಸು. To bring blame upon (J. 18, 15).

ಪಲಿ pali. 3. To beat or drive dogs (ನಾಯ್ಕ ಸೋಪ ವದು Śmd. I; T. ಅಡಿ, ಪಡಿ, to beat).

ಪಲಿ pali. 4. A pig or bar of metal (ಬೋಪ ಫಟ್ಟಿ Śmd. I; T. ಪಾಳಕ್ಕಟ್ಟಿ; see ಪಾಳ).

ಪಲಿ pali. 5. (ಪಳಿ) = ಪದ 2. (ಕಳಿ Ā. I, 60, o. r. ಪಳಿ).

ಪದ ಪಾಲಿ. 1. = ಪದ 2. Thh. of ಪ್ರತಿ. Equality, likeness; a counterpart; an equivalent; compensation for injury; amends (ಸರಿ, ದೊರೆ, ಪದಿ, ಪಾಸಟಿ, ಎಣಿ, ಮಾರ್ಪಡೆ, ಜೋಡು, etc., ಸಮಾನ ಸಿ.). ಎನ್ನ ತಿರಮ್ ಇದರ್ ಪದಿ! (Rév. 14, after 14). See ಪದವಾವುಗೆ, ಪದಹತ್ತ, ಬಿಟ್ಟಪದಿ. — ಪದಿ ಈ. = ಪದಿ ಗೊಡು. To give or offer as an equivalent. ಈ ತಿರಕೆ ಪದಿ ಯನ್ ಎನ್ನಯ ತಿರಮಂ ಪದಿದೀವುದು ಉಚಿತಂ (Rév. 14, 14). — ಪದಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. = ಪದಿ ಈ. ಈತನ ತಿರಮನ್ ಅರಿದು, ಈ ತಿರು ತಿರಕ್ಕೆ ಪದಿಗೊಡುವುದು! (Rév. 14, after 14). — ಪದಿ ನೋಡು. To look upon as an equivalent (Rév. 14, 75).

ಪದಿ ಪಾಲಿ. 2. Thh. of ಪಟಿ. (ಪಸ್ತ ವಿಶೇಷ ಸ್ಮದ. Dh., ಸ್ಮದ. I; Çt. II, 46; ದೂಸು ಸ್ಮ. 115). See ಕೋನೇಗವದಿ, ಎರಪದಿ. ನವರಂ ಗದ ಸುರ್ವಪದಿ (Rév. 6, after 11). — ಪದಿಯುಡೆ. — ಉಡೆ. A garment of paji (V. 37, 16).

ಪದಿವಾದೆ ಪಾಲಿ-pāvugē. Thh. of ಪ್ರತಿಪಾದುಕ (ಸ್ಮದ. 30).

ಪಲಿವು ಪಾಲಿವು = ಪದಿ 2, etc. (ಸಿನ್ದಿ Çt. II, 46; ಹೇಲಿ, ಜಿವಿ ವುನು Nn. 108; J. 7, 10; 18, 42; 28, 62).

ಪದಿಹತ್ತ ಪಾಲಿ-batta. Thh. of ಪ್ರತಿಹತ್ತ (ಸ್ಮದ. 30).

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. 1. (ಸ್ಮದ. 59). = ಪದುವ, ಹದುವ. A forest, a jungle (ಅದಂ ಸ್ಮದ. 1; ಬಿಂಜ, ಅರಣ್ಯ Çt. II, 62; ಕಾನನ, ಕಾಡು, ಬಿಂಜ, ಅದಂ ಸ್ಮ. 21; ಬಿಂಜ 112). ಪದುವಂ ಕದಿದಂ (ಸ್ಮದ. 156). See ವೇಗು; Abh. P. 1, 102. — ಪದುಗದಿ. — ಕದಿ. A forest to be left far behind (Abh. P. 7, 130). — ಪದುವಡು. — ಪಡು. To get into a forest (Abh. P. 8, after 5; 8, 15).

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. 2. (ಪಳು). = ಪದಿ 5. Rubbish, sweepings, weeds (ಕಸ ಸ್ಮ. 112).

ಪಲಿಂಕು ಪಾಲಿ-inku. See ಪದುಂಕು, ಪಕುಂಕು.

ಪಲಿವ ಪಾಲಿ-va. = ಪದಿ 1, etc. — ಪದುವಗಿಡು. — ಕಿಡು. Jungle-fire (ಪಾಡಿಡು Çt. II, 113).

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. = ಪದಿ 2 (ಸ್ಮದ. 185), etc. (T. ಪದ್ಯಯ). — ಪದಿ ಗಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿ. Ancient poetry (Çt. I, 1). — ಪದಿಗರ್ಪಡ. — ಕರ್ಪಡ. An old ragged garment (V. 12, 20). — ಪದಿಗೊಳ್ಳಿ. — ಕೊಳ್ಳಿ. An old fire-brand (J. 31, 55). — ಪದಿಗೊಣ್ಣೆ. An old ox (V. 10, 7). — ಪದಿದಾಮು. — ತಾಮು. Old copper (ಕಿಸುಮೋ Çt. 1, 32). — ಪದಿಯಂ. — ಅಂ 3. An old man; ಪದಿಯಳ್, an old woman (ಸ್ಮದ. 185). — ಪದಿಯೋರ್. — ಲರ್. As before (J. 30, 29). — ಪದಿವಾತು. — ಮಾತು. = ಪದಿವಾತು. The veda (Kk. 70; ಸ್ಮ. 34; Rév. 2, 12).

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. 1. (fr. ಪದು3). = ಪಕ್ಕೆ 1, etc. Lying down, etc. (ತಯನ, ತಯನಸ್ಥಾನ ಸ್ಮದ. I; ತಯನ ಸಿ.; ಸೆಜೆ, ತಯ್ಕಿ Kk. 30; ಸ್ಮ. 76, o. r. ಸೆಜೆ).

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. 2. = (ಪಕ್ಕೆ 2). — ಪದ್ಧಿ ತದ್ಧಿಯು. To embrace closely (see ಸ್ಮದ. 3. ತದ ಕಿಯು). — ಪದ್ಧಿ ದಿ. — ಇದಿ. To come about (Grj. 6, 7, ಪದ್ಧಿ ದಿ in print).

ಪಲಿಗ ಪಾಲಿ-ge. = ಪಕ್ಕೆ 3. See ಎರಲುಣಿವದ್ಧಿಗ, ಮುನ್ನಿ ಎರದ್ಧಿಗ.

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. = ಹದ್. q. v. (M. ಪದಿಕ್ಕ, a fruit put to ripen; see ಪದಿ 2).

ಪಲಿ ಪಾಲಿ. = ಪಲಿ, etc. (ಕಾರ್ಪ ಸ್ಮದ. I; T. ಪ್ರತಿ; cf. Sk. ಏದರಿ, ಏದರಾ).

ಪಾಂಕು ಪಾಂಕು. = ಪಾಂಕು. Dust, etc. See ಕೃತ್ತಿಕಟ್ಟೆಕೆ.

ಪಾಂಕುಲೆ ಪಾಂಕುಲೆ. = ಪಾಂಕುಲೆ. An unchaste woman.

ಪಾಂಕು ಪಾಂಕು. Dust, powder, sand; dung, manure. 2, a species of plant (= ಪರ್ಪಟಿಕ).

ಪಾಂಕುಲೆ ಪಾಂಕುಲೆ. A menstruous woman. 2, a licentious, unchaste woman.

ಪಾಕ ಪಾಕ. = ಪವದಿಸಿ, in ಪಾಕಕ್ಕಿಕ್ಕು, to lie down (My.).

ಪಾಕ ಪಾಕ. (T.: a village near Madras, inhabited only by Brahmins; M. ಪಾಕನಾರ್, a famous low-caste sage). — ಪಾಕನಾಡು. N. of a country or district. — ಪಾಕದಾಡು ಜೋಗ. A sort of śūdra heggars, who hunt, sell paṁyā writing-leaves and drugs, and are fortune-tellers (My.). ಪಾಕ ಪಾಕ. 1. Vary young (cf. K. ಪಸು 2); simple; honest; ignorant. 2, the young of animals; a child (see Hā. a ಮಗವು). 3, N. of a dāitya.

ಪಾಕ ಪಾಕ. 2. Cooking, baking, roasting, boiling, dressing food, maturing. 2, the state of being well boiled, etc.; maturity, ripeness, perfect development; completion, perfection, accomplishment. ಪಾಕಾನ್ನಂಗಳ ಅವು ಪಾಕಕ್ಕೆ ಬರೆ (Bp. 36, 46). ತೂಕಕ್ಕೆ ದಯವಿಲ್ಲ, ಪಾಕಕ್ಕೆ ಹಸಿಯಿಲ್ಲ (Prr.). 3, digestion. 4, decoction (Mhr.). 5, syrnp (My.; Mhr., also ಪಾಕ). — ಪಾಕಗೊಳ್ಳ. — ಕೊಳ್ಳ. To become well boiled, etc. ರಸಮ್ ಅದಿಗಲು ಪಾಕಗೊಣ್ಣೆರಲು (ಪಳಿದೀಯ Mr. 217). — ಪಾಕಂಗಿಯ. — ಎ. = ಪಾಕ ಮಾಡು. (J. 10, 29). — ಪಾಕ ಮಾಡು To cook, to roast, etc. (Bp. 57, 34). ಪಾಕ ಮಾಡಿದವನು ಪಾಕವನೇಡುವನೋ? (Prr.).

ಪಾಕಯಜ್ಞ ಪಾಕ-yajña. A simple or domestic sacrifice. 2, cooking (My.).

ಪಾಕರಿಪ್ಪ ಪಾಕ-ripn. Indra.

ಪಾಕರಿಪ್ಪತನಯ ಪಾಕari-pn-tanaya. Arjuna (Rév. 4, 82).

ಪಾಕಲಿ ಪಾಕal. Thh. of ಪ್ರಕಾರ (ಸ್ಮ. 57).

ಪಾಕಲಿ ಪಾಕala. The drug Costus speciosus or arabicus.

ಪಾಕಲಾಲಿಕ್ಕ ಪಾಕ-lālitya. Accomplished charm (in poetry, Grj. 2, after 106).

ಪಾಕಾಲಿ ಪಾಕ-lālē. A cook-room, a kitchen (My.).

ಪಾಕಾಪನ ಪಾಕ-lāsana. Punisher of the dāitya Pāka: Indra.

ಪಾಕಾಪನಿ ಪಾಕ-lāsani. Indra's son Jayanta; Arjuna.

ಪಾಕಾಪ ಪಾಕ-lāstra. A hook on cookery (My.).

ಪಾಕಸ್ಥಾನ ಪಾಕ-lsthāna. A place for cooking, a kitchen.

ಪಾಕಾರಿ ಪಾಕ-ari. Indra (Rév. 1, 83).

ಪಾಕಿ ಪಾಕ. 1. = ಪಾಕು 2. A aide of a roof (Mhr. ಪಾಕಿ ಪಾವೇಂ; see ಲರ).

ಪಾಕಿ ಪಾಕ. 2. Being cooked, becoming mature, ripening; being digested. 2, a cook (My.).

ಪಾಕಿಟು ಪಾಕitu. A "pocket" (My.).

ಪಾಕು ಪಾಕ. 1. An exclamation of praise (ಕೊಣ್ಣು ಬಿಡು ಸು Bhn. 38, o. r. ಪಾಯ್ಕು).

ಪಾಕು ಪಾಕ. 2. = ಪಾಕಿ 1. See ಲರ.

ಪಾಕೈ ಪಾಕya. To be cooked; obtained by cooking; factitious salt; saltpetre.

ಪಾಖಣ್ಣ ಪಾಖaṇḍa. = ಪಾಪಣ್ಣ. (Sk., Mhr.; ನಾಸ್ತಿಕ G.).

ಪಾಖಣ್ಣ ಪಾಖaṇḍi. = ಪಾಪಣ್ಣ. Heterodox, heretic (Mhr.: B. 5, 170, 176).

ಪಾಗ ಪಾಗ. = ಪಾಗ. Thh. of ಪಾದ. The fourth part of a paṇa: 1 and 2 kāsas (My.). ಸಿಕ್ಕಿ ಸಲು ಬೇಳೆಯರಮನ ಒನ್ನು ಪಾಗಮ್, ಅವು ನಾಲ್ಕಾಗಿ ಪನಮ್ ಎನಿಕ್ಕು; ಅವು ದಕಂ ತೂ

ಕೈ ನಿಕ್ಕಮ್ (o. r. ನಿಕ್ಕಮ್); ಕರಣ್ಯಾಕ್ಕೆ ಸಲಮ್ ಅಕ್ಕು; ಅವ ಇವ ತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೀಸುಗಿಯನಿಕ್ಕು; ನಿಕ್ಕಮ್ ಅಯ್ದುಗಲ್ಲಿ ತೋರಿ; ಅನ್ನವ ಇವ್ ತ್ತರಲ್ಲಿ ಫಾರಂ; ನಾಲ್ಕು ಸೊಲ್ಲಿಗೆ (o. r. ಸೊಲ್ಲಿಗೆ) ಮಾನಮ್; ಅವ ನಾರ್ಕಾಗೆ ಬಕ್ಕಮ್; ಅವ ನಾಲ್ಕಿನಲು ಕೋಗಮ್; ಅವ ಎಂತ ತಗೆ ಕನ್ಯಾಗಾಖ್ಯಂ (Mr. 355). See ಮುಪ್ಪಾಗ.

ಪಾಗದ ಪಾಗದಾ. Thh. of ಪ್ರಾಕೃತ (Smd. 338. 353; Kk. 58; Ssm. 44).

ಪಾಗರ ಪಾಗರಾ. = ಪಾಗರ್, etc. (My.).

ಪಾಗಲ ಪಾಗಲ. = ಪಾಗರ, ಪಾಗಲ, ಪಾಗರ. Tbb. of ಪ್ರಾಕಾರ (Smd. 367; Kk. 93).

ಪಾಗಲ ಪಾಗಲಾ. = ಪಾಗರ್, etc. (ಪ್ರಾಕಾರ Smd. II).

ಪಾಗಾ ಪಾಗಾ. A horse stable (Mhr., H.). ಕುದುರೇ ಪಾಗಾ (ಮನ್ನರ, ವಾಚಪಾಲಿ G.).

ಪಾಗಾರ ಪಾಗಾರಾ. = ಪಾಗರ್, etc. (Bh. 2, 13, 25). ಪಾಗಾರಾ ಹಾ ದಿದವನು ಸಾಗರ ಹಾಡ್ಕಾನೇ? (Prv.).

ಪಾಗು ಪಾಗು. A kind of turban (My.; Si. 217. 461; T. ಪಾಗು, ಪಾಗ್; Br. ಪಾಗಾ; Mhr., H. ಪಾಗೋಟೀಂ; see ಕುಸುಮ್).

ಪಾಗುರ ಪಾಗುರಾ. = ಪಾವದ, ಪಾವದ 2. Thh. of ಪ್ರಾಕೃತ. (ಪ್ರಾಕೃತ, ಪ್ರದೇಶನ Nr.; ಉಪದಿ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಉಪಗ್ರಾಹ್ಯ, etc. Hk.).

ಪಾಂಕ್ತಿಯ ಪಾಂಕ್ತಿಯಾ. (fr. ಪಂಕ್ತಿ). Fit to sit in the general row at meals, fit to be associated with. (My.).

ಪಾಂಗು ಪಾಂಗು. Manner, form, shape (ಆಕಾರ Smd. 7. 8; ಪರಿಜು, ಆಕಾರ Smd. 71; ಆಕಾರ 83; Ch. v. 232); (fittingness, fitness, propriety, agreement; beauty T.; M. ಪಾಂಗು, ಪಾಪ್ಪ); likeness, similitude, resemblance (ಬಂಗಿ, ಸಾಮ್ಯೆ Ch. II, 101; ಪೋರ್, etc., ಸಾಮ್ಯೆ II, 32; ಸದೃಶ Kk. 81; ಪದಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಸ ಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯೆ Smd. 55; ಸಾಮ್ಯೆ 83; cf. ಪಾಡು 8). ಪಿಪಾಸೆಯುಂ ನಾಕೆಯುಮ್ನ ಪಾಂಗಿಂ, ಘನಸ್ತನೇ ಕೇರ್, ಅದುಬೇಸ್ತು ವಜ್ರಂ (Ch. v. 133). ಮುನಿಸ್ತಿಯುಗಾತನೋರ್ ಅವ ಪಾಂಗಿನಿಂ (Smd. 290, o. r. ಮುನಿಸ್ತು). ಒರ್ವ ದಿನ್ನದಿಯಪ್ಪ ಬಡಗಿಯ ಪಾಂಗಿನಿಲ್ಲ ವಂ ಮಾದ್ರಿ ಪಾಮರ್ವರುಂ ಕೆಮ್ಮುಂ ದಿವುಟರ್ (121). ಕಣ್ಣೀಲು ದೆನರ್ ಬಲ್ಲ ಪಾಂಗು (Ch. II, 26). See ಓರ್. 5, 90; 6, 72. — ಪಾಂಗದ. -ಅದ್. To know, or follow, the proper manner or method (ಪ್ರಕಾರಗಮನ Smd. Dh.; ಓರ್. 6, 83). — ಪಾಂಗ ದ್. -ಅದ್. To deviate from the proper manner. ಒದಿದು ಸಾರಥಿಯುಂ, ಪಾಂಗದ್, ನಿಲಿಲೆಯದಿ, ಅಲ್ಲಿಂದೆದೊಯ್ದು ನ್ನ ಬಯ್ದು ನ್ ಅಶ್ವವರನಂ ನರನಂ (Smd. 28). — ಪಾಂಗುಗಿದು. -ಕಿದು. To lose one's form, to be defaced (ಓರ್. 5, 19).

ಪಾಚಕ ಪಾಚಕಾ. Cooking; maturing; digestive (Sk.; B. 4, 25); a cook (Sk.; My.).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 1. = ಪಾಟಿ, etc. (My.).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 2. Milk, in children's language (My.; Tē, T., M.).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. Thh. of ಪ್ರಾಟಿ (My.).

ಪಾಟಿಕೆ ಪಾಟಿಕೆ. Tbb. of ಪಾತಕ. (Si. 349. 441. 461; Tē; T. ಪಾಟಿ, ಪಾಟಿಕ್ಕಿ; M. ಪಾಟಿಗಿ).

ಪಾಟಿಸು ಪಾಟಿಸು. To cook, boil or roast (J. 26, 49).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. = ಪಾತಪಾತ, ಪಾದಪಾದ. A king, a Pasha (My.; Mhr., H. ಪಾಟಾಯ, ಪಾದಪಾತ; Br. ಪಾಡುಪಾ; M. ಪಾತಾಪಾ). Cf. ಪಾದಪಾದ.

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. Low, mean; a eornh, a sorry fellow (My.; Mhr., H., Br.). ಕಾಟಿ ಪಾಟಿ, ಪಾಟಿ ಕಾಟಿ (Prv.).

ಪಾಂಜನಿ ಪಾಂಜನಿಯಾ. (fr. ಪಂಜನಿ). N. of the conch of Krishna which was taken by him from the demon Pañcājana

(ಶಂಖ Nn. 65). 2, relating or belonging to the five classes of beings (ಕುಲಧೇವ 65). 8, fire (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ 65). 4, the moon (ಹಿಮಾಂತು, ಚಂದ್ರ 65).

ಪಾಂಜನಿಯಾ ಪಾಂಜನಿಯಾ-dhara. Krishna. (My.).

ಪಾಂಜರಾತ್ರ ಪಾಂಜರಾತ್ರಾ. (fr. ಪಂಜರಾತ್ರ). A vaishnava seat following the doctrine of the pañcarātra books. (My.).

ಪಾಂಜಾಲಿ ಪಾಂಜಾಲಿ. (fr. ಪಂಜಾಲಿ). Relating or belonging to pañcāla (Bp. 40, 18); the country of the pañcālae (Bp. 6, 18) or a ruler of them. 2, = ಪಂಜಾರ್ No. 1, an association of five guilds, viz. those of the carpenter, weaver, barber, washerman, and shoemaker (Sk.), or those of the carpenter, brazier, ironsmith, goldsmith, and stonemason (My.). 3, a kind of poetical riti (Kāvy. IV, 2. 5. 6. 9).

ಪಾಂಜಾಲಿತನಯ ಪಾಂಜಾಲಿ-tanaya. The brother of Dranpadī (Bh. 5, 11, 34).

ಪಾಂಜಾಲಿತನುಜಿ ಪಾಂಜಾಲಿ-tannjā. = ಪಾಂಜಾಲಿ. (J. 32, 56).

ಪಾಂಜಾಲಿ ಪಾಂಜಾಲಿ. Dranpadī. (Sk.; My.).

ಪಾಂಜಾಲಿಕಾನೀರ್ ಪಾಂಜಾಲಿಕā-anika. An image (ಪ್ರತಮೆ Nn. 102).

ಪಾಂಜಾಲಿಕೆ ಪಾಂಜಾಲಿಕೆ. = ಪಾಂಜಾಲಿ No. 3 (Kāvy. IV, 9). 2, a doll, a puppet (see Mr. s. ಪುತ್ರಿಕೆ).

ಪಾಂಜಾಲಿ ಪಾಂಜಾಲಿ. = ಪಾಂಜಾಲಿ. (J. 2, 50; 4, 72; 8, 43).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. An interjection used in calling.

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. (fr. ಪಾಡು, Smd. 246. 250). Singing; a song (Tē. ಪಾಟಿ; T., M. ಪಾಟು). ಅಟಿ ಪಾಟಿ ಕೂಟಿಂಗರ್ ಕೇರಿ (198).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 1. Breadth, expanse, extension. See ಪಾಟಿಸು 1.

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 2. Tbb. of ಪಾಡ. (My.). See ಪರಿ.

ಪಾಟಿಚರ ಪಾಟಿಚರಾ. (fr. ಪಟಿಚರ). A shop-lifter, a thief.

ಪಾಟಿನ ಪಾಟಿನಾ. Splitting, cleaving; breaking, destroying; tearing. See ಉತ್.

ಪಾಟಿಲಿ ಪಾಟಿಲಿ. = ಪಾಟಿಲಿ. Pale red, pink-coloured. 2, the trumpet flower, Bignonia suaveolens. 3, a species of rice ripening in the rains.

ಪಾಟಿಲಿ ಪಾಟಿಲಿ. ಪಾಟಿಲಿ. = ಪಾಟಿಲಿ. The trumpet flower, Bignonia suaveolens (ಪಾಟಿಲಿ, ಪಾಟಿಲಿ Mr. 118; ಪಾಟಿಲಿ Smd. 25; ಪರಮಪಾಟಿಲಿ ಗಡ Si. 134).

ಪಾಟಿಲಿ ಪಾಟಿಲಿ. = ಪಾಟಿಲಿ No. 1. (Abh. P. 12, after 2, Sēv. 4, after 70).

ಪಾಟಿಲಿಪುತ್ರ ಪಾಟಿಲಿ-putra. The capital of Magadha, Pallabhra, the modern Patna. (My.).

ಪಾಟಿಲಿಮ ಪಾಟಿಲಿಮ. A pale-red or rose colour. (ಓರ್. 4, after 88).

ಪಾಟಿವ ಪಾಟಿವಾ. (fr. ಪಟಿ). Sharpness, acuteness; cleverness; energy; rashness; health. (My.). See ಅ.

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. = ಪಾಟಿ 2. Rnin, demolition (Mhr.). 2, a line as drawn through a letter (My.; Mhr., H. ಪಾಟಿ, ಪಾಟಿ; Br.); a mark put to an item in an account (My.).

ಪಾಟಿ ಪಾಟಿ. 1. = (ಪಾಟಿ 2), ಪಾಟಿ. Manner, form, shape (My.; Tē); degree, extent, size (My.; Tē); fitness, propriety, agreeableness (Bh. 1, 12, 20; J. 34, 30); likeness, similitude, resemblance (ಪದಿ, ಪಾಂಗು, ಪಾಸಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯೆ Smd. 55; ಸಾಮ್ಯೆ 90; Bp. 6, 10; 85, 55; 54, 17; cf. ಪಾದಿ 2, ಪಾದಿ). ಪಾಟಿಯಿಲ್ಲದವನು

ಪಾಟಿಯೊಗದಾನ್ಯೆ? (Priv.). — ಪಾಟಿವು. A proper vessel (Bp. 9, 12). — ಪಾಟಿವು. A fit deity (Bp. 51, 75).
ಪಾಟಿ pāṭi. 2. (fr. ಪರು). Downfall, ruin, defeat, discomfiture (ಭಂಗ Sm. 90; cf. ಪಾಟು 1).

ಪಾಟಿ pāṭi. 1. = ಪಾಟಿ, (ಪಾಟಿ). See ಪರಿಪಾಟಿ.

ಪಾಟಿ pāṭi. 2. = ಪಾಟಾ No. 2. (My.).

ಪಾಟಿ pāṭi. 3. = ಪಾಟಿ. A gang of workmen (My.).

ಪಾಟಿತ pāṭita. Split, cleft, broken, torn, plucked. See ಉತ್.

ಪಾಟಿಸು pāṭisu. 1. (fr. ಪಾಟಿ 1). To extend (v. t.), to spread out, to build on a large scale (Bp. 16, 11). 2, to be excessive, to surpass, to excel (J. 34, 10).

ಪಾಟಿಸು pāṭisu. 2. Tbh. of ಪಾಟಿಸು. (Bp. 51, 75; J. 6, 37).

ಪಾಟು pāṭu. 1. (fr. ಪರು). (= ಪಾಡು). Falling; a fall (Tē.; M. ಪಾಡು). See ಪೆಪ್ಪೆ. 2, a declining state (Tē.). 3, the ebb of the tide (Tē.).

ಪಾಟು pāṭu. 2. (fr. ಪರು 1) = ಪಾಡು 3, ಹಾಡು 3. Obtaining, incurring, undergoing, experiencing, feeling, suffering (Tē.; T., M. ಪಾಡು). See ಎರ್ಪಾಟು, ತಿದ್ದು, ತೀರು, ಪಡಿ, ಪಡು. 2, manner of being, state, nature, manner, mode (My.; Tē.; T. ಪಾಟು; M. ಪಾಡು; see ಪೋಲಿ). 3, proper state, fitness (My.; M. ಪಾಡು). 4, measure of space and time (M.); time, occasion (Tē.). 5, capture (T.); obstruction, detaining, arresting (M.).

ಪಾಟಿ pāṭi. = ಪಾಟಿ 1. Regular or successive order, series, succession. Cf. ಪಾಡು.

ಪಾಟಿ pāṭi. A bracelet of gold, pearls, etc. (Mhr. ಪಾಟಿ ಲೇ; My.).

ಪಾಠ pāṭha. (fr. ಪಠ) = ಪಾಟಿ 2. Recitation, recital; declaration. 2, reading, perusal, study. 3, a lesson (My.; Mhr.; B. 3, 1). 4, the text of a book. ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಕಡೆಮೆ ಯಾದರೂ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಡೆಮೆಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಠ ಪಾಠದಿದ್ದರೂ ಅಟಿ ಬರುತ್ತದೆ. — ಪಾಠವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನೋಟವಿರ ಬೇಕು. — ಪಾಠಾ ಹೇಳುವವನಿಗೆ ಕೋಟಿದ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ಪಾಡ್ಯ ಪಾಠಕ್ಕಾಗದು, ಮಾಡ್ಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗದು (Priv.). — ಪಾಠ ಮಾಡು. To learn by heart. 2, to instruct, teach (My.).

ಪಾಠಕ pāṭhaka. A recitor; a reader; a student (ಪಿಡಾಳಿ Cē. II, 39); a lecturer; a teacher. See ಮಂಗಳ; Cpr. 6, after 97; Bp. 59, 29.

ಪಾಠಕ್ರಮ pāṭha-krama. The way or manner of reading (Smṁ. 11).

ಪಾಠೋಪ pāṭha-dōsha. An error in a text, a false reading. (My.).

ಪಾಠಶಾಲೆ pāṭha-śālē. A school, a college. (My.).

ಪಾಠಾಂತರ pāṭha-antara. Another reading, a variation of reading in a book or MS. (My.).

ಪಾಠಿ pāṭhi. One who has read or studied; conversant with. 2, lead-wood, *Plumbago zeylanica*.

ಪಾಠಿಸು pāṭhisu. = ಪಾಟಿಸು 2. To recite; to learn; to declare.

ಪಾಠೀಣ pāṭhina. = ಪಾಠ Nos. 1 & 2 (Bp. 27, 80).

ಪಾಠೀನ pāṭhina. A public reader, a lecturer. 2, a kind of sheat fish, *Silurus pelorius* B. Mss., or *Si. boalis* Ham. (ನಿಶಾಪರ, ಮೀನ್ Nn. 23; ಮುಕರ Mr. 410).

ಪಾಠಿ pāṭhi. A climbing plant possessing various medicinal properties, *Clypea hernandifolia* W. & A. (see ಉಳುಮೆ ಸುಣ್ಣ). 2, the root of *Bignonia suaveolens*.

ಪಾಡ್ ಪಾಡಿ. = ಪಾಡು 1. P. p. ಪಾಡು (J. 21, 57).

ಪಾಡ ಪಾಡಾ. (= ಪಾಟು 2). Place, situation (M.; see ಕೆಯ್ಯಾಡ No. 1). 2, = ಪಾಡು 3. See ಕೆಯ್ಯಾಡ No. 2. 3, a frame. See ಪಾಗಲನಾಡ.

ಪಾಡಗ ಪಾಡಗಾ. = ಹಾಡಗ. The teak tree (ತೇಗ ವೃಕ್ಷ ಸಿ.; ತೇಗು Kk. 71).

ಪಾಡಗ ಪಾಡಗಾ. Tbh. of ಪಾಡಕಟಕ. An anklet worn by children and women (ಪಾಡಾಗದ, ಪಾಡಕಟಕ, etc. Si. 226; Grj. 3, after 91; My.; Tē., T., M.).

ಪಾಡಾವಳಿ ಪಾಡಾವಳಿ-ಬಾಳಿ. (= ಪಾಡಿ). A climbing shrub, *Clypea hurmanni* W. & A. (St. & Pl., Kōṅkapi).

ಪಾಡಿ ಪಾಡಿ. (fr. ಪರು). A settlement, a hamlet, a village (T.; My. at the end of many compounds; Mhr. ಪಾಡಾ). See e.g. ಕನ್ನಮ್ಮಾಡಿ, (ಬಲ್ಲಮ್ಮಾಡಿ), ದಾಗಮ್ಮಾಡಿ, ಹಾಗಲಮ್ಮಾಡಿ.

ಪಾಡಿ ಪಾಡಿ. = ಪಾಟಿ 3. (My.).

ಪಾಡಿಯ ಪಾಡಿಯಾ. = ಪಾಡ್ಯ, etc. (Mr. 68; My.; Mhr. ಪಾಡಿಯಾ).

ಪಾಡಿನ ಪಾಡಿನಾ. = ಪಾಡಿಯ. See ಎಳೆವಾಡಿನ.

ಪಾಡಿಸು ಪಾಡಿಸು. = ಹಾಡಿಸು. To cause to sing (ಗಾನ Smṁ. Dh.).

ಪಾಡು ಪಾಡು. 1. = ಪಾಡಿ, ಹಾಡು 1. To sing (ಗಾನ Smṁ. Dh.; Sm. 93; Tē., T., M.). ಅಮರಾಂಗನೆಯರ್ ಹೇಳುವ ಪಾಡಿದರ್ ಹೇಳುಗಮಂ (Smṁ. 64). ಪಾಡಿದುಮು ತುನ್ನು (169). ಗಾಯಕಂ ಪಾಡೆ ದೇವಂ ಮೇಳಿದಂ (296). ಪಾಡುವಂ (91). ಏದಿ ಕೇಳುವನೆ ಸಂಗೀತವನು ಪಾಡಿದರ್? (Dp. 87). See Smṁ. 153. 201. 255. 272; Cpr. 2, 7; Grj. 2, after 106; C. Bp. 4, 7; Rāv. 12, 28; 18, after 45; J. 2, 65; 5, 57; 8, 16; 28, 22. — ಪಾಡು ಅಡು. (Bp. 28, 56). — ಪಾಡು ಹಾಡು. (Bp. 6, 26).

ಪಾಡು ಪಾಡು. 2. = ಹಾಡು 2. Singing; a song (J. 21, 57). 2, = ಪನ್ನ 1 (Bhn. 4; Bh. 1, 8, 1). See Kāry. V, 963; ಪನ್ನ. — ಪಾಡುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A kind of poetical composition (Kāry. V, 964). — ಪಾಡು ಪನ್ನ. = ಪನ್ನ ಪಾಡು (Rām. 4, 3, 6).

ಪಾಡು ಪಾಡು. 3. = ಪಾಟು 2, etc. Obtaining, etc.; suffering, trouble (ಬಲಬಲಿಕೆ Sm. 93; My.); state, manner, mode, form (Bh. 2, 13, 32; My.); proper state; fitness (My.). 3, likeness, similarity, resemblance (ಸದೃಶ Bhn. 30; Bp. 5, 41; 27, 44; 37, 68; 42, 6; 50, 36; 51, 9; J. 21, 2; 27, 35). See ಅಡೆ, ಎರ್ಪಾಡು, ಪಯ, ಪರಿ (S. Sk. ಪರಿ). — ಪಾಡುಗಯ್. To make proper (Rām. 5, 9, 1). — ಪಾಡು. -ಅಡು. The proper state or form to be lost (Grj. 6, 80; J. 19, 38).

ಪಾಡು ಪಾಡು. Ripeness and readiness to be gathered (My.; ಪನ್ನೆಗೆ ಬನ್ನದ್ದು G.; Mhr. ಪಾಡು). ಕಾಯಿಗಳು ಪಾಡಾಗಿ ಬಂದ ಹತ್ತಿದ ಬಡಿಕೆ (B. 2, 51). ಕಾಯಿಗಳು ಪಾಡಿಗೆ ಬನ್ನು (3, 37).

ಪಾಡುಂಗಾಡಿ ಪಾಡು-ಗಿ-ಗಾಡಿ. (Smṁ. 236). = ಹಾಡುಗಾರ A singer, a minstrel.

ಪಾಡ್ಯ ಪಾಡ್ಯಾ. = ಪಾಡಿಯ, ಪಾಡಿನ. Tbh. of ಪ್ರತಿಪದ. The first day of a lunar fortnight (ಪ್ರತಿಪದ Sm. 19; ಪ್ರತಿಪದ Sm. 155; Si. 39). ಪಾಡ್ಯ ಪಾಠಕ್ಕಾಗದು, ಮಾಡ್ಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗದು. — ಪಾಡ್ಯವಾದರೂ ಸತ್ಯವಿರ ಬಾರದು (Priv.).

ಪಾಡ್ಯಮಿ pādyaṃ. = ಪಡ್ಯಮಿ, ಪಾಡ್ಯ, etc. (Si. 39; My.; Tē.; cf. Mhr. s. ಪಾಡಿಯು).

ಪಾಣಾವಿಕ ಪāṇavika. A man who beats the paṇava (Ūpr. 6, after 86).

ಪಾಣಿ pāṇi. 1. The hand. 2, holding in one's hand, wearing; see ತೂಲ. See Prv. s. ಪಾಣ.

ಪಾಣಿ pāṇi. 2. = ಪಾಣಿಯು. — ಪಾಣಿವಟ್ಟು. -ಬಟ್ಟು. A pedestal with a spout (for a linga, to carry off the water, My.).

ಪಾಣಿಗ್ರಹೀತಿ pāṇi-grāhīti. He whose hand has been taken hold of: a woman married according to the ritual, a bride, a wife.

ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ pāṇi-grahana. Taking by the hand: marrying, marriage. ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವಾದರೆ ಗಾಣಗಿತ್ತಿಗೆ ಏನು? (Prv.). — ಪಾಣಿಗ್ರಹಣಗಿಯ. -o. To take by the hand, to marry (Śāstrasāra in W. after v. 1559).

ಪಾಣಿಘ ಪāṇi-gha. Striking the, or with the, hands: one who plays on a tabor or other hand-instrument; one who claps the hands together.

ಪಾಣಿಜ ಪāṇi-ja. A finger-naïl.

ಪಾಣಿತಲ ಪāṇi-tala. The palm of the hand (ಅಂಗಿಯ Mr. 322).

ಪಾಣಿದಂಡ ಪāṇi-daṇḍa. An oar (ಗಡ್ಡೆ, ಹುಟ್ಟು Mr. 416).

ಪಾಣಿನಿ pāṇini. N. of an eminent grammarian. (My.). ಪಾಣಿನಿಯ ಸೂತ್ರ (Bp. 35, 29).

ಪಾಣಿನಮ ಪāṇi-n-dhama. Blowing through or into the hands. (G.).

ಪಾಣಿವೇದನ ಪāṇi-pīḍana. Pressing the hand: marrying, marriage.

ಪಾಣಿಮುಕ್ತ ಪāṇi-mukta. A weapon thrown by the hand.

ಪಾಣಿಮೂಲ ಪāṇi-mūla. The root of the hand: the extremity of the arm, the wrist (ಮಣಿಕಟ್ಟು Mr. 322, o. r. ಮಣಿಬಣ್ಣ).

ಪಾಣಿಯ ಪāṇiya. = ಪಾಣಿ 2. Tbh. of ಪಾಣಿಯು. See ಪಾಣಿಯು ಪಾರ.

ಪಾಣಿಯಬಾರ ಪāṇiyabāra. Tbh. of ಪಾಣಿಯುದ್ವಾರ (Śmd. 384).

ಪಾಣಿಲಾಘವ ಪāṇi-lāghava. Manual readiness, smartness, legerdemain (J. 22, 6, 12).

ಪಾಣಿವಾದ ಪāṇi-vāda. One who plays on a tabor or other hand-instrument; one who claps the hands together.

ಪಾಣಿಬಾಹುವರ್ವ ಪāṇibāhuvā-para. A finger-joint (ದಿರಳುಗವ ಗಣ್ಣು Mr. 322).

ಪಾಣಿಬಾಹು ಪāṇi-bāhū. A hand-branch: a finger (ಅಂಗುಲಿ, ದಿರಳ Mr. 322).

ಪಾಣಿತಿ pāṇiti. = ಪಾಣಿ 1. (ಪೋಲಿ Ūt. I, 42).

ಪಾಣಿರ ಪāṇira. Whittish-yellow, whitish, white, pale. 2, a white-robed mendicant. 3, red ohalk.

ಪಾಣಿವ ಪāṇiva. A descendant or son of Pāṇḍu; see ಪಂಡ. 2, a partisan of the sons of Pāṇḍu. ಪಾಣಿವನಾಗಿ ಕಾಣುವ ನಾ ದಹಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? — ಪಾಣಿವರನ್ನರೆ ವಸ್ತ್ರಾರ್ಥಮ್ನದ ಕೋಣಗ ಕೋಣ? — ವಗಡೆಯಾದ ಪಾಣಿವರು ಕೆಟ್ಟರು. — ಪಕ್ಷ ಪಾಣಿವರಲ್ಲಿ, ಉಬ ಕಾರವರಲ್ಲಿ (Prva.). See Śmd. 78. 287. 288. 292; J. 2, 4, 47; 5, 3. — ಪಾಣಿವಮದ್ವು. (ಪಾಣಿರೀಕ, ಪಾಣಿಯರ್, ಪೆ ನ್ನಾರೇ ಗಡ್ಡೆ, ದಿಳಿನೆಯ್ದಿಲೇ ಗಡ್ಡೆ Si. 153).

ಪಾಣಿ ಪāṇi. ಪಾಣಿಗ್ರ. A village-officer (Mhr. ಪಾಣ್ಣಿ; see ದೇಶ).

ಪಾಣಿತ್ಯ ಪāṇitya. (fr. ಪಣ್ಣಿತಿ). Scholarship, erudition; cleverness, skill. (Bp. 2, 81; J. 2, 27; B. 2, 8; My.).

ಪಾಣಿ ಪāṇi. Yellowish-white, white, pale. 2, yellow disease: jaundice (ಪಾಣಿಕ್ Mr. 387, o. r. ಪಿಣ್ಣಿಕ್). 3, N. of a son of Vyāsa, brother of Dhṛitarāṣṭra and Vidura, father of the Pañḍapāṇḍavas. (Bh. 1, 5 anm.). 4, Dhṛitarāṣṭra (ಅನ್ವರಾಜ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ Mr. 264).

ಪಾಣಿ ಪāṇi. A yellowish-white or pale colour. 2, jaundice (see ಪಾಣ್ಣು No. 2). 3, a kind of encumber (ಕುಲಕ, ಕುಪದಲ Mr. 146).

ಪಾಣಿ ಕನ್ನಲ ಪāṇi-kannala. A white blanket.

ಪಾಣಿ ಕನ್ನಲ ಪāṇi-kannala. A carriage covered with a white woolen cloth.

ಪಾಣಿ ತನುಜ ಪāṇi-tanuja. A son of Pāṇḍu (Śmd. 266).

ಪಾಣಿ ಪುತ್ರ ಪāṇi-putra. = ಪಾಣಿ ತನುಜ. Arjuna (J. 8, 38).

ಪಾಣಿ ಭೂಮಿ ಪāṇi-bhūma. A country with a yellowish soil.

ಪಾಣಿ ರ ಪāṇi. Yellowish-white, white, pale. 2, jaundice. 3, the white leprosy, vitiligo.

ಪಾಣಿ ರಂಗ ಪāṇi-raṅga. Having a yellowish-white colour: Kṛishṇa (My.). 2, N. of a man (Bp. 4, 5; 9, 48; 50, 18; 61, 33). — ಪಾಣಿ ರಂಗವಿಟ್ಟ. Kṛishṇa (My.).

ಪಾಣಿ ರತ ಪāṇi-rata. Uncommonly white (Ūpr. 8, 34).

ಪಾಣಿ ರಿತ ಪāṇi-rita. = ಪಾಣಿ ರ No. 1. (Ahh. P. 12, after 2).

ಪಾಣಿ ರೋಗ ಪāṇi-rōga. = ಪಾಣಿ ರ No. 3. (C.).

ಪಾಣಿ ಸುತ ಪāṇi-suta. = ಪಾಣಿ ತನುಜ. (J. 24, 16).

ಪಾಣಿ ಪāṇya. N. of a people and of the country in the Dekhan inhabited by them (T. ಪಾಣಿ, ಪಾಣಿಯು); a prince of the Pāṇḍyas. See Bp. 6, 18; 11, 16. 17; ಕೂನ, ಸಾನ್ದರ, ಹೊರಟ, and s. ಮಂಗಲಾಪರ. — ಪಾಣ್ಯಮಣ್ಣು. The country of the Pāṇḍyas (Bp. 27, 20). — ಪಾಣ್ಯಮಹೀತಲ. = ಪಾಣ್ಯಮಣ್ಣು. (Bp. 50, 50). — ಪಾಣ್ಯವಸುಮತಿ. = ಪಾಣ್ಯಮಹೀತಲ. (Bp. 50, 45).

ಪಾಣಿ ಪāṇi. A whoremonger; an adulterer (ಜೋಡ, ಸಿತಗ Śmd. II; Kk. 89; ಸಿತಗ Ūt. I, 16; ಪರಲಗ Ūt. I, 43; II, 24; Ahh. P. 8, after 50; 15, 39; cf. ಪದು 3; ಪಾಡು 3).

ಪಾಣಿ ಪāṇi. (Śmd. 245). A whore; an adulteress (ಜೋಡ, ಸಿತಗ Śmd. II; Kk. 89; ಜೋಡ Ūt. I, 38; ಪಾದರಗಿತ್ತಿ, ಜೋಡ, ಬೆದಗಾರ್ತಿ, ಸಿತಗ, ಪಾರ Kk. 29; Śm. 75).

ಪಾತ ಪāta. 1. Flying; falling, fail; a cast, a throw; a stroke; an attack; defect, fault. See ಅತಿ, ಉತ್, ತಾಲ, ನಿ, ಪಾದ, Śmd. 112.

ಪಾತ ಪāta. 2. Watched, protected, preserved.

ಪಾತ ಪāta. Cansing to fall or sink; sin, crime (ನರಗ Ūt. I, 59). — ಪಾತಕ ಅದ್. Sin to be destroyed or blotted out (Bp. 30, 14). — ಪಾತಕಂಗಿಯ. -o-ಗಿಯ. To commit a sin (J. 19, 27). — ಪಾತಕ ಪರಿಹರಿಸು. Sin to be removed (Bp. 45, 8). — ಪಾತಕ ಒದಿ. Sin to take possession of one, or to undertake or incur sin (Bp. 28, 24).

ಪಾತಕನ ಪātakana. Sinful state or behaviour; sin (My.; Jmt. 22 s. ಕೇಡು).

ಪಾತಕಿ ಪātaki. Guilty of a crime, sinful; a sinner (Bp. 14, 80; 52, 7; J. 13, 81).

ಪಾತನ ಪātana. Cansing to fall, etc. See ನಿ.

ಪಾತರ ಪātara. Tbh. of ಪಾತ್ರ. (Sp. s. ಬಾಯು; My.; Tē.). — ಪಾತರದವಳು. -ಅವಳು. = ಪಾತ್ರದವಳು. A dancing girl, a harlot (ಗಣಿಕೆ, ಪಣ್ಣಿಲಿ, ವಾರ್ಣಿಲಿ, ವೇತ್ಯೆ G.; My.). ಸ್ವರ್ಗಲೋ

ಕದ ಪಾತರದವಳು (ಸ್ವರ್ಣಶೃಂಗಿ G.). ಪಾತರದವರ ಮನೆ (ವೇಶ); ಪಾತರದವರ ಸಮುದಾಯ (ಗಾಣಿಕೆ G.).
ಪಾತರಗಿತ್ತಿ pātara-gitti. = ಪಾತರದವಳು. (My.). 2, a butterfly (C.; B. 4, 1).

ಪಾತಲಿಮರ pātali-mara. = ಪಾದರಿಮರ. (St. & Pl.; cf. ಪಾದರಿ 1).

ಪಾತಪಾಹ ಪātasbāha. = ಪಾಹ. (B. 5, 38, 108). — ಪಾತಪಾಹ, relating to or granted by a Pasha; kingly; grand, noble; royalty, reign of a king (B. 5, 286; Mhr., H. ಪಾದಪಾಹ).

ಪಾತಾಲಿ ಪāta-āli (= āliya). = ಪಾತಾಲ. One of the seven regions under the earth and the abode of the nāgas or serpents and demons; a general name for the seven regions, hell (ಭೋಗವತಿ, ಅಭೋಲೋಕ Nn. 22). 2, submarine fire. ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯ ಪಾತಾಲದೊಳಗುಳ್ಳುಬಿಲಶಬ್ದವ್ರವರ್ತನೆಯನ್ ಅಭಿಧಾನಮಾಗಿ ಪೇದ್ದಂ (Mr. 2).

ಪಾತಾಲಗಂಗೆ pātāla-gaṅgā. The Ganges of the lower regions. (Bp. 19, 55).

ಪಾತಾಲಿನಿಲಯ pātāla-nīlaya. An asura, a demon; a nāga.

ಪಾತಾಲಿಲೋಕ ಪātāla-lōka. The pātāla region (ಅಭೋಲೋಕನ, etc. Mr. 392).

ಪಾತಾಲ ಪātāla. = ಪಾತಾಲ. ಪಾತಾಲವಾದರೆ ಪಾತ್ರಮೇಳದವರಿಲ್ಲವೇ? — ಪಾತಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾತಾಲ (Prva.). — ಪಾತಾಲಗಡ. A grappling hook or drag to ootob things under water (My.; B. 3, 118). — ಪಾತಾಲಗರಡಿ. = ಪಾತಾಲಗಡ. (My.). — ಪಾತಾಲಗರುಡ. = ಗರುಡಪಾತಾಲ. A medicinal herb, said to be an antidote to snake-bites, Opbiorrhiza mungos L. (St. & Pl.). 2, = ಪಾತಾಲಗರಡಿ (My.). — ಪಾತಾಲಭೇದಿ. = ಪಾತಾಲಗಡ. (Tē.; My.). — ಪಾತಾಲಲಂಕೆ. The Lankā of the lower regions (Abh. P. 9, 196).

ಪಾತಿ ಪāti. A basin for water round the foot of a tree, etc. (Bp. 57, 91; My.; Tē. ಪಾತಿ, ಪಾತು, ಪಾದಿ, ಪಾಮ; T., M. ಪಾತಿ). 2, a garden bed (My.; Tē., T., M.).

ಪಾತಿ ಪāti. 1. Tbb. of ಪಾವತಿ. (My.). — ಪಾತಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. of women (My.).

ಪಾತಿ ಪāti. 2. = ಪತಿ. (Sk.).

ಪಾತಿಪ ಪātipa. Made to fall, feiled, thrown down, etc. (Ūp. 4, 27).

ಪಾತಿವ್ರತ ಪāti-vratē. = ಪಾತಿವ್ರತ. (Bp. 25, 37).

ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಪāti-vratya. (fr. ಪತಿವ್ರತ). Devotedness or loyalty to a husband, conjugal fidelity. (My.; B. 5, 292).

ಪಾತುಕ ಪātuka. Apt or disposed to fall; falling.

ಪಾತ್ರ ಪātra. = ಪಾತರ, ಪಾತ್ರೆ. A drinking vessel; a goblet, a cup, etc. 2, a vessel in general. ಪಾತ್ರವಿದ್ದವು ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿತು (Prv.). 3, any kind of sacrificial vessel. 4, the channel or bed of a river (ತೊಡೆಯ ನಡುವು Mr. 415). 5, a ntensil (ಅದ್ದನೆಗೆ 212). 6, a receptacle, a recipient or a person in whom any quality is contained: a fit or competent or worthy person or man, a person or man worthy to receive gifts; fit for; a recipient or subject also of curses, blame, etc. Feminine ಪಾತ್ರಳು (My.). ತರಹದವರಾದವಳು ಮರಣಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರಳು (Prv.). 7, a king's counsellor or minister. 8, an actor, dramatis persona. ಪಾತ್ರವಾದ ವಾದಕ ವಾಚಿಸಿದಂ (Śmd. 296). 9, a part in a play (Sk.); a disguise, an assumed character (My.; Mhr.); performing, dancing (Mhr. ಪಾತ್ರಾ, a dancing girl). ಪಾತ್ರವನಾದವಳು (ನರ್ತಕಿ, ವಾಸಿ Nn.). ಕೊತ್ತಿ ಪಾತ್ರ ಬಲೇ ಮುಂದೆ. —

ಅನುಗದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಾದವನಾಗ ಮುದ್ದಳೇ ಎರವು ಬೇಡಿದರನ್ನೆ (Prva.). — ಪಾತ್ರದವಳು. = ಪಾತರದವಳು. (My.). — ಪಾತ್ರವನಿ. A shrub with long continuous rows of circular bracts hiding the flowers, Desmodium pulchellum Benth. (L.). ಪಾತ್ರತೆ pātrātē. Capacity, fitness, worthiness. (My.).

ಪಾತ್ರತ್ವ ಪātrātva. = ಪಾತ್ರತೆ. (My.).

ಪಾತ್ರದ ಪātra-da. A balanoe (ತ್ರಾಸು Mr. 358).

ಪಾತ್ರವಿಶೇಷ ಪātra-viśēsha. A distinguished person (Śmd. 125).

ಪಾತ್ರೀಭೂತ ಪātri-bhūta. Having become a fitting receptacle or recipient, fit for (Abh. P. 1, 4).

ಪಾತ್ರೆ ಪātrē. = ಪಾತ್ರ Nos. 1-3. (ತಟ್ಟೆ Mr. 212; My.; B. 5, 142). See ಜಲ, ಮೃದ್ಧಯ, ಸು.

ಪಾಥನ ಪāthas. Water.

ಪಾಥೇಯ ಪāthēya. (fr. ಪಥ). Provisions for a journey (ಸಮ್ಪ. Mr. 234).

ಪಾಥೋದ ಪāthas-da. A loud. (My.).

ಪಾಥೋಧರ ಪāthas-dhara. A loud. (My.).

ಪಾಥೋಧಿ ಪāthas-dhi. The ocean. (My.).

ಪಾಥೋನಿಧಿ ಪāthas-nidbi. The ocean. (My.).

ಪಾಥೋಭೃತ ಪāthas-bhrit. A loud (ಮೋಡ G.; My.).

ಪಾಥೋರುಹ ಪāthas-ruba. The lotus.

ಪಾಥೋರುಹಾಕ್ಷ ಪātharuba-aksha. Vishnu (J. 7, 56).

ಪಾದಿ ಪādi. = ಪಾಯ. A foot. See ಗೂಡ, ಬಹು.

ಪಾದ ಪāda. = ಪಾಗ, ಪಾಯ 1, ಪಾನ 1, ಪಾವ. A foot (ಅಂಜ. ಕಾಲು Nn. 130; ಕಾಲು 77; ಅಡಿ, ಕಾಡೆ Śm. 70). 2, an app. to proper names as a title of respect. 3, the foot of a mountain, a hill at the foot of a mountain. 4, the root of a tree (Mr. 104). 5, a ray of light; lustre (ಶೇಖ, ಶೇಖಸ್ಸು Nn. 130). 6, a quarter, a fourth part. 7, a verse-quarter (Ūh.). 8, a verse-line (Ūh.). 9, a quarter of a weight of gold. 10, = ಪದಪೂರ, ಪಾದಪೂರ (Nn. 130). 11, a part in general. 12, combination (? ಬರಹ Mr. 440). ಪಾದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾಪೋಸು, ಪಾದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾಯಿತ್ತಿತ್ತ. — ಪಾದಕ್ಕೆ ದಿವ್ಯ ರೂ ನಾಗವು ಕಟ್ಟಿದ ಬಿಡ. — ಪಾದಗಾಣಿಕೆ. -ಕಾಣಿಕೆ. A gift placed at the feet of a gurn (My.). 2, price (of a thing, My.).

ಪಾದಕಟಕ ಪāda-kāṭaka. (= ಪಾಡಗ). An ankle.

ಪಾದಗ್ರಹಣ ಪāda-grahaṇa. Laying hold of or clasping the feet of a person, as a mark of respectful salutation.

ಪಾದಬಾರಿ ಪāda-bāri. Walking on foot; a footman.

ಪಾದಜ ಪāda-ja. A Śūdra. (My.).

ಪಾದತಲ ಪāda-tala. The sole or lower part of the foot. (Kk. 98).

ಪಾದಶೀರ್ಷ ಪāda-tīrtha. Water in which the feet (of superiors) have been washed (My.).

ಪಾದಶ್ರಾಣ ಪāda-trāṇa. Foot-protecting: a sandal, a shoe, a boot. See ಮೆಟ್ಟು.

ಪಾದನ ಪādana. Causing to go or to obtain. See ಪ್ರತಿ.

ಪಾದಪ ಪāda-pa. Drinking with the root: a tree (ಮರ Nn. 28).

ಪಾದಪಟ್ಟ ಪāda-paṭṭa. = ಪಾಯವಟ್ಟ. A badge of honour for the foot; an ornament for it.

ಪಾದಪದ್ಮ ಪāda-padma. A lotus-like foot, a foot beautiful as a lotus. (My.).

ಪಾದಪಯೋಜಿ pāda-payōja. = ಪಾದಪದ್ಮ. (Śiv. 5, 56).

ಪಾದಪಾಗ್ರ pādapa-agra. The top of a tree (ಶಿಖ, ಮರದ ತುದಿ Nn. 4).

ಪಾದಪಾತ pāda-pāta. A foot-fall, a tread, a kick (Ūpr. 5, after 76).

ಪಾದಪಾಶ pāda-pāśa. = ಪಾದಪಾಸ. A foot-rope for cattle, etc.; an anklet of small bells, etc.

ಪಾದಪಾರನ pādapa-pāśana. Eating trees: fire. 2, a certain metrical foot (Ūh.).

ಪಾದಪೀಠ pāda-pīṭha. A foot-stool. (My.).

ಪಾದಪೂಜೆ pāda-pūjē. Homage paid to the feet of gurns (My.).

ಪಾದಪೂರಣ pāda-pūraṇa. Filling out a part or a line of a verse, expletive; the act of filling out a line or the measure of a verse; an expletive, like ನಿದಿ, ಸಲಿ, etc. (Ūt. I, 19; II, 34).

ಪಾದಪ್ರಹರಣ pāda-praharaṇa. A kick. See ಒದೆ.

ಪಾದಬಂಧ pāda-bandha. Any tie for the foot.

ಪಾದಬಂಧನ pāda-bandhana. Any tie for the foot. 2, a stock of cattle. See ಗುಡಿ.

ಪಾದರ pādara. = ಹಾದರ. (Tbh. of ಪಾದರಾಯಣ). Adultery (J. 2, 5). (Cf. ಪಾದು 3 ?).

ಪಾದರಕ್ತ pāda-rakkē. Thh. of ಪಾದರಕ್ತ (Śmd. 376).

ಪಾದರಕ್ಷಣ pāda-rakṣaṇa. Foot-guarding: a sandal, a shoe, a boot.

ಪಾದರಕ್ಷಿ pāda-rakṣhē. = ಪಾದರಕ್ಷಿ, ಪಾದರಕ್ಷಣ. (ಉಪಾಸಕ್, ಪಾದರಕ್ಷಣ HIA; ಪಾದು, ಪಾದುಕೆ, ಉಪಾಸಕ್ Si. 344; Bp. 55, 57).

ಪಾದರಸ pāda-rasa. Quicksilver, mercury (ಸೂತ್ರ Nn. 32; ಪಾದರಸ 83; ಸೂತ್ರ, ರುಚಿರಾನು 131; ಚವಲ, ರಸ, ಪಾದರಸ, etc. Si. 332; My.).

ಪಾದರಿ pādari. An adulteress (J. 5, 61).

ಪಾದರಿ pādari. 1. = ಹಾದರಿ. Tbh. of ಪಾಟಲ (Śmd. 364, o. r. ಹಾದರಿ; ಪಾಟಲ, ಪಾಟಲಿ Mr. 118; ಪಾಟಲಿ Śm. 25; ಪಾಟಲಿ, etc. Si. 134; ಮೋಘ G.; Ūpr. 7, 56. 69; Tē., T., M. ಪಾದರಿ). — ಪಾದರೀ ಮರ. A high tree, Stereospermum ohelonoides D. C. (St. & Pl.).

ಪಾದರಿ pādari. 2. = ಪಾದ್ರಿ. A padre or priest (Portuguese; My.; M.; B. 5, 272).

ಪಾದರಿಗ pādara-igra. = ಹಾದರಿಗ. An adulterer.

ಪಾದರಿಗಂ ಪಲವನ್ನಂ ಅದೇನಂ ಈವಂ? (Śmd. 211. Mdb.).

ಪಾದವಲ್ಮೀಕಿ pāda-valmika. Elephantiasis. See ಒದಲಿಗಾರ್.

ಪಾದವಾಸ pādavāsa. Tbh. of ಪಾದಪಾತ (Śmd. 880).

ಪಾದವಿನ್ಯಾಸ pāda-vinyāsa. = ಪದವಿನ್ಯಾಸ. 2, the putting down or spreading of rays (Ūpr. 1, 47).

ಪಾದಕಾಶಿ pāda-śākhē. A toe. (R.).

ಪಾದಕೃಮಿಲಿ pāda-krūṃkhalē. = ಪಾದಸಂಕಲಿ. A chain for the foot.

ಪಾದಪದ ಪಾದāshaha. = ಪಾಞ್, etc. (My.).

ಪಾದಸಂಕಲಿ pāda-saṅkalē. Thh. of ಪಾದಕೃಮಿಲಿ (Śmd. 176).

ಪಾದಸಂಘಟ್ಟನ pāda-saṅghaṭṭana. Striking or ornaing with the foot. See ತುದಿ.

ಪಾದಸರೋಜಿ pāda-sarōja. = ಪಾದಪದ್ಮ. (Śiv. 2, 100).

ಪಾದಸ್ಫೋಟ pāda-sphoṭa. A blister or sore on the foot.

ಪಾದಾಗ್ರ pāda-agra. The point or extremity of the foot.

ಪಾದಾಂಗದ ಪಾದa-angada. An ornament for the feet or toes, an anklet.

ಪಾದಾತ pāda-āta. A foot-soldier. 2, infantry.

ಪಾದಾತಿ pādāti. = ಪಾದಾತಿ. (Sk.; R.).

ಪಾದಾತಿಕ pādātika. A foot-soldier.

ಪಾದಾದಿಯಮಕೆ pāda-ādi-yamaka. A kind of yamaka (Kāv. III, 2, B, 3 seq.).

ಪಾದಾಮ್ನುಜ pāda-amhujā. = ಪಾದಪದ್ಮ. (J. 9, 27).

ಪಾದಾಮ್ನುರುದ pāda-amhurnha. = ಪಾದಾಮ್ನುಜ. (Ūpr. 3, 72).

ಪಾದಾವರ್ತ pāda-āvarta. A wheel worked with the feet for raising water from a well.

ಪಾದಿ pādi. 1. (fr. ಪಾಯ್ 1). = ಪಾಯ್ 2, etc., ಹಾದಿ. A road. ಗುಂ ಪೋದ ಪಾದಿಯದು! (Rāgho. 17, 68).

ಪಾದಿ pādi. 2. (= ಪಾದಿ 1; ಪಾದಿ 1?). (ಸರಿ, ದೊರೆ, ಸಡಿ, ಗಡಿ, ಪಾಸಿ, ಎಣಿ, etc., ಸಮಾನ ಶ್ಲ.).

ಪಾದಿತ pādita. Gone to; obtained. See ಅ-.

ಪಾದು pādu. ಪಾದೂ. = ಪಾದುಕೆ. A shoe, etc.

ಪಾದುಕೆ pāduka. = ಪಾದುಕೆ, ಪಾವಗಿ, ಪಾವಗಿ, ಹಾವಗಿ, q. v. (ಅನು ಪದೀನ, ಹಾವಗಿ Mr. 205, o. r. ಪಾವಗಿ).

ಪಾದುಕಾಕಾರ pādunkā-kāra. A shoemaker.

ಪಾದುಕಾಸಿದ್ಧಿ pādunkā-siddhi. A magical slipper or shoo, supposed to have the power of conveying the wearer wherever he likes. ಪಾದುಕಾಸಿದ್ಧಿಯಿದ್ದರೂ ನಾಡೋದು ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಪಾದುಕೆ pādunkē. = ಪಾದುಕೆ, etc. A wooden shoe, a shoe, a slipper (ಎಕ್ಕವಡ Kk. 39). 2, an impression of a foot on stone or wood, worshipped as the trace of some god or guru (My.; Mhr.).

ಪಾದುಕೃತ pādū-kṛit. A shoemaker.

ಪಾದೆ pādē. — ಪಾದೆಮುಕ್ಕುಗಿಡ. A perennial herb, Polycarpea oorymbosa Lam. (St. & Pl. = M. ಪಾದಮುಕ್ಕು).

ಪಾದೋದಕ pāda-ndaka. Water for washing the feet; water in which the feet of a person have been washed (Grj. 4, after 48).

ಪಾದ್ಯ pādya. Relating to the foot; water for washing the feet. 2, washing the feet (Mhr.). ಪಾದ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ, ಉ ಬಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜಗೆಯಿಲ್ಲ? (Prv.).

ಪಾದ್ರಿ pādri. = ಪಾದರಿ 2. (My.; B. 5, 206).

ಪಾನ pāna. (= ಪಾನೆ). Drinking; enjoying. 2, a drink, a beverage. 3, a drinking vessel. 4, a water-conduit, a canal. See ಈಡ್ಲು, ಕುಡಿ; ಕೊಡ.

ಪಾನಕ pānaka. A draught, a drink, a beverage (Sk.); hydromel, beverage made of jaggorry, sugar, etc. and water, and drunk as sherbet (Tē.; My.). ಕುಡಿಯುವ ಪಾನ ಕದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ. — ಪಾನಕಾ ಕುಡಿಯುವಾಗ್ಗೆ ಮಾಣಿ ಕುತ್ತಿ ಗೇ ಹಿಡಿದ. — ಪಾನಕಾ ಬೇಣಿನ್ನು, ತುನಕಕ್ಕೆ ಕರದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಪಾನಕೋಷ್ಠಿ pāna-gōshṭhi. A drinking party; a place where people drink together (ಅಪಾನ, ಮಾಣಿ ಕುಡಿದುದು Mr. 221).

ಪಾನಕೋಷ್ಠಿಕೆ pāna-gōshṭhikē. = ಪಾನಕೋಷ್ಠಿ. A drinking party, etc.

ಪಾನಪಾತ್ರ pāna-pātra. A drinking vessel, a goblet, etc.

ಪಾನಭಾಜನ pāna-bhājana. A drinking vessel, a goblet, etc.

ಪಾನಾಮ್ನು pāna-ambn. Drinking-water (Bp. 12, 9).

ಪಾನಿ pāni. Water (My.; H.; Mhr. ಪಾನೀ).

ಪಾನೀಯ pāntya. = ಪಾನಿ 2, ಪಾನೀಯ. To be drunk, drinkable. 2, a beverage, a drink. 3, water.

ಪಾನೀಯಜ ಪāntya-ja. A lotus.

ಪಾನೀಯಜಾನನ pāntya-ja-sana. Brabmā (Rām. 4, 2, 18).

ಪಾನೀಯದ್ವಾರ pāntya-dvāra. = ಪನೀಯದಾರ. An outlet for water.

ಪಾನೀಯಮಂಥ ಪāntya-maṇḍapa. = ಪಾನೀಯತಾಲಿಕೆ. (Ūpr. 1, after 94).

ಪಾನೀಯಪಾಲಿಕೆ pāntya-pālikē. A shed on the road-side for providing passengers with water.

ಪಾನು pānu. A leaf; the leaf of a book (Mhr.; My.); the leaf of piper betel; the roll of this leaf with betel-nut, spices and lime, Pan (Mbr.; My.).

ಪಾನಿ pāni. (Tbh. of ಪಾನ). A pot of metal or earth (T. ಪಾನಿ; M. ಪಾನಿ; see ಇಪ್ಪ, ಒಪ್ಪ, ಕೊಡ್).

ಪಾನ್ತ pa-anta. A term ending in pa (Śmd. 316).

ಪಾನ್ತ ಪಾನ್ತಾ. (fr. ಪಾನ್ತ). A wanderer, a traveller.

ಪಾನ್ತ ಪಾನ್ತಾ. = ಪಾನ್ತ. (Mbr.; B. 4, 155).

ಪಾಪ ಪāpa. = ಪಾಪ, etc. A small child (My.).

ಪಾಪ ಪāpa. Bad, wicked, vicious, sinful, etc. 2, a bad man. 3, sin, vice, crime, wickedness, guilt (Bp. 55, 7). 4, bad fortune, bad state, misery, a scrape, a strait. ಪಾಪ, O misery etc. (My.; B. 2, 38. 44; 3, 89; 4, 44). ಪಾಪ ಬರ ದಾರದನ್ನು ತಾನ ಕೊಡ್. — ಪಾಪದಲ್ಲಿ ತಾನ ತಪ್ಪದು. — ಪಾಪ ಹೋಗ ಬೇಕೆನ್ನು ತೋಪಿಯಿಟ್ಟು ಕೊಡ್. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ. — ಮನವಲಿಯದ ಪಾಪವಿಲ್ಲ, ತನು ತಿಳಿಯದ ನೋವಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ತಿ, ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ತಾಯಿ. (Prva.). See Prv. s. ಫಾರ. — ಪಾಪ ಅದ್. Sin to be destroyed (Bp. 1, 25). — ಪಾಪ ಕೆಡೆ. Sin to fall, perish or vanish (Bp. 45, 34). — ಪಾಪ ಪ್ರಹರಿಸು. To repel or remove sin (Bp. 61, 79). — ಪಾಪ ಹರಿ. Sin to go away (Bp. 45, 8). — ಪಾಪ ಹೊಡು. To bring sin upon one's self (Bp. 60, 9).

ಪಾಪಕರ್ಮ ಪāpa-karma. An evil deed, a bad action, etc. (Bp. 57, 58). ವ್ಯಾಪಾರಮ್ ಅದ್ದಲ್ಲದಾ ಪರವು ಕಾಣಿಸದು, ಪಾಪ ಕರ್ಮಗಳ ಅತಿಗಳದು ನಿನ್ನವಗೆ ಕೋಪಮ್ ಎಲ್ಲಿಹುದು? (Sip.).

ಪಾಪಕ್ಷಯ ಪāpa-kṣaya. The destruction of sin. ಪಾಪಕ್ಷಯ ವಾಗಲೆನ್ನು, ಕಾಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕುಲಕ್ಷಯವಾಗಲೆನ್ನು, ಮೊಸಳೆ ಎದಿ ಕೊಡ್ಣು ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಪಾಪಗ್ರಹ ಪāpa-graha. A planet of evil or malignant aspect, as Rāhu, Kēti, Śani and māṅgala. (My.).

ಪಾಪಜಿಹ್ವ ಪāpa-jihva. Evil-minded, being of an evil disposition (Bp. 32, 51).

ಪಾಪಜೀಲಿ ಪāpa-jīli. The creeper *Clypea hernandifolia* W. & A. See ಅಗುಳುಸುಣ್ಣೆ.

ಪಾಪಜಿ ಪāpa-jī. = ಪಾಪಜಿ, q. v. 2, (Tbh. of ಪರ್ವಜಿ). = ಪಾಪ ಜಿ, ಪಾಪಜಿ. See ಕಾಡ. — ಪಾಪಜಿಗಿಡ. ಎತಾಲೆ, ಇನ್ನವಾರುಣಿ ಅನ್ನರ ಪಾವನುಕ್ಕೇ ಗಿಡ; ಪಾಪಜಿಗಿಡವನ್ನು, ಕೆಲವರರ್ಥ ಹೇದುವರು Si. 161; a shrub or small tree, Pavetta indica Lln. (Ixora pavetta Roxb., St. & Pi.; Ixora tomentosa, Tē.).

ಪಾಪಜಿ ಪāpa-jī. = ಪಾಪಜಿ. Tbh. of ಪರ್ವಜಿ. (ಚತುಕೆ, ಪರ್ವಜಿ Mr. 141, o. r. ಪಾಪಜಿ).

ಪಾಪದೂರ ಪāpa-dūra. A man who is far from sin (Bp. 27, 78).

ಪಾಪನಾಶನ ಪāpa-nāśana. The destruction of sin (Bp. 27, 26).

ಪಾಪನಿವಾರಣ ಪāpa-nivāraṇa. Keeping off, checking or averting sin (My.).

ಪಾಪನಿವೃತ್ತಿ ಪāpa-nivṛtti. Atonement for sin (My.).

ಪಾಪರಾಸಿ ಪāpa-rāsi. = ಪಾಪೋಫ. ಪಾಪರಾಸಿಗಳು (ಪಾಪೋಫ, ಎಪ್ಪ Nn. 103).

ಪಾಪರೆ ಪāparē. = ಪಾಪಜಿ. The bitter apple, colocynth; the bitter melon vine (Tē.). See ಕಾಡ, ಪಿಲ್ಲ. — ಪಾಪರೆಚಿಟ್ಟು. (ಚಿಟ್ಟು, ಗವಾಕ್ಷಿ, ಗೋಡುಮ್ಬೆ Si. 161; Tē. = ಪಾಪರೆ).

ಪಾಪರ್ಥಿ ಪāpa-riddhi. Sin-prosperity: getting a living by hunting; the obase.

ಪಾಪವಿಮೋಚನ ಪāpa-vimōcana. Liberation from sin (My.).

ಪಾಪಾತ್ಮ ಪāpa-ātma. Evil-minded; a sinner, a reprobate, a very wicked person. (My.). ಪಾಪಾತ್ಮನ ಪರಮಾತ್ಮ ತಿಳಿಯನೇ? (Prv.).

ಪಾಪಾಸು ಪāpāsu. = ಪಾಪೋಸು (My.; Tē.; T. ಪಾಪಾಜ್ಜಿ). — ಪಾಪಾಸುಕಳ್ಳಿ. The prickly pear (My.).

ಪಾಪಿ ಪāpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೇಟಿ, ನಕುಪ್ಪ, ಕಪ್ಪ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 18, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪ.

— ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರನ್ನು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯ ದಾರದ್ದು. — ಪಾಪಿಗಳ ಸಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮದಿಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳೇ? — ಪಾಪಿ ಗದಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲನೇ? — ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವತ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತಿಗೆ. — ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೋ? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಸಾಲು ಬಿದ್ದು ನಿರು. — ಪಾಪಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prva.).

ಪಾಪಿ ಪāpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೇಟಿ, ನಕುಪ್ಪ, ಕಪ್ಪ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 18, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪ.

— ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರನ್ನು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯ ದಾರದ್ದು. — ಪಾಪಿಗಳ ಸಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮದಿಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳೇ? — ಪಾಪಿ ಗದಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲನೇ? — ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವತ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತಿಗೆ. — ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೋ? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಸಾಲು ಬಿದ್ದು ನಿರು. — ಪಾಪಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prva.).

ಪಾಪಿ ಪāpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೇಟಿ, ನಕುಪ್ಪ, ಕಪ್ಪ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 18, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪ.

— ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರನ್ನು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯ ದಾರದ್ದು. — ಪಾಪಿಗಳ ಸಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮದಿಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳೇ? — ಪಾಪಿ ಗದಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲನೇ? — ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವತ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತಿಗೆ. — ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೋ? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಸಾಲು ಬಿದ್ದು ನಿರು. — ಪಾಪಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prva.).

ಪಾಪಿ ಪāpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೇಟಿ, ನಕುಪ್ಪ, ಕಪ್ಪ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 18, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪ.

— ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರನ್ನು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯ ದಾರದ್ದು. — ಪಾಪಿಗಳ ಸಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮದಿಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳೇ? — ಪಾಪಿ ಗದಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲನೇ? — ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವತ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತಿಗೆ. — ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೋ? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಸಾಲು ಬಿದ್ದು ನಿರು. — ಪಾಪಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prva.).

ಪಾಪಿ ಪāpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೇಟಿ, ನಕುಪ್ಪ, ಕಪ್ಪ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 18, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪ.

— ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರನ್ನು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯ ದಾರದ್ದು. — ಪಾಪಿಗಳ ಸಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮದಿಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳೇ? — ಪಾಪಿ ಗದಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲನೇ? — ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವತ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತಿಗೆ. — ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೋ? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಸಾಲು ಬಿದ್ದು ನಿರು. — ಪಾಪಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prva.).

ಪಾಪಿ ಪāpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೇಟಿ, ನಕುಪ್ಪ, ಕಪ್ಪ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 18, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪ.

— ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರನ್ನು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯ ದಾರದ್ದು. — ಪಾಪಿಗಳ ಸಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮದಿಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳೇ? — ಪಾಪಿ ಗದಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲನೇ? — ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವತ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತಿಗೆ. — ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೋ? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಸಾಲು ಬಿದ್ದು ನಿರು. — ಪಾಪಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prva.).

ಪಾಪಿ ಪāpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೇಟಿ, ನಕುಪ್ಪ, ಕಪ್ಪ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 18, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪ.

— ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರನ್ನು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯ ದಾರದ್ದು. — ಪಾಪಿಗಳ ಸಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮದಿಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳೇ? — ಪಾಪಿ ಗದಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲನೇ? — ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವತ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತಿಗೆ. — ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೋ? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಸಾಲು ಬಿದ್ದು ನಿರು. — ಪಾಪಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prva.).

ಪಾಪಿ ಪāpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೇಟಿ, ನಕುಪ್ಪ, ಕಪ್ಪ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 18, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪ.

— ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರನ್ನು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯ ದಾರದ್ದು. — ಪಾಪಿಗಳ ಸಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮದಿಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳೇ? — ಪಾಪಿ ಗದಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲನೇ? — ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವತ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತಿಗೆ. — ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೋ? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಸಾಲು ಬಿದ್ದು ನಿರು. — ಪಾಪಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prva.).

ಪಾಪಿ ಪāpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೇಟಿ, ನಕುಪ್ಪ, ಕಪ್ಪ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 18, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪ.

— ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರನ್ನು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯ ದಾರದ್ದು. — ಪಾಪಿಗಳ ಸಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮದಿಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳೇ? — ಪಾಪಿ ಗದಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲನೇ? — ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವತ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತಿಗೆ. — ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೋ? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಸಾಲು ಬಿದ್ದು ನಿರು. — ಪಾಪಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prva.).

ಪಾಪಿ ಪāpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೇಟಿ, ನಕುಪ್ಪ, ಕಪ್ಪ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 18, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪ.

— ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರನ್ನು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯ ದಾರದ್ದು. — ಪಾಪಿಗಳ ಸಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮದಿಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳೇ? — ಪಾಪಿ ಗದಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲನೇ? — ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವತ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತಿಗೆ. — ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೋ? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಸಾಲು ಬಿದ್ದು ನಿರು. — ಪಾಪಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prva.).

ಪಾಪಿ ಪāpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೇಟಿ, ನಕುಪ್ಪ, ಕಪ್ಪ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 18, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪ.

— ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರನ್ನು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯ ದಾರದ್ದು. — ಪಾಪಿಗಳ ಸಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮದಿಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳೇ? — ಪಾಪಿ ಗದಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲನೇ? — ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವತ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತಿಗೆ. — ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೋ? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಸಾಲು ಬಿದ್ದು ನಿರು. — ಪಾಪಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prva.).

ಪಾಪಿ ಪāpi. = ಪಾಯಿ 2. Wicked, sinful, bad; a sinner, a criminal (ಪೇಟಿ, ನಕುಪ್ಪ, ಕಪ್ಪ, etc. Mr. 225; Śmd. 287; Bp. 18, 20; 28, 38; 45, 10; B. 3, 96). ಪಾಪಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪ.

— ಪಾಪಿಗಳ ದೇವರನ್ನು ಪಾಪೋಸಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯ ದಾರದ್ದು. — ಪಾಪಿಗಳ ಸಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರಲೋಕವಿಲ್ಲ. ಪಾಪೋಸಿಗೆ ಮದಿಯಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆಯುಳ್ಳೇ? — ಪಾಪಿ ಗದಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಪರಕ್ಕೆ ಹೋದಾನೇ? — ಪಾಪಿ ಪರರ ಕಪ್ಪ ಬಲ್ಲನೇ? — ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವತ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಯ ಧನ ಪರರಿಗೆ, ಲೋಭಿಯ ಧನ ಕತ್ತಿಗೆ. — ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೋ? — ಪಾಪಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಸಾಲು ಬಿದ್ದು ನಿರು. — ಪಾಪಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪರರಿಗೆ, ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ. — ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟಗೋಸಿ (Prva.).

ಪಾಯ್ pāy. 1. (Smd. 53). = ಪಾಯಿ 1, ಹಾಯ್, ಹಾಯಿ 1, ಹಾಯು. To jump over; to step over, to pass over, to cross; to jump, to leap; to leap against, to assault (ಲಂಘನ Smd. Dh.; My. as ಹಾಯ್; T., M.); to step, to advance, to go, to flow (My. as ಹಾಯ್; T., M.); to run against, to butt, to gore (My. as ಹಾಯ್; T., M.); to knock against (v. i.), as the head (My. as ಹಾಯ್). P. p. ಪಾಯ್. ಮರನಂ ಪಾಯ್ (Smd. 195). ಪೊಳೆಸಿಂಹವೋಯ್ತು, ತಾರಗೆ ಬೆಳೆ ಗುದ್ದುವು, ಹಿಮಕರಂಗೆ ಪಾಯ್ ಚಳೋರಾವಳಿ ಬಿಡಗಾದುದು, ಕು ಮುದಂಗಳ ನಗೆ ಬತ್ತಿರುವು ಪಾಯ್ ನೇಸಕನಾಗಳ್ (Lilv. 3, 5). ಕೆಲಕೆ ಪಾಯ್ (ಪರ್ವಳಸು Bhn. 28). See ಓಪ್ರ. 2, 24; Bp. 22, 15, 34; Rāv. 5, 117; 6, after 11 (twice); 13, 78, 91; J. 3, 32; 14, 9; 31, 62; ಕಡೆನಾಯ್, ದಿಣ್ಣು ನಾಯ್, ಮೇಲ್ವಾಯ್.

ಪಾಯ್ pāy. 2. = ಪಾದಿ 1, ವಾಯು, ಪಾಯಿ 2, ಪಾಯು, ಹಾಯಿ 2. Going; course, way; manner, propriety, fitness. See ತಡುನಾಯ್.

ಪಾಯ್ pāy. 3. = ಪಾಯ್. P. p. of ಪಾಯ್ 1. — ಪಾಯ್ ತರ್. To run, to flow (Abh. P. 13, 123; Sēv. 4, 22); to come (Sēv. 3, 62; 4, 11, 43).

ಪಾಯ್ pāy. (= ಪಾಯಿ 1, etc.). Tbh. of ಪಾದ್. — ಪಾಯ್ ದಿ. Infantry (My.). — ಪಾಯ್ ನೆ. = ಪಾಯಿಪಾನೆ, q. v. (My.). — ಪಾಯ್ ದಿ. = ಪಾಯಾಕುದ್ಡಿ, q. v. (My.).

ಪಾಯ್ pāya. = ಪಾಯ್ 2, etc. See ತಡುನಾಯ್.

ಪಾಯ್ pāya. 1. = ಪಾಯಿ 3. Tbh. of ಪಾದ. See ಪಾಯವಟ್ಟ. — ಪಾಯಿಪಾನೆ = ಪಾಯ್ ನೆ, ಪಾಯಿಪಾನೆ. A privy (My.; Mhr., H., Br.). — ಪಾಯದದಿ. = ಪಾಯ್ ದಿ. (J. 4, 31; 17, 30, 45; 20, 23).

ಪಾಯ್ pāya. 2. = (ಪಾಯ್, ಪಾಯಿ 1), ಪಾಯಾ, q. v. (My.).

ಪಾಯಕೆ pāyaka. = ಪಾಯಕೆ. (Bh. 3, 5, 22).

ಪಾಯವಟ್ಟ pāya-paṭṭa. Tbh. of ಪಾದವಟ್ಟ (Smd. 330; ಪೆನ್ನೆಯ Mr. 344; ಓಪ್ರ. 7, after 115; Bp. 4, 36; 42, 12; in Tē. = ಅನ್ನಿಗ).

ಪಾಯನ ಪāyasa. (fr. ಪಯಸ್). = ಪಾಯಿಸ. Made of milk; food prepared with milk; a dish (or oblation) of milk, rice, and sugar, etc.; milk; — the resin of *Pinus longifolia*. ಪಾಯನವಾದರೂ ಅಯಾಸದ ಹೊರ್ತು ಸಿಕ್ಕದು. — ಪಾಯಸಕ್ಕೆ ಅಯಾಸ ಪಟ್ಟು, ವಾಯನಾ ಕೊನ್ನು, ತಿನ್ನ. — ನಿಯಮಿಸಲಾದದ ಸೊಸೆಗೆ ಪಾಯಸವೇ ಕಹಿ. — ನುಸುಗೆ ಯಾಕೆ ಕಸಕಸಪಾಯಸ? — ಪಯಸ್ಸಿನದಿಗೆ ಹೋದರೆ ಪಾಯಸ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? (Prvs.). See ಕಡ್ಡೆ; Prv. s. ಬೇಯಿಸು; Hlā. & Nr. s. ತುಯ್ಯಲ್.

ಪಾಯಾ pāya. = ಪಾಯಿ 2. A foundation (My.; Br.; Mhr.; B. 4, 151).

ಪಾಯಾಕುದ್ಡಿ pāya-kuddhi. A firm, regular, correct foundation (of a building or business, Mhr.; My.).

ಪಾಯಿ pāyi. 1. = ಪಾಯ್ 1, etc. ಬೆಂಗೆನಾಯಿದುದು (ಎದ್ದು ಬೈದುದು, ಬೆನ್ನೇಡಿದುದು, etc. Sē.). See ಮೇಲ್ವಾಯಿ.

ಪಾಯಿ pāyi. 2. = ಪಾಯ್ 2, etc. See ತಡುನಾಯಿ.

ಪಾಯಿ pāyi. 1. Drinking. See ಮದ್ಯ, ಮಧು.

ಪಾಯಿ pāyi. 2. Tbh. of ಪಾಸಿ. See ಬಡ.

ಪಾಯಿ pāyi. 3. = ಪಾಯಿ 1. — ಪಾಯಿಪಾನೆ = ಪಾಯಿಪಾನೆ. (My.; Br.). — ಪಾಯದದಿ. = ಪಾಯ್ ದಿ, ಪಾಯದದಿ. (My.).

ಪಾಯಿಕೆ pāyika. = ಪಾಯಕೆ. A foot-soldier (Sk.).

ಪಾಯಿಕೆ pāyikē. Drinking. See ತೈಲ.

ಪಾಯಿಜಾಮೆ pāyijāmē. Trowsers (My.; Si. 224; Mhr., H. ಪಾಯಜಮಾ).

ಪಾಯಿದಾ pāyidā. Advantage, profit (My.; Mhr., H. ಫಾಯಿದಾ).

ಪಾಯಿದೆ pāyidē. = ಪಾಯಿದಾ. (My.).

ಪಾಯಿಸ ಪāyisa. = ಪಾಯಸ. (My.; ತರಲ G.).

ಪಾಯಿಸು pāyisu. = ಹಾಯಿಸು. To cause to jump over; to cause to cross; to cause to flow (Abh. P. 13, 62, 66).

ಪಾಯು pāyu. = ಪಾಯ್ 2, etc. See ತಡುನಾಯು.

ಪಾಯು pāyu. The anus.

ಪಾಯ್ಕು pāyku. = ಪಾಕು 1, q. v.

ಪಾಯ್ಕು pāyga. Measure.

ಪಾರ್ pār. = ಹಾರು 1. To seek for a time or an occasion; to look for; to wait for; to look to, to look after; to consider, to regard; to desire (ಸಮಯಾನ್ವೇಷಣ Smd. Dh.; ಬಯಸು Smd. 174 Cm.; ಓಪ್ರ. 2, 72; 5, after 36; 5, 137; 6, 21; 8, 11, 51; Abh. P. 13, 94; 15, 39; Grj. 8, 44; Bp. 4, 65; J. 1, 5; T., M.; cf. ಅರಯ್). ಪಾರ್ವಂ (Smd. 50, o. r. ಪೋರ್ವಂ). ಇವಂ ಪಾರದೆ (174). ರಥಗಳ ಸದಿಗಂ ಪಾರದೆ (Abh. P. 13, 70). ಪೆದಿ ಗಳಂ ಪಾರದೆ (Mr. 2). ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳ ಅರ್ಪಮಂ ಪಾರ್ವದು (ನೀ ವಾಕ್, ಪ್ರಯಾಮು Nr.). — ಪಾರ್ವ. = ಪಾರ್ವ. (Bp. 53, 40; 56, 48; 57, 79; 60, 4). — ಪಾರ್ವ. = ಪಾರ್ವ, ಪಾರುವ, ಹಾರುವ, ಪಾರ್ವ. A Brāhmaṇa (ವೇದಾಳಿ Ūt. I, 21; ಎಪ್ರ II, 50; Bp. 3, 73; 56, 25; T., M. ಪಾಪ್ಪಾನ, ಪಾಪ್ಪಾನ; Tē. ಪಾರುವ). See Smd. 120, 121, 300; Abh. P. 16, after 38; Bh. 1, 8, 87; J. 2, 25. ಜಾತಿಮಾತ್ರವನೆ ತೋಡೆ ಬಾಡ್ತಿ ಪಾರ್ವಂ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣಬ್ಬುವ Hlā.). ಪಾರ್ವನೆನೆ ತನ್ನ ಜಾತಿಯಂ ತೋಡೆ ಬಾಡ್ತಿಂ (ಬ್ರಹ್ಮಬ್ಬುವ Mr. 254). See ಪಾರ್ವತಿ separately.

ಪಾರ ಪāra. = ಪಾರು, ಹಾರು. The further shore or opposite bank of a river (ನದಿಯಾಚೆ Mr. 415). 2, the end or limit of anything. 3, across, over, through. — ಪಾರಕಾಣಿಸು. = ಪಾರುಗಾಣಿಸು. To cause to look through; to be pellucid (B. 4, 96). 2, to cause to see the other side: to convey to the other side (of a river, trouble, etc.), to help to cross. ನದಿಯನ್ನು ಪಾರ ಕಾಣಿಸು (My.); ಕಷ್ಟದಿನ್ನ ಪಾರ ಕಾಣಿಸು (My.). — ಪಾರಗಾಣು. -ಕಾಣು. = ಪಾರುಗಾಣು. To see to the other side or through, to see the end of (My.). — ಪಾರಗೆಯ್. To convey to the other side, to drive away (Sē. in B. 5, 37). — ಪಾರ ಮಾಡು. To convey to the other side, across or through, to help out of (B. 3, 19; 5, 165; My.). — ಪಾರವಯ್ಯು. -ಅಯ್ಯು. To carry to the end, to cause to come to a successful end; to make pass or cross over; to deliver, to save. See Bp. 1, 7; 24, 41; 35, 54; 37, 47; 54, 16. — ಪಾರವಯ್ಯು. -ಅಯ್ಯು. To pass or cross over (Bp. 60, 46). — ಪಾರಾಗು. To get to the other side, over or through; to be saved from; to get out of (C.; B. 2, 44; 4, 48, 60, 192; 5, 35). ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನೊಳಗಿನ್ನ ಪಾರಾಗು (G. 300).

ಪಾರಕೆ pāraḥa. Carrying over, bearing across, saving. 2, an usher (Bp. 61, 29).

ಪಾರಕಾವನೆ pāraḥāvāṇē. = ಪರಕಾವನೆ. (My.).

ಪಾರಗ pāra-ga. Going through or across; completely familiar or conversant with, well versed in. (My.).
 ಪಾರಗತ pāra-gata. = ಪಾರಂಗತ. Passed through or over, crossed.
 ಪಾರಂಗತ pāra-n-gata. Thoroughly versed in, adept, proficient (Mhr., My.; Bp. 46, 2).
 ಪಾರಜ pāraja. Thb. of ಪಾರದ. (ರಸ Mr. 499; ಚಪಲ, ಪಾರದ G.; B. 4, 226).
 ಪಾರಣ pāraṇa. = ಪಾರಣೆ. Bringing over, etc. 2, concluding a fast: eating after a fast, breakfast. (My.). ಎಕಾದಶೀ ಉಪವಾಸ, ದ್ವಾದಶೀ ಪಾರಣ (Prv.).
 ಪಾರಣಕ್ಷಮ pāraṇa-kṣama. Able to finish (another's) fasting (Ūpr. 8, 35).
 ಪಾರಣೆ pāraṇē. = ಪಾರಣ. (Ūpr. 8, after 4; Bb. 2, 10, 22; 3, 2, 38). ಪಾರಣೆಯಾದರೂ ಪಾರಾಯಣ ತೀರಲಿಲ್ಲ (Prv.).
 ಪಾರತನ್ತ್ರ pāratantṛya. (fr. ಪರತನ್ತ್ರ). The state of being subject to another, dependence.
 ಪಾರದ pāraḍa. = ಪಾರಜ. Quicksilver.
 ಪಾರದರ್ಶಕ pāra-darśaka. Pellucid, transparent (B. 4, 225; 5, 136).
 ಪಾರದಾರ್ಯ pāradārya. (fr. ಪರದಾರ). Admity (cf. ಪಾದರ).
 ಪಾರಮಾರ್ಗ pāra-mārga. A way through; complete attainment (Śmd. 231).
 ಪಾರಮಾರ್ಥ pāramārtha. = ಪರಮಾರ್ಥ. See Prv. s. ಪ್ರಪಂಚ.
 ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ pāramārthika. (fr. ಪರಮಾರ್ಥ). Supremely good, excellent; spiritual; essential, real, true; spiritually minded, studious of divine knowledge. (My.).
 ಪಾರಮ್ಪರ್ಯ pāramparya. (fr. ಪರಮ್ಪರ). Continuous order or hereditary succession. 2, traditional instruction, tradition.
 ಪಾರಮ್ಪರ್ಯ pāramparyē. = ಪಾರಮ್ಪರ್ಯ. (ನಿರಂತರಗುರುವಂಶೇತ, ಸಮುದಾಯ Mr. 252).
 ಪಾರಮ್ಪರ್ಯೋಪದೇಶ pāramparya-upadēśa. Traditional instruction.
 ಪಾರಮ್ಪಿ pārambi. The descending shoots of Ficus indica, etc. which take root and re-ascend (Mhr.; ಅವರೋಹ, ನೇತ್ರ, ತಾಮಾತಿಥಿ, etc. G.).
 ಪಾರಯ್ಯ pārayasu. = ಹಾರಯ್ಯ. To desire (Ūpr. 2, 72; 6, 78).
 ಪಾರಲೌಕಿಕ pāralaukika. (fr. ಪರಲೋಕ). Relating to the next world (Bh. 1, 10, 13; My.).
 ಪಾರವಶ್ಯ pāraśāśya. (fr. ಪರವಶ). Dependence (ಪರವಶ Ūt. II, 115); rapture, ecstacy (Bp. 3, 11; 34, 4).
 ಪಾರವಾರ pāravāra. Thb. of ಪಾರಾವಾರ. (B. 5, 146).
 ಪಾರಶವ pāraśava. (fr. ಪರಶು). Iron; steel (ಉಕ್ಕು Mr. 98); an iron weapon. 2, the son of a Brāhmaṇa by a Śūdra woman.
 ಪಾರಶಿಕ pāraśika. = ಪಾರಸೀಕ, (ಪಾರಸಿ). (ಕುದುರೆ ಪಾರಶಿಕದೇಶದೊಳ ಪಟ್ಟಿರೆ ವನಾಯುಷಂ Mr. 282).
 ಪಾರಶ್ಯಧಿಕ pāraśyadhika. A man armed with an axe.
 ಪಾರಸೀಕ pārasika. = ಪಾರಶಿಕ. A Persian. 2, a Persian horse.
 ಪಾರಸ್ತ್ರೀಯ ಪಾರಾಶ್ರಯ pāraśraiyā. (fr. ಪರಸ್ತ್ರೀ). A son by another's wife.
 ಪಾರಾ pāra. = ಪಹರೆ. (My.).

ಪಾರಾವತ pārapata. = ಪಾರಾವತ, etc. (Ūpr. 1, after 101; 3, 17; 3, after 96; 8, 36).
 ಪಾರಾಯಣ pāra-ayana. Going over or across. 2, reading from one end to the other, reading through, perusal (ಸಾಕಲೈವಚನ, ಕಡಿ ಮುಟ್ಟಲ ಓದುವುದು Hiā.); studying, study; a man who has read very much (ಮಿಗೆ ಓದಿದವಂ Mr. 252); a man who is devoted to (ತಪ್ಪರ, ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರಬಹ್ವ, ಪ್ರೇಮುಗೆ ಯುವ 229).
 ಪಾರಾವತ pāravata. = ಅರಿವಾರ, ಪಾರಾವತ, ಪಾರಿವ, ಪಾರಿನಾಣ, ಪಾರಿನಾರ, ಪಾರುನಾಣ 2, ಹಾರನಾಣ, ಹಾರುನಾಣ, ಹಾಲಿನಾಣ, ಹಾಲಿನಾಣ. A pigeon, a dove (ಪಾರಿವ Ūt. II, 56; ಪಾರಿನಾರದ ಹಕ್ಕಿ Nn. 10, o. r. ಪಾರಿನಾಣ; Tē. ಪಾರುವ, ಪಾವರ, ಪಾವರ, ಪಾವರಾಯ; T. ಪದಾವ, ಪದಾವ; M. ಪದಾವ, ಪಾವ; Mhr., H. ಪಾರವಾ, the blue pigeon).
 ಪಾರಾವತಾಂಭು pāravata-aṅghri. Pigeon's foot: the heart-pea, *Cardiospermum halicacabum* Lin.
 ಪಾರಾವಾರ pāra-avāra. = ಪಾರವಾರ. The further and the nearer bank or shore. 2, bounds (Mhr.). 3, the ocean.
 ಪಾರಾಶರ pāraśara. (fr. ಪರಾಶರ). Coming from Parāśara. 2, Vyāsa (Mr. 257). 3, the rules of Parāśara for the conduct of the mendicant order.
 ಪಾರಾಶರಿ pāraśari. A mendicant of the school of Parāśara.
 ಪಾರಾಶರ್ಯ pāraśarya. Vyāsa.
 ಪಾರಿ pāri. The two side-posts of a cart wherein the pegs are fastened (My.; V. 38, 93).
 ಪಾರಿ pāri. A drinking vessel, a cup.
 ಪಾರಿಕಾಂಕ್ಷಿ pārikāṅkṣi. An ascetic.
 ಪಾರಿಖತ್ತು pārikhattu. A deed of relinquishment of claim for partition of property, a partition-deed (My.; Mhr., H. ಪಾರಿಖತ).
 ಪಾರಿಜಾತ pārijāta. (fr. ಪರಿಜಾತ). = ಪಾರಿಜಾತ. (Bp. 55, 22).
 ಪಾರಿಜಾತಕ pārijātaka. The coral tree, *Erythrina indica* Lam., one of the five trees in svarga (see ದೇವತರು).
 ಪಾರಿತಥ್ಯ pāritathyē. A trinket worn on the forehead where the hair is parted; a string of pearls for binding the hair (ಮುಡಿಯ ಮೇಗಣ ಮುತ್ತಿನ ಸಣ್ಣ, ಮುತ್ತಿನ ದಾಳಿಯನ್ನೂ ಎಮ್ಮರು Nr.).
 ಪಾರಿತೋಷಿಕ pāritōshika. (fr. ಪರಿತೋಷ). A reward, a gratuity, a present. (Ūpr. 2, 91; My.).
 ಪಾರಿಪಕ್ಷ pāripakṣa. One kind of the horse's teeth (Mr. 281).
 ಪಾರಿಪನ್ನಿಕ pāripanthika. (fr. ಪರಿಪನ್ನ). A highwayman, a robber, a thief.
 ಪಾರಿಪಾತ್ರಕ pāripātraka. = ಪಾರಿಪಾತ್ರಕ.
 ಪಾರಿಪಾರ್ವಿಕ pāripārvika. (fr. ಪರಿಪಾರ್ವ). Retinue, attendants.
 ಪಾರಿಪ್ಲವ pāripilava. (fr. ಪರಿಪ್ಲವ). Moving to and fro, shaking, tremulous, unsteady; perturbed. 2, N. of a country (J. 15, 2. 7. 41).
 ಪಾರಿಭದ್ರ pāribhadra. (fr. ಪರಿಭದ್ರ). The coral tree, *Erythrina indica* Lam. See ಪಾರುನಾಣ 1.
 ಪಾರಿಭದ್ರಕ pāribhadraka. The tree *Erythrina fulgens*. 2, a species of pine, *Pinus dēvādāru*.
 ಪಾರಿಭಾವ್ಯ pāribhāvya. A species of costus, *Costus speciosus* or *arabicus*.

ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪāribhāṣika. (fr. ಪರಿಭಾಷಾ). Universally received, common. (My.). 2, technical, as a term.

ಪಾರಿಯಾತ್ರ ಪāriyātra. N. of a mountain. (My.).

ಪಾರಿಯಾತ್ರಕ ಪāriyātraka. = ಪಾರಿಪಾತ್ರಕ. N. of a mountain range, the central or western portion of the Vindhya (Bp. 6, 19).

ಪಾರಿಯಾತ್ರಿಕ ಪāriyātrika. (fr. ಪರಿಯಾತ್ರ). A travelling ośaḥ (ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಕರ್ಣೀರಥ, ಪಯಣದ ರಥ Hlā. MŚ.).

ಪಾರಿಯಾನಿಕ ಪāriyānika. (fr. ಪರಿಯಾನ). A travelling coach.

ಪಾರಿರಕ್ಷಿ ಪārirakṣika. (fr. ಪರಿರಕ್ಷಾ). An ascetic or religious mendicant.

ಪಾರಿವ ಪāriṇa. Thh. of ಪಾರಾವತ, q. v. (ದೃವದಾಶನ Mr. 174; ಪಾರಾವತ Ūt. II, 56; Ūpr. 8, after 67; Rāv. 6, after 11; J. 15, 47; 28, 38). ಪಾರಿವದ ಹಕ್ಕಿ (ಪಾರಾವತ, ಕಲರವ, etc. Nr.).

ಪಾರಿವಾಣ ಪāriṇāṇa. = ಪಾರಿವಾಳ, etc. (ಪಾರಾವತ, ಕಲರವ, ಕಪೋತ Śl. 171; My.).

ಪಾರಿವಾಳ ಪāriṇāḷa. = ಪಾರಿವ, etc. (ಪರಿ, ಪಾರಾವತ Nn. 10; C.; B. 2, 23; 3, 112).

ಪಾರಿಶುದ್ಧಿ ಪāriśuddhya. (fr. ಪರಿಶುದ್ಧ). Purity (Śl. 235; My.).

ಪಾರಿಷದ ಪāriṣhada. (fr. ಪರಿಷದ). Belonging to an assembly or council; a king's companion or attendant; the retinue or attendants of a god.

ಪಾರಿಸಿ ಪārisi. = (ಪಾರಶಿಕ), ಪಾರ್ಸಿ. Persian; a Parsee (B. 4, 92; Mhr., H. ಪಾರಶೀ). — ಪಾರಿಸಿಲಿಪಿ. Persian letters (Bp. 5, 53).

ಪಾರಿಹಾರಿಕ ಪārihārika. (fr. ಪರಿಹಾರ). A maker of garlands. (R.).

ಪಾರಿಹಾರ್ಯ ಪārihārya. A bracelet. See ಕಡೆಯ.

ಪಾರೀಣ ಪāriṇa. Being on, or crossing to, the other or opposite side; completely familiar with, well acquainted with (Bp. 39, 53).

ಪಾರಿಂಧ್ರ ಪāriṇdra. A lion; a boa. (R.).

ಪಾರು ಪāru. 1. = ಪಾರ್. Looking to or after. —

ಪಾರುಪತಿಗಾಹಿ. = ಪಾರುಪತ್ಯಗಾಹಿ, ಪಾರ್ವತಿಗಾಹಿ. (My.). — ಪಾರು ಪತ್ಯ. = ಪಾರ್ವತ್ಯ. Local government or administration, of a temple, an alms-house, or a sub-district (My.; Tē. ಪಾರುಪತ್ಯ; T. ಪಾರಪತ್ಯಿಯ; M. ಪಾರ್ವತ್ಯ). ಚೀಡಿಗೆ ಪಾರುಪತ್ಯಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪಾರ್ವತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಮುಟ್ಟಿಸಿತು. — ತೇಡಿಗೆ ಗಂಟ ಕುಡಿಯೋ ನಿಗೆ ಎಡೆಗಿತ್ತು ಪಾರುಪತ್ಯ? — ನಿನ್ನರ ಹೊಡುವ ಬಡ್ತಿಗೆ ಊರ ಪಾರುಪತ್ಯವು ಯಾಕೆ? (Prvs.). See Prvs. 8. ಫಲ, ಬಣ್ಣನಾಳ, ಮಂಗ. — ಪಾರುಪತ್ಯಗಾಹಿ. An officer in charge of a temple, etc. (My.; Tē.); a subordinate collector and magistrate (T. ಪಾರಪತ್ಯಿಯಸ್ಥಾರ, M. ಪಾರ್ವತ್ಯಕಾರ). ಪಾರುಪತ್ಯಗಾಹಿನಾದರ ಹಾಡು ಹೋದಾನೋ? (Prv.).

ಪಾರು ಪāru. 2. To grow, to become (Tē.). See ಬಣ್ಣದಾರು, ಹಣ್ಣದಾರು.

ಪಾರು ಪāru. Thh. of ಪಾರ. End; a side of a roof (cf. ಪಾಕ 1). See ಒಪ್ಪ. — ಪಾರುಗಾಣಿಸು. = ಪಾರ ಕಾಣಿಸು. (My.). — ಪಾರುಗಾಣು. = ಪಾರಗಾಣು. (My.). — ಪಾರು ಮಾಡು. = ಪಾರ ಮಾಡು. (My.). ಪಾಪದರಿ ಸಂಸಾರಕೂಪದರಿ ಬಿದ್ದವರ ಕೂಪದಿಂ ಪಾರು ಮಾಡುವ ಗುರುಕರುಣಸೋಪಾನ ಕಣ್ಣಾ? (Sp.).

ಪಾರುಖಾಣ ಪārukṣhāṇa. = ಪಾರುಖಾಣಿ. A gratuity, a present (ಉಚಿತವದಿತು ಕೊಡುವ ಪಸ್ತು ಕ್ಷ.).

ಪಾರುಖಾಣಿ ಪārukṣhāṇi. = ಪಾರುಖಾಣ. A clerk's account (ಕರಣಿಕರ ಕರಣಸಂಖ್ಯೆ Bhn. 57, o. r. ಲೆಕ್ಕಸಂಖ್ಯೆ; Mhr., H. ಪಾರುಖಣೀ, to try or examine money, etc.). 2, a present

(ಅರಸರ ವಿಜೃಂಭಣೆಗೆ ಕೊಡುವ ಅಭ್ಯರ್ಥನೆ 57). 3, death (ಮರಣ 57). 4, pain of loss (ಮದನತಾಪ 57).

ಪಾರುವ ಪāruva. = ಪಾರ್ವ (s. ಪಾರ್), etc. (ಮಾನಸವರಣಿ Ūt. I, 69).

ಪಾರುವಾಣ ಪāruvāṇa. 1. = ಪಾರಿಯಾಳ, ಪಾರಿವಾಳ, ಪಾರಿವಾಣ. (Thh. of ಪಾರಿಭದ್ರ). (My.).

ಪಾರುವಾಣ ಪāruvāṇa. 2. = ಪಾರಿವ, etc. (Śl. 111; My.).

ಪಾರುವೇಟಿ ಪāruvēṭi. (Thh. of ಪಾರ್ವದಿ). The chase; game that is hunted (Tē. ಪಾರುವೇಟಿ; My.; Mhr. ಪಾರಧ).

ಪಾರುಷ್ಠ ಪāruṣṭha. (fr. ಪರುಷ). Roughness, harshness; harshness of language, abuse, opprobrious or unfriendly speech; violence. See ನಾಕ್.

ಪಾರಿ ಪāri. 1. = ಪಕರ, etc. (My.).

ಪಾರಿ ಪāri. 2. = ಆರಿ 3, ಹಾರಿ. A crowbar (Mhr. ಪಹಾರ; Kōṅkapi ಪಾರಾಯ; Tu. ಪಾರಂ; Tē. ಪಾಡೆ; T. ಪಾಡೆ; R.).

ಪಾರ್ವಿ ಪārvī. = ಪಾರ್ವಿ 1, etc. P. p. ಪಾರ್ವಿ. ಪಾರ್ವಿವ (Ahh. P. 13, 74). ಪಾರ್ವಿ (Rāv. 6, after 11).

ಪಾರ್ವಿಸು ಪārvīsu. = ಹಾರಿಸು. To cause to jump, etc. (Ūpr. 5, 9; Rāv. 18, 82).

ಪಾರು ಪāru. 1. = ಪಾರ್, ಹಾಡು 1. To leap up; to jump, to spring; to run; to fly; to fly about; to palpitate (ಉತ್ಪನ್ನ ವನ Śmd. Dh.; Śm. 117; My. as ಹಾಡು; Tē., T., M.; see ಪದ 4, ವದು); to cross by jumping, as a stream (My. as ಹಾಡು); to spring on, to copulate, as a bull (My. as ಹಾಡು). P. p. ಪಾರ್ವಿ. See Śmd. 79. 142. 166. 289; Ūpr. 5, 7. 76; 6, 39; 7, 52; Ahh. P. 13, 68; Bp. 1, 50; 18, 62; 32, 28. 88; 40, 76; Śm. 110; Rāv. 5, 41. 46; 8, 98; 9, 26; 13, 69. 78; J. 7, 47; 13, 11; 28, 4.

ಪಾರು ಪāru. 2. = (ವದು, etc.), ಹಾಡು 2. Running, flying, etc. 2, a kind of boat or ship (ವಹಿತ್ರ ಫೇದ Śmd. Dh., o. r. ಬಹಿತ್ರ; ಬಹಿತ್ರಫೇದ Śmd. II, Śm. 35; ಬಹಿತ್ರ Śm. 117; ಬಹಿತ್ರಫೇದ Kk. 93; ಹಡಗುಗಳ ಫೇದ Ūt. I, 77; T., M.; Tu. ಪಾಕಿ; M. ಪಾಕರ್, a float, raft). 3, a flying vehicle: a self-moving chariot of the gods (ನಡೆಮಾಡು, ಎಮಾನ ಕ್ಷ.; ನಡೆಮಾಡು, ವ್ಯೋಮಯಾನ Śm. 10, o. r. ನಡೆಮಾಡು; see ಗಣ). — ಪಾರ್ವಿ. -ಆದಿ. = ಪಾರ್ವಿಗಿ ದು. (Rāv. 14, after 106). — ಪಾರ್ವಿಗಿ ದು. -ಕೆಡು. Leaping, running, etc. to cease (Śā. 3, after 85). — ಪಾರ್ವಿವುನಿ. -ಎವನಿ. Flying drops, drizzling rain (ಪಹಾರ Mr. 44; M. ಪಾಕರ್). — ಪಾರ್ವಿವುಳಿ. -ಎವಳಿ. (Śmd. 204). A discus (ಚಕ್ರ Ūt. I, 77; II, 75; Ahh. P. 18, 89; 14, 188; Rāv. 6, after 11; J. 20, 50). — ಪಾರ್ವಿವುಳಿಯು. -ಕೆಯು. (ಎಪ್ಪು ಕ್ಷ.). — ಪಾರ್ವಿವುಳಿಯ ಕೆಯು. Vishnu (ಉಪೇಕ್ಷ Kk. 7). — ಪಾರ್ವಿ ದ. -ಎದ. To commence to run, to run away (ನಿರ್ಧಾವನ Śmd. Dh.). 2, to become contemptuous (ಅವಮಾನ Śmd. Dh.).

ಪಾರ್ವಿ ಪārvī. 3. Whoredom, adultery (ಸಿತಗತನ Śm. 117). 2, a profligate woman (ಸಿತಗಿ Śmd. II; ಪಸ್ತುಂಕಿ, ಸಿತಗಿ Kk. 91, Śm. 75). See ಮುದಿ, ಮುದು. — ಪಾರ್ವಿಗಿಯು. -ಕೆಯು. = ಪಾರ್ವಿಗಿಯು. Whoredom, adultery (V. 9, 9; Śā. 1, 32).

ಪಾರ್ವಿ ಪārvī. = ಪಾರ್ವಿ 1. — ಪಾರ್ವತಿಗಾಹಿ. ಪಾರ್ವತ್ಯ. ಪಾರ್ವತ್ಯಗಾಹಿ. = ಪಾರುಪತಿಗಾಹಿ, etc. (My.).

ಪಾರ್ಥ *pārtha*. (fr. ಪೃಥು). A king. 2, Arjuna (Nn. 12; J. 5, 9; 8, 25. 26. 40). ತೀರ್ಥಕ್ಕೆತ್ತ ತ್ರೇಪುಲ್ಲ, ಪಾರ್ಥಗಿತ್ತ ಮೊರೆಯಲ್ಲ (Prv.).

ಪಾರ್ಥವೆ *pārthava*. (= ಪರುಖವ). Width, greatness, immensity.

ಪಾರ್ಥ *pārthi*. A son of Arjuna, Babrnāhāna (J. 22, 35; 24, 28. 45).

ಪಾರ್ಥವೆ *pārthiva*. Earthen, terrestrial; ruling or possessing the earth. 2, a prince, a king (ನರೇಂದ್ರ, ಅರಸು Nn. 32). 3, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ 32). 4, a tree (ಪೃಥುವೀಜಾತ, ವೃಕ್ಷ 32). 5, the sky (ನಭ, ಆಕಾಶ 32). ಪಾರ್ಥವುಭೇದ (ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಭೇದ 157). 6, nineteenth year in the cycle of sixty (My.).

ಪಾರ್ಥವಾಕ್ *pārthivāka*. A judge (ಅರ್ಪದ್ಯಕ್, ನ್ಯಾಯವಿಧ Mr. 268, one M8. ಪಾರ್ಥವಾಲ್).

ಪಾರ್ಥ *pārba*. See s. ಪಾರ್.

ಪಾರ್ಥಿಕೆ *pārthikē*. (fr. ಪಾರ್, q. v.) = ಪಾರ್ಥಿಕೆ. Brāhmaṇism (Bp. 3, 51).

ಪಾರ್ವ *pārva*. See s. ಪಾರ್.

ಪಾರ್ವಣಿ *pārvaṇa*. (fr. ಪರ್ವ, ಪರ್ವಣಿ). The general funeral ceremony to be offered to all the near deceased ancestors at the parva or conjunction of the sun and moon. (My.).

ಪಾರ್ವತಿ *pārvatī*. (fr. ಪರ್ವತ) = ಪಾರ್ವತಿ. The daughter of Himavat, *Pārvaṭī* or *Durgā*. — ಪಾರ್ವತಿಯನೆಯ. -ತನೆಯ. Śiva. (Bp. 27, 8).

ಪಾರ್ವತೀನಂದನ *pārvatī-nandana*. *Kārttikēya*.

ಪಾರ್ವತೀಕ *pārvaṭī-lā*. Śiva (Bp. 51, 18).

ಪಾರ್ವತೀಶ್ವರ *pārvaṭī-lāvara*. = ಪಾರ್ವತೀಶ. (Bp. 25, 14; 38, 27).

ಪಾರ್ವಿಕೆ *pārthikē*. = ಪಾರ್ಥಿಕೆ. (Bp. 3, 74).

ಪಾರ್ವತಿ *pārva-iti*. A Brāhmaṇa woman (Abh. P. 16, after 38).

ಪಾರ್ವಿ *pārva*. (fr. ಪರ್ವ = ಪರ್ವತ). The region of the ribs, the part of the body below the armpit; the side, the flank. 2, side, vicinity (ಸಮೀಪ Mr. 425). See ನೆರೆ.

ಪಾರ್ವಿನಾಥ *pārva-nātha*. N. of a Jaina Arhat. (My.).

ಪಾರ್ವಿಭಾಗ *pārva-bhāga*. The side or flank of an elephant.

ಪಾರ್ವಿನರ್ತಿ *pārva-vartī*. Standing by the side; an attendant. (My.).

ಪಾರ್ವಿವಾಯು *pārva-vāyn*. Rheumatism in one side, partial paralysis (My.).

ಪಾರ್ವಿಶೂಲ *pārva-śūlē*. A shooting pain in the side, stitch; pleurisy. (My.).

ಪಾರ್ವಿಪಕ್ಕ *pārva-stha*. Standing at the side or next to, adjacent; an associate, a companion. (My.).

ಪಾರ್ವಿಪಕ್ಕನ *pārva-asthan*. A rib.

ಪಾರ್ವಿಪಕ್ಕನ *pārva-asthi*. A rib.

ಪಾರ್ವದ *pārshada*. (fr. ಪರ್ಷದ). A person present in a congregation, a spectator. (R.).

ಪಾರ್ಶ್ವ *pārshpi*. The heel (ಮಡ Nn. 134; Mr. 484). 2, the backside, the back (ಪಿನ್ನು, ಹಿನ್ನೆರಾ ಭಾಗ 184); the rear of an army; the rear of a battle (ಹಿನ್ನೆ ಪಿಡವು 434). 3, the extremity of the fore-axle.

ಪಾರ್ಶ್ವಗ್ರಾಹ *pārshpi-grāha*. Seizing from behind, an enemy in the rear.

ಪಾರ್ಸಿ *pārsi*. = ಪಾರ್ಸಿ. (B. 4, 217; My.).

ಪಾಲ್ *pāl*. 1. (Śmd. 58). = ಹಾಲ್, ಹಾಲು. Milk; the white juice of some plants; the juice of sugar-cane and that of a cocoa-nut (C. as ಹಾಲು; T., M.; Tē. ಪಾಲು; Tn. ಪೇಲ್); vaccine matter (My. as ಹಾಲು). ಪಶುವಂ ಪಾಲಂ ಕಡೆದಂ (Śmd. 157). See Ūpr. 5, after 64; Bp. 1, 20; 14, 8; 51, 32; 57, 15. 75; 59, 80; 60, 42; 61, 71; Śiv. 3, 43; J. 19, 51; ಕೆನೆವಾರ್, ಕೊಡ ವಾರ್, ಗಿಣ್ಣುವಾರ್, ಮೊಗವಾರ್. — ಪಾಲ್ಗಡ್. -ಲಗ್ಡ್. A kind of sweetmeat (ಪೀಯೂಷವಿಧ Mr. 215). — ಪಾಲ್ಗಡ್. N. of a village in S. Mhr. (Nīlakap̄ha's *vīramāhāśivara-saṅgraha* v. 16; Gṇbbī Malhanārya's *bhāvaśāntirātna* v. 9; Bp. 1, 14; 4, 76; 61, 94). — ಪಾಲ್ಗಡ್. -ಕಂಡ. N. of a plant. See Mr. s. ಕೋಳಿ. — ಪಾಲ್ಗಡ್. -ಕಡರ್. The milk-sea (Ūpr. 8, 44; Abh. P. 7, 79; J. 6, 40). ಕಡಯಿಸಿದಂ ಸುರ ರಿನ್ ಅಸುರರಿಂ ಪಾಲ್ಗಡಲಂ (Śmd. 273). — ಪಾಲ್ಗಡಲ ಕುವರಿ. Lakshmi (ಸಿರಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, etc., ಇದ್ದಿರೆ Śm. 6). — ಪಾಲ್ಗಡಲೆ ಯ. -ಬಡೆಯ. Viṣṇu, Kṛishṇa (J. 24, 67). — ಪಾಲ್ಗಡ್. -ಕಡ್. To draw milk, to milk (Bp. 50, 12). — ಪಾಲ್ಗಡ್. -ಕುಡಿ. To drink milk (V. 9, after 71; 9, 81). — ಪಾಲ್ಗಡ್. -ಕೆನೆ. Milk (and) cream (J. 6, 47). — ಪಾಲ್ಗಡ್. = ಹಾಲ್ಗಡ್. White vitriol (My.; Tē.). — ಪಾಲ್ಗಡ್. -ತೆನೆ. A milky ear of oorn (J. 3, 5. 7). — ಪಾಲ್ಗಡ್. -ತೊರೆ. Milk to collect in the breast (J. 18, 21). — ಪಾಲ್ಗಡ್. -ಕೊರೆ. A milk cup (Bp. 14, 28; V. 9, after 71). — ಪಾಲ್ಗಡ್. -ಪಕ್ಕ. = ಹಾಲಪಕ್ಕ, ಹಾಲು, ಹಾಲಪಕ್ಕ, ಪಾಲ್ಗಡ್. A small owl that flies about especially in moon-light nights and mimics the human voice (ನಿಶಾಧರ, ಹಾಲಪಕ್ಕ Nn. 23; My.; cf. ಪಾರಿ 1; ಪಿಂಗಲಿ).

ಪಾಲ್ *pāl*. 2. (fr. ಪಸು 3). = ಪಾಲು. A division; a part, a portion, a share; a share in a joint property; joint property (T., M.; Tē. ಪಾಲು). See ಪಾಲ್ಗಡ್, etc., ಮಣ್ಣು ಪಾರ್.

ಪಾಲ *pāla*. 1. A guard, a protector, a nourisher, a keeper, etc. See e. g. ಕಕ್ಷ, ಕರ, ನರ, etc.

ಪಾಲ *pāla*. 2. Tbh. of ಫಾಲ (Śmd. 338).

ಪಾಲ *pāla*. 3. A bridge (My.; T., M.; cf. Sk. ಪಾಲಿ No. 3).

ಪಾಲಕ *pālaka*. Guarding, protecting, nourishing; a guardian, etc.; a prince, a ruler, a king (Śmd. 13). ಪಾಲಕನು ಬಾಲಕನಾದರೆ ಹಾಲಿಕನು ದರಿವನೇ? (Prv.). Feminine ಪಾಲಕಿ (My.).

ಪಾಲಕಿ *pālaki*. = ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಪಾಲಕ್ಕಿ, ಪಾಲಿಕೆ, ಪಲ್ಲಂಕ, etc. A palanquin (Mhr., H. ಪಾಲಿಕೆ; My.; Tē.). ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಕರ ಕೂತರೆ ಹೊಡೆದೊರು ಯಾರು? (Prv.). — ಪಾಲಕತೊಟ್ಟು. A palanquin-like cradle (My.; G. 347).

ಪಾಲಕ್ಕಿ *pālakkī*. = ಪಾಲಕ, etc. (My.; Si. 275).

ಪಾಲಕ್ಕಿ *pālakyē*. A species of beet-root, *Beta bengalensis* (ಪದುವೆ Hla. MS. 2, 10a).

ಪಾಲಕ್ಕು *pāla-ghna*. A mushroom (ಕೊಡೇ ಮುಲ್ಲ Si. 165).

ಪಾಲಂಕಿ *pālanki*. The resin of *Boswellia thurifera*, gum olibanum.

ಪಾಲನೆ *pālana*. Guarding, protecting, fostering, nourishing, cherishing; maintaining, keeping, observing. See ಒನ್ನ, ರಕ್ಷಿಸು.

ಪಾಲನೆ *pālana*. = ಪಾಲನ. (ಭೋಗ Mr. 514). ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಪಾಲನೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prv.). See Prv. s. ಪಾಲನೆ.

ಪಾಲಾರ pālāra. (fr. ಪರಾಶ). = ಪಾಳಾಸ. Made of the wood of the pālāra tree (Bp. 3, 54). 2, green (see Mr. s. ತ್ಯಾನ್).

ಪಾಲಿ pālī. 1. Guarding, protecting, cherishing, nonrishing; Siva (ಪರಮೇಶ್ವರ, ಪರಮೇಶ Nn. 81). — ಪಾಲಿ ಕಾಯು. To guard, to watch (My.; see Prv. s. ಊರು).

ಪಾಲಿ pālī. 2. ಪಾಳಿ. (= ಪಾಲಿ 1, ಪಾಳಿ). A line, a row. 2, a multitude (ಸಂಖ್ಯೆ, ಸಮೂಹ Nn. 81). 3, a raised bank, a dike, a causeway, a bridge (ಅರಿ, ಎರಿ Mr. 417). 4, a wall (ಭತ್ತಿ, ಗೋಡೆ 81). 5, binding or fastening on different or both sides or completely (ಎಬ್ಬಣ್ಣ, ಅತಿಬಣ್ಣ 81). 6, place, site, etc. (ಅಸ್ತದ 81). 7, a certain place or region, etc. (ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕ್ಷೇತ್ರಭೇದ 81, o. r. ಸ್ಥಳಭೇದ). 8, a point of the compass (ಅಸ, ದಿಕ್ಕು 81). 9, a part, a portion (ವಿಭಾಗ, ಭಾಗಿಯ 81; cf. ಪಾಲು). 10, an edge, a margin; the sharp side of anything, the sharp edge or point of a sword or any cutting instrument; a sword-hilt (ಅಯುಧದ ಪರಬುಗ 81; ಪರಬು, ಮೋಹಕ Mr. 297). 11, beginning, commencement, priority (ಅದಿ, ಪೂರ್ವ 81). 12, the tip of the ear; the ear (ಶ್ರೋತ್ರ, ಕವಿ 81). 13, the hip, the haunch; the lap. 14, the body (ಗಾತ್ರ, ದೇಹ 81, o. r. ತಲೆ). 15, a mark, a spot, a stain. 16, a banner (ಧ್ವಜ, ಪತಾಕೆ 81). 17, a thread, a string, etc. (ಸೂತ್ರ 81). 18, a creeper (ಲತೆ, ಬಳ್ಳಿ 81). 19, an arrow (ಶರ, ದಾಣಿ 81). 20, fire (ಅಗ್ನಿ 81). 21, a division of the veda (ಶ್ರುತಿಭೇದ, ವೇದಭೇದ 81). 22, shame (ಲಜ್ಜೆ 81). 23, moisture; glnger in its undried state (ಅದ್ರವ, ಹಸಿಯ 81, o. ra. ಅದ್ರವ, ಹಸಿಯ ಸುಣ್ಣ). 24, a louse (cf. ಪೇನ್).

ಪಾಲಿಕೆ pālīkē. = ಪಾಲಕ, etc. (Ūb.).

ಪಾಲಿಕೆ pālīkē. Guarding, protecting, etc. See ಕಕ್ಷ, ಕಪೋತ. 2, a collection of five earthen vessels containing offerings of pulse or grain for Brahmā, Indra, Yama, Varna, and Sōma, used at marriages (My.; T.).

ಪಾಲಿತ ಪālita. Guarded, protected, cherished, nourished; blessed. See Bp. 30, 25; 61, 89; ಗೋ.

ಪಾಲಿನ್ದಿ pālindhi. A species of Ipomoea with dark blossoms.

ಪಾಲಿಸು pālīsu. = ಪಾಲಿಸು 1. To guard, to protect, to cherish, to nonrish; to rule, as a kingdom (My.); to follow, to obey, as a command (B. 3, 53, 54; 5, 279; My.); to observe, as a rule (4, 152; My.); to give, as an order, a gift, etc. (My.); to present, to exhibit to view. See Smd. 268, 269; Ūpr. 2, after 49; Bp. 18, 25; 36, 42; 46, 50; J. 2, 7, 22, 84.

ಪಾಲಿಸುವಿಕೆ pālīsuvikē. Guarding, etc. ಗೋ ಮಹಿಷಾಸುರಗರ್ವನ ಪಾಲಿಸುವಿಕೆ (ಪಾಪಪಾಲ್ಯ 81, 299).

ಪಾಲು pālu. = ಪಾಲಿ 2. (My.). ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಾಲು (ಪಾದ 81, 330). ಹನ್ನೆರಡು ಎಲೆನಾಲು (ಕಲೆ 81). ಅಹಸ್ತನ್ನು ಹದಿನೆಯ ಪಾಲು ಮಾಡಿ (244). ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ತಲೆಗೆ ಅಯ್ಯು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಾಲು ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು ಬೇಡಾಯಾದರು (B. 2, 25). ಪಾಲು ಕೊಡುವದು (ಎನಿಯೋಗ G.). ಪಾಲು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಚೀಟಿ ಹಾಕೋಣ (G. 574). ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹದಿನೆಯಾದರೂ ಹಾಕ ಬಾರದು. — ಪಾಲು ತೀರಿ ಹೋದರೆ ಪಾಲು ಕೊಡ ಬಾರದೆ? — ಪಾಲು ಮಾಡಿದರೆ ಪಾಲು. — ಪಾಪಿ ಗದ್ದಿಸಿದ್ದು ಪರರ ಪಾಲು (Prv.). ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಅಣೆ ಒಣ್ಣೀರು (B. 3, 77). ಕುರುದನ ಪಾಲಿಗೆ ಒಗವೇ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಯಿತು (8, 90). ಮತ್ತು ಕೆಡಿಸಿದ ದೋಷವು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವದು (4, 49). See B. 4, 10, 189, 159; 5, 173. — ಪಾಲಾಗು. — ಅಗು. To be divided; to become the portion, possession or prey of anything. ತುಪ್ಪದನ್ನ ಮೂತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಟ್ಟು, ತಿಪ್ಪೇ

ಪಾಲಾದ (Prv.). ಬದಿವಾರದ ನರಿ ನಾಯಕ ಪಾಲಾಗಿ ಸತ್ತು ಹೋಯಿತು (B. 2, 40). See B. 3, 126; 4, 215; 5, 115.

ಪಾಲುಕಾರಿ pālu-kāra. A partner in business, an associate (B. 5, 218, 301); a partner, a sharer. Feminine ಪಾಲುಕಾರಿಣಿ (5, 47).

ಪಾಲುಗಾರಿ pālu-gāra. A partner in business; a man who gets a portion or share; one who acts, enjoys or suffers with another (My.). Feminine ಪಾಲುಗಾರಿಣಿ (My.).

ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ pālu-gārikē. Sharing in; partnership (My.; G. 336). — ಪಾಲುಗಾರಿಕೆಪತ್ರ. A deed of partnership (My.).

ಪಾಲುಗಾರ್ತಿ pālu-gārti. A woman who gets a portion or share (My.); a woman who acts, enjoys or suffers with another (B. 4, 175; My.). ಪಾಲುಗುಣ pālugña. Tbh. of ಫಾಲ್ಗುಣ (Smd. 388).

ಪಾಲುವನ್ನಿಗೆ pālu-vantigē. Sharing in; partnership (My.).

ಪಾಲೆ pālē. 1. = ಹಾಲೆ 1. The bird called the blue jay (Br.; ಚಾಪ, ಕೇದಿವಿ, ಹಂಗ, ತಕುನದ ಹಕ್ಕಿ 81, 172; cf. ಪಾಲ್ಯಕ್ಕ).

ಪಾಲೆ pālē. 2. = ಅಲೆ 6, ಹಾಲೆ 2. A large tree, frequently cultivated for its eatable fruit, Mimops kauki Lin. (ರಾಜಾಡನ, ಪರಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಕ್ಷೀರಕಿ, ಹಾಲೇ ೧೨ 81, 132; Tō.; T.: Mimops hexandra). 2, a large ever-green tree, Alstonia scholaris R. Br. (Echites scholaris Lin.; T., M.; St. & Pl.).

ಪಾಲೆ pālē. 3. = ಅಲೆ 4, ಹಲ್ಲೆ, ಹಾಲೆ 3. The lobe of the ear (Ūpr. 6, after 64).

ಪಾಲಾರ pāl-dāra. = ಪಾಲುಗಾರ. (My.).

ಪಾಲಾರಿಕೆ pāl-dārikē. Partnership (My.).

ಪಾಲ್ಯ pālya. (= ಪಾಳ್ಕೆ). To be watched, kept, protected, defended, guarded (adj.).

ಪಾವ ಪāva. 1. = ಪಾವು. ಪಾವನೇರು (B. 5, 162; ಕುಡದ G.).

ಪಾವ ಪāva. 2. = ಪಾವಕ. See ನಿಷ್.

ಪಾವಕ ಪāvaka. Purifying; pure, clear, bright. 2, fire (ವೈಶ್ವಾನರ, ಅಗ್ನಿ Nn. 122; ಅಗ್ನಿ Mr. 526). 3, religious custom (ಅಚಾರ 122; ಉತ್ತಮಾಚಾರ 526). 4, a burning wick (ಉರಿವತ್ತಿ 526). 5, a fire-poker (ಕಿಚ್ಚುಗೋಲೆ 122; 526). 6, apparent, manifest, evident (P ಉಪ್ಪಣ, ಭದ್ರತರವಾದುದು 122). 7, the marking ant tree, Semeocarpus anacardium L. f. (ಗೇರು, ಧಲ್ಲಾತಕ 122; ಗೇರು 526). 8, an under-shrub, the Ceylon leadwort, Plumbago zeylanica L. (ಚಿತ್ರಕ, ಚಿತ್ರಮೂಲ 122; ಚಿತ್ರಮೂಲ 526). 9, the tree Premna spinosa (ನದುನರ್ 122; 526). 10, completiom (ಪೂರಣ, ಮುಕ್ತಾಯ 122). 11, a certain metrical foot (Ūb.).

ಪಾವಕನಯನ ಪāvaka-nayana. Siva (Bp. 33, 20).

ಪಾವಕಾಕ್ಷ ಪāvaka-aksha. = ಪಾವಕನಯನ. (Bp. 60, 7).

ಪಾವಕಾಮ್ಬಕ ಪāvaka-ambaka. = ಪಾವಕಾಕ್ಷ. (Bp. 58, 1).

ಪಾವಕಾಸ್ತ್ರ ಪāvaka-astra. = ಅಗ್ನೀಯಾಸ್ತ್ರ. (J. 13, 11).

ಪಾಪಕೆ pāvākē. (ಬೆಸಕೆ Mr. 207, o. r. in two MSS. ಸಾಮಾನ್ಯ againt pāsa).

ಪಾಪಕೆಗೆ pāvāṅgē. A step, a stair (My.; Mhr. ಪಾಯಕಾ, ಪಾನಕಾ, ಪಾನದಾ; Tē. ಪಾನಂಜಿ, ಪಾವಟಿ; B. 4, 62, 121; ಅರೋಪಣ, ಸೋಪಾನ Si. 112).

ಪಾಪಕೆ pāvāṅgē. = ಪಾವಟಿಗಿಡ s. ಪಾವಟಿ. (St. & Pl.).

ಪಾಪಕೆ pāvāda. 1. = ಪಾವಡೆ, ಪಾವಡೆ 1, ಪಾವಡೆ. Tbh. of ಪ್ರಾಧ್ಯ. Cloth (Bp. 47, 15; My.); a girl's petticoat (My.; Tē. ಪಾವಡೆ); a woman's garment (My.; T. ಪಾವಾಡ್ಕ; T. ಪಾವಾಡ್ಕ, M. ಪಾವಾಡೆ, cloths spread in the streets at a great solemnity; M. also: awning).

ಪಾಪಕೆ pāvāda. 2. = ಪಾವಡೆ 2 q. v., etc. A present (in cloth, ಉಡುಗೊರೆ Bhn. 22; Bh. 1, 17, 24).

ಪಾಪಕೆಗೆ pāvū-ṣṭiga. (Smd. 239, o. r. ಕಾ-) = ಹಾವಡಿ, ಹಾವಡಿಗ. A snake-catcher and exhibiter, a snake-charmer (ರಾವಕ ರೆ. I, 58).

ಪಾಪಕೆ pāvāḍē. = ಪಾವಡೆ 1, etc. (ಪ್ರವಾರ, ಉತ್ತರಾಂಗ, ಉತ್ತರೇಯ, etc. Si. 224; My.).

ಪಾಪನ pāvāna. Purifying; sanctifying. 2, purified, pure, holy. 3, fire. 4, a means of purification: penance; water; oow-dnng. 5, N. of a vṛitta (Ch.).

ಪಾಪನಕರ pāvāna-tara. Uncommonly pure (Bp. 57, 71; J. 1, 2).

ಪಾಪನಕೆ pāvānatē. = ಪಾಪನತ್ಯ. (Bp. 32, 68).

ಪಾಪನತ್ಯ pāvānatva. Purity; the property of purifying. (Bp. 1, 60).

ಪಾಪನಿ pāvāni. A son of Pavana or the wind-god: Hannmat; Bhīma (My.).

ಪಾಪನಾನಿ pāvānāni. Hannmat (J. 27, 35, 48).

ಪಾಪನಿ pāvāni. = ಪಾಪನಿ, ಪಾಪನಿ. A quarter of a Rupee (Mhr. ಪಾನರಾ; My.). 2, a footstep (My.; Mhr.).

ಪಾಪನಿ pāvāni. = ಪಾಪನಿ No. 1. (My.; G. 442).

ಪಾಪನಿ pāvāni. = ಪಾಪನಿ. (S. Mhr.; Br. ಪಾವರಾ). ಪಾಪನಿಯಿಲ್ಲ ದಿದ್ದರೆ ದರಣ ಕೊಡ ದಾರದೇ? (Prv.).

ಪಾಪನಿ pāvāni. (fr. ಪನಿ) = ಪಾಪಿ, ಪಾಪಿ, (ಪಾಪಿ), ಪಾಪಿ, ಪಾಪಿ, ಪಾಪಿ, ಪಾಪಿ. Green stuff or slime (algae) produced in or on stagnant water, or on stones near water, or in vessels containing water; the weed growing upon standing water or duck-weed; green mouldiness (lichens) upon stones, walls, and wood; yellowish frowzy slime of the teeth (T. ಪಾಪ; M. ಪಾಯಕ, ಪಾಯಿ, ಪಾಯಿಲ; Tē. ಪಾಪಿ, ಪ್ರಾಪಿ). See ನೀರ್ವಾ ನನ. — ಪಾಪನಿಗೊಳ. — ಕೊಳ. To get, or be covered with, pāvāni (Ūpr. 5, after 89). — ಪಾಪನಿಮುಗಿಲ. A cloud in which pāvāni has grown (Ūpr. 9, 5). — ಪಾಪನಿವಲ. — ಪಲ. A tooth or teeth covered with pāvāni (V. 11, 60).

ಪಾಪು pāvū. = ಹಾವ. A snake (Ūpr. 5, 75; Abh. P. 3, 52; Tē. ಪಾಮು; T., M. ಪಾಮು). ಪಾವಂ ದಾಣ್ವೆದಂ (Smd. 157). ಮಣ್ಣಿಳ ಜ್ವರಿಸುವ ಪಾವ (ಮಣ್ಣಿಳಿಗ 237). ದಾಂಗೆನ ಪಾವ (ರಾಹು Kk. 11b). See ಕೆ. 2, 69; 5, 54; 13, 19; J. 28, 44; ಅರವಾಪ, ಎಲರ್ವಟ್ಟಿವಾಪ, ನೀರ್ವಾಪ. — ಪಾವಮಾನ. A sort of fish (Riv. 5, 115). — ಪಾವವೆವಗಿ. — ವೆವಗಿ. A snake-basket (ದೇಗ್ಲಿ ರೆ. I, 45).

ಪಾವ pāvū. = ಪಾವ 1. Tbh. of ಪಾದ. A quarter (My.; Br.; Mhr. ಪಾವ). ಪಾವಗುಂಜತೂಕ (B. 4, 194). ಪಾವವೇರು (My.; Mhr. ಪಾವವೇರು).

ಪಾವಗೆ pāvūgē. Tbh. of ಪಾದುಕ (Smd. 364; Ūpr. 6, after 88; My.). See ಪನ್ನವಾಪಗೆ, ಪೋಗವಾಪಗೆ, ಪದವಾಪಗೆ, ಮಡೆ ವಾಪಗೆ.

ಪಾವಗೆ pāvūda. 1. = ಪಾವಡೆ 1, etc. A girl's petticoat (My.); a cloth waved like a fan in front of a procession (Riv. 8, after 11; My.).

ಪಾವಗೆ pāvūda. 2. = ಪಾವುಡ, etc. Tbh. of ಪ್ರಾಧ್ಯತ. (ಉಪಾಯನ, ಉಪಗ್ರಹ, ಉಪವೆ, ಪ್ರಾಧ್ಯತ Mr. 269).

ಪಾವಡೆ pāvūḍē. = ಪಾವಡೆ 1, etc. (My.).

ಪಾಕ pāsa. = ಪಾಸ, (ಪಾಸು), ಪಾಸ, (ಪಾಸು). A tie, a cord, a rope, a fetter, a chain (ದಾಮ, ಹಗ್ಗ Nn. 83); a noose, a snare. 2, (after hair) abundance, quantity; braided hair (ಹಿಣಿಲು Mr. 320). 3, expressive of admiration, as in ಕರ್ಣ. 4, expressive of contempt, at the end of some compositions.

ಪಾಕ pāsa. = ಪಾಕಿ, ಪಾಸಂಗಿ, ಪಾಸಂಗಿ. = ಪಾಕ (at the end of a compound). 2, a die used in playing (ಅಪ್ಪ, ದೇವನ, ಪಾಸಂಗಿ Nr.).

ಪಾಕಪಟ್ಟಿ pāsa-paṭṭa. A snare, a trap. ಗಜಾದಿಗಳ ಹಿಡಿಯರೆ ನ್ನು, ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಕಪಟ್ಟಿವಿಶೇಷಂಗಲು (ಕೂಟಿಯನ್ತ, ಬೋರ Nr.).

ಪಾಕಪಾಣಿ pāsa-pāni. Noose in hand: Varuṇa.

ಪಾಕಪಾಣಿ pāsa-pāni. A fisherman (ಕೈವರ್ತ, ಫೀವರ, etc., ಮೂ ನಿನ ಬರೆಗಾದಿ, ಬೆನ್ನರನ Si. 86; My.).

ಪಾಕರ pāsa-hara. Removing fetters (Bp. 58, 17).

ಪಾಕಿ pāsi. Having a noose: Varuṇa. 2, a rope (for the gallows, My.; H.). — ಪಾಕಿ ಕೊಡು. To hang (My.). — ಪಾಕಿನಾ. Punishment of hanging (My.). — ಪಾಕಿ ಪಾಕು. = ಪಾಕಿ ಕೊಡು. (My.).

ಪಾಕಿ pāsi. Tied, fettered, snared (Dhw.).

ಪಾಕಿಪೋರ pāsi-khōra. A man who ensnares: a cheat (My.). 2, a man condemned to be hanged (My.).

ಪಾಕುಪತಿ pāsupati. (fr. ಪಕುಪತಿ). Relating, belonging or sacred to Śiva paśupati (Bp. 46, 72; 54, 60; 58, 15); a follower of Śiva paśupati. 3, N. of a weapon (Bp. 22, 41; Bh. 3, 7 sum.; J. 23, 32). 4, the plant *Achyromene grandiflora* (Agati grandiflora Desv.; see ಬಳಿ ಪುಷ್ಪ).

ಪಾಕುಪತಾಸ್ತ್ರ pāsupata-āstra. Śiva's trident. 2, a weapon presented by Śiva (Śiv. 2, 118, 118).

ಪಾಕುಪತಿ pāsupati. Śiva (Bp. 54, 22; 60, 40).

ಪಾಕುಪಾಣಿ pāsupāni. (fr. ಪಕುಪಾಣಿ). The occupation of a grazer or keeper of cattle.

ಪಾಕು ಪುಷ್ಪ pāsupuṣṭya. (fr. ಪಕುಪುಷ್ಪ). Hind; posterior, last; western.

ಪಾಕು ಪುಷ್ಪ. = ಪಾಕು, ಪಾಕು. A number or multitude of nooses or ropes, or of braided hair; a net.

ಪಾಪಗ್ರಹ pāshapāda. = ಪಾಪಗ್ರಹ. Heresy. 2, heretical; a heretic.

ಪಾಪಗ್ರಹ pāshapādi. = ಪಾಪಗ್ರಹ, ಪಾಪಗ್ರಹ. A heretic. (J. 5, 69; 18, 51).

ಪಾಪಗ್ರಹ pāshāpa. = ಪಾಪಗ್ರಹ. A stone, a rock (ಕಲ್ಲು Nn. 106; see ಕಲ). 2, arsenic and other poisons (My.). ಪಾಪಗ್ರಹ ಭೋಗ ಸ್ವತಃನ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? (Prv.). See Prv. & ಪಾಪಗ್ರಹ.

ಪಾಷಾಣದಾರಣ ಪಾಷಾಣ-ದಾರಣ. An instrument for cutting stones, a stone-cutter's hammer or chisel.

ಪಾಷಾಣಭೇದಿ ಪಾಷಾಣ-ಹೇದಿ. The plant *Plectranthus scutellarioides*, used as a remedy for stone in the bladder. (R.).

ಪಾಷಾಣನದಿ ಪಾಷಾಣ-ಸಂದಿ. A chasm in a rock.

ಪಾಷಾಣ್ಣಿ ಪಾಷಾಣ್ಣಿ. = ಪಾಸಾಣ್ಣಿ. A beretic. ಪಾಸಾಣ್ಣಿಗಿ ರೋಕವಿಲ್ಲ, ಪಾಸಾಣ್ಣಿ ರೋಗವಿಲ್ಲ (Priv.).

ಪಾಸ ಪಾಸ. Tbh. of ಪಾತ (Smd. 335). See ತೋಪ್ಪಾಸ, ಪಾದನಾಸ.

ಪಾಸಗೆ ಪಾಸಗ್ಗ. = ಪಾಸಗೆ, ಪಾಸುಗೆ, ಹಾಸಗೆ, ಹಾಸಿಗೆ, ಹಾಸುಗೆ. That is spread: a bed. See ಕಳ್ಳಪಾಸಗೆ, ನಾದಪಾಸಗೆ. 2, one of the feats of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಪಾಸಂಗ ಪಾಸಂಗ. Tbh. of ಪಾತಳ. (Bp. 48, 11. 13).

ಪಾಸಲಿ ಪಾಸಲಿ. Likeness, similitude, resemblance (ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ, etc. Ūt. I, 88; ತೋಡು, ಒರೆ, ದೊರೆ, ಸರಿ, ತೋರಿ, ಸರಿಸ, ಸಾಮ್ಯ II, 25; ಸಮಾನ, ಪ್ರಕಾರ, ಸಮ, etc. Mr. 427; ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, etc., ಸಾಮ್ಯ Smd. 55; Abh. P. 3, 72; Rām. 4, 2, 49; J. 6, 24).

ಪಾಸಣ್ಣಿ ಪಾಸಣ್ಣಿ. Tbh. of ಪಾಸಣ್ಣಿ (Smd. 335 Mdh.).

ಪಾಸಲಿ ಪಾಸಲಿ. Relating to the vicinity of; connected with or near unto by position in space, etc. (Mhr., H. ಪಾಸಲಾ);—along the ground (Mhr.);—distance (My.).

ಪಾಸಾಣ ಪಾಸಾಣ. Tbh. of ಪಾಸಾಣ (Smd. 335). ಪಾಸಾಣದ ಕೂ ಪಾಸಾಣದ ಮೇಲೆ ಮೊಳದೀತೇ? (Priv.).

ಪಾಸಾಣ್ಣಿ ಪಾಸಾಣ್ಣಿ. Tbh. of ಪಾಸಾಣ್ಣಿ (Smd. 335).

ಪಾಸಾದ ಪಾಸಾದ. Tbh. of ಪ್ರಾಸಾದ. (Bh. 2, 13, 16).

ಪಾಸಾಲಿ ಪಾಸಾಲಿ. An earthen saucer-like vessel (My.).

ಪಾಸಿ ಪಾಸಿ. = ಪಾಟಿ, ಪಾನಸಿ, etc. (My.).

ಪಾಸಿ ಪಾಸಿ. = ಪಾಸಿ. Tbh. of ಪಾತ್ಯ. See ಎಳೆಪಾಸಿ, ನಿಡುಪಾಸಿ.

ಪಾಸಿಕೆ ಪಾಸಿಕೆ. = ಪಾಸಿಗೆ, etc. (Bp. 3, 17).

ಪಾಸು ಪಾಸು. 1. (fr. ಪರು 3; or fr. ಪಾಯ್ 1?) = ಹಾಸು 1.

To spread, as a blanket, a carpet, a mat, leaves, etc., to lay (ಅಪ್ಪರಕಾಯ ಸ್ಮದ. Dh.; T. ಪಾಪು, to pass over; to lay things regularly on the ground, as bricks, planks, etc.). See Ūpr. 2, 20; 5, 22; 8, after 4; 8, 92; Abh. P. 3, 116; Grj. 5, after 67; Rām. 2, 78; 5, after 120; 19, 84; 29, 49.

ಪಾಸು ಪಾಸು. 2. (Smd. 191; Ūt. II, 59). = ಹಾಸು 2 (ಪನೆ 1).

That is spread or laid flat: a bed (ತಲ್ಲ ಸ್ಮದ. Dh.; ತಲ್ಲ Smd. 110); the bed called a litter (ಶೈವಕ Mr. 207). ಪಾಸಿನೋ ನಿವೇಗಿಯೊ (Smd. 163). See Ūpr. 8, 62; Rām. 1, after 136; ಅಡಿಕಲ್ಪಾಸು, ಅಲರ್ಪಾಸು, ತರ್ಪಾಸು, ಮಲ್ಪಾಸು, ಮೇಲ್ಪಾಸು, ಮೇಲ್ಪಾಸು. — ಪಾಸದ. — ಅದ. A flat-stone, a slab (Ūpr. 8, after 4; Abh. P. 4, 17; 10, 159; Grj. after 131; Rām. 2, 82; J. 29, 45; see ಪಳುಪಾಸದ, ರನ್ನಪಾಸದ). — ಪಾಸಮಣ. A kind of table (Bp. 12, 9).

— ಪಾಸವಲಿ. — ಅಲಿ. A kind of net (Rāgho. 17, 67).

ಪಾಸು ಪಾಸು. = ಹಾಸು. (Tbh. of ಪಾತ). A tile for the neck of dogs (Ūt. II, 59).

ಪಾಸುಗೆ ಪಾಸುಗ್ಗ. = ಪಾಸಗೆ, etc. (Ūpr. 8, 69).

ಪಾನಿ ಪಾಸ. = ಪಾಸಿ. See ಕೊನೆಪಾಸಿ.

ಪಾಹರೆ ಪಾಹರೆ. = ಪಹರೆ, etc. (My.).

ಪಾಹಿ ಪಾಹಿ. Guard! protect! (Bp. 61, 48; My.).

ಪಾಳ ಪಾಳ. (= ಪದ 4). An ingot or a bar of gold or silver (My.; Tē., T.; M. ಪಾಳ, ಪಾಳ).

ಪಾಳಿ ಪಾಳಿ. A narrow and covert watching over the doings and goings of another, spying; a tracing or searching out, as of a theft (Mhr. ಪಾಳಿ; My.). — ಪಾಳಿ ನೋಡು. To lurk, to spy (My.).

ಪಾಳಿಗಾಡ ಪಾಳಿ-ಗಾಡ. A man set to watch the conduct of another, a watcher, a spy (My.; Mhr. ಪಾಳಿ).

ಪಾಳಯ ಪಾಳಯ. = ಪಾಳಯ, etc. (Bh. 3, 18, 42; J. 7, 12; 35, 39, 49).

ಪಾಳನ ಪಾಳನ. Tbh. of ಪಾಲಾತ. A post of palāśa wood (Grj. 2, after 106).

ಪಾಳಿ ಪಾಳಿ. = ಪಾಲಿ 2. A raised bank (ಬದುಕು Mr. 371 in two MSS.; o. ra. ಪೋಳಿ or ಪೋಳಿ in one MS., ಬದುಕು in one MS.). 2, = ಪಾಲಿ, a mass, a multitude; see ಪಾಳಿ 2.

3, a wooden bowl (Sl. 241; Mhr. ಪಾಳಿ). 4, the raised edge of the mouth of a hand-mill (B. 5, 134; Mhr. ಪಾಳ).

ಪಾಳನ ಪಾಳನ. A mode in sāṅgita (V. 11, 9).

ಪಾಳನು ಪಾಳನ. 1. = ಪಾಲನು. (Abh. P. 8, 155; 13, 62. 63; 14, 29).

ಪಾಳನು ಪಾಳನ. 2. (fr. ಪಾಳಿ No. 2). To unite, to be united with, to associate, to be joined, etc. (ಮೇಳಿಸು Smd. Dh.; ಸಂಯೋಗ Smd. Dh.).

ಪಾಳಿ ಪಾಳಿ. = ಪಾಳಯ, etc. (T. ಪಾಳ).

ಪಾಳಿಗಾಡ ಪಾಳಿ-ಗಾಡ. = ಪಾಳಿಯಗಾಡ, etc. (ಮನ್ನಯ, ಸಾವನ್ನ G.; My.).

ಪಾಳಿಯ ಪಾಳಿಯ. = ಪಾಳಯ, ಪಾಳಿ, ಪಾಳಿವೆ, ಪಾಳಿ, ಪಾಳ್ಯ, ಪಾಳ್ಯ. (Connected with ಪಾಲಿ, or with ಪಾಲ್ಯ, or ಪಾದಿ). An encampment, a camp; a settlement, a hamlet (My.; T. ಪಾಳಿಯ, M. ಪಾಳಯ). ಅರಸು ಬಿಡುವ ಪಾಳಿಯ (ನಿವೇಶ, ಶಿವರ, ತಣ್ಣ); ಪಾಳಿಯದ ಕಾಪ್ಪ (ಸಜ್ಜನ, ಉಪರಕ್ಷಣ Nr.). ದಣ್ಣಿ ದಾಡಿರುವ ಪಾಳಿಯ (ನಿವೇಶ, etc. Sl. 268). See Bh. 1, 16, 15; 2, 4, 7; 6, 2, 1; Ū. Bp. 42, 13, 15; 47, 12, 47; J. 2, 65; 16, 1; 17, 11. — ಪಾಳಿಯಪಟ್ಟಿ. A district in the hold of a Poligar (My.). — ಪಾಳಿಯಂಗಿಯ. — o. To encamp (Rām. 6, after 24).

ಪಾಳಿಯಗಾಡ ಪಾಳಿಯ-ಗಾಡ. = ಪಾಳಿಗಾಡ, ಪಾಳಿಯಗಾಡ, ಪಾಳ್ಯಗಾಡ, ಪಾಳ್ಯಗಾಡ. A Poligar, a feral chieftain; occasionally: a revolted ryot setting himself up as a petty chieftain (My.; T. ಪಾಳಿಯಕ್ಕಾರ, M. ಪಾಳಯಕ್ಕಾರ; Mhr. ಪಾಳಿಗಾಡ).

ಪಾಳಿವು ಪಾಳಿವು. = ಪಾಳಿಯ, etc. (Tē. ಪಾಲಿಮು; My.).

ಪಾಳಿ ಪಾಳಿ. = ಪಾಳಿಯ, etc.

ಪಾಳಿಗಾಡ ಪಾಳಿ-ಗಾಡ. = ಪಾಳಿಯಗಾಡ. (My.; B. 4, 80).

ಪಾಳ್ಯ ಪಾಳ್ಯ. = ಪಾಳಿಯ, etc. (My.). ಸೂಳಿಯರ ಪಾಳ್ಯ (ವೇಶ, ವೇಶ್ಯಾಜನಸಮಾಪ್ತಯ, ಸೂಳಿಗೇರಿ Sl. 106); ಗೊಲ್ಲರಿರುವ ಪಾಳ್ಯ (ಫೋಷ, ಅಭೀರಪಲ್ಲಿ, ಗೊಲ್ಲರ ಪಳ್ಳಿ 113); ಬೇಡರ ಪಾಳ್ಯ (ವಳ್ಳಣ, ತಬರಾಲಯ, ಬೇಡಗಾದಿರುವ ಪಳ್ಳಿ 114). ನಾಯ ಬೋಳಿ, ಪಾಳ್ಯ ಕೇಡು ತನ್ನ (Priv.). See Priv. 8. ಪ್ರಕಯ.

ಪಾಳ್ಯಗಾಡ ಪಾಳ್ಯ-ಗಾಡ. = ಪಾಳಿಯಗಾಡ, etc. (My.).

ಪಾಳ್ಯ ಪಾಳ್ಯ. = ಪಾಳಿಯ, etc.

ಪಾಳ್ಯಗಾಡ ಪಾಳ್ಯ-ಗಾಡ. = ಪಾಳಿಯಗಾಡ, etc. (ಸಾಮನ್ಯ, ನಾಡು ಡಯ G.).

ಪಾಳ್ಯ ಪಾಳ್ಯ. = ಪಾಳೆಯ, oto.

ಪಾಳ್ಯಗಾಡಿ ಪಾಳ್ಯ-ಗಾಡಿ. = ಪಾಳೆಯಗಾಡಿ, etc. (My.; ಮಣ್ಣುಲೇತರ, ಮಣ್ಣುಲೇತರನು G.).

ಪಾಲ್ಟಿ ಪಾಲ್ಟಿ. = (ಪಾಟು), ಹಾಡು, ಹಾಡು. Ruin, desolation; a waste (ತೂನ್ಯಸ್ಥಲ ಸ್ಮದ. I; ಇರಣ, ತೂನ್ಯ ಸಿ. 421; T., M.; T. ಪಾಡು). See Smd. 256 a. ಬೆಳಸು 2. — ಪಾಡು. -ಅಟವ. A desolate jungle (J. 29, 24). — ಪಾಡೋಡ. -ಎಡ. To begin to be destroyed (Rā. 12, 18). — ಪಾಡು. -ಕಟ್ಟ. A useless, good-for-nothing poetry. See a. ದುರದೃಷ್ಟ. — ಪಾಡೋಡ. To ruin (Bp. 11, 8; V. 8, 8). — ಪಾಡೋಡ. A temple in ruins (Bp. 82, 52; 50, 54). — ಪಾಡೋಡ. (Smd. 82). A house in ruins (Ūpr. 8, 60). — ಪಾಡೋಡ. -ಪೊಲ. A waste field (Rā. 11, 68).

ಪಾಲ್ಟಿ ಪಾಲ್ಟಿ. (Another form of K. ಪಾಟಿ, or Thh. of ಪಾಟಿ or of ಪಾಲಿ). A row, a line; regularity; regular or proper order or way; order, method, rule (ಕ್ರಮ ಸ್ಮದ. I, Ūt. I, 17, Bhn. 6; ತದುವಾ ಯ, ಕ್ರಮ ಸ್ತ; ಪಂಕ್ತಿ ಸ್ಮದ. II; ಕೇಡ, ಪನ್ತಿ Kk. 90, Smd. 58; ಸಜಮಾರ್ಗ Ūt. I, 77). See Ūh. v. 347; Abh. P. 4, 11; 9, 178; 14, 29, 87; Rā. 2, 59; 6, 23; 6, after 24; ಲಘು. — ಪಾಡುವೆಡ. -ಪೆಡ. To be in rows or properly arranged (Rā. 6, after 11).

ಪಾಲ್ಟಿಕಾಡಿ ಪಾಲ್ಟಿ-ಕಾಡಿ. (Smd. 285, o. r. ಪಾಟಿಕಾಡಿ). An arranger.

ಪಾಲ್ಟಿನ ಪಾಲ್ಟಾನಾ. = ಹಾಡುಕನ. A ruined state (Ūpr. 8, 81).

ಪಿ pi. An affix to form nouns, e. g. ಕಲ್ಲಿ (Smd. 248), ನೋವು.

ಪಿಕ pika. The cuckoo, *Cuculus indicus* (ಕೋಗಿಲೆ Mr. 189).

ಪಿಕಲಕ್ಕಿ (pikal-akki). The common Madras bulbul, *Pycnonotus haemorrhous* (Bd.). See ಪಿಕ್ಕುಳಿ.

ಪಿಕಲಾರಿ pikalāri. = ಪಿಕಲಕ್ಕಿ. (Bd.).

ಪಿಕಾಸ pikāsi. A "pickaxe" (My.; Si. 399; Mhr. ಪಿಕಾಸ).

ಪಿಕ್ಕಾ pikkā. Faint, pale; weak, vapid; faded in look, pallid; of no vigour, poor (My.; Mhr., H. ಪಿಕ್ಕಾ).

ಪಿಕ್ಕು pikku. = (ಪಿಂಜು), ಹಿಕ್ಕು. To separate, to disunite, to disentangle, to comb (ಎವರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; Rā. 11, 115; T., M. ಪಿರಿ). See ತಲೆವಿಕ್ಕು, ಮುಡಿವಿಕ್ಕು. — ಪಿಕ್ಕು ಪಿಕ್ಕು. rep. (Abh. P. 3, 88).

ಪಿಕ್ಕುಳಿಕೆ pikkulika. = ಪಿಕ್ಕುಳಿಕೆ, q. v. (Rām. 3, 3, 18).

ಪಿಕ್ಕುಳಿಕೆ pikkulikē. N. of a bird (ರಕ್ತಚ್ಚದ Mr. 175, o. r. ಪಿಕ್ಕುಳಿಕೆ; T. ಪಿಕ್ಕಿ, ಪಿಕ್ಕಿ, the hill bulbul; see ಪಿಕ್ಕಲಕ್ಕಿ).

ಪಿಕ್ಕೆ pikkē. = ಪಿಕ್ಕು, etc. (My.).

ಪಿಂ piñ. (Smd. 198). = ಪಿನ್, ಪಿನ್, (ಪಿನ್), (ಪಿನ್), (ಪಿನ್), (ಪಿನ್), etc. The state of being behind, back or after. — ಪಿಂಗಡ. -ಕಡ. The backside; backwards (ಪೆಡ, ಪೆಡಗು, ಪಿನ್ ಕೆ Kk. 48; Smd. 80; Bp. 4, 12; Rā. 4, after 17). — ಪಿಂಗಾರ. -ಕಾರ. (Smd. 198). The hind-leg (Rāghc. 17, 78; Rā. 6, after 11, twice).

ಪಿಂಗ ಪಿಂಗಾ. Reddish-brown, tawny. 2, the bird ಬೆಳವ (Mr. 177).

ಪಿಂಗಚಕ್ಕು ಪಿಂಗಾ-ಚಕ್ಕು. A crab (Sk.). 2, Duryōdhana (Rā. 3, 29).

ಪಿಂಗಲ ಪಿಂಗಲ. (= ಪಿಂಗಲ). Reddish-brown, tawny. 2, an attendant of the sun. 3, N. of a fabulous being in the form of a nāga: the author of the śhandas or prosody (Ūh.). 4, a small kind of owl. 5, the fifty-first year of the cycle of sixty.

ಪಿಂಗಲಾಕ್ಷಿ piṅgala-akṣi. A tawny eye (Rā. 3, 53).

ಪಿಂಗಲಾಹಿ piṅgala-ahi. = ಪಿಂಗಲ No. 8. (Ūh. v. 202).

ಪಿಂಗಲಿ piṅgali. (= ಪಿಂಗಲಿ). N. of a bird, a kind of owl (ಗೂಗಿ Mr. 170; ತಕುನ್, ಫಾಸ, ಹಾಲುವಕ್ಕಿ 174; ತಕುನ್, ಫಾಸ Hk.; ಸಕುನ್ವಕ್ಕಿ Ūt. I, 78).

ಪಿಂಗಲೆ piṅgalē. A kind of owl (Sk.; Mhr. ಪಿಂಗಲಾ, a little spotted owl). 2, the female elephant of the south quarter. 3, a particular vessel or artery, said to be the path of the fifteen vital airs (Mr. 52).

ಪಿಂಗಾಕ್ಷಿ piṅga-akṣa. The francoline partridge (ಕವು Mr. 175, o. r. ಕಣು).

ಪಿಂಗಾಸಿ piṅga-si. Crockery: porcelain, China ware, dishes, plates, etc. (My.; T. M. ಪಿಂಗಾಸಿ, Pers. finjān; T. ಪಿಂಗಾಸಿ).

ಪಿಂಗಿಸು piṅgisu. = ಹಿಂಗಿಸು. To cause to go back, to remove, etc. (Ūpr. 2, 48; 8, 68; Abh. P. 14, 38; 16, 56). ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸು, ಮುಗ್ಧಿಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಯಳಿಸುವನೆ (Smd. 84).

ಪಿಂಗು piṅgu. = (ಪಿಂಜು), ಹಿಂಗು. To go back, to retreat, to go away; to be removed from; to keep at a distance; to fail, to be lacking (ಎವ ಸರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; ಉಡ 78; ತೂಲಗು 17. 118 Cm.). ಮದವೆ ಪಿಂಗು (ಎದ್ದುತ್ತಂ ಸ್ಮದ. I). See Ūpr. 2, 42; 4, 2. 17. 19; 6, 25; Grj. 10, after 45; Rā. 9, 4; 5, 21; 18 after 65 & 71; J. 6, 13; 19, 6; Smd. 17; ಪೆಡಿ.

ಪಿಜ್ ಪಿಜ್. A sound in imitation of spitting (S. Mhr.). 2, a sound to express emptiness. — ಪಿಜ್ ಪಿಜ್. rep. (S. Mhr.). — ಪಿಜ್ ಪಿಜ್. -ಎನ್ನು. To appear quite empty (My.).

ಪಿಜ್ಕಾರಿ piṅkāri. A syringe (My.; Mhr., H. ಪಿಜ್ಕಾರಿ; ೪. ಪಿಜ್ಕು).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The belly.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. 1. The thigh (ಉಡು, ಪೆಡಿಪೆಡಿ Mr. 331).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. 2. = ಪಿಜ್ಕಾ. — ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. To pinion, to tie the hands from behind (My.).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. Gorbeltied, corpulent.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The cotton plant (ಕಾರ್ಪಾಸ, ವಾದರ, ಪಿಜ್ Mr. 128).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. Thh. of ಪಿಜ್ಕಾ. (My.).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The hinder parts; the hinder legs of a horse: the heel-ropes (My.; Br.; Mhr., H. ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. = ಪೆಜ್, etc. (My.).

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The belly.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. Gorbeltied.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The cotton plant; cotton (ತೂಲಕ, ಅರಕೆ Mr. 128).

2, the plant *Vanqueria spinosa*. See Nr. a. ಅಲಕಗಿ.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. Cotton.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The neem or nimba tree, *Azadirachta indica* A. Juss.

ಪಿಜ್ಕಾ ಪಿಜ್ಕಾ. The neem tree.

ಪಿಚುಲ piçula. Cotton (ಹತ್ತಿ Nn. 107). 2, the *tamarisk*, *Tamarix indica*. 3, the plant *Barringtonia acutangnia*.
ಪಿಚ್ಚ piçha. (Tbh. of ಪಿಚಿ? or cf. ಪಿಚಿ?). See ಪಿಚ್ಚ ವಜ್ರ.
ಪಿಚ್ಚ ಪಿçha. Pressed flat; a substance pressed flat, a cake. 2, an inflammation of the eyes. 3, tin.
ಪಿಚ್ಚ ವಜ್ರ piçha-vajra. A rakshasa, and the guardian of the south-eastern quarter (ಮಾನಸದೇವ, ಶೋನಗಯ್ಯ, ನಿರುತಿ Sm. 12. 18; ಮಾನಸದೇವ, ನಿರುತಿ Kk. 15).
ಪಿಚ್ಚು piçchu. = ಪಿವರು, etc. Slimy impurities of the eye, rheum (S. Mhr.; Të. ಪಸಿ; T. ಪೀಚ್ಚಿ, ಪಿಚ್ಚಿ; M. ಪೀಚಿ). See ಕಣ್ಣು.
ಪಿಚ್ಚೆ piçche. Shortness or deficiency in measure or weight (My.; Të.; M. ಪೀಚ್ಚೆ, what is small, dwarfish, immature; cf. ಪೀಚು 2). ಆ ಸೇರು ಪಿಚ್ಚೆಯಾಗಿದೆ (My.). — ಪಿಚ್ಚೆ ಮೊದ. A defoient cuhit (My.). — ಪಿಚ್ಚೆ ಸೇರು. A lesser or defoient sêru (My.; Të.).
ಪಿಚ್ಚೆ piçcha. = ಪಿಂಫ. The tail of a peacock; the feathers of an arrow or of a peacock's tail. 2, a wing.
ಪಿಚ್ಚೆ piçcha. = ಪಿಂಫ. (Si. 109; My. Amara).
ಪಿಚ್ಚೆ piçchila. Slimy, lubricous, slippery, smeary. 2, a muddy place (ಎಟುಟ, ಕೆಸದುಕ್ಕ ಎದೆ Hla.); muddy water (ಕೆಸದ ನೀರು Mr. 418).
ಪಿಚ್ಚೆ piçchilê. The silk-cotton tree, *Bombax heptaphyllum* Roxb. 2, the tree *Datbergia sissoo* Roxb.
ಪಿಚ್ಚೆ piçchê. Stime or scum of boiled rice, etc. 2, the gum of the silk-cotton tree (ಬೂರುಗಿಂಠೆ, ಎಲವದ ಮೇಣ Si. 188). 3, the saliva of a snake.
ಪಿಂಚು piñchu. = (ಪಿಂಚು), ಹಿಂಚು. To be behind, to be or come afterwards or later, to be or come too late (ಪಶ್ಚಾದ್ಧರ Sm. Dh.).
ಪಿಂಚೆ piñchê. (Tbh. of ವೇಚಿ). A wave (ವೇಚಿ Òt. I, 18).
ಪಿಂಫ piñcha. = ಪಿಂಫ No. 1. (My.; Të.). See ಪಿಂಫಿ.
ಪಿಂಜ piñja. Confused, confounded, disturbed in mind, bewildered. 2, injured, killed; killing, injury. 3, the moon (cf. ಪೆಂಚಿ). 4, power, might.
ಪಿಂಜರ piñjara. (= ಪಿಂಜರ). Reddish-yellow, tawny. 2, gold. 3, yellow orpiment. 4, a oage (Sk.; ವಂಜರ G.). 5, a skeleton. 6, a horse. 7, N. of a bird (Râm. 3, 8, 18).
ಪಿಂಜರಿ piñjari. (Tbh. of ಪಿಂಜರ?). = ಹಿಂಜರಿ. Silver (ಬೆಳ್ಳಿ Kk. 47; Sm. 68; see ಪೆಂಚಿ). — ಪಿಂಜರಿವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The silver-mountain (ಬೆಳ್ಳಿವೆಟ್ಟು, ರಜಶಾಧಿ Sm. 10).
ಪಿಂಜರಿವೆಟ್ಟು piñjarivetta. Coloured reddish-yellow (Ahh. P. 12, after 2).
ಪಿಂಜಲ piñjala. Extremely confused or perplexed, overcome with terror or grief.
ಪಿಂಜರ piñjara. A oarder or oomher of cotton (O.; B. 5, 122; Mhr., H. ಪಿಂಜಾರ; Br. ಪಿಂಜರಿ, ಪಿಂಜಾರಿ).
ಪಿಂಜಾವೆಟ್ಟು piñjavetta. A sort of cloth or garment (Bp. 11, 24).
ಪಿಂಜೆ piñji. (= ಪಿಂಜ, ಪಿಂಜ). A quantity or skein of cotton yarn (My.). ನೂಲ ಪಿಂಜ (ಕರ್ಕ Sm. 112; Sk. ಪಿಂಜಾ).
ಪಿಂಜು piñju. 1. = (ಪಿಂಜು), ಹಿಂಜು, (ಹೀಜು 2). To divide (ಪಸುಗೆ Sm. 87). 2, to separate; to card cotton

(ಪುಥಕ್ಕರಣ Sm. Dh.; ಪಾರ್ವಾವಿವರಣ Sm. 87; Të.; M. ಪೀಚ್ಚು; T. ಪನ್ನ, ಪಿಯ; Të. ಪಿಗುಲು, to be burst; M. ಪಿಡರು, ಪಿವದು, to burst, to split; Mhr., H. ಪಿಂಜಾರೇ, to oard or oomb, as cotton; to split, as hamhoos; to tear lengthwise, as cloth). 3, to go asunder, to be rent, as cloth (My. as ಹಿಂಜು).

ಪಿಂಜು piñju. 2. = ಕೀಜು 2, ಹೀಜು. A fruit newly come forth from blossom (My.; T., M.; Të. ಪಿಂಜಿ ಯ, ಪಿಂಜೆ; Të. ಪಿನ್, ಪಿನ್, little, small, young, cf. ಪಿಕ್ಕಿ).

ಪಿಂಜೂಷ piñjûsha. The wax of the ear. (R.).

ಪಿಂಜೆ piñjê. Injuring; injury. 2, turmeric. 3, cotton. 4, a switch.

ಪಿಟ್ piṭ. A sound produced when easing nature. — ಪಿಟ್ ಪಿಟ್. rep. (C.).

ಪಿಟ piṭa. (= ಪೆಟ್ಟು). A basket, a box; a basket for holding grain. 2, a house, a hovel. 3, a roof.

ಪಿಟಕ piṭaka. The tailor bird, *Orthotonues longicauda* (Sylvia sutoria, B.).

ಪಿಟಕ piṭaka. = ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, (ಎಡಕ). A basket, a box. 2, a bottle, a blister, an ulcer (ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಮುಕ್ಕುಚಿಕ್ಕಿ Mr. 384, one MS. ಮುಗುಳು, another one ಹುಗುಳು).

ಪಿಟಿ piṭi. A sound in imitation of indistinct, mumbling speech (used also in muttering mantras). — ಪಿಟಿ ಪಿಟಿ. The repeated sound of piṭi. — ಪಿಟಿ ಪಿಟಿರುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To utter with the sound of piṭi piṭi (My.).
ಪಿಟೇಲು piṭilu. A "fiddle" (My.).

ಪಿಟ್ಟು piṭṭu. A formation from ಪಿಡುಗು. — ಪಿಟ್ಟು ಪಿಡುಗನೆ ಸಾಯು. ಪಿಟ್ಟು ಪಿಡುಗಾಗಿ ಸಾಯು. To die as suddenly as if struck by a thunderbolt, to die quite unexpectedly (My.).

ಪಿಟ್ಟು piṭṭu. = ಪಿಟ್ಟಿ, ಹಿಟ್ಟು. Tbh. of ಪಿಪ್ಪ (Sm. 370; My.; Të., T., M.; Mhr. ಪಿರಿ). — ಪಿಟ್ಟು. -ಅವ್ವೆ. N. (Bp. 15, 24; 24, 73; 26, 54; 88, 56; see ಕವಾಡಿ).

ಪಿಟ್ಟಿ piṭṭi. = ಪಿಟ್ಟು. (My.).

ಪಿಠರ piṭhara. A pot (ಚದು, ಕುಮ್ಮು, ಕುಣ್ಣ, ಉಪೆ, etc., ಮಡಕೆ Mr. 209). 2, the root of *Cyperus rotundus*. 3, a ohurning stick.

ಪಿಡಗ piḍaga. = ಪಿಡಗು, ಪಿಡಗು. Tronhie, affliction, disease (B. 5, 181. 208; Mhr. ಪಿಡಗೇ, to be in trouble or pain).

ಪಿಡಗು piḍagu. = ಪಿಡಗ, etc. (B. 5, 210; My.).

ಪಿಡಿ piḍi. 1. = ಹಿಡಿ 1. To seize, to lay hold of, to catch, to take, to grasp; to deduct from wages; to hold (ಗ್ರಹಣ Sm. Dh.; Sm. 92; T., M.); to apply to the mouth for blowing, as a trumpet, etc.;—to occupy as a place of refuge;—to begin, as rain, etc. (My. as ಹಿಡಿ);—to be required, as time, people, etc. for anything (My. as ಹಿಡಿ);—to comprise, to inclose, to be able to receive, as a sack, a cart (My. as ಹಿಡಿ);—to be so spacious as to let (a thing) pass through, as a window or door (My. as ಹಿಡಿ). ಮದಗಮರದದ ವಾಲದ ಮೊದಲಂ

ಮಿಡು (Smd. 91). ಮಿಡುಂ (260). ಮಿಡು ಕಪಕೆ (201). See Öpr. 4, 47; 5, after 39; 5, 63; 7, after 81; 7, 87; Bp. 8, 43; 46, 59; 57, 56; Räv. 5, 44, 120; 6, after 10 & after 11 (twice); 10, 7; J. 2, 41; 3, 82; 4, 23; 30, 48; ಇತ್ತರವಿಡಿ, ಕಪ್ಪವಿಡಿ, ಕಾಲ್ಪಿಡಿ, ಕೆಯ್ವಿಡಿ, ಕೆಯ್ವಿಡಿ, ಕೊಡವಿಡಿ, ಕ್ರಮವಿಡಿ, ತಡಿವಿಡಿ, ದೀವಿವಿಡಿ, ಪಕ್ಷಿ, ಪಂಚು, ಪರ್ವವಿಡಿ, ಬಟ್ಟೆ, ಬಸ್ತಿ, ಬದ್, ಬಿರ್, ಸಾರ್, ಸೆದ್; Mr. a. ತ್ರಾಣ. — ಮಿಡಿದಾಡು. — ಅಡು. To lay bold of and speak, to hold fast by deed and word (Bp. 8, 79).

ಮಿಡಿ pidi. 2. = ಮಿಡು, ಹಿಡೆ, ಹಿಡಿ 2, ಹಿಡು. P. p. of ಮಿಡಿ 1, in ಮಿಡಿ ಮಿಡು (Bp. 61, 25). — ಮಿಡಿ ತರ್. (= ಮಿಡು ಕೊಟ್ಟು ಬರ್). To seize or take and bring (Bp. 28, 58). — ಮಿಡಿ ತರಿಸು. To cause to seize, etc. and bring (Bp. 11, 17; 50, 42, 51). — ಮಿಡಿ ಪಡೆ = ಮಿಡಿ ಪೆಡು. (Abb. P. 10, 220). — ಮಿಡಿ ಪೆಡು. To get (Abb. P. 11, 133; 14, 78).

ಮಿಡಿ pidi. 3. = ಹಿಡಿಸ. A seizing, hold, etc. 2, grasping, closing the hand, clenching the fist; a grasp, a handful (ಮುಟ್ಟುಗ್ರಾಹ್ಯ ರ್ತ. II, 14). 3, the closed or clenched hand, the fist. 4, a handle; a hilt. ಅಡಾಯುಧಗಳ ಮಿಡಿ (ಛರು Mr. 298). ಕತ್ತಿಯ ಮಿಡಿ (ತರು, etc. Sl. 289). 5, a broom (My. as ಹಿಡಿ). See ಬಹ್, ಬಹ್, ಒಡವಿಡಿ, ಕೆಯ್ವಿಡಿ, ಪರಿವಿಡಿ; Öpr. 7, 87; J. 6, 21. ಮಿಡಿಯೊ ಪುಟ್ಟರೆ ಪಂಕ ಮೇಲೆ ತೊಳೆಯರ್ ತಾಂ ತು ಧ್ವನೇ? (Sä. 164). — ಮಿಡಿ ಕೆಯ್ವು. To cause to make a grasp or fist; to close the fist; to grasp or hold tightly. ಬೆನು ಗರ್ವನೂಡಿ, ನುಣ್ಣಿಡೆಗಳಂ ಮಿಡಿ ಕೆಯ್ವು (Smd. 52). — ಮಿಡಿಗುಮರೆ. — ಕುಮರೆ. A horse that is led (Räv. 10, 13). — ಮಿಡಿ ಪಡು. To be seized (Abb. P. 4, 115). — ಮಿಡಿವಡೆ. — ಪಡೆ. To be grasped, attacked, or harassed. ಹಗೆಯ ಕೆಯ್ವುಲಿ ಮಿಡಿವಡೆ ದವನು (ಪುರಸ್ಕೃತ Nr.).

ಮಿಡಿ pidi. 4. = ಹಿಡಿ 4. A female elephant (ಕಂಜೆ Smd. Dh., Sm. 92, Öt. II, 14; ಕಂಜೆ Öt. I, 30; ಹೆಣ್ಣಾನೆ I, 102; ಕಂಜೆ, etc., ಹೆಣ್ಣಾನೆ Mr. 153; T., M.; T., M. also: the female of camels, pigs; M. ಪಿಡೆ, the female of birds; the female of deer; T. also ಪಿಡೆ; Sk. ಪಿಲ್ಲಕಾ; see a. ಪೆಣ್. See ತಾಯ್ವಿಡಿ; Öpr. 5, 63; 7, after 81; Abb. P. 7, after 105; Räv. 10, 13. — ಮಿಡಿಯಾನೆ. — ಅನೆ = ಮಿಡಿ. (ಧೇನುಕೆ Hla.). ಎಳೆಯ ಮಿಡಿಯಾನೆ (ಧೇನುಕೆ Mr. 471). — ಮಿಡಿಸವತಿ. A female elephant (ಪೆಣ್ಣು Bbn. 58, o. rs. — ಸವತಿ, ಸವರಿ).

ಮಿಡಿ ಪಿಡಿತಿ. Seizure, etc. See ಕೆಯ್ವಿಡಿತಿ.

ಮಿಡಿಪು ಪಿಡಿಪು. The state of seizing or of being seized. — ಮಿಡಿಪಿ. — ಕ. To deliver into (one's) power, to make over (Abb. P. 11, 184).

ಮಿಡಿಯಿಸು ಪಿಡಿಪಿಸು. = ಹಿಡಿಯಿಸು. To cause to seize, etc. (Bp. 27, 65). 2, to castrate.

ಮಿಡಿಸು ಪಿಡಿಸು. = ಹಿಡಿಸು. To cause to seize, etc. (Bp. 26, 25; Ö. Bp. 47, 12).

ಮಿಡಿಹ ಪಿಡಿಹ. Seizing, etc. See ಬಸ್ತಿವಿಡಿಹ.

ಮಿಡುಗು ಪಿಡುಗು. (= ಮಿಡ್ಡು). A thunderbolt (My.; Të.; M. ಪಿಡುರ್; T. ಇಡಿ, ಇಗರ್, ಎಡ್ಡು, ವೆಡಿ, see ಪೆಟರ್; M. ಪಿಡುರ್, ಪಿಡುರ್, ಬಿಡುರ್, also: grossness, what is thick, stiff; to grow thick, coagulate, become thick, swell; cf. ಮಿಡೆ 2, etc.). — ಮಿಡುಗು. — ಅ S. A man like a thunderbolt: a dauntless, bold man (My.).

ಮಿಡುಗು ಪಿಡುಗು. = ಮಿಡಗ, etc. (B. 5, 203, 205, 206; My.).

ಮಿಡಿ ಪಿಡಿ. = ಪನ, ಪೋ, ಪಿನ್. Metal. See ಕಪ್ಪಿಡಿ, and cf. Sk. ಮಿಡ್ಡು No. 8.

ಮಿಡಿಲೆ ಪಿಡಿಲೆ. 1. = ಹಿಡಿಲೆ 2, etc. A braid of hair (Abb. P. 13, 79; see ಕರುಳ್ಳಿಡಿಲೆ; cf. ಪೆಲೆ).

ಮಿಡಿಲೆ ಪಿಡಿಲೆ. 2. = ಹಿಡಿಲೆ 1, etc. A hump (Öpr. 5, 59; see M. a. ಮಿಡುಗು).

ಮಿಡಿ ಪಿಡಿ. = ಮಿಡ್ಡು, ಹಿಡ್ಡು. A lump, a clod, a round mass. a ball, a globe. 2, a heap, a quantity, a collection, a cluster. 3, a bite, a morsel, a mouthful. 4, a cake or ball of meal offered to the Manes; a ball or lump of meat or rice mixed up with milk, curds, flowers, etc. and offered to the Manes; food (Sk., My.; Të.). 5, the embryo or fetus. 6, the body. 7, myrrh, incense. 8, iron. ಮಿಡ್ಡು ಕೆ ಬಗೆಯಿಲ್ಲದವ ದಣ್ಣವೆನು ಕೊಟ್ಟನು? — ಮಿಡ್ಡು ಹಾಕಿದರೂ ಲಣ್ಣನೆ ನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೊಡು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (Prva.).

ಮಿಡಿ ಕ ಪಿಡಿ. Incense, myrrh.

ಮಿಡಿ ಖರ್ಜೂರ ಪಿಡಿ. = ಮಿಡ್ಡೆ, ಪೆಡ್ಡೆ, q. v. (Sk.).

ಮಿಡಿ ಜ ಪಿಡಿ. = ja. Embryo-born: men and beasts (My.).

ಮಿಡಿ ಪ್ರದಾನ ಪಿಡಿ. = pradāna. The offering of pindās, an oblation of them; supplying with food (My.). ತಿರೋದಕ ಪಿಡಿ ಪ್ರದಾನಗಳು (ನಿವಾಸ Sl. 243). ಮಿಡಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರೂ ರಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಗತಿಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಿಡಿ ಅ ಪಿಡಿ. = andā. The egg of the embryo or of the body, being considered, in its construction and arrangement, to be identical with the brahmāṇḍa (My.; Dp. 30, 8).

ಮಿಡಿ ಪಿಡಿ. 1. = ಪಿಡಿ ಸೊಪ್ಪು. Deckanese hemp, Hibiscus cannabinus Lin. (St. & Pl.; T. ಪುಳಿಪ್ಪು-ಕೇಳೆ).

ಮಿಡಿ ಪಿಡಿ. 1. = (ಮಿಡ್ಡು), ಪೆಡ್ಡೆ, ಪೆಡ್ಡೆ 2. A bundle, a pack, a mass (My.; Të. ಪೆಡ್ಡೆ; Mhr. ಪೆಡ್ಡೆ, ಪೆಡ್ಡೆ). — ಮಿಡಿ ಮಹಾರ್. = ಮಿಡಿ ಮಹಾರ್, etc. (My.).

ಮಿಡಿ ಪಿಡಿ. 2. (= ಪೆಡ್ಡೆ 1). Possessing a body; (possessing the body of or being related to).

ಮಿಡಿ ಕ ಪಿಡಿ. = (ಮಿಡಿ ಕೆ). A globular swelling or protuberance, etc. (Sk.; see Mr. a. ಪಾಣ್ಡು No. 2).

ಮಿಡಿ ಕೆ ಪಿಡಿ. = ಪಿಡಿ ಕೆ. A globular swelling or protuberance, a fleshy swelling in the shoulders, arms, legs, etc. 2, the nave of a wheel (ನಾಭಿ, ಕೂಲುಡುಮ್ಬು Mr. 285). 3, the calf of the leg. 4, a stool or seat of various shapes. 5, a base or pedestal. 6, the instep.

ಮಿಡಿ ಸೆ ಪಿಡಿ. = Thh. of ಮಿಡಿ ಕೆ (Smd. 388). See ಲಾಕವಿಡಿ ಸೆ.

ಮಿಡಿ ಕ ಪಿಡಿ. = Made into a lump or ball; heaped together, etc. See ಸಮ್.

ಮಿಡಿ ವಾಲ ಪಿಡಿ. = ಪಿಡಿ ವಾಳ, etc. (Sk.).

ಮಿಡಿ ವಾಳ ಪಿಡಿ. = Thh. of ಪಿಡಿ ವಾಲ (Smd. 369; ಪಿಡಿ ವಾಲಿ, ಸ್ವಗ Hla.; see a. ಮುಸುಡ್ಡೆ).

ಮಿಡಿ ಕೂರ ಪಿಡಿ. = ಕೂರ ಪಿಡಿ. (ಬೇದ ಗೃಹದೊಳಗೆ ಗರ್ವವೆ Mr. 286).

ಮಿಡಿ ಕೆ ಪಿಡಿ. = The tree Vangueria spinosa Roxb. See ದೋನಗಾರಿ.

ಮಿಡಿ ಕೂರ ಪಿಡಿ. = ಕೂರ ಪಿಡಿ. A cake-hero: a conceitedly boaster, a poltroon.

ಮಿಡಿ ಪಿಡಿ. = ಪಿಡಿ, q. v. To squeeze, etc. (Abb. P. 1, 94; Të. ಮಿಡುಡು, ಮಿಡ್ಡು; cf. ಪಿಡಿ).

ಪಿಙ್ಗು piṅḡu. = ಹಿಙ್ಗು. Tbh. of ಪಿಙ್ಗು. A collection, a multitude, a mass; a herd, a flock, a drove, etc. (ಹಿಙ್ಗುಳಿ, ನರ ಎ, ಹೊರಳಿ, ಸಾರ್, ಗೊನ್ನಣಿ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; Sm. 54; Ūr. 7, after 81; Grj. 10, after 79; Tē.). ಗಿಳಿಯ ಪಿಙ್ಗು (Sm. 161). ಅಂಚೆಯ ಪಿಙ್ಗು (Rā. 6, 6). See ಅಂಚೆಯಿಙ್ಗು, ತುದುಯಿಙ್ಗು, ನೊರೆಯಿಙ್ಗು. — ಪಿಙ್ಗು ದ್ವಿ. -ಅದ್. A herd to be scattered (Abh. P. 3, 119). — ಪಿಙ್ಗು ನೆ. -ಅನ. Elephants assembled together, a herd of elephants (Rā. 6, after 11). — ಪಿಙ್ಗು ಗಂಕಣ. -ಕಂಕಣ. A number of hracelets (Abh. P. 3, 106; 12, 44. V. 4, 86; 9, 6). — ಪಿಙ್ಗು ಗೋಳ. -ಕೋಳ. To be amassed or accumulated (Rā. 5, after 120).

ಪಿಙ್ಗುತ್ಪತ್ತಿ piṅḡa-utpatti. The birth or formation of the fetus (My.).

ಪಿಙ್ಗುಕ piṅḡaka. An oil-cake. 2, incense.

ಪಿತ pita. Tbh. of ಪಿತೃ (Nom. ಪಿತಾ). (ಪ್ರಕೃತವು Mr. 314). ಪಿತನಿಲ್ಲದ ಮಗನ ಸಾಕದವನೇ ತಂದೆ. — ಪಿತಾ ಮಾತಾ ಮುನಿದ ಸುತ ನಿಗೆ ಗತಿಯೇನು? (Prva.). See ಕನ್ಯಾ, ಮದನ; Prv. 2. ಪಿತೂರಿ. ಪಿತರ ಪಿತಾರ. Tbh. of ಪಿತೃ (Sm. 105; Kā. I, 2, 93 seq.). ಬದವರ ಪಿತರನ ಮುಗುಪ್ತರೂ (Sm. 105).

ಪಿತರಾ pitarā. Sk. dual of ಪಿತೃ. Mother and father, parents.

ಪಿತಾಮಹ pitā-maha. A paternal grand-father (ತಾತ, ತಂದೆಯ ತಂದೆ Nn. 22). 2, Brahmā (ಧಾತ, ಬ್ರಹ್ಮನು 22; Bp. 54, 81). 3, a king (ಧನಾಧಿ, ಅರಸು 22). 4, a self-knowing, or soul-knowing, man (ಮನೋಜ್ಞಾನಿ, ಆತ್ಮಜ್ಞ 22).

ಪಿತುರ pitura. = ಪಿತೂರಿ. (G. 151).

ಪಿತೂರಿ pitūri. Revolt, defection, plot, perfidy (My.; Mhr., H. ಫತೂರಿ, ಫತೂರ; B. 5, 54. 221). ಪಿತೂರಿ ಮಾಡಿದರೂ ತುಕೂ ರೇ ಧನ ತಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. — ಪಿತೂರಿ ಮಾಡಿದವ ಪಿತನಿಗೆ ಬಲ್ಲ ನೇ? (Prva.).

ಪಿತೃ pitri. = ಪಿತ, ಪಿತರ. (Sk. Nom. ಪಿತಾ). A father. ಪಿತೃಗಳು, fathers; forefathers, ancestors; the spirits of departed and deified ancestors, the manes or spirits of the dead. ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರ ಪಿತೃಗಳು (Sm. 105).

ಪಿತೃಕರ್ಮ pitri-karma. Obsequial rites, oblations offered to the manes or deceased ancestors. (Si. 243).

ಪಿತೃಕಾನನ pitri-kānana. A grove of ancestors: a cemetery.

ಪಿತೃತರ್ಪಣ pitri-tarpana. Oblations giving satisfaction to the manes; water out of the right hand as a daily offering to the manes (My.); the act of throwing sesamum and water out of the right hand as an offering to deceased ancestors at parvas or śrāddhas (My.).

ಪಿತೃತಿಥಿ pitri-tithi. The death-day of either deceased parent appointed for obsequial rites to them (My.).

ಪಿತೃತ್ವ pitritva. Fatherhood, paternity. 2, the state or condition of a pitri or deified progenitor. ಪಿತೃತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು ತೃಪ್ತಿ ಪಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ವಾಸ (ನಿವಾಸ Si. 243).

ಪಿತೃದಾನ pitri-dāna. A gift in honour of deceased ancestors, an offering to the manes.

ಪಿತೃದಿನ pitri-dina. = ಪಿತೃತಿಥಿ. (My.).

ಪಿತೃದೀಕ್ಷೆ pitri-dīkṣhē. A course of austerities (as not shaving the head, abstinence from sexual intercourse, etc.) for the first year after one's father's death (My.).

ಪಿತೃದ್ರೋಹಿ pitri-drōhi. A traitor to his father (My.).

ಪಿತೃಧನ pitri-dhana. A father's property (ಗ್ರಂಥ, ತಂದೆ ಗದಾಸಿ ವ ಧನ Nn. 141). 2, patrimony.

ಪಿತೃಪಕ್ಷ pitri-pakṣa. Siding with one's father (Bh. 1, 8, 17). 2, the dark half in the bhādrapada month peculiarly appointed for the celebration of obsequial rites to the Manes (My.).

ಪಿತೃಪತಿ pitri-pati. Yama.

ಪಿತೃಪಿತೃ pitri-pitri. A father's father.

ಪಿತೃಪ್ರಸು pitri-prasu. A father's mother. 2, mother of the Manes: twilight.

ಪಿತೃಪ್ರಿಯ pitri-priya. Yama (Mr. 49).

ಪಿತೃಮೇಧ pitri-mēdha. Obsequial offerings to the Manes. (My.).

ಪಿತೃಯಜ್ಞ pitri-yajña. = ಪಿತೃಮೇಧ. (My.).

ಪಿತೃರಿಣ pitri-riṇa. A debt to the Manes: the generation of a son (My.).

ಪಿತೃವನ pitri-vana. = ಪಿತೃಕಾನನ. A cemetery.

ಪಿತೃವನತಿ pitri-vasati. An abode of ancestors: a cemetery.

ಪಿತೃವಿಯೋಗ pitri-viyōga. The loss, or death, of a father (Ūr. 2, 49; My.).

ಪಿತೃವ್ಯ pitri-vya. A paternal uncle.

ಪಿತೃಶೇಷ pitri-śēṣa. Remains of the meal of an obsequial rite (My.).

ಪಿತೃಸ್ವಸೃ pitri-svasri. A father's sister, paternal aunt.

ಪಿತೃಸನ್ನಿಭ pitri-sannihha. Like a father, fatherly, paternal.

ಪಿತೃಸ್ಥಾನ pitri-sthāna. The place in the house where a deceased father is summoned to sit down (My.).

ಪಿತ್ತ pitta. = ಪುಚ್ಚು, ಪಚ್ಚು, etc. Bile; the bilious humour. 2, foolishness, madness (not Sk.; My.); ohoior, irascibility, irritability of temper (Mbr.). ಪಿತ್ತ ತಲೆಗೋದವನಿಗೆ ತಲಾ ಕಡ್ಡಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅದವ ಬಣ್ಣ ಕೆಟ್ಟೀತೇ? — ಪಿತ್ತ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಪಿತ್ತ ಹೆ ಚ್ಚಿತು. — ಪಿತ್ತವಿದ್ದರೆ ಎತ್ತ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prva.). See Prv. 2. ಮರುಳ.

ಪಿತ್ತರಾಮಾಲೆ pitta-kāmālā. A kind of jaundice (My.).

ಪಿತ್ತಗಂದಿ pitta-gandi. Small swellings in the skin produced by bile (My., also ಪಿತ್ತಗಂದಿ).

ಪಿತ್ತಘ್ನಿ pitta-ghni. The plant Oococus cordifolius. (R.).

ಪಿತ್ತಜ್ವರ pitta-jvara. Bilious fever. (My.).

ಪಿತ್ತನಾಡಿ pitta-nādi. The middle vein of the wrist which is said to indicate the amount of the body's bile (My.).

ಪಿತ್ತಭ್ರಮೆ pitta-hhramē. Bile-erring, disorder in the action of the liver. ಪಿತ್ತಭ್ರಮೆಯಿದ್ದವನಿಗೆ ಚಿತ್ತಭ್ರಮೆಯಾಗದೇ? (Prv.). 2, madness (My.).

ಪಿತ್ತಲ pittā. = ಪಿತ್ತಿಲ, etc. (V. 83, 28; 41, 42).

ಪಿತ್ತಲ ಪಿತ್ತಲ. 1. = ಹತ್ತಲ, ಹತ್ತಲೆ, ಹತ್ತಾಲೆ, ಹತ್ತಾಲೆ. Brass (Sk.; Mhr., H. ಪಿತಲ; Tē. ಪಿತ್ತಲ; T. ಪಿತ್ತಲೆ; M. ಪಿತ್ತಲೆ).

ಪಿತ್ತಲ ಪಿತ್ತಲ. 2. Relating to the bilious humour, bilious, secreting bile (Sk.). 2, roguish behaviour (T. ಪಿತ್ತನ, a mad man; a rogue). — ಪಿತ್ತಲಾಟ. -ಅಟ. Trickery, lying, deceit, defrauding (My.; T., M.; Tē. ಪಿತ್ತಲಾಟ; My. also ಪಿತ್ತಲಾಟ).

ಪಿತ್ತಿಲ pittil. = ಪಿತ್ತಿಲ (ಸ. ಪಿತ್ತಿಲ), etc. (ನಿಷ್ಕುಟ Nn. 142, o. ra. ಹತ್ತಲ, ಹತ್ತಲ).

ಪಿತ್ರಾ pitrya. Paternal, patrimonial, ancestral. 2, referring to the Manes, devoted to the Manes, obsequial.

ಪಿತ್ರಪಿತ್ರ pitrat. ಪಿತ್ರಪಿತ್ರ. Habitually falling or flying; a bird.

ವಿಧಾನ pi(i.e. ಅಪಿ)-dhāna. Covering, shutting. 2, a cover, a lid (ಉದಾಹರಣೆ, ಎಸೆಮುಟ್ಟಿ Mr. 210). 3, a wrapper, a cloak.

ಪಿನ್ pin. = ಪಿಂ (ಬಿಜ್), etc. The state of being behind, etc. (T., M.; M. also: other, see ಪೆಂ). — ಪಿನ್ಯಿರು. -ತಿರು. = ಪಿನ್ಯಿರು. (Räv. 5, after 120). — ಪಿನ್ಯಿರು. -ತಿರು. To turn backwards (v. i., ಪೆಂ ತೆಗೆ Kk. 72). 2, to turn backwards (v. t.). — ಪಿನ್ಯಿರೆ. -ತಿರೆ. To retreat (Räv. 4, 74). — ಪಿನ್ಯಿರೆ. Back ground (J. S. 31).
ಪಿನ್ದ pi(f.e. ಅಪಿ)-naddha. Tied on, put on, fastened; dressed, accoutred; covered.
ಪಿನ್ಸ pinasa. = ಪಿನ್ಸ. (Sk.; see Mhr. s. ಪಿನ್ಸ).
ಪಿನ್ಸಿ pinasi. = ಪಿನ್ಸ. ಪಿನ್ಸಿರೋಗ (ಪಿನ್ಸ, ಪ್ರತಿಪಾದ, ನೆಗಡಿ G.; S. Mhr.; Mhr. ಪಿನ್ಸ, purulent deflection in the nose).
ಪಿನ್ಕ pināka. A three-pronged spear, a trident, especially that of Śiva. 2, Śiva's bow.
ಪಿನ್ಕಧರ pināka-dhara. Śiva (Mr. 12).
ಪಿನ್ಕಿ pināki. Śiva.
ಪಿನ್ಕಿನಿ pinākini. N. of a river, the Pēnnāṅ. (My.; Tē.).
ಪಿನ್ತು pin-tu. = ಪಿನ್ತೆ (Smd. 146), ಪಿನ್ತು (146), ಪಿನ್ತೆ, ಹಿನ್ತು (64 Cm.), ಹಿನ್ತೆ, ಹಿನ್ತೆ. That which is back, behind, previous; that which is afterwards or hereafter (ಪೆಂಗು Smd. 199; ಪೆಂಕು ರೆ. II, 110); and *adverbially*. ಪಿನ್ತು, ಪಿನ್ತೆಂ (Smd. 135). ಪಿನ್ತು ಮೆಯ್ಯೊ (ಪೆಂಗೆ 201). ಪಿನ್ತೆ (see below). — ಪಿನ್ತುಂ. -ಅಂ. (Smd. 136). A man that is behind or belongs to the rear. — ಪಿನ್ತೆವರ್. -ಬರ್. To retreat, etc. (ಮೆಯ್ಯೆಗೆ, ಒಳ ಸೋಲೆ, ಪೆಡಮೆಟ್ಟು, ಪೆಡ ಹೋಗು, ಪಾಡು, ಅಕ್ಕುಳಿಸು, etc., ಅವಸರಣ ಸೀ.). — ಪಿನ್ತುಗು. -ಅಗು. To be behind (Räv. 4, 40). — ಪಿನ್ತುರ್. -ಇರ್. (Smd. 198. 199). = ಪಿತ್ತರ್, ಪಿತ್ತರ್, ಹಿತ್ತರ್, ಹಿತ್ತಲ, ಹಿತ್ತರ್, ಹಿತ್ತು. The back-place, the rear, etc. (ಪಿಂಗಡೆ, ಪೆಡ, ಪೆಡುಗು Smd. 60; Kk. 46; ಪೆಡಮೆಟ್ಟು, ಪೆಡುಗು, ಪೆಡು, ಹಿಂಗಡೆ ಸೀ.); a back-yard. — ಪಿನ್ತುರೆ. -ಬರೆ. (Smd. 199). A back-fireplace.
ಪಿನ್ತೆ pintē. = ಪಿನ್ತು (Smd. 146), ಪಿನ್ತೆ (115), ಹಿನ್ತೆ (285 Cm.), etc. The rear, the back-side or part, etc. (ಪಾಪ್ಪಿ, ಹಿನ್ತು ಛಾಗ Nn. 134); behind, in a preceding place (ಹಿನ್ತುಗಡೆಯಲ್ಲಿ Smd. 52 Cm.; J. 7, 28), in the first place (Ch. v. 111); formerly, previously (J. 2, 3. 25; 10, 18; 29, 34). ಪಿನ್ತೆಗೆ (Bp. 34, 21).
ಪಿನ್ತೆನೆ pindanē. Behind (in place, Abb. P. 11, 96).
ಪಿನ್ತು pindu. = ಪಿನ್ತು, ಪಿನ್ತೆ (Smd. 146; Tē. ಪಿನ್ತೆ, ಪಿನ್ತೆ), etc. ಅವದಂ ಪಿನ್ತು (47). ಪಿನ್ತುಗ್ (198). ಪಿನ್ತೆಗೆ (Räv. 1, 102). ಹಡಗಿನ ಪಿನ್ತು (ಹುಕ್ಕುಳು Mr. 408). — ಪಿನ್ತುನಿ. -ಅನಿ. As before (Smd. 146). — ಪಿನ್ತುಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. To go or come at the back. ಪಿನ್ತುಯ್ಯ ಪೋಪು (ಬದಿ ಸರ್ ರೆ. I, 85). — ಪಿನ್ತುಗಡೆ. -ಕಡೆ. A place that is behind (ಪೆಂಗೆ Smd. 201 Cm.). — ಪಿನ್ತುಗಲೆ. -ಕಲೆ. To reject, to scorn (Räv. 5, after 19). — ಪಿನ್ತುಗಯ್. To throw back (Räv. 4, 40). — ಪಿನ್ತುಗೋ. -ಕೋ. To follow (Räv. 1, after 135; 2, after 76). — ಪಿನ್ತು ಮುನ್ತು. That is behind and in front (C. Bp. 47, 23). 2, the hind part being in front, reversed position, inversion, disorder, confusion (My. as ಹಿ-).
ಪಿನ್ತೆ pindē. = ಪಿನ್ತು (Smd. 146), ಪೆಂಗೆ (114 Cm.), etc. ಪಿನ್ತೆ ಹೋದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ (ಅತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ) ಪ್ರಾಕ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮುನೆ ಒತ್ತಕ್ಕರಮ್ ಇರಲು ಪಿನ್ತೆ ಗುರುವಕ್ಕು (Mr. 363). — ಪಿನ್ತೆ ಬರ್. To come behind, to follow (ಪೆಂಗೆ Smd. I.; Räv. 18, 95).

ಪಿನ್ನಿ pinni. (= ಪಿನ್ತೆ?). — ಪಿನ್ನಿವಾಲದ ಮರ. A common roadside tree, *Urostigma retusum* Miquel (Z.).
ಪಿನ್ನೆ pinnē. = ಪಿನ್ತೆ. Formerly, in old times (Räv. 1, 77; T.).
ಪಿವಾಸ pipāsa. = ಪಿವಾಸ. (Mr. 235).
ಪಿವಾಸಿ pipāsita. *Wishing to drink, thirsty.*
ಪಿವಾಸು pipāsu. *Thirsty.*
ಪಿವಾಸೆ pipāse. *Thirst.*
ಪಿವೀಲೆ piplika. An ant (ಪುಟ್ಟ, ಇದುವೆ Mr. 165). 2, a kind of gold supposed to be collected by ants.
ಪಿವೀಲಾಪ್ಪ piplika-āstra. A weapon that takes the form of ants when thrown (J. 24, 34).
ಪಿವೀಲೆ piplikē. -ವಾ. An ant; the common small red ant. See Prv. s. ರಿಪಿ.
ಪಿವ್ವಲ pippala. = ಪಿವ್ವಲ. *The holy fig-tree, Ficus religiosa* (ಕುಟಿಲೇದ, ಮರಗರ್ ಧೇದ Nn. 62). 2, water (ಹಲ, ಉಪ್ಪ 62). 3, swampy ground (ಪುಕ್ಕ, ಜವನಿನ ನೆಲ 62). 4, dirt, filth, impurity (ಮಲಿನ, ಮಾಸಿದುದು 62). 5, an ascetic (ಯೋಗೀಶ್ವರ, ಯತಿವೆಟ್ಟ 62).
ಪಿವ್ವಲ pippali. = ಪಿವ್ವಲ, ಹಿವ್ವಲ (Smd. 342), ಹಿವ್ವಲಿ. *Long pepper, Piper longum* Lin.
ಪಿವ್ವಲಮೂಲ pippali-mūla. *The root of long pepper.*
ಪಿಪ್ಪ pipu. A freckle, a mark, a mole.
ಪಿಮ್ pim. = ಪಿಂ (ಬಿಜ್), etc. The state of being behind, afterwards, later, etc. — ಪಿಮ್ವಾ ಕಯ್. To rebuke in by-gone days (Räv. 8, after 53). — ಪಿಮ್ವರ್. -ವರ್. The latter part of the day, eventide (ವೆಡವ ಗರ್ ಕೆ. 18). — ಪಿಮ್ವೆ. -ವೆ. (Smd. 199). = ಹಿಮ್ವೆ. The latter time of sowing seed. — ಪಿಮ್ವೆಯ್ಯ. -ಪುಯ್ಯ. (Smd. 199). The setting sun (ಪಡುನೇಸರ್ ಕೆ.).
ಪಿಮ್ವಲ pimpala. = ಪಿವ್ವಲ. (ಗೋಳ Mr. 118, o. r. ಗೋಳ; Mhr. ಪಿಮ್ವಳ).
ಪಿಮ್ವು pimpu. = ಪೆಮ್ವು. ಮೂರೋಳಕ್ಕೆ ಪಿಮ್ವು ಗುಂಡೆಯಾ ಗಿರಮ್ವು (Smd. 223 Mq̄b.).
ಪಿಯು piya. Tbh. of ಪ್ರಿಯ (C. Bp. 10, 9).
ಪಿಯಾಲ piyāla. = ಪ್ರಿಯಾಲ. *The tree Buchananía latifolia* Roxb., and its fruit (*Chironjia sapida* R. MSS.). See ಮೊದಲೆ.
ಪಿರಂಗಿ pirangi. = ಪೆರಂಗಿ. A great gun or cannon (My.; V. 10, after 10; B. 4, 141. 146. 217; Si. 287; Tē., H. ಪಿರಂಗಿ, ಪಿರಂಗಿ; T. ಪಿರಂಗಿ; M. ಪಿರಂಗಿ, ಬೀರಂಗಿ, ಭೀರಂಗಿ). ಪಿರಂಗಿ ಕೊಟ್ಟಲಿ ಪಿರಂಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ. — ಕೋವೇ ನೋಡ ಹೆಡಮವ ಪಿರಂಗಿ ಬೆಂ ಕೊಟ್ಟನೇ? — ಪಿರಂಗಿ ಗುಣ ಪರಂಗಿ ಅವಯನೇ? (Prvs.). — ಪಿರಂಗಿಗಾಡ. A gun-carriage (Si. 275; My.). — ಪಿರಂಗಿದಾಯಿ. The muzzle of a gun (My.).
ಪಿರಿ piri. = ಹಿರಿ, ಹಿರಿ. Extensiveness, largeness; abundance; numerousness, frequency; greatness, pre-eminence; advanced age (T. ಪೆರು, ಪರು; M. ಪೆರಿ, ಪೆರು; T., M. ಪೆರುಗು, to be multiplied, grow large; T. ಪಿರಂಗು, to be full, increase; see ಪೆರಿ, etc.). — ಪಿರಿದಾಗು. ಪಿರಿದು ಆಗು. To become extensive, plentiful, abundant, great, conspicuous, etc. (J. 16, 34). ಪಿರಿದಾದುದು (ಮಿಗು ಕೆ. 81). ಬೇವನಾಲಂ ಪಿರಿದಾರ್ಪ ಧೂಮ (ನಡಪ್ರಾಯ, etc.); ಪಿರಿದಕ ಇಚ್ಛೆಯನುಗುವನು (ಮಹೇಶ್ವ Nn.).

ಕೆಡೆದಾಗಿರುವದನ್ನು ಪಿರಿವಾಗಿ ಮಾಡುವೆ (ಎಸ್ತರ, etc. 81. 895).
— ಪಿರಿವಾಸ್. -ಅಸ್. Great desire (ದಾಕುಳಿ ಸಿಂ. 51). — ಪಿರಿವೀ-
-ಕ. To give much (Rā. 11, 165). — ಪಿರಿವೀವಂ. -ಕವಂ.
(Smd. 90). A liberal man. ಅ. ಪಿರಿವುಂ: ಪಿರಿವೀವನ್ ಇತ್ತು
ದಂ ನೆನೆವನೆ? ಚಿ, ಅದಂ ನೆನೆಯುಂ! (68. 184). — ಪಿರಿವು. = ಪಿ-
ಮ್ವು (Smd. 249), ಹಿಂದು. That is extensive, large, big,
great, etc., and of advanced age (ದಿಮ್ಮಿತು ರಿ. I, 22; T.
ಪೆಂಜು, ಪೆಂದು, ಪೆಯದು; M. ಪೆಂದು). ತಾನದು ಪಿಂದು (Smd.
174). ಪಿಂದುಚಾಗಂ (291). ಪಿರಿವೆವೊಳ್ ನಾನಾ ಎನಕ್ಕು (Mr.
537). ತಿವಂಗಿರಾದಿಗಳ ಅದೊನ್ನಕ್ಕೊನ್ನು ಪಿರಿವಪ್ಪ ವಾಸಕ್ಕು
(410). ಪಿಂದು ಮಾಡ್ವುದು (ಎಸ್ತರ, ಬೆತ್ತರ, ವ್ಯಾಸ, etc. 447).
ಕೆಡೆದಂ ಪಿಂದು ಮಾಡುವುದು (ಎಸ್ತರ, etc. Nr.). Conjugation:
ಪಿರಿಯನೆಂ, ಪಿರಿಯರೆವು, ಪಿರಿಯವು (Smd. 258). See Rā. 6, 34;
12, 39; 13, after 71; J. 2, 32; 17, 20. 2, = ಪಿರಿಮಂ, exten-
sively, greatly, much, frequently, etc. (ಘನಮಾಗಿ
Smd. 237; ವೆಗ್ಗರಮಾಗಿ Cm.; ಕಾಮಂ, ಪ್ರಕಾಮಂ, ಅತ್ಯರ್ಥಂ,
etc. Mr. 436; ಅಜೆಯರ, ಅಗುನ್ನಲೆ, ನೂಳದು, etc. Kk. 84).
See Smd. 225; Bp. 32, 39; 46, 54. 35; 52, 3. 15; Pril. 3,
26; J. 5, 57; 20, 31. — ಪಿರಿಮಂ. -ಉಂ. Extensively, great-
ly, much, conspicuously, frequently; further; indeed
(ನಾಡೆ, ಎಡೆ, ನೆಡೆ, ನೀಡುಂ, ಮೀ, etc., ಅಧಿಕಂ Smd. 391; ಸೋ
ಡಂ, ದಾಡಂ 393; ಪೀನಂ 108; ನಾಡೆ, etc., ಅತ್ಯರ್ಥಂ ರಿ. II, 25;
ಬಹುಳಮಾಗಿ Smd. 42. 52. 58 Cm.; ವೆಗ್ಗರಮಾಗಿ, ದೊಡ್ಡತಾಗಿ
108 Cm.; ಎತ್ತಿವಮಾಗಿ 140. 297. 394). See Ūpr. 1, 49. 78;
2, 54; 3, 3; Rā. 8, 98. — ಪಿರಿಮರ. -ಉಂ. A great flame
(Bp. 44, 21; 45, 31). 2, to burn greatly (50, 28). — ಪಿರಿ
ಪಿಂದು. rep. (Bp. 59, 18). — ಪಿರಿಯ. Genitive of ಪಿರಿ.
(According to grammar a formation from ಪಿಂದು, Smd.
184). ಮಣಿಯುದಿದೇವಲುಂ ಪಿರಿಯ ಪಣಿಗಟ್ಟುಂ (78). ಪಿರಿಯ
ಮಗಂ (201). ಪಿರಿಯ ವಾನ್ (Ūpr. 5, 40). ಪಿರಿಯ ಕಡುಪ್ಪ
(Abh. P. 10, 158). ಪಿರಿಯ ಕಣಜ (Bp. 53, 26). ಪಿರಿಯ ಕರಿ
(22, 6). ಪಿರಿಯ ಕಡೆ (20, 14). ಪಿರಿಯ ದ್ವನಿ (53, 25). ಪಿರಿ
ಯಯ್ಯ (3, 82). ಪಿರಿಯಯ್ಯ (V. 9, 124). ಪಿರಿಯ ನೇಜಿಯ
(Rā. 6, after 11). ಮುತ್ತಿನೊಡ್ಡರವನ ಪಿರಿಯರದೊಳ್ ಇಟ್ಟು
(Rāgho. 17, 71). ಪಿರಿಯವು (Smd. 117. 119). 2, ಪಿರಿ-ಅ 3.
= ಹಿರಿಯ. (T., M. ಪೆರಿಯ). A great, eminent, noble man
(ಮಹಾತ್ಮ, ಉದೀರ್ವ Mr. 233); a chief (see ಇಳಿಯ, ಕನಸು
ಗಾಣದರ, ಸಗ್ಗಿಗರ); a wise man, a scholar (ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಎ
ದ್ವಾಂಸ Smd. 38 Cm.; ಎದ್ವಾಂಸ 260 Cm.); a Brāhmana (ವಿಜಿ
ಸಿಂ. 52); a man more advanced in age, one who is older;
an elder, a senior (see ಜಗುನೆಯ ಪಿರಿಯ). ಕೃಷ್ಣನತ್ತಣಿಂ ಬಲ
ಭದ್ರಂ ಪಿರಿಯಂ (Smd. 160). ಸಮಂ ನುಡಿವೊಡೆ ಆವಂ ಪಿರಿಯಂ
(297). ಪಿರಿಯಂ, ಕೆಡೆಯಂ (184). ಪಿರಿಯಳ್ (245). — ಪಿರಿಯ
ಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. N. of a metre (Ūh.; see an instance in Ūpr.
4, 18).

ಪಿರಿಕೆ piriki. = ಪಿರಿಕೆ. A range, division, jurisdiction. (H.;
My.).

ಪಿರಿಯ piriya. Thh. of ಪ್ರಿಯ. (My.).

ಪಿರಿಯಾದಿ piriyaḍi. = ಪಿರಿಯಾದಿ, q. v. ಪಿರಿಯಾದಿ ಮಾಡದ ಹೊ
ರ್ತು ದಾಯಾದಿ ಕೇಳ (Prv.).

ಪಿರೀತಿ piriti. Thh. of ಪ್ರೀತಿ. (My.).

ಪಿರೂತಿ pirūti. = ಪಿರೀತಿ. (S. Mhr.).

ಪಿರಿದು piradu. O. r. of ಪೆರಿದು, q. v. s. ಪೆರಿದು ಪಿರಿದುಂ
(plural of ಪಿರಿದು -ಉಂ), other (Abh. P. 12, after 40).

ಪಿರಿಯ piri. = ಪಿರು. Flesh (T. ಪೆರಸು, T. ಇರೈ, ಇದೈ,
ಚ್ಚೆ, ಪುಕ್ಕು, flesh, see s. ಎರ 3; cf. ಪಿಕ್ಕು), or a sheep, a
goat (T. ಪೆರ, T. ವೇಟಿ, a sheep or goat for slaughter).

ಪೊಯ್ದು ಮದದ ಕಲಿಗಳ ತರೀರಂಗಂ ಪೊಯ್ದಿದು ಪಿರ ತಿವ್ವು
ಮರುಳ್ (J. 8, 83). — ಪಿರತಿನಿ. A piri-eater: a demon
(ಮರುಳ್ Smd. II; Smd. 58; Kk. 91, o. r. ಪಿರು; Kāvy. II, 1,
27). — ಪಿರತಿನಿಯಾಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. Śiva (Kk. 5). — ಪಿರತಿನಿಯಾ
ಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. = ಪಿರತಿನಿಯಾಣ್ಣ. (ಕತ್ತರ Smd. 3).

ಪಿರಿಯೆಕೆ piriki. A timid man, a coward (Tē.;
T. ಪಿರಕ್ಕು, ಪದಪ್ಪು, ಎದಪ್ಪು, fear; ಪಿರಿದ್, to tremble; ಎದಿ, to
fear; cf. ಪುಕ್ಕು 1, ಬೆದಗು). ಭಯ ಪಡುವ ಪಿರಿಯೆ (ತೃಸ್ಸು, ಭೀರು,
ಭೀರುಳ, ಭೀರುಳ, ಹೆದರುವವನು Si. 360).

ಪಿರಿಯ piru. = ಪಿರ. — ಪಿರುತಿನಿ. = ಪಿರತಿನಿ, q. v.

ಪಿರಿಯೆ piri. (= ಪುಡಿ, ಪೆಡಿ). The hind part: the
posteriors, a buttock (My.; Tē. ಪಿರುದು, ಪಿರಿದ್; M.
ಪುನಲ್, ಪುಡಿ, ಪುಡಿ, see s. ಪುಕ್ಕು 2; Mhr. ಪುಡಿ; T. ಪುಡಿ,
the behind-side; see ಪಿಂ, ಪಿಡ್; cf. ಪುಡಿವಾಡ್). ಪಿರಿಯೆಗಳು
(ಕಟ್ಟಿ, ತೊಟ್ಟಿ, ಕಳುವೆತ್ತಿ, ಅಣ್ಣುಗಳು); ಹೆಂಗಳ ಹಿನ್ನುಗಡೇ ಪಿರಿಯೆಗಳು
(ನಿಶಮ್ನು Si. 208).

ಪಿಲು pilu. = ಪಿಲು. N. of a tree (ಕುಪಾತ, ವೃಕ್ಷ Nn. 126; ಮರ
Mr. 489; ಸಹಸ್ರಾಂಗಿ, ಉಗುನಿ Mr. 146). 2, grass (ತೃಣ,
ಹುಲ್ಲು 126; ಹುಲ್ಲು 489). 3, a stone (ಅಕ್ಕು, ಕಲ್ಲು 126).

ಪಿಲ್ಲ pilla. = ಪಿಳ್ಳ, 1, ಪಿಳ್ಳೆ. Smallness (Tē. ಪಿಲ್ಲೆ). —
ಪಿಲ್ಲ ಪಾವರೇಟ್ಟು. (ಚಿತ್ರ, ಗವಾಕ್ಷಿ, etc., ಹೆಮ್ಮಕ್ಕರು, ಬದುಮಕಾಯಿ
Si. 161). — ಪಿಲ್ಲ ಪಿಲ್ಲರೆ. (Tē. ಪಿಲ್ಲಪಿಲ್ಲರೆ; ತತಮೂಲಿ, ಬದುಮಕು,
ಅಭೀರು, ಭೀರುಪತ್ತಿ, ತತಾವಂ, etc. Si. 146).

ಪಿಲ್ಲ pilla. Blear-eyed, moist-eyed. See ಅದಾಗ್ನಿವನು.

ಪಿಲ್ಲಕೆ pillakē. A female elephant (Sk.; see ಪಿಡಿ 4).

ಪಿಲ್ಲಣಿಗೆ pillanigē. A club, a bludgeon (ಪಂಛ,
ಪಂಛಾತನ Mr. 298; Tē. ಪುಲ್ಲತಿ; cf. ಪುಟ್ಟಿಗೋಲೆ). ಪಿಲ್ಲಣಿಗೆ
ಯನುಂ ಕೊಡಲಿಯನುಂ ಅಯುಧಮಾಗುಳ್ಳವನು (ಯಾಪ್ಪೇಳ, ಪಾರ
ತೃಧಿಕ Nr.).

ಪಿಲ್ಲಿ pilli. 1. A silver ring worn on the second
toe by married women (Bp. 4, 36; My.; Tē. ಪಿಲ್ಲಾ
ಣಿ; T., M. ಪಿಲ್ಲಿ). See ಕಾರ್.

ಪಿಲ್ಲಿ pilli. 2. (= ಜೇಲಿ). A cat (Tē., T.; R.; cf. Mhr.
ಪಿಲಾಂ; cf. ಪುರಿ).

ಪಿಕ್ಕಂಗೆ piṅga. Reddish-brown, reddish, lawny.

ಪಿಕ್ಕಂಗಾಣ್ಣ piṅga-aṣṣa. A kind of precious stone (ಗೋ
ಮೇದಕ, ಬನ್ನರ Mr. 101).

ಪಿಕ್ಕಂಗಾಣ್ಣ piṅgaṅṅa-hhūta. = ಪಿಕ್ಕಂಗ. (Ūpr. 4, after 75).

ಪಿಕ್ಕಾಣಿ piṅga. A male spirit, a fiend, a goblin, a malevolent
being, a devil. See Mr. s. ದೇವಯೋಗಿ. ಪಿಕ್ಕಾಣಿ ಬಿಟ್ಟರೂ ನಿಶಾ
ಹರ ಬಿಡ. — ಪಿಕ್ಕರು ತೆಗದರೂ ಪಿಕ್ಕಾಣಿ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.). —
ಪಿಕ್ಕಾಣಿಗೊಡೆಯ. -ಎಡೆಯ. Śiva (G. 333).

ಪಿಕ್ಕಾಣಿ piṅga. = ಪಿಕ್ಕಾಣಿ. A female imp, a she-demon (Sk.;
Bp. 13, 21; 40, 52). 2, a male, female, or neuter spirit,
eto. (My.; ಗ್ರಹ G.). ಪಿಕ್ಕಾಣಿಯ ದಾಢೆ (ಅವೇಶ G.). See Prv.
s. ಬೆನ್ನು; cf. ಪೇ 1.

ಪಿಕ್ಕಾಣಿ piṅga. = ಪಿಕ್ಕಾಣಿ No. 2. (My.).

ಪಿಕ್ಕಿ piṅga. = (ಪಿಕ್ಕು), ಪಿಕ್ಕು. Flesh, meat.

ಪಿಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ piṅga-piṅga. = ಪಿಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ. (My.).

ಪಿಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ piṅga-piṅga. Flesh-eating: a demon, rākṣasa
or piṅga.

ಪಿಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ piṅga. Spikenard, Nardostachys jatamansi (ಜಿಹಾ
ಮಾಂಸ Mr. 143).

ಪಿಕ್ಕುನ piṅga. = ಪಿಕ್ಕುನ, ಪಿಕ್ಕುನ, ಹಿಕ್ಕುನ. A betrayer, an
informant, a tale-bearer, a backbiter, a calumniator, a

slanderer. 2, informing against, calumny, slander. 3, cruel, wicked, malignant (ನೀಡ, ಏಲ, ದುರ್ಜನ Mr. 229). 4, saffron. 5, making known, indicating, displaying, making manifest.

ಪಿಶುನತ್ವ ಪಿಶುನತ್ವ. Slander, scandal, tale-bearing, backbiting (My.).

ಪಿಶುನ ಪಿಶುನ. The plant *Medicago esculenta* Rottl., Roxb.

ಪಿಶು ಪಿಶು. = ಪಿಶು, ಹಿಶು. Ground, ponnied, ornshed, brnised; squeezed. 2, flour, meal. 3, lead.

ಪಿಶುಕ ಪಿಶುಕ. A cake; bread.

ಪಿಶುತನ್ತು ಪಿಶುತ-ತನ್ತು. A kind of vermiceoli (ಸೇವೆಗೆ Mr. 218, o. r. ಸೇವೆಗೆ).

ಪಿಶುತ ಪಿಶುತ. = ವಿಶ್ವತ. A world, a division of the universe.

ಪಿಶುತನ ಪಿಶುತ-ಪಾಣಾ. A pan, a boiler, a seether.

ಪಿಶುತ ಪಿಶುತ. Perfumed powder, for scenting rooms, garments, etc.

ಪಿಶುತಕ ಪಿಶುತಕ. = ಪಿಶುತ. (Ūpr. 3, after 96; Abh. P. 4, 27).

ಪಿಶುರು ಪಿಶುರು. = ಪಿಶು, ಪಿಶುರು. Filth of the body, the rheum of the eye, etc. (My.; Tē.; cf. ಪಿ, etc.).

ಪಿಶುರು ಪಿಶುರು. Infatuation: foolish pride, arrogance, refractoriness (My.; H.; Tn.: anger; Mhr. ಪಿಶು, mad; ಪಿಶು ಬಿಶು, ಪಿಶುಕೇರಿ, to become rabid). ಪಿಶುರು ಇದ್ದವನ ಹತ್ತರ ಉಸುರಿದಾರರು (Prv.). — ಪಿಶುರು ತೇ. To reprove, to scold. ಪಿಶುರು ತೇದರೂ ಪಿಶುಕ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪಿಶುಯ ಪಿಶು. The mouse deer, *Memimna indica* (Gz.; H.).

ಪಿಶಿ ಪಿಶಿ. = ಪಿಶು. A sound in imitation of whispering. — ಪಿಶಿ ಪಿಶಿ ಮಾತಾಡು. To whisper (My.).

ಪಿಶಿತ ಪಿಶಿತ. Tbh. of ಪಿಶಿತ. (Bp. 24, 17, 21).

ಪಿಶು ಪಿಶು. = ಪಿಶು. — ಪಿಶುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To whisper (My.).

ಪಿಶುಕು ಪಿಶುಕು. = ಪಿಶುಕು, ಹಿಶುಕು, ಹಿಶುಕು, ಹಿಶುಕು, ಹಿಶುಕು. To squeeze, to press, as a fruit; to press closely, as the throat; to knead; to shampoo (My. ಹಿಶುಕು, etc.; Tē. ಪಿಶುಕು, ಪಿಶುಕು, ಪಿಶುಕು; T., M. ಪಿಶುಕು; Tn.; M. ಪಿಶುಕು, the remains of expressed coconuts; cf. ಪಿಶು). 2, to treat with great disrespect or contempt (ಅವಜ್ಞಾತತಯ ಸಿದ್ಧ. Dh.).

ಪಿಶುಕು ಪಿಶುಕು. = ಪಿಶುಕು No. 2. (ಸಿದ್ಧ. Dh.).

ಪಿಶುಕ ಪಿಶುಕ. Fury, rage. — ಪಿಶುಕೇರಿ. To become furions or very angry (Ūpr. 5, after 64; 7, 143; Abh. P. 8, after 52).

ಪಿಶುಕ ಪಿಶುಕ. = ಪಿಶುಕ. ಪಿಶುಕನ್ನು ಕುತಿತಂ (Kk. 72). — ಪಿಶುಕಾದಿಸು. — ಅದಿಸು. To cease to slander (Ūpr. 8, 73). — ಪಿಶುಕಾದಿಸು. — ಅದಿಸು. To slander (V. 8, after 4; Sēv. 1, 50). — ಪಿಶುಕೇರಿ. — ಕೇರಿ. To drop slander: to slander (V. 8, after 16, twice).

ಪಿಶುಕ ಪಿಶುಕ. Tbh. of ಪಿಶುನ. A betrayer, etc. (ದುರ್ಜನ, ಪಿಶುನ HIA.). 2, slander, etc. (ಕೋಣೆಯ, ಬಾದಿ, ಕುತಿತಂ ಸಿದ್ಧ. 65; ಎದೆನಿಟ್ಟು Ū. I, 13). ಅತನುಂ ನೀನುಮ್ ಅನುಂ ಪೊದಿಗಾರ್ಜೆ ವನನಿತೆಗೆ ಪಿಶುಕಾರಿಂ (ಸಿದ್ಧ. 262). ಪಿಶುಕನ ದ್ರವ್ಯ ಕೋಣಿ ಬಯ ಸಿದ್ಧ ಹಾಗೆ (Prv.). ಬಿಶುಕೇರಿಗೆ ಬಿಡು ಮೊಸಳೆಯ ಅಸುವದಾಯದ

ಹಾಗೆ ತನ್ನ, ನೀರೋಳು ಬಿಡಲಾ ಮೊಸಳೆ ಮರಳವನ ನುಂಗಿತು; ಪಿಶು ಕುಂಗುವಾರ ಮಾಡೆ ತನ್ನದು ಕೇಡು (Subhāshita-kandapadya). — ಪಿಶುಕವನಂಗ. One who spreads about slander: Nārada (Abh. P. 3, 19).

ಪಿಶುಕವನ ಪಿಶುಕವನ. = ಪಿಶುನತ್ವ. (My.).

ಪಿಶುರು ಪಿಶುರು. = ಪಿಶುರು, etc. (My.).

ಪಿಶುಲು ಪಿಶುಲು. A "pistol" (My., also ಪಿಶುಲು).

ಪಿಶುಕ ಪಿ(ಸ. e. apl)-ಹಿತ. Shul, covered, hidden; filled with.

ಪಿಶು ಪಿ. — ಪಿಶುಕವನ ಬಳ್ಳಿ. or ಪಿಶುಕವನಬಳ್ಳಿ. A climbing plant, *Phaseolus trilobatus* Heyne (Z.).

ಪಿಶುಗು ಪಿಶುಗು. = ಹಿಶು, q. v. To break, to crack, to burst (Ūpr. 6, 32; Abh. P. 13, 35).

ಪಿಶುಲ ಪಿಶುಲ. To unfasten, or to loosen, or to throw from the hand, or with the hand (ಹಸ್ತೋನ್ಮುಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧ. Dh.).

ಪಿಶುಕು ಪಿಶುಕು. = ಪಿಶುಕು, ಹಿಶುಕು. The lower part of an arrow which comes in contact with the bow-string and contains the feathers and shaft (ಕರ್ತಂ, ಪಂಚ HIA.; ಸಾಯಕದ ಪಂಚ ಪಿ.; T. ಪದಮ).

ಪಿಶುಕು ಪಿಶುಕು. = ಪಿಶುಕು, etc. The lower part of an arrow (Abh. P. 14, 175). 2, the curved end of a bow, the notched extremity or horn of a bow (ಗೋಲೆ, ಕೋಪ್ಪ, ಧನುಕೋಲೆ Kk. 39, o. r. ಹಿಶುಕು; ಗೋಲೆ, ಕೋಪ್ಪ, ಕೋಲೆ ಸಿದ್ಧ. 43). ಪೂದೊಡವು ಪಿಶುಕುದು (ಸಿದ್ಧ. 289).

ಪಿಶು ಪಿಶು. 1. = ಪಿಶು, etc. See ಪಿಶು. — ಪಿಶುಕವದಿ. — ಉದಿ. A group or company of children (My. among Tēlingas).

ಪಿಶು ಪಿಶು. 2. A sound in imitation of that of a pipe or flute (T. ಪಿಶು, to sound; T., M. ಪಿಶು, to oall, invite; to sound, blow; cf. ಬಿಡುಣ; ಸಿಕ್ಕು? ಪಿಶು?). — ಪಿಶುಗೋಲೆ. — ಕೋಲೆ. A pipe or flute (My.; ಸುಪರ Si. 62; T. ಪಿಶುಗುಲಿ, ಪಿಶುಗುಲಿ, ಪಿಶುಗುಲಿ; Tē. ಪಿಶುಗೋಲೆ, ಪಿಶುಗೋಲೆ). ಪಿಶುಗೋಲೆ ಉದಾಹರಣೆ (ವೇದಾನ್ವ. ವೈದಿ ಎಕ Si. 840).

ಪಿಶು ಪಿಶು. = ಪಿಶು, ಪಿಶು. 1. That is small or petty (Tē. ಪಿಶು; cf. ಪಿಶು 2). 2, a child; the young of any animals (My.; Tē.; T. ಪಿಶು; M. ಪಿಶು; ಪಿಶು, ಪಿಶು, ಅರ್ಥಕ, ದಿವ್ಯ, ವ್ಯಥುಕ, ತಾಬಕ, ತೆಕು, ಮದಾ, ಮೋಗು Si. 179; Mhr. ಪಿಶು, a young one in general). 3, an epithet of Bhairava (T.); N. of a caste (T.). ಮೂಸುಗ ಪಿಶುಗು (ಗಡಕ, ತಕಾರಾರ್ಥಕ Si. 87). ಗಣ್ಯಗುಟ್ಟು ಪಿಶು (ಪಾಟಿಶ್ವರನ 178). — ಪಿಶುನೆಯಾರ್. N. (Bp. 44, 53). — ಪಿಶು ಪಿಶುಕು. reit (My.). — ಪಿಶುನೆಯಾರ್. N. (Bp. 54, 75). — ಪಿಶುನೆಯ ನೆಯ್ಯನಾರ್. N. (Bp. 50, 1, 16). Cf. Mhr. ಪಿಶು.

ಪಿಶು ಪಿಶು. = ಹಿಶು. To wring or squeeze out; to press out juice, to deprive of juice or moisture, to make sapless or dry (ನಿರ್ಜೀವರಣ ಸಿದ್ಧ. Dh.; T., M.; Mhr. ಪಿಶುಕೇರಿ, to wrenoh, squeeze, etc.). 2, to become sapless or dry (see Bh. s. ಪಿಶು). See Abh. P. 1, 94; 7, 79; Sēv. 5, 38.

ಪಿಡಿತ pilkē. = ಪಿಕ್ಕೆ, ಹಿಕ್ಕೆ. The dung of goats, sheep, deer, rats, etc. (V. 6, 15, 18; T. ಪಿಡುಕ್ಕು, M. ಪಿಡುಕ್ಕು, ಪಿಟ್ಟು).

ಪೀ pi. = ಪೇ. Man's dung (T., M.; Tē. ಪಿಯು; cf. ಪೇರು).

ಪೀಕ pīk. ಪೀಕ. Spittle ejected from the mouth (Mhr., H. ಪಿಂಕ, ಪೀಕ). 2, = ಪಿಕ್ಕ, cnokoo (Mhr.). 3, ripeness of the crop; orop (Mhr.). — ಪೀಕಾಳಿ. also ಪೀಗಾಳಿ. = ಹೀಗಾಳಿ. A thorny shrub with very fragrant yellow flower-head, *Acaia farnesiana* Willd. (Z.).

ಪೀಕದಾನಿ pīka-dāni. A spit-box, a spittoon (My.; Mhr., H. ಪಿಂಕದಾನಿ, ಪೀಕದಾನಿ).

ಪೀಕು pīku. To pull out, to pluck up (Tē.; M. ಪಿಡು; cf. Tē. ಪೆಕುಂಚು, ಪೆಕುಕು; T. ಪಿಡುಂಚು, ಪಿಡುಕು; M. ಪೇಕು); to pull, to wrest, to tear (Tē.); to turn out, to dismiss, to excommunicate (T.; M. ಪಿಡುಕ್ಕು). — ಪೀಕರಾಳಿ. -ಅಳಿ. Quarrel (Tē.); trouble (My.; Tē.).

ಪೀಚು pīcu. 1. To squirt, to syringe (My.; T., M.; T. also ಪೀಚು; cf. ಪೀಕಾ 1?).

ಪೀಚು pīcu. 2. Squirting. — ಪೀಚುಗೊದಿ. -ಕೊದಿ. A syringe (M. ಪೀಚುಗೊದಿ; T. ಪೀಚುಗೊದಿ; R.; cf. ಪಿಡುಕಾರ).

ಪೀಚು pīcu. 3. Shortness, smallness (cf. ಪಿಂಚು 2, ಪಿಕ್ಕು). ಈ ಅಳು ಪೀಚಾಗಿದ್ದಾನೆ (My.). — ಪೀಚುಗಡ್ಡ. A small, somewhat projecting board about the ohin, as is occasionally seen also about that of women (My.).

ಪೀಕ ಪಿಥಾ. A stool, a low seat. 2, the pedestal or seat of an idol (J. 31, 68; My.); a round stone altar (frequently eight such altars are round a big temple for offering rice, etc. upon, My.). 3, a basis, a basement. 4, a seat or spot of eminent residence, of a guru (My.). ಪೀಕ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಕಾಟಕನ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಪೀಕ ಕುಡ್ಡವಿದ್ದರೆ ತಿಮ್ಮ ಕುಡ್ಡವಿದ್ದೀತು (Prva.).

ಪೀಕಮರ್ದಕ ಪಿಥಾ-mardaka. A man who has to take part in promoting the amusements of a prince (Ūpr. 8, after 44).

ಪೀಕವರ್ಧನ ಪಿಥಾ-varhdana. A servant who bestows the benefit of seats (Bp. 26, 20).

ಪೀಕರಾಗ್ನ ಪಿಥಿಕಾ-agra. An elevated seat (Ūpr. 7, 70).

ಪೀಕರಾಗ್ನ ಪಿಥಿಕಾ-sandhi. An introductory chapter (Bp. 1, after 66).

ಪೀಕಿಕೆ ಪಿಥಿಕೆ. ಪೀಕಿಕಾ. = ಪೀಕಿಕೆ, ಪೀಕಿಕೆ, ಪೀಕಿಕೆ. A seat; a base, a pedestal (Sk.). 2, the whole of any business, story; all the particulars, points, etc. (Mhr.). 3, an introduction, a preface.

ಪೀಕಿಕೆ ಪಿಥಿಗಿ. Thh. of ಪೀಕಿಕೆ. ಪೀಕಿಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಮಂಗಳವರ ಯನ್ನರ ಹೇಡ್ಯಾನೇ? (Prv.).

ಪೀಡನ ಪಿಥಾನಾ. Squeezing, pinching, pressing, rubbing; inflicting pain, molesting, vexing, harassing, annoying, tormenting; hurting, harming, injuring. See ಅತಿ, ಸಿ, ಪಾಟಿ; Mr. s. ನಿಗ್ರಹ No. 2.

ಪೀಡಿ ಪಿಥಿ. A generation (My.; Mhr., H. ಪಿಡಿ; Br.). ಎದು ಪೀಡಿಯ ತನಕ ಪುರುಷರು (ಸನಾಥಿ); ಎದು ಪೀಡಿಯಾಳಗಿನವನು (ಸ ಪಿಡಿ G.).

ಪೀಡಿ ಪಿಥಿ. Squeezed, pressed; pained, afflicted, distressed; hurt, injured (ತುನ್ನ, ನೋವು Mr. 448; Abh. P. 1, 34; B. 4, 126).

ಪೀಡಿಸು ಪಿಥಿಸು. (fr. ಪೀಡನ). To squeeze, etc., etc. (My.). ಹಿಂದಾಗಿ ಪೀಡಿಸುವುದು (ಸಪತ್ರಾಕರಣ Hā.). ಪರಮ ಪೀಡಿತ ಪಾ ಪಿ ಪರರಥಂ ಗತಿಯ ಕೇಡು (Jmt. 22). See Bp. 36, 43; B. 2, 42, 44; 5, 289.

ಪೀಡೆ ಪಿಥೆ. Pain, torment, affliction, trouble, etc. (ದುವ್ವ, ಪಾಥೆ, ವೇದನೆ, ವ್ಯಥೆ, ಅರ್ತ Mr. 398; ಸಾಧನ 501). 2, a pest, a plague; a devil (Bp. 42, 6; 51, 42; My.); demoniac possession (My.). — ಪೀಡೆ ಪಡು. To experience or suffer pain, etc. ಪೀಡೆ ಪಟ್ಟರೂ ಅಡೋದು ಬಿಡು. — ಪೀಡೆ ಪಟ್ಟರೂ ಮೂ ಧತ್ತ ಹೋದೀತೇ? (Prva.). — ಪೀಡೆ ಮಾಡು. To cause or give pain, etc. ಎರಡನೆಯವನಾಗದರೂ ನೀನು ಪೀಡೆ ಮಾಡ ಪಾರದು (B. 2, 44).

ಪೀಕ ಪಿಥಾ. 1. Yellow; yellow colour (ರಜನಿವರ್ಣ, ಹಂದ್ರ Mr. 444). 2, a topaz. 3, turmeric (ಹಂದ್ರೆ, etc., ಅರಿಸಿನ Mr. 130). 4, gold. 5, a species of Barleria with yellow flowers (ಸಪಟರಿ, ಕೆಮ್ಮುಗೋರಬೆ Mr. 124).

ಪೀಕ ಪಿಥಾ. 2. Drunk, quaffed, imbibed;—drinking. See ವನಧಿ, ಪೀತಾಭಿ.

ಪೀಕರ ಪಿಥಾಕಾ. Of a yellow colour, yellow.

ಪೀಕರಾನ್ತ ಪಿಥಾ-kānta. A topaz (ಪುಷ್ಕರಾಗ Mr. 101).

ಪೀಕತೆ ಪಿಥಾತೆ. Yellowness. See ಅತಿ.

ಪೀಕದಾರು ಪಿಥಾ-dārū. A species of pine, *Pinus deodora* Roxb.

ಪೀಕದು ಪಿಥಾ-drū. A species of pine, *Pinus longifolia*. 2, *Curcuma aromatica* Salisb., or *Curcuma xanthorrhiza* Roxb.

ಪೀಕನ ಪಿಥಾನಾ. The hog-plum, *Spondias mangifera* Pers. 2, saffron.

ಪೀಕಪು ಪಿಥಾ-pnōcha. A yellow tail (J. 2, 26).

ಪೀಕಪು ಪಿಥಾ-pnāpi. The plant *Momordica charantia* Lin. (ಕೋಳಿಹಿರಿ, ಹಾಗರ Mr. 146).

ಪೀಕಪೇನ ಪಿಥಾ-phēna. The soap-berry plant, *Sapindus detergens* Roxb. (ಅರಿಷ್ಟ, ಅರಿಹಾರ Mr. 141).

ಪೀಕರಕ ಪಿಥಾ-rakta. Yellowish-red, orange.

ಪೀಕರಾಗ ಪಿಥಾ-rāga. One whose affection is as transient as the colour of turmeric (ಎಡೆವಡುವ ವನಯಿತು Mr. 241; cf. ಹಂದ್ರಾರಾಗ).

ಪೀಕವಾಸ ಪಿಥಾ-vāsa. Thh. of ಪೀಕವಾಸನ. (ಕೃಷ್ಣನು Nn. 123; Mr. 17; Bp. 54, 39; J. 18, 26).

ಪೀಕವಾಸ ಪಿಥಾ-vāsa. Dressed in yellow: *Vishnu* or *Krishna*.

ಪೀಕಸಾಲ ಪಿಥಾ-sāla. The tree *Terminalia tomentosa* W. & A.

ಪೀಕಸಾಲಕ ಪಿಥಾ-sālaka. The tree *Terminalia tomentosa*.

ಪೀತಾಭಿ ಪಿಥಾ-abdhi. By whom the ocean was drunk: *Agastya*. (My.).

ಪೀತಾಮ್ಬರ ಪಿಥಾ-ambara. Clad in yellow: *Vishnu* or *Krishna*. 2, a garment of yellow silk (J. 14, 26). ಪೀತಾಮ್ಬರ ಉಟ್ಟರೂ ಕೋಳಿಹಿರಿ ಮಾಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪೀತಿ ಪಿತಿ. 1. Drinking; a drink, a draught. See ಸ, ಸೋಮ.

ಪೀತಿ ಪಿತಿ. 2. = ಎತಿ. A horse.

ಪೀತಿ ಪಿತಿ. Turmeric.

ಪೀತ್ಯಕ ಪಿತಿ-kṛita. The scream of a young elephant (Mr. 89; cf. ಪುಷ್ಕೃತ).

ಪೀನ ಪಿಥಾ. (= ಪೀನ). Fat, fleshy, muscular; swelling, swollen, large, thick, pinmp; full, round. 2, profuse (Sk.); ex-

tensive; extension. ಪೀನಂ, profusely, extensively, much, frequently, further (ಪೀನವಾಗಿ ಸಂದ. 97. 108. 178. 241. 358 Cm.; ಪೀನವಾಗಿ 108 Cm.; ಪಿಂದು 108. 178 vṛtti; ದೊಡ್ಡತ್ತಾಗಿ 108 Mqb. Cm.; ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ 178 Mqb. Cm.).

ಪೀನಗ್ರಹಣಾ. (= ಪ್ರಚುರಗ್ರಹಣ, ಬಹುಗ್ರಹಣ). The extension, or comprehensiveness, of a rñie. ಪೀನಗ್ರಹಣದಿಂದ (ಅದಂ ಸಂದ. 102 Cm.; ಪೀನಂ 380 vṛtti); ಪೀನಗ್ರಹಣದಿಂದ (ಪೀನಂ 103 vṛtti).

ಪೀನನ ಪಿನ್ಯಾ. = ಪಿನಸ, ಪಿನಸಿ. Congh, catarrh; cold affecting the nose, inflammation of the nasal membrane, purulent deflection in the nose (ನಗಡಿ Mr. 388, o. r. ನಗಡಿ).

ಪೀನೋದರ ಪಿನ್ಯಾ-ಂದಾರ. A man with a fat or thick belly (ಓಪ್ರ. 2, 59).

ಪೀನೋದ್ಧಿ ಪಿನ್ಯಾ-ದಧ್ನಿ. A cow with full or swelling udders.

ಪೀನಾಯಿ ಪಿಪಾಯಿ. = ಪೀಪ. A cask, a barrel, a tub (My.; B. 4, 54; Mhr., Portuguese ಪೀಪ; M. ಪೀಪ್).

ಪೀಪಿ pipi. A thing that when blown, produces the sound of ಪೀ, as a rolled up young leaf, a small bamboo tube, a child's pipe, etc. (My.).

ಪೀಪು pipu. = ಪೀಪಾಯಿ. (B. 4, 54).

ಪೀಯೂಷ ಪಿಯೂಷ. = ಪೇಯೂಷ. The milk of a cow during the first seven days after calving; milk. 2, ambrosia, nectar.

ಪೀಯೂಷಪಿಣ್ಣ ಪಿಯೂಷ-ಪಿಣ್ಣ. A kind of sweetmeat (ಪಾಲು ಪಿಣ್ಣ Mr. 215).

ಪೀಯೂಷಪುಷ್ಪ ಪಿಯೂಷ-ಪುಷ್ಪ. Bright with nectar: the moon.

ಪೀರ್ ಪಿರ್. = ಪೀರ್, ಪೀರು. To suck, to suck up or in, as water, as the fluid in a saucer, the juice of fruits, milk from the breast, etc., to drink (ಕನ್ನಡ ಓ. 1, 7; Tē. ಪೀರ್, ಪೀರು; T. ಪೀರ್, M. ಪೀರ್, milk). P. p. ಪೀರ್ (ಸಂದ. 50). ರಸಮಂ ಪೀರ್ (156). ತುಮ್ಮಿ ಪೀರ್ ಪೋರ್ ಎಂ ಪೀರ್ ಪುರ್ವೇ ಕಡನ್ನು ಮಿತ್ ನನ್ಯಾ ಪೋರ್ವಮಂ ಪೂರ್ವೋ? (Jnv. 1, 18). See ಓಪ್ರ. 1, 61. 81; 4, 84; 6, 49; Abh. P. 1, 65; 12, 94; Bp. 11, 11; 59, 49; Rāv. 8, 117. 122; 9, 80; J. 6, 2.

ಪೀರ್ ಪಿರ್. ಪೀರ್. 1. = ಪೇರು 1. To scatter or spread in different directions, to throw about, etc. (ಎಕ್ಕರ್ಯ, ಚಲ್ಲಾಡು ಸಂದ. Dh., o. r. ಪೇರು); to spread about, to unfold. (T. ಪೀರು, to rend, tear to pieces; cf. ಬೀರು).

ಪೀರ್ ಪಿರ್. ಪೀರ್. 2. The state of being scattered about (Abh. P. 9, 124).

ಪೀಲಕ ಪಿಲಾಕ. The large black ant. (R.).

ಪೀಲಿ pili. = ಪೀಲಿ, q. v. A peacock's tail (ಮಲ, ಪೀಲಿ Nn. 22, ono MS. ಪಿಲ್ಲಿ; ಓಪ್ರ. 4, 50; Rāv. 5, 43; T.; see ಕಮಲೇ). 2, a feather of a peacock's tail (ಓಪ್ರ. 8, 52; 5, 114; ಸೇವ. 3, 9. 16; M.). 3, an eye in a peacock's tail (ಪಪ್ಪ, ನವಿಲ ಪೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು Nn. 69). — ಪೀಲಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A tie of peacocks' feathers (ಸೇವ. 8, 27). — ಪೀಲಿಗರಗ. -ಕರಗ. A water-jar decorated with peacocks' feathers (ಓಪ್ರ. 5, after 19; 7, after 81). — ಪೀಲಿದಣ್ಣ. A head-tie of peacocks' feathers (ಸೇವ. 8, 11). — ಪೀಲಿದಡ. -ತಡ. An umbrella made of peacocks' feathers (ಓ. Bp.

19, 23). — ಪೀಲಿವಿಜ್ಜೆ ಬೇಗ. -ವಿಜ್ಜೆ ಬೇಗ. A fan made of peacocks' feathers (ಓಪ್ರ. 8, 62).

ಪೀಲು pilu. = ಪಲು. The tree *Careya arborea* Roxb.; or (according to others) *Salvadora persica* Lin. (see ಅಕ್ಕಿಲೆ, ದ, ಅಕ್ಕಿಲೆಲಿ, ಉಗುನಿ, ಬಗನಿ & ಗೋನು). 2, a flower. 3, an arrow. 4, an elephant. 5, a worm, an insect (cf. ಪುರು). 8, an atom. 7, N. of a tñns (My.).

ಪೀಲುಕ ಪಿಲಾಕ. = ಪೀಲು. See ಕಾಕ.

ಪೀಲುಪರ್ವ ಪಿಲ-ಪರ್ವ. The plant *Sansevieria zeylanica* Willd. 2, the plant *Momordica monodelpha* Roxb.

ಪೀನ ಪಿನ್. (= ಪೀನ, ಪೀನರ). Swelling, full, fat, large; stout, strong, robust.

ಪೀನರ ಪಿವಾರ. = ಪೀನ. Fat, stout, large, fleshy, corpulent, strong, plump, thick, dense (ಸ್ಥೂಲ, ಬಹುಲ, ಬಲವನ್ತ, ದೊಡ್ಡ ತವ್ವು Mr. 232).

ಪೀನರವನ ಪಿವಾರ-ವನಿ. A woman with large breasts; a cow with a large udder.

ಪೀಳಿ ಪಿಲಿಗ. (= ಪೀಳಿ). A series of generations, pedigree (My.; Mhr. ಪೀಳಿ); progeny, offspring (B. 3, 113). ಪೀಳಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿ ಮುಚ್ಚ ಕೂಡಬೇಕು — ಪೀಳಿ ಎಳೆಯ ದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಎನ್ನು? (Prva.).

ಪೀಳಿ ಪಿಲಿಗ. (= ಪೀಳಿ). Tbh. of ಪೀಳಿ (ಸಂದ. 30 Mqb. MS. and another one, o. r. ಪೇಳಿ = ಪೇಳಿ, see ಪೇಳಿ; ಸಂದ. 341: ಪೀಳಿ = ಪಿಳಿ probably is to be ಪೀಳಿ = ಪೀಳಿ).

ಪು pu. 1. = (ಪು), ಹು 1. An affix for the formation of nouns, e. g. ಪಡಪು, ಪರಪು, ಕಮಪು, ಬಲ್ಲು, ಮಲ್ಲು, ಹು (ಸಂದ. 248).

ಪು pu. 2. = (ಇಸು 4), ಹು 2. An affix to form transitive verbs, see e. g. ಅದಪು, ತಿರುಪು, ನೆರಪು, ಪರಪು, ಮದಪು, ಸಲಪು.

ಪು pñm. = ಪುನ್, ಪುನ್, ಪುನ್, ಪುನ್. Male; masculine; a male; the masculine gender (ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಸಂದ. 108. 120. 121. 128. 147. 148).

ಪುಯಿ pumyi. The sound of the pipe called ಪುಗಿ (C.) and that of the ನಾಗನರ (C.).

ಪುಯೋಗ ಪುಮ್-ಯೋಗ. Connexion with a male.

ಪುಂಚಲಿ ಪುಮ್-ಚಲಿ. Running after men: a harlot, an unchaste woman.

ಪುಂ ಪುಮ್. = ಪುಂ. A man, a male.

ಪುನ ಪುಮ್. = ಪುನ್. See ಪುನ್.

ಪುನಪು ಪುಮ್-satva. = ಪುನ್ಪು. (My.).

ಪುನವನ ಪುಮ್-savana. A religious and domestic festival held on the mother's perceiving the first signs of a living conception. (ಓಪ್ರ. 3, after 92; J. 18, 37; My.).

ಪುಂಕುಟ ಪುಮ್-ಕುಟಿ. A man's hip.

ಪುಂಕೋಕಿಲ ಪುಮ್-kōkila. A male onokoo. ಪುಂಕೋಕಿಲವನ ತಾನಿರಲಿವೋಯ್ತು (ಸಂದ. 289).

ಪುಂಪು ಪುಮ್-satva. Masculine and feminine in gender (ಸಂದ. 108. 109).

ಪುಂಪು ಪುಮ್-satva. The state of a male, manhood, virility. 2, the masculine gender.

ಪುಕ puka. A sound in imitation of the palpitation of the heart from fear. — ಪುಕ ಪುಕವನ್ನ.

-ಎನ್ನು. To palpitate with repeated ಪುಕ, as the chest (My.).

ಪುಕಸಾಟಿ pukasāṭi. = ಪುಕಟಿ, etc. (My.).

ಪುಕಳಿ pukali. = ಪುಕಳಿ, ಪುಕಳಿ 2 q. v., ಪುಕಳಿ, ಪುಕಳಿ. The female organ of generation (My.).

2, = ಮುಕಳಿ, etc., the anus (My.; cf. ಪುಕ).

ಪುಕಾರ pu-kāra. The syllable ಪು (Śmd. 248).

ಪುಕಾರು pukāru. Loud hawling; crying out (My.; Br. ಪುಕಾರ; Mhr., H. ಪುಕಾರ, ಪುಕಾರಾ).

ಪುಕುಳಿ pukuli. = ಪುಕಳಿ, etc. (My.).

ಪುಕು ಪುಕಾ. = ಪುಕು. (Thh. of ಪುಕು). The tail of a bird (My.). ನವು ಅದರ ಕೆನ್ನದ ಪುಕು ತದ ಕೊನ್ನಿತು (Prv.).

ಪುಕುಟಿ pukkaṭi. = ಪುಕಸಾಟಿ, ಪುಕಸಾಟಿ, ಪುಕುಟಿ, ಪುಗಟಿ, ಪುಗಸಾಟಿ, ಪುಗಟಿ, ಪುಗಸಟಿ. For nothing, gratis; without remuneration; worthless (My.; B. 4, 179. 180; Tu. ಪುಕುಟಿ; Mhr. ಪುಕಟಿ, ಪುಕಟಿಕಾಕ, ಪುಕಟಾ, ಪುಕಟಾ, ಪುಕಟಾಕ; M. ಪುಕುಟಿ, ಪುಕುಟಿ, had, mean).

ಪುಕುತನ pukkatana. = ಪುಕುತನ. (My.).

ಪುಕುಲು pukkalu. = ಪುಕು 1. (My.). — ಪುಕುಲ. -ಅ 3. = ಪುಕು. (My.).

ಪುಕುನ ಪುಕಾಸಾ. A degraded mixed caste, the offspring of a Nishāda by a Śūdra female; a Cāṇḍāla.

ಪುಕುಸಾಟಿ pukasāṭi. = ಪುಕಟಿ. (My.).

ಪುಕು ಪುಕು. 1. = ಪುಕುಲು. Fear, timidity (ಫೀರುತು Śm. 78; My.; cf. ಉಗಿ 3? ಪಿಡಕಿ). — ಪುಕು. -ಅ 3. A timid man, a coward (My.). ಪುಕುನಾದರೂ ಮುಕ್ಕೋಳಿ ಕದಮೆಯಲ್ಲ. — ಪುಕುನಾದವ ಮಿಕ್ಕ ಹೋದಾನೇ? (Prvs.).

ಪುಕು ಪುಕು. 2. = ಪುಕಳಿ, etc. The female organ of generation (ಯೋನಿ Śm. 78; Tē. ಪುಕಳಿ, ಪುಕಳಿ; M. ಪುಕಳಿ, ಪುಕಳಿ, ಪುಕಳಿ, ಪುಕಳಿ, ಪುಕಳಿ, ಪುಕಳಿ, see ಪಿಡಕಿ).

ಪುಕುತನ pukutana. = ಪುಕುತನ. Cowardice (ಭಯ ಛ.).

ಪುಕುಟಿ pukasāṭi. = ಪುಕಟಿ, etc. (My.).

ಪುಕಟಿ pugāṭi. = ಪುಕಟಿ, etc. (My.). ಪುಕಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಬಡಾಡ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಪುಗಲ್ pugāl. = ಪುಗಲ್ 1. One of the notes of the cuckoo. (T., M. ಪುಗಲು, ಪುಗಲ್, to speak; T. ಪೋಗಲ್, the kōkila). — ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್. The repeated sound of ಪುಗಲ್ (Ūpr. 2, after 93). ಕವಕ್ಕವ ಎಲೆ ಒಬ್ಬ ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್ ನೊಡ್ಡ ತಮೂಕು ಕೋಗಲಿಯಂ (Śmd. 74, o. r. ಉ ಉ). ಬನದಲ್ಲಿ ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್ ಗುಣ್ಣು ಗೋಗಲಿ (277).

ಪುಗಸಾಟಿ pugasāṭi. = ಪುಕಟಿ, etc. (My.; B. 5, 118).

ಪುಗಿಲ್ pugil. 1. = ಪುಗಲ್. — ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್. = ಪುಗಲ್ ಪುಗಲ್. (ಕೋಕಲಿನವರ Ūt. II, 93).

ಪುಗಿಲ್ pugil. 2. (fr. ಪುಗು 1). Entering; entering place, door (Ūpr. 8, after 44); entry, arrival. ಅದ್ದಿನ ಪೋದುದು, ನುಡ್ಡಿನ ನವಿಲ್ಲ ಸರದದ ಪುಗಿಲ್ (Śmd. 289, o. r. ಪೋದನ್ನು).

ಪುಗಿಸು pugisu. = ಪುಗಿಸು, ಹೋಗಿಸು. To cause to enter (ಪ್ರವೇಶನಂ ಮಾಡಿಸು Śmd. 178. 265; Ūpr. 8, after 4; Bp. 14, 82). ಮೂಡೇವರು ಮುಕ್ಕೋಳಿ ವೇಗಿಸುಗುಮ್ ಅನುರಂ (Śmd. 287).

ಪುಗು pugū. 1. = (ಉಗಿ 5, ಬಗು 3), ಪುಗು 1, ಹುಗು, ಹೋಗು.

To enter in, to enter (ಪ್ರವೇಶ Śmd. Dh.; ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಸು 54. 72. 168. 213. 274. 390 Cm.; T. ಪುಗು, ಪುಗು, ಪುಗು, ಪುಗು; M. ಪುಗು, ಪುಗು; cf. ಪುಡಿ 1). P. p. ಪುಗು (282. 284. 287). ನೆಲದೊಳಗೆ ವಗೆ ಪುಗಿ (28). ರಕ್ಕಸಿಯ ಮಾಡಮದ ದೊಳಗೆ ಪುಗುವಂ ಉದಾದವರೆ? (287). ಇದೆ... ಪುಗಿ ಸೋಗಿಯ ಸೊಮ್ಮದರ್ಧ ಪುಗು ಪೀಲಿಯೋ (Rāv. 5, 43). ನಮಾಸಲಕ್ಕು ಲಮಂ ಪುಗು ಹತುರ್ಥ (Śmd. 139). ಜನಂ ಪುಗು ಕಾಲಿಯಂ (224). ಬೆಳಗ್ಗೆ ಕಳನಂ ಪುಗು (256). ಪುಗುನನ್ನು ನಿಜಮುಂದಿರಮಂ ಪರ ಸೈನ್ಯಭೇರವಂ (284). ವಸನ್ತಗೃಹಮಂ ಪುಗು (Ūpr. 7, after 92). ಅರುಮಂ ಪುಗಲಿಯದೆ ರಾಣಿವಾಸಮುಹದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಮಾಡಿದೆ ವನವೆ ಪ್ರಮುಖವನ ಎನಿಸುಗು (Nr.). See Śmd. 234. 294; Ūpr. 2, 24; 5, 71; Abh. P. 7, after 125; 15, 28; Bp. 26, 34; 28, 9; 55, 10; Rāv. 5, 122; 6, after 115; 10, after 1 & 5; 13, 79; 18, after 95 & 97; J. 3, 1; 6, 9; 15, 4; 19, 7; 28, 16; 29, 48; 30, 42; ಒಳ, ಕೆಯ್ಯುಗು, ಕೆಲವಮ್ಮುಗು, ನೀರ್ವುಗು, ಬಗೆ ವುಗು, ಬರೆವಮ್ಮುಗು, ಮಜ್ಜನಮ್ಮುಗು, ಮನಮ್ಮುಗು, ಮದುವುಗು, ರಂಗಮ್ಮುಗು. — ಪುಗು ಪುಗು. rep. (Bp. 35, 4; J. 28, 43).

ಪುಗು pugū. 2. P. p. of ಪುಗು 1 (= ಪುಗು). — ಪುಗು ತರ್. (= ಪುಗು ಕೊಡು ಬರ್). To enter (Abh. P. 4, 44; Grj. 4, after 15 & 111; 9, after 88).

ಪುಗು pugū. 3. Entering, etc. See ಮುಕ್ಕುಗು, ಮೊಗ ಮುಗು 2.

ಪುಗುಟಿ pugūṭi. = ಪುಕಟಿ, etc. (My.).

ಪುಗುತೆ pugū-tē. (Śmd. 247). Entering.

ಪುಗುಸಾಟಿ pugusāṭi. = ಪುಕಟಿ, etc. (My.).

ಪುಗು ಪುಗು. = ಹುಗುಳು, ಹುಗುಳು. A blister, a vesicle (Rāv. 5, 39; V. 9, 61. 62; M. ಪುಗುಳಿ, a blister, a hubbie, a water-bladder; T. ಪುಗುಟ್ಟು, a water-bubble; Mhr. ಪುಗಾರಾ, a bladder or blister; see ಪುಗುಳಿ and ಪುಗು). 2, blisters or sores in the mouth (My. as ಹುಗುಳು; see ಬಬ್ಬುಗುಳು). ಪುಗುಳಿ, ಪುಗುಳು (Śmd. 52).

ಪುಗ್ಗಿ puggi. = ಪುಗ್ಗಿ. See ಅಮುಕ್ಕಿ.

ಪುಗ್ಗಿ puggi. Thh. of ಪುಗ್ಗಿ (Śmd. 345, o. r. in Mqb. ಸುಗ್ಗಿ = ಸುಗ್ಗಿ).

ಪುಗ್ಗು puggu. = ಪುಗ್ಗು. Pride, arrogance (ಗರ್ವ Kk. 57; T. ಪುಕ್ಕಿ, to swell; ಪುಕ್ಕಿ, to rise up, as pimples; ಪುಕ್ಕಿ, greatness; ಪುಕ್ಕಿ, a mountain; Tē. ಪುಗು, pride, arrogance; ಪುಕ್ಕಿ, to grow, increase; ಪುಕ್ಕಿ, ಪುಕ್ಕಿ, ಪುಕ್ಕಿ, height, loftiness, length, stature; ಒಡುಕ್ಕು, ಪುಕ್ಕು, to rise, as the tide, the sun, the moon, a star; ಪುಕ್ಕು, the swell of a river, the rising of the sun; M. ಪುಕ್ಕು, to boil over, hubbie up; to rise, as out of the water; to spread, as light, noise, report; ಪುಕ್ಕಿ, boiling up; ostentation; T., M. ಪುಕ್ಕಿ, height, increase; boiling over; ಪುಕ್ಕು, a boil, blister; Tē. ಪುಕ್ಕು, pride; see ಪುಕ್ಕಿ, ಪುಕ್ಕು, ಪುಕ್ಕು 1; cf. ಪುಕ್ಕಿ; ಉಕ್ಕು 1 & 2; ಪುಕ್ಕು; ಪುಕ್ಕು; ಬುಕ್ಕು; ಬುಕ್ಕು). — ಪುಗ್ಗುಯಿಲ. — ಅಯಿಲ. (Śmd. 252, o. r. in Mqb. ಪುಗ್ಗುಯಿಲ). A proud or arrogant man (ಗರ್ವತ Ūt. I, 5). — ಪುಗ್ಗುಯಿಲ. — ಅಯಿಲ. (ಗರ್ವತ Śmd. II; Kk. 77; Śm. 52).

ಪುಂಖ punkha. The feathered part of an arrow, the lower part of an arrow which comes in contact with the bow-string and contains the feathers and shaft (ಕರ್ತಂ, ತಪ್ಪಿಸು

ವ ಹಿಳುಕು Mr. 295; ಕೆಡ್ಡೆ ಕೆಡ್ಡೆ (Sm. 43). ಸಾಯಕದ ಪುಂ (ಕೆಡ್ಡೆ Kk. 39). 2, a hawk, a falcon.

ಪುಂಗವ pum-gava. A bull (ಗೂಳಿ Nn. 99. 143). 2, at the end of a compound: a hero, an eminent person, best, most excellent. 3, a kind of plant (ಸನ್ನಿ Mr. 121), or a kind of drug (Sk.).

ಪುಂಗವಧ್ವಜ puṅgava-dhvaja. Śiva (V. 29, 65).

ಪುಂಗಲಿ puṅgali. (= ಪುಂಗಲಿ?). See ಬೇಳೆ.

ಪುಂಗಿ puṅgi. A sort of musical pipe (My.; Mhr. ಪುಂಗಿ). Cf. ಪುಂಯ.

ಪುಚ್ಚನೆ puṇṇakkanē. Suddenly and with a small noise, as when a mouse quickly enters its hole, spittle is ejected with force, a lancet is quickly inserted into a boil, a stick is moved up and down in mud, etc. (My.).

ಪುಚ್ಚ puṇṇa. Tbh. of ಪುಚ್ಚ. (My.).

ಪುಚ್ಚ ವೇ ಪುಚ್ಚಾವಾ. 1. = ಪುಚ್ಚ ವೇ. (Tbh. of ಪುಚ್ಚ ವೇ). Trial, examination (ಪುಚ್ಚ ಕೆಡ್ಡೆ II, 54; Kk. 83; Sm. 56).

ಪುಚ್ಚ ವೇ ಪುಚ್ಚಾವಾ. 2. (Tbh. of ಪುಚ್ಚ ವೇ). Manliness, valor (ಅಮ್ಮ ಕೆಡ್ಡೆ II; Kk. 83).

ಪುಚ್ಚಲಿ ಪುಚ್ಚಲಿ. Ruin, destruction; wickedness (ಕೆಡ್ಡೆ Sm. I & II; Kk. 75; Sm. 56; Tē. ಪುಚ್ಚಲಿ, to decay, rot;—rotten state, cf. ಪುಚ್ಚಲಿ, ಪುಡ, ಪುಡುಕು; T., M. ಪುಡಿ, to be pulverized, to be destroyed, perish, see ಪುಡಿ). — ಪುಚ್ಚಲಿಯರ್. — ಅರ್. A wicked woman (Abh. P. 16, 35).

ಪುಚ್ಚಲಿಸು ಪುಚ್ಚಲಿಸು. To be ruined or destroyed, to perish (ಅಯಿ Sm. Dh.).

ಪುಚ್ಚಿ ಪುಚ್ಚಿ. = ಪುಚ್ಚಿ, etc., ಪುಚ್ಚಿ. (My.; T. ಪುಚ್ಚಿ, the anus).

ಪುಚ್ಚಿ ಪುಚ್ಚಿ. = ಪುಚ್ಚಿ, etc. See ಪುಚ್ಚಿ.

ಪುಚ್ಚಿ ಪುಚ್ಚಿ. = ಪುಚ್ಚಿ No 1, etc. (Abh. 2, 80).

ಪುಚ್ಚಿ ಪುಚ್ಚಿ. = (ಪುಚ್ಚಿ), ಪುಚ್ಚಿ. A tail; the tail of a peacock; a horse's tail. 2, the hinder part. 3, the end of anything.

ಪುಚ್ಚಿ ಮೂಲ ಪುಚ್ಚಿ-mūla. The tip of the tail.

ಪುಜಿನ puṇjina. = ಪುಜಿನ. (Z.).

ಪುಂಜ puṇja. = ಉಂಜ, ಪುಂಜ, ಹುಂಜ, ಹುಂಜು. A cock (My.; Tē. ಪುಂಜ; M. ಹುಂಜ; cf. ಪುಂಜ?).

ಪುಂಜ puṇja. A heap, a lump, a mass, a quantity, a collection, a multitude. ಸಗಣಿಸಿದ್ದ ಪುಂಜ (Sm. 100). ಯಮನ ಧಕನಾರಕಪುಂಜ (Bp. 56, 22).

ಪುಂಜಿಕ puṇjika. = ಪುಂಜ. (Ūpr. 6, 54).

ಪುಂಜಿಕ puṇjita. Piled up, heaped. (Ūpr. 1, 98).

ಪುಂಜಿಸು puṇjisu. To be heaped, amassed, etc. (ರಾತಿ Sm. Dh.). ಪುಂಜಿಸು (ತುಡುಗಲ್ Ūt. I, 63).

ಪುಂಜಿಕರಣ puṇji-karaṇa. Heaping, laying in a heap, collecting, etc. See ಒಟ್ಟಿಸು, ಕುಪ್ಪ, ಗುಡಿಯು, ನಿಗುಮ್ಮು, ನಿಲುಮ್ಮು, ದಾರು.

ಪುಂಜು puṇju. = ಪುಂಜ, etc. (My.).

ಪುಟ ಪುಟ. 1. Bouncing, leaping up, jumping; a bounce, etc. ಪುಟದ ಕನ್ನಕದತ್ತಿ ಪಣಿ ಲಟಲಿಸಲ್ ಅವು

ಕತು (Bh. 3, 13, 34). — ಪುಟದಣ್ಣು. A kind of play at which a ball is made to bounce (C.). — ಪುಟ ನೆಗೆ. To rise, or jump up, with a bounce. ಅದಾಗಿ ಪುಟ ನೆಗೆವ ಮೃಗಕುಲಗರ್ (Rāghb. 17, 56). ಬೇಡರ್. ಬಿಲ್ಲುಮಾಡುವುದಾದ ಕೆಡ್ಡೆ ಅಳವಡಿಸಿ, ಪುಟ ನೆಗೆದು, ಮಡಕರಿತವ ಬಿರಿಯಲೊಡೆದು (17, 70). ಬೇಡರ್. ಫಲಿಸಿ ಅಲಗಂ ಕತ್ತು, ಪುಟ ನೆಗೆದು, ಲಾಗಿಮತ ಪುರಿಯ ಬೆಂಗಡಗಯ್ಯ (17, 73). See Bp. 21, 42; 32, 24; Bh. 4, 2, 53; Rām. 5, 8, 31; J. 23, 19. 21. — ಪುಟ ನೆಗೆ ನೆಗೆ. rep. (J. 8, 39). — ಪುಟನೆಗೆ. — ನೆಗೆ = ಪುಟ ನೆಗೆ. (Sēv. 3, 54; 4, 16). — ಪುಟವದು. — ಅದು. To jump or bounce about (Bh. 1, 20, 55). — ಪುಟವೇಡರ್. — ವೇಡರ್ = ಪುಟ ನೆಗೆ. (Grj. 3, 9. 111; Rēv. 13, 34). — ಪುಟ ಪಾಡು. To bounce, etc. (My.).

ಪುಟ ಪುಟ. 2. = ಪುಟ. — ಪುಟಗೋಸು. = ಪುಟ. — A small cloth to cover the privities (My.). ಪಾಡಕ್ಕೆ ಪಾಪೋಸು, ಪಾಪಿಗೆ ಪುಟ ಗೋಸು. — ಪುಟಗೋಸಿನನ್ನ ದಂದವಲ್ಲ, ಮರಣಕ್ಕನ್ನ ತಿಳಿಯಲ್ಲ (Prva.).

ಪುಟ ಪುಟ. = ಪುಟ 1, ಹೊಡ, (ಪುಟ, etc.). A fold, a pocket. 2, a concavity. 3, a cup or concavity made of a leaf folded or doubled. 4, a basket or vessel or dish made of leaves. 5, a shallow cup, as the hollow of the hand. 6, a folding or doubling of anything so as to form a cup or concavity, e. g. joining the palms of the hands in token of respect. 7, a cover, covering, wrapper; a cloth to cover the privities. 8, an eyelid. 9, the pod or capsule which envelopes young shoots (cf. ಪುಟ್ಟು, ಪುಟ 3). 10, a casket. 11, a horse's hoof. 12, a nam-meg. 13, a nostril (Mhr.). 14, a crucible (Mhr.). 15, N. of a vṛitta (Ūh.). 16, the leaf of a book (My.; B. 1, 23); a page, one side of a leaf (My.; Tē.). 17, a single application unto, as, in preparing medicaments, of fire to bake, of sun, air, etc. to dry (My.; Mhr.). 18, a layer of mud in raising a wall (My.). 19, a foot-print (ಒತ್ತಿ ತೋರುವ ಹೆಜ್ಜೆ Mr. 82). — ಪುಟಕ್ಕೆ ಹಾಕು. To put into a crucible in order to prepare drugs (B. 4, 149; My.); to refine, as metals (My.). — ಪುಟವದು. — ಅದು. = ಪುಟವಕ್ಕು. (Sēv. 1, after 81). — ಪುಟವಕ್ಕು. — ಅಕ್ಕು. To apply fire in order to refine metals, etc.; to burn (v. t., My.). ಪುಟವಕ್ಕು ದರೂ ಸಟಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪುಟವದು. = ಪುಟವದು. (Grj. 3, after 119). — ಪುಟ ಹಾಕು. = ಪುಟವಕ್ಕು. (My.).

ಪುಟ ಪುಟ. = ಪುಟ 1. 2. 3. 4. 5. 12. See ಸಮ. 2, a lotus. ಪುಟವಾಕ ಪುಟ-pāka. A particular method of preparing drugs or refining metals, the various substances being wrapped up in leaves, covered with clay, and roasted in the fire (My.).

ಪುಟದೇವ ಪುಟ-bhēda. The bend of a river (ತೊಡೆಯ ಮುಂವು Hla.).

ಪುಟದೇವನ ಪುಟ-bhēdana. A town, a city.

ಪುಟನ ಪುಟn. = ಪುಟನ. (My.). — ಪುಟನಿಸೀರೆ. A woman's cloth with the color of the ಪುಟನ (My.).

ಪುಟನ ಪುಟnē. Bengal gram soaked and parched (My.; Mhr. ಪುಟನಾ).

ಪುಟಿ ಪುಟಿ. To bounce, as a ball; to spring, to rise in jets, as water (S. Mhr.).

ಪುಟಿ ಪುಟಿ. = ಪುಟ, ಪುಡಿ. (Sk.).

ಪುಟಿಕೆ ಪುಟikē. = ಪುಟ No. 4. A small basket. (Tē.). ತರವೇಡ ಮೂನಿಕ್ಕುಧಾಣ್ಣದ ಪುಟಿಕೆಗರ್ (Sm. 377). See ಪತ್ತ.

ಪುಟಿತ puṭita. Embraeed, olasped, folded; bound together, sewn, stitohed. 2, rubbed, ground, reduced to powder. 3, become small, contracted. 4, shown, appeared, irradiated. 5, spoken.

ಪುಟಿಸು puṭisu. To cause to bounce (S. Mhr.).

ಪುಟೀಪು puṭīpu. A compartment with raised margins, a panel (My.; H.).

ಪುಟುಕು puṭuku. A sound in imitation of the noise caused by a shoe beating the heal of its wearer when walking quickly. — ಪುಟುಕು ಪುಟುಕು. The repeated sound of ಪುಟುಕು (My.).

ಪುಟ್ಟ puṭṭa. = ಪುಟ 2, ಪುಟ್ಟ 1. Smallness in size, shortness, littleness; small, etc.; a small, short man (My.; Tē. ಪುಟ್ಟ; T. ಪುಡು; see ಪುಡ; ಹುಡಗ; cf. ಚಿಟ್ಟು 1, ಪಿಲ್ಲ). ಪುಟ್ಟನಾದರೂ ದಿಟ್ಟನಾಗಿದ್ದಾನೆ (Prv.). — ಪುಟ್ಟಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. A small kind of rice (My.). — ಪುಟ್ಟಗೋಸು. = ಪುಟ. (My.). — ಪುಟ್ಟದಿ. -ಅದಿ. The small step of children (My.). — ಪುಟ್ಟದು. -ಅದು. That is small (My.). — ಪುಟ್ಟಣ್ಣು. Small paddy (My.). — ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ. rep. ಚಿಕ್ಕ ಹಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಕುಣ್ಣಿಗಳು (ವೇಶನ, ಪಲ್ಲವ Si. 91); ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಕೊಮ್ಮೆಗೂ ಒಡೆಗೂ ಉಕ್ಕ ಕುಕ್ಕಾದ ಬಲ್ಲ ಮರ (ಕುಪ 120). — ಪುಟ್ಟಮಗು. A little ohild (My.). — ಪುಟ್ಟರಾಜಕ್ಕಿ. A kind of small, good rice (My.). — ಪುಟ್ಟಸಾ ಲಗ್ನು. A small sālagrāma (J. 28, 28).

ಪುಟ್ಟ puṭṭa. Tbh. of ಪುಪ್ಪ. See ವರ.

ಪುಟ್ಟಿ puṭṭi. 1. = ಪುಟ್ಟ, etc. — ಪುಟ್ಟಿಗೋರ್. -ಕೋರ್. A short ondgel (Rév. 13, after 88; Tē. ಪುಟ್ಟಿಗೋರೆ, ಪುಟ್ಟಿಯ). — ಪುಟ್ಟಿದುಪ್ಪದ್ದೇ. -ತುಪ್ಪದ. A mustache of short, fine down (J. 23, 26).

ಪುಟ್ಟಿ puṭṭi. 2. = ಬುಟ್ಟಿ. A smaller or larger basket made of cane, bamboo, palmyra leaves, etc. (My.; B. 4, 59; T. ಪುಟ್ಟಿ, ಪುಟ್ಟಿರ, ಪುಟ್ಟಿ; M. ಪುಟ್ಟಿರ; Tē. ಪುಟ್ಟಿರ; M. ಪಿರಿ, ಪಿರಿ, to twist, cf. ಹುರಿ, twist, etc.; cf. Sk. ಪುಟಿ). 2, the belly (ಹೊಟ್ಟೆ My.). ಪುಟ್ಟ ತುಪ್ಪದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಪ್ಪರಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪುಟ್ಟಹಣ್ಣು. The ripe fruit of the ಕೆಕ್ಕರಬಳ್ಳಿ (Z.).

ಪುಟ್ಟಿ puṭṭi. 3. = ಉಟ್ಟಿ 3, ಹುಟ್ಟಿ 1, etc. A comb (of wax in which bees store their honey; see ಜೇನ ಪುಟ್ಟಿ, ಜೇನುಪುಟ್ಟಿ).

ಪುಟ್ಟಿಸು puṭṭisu. = ಹುಟ್ಟಿಸು. To cause to be born, to create, etc. ವೈರಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸಲು ಭೇದಮೆನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 267). ಪೊಸ ಮಣ್ಣಿನೆಡೆಯರ್ ಇನಿಯರ್ಗ ಹರುವಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸುತೆ ನಡೆ ತನ್ನರು (Rāghr. 17, 65). See Ūpr. 1, 103; 5, 8; Abh. P. 13, 59; Bp. 51, 44.

ಪುಟ್ಟು puṭṭu. 1. = ಉಟ್ಟು 5, ಹುಟ್ಟು 1. To arise, to originate, to come into existence, to be born, to be produced, to spring up (ಉತ್ಪತ್ತಿ śmd. Dh.; śm. 88; ಜನಿಯಿಸು śmd. 7. 46 Cm.; Tē. ಪುಟ್ಟು, ಪೊಡಮು, ಪೊಡಲು, ಪೊರೆ; T. ಪಯ್; ಪದಲ್ಲನ್, a son; M. ಪೊಡಿ, to spring up, as seed; see ಪುಗ್ಗು, ಪೊಡದ, ಒಗ್ಗಿ 1). ಅಸಹ್ಯೋಕ್ತ ಪುಟ್ಟಿ (śmd. 74). ದುಃಪ್ರತಿತ ಪುಟ್ಟಿಪೊಡಿ (75). ಸದ್ವಂತದತ್ತಣಿಂ ಪುಟ್ಟಿದಂ (160). ತಾವರಿಯೋ ಪುಟ್ಟಿದಂ or ತಾವರೆಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ (167). ಎಪಲಕವಾಸಕೋಪತವಿ ಪುಟ್ಟಿದು (291). ಆತಂಗಮಾಳಗಂ ಎಪ್ಪಾತ

ಯತಂ ಪುಟ್ಟಿದಂ (188). ದಾಹ್ಯಮಪ್ಪ ಅರ್ಥವನು ಆತ್ಮಯ್ಯ ಪುಟ್ಟುವ ಮನದ ವಿಕಾರಮಂ ಧಾವ ಎಮ್ಮದು; ಬೆಟ್ಟದ ತದ್ದಿಲೋ ಪುಟ್ಟಿದ ಪರಿವ ತೊಡೆ (ನಿರ್ದುರ); ಪ್ರಸಿದ್ಧನಪ್ಪ ತನ್ನಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಾತನು (ಅಮು ಪ್ಪಾಯದ); ನಾರು ನೂಲು ಕ್ರಮಜ ರೋಮಗಳಂ ಪುಟ್ಟುವವ (ಸೀರೆ ಗಳ) ನಾಲ್ಕು ತದಿನಕ್ಕಂ (Hik.). ನಿರುತಂ ಸತ್ಯವಿಗೋರ್ ಗರ್ವವಿಧು ತಾನುಂ ಲೋಭಿಯಾಗರ್, ಧರೆಯೋ ದಾತರು ಪುಟ್ಟರೇ (Sā. 8). ತೊತ್ತಿಂಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಂ (ಗೋಪ್ಯ Mr. 310). See Ūpr. 2, 15; 8, 98; Bp. 51, 44; 61, 57; J. 3, 36; Sā. 4, 185; ಒಡವಟ್ಟು.

ಪುಟ್ಟು puṭṭu. 2. = ಹುಟ್ಟು 2, etc. Birth, origin (Sā. 5, 39); produce; progeny; family (My. as ಹುಟ್ಟು). See ಕಡೆವಟ್ಟು. — ಪುಟ್ಟುಂಗುರುಡ. -ಂ-ಕುರುಡ. (śmd. 203). A man born blind.

ಪುಟ್ಟು puṭṭu. 3. = ಹುಟ್ಟು 3. A wooden ladle or spoon; a paddle (ದಾರುಹಪ್ಪ śmd. Dh.; ಮರಗಿಯ್ śm. 88; Abh. P. 13, 66). See V. 87, 36; ನೀರ್ವಟ್ಟು.

ಪುಟ್ಟು puṭṭu. 4. Salted dough baked in steam (My.; T., M. ಪುಟ್ಟು, ಪಿಟ್ಟು, a thlu meal oake; cf. ಪುಗ್ಗು?). — ಪುಟ್ಟಿಟ್ಟು ರಸ ತಗ್ಗಿ. To extract the juloe of herbs that have been exposed to steam (My.).

ಪುಟ್ಟುಹ puṭṭuha. Birth, etc. (ಜನನ, ಜನ್ಮ Nr.).

ಪುಡ puḍa. A sound in imitation of the noise of quick steps. — ಪುಡ ಪುಡನೆ. rep. With the repeated noise of ಪುಡ. ಪುಡ ಪುಡನೆ ಬನ್ನನು (My.).

ಪುಡಿ puḍi. = ಹುಡಿ. Powder; dust; pollen (ಕೋಪ್ಪು Sā.; My.; T., M. ಪುದಿ, ಪುದಿ, ಪುಡಿ; Tē. ಪುಡಿ; Mhr. ಪುಟಿ, ಪುಡ; T. also: that which is small, little, minute; Tē. also: small, young; see ಪುಡ್ಡ, ಪುಟ್ಟ 1; cf. ಪುಡಿ 1). ಅಲರ ಪುಡಿ (ಪರಾಗ, etc. Si. 124). ಬಣ್ಣದ ಪುಡಿ (ಉದ್ದರ್ತನ, ಮಯ್ಗ ಉಜ್ಜ ತೊಳೆಯುವ ಪುಡಿ 225). ಜನ್ಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಕುಟ್ಟಿದ ಪುಡಿ (ರೇಣು, ಧೂಲಿ, etc. 292). ಕೆಂಗುಡಿಯ ಪುಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಕೊಡೆ (śmd. 216). ಪುಡಿಯದರೆ ನಿಮಿರ್ ಪತ್ತಿನ ಕುಡಿ ಕೆಡೆದತ್ತು (Liliv. 8, 8). ತೋಧಿಸೆಯರ್ಕನ ಪುಡಿಯನಿಪಾ ದುಪ್ಪವೆತಗರ್ವ ಎಣಿಸರೇ ಕೆ? (Grj. 1, 21). ಚಿನ್ನದ ಮಣ್ಣು ತನ್ನ, ಸಣ್ಣಾಗಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಿ (B. 4, 105). See Ūpr. 5, after 19; J. 20, 30; Rā. 5, 34; 6, 84; Si. 229. 334. 379; ಅಲರ್ವಡಿ, ಮಲರ್ವಡಿ. — ಪುಡಿಗಡಲು. -ಕಡಲು. A pulverized kadabu-cake. (ಬೆವನಲನಾಡೋರ್) ಕಡಲೆಯನು ಗೋಡಿಯನು ಮಡಿಕುದ್ದು ಬೆವದರೂ ಸುಡ ಬೇಕು ನಾಡೆನ್ನ ವನ ದಾಯೋರ್ಗೆ ಪುಡಿಗಡಲು ಬೀಡ್ಗಿ! (Sp.). — ಪುಡಿಗತ್ತುರಿ. -ಕತ್ತುರಿ. Powdered musk (Ūpr. 2, 70; 8, after 4; Rā. 7, after 17). — ಪುಡಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To pulverize by heating, to pound (My.). — ಪುಡಿಗಯ್. To reduce to powder (J. 20, 59). — ಪುಡಿ ಪುಡಿ. rep. ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಮಾಡು. = ಪುಡಿವಡಿ. (My.). — ಪುಡಿವಡಿ. -ವಡಿ. To be powdered (J. 4, 23; 12, 7; 16, 47). — ಪುಡಿವಡಿ. -ಪುಡಿ. = ಪುಡಿ ಪುಡಿ. ಪುಡಿವಡಿ ಮಾಡು. To reduce to very fine powder (Abh. P. 14, 179). — ಪುಡಿಸ ಕ್ಕರೆ. Fine-grained sugar (My.; B. 3, 45).

ಪುಡಿ puḍi. Tbh. of ಪುಟ್ಟಿ. A small bundle, as of medloine-powder, etc. (B. 4, 159; Mhr.).

ಪುಡುಕು puḍuku. = ಪುಡುಂಕು, ಹುಡಕು, ಹುಡಿಕ್ಕು, ಹುಡುಕು. To search or feel for with the hands, to grope in search of (ಕರಾನ್ವೇಷಣಾ śmd. Dh.; Tē. ಪುಡುಕು, ಪುಡುಕು). 2, to seek for, to seek.

ಪುಡುಂಕು puḍuṅku. = ಪುಡುಕು (śmd. Dh.; ಅಡಿಸು Kk. 62, o. r. ಅಡಿಸು).

ಪುಣ್ pun. = ಹುಣ್, ಹುಣ್ಣು. A sore, an ulcer; a wound; a boil (ಅರುಸ್, ಪುಣ Mr. 398; T., M.; Tē. ಪುಣ್; cf. the terms s. ಪುಣ್). ಪುಣ್ ನಾಳ ಪೋದಪುಮು or ಪುಣ್ನಾಳಪೋದಪುಮು (Smd. 190, o. r. ನಾಡು). ಮನದೊಳ್ ದಯೆ ಮಿಲ್ಲದವನ ಕಣ್ಣೇಂ? ಪುಣ್ಣೇಂ? (84). — ಪುಣ್ಣೇನು. — ನೋವು. The pain of a sore, etc. (ಕೊಡತ Smd. 97). — ಪುಣ್ಣಿಡಿಸು. — ಪಡಿಸು. To inflame a wound or wounds (Abh. P. 10, 161). — ಪುಣ್ಣಿಡೆ. — ಪಡೆ. To be wounded (Ūpr. 6, 38; Abh. P. 4, 49). — ಪುಣ್ಣಿಡೆ. — ಪಡೆ. = ಪುಣ್ಣಿಡೆ. (Abh. P. 9, 64).

ಪುಣುಗು punagu. = ಪುಣುಗು, etc. (My.).

ಪುಣಜಿ punaji. = ಪುಣಜಿ. Dust-like, dry soil in which a sort of paddy is sown (My.; cf. T. ಪುಣಜು s. ಪುಟ್ಟ, & ಪುಡಿ).

ಪುಣಮ್ಮು punambu. = ಪುಣಮ್ಮು, q. v.

ಪುಣಿಜ punija. A kind of insect (Tē. ಪಿಡುಜು, ಪಿಡುಮು, ಪುಣುಜು, ಪುಣುಮು, a tick). See ಪುಟ್ಟ.

ಪುಣಿಸೆ punise. (fr. ಪುಣಿ) = ಹುಣಿಸೆ, ಹುಣಿಸೆ. The tamarind (ಅಪ್ಪು, ತಿರ್ರಿಣೀ Mr. 125). See ಪುಣುಮುಣಿಸೆ; ಕೆ. 3, 32. — ಪುಣಿಸೆವಳ್. — ವಳ್. A ripe tamarind fruit (Riv. 5, 114).

ಪುಣುಗು punugu. = ಪುಣುಗು, ಪುನುಗು, ಪುನುಗು, ಪುಲ, ಪುಡಿ 2, ಪುಡಿ 2. Civet (ಚೇಲೆ Mr. 886; My.; Tē. ಪುನುಗು; T. ಪುನುಗು; M. ಪುಡಿ, ಪುಡುಗು; J. 28, 43). ಪುಣುಗು ತೆಗೆಯಲಕ್ಕೆ ಬುಣುಗು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಪುಣುಗಿನ ಬೆಕ್ಕು. The Paradoxurus prehensilis (Bd.; Gz.); the Indian civet cat, Viverra zibetha (My.; Bd.; Gz.).

ಪುಣುಜಿ punuji. = ಪುಣಜಿ. (My.).

ಪುಣುಮ್ಮು punumbu. = ಪುಣುಮ್ಮು, ಪುಣ್ಣು, ಪುಣ್ಣು. (A reed), an arrow (ದಾಣ, etc. ಕೆ. 3; ಕಣಿ, ಕೋಲ, ಸರಲ, ಅಮ್ಮು Smd. 43, o. r. ಪುಣುಮ್ಮು; see M. s. ಬೆತ್ತ). See ಪು.

ಪುಣ್ಣಿ (punḍu-aḥ). Refractory, turbulent; a free-booter (My.; Mhr.); a rascal, a rogue, a lawless fellow, a low, shameless man (My.); a licentious, depraved man, especially also a fornicator (My.). ಪುಣ್ಣಿನಾಡವ ಉಣ್ಣಿನ ಹೋಗಿ (Prv.). See B. 4, 80; 5, 10. 105. 106. — ಪುಣ್ಣಾಟ. — ಅಟ. = ಪುಣ್ಣತನ. (My.). — ಪುಣ್ಣಾಟಿಕೆ. — ಅಟಿಕೆ. = ಪುಣ್ಣಾಟ. (My.).

ಪುಣ್ಣಿಗಾತಿ punḍa-gāti. A low woman, especially an adulteress (My., also ಪುಣ್ಣಿಗಾತಿ).

ಪುಣ್ಣಿಗಾಡು punḍa-gāḍu. A low man, especially a fornicator (My.). ಸೂಳೆಮನೆಗೆ ಬಂತೆ ಬಿದ್ದರೆ ಪುಣ್ಣಿಗಾಡು ಅಣ್ಣ ಕಾಸಿದ (Prv.).

ಪುಣ್ಣತನ punḍatana. = ಪುಣ್ಣತನ. Refractoriness, lawless proceedings; brigandage (My.; B. 5, 51; Mhr. ಪುಣ್ಣಾಟ); depravity, wickedness, especially also adultery or fornication (My.). ಪುಣ್ಣತನ ಮಾಡಿದವನು ಪುಣ್ಣಾಟ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ಪುಣ್ಣಿರೇಕ punḍarika. A lotus-flower, especially a white lotus (ವನೇಜಾತ, ತಾವರೆ Nn. 18; ಬಿಳಿಯ ತಾವರೆ Mr. 419; ಸಿ ತಾಂಬು 504). 2, a white umbrella (ಸಿ ತಾಂಬು, ಬಿಳಿಯ ಸತ್ತಿಗೆ 18; ಭತ್ತ 504). 3, a tiger (ಹಮೂರ, ಹುಲಿ 18; ಪುಲಿ 504). 4, a sectarian mark on the forehead. 5, a frog (ಭೇಕ, ಕವೆ 18; ಭೇಕ 504). 6, the elephant of the south-east quarter (ಇನ್ನೇಳು, ಅಯಿರಾವತ 18). 7, an elephant of one of the eight quarters (ದಿಗ್ಗನ್ನಿ, ದಿಕ್ಕಿನ ಅನೆ 18; ದಿಗ್ಗುಣ 504). 8, one of the trees of svarga (ಕಲ್ಲುಕುಟ, ಕಲ್ಲುನುಡ 18). 9, a

banner (ಕೇತನ, ಪತಾಕೆ, ಬೆಕ್ಕ 18). 10, Brahmā (ಅವೈದ್ಯನದ್ವೈಪ, ಬ್ರಹ್ಮ 18). 11, an ascetic (ಮುನಿ, ಯತಿ 18; ಮುನೀಶ್ವ 504). 12, eminence (? ಕೇವಲ 18). 13, neighing (ವಾಜಧ್ವನಿ, ಕುಮರೆಯ ಧ್ವನಿ 18). 14, a plant, a kind of Artemisia. **ಪುಣ್ಣಿರೇಕಾಕ್ಷ** punḍarika-aksha. Lotus-eyed: Viṣṇu or Kṛishṇa.

ಪುಣ್ಣಿರೇಕಾಕ್ಷಿ punḍarika-akshi. A woman with lotus-eyes (Bp. 42, 19).

ಪುಣ್ಣಿರೇಕಾಕ್ಷುಕ punḍarika-ambaka. = ಪುಣ್ಣಿರೇಕಾಕ್ಷ. (J. 26, 64).

ಪುಣ್ಣಿಯ punḍiāya. A medicinal plant used as a remedy for diseased eyes, etc. (= ಪಾಣ್ಣಿರೇಕ, ಪುಣ್ಣಿರೇಕವೆನ್ನು ಗನ್ನದ್ರ ವ್ಯ, ಪೆಣ್ಣಾರೇ ಗಡ್ಡೆ, ಪಾಣ್ಣಿವರ ಮದ್ದು, ಇದು ಬಿಳಿನಯ್ತರೇ ಗಡ್ಡೆ Si. 153).

ಪುಣ್ಣಿಯು punḍiāy. = ಪುಣ್ಣತನ, q. v. (B. 5, 2).

ಪುಣ್ಣಿ punḍi. = ಬೆಕ್ಕ. A generally cultivated plant, the Deckanee hemp, Hibiscus cannabinus Lin. (My.; Z.). 2, Roselle, red sorrel, Hibiscus sabdariffa Lin. (St. & Pl.). 3, = ಪಿಲು (Si. 455). — ಪುಣ್ಣಿ ಕಡ್ಡಿ. The stalks of the hemp (My.). — ಪುಣ್ಣಿನಾರು. The fibres of the hemp (My.). — ಪುಣ್ಣಿಸೊಪ್ಪ. The leaves of the hemp used as a vegetable (My.).

ಪುಣ್ಣು punḍu. = ಪುಣ್ಣತನ. (My.; cf. T., M. ಪಿರಟ್ಟು, ಪುರಟ್ಟು, deoat; lewdness, adultery). — ಪುಣ್ಣುಕೆಲಸ. A vile deed (My.). — ಪುಣ್ಣುಪಾಡಾರಿ. A depraved pūjāri. See Prv. a ತುಣ್ಣು 2. — ಪುಣ್ಣು ಮಾತು. A vile word (My.).

ಪುಣ್ಣತನ punḍatana. = ಪುಣ್ಣತನ. (Abh. 2, 2; My.).

ಪುಣ್ಣಿ punḍra. A red variety of the common sugar-cane. Saccharum officinarum. 2, a mark or line made on the forehead with sandal, etc., a sectarian mark (ಲರಾಮು, ತಿಲಕ Nn. 68; ತಿಲಕ Mr. 520). 3, N. of a people and of their country, Bengal and Behar (ನಾಡು, ಬೇಕ 68; ಜನಪದ 520). 4, a river (ನದಿ 68; cf. ಪುಣ್ಣಿ). 5, a painting (ಚಿತ್ರ, ಬರೆದ ಚಿತ್ರ 68; ಚಿತ್ರ 520). 6, an ornament (ಛೋಪಣ, ಅಭರಣ 68). 7, a worm (cf. ಪುಡಿ).

ಪುಣ್ಣಿಕ punḍraka. = ಪುಣ್ಣಿ, Nos. 1, 2 & 3. 4, the creeper Gaertnera racemosa.

ಪುಣ್ಣಿಕೆಮ್ಮು punḍra-ikamu. = ಪುಣ್ಣಿ, No. 1. (Grj. 2, 14).

ಪುಣ್ಣಿಕೆಮ್ಮುಕೋದಣ್ಣು punḍrākaḥu-kōḍaṇḍa. Kāma (My.).

ಪುಣ್ಣಿಮೆ punḍamē. = ಪುಣ್ಣಿಮೆ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ. Tbh. of ಪುಣ್ಣಿಮೆ (ಪುಣ್ಣಿಮೆ). ಪುಣ್ಣಿಮೆ ಅದರ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ದಿಡ ದಾರದೇ? (Prv.).

ಪುಣ್ಣಿವೆ punḍivē. = ಪುಣ್ಣಿಮೆ. (My.).

ಪುಣ್ಣು punḍu. = ಪುಣುಮ್ಮು, etc. (ಕೋಲ, ಸರಲ, ಕಣಿ Kk. 40, o. r. ಪುಣ್ಣು).

ಪುಣ್ಣು punḍu. = ಪುಣ್ಣು. (R.).

ಪುಣ್ಣು punḍu. = ಪುಣ್ಣು, ಹುಣ್ಣು (Ūt. II, 58), ಹೂಣ್ಣು. Beautiful, fine, bright, pleasing; good, pure, right, righteous, virtuous, just, holy (Bp. 47, 61); happy, prosperous, favourable, propitious, auspicious, lucky. 2, good, right, virtue, moral or religious merit (ಸಯ್ತು Ūt. I, 12. 98; II, 110; ಧರ್ಮ Nn. 68; Mr. 521). 3, a good or meritorious act (ಸುಕೃತ, ಸುಕೃತಿ 68; ಸುಕೃತ 521). 4, purity (ಸ್ವರ್ಮಪು, ನಿರ್ಮಲ 68; ಅಕಲಂಕ 521). 5, anapleousness (ಸಾಮ್ಯ 521).

6, beauty (ಬೆಡ್ಡು, ರೂಪ 68). 7, fame (ಪ್ರಖ್ಯಾತವ 68; ಉದ್ಧ 521). 8, a habitation (ಅವಾಸ, ಮನೆ 88). ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ದಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.—ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಪಾಪ ಬಿತ್ತು.—ಪುಣ್ಯ ಮಾಡದೆ ಕಟ್ಟಿ, ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ.—ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತು ಕೊಡಿದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಸ್ವೀಕೃತೆ?—ಪುಣ್ಯವೆಷ್ಟೆಂದು ಸಣ್ಣದೇ? ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಹಾಗಲ್ಲ.—ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ಮೊದಿ ಅನ್ನರು.—ಪುಣ್ಯದ ಊರಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಆದರೆ ಪಾಪಿಯ ಊರ ಮುನ್ನೆ ಹಳ್ಳ ಹರಿಯಿತು (Prvs.).—ಪುಣ್ಯಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To perform a meritorious act, etc. ಪುಣ್ಯಂಗಿಯಾದ ಪಾಪಿಗೆ ಪುಣ್ಯಂ ಬದುಕೇಳಿ ಮದುವೆ ಕೂವೆದೊಡೆ ಬರ್ಕುಂ? ಪುಣ್ಯದೊಳೆ ತೊಡರು ಬೇಗಂ! ಪುಣ್ಯಂ ಪುಣ್ಯಾನು ಬಣ್ಣಿ! (Jmt. 17). See Bp. 3, 15; 5, 51.—ಪುಣ್ಯವೀಡು. -ವೀಡು. A settlement of merit: virtue (ಸಯ್ತು Kk. 89).
 ಪುಣ್ಯಕ ಪುण्याಕಾ. A religious ceremony.
 ಪುಣ್ಯಕರ್ಮ ಪುण्या-karma. A virtuous or meritorious act or performance. (My.; G. 500).
 ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯ ಪುण्या-kārya. = ಪುಣ್ಯಕರ್ಮ. (My.).
 ಪುಣ್ಯಕಾಲ ಪುण्या-kāla. An auspicious time (My.).
 ಪುಣ್ಯಕ್ಷಯ ಪುण्या-kshaya. Decay or loss of virtue or religious merit. (My.).
 ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಪುण्या-kshētra. A holy place, a place by visiting which merit is acquired.
 ಪುಣ್ಯಚರಣ ಪುण्या-čarapa. Kṛishṇa (J. 18, 28).
 ಪುಣ್ಯಜನ ಪುण्या-jana. A good or virtuous man (ಸುಹೃತ್, ಸಜ್ಜನ Nn. 95). 2, a yaksha or attendant of Kubēra. 3, a fiend, a rākshasa (ದೇವವೈರಿ, ರಾಕ್ಷಸ 95). See Hiā. s. ರಕ್ಷಸ.
 ಪುಣ್ಯಜನೇಶ್ವರ ಪುण्याjana-īśvara. Kubēra.
 ಪುಣ್ಯಜೀವಿ ಪುण्या-jīvi. A person rich in moral merit (Bp. 38, 3).
 ಪುಣ್ಯತರ ಪುण्या-tara. Uncommonly good, etc. (Ūpr. 5, 18).
 ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥ ಪುण्या-tīrtha. A bathing place by visiting which purity is obtained. (My.).
 ಪುಣ್ಯದೇಹಿ ಪುण्या-dēhi. = ಪುಣ್ಯಶರೀರ. (My.).
 ಪುಣ್ಯಪಾಠಕ ಪುण्या-pāṭhaka. A proclaimer of (a person's) fame, or a man who utters benedictions (Ahh. P. 3, 115).
 ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ ಪುण्या-bhūmi. The holy land, Āryāvarta.
 ಪುಣ್ಯಮಾನಸ ಪುण्या-mānasa. A pure-minded man (Bp. 55, 21).
 ಪುಣ್ಯಮಾರ್ಗ ಪುण्या-mārga. The right way. ಪುಣ್ಯಮಾರ್ಗ ಬಿಟ್ಟವ (ಧೃಷ್ಠ G.).
 ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿ ಪುण्या-mūrti. A personification of virtue, a person rich in moral merit (My.).
 ಪುಣ್ಯಲೋಕ ಪುण्या-lōka. Heaven. (My.).
 ಪುಣ್ಯವಂತ ಪುण्या-vanta. A man possessing merit, a pure, pious, virtuous man (My., ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿ G.). 2, a man of fortune, a rich man (My.). Feminines: ಪುಣ್ಯವನ್ತಳು, ಪುಣ್ಯವನ್ತೆ (My.). ಪುಣ್ಯವನ್ತೆ ಹಾದಿದ್ದೇ ರಾಗ, ಪುಣ್ಯವನ್ತೆ ಹೇದಿದ್ದೇ ರೋಗ.—ಪಾಪಿಯ ಕಡಿಸಿದವರಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯವನ್ತನ ಬದುಕಿಸಿದವರಲ್ಲ (Prv.).
 ಪುಣ್ಯವರ್ಜಿತ ಪುण्या-varjita. = ಪುಣ್ಯಹೀನ. (J. 13, 30).
 ಪುಣ್ಯವಾಸನೆ ಪುण्या-vāsanē. The perfuming of virtue; consciousness of past virtue (J. 8, 8).
 ಪುಣ್ಯವಾಸರ ಪುण्या-vāsara. A good, auspicious day (Ūpr. 2, after 57).
 ಪುಣ್ಯಶರೀರ ಪುण्या-śarīra. A man who has a pure body: a virtuous man (Bp. 28, 58).

ಪುಣ್ಯಶರೀರ ಪುण्या-śarīri. = ಪುಣ್ಯಶರೀರ. (My.).
 ಪುಣ್ಯಶೀಲ ಪುण्या-śīla. Virtuous, good. (B. 3, 21).
 ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ ಪುण्या-ślōka. Well spoken of, of good fame or reputation. 2, an epithet of Nala and others (see Mr. s. ಅಮೃತರ; Rām. 3, 2, 18).
 ಪುಣ್ಯಹೀನ ಪುण्या-hīna. Devoid or destitute of merit or virtue (Bp. 55, 21).
 ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಪುण्या-ātma. Pure-souled, righteous, virtuous, pious. (My.).
 ಪುಣ್ಯಾಹ ಪುण्या-aha. A good or happy or auspicious day.
 ಪುಣ್ಯಾಹವಾದನ ಪುण्या-ahavācana. Uttering "a good day", wishing any one a happy day at sacrifices, etc. (My.).
 ಪುಣ್ಯೋದಯ ಪುण्या-udaya. The resulting of good fortune, as the effect of virtuous acts done in a former life. (My.).
 ಪುತ put. A partitioner hell to which the childless are condemned. (My.).
 ಪುತ puta. A buttock (cf. ಪಿಡ್ಡ, etc.).
 ಪುತ್ರ putta. = ಪುತ್ತು, etc. (J. 32, 27).—ಪುತ್ರ ಪೋಗು. -ಪೋಗು. To enter an ant-hill (J. 12, 39; 18, 47).
 ಪುತ್ರಲಿಕೆ puttalikē. = ಪುತ್ರಲಿಗೆ, ಪುತ್ತಲಿಕೆ. A puppet, etc. (= ಪುತ್ತಲಿಕೆ).
 ಪುತ್ರಲಿ puttalī. = ಪುತ್ರಲಿ (Śmd. 39), ಪುತ್ತಲಿ. Thh. of ಪುತ್ತಲಿಕೆ (Śmd 345; also Sk. ಪುತ್ರಲೀ = ಪುತ್ತಲಿಕೆ; Mhr. ಪುತ್ರಲಿ). A puppet, etc. (ಕರು Ct. I, 53; ಹರಣಿ, ಪಾಂಚಾಲಿಕೆ Nn. 95; ಪುತ್ತಲಿಕೆ Kk. 55; Ūpr. 7, 145; Śāv. 3, after 35). 2, a gold coin valuing about four rupees (Mhr.; My.: a varaha of pure gold); pure gold (My.; Tē. ಪುತ್ರಲಿ). ಪುತ್ರಲಿಗಿಂತ ಮೇಲು ಬಂಗಾರವಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಮೇಲು ತೊಡಲು ಇಲ್ಲ (Prv.).—ಪುತ್ರಲಿಗೊಮ್ಮೆ. = ಪುತ್ರಲಿ. (Dp. 19, 13).
 ಪುತ್ರಲಿಗೆ puttaligē. Thh. of ಪುತ್ರಲಿಕೆ. (ಪಾಂಚಾಲಿಕೆ, ಪುತ್ತಲಿಕೆ Hiā.).
 ಪುತ್ರಲಿ puttalī. = ಪುತ್ರಲಿ (Śmd. 39).
 ಪುತ್ತಲಿಕೆ puttikē. The white ant or termite. 2, a small kind of bee.
 ಪುತ್ತಲಿಗೆ puttigē. Thh. of ಪುತ್ತಲಿಕೆ (Śmd. 345).
 ಪುತ್ತು puttu. = ಪುತ್ತು. ಹುತ್ತು, ಹುತ್ತು. A white ant-hill (wherein often snakes are found; Śāv. 5, 122; Tē. ಪುಟ್ಟಿ; T., M. ಪುಟ್ಟು). ಪುಡಿಯದರೆ ನಿಮಿರ್ದ ಪುತ್ತಿನ ಕೂಡ ಕಡೆದ ತ್ತು (Litiv. 3, 3).
 ಪುತ್ರ putra. A son; a child (ದಾಯಿಗ, ಮಕ್ಕಳು Nn. 140). ಪುತ್ರನಾದರೆ ಅವಸಾನದಲ್ಲಿ ಹತ್ತರ ಇದ್ದಾನು.—ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದವಗೆ ನಾಕವಿಲ್ಲ.—ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗೋತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಾರದೇ?—ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಕಷ್ಟ, ಪುತ್ರನಿದ್ದರೆ ಒಮ್ಮತ್ತು ಕಷ್ಟ (Prvs.).
 ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ putra-kāma-īṣṭi. An obsession or sacrifice made by one desirous of (male) offspring. (Rām. 1, 7, 1; J. 18, 1).
 ಪುತ್ರಕಾಮಾಧ್ಯಕ್ಷ putra-kāmyā-adhvāra. A sacrifice made from the wish for a son or sons (My.).
 ಪುತ್ರಕೆ putrakē. A daughter. 2, a puppet, a doll.
 ಪುತ್ರಜೀವ putra-jīva. An ornamental tree, the wild olive, Putraujiva roxburghii (Sk.; St. & Pl.).
 ಪುತ್ರಜೀವಿ putra-jīvi. A woman whose children are alive (ಮಕ್ಕಳು ದಾಖ್ತ ಸತಿ Mr. 303). 2, the seed of the putra-jīva (My.).

ಪುತ್ರದೋಹರ putra-dôha. The craving after a son or sons (Ûpr. 3, after 44 & 62).

ಪುತ್ರವತಿ putra-vati. She who has a son or sons, or who possesses offspring (J. 18, 19).

ಪುತ್ರವಧು putra-vadhu. A son's wife.

ಪುತ್ರವನ್ತ putra-vanta. He who has a son or sons (My.).

ಪುತ್ರವಿರಹಿತ putra-virahita. A sonless man; a man who is separated from his son; a man whose son is dead (My.).

ಪುತ್ರಸನ್ತಾನ putra-santâna. Male progeny or offspring (My.).

ಪುತ್ರಸ್ವೀಕಾರ putra-svikâra. Adoption (My.).

ಪುತ್ರಾಂತರ putra-antara. Another son (J. 18, 16).

ಪುತ್ರಿ putri. A daughter. 2, having a son or sons.

ಪುತ್ರೀಪುತ್ರ putrikâ-putra. A daughter's son who by agreement or adoption becomes the son of her father. (My.). 2, a grandson.

ಪುತ್ರಿಕೆ putrikê. = ಪುತ್ರಳ, ಪುತ್ರದ, ಪುತ್ರಿಗೆ, (ಪುತ್ರಳೆ), ಪುತ್ರಿ. A daughter. 2, a puppet, a doll, a figure of stone, wood, lac, etc. ಮಂಚದೊಳೆ ನೃಪಗೆ ನಿನ್ನು ಸೇವೆ ಮಾಡ್ತ ಬೊಮ್ಮೆಗಳು ಪಾಂಚಾಲಿಕೆಗಳು ಪುತ್ರಿಕೆಗಳಕ್ಕುಂ (Mr. 204). 8, a copy or transcript from an original (My.; cf. ಮಾತೃಕೆ).

ಪುತ್ರೀಷಣೆ putra-ishapê. Desire or longing for a son (My.; G. 65; correct Sk. ಪುತ್ರಿಷಣೆ).

ಪುತ್ರೋತ್ಸವ putra-utsava. Rejoicings on the birth of a son (J. 28, 15).

ಪುತ್ರೋದಯ putra-udaya. The birth of a son (J. 19, 42).

ಪುತ್ರೌ putrau. The Sk. dual of ಪುತ್ರ: two sons. 2, a son and daughter.

ಪುತ್ರಿ putri. = ಪುತ್ರಳ. (My.).

ಪುತ್ರಿಕೆ putrikê. Tbh. of ಪುತ್ರಳೆ. (My.).

ಪುಡಿ pudi. 1. = (ಘಟೆ, etc.), ಹುದು. To enter into, to enter, to come or go into; to touch (ಪ್ರವೇಶಮಾಗು Smd. 53. 57. 126. 148. 189. 264. 358. 358. 363 Cm.; cf. ಪುಗು); to join (v. 1.); to combine; to be joined to, to be attached to; to be put into (ಪತ್ರ 148; ಪೂರ್ವಗೋಚರ 148. 375 Cm.). 2, to be involved, inwrapped or covered, to be hidden or concealed (ಅಪ್ಪಾಡನ Smd. Dh.; T. ಪುಡು, M. ಪುಡೆ; T., M. ಪುಡಿ, to involve, cover, inwrap; to set jewels; cf. ಪೂಡುಕು, ಪೂಡು). 3, to inwrap, to cover (Grj. 4, after 70; Bp. 9, 2). ಪುಡಿಯ ತಮು ಮನಮುಂ (Abh. P. 7, 15). ವಜ್ರಕವಚಂಗಳ ಕಾಸ್ತಿ ದಿಗ್ವರಾಲಮುಂ ಪುಡಿವನಗಂ (18, 60). — ಪುಡಿವಂಗಳಮುಂ ಬಲಿದಹುದು ಅನಿಲಂ (ಕೂರ್ನು Mr. 51). ಲವಣದೊಳು ಪುಡಿದ ಫಲವು (ಉಪ್ಪು ಗಾಯ 219). See Çh. v. 100. 173. 226; Ûpr. 1, 79. 80. 125; 5, 49; 7, 63; 8, 96; 9, 16; Abh. P. 3, 114. 117. 127; 9, 94; 16, 75; Grj. 4, 138; Bp. 20, 17; 34, 5; 43, 72; Râv. 1, 85; 6, after 11 (twice); 9, 18; J. 11, 23; 22, 4; 26, 17. 20; 33, 36; Ç. Bp. 47, 44.

ಪುಡಿ pudi. 2. The side of a door (ದ್ವಾರಪಾರ್ಶ್ವ Smd. Dh.).

ಪುಡಿ pudi. 3. = (ಪುಡು), ಪುಡಿ 2. — ಪುಡಿವಟ್ಟು. = ಪುಡಿವಟ್ಟು. A banked fund set apart for religious uses (My.).

ಪುಡಿನ pudina. = ಪುಟಿನ. Mint, Mentha sativa Willd. (Mhr., Persian ಪುಡಿನಾ; Z.; My.).

ಪುಡು pudu. = ಪುಡುವು q. v., ಹುದು, ಹುದುವು. Entering

in; union, junction, etc.; joint concern, holding in common, partnership (Abh. P. 2, 66; Tê. ಪುಟ್ಟು). — ಪುಡುಗೋ. — ಕೋ. = ಪುಡುಂಗೋ. — ಪುಡುಗೋಳು. — ಕೋಳು. = ಪುಡುಂಗೋಳು (Smd. 200). — ಪುಡುಂಗೋ. — ಕೋ. To get an entry: to be joined or linked to. ಪದಿಗನ್ನಡದ ಪುಡುಂಗೋಳೆ, ಕೊಡಿಸಕ್ಕದಮುಂ ತಗುಳ್ಳಿ. ಜಾಣ್ಣಿಡೆ ಮುತ್ತುಂ ಮೊದಿಸುಂಗೋದನ್ನಿರೆ ಪೇದ್ದದ್ವಿಗವಿಗಳ ಕವಿತೆ ಬುಧ ರನ್ ಎರ್ಬೆಗೋಳುಗುಮೇ? (Kâvy. I, 1b, 24; Smd. 78). — ಪುಡುಂಗೋಳು. — ಕೋಳು. (Smd. 200). To join (v. 1.), to unite. ಅದಿನಂ (virtue) ಪಾದಯುಮುಂ ಪುಡುಂಗೋಳು ಕೊಟ್ಟೇ ಛೂವಿವಂ ಚೆಲ್ಲಿನಂ ನೆದೆಯಾಳ್! (Çh. v. 347; from ಕೊಟ್ಟೇ o. r. a. begin). 2, to make one's self united, to form one's self into a body: to manifest one's self (Ûpr. 7, 132). ಈ ಸು ರಗಿರಿವೆಮ್ಮನೆಂ ಪುಡುಂಗೋಳುಮದೋ? (Smd. 226). — ಪುಡು ನಾದ. — ನಾದ. To live together with (Abh. P. 6, 33; 12. 84). — ಪುಡುನಾದಿನ. — ನಾದಿನ. Joint living or concern (Râv. 13, 27). — ಪುಡುವು. — ಪುಗು. To enter conjointly in or upon (Abh. P. 6, 47).

ಪುಡುಗಿಸು pudugisu. = ಪುಡಿಗು, ಪುಡಿಗು, ಪುಡಿಗು, ಹುದುಗು, ಹೊಡಗು. To cause to enter, to insert, to put into, to set as precious stones, to sheathe, to enwrap; to cover, to hide; to shelter, to protect (My.; Tê. ಪುಡಗು, ಪುಡುಗು, ಪುಡುವು).

ಪುಡುಗು pudugu. = ಹುದುಗು. To enter; to be covered or hidden, to hide (J. 13, 47; 18, 19; 26, 11; 28, 48; 29, 36). 2, to insert; to hide; to shelter (J. 28, 4). (Tê. ಪುಡುಗು, ಪುಡುವು, to cover; to envelop; to surround, encircle; to set as precious stones; to sit on eggs).

ಪುಡುರು puduru. = ಪುಡಿ, etc. (My.).

ಪುಡುವು puduvu. = ಪುಡು. A joining, a combination (Ûpr. 1, after 101); connexion (Abh. P. 12, 77); a multitude, a thicket. ಅರಮೆ ಅರಲ್ದ ಬುದ್ದಾ ವರಗಳ ಪುಡುವುಗಳ (Smd. 68).

ಪುಡಿ pudê. = ಪುಡಿ 2, ಹೊಡಿ. Wherein anything is put, or whatever envelops: a quiver (ದೋ Çt. I, 87, o. r. ಪುಡಿ; Tê., M. ಪುಡಿ; M. also: a bundle, a load). 2, a covering, a cover (M. ಪುಡಿ; T. ಪುಡಿ concealment): a thatch, a roof. 3, a bundle. 4, a bush, a thicket.

ಪುಡಲ pudgala. Beautiful, handsome. 2, the body; matter (ಮೂರ್ತಿಯದ್ವಸ್ತುಪದ್ಧ, ಮೂರ್ತಿಯನುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳು Nr. 96 as ಮುದ್ದಲ). 3, the soul or individuality (ಸಂಸಾರಿ, ಅತ್ಮನು 96 as ಮುದ್ದಲ); personal identity. ಪುಡ್ಲಲಂಗಳ ಎರಮುಂ ತರೀರವನೂ ಅತ್ಮವನೂ ಹೇಡುವವು (Nr.). 4, shattered, broken to pieces; wrecked, decayed, etc. (ಎರೀರಾ, ಒಡದುದು 96 as ಮುದ್ದಲ).

ಪುನ್ pun. = ಪುಂ (pun), etc.

ಪುನ puna. = ಪುನ, etc. See ಕರ್ನಾಟ.

ಪುನಃ punah. = ಪುನಃ q. v., ಪುನಹ, ಪುನಹಾ.

ಪುನಃಪಾಕ punah-pâka. (Smd. 99). Cooking afresh; a repeated baking.

ಪುನಃಪುನಃ punah-punah. *Again and again, frequently.*
 ಪುನಃಪ್ರೀತಿ punah-prīti. = ಪುನರುಕ್ತಿ. (Mr. 2).
 ಪುನಃಸಂವತ್ಸರ punah-samvatsara. Renewed investiture, repetition of any essential ceremony. (Bh. 1, 5, 29).
 ಪುನಃಸ್ವಯಂವರ punah-svayamvara. Renewed svayamvara (Rām. 8, 2, 17).
 ಪುನಗು punagu. = ಪುನಗು, etc. (My.). — ಪುನಗಿನ ಬೆಕ್ಕು. = ಪುನಗಿನ ಬೆಕ್ಕು. (My.; ಗಂಧಮಾರ್ಜಣ G.).
 ಪುನರ punar. = ಪುನಃ. (Śmd. 99). Further; again; back, in return; on the other hand, on the contrary, but; indeed (ಮುಕ್ತ Śmd. 895; Ūt. I, 40).
 ಪುನರಪಿ punar-āpi. Even again, and on the other hand, also. (Bp. 38, 50; 50, 69; 56, 45, 46).
 ಪುನರಾಗತ punar-āgata. Come back, returned. (My.).
 ಪುನರಾಗತಿ punar-āgati. = ಪುನರಾಗಮನ. (My.).
 ಪುನರಾಗಮನ punar-āgamana. The act of returning to the place set out from. (My.).
 ಪುನರುಕ್ತ punar-ukta. Said again, reiterated; repetition, useless repetition, tautology (Śmd. 251).
 ಪುನರುಕ್ತಿ punar-ukti. Saying again, useless repetition, tautology; a mere, empty word. (Rām. 3, 8, 41).
 ಪುನರುತ್ಥಾನ punar-utthāna. Rising again, resurrection (8k.).
 ಪುನರುದ್ವಾಹ punar-udvāha. = ಪುನರ್ವಿವಾಹ. (My.).
 ಪುನರುಪನಯನ punar-upanayana. Renewal of the upanayana (My.).
 ಪುನರ್ಜನ್ಮ punar-jāma. = ಪುನರ್ಜನ್ಮ. A new or second birth, regeneration, future birth by transmigration, metempsychosis. (J. 25, 35; My.).
 ಪುನರ್ಜಾತ punar-jāta. Born again, regenerated. See ಅ.
 ಪುನರ್ಧರಣ punar-darśana. Seeing again. (My.).
 ಪುನರ್ಧರಣೀಯ punar-dāra-kriyā. Taking a second wife after the death of the first. (R.).
 ಪುನರ್ನವ punar-nava. Becoming new or young again; a finger-nail.
 ಪುನರ್ನವಿ punar-navī. Hog-weed, Boerhavia procumbens Roxh. See ಗಣಪತಿ 2.
 ಪುನರ್ಭವ punar-bhava. Born again; new birth, regeneration, transmigration (ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟುವ Nu. 114). 2, a finger-nail. — See Bp. 53, 3; 54, 74.
 ಪುನರ್ಭೂ punar-bhū. ಪುನರ್ಭೂ. Reproduced, born again. 2, a virgin widow re-married. See ದ್ವಿಧು.
 ಪುನರ್ವಚ punar-vāca. Saying again, repeating (ಮರಳಿ ನುಡುವ Nu. 167).
 ಪುನರ್ವಸು punar-vasu. The seventh (or the fifth) of the lunar asterisms. (My.).
 ಪುನರ್ವಿವಾಹ punar-vivāha. Second marriage. (My.).
 ಪುನಶ್ಚ punar-śa. And again, still again (Mhr.; My.).
 ಪುನಶ್ಚ ರಸಿ punar-śarasi. = ಪುನಶ್ಚ ರಸಿ. (J. 11, 39; My.).
 ಪುನಹ punaha. = ಪುನಹಾ. (My.).
 ಪುನಹಾ punahā. Thh. of ಪುನಃ. (My.; Mhr. ಪುನಾ). ಪುನಹಾ ಹೋದರೆ ಶನಿ ಕಾಲ ತಪ್ಪಿಲ್ಲವೇ? (Prv.).
 ಪುನೀತ punīta. Made clean or pure, purified, pure, clean (Bp. 8, 56; 6, 13; 31, 18; J. 18, 45). Feminine ಪುನೀತ (Bp. 2, 47).

ಪುನುಗು punugu. = ಪುನುಗು, etc. — ಪುನುಗುಬೆಕ್ಕು. = ಪುನುಗುಬೆಕ್ಕು. (My.). ಪುನುಗುಬೆಕ್ಕಿನ ಪರಿಮಳ (ಜವಾದಿ, ಪುನುಗು G.).
 ಪುನ್ಯಪುನ್ಯ pun-upumsaka. Masculine and neuter in gender (Śmd. 108).
 ಪುನ್ಯಗ pun-uṅga. = ಮುನ್ಯಗ. An elephant among men: a distinguished man (ನರಶ್ರೇಷ್ಠ, ಪ್ರಧಾನಪುರುಷ Nn. 61). 2, a white elephant; a distinguished elephant (ಪಟ್ಟವರ್ಧನ ಗಜ, ಪಟ್ಟವಾನೆ 61). 3, a buffalo (ಬುರಾಯ, ಶೋಕಾನು 61). 4, a serpent (ಫಣಿ, ಸರ್ಪನು 61). 5, the tree *Rotteria tinctoria* Roxh. (ಅವನಿಜಾತ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 61; ಪುರಹೋನ್ನೆ Mr. 126).
 ಪುನ್ಯಿಕೆ punnikē. = ಪುನ್ಯಿಕೆ, etc. See ಸುರ.
 ಪುನ್ಯ puppa. Thh. of ಪುಪ್ಪ. (My.; Tē.).
 ಪುಬ್ಬ pubbu. = ಪುಬ್ಬ, etc. (My.).
 ಪುಬ್ಬ pubbh. = ಉಬ್ಬ, ಹುಬ್ಬ. Thh. of ಪುರ್ವ. The eleventh of the lunar mansions (My.; Tē.).
 ಪುಮ pum. = ಪುಂ (pum), etc. (ಪುರುಷ Ūt. I, 90).
 ಪುಮವಕ್ಯ pum-apatya. Male offspring.
 ಪುಮಾನ್ pumāna. = ಪುಮಾನ್. A mate, a man. 2, the soul.
 ಪುಮಾಶ್ವ pum-ākhyā. A designation of a male being.
 ಪುಮಾನ್ pumāna. = ಪುಮಾನ್. (ಮಾನವ, ಮರ್ತ್ಯ, etc. Mr. 222).
 ಪುಮಾನ್ pum-bhāva. = ಪುಮಾನ್. ಪುರುಷತ್ವ (G.; Ūpr. 7, 132).
 ಪುಮ್ಯಮನ್ pum-hhūmau. A word of the masculine gender in the plural number.
 ಪುಯ puy. = (ಬಿಜೆ 4, ಪೊಜೆ 1), ಪೊಯ 1, ಪೊಯ, ಹುಯ, ಹುಯ, ಹೊಯ, ಹೊಯ. To beat, to strike, to smite; to kill; to throb; to fling, to throw; to cast, to pour; to drive; etc. (M. ಪುಯ್ಯ, to fight). ಪುಯ್ಯ (Śmd. s. ಬಕ್ತೃ).
 ಪುಯಲ್ puyal. = ಪುಯಲ್ 1, ಪೊಯಲ್, etc. Beating, striking, etc. ಪುಯಲ್ ಪೋದಂ or ಪುಯಲ್ ಪೋದಂ (Śmd. 195).
 ಪುಯಲ್ ಪುಯಲ್ ಪುಯಲ್. To call or cry out, to vociferate; to lament (ಅಶ್ವಿನಶಬ್ದಾನಿ Śmd. Dh.).
 ಪುಯಲ್ ಪುಯಲ್ 1. = ಪುಯಲ್. Beating, etc.; a blow, blows (J. 4, 41). ಪುಯಲ್ ಪೋದಂ (ಸೂದುಗರವ ನಂ Śm. 42).
 ಪುಯಲ್ ಪುಯಲ್ 2. = ಹುಯಲ್. Vociferation; lamentation (Abh. P. 9, 195; J. 4, 16; see ಪುಯಲ್); lamentable communication; solicitation. — ಪುಯಲ್ ಪುಯಲ್. -ಪುಯಲ್. To lament (Grj. 8, 79); to solicit (6, 25). — ಪುಯಲ್ ಪುಯಲ್. -ಪುಯಲ್. To solicit (Ūpr. 7, 101); to communicate lamentably (Abh. P. 11, after 100; Grj. 2, after 71); to lament (Abh. P. 10, after 175; Grj. 6, 13; J. 3, 24).
 ಪುಯಲ್ ಪುಯಲ್ ಪುಯಲ್. = ಪುಯಲ್. (Abh. P. 2, 49; 9, 139. 142; 10, 58; 10, after 176).
 ಪುರ pur. = ಪುರ 1. A town. 2, the body.
 ಪುರ pura. A stream, a rivulet, a brook, a water channel (ಪುನರ್ Śm. 85; ಪುನರ್ 102; ಕಾರ, ಕಾರ್ತೆ Ūt. II, 58; T. ಪುರ, anything which is hollow; a

water-course, drain, see ಪೂನರ್; ಪುರರ್, M. ಪಿರರ್, T. ಪೂರ ಲು, to roll, welter; to roll over, overflow, he full;—an inundation; cf. ಪೂರ್, ಪೂದಿ 1, and Sk. ಪೂರ; see s. ಪುಗ್ಗ & ಪುರಿ. See ಕಾದುರ.

ಪುರ pura. 1. = ಪುರ್ (Smd. 106). A fortress, a castle; a town, a city (ಪುಟಭೇದನ, ಪಟ್ಟಣ Nn. 72; ಪೂದರ್ Smd. 102). 2, a house, an abode. 3, the body (ಕಲೇವರ, ದೇಹ 72). 4, a mode of counting (ಗಣನೆ, ಲೆಕ್ಕಭೇದ 72; = No. 7?). 5, ಲಿಂಗಭೇದ (ಲಿಂಗವಿವರ 72). 6, bellium. 7, the number 3 (Ch.; ಮೂರು Mr. 347, on account of ತ್ರಿಪುರಿ. 8, a certain metrical foot (Ch.). 9, N. of a demon.—ಪುರ ಹೋದರೆ ಪರ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ಪುರ pura. 2. Thh. of ಪೂರ. See ಕನ್ನಪುರ, ಬಣ್ಣಪುರ.

ಪುರಃ purah. = ಪುರಸ್, q. v.

ಪುರಃನರ purah-sara. = ಪುರಸ್ಸರ. Going before or in advance: a forerunner, a leader, a harbinger.

ಪುರಃನರೇ purah-sarāṇa. = ಪುರಸ್ಸರಣ. Going before or in advance.

ಪುರಕ puraka. (Thh. of ಪೂರಕ?). = ಪುರುಕ. See ಅದಿಬುರಕ, ಅಸೆ.

ಪುರಕ್ಷಯ purā-kshaya. The destroyer of Tripura: Śiva (Bp. 61, 47).

ಪುರಬಿ purābi. (= ಪುರಬಿ). See ಪುಲಮ್, ಪುಳಮ್.

ಪುರತನ purāta. In front, in advance, before, forward.

ಪುರತ್ರಯ purā-traya. Tripura (Bp. 54, 54).

ಪುರದನುಜಹರ purā-danuja-hara. The destroyer of the Dānuvas of Tripura: Śiva (Bp. 54, 25).

ಪುರದ್ವಾರ purā-dvāra. The gate of a city.

ಪುರಧ್ವಂಸ purā-dhvams. Śiva (My.).

ಪುರಂತ purānta. = ಪುರಾತ. (Bp. 61, 58; My.).

ಪುರಸ್ತರ purāu-dara. Town-splitter: Indra. 2, Śiva. ಪುರಸ್ತರನೂ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪುರಸ್ತರದಾಸ. N. of a Vāishṇava poet (My.). 2, a poor wretch (My.). — ಪುರಸ್ತರವಟ್ಟು. N. of Kṛishṇa (My.; B. 5, 322).

ಪುರನಿ purā-n-dhri. A woman whose husband and children are living, a respectable matron;—a woman (see ನಾರ).

ಪುರಭಿತ್ತಿ purā-hhitti. A city-wall, a rampart, etc. (ಪ್ರಕಾರ, ವಸ್ತು, ತಾಳ, ಕೋಟಿ Mr. 191).

ಪುರಮಥನ purā-mathana. Crusher of Tripura: Śiva (Siv. 4, 47). 2, sign for a long letter (Ch.). — ಪುರಮಥನಂ. The metrical foot ಲಲಲಲ—(Ch.).

ಪುರಮರ್ಧನ purā-mardana. Śiva (J. 2, 12).

ಪುರಯಮ purā-yama. Restraint or punisher of Tripura: Śiva (Mr. 12).

ಪುರಲೆ purālē. = ಪುರ್ಲೆ, ಪುಳ್ಳೆ q. v. (My.).

ಪುರವಾರ purā-vāra. Eating by turns in the houses of a town. ಪುರವಾರ ಕಟ್ಟು, ಪುರವಾರ ಸೇರಿದ (Prv.).

ಪುರಕಾಸನ purā-kāsana. Chastiser of Tripura: Śiva. (My.).

ಪುರಕರಣ purā-karāṇa. = ಪುನಕ್ತರಣ. Repetition of the name of a deity or of a mantra. (My.).

ಪುರಗ್ನ puras. = ಪುರ. Before, in front, in advance, in the presence of.

ಪುರಸತ್ತು purasattu. = ಪುರಸತ್ತಿಗೆ. Leisure; interval; time yet to run (My.; Mhr., H. ಪುರಸತ, ಪುರಸೂತ). See Prv. s. ಉದ್ವಿಮಗಾಢ.

ಪುರಸತ್ತಿಗೆ purasuttigē. = ಪುರಸತ್ತು. (ಸಮಯ Ch.).

ಪುರಸ್ಕಾರ puras-kāra. The act of placing before or in front; showing respect, etc. (ಸನ್ಮಾನ G.; My.).

ಪುರಸ್ಕೃತ puras-kṛita. Placed before or in front. 2, distinguished, honoured. 3, harassed or attacked by an enemy.

ಪುರಸ್ತುತ purastāt. Before, in front of, in advance, in the first place, at the beginning; previously, formerly, first: in the presence of. 2, eastward; in the east; from the east.

ಪುರಸ್ಸರ puras-sara. = ಪುರಸರ. (Cpr. 2, after 93).

ಪುರಸ್ಸರಣ puras-sarāṇa. = ಪುರಸರಣ. See ಮುನ್ನು.

ಪುರಹರ purā-hara. Śiva (Smd. 192; Bp. 39, 20; 57, 28). ಪುರಹರನ ಅರಸಿ (Grj. 3, after 12).

ಪುರಾ purā. In former times, formerly, of old, of yore. 2, before, ere.

ಪುರಾಕೃತ purā-kṛita. Done formerly or of old, done long ago (Bp. 34, 32; 49, 32).

ಪುರಾಗ್ರಾಮ purā-agrāma. An excellent town (Cpr. 6, 20).

ಪುರಾಣ purāṇa. Belonging to ancient or olden times, ancient, old. 2, long, very long (ಕಡುದೀರ್ಘ, ಅತೀರ್ಘ Nn. 138; ದೀರ್ಘ Mr. 519). 3, worn out (ಹರಕ, ಹದದು 138; ಹೀನ 519). 4, a tale of the past, history legendary and traditional, legend, a purāṇa (ಅದಿಕಥೆ, ಮೊದಲುಕಥೆ 138; ಅದಿಕಥೆ 519; see ಪಂಡಲಕ್ಷಣ; Bp. 43, 76, 77). ಪುರಾಣಾ ತಿಳಿದರೂ ಮಾರಣ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಪುರಾಣಾ ತಿಳಿದವನಾದರೆ ಹರಣ ಉದ್ಭವ. — ಪುರಾಣಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ನಾರಾಯಣ ಎನ್ನ ಲಿಕ್ಕೇನು? — ಪುರಾಣಾ ಹೋದರೆ ಪುಷ್ಪ ಬಿಡುತ್ತೇ? — ಪುರಾಣಾ ಹೋದ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ದಾಗಲ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿ! ಎಪ್ಪುನೆ (Prva.). See Prva. s. ಗಾಡೆ, ಪೂರ್ವಕ.

ಪುರಾಣಕವೀಶ್ವರ purāṇa-kavīśvara. A great poet of the past (Kāvya. III, 2).

ಪುರಾಣಪುರುಷ purāṇa-purusha. The primeval male; Viṣṇu (My.); Rāma (J. 21, 29); Śiva.

ಪುರಾಣವೈರಾಗ್ಯ purāṇa-vairāgya. Momentary freedom from worldly passion derived from hearing or reading a purāṇa, distaste of worldly vanities whilst listening to a purāṇa (My.).

ಪುರಾಣಶ್ರವಣ purāṇa-śravaṇa. Listening to a purāṇa (My.).

ಪುರಾಣ purāṇi. = ಪುರಾಣಿಕ. — ಪುರಾಣಿಭಟ್ಟ. N. (Bp. 57, 28).

ಪುರಾಣಿಕ purāṇika. A man well read in the purāṇas; a public expounder of them (ಪುರಾಣಿಕ, ಸೂತ್ರ Nn. 32; Bp. 57, 21, 30). ಅಜ್ಞಾನದ ಮಗನಾಗಿ, ಪುರಾಣಿಕನ ಅಳಿಯನಾಗಿ, ಭೃತ ಅನ್ನದ ಅದೆಯನ್ನೇ ಎಮ್ಮೆ ಸಗಣೆಯು? (Prv.).

ಪುರಾತ purāta. = ಪುರಸ್ತ. Thh. of ಪುರಾತನ. (Bp. 22, 67; 25, 17; 45, 47; 48, 17). Fem. ಪುರಾತೆ (Bp. 12, 42). — ಪುರಾತರಬ್ಬವೆ. N. (Bp. 59, 6).

ಪುರಾತನ purātana. = ಪುರಸ್ತ, etc. Belonging to the past, former, old, ancient. 2, a man who lived in former ages, a venerable man, or a scholar, or a devotee, of the past (ಪೂರ್ವಕ ಸಮ Smd. 11 Cm.). 3, an ancient story, a legend. ಪುರಾತನದ ಕಥೆ ಕಿರಾತ ಎನ್ನು ಬಲ್ಲೆ? (Prv.). See Prv. s. ಮು 2.

ಪುರಾಂತ ಪುರā-antaka. Śiva (Bp. 21, 4).

ಪುರಾಂತರ ಪುರā-antara. Another city (Bh. 1, 8, 67).

ಪುರಾರಿ purā-ari. Śiva. 2, Viṣṇu. 3, a certain metrical foot (Ch.).

ಪುರಾಣ್ಯತಃ purāṇyatta. A former conduct or mode of action. 2, a legend.

ಪುರಿ puri. 1. = ಹುರಿ 1. To dry by exposure to the heat of fire: to parch, as grain, pulse, etc. (ಸಿದ್ಧವಚರಣೆ Sm. 106; T., M. ಪೂರಿ; T. ಪೂರಿಟು, ಪೂಗಲು; ಪೇಲು, to be parched). ಪುರಿಂದ ಯವೆ (ಧಾನೆಗಳು Nr.). ಧಾನ್ಯಾದಿ ಪಿಪ್ಪಮಂ ಮಿಮಿದು ಪುರಿಯಲ್ಪೆ ಸತ್ತುಗಮಕ್ಕು (Mr. 219). ಮಿಗೆ ಪುರಿಂದ ಬಿಸಿಯ ಮಳಲ್ (Bp. 11, 19). 2, to roast, as coffee, Cayenne pepper, cocoanut-kernels, castor-oil-seeds, happalas, etc. (My. as ಹುರಿ).

ಪುರಿ puri. 2. = ಹುರಿ 2. Parching; roasting; (frying). 2, what is parched: partly boiled and then parched rice (My.; T., M. ಪೂರಿ). — ಪುರಿಗಡಲು. -ಕಡಲು. A flat wheaten cake that is filled with a mixture of jaggery and Bengal gram flour, and then fried in ghee (V. 9, 78).

ಪುರಿ puri. 3. = ಹುರಿ 3. Twisting; that is twisted: twist, twine, string, pack-thread (of cotton thread or fibres, ತನ್ನೆ Sm. 106; T., M.; M. ಪಿರಿ, ಪುರಿ, to twist). — ಪುರಿಗೂಳಿ. -ಕೂಳಿ. To get twisted: to join together (Bp. 4, 58).

ಪುರಿ puri. 4. = ಪೂರಿ 2, ಹುರಿ 4. Strength, refreshment, spirit, courage, valour (ತಾ.); pride (ತಾ., cf. ಪುಗ್ಗ; T. ಪುರಿ, strength; ಪುರಿ, to keep, save, protect; to establish, confirm, see ಪೂರಿ 1; cf. ಪುರು 1; T. ಪುರಿ ಕೊನು, to gain strength or spirits, he refreshed; the heart to be pricked; ಪುರಿ ಕೊಲುಪು, to spur on, prick on, instigate, incite, stir up). — ಪುರಿಗೂಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. = ಹುರಿಗೂಡಿಸು, (G.).

ಪುರಿ puri. A castle; a town, a city.

ಪುರಿದಿಸು puridisu. = ಪುರುದಿಸು, q. v.

ಪುರಿತತ puritat. = ಪುರಿತತ್ತು, ಪುರಿತತ.

ಪುರಿತತ್ತು puritattu. Thh. of ಪುರಿತತ (Smd. 106).

ಪುರಿತತ puritat. An entrail (ಅನ್ನ, ಕರುಳು Mr. 396).

ಪುರಿಷ purisha. Dust, mould, rubbish; feces, excrement, ordure.

ಪುರಿಷೋತ್ಸರ್ಗ purisha-utsarga. The voiding of excrement. See ಬಾಸು.

ಪುರು puru. = ಪುಲ. Much, many, abounding, abundant. 2, the brother of Yadu.

ಪುರುಕ puruka. = ಪುರಕ. See ಅಂಜು, ಅದು, ಉಜ್ಜೆಯರುಕ, etc.

ಪುರುಕಿ puruki. Feminine of ಪುರುಕ. See ಅಂಜುಬುರುಕ, ಉಜ್ಜೆ, etc.; Prv. s. ಬಳ್ಳಿ.

ಪುರುಕುಪ್ಪ puru-kutpa. N. (see Mr. s. ಅಮಿವರ).

ಪುರುಜ puru-ja. Much, many.

ಪುರುಡಿ purudi. = ಪುರು 2. (Upr. 3, after 9).

ಪುರುಡಿಗ purudiga. = ಹುರಿಡಿಗ. An envious man (V. 29, 24).

ಪುರುದಿಸು purudisu. = ಪುರಿದಿಸು, ಹುರುದಿಸು. To stand in competition with or vie with, to rival; to be filled with envious feelings, to envy (Grj. 10, 42; Rā. 2, after 8; 11, 167; Sā. 4, 41; J. 1, 8; T. ಪುರಿದಿಂಜು, ಪುರಜಿಂಜು, ಪುರುದಿಂಜು, ಪುರುಜಿಂಜು, to re-

semble; to vie with, emulate; to contend; ಪುರುಡು, likeness, similarity; ಪೂರಿ, to agree with; T. ಪೂರು, to resemble = ಪೂರುವು; to fight in battle; ಪೂರುಡು, to fight; ಪೂರುಡ್ಡು, to join; to agree; to be agreeable or pleasing; to possess, as a quality or attribute; M. ಪೂರು, ಪೂರುಡು, to meet in battle, fight; to vie, emulate; ಪೂರುಡುವು, to emulate; to outdo; to soold. See ಪೂರಿ 3, ಪೂರು, ಪೂರಿ, ಪೂರಿ 1). ಪುರುಡಿಕ್ಕುಂ (Smd. 268, o. r. ಪುರುಡಿಕ್ಕುಂ). ಸವತಿಗೆ ಸವತಿ ಪುರುದಿನಾ (159, o. r. ಪುರುದಿನುವರ್).

ಪುರುಡು purudu. 1. = ಹುರುಡು, ಹುರುಡು. Rivalry; envy, jealousy (Upr. 2, 40; 8, 12; 7, after 62; 8, after 79; 8, 81; Abh. P. 8, 45; V. 4, 9; J. 5, 84, 87). — ಪುರುಡು ದೋಡು. -ಕೋಡು. To show envy (V. 29, after 25). — ಪುರುಡುನಾಡು. -ನಾಡು. A word of rivalry or envy (Sā. 4, 180).

ಪುರುಡು purudu. 2. Ceremonial uncleanness after child-birth (My.; T.; T. ಪುರುಡು; M. ಪುರಿ; see ಪೂರಿ). ಪುರುದಿನ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತೀಶ್ವರ Si. 108).

ಪುರುದ puru-da. Gold. (R.).

ಪುರುದನ್ತಿ puru-danti. N. of a female elephant (see Mr. s. ದ್ವಿಪ).

ಪುರುಪಕ್ಷ puru-paksha. A peacock (ನವಿಲ್ Mr. 168).

ಪುರುಪಾತ್ರ puru-pātra. A kind of vessel (ನರನಾರ Mr. 212).

ಪುರುಪ್ರಸ್ಥ puru-prishtha. A serpent (ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಪುರುಲಿ purulē. 1. That joins or sticks to (?). See ಅಜ್ಜು.

ಪುರುಲಿ purulē. 2. (= ಪುರುಲಿ). See ಕಾಯುರುಲಿ.

ಪುರುವ puruva. = ಪುರ್ವ, etc. (My.).

ಪುರುಷ puruṣa. Man, mankind; a man, a male; a person; a husband. 2, the soul. 3, the soul of the universe; Vishnu (Mr. 17); Brahmā; Śiva. 4, the masculine gender (ಪುಲ್ಲಿಂಗ Smd. 135. 140 Cm.; 258). 5, a person in grammar (see ಪ್ರಥಮ, ಮಧ್ಯಮ, ಉತ್ತಮ; Kāvy. I, 5, 6-12. 18-20). 6, the tree Rottleria tinctoria Roxb. 7, the penis (My.). ಪುರುಷನಾದರೆ ಹರುಷ ಬೇಕು. — ಪುರುಷನಿಗೆ ಮರ್ಪ ಸಲ್ಲದು (Prva.). See Bp. 47, 26; 48, 3, 20; 52, 24. ಪುರುಷತನ puruṣatana. = ಪುರುಷತನ No. 1. (Bp. 38, 22; 46, 10; Rām. 4, 2, 18).

ಪುರುಷತ್ರಯ puruṣa-traya. The three persons in grammar (Smd. 254. 259. 261. 268. 291. 297. 299).

ಪುರುಷತ್ವ puruṣatva. Manhood, virility; manliness, valour, prowess; the state of man, manly nature or property. 2, the penis (Bp. 35, 25). ಪುರುಷತ್ವವಿಲ್ಲದವ (ನಪುಂಸಕ G.).

ಪುರುಷಮೇಧ puruṣa-mēdha. The vedic sacrifice of a man or of man. (My.).

ಪುರುಷರತ್ನ puruṣa-ratna. A perennial herb, Ionidinm suffruticosum Ging. (St. & Pl.; My.).

ಪುರುಷರಾಗ puruṣa-rāga. A male musical mode (Bp. 19, 18).

ಪುರುಷವಾಚಕ puruṣa-vācaka. A masculine uonn (Smd. 187; Kāvy. I, 2, 7-11).

ಪುರುಷವ್ಯಕ್ತಿ puruṣa-vyakti. A person, an individual (ಪುರುಷ G.).

ಪುರುಷಸಂತತಿ puruṣa-santati. = ಪುರುಷಸಂತಾನ (My.).

ಪುರುಷಸೂಕ್ತ puruṣa-sūkta. A vedic hymn about the soul of the universe (Rigv. 10, 90; My.).

ಪುರುಷಾಟವಿ puruṣa-aṭavi. N. of a forest (Ūpr. 5, 45).

ಪುರುಷಾದ ಪುರುಷಾ-ada. A cannibal, a rākshasa. (My.).

ಪುರುಷಾಧಮ puruṣa-adhama. A low man, an outcast. (J. 18, 22).

ಪುರುಷಾಂತರ puruṣa-antara. Another man (J. 5, 59).

ಪುರುಷಾಚ್ಛು puruṣāṣṭi. *i. e.* puruṣa)-mṛga. A four-legged animal with a human face (My.; Rāv. 1, after 135).

ಪುರುಷಾರ್ಥ puruṣa-artha. Any one of the four objects or aims of man or of the soul, viz. dharma (discharge of duty), artha (acquisition of wealth), kāma (the gratification of desire), mōksha (final emancipation, ಧರ್ಮಾದಿ Mr. 259; Kāv. III, 8, B, 2; Abh. P. 8, 144. 145; Bp. 88, 43 b; 40, 15; J. 3, 81. 89; Si. 255).

ಪುರುಷಾರ್ಥಿ puruṣārthi. A man who has ಪುರುಷಾರ್ಥ (J. 6, 53).

ಪುರುಷೋತ್ತಮ puruṣa-uttama. An excellent man. 2, Vishnu (Mr. 17). 3, a jina.

ಪುರುಹ puruṣa. Much, many.

ಪುರುಹೂತ puru-būta. Much invoked: Indra.

ಪುರುಹೂತಗಣ puruḥūta-gaṇa. A kind of metrical foot (Ūb.).

ಪುರುಹೋತ್ರ puru-hōtra. N. (see a. ಅಂಶು).

ಪುರುಷ puruṣ. 1. ಪುರುಷು. = ಪುರುಷ, ಹುರುಳೆ, ಹುರುಳು. (Joining, see ಪುರುಷು); fitness, suitability, propriety (ಯೋಗ್ಯತೆ Ū. I, 43); that is true or good (ಒಳ್ಳೆತು Bhn. 11, o. r. ಹುರುಳು; ಸಿರಿ, ವೆದವ್ವ Nn. 150); the power or sense of a word, meaning (ಅರ್ಥ ಧಾನ Sā.; Kk. 65; ಅರ್ಥ Smd. 88 Cm.; Ū. II, 3; My.); power, strength of the body, of a tree (My. as ಪುರುಷ; T. ಪುರುಷ, the meaning of a word; superiority; money, riches; tents; a child; gold; truth; a thing, that which exists; ಪುರುಟ್ಟು, a thing of use; oase = ನಿಮಿತ್ತ; M. ಪುರುಷ, what belongs to one; contents, meaning; the oase; ಪುರುಟ್ಟು, oanse, sake; Tē. ಪುರುಷ, on account of). ಪುರುಗ್ಗ (Smd. 52). ವದಂಗಳ ಪುರುಷ (ವದವರ್ಧಂ 46 Cm.). See ವರ್ತುಮ್ಪುರುಷ; Ūpr. 2, 30. 54; Rāv. 11, 167; V. 2, 21; 5, after 78.

ಪುರುಷ puruṣ. 2. (= ಪುರುಷ, etc.). ತಪ್ಪತಪ್ಪನೆ ಪುರುಷ (Smd. 229 Mqb.).

ಪುರುಳಿ puruṣi. 1. A notable, influential or high position (ಕುಲಸ್ಥಲ Smd. 113, o. ra. ಕುಲಸ್ಥ, ಕುಲರ್ಥ; T. ಪುರು, estimation, valuation; M. ಪುರು, an article or person, and their valuation; ಪುರುಕ್ಕಾರ, a man of note, influential).

ಪುರುಳಿ puruṣi. 2. = ಪುರುಷಿ. (That imitates or rivals): a female parrot (ಸಾರಿಕೆ, ಪೆಣ್ಣಿನ ಸಿಂ.); a young parrot (ನೀವನಾ Ū. I, 28, o. r. ನೀವ); a parrot (ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ, ಪೆಣ್ಣಿನವಕ್ಕಿ, ನೀವ Smd. 28; Kk. 24; ಶುಕ Smd. 113). See Ūpr. 8, after 67; Abh. P. 8, 108; Rāv. 8, after 5.

ಪುರುಳು puruṣu. = ಪುರುಳೆ, etc. (My.).

ಪುರುರವ puru-rava. Tbh. of ಪುರುರವನ (Smd. 106; see Mr. a. ಅರುರವ; J. 2, 52; 18, 54).

ಪುರುರವನ puru-ravas. Crying much or loudly. 2, N. of a prince.

ಪುರೆ puri. = ಪುರೇ. A boil, an ulcer. (T. ಪುರೆ, the hollow of a pipe, tube, etc.; a fistula, or sinus ulcer; ಪುರು, the hollow in a pipe, a tube; anything which is hollow = ಪುರು; Mhr. ಪುರೆ, a pimple; a phagedemic ulcer). See ಪುರುರೆ.

ಪುರೋಗ puras-ga. Going before, preceding, leading; a leader; first, chief, principal.

ಪುರೋಗತಿ puras-gati. Preceding; precedence. (My.).

ಪುರೋಗಮ puras-gama. = ಪುರೋಗ. Leading; a leader; etc.

ಪುರೋಗವ puras-gava. = ಪುರೋಗಮ. See ಪುರೋಗಮ.

ಪುರೋಗಮ puras-gami. A leader.

ಪುರೋಜನ puru-jana. N. of a man (Bh. 1, 8, 87).

ಪುರೋದಾರ puras-dāra. A sacrificial cake of ground rice (ಯಾಗಾರ್ಥಮದ ಹೋಲಿಗೆ Nr.; J. 20, 83).

ಪುರೋದ್ಯಾನ pura-udyāna. A pleasure-garden belonging to a town, a park. (J. 17, 11).

ಪುರೋಧ puras-dha. Tbh. of ಪುರೋಧನ. (Mr. 266).

ಪುರೋಧನ puras-dhas. A family-priest, a prince's domestic priest.

ಪುರೋಭಾಗ puras-bhāga. The front or fore part (Ūpr. 5, after 64). 2, forwardness, obtrusiveness, meddlesomeness; malevolence. 3, the entrance or neighbourhood of a town (ಪ್ರತೀಪಾರ, ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪ Nn. 100; Ūpr. 1, after 134).

ಪುರೋಭಾಗ puras-bhāgi. Obtrusive. 2, malevolent; censorious. 3, double-tongued, deceitful (ದ್ವಿವಕ್ತ, ಎರಡು ನುಡಿವಂ Mr. 280).

ಪುರೋವಗಮನ puras-avagamana. Going, or going away, before or in advance; learning, comprehending, or considering beforehand. See ಮುನ್ನುಡು.

ಪುರೋಹಿತ puras-hita. Placed foremost or in front; one holding a charge or commission; the family-priest (ಪುರೋಧ Mr. 266; Smd. 129; Bp. 55, 7; J. 26, 33).

ಪುರು pur. A sound in imitation of breaking wind (of. ಬುರು), and 2, of easing nature (C.).

ಪುರುಲಿ purulī. = ಪುರುಲಿ, q. v.

ಪುರುಲಿ purulī. = (ಪುರುಲಿ), ಪುರುಲಿ, ಪುರುಲಿ. N. of a bird (ಪಂಡಲ Mr. 175, o. ra. ಪುರುಲಿ, ಪುರುಲಿ).

ಪುರು purpa. = ಪುರು. (HIA. MS.; Ūpr. 3, 61; 8, 106).

ಪುರುಕ purpaka. = ಪುರುಕ. (HIA. MS.).

ಪುರುಕದವು purpa-kadamba. = ಪುರುಕದವು. (Ūpr. 1, 141).

ಪುರುಕಾಪ purpa-āpa. = ಪುರುಕಾಪ. (Abh. P. MS. 1, 118).

ಪುರುದಂತ purpa-danta. = ಪುರುದಂತ. (HIA. MS.; Abh. P. MS. 1, 10).

ಪುರುಧನ purpa-dhanva. = ಪುರುಧನ. (HIA. MS.).

ಪುರುಪತ್ರ purpa-patra. = ಪುರುಪತ್ರ. (HIA. MS.).

ಪುರುಮಾಲಿಕೆ purpa-mālikē. = ಪುರುಮಾಲಿಕೆ. (Ūpr. 6, 81).

ಪುರುರಥ purpa-ratha. = ಪುರುರಥ. (Ūpr. 10, 6).

ಪುರುರಸ purpa-rasa. = ಪುರುರಸ. (HIA. MS.).

ಪುರುಲಿಹ purpa-līh. = ಪುರುಲಿಹ. (HIA. MS.).

ಪುರುಲಿಹ purpa-vatī. = ಪುರುಲಿಹ. (HIA. MS.).

ಪುರುಲಿಹ purpa-vāṭi. = ಪುರುಲಿಹ. (HIA. MS.).

ಪುಟ್ಟಿನಾಯಕ purpa-sāyaka. = ಪುಷ್ಪನಾಯಕ. (Ūpr. 6, 80).
ಪುಟ್ಟಿನೇನೇ purpa-hinē. = ಪುಷ್ಪಹೀನೇ. (Hiā. M8.).
ಪುಟ್ಟಿನಾಂಜಲಿ purpa-ānjali. = ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ. (Ūpr. 8, 30).
ಪುಟ್ಟಿನಾಪಾಚಯ purpa-apācāya. = ಪುಷ್ಪಾಪಾಚಯ. (Ūpr. 8, after 28).

ಪುಟ್ಟಿತ purpita. = ಪುಟ್ಟಿತ. (Ūpr. 2, 78; 8, 51).

ಪುರ್ಕು purku. A sound expressing disdain (My.). ಪುರ್ಕು ಅನ್ವರಿ ಹರ್ಕು ಮುಟ್ಟೇತೇ? (Prv.).

ಪುರ್ಗ purgl. = ಪುಗ್ಗಿ, q. v.

ಪುರ್ಗು purgu. = ಪುಗ್ಗು. See ಪುಗ್ಗಿಯಲಿ s. ಪುಗ್ಗು.

ಪುರ್ಕು purēu. Ruin; wickedness (cf. ಪುಡ್ಡಲ, ಪುಡ್ಡ, and ಪುಡುಳು). — ಪುರ್ಕುಗೋರ್. -ಕೋರ್. To be ruined or wicked (V. 41, 39).

ಪುರ್ಕು purhu. = ಉಬ್ಬು, ಪುಬ್ಬು, ಪುರುಪ, ಪುರ್ವ, ಹುಬ್ಬು, ಹುರ್ಬು. Tbh. of ಭೃತಿ or ಭೃವ. An eyebrow, the brow (Bp. 47, 58; Rā. 5, 51; 6, 36; T. ಪುರುಪ, ಪುರೂರ, ಪೀರು; M. ಪುರಿಯ, ಪುಂಗ). ಕುರುರಿಯ ಪುರ್ವನೊಳು ಕದಪಿನೊಳು ಬಿನ್ನೊಳು ಉರದೊಳು ಪೆಗದೊಳು ಉಪರದೊಳು etc. ಸುಧಿ ಪುಟ್ಟಿ ಕಪ್ಪಮಕ್ಕುಂ (Mr. 280). ಪುರ್ಬು ಬಿಡ್ಡಿದುಮು (ಪುಕ್ಕುಬಿ 468). — ಪುರ್ವಕ್ಕು. -ಕಕ್ಕು. To frown (Rā. 5, after 55; 9, 29).

ಪುರ್ಲಿ purlē. = ಪುರಲಿ, etc. (My.).

ಪುರ್ವ purva. = ಪುರ್ವ, etc. (Ūpr. 5, 69, 97; 6, 23; Grj. 5, 20; Bp. 20, 12). ಬಿಡ್ಡತಿ... ಪುರ್ವನಿಂ ಜರ್ವತಿನಿಯಂ (Rāghō. 17, 66). See ಕುರುಪುರ್ವ. — ಪುರ್ವರ್ವ. -ಉರ್ವರ್. The brows to be raised (Ahh. P. 9, 12).

ಪುಲ್ pul. = ಪುಲು, ಪುಲ್ಲು, ಹುಲು, ಹುಲ್ಲು. Grass; straw (ದಾಣು Nn. 7; Ūpr. 5, after 64; T., M.; Tē. ಪುಲು, ಪುಲ್ಲು, ಪೂರಿ). ಮರಗಿದುಬಳ್ಳಿಪುಲ್ ಪೂದಹ (Śmd. 89. 113. 129). ಪುಲ್ಲಂ ಹುಟ್ಟಿಗೆಯುಂ (84). ಮಾನಿಸರಂ ಪುಲಿ ಕಪ್ಪಮಾಗೆ ನೆನವಂ (159). ಪುಲಿ ದೊನ್ನ (Rā. 6, 116). ಪುಲ್ಲು (J. 15, 17; 20, 5). ಇನ್ನುವಂ ಸಿರಿ ಪುಲ್ಲುಗದ ತುನ್ನುದಿಯೇ (83. 74). See ಎಳೆವುಲ್. — ಪುಲ್ಲು. -ಕಪ್ಪು. = ಪುಲ್ಲುರ್. (Ū. Bp. 82, 42). — ಪುಲ್ಲುರ್. -ಕರ್ಪು. To gnaw grass, to feel one's self overpowered, to humble one's self (Rā. 5, 122). — ಪುಲ್ಲೇಗುಲ. A temple built of grass (V. 6, after 9). — ಪುಲ್ಲೊನ್ನ. A hundle of grass or straw (Ū. Bp. 42, 33). — ಪುಲ್ಲುರ್. A weak, worthless demon (Ahh. P. 13, 66). — ಪುಲ್ಲುಗ. A grass-eating, weak heat (Rā. 5, 180). — ಪುಲ್ಲೇವು. Grass and food (J. 19, 32). — ಪುಲ್ಲಂ ಕರ್ಪು. = ಪುಲ್ಲುರ್. (Rā. 9, 27; 11, 15). — ಪುಲ್ಲು ಮುರಿ. A ring of grass (Rā. 13, 24). — ಪುಲ್ಲೊಡ್. -ಪೂಡ್. A load of grass or straw (Ū. Bp. 42, 29, 30).

ಪುಲ pul. = ಪುಂ, etc. See ಪುಲಿಂಗ.

ಪುಲ pulā. = ಪುಲಿ, etc. — ಪುಲಕಾಪ. = ಪುಲಕಾಪ. (ಪರಿಕರ್ಮ, ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಉಜ್ಜ ತೊಳವು ಕೊಡೇ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸೊಗಸು ಮಾಡುಂಕಿ Śi. 225). — ಪುಲಕಾಪಸೇವೆ. The ceremony of undressing an idol, rubbing it with an ointment of civet, etc., and sprinkling pañcākarpūra powder over it (My.).

ಪುಲ pnia. = ಪುರು. See ಎ.

ಪುಲಕ pniaka. = ಪುಳಕ, ಪುಳಕೆ. Erection or bristling of the hairs of the body occasioned by delight, etc., horripilation (ಪೊಮ್ಮುದ Ū. I, 105; II, 9; Kk. 31; Śm. 76. 111; ರೋ ಮಾಂಚನ, ಪುಳಕೆ Nn. 145). 2, any kind of insect or vermin infesting animals (cf. ಪುಡಿ). 8, (= ಪುಲಕ) a hall of

boiled rice (ಕೂದಿ ಅಗಲು 145, o. r. ಅಗಲು; ಅನ್ನದ ಅಗಲು Mr. 486). 4, (= ಪುಲಕ) grain (ಧಾನ್ಯ, ಧಾನ್ಯಗಲು 145); ಪುಲಕಾಂಕುರ pniaka-ānkura. Horripilation (Śā. 2, 94).

ಪುಲಕಿತ pniakita. Having the hairs of the body erect or bristling up, thrilled with joy. (Ahh. P. 5, 7).

ಪುಲಕಿಸು pniakisan. = ಪುಳಕಿಸು, ಪುಳುಕಿಸು. The hairs of the body to become erect or to bristle (Bp. 45, 53; 57, 46).

ಪುಲಕೋದಮ pniaka-udgama. = ಪುಲಕ No. 1. Horripilation. (My.).

ಪುಲಸ್ತ pniastya. N. of a ṛishi (see ಮುಖ್ಯಮುಖ; J. 83, 40). 2, N. of one of the seven prajāpatīs.

ಪುಲಸ್ತಾತ್ಮೋದ್ಭವ pniastya-ātmōdbhava. Kṇēra (Mr. 54).

ಪುಲಹ pulaha. N. of an ancient ṛishi, son of Brahmā. See ಪ್ರಜಾಪತಿ.

ಪುಲಕ pniāka. (= ಪುಲಕ Nos. 8 & 4). Shrivelled or blighted or empty grain. 2, a lump of boiled rice taken from the mass and kneaded into a ball (see ಅಗಲು, ಕಳಗೂದಿ). 8, brevity, abbreviation, abridgment.

ಪುಲಿ puli. 1. (Śmd. 113. 129). = ಹುಲಿ. A tiger (ಪುಲಿ ರೇಖ Mr. 504; Tē., T., M.; Tn. ಪಿಲಿ; T. also ಪಿಲಿ; cf. ಪಿಲ್ಲಿ 2?). ಪುಲಿಯ ಬಾಯ್ಕುಂ ಬದ್ವಿಂಕದಂ (Śmd. I). ಈದ ಪುಲಿಯಾ ಪೋರ್ ಇರ್ವರ್ (Śmd. 144). ಒನ್ನೆದೋರ್ ಕಟ್ಟುವದಿ ಪಿಂಯ ಪುಲಿಯುಮಂ ಕವಿಲಿಯುಮಂ? (150). ಪುಲಿ ಗರ್ಜಿಸುತ ಬರರ್ (Rāghō. 17, 70. 73). ಪುಲಿಯು ಬರ್ವದ... ಬಿರುದು (Rā. 6, after 11). ಪಾಲು ನೀಡಿ ಪುಲಿಯಂ ಸಾಕಕ್ಕೆ ವಿತ್ತಾಸಿಯೇ? (83. in B. 5, 41). See J. 15, 32. 33. 39; 28, 44. 46. 48. — ಪುಲಿ ಲ್ಲ. N. of a village in Mysore (My.). 2, a play at which three big stones represent tigers, and fifteen smaller ones huntsmen (My.). — ಪುಲಿಗಿ. -ಕೆ. = ಹುಲಿ. N. of a village (Bp. 44, 4; 51, 76. 83). — ಪುಲಿದೊವರ್. -ತೊವರ್. A tiger-akin (Rā. 2, 96; 14, after 106). — ಪುಲಿ ಮುಖ. = ಹುಲಿ. An egress or outlet from a fort, made to resemble a tiger's face (ನಿಸರಣ Mr. 191; M.). — ಪುಲಿ ಮೊಗ. = ಪುಲಿಮುಖ. (Ū. Bp. 42, 26). — ಪುಲಿಯಾರ್. -ಅರ್ (= ಅವರ್). See ಪೆನುಬಟ್ಟು. — ಪುಲಿಯುಗುರ್. -ಉಗುರ್. = ಹುಲಿ. A tiger's claw; an ornament of tiger-claws (Ahh. P. 3, 141; Tē. ಪುಲಿಗೂರು). ಪುಲಿಯುಗುರ ಪಟ್ಟಿ (Bp. 11, 25). — ಪುಲಿಯುಪವ. -ಉಪವ. N. (Bp. 21, 12). — ಪುಲಿಸಮ್ಮ. = ಪುಲಿದೊವರ್. (V. 9, 104).

ಪುಲಿ puli. 2. = ಪುಲಿ. — ಪುಲಿವಟ್ಟು. = ಪುಲಿವಟ್ಟು. (My.).

ಪುಲಿಗಿಲ್ puligil. = ಪುಲಿಗಿಲ್, ಹುಲಿಗಿಲು, etc. (Śā. 3, 32).

ಪುಲಿಂಗ pulinga. The hold of a ship (ಮಂಗೆ, ನಾವೆಯ ಬಸುಡು Hiā.; ಮಂಗೆ, ಹಡಗಿನ ಇಡ್ಡೆಸೆ Mr. 408).

ಪುಲಿಂಗಿಲ್ pulingil. = ಪುಲಿಗಿಲ್, etc. (Rā. 5, 58).

ಪುಲಿನ pniina. = ಪುಲಿರ್. A sandbank; an island of alluvial formation, or one from which the water has recently withdrawn, a small island or bank left in the middle of a river by the subsiding of its waters, an islet (ಸ್ಥಳ, ದ್ವೀಪ, ಮಳದೊಟ್ಟಿಲ್ Mr. 414).

ಪುಲಿನ್ದ pniinda. = ಪುಲಿನ್ದ. N. of a barbarous tribe (ಬೇಡಪಾತಿ Mr. 879); a man of this tribe.

ಪುಲಿನ್ದಿನಿ pniindini. = ಪುಲಿನ್ದಿನಿ. A female of the Pniinda tribe (Śā. 5, 13).

ಪುಲು pulu. = ಪುಲಿ, etc. (ದಾಳ, ಹುಲ್ಲು Nn. 123; Bp. 11, 11; 24, 57). — ಪುಲುಬೇಗು. = ಪುಲ್ಲೇಗುಲ. (Bp. 9, 6). — ಪುಲುವಟ್ಟು. -ಬಟ್ಟು. A grassy path (Ūpr. 5, after 52).

ಪುಲೋಮ pulōma. N. of a demon, the father-in-law of Indra by whom he was destroyed. 2, N. of a fishi (see ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯ).

ಪುಲೋಮಜಾತ pulōma-jāta. = ಪುಲೋಮಜ. (ಇಂದ್ರನ, ತಡೆದಿ ಎ Nu. 28).

ಪುಲೋಮಜಿತ pulōma-jit. Indra. (R.).

ಪುಲೋಮಜಿ ಪುಲೋಮ-ಜೆ. *Sāci*, the wife of Indra.

ಪುಲೋಮಜೀಕ pulōmajā-kā. Indra (My.).

ಪುಲ್ಲ pulla. = ಪಳ, etc. (Tē. ಪಲ್ಲಿ, sour, acid; Tē. ಪಲ್ಲಿ, T. ಪಲ್ಲಿ, a pale, dun, yellowish, grizzled colour). — ಪುಲ್ಲ ಮುರುಚಿ. — ಪುರಚಿ. = ಪಳ್ಯಮುರುಚಿ, q. v. (Si. 157).

ಪುಲ್ಲ pulla. = ಪುಲ್ಲ q. v. (Sk.). — ಪುಲ್ಲವದಕಾದಿ. — ವದಕಾದಿ. = ಪುಲ್ಲವದಗ. (ಅರಬ್ಬದಿಗ Kk. 35; Sm. 67). — ಪುಲ್ಲವದಗ. — ವದಗ. (Sm. 234). A mau who grows and sells flowers (ಪುಲ್ಲವದಗ Ū. I, 93; II, 97).

ಪುಲ್ಲಕ pullaka. = ನೀಲಂಗ, q. v. (cf. ಪುಲಕ No. 2).

ಪುಲ್ಲನಾಥ pulla-nātha. Vishnu (Bp. 54, 54).

ಪುಲ್ಲರ pulla-sara. Kāma (Ahh. P. 8, 14; Rāv. 1, after 185).

ಪುಲ್ಲೆ pulligē. Tbh. of ಪೋಲಿ. (Bh. 1, 15, 7).

ಪುಲ್ಲಿಂಗ pul-linga. The masculine gender; a term of that gender (Sm. 108. 112. 119. 128. 138. 147. 181. 185; Kāv. I, 2, 20-22. 31. 32. 71-73 b).

ಪುಲ್ಲು pullu. = ಪಳ, etc. (Bp. 60, 28).

ಪುಲ್ಲೆ pullē. = ಹುಲ್ಲೆ. A deer, an antelope (ಚಗರೆ G.). ಈ ಪುಲ್ಲೆ ಬನ್ನವ (Sm. 169). See Rāv. 5, 122; 13, 90; 30, after 104; J. 15, 19; 28, 37. 44. — ಪುಲ್ಲೆವದ. — ಮದ. A young antelope (Rāv. 5, 71).

ಪುಲ್ಲೆಗ pullēga. A talkative or foul-mouthed man (ಸೂರಪುಗಾದಿ Ū. I, 59; Tē. ಪುಲುಗ, T., M. ಪಳ, a bird; see ಪುಲುಮ್).

ಪುವ್ವ puṣṣu. = ಪು2, ಪುವ, ಹುವ್ವ, ಹೂ2, ಹೂವ. A flower, a blossom (Tē. ಪುವ, ಪವ್ವ; cf. ಪವ್ವ; see ಪೂಲಿ). 2, a disease of the eye: albugo (My. as ಹೂ; Tē.; cf. ಪುಷ್ಪ No. 2). See ಗದಾವವ್ವ.

ಪುಷಿತ puṣhita. = ಪುಷ್ಪ. (ರತ್ನಸಂ ಪಟ್ಟಿ G.).

ಪುಷ್ಕರ puṣkara. (= ಒಕ್ಕರೆ). A lotus (ಸರಸಿ, ತಾವರೆ Nn. 27; ಬಸಿ Mr. 496). 2, a species of costus, *Costus speciosus* or *arabicus*. 3, the tip or extremity of an elephant's trunk (ನಾರಣಹಸ್ತದ ಅಗ್ರ, ಅನೆಯ ಸುಣ್ಣಿಲ ತುದಿ 27; ಗಜಹಸ್ತದ ಅಗ್ರ 496). 4, the akū of a drum or place where any musical instrument is struck (ನಾಡ್ಯಮುಖ 27; ನಾಡ್ಯತುಣ್ಣಿ 496). 5, the mouth of a vessel (ಧಾಣ್ಯಮುಖ 27; ಫಲಿತುಣ್ಣಿ 496). 6, the Indian crane, *Ardea sibirica* (ಸಾರಸ, ಪೆಣ್ಣುಲಕ್ಷಣ Mr. 172). 7, the blade of a sword; a sword (ತರವಾರಿ, ಖಡ್ಗ 27; ಅಸ್ತಿ 496). 8, the sky, the atmosphere (ಗಗನ, ಆಕಾಶ 27; ಗಗನ 496). 9, water (ತಪ್ಪುರ, ನೀರ್ 27; ಕುಶ 496). 10, a celebrated place of pilgrimage in the province of Ajmere (ಉತ್ತಮಪೀಠ 27; ಸುಪೀಠ 496). 11, the face or mouth of a snake (ಅಹಿತುಣ್ಣಿ, ಹಾವನ ಮುಖ 27). 12, a (good) quality (? ಗುಣ 27; cf. ಪುಷ್ಪಲ). 13, a kind of viçchittilētra (Kāv. III, 2, B, 57. 60 seq.). 14, N. of a dvīpa or great division of the universe. 15, a remedy; any drug or medicament (ಧೇನು, ವೈದ್ಯ 27; ಔಷಧ 496). 16, N. of a prince, the brother of Nala.

ಪುಷ್ಕರಮೂಲ puṣkara-mūla. = ಪುಷ್ಕರ No. 2. A garden plant, *Costus speciosus* Sm. (St. & Pl.).

ಪುಷ್ಕರಾಹ್ವ puṣkara-āhva. The Indian crane, *Ardea sibirica*.

ಪುಷ್ಕರಿ puṣkari. An elephant. (R.).

ಪುಷ್ಕರಿಕೆ puṣkariki. = ಒಕ್ಕರೆ, ಹೊಕ್ಕರೆ. A lotus-pool; an artificial tank, a square or large tank. 2, a female elephant.

ಪುಷ್ಕಲ puṣkala. Much, many, abundant; splendid, magnificent; eminent, excellent, best.

ಪುಷ್ಪ puṣṣa. = ಪಟ್ಟ. Nourished, cherished, fed, well-fed; thriving, strong; abounding, abundant, much; rich, well-supplied; eminent.

ಪುಷ್ಪಿ puṣṣi. (= ಪುಷ್ಪ). A well-nourished condition, fatness, plumpness. 2, growth, increase, advance, thriving; comfort, wealth, means, property. 3, strength, power (My.). 4, cherishing, nourishing, nourishment, maintenance, support. 5, propping, backing, aid (Mhr.). ಪುಷ್ಪ ಯಾದವ ಪುಷ್ಪಿಯದ್ವಾನು (Prv.). See ಪಾಲ್.

ಪುಷ್ಪಿಕರ puṣṣi-kara. Nourishing, causing to thrive or grow. (My.).

ಪುಷ್ಪಿಕಾರಕ puṣṣi-kāraka. = ಪುಷ್ಪಿಕರ. (My.; B. 4, 41).

ಪುಷ್ಪಿಕಾರಿ puṣṣi-kāri. = ಪುಷ್ಪಿಕರ. (My.; Si. 143).

ಪುಷ್ಪಿಕರಿಸು puṣṣi-karisu. To cause to thrive, to nourish, to strengthen, to establish firmly, etc. (My.).

ಪುಷ್ಪ puṣṣa. = ಪವ್ವ, ಪವ್ವಿ. A flower, a blossom (see ಪೂಲಿ, ಅಲರ್, ಅಲರ್, ಮರರ್, ಮಲರ್). 2, a disease of the eye, albugo. 3, the menstrual flux. ಪರಾಕಾ ಹೇದಾದರ ಪವ್ವ ಬಿದ್ದಾವೇ? (Prv.).

ಪುಷ್ಪಕ puṣṣaka. = ಪವ್ವಿಕ. A flower (ಕುಸುಮ, ಪವ್ವ Na. 123). 2, albugo (ಅಪ್ಪಿರೋಗ, ಕಣ್ಣಿನ ರೋಗಭೇದ 123; ನಯನ ರೋಗ Mr. 527). 3, calx of brass, green vitriol; brass (ರೇತಿಕೆ, ಹತ್ತಿಕೆ 123; ಹತ್ತಿಕೆ 527). 4, a gem, a pearl (ಮಣಿ, ರತ್ನ 123; ರತ್ನ 527). 5, heat of the sun (ಅತಪ, ಬಿಸಿಲು 123). 6, a frying-pan (ಅಮ್ಪರಿಣ, ಅದುರಾದಿಲಿ 123). 7, a woman recently delivered (ಸೂತಕ, ಸೂತಕವಾದ ಸ್ತ್ರೀ 123; ಬಾಣಿ 527). 8, a hracelet (ಕಂಕಣ, ಕೆಯ್ಯ ಕಂಕಣ 123; ಕಂಕಣ 527). 9, the self-moving aerial car of Kubēra; a self-moving car (ಎಮಾನ 123; ಎಮಾನ 527; ದೇವರಥ, ಸುರರ ರಥ Mr. 285). 10, Kubēra (ಧನವ, ಕುದೇರ 123; ಕುದೇರ 527).

ಪುಷ್ಪಕದಮ್ಬ puṣṣa-kadamha. = ಪವ್ವಿಕದಮ್ಬ. A multitude of flowers.

ಪುಷ್ಪಕುಟಲಿ puṣṣa-kuṭmala. The opening bud of a flower. See ನಣಿ.

ಪುಷ್ಪಕೇತನ puṣṣa-kētana. Kāma. (My.).

ಪುಷ್ಪಕೇತು puṣṣa-kētu. Calx of brass. 2, Kāma.

ಪುಷ್ಪಗಿರಿ puṣṣa-giri. N. of a mountain (Bp. 54, 64).

ಪುಷ್ಪಬಾಸ puṣṣa-bāsa. = ಪವ್ವಿಬಾಸ. A bow of flowers. 2, Kāma (Grj. 8, 25).

ಪುಷ್ಪದತ್ತ puṣṣa-datta. N. (Bp. 9, 35).

ಪುಷ್ಪದಂತ puṣṣa-danta. = ಪವ್ವಿದಂತ. The elephant of the north-west quarter. 2, N. of several persons. ಪುಷ್ಪದಂತ (ಪುಷ್ಪದಂತಗಲು as dual), sun and moon. See ಸಿ. ಸುರವೇನ್.

ಪುಷ್ಪಧನು puṣṣa-dhanu. Having a bow of flowers: Kāma.

ಪುಷ್ಪಧನ್ವಿ puṣṣa-dhauva. = ಪವ್ವಿದನ್ವ. Kāma.

ಪುಷ್ಪಧಾರಣ puṣṣa-dhāraṇa. Holding, putting on, bearing or wearing flowers. 2, Kṛishṇa. See ಸೂರು.

ಪುಷ್ಪಪತ್ರ pushpa-patra. = ಪುಷ್ಪಪತ್ರ. A kind of arrow.
 ಪುಷ್ಪಪತ್ರಿಕೆ pnshpa-patrikē. A puppet or figure made of flowers (Rāy. 8, 7).
 ಪುಷ್ಪಫಲ pushpa-phala. The elephant or wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr.
 ಪುಷ್ಪಮಂಜರಿ pushpa-mañjari. A cluster of blossoms (Rāy. 8, 7).
 ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ pushpa-mālikē. = ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ. A garland of flowers (ಪಾಲಮ್ನ Si. 230).
 ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ pushpa-mālē. = ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ. (My.).
 ಪುಷ್ಪಮಾಸ pnshpa-māsa. Flower-month: the spring. (My.).
 ಪುಷ್ಪರಥ pushpa-ratha. = ಪುಷ್ಪರಥ. Flower-chariot: a pleasure-van (ಮೇಳದ ರಥ Mr. 285).
 ಪುಷ್ಪರಸ pnshpa-rasa. = ಪುಷ್ಪರಸ. Flower-juice: the nectar or honey of flowers.
 ಪುಷ್ಪರಾಗ pushpa-rāga. = ಪುಷ್ಕರಾಗ. A topaz (Sk.).
 ಪುಷ್ಪಲಕ pushpalaka. A post, a pin, a stake, a peg, a wedge (Hlā. MS. and one MS. of Mr. read ಪುಲಕ).
 ಪುಷ್ಪಲನ pushpa-lāva. A flower-gatherer, a flower-seller. (R.).
 ಪುಷ್ಪಲಿಹೆ pnshpa-lih. = ಪುಷ್ಪಲಿಹೆ. The bhramara or large black bee.
 ಪುಷ್ಪವತೆ pushpa-vat. -ವತ್ತೆ. Having flowers, decorated with flowers, flowery. ಪುಷ್ಪವತ್ತೆ (dual), sun and moon. ಅರ್ಕಸ್ತಂಭಗಳ ಕೂಡಿದ ಪುಷ್ಪವತ್ತೆರನಿಸರ್ಪ (Mr. 72).
 ಪುಷ್ಪವತಿ pnshpa-vati. = ಪುಷ್ಪವತಿ. A menstruous woman (ಕದುರುಮಿನವಳು Mr. 302). ಪುಷ್ಪವತಿಯಾದವಳು (ತುಡುಮಿಣ್ಣೆ Kk. 27).
 ಪುಷ್ಪವತ್ತೆ pnshpa-vanta. Tbh. of ಪುಷ್ಪವತ್, q. v.
 ಪುಷ್ಪವಾಟೆ pushpa-vāṭi. = ಪುಷ್ಪವಾಟೆ. A flower garden.
 ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕೆ pushpa-vāṭika. = ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕೆ. (Bp. 19, 70).
 ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕೆ pushpa-vāṭikē. = ಪುಷ್ಪವಾಟೆ. (Bp. 57, 48; My.).
 ಪುಷ್ಪವಾಸನೆ pnshpa-vāsanē. The fragrance or smell of flowers (My.).
 ಪುಷ್ಪವಿಶಿಖ pushpa-viśikha. Kāma (My.).
 ಪುಷ್ಪವೃಕ್ಷ pushpa-vṛiksha. A tree bearing blossoms; (ಅತಿ ಮುಕ್ತ, etc., ಕಾದಿರುವುದಾಗಿ Si. 189).
 ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ pushpa-vṛiṣṭi. A shower of flowers. (My.).
 ಪುಷ್ಪಕರ pushpa-sāra. Kāma (Grj. 8, 8).
 ಪುಷ್ಪಸಂಕೋಚನ pushpa-saṅkōcana. The closing or shutting of flowers. See ಮುಗಿ.
 ಪುಷ್ಪಸಮಯ pushpa-samaya. Flower-season: the spring.
 ಪುಷ್ಪಸಂಭವ pnshpa-samhava. Birth or production of flowers. See ಪು.
 ಪುಷ್ಪಸಾಯಕ pnshpa-sāyaka. = ಪುಷ್ಪಸಾಯಕ. Kāma (Śāy. 4, 128).
 ಪುಷ್ಪಸ್ತಬಕ pnshpa-stabaka. Kāma (Grj. 7, 10).
 ಪುಷ್ಪಹೀನೇ pushpa-hīnē. = ಪುಷ್ಪಹೀನೇ. A woman with whom menstruation has ceased, one past child-bearing.
 ಪುಷ್ಪಾಂಜನ pushpa-āñjana. Calx of brass employed as a collyrium.
 ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ pnshpa-āñjali. = ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ, ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ. (J. 3, 27; 25, 12; Śāy. 1, after 79).

ಪುಷ್ಪಾಂಜುಲಿ pushpa-āñjuli. An āñjuli full of flowers, for presenting (Bp. 32, 30; 60, 51).
 ಪುಷ್ಪಾಪಾಚಯ pushpa-apačaya. = ಪುಷ್ಪಾಪಾಚಯ. Gathering or collecting of flowers (Grj. 5, 51).
 ಪುಷ್ಪಾಯುಧ pushpa-āyudha. Kāma (Mr. 32).
 ಪುಷ್ಪಾಯುಧವೈರಿ pushpāyudha-vairi. Śiva (Rāy. 14, 48).
 ಪುಷ್ಪಾಸವ pnshpa-āsava. Decoction of flowers; honey. (My.).
 ಪುಷ್ಪಾಸ್ತ್ರ pushpa-āstra. Kāma. (My.).
 ಪುಷ್ಪಿಣಿ pnshpiṇi. Flowering, etc. (fem.); a woman during menstruation. (J. 3, 23).
 ಪುಷ್ಪಿತ pnshpita. = ಪುಷ್ಪಿತ. Flowered, in flower or blossom, bearing flowers, blooming. (J. 8, 16).
 ಪುಷ್ಪಿತೆ pushpitē. = ಪುಷ್ಪವತಿ. ಪುಷ್ಪಿತೆಯಾದ ಕಾನ್ತೆ (ತಡುಮಿಣ್ಣೆ Śāy.).
 ಪುಷ್ಪೇಷು pushpa-iṣhu. Kāma. (My.).
 ಪುಷ್ಯ pushya. Blossom. 2, a topaz (ತಲೆ, ಕಲ್ಲು Nn. 130). 3, the (sixth or) eighth lunar mansion (ತಾರಗೆ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 130; ಅರ್ಧ, ಲುಭಕ Mr. 39). 4, the month pausha (December-January, ಮಾಸಭೇದ 130). 5, honour, worship (ಅರ್ಚನ, ಅರ್ಚಿಸುವುದು 130). 6, price (ಬೆಲೆ 130). 7, a dot or cypher (? ಶೂನ್ಯ 130).
 ಪುಷ್ಯಮಾಸ pnshya-māsa. = ಪುಷ್ಯ No. 4. ಪುಷ್ಯಮಾಸವಾದರೆ ನಷ್ಟ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳೆ ದಾರದೇ? (Prv.).
 ಪುಷ್ಯರಾಗ pushya-rāga. = ಪುಷ್ಯರಾಗ. A topaz (ಪೀತಕಾನ್ತೆ Mr. 101; J. 17, 23; Śāy. 1, 70).
 ಪುಸ್ pus. A sound in imitation of a slight breaking of wind, used also in the phrase ಪುಸ್ಸಾಗಿ ಹೋಯಿತು, nothing has become of it (My.). Cf. ಪುಸು 3. See Prv. s. ಪುಳ್ಳಿ.
 ಪುಸ್ಕನೆ pusakkane. = ಉಸ್ಕನೆ, ಪುಸ್ಕನೆ. Suddenly, all at once, quickly (My.).
 ಪುಸಲಾಯಿಕೆ pusaiāyikē. Cajoling, coaxing (My.; Mhr. ಪುಸಲಾವಣೆ).
 ಪುಸಲಾಯಿಸು pusaiāyisau. To cajole, to coax (My.; Br.; Mhr., H. ಪುಸಲಾವಣೆ).
 ಪುನಿ pusi. 1. = ಹುಸಿ 1. To become or prove untrue or false (J. 31, 36). 2, to lie (J. 4, 3; 12, 30; 13, 44; T. ಪೂಯ. ಪುಸಿದೊಡೆ ಬಿಟ್ಟಂ (Śmd. 298). ಪುಸಿಯದುದು ಪರಾಂಗನೆಗಾಸಿಸದುದು ಕೊಲ್ಲದುದು ಮೋಹಮಿಲ್ಲದುದುವಂ ಪಸಂ ಸುವದು ವೈರಾಗ್ಯದ ದೆಸೆಗೆಸಗಿವ ಧರ್ಮಮ್, ಅದಡಿ ತಡವಧರ್ಮಂ (Pampa's Ādipurāṇa 5, 101). 3, to bear no fruit, as flowers, not to attain perfection or ripeness, as fruits (My. as ಹುಸಿ).
 ಪುನಿ pusi. 2. = ಹುಸಿ 2. A falsehood, a lie; hypocrisy; vain, idle prattle; denial (ಅಪಾಪ, ಹುಸಿ Nn. 158; ನಾಯ Bhn. 5; ಗಡಿಪತ್ರ Ōt. II, 46; ತೊದರ್ Śmd. II; ತೊದರ್, ನೂರ್ Śm. 48; ಕಟ್ಟುಕ, ತೊದರ್, ನೂರ್, ಅನ್ಯತ Kk. 60; T. ಪೂಯ; M. ಪೂಯ, ಪೂಯ; T. ಉಳಕ್ಕಿ, ಪುಲುಗು, ಹುಳಕ್ಕಿ, ಹುಳಂಕಿ, ಹುಳಕ್ಕಿ; T. ಪುಳುಗು); uselessness, bearing no fruit (used of blossoms), not attaining perfection or ripeness (used of fruits, My. as ಹುಸಿ). ಪುಸಿಯ ಭೇದಂ (ತೊದರ್ Kk. 88). See Ahh. P. 6, 118; 15, 76; Bp. 1, 37; Bh. 1, 8, 28; J. 2, 5; 4, 4; 6, 34; 7, 26; 29, 23. 84. — ಪುಸಿನವ್ವ. Untrue, insincere

affection (Abh. P. 10, after 192). — ಪುಸುನು. A lie (Abh. P. 6, 113). — ಪುಸುಮನ್ನಣೆ. False, insincere respect (Āpr. 8, 61). — ಪುಸುಮುಳಿಸು. Affected anger (Āpr. 8, 10; 8, after 53). — ಪುಸುಲಜ್ಜೆ. Insincere modesty (J. 5, 60). — ಪುಸುನೇಡು. -ಪೇಡು. To utter a falsehood (J. 20, 57).

ಪುನಿಗ pusiga. (Śmd. 238). = ಹುಸಿಗ. A liar, etc. (ನೂರ Ū. I, 58; My.).

ಪುಸುಕ್ಕನೆ pusukkanē. = ಪುಸುಕ್ಕನೆ, etc. (My.).

ಪುಸ್ತ pustā. Smearing, anointing, plastering (cf. ಪುಸು); writing, writ (see Nr. s. ಬರಹ). 2, anything made of metal or wood or clay or glass (ಮಣಿ ಗಾಸ ಮೊದಲಾದವರಾ ನ್ನ ಮಾಡಿದ ಪುತ್ರಳಿ Nr.).

ಪುಸ್ತಕ pustaka. = ಪಸ್ತಕ, ಪಸ್ತಗ, ಪುಸ್ತಕ, ಪುಸ್ತಕ, ಪುಸ್ತಗ, ಪುಸ್ತಗ, ಪುಸ್ತಗ, ಪುಸ್ತಗ, ಪುಸ್ತಗ, ಪುಸ್ತಗ, ಪುಸ್ತಗ, ಪುಸ್ತಗ. A book (ತೃತೀಯ, ಬಿತ್ತಿ Mr. 359). ಪುಸ್ತಕ ಅಬಧ್ಧವಾದರೆ ನಾಲಿಗೆ ಅಬಧ್ಧವೇ? — ಪುಸ್ತಕವಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಷರ ತಿಳಿಯದವನೇನು? (Prva.).

ಪುಸ್ತಕರ್ಮ pustā-karma. Using a mixture of earth, lime, cowdung and water as a mortar, plastering.

ಪುಸ್ತಕರ ಹುಲ್ಲು pustarkana hullu. The grass Panicum brizoides Jacq. (Z.).

ಪುಸ್ತಕವಲ್ಲಿ pustaka-valli. N. of a plant (see ಧ್ರುವಣಿ).

ಪುಸ್ತ ಪುಸ್ತಿ. Tbh. of ಪುಸ್ತಿ. (= ಪುಸ್ತಿ No. 5, My.; Mhr.). 2, a paper required from school-boys exhibiting their progress in writing (B. 1, 20; Mhr.).

ಪುಸ್ತಕ pustaka. Tbh. of ಪುಸ್ತಕ. (Rām. 5, 8, 69; My.; Tē.).

ಪುಸ್ತನೆ pussanē. With the sound of ಪು, q. v. (My.).

ಪುಳ puḷa. Tbh. of ಪುಟ (Śmd. 31).

ಪುಳಕ pulak. A sound produced in swallowing anything (S. Mhr.; cf. ಗುಳಕ).

ಪುಳಕ pulaka. = ಪುಲಕ. (ಮಯ್ಯವಿರ ಮೂಡಿತು Ū. II, 76; Āpr. 2, 72).

ಪುಳಕಿಸು pulakien. = ಪುಲಕಿಸು, etc. (Grj. 3, 75. 111; 4, 86; Bp. 47, 31; 48, 4).

ಪುಳಕೆ pulakē. = ಪುಳಕ. (ಪುಲಕ, ರೋಮಾಂಚನ Nn. 145).

ಪುಳಿ puli. = ಉಳಿ 8, ಪುಲ್ಲಿ, ಪಳು, ಪಳ್ಳು, ಹುಳಿ 2. Acidity, sourness (T., M.; Tē. ಪರಿ, ಪುಲಸು). See ಇಮ್ಮುಳಿ. — ಪುಳಿಯಾದು. A broth or sauce made of tamarind, salt, etc. (ತೃತೀಯ, ಚುಕ್ಕ, ಪುಳಿಯು Nr.; My.; M. ಪುಳಿಯಾದು). — ಪುಳಿ ಎಡಿ. -ಮಿಡಿ. To seize or try to find out acidity (J. 1, 7).

ಪುಳಿನ್ದು pulinda. = ಪುಲಿನ್ದು. (ಕುಟ, ಕರಾಕ Nn. 20; Bp. 44, 3; J. 28, 44).

ಪುಳಿನ್ದು pulindi. = ಪುಳಿನ್ದು. (Sēv. 3, 9, 10).

ಪುಳಿನ್ದು ಪುಲಿಂದಿನಿ. = ಪುಲಿನ್ದು. (J. 10, 4).

ಪುಳಿನ್ದು ಪುಲಿನ್ದು. = ಪುಳಿನ್ದು. (J. 28, 42).

ಪುಳು pulu. = ಪುಳಿ, etc. — ಪುಳುಮುಳಿಸಿ. -ಮು. ಪುಳಿಸಿ. = ಪುಳುಮುಳಿಸಿ, ಪುಳುಮುಳಿಸಿ, ಪುಳುಮುಳಿಸಿ q. v., ಪುಳುಮುಳಿಸಿ, ಹುಳಿ ಹುಳಿಸಿ. A troublesome weed, the yellow wood-sorrel, Oxalis monadelphā Roxb. (O. corniculata Ltn., ರೋಷಿಕೆ, ಕ್ವಲ್ಲಕಾಮ್ Mr. 141).

ಪುಳುಕಿಸು pulukisu. = ಪುಲಕಿಸು, etc. (Bp. 18, 29; 24, 21; 30, 11).

ಪುಳ್ಳು pulla. = ಪುಳಿ, etc. — ಪುಳ್ಳುಮುಳಿಸಿ. -ಮು. ಪುಳಿಸಿ. = ಪುಳ್ಳುಮುಳಿಸಿ. (St. & Pl.). — ಪುಳ್ಳುಮುಳಿಸಿ. -ಮು. ಪುಳಿಸಿ. = ಪುಳ್ಳುಮುಳಿಸಿ.

ಮುಳಿಸಿ, etc. (ಪಾಂಗೀರಿ, ಚುಕ್ಕಕೆ, ಅಮ್ಮುಳ್ಳು, etc. Nr.). — ಪುಳ್ಳುಮುಳಿಸಿ. = ಪುಳ್ಳುಮುಳಿಸಿ. (St. & Pl.).

ಪುಳ್ಳೆ pullē. (fr. ಪುಲಿ) = ಪುಲೆ, ಪುಲೆ, ಹುಳ್ಳೆ. A small bit of very dry wood (My.; Tē. ಪುಡಕೆ, ಪುಡೆ; T. ಚುಳ್ಳು, ಚುಪ್ಪು, M. ಚುಳ್ಳುಕೆ, ಚುಳ್ಳು, dry spray, sprig, brush-wood, chip, fuel stick, probably from ಚುಪ್ಪು = ಸುಪ್ಪು; M. ಪುಳುಕೆ, splinters as from stones out, wood-shavings). — ಪುಳ್ಳುಮಾತು. A dry, senseless, useless word (My.).

ಪುಲಿ puli. 1. = ಪುಲಿ 1, (ಪುಲೆ), ಹುಲಿ, ಹುಲಿಪು, ಹುಲು. A worm, an insect in general, a snake, etc. (ಪುಲಕ, ಕ್ರಿಮಿ, ಕೇಟಿ, ನೇಲಂಗು Mr. 396, o. r. ಪುಲಿ; T., M. ಪುಲಿ; Tē. ಪುಲಗು).

ಪುಲಿ puli. 2. = ಪುಲಗು, etc. — ಪುಲಿಪಾಪ. = ಪುಲಿ, ಪುಲಿ. A mixture of oivet, etc., which is smeared on idols, then removed, and sold at a high price (My.; T.).

ಪುಲಿ puli. = ಹುಲಿ. To be eaten or infected by worms, to get worm-eaten, to putrefy (V. 39, 18; T., M. ಪುಲಿ, Tn. ಪುಲಕ; cf. ಪುಲಕ).

ಪುಲಿಪಿಲ್ puliṭil. Rotteness, cariousness (V. 35, after 55).

ಪುಲಿ puli. Tbh. of ಪುಲಿನ್ದು (Śmd. 30; ಸಿಕ್ಕತ Ū. II, 10; ಮಳಕೆ Kk. 18; ಮೂಲಕ, ಮೂಲಕ, ಮೂಲಕ, ಸಿಕ್ಕತ Śm. 36). ಕುಳುವ ಪುಲಕ (Śmd. 201). See ತಣ್ಣದಿಲ, ನುಣ್ಣದಿಲ; Āpr. 7, 149.

ಪುಲಿ puli. 1. (Śmd. 59). = ಪುಲಿ 1, etc. (ಕೇಟಿ Śmd. I). See ಕೆಮ್ಮುಲಿ, ಗೊಣ್ಣುಪುಲಿ, ಮುಂಚುಬುಲಿ, ಎಣ್ಣುಪುಲಿ; Āpr. 5, after 64. — ಪುಲಿವಳ್ಳಿ. -ವಳ್ಳಿ. The insect-emerald, i. e. the emerald-coloured wings of the tambi (Sēv. 3, 9).

ಪುಲಿ puli. 2. = ಪುಲಿ 2, etc. — ಪುಲಿಪಾಪ. = ಪುಲಿಪಾಪ (My.).

ಪುಲಿಕು puliku. = ಹುಲಿಕು. That is eaten by vermin: a pock-mark (My. as ಹುಲಿಕು). 2, the state of being worm-eaten or decayed (My. as ಹು-). 3, baseness. 4, an ulcer, a sore (ಮ Kk. 91).

ಪುಲಿ puli. = ಪುಲಿ, ಪುಲಿನ್ದು q. v., ಹುಲಿ. Rice (or other grain, as wheat, barley) boiled with any kind of pulse, salted, or sweetened with jaggory or sugar (ಉಡು ಕಡಲೆ ತೊವರಿ ಗೋಡುಮೆನೆ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲಾದುವನಿಕ್ಕಿ ಅಟ್ಟಿ ಕೂಡು Śmd. I; Tē. ಪುಲಗ; M. ಪುಲಿ ಕ್ಕು; T. ಪುಲಗ, boiled rice; T. ಪುಲಿಂಗು, M. ಪುಲಿಕ್ಕು, to be boiling or preparing in water by means of boiling, to be stewed, steamed; Tn. ಪುಲಿ, to be well boiled, as rice; see ಪುಗ್ಗು, ಪುಗ್ಗು 1).

ಪುಲಿ puli. To burn (ದಹನಕ್ರಿಯೆ Śmd. Dh.; T. ಪುಲಿ, to singe, scorch, sear; ಪುಲಿಂಗು, to be singed or scorched, as hair, skin, etc.; M. ಪುಲಿಂಗು, to burn, blister; cf. ಉಲಿ 1).

ಪು ಪಿ. 1. = ಹೂ 1. Flowers to be produced, to flower, to bloom (ಪುಷ್ಪಸಮ್ಪನ್ನ Śmd. Dh.; ಪುಷ್ಪಾಸು Śm. 22; Tē. ಪುಷು, ಪುಯು; T., M. ಪು). P. p. ಪುಷು (Śmd. 279. 287). ಪನೆಯಿಂ ಕೊನವರೆಗಂ ಪುಷುವರೆದ ಚಮ್ಪುಕನಿವರಂ

(Ūpr. 7, 58). See Ūpr. 6, 37; Abh. P. 3 after 132; Rāṣ. 2, 38; 8, 122; J. 17, 4.

ಪೂ pū. 2. = ಪವ್ರ, etc. A flower, a blossom; etc.

(ಪವ್ರ ಸ್ಮದ. Dh.; ಮಲರ್, ಅರರ್, ಕುಸುಮ ಸ್ಮ. 23; Tē., T., M.; M. also ಪೂವ). ಎಸಳ ಕೆನ್ನು ಪೂವನವ (ಸ್ಮದ. 52). ಪೂವನ ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪನೊಡೆದು (66. 183). ಪೂವ ಪೂವನ ಗೊಂಡಲನ್, ಅಕ್ಕ, ನಿನಗೆ ತನ್ನ ಪೊಂ (73). ಮಧುರಮಧುವಿಲ್ಲದ ಪೂ (67). ಪೂವಂ ಮೂಸಿದಂ (156). ಪೂವನೊಳ್ ಕಮ್ಮು (163). ದೇವರಂ ಪೂವನ ಚರಿಸಿದಂ (165). ಕೇದಗೆಯ ಪೂ (ಗದಾವು II). ಪೂಗರ ಬೆಳ್ಳು or ಪೂಗರ ಬೆಳ್ಳುಗಳ (170). ಬಣ್ಣ ಮಾಗರ್ವ ಪೂಗರ್ (ವರ್ಣಪ್ರಶ್ನ, ಅಮರಾತ Mr. 124). ಪೂಗರನಿದು (ಮಕರನ 108). ಪವ್ರಮೊನ್ನು ಬದಿಲರ್ ಭೃಂಗಕ್ಕೆ ಪೂವಿಲ್ಲವೇ? (ಸೆ. 8). See Bp. 46, 6; J. 3, 25, 36; 11, 11, 37; 15, 20; 28, 2; ಸೆ. 4, 100. — ಪೂಗಣೆ. -ಕಣೆ. An arrow of flowers (especially of Kāma, Ūpr. 6, 64; 8, 65; Abh. P. 4, 10; J. 6, 24). — ಪೂಗಣೆಯ. -ಅ 3. = ಪೂಗಣೆಯವ. Kāma (Grj. 8, 47; Rāṣ. 10, 55). — ಪೂಗಣೆಯ ವ. -ಅವ. Kāma (Bp. 45, 3). — ಪೂಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. -ಅ 3. The flower-eyed: Viṣṇu; one who has the alhugo (Rāṣ. 1, 102). — ಪೂಗಮ್ಮ. -ಕಮ್ಮ. The fragrance of flowers (Ū. Bp. 5, 5; J. 3, 8). — ಪೂಗರ್. pū-kal. A stone in the form of a lotus-flower on which a līṅga stands (Bp. 50, 75; 57, 43). — ಪೂಗರಡು. -ಕರಡು. Flowers to fall off or drop (Abh. P. 11, 13). — ಪೂಗುಡಿ. (ಪೂ-ಕುಡಿ, or ಪೂ-ಗುಡಿ). Flowers at the extremity or point; or a cluster of flowers. ಎನ್ನ ಬಿಲ್ಲ ಸಂಗತತರಮ್ ಅದ ಪೂಗುಡಿಗಳ್ ಅವ ಮರಕ್ಕೊಳವೆ? (Ūpr. 7, 45). ತಳರ್ಗನೊಮ್ಮ, ಪೂಗುಡಿಯೊಮ್ಮ... (ಮಾಮರಂ) ಜನಕ್ಕೆ ಮನಃಪ್ರಮೋದಮಂ ಬರಯಿಸಿ (7, 48). ಇವ್ಯಾ ವಿನೇದಳರ ಪೂವನ ಪೂಗುಡಿ (7, after 92). ಮೃದುತಳಕಾನ್ತಿಯಿಂ ಎಳರ್ವ ಪೂಗುಡಿ (7, 108). See Ūpr. 2, 84; 3, 96; Abh. P. 12, 25; Rāṣ. 2, 44; Rāṣ. 2, 85; V. 4, 86. — ಪೂಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. A flower as red or bright as a live coal (Rāṣ. 9, 50). — ಪೂಗೊಂಡರ್. A bunch of flowers (ಗುಡ್ಡ, ಪ್ರಬಳ, etc. Mr. 107; Rāṣ. 3, 64; 4, 109). — ಪೂಗೊಯ್. -ಕೊಯ್. To cut or gather flowers (J. 8, 19; Rāṣ. 10, 55). — ಪೂಗೊಳ. -ಕೊಳ. A pond in which flowers, f. e. lotuses, grow (Ūpr. 3, 10; 7, 126. 128. 150; Abh. P. 1, 64; Rām. 2, 7, 3; Rāṣ. 2, 35). — ಪೂಗೋರ್. -ಕೋರ್. = ಪೂಗಣೆ. (V. 4, 85; J. 12, 31; 15, 26; 20, 15). ಪೂಗೋರ್ = ಪೂಗಣೆಯ. (My.). — ಪೂ ದರ್. -ತರ್. To pluck or gather flowers (V. 7, 13). — ಪೂ ದಳರ್. -ತಳರ್. A young shoot with flowers (Abh. P. 3, 114; J. 15, 17; 18, 13). — ಪೂದಿ. -ತಿ. To wander about in quest of flowers (Rāṣ. 8, after 35). — ಪೂದುಡುಮ್ಮ. -ತು ದುಮ್ಮ. A bundle of hair in which flowers are inserted (Grj. 4, after 21). — ಪೂದೂಳಿ. = ಪೂದೂಳು. (Rāṣ. 2, 72). — ಪೂದೂಳು. The pollen of flowers (ಪರಾಗ Si. 409). — ಪೂ ದೊಂಗರ್. -ತೊಂಗರ್. A cluster of flowers (J. 3, 28). — ಪೂದೊಡಮ್ಮ. -ತೊಡಮ್ಮ. A flower stalk (ವ್ರಸವಣ್ಣ, ವೃತ್ತ Mr. 107). See Smd. 2, ಸಿಕ್ಕು; Rāṣ. 3, after 85. — ಪೂದೊಡ ವ. -ತೊಡವ. An ornament of flowers (Rāṣ. 2, 89). — ಪೂ ದೋಟ. -ತೋಟ. A flower garden (J. 20, 6). — ಪೂದೋಣ್ಣ. -ತೋಣ್ಣ. = ಪೂದೋಟ. (Grj. 2, after 71). — ಪೂದೋರಸು. -ತೋರಸು. To cause flowers to appear (J. 80, 5). — ಪೂ ಪೂವು. = ಪೂಪೂವು, q. v. — ಪೂಪೂವು. (Smd 82). = ಪೂ ಗಣೆ. ಪೂಪೂವು. -ಅ 8. Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Smd. 7, o. r. ಪೂಪೂವು). — ಪೂಮರ. A tree bearing blossoms (Abh. P. 11, 13). ಇರ್ತದಿಯ ಪೂಮರಂಗ ಪೂರ್ತಂ ಕಸಿಕುಲದೊಳಾದೊಡ ಮೊಕ್ಕಲಿಂ (Smd. 222 Mḍb.). — ಪೂಮರ. A shower of flowers (Abh. P. 11, 13; 15, 6; 16, 83; Bp. 18, 78; 44, 72;

Rāṣ. 5, 53; J. 21, 12. 36. 51). — ಪೂಮಾಲಿಕೆ. = ಪೂಮಾಲೆ. (Bp. 41, 10). — ಪೂಮಾಲೆ. A garland of flowers (Ūpr. 8, 99; Bp. 27, 31). ಪೂಮಾಲೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೂಮಾಲೆ ಬೇಡವೇ? (Prv.). — ಪೂಮಾಲೆದುಮ್ಮ. -ತುದುಮ್ಮ. (Smd. 387). A knot of hair with a garland of flowers. — ಪೂಮಿ. A very small fruit round which the flower still stands (Ūpr. 1, after 101). — ಪೂವವೆ. A hodie with flowers. It is forbidden to form the following compound (Smd. 75): ಪೂ ವವೆಯನ್ನರವೇದನೆ? (i. e. ಪೂವವೆಯನ್ ತರವೇದನೆ?), as it might be read: ಪೂವ ಕೇಯನ್, ಅನ್ನರವೇದನೆ. — ಪೂವಲಿ. Ornamental lines or figures drawn with flour, etc. on the ground, etc. (ಕಡೆ, ರಂಗವಲಿ ಸೆ.; see ಕಡೆ 2). ಸಾರಭದ ಪೂವ ಲಿಗಳಲಿ ಸಂಗಾಸಿದ ಬೀದಿಗಳ (Prll. 3, 4). See Ūpr. 4, 64; Abh. P. 4, 28. — ಪೂವಸೆ. -ವಸೆ. A bed or seat made of flowers (Rāṣ. 1, after 135; 5, 105). — ಪೂವಲಿ. = ಪೂವಲಿ. (Grj. 9, 120). — ಪೂವಾಗು. -ಅಗು. Flowers to be produced, to blossom (see ಪೂ 1). — ಪೂವಾಸು. -ವಾಸು. A bed of flowers (Rāṣ. 3, after 35). — ಪೂವಗು. -ವಗು. To go into a flower or flowers (Rāṣ. 9, 60). — ಪೂವಡಿ. -ವಡಿ. The pollen of flowers (V. 4, 34). — ಪೂವೆಸರ್. -ವೆಸರ್. The name of a flower (J. 31, 7). — ಪೂಸರ. A garland or chaplet of flowers (Bh. 8, 23, 45). ಮಣ್ಣೆಯೊಳು ಮುಡಿದ ಪೂಸರ (ನಿಯೂಪ Si. 466). — ಪೂಸರರ್. = ಪೂಗಣೆ. (Rāṣ. 9, 51; 13, 87; J. 6, 17; 30, 37).

ಪೂಕು pūku. = ಪಕ್ಕು 2. (Tē.). — ಪೂಕುತಿ. A pair of trousers (My.).

ಪೂಗ pūga. A heap, a multitude, an assembly. 2, the areca or betel-nut tree and its nut, Areca catechu Lin. (ಅಡಕೆಯ ಮರ Nn. 66; ಅಡಕೆ 102). See ತುತ್ತಿ, and Nr. 2, ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷ. ಪೂಗ pūgi. = ಪೂಗ No. 2.

ಪೂಗೀಫಲ pūgi-phala. A betel-nut (Mhr.; My.). ನಾಗವಲ್ಲಿ ಯೆಲಿಯಾದರೂ ಪೂಗೀಫಲವಿಲ್ಲದೆ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ಪೂಜೆ pūjē. = ಪೂಜಿ, etc., ಬೂಜೆ No. 1. (T., M.; My. occasionally).

ಪೂಜಕ pūjaka. Honouring, worshipping, respecting; a worshipper (Bp. 10, 54; 54, 24; 60, 10; R. 4, 133).

ಪೂಜನ pūjana. Reverencing, honouring; worshipping; worship, respect. (Bp. 53, 1; Rāṣ. 4, 133; My.). See ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ, ಸಮ್.

ಪೂಜನೀಯ pūjanīya. To be revered or honoured, entitled to homage; venerable; adorable. (My.).

ಪೂಜನೆ pūjanē. = ಪೂಜನ. (Bp. 35, 11).

ಪೂಜಾಕಾಲ pūjā-kāla. The time for showing respect or for worship (My.); the time of giving presents (My.).

ಪೂಜಾಗಜ pūjā-gaṇa. A greatly respected royal elephant (ವಟ್ಟವರ್ಧನ Smd. II; Kk. 92; Smd. 38).

ಪೂಜಾಪರಿಕರ pūjā-parikara. The articles used at pūjā (Ūpr. 2, after 93; My.).

ಪೂಜಾರಿ pūjāri. The officiating Brāhmaṇa or other person of a temple (ಕೂಲಿಗೆ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವವನು, ದೇವಾಜೀವ, etc. Si. 339; My.; Tē., T.; Mhr. ಪೂಜಾರಿ; Bp. 9, 35; 17, 1; 26, 17). ತಾ ಕಾನದ ದೇವರು ಪೂಜಾರಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? — ದೇವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ಕೊಡ. — ಜನುಮನ್ನರಾಯ ಜಗ್ಗ ತನ್ನರ ಪೂಜಾರಯ್ಯ ಸಾವಿಗೆ ಬಯಸಿದನನ್ನೆ (Prv.). See Prv. 2, ಗಾಡೆಗ, ತುಣ್ಣು 2.

ಪೂಜಾವಚನ pūjā-vācana. A word or title of respect (ತತ್ತ್ವ ಭವತ್, etc. Hlā.). ಹೆಸರ ಕಡೆಯೊಳು ಪೂಜಾವಚನ (ಪಾದ, etc. Hlā.).

ಪೂಜಾವಾಜೆ pūjā-vāji. A greatly respected royal horse (Abb. P. 14, after 128).

ಪೂಜೆ pūji. = ಪೂಜೆ 2. (My.).

ಪೂಜಿತ pūjita. Honoured, respected, revered; worshipped, adored.

ಪೂಜಿಸು pūjisu. To honour, to revere, to worship, to adore; to receive with honour or hospitality (ಅರ್ಚನವಿಧಿ ಸ್ಮದ. Dh.; Āpr. 2, 88; Bp. 6, 29; 13, 19; 18, 12; 24, 23; 29, 29; 33, 6; 39, 6; 43, 39; 49, 22; 53, 51; 60, 8; Sāv. 4, 100; J. 5, 71). ಪೂಜಕ or ಪೂಜಕೆ (Smd. 270). ಅತಿಥಿ ಪ್ರಾಘುಣಕ ಬಿದ್ದಿ ನಂ; ಅತಿಥೇಯನ ಎನರ್ ಅವರ ಪೂಜಿಸುವಂ (Mr. 238). ಇದಿರ ಪೂಜಿಸುವಂ (ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ 243). ತೋಳು ಪೂಜಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೂದಿನಾದ (Prv.).

ಪೂಜಿಸುವಿಕೆ pūjisuvikē. Honouring, etc. (ಪೂಜೆ, etc. Sī. 246).

ಪೂಜೆ pūjē. 1. ಪೂಜಾ. (= ಪೂಜೆ). Honour, respect, reverence, veneration, homage to superiors, adoration or worship of the gods or idols. ಪೂಜೆ ಪೂಜಿಸು (Bp. 43, 39). ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೂ ಹೂಜೆ ಸಜ್ಜೆ ಆಗಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪೂಜೆಗೆಯ್ಸು. To oanse to show respect, etc. (J. 10, 29). — ಪೂಜೆವಡೆ. -ವಡೆ. To be hononrod, etc. (Kāv. I, 5, 50; Bp. 54, 6). ಪೂಜೆವಡೆದಂ (ಗುರು, ಉಪಚಿತ Mr. 243). — See Prv. s. ಶಂಖ.

ಪೂಜೆ pūjē. 2. = ಪೂಜೆ, ಪೂಜು 2. A dot; the nasal sonnd; a olpber; a nought in calouiation (Mhr. ಪೂಜ; My.; Tē. ಪೂಜು; T. ಪೂಜ್ಞಯ).

ಪೂಜೋಪಕರಣ pūjā-upakaraṇa. = ಪೂಜಾವರಕರ. (My.).

ಪೂಜ್ಯ pūjya. 1. To be honoured, honourable, respectable, venerable, worshipful; reoommendable. 2, a father-in-law. ಕುಮರಿಯೋ ಬಿಳಿದಾಗರ್ಪ ಹಲ್ಲಾಗಿ ಪೂಜ್ಯಮದು (Mr. 277). ಧಾನ್ಯ ಧನವಾಗದೇ ಮಾನ್ಯ ಪೂಜ್ಯನಾಗನೇ? — ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನವೇ ಪೂಜ್ಯ (Prv.). Feminino ಪೂಜ್ಯಳು (My.).

ಪೂಜ್ಯ pūjya. 2. = ಪೂಜೆ 2. (My.). See Prv. s. ಮಾಘಸ್ತಾನ. ಪೂಜ್ಯತೆ pūjyātē. Hononrability, venerableness. (My.). ಪೂಜ್ಯವಾದ pūjya-pāda. N. of a Jaina svāmi (Smd. 125; Āpr. 1, 20).

ಪೂಜ್ಯವಾದತೆ pūjya-pādātē. The state of being like Pūjya-pāda svāmi (Āpr. 1, 31).

ಪೂಜ್ಯಾರ್ಥ pūjya-artḥa. The meaning of bonourableness (My.).

ಪೂಜ್ಯೆ pūjyē. A respectable woman (Sk.; My.). 2, Tbh. of ಪೂಜೆ 1. ಪೂಜ್ಯ ಮಾಡೋಣ (ಸಮಾಧಾನ ಓಬ.).

ಪೂಜು pūju. A bit, a small portion or sum, fractional quantities (My., H.). — ಪೂಜರ್ಪ. -ಅರ್ಪ. A summary arji (My.).

ಪೂಜು pūju. 2. Foot (My.; B. 2, 23; 3, 99); also ಪೂಜಿ (B. 5, 239).

ಪೂಜಿಸು pūjisu. = ಹೂಜಿಸು. To cause to join or put to (J. 29, 25); to cause to yoke (12, 4); to have conveyed to (29, 9), to have brought near (34, 7); etc.

ಪೂಜು pūju. 1. = ಉರು 2, ಪೂ 1, ಹೂರು. To join (v. t.), to unite; to put to, to tie to (J. 31, 26; 22, 24); to yoke; to put oxen, horses, etc. to carts, carriages, ploughs, etc. (Rāv. 6, after 11; J. 26, 26; 33, 34; My. as ಹೂರು); to tie or fix carts,

etc. to oxen, etc. (My. as ಹೂರು); to put together, as stones for a fire-place (My. as ಹೂರು); to fix, as an arrow (J. 4, 32; 12, 41. 46; 13, 15. 17; Sāv. 4, after 19 & 24); to make ready, to prepare (Ā. Bp. 47, 6), to arrange, to establish, as a play, a shop (My. as ಹೂರು; T., M. ಪೂಜ್ಞ); to bring about, to create (J. 30, 18); to shut, as a door (17, 21). 2, to begin (v. i., J. 17, 58).

ಪೂಜು pūju. 2. Established state (?). — ಪೂಜು -ಉರು. N. (Bp. 28, 3).

ಪೂಜು pūju. 1. = ಪೂಜು 1. P. p. ಪೂಜು. To fix, as an arrow (J. 6, 17; 7, 49). 2, to begin (v. i., J. 12 anm.; 22, 47). (M. ಪೂಜು, to be yoked, put to; to embrace; to put on, as cloth, etc. = T. ಪೂಜು; Tē. ಪೂಜು, to undertake, to begin, to engage in any enterprise; to bear a burden). See ಪೂಜು 1.

ಪೂಜು pūju. 2. To admit, to acknowledge, to assent, to consent; to promise; to vow; to challenge; to bring forward or introduce, etc. (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಸ್ಮದ. Dh.). ಬಗಿದನ್ನಾಗಿ ಸುರೇಂದ್ರಂ ಕ್ರಮವೆ ಕಲ್ಪಾಣವಯಂ, ಜೈನದೀಕ್ಷೆಗೆ ಪೂಜು (182 Mdb). ಎಕೆ ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುನೊ ಪೂಜ್ಞದಂ ಕೃತಿಯನುಂ? (177, o. r. ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆ). ಪೂಜ್ಞಂ (275), ಪೂಜ್ಞಂ (288). See Ā. v. 16; Āpr. 2, 35; Abh. P. 9, 64; 16, 35; Sāv. 2, after 91.

ಪೂಜು pūju. 3. Admission, etc. (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಸೀ.).

ಪೂಜಿಕೆ pūjikē. A vulgar form of ಪೂಜೆ (Smd. 248; Tē. ಪೂಜಿಕೆ, assumption, persistence).

ಪೂಜಿಗ pūjiga. An archer (Āpr. 10, 68).

ಪೂಜಿಪು pūjipu. To intend, to aim at, to make one's aim (Āpr. 10, 108).

ಪೂಜ್ಞೆ pūjñē. (Smd. 248). Admission, etc.; promise; VOW (Abb. P. 2, 36; 4, 105; 7, 34; 10, 52). — ಪೂಜ್ಞೆವಚ್ಚ. -ವಚ್ಚ. A promise or vow to be deviated from (Abb. P. 7, 36). — ಪೂಜ್ಞೆವಗು. -ವಗು. To enter upon a vow (Abb. P. 13, 44. 47).

ಪೂಜ್ಞು pūjñu. = ಪೂಜ್ಞ, q. v.

ಪೂಜ್ಞು pūjñu. = ಹೂಜ್ಞ. See ಪೂಜ್ಞವನ್ತೆ s. ಹೂಜ್ಞವನ್ತೆ.

ಪೂಜ ಪūta. 1. Made clean or pure, purified, pure, clean. 2, threshed, winnowed. See Nr. s. ತೂರು 1.

ಪೂಜ ಪūta. 2. Putrid, fetid (cf. ಪುರು).

ಪೂತನಾರಿ pūtanā-ari. The enemy of Pūtanā: Kṛishṇa (My.).

ಪೂತನಿ pūtanī. = ಪೂತನೆ No. 1. (J. 21, 3).

ಪೂತನೆ pūtanē. ಪೂತನಾ. N. of a female demon which was sent by Kāmsa to destroy the infant Kṛishṇa, and was killed by Kṛishṇa. 2, atrophy and wasting in a child. 3, yellow myrobalan, Terminalia chebula or citrina.

ಪೂತಿ pūti. 1. Purity, purification.

ಪೂತಿ pūti. 2. Stenob, stink, fetor, putrefaction, pua. 2, the substance called civet. — ಪೂತಿವೆಕ್ಕು. -ವೆಕ್ಕು. A civet cat (Rāv. 5, 114; Sāv. 3, 34).

ಪೂರ್ವಿಕ *pūtika*. Foul, stinking, putrid. 2, a species of plant, grey bonduc, *Gustandina bonduc* Lin. (see ತಪಸಿಗಿಡ).
ಪೂರ್ವಿಕರಜ *pūti-karaja*. The plant *Gustandina bonduc*.

ಪೂರ್ವಿಕಾಪ್ಪ *pūti-kāshṭha*. The pine *Pinus deodora* Roxh. 2, the pine *Pinus longifolia*.

ಪೂರ್ವಿಕಗಂಧ *pūti-gandha*. Having an offensive smell, stinking; a fetid odour, stench.

ಪೂರ್ವಿಕಗಂಧಿ *pūti-gandhi*. It-smelling.

ಪೂರ್ವಿಕಫಲ *pūti-phall*. A species of medicinal plant, *Serratula anthelmintica* Roxh.

ಪೂತು ಪೃತು. 1. P. p. of ಪು. 1.

ಪೂತು ಪೃತು. 2. P. p. of ಪು. 2.

ಪೂತು ಪೃತು. 3. Bravo! well done! (ಕೊನ್ನಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 38; Bh. 8, 24, 56; T. ಪೋಷ್ಣ, to praise). — ಪೂತು. — ಉ. ಪೂತುರೇ. Well done indeed! (ಕೊನ್ನಾಟಿ Ct. II, 103; Bp. 36, 55; J. 4, 88; 13, 6). — ಪೂತು ಮರುರೇ. = ಪೂತು. (Bh. 8, 24, 56).

ಪೂತುರಿಸು *pūt-kariṣu*. To blow, to puff, to sneeze, etc. (Riv. 5, 73; 8, 109; Riv. 1, 7; 2, 57).

ಪೂನ್ ಪುನ್. To attempt, to essay (see Tē. s. ಪೂನ್ 1, and cf. ಪೂನ್ 2). P. p. ಪೂತು. See ವಿಪೂನ್ s. ವಿ 2.

ಪೂಪ ಪುಪ. A kind of cake, a cake (ಅಪೂಪ, ಅಯತದ ಪಕ್ಕಾನ್ನ Mr. 215).

ಪೂಪಲಿಕೆ *pūpalikē*. A cake.

ಪುಯ ಪುಯ. Pus, matter, discharge from a wound or sore.

ಪುಯನ ಪುಯನ. = ಪುಯ. (Sk.; R.).

ಪೂರ ಪುರ. = ಪೂರ 2, (ಪೂರ), ಹೂರ. Filling, making full; satisfying;—filled, full, complete, whole (My.). 2, a swelling of rivers; a large quantity of water, a piece of water; a stream, flood (ಹೂರ Ct. II, 56; ಬನ್ನ ತೊಡೆ Mr. 415). 3, the cleansing or healing of ulcers or wounds. 4, a cake.

ಪೂರಕ ಪುರಾಕ. Filling, making full; satisfying. 2, closing the right nostril and drawing up air through the left as a religious exercise (ನಾಸಿಕದಿ ಸೇರುವ ಅನಿಲಂ Mr. 53). 3, a cake. 4, the multiplier. 5, = ಪದಪೂರಕ. ಮತ್ತೆ ಪೂರಕದ ಬದಿ ಅನ್ವಯಮಾಡಿ ದಿದಂ (Smd. 37).

ಪೂರಣ ಪುರಾಣ. = ಪೂರಣ. Filling, making full; filling out, filling up; completing, accomplishing, supplying a deficiency; puffing or swelling up; fulfilling; completion (ಪಾವಕ, ಮುಕ್ತಾಯ Nn. 122); fulness, mass (J. 12, 44); filling with wind, blowing; drawing or bending a bow. 2, a cake. 8, an epithet of the ordinal numbers. See ಉಪ್ಪರಿಸು, ತಿಮ್ಮು, ತುಮ್ಮು. — ಪೂರಣಂಗಿಯ. —೦೦. To fill (Smd. 91).

ಪೂರಣಿ ಪುರಾಣಿ. The silk-cotton tree, *Bombax heptaphyllum* (Bombax malabaricum Des.).

ಪೂರಣಿ ಪುರಾಣಿ. Completion, end (ಇತಿ, ಮುಕ್ತಾಯ, ಮುಕ್ತಮಾ ದುದು Nn. 93; ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಮುಕ್ತಾಯ, ಸಮ್ಪೂರ್ಣ 157).

ಪೂರಣಿ ಪುರಾಣಿ. = ಪೂರ್ಣ. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪೂರಣಿ ತಾವೇ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕು (B. 5, 125).

ಪೂರಯ ಪುರಾಯ. Tbh. of ಪೂರ್ಯ. See ಪೂರ್ಯ.

ಪೂರಯಿಸು ಪುರಾಯಿಸು. = ಪೂರಯಿಸು, ಪೂರಿಸು, ಪೂರಿಸು. To fill; to fill up, to complete; to accomplish; to effect; to fulfil; to blow, to sound (v. t.); to draw or bend. 2, to be

filled, to become abundant, to fill; to stream; to be completed, finished (Bh. 1, 10, 83), effected, or fulfilled; to be accomplished or produced; to make a noise, to sound; to be drawn or bent. ಪೂರಯಿಸಿದಂ (Smd. 65). ದೇವತಾವ್ಯಾಕೋಪದೇಶದೊಳ ಎದುರ, ಶಂಬಮನೆ, ಭು ಭೂ ಭೋ ಎನ್ನು, ಪೂರಯಿಸಿದಂ (19).

ಪೂರಯ್ಯ ಪುರಾಯ್ಯ. = ಪೂರಯ. See ಪೂರ್ಯ.

ಪೂರಯ್ಯ ಪುರಾಯ್ಯ. ಪೂರೈಸು. = ಪೂರಯಿಸು, etc. (Bp. 59, 5; B. 4, 77; My.). ಪೂರಯ್ಯ ವೇದಪೂರದಂ (ಅನೂಪಾನ Mr. 250). 2, (ಪೂರಿಸು Smd. 367 Cm.; Bp. 47, 58; My.). ಪೂರಯ್ಯವ ಶಂಖಂ (Smd. 201; Riv. 6, after 11). ಮಾತನ್ನು ಪೂರಯ್ಯ, ಮಾತು ಪೂರಯ್ಯತು (My.). See Grj. 10, after 79; V. 5, 22; J. 7, 34; 13, 61. 62; 15, 27; 25, 34.

ಪೂರವಿಸು ಪುರಾವಿಸು. = ಪೂರಯಿಸು, etc. To fill, etc. 2, to be filled, etc. (Bp. 35, 15; 43, 14; 44, 15).

ಪೂರಾ ಪುರಾ. (= ಪೂರ). Fully, completely, wholly (My.; B. 4, 34. 52. 154).

ಪೂರಾಮ್ಬು ಪುರಾಂಬು. The water of a stream (Ūpr. 4, 48).

ಪೂರಾಯ ಪುರಾಯ. (= ಪೂರ್ಯ). Completeness; largeness. ಪೂರಾಯದೇವನ ಕರಡಿ (Bh. 3, 13, 28). — ಪೂರಾಯಗಾಯ. A large wound (Bp. 61, 31; J. 7, 45; 12, 28; 20, 31).

ಪೂರಾಯತ ಪುರಾ-ಯತ. Fully extended, very much lengthened (J. 21, 58).

ಪೂರಿ ಪುರಿ. = ಪೂರ No. 4. A thin cake made of wheat-flour and baked in ghee or oil, a sort of pan-cake (My.; T., Tē.).

ಪೂರಿಕೆ ಪುರಿಕೆ. = ಉರಿಗೆ, (ಪೂರಿ), ಪೂರಿಗೆ, ಹೂರಿಗೆ. A sort of unleavened cake fried with ghee or oil (Sk.).

ಪೂರಿಗು ಪುರಿಗು. Fulness, completeness, exuberance; severity, rigour, ornerly (ಕೋರ Bhu. 51).

ಪೂರಿಗೆ ಪುರಿಗೆ. Tbh. of ಪೂರಿಕೆ (Smd. 338 Mdh.; V. 14, 80; M.; T. ಪೂರಿಗೆ).

ಪೂರಿತ ಪುರಿತ. Filled, full. ಪೂರಿತನಬದು ಪೂರ್ಣಂ (Ct. I, 80).

ಪೂರಿಸು ಪುರಿಸು. = ಪೂರಯಿಸು, etc. (ಪೂರ್ಣವಂ ಮಾಡು Smd. 298 Cm.). ಅಂಶಯ್ಯಯನೇದಾದನ, ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಶಂಬಮಂ ಪೂರಿಸಿದಂ (224). 2, (ಅಗು Smd. 367; ಪೂರಯ್ಯ Cm.). — See Ūpr. 2, 92; 5, 17. 36; 6, 73; Bp. 5, 42; 18, 48; 37, 62.

ಪೂರಿಸು ಪುರಿಸು. = ಪೂರಿಸು. A man, mankind. ಮಾಡಿ ತಾಸ್ತ ಕ್ರಮದೊಳ ಅಭಿನಾದನಂಗೊಳ್ಳ ಪೂರಿಸರ್ (Mr. 250).

ಪೂರಿ ಪುರಿ. = ಪಿರ, ಪುಕೆ, etc. See Smd.'s ಪೂರಿವಕೆ s. ಪೂ 2. (T. ಪುಕಿ, the hack).

ಪೂರ್ಣ ಪುರ್ಣ. = ಹೂರಣ, ಹೂರ್ಣ. Filled, full; full of. 2, fulfilled, finished, ended, accomplished. 3, complete, all, entire, perfect. 4, drawn, bent, as a bow. 5, full-sounding, sonorous. 6, strong, powerful, able. 7, the filling or stuffing of cakes (My.; Tē. ಪೂರಣ, ಪೂರ್ಣ). ಅನವರತಂ ಸಂಚರಿಸೆ ಪೂರ್ಣಮಕ್ಕುಂ (Mr. 53). ಪೂರ್ಣವಿದ್ದರೂ ಸ್ವರ್ಣದ ಬಯಕೆ ತೀರದು. — ಪೂರ್ಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೂರ್ಣ ಮಾಡ ಬಾರದೇ? (Prvs.).

ಪೂರ್ಣಕುಮ್ಮ ಪುರ್ಣ-ಕುಮ್ಮ. A full cup or jar; a vessel filled with water from a holy place (see S. 268).

ಪೂರ್ಣಗರ್ಭಿಣಿ ಪುರ್ಣ-garbhini. A woman ready to bring forth (My.).

ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ಪುರ್ಣ-ಚಂದ್ರ. The full moon (Nn. 1, 3).

ಪೂರ್ಣತೆ ಪುರ್ಣತೆ. Fulness; plenty. See ಸಮ್.

ಪೂರ್ಣವಾತ್ರ ಪುರ್ಣ-pātra. A full vessel or cup. 2, a partonlar measure of capacity: 256 handfuls of rice,

or as much as will satisfy one great eater. 3, a vessel full of rice presented at a sacrifice to the superintending and officiating priests. 4, a box or basket filled with clothes and ornaments scrambled for by guests and relations at a festival or distributed as presents. 5, a ghee-vessel used at a hōma (My.).

ಪೂರ್ಣಮಾಸಿ pūrṇa-māsi. The day or night of full moon.

ಪೂರ್ಣಮೆ pūrṇamē. = ಪೂರ್ಣಮೆ, ಪೂರ್ಣಮೆ, etc. (ಹುಣ್ಣಿವೆ 8m. 19; Sk., also ಪೂರ್ಣಮಾ).

ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ ಪೂರ್ಣ-virāma. A full stop (B. 3, 5).

ಪೂರ್ಣಶಶಿ ಪೂರ್ಣ-śaśi. The full moon (Bp. 37, 54).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ. N. of the fifth, tenth and fifteenth tithis (My.).

ಪೂರ್ಣಾಂಕ ಪೂರ್ಣ-aṅka. A full figure or number: an integer. (My.).

ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ ಪೂರ್ಣ-āhuti. An offering made with a full ladle (Sk.). 2, the last offering at a hōma (J. 31, 67; My.).

ಪೂರ್ಣಮಾಸ್ತ ಪೂರ್ಣmāsta-anta. The end of the day of full moon.

ಪೂರ್ಣಮಾಸ್ತಮಾಸ ಪೂರ್ಣmāsta-māsa. A month that is reckoned from the end of the day of full moon to the first day of full moon (B. 5, 307. 308; My.; cf. ಅಮಾಸ್ತಮಾಸ).

ಪೂರ್ಣಮೆ ಪೂರ್ಣmē. = ಪೂರ್ಣಮೆ, etc. The day or night of full moon.

ಪೂರ್ಣಸ್ಥ ಪೂರ್ಣ-indra. The full moon. See ಸಮಾ; J. 28, 37.

ಪೂರ್ಣಸ್ಥಮುಖಿ ಪೂರ್ಣend-mukhi. A woman with a full moon-like face (Bp. 42, 49; J. 6, 29).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ. = ಪೂರ್ಣ. Filled, full; complete. 2, fulfilling, fulfilment. 3, fulness, completion: (full, proper) compass or extent (ಈಗಿನ ಪೂರ್ಣ ಸಾಕು;—ನನ್ನ ಪೂರ್ಣಕ್ಕೆ ನಾನು ತೀರಿದ್ದೇನೆ;—ಇದರ ಪೂರ್ಣ; etc., My.); satiety, satisfaction. 4, an act of pious liberality, as digging a well, planting a grove, etc.

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ. Fulness; satiety; perfection. See ದಿನ, ಪ್ರ.; J. 5, 67.

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ. = ಪೂರ್ಣ. Thh. of ಪೂರ್ಣ. Used = ಪೂರ್ಣ No. 3. ಅವನು ತನ್ನ ಪೂರ್ಣ ತನ್ನವನು ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು (B. 5, 96). ಒಬ್ಬನು ಪೇಟೆಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ, ತನ್ನೊಬ್ಬನ ಪೂರ್ಣ ಅದಿಗೇ ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯ ವೇಳೆ (125). ನನ್ನ ತಂದೆಪೂರ್ಣಯಾದ ಸ್ಥಳ (177). ಅಷ್ಟದ ಪೂರ್ಣ (201). ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಸಾಲದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಪೂರ್ಣ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕಾದರೆ (225). ಆ ಸಾಲಿಗರಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟ ಸದ ಪೂರ್ಣ ಮಾತ್ರ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ (277). ಮನೆತನ ಮಾತನ ಪೂರ್ಣ ಹಣ ಗಡುವಿನವಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ (290).

ಪೂರ್ಣಾ ಪೂ (s. e. pur)-dvā. The gale of a city.

ಪೂರ್ಣಾ ಪೂ-dvā. The gale of a city.

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ. = ಪೂರ್ಣ, ಪೂರ್ಣ, ಪೂರ್ಣ. To be filled or satisfied (Sk.). 2, fulness, perfection, largeness (Bp. 7, 6; 22, 24). 3, filling.

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ. Being before or in front of, fore, first, foremost; previous to, earlier than. 2, former, prior; anterior, preceding, antecedent. 3, first in a series, initial. 4, ancient, customary. 5, eastern, easterly. 6, an ancestor, a forefather. 7, preceded by; accompanied by, attended with (Bp. 5, 17). 8, an ancient tradition; former or ancient times; former events; an ancient custom (ಪೂರ್ಣ

ಪೂರ್ಣ, ಮುಂಗುಲ Nn. 154). 9, a kind of atisāya (Kāvy. III, 8, B, 121. 135 seq.). ಅದರ ಪೂರ್ಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷ (B. 4, 7). ಆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ಣದಲ್ಲಿ ಆಳಿದನು (218). ಪೂರ್ಣದರಿ (Rām. 3, 2, 13). ಪೂರ್ಣ ತೀರದವನು ಗರ್ವಿಯಾದಾನೇ?—ಪೂರ್ಣ ಹೇದಾದರೆ ಹಾರ್ವ ಓಡಾನು (Pṛva). 10, = ಪೂರ್ಣ, full, all, entire.—ಪೂರ್ಣ, at first, formerly.—ಪೂರ್ಣವಾದು. -ಆಡು. To tell events or news of former days (Bp. 27, 40).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ. Earlier, former, prior, previous, anterior, etc. 2, preceded by (Sind. 197); accompanied by, connected with, with. See ಅನು, ಕೃತಜ್ಞತಾ, ಪ್ರಿಯ, ಬುದ್ಧಿ, ಮನಃ, ವಿನಯ, etc.; Bp. 51, 49; 57, 67. 3, an ancestor, a forefather.

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ. Actions done in a former state of being (Bp. 51, 26).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ. Earlier time, former times, past time.

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvakāla-kriyā. The past participle (Sind. 86. 278), the preterite tense.

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvakāla-kriyā. = ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ. 2, = ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ (Kāvy. I, 5, 34. 35).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvagiri. = ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ. (C. Bp. 47, 48).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ. Born or produced before, former; elder; ancestor. 2, an elder brother. 3, an ancestor.

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvajanma. A former birth, former state of existence or life (Bp. 45, 10).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ. That belongs to a previous matter: continuation of a series (My.).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvadik-pati. The regent of the east quarter: Indra.

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvadik-dēva. Indra (Mr. 41).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvadēśa. An eastern country; the eastern part of India. (My.).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvanētra. The root of the eye (ಅಕ್ಷಮೂಲ, ಮೊದಲುಗಣ Mr. 317).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvapaksha. The first half of a lunar month. 2, the first side or part of an argument, the primā facie argument or assertion, the proposition, thesis. (My.). 3, the complaint in law.

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvapaksha-siddhānta. A demonstration that rests only on the proposition (My.).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvapaddhati. An ancient custom (ಮುಂಗುಲ, ಪೂರ್ಣ Nn. 154).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvaparvata. The eastern mountain from behind which the sun is supposed to rise.

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvapūrvā. The oldest or first of all (J. 15, 23).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvaphalguni. The eleventh nakshatra (My.).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvabhāṣhī. Condescending to speak first, polite, complaisant. (R.).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvamīmāṃsā. A systematical inquiry into the first or ritual portion of the veda, founded by Jaimini (cf. ಉತ್ತರ).

ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ ಪೂರ್ಣ-pūrvaraṅga. The commencement or prelude of a drama (ಮೊದಲ ನರ್ತನ Mr. 79).

ಪೂರ್ವರಾತ್ರಿ *pūrva-rātri*. -ರಾತ್ರಿ. The first part of the night, from dusk to midnight. (My.; B. 4, 25, 135).
ಪೂರ್ವಲಿಖಿತ *pūrva-likhita*. Fate written on the forehead in a former birth (Bp. 48, 12).
ಪೂರ್ವಯಸ್ಸು *pūrva-vayassu*. The first period or stage of life, youth (My.; B. 4, 113).
ಪೂರ್ವವಾಸರ *pūrva-vāsara*. Yesterday (ಕಲ್ಯ, ನಿನ್ನೆ Nn. 105).
ಪೂರ್ವವಿಧೇಹ *pūrva-vidēha*. The eastern part of Vidēha (Āpr. 1, after 78).
ಪೂರ್ವಸುರ *pūrva-sura*. A daitya (Mr. 9).
ಪೂರ್ವಕಮಲ್ಲ *pūrva-j-hnlin*. The grass *Andropogon Iwaranousa* Roxb. (St. & Pl.).
ಪೂರ್ವಚಲಿ *pūrva-āśāla*. = ಪೂರ್ವಪರ್ವತ. (ಮೂಡವೆಟ್ಟು Ss.; Grj. 4, 44; J. 2, 65).
ಪೂರ್ವಾನುಭವ *pūrva-anubhava*. That has been experienced in former days (Āpr. 8, after 75).
ಪೂರ್ವಾನುರಾಗ *pūrva-anurāga*. A kind of vipraiamhha in *āprīngārāra* (Kāvy. IV, 2, 26).
ಪೂರ್ವಪರ *pūrva-apara*. Being before and behind: eastern and western. 2, antecedent and subsequent (J. 10, 22; My.). 3, connection. See Kāvy. II, 2, B, 13.
ಪೂರ್ವ ಭಾದ್ರಪದಿ *pūrva bhādrapadē*. The twenty-fifth nakshatra. (B. 5, 308; My.).
ಪೂರ್ವ ಭಾದ್ರ *pūrva bhādrē*. = ಪೂರ್ವ ಭಾದ್ರಪದಿ. (My.; see 3, ಪಾದಿ).
ಪೂರ್ವಾಚಲಿಕೆ *pūrva-āśī-iatikō*. The eastern region looked upon as a creeper (J. 9, 12).
ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮ *pūrva-āśrama*. Any of the periods of religious life or āśramas which precede that of a sannyāsi (My.).
ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯ *pūrva-āśraya*. The former asylum, connection or caste (Bp. 55, 15).
ಪೂರ್ವಾಷಾಢೆ *pūrva-āṣāḍhē*. The (eighteenth or) twentieth nakshatra (My. as ಪೂರ್ವಾಷಾಢ).
ಪೂರ್ವಾಸನ *pūrva-āsana*. The customary seat (Grj. 3, 112, 113).
ಪೂರ್ವಾಹ್ನ *pūrva-ahna*. The earlier part of the day, forenoon. (My.).
ಪೂರ್ವ ಪೂರ್ವಿ. N. of a tune (My.).
ಪೂರ್ವಿಕ *pūrvika*. Previous, former; formerly or previously come, etc. 2, = ಪೂರ್ವಕ No. 3 (B. 4, 190; My.). ಪೂರ್ವಿಕರು ಹೇದಿದ್ದೇ ಪೂರ್ವಾ, ಉರ್ವಿಕರು ಹೇದಿದ್ದೇ ಗಾಡೆ (Prv.).
ಪೂರ್ವ *pūrviga*. Thh. of ಪೂರ್ವಕ. See ಅಪೂರ್ವಕ.
ಪೂರ್ವ ಪೂರ್ವೆ. = ಉದ್ದೆ, ಪುಟ್ಟೆ, ಹುಟ್ಟೆ. The eastern quarter, the east. 2, the eleventh nakshatra (My., also the 18th, 20th and 25th).
ಪೂರ್ವೀತರ *pūrva-itara*. Other than eastern: western (Rāv. 11, 19).
ಪೂರ್ವೀದ್ಯುನ್ *pūrvē-dyns*. On the day before, yesterday.
ಪೂರ್ವೋಕ್ತ *pūrva-ukta*. Said before, aforesaid, before-mentioned. (Si. 304).
ಪೂರ್ವೋತ್ತರ *pūrva-uttara*. North-eastern. 2, antecedent and subsequent (My.).
ಪುಲಿ *pūli*. A flower (Mhr. ಪುಲಿ).—ಪುಲ್ಲೆಟ್ಟಿಗೆ. Boiled sajjigē the granules of which do not stick together (My.).
ಪುಲಿ *pūli*. = ಪುಲಿ. A bridge (Mhr., H.; B. 5, 299; ಅಲಿ, ಸೇತು G.).

ಪುಲಿ *pūli*. A sort of pagoda worth 3½ rupees, a star pagoda (My.; Tē., M.). See ಕಾಲ್ಪುಲಿ. — ಪುಲಿವರಹ. A certain old pagoda (R.; M.).
ಪುಲಿ *pūli*. = ಪುಲಿ. (ಪಾಲಿ, ಸೇತುವೆ, ಸೇತು Ch.).
ಪೂವಡಿಗ *pū-āḍiga*. (Smd. 239). = ಹೂವಡಿಗ, ಹೂವಡಿಗ. A dealer in flowers, a florist (ಪುಲ್ಲೆ ವಡಿಗ Āt. 1, 98; II, 97; ಪೂವ Kk. 34; Smd. 67; Bp. 9, 35; 16, 13; 24, 78; V. 6, 31). — ಪೂವಡಿಗನರ್. -ವರ್. The wife of a florist, or a female florist (J. 6, 16).
ಪೂವ ಪು-ವಾಡಿ. = ಪೂವಡಿಗ. (Smd. 67; Kk. 34).
ಪೂವು *pūvu*. = ಪು, etc. See ನೀರ್ಪೂವ. ಪೂವಿನ ಸನ್ನೆ (V. 4, 86).
ಪೂಷ ಪುಷಾ. The sun. 2, a kind of mulberry, *Morus indica*.
ಪೂಷ ಪುಷಾ. The sun. (My.).
ಪೂಸು *pūsu*. 1. = ಹೂಸು 1. To smear, to daub; to smear over, to spread over, to apply; to besmear, to anoint; to plaster (ಎಲೇಪನ Smd. Dh.; Tē. ಪೂಯ; T., M. ಪೂಯ; cf. ಉಡು 2). ಪೂಸಿದ ಭ ಸ್ವಪರಾಗಂ (Smd. 201). ಪರಿಮರ್ದಿಸುವುದು ದುತ್ತರರಸಮನ್, ಇಮ್ಮಡಿಗಿ ಪಿಂದು ನೆಲದೊಳು ಲವಣಂ ಬೆರಸೂರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಪೂಸುಗೆ; ಕರಗುಗುಮ್ ಎದ್ದೊರೆಯಿಸುವ ಕುರುವಂ ಬೇಗಂ (225). ತರ್ಮ ಗರ್ ಅದಿಗುಂ, ಬಿಡಿಬಿಡೊಳ್ ಉರ್ದಿ ನೆಲಾವರೆಯ ಬೇರನಾಮಲಕ ಮುರುಂ ಬರ್ದಿಲಿಮಂಜೆಯ ರಸದೊಳ್ ನಿರ್ದಯೆಯನ್ನೊರಿಸಿ ಪೂಸಿ, ದಿನಪಂಡಕದೊಳ್ (345). ಪೂಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ದಿಗ್ಗ, ಲಿಪ್ತ Nr.). ತೀವಿ ಪೂಸುವುದು (ಅಂಗರಾಗ, ಉದ್ವರ್ತ, ಎಲೇಪನ Mr. 339). ನೆಂಜು ಪೂಸಿದ ಕೋಲು (ದಿಗ್ಗ, ಲಿಪ್ತಕ Si. 289). ಪೂಸುವುದು ಮೊ ದರಾದ ಕ್ರಿಯೆ (ಪುಸ್ತ 495). ಓದಿ, ಬೂದಿಯ ಪೂಸಿ, ತೇವು ಕಾಯಿ ಹೂಡಿದು ಹೋವಾತ ಯೋಗಿಯನ ಬೇಡ (Sip.). See Āpr. 5, 119; Grj. 4, 109; Bp. 3, 32; 10, 2; 32, 51; 43, 30, 78; 46, 61; 47, 7, 26, 31; 50, 48. — ಪೂಸಲ್. Smearing, etc. ಪೂಸಲ ನಯ್ಯನಾರ್. N. (Bp. 27, 68).
ಪೂಸು *pūsu*. 2. The act of smearing, etc. (Bp. 27, 4); oil, etc. for smearing on the body. ಪಾಸುವಿಲ್ಲದ ನಿಜೆ, ಪೂಸುವಿಲ್ಲದ ಮಾಯು, ಪಾಸೆಯಿಲ್ಲದನ ಗಳಿತನ ಮೋಟಿಕೆಯ ಬೀಸಿ ಕರೆದನೆ (Sip.).
ಪೂಸು *pūsu*. 3. = ಹೂಸು 2. To break wind, to fart (ಅಪಾನವಾಯು Smd. Dh.; cf. ಪೂಸ).
ಪೂಸುವಿಕೆ *pūsu-vikē*. Smearing, etc. (ಸಮಾಲಮ್ಬ, ಎಲೇಪನ Si. 397).
ಪುಲಿ *pūli*. = ಪುಲಿ, ಹೂಲು, ಹೂದು. To inwrap, to insert, to cover; to bury (ಅಚ್ಚಾದನ Smd. Dh.; Tē. ಪೂದು; M. ಪೂದು, to be buried; ಪೂಡು, to sink in the ground; cf. ಪುಡಿ 1, ಹುಗಿ). ದೂವೆಯೊಳ್ ತಲಿಲಂ ಪೂಡು ಕ್ರಿಯೆ (ಹದ್ದು Smd. I, o. r. ಪದ್ದು). See Āpr. 5, after 86; 5, 112; Ahh. P. 12, 34, 44; V. 5, 26.
ಪುಲಿ *pūli*. = ಪುಲಿ. ಪೂವರ್ (J. 22, 31).
ಪುಕ್ಕೆ *pikkē*. The leguminous plant *Trigonella corniculata* Liu.
ಪುಕ್ಕೆ *pikta*. Mixed, mingled, combined, touched, etc. See ಸಮ್.
ಪುಕ್ಕಿ *pikti*. Touch, contact.
ಪುಕ್ಕಿ *prikkē*. Asking, inquiring; a question, an inquiry.
ಪುಕ್ಕಿ *prikkē*. To be asked or inquired after.

ಪ್ರಬಾಧವಾಪ್ರಪ್ರಿಂಭಾ-avabhāṣha. Speaking with the object of inquiring after (ಬಿಸಗೊಮ್ಮುದು Nn. 89).
 ಪ್ರತನಾಪಾಹ ಪ್ರಿತಾನ-āṣh. Winning battles: *Indra*.
 ಪ್ರತನೇ pritanē. ಪ್ರತನಾ. 2, an army. 3, a small army consisting of 243 elephants, 248 chariots, 729 horse, and 1215 foot.
 ಪ್ರಥಕ್ prithak. (Śmd. 99). Separately, singly, severally (ಹ, ಬೇಡು ಮಾಡುವುದು Nn. 168; ಎನಾ, etc., ಬೇಡು ನುಡಿದೆ Mr. 584); apart from, with exception of, except; *with-out*.
 ಪ್ರಥಕ್ರೂರ prithak-karāṇa. Making separate, separating. See ಕಡಲ್, ಮಿಡು.
 ಪ್ರಥಕ್ ರಿತ್ರ prithak-āritra. (Śmd. 99). Going separately or alone. 2, a separate story.
 ಪ್ರಥಕ್ತ್ವ prithaktva. Separateness, diversity, severalty; singleness, individuality. (My.).
 ಪ್ರಥಕ್ರೂರ prithak-parṇi. The plant *Hemionitis cordifolia* Roxb.
 ಪ್ರಥಕ್ರೂರ prithak-ārtha. The meaning of "separately" (ಬೇಡು ಬೇಡು Śmd. 892). 2, a separate, distinct meaning (Kāvy. III, 3, B, 159).
 ಪ್ರಥಕ್ರೂರ prithak-ātmatē. Separateness, severalty;—*dis-crimination, judgment*.
 ಪ್ರಥಕ್ರೂರ prithak-ātmikē. Individual existence, individuality.
 ಪ್ರಥಕ್ರೂರ prithak-jana. A man of the lower classes or of low caste; a man of low character or profession; an ignorant man.
 ಪ್ರಥಕ್ರೂರ prithak-vidha. Of different kinds, multiform, various.
 ಪ್ರಥಕ್ರೂರ prithakn. = ಪ್ರಥಕ್ರೂರ. A serpent (ಸರ್ಪ Mr. 399; My. Amara).
 ಪ್ರಥಿವಿ prithivi. -ವೀ. The wide one: the earth. 2, land, ground, soil. 3, earth regarded as one of the elements.
 ಪ್ರಥಿವಿ prithivi-jē. Sītā (J. 18, 5).
 ಪ್ರಥಿವಿ prithivi-pati. A king (J. 7, 89).
 ಪ್ರಥಿವಿ prithivi-pāla. = ಪ್ರಥಿವೀಪಾಲ. (My.).
 ಪ್ರಥಿವಿ prithivi-pāla. A king. (My.).
 ಪ್ರಥಿವಿ prithivi-bhṛit. A mountain. 2, a king. (A.).
 ಪ್ರಥಿವಿ prithivi-lāvara. A king (Āpr. 9, 6).
 ಪ್ರಥು prithu. (also ಪ್ರಥು). Broad, wide, expansive, spacious; large, great (ಬೊಡ್ಡತು Nn. 32); numerous; various; important. 2, N. of several persons (J. 18, 54). 3, a small pungent seed, *Nigella indica* Roxb. 4, a drug composed of a leaf resembling that of *Asa fetida*.
 ಪ್ರಥು prithuka. Rice scalded with hot water and then dried over a fire and flattened in a mortar (ಅವಲಕ್ಕಿ Mr. 875). 2, the young of any animal; a child, a boy.
 ಪ್ರಥು prithuni. A body of forces: three vāhins (Mr. 291, one MS. ಪ್ರಥುನಿ).
 ಪ್ರಥು prithu-māli. N. of a daitya (G. 132).
 ಪ್ರಥು prithu-rōma. A fish.
 ಪ್ರಥು prithula. Broad, large, great.
 ಪ್ರಥು prithuvi. Tbb. of ಪ್ರಥು. (ಪ್ರಥು, ಧೂಮಿ, etc. Mr. 91).

ಪ್ರಥುವೀಜಿತ prithuvi-jāta. N. of a tree (ಪಾರ್ಥಿವ, ಪ್ರಥು, ಮರ Nn. 32).
 ಪ್ರಥುಪ್ರಾಣ prithu-sthāna. A town (ನಗರ, etc., ಪಟ್ಟಣ Mr. 190).
 ಪ್ರಥಿವಿ prithivē. Kuntī, one of the two wives of Pāṇḍu (Śmd. 263; J. 18, 21; 83, 8).
 ಪ್ರಥಿವಿ prithivi. = ಪ್ರಥು, ಪ್ರಥಿವಿ. The wide one: the earth; land, ground, soil; a country. 2, earth as an element. 3, = ಪ್ರಥು No. 3, *Nigella indica*. 4, = ಪ್ರಥು No. 4, N. of a drug. 5, N. of a vṛtta (Āh.).
 ಪ್ರಥಿವಿ prithivikē. Cumin seed (ಅಜಾಜ, ಬೀರಿ Mr. 137).
 ಪ್ರಥಿವಿ prithivikē. Large cardamoms. 2, small cardamoms. 3, = ಪ್ರಥಿವಿ No. 4.
 ಪ್ರಥಿವೀಧವ prithivi-dhava. A king (Rāy. 5, 16).
 ಪ್ರಥಿವೀಪಾಲ prithivi-pāla. A king (Rām. 1, 13, 1).
 ಪ್ರಥಾಕು prithākna. = ಪ್ರಥಾಕು. A snake.
 ಪ್ರಥಿವಿ prithivi. Variegated, party-coloured, dappled, speckled, spotted. 2, dwarfish, short, small; a dwarf. 3, a ray of light; etc.
 ಪ್ರಥಿವೀ prithivi-parṇi. = ಪ್ರಥಕ್ರೂರ. *Hemionitis cordifolia*.
 ಪ್ರಪತ್ prishat. = ಪ್ರತಿ No. 1. 2, a drop of water, spray.
 ಪ್ರಪತ್ prishata. = ಪ್ರಪತ್ No. 1. 2, the spotted antelope, the porcine deer (ಎರಳೆ Nn. 47; ಸಾರಂಗ Mr. 508). 3, a drop of water, spray (ಪ್ರಪದ, ಕೆದರ್ವ ಕಡುವನಿಗಂ Mr. 418).
 ಪ್ರಪತ್ prishatka. An arrow.
 ಪ್ರಪದ prishada. = ಪ್ರಪತ್ No. 3, q. v.
 ಪ್ರಪದ prishat-sāva. Having piebald horses: air, wind. Vāyu.
 ಪ್ರಪದ prishat-ājya. Sprinkled butter, ghee mixed with curds forming an oblation.
 ಪ್ರಪ್ತ prishā. Asked, inquired, questioned.
 ಪ್ರಪ್ತ prishā. The back. 2, the hinder part of anything, the rear.
 ಪ್ರಪ್ತ prishā-granthi. A knot or hump on the back (ಬೆನ್ನ ಕುರು Mr. 385).
 ಪ್ರಪ್ತ prishā-śakshna. A crab. (R.).
 ಪ್ರಪ್ತ prishā-māmsa-adana. Eating the flesh of the back: backbiting. (R.).
 ಪ್ರಪ್ತ prishā-vāhya. An ox carrying burdens.
 ಪ್ರಪ್ತ prishā-sthāpana. Putting the back on or to. See ನೆಮ್ಮು.
 ಪ್ರಪ್ತ prishā-asthi. The back-bone.
 ಪ್ರಪ್ತ prishāya. A pack-horse, or a horse for riding.
 ಪ್ರಪ್ತ prishni. = ಪ್ರತಿ. (ಸನ್ನಿಹರ G.).
 ಪ್ರಪ್ತ. Feminine of ಪ್ರಪ. See ಪ್ರ-
 ಪ್ರಪ್ತ prishāna. = ಪ್ರಪ್ತ, q. v. Tbb. of ಪ್ರಪ್ತ (Śmd. 346. 356; ಪ್ರಪ್ತ, ನೋಟ Kk. 59; ಪ್ರಪ್ತ śm. 66; ನಡ್ಡು ರ. i, 34). ರಮ್ಯ ಕೇಶವಂ ಪ್ರಪ್ತಮಂ (Śmd. 268). See ಸಂಗಮ ಕೃತಿ; Āpr. 4, 71; 5, 58.
 ಪ್ರಪ್ತ prishāna. = ಪ್ರಪ್ತ. To act overbearingly, arrogantly or proudly (J. 14, 6; see Tē. s. ಬೇಗ).

ಪೆಗ್ pēg. = ಪೆ 1, etc. Largeness, greatness, etc.

(Tē. ಪೆಕ್ಕ, T. ಪೆಡ, plenty, much). — ಪೆಗ್ಗಡೆ. = ಪೆಗ್ಗಡೆ, q. v.

(Tē. ಪೆಗಡೆ, ಪ್ರಗಡೆ, ಪ್ರಗಡೆ, an elder, noble, minister). See ತೂತ್ತುವೆಗ್ಗಡೆ, ದಾಣುವೆಗ್ಗಡೆ, ಮನೆವೆಗ್ಗಡೆ. — ಪೆಗ್ಗಣ. = ಪೆಗ್ಗಣ. A large rat, a handioot (ಮನಕ, ಉನ್ನರ Mr. 164).

ಪೆಗಲ್ pēgal. = ಪೆಗಲ್, ಪೆಗಲ್, ಪೆಗಲ್, ಪೆಗಲ್. The shoulder (ತೆಗಲ್ Smd. II). See ರೆಪ್ರ. 5, 59; 7, 79; Abh. P. 16, 53; Mr. 280; Rāv. 1, after 135; ಎವವೆಗಲ್.

ಪೆಗ್ಗಣ pēggāṇa. See s. ಪೆಗ್.

ಪೆಗ್ಗಣ pēggāṇa. = ಪೆಗ್ಗಣ. See ಸಂಗವೆಗ್ಗಣ.

ಪೆಗ್ಗು pēggū. (= ಪೆಗ್ಗು, what is back). — ಪೆಗ್ಗ. -ಅ 3. A backward, dull mau, a fool. ಪೆಗ್ಗ ಅದರೂ ಅಗ್ಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ (Prv.).

ಪೆಂ pēn. (ಪೆಂ). = ಪೆಂ, etc. — ಪೆಂಗೂಸು. -ಕೂಸು. = ಪೆಂಗೂಸು, ಪೆಂಗೂಸು. A woman. — ಪೆಂಗೂಸುಮಯ್ಯ. Silva (C. Bp. 47, 19).

ಪೆಂಗ pēnga. A simpleton, a fool (Tu. ಪೆಂಗ, ಪೆಂಜೆ; Tē. ಪೆಂಜೆ; cf. ಪೆಗ್ಗ and ಪೆ 1). ಪೆಂಗನಾದರೂ ಭಂಗ ಬಿಡದು (Prv.).

ಪೆಣ್ಣಡಿ ಪೆಣ್ಣೆರಾ. = ಪೆಣ್ಣಡಿ, etc., ಪೆಣ್ಣಡಿ. Waking, etc. (J. 3, 24 Bangalore prints).

ಪೆಣ್ಣೆ ಪೆಣ್ಣೆ. = ಪೆಣ್ಣೆ, etc. A stupid, mad female (My.).

ಪೆಣ್ಣೆಸು ಪೆಣ್ಣೆಸು. = ಪೆಣ್ಣೆಸು, etc. (Bp. 59, 21; Tē. ಪೆಂಜು).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಣ್ಣೆ. 1. = ಪೆಟ್ಟು 1, etc. To increase, etc. (Mr. 825; Bp. 55, 46; J. 3, 22, 24; 6, 10; 8, 41, 49; 13, 18).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಣ್ಣೆ. 2. = ಪೆಟ್ಟು 2, etc. Increase, etc. (J. 3, 39; 10, 14; Tē. ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಂಜು, surplus).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಣ್ಣೆ. = ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು. Thh. of ಪಿತ್ತ. Foolishness, madness (My.; Tē. ಪಿಟ್ಟು, ಪಿಟ್ಟು; M. ಪಿಟ್ಟು; T. ಪಿಟ್ಟು, ಪಿಟ್ಟು, hile; Mhr. ಪಿಟ್ಟು, mad; cf. ಪಿಂಜು). — ಪೆಟ್ಟು. -ಅ 3. = ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು. A foolish or mad man (ಉನ್ನತ್ತ, ಉನ್ನಾದವಕ, ಪುಟ್ಟು ಹಿಡಿದವನು Si. 208; My.). — ಪೆಟ್ಟು ಪಿ. -ಅಟ. = ಪುಟ್ಟು ಪಿ, q. v. (My.).

ಪೆಟ್ಟುಗೆ ಪೆಣ್ಣೆರಾ. 1. = ಪೆಟ್ಟುಗೆ 1, etc. Increase, etc. (J. 6, 2; 26, 14, 15; ದೆವ್ವಾರ Bhu. 65).

ಪೆಟ್ಟುಗೆ ಪೆಣ್ಣೆರಾ. 2. = ಪೆಟ್ಟುಗೆ, etc. — ಪೆಟ್ಟುಗೆಗಾರ್. = ಪೆಟ್ಟುಗೆಗಾರ್, q. v.

ಪೆಟ್ಟುತನ ಪೆಣ್ಣೆರಾ. = ಪೆಟ್ಟುತನ. Madness, foolishness (ಉನ್ನಾದ, ಚಿತ್ತವಿಘ್ನಮ, ಪುಟ್ಟು, etc. Si. 70; My.).

ಪೆಟ್ಟೆ ಪೆಟ್ಟೆ. = ಪೆಟ್ಟೆ, etc. ಮೃಗಗಣಮಂ ಪೊಡ ಪೆಟ್ಟೆಯಂ ಕಾಣಿಸಿದಂ (Smd. 273). ಇದು ಪೆಟ್ಟುಗಳ ಪೆಟ್ಟೆ (Rāghc. 17, 68). — ಪೆಟ್ಟೆವತ್ತು. -ವತ್ತು. The foot to be impressed, a foot-print to be formed (J. 3, 26). — ಪೆಟ್ಟೆವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. = ಪೆಟ್ಟೆವಿಡಿ. (J. 28, 45).

ಪೆಂಜೆ ಪೆಂಜೆ. A peacock (J. 17, 25; cf. ಪಿಂಜೆ).

ಪೆಟಲ್ ಪೆಟಲ್. ಪೆಟಲು (Rām. 6, 11, 4). = (ಪೆಟಲ್), ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು. A sound in imitation of exploding, going off as a gun, cracking as a rocket, etc. (Tē.; T. ಪೆಡ, ಪೆಡಲ್; T. ಪೆಡ, Mhr. ಪೆಟಲ್, the report of a gun). — ಪೆಟಲುಪ್ಪ. -ಉಪ್ಪ. = ಪೆಟ್ಟುಪ್ಪ. The explosive salt: saltpetre (Rāv. 6, 116; Tē. ಪೆಟ್ಟುಪ್ಪ; T. ಪೆಟ್ಟುಲುಪ್ಪ, ಪೆಡಿಲುಪ್ಪ; M. ಪೆಡಿಲುಪ್ಪ).

ಪೆಟಾರಿ ಪೆಟಾರಿ. A large box or chest of wood or metal (My.; ಪಿಟಕ, ಪೆಟಕ, etc. Si. 344; Mhr. ಪೆಟಾರಾ).

ಪೆಟಾರಿಗೆ ಪೆಟಾರಿಗ. = ಪೆಟಾರಿ. (B. 4, 55).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. = ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು. A lump of earth, a clod, a flake; a lump (ಪೆಟ್ಟು Smd. 64; Tē. ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು). — ಪೆಟ್ಟುಮೇದ. -ಎದ. Clods, i. e. uneven, wrong things, to rise or appear (Abh. P. 1, 19).

ಪೆಟ್ಟುನೆಗೆ ಪೆಟ್ಟುನೆಗೆ. The tool called a road tamper (My.). ಒಗವ ಪೆಟ್ಟುನೆಗೆ (ಕರಪರ Mr. 158).

ಪೆಟ್ಟಲು ಪೆಟ್ಟಲು. ಪೆಟ್ಟಲ್. (= ಪೆಟ್ಟಲ್, etc.). A pop-gun (My., also ಪೆಟ್ಟು; T. ಪಿಟ್ಟಲಿಕ್ಕುಯಿ).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. Thh. of (ಪಿಟ್ಟ), ಪೆಟ್ಟು 1. A box of any size, a chest, a trunk, etc. (ಪಿಟ್ಟಕ, ಪೆಟ್ಟಕ, ಪೆಟ್ಟೆ, ಮಂಜೂಷೆ Nr.; HIA.; My.; T. M.; Tē. ಪೆಟ್ಟು).

ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ. = ಪೆಟ್ಟಿಯ, (ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, etc. Thh. of (ಪಿಟ್ಟಕ), ಪೆಟ್ಟಿಕೆ (Smd. 338; ಪೆಟ್ಟೆ, etc. Nr.; ಮಂಜೂಷೆ Mr. 208; ಪೆಟ್ಟೆ Si. 498; C.; T., M. ಪೆಟ್ಟಿಗೆ; Si. 344; Bp. 11 sum.; 81, 12; Smd. 75; Rāv. 6, after 11). ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕದ್ದ ಕಳ್ಳ ಬೀಗದ ಕೆಯ್ಗೆ ಬನ್ನಾನೇ?—ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತುಟ್ಟು ಹಣವಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೂತು (for the funeral) ಗತಿಯಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಾಡ. A hullock-coach (My.; Si. 275; Tē. ಪೆಟ್ಟುಬಣ್ಣೆ).

ಪೆಟ್ಟಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಯ. = ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, etc. (ಪಿಟ್ಟಕ, etc. HIA.; Tē. ಪೆಟ್ಟಿಯ).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. 1. = ಪೆಟ್ಟು 1. To beat, as with the hand, a staff, a hammer, etc. (My.). 2, to push the penis into the vagina.

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. 2. = ಪೆಟ್ಟು 2, ಪೆಟ್ಟು 2. Striking; a blow, a stroke; a hurt (ಪ್ರಹಾರ, ಹತ G.; My.; Tē.). ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು, ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು. — ಒರಳಲ್ಲಿ ಕೂತರೆ ಒನಕೇ ಪೆಟ್ಟು ತಪ್ಪೇ?—ಗುಟ್ಟು ಸಾವಿರಾರ ಪೆಟ್ಟು (Prvs.). See Prvs. s. ಪಾಣಿ, ಬಿತ್ತ, ಮದ್ದು. — ಪೆಟ್ಟುಗು. -ಅಗು. A blow, or blows, to take place, come, etc. (My.). ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಾದರೂ ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪೆಟ್ಟು ಕೊಡು. To give or deal a blow or blows. ಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಪಿಟ್ಟು ಬೇಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.; see s. ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನು). — ಪೆಟ್ಟು ತಗಲಿಸ ಕೊಳ್ಳು. = ಪೆಟ್ಟು ಹಚ್ಚ ಕೊಳ್ಳು. (My.). — ಪೆಟ್ಟು ತಗಲು. = ಪೆಟ್ಟು ತಾಗು. (B. 5, 25). — ಪೆಟ್ಟು ತಾಗು. A blow or blows, or a hurt, to touch: to be beaten, struck, or hurt (My.). ಬೊಕ್ಕ ಬೋರ್ಲ ಬಿದ್ದು, ಒಹಕ ಪೆಟ್ಟು ತಾಗುವದು (B. 4, 61). — ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನು. To eat, i. e. to suffer, a blow or blows, to be beaten (My.). ನಿಲವಾಕ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗೊಲ್ಲಮಿಡ್ಡಿನಿನ್ನ ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನ. — ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನವನೂ ಬಲ್ಲ, ಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟವನೂ ಬಲ್ಲ. — ಪೆಟ್ಟು ಬಿನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ (Prvs.). — ಪೆಟ್ಟು ಬಿಡು. A blow or blows to fall upon (one, My.). — ಪೆಟ್ಟುಮನೆ. = ಪೆಟ್ಟುನೆಗೆ. (My.). — ಪೆಟ್ಟು ಹಚ್ಚ ಕೊಳ್ಳು. To be hurt. ಅಡುಗಲು ಅನ್ನಾ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನೊಗಿನಾದರೂ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಪೆಟ್ಟು ಹಚ್ಚ ಕೊಳ್ಳದೆ ದಾಟಿ ಹೋಗುವವು (B. 3, 10). — ಪೆಟ್ಟು ಹತ್ತು. A hurt to be attached: to be hurt (My.). ಆ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಅವನ ಮೊದಲೆಯ್ಗೆ ಒಹಕ ಪೆಟ್ಟು ಹತ್ತುತು (B. 2, 31). — ಪೆಟ್ಟು ಹಾಕು. To apply a blow or blows: to beat (My.). — ಪೆಟ್ಟು ಹೊಯ್. = ಪೆಟ್ಟು ಹಾಕು. ಬಯ್ಯ ದಾಯಿಗೆ ಹೊಯ್ದು ಪೆಟ್ಟು (Prv.).

ಪೆಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು. 3. = ಪೆಟ್ಟು 3. Pride, domineering, daring, boldness (ದಪ್ಪ, ಅಡಟು, ಅಪ್ಪ, ಸಾಸ, ಪೆಟ್ಟು Smd. 88; cf. ಪೆಟ್ಟು 2? ಎಣ್ಣು 1?). — ಪೆಟ್ಟುವರ್. -ವರ್. 1.

twist, to twine, to plait, to braid (ಮಿಶ್ರವಸ್ತ್ರನ ಸಿಮ್. Dh.; T. M. ಪಿನ್ನು, to be intricate, entangled; to twist, etc.; T. ಪೇಡು, ಪೇನು; cf. ಪಿಡೆಲ್ 1). ಎಳೆತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಲೆಯನ ಅಮರ್ತಕವಾಗಿ ಪೇಡು, ಸಮಗಯ ಮುಗುಳ ಮೊಳೆಗಂ ತೆತ್ತಿ ಸಿದ ಬಿತ್ತರವುಡದ ಜವಳವದಿಗ (ಓರ. 7, after 92). ಪಿ, to be joined, to unite, to be joined together, to be intertwined, to get entangled (ಸಂಯೋಗ ಸಿಮ್. Dh.; ತರ್. Ct. I, 35; ಓರ. 4, 71; 7, 89; Abh. P. 11, 164; Rā. 13, 86; cf. ಅಡೆ 1 & 2; T. ಪಿಂಗು, M. ಪಿಣಿ, T. ಪೆನೆ, to be entangled; T. ಎದಿ, to be joined; see ಪೆನು 1; cf. also T. ಪಿಣಿ, ಪಿಣಿ, M. ಪಿಣಿ, to tie together, yoke, hind, ensnare; T. ಪಿಣಿ, a tie, hand; consent, agreement; a hail, a surety; M. ಪಿಣಿ, tying, yoking; conpling, equal; hail, surety; cf. ಎನೆ 1; ಪೂಣಿ; T. ಪೆನೆ, a twist, a cord conpling animals together). See ತಟ್ಟಿವೆನೆ.

ಪೆಡೆ ಪೆಂಠೆ. 2. = ಎನೆ 1. An entwined state (see ಪೆಡೆ ವೆನಿ). 2, union, company. — ಪೆನವಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿ. = ಎನೆ ವಕ್ಕಿ. (J. 8, 47).

ಪೆಡ್ಡೆ ಪೆಂಠೆ. = ಪಟ್ಟಿ, etc. A clod (My.); a lump, a concrete mass (Mhr. ಪೇಡ್ಡು, a mass of slightly wetted earth adhering to the feet in walking). ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಟ್ಟುವ ಅಡ, ಕಲ್ಲಿನವೆ ಛಾರವಕ್ಕಿ ಪೆಡ್ಡೆಗವಾಗುತ್ತವೆ (B. 4, 148). — ಪೆಡ್ಡೆಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To coalesce into a mass, to concreate (B. 4, 148); to become one mass (My.).

ಪೆಡ್ಡೆ ಪೆಂಠೆ. = ಪೆಡ್ಡೆ 2, etc. A bundle (My.; Mhr. ಪೇಡ್ಡೆ).

ಪೆಡ್ಡು ಪೆಂಠು. A female, a woman (T. ಪೆಡ್ಡು; M. ಪೆಡ್ಡೆ, a girl, woman; T. ಪೆಡ್ಡೆ, the female of any animal). Plural ಪೆಡ್ಡೆರ್ (ಸಿಮ್. 120; ಓರ. 4, 78; J. 24, 58; Abh. P. 4, 81), ಪೆಡ್ಡೆರು (Bp. 2, 55), ಪೆಡ್ಡೆರುಗ (18, 54). ಅವರ್ ಪೆಡ್ಡೆರ್ (ಸಿಮ್. 109). ಸಾಯಿರ ಪೆಡ್ಡೆರ್ (111). ತುಡುಗ ಪೆಡ್ಡೆರ್, ಪಾರ್ವರ ಮದವಿಕ್ಕಿ (120 Mdb.). See ಕಿವಿವೆಡ್ಡೆರ್, ಪೂದಿವೆಡ್ಡೆ. — ಪೆಡ್ಡೆವಾಸ. A queen's apartments (Abh. P. 5, after 123; 9, 172; ರಾಣೀವಾಸ Kk. 63; ರಾಣೀವಾಸ ಸಿಮ್. 37). — ಪೆಡ್ಡೆ ಗಾರ್ವಗ. — ಕಾರ್ವಗ. A fight of women (Abh. P. 13, 189).

ಪೆಡ್ಡೆ ತಿ ಪೆಂಠಿ. = ಪೆಡ್ಡೆ ತಿ, ಹೆಡ್ಡೆ ತಿ. A wife (Bp. 27, 9; 18, 46; 26, 64; Tn. ಬೊಡೆದಿ). ಸಹಜಮುಕ್ಕಿ ಪೆಡ್ಡೆ ತಿ (ಹದಿಹತ್ತಿ Ct. I, 81). It is conjugated e. g. in ಪೆಡ್ಡೆ ತಿಯಂ (ಸಿಮ್. 257).

ಪೆಡ್ಡಾರ ಪೆಂಠಾರ. = ಪೆಡ್ಡಾರ. (My.).

ಪೆಡ್ಡಾರಿ ಪೆಂಠಾರಿ. A Pindaree, marauder, a freebooter (of former days; My.; T. Mhr. ಪೇಡ್ಡಾರಿ; at present the Pindarees are horse-dealers, etc.). ಪೆಡ್ಡಾರಿಯರು ಬರುವಾಗ ಹೆಡ್ಡರ ಗೊಡವೆಯೇನು? (Prv.).

ಪೆಡ್ಡಾರಿ ಪೆಂಠಾರಿ. (Thh. of ಪುಣ್ಡಿಯ). — ಪೆಡ್ಡಾರಿ ಗಡ್ಡೆ. (ಪ್ರ ಪುಣ್ಡಿಯ, ಪುಣ್ಡಿಯ, ಪುಣ್ಡಿಯವೆಮುಪ್ಪ ಗಡ್ಡೆದಕ್ಕಿ, ಪುಣ್ಡಿಯ ಮದ್ದು, ಬಿಳಿನೆಯಲಿ ಗಡ್ಡೆ Si. 153).

ಪೆಡ್ಡೆ ಪೆಂಠಿ. 1. (Thh. of ಪಿಡ್ಡೆ 2, or = ಪಿಡ್ಡೆ). See ಅರಸು, ರಾಜ.

ಪೆಡ್ಡೆ ಪೆಂಠಿ. 2. = ಪಿಡ್ಡೆ 1, etc. — ಪೆಡ್ಡೆ ಬುರ್ಲಾರ. = ಪಿಡ್ಡೆ, ಪಿಡ್ಡೆ. An inferior kind of dates that are in lumps (My.).

ಪೆಡ್ಡೆ ತಿ ಪೆಂಠಿ. = ಪೆಡ್ಡೆ ತಿ, etc. (Rāghē. 17, 65).

ಪೆಡ್ಡೆಯ ಪೆಂಠೆಯ. = ಪೆಡ್ಡೆ ಹ. A badge of honour or a trinket for the foot (ಪಾಯವಟ್ಟಿ Mr. 344; Bp. 61, 27); a badge of honour in the form of a ring made of metal, grass or rope for the foot (My.; T. ಪೆಡ್ಡೆ ಮು, ಪೆಡ್ಡೆರ; Mhr. ಪೇಡ್ಡೆ, a necklace composed of strings of pearls; a

loop or ring; ಪೇಟಿಲ, an ornament for the arm; T. ವೆಡ್ಡೆಯ, a ring, a trinket, of women, etc.).

ಪೆಡ್ಡೆ ಹ ಪೆಂಠೆ. = ಪೆಡ್ಡೆಯ. (Bp. 16, 17).

ಪೆಡ್ಡು ಪೆಂಠು. — ಪೆಡ್ಡು ಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Ch. v. 6; T. ಪಿ ನ್ನಯ್ಯ, a father's younger brother).

ಪೆಡ್ಡು ಪೆಂಠು. = ಪೆಡ್ಡೆ, etc. — ಪೆಡ್ಡು ಲಕ್ಷ್ಮಣ. A female Indian crane (ಪುಷ್ಕರ, ಸಾರಸ Mr. 172). — ಪೆಡ್ಡು ಎಣ್ಣು. — ಪಿಣ್ಣು. A multitude of women (J. 8, 18).

ಪೆಡ್ಡು ನ ಪೆಂಠು. (ಸಿಮ್. 248). The state of being a female; a feminine character or behaviour.

— ಪೆಡ್ಡು ನಂಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To canse to take the form of a female (V. 37, 110).

ಪೆಡ್ಡು ಪೆಂಠು. = ಹೆಡ್ಡು. P. p. of ಪೆಡು (ಪೆಡು) 1 & 2.

ಪೆಡೆ ಪೆಂಠೆ. = ಹೆಡೆ. A bow-string (ಸೆವ. 2, 12; 4, after 24; 4, 39). See ಅಳವೆಡೆ, ಎಲರುಣಿವೆಡೆಯ, ಬಣ್ಣಣಿವೆಡೆಯ. — ಪೆಡೆವಿಲ್. — ಬಿಲ್. A bow-string and how (Rā. 3, 38).

ಪೆಡ್ಡು ಪೆಂಠು. Largeness, bigness, greatness (T. ಪೆಡ್ಡೆ). — ಪೆಡ್ಡು ಸದಾಪ. (ತತಪುಷ್ಪ, ಸಿತಭತ್ತಿ, etc., ಕಾಡುಸಟ್ಟು ಸಿ. 160).

ಪೆಡ್ಡು ಪೆಂಠು. A great or an old person, an elder, a senior (T. N. (Bp. 56, 27, 36; see ಅಡೆ).

ಪೆಡ್ಡು ಪೆಂಠು. = ಪೆಡ್ಡೆ, ಹುಟ್ಟಿ. A foolish or mad female (My.).

ಪೆಡ್ಡು ಪೆಂಠು. = ಪೆಡ್ಡು, etc. (My.). — ಪೆಡ್ಡು. — ಅ 3. A foolish or mad man (My.).

ಪೆನು ಪೆಂಠು. = ಪೆ 1, etc. (T. ಪೆನ, ಪೆನು). — ಪೆನು ಬಟ್ಟಿ. — ಪಟ್ಟಿ. Large stripes. ಪೆನು ಬಟ್ಟಿ ಪುಲಿಯಾರ್. N. (Bp. 27, 57).

ಪೆನ್ನೆ ಪೆಂಠು. N. of two rivers, one falling into the sea near Nellore, the other near Cuddalore (My.; T. ಪೆನ್ನೆ, ಪಿನ್ನಾಕಿ; T. ಪೆನ್ನೆ, ಪೆನ್ನಾಡು; M. ಪೆನ್ನಾಡು).

ಪೆಮ್ಮು ಪೆಂಠು. (fr. ಪಿರಮ ಸಿಮ್. 249; Kk. 49). = ಪಿಮ್ಮು. Largeness, greatness; abundance; grandeur, eminence, sublimity (ಉನ್ನತೆ ರಿ. I, 95; II, 20; ಅಧಿಕ ಸಿಮ್. 58; T. ಕ. ಧರೆಯೋ ಎರಡ ಪೆಮ್ಮಿನ ನರನಿರ್ಮದಿ (ಸಿಮ್. 81). ಪೆಮ್ಮಿನೋ ಎನವ ಕರ್ಣನೋಕ್ಕುಡಿ (133). ಎನಿಮ್ಮ ಪೆಮ್ಮಿ! (175). ಎವೆದ್ವಿನವನ ಚಾಗದ ಪೆಮ್ಮಿ! (211). See ಓರ. 1, 80; 9, 39; ಸಿಮ್. 8. ತಿರ್ಮ 1; Bp. 3, 4; 6, 8; 19, 28; 30, 3; 32, 39; 57, 71; C. Bp. 5, 5; Rā. 6, 23; ಸೆವ. 1, 28, 37; J. 3, 1, 15; 6, 3. — ಪೆಮ್ಮುವೆಡೆ. — ಪೆಡೆ. To obtain eminence, etc. (Abh. P. 3, 1, 35; Rā. 4, 96). ಗುಣವತ್ತಾದ ಪೆಮ್ಮುವೆಡೆ ಮದಿಗುಂ ನಾನಾರ್ಥಕತಾಕರಂ (Nn. 168).

ಪೆರಂಗಿ ಪೆಂಠಿ. = ಪಿರಂಗಿ. (My.).

ಪೆರಣಿ ಪೆಂಠು. Thh. of ಪುಣ್ಡಿಯ. ಉಣ್ಣು ವಕ್ಕದಕಿನ್ನು ವಕ್ಕಿ ಜಾತಲ್ಲ; ಬಿಟ್ಟರದು ಹಾಡುವದು, ಗದಗ ತಾನಲ್ಲ; ದಿಟ್ಟರಿಗೆ ಹೆಟ್ಟುವದು, ಪೆರಣಿ ತನಿಲ್ಲ; ಸಿಟ್ಟಿಯಲು ಕುಸಲರೇ, ಹೇದಾ ನೀವಲ್ಲ! (an arrow, Bēḍagnōaupadi).

ಪೆರೆ ಪೆಂಠು. = ಎರೆ 5, ಪೆರೆ 5, etc., ಹೆರೆ. The skin or slough of a serpent (J. 5, 56; 18, 57; 20, 54). — ಪೆರೆಗರೆ. — ಕರೆ. To cast the skin (J. 21, 51). — ಪೆರೆಯಕ್ಕು. — ಕಕ್ಕು. = ಪೆರೆಗರೆ. (Abh. P. 10, 31).

ಪೆಡು ಪೆಂಠು. 1. = ಹೆಡು, (ಹೆಡು 1). To get; to acquire, to gain, to obtain, to reach; to incur, to undergo, to experience (ಉಪಲಬಿ ಸಿಮ್. Dh.; ಪೆಡೆ

141 Cm.; ಅಗು 186 Cm.; T., M. ಪೆರು; M. also ಪೆರು; cf. ಪದ 1). ೨, to beget: to generate, to procreate; to bear, to give birth to (ಪ್ರಸೂತ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸ್ಮ. 117; T., M. ಪೆರು; T., M. ಪಿರು, to proceed from, he horn, arise; Tē. ಪೆರುಗು, to grow, increase, = T. ಪಿರು. P. ಪೆರು (ಸ್ಮದ. 285). ಪೆತ್ತಂ, ಪೆತ್ತರ್ (287). ಪಾತವೇದಂ ಪಟುಕ ಪಟಮಯವ್ಯಾಜದಿಂ ಬೇಡಿ, ಪೆತ್ತಂ (285). ಎರರನ್ನ ಪೆತ್ತ ತಾಯಿ (ಎರರಮಾತ್ಯ, ಎರರಸೂ ಸಿ. 187). ಪೆತ್ತದೋ ನಥಂ? (Rā. 6, 34). See Ūpr. 3, 85; Ahh. P. 13, 87; ಅತಿಫೀಕರಾತ್ಯತಿವೇದ, ಅನ್ಯವೈದ, ಅಮನ್ಯಾನನ್ಯವೈದ, ಇನ್ಯ ಪಾಪವೈದ, ಏವೇದ, ಒಪ್ಪವೈದ, ಓಜೇವೆದ, ಓಳ, ಕಟ್ಟಾನ್ಯವೈದ, ಕಡಿವೆದ, ಕಳಕವೆದ, ಗೂಡು ವೆದ, ಚೆಲ್ಲುವೆದ, ತರವೈದ, ದೊರೆವೆದ, ನನವೆದ, ನುತಿವೆದ, ಪದ, ಪೆಮ್ಮು, ಪೆಮ್, ಬಂಗ, ಬಿಂಕವೈದ, ಬೆಡಂಗುವೆದ, ಮೆಯ, ಮೊತ್ತವೈದ, ದೂಡಿ, ಸಿಂವೆದ, ಸುಕುಂ, etc.

ಪೆರ ಪೆರ. ಪೆರು. ೨. = ಹೆದ (ಹೆದು ೨). To thicken, to congeal, to curdle, as ghee, curds, or oil (ಅಜ್ಜಗಟ್ಟಿ ಸ್ಮ. 117; T. ಉಕ್ಕು; M. ಪಿರು, to coagulate as milk; to hecomo disjointed, separate, cf. ಪಿರು; ಪಿರನ್ನು, ಪೆರುಕ್ಕು, to grow thick, curdle, spoil as milk; Tē. ಎರುಗು, to break, go to pieces; to onrdlo). P. ಪೆತ್ತು (My. as ಹೆತ್ತು).

ಪೆರ ಪೆರ. = (ಪದ, ಪೆರು 1), ಹೆದ, (ಪಿಂ, etc.). Hind part, hind place, backside; backwards;— outer place, outer side, other side (T. ಪಿರು, outer, foreign, other; T., M. ಪಿರುನ್, another; T. ಪಿರುದು, another thing; M. ಪೆರು, the back; the outside; see ಪಿನ್, ಪಿರು; Tē. ಪೆರುದು, the back yard of a house; ಪೆರು, other; strange, foreign). — ಪೆರು. (fr. ಪೆರುತು ಸ್ಮದ. 183). A man of the back or outer side; another, a stranger (ಅನ್ಯ Ū. II, 86; ಪೆರುದು Kk. 91; ಎದೆಯ ಸ್ಮದ. II, o. rs. ಪೆರುದು, ಸದೆಯ, ಸದೆಯ). ಪೆರು (ಸ್ಮದ. 111; Ahh. P. 14, 84). ಪೆರು (121); ಪೆರುಗ್ (Mr. 2). ಬನ್ನ ನೀಗ್ ಪೆರುನಲ್ಲಂ, ದುರ್ಬಯಂ ಕಾರವಕುಲನಲಿ ನೀಕುಂಜರಂ ಭೀಮಸೇನಂ (ಸ್ಮದ. 91). ನರನವ್ಯುತಂ ಪೆರುನಲ್ಲ, ಕಿತ ನಾಗಲ್ಲೇದ್ರುಂ (184). ಪೆರುಮನದಾ ನೀನುಮ್, ಅರಯ್ನಿ ಎದಗ್ಗ ರಂ (121). ಪೆರುಮೆನ್ನರ್ (184). ಎಲ್ಲಂ ಭುವನ್ನೇಕರಾಮುಕ ಪಂಗಕ್ಕುಂ, ಪೆರುಗಕ್ಕುಮೇ? (188). ಪೆರು ಕಾಮವಾತಂ (ನವಸಗ್ಗ Kk. 37; ಸ್ಮ. 46). See Ūpr. 6, 82; 7, 10; Ahh. P. 10, 8; Bp. 11, 11; 45, 20. It is conjugated, e. g. ಪೆರುನ್, ಪೆರು, ಪೆರುದು, ಪೆರು (ಸ್ಮದ. 257). ಅಂ ಪೆರುನೆನ್ನ, ಬಗೆಯಲಿವಾಗ್ (258). — ಪೆರುಕಾರ್. A hind leg. ಪೆರುಕಾರ್ಲಿಳು. — ಕೊಳು. To make stand on the hind legs (Rā. 13, 85). — ಪೆರುಗಾರ್. = ಪೆರುಕಾರ್. (Ūpr. 5, 64). — ಪೆರುತು. (ಸ್ಮದ. 96. 111. 183; Ūpr. 1, 85; 2, 33; Ahh. P. 10, 94; Bp. 8, 57; J. 18, 16). That which is other: another thing, anything different, another (ಅನ್ಯ Ū. II, 86; ಸ್ಮದ. 213. 295. 207 Cm.); the back side, etc. (ಪಿನ್ನು Ū. II, 110; ಪೆರುಮಟ್ಟು, ಪೆರು ಗು, ಪಿನ್ನರ್, ಹಂಗಡೆ ಸಿ.). ಬಗೆಯೋ ಪೆರುತೊನ್ನನ್ ಅಣಂ ಬಗೆಯ ರ್, ಗಡ, ನಿನಗೆ ಸುಮತಿ ಬೇಡ್, ಅಂ ಬೇಡ್ (ಸ್ಮದ. 277). See Kāv. a. ಮರುಸುನ್ನು. Its plural is ಪೆರುವ (287; Ūpr. 3, 42; Ahh. P. 14, 127). ಓಡೋ, ಇರಲಿ ಪೆರುವದಿ ಮಾತಾತ್ಯಮುಂ! (ಸ್ಮದ. 68). ಪೆರುವದೋ (123. 207). ಪೆರುವೇ (295). ಪೆರು ವದಿ ಭರ್ಮಂಗಳನೇ ತದಿದ್ವಂ ತನ್ನ, ಪೆರುವದೋ ಪತ್ತಿ ಸಿ, ಕಣ್ಣೆಡೆಯ ಹತುರೋತ್ತಿ ಕತ್ತಿಯೋ ನೆಡೆದಿರೆ ಪೆದ್ದಿದು ಸಮಾಧಿಯೆನೆ ಪೆವ ವದಿಗುಂ (118. 135). — ಪೆರು ತೆಗೆ. To turn backwards, to retreat (ಪಿನ್ನರುಗು Kk. 72; Ū. Bp. 50, 27; J. 25, 8). — ಪೆರು ದು. = ಪೆರುತು (ಸ್ಮದ. 96. 97, o. r. ಪಿರುದು. 183; Ūpr. 3, 73. 92). — ಪೆರುದಿಗೆ. — ತೆಗೆ. To take back (J. 3, 23). — ಪೆರು

ಮಿಗು. To go backwards, to go away, to disappear (Ūpr. 4, 77; Ahh. P. 14, 72). — ಪೆರುವದಿ. — ಉದ. A leaving of what is behind: afterwards (ಸ್ಮದ. I, p. 37 Mq̄b., o. r. ಪೆರುವದಿ). — ಪೆರು ಸಾರ್. To go back or to the rear, to withdraw (Grj. 10, after 65; Rā. 5, 21). — ಪೆರು ಹೋಗು. To retreat, to flinch (ಅಕ್ಕುಳು, etc., ಅವಸರಣ ಸಿ.). — ಪೆರುಳ್. Another woman (ಸ್ಮದ. 111. 245; ಅನ್ಯ Ū. II, 86; Ūpr. 8, after 76; 8, 88).

ಪೆರುಗು ಪೆರುಗು. = ಪೆರುಗೆ (ಸ್ಮದ. 145). The back side; that is behind, after or backwards, etc.; afterwards (ಪಿನ್ನು ಸ್ಮದ. 199; ಪದ 206; ಪೆರುಮಟ್ಟು, ಪೆರುದು, ಪಿನ್ನರ್, ಹಂಗಡೆ ಸಿ.; ಪದ, ಪಿನ್ನರ್, ಹಂಗಡೆ Kk. 46, ಸ್ಮ. 60; T., M. ಪಿರುಗು; cf. ಹೆರುಗು). — ಪೆರುಗಣ. — ಅನ್-ಅ. Of the back side or part, etc. (ಸ್ಮದ. 52. 53. 249). — ಪೆರುಗಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To pnt, or pnh, back; to leave behind (Ahh. P. 3, 47; 7, after 26; 13, after 87; 13, 88; 14, after 25; 14, 99; J. 8, 36; 20, 56). — ಪೆರುಗಿಂಸು. — ಇಂಸು. = ಪೆರುಗಿಕ್ಕು. (Ahh. P. 11, after 132).

ಪೆರುಗೆ ಪೆರುಗ್. = ಪೆರುಗು, q. v. (ಪಿನ್ನು ಸ್ಮದ. 114. 246 Cm.; ಪಿನ್ನುಗಡೆಯಲ್ಲಿ 201 Cm.). See ಸ್ಮದ. 64. 235. 293; Ūpr. 7, 150.

ಪೆರುಗೆ ಪೆರುಗೆ. = ಹೆರುಗೆ. The crescent (see e. g. ಪೆರುಯ ಮ್ಪು, & Ahh. P. 4, 119; M. ಪೆರು, T. ಪೆರು); the moon (ತಿಂಗಳ, ಚನ್ನ Ū. I, 96; ಎರಳೆಗುದುವ, ಚನ್ನಿರ, ಮಿಗಲಚ್ಚಣ, etc., ಚನ್ನ ಸ್ಮ. 16; Ūpr. 3, 60; Ahh. P. 4, 119; T. ಪೆರುದು, to shine; ಪಿರುಗು, to be full, increase; cf. ಪಿಂಜರಿ). See ಅರೆ ವೆದಿ, ಎಳೆ, ಕುದು, ಪಣಿ. — ಪೆರುಗೊಡೆಯ. — ಕೊಡೆಯ. Whose umbrella is the moon: Kāma (ಮುನ್ನ Kk. 8; ಸ್ಮ. 7). — ಪೆರುದಲಿಯ. — ತಲಿಯ. On whose head is the crescent: Siva (Kk. 4; ಸ್ಮ. 2. 3; ಮಾಡೇವ, etc., ಉಮಯಾಕ್ರ Ū. II, 5; V. 9, 61). — ಪೆರುನೊಸರ್. (ಸ್ಮದ. 212; Ahh. P. 5, 57; ಸಿ.; J. 2, 48; 13, 51; 19, 21). A moon-like forehead. — ಪೆರು ಮಾನ್. A kind of fish (Rā. 5, 115). — ಪೆರುಯಮ್ಪು. — ಅಮ್ಪು. An arrow with a crescent-like head (Ahh. P. 13, 87). — ಪೆರು ಸೂದಿವಂ. Siva (Grj. 3, 88).

ಪೆರ್ ಪೆರ್. 1. (fr. ಪಿರುದು ಸ್ಮದ. 212. 213). = ಪೆಗ್. ಪೆಂ (ಪೆರ್ಗು, ಪೆನು, ಪೆರ್, ಹೆಗ್, ಹೆಜ್, ಹೆತ, ಹೆದ್, ಹೆನ್, ಹೆವ್, ಹೆಮ್, ಹೆ, ಹೇರ್. Largeness, tallness, greatness. — ಪೆಗ್ ದರ್. — ಪೆದರ್. A large sea (Rā. 3, 19; J. 3, 38). — ಪೆಗ್ ದೆ. — ಪೆಗ್ ದೆ. = ಪೆಗ್ ದೆ, ಹೆಗ್ ದೆ. A man of a high position, a headman, a chief, a minister, a superintendent (ಮುಟ್ಟು Kk. 38; ಸ್ಮ. 47; Ahh. P. 16, after 3 & 4). See Mr. a. ದು ಬರ್. — ಪೆರ್ಗಣಿರ್. — ಪೆರ್ಗಣಿರ್. (ಉನ್ನದುಳ, ದ್ವಿಪೆ Mr. 139). — ಪೆರ್ಗಣಿ. — ಕಣಿ. A large arrow. — ಪೆರ್ಗಣಿಮು. — ಮು. To place a large arrow on the how (Rāgh. 17, 69). — ಪೆರ್ಗಡದು. — ಪೆಗದು. A large door (Bp. 57, 37). — ಪೆರ್ಗರುಳ್. — ಪೆರುಳ್. A large entrail (Rā. 5, 119). — ಪೆರ್ಗವತೆ. — ಪೆಗವತೆ. The hand with its fingers widely extended (J. 6, 21). — ಪೆರ್ಗದ್ದಲಿ. — ಪೆದ್ದಲಿ. Great darkness (Grj. 4, 73. 80). — ಪೆರ್ಗದು. — ಕಾಮ. A large jungle or forest (Rā. 5, 58; Rā. 3, 31. 45). — ಪೆರ್ಗದ್ದು. — ಪೆದ್ದು. A large fire (J. 13, 12). — ಪೆರ್ಗದುಗು. Heavy, loud thunder (Rā. 8, 102). — ಪೆರ್ಗದು. — ಕುದ. A large sheep (Rā. 11, 165). — ಪೆರ್ಗುಳ್. — ಕೂಳ್. A large fishing-basket (Rā. 5, after 114). — ಪೆರ್ಗದಿ. — ಕೆದಿ. A large tank (Ahh. P. 7, 88). — ಪೆರ್ಗಿತ್ತಳ್. — ಕೆತ್ತಳ್. A large hastion (V. 10, after 10). — ಪೆರ್ಗಿ

ನೆ. A large bunob (J. 3, 27, 31). — ಪೆರ್ಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. A large branch (ಸೆವ. 3, after 35). — ಪೆರ್ಗೊರಡು. — ಕೊರಡು. A large log, large pieces of wood (J. 11, 31). — ಪೆರ್ಗೊರಣಿ. (ಸ್ಮದ. 885). A large sack. — ಪೆರ್ಗೊಡರ್. — ಸೊಡರ್. A lamp with a great flame; a large flame (Ā. Bp. 42, 9; Rāv. 1, 134). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large flame. ಉರಿಯ ಪೆರ್ಗೊಲೆ (ಕೀಲಕ Mr. 47). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large palisade (Ā. Bp. 42, 28). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A big outdel (V. 89, 8). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large, oblong, or long, road (ಬದಿಸಲ್ಪ ಓ. I, 85). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ತಿಡಿ. A large hag (Rāv. 6, 116). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ತಪ್ಪ. A large raft (Rāv. 5, after 114). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ತರೆ. A large wave (Rāv. 6, after 11; 13, 45; J. 6, 3, 4; 7, 31). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ತೊಡವು. A large ornament (Ahh. P. 14, 126). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ತೊಡ. The thigh (ಉರು, ಪಿಡವು Mr. 381); a stout thigh (V. 11, 60). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ತೊಡ. — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large stream or river (Bp. 19, 81; Rāv. 5, after 114; J. 3, 2). ಪೆರ್ಗೊಲೆಯುಂ ಕೆಡೆಯುಂ ಕೊಳನುಂ ಮುತ್ತುಂ ಕೆವ್ವರಲೊಗಿವ ತಾಣಂ (Ā. II, 67). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ತೊಲೆ. A large heam (Rāv. 6, 116). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. Great, violent laughter (Rāv. 6, 4). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. Mnoh froth (Ā. Bp. 5, 59). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪಕ್ಕಿ. A large kind of bird (Rāv. 5, after 55; 5 59). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large or long road; a market road (ನಿಗಮ, ಹೆಬ್ಬಟ್ಟಿ, ಹೆಬ್ಬಾಂ Nn. 40). ಅತಿಹೆಬ್ಬಟ್ಟಿ ಪೆರ್ಗೊಲೆ (ಪಾನ್ತಾರ Mr. 478). See Ahh. P. 7, after 126; J. 24, 30. — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪಡಿಶೆ. Largeness; greatness, parade, oocetry (V. 28, 71). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪಡಿ. A large army (J. 12, 15; 20, 23; 25, 27). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large force (Bp. 11, 2; Rāv. 5, 119). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large net (Rāv. 5, 52). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large helly (V. 11, 60). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large oreeper (Rāv. 5, after 55). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large gate, the principal gate (ಪರಕೂಟ, ಹಸ್ತನು Mr. 191; J. 3, 40; 5, 28, 81; 9, 17). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪಾವು. A large snake; tho hoa (Rāv. 5, 68). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A thick bamboo (J. 10, 3). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. (ಸ್ಮದ. 386; Kk. 98). A large hole. — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೊಲಿ. A large, or royal, tiger (Ā. Bp. 5, after 64; Bp. 9, 15; 56, 26; Ā. Bp. 47, 10; J. 15 sum.; 22, 34; ಸೆವ. 3, 48). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೊಲಿ. A great lie (V. 38, 122). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large mountain (J. 21, 21). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. (J. 4, 29). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೊಲಿ. Excessive, dense smoke (Bp. 57, 14). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೊಲಿ. The big-bellied one: Gaṇḍā (ನನಾಯಕ ಸ್ಮ. 3, 4). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೊಲಿ. A large load (J. 5, 72). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. An elder son (Ahh. P. 9, 43). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A very deep pool (J. 27, 56; 28, 28). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. (ಸ್ಮದ. 213). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ, q. v. A large, tall tree, etc. (Ā. Bp. 8, after 4; Ahh. P. 7, 85). ಸ್ವಗೈದ್ರಧವೀಜಂ ಕೆಲಂ ಸಿದ್ಧದುಂ ಪೆರ್ಗೊಲೆನಗದೇ? (ಸೆ. 44). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪಾಡು. A forest with large trees (Ahh. P. 7, 86). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಕೊಮ್ಮು. A large branch of a tree (ಸೆವ. 4, 62). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A huge demon (J. 31, 56). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large deer (Rāv. 5, 83; ಸೆವ. 8, 48). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. Total unconsciousness: death (J. 20, 60). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. Dysentery (ಗ್ರಹಣಿ Mr. 387). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. Excessive, heavy rain (Ahh. P. 9, 66; Grj. 10, 115; Bp. 2, 12; Rāv. 8, 109; J. 15, 17). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A great, noble word (ಸ್ಮದ. 128, 213). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A great Māri (Ahh. P. 4, 108). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A long leather-rope (V. 34, 47). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. Large braids of hair (Bp. 25, 9). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large nose (V. 11, 61; ಸೆವ. 3, 62). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A loud tinkling

sound (Bp. 17, 15). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large haro (ಸೆವ. 3, 50). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A large, full breast (ಸ್ಮದ. 213; Ā. II, 98; Ā. Bp. 4, 77; 7, 107; Ahh. P. 3, 108; Rāv. 11, after 86; J. 6, 12). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಕೊಡ. A pitcher-like full breast (Ahh. P. 1, 103). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪಡಗು. A large ship (Ā. Bp. 2, 4). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪಣ್ಣಿ. A large hog (Grj. 1, 110). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. (ಸ್ಮದ. 207 Mdb.; 886). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಏಲಿ. A large net (ಸೆವ. 3, 24; 4, 10). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪಡು. A large forest (Ahh. P. 7, after 103; 7, 130; 8, after 67; 10, 130; 18, 48). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. (ಸೆವ. 1, 45). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪಾವು. A large snake (Ahh. P. 6, 132). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A huge corpse (Ahh. P. 13, 49; Rāv. 5, after 120). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A great name (Rāv. 3, 12). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. A great shine, lustre or light (ಬೆಳ್ಳು ಓ. I, 23; Bp. 27, 8). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೊದರ್. A large hnah (Ā. Bp. 5, 49). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೊದರ್. A large stream (Rāv. 5, after 120). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೊದರ್. A large river (Rāv. 6, after 24).

ಪೆರ್ ಪೆರ್. 2. = ಪೆರ್, instead of which it is customarily used in ಪೆರ್ಗೊಲೆ and ಪೆರ್ಗೊಲೆ (ಸ್ಮದ. 50; Tē. ಪೆಲಿ, ಪೆಲಿ, excessively, much; ಪೆಲಿ, much, exceeding; excess; T. ಪಿಡಮ್ಪು, wide extent, intensity, aggregation; ಪೆಡ, plenty, much; ಪೆಯರ್, ಪೆಲೆ, ಪೆಲೆ, greatness; see s. ಪಿಡಗು). — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. (ಸ್ಮದ. 50). A large neck. — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. — ಪೆರ್ಗೊಲೆ. (ಸ್ಮದ. 50). A large threshing floor.

ಪೆರ್ಚಿಸು ಪೆರ್ಚಿಸು. = ಪೆರ್ಚಿಸು, ಹೆಚ್ಚಿಸು. To cause to increase, to multiply, etc. (ಪರ್ಚನ ಸ್ಮದ. Dh.; Ā. Bp. 1, 86; 3, 78; 5, 134; 6, 70, 101; Bp. 50, 45). ಪೆರ್ಚಿಸು or ಪೆರ್ಚಿಸು (ಸ್ಮದ. 270 Mdb.). ನರನಾಥನಾ ತದಿಂ ಪೆರ್ಚಿಸು ದೇ ತುಂಗಂ (270 ditto).

ಪೆರ್ಚು ಪೆರ್ಚು. 1. = ಪೆರ್ಚು 3, ಪೆರ್ಚು 1, ಹೆಚ್ಚು 1. To become more extensive or greater in bulk, quantity, number, etc., to increase, to thrive, to grow, to be augmented, to swell, to superabound; to become lofty or proud (ನನಾರ ಸ್ಮದ. Dh.). ಕಾಮಂ ಪೆರ್ಚಿದುಮು (109). ಮತಿ ಪೆರ್ಚಿದುಮು (187). ಪೆರ್ಚಿದುಮು (ಉತ್ಕಟ, ಉದ್ಭವ, ಉದ್ಭವ, ಉದ್ಭವ, ಉತ್ಕಟ, Mr. 446). ಉತ್ಕಟಂ ಕಳಿಸು, ಪೆರ್ಚಿದುಮೇ? (ಸೆ. 44). ಪೆರ್ಚಿದು ಅಯ್ಯರ್ (J. 28, 2). ಇಸ್ತು ಪೆರ್ಚಿದು ಪಾಣಮಿ (ರಾಕೆ Mr. 69). See Ā. Bp. 1, 96; 3, 38, 85; 5, 2; Ā. Bp. 5, 3; J. 2, 6; 6, 7; 8, 3; ಸೆವ. 4, 67, 89; ಎರಿಪೆರ್ಚು, ಮೆಚ್ಚುಪೆರ್ಚು.

ಪೆರ್ಚು ಪೆರ್ಚು. 2. = ಪೆರ್ಚು 4, ಪೆರ್ಚು 2, ಹೆಚ್ಚು 2. Increase, growth; largeness; rising, swelling, flood; spreading out, extension; eminence, supremacy, riches; valuableness; superabundance; moreness (more); excess, surpassing the due measure; superfluity; surplus; exaggeration; elation; pride; daring (ಉದ್ಭವ ಸ್ಮ. 38). ಸುತರ ಪೆರ್ಚು (ಬಕವಿ ಓ. I, 53). ರತ್ನಾಕರಂ ಪೆರ್ಚಿನಿ ಮೇಲೆವರಿಯು (J. 1, 1). See Ā. Bp. 1, 132; 8, 11. — ಪೆರ್ಚುನೇರ್. Water (ponred over a young child) for (its) growth (Ā. Bp. 3, 45). — ಪೆರ್ಚುಮ್ಪುರು. — ಪೆರ್ಚುರು. (ಸ್ಮದ. 204). Increasing fitness, etc.

ಪೆರ್ಚುಗೆ ಪೆರ್ಚುಗೆ. 1. = ಪೆರ್ಚು 1, ಹೆಚ್ಚು 1, ಹೆಚ್ಚು 1. Increase, etc. (= ಪೆರ್ಚು 2, q. v.; ಅಸ್ಥಿ ಸ್ಮದ. Cm. 8.

ಸದೆ; ಎತಾನ, ಹೆಚ್ಚುಗೆ Nn. 115; ಉನ್ನತಿ Smd. 158 Cm.; ಪೊ ಮುದ್ದು Smd. I; ಉಬ್ಬರ Kk. 55; ಬುಲುವಣ Bbn. 14). ಸಸ್ಯಾದಿ ತರುಲತಾವಳಿಯ ಪೆರ್ಚುಗೆ (Smd. 256). See Räv. 9, 4; J. 26, 14, o. r. ಪೆರ್ಚುಗೆ. — ಪೆರ್ಚುಗೆಯಾಗು. — ಅಗು. Increase to be produced, to increase, etc. (ನೆಡ್ Smd. 3 Cm.). — ಪೆರ್ಚುಗೆ ವದೆ. — ವದೆ. To get increase, etc. (ಅಗ್ಗಲಿಸು Smd. 187 Cm.).

ಪೆರ್ಚುಗೆಗೆ përchugë. 2. = ಪಚ್ಚುಗೆ, etc. — ಪೆರ್ಚುಗೆಗಾರ್ತಿ. = ಪಚ್ಚುಗೆಗಾರ್ತಿ. (ಎಕಾನ್ತದರ್ Smd. 74).

ಪೆರ್ವೆ përpë. (Smd. 50).

ಪೆರ್ವೆ përmë. (Smd. 248). = ಹೆಮ್ಮೆ. Increase; greatness, excellency, ascendancy, magnificence, grandeur, honour; pride (ಹೆಮ್ಮೆ Öt. II, 76; ಬಿಂಕ Öt. I, 9; T. ಪರುಮ್ಪು, Të. ಪೇರಿಮ). See Öpr. 1, 69; 2, 5; 6, 88; Räv. 13, 21, 69; Säv. 2, 28, 67; J. 7, 18; 9, 25; 27, 21. — ಪೆರ್ವೆ. — ಅಡಿ. = ಪೆರ್ವೆಯು, ಹೆಮ್ಮೆ. See ಇದುಗುದಿಯು. — ಪೆರ್ವೆಯು. — ಅಡಿ-ಅ. S. N. (Bp. 54, 74). — ಪೆರ್ವೆಯೊಡೆಯ. — ಒಡೆಯ. (Smd. 242). A grand ruler, etc. — ಪೆರ್ವೆವದೆ. — ವದೆ. To obtain grandeur, to distinguish one's self, etc. (Räv. 13, 83). — ಪೆರ್ವೆವೆದೆ. — ವೆದೆ. = ಪೆರ್ವೆವದೆ. (Öpr. 7, 29; Räv. 6, after 11).

ಪೆಸರ್ pësar. = ಪೆಸರು, ಹೆಸರು. A name, an appellation; greatness, fame, celebrity (ಗೋತ್ರ Mr. 503; Të. ಪೇರು; T. ಪೆಯರ್, ಪೇರ್; M. ಪಿಯರ್, ಪೆಯರ್, ಪೇರ್; Tn. ಪುದರ್). ತರಳೆ, ಎಲೇದ್ಲಾ ಎನುತ ಪೆಸರಲಿ ಕರೆಯರ್ (Bp. 32, 44). ಅವನಿಯೊಳು ಪೆಸರ ಒಳವೆತ್ತ ಅರುಹತರ್ (50, 46). ಇರ್ಪುದು ಬೇದರೊಗಿನಿ ನಗರಮದೊನ್ನ, ಸನ್ನ ಪೆಸರನ್ನ ಪುಳನ್ನ ಪುರಂ (Räv. 5, 28). ಭಳೆಯೊಗುಂ ಶಂಕರನೆಮ್ಮ ಪೆಸರ ಪಂಡೆ ಪದ ಕುಮಾರಂ (18, after 95). ತನ್ನ ತನ್ನೆಯ ಪೆಸರ ಬರಹವರೆ (J. 30, 24). ಪೆಸರ ನಾಯಕರ್ (Abb. P. 11, after 132). See ಪೆರ್ವೆಸರ್, ಸುವೆವೆಸರ್; Öpr. 1, 77; 2, 11. — ಪೆಸರಂ ಕೊಡು. To give a name. ತಬ್ಬುಮಣಿದರ್ವಣಮೆಮ್ಮ ಪೆಸರಂ ಕೊಟ್ಟು (Smd. 3 Cm.). — ಪೆಸರಂ ಪೊಡು. To assume, adopt or bear a name. ತಿವಾನೆನ್ನೊತ್ತಮಂ ತಾನೆಮ್ಮ ಪೆಸರಂ ಪೊತ್ತು (Bp. 34, 4). — ಪೆಸರ ಹೊಡು. = ಪೆಸರಂ ಪೊಡು. (Bp. 54, 45). — ಪೆಸರಾಗು. — ಅಗು. A name to come into being or to arise or to come to; a name to be. ಡನ್ಪು ಕಾಸನೆನ್ನು. ಇಳೆಯೊಳೆ ತಂಗಿ ಪೆಸರಾಗಲಿ! (J. 28, 60). ನಿನಗೆ ವಸನ್ನದೊತೆವೆಸರಪ್ಪದು (Öpr. 7, 41). ಅದುಮೊಗಿನೆನಲು ಗುಹನ ಪೆಸರಪ್ಪದು (Smd. 4). 2, fame to come into being, to become or be famous or known. ಪೆಸರಪ್ಪ ಮಾಪಗೊಳೆ ಉರ್ದು (Smd. 99). See Abb. P. 1, 78. — ಪೆಸರಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. = ಪೆಸರಂ ಕೊಡು. ನಿಮ್ಮಯ ಪೆಸರನಿಕ್ಕುವೆಂ (Bp. 2, 54). — ಪೆಸರಡು. — ಇಡು. = ಪೆಸರಕ್ಕು. ಅಂಕತನಾಮಂ ಪೆಸರಡು ನಕ್ಕದಿನ್ ಎನ್ನದೊಡಮುರ್ಪದು (Smd. 94). ಸಮಸಂಸ್ಕೃತವೆಸರನಿಕ್ಕು (98). See Abb. P. 1, 78. — ಪೆಸರೇ. — ಕೆ. = ಪೆಸರಡು. ಅನಿಡೆ ಶೋಭಿಸುವ ಕಟ್ಟಿಗರ ಕೆಯ್ಪಿ ದಿಯೆನ್ನ ಪೆಸರನಿತ್ತು (Kk. 3). — ಪೆಸರನಿಸು. — ಎನಿಸು. To make one's name to be spoken of, to make famous or known. ವಾರಸತೆಯರ ಮೊತ್ತದಲಿ ಪೆಸರನಿಸಿ ನಿನೈವನ್ ಕೆ ಕಟಕದೊಳಗೆ (Bp. 23, 22). — ಪೆಸರ್ವೆದಂಗು. To strive after excellence or fame (Öh. v. 15). — ಪೆಸರ್ಗೊಳೆ. — ಕೊಳೆ. = ಪೆಸರುಗೊಳೆ. To get a name or fame (Bp. 29, 16). 2, to take up or mention one's name; to name or mention (J. 11, 85). ಎಕಾಸಮು ಖದಿಂ ನೋಡಿ, ಪೆಸರ್ಗೊಳಿನ್, ಆ ಸುಪ್ಪತ್ತನ ಕರೆಯೊಡನೆ (Bp. 48, 29). — ಪೆಸರ್ವದೆ. — ವದೆ. To get a name, to be called (Smd. 118). 2, to get fame, to become famous (Abb. P. 1, 78; Bp. 81, 1; 50, 81; J. 24, 18). — ಪೆಸರ್ವದೆ. — ವದೆ. =

ಪೆಸರ್ವದೆ No. 2. (Bp. 28, 18; Raghc. 17, 65). — ಪೆಸರ್ವೆಸರ್. — ಪೆಸರ್. Various names (Öpr. 7, 153).

ಪೆಸರಿಸು pësarisu. = ಹೆಸರಿಸು. To name, to mention, to tell (J. 6, 24, 25, 26; 18, 43).

ಪೆಸರು pësarü. = ಪೆಸರ್, etc. ಪೆಸರುಗಳು (Bp. 19, 72). ಪುರ್ಗ, etc. ಬೇವೊಳೆವ ಪೆಸರು; ಅಮರ, etc. ಬೇವರ್ವ ಪೆಸರು; ಪ್ರಣವ, etc. ಒಂಕಾರಕ್ಕೆ ಪೆಸರು; ವರಿವಸ್ತು, etc. ಬೆಸಕೆಯ್ದುದಕ್ಕೆ ಪೆಸರು (HIA.). — ಪೆಸರುಗೊಳೆ. — ಕೊಳೆ. = ಪೆಸರ್ಗೊಳೆ No. 2. (Bp. 8, 40; 26, 60; 59, 85). — ಪೆಸರು ಬರ್. A name to come into existence or spring up. ಬಸವನ ಅಲವು ಇದು ಎಷ್ಟು ದು ಎತಕ ಪೆಸರು ಬನ್ನಿತ್ತು? (Bp. 82, 19). — ಪೆಸರು ವೆಡು. — ವೆಡು. To get a name or fame (Bp. 30, 6).

ಪೆಸರ ಪೆಸಾರ. (Smd. 59). = ಹೆಸರ್, ಹೆಸರು. A kind of pulse, green gram, Phaseolus mungo Willd. (T. ವಯದು; M. ವಯರ್, ವಯದು; Të. ಪೆಸಲು; cf. ವಯರ್). ಪೆಸರ್ಗರ್ (Smd. 58).

ಪೆಳಗು pëlagu. Fear, alarm (T. ವೆಳ್ಳು = ಅಂಟು, = Të. ಬೆಡುಕು; cf. ಬೆಡಗು). See ತರ್ವೆಗು.

ಪೆಳೆರ ಪೆಲಾರ. ಪೆಳೆಯು. 1. To tremble, to fear (ಭಯ Smd. Dh.; Abb. P. 13, after 54). ಕಣೆಯೊಡ್ಲಾಂ ದಿವಾಗುಂ ಪೆಳೆರ (Abb. P. 13, 80). ಪೆಳೆತ್ತು (5, 98). ಪೆಳೆರ್ವ (V. 9, after 71; 14, 62; Säv. 1, 39).

ಪೆಳೆರ ಪೆಲಾರ. ಪೆಳೆಯು. 2. (Smd. 40). Fear, alarm (ಅಳರ್, ಅದಿರ್ಪ, ಭಯ Kk. 42; ಅಳರ್, ಭಯ Smd. 40).

ಪೆಳೆರಿಸು pëlarisu. To cause to fear, to frighten (Abb. P. 4, 56).

ಪೆಳೆವು pëlavu. (Smd. 247). A flaw (? Öpr. 1, 36, text doubtful; T. ಪಿಳವು, a split, a lice; M. ಪೆಳ, ಪೊಳ, a burst, rent, obip; cf. ಪೊಡ್ಲೆ 1 and ಹಳಿ).

ಪೆಳೆಳಿಸು pëpalisu. (ಪೆಲಿಳಿಸು). = ಬೆಳ್ಳೆಳಿಸು. To tremble, to fear (Abb. P. 12, 18; 14, 141).

ಪೆಲಿ pëli. See ಪೆ-2.

ಪೆಲಿಕು pëliku. A wrangle, a quarrel, a fight (ಹಗರ್ Smd. I & II; see ಪೆಗು, ಪೆಗು 1).

ಪೆಲಿವ ಪೆಲಿವ. = ಹೆಲವ. A lame man, a cripple (ಕಾಲಿಲ್ಲದವ Smd. I; Säv. 2, 87; M. ಪೆಲೆಕ್ಕುಲನ್, dragging one leg). ಪೆಲವನ ಕಣ್ಣಿಳ್, ಅನ್ನಕನ ಕಾಲ್ ಕೆ ಎನಿತ್ತೊಡಗೂಡಿ ಗಾವದುಂ ತರದೊಡೆ ಬಲ್ಲಿದಂ ನಡೆದ ಮಾದ್ಲೆಯೆನಿಪ್ಪದೆ? (Grj. 1, 26).

ಪೆಲಿವಿ pëlavi. = ಹೆಲವಿ. A lame woman (J. 6, 49).

ವೇ ಪೆ. 1. = ವೇ. Madness, rage, confusion, viciousness; meanness, worthlessness, growing wild, as plants (T., M.; cf. ವೆದ; T. ಪಿಡ, ವೇಯ್, M. ಪೇ, ಪೇನೆ, ಪೇಯ್, a ghost, devil, demon; cf. Sk. ಪಿಶಾಚಿ; Sk. ಪಿ, anger, passion; a wicked man). — ವೇಡು. — ವೆಡು. To become worthless (Öpr. 10, 64).

ವೇ ಪೆ. 2. = ವೇ. — ಪೇನಾಡ್. The Poon tree, Sterculia foetida Lin. (St. & Pl.; T. ಪೇನಾಡ್).

ವೇಂಕುಳಿ ಪೆ-ಢ-ಕುಣಿ. = ವೇಂಕುಳಿ, etc. (ಮರುಕುತನ S.). ವೇಂಕುಳಿ ಪೆ-ಢ-ಕುಣಿ. (Smd. 48, 239). = ವೇಂಕುಳಿ, ಹೇಳು. A demon. 2, madness, fury, etc. (ಮರುಳ Kk. 65, o. r. ಮರುಳನ; ಮರುಳನ Smd. 49; V. 35, after 55). ವೇಂಕುಳಿಯ ನಾಯಿ (ಅರ್ಕು HIA., = T. ವೇಯ್ನಾಯ್; Të. ಎಪಿ,

ಬೇವು, ವೇವು. — ವೇಂಕುಳವಾರ್. -ವಾರ್. Devil's milk (V. 37, 89).

ವೇವ ಪೆಂ. A trouble; a strait, sorape (Mhr.). — ವೇವಾಟ. -ಅಟ. Trouble, difficulty, strait (My.). ಈಡಲದ ಮರ ಹೀ ನ, ನೀಡಲದ ನೆರೆ ಹೀನ, ಮೋಡದ ಹೆಣ್ಣು ತರಹೀನ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ವೇವಾಟ ಹೀನ (Sp.). ವೇವಾಟದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ನೀವಾಟವೇ ಸರಿ (Prv.). — ವೇವಾಡು. -ಅಡು. To be involved in trouble and difficulties (My.).

ವೇವ ಪೆಂಕಾ. An owl. 2, the tip or the root of an elephant's tail (ಮೊದಲ ಬಾಲ Hla.; ಬಾಲ Mr. 156). 3, a louse (cf. ವೇನ).

ವೇವ ಪೆಂಕಾ. An elephant (R.).

ವೇವ ಪೆಂ. (=K. ವೇ1) in ತಿಲ. 2, a drink, a beverage.

ವೇವ ಪೆಂ. 1. = ವೆಟ್ಟು. A basket; a chest. 2, a multitude. 3, a retinue.

ವೇವ ಪೆಂ. 2. = ವೇವೆರೆ. A small kind of turban (My.; Mhr., H. ಫೇಟಾ, ಫೇಟಾ).

ವೇವ ಪೆಂಕಾ. = ಬೆಟ್ಟ, ವೇವೆರೆ, oto. A basket; a box, a chest. 2, a multitude, a company. 3, an attendant (Ūpr. 5, after 76).

ವೇವ ಪೆಂಕಾ. = ವೇವೆ 2. (Rāv. 13, 72).

ವೇವ ಪೆಂಕಾ. = ವೆಂಕಾ. (My.).

ವೇವ ಪೆಂ. 1. = ವೆಟ್ಟು. A basket; a chest,

ವೇವ ಪೆಂ. 2. (ವೇವೆ) = ವೇವು. Ornamental work woven in the borders of cloth (My.; B. 3, 103).

ವೇವ ಪೆಂಕಾ. = ವೇವೆರೆ, ವೆಟ್ಟು (Ūmd. 338), etc., ವೇವೆಗೆ (Ūmd. 31), etc.

ವೇವ ಪೆಂ. = ವೇವೆ 2. (My.).

ವೇವ ಪೆಂ. 1. = ವೇವೆ 1, (ವೇವೆ). A basket; a chest, a box.

ವೇವ ಪೆಂ. 2. A pettah, an emporium, a mart, a market-town; a place of sale, a long street of shops in a town (ಮಾದುನ ವಾವು Mr. 350; My.; Tē., M.; T. ವೇವೆ; Mhr., H. ವೇವ, ವೇವು). ವೇವೆಗೆ ಬಟ್ಟೆ, ವೆಟ್ಟು ಸೆಟ್ಟು. — ವೇವೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಗೆ ಬೇಟೆಯ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ವೇವೆಗೆ ಹೋದರೆ ಸಾಲಗಾರರ ಕಾಲ, ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಯ ಕಾಲ (Prv.). ತರಗಿನ ವೇವೆ (ಎವರೆ, ವೆಟ್ಟು ಎಳೆಗೆ Sl. 106).

ವೇವ ಪೆಂಕಾ. Probably a wrong reading of ವೇವೆ (see ವೇವೆ).

ವೇವ ಪೆಂ. = ವೇವೆ. A sweetmeat composed of milk and sugar (My.; Mhr., H. ವೇವಾ).

ವೇವ ಪೆಂಕಾ. = ವೇವೆ. — ವೇವೆ ಬರ್ವ. A snow-cake (B. 3, 101).

ವೇವ ಪೆಂ. (cf. ಫೇನ). Frothy sonm; rice-flour, etc. beaten up to a frothy consistence (V. 9, 78; My.; Mhr. ಫೇವೆ).

ವೇವ ಪೆಂಕಾ. = ವೇವೆ 2. (My.).

ವೇವ ಪೆಂ. Tbh. of ವೇವೆ. See ನರ.

ವೇವ ಪೆಂ. Confusion or distraction of mind (T. ವೇವು); a demon (My.; see ವೇ1).

ವೇವ ಪೆಂ. = ವೇವೆ. — ವೇವಾಮಾತು. Cheekmate with a pawn (My.; Mhr., H. ಪ್ಯಾವಾಮಾತು).

ವೇವ ಪೆಂ. = ಪ್ಯಾವೆ. A foot-soldier; a peon (My.); a pawn at chess (My.; Tē. ವೇವಾ, ಪ್ಯಾವಾ; Mhr., H. ಪ್ಯಾವಾ, ಪ್ಯಾವೇ).

ವೇವ ಪೆಂ. 1. Lice to increase or grow greatly (ಯಾವನು ಸುದ್ದಿ Ūmd. Dh.). P. ps. ವೇವು, ವೇವು (287 Cm.).

ವೇವ ಪೆಂ. 2. (Ūmd. 59) = ವೇವೆ, ವೇವು. A louse. (T., M.; Tē. ವೇವು).

ವೇವ ಪೆಂ. Tbh. of ವೇವೆ (Ūmd. 388).

ವೇವಾ ಪೆಂಕಾ. See s. ವೇ 2.

ವೇವೆಯವಾನ ಪೆಪ್ಪಾಮಾನ. Drinking repeatedly. (Ūpr. 1, 135).

ವೇವು ಪೆಂ. To be drunk, drinkable, potable; tastable, sapid; a drink, a beverage; a libation. See Ūh. v. 73; ವಾವು.

ವೇವು ಪೆಂ. ವೇವು. The milk of a cow, etc. etc.

ವೇವ ಪೆಂ. = ವೇ 1 (before vowels, Ūmd. 213, 214), etc., ವೇವ. Largeness, etc. (T., M.; Tē. ವೇವು). — ವೇವಡು.

-ಅವು. Excessive, much flesh (V. 28, 71). — ವೇವಡು.

-ಅವು. (Ūmd. 214). A large forest or jungle (Bp. 18, 9; 26, 33; Ūv. 3, after 28; J. 12, 15). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. (Ūmd. 214).

A long foot. 2, the long-paced one: a dog (ಸೊಣ್ಣು, ಜಾಯಿಲ, ಕುಕ್ಕುರು, ತುನಿ ಸಾ.; ಸೊಣ್ಣು Ūt. II, 59, originally ವೇವಡಿ; Rāv. 5, 52; 5, after 85; V. 14, after 81). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. A large array (Ūpr. 6, 35). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ.

Extensive knowledge (Ūpr. 5, 86). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. A large water-fall (Abh. P. 7, 31). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ.

(Ūmd. 214). A large elephant (Ūpr. 5, after 39; 7, after 81). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. A large hanyan tree (Rāv. 9, 24).

— ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. A large tortoise (Ūpr. 5, after 39). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. A great soldier (Abh. P. 13, 120). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ.

A large kind of orange tree (Rāv. 2, 86; cf. ವೇವಡಿ). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. A grand business or profession (ಉದ್ಯೋಗ Ūt. I, 16). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. A large, broad chest (Mr. 283; Abh. P. 3, 157; 11, 1; Bp. 18, 58; Bh. 3, 13, 33; J. 11, 41; Ūv. 4, 59). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ.

A great flame or blaze (ದಕ್ಕುರಿ, ಫಣ್ಣುಲಿತ Ūm. 11; Bp. 19, 57; 58, 28; V. 9, after 21). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. A large, broad chest (Mr. 283; Abh. P. 3, 157; 11, 1; Bp. 18, 58; Bh. 3, 13, 33; J. 11, 41; Ūv. 4, 59). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ.

A great sport; great delight (Bp. 23, 25). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. Excessive, strong breath (Bp. 54, 40). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ.

A large ox (Ū. Bp. 47, 40). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. A large leaf (Bp. 18, 31). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. — ವೇವಡಿ. (V. 38, 69). — ವೇವಡಿ. (Ūmd. 214). A great farmer. — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ.

A large belly (J. 16, 35). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. A great festivity (Rāv. 4, 42). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. A great run (Bp. 26, 32; 57, 44). — ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ. A large assembly, a great audience, etc. (Bp. 1, 51). ವೇವಡಿ. -ಅಡಿ.

To hold a grand levee, etc. (38, 10).

ವೇವ ಪೆಂ. ವೇವೆ. Dancing, skipping (Tē., also ವೇವೆ ವೇವೆ; ವೇವೆ, conrse, pace, running, gallop; Mhr. ಫೇವೆ, ಫೇವೆ, turning round in a ring, or galloping up and down, as a horse; forming a ring and dancing and capering; cf. ವೇವೆ); a sword-dance (My.).

ವೇವ ಪೆಂ. ವೇವೆ. A dancer, an actor (ಕುಶೀಲವ, ವಾರಾ ನರ.).

ವೇವ ಪೆಂ. ವೇವೆ. Dancing (Bp. 4, 7; 5, 42).

ವೇವ ಪೆಂ. ವೇವೆ. (fr. Dutch peer or Portuguese pera, a pear). The guava, Psidium guajava Lln. (B. 3, 20, 114; M. ವೇವೆ, ವೇವೆ; Mhr. ವೇವೆ; cf. ಬಿಕ್ಕು).

ವೇವ ಪೆಂ. ವೇವೆ. (St. & Pl.; Z.).

ವೇವ ಪೆಂ. Galloping, running, as men, horses, etc. (My.; see ವೇವೆ). ಕುದುರೆಯ ವೇವೆ (ವಯಾಳಿ G.; Ūh.).

ವೇವ ಪೆಂ. = ವರು. Difference or unevenness in soles (My.; Mhr. ಫೇವೆ). — ವೇವೆ ಕಟ್ಟು. To stop, i. e. to remove, that unevenness (My.).

ವೇಲಾಸು pērisu. 1. To cause to display or be covered with. See ತಳವೇಲಾಸು.

ವೇಲಾಸು pērisu. 2. = ಹೇಲಾಸು. To cause to load, etc. (J. 4, 67).

ವೇಲಾಸು pēru. 1. = ವೇಲಾ (ವೇಲು). P. p. ವೇಲಾ. To scatter about (Ūpr. 7, 55); to spread about, to unfold, to display (8, 72).

ವೇಲಾಸು pēru. 2. = ಹೇಲು 1. To lift up and put upon; to load, to lade, to freight; to pile up (J. 15, 43; M.). P. p. ವೇಲಾ. ನೂಲು ಎದ್ದದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬಾಸಣಿ, ಎರಡೂರು ಬೇಲಾ ಬೇಲಾದ ಕಟ್ಟುಗಳೊಳಗೆ ವೇಲಾ (Bp. 6, 82). ವೇಲಾ ಮುಖಮಗಳ (86, 28). ಸಾಲಿಗರ್ ಕಲುಗುಣಂ ಮಿಗೆ ವೇಲುವರ್ (84. In B. 5, 87).

ವೇಲಾಸು pēru. 3. = ಹೇಲು 2. A load, especially a bullock-load (J. 5, 13).

ವೇರ್ಲೆ pērlē. = ವೇರಲ, etc. (My.).

ವೇರ್ಲೆ pēl. 1. = ಹೇಲು 1. To void excrements (especially used of men and carnivorous animals, ಮಲ ಎರ್ಪುನ ſmd. Dh.; T. ವೇಲು; see ಏಲಿ).

ವೇರ್ಲೆ pēl. 2. = ಹೇಲು 2. Excrement, the dung of man, dogs, cats, etc. (ಮಲ ſmd. Dh.).

ವೇಲ ಪೆಲಾ. Golng. 2, a small part. 3, a testicle. 4, = ವೇಲವ. See ಪರಿ.

ವೇಲವ ಪೆಲಾವಾ. Delicate, fine, soft, tender, thin, slender, small. See ಪರಿ.

ವೇಲೆ ಪೆಲೆ. A onp, a bowl (My.; B. 4, 125. 225; Mhr., H. ವೇಲಾ).

ವೇಲಲ ಪೆಲಾಲಾ. Beautiful, charming. 2, skilful, dexterous, clever; deceitful, crafty.

ವೇಲವೆ ಪೆಲಾವೆ. = ವೇಲವೆ. The Peshwa, the head minister of the Mahratha empire (B. 4, 216; Mhr., H. ವೇಲವಾ).

ವೇಲೆ ಪೆಲಿ. A piece of flesh or meat; etc. 2, an egg (ಕೋಳಿ, ಅಡ್ಡ, ತತ್ತಿ Mr. 167).

ವೇಲೆಕೋಳಿ ಪೆಲೆ-ಕೊಳಾ. An egg.

ವೇಲಾ ಪೆಲಾಪಾ. Pounding, grinding, crushing, triturating, pulverizing by means of a mill. See ಅರಿ. 2, (ವೇಲವೆ G.), a hand-mill. — ವೇಲಾಪಂಗಯ್. -ಂಗಯ್. To grind, to mill. ವೇಲಾಪಂಗಯ್ ತಿಲೆ (ಕನ್ನಡ ſm. 98).

ವೇಲಾಪಂಗಯ್ ಪೆಲಾಪಾ-ಅಗ್ರ-ತಿಲೆ. The top-stone in grinding. See ಕನ್ನಡ.

ವೇಲಾಪು ಪೆಲಾಕಾಶು. Tribute paid by a zemindar, etc. (My.; Br., H.).

ವೇಲಾಪುರ ಪೆಲಾಕಾರಾ. A revenue officer secondary to an Amaladāra (My.; Br., H.).

ವೇಲಾಪು ಪೆಲಾವಾ. = ವೇಲವೆ. (My.).

ವೇಲಿಕೆ ಪೆಲಿಕೆ. = ಹೇಲಿಕೆ. Aversion, disgust; nastiness (Bh. 1, 4, 42).

ವೇಲಾಸು ಪೆಸು. 1. = ಹೇಸು 1. To feel aversion (Abh. P. 4, 81; 8, 52).

ವೇಲಾಸು ಪೆಸು. 2. = ಹೇಸು 2. Aversion, disgust. — ವೇಲಾಸು. -ವರು. Disgust to arise (Abh. P. 11, after 132; 13, 96; 15, after 56).

ವೇಲೆ ಪೆಲಿ. = ವೇಲಾ (ſmd. 39).

ವೇಲಿಕೆ ಪೆಲಿಕೆ. = ವೇಲಿಕೆ, etc. Tbh. of ವೇಲಿಕೆ (ſmd. 31; ಪಟ್ಟಿಗೆ ſt. II, 13; V. 8, 4, 16). — ವೇಲಿಕೆದೀವು. -ವೇವು. To be filled into a box (V. 8, 3).

ವೇಲಿಕೆ ಪೆಲಿಕೆ. (ſmd. 40).

ವೇಲೆ ಪೆಲೆ. Tbh. of ವೇಲೆ 1. (Ūpr. 6, 35).

ವೇಲಾ ಪೆಲೆ. = ವೇಲಾ, ಹೇಲಾ. To utter, to say, to speak; to mention; to adduce; to narrate, to relate; to tell; to command, to order (ನಿರೂಪಿಸು ſmd. 1; ಎನ್ ſmd. 20. 24 Cm.; T., M. ವೇಲಾ; Tē. ವೇಲು, ವೇಲು, M. ವೇಲು, to chatter, as birds; T. ಎನ್, M. ಎಗು, to order, oommand). P. p. ವೇಲಾ. ತಟ್ಟಾ ತಟ್ಟಾ ಮಂ... ಬಗ್ಗುವೆ ವೇಲಾಂ (ſmd. 3). ಕವಿಮಾರ್ಗತನಮಾಸಮನ್ ಅವನ್ ಎನ್ನದವನತನ್ ಅಯ್ಲೆ ವೇಲಾಂ (231). ಇದವೊಳ್ ಸಾಕ ಲ್ಲಸಂಜ್ಜೆ ವೇಲವು (are not adduced, passive sense) ಎನ್ಲಾ ವೇಲ (61). ಲಿಂಗಮುಮ್ಮು ವಸ್ತು ಎನ ಕುಡುಪಂ ವೇಲುದು (154). ತ್ತುತೀಯ ಸಲೆ ಕರ್ತೃಕರಣಹೇತುತ್ವತೀಯಾ ವೇಲಾ ವಡಗುಂ (157). ನೆನದು, ವೇಲಾಂ (280). ಎವೆದ್ವನ್ ಅವನ ಜಾಗದ ಪೆಮ್ಮಂ? (211). ಈ ವೇಲಾ ಎಫ್ತೆಗಳ್ (164). ವೇಲಾಕ್ಕೆ ಕೇರ್ದಂ (278). ಬತ್ತರಿಸಲ್ವೆ ವೇಲಾ ಸುವರ್ಣಾತ್ಕರಮಂ! (278). ನೈವಂ ವೇಲಾ (164). ಕುಡ ವೇಲಾ, ಉಡಲ್ವೆದ್; ತರವೇಲಾ, ತರಲ್ವೆದ್ (278); ತರವೇಲಾ ಸ್ವಾಧ ವಾಚಸಾಧನಮಂ! (278 Mdh.). ತರವೇಲಾಂ (82). ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಬೊ ದರಾದ ನಾಲ್ಕು ಆಶ್ರಮಂ ವೇದವಲ್ಲಿ ವೇಲಾ ಪಟ್ಟುವ (Hik.). ವೇಲಾ (ಸೂಚಕ, ಹೇಲುವನ್ಯಾವನು Nn. 122). ವೇಲುದು (ಅಜ್ಜೆ, ಶಾಸು, ಪ್ರಯೋಗ, ಶಾಸನ Mr. 440). ಅಜ್ಜೆಗೆಯೆ ಇರವನ್ನಿಗಿಯೊ ವೇಲಾ (either: they use to say, or: It is said, or explained by, ſm. 27); ವೇಲಾ ಪಿಡಿಯನ್ಲ ವೇಲಾನೆ (41). ಲಿಂಗ ವೇಲಾ! ಎನ್ಲಾ ಬಲ್ಲರ್, ಇದನ್ ಆಂ ವೇಲಾನ್ಲ (Kk. 8). ಇವನವೇಂ ಫಲಿತಿಯಂ ವೇಲಾನ್ಲ? (Rā. 13, 8). ಎಲೆ, ಮುನಿವ, ನೀ ನನ್ನಿಯನೆ ವೇಲಾ! (Bp. 1, 55). ಆ ಅಯ್ಯನ ಅಮಲಚರಿತ್ರವಂ ವೇಲಾಲ್ವೆ (60, 13). See Ūpr. 1, 48. 62. 63; 3, 90; 5, 44.

ವೇಲಾ ಪೆಲಿ. = ವೇಲಾ, q. v.

ವೇಲಾಕೆ ಪೆಲಿಕೆ. = ಹೇಲಾಕೆ. Saying, telling; talk, rumour. 2, a saying, an enigma, a puzzle, a sort of ſitra (Kāvy. III, 2, B, 81; cf. ಪ್ರವೇಲಾ).

ವೇಲಾಕೆ ಪೆಲಿಕೆ. = ವೇಲಾಕೆ. Saying, etc. 2, notoriety, fame. ನೀನುಕ್ಕಿದುಣ್ಣು ರಾಜ್ಯಂ; ನೀನುಕ್ಕಿದ ಪಟ್ಟ ಮುಣ್ಣು, ವೇಲಾಕೆಯುಣ್ಣು (ſmd. 155. 292; it is possible that here the term is ವೇಲಿಕೆ, i. e. boxes with money, etc.).

ವೇಲಾಸು ಪೆಲಿಸು. = ಹೇಲಾಸು. To cause to tell, etc. (J. 1, 8; 9, 12; 10, 27).

ವೇಲಾ ಪೆಲಿ. = ವೇಲಾ, etc. P. p. ವೇಲಾ. See Bp. 2, 43; 5, 57; 10, 7; 23 sum.; 45 sum.; J. 29, 24. ಪೋಗಿ ವೇಲುವಂ (ದೂತ Mr. 245). ಓದೆನ್ನ ವೇಲುವನು (ಉಪಾಧ್ಯಾಯ 251).

ವೇಲಾಪಿಕೆ ಪೆಲುವಿಕೆ. Saying, telling. ವ್ಯಕ್ತಮಾಂ ವೇಲಾಪಿಕೆ (ನಿರೂಪ, etc. 81. 391).

ವೈ pay. 1. For Kannada words with this initial syllable in MSS. or books see ಪಯ್, e. g. ಪೈರು = ಪಯ್ಯ.

ವೈ pay. 2. Upper; external; extra; upon (Tē. ಪಯ್, ಪಯನೆ, ಪೈ). — ಪೈಗಪ್ಪಿ. ಪೈಗಪ್ಪು. An extra overseer or superintendent (My.); a patrol (My.; Br., H.).

ಪೈ pay. A copper coin, the 12th part of an Anna, a Pie (My.; B. 4, 51. 180). ನಾಲ್ಕು ಪೈ (ವನಿ G.).

ವೈಕ payka. 1. = ಪಯ್ಯ.

ಪ್ರಕ payka. 2. Money (Mhr. ಪುಕಾ; R.; Tē. ಪುಕ, a small copper coin, a farthing, a half penny; cash, money).
 ಪ್ರಕೆ payki. Of or out of; from amongst (My.; Br., Mhr.).
 ಪ್ರಗಮ್ಪರ paygambara. A prophet; a messenger from heaven (Mhr., H. ಪೇಗಮ್ಪರ; My.).
 ಪ್ರಗು paygn. = ಪುಗೋ. Pagn (My.).
 ಪ್ರಗೋ paygō. = ಪುಗು. (My., T.; Si. 272).
 ಪ್ರಂಗಲ paingala. (fr. ಪಂಗಲ). The fifty-first year of the cycle of sixty (My.).
 ಪ್ರಪಾ paipana. Small tinkling bells for the feet (ಕಡುಗೆ ಜ್ಜೆ, ಸಣ್ಣ ಗೆಜ್ಜೆ G.; B. 4, 125).
 ಪ್ರಪಾರು paipārn. A shoe (My.; Br.; Mhr., H.).
 ಪ್ರಪಿ paipi. A snmmerset (My.; H.). See ಪಪ್ಪುಸು.
 ಪ್ರಪಾ paithana. N. of a town (B. 3, 108).
 ಪ್ರಪನೆ paithani. Manufactured at Paithana (Mhr.; Br., My.). ಪೈಪನೆಸೀರೆ, a kind of silk garment (My.).
 ಪ್ರಪರ paithara. (fr. ಪಿರರ). Boiled in a pot.
 ಪ್ರಪುರ paiprika. (fr. ಪುತು). = ಪೈತಗಿ. Paternal; ancestral. 2, a śrāddha in honour of deceased ancestors (J. 10, 26, 27).
 ಪ್ರಪುರಕರ್ಮ paiprika-karma. = ಪೈತಕ No. 2. (Si. 244).
 ಪ್ರಪುರಧನ paiprika-dhana. Property acquired by a father, ancestral property, patrimony. (My.).
 ಪ್ರಪುರಪ್ಪನೆಯು paiprishvasēya. (fr. ಪಿಪ್ಪಪ್ಪನು). A paternal aunt's son.
 ಪ್ರಪುರಪ್ಪನೆಯು paiprishvasriya. A paternal aunt's son.
 ಪ್ರಪುರ paitya. Tbh. of ಪಿತ್ರ (or of Sk. ಪೈತ್ರ, hilarious). Billious humour (ಮಾಯು, ಪಿತ್ರ Si. 203); oholer; foolishness, madness (My.). ಪೈತ್ರವಾದವನಿಗೆ ಸೈತ್ರವಾಗದೋ? - ಪೈತ್ರವಾದವನಿಗೆ ಪೈತ್ರವೆನ್ನುವದೇನು? (Prva.).
 ಪ್ರಪುರಗಾತಿ paitya-gāti. A foolish, mad woman (My.).
 ಪ್ರಪುರಗಾತಿ paitya-gāra. A foolish, mad man (My.).
 ಪ್ರಪುರ paitra. Paternal; ancestral. 2, the part of the hand between the thumb and fore-finger (ಪೈಪರಲು ಮತ್ತು ತೋದಿರಲು ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಅನ್ತರ G.); the root of the fore-finger.
 ಪ್ರಮಾಯಿ ಪಿ paīmāyishi. Surveying and measuring of lands (My., Br.; Mhr., H. ಪೈಮಾಪಿ).
 ಪ್ರಲವಾನ paliavāna. An athlete, a professional wrestler (My.; B. 5, 165; Mhr. H. ಪಳಲವಾನ, ಪಳಲವಾನ, ಪುಲವಾನ; Br. ಪುಲವಾನ).
 ಪ್ರವಸ್ತಿ paivasti. Endorsement of a letter specifying the date of its receipt (My., also ಪೈವಸ್ತಾ; Mhr., H.).
 ಪ್ರಪಾ ಪಾಸಿಕಾ. (fr. ಪಿಪಾಪ). Relating or belonging to a piśāka; infernal, demoniacal. 2, a piśāka (J. 2, 60). 3, the lowest form of marriage.
 ಪ್ರಪಾ ಪಾಸಿಕಾ. = ಪೈಪಾ No. 1. 2, a sort of Tadhhava, gihberish (Ūh. p. 22).
 ಪ್ರಪುರ ಪಾಸಿನ್ಯಾ. (fr. ಪಿಪುನ). Information, tale-bearing, backbiting, calumny, reporting evil of others. See ಪಾಪು.
 ಪ್ರಪುರ paia. A copper coin, the 3rd part of an Anna, or 4 Pāys, or 1 Duddu (My.; M. ಪುಪ್ಪ; Mhr. ಪುಪಾ); money (My.; Mhr.). See ಪಾಪು.
 ಪ್ರಪುರ ಪಾಸಿಕಾ. Final settlement (My.; H.).

ಪ್ರಪುರ paia. Decision of a case or dispute; settlement of a debt (My.; Mhr., H. ಪುಪುಲ). — ಪುಪುಲಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To get a decision in one's favour. ಪುಪುಲಗೊಳ್ಳು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಯ್ಯಾಲ ನಮ್ಮರು (Prv.). — ಪುಪುಲನಾಮ. A written adjudgment of any case (My.).

ಪೊಕ್ಕು pōkku. = ಹೊಕ್ಕು. P. p. of ಪುಗು 1 and ಪುಗು 1.

ಪೊಕ್ಕುಳ pōkkula. (fr. ಪೊಕ್ಕು 1) = ಪೊಕ್ಕುಳ 1. The state of having one's self fed (by others; cf. ಪರಪುಪ್ಪ). — ಪೊಕ್ಕುಳವಕ್ಕು. -ವಕ್ಕು. = ಪೊಕ್ಕುಳ. The oukoo (ಕೋಗಿಲೆ Si. 11, o. r. ಪೊಕ್ಕುಳ; Si. 28).

ಪೊಕ್ಕುಳಿ pōkkuli. 1. = ಪೊಕ್ಕುಳ, etc. — ಪೊಕ್ಕುಳಿಯ ವಕ್ಕು. (ಕೋಗಿಲೆ Kk. 79). — ಪೊಕ್ಕುಳವಕ್ಕು. = ಪೊಕ್ಕುಳವಕ್ಕು, q. v.

ಪೊಕ್ಕುಳಿ pōkkuli. 2. = ಪೊಕ್ಕುಳ, q. v.
 ಪೊಕ್ಕುಳಿ pōkkul. = ಪರ್ಕುಡ, ಪೊಕ್ಕುಡ, ಹೊಕ್ಕುಡ, ಹೊಕ್ಕುಡು, ಹೊಕ್ಕುಡು. The navel (ನಾಭಿ Si. 1; Nr.; see Mr. s. ಅವಲಗು; T. ಪೋಗಿರ, ವೊಕ್ಕುಳ; M. ಪೊಕ್ಕುಳ, ಪೊಕ್ಕುಳ, ಪೋಡು; Tē. ಪೊಕ್ಕುಲಿ, ಬೊಕ್ಕು; T. also: a hnhlie, water-bladder; see ಪುಗುಳ, ಪುಗು). ಪೊಕ್ಕುಡ್ಲ, ಪೊಕ್ಕುಡ್ಲ (Si. 52). ಪರಿಯ ಪೊಕ್ಕುಡ ತಾವರೆ (162). ಬೆದ್ಬಾವು ಪೊಕ್ಕುಡನ್, ಉಗುಂಸಿದುವು ಪುಕ್ಕುಡ್ಲ (288). See ಅಲಪೊಕ್ಕುಡ, ತಾವರೆ.

ಪೊಗದಿ pōgadi. = ಪಗರ. Tribute, tax (My.; Tē. ಪುಡುಕು, giving; to give; T. ಪೊದಿದರ್, giving; ವದಂಗು, to give, cf. ಬದಿ, gift). ಪೊಗದಿ ತಡುವಿಕೆ (ವಾನ Si. 263).

ಪೊಗರ pōgar. = ಹೊಗರು. Shine, brightness, lustre, colour (ಕಳೆ, ಕದಿರ್, ಮನುಗು, ಪೊಪ್ಪ, etc., ಕಾನ್ತಿ Kk. 25; Si. 15; Tē. ಪೊಗರು, ಪೊಗರು; T., M. ಪುಗರ; cf. ಪೊಂ, ಪೊಚ್ಚು, ಪೊದರ್ಪ, ಪೊಳೆ 1). ಪೊಗರವು ರುಪಾಪಿ (ಪಿಂಜಿರಿವೆಟ್ಟು Si. 10). See Abh. P. 1, 113; Rāv. 13, 72; V. 4, 36; J. 12, 19; 22, 21; ನುಣ್ಣಿಗರ, ಪಮರುಪೊಗರ. — ಪೊಗರಾನ್. -ಅನ್. To obtain brightness or lustre (Si. 4, 42). — ಪೊಗರಿಯು. -ಇಯು. To lose one's lustre (Abh. P. 9, 21). — ಪೊಗರೇಡು. -ವಿಡು. Brightness to increase (J. 24, 66). — ಪೊಗರೊಗು. -ಬಗು. Lustre to come forth or proceed from (Bh. 3, 13, 22; J. 16, 4; 17, 7). — ಪೊಗರಗೇ. -ಕೇ. A bright arrow (J. 22, 11). — ಪೊಗರೇಡು. -ತೇಡು. Bright colour to appear (J. 5, 60). — ಪೊಗರವೆಟ್ಟು. -ಬಟ್ಟು. (Si. 54, o. r. -ಟ್ಟು). A bright garment. — ಪೊಗರವೊಗಿ. -ಮೊಗಿ. Lustre to become abundant (J. 18, 34).

ಪೊಗರು pōgasu. Expansion (Ūpr. 6, 58; 8, after 4; see ಪೊಗು 1 and ಪೊಚ್ಚು 1).

ಪೊಗರು pōgal. 1. = ಪೊಗರು, ಹೊಗರು. To praise (ಸಂಸ್ತವನ Si. 11; Dh.; ಕೊಣ್ಣಾಡು 366 Cm.; T., M. ಪುಗರ; Tē. ಪೊಗರು, ಪೊಗರು; Tn. ಪುಗರ). P. p. ಪೊಗರು (49). ಗೊರವನಲ್ಲದೆ ಪೊಗರು (57). ಕಲಮಂ ಫಲಮಂ ವಿದ್ಯಾಬಲಮಂ ಕಾರ್ಯಾವಲೋಕನಂ ಪೊಗರು ನೆಲಂ (128, 130). ಮಟ್ಟ ಪೊಗರು (280). ವಸ್ತಿ ಪೊಗರು ಬಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಂ (296). ಪೊಗರು, ಪೊಗರು, ಪೊಗರು (55). ನನ್ನವನಲ್ಲ (ವಸನ್ನದೂತಿಯಂ) ಕೀರವನಿಂ ಪೊಗರು (Ūpr. 7, 41). ಬೇಡಂ... ಮುತ್ತಂ ತೆಗೆದು, ಸತಿಗೇಯ ಪೊರೆಯ ಬೇಡರು ಪೊಗರು (Rāgh. 17, 69). ಪೊಗರು ಪಟ್ಟುಡು (ಸ್ತುತ Nr.). See Ūpr. 1, 41; 2, 71; 6, after 69; 7, 42; Si. 1, after 79; J. 3, 40.

ಪೊಗರು pōgal. 2. (Si. 59). Praise; renown (T., M. ಪುಗರ; Tē. ಪೊಗರು). — ಪೊಗರು. -ಅ. A renowned man (ಸತ್ಯಾಧಿಕ, ಉತ್ತಮ, ಶಕ್ತ, ಕ್ಷಮ Mr. 246).

ಪೊಂಚು pōṇṇu. = ಹೊಂಚು 1. To be in wait; to lurk (J. 26, 24; Tē.).

ಪೊಂಚು pōṇṇu. = ವಂಚು. ಪೊಂಚು ಸುಟ್ಟರೂ ಮಂಚು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪೊಟ್ಟಿಗೆ pōṭṭagē. = ಪಟ್ಟಿಗೆ 1, etc. See ಗರಪೊಟ್ಟಿಗೆ.

ಪೊಟ್ಟಣ pōṭṭaṇa. = ಪೊಟ್ಟಣ, ಪೊಟ್ಟಣ, ಪೊಟ್ಟಣ 1. (Tbh. of ಪುಟ; cf. ಪೊಡ 1). A small cup or packet made of leaves, paper, etc. (My.; Bp. 8, 60; 17, 8; Rāv. 13, 88; T. ಪೊಟ್ಟಣ, ಪೊಟ್ಟಣ; Tē. ಪೊಟ್ಟಣ, ಪೊಟ್ಟಣ; cf. Thh. ಪುಡಿ); a hag. ನೀರ ಪೊಟ್ಟಣ (ಕಾರ ಮುಗಿರ್ U. I, 87). ಪೊಟ್ಟಣ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡ್ತರೆ ತಟ್ಟನೆ ಹೋಗಿ ನೇ? (Prv.). — ಪೊಟ್ಟಣಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie or prepare a pōṭṭaṇa (Bp. 18, 60). — ಪೊಟ್ಟಣವಾರಿ. Water in a cup of leaves. ಸರೋವರದ ಪತ್ರವರಿ ಪೊಟ್ಟಣವಾರಿಯನು ಕಟ್ಟು! (Bh. 3, 23, 12).

ಪೊಟ್ಟರೆ pōṭṭarē. = ಪಟ್ಟಿ, ಪೊಟ್ಟಿ 1, ಪೊಟ್ಟಿ, ಪೊಟ್ಟಿ, (ಪೊಟ್ಟಿ), ಹೊಟ್ಟಿ 2, ಹೊಟ್ಟಿ, ಹೊಟ್ಟಿ, ಹೊಟ್ಟಿ. A hole in a tree, the hollow of a tree (My.; T. ಪೊಟ್ಟಿ, ಪೊಟ್ಟಿ, ಪೊಟ್ಟಿ, ಪೊಟ್ಟಿ; see ಪೊಟ್ಟಿ).

ಪೊಟ್ಟನೆ pōṭṭavani. A term used in saṅgita (Bp. 19, 8).

ಪೊಟ್ಟಣ pōṭṭaṇa. = ಪೊಟ್ಟಣ, etc. (My.).

ಪೊಟ್ಟು pōṭṭu. = ಹೊಟ್ಟು. Chaff, husk, a pod emptied of its contents (ಕಡಂಗರ, ಬಸ Nr.; Ūpr. 6, 39; M. ಪಟ್ಟಿ; Tē.; T. M. ಪೊಟ್ಟು, an empty, or blighted, ear of coru; useless; M. ಪಟ್ಟಿ; also: a basket; ears of corn just before shooting forth, see ಪೊಟ್ಟಿ 3; M. ಪೊಟ್ಟಿ, what is broken, maimed, see ಪುಡಿ).

ಪೊಟ್ಟಿ pōṭṭi. 1. = ಪೊಟ್ಟಿ, etc. ಮರದ ಪೊಟ್ಟಿ (ಪೊಟ್ಟಿ) Śmd. I, o. r. -ಪೊಟ್ಟಿ).

ಪೊಟ್ಟಿ pōṭṭi. 2. = (ಪಟ್ಟಿ 2, No. 2), ಪೊಟ್ಟಿ, ಹೊಟ್ಟಿ. The belly, the paunch, the stomach; the womb; the cavity or body, as of a ship (ಪೊಟ್ಟಿ, ಬಸಿ Śm. 70; Tē.; Mhr. ಪೊಟ್ಟಿ). See Ūpr. 8, 61; ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿ, ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿ.

ಪೊಟ್ಟಿ pōṭṭa. = ಪೊಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಪೊಟ್ಟಿ pōṭṭrē. = ಪೊಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಪೊಟ್ಟಿ pōṭṭa. 1. = ಪೊಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಪೊಟ್ಟಿ pōṭṭa. 2. Tbh. of ಪಟ್ಟಿ. (My.; T. ಪುಟ್ಟಿ, ಪುಟ್ಟಿ).

ಪೊಡ pōḍa. 1. = ಪುಟ, etc. Thh. of ಪುಟ. A cup or hollow formed by folding, especially that formed by joining the palms of the hands in token of respect. — ಪೊಡ ಮಡು. = ಪೊಡ ಮಡು. (Bp. 48, 30; 53, 62). — ಪೊಡಮಡಿಕೆ. = ಪೊಡಮಡಿಕೆ. (ತುರುರ್ Kk. 76). — ಪೊಡ ಮಡಿಸು. To cause to salute respectfully (Bp. 4, 43). 2. to have one's self saluted (4, 68). — ಪೊಡ ಮಡು. = ಪೊಡಮಡು. To join the palms of the hands into a cup (and thus to lift them up towards the forehead in token of respect), to make obeisance, to salute respectfully (ನಮಸ್ಕಾರ Śmd. Dh., o. r. ಪೊಡಮಡು; Grj. 4, after 55; 5, after 42; Bp. 4, 1. 11; 46, 52; 47, 46; Rāv. 14, after 5; V. 9, 59; J. 5, 30). ಪೊಡ ಮಡು, ಪೊಡ ಮಡು. rep. (Bp. 6, 27). — ಪೊಡಮಡಿಕೆ. -ಮಡಿಕೆ. A respectful salutation (ತುರುರ್ Śmd. I & II; ತುರುರ್, ಎದಿಗು, ಮೊದ್ಗು, ಮಡಿ, ಕುಮ್ಮು, ನಮಸ್ಕಾರ Śm. 34). — ಪೊಡಮಡು. = ಪೊಡ ಮಡು. (ಮುದ್ದು Śmd. I; Ūpr. 4, after 18 & 14; 4, 74; 5, after 91 & 121; Abh. P. 10, after 181). ದೇವರ್ಗ ಪೊಡ

ಮಟ್ಟಂ (Śmd. 159, o. r. ಪೊಡ ಮಟ್ಟಂ). ಎದ್ದುದೇವರ್ಗ ಪೊಡಮಟ್ಟಂ (Abh. P. 14, after 105). — ಪೊಡಮಡು. -ಮಡು. Saluting respectfully. ಪೊಗಿ ಪೊಡಮಡು (ನಮ, ವಸ್ತನ Mr. 461).

ಪೊಡ pōḍa. 2. (Thh. of ಸ್ಪುಟ). (Manifestation), appearance; form, figure, shape (Tē. ಪೊಡ; cf. ಪೊಡಕು; also the Tē. s. ಪುಗು?). — ಪೊಡಕರಿಸು. = ಹೊಡಕರಿಸು. To make one's appearance, to come in sight, to appear, to become manifest (ಪುಟ್ಟಿ, ಪೊಡಕರಿಸು Śmd. II; Kk. 75; Ū. Bp. 10, 21; Tē. ಪೊಡಗಟ್ಟು). ಪೊಡಗಾರ ಸಿಡಿಲ ಮಸಕಮನ್ ಅಸಕದಾದು, ಕೃತಾನ್ತಜಪ್ಪ ಪೊಡಕರಿಸುವ ಪೊಡ, ಬೆಸಸು ಬೆಸಸನ್ನು, ಕರಮ್ ಅರ್ಬೆ ಸನ್ನಿಧ ಮಾಯ್ತು ಎದ್ದ ರಾವಣನಿಧಿರೋ (Abh. P. 14, 105).

ಪೊಡಪು pōḍapu. = (ಪೊಡಪು), ಪೊಡಪು 1, etc. Shine, etc. See ಮಾರ್ಪೊಡಪು.

ಪೊಡಯಿಸು pōḍayisu. = ಪೊಡಯಿಸು, ಪೊಡಯಿಸು, ಹೊಡಯಿಸು, ಹೊಡಯಿಸು To cause to heat, etc. (Grj. 6, after 54; Rāv. 5, 128).

ಪೊಡರ್ pōḍar. To tremble, to throb, to quiver (Rāv. 5, 118; 10, 7; V. 4, 18; Rām. 1, 8, 9); to start into view, to manifest itself, to appear (Ūpr. 6, 32; Abh. P. 11, 105); to flash, to shine, to glitter (ಸ್ಪುರಣ Śmd. Dh.). ದಾದ್ವೇಷಂ ಪೊಡರೆ ಬಕ್ಕುವ ಸಮ್ಮನೆ ತೂಲ ನಾಲದೋ (Śmd. 204).

ಪೊಡರ್ಕೆ pōḍarkē. Quivering, shaking, contracting (Ūpr. 6, 23).

ಪೊಡರ್ಪು pōḍarpu. Glitter, shine, lustre, brightness; glory; power (Abh. P. 8, 60; 9, 70; 11, 141. 177; 14, 143; Grj. 6, 11; Rāv. 5, 28; 6, after 11; cf. ಪೊಗರ್). — ಪೊಡರ್ಪುಗಿಡು. -ಕಿಡು. Brightness, etc. to be impaired or gone (Abh. P. 2, 60; 13, 62; 14, 49. 136; 14, after 188). — ಪೊಡರ್ಪುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To cause lustre, etc. to decrease (Abh. P. 13, 143). — ಪೊಡರ್ಪುಗಿಯ್. To use one's power, to exert one's self (Ūpr. 9, 76). — ಪೊಡರ್ಪುಗೋಡ. -ತೋಡ. To show forth or evince power (Abh. P. 18, 32. 113). — ಪೊಡರ್ಪುಗಿವೆ. -ವೆ. To become glorious or grand (Śāv. 1, 84; 3, 52).

ಪೊಡವಿ pōḍavi. A kind of swing or palankeen (ಅನ್ನೋಲಭೇದ Śm. 108; T. ಪೊಡ್ವಿ, to move = ಅಪ್ಪ; cf. ಪೊಕಪ್ಪ 2).

ಪೊಡವಿ pōḍavi. Thh. of ಪುಟ್ಟಿ. (ತೆರೆ, ಧಾತಿ Ū. II, 71; ಧರೆ Kk. 16; ಎಳೆ, ಬೂವಿ, ಬುವಿ, ದರೆ, ನೆಲ, ತೆರೆ, ರನ್ನವಸಿಡ್, ಮೇದಿನಿ Śm. 37; ವಸುಧೆ 108; Mr. 539; Bp. 2, 14; 50, 32; Pril. 3, 6; Rāv. 5, 33; 13, after 95; J. 12, 7; 28, 27; Tē. ಪುಡವಿ; T. ಪುಡವಿ). ಕಡಲ್ ಉಡಿಗೆಯಾದ ಪೊಡವಿ (Śmd. 12). ಪೊಡವಿ ಕಡಿಯದೆ ಬೆಳೆಯ ನೆಡುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಪೊಡವಿಯಲ್ಲಿದ್ದವಗೆ ಅದವೇ ಗೊಡವೆಯಾ? -ಪೊಡವಿಯಾಗಲಿ ಅದವೆಯಾಗಲಿ ಬಡವಗೇನು? (Prva.). — ಪೊಡವಿಡ. -ಡ. Earth-horu: the planet Mars (ಕೇನೊಡಲ, ಮಂಗಲ Śm. 17). — ಪೊಡವಿದೇವತೆ. The goddess Earth (Dp. 119). — ಪೊಡವಿವ. -ವ. = ಪೊಡವಿವತಿ. (Bp. 28, 43; 53, 12). — ಪೊಡವಿವತಿ. A king (Bp. 19, 80; J. 13, 36; 28, 17). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊಡವಿವತಿಗ್ (Śmd. 145). — ಪೊಡವಿಯೊಡತನ. -ಒಡತನ. The possession of, or rule over, a country (Bh. 1, 8, 23). — ಪೊಡವಿಯೊಡೆಯ. -ಒಡೆಯ. A king (Bp. 24, 80; 46, 22. 42). — ಪೊಡವೀತ. -ತೆತ. A king. ಬಡವನ್ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತ ನುಡಿದರಲ್ಲೆ ಮುಪ್ಪವದು, ಪೊಡವೀತ ಜೊಳ್ಳೊಡನೆ ತಾ ಕೂಗಿದರೆ ಕಡು ಮೆಚ್ಚುತಿಹರು (Sp.). — ಪೊಡವಿವನ್. -ವಿವನ್. The woman Earth (Śāv. 3, after 28).

ಪೊಡಸು pōḍasu. = ಪೊಡಯಿಸು, etc. (Ā. Bp. 47, 22).

ಪೊಡೆ pōḍē. 1. = (ಪಯ್, etc.), ಹೊಡೆ, ಹೊಡೆ. To strike, to beat, to smite; to cast, to throw, as a stone; to shoot, as an arrow; to fire, as a gun; to drive, as cattle, etc.; to drive, as a cart, a plough, etc.; to drive away, as birds; to fall plentifully or pour, as rain; to fall, as a thunderbolt; to smite, as a demon, fever, etc. (ಪ್ರಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; ತಾಡನ ಸ್ಮ. 90; T. ಪಡೆ; My. as ಹೊಡೆ); to beat off, to drive back, to keep off, to ward off, to prevent, to hinder, etc. (ನಿವಾರಿಸು ಸ್ಮ. 90; ಪರಿಯಡಿ, ಎಡೆಗೆಡಿಸು, etc., ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ಸ್ಮ.); to cut off, as the head (Bp. 51, 72); to fell, as a tree; to pitch, as a tent; to force into (one's body), to devour (My. as ಹೊಡೆ). ಪೊಡವ ಭೇರಿ (Smd. 201). See Rāv. 6, after 10, 11 & 30; 8, 102, 113; 13, after 64 & 95; J. 4, 23; 5, 9; 13, 1; 23, 61.

ಪೊಡೆ pōḍē. 2. Beating, etc. — ಪೊಡೆಗಲ್. -ಕಲ್. A stone for throwing (in battle, J. 22, 26). — ಪೊಡೆಡಣ್ಣ. = ಪೊಡೆಸಣ್ಣ 1 (Grj. 10, 74); = ಪೊಡೆಸಣ್ಣ 2 (J. 23, 19). — ಪೊಡೆಸಣ್ಣ. Game of throwing and catching handballs (ಅವಸ್ಥಾಲೆ ಸ್ಮ.). 2, game of making a ball bounce repeatedly from the ground by hitting it with the palm of the hand (My.).

ಪೊಡೆ pōḍē. 3. = ಪೊಟ್ಟಿ 2, etc. The belly, etc. (ಕುಟ್ಟಿ ಸ್ಮದ. Dh.; ಉದರ Ā. I, 102, Bhn. 58; ಏಕರ Ā. II, 46; ಬಸಿ ದ್ ಕ. 32; ಪೊಟ್ಟಿ, ಬಸಿ ದ್ ಸ್ಮ. 70; ಬಸಿ ದ್ 90; Rāv. 5, after 120; Sāv. 4, 79; J. 2, 9; 11, 9). 2, pregnancy (of beasts, ಗಟ್ಟಿ ಸ್ಮ. 101). 3, a pregnant ear of corn: an ear of corn just before shooting forth (My. as ಹೊಡೆ; see M. ಪುಟ್ಟಿ 2. ಪುಟ್ಟು); a plump ear of corn (ಕೋರ್ಬುತೆ ಸ್ಮ. 90). See ಅಲಪೊಡೆಯ, ಕದೊಡೆ, ಪೆರ್ಬೊಡೆಯ, ಪೊವೊಡೆಯ. — ಪೊಡೆ ಮರಲ್. The belly to be turned (upwards, J. 21, 13). — ಪೊಡೆಯಲರ. -ಅಲರ. ಅ 3. Vishnu (ಪಸುವರ್ಣೆ Ā. II, 31). 2, a class of metrical feet (Āh.).

ಪೊಡೆ pōḍē. 4. Extension, height, length, stature (see Tē. ಪೊಡಗು, etc. 2. ಪುಗ್ಗು). — ಪೊಡೆಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall to one's full length (or headlong, Grj. 5, after 42; J. 4, 46; 20, 52; 21, 47; 22, 33).

ಪೊಡೆ pōḍē. 5. (cf. Tbh. ಪೊಡೆ 1). A pouch formed by folding or doubling a part of one's cloth in front (ಸೋಗಲ್, ಉದಿಲ್, ಮುಡಿಲ್ ಸ್ಮ. 71; see ತೆರೆಪೊಡೆ). 2, the part of an arrow that is taken hold of by an archer in shooting. See ಕೆಯ್ಯೆಡೆ.

ಪೊಡೆಯಿಸು pōḍēyisu. = ಪೊಡಯಿಸು, etc. (Rāv. 6, after 10).

ಪೊಣಾ pōṇa. = ಪಿಣಾ, etc. See ಕಾರ್ಪೋಣ.

ಪೊಣಾರ್ pōṇar. 1. = ಪೊಣರು, (ಪೊಣೆ 1). To be joined or united, to join, to couple (Āpr. 8, after 44;

T., M. ಪುಣರು; in M. = ಪುಣು, see ಪುಣ್ 2; M. ಪುಣೆ, to copulate; to undertake; see ಪೊಣೆ 1). 2, to close or grapple with (an enemy), to fight (Rāv. 13, after 86; Sāv. 2, 42; 4, 72, 117, 125; J. 4, 34; 7, 54; 12, 33, 36). P. p. ಪುಣಾರ್. ಅರ್ ಮುದ್ದೋರ್ವರ್ ಅರ್ ನಿಲ್ಲರ್ ಅರ್ ಪುಣಾರ್ (Smd. 183). See ಮುದ್ದೋರ್ವರ್.

ಪೊಣಾರ್ pōṇar. 2. (= ಪೊಣೆ 2). Union, coupling; a couple (ಅಮಲ್, ಜುಗಮ, ಜನರ, ಎರಡು Kk. 60; ಅಮಲ್ Ā. II, 23; Abh. P. 15, 78; T. ಪುಣಾರ್; M. ಪುಣಾರ್, ಪುಣೆ, ಪುಣ್; T. ಪುಣ್, ಪುಣ್, fetters). 2, a fight, a combat (ಕೊಳುಗುಳ, ಬಣ್ಣ, ಜುದ್ಧ, ಮೊಣೆ, ಕಾರಗ ಸ್ಮ. 39; Kk. 41). See ಕಣ್ಣೋರ್. — ಪುಣಾರ್ವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. The ruddy goose (ಜಕ್ಕು ವಕ್ಕ, ಎಣೆವಕ್ಕ, etc., ಚಕ್ರವಾಕ ಸ್ಮ. 28; Kk. 14).

ಪೊಣಾರು pōṇaru. = ಪೊಣರು 1. ಪೊಣರು (J. 22, 29).

ಪೊಣಾರ್ಕೆ pōṇarkē. Fighting; a fight (Abh. P. 13, 138; 16, after 4; Rāv. 5, 128; Sāv. 4, 86). ಕಾರಮಾಂ ಗಡೆ ಗೊಳೆ ಪುಣಾರ್ಕೆಗೆ ಅವಂ ನಿಲ್ಲಂ (Smd. 200).

ಪೊಣಾರ್ಕು pōṇarku. To join, to be joined, united or mixed; to join (with accusative, ಸಂ ಯುಗ, ಬೆರೆ Smd. Dh.; Abh. P. 11, 9; 14, after 158).

ಪೊಣೆ pōṇē. = ಹೊಣೆ. Bond, bail; a bondsman, a surety, a bail (J. 23, 64; Tē. ಪುಣೆ; see T., M. 2. ವಣೆ; cf. ಬಲ್ 2). See ಕಾರ್ಪೋಣ, ಕೋರ್ಬುಮೊಣೆ.

ಪೊಣ್ಣಿಸು pōṇṇisu. To cause to rise or swell, etc. (Āpr. 5, 4; Grj. 4, 98).

ಪೊಣ್ಣು pōṇṇu. = ಉಣ್ಣು, (ಫಣ್ಣು), ಹೊಮ್ಮು. To rise; to swell; to spring up; to break out, to come forth; to be produced (ಉದ್ಗಮನ ಸ್ಮದ. Dh.; see Kk. 2. ಎದ್ದು 1; see 2. ಪುಗ್ಗು; cf. ಪೊಡೆ 1). ಪೊಣ್ಣು ನ ಫರ್ಮಜಲಂಗಲ್ (Smd. 201). ಪೊಣ್ಣುತ್ತು ಬ್ಬಂಹತಂ (Abh. P. 10, 157). ಮಯ್ ಪುಲಕದಂ ಪೊಣ್ಣೆ (J. 11, 19). See Āpr. 1, 51, 86; 2, 7; 3, 56; 8, 94; Abh. P. 14, 106; 16, 37; Grj. 3, 111; 4, 86; Rāv. 5, 36; 9, 22; 10, 6; 13, 84; Bp. 27, 4, 71; 42, 15; 51, 59; Ā. Bp. 44, 29; J. 6, 40; ಪುಣ್.

ಪೊಣ್ಣೆ pōṇṇē. A treasure-bag (Mhr., H. ಪೋಣ್ಣೆ; Tē. ಪುಣ್ = ಪೊಣ್ಣೆ, see 2. ಪೊಡೆ 2). ಕೆಯ್ಯೆತ್ತಂ (a small bag, a purse) ಬಿದ್ವಯ್ದವರತ್ತೆ (Śāstrasāra in W. v. 1321).

ಪೊಣ್ಣೆ pōṇṇē. Tbh. of ಪುಣ್ಣೆ (Smd. 355). See ಮಾನವಪುಣ್ಣೆ; V. 38, after 98.

ಪೊತ್ತಲ್ ಪōttar. = ಪೊತ್ತಲ್, etc. Day-time (Abh. P. 8, 60; 10, 94).

ಪೊತ್ತಲಿ ಪōttarē. = ಪೊತ್ತಲ್, ಪೊತ್ತಲ್, etc. Day-break; at day-break; etc. (ನಸಿ Ā. I, 19; ಪಗಲ್ Ā. II, 34).

ಪೊತ್ತಿ pōtti. (= ಪೊತ್ತಿಯೆ?). (Tbh. of ಪೋತ್ತಿ?). Cloth (Bp. 31, 3; 55, 25; Tē. Integument, coat, skin, bark; T. a garment of fibres; T. ಪುಣಿ = ಕೋಲ್; cf. ಪೊಡೆ 1?). See ವಾರಾಣಸಿಯ ದಸಯ.

ಪೊತ್ತಿಗೆ pōttigē. Flaming, flame (J. 13, 12).

ಪೊತ್ತಿಗೆ pōttigē. Tbh. of ಪುಣ್ಣೆ (Bp. 2, 48).

ಪೊತ್ತಿಯ ಪōttiya. (= ಪೊತ್ತಿ 1?). (Tbh. of ಪತ್ತೋರ್ವರ್). Wove silk (ಪತ್ತೋರ್ವರ್, ಧಾತಾಕೇಯ HIA.).

ಪೊತ್ತಿಸು pōttisu. = ಹೊತ್ತಿಸು. To cause to burn with flame, to kindle, to light. ಸೂಡರಂ ಪುತ್ತಿಸು

(Abh. P. 3, 149). ಬನಮೆವ್ವು ಮದನನ್ನ ಪನರಮನೋಳ್ ಪೊತ್ತಿ ಸಿದ ದೀಪಮಾಲೆಯ ಮಾಡಕ್ಕುನುರೂಪವಾಗಿ ವಣಿಯಿಂ ಕೊನೆವರೆಗಂ ಪೂವು, ಅರರೆ, ಚಮ್ಮಕನಿಕರಂ (Ūpr. 7, 53). See Grj. 4, after 70; Bp. 3, 6; 16, 22; 27, 7; 50, 53, 59.

ಪೊತ್ತು pōttu. 1. = ಹತ್ತು 3, ಹೊತ್ತು 1. To begin to burn with flame, to be kindled, to catch fire, to flame (Grj. 4, 116; J. 11, 31; 26, 13); (and in the transitive sense, ಅಗ್ನಿಪಟೋಕರಣ ಸಿಮ್. Dh.; ಇಂಗರವ ಪಟು ಮಾಸು ಸಿಮ.).

ಪೊತ್ತು pōttu. 2. = ಪೊತ್ತು, etc. Flaming. 2, the sun. 3, time (Ūpr. 4, 28; 6, 86; Bp. 41, 28; J. 28, 24). — ಪೊತ್ತುಗಳೆ. -ಕಳೆ. To spend time (Ūpr. 2, after 57; J. 26, 55; 32, 30). — ಪೊತ್ತುಂಗೊದಿಸು. -ಂ-ಕೊದಿಸು. (Smd. 203). A flaming piece of wood. — ಪೊತ್ತುವಳಗು. -ದಳಗು. Time and light (J. 2, 16).

ಪೊತ್ತು pōttu. 3. = ಹತ್ತು 5, ಹೊತ್ತು 8. To be burnt, as rice, etc., at the bottom of the cooking vessel, to be boiled or baked too much, to be overdone (ಅತಿಪಾಸ್ತನ್ನ ಸಿಮ್. Dh.; ಅತಿಪಸ್ತ ಸಿಮ. 97; V. 9, 74; cf. ಪು 1).

ಪೊತ್ತು pōttu. 4. = ಹೊತ್ತು 4. P. p. of ಪೊಕ್ಕ, ಪೊದು.

ಪೊದಕುಳಿ pōdakuli. = ಹೊದಕುಳಿ. Affliction, pain, grief, distress. (Tē. ಪೊಕ್ಕು, to be blistered, scalded; to grieve much; ಪೊಗಲು, to burn; to grieve; T. ಪೊದಿರ್, fear, trembling through fear). — ಪೊದಕುಳಿಗೋಳ. -ಕೋಳ. To begin to grieve, etc. (J. 19, 12).

ಪೊದಕೆ pōdakē. = ಹೊದಕೆ, ಹೊದಿಕೆ, (ಹೊದಿಕೆ). A cover, a covering, a wrapper (thrown over one's self especially also at night, My. as ಹೊದಿಕೆ). 2, a thatch, a roof (J. 17, 23). ಮನೆಗೆ ಏವಾಸಿದ ಪೊದಕೆ (ವಲಭಿ, ಛದೆ Mr. 200).

ಪೊದದು pōdadu. P. p. of ಪೊದೆ 1.

ಪೊದಯಿಸು pōdayisu. = ಪೊದೆಯಿಸು, etc. (Ūpr. 7, after 92; 8, after 4).

ಪೊದದ್ ಪōdā. = (ಪೊದೆ 2 No. 3), ಪೊದದು, ಹೊದದು. That covers: a bush, a thicket, a thick tuft of trees (ಪುತ್ತುದ್ Ū. II, 90; Kk. 22; ಸಿಮ. 24; ಗಿದಗರ ಗುಮ್ಮು G.; My.; T. ಪದರ್, ಪದರ್, ಪೊದು, ಪೊಕ್ಕು, ಪೊದ್ದು; cf. ಪುಮವು). ಮರ ಗಿದು ಬಳ್ಳಿ ಪರ್ ಪೊದದ್ (Smd. 89, 113, 129). ಕಮ್ಮಂಗನ ಯಿನ್ನೆ ಪನ, ಇಮ್ಮಾವಿನ ಪೊದದೋ ಇದು (210). ಪೊದರ್ಗರ್ (J. 28, 47). See Ūpr. 7, 91; Sēv. 4, 23; J. 2, 57; ಪರ್ವದ ದ್. — ಪೊದವರೆ. -ವರೆ. Busbes, etc. to abound (J. 26, 83).

ಪೊದಯಿ pōdayi. = ಪೊದದ್, etc. — ಪೊದಯಿವಳಗು. -ದಳಗು. Clustered light (J. 10, 36).

ಪೊದಲ್ ಪōdal. 1. (To rise): to come forth (ಪೊದಪೊನ್ನು Ū. II, 75, 90; cf. ಪುಟ್ಟು 1); to spring up; to become conspicuous, famous or well-known, to come in sight (ಪ್ರಸಿದ್ಧವದ ಸಿಮ್. 7, 56 Cm.; ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗು 31 Cm.); to have currency, to be used or employed (ಪೊದುರ್ಗಿಯಾಗು 147 Cm.). ಕಲಾಗುಣಂ ಪೊದದ್ದಿ ಕವದಿ ದಾಲಭಾವದೋ ಭಾವಕಿಯರ್ ಬಳೆವರ್ ನಿರನ್ನರಂ (230). ಭುವನಮನ್ ಅವನಂ ಪರಿಮ ತೀವದಿ (ಚನ್ನನ) ತಣ್ಣಿದಿರ್ಗ್ ಪೊದ

ದ್ದು, ಕೈರವನಮ್ ಅವುವು, ಅವ್ವು ಪೊಸ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಾದುವು (Liliv. 8, 7). ಭೃಂಗತಿತ್ತು. . ಕಿಮುಮದುಗೊಣ್ಣ ಬಣ್ಣನೊಳಗೀಟು, ಪೊದದ್ದು ದಿವರ್ ಕುತ್ತಸಳ್ಳುಮವದೋ ಅವ್ವು ಮೆಯ್ಯರೆದು (Ūpr. 7, 60). See Ūpr. 2, 14; 4, 46; 5, after 64; Abb. P. 1, 103; 6, 49; Rāv. 6, 23; 7, 17; 9, 18; J. 6, 46; 8, 18; Rām. 1, 8, 8.

ಪೊದಲ್ ಪōdal. 2. = ಪೊದದ್ದು. P. p. of ಪೊದದ್ 1. — ಪೊದದ್ ತರ್. To manifest itself, to appear (Ūpr. 4, 48).

ಪೊದಲ್ ಪōdal. 3. Arising; appearing; conspicuousness (Sēv. 1, 34; 5, 14). — ಪೊದದ್ದುಗುನ್ನು. -ಕುನ್ನು. To disappear (Ūpr. 4, 46).

ಪೊದಲ್ ಪōdal. 4. To bring about, to perform (Ūpr. 6, 83).

ಪೊದಿಸು pōdisu. = ಪೊದೆಯಿಸು, ಪೊದೆಯಿಸು, ಹೊದ್ದು, ಹೊದಿಸು, ಹೊದಿಸು. To put over; to put on; to cover; to hide. See Rāv. 4, 14; 6, 10; J. 28, 4, 20.

ಪೊದುಂಕು pōduṅku. To hide (ಅಡಗಿಸು ಸಿ.).

ಪೊದೆ ಪōdē. 1. = (ಪು 1), ಹೊದಿ, ಹೊದೆ. To put on; to put over; to wrap round (see T., M. s. ಪು 1). P. ps. ಪೊದದು, ಪೊವದು, ಪೊದ್ದು. ಪೊದದಿವ ರನ್ನಗಮ್ಮಳಿ (Bp. 3, 26). ಪೊದವ ಉತ್ತರಾಸಂಗ (ತಾಟಿ, ಬೃಹತೀ, ವೈಕೃತ್ Mr. 256). ಪೊದವ ಪಾವದಿ (Si. 224).

ಪೊದೆ ಪōdē. 2. = ಪುದೆ, etc. A quiver (ದೋಣಿ Ū. I, 87, o. r. ಪುದೆ; ದೋಣಿ, ಬತ್ತಳಿಕೆ, ಮೂದಿಗೆ ಸಿಮ. 43; Ūpr. 6, 37; 7, 44; Abb. P. 9, 164; Rāv. 6, after 11; Tē. ಪೊತ, a packet, a little bag). 2, a thatch (ಕುಟುಂಗರ Si. 490). 3, a bush (My.; Tē.). ಬಳ್ಳಿಗಳ ಗುಮ್ಮುಳ್ಳ ಪೊದೆ (ಗುಲ್ಮೀ, etc. Si. 121). 4, a bundle (My.). — ಪೊದಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To prepare a quiver or quivers (Ūpr. 5, 53). — ಪೊದಿಗದದು. -ಕದದು. To scatter about (the contents) of a quiver (Ūpr. 8, after 4; Abb. P. 1, 118).

ಪೊದೆಯಿಸು pōdēyisu. = ಪೊದಿಸು, etc. To put on; to cover; to hide (ಅಡ್ಡಾಡನ ಸಿಮ್. Dh.).

ಪೊದ್ದಿಸು pōddisu. = ಹೊದ್ದಿಸು. To join or put to; to order to do (J. 5, 9).

ಪೊದ್ದು pōddu. 1. = ಹೊದ್ದು 1. P. p. of ಪೊದೆ 1. ಪೊದ್ದು ಅಂ ಗವಸ್ತ (ಪ್ರವಾರ, etc. Si. 224). ಪೊದ್ದು ಕೋಳ (Grj. 4, 109).

ಪೊದ್ದು pōddu. 2. = ಪೊದ್ದು 1, etc. (J. 10, 16; 22, 24; 23, 7; 28, 37). ಕುಸ್ತಿತಂ ಪೊದ್ದದೆ (18, 39). ಪೊದ್ದದ ಅವನಾದ (18, 49).

ಪೊನ್ pōn. (Smd. 59). = ಪಿಣ, etc., ಪೊಂ (ಪೊಬ್), ಪೊಂ (ಪೊಣ್), ಪೊಮ 1, ಹೊಂ (ಹೊಬ್), ಹೊನ್, ಹೊನ್ನು, ಹೊಮ್ಮ. Metal; gold (ಪರಶು Mr. 515; M.; Tē. ಪೊನ್ನು; T. ಪೊನ್, ಪೊದ್, metal; gold; lnatre; beauty; ಪೊಲು, gold; beauty; M. ಪೊಲ್, gold; see ಪೊಲಿ). ಮಿಸುನಿಯ ಪೊನ್ (ಕಸವರ ಸಿಮ್. II). ಪೊನ್ನುಳ್ಳವನೆ ಕಾಲಿನಂ ಚನ್ನಂ ಕಲಿ ಸತ್ಯವಾದಿಯನಿಸುಗುಮ್, ಅದದಾನ್ನಿನ್ನುಂ ಪೊನ್ನನೆ ಪದವುದು; ಪೊನ್ನಂ ಸಮನಿಸುಗುಮಲ್ ಪೊನ್ನಂ ಮುಣ್ಣಂ (84, 174). ಪೊನ್ನಂ ಬಡ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂ (165). ಪೊನ್ನ ಕೋಲ್ (162). ಪೊನ್ನ ಮದ್ (Abb. P. 3, 142). ಪೊನ್ನ ಕೊವರಗೆ (Bp. 58, 57). ಪೊನ್ನ ತಮ್ಮಗೆ (58, 68). ಪೊನ್ನ ನೇಗಿಲ್ (80, 50). ಪೊನ್ನ ಪೊ (4, 38). ಪೊನ್ನ ಪೊನ್ನ (Rāv. 13, 72). ಪೊನ್ನ ಬತ್ತಳಿಕೆ (6, after 11). ಪೊನ್ನ ಪೊದಕೆ (J. 17, 28). ಕೊದು, ಕೊದು ಪಟ್ಟಿಗೆಯ ಪೊನ್ನಲ್ಲವಂ! (Bp. 11, 8). See ಕಾರ್ಪೋನ್, ಕಿಸುಪೊನ್,

ಚೆವ್ವೆನ್; Ūpr. 1, 181. — ಪೊನ್ನೆವೆ. A golden spittoon (Sév. 1, 78). — ಪೊನ್ನೆಟ್ಟಿ. -ತಟ್ಟಿ. A golden platter (J. 11, 7, 11). — ಪೊನ್ನೆಟ್ಟಿಗೆ. A golden palaukeen (Bp. 50, 18). — ಪೊನ್ನೆಳಗೆ. -ತಳಗೆ. A golden plate (Sév. 2, after 42; J. 81, 18; 33, 23). — ಪೊನ್ನೆಳೆರೆ. -ತಳೆರೆ. Gold-coloured young foliage (Ūpr. 7, after 115). — ಪೊನ್ನೆದೊ. -ತದೊ. A golden parasol (V. 5, after 21). — ಪೊನ್ನೆದರೆ. -ತಾದರೆ. A gold-coloured lotus (Rév. 10, after 31; J. 3, 8; 8, 4). — ಪೊನ್ನೆದರೆಗೊಳ. -ಕೊಳ. A pond with gold-coloured lotuses (Abb. P. 1, 104). — ಪೊನ್ನೆನೆಗೊನೆ. -ತನೆ-ಕೊನೆ. The point of a gold merlon of a fort (Ūpr. 1, 112). — ಪೊನ್ನೆರೆ. -ತರೆ. A golden veil (Rév. 5, after 19; 10, 6). — ಪೊನ್ನೆರೊ. -ತೆರೊ. A gilt chariot (Ū. Bp. 42, 15; J. 12, 4; 22, 8). — ಪೊನ್ನೊಡರ್. -ತೊಡರ್. A gold chain (Rév. 6, after 11; 13, 70). — ಪೊನ್ನೊಡವು. -ತೊಡವು. A gold ornament (J. 12, 7). — ಪೊನ್ನೊಡಿಗೆ. -ತೊಡಿಗೆ. A gold trinket (J. 28, 17). — ಪೊನ್ನೆನ್ನೆ. -ಅನ್ನೆ. = ಪೊನ್ನೆನ್ನೆ. (J. 31, 18, 30). — ಪೊನ್ನೆನ್ನೆ. -ಅನ್ನೆ. A golden palaukeen (Smd. 75). — ಪೊನ್ನೆನ್ನೆಗೆ. -ಅನ್ನೆಗೆ. A gold anklet (Bp. 14, 15). — ಪೊನ್ನೆದೊ. -ಅದೊ. A golden stone-slab (Grj. 3, 110). — ಪೊನ್ನೆದೊ. -ಅದೊ. Kubéra (ಕುಬೇರ Kk. 18; ಕನ್ನರಪತಿ Smd. 13). — ಪೊನ್ನೊರೆ. -ಅರೆ. Equality to gold (Abb. P. 9, 177). — ಪೊನ್ನೊರೆ. -ಅರೆ. A golden palm-leaf (Grj. 3, 82; Bp. 11, 43).

ಪೊನಲ್ pōnal. = ಹೊನಲ್. A stream, a river (ಪುರ Smd. 102; Abb. P. 9, 30; 13, 46; J. 12, 8; 31, 57; T. ಪುನಲ್; M. ಪುನಲ್, ಪುನಲ್; T. ಪುನಲ್, any thing which is hollow; a drain, water-course, see ಪುರಿ). ಗದಗದನೆ ಗುಡು ಗುಡುಯೆನುತುಂ ಪರಿವಪೊನಲ್ ಸೊಗಯೆನುಗುಂ (Smd. I). ಗುಡು ಗುಡು ಗದಗದಯೆನುತುಂ ಪರಿವಪೊನಲ್ ಸೊಗಯೆನುಗುಂ (65). See ಕಾಡೊನ್ನಲ್, ಬೆಕ್ಕೊನ್ನಲ್. — ಪೊನಲಿಡು. -ಅಡು. To form a stream (J. 25, 85). — ಪೊನಲ್ಪರಿ. -ಪರಿ. To flow in streams (Rév. 8, 124; J. 19, 37). — ಪೊನಲ್ಪರಿಯು. -ಪರಿಯು. To cause streams to flow (Rév. 8, 112).

ಪೊನ್ನ ಪōndu. 1. = ಪೊರ್, etc. To join, etc. (ಪೊರ್ Smd. 98; Ūpr. 2, 24; Sév. 4, 185; Tē. ಒನ್ನ, ಪೊನ್ನ). See ಅಡಕೊನ್ನಿನ್ನ.

ಪೊನ್ನ ಪōndu. 2. = ಪೊರ್ 2. Union, concourse, collection (Ū. Bp. 2, 4).

ಪೊನ್ನ ಪōndu. 3. = ಹೊನ್ನ 2. To die (ಮರಣ Smd.; T. ಪೊನ್ನ; Tē. ಒರಿ, ಪೊರಿ, ಪೊರೆ, to die; to perish; M. ಪೊರಿ, to be extinguished).

ಪೊನ್ನ ಪōn-a. N. of a Kannada author (Ūpr. 1, 66).

ಪೊನ್ನ ಪōnnē. = ಹೊನ್ನೆ, q. v. (Tē.; see ಕೊಲ್ಲ, a. ಕೊಲ್ಲ).

ಪೊಪ್ಪ ಪōppa. = ಪಪ್ಪ, etc. (My.; Tē.).

ಪೊಪ್ಪಾಯ ಪōppāya. = ಪಪ್ಪಾಯ, etc. (St. & Pl.).

ಪೊಪ್ಪಿ ಪōppili. A diffuse shrub yielding a yellow dye, *Morinda umbellata* Lin. (St. & Pl.).

ಪೊಪ್ಪುಕ ಪōppuka. = ಪಪ್ಪುಕ, q. v.

ಪೊಪ್ಪಿ ಪōppli. = ಪಪ್ಪಿ, etc. (My.).

ಪೊಮ್ pōm. 1. = ಪೊನ್, etc. Gold. — ಪೊಮ್ಪುಕ್ಕರಗೆ. -ಪುಕ್ಕರಗೆ. Gilt armor or gear (Ūpr. 10, 78). — ಪೊಮ್ಪುಟ್ಟಿ. -ಪುಟ್ಟಿ. A golden frontlet, etc. (J. 2, 28). — ಪೊಮ್ಪುಟ್ಟರ್. A golden cup (V. 9, after 71; J. 15, 45, 46). — ಪೊಮ್ಪುಟ್ಟಿ. Gold-coloured silk-cloth (Bp. 11, 28; Rév. 3, after 5; 13, 69;

J. 14, 27). — ಪೊಮ್ಪುಟ್ಟಿ. Gold-colour, a reddish or brown colour (ಪಸುರುಂ ಕರಿದುಂ ತಮ್ಮಕ್ಕಾ ವಕ್ಕವರ್ಣ Ū. II, 67; ಕಂದಿ ವಣ್ಣ Smd. 89, Kk. 28; J. 3, 8; Sév. 1, 68). — ಪೊಮ್ಪುರದ. -ಪುರದ. A dealer in gold, a money-changer (ಸೊನ್ನೆವರದ Smd. 67; Sév. 2, after 42). — ಪೊಮ್ಪುರಿಯರ್. -ಪುರಿಯರ್. A pariyāsa vessel of gold (V. 5, after 81; Sév. 3, 22). — ಪೊಮ್ಪುರಿಯರ್. -ಪುರಿಯರ್. A pariyāsa vessel of gold (Rév. 13, after 45). ಪೊಮ್ಪುರಿಯರ್. -ಪುರಿಯರ್. A pariyāsa vessel of gold (J. 6, 44). — ಪೊಮ್ಪುಸಿಡಿ. Hiraṇyagarbha, Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಸಿ.). — ಪೊಮ್ಪುಸುಡಿ. = ಪೊಮ್ಪುಸಿಡಿ. (ದೊಮ್ಮ, etc., see Ū. II, 3). — ಪೊಮ್ಪುಸಿಗೆ. A golden bāsiṅga (Bp. 4, 40). — ಪೊಮ್ಪುಡ್. = ಹೊಮ್ಮಡ್. ಪೊಮ್ಮಡ್‌ಯ ಕಮ್ಮಂಗಲ್ (Ūpr. 7, after 92). ಸ್ವ ಪೊಮ್ಮಡ್‌ಯ ದಾಡ್ ಕಮ್ಮಂಗಲ್ (Rév. 10, after 31). See V. 4, 24; J. 8, 27. — ಪೊಮ್ಪುಸಿಲ್. Gold-coloured or purple sunlight (Abb. P. 11, 177; Grj. 2, 82; Rév. 12, 39; J. 1, 3). — ಪೊಮ್ಪುಡಿ. -ಪುಡಿ. Gold dust, gold powder (Sév. 2, after 42; J. 33, 22). — ಪೊಮ್ಮುಲಿ. -ಪುಲಿ. A gold-coloured tiger (Rév. 5, after 25; 5, 114, Sév. 3, 16). — ಪೊಮ್ಮುಟ್ಟಿ. = ಪೊಮ್ಮುಟ್ಟಿ. (Abb. P. 1, 44; 3, 28; 4, 119). — ಪೊಮ್ಮುಟ್ಟಿ. The golden mountain: Mēru (ಸುರಗಿರಿ Smd. 10). — ಪೊಮ್ಮುಟ್ಟಿ. A cane covered with gold, or a gold-coloured cane (Sév. 1, after 79). — ಪೊಮ್ಮುಸೆ. Gold to be joined or attached (Rév. 6, after 11). — ಪೊಮ್ಮುಕ್ಕರು. Gold-coloured light (Grj. 3, 47). — ಪೊಮ್ಮುಡಿಯ. -ಪುಡಿಯ. = ಪೊಮ್ಮುಸುಡಿ. (ದೊಮ್ಮ Kk. 9; ಬ್ರಹ್ಮನ್ Smd. 8). — ಪೊಮ್ಮುಪ್ಪುನಾನ್. A sort of fish (Rév. 3, 115). Could it be ಪೊಮ್ಮು (= ಪೊಮ್ಮು-ಒಪ್ಪು-ನಾನ್). — ಪೊಮ್ಮುಡಿಲ್. (Smd. 193 Mdh.). A golden wall. — ಪೊಮ್ಮುಡ್. = ಹೊಮ್ಮುಡ್ q. v. A gold-coloured young antelope. ಪೊಮ್ಮುಡ್‌ಪೊರ್ ಪೊರೆ ಪಾದ್ ಪೊರೆದಂ ಶ್ವೇತಂ (Smd. 289). — ಪೊಮ್ಮುಡ್. A shower of gold (V. 37, 128). — ಪೊಮ್ಮುಡ್. A golden building (V. 4, 88). — ಪೊಮ್ಮುಗಿಲ್. A gold-coloured cloud (Ūpr. 1, 111).

ಪೊಮ್ pōm. 2. Increasing, swelling, rising (see ಪೊಂಗು 1). — ಪೊಮ್ಮುಡ್. (a sort of reduplication). Increase, growth; greatness (ಪೊರ್ Smd. I, Ū. I, 106; ಬಿರು Kk. 49, o. r. ಸೊಮ್ಮುಡ್; ಪೊಮ್ಮು, etc., ಅಧಿಕ Smd. 58; ಬಿರು 111; Ūpr. 2, 14; 8, 48; 7, 118; Tē. ದೊಮ್ಮು; T. ಪೊಮ್ಮುಡ್, increase = ಪೊರಿವೆ; plenty; ಪೊರುಮು, ಪೆರಮು, to be swelled; ಪುರೈ, height; T., M. ಪೊರಿ, Tē. ಪೊರೆ, to be accumulated; to be elevated; to increase). 2, erection of the hairs of the body (ಪುಲಕ Ū. I, 105; II, 9; Kk. 81; Smd. 76, 111). — ಪೊಮ್ಮುಡ್‌ಪೊಗು. -ಪೊಗು. To feel elated (V. 14, 56).

ಪೊಮ್ಮು pōmmu. A tax on tobacco (My.).

ಪೊಯ್ pōy. 1. = ಪುಯ್, etc. To beat, etc.; to pour; to cast (ಪಾಡನ Smd. Dh.; ಮೋಡು Kk. 59; see the meanings of ಪೊಡಿ 1; T. ಪೊಡ್, to pour; to pour down or out; Tē. ಪೊಯ್, to pour; to cast in metal). ಪೊಯ್ ಲುಂ or ಪೊಯ್‌ಲುಂ (Smd. 86). ಗದಯಂ ಪೊಯ್ (165). ಪೊಯ್ ಸಿಡಿಲ್ (218 Mdh.). ಪುರಿನ್ನ... ಪೊರ್ವ ಅರ್, ಪೊಯ್ ಕಿರ್ವಂ (Rév. 5, 118). ಪೊಯ್ ಬದ್ (ದಾಸುಡ್ Smd. I). ಅರ್ಗ್ ಘಾತಂ ಪೊಯ್ತುಡು? (J. 8, 51). See Smd. 231, 294; Ūpr. 5, 10; 8, 56; Abb. P. 13, 82; Bp. 1, 50; Rév. 5, 117, 123; 6, after 11; 8, 116; J. 4, 43, 44; 8, 83; 18, 10; 28, 45; ಅಡಂಗೊಯ್, ಕೊಯ್, ತಕ್ಕೊಯ್, ಸನ್ನೊಯ್, ಮಸೊಯ್, ಮೂರ್ಪಯ್. — ಪೊಯ್ತುಡು. -ಅಡು. To beat mutually or repeatedly; to fight (Bp. 57, 44; J. 8, 33; 23, 6, 7; 28, 15).

ಪೊಯ್ pōy. 2. Beating; pouring; a blow (see ಅಸಗಪೊಯ್). — ಪೊಯ್ಪು. = ಪೊಡೆಸೆಪ್ಪು No. 1. (Śāv. 3, 19). — ಪೊಯ್ಪುರ್. Water that is poured (Abh. P. 5, 125; Rāv. 14, 148). ಮದೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪೊಯ್ಪುರಿಂ ಬೆಗುಮೆ ಫರೆ? (Ch. v. 20). — ಪೊಯ್ಪುರ್. -ವೆಡ್. To receive blows (Abh. P. 14, 106).

ಪೊಯಿ pōyi. = ಪೊಯ್ 1, etc. (ಮೋಡು, ಎದಿಗು ಸೆ.). ಪೊಯಿದ ಎಡೆ (ವಾಸುದ್ Ūt. I, 17). ಪೊಯಿದುದು (ವಿಸಸನ ಸೆ.). — ಪೊಯಿದಾದು. = ಪೊಯ್ಪುಡು. (J. 8, 31. 32).

ಪೊಯಿಲ್ pōyil. = ಪೊಯ್ಪು, etc. (Grj. 1, after 120).

ಪೊಯಿಸು pōyisu. = ಪೊಯ್ಪು, ಹೊಯಿಸು, ಹೊಯ್ಪು. To cause to beat, etc. (Ā. Bp. 47, 82; J. 5, 72; 10, 47).

ಪೊಯ್ಪು pōylu. = ಪಯಲ್, ಪಯ್ಪುಲ್ 1, ಪೊಯಿಲ್, ಹೊಯಿಲು, ಹೊಯ್ಪು. Beating, striking; a blow, a stroke. See Āpr. 1, after 101; 8, 66; J. 8, 21; ಅಂದೊಯ್ಪು, ಪರುಪೊಯ್ಪು, ತರೆಪೊಯ್ಪು, ಬಿಡುಪೊಯ್ಪು.

ಪೊಯ್ಪು pōysu. = ಪೊಯಿಸು, etc. (Āpr. 7, after 78; Rāv. 10, after 10; Ā. Bp. 47, 80; J. 7, 1).

ಪೊರಕೆ pōrakē. 1. = ಪೊರೆ 7. — ಪೊರಕೆಯೇಡು. = ಪೊರೆಯೇಡು. (My.).

ಪೊರಕೆ pōrakē. 2. = ಪರಕೆ 2, etc. (My.; Tē.).

ಪೊರದು pōradu. = ಪೊರೆದು. P. p. of ಪೊರೆ 1 & 8.

ಪೊರಮು pōrama. Nourishing, fostering, rearing (Ā. Bp. 53, 20).

ಪೊರಳು pōraḷ. = (ಉರುಳ್ 1, etc., ಪರುಳ್ 2), ಪೊರಳು, ಹೊರಳು. To roll; to welter, to wallow (ಉಪನ ಸೆಂದ. Dh.; ಪಂಬುಪನ ಸೆಂದ. Dh. Cm. ad ಹೊರಳು; Tē. ಪೊರಳು; M. ಪಿರಟ್ಟು; T. ಪಿರಟ್ಟು, ಪುರಟ್ಟು, ಪುರುಳು; see s. ಪುರ). P. p. ಪೊರಳು (ಸೆಂದ. 55). ಭೃಂಗತಿಶು... ಕೇಸರದೊಳು ನಲುವಿಂ ಪೊರಳು (Āpr. 7, 60). See Āpr. 1, 41; Bp. 52, 4; 3, 26; 11, 84; 13, 35. 50. 58; 14, 14; 19, 20; 22, 21.

ಪೊರಳಿ pōraḷi. = ಹೊರಳಿ. A heap, etc. (J. 22, 26; see s. ಪೊಮ್ಮದಿ).

ಪೊರಳು pōraḷu. = ಪೊರಳ್, etc. P. p. ಪೊರಳಿ. — ಪೊರಳು ಪೊರಳು. rep. (Bp. 6, 24; 56, 53; 57, 45. 60).

ಪೊರಳ್ಳು pōraḷḷu. = ಹೊರಳಿಸು. To cause to roll, etc. (ಉಪನ ಸೆಂದ. Dh.; J. 4, 44; 21, 32; 24, 84). ಕಾಳದೊಳಗೆ ಕಾಮುಗಿಲಂಜನವ ಕಲಿಸಿ, ತನಿರಸದೊಳು ನೆಡಿ ಪೊರಳ್ಳಿದ ನೀಲ ಪತ್ತಿಕೆಗಳನ್ನೆ... ಕಿರಾತರ ತನುಚ್ಚವಿ ಮುಸುಕೆ (Rāghc. 17, 64). See ಹೊರಳು 1.

ಪೊರಿಗೆ pōrigē. = ಪರಕೆ 2, etc. See ಕಸಬೊರಿಗೆ.

ಪೊರೆ pōrē. 1. = ಹೊರೆ 1. To nourish, to cherish, to foster, to support, to sustain, to preserve, to invigorate (ಪೋಷಣ ಸೆಂದ. Dh.; see s. ಪುರೆ 4; T. ಪೋಡ್ಪು, Tē. ಪೋಡು, to preserve, save). P. ps. ಪೊರದು, ಪೊರೆದು. ಪೊರೆವೆಡು (ರಕ್ತ, ತ್ರಾಣ Sī. 388). ಪೊರೆಯಲ್ ಪಟ್ಟು (ಪುಷ್ಪ, ಪುಟ 380; ತ್ರಾತ, ರಕ್ತ, ಗುವ, etc. 883). ಪೊರೆವಂ (ಆಶ್ವಂ Ūt. I, 27). See Āpr. 8, 13; Bp. 13, 18; 82, 47; 40, 44; 47, 45; 50 sum.; 54, 70; J. 5, 16; 8, 18; 18, 8. 15; 19, 27. 2, to be nourished or fed (J. 1, 1).

ಪೊರೆ pōrē. 2. = ಪುರೆ 4, etc. Nourishing; invigoration, refreshment, etc. — ಪೊರೆಯೇಡು. -ಎಡು.

To refresh, etc. (Grj. 7, after 11; Śāv. 2, after 42). — ಪೊರೆಯೇಡು. -ಎಡು. A refreshing or an invigorating feeling or elation to rise; to feel animated or elated, etc. (Āpr. 6, 89; Grj. 3, 17; 9, after 6; V. 5, after 74; J. 28, 59).

ಪೊರೆ pōrē. 3. = (ಪೊರೆ 1), ಹೊರೆ 2. To be joined, to join; to be put or attached to; to be applied to (see ಪುರುಡಿಸು); to join (v. t.); to come near; etc. ಪೊರೆದ ಕೊಂಕು (ಕುಟಿಲ, ಕುಟಿತ, etc. Mr. 429). See Āpr. 8, 32. 101; Bp. 20, 11; Ā. Bp. 5, 51; Rāv. 13, 87; J. 12, 8; ಪಂಚಮೈರೆ, ಮದಮೈರೆ.

ಪೊರೆ pōrē. 4. = ಹೊರೆ 8. Joining; union; connection; nearness, neighbourhood, vicinity; side (ಉಪನರ್ಗ ಸೆಂದ. Dh.; ಪಕ್ಕ, ಪೊಡುಗ್ಗೆ, ಕೆಲ, etc., ಸಮಾವ Kk. 33, ಸೆಮ. 59; ಪಕ್ಕ ಸೆಮ. 78; ಕಟಕ Mr. 523; Tē. ಪೊರುಗು). ಅತುಲಪರ್ವತದ ಪೊರೆ (ವಪ್ರ Mr. 477); ಗಿರಿಯ ಪೊರೆ (ಸಾನು, ಕಟಕ, ಭೃಗು, ತಟ, ನಿತಮ್ಪು 97). See Bp. 1, 54; 11, 43; 27, 11; 28, 35; 41, 4; 42, 19; Rāghc. 17, 69. 70; Śāv. 4, 47; 5, 12.

ಪೊರೆ pōrē. 5. = ಪುರೆ 5, ಪುರೆ 4 q. v., ಪುರೆ, ಹೆರೆ, ಹೊರೆ 4. A fold; a layer, a stratum, etc. etc. (ಉಪಪಲ್ಲ ಸೆಂದ. Dh.; Āpr. 9, 71; My., Tē.; T. ಪುಕ್ಕಿ, a separation in a bag; a room, also M.; a niche in a wall; Sk. ಪುರ, skin). ಪೊರೆ ಕಳಚಿದ ದಾವು (ನಿಮುಕ್ಕ, ಮುಕ್ಕಕಂಡುಕ Sī. 77). See ಬೆಕ್ಕುಗಿ ರ್ವಿರೆ, ಮುಗಿರ್ವಿರೆ. — ಪೊರೆಪೊರೆಗೊಳ್. -ಪೊರೆ-ಕೊಳ್. To take the form of layers or strata (Abh. P. 7, 165).

ಪೊರೆ pōrē. 6. = ಪುರೆ. See ಎದ್ದಾರೆ.

ಪೊರೆ pōrē. 7. = ಪೊರೆ 1, ಹೊರೆ 5. Error, mistake, wrongness, fault (Tē.; T. ಪುಕ್ಕಿ, ವದು). 2, the wrong way in drinking or swallowing (Tē.), and the choking sensation arising from food or liquid entering the windpipe (T. ಪುಕ್ಕಿ, the upper part of the windpipe). — ಪೊರೆಯೇಡು. -ಎಡು. A choking sensation to arise from a mouthful going the wrong way (My.).

ಪೊರೆಯಿಸು pōrēyisu. = ಹೊರಿಸು. To cause to nourish, etc. (Bp. 5, 68);—to have one's self nourished, to depend on any body for one's sustenance.

ಪೊಯ್ ಪೊ. ಪೊಯ್. = ಹೊಯ್. To take upon or bear on the head (ಪಿರೋಧಾರಣ ಸೆಂದ. Dh.); to bear, as a burden, etc., to carry; to support; to hold up; to take possession of mentally, to entertain, as lust; to assume or adopt, as a name; to undertake; to endure (T., M. ಪೊಯ್). P. p. ಪೊಯ್ತು (ಸೆಂದ. 285). ಪೊತ್ತಂ, ಪೊತ್ತರ್ (287). ಹಲಮಲ್ಲದೆ ಶಕಟಮಂ ಪೊಡಿಲಾಯದ, ಶಕಟಮಲ್ಲದೆ ಹಲಮಂ ಪೊಡಿಲಾಯದ ಎನ್ನು, ಇನ್ನು ಎಕಧುರಮಹ ಎತ್ತಿನೊಳು ಎಕಧುರೀಣ ಎಕಧುರ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಪುಸ್ತಕವಂ ಪೊತ್ತಿಪ್ಪ ಕೋಲ್ (ರವಣಿಕ Mr. 359). ದುರಾಶೆಯಂ ಪೊತ್ತು (Bp. 1, 36). ಅಮರಾಮ್ಪುವಂ ತಾಂ ಪೊತ್ತು ತನ್ನ (18, 34). ಒರ್ವಯ್ಯಂ ತಿವಾನನ್ನೋತ್ತಮಂ ತಾನೆ ಮ್ಪು ವೆಸರಂ ಪೊತ್ತು (34, 4). ಕಳ್ಳಂ ಪೊತ್ತೊಡೆ (38, 58). ಕವ್ವಿಯಂ ಪೊತ್ತು (43, 27). ನಾಂ ಪೊತ್ತು ಪಿನ್ನಣ ಕೆಲಸಮ್ ಇನ್ನಾಯ್ತು (61, 84). See Āpr. 1, 76; 3, 81; 4, 19; J. 4, 19; 17, 20.

— ಪೊತ್ತು ತರ್. To load upon one's self and come (Bp. 18, 84; 82, 55). — ಪೊದು ಪೊದು. rep. ಮುಣ್ಣಂ ಪೊತ್ತು ಪೊತ್ತು (Bp. 88, 56).

ಪೊರು pōra. 1. = ಪದು, etc. — ಪೊರುಗೋರ್. = ಪದುಗೋರ್, etc. (Śāstrasāra in W. 1256).

ಪೊರು pōra. 2. = (ಪದ, etc.), ಹೊರು. The outside; outside (ಪೊರುಗು śmd. 70). — ಪೊರು ಅದಿ. (śmd. 70). The upper part of the foot. — ಪೊರು ಕಾರ್. = ಪೊರು ಅದಿ. ಪೊರು ಕಾರ್ಲೋ. -ಕೋಲ್. To put down the upper or front part of the hoof. ಮುಂಗಾಲ್ಗುಂ ನೆಗಪಿ ನಿಲ್ವು, ಪಿಂಗಾಲ್ಗುಂ ಕಿಟ್ಟು ದಾನ್ವನ, ಪೊರು ಕಾರ್ಲೋಳ್, ಮರಳಿ ಮೆಟ್ಟುವ... ಅತ್ತಂಗರ್ (Riv. 6, after 11). — ಪೊರು ತೊಲಗು. To have the menstrual discharge. ಕಾನ್ತೆಯರ್ ಪೊರು ತೊಲಗೆ ಪುತು ಎನಿಕು (Mr. 468). — ಪೊರುದದಿ. -ತದಿ. The opposite shore (Ūpr. 8, after 4). — ಪೊರುದೋಣ್ಣ. -ತೋಣ್ಣ. A garden at the outside (of a town, J. 31, 54). — ಪೊರು ಪಾಯ್. To go or come forth (Ūpr. 8, 61; Abh. P. 9, 48). — ಪೊರು ಪೋಣ್ಣ. To come forth, etc. as precious stones, words, lustre, moonshine; to go through and come out on the other side, as a discharged arrow (ಪೊರುದ Ūt. II, 75; ಉಡ್ಲಳು Kk. 74, śm. 65; Ūpr. 3, 61; Abh. P. 12, 96; Grj. 5, 42; Riv. 1, 84). — ಪೊರು ಬಳಸು. Environs (Ū. Bp. 42, 24). — ಪೊರು ಬೀಡು. An outer halting-place or encampment (Ū. Bp. 47, 82). — ಪೊರುಮದಿಸು. -ಪದಿಸು. = ಹೊರುಮದಿಸು, ಹೊರುಮದ್ಲೆಸು. To cause to go out; to cause to start; to cause to leave; to turn out, to expel (Bp. 26, 17; Riv. 6, after 11; J. 5, 27; 21, 5). — ಪೊರುಮದು. -ಪದು. = ಹೊರುಮದು, ಹೊರುಮದ್ಲೆ. To obtain or get to, the outside: to go outside, to egress; to set out, to start;—to leave, to quit (T. ಪುದಪ್ಪದು; M. ಪುದಪ್ಪದು; śmd. 67, 234; Ūpr. 2, 39, 47; 4, 15; 5, 105; Grj. 2, after 106; Bp. 32, 24; 44, 15; 47, 23, 53; 53, 63; 58, 63; 61, 34; Ū. Bp. 5, 7; Riv. 5, 119; 6, after 10 & 116; J. 2, 46, 67; 8, 9; 6, 1; 8, 8; 31, 53, 54; 28, 4, 16, 48; 29, 32; 33, 19). P. p. ಪೊರುಮಟ್ಟು. — ಪೊರುಮಾದ್. -ದು. (-ಪಾದ್, or -ಮಾದ್). 1. To flee (ಪರಾಯನ śmd. Dh.). ಪೊರುಮಾದಿ, ಸಯ್ಯ ಪೋಳುಮೇ ಪರಸ್ಯನೈ (290, o. r. ಸಯ್ಯ). — ಪೊರುಮಾದ್. -ದು. 2. Flight (ಬಿನ್ನೀಕ śmd. II; ಬಿನ್ನೀವು Kk. 79). — ಪೊರುಮಾದ್. -ದು. 3. = ಪೊರುನಾದ್. (ಕೊಂಡಿ Ūt. I, 82). — ಪೊರು ಮಿಂದು. Ontward shine: vain display of what is not one's own. ಪೊರು ಮಿಂದುಯ್, to make a vain display etc. (Riv. 11, 92, 165). — ಪೊರು ಮುಯ್ಯು. The back-portion of the aboulder (Ūpr. 6, 87; Abh. P. 13, 47, 87, 142). — ಪೊರು ಮಯ್. The outside of the body (Riv. 2, 84). — ಪೊರು ವಳಿಯ. Environs (J. 17, 22). — ಪೊರುನಾದ್. -ದು. (-ಪಾದ್). (śmd. 59). = ಪೊರುಮಾದ್ 3, ಹೊರುನಾದ್. A buttock; the posteriors, the buttocks (ಪೊರುನ Ūt. II, 75; ನಿತವ್ವು śm. 70; Ū. Bp. 37, 43; J. 80, 6; cf. ಪಿಡಿ, ಪೊರು). ಪೊರುನಾರ್ಗ (śmd. 139). — ಪೊರುನಾರ್. -ಪೊರುರ್. The outside of a town (Ūpr. 5, 86; Abh. P. 3, after 35; 7, after 126). — ಪೊರು ಸೂಸು. = ಹೊರು ಸೂಸು. To run, flow, or come out or forth (Ūpr. 8, 50; Riv. 13, 96; J. 3, 9).

ಪೊರುಗು pōragu. = ಪೊರು 2 (śmd. 70), ಪೊರುಗೆ (145), ಹೊರುಗು, ಹೊರುಗೆ. The outside; outside (ಬಹುಸ್ Nr.). Declension: ಪೊರುಗು, ಪೊರುಗನಿ (185). ಹದಗವಿಗಳ ಕಟ್ಟುಂಗಳ ಪೊರುಗೊಳಕ್ಕರದ ಹೊಲಿಗೆ ಬಿರ್ಚೊಡೆ (Ūb. v. 19; repeated in Grj. 1, 80). — ಪೊರುಗನಿ. -ಅಂ. (śmd. 136). A man who is outside.

ಪೊರುಗೆ pōragē. = ಪೊರುಗು, q. v. ಕವಿ ಪೊರುಗೆ, ಕವಿ ಒಳಗಿರಿ ಅವರಲಮೋ? ತುರಗಮುಖಮೋ? ನೃಪಮುನ್ನರಮೋ? (śmd. 145). See Ūpr. 1, 120; V. 9, 59; J. 2, 46; 29, 24. — ಪೊರುಗಾಗು. -ಅಗು. To get outside, to be removed from or disconnected; not to belong to (Ūpr. 3, 7). ಅತನುಂ ನೀರು ಮ್ ಅನುಂ ಪೊರುಗಾಗಿದ್ವ ಉರ್ವಪತಿಗೆ ಒಸುಣಿಂ (śmd. 262). — ಪೊರುಗಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put or place outside (Bp. 3, 58; Riv. 6, after 10). — ಪೊರುಗೆ ಪುಟ್ಟು. To be born or originate outside;—to be different from. ಅರಕ್ಕಿಪಿಯನ್ನ ಪೊರುಗೆ ಪುಟ್ಟುನ ಮನವಾರಂ ಸ್ವಧಾವಮಕ್ಕು; ಅದು ರಸಮನಿಕ್ಕು (Mr. 75). **ಪೊರುದಿಗು pōrabiga.** An outsider: a stranger, an alien (J. 21, 59).

ಪೊರುಲೆ pōralē. = ಪೊರುಲೆ, q. v.

ಪೊರುಗೆ pōrigē. = ಹೊರುಗೆ. The act of taking upon the head, etc.; assuming, undertaking; burden (Bp. 85, 22; J. 31, 42); business, work (C. as ಹೊ).

ಪೊರುಸು pōrisu. = ಹೊರುಸು. To cause to take upon the head; to lade, to load; to cause to carry;—to impose, as a charge. ಪಾಳವ್ವು ನೊನ್ನೆಗಳಂ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿನೆಗೆ ವನಪಾಲಂ ಪೊರುಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಅಪ್ಪುಂ (Ū. Bp. 45, 29). ನಿಲಿತಾಸ್ತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಪದ ಪೊರುಸದೆ (J. 18, 13). See J. 84, 1.

ಪೊರು pōru. = ಪೊರು, q. v.

ಪೊರುಗೆ pōrē. = ಹೊರು. A load, a burden (ಘಾಣ Ūt. 1, 82). 2, the burden: bulk, measure, quantity, size, extent (ಮಾತ್ರೆ, ಹೊರು Na. 157). See ಪಳವೊಡ್, ಬಿನ್ನೊಡ್, ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೊಡ್; Ūpr. 5, 106; Abh. P. 4, 41; J. 13, 21. — ಪೊರುಯಾಳು. -ಅಳು. A porter (J. 5, 73; 7, 5).

ಪೊರುಳಿ pōrkuli. (śmd. 239, o. r. ಹೊರುಳಿ) = ಪೊರುಳಿ 2. A wave (ಅರಿ Kk. 53, o. r. ಪೊರುಳಿ; see 1. ಪೊರುಳಿ, ಪೊಮ್ಮುಡ್, & cf. ಪುಲಿ).

ಪೊರುಳಿ pōrkul. = ಪೊರುಳಿ, etc. (Abh. P. 13, after 54; Riv. 6, after 11).

ಪೊರು ಪōrtu. = ಪೊರು, etc. (Ūpr. 8, 55).

ಪೊರು ಪōrdū. 1. = ಪೊರು 2, ಪೊರು 1, ಹೊರು 2, ಹೊರು 1. To join; to be or come in contact, to unite; to go or come nigh, to approach; to enter; to fit; to agree;—to come by, to obtain, to get, to attain, to reach;—to come upon (a person), as blame (ಸಮಾಪ śmd. Dh.; ಪೊರುಗು 195 Cm.; see ಪೊರುಗು, ಪೊರು 1, ಪೊರು 2). ಪೊರುಮದು (ಉಪನತ, ಉಪನನ್ನ, ಉಪಸ್ತಿತ Hk.). ಪದ ಪೊರುದ ಅಮಲವತು (Riv. 14, after 14). ಪಂಚತ್ವಮಂ ಪೊರುದಯ್ (śmd. 253). See śmd. 278, 289, 298; Ūpr. 1, 5, 78; 2, 40; 3, 41; 4, 22; Abh. P. 10, 94.

ಪೊರು ಪōrdū. 2. = ಪೊರು 2, ಪೊರುಗು (Ūpr. 4, 88).

ಪೊರುಗೆ ಪōrdugē. = ಹೊರುಗೆ, ಹೊರುಗೆ, ಹೊರುಗೆ, ಹೊರುಗೆ. Joining; contact, touch; connection; union; harmony; nearness, vicinity.

proximity (ಪಕ್ಕವು, ಸಂಕ್ಷೇಪ ಸಂದ. Dh. 8. ಪಕ್ಕ; ಪಕ್ಕವು ಸಮ. 97; ಪೂನ್ಯವು 98; ಸಮ್ಯಕ್ ಸಂದ. 6; ಉಪಪದ್ಯರ Hia.; ಸನ್ನಿಧಿ, ಸನ್ನಿವರ್ತನಾ Nr.; ಸಂಹರ, ಹೊದ್ದುಗೆ Nn. 105; ಕೆಲ, ಪಕ್ಕ, ಪೂರೆ, etc., ಸಮಾಪ Kk. 33, ಸಮ. 59; ಪಕ್ಕ ಸಮ. 79; ರ್ಪ. 7, 69, 79). 2, what is appended: an appendage, something subordinate or inferior. — ಪೂರ್ತುಗೀಯಂ ಮಾಡು. To join (v. t.), etc. (ಪತ್ತಿಸು ಸಂದ. 141 Cm.; ಪೂಸಯಸು 268 Cm.). — ಪೂರ್ತುಗೀಯಾಗು. -ಅಗು. To join (v. i.), etc. (ಅಮರ ಸಂದ. 3. 46. 52. 76 Cm.; ಸನ್ನಿಧಿ 114 Cm.).

ಪೊರ್ತುಗೀಕಾಡಿ pōrdugē-kāra. A companion (V. 6, 41).

ಪೊಲ್ pōl. 1. = (ಪೊರೆ), ಹೊಲಿ, ಹೊಲಿ 1. (To join, v. i.; to agree with, to liken, cf. ಒಲೆ 1 & 2, ಪೋಲೆ 1); to be fit, befitting, or proper; to excel. 2, (to join), to sew (ಸೂತ್ರ ಸಂದ. Db.; M. ಪೊಲ್ಲು; T. ಪುಲಿ, to compare; to sew; T. ಪುಲ್ಲು, to embrace; ಪುಲ್ಲು, v. l., to nite, copulate; to consent, agree; to draw near, be near; to join, couple; M. ಪುನೆ, ಪುಲ್ಲು, ಪುಲ್ಲು, to embrace; see ಪುಣರ 1; ಪುಣು; T. ಉಲ್ಲು, to mend or braid a net). P. p. ಪೊಲ್ಲು (ಸಂದ. 287 Cm.). ಕವಿತಾಪ್ರಧಾನ ಪೊಲ್ಲು ಪೂರ್ತುಗೀಯೋ ಅಪ್ಪಂ ಪೊಲ್ಲನೆ? (Jnv. 1, 13). ಎಲಿ ದೇವ, ಬುದ್ಧಿ ನೆಗದಿರ ಅಕ್ಕಮೇ ಪೊಲ್ಲದಂ? (Rāv. 13, 11).

ಪೊಲ್ pōl. 2. = (ಪೊರೆ No. 2), ಹೊಲಿ. Meanness, vileness, badness, impropriety, disagreeableness, adverseness, inauspiciousness, noxiousness. — ಪೊಲ್ಲಂ. -ಅಂ. A mean, etc. man. ಪೊಲ್ಲರಲ್ಲದಂ ಪೊಲ್ಲರೆನ್ನ, ನುಡಿದು (Abb. P. 16, after 39). — ಪೊಲ್ಲದು. -ಅದು. = ಪೊಲ್ಲ, q. v. That is mean, etc. (ರ್ದ. 2, after 93; 4, 58; Abb. P. 8, after 56; 11, after 100; 16, after 39; V. 9, 59). ಆ ಕನ್ನಿಕೆ ಪೊಲ್ಲದು (ಸಂದ. 109). ಎನಿತುಂ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನೀರ ಮನ ಸುಡಬೆನ್ನಿತ್ತೆ ನಿನಗವರ ನಲಿ ಕಾಯ್ದುಂ ಮನದೊಳ್ ಪೊಲ್ಲದನೆನ್ನಂ ನನೆಯರ; ಅದಂ ನಮ್ಮು, ಕುರುಕುರಾನ್ಯಯಧಾನಾ (216, o. r. ಪೊಲ್ಲಮನೆನ್ನಂ). — ಪೊಲ್ಲರ್. -ಅರ್. A mean, etc. woman (Abb. P. 6, 35).

ಪೊಲ pōla. (ಸಂದ. 94). = ಹೊಲಿ, (ಪೊಲಬು, etc.). A plough-field; a corn-land (V. 4, 3; J. 3, 4; 18, 25; 33, 5; Tē.; T., M. ಪುಲ). ಪೊಲನಂ (ಸಂದ. 130). ಪೊಲಕಿ or ಪೊಲಕ್ಕೆ (189). ಪೊಲಗರ್ or ಪೊಲಂಗರ್ (126). ಪೊಲದಲ್ಲಿ ರಾರ್ದಂ, ಪೊಲದೆ ಎದ್ದಿನ್ನಂ (63). ಪೊಲ ಗದ್ದೆಗರ್ ಕೊಯ್ಯದು (ಲವ, etc. Nr.). 2, a place (Abb. P. 5, 18; 6, 118; T. ಪುಡ, ಪುಡ್ಡೆ, ಪುಲ; M. ಪುಡ, ಪುಲ); an object of sight; direction, a point of the compass (T. ಪುಲ; see s. ಪೊಲಿ). ಪೊಲನದಾಯದ, ನೆಲನದಾಯದ, ಕೆಲನದಾಯದ, ಮಿಗದ ಮೂಡು ಎಧವ ದಾಯದ (ಸಂದ. 127). ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಪೊಲನಾದುದು ಪೊಮ್ಮೆಟ್ಟಂ (Abb. P. 1, 44). See ಅರುಮೈಲಿ, ಕಣ್ಣಿಲಿ, ಕೆಯ್ವಿಲಿ, ಪಾದೊವಿಲಿ, ಬೆಳ ಪೊಲ. — ಪೊಲಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. To watob a field (J. 3, 8).

ಪೊಲತಿ pōlē-ti. (ಸಂದ. 240). = ಹೊಲತಿ. A low-caste woman.

ಪೊಲದಿ pōladi. A lewd, profligate man (ಸಿತ್ಗ, ಸೂನ್ದ ಸಂದ. II, ಸಮ. 57; ಸಿತ್ಗ Kk. 84; M. ಪುಲಯಾದ).

ಪೊಲಬು pōlabu. = (ಪೊಲ), ಪೊಲಮ್ಮು, ಹೊಲಬು. (A clear place, a clearing, see s. ಪೊಲಿ): a way; a manner, a mode, a circumstance (J. 18, 4; Tē. ಪೊಲಪು). —

ಪೊಲಬು. -ಅಬ. To know the circumstances (J. 31, 47).

— ಪೊಲಬುಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. To see the ways of—(J. 5, 62).

ಪೊಲಮ್ಮಿಗ pōlambu-iga. (ಸಂದ. 283). A man who knows his whereabouts, etc.

ಪೊಲಮ್ಮು pōlambu. = ಪೊಲಬು, etc. — ಪೊಲಮ್ಮುಗಿದು.

-ಕಿದು. One's way to be lost: to be at a loss (Grj. 2, after 106).

— ಪೊಲಮ್ಮುದಪ್ಪ. -ತಪ್ಪ. One's manner to fail: to lose one's discretion (ರ್ದ. 8, 81). 2, one's way to be lost: to go astray (Rāv. 5, after 55).

ಪೊಲಸು pōlasu. = ಹೊಲಸು. Impurity, etc. (V. 28, 70).

ಪೊಲಿಗೆ pōligē. = ಪೊಲಿ, ಹೊಲಿಸಿ. Sewing; needlework (ಸೇವನ, ಸೀವನ, ಸೂತ್ರ Nr.).

ಪೊಲಿ pōlē. = ಹೊಲಿ 2. The menstrual flux, the lochia; impurity from childbirth (ಮುಟ್ಟರ್, ಮುಟ್ಟವೆ, ಮಾದಿಕ, ಸೂತ್ರಕ ರ್ದ. II, 51; M. ಪುಲಿ; T. ಪೊಲಿ, to shine; ಪುಲರಿ, the dawn; ಪೊಲ, beauty; gold = ಪೂನ್; ಪೊಲಿವು, ಪೊದ್ದು, lustre; ಪೊದಿ, beauty; a spark; ಪುಡ್ಡು, ಪುಡ್ಡೆ, a brown, yellowish colour; M. ಪುಲರು, to dawn, light to appear; ಪುಲರ್, ಪುಲರ್, dawn, day-break; ಪುಲರ್ತು, to bring to light; ಪೊರಿ, a spark; Tē. ಒಲಿ, ಪೊಲರು, ಪೊಲರು, to appear, oome to light; ಪೊರಿ, bloom, freshness; see ಪುರುಡು 2, ಪೂನ್; cf. ಪೂರೆ 1). 2, taint, pollution, defilement in general; meanness, baseness, sin (Abb. P. 10, 94; J. 5, 25). — ಪೊಲಿಗಲಸು. -ಕಲಸು. Intermixture with impurity (with regard to caste, J. 2, 5). — ಪೊಲಿಗಿದು. -ಕಿದು. Impurity, etc. to be lost or gone (ರ್ದ. 4, 72). — ಪೊಲಿಯು. -ಅ 3. = ಹೊಲಿಯು. An impure, or base, man, a sinner (Abb. P. 10, 94); a low-caste man, an out-caste, a Puliah or Pagiya (ದಿವಾಕರ್ತೆ, ಹೊಲಿಯು Nn. 152; M. ಪುಲಯ; T. ಪುಲಿರ್, ಪುಡ್ಡಿಯು). — ಪೊಲಿವಾತು. -ಮಾತು. A mean word (V. 6, 14).

ಪೊಲಿ pōl-gē. (ಸಂದ. 248). = ಪೊಲಿಸಿ, etc.

ಪೊಲ್ಲ pōlla. (fr. ಪೊಲಿ 2) = ಹೊಲ್ಲ. An abbreviation of ಪೊಲ್ಲದು, q. v. (ಸಂದ. 210). Meanness, etc. (T. ಪೊಲ್ಲಾ, ಪೊಲ್ಲಾದು, which forms seem to belong to ಪೊಲಿ 1). ಕಾಗೆ ಗೂಗೆ ಮಲಿ ಕತ್ತೆ ಹೊಗೆ ಅನ್ನಪ್ಪ ವರ್ಣಂ (ಕುದುರೆಯಲ್ಲಿ) ಪೊಲ್ಲಂ (Mr. 278, o. r. ಹೊಲ್ಲಂ); (ಅದರಿ) ಹಲ್ಲು ಕಪ್ಪಾಗಿರಲು ಪೊಲ್ಲ (o. r. ಹೊಲ್ಲ 277). See V. 6, 6. — ಪೊಲ್ಲ ಕೆಯ್. To commit a vile or sinful act (Abb. P. 9, 9; 10, 168). — ಪೊಲ್ಲಮಾತು. A bad, adverse word (Abb. P. 9, 167). — ಪೊಲ್ಲಮಾನಸ. A bad man. ಪೊಲ್ಲಮಾನಸರ ಪೊಲ್ಲಮೊಗಂಗರ್ (ಸಂದ. 210). — ಪೊಲ್ಲಮೊಗ. (= ಪೊಲ್ಲದು ಮೊಗ ಸಂದ. 210). A bad, evil face or look. — ಪೊಲ್ಲವಾರ್ತೆ. Bad, inauspicious news (Abb. P. 14, 109).

ಪೊಲ್ಲಣ pōllana. = ಪೊಲ್ಲಿಯ. Badness, contumeliousness, etc. (ನಿಟ್ಟರ, ನಿಪ್ಪರ Kk. 57, o. r. ಹೊಲ್ಲಿಯ).

ಪೊಲ್ಲಮೆ pōllamē. = ಹೊಲ್ಲಮೆ, ಹೊಲ್ಲವೆ. Badness, vileness, etc. (Abb. P. 8, 33).

ಪೊಲ್ಲಿಯ pōllēya. = ಪೊಲ್ಲಿಯ, etc. (ನಿಪ್ಪರ ಸಮ. 49).

ಪೊಸ pōsa. = ಹೊಸ. (An abbreviation of ಪೊಸತು 1, ಸಂದ. 70). That which is new; newness; freshness; beauty; novelty, remarkableness, wonder-

fulness; new, etc. (Tu.; T., M. ಪುದು; Tē. ಕೊತ್ತೆ).
 ಪೊಸ ಅಂಕಿ (Śmd. 70). ಪೊಸ ಕನ್ನಡಿ (Rāv. 13, 63). ಪೊಸ ಕಮ್ಮು (Bp. 6, 8). ಪೊಸ ಕೆಮ್ಮು (Śāv. 5, 4). ಪೊಸ ಗನ್ನ (Bp. 47, 14). ಪೊಸ ಗಾಡಿ (-oharm, J. 16, 34). ಪೊಸ ಗೀತಕಾರಿ (C. Bp. 5, 49). ಪೊಸ ಜವ್ವನ (Ūpr. 4, 8; 6, 80; J. 6, 27). ಪೊಸ ಜೊಟ್ಟಿಗೆ (Śmd. 78). ಪೊಸ ತೇರ್ (Rāv. 13, 63). ಪೊಸ ನನೆ (Abh. P. 7, after 163). ಪೊಸ ವಜ್ರ (Ūpr. 7, 41). ಪೊಸ ವರಿ (Ūpr. 6, after 64; Bp. 53, 24; Śāv. 3, 64). ಪೊಸ ಪೀಲಿ (Rāv. 5, 43). ಪೊಸ ಪೂ (Śmd. 73). ಪೊಸ ಮಂಜುಷಾರ್ಪ (Rāv. 9, 4). ಪೊಸ ಮಲ್ಲಿಗೆ (Lil. 3, 7; Rāv. 6, 3). ಪೊಸ ಮಾಣಿಕವಲ್ಲಣ (Rāv. 13, 62). ಪೊಸ ಮಾವು (2, 35, 37; J. 6, 4). ಪೊಸ ರಕ್ತಪೂರಂ (Rāv. 5, 117). ಪೊಸ ರಂಗವಾಲಿ (Bp. 41, 21). ಪೊಸ ವಾಟ (Rāv. 13, 4). ಪೊಸ ಸಣ್ಣಿಗೆ (J. 15, 9). ಪೊಸ ಸಮ್ರ (V. 5, 53). ಪೊಸ ಸವಗಂ (Rāv. 6, after 11). ಪೊಸ ಸೀರೆ (ಅನಾಹತ Mr. 342). — ಪೊಸಗಮ್ಮು. -ಕಮ್ಮು. An excellent smell (Ūpr. 7, 49; J. 19, 46). — ಪೊಸಗದ್ದಲೆ. -ಕದ್ದಲೆ. An uncommon darkness (Grj. 4, 73). — ಪೊಸಗಾರ. -ಕಾರ. A remarkable rainy season, or the outbreak of that season (Abh. P. 7, 157; 14, 105). — ಪೊಸಗಾಸೆ. -ಕಾಸೆ. A new cloth for girding the loins (Rāv. 9, 58). — ಪೊಸ ಗೆಲ್ಲ. A new gain or victory (V. 29, 55). — ಪೊಸ ಜಾಗ. A beautiful emerald (V. 5, 3). — ಪೊಸದಳಿರ್. -ತಳಿರ್. (Ūpr. 7, after 92). — ಪೊಸ ಪೊಕ್ಕ. Newness and brightness (Ūpr. 6, 62). — ಪೊಸ ಪೊಸ. rep. (Bp. 33, 11). — ಪೊಸ ಮನೆ. The state of being newly whetted (Ūpr. 6, 36; Abh. P. 9, 60; J. 7, 44, 61; 13, 18). — ಪೊಸವನೆ. -ವನೆ. A new, beautiful seat (Śāv. 2, after 42). — ಪೊಸವಿಸಿರ್. -ವಿಸಿರ್. Beautiful, gold-coloured sunshine (Rāv. 6, after 11). — ಪೊಸವುರ್. -ವುರ್. New, fresh grass (V. 10, 7). — ಪೊಸವೂ. -ವೂ. A new or beautiful flower (Ūpr. 2, 86). — ಪೊಸವೆಲ್ಲಿಂಗ್. -ವೆಲ್ಲಿಂಗ್. Beautiful moonshine (Ūpr. 8, 79). — ಪೊಸವೆಳ್ಳು. -ವೆಳ್ಳು. Remarkable whiteness (V. 3, 3). — ಪೊಸವೇಟ. -ವೇಟ. Charming love-gestures (Ūpr. 5, 115).

ಪೊಸಗೆ pōsagē. = ಬಸಗೆ 1, ಹೊಸಗೆ 1. Joy (J. 7, 2).

ಪೊಸತು (pōsa-atu). 1. = ಪೊಸ (Śmd. 70), ಹೊಸತು, ಹೊಸದು, ಹೊಸತ್ತು (ನೂತನ Ūt. II, 41; ನವ, ನವೀನ, ನೂತನ, etc. Mr. 435; Ūh. v. 16; Ūpr. 1, 134; 7, 57; Bp. 4, 27; Rāv. 13, 25; J. 8, 6; 16, 2, 42; 26, 45; 31, 35; 33, 18). ಪೊಸವಿಗಿದು ಪೊಸತು! (Pril. 3, 6). ಪೊಸತಡಿ ಕಡೆ (Śmd. 184). ಪೊಸತಹುದು (ನವ, ನೂತನ, etc. Nr.). ಪೊಸತರಾದುದು (ಸೀರೆ) ಪಟ್ಟರಮ್ ಅಕ್ಕ (Mr. 342).

ಪೊಸತು pōsatu. 2. P. p. of ಪೊನೆ 1, q. v.

ಪೊಸದು pōsadu. = ಪೊನೆದು. P. p. of ಪೊನೆ 1.

ಪೊಸನ್ನಿಲ್ pōsantil. (Śmd. 48). = ಬಸಲು, ಹೊಸಲಿಲು, ಹೊಸಲು, ಹೊಸ್ತಲು, ಹೊಸ್ತಿಲು. A door-sill, a threshold (ದೇವಲಿ Kk. 47; Śm. 57; Grj. 2, after 106).

ಪೊಸಮ್ಮ pōsamba. (Śmd. 185). = ಹೊಸಬ. A new man. ವಿಚಾರಿಸದೆ ಲುಣ್ಣಿ ಪೊಸಮ್ಮರ್ ಒತ್ತೆಯಂ ಕೊಳ್ಳುದು ತಕ್ಕುದಲ್ಲ! (165).

ಪೊಸಯಿಸು pōsayisu. 1. = ಪೊಸವಿಸು. To join (v. t.), to unite; to apply to; to attach (ಪೂರ್ವಗಾಯಂ ಮಾಡು Śmd. 266 Cm.; T. ಪೊಪುಂಗು, Tē. ಪೊಸಗು, to agree, fit, suit; cf. ಪುಡಿ 1). ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೊನ್ನೊನ್ನ ಕೆನ್ನವರೆಯಸಳ್ಳಳಂ ಕೋಡು ಕೊಸಗಿನಸಳ್ಳಳಂ ಬೀದಿಗಟ್ಟಿ ಪೊಸಯಿಸು ಮನೆಗೆ ಪದವನೀವ ನವವ ದಂಗಳ್;... ಅತ್ತೋಲೆಯ ಮಿಸುಪ ಪೊಸದಳಿಂನ ಪೊಸಯಿಸಿ ವಾಸ

ನಿಯ ಮುಗುಳ ಸೂಸಕದಿನ್ನೆನೆವದ್ದಾ ಎಲಾಸಾವಾಸಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಹುಂಟ ನನ್ನ ಚಂಚುರಮಾದ ಹುಂಡುರೋವೆಗಳ್ (Ūpr. 7, after 92). See Ūpr. 1, after 101; 1, 116; 5, 44; 7, 145; 8, after 4; Abh. P. 3, 142; 4, 92; 9, 165; V. 9, 9.

ಪೊಸಯಿಸು pōsayisu. 2. = ಪೊಸಯಿಸು, q. v. To stir round, to churn, to shake about (ಮುಳುಕು. I, 78, o. r. ಮಡಿಸು).

ಪೊಸವಿಸು pōsavisu. = ಪೊಸಯಿಸು 1. (Kāv. III, 3, 96).

ಪೊನೆ pōsē. 1. = ಹೊನೆ 1. To shake, to agitate; to churn; to rub; to generate fire by friction; to beat (ಮುಳುಕು Śm. 62; ಕಡೆ Kk. 62; T. ಒಡ, to shake, move; cf. ಪೂಯ 1 P). P. p. ಪೊಸದು (Ūpr. 6, 29), ಪೊಸದು (Grj. 8, after 74), once ಪೊಸತು (Abh. P. 3, 160). ಒಡ: ಪೊನೆದು, ದೆನೆ ದೆನೆಗೆ ದಾಯಂ ಬಿಟ್ಟು (Rāv. 13, after 104). ಪೊಸವ ಕೋರ್ (ಅರಣಿ Mr. 260). See Ūpr. 6, 96; Grj. 10, 74; J. 8, 18; 13, 53; 20, 20.

ಪೊನೆ ಪೊಸೆ. 2. A churning-stick (ಮುಕ್ಕದ್ದು Śmd. Dh.).

ಪೊನೆ ಪೊಸೆ. 3. = ಹೊನೆ 2. To twist, to plait, to make rope (ರಜ್ಜುಕ್ತಯ Śmd. Dh.; Rāv. 13, after 104; Tē. ಒಡುಕು, ವಡುಕು, to turn the spinning wheel, spin; cf. ಪೊಸಯಿಸು 1; ಪುಂ 3 P).

ಪೊಸ್ತಕ pōstaka. Tbh. of ಪುಸ್ತಕ. (My.).

ಪೊಸ್ತಗ pōstaga. = ಪೊಸ್ತಕ. (My.).

ಪೊಸ್ತಕ pōstuka. = ಪೊಸ್ತಕ. (My.).

ಪೊಹಚೆ pōhaci. = ಪವಂಚ, etc. (B. 4, 200).

ಪೊಳಕು pōlaku. = ಪೊಳಂಕು (Śmd. 46). To chew (ಪರ್ಚುತಯ Śmd. Dh.).

ಪೊಳಂಕು pōlanku. = ಪೊಳಕು, q. v. (ಚರ್ವಣಕ್ತಯ Śmd. Dh.).

ಪೊಳಪು pōlapu. 1. (fr. ಪೊಳೆ 1). = ಬಿಳಿ 2, ಬಿಳಿ ಪೊಳಪು, ಪೊಳಪು, ಹೊಳಪು, ಹೊಳಕು 1. Radiance, lustre, brightness, clearness, as of the sky after rain, etc. (ತೊಳಪು, ತೊಳಗು, ಪೊಗರ್, ಬಿಳಗು, ಪು, ಪುಣ್ಣಿ Śm. 15; Kk. 25, o. r. ಪೊಳಪು). See ಕನ್ನಡಿಪು, ಕನ್ನಡಿಪು ಮಾಪುಳಪು; Śāv. 4, 4, 42.

ಪೊಳಪು pōlapu. 2. (fr. ಪೊಳೆ 2). = ಹೊಳಕು 2. Trembling, shaking, rolling; a swing, a hammock (ಪ್ರೇಂಬ, ಹೊಳಕು Nn. 129; cf. ಪೊದವ).

ಪೊಳಯಿಸು pōlayisu. = ಹೊಳಬಿಸು 1. To cause to roll; to cause to go round in a circle; to brandish (Abh. P. 15, 9; Rāv. 6, after 11; 13, 85).

ಪೊಳಲೆ pōlālē. (?) See ಬಿವ್ವಳಲೆ.

ಪೊಳೆ pōlē. 1. = ಹೊಳೆ. To shine, to be bright (ಒಳ, ಒಳವು, splendour, light; ಒಳರ್, to shine; cf. ಉಣ್ಣು 3, ಒಲೆ 4, ಪೊಗರ್, ಪೊದರ್, ಪೊಲೆ). ಮದ್ದಾಯುಧವಾವಮಂ ಪೊಳಮಂಚನೆ ಪೊಲಿರಿ ಬೀಸು (Śmd. 272). ಇವಸ್ತಾನೆಳೆದರ್ ಪೊಳಪುಗುಡಿ (Ūpr. 7, after 92). See Ūpr. 1, 79, 82; Abh. P. 3, 113; Rāv. 5, 24; 13, 76; C. Bp. 42, 13; J. 3, 4, 16; 6, 3, 16; 26, 18; ತಡಿವ್ವಳಿ, ಮಾಪುಳೆ.

ಪೊಳೆ pōlē. 2. To roll, to roll about, to move about, to move to and fro, to wallow, to

welter, to move in a circle (ಬುಲನ ಸಂದ. Dh.; M. ಪಳೆ, to twirl about, riggle; to twine one's self round, as a snake; to roll one's self). ಪೊಮ್ಮದಾಪೋರ್ ಪೊಳೆದು ಪಾದಾ ಪೋದಂ ಶ್ಲೋಕಂ (Smd. 289). See Smd. 264; Abh. 13, 60; Rāv. 5, after 114.

ಪೊಳೆ ಪೊಳೆ. 3. P. p. of ಪೊಳೆ 1, in ಪೊಳೆ ಪೊಳೆ (J. 12, 38; 22, 8).

ಪೊಳೆ ಪೊಳೆ. 4. = ಪೊಳೆ 1. See Kk. s. ಪೊಡ್ಡಳಿ. — ಪೊಳೆವಲ್. -ವಲ್. Shining teeth (J. 2, 48; 30, 2).

ಪೊಳೆಪು ಪೊಳೆಪು. = ಪೊಳೆಪು 1 q. v., etc. (Abh. P. 3, 113). ಪೊಳೆಪು ಕುಂದುಪೋಯ್ತು, ತಾರಗೆ ಬೆಳಗುದುರುವ (Litlv. 3, 5).

ಪೊಳ್ಳು ಪೊಳ್ಳು. = ಹೊಳ್ಳು. Hollowness; emptiness; a hole in a tree; a hollow in the soil, etc; looseness of soil; unsubstantialness; want of strength; trash, worthless stuff (My.; M.; Tē. ಪೊಳ್ಳು; Mhr. ಪೋಲ; see ಪುರೆ, ಪೊಟ್ಟರೆ, ಪೊಟ್ಟು; T. ಪೊಳ್ಳು, to bore or make a hole; to chisel; see ಉಳಿ 4). See B. 3, 27, 29, 31; 5, 31; Sēv. 4, 9; J. 24, 35. — ಪೊಳ್ಳುಕೂರು. A vain outcry, a false report (My.). — ಪೊಳ್ಳುಗರೆ. -ಗರೆ. = ಹೊಳ್ಳುಗರೆ. To throw away (a thing) declaring it to be hollow or worthless, to despise (J. 2, 12). — ಪೊಳ್ಳು ಜಾಲಿ. A worthless jāli tree. ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರು ಪೊಳ್ಳುಜಾಲಿಯ ಮುಳ್ಳು (Sp.). — ಪೊಳ್ಳುಮಾತು. An empty, vain word (My.). — ಪೊಳ್ಳುಸುದ್ದಿ. A vain, groundless report (My.). — ಪೊಳ್ಳುಹಲ್ಲು. A hollow tooth (My.; B. 2, 26).

ಪೊಲಿಕು ಪೊಲಾಕು. Form, shape (ಸಾಮಾನ್ಯಾಕೃತಿ Smd. I; see s. ಪೊಡಕರಿಸು).

ಪೊಲಿಲ್ ಪೊಲಿಲ್. ಪೊಲಿಲು. = ಬಿಡಲ್, ಹೊಡಲ್. A dwelling place; a town, a city (ಪುರ ಸಂದ. I; Smd. 102; ಗವಿ, ಗರುಡ, ಗೊತ್ತು, ನೆಲೆ, ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ, ಜಾವಡಿ, ತಾಣ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಮು, ಅಡುಮೈಲಿ, ಆಶ್ರಯ Smd. 58, Kk. 64; Tē. ಪೊಲಿಲು; T. ಪೊಲಿಲ್, the world in general, a country, the earth; greatness). See Smd. 112, 235; Ūpr. 2, 90; Bp. 61, 3; J. 2, 46; 3, 19; 28, 16, 27; 31, 29, 54; ದಾಮೈದಿಲ್, ಪೊದಿಪೊದಿಲ್, ಮುಪ್ಪೊದಿಲ್. — ಪೊದಿರಾಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. The ruler of a town (J. 17, 9). — ಪೊದಿರೆಣ್ಣ. -ವಣ್ಣ. A towns-woman (Rāv. 13, after 77).

ಪೊಲಿಲಿಚ ಪೊಲಿಲಿಚ. (Smd. 236; see 203). A man born in a town.

ಪೊಲಿಲಿ ಪೊಲಿಲಿ. 1. = ಹೊಲಿ. A river (ನದಿ Smd. Dh.; ತೊಲಿ Smd. I; ಪೊಡ್ಡ II; ಪೊಡ್ಡ, ತೊಲಿ Smd. 36; ನದಿ 114; see Kk. s. ಪೊಡ್ಡಳಿ; cf. ಪುರ & see s. ಪುಗ್ಗು; cf. ಒದ್ದು 1). See J. 9, 24.

ಪೊಲಿಲಿ ಪೊಲಿಲಿ. 2. A path, a road (ಬಟ್ಟಿ Smd. I; ಪಥ Smd. 114; cf. ಪೊಲ; T. ಉದ್ದಿ, a place; ಪದ್ದಿ, anything that is hollow; a wicket in a gate; ಒದ್ದುಗು, to go, walk; ಒದ್ದುಗು, a carriage).

ಪೊಲಿಲಿ ಪೊಲಿಲಿ-ಅಡ್ಡೆ. 2. = ಪೊತ್ತಲ್, ಪೊತ್ತಲ್, ಪೊದ್ದಲ್, ಪೊದ್ದಲ್, ಹೊತ್ತಲ್, ಹೊತ್ತಲ್, ಹೊತ್ತಲ್. The time of sunrise, day-break, dawn (ಉದಯಕಾಲ Smd. II). Deolension: ಪೊದ್ದಿಂಗೆ, ಪೊದ್ದಿನ (401).

ಪೊಲಿಲಿ ಪೊಲಿಲಿ. = ಪೊದ್ದಿಲಿ, etc. (ಪ್ರಾಕತಕಾಲ Kk. 90).

ಪೊಲಿಲಿ ಪೊಲಿಲಿ-ಅಡ್ಡೆ. 6. = ಪೊದ್ದಿಲಿ, etc. (ಉಷಾಕಾಲ, ಮುಮ್ಗರ Smd. 18).

ಪೊಮ್ಮಿ ಪೊಮ್ಮಿ. = ಬಿತ್ತು 6, ಪತ್ತು 4, ಪೊತ್ತು 2, ಪೊತ್ತು, ಹೊತ್ತು 2. The sun (ನೇಸಪ್ಪ, ಸೂರ್ಯ Smd. I; ಸೂರ Ūt. I, 31; ನೇಸಪ ಬಟ್ಟಿ I, 35, o. r. -ತೇಜ; ನೇಸಪ್, etc., ಸಪ್ಪಾತ್ವ Kk. 45; ನೇಸಪ್, etc., ಸೂರ್ಯ Smd. 14; T., M. ಪೊಮ್ಮಿ; T. also ಪೋ, ಪೋದು, ಪೋದ್ದು, M. ಪೋದ್; Tō. ಪೊಮ್ಮಿ, ಪೊದ್ದು; see ಪುಗ್ಗು). 2, time in general (ಸಾಮಾನ್ಯಕಾಲ Smd. I; T., M., Tē.). 3, the time for bringing forth young (ಪ್ರಸವಕಾಲ Smd. I). See Rāv. 5, after 114; 6, after 11; 13, after 95; ಓವೊದ್ದು, ಮುವೊದ್ದು.

ಪೋ ಪೋ. = ಹೋ 1. Going, departing (Tē.; T. ಪೋಂ), proceeding; having gone (ಪೋರು Smd. 211; T.). See Abh. P. 14, 77, 93. — ಪೋ ಕಳೆ. To cast out (Abh. P. 16, 24). — ಪೋ ತರ್. (= ಪೋರು ತರ್ Smd. 211). To go and bring (T. ಪೋದರು). ಪೋ ತನ್ನಂ (211). — ಪೋ ನಲಿ. To rejoice at a going or spending (of riches, Abh. P. 6, 116). — ಪೋ ನುಂಗು. To swallow so that (a thing) goes or disappears (Ūpr. 8, 15). — ಪೋಮರಣ. Death through which one departs (Abh. P. 11, 140).

ಪೋಲ ಪೋಲ. = ಹೋಲ. A goer, wanderer (M.); a stroller, a vagabond, a worthless man (ಎವ್ವತ್ತ Mr. 246, o. r. ಅವಿವತ್ತ; My.; T.); a dissolute, profligate fellow, a villain, a blackguard, a rogue, a prodigal (My.). ಕಾಕುಮಾತು ಅಡ ಬೇಡ, ಪೋ ಕವಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ. — ಪೋಕನ ಮಾತು ಕಾಕು, ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು ಬೋಕ್ಕು. — ಪೋಕನಿಗೆ ನಾಕ ಸಲ್ಲ, ಮೂಕನಿಗೆ ಸ್ವಸ್ತ ಸಲ್ಲ (Prvs.). **ಪೋಲಕರಿ ಪೋಲಕರಿ.** = ಪೋಲಕ, (ಪೋಲ). A dissolute, profligate, prodigal fellow, etc. (My.; Tē., T., M. ಪೋಲಕರಿ).

ಪೋಲಕರಿತನ ಪೋಲಕರಿತನ. (= ಪೋಲಕರಿತನ). The ways of a pōkari (My., also as ಪೋಲಕರಿತನ; Tē. ಪೋಲಕರಿತನ).

ಪೋಲಕಿ ಪೋಲಕಿ. A person who goes. See ತಿರುಮೋಲೆ.

ಪೋಗಣ್ಣ ಪೋಗಣ್ಣ. Not full-grown or adult, young; a boy. 2, deformed, deficient in a member; having a redundant member.

ಪೋಗಣ್ಣಿಕೆ ಪೋಗಣ್ಣಿಕೆ. A prowess that goes or disappears (when proved). See ನಲ್ಲ ಪೋಗಣ್ಣಿಕೆ.

ಪೋಗಿಸು ಪೋಗಿಸು. = ಹೋಗಿಸು. To cause to go, etc. (Sēv. 2, 112).

ಪೋಗು ಪೋಗು. 1. = ಓಗು 2, ಹೋಗು 1. To go; (to enter or get any state or condition); to go away; to pass away, to be spent (ಗಮನ Smd. Dh.; Smd. 82; ಕಳೆ Smd. 82; T., M.; Tē. ಪೋಗು). P. p. ಪೋಗು; relative present participle ಪೋಗು; relative past participle ಪೋದ (Smd. 289); present ಪೋದವಂ, etc. (289); 3rd person singular future ಪೋಗುಂ (290); 3rd person imperative ಪೋಗು (290); imperfect ಪೋದಂ, ಪೋದಯ್, ಪೋದಂ, ಪೋದವ್, ಪೋದುದು or ಪೋಯ್ತು, etc. (289, ಪೋಯ್ತು, ಪೋಯ್ತು). ಪೋಯ್ತು (Ūpr. 4, 2). ಬನದೊಳಗೆ ಪೋಗಿ, ಪೋಸ ಪೊವನ ಗೊಂಡಲನ್, ಅಕ್ಕ, ನಿನಗೆ ತನ್ನ ಪೊ (Smd. 73). ನಟ್ಟಿನ ಎಲ್ಲರು ಪೋದರ್ (112). ಎಲ್ಲಿಗೆ ಪೋದವಯ್? (153). ಎರ್ತೆ ಪೋದಂ? (211). ಪೋದ ವರ್ತೆವ ಬರ್ಪ ಕಾಲತ್ರಯಂಗರ್ (259). ಪೋದಂಗೆ ಬರ್ಪಂಗೆ ಅನಾಕುಲುಂ (289). ಪೋಲೆ! ಎಂ? ಬರ್ಪ! ಮುಳಿಸಿಲ್ಲೆನು ಗಾತನೋ ಅವ ಪಾಂಗಿನಂ (290). ಪೊದಮಾಡಿದೆ ಸಯ್ತೆ ಪೋಕುಮಾ

ಪರಸ್ಪರ (290). ಗಿರಿನಗರಾದಿಗಳ ಒತ್ತುವಿಡಿದು ಪೋಪದ (ಪರಸ ಯ, ಪರಿಸಾರ Nr.). ಪೋಗಿ ಪೇದುವಂ (ದೂತ Mr. 245). ಪೋಗು, like ಹೋಗು, is frequently used to intensify the meaning, e. g. ಕೆಟ್ಟು ಪೋಗು (ಕಾದಾಗು Bhn. 63). See ಕಡು ಪೋಗು, ಏಪೋಗು, ಕಡಿಪೋಗು, ದೂರವೋಗು, ಮುರಿಪೋಗು, ಮೂರ್ಫಪೋಗು, ಮೋಳಪೋಗು, ಹಮ್ಮದವೋಗು, etc.; Abh. P. 6, 85; 6, after 85; Bp. 47, 24; Rā. 6, after 115; 13, 102 (ಪೋದ instead of ಪೋದಯ); J. 2, 24. 39; 7, 46. — ಪೋಗುಳ್ಳು. -ಲುಳ್ಳು. Being to go, likely to go, going. ಧ್ರಾಂತಿ ಕಲ್ಪಿತಮಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನಮಾದ ರವಿಕರಣದ ಅದುಹಿನಂ ಪೋಗುಳ್ಳು ಪ್ರತಿಭಾಸಿಕಳು (ಮರೀಚಿಕೆ Si. 36).

ಪೋಗು pōgu. 2. = ಪೋ q. v., ಹೋಗು 2. Going, going away, etc. ಬರುವಂ ಪೋಗುಮಂ (Abh. P. 11, 113). ತನ್ನದಮಯ ಪೋಗಿಂಗಂ ಅವಳ ಪೋಗಿಂಗಂ (6, 35). See ಮೇಲ್, ಮೇಲು. — ಪೋಗು ತರ್. = ಪೋ ತರ್. (Smd. 211).

ಪೋಗುಹ pōgha. Going, etc. See ಹರೆಯದೋಗುಹ.

ಪೋಡಲ್ pōḍal. Pouring water (T.). — ಪೋಡಲ ದೇವ. N. (Bp. 59, 7).

ಪೋಟಿ pōṭi. — ಪೋಟಿದೇವ. N. (Bp. 58, 12).

ಪೋಟಿ pōṭi. = ಪವಂಟ, etc. (ಅವಾಪಕ G.).

ಪೋಟಿ pōṭi. = ಪೋಟಿ, etc. (ಪಾರಿಪಾಯ G.).

ಪೋಟಿ pōṭi. 1. A coward (ಧುರದೋಳ ಓಡಿ ಬಹಂ Mr. 289; Bp. 16, 15; T. ಪೋ, fear; Tē. ಓಟಿ, fear; Tu. ಪೋಡಿ, to fear; ಪೋಡಿಗ, fear; cf. ಹೇಡಿ).

ಪೋಟಿ pōṭi. 2. = ಪೋಕರಿ. (My.). ಪುಣ್ಯ ತನದರಿ ಹೆಣ್ಣರನು ಬಿಟ್ಟದ ಪೋಟರು (Abh. 2, 2).

ಪೋಟಗಲ pōṭagala. The reed *Arundo tibialis*. 2, the grass *Saccharum spontaneum* Lin.

ಪೋಟತನ pōṭatana. = ಪೋಕರಿತನ. (My.; Bp. 54, 40).

ಪೋಟಾ pōṭa. — ಪೋಟಾಪೋಟಿ. rep. = ಪೋಟಿ No. 2. (My.; Tu.).

ಪೋಟಿ pōṭi. = ಹೋಟಿ. Joining, uniting: resemblance, likeness, similarity (Tē.; see s. ಪರುದಸು). 2, competition, out-bidding, rivalry (My.; Tē., T.; see Prv. s. ಗಾಡಮಾತು). 3, what is joined or put to, any piece that is joined to wood, cloth, a rope, etc. (My.).

ಪೋಟಿಗಾಯಿ pōṭi-gāya. A competitor, an out-bidder (My.; Tē., T.).

ಪೋಟಿ pōṭi. = ಪೊಟ್ಟಿ, etc. A hole in a tree (My.; T. ಪೋಟಿ); a cavern, etc. ಪೋಟಿಗಳು ಮೊದಲಾದ ಗುಹೆಗಳು (ಕೋಟಿ, ಕೋಟರ Nn. 43, o. r. ಹೋಟಿಗಳು). 2, a hollow in general. ಕಾಡಿಗೆ ಅತ್ತು, ಕಣ್ಣು ಪೋಟಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಪೋಟಿಗೊಮ್ಮು. -ಕೊಮ್ಮು. A branch in which are holes (J. 24, 85).

ಪೋಟಿ pōṭi. (= ಪೋಟಿ). A woman with a beard. 2, a hermaphrodite. 3, a female servant (ನೀರದಿಕೆ Mr. 304).

ಪೋಡಿ pōḍi. A sllow, a bit, of fruits, nuts, etc. (My.; Mhr. ಪೋಡ; cf. Sk. ಸ್ವೇದ; ಪೋದ 2).

ಪೋಡು pōḍu. 1. (= ಪೋಟಿ, ಪೋಡ 3). Combination. See ಮೇಲ್.

ಪೋಡು pōḍu. 2. (= ಪೋಡ 2). Splitting, etc.

ಪೋಡುಗಾಯಿ pōḍu-gāya. A splitter or cutter of wood (Abh. P. 4, 40; 13, 104).

ಪೋಟಿಸು pōṭisu. = ಪವನಸು. To couple, to unite, to string together; to thread, as a needle, etc. (My.; Tē. ಪೋಡಟೆಂಡು; Tē. ಪೋನಿ, resembling, similar, like; ಪೋಡಿಮ, ಪೋಟಿಮ, proportion, fitness, cf. ಪೋಟಿ). ಒನ್ನಕ್ಕೊನ್ನ ಹತ್ತರಮಾಗಿ ಪೋಟಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಣ (ಹಾಡ, etc. Si. 218). ಕಟ್ಟಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಪವಾ ಪೋಟಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಪುಷ್ಪಮಾ ರಾದಿಗಳು (ಗ್ರಂಥ, etc. 377).

ಪೋತ pōṭa. = ಪಿತ್ತ 2, ಹೋತ, q. v. See ಪಿತ್ತೆ.

ಪೋತ pōṭa. The young of any animal (ತಿತು, ದಾಲಕ, ಅರ್ಘ, etc., ಪದದ ಕೂಸು Mr. 308); a coll (ಕಿಶೋರ, ಮದಗುದುರೆ 273). 2, a boat, a ship. 3, cloth, a garment.

ಪೋತಕ pōṭaka. = ಪೋತಕೆ. The young of any animal.

ಪೋತಕೆ pōṭaki. = ಪೋದಗಿ. The potherb *Basella lucida* or *rubra* (ಮನ್ನಕಾರಿ, ಬಸಲೆ Mr. 148).

ಪೋತಕೆ pōṭakē. = ಪೋತಕ. See ಮದ.

ಪೋತವನಿಜೆ pōṭa-vanij. A sea-trader.

ಪೋತವಾಹ pōṭa-vāha. A boatman, a sailor, a steersman.

ಪೋತಾಧಾನ pōṭa-ādhāna. Small fry, a shoal of young fish.

ಪೋತ್ರ pōṭra. The snout of a hog (ಸೂಕರಾಸ್ಯ, ಹನ್ನಿಯ ಮುಖ Nn. 151; ಹನ್ನಿಯ ಮುಖ Mr. 487). 2, a ploughshare (ಹರಾಸ್ಯ, ನೇಗಿಲ ಮುಖ 151; ನೇಗಿಲ ಮುಖ 487). 3, a hoe (ಗುದ್ದಲಿ 151, o. r. ಗುದ್ದಲಿ).

ಪೋತ್ರಿ pōṭri. A hog, a boar.

ಪೋದ pōḍa. Relative P. p. of ಪೋಗು 1, q. v.

ಪೋದಗಿ pōḍagē. Thh. of ಪೋತಕ (Öt. II, 7).

ಪೋಪ pōpa. = ಹೋಪ. Relative present participle of ಪೋಗು 1, q. v.

ಪೋಪು pōpu. = ಹೋಪು. To be zealously active in going (ಅಸನ್ನಗಮನ, ಗಮನೋದ್ಯುಕ್ತ Smd. Dh.).

ಪೋಯ್ಯು pōyṭu. 3rd person singular of the imperfect of ಪೋಗು 1, q. v. (T. ಪೋಯ್ = ಪೋಗು).

ಪೋರ್ pōr. 1. = (ಪೋರ್ 1). ಹೋರ್, ಹೋರು 1. To wrestle; to fight; to strive in opposition (ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ Smd. Dh.; ಕಾಳಗ Smd. 102; Öpr. 5, 78; Sē. 4, 72; see T., M. s. ಪರುದಸು; Tē. ಪೋರು). ಪೋರ್ವ (Öpr. 2, 22; 5, after 39). ಪೋರ್ವಂ (Smd. 50). ಪೋರ್ವರ್ (Öpr. 5, 78). ಸದರ್ಥಕ್ಕೆ ಪೋರದೆ (Mr. 2).

ಪೋರ್ pōr. 2. = (ಪೋರ್ 2), ಪೋ, ಹೋರು 2. Wrestling; quarrel, fight, battle (T.; Tē. ಪೋರು).

ಪೋರ್ pōr. 3. = ಪಿರ 2, (ಹೊದರು), ಹೋರು 2. A hole (ಬಿಲ Smd. Dh.; Smd. 102). ಪೋರ್ವ (J. 4, 35).

ಪೋರ pōra. A child; a little boy; a little girl; a young and inexperienced person (My., Tē.; Mhr.). ಪೋರನಿಗೆ ಸೊ ಕೊಣ್ಣು, ಹಾರೋ (i. e. ಹಾರುವನೆನ್ನು) ಕಾನ್ನಿ ಸೋತು ಹೋದ — ಪೋರನಾದರೂ ಹೀರೇ ಪಳದೇ ರುಟ ಅದೆಯನೇ? (Prvs.).

ಪೋರತನ pōratana. Childhood; boyishness, childishness (My.).

ಪೋರಿ pōri. A little girl (My.). See ಮೊಮ್ಮರ.

ಪೋರಿಗೆ pōrigē. = ಪರಕೆ 2, etc. See ಕಸಮೋರಿಗೆ.

ಪೋರಿಸು pōrisu. = ಹೋರಿಸು. To cause to fight, etc. (Ūpr. 2, 107).

ಪೋರ್ pōr. = ಪೋರ 2, q. v.

ಪೋರ್ಕುಳಿ pōr-kulī. (Śmd. 239, o. r. in Mdb. ಹೋರು ಕುಳಿ). A wrestler, etc. 2, wrestling, fight, struggle, opposition, etc. (ತಕ್ಕೊಯ್, ತಡವ್ವರೆ, ತೊಡರ್ವದು, ಮಾರ್ಕೊಣ್ಣುದು, ಉರ್ಕಕ್ಕೆ, etc., ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ ಸೇ.; Ūpr. 8, 73; Abb. P. 11, 61).

ಪೋರ್ಕೆ pōrkē. = ಹೋರ್ಕೆ. Fighting; a battle, a fight (ಹೋರಟ Bhn. 25, o. r. ಹೋರ್ಕೆ).

ಪೋರ್ತ pōr-ta. (Śmd. 247). Wrestling, etc.

ಪೋಲ್ pōl. 1. = ಒಲು 1, (ಪೊಲ 1), ಹೋಲ್, ಹೋಲು. To be like, to resemble (ಸಾಪ್ತಕ್ಕ Śmd. Dh.; Tē., T., M. ಪೋಲು). P. p. ಪೋಲು (288), ಪೋಲು (J. 3, 7; 17, 3). ಮದನನ ನಿರಿಯಲರ್ಗಣೆಗನ ಪೋಲು ವಾಳೆಯ ಕಣ್ಣಿ (Śmd. 81). ಬಿನ್ನ ಮುತ್ತಂ ಪೋಲು (19). ಬಿಡಾಯುಧಪಾಪಮಂ ಪೋವ ಮಂ. ಪನ ಪೋಲಿರೆ ಬೀಸು! (272). ಪೋಲಿವ (Abb. P. 3, 95). ಪೋಲಡ (Bp. 30, 24). See Ūpr. 3, 88; 4, 44; 6, 78. 95; Rāv. 5, 97; J. 7, 49.

ಪೋಲ್ pōl. 2. (= ಒಲ 2, etc.). Resemblance, equality; like, as (T., M.; Tē. ಪೋಲ; R.).

ಪೋಲಿ pōli. (= ಪೋಲು). (Contraction of a ಪೋಲಿ = ಪೋಕು). Going, strolling: ruin, destruction, waste state;—stray; abandoned state, profligateness, wickedness, viciousness, prodigality. 2, = ಪೋಕು (My.). See ಅಪಾ.—ಪೋಲಿ ಮಾಡು. To ruin, to waste, to squander, etc. ಪೋಲಿ ಮಾಡುವನಗೆ ಕೋದೇ ಮದಿ ಅಗದೇ? (Prv.). — ಪೋಲಿಯವ. — ಅವ. = ಪೋಲಿ No. 2 (My.). ಪೋಲಿಯವನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ತೈಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪಾಲಿಯಾಗದೇ?—ಪೋಲಿಯವನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯುಣ್ಣೇ? (Prv.). — ಪೋಲಿ ಜನ. Abjeot, mean, profligate, or prodigal people (My.). — ಪೋಲಿ ದನ. Stray oattie (My.). ಪೋಲಿ ದನಕ್ಕೆ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚು, ಕೂಲಿ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ನಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). — ಪೋಲಿ ನಾಯಿ. A stray dog, a dog without an owner (My.).— See Prv. s. ಹೋಲಿಗೆ.

ಪೋಲಿಕೆ pōlikē. = ಪುಲಿಗೆ, ಪೋಲಿಗೆ, ಹೋಲಿಗೆ. A flat cake made of barley or wheat, etc. (Sk., also ಪೂಲಿಕೆ).

ಪೋಲಿತನ pōlitana. = ಪೋಕರಿತನ. (My.).

ಪೋಲಿಸು pōlisu. = ಒಲಿಸು, ಹೋಲಿಸು. To cause to resemble; to make analogous; to compare. ಎಲ್ಲನ್ನದೊಳಿಂ ಪೋಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಗುಣಾಧಿಕರೋಳಿ ಅನ್ನ ಪೋಲಿಸಲಕ್ಕು (Śmd. 73). ಪೋಲಿವು ಅನ್ನಯಂಬ ಎರಡುಂ ಪೋಲಿಸುವೆಡೆಗಾದು ವೆ (250). ಪೋಲಿಸುವೆಡೆ ಇವರುಂ ತಕ್ಕರ್ (298). ಪೋಲಿಸುವರ್ಥಂ (ಉಪಮಾನಾರ್ಥಂ 397 Cm.). ಅನ್ನ ಪೋಲಿ ಎನ್ನೊಡೆ ಪೋಲಿವ ಅರ್ಥಮಕ್ಕುಂ (ಸೆಮ. 55). ಅನ್ನ ನ್, ಅನ್ನ ಪಂ, etc. ನೆಟ್ಟನ ಪೋಲಿವ ಎಡೆಗಕ್ಕುಂ (Kk. 61). ಒಲ್ ಪೋಲಿವ ಎಡೆಗಕ್ಕು ನಾಮಂ (63). ಅವದಾನೊನ್ನ ದೊಳಗೆ ಪೋಲಿಸುವದು (ಉಪಮೆ, ಉಪಮಾನ Nr.). ಪೋಲಿಪದು (ರುಪಾಳಿಸಿತು ಸೆ.).

ಪೋಲು pōlu. (fr. a ಪೋಲಿ). (= ಪೋಲಿ No. 1). The state of going or being gone: wasted state, ruin; wasting, squandering. — ಪೋಲಾಗು. — ಅಗು. To be ruined, spoiled, or squandered (My.). ಪೋಲಾದ

ವಸ್ತು ಹಾಲಿನ ಹಾಗಿದ್ದರೇನು? (Prv.). — ಪೋಲಾಡಾಯಿ. — ದಾಯಿ. A female spendthrift (My.). — ಪೋಲು ಮಾಡು. To waste, to squander, as one's fortune (My.).

ಪೋಲೈ pōlkē. = ಹೋಲಿಕೆ. Resemblance, similitude, likeness (Ūpr. 7, after 115; J. 15, 37).

ಪೋಲೈ pōlvē. = ಹೋಲುವೆ. Resemblance, similitude, likeness (ಪಾಲ್ವೆ Ūt. I, 42).

ಪೋಷಕ pōshaka. A nourisher, a supporter, a fosterer, a preserver (ಅಕ್ಕ, ರಕ್ಷಿಸುವವನು Nu. 37).

ಪೋಷಣ pōshana. Nourishing, cherishing, fostering, bringing up, supporting. See ಪೋರಿ, ಹೋರಿ. ಪೋಷಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಭೂಷಣ ಕಳ ಕೊಡ್ವ (Prv.).

ಪೋಷಣೆ pōshanē. = ಪೋಷಣ. (My.). See Prv. s. ಧಾವೆ ಕೊಡು.

ಪೋಷಕ pōshāka. Apparel (ವೇಶ Ūb.; Mhr., H.).

ಪೋಷಕು pōshāku. = ಪೋಷಾಕ. (My.).

ಪೋಷಗು pōshāgu. = ಪೋಷಾಕು. (B. 5, 48).

ಪೋಷಿತ pōshita. Nourished, cherished, fostered, supported. (My.; see ಪರಿ-).

ಪೋಷಿಸು pōshisu. To nourish, to cherish, etc. (Ūpr. 2, after 49; J. 2, 60).

ಪೋಷ್ವ pōshvī. A nourisher, a cherisher, a man who brings up.

ಪೋಷ್ಯ pōshya. To be nourished or cherished, fit to be taken care of, etc.

ಪೋಷ್ಯವರ್ಗ pōshya-varga. A class of persons to be cherished or taken care of, as parents, etc. (My.; Si. 358).

ಪೋಳಕ pōlaka. — ಪೋಳಕವು. — ಅಪ್ಪ. N. (Ūb. v. 13, 14; Tē. ಪೋಲಕಮ್ಮೆ, a certain village goddess).

ಪೋಳಿಗೆ pōligē. = ಹೋಳಿಗೆ. Tbh. of ಪೋಲಿಕೆ. A stuffed wheaten cake (ಪಾಲಿ G.).

ಪೋಲಿ pōli. ಪೋಲಿ. 1. = ಹೋಲ, ಹೋಲು 1. To cleave, to split, to divide into parts (ಎದಾರಣೆ Śmd. Dh.; T. ಪೋಲ, ಏಳ; T. ಪೊಲಕ್ಕು, what is almost loose from the remainder; M. ಪಳ, to be split; ಏಳರು, ಪಳರು, to split; ಪೊರಿ, to become disconnected; ಪೊಳಿ, to break open; ಪೊಳುಕ್ಕೆ, a piece, slice, splinter; see Tbh. ಪೋಡಿ; see ಪಳವು; cf. ಉಡಿ 1). ಕಾಯಂ ಪೋಲಿಂ (Śmd. 156). ಪೋಲಿ (Rāv. 5, after 55). ಗಜಾಸುರನ ಪೋಲುವ ತೆದಿ (ಬೇಡಂ ಮತ್ತೇಧನ) ನತ್ತಿಯ ಸೀಕ್ಕು (Rāghbē. 17, 69).

ಪೋಲಿ pōli. 2. = (ಒಲ), ಒಲು 2, (ಪೋಲು 2), ಹೋಲು 2. A split, a piece, a slice (ಸೀಕ್ಕು ಧಾಗ Śmd. I; ಬಣ್ಣ Śmd. Dh.; J. 12, 21; 26, 65. 66. 67; Tu. ಪೂಳು). ಪೋಲಿಕ್ಕ (J. 4, 46). — ಪೋಲಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To split (Grj. 2, after 106).

ಪೋಲಿ pōli. 3. Arranging, constructing, contriving; forming, making; composing, composition; embellishing; any artificial or ornamental fabric (ಎರಡನಾರ್ಥ Śmd. Dh.; cf. ಪೋದು 1).

ಪೋಲಿಲ್ pōlāl. = ಹೋಲಿಲ್. The hollow of a tree (ಮರದ ಪೊಟ್ಟಿ Śmd. I, o. r. — ಪೋಲಿ; see ಪೊಟ್ಟಿ; T. ಪದರ್, anything that is hollow).

ಪೊಜು pañju. = ಪವಜು, ಪಾಜು, ಪೊಜು. An army, a body of troops (ಒಡ್ಡ Ūt. II, 38; My.; Br., T.; Mhr., H. ಪಾಜು); a display of troops on the ಎಣೆಯದಪಮ (My.).

ಪೌಜುದಾರ pauju-dāra. = ಪೌಜದಾರ. A native that commands a body of troops (My.; Mhr., H.). 2, a native criminal judge or magistrate (Mhr., H.).

ಪೌಜುದಾರಿ pauju-dāri. = ಪೌಜದಾರಿ, q. v.

ಪೌಜುದಾರಿಕೆ pauju-dārikē. The office of a ಪೌಜದಾರ (My.).

ಪೌಂಚಾಯಿಸು paunchāyisu. To instruct illicitly (My.; H.).

ಪೌತವ ಪautava. A kind of measure (ಪಲಕರ್ಷಾದಿಗಳನ್ನಳಿಸುವಳತೆ Nr., o. r. ಯಾತವ).

ಪೌತಿ pauti. = ಪವತಿ. Death (My.; Br. ಘತು, H. fauti). — ಪೌತಿಯಾಸಾಮೀವಾಕ. -ಅಸಾಮೀವಾ. The halance due to government from a deceased person (My.).

ಪೌತ್ತಿಕ ಪauttika. (fr. ಪುತ್ರಿಕಾ). A kind of honey. (Sl. 334).

ಪೌತ್ರ ಪautra. (fr. ಪುತ್ರ). Belonging or relating to a son or to children. 2, a grandson (ಮಗನ ಮಗ Mr. 314).

ಪೌತ್ರಿ ಪautri. A grand-daughter.

ಪೌನಃಪುನ್ಯ ಪaunahpunya. (fr. ಪುನಃಪುನಃ). Frequent reiteration, constant repetition. (My.).

ಪೌನರ್ಭವ ಪaunarbhava. (fr. ಪುನರ್ಭವ). The son of a widow remarried. (My.).

ಪೌರ ಪaura. (fr. ಪುರ). Belonging to a town or city. 2, a townsman, a citizen. See e. g. Bp. 32, 59; 49, 15; Bh. 1, 10, 28. 3, a species of fragrant grass.

ಪೌರಸಮಿ ಪaurasimē. Thh. of ಪೌರಸಮಿ. (Ūh. 175).

ಪೌರೋಕ್ಷ ಪaura-lōka. Citizens (Ūpr. 7, 155).

ಪೌರವನ ಪaura-vaṇa. A garden in the neighbourhood of a city (Ūpr. 3, 69).

ಪೌರಸ್ಥ್ಯ ಪaurastya. (fr. ಪುರಸ್ಥ). Situated in front. 2, previous, prior, first. 8, eastern.

ಪೌರಾಣ ಪaurāṇa. (fr. ಪುರಾಣ). Belonging or relating to the past; old, ancient (ಚಿರ, ಹದಿಯದು Nn. 165); relating to the purāṇas; a purāṇa (Nn. 138).

ಪೌರಾಣಿಕ ಪaurāṇika. = ಪುರಾಣಿಕ. (ಸೂತ್ರ, ಪುರಾಣಿಕ Nu. 32; My.). — ಪೌರಾಣಿಕರ ಬಲಪಥ. N. (Bp. 56, 41).

ಪೌರುಷ ಪauruṣa. (fr. ಪುರುಷ). = ಪೌರುಷ. Belonging or relating to a man or to man. 2, being of the length of a mau with both arms elevated and the fingers extended (ಅಳತೆ Nn. 166; ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿ ಪೌರುಷಮೆನ್ನುದು Mr. 474, one MS. ಮುಟ್ಟು; the measure of a man. 3, virility; mantiness, heroism, strength, power, vigour (ಪೌರುಷ್ಯ, ಪ್ರತಾಪ, ಪುರುಷರಿಂದಾದ ಕಾರ್ಯ 166). 4, action of men, man's work, action.

ಪೌರುಷೇಯ ಪanrushēya. Derived from or relating to man, incidental to man, made by man, human, manly; coming from the soul; a line or lineage of males (My.).

ಪೌರುಷ್ಯ ಪanrushya. = ಪೌರುಷ No. 3, q. v.

ಪೌರುಷ ಪauruṣa. Thh. of ಪೌರುಷ (Śmd. 835).

ಪೌರೋಗವ ಪaurōgava. (fr. ಪುರೋಗವ). An overseer of a royal household, especially the inspector of the royal kitchen (ಸೂಪಕರರ ಕರ್ತ Mr. 269).

ಪೌರೋಹಿತ ಪaurōhita. (fr. ಪುರೋಹಿತ). Belonging to a purōhita; the office of a purōhita (Mhr.); the family-priest (see Mr. s. ಅಪ್ಯಾದತಪ್ರಧಾನ; My.).

ಪೌರೋಹಿತ್ಯ ಪaurōhitya. The character or office of a family-priest. (My.).

ಪೌರ್ಮ ಪaurma. = ಪೌರ್ಮ in Hlā. MS.; Ūpr. 10, 48.

ಪೌರ್ಣಮಾಸ ಪaurṇamāsa. (fr. ಪೂರ್ಣಮಾಸ). Relating or belonging to the full moon. 2, a ceremony performed at the full moon.

ಪೌರ್ಣಮಾಸಿ ಪaurṇamāsi. A day or night of full moon.

ಪೌರ್ಣಮಿ ಪaurṇami. (fr. ಪೂರ್ಣಮಾಸ). A day of full moon (Bp. 4, 28). ಪಾಡಿಯಂ ಮೊದಲು ಪೌರ್ಣಮಿಯಮನಾಡೆ ಕಡೆ ಮಾಡಿ ರವಿಯಾದಿವಾರಂಗವಕ್ಕುಂ (Mr. 68).

ಪೌರ್ಣಮಿ ಪaurṇimē. = ಪೌರಣಮಿ, ಪೌರ್ಣಮಿ. (My.).

ಪೌರ್ವಾಹ್ನಿಕ ಪaurvāhṇika. (fr. ಪೂರ್ವಾಹ್ನ). Belonging or relating to the morning or forenoon. (My.).

ಪೌಲಸ್ತ್ಯ ಪaulastya. (fr. ಪುಲಸ್ತ್ಯ). Descended from Pulastya: Kubēra.

ಪೌಲಿ ಪaṇli. Grain half dressed or scorched or fried with ghee and made into a sort of cake (ಪೋಲಿಗೆ, ಪೋಲಿಗೆ ರೊಟ್ಟಿ G.).

ಪೌಲೋಮಿ ಪaulōmi. (fr. ಪುಲೋಮ). The daughter of Pulōma: the wife of Indra.

ಪೌವನಿ ಪauvanē. = ಪವನಿ, q. v.

ಪೌಷ ಪausha. (fr. ಪುಷ್ಯ). Relating to the time when the moon is in the asterism pushya; the month pausha (Deemher-January).

ಪೌಷ್ಪ ಪaushpa. (fr. ಪುಷ್ಪ). = ಪೌಷ್ಪ. Belonging or relating to flowers, made of flowers.

ಪೌಷ್ಪಕ ಪaushpaka. Oxide of brass, green vitriol.

ಪೃ ಪpa. = ಪ2, etc., e. g. ತೇಜಪ್ಪಂ, ಬೇಜಪ್ಪಂ, ಬೆಸಪ್ಪಂ (Śmd. 275 Mdh.), ಉದಯಪ್ಪಂ (275). Cf. ಅನ್ನಪ್ಪಂ, ಇನ್ನಪ್ಪಂ, ಉನ್ನಪ್ಪಂ; ದಪ್ಪ, ದಪ್ಪ.

ಪ್ಯಾಟಿ ಪyāṭi. Ho! hallo!

ಪ್ಯಾಡೆ ಪyādē. = ಪೇಡೆ. (My.; Tē.).

ಪ್ರಾ pra. Before, forward, in advance, in front, onward, forth, away; pre-eminently, excessively, very, much.

ಪ್ರಕಟ ಪ್ರa-kaṭa. Evident, clear, manifest, apparent, displayed, unfolded; published; puhlio, commonly known; noted, notorious; visible (ಪ್ರಸಿದ್ಧ Śmd. 124 Cm.; ಹರವಾ Kk. 52; ಪ್ರಖ್ಯಾತ Nn. 89). ಪ್ರಕಟವಾದರೂ ಅಗಡುತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause to become manifest, etc. (My.). ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವ ಹೇಜ್ಜೆ (ಆಕಾಶ, ಇಂಗಿತ, ಇಂಗ 81. 392). — ಪ್ರಕಟಮಾಡು. -ಂ. To manifest, etc. (Ūpr. 7, after 77).

ಪ್ರಕಟತರ ಪ್ರaṭa-tara. Uncommonly or very evident, etc. (ಪ್ರಸಿದ್ಧ Śmd. 21 Cm.; Kāv. IV, 2, 30; Ūpr. 1, 58; Bp. 36, 48; 46, 3).

ಪ್ರಕಟನೆ ಪ್ರaṭanē. Thh. of ಪ್ರಕಟನ (My.).

ಪ್ರಕಟನ ಪ್ರaṭana. Manifesting, bringing to light, disclosing, revealing (Sk.); publishing, as by letter, etc., notification (My.). See ಇನ್ಫಾರ್ಮ್. — ಪ್ರಕಟನವತ್ತ. A writing which communicates information, a notification (My.).

ಪ್ರಕಟಿತ ಪ್ರaṭita. Manifested; evident, apparent; displayed (Ūpr. 1, 126; Bp. 21, 5; 26, 11); published, proclaimed (My.).

ಪ್ರಕಟಿಸು ಪ್ರaṭisu. To manifest; to disclose; to promulgate; to publish, to proclaim (Ūpr. 2, 5; 3, 4; 7, 131; Bp. 3. 51; 33, 30; 51, 31. 45; 54, 23; Rāv. 10, after 10; J. 11. 25; My.).

ప్రకటికృత prakṛti-kṛita. Manifested, brought to light, unfolded, displayed. (Āpr. 4, after 42).

ప్రకాంబన pra-kāmbana. Great trembling, shaking, violent or excessive motion. 2, one of the sātvikahāvas (Kāvy. IV, 2, 17).

ప్రకార pra-kāra. 1. Doing much or well; achieving, making, performing, etc. 2, war, a battle (సమర, కార్య Nn. 45). 3, an ass (గర్ధభ, కత్త Nn. 45).

ప్రకార pra-kāra. 2. Scattering forth; a scattered heap; a heap, a multitude. 2, wealth, property (కస్ర, పత్త Nn. 45).

ప్రకార pra-kāra. = పగరణ. Doing much or well; treating, expounding, dissonance, explanation. 2, a subject, a topic, a province, a department. 3, a section, a chapter, a hook, a paragraph (Śmd. 61; Ch. p. 24). 4, opportunity, occasion. 5, an introduction, a prologue, a prelude. 6, a poetical fiction or poem, in which the story and principal persons are wholly imaginary. 7, a drama, a kind of drama with a fictitious plot. See ధాతు, రాక్షస.

ప్రకార pra-kāra. Pre-eminence, excellence, eminence, distinction, high degree, superiority (బేద్యగి Si. 467).

ప్రకార pra-kāra. Driven onwards, chased; urged on; — attached, affixed, furnished with (Bp. 46, 69).

ప్రకార pra-kāra. The stem or trunk of a tree from the root to the branches (మరన కవలొత్తు Mr. 105); the stalk of a lotus (మృశాల, తావరయ దణ్ణ Nn. 60). 2, the upper part of the arm (మోదొయ్య మేలు Mr. 323). 3, a branch, a shoot; the fingers of the hand (కరాంగులిగళ, శయ్య బెరలుగు 60). 4, a division of time (కాల, కాలభేద 60). 5, a kind of tree (తరుభేద, వృక్షభేద 60; cf. No. 1?). 6, at the end of a composition: anything excellent of its kind.

ప్రకామ pra-kāma. Desire, delight, pleasure. ప్రకామం, according to wish or desire; with great pleasure; to the heart's content; very much.

ప్రకార pra-kāra. = పరార, పాకర. Sort, kind, species. 2, way, mode, fashion, manner. 3, particularly, specially. 4, similitude.

ప్రకారగమన pra-kāra-gamana. Going mannerly. See పాగద.

ప్రకార pra-kāra. = పాశ. Visible, manifest, clear, evident; open, public; generally or universally known, noted, celebrated; bright, shining. 2, at the end of a composition: having the appearance of, looking like, similar. 3, clearness, brightness, brilliance, lustre, splendor, shine; annshine; elnoidation; display, manifestation, expansion, diffusion; fame, celebrity. ప్రకారవల్లదన లకాతళ్ళ దోలద రేను? (Prv.). — ప్రకారగోళసు. -శోళసు. To cause to obtain lustre, to illuminate, to make bright or full of light (My.); to cause to obtain diffusion, to develop. సుగంధ వ్యవగళి అదగి శోణ్ణిరున నమరాదిగళన్న ప్రకారగోళసున క్షోరాద్భుత్తేజకసామ్యి (ప్రదోధన Si. 225). — ప్రకారగోళసునకే. -శోళసునకే. Causing to obtain lustre, etc. (దేన న Si. 436). — ప్రకారగోళ్య. -శోళ్య. To obtain lustre, to begin to shine, etc. (My.).

ప్రకారన pra-kāraṇa. Illuminating, giving light; making known.

ప్రకారిత pra-kārita. Become visible, manifest; displayed; illumined, enlightened. (Āpr. 1, 126; My.).

ప్రకారిత pra-kārita. To become manifest; to be well known; to shine forth, to shine, to be full of lustre (My.; B. 3, 27; మండు, యోగి G.). ప్రకారితసున (స్ఫురక Śmd. 73 Cm.). ప్రకారితల పట్టి (స్ఫురిత 153 Cm.). ప్రకారితమ (అట్టల 400 Cm.).

ప్రకారిత pra-kārita. Scattered forth, scattered; spread abroad; dishevelled, loose; waved, waving; etc.; — a confused mass, miscellany; a collection, a mass (Bp. 6, 21).

ప్రకారిత pra-kārita. A chowrie, the tail of the Bos grunniens used as a fan, etc. (సుత్త శేదమన బామర Mr. 265).

ప్రకారిత pra-kārita. Announced, proclaimed; pronounced, declared, said; renowned, celebrated. (My.).

ప్రకారిత pra-kārita. To be scattered forth, fit to be diffused, etc. 2, the plant Guttandina bonduc Juss. (see తపసాద).

ప్రకారిత pra-kārita. Made, accomplished; commenced, begun; that which is now in hand or under consideration; original, natural; genuine, real (నిజ, నిబ్బి Nn. 111, o. r. నిజ మాదుడు; Bp. 40, 67). 2, the present moment or time (My.).

ప్రకారిత pra-kārita. A natural and an unnatural condition, an innate and a modified condition (Bp. 40, 67).

ప్రకారిత pra-kārita. The original or natural form of anything, natural condition or state (తన్న స్వరూప Nn. 111; స్వరూప Mr. 500). 2, nature, character; constitution of body (B. 3, 28; 4, 123; My.); disposition of mind; temperament. 3, genuineness, reality (నిజ 500, cf. ప్రకృత). 4, the equipoise of the three constituent qualities of nature: satva, rajas and tamas (గుణత్రయ, సత్త రజస్ తమమెప్పు గుణత్రయ 111). 5, the mind, in which the three qualities reside (భిత్త 111; సత్తాదిగుణవై భిత్త 500). 6, the five elements. 7, the seven constituent parts of a kingdom: the king, his minister, his ally, territory, fortresses, treasury, and army (సత్తాంగ 111). 8, the minister (or ministers) of a king (అత్తమద సభినర 500). 9, the Jinas of a town (వత్తనజనంగ 500). 10, the subjects of a king, the artisans, etc. (జన, జనరుగు 111). 11, a woman, womankind (స్త్రీయరు 111). 12, the original source of, or passive power of creating, the material world, Nature (māyā, pradhāna) as opposed to Purnsha (sou, or the primeval male). 13, work or business to be done (కాయ 111; 500). 14, a case (కార 111; 500). 15, a rule, a pattern, a model. 16, a peculiar practice: the suppression of any feeling etc. (తేల, స్తమ్మ Nn. 76). 17, tax, tribute, etc. (బరి Nn. 16). 18, that which is most excellent (ముఖ్య, శ్రేష్ఠవాదు 111). 19, beginning and end (అది అస్త్య, దోదలు కడి 111). 20, leaving, abandoning (శ్చేజ, బిదువుడు 111). 21, acting, behaviour, practice, etc. (కారిత్త, కరిత్త 111). 22, a multitude (వజ, సమూహ 111). 23, dust (రజ, దూరు 111). 24, the crude or elementary form of a word, an uninflected word, the radical form of a word before the case-terminations and other affixes are subjoined (Śmd. 6 Cm.; 46. 60. 62. 98; 105 Cm.; 137. 173. 281; Kāvy. I, 1a, 28. 29; I, 1b, 1-5; I, 5, 82-47; Oor Mr. 514). 25, N. of a type of metres (Ch.; భస్మోదేద 111; Mr. 362). 26, the female organ of generation. 27, the

male organ of generation.—ప్రకృతియల్లదిద్దరూ ఎకృతి చిడ లిల్ల (Prv.).

ప్రకృతీసూత్ర prakṛitī-guṇa. One of the three constituent qualities of nature.

ప్రకృతిస్థి prakṛititva. Natural state, genuine form (Ūpr. 8, 2).

ప్రకృతిస్వరూప prakṛitī-svarūpa. The original form of the verbal theme (Śmd. 270).

ప్రకృష్ట pra-kṛiṣṭa. Drawn forth; drawn out; distinguished, excellent, exalted, eminent, etc. (మనోజర, శుభ, etc. Mr. 424).

ప్రకోప pra-kōpa. Exaltation, emotion; violent anger, rage, fury; irritation, provocation, exasperation (Śmd. 178; Kāv. III, 8, B, 57; IV, 2, 15). 2, excess, superabundance. See వాత.

ప్రకోష్ఠ pra-kōṣṭha. The fore-arm (ముంగియ Mr. 322). 2, a court in a house, an open space surrounded by buildings (శశ్వత్తర, మనయ నిలవ Mr. 201).

ప్రక్రమ pra-krama. Striding forwards, stepping; proceeding; a step; commencement, beginning.

ప్రక్రయ pra-kraya. Price, worth, value (క్షప్తి, బిరి Hla.).

ప్రక్రియ pra-kriyā. Conduct, manner, way; a rite, a ceremony. 2, elevation, precedence, prerogative, dignity, high position.

ప్రక్వణ pra-kvaṇa. The sound of a tute.

ప్రక్వణ pra-kvaṇa. The sound of a tute.

ప్రక్షమ pra-kshama. Very patient (Bp. 46, 3).

ప్రక్షలి pra-kshāla. = వర్షాళ, వర్షాళ 2, ప్రక్షాలన. See కర్మల.

ప్రక్షాలన pra-kshālana. Washing, washing off, cleaning, cleansing; hathing; water for washing. See కర్మ, తోచ.

—ప్రక్షాలనంగియ. -o-. To wash (Bp. 39, 5; 52, 4).

ప్రక్షలిత pra-kshālita. Washed, cleansed.

ప్రక్షలీష pra-kshālīṣu. To wash (కర్మ Ūt. I, 24).

ప్రక్షేపణ pra-kshēpapa. Throwing, casting, placing, depositing. (My.).

ప్రక్షేపిత pra-kshēpita. Thrown, cast, placed, deposited. (My.).

ప్రక్షేపేదన pra-kshvēdāna. Clamour. 2, an iron arrow.

ప్రఖ్య pra-khya. Visible, clear; at the end of compounds: resembling, like. 2, Thh. of ప్రఖ్య (Bp. 38, 44).

ప్రఖ్యాత pra-khyāta. Celebrated, renowned, famous, noted, notorious.

ప్రఖ్యాతి pra-khyāti. Notoriety, celebrity, fame, praise. (My.). ప్రఖ్యాతి జూన్, అవకాశానికి పట్టి (Prv.). —ప్రఖ్యాతిచేద.

-చేద. To get fame, to become famous (Ūpr. 4, 92).

ప్రఖ్యే pra-khyē. = ప్రఖ్య No. 2. Look, appearance; making manifest; fame, renown.

ప్రగణిత pra-gapita. Reckoned up, calculated (Bp. 19, 10).

ప్రగణ్ధ pra-gapda. The upper part of the arm from the elbow to the shoulder.

ప్రగత pra-gata. Gone forward, gone forth; gone in a distinct manner (ఎతేవనాగి అయ్యి రా పట్టి Śmd. 269 Cm.); separate, apart.

ప్రగతబాహుక pra-gata-jānaka. Having the knees far apart, bandy-legged.

ప్రగల్భ pra-galbha. Bold, confident; resolute, energetic; spirited, darling; proud; eminent.

ప్రగల్భతే pra-galbhatē. Boldness, confidence; energy, resolution, resoluteness; arrogance; wilfulness; power, eminence, consequence; ingenuity, intellect (ప్రతిపత్తి, జాన్మ Mr. 458).

ప్రగల్భ pra-gābha. Entered; dipped into. 2, much, excessive. 3, hard, difficult. 4, hard, firm.

ప్రగూత pra-guṇa. Having excellent qualities; being in the right state or order, straight; honest, upright.

ప్రగమన pra-gumphana. Stringing together, arranging (Ūpr. 1, 59).

ప్రగై pra-gē. Early in the morning, at day-break.

ప్రగ్రహ pra-graha. = శగ్గ. Holding in front or forth. 2, taking, laying hold of, grasping, seizing; a police-officer (గ్రాహక, బద్ధివిధం Mr. 462); a leader, a ruler. 3, a rope. a rein, a bridle, a halter, etc. 4, the string suspending a balance. 5, a captive, a prisoner. 6, a ray of light. 7, the arm. 8, kindness, favour. —See బద్ధి 1.

ప్రగ్రాహ pra-grāha. Seizing, etc. 2, a rein, a halter, etc. 3, the string suspending a balance.

ప్రగ్రీవ pra-grīva. An air-hole, a window; a balcony; a summer-house, a pleasure-house; a building on the top of a palace; a wooden balustrade or fence round a building; a stable; the top of a tree.

ప్రఘట్టక pra-ghaṭṭaka. A precept, rule, doctrine. (Ūpr. 8, 89).

ప్రఘణ pra-ghaṇa. A porch before the door of a house, a terrace before a house, a portico (అలిన్దక, మోగూర Mr. 199). 2, an iron mace.

ప్రఘాత pra-ghāta. A battle, a combat.

ప్రఘాణ pra-ghāṇa. A terrace before a house. 2, that part of the stem of a tree where the branches begin (శృంగ, మరన కచర Mr. 105). 3, an iron mace.

ప్రఘోషణ pra-ghōṣhapa. Sound, noise, roar (Bp. 37, 69).

ప్రఘక్ర pra-ākra. An army in motion.

ప్రఘర్షణ pra-āṇḍa. = వర్షణ. Excessively violent, vehement, furious; very hot or burning; fierce; intolerable; terrible; bold, presuming; stupendous. ప్రఘర్షణ ఎత్తేదివ చం (అనన్దనాథ, కాశ్యపరూప Mr. 247).

ప్రఘర్షణ pra-āṇḍi. A cow fit for the bull (సూరక, చిదేయాన Hla.; చిదేయాన Mr. 180, o. r. చిదేయాన).

ప్రచయ pra-āya. Collecting, gathering; a heap, a quantity, a number, a multitude (Bp. 42, 38; Kk. 1); slight union. 2, the neutral accentless tone (Bp. 55, 51).

ప్రచర pra-āra. Going forth; going about, roaming, wandering (Bp. 48, 62); proceeding, behaviour; course; a road; usage, custom.

ప్రచయ pra-ārya. = ప్రచర. (Bp. 36, 57).

ప్రచల pra-āla. = వర్షణ 1. Being in motion, moving to and fro, trembling, unsteady.

ప్రచలక pra-ālāka. A peacock's tail.

ప్రచలక pra-ālāki. A peacock.

ప్రచలయిత pra-ālāyita. Moving to and fro, tossed about; nodding the head (while asleep in a sitting posture).

ಪ್ರಚಾರ pra-āra. Coming forth; becoming manifest or public, appearing, appearance, manifestation; being in actual use, currency; being used or applied; going, wandering, roaming (Rā. 13, 19; J. 7, 36; 12, 15); conduct, behaviour; prevalence, custom, usage (B. 4, 214). — ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To make public (My.).

ಪ್ರಚಾರತೆ pra-āratē. Moving about (Grj. 4, 58).

ಪ್ರಚಿಂತ್ಯ pra-āntya. To be reflected or meditated upon; to be found out, devised or contrived. See ಅ.

ಪ್ರಚುರ pra-cūra. Much, many, abundant; plenteous, plentiful, frequent; abounding in; abundance, augmentation, increase; frequent, prevalent, notorious (ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಮ. 291 Cm.). — ಪ್ರಚುರ ಮಾಡಿಸು. To make known, to publish (My.).

ಪ್ರಚುರಗ್ರಹಣೆ pra-cūra-grahana. The extension, or comprehensiveness, of a rule (ಸಿದ್ಧಂ ಸ್ಮ. 153).

ಪ್ರಚುರತರ pra-cūra-tara. Very much, very many, etc. (A.).

ಪ್ರಚುರತೆ pra-cūratē. Abundance, plentifulness, plenty; multitude; increase; prevalence, notoriety (ಪರಮ ಛ. I, 74; ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಮ. 107 Cm.; Kāv. III, 1, A, 24).

ಪ್ರಚೀತನ pra-āetas. = ಪ್ರಚೀತನ. Wise, intelligent. 2, Varuṇa. 8, N. of one of the prajāpatis or ancient sages.

ಪ್ರಚೀತನ pra-āetas. Yama (Mr. 49).

ಪ್ರಚೋದನ pra-ādana. Instigating, inciting, exciting, animating; directing, ordering.

ಪ್ರಚೋದನಿ pra-ādanī. The plant Solanum jacquini Willd.

ಪ್ರಚೋದಿತ pra-ādita. Driven on, impelled, instigated; decreed; proscribed, commanded. (My.).

ಪ್ರಚ್ಛದ pra-āhada. = (ಪಚ್ಛ), ಪಚ್ಛದ, ಪಚ್ಛದ. Covering, enveloping, clothing with: a cover, a covert, a wrapper, a blanket, (a cloth, a garment, ಪಚ್ಛದದೇ ಹಿಡ.).

ಪ್ರಚ್ಛದಪಟಿ pra-ābada-paṭa. A cover, a wrapper.

ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ pra-ābhanna. Covered, enveloped; concealed, hidden; clothed, clad; private, secret, unavowed, disguised. 2, a private door inside a house. 3, a lattice, a loop-hole.

ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಪ್ರಕಟೆ pra-ābhanna-prakaṭa. Unriddling (Kāv. III, 2, B, 81).

ಪ್ರಚ್ಛರ್ಧಿಕೆ pra-ābhardikē. Vomiting.

ಪ್ರಚ್ಛಾದನ pra-ābbādana. Covering, concealing, hiding. 2, an upper or outer garment.

ಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ pra-ābbādita. Covered; hidden; clothed.

ಪ್ರಚ್ಛೋದಿತ pra-ābbādita. Amazement (ಸಂವಿತ, ಬಿಡಗು Mr. 463, in two MSS., o. rs. ಪ್ರಚ್ಛೋದಿತ, ಪ್ರಚ್ಛೋದಿತ, and in two MSS. ಸನ್ನಿವಿತ).

ಪ್ರಜ pra-ja. Tbb. of ಪ್ರಜೆ. (B. 5, 232).

ಪ್ರಜನ pra-jana. Begetting; impregnating; a generator; impregnation or pregnancy of cattle; the season for a cow's taking the bull.

ಪ್ರಜನನ pra-janana. Generation, procreation; bringing forth, birth; production; the penis; the vulva. (My.).

ಪ್ರಜಿವ pra-javi. Hastening, rapid, quick.

ಪ್ರಜಾಗರ pra-jāgara. Waking, watching, being awake; taking care.

ಪ್ರಜಾತ pra-jāta. Born, produced (Bp. 40, 65).

ಪ್ರಜಾತೆ pra-jātē. A woman who has borne a child.

ಪ್ರಜಾಧಿವ pra-jā-adhipa. A king (ಅರಸು Mr. 262).

ಪ್ರಜಾಪತಿ pra-jā-pati. Lord of creatures; lord of the people: Brahmā. 2, ten personages or ancient fishes first created by Brahmā: Marīci, Atri, Angiras, Pūṣṭya, Pūṣṭya, Kratu, Praçētas, Vasishṭha, Bhṛigu, and Nārada. 3, a king. 4, the penis (My.).

ಪ್ರಜಾವತಿ pra-jā-vati. A woman who has children, a mother; a pregnant woman. 2, a brother's wife (ಧಾತೃ ವಧು, ನಾಮನಿ ಹಿ.; ನಾಮನಿ Mr. 312).

ಪ್ರಜೆ pra-jē. ಪ್ರಜಾ. Progeny, offspring, children. 2, a created being, a creature. 3, people, the inhabitants of a country, subjects. See ಪ್ರ. 8, ರಾಜ.

ಪ್ರಜೇಶ್ವರ pra-jā-īvara. A king. (My.).

ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿ pra-jā-ntpatti. The raising up of progeny. 2, the fifth year in the cycle of sixty (My.).

ಪ್ರಜ್ಞ pra-jña. Wise, intelligent, learned. (Bp. 8, 12).

ಪ್ರಜ್ಞಾಚಕ್ಷುಃ pra-jñā-āksuṣa. Having the understanding or wisdom as the only eyes: blind (Sk.). 2, the mental eye (My.).

ಪ್ರಜ್ಞಾನ pra-jñāna. Knowledge, wisdom, intelligence; discrimination. 2, a mark, a token, a memorial.

ಪ್ರಜ್ಞಾ ಪ್ರಜ್ಞ. Bandy-legged.

ಪ್ರಜ್ಞೆ pra-jñē. ಪ್ರಜ್ಞಾ. A clever or sensible woman. 2, understanding, intellect, wisdom, knowledge; discrimination.

ಪ್ರಜ್ವಲಿ pra-jvala. = ಪಚ್ಛ, ಪ್ರಜ್ವಲನ.

ಪ್ರಜ್ವಲಿನ pra-jvalana. Blazing up, being in flames, flaming, blazing brightly, shining; taking fire, kindling. (Si. 240).

ಪ್ರಜ್ವಲಿತ pra-jvalita. Being in flames, flaming, blazing, burning, shining. (Bp. 24, 38).

ಪ್ರಜ್ವಲಿಸು pra-jvalisa. = ಪಚ್ಛಿಸು, ಪ್ರಜ್ವಲಿಸು. To catch fire, to be in flames, to blaze up, to shine, to be full of lustre, etc. (Bp. 47, 17; J. 26, 13).

ಪ್ರದೀನ pra-dīna. Flying forward; taking flight.

ಪ್ರೂತ pra-nata. Bent forwards, crooked; bowed, bowing to; bending; humble. 2, skilful, clever. See ಎಡಗು.

ಪ್ರೂತಿ pra-nati. Bowing, salutation, obeisance.

ಪ್ರೂತೆ pra-natē. = ಪೂತೆ, etc. Tbb. of ಪ್ರಜೇತೆ. (My.).

ಪ್ರೂಮ pra-nama. = ಪ್ರಣಾಮ. See ದಕ್ಷಿ.

ಪ್ರೂಯ pra-naya. A leader. 2, guidance. 3, confidence, familiarity, trust, intimacy. 4, friendly acquaintance, friendly or fond regard, friendship, affection, love, fondness, favour, kindness (ಪ್ರಸಾದ, ತಿಳುವ Mr. 455). 5, affectionate solicitation. See ಒಲುಮೆ.

ಪ್ರೂಯಕಲಹ ಪ್ರಾಪಯಾ-ಕಾಲಾ. A lovers' quarrel, mere wanton quarrelsomeness. (Grj. 2, after 106).

ಪ್ರೂಯವಶೋವಲಾಸ ಪ್ರಾಪಯಾ-ವಾಕಾ-ವಿಲಾಸ. Sportive declaration of love or affection (Üpr. 4, 19).

ಪ್ರೂಯಿ pra-nayi. A friend; a lover, a husband; a lord, a master (ಒಡೆಯ Mr. 227); a petitioner; a humble servant.

ಪ್ರೂಯಿನಿ pra-nayini. A female friend; a mistress, wife. (Üpr. 1, 64).

ಪ್ರವಾ *pra-pava*. = ಪವಾ 1 & 2. Roaring, urying, sonnding, humming, etc. 2, a small kind of drum or labor. 3, the mystic syllable *om* (Bp. 57, 76).
 ಪ್ರವಾಪೂರ್ವಕ *prapava-pūrvaka*. Preceded by the syllable *om* (Ūpr. 6, after 71).
 ಪ್ರವಾದ *pra-nāda*. A loud sound, noise, etc.; any loud noise, especially one expressing approbation or delight.
 ಪ್ರವಾಮು *pra-nāma*. Bending, bowing; prostration, obeisance. See ದಕ್ಷಿಣ, ಸಾಷ್ಟಾಂಗ.
 ಪ್ರವಾಯು *pra-nāyā*. To be led forwards; to be regarded with affection;—to be done away with: disapproved, disagreeing, contemptible.
 ಪ್ರವಾಲಿ *pra-nāla*. = ಪ್ರವಾಲಿ. See ಒಲ; Ūpr. 6, 48.
 ಪ್ರವಾಲಿ *pra-nālī*. A channel, a gutter, a drain, a waste-pipe, a water-course (ಹರಿನಾಳ Mr. 422).
 ಪ್ರವೇಶನ *pra-nidhāna*. Laying on, imposing; employing; turning or directing upon, as the eyes or thoughts. 2, respectful conduct or behaviour towards. 3, profound religious meditation. 4, great effort, energy.
 ಪ್ರವೇಶ *pra-nidhi*. Observing, scrutinizing, spying out. 2, a spy, a secret agent. 3, a request.
 ಪ್ರವೇಶಿ *pra-nipāthi*. = ಪ್ರವೇಶಿತ. (Bp. 21, 7; 80, 15; 55, 2).
 ಪ್ರವೇಶಿತ *pra-nipāta*. Falling at one's feet, prostration, humble submission to; salutation, obeisance.
 ಪ್ರವೇಶಿತ *pra-nipāti*. = ಪ್ರವೇಶಿತ. (ಅನುನಯ, ಪ್ರವೇಶ, ಸನ್ನಿವೇಶ Mr. 455).
 ಪ್ರವೇಶಿತ *pra-nihita*. Laid on, imposed; laid down, deposited; delivered, consigned; having the thoughts concentrated on one point, intent; obtained, attained, acquired.
 ಪ್ರವೇಶ *pra-nita*. Led forwards, led; conveyed; brought; offered, given; effected, accomplished; made, done; prepared, dressed, as food, cooked (ಪವದಿ G.). 2, fire consecrated by mantras (ಕಿಚ್ಚು Mr. 260).
 ಪ್ರವೇಶ *pra-nitā*. = ಪವತಿ, ಪವತಿ, ಪ್ರವತಿ, ಪವತಿ, ಪವತಿ. A vessel used at sacrifices, a sort of cup (Sk.).
 ಪ್ರವೃತ್ತ *pra-nnta*. Praised, lauded.
 ಪ್ರವೃತ್ತಿ *pra-nnti*. Praise (Bp. 35, 3).
 ಪ್ರವೃತ್ತಿಸು *pra-nutisu*. To praise (Bp. 1, 39; 39, 2).
 ಪ್ರವೃತ್ತ *prapūta*. = ಪ್ರವೃತ್ತ. (Ūpr. 5, after 51; 7, 92).
 ಪ್ರವೇಯ *pra-nāya*. To be led or guided; ductile, docile, submissive, obedient.
 ಪ್ರವತ *pra-tata*. Spread; spread abroad, diffused (ಎಸ್ತರ G.).
 ಪ್ರವತಿ *pra-tati*. Spreading, expansion, extension; a multitude (ಸಮೂಹ Nn. 84; ಸ್ತೋತ್ರ Mr. 422; see ವಸ್ತು-). 2, a creeping plant, a creeper.
 ಪ್ರವತನ *pratana*. Ancient, old.
 ಪ್ರವರ್ತ *pra-tarka*. Conclusion, supposition, conjecture.
 ಪ್ರವರ್ತ *pra-tarkiga*. A logician, a disputant, a reasoner. See ಕು.
 ಪ್ರವರ್ತ *pra-tarkya*. Conceivable, comprehensible, imaginable. See ಅ-.
 ಪ್ರವಲಿ *pra-tala*. The open hand with the fingers extended. 2, one of the divisions of the lower regions.
 ಪ್ರವಾನ *pra-tāna*. Branching out, ramification, spreading; a multitude (Grj. 10, after 79; Bp. 7, 16); a shoot, a tendril; a creeping plant, a creeper.

ಪ್ರವಾನಿನಿ *pra-tānini*. Having tendrils: a spreading creeper, a climbing plant.
 ಪ್ರವಾಪ *pra-tāpa*. Glowing heat, heat. 2, splendor; glory, majesty, dignity. 3, ardour, zeal, vigour, power, energy, prowess, valour (ಪಾರುಷ್ಯ Nn. 166).
 ಪ್ರವಾಪನ *pra-tāpana*. Making hot; burning; paining, distressing;—a particular hell. (My.).
 ಪ್ರವಾಪಾಲಿ *pratāpa-ālī*. A powerful, valourous man (B. 4, 7, 126; My.).
 ಪ್ರವಾಪನ *pra-tāpasa*. A species of gigantic *Asclepias* with white flowers, *Calotropis gigantea alba* R. Br.
 ಪ್ರವಾಪಿ *pra-tāpi*. (Śmd. 90 Mḍb.). Hot, burning; paining, distressing, harassing; majestic, dignified, powerful. 2, N.
 ಪ್ರವಾರಣ *pra-tāraṇa*. Ferrying over or across; crossing over (Ūpr. 3, after 9); deception, deceit, fraud.
 ಪ್ರತಿ *prati*. = ಪದಿ 2, ಪತಿ 2, ಪದಿ 1. Towards, to; against, in opposition to; over against, opposite, contra; in the presence of, before; on a par with, on an equality with; as, like; in the vicinity of, near, beside, by, at, on; on the side of. in favor of; in each, al or in every, according to each, severally: every, each; with regard to; concerning; on account of; according to; back, back again, again, in return; in return for, as compensation for; in the place of, in lieu of, instead of. (In Kannada the Sk. Indeclinable particle is used also as a noun). 2, a copy, a transcript from an original, a print; one of a series of imitations or repetitions of an original work (My.; Mhr. ಪ್ರತ, B. 4, 196). ಪ್ರತಿಗವನ್ನು ಬರಿಸು (B. 4, 108). ಪ್ರತಿಯತ್ತಿ ಬರೆ (My.); ಪ್ರತಿಮಾ (My.). — ಪ್ರತಿಗೆಯ್ತೆ. To give an answer. ಮೇಳಯ್ಯ ನಾನಾರವಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಗೆಯ್ದವಂ (ವಾಗ್ವಿ, ಚಮರಣ Mr. 360, o. r. ಪರ್ವಣ). — ಪ್ರತಿದೋರು. — ತೋರು. An equal to appear; to show an equal or what is equal (Bp. 28, 65; 49, 13; 52, 31; 57, 79). — ಪ್ರತಿನಾಡು. Every country (B. 3, 115; My.). — ಪ್ರತಿ ನಿರ್. To stand in opposition (Bp. 57, 49). — ಪ್ರತಿಯದು. — ತದು. To requite (Bp. 23, 40). — ಪ್ರತಿಯೊಂದು. — ಒಂದು. Every one, each one, (every, each). ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗೋರಾ ಧರದಲ್ಲಿ (B. 4, 98). ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಹಾದ್ವೀಪವು (4, 98). ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅನ್ಯತನ ಮೇಲ್ದಾಗಿ (4, 121). ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರವರು (4, 142). ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಾಡಿನ ಜನರು (4, 206). — ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ. — ಒಬ್ಬ. Every man, each man, (every, each). ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು (B. 4, 178).
 ಪ್ರತಿಕ್ಕಪ್ಪಿ *prati-kakahi*. An opponent, as in a quarrel or a lawsuit (My.).
 ಪ್ರತಿಕ್ಕರ *prati-kara*. Acting against, counteracting; requital, compensation. See ಅ-.
 ಪ್ರತಿಕ್ಕರಿಸು *prati-karisa*. = ಪತಿಕ್ಕರಿಸು. To return, to repay, to recompense, to requite, to retaliate; to treat or attend to, as a physician; to succour; to repair, to mend, to restore; to counteract.
 ಪ್ರತಿಕ್ಕರ್ಮ *prati-karma*. Requital, retaliation; redress, remedy; counteraction. 2, decoration, toilet, personal embellishment (ಪ್ರಸಾದನ, etc., ಸಂಗರಣಿಯನ್ನು Mr. 333).
 ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಯ *prati-kāya*. An effigy, an image, a likeness.
 ಪ್ರತಿಷ್ಠಾರ *prati-kāra*. = ಪ್ರತಿಷ್ಠಾರ. Rendering back, requital, reward, retaliation, retribution; revenge. 2, counteraction, application of an antidote or remedy, remedying,

prevention, remedy (ಮನ್ವತೃಗಳು with regard to snakes, Mr. 391). 3, opposition. 4, help against, help, oare, alleviation. See ಒದ್ದು.

ಪ್ರತಿಶಾಕ ಪ್ರತಿ-kāśa. = ಪ್ರತಿಶಾಕ.

ಪ್ರತಿಶಾಲ ಪ್ರತಿ-kūla. Against the bank: *contrary, adverse, opposed*; insuspicious (ವಾಮ Nn. 24). Feminine ಪ್ರತಿಶಾಲ (My.).

ಪ್ರತಿಶಾಲಿತ ಪ್ರತಿ-kūlat. Adverseness, opposition, hostility. (J. 10, 25).

ಪ್ರತಿಶ್ವಪ್ರತಿ-kṛita. Rendered back, returned, repaid; *recompensed, requited, retaliated*; recompense, requital. 2, counteracted; resistance, opposition; remedied.

ಪ್ರತಿಶ್ವತಿ ಪ್ರತಿ-kṛiti. Resistance. 2, requital, retaliation; revenge (ಪ್ರತಿಶ್ವಾತನ, ಮುಯ Mr. 458). 3, a reflected image; *an effigy, an image, a likeness*.

ಪ್ರತಿಶ್ವಪ್ರತಿ-kṛiṣṭa. Thrust back, repulsed, rejected, despised; *inferior, low, vile*.

ಪ್ರತಿಶ್ರಿಯ ಪ್ರತಿ-kriyā. = ಪ್ರತಿಶಾರ. ಪ್ರತಿಶ್ರಿಯಾರ್ಥಂ (ವಾಮ Mr. 533). See ರೂ.

ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಂ ಪ್ರತಿ-kṣaṇam. Every moment, repeatedly.

ಪ್ರತಿಕ್ಷಿಪ್ತ ಪ್ರತಿ-kṣipta. Rejected; sent; abused.

ಪ್ರತಿವೇದಸು ಪ್ರತಿ-khédisan. To press down in opposition, to reject (Ūpr. 2, after 43).

ಪ್ರತಿಖ್ಯಾತಿ ಪ್ರತಿ-khyāti. Renown. (G.).

ಪ್ರತಿಗ್ರಹ ಪ್ರತಿ-graha. (= ಪದ). Receiving, accepting; receiving kindly, friendly reception; marrying; favour, grace;—*the reserve of an army*;—a spitting pot, a spittoon.

ಪ್ರತಿಗ್ರಾಹ ಪ್ರತಿ-grāha. A spittoon.

ಪ್ರತಿಘ ಪ್ರತಿ-gha. Repulsing; opposing; mutual beating, combat;—*anger, wrath, passion, rage*.

ಪ್ರತಿಘಾತ ಪ್ರತಿ-ghāta. Repulse; warding off a blow; a blow (Abh. P. 18, 75).

ಪ್ರತಿಘಾತನ ಪ್ರತಿ-ghātana. Repulsing; *killing, slaughter*.

ಪ್ರತಿಘೋಷ ಪ್ರತಿ-ghōṣa. = ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ. (Ūpr. 5, 76).

ಪ್ರತಿಚಂದ್ರ ಪ್ರತಿ-čhanda. = ಪದಚಂದ್ರ. A reflected image, a likeness, an image; a substitute.

ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯ ಪ್ರತಿ-čhāyā. = ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯ. (ಪ್ರತಿಯವು ರೂಪ Mr. 28).

ಪ್ರತಿಚ್ಛಾಯೆ ಪ್ರತಿ-čhāyē. A reflected image, a likeness, an image, a picture; a shade, shadow.

ಪ್ರತಿಜಾಗರ ಪ್ರತಿ-jāgara. Watchfulness, attention.

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತ ಪ್ರತಿ-jñāta. Asserted; admitted; promised, agreed.

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರತಿ-jñāna. Admission, assent, agreement, promise; assertion.

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಪ್ರತಿ-jñē. Admission, acknowledgment; consent, assent; a solemn declaration, agreement, engagement, promise; a vow; bringing forward or introducing, as a topic; a statement, an assertion, an affirmation, a declaration, an allegation; a proposition (in logic, etc.), the assertion to be proved. See Bp. 36, 48; 54, 34; ಕೆಯ್ಯಯ್, ಫೂಲ್, ವಾಯ್ಕುರು, ಹೂಸು. — ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೆಯ್. To make a solemn declaration; to promise (Abh. P. 16, after 26; J. 2, 55).

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಸು ಪ್ರತಿ-jñēs. Thh. of ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಸು, q. v.

ಪ್ರತಿದಾನ ಪ್ರತಿ-dāna. Giving back, restoring a deposit, restitution, restoration; a gift in return; harter.

ಪ್ರತಿದಿನ ಪ್ರತಿ-dina. -o. Day by day, daily, every day. (J. 5, 62; 10, 24; My.; B. 4, 171. 186).

ಪ್ರತಿದೇಯ ಪ್ರತಿ-dēya. What is to be given back; what is to be given as an equivalent, a gift in return; a pledge, a pawn. (My.).

ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಪ್ರತಿ-dhvani. A reverberated sound, echo (Bp. 51, 33; My.; B. 4, 17).

ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಪ್ರತಿ-dhvāna. Echo.

ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಪ್ರತಿ-nitya. = ಪ್ರತಿದಿನ (My.; B. 4, 25. 177. 188).

ಪ್ರತಿನಿಧಾನ ಪ್ರತಿ-nidhāna. = ಪ್ರತಿನಿಧಿ (Ūmd. 158 Cm.; 159).

ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಪ್ರತಿ-nidhi. Substitution. 2, a substitute, a representative, a proxy, a deputy, a vice-regent, a viceroy (see ಪ್ರತಿನಿಧಾನ; B. 5, 269. 279; My.). 2, a surety. 3, a resemblance of a real form, a likeness, an image (ಪ್ರತಿಯವು ರೂಪ Mr. 28).

ಪ್ರತಿನಿಮಿಷ ಪ್ರತಿ-nimisha. Every moment (B. 4, 194; My.).

ಪ್ರತಿನಿಯತ ಪ್ರತಿ-niyata. Settled, of general prevalence (Kāvy. III, 2, B, 75; IV, 2, 15).

ಪ್ರತಿನಿರ್ಯಾತನ ಪ್ರತಿ-niryātana. Giving back; retaliation.

ಪ್ರತಿನೋದ್ಧೃತ (ಪ್ರತಿ-na-ddhṛita). That which is ruined or spoiled (ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ, ಕಟ್ಟುನು ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟುನು HIA.; ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ, ಕಟ್ಟುನು ಮಾಡುನು Mr. 458, o. r. ಪ್ರತಿನೋದ್ಧೃತ).

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ ಪ್ರತಿ-paksha. The opposite side or party; opposition. 2, an adversary, an enemy. 3, a respondent, a defendant.

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿ ಪ್ರತಿ-pakshi. An opponent, an adversary. (My.).

ಪ್ರತಿಪತ್ ಪ್ರತಿ-pat. (Ūmd. 106). = ಪ್ರತಿಪದ್, etc.

ಪ್ರತಿಪತ್ತ ಪ್ರತಿ-patta. Thh. of ಪ್ರತಿಪದ್. The being approached: nearness (ಅಪನ್ನ, ಸಮಾಪ Nn. 167). 2, the first day of a lunar fortnight (ಪಾಡ್ಯ 167). 3, a multitude of good women (ಸದ್ವಿಶಾಸಂಜಯ, ಒಳ್ಳೆವ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು 167).

ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ಪ್ರತಿ-patti. Gaining, obtaining, acquirement, gain. 2, perception, observation, ascertainment, determination, knowledge. 3, intelligence, intellect (ಪ್ರಗಲ್ಭತೆ, ಪಾಣಿ Mr. 458). 4, assertion, statement. 5, assent. 6, undertaking; doing, acting, action; use; giving; etc. 7, elevation, exaltation, promotion, preferment, special regard. 8, acquirement of rank or dignity, reputation, fame, renown. 9, resoluteness, boldness, confidence. — ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಗೆಯ್. To honor (Abh. P. 7, after 47).

ಪ್ರತಿಪತ್ತು ಪ್ರತಿ-pattu. (Ūmd. 106). Thh. of ಪ್ರತಿಪದ್. Under-standing (Mr. 473). 2, ಪಾಡ್ಯ (Ūmd. 19).

ಪ್ರತಿಪದ್ ಪ್ರತಿ-pad. = ಪದ್ಯವು, ಪಾದಿಯು, ಪಾದಿವ, ಪಾಡ್ಯ, ಪಾಡ್ಯವು, ಪ್ರತಿಪತ್, ಪ್ರತಿಪತ್ತ, ಪ್ರತಿಪತ್ತು, ಪ್ರತಿಪದಿ. Stepping up to, going towards, approaching, etc.; access, ingress; beginning, commencement. 2, the first day of a lunar fortnight, the first day of a moon's increase or wane. 3, understanding, intelligence, intellect. 4, rank, consequence.

ಪ್ರತಿಪದ ಪ್ರತಿ-pada. A corresponding term, a synonym (My.); each word (My.).

ಪ್ರತಿಪದಿ ಪ್ರತಿ-padi. The first day of a lunar fortnight (ಪಾಡ್ಯ Nn. 155). 2, preferment, regard, honor (ಮನ್ನಣೆ

155). 3, (the being proceeded against), the state of being vile or low (ಕೀಡ 155).
 ಪ್ರತಿಪನ್ನ ಪ್ರತಿ-panna. Come up to, approached, reached, obtained; etc. 2, *known, understood, ascertained*.
 ಪ್ರತಿಪಲ್ಲಟ ಪ್ರತಿ-pallata. Interchanging (ಪಲ್ಲಟ, ಪಂಪ 158).
 ಪ್ರತಿವಾಕ ಪ್ರತಿ-pāka. A medicinal mixture. ಬೆವರಂ ಬೇಯಲು ಕಷಾಯಮನಿಕ್ಕು, ಹಸಿ ಬೆರಸಿ ಪ್ರತಿವಾಕಮಕ್ಕುಂ (Mr. 390).
 ಪ್ರತಿಪಾದನ ಪ್ರತಿ-pādāna. Cansing to reach or obtain. 2, *imparting, giving; donation, gift*. 3, *producing, exciting, causing*. 4, *explaining, teaching, declaring*. 5, *establishing, proving, substantiating*.
 ಪ್ರತಿಪಾದಿಸು ಪ್ರತಿ-pādīsa. To produce, to use (ಉತ್ತಾದಿಸು ಕಂದ. 142 Cm.); to teach, to declare; to establish (B. 4, 186; My.); to charge with, to accense (My.). ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ (ಅಪಾದಿತ ಕಂದ. 160 Cm.); ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ ಪಡುವುದು (ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಂ 279 Cm.; ಅಪಾದಿತಂ 354 Cm.). See Kāv. III, 3, B, 80.
 ಪ್ರತಿಪಾದುಕ ಪ್ರತಿ-pādūka. 1. = ಪದನಾವುಕ. Each shoe (P or = ಪ್ರತಿಪಾದುಕ 2?).
 ಪ್ರತಿಪಾದುಕ ಪ್ರತಿ-pādūka. 2. Determining, ascertaining; making manifest or clear; causing, effecting.
 ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ಪ್ರತಿ-pādya. To be produced, fit to be used (ಕಂದ. 278); to be treated of, explained or expounded; to be proved.
 ಪ್ರತಿಪಾಲಿ ಪ್ರತಿ-pāla. A protector, a guardian, a king (Bp. 28, 36).
 ಪ್ರತಿಪಾಲನ ಪ್ರತಿ-pālana. Protecting, guarding, cherishing, nourishing. (My.).
 ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸು ಪ್ರತಿ-pālīsa. To protect, to guard; to cherish, to nourish; to observe, to keep, to maintain; to fulfil (Ahh. P. 12, after 51; Bp. 5, 4. 71; J. 31, 34).
 ಪ್ರತಿಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರತಿ-prāṇa. An image, a likeness (ಪ್ರತಿಯವು ರೂಪ Mr. 28).
 ಪ್ರತಿಫಲ ಪ್ರತಿ-phala. (or ಪ್ರತಿಫಲನ). Reward, remuneration, requital, retaliation, retribution. (My.). 2, a reflection, a reflected image.
 ಪ್ರತಿಫಲಿತ ಪ್ರತಿ-phalita. Reflected, shadowed. (Upr. 8, after 24). 2, requited, returned.
 ಪ್ರತಿಫಲಿಸು ಪ್ರತಿ-phālīsa. To shine back, to be reflected (My.).
 ಪ್ರತಿಬದ್ಧ ಪ್ರತಿ-baddha. Bound to, tied to, bound; obstructed, hindered, opposed, prevented; *disappointed, thwarted*; set, enchaîné, insid. See Kāv. III, 3, B, 4; V, 54.
 ಪ್ರತಿಬಂಧ ಪ್ರತಿ-bandha. An obstacle, a hindrance, an impediment, a blocking up (ಎತ್ತಕ್ಕು, ತಗಡು Mr. 458; B. 4, 24; 5, 104; My.). See ಸರ್ವ.
 ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಪ್ರತಿ-bandhaka. Obstruoting, obstructive, hindering, etc.; that hinders, an obstacle (Upr. 3, 76; B. 4, 189; 5, 83); a demon, a devil (My.).
 ಪ್ರತಿಬಂಧನ ಪ್ರತಿ-bandhana. Binding, keeping off, blocking up, obstructing, impeding. See ಬಲ.
 ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸು ಪ್ರತಿ-bandhīsa. To hinder, to stop, to prevent, to check (B. 4, 221).
 ಪ್ರತಿಬಲ ಪ್ರತಿ-bala. = ಪದಿಬಲ. Having equal strength or power, equally matched; able, adequate, powerful (Sk.). 2, another army; an opposing force.

ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಪ್ರತಿ-bimba. = ಪತಿಬಿಂಬ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. The disk of the sun or moon reflected in water: a reflection, a reflected image (ಪದಿನೆಂದಲ್, ಮಾರ್ಪುಂ ಕ. 62, ಕೆ. 64; Bp. 51, 38; 56, 8); a counterpart of real forms, an image, a likeness, a picture, a shadow (ಪ್ರತಿಯವು ರೂಪ Mr. 28).
 ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸು ಪ್ರತಿ-bimbīsa. To be reflected (Upr. 6, 4; Bp. 5, 28; B. 3, 18; My.).
 ಪ್ರತಿಬುದ್ಧ ಪ್ರತಿ-buddha. Awakened, awake; illuminated, enlightened; observed; known, celebrated; exalted, great (Kāv. I, 5, 48).
 ಪ್ರತಿಭಟ ಪ್ರತಿ-bhata. Vying with, rivaling, emulating (Sk.). 2, an opposing soldier (J. 13, 37).
 ಪ್ರತಿಭಟಿಸು ಪ್ರತಿ-bhātīsa. To rival; to oppose (My.).
 ಪ್ರತಿಭಯ ಪ್ರತಿ-bhaya. Exciting fear, formidable, terrible; dangerous.
 ಪ್ರತಿಭವಿಸು ಪ್ರತಿ-bhavisu. = ಪದಿಭವಿಸು. To become equal to, to be on a par with, to have a corresponding character or disposition.
 ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಪ್ರತಿ-bhān-vita. Endowed with knowledge, intelligent. 2, endowed with audacity, bold, confident, proud.
 ಪ್ರತಿಭಾವ ಪ್ರತಿ-bhāva. Corresponding character or disposition, congeniality (Kāv. II, 1, 1-5).
 ಪ್ರತಿಭಾಸ ಪ್ರತಿ-bhāsa. Appearance, look, similitude, a reflected image; illusion. See ಪ್ರತಿಭಾಸಕ.
 ಪ್ರತಿಭು ಪ್ರತಿ-bhu. ಪ್ರತಿಭೂ. A surety, a security, a bail (ಪ್ರಲಕ್ಷಕ, ಹೊಣೆಕಾರ Mr. 238).
 ಪ್ರತಿಭೆ ಪ್ರತಿ-bhe. ಪ್ರತಿಭಾ. Light, splendor. 2, a flashing thought, brilliant conception. 3, *understanding, intelligence, intellect; genius, wit, ingenuity* (ಕಂದ. 175). 4, *audacity, boldness, impudence*.
 ಪ್ರತಿಮೆ ಪ್ರತಿ-ma. The. of ಪ್ರತಿಮೆ. ದ್ವಿಪದವದ ಅನ್ವಯ (ಅನೆಯ ದಾಡೆಯ ತುದಿ Nn. 102). 2, a mirror (ಮುಕುರ, ಕನ್ನಡಿ 102). 3, ಪಾಂಚಾಲಿಕಾನೀಕ (ಪ್ರತಮುಗಲು 102). 4, brightness, pureness (ನಿರ್ಮಲವು 102). 5, at the end of a composition: a man who is like (ಕಂದ. 138; see 6).
 ಪ್ರತಿಮಾನ ಪ್ರತಿ-māna. A likeness, an image, a picture (ಪ್ರತಿಯವು ರೂಪ Mr. 28); an idol. 2, similarity, likeness. 3, the part of an elephant's head between the tusks (ಅಡೆಯ ದನ್ನ ಮೆರದದ ನಮು Mr. 155).
 ಪ್ರತಿನಾಲಿ ಪ್ರತಿ-mālī. An exercise analogous to capping verses, reciting verse for verse as a trial of memory or skill. (R.).
 ಪ್ರತಿಮುಕ್ತ ಪ್ರತಿ-mukta. Clothed, armed, accounted.
 ಪ್ರತಿಮುಖ ಪ್ರತಿ-mukha. = ಪದಿಮುಖ. Standing before the face, facing, opposite, near at hand. 2, a secondary plot or incident calculated either to hasten or retard the catastrophe (Kāv. V, 967). ಪ್ರತಿಮುಖಂ, in front, before.
 ಪ್ರತಿಮುಖಾವಲೋಕನ ಪ್ರತಿ-mukha-avalōkana. Looking towards or at (ಅಭೀಕ್ಷಣ ಕಂದ. 230; ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ನೋಡುವುದು Cm.).
 ಪ್ರತಿಮೆ ಪ್ರತಿ-ma. -ಮಾ. = ಪತಿಮೆ, ಪ್ರತಿಮೆ, ಪ್ರತಮೆ. A likeness, an image, a picture, a figure, a puppet; an idol (ಅರ್ಥ Mr. 28); a symbol; a reflection; at the end of compositions: like, similar. 2, the part of an elephant's head between the tusks.

ಪ್ರತಿಯತ್ನ prati-yatna. Exertion for anything, effort. 2, a making or preparing, elaboration. 3, desire, wish. 4, taking prisoner, making captive. 5, retaliating.
 ಪ್ರತಿಯಾತನ prati-yātana. Requitai, retaliation (ಪ್ರತಿಶ್ಠಾ, ಮುಯ Mr. 458).
 ಪ್ರತಿಯಾತನೆ prati-yātanē. A counterfeit, a picture, an image.
 ಪ್ರತಿರವ prati-rava. Echo. — ಪ್ರತಿರವಂಕುಡು. -ಂಕುಡು. To echo (Sāv. 4, 5).
 ಪ್ರತಿರೂಪ prati-rūpa. = ಪ್ರತಿರೂಪ. Like a model, similar, corresponding. 2, the counterpart of any real form, an image, a representation, a likeness, a picture; a reflected form. See ೪.
 ಪ್ರತಿರೂಪ ಪ್ರತಿರೂಪ. Tbh. of ಪ್ರತಿರೂಪ. (ಬಿವ್ವು Nn. 69). ಪ್ರತಿರೂಪನ ದೊಮ್ಮೆ (ಚರ್ಚೆ 73).
 ಪ್ರತಿರೋಧ prati-rōdha. Opposition, impediment, hinderance; an opponent; siege, blockade; theft.
 ಪ್ರತಿರೋಧಕ prati-rōdhaka. A thief, a robber.
 ಪ್ರತಿರೋಧಿ prati-rōdhi. A thief, a robber.
 ಪ್ರತಿರೋಮು prati-rōma. Against the hair or grain: contrary to the natural course or order, reverse, inverted; disagreeable; hostile; low, vile; left, not right.
 ಪ್ರತಿರೋಮುಜಿ prati-rōma-ja. Born in the inverse order of the castes, as of a Kshatriya father and Brāhmanī mother, or of a Vaiśya father and Kshatriyā or Brāhmanī mother, in which cases the wife is of a higher caste than the husband. (R.).
 ಪ್ರತಿವಚನ prati-vācana. = ಪ್ರತಿವಾಕ್ಯ (ಉತ್ತರ G.; My.).
 ಪ್ರತಿವತ್ಸರಂ prati-vatsaram. Every year.
 ಪ್ರತಿವರ್ಷ prati-varsha. Every year (B. 3, 58; 4, 163; My.).
 ಪ್ರತಿವಸ್ತು prati-vasṭu. A counterpart, an equivalent; anything given in return; anything contrasted with another, a parallel: one of the nāmās (Kāvy. III, 3, B, 61. 80 seq.).
 ಪ್ರತಿವಾಕ್ಯ prati-vākya. An answer, a reply.
 ಪ್ರತಿವಾದ prati-vāda. An answer; a counter assertion, a contradiction; a rejection. (Bp. 54, 84; see ವಾದ-).
 ಪ್ರತಿವಾದಿ prati-vādi. An opponent; a defendant, a respondent (in law, My.; see ವಾದ-).
 ಪ್ರತಿವಿದ್ಯೆ prati-vidyē. A marvellous skill or capability, supposed to give the power of instantly going wherever one likes (Ahh. P. 10, 193; 10, after 193).
 ಪ್ರತಿವಿಮ್ಬು prati-vimha. = ಪ್ರತಿವಿಮ್ಬು.
 ಪ್ರತಿವಿಷ್ಣು prati-vishṇu. A birch tree.
 ಪ್ರತಿವೀರ prati-vīra. A well-matched opponent, an antagonist. (Bp. 20, 38).
 ಪ್ರತಿಶಬ್ದ prati-śabda. Echo. (ಪ್ರತಿಶಬ್ದನ G.; My.).
 ಪ್ರತಿಶಾಸನ prati-śāsana. Giving orders; sending a servant on a message.
 ಪ್ರತಿಶಯು prati-śāya. A cold, a catarrh.
 ಪ್ರತಿಶ್ರಯ prati-śraya. Refuge, help; a place of refuge, an asylum, an alms-house, a place where food, etc. is given away (ಛತ್ರದ ಗೃಹ Mr. 196). 2, a house. 3, an assembly.
 ಪ್ರತಿಶ್ರವಣ prati-śrava. A promise, an agreement, assent.
 ಪ್ರತಿಶ್ರುತಿ prati-śruti. Echo. 2, a promise.
 ಪ್ರತಿಶಿಕ್ಷೆ prati-siddha. Warded off; hindered; forbidden,

prohibited, interdicted; refused, denied; contradicted. See ೨, ಮಾನ್ಯ; Ūpr. 9, 124.
 ಪ್ರತಿಶೇಧ prati-śēdha. Keeping or warding off; forbidding, prohibition (Śmd. 276); denial, refusal; negation, contradiction; a negative word or particle (57); the negative mood (86). See Kāvy. I, 5, 38-40; III, 3, B, 130.
 ಪ್ರತಿಶೇಧಕೃತೆ prati-śēdhakṛitē. The negative mood (೪ ಛಾನ್ದಾಯ Śmd. 253 Cm.; 254. 260. 282. 291; ಎಲೋಮ ಕೃತೆ 282 Cm.).
 ಪ್ರತಿಶೇಧವಿಧಿ prati-śēdha-vidhi. A prohibition changed into a command (Śmd. 278).
 ಪ್ರತಿಶ್ವಂಭು prati-stambha. Obstruction, obstacle, impediment.
 ಪ್ರತಿಶ್ವಾಲು prati-śvālū. ಪ್ರತಿಶ್ವಾಲು. An illustrious, celebrated person (My.).
 ಪ್ರತಿಶ್ಠಿತ prati-śṭhita. Set up, erected; established, fixed; comprised; placed, situated; staying; endowed or portioned; established in life, etc.; installed, consecrated, as a person in office, a new idol; completed, effected; famous, celebrated, illustrious, honourable; honorary; fine, splendid, prized, valued. See Ūpr. 6, 6; Bp. 21, 5; 53, 26; 57, 53.
 ಪ್ರತಿಶ್ಠಿಸು prati-śṭhisu. = ಪ್ರತಿಶ್ಠಿಸು. To establish; to set or place; to set up with the prescribed rites, as an idol; to install, as a person into a dignity, to consecrate; to demonstrate or prove, etc. (Ūpr. 4, 76; 6, 24; Bp. 22, 26; 50, 50; 51, 64. 73; 53, 10; My.). ಪ್ರತಿಶ್ಠಿಸುವುದು (ಹ: Nn. 163, o. r. ಪ್ರತಿಶ್ಠಿಸುವುದು, ಪ್ರತಿಶ್ಠಿಸು).
 ಪ್ರತಿಶ್ಠಿಸುಹ ಪ್ರತಿಶ್ಠಿಸುಹ. Establishing, etc. See Nn. 8. ಪ್ರತಿಶ್ಠಿಸು.
 ಪ್ರತಿಶ್ಠೆ prati-śṭhē. ಪ್ರತಿಶ್ಠೆ. = ಸದರಿ, ಸದರಿ. Staying, standing;—a high or honourable position;—honour, celebrity, fame, notoriety, name;—pride (My.);—installation, as of a king, etc., consecration, the setting up of an idol (see ಪ್ರತಿಶ್ಠೆ);—the performance or institution of any rites;—accomplishment, completion;—N. of a type of metres (Ūh.; Mr. 362). ಕುಚೇಷ್ಟೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಶ್ಠೆ ವಾರದು (Prv.).
 ಪ್ರತಿಶ್ಠೆವಂತ ಪ್ರತಿಶ್ಠೆವಂತ. A celebrated, illustrious man (My.; B. 5, 194. 220).
 ಪ್ರತಿಸರ prati-sara. Going towards; going back. 2, a cord used as an amulet worn round the neck or wrist at nuptials, etc. (ನೂಲ ಕಂಕಣ Hā.). 3, bracelet (ಬಳಿ Mr. 340). 4, a wreath, a garland. 5, a follower, a servant. 6, the rear of an army.
 ಪ್ರತಿಸಾರ prati-sāra. Causing to go back, returning. See ೨.
 ಪ್ರತಿಸೀರೆ prati-sīrē. A curtain (ತೆರೆ Hā.).
 ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯ prati-sūrya. Opposite to the sun, in the sun. 2, a moon sun, parhelion.
 ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯಕಯಾನಕ ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯಕಯಾನಕ. Lying or basking in the sun: a chameleon, a gecko.
 ಪ್ರತಿಹತ prati-hata. Struck in return or back, beaten back; hurt, killed; repulsed, repelled; impeded, opposed, obstructed; averted; overthrown, fallen; disappointed; adverse; etc. (ತಡವುರ, ಮಾರ್ಕೋ, ಮಗು, etc. Śs.; see ತಗಲಿ, ತಡವುರ).

ప్రతిహస్త *prati-hasta.* = పదావహస్త. A deputy, a substitute, a proxy.

ప్రతిహార *prati-hāra.* = పదియది, పదియవ 1, పదిహాది, ప్రతిహార. A door, a gate. 2, a door-keeper, a porter. 3, a juggler. 4, juggling, trick, disguise.

ప్రతిహారి *prati-hāri.* = పదిహాదీ, పదిహాదీ, ప్రతిహారి. A female door-keeper, a portress (Sk.). 2, (= a Sk. ప్రతిహారిన్) a porter. 3, (= ప్రతిహార No. 3) a king's huffoon (see Mr. a. అహ్వాదకప్రధాన).

ప్రతిహాస *prati-hāsa.* (= నడక), ప్రతిహాస. Laughing with or at. 2, fragrant oleander, *Nerium odorum* Ait.

ప్రతిహింసే *prati-himsē.* Retaliation, revenge. (R.).

ప్రతికే *pratika.* Turned towards; adverse, contrary; inverted, reversed, contrary to the natural order or condition. 2, a part, a portion; a limb.

ప్రతికార *prati-kāra.* = ప్రతికార. Retaliation; revenge.

ప్రతికార *prati-kāsa.* = ప్రతికార. Reflexion; look, appearance; at the end of compounds: looking like, similar, resembling, like.

ప్రతిక్షణ *prati-lksana.* (Sk.). = ప్రతిక్షణ.

ప్రతిక్షిప్తు *prati-lksan.* To look towards or forward to, to look out for, to expect; to wait for, to await.

ప్రతిక్షే *prati-lkshē.* Looking to or at; looking forward to, waiting for, expectation, hope (Sk.).

ప్రతిక్ష్య *prati-lkshya.* To be looked forward to or expected;—to be looked at, worthy of consideration: respectable, venerable (ఇదిర పూజనీయం Mr. 243).

ప్రతిక్షే *prati-lksh.* The western quarter, the west.

ప్రతిక్షేన *prati-lkshina.* Western (పదునరాదు Mr. 58).

ప్రతిక్ష్య *prati-lkshya.* Being in the west, western. (My.).

ప్రతిత *prati-lta.* Gone towards; acknowledged, proved, true; experienced; known, well-known, famous, renowned; convinced, having a firm conviction; satisfied, glad, pleased, delighted.

ప్రతితి *prati-lti.* Going towards;—olear apprehension or insight into anything, definite perception, distinct conception;—complete understanding, knowledge, experience; conviction; belief, faith; fame, notoriety; delight. ఇద్దురమూగి వాచ్యరసమ అర్థముమ అర్థరముం ప్రతితియుం మార్పు నేగం (Śmd. 80). See Kāvya. I, 1, A, 13-15; III, 3, B, 38; IV, 1, 10; Ūh. v. 18; Ūpr. 1, 47; దుః, నామ్య.

ప్రతివ *prati-pa.* (fr. ప్రతి-అవ). Against the stream: adverse, contrary, reverse; inverted, out of order; perverse; retrograde; turned away, averted. 2, inverse comparison as a sign of speech, e. g. "the lotus resembles thine eyes" instead of "thine eyes resemble the lotus" (Kāvya. III, 3, B, 61. 112 seq.).

ప్రతివదర్శి *prati-pa-darśini.* She who turns away the face: a woman.

ప్రతిర *prati-pira.* A shore, a bank.

ప్రతివాస *prati-vāpa.* Throwing (one substance) into (another, as hattermilk into fresh milk, to alter its form or state); calcining or fluxing metals. See ఐదు పద.

ప్రతిష్ఠ (prati-istha?) = ప్రతిష్ఠా, q. v.

ప్రతిహార *prati-hāra.* = ప్రతిహార. Striking back, repelling; avoiding, abandoning (ఎవరైన, కృతమును Ka. 100). 2, a door, a gate (ద్వార, దాగులు 100). 3, a door-keeper, a porter (ద్వారపాల, దాగుల వాచనము 100; కట్టిగాది Ūt. II, 108; పదియది Kk. 37). 4, a place in front of or near a town (పురవేది, పట్టణం సమీప 100).

ప్రతిహారక *prati-hāraka.* A juggler. 2, a door-keeper (Ahh. P. 2, 2; Biv. 5, 28).

ప్రతిహారి *prati-hāri.* = ప్రతిహారి. A portress.

ప్రతిహాస *prati-hāsa.* = ప్రతిహాస.

ప్రతుమే *pratume.* Tbh. of ప్రతిమే. (భద్ర Nn. 73, Mr. 52; My.; see s. ప్రతిమే). మరదిన్న మూదిదన్నా ప్రతుమేగు (భద్ర Nn. 164). లోకద ప్రతుమే (సూర్య Mr. 28); తేమద ప్రతుమే (దరిచి 28). See అరుద, గోవింద, జన, వనమర.

ప్రతూర్ణ *pra-tūrṇa.* Quick, fleet.

ప్రతీద *pratōda.* A goad for driving cattle.

ప్రతీల *pra-tōli.* A high-road.

ప్రత్య *pratna.* Former; old, ancient.

ప్రత్యక్ *pratyak.* = ప్రత్యక్, ప్రత్యక్, ప్రత్యక్. Backwards; behind in time or place; in former times; westwards; the western quarter (ప్రతిక్ష, పదునరా Mr. 58).

ప్రత్యక్ *pratyakkn.* Tbh. of ప్రత్యక్ (Śmd. 106 Cm.).

ప్రత్యక్ *pratyak-parṇi.* The plant *Achyranthes aspera*.

ప్రత్యక్ *pratyak-ārṇi.* The plant *Anthericum tuberosum* Roxb. 2, the plant *Croton polyandrium* Roxb., or *Croton tiglium* Lin.

ప్రత్యక్ *prati-aksha.* Being present before the eyes, perceptible to the eye, visible, in sight; clear, distinct, evident, undoubted, actual, real (నిరుత, సమ, తదదేమ్యును Ka. 162); cognizable by any of the organs of sense. 2, perceptibility, ocular evidence, clearness, distinctness. 3, a point of the compass (దేస, దిక్కు 162). 4, a bed (కట్ట, దాగు). 5, all, all things (సర్వ, ఎల్లవి 162). 6, in very truth, verily: self; distinctly, etc. ప్రత్యక్ కట్టద పది ముదిరి నోద దేళు (Prv.; cf. the Prv. a. ప్రమాదము).—ప్రత్యక్ వాగు. -అగు. To become visible, to appear, etc. నిరాకారవాద్ధ ప్రత్యక్ వాదర అకారవాద్ధ వాదర తోలిక (Prv.). సోమేక్షరసోమేది నినగిదియే ప్రత్యక్ వాదకను (Bp. 53, 18).

ప్రత్యక్ *pratyaksha-pramāṇa.* Ocular or visible proof, the evidence of the senses. (My.). 2, axion (Mhr.).

ప్రత్యగత్ *pratyak-ātma.* The individual soul. (My.).

ప్రత్యగజాపతి *pratyak-āśāpati.* The regent of the western quarter: Varuṇa.

ప్రత్యగజారమ *pratyak-dīśā-ramaṇa.* Varuṇa (Mr. 49).

ప్రత్యగజే *pratyak-hhava.* = ప్రతిక్ష (Si. 29; My. Anara).

ప్రత్యగజధర *pratyak-hhūdhara.* The western mountain (Ūpr. 8, 8).

ప్రత్యగ *prati-agra.* Fresh, recent, new, young (సద్ద, ముళ Mr. 447).

ప్రత్యంగ *prati-āṅga.* A minor or secondary member of the body, as the forehead, nose, chin, etc. (My.). 2, a division, a section.

ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತ್ಯಯ. (Smd. 106 Cm.) = ಪ್ರತ್ಯಯ.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Proceeding to, turned towards; being behind, coming from behind; subsequent, following; turning the back upon; west, western; turned inwards, inner, interior.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂಕ. Hostile; an enemy; a hostile army; hostility; a hostile position.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Bordering on, contiguous to, near; a border; a bordering country; a country occupied by barbarians or savages.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. An adjacent hill, a small hill near a mountain.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Another copy (My.).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. A neighboring king (Çpr. 5, after 2).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. A counter plaint or charge, an accusation brought against the accuser or plaintiff. (R.).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. A surrounding screen (ಅವಳಿ, ಕಾಣ್ಪಳಿ, ಯವನಿಕೆ, ಸುತ್ತುವರೆ Mr. 208).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Going towards. 2, belief, firm conviction, trust, reliance, confidence (ಎತ್ತರ, ನಮ್ಮಗೆ Nu. 137; ಎತ್ತರ Mr. 493). 3, certainty, ascertainment, positiveness (ನಿರುತ, ನೇರಿತ, ನೇರಿತಾಗಿರುವುದು 137; ನಿಶ್ಚಯ 493). 4, clear insight into any thing (ಅರಿಯೆ 498); knowledge, experience; apprehension, understanding, intellect (ಅವಿವಿ 137; 498). 5, acception, idea, notion, conception. 6, ground, motive (ಕಾರಣ, ಕಾರಣಗಳು 137). 7, a co-operating cause (ಒಲ್ಲಣ, ಒಲ್ಲಣದ 137). 8, celebrity, fame. 9, an oath, an ordeal (ಸೂರು 493). 10, a dependent, a subject. 11, a hoie (see ಬಲ). 12, a suffix, or affix, a case-termination, a personal termination, etc. (Smd. 6 Cm.; 46. 47. 60. 64. 91. 232. 233. 235. 236-238. 240-242. 247. 251-253; Kavy. I, 1a, 28. 29; I, 4, 1. 2. 13. 14. 31. 32).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. A term with a suffix at its end (Smd. 377).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Confided in, trusted, confidential.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. A kind of upamā (Kavy. III, 3, B, 63 seq.).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. An opponent, an adversary.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Consuming, eating.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Consumed, eaten.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Decrease, diminution, privation, detriment, harm; separation (ಎಯೋಗ, ಅಗಲಿಕೆ Nu. 149; ಅಗಲಿಕೆ Mr. 488; ಅಗಲಿಕೆ Hiā.); that which is adverse, disagreeable or bad (ಹೂಲಿ ಮೆ Hiā.); defeat (ಅವಜಯ 149; 488).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. -o. Day by day, daily. (My.).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. A sheath, a scabbard (ಶೋಕ, ಒದ್ Mr. 298).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Denied, disallowed, refused, rejected, set aside. 2, celebrated, notorious.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Denial, disallowance, refusal, rejection, disregard, reproach.

ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Come back or again, returned; arrived at. See ಗತ.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Rejected, repulsed, removed, set aside.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Rejection, repudiation, refusal, denial.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Yearly (My.).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. (prati-āhhāra). (ಸ್ವರ Mr. 500).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Contrary or altered determination (Sk.). 2, instead of, in lieu of (My.).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Beginning again, entering on (an action) repeatedly, recommencement.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. An attitude in shooting, the left foot advanced and right drawn back.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Great attachment or devotedness (My.).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Immediate proximity; close contact; analogy. (R.).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Near at hand, contiguous, near, proximate; imminent.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. A contiguous, analogous idea (My.).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. The rear of an army.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Driven back; beaten in return or in response (In musio, J. 21, 57).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Drawing back; retreat; withholding. 2, withdrawing the senses from external objects, restraint of the organs of sense.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. A reply, an answer, a rejoinder. (My.).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Setting out; undertaking, beginning.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. A rejoinder, an answer, a reply. (My.). ಅ ಮಾತಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತವದೆ, ಮುಂದೆ ಅಂದರೆ ಮುಂದೆ ಗಾಣಿ! ಎನ್ನುವದು.—ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತವದವಯದ ಮೂಲ ಮತ್ತೆನಾದರೂ ಹೇರಿದ್ಯೋನೇ? (Prva.). — ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತವರಗೊಳು. -ಎಕೊಳು. To give an answer (J. 6, 50).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Rising from a seat as a mark of respect, rising to welcome a visitor. (My.).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Existing at the present moment, present; prompt, ready.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Having presence of mind or a prompt understanding.
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Going out to meet; rising from a seat as a mark of respect. (My.).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. A favor in requital, return of a kindness. (My.; B. 4, 91).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. ಪ್ರತಿ-ಅಂ. ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತವದವಯದ ಮೂಲ ಮತ್ತೆನಾದರೂ ಹೇರಿದ್ಯೋನೇ? (Prva.). — ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತವರಗೊಳು. -ಎಕೊಳು. To give an answer (J. 6, 50).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. The counterpart of a likeness, a copy, a model, a pattern; a counter comparison (ವಾ, ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತವು Nu. 139).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತವದವಯದ ಮೂಲ ಮತ್ತೆನಾದರೂ ಹೇರಿದ್ಯೋನೇ? (Prva.). — ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತವರಗೊಳು. -ಎಕೊಳು. To give an answer (J. 6, 50).
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ಅಂ. Every morning (My.).

ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ರೂಪ. *Day-break, dawn, morning.*
 ಪ್ರತ್ಯಯನ ಪ್ರತಿ-ರೂಪ. *Day-break, dawn, morning.*
 ಪ್ರತ್ಯಯ ಪ್ರತಿ-ರೂಪ. *An impediment, an obstacle.*
 ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತಿ-ರೂಪ. Each one, each single one, every one. (J. 12, 50). 2, separate, different; separately (My.).
 ಪ್ರತ್ಯೇಕ, one by one, one at a time, singly, severally (Smd. 251. 254. 255; ಬೇಡ ಬೇಡ 255 Cm.; J. 2, 27).
 ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸು pratyékisin. To separate (My.).
 ಪ್ರಥನ prathana. Extending; celebrating; praise, fame (Abb. P. 1, 23).
 ಪ್ರಥಮ prathama. Foremost, first;—first, chief, principal, most excellent. 2, the first person, i. e. the third person in European grammars (Smd. 267; Kavy. I, 5, 6-12). 3, the first consonant of a varga.
 ಪ್ರಥಮಮುಕ್ತ prathama-mukta. (ಪ್ರಥಮಮುಕ್ತ). The first menstrual flux. See ಸಮಮುಕ್ತ.
 ಪ್ರಥಮಕಲ್ಪ prathama-kalpa. A primary or principal rule. See ಪ್ರಥಮಕಲ್ಪ.
 ಪ್ರಥಮತ್ವ prathamatva. The state of being the first consonant of a varga, and its form (ಮೊದಲಕ್ಷರದ ಧಾತು Smd. 288 Cm.).
 ಪ್ರಥಮಪುರುಷ prathama-puruṣa. = ಪ್ರಥಮ No. 2. (Smd. 54. 255. 262. 263. 266).
 ಪ್ರಥಮಸಂಗಮ prathama-saṅgama. The first sexual intercourse (when the first menstrual flux has taken place, Ūpr. 6, 83; My.).
 ಪ್ರಥಮಾಂತ prathamā-anta. Having the termination of the first or nominative case (Smd. 171 Cm.).
 ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ prathamā vibhakti. The first or nominative case (Smd. 154. 171).
 ಪ್ರಥಮೆ prathamē. ಪ್ರಥಮಾ. = ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ. (Smd. 107. 111. 115. 128. 137. 150. 166. 172. 177).
 ಪ್ರಥಮೈಕವಚನ prathamā-ekavacana. The nominative singular (Smd. 128. 129; Kavy. I, 2, 12. 13).
 ಪ್ರಥಮೈಕಾದಶಿ prathamā-ekādāśi. The ekādāśi of the śukla-pakṣa in the month of śābhāḍha (My.).
 ಪ್ರಥಿತ prathita. Extended, spread; made known, published, openly announced; manifested; famed, famous, celebrated, renowned; intent upon.
 ಪ್ರಥಿಮನ prathiman. (ಪ್ರಥಿಮ). (= ವರುಣ). Extension, width, breadth, greatness, magnitude.
 ಪ್ರಥೆ prathē. Extension, spreading out; fame, celebrity, notoriety.
 ಪ್ರದ pra-da. Giving away, giving, yielding, granting, conferring.
 ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ pra-dakṣiṇa. Moving to the right, standing on the right. 2, circumambulation of an object (as of an idol, a Brāhmaṇa, etc., by way of reverence) keeping the right side towards it. (My.). — ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯ. -ಂ. To perform the pradakṣiṇa (Ūpr. 8, after 2).
 ಪ್ರದಕ್ಷಿಣನಮಸ್ಕಾರ pradakṣiṇa-namaskāra. A pradakṣiṇa and a namaskāra (My.).
 ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ pra-dakṣiṇē. = ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ No. 2. (My.). ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವದಕ್ಷಿಣೆ ತಪ್ಪಿತು (Prv.). — ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡು. To circumambulate an object etc. ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾತ್ರೆ ತಪ್ಪದು (Prv.). 2, to go or travel round about (the earth) in a straight course (B. 4, 68; My.).

ಪ್ರದರ pra-dara. Splitting, rending, tearing; a fracture, a breach, a crack, a crevice, a cleft in the earth; scattering, the dispersion of an army. 2, a particular disease of women, menorrhagia. 3, an arrow.
 ಪ್ರದರ್ಶಕ pra-darśaka. Showing, exhibiting; he that shows. (My.). 2, foreshowing, foretelling, presaging; a prophet (Sk.).
 ಪ್ರದರ್ಶನ pra-darśana. Showing, pointing out, displaying, exhibiting. (My.). 2, foreshowing, prophesying. 3, explaining, teaching. 4, an example.
 ಪ್ರದರ್ಶಿತ pra-darśita. Shown, displayed, exhibited. (My.). 2, foreshown, prophesied.
 ಪ್ರದಾನ pra-dāna. Giving away, giving, offering, presenting, bestowing; an oblation; a gift, a present. See ಕ, ಕುಮ; ಏಷ್ಯ, ಸ್ವೇಷ್ಯ, ಹವಿ.
 ಪ್ರದಾಯ pra-dāya. Giving away; handing down; a present. See ಸಮ.
 ಪ್ರದಾಯಕ pra-dāyaka. Giving, granting, bestowing. (Bp. 46, 4; J. 1, 3).
 ಪ್ರದಿಗ್ಧ pra-digḍha. Smeared over, besmeared; a kind of sauce or gravy. (R.).
 ಪ್ರದಿಶ pra-diś. -ದಿಶ. Pointing to; a quarter, a region of the sky; an intermediate point of the compass or half quarter, as north-east, etc.
 ಪ್ರದಿಕ pra-diśē. = ಪ್ರದಿಶ. (ಅನುರಾ, ಎದಿಶ Mr. 59).
 ಪ್ರದೀಪ pra-dīpa. A light, a lamp.
 ಪ್ರದೀಪಕಲಿಕೆ pradīpa-kalikē. The bud-like flame of a lamp (Ūpr. 1, 87).
 ಪ್ರದೀಪನ pra-dīpana. Inflaming, illuminating, igniting, exalting. 2, a sort of mineral poison.
 ಪ್ರದೀಪಿ pra-dīpti. Great light, lustre, splendour, brilliancy. (My.).
 ಪ್ರದೀಯಮಾನ pra-dīyamāna. Being given (adj., Ūpr. 8, after 83).
 ಪ್ರದೇಶ pra-dēśa. Pointing to or out, showing. 2, a place, a spot, a region; a country, a district. 3, a short span measured from the tip of the thumb to that of the forefinger (ಬೋಟು Mr. 324; cf. ಪ್ರದೇಶ).
 ಪ್ರದೇಶನ pra-dēśana. A gift, a present.
 ಪ್ರದೇಶನಿ pra-dēśani. The index finger, the forefinger.
 ಪ್ರದೇಶಿನಿ pra-dēśini. The index finger.
 ಪ್ರದೋಷ pra-dōṣa. Corrupt, bad; offence, sin, etc. 2, the first part of the night, evening twilight, nightfall. 3, a vrata in worship of Śiva (Mhr.).
 ಪ್ರದ್ಯುತಿ pra-dyūti. Lustre, shine (Rāv. 6, 20).
 ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ pra-dyūmna. The pre-eminently mighty one: Kāma. 2, N. of a son of Kṛishṇa (J. 7, 2. 34. 36, etc.; 8, 10. 29).
 ಪ್ರದ್ಯೋತ pra-dyōta. Splendor; a ray of light.
 ಪ್ರದ್ಯೋತನ pra-dyōtana. Blazing, shining; the sun.
 ಪ್ರದ್ಯೋತಿ pra-dyōti. Illuminating; lustre, shine (Ūpr. 1, 125).
 ಪ್ರದ್ಯೋತಿಕ pra-dyōtita. Illuminated; shining (ಪ್ರದ್ಯೋತ G.; My.).
 ಪ್ರದ್ರಾವ pra-drāva. Running away; flight, retreat.

ಪ್ರಧನ pra-dhana. Spoil taken in battle;—a contest, a fight, a battle, war;—tearing; destroying.

ಪ್ರಧರ್ಷಣ pra-dharshana. Attacking, assailing; molesting. See ಮುಪ್ಪುಧರ್ಷಣ.

ಪ್ರಧಾನ pra-dhāna. That which is placed or set before. 2, chief, main, principal; pre-eminent, most excellent, best; prevalent. 3, a chief or principal thing, chief object. 4, primary or original matter, the first evolver or source of the material world, nature or matter (as opposed to soul or purusha). 5, the supreme or universal soul. 6, intellect, understanding. 7, the first companion or attendant of a king, his minister or counsellor (ಮನ್ತ್ರಿ Nn. 160); any one of the other seventeen chief officers of state (ತೀರ್ಥ, q. v.). 8, a man of noble birth (ಸತ್ಕುಲ, ಒಳ್ಳೆ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು 160). 9, a man of good conduct (ಸತ್ಕರ್ಮ, ಒಳ್ಳೆ ಕಾರ್ಯ 160). 10, the penis (My.). 11, the principal or primary member of a compound (In grammar). See ಅಪ್ಪಾವತ.

ಪ್ರಧಾನಕ್ರಿಯೆ pradhāna-kriyē. The principal verb in a sentence (My.).

ಪ್ರಧಾನಪುರುಷ pradhāna-purnsha. A most distinguished man, the best of men (ಪುಷ್ಕರಿ, ನರಶ್ರೇಷ್ಠ Nn. 61);—Śiva. ಪ್ರಧಾನಭೂತೆ pradhāna-bhūte. A pre-eminent, etc. woman (Ūpr. 2, after 10).

ಪ್ರಧಾನವಾಕ್ಯ pradhāna-vākya. Principal sentence (My.). ಪ್ರಧಾನ pra-dhāni. = ಪ್ರಧಾನ No. 7. ಹೆಸರನ್ನಿತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು (B. 4, 80). ಕುಡೋದ್ದದ ಅರಸಗೆ ಕುಲಗೇಡಿ ಪ್ರಧಾನ—ಪ್ರಧಾನಿಯಾದವಗೆ ನಿಧಾನವರ ಬೇಕು (Prva.).

ಪ್ರಧಾನಿಕೆ pradhānikē. The office of minister or counsellor (Bp. 11, 7).

ಪ್ರಧಾರಣ pra-dhāraṇa. Resolving, determining; keeping, protecting. See ಸಮ.

ಪ್ರಧಾವನ pra-dhāvana. Rubbing or washing off. See ಅಪ್ಪ.

ಪ್ರಧಿ pra-dhi. The circumference or periphery of a wheel (ನೇಯ, ಮೇಲುಹತ್ತಿಗೆ Mr. 285). 2, a well (cf. ಪ್ರಹ).

ಪ್ರಧ್ವಂಸ pra-dhvamsa. Utter destruction, annihilation;—scattering, sprinkling;—annoyance, molestation (ದಾಧ Nn. 25, o. r. ಬನ್ನನು);—an enemy (ರಿಪ್ಪ, ಪೈರಿ 25, o. r. ಪೈರಿ);—fire in a forest (ದವ, ದಾವಾನ್ 25);—the female breast (ಕುಡ, ವಕ್ದೀರುತ 25);—the sky (ಎದಾಯಸ, ಅಕಾಶ 25).

ಪ್ರಧ್ವಂಸನ pra-dhvamsana. Destroying, annihilating. (Ūpr. 1, 5).

ಪ್ರಧ್ವನ pra-dhvāna. Great noise (Ūpr. 8, 17).

ಪ್ರನಾಶ pra-nāśa. Disappearance; destruction. See ಅ.

ಪ್ರಪಂಚ pra-paṇḥa. = ಪ್ರಪಂಚ, ಪ್ರಪಂಚ. Spreading out, development, diffusion, display, expansion; expanse, extent (ಹಿತ್ತರ, ಎತ್ತರ, ವ್ಯಾಸ, etc., ಸಿಂಧು ಮಾದ್ದು Mr. 447); prolixity, diffuseness, copiousness, as in style or composition; heap, abundance, quantity. 2, the expansion of the universe, the world as the scene of manifold action, the visible world or universe. 3, the husiness of life (Mhr.; My.). 4, manifoldness, diversity. 5, error, illusion, deceit, trick. ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟರೂ ವಂಚನೆ ಬಿಡ.—ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪಾರಮಾರ್ಥ ಬಿಟ್ಟರೇ?—ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಡುತ್ತೇನೆಂದು, ಪಂಚಮಾಪಾಪ ಹೊಂದಿ ಕೊಲ್ಲ (Prva.). — ಪ್ರಪಂಚ ಮಾಡು. To perform or carry on the husiness of life (B. 4, 158; 5, 159).

ಪ್ರಪಂಚಿತ prapaṇḥita. Spread, amplified, expanded, diffused, etc.; beguiled. (Kāvy. III, 3, B, 1, 62).

ಪ್ರಪಂಚಿಸು prapaṇḥisu. To develop, to spread, to become prolix, etc. (Ūpr. 3, 29).

ಪ್ರಪಂಚು prapaṇḥu. Thh. of ಪ್ರಪಂಚ. Display; abundance (J. 26, 10).

ಪ್ರಪತತಿ pra-patat. Flying forwards or down; falling (Ūpr. 2, 52).

ಪ್ರಪತ್ತಿ pra-patti. Refuge, snooker (Śiv. 2, 117).

ಪ್ರಪದ pra-pada. The fore part of the foot; the tip of the toes.

ಪ್ರಪನ್ನ pra-panna. One who seeks for protection or refuge. (My.).

ಪ್ರಪನ್ನತ್ವ pra-pannatva. The state of a prapanna (My.).

ಪ್ರಪಾಂಗನೆ prapā-aṅganē. A woman who accommodates travellers with water (Abh. P. 1, 103).

ಪ್ರಪಾತ pra-pāta. Flying or rushing forwards; flying or rushing down; falling down. 2, an assault, a sudden attack, a sortie (ಅವಸ್ಥೆ, ದಾದ Mr. 287). 3, a steep rock, a cliff, a precipice. 4, a steep bank or shore. 5, a cascade, a waterfall. 6, a stroke (Ūpr. 10, 96).

ಪ್ರಪಾನ pra-pāna. Drinking, sipping. (Ūpr. 1, 91).

ಪ್ರಪಾಕಾರಿ prapā-kāri. = ಪ್ರಪಾ No. 2. (J. 8, 11).

ಪ್ರಪಿತಾಮಹ pra-pitāmaha. A paternal great-grandfather.

ಪ್ರಪಿತಾಮಹಿ pra-pitāmahi. A paternal great-grandmother.

ಪ್ರಪುನಾಟ prapunnāṭa. The ringworm shrub, Cassia atata Lin.

ಪ್ರಪುನಾಡ prapunnāḍa. The ringworm shrub.

ಪ್ರಪೂರಿತ pra-pūrita. Filled up, completed; filled, become full. (Bp. 4, 76; 27, 81; 61, 94).

ಪ್ರಪೂರ್ಣ pra-pūrṇa. Filled, full of, crowded (ಭರಿತ, ಪರಿಕರ್ಮ, etc., ಸನ್ನೆ Mr. 431; Ūpr. 1, 80; 9, 6); completed.

ಪ್ರಪೂರ್ತಿ pra-pūrti. Fullness, abundance, accomplishment, etc. (Bp. 5, 47; 46, 40).

ಪ್ರಪೂರ್ವ pra-pūrva. First, coming first, initial (ಅದಿಯಾದ ಸಿದ್ಧ. 143. 201 Cm.).

ಪ್ರಪ್ರಾಪ್ರೆ. ಪ್ರಪಾ. Drinking. 2, a shed on the roadside for accommodating travellers with water (ಕುಡಿಸಿರ ಮನೆ Mr. 196).

ಪ್ರಪೂರ್ಣ ರೀತೆ prapaṇḍarika. A small herbaceous plant, used as a remedy for ulcers and bad eyes and as a perfume.

ಪ್ರಪೌತ್ರ pra-pantra. A great-grandson. (My.).

ಪ್ರಪುಲ್ಲ pra-phulla. Blown, as a flower, flowering, covered with blossoms.

ಪ್ರಬಂಧ pra-bandha. A connection, a tie. 2, a continuous series. 3, continuous application or action. 4, a connected discussion or narrative. 5, composition, any literary composition, a treatise. See Kāvy. III, 3, B, 170; Bp. 41, 22; Ūh. v. 16.

ಪ್ರಬಂಧಕಲ್ಪನೆ prabandha-kalpanē. A feigned story, a work of imagination (whether founded on fact or not).

ಪ್ರಬರ್ಹ pra-barha. = ಪ್ರವರ್ಹ. The best, most excellent, principal, chief. 2, totally devoted to (ಪ್ರೇಮ, ಪರಾಯಣ, ತತ್ತರ, ಪ್ರೇಮಗೈಯವ Mr. 229).

ಪ್ರಬಲ pra-bala. Prevailing, predominant; strong, powerful, mighty; abounding with or in. (Bp. 59, 33; My.). — ಪ್ರಬಲ ಪಡಿಸು. To increase (v. t., My.).

ಪ್ರಬಲಿತ pra-balita. Become predominant, strong or powerful (Bp. 39, 67).

ಪ್ರಬಲಿಸು prabalisu. To begin to prevail, to increase greatly (My.).

ಪ್ರಬಾಲ pra-hāla. = ಪ್ರಬಾಲ, q. v. A young shoot, a sprout, a new leaf. 2, coral. 3, the neck of a lute.

ಪ್ರಬುದ್ಧ pra-buddha. Awakened, awake, roused. 2, clear-sighted, clever, wise, learned (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223). 3, expanded, blown, in bloom; developed.

ಪ್ರಬುದ್ಧಿ pra-hddhi. Knowledge, doctrine. See ಜನ.

ಪ್ರಬೋಧ pra-bōdha. Awakening; becoming conscious, consciousness (Ūpr. 2, 28); vigilance; intellect, understanding, knowledge, wisdom, intelligence. 2, causing to know, explaining, instructing. 3, a bard, an enoomiast (ವಜ್ರ, ವೈಕಾಲಿಕ, ಮಾಗಧ, ಸೂತ, ಕೀರ್ತಿಪನ ನರ Mr. 270).

ಪ್ರಬೋಧಕ pra-bōdbaka. A man who awakens; a bard or minstrel whose duty is to wake the king with music and song. 2, intelligible.

ಪ್ರಬೋಧಕರ prahōdha-kara. Waking up, awakening, arousing (Ūpr. 3, 8).

ಪ್ರಬೋಧಕನ ಪ್ರಾಬೋಧಾ-ಚಂದ್ರಾ. The moon of knowledge: N. of a composition of Kēśava (Śmd. 408).

ಪ್ರಬೋಧನ pra-bōdhana. Waking, awaking;—awakening, arousing, exciting, reviving;—knowledge, understanding;—instructing, explaining;—reviving the fragrance of a perfume which has lost its scent. See Kāvya. V, 70.

ಪ್ರಬೋಧಿಸು pra-bōdhisu. To instruct; to teach (Bp. 53, 27).

ಪ್ರಬೋಧಿ pra-bōdhi. = ಪ್ರಬೋಧ. See ಕು.

ಪ್ರಬ್ಬಲಿ prabbali. (= ಹಬ್ಬಲಿ). — ಪ್ರಬ್ಬಲಿಗ. -ಹಬ್ಬಲಿ. The rasiān (Tē. ಪ್ರಬ್ಬಲಿ, ಪಬ್ಬಲಿ). ಪ್ರಬ್ಬಲಿಗರುಳ್ಳವರು (ವೇತಸ್ಪನ Si. 102). ಪ್ರಬ್ಬಲಿಹಬ್ಬಲಿ (ವೇತಸ್, ಎದುಲ, etc., ಹಬ್ಬಲಿ ಗಿ 128).

ಪ್ರಭ pra-bha. (fr. ಪ್ರಭ). At the end of compounds: shining; appearing like, resembling (Ūpr. 2, 46; Abb. P. 8, after 48; Rāv. 6, 35; 8, 104).

ಪ್ರಭಂಜನ pra-bhañjana. Breaking down; destroying;—wind, storm, tempest;—one of the vital airs (ಮೇಲಕೆ ಚಿಗಿ ವದು Mr. 52).

ಪ್ರಭಂಜನಪ್ರಿಯ prabhāñjana-priya. Agni (Ūpr. i, 42).

ಪ್ರಭಪ್ರಿ pra-hbadrē. N. of a plant. 2, N. of a woman (J. 33, 42).

ಪ್ರಭವ pra-hava. Production, birth; becoming manifest, appearing; increasing. 2, origin, source, cause of existence; birthplace. 3, generative cause, the base or root of being or existence. 4, strength, might, superiority, power, majesty. 5, the first year of the cycle of sixty (My.). 6, springing or originating from; born, produced. 7, prominent, excellent. See Kāvya. IV, 2, 49; V, 40.

ಪ್ರಭವಿಸ್ತು pra-hhaviṣṭu. = ಪ್ರಭವಿಸ್ತು. Pre-eminent; mighty; a lord, a master. (Rāv. 6, 85).

ಪ್ರಭವಿಸ್ತುತೆ pra-bbaviṣṭutē. Supremacy, dominion, power.

ಪ್ರಭವಿಸು pra-bhavisu. To come into being, to arise, to originate, to become manifest (ಹುಟ್ಟು Śmd. 154 Cm.; Bp. 6, 23; 30, 30; 35, 13; 51, 62).

ಪ್ರಭಾಕರ prabhā-kara. Causing light or splendor (Rāv. 1, 8); the sun. 2, the moon. 3, fire. 4, the ocean.

ಪ್ರಭಾಕ pra-hhāta. Shone forth; begun to become clear or light. 2, dawn, morning. 3, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಪ್ರಭಾಕಾಲ prabhāta-kāla. The time of day-break or dawn (ಪುದ್ಗದ್ Kk. 90).

ಪ್ರಭಾಮೃಗಲ prabhā-maṇḍala. A circle or crown of rays. 2, N. (Abb. P. 12, after 40).

ಪ್ರಭಾಲಕ್ಷ್ಮಿ prabhā-lakshmi. Splendor considered as Lakshmi (J. 3, 4).

ಪ್ರಭಾವ pra-hhāva. Strength, might, power. 2, majesty, dignity, glory, grandeur, superiority. 3, superhuman strength or power. 4, splendor, brilliance. 5, high spirit, spirit, magnanimity. 6, tranquillizing. See Bp. 36, 47; 39, 30; 44, 73; 50, 18; 51, 56; ಎಗತ.

ಪ್ರಭಾವತಿ prabhā-vati. N. of various females (Ūpr. 4, 12; 4, after 28; J. 4, 67; 5, 16).

ಪ್ರಭಾವತೆ pra-bbāvatē. = ಪ್ರಭಾವ No. 2. Supremacy, great power, dominion (ಹಿಂದವ್ವ ಜಮ್ಮಿ Hlā; Rāv. 8, 99).

ಪ್ರಭಾವನ pra-bhāvāna. Mighty, powerful, ruling. (Bp. 59, 47).

ಪ್ರಭಾವನೆ pra-bhāvanē. Greatness, abundance (Bp. 46, 63).

ಪ್ರಭಾವಕೆ prabhā-valē. Radiance-circle: the "glory" surrounding the head of an idol, either in its niche, or in the obair in which it is carried about (My.; T.).

ಪ್ರಭಾವ್ಯಾಮಿ prabhā-avāmi. N. (Śmd. 125, not in Mdb.).

ಪ್ರಭಿನ್ನ pra-bhinna. Split asunder; broken to pieces; pierced; out off, detached; different, various (Ūpr. 2, 62). 2, an elephant in rut.

ಪ್ರಭು pra-bhu. = ಪಬು, ಪಬು. Powerful, mighty; excellent; able, capable. 2, a superior, a master, a lord (ಪ್ರಂ, ಮುಖ್ಯ Nn. 28).

ಪ್ರಭುತೆ prabbhūtē. Lordship, supremacy, ascendancy, power, dominion, rule.

ಪ್ರಭುತ್ವ prabbhūta. = ಪ್ರಭುತೆ. (My.).

ಪ್ರಭುಕೃತಿ prabhū-kṛti. The power derived from proper rulership, the majesty or pre-eminence of the king himself (My.).

ಪ್ರಭೂತ pra-bhūta. Sprung from;—increased; much, abundant; numerous, many; large, great, high, lofty; abounding in; mature, perfect. 2, an oblation of rice, buttermilk, etc. on the tenth day after the death of a person (My.; see ಪ್ರೇತಲಿ).

ಪ್ರಭೂತಪದಯೋನಿ prabhūta-pada-yōni. A source of high rank or value (ಅಕರ Nn. 91).

ಪ್ರಭೂತಿ pra-bhūti. Very much, very abundant; a large quantity (ಬಹುಲ, ಪಷ್ಕಲ, etc., ಮೇತ್ರ Mr. 430).

ಪ್ರಭೂಷಣ pra-bhūṣa. Ornament, decoration; ornamented (Rāv. 1, 9).

ಪ್ರಭೂಷಣು pra-bbūṣṇu. = ಪ್ರಭೂಷಣ. (Sk.; R.).

ಪ್ರಭೃತಿ pra-bhṛiti. Leading or bringing forwards; beginning, commencement; at the end of compounds: commencing with; from, since; et cetera. (Kāvya. V, 3, 18).

ಪ್ರಭಿ pra-bhē. ಪ್ರಭ. = ಹಬ್ಬ. Light, splendor, radiance, effulgence. 2, a rag of light. — ಪ್ರಭವೆ. -ವೆ. To get

splendor;—splendor to be generated (Bp. 3, 12; 22, 20; 53, 57).

ప్రభేద pra-bhēda. Splitting;—division, separation, distinction, difference, disparity; kind, sort. (Kāv. III, 3, B, 121. 148).

ప్రభేదిక pra-bhēdikā. Splitting, cleaving, severing; piercing. See భేదక.

ప్రభోగ pra-bhōga. Beginning to eat or to enjoy. See భుజ.

ప్రభ్రష్ట pra-bhrashṭa. Fallen off, fallen, dropping; hanging down from; broken.

ప్రభ్రష్టక pra-bhrashṭaka. A chaplet or wreath of flowers suspended from the lock on the crown of the head. చూల యం బ్రష్టకయోః ఇక్ష్వ ప్రభ్రష్టకం (Mr. 334).

ప్రమతి pra-mati. N. of a mantri (J. 10, 37).

ప్రమత్త pra-matta. Exalted, wanton; drunken, intoxicated; impassioned, actuated by passion for (Bp. 24, 1). 2, careless, inattentive, negligent, unmindful.

ప్రమథ pra-matha. Stirring about; a tormentor or destroyer; a class of fiends attending on Śiva, an attendant on Śiva. మహావివరణగులు ప్రమథరక్ష (Mr. 14). See Bp. 44, 29; 43, 17; 61, 22; అది, మహాలా.

ప్రమథగణ pra-matha-gaṇa. The host of the pramathas (Bp. 37, 50; 49, 5).

ప్రమథత్వ pra-mathatva. The state of being a pramatha (Bp. 27, 46).

ప్రమథన pra-mathana. Stirring about; agitating, ohurning (Bp. 36, 43); tormenting, paining, injuring; killing.

ప్రమథనాథ pra-matha-nātha. Chief of the pramathas; Śiva (Bp. 54, 73). 2, Gaṇapati.

ప్రమథనాయక pra-matha-nāyaka. = ప్రమథనాథ. (Bp. 2, 7; 27, 27; 44, 32).

ప్రమథలోక pra-matha-lōka. The world of the pramathas (Bp. 49, 5; 54, 73).

ప్రమథాధిప pra-matha-adhipa. Śiva. ప్రమథాధిపం, the foot
— (Ch.).

ప్రమద pra-mada. Joy, pleasure, delight, rapture. 2, wanton; mad, intoxicated; impassioned; careless.

ప్రమదవన pra-mada-vana. A royal garden or pleasure-ground attached to the gynaeceum (రాణీవాససహిత ఆరమ యగ్గిత జల్లిన ఆరవ Mr. 152).

ప్రమదావన pra-madā-vana. = ప్రమదవన. (My.).

ప్రమదే pra-madē. ప్రమదా. A handsome or beautiful woman; a woman in general (తెంగును Mr. 301).

ప్రమనస్ pra-manas. Cheerful-minded, happy, delighted.

ప్రమయే pra-mayē. (ప్రమయ). Ruin, death;—killing, slaughter (శాలి Hk.).

ప్రమాణ pra-māṇ. ప్రమాణము. Thh. of ప్రమాణ. (వేది, వ్యవస్థ, ప్రమాణ, సూర్యులు Nn. 152). అంగులిగ బన్నీస్తద ప్రమాణం జవయకతయక్కుం (Mr. 324).

ప్రమాణ pra-māṇa. = ప్రమాణ, ప్రమాణ, ప్రమాణ, ప్రమాణ. Measure, scale, standard; measure in general (whether of weight, length, or capacity, అవత Nn. 129; పరిమాణ Smd. 94 Cm.); quantity; magnitude, extent, circumference, length, duration; weight, quantity; limit (మయోదే Mr. 529); bank, shore (తీర, దడ Nn. 139). 2, evenness, etc. (సమత 529). 3, even or level ground (సమస్తాన 139;

సమస్తాన 529). 4, that which is beautiful, agreeable or good (మంజుల, ఒక్కత్తు 139). 5, that which is perpetual (నిత్య, శేడిల్లుదును 139; నిత్య 529). 6, that which is true (సత్య, తప్పదేమును 139; సత్య 529). 7, rule; the rule by which a thing is determined or adjusted. 8, ground of assurance; means of proof. 9, proof, authority; support, warrant; testimony, evidence. 10, an oath, adjuration (My.; see Nn. s. ప్రమాణ). 11, a correct notion, right conception. 12, a work of sacred authority (తాస్త 139; 529). 13, statute, law, etc. (ధర్మ 139). 14, cause, motive (కారణ 139; 529). 15, proximity (సన్నిధి, సమీప 139). 16, mixing with, etc. (మిలన, కలప 139). 17, a horn (or branch? శోక, శోకగులు 139). 18, a decider, one whose advice or decision is an authority (Sk.; సత్తనాది G.). ప్రమాణము పరిధయము తాళి వర బేలు (Prv.). See Prv. s. ప్రస్త. — ప్రమాణ మాడు. To swear, to take an oath (My.). ప్రమాణ మొడిదరూ మాణిక సిక్కులిల్లు (Prv.). — ప్రమాణ మొడిదరూ. To tell correctly (My.). — ప్రమాణ మొడిదరూ. To tell the quantity, etc. (of anything, My.). 2, = ప్రమాణ మాడు. ప్రమాణ మొడిద, ప్ర మొడియల్ బిద్ద (Prv.).

ప్రమాణభారణ pra-māṇa-pāraṇa. Filling out or completing measure or scale: gradation (Smd. 242. 243).

ప్రమాణవాక్య pra-māṇa-vākya. Authoritative statement, authority. (My.). 2, a formula used in taking an oath (My.).

ప్రమాణవాచీ pra-māṇa-vācī. A term denoting quantity (పరవా Smd. 122. 135 Cm.).

ప్రమాణసూత్ర pra-māṇa-sūtra. A term that indicates measure or quantity. అనితనితనిమ ఎనర ప్రమాణసూత్ర ముక్కు (Kk. 61).

ప్రమాణిక pra-māṇika. Forming a measure or standard; forming an authority;—true, fair, equitable (Mhr.). 2, N. of a vṛitta (Ch.). 3, a cubil (అవవ మోద Mr. 323). See మోద.

ప్రమాణికత pra-māṇikatana. Truthfulness, fairness, honesty (B. 2, 25).

ప్రమాణికు pra-māṇiku. To measure, to compute, to understand (అళి Smd. 45 Cm.); to discern, to discriminate, to examine (My.). ప్రత్యక్షవాదరూ ప్రమాణికు నోడ బేలు (Prv.).

ప్రమాణామర pra-māṇama. A maternal great-grandfather.

ప్రమాత్త pra-māṭṭi. Knowing truly or well; any person who gives evidence or proof, an authority.

ప్రమాధ pra-māṭhi. Stirring about, agitating, ohurning; breaking; afflicting; killing; a destroyer. See సూర్యము. 2, N. of the thirteenth year of the cycle of sixty (My.).

ప్రమాద pra-māda. Intoxication; madness, insanity, confusion; inadvertence, negligence, inattention, carelessness; error, inaccuracy, a blunder, mistake;—distress, misfortune (Bp. 13, 13; My.).

ప్రమాదశృంజన pra-māda-tyajana. Throwing away with heedlessness or unconcern. See ఉదాడు, చినుడు, బిలినాడు, చూరగాడు.

ప్రమాదేద pra-māḍi. N. of the forty-seventh year of the cycle of sixty (My.).

ప్రమాదరూ pra-māpāna. Murdering; killing, slaying, slaughter.

ಪ್ರಮಾರ್ಜನ pra-mārjana. Wasbing out, cleansing; wiping off, wiping away, wiping out; rubbing off, rubbing. See ಕರಿದು.

ಪ್ರಮಿತ pra-mita. Measured; understood; demonstrated, proved; adjusted, conformed, as by some rule. (My.).

ಪ್ರಮಿತಿ pra-miti. Measure;—a correct notion, right conception, true knowledge, knowledge established by proof.

ಪ್ರಮಾತ pra-mita. Killed, slain, immolated;—dead (ಮೃತ, ಸಂಸ್ಕೃತ, etc., ಸತ್ತಂ Mr. 394).

ಪ್ರಮಾರಿ pra-milē. Shutting the eyes; lassitude, weariness, enervation. 2, N. of a female (J. 16, 1. 2. 3 etc., as ಪ್ರಮಾರಿ).

ಪ್ರಮುಕ್ತ pra-mukta. Loosened, untied; liberated; buried, cast, shot (Rāv. 8, 46).

ಪ್ರಮುಖ pra-mukha. Turning the face towards, facing; in front of. 2, first, foremost, chief, principal, main, best; a chief, a respectable man (B. 4, 217; My.). 3, at the end of a compound: having as chief, headed by, preceded by, accompanied with, and so on, et cetera. ಪ್ರಮುಖನಾ ದವನು ವಿಮುಖನಾಗ ಬಾರದು (Priv.).

ಪ್ರಮುಗ್ಧ pra-mugdha. Bewildered; fainting, unconscious. 2, very charming. (R.).

ಪ್ರಮುದ pra-mnda. = ಪ್ರಮೋದ. (Bp. 2, 7; 30, 31).

ಪ್ರಮುದಿತ pra-mndita. Delighted, pleased, happy, glad, content (Śmd. 6; Ūh. v. 231; Bp. 35, 16).

ಪ್ರಮುಷ್ಪ pra-mushpa. Stolen away, taken away; (shortened), small, little, rare (ಅಲ್ಪ, etc., ಕಡಿದು Mr. 427).

ಪ್ರಮೆ pra-mē. ಪ್ರಮಾ. A measure; true perception, correct notion, accurate conception, true and certain knowledge.

ಪ್ರಮೇಯ pra-mēya. To be measured, measurable, finite, to be fatbomed (see ಅ-); demonstrable; discernible;—topic to be discussed or established. 2, a subject, a topic in general (= ವಿಷಯ, My.).

ಪ್ರಮೇಹ pra-mēha. Urinary disease, including strangury, stone or gravel, etc. (ಅಶ್ರು Mr. 387).

ಪ್ರಮೋದ pra-mōda. Excessive joy, delight, pleasure, happiness. 2, the fourth year of the cycle of sixty (Sk.).

ಪ್ರಮೋದಿತ pra-mōdita. Delighted, rejoiced, pleased, happy. (My.).

ಪ್ರಮೋದಿಸು pra-mōdisu. To rejoice, to be delighted (My.).

ಪ್ರಮೋದಿತ ಪ್ರಮೋದಿತ. (Thb. of ಪ್ರಮೋದ). = ಪ್ರಮೋದ No. 2 (My.).

ಪ್ರಯತ pra-yata. Well restrained, well governed, keeping the organs of sense under control;—pious, virtuous, pure.

ಪ್ರಯತ್ನ pra-yatna. Persevering effort, continued exertion or endeavour, great exertion; an effort (J. 24 sm.); an endeavour, essay. (My.). 2, difficulty. ಪ್ರಯತ್ನವಲ್ಲದೆ (ಅಯತ್ನ Śmd. 125 Cm.). ಯತ್ನ ಕಷ್ಟವದು (B. 5, 128). — ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸು. To make effort, to endeavour, to try (B. 3, 125; 4, 218). — ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡು. To endeavour, etc. (My.). — ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು. = ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸು. (B. 5, 170; My.).

ಪ್ರಯತ್ನತೆ prayatnatē. = ಪ್ರಯತ್ನ. (Bp. 38, 65).

ಪ್ರಯತ್ನಿಸು prayatnisa. To make effort; to essay, to attempt, to undertake, as a work (My.).

ಪ್ರಯಸ್ತ prayasta. Seasoned, dressed with sauces and condiments.

ಪ್ರಯಾಗ pra-yāga. A sacrifice;—the very place of sacrifice: a celebrated place of pilgrimage (Allahabad) at the

confluence of the Gaṅgā and Yamunā (J. 14, 21. 28; Śi. 101; My.). ಪ್ರಯಾಸ ಪಡೆ, ಪ್ರಯಾಗ ಸ್ಥಳೇತೇ? (Priv.).

ಪ್ರಯಾಣ pra-yāna = ಪಯಣ, q. v. Going forwards, setting out, starting on a journey (My.); a journey, a march; the march of an army, an expedition, an attack, an invasion. 2, departure, death. — ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡು. To start (My.). 2, to journey (B. 4, 116; My.). 3, to die (My.). — ಪ್ರಯಾಣ ಹೊದಿಸು. To start for a journey or voyage (My.). ಪ್ರಯಾಣಸನ್ನದ ಪ್ರಯಾಣ-sannāha. ಪ್ರಯಾಣಸನ್ನಾದ ಪ್ರಯಾಣ-sannāha. Making one's self ready for a journey or march (My.).

ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥ pra-yāna-stha. A traveler; a voyager (My.; B. 5, 126).

ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಪ್ರಯಾṇika. = ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥ. (My.; B. 5, 154).

ಪ್ರಯಾತ pra-yāta. Gone towards, advanced; gone, departed. (Ūpr. 1, 141; see ಭುಜಂಗ.).

ಪ್ರಯಾಮ pra-yāma. Restraining;—dearth, scarcity, dearth; competition of buyers in consequence of scarcity.

ಪ್ರಯಾಸ pra-yāsa. Effort, exertion, endeavour, labour, pains; difficulty. (J. 5, 34; My.). See Priv. a ಪ್ರಾಯ. — ಪ್ರಯಾಸ ಪಡು. To endeavour, to labour, to take pains (B. 5, 128; My.). ಪ್ರಯಾಸ ಪಟ್ಟವನಿಗೆ ಅಯಾಸವಿಲ್ಲವೇ? — ಪ್ರಯಾಸ ಪಡೆ, ಪ್ರಯಾಗ ಸ್ಥಳೇತೇ? (Priv.). — ಪ್ರಯಾಸವಡು. = ಪ್ರಯಾಸ ಪಡು. (B. 4, 221). — ಪ್ರಯಾಸವಾಗು. — ಅಗು. To become or be troublesome or difficult, to require pains (B. 4, 102. 221; My.).

ಪ್ರಯುಕ್ತ pra-yukta. Joined to; used, employed; associated or connected with; endowed with (ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸಂಕಟ, ಯುಕ್ತ, etc., ಕೂಡಲ Mr. 440; ಒಡನೆ ಕೂಡಿದ ಸಿದ್ಧ. 299 Cm.; Bp. 2, 8; 38, 55). 2, produced or occasioned by;—a cause;—on account of, e. g. ಕೂಟದ ಪ್ರಯುಕ್ತ, ಕೆಲಸದ ಪ್ರಯುಕ್ತ, ಪ್ರಸ್ತಪ್ರಯುಕ್ತ (My.).

ಪ್ರಯುಕ್ತಿ pra-yukti. Use, employment, application; impulse, instigation; cause, main object or end, consequence, result. (Bp. 39, 17; 53, 7; 60, 13).

ಪ್ರಯುತ pra-yuta. Joined, combined, united. (Bp. 21, 3; 38, 45; 46, 64; 57, 63). 2, a million. 3, disjoined, separated.

ಪ್ರಯೋಕ್ತಿ pra-yōkti. = ಪ್ರಯುಕ್ತಿ (Bp. 46, 63).

ಪ್ರಯೋಕ್ತೃ pra-yōkti. One who employs or makes use of; one who performs or directs; one who lends money on usury; one who shoots, as an arrow.

ಪ್ರಯೋಗ pra-yōga. Joining together. 2, application, employment, use. 3, undertaking, beginning, commencement. 4, an order, a precept (ಆಜ್ಞೆ, ತಾಸಿತ, ಆದೇಶ, ಪೇದ್ವಿದು Mr. 440). 5, a design, a device, a plan, a contrivance. 6, use, usage, practice (My.). 7, ceremonial form, course of proceeding; the learning and business of a purōhita (My.). 8, hurling, throwing, casting, as an arrow. 9, exhibition of a dance, performance or representation of a drama. 10, lending money on usury. 11, the form (of a word) which is commonly used, usual form. 12, the application of a grammatical rule (Śmd. 24. 28. etc. etc.). See ಪ್ರಿ. ಪ್ರಯೋಗವಾದಯದ ಪ್ರಯೋಗನ ಮಾಡ್ವನೇ (Priv.). — ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡು. To use, to employ (ಪ್ರಯೋಗಿಸು Śmd. 22 Cm.; B. 5, 219; My.). 2, to throw, as an arrow (My.).

ಪ್ರಯೋಗತರ prayōga-tara. Common, general use (Ūh. v. 340).

ಪ್ರಯೋಗಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರಯೋಗ-*prayoga-dṛishṭa*. (A word) seen in actual use (Śmd. 37).
 ಪ್ರಯೋಗ ಪ್ರಯೋಗಿ. *Being employed or used, usual*. 2, using, applying.
 ಪ್ರಯೋಗಿಸು ಪ್ರಯೋಗಿಸು. To use, to employ (Śmd. 22. 134. 142. 394; My.). 2, to throw, as an arrow (My.).
 ಪ್ರಯೋಜಕ ಪ್ರಯೋಜಕ. Occasioning, effecting, etc. 2, useful, beneficial (My., not Sk.); a useful man (My.).
 ಪ್ರಯೋಜನ ಪ್ರಯೋಜನ. Application, employment, use. 2, need of, necessity for. 3, *cause, occasion, motive, origin*. 4, *purpose, object, aim, intention, design, scope* (ಎಪಯ Śmd. 60 Cm.; ಕಾರ್ಯ 7 Cm.). 5, profit, interest (Sk.); gain, usefulness, advantage, benefit, use (ಹಿತ Nn. 84; ಬೇಕಾದುದು 132; ಅರ್ಥ, ಯೋಗ್ಯ 156; ಅರ್ಥ Mr. 497; ವಾದ್ಯ Śmd. 1). ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ವಾರದವ ಪ್ರಸಕ್ತ ಬನ್ನನೇ? (Prv.). 6, a festive occasion (Mbr.; My.). See ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ; Prv. a. ಯೋಜನೆಯು.
 ಪ್ರಯೋಜನವಸ್ತು ಪ್ರಯೋಜನವಸ್ತು. A thing or article that is originated or used (Śmd. 273. 274).
 ಪ್ರಯೋಜನವಸ್ತು ಪನ ಪ್ರಯೋಜನವಸ್ತು-sthāpana. The establishment of the great aim (Kāvya. II, 1, 7).
 ಪ್ರಯೋಜನೀಯ ಪ್ರಯೋಜನೀಯ. Fit to be used (My.).
 ಪ್ರಯೋಜಿಸು ಪ್ರಯೋಜಿಸು. To be used, employed or practised, fit to be used (My.);—to be cast or thrown. 2, a servant. 3, that which is put out to interest: capital.
 ಪ್ರರತ್ನ ಪ್ರರತ್ನ. An excellent gem (Grj. 3, 2).
 ಪ್ರರೂಢ ಪ್ರರೂಢ. Grown forth or up, full-grown; shot, budded; increased. (Śmd. 71; Ūpr. 2, after 53; 10, after 2).
 ಪ್ರರೋಹ ಪ್ರರೋಹ. Growing or shooting forth; germinating, sprouting, budding; a bud, a sprout. (Ūpr. 1, 118).
 ಪ್ರರೋಹಕೃತ ಪ್ರರೂಢ-kṛiyā. Sprouting, budding. See ಮೋಳೆ.
 ಪ್ರಲಗ್ನಕ ಪ್ರಲಗ್ನಕ. A surety, etc. (ಪ್ರತಿಭು, ಬೋಧಕ Mr. 288).
 ಪ್ರಲಪನ ಪ್ರಲಪನ. Speaking forth, speaking; talking idly or incoherently, prattling; crying, lamenting. (My.).
 ಪ್ರಲಪಿತ ಪ್ರಲಪಿತ. Spoken, uttered, said; chattered; lamented. (My.).
 ಪ್ರಲಪಿಸು ಪ್ರಲಪಿಸು. = ಸಳಯಿಸು, etc. To speak, to talk; to prattle; to speak incoherently or deliriously; to lament, to wail (My.).
 ಪ್ರಲಬ್ಧ ಪ್ರಲಬ್ಧ. Overreached, cheated. See ಎ.
 ಪ್ರಲಮ್ಬ ಪ್ರಲಮ್ಬ. Hanging down, on or from. 2, N. of a dāitya slain by Balarāma.
 ಪ್ರಲಮ್ಬಘ್ನ ಪ್ರಲಮ್ಬ-ghna. The slayer of Pralamba: Balarāma, Baladēva.
 ಪ್ರಲಮ್ಬಾರಿ ಪ್ರಲಮ್ಬa-ari. The enemy of Pralamba: Balarāma (My.).
 ಪ್ರಲಮ್ಬ ಪ್ರಲಮ್ಬ. Overreaching, cheating, fooling (ಪಂ ಯೋಗ, etc. Mr. 90; ಎಪ್ರವಾಸ, ನಂಜನ 449).
 ಪ್ರಲಯ ಪ್ರಲಯ. = ಸಳಯ, ಪ್ರಳಯ, ಪ್ರಳಯ. Dissolution, destruction (ನಿರ್ಮೂಲನ, ಲಯವಸ್ತು Nn. 100). 2, the destruction of the world at the end of a kalpa. 3, death. 4, fainting, syncope. 5, heat of the sun, sunshine (ಅತಪ, ಬಿಸಿಲು 100). See Kāvya. IV, 1, 9; IV, 2, 17.

ಪ್ರಲಯಕಾಲ ಪ್ರಲಯ-kāla. The time of universal destruction (ಸಂವತ್ಸರ G.).
 ಪ್ರಲಯದೂರ ಪ್ರಲಯ-dūra. Far from or free from destruction (Bp. 8, 3).
 ಪ್ರಲಯವಹ್ನಿ ಪ್ರಲಯ-vahni. = ಸಳಯವಹ್ನಿ. The fire at the destruction of the world.
 ಪ್ರಲಯಾಗ್ನಿ ಪ್ರಲಯ-agni. = ಪ್ರಲಯವಹ್ನಿ. (Bp. 54, 56).
 ಪ್ರಲಾಪ ಪ್ರಲಾಪ. Talk, conversation, discourse. 2, *unmeaning or senseless talk*, incoherent or delirious speech, prattling, prate, chattering. 3, lamentation. — ಪ್ರಲಾಪನೀಯ. -o-. To lament, etc. (Ahh. P. 7, after 13). — ಪ್ರಲಾಪನ. A sanni that produces delirious speech (My.).
 ಪ್ರಲಾಪಿಸು ಪ್ರಲಾಪಿಸು. To speak, to talk. 2, to talk incoherently; to rave. 3, to lament, to wail. See Bp. 13, 8; 36, 8; 57, 15.
 ಪ್ರಲೀನ ಪ್ರಲೀನ. Dissolved; absorbed; vanished; destroyed; unconscious. See Bp. 36, 12; 53, 36.
 ಪ್ರವಚನ ಪ್ರವಚನ. A loud sound; a declaration, a proclamation, an announcement (ಕವಚ, ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ Nn. 88, o. r. ದೊಡ್ಡ ದನಿ).
 ಪ್ರವಚನ ಪ್ರವಚನ. Speaking, speech; proclamation; expounding, interpretation; excellent speech or language, eloquence; sacred writings, especially the so-called brāhmanas; the sacred writings of the Jains (Ūpr. 4, 17).
 ಪ್ರವಚನೀಯ ಪ್ರವಚನೀಯ. To be spoken or declared, fit to be spoken (My.). 2, a good speaker; a teacher.
 ಪ್ರವಣ ಪ್ರವಣ. A declivity, a steep descent, a precipice. 2, declining, bent, sloping down, steep, abrupt. 3, *inclined to, disposed to, devoted to, applying one's self to, addicted, prone*; accomplished (ಪ್ರಸಿದ್ಧ Śmd. 240 Cm.). 4, a place where four roads meet.
 ಪ್ರವಯಣ ಪ್ರವಯಣ. A goad. (Colehr.).
 ಪ್ರವಯಸ್ ಪ್ರವಯಸ್. Advanced in age, old.
 ಪ್ರವರ ಪ್ರವರ. A call, a summons. 2, a line of ancestors; a family, race or lineage. 3, one of the forty-nine gōtras. 4, an ancestor. 5, offspring, descendants. 6, *most excellent, chief, principal, best* (ಅತ್ಯುನ್ನತೇಷು Śmd. 2 Cm.); feminine ಪ್ರವರೆ (Ūh. v. 75). 7, N. of a vṛitta (Ūb.). 8, verborosity, prolixity (My.). See Bp. 36, 49; 46, 68. 9, N.
 ಪ್ರವರಾಕ್ಷರ ಪ್ರವರ-akshara. N. of a vṛitta (Ūh.).
 ಪ್ರವರ್ಗ ಪ್ರವರ್ಗ. Sacrificial fire; an excellent assemblage. (R.).
 ಪ್ರವರ್ತ ಪ್ರವರ್ತ. Engaging in, occupied in, undertaking. (Bp. 19, 3; 46, 6).
 ಪ್ರವರ್ತಕ ಪ್ರವರ್ತಕ. Setting in motion, setting on foot; producing, causing, originating (Bp. 55, 19); causing to go on well, promoting (J. 26, 38); instigating, urging. 2, the original instigator of any act, an originator, a founder; a promoter.
 ಪ್ರವರ್ತಕಿ ಪ್ರವರ್ತaki. A female who instigates; a pimp (J. 5, 58).
 ಪ್ರವರ್ತನ ಪ್ರವರ್ತana. Going or moving forwards; happening, coming to pass, appearing; hecoming, existing. 2, activity, action, acting; business;—course, proceeding;—occupying one's self in; behaviour, conduct;

procedure, way, manner, mode. (Ahh. P. 1, after 68; Bp. 3, 79; 39, 29). 3, pushing forwards, setting on foot, etc.

ప్రవర్తనే pra-varṭanē. = ప్రవర్తన. (Bp. 4, 61; Mr. 3).

ప్రవర్తి pra-varṭi. Moving forwards, going on well; coming forth or into being, coming to light (Kāvy. IV, 2, 37); occupying one's self in, practising (Bp. 48, 1).

ప్రవర్తిసు pra-varṭisu. To go on well; to be much used or employed (లేనాగి వర్తిసు śmd. 113 Mdh. Cm.); to be used (256); to proceed, to go on, to go, as law, time, etc. (J. 10, 52; My.); to come to pass, to appear (śmd. 5. 196); to engage in, to be occupied in (వర్తిసు śmd. 237 Cm.; Bp. 61, 2; My.); to act (J. 26, 25). 2, to set in motion or action, to carry on, to perform, as a business (My.).

ప్రవర్ధ pra-varḍha. Causing to grow, increasing (Bp. 21, 29).

ప్రవర్ధన pra-varḍhana. Causing to grow or increase. 2, augmenting, increase. (Bp. 20, 29; 37, 34; 59, 46).

ప్రవర్ధమాన pra-varḍhamāna. Growing up, growing, increasing (Ūpr. 6, after 66; My.).

ప్రవర్ధత pra-varḍhita. = ప్రవృద్ధ. (Bp. 48, 75).

ప్రవర్ధసు pra-varḍhisu. To grow, to increase (My.).

ప్రవర్ధ pra-varḍha. = ప్రబుధ.

ప్రవర్తికే pra-vallikē. = ప్రవర్తికే. (ప్రవర్తికే, ప్రవర్తికే, ఓగి Mr. 90).

ప్రవహ pra-vaha. Carrying forwards, dragging onwards. 2, flowing or streaming forth. 3, wind, air.

ప్రవహణ pra-vahana. Going forth; run or course (దయన, రథం వారి హి; దయన, భక్తియ వారి Mr. 264); a ship, a boat (హి, భక్తి, వారి Mr. 407); a covered carriage, a kind of litter.

ప్రవహిసు pra-vahisu. To flow (My.). 2, to drag or draw, as a carriage (My.).

ప్రవర్తికే pra-vallikē. = ప్రవర్తికే, etc. A riddle, an enigma.

ప్రవహణ pra-vāṇi. A weaver's shuttle. See నిహ.

ప్రవాద pra-vāda. Speaking forth, uttering; mentioning; proclaiming, declaring, declaration; spreading a rumour;—discourse, conversation;—a saying, popular talk, rumour, report (My.; Si. 55);—a fable, a myth.

ప్రవాది pra-vādi. Giving forth a sound, uttering a cry; speaking, speaking of, reporting (Sk.).

ప్రవారణ pra-vāraṇa. Granting what is desired. See వి.

ప్రవాళ pra-vāla. = వనక, వనక, ప్రవాళ, q. v. A young shoot, etc. (ఎళయ శీనన Mr. 106; వల్లవ, తళన Nn. 7; నవవల్లవ Mr. 505). 2, greenness (వల్ల, వసురు 7). 3, redness (అరుణ, శీమ్రు 7). 4, coral (వనక, వనక 7; ఎళయ వనక 505). 5, the hair of the head (నవిర, మల్లయ శీ దర 7; శీత 505). 6, a tail (నాల, వాల 7; అలవ వాల 505). 7, the neck of a lute (ఎనవి, ఎళయ వాల 7; వల్ల 505).

ప్రవాళికే pra-vāla-kīka. The coral-polyp (B. 4, 173).

ప్రవాళభస్మ pra-vāla-bhasma. Calx or ashes of coral, used medicinally. (My.).

ప్రవాస pra-vāsa. Sojourning abroad, foreign residence, being away from home; a temporary sojourn; a foreign

abode. దుఃఖవన్న మదయ దేశాన్ని, ప్రవాసాన్ని వీడటం (B. 5, 200). 2, a kind of śringāra (Kāvy. IV, 2, 26). — ప్రవాస మారు. To sojourn abroad, to go abroad (B. 4, 186).

ప్రవాసన pra-vāsana. Causing to live abroad, exile, banishment. 2, dwelling abroad. 3, killing, slaying.

ప్రవాసి pra-vāsi. He that lives away from home or resides abroad. (B. 4, 214; My.).

ప్రవాహ pra-vāha. Flowing or streaming forth; a stream, a current, a flow, a flux, a course; continuous flow or passage. See ఎచ్చి, నది. — ప్రవాహగోళం. శీతం. To begin to stream or flow (forth, ఎగు G.).

ప్రవాహికే pra-vāhikē. Diarrhoea. See ఎచ్చి.

ప్రవాహిసు pra-vāhisu. To stream, to flow in a current (J. 8, 30; 9, 5).

ప్రవిఖ్యాతి pra-vikhyāti. Fame, celebrity.

ప్రవిభజన pra-vigbhāna. Dividing, breaking up; destruction, ruin (Bp. 51, 62).

ప్రవిచరణ pra-vicāraṇa. Discernment, discrimination (Ūpr. 9, 56).

ప్రవిదారణ pra-vidāraṇa. Causing to burst asunder. 2, war, battle.

ప్రవిదిత pra-vidita. Made known, known (ప్రసిద్ధి వాద śmd. 155 Cm.; విశేషవాగి ప్రసిద్ధి వాద 158 Cm.; ప్రసిద్ధి వాద 344 Cm.; ప్రసిద్ధి 374 Cm.).

ప్రవిభాగ pra-vibhāga. Parting asunder, division, distribution, classification; a part, a portion. (Kāvy. III, 3, B, 164).

ప్రవిమల pra-vimala. Very pure, etc. (Bp. 2, 3; 12, 24; 16, 50; 36, 49; 59, 44).

ప్రవిలసిత pra-vilasita. Very brilliant, beautiful or splendid (Kāvy. III, 3, B, 173).

ప్రవిలోమ pra-vilōma. Reverse order, reverse: negation.

ప్రవిలోమకీయ pra-vilōma-kriyē. The negative mood (ప్రతివేదకీయ śmd. 291 vṛtti & Cm.).

ప్రవిలేఖ pra-vilēka. Great knowledge or skill (Bh. 1, 6, 20).

ప్రవిలేఖ pra-vilēka. Separation, parting.

ప్రవిష్ట pra-viṣṭa. Entered into, entered, gone into, come into. (śmd. 90).

ప్రవిణ pra-viṇa. Skilful, clever, proficient, erudite, conversant with. Feminine ప్రవిణి (My.).

ప్రవిణత pra-viṇata. Skill, proficiency. (Bp. 3, 42; 45, 2; My.).

ప్రవిణత్వ pra-viṇatva. = ప్రవిణత. (My.).

ప్రవిర pra-vira. Heroic, powerful; best, most excellent; a hero, a warrior, a chief; N. (J. 8, 15. 25. 26. 28, etc.).

ప్రవర్ధ pra-vardha. Tbh. of వృద్ధ. (My.).

ప్రవర్ధికే pra-vardhikē. Tbh. of వృద్ధి. (My.).

ప్రవర్ధమే pra-vardhime. Tbh. of వృద్ధి. (My.).

ప్రవర్తి pra-vṛtti. Going forwards, proceeding; continuous flow;—purging (My.);—progress, advance, procession. 2, active life, as opposed to nirvṛtti (My.). 3, news, tidings, intelligence. 4, prevalence.

ప్రవృద్ధ pra-vṛddha. Grown up, full grown; increased, spread about; large. See Nr. s. అగల.

ಪ್ರವೃದ್ಧಿ pra-vṛddhi. Growth, increase; prosperity. See ಬಳಿ, ಧರ್ಮ; Ūpr. 9, after 10.

ಪ್ರವೇಶ pra-vēka. Choicest, most excellent, best, chief.

ಪ್ರವೇಶ pra-vēpi. A braid of hair, the hair twisted and unadorned as worn by widows and by wives in the absence of their husbands. 2, a piece of coloured woollen cloth, used instead of a saddle; the housings of an elephant (see Mr. s. ಅತ್ತರಣ).

ಪ್ರವೇಶ pra-vēśa. Entering into, entering, entrance. 2, coming in, settling on, commencement. See ಪುಗು, ಸಲ. — ಪ್ರವೇಶಂಗಯ್. -ಂಗಯ್. To make one's entrance, to enter (J. 28, 15). — ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡು. = ಪ್ರವೇಶಂಗಯ್. ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡದ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅವೇಶ ಬಂದರೆ ಸೇರಾನ್ಯೇ? — ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲಾದಿದನಗೆ ಅವೇಶವಿದ್ದರೇನು? (Prva.).

ಪ್ರವೇಶನ pra-vēśana. Entering into, entering. 2, conducting into, leading into, introducing.

ಪ್ರವೇಶಿ pra-vēśi. Entering; having an entrance. (Bp. 40, 65).

ಪ್ರವೇಶಿಸು praveśisu. To enter into, to enter, to come into, to go into; to enter upon (Bp. 53, 49; 55, 7; J. 5, 32). ಮನಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಮನೆಯನ್ನು, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ (My.).

ಪ್ರವೇಶ್ಯ pra-vēśita. An arm; the fore-arm or wrist.

ಪ್ರವೇಶ್ಯನ pra-vēśhana. Covering over, encompassing, covering, surrounding. See ವಸ್ತ್ರ.

ಪ್ರವ್ಯಕ್ತ pra-vyakta. Evident, apparent, manifest.

ಪ್ರವ್ರಜನ pra-vrajana. Going abroad, travelling abroad, migrating. (My.).

ಪ್ರವ್ರಜಿತ pra-vrajita. Gone abroad. (My.). 2, a religious mendicant. 3, the pupil or attendant of a Jaina or Buddhist mendicant.

ಪ್ರವ್ರಜ್ಯ pra-vrajyā. Going abroad, migration, wandering about, especially as a religious mendicant. (My.).

ಪ್ರವ್ರಾಜಕ pra-vrajaka. A religious mendicant. (My.).

ಪ್ರವ್ರಾಜನ pra-vrajana. = ಪ್ರವ್ರಜ್ಯ. (My.). 2, sending abroad; banishing (Sk.).

ಪ್ರಶಂಸಿಸು pra-śamsisu. To praise, to eulogize (My.).

ಪ್ರಶಂಸೆ pra-śamśe. Praise, eulogy (ಕೊಪ್ಪಾಟಿ Ūmd. Dh. s. ಜೋರನು). 2, fame, glory. See ಅಪ್ರಸುತ.

ಪ್ರಶಮ pra-śama. Calmness, tranquillity, peace, composure (Bp. 49, 8; My.). 2, tranquillizing, calming, assuagement, removing. 3, abatement, cessation.

ಪ್ರಶಮನ pra-śamana. = ಪ್ರಶಮ 1-3. (Bp. 26, 45). 4, killing, slaughter.

ಪ್ರಶಮಿತ pra-śamita. Tranquillized, appeased; quelled, quenched. (My.).

ಪ್ರಶಮಿತತಮ praśamita-tama. A man whose mental darkness has been destroyed (Ūpr. 2, 16).

ಪ್ರಶಮಿಸು pra-śamisu. To become calm, to be appeased, to be soothed (Abh. P. 14, 60).

ಪ್ರಶಸ್ತ pra-śasta. Praised, commended; eulogized, extolled; laudable; commendable, admirable, excellent; good, best (ಸಂಸ್ಕೃತ, ಅನ್ವಗಿಯು Mr. 458); happy; well; right. 2, = ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರಸುತ, well-behaved, etc. (ಪ್ರತಿತ, ಗೆಲ ನುಡಿವಂ Mr. 287). ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಪ್ರಶಸ್ತೃ pra-śasya. Commendable, praiseworthy, excellent.

ಪ್ರಶ್ನೆಮು praśñimē. Thh. of ಪ್ರಶ್ನೆ. (My.).

ಪ್ರಶ್ನ praśna. = ಪನ್ನೆ, ಪ್ರಶ್ನೆಮೆ, ಪ್ರಶ್ನೆ. A question, an inquiry, an interrogation, a query; — a point at issue; a problem for calculation. — ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳು. To ask a question (B. 4, 64); to inquire about. — ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡು. To ask (B. 4, 126).

ಪ್ರಶ್ನಚಿಹ್ನೆ praśna-ōihna. A sign of interrogation (B. 3, 5).

ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ praśna-arthaka. Interrogative (My.).

ಪ್ರಶ್ನೆ praśñē. Thh. of ಪ್ರಶ್ನೆ (Ūmd. 102; ಬೆನಗೊಮ್ಮು Mr. 167; My.). — ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳು. = ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳು. ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳ ಬೇಕೇ? — ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ವ್ಯಸನ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prva.). — ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡು. = ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡು. (My.). — ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಏನು. -ಎತ್ತು. To raise a question (Bp. 53, 59). — ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕು. = ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡು. (My.).

ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ praśna-uttara. Questions and answers: conversation, a dialogue (B. 4, 156; 5, 78; My.). 2, a particular figure of speech (Kāv. III, 2, B, after 37. 100-102). ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರದಿಂದ ಮಾತಾಡೋಣ (ಸಲ್ಲಾಪ, ಸಮ್ಮಾಪ ನೆ G.). 3, a catechism (My. schools).

ಪ್ರಶ್ರಯ pra-śraya. Respectful demeanour, affection, regard, respect, courtesy, civility, modesty.

ಪ್ರಶ್ರಿತ pra-śrita. Of respectful demeanour, modest, humble, courteous, civil, well-behaved (ಪ್ರಶಸ್ತ, ಗೆಲ ನುಡಿವಂ Mr. 287).

ಪ್ರಸ್ಥ pra-stha. Standing in front, prior; chief; — a leader.

ಪ್ರಸ್ಥವಾಹ praśthā-vāh. A young bull or steer training for the plough.

ಪ್ರಸ್ಥಾಹಿ praśthāhi. A cow for the first time with calf (ತನೆ ನಿಲಲು Mr. 180).

ಪ್ರಸಕ್ತ pra-sakta. Attached to, connected with; — feeling affection for, devoted to, addicted to; — = ಪ್ರಶಸ್ತ No. 2. (ಪ್ರಸುತ, ಗೆಲ ನುಡಿವಂ Mr. 287).

ಪ್ರಸಕ್ತಿ pra-sakti. Connection; — devotion to; — engagedness, the being occupied with; — the topic or subject of conversation; — perseverance, energy; — effort (B. 4, 57). — ಪ್ರಸಕ್ತ ತೆಗೆ. To take up as a topic of conversation (B. 4, 34; My.).

ಪ್ರಸಂಗ pra-saṅga. (= ಪ್ರಸಕ್ತಿ). Connection; union, association, intercourse, meeting (Bp. 45, 15; 61, 41). 2, subject, topic, the case as stated, a topic under discussion, a subject of conversation; discussion (My.). ಪ್ರಸಂಗ ಕೇಳಲಕ್ಕೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ಬೆಸನವಾದಳು. — ಪ್ರಸಂಗ ಕೇಳಿದರೂ ಅಸಂಗತಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prva.). 3, circumstances, incident, event (Bp. 46, 85; J. 26, 38). 4, the fit time, season; — the occurred time; an occasion, a time (Mhr.; ಅವಸರ, ತಾವ, ಪರ್ಯಾಯ, ಪ್ರಸ್ತಾವ, ವಾರ G.; B. 3, 7. 19. 93; 4, 37. 43. 50. 79. 89. 123. 134. 142; B. 5, 43. 90); an adverse time (B. 5, 41). — ಪ್ರಸಂಗಂಗಯ್. -ಂಗಯ್. To make a discussion of, to discuss (Rāv. 7, after 97). — ಪ್ರಸಂಗ ನಡಿಸು. = ಪ್ರಸಂಗಂಗಯ್. (B. 4, 136; My.). — ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡು. = ಪ್ರಸಂಗಂಗಯ್. (My.); (to proclaim, preach, ಸಾಡು G., Ūb., according to the use of missionaries).

ಪ್ರಸಂಗತಿ pra-saṅgati. Connection, union (Bp. 31, 19).

ಪ್ರಸಂಗಾವಧಾನ pra-saṅga-avadhāna. Attention or care meet for the emergency (B. 4, 61).

ಪ್ರಸಂಗಿ pra-saṅgi. Attached to, devoted to; a devotee (Bp. 7, 3). 2, a discussor (My.).

ಪ್ರಸಂಗಿಸು pra-saṅgiu. = ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡು. (My.).

ಪ್ರಸನ್ನ pra-sanna. Settled down;—clear, bright, pellucid, limpid, pure, clean;—tranquil; soothed, propitiated, pleased, delighted;—gracious, propitious, kind, kindly disposed towards, pleased with;—true. 2, one of the gunas (Kāv. III, 1, A, 8. 15-17). — ಪ್ರಸನ್ನಂಗಿಯ್ಯು. -ಂಗಿಯ್ಯು. To canse to become gracious (Bp. 54, 68).

ಪ್ರಸನ್ನತ pra-sannata. Pleased (Bp. 17, 11).

ಪ್ರಸನ್ನತರ prasanna-tara. Uncommonly clear, etc. (Rāv. 13, after 23).

ಪ್ರಸನ್ನತೆ pra-sannatē. Clearness, brightness, pellucidness, purity; — favour, kindness, propitiousness; good humour.

ಪ್ರಸನ್ನತೃ pra-sannatva. = ಪ್ರಸನ್ನತೆ. See 34.

ಪ್ರಸನ್ನಭಾವ prasanna-bhāva. = ಪ್ರಸನ್ನತೆ. (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದ ಧಾವ 8md. 367 Cm.). See 34.

ಪ್ರಸನ್ನೀಕೃತ prasanni-kṛta. Favoured (Ūpr. 4, after 28).

ಪ್ರಸನ್ನೇ ಪ್ರಸನ್ನ. (feminine). Pleasing;—spirituous liquor.

ಪ್ರಸನ್ನೇರೆ prasanna-irē. Spirituous liquor.

ಪ್ರಸಭ pra-sabha. Force, violence, importunity (ಬಲುಕು Hlā.; see a. ಬಲುಕು). ಪ್ರಸಭಂ, forcibly, violently.

ಪ್ರಸರ pra-sara. = ವಸರ, ವಸರ. Moving forwards. 2, spreading; extending; extent, dimension, diffusion, dispersion (ಎಕರ್ಣ, ಹರಿದನ್ನಾಡು Nn. 108);—a sort of spreading itoh (see Nr. a. ಎಸರ್ವಣ). 3, expansion. 4, a multitude, an assemblage. 5, a stream, flow, onrrent. 6, morbid displacement of the humours of the body (ನೋವು 108). 7, speed, velocity; force (ಹರ, ಬಲುಕು Mr. 461); sharpness, power, strength, etc. (ತೇಜ, ತೇಜಸ್ 108). 8, affectionate solicitation, affection, amiability.

ಪ್ರಸರಣ pra-sarāṇa. Going forward or forth; spreading, etc. (ವಸರ 8m. 103). 2, surrounding an enemy.

ಪ್ರಸರಣೋಗ್ಯತೆ prasaraṇa-gōgyatē. The capability of extension, extensibility (B. 4, 97).

ಪ್ರಸರಣೀಲ prasaraṇa-īla. Extensible (B. 4, 106. 124).

ಪ್ರಸರಿಸು pra-sarīsu. = ವಸರಿಸು. To move forwards; to spread abroad; to be extended; to be diffused (My.). 2, to spread (v. t., My.).

ಪ್ರಸರ್ಪಣ pra-sarpaṇa. Creeping or crawling forth or on; going forwards, proceeding. (My.).

ಪ್ರಸವ pra-sava. Procreating, generating; bringing forth or bearing young, childbirth, parturition (ಪ್ರಸವ, ಹೆದುವು ದು Nn. 120); birth. 2, offspring, progeny. 3, a flower, a blossom (ಲತಾನ್ತ, ಪುಷ್ಪ 120). 4, fruit. 5, opening, budding, flowering (ಎಕಾಶ, ಅಬರುವು ದು 120). 6, furtherance, assistance; what is good (ಒಳ್ಳು, ಒಳ್ಳೆಪ್ಪು 120). 7, rousing up, exultement, animation;—infatuation, the state of being greatly enamoured (ಅತಿಮೋಹ 120; ಮೋಹ Mr. 476).

ಪ್ರಸವಾಲ prasava-kāla. The time of childbirth or of travail. See ಪೊದ್ದು. ಪ್ರಸವಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಪ್ರಸವನ pra-savana. Bringing forth.

ಪ್ರಸವನಕ್ರಿಯೆ prasavana-kriyē. The act of bringing forth, the state of being in travail. See ಮುಲುಕು.

ಪ್ರಸವಬಂಧ prasava-bandha. = ಪ್ರಸವಬಂಧನ. (Mr. 107).

ಪ್ರಸವಬಂಧನ prasava-bandhana. The foot-stalk of a leaf or flower, the leaf-stalk or peduncle.

ಪ್ರಸವವೇದನ prasava-vēdana. The throes of childbirth (My., also as -ವೇದನ). See ಮುಲುಕು; Prv. a. ಬೇತಾಳ.

ಪ್ರಸವಿತ pra-savita. Flowered, full of blossoms (Bp. 86, 49).

ಪ್ರಸವಿತ್ಯ ಪ್ರಸಾವಿತ್ರಿ. A procreator, a generator, a father. (R.).

ಪ್ರಸವಿಸು prasavian. To beget, to bring forth (My.).

ಪ್ರಸವ್ಯ ಪ್ರಸಾವ್ಯ. Turned towards the left; contrary, reverse, reverted, inverted. 2, favourable.

ಪ್ರಸಹ್ಯ ಪ್ರಸಾಹ್ಯ. Having withstood;—forcibly, violently, by force.

ಪ್ರಸಾದ pra-sāda. = ವಸಾದ, etc. Settling down, becoming clear; clearness, brightness, pellucidness, limpidness, purity, cleanness;—clearness of style, perspicuity. 2, calmness, tranquillity, absence of excitement, repose, composure;—serenity of disposition, good humour, good temper. 3, graciousness, propitiousness, favour, kindness, kind behaviour (ಪ್ರಣಯ, ತಿಳಿಪಡುವು Hlā.; ಪ್ರಣಯ, ತಿಳಿ Mr. 455). 4, a portion or remnant of anything (food, fruit, flowers, etc.) that has been presented to an idol, given by the pūjāri as a blessing to a worshipper, any gift (food, fruit, water, ashes, etc.) that comes from a guru or idol. (My.). 5, a free gift, a gratuity. ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿ ಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಪ್ರಸಾದದಿನ್ನ ಬಿದ್ದು.—ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದರೆ ಪ್ರಸಾದ ಹೋದೀತೇ?—ಪ್ರಸಾದವಿದ್ದರೆ ಪರಲೋಕ ಸೇರಾಕೇ?—ಪ್ರಸವಾಲ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See ಒಲುಮೆ; Kāv. IV, 1, 8; Bp. 1, 14; 2, 85. 55; 24, 34. 43; 30, 11. 12; 31, 30; 37, 49; 39, 50; 43, 67; 44, 23; 47, 17; 48, 6. 22. 24. 31; 49, 35; 56, 8-11. 46; 57, 4; 58, 20. 26. 41. 46. 69; 59, 23; 61, 20. 55. 61; ಉಭಯಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ, ತ್ರಿವಿಧ, ಲಿಂಗ, ತಿವ ಲಿಂಗ, ತಿವ, ಸಿದ್ಧ; Prv. a. ಪ್ರಸ್ತಾಪ.

ಪ್ರಸಾದನ pra-sādāna. = ವಸಾಯನ. Rendering clear, cleansing; tranquillizing; gratifying; rendering gracious;—boiled rice;—a gratuity.

ಪ್ರಸಾದನೆ pra-sādānē. Gratifying; service, worship (ಉದಾಸಿ, etc., ಸೇವೆ Mr. 27).

ಪ್ರಸಾದರೀರಿ prasāda-īriri. A person to whose body prasāda (ashes, etc.) has been attached (Bp. 49, 34).

ಪ್ರಸಾದಿ prasādi. Calming, tranquillizing; showing favour, treating with kindness;—bright. 2, come from an idol, a gurn, a king, etc. as a gift of blessing (Mhr.; My.). 3, one who distributes prasāda (Bp. 9, 45). 4, a person that has received (or receives) prasāda (56, 29; 60, 9). See ಅ, ಅದಿ, ಸು.—ಪ್ರಸಾದಿಯ ದಾಸಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 32, 83).

ಪ್ರಸಾದಿತ pra-sādita. = ವಸಾಯಿತ 1, etc. Purified;—pleased; propitiated;—worshipped;—having received prasāda or as prasāda;—a present. See ತಂಕರ; ತಿವ; Ūpr. 8, after 24; 10, after 2.

ಪ್ರಸಾದಿಸು prasādien. To grant graciously (Bp. 2, 24; 23, 41).

ಪ್ರಸಾದನ ಪ್ರಸಾದನಾ. = (ಪಟ್ಟ), ವಸವನ. Bringing about, accomplishing; arranging; setting in order. 2, decorating, decoration, embellishment, ornament, dress, toilet (ಪ್ರತಿವರ್ಣ, etc., ಸಂಗರಂಗಿಯ್ಯು ದು Mr. 333).

ಪ್ರಸಾದಿನಿ pra-sādhanī. A comb.

ಪ್ರಸಾದಿತ ಪ್ರಸಾದಿತಾ. Accomplished, done. 2, ornamented, decorated.

ಪ್ರಸಾರ pra-sāra. Going forth, spreading, extending;—going out to forage;—stretching or spreading out. See ಪರೈ, ಹರಡು.

ಪ್ರಸಾರಣ pra-sāraṇa. Cansing to go forwards, stretching out, extending, spreading, spreading abroad, diffusing, diffusion, expanding, expansion, increase;—displaying, unfolding, exhibiting, exposing for sale;—going about. See ನಿಮಿರ, ನಿಮಿರ್, ನೀಡು, ನೀಳ, ಪರ, ಹರಡು.

ಪ್ರಸಾರಣಿ pra-sāraṇi. = ಹಸರಣಿ. *The creeper Paederia foetida* Lin.

ಪ್ರಸಾರಿ pra-sāri. Coming forth; going along; extending, spreading.

ಪ್ರಸಾರಿತ pra-sārita. Moved forwards, held out; stretched out, expanded, extended, spread, diffused; laid out, exhibited, exposed (for sale). (My.).

ಪ್ರಸಿತ pra-sita. Bound to, bound, fastened;—adhering to, engaged in; diligent, attentive.

ಪ್ರಸಿತೆ pra-siti. A bandage, a tie, a fetter.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ pra-siddha. Accomplished, effected; prospered; gained, obtained; established;—well known, notorious, renowned, famous, celebrated, public (ನೆಗದ್ತಿ. Ūt. I, 98; ಅಕ್ಷರ Nn. 9; ವಿಪ್ರತ ಸಿದ್ಧ. 161 Cm.);—adorned, ornamented. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು ನಿಷ್ಪದವಾಗಿದೆ? (Prv.). — ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಸು. To make known, to publish (My.). — ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಸು. To cause to make known, to cause to publish (My.; ಸಾ ದಸು G.). — ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡು. To make known, to make notorious (My.).

ಪ್ರಸಿದ್ಧತನ prasiddhatana. = ಪ್ರಸಿದ್ಧತೆ. (B. 5, 172. 179. 282).

ಪ್ರಸಿದ್ಧತೆ prasiddhatē. The state of being well known, celebrity, notoriety (Bp. 46, 11).

ಪ್ರಸಿದ್ಧಪತ್ರ prasiddha-patra. A notification (My., also as -ಪತ್ರಿಕೆ).

ಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ prasiddha-prasāda. A prasāda coming from a jñāgama. See ತ್ರಿವಿಧಪ್ರಸಾದ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ pra-siddhi. Accomplishment, success, attainment. 2, the state of being generally known, celebrity, fame, notoriety, publicity (ನೆಗದ್ತಿ. Ūt. II, 90; see ನೆಗದ್ತಿ). — ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬರು. To come to fame (B. 5, 220). — ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡು. = ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡು. (My.). — ಪ್ರಸಿದ್ಧಿವದೆ. -ಪದೆ. To become well known, etc. (ದೊರೆವದೆ ಸಿದ್ಧ. 129 Cm.; ನೆಗದ್ತಿ 137. 344 Cm.; ಘಡದ 355 Cm.).

ಪ್ರಸು pra-an. ಪ್ರಸೂ. Bringing forth; see ಪಿತ್ತ. 2, a mother. 3, a mare.

ಪ್ರಸೂತ pra-sūta. Procreated, begotten; brought forth, born; begetting; bringing forth; having brought forth. See ಜೀವಧನ, ನಮ, ಪೆಡೆ.

ಪ್ರಸೂತಿ pra-sūti. Procreating, begetting; bringing forth, bearing; birth; offspring, children. (Bp. 57, 91).

ಪ್ರಸೂತಿಕೆ pra-sūtikē. A woman who has had a child, a woman recently delivered.

ಪ್ರಸೂತಿಜ prasūti-ja. Birth-produced: pain or affliction resulting as a necessary consequence of birth.

ಪ್ರಸೂತಿವೈರಾಗ್ಯ prasūti-vairāgya. Temporary renouncement of worldly desires and appetites simply from the pangs of child-birth (My.).

ಪ್ರಸೂತೆ pra-sūte. = ಪ್ರಸೂತಿಕೆ. A woman who has brought forth a child.

ಪ್ರಸೂನ pra-sūna. Born, produced; birth (ಉತ್ಪತ್ತಿ; ಹುಟ್ಟುವೆದು Nn. 25). 2, a blossom, a flower (ಲತಾಸ್ತ, ಹೂವು 25). 3, fruit (ಸತ್ವಲ, ಒಳ್ಳೆದ ಫಲ 25). 4, the mind (ಮಾನಸ, ಮನಸ್ಸು 25). 5, innnumerable (ಅಸಂಖ್ಯತ, ಅಕ್ಕ ಸ ಬಾರದು 25).

ಪ್ರಸೂನಕೆ pra-sūnaka. A blossom, a flower.

ಪ್ರಸೂನೇಷು prasūna-ishu. Kāma. (My.).

ಪ್ರಸೃತ pra-sṛita. Gone forwards, gone; stretched out, stretched, extended; spread abroad; lengthened. 2, modest, humble, well-behaved (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಗೆಲೆ ನುಡಿವನು Hla.). 3, the palm of the hand stretched out and hollowed as if to hold liquids. 4, attached to, longing for, eager for (ಉತ್ಸುಕ, ತ್ವರಿತ, ತೂರ್ಣ, ಚಡ್ಡರಿಗ Mr. 233). 5, a handfni, as a measure.

ಪ್ರಸೃತಿ pra-sṛiti. The palm of the hand hollowed (ಅಂಗುರಿ ಮುದಿದ ಕುದಿತ Mr. 323).

ಪ್ರಸೃತೆ pra-sṛitē. The leg; the shank (= ಜಂಘೆ, q. v.).

ಪ್ರಸೇವ pra-sēva. A sack, a leathern bottle. 2, = ಪ್ರಸೇವಕ Nr. 2.

ಪ್ರಸೇವಕೆ pra-sēvaka. A sack; see ಚರ್ಮ. 2, a wooden vessel covered with leather and placed under the neck of a lute to render the sound deeper and fuller.

ಪ್ರಸೃನ್ಯ pra-sṛanna. Sprung forward or forth;—dropped, fallen (ಸ್ಥಿತಿ, ದಿಕ್ಕಿನದವಂ Mr. 300);—defeated in battle.

ಪ್ರಸ್ತ pra-sta. = ಪ್ರಸ್ತುತ 2. (Tbh. of ಪ್ರತಿತಿತ?). An auspicious ceremony, a festive occasion, e.g. the ತಿಥಿ, ಉಪನಯನ, ನಾಮಕರಣ, ವಿವಾಹ, etc., always connected with a dinner (My.; Si. 244). ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕ, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಕಕ್ಕ, ನಾರಾಯಣ ಅನ್ನವಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ. — ಪ್ರಸ್ತದ ಉಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವಸ್ತವಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದ. — ಪ್ರಸ್ತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಗೊಡವೆಯೇ? — ನಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಉರೂ ಮಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸ್ತವೂ ಒನ್ನೆ. — ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಾರದವ ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಒನ್ನಾ ನೇ? (Prva.). See Prv. s. ಪ್ರಸ್ತಪ.

ಪ್ರಸ್ತರ pra-stara. Any thing strewed about or spread out; a couch of leaves and flowers; a bed or couch in general. 2, a flat surface, a plain. 3, a stone, a rock. 4, = ಪ್ರಸ್ತಾರ No. 3 (Mr. 369).

ಪ್ರಸ್ತರಫುಟಿನೋಪಕರಣ pra-stara-ghaṭana-npakaraṇa. An instrument for breaking or splitting stones.

ಪ್ರಸ್ತರಿಸು pra-stārisu. = ಪ್ರಸ್ತಾರಿಸು. To strew about; to spread out. 2, to perform the ಪ್ರಸ್ತಾರ No. 3 (Ūh. v. 297).

ಪ್ರಸ್ತಾಪ pra-stāpa. Tbh. of ಪ್ರಸ್ತಾವ. (My.; Si. 437). ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಗಾಡೆ ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕೆ ಅಗದ ಕಡಾಯ. — ಪ್ರಸ್ತಾಪದಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಟವಾದ್ದು ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದರೆ ನಿತ್ತೀತೇ? (Prva.).

ಪ್ರಸ್ತಾಪನೆ pra-stāpanē. Tbh. of ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ. (My.).

ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸು pra-stāpīsu. Tbh. of ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸು. (My.).

ಪ್ರಸ್ತಾರ pra-stāra. Strewing about; spreading out; a bed; a flat surface, a plain. 2, a jungle. 3, arrangement of syllables to obtain feet and combinations of feet (Ūh.).

ಪ್ರಸ್ತಾರಿಸು pra-stārisu. = ಪ್ರಸ್ತಾರಿಸು. (Ūh. v. 31).

ಪ್ರಸ್ತಾವ pra-stāva. = ಪ್ರಸ್ತಾಪ. Praising before anything else; speaking, saying, relating, proponnding;—an introductory enology, introduction; preface (s. Mr. s. ಕಾಣ್ತ No. 3). 2, the prologue of a drama. 3, beginning, commencement. 4, introducing a topic for conversation, the conversation on or discussion of a topic, the topic or subject itself (My. as ಪ್ರಸ್ತಾವ); affair, puranit (Ūpr. 4, 28); the state of being under disquisition, disquisition,

narration, news (My. as ప్రస్తావ). 4, occasion, opportunity, time, season, a favourable moment (దేళి Nn. 152); convenience. ప్రస్తావ నుదియూ ప్రకృతవాగిర బిళు, ప్రస్తావ తప్ప నుదిదర దేవాంగదుస్తు చిద్రనే (Sp.).

ప్రస్తావనే pra-stāvāṇ. = ప్రస్తావనే. Cansing to be praised; cansing to speak of or to mention. 2, = ప్రస్తావ No. 1. 3, = ప్రస్తావ No. 2. 4, introducing a topic for conversation, the conversation on a topic (= విషయచనీతి మా తాడునదు (My. as ప్రస్తావనే).

ప్రస్తావిత pra-stāvita. Cansed to be told or related; mentioned. (R.).

ప్రస్తావిసు pra-stāvisu. = ప్రస్తావసు. To introduce a topic and converse on it (My. as ప్రస్తావసు).

ప్రస్తుత pra-stūta. 1. Praised, eulogized;—declared, under disonasion, said;—expected, desired;—ready; come to pass; proximate; done with effort or energy;—that which is propounded, any object under disonasion, a proposition. See అ-; Ūpr. 2, after 14; 2, 87; 3, after 28; 5, after 121; 6, 44; Bp. 2, 85; 5, 87; 19, 6; 39, 54; 40, 62. 2, at present (Mhr., My.).

ప్రస్తుత pra-stūta. 2. = ప్రస్త. (My.).

ప్రస్థ pra-sṭha. Going forth or to; vialting, abiding in, see వన-; expanding. 2, table-land on the top of a mountain (సాను, చిట్టద తప్పలు Nn. 108; సాను, etc., నిరియ పూరి Mr. 96). 3, a measure of capacity containing four kudavas (బళ్ళ 108; అళతయ బళ్ళ Mr. 472; Sl. 829). 4, a stone, a rock (గ్రావ, కల్లు 108).

ప్రస్థప్రస్థ pra-sṭha-pṇsṭha. A species of plant, a variety of tulast or basil with small leaves.

ప్రస్థాన pra-sṭhāna. Going forth, proceeding; a march, an expedition; a journey (యాత్ర, పయన Mr. 288); a method, a system.

ప్రస్థానకర్మ pra-sṭhāna-tūrya. Musical Instrnments used when starting for an expedition (Ūpr. 7, after 78).

ప్రస్థాపిత pra-sṭhāpita. Made to depart, sent away, dismissed, sent, dispatched.

ప్రస్థావిత pra-sṭhāvita. = ప్రస్థాపిత. (Ūpr. 6, 42).

ప్రస్థాతి pra-sṭhiti. Going forth or away; a march, a journey. (R.).

ప్రస్పర్ధ pra-spardhi. Rivalling, emulating, competing (Ūpr. 5, 188).

ప్రస్ఫుట pra-sphṭa. Cleft open, expanded; manifest, clear, apparent, appearing (Rāv. 14, 152).

ప్రస్ఫురిత pra-sphurita. Become tremulous, quivering, vibrating (Rāv. 13, 67).

ప్రస్ఫోటన pra-sphōṭana. Cleaving open;—expanding, opening, budding, blooming;—manifesting;—striking, threshing, winnowing;—a winnowing basket.

ప్రసవ pra-sava. Flowing forth, oosing out, dropping; a flow, a stream; a fall of water, a cascade.

ప్రసవన pra-savana. Flowing forth; a fountain, a spring (ఘృత, ఓదత Mr. 418; see a. బద్ధర). 2, N. of a range of mountains.

ప్రసావ pra-srāva. Flowing forth; urine.

ప్రహత pra-hata. Struck, beaten; wounded; killed; re-

pelled; spread; expanded;—learned, accomplished; conversant with the principles of science (శ్చల్ల Mr. 236). See అ-.

ప్రహర pra-hara. Striking at; attacking; killing; repelling, removing (Bp. 7, 16; see కలహర-). 2, the eighth part of a day, a watch.

ప్రహరణ pra-harāṇa. Striking at; striking, beating; casting, throwing; repelling, removing, expelling; fighting, war, battle;—a weapon. See అంగులి.

ప్రహరణకలిత pra-harāṇa-kalita. N. of a vṛitta (Ūh.).

ప్రహరణే pra-harāṇē. = ప్రహరణ (Śmd. 364).

ప్రహరి pra-hari. One who announces the hours by striking a bell, etc.; a watchman; a sentry. (R.).

ప్రహరిసు pra-harisa. To strike; to repel, to remove, to drive away (Bp. 41, 27; 61, 79).

ప్రహర్ష pra-harsha. Extreme joy, hilarity, mirth, delight. See సమ-.

ప్రహసన pra-hasana. Violent or hearty laughter, mirth; mocking, deriding; sarcasm, satire; a kind of comedy, a farce. (My.).

ప్రహసిత pra-hasita. Laughing, cheerful; laughter, mirth (Bp. 43, 68).

ప్రహస్త pra-hasta. The open hand with the fingers extended. 2, N. of a rākshasa (Ahh. P. 13, 12. 88. 90).

ప్రహార pra-hāra. Striking, beating, hitting; a stroke, a blow, a kick, a shot, a hit.

ప్రహారక pra-hāraka. Striking, etc.; one who beats, one who attacks, one who repels or drives away (Bp. 53, 3).

ప్రహారి pra-hāri. Striking, etc.; attacking; killing; removing (Bp. 58, 41; 59, 34).

ప్రహి pra-hi. A well.

ప్రహిత pra-hita. 1. Sent forth, sent, dispatched; shot, discharged.

ప్రహిత pra-hita. 2. Put forth, placed (Rāv. 9, 22); stretched out, extended.

ప్రహుద pra-hūda. Tbh. of హృద. (My.). See Prv. a. హృద.

ప్రహుడికే pra-hūdikē. Tbh. of హృదికే. (My.).

ప్రహుడిమే pra-hūdimē. Tbh. of హృదిమే. (My.).

ప్రహేలికే pra-hēlikē. = ప్రవర్తికే, ప్రవర్తికే, ప్రవర్తికే. A riddle, an enigma, a puzzling question (బగద Mr. 90).

ప్రహ్లాన pra-hianna. Pleased, glad, happy.

ప్రహ్లాద pra-hlāda. Pleasure, gladness, happiness, joy. 2, sound, noise. 3, N. of a dātya who was remarkable for his devotion to Vishnu and was on this account persecuted by his father Hiranyakaśipu (J. 11, 35; 28, 30; 29, 14).

ప్రహ్లా ప్రా-hva. Bent forwards; bent, bowed, stooping;—inclined towards, bent on, intent upon.

ప్రహ్లాలికే pra-hvalikē. = ప్రహేలికే. A riddle.

ప్రళయ pralaya. = ప్రళయ. ప్రళయకే వేదవిదవ వాక్యకే వేద వ్యాసే? (Prv.).

ప్రళయ pralaya. = ప్రళయ. (frequently in Nn., e. g. 158. 160). ప్రళయరుద్ర (Bp. 23, 18).

ప్రప్ర. (Śmd. 103 Mḍb.). Filling.

ప్రాంత pra-amān. High, tall, lofty; long.

ಪ್ರಾಕ prāk. (fr. ಪ್ರಾಂತ್ಯ). *Before* (in place or time or order), *in front, first, at first, formerly, in the former part*;—in the east;—*at dawn*.

ಪ್ರಾಕಟ ಪ್ರಾಕಟಾ. (fr. ಪ್ರಕಟ). = ಪ್ರಕಟ; and = Sk. ಪ್ರಕಟ; publicity, manifestation, notoriety (Bp. 2, 38; 5, 17; 21, 26; 35, 36; 36, 62).

ಪ್ರಾಕಾಮ್ಯ ಪ್ರಾಕಾಮ್ಯಾ. (fr. ಪ್ರಕಾಮ). Freedom of will; wilfulness; irresistible will or fiat; attainment of every wish. (My.).

ಪ್ರಾಕಾರ ಪ್ರಾ-ಕಾರಾ. ಪ್ರಾ (= pra)-ಕಾರಾ. = ಪಾರ್ಕ, etc. *An encircling wall, a surrounding wall elevated on a mound of earth, a rampart, a fence, an enclosure* (ಕೋಟಿ Hla.; ವಪ್ರ, ಪುರಪತ್ತಿ, ತಾಲ, ಕೋಟಿ Mr. 191).

ಪ್ರಾಕಾರಾಗ್ರ ಪ್ರಾಕಾರಾ-agra. *The coping of a wall*.

ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯ ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯಾ. (fr. ಪ್ರಕಾಶ). The state of being evident or manifest; *celebrity, fame*.

ಪ್ರಾಕೃತ ಪ್ರಾಕೃತಾ. (fr. ಪ್ರಕೃತಿ). = ಪಾರ್ವ. Original, natural, native, unchanged, unmodified;—*ordinary, usual, common, uncultivated, unrefined, plebeian, vulgar, low, base* (ಪಾಮರ, etc., ತಾನೊಬ್ಬದಂ Mr. 229);—*vernacular*. 2, *any provincial or vernacular dialect akin to saṃskṛita, especially spoken by the female characters and the inferior personages of plays* (Ūh.). 3, *an animal to be immolated* (ಯಾಗಕ್ಕೆ ಅಯ್ದದ ಪಶು Mr. 461).

ಪ್ರಾಕೃ ಪ್ರಾಕೃ. Tbh. of ಪ್ರಾಕ (Śmd. 106 Cm.).—ಪ್ರಾಕೃ ಮುತ್ರಯ್ಯ. A former muttaydō, a matron whose husband has died (My.).

ಪ್ರಾಕ್ತನ ಪ್ರಾಕ್ತನಾ. Former, prior, previous, preceding (Ūh. v. 55; Ūpr. 1, 67; 3, 8). 2, *fate, destiny* (Mhr.).

ಪ್ರಾಕ್ತದ ಪ್ರಾಕ-pada. A preceding word, the first member of a compound.

ಪ್ರಾಕಲ್ಯ ಪ್ರಾಕალhya. (fr. ಪ್ರಕಲ್ಯ). Boldness, confidence, energy; resoluteness, determination; pride; pomp; proficiency (Ūpr. 2, after 14).

ಪ್ರಾಕಾರಭ್ಯ ಪ್ರಾಕ-ārahhya. Beginning from the former or past time (My.).

ಪ್ರಾಕುದಯ ಪ್ರಾಕ-udaya. Rising in the east (My.).

ಪ್ರಾಕಜನ್ಮ ಪ್ರಾಕ-janma. A former birth. (My.).

ಪ್ರಾಕೋಲಪ ಪ್ರಾಕ-jyōtiṣha. N. of a city; N. of a country, the western portion of Assam (My. Amara).

ಪ್ರಾಕಕ್ಷೇ ಪ್ರಾಕ-dakṣiṇa. South-eastern.

ಪ್ರಾಕಭವ ಪ್ರಾಕ-hhava. Born in the east (ಪ್ರಾಚೀನ, ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಜುಟ್ಟಿದದು Si. 29; My. Amara).

ಪ್ರಾಕಾಗ ಪ್ರಾಕ-hhāga. The fore part.

ಪ್ರಾಗ್ರ pra-agra. The highest point, the summit.

ಪ್ರಾಗ್ರಹರ ಪ್ರಾಗ್ರ-hara. Taking the top: chief, principal.

ಪ್ರಾಗ್ರ್ಯ ಪ್ರಾಗ್ರya. Chief, principal.

ಪ್ರಾಗ್ವಿಂ ಪ್ರಾಕ-vamā. The space before the vēdi.

ಪ್ರಾಕಾರ ಪ್ರಾಕ-hāra. Dropping, trickling out, aspersions or pouring out of any oily substance.

ಪ್ರಾಕೂಕ ಪ್ರಾಕ-hnaka. A guest, a visitor, one demanding hospitality (ಅಗಸ್ತ, ಅತಿಥಿ, ಬಿದ್ದಿನ Mr. 288).

ಪ್ರಾಂಗ ಪ್ರಾ-angana. A court, a yard, a court-yard (ಅಂಗಣ Nn. 117; ಹಪ್ರರ, ಅಂಗಣ 148).

ಪ್ರಾಖ್ಯಾಯ ಪ್ರಾ-knyāya. A former trial of a cause, the plea of a former trial, special plea. (R.).

ಪ್ರಾಚ prāc. = ಪ್ರಾಂತ್ಯ. (ಪ್ರಾಕೃ Śmd. 106 Cm.).

ಪ್ರಾಚಿ prāci. ಪ್ರಾಚೀ. The east.

ಪ್ರಾಚಿಕೆ ಪ್ರಾಚಿಕೆ. A kind of falcon (ನಿಡಗ Hla.; ಶ್ಯೇನ, etc., ನಿಡಗ Mr. 174). 2, a mosquito.

ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರಾಚೀna. Belonging to the front or east; former, prior, ancient, old; *eastern, easterly*; born in the east (My. Amara). 2, the sacrificial cord worn over the right shoulder and passed under the left arm (ಅನ್ನಿವಾರ ಮನ್ ಎಡನ್ನೊಡಲ Mr. 255). 3, the doings in antecedent births and their consequences. ಪ್ರಸಾದ ಕೇಳಿದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). 4, a hedge, a wall.—See Prv. a. ಪ್ರಾಯಸ್ಕ.

ಪ್ರಾಚೀನಶಿಲಕ ಪ್ರಾಚೀna-tilaka. The moon. (R.).

ಪ್ರಾಚೀನಬರ್ಹಿ ಪ್ರಾಚೀna-harhis. Indra.

ಪ್ರಾಚೀನಾಮಲಕ ಪ್ರಾಚೀna-āmalaka. The plant Ficus religiosa. (R.).

ಪ್ರಾಚೀನಾವೇಶ ಪ್ರಾಚೀna-āvita. The sacrificial cord worn over the right shoulder and passed under the left arm.

ಪ್ರಾಚೀನತಮ್ಮಿ ಪ್ರಾಚೀ-nitamhini. The east considered as a woman (J. 26, 15).

ಪ್ರಾಚೀನ ಪ್ರಾಚೀnō. The plant Clypea hernandifolia Wight. and Arn. (See ಅಗುಳುಮಟ್ಟಿ).

ಪ್ರಾಚೀರ ಪ್ರಾಚīra. = ಪ್ರಾಚೀನ No. 4. An enclosure, a hedge, a wall.

ಪ್ರಾಚೀತನ ಪ್ರಾಚītasa. (fr. ಪ್ರಾಚೀತ). Vālmiki.

ಪ್ರಾಚ್ಯ ಪ್ರಾಚya. Being in front; *eastern, easterly*; prior; ancient;—an inhabitant of the east;—the country south or east of the Sarasvati.

ಪ್ರಾಚ್ಯವೃತ್ತಿ ಪ್ರಾಚya-vṛttikō. A kind of metre (Ūh. p. 75).

ಪ್ರಾಚ ಪ್ರಾಚ. Asking, inquiring.

ಪ್ರಾಜನ pra-ajana. A whip, a goad (ಮುಳುಕು Mr. 371).

ಪ್ರಾಜಪತ್ಯ ಪ್ರಾಜpātya. (fr. ಪ್ರಜಾಪತಿ). Relating to prajāpati;—a kind of marriage in which the father gives his daughter to the bridegroom without receiving a present from him, but with the conviction that the two will live faithfully together. (My.). 2, a mode of penance. (My.). 3, a particular sacrifice. 4, the asterism rōhini. 5, procreative power.

ಪ್ರಾಜಿತ್ಯ ಪ್ರಾ-ajitri. A driver, a charioteer.

ಪ್ರಾಜ್ಞ ಪ್ರಾಜña. (fr. ಪ್ರಜ್ಞ). Intelligent, wise, clever; a wise or learned man, a skillful man.

ಪ್ರಾಜ್ಞಕ ಪ್ರಾಜñaka. = ಪ್ರಾಜ್ಞ. (Śēv. 5, 35).

ಪ್ರಾಜ್ಞಿ ಪ್ರಾಜñi. A clever or intelligent woman.

ಪ್ರಾಜ್ಞಿ ಪ್ರಾಜñō. A clever or intelligent woman.

ಪ್ರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಜya. Abundant, plentiful, much, many; great, important, best (Ūpr. 1, 45); lofty.

ಪ್ರಾಂಶ ಪ್ರಾ-ānō. = ಪ್ರಾಕ್, ಪ್ರಾಕೃ. Turned towards the front;—previous, prior, former;—in front, before;—eastern, easterly.

ಪ್ರಾಂವಿವಾಕ ಪ್ರಾāh-vivāka. A man who interrogates and discriminates: a judge. See Nr. a. ಬಲ್ಲಾತನು.

ಪ್ರಾಣ pra-ana. = ವರಣ, ವೇರಣ, ಹರಣ. Breathing; respiration, inspiration and expiration. 2, air, wind. 3, a vital air, that which has its seat in the lungs (ಪ್ರಾಣ ಯಾನಿಲ Mr. 51). 4, life, vitality. 5, the soul, as op-

posed to the body;—the soul or puruṣa. 6, *strength, power, might*. 7, breathing, aspiration in the pronunciation of letters. 8, *myrrh*. ಪ್ರಾಣವಿರುನಾಗ್ಯ ಕೂಡಿಸಿದ ಹಣ ಹಣವಾದ ಮೇಲೆ ಬಂದೀತೇ?—ಪ್ರಾಣಾ ಹೋಗುವಾಗ್ಯ ಕೋಣನ ಯೋಜನೆಯೇನು?—ಪ್ರಾಣಾ ಹೋಗುವಾಗ್ಯ ಪಾಣಿ ಮೇಲಾಗಿರಬೇಕು (Prvs.). See Prv. s. ಮಾನ 2. — ಪ್ರಾಣ ಕೊಡು. To give or offer one's life for the benefit of another (My.). 2, to die (B. 5, 44; My.). — ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಂದು. A dearly loved friend (My.). — ಪ್ರಾಣ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To take away life, to kill. ಮಗನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು (B. 5, 71). 2, to commit suicide (My.). — ಪ್ರಾಣ ತುಮ್ಮು. To fill life into (Bp. 46, 78). — ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆ. To kill (My.). — ಪ್ರಾಣದಿನ್ದ ಹೋಗು. To die (B. 5, 156). 2, to remain alive, to escape death (My.). — ಪ್ರಾಣದೊಡನೆ ಹೋಗು. = ಪ್ರಾಣದಿನ್ದ ಹೋಗು No. 2. (My.). — ಪ್ರಾಣ ಪಡೆ. To obtain life (Bp. 55, 27). — ಪ್ರಾಣವುಡೆ. -ಎ-ಪಡೆ = ಪ್ರಾಣ ಪಡೆ. (Bp. 49, 15). — ಪ್ರಾಣ ಬಿಡು. To abandon life, to die (Bp. 27, 18; C.). ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟರೂ ತಕ್ಕೊಂಡರೂ ಸತ್ತನೆಂಬದು ನಿಜ. — ಪ್ರಾಣಾ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮಾನ ಬಿಡಬಾರದು (Prvs.).

ಪ್ರಾಣಕಂಟಕ ಪ್ರಾಣಾ-kanṭaka. Danger of life (My.). 2, a man who endangers another's life (My.).

ಪ್ರಾಣಶಾನ್ತ ಪ್ರಾಣಾ-kānta. A dearly beloved husband or gallant (My.). Feminine ಪ್ರಾಣಶಾನ್ತೆ (My.).

ಪ್ರಾಣಭಾತಕ ಪ್ರಾಣa-ghāṭaka. Life-destroying, killing (My.). 2, money (My.).

ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಪ್ರಾಣa-tyāga. Abandonment of life, suicide. (My.).

ಪ್ರಾಣದಾನ ಪ್ರಾಣa-dāna. = ವರದಾನ. The gift or restoration of life, saving any one's life. (My.). 2, resigning or laying down life. (My.). See Bp. 46, 49. 51. — ಪ್ರಾಣದಾನಕ. To give or restore life (Bp. 32, 48; 46, 80; 48, 17).

ಪ್ರಾಣದೇಹಾರ್ಥ ಪ್ರಾಣa-dēha-artha. Life, body, and property (Bp. 39, 27).

ಪ್ರಾಣನಾಶ ಪ್ರಾಣa-nāṣṭa. = ಪ್ರಾಣಹಾನಿ. (My.).

ಪ್ರಾಣನಾಥ ಪ್ರಾಣa-nātha. Lord of life: a husband, a lover; Śiva (Bp. 27, 9. 69; 61, 86); = ಪ್ರಾಣಶಾನ್ತ (My.). Feminine ಪ್ರಾಣನಾಥಿ, a wife (J. 26, 60).

ಪ್ರಾಣನಾಯಕ ಪ್ರಾಣa-nāyaka. = ಪ್ರಾಣನಾಥ. (My.).

ಪ್ರಾಣನಿಧಿ ಪ್ರಾಣa-nidhi. The treasure-house or treasure of life (Bp. 33, 12).

ಪ್ರಾಣಪತಿ ಪ್ರಾಣa-pati. = ಪ್ರಾಣನಾಥ. (My.).

ಪ್ರಾಣಪದ ಪ್ರಾಣa-pada. A dearly loved object (Bp. 51, 20-24).

ಪ್ರಾಣಪದಕ ಪ್ರಾಣa-padaka. = ಪ್ರಾಣಪದ. (My.).

ಪ್ರಾಣಪರಿಚ್ಛೇದ ಪ್ರಾಣa-paricchēda. Cutting off life. — ಪ್ರಾಣ ಪರಿಚ್ಛೇದಂಗೆಯ್. -ಎ-ಗೆಯ್. To cut off life, (to threaten to kill). ಪ್ರಾಣಪರಿಚ್ಛೇದಂಗೆಯುವನು (ಅಯ್ಯ:ಕೂಲಿಕ Hla.).

ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಪ್ರಾಣa-pratishṭhē. The rite of bringing life into an idol (My.).

ಪ್ರಾಣಪ್ರಿಯ ಪ್ರಾಣa-priya. A man dear as one's own life, a dearly loved man (My.).

ಪ್ರಾಣಬಾಧೆ ಪ್ರಾಣa-bādhē. Danger to life, extreme peril (ತಟಪಟ Bhn. 66).

ಪ್ರಾಣಮಿತ್ರ ಪ್ರಾಣa-mitra. A dearly loved friend (Bp. 36, 32).

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣa-līṅga. The characteristic shape or the phallus in the shape of the soul, the soul or life itself (Bp. 2, 41; 6, 5; 18, 4; 27, 7. 28. 36; 32, 47; 33, 11; 35, 50).

ಪ್ರಾಣವಂಚಕ ಪ್ರಾಣa-vanṭaka. A man who practices fraud with regard to his life (In his not giving it to whom it is due, Bp. 39, 19).

ಪ್ರಾಣವಲ್ಲಭ ಪ್ರಾಣa-vallabha. = ಪ್ರಾಣಶಾನ್ತ. (My.).

ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ ಪ್ರಾಣa-saṅkaṭa. A perilous case or state, jeopardy of life, extreme distress (Bp. 56, 38; B. 4, 38; My.). ಅತ್ತೆಗೆ ಬನ್ನು ಮಾಡು, ಸೊಸೆಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ. — ಬಿಕ್ಕಿಗೆ ಚರಾಟ, ಇರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ. — ವರಾನ್ವಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ ಬನ್ನು (Prvs.).

ಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹ ಪ್ರಾಣa-snēha. Very intimate friendship (My.). — ಪ್ರಾಣಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹ. Mutual intimacy. ಪ್ರಾಣಪ್ರಾಣಸ್ನೇಹವಾದರೂ ಮಾನನ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಯ್ ಹಾಕಬೇಡ (Prv.).

ಪ್ರಾಣಹತ್ಯಾ ಪ್ರಾಣa-hatya. Murder (B. 5, 10; My.).

ಪ್ರಾಣಹರ ಪ್ರಾಣa-hara. Taking away life, causing death (Si. 78).

ಪ್ರಾಣಹಾನಿ ಪ್ರಾಣa-hāni. Damage to life, loss of life (My.).

ಪ್ರಾಣಹಿಂಸೆ ಪ್ರಾಣa-himse. Injury to life, destroying life (My.).

ಪ್ರಾಣಾಂಗವಿತ್ತ ಪ್ರಾಣa-aṅga-vitta. = ಪ್ರಾಣದೇಹಾರ್ಥ. (Bp. 49, 37).

ಪ್ರಾಣಾಧಾರ ಪ್ರಾಣa-ādhāra. Support of life (My.).

ಪ್ರಾಣಾಧಿನಾಥ ಪ್ರಾಣa-adhinātha. A husband, a lover.

ಪ್ರಾಣಾನ್ತ್ಯ ಪ್ರಾಣa-antya. End or cessation of life or human existence (ಜನ್ಮಾನ್ತ, ನಿರ್ವಾಣ, ಜನ್ಮದ ಕಡೆ Nn. 19).

ಪ್ರಾಣಾಪಹರಣ ಪ್ರಾಣa-apaharaṇa. Taking away life, killing. See ಅಸುಂಗೆಯ್.

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಪ್ರಾಣa-āyāma. Restraining the breath or breathing through the nostrils with certain closings and openings of them during the mental recitation of the names of some deity. (Grj. 10, after 97).

ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಾಣಿ. A living or sentient being, any living creature, an animal; a person (B. 3, 59. 89; My.). ಪ್ರಾಣಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನನ್ನ ಗೋಣಿ ಉಟ್ಟರೆ ಅದೇತೇ? (Prv.).

ಪ್ರಾಣಿಕೋಟಿ ಪ್ರಾಣi-kōṭi. The animal branch or kingdom (B. 4, 14. 94; My.).

ಪ್ರಾಣಿರ್ದೂತ ಪ್ರಾಣi-dyūta. Setting animals to fight for wagers: cock-fighting, ram-fighting, etc.

ಪ್ರಾಣೀಕ ಪ್ರಾಣa-līka. Lord of life: a husband, a lover. (Bp. 39, 12; 60, 23).

ಪ್ರಾಣೀವರ ಪ್ರಾಣa-līvara. = ಪ್ರಾಣೀಕ. (Bp. 27, 15).

ಪ್ರಾಣೀವರಿ ಪ್ರಾಣa-līvari. A wife (J. 33, 16).

ಪ್ರಾಣಾನಾದರಸ್ಮರಣ ಪ್ರಾಣi-anādara-smaraṇa. Thinking of animals or persons in a disrespectful manner (ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನದ ನೆನಪು Śmd. 158 Cm.).

ಪ್ರಾತಃ ಪ್ರಾತಃ. = ಪ್ರಾತರ.

ಪ್ರಾತಕಾಲ ಪ್ರಾತಃ-kāla. Morning time, the early morning (Śmd. 99).

ಪ್ರಾತಸ್ನಾನ ಪ್ರಾತಃ-snāna. Bathing at sun-rise, morning ablution. (My.).

ಪ್ರಾತರ ಪ್ರಾತರ. (Śmd. 99). Early in the morning, at day break.

ಪ್ರಾತರ್ಕೃ ಪ್ರಾತarkya. (fr. ಪ್ರತಕ್ಕೃ). Conceivable, understood (Grj. 3, 2).

ಪ್ರಾತರ್ಭೋಜನ ಪ್ರಾತಃ-bhōjana. The morning meal, breakfast (My.). ಅಕ್ಕಿಕ ಮಾದರೆ ಪ್ರಾತರ್ಭೋಜನ ಮಾಡುವವನು ಪ್ರೇತನ ಪಾಲಿಗೆ ಸೇರಾನು (Prv.).

ಪ್ರಾತಪನಾರಾಯಣಪುರ *prātāpa-nārayaṇa-pura*. N. (Bp. 53, 31).

ಪ್ರಾತಿಕೂಲ್ಯ *prātikūlya*. (fr. ಪ್ರತಿಕೂಲ). Contrariety, adverseness, opposition, hinderance. (My.).

ಪ್ರಾತಿಸದಕ *prātipadika*. (fr. ಪ್ರತಿಪದ). The crude form or base of a noun, a noun in its uninflected state. (My.).

ಪ್ರಾತಿಭಾವ್ಯ *prātibhāvyā*. (fr. ಪ್ರತಿಭಾವ). The act of becoming bail or surety, suretiship. (R.).

ಪ್ರಾತಿಭಾಸಕ *prātibhāsika*. (fr. ಪ್ರತಿಭಾಸ). Having only the appearance of, existing only in appearance. (My.). ಪ್ರತಿಭಾಸಕಜಲ (ಮರೀಚಿಕೆ 81. 36). 2, looking like.

ಪ್ರಾತಿಹಾರಿಕ *prātihārika*. (fr. ಪ್ರತಿಹಾರ). A juggler, a conjurer. 2, a wreath-maker (? ಮಾರಿಗಾದಿ Hā.; is ಮಾರಿಗಾದಿ meant?).

ಪ್ರಾತಿಹಾರ್ಯ *prātibhārya*. Juggling, conjuring; working miracles; a miracle, a miraculous phenomenon (Ūpr. 2, 64).

ಪ್ರಾಥಮಕವೃತ್ತ *prāthamakavṛtta*. (fr. ಪ್ರಥಮಕವೃತ್ತ). One who has just commenced the perusal of the *veda*, a student.

ಪ್ರಾಥು *prāthu*. = ಪ್ರಾಧು, q. v.

ಪ್ರಾಧು *prādhū*. N. of a plant (see Mr. s. ಕುರುಬಿಗಿ).

ಪ್ರಾಧುರ್ಭಾವ *prādhūrbhāva*. The becoming manifest or visible, arising, coming into existence, existence, appearance, manifestation. See ಅಗ್ನಿ.

ಪ್ರಾಧುಗ್ನ *prādhūgn*. Apparently, evidently, manifestly, visibly.

ಪ್ರಾದೇಶ *prādhēśa*. (fr. ಪ್ರದೇಶ). The span of the thumb and forefinger, the space measured by the span of the thumb and forefinger.

ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ *prādhānya*. (fr. ಪ್ರಧಾನ). The state of being chief or foremost, pre-eminence, superiority, supremacy; prevalence, ascendancy (B. 4, 108; My.).

ಪ್ರಾಧ್ಯ *pra-adhya*. Being on a road or journey: distant, remote, long. 2, bent, bowed, inclined; crooked. 3, favourable, conformable, agreeable (ಎದಕ Nn. 122; Mr. 488). 4, binding, confining (ಒಡ್ಡಿನ Nn. 122; Mr. 488).

ಪ್ರಾನ್ತ *pra-anta*. Edge, margin, verge, border;—boundary, bound, extremity, end (ಸ್ವಸ್ತಿ Mr. 532); a point, a tip. 2, a country; a region; a place (Mhr.; B. 3, 79; 4, 81; (My.).

ಪ್ರಾನ್ತತನ್ *prānta-tas*. Along the edge or border (of anything).

ಪ್ರಾನ್ತರ *pra-antara*. An intervening long and lonesome tract of country between two villages; a long desolate road.

ಪ್ರಾನ್ತಲೋಪ *prānta-lōpa*. Elision of a final syllable (Kāvy. I, 3, 80-83).

ಪ್ರಾನ್ತ್ಯ *pra-antya*. = ಪ್ರಾನ್ತ No. 2. (My.). ಪ್ರಾನ್ತ್ಯ ಸೇರಿದರೂ ಧ್ವಾನ್ತಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಪ್ರಾಪಕ *pra-āpaka*. Causing to arrive at, conveying; causing to obtain, providing with, procuring. (My.).

ಪ್ರಾಪಂಚಕ *prāpañcaka*. (fr. ಪ್ರಪಂಚ). Worldly, secular, etc. (Bp. 28, 4; 88, 8; 61, 65).

ಪ್ರಾಪಂಚಿತ *prāpañcita*. Expanded, etc.; mistaken; tricked, beguiled. See ದುಃ.

ಪ್ರಾಪಣ *prāpaṇa*. Obtaining, receiving. 2, bringing to; procuring (Ūpr. 1, after 122).

ಪ್ರಾಪಣಕ *prāpanika*. A trader, a merchant.

ಪ್ರಾಪಿಸು *pra-āpisa*. = ಪ್ರಾಪಿಸು. (Bp. 18, 23; 19, 38).

ಪ್ರಾಪ್ತ *pra-āpta*. Attained to, reached, arrived at;—come upon, met with, found;—obtained, got, gained, acquired,

procured;—arrived, come; arisen unto;—following from a rule;—fixed, placed;—fit, proper, right;—a learned man (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223).

ಪ್ರಾಪ್ತಪಂಚತ್ವ *prāpta-pañcatva*. Arrived at dissolution into the five elements, dead.

ಪ್ರಾಪ್ತರೂಪ *prāpta-rūpa*. Of a proper form; handsome, beautiful.

ಪ್ರಾಪ್ತಿ *pra-āpti*. Attaining to, reaching, arriving at;—coming upon, meeting with, finding;—obtaining, getting, gaining;—acquisition, profit, gain, advantage;—arising unto; befalling, happening; hap, portion, lot;—one of the superhuman faculties: the power of obtaining everything;—good luck. ಪ್ರಾಪ್ತಿಯದ್ದರೆ ಗೋಪ್ಯವಾದ್ದು ಸಿಕ್ಕಿತು (Prv.).

ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು *prāptisa*. = ಪ್ರಾಪಿಸು. To be obtained, to be got;—to arise, to come to pass;—to come into being;—to become one's portion;—to happen to one (to be caught by one, as a disease);—to be met with, to occur, to appear, to be found;—to come to, to meet with;—to come; to take place (ಒದವು Śmd. 15. 46. 123. 138. 151. 160. 235. 264. 892 Cm.; ಸಮನಿಸು 117 Cm.; ಸವನಿಸು 125. 341 Cm.; ದೊರೆ ಕೊಳ 136. 203 Cm.; ಅಗ್ನಿ 117. 136. 188 Mdh. Cm.; My.). See Bp. 43, 4; 60, 10. 11.

ಪ್ರಾಪ್ಯ *prāpya*. To be attained, to be arrived at (Śmd. 155), attainable, obtainable, procurable.

ಪ್ರಾಬಲ್ಯ *prābalya*. (fr. ಪ್ರಬಲ). Powerfulness; prevalence (B. 4, 81; 5, 233; My.).

ಪ್ರಾದೋಧಿಕ *prādhōdhika*. (fr. ಪ್ರದೋಧ). Dawn, day-break. (R.).

ಪ್ರಾಭವ *prābhava*. (fr. ಪ್ರಭವ). Pre-eminence, supremacy. (R.).

ಪ್ರಾಭೃತ *prābhṛita*. (fr. ಪ್ರಭೃತಿ). = ಪಾಸುತ, ಪಾನತ 2, ಪಾವತ 2. An offering; a present, a gift.

ಪ್ರಾಮಾಣಿ *prāmāṇi*. Tbh. of ಪ್ರಾಮಾಣ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಿಗೆ ಅಳಿ (is used, Śm. 111).

ಪ್ರಾಮಾಣ *prāmāṇa*. Tbh. of ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ, q. v.

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪುರುಷ *prāmāṇya-puruṣa*. A man of authority (Śmd. 32).

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ *prāmāṇika*. (fr. ಪ್ರಾಮಾಣ). Forming or being a measure;—established by proof, being of authority;—authentic, credible; true, just, fair; a man who can be depended upon (My.).

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ *prāmāṇikatana*. = ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ. (My.; B. 3, 72).

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ *prāmāṇikatē*. = ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ No. 5. (My.).

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ *prāmāṇya*. = ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ, ಪ್ರಾಮಾಣ. Measure, see ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ. 2, the being established by proof. 3, proof, evidence, authority. 4, authenticity, credibility, genuineness. 5, truth, equity, veracity, honesty (My.).

ಪ್ರಾಯ *pra-aya*. = ಹರಯ, ಹರೆಯ. Setting out; going away. 2, departure from life: seeking death by fasting (as a religious act, etc., ಅನ್ನವರ್ಜಿತವ್ರತಗಳು Nn. 88; ಅನಶನ, ಉಣ್ಣದಿರುಹಂ Mr. 460). 3, like, similar (ಉಪಮಾನ 88). 4, principal part (ಪ್ರಧಾನ, ಮುಖ್ಯವು 88). 5, surpassing all reasoning (ಅತರ್ಕ್ಕ, ಗೆಲಿ ಬಾರದದು 88). 6, frequency, abundance, excess. 7, purity (ನಿರ್ಮಲವು 88). 8, a stage or condition of life; any period of life, age (ವಯ, ವಯಸ್ಸು 88; My.); the time of youth, the prime of life (My.).

ಪ್ರಾಯ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ವಾಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರ ಬೇಕು. — ಪ್ರಾಯ ಹೋದರೂ ಪ್ರಯಾಸ ಬಿಡದು. — ಪ್ರಾಯ (youth) ಬಂದರೆ ನಾಯುಯಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕು (Prva.). — ಪ್ರಾಯ ತುಮ್ಮು. A stage or period of age to be fulfilled or reached. ಮೂರು ವರುಷದ ಪ್ರಾಯ ತುಮ್ಮು (My.). — ಪ್ರಾಯದವ. -ಅವ. A young man (ಸುವಯೋವಿವ Mr. 810; My.). — ಪ್ರಾಯ ಸಲ್ಲು. Age to pass, depart or decline (My.).

ಪ್ರಾಯಶ್ಚ prāyāsa. = ಪ್ರಯತ. (J. 10, 41). Feminine ಪ್ರಾಯಶ್ಚ (15, 42).

ಪ್ರಾಯಶ್ಚ prāya-śāh. ಪ್ರಾಯಶ್ಚ. For the most part, mostly, generally, usually, always, commonly; to all appearances, likely (B. 4, 106. 146. 188; My.).

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ prāya-ś-citta. An expiation, an expiatory act, an atonement, penance, amends, compensation. (J. 11, 39; My.). ಪಾದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾಪೋಸು, ಪಾವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ (Prv.).

ಪ್ರಾಯಸಿ prāyas. For the most part, mostly, generally, usually.

ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥ prāya-samartha. A male full of the strength of youth (My.). Feminine ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥೆ. ಅವು ನವರು ಪ್ರಾಯಸಮರ್ಥೆಯಾಗುವಾಗ ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೈರಾಸ (Prv.).

ಪ್ರಾಯಸ್ಥ prāya-stha. A young man. ಪ್ರಾಯಸ್ಥನಾದರೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಪ್ರಾಯಸ್ಥನಾದ ನ್ಯಾಯಸ್ಥನಾಗಿರ ಬೇಕು (Prva.). Femininos: ಪ್ರಾಯಸ್ಥಳು, ಪ್ರಾಯಸ್ಥೆ (My.).

ಪ್ರಾಯಶ್ಚ prāyika. Common, usual, general. (Sl. 403; My.).

ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನ prāya-npagamana. = ಪ್ರಾಯ No. 2. (Śmd. 128).

ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶ prāya-upavēśa. = ಪ್ರಾಯೋಪಗಮನ. (My.).

ಪ್ರಾರಂಭ prā-ārabdha. Begun, commenced, beginning; an undertaking. 2, merit and demerit during some former stage of existence considered as constituting the occasion of the present birth, and as regaining the allotment to it of physical good and evil: fortune, destiny (Mhr., My.). ಪ್ರಾಣದ ಆತಗೆ ಪರಾಯನ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಾರಂಭ ವೆನ್ನನನ್ನೆ. — ಊರು ಬೇಡೆಯಾದರೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಬೇಡೆಯೇ? (Prva.).

ಪ್ರಾರಂಭ prā-ārambha. Beginning, commencement (Śmd. 2; J. 8, 1; My.); an undertaking, enterprise. See ತೊಡಗು.

ಪ್ರಾರಂಭಿಸು prā-ārambhisu.. To begin (v. t., My.). 2, to commence (v. l., My.).

ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಿಕೆ prā-ārambhishvikē. Beginning (ಆರಂಭ, etc. Si. 396). ವೇದವನ್ನು ಓದಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಿಕೆ (249).

ಪ್ರಾರ್ಥನೀಯ prā-arthanīya. To be wished for, fit to be asked or begged, fit to be prayed for. (My.).

ಪ್ರಾರ್ಥನ prā-artana. = ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. (Sk.; My.).

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ prā-artanē. Desire, wish. 2, requesting, asking, begging, beseeching, praying; a prayer, an entreaty, a request, an application, petition. 3, a vow (to an idol, My.). — ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡು. To ask for, to beg for, to beg, to petition anything (with accusative, My.). 2, to pray any body (with acc.); to pray to (with dative, My.). 3, to pray, to prefer a petition, to make a request. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಲಂ ಮಾಡಿ (Bp. 26, 67). ನಾನಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ದೇವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 4, 144). ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಕೀರ್ತನೆ ಹೇಡಾದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.). 4, to vow, to dedicate (as money to an idol, My.).

ಪ್ರಾರ್ಥಿತ prā-arthita. Wished for; requested, asked for, prayed for (Bp. 6, 28; My.). 2, killed, hurt;—abstracted or opposed by an enemy;—attacked.

ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು prā-arthisu. = ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡು. ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ (B. 4, 108; My.). ಎಲ್ಲರನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 5, 282). ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ (My.). ವರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ (My.). See Bp. 32, 60; 46, 59; 61, 54; J. 5, 35. 36. 44; 8, 41; 9, 26; 15, 38; 20, 39; 24, 71; 30, 40.

ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿಕೆ prā-arthishvikē. Praying, etc. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರಸರ Si. 396).

ಪ್ರಾಲಂಬ ಪ್ರಾಲಂಬಾ. (fr. ಪ್ರಲಂಬ). Hanging down, pendant;—a garland hanging round the neck and reaching to the breast.

ಪ್ರಾಲಂಬಿಕೆ prā-lambaka. A garland hanging round the neck and reaching to the breast.

ಪ್ರಾಲಂಬಿಕೆ prā-lambikē. A kind of golden necklace.

ಪ್ರಾಲೇಯ prālēya. (fr. ಪ್ರಲಯ). Produced by melting; easily dissolved. 2, hail, snow, frost, hoar-frost, dew, cold. 3, camphor (ಘನಸಾರ, ಪಚ್ಚೆ Mr. 386).

ಪ್ರಾಲೇಯಾಂಶು prālēya-amān. The moon.

ಪ್ರಾವರಣ prā-āvaraṇa. A cover, an upper garment, a cloak (ಉತ್ತರಿಯ, ಮೇಲುಡು Mr. 343).

ಪ್ರಾವಾರ prā-āvara. An upper garment (ಮೇಲುಮುಸುಕು, ಹೊದ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಸೀರೆಯನ್ನೂ, ಉಣ್ಣು Nr.).

ಪ್ರಾನ್ವಟೆ prā-vṛṭi. = ಪ್ರಾವೃಷ. The rainy season comprising the months ನಭ and ನಭಶ್ಯ (Mr. 70).

ಪ್ರಾನ್ವಟ್ಟು prā-vṛṭṭi. Tbh. of ಪ್ರಾವೃಷ (Śmd. 106).

ಪ್ರಾನ್ವರ prā-vṛṭa. Tbb. of ಪ್ರಾವೃಷ. (ಮದಿಗಾಲ Mr. 72).

ಪ್ರಾನ್ವತ prā-āvrīta. = ಪಾವದ 1, etc. Covered, enclosed, encompassed, screened (Ūpr. 6, 97);—a wrapper, a cloak, a mantle, a veil (ನಿವೇಶ, ಹೊದಕೆಯು ಸೀರೆ Nr.).

ಪ್ರಾನ್ವಟೆ prā-vṛṭi. = ಪ್ರಾವೃಷ, ಪ್ರಾವೃಟ್ಟು, ಪ್ರಾವೃಡ. The rainy season comprising the months śrāvaṇa and bhādra (July, August and September).

ಪ್ರಾನ್ವಪಾಯರೆ prā-vṛṭishāyari. The plant Mucuna prurius Hook.

ಪ್ರಾಶನ prā-āśana. Eating, feeding upon, absorbing, drinking. (B. 5, 54; My.).

ಪ್ರಾಶಿತ prā-āśita. (= ಪ್ರಸ್ತ?). Eaten, devoured, swallowed, well eaten, absorbed, drunk. (My.). 2, an offering of rice or water to the manes of pitris, obseques to deceased ancestors.

ಪ್ರಾಶ್ಯ prā-āśya. To be eaten, eatable, edible. (My.).

ಪ್ರಾಸ prā-āsa. = ಪ್ರಾಸು. Throwing forth, casting, discharging; putting in front or at the beginning. 2, a dart, a lance (ಉತ್ತ, ಸಲಹ Mr. 298). 3, alliteration (Ūh.; Śmd. 5. 18. 26. 28).

ಪ್ರಾಸಂಗ prā-saṅga. (fr. ಪ್ರಸಂಗ). A kind of yoke for cattle.

ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ prā-saṅgika. (fr. ಪ್ರಸಂಗ). Derived from close connection; connected with, innate; belonging to any topic, relevant; opportune, seasonable;—occasionally connected, occasional, incidental, accidental. (My.).

ಪ್ರಾಸಂಗ್ಯ prā-saṅgya. Yoked;—an animal harnessed with a yoke (see Nr. 2. ಅರು 4).

ಪ್ರಸಾದ *prāsāda*. (fr. ಪ್ರಸಾದ). = *ಪ್ರಸಾದ*. A building erected on high foundations and approached by means of steps; a temple; a palace (ಇಟ್ಟಿಗೆಯರಾದ ಮನೆ Mr. 192). ಪ್ರಸಾದ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಪ್ರಸಾದದಿದ್ದ ಬಿದ್ದ (Prv.). 2, = ಪ್ರಸಾದ No. 4 (Bp. 39, 16; 59, 56).

ಪ್ರಸಾದಕೇಶ *prāsāda-kēsha*. The remnant of a *prāsāda* No. 2 (Bp. 59, 25).

ಪ್ರಾಸಿಕ *prāsika*. Armed with a dart or lance.

ಪ್ರಾಸು *prāsu*. Thh. of ಪ್ರಾಸ. Alliteration (Śmd. 12, 27. 38 Cm.). See ಏಡ. ಪದ ತಪ್ಪಿದರೆ ಪ್ರಾಸು ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.).

ಪ್ರಾಹ್ಣ *pra-ahna*. The early part of the day, forenoon.

ಪ್ರಾಹ್ಲಾದ *prāhlāda*. (fr. ಪ್ರಹ್ಲಾದ). Pleasure, joy, happiness (Ūpr. 4, 84).

ಪ್ರಿಯ *prīya*. ಪಿಯ, ಪಿಯು, ಪ್ರೀಯ. Beloved, dear to; dear, valued, amiable, agreeable, pleasing, desirable; loving, kind, affectionate;—dear, expensive, high in price (Bk.; My.);—favour, love (Śmd. 3; ಪ್ರೀತಿ 4 Cm.; Bp. 5, 17; 28, 4; 35, 28; 39, 70; 48, 5; My.); pleasure;—a husband, a lover. See ನಿಜ. — ಪ್ರಿಯನ್ನು ದಿ. -ನು ದಿ. (Śmd. 200). To speak kindly. — ಪ್ರಿಯವುದಿಸು. -ನು ಪಡಿಸು. To please, to gratify (Bp. 28, 7). — ಪ್ರಿಯವದು. -ವದು. To be pleasant, etc. ಪ್ರಿಯವಟ್ಟು ನುಡಿ (ಹುಟು, ಬಾಟು Mr. 85). — ಪ್ರಿಯವು ಗಿಯವು. relt. (Bp. 42, 18). — ಪ್ರಿಯವೆಡೆ. -ವೆಡೆ. To get or derive pleasure from (Bp. 8, 15). — ಪ್ರಿಯವೊನ್ನು. -ಬನ್ನು. Favour or love to be joined or attached to (Bp. 52, 28).

ಪ್ರಿಯವದ *prīya-m-vada*. Speaking kindly or pleasantly, sweet speaking, agreeable.

ಪ್ರಿಯಕೆ ಪ್ರಿಯಾ. (= ಪ್ರೀತಿಕಾ). A kind of variegated or spotted deer. 2, the plant *Nauclea cadamba* Roxb. 8, the plant *Terminalia tomentosa* W. & A. 4, = ಪ್ರಿಯಂಗು No. 2.

ಪ್ರಿಯಕೆ ಪ್ರಿಯಾ-ಕಾರಾ. Exciting or attracting love, giving pleasure. (B. 3, 61; 5, 247; My.).

ಪ್ರಿಯಕೃತಿ *prīya-kṛti*. A kind act, kindness (Ūpr. 2, 50).

ಪ್ರಿಯಂಗು *prīyāngu*. The Indian millet, Panic seed, *Panicum italicum* Lln. 2, a kind of tree; a certain medicinal plant (= ಫಲಿನಿ No. 1; see ನಿದರ್ಶ 2). See ಬರಗು.

ಪ್ರಿಯತಮ *prīya-tama*. Most beloved, very dear; a lover, a husband (ಕಾದಲ, etc. Śā.). Feminine ಪ್ರಿಯತಮೆ (ನಲ್ಲಳ, ಇನಿಯಳ, ಓವಳ, ಕಾದಲ, ಮನದನ್ನೆ Śm. 74; ಮನದನ್ನಳ, etc. Kk. 80).

ಪ್ರಿಯತರ *prīya-tara*. More beloved, dearer, uncommonly dear, etc. (Kāvy. III, 3, B, 166; Ūpr. 6, 74; Bp. 41, 18).

ಪ್ರಿಯತೆ *prīyatē*. The being dear, dearness; the being fond of, affection, love.

ಪ್ರಿಯಧರ್ಮ *prīya-dharma*. N. of a yatī (Ūpr. 6, 8).

ಪ್ರಿಯಭೂರ್ವಕ *prīya-pūrvaka*. The state of being endowed with love (Bp. 25, 47).

ಪ್ರಿಯವ್ಯಾಸ *prīya-prāya*. Equal to joy, like pleasure (Ūpr. 8, after 56); exceedingly kind or amiable.

ಪ್ರಿಯವಾಣಿ *prīya-vāṇi*. -ವಾಣಿ. Kind speech;—kind in speech, affable in address.

ಪ್ರಿಯವಾದಿ *prīya-vādī*. Speaking kindly or agreeably; a person who speaks kindly (My.); flattering.

ಪ್ರಿಯಾಲಿ *prīyāli*. = ಪಿಯಾಲಿ. The tree *Buchanania latifolia*.

ಪ್ರಿಯೆ *prīyē*. A beloved female: a wife, a mistress.

ಪ್ರೀತನ *prīṭana*. The act of pleasing or delighting, gladdening, satisfaction.

ಪ್ರೀತಕ *prīṭita*. Pleased, delighted, gratified (Rāy. 1, 17).

ಪ್ರೀತ *prīṭa*. Pleased, delighted;—joyful, content;—dear, beloved, loved;—agreeable, pleasing (ಮನೋಹರ, ಕಮನೀಯ, etc. Mr. 424).

ಪ್ರೀತಿ *prīti*. = ಪಿರೀತಿ, ಪಿರೂತಿ. Pleasure, joy, gladness, happiness; gratification, satisfaction. 2, graciousness, grace, favour, kindness, amity; affection, love. See ಅದ್ವೈ, ಎದಕ, ಬದಕ. — ಪ್ರೀತಿಯನ್ನ ನೀತಿ ಹುಟ್ಟುವದು, ಲೂತಿಯನ್ನ ಗಟ್ಟಿ ಹುಟ್ಟುವದು. — ಪ್ರೀತಿಯಿದ್ದರೂ ನೀತಿ ಬಿಡ ದಾರದು. — ಪ್ರೀತಿಯಿದ್ದರೂ ಭೀತಿಯರ ಬೇಕು (Prv.). ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯವರ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಸುಖವಾಗದು (B. 3, 105). ಗಣನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರು (5, 203). ಶ್ರೀಮನ್ನನ ಪ್ರೀತಿಯ ಗದಸುವದು (5, 284). ಅವನಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ or ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳು (My.). — ಪ್ರೀತಿ ಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To cause pleasure or happiness, to gratify (J.). — ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡು. To show affection or love, to bestow or put love (on anything), to love. ನೀನು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀ (B. 2, 86). ಅದಕ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (3, 22). ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಗಣನು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುವನು (3, 61). ಅವನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡ ಹತ್ತಿದರು (3, 61). ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡಲು (3, 78). ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುವರು (3, 104). ಹೆದವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕು (3, 105). ಅದಕ್ಕೆ, or ಅವನಿಗೆ, or ಅವನ ಮೇಲೆ, or ಅದನ್ನು, or ಅವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡು (My.). — ಪ್ರೀತಿಯದು. -ಇದು. To put or bestow love (upon anything). ಸತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿರಲಿ! (B. 3, 96). ಅವನಲ್ಲಿ or ಅವನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯದು (My.). — ಪ್ರೀತಿ ತವದು. -ವದು. To get or enjoy love, to be loved. ಪ್ರೀತಿ ವಟ್ಟುಂ (ಅದ್ವೈತಂ Śmd. 1; ಗುಣಕರುಗೊಣ್ಣಂ, ಕೂರ್ತು ಮದುಗಿದಂ, ಬದಿಲ್ಲಂ, ಅದ್ವೈತಂ Kk. 80).

ಪ್ರೀತಿನನ್ನ *prīti-vanta*. A man full of affection, a loving or kind man (B. 4, 8; My.).

ಪ್ರೀತಿಸು *prīṭisan*. To love (with accusative, My.).

ಪ್ರೀಯ *prīya*. = ಪ್ರಿಯ. Favour, love (J. 23, 62; 29, 17). See ಅ.

ಪ್ರಪ್ನ *prṇsh*. Scattering down in drops, sprinkling. See ಎ.

ಪ್ರಪ್ತ *pruṣṭa*. = ಪ್ಲಪ್ತ. Burnt, consumed.

ಪ್ರೇಕ್ಷಣ *pra-ikṣhaṇa*. = ಪೇಕ್ಷಣ, ವೇಕ್ಷಣ. Looking at, viewing, seeing, being a spectator;—any public show or spectacle, a sight (ಪೇಕ್ಷಣ, ನೋಟ Kk. 59); a place where public exhibitions are held.

ಪ್ರೇಕ್ಷೆ *pra-ikṣhē*. Looking at, viewing. 2, seeing a play or dance. 3, any public show or spectacle, a sight. 4, conception, understanding, intellect.

ಪ್ರೇಕ್ಷಣಿ *prēṭhika*. (Thh. of ಪ್ರಿಯಳ). = ಪ್ರಿಯಳ. (ಶ್ಯಾಮೆ, ಗುಣ್ಣೆ, ಪ್ರಿಯಂಗು, ಫಲಿನಿ, ಪ್ರಿಯಳ, etc. Śl. 135; Tē. ಪ್ರೇಂಪಣ = ಪ್ರಿಯಳ No. 2).

ಪ್ರೇಂಪಣ *pra-ṭhka*. Trembling, shaking, vibrating, swinging (ಪೂರ್ವ, ಹೊಳವು Nn. 129). 2, a swing (ಉಯ್ಯಲು 129; ಉಯ್ಯಾಲೆ Mr. 527). 3, dancing (ನೃತ್ಯ, ಕುಣುವದು 129; ನೃತ್ಯ 527).

ಪ್ರೇಂಪಿತ *pra-ṭhita*. Swung, shaken, set in motion.

ಪ್ರೇಂಪೆ *pra-ṭhē*. A swing. See ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಪ್ರೇಂಪ.

ಪ್ರೇಂಪೋಲಿನ *prēṭhōlana*. A swing, a hammock; a dooly, a palanquin (ದೋಲ, ಬಲಹು Mr. 461).

ಪ್ರೇಂಪೋಲಿತ *prēṭhōlita*. Swung, shaken, set in motion.

ಪ್ರೇತ pra-ita. = ವೇತ. Gone forth, departed; deceased, dead; a dead person (ಪರೇತ Mr. 395). 2, the spirit of a departed person, a spirit abiding in the lower world, the spirit before all the necessary obsequial rites are performed. 3, a ghost, an evil being. 4, a dead body, a corpse (ತವ, ಹೊನು 895); a carcass (ಕೂವ, ಹೊನು 895). ಪ್ರೇತಕ್ಕೆ ಹೆದರುವವ ಭೂತಕ್ಕೆ ಹೆದರಿನೇ? — ಪ್ರೇತದ ಭೀತಿ ಹೋದರೂ ನಾತದ ಭೀತಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ (Prva.). See Prv. s. ಪ್ರತರ್ಥೋಜನ.

ಪ್ರೇತಕರ್ಮ præta-karma. Funeral rites. (My.).

ಪ್ರೇತಕರ್ಮಣ præta-tarpana. A libation or offering of water, etc. as one of the funeral rites (ನಿವಾಪ, ಕರ್ಮದ ತಿರೋದಕ Mr. 395).

ಪ್ರೇತನಾಥ præta-nātha. = ಪ್ರೇತಪತಿ. (Bp. 41, 28).

ಪ್ರೇತಪತಿ præta-pati. Yama.

ಪ್ರೇತಬಲಿ præta-hail. Food that, after cremation, is cooked in the cemetery, and daily, for nine days, offered to the departed spirit (ghost) when on the tenth day the prabhūta is presented (My.); thereupon, after some other ceremonies, the præta (ghost) ceases to be a præta and becomes a pitṛi (My.).

ಪ್ರೇತಮುದ್ರೆ præta-mudrē. A worthless seal, stamp or sign (Bp. 49, 41).

ಪ್ರೇತವಿನನ præta-vipina. Grove of the dead: a cemetery (ವಿಪ್ಪವನ, ಪೂವನ Mr. 395).

ಪ್ರೇತಸಂಸ್ಕಾರ præta-saṃskāra. The burning of a corpse, the mixing of its ashes with water, and the carrying of them to a stream (My.; B. 4, 215).

ಪ್ರೇತಸೂತಕ præta-sūtaka. Impurity contracted from connection with a corpse (Bp. 18, 98).

ಪ್ರೇತೈ ಪ್ರೇತೈ. After death, in the next world, in the life to come.

ಪ್ರೇಮ præma. Love, affection, kindness; see ಅದ್ವೈದ್ಯ. 2, joy, gladness, pleasure. 3, N. of two vṛttas (Ch.). ತನ್ನ ತಾಯಿಗ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮ ಬಹಳ (B. 4, 108). ಪ್ರೇಮದಿನ್ನ ಹೇಮ ಕೂಡಿಸಿ, ಹೋಮಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತೀರಿಸಿದ (Prv.). — ಪ್ರೇಮಂಗಯ್. -ಂಗಯ್. To love, to be attached to. ಪ್ರೇಮಂಗಯ್ಯವಂ (ತತ್ಪರ, etc. Mr. 229). — ಪ್ರೇಮ ತೋರಿಸು. To show love, to love (B. 4, 16).

ಪ್ರೇಮಿ præmi. Loving, affectionate, attached to; a friend (ತತ್ಪರ, etc., ಪ್ರೇಮಂಗಯ್ಯವ Mr. 229; ಸಂಗಡಿಗ, ಮಿತ್ರ, ಸಖ 311).

ಪ್ರೇಯ præya. Tbh. of ಪ್ರೇಯಸ್. (Kāv. III, 3, B, 166).

ಪ್ರೇಯಸ್ præyas. Dearer, uncommonly dear, more agreeable, etc.

ಪ್ರೇಯಸಿ præyasi. An uncommonly beloved woman: a mistress, a wife. (Çpr. 2, 58).

ಪ್ರೇರಕ præ-iraka. Setting in motion, urging on, pushing on, impelling, inciting; sending; a pusher, etc. (My.). See ಮುಟ್ಟುತಿ; Rāv. 5, 31.

ಪ್ರೇರಣ præ-irana. The act of driving on or forwards, pushing on, pushing, inciting, urging, instigating; directing, ordering, order; direction; sending, dispatching; impulse, passion. See ಸೂಚು, ಪಶು; Çpr. 1, 64; 2, after 85.

ಪ್ರೇರಣಿಸು prærapisu. = ಪ್ರೇರಿಸು. See Nn. 98 s. ಪ್ರೇರಣೆ.

ಪ್ರೇರಣೆ præ-irana. = ಪ್ರೇರಣ. (ತಪ, ಪ್ರೇರಣಿಸುವುದು Nn. 98, o. r. ಪ್ರೇರಿಸುವುದು; Rāv. 5, after 25; My.).

ಪ್ರೇರಿತ præ-irita. Driven forwards, impelled, instigated, incited, urged; sent, directed, dispatched; ordered. (Çpr. 3, 69; Rāv. 6, after 30; My.; B. 5, 226).

ಪ್ರೇರಿಸು prærisu. (Smd. 92). To drive forwards, to impel, to push, to urge on, to stimulate, to instigate (My.); to direct, to order; to send. See Nn. s. ಪ್ರೇರಣೆ.

ಪ್ರೇರೇಪಣೆ prærēpaṇē. = ಪ್ರೇರಣೆ. (My.).

ಪ್ರೇರೇಪಿಸು prærēpisu. = ಪ್ರೇರಿಸು. (My.). ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವಿಕೆ (ಪ್ರೇರೇಪಣೆ, ಹಾಕುವಿಕೆ, ನೂಕುವಿಕೆ 81. 390). ದನಗವನ್ನು ಗಮನಾ ದಿಕಾಯಗವಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವಿಕೆ (ಉದಾಹರಣೆ, ಪಶುಪ್ರೇರಣೆ 400).

ಪ್ರೇಷಣ præ-ishaṇa. Driving forth, driving on; sending, dispatching, as a messenger; sending on a commission, commissioning, ordering, directing; executing a commission.

ಪ್ರೇಷಿತ præ-ishita. Sent, dispatched, as on an errand, commissioned and sent forth (Çpr. 5, after 2; Rāv. 7, after 97; My.); ordered, directed.

ಪ್ರೇಷ್ಟ præsthā. (fr. ಪ್ರಿಯ). Dearest, most beloved, best.

ಪ್ರೇಷ್ಯ præ-ishya. To be sent, proper to be sent; a messenger; a male servant; a menial, a slave.

ಪ್ರೇಷ್ಯಿ præshyē. A female messenger; a female servant.

ಪ್ರೇಷ ಪ್ರಾishā. Sending, dispatching; — an order, a command. 2, sorrow, distress, affliction. 3, phrenzy.

ಪ್ರೇಷ್ಯಿ præshya. A male servant.

ಪ್ರೇಷ್ಯಿ præshyē. A female servant.

ಪ್ರೇಕ್ಷ præ-ukta. Spoken to; — announced, declared, laid down as a rule, said, told. (Bp. 55, 20; J. 26, 38).

ಪ್ರೇಕ್ಷಿ præ-ukti. Declaration, utterance, speech, word (Bp. 55, 36; 61, 41; see ಪುನಃ).

ಪ್ರೇಕ್ಷಣ præ-nkshana. The act of sprinkling with water for purification, consecration by sprinkling (of a sacrificial animal, etc.). 2, immolation of victims, killing animals in sacrifice.

ಪ್ರೇಕ್ಷಣೆ præ-nkshana. = ಪ್ರೇಕ್ಷಣ. (My.). ಪ್ರೇಕ್ಷಣ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನವಾದನೇ? (Prv.).

ಪ್ರೇಕ್ಷಿತ præ-nkshita. Sprinkled, purified by sprinkling; offered in sacrifice; immolated, slaughtered.

ಪ್ರೇಕ್ಷಿಸು præ-nkshisu. To sprinkle (J. 21, 50; My.).

ಪ್ರೇತ præ-ūta. Sewed, stitched; tied, strung. See ಲತಾ.

ಪ್ರೇಕ್ಷುತ præ-uttnā. Very high or lofty, elevated, prominent. (Çpr. 2, 46).

ಪ್ರೇಕ್ಷುತ præ-utpāna. Produced, originated, developed. (Bp. 28, 69).

ಪ್ರೇಕ್ಷಿತ præ-utpihita. Covered all about (Rāv. 8, 106).

ಪ್ರೇಕ್ಷುತ præ-utshā. Great effort, great zeal, ardor 2, stimulus, incitement. — ಪ್ರೇಕ್ಷುತಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To incite, to instigate, to inspire, to encourage (My.). — ಪ್ರೇಕ್ಷುತ ಮಾಡಿಸು. = ಪ್ರೇಕ್ಷುತಗೊಳಿಸು. (My.).

ಪ್ರೇಕ್ಷುತ præ-utshita. Incited, stimulated, encouraged (My.).

ಪ್ರೇಕ್ಷುತ præ-utshita. Very full of eagerness or desire (Rāv. 5, 78).

ಪ್ರೇಕ್ಷುತ præ-utshita. The nostrils of a horse; the nose of a horse or the tip of it. 2, the loins or hip; see ಕುಳಿ 3, an excavation or cave. 4, a traveller. 5, notorious, famous.

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-udgata. Projecting, prominent, great. (Grj. 3, 4).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ud-damā. Greatly outting (Ūpr. 10, 23).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-uddandā. Very large; very violent or severe (Bp. 17, 18).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ud-dāna. Excessive fluid from an elephant's temples (Rāv. 13, 67). 2, very large.

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-uddāma. Unbounded, immense, vast, huge. (Ch. v. 76. 207).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-udbbava. Sprung up, born (Rāv. 6, 35).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-udbbāsl. Very shining, very radiant, very graceful (Ch. v. 210).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ndbbūta. Sprung up, born (Rāv. 1, 102).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-udyat. Very great (Bp. 3, 6).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-unnati. Great loftiness, greatness (Śēv. 4, 106).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-nmatta. Grown very furious or mad (Ūpr. 2, 34).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-unmudrita. Fully unsealed, opened, or displayed (Ūpr. 8, 41).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ullasat. Shining brightly, glittering (Śmd. 127).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ullāsa. Great joy (Bp. 27, 9).

ಪ್ರೋದ್ಗತ prōsbā. A bull, an ox. 2, a stool, a bench.

ಪ್ರೋದ್ಗತ prōsbā-pada. N. of a double nakshatra: the third and fourth lunar mansions;—the month bhādra (August-September).

ಪ್ರೋದ್ಗತ prōsbāhi. A sort of carp, *Cyprinus pausius* (ತಫರಿ, ಮಾನಿನೀರು ಹೆಣ್ಣು ಮಾನು Mr. 409).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ūgha. = ಪನ್ನದ, ಪ್ರನ್ನದ, ಪ್ರಹುಡ. Grown up, full-grown, fully developed, matured, perfected (as the body, mind, or person); mature, adult, old;—married;—proficient (My.; J. 17, 15);—great, illustrious, grand, mighty, strong, dignified; ornate; polite;—thick, dense, as darkness;—impetuous, impulsive, violent;—confident, bold, arrogant, audacious;—forward;—raised up, lifted up;—at the end of a compound: filled with, full of. 2, = ಪ್ರೋಧಿ (occasionally). See ಬದುಗ, ಬಿತ್ತಿ; J. 2, 11; 26, 8; 31, 33; ವಾಕ್-.

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ūghatana. = ಪ್ರೋಧತೆ. (My.).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ūgha-tara. Very grand (J. 4, 8).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ūghatā. = ಪ್ರಾ. The state of being grand, etc. See ೪; Ūpr. 5, 138. 2, confidence, arrogance.

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ūgha-vati. = ಪನ್ನದವತಿ. A fully developed and perfected woman, a woman bold in her ways, a proficient or clever woman (Bp. 45, 2).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ūgha-vaśē. A cow that has full-grown calves (see ವಶ್ಯಯಣಿ).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ūgha-samāgama. A kind of sambhōga (Kāv. IV, 2, 24).

ಪ್ರೋದ್ಗತ pra-ūddi. Growth, increase;—maturity, perfect state of body or mind;—elevation, greatness, grandeur, pomp;—proficiency;—self-confidence, arrogance;—boldness;—zeal, enterprise, exertion. See Śmd. 301; Rāv. 13, 8; J. 3, 13; 23, 59; 26, 17; Sp. s. ತರುಣತ್ವ; ಬದುಗ,

ಬಲ್ಲತನ. — ಪ್ರೋಧಿತ. = ಪ್ರೋ. To become zealous, etc. (Ūpr. 1, 3).

ಪ್ರೋಧಿಕೆ pra-ūdhikē. = ಪ್ರವದಿಕೆ, ಪ್ರಹುಡಿಕೆ. Grandeur, proficiency (My.).

ಪ್ರೋಧಿಮೆ pra-ūdhimē. = ಪ್ರವದಿಮೆ, ಪ್ರಹುಡಿಮೆ. Grandeur, proficiency (My.).

ಪ್ರೋಧಿ prā-ūdhē. = ಪನ್ನದಿ. A female arrived at puberty (J. 10, 53);—a married woman from thirty to thirty-five years of age;—a violent or impetuous woman who stands in no awe of her lover or husband, a woman of impetuous desires;—a proficient or accomplished woman. See ಬಿತ್ತಿಗವಣ.

ಪ್ರೋಧಿ pra-ūdhyā. = ಪ್ರೋಧ. (Bp. 46, 71).

ಪ್ರೋಧಿ ಪ್ರಾ-ūdhāpada. (fr. ಪ್ರೋಧ್ಯಪದ). The month bhādra (August-September).

ಪ್ರೋಧಿ ಪ್ರಾ-ūdhāpadē. = ಪ್ರೋಧ್ಯಪದ. N. of a nakshatra. ಪ್ರಕ್ಷು plāksha. The waved-leaf fig-tree, *Ficus infectoria* Willd. (see ಕಟ್ಟುಸುರಿ & ಬಸರಿ, ಎತ್ತಿಗುರಿ). 2, the tree *Thespesia populneoides* Wall. (*Hibiscus populneoides* Roxb.). 3, the holy fig-tree, *Ficus religiosa*. 4, one of the seven dvīpas or continents.

ಪ್ರವ ಪ್ರಾ. Swimming, floating;—leaping, jumping; a tumbler;—a float, a raft (ಉಡುಪೆ, ನೀರ ನಡೆ ಪಾಯ್ತೆ ತಪ್ಪ Mr. 416). 2, a kind of duck (see ಮುಣ್ಣು ಮುದುಕ). 3, a frog. 4, a *Cāṇḍāla* (cf. ಪೊರೆಯು). 5, a monkey. 6, a species of grass, *Cyperus rotundus*.

ಪ್ರವ ಪ್ರಾ. A frog;—a tumbler;—a *Cāṇḍāla*.

ಪ್ರವ ಪ್ರಾ. Going by leaps: a frog;—a monkey.

ಪ್ರವ ಪ್ರಾ. Going by leaps: a frog (ಭೇಳೆ, ಕಪ್ಪೆ Nn. 46);—a monkey (ಕಪಿ, ಮಕಳಿ 46);—a horse (ತುರಂಗ, ಕುದುರೆ 46);—the forty-first year of the cycle of sixty (ವತ್ಸರವನರ, ವತ್ಸರಭೇದ 46; My.).

ಪ್ರವ ಪ್ರಾ. A frog;—a monkey.

ಪ್ರವ ಪ್ರಾ. Swimming, floating; jumping, leaping; flying; capering;—declivity, inclination. See ತೆಂಕು.

ಪ್ರವ ಪ್ರಾ. A float, a raft. (R.).

ಪ್ರಾಕ್ಷು plāksha. (fr. ಪ್ರಕ್ಷು). The fruit of the *Ficus infectoria*. See ಬಸರಿ.

ಪ್ಲಾನ plān. Flannel (Si. 221; cf. ಪ್ಲಾನಲ್). 2, a "plan" (My.).

ಪ್ಲೀಹ ಪಿಹ. The spleen;—disease of the spleen.

ಪ್ಲೀಹ ಪಿಹ. The medicinal plant *Amoora rohitaka*. See ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಿಗೆ.

ಪ್ಲುತ ಪ್ರಾ. Floated, floating, swimming; bathed in; submerged, wet;—jumped, leaped, having gone by leaps or jumps; leaping, jumping;—one of a horse's paces: capering, vaulting (ಬಿಡುವರಿಯು Nr.);—protracted, lengthened to three prosodial instants, as a vowel in pronunciation; a vowel thus lengthened (Śmd. 17. 19. 67. 68; Kāv. I, 1a, 10. 16).

ಪ್ಲುತ ಪ್ರಾ. = ಪ್ರಪ್ತ. Burnt.

ಪ್ರೋಧಿ ಪ್ರಾ. Burning, combustion.

ಪ್ರಾಕ್ಷ ಪಾ. Chewed, eaten. 2, hungry (ಹಸಿದಾತ Hlā.).

ಪ್ರಾಕ್ಷ ಪಾ. Eating, food. 2, hunger (ಹಸಿವೆ Hlā.).

ಪ್ಲಾನಲ್ plānai. = ಪ್ಲಾನಲಿ. Flannel (Si. 276; My.).

ಫ

PH

ಫ ph. The forty-second letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). In Kannada it is used in a few imitative sounds, and in a few nouns (22. 23). For some Mhr. and H. words not found under this letter see under ಪ.

ಫ pha. The letter ಫ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಫ pha. The number 2 (Mr. 849).

ಫಕಾರ pha-kāra. The letter ಫ (Śmd. 11).

ಫಕೀರ phakīra. = ಪಕೀರ. A Mahommadan mendicant; — a man free from worldly cares (Mhr., H.; My.; B. 4, 168).

ಫಕೀರಿ phakīri. Relating to a ಫಕೀರ (Mhr.); a ಫಕೀರ (My.).

ಫಕ್ಕನೆ phakkanē. = ಪಕ್ಕನೆ, q. v.

ಫಜೀತು phajitn. ಫಜೀತಿ. Disgrace, ignominy; annoyance, harassment (Mhr., H.; My.; Br.).

ಫಂಜಿಕೆ phanjikē. The plant *Clerodendrum siphonanthus* R. Br. (see ದಾರಂ).

ಫಟಕೆ phatakē. A sound in imitation of that produced by a vigorous oaning, slapping or sniffing (Mhr. ಫಟಕನ, ಫಡ ಫಡಾಟ; B. 5, 268; cf. ಪಟ).

ಫಟಕೆ phatikē. = ಫಟಕೆ. (B. 3, 43).

ಫಡಿ phatē. = ಎಡಿ 2, ವೆಡಿ, ಹೆಡಿ. The hood of the cobra or coluber nāga.

ಫಡ phada. = ಪಡ 2, etc. (Grj. 6, 36; S. 40; Bh. 8, 26, 4; J. 13, 8; 25, 35. 54). — ಫಡ ಫಡ. = ಪಡ ಪಡ, etc. Ha, hai etc. (ಎಡಿ ಎಡಿ Kk. 43; Śm. 60; Bh. 8, 24, 50; Rāv. 13, 97; J. 12, 38).

ಫಣ phaṇa. = ಫಣಿ. The hood of the cobra.

ಫಣಭೃತಿ phaṇa-bhṛit. The cobra di capello. 2, a snake in general.

ಫಣಾಧರ phaṇā-dhara. A snake (ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಫಣಾಮಣಿ phaṇā-maṇi. Hood-gem: a jewel supposed to be found on the hood of a cobra (My.).

ಫಣಿ phaṇi. = ಪಣಿ. A snake; a cobra.

ಫಣಿಕಟಕ phaṇi-kaṭaka. Śiva (Bp. 50, 11).

ಫಣಿಕುಂಡಲ phaṇi-kunḍala. Śiva (Śāv. 1, 74).

ಫಣಿಸರ್ಪಕುಂಡಲ phaṇi-gaṇa-tāvara. The serpent śēsha (J. 24, 17).

ಫಣಿಜ್ಜಕ phaṇijjhaka. Marjoram and another similar plant. 2, a species of Basil (see ಮರು). See ಬೀಳೆ ಮರುಗ.

ಫಣಿಪತ್ರಿ phaṇi-taipa. Vishṇu (Bp. 2, 19; J. 18, 82).

ಫಣಿಧರ phaṇi-dhara. Śiva (Mr. 12).

ಫಣಿಪಾ phaṇi-pa. The serpent śēsha (Ā. Bp. 47, 31; Śāv. 4, 71).

ಫಣಿಪಕಂಠ phaṇipa-kaṇṭaka. Śiva (Bp. 16, 28).

ಫಣಿಪತಿ phaṇi-pati. = ಫಣಿಪ. (Bp. 51, 75; J. 24, 62. 82).

ಫಣಿಭುಜ phaṇi-bhuj. An ophiophagous serpent (ಫಣಿಭಜೆ, ಅರಿವಾಪ Mr. 401). 2, a peacock.

ಫಣಿರಾಜ phaṇi-rāja. = ಫಣಿಪ. (Bp. 54, 55; J. 23, 4).

ಫಣಿರಾಜಕಯನ phaṇirāja-śayana. Vishṇu (J. 2, 50).

ಫಣಿಲೋಕ phaṇi-lōka. = ನಾಗಲೋಕ. (Abh. P. 7, 31).

ಫಣಿವರಕಟಕ phaṇi-vara-kaṭaka. = ಫಣಿಕಟಕ. (Bp. 48, 15).

ಫಣಿವಿಭೂಷಣ phaṇi-vihhūṣaṇa. Śiva (Bp. 61, 70).

ಫಣಿವೇಣಿ phaṇi-vēṇi. Braided hair that resembles snakes (J. 1, 4); a woman who has such braided hair (My.).

ಫಣಿನದ್ರ phaṇi-indra. A cobra (Śmd. 142. 166). 2, Śiva (ತನು, ಫರಣೀಶ್ವರ Nu. 6; ಪಂ Mr. 495). 3, the serpent śēsha.

ಫಣಿನದ್ರ ಸುತೆ phaṇindra-sutē. The daughter of the serpent śēsha: N. of a wife of Arjuna (J. 24, 81).

ಫಣೀಶ phaṇi-īśa. = ಫಣಿಪ. (Āpr. 2, 71).

ಫಣೀಶ್ವರ phaṇi-tāvara. = ಫಣೀಶ. (J. 24, 75).

ಫಣಿ phaṇē. ಫಣಾ. The hood of a cobra.

ಫನ phana. Annihilation, ruin (My.; H.).

ಫರ phara. = ಫಲ. A shield (Sk.).

ಫರಮಾಯಿತಿ pharamāyīti. Made to order, commissioned as an article (Mhr., H. ಫರಮಾತಿ, ಫರಮಾಸಿ). 2, superlatively excellent (My.; Mhr.).

ಫರಮಾಯಿಸು pharamāyīsa. To order, to direct, to bid (My.; Mhr. ಫರಮಾನೀಕ).

ಫರವಾಫ pharavāṇa. A royal mandate, order; a firman (My.; Mhr., H. ಫರಮಾನ).

ಫರಾಮೋಷಿ pharāmōshi. Forgetfulness, oversight (My.; Br.; H.). ಫರಾಮೋಷಿಯಾದರೂ ಪಡಪೋಷಿಯಾಗ ದಾರಮ (Prv.).

ಫರಾರಿ pharāri. 1. A fluttering rag (Mhr. ಫರಾರಾ); a sail (B. 4, 161).

ಫರಾರಿ pharāri. 2. Absconded or emigrated (My.; Mhr., H.).

ಫಲ phala. = ಪಲ 1, ಫರ, ಫಳ. Fruit; a fruit (ಫಲೋತ್ಪತ್ತಿ, ಎರಡು ಫಲಂಗಳು Nu. 92). 2, produce, crop; — *profit, gain, advantage, benefit* (ಅತೀವಲಾಭ, ನಿತೀಪವಾದ ಲಾಭ 92). 3, offspring, progeny. 4, recompense, reward, retribution (good or bad). 5, one's own learning or merits (ನಿಜವಿದ್ಯೆ ಗಳ, ತನ್ನ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳು 92). 6, the product or quotient. 7, final liberation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ 92). 8, a blade of a sword or knife. 9, a tablet, a board. 10, a shield. 11, the wood of a plough, exclusive of the pole and share. 12, a pioughshare. ಫಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದೀಪ, ನೆಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ನೀರು — ಫಲವಿದ್ದ ಬದಲಿಗೆ ಪಾರುಪತ್ಯ ಚಿತ್ತ. — ಫಲವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪರದಾಟವಾದರೂ ಲೇಸು. — ಫಲವಿಲ್ಲದ ಮರ ಹೊಲದಲ್ಲಿದ್ದರೇನು? — ಫಲಾ ನೋಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಹೊಲಾ ಹೂಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು. — ಫಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಬಾಯಾಳೆ ನಿಶ್ಚಿತೇ? — ಫಲಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ಬಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. — ಫಲಾ ದಿವಿ, ಪಾಪಾ ಕಳೆ! (Prva.). See ಪರ್. — ಫಲ ಕೊಡು. To yield or produce fruit (B. 4, 183; My.). — ಫಲಂಕಿಸು. -ಂಕಿಸು. To imagine to be fruit (Rāv. 6, 20). — ಫಲ ನಿಲ್ಲು. = ಫಲ ವಾಗು No. 2. (My.). — ಫಲವಾಗು. -ಅಗು. Fruit or gain to

he produced (My.). 2, pregnancy to take place (My.). — ಫಲ ಹಿಡಿ. To come at fruits, to bear fruits (My.; see ಫಲಹೀನ).

ಫಲಕ phalaka. = ಪರಿಗೆ, etc., ಫಲಂಕ. A board, a plank. 2, a shield. 3, a shah or tablet for writing on. 4, any flat surface.

ಫಲಕಮಾಸ phalaka-pāni. A soldier armed with a shield. See Nr. a. ಕಡಿಪರಗಾದ.

ಫಲಕಾಲ phala-kāla. The time of fruits, fruit-season. (My.).

ಫಲಂಕ phalaṅka. A board for playing with dice (ಅಕರ್ಷ, ಹಲಗೆ, ನೆತ್ತದ ಹಾಸಂಗಿಯ ಹಲಗೆ Nr. 134).

ಫಲತ್ರಿಕ phala-trika. = ತ್ರಿಫಲ, q. v. The three myrobalans.

ಫಲದ phala-da. Yielding or bearing fruit; giving a reward, rewarding. (Rāv. 13, 16).

ಫಲದಾನ phala-dāna. A present of fruits (My.).

ಫಲದಾಯಕ phala-dāyaka. He who gives a reward or rewards, he who retributes, used of God (My.).

ಫಲಪೂಜೆ phala-pūjē. Worship of oorn trodden ont by oxen; worship of ripe fruits newly pincked; etc. (My.).

ಫಲಪೂರ phala-pūra. Full of kernels: the citron, *Citrus medica* (ಮಾದೀ ನಿಡ, ಮಾದಾರದ ನಿಡ Si. 141; cf. ಬೀಜಪೂರ).

ಫಲಪೂರ್ಣ phala-pūrṇa. Full of fruits (My.).

ಫಲಭರಿತ phala-bharita. Laden with fruit or fruits, full of fruit or fruits (My.).

ಫಲಭಾಗ phala-bhāgi. Sharing in a good or had result of actions (My.).

ಫಲರಾಜಿತ phala-rājita. N. of a plant (ನಿರರ್ಥಕೆ q. v., etc. Mr. 113).

ಫಲವತ್ತಿ phala-vat. Fruit-bearing, laden with fruits, fruitful.

ಫಲಕೃತಿ phala-kṛti. Advantage, profit (Mhr.; My.).

ಫಲಸ ಫalasa. = ಪನಸ, etc. (Sk.).

ಫಲಸಿದ್ಧಿ phala-siddhi. Reaping fruit, realising an object; a prosperous issue (Kāvy. III, 3, B, 144; My.).

ಫಲಹೀನ phala-hīna. Void of fruit, yielding no fruit or profit (ಫಲ ಹಿಡಿಯದುದು ಮರ Mr. 103).

ಫಲಹೀನತೆ phala-hīnatē. The state of being void of fruit (Ūpr. 7, 96).

ಫಲಾದನ phala-adana. The eating of fruits (Śāv. 2, 99); a fruit-eater: a parrot.

ಫಲಾಧ್ಯಕ್ಷ phala-adhyaksha. Superintendent of fruits; — the tree *Mimusops kauki*.

ಫಲಾನ phalāna. = ಫಲಾನೆ. Such a one (Mhr., H. ಫಲಾನಾ; My.; Br. ಫಲಾನೆ).

ಫಲಾನಿಲ phalānīli. = ಪಾನಿನಿಲ. (B. 5, 146).

ಫಲಾನುಭೋಕ್ತೆ phala-annbhōkti. A person who suffers, or enjoys, the due consequence of his actions (My.).

ಫಲಾನೆ phalānē. = ಫಲಾನ. (My.).

ಫಲಾಫಲ phala-aphala. Profit and loss (My.).

ಫಲಾಶನ phala-aśana. = ಫಲಾಶನ. (My.).

ಫಲಾಹಾರ phala-āhāra. = ಪರಾಳ, ಪಲಹಾರ, ಪಲಾರ. Feeding on fruits; a slight repast consisting chiefly of fruits (My.).

ಫಲಿ phali. Bearing fruit, being in fruit, fruitful; — a tree. 2, a kind of medicinal plant (= ಫಲಿ No. 1).

ಫಲಿತ phalita. That has produced fruit, bearing fruit, yielding fruit, having got fruits (Ūpr. 2, 91; Bp. 36, 49).

ಫಲಿತಮುಖ್ಯದು (ಫಲಿತಮುಖ್ಯದು Śmd. 396 Cm.). ಮರಗೊಳು ಫಲಿತಮನೆ ಫಲಿತವು (Mr. 108). 2, involved (Mhr.).

ಫಲಿತರಸಾಲ phalita-rasāla. A mango tree in fruit (ಬನ್ನ ಮಾವು Śm. 26).

ಫಲಿತಾಮ್ರ phalita-āmra. = ಫಲಿತರಸಾಲ. (ಬನ್ನ ಮಾವು Kk. 66).

ಫಲಿತಾರ್ಥ phalita-ārtha. Result (My.).

ಫಲಿನ phalīna. Bearing or yielding fruit, fruitful. 2, = ಪನಸ, ಫಲಸ. (Sk.).

ಫಲಿನಿ phalini. A certain medical plant (= ಪ್ರಿಯಂಗು, etc.; see ಪಾಲಿನಿ, ನೆದರ್ 2). 2, the medicinal plant *Menispermum cordifolium* Willd. 3, a species of herb, *Echites dichotoma*. 4, a species of flower, *Celosia cristata*.

ಫಲಿಯು phaliyisa. = ಫಲಿಸು. To bear fruit, etc.; to be produced (ಫಲಿತಮಾಗು Śmd. 396 Cnu.; Ūpr. 7, 93).

ಫಲಿಸು phalīsa. Fruit to be produced, fruit to grow (ಪಾಯ್ Ūt. I. 39); to grow, to be produced (Bp. 41, 11; 45, 42); — to bear fruit, to become fruitful (My.; B. 2, 52); to hear or produce good or had results (My.).

ಫಲೀನ phalīna. Fruit (ಫಲ Nn. 45). 2, a good man (ಉತ್ತಮ, ಉತ್ತಮವು 45, o. r. ಸತ್ತು ರುತ್ತು. 3, an ascetic (ಮುನಿ, ಯತಿ 45). 4, final liberation (ಮೋಕ್ಷ, ಮುಕ್ತಿ 45). 5, the hair of the head (ತಿರೋರುಹ, ಮುಕ್ತಿಯ ಕೂದಲ್ 45). 6, mind, mire (ಪಂಕ, ಕೆಸರ್ 45).

ಫಲೀಗ್ರಹಿ phalī-grāhi. Bearing fruit in season, fruitful.

ಫಲೀರುಹೆ phalī-rnhē. The trumpet-flower, *Blignonia suaveolens*.

ಫಲೋತ್ಕರ phala-ntkara. Multitude of fruit, all sorts of fruit (ಫಲ, ಎಲ್ಲಾ ಫಲಂಗಳು Nn. 92).

ಫಲೋತ್ಪತ್ತಿ phala-ntpatti. Coming forth or growing of fruit, production of fruit. See ಪಾಯ್.

ಫಲೋದಯ phala-ndaya. Coming forth or appearance of fruit; — appearance of consequences or results, result, recompense, reward. (My.).

ಫಲು phalū. Small, minute; — plithless, sapless; — worthless, vain, useless; — weak, feeble, insignificant. 2, the opposite-leaved fig-tree, *Ficus oppositifolia* Roxb.

ಫಲುನ phalūna. = ಪಲುಗುನ, ಪಲ್ಲುನ. Arjuna (ಇನ್ನೂ, ಸಿಹ ಹಯ, ಗಾಣ್ಣೀನಿ, ಜಪ್ಪು, ಹರಿಬನ್ಧ Mr. 264; Śmd. 270. 281).

ಫಲುನಿ phalūnni. N. of a double nakshatra or asterism (pūrva and nttarā). See ಫಾಲ್ಗುನ.

ಫಸಲಿ phasali. = ಫಸಲು. 2, the harvest-year: the official revenue-year, originated with the emperor Shāh Jehān; the addition to the phasali, to convert it into the Christian year, is 590 (My.; Mhr.).

ಫಸಲು phasala. A crop, a harvest (My.; Si. 128. 166; Mhr., H.).

ಫಳ phal. A sound in imitation of briskly boiling rice. — ಫಳ ಫಳ. rep. (S. Mhr.).

ಫಳ phala. A sound produced by the feet of running bullocks. — ಫಳ ಫಳ. rep. (S. Mhr.).

ಫಳ phala. = ಫಲ (Śmd. 25).

ಫಳೆಯಕಾಳಿ phalāya-kāra. (Śmd. 23).

ಫಲಾಲ್ phalil. An imitative sound (cf. ಪಲಲ್). — ಫಲಾಲಿನ. With the sound of ಫಲಲ್ (Śmd. I; 22).

ಫಾಜಿಲ್ phājil. ಫಾಜಿಲ್. Overplus, excess; surplus or spare; whatever is realized over and above the estimated produce; extra (My.; Br.; Mhr., H. ಫಾಜಿಲ್).

ಫಾಸಿಲ್ phāṣil. Unrefined sugar, molasses;—flour or meal mixed with curds.

ಫಾಸಿತ್ phāṣita. (= ಫಾಸಿಲ್). The inspissated juice of the sugar-cane, raw sugar; the inspissated juice of other plants. See Nr. a. ಡಿಲ್.

ಫಾಸಿಲ್ phāṣita. (= ಫಾಸಿತ್). Obtained by straining or filtering, readily or easily prepared, anything made by an easy process, as a decoction, etc.;—a decoction, etc.

ಫಾನು phānu. Self-collectedness (Mhr., H.; see ಡೇ-).

ಫಾಯಿದಾ phāyidā. ಫಾಯಿದೆ. Advantage, profit (My.; Br.; Mhr., H. ಫಾಯಿದಾ). ಫಾಯಿದೆ ನೋಡಿ, ವಾಯಿದೆ ಕಳೆ ಕೊಳ್ಳಾ (Prv.).

ಫಾಯಿಷ್ phāyish. Published, proclaimed, notified (My.; H.).

ಫಾಲಿ phāli. = ಪಾಲಿ 2. A phoughshare. 2, a huudle. 3, the forehead. 4, made of cotton.

ಫಾಲಾಕ್ಷ phāla-aksha. Śiva (My.).

ಫಾಲಾಮ್ಭಕ phāla-amhaka. = ಫಾಲಾಕ್ಷ. (My.).

ಫಾಲ್ಗುಣಿ phālguna. Tbh. of ಫಾಲ್ಗುಣ. (My.).

ಫಾಲ್ಗುಣ phālguna. (fr. ಫಲ್ಗುಣ). = ಪಾಲ್ಗುಣ, ಫಾಲ್ಗುಣ. Belonging to the asterism phalguni. 2, N. of a month (February-March). 3, Arjuna.

ಫಾಲ್ಗುಣಿ phālguni. = ಫಲ್ಗುಣಿ. 2, the day of full moon in the month phālguna.

ಫಾಲ್ಗುಣಿಕ phālgunika. The month phālguna.

ಫಿದಿವಿ phidivi. A servant (My.; Br.; H. fidwi).

ಫಿರಕಿ phiraka. = ಪಿರಕಿ, etc. A part, a subdivision (My.; Br., H. ಫಿರಕಿ); a department (My.).

ಫಿರ್ಯಾದಿ phiryādi. = ಪಿರಿಯಾದಿ, ಫಿರ್ಯಾದಿ. A representation of injury and an application for redress; a complaint, a suit, an action (My.; ಅಭಿಗ್ರಹ, ಅಭಿಯೋಗ, ಅಭಿಪಾರ, ಮೊದಲಿ G.; Mhr., H. ಫಿರ್ಯಾದಿ). 2, a complainant, a plaintiff (My.; Mhr., H. ಫಿರ್ಯಾದಿ). ಫಿರ್ಯಾದಿ ಮಾಡು (ಮೂಡು); ಫಿರ್ಯಾದಿ ಹೇಡು (ಮೊದಲಿಯಡು G.). See B. 4, 7. 169; 5, 264. 265.

ಫಿರ್ಯಾದಿ phiryādi. = ಫಿರ್ಯಾದಿ No. 1. (My.).

ಫುತ್ ಫುತ್ phut-kṛita. (= ಫೀತ್ಫುತ್), ಫುತ್ಫುತಿ. Blowing, hissing; soreamed aloud; soreaming, shrieking, soreaming, a soream, a shriek.

ಫುಫುಸ phupphusa. The lungs. (B. 4, 85).

ಫುರೋಕ್ತು phurōktu. = ಫೋಕ್ತು. Sale, selling, vent (My.; Br.; H. furōkht).

ಫುಲ್ಲ phulla. = ಫುಲ್ಲ. Expanded, blown, as a flower; is full bloom, flowering; opened wide, dilated, as the eye;—a full-blown flower.

ಫುಲ್ಲಿತ phullita. = ಫುಲ್ಲ. See ಎ-.

ಫುಲ್ಕಾರಿ phūl-kāra. = ಫುತ್ಫುತ. (Ūpr. 10, 67; Grj. 8, after 8).

ಫುತ್ಫುತಿ phūt-kṛiti. = ಫುತ್ಫುತ. (Ūpr. 7, 38).

ಫೆಳಯಿಲ phēla-ilā. (Śmd. 241 Mdh.).

ಫೆಳಾವುಗ phēlāvuga. (Śmd. 23).

ಫೆಳಿ phēli. (Śmd. 23).

ಫೇದಾ phēdā. = ಫೇದಿ. (My.; Mhr., H.).

ಫೇನಿ phēni. A dough of wheaten flour in fine grains worked into fine vermicelli of which some portion is coiled and baked in ghee (V. 14, 80; C.).

ಫೇತ್ಕಾರಿ phēt-kāra. Howling. (Ūpr. 10, 67).

ಫೇನಿ phēna. = ವೇನಿ. Foam, froth, spume; scum (ಶಿವ, ಸೂದ Nn. 6). 2, white cuttle-fish bone, Os sepiae.

ಫೇನಿಲಿ phēnila. Foamy, frothy, spumous. 2, the soap plant, Sapindus detergens Roxb. 3, a species of tree with beautiful flowers (ಶಿಲಕವರು, ಕ್ಷುರಕ Mr. 119). See ರಂಗನಾಲ.

ಫೇರಾಳಿ phēraṇḍa. A jackal.

ಫೇರವೆ phērava. A jackal;—a rākshasa, a goblin, a demon;—fraudulent, crafty; a rogue.

ಫೇರಿಸ್ತು phēristu. A list, a catalogue, a roll, an inventory (My., also as ಫೇರಿಸ್ತು; Br.; Mhr., H. ಫೇರಿಸ್ತ, ಫೇರಿಸ್ತ).

ಫೇಲಿ phēli. = ಫೇಲಿ. (Sk.; R.; cf. ಪೇಲಿ 2).

ಫೇಲಿ phēli. = ಫೇಲಿ. (Sk.). ಫೋಲನಕಾಗಿ ಮುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳು; ಉಣ್ಣು ಫಾಟನದೊಳಗೆ ಇರೆ ಫೇಲಿ ಉಣ್ಣು ಮುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳು (Mr. 220).

ಫೇಲಿಕೆ phēlikē. = ಫೇಲಿ. Remnants of food, etc. (ಮುಗೂದಿ Hlā.).

ಫೇಲಿಪಾತ್ರಿ phēli-pātrē. A spittoon (ಮದಿಗ Mr. 212).

ಫೇಲಿ phēlē. Remnants of food, leavings of a meal, droppings from the mouth, refuse, etc.

ಫೋಟಿ phōṭi. An imitative sound. — ಫೋಟಿ. With the sound of ಫೋಟಿ (Śmd. 22, o. r. ಫೋಟಿ; Tā. ಫೋಟಿ, suddenly).

ಫೌಜಿ phauja. = ಪೌಜಿ, etc.

ಫೌಜಿದಾರಿ phauja-dāra. = ಪೌಜಿದಾರಿ No. 2. (B. 5, 106).

ಫೌಜಿದಾರಿ phauja-dāri. Criminal (Mhr.; B. 5, 265).

ಫೌಜು phauju. ಫೌಜ್. = ಪೌಜಿ. (J. 25, 10; Śi. 268. 279). ಉಣ್ಣು ಮೂಡು ಪೌಜಿ (Prv.). — ಪೌಜ್ ಫಿರಕಾದವನು (ಫುಲ್ಕಾರಿ, ಅಗ್ಗದವ Śi. 278).

ಫೋಕ್ತು phrōktu. = ಫುರೋಕ್ತು. (My.).

ಬ

B

ಬ b. The forty-third letter of the Alphabet

(Śmd. 12. 21). In compounds it is often changed into ವ, e. g. ಎಕವತ್ರಿ, ಕಡುವತ್ರಿ, ಬೇವೇರಸು, ಆಕ್ಷತ್ರಿ ತೋಕ್ಷತ್ರಿ, ಕಣ್ಣು, ಗೇಣ್ಣಾಯ (81), ತಕ್ಷಸಿಹ (212), ಬಕ್ಷಯುರ (213), ಕಡುವಲಿ (215), ವಲ್ಲಿವಾಯ (221), ಕುಡುವಿಲ್ಲಂ (220), ನಾಲ್ವರ (224);—ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವರ, ಬೆಗೆವರ, ನೆಲೆಗೆವರ (82), ಬಗೆಗೆವರ (216); ಮುನಿವರ (184), ಎವರ (211);—ಇವರ್ (122), ಒವರ್ (158); see ವ. Exceptional are, e. g. ಇವರ್ (81), ಕಣ್ಣೆಟಿಂ, ಸುಡುಡಾಡು (82). Frequently it takes also the place of ಪ, e. g. ಕಣ್ಣಿನಿ, ತಣ್ಣಿದಾರ, ಕಣ್ಣಿಲಂ (78), ಆಡು ಮೈಲಂ, ಮಂಡುಮ್ಪುದು, ಪಡುಮ್ಪುದು, ಇದೆಯುಮೈದ್ದು, ಬಿಟ್ಟುಮೈದ್ದು (204).

ಬ ba. 1. The letter ಬ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಬ ba. 2. (ಬ-ಅ 17) = ವ 2, etc., e. g. ನಾನ್ವಂ (ನಾಮ್ವಂ), ಎನ್ವಂ (ಎಮ್ವಂ), ತಿನ್ವಂ (ತಿಮ್ವಂ), ಉನ್ವಂ, ಕಾನ್ವಂ, ಪೂನ್ವಂ (Śmd. 275).

ಬ ba. The number 8 (Mr. 349).

ಬಂಹಿಮೆ bamhima. Muobness, abundance, multitude, greatness.

ಬಂಹಿಮವತೆ bamhima-vat. Having abundance or greatness (Kāvy. V, 44; Abh. P. 7, 22).

ಬಂಹಿಮ್ವ hamhimbha. Very much, very many, most abundant, very great, excessive.

ಬಕ್ bak. = ಬಗದು, etc. P. p. of ಬಗೆ 1, in ಬಕ್ ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಬಕ್ baka. = ಬಗೆ, ವಕ್. A heron, a crane (ವಕ್, etc. Nr.; ಧ್ವಾಂಕ್ಷ Hlā., Nn. 120; ಬಕ್ಕೋಟಿ Mr. 172; see ಕಾಡು). ಬಕ್ ನಲ್ಲಿ (Nu. 120). 2, a man of great cunning like a crane, a cheat, a rogue. 8, N. of a rākshasa or demon killed by Bhīma (Śmd. 183; Bh. 1, 10, 1, etc.; J. 16, 25). 4, N. of an asura conquered by Kṛishṇa. 5, the tree Sesbana grandiflora (see ಬಕಪುಷ್ಪ). ಬಕ ತಪಸು ಮಾಡಿದರೆ ಮಕರಗೆ ಭಯವೇನು?—ಬಕನ ಪಾರಿ (the turn of being devoured by Baka) ಮಗನ ಮದುವೆ (Prvs.). See Prv. s. ವಾಧೆ ಪಡು.

ಬಕದಾಲ್ಯಿ bakadālibhya. N. of a fishi (J. 24, 48; 32 sum.; 32, 25, etc.).

ಬಕಪುಷ್ಪ baka-pushpa. The tree Sesbana grandiflora Poir. (Agati grandiflora Desv., ತಿವಮಲ್ಲಿ, ಪಾಶುಪತ, ಬಕ, etc. Nr. 6; ತಿವಮಲ್ಲಿ, ಎಕಾಮ್ಬೇಲ, ವಕ್, etc., ಕೊಕ್ಕರೆಹುವಿನ ಗಿಡ Sl. 142).

ಬಕರೆ bakarē. = ಬಕ್ಕರೆ 1, ಬಕ್ಕೆ. A potsherd (occasionally used for parching seeds, etc., and as a lid, My.).

ಬಕರೆ bakarē. ಬಕರ. A be-goat (Mbr. ಬಕರಾ); a goat without reference to sex (Mbr. ಬಕರೇಂ, My.).—ಬಕರ ಕಾಯಿ. A mutton-butcher (My.; Mbr.).

ಬಕವರಮ್ಪುನ baka-vidambana. The deceit or imposture of a crane, hypocrisy (Bh. 8, 22, 32).

ಬಕವೈರಿ baka-vairi. Kṛishṇa. 2, Bhīma (J. 4, 60).

ಬಕವ್ರತಿ baka-vrati. One whose acts are like those of a crane: a false devotee, a religious hypocrite (Bb. 2, 4, 26).

ಬಕಪಿ bakasbi. = ಬಕ್ಷ. A general (My.; Mhr., H. ಬಕ್ಷೀ, ಬಕ್ಷೀ); the head of a department (My.).

ಬಕಪಿಗಿರಿ bakashi-giri. The employment of a bakasbi (My.).

ಬಕಾರ ba-kāra. The letter ಬ (Śmd. 11).

ಬಕಾರಿ baka-ari. = ಬಕವೈರಿ. (Śmd. 81).

ಬಕಾಸುರ baka-asura. = ಬಕ Nos. 3 & 4. 2, a term for a voracious eater (My.; Mhr.). ಬಕಾಸುರನ ಊಟ, ಕುಮ್ಮಕ ಣನ ನಿದ್ದೆ (Prv.).

ಬಕಾಳ bakāla. (Mbr. ಬಕಾಲ, a shopkeeper with contemptuous implication).—ಬಕಾಳಧಾತು. Shopkeepers' rice: rice mixed with curds, butter, and milk (My.).

ಬಕುತ bakuta. Tbb. of ಭಕ್ತ. (My.).

ಬಕುತಿ bakuti. Tbb. of ಭಕ್ತ. (My.).

ಬಕುಳ bakuḷa. = ವಕುಲ. (ವಕುಳ Ūt. II, 60; ನಾಗಕೇಸರ Mr. 125). ಬಕುಳದ ಮರ (ವಕುಲ, ಕೇಸರ Nr.).

ಬಕೋಟಿ bakōṭa. = ವಕೋಟಿ. (ಬಕ Mr. 172).

ಬಕ್ಕ bakka. (fr. ಬದ). = ಬಕ್ಕಟ, q. v. — ಬಕ್ಕವ್ವಯಲ್. -ಬಯಲ್. (Śmd. 205) = ಬಕ್ಕಟಬಯಲ್ q. v., ಬಟ್ಟಬಯಲ್. An empty, void place, a wide, open plain; a void, a vacuum, vacuity; vanity, illusion; disappearance; ruin. ಬಕ್ಕಲಿತಿ ತೋಡೆಯಾದನ್ನಕ್ಕಂ, ಅವಳ ಸಿತಗೆ, ಸತಿಗೆ ಮಗ ಕಾಯ್ತು ನೋಟಕ್ಕೆ, ಕಡುಸೊನ್ನಿ (o. r. ಕಡುನಾಮು), ನಾಣಿಲಿ, ಬಕ್ಕವ್ವಯಲೊಳಮ್ ಅದಾರುಮಂ ಭಂಜಿಸುವಳ (Śmd. 244; Kāvy. I, 4, 12).

ಬಕ್ಕ bakka. = (ವಾಕ), ಬೊಕ್ಕ 3. Tbb. of ಭಕ್ತ. See ಕೂಡು, ತಿನಸು, ತಿನಿಸು.

ಬಕ್ಕಟ bakkaṭa. = (ಬಕ್ಕ, ಬಟ್ಟ), ಬರ್ಕಟ. Bareness, voidness (cf. Mbr. ಬಕಳ, open space; any void spot). — ಬಕ್ಕಟಬಯಲ್. = ಬಕ್ಕವ್ವಯಲ್. (ತೂನ್ಯ Ūt. I, 86, o. r. ಬಕ್ಕವ್ವಯಲ್; Abh. P. 11, after 155). ಬಿನ್ನ ವ್ಯಾಮೋಹದ ಇನ್ನವರಂ ಬಕ್ಕಟಬಯಲೊಡನೆ ಪೂರ್ವ, ಎನಗುಳ್ಳಾಯುಮಂ ಜ್ಞಾನ ಮಂ ಬದದೆ ಬದ ಕೆಯಿದು, ಪಾದಾಂಗ, ಬಕ್ಕಟಬಯಲಿ ಬಿರ್ಮ ಕೆಟ್ಟಂ (Śāṇaudapurāṇa kathāKākyārtbasācāka).

ಬಕ್ಕರನೆ bakkarasē. (Śmd. 49).

ಬಕ್ಕರಿ bakkarī. = ಬಕ್ತ. Bread (My.; Mhr. ಛಾಕರಿ). See ಕೋಣದ; Prv. s. ಭಕ್ತ. — ಬಕ್ಕರಿಹಂಡು. A platter for baking bread (B. 3, 58).

ಬಕ್ಕರೆ bakkarē. 1. = ಬಕ್ಕರೆ, etc. (My.).

ಬಕ್ಕರೆ bakkarē. 2. = ಬಗರಗೆ 2 q. v., etc. (ಪಕ್ಕಲೆ, ಬಗರಗೆ Kk. 56, o. r. ಬಗರಗೆ; ಪಕ್ಕಲೆ, ಬಗರಗೆ Śm. 82, o. r. ಬಗರಗೆ; cf. ಭಕ್ತ ಣ?).

ಬಕ್ಕಸ bakkasā. = ಬೆಕ್ಕಸ, etc. — ಬಕ್ಕಸವ್ವಡು. = ಬೆಕ್ಕಸವ್ವಡು. ಬಕ್ಕಸವ್ವಟ್ಟು ಬಾಮಂ ಬಿಟ್ಟರ (Śmd. 287, o. r. ಬಿ.).

ಬಕ್ಕಸ bakkasa. = ಬೊಕ್ಕಸ, q. v. (ಕೋಶ Si. 262; ಕೋಶ, ಅರ್ಧ 460).

ಬಕ್ಕಸೆ bakkasē. (Śmd. 49, o. r. ಬಕ್ಕಸ).

ಬಕ್ಕಳಿ bakkali. ಮಯ್ಯ ಮುಸಿ ಕೊರಲ ಬಕ್ಕಳಿ ಪಯ್ಯ ಘಂ ಬ್ಬರವ ಕಯ್ಯ ಕಂಕರಿ (Śmd. 84 in two MSS., o. r. ಬಕ್ಕಳಿ).

ಬಕ್ಕು bakkū. = ಬರ್ಕು of ಬರಿ 1. See 84. s. ಬದಗೋಡ.

ಬಕ್ಕುಡಿ bakkūḍi. 1. To be astonished or amazed. ಬಕ್ಕುಡಿದಂ (Śmd. 49).

ಬಕ್ಕುಡಿ bakkūḍi. 2. = ಬಕ್ಕುಡೆ, ಬಕ್ಕುಡಿ. Agitation; amazement; alarm; fear; grief (ತಲ್ಲದಿ, ತವನಿ, ಚಿಗುಡೆ, ಗುರ್ವ, ಮಲ್ಲದಿ, ದಿಗುಡೆ, ಬೆಕ್ಕುಳ, ತಳಮುಳ, ಬಿಡು ಗಪ್ಪ ಧಾವ ಸಿಂ. 49; Kk. 42, o. r. ಬಕ್ಕುಡಿ).

ಬಕ್ಕುಡಿ bakkūḍi. 3. N. of a plant (ವಕ್ರ Mr. 145; cf. 8k. ವಕ್ರ).

ಬಕ್ಕುಡೆ bakkūḍē. = ಬಕ್ಕುಡಿ. — ಬಕ್ಕುಡಿಯ. — ಅ. 3. A man full of alarm or fear (Bp. 35, 70).

ಬಕ್ಕೆ bakkē. Sweetness, goodness (M. ನಂಕೆ; M. ನ ದುಕ್ಕೆ, T. ನದುಕ್ಕೆ, the tender pulpy substance inside a young oocoon; see ಬಕ್ಕೆ & ಬೆಕ್ಕೆ; cf. Mhr. ಬರಕಾ, soft, find, used of the pulp of a kind of jack, etc.). — ಬಕ್ಕೆ ವಲಸು. — ವಲಸು. (Śm. 118). A sweet kind of jackfruit (ಸ್ವಾಮವನನ 26; Ū. Bp. 45, 29; Śēv. 2, after 42; T. ನದು ಕ್ಕೆವಲಾ; M. ನಂಕೆವಲಾವು).

ಬಕ್ಕಿ bakkī. = ಬಕ್ಕರಿ. (My.).

ಬಕ್ಕಿ bakkī. = ಬಕ್ಕರೆ, etc. (My.).

ಬಕ್ಕಿ bakkī. = ಬಕ್ಕು. (My.). — ಬಕ್ಕಿಸಾಹೇಬ. Mr. general. See Prv. s. ಬರಿ ಹಾಕು.

ಬಕ್ಕಿಸಿ bakkisi. A gift (My.; Mhr., H. ಬಕ್ಕೀಸ, ಬಕ್ಕೀಸ).

ಬಕ್ಕಿಡಿ bakkīḍi. Contention (My.; Mhr., H., Br. ಬಕ್ಕಿಡಾ); a troublesome business (My.; Mhr.).

ಬಗ್ bag. The burning sensation caused by chillies when entering the mouth or the eye. — ಬಗ್ ಬಗ್ rep. (C.).

ಬಗ бага. A sound used to express suddenly blazing up, the crackling of flames, shining brightly, and also burning of the body. Cf. ಬಗ್ಗನೆ; Sk. ಭಗ. — ಬಗಬಗ rep. (C.; Tē, T.; Mhr. ಭಕ್ಕುಕಣ). — ಬಗ ಬಗ ಎನ್. To crackle as flames (Bp. 16, 25). — ಬ ಗಬಗನೆ. With the sound of ಬಗಬಗ (Bp. 53, 53; My.). — ಬಗಬಗನೆ ಉರಿ. To blaze with a crackling noise. 2, to burn, as the eyes, the hands, the sole of the foot (My.).

ಬಗಬು bagātu. To disjoin the thighs, to open the legs, to straddle (ಕಾರುವಿತ್ತೇಷ Śmd. Dh.; cf. T., M. ವರು, to divide, separate).

ಬಗಡೆ bagadē. Rice roughly cleaned (Mhr. ಬಗಡ). — ಬಗ ಡೆಯಕ್ಕಿ. — ಅಕ್ಕಿ. An inferior kind of rice used to feed elephants, buffaloes, etc. (My.).

ಬಗದಾಳ bagadāḷa. A certain collection of ślokas (My.; see Prv. s. ದಾಯಗಿ ಬರು).

ಬಗದು bagadu. = ಬರ್ಕು, ಬಸಿದು. P. p. of ಬಗಿ 1.

ಬಗರ bagar. Without (Mhr., H.). — ಬಗರ್ಬಿ. Without interest (My.). — ಬಗರ್ಬಿ. Without a substitute (My.).

— ಬಗರ್ಬಿ. Without leave (My.). — ಬಗರ್ಬಿ. Without permission (My.).

ಬಗರಗಿ bagaragē. 1. = (ಬಜ್ಜರ), ಬಗರನೆ 1, ಬಸರನೆ 1. (ಬ ಜ್ಜರಕ್ಕೆ, ವಜ್ಜರಕ್ಕೆ). A hole dug for water in the dry bed of a river or stream, a spring (ಕೂ ಪಕ, ಎದಾರಕ Nr.; ಬಜ್ಜರಕ್ಕೆ, ಬದಿನ್ನ Kk. 56; cf. ಬಸಿ 1? ಬಸ ರೆ 1?).

ಬಗರಗಿ bagaragē. 2. = ಬಕ್ಕರೆ 2, ಬಗರನೆ 2, ಬಸರನೆ 2. A kind of vessel (ಪಕ್ಕರೆ Ū. I, 86, o. r. ಬಗರಗಿ; ಪಕ್ಕ ರೆ, ಬಕ್ಕರೆ Kk. 56, o. r. ಬಗರಗಿ; ಪಕ್ಕರೆ, ಬಕ್ಕರೆ Śm. 62, o. r. ಬಗರಗಿ).

ಬಗರಿ bagari. = ಬಗರಿ 1. A boy's spinning top (B. Mhr.; Tē. ಬಂಗುರ, ಬೊಂಗರ, ಬೊಮ್ಮುರ; T., M. ಪಮ್ಮುರ; cf. Tbb. ಬವರಿ & Mhr. s. ಬಗರಿ 1).

ಬಗರಿಗಿ bagarigē. 1. = ಬಗರನೆ 1, etc. (ಪಕ್ಕರೆ, ವಜ್ಜರ, ಬ ದಿನ್ನ ಸಿ.).

ಬಗರಿಗಿ bagarigē. 2. = ಬಕ್ಕರೆ 2, ಬಗರನೆ 2, q. v.

ಬಗರು bagaru. (= ಬಗಿ 1). To scratch with the nails or claws (My.; cf. ಪರದುಕ).

ಬಗರ bagal. ಬಗಲು. The armpit; a side (My.; Br.; B. 4, 157; ಕಂಕುಡಿ, ಕಪ್ಪ, ಕೊಂಕುಡಿ, ಬದಿ, ದಾಹುಮೂಲ G.; Mhr., H. ಬಗಲ). See Prv. s. ತಗಲುಗಾದಿ. — ಬಗಲಂಗಿ. — ಅಂಗಿ. A jacket with sleeves that cover only a small portion of the upper arm (My.). — ಬಗಲುಚೀಲ. A bag that is put over the shoulder and hangs under the arm (My.). — ಬಗಲೊಡೆ. — ಬಡೆ. To branch off (ಬಿಸಲೊಡೆ G. 40).

ಬಗಲಿ bagala. An Arab boat of a particular description (B. 3, 116; Mhr. ಬಗಲಾ).

ಬಗಸಿಗಿ bagasigē. = ಬಗಸೆ, ಬೊಗಸಿ, ಬೊಗಸೆ. The palms of the hands joined so as to form a cup. ಕುಂಚಿತಾಂಗುಲಿಗಳನ್ನು ಕೈ ಅಂಗಿಯ ಪ್ರಸ್ಥಿತಿಯೆನಿಸುಗು, ಅದು ಕೂಡೆ; ಆ ಎರಡೂ ಕೂಡಿದರೆ ಅಂಜಲಿಯೆನಿಸುಗು, ಅದು ಬಗಸಿಗಿ (Nr., Mē. ಬಗಸಿರಿ).

ಬಗಸು bagasu. = ಬಯಸು. (My.).

ಬಗಸೆ bagasē. = ಬಗಸಿಗಿ, etc. (ಅಂಜಲಿ, ಬೊಗಸಿ ಸೋಸಕ ಪಟ್ಟಿ ಅಂಗಿಯುಳ್ಳು Śl. 212; My.). ಕಯ್ಯ ಬಗಸೆ (ಕುತಪ, ಅಂಜಲಿ Nr. 107). ಬಗಸೆ ಬಿಡಿದ ಹಾಂಗಿ ಕಯ್ಯ ಮುಗಿಯುವಿಕೆ (ಪ್ರಹ್ಲಾಂ ಬಲಿ Śl. 248). — ಬಗಸೆಗರ್. — ಕರ್. (Śm. 118). An eye like a bagasē, a large eye.

ಬಗಲಾ bagalā. ಬಗಲೆ. = ವಗಲಾ. (Tē. ಬಗಲಾ, ಬಗಲಾ, ವಗಲಾ). — ಬಗಲಾದೇವಿ. One of the śakti deities by means of which one may shut the mouth of an opponent, etc. (My.).

ಬಗಲು bagalu. = ಬಗಲು 1, etc. (My.). ಬಗಲೋನು ಹೊಗ ದನು, ಹೊಗದೋನು ಬಗಲನು (Prv.).

ಬಗಾರ bagār. Seasoning (= ಬಗ್ಗರಣ My.; H.).

ಬಗಿ bagi. 1. (= ಬಗರು). To separate, to disunite; to divide, to make pieces, to cleave, to tear, to lacerate, to scratch, to dig (ವಿತ್ತೇಷ, ಧಗ Śmd. Dh.; T. ವಗಿ, to divide, slice; T. ವಗು, M. ವಗು, ವಗಿ, to separate, divide; T. ವಗ್ಗಿ, M. ವಗಿ, division, portion; see s. ವಗದಿ). See Bp. 14, 32; 61, 12; J. 4, 44; 31, 56. 2, to scrape and remove, as rice from the bottom of a pot by means of a spoon, to

scratch and take out of a vessel with the nails or a spoon, as sugar that sticks together, to dig up with the snout, as wild hogs the soil, etc. (My.). — ಬಗ ಬಗ. rep. (Bp. 47, 30).

ಬಗಿ bagi. 2. = ಬಗಿದು. P. p. of ಬಗಿ 1 in ಬಗಿ ಬಗಿದು (Bp. 47, 10; 55, 25).

ಬಗಿ bagi. 3. = ಬಗಿಸ. Dividing, tearing, etc. See ಉಗಿ, ಇಬಗಿ.

ಬಗಿನಿ bagini. = ಪಯ್ಯ, ಬಯ್ಯ q. v. (My.; Ā. Bp. 47, 45).

ಬಗಿಸು bagisu. To cause to scrape or scratch and remove, as the filth of a drain (My.).

ಬಗುಡ baguḍa. (fr. a ಬಗುಡು, = ಬಗುಡು, -೨೩). A man with a prominent navel (ತುಣ್ಣಿ, ಉನ್ನತನಾಭಿ HIA.). See ಬಗುಡು.

ಬಗುತ baguta. Tbb. of ಭಕ್ತ (Bp. 51, 77; 57, 75; My.).

ಬಗುಳ್ baguḷ. 1. = ಬಗಳು, ಬಗುಳು 1, ಬೊಗಳು 1, ಬೊಗುಳು 1. To bark (ಕುಳುರದ್ವನಿ śmd. Db.); to cry out. P. p. ಬಗುಳ್ಳು.

ಬಗುಳ್ baguḷ. 2. To suffer from dysentery (ಸಾರಣಿ śmd. Dh.; cf. ಬಸು in ಬಸುಗುತ್ತಿ).

ಬಗುಳು baguḷu. 1. = ಬಗುಳ್ಳಿ 1, etc. P. p. ಬಗುಳಿ (My.). ತಿಗಲೆತೆ ದಾಯ ಕೆಣಕ ಬೇಡ, ಬಗುಳೋ ನಾಯ ಬಡಿಯ ಬೇಡ (Prv.).

ಬಗುಳು baguḷu. 2. = ಬೊಗುಳು 2, ಬೊಗುಳು. Barking; crying out. — ಬಗುಳುಸನ್ನಿ. A kind of delirious fever in which the patient cries out (My.).

ಬಗಿ bagē. 1. To think; to consider, to mind, to think of (ಚಿತ್ತ śmd. Dh.; My.); to opine, to suppose, to conjecture, to take for; to know (ಪರಿಧಾಪಿ śmd. Dh.; ವಿಚಾರಿಸು 72 Cm.; ಧಾವಿಸು 110 Cm., ಅದ್ Mdb. Cm.; My.; Mhr. ಬಗಣೇ, to see; to look, direct the eye to). P. ps. ಬಗದು, ಬಗಿದು. ಬಗಿದಯ ನನ್ನನೆ (śmd. 255). ಕೂಡಿದಂಗೆರಡಂ ತಾಂ ಬಗಿವಾತನುಂ ನರಕದೊಳ್ ಬೀದ್ವಿಲ್ಲಿ ಗೇಂ ಸನ್ನಯಂ? (89). ಚಿತ್ತಿಸಿಯುಪಾಯಮಂ ಪಚ್ಚನೆ ಕೆಚ್ಚನೆ ಬಗಿಯಂ (112). ಆಂ ಪದಿನೆನ್ನೊ ಬಗಿಯಲಿವಾಗಲ್! (258). ಬಗಿಯೊ ಪದಿತೊನ್ನನ್ ಅಣಂ ಬಗಿಯರ್, ಗಡ, ನಿನಗೆ ಸುಮತಿ ಬೇಡ್, ಆಂ ಬೇಡಾ (277). ಬಗಿಯದವನು (ಎಯಾತ, ಧೃಷ್ಟ HIA.). ಇದಿರಂ ಬಗಿಯದವಂ (ಅದುಪ್ಪ Mr. 237). ನಾನೊನ್ನು ಬಗಿಯ ದೇವರೊನ್ನು ಬಗದನು. — ಉಣ್ಣಿ ಮನೆಗೆ ಎರಡು ಬಗಿಯ ದಾರದು (Prva.). ಅನ್ನವನ್ನು ಹಾಕುವದು, ನನ್ನಿಯನು ನುಡಿಯುವದು, ತನ್ನನ್ನೆ ಪರರ ಬಗಿದ ದೆ ಕೈರಾಸದಿನ್ನಣವಕ್ಕು (Bp.). See Ā. v. 21; Bp. 2, 19; 24, 25; 31, 15; 82, 32; 40, 90; 45, 19; 47, 41; 51, 47; 61, 4. 5; Rāv. 4, 118; 5, 124; 13, after 2; 13, 4. 100. 103.

ಬಗಿ bagē. 2. Thought; concern, regard; notion, idea; intention, purpose, object, aim; the mind (ಧಾವ Nn. 100, Kk. 81, śm. 56; ಆಕಾಶ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ HIA., Mr. 460; ಚಿತ್ತ Ā. II, 60; My.; cf. ಬಗ್ಗಿ, ಬಗ್ಗಿ). ಮನದ ಬಗಿ (ಸಂಕಲ್ಪ HIA.). ಮುಗಿದ ಬಗಿ (ನಿಧಾನ Mr. 483). ಬಗಿಯಂ ಬಗಿ (Abh. P. 14, 82). ಬಗಿ ಪೋಯ್ತಾಗಲ್ (śmd. 68. 289). ಅದಾರ ಬಗಿಗಂ ಮಾಸರಮಾದ ನಾಗಕೇಸರದ ರವದ ರಂಗವಲಿ (Āpr. 7, after 92). See śmd. 277; Āpr. 8, 18; 5, 77; 8, 51; Rāv.

13, 8. 26. 100; Rām. 3, 8, 69; J. 2, 46; 6, 84. — ಬಗಿಗಿದು. -ಕಿದು. To cause one's thoughts to fail, to bewilder, to confuse (Abb. P. 16, 53). — ಬಗಿಗಿದು. -ಕಿದು. Thought to fail, to be bewildered (Āpr. 8, 7; Rāv. 13, after 102). — ಬಗಿಗುನ್ನು. -ಕುನ್ನು. One's aim to fail, to get disappointed, to begin to feel sad (Grj. 4, 69; V. 8, 44; Śā. 8, 48). — ಬಗಿಗಿದು. -ಕಿದು. = ಬಗಿಗಿದು. — ಬಗಿಗಿದು. -ಕಿದು. = ಬಗಿಗಿದು. (J. 19, 88). — ಬಗಿಗಿವರ್. -ಬರ್. To come to one's mind or notice, to become noticeable (ಬಗಿವಗು śmd. 3 Mdb. Cm.). ಪನ್ನಳರ ತೋರಣಂ ತಳೆದ್ವಿವ ಕೆಂಗುಡಿಯ ವಡಿದು ಮು ತಿನ ಕೊಡೆ, ಚಿಲ್ಲಿನೆವ ಮಂಗಲಾನಕದೊನ್ನು ರವಂ ಬಗಿಗಿವನ್ನುವನ್ನರ ಮನೆಯೊಳ್ (śmd. 216). — ಬಗಿಗಿವಸು. -ವಸು. To act according to one's pleasure (J. 8, 22). — ಬಗಿಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. To attract one's thought or attention; to be observed, to appear;—to take notice of, to mind, to heed. See Bp. 38, 20; 41, 15; 43, 51; 53, 33; 55, 5. 11; 57, 57; 60, 17; Rāv. 13, 82. 84; Śā. 1, 34; 5, 37; J. 11, 17. — ಬಗಿಗೋಳು. -ಕೋಳು. To cause one's attention to be attracted, etc. (Āpr. 7, 152; Rāv. 6, 118; J. 6, 44). — ಬಗಿದರ್. -ತರ್. To take to heart, to mind (Āpr. 1, 60; 4, 3; 8, 81; Abh. P. 14, 29). — ಬಗಿ ನೋ. To get mentally afflicted, to grieve (Śā. 4, 136). — ಬಗಿ ಮರಳ್. The mind to turn round (towards an object, Āpr. 4, 64). — ಬಗಿಯೋಳಿ. -ಬಗಿ. To be born in the mind. ಬಗಿಯೋಳಿಗಿದವ, Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; śm. 7). — ಬಗಿವಡೆ. -ವಡೆ. To think, to reflect (J. 2, 34; 8, 35). — ಬಗಿವನೆ. -ಮನೆ. The abode of thought, the mind (V. 23, 15). — ಬಗಿವಗು. -ವಗು. To enter the mind, to be understood, to recommend itself (ಮನಮ್ಬುಗು śmd. 3 Cm.; ಬಗಿಗಿ ಬರ್ Mdb. Cm.). — ಬಗಿವಡ್ಡು. -ವಡ್ಡು. To begin to cheer up (Grj. 4, 113). — ಬಗಿ ಪರಿ. (One's) thought or purpose to proceed without any impediment (My.).

ಬಗಿ bagē. 3. = ಬಗಿಸ. A division, a portion, a part (see ಇಬ್ಬಗೆ, & T., M. s. ಬಗಿ 1). 2, a division or section, a kind, a sort, a variety; a class, a caste; a manner, a mode, a way (My.; Tē., M. ವಗೆ; T. ವಗ್ಗಿ; ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಪ್ರಕಾರ Śi. 423). See Rāv. 6, after 11; 13, 69; J. 1, 10; 8, 17; 6, 37; 28, 18. 57; Śi. 21. 48. 70. 78. 90. 241. etc. — ಬಗಿಗಾಲ್. -ಕಾಲ್. To see a way (J. 23, 6). — ಬಗಿ ಬಗಿ. rep. Different or various or manifold kinds, etc. ಬಗಿ ಬಗೀ ಭಕ್ತ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? (Prv.). See Śi. 62. 180; B. 1, 5; 3, 81. — ಬಗಿ ಪರಿ. The (proper) mode to run, a way to be opened: to be settled, to be adjusted (My.). — ಬಗಿ ಪರಿಸು. To settle, to adjust (My.).

ಬಗಿ bagē. Tbb. of ಬಕ. ಬಗಿಯ ಪಪ್ಪ (ತಿವಮಲ್ಲಿ, ಪಾಪಪಪ, ಬಕ, etc. Nr. a; see ಬಕಪಪ್ಪ).

ಬಗಿಕಾಯಿ bagē-kāra. A man who is mindful. See śmd. s. ನೀಡ.

ಬಗಿಯಿಸು bagēyisu. To cause to mind; to captivate the mind (J. 29, 46).

ಬಗಿರಗಿ bagēragē. 1. = ಬಗರಗಿ 1, etc. A temporary well, etc. (ಡುರಿ, ಹುಣ್ಣಿ, ಚೂತಕ HIA.).

ಬಗಿರಗಿ bagēragē. 2. = ಬಗರಗಿ 2, etc. (Rām. 5, 8, 69).

ಬಗ್ಗ bagga. = ಬಗ್ಗು 1. Tbb. of ವ್ಯಕ್ತ (śmd. 345. 356). — ಬಗ್ಗಿದೊವರ್. -ತೊವರ್. A tiger-skin (V. 14, after 81). —

ಬಗ್ಗದೊಲಬದಿಯು. -ಉದಿಯು. *Siva* (ಚಿತ್ರರ ಸಿಮ. 2; ಶಿವ Kk. 4, o. r. -ಬುಡಿಯು). — ಬಗ್ಗ ಸಮ್ಯು = ಬಗ್ಗದೊಲ. (ಸೆವ. 3, 3).

ಬಗ್ಗದ baggada. Sediment, settlings, dregs as of oil, the mud or mire in a well, cow-dung mixed with water (My.; Mbr. ವಗದ, refuae, dregs; ವಂಗದ, bad, foul, nasty).

ಬಗ್ಗದಿಯ baggu-adiya. A babbler (Bp. 57, 29; T. ವಕ್ಕು, a sound, also that of barking; ವಗುಳಿ, a sound).

ಬಗ್ಗಡೆ baggadē. A kind of fish (Rāv. 5, 115; cf. T. ವಗುಲಿ, Mbr. ವಾಗುಲಿ).

ಬಗ್ಗಡೆಯತನ baggadēyatana. Babble (Rām. 6, 44, 11).

ಬಗ್ಗಣೆ bagganē. (Smd. 49). (= ಬಗ್ಗು 1). Cooing, etc. (ಸೆವ. 2, 45).

ಬಗ್ಗನೆ bagganē. With the sound of (ಬಗ್ಗ or) ಬಗ್ಗ: flashingly (My.; Tē. ಭಗ್ಗನೆ). 2, quickly (My.).

ಬಗ್ಗರಿ baggari. The thorax (My.).

ಬಗ್ಗ baggi. A "buggy" (Si. 275; My.).

ಬಗ್ಗಿಸು baggisu. 1. To cry, to coo, to chirp, to chatter, to sing (ಹಂಕಿಸು ರೆ. I, 4). ಪಾದರೆ, ತುಮ್ಮಿ! ಬಗ್ಗಿಸಲಿ, ಕೋಗಲಿ! ತೀಡಲಿ, ಗನ್ನವಾಹ! (Smd. 158, 272). ಖಿದಲಿ ನುಡಿದು, ಅದಲಿ ಬಗ್ಗಿಸಿ, ಫದಲಿಸಿ ನಡೆ ಎನ್ನು, ಜಡಿದು ಸಾರಕಿಯಂ (28). ಬಗ್ಗಿಸ ಕಲಕಣ್ಣಂ (Rāv. 2, 38). 2, to cry out, to vociferate (Abb. P. 12, 77; Grj. 6, after 56).

ಬಗ್ಗಿಸು baggisu. 2. = ಬೊಗ್ಗಿಸು. To bend (v. t.), etc. (My.).

ಬಗ್ಗು baggu. 1. = ಬಗ್ಗು. The crying, cooing, chirping, chattering or singing of birds (ಹಂಕಣೆ ರೆ. II, 22; ಬಿಜ್ಜೆ, ಜಡಿಪ, ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಚಪ್ಪರಣೆ ಸಿಮ. 29, 30; ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ 84; Kk. 42, o. r. ಬಗ್ಗು; ಬಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಚಪ್ಪರಣೆ Kk. 77; Tē. ವಾಗು, to sound, ring, talk, chatter).

ಬಗ್ಗು baggu. 2. = (ಬಂಕು), ಬೊಗ್ಗು i. To bend, to bow (v. i.; ದಾಗು ಸಿಮ. 84; My.); to become submissive (My.; T. ವಣಗು, ವಕ್ಕು, M. ವಣಜ್ಜು, ವಡಜ್ಜು, ವಳಿ, to bend; cf. ಬಗ್ಗು 3, ಬಕ್ಕು 2). ನಗ್ಗಿದ್ದು ಬಗ್ಗೀತೇ?—ಬಗ್ಗಿ ದವನಿಗೆ ಬನ್ನ ಗುಡ್ಡು ಹೆಜ್ಜು (Prva.). See Prv. s. ಮಣಗು.

ಬಗ್ಗು baggu. 1. = ಬಗ್ಗು. ಬಗ್ಗಿನ ವ್ಯಾಘ್ರಂ (Bhu. 58).

ಬಗ್ಗು baggu. 2. Tbb. of ಭಾಗ್ಯ (ರೆ. II, 41).

ಬಗ್ಗಿ baggē. = ಬಗ್ಗಿ. q. v. (C.). ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗ ಕೂಡ ನಡ ಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗಿ (B. 8, 24). ಆ ಗೃಹಸ್ಥನು ಆದದಿ ಬೆರೆಯ ಬಗ್ಗಿ ಆದಿ (2, 33). ಕಲಿತ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಪತು ಪಕ್ಷಿ ಗಡ ಮುನ್ಸಾ ದವುಗಳ ಬಗ್ಗಿ ಪಾಠಗಳನ್ನು (3, 1). ಇದದಿ ಹೊರ್ತು ದೇವರ ಬಗ್ಗಿ ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಬಲಿಯಾ? (3, 2). ಯಾವ ಕೋಡುಗಳ ಬಗ್ಗಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಗರ್ವ ಬದ್ಧಿತ್ತೇ, ಆ ಕೋಡುಗಳೇ ಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮು ಉಳು ಅದವು (8, 19). ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದ ಬಗ್ಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು (3, 72). ಮುನ್ನ ಹುಟ್ಟುವ ಮಹಿಗಳ ಬಗ್ಗಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತೃವಾದರೂ ಚಿನ್ನೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ (4, 119).

ಬಗ್ಗಿ baggē. (i. e. ಬಯದು, fr. ಬಗ್ಗಿ 2). = ಬಗ್ಗಿ. The very thought, intention, purpose or concern; with the thought or purpose; on account of, for;

with regard to, concerning (C.). ದಾವೀ ಬದೇ ಪತುಗಳು ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಬಗ್ಗಿ ಕಟ್ಟರ ಪಟ್ಟಿ ನೀರುತೊಟ್ಟಿ (Si. 90). ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಬಗ್ಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸರ ಪಟ್ಟಿ ಸ್ಥಾನ (288). ಗೂಳಿಬಸವನಾಗ ತಕ್ಕ ಬಗ್ಗಿ ತಕ್ಕ ಹೋರಿಗದ (319).

ಬಂಕ bank. (= ವಂಕ). N. (Bp. 9, 24; 49, 23). 2, a bend: a corner (ಸೆವ. 1, 67; B. 4, 155). — ಬಂಕತನ್ನೆ. N. See ದೊರ ಬದ-. — ಬಂಕನಾಥನ ಬಂಕದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 24). — ಬಂಕಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 47, 35; 49, 24). — ಬಂಕಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 39).

ಬಂಕಾ bankā. (= ವಂಕಾ for ವಂಕ). — ಬಂಕಾಪುರ. N. of a place. ಬಂಕಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ದೊಂಕು ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prv.).

ಬಂಕೆ banki. = ಬೊಂಕೆ, (ವಂಕ). — ಬಂಕದೇವ. N. (Bp. 9, 23, 38; see ಮೊರಬದ-).

ಬಂಕು banku. (= ಬಗ್ಗು 3, ಬಗ್ಗು 2). To be crooked, to bend (ಕೌಟಿಲ್ಯ ಸಿಮ. Db.; Tē. ಒಂಗು, ವಂಗು; cf. Sk. ವಂಕ್, to be crooked).

ಬಂಕುಡಿ bankudi. = ವಂಕುಡಿ. (V. 42, after 21).

ಬಂಕೆ bankē. = ಬೊಂಕೆ, ಬೊಂಕೆ. Gum, glue, resin (My.; Tē.; ನಿಯಾರ್ಸ Si. 487; M. ವದುಪ್ಪು, alipperiness; glue, muous; T., M. ವದುಪ್ಪು, to slip, slide; see ಬಳ್ಳಿ; ಬ ಮ್ಪು; ಬೂರಗಬಂಕೆ).

ಬಂಕೆ baṅka. Tbb. of ಭಂಗ (My.). ಬಂಗ ಪಡಿಸುವವನ ಹತ್ತರ ಬಂಗಾರದಾಸೆಯೇ? (Prv.). See Prva. s. ಬಣ್ಣ 5, ಬಣ್ಣಾರ.

ಬಂಗಡೆ baṅgaḍa. — ಬಂಗಡಬಳ್ಳಿ. The creeper *Ipomoea biloba* Forsk. (St. & Pl.).

ಬಂಗಡ್ಡೆ baṅ-kadda. = ಬಂಗಡ್ಡೆ. The grass ಮರಹಾನ್ತಿ when dry (Z.).

ಬಂಗರಳಿ baṅgarali. N. of a plant (ಹೀಲ Mr. 119).

ಬಂಗಲೆ baṅgalē. A bungalow (My.; Mhr., H. ಬಂಗಲಾ).

ಬಂಗಾರ baṅgāra. = ಬಂಗಾರ, ಭಂಗಾರ, ವಂಗಾರ. Tbb. of ಭಂಗಾರ. Gold (C.; Tē.; T. ವಂಗಾರು, ವಂಗಾರಿ). ಅಂಗರಕ್ಕೆ ಯಲ್ಲದ ವನಗೆ ಬಂಗಾರವು ಯಾಕೆ?—ಬಂಗಾರದ ಕತ್ತಿಯಾದರೆ ರಕ್ತ ದಾರ ದೇ?—ಬಂಗಾರದ ಸೂಜಿಯನ್ನ, ಹಿಂಗದೆ ಕಣ್ಣು ಕುಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹು ದೇ?—ಬಂಗಾರವಿದ್ದರೆ ತೃಂಗಾರ.—ಬಂಗಾರವೊನ್ನು, ಒಡವೆ ಹಲವು.— ಪುತ್ತಳಿಗಿನ್ನ ಮೇಲು ಬಂಗಾರವಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಗಿನ್ನ ಮೇಲು ತೊಡಲು ಇಲ್ಲ (Prva.). See B. 1, 18, 19; Prv. s. ಬಂಗ. — ಬಂಗಾರಕ್ಕಡಿ ಬತ್ತ. A kind of very good paddy (My.). — ಬಂಗಾರಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. (My.). — ಬಂಗಾರಕಾಯಿಮರ. The Arnott tree, *Bixa orellana* Lin. (St. & Pl.). — ಬಂಗಾರದ ನೀರು. The cover of gold on a chemically plated thing (My.). — ಬಂಗಾರದ ಮುರಾಮು. Gold laid on the surface of a thing, gilt (My.). — ಬಂಗಾರದವಳು. -ಅವಳು. A king's oonombine (ರಾಜನ ಉಪಪತ್ನಿ My.). — ಬಂಗಾರದ ಸ್ತೀ. = ಬಂಗಾರದವಳು. (My.; ಭೀಗಿನಿ Si. 188). — ಬಂಗಾರವರಳು. = ಬಂಗಾರದ ನೀರು (My.).

ಬಂಗಾಳ baṅgāla. N. of the country Bengal (Bp. 16, 18). ಅಂಗಾಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣವಿದ್ದರೆ ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಹುದು. — ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಗವುಡ ಬಂಗಾಳಿ ದಿಡಲಿಲ್ಲ (Prva.).

ಬಂಗಾಳಿ baṅgāli. Relating to Bengal. 2, = ಬಂಗಾಳತನ (My.; see Prv. s. ಬಂಗಾಳ). — ಬಂಗಾಳಿದುಡ್ಡು. An ancient copper coin equal to four cash (My.). — ಬಂಗಾಳಿಮರ. The Portia tree, *Theopesia populnea* Corr. (St. & Pl.; Z.).

ಬಂಗಾಳತನ baṅgālitana. Trickery (My.).

ಬಂಗಾಳವಿದ್ಯೆ baṅgāli-vidyē. Jugglery; trickery (My.).

ಬಂಗಿ baṅgi. 1. Tbb. of ಭಂಗಿ, q. v. Appearance, semblance: likeness, similarity (ಪಾಂಗು, ಸಾಮ್ಯೆ Ū. II, 101; ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, ಪಾಸಟಿ, etc., ಸಾಮ್ಯೆ Ūm. 55). — ಬಂಗಿವೆವ್. — ವೆವ್. To get the appearance of, to resemble. ಬಂಗಿವೆವ್ವು, ಕನ್ನ ರಾಜನ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಕೃತ್ಯದ ನೈತಿಕವನಮುಂ ಕವ್ವಿನ ಕಾರಾಗಾರ ಮುಂ ಹಲ್ಲಿನ ಕುಲಗೃಹಮುಮಿಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಸನ್ನಗೃಹಂ (Ūpr. 7 after 92).

ಬಂಗಿ baṅgi. 2. Tbb. of ಭಂಗಿ. Hemp (ಎಹಯ Mr. 116; Ū. Bp. 47, 45; My.; Mhr. ಭಂಗಿ); a potion prepared from it (My.). 2, a person addicted to the use of smoking, eating or drinking hemp: a crazy person, a orack (My.; Mhr. ಭಂಗಿ). ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಮಗ ಬಂಗಿ ನಟ್ಟು. — ಅಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬಂಗಿ ಸೇದಿ, ಮಂಗನಾದ. — ಬಂಗಿ ಕುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಹಂಗು ಯಾರದು? — ಬಂಗಿ ಮುಕ್ಕುವವನಿಗೆ ಅಂಗಿಯಾದರೂ ಉದಯದು. — ಬಂಗಿ ಸುಟ್ಟರೂ ಹಂಗು ಸುದಲ್ಲಿ (Prva.). See Prv. s. ಕಾಟನಾ ಯಕ. — ಬಂಗಿದಾಸಯ್ಯ. A crazy devotee (My.). — ಬಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು. Hemp leaves (My.).

ಬಂಗಿ baṅgi. 3. = ಬಾಂಗಿ, q. v. (My.; Tē.).

ಬಂಗು baṅgu. A disease of the skin at which it uses to get black, red and white spots (My.; T. ವಂಗು, black spots in the face; Mbr. ವಾಂಗ, a purple or dark discolouration of the skin, a mole; M. ವಕ್ಕು, ವಜ್ಜು, to be singed).

ಬಜಕಾನಿ baṅka-kāni. = ಬಜ್ಜಕಾನಿ, q. v. (My.; B. 3, 103).

ಬಜನಾಗ baṅanaṅga. Poison-root, the root of *Gloriosa superba* (Mhr., H.; ವಜ್ಜನಾಗ G.).

ಬಜಾರಿ baṅāri. — ಬಜಾರಿಮರ. The tree *Aibizzia odoratissima* Benth. (St. & Pl.).

ಬಜಾವು baṅāvu. Protection; deliverance, escape, getting safely through (My.; Br.; Mhr., H.).

ಬಜ್ಜೆ ಬಾರ್ಜಿ. 1. (= ಬಜ್ಜೆಯ, etc.). That which is bad (ಕೆಟ್ಟದು Ū. II, 54). — ಬಜ್ಜೆನಾಲಿ. A bad tongue, a tongue that speaks lies (J. 6, 31).

ಬಜ್ಜೆ ಬಾರ್ಜಿ. 2. = ಪಜೆ, q. v. Greenness, etc. — ಬಜ್ಜೆಂಗಾಯಬಳ್ಳಿ. — ಎಂ-ಯಾಯ. The water-melon, *Cucumis vngaris* Sebrad. (St. & Pl.).

ಬಜ್ಜೆ ಬಾರ್ಜಿ. 3. A small, flat, circular stone (My.). See ಕುದುರೆ.

ಬಜ್ಜೆ ಬಾರ್ಜಿ. Tbb. of ವಜ್ಜ. A young one; a boy (My.; Mhr., H. ವಜ್ಜಾ, ವಜ್ಜಾ); a calf, etc. — ಬಜ್ಜೆಬರಿ. — ಪರಿ. To become a calf, to behave like a calf (Abbā. 2, 84).

ಬಜ್ಜೆ ಕಾನೆ ಬಾರ್ಜಿ-kānē. = ಬಜ್ಜಕಾನಿ. A cloth for boys (My.; Br.).

ಬಜ್ಜೆ ನೆ ಬಾರ್ಜಿ. 1. = ಬಜ್ಜೆ 1, q. v.

ಬಜ್ಜೆ ನೆ ಬಾರ್ಜಿ. 2. (= ಬಾಸಣಿ). A cover (Grj. 6, after 56).

ಬಜ್ಜೆ ರ ಬಾರ್ಜಿ. = ಬಜ್ಜರ. (ಕುಲಿತ Ū. I, 21).

ಬಜ್ಜೆ ರನೆ ಬಾರ್ಜಿ. The business of cutting and polishing diamonds (?). — ಬಜ್ಜರಣೆಗಾದ. (Rām. 5, 8, 51).

ಬಜ್ಜೆ ರೆ ಬಾರ್ಜಿ. Heaven (ಬದಿಲ, ಸಗ್ಗ, ಅಮರಲೋಕ Kk. 10a).

ಬಜ್ಜೆಲ್ ಬಾರ್ಜಿ. ಬಜ್ಜಲು. A drain or little kennel from a bathing room through the wall (ಕೆಸ ದಾಗಿ ಕೆ.); the bathing room itself (My.; Si. 82. 94; cf. ಬಸಿ 1; ಪಜ್ಜೆ 2). ಬಜ್ಜಲು ನೀರಿನ ಕುಣಿಯೋಳಿಗೆ ಬಹು ದಿವಸ ಕೊಡುತು ದುರ್ಗನ್ನವಾದ ನೀರು (B. 4, 185). ದುರ್ಗನ್ನರ

ಕೂಡ ಬಜ್ಜನಾಟ ಬಜ್ಜಲು ರೊಟ್ಟಿ ನನ್ನಿಹುದು (Sp.). See Prv. s. ಬದಿ 4; Abbā. 2, 84. — ಬಜ್ಜಲುಕುಣಿ. The pit outside a bathing room into which water drains off (My.). — ಬಜ್ಜಲುಕೋಣಿ. A bathing room (My.). — ಬಜ್ಜಲುಗಟ್ಟು. The filthy water in the drain-pit (My.). — ಬಜ್ಜಲುಗಟ್ಟೆ. The kenel for the egress of water (My.). — ಬಜ್ಜಲುನೀರು. = ಬಜ್ಜಲು ಗಟ್ಟು. (My.). — ಬಜ್ಜಲುಬಾಯಿ. The opening of a drain (My.). — ಬಜ್ಜಲುಮನೆ. = ಬಜ್ಜಲುಕೋಣಿ. (My.). — ಬಜ್ಜಲು ಮೊಲಿ. — ಬಲಿ. The fire-place in a bathing room for heating water (My.). — ಬಜ್ಜಲುಹುಣಿಸೆ. A kind of sorrel (ಸಹಸ್ರ ವೇದಿ, ಹುಕ್ಕ, ಅಮ್ಲವೇತಸ, ತತವೇದಿ Si. 157).

ಬಜ್ಜೆಲಿ ಬಾರ್ಜಿ. = ಬಜ್ಜೆಲಿ. (Tē.). See ಬಳ್ಳಿ.

ಬಜ್ಜೆಲಿ ಬಾರ್ಜಿ. = ಬಜ್ಜೆಲಿ, (ಬಸಲಿ). Spinage. See ಕಾ ನೆಬಜ್ಜೆಲಿ, and T. s. ಪಲ್ಟು. — ಬಜ್ಜೆಲಿಬಳ್ಳಿ. A small diffuse annual plant, *Portulaca quadrifida* Lin. (St. & Pl.).

ಬಜ್ಜೆಲಿ ಬಾರ್ಜಿ. 1. = ಬಜ್ಜೆಲಿ 1. Tbb. of ವಜ್ಜೆಲಿ (Ūmd. 348, o. r. ಬಜ್ಜೆಲಿ).

ಬಜ್ಜೆಲಿ ಬಾರ್ಜಿ. 2. (= ಬಜ್ಜೆಲಿ). (J. 13, 18).

ಬಜ್ಜೆಸು ಬಾರ್ಜಿ. Tbb. of ಭಜ್ಜೆಸು (G.).

ಬಜ್ಜು ಬಾರ್ಜಿ. 1. = ಬಜ್ಜು. To deposit;—to put aside, to conceal, to hide, to cover (T. ಪಡಿ, ಪಡುಕ್ಕು, M. ಪಡುಕ್ಕು, v. s., to oonoeai = ಪಡ್ಡಿ, ಪಡೆ, see ಪಡಿ 1; T. ಪಡುಂಗು, M. ಪಡುಕ್ಕು, to sneak unseen). See ಕನ್ನಡ. — ನಾವು ಎನಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಬಜ್ಜುವುದು ನಿಮ್ಮಿಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೇ? (B. 3, 2). ಜನರು ಸತ್ಯವಜ್ಜನ್ನು ಬಜ್ಜುವ ಎವಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಅದು ಬಜ್ಜೆಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬಜ್ಜೆ ಹೊದಿ ಬಿದ್ದೀತು (5, 170). — ಬಜ್ಜೆದು. — ಇದು = ಬಜ್ಜು, ಬಜ್ಜುದು. To deposit, etc. (ಬಯ್ ಸೆ.; My.). ಬಜ್ಜೆಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು ಇದ್ದದನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ಪ್ರತಿವಾಸ Si. 325). ಬಜ್ಜೆಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣಿದ್ದನ್ನು ಹಿನ್ನಡೆಗೆ ಕೊಡುವಿಕೆ (ನಿಯೋತನ 437). ಬಜ್ಜೆಡಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಗೂಢ, ಗುಪ್ತ 377). ಬಜ್ಜೆಡ ತಕ್ಕದು (ಗುಹ್ಯ 445). ಹೊತ್ತು ಮುದುಗಲು ವಾದಿ ಬಜ್ಜೆಡುವದಲ್ಲ (an umbrellia or parasol, Bēḍaguṇṇapadi). ಗಜ್ಜೆಕರದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮರಳಿಕನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆನ್ನು, ಹೆಣ್ಣುಕರದಿಗಳು ಮರಳಿಕನ್ನು ಬಜ್ಜೆಡುತ್ತವೆ (B. 5, 260). — ಬಜ್ಜೆಡುವಿಕೆ. — ಇದುಕೆ. Depositing, etc. (ಉಪ ನಿಧಿ, ನ್ಯಾಸ Si. 325; ನಿಜವ 458). — ಬಜ್ಜೆಮೋಗು. — ಮೋಗು. To hide one's self (J. 21, 84).

ಬಜ್ಜು ಬಾರ್ಜಿ. 2. = ಬಜ್ಜು 1. To grow lean, etc. (My.). ನೆಜ್ಜೆದ ಸಿಪಾಯಿಗೆ ಬಜ್ಜೆದ ಕುದುರೆ (Prv.).

ಬಜ್ಜೆ ಬಾರ್ಜಿ. = ಪಜೆ. Cf. ಬಜ್ಜೆ. — ಬಜ್ಜೆವೆನ್. = ಪಜೆವೆನ್, q. v.

ಬಜೆ hajā. (= ಬಜೆ?). See ಕಾದ.

ಬಜನ್ತರಿ bajantari. A wind musical instrument (My.; Mhr. ವಾಜನ್ತರಿ). 2, a performer upon the bajantari (My.; Mbr. ವಾಜನ್ತರಿ).

ಬಜನ್ತಿ bajantri. = ಬಜನ್ತರಿ. (My.; ವಾದಿತ್ಯ Ūb.).

ಬಜಾಯಿಸು bajāyisan. To beat, to play a musical instrument (My.; Mbr. ಬಜಾಯಿಸೇಣಿ). 2, to achieve, to execute, as a decree (My.; B. 5, 269; Mhr. ಬಜಾಯಿಸೇಣಿ).

ಬಜಾರ ಬಾಜಿ. = ಬಜಾರು, ಬಾಜಾರ, ಬಾಜಾರು. A market; the business of a market (My.; ಅಪಣ, ವೇಟಿ, ಸನ್ನೆ, ಪಟ್ಟಿ G.; Mbr., H. ವಾಜಾರ).

ಬಜಾರಿ bajāri. = ಬಾಜಾರಿ. Relating to a market; low, disreputable (Mbr. ವಾಜಾರಿ); — a low, disreputable woman, a jade, a scold (My.; Tē.; T. ಪಜಾರಿ).

ಬಜಾರು bajāru. = ಬಜಾರ, etc. (My.; M. ಬಾಜಾರ).

ಬಜಾವಣೆ bajāvāṇe. Play (of a musical instrument), musical performance (or skill, Rā. 10, 32).

ಬಜೆ bajī. = ಬಜೆ. (ಉಗ್ರಗನ್ನೆ, ಗೋರೋಮಿ G.).

ಬಜೆ bajī. Tbb. of ವಜೆ (Smd. 338; ವಜೆ, ಉಗ್ರಗನ್ನೆ, etc. Nr.; ವಜೆ, ಉಗ್ರಗನ್ನೆ Mr. 138; ವಜೆ, etc., ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ, ಕವಣದ ಕೃತಿ Si. 148; My.). See ಅಜೆ, ಬಿಳಿಯ ಬಜೆ. — ಬಜೆ ಬೆಣ್ಣೆ. A compound of bajī and butter used as a medicine for a new-born infant (My.).

ಬಜ್ಜರ bajjara. = ಬಜ್ಜರ. Tbb. of ವಜ್ಜ (Ūt. II, 87; Smd. 68; Kk. 48, o. r. ಬಜ್ಜರ; My.; T. ವಜ್ಜರ, ವಯರ). See ಬಜ್ಜವಜ್ಜರ. — ಬಜ್ಜರಗವ್ವ. -ಕವ್ವ. A pillar of diamonds (Rā. 8, 2). — ಬಜ್ಜರಗವಿ. A oave made of diamonds (Sā. 3, 80). — ಬಜ್ಜರಗೋತ್ತರ. -ಕೋತ್ತರ. A bastion of diamonds (Sā. 1, 54). — ಬಜ್ಜರದಾರವಜ್ಜ. A door-frame of diamonds (V. 5, 2).

ಬಜ್ಜರಕ್ಕೆ bajjarakkē. (= ಬಜರಗೆ 1, etc.). A hole dug for water in the dry bed of a river or stream (ಬಜರಗೆ, ಬದನೆ Kk. 56, o. r. ವಜ್ಜರಕ್ಕೆ; cf. ಬಸಿ 1?).

ಬಜ್ಜಿ bajji. (Tbb. of ಭಜ್ಜ). A cañi made of roasted brinjals, ohills, etc. that are bruised with the fingers and mixed with ourds, etc. (My.). ಬಜ್ಜಿಗೆ ಮಜ್ಜಿಗಿಲ್ಲ; ಅಜ್ಜಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಮೊಸರು? (Prv.). See Prv. a. ಬದನೆ. 2, a bruised state, a bruise. ಮಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಬಜ್ಜಿ ಬಜ್ಜಿ ಅಯಿತು (My.). — ಬಜ್ಜಿ ಬದನೆ. A large round badanē, especially used for bajji (My.). — ಬಜ್ಜಿ ಮಾಡು. To bruise, as the body by blows (My.). — ಬಜ್ಜಿ ಮೊಸರಿನ ಕಾಯಿ. A large kind of ohilli used for bajji (My.).

ಬಜ್ಜಿರ bajjira. Tbb. of ವಜ್ಜ (see Kk. s. ಬಜ್ಜರ). 2, a warrior armed with a disous (ವಜ್ಜವಂಶವೇರ Kk. 11a).

ಬಜ್ಜಿ bajjī. (= ಬಜೆ 2). — ಬಜ್ಜಿಗೂಣ್ಣಿ. -ಕೂಣ್ಣಿ. A crafty prooness (Ūpr. 2, after 60).

ಬಂಜೆ bañca. Tbb. of ವಂಜ (Smd. 343; Ūt. I, 18; Kk. 58; Smd. 64; Ūpr. 7, 97).

ಬಂಜನೆ bañcanē. Tbb. of ವಂಜನೆ (Smd. 342).

ಬಂಜರ bañōara. A pandore or bandore, a kind of guitar (Rā. 5, after 19; Sā. 2, after 42; ಎಣೆ, ತಮ್ಮಡಿ G.).

ಬಂಜೆಸು bañōsau. Tbb. of ವಂಜೆಸು. (Abb. P. 7, 59).

ಬಂಜರ bañjara. = ಬಂಜರು. (My.).

ಬಂಜರು bañjara. Waste land (My.; Br.; H.). See ಅನಾ ದಿ. — ಬಂಜರುಮಾನ್ಸು. = ಬಂಜರುಭೂಮಿ. (My.). — ಬಂಜರು ದಿಣ್ಣೆ. A waste hilllook (Si. 100). — ಬಂಜರು ಬೀದಿ. To become waste (My.). — ಬಂಜರುಭೂಮಿ. Waste or fallow-land (My.).

ಬಂಜೆ bañjē. 1. Tbb. of ವಜ್ಜೆ (Smd. 344) or ಬಜ್ಜೆ. A barren or childless woman (My.; Tē.; Mbr. ವಾಂಯ); a woman who has no menstrual courses (ವಜೆವೇ ಸಿಮ. 73). 2, a barren oow (ವಜೆ, ವಜ್ಜೆ Hiā.; ವಜೆ Mr. 181; ವಜೆ, ವಜ್ಜೆ, ಬಂಜೆಯಾದ ಆಳು Si. 321; Tē.). 8, unproductiveness, barrenness, sterility, vainness (My.; Mhr. ವಾಂಯ, barren). ಬಂಜೆ ಹೋದರೇ ಸಂಜೆ (Prv.). See Prv. s. ನಂಜು 2. — ಬಂಜೆ ಮರ. A barren tree, a tree without fruit (ವಜ್ಜೆ, ಅಪಲ Nr.; ಅವಳೇತಿ Mr. 103; ವಜ್ಜೆ, ಅವಳೇತಿ Si. 120). ಬಂಜೆಮರನು (ಅವಳೇತಿ Hiā.). — ಬಂಜೆ ಮಾಡು. To waste (v. t., Abh. P. 9, 165). — ಬಂಜೆಯಾಗು. -ಆಗು. To become barren (My.). 2, to become unproductive, fruitless or vain (J. 4, 8; 29, 37; My.). — ಬಂಜೆವದಿಸು. -ವದಿಸು. To waste (v. t., Ūpr. 2,

47). 2, to allay, to cool, as passion (5, 49). — ಬಂಜೆಹಸು. A barren oow (ವಜೆ, ವಜ್ಜೆ Si. 460).

ಬಂಜೆ bañjē. 2. (= ಬಜ್ಜೆ). Tbb. of ವಜ್ಜೆ (Ūt. I, 63, o. r. ಬಂಜ; Grj. 4, after 120).

ಬಂಜೆತನ bañjētana. Barrenness (J. 28, 59).

ಬಟೆ baṭa. 1. = ಬಜ್ಜೆ 2. Tbb. of ಭಟೆ. A brave warrior (My.). 2. = ಬಟ್ಟ 2. — ಬಟೆಮಾಕ್ಕ. Free land granted by a ruler to a learned Brāhmaṇa (My.).

ಬಟೆ baṭa. 2. = ಬಟ್ಟ 1. — ಬಟೆಗಡ್ಡೆ. -ಕಡ್ಡೆ. = ಬಟ್ಟಗಡಲೆ. (ಕರಾಯ, ರೇಣುಕ, ಸತೀನಕ, ಹರೇಣು G.).

ಬಟೆತನ baṭātana. Bravery, prowess, valour. ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕಾಲಿಗೆ ಬಟೆತನವೇ? (Prv.).

ಬಟೆವಾಡೆ baṭāvāḍē. Distributing of wages (My.; Mhr., H. ಬಟೆವಾಡು).

ಬಟೆವೆ baṭāvē. A draw-purse (Mhr. ಬಟೆವಾ; T. ವಟ್ಟುವ; Tē. ವಟ್ಟು). ಎರೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಕುವ ಬಟೆವೆ (G. 159, 566).

ಬಟಾ baṭā. = ಬಟ್ಟ, etc. — ಬಟಾಬಯ್ಯ. = ಬಟ್ಟಬಯರ್. (My.).

ಬಟಾಟೆ baṭāṭi. A potato (B. 5, 203).

ಬಟಾಟೆ baṭāṭi. The common pea, Pisum sativum Lin. (My.; Mbr., H. ವಾಟಾಟಾ).

ಬಟಾಯಿ baṭāyi. Tax paid in kind to the proprietor of the land (My.; Mbr. ಬಟಾಕ).

ಬಟು baṭu. = ಬಟುವ, etc. (My.; ವೃತ್ತ, ದುಡ್ಡಿಗೆ G.).

ಬಟುವ baṭuvu. (fr. ವೃತ್ತ). = ಬಟು, ಬಟುಹು, (ಬಟ್ಟ 1, etc.). Roundness; a circle; regularity in form, beauty (My.; Tē.; ವೃತ್ತ Nu. 112; Mr. 529, o. r. ಬಟುಹು; ಉರಟು, ದುಡ್ಡು G.). ಬಟುವಿನಲ್ಲಿ (Nu. 112). ಬಿಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣಿಗಿನ ಗೊಮ್ಮೆಗಳು ಹಗಲು ಸಣ್ಣ ಗೆರೆಗಳನ್ನೆ, ಇರುಳು ದೊಡ್ಡವಾಗಿ ಬಟುವಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ (B. 3, 31).

ಬಟುಹು baṭuhu. = ಬಟುವ, q. v. (ಡಕ್ರ, ವೃತ್ತ Nu. 49, o. r. ಬಟ್ಟು; ಹಂಜೆ, ವೃತ್ತ 95, o. r. ವೃತ್ತಭೇದ; ವರ್ತುಲ, ವೃತ್ತ, ನಿಪ್ತಲ Mr. 447).

ಬಟ್ಟ baṭṭa. = ಬಕ್ಕ, ಬಕ್ಕಟ, ಬಟಾ, ಬಟ್ಟ. Bareness; voidness. — ಬಟ್ಟಕಲೆ. A bald bead (My., also ಬಟ್ಟದಲೆ). ಬಟ್ಟಕಲೆಯವನು (ಶಿವವಿಷ್ಣು, ಖಲತಿ Si. 414). ಬಟ್ಟಕಲೆಯವನಾದರೆ ಹೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prv.). — ಬಟ್ಟಬಯರ್. -ಬು. = ಬಕ್ಕಬಯರ್, q. v. (My.; Tē.; Bp. 51, 48; Abbā. 2, 6; J. 7, 48). ಕೊಟ್ಟುಕ ಬದಿದಾದ, ಬಿಟ್ಟುಕ ಹಯನಾದ, ಕೊಟ್ಟುಕವರ ವಜವೆನಿಸುವಾತಾ ಮೊದಲೆ ಬಟ್ಟಬಯರಾದ (8p.).

ಬಟ್ಟ baṭṭa. 1. (fr. ಬಟ್ಟು Smd. 212). = ಬಟೆ 2, ಬಟ್ಟು 1, ಬೊಟ್ಟು 2 q. v., ವಟ್ಟ. Tbb. of ವೃತ್ತ. That is round, circular, spherical or globular; a circle, a disk (T., M. ವಟ್ಟ, ವಟ್ಟು); that is well proportioned, regular or beautiful; that is uniform, as colour; round, etc. ನೇಸರಿ ಬಟ್ಟ (ವೃದ್ಧಿ Ūt. I, 35). 2, a mark on the forehead in the form of a circle. — ಬಟ್ಟಕುಮರೆ. A one-colored (cheeknut) horse (My.). — ಬಟ್ಟಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. Peas, the round pea, Pisum arvense Shakesp., etc. (ಕರಾಯ, ಸತೀನಕ, ಹರೇಣು, ಮಣ್ಣಿಕ, etc. Nr., Hiā.; Si. 804; My.; see ಸಣ್ಣ). — ಬಟ್ಟಗಡ್ಡೆ. -ಕಡ್ಡೆ. = ಬಟ್ಟಗಡಲೆ. (B. 4, 82; My.). — ಬಟ್ಟಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. A round ear (B. 4, 210). — ಬಟ್ಟಗೆಯ್ದು. -ಕೆಯ್ದು. A circular weapon: the disous (Ūt. II, 77). — ಬಟ್ಟವೃತ್ತ. Beautiful youth (Rā. 1, after 185). — ಬಟ್ಟದಲೆ. -ಕಲೆ. A round head (B. 5, 30; My.). — ಬಟ್ಟದಿನೆ. -ತಿನೆ. A round top of a rampart (Grj. 2, 70). — ಬಟ್ಟದೊಡೆ. -ತೊಡೆ. (Smd. 212). A round

thigh (J. 28, 18). ಬಟ್ಟದೊಡೆಯಂ (Smd. 220), a man with round, well formed thighs. — ಬಟ್ಟಬಡ್ಡಿ. A round, stout female breast (J. 8, 19; 26, 11; 30, 2). — ಬಟ್ಟದಾಸ. The fine asura called Bāṣa (Bp. 38, 89). — ಬಟ್ಟಮಾನು. A species of fish (ರಾಜವನ Nr.). — ಬಟ್ಟಮುತ್ತು. A round pearl (Rāv. 12, after 56). — ಬಟ್ಟಮೊಗ. A round, handsome face (Rāv. 4, after 14; J. 8, 17; 18, 3). ಬಟ್ಟಮೊಗ ಬಟ್ಟ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಬಟ್ಟಮೊರೆ. A round female breast (Ūpr. 8, after 4; Rāgho. 17, 66; V. 4, 18; J. 31, 6). — ಬಟ್ಟವದಿ. — ವದಿ. The full moon (Rāv. 4, after 14).

ಬಟ್ಟ baṭṭa. 2. = ಬಟ್ಟ 1 No. 2. Tbh. of ಫಟ್ಟ. A learned Brāhmaṇa (My.). 2, a pūjāri (My.). 3, a praiser, a panegyrist, an encomiast, a hard (My.; Mhr., H. ಫಾಟ). 4, = ಬಟ್ಟ 1, a ook (Mg.). ಬಟ್ಟ ಕಟ್ಟ ಕೂಡ ತಿನ್ನು, ನಿಟ್ಟುಸುರು ಬಿಟ್ಟು. — ಬಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟಪ್ಪ ಕೊಡ್ತರೆ ಕಟ್ಟ ಹೋಗಲಾಡು. — ಬಟ್ಟನಿಗೆ ಮನ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ದೊಡ್ಡದು. — ಬಟ್ಟರಿಗೆ ಮನ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ, ಉಗುಳು ಬಹಳ. — ಬಟ್ಟರೇ, ತುಪ್ಪವಲ್ಲ, ರಕ್ತ; ಅನ್ನದಾಗೆ. — ಬಟ್ಟರೇ, ಯಾವಾಗ ಬನ್ನಿರಿ? ಅನ್ನದ ಉಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟಿಯಲ್ಲ ಅನ್ನ. — ಬಟ್ಟರೇ, ಕ್ಷೇಮವೋ? ಅನ್ನದ ಎರಡು ದುಡ್ಡು ಇಂಗಿ! ಅನ್ನ. — ಪಟ್ಟೇ ಎಕ್ಕವಾದರೆ ಬಟ್ಟರಿಗಾದೇ? (Prva.). See Prv. 8. ಬಟ್ಟ 1; ಕುಣ್ಣ. — ಬಟ್ಟಮಾನ್ಯ. = ಬಟ್ಟಮಾನ್ಯ. (My.).

ಬಟ್ಟ baṭṭa. 3. Tbh. of ಫಟ್ಟ. See ತಾಣಬಟ್ಟ.

ಬಟ್ಟಗೆ haṭṭagē. Roundness, (round, fat). (My.). ಬಟ್ಟಗೆಯಿ ದ್ವ (ಸೊನ್ನಲಿಗೆ G.). ಬೆಕ್ಕಿನ ತಲೆ ಬಟ್ಟಗೆ (B. 3, 30). ಕರಡಿಯ ತ ಎಗಳು ಬಟ್ಟಗೆ (3, 108). ಅನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಬಟ್ಟಗಾಗುತ್ತವೆ (5, 288). ತುಟ್ಟಿಯಾದಾಗ (ಮಾಡ) ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಟ್ಟಗಾದ (Prv.). ಬಟ್ಟಂಗಿ haṭṭaṅgi. = ಬಟ್ಟ 2, No. 8. — ಬಟ್ಟಂಗಿಯವ. — ಅವ. (ವದಿ, ಅರಸನನ್ನು ಕೊಡ್ತಾದವ ಜನ G.).

ಬಟ್ಟನೆ baṭṭanē. In a turning-round manner: whirlingly (ತಿರುನೆ, ತಿಟ್ಟನೆ, ಫ್ರಮಾರ್ಫ Smd. 892, o. r. ಬಿಟ್ಟನೆ; ತಿಟ್ಟನೆ, ತಿರುನೆ, ನಿಟ್ಟನೆ, ಸುರಿದು ಬಪ್ಪ ತೆಂಂ Ū. I, 15). — ಬಟ್ಟನಿವರ್. — ಬರ್. To turn or whirl round (ಸುರಿದ Smd. I). ಬಟ್ಟನ್ನ haṭṭaṅgi-anna. Round, circular (My.). ಗಡಿಯಾರದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟನ್ನ ತಗದು ಕೂಡಿಸಿ (B. 3, 86).

ಬಟ್ಟಲೆ haṭṭali. ಬಟ್ಟಲು. = ಬಟ್ಟಲ, ಬಟ್ಟ, ಬಟ್ಟ. (Tbh. of ವರ್ಫ ಲ). A concave metal vessel: a bowl, a cup, a basin, a goblet (ತಪ್ಪ Mr. 212; My.; T. ವಟ್ಟಲ, M. ವಟ್ಟ, ವಟ್ಟಗೆ; Tē. ಬಟಲ; M. ವಟ್ಟಲ, a large cooking vessel, a brass pan; T. ವಟ್ಟ, a large water-pot; Mhr. ವಾಟಗ, a large metal dish; ವಾಟಿ, a saucer-form vessel of metal; a half of a cocoanut shell; the pan of the knee; ವಾಟೋ ವಾ, round). ಉದಕವ ಕುಡಿದ ಬಟ್ಟಲು (ಕಂಸ, ಪಾನಧಾಟನೆ); ಮ ದ್ಧನ ಕುಡಿದ ಬಟ್ಟಲು (ತಪ್ಪ, ಪಾನಪಾತ್ರ Nr.). ವಾರುಣಿ ಕಳ್ಳನೀಡ್ತಿ ಮುದ್ದಿಕ್ಕಿದ ಬಟ್ಟಲೋ? (Liliv. 3, 4). ಎನ್ನ ಮೋಡ ಬಟ್ಟಲು ಕದ್ದ ಹಾಕಿತೇ? (Prv.). See ಕೆಯ್ಯಟ್ಟಲ, ಗುಡ್ಡವಟ್ಟಲ, ಬಿಳ್ಳಿವಟ್ಟಲ, Bp. 14, 3; 33, 18.

ಬಟ್ಟಲ baṭṭala. = ಬಟ್ಟಲ, etc. (B. 1, 9; 2, 50).

ಬಟ್ಟ baṭṭi. 1. (= ಬಿಡು? Tē. ವಟ್ಟ, empty, vain, useless). — ಬಟ್ಟಗದುಕೆ. — ಕದುಕೆ. The plant Uraria lagopodioides DC. (ಗಾಂಗೇರುಕ, ನಾಗವರೆ, ಹ್ರಸ್ವಗವೇಧುಕ, etc. Nr.).

ಬಟ್ಟ baṭṭi. 2. (The belly, M.; cf. ಬಟ). 2, (Tbh. of ವರ್ಫ), a rupture, hernia (M. ವಟ್ಟ; T. ಪಿಟ್ಟು, ವಟ್ಟ, ವಳಿ). — ಬಟ್ಟ ಬೀಡು. A rupture to take place (My.). — ಬಟ್ಟಿಯತ್ತು. — ಎತ್ತು. To raise and replace a rupture (My.).

ಬಟ್ಟ haṭṭi. A kiln, a furnace; a spirit-still; the matter prepared in a kiln (Mhr., H. ಫಟ್ಟೇ; My.; Tē.). ಸಾರಾಯ

ಬಟ್ಟ (ಕನ್ನಡ, ಸ್ವೇದನಿ G.). — ಬಟ್ಟಿಯದ. — ಇದ. To fall in drops, to distill (My.). — ಬಟ್ಟಿಯದಾಸು. — ಇದಾಸು. To distill, as brandy, etc. (My.).

ಬಟ್ಟೆತ್ತು baṭṭittu. = ಬಟ್ಟತ್ತು. (ಸನ್ನಲಿಗೆ Ss.; ಸೊನ್ನಲಿಗೆ Kk. 48, o. r.; see ಅತಿ).

ಬಟ್ಟೆತ್ತು haṭṭittu. = ಬಟ್ಟ 1 (Smd. 212), ಬಟ್ಟೆತ್ತು. That which is round, etc. (ವರ್ಫಲ, ನಿಪ್ಪಲ, ವೃತ್ತ Nr., Hlā; Bp. 15, 8). ಬಟ್ಟತ್ತದಲ್ಲಿ (Nn. 49). Plural ಬಟ್ಟದು (Smd. 170). ಬಟ್ಟತ್ತಾಗಿರ್ಪದು (ಹಕ್ಕವಾಲ, ಮಣ್ಣಲ Nr.; ವೃತ್ತತೆ Smd. 19 Cm.). ಬಿನ್ನು ಮುತ್ತಂ ಪೋಲ್ತು ಸೊನ್ನೆಯನ್ನ ಬಟ್ಟತ್ತಾಗಿರ್ಪದಾಂ ತೂನ್ಯಕಟ್ಟಂ (Smd. 19). ಕೆಯ್ಯಾರಮಂ ಬೀಸಿದನ್ನ ಬಟ್ಟತ್ತಾಗಿ ತೋರ್ಪದು ಸೊನ್ನ (26).

ಬಟ್ಟೆ baṭṭu. = ಬಟ್ಟ. — ಬಟ್ಟುಬದದು. = ಬಟ್ಟಬಯಲು. (ಬದಿ ಬಯಲು G.).

ಬಟ್ಟೆ haṭṭu. 1. = ಬಟ್ಟ 1, etc. (ಇನ್ನು ಮಣ್ಣಲ Kk. 45; ಮಣ್ಣಲ Smd. 16). ನಸು ಬಿಳಿದಾಗಿ ಮಿಂದುಪ್ಪ ಬಟ್ಟೆ ಹೊನ್ನ (ಕೋತ, ಮಣ್ಣಲ Nr.). 2, a round thing used for weighing (My.; Mhr. ಬಟ್ಟ, a large marble, a taw). 3, = ಬಟ್ಟ 1, No. 2. (Ūpr. 8, 73; My.). ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಹಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳುವ ಕಮ್ಮರಿ ಮು ನ್ನಾದವುಗಳ ಬಟ್ಟೆ (ಅಪಾಂಗ G.). — ಬಟ್ಟೆಕುದುರೆ. A dapple horse (My.). — ಬಟ್ಟೆಗೆಯ್ದು. — ಕೆಯ್ಯು. = ಬಟ್ಟಗೆಯ್ದು. — ಬಟ್ಟೆಗೆಯ್ದುಗೆಯ್ದು. — ಕೆಯ್ಯು. Vishnu (ಉಪೇಕ್ಷಾ Smd. 5, 6). — ಬಟ್ಟೆ ದಾಲಿ. — ತಾಲಿ. A hemispheric plain hill used as an ornament (My.). — ಬಟ್ಟೆಹಸ. A dapple cow (My.).

ಬಟ್ಟೆ baṭṭu. 2. = ಬಿಟ್ಟು, ಬೊಟ್ಟು 1. A finger; a toe (My.; Mhr. ಬೋಟ). 2, a drop (My.). — ಬಟ್ಟಾದು. — ಆದು. To fall in drops (Ū. Bp. 35, 18).

ಬಟ್ಟೆ haṭṭē. = ಬಿಟ್ಟು, q. r.

ಬಟ್ಟೆ haṭṭē. 1. = ಬಟ್ಟೆ. (Tbh. of ವಾಟ; cf. ವಾಟಿ). A path, a road, a way (ವರ್ಫ, ಮಾರ್ಗ Nn. 86; ಎಕವಡಿ, ಮಾರ್ಗ Mr. 187; ಅಪ್ಪ, ಪನ್ನ, ಪದ್ಧತಿ, ಮಾರ್ಗ, etc. Hlā; ಅಯನ, ಮಾರ್ಗ, etc. Nr.; ಪೊದಿ, ಬದಿ Smd. I; ಪಥ Smd. 89; My.; M. ವಟ್ಟ; T. ವಟ್ಟಿ; Mhr. ವಾಟಿ). ಬಟ್ಟೆಗೂಡಿದ ಎದೆ (ತೃಂಗಾಟ); ಬಿಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆ (ಕಾನ್ತಾರ); ಬಟ್ಟೆ ನಡೆವಾತಂ (ಪಾನ್ತ, ಅಪ್ಪಗ, ಪಕ್ಕ, etc. Hlā). ಉದಕದ ಬಟ್ಟೆ (ಫ್ರಮ, ಜಲನಿರ್ಗಮ); ಉದಕ ಹರಿವ ಬಟ್ಟೆ (ವ್ರಣಾಲಿ); ಶೇಸಪ್ಪ ಬಟ್ಟೆ (ಸುವಣ್ಣ, etc.); ಹೊಲ್ಲ ಬಟ್ಟೆ (ಕಾಪಥ, ಎಪಥ, etc.); ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲದ ಬಟ್ಟೆ (ಅಪಥ, etc.); ನಾಲ್ಕು ಬಟ್ಟೆಗೂಡಿದ ಬಟ್ಟೆ (ತೃಂಗಾಟ, ಹತ್ತುವಥ); ದೂರಮಾಗಿದ ಹಾದುಬಟ್ಟೆ (ಪ್ರಾನ್ತರ); ಹೋಗಿ ದಾರದ ಬಟ್ಟೆ (ಕಾನ್ತಾರ, ದುರ್ಗ); ಬಟ್ಟೆಯ ನಡೆವಾತಂ (ಪಾನ್ತ, ಪಕ್ಕ, etc.); ನೂದು ಮಾರಕತೆಯ ಬಟ್ಟೆ (ಫಣ್ಣಾಪಥ, etc. Nr.). ನೀರ ಬಟ್ಟೆ (ಕೋಡಿ Bhn. 4). ಅದುಹಿನ ಬಟ್ಟೆ (Sip). ನಡೆ, ಧರ್ಮದ ಬಟ್ಟೆಯದಾತು! (Jmt. 24). See Ūpr. 5, 70; Grj. 9, 14; Abh. P. 12, 96; Bp. 40, 71; 41, 8; 58, 68; Rāv. 6, after 120; J. 19, 30, 50; 33, 28; ಎಲರ್ವಟ್ಟ, ಕರ್ಪಟ್ಟ, ಕಾಲುಬಟ್ಟ, ಗಾಳಿವಟ್ಟ, ತಾರಗೆವಟ್ಟ, ನಾಲ್ಕಟ್ಟ, ಮಿಗವಟ್ಟ, ಮಿನ್ನಟ್ಟ, ಮಿನ್ನಟ್ಟ, ಮುಗಿಟ್ಟಟ್ಟ; Prv. 8. ದಾರಿ. — ಬಟ್ಟೆಗಾಣ. — ಕಾಣ. To see a way (Ūpr. 8, after 4). — ಬಟ್ಟೆಗಾವರ್. — ಕಾವರ್. A convoy or guard to protect a traveler (J. 4, 69). — ಬಟ್ಟೆಗಿದು. — ಕಿದು. A road to fall; to lose the way (J. 19, 18). — ಬಟ್ಟೆಗಿದು. — ಕೊಡು. To give room (J. 6, 2). — ಬಟ್ಟೆದಪ್ಪ. — ತಪ್ಪ. A road to be lost (Ūpr. 7, 22). — ಬಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆ. rep. (J. 8, 9). — ಬಟ್ಟೆವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. To enter on a journey, to start (J. 26, 4; 29, 44).

ಬಟ್ಟೆ haṭṭē. 2. (Tbh. of ವಸ್ತ್ರ). Cloth (ಅದುಹಿನ Smd. 89; ವಸ್ತ್ರ, ಅಪ್ಪಾದನ, ವಾಸ, ಜೇಲ, ವಸನ, ಅಂಕುಕ Si. 223; My.; Tē.; T. ವಟ್ಟ, ವಟ್ಟಿಟ್ಟ). ಬಟ್ಟೆಯನ್ನ ಆಗುವನ್ನಾದು ಬೊಟ್ಟಿನನ್ನ ಅದೀತೇ? — ಬಟ್ಟೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಯಿತನ್ನರ ಸಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲದವಗೆ ಪಟ್ಟೆ, ಉಟಿಲ್ಲದವಗೆ ಜೀರಿಗೇಸಾರೆ. — ಬಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕಿದ ಕಯ್ ಬದಿಗೆ

ಯ್. — ಬಟ್ಟೆ ಮಾಸಿದರೆ ಅಗಸಗೆ, ನಾಲಿಗೆ ಮಾಸಿದರೆ ಕೆರೆಕ್ಕೆ. — ನಿಮ್ಮ ನೇ ಕಾಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನೇ ಬಟ್ಟೆಯೇ? — ನೇಯಿದರೆ ಬಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮೊಟ್ಟೆ (Prva.). See Si. 60, 187, 204, 221, 222, 228, 224, 276, 279; ಕೆಮ್ಮಟ್ಟೆ, ನವರು, ನೂಲು, ಪೂರ್ವಪಟ್ಟೆ, ಪೂವುಟ್ಟೆ, ಬೆಕ್ಕು ಪಟ್ಟೆ, etc.; Prv. 8. ಮಾನ 2. — ಬಟ್ಟೆಗುತ್ತ. — ಕುತ್ತ. A female who bears disease in her clothes (Bp. 40, 56). — ಬಟ್ಟೆಗೇಡು ಬರೆಗೇಡು. Ruin of cloth and raiment. ಬಟ್ಟೆಗೇಡು ಬರೆಗೇಡು, ಬಡ್ಡೀ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ. reit. (My.).

ಬಟ್ಟೆಗ batṭi-ga. One who has a road or track. See ಕಾರ್ಪಟ್ಟೆಗ, ಗಾಳಿಬಟ್ಟೆಗ.

ಬಟ್ಟೆ batla. = ಬಟ್ಟು, etc. (ಚಪಕ G.; B. 3, 58).

ಬಟ್ಟೆ batlu. = ಬಟ್ಟುಲ್, etc. (My.; ಕಂಸ, ಪಾನಧಾಪನ Si. 309). ಚಿನ್ನದ ಬಟ್ಟು (ಧೃಂಗಾರ 268). ಹೆಣ್ಣು ಕುದಿಯುವ ಬಟ್ಟು (ಚಪಕ, ಪಾನಪಾತ್ರ 348). — ಬಟ್ಟು ಹೂವು. A much cultivated ornamental herb or half shrub with rose-coloured or white flowers, Vinca rosea L. (Z.).

ಬಡ badā. 1. = ಬಡದು, ಬಡೆದು. Short P. p. of ಬಡೆ 1, in ಬಡ ಕೊಕ್ಕು (My.; B. 1, 10; 2, 17; 5, 164, 169). — ಬಡ ಬಡ. = ಬಡೆದು ಬಡೆದು, in ಬಡ ಬಡ ಕೊಕ್ಕು (B. 2, 43; My.).

ಬಡ badā. 2. (fr. ಬಡವು śmd. 210). Poorness; weakness, feebleness; miserableness; thinness, leanness; humbleness; — poor, etc. (My.; M. ವಡು; T, M. ವಡಿ, to dry up, decrease, be diminished; cf. ಬದಿಲ್, ಬಾಡು). ಬಡವಾದ ದೇಹ (ತಲ್ಕು, ಕೃತಾಂಗ Nn. 167). ಕರಗಸದ ನಡು ಬಡವಾದರೆಯು ಕೊಯ್ದು ಕುದ್ದೇ? (Bh. 1, 8, 28). — ಬಡ ಎತ್ತು. A lean, miserable bullock. ಬಡ ಎತ್ತಿಗೆ ದರೇ ಮೇಲಣ ಹುಲ್ಲೇ? (Prv.). — ಬಡ ಕಂ. A miserable elephant (Bp. 22, 17). — ಬಡ ಕಾಯಕ. A miserable, low occupation (Bp. 47, 5). — ಬಡ ಕುಟುಂಬ. A poor family (B. 5, 91). — ಬಡ ಗಡ. The plant Phyllanthus bada Schold. (St. & Pl.). — ಬಡಗುಮರೆ. — ಕುಮರೆ. A miserable, lean horse (Bp. 22, 55). — ಬಡಗಲಸ. — ಕಲಸ. = ಬಡ ಕಾಯಕ. (Bp. 23, 18). — ಬಡ ದನ. Lean cattle (My.). — ಬಡ ತಪಸ್ಸಿ. A poor ascetic (Bp. 82, 52). — ಬಡ ದಾಸ. A poor valshpava mendicant. ಬಡ ದಾಸಗೆ ನಾಮವೇ ಆಧಾರ (Prv.). — ಬಡ ದೇವ. = ಬಡ ದೈವ. ಬಡ ದೇವರನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ತ್ರಿ ಬುಸ್ತನ್ನುತ್ತದೆ (in worship, Prv.). — ಬಡ ದೈವ. A miserable, weak deity (Bp. 54, 23). — ಬಡನಡು. (Śmd. 210; Ūt. II, 98; Bp. 8, 3; 4, 20; Rāv. 10, 7; V. 5, 7). A thin, small waist (ಅಸಿ ನಡು G.). — ಬಡ ನಣ್ಣು. A poor relative. ದೊಡ್ಡವರ ಮನೆಗೆ ಬಡ ನಣ್ಣು ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬಡ ನುಡಿ. An humble, timid word (Bp. 59, 14). — ಬಡ ಪಾಸಿ. A weak person (My.). — ಬಡ ಪಾಯ. = ಬಡ ಪಾಸಿ. (My.). — ಬಡ ಪಾರ್ವ. A poor Brāhmaṇa (Bp. 56, 25). — ಬಡ ಬಗ್ಗ. reit. A poor, or very poor, man (My.; B. 2, 32; 8, 110). — ಬಡ ಬಡ. rep. — ಬಡ ಬಡಗು. — ಆಗು. To become very small or short, etc. (Ūpr. 7, after 62). — ಬಡ ಬಡಾದಂ. — ಆದಂ (Śmd. 63). One who is very poor or feeble. — ಬಡ ಬಡಕ. A poor, feeble male (Rām. 6, 46, 89). — ಬಡ ಬಡಕಲು. dupl. The state of being very weak, feeble or thin (My.). ಬಡ ಬಡಕಲುಮಯ್ಯಕ್ಕವನು = ಬಡ ಮೆಯ್ಯವನು (ಅಮಾಂಸ, ದುರ್ಬಲ, ಛಾತ Si. 196). — ಬಡ ಬಾಸೆ. = ತಳುವಾಸಿ. The thin perpendicular line of hair growing in the centre of a person's breast (Rāv. 7, 82; 10, 82; V. 4, 108; ರೋಮ ರಾಜ G.). — ಬಡ ಭಕ್ತ. A poor devotee (Bp. 29, 10). — ಬಡ ಮಗುವು. A poor child (Bp. 14, 19). — ಬಡ ಮತಿ. A weak or feeble mind or understanding (Bp. 1, 14). —

ಬಡ ಮನ. An humble mind (My.). — ಬಡ ಮನಸ್ಸು = ಬಡ ಮನ. (Dp. 161, 8; My.). — ಬಡ ಮಸ್ತಿ. Poor people (B. 5, 203, 235). — ಬಡ ಮಾತು = ಬಡ ನುಡಿ. (My.). — ಬಡ ಮಾತೆ. A poor, feeble mother (Bp. 15, 7). — ಬಡ ಮುನಿಸು. Feeble anger (Bp. 47, 22). — ಬಡ ಮೆಯ್ಯವ. A man who has a weak, feeble or thin body (ಅಮಾಂಸ, ದುರ್ಬಲ, ಛಾತ Nr.). — ಬಡವ. — ಅವ. A poor, ill-conditioned, miserable, weak man (ಕುದ್ಲ, ದಂದ, ಅಂಜನ, ದುರ್ವಿಧ, ದುರ್ಗು, ದುರ್ಗುತ, ದೀನ, ನಿತ್ಯ Hlā. Nr.; Si. 867; ಮಸ್ತರ, ಅಂಜನ, ದುರ್ಗುತ, ದುರ್ವಿಧ, ದಂದ Mr. 230; My.). ಗಿಡ್ಡನಾಗಿ ಬಡವನಾಗಿದ್ದವನು (ಪೃತ್ಯ, etc. Nr.). ದೈವದೊಲೆಯಿರಲುಂ ಕಾರಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾಂ ಬಡವಂ ಬರೆದ ನಾಗನೇ? (8k. 44). ಬಡವಗೆ ಅಸೆ ಹೇದಿ ಬೇಡ, ಬರೆದವಗೆ ದಾಸೆ ಹೇದಿ ಬೇಡ. — ಬಡವಗೆ ನಾಡ ಮಾತು ಯಾಕೆ? — ಬಡವಗೆ ಯಾಕೆ ಸಿಂವನನ ಹೆಣ್ಣು? — ಬಡವನ ಬಿನ್ನಹ ಎಡೆಯರೆ ಹೋಯಿತು (fell between, did not reach). — ಬಡವನ ಸಿಟ್ಟು ದವಡೆಗೆ ಮೂಲು. — ಬಡವನ ಸಂಕಟ ಮನೆಯಲ್ಲು, ಅರಸನ ಸಂಕಟ ರಾಜ್ಯವಲ್ಲ. — ಬಡವನ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಎಲ್ಲರ ಅತ್ತಿಗೆ. — ಬಡವ, ನೀ ಮಡಗಿದ ಹಾಗಿರು! — ಬಡವ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ ಕಡೆಕೇರಿ. — ದೊಡ್ಡವನ ಮನೇ ನೋಟ, ಬಡವನ ಮನೇ ಲಾಟ. — ದೊಡ್ಡವನಾದಿದ್ದೇ ಆಟ, ಬಡವನಾದಿದ್ದೇ ಬಣ್ಣಾಟ. — ದೊಡ್ಡವನು ಉಣ್ಣರೆ ಮದ್ದು, ಬಡವನು ಉಣ್ಣರೆ ಹೇಸಿಗೆ. — ಬಡವ ತಿನ್ನರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ತಿನ್ನ, ಇದ್ದವ ತಿನ್ನರೆ ಮದ್ದಿಗೆ ತಿನ್ನ. — ದೊಡ್ಡವರ ನಣ್ಣು ತನ ಬಡವನಿಗೆ ಬಣ್ಣಾಟ (Prva.). See Ūpr. 6, 82; Bp. 20, 9; 23, 30; 80, 11; J. 2, 85; B. 3, 22; Prva. 2. ಅವು 2, ಬರೆದ. — ಬಡವದು. — ವಡು. To become poor, feeble, lean, etc. (ನಣ್ಣು ನಾಗು Ūt. I, 15). — ಬಡವಳು. — ಅವಳು. A poor, etc. woman (C.). — ಬಡವಾಗು. — ಆಗು. To become poor, etc. (Ūpr. 5, 123; Bp. 22, 54; 35, 82; J. 8, 21). See it again above and s. ಬಡವು. — ಬಡವೆ. = ಬಡವಳು. (My.). — ಬಡವೊಡಲ್. — ಬಡಲ್. A weak, lean body (Bp. 44, 9). — ಬಡ ಹಗ್ಗ. A paltry foe (ಕಣ್ಣು, ಕುದ್ಲತತ್ಯು Nr.). — ಬಡ ಹೊಲತಿ. A poor, miserable ontoaste-woman (Bp. 57, 57).

ಬಡ badā. 3. = ಬರಗ. (My.; T. ವಡ, M. ವಡಿ).

ಬಡ badā. = ವಟ 1. An imitative sound. — ಬಡಬಡ. rep. = ವಟವಟ. Gabbie, jabber, prate (Mhr.; My.; Tē. ವಡವಡಿ; T, M. ವಡವಳಿ). — ಬಡಬಡಮಾಡು. To gabble, to babble, to prate (My.). — ಬಡಬಡಮಾತು = ಬಡಬಡ. (My.). ನಿನ್ನ ಬಡಬಡಮಾತು ಸಾಕು, ನನ್ನ ಬಡದ ತಂಗಿನ ಕಾಯಿ ತಾ! (Prv.). — ಬಡಬಡಿಸು. To gabble. 2, to rave (B. 2, 31; Mhr. ಬಡ ಬಡಣೇಂ).

ಬಡಕ badāka. 1. A lean, thin, feeble male (ಕರ್ಪಕ Ūb; B. 3, 22; see ಬಡ). — ಬಡಕದನ. Lean cattle (My.).

ಬಡಕ badā-ka. 2. (Śmd. 241). = ಬಡಿರ್, ಬಡುಕ. A man who beats or bangs. See ಎಡಿ, ಬಾಯಿ, ಬೂಡಿ, etc.

ಬಡಕಲು badakalu. The state of being weak, thin, etc. (My.). ಗಿಡ್ಡು ಬಡಕಲವನು (ಪೃತ್ಯ, ಅಲ್ಪತನು Si. 198). — ಬಡಕಲ. — ಅ 8. A weak, etc. man (My.).

ಬಡಗ badaga. = ಬಡ 8, ಬಡಗರೆ (Śmd. 145), ಬಡಗು. The north; in the north (145; Tē. ವಡಕು; T, M. ವಡಕ್ಕು; J. 15, 1; My.). Genitive ಬಡಗಣ, ablative ಬಡಗಣಂ (Śmd. 135). ಬಡಗದಲ್ಲಿ (B. 2, 28); ಬಡಗಕ್ಕೆ (4, 67). ಬಡಗಣ ತಡಿ ಯಾಕೆ? (Ūpr. 8, after 9). ಪಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೊದವಿವೆ ಗಳ್ಳು ಎನರ್ ನಡೆದು, ಗೆಲ್ಲ (Śmd. 145). ಪಡುವಣ ಬಡಗಣ ದೇಶ (ಪೃತ್ಯ ಮೋತ್ತರದೇಶ Nr.). — ಬಡಗಣಂ. — ಅರ್. — ಅಂ 3. (Śmd. 136). A man of the north, a northerner. — ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕು. The north quarter. ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕಿನರಸ, Kubēra (ಅನ್ನರವೆ

Sim. 13). — ಬದಗಣ ದೇವ = ಬದಗಣ ದಿಕ್ಕು. (ಕೌಡೇರಿ, ಉತ್ತರ, ಉದೀಶಿ HIA.).

ಬದಗ badaga. (Tbh. of ಮಕ್ಕಳಿ). A servant (ಭೃತ್ಯ Bbn. 27).

ಬದಗಲ್ badagal. = ಬದಗ (Simd. 145), etc. (ಉತ್ತರ, ಉದೀಶಿ Mr. 58; My. 88 ಬದಗಲು). ಬದಗಲಾದುದು (ಉದೀಶೀನ, ಉದೇಶಿ HIA.; ಉದೀಶೀನ Mr. 58). ಬದಗಲ ಕಡೆ (ಉದೀಶಿ, ಉತ್ತರದಿಕ್ Si. 28). ಬದಗಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು (ಉದೀಶೀನ 29).

ಬದಗಲೆ badagalē. A certain Vaishnava mode of putting the nāma, drawing a line across the upper part of the nose, as is done by northerners (My.). Cf. ತಂಗಲೆ.

ಬದಗಿ badagi. = ಬದಾಯಿ 1, ಬದಗ, ಬದಿಗ, ಬದಿಗ, ಬದಿಗ್ಯಾ ಬದ್ಗಿ. Tbh. of ವರ್ಧಕ (Simd. 870). A carpenter (ವರ್ಧಕ, etc. Nr., HIA.; Mr. 876, o. r. ಬದಿಗ; Bp. 16, 13; 21, 29; Rām. 5, 8, 50; My.). ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಬದಗಿ (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Nr.). ದೇವರ ಬದಗಿ (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ದೇವವರ್ಧಕ, etc. HIA.). ದೇವ ಹೇದಾಟ, ಬದಗಿ ಮಾಡಾಟ (Prv.). — ಬದಗಿಮಾಡಲದೇವ. N. (Bp. 55, 14). — ಬದಗಿಯರ ಹಕ್ಕಿ. The hoopoe, Upupa epops (Pr.).

ಬದಗಿತನ badagitana. = ಬದಗಿತನ. Carpentry (My.).

ಬದಗು badagu. = ಬದಗ, etc. — ಬದಗ. — ಅ. 8. = ಬದಗಣಂ. (My.). — ಬದಗುಕಡೆ. = ಬದಗಣ ದಿಕ್ಕು. (My.). — ಬದಗುದಿಕ್ಕು. = ಬದಗುಕಡೆ. (My.).

ಬದತ badata. = ಬದಿತ. Beating, thrashing; a stroke, a blow (My.). ಮದುಕು ಇದ್ದವಗೆ ಬದತ ತಪ್ಪದು (Prv.). ಎಷ್ಟು ಬದತಾ ತಾಕಲಿ? ಈ ಬದತದ ಕಾರೋಕಗೇ ಹಿನ್ನೆತ್ತಿ ಮೈ ದೇನೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು (B. 8, 59). ಆಗಲೆ ಅವನಿಗೆ ಬದತ ಬಿದ್ದವು (2, 28). ಎಷ್ಟು ದಿನ ಆಗಲೆ ಬದತ ಬೀದಿಲ್ಲ (3, 60). See Prv. 8. ಬದ್ದುಕುದರೆ.

ಬದತನ badatana. Thinness (Ūpr. 6, 69; J. 26, 11; 29, 28); poverty (Ūpr. 6, 93; Bp. 22, 55; ವರ್ಧಾಗ್ಯ G.; C.). ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿ ಬದತನವಾದರೆ ಹಿಡಿ ತುಷ್ಟು ಗಡ್ಡಕ್ಕೂ ಬದತನವೇ? — ದೀನನ ಸಿರಿವತ್ತಿ ದಾಯ ಬದತನವೇ ಲೇಸು. — ದೊರೆತನಕ್ಕೆ ಬದತನ ವೇ? (Prva.). See Prva. 8. ಬದಿ 1, ಸಮುದ್ರ 1.

ಬದದು badadu. = ಬದಿದು. P. p. of ಬದಿ 1.

ಬದಬಾಗ್ನಿ badabāgni. = ವದನಾಗ್ನಿ. (ಕಡಲಿಚ್ಚು Sim. 12; My.). ಬದಬಾಗ್ನಿನಿಂದ ಬದಬಾಗಿ-abbbi-vahni. = ಬದನಾಗ್ನಿ. (Sim. 4, 72). ಬದಬಾನಲಿ badabā-ānala. = ವದನಾನಲ. (My.). ಬದಬೆ badabē. ಬದಬಾ. = ವದಬೆ.

ಬದಲುವಿಕೆ badaluvikē. = ಬದಲಿಕೆ. Fatigue (ಕ್ರಮ, ಕ್ರಮ, ಬದಲೋನವು Si. 390, only in Si.; Tē. ಬದಲಿಕೆ; Tē. ಬದಲು, ವದಲು = ಬದಲಿ 1).

ಬದವಾ badavā. A pimp, a procurer (My.; Mhr., H. ಧವನಾ).

ಬದವು badavu. = ಬದ 2 (Simd. 210; ತಾರದ, ಕೃತ Nn. 28; ಕಾಪ್ಪ, ಕೃತ 33; Tē. ಬದುಗು). ಬದವನಲ್ಲಿ (Nn. 28, 88). ತೊಡಗಿದ ಕೃತಿಗಳೋ ಅನನದು ಬದವೇ! (Simd. 407). — ಬದವಾಗು. — ಆಗು. To become thin, lean, etc. (ಕದಿಲ್, ತುದಿ Simd. I; ನಸಿ Ūt. I, 71). ಬದವಾದಿಲ್, ಅರಸ! ಕಾರೋಕ ನಡವಿಲ್ ಬದವಾ ಮುಕ್ತ ಇಲ್ಲ! (Simd. 125). See it again 8. ಬದ 2, & Prv. 8. ಅಕ್ಕಿ.

ಬದಸ್ತನ badastana. = ಬದತನ. (My.).

ಬದಸ್ತಿಕೆ badastikē. = ಬದಸ್ತನ. (My.). ಬದಸ್ತಿಕೆ ಎದಿಗೊಡದು, ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ ಮಲಗಗೊಡದು (Prv.).

ಬದಹ badaha. (= ಬದವ). Thinness, leanness, fineness (Ūpr. 4, 47; 8, after 44).

ಬದಾಯಿ badāyi. 1. = ಬದಗ, etc. (My.; Br.; Mhr., H. ಬದಕ).

ಬದಾಯಿ badāyi. 2. Greatness; vain pomp; bragging (Mhr., H. ಬದಾಕ; My.; Br.). ಬದಾಯಿ ಬಲ್ಲವನು ಬದಾಯಿ ಬಲ್ಲನೇ? (Prv.). — ಬದಾಯಿಮಾತು. An empty, vain word (My.).

ಬದಾಯಿಬೋರ badāyi-khōra. A braggart (Mhr.; My.).

ಬದಾಯಿಗಾಣ badāyi-gāṇa. = ಬದಾಯಿಬೋರ. (My.).

ಬದಾಯಿಸು badāyis. To become great, to increase, to grow (My.). 2, to increase (v. t., My.).

ಬದಿ badi. 1. = ಬದಿ 1, ಬೊದಿ, ಬೊದಿ 1. To beat, to strike, to thrash, to bang, to pound (ತಾಡನ Simd. Dh.; Sim. 92; My.; M. ವದಿ; Mhr. ಬದಿವೇರ; cf. ಬದಿ 4). 2, to sweep away, to carry away.

ನಾವಿಬ್ಬರೇ ಆ ಬದುಕು ಎತ್ತಿ ಬದಿಯ ಬೇಕು (B. 3, 101). ಬೊದಿ ಮರವನ್ನು ಬದ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಯಿತು (My.). ಬದಿಗು ಬದಿವ ಎತ್ತು (ಜಾತೋಕ್ಷ Nr.). ತುಮಲು ಬದಿಯದೆ, ದನಿಯ ಕೊಡುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಅವನಿಗೆ ಬದ ಕೊಣ್ಣು ಸುಕ್ಕು ದೆವ್ವನ್ನು ಬದಿವ ಬೇಕು (B. 5, 169). ಬದಿಯೋನ ಹತ್ತರ ಹೋದರೆ ಬದತನ ಹೋದೀತೇ? — ಇದ್ದವರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಸಿದ್ಧಾದ್ದೇವಿಗೆ ಸಿಡಿಲು ಬದೀತು (Prva.). See Ūpr. 7, 87; Bp. 1, 20; 21, 19; 51, 59. 67; 60, 60; Bh. 2, 4, 6; Sim. 3, 50; J. 3, 82; 4 sum.; B. 2, 19. 43; 8, 23. 59. 101; 4, 158; 5, 287. 298. — ಬದಿಬಾಟ. — ಅಟಿ. Excessive beating, mutual striking, fighting, wrangling (My.). — ಬದಿದಾದು. — ಅಡು. To strike mutually, to fight, to wrangle (My.). ಬದಿದಾದುವನರ ಹತ್ತರ ಬದಿದಾರವೇ? (Prv.).

ಬದಿ badi. 2. = ಬದು, ಬದಿದು. P. p. of ಬದಿ 1, in ಬದಿ ಬದಿದಾದು (Bp. 38, 82).

ಬದಿ badi. 3. = ಬದಿ 2, ಬೊದಿ 2. Beating, etc.; a blow; castration. 2, a short, thick stick, a cudgel (ಸ್ವಲ್ಪದಣ್ಣ Simd. Dh., o. r. ಅಲ್ಲ; ಸ್ವಲ್ಪದಣ್ಣ Sim. 92; Ūpr. 5, 75). — ಬದಿ ಕೊಳ್. To receive blows, to be wounded by them (Abh. P. 4, 110). — ಬದಿಕೋಲ್. A staff for striking, beating or punning (ದಂಕೆ Sim.; ದಂಕಿ, ಬಂಕೆ Sim. 81; Rāgb. 17, 67. 74; Rāv. 5, 52; Sim. 3, 23; J. 28, 47). — ಬದಿಗಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲು. A stone-trap (for catching bandicoots, Abhā. 2, 72). — ಬದಿಬದಿಗ. = ಬದಿಕೋಲ್. (B. 3, 28). — ಬದಿ ಮಣಿ. An instrument for levelling a surface by beating (B. 4, 121). — ಬದಿವಡೆ. — ವಡೆ. To get blows, to be struck (J. 16, 42). — ಬದಿಹೋರಿ. A gelded young buli (Bh. 2, 10, 9; 4, 4, 61). — ಬದಿಹೋರಿಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 4).

ಬದಿ badi. 4. = ಬದಿ 2, etc. See ಕಟ್ಟಿದ.

ಬದಿಕೆ badika. = ಬದಕ 2, etc. See ಕೂದ್, ತೊತ್ತು, ವಾಯ್, ವಾಯಿ.

ಬದಿಕೆ badikē. Beating, etc. 2, trouble, the trouble of old age. ನಾಲ್ಕತ್ತದ ಮೇಲೆ ನದಿಕೆ, ಎಷ್ಟುತ್ತದ ಮೇಲೆ ಬದಿಕೆ, ತೊಪ್ಪುತ್ತಕ್ಕೆ ತಯನ, ನೂದಕ್ಕೆ ತಯನ (Prv.).

ಬದಿಗ badiga. One who serves up, as a meal. See ಉಣ್. 2, one who beats or beats off. See ಕುಂಡವದಿಗ, ಸದಬದಿಗ, & cf. ವದಿಗ.

ಬದಿಗ badiga. = ಬದಗ, etc. (ತಕ್ಕ G.; B. 2, 24; 5, 80). ಬದಿಗನ ಉಳಿ (G. 82). ಊರ ಬದಿಗ (ಗ್ರಾಮಪಕ್ಷ G.). — ಬದಿಗನ ಹಕ್ಕಿ. (ವಾರ್ವಾಟ, ತಪಪುತಕ್ಕ G.).

ಬದಿಗಿ badigī. = ಬದಗಿ q. v., etc. (B. 4, 122). ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಬದಿಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಕುಣ್ಣ ಕೆತ್ತಿದ (Prv.). See ಹಾವು. — ಬದಿಗಿಲಸದವನು. = ಬದಗಿ. (ತೃಪ್ತ ಸಿ. 414). — ಬದಿಗಿಯವನು. -ಅವನು. = ಬದಗಿ. (ಸಿ. 399).

ಬದಿಗಿತನ badigitana. = ಬದಗಿತನ. (B. 5, 82).

ಬದಿಗೆ badigē. A stick, a staff, a cudgel (B. 4, 55; Bp. 16, 21; My.; Tē. ಬದಿಯ; Mhr. ಪಡಗಾ). 2, a hammer, a mallet. ಕಬ್ಬಿನದ ಬದಿಗೆ (ಕೂಟ Nr.; ದ್ವು ಘಣ, ಮುದ್ದರ Nr.). ಬದಿಗೆಯಲ್ಲದ ಚಿನ್ನ ಕಡಗಮಾಗುವದೇನೋ (Dp. 148).

ಬದಿಗೆ badigē. = ಬದಗಿ, etc. — ಬದಿಗೆಯವ. -ಅವ. = ಬದಗಿಯವನು. (ತೃಪ್ತ, ವರ್ಧಕ, ತೃಪ್ತ, ರಥಕಾರ, ಕಾಪುತೃಪ್ತ ಸಿ. 389; ಸೂತ 422; B. 4, 151). ಉರಿಗೆ ಅಧೀನನಾಗಿ ಗೇಯುವ ಬದಿಗೆಯವನು (ಗ್ರಾಮತೃಪ್ತ ಸಿ. 389). — ಬದಿಗೆಯವ. i. e. ಬದಿಗೆಯವ ಅವ. = ಬದಿಗೆಯವ. (ಓಟ, ತೃಪ್ತ, etc. G.).

ಬದಿಗ್ಯಾ badigya. = ಬದಿಗೆ, etc. (S. Mhr.; ತೃಪ್ತ Ūb.).

ಬದಿತ badita. = ಬದತ. (My.).

ಬದಿವಾರ badivāra. (= ಬದಾಯಿ 2). Greatness, grandeur (Mhr.). 2, brag, bragging (My.; ಅಟ್ಟಹಾಸ G.; B. 2, 40). ಬದಿವಾರದವನ ಸಂಗಡ ಹೋಗಿ, ನಡುವಾರಿ ಬಿದ್ದ. — ಬದಿವಾರದವನ ರ ಹತ್ತರ ಬದಿವಾರವೇ? — ಬದಿವಾರದ ಮೂದಿನನ್ನು ಬದಿಗೆಯ ಬದಿವಾರ ಅದಿಗೆಯ ಮನೆತನಕ ಗುರುಗಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ. — ಅದಿ ಜಾಹಿ' ಬಿದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಬದಿವಾರ ಮಾಡಿದನಂತೆ (Prv.).

ಬದಿಸ badisa. Tbh. of ವದಿಸ. (ಗಾಳ ಕೆ. 81).

ಬದಿಸು badisu. 1. = ಬೊಡಿಸು 1. To cause to beat, etc. (My.).

ಬದಿಸು badisu. 2. = ಬೊಡಿಸು 2. To help (to food) at meals, to distribute (food), to serve up or out (ವಾಲಗತ್ತಿಯ ಕೆ. 81, o. r. ವಾಲಗತ್ತಿಯ; My.; M. ಪಡ; T. ಪಡ್ತಿ, ವಟ್ಟಿ, ಎಳಮುಟ್ಟಿ; Tē. ಬಡ್ಡು, ವಡ್ಡು; Mhr. ವಾಘಣ, serving food around at a meal). See Bp. 8, 14; 47, 40; Bh. 8, 27, 1; B. 2, 50; 3, 111; Prv. s. ಮಡ್ಡಿಗೆ.

ಬದು badu. = ಬಡಿ 2. P. p. of ಬಡಿ 1, in ಬದು ಕೊಳ್ಳು (My.). ಅತ್ತಿತ್ತಲ ಮಾರಿ ಬದ್ಧ, ಅತ್ತಿಯ ಬದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗಲಿ! (Prv.).

ಬದುಕ baduka. = ಬಡಕ 2, etc. See ಧಾಯಿ, ದಾಯಿ.

ಬದುಕತನ badukatana. Beating, etc. See ದಾಯಿ.

ಬಡ badē. 1. = ಬಡಿ 1, etc. P. ps. ಬಡಮ, ಬಡದು (My.). See ಬೇವಡ 1. — ಬಡಬಾಟ = ಬಡಿಬಾಟ. (My.; B. 5, 139; ಪ ನಾಹಣಿ G.). ದೀನನ ಸಂಗಕ್ಕಿತ್ತಲೂ ದಾನಿಯ ಬಡಬಾಟ ರೇಸು (Prv.). — ಬಡಬಾಡು. = ಬಡಿಬಾಡು. (My.; B. 1, 16).

ಬಡ badē. 2. = ಬಡಿ 8, etc. See ಬೇವಡ 2. — ಬಡೆಗೋಲ. = ಬಡಿಕೋಲ. ಬಡೆಗೋಲಂ ಸಮ ಮಾಡಲ್ ಅಕ್ಕು; ಅಕ್ಕುಲೆಯೊಳಂ ಕೂಸಂಗಳಂ ತೋಡಲ್ ಅಕ್ಕು; ಇದಿರು, ಉಕ್ಕಂ ಮೈದು ಮಾಡಲ್ ಅಕ್ಕು; ಮಳಲೊಳ ತೈಲಂಗಳಂ ತೋಡಲ್ ಅಕ್ಕು; ಅಡವೇ ಸಿಂಗ ನ ತಿದ್ದಲ್ ಅಕ್ಕು; ಕರೆಯಲ್ ಬಕ್ಕು ಉಗ್ರವ್ಯಾಘ್ರಂಗಳಂ; — ಕಡು ಮೂರ್ಖಂ ಮತಿಗೇಳಂ (ಕೆ. 90, o. r. ಬಡಿಕೋಲಂ).

ಬಡ badē. Great, big (My.; Mhr., H. ಬಡಾ). — ಬಡೇಸೋಪ. Sweet fennel; anisee-seed (My.; ಮಧುರಕೆ, ತಾಲೇಯ, ತಿತತನ G.; ಮಧುರ Ūb.; Mhr., H. ಬಡಿಕೋಪ).

ಬಡ badū. A blunt, dull man (My.; see Prv. s. ಅಡ್ಡು).

ಬಡಗಿ badagī. = ಬಡಗಿ, etc. Tbh. of ವರ್ಧಕ (ಕೆ. 370; Tē. ವಡ್ಡಂಗ).

ಬಡಿ badī. 1. = (ಬಡ್ತಿ 1, cf. ಧಾಟಿ), ಬೊಡ್ತಿ 1. A strumpet; a fornicatress (My.; T. ಪಟ್ಟಿ). ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಬಡಿ ಹಾಲಿಗೆ ಹೆವ್ವ ಹಾಕ್ಕಾಳೇ? — ಅಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾದಿದ ಬಡಿ ಅಕಾತ್ಕ ಹಾದಾಕ್ಕಾಳೇ? — ಎದ್ದೆದಿರಾದಿದ ಬಡಿ ಕೊಗ್ಗಿದಿಗಾ ತನ್ನಾಕೋ? — ಕಲಿತ ಬಡಿ ಹಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ಕುಟ್ಟಿರಾದಿದ ಬಡಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ನೋಡಿದವನಂತೆ. — ತಾರೆ, ಬಡಿ, ನೀರಾ! ಎನ್ನರೆ ತರುವನು, ನಿರ್ದೋ, ತಿರುಕಮುಡುವಾ! — ನೀರು ಹೊಡುವ ಬಡಿಗೆ ಅರ ಪಾರುವಕ್ಕುವ ಯಾಕೆ? — ಬಟ್ಟೆಗೇಡು ಬರೆಗೇಡು, ಬಡ್ತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಬಡ್ತಿ ಬಾಯಿಗೆ ಅಂಚೆಯಾ? ದೊಡ್ಡತ್ತಿನ ಕೋಡಿಗೆ ಅಂಚೆಯಾ? — ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಬಡಿ ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಬನ್ನರೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ಬಡ್ತಿಗೆ ಯಾತ್ಕೆ ಬದುಕಿನ ಯೋಚನೆ? (Prvs.). See Prvs. s. ಗೇರು & ತಂಗಲು.

ಬಡಿ badī. 2. Tbh. of ವೃದ್ಧಿ 1. Interest on money; usury (ವೃದ್ಧಿ Hk.; ಕರಾನ್ತರ, ವೃದ್ಧಿ Mr. 346; ವೃದ್ಧಿಜೀವಿ, etc. ಸಿ. 299; My.; Tē. ವಡ್ತಿ; T., M. ವಟ್ಟಿ; B. 5, 92. 98. 99; ಅರ್ಥವ್ರ ಯೋಗ, ವೃದ್ಧಿ G.). ಮಡ್ತಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಬಡ್ತಿ ಹಣದಿನ್ನ ಉಪಚೇವಿಸುವವನು (ವಾರ್ಧು G.). ಬಡ್ತಿ ತಲವಾಸಿ ಮುನ್ನಾದ ಹುಂ ಗಡಿರಾಫದಿನ್ನ ಬದುಕುವವನು (ವೃದ್ಧಾಜೀವ, etc. ಸಿ. 300). ಬೊಡ್ತಿ ಮಗನಾದರೆ ಬಡ್ತಿಗೆ ಆಡಿಯೇನು? (Prv.). See Prv. s. ಸವಡೆ. — ಬಡ್ತಿ ಕೊಡು. To lend money on interest. ಬಡ್ತಿಯ ಕೊಡುವ ಅರ್ಥವ್ರಯೋಗ, ವೃದ್ಧಿಜೀವಿ; ಬಡ್ತಿಯ ಕೊಣ್ಣಾದಿ ಬದುಕುವವನು (ವೃದ್ಧಾಜೀವ); ಬಡ್ತಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಸಂಪನ್ನನಾದವನು (ಕುಸೀದಿ, etc. Nr.). 2, to pay interest (My.). — ಬಡ್ತಿ ಗುಡು. — ಕುಡು = ಬಡ್ತಿ ಕೊಡು No. 1. ಬಡ್ತಿ ಗುಡುವವನು (ವಾರ್ಧುಕ, ವೃದ್ಧಾಜೀವ, etc. Hk.). — ಬಡ್ತಿಗೆ ಕೊಡು. To lend money on interest (My.). ಬಡ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ ಬೊಡ್ತಿ ಮಗ (Prv.). — ಬಡ್ತಿ ಗೊಡು. — ಕೊಡು. = ಬಡ್ತಿ ಗುಡು. ಬಡ್ತಿ ಗೊಡುವವನು (ವೃದ್ಧಾಜೀವ Mr. 345). — ಬಡ್ತಿ ತೀರಿಸು. To pay or discharge interest (My.; B. 5, 225). — ಬಡ್ತಿಯುಣ. — ಉಣ. To take or receive interest (My.). ಬಡ್ತಿಯುಣುಂ (ಕುಸೀದ Mr. 345).

ಬಡ್ತಿನ badīsa. = ಬಡ್ತಿಸು, ಬಡ್ತಿಸ, ಬಡ್ತಿಸು 1. Pressing or holding firmly (ಅವುಂಕುಹಂ ಕೆ. 81, o. r. ಬಡ್ತಿಸು).

ಬಡ್ತಿಸು badīsu. = ಬಡ್ತಿಸ, etc. (ಅವುಂಕುಹಂ Kk. 88, o. r. ಬಡ್ತಿಸು).

ಬಡ್ಡ badū. = ಬಡಡು, etc. Barrenness, vainness, unprofitableness (see Prv. s. ನೆಗಡಿ); bluntness; dullness (My.); — ಬಡ್ಡು ಅರಸು. A dull, foolish king. ಬಡ್ಡು ಅರಸಿನ ಬಣ್ಣನೊಡ್ಡಿಕೆರೆ ಎನು? (Dp. 148). — ಬಡ್ಡುಕತ್ತಿ. A blunt knife (My.). — ಬಡ್ಡುಕುದುರೆ. A barren mare (My.). 2, a stupid, sluggish horse (My.). ಬಡ್ಡುಕುದುರೆಗೆ ಬಡತನೇ ಮುದ್ದು (Prv.). — ಬಡ್ಡುಬಣಗು. A very contemptible person (C. Bp. 42, 28). — ಬಡ್ಡು ಮನುಷ್ಯ. A dull, foolish man (My.). — ಬಡ್ಡುತನ. A barren oow (My.). 2, a useless oow (My.).

ಬಡ್ತಿ badtī. = ಬೊಡ್ತಿ 2, etc. (My.).

ಬಣ bapa. 1. An imitative sound. — ಬಣಬಣ. rep. Buzzing, humming, howling, singing or sounding from very emptiness or barrenness, as an empty house, a deserted village, etc. 2, dreariness or dismalness of a place (Mhr. ಫಣಫಣ; B. 5, 60).

ಬಣ bapa. 2. = ವಣ 1. (S. Mhr.).

ಬಣಗು banagu. A wretch; a poor person; a worthless person (Bh. 1, 6, 4; 2, 3, 8; see ಬಡ್ಡು; cf. ಬಿಣುಗು or ಬಡವು). ಕೂಡಬಣಗಿಗೆ ನೆರವು ತಪ್ಪಿದುದೆವ್ವು ನಾಣ್ಣು ದಯಾಯುತು (Bp. 57, 18). — ಬಣಗುಕವಿ. A worthless, wretched poet (Bh. 1, 1, 11). — ಬಣಗುಕವಿ. — ಕವಿ. = ಬಣಗು ಕವಿ. (One MS. of Ch. in its v. 26). — ಬಣಗುಕವನ. A

wretobed ascetic (Bp. 82, 53). — ಬಣಗುದೇವ. = ಬಣಗು ದೈವ. (Bp. 18, 28). — ಬಣಗುಧೃವ. A worthless deity (Bp. 23, 22). — ಬಣಗುಭಕ್ತ. A poor devotee (Bp. 30, 17, 24). — ಬಣಗುಮರ್ತ್ಯ. A miserable mortal (Abhā. 2, 51). — ಬಣಗುಮಾನವ. A worthless man (Rām. 3, 6, 17).

ಬಣಗುತನ baṇagutana. Wretchedness (Abhā. 2, 51).

ಬಣಜಿಗ baṇajiga. = ಬಣಜಗ, ಬಣಜಗ. Tbb. of ವಣಜಿ. A merchant: a merchant caste (My.; B. 2, 25; 4, 61; 5, 107; ಅನಣಿಕ, ನಿಗಮ, ವಣಜಿ G.). ಬಣಜಗನ ಭಣ್ಣ ಮೊದಲಿನಲ್ಲಿ (ಮೂಲವಣ್ಣನದ್ದಲ್ಲಿ) ಭಾಣ್ಯ ಮೆನಿಸುರು (Nr.). ಎಳ್ಳು ಗಾಣಿಕ ಬಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳು ಸಿವ್ವಿಗ ಬಲ್ಲ, ಕಳ್ಳರನು ಬಲ್ಲ ತರವಾರ; ಬಣಜಗನೆಲ್ಲ ವನು ಬಲ್ಲ (8p.). ಬಣಜಗ (ಬೇಡೊಬ್ಬರ ಸಂಗತ) ಕೂಡಿ ಕಟ್ಟ, ದೊಮ್ಮೆ ಆಗಲಿ ಕಟ್ಟ (Prv.).

ಬಣಜಿತನ baṇajitana. Trade, traffic (ವಣಿಜ್ಯ, ಬಣಜಗನ ಕರ್ಮ G.).

ಬಣಂಜಿಗ baṇanjiga. (Smd. 48). = ಬಣಜಗ, etc.

ಬಣಂಜಿಸು baṇanjisu. To trade. ಬಣಂಜಿಸುವನಂ (ಎವಣಿಕ, etc. Mr. 345).

ಬಣಬೆ baṇabē. = ಬಣಮೈ, etc. (My.; Tē. ಬಣ್ಣಮು).

ಬಣಮೈ baṇambei. (Smd. 48). ಬಣಬೆ, ಬಣವೆ, ಬಣಬೆ, ಬಣವೆ, (ವಾಮೆ). A stack, a rick (ಕುತ್ತಡ Mr. 371; T. ಪಟ್ಟಡ್ಡ; M. ವಣ್ಣ, stontness, bigness; ವಣ್ಣ, to become stout; cf. ಬಮ್ಮರಾ).

ಬಣವತಿ baṇavati. N. of a plant (ಬಣಿಕ Mr. 189).

ಬಣವೆ baṇavē. = ಬಣಮೈ, etc. (My.).

ಬಣಜಿ baṇija. = ವಣಜಿ. The sixth karana of the day (Sk.).

ಬಣಜಿಗ baṇijiga. = ಬಣಜಗ, etc. (G.).

ಬಣಿಕ baṇika. (Tbb. of ಭಣಿಕ). Uttering, mentioning, adducing; talk, conversation; friendly discourse (Ūpr. 8, after 64; Ū. Bp. 47, 15; J. 22, 12; Dp. 167, 8). ಇವನು (ತತ್ಸಮಂಗವನ) ಅಣಿಯರಂ ರಾತ್ರಿ ಜೀವಕವಿಮಾರ್ಗದೊಳೆ ಸನು ಬಣಿಕೆಯಾಗಿರ್ಪ ಉದಾಹರಣಂಗಳಿಂ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುದು ಅತಿರಸಿಕವಿ ಸರಂ (Smd. 77).

ಬಣಿವೆ baṇivē. = ಬಣಮೈ, etc. (My.; B. 4, 16). ಹೊಟ್ಟು ಕಣಿಕೆಯ ಬಣಿವೆ (G. 366).

ಬಣು baṇu. See ಬಣುಕ.

ಬಣುಕ baṇu-ka. (Smd. 241).

ಬಣ್ಣಡ baṇ-kaṇḍa. = ಬಂಗಡ. (Z).

ಬಣ್ಣ baṇa. 1. Tbb. of ವಣ್ಣ (Smd. 338 Mdb., o. r. ವಣ್ಣ). A servant (ಜೇಟಿ, ಭುಜವ್ಯ, ಕಂಕರ Hk.; ಭೃತ್ಯ, ದಾಸೇರ, ದಾಸೇಯ, ದಾಸ, ಗೋವ್ಯಕ, ಜೇಟಿಕ, ನಿರೋವ್ಯ, ಕಂಕರ, ಪ್ರೇವ್ಯ, ಭುಜವ್ಯ, ಪರಿಚಾರಕ Nr.; ಭೃತ್ಯ, ದಾಸೇರ, etc., ಚಾಕರಿಯವನು Si. 341; ಕೇನಾತ, ಕಂಕರ Nu. 92; My.). See Bp. 27, 73; 29, 14; 59, 26; ಬಲ್ಲಣ್ಣ; Prvs. s. ಮೂಗ and ಸಮಯ. ಅರಸು ಆಡು ಮೊದಿ, ಬಣ್ಣ ಎಣ್ಣು ಮೊದಿ.—ತುಣ್ಣನಿಗೆ ನಣ್ಣರಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣರ ಹಾಗೆ.—ತುಣ್ಣನ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟರೆ (ತಾನೆಲಿ ಬಣ್ಣನಲ್ಲಿರುವನು (Prvs.).

ಬಣ್ಣ baṇa. 2. = ಬಟ್ಟೆ 1, ಬಣ್ಣ. Tbb. of ಭಟ್ಟ. A warrior, a soldier; a hero, a vallant man (ತುರುಲಾಳ, ಭನವೀರನವನಂ Kk. 43; Smd. 42; Tē. ಬಣ್ಣ; T. ವಣ್ಣ). ದಣ್ಣಿಗಂಜುವ ಬಣ್ಣನ್ ಒಡಕುಹರವಿಯ ಕಣ್ಣ (Dp. 54). ಬಡ್ಡುಅರಸಿನ ಬಣ್ಣನ್ ಒಡ್ಡಿಕ ರೇನು? (148). ಬಡವಯ್ಯದತ್ತೆ ಬಣ್ಣ ಬಿಡದೆ ಸೇವೆಯ ಮಾಡ್ತ (148). See Prvs. s. ಬತ್ತಿ. 2, the farmer-caste of the Tulu country,

corresponding to that of the Nāyas of Malabar (M. ಬಣ್ಣ). ಬಣ್ಣರಲ್ಲಿ ತಣ್ಣೆ ಹೆಚ್ಚು, ನಣ್ಣರಲ್ಲಿ ಗರ್ವ ಹೆಚ್ಚು (Prv.).

ಬಣ್ಣ baṇa. 8. A particular thing or article of a peasant's cart (S. Mbr.).

ಬಣ್ಣತನ baṇatana. The state of being a servant (My.).

ಬಣ್ಣವಾಳ baṇa-āla. N. of a place in the Tulu country (My.; Sk. ವಣ್ಣಾಲ, the contest of heroes). ಅಣ್ಣವಾಳದ ಕಾಯಿಗೆ ಬಣ್ಣವಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕೇ?—ಬಣ್ಣವಾಳಸುಂಕದ ಪಾರುವತ್ಯದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಬಣ್ಣ baṇu. = ಬಣ್ಣ 2, etc. ಬಣ್ಣಿಂಗ (Ūpr. 5, 111). See ಬಣ್ಣತನ.

ಬಣ್ಣಿಗೆ baṇugē. = ಬಣ್ಣತನ. (Rām. 4, 2, 25).

ಬಣ್ಣತನ baṇatana. Valour, heroism, bravery. (Tē.).

ಬಣ್ಣತನಮಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಎಕ್ರಮಬೇನ, ಕ್ಷೇವ ಎಮ್ಮುದು (Hk.).

ಬಣ್ಣಿ baṇi. = ಬಟ್ಟೆ 1. — ಬಣ್ಣಿಗೆಡು. = ಬಟ್ಟೆಗೆಡು. (J. 18, 62).

ಬಣ್ಣ baṇa. = ಬಣ್ಣಿ 1. Wool (My.; cf. ಬೊಟ್ಟು). See ಅಡಿ No. 1.

ಬಣ್ಣ baṇa. 1. = ವಣ್ಣ. Malmed, defective, crippled. 2, impotent, emasculated. 3, an ox without a tail (ದಾಲ ಮೋಟಾದ ಎತ್ತು Nr.).

ಬಣ್ಣ baṇa. 2. Tbb. of ಭಾಟ. Price, fee, fare. ಭೃತದಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕುವ ಬಣ್ಣ (ಅತರ, ತರವಣ್ಣ Nr.).

ಬಣ್ಣ baṇa. 3. = ಭಣ್ಣ 1. Tbb. of ಭಾಣ್ಣ. Capital, property, wealth, goods (ಎತ್ತ, ವಸ್ತು Mr. 346). ಹಡಗು ಸಂಯ್ದಲ್ಲಿ ಓದಿವ ಬಣ್ಣಂ (ತಾಣ Mr. 408; T., M. ವಣ್ಣ). ಬಣ್ಣದ ರಾಥ ಹೆಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). See Prv. s. ಬಣ್ಣ 5.

ಬಣ್ಣ baṇa. 4. Tbb. of ಭಣ್ಣ (Smd. 339).

ಬಣ್ಣ baṇu-aṣ. 5. (fr. ಬಣ್ಣ). A shameless, dishonorable, lewd, profligate man (ಕೊಟ್ಟಿ Smd. 89; ಬೂತು Bbn. 21; J. 26, 64; My.; T. ವಣ್ಣ; Tē. ಬಣ್ಣ; Mbr. ಭಣ್ಣ, contemptuous; exposure, public disgrace). See Bp. 28, 17; 38, 25; 51, 53. ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಓಣ್ಣದ ಯೋಚನೆಯೇ?—ಬಣ್ಣನ ಕಣ್ಣರ ಕಣ್ಣೇಲಿ ಅದರೂ ಹೋಗಿ ಬೇಕು.—ಬಣ್ಣನ ಕೊಲ್ಲುವವರಲ್ಲಿ, ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವವರಲ್ಲಿ.—ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿ, ಇಡ್ಡ ಬಣ್ಣ (or ಬಣ್ಣವಲ) ಕಳ ಕೊಟ್ಟ.—ಬಣ್ಣನ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು (Prvs.). 2, = ಬಣ್ಣ. (B. 5, 185). — ಬಣ್ಣಜನ್ಮ. A contemptuous existence or life. See Prv. s. ಬೇಡು 1. — ಬಣ್ಣಮಾತು. = ಬಣ್ಣ. (My.; T. ವಣ್ಣ ಪ್ರೇಚ್ಚು). — ಬಣ್ಣರು. = ಬಣ್ಣಿ 1. A shameless, etc. woman (My.; Sk. ಬಣ್ಣ, ವಣ್ಣ, an unchaste woman).

ಬಣ್ಣ baṇaḍa. Shamelessness (one Ūb. M8. in its v. 27).

ಬಣ್ಣ baṇaḍa. Tbb. of ಭಣ್ಣನ. A battle; war (ಕಾಳಗ Smd. 11; ಕೊಳುಗುಳ Ū. I, 28; ಮೊನೆ, ಪೊಣ, ಕಾಳಗ, etc. Kk. 41, Smd. 39; ಕಾಳಗ Kk. 81).

ಬಣ್ಣತನ baṇatana. = ಬಣ್ಣತನ. Shamelessness, shapeless behaviour, obscenity, profligacy (J. 2, 60; My.).

ಬಣ್ಣಲು baṇḍalu. = ಬಣ್ಣ, etc. Lees, dregs, sediment, the mud or mire in tanks (T. ವಣ್ಣಲ; R.; T. ನಡಿ, to settle, sink in the water, cf. ಪಡು 8).

ಬಣ್ಣವಲ baṇḍavala. (fr. ಬಣ್ಣ 3) = ಬಣ್ಣವಲು, ಬಣ್ಣನಾಲ, ಬಣ್ಣನಾಲ, ಬಣ್ಣವಾಳ, ಬಣ್ಣವಾಳು. Capital, funds; stock, store (My.; ನೀವಿ G.; Tē., also ಬಣ್ಣಾಲ; Mbr. ಭಾಣ್ಣವಲ; B. 5, 99-101).

ಬಣ್ಣವಲ baṇḍavalu. = ಬಣ್ಣವಲ, etc. (My.).

ಬಣ್ಣವಾಲ baṇḍavāla. = ಬಣ್ಣವಲ. (ಭಾಣ್ಣ, ಮೂಲಭನ G.; My.).

ಬಣ್ಣವಾಲ baṇḍavāln. = ಬಣ್ಣವಲ, etc. (My.).

ಬಣ್ಣವಾರ bandavāla. = ಬಣ್ಣವಲ. (My.). ಬಣ್ಣವಾರದ ಬದಿವೆ (ನೀವಿ, ಪರಿವಣ, ಮೂಲಧನ Si. 824. 459). ವರ್ತಕನ ಬಣ್ಣವಾರ ಪ್ರವೃ (ಭಾಣ್ಯ, ಮೂಲವಲಗ್ನನ 417). See Prv. s. ಭರವಸ.

ಬಣ್ಣವಾರು bandavālu. = ಬಣ್ಣವಲ, etc. (My.).

ಬಣ್ಣಾಯ bandāya. = ಬಣ್ಣಾಯ. Quarrelling; revolt (My.; B. 5, 2. 51; Mhr. ಭಣ್ಣಾಳ).

ಬಣ್ಣಾಯ bandāy. = ಬಣ್ಣಾಯ. (My.; B. 5, 51; G. 238. 263. 277).

ಬಣ್ಣಾರ bandā-āra. = ಭಣ್ಣಾರ, q. v. (My.; Si. 268). ಬಣ್ಣಾರ ದ್ವೀಪ ಮಾಡಿ, ಬೋದಮುಣ್ಣೇ ಮದಿ ಬಿದ್ದ. — ಬಣ್ಣಾರವಿದ್ದರೂ ಬಂಗ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಬಣ್ಣಾರಿ bandāri. = ಭಣ್ಣಾರಿ. (My.).

ಬಣ್ಣಾರಿಸು bandārisu. To go to the store-room, to be stored (Bh. 5, 1, 89). 2, to store up (see Prv. s. ಎದ್ಕಾ).

ಬಣ್ಣಿ bandi. (ಭಣ್ಣಿ). A wheel (My.; Tē.; M. ವಣ್ಣಿ, ವಣ್ಣಿಲ; Tē. also ಬಣ್ಣಿಕಲ್ಲ; Sk. ವರ್ತನ). ದಾಮಿಗೆ ಸಮಾನಿ ಸಿದ ಬಣ್ಣಿ (ನೇಮಿ, ತ್ರಿಕೆ Si. 90). 2, a bandy, a cart, a carriage (ಅನನ್, ತಳಿಲ Nr., Si. 275; ತಳಿಲ Nu. 10; ಅಕ್ಷ, ತಳಿಲ 87; ಸ್ವಸ್ತನ, ತಳಿಲ, etc. Mr. 284; My.; Tē.; T. ಪಣ್ಣಿ, ವಣ್ಣಿ, ವಣ್ಣಿ, ವಣ್ಣಿಲ; M. ವಣ್ಣಿ, ವಣ್ಣಿಲ). ಎತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೂಡುವ ಬಣ್ಣಿ (ಗ್ರಾ, ಕಪ್ಪುಲಿವಾಹ್ಯಕ); ಬಣ್ಣಿಯ ಹೊದಿ (ತಾಳಬಿದಾರ, ಅಚಿತ Nr.). ಕಾಳಗದ ಬಣ್ಣಿಯಂ ದತ್ತಿ ಹೊದಹಂ (ರಥಿಕ, ಸ್ವಸ್ತನಾ ರೋದ Mr. 247). ಬಣ್ಣಿ ಹೊದಿಯುವ ಆಳು (ಸಾರಥಿ, etc. Si. 278). ನದಿಕೆಗೆ ಹವಣಾಗಿ ತಿದ್ದಲ ಪಟ್ಟಿ ಎತ್ತುಗಳು ಕಟ್ಟಿ ತಳ್ಳ ಬಣ್ಣಿ (ಗ್ರಾ, etc. 275). ಮರದ ಹಲಿಗೆ ಹೊದಿಕೆಯುಳ್ಳ ಬಣ್ಣಿ (ದಾರವ 276). ಹಕ್ಕದ ಕಣ್ಣುಗಣ್ಣಿ ನೊಗ ಅಬ್ಬ ಕಡಾಣಿ ಬಳಿ ಮುನ್ನಾದ ಬಣ್ಣಿಯ ಅವಯವಗಳು (ಅವಸ್ಕರ, ರಥಾಂಗ 276). ಬಣ್ಣಿಯನ್ನು ಸೆಳೆಯುವ (!) ಎತ್ತು (ತಾಳಬ 820). ಬಣ್ಣಿಯ ಕಣ್ಣು (ಅಧಿಪಾನ 488). ಹೂಡು ಬಣ್ಣಿಯಲ (Bh. 1, 10, 24). ಹೇರಸಿದನ್ ಅನುವಮದ ವಸ್ತುವನ್ ಅಲು ಸಾವರ ಬಣ್ಣಿಯಲ (2, 4, 8). ಬಣ್ಣಿಯ ತಿರದ ಹಲಿಗೆಯನಡ ರಿದನು (1, 10, 27). ಬಣ್ಣಿ ತುಪ್ಪದ ಕೂದಿನ್ ಇವನುಣ್ಣು (1, 10, 31). ಎತ್ತು ಕೋಣಗಳು ಬಣ್ಣಿ ಎದೆಯುತ್ತವೆ (B. 1, 18). ಆ ನಾಯಕನನ್ನು ಬಣ್ಣಿಗೆ ಹೂಡಿ (2, 23). ಬಣ್ಣಿ ಹೊದಿಯುವವನು (2, 23). ತಳಾ ಬಿಟ್ಟು, ಬಣ್ಣಿ ಹಾದಿದು. — ಬಣ್ಣಿ ಬಣ್ಣಾಟ, ಹೇಡು ಹೆಣ್ಣಾಟ, ತಲೆಮೊಟ್ಟಿ ಪರಮಸುಖ (Prvs.). See Bp. 21, 16; 46, 8; 51, 69; 56, 5. 6. 9. 12. 13. 15. 18. 28; J. 5, 13; 7, 59; 8, 88; Prv. s. ಮೂಲವ. — ಬಣ್ಣಿಬಸವ. A toy of wood or stone drawn by children (My.). — ಬಣ್ಣಿಬೋದ. A handy-foreman (Bp. 59, 27; Bh. 8, 26, 19). — ಬಣ್ಣಿಯವ. — ಅವ. The owner of a handy (My.); a carter, a driver (My.). — ಬಣ್ಣಿಯಾಳು. — ಆಳು. A driver (My.).

ಬಣ್ಣಿಕಾರ bandi-kāra. A Śūdra servant in connection with a temple who is in charge of the idol-car (My.).

ಬಣ್ಣಿಕೆ bandikē. = ಬಣ್ಣಿ. A shameless woman (Bp. 40, 52).

ಬಣ್ಣಿಸು bandisū. To behave in a shameless, improper manner (Bp. 38, 13. 18; 40, 84).

ಬಣ್ಣು bandu. 1. Honey (ಮಕರಣ್ಣ, ಪುಷ್ಪರಸ Nr.; ಮಕರಣ್ಣ ಸಿ. Kk. 14; ಮಧು, ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣು Nu. 13, o. ra. ಪುಷ್ಪರಸ, ಪರಮ). 2, the pollen of flowers (ಮಲರ್ವಡಿ, ಪರಾಗ Si. 23; ಪರಾಗ 98). ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣು (ಮಕರಣ್ಣ, ಮಧು Hk.). ಬಿರಿಮುಗುಳ ಬಣ್ಣು (ಮಧು Mr. 509). ಹುವಿನ ಬಣ್ಣು (ಮಕರಣ್ಣ, ಪುಷ್ಪರಸ, ಹುವಿನ ಜೇನು, ಅಲರ ಸೀಯ Si. 124). ಕಿರು ಮಡುಗೊಣ್ಣು ಬಣ್ಣಿ ಸೊಳಗಿಸಿ... ಪರಾಗಪುಟೋ ಪದವದಿ ಸಿತ್ತು ಭೃಂಗರಿತು ನೀರಟೋ ನಟಪಾಸುಕೇಲಿಯಂ (Ūpr. 7, 60).

See Ūpr. 7, 52; Abh. P. 1, 108; J. 3, 37; ಅಳವಣ್ಣು. — ಬಣ್ಣುಲಿ. — ಉಲಿ. The large black bee (ಪದಮ, ಭೃಂಗ Ū. II, 63; ಅದಡಿ, ಅಲವರ್ಕ್ಕ, ಅಲರಲಿ, etc., ಚಿತ್ರವಹಗ ಸಿ. 27; ಪದಮ, ಅಲರಲಿ, etc. Kk. 14). — ಬಣ್ಣುಲಿವೆದೆಯ. — ಪೆದೆಯ. Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Sīm. 6. 7).

ಬಣ್ಣು bandu. 2. = ಬಣ್ಣು, q. v. — ಬಣ್ಣೇದ. — ಎದ. = ಬಣ್ಣೇದ. (ತೇಲ Ū. I, 28).

ಬಣ್ಣು bandu. The state of being destitute of shame or void of modesty, shamelessness, impudence, indecency, obscenity, lewdness (ಬಣ್ಣು ಎಂಬಿನತ್ತ Sīm. 93; My.; Tē.; see ಬಣ್ಣ 5; cf. ಬದಿಮ). 2, an incident or business by which one is, or feels one's self, dishonored or humbled; untowardness, awkwardness, trouble, disgrace (see ಬಣ್ಣಾಟ; B. 4, 80). — ಬಣ್ಣಾಟ. — ಆಟ. A disgraceful position; a disgraceful act; disgrace, cause of shame or reproach; a very awkward and troublesome affair (My.). ದೊಡ್ಡವನಾದಿದ್ದೇ ಆಟ, ಬದವನಾದಿದ್ದೇ ಬಣ್ಣಾಟ. — ದೊಡ್ಡವರ ನಣ್ಣತನ ಬದವನಿಗೆ ಬಣ್ಣಾಟ. — ಪುಣ್ಣತನ ಮಾಡಿದವ ಬಣ್ಣಾಟ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಬಣ್ಣಿ ಬಣ್ಣಾಟ, ಹೇಡು ಹೆಣ್ಣಾಟ (or ಹೆಣ್ಣಾಟ), ತಲೆಮೊಟ್ಟಿ ಪರಮಸುಖ (Prvs.). See Prv. s. ಮಣ್ಣಾಟ. — ಬಣ್ಣುಗಿಡ. — ಕೆಡೆ. To utter shameless words (Bp. 42, 19). — ಬಣ್ಣುಚಿತ್ರ. An obscene picture (My.). ಬಣ್ಣುಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣು ಪಾಪಕ್ಕೆ ಬರದವನೇ ದಣ್ಣಿಸಲಿ (Prv.). — ಬಣ್ಣುವದ. An obscene piece of poetry (My.). — ಬಣ್ಣುದಾದು. A life or state of existence full of disgrace and trouble (My.). — ಬಣ್ಣುಮಾತು. A shameless, obscene word (My.). — ಬಣ್ಣುಹೆಣ್ಣಿ. A shameless, lewd wife. ಬಣ್ಣುಹೆಣ್ಣಿ ತಿಯಾಗಿ, ಮಣ್ಣಿಟ್ಟು ಸೊಸೆಯಾಗಿ, ಕಣ್ಣಿಲ್ಲಿ ತಿರಗೋ ಮಗನಾದರೆ ಮನಗೆ ದಣ್ಣಿ ತಪ್ಪದು (Sip.).

ಬಣ್ಣುತನ bandutana. = ಬಣ್ಣತನ. (My.).

ಬಣ್ಣಿ bandhē. 1. = ಬಣ್ಣ. Wool. ಕುಡೇ ಬಣ್ಣಿ ಮುನ್ನಾದ ಕೂದಲು (ಉರ್ಲ Si. 419).

ಬಣ್ಣಿ bandhē. 2. A rock, a block or slab of stone, a vast stone (My.; Tē.; B. 4, 101. 158. 171). ಬಣ್ಣಿ ಒಡದು, ದಿಣ್ಣೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದ. — ಬಣ್ಣಿ ಒಡೆಯ ಬಹುದು, ರಣ್ಣೇ ಮನಸು ಒಡೆಯ ಕೂಡದು. — ಬಣ್ಣಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂತರೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣೀತೆ? — ಕುಣ್ಣಿಯನ್ನ ಬಣ್ಣಿ ಒಡೆದನನೆ (Prvs.).

ಬಣ್ಣಿ bandhē. 1. = ಬಣ್ಣು s. ಬಣ್ಣ. ರಣ್ಣಿಗೆ ಗಣ್ಣಿನಿಲ್ಲ, ಬಣ್ಣಿಗೆ ನೀಲಿಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಬಣ್ಣಿ bandhē. 2. (= ಭಣ್ಣಿ?). N. of a plant (Mr. 134; MSS. out of order; one MSS. = ಬಣ್ಣಿ; two MSS. = ಬಣ್ಣಿ; one MSS. = ಬಣ್ಣಿ).

ಬಣ್ಣು hanna. Thh. of ವರ್ಣ (Kk. 63; ರಚನೆ Ū. I, 74; Ūpr. 3, 102). Colour, etc. (C.). ಬಿಳುಪು ಮುನ್ನಾದ ಬಣ್ಣ (ವರ್ಣ Si. 419). ಬಣ್ಣದ ಭೇದ (ವರ್ಣದ ಭೇದ Nu. 55). ಅರಿಸಿದ ಬಣ್ಣ (ಹಾರಿದ್ರ, etc.); ಬಣ್ಣದ ಹೂ (ವರ್ಣಪುಷ್ಪ, ಅಮರಾತಕ Hk.). See ಕವಿಲೆಣ್ಣು, ಕಿಸು, ಕೆಪ್ಪುಣ್ಣು, ಪೊಮ್, ದೇವಣ್ಣು, ಬೆಳು, ಎಣ್ಣುಣ್ಣು, ಹೊಮ್. ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಬರದರೂ ಕಣ್ಣು ಡಣ್ಣಾಗಿರ ಬೇಕು. — ಬಣ್ಣಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂತರೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣೀತೆ? (Prvs.). See Sīp. s. ಎಣ್ಣಿ. — ಬಣ್ಣ ಎದ್ದು. To dip into colour, to dye (B. 4, 178. 204; My.). — ಬಣ್ಣ ಎದು. Colour to increase or become brighter (C.; Grj. 3, 39; B. 4, 106). — ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟು. To fix a colour or make it permanent (My.). — ಬಣ್ಣುಗೂದ. — ಕೂದ. Coloured rice used for oblations (J. 31, 55). — ಬಣ್ಣದ ಅರಗು. A kind of lac (Si. 236). — ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ. (ಜೀವಂಜೀವ Si. 178). — ಬಣ್ಣಮಾನ್. A kind of fish (Riv. 5, 115). — ಬಣ್ಣಮುಡೆ. — ಎ. ಪೆಡೆ. To get (the) colour (of say-

thing, *Śāv.* 3, 7). — ಬಣ್ಣವಿಡು. — ಬಣ್ಣ ಹಾಕು. (Grj. 3, after 119; My.). — ಬಣ್ಣ ಹಾಕು. To apply colour to; to dye (B. 5, 122). — See *Prv.* s. ಮುಸಿ.

ಬಣ್ಣಗಾ ಬಾಣ್ಣ-ಗಾ. A dyer; a painter (C.; B. 4, 178; 5, 122).

ಬಣ್ಣನೆ ಹಾಣ್ಣನೆ. *Thh.* of ವರ್ಣನೆ. (My.; Dp. 126, 1).

ಬಣ್ಣವಿಸು ಹಾಣ್ಣವಿಸು. = ಬಣ್ಣಿಸು. *Thh.* of ವರ್ಣಿಸು. (Grj. 4, 109).

ಬಣ್ಣಪುರ ಬಾಣ್ಣ-ಪುರ. *Tbh.* of ವರ್ಣಪುರ (Śmd. 380; Čpr. 4, 64; 6, 58).

ಬಣ್ಣಸರ ಬಾಣ್ಣ-ಸರ. *Tbh.* of ವರ್ಣಸರ (Śmd. 376). 2, *Tbh.* of ವರ್ಣಸರ (Bp. 14, 4; Śāv. 3, 9; Bh. 1, 12, 12).

ಬಣ್ಣಿಸು ಬಾಣ್ಣಿಸು. = ಬಣ್ಣವಿಸು. *Tbh.* of ವರ್ಣಿಸು. (Čpr. 4, 79; Bp. 29, 16; Rāv. 14, 113; 14, after 115; J. 6, 41; 7, 18; 31, 31, 78). ಬಣ್ಣಿಸಲ ಪಟ್ಟಿದು (ಅಡಿತ, ವರ್ಣಿತ, etc., ಹೊಗದಿರ ಪಟ್ಟಿದು Śi. 384). ಬಣ್ಣಿಸೆನ್ ಅನ್ ಜಯದಂಕರಾಮ ನಂ (Śmd. 255).

ಬಣ್ಣ ಹಾ. *Thh.* of ವ್ರತ. (V. 36, 60; G.; Tē.).

ಬಣ್ಣ ಬಾಣ್ಣ. = ಬದ. *Thh.* of ವ್ರತ. See ಹದ.

ಬಣ್ಣೇರಿ ಹಾಣ್ಣೇರಿ. = ಬತ್ತೇರಿ. (My.).

ಬಣ್ಣ ಹಾ. 1. = ಭತ್ತ, ಫಾಕು. Paddy, rice in the husk (ಪಾಟಿಲ G.; My.; Tē., T. ವಂ; Mhr. ಫಾಕು). ಪೂತ ಬದುಲೀಕೃತ ಎ ನೊಡೆ ತೂದದ ಬತ್ತವು, ರಾತಿ ಮಾಡಿದ ಬತ್ತವೆನ್ನೂ, ಎನ್ನುರು; ಆರಣ್ಯನೀವಾರಬತ್ತದಿನ್ನೂ ಹಕ್ಕುಲನಾಯ್ ಬತ್ತದಿನ್ನೂ ಬದುಕುವುದು (ಪುತ Nr.). ಬತ್ತದ ಉಲು (ಕಂತಾರು, ಸಸ್ಯತೂಕ, ಧಾನ್ಯದ ಮುಳ್ಳು Śi. 305). ಬತ್ತದ ಗುಡ್ಡೆ (ಪುಂಜ, oto. 181). ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿನ್ನೂ ಬತ್ತದ ಪದ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಯಜ್ಞ ಬತ್ತವೂ ನವನೆ ಮುನ್ನಾದವುಗಳೂ (ಸೀವಾರ 307). — ಬತ್ತ ಕತ್ತೆ ಹೊತ್ತರೆ ಆತ್ತೆ ಅದಿಗೆ ಮಾಡಲೇ (Prv.). See *Prv.* s. ಮುತ್ತು; ಕದು, ಕೆಮ್ಮಾರದ, ಜಕ್ಕು, ಜೀರಿಗೆಸಮ್ಮಾರದ, ಬಂಗಾರಕ್ಕಿ, etc. — ಬತ್ತಭರಣ. Nutriment, or wages, of paddy (Bp. 40, 44); paddy and other articles of food (My.).

ಬಣ್ಣ ಬಾ. 2. = ಬಹು. Batta, an allowance beyond the settled rate of pay given on occasions of extraordinary service, extra allowance; allowance made by a creditor to one detained by him in prison, subsistence-money generally to prisoners, to attending witnesses, to peons executing processes, etc. (My.; Br.; M. ಬತ್ತ; Mhr. H. ಭತ್ತ; cf. ಭತ್ತ).

ಬಣ್ಣ ಹಾ. 3. = ವತ್ತು 1, ಬಹು. (Mhr. ಬತ್ತಾ, ಬತ್ತಾ, ಬತ್ತಾ, a pestle). See ಕಲ.

ಬಣ್ಣಲು ಬಾಣ್ಣಲು. (fr. ಬಣ್ಣ 1). Dried vegetable fruit (My.; T. ವಟ್ಟಲ).

ಬಣ್ಣಲೆ ಬಾಣ್ಣಲೆ. (fr. ಬಣ್ಣ 1). = ಬೆತ್ತಲೆ. Bareness, nakedness (My.; Tē. ವಟ್ಟ; T., M. ವದು, ವದು, ವಟ್ಟು). ಬತ್ತಲೆಯುಪವನು (ನಗ್ಗ, ದಿಗಮ್ಮರ); ಬತ್ತಲೆಯುಪವನು (ನಗ್ಗ, ಕೋಟಿವ Nr.). ಬತ್ತಲೆಯುಪವನು ಎತ್ತಲೂ ಭಯವಿಲ್ಲ. — ಬತ್ತಲೆಯಾದ ಮಾತ್ರದಿನ್ನ ದಿಗಮ್ಮರನಾದನೇ? (Prv.). See Bp. 18, 14; 51, 58; Prv. s. ಬದಗು 1.

ಬಣ್ಣಲೆ ಹಾಣ್ಣಲೆ. = ವತ್ತುಲೆ 1, (ಬಟ್ಟಲೆ). A quiver (ತರಧಿ, ದಾಣಿಗೇಡ Nn. 11; ಜೋಣಿ, ಮೂದಿಗೆ, ಕಣೆಯ ಹೊದೆ Kk. 40; ಜೋಣಿ, ಮೂದಿಗೆ, ಪೊದೆ Śm. 43; ಜೋಣಿ 96; Rāv. 6, after 11; Śāv. 3, 16, 27; J. 8, 38; My.; Mhr. ಫಾಕದೀ, ಫಾಕಾ). ಅವುನ ಬತ್ತಲೆ (ಇಮುಧ Nr.). ಸರಕ ಬತ್ತಲೆ (ತೂಕ, ಇಮುಧ, etc. Śi. 289; ಕಲಾಪ 439).

ಬಣ್ಣಿಸು ಬಾಣ್ಣಿಸು. N. of a sweetmeat (Mhr., H. ಬತ್ತಾಸಾ, ಬತ್ತಾಸಾ; My.; see ಬಣ್ಣಿಸು).

ಬಣ್ಣಿ hattl. *Thh.* of ವರ್ಣಿ (Śmd. 345). A wick, the wick of a lamp (ದಶೆ Śi. 460; Mhr., H. ಬತ್ತೀ; T. ವತ್ತಿ; My.); a oandle (My.); — a oigar (My.). ಎಣ್ಣೆಬತ್ತೀ ದೀವಿಗೆ, ಮೇಣದ ಬತ್ತೀ ದೀವಿಗೆ (Śi. 231). See ಉಂವತ್ತಿ. ದಯಾ ನಡಿಸೋ ಬಣ್ಣ ಬತ್ತಿ ನೂಕಾನೇ? — ಬತ್ತಿ ನೂಕಲಾದಿದ ಬಣ್ಣ ದದ ನಡಿಸಾನೇ? (Prv.). — ಬತ್ತಿ ಕೊಡು. To cheat (My.).

ಬಣ್ಣಿಸ ಹಾಣ್ಣಿಸ. (ಬಣ್ಣಿಸು). Thirty-two (Čh.; Bp. 19, 6; 58, 58; Mhr. ಬತ್ತೀಸ).

ಬಣ್ಣು battu. 1. (fr. ಬದು). = ಬಣ್ಣು 2. (To become bare or empty): to grow dry, as a stream; to dry or dry up, to evaporate wholly, as water; to grow lean, to wither, to fade (ಸರ್ವ ಸಮ್. Dh.; C.; T., M. ವಟ್ಟು, ವಟ್ಟು; M. also ವರಳು; Tē. ಒಟ್ಟು, ವಟ್ಟು). ದಾಮ್ಪಿಯ ಬತ್ತಿತ್ತು (Rāv. 5, 36). ಕೊಳದಮ್ಬು ಬತ್ತಿ (5, 38). ಸಲೆ ಬತ್ತಿದ ಸರೋವರಕೆ ನವಜಲಮೊದವದನೆ (J. 28, 63). ಬತ್ತಿದ ಕಾಲ (Śmd. 286). ಕುಮುದಂಗಕೆ ನಗೆ ಬತ್ತಿದು ವು ಪಾಯ್ ನೇಸದನಾಗಕೆ (Lilv. 3, 5). ಕಾಯ ಬತ್ತಿದ ಪಾಲ (ಚಿರಪಾಲ Mr. 215). ನೀರು ಬಿಸಲಿಗೆ ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿ (B. 4, 202). ಬತ್ತಿದ ಕೆಲೇರಿ ಬದನೆ ಹಾಕದರೆ ಕದನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. — ದಿಗಿಲು ತಾಗದೆ, ಮಗಲು ಬತ್ತಿದಳು. — ತೂಬುಳ್ಳ ಕೆಲೆಯು ತುಳುಕದರೆ ಬತ್ತೀರೇ? (Prv.). See Bp. 20, 17; 57, 47; Śāv. 3, 51.

ಬಣ್ಣು battu. 2. Growing or being dry, etc. (T. ವಟ್ಟು). — ಬಣ್ಣುಪ್ಪಯ. — ಎ-ಪಯ. (Śmd. 204). A dry station; a lean or withered foot. — ಬಣ್ಣುಪ್ಪಯ. — ಎ-ಪಯ. (Śmd. 204). Dry cloth.

ಬಣ್ಣು hattu. = ಬತ್ತ 3. See ಕಟ್ಟು.

ಬಣ್ಣಿಗೆ ಬಾಣ್ಣಿಗೆ. Dryness (Čpr. 5, 11).

ಬಣ್ಣೇರಿ ಹಾಣ್ಣೇರಿ. = ಬತ್ತೇರಿ. A "battery" (My.; Br., H. ಭತ್ತೇರಿ, ಬತ್ತೇರಿ). — ಕುತ್ತಲಿಗೆ ಬೆಂ ಹತ್ತಲು ಬತ್ತೇರಿಗೆ ಓದಿದರೆ ನನ್ನೀರೇ? (Prv.).

ಬಣ್ಣ ಹಾ. = ಬತ್ತ 2. (My.).

ಬಣ್ಣ ಹಾ. The letter ಬ (Śmd. 121, 250, 341).

ಬದ badā. = ಬದುಪು, etc. (My.). ಬದದ ಮೇಲೆ ತಿಂಗಾಡುತ್ತಾರೆ (My.). See ಗಡ್ಡೆ. 2, the haunch (? see ಮುಮು). ಬದ hada. ಬದ. Bad (Mhr., H.; see ಬದನಾಮ). — ಬದ ಬಾಲು. Bad oconduct (My., H.).

ಬದಕು badaku. 1. = ಬದುಕು 1, etc. (My.).

ಬದಕು badaku. 2. = ಬದುಕು 2, etc. (My.; B. 5, 98). ಬದಕು ಮಾಡಿಸು (5, 90; see ಬದುಕು). ಬದಕು ಮಾಡು (5, 115; see ಬದುಕು). ಬದಕು ಆಳದೆ ಹೋಯಿತು, ಬಾದು ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು. — ಬದಕುವವನು ಬದಕು ಮಾಡಾನೇ? (Prv.). See Sp. s. 304.

ಬದಗ (badagū-āg). = ಬದಗ, ಬದಗ. A low man or servant (ಕೇರಾಲ್ Śā.; Abhā. 2, 95; Bh. 2, 2, 72; 3, 19, 25).

ಬದಗು badagu. 1. Drudgery (My.).

ಬದಗು badagu. 2. = ಬದಸು, q. v.

ಬದಗಿ badagi. = ಬದಗಿ, ಬದನೆ 1, ಬಟ್ಟೆ. The brinjal or eggplant, Solanum melongena Lin. (ವಾರ್ತಾ Hā.; ವಾರ್ತಾಕೆ, ಭಣ್ಣಾಕೆ, ಹಿಂಗುಲಿ, ಸಿಂಹ, ದುಪ್ಪಧರ್ವಣಿ Nr.; Śk. also ವಾರ್ತಾ, ವಂಗಿ, ವೇರ; T. ವದುದಲೆ; M. ವದುದಿನಿ, ವದುದಿನೆ; Tē. ವಂ, ವಂಗಿ; H. ಬೈಂಗಣ; Mhr. ಬೈಂಗಣಿ, ಬೈಂಗಣಿ, of the colour of the brinjal).

ಬದಗಿ badagū. = ಬದಗಿ, etc. (ವಾರ್ತಾ Mr. 95).

ಬದನಾಮಿ bada-nāmi. Ignominy, infamy (My., also as ಬದ ರಾಮಿ; Br.; Mbr., H.).

ಬದನಿಕೆ badanikē. = ಬದನಿಕೆ, etc. (My.; Tē. ಬದನಿಕೆ, ಬದನಿಕೆ, ವದನಿಕೆ). ಗಿಡಬದನಿಕೆ (ಕಾಮಿನಿ Si. 435).

ಬದನೆ badanē. 1. = ಬದನೆ, etc. (C.). ಬದನೇ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳು ಹಾಕಿ (ವಾರ್ತಾಕ, etc. Si. 149). See ಕರಿಯ, ಬಜ್ಜ, ಮೊಗರು. ಬಲೆ ಸೊಟ್ಟಾದರೆ ಬದನೆಯು ಬೇಯದೇ?—ಬದನೆಯೊ ಬಜ್ಜ ಮೆ ಯ್ಕಲ್ಲ ಗಜ್ಜ.—ಬತ್ತದ ಕೆಡೋಲಿ ಬದನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಕದನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.— ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿನ ಬದನೆಯು (Prva.). See Prva. a. ವಾದೋ ಹಣ್ಣು, ಶಾಸ್ತ್ರ.

ಬದನೆ badanē. 2. = ಬದ್ಧಿಕೆ No. 2. (My.).

ಬದರೆ badara. = ಬದರೆ. 2, the fruit of the jujube (ಬೋರೆಯ ಹಣ್ಣು G.).

ಬದರಿ badari. = ಬದರಿ 1, etc. The jujube tree, Zizyphus jujuba Lam. (or Z. scandens). 2, the cotton plant. 3, = ಬದರಿ ಕಾತ್ರಮ. (My.).

ಬದರಿಕಾತ್ರಮ badarikā-kātrama. N. of a hermitage in the Himālaya. (My.).

ಬದರಿಕೆ badarikē. 1. A convoy or guard on the road (My.; Br., H. ಬದರಕಾ).

ಬದರಿಕೆ badarikē. -ರಾ. 2. N. of one of the sources of the Ganges and of a neighbouring hermitage.

ಬದರೆ badarē. = ವದರೆ. The cotton plant. 2, a particular species of bulbous plant (= ಗೃಪ್ಪ, ವಾರಾಹ).

ಬದಲೆ badal. ಬದಲು. Changing; change, alteration; exchange; retaliation; instead of; other (ಮಾರ್ಪ G.; My.; Br., M. ಬದಲೆ, ವದಲೆ, ವದಲೆ; Mhr., H.). ಬನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಜನನು ಕೊಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಬಗ್ಗೆ ಜನನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಪರಿವಾಸ, etc. Si. 335). ಪ್ರಾಚೀನನಂತ್ಯತ ತಬ್ಬಿಗ ಕೊಳಗಿನ ಸಕಾರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಉತ್ತರಸೀಮೆಯ ಜನರು ಹಕಾರ ವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವುದು (B. 4, 114). ಅವಳಿಗ ಬದಲಾಗಿ ಉತ್ತ ಮ ಹೊಸ ನದತೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (4, 189). ವಣ್ಣು ಇಡುವ ದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ (4, 216). ಬನ್ನ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅದರ ಬ ದಲು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಇಸ ಕೊಳ್ಳುವನೆ (B. 5, 107). ಇವನ ನದತೆ ಮುಂಚಿನ ಹಾಗೆ ಇತ್ತಲ್ಲದೆ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ (5, 217). ಆ ರಥದ ಕುದುರೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ (5, 299). — ಬದ ರಾಗು. -ಆಗು. To change, to be changed (ಪರಿಣಾಮಿಸು My.). See a. ಬದಲೆ. — ಬದಲು ಕೊಡು. To give in exchange or instead of; to give as a substitute (ಪದ ಕೊಡು G.; My.). — ಬದಲು ಮಾಡು. To change (v. t.); to alter, to make differ (ಪಲ್ಲಟಿಸು G.; My.). ಗುರುವಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನೇ ಆಶ್ರಮವ ನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡುವವನು (ಸಮಾಪ್ತ G.). ಉಣ್ಣುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲು ಮಾಡುತ್ತಿರ ಬೇಕು (B. 4, 25). ರಥಕ್ಕೆ ಹೊ ದಿದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಬದಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (5, 299). — ಬದಲುಮಾಡು. A word in reply; another word; a receding or an evasive word, a contradiction (My.). ಬದಲುಮಾಡಿದರೂ ತೊದಲು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ಬದಲುಮಾಡುವವನು ಬದಲಿಸಿದರೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prva.). — ಬ ದಲು ಹೇಡು. To reply (My.).

ಬದಲಾಬದಲೆ badalā-badali. Exchange, interobange (My.; see Mbr. a. ಬದಲೆ).

ಬದಲಾಯಿಸು badalāyisu. = ಬದಲು ಮಾಡು. (My.; B. 5, 231. 287). 2, to change (v. i., My.).

ಬದಲಾವನೆ badalāvani. Changing, exchanging (My., also as ಬದಲಾವನೆ). ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನೇ ಅಂದರೆ ಬನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವದನ್ನೇ ಉಚ್ಚಾರಿಸುವ ರಾಧ (ಆವ ಮಕ್ಕಳ, etc. Si. 300).

ಬದಲೆ badali. Exchange or relief, as of a guard; a substitute (used of persons, My.; Mbr., H.).

ಬದಲಿಸು badalisan. = ಬದಲಾಯಿಸು. To change, etc. (v. t., My.). ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವದು (G. 100). 2, to alter, to change (v. i., My.). ಈ ತಾರೆಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳು ಯಾ ವಾಗಲು ಬದಲಿಸುತ್ತವೆನ್ನು, ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು (B. 5, 174).

ಬದಲೆ badalē. (= ಬದಲೆ). (Mbr. ಬದಲಾ, for; instead; see ಮೂ.).

ಬದಸು badasu. = ಬದಗು 2. Crookedness (ಕೌಟಿಲ್ಯ Si. 11, o. r. ಬದಗು).

ಬದಿ badi. 1. Mud, mire, slush, ooze (ಕೆಸರ Si. 98; My.; T. ವದಿ; Tē. ವಾಡಿ; T. ವದ, a lump of butter or of ointment; ವದುಮು, slimy mucus; auct, fat; cf. ಬಸಿ 1). ನದೀ ದಾಟಿ, ಬದಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬದಿ badi. 2. = ಬದಿ 1, (ಬದ 1). The side, the flank (ವಕ್ಕ Kk. 82; Si. 70. 78. 98; Bp. 20, 109; 55, 16; Bh. 4, 2, 64; Si. v. 4, 15; My.; B. 4, 168. 171); nearness, proximity, vicinity (My.; Tē. ವದಿ). ಜೀವಿಯ ಜೀವದ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕರೀ ಬೀಜದ ಜೀವವು (B. 4, 62). See ಕಿಟ್ಟಿದಿ. — ಬದಿಗಾಗು. -ಆಗು. To go aside, to make room (My.; ಕೆಲ ಸಾರು G.). — ಬದಿಗೆ ಮಾಡು. To put or remove to one side (My.; ಬಡ್ಡಿಸು G.). — ಬದಿಯಲು. -ಎಲು. A rib (Bh. 1, 10, 88).

ಬದಿಕೆಸು badikisu. = ಬದುಕಿಸು. (Bp. 37, 20; My.). ಬದಿ ಕಿಸುವ ಮದ್ದು (ಜೀವಾಪ, ಜೀವನಾಪದ Si. 298).

ಬದಿಕು badiku. = ಬದುಕು 1, etc. (Bp. 41, 13; My.). ಬದಿ ಕಿಸುವವನು (ಜೀವ, ಅಸುಧಾರಣ); ಬದಿಕಿಸುವ ಕಾಲ (ಆಯುಸ್, etc. Si. 298).

ಬದಿಗ badiga. = ಬದಗ, etc. (ಕೇದಾರ್ಕ Si. 46, o. r. ಬ ದಿಗ).

ಬದಿನಿಕೆ badinikē. = ಬದನಿಕೆ, etc. (ವನ್ನೆ, ವೃಕ್ಷಾದಿನಿ, ವೃಕ್ಷರುಹ, ಜೀವನಿಕೆ, ಗಿಡದ ರೆಮ್ಮೆ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ಗಣ್ಣು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಕರಿಗೂ ವೈದ್ಯರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತ Si. 142).

ಬದು badu. = ಬದುಕು, etc. (My.; see ಗದ್ದೆ-).

ಬದುಕಿಸು badukisu. = ಬದುಕಿಸು. To cause to live or subsist; to support; to cause to continue in existence, to save from death; to raise to life (Bp. 13, 7. 13; 50, 71; 5, 165; My.; B. 3, 123). ಪಾಪಿಯ ಕೆಡಿಸಿದವರಲ್ಲಿ, ಪುಣ್ಯವನ್ನನ ಬದುಕಿಸಿದವರಲ್ಲಿ (Prv.).

ಬದುಕು baduku. 1. = ಬದುಕು 1, ಬದುಕು, ಬದುಕು, ಬದುಕು 1, ಬದುಕು 1, ಬದುಕು 1, ಬದುಕು 1. To live, to be alive; to subsist; to make a livelihood, to live by; to continue in existence, to remain alive; to revive, to return to life (My.). See Bp. 1, 34; 20, 9; 43, 79; 48, 14. 19; 56, 38. 39; 58, 57; 60, 2; Bh. 1, 10, 81; J. 2, 18; 14, 9; 28, 49; 24, 9. 65; B. 5, 104; Prva. a. ದಾಯ, ದಾಯು. — ಜೀವಧನದಿಲ್ಲ ಬದುಕುವ ಸ್ತ್ರೀ (ಆಧೀರಿ, ಮಹಾತೊಡ್ಡಿ); ಬದುಕುವ ಕಾಲ (ಜೀವಿಕಾಲ, ಆ ಯುಸ); ಆರಮ್ಭದಿಲ್ಲ ಬದುಕುವವನು (ಕ್ಷೇತ್ರಜೀವ); ಕೆಯ್ಯದ ಹಿ ದಿದು ಬದುಕುವಂ (ತಪ್ಪುಜೀವ); ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟಾಡಿ ಬದುಕುವವನು (ವೃದ್ಧಾಜೀವ); ಆರಣ್ಯನೀವಾರಬತ್ತದಿನ್ನವಾ ಹಕ್ಕಲನಾಯ್ಡ ಬತ್ತದಿನ್ನ ವಾ ಬದುಕುವದು (ಮತ Nr.). ಆದಿ ಬದುಕುವವನು (ಪಂಚಜನಿನ Si. 288). ಹೊದೆಯ ಹೊತ್ತು ಬದುಕುವನು (ಧಾರೋಪಜೀವ Nn. 86). ಬದುಕಾಲ ಬದುಕುವವನು (ಜೈವಾತ್ಮಕ, etc. Si. 353). — ಬದುಕಗೊಡು. -ಕೊಡು. To let live, etc. (B. 5, 72).

ಬದುಕು baduku. 2. = ಬದುಕು 2, ಬದುಕು 2. Living, life (My.); livelihood, profession (Bp. 45, 89; My.); — property, things, articles, goods (My.; B. 3, 41. 101; 4, 61. 169; 5, 84; Bp. 30, 24; 47, 5; J. 4, 68; ಸವ್ವತ್ತಿ G.). ಹಸನಾಗಿದೆ ಬದುಕು, ಸಾಯಲಾಡೆನು! ಅದ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಬದುಕು, ಸಾಯಲಾಡೆನು (Dp. 4). ಬಡ್ತಿಗೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬದುಕನ ಯೋಜನೆ (Prv.). — ಬದುಕು ವಾಯು. dupl. (My.). ಜೀವದಲ್ಲಿರುವನಕ ಬದುಕು ವಾಯು, ಸತ್ತ ಬದಕ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲು—ಮುಮುಕನ ವಾಯು ತೀರಿತ ಮೇಲೆ ಬದುಕು ವಾಯು ಇದ್ದು ಫಲವೇನು? (Prvs.). — ಬದುಕು ಮಾಡಿಸು. To cause to carry on a business, etc. (My.; see ಬದಕು). — ಬದುಕು ಮಾಡು. To carry on a business or profession (My.; see ಬದಕು).

ಬದುಂಕು badunku. (Smd. 48, not in Māb.). = ಬದುಕು 1, etc. (Bp. 45, 46). ಅಡಿಂ ಬದುಂಕುವವನು (ಜಾಬಾಲ, ಅಜಾಜೀವ Hā.).

ಬದುವು baduvu. = ಬದ, ಬದು, ಬದುಹು q. v. (My.; T. ವರಪ್ಪ, ವರಮ್ಮ, ವರೈಪ್ಪ, ವರೈ, ವರೈಪ್ಪ; M. ವರಪ್ಪ; Tē. ವರುಬ, ವರವೆ). ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳ ಬದುವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೋಟದ ಸಾಂಗೀ ಬದುವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗುಮ್ಮಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಹುಲ್ಲುಗಳ ಸಮೂಹ (ನಡೆ, ನಡಸಂಪತಿ Sī. 165).

ಬದುಹು baduhu. = ಬದುವು, etc. A raised bank in fields, a low ridge (ಸಾಳ Mr. 371, one MS. ಬದುಹು). ಬದೆ badē. = ಬತೆ. See ಹದಿ.

ಬದಗ badēga. = ಬದಗ, etc. (ಕೇರಳ Kk. 37, o. r. ಬದಗ).

ಬದ್ಧ hadda. Tbh. of ಬದ್ಧ. Firm; true; truth; firmly, certainly (ಗಾಡ Smd. II; Sī. 65; ಗಾಡ Kk. 76, o. r. ಬದ್ಧ; My.; Mhr.: fully, completely). ಬದ್ಧ ನಡೆ ನುಡಿಯದರೆ ಕಾತಿ (Dp. 165).

ಬದ್ಧಕೆ baddaki. N. of a plant (ಬಸುಂ Mr. 149).

ಬದ್ಧಣ baddana. = ಬದ್ಧವನ 1. (ಬಸಗವೆ Ūt. II, 47; Sī.).

ಬದ್ಧರ baddara. Tbh. of ಭದ್ರ. An ox; an elephant (Ūpr. 5, 105; Ū. Bp. 42, 24. 27; Bb. 3, 17, 29).

ಬದ್ಧವಣ (badda-papa = bhadrā-papa). i. A drum used on festive occasions (ಮಂಗಳವೆ Smd. II; Sī. 37; Ūpr. 4, 42; Abh. P. 3, 28. 114; 4, 28; 13, 100).

ಬದ್ಧವಣ baddavana. 2. Tbh. of ವರ್ಧಮಾನ (ಅವುಡಲ Smd. 373).

ಬದ್ಧಿ haddi. (Tbh. of ವೃದ್ಧಿ).

ಬದ್ಧಿಕಾಡ haddi-kāra. One who causes increase, a promoter (Rām. 6, 47, 56).

ಬದ್ಧಿಕೆ baddikē. = ಬದ್ಧಿಗೆ, ಬದ್ಧಿಗೆ. Tbh. of ಬದ್ಧಕ. A hand, a tie; — a border, the ends or skirt of a cloth. (Tē. ಬದ್ಧಿ). ಬಟ್ಟೆಯ ಬದ್ಧಿಕೆ (ದತ್ತೆ, ವಸ್ತು Sī. 222). 2. = ಬದನೆ 2, comparing anything with, or examining anything according to, a standard, as weights, measures or money (My.).

ಬದ್ಧಿಗ baddiga. = ಬದ್ಧಿಗೆ. See ನೆರೆವದ್ಧಿ g. additions.

ಬದ್ಧಿಗೆ baddigē. = ಬದ್ಧಿಕೆ, etc. (ದತ್ತೆ Sī. 460).

ಬದ್ಧಿನ baddisa. = ಬದ್ಧಿಸ, q. v.

ಬದ್ಧಿಸು baddisu. 1. = ಬದ್ಧಿಸು, q. v.

ಬದ್ಧಿಸು baddisu. 2. Tbh. of ಬದ್ಧಿಸು. To compare anything with, or examine anything according to, a standard (My.). 2, to be bound, to be obstructed, as the excrements from cootiveness (My.).

ಬದ್ಧು baddu. = ಬದುಕು 3. Proficiency, skill (Ūpr. 4, 78).

ಬದ್ಧು haddu. A hole in the ground into which children play marbles (My.; Mhr., H. ಬದ್ಧ).

ಬದ್ಧುಗೆ baddugē. = ಬದ್ಧಿಗೆ, etc. A hand, a tie (Bp. 61, 26; Bb. 3, 4, 26).

ಬದ್ಧಿ haddē. (fr. ಬದ್ಧ). A truthful woman (Rām. 6, 53, 82).

ಬದ್ಧಿ haddha. = ಬದ್ಧ. Bound, tied, fixed, fastened; fettered; caught, captured, confined; arrested, held back, checked; joined, connected, combined, united; inlaid, studded; composed, as verses; constructed; formed, set, as fruit; hearing, as fruit; struck, as a root; firmly rooted, firm, (tree); placed side by side; clenched; entangled; put on, dressed. See ಅ-.

ಬದ್ಧಕಂಠಣ baddha-kaṇṇa. = ಕಂಠಣಬದ್ಧ No. 2. (My.).

ಬದ್ಧಪ್ರಕೃತಿ baddha-prakṛti. A constitution subject to cootiveness (My.).

ಬದ್ಧಭೂಮಿಕ baddha-bhūmika. Having an inlaid floor.

ಬದ್ಧಭೃಕುಟಿ baddha-bhṛikuṭi. = ಭೃಕುಟಿ. (J. 12, 46; 22, 87; 27, 41).

ಬದ್ಧಮುಷ್ಟಿ baddha-muṣṭi. Having a closed fist; covetous, penurious, miserly.

ಬದ್ಧಮುಷ್ಟಿಕರ baddhamuṣṭi-kara. The hand with closed fist.

ಬದ್ಧವರುದ್ಧ baddha-viruddha. = ಬದ್ಧವೈರ. (Bp. 58, 27).

ಬದ್ಧವೈರ baddha-vaira. One who has contracted confirmed hostility; fixed and deadly hatred. (My.).

ಬದ್ಧಾಂಜಲಿ baddha-aṅjali. Having the palms joined so as to form a cup and raising them up to the breast, as in humble entreaty or representation, etc. (Rāv. 6, after 132).

ಬದ್ಧಿ hadnē. = ಬದನೆ, etc. (My.).

ಬದ್ಧರ hadbira. Deaf.

ಬದ್ಧರತ್ನ hadhiratva. Deafness. (My.).

ಬದ್ಧರೀಕೃತ hadhirit-kṛita. Made deaf, deafened (Rāv. 6, after 137).

ಬನ hana. = ವನ, q. v. (ವನ Kk. 18; ಅರವೆ, ಅರಾಮ Sī. 21; Ūpr. 1, 104; 2, 71). ಬನಕ್ಕೆ or ಬನಕ್ಕೆ (Smd. 139). ಇನ್ನನ ಬನಂ (ನನ್ನನ); ಕುಬೇರನ ಬನಂ (ಚೈತ್ರರಥ); ಬಿಟ್ಟದ ತದ್ವಲ ಬನಂ (ಉಪತ್ಯಕೆ); ಬಿಟ್ಟದ ಮೇಲಣ ಬನಂ (ಅಧಿತ್ಯಕೆ); ಅರಮನೆಯ ಸಮಾಪದ ಬನಂ (ಉದ್ಯಾನವನ); ಸಮುದ್ರದ ತಡಿಯ ಬನಂ (ವೇಲಾವನ Hā.). — ಬನಗದ್ದಿಲೆ. -ಕದ್ದಿಲೆ. The darkness of a wood, etc. (Rāv. 2, 54; V. 4, 46). — ಬನದುಡುಡಿ. -ತುಡುಡಿ. = ಬನ್ನರಿಕೆ, ಬನ್ನಾರೆ. An evergreen shrub, *Dodonaea viscosa* L. (Z.). — ಬನಪನಿ. A wild hog (Sī. 3, 84). — ಬನಪ್ಪುಡಿ. -ಂ-ಮಿಡಿ. To seize, i. e. to enter, a forest or wood (Ūpr. 1, 106). — ಬನವಸೆ. N. of a town (Pril. 8, 2 seq.). — ಬನವಾಸೆ. = ಬನವಸೆ. (My.). ಬನವಾಸೆಗೆ ಹೋದರೂ ಬದಿಗಾಲ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬನವಂಕೆ. -ಬಂಕೆ. Forest-fire (ದಾವಾಗ್ನಿ Sī.).

ಬನಪು banapu. A large timber tree, *Terminalia tomentosa*, var. *coriacea*, Clarke (St. & Pl.; Tn.; Kōṅkani ಬನಪು).

ಬನಾತು hanātn. Broad-cloth, woollen (H., Tē.; My.).

ಬನಾಯಿಕೆ banāyikē. = ಬನಾವೆ. (My.).

ಬನಾಯಿಸು hanāyisu. To make, to fabricate (My.; Tē.; Mhr., H. ಬನಾವಿಸೇಂ).

ಬನಾವನ bauāvai. = ಬನಾವ. (My.; Mhr.).

ಬನಾವು bauāvu. The act of making, fabricating or bringing about (My.; Mhr., H. ಬನಾವ). 2, good understanding together, mutual agreement (My.; Mhr., H.).

ಬನಿ bani. Substance, essence, as of gualus, milk, butter or vegetables (My.).

ಬನಿಯನ್ baniyan. A waistcoat with short sleeves (My.; H.).

ಬನ್ನಿ banti. = ವನ್ನಿ. (ಅಳಿ, ಪಂಕ್ತಿ, etc., ಸಾಲು St. 119).

ಬನ್ನು bantu. = ಬನ್ನಿತು, ಬನ್ನಿದು. Third person singular neuter of the imperfect of ಬರಿ, ಬರು. (G.).

ಬನ್ನೆ bautē. = ಬೊನ್ನೆ, q. v. (My.). — ಬನ್ನೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To be stitched together like a quilt. ಅವನ ಕೂದಲು ತೊಡಕಾಗಿ ಬನ್ನೆಗಟ್ಟಿದೆ (My.). — ಬನ್ನೆಗಮ್ಮಳ. -ಕಮ್ಮಳ. A quilted blanket (My.). — ಬನ್ನೆಗಳ್ಳಿ. = ಬೊನ್ನೆಗಳ್ಳಿ. (My.).

ಬನ್ನ ಬಾನ್. Tbh. of ಬನ್ನ (Smd. 339). A boud, etc. 2, in the sense of ಬನ್ನ: formed, set, as fruit; bearing, as fruit; etc. See ಬಾರ, ಸಂಕಲನವನ್ನ ಸರವನ್ನ. — ಬನ್ನಕಟ್ಟು. Moderate-ness (My.). ಅಚ್ಚಕಟ್ಟಾದ ಕೆಲಸ ಚನ್ನ, ಬನ್ನಕಟ್ಟಾದ ಊಟ ಚನ್ನ (Prv.). 2, caste-rules (My.). — ಬನ್ನದ ಮರ. The wild mangosteen, Diospyros embryopteris Pers. (St. & Pl.). — ಬನ್ನಮಾವು. A mango tree in fruit (ಫಲವಾದ ಮಾಮರ St. II, 119; ಫಲಿತಾಮೃತ Kk. 66; ಫಲಿತರಸಾಲ Stm. 26; Ūpr. 7, 48).

ಬನ್ನ ಬಾನ್. Slavery (My.; Mhr., H.).

ಬನ್ನಿಕೆ baudanikē. = ಬದನಿಕೆ, ಬದನಿಕೆ, ಬನ್ನಿಕೆ, ಬನ್ನರಿಕೆ, ಬಾನ್ರಿಕೆ, ಬೊನ್ನರಿಕೆ. Tbh. of ಬಾನ್ರಿಕೆ, etc. A parasitical plant; the parasitical plant Epidendrum tessellatum, etc. (ಬನ್ನರಿಕೆ, ಪುಕ್ಕಾರಿಕೆ, ವನ್ನೆ, ಪುಕ್ಕಾರಿಕೆ Nr.; ವನ್ನೆ, ಕಾಮಿನಿ Nr. a, ಬನ್ನಿಕೆ Nr. b; ತರುಣಿಕೆ, ಮಾರ Mr. 142).

ಬನ್ನನೆ baudanē. Tbh. of ಬನ್ನನೆ (My.).

ಬನ್ನರ baudara. 1. Tbh. of ಬನ್ನರ. See ಬಾರಬನ್ನರ, ಬಾರವನ್ನರ.

ಬನ್ನರ bandara. 2. = ಬನ್ನರು. A port; a port-town; a landing place on a coast or in an inlet (H., Mhr.; B. 8, 116).

ಬನ್ನರಿಕೆ baudarikē. = ಬನ್ನದುಮಿದು. See a. ಬನ್ನ (My.).

ಬನ್ನರು bandaru. = ಬನ್ನರ 2. (My.; Tē; M. ಬನ್ನರ). 2, N. of Masnipatam (Tē; My.).

ಬನ್ನಿಕೆ baudalikē. = ಬನ್ನಿಕೆ, q. v.

ಬನ್ನಾನ bandāna. Tbh. of ಬನ್ನಾನ (My.).

ಬನ್ನಾರೆ baudārē. = ಬನ್ನದುಮಿದು, etc. (My.; Tē).

ಬನ್ನಿ bandi. 1. = ವನ್ನಿ 1. One of the tatsamas (Smd. 384; Stm. 77; Kk. 95). A captive or prisoner in general, male or female (ಪ್ರಗ್ರಹ, ಗ್ರಹಕ, ವನ್ನಿ Hk.). 2, an obstacle, an impediment; stop, cessation (Mhr., H. ಬನ್ನಿ); confinement, imprisonment (see ಬನ್ನಿ; M. ವನ್ನಿ). 3, a tie: an armlet (My.; T. ವನ್ನಿ); a gold wire worn round the neck by females (My.). ತೋಳ ಬನ್ನಿ (Stm. 162). 4, plunder, booty, spoil (Sk.; Bp. 9, 1; V. 6, 6; J. 23, 15). — ಬನ್ನಿಕಾದಿ. -ಕಾದಿ. (Smd. 285). A robber, a thief (Bp. 9 sum.; Sk. ಬನ್ನಿಕಾರಿ); a man who takes prisoner. See ಬರ. — ಬನ್ನಿಗ್ರಹಣ. (Smd. 386; Kk. 99). Taking prisoner; seizing plunder. — ಬನ್ನಿಯವ. -ಅವ. = ಬನ್ನಿವಾನ. (B. 5, 202, 206). — ಬನ್ನಿಯವಳು. -ಅವಳು. = ಬನ್ನಿವಾನವಳು. (My.). — ಬನ್ನಿವಾನ. = ಬನ್ನಿವಾನ. (B. 5, 202, 208; My.). — ಬನ್ನಿವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To take

captive (Ūpr. 1, 127); to plunder. ಬನ್ನಿವಿಡಿದಂ ಬಿಮ್ಮಾಳುರ ಸ್ಥಾನಮಂ (Smd. 386). — ಬನ್ನಿವಿಡಕ. -ವಿಡಕ. A man who takes prisoner (ಗ್ರಾಹಕ, ಪ್ರಗ್ರಹ Mr. 462); a plunderer. — ಬನ್ನಿವಾನ. -ವಾನ. A prison (ಕಾರಿ, ಬನ್ನಿವಾಲಯ, ಸೆಡಮನೆ St. 298; My.; Br.; Mhr., H. ಬನ್ನಿವಾನಾ). — ಬನ್ನಿವಾನ. -ವಾನ. A prisoner (ಪ್ರಗ್ರಹ, etc., ಸೆಡಮನೆಯೊಳಗಿರುವವನು St. 298; My.; Br.; Mhr., H.).

ಬನ್ನಿ baudi. 2. = ವನ್ನಿ 2. (Sk.; Bh. 1, 7, 34; Mhr.).

ಬನ್ನಿ bandi. 3. N. of a plant. See ಚಳ್ಳಿಕೆ.

ಬನ್ನಿಕ್ಕಾ bandikyā. A shrub, Memecylon amplexicaule Roxb. (St. & Pl.).

ಬನ್ನಿಗ bandiga. = ಬನ್ನಿಗ. Tbh. of ಬನ್ನಿಕ (ಬನ್ನಿಕ). See ಬನ್ನಿಗ and ಸರವನ್ನಿಗ.

ಬನ್ನಿಸು baudism. = ವನ್ನಿಸು. (Abh. P. 15, after 42).

ಬನ್ನು bandu. P. p. of ಬರಿ, ಬರು.

ಬನ್ನು baudn. 1. = ಬೊನ್ನು. (Tbh. of ವನ್ನ). Praise, eulogy (see ಬನ್ನು).

ಬನ್ನು baudn. 2. Tbh. of ಬನ್ನ. Any tie, a bond, a fetter; confinement; restriction (B. 5, 141, 142, 144, 255; My.; Br.; Mhr., H. ಬನ್ನ). 2, a fold of a sheet of country paper (My.; Mhr., H.). — ಬನ್ನುಕಟ್ಟು. The state of being well ordered, regulated or compact; caste-rules (My.). — ಬನ್ನು ಮಾಡು. To close, to shut (My.).

ಬನ್ನು bandu. 3. Tbh. of ಬನ್ನು. (My.).

ಬನ್ನು bandu1-ka. (Smd. 239, o. r. in three MSS. ಬೊನ್ನು). A man who gets his food by flattery, coaxing or wheedling (ಚಲ್ಲವತ್ತ, ನಮ್ಮಿಸಿಯ ತಿಮ್ಮತ Stm. 46; Kk. 66, o. r. ಬೊನ್ನು).

ಬನ್ನು bandugē. Tbh. of ಬನ್ನಿಗ (Smd. 359; Ū. II, 19; Mr. 127; Stm. 27; Hk., Nr.; Grj. 7, after 11; 7, 53; Bp. 58, 22; St. 139).

ಬನ್ನು bandurikē. = ಬನ್ನಿಕೆ. (Z.).

ಬನ್ನು bandūka. = ಬನ್ನಿಕು. (My.; Mhr., H.).

ಬನ್ನು bandūkn. A musket or firelock; a matchlock (My.; Br.).

ಬನ್ನು bandūbasti. = ಬನ್ನಿಬಸ್ತು. (My.; B. 5, 268; Mhr., H.).

ಬನ್ನು bandūbastn. Settlement, adjustment; stily arranged or well-ordered condition, secure, firm condition; order (B. 5, 268; My.; Br.; Mhr., H.).

ಬನ್ನು bandha. = ಬನ್ನ, ಬನ್ನು 2. Binding, tying; a bond, a tie, a chain, a fetter, any tie; (a regulation, a rule Mhr.); catching; fettering, confining, checking; imprisonment, custody, check, restriction; joining, uniting;—forming, constructing, building, erecting; embanking, an embankment;—any posture or position of the limbs or body generally, a position or posture; a particular position of the hands and feet, etc.;—connection;—agreement, union;—a border;—bondage;—combination of sounds, construction of words; a composition. See Ū. v. 1; Kāv. III, 1, A, 4; IV, 1; IV, 2, 62; ರಂಗವಾಡಿ; Stv. 4, 75.

ಬನ್ನು bandhaka. = ಬನ್ನಿಕೆ, etc. A binder; a catcher;—a violator, a ravisher;—a band, a tie;—a bank, a dam;—binding, confinement;—hindrance, impediment (My.);—pledging; a pledge, a deposit, a pawn.

ಬನ್ನಕೆ bandbaki. An unchaste woman.

ಬನ್ನತನ್ತ್ರ bandba-tantra. A complete army, or one possessing the four divisions of chariots, elephants, horse, and foot. (R.).

ಬನ್ನನ bandhana. = ಬನ್ನರ 1, ಬನ್ನನ, ಬನ್ನ. Binding, tying, fettering, fastening; tightening;—binding fast, arresting, checking;—binding on, putting on;—catching, capturing;—confining, confinement, captivity, bondage, imprisonment (Smd. 160; ಕಟ್ಟು Mr. 267); inflicting pain, hurting;—joining, connecting, uniting;—building, construction;—a bond, a band, a chain, a fetter, any tie;—a stalk, a stem, a peduncle. See ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟು, ಕೆತ್ತು, ತೊಡಕು, ದಿಗ; ಪ್ರಸವ.

ಬನ್ನನಗ್ರಾನ್ತಿ bandhana-grantbi. A noose.

ಬನ್ನನಾಕುಲತೆ bandhana-āknati. Bewilderment from being in captivity (Ūpr. 5, 33).

ಬನ್ನನಾಯ bandhana-āiya. A prison, a jail.

ಬನ್ನನಿ bandhani. = ಬನ್ನನ. See ಮಗ.

ಬನ್ನವಿದ bandha-vida. One who knows how to put on (decorations) or to decorate (Ūpr. 6, 47).

ಬನ್ನನೆ bandhanē. = ಬನ್ನನ, ಬನ್ನನ (My.).

ಬನ್ನಪ್ಪ bandba-stambha. The post to which an elephant is tied.

ಬನ್ನಿಕ bandbika. = ಬನ್ನಿಗ, ಬನ್ನಕ. See ನಿರ್ಬಂಧಿಕ, ವಸನಬನ್ನಿಕ.

ಬನ್ನಿ bandhian. = ಬನ್ನಿ 2. To bind, to tie, to fetter, etc. (Ūpr. 3, after 2); to bind on one's self, to put on (Bp. 4, 11); to connect, to join, to unite, etc.; to inflict punishment, to chastise, to inflict pain. ಶೋಕರನು ಬನ್ನಿಸಲ (ಪರಿಸೀಡನ, ಸವತ್ಯಾಕರಣ Mr. 454). ವೃಕ್ಷವೆರಡು ಬನ್ನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟವೆನಿಸು (Mr. 476). See Bp. 27, 18; 32, 55; 44, 47; 54, 15; J. 20, 9.

ಬನ್ನ bandhn. = ಬನ್ನ 8. Connection, relationship. 2, one who is connected with or belongs to;—a kinsman, a relation, a relative (ಗೋತ್ರ Nn. 16; ನನ್ನ 140; ಪಕ್ಕವನ, ಪಕ್ಕವನಾ. 8, a cognate kinsman in a remote degree. 4, a friend. —ಬನ್ನ ಬಳಗ. dnpi. The whole body of relations, kinsfolk (Bp. 40, 41; Dp. 61, 2; My.; B. 2, 41; 8, 2, 90; 4, 158). ಬನ್ನ ಬಳಗವು ಕೂಡಿ, ಹೊನ್ನಿ, ಹೋಗಲ ಪಾಡಿ, ಒನ್ನ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರನ್ನು, ಗುಗ್ಗರಿ ತಿನ್ನು, (ಕೂಸಂ) ತೂಗುವರು (Bp.). —ಬನ್ನ ಬಳಗ. = ಬನ್ನ ಬಳಗ. (Bp. 61, 87; My.).

ಬನ್ನಕ bandhka. = ಬನ್ನಲ. The son of a harlot, a bastard.

ಬನ್ನಕೆ bandbuki. An unchaste woman.

ಬನ್ನಜನ bandbn-jana. A kinsman; kinsfolk, relations. (My., also as ಬನ್ನಜ-).

ಬನ್ನಜೀನ bandbn-jiva. The flower *Pentapetes phoenicea*.

ಬನ್ನಜೀನಕ bandhu-jivaka. The flower *Pentapetes phoenicea*.

ಬನ್ನತೆ bandhutē. Relations collectively, kindred, kin. 2, relationship, affinity, relation (My.).

ಬನ್ನತೆ bandhntva. = ಬನ್ನತೆ No. 2. (My.).

ಬನ್ನರ bandbnra. 1. Uneven, undulating, wavy. 2, bowed, bent, inclined (ನಮ್ಮ, ನತ, ಎದಿಗೂಡು Mr. 454); crooked. 3, pleasing, delightful, handsome, beautiful; beauty (Ūh. v. 1; Kāvya. IV, 1; Bp. 5, 18; Mr. 8). 4, a kind of

precious stone (ಗೋಮೇದಕ, ಪಿಶಂಗಾಶ್ವ Mr. 101). 5, a goose. 6, injurious.

ಬನ್ನರ bandbnra. 2. = ಬನ್ನರ. (A.).

ಬನ್ನರಕರ bandbnra-tara. Uncommonly beautiful, etc. (Siv. 2, 68).

ಬನ್ನಲ bandhnia. The son of a harlot, a bastard (ಕೆಟ್ಟವ ತನು Mr. 310).

ಬನ್ನಕ bandhka. = ಬನ್ನಗ. A shrub bearing a red flower, *Pentapetes phoenicea*.

ಬನ್ನಕಪ್ಪ bandhka-pnshpa. The tree *Terminalia tomentosa* W. & A.

ಬನ್ನರ bandhara. = ಬನ್ನರ 1, No. 8. (Sk.; A.).

ಬನ್ನ bandhya. = ಬನ್ನ. To be bound or fettered; to be confined or imprisoned; to be constructed;—not bearing fruit in due season, barren, unfruitful, unproductive, useless, vain;—not having the menstrual courses;—destitute, deprived of.

ಬನ್ನ bandbyē. = ಬನ್ನ 1, ವನ್ನ. A woman not having the menstrual courses; a barren or childless woman. 2, a barren cow.

ಬನ್ನ bandhra. = ಬನ್ನನ, etc. See ಅ-.

ಬನ್ನ banna. Tbh. of ಭಂಗ (or ಭಗ್ನ). (ಭಂಗ Ūh. I, 32, 100; II, 16; Kk. 48; Smd. 51; Abb. P. 11, 78; 13, 134). ಪತಿಗೆ ನ್ನು ಯುದ್ಧದೊಳ ಬನ್ನಮಂ ಪಾರಂ (Smd. 283). ಮಹೇಶ್ವರ, ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬನ್ನವನ್ನೇ? (Bp. 48, 13). ಬನ್ನದಿಂ ಬಗೆಗಟ್ಟು (J. 19, 38). —ಬನ್ನಬದಿಸು. —ಪದಿಸು. To cause to suffer discomfort, etc. (Bp. 88, 30). —ಬನ್ನಬದು. —ಪದು. To suffer ruin, etc. (J. 5, 41). ಅನ್ನದಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಿಲ್ಲ, ಬನ್ನಬದುವದು ತಪ್ಪು ವದಿಲ್ಲ (Prv.). —ಬನ್ನಮ್ನದಿಸು. —ಪದಿಸು. = ಬನ್ನಬದಿಸು. (Siv. 4, 104).

ಬನ್ನ banni. 1. Imperative plural of ಬನ್ನ 1 q. v., ಬದು.

ಬನ್ನ banni. 2. A prickly tree with an eatable pod, *Prosopis spicigera* Lin. (ತಮ, ಸಕ್ಕುಳಲ, ತವ Nr.; Si. 184; ತಮ Mr. 115; T., M. ವನ್ನ). ಬನ್ನಿಯ ತರುಡಕ್ಕೆಗೆ (Smd. 75). 2, *Acacia ferruginea* (My.; Van Someren). —See ಕಿಡಿಯ ಬನ್ನ; Bp. 45, 87; Bh. 4, 1, 11. —ಬನ್ನಿಕಾಯ. The pod of the banni tree (ಸಂಗರ, ತಮಫಲನ Nn. 19). —ಬನ್ನೇರುಗಟ್ಟ. N. of a place near Bangalore (My.).

ಬನ್ನ banni. A portion of grain given to a labourer in requital of his services (H.); tax (see ಹುಲ್ಲು-).

ಬಪ್ಪ bappa. = ಬರ್ಪ, ಬರುವ, ಬಹ, etc. Present relative participle of ಬನ್ನ 1 q. v.

ಬಬ್ಬರ babbara. Tbh. of ಬರ್ಬರ (Smd. 845). = ಗೊಬ್ಬಳ, ಗೊಬ್ಬಳಿ, ಬಬ್ಬಲಿ, ಬಬ್ಬಳಿ, ಬೊಬ್ಬಲಿ, ಬೊಬ್ಬಳಿ. ಬನ್ನ ಬೇತಂ (345). 2, ನಾದುವ ಬೇಳೆ (345). 8, ಬೊಬ್ಬಲಿ (345). Cf. ಬರ್ಬರ, etc.

ಬಬ್ಬಲಿ babbui. = ಬಬ್ಬಳಿ, etc. (Mdb. MS. in Smd. 359, 364).

ಬಬ್ಬಳಿ babbui. Tbh. of ಬರ್ಬರ (ವರ್ಬರ). = ಬಬ್ಬರ, etc. The thorny Babool tree, *Acacia arabica* Willd. (ಚಾಲಿ, ಬರ್ಬರ Si.; ಚಾಲಿ ಎದಿ G.; Mhr. ದಾಫಲ, ದಾಫಲಿ, ದಾಫಲಿ).

ಬಭ್ರು babbru. Brown, lacy (ಕಾಂಡನವರ್ಣ, ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ Nn. 125). 2, a large kind of *ichneumon* (mnngoose); an

ichneumon generally (ನಕುಲ, ಮುಂಗುರಿ 125; ಮುಂಗುರಿ Mr. 481). 3, *Krishna* (ಹೃಷೀಕೇಶ, ಕೃಷ್ಣ 125). 4, *fire*. 5, *Siva*. 6, *N. of various men*.

ಬಭ್ರುವಾಹನ *bahhrv-vahana*. *N. of a son of Arjuna*. (J. 9, 33; 17, 1, etc.). ಬಭ್ರುವಾಹನನ ತಾಯಿ (ಚಿತ್ರಾಂಗದೆ G.).

ಬಮ್ಪು *bampu.* = ಬೊಮ್ಮು, ಬೊಮ್ಮಲು. A slimy and sticky vegetable substance used as soap (My.; T. ವಯ್ತ; see ಬಕ್ಕೆ, ಬಂಕೆ).

ಬಮ್ಪು *hamha*. A pump; a fire-engine (B. 5, 286; Mhr., H., Port.).

ಬಮ್ಪುಲ್ *bambal*. A heap, a mass, a swarm, a cluster (ತೊಮ್ಮೆ Cē. 1, 25; ಜಂಗುಳಿ, ಹರಿ, ಬಳಗ, ವಂಗಡ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಬಳಗ, ವಂಗಡ, ಗುಮ್ಮಿ, ತುಮಗ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Sm. 54; Ūpr. 5, after 64; Ahh. P. 3, after 75; Mhr. ಬಮ್ಮಳ, ಬಮ್ಮಳ, huge, vast, large, extensive; T., M. ವನ್, ವಲ್ = K. ಬಲ್; M. ವನ್ಯ, greatness; stoutness; —to grow large). ಜಡಗಲ ಬಮ್ಮಲ್ (Ūh.'s one MS. in its v. 2). ತುಮ್ಮಗಲ ಬಮ್ಮಲ್ (Rāv. 2, 39). — ಬಮ್ಮಲ್ಲದಿ. —ಕಡಿ. To ont (one's way through) a mass (Ūpr. 5, 59). — ಬಮ್ಮಲ್ಲದಿ. Massive matted hair (V. 5, 43; 9, 128). — ಬಮ್ಮಲ್ಲರಿ. A heavy rain. ಪೊನ್ನಲ್ಲರಿಯವ ಬಮ್ಮಲ್ಲರಿ (Rāv. 8, 112).

ಬಮ್ಪುಳ *bambala*. = ಬಮ್ಪುಳನೆ. (Ahh. P. 3, 108).

ಬಮ್ಪುಳನೆ *bambalanē*. From great fatigue or distress (Ahh. P. 15, 4; cf. ಬಲಬಲಿಕೆ, ಬದಲೆ 1).

ಬಮ್ಪು *bambu.* = ಬೊಮ್ಮು. A large hollow bamboo (My.; M. ವಂಚ, ವಜ್ಜ, ವಮ್ಮು; Tē. ಬೊಂಗು; Mhr. ದಾಮ್ಬು; cf. Sk. ವಂಚ; see ಬೆತ್ತ). ಬಮ್ಪು ಹೊಡುವವರ ಸಂಗಡ ಹಮ್ಮಲಿಸಿದರೆ ಇಮ್ಮು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.).

ಬಮ್ಪುರ *bamhhara*. = ಭ್ರಮರ. (ತುಮ್ಮಿ, etc. Si. 176; My. Amara).

ಬಮ್ಪುರವ *bamhhā-rava*. Shouting (J. 22, 4).

ಬಯಲ್ *bay*. 1. (Sm. 58 Mdh.). = ಬಯಲಿ. An open spot, a parting. (T. ವಗಿಲ್ = ಬಯಲಿ; see ದಾಡು 1). — ಬಯಲಿ. A separation or parting of the hair on each side of the head so as to leave a line (ಸೀಮನ್ನ Nr., Hā., G.; ಸೀಮನ್ನ Mr. 320, o. r. ಬಯಲಿ; Bp. 4, 40; Rām. 6, 12, 88; J. 8, 45; V. 5, after 14; My.). ಬಯಲಿಯಲ್ಲಿ ನೇಲುವ ಹೂ ಮಾಲೆ (ಲರಾಮುಕ Nr.). ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಯಲಿಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಆಭರಣ (ಪಾರಿವರ್ತ); ಬಯಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ರತ್ನ (ಮುಡಿನವೆ G.). ಮುತ್ತಿನ ಬಯಲಿ (ಹೂಳಯ ಕೊ.). ಬಯಲಿಯುಳ್ಳಾಕೆ (ಸೀಮನ್ನಿನ Dhv.). — ಬಯಲಿಬೊಟ್ಟು. A round gold ornament with a precious stone worn by females on the haytai (My., see s. ನೇರ; ಪತ್ರಪಾತ್ರೆ, ಲರಾಟಿಕೆ, ಹಣಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ದಾಸಿಂಗದ ಬಡವೆ Si. 218, siol). — ಬಯಲಿ. = ಬಯಲಿ. ನಯ್ಲಿಲಿಯಾದರೂ ಕೊಯ್ದರೆ ಬಯಲಿಲೇ ಮೇಲೇ? (Prv.).

ಬಯಲ್ *bay*. 2. (= ಬಯಲ್ 2). To deposit; to put aside; to hide (ನಿಕ್ಷೇಪ Sm. Dh., o. r. ವಿಕ್ಷೇಪ; ನಿಧಿ Sm. 102; T. ವೈ, M. ವೆ; Tē. ವೇ, to throw, cast, fling, discharge; to place, etc.). ಬಯ್ಯುವ, ಬಯ್ಯಲುಂ (Sm. 86); ಬಯ್ಯುವ, ಬಯ್ಯದೆ (87). P. p. ಬಯ್ಯು (Ūpr. 8, 78; 9, 12; Grj. 3, 102; Bp. 24, 24). ಬಯ್ಯುಮ (ಇರಿಸಿದರ್ಥಂ Ūt. 1, 39; ಬಟ್ಟಿದುವುಮ ಕೊ.). ಬಯ್ಯ ಬಯ್ಯೆ (Ahh. P. 3, 42).

ಬಯಲ್ *bay*. 3. = ಬಯಲಿ 2, ಬಯ್ಯು, ಬೊಯ್ಲಿ 1, ಬೊಯ್ಯು. To abuse, to revile; to use bad language

(ಗಾಳಿವಾತು Sm. 102; T. ವೈ; T. ವೈದಲ್, reviling; ವಜ್ರವ, ವಜ್ರವ, abuse, had language). P. p. ಬಯ್ಯು (Ūpr. 8, 65). ಆಗಲನ ಕಜ್ಜಮನ್ ಎಗಮು ಗೆಯ ಪದು! ಎನ್ನು? ಅವ ರೀತಿ? ವೇದಾ? ಎನ್ನೊಡ ಬಯ್ಯುರ್ ಈಗಲನ ದೆವಗಿವಿಲ್ಲ ಮಹಾಕವೀಶ್ವರರ (ಕೆಹದ. 134). ಬಯ್ಯು (Ūpr. 8, 56, 95). ಪಿರಿಯನೆನ್ನೆ, ಧಕ್ಕರಿಸಿ ಬಯ್ಯುಮ ತಕ್ಕುದೇ? (258). ಸಸಿಯಂ ನೋಡಿ, ತೋಡಂ ಬಿಸುಸುಯ್ಯುಂ, ಬಯ್ಯುಮಿನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಿದಿಯಂ (267). ಬಯ್ಯುಮ (ಆತ್ಮೀತನ, ಅಭಿಷಂಗ Nr.). ಸುತನಂ ಬಯ್ಯು (J. 31, 30). ಕಾನ್ತಿಯಂ ಬಯ್ಯು (Bp. 57, 65). ಬಯ್ಯುತ (9, 13). See Bp. 47, 49; J. 5, 31; 8, 33; 28, 33; 31, 26. 31. 35; Prvs. s. ದಾಯ 1, ವೈದಿ.

ಬಯಲ್ *bay*. 4. = ಬಯ್ಯು. — ಬಯ್ಯನಕ. Till evening (My.). — ಬಯ್ಯಂ. Evening-time (My.).

ಬಯಕೆ *bayakē*. 1. = ಬಯ್ಯಿ, ಬಯ್ಯಿ 1. A deposit, a trust; a treasure, a hoard (ಕಡವರ Cē. II, 21; ಕೊ.; see Cē. I s. ಬಯ್ಯಿ 1). ಹೊನ್ನ ಬಯಕೆ (ನಿಕ್ಷೇಪ, ಉಪನಿಧಿ Mr. 56).

ಬಯಕೆ *bayakē*. 2. (Sm. 25). = ಬಯ್ಯಿಕೆ, ಬಯ್ಯಿ 2, ಬವಕೆ. Longing, wish, desire; hope; a desired object (ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಸ್ವಪ್ನ, ವಾಂಛೆ, ಕಾಮ, etc. Nr.; ತ್ರಿಕ್ಷೆ, ವಿಶ್ವಾಸ Nr.; ಮನೋರಥ Hā.; ಅಭಿ Nn. 89; ಆಲಿ, ಬೆಳೆನೆ ಮುತ್ತುಮ 138; ಇಚ್ಛೆ 144; ಕಾಂಕ್ಷೆ 148; ಕಾಮ 163; ದೋಹದ, ದೋಹರ, ದಾಹ್ಯ ದ, etc. Mr. 307; ಕುಪ್ಪು, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಮ, etc. 433; My.; T. ವಯ್ಯ, ವಯ್ಯಾ; Tē. ಬಯ್ಯು. ಮನಸಿನ ಬಯಕೆ (ಮನೋರಥ Nn. 101). ಬಯಕೆಯಾದ್ದು ದಾದಿಸಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಬಯಕೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಯ್ಯಿ ಕೊಮ್ಮದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. — ಬಯಕೆ ಹಾಕಿದರೂ ಬಯ್ಯು ಸುವದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. — ಪೂರ್ಣವಿದ್ದರೂ ಸ್ವರ್ಣದ ಬಯಕೆ ತೀರದು (Prvs.). See Ūpr. 1, 102; 3, 91. 92; Ahh. P. 3, 98. 100. 101; Bp. 17, 13; 24, 18; 38, 52; J. 18, 40. 58. — ಬಯಕೆ ಗಡ್ಡ. — ಕಡ್ಡ. The desired black pigment or collyrium (ಅಂಜನ Cē. II, 18).

ಬಯಲ್ *bayal*. (Sm. 25). ಬಯಲು. = ಬಯಲಿ, ಬಯ್ಯು.

An open space, field or plain (My.; Tē. ಬಯಲು, ಬಯಲು, ಬಯ್ಯು; T., M. ವಯಲ್); — a wild, a waste (ತವಪಟ Bha. 29); — the state of being open to the view: publicity: conspicuousness, distinction, celebrity; — a vacuum; vacuity; nonentity; disappearance; vanity (My.; ಆಕಾಶ, ಪೂಜ್ಯ G.); uselessness (My.). See Ūpr. 1, 87; 5, 114; 7, 72; Bp. 1, 50; 8, 37; 19, 81; 42, 3. 18; Rāv. 13, after 82; Rāv. 4, 61; Rām. 3, 8, 89; J. 7, 6; ಬಕ್ಕುಮ್ಬಯಲ್, ಬಕ್ಕುಟ, ಬಟ್ಟು, ಬೆಳ್ಳಯಲ್. — ಬಯಲ ನುಡಿ. To speak vain words (Bh. 4, 4, 18). — ಬಯಲಾಗಮ. — ಅಗಮ. A well known āgama. ಬಯಲಾಗಮದ ಹವಿ ವಚಟ್ಟುತಮಕ್ಕು (Mr. 261). — ಬಯಲಾಗು. — ಅಗು. To become a waste, to disappear, to be ruined (Bp. 2, 14; 16, 5; 36, 2; 45, 31; J. 20, 16; 28, 29); to become vain or fruitless, as desire (My.). 2. to come to light, to appear; to become public (My.). 3. to become an open, empty space (Ahh. P. 9, 69). — ಬಯಲಾಸೆ. — ಅಸೆ. A vain wish (My.). — ಬಯಲಿಗೆ ಬರು. = ಬಯಲಾಗು No. 2. (My.). — ಬಯಲಿಗೆ ಬೀಡು. = ಬಯಲಿ ದೆ. (My.). — ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕು. To bring to light, to make public, to reveal, to show (My.). ಪೂರ್ವಪ್ರಾಪ್ತವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕುವದು (G. 67). ಎರಡನೇವರ ದೋಷಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕುವವ (ಕುಚರ, ನಿಷ್ಕರ G.). ಗುಪ್ತವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕುವದು (G. 185). — ಬಯಲಿದೆ. — ಅದೆ. To strike the vacuum or

the air (Bp. 26, 13). — ಬಯಲ್ಯ. A public privy (My.). See Prv. s. ಮೊಲ. — ಬಯಲೆ ಬರ್. To come to the open plain. ಬಯಲೆ ಬನ್ನ ಪರೊ? ಪೇದೊ! ಅನಿರ್ತಮ್ ಬಳಂ ಪುರಾ ನ್ತಕಂ (Smd. 140 Mdb.). — ಬಯಲ್ದಾ ವರೆ. — ತಾವರೆ. A field-lotus. ಅರಮೆ ಅರಲ್ದ ಬಯಲ್ದಾ ವರೆಗರ್ (Smd. 68). — ಬಯಲ್ದಾ ವರೆದಾಣ. — ತಾಣ. A place where field-lotuses grow (Abh. P. 12, 98). — ಬಯಲ್ದೇಶ. = ಬಯಲ್ಯ. (My.). — ಬಯಲ್ದೇವ. — ತೋದಿ. Mirage (ಬಿಸಿಲ್ಯದುರೆ, ಮಂರೇಶಾಚಲ Kk. 11b; ಮಂರೇಶ ಕೆಯ ಜಲ 12; Abh. P. 9, 30; J. 15, 5). — ಬಯಲ್ದಿಸು. = ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕು. (My.). — ಬಯಲ್ದಿವ. To come to light, to appear (Ūpr. 5, 42).

ಬಯಲುಗ ಬಾಯಲುಗ. A vacuist: a man who is not a Lingāyta, a vain Vēdāntist. ಯೋಗಾರ ಮ್ಹದ ಗ್ರಂಥವನಾಯದ ಗುರುವನಾಯದ ಮೂಢಂ ಆ ಬಯಲುಗನ ಪ್ಪ ಸನತ್ತು ಮಾರಂ ತೂನ್ಯಹೃದಯಾನ್ತಕಂ ಕನ್ಯುಚ್ಚಿ, ಗೋಣ ನಿಮರ್ಚಿ, ಬಯಲುಗರಂ ಹೊಡದನ್ನೆ ಬೆಟ್ಟನೆ ಬೆಡತರೆ (Sādānandapurāṇa).

ಬಯಸಿ bayasi. Long pepper (? see Mr. s. ಕೋಲಿ).

ಬಯಸು bayasu. = ಬಗಸು, ಬಯಸು 1, ಬನಸು. To desire, to wish; to long for (ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಸು Smd. 8; ಇಚ್ಛೆಯನಾತ್ರಯಸು 299 Cm.; ದೇದು 387 Cm.; My.). ಬಯ ಸುವದು (ಕಾಮ Nn. 163). ಬಯಸುವಾತನು (ಗೃಧ್ವ, ಗರ್ಭನ); ಗಣ್ಣನು ಬಯಸುವನ್ನೆ ಅಪ್ಪವಳು (ಕಾನ್ತೆ Nr.). ಭೋಗವನ್ನು ಬಯ ಸುವವಳು (ಇಚ್ಛಾವತಿ, ಕಾಮುಕೆ Sl. 184). ಮೇಲ ಬಯಸುವಂ (ಬುಟ್ಟ, ತೃಪ್ತಕ, etc. Mr. 282). ಪರರ ಅಭ್ಯುದಯವನೆ ಬಯಸು ವರು (Bh. 1, 8, 10). ಕಾನ್ತಾಂಗಳಮನೆ ಬಯಸಿದುದು ಕಾಮುಕ ಜನಂ (J. 28, 2). ಬಯಸಲ್ ತಕ್ಕ ಮೋಕ್ಷಂ (Smd. 8 Cm.). ತೀರಿದ ಅದಿಗೆ ತಿಂಗೆ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? — ನನ್ನೆ ಉಣ್ಣಿದ್ದು ಇನ್ನ ಬಯಸೋದು ಯಾಕೆ? — ಬಗೆ ಬಗೇ ಫಳ್ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? — ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾಲನ್ನ, ವೈದ್ಯ ಹೇದಿದ್ದು ಹಾಲನ್ನ. — ಬಯಕೆ ಹಾಕಿದ ರೂ ಬಯಸುವದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. — ಬರಗದ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವವ ಹೊಂಗೆ ಬಯ ಸಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). See Smd. 124. 197. 299. 301; Ūpr. 2, 73; 3, 24; 5, 17; Bp. 4, 65; 11, 9; 24, 81; 87, 54; 47, 82; 56, 21; 60, 28; ಕೆಸ. v. 2, 117; J. 2, 19. — ಬಯಸು ಬಯಸು rep. (J. 8, 10). ಬಯಸಿ ಬಯಸಿ ದಾದು ಹೊಕ್ಕರೆ ಬಯ್ಯೆ ಗಣ್ಣ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬಯಸುವಿಕೆ bayasuvikē. Desiring, etc. (ದೋಹದ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಸ್ಪೃಹೆ, ಅಹ, ತೃಪ್ತ, ವಾಂಛೆ, ಲಿಪ್ಪ, ಮನೋರಥ, ಅಭಿ ರಾಪ, ತರ್ಪ Sl. 70).

ಬಯಿ bayi. 1. = ಬಯ 1. — ಬಯಿಶರೆ. = ಬಯಲೆ. (see Mr. s. ಬಯಲೆ).

ಬಯಿ bayi. 2. = ಬಯ 3, etc. P. p. ಬಯಿಬದು. (Bp. 42, 18; J. 5, 29; Dp. 32, 1; My.).

ಬಯಿಕೆ bayikē. = ಬಯಕೆ 2, etc. (ವಾಂಛೆ, ಸಾಪೇಕ್ಷೆ Ūb.; My.).

ಬಯಿಗರ್ bayigal. = ಬಯಿಗುಳ್, ಬಯಿಳ್, ಬಯಿಳ್ q. v., ಬೋಗರ್. (ಅಭಿಪಂಗ Mr. 492, o. r. ಬಯಿಗುಳ್; My.).

ಬಯಿಗುಳ್ bayigul. = ಬಯಿಗಲ್, q. v. (My.).

ಬಯಿಗೆ bayigē. = ಬಯ್ಗೆ. ಬಯಿಗೇ ಹೊತ್ತು (My.).

ಬಯಿಲ್ bayil. ಬಯಿಲು. = ಬಯಲೆ, etc. (My.). — ಬ ಯಿಲ. A kind of paddy (see Mr. s. ನೆಲ್ಲ).

ಬಯಿಸು bayisu. 1. = ಬಯಸು, etc. (My.; ಅಪೇಕ್ಷೆ ಸು G.; ಪದೆ Ūb.; B. 2, 44; 8, 128).

ಬಯಿಸು bayisu. 2. = ಬಯ್ಗೆ. (My.).

ಬಯ್ಯೆ baykē. 1. = ಬಯಕೆ 1, etc. (ಉಪನಿಧಿ, ನ್ಯಾಸ Nr.; ಕಡ

ವರ Ūt. I, 8, o. r. ಬಯಕೆ; Abh. P. 8, 42). ಬಯ್ಯೆಯ ಮಗು ದೊಪ್ಪಿಸುವುದು (ಪ್ರತಿಪಾಸ Nr.).

ಬಯ್ಯೆ baykē. 2. = ಬಯಕೆ 2, etc. (Abh. P. 8, 67; My.). ಬಸದಾನ್ದ ಬಯ್ಯೆಯುಳ್ಳವಳು (ಪ್ರದ್ವಾಲು, ದೋಹದವತಿ Sl. 188).

ಬಯ್ಯೆ baygal. ಬಯ್ಯೆಳ್. = ಬಯ್ಗೆಳ್, etc. (ಗಾಳವಾತು, ತಿಟ್ಟು Kk. 90; ಚುನ್ನ G.; My.; B. 2, 81; Bp. 25, 31).

ಬಯ್ಯೆ baygu. = ಬಯ 4, ಬಯಸಿ. The close of day, evening, evening-twilight (Ūpr. 8, after 4; J. 8, 46; My.; T. M. ವೈ to stay, halt at night; to be late; T. ವೈಗರ್, the passing day; a halt in a journey; dawn = ಎದಿಯರ್; ವೈಗದ್ವಿ, the morning watch; the dawn = ಎದಿಯದಿಗಾಲ; M. ವಯಿಟ್ಟು, ವೈಗಿಟ್ಟು, in the evening; ವೈಗುನೇರ, ವೈನೇರ, evening; Tē. ವೇಗು, to dawn; ವೇಗು ಹಾಮು, the morning watch; ವೇಗುಬುಕ್ಕಿ, the morning star; ವೇಗುಪ್ಪುದ್ವು, the time of dawn; T. ವಯಂಗು, to shine). ಬಯ್ಯಿನಲ್ಲಿ (ಸಾಯಂ Nr.). ಬಯ್ಯಿನ ಹೊತ್ತು (ಸಾಯಂ Hlā.). ಬಯ್ಯಿನ ಕೆವ್ವಿಸಿಲಕಸಲ್ ಎನಿದುವು ಅತ್ತಮತರುಗರ್ (Smd. 297). ಹೊತ್ತಾದ ಬಯ್ಯಿಗೆ ಮತ್ತೆ ದಾರ್! ಎನ್ನೆನುತಾ, ಹೊತ್ತನೆ ಕೊನ್ನ, ಹುಸಿಯುವನಿಗಿನ್ನಲು ಸತ್ತಾ ತಲೆನು! (Sp.). ಹೊತ್ತದೊಡುತ ಬಯ್ಯೆ ಮುಟ್ಟಲು ತೊಪ್ಪುಕೆಲಸಂಗಯ್ಯರ್ (Bp. 29 b). — ಬಯ್ಯಿರುಕ್. — ಇರುಕ್. (Smd. 198). The night just after the setting of the sun, the night's beginning. — ಬಯ್ಯೆಕೆಮ್ಮು. The red colour of evening twilight (J. 8, 46). — ಬಯ್ಯೆ ಪೊತ್ತು. — ಪೊತ್ತು. Evening-time (Ūpr. 9, 69).

ಬಯ್ಯೆ baygul. (Smd. 198). ಬಯ್ಯೆಳ್. = ಬಯಿಗಲ್, etc. Reviling, abuse, bad language, cursing (ತಾಪ, ಆಕ್ರೋಶ, ಆಕ್ಷೇಪ, ಕ್ಷಾರಣೆ, ಸೋಲ್ಪುಣ್ಣ, ಸೋತ್ವಾಪ, ಸೋ ಪಹಾಸ Hlā.; ತಾಪ, ಪರಿಗ್ರಹ Nr.; ತಾಪ, ಆಕ್ಷೇಪ, etc. Mr. 88; ಅಭಿಪಂಗ Nn. 122; ತಿಟ್ಟು, ಗಾಳವಾತು Smd. II, o. r. ಬಯ್ಯೆ; ತಿಟ್ಟು Ūt. I, 47; ತಿಟ್ಟು, ಗಾಳವಾತು Sm. 58; ತಿಟ್ಟು 88; My.).

ಬಯ್ಯೆ bayru. = ಬಚ್ಚು 1 q. v. — ಬಯ್ಯರ್. Depositing, etc. ಬಯ್ಯಲ ದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7). — ಬಯ್ಯೆದು. — ಇದು. = ಬಚ್ಚೆದು. (My.). ಬಯ್ಯೆಡಲು ಪಟ್ಟಿದು (ಗೂಢ, ಗುಪ್ತ Nr.). ಬೇವ್ವ ಫಲವಾ ಗರ್ ಅದು ಸೇವಿಸರ್ ಯೋಗ್ಯವೇ? ಗಾವಲಿನ ಧನ ಫಲವಾಗಿ ಬಯ್ಯೆ ಟ್ಟ ದಾವೀಲೆ ಇಕ್ಕು (Sp.). See Bp. 5, 58; 14, 12; 25, 26; J. 4, 29. — ಬಯ್ಯೆರಿಸು. — ಇರಿಸು. = ಬಯ್ಯೆದು. (Rām. 4, 2, 12).

ಬಯ್ಯೆ bayrē. = ಬಗಿನಿ, etc. The bastard sago tree, Caryota urens Lin. (from which also toddy is drawn, ವಾರುಣೆ Mr. 117; My.; St. & Pl.).

ಬಯ್ಯೆ bayyu. = ಬಯ 8, etc. (My.). P. p. ಬಯ್ಯು. ಇನ್ನಾ ಹುಡುಗನು ತನ್ನನ್ನು ಬಯ್ಯೆನೆನ್ನು ದೂದಾದನು (B. 3, 13). ಆಕೆ ಅವ ನನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ಬಯ್ಯು (4, 185). ಬಯ್ಯೆ ಬಾಯಿಗೆ ಹೊಯಿದ ಪೆಟ್ಟು. — ತಾನು ಬಾದಿರಾದಿದೆ, ಎಥಿಯ ಬಯ್ಯೆನೆ. — ಬ ಯಿಸಿ ಬಯಸಿ ದಾದು ಹೊಕ್ಕರೆ ಬಯ್ಯೆ ಗಣ್ಣ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಬಯ್ಯೆ ಹೊಯಿದು ಕೊಟ್ಟಿದು ಧರ್ಮಕ್ಕಾದರೂ ಬೇಡ (Prva.). — ಬಯ್ಯಾ ಟ್ಟ. — ಆಟ. Abusing, etc. (ಆಜ, ಹೊಲ್ಲಾಹೊಲಿ G.; My.). — ಬಯ್ಯಾ ಡು. — ಆಡು. To use bad language, etc. (My.). ಬಯ್ಯಾಡುವ ನಡತೆ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟದ್ದು (B. 3, 14). ಮದಿರಾಪಾನಮದದಿಂ ಹಲರು ಮರುವಜನಂಗಳಲಿ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಬಯ್ಯಾಡಿದರು, ಹೊಯಿದಾಡಿದರು ಮುಪ್ಪಿಯಲಿ (Bhāgavata 3, 2, 48).

ಬಯ್ಯೆ bayragē. = ಬಯ್ಯಿಗೆ. (My.).

ಬಯ್ಯೆ bayri. The tree Antiaris saccidora Dalz.

(St. & Pl.). — ಬಯ್ಯಿಬತ್ತ. A common kind of paddy (My.).

ಬಯ್ಯೆ bayrigē. = ಬಯ್ಯಿಗೆ, ಬರಮಾ. A kind of angor, a gimlet, a drill and bow (My.; Mhr., H. ಬರಮಾ; M. ಬು

ಮರ್, ವರುಮೆ, ವೆದುಮೆ; Port. verruma). ರತ್ನಾದಿಗಳಿಗೆ ಯಜ್ಞಗಳು ಹಾಕುವ ಬಯ್ಯಿಗೆ (ಅಸ್ಥೋಟಿನಿ, ವೈಧನಿಕೆ Sl. 345). ಬಯ್ಯಿಗೆಯನ್ನ ಹೂರಿಗೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಬಯ್ಯಿಗೆ ಹಿಡಿ. To apply the hayrig: to hore holes (My.). ಯಾವದವನ್ನ ತೂತು ಕೊಡೆಯರ್ ಪಮತ್ತೊ, ಅದು ಅವಧ, ಅನ್ನರೆ ರತ್ನಾದಿಗಳಿಗೆ ಬಯ್ಯಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವ ವಸ್ತುಸರಾಕೆ ಮುನ್ನಾದದು (Sl. 399).

ಬಯ್ಯು baylu. = ಬಯಲ್, etc. (B. 1, 16; 3, 56; My.). ಬೈರಾಗಿಗೆ ಬಯ್ಯುದರೇನು? ಬೇಲಿಯಾದರೇನು? (Prv.). ಊರ ಸುತ್ತಣ ಬಯ್ಯು (ಸಂಸ್ಕಾರ್ಯು Sl. 445). See Sl. 118. — ಬಯ್ಯಾಗು. — ಆಗು. = ಬಯರಾಗು No. 1. (My.; B. 5, 199, 203). 2, = ಬಯರಾಗು No. 2. (My.). — ಬಯ್ಯಿಗೆ ತೆಗೆ. To make puhlio (My.; B. 5, 175). — ಬಯ್ಯಿಗೆ ಬರು. To come to light, to appear (My.). ನಮ್ಮ ಮೂಢತನ ಮಾತ್ರ ಬಯ್ಯಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ (B. 4, 49). — ಬಯ್ಯಿಗೆ ಹಾಕು. = ಬಯಲಿಗೆ ಹಾಕು. (B. 5, 173, 260; My.). ಗುಪ್ತವನ್ನು ಬಯ್ಯಿಗೆ ಹಾಕುವವ (ಮರ್ಮಸ್ವತಃ G.). — ಬಯ್ಯು ಉಡ. A land-ignana. (Sl. 69). — ಬಯ್ಯು ಕಡೆ. = ಬಯ್ಯು ಕಡೆ. (My.). — ಬಯ್ಯುಗಮಾಡಿದ. — ಕಮಾಡಿದ. A blacksmith who puts up outside a village, a travelling smith (B. 2, 12). — ಬಯ್ಯು ಬೂಮಿ. An open plain (My.). 2, a puhlio privy (My.). — ಬಯ್ಯು ಸೀಮೆ. An open country, a plain (B. 4, 122; My.).

ಬಯ್ಯು baysu. = ಬಯ್ಯು 2. To cause to abuse, etc. (My.); to cause one's self to be abused, etc. (with ಕೊಳ್, My.). ಬಯ್ಯು ಕೊಟ್ಟವನು (ಅಕ್ಷಾಂಶ, ಕ್ಷಾಂಶ, ಅಭಿತಸ್ತು Nr.). ಬಯ್ಯು ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಯ್ಯು ಕೊಟ್ಟವು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಬರ್ bar. 1. = ಬರು q. v., ಬಾ, ಬಾರಿ No. 1. To come; to arrive (ಅಗಮನ ಸಿದ್ಧ. Dh.); to arrive at; (to take place, to happen). 2, to accrue (to any one, etc.), to fall to the share (of any one), to be gotten;—(anything) to come into and be in the possession (of any one so as to understand and use it), to become an acquisition. 3, (any thing) to be a matter of possibility (for any one to do, etc.), to be possible. 4, (the bodily members) to be at (one's) command or under (one's) control (so as to have the use of them). 5, to be becoming, fit, suitable, useful, befitting, proper, or advisable; to be allowed, permitted, or unobjectionable (especially in ಬಹುಮ and in the negative ವಾರದಮ). 6, to suffice for P. p. ಬನ್ನ (ಸಿದ್ಧ. 260);—present ಬನ್ನಪಂ, ಬನ್ನಪೆಂ, etc. (260, 261), ಬನ್ನಹಂ (Bp. 6, 6);—present relative participle ಬರ್ಪ (ಸಿದ್ಧ. 259, 293), ಬಪ್ಪ (Bp. 61, 28), ಬಹ q. v., ವಾಹ q. v.;—future ಬರ್ಪಂ (ಸಿದ್ಧ. 275), ಬರ್ಪದು (93), ಬರ್ಪಂ (177, 185), ಬಪ್ಪೆಂ (Bp. 47, 21), ಬಪ್ಪದು (36, 56); ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೂ ಮನೆಗೆ ಬಪ್ಪ (Prv.); ಸಾಧಿಗಿಬ್ಬರು ಅರಸರಾದರೆ ಕೇಡು ಬಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು (Prv.); also ಬರ್ಕು, ಬಕ್ಕು (ಸಿ. 2. ಬಡಗೋಲಿ), ಬಹುದು q. v.;—3rd person singular neuter of the Imperfect ಬನ್ನದು, ಬನ್ನತ್ತು; ಬನ್ನಿತು (My.; Dp. 126, 1), ಬನ್ನು;—imperative singular ಬರ್ಕು (ಸಿದ್ಧ. 269), ವಾ, q. v., ವಾರ್, q. v.; imp. plural ಬನ್ನಿಂ (261 Cm.), ಬನ್ನಿ (Bp. 4, 4; 21, 22; 24, 30; 51, 80; 59, 16; My.); ಬನ್ನಿ ಎನ್ನರೆ ಪನ್ನಿ ಹೆಡ್ಡು (Prv.);

ಬನ್ನಿಂ (Bp. 32, 17; 56, 30; My.);—negative participle ವಾರದೆ (ಸಿದ್ಧ. 262), exceptionally ಬರದೆ (Bp. 44, 10; B. 5, 52, 299; My.). ಸಂಗಡದಿಂ ಬನ್ನಂ (ಸಿದ್ಧ. 157). ವಸನ್ನದೊಳ್ ಮಾವು ಬನ್ನದು (163). ಬನ್ನ ದಿವಸದೊಳ್ ಬನ್ನಂ or ಬನ್ನ ದಿವಸಂ ಬನ್ನಂ (167). ನಗುತುಂ ಬನ್ನಂ (280). ನದಿ ಬನ್ನದು (187, oanno down in a flood). ಪೋದ ವರ್ತಪ ಬರ್ಪ ಕಾಲತ್ರಯಂಗಳ್ (259). ಬೇಡಲ್ ಬನ್ನಂ (276). ಕಯರ್ ಬನ್ನತ್ತು ಕಲ್ಪಾಯ್ತವ ಮ್ ಅಭಿಮತಮಂ (64, 277). ಪಿನ್ನೆ ಬರ್ಪದು (ಬೆಮ್ಮದಾ I). ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪದು (ಮಲ್ಲದಾ I). ಅನೆ ಬೀದಿಯಲಿ ಬರೆ ಸೋನ ತಾ ಬೊಗಗುವದು (8p.). ಅಡುವರೆ ಬರೆ ಹೇರು (Bh. 2, 18, 34). ಉರ್ವ ಬರ್ಪ ತೆರೆ (Riv. 2, 59). ಮುನ್ನೆ ಎಂ ಬರ್ಪದೊ? (13, 20). ಬರ್ಪದನ್ ಅತಂ ಬಲ್ಲಂ (13, 101). ಎಂ, ಬೆರ್ಮೆಗೆ ಹಾನಿ ಬರ್ಪದೆ? (13, 21). ಕ ತರುಣನಿಲ್ಲ ಬನ್ನಂ? (J. 26, 26). ನಿಜಪರಕೆ ಬರುತಿವನು (26, 57). ಬನ್ನ ಕುನ್ನಲನಗಂಗೆ (29, 19). ಕುನ್ನಲಪುರದ ವಾತ್ಸೀ ಪವನಕೆ ಬರಲು (29, 44). ಬನ್ನ ಕಾರ್ಯಮಂ (the business for which he came) ತನಗೊರೆವುದೆನ್ನು, ಮದನಂ ಹನ್ನ ಹಾಸನಂ ಕೇಳಿಡೆ (30, 49). ಮನ ಬನ್ನನೆ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಕೋಲಾಹಲ, etc.); ಹಾರೆ ಗುಪ್ತ ಅರ್ಥಗುಪ್ತ ಗೋಪ್ಯವು ಎವ್ವಿವು ಕ್ರಮದಿಂದ ಕುನ್ನತ್ತುಂ ಬರಲಪ್ಪವು (Hik.). ಯಜ್ಞಕಾರಾರ್ಥಕಾರ್ಪಮಾಗಿ ಸುತ್ತ ಬರಲಕ್ಕಿ ಬೇರಿ (ಕುಮ್ಮಿ Nr.). ದಿನ್ನವೆಂಗೆ ಬನ್ನದಲ್ಲದ ನಿಜಮಾಕಾರಂ (ಸಿದ್ಧ. 127 Cm.). See ಸಿದ್ಧ. 93, 177, 281; Öpr. 2, after 59; Bp. 36, 54; 46, 6; 60, 26; Bh. 1, 10, 24, 26; 1, 19, 19; 2, 13, 7; J. 8, 2; 15, 3; 17, 1; 28, 20; 29, 40; ಎಡವಲವರ್, ಕಣ್ಣವರ್, ದೊರೆವರ್, ದೊರೆಗೆವರ್, ಬಲವರ್, etc. — ಬರ್ ಬರ್. rep. (Bp. 52, 22; 40, 3). — ಬರ ಬರ್. = ಬರೆವರ್. (Bp. 19, 35; 61, 24). — ಬರಲಾಗು. — ಆಗು. = ಬರ್ No. 1. (Bp. 40, 48). 2, = ಬರ್ No. 5. (Bh. 1, 6, 27). — ಬರವೇದ್. — ವೇದ್. To tell or order to come (ಸಿದ್ಧ. 293; Öpr. 2, after 59; Bp. 53, 74; 56, 29). — ಬರ ಸೆಳೆ. To draw so as to come, to draw towards one's self (Bp. 21, 42; 22, 15; J. 28, 55). ಬರ ಸೆಳವ ಕಯ್ (ಆಕರ್ಷ Mr. 297). See ಸಿದ್ಧ. 2. ಎಂ 1; J. 11, 27; Rām. 6, 53, 11. — ಬರೆ ತೆಗೆ = ಬರೆ ಸೆಳೆ. (Abh. P. 3, 79). — ಬರೆವರ್. — ಬರ್. To come onward, to continue coming (Riv. 10, after 31; 13, after 88). — ಬಾರಿ 1. = ವಾರ 1 No. 2. Lengthened hase used to form the negative (ವಾರಿ, etc., ವಾರದು, etc., ವಾರದೆ). Meaning of the negative forms: Not to come, etc. ನೃಪಂ ಬೆಮ್ಮದ್ವಿಂ ದೂಡಬ್ಬಿಯುಂ ವಾರಂ (ಸಿದ್ಧ. 263). ವಾರದು (ವ್ಯವಹರಿಸದು 66 Cm.). ಭವಿಷ್ಯದಿಯ ವಾರಕ್ಕೆ ಇದಾಗಮಂ ವಾರದು (259 Cm.). ಭೂತಕಾಲದ ವಾರಂ ವಾರದು (292 Cm.). ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಹೆಡ್ಡು ಕಡಿಮೆ ವಾರದನ್ನೆ ಸಂ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಮುತ್ತಿಕ್ಕು (ಸದಸ್ಯ Sl. 237). ದನಗಳು ವಾರದನ್ನೆ ಸುತ್ತುಬೂ ಗೊಟಗಲು ನೆಟ್ಟರ್ ಪಟ್ಟಿ ಗುಡಾ (ಕುಕ್ಕೂಲ 457). ಭೂಗಗವವಾ ಲದ ಅರಮನೆಗಳ್ ಇದ್ದದೊಡನೆ ತೂಗೆ ಸಂ ವಾರವು (Ö. Bp. 5, 52). 2, not to accrue, etc. ಅ ಆ ವಾರದಿದ್ದರೆ (if a and 2 are not known to him) ಅಮರನಾದರೂ ಹೇದೊಮ್ಮನೆ. — ಪದ ವಾರದಿದ್ದರೆ ಮದ ಹೋದೀತೇ? — ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವವಗೆ ಮಾತು ವಾರದೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ವಾರದ ಬರತ (a writing that is unknown to them) ಹರದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prv.). ಎಣಿಕೆ ವಾರದ ಮನುಜ ಕರಬೇಕನ ಹರೆ ಎನು? (Dp. 167). 3, not to be possible, etc., (to be very difficult). ಉಚ್ಚರಿಸರ್ ವಾರದವು ಅಕ್ಕರಮಲ್ಲು (ಸಿದ್ಧ. 10). ಹನ್ನ ನಂ ಕಾಣಲು ವಾರದೆ ಅಮಾನಾಸ್ಕೆ (ಕುಹು Hik.). ನೆರೆಗಾರ ವಾರದಮು (ಅಗಾಧ); ಹೋಗ ವಾರದ ಬಟ್ಟಿ (ಕಾನ್ತಾರ, ಮುಗ); ಸೊಗಸುವುದಾಗಿ ಅದಾಯ ವಾರದ ಧ್ವನಿ (ಕಲ); ಹೋಗ ವಾರದಮು (ಗಹನ, ಕಲಿಲ Nr.). ಕಾಣ ವಾರದೇ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಅಪ್ಪ, ಅವರ್ತನ Sl. 475). ಲೆಕ್ಕಿಸ ವಾರದು (ಪ್ರಸೂನ ಅಸಂಖ್ಯಾತ Nm. 25); ಲೆಕ್ಕಿಸ ವಾರದಮು (ಕೋಟಿ, ಅಗಣಿತ 43); ಹೋಗ ವಾರದನ್ನಾದು (ಅಕ್ಕರ, ಅಸಂಗತ 75); ಗೆಲ ವಾರದಮು (ಅತರ್ಕ್ಕ 86, 90). ತದೆಯ ವಾರದು (ad No. 4) ಕಣ್ಣ, ಮದಮ ಕಣ್ಣದೆಯ ದಿಕ್ಕದೆಯ ವಾರದು.

(J. 4, 10). ತಿನ್ನ ಬಾರದ ತೇಜ ಉದ್ಧಮಾಗಿರಲೇನು? (Dp. 148). ನುಂಗ ಬಾರದ ತುತು ತುಟಿ ಮೀದಾದ ಹಲ್ಲೂ ಸಮ (Prv.). See B. 2, 9. 4, not to be becoming, etc. ಇವಂ ಬೆರಳು ಕೊರಳೆ ವೃತ್ತಿ ಕುಳನಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸ ಬಾರದು (-ಉಚ್ಚರಿಸಲಾಗದು Smd. 41 vṛtti). ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಬಲಿತೆಯಂ ಪರಿಹರಿಸಲ್ ಬಾರದು (77). ಮಾಡ ಬಾರದು (ದುಷ್ಟರಂ 190 Cm.). ಸುರಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದು ಕೆಯ್ಯಿಂ ಬಿಡಲ್ ಬಾರದು (ಅಮುಕ್ತ HIA.). ಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದುದನೊಡಮ್ಪುಡು ವಲ್ಲಿ ಕಾಮಮೆವ್ವು ಅಕ್ಕಯಂ ನೆಗದ್ದು (Nr.). ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗಂ ಬಾರದುದು (ಹರಣ, ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗೆ ಬಾರದ ಕಾರ್ಯಂ Nm. 165). ಹೇಡಿ ಬಾರದ ಬೊ ಯಿಲು (ಅನಾಚ್ಛೆ Sl. 59). ಮಾಡ ಬಾರದ ಕೆಲಸ (ಕಟು 414; ಕಾ ಪೀನ 437). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣ ಬಾರದೇ ಇರುವ ಅರಸಿನ ಅನ್ವೇಷಣ (ಕುದ್ಧಾನ್ತ 423). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕ ಮುಕ್ತ (ಅಕರಣಿ 401). ಬಿಟ್ಟಿಯಾಳು ಅದರೆ ಹಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಾರದೇ?—ಬಿಡಿಸುವವನ ಸಂಗಡ ಬಿಗಿ ಮಾಡ ಬಾರದು.—ಬುಧವಾರವಾದರೆ ಯಾಯವಾರ ಇಕ್ಕ ಬಾರ ದೇ?—ಬುರುಜು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕುರುಜು ಅದರೂ ಕಟ್ಟಿ ಬಾರದೇ?— ಬಿಡಿ ಕೊಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಬಹುದು, ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಬಾರದು.—ಮಂಕ ಮಗನಾದರೆ ಸುಂಕ ಕೊಡ ಬಾರದೇ?—ಮಣ್ಣೇ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ನೀರು ಕಾಲಿಗೆ ಬಾರದೇ?—ಮಣ್ಣಿನಾಲಿಗೆ ಇದ್ದವನ ಸಂಗಡ ಕಚ್ಚಾಟ ಮಾಡ ಬಾರದು.—ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದವನ ಹೆಜ್ಜೆಟ ಮಾಡ ಬಾರದು.—ಮಟ್ಟು ತಿಳಿಯದೆ ಮಾತಾಡ ಬಾರದು.—ಮುಪ್ಪಾದ ಮೇಲೆ ಮೂದು ದಿನವಿರ ಬಾರದು.—ಒಗ್ಗಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಫ್ಫೆ ಮಾಡ ಬಾರದು.—ಸೇವಕರಿಗೆ ರಾವಕ ತನವಿರ ಬಾರದು.—ಮಾಡ ಬಾರದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಬಾರದ್ದು ಆಗು ವದು: (Prv.). ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಮಸೀ ಚೆಲ್ಲ ಬಾರದು; ..ಧ್ವನಿ ತೆಗೆದು ಓದ ಬಾರದು; ಓದುವಾಗ ಅವಸರ ಮಾಡ ಬಾರದು, ತಡ ಮಾಡಿ ಓದ ಬಾರದು (B. 2, 1). ಹುಡುಗರು ಹದಿನಾಳು ವರ್ಷದವರಾಗುವ ತನಕ ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ ನಡೆಯ ಬಾರದು; ..ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗುವವನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬಾರದು; ..ದಿನಾಳು ಎನಾದರೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಲಿಯದೆ ಹೊ ತ್ತುಗಳೆಯ ಬಾರದು; ..ತುಣ್ಣು ಹುಡುಗರು ಕರೆದರೆ ಅವರ ಕೂಡ ಅಡಲಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬಾರದು (1, 12, 13). ಹುಡುಗು ಮಾಡ ಬಾರದು (2, 29). ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸೀಡಿಸ ಬಾರದು (2, 42). ಅಂಗಿಯ ನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೋ? ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದೋ? (4, 93). 5, not to be at (one's) command etc. ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಬಾರದ ವನು (My.). For instances from the Bp. see s. ಬಾರ್ 1 No. 2. ಬಾರ್ 2. Lengthened base need also for the affirmative mood; see ಬಾರ್ 1 No. 1.

ಬರ್ bar. 2. Coming, etc.; that from which comes. See ಕಸುರ್ವರ್.

ಬರ್ bar. 3. ಬರು. = ಬರ್, ವರ್. An affix for the masculine and feminine plural, e. g. ಇರ್ಬರ್, ಪಲಬರ್, ಕೆಲಬರ್, ಅನಿಬರ್, ಇನಿಬರ್, ಎನಿಬರ್ (Smd. 122, 123).

ಬರ bara. 1. = ಬರವ (Smd. 56). See Rév. 5, after 114.

ಬರ bara. 2. = ಬರದು, ಬರೆದು. Short P. p. of ಬರೆ 1, in ಬರ ಕೊಳ್ಳು (B. 3, 49; 5, 303; My.).

ಬರ bara. (= ಬರೆ, ವರೆ 1, ವರೆ 1). Tbb. of ವರ. Compass, space, room: limit; up to, till (cf. T., M. s. ಬರುವು). ಅ ಯ್ತು ಕ್ಕರವ್ವರಂ (Smd. 94); ಪರಮಾಯುಷ್ಯಾನ್ತವ್ವರಂ (128). See ಅನ್ನಬರ; Abb. P. 13, 62, 64; Rév. 1, 54. 2, a boon, etc. — ಬರವ್ವಡೆ. -ಎವಡೆ. To obtain a boon (Öpr. 5, 123). ಬರ ವ್ವಡೆವನ್ನ ಮ್ ಆರಾಧಿಸಿದಂ (Smd. 295).

ಬರಕತ್ತು barakattu. Success, happy termination; successfulness; overplus (My.; Br.; Mhr., H.).

ಬರಕೆ baraki. = ಬರೆ 1. — ಬರಕೆಯೆಲುಪು. A rib (B. 3, 128; Mhr. ಬರಗಡಿ).

ಬರಖಾಸ್ತು barakbāstu. Risen, broken up, as an assembly (My.; Br.; Mhr., H.).

ಬರಗ baraga. = ಬರಗು. ಬರಗದ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವವ ಹೂರಿಗೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬರಗು baragu. = ಬರಗ. A kind of grain, *Paspalum frumentaceum* (My.; T., M. ವರಗು). 2, Indian millet (ಪ್ರಿಯಂಗು Mr. 374; Sk. ವರುಕ, a species of inferior grain; Mbr. ಬರಗು, millet). 3, a kind of hill grass of which writing pens are made (My.). — ಬರಗುಕ್ಕಡಿ. (ಕತ್ತಣ, ಪಾರೆ, etc. Sl. 165); a pen of ಬರಗು (My.).

ಬರಂಗಿ barangi. The Papaw tree, *Carica papaya* L. (Sl. & Pl.).

ಬರದು baradu. = ಬರದು, etc. — ಬರದುಕುವು. An empty pot (Bp. 9, 27).

ಬರನೆ barani. (ಭರನೆ). A small box, a oasket, a China jar or vase (ಸಮುದ್ರಕ, ಸಮುಟಕ Sl. 231; G.; My.; Bp. 12, 12; J. 6, 22; Tē.; M. ಪರಣಿ, ಬರಣಿ; T. ಪರಣಿ; Mbr. ಬರಣಿ). ಬರಣಿಯಾದರೆ ಕರಣಿ ಮಾಡ್ಕಾನೇ? (Prv.). See Prv. s. ಅರಣಿ. ಬರತರಪ್ಪ baratarappu. Dismissed, discharged; dismissal (My.; Br.; Mbr., H.).

ಬರತಿ barati. Tbb. of ಭರ್ತಿ. (My.).

ಬರತಿದಾರ barati-dāra. A merchant who has bandy-loads conveyed from one place to another (My.).

ಬರದಾಸ್ತು baradāstu. Hospitable entertainment (of a guest, etc., Mhr., H.). 2, pardon (My.).

ಬರದು baradu. = ಬರೆದು. P. p. of ಬರೆ 1.

ಬರಪ barapa. = ಬರಪ. (Abb. P. 9, 157).

ಬರಪು barapu. = ಬರಪು. — ಬರಪಾಡು. -ಆಡು. To announce the arrival (Öpr. 8, after 94).

ಬರಮ barama. Tbb. of ಬ್ರಹ್ಮ. (C.). — ಬರಮಜೇತ. Birma, Burma (My.).

ಬರಮಾ baramā. = ಬಯ್ಯಿಗೆ, q. v. (My.).

ಬರಲು baralu. = ಬರ್ಲು, ಬೊರಲು 1. A broom (My.; cf. ಪರಕೆ 2).

ಬರವಣಿಗೆ baravanigē. Writing (ಲಿಪಿ, ಲಿಪಿ Sl. 261; My.).

ಬರವಸ baravasa. = ಬರಾಸ, ಭರವಸ, q. v. (Bp. 12, 49; My.). 2, perseverance, persistence (Tē.; see ಬರವಸು).

ಬರವಸು baravasiga. (ಭರವಸು). An active, industrious, strenuous man (ಕ್ರಿಯಾವತ್, ಕರ್ಮಾಸೂದ್ಧುಕ್ತ HIA.; ಉದ್ಯುಕ್ತ Mr. 230).

ಬರವಿಕೆ baravikē. = ಬರುವಿಕೆ. (My.).

ಬರವಿಗ baraviga. A man that is to arrive, an arrival (Öpr. 8, after 61).

ಬರವು baravu. (ಬರಿ-ಅ-ವು Smd. 247). = ಬರೆ 1 (56), ಬರವು. Coming; arrival (Öpr. 2, 72; 5, 26; 6, 98;

Grj. 4, 40, 41; Bp. 3, 2; 21, 19, 39; 37, 54; 53, 24; 60, 3; Bh. 1, 10, 26; Ö. Bp. 47, 16; J. 10, 9, 17; My.; T. ವರವು). ನಿಮ್ಮ ಬರವಿನಿಂದ ನನಗೆ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಯಿತು (My.). ಮಕ್ಕಳು ತಾಯಿ ಬರವಿಗೆ ಕಾದಿರುತ್ತವೆ (My.).

ಬರಸ barasa. (cf. ಬರ್ಸನೆ?). — ಬರಸಗಿಡ. A name applied to several small species of *Euphorbia* (Z.). See ಸಣ್ಣ-ಹರೇ.

ಬರಸು barasu. 1. = ಬರಿಸು 1. To cause to come (My.). ತೆಂಕಣ ಗಾಳಿ ಮಂಕುಮದಿ ಬರಸಿತು (Prv.).

ಬರಸು barasu. ೨. = ಬರಿಸು ೨, ಬರೆಯಿಸು, ಬರೆಸು. To cause to write, to have written, etc. (J. 80, 27; Dp. 1; My.).

ಬರಹ baraha. = ಬರಹ, ಬರಾ, ಬರಾಹ, ಬರೆಹ. Writing, drawing; writ, scripture, written letters (ಅಕ್ಷರ, ಲಿಪಿ, ಲೇಖನ Mr. 880; My.). ಚಿತ್ರದ ಬರಹಮುಮ್ ಅಕ್ಷರದ ಬರಹಮುಂ ಲಿಪಿಯುಮ್ದು (Hik.). ಹೊತ್ತಿಗೆ ವೊದರಾದವದಿ ಬರಹಂ (ಪುಸ್ತ. Nr.). ಬರಹದಲ್ಲಿಯೆ ಕಂ ಮದೀ ಹಾತೇತೇ?—ಬರಹ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ತರಹಕ್ಕೆ ಇರ ಬೇಕು.—ನೀರಲ್ಲಿ ಬರಹ ಬರಹಾನ ಹಾಗೆ.—ನೊಸಲಿನ ಬರಹ ಬಸಲೆಯನ್ನ ಬರಸ ಬಹುದೇ?—ದಾರದ ಬರಹ ಹರದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? (Prva.). See Bp. 3, 42; J. 80, 24, 50; 81, 86; B. 1, 11; 5, 77, 93, 108, 188; ನೊಸಲ; ಹನೆಯ; Prv. s. ರಜಪುತ್ರ.

ಬರಾ barā. = ಬರಹ. (My.). ಜರಾ ಬನ್ನ, ಬರಾ ಮದಿತು ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಬರಾಬರ barābar. Equal; exact, oorrect; proper, fit; even (Mhr., H.; My.).

ಬರಾಬರಿ barābari. Equality; evenness. 2. = ಬರಾಬರ (Mhr., H.; Br.; My.).

ಬರಾಮೂ barāmaṇa. Tbh. of ದ್ರಾಹ್ಮಣ. (C.).

ಬರಾಯಿಸು barāyisin. To fill or enter (items into a book, My.; H.).

ಬರಾವರ್ದ barāvardu. Working out, or the rule of working, arithmetically: a monthly statement of amonnts now payable (My.; Mhr., H. ಬರಾವರ್ದ, ವರಾವರ್ದ). 2, a list of public servants (My.). — ಬರಾವರ್ದದಾರ. A man whose name has been entered into the list of public servants (My.).

ಬರಾವು barāvu. = ಬರಹ. (My.).

ಬರಾಸ barāsa. = ಬರವಸ. (My.).

ಬರಿ bari. 1. = ಬರಿ 4, ಬರಿ 2, (ಬರಕೆ). The side, the flank (ಪಕ್ಷ, ಮಗ್ಗುಲು Nn. 112; ಪಕ್ಷ Mr. 497; Ūpr. 5, 58, 59; 8, 57; Ūpr. 9, 92; Bp. 59, 89; Rāv. 5, after 55; My.; Tē.). ಆನೆಯ ಬರಿ (ಪಕ್ಷಧಾಗ, ಪಾರ್ಶ್ವಧಾಗ); ಬರಿಯ ಅಸ್ಥಿ (ಪರ್ತುಕೆ); ಬರಿಯ ಎಲುಗಳ ಸಮೂಹಂ (ಪಾರ್ಶ್ವ Nr.). — ಬರಿ ಮೂಳೆ. A rib (My.).

ಬರಿ bari. 2. = ಬರಿ 2, etc. See ಅಟ್ಟಿವ್ವರಿ.

ಬರಿ bari. 3. = ಬರಿ 1. (My.; B. 5, 171; T., M. ವರಿ).

ಬರಿ bari. = ಭರಿ, q. v. — ಬರಿಕೆಯ್. = ಭರಿಕೆಯ್. (Śiv. 4, 3; J. 15, 20). — ಬರಿಕೆಯ್ಲು. -ಬಿಲ. The hole in an elephant's trunk (Śiv. 3, 58).

ಬರಿಸ barisa. Tbh. of ವರ್ಷ (Śmd. 338 Mdb.; ವರುಷ Śis.; ವರ್ಷ Śm. 20; My.; see Śmd. 73). — ಬರಿಸಕಾಲ. The rainy season (ಶಾರು Śm. 102).

ಬರಿಸು barisu. 1. = ಬರಿಸು 1. (Śmd. 71; Ūpr. 2, after 40; 5, after 138; Bp. 10, 7; 20, 30; 24, 85; 37, 85; 44, 70; 50, 28, 64; 53, 13, 27; 59, 25; Rāv. 6, after 10; 13, after 61; J. 3, 13; 11, 3; 18, 16; My.). ಬರಿಸಂ (Śmd. 275). ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿ ಮದೀ ಬರಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬರಿಸು barisu 2. = ಬರಿಸು 2. (My.). ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರ ಕೆಯ್ಲಿ ಬರಿಸ ಬೇಕಾದರೆ (B. 4, 103).

ಬರು baru. = ಬರಿ 1, etc. (My.; T., M. ವರು; Tē. ವಹ್ನು). P. p. ಬನ್ನು. Imperative ವಾ; plural ಬರಿ (B. 8, 81, My.; ಬನ್ನಿ, ಬನ್ನಿರಿ; see ಬರ 1). ಆ ಹೆಂಗಸು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಏನು

ಹೊತ್ತು ಕೊನ್ನು ಬರುತ್ತಾಳೆ? (B. 1, 1). ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಕಳಿತರೆ ಎದ್ದೆಯು ಬೇಗ ಬರುವದು; ಎದ್ದೆ ದಾರದೆ ಹ್ವಾನವ ಬರುವದಿಲ್ಲ, ಹ್ವಾನವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾನ ಬರುವದಿಲ್ಲ; ಚಿಕ್ಕತನದಲ್ಲಿ ಎದ್ದೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡವರಾದ ಬದಿ'ಕ ಬರುವದಿಲ್ಲ (1, 4). ಬರುವೆನು (2, 26). ಬರುವ ಹಗಲಿನೊಂದಿಗೂ ಈಗಿನ ಹಗಲಿನೊಂದಿಗೂ ಕೂಡಿದ ರಾತ್ರಿ (ಪಕ್ಷದ 8i. 38). ಇನ್ನಿಯಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯ ಬರುವವಾಗಿ ಅವುಗಳೆಲ್ಲ (ಎಪಯ 49). ಕಾಯಿಗೆ ಬನ್ನ ಮಗ್ಗು (ಕಲಿಕೆ, etc. 123). ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಕ ಸಿತಮಾಗ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹದಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹುವಿನ ಮಗ್ಗು (ಕುಟ್ಟಿಲ, etc. 124). ರೋಗದ ದೆಸೆಯನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬನ್ನವನು (ನಿರಾಮಯ, etc. 202). ಮುನ್ನೆ ಬರುವ ಸಮಯ (ಆಯತಿ, ಉತ್ತರಕಾಲ 266). ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಹೊರಳಾಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಬನ್ನ ಕುದುರೆ (ಉಪಾವೃತ್ತ, etc. 274). ಸಂಗದ ಬನ್ನವನು (ಸಹಾಯ, ಅನುಹರ 281). ಯುದ್ಧಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬನ್ನನೆ ನುಗ್ಗಿ ಹೋಗುವ ಸ್ವತಂತ್ರನು (ಕಾಮಂಗಾಮಿ 288). ಅದುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬರುವ ಚಿಲ್ಲೆ ಧಾನ್ಯಗಳು (ಕಾಲಿಗಳು 807). ಈ ಹಣ ಮೂಡು ದಿನಸಕ್ಕೆ ಬರುವದು (My.). ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದವಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬರುವದು. — ಬರುವವರ ಸಂಗದ ಬನ್ನರೂ ಬದಿಗಾಲ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. — ಮಾತು ಬನ್ನಾಗ ನೋಡು ಹೋದವನೇ ಜಾಣ. — ಮಾತು ಬನ್ನವ ಮಾಣಿಕ ತನ್ನ, ಮಾತು ಅದೆಯದವ ಜಗಳ ತನ್ನ. — ಬರುವಾಗ ನೆಯ ಕಣ್ಣಿರ ಕಳಕರೆಯಿಲ್ಲ. — ಬರುವಾಗ ಹುಲಿಯ ಹಾಗೆ, ಹೋಗುವಾಗ ಇಲಿಯ ಹಾಗೆ. — ಬರಿ ಕೊಡದವ ಹುಲಕ್ಕೆ ಬನ್ನಾನೇ?—ದಾಡ್ಯನಾದರೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಬರಲಿಲ್ಲ. — ದಾದೇ ಹಣ್ಣು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣಿತೇ?—ಬಣ್ಣಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂತರೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಿತೇ?—ಬಣ್ಣದ್ದು ಬರಲಿ ಬಣ್ಣಹಕ್ಕಿಸುಂಕ!—ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಬರಲಿ! ಗೋವನ್ನನ ದಯ ನಮಗಿರಲಿ! (Prva.). ತಿಳಿಗೆದಿಹುಮಗರು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 18). ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು? ಇವು ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣವು? (2, 85). ಆಕ್ರೋಧದ ಎಣ್ಣೆ ದೀವಿಗೆಗೂ ಉಣ್ಣುವದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ (3, 115). ಈ ಪಾಲ ನನಗೆ ಬರ ತಕ್ಕದು (4, 12). ಅದ ದಾನ್ದ ರಾಫಲಿಲ್ಲನ್ನು, ಕಣ್ಣು ಬನ್ನರೆ (4, 16). ಬಹುತರಮನುಷ್ಯಮಾ ತ್ರಕ್ಕಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಧೀನಕವಾಗಿ ಸಿಟ್ಟು ಬನ್ನೇ ಬರುತ್ತದೆ (4, 16). ಮರದವು ನಿತ್ಯಯವಾಗಿ ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವದೆನ್ನ, ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ (4, 42). ಎರಡು ಅಣೆ ಕೊಡದೆ, ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕ ಬರುವದಿಲ್ಲ (4, 44). ತುಟಿಗಳು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ (4, 84). ಕರಡಿಗಳಿಗೆ ಮರ ಏದುವದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ (5, 258). ತುದ್ದ ಬರಿಯಲಕ್ಕೆ ಬರ ಬೇಕು (5, 275). ಎಮ್ಮೆಮ್ಮೆ ಆನೆಯ ಕೋದೊಗಳು ನಾಣ್ಣಿದು ಪೂಟಿ ಉದ್ದು ಬರುತ್ತವೆ (5, 288). ದೇವಧಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಿಪ್ಪರಿ (G. 373). ನನಗೆ ನಿನ್ನೆ ಬರುವದು (4, 155). ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಯ್ ಕಾಲ ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿತ್ತಲು ತಿಂಗಳಾಗುತ್ತವೆ (My.). ದಾಯ್ ಬರು (My.). See Prva. s. ಬದಿ. — ಬರಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow to come (B. 3, 48, 113). — ಬರ ಬರ. More and more, by degrees, in course of time (My.; T. ವರವರಿ). — ಬರ ಬರು. To continue coming, as time. ಬರ ಬರುತ್ತ, in course of time, by and by, etc. (My.). ಅದವೇ ಕುದುರೆಗಳು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮೊದಲು ಹೆದರಿದಾಗ್ಯೂ ಬರ ಬರುತ್ತ ಈರಾಗುತ್ತವೆ (B. 3, 10). ಬರ ಬರುತ್ತಾ ಪರ್ವಸಾಧಾರಣಜನರು ಹೊಸ ನಡತೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು (4, 189). See B. 5, 228. — ಬರ ಮಾಡು. To make come, to cause to come (B. 8, 127; My.); to recover, as money or property (My.). — ಬರ ಹೋಗು. = ಬರು ಹೋಗು. To come and go (My.). ಬರ ಹೋಗುವ ಹಡಗಗಳು (B. 4, 172). ಬರ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಹಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ (5, 117). ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೆ ರಥಗಳೊಳಗೆ ಕೂತು ಕೊನ್ನು ಬರ ಹೋಗುವವರು (5, 800). — ಬರು ಬರು. rep. To continue coming (My.). ಹಡಗವು ತೆಂಕಣಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರವು ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದದ್ದು ಹಾಣುತ್ತದೆ (B. 4, 67). 2, to come one after the other or in crowds. ಬನ್ನ ಬನ್ನವರು ನಿನ್ನ ಸಿದರೆ ಗಣ್ಣು ಸತ್ತ ದುಃಖ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದೀತೇ? (Prv.). — ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ. = ಬರ ಬರುತ್ತ. (My.). ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ರಾಯನ ಕುದುರೆ ಕತ್ತೆ ಆಯಿತು (Prv.). — ಬರು ಹೋಗು. = ಬರ ಹೋಗು. (My.). ಬರು ಹೋಗುವ ಪಾನ್ಶಸ್ಥರು (B. 4, 155).

ಬರುವಿಕೆ haruvikē. Coming, etc. (Si. 880, 392-394. 341).

ಬರೆ barē. 1. = ಬರಿಸ. To write; to draw (ಎಲೇಖನ Sīmd. Db.; ಲಿಖಿಸು 5 Cm.; My.; T. ವರೈ, M. ವರೆ; Tō. ವ್ರಾ). P. ps. ಬರೆದು (Sīmd. 5; Ūpr. 2, 47; 5, 125), ಬರದು (Bp. 46, 13; 50, 86). ಬರೆದುದು (Sīmd. 264). ಬರೆದವಂ or ಬರೆದವಂ (276). ಬರೆಯಲುಮ್ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ ವಾರದುವಕ್ಕರಂಗಳ್ ಅಲ್ಪು (10). ತೋಳು ಮೊಲೆ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಅನುಲೇಪನದಿನ್ದಂ ಬರೆದ ರೇಖೆ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ Hiā.). ಚಿತ್ರವ ಬರೆದ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ (ತೋರಿಕೆ, etc. Nr.). ಬರೆದ ಚಿತ್ರ (ಚಿತ್ರ Nn. 8. 50); ಬರೆಯದ ಓಲೆ (ಅಲೇಖ 96). ಗಣ ಕರ್ ಬರೆದ ಗೃಹ (ಕರಣಶಾಲೆ Mr. 197). ಕಟ್ಟಿಸುವ ಭಿತ್ತಿಯೊಳು ಬರೆದ ಚಿತ್ರಂಗಳ್ (ಪ್ರಲಿಕಾರಕ 201). ಮೊಲೆ ಗಲ್ಲ ತೋಳು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ತೀವಿ ಸದಾಯಂ ಬರೆದ ಪವನ ಲತೆಗಳ್ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ, ಮಕಂಕೆ 829). ಬರೆಯುವವನು (ಲಿಖಾರ, ಲೇಖಕ, etc. Si. 271). ಬರೆಯಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಕ್ಷರಗಳ ಆಕಾರಸ್ಥಿತಿ (ಲಿಖ, etc. 271). ಚಿತ್ರಾರ ಬರೆಯುವ ವನು (ಚಿತ್ರಕರ, ರಂಗಾಚರಣ 338). ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೂ ಕಣ್ಣು ಚೆನ್ನಾಗಿರ ಬೇಕು. —ಬರದು ತಿಳಿಯದ ಲೆಕ್ಕ ಕಡೆಗೆ ದುಕ್ಕ. —ಬರೆಯದ ಕೆಯ್ಯಿ, ಕರೆಯದ ದಾಯಿ. —ಬರೆಯಲಾದಿವನ ಕುಡು ಕಾಯುವವನಿ ಗಿನ್ನ ಕಡೆ. —ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗೂ ಬರೆಯ ಬಹುದು; ಸುಡೋದು ಹ್ಯಾಗಿ? —ಬರೆಯುವವನ ಸಂಗಡ ದೈವ, ದಾಯಾದಿಯ ಸಂಗಡ ಸ್ನೇಹ. —ನಡೆಯುವವ ಎದವತ್ತಾನೆ, ಬರೆಯುವವ ತಪ್ಪತ್ತಾನೆ. —ನೋಡಿ ಬರೆದರೆ ಪರರನ್ನು ತಿನ್ನಿತು, ನೋಡದೆ ಬರೆದರೆ ತನ್ನನೆ ತಿನ್ನಿತು. —ಹೊಯಿಗೇರಿ ಬರೆದು, ಉಡೇರಿ ಹಾಕ ಕೊಣ್ಣು ಹಾಗಿ (Prva.). See Bp. 38, 48; 42, 8; Ū. Bp. 5, 51; Rāv. 6, after 11; J. 29, 38; 30, 28. 29; 81, 86.

ಬರೆ barē. 2. Writing; lines or stripes (made with a hot iron; T. ವರಿ; M. ವರಿ, ವರೈ). —ಬರೆಗುದ. —ಕುಡ. = ಬರೆಗುದ. (B. 2, 12). —ಬರೆಗುದ. —ಕುಡ. An iron used in cauterizing or firing cattle for diseases, lameness, etc. (My.). —ಬರೆಗೋಲು. —ಕೋಲು. = ಬರೆಗುದ. (My.). —ಬರೆ ಹಾಕು. To apply lines or stripes by cauterizing (My.; B. 2, 12). See Prv. s. ಎತ್ತು 4.

ಬರೆ barē. (= ಬರ, etc.). (ಪರ್ಯನ್ತ ಸīmd. 12; ಪರಿಯನ್ತರಂ 11 Cm.). ಕಾರವ್ವರಗಂ (11). ಅಗ್ರವ್ವರಗಂ (Ūpr. 8, 57). See ಅನ್ನ, ಅವ್ವರಮ್.

ಬರೆಪ barēpa. = ಬರಪ, etc. —ಬರೆಪಮ್ಬುಗು. —ಎ. ಪುಗು. To enter writ: to be written (ಬರೆಪವಂ ಪುಗು Sīmd. 10 Cm.). ಬರೆಪವ್ವಿಕ್ಕು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ ವಾರದುವ ಅಕ್ಷರಮಲ್ಪು (10).

ಬರೆಯಿಸು barēyisu. = ಬರಿಸು 2, etc. (ಲೇಖನ Sīmd. Dh.; B. 5, 304).

ಬರೆಸು barēsū. = ಬರೆಯಿಸು, etc. (J. 31, 33. 35; My.).

ಬರ barā. = ಬರಹು. (Bareness); dryness, barrenness;—dearth, famine, drought (My.; T. ವಡಿ, ವಡುಮ್ಬು, ವರ್ಪ, ವೆಡುಪ್ಪ; M. ವಡಿ, ವಡಿವು, ವಡುಡಿ, ವಡುಮ; Tō. ವರಪು, ವರುಪು); scarcity; emptiness, hollowness; ruin. 2, dry fire-wood (ಕೃಷಿಣ No. 85; T. ವಡು). ತುಡುಸಿ ಕೊಣ್ಣರ ಬಡಿ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? (Prv.). ನೀರ ಬಡಿ, ಮಡೆಯ ಬಡಿ (My.). See Prva. s. ದಣ್ಣು, ಬಡೇ ಮಾತು, ದಾಯಿ. —ಬಡಿಗರುಗ. Garuga that grows in dry places (My.). —ಬಡಿಗಾಲ. —ಕಾಲ. A time of famine (My.; ದುರ್ಭಿಕ್ಷ G.; B. 4, 76; 5, 103). ಅಧಿಕಮಾಸ ಬಡಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ. —ಬಸವಾನೆಗೆ ಹೋದರೂ ಬಡಿಗಾಲ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. —ಬರುವವರ ಸಂಗಡ ಬನ್ನರೂ ಬಡಿಗಾಲ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prva.). —ಬಡಿಗಡು. To be ruined by want of food or fasting. ಬಡಿಗಟ್ಟಿ ಬಡ ಹುಡುಗರು (B. 4, 77). See Prv. s. ಪರ 2. —ಬಡಿನಾಗು. —ಆಗು. To be ruined or lost (Sīkē. 4, 89). —ಬಡಿ ಬರು. A famine

to happen. ಬಡಿ ಬನ್ನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಗ ಉದ್ವಿಕ್ಕೇ ಕಲತ (or ಕಲಿ ತ). —ಬಡಿ ಅನ್ನರೆ ಬಿದರಕ್ಕ. —ಬಡಿ ಬನ್ನರೆ ಊರ ಬಿದ ವಾರದು, ದಣ್ಣು ಬನ್ನರೆ ಊರಲ್ಲಿರ ವಾರದು (Prva.). —ಬಡಿ ಬೇಡು. = ಬಡಿ ಬರು. (My.; B. 4, 74; 5, 102. 205). —ಬಡಿವಡಿ. —ಬಡಿ. rep. Great or complete dryness; so as to become completely dry. ಬಡಿವಡಿ ಬತ್ತೆ (Abh. P. 9, 30). —ಬಡಿವ ದಾಗು. —ಆಗು. To become completely dry (Ūpr. 8, 6). —ಬಡಿವೇಡು. —ವಡು. = ಬಡಿ ಬರು. (My.). —ಬಡಿಸಿಡಿ. —ಲು. A dry, or an empty, thunder-bolt, i. e. either one unaccompanied by rain, or one not causing oombustion (Ūpr. 9, 18; Bp. 45, 10; 50, 60; J. 4, 10; 8, 32; Rāv. 8, 105).

ಬಡಿಟೆ barāṭi. = (ಬಟ್ಟಿ 1), ಬೆಡಿಟೆ, ಬೆಡಿರೆ. Dried cowdung, used as fuel (T. ವರಾಟ್ಟಿ, ವರಾಟ್ಟಿ, ವರಳ; M. ವರಳೆ, ವರಡಿ, ವರಳೆ, ವರಳೆ; Tō. ವರಕ್ಕೆ, ವರಡಿ; cf. ಬಡಿ No. 2). ತರ್ಮಗಳ್ ಅದಿಗುಂ ಬಡಿಟೆಯೋ ಉದಿ, ನೆಲಾವರೆಯ ಬೇರನ್ ಆಮಲಕಮುನುಂ ಬರ್ದಿಲಿಮಂಚಿಯ ರಸದೋ ನರ್ದಯಿಯನ್ನೊ ರಸಿ, ಪೊಸೆ ದಿನವಂಚಕದೋ (Sīmd. 345 Mdb., o. r. ಬೆಡಿಟೆ).

ಬಡಿಡು barāḍu. = ಬಡ್ಡು, ಬರಡು. Bareness, emptiness; vainness, unprofitableness; barrenness, sterility; dullness (My.; T., M. ವರಡು, dryness, meagerness, sterility; Tō. ವಟ್ಟಿ). —ಬಡಿಡ. —ಆ. S. A man who has no children (My.; T. ವರಡಿ). 2, a vain or useless man; a man destitute of good qualities, a niggard; a dull, foolish man (Rām. 6, 2, 25; My.). ತ್ಯಾಗಿಯಂ ಬಡಿಡಂ. . . ಬಡೆಯಲ್ (Sā. 103). See ಮನ; Sp. s. ಬಟ್ಟಿ. —ಬಡಿಡಾಕಳು. —ಆಕಳು. A barren oow (My.; T. ವಡಿಟ್ಟಿ ಮಾವು; Tō. ವಟ್ಟಿ ಅವು). —ಬಡಿಡಿ. A barren woman (My.; T., M. ವಡಿಡಿ). —ಬಡಿಡುಕೆಲಸ. Useless work (My.). —ಬಡಿಡುವತು. = ಬಡಿಡಾಕಳು. (Bp. 9, 26). —ಬಡಿಡುಮನ. An empty, hollow mind (Rām. 2, 8, 13; My.). —ಬಡಿಡುಮಾತು. A vain or useless word (My.). —ಬಡಿಡಮ್ಮೆ. —ಎಮ್ಮೆ. A barren buffalo (My.). ಅದಪ್ಪು ಆಯಿತು, ಬಡಿಡಮ್ಮೇ ಹಾಲು. —ಬಡಿಡಮ್ಮೆಗೆ ಕರಡುಹುಲ್ಲು (Prva.).

ಬಡಿತು barātu. P. p. of ಬಡ 1.

ಬಡಿಪ barāpa. Dryness; emptiness; want of satisfaction (Ūpr. 8, 71).

ಬಡಿಲು barālu. Bareness. —ಬಡಿಲಾಗು. —ಆಗು. To become bare, as trees (My.). —ಬಡಿಲು ಮಾಡು. To make bare, as trees (C.).

ಬಡಿಹು barāhu. = ಬಡಿ. ಮಡೆಯ ಬಡಿಹಿನಲ್ಲಿ ಅವಗ್ರಹ ಅವಗ್ರಹ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಬಡಿ barī. = ಬಡು, ಬಡಿ 2. Bareness; nakedness; emptiness; (dryness); mereness: the state of being only this and nothing else, simple-ness, soleness; vainness, worthlessness, unprofitableness, uselessness (My.; T. ವಡು, ವಡು, ವಡ್ಡು; M. ವಡು, ವಡು; Tō. ಉತ್ತ, ವಟ್ಟಿ, ವಡಿ). —ಬಡಿ ಕಪ್ಪ. Nothing but trouble (My.). —ಬಡಿ ಕೆಯ್. To make bare, empty or void, to annihilate, to ruin (Rāv. 5, 129; J. 4, 37; 12, 20; 23, 18). —ಬಡಿ ಕೆಯಿ. = ಬಡಿ ಕೆಯ್. See s. ಬಳ್ಳಿಬಯಲ್. —ಬಡಿಕೊಟ್ಟು. Nothing but fat (My.). —ಬಡಿಗಣ್ಣು. An empty bundle (My.). —ಬಡಿಗಾಲ. —ಕಾಲ. A naked foot (My.; B. 5, 159). —ಬಡಿಗಯ್. —ಕೆಯ್. 1. An empty band (Sā. 26; My.). —ಬಡಿ ಗೆಯ್. 2. = ಬಡಿ

ಕೆಯ. (Bp. 31, 14; Bh. 2, 4, 10; Rām. 6, 80, 7; J. 27, 38). — ಬರಹಾಪಗ. A mere dry, sapless mass (Ūh. v. 19). — ಬರಹು. That which is empty, void, barren, vain, idle, etc. (ಸೋದಂ ಪಾಡಂ Śmd. 110; Ūh. II, 22; ಸೋದಂ ಪಾಡಂ, ಉಣ್ಣವಳಯದು Kk. 89; My.; T. ವರಹು). ಬರಹದು (ಶೂನ್ಯ, ವಶಿಕ, ತುಚ್ಛ, ರಿಕ್ತಕ Nr.). — ಬರಹಾಗು. To become empty (Ūpr. 8, 82; Śiv. 4, 60; My.); to be ruined or gone, as a house or property (My.); to be nothing but—. ಬರಹಾದ ಕ್ಷಣಂ (ಬರಹ Ūh. I, 29). — ಬರಹು ಮಾಡು. To empty, as a box (My.); to make void, to ruin, as a house (My.). — ಬರಹೆ. — ಎ 3. ಬರಹೆ. — ಎ 2. That which is empty indeed, etc. 2, voidly, vainly, causelessly, for nothing, idly (ಸುಮ್ಮನೆ, ಅಲ್ಲವದ್, ಆಕಾರಣ Śmd. 897. 110; ಸುಮ್ಮನೆ 242 Cm.; My.). ಬರಹೆ ತಿಸುತಿರ್ಪವಂ (242). ಬರಹೆ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯದಿರು! (Dp. 34). ಪುಗಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಬರಹೆ ಹೋಯಿತು (Prv.). See Ūpr. 2, 54; 5, 128; 6, 22. 55; Bh. 1, 8, 57; 1, 10, 26; Bp. 14, 22; 58, 84; Śiv. 4, 36; J. 1, 6; 4, 22. 49. — ಬರಹೇರ್. — ತೋರ್. An empty ohariot (J. 27, 45). — ಬರಹೋರ್. — ತೋರ್. Nothing but a skin (J. 16, 20). — ಬರಹೋಪಿ. — ತೋರ್. A dry river or stream (Bh. 4, 8, 12). — ಬರಹುನುಡಿ. An idle word (Bp. 29, 28). — ಬರಹಿನನು. Mere thought or fancy (ಸ್ವಪ್ನ Mr. 317, o. r. ಬರಹು). — ಬರಹಾಯಿ. An empty mouth (My.). 2, a person who only speaks, but does not act (My.). — ಬರಹೇಳಿ. Mere, or vain, erotic play (J. 15, 5). — ಬರಹೊಲ್ಲಾಟ. Idle bellowing or outerying (Bh. 2, 13, 47). — ಬರಹುಮಾತು. = ಬರಹುಮಾತು. An idle word; senseless talk (ಪ್ರಲಾಪ Hlā.); nothing but a word or words, mere words (Bp. 45, 40). — ಬರಹುಮಾತು. Nothing but fraud or tricks (J. 4, 15). — ಬರಹುಮೆಯ. A naked body (My.). ಹುಡುಗರು ಬರಹುಮೆಯ್ಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (B. 5, 145). — ಬರಹು. = ಬರಹೆ. ಅನ್ನಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡದೆ ಬರಹು ತಿನ್ನೋಣ ಕುಡಿಯೋಣ (B. 5, 86). — ಬರಹುಂ. (fr. ಬರಹು Śmd. 184). A vain man. — ಬರಹು ಕನ್ನಡ. Nothing but Kannada: pure Kaunada. ಸಂಸ್ಕೃತಂ ಬರಹು ಬರಹು ಕನ್ನಡಂ (ಅಡ್ಡಗನ್ನಡಂ Śmd. 45 Cm.). — ಬರಹು ಕನ್ನಡವಾಸ. = ಬರಹು ಕನ್ನಡ. (Bp. 1, 21). — ಬರಹು ಕರ್ಮ. Mere sin, nothing but sin (Bp. 60, 24). — ಬರಹು ತಕ್ಕು. Mere trickery (Bp. 56, 17). — ಬರಹುಮ. = ಬರಹು. ಉರಿ ಬಣ್ಣ ಬೇರೆಯನು ಹರಹು ಹೊಕ್ಕದ ಕಣ್ಣೆ; ಬರಹುಮ, ಬೇಗೆಯಿರಬರಹುಮದು (suu-rays, Sp.). — ಬರಹು ಬೇಟೆ. = ಬರಹೇಟೆ. (Bp. 42, 7). — ಬರಹು ಮಹ. Nothing but earth (Bp. 60, 49). — ಬರಹು ವೈಕ. Mere trickery (Bp. 40, 51). — ಬರಹು ಹುಸಿ. A mere lie (Bp. 40, 60). — ಬರಹು ಸಜ್ಜೆ. An empty linga-box (Bp. 88, 15). — ಬರಹು ಹೇಯ. Mere sorrow (Bp. 40, 78). — ಬರಹು ಯಾಟ. — ಅಟ. Useless play (Bp. 15, 24). — ಬರಹುಮಾತು. = ಬರಹುಮಾತು. — ಬರಹುಮಾತುಗಾಡಿ. An idle talker (Rāv. 11, 92). — ಬರಹುಸಜ್ಜೆ. = ಬರಹು ಸಜ್ಜೆ. (Bp. 38 sum.). — ಬರಹು ಸುಕ್ಕು. A bare-faced liar. See Prv. s. ಸರಸ. — ಬರಹೆ ದೆಗೆ. An empty basket (Bh. 1, 10, 80). — ಬರಹೊಟ್ಟೆ. An empty stomach (My.). — ಬರಹೆ ಕೆಯ. = ಬರಹೆಯ 1. (My.). — ಬರಹೆ ಗುಲ್ಲು. A useless noise. ಬರಹೆ ಗುಲ್ಲು ನಿಡ್ಡೆಗೇಡು (Prv.). — ಬರಹೆಗಿಯ. = ಬರಹೆ ಕೆಯ. (My.). ಬರಹೆಗಿಯ್ಲು (with the hand without any cloth) ಮೊದಿ ವಾಕದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬರಹೆಮ. = ಬರಹು. (My.; Śi. 389). — ಬರಹೆ ಮಾತು. = ಬರಹುಮಾತು. ಬರಹೆ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾದರೆ ಬರಹೆ ತಪ್ಪಿತೇ? — ಬರಹೆ ಮಾತಿನವನಿಗೆ ನರೆಯದ್ದರೇನು? — ಬರಹೆ ಮಾತಿನ ಹೊಡೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prv.). — ಬರಹೆ ಹೇಲು. Mere faeces. ನರೇ ಕೊನ್ನರೆ ಬರಹೆ ಹೇಲು (Prv.).

ಬರಹು bargu. = ಬರಹ, etc. — ಬರಹುಗಣ್ಣ. — ಕಣ್ಣ. An uncovered live-ooal. ಬರಹುಗಣ್ಣೋಳು ಸುಟ್ಟ ಅಡಗು (ಭೂತಿ Mr. 217). — ಬರಹುಗಯ. — ಕೆಯ. An empty hand (Ūpr. 2, 43). — ಬರಹು ಗೋಣಿ. Mere sack-cloth (ಕನ್ನಡಿ Mr. 350). — ಬರಹುಗಣ್ಣ. (Śmd. 78 Mdb.). A handsome man and nothing besides. — ಬರಹಿನನು. = ಬರಹಿನನು, q. v. — ಬರಹುಮಾತು. = ಬರಹುಮಾತು. (ಪ್ರಲಾಪ Mr. 88). See s. ಮಾತುಗುಟ್ಟು. — ಬರಹುಮೆಯ. A naked body (Ūpr. 8, 64). — ಬರಹು. (fr. ಬರಹು Śmd. 185). A vain man.

ಬರಹೆ bargē. 1. To grow dry, to dry up; to grow lean; to disappear, etc. (ಅಂಗು ಕೊ. 88; ಅರ್. Kk. 60; Ūpr. 8, 81; T. ವರಹ; M. ವರಹು, ವರಹು). P. ps. ಬರಹು (Bp. 11, 12; 12, 48; 20, 12; 21, 46; 27, 5; 35, 32; 58, 49; V. 39, 17; J. 15, 2; 16, 45), ಬರಹು. See Bp. 38, 1; Ūpr. 10, 71; ಅಂಗುಕವದ್. My. only: ಬರಹು ಬರಹು ಹೋಯಿತು.

ಬರಹೆ bargē. 2. = ಬರಹ, etc. 2, dry soil (My.). — ಬರಹೆ ಕೂಟ. A useless, unprofitable intercourse. ಬರಹೆಕೂಟ ತನ್ನ ನ್ನೆ ಇರಹು ಕೊಟ್ಟನೆ (Sp.). — ಬರಹೆಗುಡು. — ಕುಡು. A mere drum-stick (Bp. 20, 12). — ಬರಹೆಬಟ್ಟೆ. An empty box (My.). — ಬರಹೆಮಾತು. = ಬರಹುಮಾತು. (My.; ಪ್ರಲಾಪ G.). — ಬರಹೆಯೊಡಲು. — ಬಡಲು. A mere, or vain, body. ಜ್ಞಾನವೈಶ್ಯವೊಡಲು ಭಾನುಮಣ್ಣು ಬಡನೆ; ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದರೆ ಬರಹೆಯೊಡಲು ಅಗ ಸರ ಪಾನಿಯನ್ನಕ್ಕು (Sp.). — ಬರಹೆಪಾಲು. Nothing but milk (My.). — ಬರಹೆ ನೂಲು. Nothing but cotton-thread (B. 3, 102). — ಬರಹೆ ಬಯ್ಯು. A bare plain (G. 366). — ಬರಹೆ ನದಿ. A mere prison (B. 5, 268).

ಬರಹಿನೆ barrāṇē. With a whirl or flur or sudden and noisy vibration of wings. (Mhr. ಭರಾಣ, ಭರಾರಿ). ಹಕ್ಕಿ ಬರಹಿನೆ ಹಾಡುತ್ತದೆ (My.). ಅ ಹದ್ದು ಬರಹಿನೆ ಎದಗಿ (B. 2, 28). 2, with a rush or dash, smartly, swiftly (B. 2, 12; 5, 138; My.).

ಬರಹೆ ಬರಹೆ bargāṭa. = ಬರಹೆಟ. — ಬರಹೆಟಬಯಲ್. = ಬರಹೆಟಬಯಲ್. (Grj. 5, 5).

ಬರಹೆರಕರಕರ barkara-karkara. Pleasure and grief (? Ūpr. 10, after 55; the word appears in Sk. as ವರ್ಹರಕರಕರ, where it has tentatively been translated by "of all kinds or sorts").

ಬರಹು bargu. = ಬರಹು 1, q. v. (T. ವರಹು, to speak).

ಬರಹೆ bargāṇē. Paint, colour (Tē. ಬರಹೆಣ್ಣ). (ಸಿಕ್ಕು ರಂಗಳ) ಬಿಡುಪಾಳ ಬರಹು ಬರಹಿಸಿದ ಬರಹೆಣ್ಣು, ವರಹೆವಾಸದ ಯೋ ಅಮರ್ಶ ರಚಿಸಿದ ತಮಾಲರೇಖೆಯ. . . ಎಲಾಸಮಕವದ (Rāv. 8, after 11).

ಬರಹೆ bargi. = ಬರಹ. A sort of spear (B. 5, 48; Mhr., H. ಬರಹಿ). — ಬರಹೆಕಟ್ಟಿಗೆ. (ಶಲ್ಯ G.). ಬರಹೆಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವವ (ಕೌಶಿಕ G.). ಬರಹೆಕಟ್ಟಿಗೆಯುಳ್ಳವ (ತಾತ್ಪರ್ಯ G.). — ಬರಹೆಕೋಲು. (ಅಟ Ūh.).

ಬರಹೆಸು bargiṣu. To paint, to colour (Ūpr. 6, after 64; 6, 87; see Rāv. s. ಬರಹೆಣ್ಣ).

ಬರಹೆ bargi. = ಬರಹ. (My.).

ಬರಹೆನ bargāṇa. The act of coming. See ಎನ್ನವ ತನ.

ಬರಹೆ bargu. 1. To die (ಮರಣ Śmd. Dh.; cf. ವರು 3; T. ವರು, to be destroyed; ಎದು, to grow less; to die; Tē. ಬಿಡು, to die).

ಬರ್ದು bardu. 2. = ಬರ್ದು. Death (ಸಾಂ ಸಂ. 44; cf. ಬರ್ದು. — ಬರ್ದು. ಇಲ (see s. ಇಲ 1). A male who is free from death: a deity (ಸಗ್ಗ, ಸುರ ಸಂ. 9). 2, a place at which there is no death: heaven (ಸಗ್ಗ ಸಂ. 55; ನಲಿಮುನಲಯ ರ್ತ II, 62; ಸ್ವರ್ಗ Kk. 10b; ಬತ್ತರೆ, ಸಗ್ಗ, ಅಮರ ಲೋಕ 10a, o. ra. ಬರ್ದು, ಬರ್ದು. — ಬರ್ದುರಾಜ್ಯ. — ಆತ್ಮ Indra (ಸಗ್ಗರದಯ, ಸುರಪತಿ ಸಂ. 9).

ಬರ್ದು bardu. 3. (fr. ಬರ್ದು). = ಬದ್ಧ. Increase; greatness; perfection; proficiency, skill (V. 11, 18). ಬರ್ದು ಪೌಢಿ (ಸಂ. II). 2, = ಬರ್ದು. ಬರ್ದುನ ಕರಂ ಪೌಢನಕ್ಕುಂ (Kk. 87). — ಬರ್ದುಲಿಮುಂ. — ಇಲಿಮುಂ. A well-matured lemon. See ಸಂ. s. ಬರ್ದು.

ಬರ್ದುಕು barduku. 1. = ಬರ್ದುಕು 1, etc. (ಬರ್ದುನಾರ್ಥ ಸಂ. Dh.; ದಾರ್ ಸಂ. 115; ಓಪ್ರ. 8, 91).

ಬರ್ದುಕು barduku. 2. = ಬರ್ದುಕು 2, etc. ವಸಂತರಾಜನ್ ಎ ದ್ವಿಸ್ತನ, ಇನ್ನು ನಾಳೆ ಬರ್ದುಕು ಎಯೋಗಿ (ಸಂ. 260 Mdb. and another MS.).

ಬರ್ದುಗ barduga. A man of acquirements, a proficient man (ಜಿತ್ತ, ಪೌಢ Kk.; ಜಿತ್ತ, ಜಿನ್ನ, ವರ ಪೌಢ ಸಂ. 47).

ಬರ್ದುಗೆ bardugē. = ಬರ್ದು 2. Death (ಸಾಂ ಸಂ. II; Kk. 93).

ಬರ್ದುಂಕು barduṅku. = ಬರ್ದುಕು 1 (ಸಂ. Db.; Abh. P. 10, 218; 14, 24; Grj. 10, 19), etc. ಬರ್ದುಂಕುಂ (ದಾಡ್ತಂ ಸಂ. 237 Cm.).

ಬರ್ದು barpha. = ಬರ್ದು. Snow; hoar-frost; ice (ತುಪಾರ, ಪ್ರಾ ರ್ತಯ, ಮುಕೆ G.; Mhr., H. ಬರ್ದು).

ಬರ್ದು barphē. = ಬರ್ದು. See ಬರ್ದು.

ಬರ್ದು barbara. = ಬರ್ದು (ಸಂ. 345), etc., ವರ್ವರ. N. of a district or country (Bp. 6, 18; 61, 30). 2, a man of low origin, a low fellow, not an Ārya, a barbarian (ಪಾಮರ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಇತರ, ತಾನೊಬ್ಬಂ Mr. 229). 3, a kind of sandal-wood, yellow and said to smell like a ripe mango (Sk.; ಪರಿಶ್ಲನ Mr. 385). 4, a kind of shrub, *Clerodendrum syphonanthus* R. Br. 5, = ಬರ್ದು Nr. 1, ವರ್ವರ (ನಾಡು ಬರ್ದು ಸಂ. 345). 6, the thorny Babool tree, *Acacia arabica* (ಬೊಬ್ಬಲಿ ಸಂ. 345).

ಬರ್ದು barbarē. = ವರ್ವರ. A kind of *Ocimum* or basil (see ಬರ್ದು No. 5 and ನಾಡು ಬರ್ದು). 2, a strongly smelling annual herb, *Cleome pentaphylla* L. (see ನಾಡು ಬರ್ದು).

ಬರ್ದು barbuia. = ಬರ್ದು, etc. (ಬೊಬ್ಬಲಿ ಸಂ. 864, o. r. ಬರ್ದು).

ಬರ್ದು barbuia. = ಬರ್ದು 1 q. v., ಬರ್ದು, ಬರ್ದು, ಬೊಬ್ಬಲಿ, etc. The thorny Babool tree, *Acacia arabica* Willd. (ಬೊಬ್ಬಲಿ ಸಂ. 859, o. ra. ಬರ್ದು, ಬರ್ದು).

ಬರ್ದು barbuia. = ಬರ್ದು, q. v.

ಬರ್ದು harma. Tbb. of ಬ್ರಹ್ಮ (ಸಂ. 858; ಸಂ. 8). 2, Birma or Burma (My.).

ಬರ್ದು barlu. = ಬರ್ದು. (My.).

ಬರ್ದು barsana. See ಗೋದಿ (and cf. ಬರ್ದು).

ಬರ್ದು barha. Coming. ಎದ್ದು ಇದರ್ಥ ಬರ್ದು (ಅಧ್ಯಾತ್ಮನ Mr. 462).

ಬರ್ದು barba. = ವರ್ವರ. The tail of a bird; a peacock's tail. 2, a leaf. 3, a retinue, train.

ಬರ್ದು barbl. 1. A peacock.

ಬರ್ದು barhl. 2. Tbb. of ಬರ್ದು. (My.).

ಬರ್ದು barhlis-śushma. Fire, Agni (My. Amara).

ಬರ್ದು barhipa. = ಬರ್ದು. A peacock.

ಬರ್ದು barhipa-vāhana. Skanda, Kārtikēya.

ಬರ್ದು barhi-dhvaja. N. of a king (J. 25, 15).

ಬರ್ದು barhi-pushpa. A kind of perfume.

ಬರ್ದು barhis-jyōtī. Fire, Agni.

ಬರ್ದು barhis-mukha. A deity, a god.

ಬರ್ದು barbi2-sad. Seated on knāś grass: a pitri or deified progenitor. (R.).

ಬರ್ದು barhis-kāśa. Fire, Agni. (My.).

ಬರ್ದು barhlshā. = ಬರ್ದು. (fr. ಬರ್ದು). Largest, strongest. 2, a species of fragrant grass, *Andropogon muricatns*. 8, the resin of *Pinns longifolia* (My.).

ಬರ್ದು barhl. = ಬರ್ದು 2. *Kuśa grass, sacrificial grass.* 2, a bed or layer of kuśa grass. 3, sacrifice. 4, fire.

ಬಲ್ bal. 1. (= ಬಲ 1). To grow strong or firm, to be full-grown, etc. P. p. ಬಲ್ತು (ಸಂ. 287 Cm.).

ಬಲ್ತು ಮರ (Si. 120; My.). ಬಲ್ತು ಕಾಯ, ಬಲ್ತು ಕೊಬ್ಬರಿ (My.).

ಬಲ್ bal. 2. (fr. ಬಲ್ತು or ಬಲ್ತು ಸಂ. 212, 213). = ಬಲ್, ಬೆಲ.

ಬೆಲ. Strength, firmness, bigness, greatness, abundance, excess, etc. (T., M. ವಲ್, ವಲು; Tē. ಬಲ್). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. A strong arrow (Abh. P. 13, 79, 80). — ಬಲ್ತು. (ಸಂ. 248). Great prowess (Rā. 5, 99). — ಬಲ್ತು. = ಬಲ್ತು. (Abh. P. 9, 156). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. A strong rope (J. 18, 60). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. = ಬಲ್ತು. Thick or dense darkness (J. 2, 16; 5, 15). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. = ಬಲ್ತು. A large knife (J. 4, 19). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. A strong or large door (Ā. Bp. 10, 10). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. A strong post (Ā. Bp. 8, after 44; Rā. 6, after 11). — ಬಲ್ತು. A powerful demon (Abh. P. 5, after 78). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. A bnge bear (Rā. 5, 79). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. Large entrails (Abh. P. 13, 81). — ಬಲ್ತು. Large feathers (of an arrow, Rā. 4, 42). — ಬಲ್ತು. A large fire (J. 13, 59). — ಬಲ್ತು. A large temple (V. 37, 26). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. A large ಕುರು (Ā. Bp. 5, 2). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. Strong or hard ore (Rā. 6, after 11). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. A strong hand (J. 30, 5). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. Great dexterity (Abh. P. 13, 79), etc. — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. A man of a strong hand: one famous for his power or valor (ಪರಾಕ್ರಮವ್ಯಕ್ತಂ ರ್ತ II, 52). — ಬಲ್ತು. A large whip (ಕರ್ಕರಗೋರ ರ್ತ I, 79). — ಬಲ್ತು. A stout jantā (Rā. 10, after 31). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. (ಸಂ. 220). A man with a big bead. — ಬಲ್ತು. = ಬಲ್ತು. A large pointed stake (Ā. Bp. 5, 104). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. A large stream (Rā. 3, 80). — ಬಲ್ತು. Thick foldings (Rā. 7, 11; 18, 102). — ಬಲ್ತು. — ಬಲ್ತು. A tie of thick foldings (Rā. 3, 9). — ಬಲ್ತು. A large hog (Rā. 4, after 19). — ಬಲ್ತು. Many blisters or sores (V. 9, 63). — ಬಲ್ತು. A firm or close embrace (Ā. Bp. 6, 83). — ಬಲ್ತು. A very valourous man (ತುಲಾರ್ಥ ರ್ತ I, 6; II, 70; ಉರ್ವಾ, ಬಲ್ತು, etc., ಪರಾಕ್ರಮವ್ಯಕ್ತಂ ರ್ತ). — ಬಲ್ತು. Firm confinement, imprisonment (ಸಂ ರ್ತ I. 29). — ಬಲ್ತು. A great drought or famine (V. 8, 86). — ಬಲ್ತು.

ರುದು. A great mark of honour (C. Bp. 47, 12). — ಬಲ್ಯಾ ರ. = ಬಲುಧಾರ. A heavy weight or hurden. ಮರನಿರ್ದೇಶ್? ಅದವಸ್ಥೆ ಲೆತ್ತಲಹುದೇ ಬಲ್ಯಾರಮಂ? ಸನ್ನೆ ಸಾವಿರ ಕಾಲಾಳಿನ ಸತ್ತ ಮಯ? (Sā. 11). — ಬಲ್ಯೆನೆ. A large house (V. 4, 36). — ಬಲ್ಯರ. A large tree (Rā. 5, 89). — ಬಲ್ಯರೆ. A large deer (Rā. 5, 113). — ಬಲ್ಯಗುಳ್. (Smd. 197, 213). A thick hud (Rā. 9, 4). — ಬಲ್ಯುಡಿ. A large knot of hair (Sā. 1, 74; 3, 7, 15). — ಬಲ್ಯುಸುಡು. A large snout (Sā. 4, 9). — ಬಲ್ಯುನೆ. An object with a strong and sharp point (Rā. 6, 116). — ಬಲ್ಯುಲ. A large hare (Rā. 5, 113). — ಬಲ್ಯುಲೆ. A stout breast (J. 6, 17; 8, 19; 11, 9; 26, 11). — ಬಲ್ಯುಲಗು. Loud thunder (J. 7, 51). — ಬಲ್ಯಡವ. — ಅಡವ. A large jungle (Abh. P. 7, after 99; 7, 114). — ಬಲ್ಯರ. Another form of ಬಲ್ಯಾರ, q. v. (Bp. 9, 41; Tē. ಬಲ್ಯಡ). See ಸಿನ್ಹು. — ಬಲ್ಯರದಟ್ಟು. = ಬಲ್ಯರದಟ್ಟು. (Bp. 11, 26). — ಬಲ್ಯಾಟವಳ್. — ಅಟವಳ್. A great oheat (Rām. 1, 5, 32). — ಬಲ್ಯಾಳ್. — ಅಳ್. = ಬಲ್ಯುಣ್, q. v. (Abh. P. 7, 59; 11, 36; 13, 98). — ಬಲ್ಯಾರ್ಗ್ಲ. A man prominent among very valourous men (Abh. P. 12, 73; T. ವಲ್ಯಾರ್ಗ್ಲ). — ಬಲ್ಯಾರ್. — ಅರ್. = ಬಲ್ಯರ, ಬಲ್ಯಾರ್. N. (Bp. 25, 9, see ಸಿನ್ಹು; Tē. ಬಲ್ಯಾಡ; T. ವಲ್ಯಾರ್ = K. ಬಲ್ಯಾರ್). 2, the Ballāla country or dynasty. — ಬಲ್ಯಾರದಟ್ಟು. = ಬಲ್ಯರದಟ್ಟು. A Ballāla waist-hand or girth (ಸಜ್ಜನ, ಉಪರಕ್ಷಣ Nr.). — ಬಲ್ಯಾರದಟ್ಟು. A Ballāla screen or tatty (Rām. 1, 13, 7; Bh. 1, 12, 11; 5, 11, 44). — ಬಲ್ಯಾರ್ತನ. Great valour (ಶಾಸ್ತ್ರೀ Ūt. II, 76; Abh. P. 10, after 220; 15, 45). — ಬಲ್ಯೆತ್ತು. — ಅತ್ತು. A large ox or hull (ಮಜೋಕ್ಷ, ಉತ್ತರ Hā.; Bp. 56, 6). — ಬಲ್ಯೆಡೊಯ. — ಎಡೊಯ. A powerful lord. ಸಾರಲಿಂ! ಬಲ್ಯೆಡೊಯನ್ ಎನ್ನುದೆ ಮಾತು! (Smd. 277). — ಬಲ್ಯುಡಿ. — ವಡಿ. A strong door (V. 89, 8). — ಬಲ್ಯುಡಿಕಾದಿ. — ಬಲ್ಯುಡಾದಿ. (Smd. 286; Kk. 99). A great thief. ಬಲ್ಯುಡಿಕಾದಿನ ಪೋರ್ ಹಿಣ್ಣಿಡೆದೊನ್ನ ಪೋಯ್ತು (Smd. 386). — ಬಲ್ಯುಲ. — ಬಲ. A great force (Abh. P. 9, 97). — ಬಲ್ಯರ. — ಬರ್. Great power (Ūpr. 1, 79; 5, 128). — ಬಲ್ಯಿಸಿ. — ಬಿಸಿ. Great heat (V. 9, 74). — ಬಲ್ಯಿತ್ತರ. — ಬತ್ತರ. Great impetuousness or force (J. 26, 6). — ಬಲ್ಯುಡಿ. A heavy rain (Abh. P. 13, 76; Grj. 3, 81). — ಬಲ್ಯುಡಿರ್. A large thunderbolt (Sā. 3, 61; 4, 4). — ಬಲ್ಯಿರ. Large heads (Abh. P. 3, 158). — ಬಲ್ಯೆಡೊ. = ಬಲ್ಯುಡಿ. (Abh. P. 5, 38). — ಬಲ್ಯುಡಿ. A great pillage or ravage (ದರುದು Smd. I). — ಬಲ್ಯುಡಿನೆ. A strong, continuous drizzle. ವಶಾವಿನೋ ಮಸಗುತವರ್ಪ ಬಲ್ಯುಡಿನೆಯ ಸೋನೆಗೆ ಕಾಂಡೆನಕೇತಕವನಪ್ರಸರದಲಂಗಳ್ ಬಲಿಗುಡಿ (Smd. 88 Mdh. and another MS.).

ಬಲ bala. The right (not the left), the right side (ಅವಸವ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣ Hā., Mr. 436; ದಕ್ಷಿಣ Sī. 108; C.; T., M. ವಲ; Tē. ವಲಿ). ತರೀರದ ಬಲಭಾಗವು (ಅವಸವ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣ); ಸಾರಿಗಳನ್ನು ಎಡ ಬಲ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಅಯ್ಯಿಸುವುದು (ಪರಿಣಾಯ); ಬಲದ ಕೆಯ್ಯೆ ನೆಗಹಿ ಇಕ್ಕಲು ಪಟ್ಟಿನ್ನದ ಯಜ್ಞಸೂತ್ರವು (ಉಪವೇಶ); ಎಡದ ಕಾಲನುಡುಗಿ ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ನೆ ಇಕ್ಕುವುದು (ಅಲಿಥ), ಬಲದ ಕಾಲನುಡುಗಿ ಎಡದ ಕಾಲ ಮುನ್ನೆ ಇಕ್ಕುವುದು (ಪ್ರತ್ಯಾಲಿಥ Nr.). ಎಡ ಬಲ (Bh. 3, 18, 27; Rām. 1, 13, 4; C. Bp. 5, 8). ಕೆಲ ಬಲ (Bh. 2, 4, 12; J. 30, 29). ಹೊರೆಯುವವನ ಬಲಕ್ಕೆರ ಬೇಡ, ಅದು ವವನ ಎಡಕ್ಕೆರ ಬೇಡ (Prv.). See Sī. 205. 212. 288. 376; Bp. 24, 28. 42; 50, 27. 28; 55, 16. — ಬಲಕಡೆ. = ಬಲಗಡೆ. The right side (My.). ಮಯ್ಯೆ ಬಲಕಡೆ (ಅವಸವ್ಯ Sī. 376). — ಬಲ ಕಣ್ಣು. = ಬಲಗಣ್ಣು. The right eye (My.). — ಬಲಕೆಯ್. The right hand (My.). — ಬಲಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To cross one's

path from left to right (C.). — ಬಲಗಡೆ. = ಬಲಕಡೆ (My.; Sī. 342). ಬಲಗಡೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಮಾಂಸವಣ್ಣು (ಯ್ಯಾಳ G.). — ಬಲಗಣ್. — ಕಣ್. = ಬಲಕಣ್ಣು. (Bp. 18, 46). — ಬಲಗಣ್ಣು. = ಬಲಗಣ್. (My.; B. 4, 168). — ಬಲಗಾಲು. — ಕಾಲು. The right foot (B. 5, 161; My.). — ಬಲಗೆಯ್. — ಕೆಯ್. The right hand (Bp. 52, 41). 2, a superior caste of Hūlāyas (My.). ಬಲಗೆಯ್ಯವನು, a Hūlāya of that caste (My.). — ಬಲಗಿರ್. — ಕಿರ್. To circumambulate from left to right so that the right side is towards the person or object saluted. ನನ್ನಿಯಂ ಬಲಗಿರ್ಣ್ಣು ವನ್ನಿ ಸಿ (Bp. 2, 55). See Bp. 43, 21; 46, 55; 51, 79; 57, 50. — ಬಲಗಿರ್ಣಲು. — ಕಿರ್ಣಲು. The right, i. e. to the right, of the pole of a cart, as an ox (My.). — ಬಲತಾಯಿ. A step-mother (Dp. 32, 1; My.). C. ಮಲ. — ಬಲದಂ. — ಅಂ. (Smd. 136). A man of the right. — ಬಲ ದೆಸೆ. The right direction or side (Bp. 53, 36). — ಬಲದೊಡೆ. — ತೊಡೆ. The right thigh (Bp. 18, 16; 55, 17; My.). — ಬಲ ದೋಳ್. — ಉ. — ತೋಳ್. The right arm (Bp. 28, 46; 37, 46; My.). — ಬಲನೊಡು. — ಅ. — ತೊಡು. To put to, or wear on, the right side (i. e. over the left shoulder and under the right arm). ಏನ್ನವಿರಮಂ ಬಲನೊಡು ವುವುದು (ಉಪವೇಶ Hā.). — ಬಲಭಾಗ. The right part; the right side (ದಕ್ಷಿಣ Hā. 14; ಅವಸವ್ಯ Sī. 376). — ಬಲಮುರಿ. Turning or winding to the right; a place at which a river turns to the right; N. of places (My.). ಕನ್ನವುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಳೇ ಕತ್ತು ಕೊಡ್ತೆ ಬಲಮುರಿಯಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲು ಮುದ್ದೇ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡ್ತೆ (Prv.). — ಬಲಮುರೇಕು. A couch that winds to the right (My.). — ಬಲಮುರಿ. — ಅ. — ಮುರಿ. To turn or wind to the right, as a river, etc. (Bp. 32, 36). — ಬಲವಂಶ. — ವಂಶ. The right side (My.). — ಬಲವರ್. — ಬರ್. To come to the right side: to move round a person or an object, or circumambulate them, with the right side turned towards them. ಅಲರ ಪೊಸಗಿವ್ವಿನ್ನೆಗೆ ಉ ಮ್ವಿನಗ್ಗಲಿಸಿ ನೀನೆ ರಟ್ಟಿಪಡೆನುತಂ ಬಲವನ್ನ ಎದುಗುವ ತೊಡಿ ಬಲ ವನ್ನು ಎದುಗಿದುದು ತುಮ್ಮಿಗಳ್ ಪಾದರಿಯೊಳ್ (Ūpr. 7, 55). See Smd. 24. 75; Ūpr. 7, 56; Abh. P. 14, after 103; Grj. 3, 72; Rā. 2, 38; J. 18, 62; ಎಡವಲವರ್. — ಬಲವಾಗು. — ಆಗು. To hecome to the right side: to cross one's path from left to right (My.). — ಬಲವಯ್ಯಿಸು. — ಅಯ್ಯಿಸು. To cause to go or turn to the right (Bp. 82, 27).

ಬಲ hala. 1. = ಫಲ. See ಳಾಗು.

ಬಲ hala. 2. = ಬರ್, ವಲ. (One of the *lalsamas* Smd. 384; Kk. 95; Sī. 77). Power, strength, might, rigour: force, virtue in things or persons (ತಕ್ತಿ Nu. 14; Mr. 503). 2, force, violence, rigour, severity; — daring, rashness, etc. (ಸಾಹಸ Sī. 108). 3, help, means, influence (ಸಹಾಯ 14). 4, massiveness, bulkiness (ದೊಡ್ಡತು, ಸ್ಥೂಲ 14). 5, force, troops, a host, an army (ಸೈನ್ಯ 14; ವಾಹಿನಿ Sī. 108; ದರ್, ಸೇನೆ Nu. 9; see ಪಡಿ 5 and ಮೊಗ್ಗಲಿ). 6, body, form, figure, shape (ರೂಪ 14). 7, semen virile (ಇನ್ದ್ರಿಯ 14; 503). 8, a crow (ವಾಯಸ, ಕಾಗೆ 14; ಕಾಗೆ 508). 9, Balarama, the elder brother of Kṛṣṇa, also called Baladēva, Balabhadra, etc. (ಅಸಿತಾವುರ, ಬಲಭದ್ರ 14; ಮುಸರಿ 503). 10, N. of a demon (ದನುಸ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 14; ರಕ್ಷ 503). 11, N. of an author (Nu. 3). 12, the sky (ವಿಷಾಯಸ, ಆಕಾಶ 14). 13, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 14; ನೀರ್ 503). 14, black (ಅಸ, ಕಪ್ಪ 14). 15, an oblation (ಅಹುತಿ, ಹುತಾಹುತಿ 14; ಅಹುತಿ 503). ಬಲದಲ್ಲಿ ವಾರಿ ಮೇಲು, ಡಲದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಮೇಲು. — ಬಲವದ್ವಯ ಬಲವಾದ ಮೇಲೆ ಫಯ ಪಡುವದೇ ಸರಿ. — ಬಲವದ್ವಯ ಕೇವಲ ನೋಡ ಬೇಕು. — ಬಲವದ್ವಯ ನೆಲ. — ಬಲವದ್ವಯ ಹೊತ್ತರೆ ಸುಳ್ಳೆ

ಯಾಕೆ ಬೀದುವನು?—ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅರಸು ಬಲ, ಕಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಬಲ (Prva.). — ಬಲಗುಣ್ಣು. Strength to decrease; to decrease in strength (My.; B. 4, 184). — ಬಲಗೋಳ. ಕೋಳ. ಬಲಗೋಳು. To get strength, to become strong (Bp. 2, 55; My.). — ಬಲಗೊಳಿಸು. To strengthen (My.). — ಬಲಂಗಿಡು. -ಂಕಡು. Strength to be destroyed or lost; to lose strength (Grij. 9, after 58). — ಬಲಂಗಿಯ್ನು. To make effort (Ūpr. 9, after 92). — ಬಲ ಪಡಿಸು. To strengthen (My.; ಬಲಿಸು G.). — ಬಲರಕ್ಕು. = ಬಲರಾಕ್ಷಸ No. 1. (St. & Pi.). 2, a kind of eatable Arum (My.; see ಮರಸಣಿ, ಮರಸಣಿಗೆ). — ಬಲವದ. -ಅದ. = ಬಲಂಗಿಡು. (Ūpr. 2, 42).

ಬಲಕರ hala-kara. Strengthening. (My.).

ಬಲಕಾಯಿಸು balakāyisu. = ಬಲಗಾಯಿಸು. To strengthen; to increase (v. t., My.; H. ಬಲಾಯಿಸು); to grow strong (My.).

ಬಲಕ್ಷ balaksha. = ಬಲಕ್ಷ.

ಬಲಗಾಯಿಸು balagāyisu. = ಬಲಕಾಯಿಸು. (My.).

ಬಲಗಾಡ hala-gāra. A strong, powerful man; a rich man (My.).

ಬಲಜಿ bala-ja. = ಬಲಜಿ. A city-gate. 2, a field. 3, a pretty figure.

ಬಲಜಿ hala-jā. = ಬಲಜಿ. A pretty or handsome woman.

ಬಲದೇವ bala-dēva. The elder brother of Kṛishṇa. 2, N. (Bp. 3, 86; 9, 48).

ಬಲಬಲಿಕೆ balabalikē. Suffering, distress, trouble (ಪಾಡು Sm. 98; Tē. ವಲ್ಲನೆ; Mhr. ಬಲಬಲ, disorder, confusion; Mhr., H. ಬಲಾಯ, misfortune).

ಬಲಭದ್ರ hala-bhadra. A strong, robust man. 2, the elder brother of Kṛishṇa (ಬಲ, ಅಸಿತಾಮ್ಬರ Nn. 14; Śmd. 251). 3, N. See ಪಾರಾಜಿಕರ.

ಬಲಭದ್ರಿಕೆ bala-bhadrikē. A species of medicinal plant.

ಬಲಭಿದ hala-bhid. The slayer of the demon Bala: Indra. (My.).

ಬಲಭೇದ bala-bhēdi. = ಬಲಭಿದ. (My.).

ಬಲಯುಕ್ತ bala-yukta. Endowed with strength or power (My.).

ಬಲಯುತ bala-yuta. = ಬಲಯುಕ್ತ. (J. 2, 13). 2, being together with Bala (2, 18).

ಬಲರಾಕ್ಷಸ bala-rākshasi. = ಬಲರಕ್ಕು, ಬಲರಾಕ್ಷಸ. An under-shrub, Pavonia odorata Willd. (St. & Pi.). 2, = ಬಲರಕ್ಕು No. 2. (My.; Tē. ಬಲರಕ್ಕು, Arum macrorhizon). — ಬಲರಾಕ್ಷಸಗಡ್ಡೆ. A kind of perfume (ರಾಕ್ಷಸ, ಚಣ್ಣ, etc., ಕರೀ ಕಡೋರ Si. 154).

ಬಲರಾಮ bala-rāma. = ಬಲಭದ್ರ No. 2. (Mr. 19); N. — ಬಲರಾಮವಣ್ಣಿ. N. (Bp. 56, 27).

ಬಲವತ hala-vat. Possessing power, mighty, strong; stout, lusty; — vehement, violent; — dense, thick. 2, in a high degree, much, very, well.

ಬಲವತಿ hala-vati. A powerful, strong woman. (My.).

ಬಲವನ್ತ bala-vanta. (Tbh. of ಬಲವತ್). = ಬಲವನ್ತ. Strong (Rāghō. 17, 73); a powerful, mighty, influential man; a stout or lusty man (ಸ್ಥೂಲಂ, ಬಹುಲಂ, ಪೀನವಂ, ದೊಡ್ಡತನವಂ Mr. 232; see ಅಂಸಕಳ; Bp. 18, 86; 10, 32; My.); a rich man (My.). ಸುಪ್ರಲಾ ಇರುವ ಅರಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವನ್ತನು (ಅಧೀಶ್ವರ Si. 256). ಬುದ್ಧಿವಂತನೇ ಬಲವನ್ತನು. — ನೆಲ ಬಲವನ್ತನಿಗೆ, ಕುಲ ನೇಮವನ್ತನಿಗೆ (Prva.). 2, force, rigour, violence (My.). ವಾದದೀಪದ ಮನೆಯ ಬಲವನ್ತವೇನು? (why should one use force in order to live in etc.? Dp. 148). — ಬಲವನ್ತ ಮಾ

ಡುವೆ. Doing (anything) by force, acting with violence, etc. (ಪ್ರಸಭ, ಬಲಾತ್ಕಾರ Si. 295).

ಬಲವನ್ತಿಕೆ halavantikē. = ಬಲವನ್ತ No. 2. (My.).

ಬಲವರ್ಧನ hala-varḍhana. Increasing power, strengthening. (My.).

ಬಲವಲ balavala. = ಬಲೋಲ, ಬೆಳಲ q. v., etc. (Z.).

ಬಲವಿನ್ಯಾಸ hala-vinyāsa. Array of troops.

ಬಲವಿರೋಧ hala-virōdhi. Indra (Śmd. 200).

ಬಲವು bal-a-vu. (Śmd. 247). = ಬಲುವು.

ಬಲವೈರಿ hala-vairi. Indra (ವಲಗಜ್ಜ, ಇಂದ್ರ, etc. Kk. 10b; Śmd. 251).

ಬಲಕಾಲ bala-kāli. Possessing strength, strong, vigorous. (My.).

ಬಲಕಾಸನ bala-kāsana. Indra (My.).

ಬಲಸೂದನ bala-sūdana. Indra.

ಬಲಸೋದರ hala-sōdara. Kṛishṇa (My.).

ಬಲಹರಿ hala-hari. N. — ಬಲಹರಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 9).

ಬಲಹೀನ hala-hina. Destitute of strength, weak, infirm. (My.; B. 5, 115).

ಬಲಹೀನತೆ hala-hinatē. = ಬಲಹೀನತ್ವ. (My.).

ಬಲಹೀನತ್ವ bala-hinatva. Weakness, prostration of strength, infirmity. (My.).

ಬಲಾಕೆ bala-ka. = ಬಲಾಕೆ. (ಬಿಸಕಣ್ಣು, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕು Mr. 172).

ಬಲಾಕೆ bala-kē. A kind of crane (ಬೆಳ್ಳಕ್ಕು Hā.).

ಬಲಾಭ್ಯ hala-ābhya. Abounding in strength or power, strong, etc. (ಬಲಾನ್ವಿತ, ಶಕ್ತಿ Nn. 60; Śmd. 251; My.; B. 4, 144, 228).

ಬಲಾತಿ bala-ti. By force, with violence.

ಬಲಾತ್ಕರಿಸು bala-t-karisa. = ಬಲಾಕರಿಸು. To do (any thing) by force, to act with violence, to use or employ force; to constrain or compel (My.). ಕೃತರ ಮೇಲೆ ಬಲಾತ್ಕರಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು (B. 5, 8).

ಬಲಾತ್ಕಾರ hala-t-kāra. Doing anything by force, force, violence (ಬಲವನ್ತ ಮಾಡುವೆ Si. 295; B. 5, 2, 84). ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ತನ್ನ ನಾಯಿ ಮೊಲನ ಹಿಡಿದೀತೇ? — ಬಲಾತ್ಕಾರವಿದ್ದರೂ ಚಮತ್ಕಾರವರ ಬೇಕು (Prva.). — ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮಾಡು. = ಬಲಾತ್ಕರಿಸು. (My.).

ಬಲಾಧ್ಯಕ್ಷ hala-adhyaksha. A general. 2, an ox or bull (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಬಲಾನ್ವಿತ hala-anvita. Possessed of power, powerful, strong (ಶಕ್ತಿ, ಬಲಾಧ್ಯ Nn. 60).

ಬಲಾಬಲ hala-abala. Strength and weakness, comparative strength and want of strength, relative importance and insignificance. (My.).

ಬಲಾರಾಕ್ಷಸ hala-rākshasi. = ಬಲರಾಕ್ಷಸ No. 2. (My.).

ಬಲಾರಾತಿ hala-arāti. = ವಲಾರಾತಿ. Indra. (My.).

ಬಲಾರಿ hala-ari. Indra. 2, N. of a female demon (Sāstra-sāra in W. v. 1259).

ಬಲಾಹಕ hala-haka. A cloud.

ಬಲಿ bali. 1. (= ಬಲಿ 1). To increase, to grow, to become larger; to become abundant; to grow strong; to become big or stout; to become tight, firm, or hard; to become full

grown (ವರ್ಧನ ಸಿಮ. 108; My.; T. ವರಿ, ವಲು; M. ವಲ್ಲ; Tē. ಬರಿ, ಬಲು; cf. ಬಳಿ 1). P. ps. ಬರಿದು (Bp. 1, 38; etc., etc.), ಬರಿತು (My.). ಫಲಮಾಗಿ ಬರಿಯದೊಡನೆ ತಾವೆ ಕೆಡುವ ಧಾನ್ಯಗಳು ಒಪ್ಪಧಿಗಳಿಸುಗು (Nr.). ಬರಿತರುತಿ (ಸಾರ, ಮರ್ಘ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವಿಕೆ Si. 122; ಬಲ, ಸ್ಥೂಲ್ಕ 455). ಸ್ವಲ್ಪ ಬರಿತ ಮಗ್ಗು (ಕರಿಕೆ, etc., ಕಾಯಿಗೆ ಬಸ್ತ ಮಗ್ಗು 123). ಬರಿತವನು (ಬಲ ವತ್, ಮಾಂಸಲ 196). ಬರಿತದು (ಪೀನ, ಸ್ಥೂಲ, ಪೀವರ, etc. 370). ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರಿತದು (ಸ್ಥವೃತ್ತ 384). ಬರಿತು ತೋರವಾಗಿರು ವನು (ಸ್ಥೂಲ 417). ಬರಿತು ದೊಪ್ಪವಾದವನು (ಸ್ಥೂಲ 457). ಬರಿದ ಕತ್ತಲೆ (ಅನ್ಯತಮಸ Mr. 67). ಬರಿದ ಮಡಲ್ (ಅವರೋಹ, ಲತೋದ್ಗಮ 106). ತನೆ ಬರಿಯೆ ಪರಿಕ್ರಿಯಕ್ಕು (180). ಬಗಿನ ಚಪ್ಪ ಬರಿಯುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆಕ್ರೀಡದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ (B. 3, 114). ಹತ್ತಿಯ ಕಾಯಿಗಳು ಬರಿತು ಹ ಸ್ನಾಗಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (4, 27). See Bp. 1, 8; 3, 1, 4; 12, 37; 15, 28; 18, 55, 66; 20, 25; 24, 58; 27, 57; 39, 46; 42, 31; 44, 13, 46; 47, 23; 50, 67; 55, 10; 57, 47; Rām. 1, 13, 2; Bb. 1, 8, 18. 2, to in-crease (v. t.); to make strong; to fix firmly; to clench; to fasten (My.). ಪದಿದ ಅಂಗಮಂ ಬರಿದಹ ಅನಲಂ (ಕೂರ್ಮ Mr. 51). ಬರಿದು ಒಡಗಿಯ್ತೆ ಕೆಯ್ (ಮುಪ್ಪ 323). See Ahb. P. 10, 186; Bp. 21, 29; Bb. 1, 10, 33; 6, 4, 140; J. 8, 3; 9, 17; 13, 42; 14, 3; 31, 33.

ಬಲಿ bali. 2. = ಬದಿ 1, No. 2. See ಸುಮು, ಸೂತ.

ಬಲಿ bali. 3. = ಬದಿ 2. See ಅಟ್ಟುಮ್ಪರಿ, ಬದಿವರಿ, ಬದುವರಿ.

ಬಲಿ bali. Tax, impost, tribute, royal revenue (ಕರ Nn. 19; ಪ್ರಕೃತಿ 16). 2, an oblation or religious offering, any oblation or act of worship not being a real sacrifice (ಅರ್ಚೆ, ಸವರ್ಯ, ಉಪಹಾರ, ಪೂಜೆ Mr. 28; ಉಪಹಾರ ಸಿಮ. 108). 3, the offering of a portion of the daily meal of ghee, boiled rice, etc. to all creatures of every description, i. e. to gods (especially to the grīhadēvatās or household spirits), semi-divine beings, men, animals, trees, etc., and inanimate objects, performed by throwing up into the air, generally at the door of the house, the remains of the morning and evening meal, uttering at the same time a mantra to some of the inferior deities, to the guhyakas, etc., or to the spirits of trees, waters, etc., the real consumers of the offering being the birds, dogs, insects, etc. in the neighbourhood of the house;—a daily offering of boiled rice to the viśvādēvas before the after-noon-meal to be consumed by dogs (My.);—any religious offering (not real sacrifice) presented on the occasion of a change of the moon (ವರ್ಣಗಳ್, ನಾನಾ ಬರಿ ಗಳ ಕೊಡುವುದು 16). 4, an offering to demons (especially also Durgā or Kālī), etc., performed by putting heaps of boiled rice, or by killing sheep, buffaloes, etc., and also men (My.; see ಅಸುರ, ಎಡವರಿ, ದಿಗ್ವರಿ, ನರ, ಪ್ರೇತ, ಭೂತ; J. 31, 55). 5, boiled rice (ಅನ್ನ, ಒದನ, etc. Mr. 214). 6, N. of a dāitya, son of Virūcana, who by Viṣṇu (as vāmana) was tricked out of heaven and earth which belonged to his dominions, when Viṣṇu, in consideration of his virtues, left pātāla still in his dominion (ಬಲೀಶ್ವ 16; Sīmd. 251; Bp. 54, 38; 57, 23; J. 29, 1, 14). 7, powerful, strong; a soldier;—a general (ಇಮ್ಮಾನ, ಸೇನಾಪತಿ 16). 8, a virtuous man (ಸುಜನ, ಸಜ್ಜನ 16). 9, power, virtue (ಬಲ, ಶಕ್ತಿ 16). 10, good report, fame (ಕೀರ್ತಿ 16). 11, a festival, etc. (ಉತ್ಸವ, ಉತ್ಸವ 16).

12, a washerman (ರೂಪ, ಅಗಸ 16). 13, a crow (ವಾಯು, ಕಾಗೆ 16; ಕಾಗೆ Mr. 476). 14, sulphur (ಗಸ್ತಕ 16). 15, = ವರಿ 1, No. 2, q. v. — ಬಲಿ ಇಕ್ಕು. = ಬಲಿ ಕೊಡು. ಹರಸಿ ಬಲಿ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಗೋಚರಿಸದೇ ರಣವಿಜಯನಿಧಿ? (Bh. 10, 6, 3). — ಬಲಿ ಕೊಡು. = ಬಲಿಗೊಡು, q. v. To present a bali. ಬಲಿ ಕೊಡುವ ಹಲಕ್ಕೆ ಬನ್ನಾನೇ? (Prv.). ಬಲಿ ಕೊಡೋಣ (ಶಾಮಿತ್ರ G.). — ಬಲಿ ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To make a bali (of somebody, Rāv. 11, 165; V. 14, 38). — ಬಲಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. A post to which the victims are tied that are offered to a demon (My.). — ಬಲಿಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. A stone on which a victim's blood is shed, its flesh (or parts of it) is put, and oblations of rice, flowers, etc. are deposited (My.). — ಬಲಿಗದ್ದು. — ಕೆದ ದು. To throw any bali about (Rāv. 14, after 5). — ಬಲಿ ಗೊಡು. — ಕೊಡು. = ಬಲಿ ಕೊಡು (J. 5, 72, q. v.). — ಬಲಿಗೋ. — ಕೋ. To take as a gift or oblation (Rāv. 3, 101; Sīv. 4, 6). — ಬಲಿ ತಿನ್ನು. To eat a bali. ಬಲಿ ತಿನ್ನುವವನ ಕೂಡೆ ಕುರಾ ಕೇಳೋದೇನು? (Prv.). — ಬಲಿ ಹಾಕು. To cause to offer any bali (especially bloody ones, buffaloes, sheep, etc. to bhūtas, Mārī, Durgā, etc., My.). 2, to cause to dispossess or eject evil spirits by means of mantras and the offering of a fowl (My.). — ಬಲಿ ಹಾಕು. To offer as a victim or immolate, as a buffalo, a sheep, a goat, a fowl, etc., to evil spirits (My.); to offer boiled rice to them (My.). 2, to dispossess or eject evil spirits by means of mantras and the offering of a fowl (My.). ಬಲಿ ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ಬಕ್ಷಿಸಾದೇಬರ ಅವನೇ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿ bali-śakravartī. = ಬಲಿ No. 6. (My.).

ಬಲಿದಾನ bali-dāna. Oblation of a bali. ಬಲಿದಾನ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಮಾಧಾನ ಬೇಕು (Prv.).

ಬಲಿದ್ವಯ bali-dhvamsi. Viṣṇu.

ಬಲಿನ balina. = ವರಿನ. (ಮಯ ಮೇಲೆ ನೀಡುಗೆಗಟ್ಟುವವನು G.).

ಬಲಿನಿಕೇತನ bali-nikētaṇa. Bali's habitation: pātāla (Mr. 892; see ಬಲಿ No. 6).

ಬಲಿವಾಡ್ಯ bali-pāḍya. A yearly feast on kṛtīkāsukla-pāḍya in memory of Viṣṇu's humbling Bali (My.).

ಬಲಿಪೀಠ bali-pīṭha. A structure of stone (altar) for putting boiled rice, fruits, flowers, and oblations of water upon, as a secondary pūjā; there is either one such pīṭha in front of a temple or there are eight round about it (My.).

ಬಲಿಪುಷ್ಪ bali-puṣṭa. Nonrisbed by balia: a crow.

ಬಲಿಪ್ರದಾನ bali-pradāna. The act of putting the offerings on the baliṭṭha or the baliṭṭhas (My.).

ಬಲಿಬನ್ನಾಕ್ಷಿ bali-handba-akṣi. The bitter apple, Cucumis oolocynthis (ವಾರುಣಿ, ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ Mr. 146).

ಬಲಿಬರ್ಡ balibarda. = ಬರಿವರ್ಡ. (Ūpr. 2, after 24).

ಬಲಿಭುಜ bali-bbuj. ಬಲಿಭುಕ್. Devouring balia: a crow (ಕಾಗೆ Nn. 97).

ಬಲಿಮುದ್ರೆ bali-mudrē. A seal or mark applied to the body of the victim of a bali. ಬಲಿಮುದ್ರೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸುಲಗೆ ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ (Prv.).

ಬಲಿಯಿಸು baliyisu. = ಬಲಿಸು. To make firm, to fasten (Ahb. P. 14, 180).

ಬಲಿವರ್ಡ baliwarda. = ಬಲಿವರ್ಡ, ಬಲೀವರ್ಡ. (ಮುರಿ ಸಿಮ. 103).

ಬಲಿಕೃಷ್ಣ bali-kṛṣṇa. Viṣṇu (My.).

ಬಲಿಷ್ಠ balishtha. (fr. ಬಲಿನ್). Most powerful, strongest, very strong or powerful. (My.; Bp. 30, 4; 44, 16; B. 4, 12; 5, 12, 130).

ಬಲಿಸದ್ಯ balisadma. The abode of Bali: pātāla (see ಬಲಿ No. 6).

ಬಲಿಸು balisu. = ಬಲಿಸು. To make strong or firm (ಬಲ ಪಡಿಸು G.); to increase (v. t., J. 6, 37); to clinch; to fix firmly, to fasten, to tie, to tighten (Bh. 6, 4, 140; My.); to plant, as a garden (B. 3, 63); to found, as a town (B. 5, 195).

ಬಲಿಹ ಬaliha. Making firm, clinching, etc.

ಮುಖ್ಯಯ ಬಲಿಹ (ಮುಖ್ಯಬನ್ಧ, ಸಂಗ್ರಹ Nr.).

ಬಲಿಹರ ಬali-hara. Vishnu (Mr. 18).

ಬಲೀನ್ದ್ರ ಬali-Indra. = ಬಲಿ No. 6. (ಬಲಿ Nn. 16).

ಬಲೀನ್ದ್ರ ಪೂಜೆ balindra-pūjē. Worship of Ball in the form of a hall of oow-dung ornamented with flowers, on the halipādya (My.).

ಬಲೀಮುಖ ಬali-mukha. = ವಲೀಮುಖ. Wrinkled-faced: a monkey (ಕೋಡಗ Mr. 161).

ಬಲೀವರ್ಧ ಬalivarda. = ಬಲಿವರ್ಧ. A bull or ox.

ಬಲು ಬalu. = ಬಲಿ 2. Strength, etc. — ಬಲು ಕೆಟ್ಟದು.

That which is very bad (My.; B. 4, 154). — ಬಲುಕೋಪ ದಾಡೆ. Hnge, sharp tnsks (C. Bp. 47, 14). — ಬಲುಗಡರ್.

-ಕಡರ್. A great ocean (Bh. 5, 11, 40). — ಬಲುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ = ಬಲ್ಲತ್ತಲೆ. Thick or dense darkness (Bp. 16, 23; Bh. 1, 8, 93; 1, 16, 15; J. 4, 12).

— ಬಲುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ = ಬಲ್ಲತ್ತಿ. A large knife (Bp. 25, 25). — ಬಲುಗಬ್ಬ. Great pride (ಗರ್ವ C. I, 26).

— ಬಲುಗರ. -ಕರ. 1. A powerful hand or ray (Bp. 44, 45; 50, 24). — ಬಲುಗರ. 2. Much or strong poison (J. 18, 51).

— ಬಲುಗರ್ವ. = ಬಲುಗಬ್ಬ. (My.). — ಬಲುಗಲಹ. -ಕಲಹ. A great hattle (Rām. 6, 50, 21). — ಬಲುಗದಿವೆಗೂದು. -ಕದಿವೆ-ಕೂದು. Much boiled rice of the kalavē kind (Rām. 6, 55, 15).

— ಬಲುಗಾಯ. A severe wound (My.). — ಬಲುಗುತ್ತ. -ಕುತ್ತ. A severe illness (Bp. 15, 19).

— ಬಲುಗುಬ್ಬ. A severe blow with the fist (Rām. 6, 38, 12). — ಬಲುಗಯ್ಯ. -ಕಯ್ಯ. A large weapon (Bh. 3, 6, 23).

— ಬಲುಗಯ್ಯಣ್ಣ. -ಕಯ್ಯಣ್ಣ. A warrior with a powerful hand, one of great strength (Bh. 2, 2, 77). — ಬಲುಗರಹುಗಾರ್. -ಕರಹು-ಕಾರ್. A foot with large shoes (Bp. 18, 22).

— ಬಲುಗಲಸ. -ಕಲಸ. Much work (My.). — ಬಲುಗಲಸ. -ಕಲಸ. An assiduons or laborious person (ಕರ್ಮಣಿ, ಕರ್ಮ ಕೂರ Mr. 236).

— ಬಲುಗೋಡೆಗನ್ನ. -ಕನ್ನ. A hole (made by hnglars) in a thlok wall (Bp. 31, 5). — ಬಲುಗೋವ.

-ಕೋವ. Great anger (ಕಾಯ್ಬ C. I, 12). — ಬಲುಕೋದ್ಯ. Great astonishment or wonder (ಕಂಗು C. I, 73).

— ಬಲುಜಾಣ. A very knowing or clever man (B. 4, 80). — ಬಲುಪನ್ನ. Severe onrsing (ತನ್ನ, ವಂಗ್ರಹ Mr. 530); exoessive triokery. — ಬಲುಪಗರ್. -ತಗರ್. A large ram (Grj. 6, 59).

— ಬಲುಪರ್ವ. Great pride (Bp. 82, 33). — ಬಲುಪಸಿ. = ಬಲ್ಲಸಿ. A large pointed stake (Bp. 16, 11).

— ಬಲುಮುತ್ತು. A large mouthful of food (Bh. 1, 10, 33). — ಬಲುಪೆಪ್ಪ. -ತಪ್ಪ. A large or firm raft (Bp. 60, 46).

— ಬಲುಪೆನ್ನ. Great humbleness (B. 4, 90). — ಬಲುಧನ. Great riches (Dp. 1).

— ಬಲುಧನಿಕ. A very opulent man (Bp. 22, 54). — ಬಲುನಿಮೋಗ. An important business or office

(Bp. 5, 4). — ಬಲುನುಡಿ. A severe, harsh word (ಎಕ್ಕಪ್ಪ Mr. 84).

— ಬಲುಪಾಪ. Great, or much, sin (Bh. 1, 8, 67).

— ಬಲು ಬಲು. rep. A very great quantity, very much or many (My.). — ಬಲುಬಲಿ. A large or strong net. ಮೋಕ ಮೆವ್ವು ಬಲುಬಲಿ (Jmt. 24).

— ಬಲುಬೊಟ್ಟೆ. A loud hellowing, etc. (Bh. 6, 2, 4). — ಬಲುಭಟ. A strong warrior (J. 4, 18).

— ಬಲುಭಾರ. Excessive weight, a heavy burden (ಧಾರಣೆ Bhn. 51).

— ಬಲುಮದ್ದುಗಾರ್. A great female poisoner (Bp. 40, 56).

— ಬಲುಮುನಿಸು. = ಬಲುಗೋವ. (Bp. 47, 47).

— ಬಲುಮೆಳೆ. A large clump of trees (Bh. 6, 4, 108).

— ಬಲುಯೋಚನೆ. Deep thought (My.); great sorrow (My.). — ಬಲುನಿಡಿ. -ನಿಡಿ. 1. To seize or lay hold of with one's whole mind (Rām. 3, 7, 22).

— ಬಲುನಿಡಿ. -ನಿಡಿ. 2. Firm seizure, fast hold (Bh. 8, 27, 27).

— ಬಲುಸನ್ನೋವ. Much pleasure (B. 4, 18).

— ಬಲುಸದ್. Great boldness, etc. (Bh. 3, 13, 17).

— ಬಲುಸೂತ್ರ. A firm, or stont, cord (Bp. 49, 44).

— ಬಲುಪಾನಿ. A serious damage, loss or calamity (My.). — ಬಲುಹುರಿ. Many twists (Bh. 1, 10, 27).

— ಬಲುಹೊದರ್. A thick hush (Bh. 1, 20, 60).

— ಬಲುಹೋರಿ. A large bull or ox (Bp. 56, 28).

ಬಲಿಕೆರೆನು balikarisa. = ಬಲಾತ್ಕರಿಸು. (Bp. 28, 11; 38, 24; 40, 50).

ಬಲುಮೆ ಬalumē. = ಬಲಿ 2. Strength, power;—force, violence, rigour (My.; Tē. ಬಲಿಮ).

ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಇನ್ನು ಬಲುಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಅನ್ಯಾದ್ಧು ಆತನಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ? (B. 2, 45). See Bp. 51, 72; 52, 82; 58, 30; 61, 77.

ಬಲುಹು ಬaluhu. = ಬಲಿವ, ಬಲ್ಪು, ಬಲ್ಯು. Increase;—

strength, power, vigour, ability; firmness; influence, importance (ಪ್ರಾಣ, ಸ್ಥಾಪನ, ಬಲ, ದೃಷ್ಟಿ, ಒಪ್ಪಣೆ, ಶುಷ್ಕಣೆ, ತರಣ, ಸಹಣೆ HIA.; ಸತ್ಯ Nr.; ಅಕ್ಷ, ಬಲ್ಪು Nn. 37; My.);—force, violence, compulsion (ಕಠ, ಪ್ರಸಫ HIA.; ಹರ, ಪ್ರಸರ Mr. 461 in three MSS., one MS. ಬಲ್ಪು).

ದೇಹದ ಬಲುಹು (ಬಲ, ವೀರ್ಯ); ಬುದ್ಧಿಯ ಬಲುಹು (ಧೀಶಕ್ತಿ, ನಿಷ್ಠಮ); ಬಲುಹಣಿ ಕಟ್ಟಿದ (ಗ್ರಹ Nr.). ವಿವಿಧ ತೋರ ಬಲುಹನಲಿ (Bh. 1, 10, 37).

ಮನದ ಬಲುಹಂ ನೋಡಿದವಂ (Bp. 19, 85). See Bp. 19, 26; 21, 47; 26, 25; 40, 45; 46; 50, 25; 51, 81; 58, 37; 59, 13; Ahhā. 1, 35; Rām. 3, 8, 69; Dp. 148, 1; ಅತಿ.

ಬಲಿ ಬalē. A net (ಅನಾಯ, ಜಾಲ, ಕುವೇಣಿ, ಮತ್ಸ್ಯಬನ್ಧನಿ HIA., Nr., Mr. 378; Si. 86; ಜಾಲ Nn. 84, 47; My.; M., Tē. ವಲಿ; T. ವಲೈ).

ಮೃಗಗಳ ಹಿಡಿದ ಬಲಿ (ವಾಗುರೆ Nr.; Si. 343). ಕಾನನದಿ ಬೀಸಿದ ಬಲಿ (Bh. 1, 8, 53).

ಭೂಪತಿಲಕ ಸಿಲುಕಿದನ್ ಅವದಿರೊಡ್ಡಿದ ಬಲಿಗೆ (2, 13, 45). ಬಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಕೋಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ತೇ?—ಬಲಿ ನೇಯ್ದ ಮರಕಾಲ ಬಟ್ಟಿ ನೇಯ್ದಿರೇ?—ಬಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದವಕ್ಕೆ, ಬಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಇದುವೆ (Prva.). See Bp. 27, 20, 23, 24; 54, 29; Bh. 3, 18, 19; Sāv. 3, 49; J. 28, 47; 30, 15; ಇದು ವಲಿ, ಕಣ್ಣಿವಲಿ, ಕಣ್ಣಿ, ಕಾಲಿವಲಿ, ಗುಣ್ಣಿವಲಿ, ಗೋರಿ, ತಡಿಕೆ, ತೊಡಕು, ದಣ್ಣಿ, ದುಣ್ಣು, ಪಾಸು, ಬಲುಬಲಿ, ಬಳ್ಳಿವಲಿ, ಬಿರ್ಕು, ಬೀಸು, ಬೆಕ್ಕಾರ, ಮಣ್ಣಿವಲಿ, ಸಿಡಿ, ಹಣ್ಣು.. — ಬಲಿಗಣ್. -ಕಣ್.

A mesh of a net (V. 2, 32). — ಬಲಿದೊಡಕು. -ತೊಡಕು. Entangling in a net (Bp. 40, 57).

— ಬಲಿವೀಸು. -ವೀಸು. To throw a net (Rāv. 5, 84; Sāv. 3, 50).

ಬಲಿ ಬalē. An aquatic plant, a species of mallow, Sida cordifolia.

ಬಲಿಗಾಡಿ balē-gāra. A man using a net or nets (ಜಾಲಿಕ, ವಾಗುರಿಕ Nt.; ಸೂತ, ಜಾಲಿ, ಬಲಿಯ ಬೀಸುವವನು Nn. 32);—a fisherman (My.). ವಾನಿನ ಬಲಿಗಾಡನು (ಶೈವರ್ತ, ದಾತ, ಭೀವರ Sl. 86);—a man who hunts with a net (My.). ಮೃಗದ ಬಲಿಗಾಡ (ಜಾಲಿಕ, etc. 840). See Bp. 21, 28; ಚಿಗಿರಿ.

ಬಲೋದ್ಬಂಧಿ balōdbandī. Force, violence, compulsion (My.; Br.).

ಬಲೋಲ balōla. = ಬಲವಲ. (Z.).

ಬಲಾಘ ಬala-ōgha. A multitude of troops or forces, a numerous force. (J. 4, 29; 20, 61).

ಬಲ್ಪು bal-pu. (Smd. 248). = ಬಲಾಹು q. v., etc. ಬಲ್ಪಿನ ಆಧಾರ (ಅಹ್ Mr. 494). ಬಲ್ಪಿನ ಎತ್ತು (ಉಕ್ಕುತರ, ಮುಖೋಕ್ಕ 178). ಮುಪ್ಪು ಬಲ್ಪಿಗೆ ತಿಥಿನಕ್ಕುಂ (310). ಕುಸುಮಾಯುಧ, ನಿನ್ನ ಬಲ್ಪು ಪೆಣ್ಣುಕೊಳೆ ಅಲ್ಲದಿಲ್ಲ! (Smd. 151). See Ūpr. 7, after 115; Bp. 2, 19; J. 1, 11; 2, 42; ಅತಿ-. — ಬಲ್ಪದರ್. — ಅದರ್. Strength to arise (Ūpr. 4, 2). — ಬಲ್ಪದ್. — ಅದ್. Strength to fail; to lose strength (Grj. 8, after 77; Rā. 5, 89). — ಬಲ್ಪುಗಿರು. — ಕಡು. = ಬಲ್ಪದ್. (Abh. P. 13, 88; Grj. 6, after 40). — ಬಲ್ಪು ದೋರು. — ತೋರು. To evince vigour (Grj. 2, after 106). — ಬಲ್ಪೇರು. — ಎದು. Strength to increase (Ūpr. 5, 73).

ಬಲ್ಪಜಿ balhaja. = ಬಲ್ಪಜ. A species of coarse grass (growing in solitary patches and not liked by cattle), *Eleusine indica Gaertn.* See Sl. 369; ಗಂಜರದ ಹುಲ್ಲು.

ಬಲ್ಪು balmu. = ಬಲ್ಪು, etc. ನಿಕ್ಷ ಪಲ ವಯ್ಯುಸ್ಸುರ್ವಿಯಂ ಬಲ್ಪಿನರ್ (Sā. 96).

ಬಲ್ಪೆ bal-mē. (Smd. 248). = ಬಲಮೆ. Strength, etc. See Ūh. v. 31; Bp. 44, 8; J. 12, 38; 14, 20; 15, 81; ಅರ್ಪಲ್ಪೆ, ತೋಲ್ಪಲ್ಪೆ, ಬಿಲ್ಪಲ್ಪೆ.

ಬಲ್ಪೆವನ್ತ ಬalmē-vanta. A strong, powerful man (ಬಲಾನ್ತಿಕ, ಬಲಾಢ್ಕ Nn. 60).

ಬಲ್ಯ balya. = ಬಲ್ಪೆ, ಬಲ್ಪೆಯ, ಬಲ್ಪೆನ, ಬಲ್ಪೆನ, ಭಲ್ಪೆಯ, ಫಾಲ್. A spear, a pike, a lance, a javelin (My.; Mhr. ಫಾಲಾ; Cf. Sk. ಫಲ್ಗಿ).

ಬಲ್ಲ balla. ಬಲ್-ಅ3. A man who possesses ability, skill, or erudition; a man who kens or knows. ಬಲ್ಲರ್ (ಬಲ್ಲ ಎದ್ದಾಂಸರ್ ಸೆಂದ. 150. 895 Cm.; ಬಲ್ಲವರ್ 144 Cm.). ಬಲ್ಲರ ಮತಂ (144. 302). ಕ್ರಿಯಾವೇಶ ಣಕ್ಕಂ ಬಲ್ಲರಿನ್ನೇಕವಡನಮಕ್ಕಂ (175). ಬಲ್ಲರ್ಗ್ ಮೆಡ್ವುತಿರೆ (384). See Kk. 16; J. 28, 5; Rā. 13, 25. ಬಿ, It is used like a relative present participle: knowing, etc. (cf. ಬಲ್ಲವ). ಬಲ್ಲ ಎದ್ದಾಂಸರ್ (Smd. 150. 395 Cm.). ಬಲ್ಲ ಬಲ್ಲದರ್ (J. 16, 21). ಬಲ್ಲನೆ (Bp. 35, 49; Rā. 14, after 115; My.). ನೀನು ಬಲ್ಲಪ್ಪು ಹೇಡು! (B. 3, 1; My.). ಬಲ್ಲದು, that which knows. ಕಾದ ಬಲ್ಲದು (ಸನ್ನಾಡ್ Mr. 156). ಪ್ರಜೆಯಂ ಪಾಲಿಸ ಬಲ್ಲಡಾತನ್ ಅರಸಂ (Sā. 58). — It is conjugated (according to Smd. 256 seq.): ಬಲ್ಲಿಂ (Bp. 20, 8; Bh. 2, 13, 47), ಬಲ್ಲಿನು, I know; ಬಲ್ಲಯ್ (Rām. 8, 2, 13, 20), ಬಲ್ಲಿ, thou knowest; ಬಲ್ಲಂ (Bp. 29, 20; 45, 4; 61, 72; Rā. 6, 132; 13, after 96; J. 3, 19), ಬಲ್ಲನು, he knows; ಬಲ್ಲಳ್, ಬಲ್ಲಳು, she knows; ಬಲ್ಲದು, ಬಲ್ಲದು, (ಬಲ್ಲಿತು), it knows; ಬಲ್ಲಿವ (Bp. 18, 24), we know; ಬಲ್ಲಿರ್, ಬಲ್ಲಿರಿ, you know; ಬಲ್ಲರ್ (Bp. 29, 20; J. 29, 86; Bh. 2, 13, 14), ಬಲ್ಲರು, they know; ಬಲ್ಲವ, ಬಲ್ಲವ, they know. ಅಂದಲ್ಲ ತೆ ಮಾತು! ನಿಕ್ಷಯಂ ಬಲ್ಲಿ (Sp.). ಬಲ್ಲಿನೆನ್ನೆಪ್ಪುರೆಲ್ಲವರು ಹಿಂಯರೇ? (Sp.). ಬರ್ಪ

ದನೀತಂ ಬಲ್ಲಂ (Rā. 13, 101). ಜಗದೇಯನೇ ಬಲ್ಲಂ (J. 4, 10). ಪಾಟಿ ಬಲ್ಲನೆ ಪರರ ಸುಮದುಃಖದಿಂಕಿವ? ಕೋಟಿ ಬಲ್ಲನೆ ದಾನಧರ್ಮಗಳ ಗುಣವ? ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೆ ಹೊತ್ತ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಪರಿಮಳವ? ಮೃತ್ಯು ಬಲ್ಲಳೆ ವೇಳೆ ಹೊತ್ತಮುದ? ತೊತ್ತು ಬಲ್ಲಳೆ ಮಾನವಭಯಾನವಮುದ್ದನು? ಕೊತ್ತಿ ಬಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ವಿಸಾಲಮುದ್ದನು? (Dp. 76). ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ಬಲ್ಲ. — ಕಳ್ಳನ ಹೆಜ್ಜೆ ಕಳ್ಳ ಬಲ್ಲ. — ಹಾವಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾವೇ ಬಲ್ಲದು. — ಕೂಗೋ ಕೋದಿಗೆ ಕುಣ್ಣೇ ನೊನ್ನೀತೇ? (no! early) ಎದ್ದು ರಾಗೀ ಬೀಸುವಳೇ ಬಲ್ಲಳು. — ನೋಡಿದ ನಾಯಿ ಒಡೆಯನ ಗುಡುತ ಬಲ್ಲಿತೇ (or ಬಲ್ಲದೇ)? (Prva.). — ಬಲ್ಲವ ಬಲ್ಲ No. 2 — ಅವ. = ಬಲ್ಲ No. 1. (ಚತುರ, ಶ್ವೇತಪ್ಪ, ಕೃತಪ್ಪ, ಕೃತಮುಖ, ದಕ್ಷ, ಕುತಲ, ಅಭಿಜ್ಞ, ನಿಷ್ಕಾತ, ತಿತ್ತ, ಪ್ರವೀಣ Hk.; ಎದ್ದವ, ಬುಧ, ಭೀರ, ಪಣಿತ, etc. Nt.; ಚತುರ, ಪ್ರವೀಣ, etc. Mr. 224; ಎಫ, ಎಡಕ್ಕುಣ Nn. 21). ಬಲ್ಲದರ್ (ಬಲ್ಲರ್ ಸೆಂದ. 144 Cm.; ಅದ್ವಾರ್ 175 Cm.; ಬಲ್ಲ ಎದ್ದಾಂಸರ್ 146 Cm.; ಚದುರರ್ 298 Cm.; ಅದ್ವಾರ್ 301 Cm.). ಕವಿಮಾರ್ಗಮಂ ಬಲ್ಲವರ್ (ಮಾರ್ಗವಿದರ್ 22 Cm.); ವಾಕ್ಯಮಂ ಬಲ್ಲವರ್ (ವಾಗ್ವಿದರ್ 399 Cm.). ತಾನ್ತ್ರವಂ ಬಲ್ಲವಂ (ಅನ್ವರ್ವಾಣಿ); ಬಿಲ್ಲ ಎದ್ದೆಯಂ ಬಲ್ಲವನು (ಕೃತಪ್ಪಂ Hk.). ಎಲೆಕಾರ್ಪವ ಕಾಣ ಬಲ್ಲವನು (ಪ್ರಗಲ್ಬ, ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ); ಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತವ ಬಲ್ಲವನು (ಜ್ಞಾತಸಿದ್ಧಾಂತ, ತಾನ್ತ್ರಿಕ Nt.). ಬಿಲ್ಲ ಎದ್ದೆಯಂ ಬಲ್ಲವನು (ಕೃತಪ್ಪಂ Mr. 294). ಪರಮಾರ್ಥವ ಬಲ್ಲವನು (ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ 79). ಎಲ್ಲವಂ ಬಲ್ಲವನು (ಲಭು, ಮನೋಜ್ಞ Nn. 145, o. r. only ಬಲ್ಲವನು). ರನ್ನದ ಪರಿಣಯಂ ಬಲ್ಲವಂ (Smd. 67). ಬಲ್ಲವರೊಡನಾಟ ಬಿಲ್ಲವಂ ಮೆದ್ದನೆ (Sp.). ಬಲ್ಲವನ ಗುಣ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಗೆ. — ಬಲ್ಲವನೇ ಬಲ್ಲ ಬಿಲ್ಲದ ಸವಿ. — ಬರತ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ತರಹರಿಕೆಯಿರ ದೇಕು. — ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ಕಲ್ಲು ತಗಲಿದರೆ ತಲ್ಲಿನೆಡೆ ಇರನು (Prva.). See Ūpr. 1, 48; Bp. 34, 28; Bh. 1, 8, 13; B. 1, 28. — ಬಲ್ಲವಾಡಿ. — (ವಾಡಿ). N. of a place. ಬದ್ದಿದು ಬಲ್ಲವಾಡಿ, ನೆದೇ ನಪ್ಪಿದುರ, ಅರುಹತಂ ಜಿನೇನ್ದ್ರನರ್ಪಿ ಮಹಾನುಭಾವ (Smd. 38, o. r. ಬಲ್ಪವಾಡಿ). — ಬಲ್ಪಾತ. ಬಲ್ಪ-ಅತ. = ಬಲ್ಲವ. (My.). ಮೂಯ ಬಲ್ಪಾತನು (ವದ, ವದಾವದ); ಮಿಗೆ ನುಡಿಯ ಬಲ್ಪಾತನು (ವಾಗೀತ, ವಾಕ್ಯತ); ಸ್ವಾರ್ಥಧರ್ಮವ ಬಲ್ಪಾತನು (ಪ್ರಾಧಿವಾಕ್ Nt.). ಮಾತ ಬಲ್ಪಾತಂಗೆ ಮತ್ತೊನ್ನ ಮೂನಿಕವ (Sp.).

ಬಲ್ಲತನ ballatana. Ability, erudition, knowledge, good sense (ವೇದನ Nn. 156; ವೇದನ Mr. 479; My.). ಕವಿಪದ ಬಲ್ಲತನದಲ್ಲೆ ಬ್ರಹ್ಮನೆ ಕರ್ತ (Smd. 301 Cm.). ಉರಿಯ ದೇ, ಕೆಲಯದೇ, ತಲೆಯತ್ತಿ ನೋಡದೇ, ಬಲುಬಲ್ಲತನದಿಯಿರುವವರು ದೊರೆವದು ಸಲೆ ಗುರುಕರು (Sp.). See Bp. 5, 5; 40, 14; Rā. 18, 4.

ಬಲ್ಲನ್ತ ballanda. = ಬಲ್ಲತನ. (Bp. 37, 15).

ಬಲ್ಲವಿಕೆ ballavikē. = ಬಲ್ಲತನ. (Ū. Bp. 8, 13).

ಬಲ್ಲಹ ballaha. = ಬಲ್ಲವ. ಮಾತಿನ ಬಲ್ಲಹಂ or ಮಾತುಬಲ್ಲಹಂ (Smd. 196, o. r. ಮಾತುಬಲ್ಲಹಂ). ಬಲ್ಲಹರ ಬಲ್ಲಹಂ (Bhāgavata 10, 1, 13). See Bp. 9, 46; 53, 53; 51, 63; 53, 70.

ಬಲ್ಲತ ballaha. Tbh. of ವಲ್ಲಭ (Smd. 369; ಅಣ್ಣ Ūt. I, 59; ಅಣ್ಣ, ಎದೆಯ, ಅಧಿಕತೆ Sā.). ಗರಗಕ ಬಲ್ಲಹಂ (ನೇಸರ್, ಜಾ., ಸಪ್ತಶ್ವ Kk. 45). See Bp. 8, 1; 21, 14, 22; 55, 6; 61, 8; J. 18, 49.

ಬಲ್ಲಿತು ballitu. = ಬಲ್ಲಿತ್ತು (Smd. 96; = ಬಲಿ 212. 213). That which is strong, firm, etc. (J. 14, 9). ಬಲ್ಲಿತಯದು (ಸಾರ, ಸ್ಥಿರಾಂಶ Nt.). ಎಪ್ಪಲವಿಕ್ಕುಮಂ ಬಲ್ಲಿತಾಗಿಯು ತಿತ್ತಪಾತಂ (ಕಲ್ಪಾಯ್, ಓಟ Smd. 46). — ಬಲ್ಲಿದ. A man who is strong, able, clever or great (ಬಲವತ್, ಅಂಸಲ Hk.; ದಕ್ಷ, ಸತ್ಯವರ್ಧನ Nn. 121; ಹಂಸ Mr. 505; ಅಗ್ನಿಕೆಯ Bh. 13; My.); a rich man (My.). ಎನಗೆ ಬಲ್ಲಿದರಾಗಲಾರವರೆ ಗಾವಲರ್? (Smd. 121). ಕಾಮುಳಾದೆ ಒರ್ವನೆ ಬಲ್ಲಿದಂ (298). ಕೆಲವೆ

ಬಲ್ಲಿದ (ಕರ್ನಾಟಕ, ಕರ್ನಾಟ Hika.). ನಾ ಬಲ್ಲಿದ, ತಾ ಬಲ್ಲಿದ ನೆನ್ನು, ಬಲ್ಲುರಿಗೊಬ್ಬರ ಅಹಂಕರಿಸುಹಂ (ಅಹಮಹಮಿಕೆ Nr.). ದೈವದ ಬಲ್ಲಿಯೆಂಬಂ ಕಾಲಾಸುಕಾಳಕ್ಕೆ ತಾಂ ಬದವಂ ಬಲ್ಲಿದನಾಗನೇ? (Sd. 44). ಬದವಗೆ ಅಸೆ ಹೇದಿ ಬೇಡ, ಬಲ್ಲಿದವಗೆ (ಬಲ್ಲಿದ ಅವಗೆ) ದಾಸೆ ಹೇದಿ ಬೇಡ.—ಬಲ್ಲಿದವನ ಹಗೇವ ತೆಗೆಯೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬದವನ ಪ್ರಾಣ ಹೋಯಿತು (Prva.). See ಕಡು; Bp. 21, 40; 58, 21, 35; 61, 8; Sd. a. ಬಲ್ಲಿ; J. 16, 2, 21; 81, 12.

ಬಲ್ಲಿತ್ತು ballittu. = ಬಲ್ಲಿತ್ತು, q. v.

ಬಲ್ಲಿ ballē. Increase: further, and (ಬದಿ, ಮತ್ತೆ Smd. 398, 110).

ಬಲ್ಲಿ ballē. = ಬಲ್ಲು, etc. (My.).

ಬಲ್ಲಿಯ ballēya. = ಬಲ್ಲಿ, etc. (My.; T. ವಲ್ಲಿಯ; M. ವಲ್ಲಯ; Tē. ಬಲ್ಲಿಯಮು, ಬಲ್ಲಿಮು).

ಬಲ್ಲಿವು ballēvu. = ಬಲ್ಲಿಯ, etc. (My.; ಕತ್ತಿ, ಕಾಸು Sd. 423).

ಬಲ್ಲಿಹ ಬಲ್ಲಿha. = ಬಲ್ಲಿವು, etc. (Grj. 7, 54; Rāv. 6, after 11).

ಬನ ಬava. The first karapa or astrological division of the day (Sk.; My.).

ಬವಕೆ bavakē. = ಬಯಕೆ 2. (My.).

ಬವನೆ bavani. = ಬವಳಿ. Tbb. of ಪ್ರಮಣ. Turning round; confusion, etc. (J. 23, 32; 30, 20). — ಬವನೆಗೋಳ. — ಕೊಳ. To begin to move about circularly; to become dizzy (J. 28, 5).

ಬವನೆಗೆ bavaniḡē. = ಬವನೆ. See ಪರಿಬವನೆಗೆ.

ಬವನೆ bavani. Tbb. of ಪ್ರಮಣ. (C. Bp. 47, 25).

ಬವನಾಸಿ bavaniāsi. = ಬೋನಾಸಿ. A mendicant's vessel of metal for receiving alms (My.; Tē.).

ಬವರ bavara. 1. Battle, war (ಸಂಗ್ರಾಮ Bbn. 33; ಕಲಹ, ಜಗಳ, ಕಾಳಗ, ಯುದ್ಧ Sd. 294; Bh. 4, 6, 24; 8, 28 sum.; J. 7, 53; 12, 49; 13, 39; My.; Tē.; cf. Sk. ಭಣ್ಣರ, a particular kind of combat = ಕಲಹವತ್ತೇಷ, and ಬಣ್ಣಣ). — ಬವರಂಗ ಯ. — To fight (Abh. P. 14, 203).

ಬವರ bavara. 2. Tbb. of ಪ್ರಮರ (Smd. 345; C. I, 99; II, 55; ಅಡಿ, ಬಿಂಗ, ಪದಮ, etc. Smd. 27, Kk. 14; ತುಪ್ಪು, etc. Kk. 90).

ಬವರಿ bavari. Tbb. of ಪ್ರಮರಿ. The act of turning about, swinging or brandishing (ಪ್ರಮರಿ Bbn. 33; Bb. 1, 7, 2, 3, 28). 2, a beam in a mill by which its kapē is turned (ಕತ್ತರಿ Mr. 213). 3, revolving, moving in a circle or to and fro, as in a single combat (Rām. 4, 4, 26). — ಬವರಿ ಗಡ್ಡ. = ಬವರಿಯ ಗಡ್ಡ. (Rām. 4, 1, 1). — ಬವರಿಗೋಳ. — ಕೊಳ. To cause to move about (Rāv. 5, 113). — ಬವರಿಯ ಗಡ್ಡ. A curled beard about the chin (Bp. 3, 27). — ಬವರಿವರಿ. — ವರಿ. To run in a circular manner (Rāv. 6, after 11 twice; Sāv. 4, after 17).

ಬವರಿಗ bavariḡa. (fr. ಬವರಿ 1). A warrior (Rām. 6, 14, 21).

ಬವರಿಸು bavariṣu. = ಬವರಿಸು. (My.).

ಬವರಿಸು bavariṣu. To go or move about: to be used (Kāv. I, 5, 24; III, 1, 24; IV, 37).

ಬವರು bavaru. = ಬವರು 8. (My.).

ಬವಸು bavasu. = ಬಯಸು. (My.).

ಬವಸು bavasu. Tbb. of ವ್ಯವಸಾಯ (Smd. II; Kk. 83; ಕೃಷಿ C. I, 49).

ಬವನೆ bavasē. (= ಬವಸು). Tbb. of ವ್ಯವಸಾಯ. Wish, desire (Cpr. 8, 88; 7, after 48; Abh. P. 2, 16). Cf. K. ಬವಸು?

ಬವಕೆ bavaji. = ಬವನೆ. (ಮೂರ್ಛ G.).

ಬವಿ bavi. Tbb. of ಭವ (Smd. 339).

ಬವುಕೆ bavujikē. = ಬವಳಿ. (ಕತ್ತಲ, ಮೂರ್ಛ G.).

ಬವುತಿ ba-vuti. The sound, or the syllable, ba (Smd. 121).

ಬಸ basa. A sound in imitation of that of a mill-stone when turned (My.). — ಬಸ ಬಸ. rep. (My.). 2, imitation of the sound of clouds of dust rising and whirling (Mhr. ಭಸಭಸ, ಭಸಾಭಸ). ಕಸಾ ಗುಡಿ ಸು! ಅನ್ನರೆ ಬಸ ಬಸ ಸುರೇತೋ? (Prv.).

ಬಸ basa. 1. Tbb. of ವಶ. (Rāv. 13, 5; T. ವಯ, ವಜ, subjection, etc.; strength, power, might). See ಮಯ್ಯಸ. — ಬಸವದ. — ಅದ. Power to be ruined: to be reduced in power, to fade more or less (ಸತ್ವಸಾಮಾನ್ಯತೆ C. I, 78). See Cpr. 2, 24; Bp. 13, 16; 14, 17; 23, 18; 32, 20; 44, 15; 52, 18; 53, 64; 56, 42; C. Bp. 42, 27; Sāv. 1, after 79; J. 2, 14; 19, 80.

ಬಸ basa. 2. = ಬಸವ (My.), e. g. ಧನ ಬಸಪ್ಪ, ಬಸರಿಂಗಪ್ಪ (Cib's third title-page). Also shortened into ಬ, see ಬಸಬ್ಬಿ. **ಬಸತಿ basati.** = ವಸತಿ. See ಬಸವಿ.

ಬಸದಿ basadi. = ಬಸತಿ, ಬಸಿ. Tbb. of ವಸತಿ (Smd. 338, 842, where o. r. ಬಸತಿ; ಸವಣ್ಣನೆ C. II, 100; My.). A Jaina monastery or temple. See Abh. P. 7, after 137; Bp. 49, 12, 42, 46; 50, 80; 51, 1, 52, 53, 64, 66, 73, 78; 52, 11, 13, 17, 22, 23, 32, 84, 36, 48; 54, 8; 56, 86.

ಬಸದು basadu. = ಬಸಿದು. — ಬಸದಾಗಿಸು. — ಅಗಿಸು. To cause to become sharp, acute, or ardent (Cpr. 4, 78; Abh. P. 10, 40). — ಬಸದಾಗು. — ಅಗು. To become sharp, etc.; to increase (Cpr. 8, 68); to become full of ardent desire (Abh. P. 9, 163; 13, 51).

ಬಸನ basana. 1. = ವಸನ 1. (Cpr. 8, 38).

ಬಸನ basana. 2. = ವಸನ 2. (Cpr. 8, after 48).

ಬಸನ basana. 3. Tbb. of ವ್ಯಸನ. (Cpr. 2, 28; 8, after 56). See ಬೇಣ್ಣವಸನ.

ಬಸನ್ತ basanta. = ವಸನ್ತ. (Smd. 342; C. II, 69; Kk. 18; Smd. 20; see Smd. 127; T. ವಯನ್ತ).

ಬಸರಿ basari. = ಬಸರಿ, ಬಸುರಿ. The waved-leaved fig-tree, *Ficus infectoria* Willd. (Ficus venosa Ait., ಪ್ಲಕ್ಷ, ಜಟಿ, ಸರ್ಪಟಿ Sd. 128); the high tree *Ficus tsiela* Roxb. (Z.; My.). 2, the tree *Hibiscus populneooides* Roxb. (ಕನ್ನರಾಲ, ಗರ್ವಧಾಣ್ಣ, ಕಬೀತನ, ಸುಪಾರ್ವಕ, ಪ್ಲಕ್ಷ, ಪಣಿಯಾಲ Sd. 181). See ಜಡೇ ಬಸರೇ ಗಡ.

ಬಸದಿ basadi. **ಬಸದಿ.** = ಬಸದಿ q. v., etc. (C.). ಗೋಳ ಬಸದಿ ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ Sd. 396). ಬಸದಿ ಬನ್ನಾ ಕ್ಷಣ ಹಸುರುಕಾಲೆ ಸಿಕ್ಕೇತೇ? (Prv.). — ಬಸದಿರು. — ಊರು. N. of a place on the western coast. ವಸ್ತಾರ ಕಮ್ಮಳ, ಬಸ ದೂರ ಜವಳ, ಕೋಡೇತ್ತರ ಕೋಡೇ ಹಬ್ಬ ಮೂದು ಕಣ್ಣರ ಮೋಡ. — ಬಸದಿರಿನವರು (or ಗೋಳಣದವರು) ಹಾದರ ಮಾಡಿದರೆ ಕುನು ಟಿಯವರು (the people of Coompta on the western coast) ದಬ್ಬ ತಡಿ ಬೇಕನ್ನೆ (Prva.). — ಬಸದಿರಿಸು. — ಬಸಗೆ. A festivity held at the first pregnancy of a woman (My.), or at the first simantonnaya (My.).

ಬಸದಿ basari. = ಬಸದಿ. (My.).

ಬಸಲೆ basalē. = (ಬಜ್ಜಲಿ, ಬಜ್ಜಲಿ, ಬಸಳಿ, ವಸಲಿ). The plant *Basella cordifolia* Lam. (ಉಪೋದಿಕ Nr.;

see T. s. ಪಲ್ಲ; the plant *Basella lucida* or *rubra* (ಮುನ್ದಲಾಳಿ, ಪೋತೆ Mr. 148). See ಉಲಿಮರಿ, ಮದವಸಲಿ, ಮದವಸಲಿ. ನೊಸಲಿನ ಬರಹ ಬಸಲಿಯನ್ನ ಬರಸ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಬಸವ basava. = ಬಸ 2. Tbh. of ವೃಷಭ (Smd. 353. 369; Ūt. II, 42). A bull (ವೃಷ, ಗೂಳಿ Nn. 16; ವೃಷಭ 26; Smd. 5; ಬಲಿವರ್ಧ, ವೃಷಭ, etc., ಎತ್ತು Si. 318; Ūpr. 2, 24);—the bull on which Śiva rides;—its stone-image worshipped by the Lingāyatas;—and its incarnation on earth: Basava, the founder of the lingāyāta sect (Bp. 2, 39; 3, 21. 33; 22, 46. 52; 61, 10. 41. 60. 63. 86; Si. 318);—a bull at liberty dedicated to some deity (= ಗೂಳಿ, My.);—a man who (like a ಗೂಳಿ) roams about idly and leads a shameful life (My.). ಬಸವನ ಹಿನ್ನೆ ಬಾಲ (said of a man when he continually follows one).—ಬಸವಾ! ಎನ್ನರೆ ಪಾಪ! ಎನ್ನರೆ ಸೊಸಗೆ ಮಜ್ಜೆಗೆನೀರು ತಾ! ಎನ್ನ (Prva.). — ಬಸವಚರಿತೆ. The legend of Basava, the founder of the lingāyāta sect, finished in Kannada A. D. 1369 (Bp. 61, 92). — ಬಸವಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. Basava, the founder of the lingāyāta sect (Bp. 31, 13; 55, 11; cf. ಚನ್ನ.). — ಬಸವಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. = ಬಸವಣ್ಣ (Bp. 1, 8; 4, 65; 37, 29; 54, 83; 55, 12; Mhr.). — ಬಸವದಣ್ಣನಾಯಕ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 29, 18). — ಬಸವದೇವ. N. (Bp. 58, 8; 59, 1). — ಬಸವನ ಕೊಪ್ಪಿನ ಹುಡಿ. A snail (My.). — ಬಸವನ ಕೋಡಿನ ಹುಡಿ. A snail (My.). — ಬಸವನ ಗಿಡ. The tree *Credela toona* Roxb. (ತುನ್ನ, ನನ್ನಿವುಳ್ಳ, etc. Si. 158). — ಬಸವನ ಮುದ್ರೆ ವರಹ. A gold pagoda, worth five Rupees (My.). — ಬಸವಪಾದದ ಹೂ. A garden-plant, growing wild also, *Impatiens balsamina* L. (Z.), the lady's slipper. — ಬಸವವುರಾಣ. = ಬಸವಚರಿತೆ. (Bp. 1, 16; 61, 79. 80. 91). — ಬಸವವಳ್ಳಾರಿ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 29, 23). — ಬಸವಮುತ್ತಿ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 58, 55). — ಬಸವಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಬಸವಣ್ಣ & N. (Bp. 9, 48; 86, 8; 55, 3; 57 sm.; 58, 21). — ಬಸವರಸ. — ಅರಸ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 1, 29; 58, 20). — ಬಸವರಾಜ. = ಬಸವರಸ. (Bp. 47, 33; 57, 88; 61, 40). — ಬಸವಸಚಿವ. = ಬಸವಣ್ಣ. (Bp. 85, 1; 55, 8). — ಬಸವಾಮಾತ್ಯ. — ಅಮಾತ್ಯ. = ಬಸವಸಚಿವ. (Bp. 55, 10; 57, 75. 81). — ಬಸವೇಶ. — ಈಶ. = ಬಸವರಸ. (Bp. 55, 86; 60 sum.). — ಬಸವೇಶ್ವರ. — ಈಶ್ವರ. The bull on which Śiva rides (C.); its stone-image (C.); the founder of the lingāyāta sect (C.).

ಬಸವ basavi. = ಬಸಿ. A prostitute (like a she-gōllī) in temples or mathas (My.; T. ವಜಿ, ವದಿಗ; Tē. ಬಸಿ; Mhr.).

ಬಸಳೆ basalē. = ಬಸಲಿ. A twining succulent herb, the Malabar night-shade, *Basella alba* Lin. (My.; St. & Pl.; M. ವತಳಿ, *Portulaca oleracea*; ಬೆಳ್ಳವತಳಿ, *Basella alba*). See ಕೆಮ್ಮು. ಬಸಳೆ ಸಪ್ತ ಬಸವಗೆ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಬಸಿ basi. 1. = ಬೊಸೆ. To drip, to drop, to trickle, to ooze, as water through the small openings in a well, blood from a wound, etc., to flow;—to pour off the water from boiled rice, etc., by inclining the vessel, to strain (ಗಲನ Smd. Dh.; My.; T., M. ವಡಿ, ವಡ; Tē. ವಡಿ; cf. ಬಡಿ 3, ಬಡ್ಡಲ್, ಬಡಿ 1; ಬಾರ್ 4). P. ps. ಬಸಿದು, ಬಸ್ತು. ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಬಸಿದ ನೀರು (ಮಣ್ಣು Si. 315). ಬಸಿವ ಬಿಸಿನೆತ್ತರ್ (J. 12, 25). ಬಸಿವ ನೆತ್ತರ ಗಾಯಂ (28, 35; see also 19, 37). ಸಗ್ಗಲೆಯ ನೀರಿನ ಕಾಬ್ಬದಿಯೊ ಬಸಿವ ನೆತ್ತರಂ ತೊಳೆದು (28, 55).

ಬಸಿವು ಹು ಅರುಣಾಮ್ನುಗಳ ಇದಂ ಖಣ್ಣಿಸಿಡೊಡೆ (Bp. 32, 21). ರುಧಿರಮ್ ಇನಿತು ಬಸಿಯದೆ (39, 64). ಮೇಲಿನ ತಿಳಿನೀರಿಲ್ಲ ಬಸಿದು ತೆಗೆಯುವರು (B. 4, 55). ಬಸ್ತು ಎಸರು = ಬಸ್ತು ಸಾಡು (My.). — ಬಸ್ತು ಗಂಜ. Conjee that has been poured off from boiled rice (My.). — ಬಸ್ತು ಸಾಡು. Broth that has been poured off from boiled vegetables (My.).

ಬಸಿ basi. 2. To be pointed, to be sharpened;—to point (a thing), to sharpen (ತಾತ Smd. Dh.; Ūpr. 5, 53; T. ವಡಿ; see Tbh. ವಾಡಿ 2; cf. ಮಸೆ?).

ಬಸಿ basi. 3. = ಬಸೆ. (A pointed object; Tē. ವಡಿ, sharpness; ವಸಿ, a spike, a wooden pin; T. ವಜಿ, ವೈ, ವಳ, sharpness; the point or edge of a thing; a pointed stake; a sword; a trident); the tongue of a balance (ದಣ್ಣು ಮಧ್ಯೆ Smd. Dh.).

ಬಸಿದು basidu. (Smd. 95. 96. 183). = ಬಸದು. That which is pointed, sharp, keen, or acute (ಕೂರಿತು Smd. 50). — ಬಸಿಯಂ. (fr. ಬಸಿದು Smd. 184). A sharp (or rigorous) man.

ಬಸಿರಿ basiri. = ಬಸರಿ, etc. (My.).

ಬಸಿರ್ basir. (Smd. 59). = ಬಸರ್, ಬಸುರ್, ಬಸ್ತು. The belly, the abdomen (ಪೊಡಿ Kk. 32; ಪೊಡಿ, ಹೊಟ್ಟೆ Smd. 70; ಪೊಡಿ 90; Ūpr. 8, 45. 85. 92; 5, 11; Rā. 13, after 104; T. ವಯಿದು; M. ವಯಿದು). ಬಸಿರ್ಗಲ್ (Smd. 53). ತನ್ನ ಬಸಿ ಹೊರವನ (ಅದ್ವೈತ, ಔರಂಗಿ Hlā.). See ಎಲರುಣಿವಸಿ, ಪುಷ್ಪ ಸಿದಿ, ರನ್ನ ವಸಿದರ್. — ಬಸಿರ್ಕುತ್. Diarrhoea. ಬಸಿರ್ಕುತ್ ಮುಕ್ಕು ವನು (ಅತಿಸಾರಿ Hlā.).

ಬಸಿವ basivi. = ಬಸಿ. (My.).

ಬಸು basu. 1. A short P. p. of ಬಸಿ 1, in ಬಸು ಕೊಕ್ಕು (My.).

ಬಸು basu. 2. Oozing, etc. — ಬಸುಕುತ್. Diarrhoea (ಅತಿಸಾರ Mr. 386, one MS. ಬಸುಗುತ್, another one ಬಸು ಕುತ್; cf. ಬಸಿರ್ಕುತ್).

ಬಸುಮ basuma. Tbh. of ಭಸ್ತು (My.).

ಬಸುರಿ basuri. = ಬಸರಿ, etc. (ಶರ್ಕಟಿ Mr. 122; ಬಡ್ಡ 149; Bp. 45, 36; see ಕಡ್.).

ಬಸುರ್ basur. ಬಸುರು. = ಬಸಿರ್, etc. The belly; the womb (C.);—pregnancy; the embryo (C.; ಗರ್ಭ, ಭ್ರೂಣ Si. 194; ಗರ್ಭ 441); the inside, the hold of a ship, etc. ಬಸುರು ಬಸುರು (ಕೋಪ್ಪ, ಅನ್ನರ್ ಕಣ; ತನ್ನ ಬಸುರು ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನು (ಸ್ವಪಾತ, ಔರಂಗಿ Hlā.). ಬಸುರು ಹೆಣ್ಣಿತಿ (ಅವಸ್ತೆತೆ, ಗುರ್ವಿ, ಅನ್ನರ್ ವಸ್ತಿ, ಗರ್ಭಿಣಿ; ಭ್ರೂಣ ಗರ್ಭಿಣಿ); ನಾವೆಯ ಬಸುರು (ಪರಿಂಗ, ಮಂಗ Hlā.). ಬಸುರು ಸತಿ (ಭ್ರೂಣ Mr. 476). ಹೆಂಗಳ ಬಸುರು (ಭ್ರೂಣ Si. 418). ಬಸುರುನ ಬಯ್ಯೆಯುಳ್ಳವಳು (ತೃಪ್ಪಾಲು, ದೋಹದವತಿ 188). ಬಸುರುಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾವಿಚಿಲು (ಗರ್ಭಾತಯ, ಜಾಯು 194). ಮಮಕಾರ ಮೋಹಿನಿದೇವಿಯರ ಬಸುರುನರಿ ಪರಾಜೀವೋತ್ಸವ... ಹುಟ್ಟಿದರ್ (Pril. 3, 10). ಬಸುರುಹೆಣ್ಣಿತಿ ಮಗನ ಮದುವೆ ನಾಳೆ (Dp. 4). ಕಾದುವಾಡ್ವನ ಬಸುರುಳಿಗೆ ಉದಯಿಸಿ (Bp. 50, 62). ಬಸುರುಳ್ಳವಳು (ಗರ್ಭಿಣಿ G.). ಬಸುರು ನಲ್ಲಿ (Nn. 85). See Grj. 8, after 74; Bp. 1, 49; 3, 14; 12, 48; 45, 32; 46, 58; 59, 10; J. 17, 54; 19, 24; ಕಟ್ಟುಸುಡ, ಹೊಟ್ಟೆಲುಬಸುಡ, ತೃಪ್ಪುಸುಡ, ಪುಷ್ಪಸುಡ. — ಬಸುರಾಗು. — ಅಗು. To become pregnant. ಬಸುರಾದನ್ನಾ ಸ್ತ್ರೀ (ಗರ್ಭಿಣಿ Kk. 133). ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬಸುರಾಗಿ, ಹೆದುವದಕ್ಕೆ ಕಾವಿಲ್ಲ (Prv.). —

ಬಸುರದಣಿ. -ತಣಿ. The belly to be satiated (Bp. 80, 5). — ಬಸುರದುಮ್ಮು. -ತುಮ್ಮು. The belly to be filled (Bp. 15, 23). — ಬಸುರದ ನಿರ್. Pregnancy to take place. ನಿರ್ ಬಸುರು (ಕೃಷ್ಣನ Nn. 85; Mr. 484; My.). — ಬಸುರಕುಪ್ಪ. = ಬಸುಕುಪ್ಪ, ಬಸುಕುಪ್ಪ, q. v.

ಬಸುರ basuri. = ಬಸರ. A pregnant woman (ಅಪನ್ನ ಸತ್ಯ, ಗುರ್ವಣಿ, ಅನ್ನ ವರ್ಷಿ, ಗರ್ಭಿಣಿ Si. 188; Bp. 3, 17; 57, 15; My.). ಬಸುರಿಯರ ಗುಮ್ಮು (ಗಾರ್ಭಿಣಿ Si. 189).

ಬಸಿ basē. = ಬಸಿ. A small pointed object that sticks in the ground, a stubble of tōgarī, etc. (but not a kōli, S. Mhr.).

ಬಸಿ basē. 1. Thh. of ವಸಿ. A barren cow (ಗೊಡ್ಡಾ ಕರ್ ಸ್ಮದ. 342). 2, a female elephant (ಹೆಣ್ಣಿನ 342).

ಬಸಿ basē. 2. Thh. of ವಸಿ. Fat (ನೀರಿ ಸ್ಮದ. 342). ಬಸಿಯ ಮ್ತು ನಾತ (Mr. 278). ಪರಿವ ಸತ್ತರ (ಮತ್ತೆ) ಬಸಿಯ ಜಗಿ (J. 22, 23). ಬಸೀ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಸಿಯ ಹಾಗೆ ಕರ ತರೋದು? (Prv.). ಬಸಿಟ್ಟಿ ha-sēṭṭi. (i. e. ಬಸವಸಿಟ್ಟಿ). N. (My.; B. 8, 28).

ಬಸ್ತ basta. = ವಸ್ತ. (Sk.).

ಬಸ್ತಿ hasti. = ಬಸದಿ, etc. (My.; Mhr.; ನಾಸ್ತಿ ಕಾಲಯ Si. 108).

ಬಸ್ತು hastu. = ಬೊಸ್ತು. A P. p. of ಬಸಿ 1, q. v. (My.).

ಬಸ್ತು hastu. A bale of goods; a packet of letters (My.; Br., H.).

ಬಸ್ತು basru. = ಬಸಿರ, etc. (My.).

ಬಹ baha. = ಬಹು, etc., ಬಾಹ. Present relative participle of ಬರ್ 1. ಮನಕ್ಕೆ ಬಹ ಮಾತು (ಹೃದಯಂಗಮ); ಜನ ಕುಟುಂಬ ಅದುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬಹ ಭೂಮಿ (ಯವ್ಯ Nr.). ಜನ್ಮನಂ ಕಾಲ ಬಹನತ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ (ಸಿನೀವಾಲಿ Hk.). ಬಹವಿಡಿದು ಬಹವನು (ಅನುಚರ, etc. Nr.). ಬಹನಿ ಕಾಲ ಬಹನಾಡು (ವ್ಯಕ್ತ Nn. 115). ಅರಯ್ದು ಬಹ ಗಾಳಿ (ಮನ್ನಾ ನಿಲ), ಮದೆಯ ಸಾರಿ ಬಹ ಗಾಳಿ (ಝಂಝಾಸಿಲ Mr. 50). ಕಾನ್ತನ ಹತ್ತಿರ ಬಹ ಸಮುದೋಳು ಸಮುದಿ ಮಾಡುವ ತೊಡಿಗೆಯ ಪಲ್ಲಟ (ಎಫ್ತು Nr.). See Bp. 4, 83; 24, 35; J. 4, 19; 26, 11; 28, 52; 33, 23. — ಬಹರೆ. = ಬಹರೆ. (Bh. 1, 8, 11; 3, 13, 21). — ಬಹಂ (Bp. 14, 12; 60, 58), ಬಹನು (Bh. 1, 10, 23) = ಬರುವನು; — ಬಹಂ (Bp. 53, 15), ಬಹನು = ಬರುವನು; — ಬಹರಿ (Bh. 3, 8, 40) = ಬರುವಿರಿ; — ಬಹರೆ (Bp. 40, 33) = ಬರುವರು. — ಬಹುದು = ಬರುವದು: it will come, etc.; — it is a matter of possibility; — it is possible; — it is becoming, fit, suitable, useful, proper, or advisable; — it is allowed, permitted, or objectionable; it may (one may); — what comes, etc. ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರ ದೇವಿಯೋ ಅರಿಗೆ ಬದುಕ ಬಹುದು? (Bp. 21, 18). ಕಾಣ ಬಹುದು (what can be seen, ರೂಪ Nr.). ನಿನ್ನೆ ಕೊಣ್ಣೆ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಫಲವು ಬಹುದು (Dp. 4). ದುಷ್ಟವ್ಯಾಘ್ರನ ಕೆಯ್ಯ ಮುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿ ತರ ಬಹುದು, ಅಟ್ಟಿ ಬಹ ಮದಕರಿಯ ಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು, ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪನ ಹುತ್ತ ಕಲಕಿ ಜೀವಿಸ ಬಹುದು; ದುಷ್ಟಾತ್ಮರಾದವರ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆ, ಮನವಿ! (Dp. 172). ಪಾದಿಬಿಯೋ ಪಸುಕೆಯಂ ಕೊಣ್ಣು, ಬಹುದು! (kill...and oome! J. 29, 24). ಅಂಗಾರಿಗೆ ತ್ಯಾಣವಿದ್ದರೆ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಹುದು. — ಧಾರಾಳವನ ಹತ್ತರ ಹೇರಾಳ ಕೇಳ ಬಹುದು. — ನೋಸಲಿನ ಬರಹ ಬಸಲಿಯನ್ನ ಬರಸ ಬಹುದೇ? — ಬಗ್ಗೆಯೊಡೆಯ ಬಹುದು, ರಣ್ಣೇ ಮನಸು ಬಡೆಯ ಕೂಡದು. — ಬದಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಾದಿ ಬಹುದು, ಬಳೇ ಕಾಟ ಸಯ್ಯಸ ಕೂಡದು. — ಬಂಗಾರದ ಸೂಜಿಯನ್ನ, ಹಿಂಗದೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? — ಮಂಡದ ಕಾಲು ಆದರೆ ಹಂಡು ಮಾಡ ಬಹುದೇ? — ಮೊದಲಿನ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹೊದಿ ಹಾಕ ಬಹುದೇ? — ಸಂಸಾರ ಬೇರತನ್ನ, ಮಾಂಸಾರ ಮಾಡ ಬಹುದೇ? (Prv.). See Bp. 1, 81; 85, 51; 86, 56; 40, 25.

88; 44, 8, 11; 55, 86; 57, 89; 60, 41; Bh. 2, 13, 35; J. 1, 10; 6, 48; 13, 38; B. 2, 29.

ಬಹನೆ bahanē. A false plea, pretext (My.; Br. ಬಹನಾ; Mbr., H. ಬಹಾಸಾ).

ಬಹಲ bahala. = ಬಹಳ, ಬಹುಲ. (Sk.).

ಬಹಲಿ baball. Establishment in an office (My.; Mbr., H. ಬಹಾಲಿ). — ಬಹಲಿ ಬರತರಪ್ಪ. Establishment and dismissal (My.).

ಬಹಲು hahalu. Established in or invested with (Mhr., H. ಬಹಾಲ). 2, = ಬಹಲಿ (My.).

ಬಹಳ bahala. = ವಾಚ 3. Thh. of ಬಹಲ. Ahnudaat, exherant, copious, much, many; a large quantity, abundance, etc. (C.; Mhr.; ಬಹು Nn. 15; ಅದಪ್ಪ 96; ಬಹು 105; ಅಗುನ್ನಲೆ Ct. I, 101; Ūpr. 4, 48; Si. 317. 884. 443. 452. 465. 471). ಬಹಳದಲ್ಲಿ (Nn. 96). See Nr. ಬಹು. — ಬಹಳ ಮಾಡಿ. (Having made much): commonly, usually, frequently; to all appearances, likely, probable; almost, nearly (B. 5, 15. 16. 81. 52. 74. 97. 141. 310). — ಬಹಳೇ. -ಎ. Even much, very much; — greatly, abundantly (B. 4, 50. 76. 87. 198. 199).

ಬಹಾದರ bahādar. = ಬಹಾದೂರ್, ಬಾಹಾದೂರ್. A hero, a warrior (H.); a title of honour given to the nobles of the court; a title of honour given to persons of inferior, although respectable, station (My.; H.).

ಬಹಾದರಿ bahādari. Belonging to the rñier Bahādar Shāh. — ಬಹಾದರೇ ವರಹ. A gold pagoda worth about four Rupees (My.; Br.).

ಬಹಾದೂರ bahādūr. = ಬಹಾದರ್, etc. (My.; H.).

ಬಹಿಃಕಂಕೆ bahis-kaukē. Volding excrement (My.).

ಬಹಿಃಕರಿಸು bahikarisu. Thh. of ಬಹಿಷ್ಕರಿಸು. (Rām. 5, 8, 60).

ಬಹಿತ್ರ bahitra. = ಭೈತ್ರ (Smd. 861), ವಹಿತ್ರ, q. v. See ಪಾದಿ.

ಬಹಿತ್ರಕ bahitraka. = ವಹಿತ್ರಕ. See ಭೈತ್ರ.

ಬಹಿರ bahir. = ಬಹಿರ್. (Smd. 99).

ಬಹಿರಂಗ bahir-aṅga. The outside body: the outside; publicity; notoriety (Bp. 38, 9; J. 4, 65; My.). — ಬಹಿರಂಗಕ್ಕೆ ಬರು. = ಬಹಿರಂಗವಾಗು. (My.). — ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸು. To make public, to make known (My.). — ಬಹಿರಂಗ ಮಾಡು. = ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸು. (My.). — ಬಹಿರಂಗವಾಗು. -ಅಗು. To become public or known. ಬಹಿರಂಗವಾದರೆ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸ್ಸಾರು. — ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಕನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇರಿದ ಗುಟ್ಟು (Prv.). See Prv. s. ಬಹಿಷ್ಕಾರ.

ಬಹಿರರ್ಥ bahir-artha. An external object; an external cause. (Kāvy. IV, 2, 18).

ಬಹಿರ್ಮುಖ bahir-mukha. The outside of a town (Ūpr. 2, after 21; Abh. P. 7, 129).

ಬಹಿರ್ಮುಖ bahir-mukha. The tip of an elephant's trunk (that was) outside (the water, Ūpr. 9, 69).

ಬಹಿರ್ಮುಖ bahir-mukha. The outside (of a town, etc., Rām. 18, after 82; My.). 2, = ಬಹಿರ್ಮುಖ (My.).

ಬಹಿರ್ಮುಖ bahir-mukha. An outer gate; a house door; the space outside a gate or door; the ornamental arch of a gateway; decoration of the gate-post; — adultery (Mbr.).

ಬಹಿರ್ಮುಖ bahir-mukha. The outer portion, the outside (J. 8, 14).

ಬಹಿರ್ಮುಖ bahir-mukha. A public necessary (My.); voiding excrement (used with ಅಗು and ಮಾಡು, My.).

ಬಹಿರ್ಮುಖ bahir-mukha. One who turns his face away, indifferent to, averse from. (My.).

ಬಹಿರ್ಯೋಗ bahir-yōga. *Relating to the exterior, external.*
 ಬಹಿರ್ವಾಸ bahir-vāsa. Tbh. of ಬಹಿರ್ವಾಸಸ್. (V. 5, 43).
 ಬಹಿರ್ವಾಸಸ್ bahir-vāsas. = ಬಹಿರ್ವಾಸ. An outer or upper garment. (Si. 222).
 ಬಹಿಷ್ಕರಿಸು bahis-karisu. = ಬಹಿಷ್ಕರಿಸು. To put outside, to expel; to exclude (from caste, etc.), to excommunicate (Śiv. 2, after 42; My.). ಬಹಿಷ್ಕರಣಾದರ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸ್ತಾರು (Prv.).
 ಬಹಿಷ್ಕಾರ bahis-kāra. = ಬಹಿಷ್ಕಾರ. Putting outside, expulsion, exclusion (from caste, etc., My.). ಬಹಿಷ್ಕಾರದವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವೇ? — ಗುಟ್ಟು ಬಹಿಷ್ಕಾರವಾದ ಮೇಲೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರವಾದರೇನು? ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಾದರೇನು? (Prvs.).
 ಬಹಿಷ್ಕೃತ bahis-kṛta. Turned out, expelled (from caste, etc.); excepted. (Bp. 36, 38).
 ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಬಹಿಷ್ಕೃತ. An outer act, external rito or ceremony. (My.).
 ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಬಹಿಷ್ಕೃತ. = ಬಹಿಷ್ಕೃತ. (J. 8, 7).
 ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಬಹಿಷ್ಕೃತ. A place outside a town or village, the out-skirts of a town or village (My., never used in the sense of ಬಹಿಷ್ಕೃತ).
 ಬಹಿಷ್ಕೃತ bahis. = ಬಹಿಷ್ಕೃತ, ಬಹಿಷ್ಕೃತ, ಬಹಿಷ್ಕೃತ. Out, without, outside; on the outside, outwards, out-of-doors; except; apart, away from others.
 ಬಹು bahn. Much, abundant; many (ಬಹು Nn. 15); large, great, mighty.
 ಬಹುತರ bahu-tara. More, more abundant, more numerous; uncommonly abundant, very numerous; very many. ಬಹುತರ (adv.), more, very much, for the greater part, chiefly, frequently, often. ಬಹುತರ is also used instead of the adverb ಬಹುತರ (My.), e. g. B. 4, 60. See B. 4, 16. 73. 80. 94. 106. 157. 163. 204.
 ಬಹುತರ bahnat. = ಬಹುತರ. The plural number (Śmd. 168).
 ಬಹುತರ bahnatka. Many a one, several (Mhr.; Mg.).
 ಬಹುತರ bahnatva. The state of being much or many, abundance, multitude; plurality, majority. 2, the plural number (Śmd. 115. 116. 124. 152. 167. 263. 291; Kāvy. I, 2, 4-7. 44-46. 62-65. 96-103).
 ಬಹುದು bahudu. See s. ಬಹು.
 ಬಹುಧಾನ್ಯ bahn-dhānya. Abounding in corn;—the twelfth year in the cycle of sixty (My.; Mr. 540).
 ಬಹುನಾಯಕ bahu-nāyaka. Governed by many, possessing polyarchy (My.).
 ಬಹುನಾಯಕತ್ವ bahn-nāyakatva. Government by many, polyarchy (My.).
 ಬಹುಪದ bahu-pad. Many-footed: the Indian fig-tree.
 ಬಹುಪದ bahu-pād. The Indian fig-tree.
 ಬಹುಪುಷ್ಪ bahu-puṣpi. N. of a plant (see Mr. s. ಅಪರ; Sk. ಬಹುಪುಷ್ಪ, the coral tree).
 ಬಹುಪ್ರದ bahn-prada. Much-bestowing, liberal, munificent.
 ಬಹುಭಾರ್ಯಾಯೋಗ bahn-bhāryā-yōga. An astrological position of particular stars in a man's horoscope by which he is supposed to be destined to have more than one wife in succession (My.).
 ಬಹುಭಾಷಾ bahn-bhāṣa. Talking much, talkativeness, garrulity, loquaciousness. See Bp. 40, 60; 50, 71; ಗದ್ಯ.

ಬಹುಭಾಷಾ bahu-bhāṣi. A great talker, a loquacious person. (My.).
 ಬಹುಭಾಷಾ bahn-bhāṣh. = ಬಹುಭಾಷಾ. See ಬಹುಭಾಷಾ.
 ಬಹುಮಂಜರಿ bahn-manjari. The holy basil, Ocimum sanctum Lin. (ತುಲಸಿ, ಸುರಸ Mr. 129).
 ಬಹುಮಾನ bahu-māna. Respectability, dignity (My.);—great respect or regard for (My.). 2, honourable reception, obliging behaviour (My.). 3, a present; a prize (My.; B. 266). See B. 4, 35. 171. 222.
 ಬಹುಮೂತ್ರ bahu-mūtra. Making water in excess; afflicted with diabetes;—excessive discharge of urine; diabetes (ಅತೀವ, ಅತೀಮೂತ್ರ Nn. 132; Si. 201; C.).
 ಬಹುಮೂಲ್ಯ bahu-mūlya. High-priced, costly, precious.
 ಬಹುರೂಪ bahu-rūpa. Many-formed, multiform, variously shaped (Kāvy. 111, 3, B. 92); many-hued; manifold. 2, the resin of Shorea robusta. 3, a chameleon. 4, the sea. 5, theatrical representation (Mhr.; My.; see ಬಹುರೂಪಿಣಿ).
 ಬಹುರೂಪಕ bahn-rūpaka. Multiform, manifold; manifoldness (Kāvy. I, 5, 47).
 ಬಹುರೂಪಿಣಿ bahu-rūpiṇi. An actress, a female pole-dancer (ಶಿಲಾಪ್ರತಿ. Ūt. II, 91).
 ಬಹುರೂಪಿಣಿಯ bahn-rūpiṇiya. The faculty of assuming many forms (Abh. P. 14, 85).
 ಬಹುರೂಪಿಣಿ bahn-rūpē. N. of one of the seven tongues of fire. See ಬಹುರೂಪಿಣಿ.
 ಬಹುರೇಖೆ bahu-rēkhē. Many lines, many wrinkles, many furrows, many marks of care or pain. See ಸೂಕ್ಷ್ಮ.
 ಬಹುಲ bahuḷa. = ಬಹುಲ, ಬಹುಲ. Abundant, exceeding, numerous, manifold, much, many; frequent. 2, thick, dense, compact, solid; fat, corpulent, stout. 3, broad, wide, wide-spread, spacious; capacious, ample, large. 4, variously applicable, comprehensive, as a rule. 5, black. 6, the dark half of a lunar month.—ಬಹುಲಂ, often, frequently (Sk.); much, fully, well, etc. (see ಬಹುಲ = ನೆಹು).
 ಬಹುಲತೆ bahnulat. (Sk.). = ಬಹುಲತೆ, q. v.
 ಬಹುಲತ್ವ bahnulatva. (Sk.). = ಬಹುಲತೆ, q. v.
 ಬಹುಲಮ bahnulima. Abundance, etc. (Ūpr. 4, 6).
 ಬಹುಲೇಖಿತ bahnul-kṛita. Made much or manifold; extended; augmented. 2, threshed, winnowed. See Mr. s. ತೂರು.
 ಬಹುಲೆ bahnulē. A cow. 2, large cardamoms. 3, ಬಹುಲೆ ಗರ್, the Pleiades or kṛitikās.
 ಬಹುನವ bahn-vāna. A man who talks much or is loquacious (ಗದ್ಯಮಂ Mr. 442; Mhr. ಬಹುನವ).
 ಬಹುನವನ bahn-vaṇana. The plural number (Śmd. 97. 107. 111. 116. 117. 140. 151. 153. 168. 174. 162. 255. 258. 262; Kāvy. I, 5, 27-31).
 ಬಹುವರ್ಣ bahu-varṇa. Many-hued, many-coloured; many colours. (My.).
 ಬಹುವಾದ್ಯ bahn-vādya. Many or various musical instruments. ಬಹುವಾದ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಅದು ಲಗ್ನ ಯತ್ನಂ (Mr. 288).
 ಬಹುವಾರಕ bahu-vāraka. The plant Cordia myra Lin.
 ಬಹುವಿಧ bahn-vidha. Of many sorts or kinds, manifold, various.
 ಬಹುವೈಯ bahn-vaiyā. Spending much, lavish, prodigal.

ಬಹುಪ್ರೀ hahn-vrñhi. Possessing much rice. 2, a relative or adjective compound, a class of compounds in which the last member being a substantive loses its independence as well as its original grammatical character, and together with the first member serves only to qualify or define another word (Śmd. 89 Mdh. Cm.; 110. 197. 219. 220; Kāv. I, 3, 10-15. 57-59).

ಬಹುಕ hahuśa. = ಬಹುಕಾ. Thh. of ಬಹುಕಸ. (B. 4, 25; My.; also ಬಹುಕ, 4, 142. 188; My.).

ಬಹುಕಸ hahuśas. Much, abundantly, in great numbers; generally speaking, for the most part.

ಬಹುಕಾ hahuśa. = ಬಹುಕ. (My.).

ಬಹುಕೃತ hahu-śrnta. One who has heard or studied much, very learned; well versed in the veda. (Śmd. 129).

ಬಹುನಂಕರಣ hahu-saṅkathana. Containing a combination (of words or sentences) in narration (Kāv. III, 3, B, 21).

ಬಹುಸುತೆ hahn-sutē. A woman who has many children; — the plant *Asparagus racemosus* Willd.

ಬಹುಸೂತಿ hahu-sūti. A cow that calves often.

ಬಹುಸ್ವನ hahn-svaṇa. Making many sounds; an owl. (R.).

ಬಹುಳ hahuḷa. = ಬಹುಲ. (ನಿಜೆ Śm. 116). Often used as a noun: muchness, abundance, multiplicity, frequency (Śmd. 78. 81), etc. (ಬಹುಳತೆ 66. 218 & 217 Cm.). ಬಹುಳದಿಂ (203. 214), ಬಹುಳದಿನ್ನೆ (212), ಬಹುಳದಿನ್ದಂ (346), ಬಹುಳದ (78. 80 Cm.).

ಬಹುಗ್ರಹಣ hahuḷa-grahaṇa. (= ಪೀನಗ್ರಹಣ, ಪ್ರಚುರಗ್ರಹಣ). The comprehensiveness of a rule (ಆದಂ Śmd. 102).

ಬಹುಳತೆ hahuḷatē. = ಬಹುಲತೆ. Muchness, multiplicity, abundance, frequency; various applicability, comprehensiveness. See Śmd. 65. 78. 82. 212. 354.

ಬಹುಳತ್ವ hahuḷatva. = ಬಹುಲತ್ವ, ಬಹುಳತೆ. See Śmd. 66. 212.

ಬಹುಳಪಕ್ಷ hahuḷa-pakṣa. = ಬಹುಲ No. 6. (Bp. 61, 92).

ಬಹುಳವೃತ್ತಿ hahnḷa-vṛtti. Frequent occurrence, frequency (ಬಹುಳದ ವರ್ತನೆ Śmd. 80 Cm.).

ಬಹುಳಸ್ಥಿತಿ hahnḷa-sthiti. = ಬಹುಳತೆ (Śmd. 78; ಬಹುಳದ ಸ್ಥಿತಿ 78 Cm.).

ಬಹುಲಕ್ತಿ hahu-ukti. The pinral number (ಬಹುಲವನ Śmd. 269 Cm.).

ಬಹುಲವನು hahn-upamē. A kind of upamē (Kāv. III, 3, B, 68 seq.).

ಬಹುಲಸಂಪ್ರ hahn-śrambha. Many efforts (Ūpr. 4, 59).

ಬಹುಲಸಿ hahu-śi. Eating much; a glutton. (My.).

ಬಳ baḷa. = ಬಳೆ 1. — ಬಳೆಬಳೆ. — ಬಳೆ. = ಬಳೆಬಳೆ. (ಗುಂಜನ, ಮಹಾಕವಿ, ರಸೋನ್ನತ, ಲತನ G.).

ಬಳ ಬಾ. 1. = ಬಳೆ. See ಬಾ. 1.

ಬಳ ಬಾ. 2. = ವಳ. See ಅದಬಳ.

ಬಳ ಬಾ. Thh. of ಬಲ (Śmd. 25). See ಬಲಕ. — ಬಳಗೂಡು. — ಕೂಡು. To join troops (Rāv. 18, 4). — ಬಳನನು. — ಅನು. Krishṇa (Grj. 4, 71). — ಬಳಮದ್ದು. = ಬಳವರ್ದು, q. v. — ಬಳಮರ್ದು. (ಅಂಕದೊಪ್ಪೆ Śmd. II; Śm. 39; ಬಳವರ್ದು ಮದ್ದು G.). Gnn-powder (?). — ಬಳವರ್ದು. = ಬಳಮರ್ದು. (ಅಂಕದೊಪ್ಪೆ Kk. 84, o. r. ಬಳಮದ್ದು).

ಬಳಕ ಬಾ. 1. = ಬಳಕ, q. v.

ಬಳಕಸು ಬಾ. 1. = ಬಳಕಸು. To shake (v. t.), as

a long split of bamboo, a thin blade of a sword, etc. (My.).

ಬಳಕು ಬಾ. 1. = ಬಳಕು 2, ಬಳಕು, ಬಳಕು 1, ಬಳಕು 1. To shake (v. i., My.); to tremble (Bp. 26, 80).

ಬಳಗ ಬಾ. 1. A mass, a multitude, an assemblage, a troop, etc. (ಗೊನ್ನಣೆ, ತರಳೆ, ವಂಗಡ, ಪಿಣ್ಣು, ಬವ್ವು, ಗಡಣ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Śm. 54; ಜಂಗುಳ, ವಂಗಡ, ಬವ್ವು, ಹರಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿ Kk. 17; My.; Tē. ಬಲಗ); — the family-circle, relations (My.; Tē.). See Ūpr. 7, after 62; Bp. 58, 28; 59, 50; J. 3, 8. 25. 38; 8, 3; 28, 43.

ಬಳಕು ಬಾ. 1. = ಬಳಕು 2, etc. To bend (v. i., Grj. 1, 86; T. ವಳೆ, M. ವಳೆ).

ಬಳಪ ಬಾ. 1. = ಬಳಪ, ಬಳಪ. A whitish pot-stone, Lapis ollaris, frequently used (as a substitute for slate pencil, etc.) in writing (ಕುಡ್ಡೆ ಪಲ Mr. 359, o. r. ಬಳಪ; My.; T. ಪಲಪ್ಪ, ಪಲಪ್ಪ; Tē. ಬಲಪ). — ಬಳಪಂಗೋಳ. — ಕೋಳ. To seize the pot-stone pencil. ಸವಣಂ ಬಳಪಂಗೋಳ, ಗಾಣ್ಣೆಂ ಬಿಡ್ಡೆಳೆ, ಬಲವರ್ದೋಳಿ ವಪ್ಪಂಗೋಳೆ, ದಾನವರ್ದು ಬಳಪಂಗೋಳೆ, ಕಾರವಾರಿ ಗಡೆಗೋಳೆ, ಪೋರ್ಣಗಾವಂ ನಿಲ್ವಂ (Śmd. 200).

ಬಳಬೆ ಬಾ. 1. = ಬಳಬೆ, etc., ಬಳಬೆ. A stack, a rick. ಕರಡದ ಬಳಬೆ (Bhāgavata 3, 2, 40).

ಬಳಯಿಸು ಬಾ. 1. (fr. ಬಳೆ 1). = ಬಳೆಯಿಸು. To cause to increase; to cause to abound; to cause to grow (Ūpr. 1, 86; 5, 11; 8, 60; Ahh. P. 15, 58; Grj. 8, after 119). (ಮಾಮರಂ ಕಾಯ್ತೆಳಿರಿದೋರ್ಮೆ, ಪಣ್ಣೆಳಿರಿದೋರ್ಮೆ ಜನಕ್ಕೆ ಮನವ್ರಮೋದಮಂ ಬಳಯಿಸಿ, ಮಾಣದಿತ್ತು ಸವಿಯಂ (Ūpr. 7, 48)).

ಬಳಲ ಬಾ. 1. — ಬಳಲೊಡ್ಡುಗಿನ ಮರ. A shrub or small tree yielding a red dye, *Symplocos racemosa* Roxb. (St. & Pl.).

ಬಳವನು ಬಾ. 1. = ಬಳವನು. (Grj. 1, 108).

ಬಳವಿ ಬಾ. 1. (Śmd. 247. 255). Increase, growth (Ūpr. 6, after 64). (T. ವಳವು, ವಳವು). ತನುಜನ ಬಳವಿಯನೆ ನೋಡಿ, ಜನಕಂ ನಲಿದಂ (Śmd. 256).

ಬಳವಿಗ ಬಾ. 1. = ಬಳವಿ, ಬಳವಿಗ. (ಸುತರ ಪರ್ವ Ū. I, 53).

ಬಳಸಿಗ ಬಾ. 1. (Śmd. 40).

ಬಳಸು ಬಾ. 1. To go in a circle or round, to move round; to have a circular motion (Rāv. 6, after 11); to walk or wander about (Bp. 16, 18; 18, 40; J. 8, 28); to go round, as a répha round a consonant (Śmd. 345; ಭ್ರಮಣ Śmd. Dh.; ಸುತ್ತು 345; ತಿರುಗು Śm. 110; Mhr. ವಳೇ, to turn, move round; cf. Sk. ವಳೆ); to turn round or take one's course towards (Bp. 43, 60). 2, to be surrounded (Bp. 56, 88; J. 8, 3); to be wrapped up (Bh. 1, 10, 25). 3, to go round, to circumambulate (Bp. 23, 18; 39, 7; 41, 22; 60, 28; 58, 23; 60, 32; Bh. 3, 13, 27; Rām. 1, 18, 52); to surround; to environ (Rāv. 13, after 59, twice; Bp. 54, 19; J. 3, 22; 5, 12; 6,

1; S. 98); to cover (Riv. 2, 35); to be in one's company (Bp. 44, 52; Riv. 4, after 14). ಬಳಸು ಬಳಸು (ಇವರ Kk. 59). See Öpr. 1, 73; 1, after 101; 1, 109. 111. 136; 2, 69. 86; Abh. P. 5, after 53; 11, after 82; 12, 95; ತಲೆವಳಿಸು; ಮೂವಳಿಸು 1. — ಬಳಸು ಬಳಸು. rep. (Bp. 58, 23; 60, 32).

ಬಳಸು baḷasu. 2. (Smd. 40). (= ಬಾಜಿ). The act of surrounding or encompassing (Bh. 2, 2, 108); the state of being round about (Abh. P. 8, 87; 4, after 128; 5, after 53; see ಪೂಜಿ). 2, what surrounds: a kind of bodice, a coat of mail (ಕಂಚುಕಾಂಗ Smd. Dh.; ಕಂಚುಕ ಸಿಮ. 110). ಗರುಡಿಯ ಬಳಸು, ಬಿಡ್ಡೋದರಗದಿಸ್ತೆ, ಅನೆ ಹೋರಲಿಕ್ಕಿದ ತದಾಯಿಂ (Smd. 181). 3, the state of being circuitous, as a road (My.). 4, one round or turn, as of a rope, a dōtra, a sīrē, etc. (My.). 5, a turn in serving up dinner (My.). See ಮೂವಳಿಸು 2.

ಬಳಹ ಬಾḷaha. = ಬಳಹ, etc. (Bp. 81, 3. 10; Bh. 1, 1, 9; My.; see Mr. s. ಬಳಹ).

ಬಳಹರಿ (baḷa-hari). (= ಬಳಾರಿ). — ಬಳಹರಿಮಾರಿ. N. (Bp. 23, 19).

ಬಳಾಪ baḷāpa. = ಬಳಪ, etc. (My.).

ಬಳಾಯಿ baḷāyi. (ಧವಲ Öb. 63).

ಬಳಾರಿ baḷāri. (= ಬಳಾರಿ). The demon Baḷāri or Mahākālī (ಮಹಾಕಾಳಿ Öt. II, 119). ಅತನ ಬಲಿಗಟ್ಟಿ, ಮನ್ಮಥಬಳಾರಿಗೆ ಪೆರ್ಗದ ಮಾಡಿ, ಪೊಯ್ದಿಪೆಂ (Riv. 11, 165).

ಬಳಿಕು baḷiku. = ಬಳುಕು 1, etc. (Bp. 55, 10).

ಬಳಿಂಕ baḷiṅka(?). A part of a ship (Mr. 408, text corrupt).

ಬಳಿದು baḷidu. The state of being (bent or) sloping, as a roof (My.); the state of not being steep or of gradual ascent, as a hill (My.); that of inclining from a horizontal direction, as the haft of a hoe, etc. (My.; T. ವಳವ).

ಬಳುಕಿಸು baḷukisu. = ಬಳುಕಿಸು. (My.).

ಬಳುಕು baḷuku. 1. = ಬಳುಕು, etc. (Bp. 14, 17; 38, 30; My.).

ಬಳುಕು baḷuku. 2. = ಬಳುಕು 2, etc. ಉದ್ದಮಾಗಿ ಬಳುಕಿದು ಮು (ಬನ್ನರ, ಉನ್ನತಾನತ Nr.). ಉರಗರಾಜನ ಹೆಡೆ ಬಳುಕಿದ (Bp. 11, 12).

ಬಳುಂಕು baḷuṅku. = ಬಳುಕು 2, etc. (Grj. 5, after 42). ಚನ್ನ ಕೀರ್ತಿ ಬಳುಂಕಿದನು, ರಾಜೇಂದ್ರ ಮುನಿಕೊಂಡನು (Bp. 52, 18). ಬಡನೆದು ಬಳುಂಕಿ (Riv. 10, 7).

ಬಳುವೆ baḷuvē. = ಬಳವೆ, etc. A large heap (Rām. 6, 55, 15).

ಬಳುವಳಿಕೆ baḷuvalikē. Increase, growth (Öpr. 4, 2).

ಬಳುವು baḷuvu. Heaviness, weight (My.; T. ಪಳುವು).

ಬಳೆ baḷē. 1. (= ಬಳೆ 1; cf. ಬಲಿ 1). To increase, to become large, to grow up, to prosper (used

only with regard to man and other animals and their hodies according to Smd. 258; ಪ್ರವೃತ್ತಿ Smd. Dh.; ವೃತ್ತಿ Smd. 114; Öpr. 1, 91; 3, 104; Grj. 4, 2. 38; T., M. ವಳರು). ಬಾಲಭಾವದೊಳಿ ಭಾವಕಯರ್ ಬಳಿವರ್ ನಿರಸ್ತರಂ (Smd. 230). ಮೃದುಮುಗ್ಧರಾವಂ ಬಳಿದಂ ಸರಸ್ವತೀಮಣಿಹಾರಂ (256). ಎನಿತ್ತೆ ನಿತ್ತು ಅಮೃತಪತ್ರನೇತ್ರಯಾ ಭನಿಸ್ತನಂಗ್ ಬಳಿಗುಂ ಕಿರಾತಯಾ, ಅನಿಸ್ತನಿತ್ತಂ ವನದೊಳ್ ವನೇಡರಂ ತನತ್ತು ಬಿಲ್ಲಾನದನ್ ಅನ್ನೆ ಕೇಸು ಗುಂ (144). (ಆ ಕುಮಾರರ) ಇನ್ನು ಬಳಿವತ್ತಿಮರೆಯಿರೆ (Riv. 4, after 75). ಉತ್ತಮಸ್ತವಮು — ಮನ್ವಿಪತ್ತಿರವರ್ ಬಳಿದರ್ (4, 78). ನೃಪೋತ್ತಮನ ಸುಕುಮಾರಿ ಮಿಗೆ ಬಳಿವತ್ತಿದಳು (Pril. 3, 23). Note: The meaning of ಬಳೆ 1 appears in Öpr. 1, 82. 90; 1, after 101; 2, 91; 3, 12; 5, 49.

ಬಳೆ baḷē. 2. = ಬಳು, etc. — ಬಳಿಗಾರ. -ಕಾರ. = ಬಳಿಗಾರ (S. Mhr.).

ಬಳೆ baḷē. Tbh. of ವಲಯ. A ring; an armlet, an arm-ring, a bracelet of glass, etc. for females (ಕಾಡಭೂಷಣ Smd. Dh.; ಬಾಲೆಯರ ಕಾಡವಲಯ Smd. 114; ಪ್ರತಿಸರ Mr. 340; ವೃತ್ತಿಕೆ 285; Öpr. 8, 64; C.; M. ವಳೆ, T. ವಳೆ; Mhr. ವಾಳಾ. ದನ್ನದ ಬಳೆ (Riv. 5, 24). ನಿಗ್ಗವದ ಬಳಿಗರ್ (Rāghc. 17, 65). ಯೂಪಸ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮರದಿನ್ನ ಮಾಡರ್ ಪಟ್ಟ ಬಳೆ (ಚಪಾಲ, ಯೂಪ ಕಟಕ S. 238). ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣುಗಡ್ಡೆ, ನೋಗ, ಅಡ್ಡು, ಕಡಾಣಿ, ಬಳೆ ಮುನ್ನಾದ ಬಡ್ಡಿಯ ಅನಯವಗಲು (ಅವಸ್ಥರ); ಬಡ್ಡಿಯ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡು ಸೇರುವ ಕಡ್ಡಿನ ಸುತ್ತು ಲೋಹದ ಬಳೆ (ನೇಗಿ, etc. 276). ಕುದುರೆವಾಯಿ ಪೊದಿಗಣ ಬಳೆ (ಕವಿ Smd. 109). ಬಿರಿದಿನ ಬಳೆ (ಕಪ್ಪದ ಕ್ಕ. 75). ಬಳಿಗರ್ ಗುಲ್ಲುಲಿನಿ ಗಳಿ ಸೋವಾಳಿಗಳಿನ್ ಬಡ್ಡುಗುಂ ಕೆಲವೆಯೊಳ್ (Smd. 231). See ಕೆಯ್, ಪಾಯಿಮ್, ಪಾಮು; B. 4, 122; Prvs. s. ಪಾಯಿ 1, ಸನ್ನೆ 1. 2, a series (in algebra, B. 1, 11; Mhr. ವಲ್ಲಿ). — ಬಳಿಗಡಕಪಾಪು. -ಕಡಕ. = ಬಳಿವಡಕ ಪಾಪು. (B. 2, 26). — ಬಳಿದುಮು. -ತುಮು. To put on a ring. ಬಳಿದೊಟ್ಟಂ (Smd. 200). — ಬಳಿದೊಡಿಸು. -ತೊಡಿಸು. To cause to put on a ring or rings (Ö. Bp. 47, 42). — ಬಳಿಮರಾದ. The bundle of glass rings strung on strings that is carried by bracelet vendors (My.). — ಬಳಿಯವ. -ಅವ. A bracelet maker; a bracelet vendor (My.). — ಬಳಿಯುಪ್ಪ. -ಉಪ್ಪು. A sort of salt (ವಸು Mr. 143; My.). — ಬಳಿವಡಕ ಗಡ. (-ಬಡಕ). A prostrate horh, the spreading hog-weed, Boerhavia diffusa Lin. (Z.; St. & Pl. as ಬಳಿವಡಕ). — ಬಳಿ ವಡಕಪಾಪು. -ಬಡಕ. A venomous snake, the Trimeresurus anomallensis (Bd.); the venomous snake Dipsas gokool (Bd.). — ಬಳಿವೊಡಕಪಾಪು = ಬಳಿವಡಕಪಾಪು. (My.).

ಬಳಿಗಾರ baḷi-gāra. (Smd. 235). = ಬಳಿಯವ. (Rām. 5, 8, 51; C.). ಬಳಿಗಾರಿನ ಅಂಗದೀರಿ ಪಾದೋ ಹಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಬಳಿಗಾರಿನ ಮೊಟ್ಟೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೆದಿಗೆ ಬೇಕು (Prvs.).

ಬಳಿಗಾರ್ತಿ baḷi-gārti. (Smd. 246). A female bracelet maker and vendor (My.).

ಬಳಿಯಿಸು baḷiyisu. = ಬಳಿಯಿಸು. (Öpr. 1, 91; 5, 126).

ಬಳಿವಿಗೆ baḷivigē. = ಬಳವಿನಿ. (Öpr. 1, after 101).

ಬಳಿಸು baḷisu. To cause to bend, to bend (v. t., Öpr. 7, 107).

ಬಳು baḷu. 1. = ಬಳುಕು, etc., (ಅಳುಕು 5). To shake (v. i.); to tremble; to fear (ಧಯವನ್ ಅನ್ Kk. 72; ಸೆಡೆ, ಅಳುಕು, ಸುಗಿ, ಬೆಮರ್, ಸುರುಳ್, ಅಗಿ, ಧಯವನ್ ಅನ್ Smd. 40).

ಬಳು baḷu. 2. = (ಬಗ್ಗು 2), ಬಳಂಕು, ಬಳುಕು 2, ಬಳುಂಕು To bend (v. i., ನಮನ Smd. Dh.; Grj. 2, after 106). ಪಾದ್ವೀಣಂ ಪೊದರಿ ಬಳುವ ಸಮ್ಮನ ತೊಲವಾಲೊಳ್ (Smd. 204,

o. r. ಬದ್ಧವು. ಬಳ್ಳು ನಡುವು (Rā. 5, 87). ಫಣಿರಾಜಂ ಬಳ್ಳಿ (6, 11). ತಳ್ಳು ಬಳ್ಳಿ (7, 17). ಬಾಲಂ ಮೇನ್ ಬಳ್ಳಿ (9, 29). ತಾನ್ ಅಳ್ಳಿ, ಬಳ್ಳಿ (J. 6, 28).

ಬಳ್ಳುಡಿ baḷkudi. = ಬಕ್ಕುಡಿ 2, q. v. Fear (ಗುರ್ವ, ಜಿಗರ್, ಜಿಬ್ಬಳ, ಅಳರ್, etc., ಛಯ ಸಿ. a.).

ಬಳ್ಳುಳ baḷpala. (= ಬೆಳವಲ). Growth (ಬೆಳವುದು Ṣi. II, 87). ತೋವ ದನ್ನಮರೇಚನಂತಿ ಪರ್ವ ಬಳ್ಳುಳ (o) ನೀಳ್ವ (Ṣmd. 275 Mqb.).

ಬಳ್ಳುಳೆ baḷpalikē. Growth, greatness; or great lustre (ḡ. ಬೆಳ್ಳುಳ; Ṣpr. 8, after 51).

ಬಳ್ಳು baḷla. = ಬಳಿ. A measure of capacity, the 4th part of a kūḷaga or 4 mānas (C.; Mr. 955, see s. ಪಾಗ and ಏರ್ವ; ಶಿವ Mr. 206; ಪ್ರಸ್ತ HIA., Nr., Nn. 108, Mr. 472, Si. 829. 429; T. ವಳ್ಳು; M. ವಲ್ಲ; Tē. ಬಳ್ಳಿ; T., M. ವಳ್ಳ also: a canoe or boat of one trunk; a brazen charger or eating dish; Tē. ವಲ್ಲ, a purse; M. ವಲ್ಲ = Sk. ವಲ್ಲ, a large hamboo basket to hold grain, etc.). ಬಳ್ಳು ದದ (Ṣmd. I). See Bp. 9, 17; 42, 5; V. 9, after 71; J. 2, 27; Prv. s. ಬೆಳಸು 1. — ಬಳ್ಳು ದ ಮರ. A cross piece of wood on the wheel of an idol car (My.). — ಬಳ್ಳುಡಿ. N. of a town in Tēḷugu (My.; B. 3, 46; 5, 129). — ಬಳ್ಳೇತ್ತರ. ಈ ತ್ತರ. N. (Bp. 9, 11). ಬಳ್ಳೇತ್ತರನ ಮುಲ್ಯಯ್ಯ (Bp. 9, 46; 47, 88).

ಬಳ್ಳುವಳ್ಳಿ (baḷla-baḷli, i. e. baḷli-baḷli). Creepers and creepers, i. e. turnings and turnings (Ahh. P. 8, 115; 12, 87).

ಬಳ್ಳುಳ baḷḷāḷa. = ಬಲ್ಲಾಳ. (My.).

ಬಳ್ಳು baḷli. Tbh. of ವಲ್ಲಿ. A creeper, a vine (ಲತೆ, ಪ್ರತಾನಿ, ವಲ್ಲಿ, ಪ್ರತತಿ, ಪ್ರತತಿ HIA.; ಲತೆ Nn. 31; ವಲ್ಲಿ 102; ವಲ್ಲಿ, etc. Mr. 106; C.; Tē. ವಲ್ಲಿ; T., M. ವಳ್ಳಿ). ಎಲೆಯ ಬಳ್ಳಿ (ತಾಮ್ಬುಲಿ ವಲ್ಲಿ HIA.). ನೀರಜದ ಕೈರವದ ಬಳ್ಳಿ (ಬಿಸಿನಿ Mr. 420). ಬಿಳಿ ನೆಯ್ದಿಲೇ ಬಳ್ಳಿ (ಕುಮುದವೆ, etc.); ತಾವರೇ ಬಳ್ಳಿ (ನಲಿನಿ, etc. Si. 95). ಮರ ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಪೂ ಪೂದದ (Ṣmd. 89. 113. 129). ಬಳ್ಳಿ ಹಿಡಿದು, ಕಾಯಿ ಕೊಯ್ಯ ಬೇಕು (Prv.). See ಅಲರ್ವಳ್ಳಿ, ಎಳೆವಳ್ಳಿ; Ṣ. Bp. 11, 5; Rā. 3, 33; 4, 23. — ಬಳ್ಳಿಗಡುಕೆ. -ಕಡುಕೆ. White bent-grass, Paulon dactylon (ಗಣ್ಡಾಲಿ, ತಕುರಾಕ್ಷು ಕ Nr.). — ಬಳ್ಳಿದುಡುಕೆ. -ತುಡುಕೆ. = ಬಳ್ಳಿದುಡುಕೆ. (ಯಾಸ, ಯನಾಸ, etc. Si. 144). — ಬಳ್ಳಿದುಡುಕೆ. -ತುಡುಕೆ. The plant Alhagi maurorum Tournef. (ಯಾಸ, ಯನಾಸ, ದುಸ್ತರ್ತ, ಧನ್ಯಯಾಸ, etc. Nr.). — ಬಳ್ಳಿಬಳ್ಳಲಿ. (ಕಲಿವು Si. 162). — ಬಳ್ಳಿನಾಡ. Tbh. of ವಲ್ಲಿನಾಡ (Ṣmd. 380). See Ṣpr. 6, after 88; V. 5, 6; 9, 7. — ಬಳ್ಳಿನಾಡು. A kind of mango tree (Ṣpr. 6, after 88; 8, after 73). — ಬಳ್ಳಿಮಂಡು. Chain-lightning, lightning in algaḡ (Ahh. P. 13, 76; Bp. 11, 34; Rā. 5, after 19; Bh. 6, 1, 6). — ಬಳ್ಳಿಮಾನು. A polyp (? Si. 88). — ಬಳ್ಳಿನರೆ. -ಪರೆ. A creeper to spread out or run: to spread like a creeper (Grj. 2, after 106; 3, after 26; Rā. 4, after 14; 7, after 17). — ಬಳ್ಳಿವರ್ವ. -ವರ್ವ. = ಬಳ್ಳಿನರೆ. (Ṣpr. 8, after 44). — ಬಳ್ಳಿನರೆ. -ಬರೆ. A kind of net (Rā. 5, after 114). — ಬಳ್ಳಿನಸರೆ. -ಸಸರೆ. A green spot of creepers (Ṣpr. 8, after 4). — ಬಳ್ಳಿನೆಳಗು. -ಬೆಳಗು. Zigzag-light (Grj. 5, 61; 5, after 76; Rā. 6, after 11; 13, after 77).

ಬಳ್ಳು baḷlu. = ಬಳ್ಳು 2, q. v. A jackal (ಛಂಮಾಯ, ಗೋಮಾಯು Mr. 162; Ahh. P. 14, 122; J. 19, 3; My.; Tē. ವರಡು, ವರುಡು, an old fox; M. ವನ್ಯಾಯಿ, ವನ್ಯಾಲಿ, a fox; Mhr. ಛಾಲೂ, a bear; an old female jackal; ḡ. ಛಲ್ಲ No. 2).

ಬಳ್ಳಿ baḷḷi. N. of a plant (ಕುತಲತೆ Mr. 149). — ಬಳ್ಳಿ ಸೋಪ್ಪ. = ಬಳ್ಳಿ. (My.). ಬಡಾಯ ಬಡಾಯ, (ನಿನಗೆ) ಬಳ್ಳಿಸೋಪ್ಪ, ಸೋತ ಪುರುಕೆಗೆ ಸೋರೆಸೋಪ್ಪ (Prv.).

ಬಲಿ bal. (= ಬಾದ 1). To live (ಜೀವಿಸು Ṣmd. I). ಬದ್ಧಂ (49). ಬದ್ಧಿಕ್ (Ṣpr. 1, after 101). ದೈವದಿಂ ಬದ್ಧಂ (Ṣmd. 157). ಬದ್ಧಿದು ಬಲ್ಲನಾದಿ (38). ಬೇಟಿಮಂ ಹಡೆದನೆ? ಬಾದ್ ಬಾದ್ವಿನಿತಿಲ್ಲದ ಬಾದ್ವಿನೀಲೆ ಬದ್ಧಿಪಂ (Si. 26b.). 2, to begin to live prosperously (ಒಕ್ಕಲಾಗು Ṣmd. I).

ಬಲಿ baḷa. 1. = ಬದ 2, etc. — ಬದವಲಿ. = ಬದವದ್ಧ. (G.). — ಬದವದ್ಧ. = ಬದವದ್. (ಯಾತಾದಿಯದ್ದೇಯಂ, ಸುದಾಯ, ಹರಣ, ಮದಿನೆ ಮುನ್ಯಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಗಳಿಗೂ ಅಳಿಯನಿಗೂ ಕೊಡ ತಕ್ಕ ಬದವದ್ಧ ಮುನ್ಯಾದ ಬಹುಮಾನ Si. 266, only in Si.).

ಬಲಿ baḷa. 2. = ಬದು 2. Short P. p. of ಬದ 4, in ಬದ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬಲಿಕೆ baḷakē. = (ಪದಕ), ಬದಕೆ No. 1. Course, way of action, plan, contrivance (Bh. 1, 8, 61. 76). 2, use;—custom, practice; exercise;—the state of being well known or understood by practice; conversancy with;—intimate and frequent converse or association, familiarity, familiar intercourse (Ṣmd. 262, v. 224, which is an interpolation, as it does not occur in Mqb.; My.; B. 5, 155; T. ಪದಕ್ಕ, ವದಕ್ಕ, ವದ್). ಬದಕೆಯಲ್ಲದಲಿ ವಾದ ಬಹುದು, ಪಳೆ ಕಾಟ ಸಯ್ಯಸ ಕೂಡದು (Prv.). See Prv. s. ಬೆಳಕು.

ಬಲಿಚು baḷāḷu. 1. To cause to smear (a floor, etc. with cow-dung, My.).

ಬಲಿಚು baḷāḷu. 2. (ಬಳಚು). = ಬದಚು. (To cause to go?), to cut off (Rām. 3, 4, 27).

ಬಲಿದು baḷadu. = ಬದದು. P. p. of ಬದ 4. (My.).

ಬಲಿಲ್ baḷal. 1. = ಬದಲು 1. To become weary, to be fatigued; to droop, to fade; to be cast down, to be distressed (ಎದಿಲ್ Ṣmd. I; ತ್ರಸ್ತಿ Ṣmd. Dh.; ಸೇದೆ Ṣm. 107; see ಬದಲುಲಿ; T. ವದಕ್ಕು, weariness, etc.; ḡ. ಬಾದು 1). P. p. ಬದಿಲ್ಲ (Ṣmd. 49). ಪುಷ್ಪಮೊನ್ನ ಬದಿ ಲರ್ ಭೃಂಗಕ್ಕೆ ಪೂವಿಲ್ಲವೇ? (Rā. 8). See Ṣpr. 5, 63; 7, 41; 8, 71; Bp. 42, 31; Rā. 5, 39; 11, 7; J. 4, 35; 13, 5; 26, 4; 28, 5. 16; 29, 49; ಕದು.

ಬಲಿಲ್ baḷal. 2. = ಬದಲ್. To become slack or loose; to swing, to dangle; to slip (ಜೋರ್ Ṣm. 107; T., M. ವದುಕ್ಕು, to slide or slip; M. also ವದುದು). ಬದಿಲ್ಲ ಉದ (Ṣpr. 7, 117).

ಬಲಿಲ್ baḷal. 3. = ಬದಲು 2. The state of being loose, etc. (ಜಂಗಳ, ಸೋರ್, ಸಡಿಲ್ಲದು Ṣm. 49). — ಬದಿ ಲ್ಲಿ. -ಕಿ. A flapping ear (J. 13, 60). — ಬದಿಲ್ಲದುಲು. -ತುಲು. A loose bundle of hair (J. 13, 25). — ಬದಿಲ್ಲದಿ. A loose knot or braid of hair (Ahh. P. 3, after 67; Ṣm. 118; Rā. 7, 17).

ಬಲಿಲಿಕೆ baḷalikē. = ಬದಲೆ. Weariness, fatigue, distress (ಪವಳು, ಪಂಪಾಸ HIA., Mr. 385; ಅಳಿಳಿ Bhn. 66; Bp. 18, 12; 29, 13; 59, 15; Rām. 3, 2, 15; J. 5, 61; My.; T. ಪದಲಿಕ್ಕು. ಬಹಳ ಬದಲಿಕೆ (ಪ್ರಗಾಢ Si. 417).

1; Si. 93); to cover (Räv. 2, 35); to be in one's company (Bp. 44, 52; Räv. 4, after 14). ಬಳಸು ಬಳ್ಳು (ಕವರ ಕ್ಕ. 59). See Öpr. 1, 78; 1, after 101; 1, 109. 111. 136; 2, 69. 86; Abh. P. 5, after 53; 11, after 82; 12, 95; ತಲೆವಳಿಸು; ಮೂವಳಿಸು 1. — ಬಳಸು ಬಳಸು. rep. (Bp. 58, 28; 60, 32).

ಬಳಸು balasu. 2. (Smd. 40). (= ಬಾಚೆ). The act of surrounding or encompassing (Bh. 2, 2, 108); the state of being round about (Abh. P. 3, 87; 4, after 128; 5, after 53; see ಪೊದಿ-). 2, what surrounds: a kind of bodice, a coat of mail (ಕಂಚುಕಾಂಗ Smd. Dh.; ಕಂಚುಕೆ Smd. 110). ಗರುಡಿಯ ಬಳಸು, ವಿಜ್ಞಾನದರಗಳದಿನ್ದ, ಅನೆ ಹೋರಲಿಕ್ಕದ ತದಯಂ (Smd. 131). 3, the state of being circuitous, as a road (My.). 4, one round or turn, as of a rope, a dōtra, a sīrē, etc. (My.). 5, a turn in serving up dinner (My.). See ಮೂವಳಿಸು 2.

ಬಳಹ ಬಾಳಾ. = ಬಳವ, etc. (Bp. 81, 3. 10; Bh. 1, 1, 9; My.; see Mr. s. ಬಳವ).

ಬಳದರಿ (haja-hari). (= ಬಳಾರಿ). — ಬಳದರಿಮಾರಿ. N. (Bp. 23, 19).

ಬಳಾಪ ಬಾಳಾಪ. = ಬಳವ, etc. (My.).

ಬಳಾಯಿ ಬಾಳಾಯಿ. (ಧವಲ Ch. 63).

ಬಳಾರಿ ಬಾಳಾರಿ. (= ಬಳದರಿ). The demon Bālāri or Mahākālī (ಮಹಾಕಾಲಿ Öt. II, 119). ಆತನ ಬಲಿಗಟ್ಟಿ, ಮನ್ವಂಶಬಳಾರಿಗೆ ಬೆರ್ಗು ದಾ ಮಾಡಿ, ಪೊಯ್ದೆವೆಂ (Räv. 11, 165).

ಬಳಿಕು baliku. = ಬಳಕು 1, etc. (Bp. 55, 10).

ಬಳಿಂಕ ಬಾಳಿಂಕಾ(?). A part of a ship (? Mr. 408, text corrupt).

ಬಳಿದು balidu. The state of being (bent or) sloping, as a roof (My.); the state of not being steep or of gradual ascent, as a hill (My.); that of inclining from a horizontal direction, as the haft of a hoe, etc. (My.; T. ವಳವ).

ಬಳಿಕಿಸು balukisu. = ಬಳಕಿಸು. (My.).

ಬಳಿಕು baluku. 1. = ಬಳಕು, etc. (Bp. 14, 17; 88, 30; My.).

ಬಳಿಕು baluku. 2. = ಬಳಕು 2, etc. ಉದ್ದಮಾಗಿ ಬಳಿಕಿದು ದು (ಬನ್ನರ, ಉನ್ನತಾನತ Nr.). ಉರಗರಾಜನ ಹೆಡೆ ಬಳಿಕಿದೆ (Bp. 11, 12).

ಬಳುಂಕು balunku. = ಬಳಕು 2, etc. (Grj. 5, after 42). ಚನ್ನಕರ್ತ ಬಳುಂಕದನು, ರಾಜೇಂದ್ರ ಮುನಿಕೊಂಡನು (Bp. 52, 18). ಬಡನದು ಬಳುಂಕೆ (Räv. 10, 7).

ಬಳುವೆ baluvē. = ಬಳವೆ, etc. A large heap (Rām. 6, 55, 15).

ಬಳುವಳಿಕೆ ಬಾಳುವಳಿಕೆ. Increase, growth (Öpr. 4, 2).

ಬಳುವು baluvu. Heaviness, weight (My.; T. ಪಳುವು). **ಬಳೆ balē.** 1. (= ಬೆಳೆ 1; cf. ಬಲಿ 1). To increase, to become large, to grow up, to prosper (used

only with regard to man and other animals and their bodies according to Smd. 256; ಪ್ರವೃತ್ತಿ Smd. Dh.; ವೃತ್ತಿ Smd. 114; Öpr. 1, 91; 3, 104; Grj. 4, 2. 38; T., M. ವಳರು). ಬಾಲಧಾವದೊಳೆ ಧಾವಕೆಯರ್ ಬಳೆವರ್ ನಿರನ್ನರಂ (Smd. 250). ಮೃದುಮುಗ್ಧಾಶಂ ಬಳೆವಂ ಸರಸ್ವತೀಮಣಿಹಾರಂ (256). ಎನಿತ್ತೆ ನಿತ್ತು ಅಮೃತಪತ್ರನೇತ್ರೆಯಾ ಧನಸ್ಸನಂಗ್ ಬಳೆಗುಂ ಕರಾತೆಯಾ, ಅನಿತ್ತನಿತ್ತಂ ವನದೊಳ್ ವನೇಶರಂ ತನತ್ತು ಬಿರಾನದನ್ ಅನೈ ಕೇಸು ಗುಂ (144). (ಆ ಕುಮಾರರ) ಇನ್ನು ಬಳೆವತ್ತಿಮರೆಯರೆ (Räv. 4, after 75). ಉತ್ತಮಸ್ಸವಸುತ-ಮೃತ್ತಿವತ್ತಿವರ್ ಬಳೆದರ್ (4, 78). ನೃಪೇಶ್ವರನ ಸುಕುಮಾರಿ ಮಿಗೆ ಬಳೆವತ್ತಿದರ್ಳು (Pril. 3, 23). Note: The meaning of ಬೆಳೆ 1 appears in Öpr. 1, 82. 90; 1, after 101; 2, 91; 3, 12; 5, 49.

ಬಳೆ balē. 2. = ಬೆಳು, etc. — ಬಳೆಗಾರ. -ವಾರ. = ಬೆಳುಗಾರ (S. Mhr.).

ಬಳೆ balē. Thh. of ವಲಯ. A ring; an armlet, an arm-ring, a bracelet of glass, etc. for females (ಕಾಡಧೂಪಣ Smd. Dh.; ಬಾಲೆಯರ ಕಾಡವಲಯ Smd. 114; ಪ್ರತಿಸರ Mr. 340; ವೃತ್ತಿಕೆ 285; Öpr. 8, 64; C.; M. ವಳೆ, T. ವಳೆ; Mhr. ವಾಳ). ದನ್ನದ ಬಳೆ (Räv. 5, 24). ನಿಗ್ಗವದ ಬಳೆಗಳ (Rāgh. 17, 65). ಯಾವಸ್ಸವೃದ್ಧಿ ಮರದಿನ್ದ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಬಳೆ (ಚಪಾಲ, ಯಾವ ಕಳಿಕೆ S. 238). ಚಕ್ರದ ಕಣ್ಣುಗಡ್ಡೆ, ನೊಗ, ಅಡ್ಡು, ಕದಾಸೆ, ಬಳೆ ಮುನ್ನಾದ ಬಡ್ಡಿಯ ಅವಯವಗಳು (ಅವಸ್ಕರ); ಬಡ್ಡಿಯ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡು ಸೇರುವ ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತು ಲೋಕದ ಬಳೆ (ನೇಮಿ, etc. 276). ಕುದುರೆವಾಯಿ ಪೊದಿಗಣ ಬಳೆ (ಕವಿ Smd. 109). ಬಿರಿದಿನ ಬಳೆ (ಕಪ್ಪದ ಕ್ಕ. 75). ಬಳೆಗಳ ಗುಲ್ಲುಲೆನ್ನ ಗಿಳಿ ಸೋವಾಳಿಗಳಿನ್ ಅಪ್ಪುಗುಂ ಕೆಲವೆಯೊಳ್ (Smd. 231). See ಕೆಯ್-, ಪಾಯಿಮ್-, ವಾಡು-; B. 4, 122; Prva. s. ವಾಯಿ 1, ಸನ್ನೆ 1. 2, a series (in algebra, B. 1, 11; Mhr. ವಲ್ಲಿ). — ಬಳೆಗಡಕಪಾಪು. -ಕಡಕ-. = ಬಳೆವಡಕ ಪಾಪು. (B. 2, 26). — ಬಳೆದುಡು. -ತುಡು. To put on a ring. ಬಳೆಬೊಟ್ಟಂ (Smd. 200). — ಬಳೆಬೊಡಿಸು. -ತೊಡಿಸು. To cause to put on a ring or rings (Ö. Bp. 47, 42). — ಬಳೆಮರಾರ. The bundle of glass rings strung on strings that is carried by bracelet vendors (My.). — ಬಳೆಯವ. -ಅವ. A bracelet maker; a bracelet vendor (My.). — ಬಳೆಯುಪ್ಪು. -ಉಪ್ಪು. A sort of salt (ವಸು Mr. 143; My.). — ಬಳೆವಡಕ ಗಡ. (-ಬಡಕ-). A prostrate herb, the spreading hog-weed, Boerhavia diffusa Lin. (Z.; St. & Pl. as ಬಳೆವಡಕ). — ಬಳೆ ಬೆಡಕಪಾಪು. -ಬಡಕ-. A venomous snake, the Trimeresurus anemallensis (Bd.); the venomous snake Dipsas gokool (Bd.). — ಬಳೆವೊಡಕಪಾಪು = ಬಳೆವಡಕಪಾಪು. (My.).

ಬಳೆಗಾಡ ಬಾಳೆ-ಗಾಳಿ. (Smd. 235). = ಬಳೆಯವ. (Rām. 5, 8, 51; C.). ಬಳೆಗಾಡಿನ ಅಂಗಡೀಲಿ ವಾದೋ ಹಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಬಳೆಗಾಡಿನ ಮೊಟ್ಟೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೆದಿಗೆ ಬೇಕು (Prva.).

ಬಳೆಗಾರ್ತಿ ಬಾಳೆ-ಗಾರ್ತಿ. (Smd. 246). A female bracelet maker and vendor (My.).

ಬಳೆಯಿಸು ಬಾಳೆಯಿಸು. = ಬಳಯಿಸು. (Öpr. 1, 91; 5, 126).

ಬಳೆವಿಗೆ ಬಾಳೆವಿಗಿ. = ಬಳವಿಗೆ. (Öpr. 1, after 101).

ಬಳಿಸು balkisu. To cause to bend, to bend (v. t., Öpr. 7, 107).

ಬಳ್ಳು balku. 1. = ಬಳಕು, etc., (ಅಳುಕು 5). To shake (v. i.); to tremble; to fear (ಧಯವನ್ ಅನ್ ಕ್ಕ. 72; ಸಡೆ, ಅಳು, ಸುಗಿ, ಬೆಮರ್, ಸುರುಳ್, ಅಗಿ, ಧಯವನ್ ಅನ್ Smd. 40).

ಬಳ್ಳು balku. 2. = (ಬಗ್ಗು 2), ಬಳಂಕು, ಬಳುಕು 2, ಬಳುಂಕು. To bend (v. i., ನಮನ Smd. Dh.; Grj. 2, after 106). ವಾದ್ಯಗಂ ಪೊದರ ಬಳ್ಳುವ ಸಮ್ಮನ ತೊಲವಾಲದೊಳ್ (Smd. 204,

o. r. ಬದ್ಧವು. ಬಳ್ಳುವ ನಡುವು (Rā. 5, 87). ಫಣಿರಾಜಂ ಬಳ್ಳಿ (6, 11). ತಳ್ಳು ಬಳ್ಳಿ (7, 17). ಬಾಲಂ ಮೇಲ್ ಬಳ್ಳಿ (9, 29). ತಾನ್ ಅಳ್ಳಿ, ಬಳ್ಳಿ (J. 6, 28).

ಬಳ್ಳುಡಿ baḷḷudi. = ಬಳ್ಳುಡಿ 2, q. v. Fear (ಗುರ್ವ, ಬೆಗರ್, ಬೆಟ್ಟರ್, ಅಳರ್, etc., ಭಯ ಸೇ.).

ಬಳ್ಳುಳ baḷḷaḷa. (= ಬೆವಲ). Growth (ಬೆವದುಡು ರೆ. II, 87). ತೂವನ ದತ್ತಮರೀಚಿಸತ್ತಿ ವರ್ವ ಬಳ್ಳುಳ (o) ನೀಳ್ವು (Smd. 275 Mqb.).

ಬಳ್ಳುಳೆ baḷḷalikē. Growth, greatness; or great lustre (cf. ಬೆಳ್ಳುಳ; Ūpr. 8, after 51).

ಬಳ್ಳು baḷḷa. = ಬಳ 1. A measure of capacity, the 4th part of a kōḷaga or 4 mānas (C.; Mr. 355, see s. ಪಾಗ and ಖರ್ವ; ಶಿವ Mr. 206; ಪ್ರಸ್ಥ Hiā., Nr., Nn. 108, Mr. 472, Si. 329. 429; T. ವಳ್ಳು; M. ವಲ್ಲ; Tē. ಬಳ್ಳಿ; T., M. ವಳ್ಳ also: a canoe or boat of one trunk; a brazen charger or eating dish; Tē. ವಲ್ಲ, a purse; M. ವಲ್ಲ = Sk. ವಲ್ಲ, a large bamboo basket to hold grain, etc.). ಬಳ್ಳು ದಡ್ಡ (Smd. I). See Bp. 9, 17; 42, 5; V. 9, after 71; J. 2, 27; Prv. s. ಬೆಳಸು 1. — ಬಳ್ಳದ ಮರ. A cross piece of wood on the wheel of an idol car (My.). — ಬಳ್ಳಾರಿ. N. of a town in Tēṅṅn (My.; B. 3, 46; 5, 123). — ಬಳ್ಳೇತ್ತರ. — ಶೆತ್ತರ. N. (Bp. 9, 11). ಬಳ್ಳೇತ್ತರನ ಮಲ್ಲಯ್ಯ (Bp. 9, 46; 47, 88).

ಬಳ್ಳುವಳ್ಳಿ (baḷḷa-baḷḷi, i. e. baḷḷi-baḷḷi). Creepers and orepers, i. e. turnings and thinnings (P Abh. P. 3, 115; 12, 87).

ಬಳ್ಳುಳ baḷḷāḷa. = ಬಲ್ಲುಳ. (My.).

ಬಳ್ಳು baḷḷi. Tbh. of ವಲ್ಲಿ. A creeper, a vine (ಲತೆ, ಪ್ರತಾನಿ, ವಲ್ಲಿ, ಪ್ರತೆ, ಪ್ರತೆ Hiā.; ಲತೆ Nn. 31; ವಲ್ಲಿ 102; ವಲ್ಲಿ, etc. Mr. 106; C.; Tē. ವಲ್ಲಿ; T., M. ವಳ್ಳಿ). ಎಲೆಯ ಬಳ್ಳಿ (ತಾಮ್ರಾ ಲವಲ್ಲಿ Hiā.). ನೀರಜದ ಕೈರವದ ಬಳ್ಳಿ (ಬಿಸಿನಿ Mr. 420). ಬಿಳಿ ನಯ್ದಿರೇ ಬಳ್ಳಿ (ಕುಮುದತ್ತಿ, etc.); ತಾನರೇ ಬಳ್ಳಿ (ನಲಿನಿ, etc. Si. 95). ಮರ ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಪೂವದಡ್ಡ (Smd. 89. 113. 129). ಬಳ್ಳಿ ಹಿಡಿದು, ಕಾಯಿ ಕೊಯ್ಯ ಬೇಕು (Prv.). See ಅಲರ್ವಳ್ಳಿ, ಎಳೆವಳ್ಳಿ; Ū. Bp. 11, 5; Sēv. 3, 83; 4, 28. — ಬಳ್ಳಿಗಡುಕೆ. — ಕಡುಕೆ. White bent-grass, Panionm daotylon (ಗಣ್ಣಾರಿ, ಕರುರಾಕ್ಷಕ Nr.). — ಬಳ್ಳಿಮದಿಕೆ. — ತುದಿಕೆ. = ಬಳ್ಳಿಮದಿಕೆ. (ಯಾಸ, ಯನಾಸ, etc. Si. 144). — ಬಳ್ಳಿಮದಿಕೆ. — ತುದಿಕೆ. The plant Aihagi manrorum Tonrnek. (ಯಾಸ, ಯನಾಸ, ದುಸ್ತರ್ತ, ಧನ್ಯಯಾಸ, etc. Nr.). — ಬಳ್ಳಿಬಡ್ಡಲಿ. (ಕಲವ್ವು Si. 162). — ಬಳ್ಳಿಮಾಡ. Tbh. of ವಲ್ಲಿಮಾಟ (Smd. 380). See Ūpr. 6, after 88; V. 5, 6; 9, 7. — ಬಳ್ಳಿಮಾವು. A kind of mango tree (Ūpr. 6, after 88; 8, after 78). — ಬಳ್ಳಿಮಿಂಡು. Chain-lightning, lightning in zigzag (Abb. P. 13, 76; Bp. 11, 34; Rā. 5, after 19; Bh. 6, 1, 6). — ಬಳ್ಳಿಮಾನು. A polyp (P Si. 88). — ಬಳ್ಳಿವರೆ. — ವರೆ. A creeper to spread out or rnn: to spread like a creeper (Grj. 2, after 106; 3, after 26; Rā. 4, after 14; 7, after 17). — ಬಳ್ಳಿವರ್ವ. — ವರ್ವ. = ಬಳ್ಳಿವರೆ. (Ūpr. 8, after 44). — ಬಳ್ಳಿವರೆ. — ಬರೆ. A kind of net (Rā. 5, after 114). — ಬಳ್ಳಿವಸರೆ. — ವಸರೆ. A green spot of creepers (Ūpr. 8, after 4). — ಬಳ್ಳಿವೆಗಲು. — ಬೆಗಲು. Zigzag-light (Grj. 5, 61; 5, after 76; Rā. 6, after 11; 13, after 77).

ಬಳ್ಳು baḷḷu. = ಬಳ್ಳು 2, q. v. A jackal (ಘಂರಿಯಾ, ಗೋಮಾಯು Mr. 162; Abh. P. 14, 122; J. 19, 8; My.; Tē. ಪರಡು, ನರುಡು, an old fox; M. ವನ್ಯಾಯ, ವನ್ಯಾರಿ, a fox; Mhr. ಧಾಲಾ, a bear; an old female jackal; cf. ಭಲ್ಲ No. 2).

ಬಳ್ಳಿ baḷḷi. N. of a plant (ಕುಶಲತೆ Mr. 149). — ಬಳ್ಳಿ ಸೊಪ್ಪು. = ಬಳ್ಳಿ. (My.). ಬಡಾಯ ಬಡಾಯ, (ನಿನಗೆ) ಬಳ್ಳಿಸೊಪ್ಪು, ಸೋತ ಪುರುಕಿಗೆ ಸೋರಿಸೊಪ್ಪು (Prv.).

ಬಲಿ baḷi. (= ಬಾದ 1). To live (ಚೀವಿಸು Smd. I). ಬದ್ಧಂ (49). ಬದ್ಧಂ (Ūpr. 1, after 101). ಬೈವದಿಂ ಬದ್ಧಂ (Smd. 157). ಬದ್ಧದು ಬಲ್ಲವಾಡಿ (88). ಬೇಟಮಂ ಹಡೆದನೆ? ಬಾದ್ ಬಾದ್ಡಿನಿತ್ತಿಲ್ಲದ ಬಾದ್ಬಿನನೆಳೆ ಬದ್ಧವಂ? (81 Mqb.). 2, 10 begin to live prosperously (ಬಳ್ಳಲಾಗು Smd. I).

ಬಲಿ baḷi. 1. = ಬದ್ಧ 2, etc. — ಬದಿವಲಿ. = ಬದಿವದ್ಧ. (G.). — ಬದಿವದ್ಧ. = ಬದಿವದ್ಧ. (ಯಾತಕಾದಿಯದ್ದೇಯಂ, ಸುದಾಯ, ಹರಣ, ಮದಿವೆ ಮುನ್ತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಳಗೂ ಅಳಿಯಗೂ ಕೊಡ ತಕ್ಕ ಬದಿವದ್ಧ ಮುನ್ತಾದ ಬಹುಮಾನ Si. 266, only in Si.).

ಬಲಿ baḷi. 2. = ಬದ್ಧ 2. Short P. p. of ಬದ್ಧ 4, in ಬದಿ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬಲಿಕೆ baḷikē. = (ವದಕ), ಬದಿಕೆ No. 1. Course, way of action, plan, contrivance (Bh. 1, 3, 61. 76). 2, use;—custom, practice; exercise;—the state of being well known or understood by practice; conversancy with;—intimate and frequent converse or association, familiarity, familiar intercourse (Smd. 262, v. 224, which is an interpolation, as it does not occur in Mqb; My.; B. 5, 155; T. ವದಕ್ಕ, ವದಕ್ಕ, ವದ್ಧ). ಬದಿಕೆಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಬಹುಮಾನ, ಚಳಿ ಕಾಲ ಸದ್ವ್ಯಸ ಕೊಡದು (Prv.). See Prv. s. ಬೆಳಕು.

ಬಲಿಚು baḷacu. 1. To cause to smear (a floor, etc. with cow-dung, My.).

ಬಲಿಚು baḷacu. 2. (ಬಳಚು). = ಬದಚು. (To cause to go?), to cut off (Rām. 3, 4, 27).

ಬಲಿದು baḷadu. = ಬದಾದು. P. p. of ಬದ್ಧ 4. (My.).

ಬಲಿಲ್ baḷal. 1. = ಬದಲು 1. To become weary, to be fatigued; to droop, to fade; to be cast down, to be distressed (ಎದರ್ Smd. I; ತಪ್ಪಿನಿ Smd. Dh.; ಸೇವೆ Smd. 107; see ಬಡಲುಕೆ; T. ವದಳ್ಳಿ, weariness, etc.; cf. ಬಾದು 1). P. p. ಬದಿಲ್ಲ (Smd. 49). ಪಪ್ಪಮೊನ್ನ ಬದಿಲ್ ಭೃಂಗಕ್ಕೆ ಪೂವಿಲ್ಲೇ? (Si. 8). See Ūpr. 5, 63; 7, 41; 8, 71; Bp. 42, 31; Rā. 5, 39; 11, 7; J. 4, 35; 13, 5; 26, 4; 28, 5. 16; 29, 49; ಕಡು.

ಬಲಿಲ್ baḷal. 2. = ಬದಲ್. To become slack or loose; to swing, to dangle; to slip (ಜೋರ್ Smd. 107; T., M. ವದುಕ್ಕು, to slide or slip; M. also ವದುಡು). ಬದಿಲ್ಲ ಉಡಿ (Ūpr. 7, 117).

ಬಲಿಲ್ baḷal. 3. = ಬದಲು 2. The state of being loose, etc. (ಬಂಗರ್, ಸೋರ್, ಸಡಿಲ್ಲದು Smd. 49). — ಬದಿ ಲ್ಲಿ ಎ. — ಕಿ ಎ. A flapping ear (J. 13, 60). — ಬದಿಲ್ಲದುಲು. — ತುಡುಲು. A loose bundle of hair (J. 18, 25). — ಬದಿಲ್ಲುಡಿ. A loose knot or braid of hair (Abb. P. 3, after 67; Smd. 118; Rā. 7, 17).

ಬಲಿಲಿಕೆ baḷalikē. = ಬದಿಲಿಕೆ. Weariness, fatigue, distress (ವಪು, ವರಿತಾಪ Hiā., Mr. 385; ಅಬಕಬ Bhn. 66; Bp. 18, 12; 29, 13; 59, 15; Rām. 8, 2, 15; J. 5, 61; My.; T. ಪಡರಿಕ್ಕು. ಬಹಳ ಬದಿಲಿಕೆ (ಪ್ರಗಾಢ Si. 417).

ಬಲಿಲಿದು *balalidu*. A wrong form of ಬಲಲ್ದು. P. of ಬಲಲಿ 1 (Rām. 2, 7, 3).

ಬಲಿಲಿಸು *balalisu*. = ಬಲಲ್ದು. (Rām. 3, 2, 27; J. 7, 60; 13, 19. 33. 55; My.).

ಬಲಿಲು *balalu*. 1. = ಬಲಲಿ 1. P. p. ಬಲಲಿ. (Bp. 24, 61; 47, 40; 57, 14; Rām. 3, 8, 69; J. 7, 39; 10, 50; 15, 5; 13, 17; My.). ಬದಲೋಣವು (ಕ್ರಮ, ಕ್ರಮ, ಬದಲುವಿಕೆ Si. 390). ಕನ್ನಿ ಬದಲುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ರೋಗಾದಿಗಳು (ಸ್ವರ್ಣ, ಸ್ವಪ್ನ, ಉಪಶಮ 392).

ಬಲಿಲು *balalu*. 2. = ಬಲಲಿ 2. — ಬದಲಾಗಿಸರ್. — ಕೊರರ್. A slack neck (Rām. 3, 3, 13).

ಬಲಿಲ್ಕೆ *balalkē*. = ಬಲಲಿಕೆ. (ಸೇವೆ ಒತ. I, 80; II, 37; Kk. 46; 3m. 59; Bp. 12, 47; J. 4, 48; 32, 23).

ಬಲಿಲ್ಕು *balalku*. = ಬಲಲಿಸು. To deprive of motion or activity: to exhaust, to weary (ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟೆ ಕೆಂದ. Dh.; 3iv. 5, 3).

ಬಲಿಸು *balasu*. = ಬಲಸು 1. (To cause to go); to use; to spend, as time, etc. (My.; Bp. 16, 19; 20, 3; Bh. 1, 1, 9; 1, 10, 1; Rām. 3, 2, 13; Si. 36; B. 5, 92. 108; T. ವದಂಗು, to walk; to pass on; to be in use;—to conduct; ವಯಂಗು, to conduct, carry on; ವಯಣ, ವಯನ, way, manner; Tē. ವರಸೆ, way, mode; usage; see ವದಿಸು; cf. also Tbh. ವಯನ and ವಾದಿ). ಬದಿಸದಿರ್ಪದು (ಮಾಸರ್ Bhn. 9). See Prv. s. ಬೆಳಸು 1.

ಬಲಿ ಬಲಿ. 1. = (ಬಲ 2), ಬಲ 2. (Going; passing); a way, a road (ಮಾರ್ಗ ಕೆಂದ. Dh.; ಬಟ್ಟಿ I; ಪಥ ಕೆಂದ. 115; My.; T. ವದಿ, ವಂ, ವದ; M. ವದ). 2, a place, a spot (ಎಡೆ, ಠಾಪು Nn. 123; ಓಪ್ರ. 6, 43; T.). ಪಾಯ್ಲು ಬದಿ (ಬಾಸುಡ್ ಕೆಂದ. I). ನಗಲುಬದಿ ಬದಿಗಳು (Rām. 3, 2, 16). See ಎಸರ್ಪದ. 3, vicinity, nearness; company (ಸನಿಹ ಕೆಂದ. 115; ಸಮಾಪ, ನಿಕಟ, ಸನೀಡ, ಸದೇಶ, ಸಂಧ, ಸಮರ್ಪದ, etc., ಹತ್ತಿರ Si. 371; My.). ಕದು ಪಾಯ ಬದಿಯನುಬದಿಯದ ತದಿವಿತ್ತಂ (ಕೆಂದ. 194). ಈತನಂ ಕಳುಹಿದೆವು ನಿನ್ನ ಬದಿಗೆ (J. 30, 25). See ಕೆಂದ. 5; Bh. 1, 3, 94; 1, 10, 23; J. 10, 43; 13, 53; Si. 90. 201. 4, way, mode, order: regularity, proper course, right behaviour (T., M. ವದ; see ಗದವದ).

5, race, lineage (ವಂಶ ಕೆಂದ. Dh. & I; ಕೆಂದ. 115; M. ವದವದು; Tu. ಬಂ). 6, passing on: following: later or succeeding time; after, afterwards; further, and (ಮತ್ತೆ ಕೆಂದ. I; ಬಲ್ಲೆ, ಮತ್ತೆ 393; T. ವದ). ಬದಿಯೋ (ಓಪ್ರ. 3, 39). 7, the place of the throat next to the artery called piṅgalā (ಪಿಂಗಲಿಯ ಬದಿಗೊರರ್ ಕೆಂದ. I). — ಬದಿ ಕೊರ್. To take the proper way or order: to place together in regular order (ಕ್ರಮ ಸನ್ನಾಹ ಕೆಂದ. Dh.). — ಬದಿಗಲಸ. — ಕೆಲಸ. Work in the vicinity or about (a person), waiting upon, attendance, service (Bp. 16, 13; 13, 12; 25, 3; 26, 20. 62). — ಬದಿಗಲಸ. — ಕೆಲಸ. An attendant, a servant (Bp. 47, 86). — ಬದಿಗೊರರ್. — ಕೊರರ್. The place of the throat next to—(see s. ಬದಿ No. 7). — ಬದಿಗೊರ್. — ಕೊರ್. To occupy a place, to plant one's self (Rāv. 5, 42). — ಬದಿಗೊಲು. — ಕೊಲು. Another arrow (Bh. 8, 10, 39). — ಬದಿದಕ್ಕ. — ತಕ್ಕ. The road to be lost: to lose one's road (ಓಪ್ರ. 5, after 64). — ಬ

ದಾಯಂ. — ಅಂ. A man of good manners, a submissive man (ಎಥೇಯಂ ಕೆಂದ. I). See another ಬದಾಯಂ s. ಬದಾಯಂ. — ಬದಾವದ. — ಬದಿ 2. 1. = ಬದವಲಿ, ಬದವದ್, ಬದುವಲಿ, ಬದುವದ. A company-gift: a gift that does not come alone, but is followed by another, two and more presents (ಕೊಟ್ಟಿ ವಸ್ತುವಿನ ಬದಿಯೋ ಕುಡುವುದು ಕೆಂದ. I); especially the present to one's daughter, and other presents besides, given at the time of marriage (ಅಟ್ಟಿವ್ವಂ Kk. 53; ಅಟ್ಟಿವ್ವಲಿ ಕೆಂದ. 61). — ಬದಾವದ. — ಬದಿ 2. Different ways or roads (Rāv. 11, 166). — ಬದಾವದಿ. — ಪಿಡಿ. To take a way:—to join (v. i.);—to follow;—to observe a regular order;—to conduct in accordance with, to comply with (ಬೆವ್ವದಿ ಎಡಿ ಕೆಂದ. 195 Cm.). ಬದಾವಿದು ಬಹವನು (ಅನುವವನ, ಸಹಾಯ, ಅನುಪರ, etc.); ಬದಾವಿದುದು (ಅನುಪರ, ಅನುಗ, etc.); ಬದಾವಿದುದು (ಅನುರೋಧ, ಪ್ರಸಾದ Nr.). ಬದಾವಿದುದು ವರುಷಕ್ಕೆ ಅವುದು (ಸಮಾಂಸಮಾನ Mr. 181). See ಕೆಂದ. 298; Bp. 28, 23; 33, 18; 46, 21; 53, 64; 57, 46; 3iv. 4, after 24; J. 3, 3; 5, 31; 20, 34; 30, 15. — ಬದಿ ಸರ್. To go after, to follow (ಅನುಗಮನ ಕೆಂದ. Dh.; ಪಿನ್ನಯ್ಲಿ ಪೋಷುದು ಒತ. I, 35; ಕೆಂದ. 281, o. r. ಪದ; Abh. P. 13, 35; Bp. 4, 61; 56, 43; Bh. 1, 8, 45; 3iv. 2, after 42; J. 28, 52). — ಬದಿ ಸರಿಸು. To place behind (Rām. 6, 11, 2); to put into the shade (6, 30, 9); to come one after the other (6, 30, 13). — ಬದಿ ಸಲುಹ. Following (ಅನುಪದ, ಅನುಪರ, ಅನುಕ್ರ. Hk.). — ಬದಿ ಸಲ್ಪ. A large, etc. road (ಪೆದಾರಿ ಒತ. I, 35). — ಬದಿ ಸಾರ್. To approach (3iv. 2, 47). — ಬದಿಸೂರ್ಯಕಯಾನಕ. A chameleon (ಗೋಸುಮ್ಪೆ Mr. 164).

ಬಲಿ ಬಲಿ. 2. = ಬಲಿ 2, ಬಲಿ 3, ಬಲಿ 1, ಬದಿಸಿ, ಬದು 1, ಬದ್ಧ.

A gift, a present. (T. ಅಳಿ, to bestow, grant; ವದಂಗು, to give; to distribute; M. ವದಕ್ಕು, to grant a favour; T. ವದ, offerings of rice, etc.; ವದಿತ್ತರ್, giving in possession; cf. ವಾಗಿನ; ವಂ 3). See ಉಪ್ಪುದ, ಬದಾವದ, ಬದುವದ.

ಬಲಿ ಬಲಿ. 3. A man who calls or invites (ಅಹ್ವಾನಪುರುಷ ಕೆಂದ. Dh.; ಕರೆವಂ I; T. ಅದ್ವಿ, to call, summon; T., M. ಎಳಿ, to call, invite;—a call, cry, summons; Tē. ಪಿಲುಕು, to call, invite; ಪಿಲುಕು, a call, cry; an invitation; cf. ಬಿಡ್ವಣ). — ಬದಿಯಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟು. To send one that calls or invites to come (ಓಪ್ರ. 7, 43; Abh. P. 6, after 42; 12, after 40; 16, after 4).

ಬಲಿ ಬಲಿ. 4. = ಬೊದ. To sweep together, as dust (My.);—to wipe off or aside with the hand (Rām. 3, 6, 57; My.);—to scrape together with the hand (Bh. 2, 13, 50). 2, to put on or apply to, as lime (white-wash), mud, etc. to a wall, cow-dung to the floor of a house, etc., an ointment to the body (My.);—to besmear, as the floor of a house, etc. with cow-dung; to anoint (ಸಮ್ಮಾರ್ಪನ ಕೆಂದ. Dh., ಕೆಂದ. 115; ಲೇಪಿಸು ಕೆಂದ. I; Rāv. 11, 67; My.; T. ವದ; M. ವದ; cf. ವಾಡು 2). P. pa. ಬದಿದು, ಬದಿದು. ಬದಿದ ಎಣ್ಣೆ (the oil applied to the body) ಬದ್ಧಲಿಗೆ (Prv.). — ಬದಿದು ಕೊಕ್ಕು. To smear, as paint on the face (My.). ಬದಿದು ಕೊಕ್ಕು ಹೋಗು, to roh (My.).

ಬಲಿಲಿಕೆ *balika*. ಬಲಿಲಿಕಂ. = ಬದಿ 1 No. 6, ಬದಿಕೆ No. 2, ಬದಿಕು, ಬದಿಕೆ, ಬದಿದು. After, afterwards;

further, and (ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಸಂದ. I; 896; ಮತ್ತಮ್ಪರ್ಕ 397 Cm.; ಪಶ್ಚಾತ್, ಪರಮ HIA., Mr. 484; My.; Tē. ವನಕ, ವನಕ; Ūpr. 2, 41; Bp. 37, 15; 49, 40; Jmt. 17; Bb. 1, 6, 88; 1, 10, 36; Sīm. 27. 69; J. 2, 4. 47; Si. 601. 396). — ಬದಿಕಲೆ. Even afterwards (Bp. 6, 64).

ಬಲಿಕೆ balikē. = ಬದಿಕೆ. Use, etc. (My.; Si. 15. 102. 320; B. 4, 53. 141; 5, 60. 226). 2. = ಬದಿಕ, etc. (Sīmd. I; 396; Sīm. 37. 56. 116). — ಬದಿಕೆಗೂಳ. -ಕೂಳ. To obtain use, to be used (My.; Si. 19).

ಬಲಿಕೆ balikka. ಬಲಿಕೆಕ್ಕಂ. = ಬದಿಕ, etc. (Sīmd. I; 396; Bp. 13, 6; 42, 60; 49, 13).

ಬಲಿಕೆ balikkē. = ಬದಿಕ, etc. (Sīmd. I; 696).

ಬಲಿಕೆ baligē. = ಬದಿ 2, etc. See ಬದಿಕ್ಕ.

ಬಲಿಕೆ baligē. (ಬಲಿಕೆ). = ಬದಿಕ 2. (J. 4, 44).

ಬಲಿಕೆಯ baliya. ಬಲಿಕೆಯಂ. = ಬದಿಕ, etc. (Sīmd. I; 396; Ūpr. 5, after 44; Rāv. 13, 99). ಅಲ್ಲಿ ಬದಿಯಂ (Litiv. 3, after 3). See another ಬದಿಯಂ a. ಬದಿ 1.

ಬಲಿಕಲ್ balil. = ಬದಿಕ 2. (ಅಗುರ ಸಂದ. I).

ಬಲಿಕಲ್ balilē. To cause to slip, drop or fall down (ಅಧಃಪತನ ಸಂದ. Dh.).

ಬಲಿಸು balisu. 1. = ಬದಿಸು. (My.; B. 4, 141. 194).

ಬಲಿಸು balisu. 2. = ಬದಿಸು. To cause to sweep together, etc. (My.).

ಬಲಿಸು balu. 1. = ಬದಿ 2, etc. — ಬದಿಸು. -ಬದಿ. = ಬದಿಸು. (Nr. a; J. 61, 19). — ಬದಿಸು. -ಬದಿ. = ಬದಿಸು 1. (Bh. 6, 27, 22; J. 27, 54). ಮದುವೆ ಮೊದಲಾದವದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಬದಿಸು ಮೊದಲಾದವು ಅನೊಂದು, ಅದು ದಾಯ ಎನ್ನದ ಹರಣ ಎನ್ನದ ಎನಿಸುಗು (Nr. b).

ಬಲಿಸು balu. 2. = ಬದಿ 2. P. p. of ಬದಿ 4, in ಬದಿ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬಲಿಸು balu. 3. Putting on or applying to. — ಬದಿಸು. Mortar that is applied to a wall, etc. for smoothing and finishing (My.).

ಬಲಿಸು balu. 4. = ಬದಿಸು 1, etc. To live, etc. (ಅಗುರ ಸಂದ. I); to remain alive, to be saved (ವಿದರ್ ಪದ I). ಪರಿಯ ದಾಯಂ ಬದಿಸುಂ (I).

ಬಲಿಸು balli. = ಬದಿ 2, etc. See ಬದಿಸು.

ಬಾ ಬಾ. 1. Imperative singular of ಬರ 1: Come! (C.; Bh. 1, 6, 61; 2, 13, 6. 9; T., M. ನಾ). — ಬಾ ಬಾ. rep. (Bp. 24, 82; 27, 16).

ಬಾ ಬಾ. 2. = ಬಾಯು. To swell, to tumefy (ಕೋಳ ಸಂದ. Db.; ಜೀಗು Bhn. 21). P. pa. ವಾದು (Sīmd. 265 Cm.; 279 Cm.), ವಾಕು (Sīmd. 267 Cm.). ವಾದುಕೆನ್ನು, ಹತ್ತನೆಯ ತಲೆಯುಮಂ ನೇರಾರ್ಗ (Sīmd. 286).

ಬಾ ಬಾ. = ವಾ 1. — ವಾ ಮಯ್ಯಳು. = ವಾ ಮಯ್ಯನರು. (My.). — ವಾ ಮಯ್ಯ. = ವಾ ಮಯ್ಯ. (My.).

ಬಾಂ ಬಾಂ. = ಬಾಂ. (ವಾಂ Ūb.).

ಬಾಕ ಬಾಕ. Tbh. of ಭಾಕ. See e. g. ಹೊಟ್ಟೆ. Feminine ವಾಕಳು, see e. g. ಹೊಟ್ಟೆ.

ಬಾಕತನ ಬಾಕತನ. Gluttony. See e. g. ಹೊಟ್ಟೆ.

ಬಾಕಲ್ ಬಾಕಲ್. ಬಾಕಲು. = ಬಾಗಿಲ್, etc. (ದ್ವಾರ, ಪ್ರತೀಕಾರ Si. 111; My.). See Si. 111. 112; B. 5, 27.

ಬಾಕಲ್ ಬಾಕಲ್. = ಬಾಕಲ್, etc. (B. 5, 126. 140).

ಬಾಕಲು ಬಾಕಲು. = ಹಕ್ಕಲು. — ಬಾಕಲಾಯು. — ಅಯು. = ಹಕ್ಕಲಾಯು. (My.).

ಬಾಕಿ baki. 1. (fr. ಬಾಕ). A female eater or devourer. See ಹೊನ್ನು.

ಬಾಕಿ baki. 2. Remainder; balance; balance outstanding (of a sum or an account); debt; remaining (My.; Mbr., H., Br.; Ūb. 143). ತತ್ತಪ್ಪ ಬಾಕಿ ಬಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೇನು ಕೊಟ್ಟು? — ಅನಲು ಬಾಕಿಯಾದರೂ ಬದಿ ಕೆಯ್ತಿ ಬನ್ನು (Prva.). — ಬಾಕಿ ಸಾಕ. Balance outstanding (My.; Mbr. ಬಾಕಿ ಸಾಕ).

ಬಾಕಿದಾರ ಬಾಕಿ-dāra. A man from whom a balance is due, one who is in arrears (My.).

ಬಾಕು baku. 1. A bend, a curve (Mbr., H. ಬಾಕ, ಬಾಕ, ವಾಕ, ವಾಕ). ಹುಬ್ಬಿನ ಬಾಕು (ಧ್ವಲತ Ūb.).

ಬಾಕು baku. 2. = ಬಾಗು. A dagger (My.; T. ವಾಗು, M. ವಾಗು, ವಾಗು; Br., H.).

ಬಾಕುಳ ಬಾಕುಳ. = ಬಾಕುಳ. (Bp. 40, 58).

ಬಾಕುಳ ಬಾಕುಳ. Excessive desire (ಪಸ, ಮೊಗಸು, ಇತ್ಯ ಸೇ.; ಅತ್ಯಾಸ Kk. 67; ಓಂದಾಸ Sīm. 51; cf. ಬಯಸು). 2, an inordinately desirous, covetous person (Bh. 6, 7, 67).

ಬಾಗ ಬಾಗ. ಬಾಗು. A garden (Mbr., H. ಬಾಗ; see ಬಾಗ).

ಬಾಗ ಬಾಗ. 1. (Tbh. of ಭಾಗ್ಯ). One of the qualities of śātrvati (Kāv. IV, 2, 60; Tē. ವಾಗು). — ಬಾಗವಾದಿ. N. of a place (Bp. 2, 45; 5, 49; see ಇಂಗಲೇತ್ತರ).

ಬಾಗ ಬಾಗ. 2. Tbh. of ಭಾಗ. (My.). See ಕಡಿವಾಗ.

ಬಾಗ ಬಾಗ. 3. = ಬಾಗ. See ಬಾಗವಾಗ.

ಬಾಗಲ ಬಾಗಲ. = ಬಾಗಲು, etc. See ಅಗಲ. — ಬಾಗಲವಾದಿ. -ವಾದಿ. = ಬಾಗಿಲಾದಿ. A door-frame (My.).

ಬಾಗಲು ಬಾಗಲು. = ಬಾಗಿಲ್, etc. (My.). ಕೂರಲ್ಲ ಸೂದ್ ಅದ ಮೇಲೆ ಬಾಗಲು ಹಾಕಿದರು. — ಬಾಗಲು ಮುದ್ದು ಹೊಗುವನಿ ನೀ ಬೀಗದ ಕೆಯ್ ಯಾಕೆ? (Prva.).

ಬಾಗವಾಗ ಬಾಗವಾಗ. A gardener; one of a caste that buy and sell vegetables and flowers (S. Mbr.; Mbr., H.).

ಬಾಗಾಯತಿ ಬಾಗಾಯತಿ. Relating to garden-land (Mbr., H. ಬಾಗಾಯತಿ); a garden (My.).

ಬಾಗಾಯತು ಬಾಗಾಯತು. Garden-land, a garden (My.; Mbr., H. ಬಾಗಾಯತು).

ಬಾಗಿ ಬಾಗಿ. = ಬಾಗಿ. N. of a tree (ಅವಾಂ Mr. 127, o. r. in two MSS. ಬಾಗಿ; Bp. 45, 36); the tree Calosanthos indica Blum. (St. & Pl.; Oroxylium indicum Vent., Z.).

ಬಾಗಿ ಬಾಗಿ. 1. Tbh. of ಭಾಗಿ. An owner; a master, a lord (Abh. P. 5, 6).

ಬಾಗಿ ಬಾಗಿ. 2. (Tbh. of ಭಾಗ್ಯ). = ಭಾಗಿ 8. N. (My.). — ಬಾಗಮ್. — ಅಮ್. N. (My.).

ಬಾಗಿನ ಬಾಗಿನ. = ಬಾಯಿನ. Tbh. of ವಾಯಿನ. A present, a gift (My.; T. ವಾಗ್; cf. ಬದಿ 2).

ಬಾಗಿಲ್ ಬಾಗಿಲ್. ಬಾಗಿಲು. = ಬಾಕಲ್, ಬಾಕಲ್, ಬಾಗಲ, ಬಾಗಲು, ಬಾಗಿಲ. A door, a gate, a door-way (ದ್ವಾರ, ದ್ವಾರ, ಬಲಹ HIA.; ದ್ವಾರ, ದ್ವಾರ, ಪ್ರತೀಕಾರ Nr., Si. 111; ದ್ವಾರ, ಪ್ರತೀಕಾರ Nn. 100; Ūpr. 2, after 96; 3, 97; 7, after 79; Bp. 55, 10; B. 2, 45. 52; 4, 57; Ū. Bp. 5, 46. 51. 52; Bb. 1, 6, 70; J. 8, 9; 5, 57; 17, 6. 21; C.; T. ವಾಹ

ಲ್, ನಾಯಲ್, ನಾಯಿಲ್; M. ವಾದಿಲ್; Tē. ವಾಕಿಲ್; Tn. ವಾಕಿಲ್. ಬಾಗಲ ಹೊದಗಣ ತೋರಣ ತೋರಣ, ಬಹುದ್ದಾರ; ಹೊದಗಣ ಬಾಗಿಲೆನ್ನೊ, ಎಮ್ಮರು (Nr.). ಬಳಗಣ ಬಾಗಿಲು (ಪ್ರಜ್ಞೆನ್ನ, ಅನ್ನದ್ವಾರ); ಪಟ್ಟಣದ ಬಾಗಿಲು (ವಲಹ); ಮನೆಯ ಕೆಲದ ಬಾಗಿಲು (ಪಕ್ಷದ್ವಾರ Nr.). ಬಾಗಲ ಹೊಸ್ತಲು (ದೇಹಲಿ); ಬಾಗಲ ಕೆಳಗಡೆ ಹೊಸ್ತಲ ಬದಲೇ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ತುದಿಯುವದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೆಟ್ಟುಕಲಿಗೆ (ತಲೆ 81. 110); ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯುವ ಕದ (ಕವಾಟ, ಅರರ 112). ಬಾಗಲ ಕಾವನನು (ದ್ವಾರಪಾಲ, ಪ್ರತೀಪಾರ Nn. 100). ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವ ಜವಾನ (ದ್ವಾರಪಾಲ, etc. 81. 258). ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದು ಕೊಡ್ತಿರುವವನು (ಕ್ಷತ್ರ, ದ್ವಾಸ್ಥ 422). — ಬಾಗಲವ. — ಅವ. A doorkeeper, a warder (ದವ್ತಾರಿಕ್, ದ್ವಾಸ್ಥ Mr. 288; Bp. 18, 18; 35, 47; My.). — ಬಾಗಿಲನಾಡ. — ಮೂಡ. A tower, or an upstairs house, over the gate of a place (ಗೋಪುರ, ಪುರ ದ್ವಾರ HIA.). — ಬಾಗಿಲಾಡ. = ಬಾಗಿಲನಾಡ. (Abb. P. 4, after 81). — ಬಾಗಿಲಾಡ. — ನಾಡ. = ಬಾಗಲನಾಡ. (Rāy. 8, after 5; 10, after 31; Rāy. 1, 61).

ಬಾಗಲ ಬಾಗಿಲ. = ಬಾಗಿಲ್, etc. (Bp. 81, 16; B. 4, 217; see ಅಗಸ್). — ಬಾಗಿಲನಾಡ. (= ಬಾಗಿಲನಾಡ). N. of a place (Bp. 12, 8).

ಬಾಗಿಲು ಬಾಗಿಲು. To bend (v. t.; My.; Bp. 9, 81; 82, 27; J. 8, 22; see ತಲೆನಾಗಿಸು). 2, to cause to bend, to have bent (by another, My.).

ಬಾಗು ಬಾಗಿ. 1. To bend (v. i.), to bow, to incline, to stoop (ನಮ್ರತ್ವ ಸಿಮ. Dh.; ಬಗ್ಗು ಸಿಮ. 84; My.; T. ವಾಗು, M. ವಾಜ್ಜಿ). ಬಾಗಿದುದು (ಅವಾಗ್ಗ, ಅವನತ, ಅನತ Nr.). ಅತಿ ಬಾಗಿದುದು (ಮಣಿ, ಎನಮ್ Nn. 67); ಬಾಗಿದುದು (ಪ್ರಮ್ಬ, ಅನತ 78). 2, to bend (v. t., My.); (to pour off the water from boiled rice, etc. by inclining the vessel). ತಿರವ ಬಾಗುವಂ (ಅಭೋಮುಖ Mr. 243). ಬಾಗಿದ ಗಂಟ (ಅರನಾಲಕ, etc. Nr.; 81. 311). — ಬಾಗಿದರೂ ಬೀಗೋಡು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 24, 43; 27, 11; 43, 85; 46, 57; 57, 47, 59; 59, 22; 60, 28, 34; Ū. Bp. 11, 10; Rāy. 2, 49, 50; 13, 85; J. 3, 31; 19, 6; 28, 46; 31, 6; B. 4, 80; ತಲೆನಾಗು. — ಬಾಗೋತ್ತು. ಬಾಗ ಬತ್ತು. To press down so as to bend (J. 14, 24).

ಬಾಗು ಬಾಗಿ. 2. Bending, inclining; a bend, a curve; — a bow, an obeisance (ಮೊದ್ಗು, etc., ನಮ ಸ್ಕಾರ ಸಿಮ.). See B. 4, 47; 5, 238; Bb. 2, 4, 10; Mr. 8, 3; ಭಂಗಿ; ತಾಗು ಬಾಗು. — ಬಾಗುವೆವ್. — ಬೆವ್. To begin to bend (v. i., Bp. 4, 29).

ಬಾಗು ಬಾಗಿ. = ಬಾಕು 2. (Bp. 6, 9).

ಬಾಗುರಿ ಬಾಗಿರಿ. = ಭಾಗುರಿ. N. of a fishi (J. 33, 39).

ಬಾಗುವತನ ಬಾಗಿವತನ. The state of being bent. ಎಲಾಸದಿಂ ಬಾಗುವತನಂ (ಎಲಾಸಾವನವುಂ ಸಿಮ. Db. ad ನಿಶ್ಚಯಸು).

ಬಾಗುಹ ಬಾಗಿಹ. Bending. See ತಲೆನಾಗುಹ.

ಬಾಗುಳ್ಳ ಬಾಗಿ. = ಬಾಗುಳ್ಳ. Tbb. of ವ್ಯಾಕುಲ (ಸಿಮ. II; Kk. 93; cf. ಬಾವಳಸು).

ಬಾಗುಳ್ಳ ಬಾಗಿ. = ಬಾಗುಳ್ಳ. (ವ್ಯಾಕುಲ ಸಿಮ. 48; ಚಿತ್ತೆ Ū. I, 71; V. 3, 9).

ಬಾಗಿ ಬಾಗಿ. = ಬಾಗಿ, q. v. 2, the tree Acacia (or Mimosa) seeressa Roxb. (Albizia Isbbek Benth., ತಿರೇಷ, ಕುಲೇತನ, ಭೆಣ್ಣೆಲ, ಭೆಣ್ಣೆಲ 81. 186; My.; ಸಿಂಸ Mr. 119; T. ವಾಗ್ಗಿ, Mimosa flexuosa Rottl.; M. ವಾಗ್ಗಿ, Acacia odoratissima).

ಬಾಗಿ ಬಾಗಿ. Tbb. of ಭಾಗ. (Bp. 56, 85; HIA. 8. ಮೇಗ್ಗು).

ಬಾಂ ಬಾಗಿ. ಬಾಬ್. = ಬಾನ್ 8, etc. — ಬಾಂಗಡಲ್. — ಕಡಲ್.

The sky-sea: the celestial Ganges (Rāy. 10, 82; Rāy. 3, 3). — ಬಾಂಗಿಡಲ್. — ಕೆಡಲ್. The sky-tank (Rāy. 12, 12; Y. 3, 14). — ಬಾಂಗಿಡನ ಪಾವ್. — ಎಸವ. Rāhu (Kk. 11b).

ಬಾಂಕಿ ಬಾಂಕಿ. A kind of bugle (My.; Mhr., H.).

ಬಾಂಗಿ ಬಾಂಗಿ. = ಬಾಂಗಿ. A pole with a sling attached to each end, carried across the shoulder and bearing packages in the slings; the packages conveyed: the bangy post or mail (My.; Mhr., H. ಬಾಂಗಿ, ಬಹಂಗಿ).

ಬಾಚ ಬಾಚಿ. = ಬಾಚಿ 1. N. — ಬಾಚಪದಬಾಚಿ. (Bp. 87, 8).

ಬಾಚಣಿಗೆ ಬಾಚಣಿಗಿ. A comb (My.; ಪ್ರಸಾಧಿ, ಕಂಚಿ 81. 231). ಬಾಚಣಿಯಿಲ್ಲದ ಬಾಚದವಳು ಬಾಚಿಯಿಲ್ಲದ ಬಾಚ್ಚಿ ಕೇಳಿ (Prv.). — ಬಾಚಣಿಗಿಲ್ಲ. The tooth of a comb (My.). ಬಾಚಲ ಬಾಚಿ. = ಬಾಚಲದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7).

ಬಾಚಿ ಬಾಚಿ. (= ಬಳಸು 2). A bodice; a coat of mail (ಕಂಚುಕ, ವಾರವಾಣ, ಬೋಲಕ, ಕುಪ್ಪಸ Mr. 243; cf. ಬಾಸಣಿ).

ಬಾಚಿ ಬಾಚಿ. 1. = ಬಾಚ. N. See ಪದಿಬಾಚಿ. — ಬಾಚಯ. — ಅಯ. N. (Bp. 53, 32; see ಬಿಬ್ಬಿ). — ಬಾಚಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 8. 74. 75; 54, 83, 85; see ಬಿಬ್ಬಿ, ಸೊಡ್ಡಕದೇವ). — ಬಾಚರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 37, 7. 14; 53 sum.; 53, 6. 16. 18. 23. 27; 53, 72; 54, 1; see ಸೊಡ್ಡಕದೇವ, ಸೊಡ್ಡಕ). — ಬಾಚರಸಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 30; see ಸೊಡ್ಡಕದೇವ). — ಬಾಚಿರಸಯ್ಯ. N. See ಸೊಡ್ಡಕ. — ಬಾಚಿರಾಜ. N. (Bp. 53, 29; 54, 82; see ಸೊಡ್ಡಕ).

ಬಾಚಿ ಬಾಚಿ. 2. (Tbb. of ವಾಚಿ, ವಾಚಿ 5). An adze (ದಣ್ಣಿ Mr. 383; My.; Bp. 24, 81; ವೃಕ್ಷಭೇದಿ G.; T. ವಾಚ್ಚಿ, ವಾಚ್ಚಿ, ವಾಚ್ಚಿ; M. ವಾಚ್ಚಿ; Tē. ವಾಚಿ, ವಾಚಿ; Tē. ವಾಚಿ, ವಾಚಿಮೆ, ವಾಚಾರು, sharpness of weapons and instruments, cf. ಬಸಿ 2 & 3). See Prv. s. ಕಾವು 2, ಬಾಚಣಿ.

ಬಾಚಿ ಬಾಚಿ. = ಬಾಚಿ, q. v. See ಎಗಚಿಗ, and My. s. ಭಾಸ್ತರ.

ಬಾಚಿಸು ಬಾಚಿಸು. 1. To cause to comb (My.).

ಬಾಚಿಸು ಬಾಚಿಸು. 2. To cause to gather up etc. (My.).

ಬಾಚು ಬಾಚು. 1. To comb (Bp. 47, 80; My.; ಹಿಕ್ಕು G.; Tu. ಬಚು; T. ವಾರು, M. ವಾರು, ವಾಚು, ವಾಚು, to cut lengthwise; to trim a palm leaf to write upon, see ವಾರ 2; — to put the hair in order by a comb, to comb; T., M. ವಗಿರ್, to cut in longitudinal little pieces, to divide, slice; to part or disentangle, as the hair, see ಬಯ 1). See Prv. s. ಬಾಚಣಿ.

ಬಾಚು ಬಾಚು. 2. (= ಬಾಚು). To scrape together with the hand, etc. and gather up, as sweepings, etc., to make a heap of and take away (My.; T., M., Tē. ವಾರು; cf. ಬದ 4); to take away and rob everything, to spoliat (My.; Bp. 31, 7; Dp. 55, 8).

ಬಾಚನಿ ಬಾಚನಿ. Tbb. of ವಾಚನಿ (ಸಿಮ. 388; Kk. 51). — ಬಾಚನಿಗಟ್ಟ. — ಕಟ್ಟ. A kind of poetical composition (Kāvy. V, 965).

ಬಾಚಾ ಬಾಚಿ. = ಬಾಚಿ. Tbb. of ವಾಚ್ಚಿ. Playing upon musical instruments, instrumental music (My.; Mhr., H.); s

musical instrument (see a. ವಂಡಮಹಾನಾದ್ಯ). — ವಾಚಾರ ಬನ್ನಂ. Music played upon all sorts of instruments (My.).

ಬಾಚಾರಿ ಬಚ್ಚಾರ. = ಬಚಾರ, etc. (My.; Dp. 189, 3).

ಬಾಚಾರಿ ಬಚ್ಚಾರಿ. = ಬಚಾರ. (My.).

ಬಾಚಾರು ಬಚ್ಚಾರು. = ವಾಚಾರ, etc. (My.).

ಬಾಚಿಬನ್ನು ಬಚ್ಚಿ-bandu. = ವಾಚುಬನ್ನು. (My.; Br.).

ಬಾಚಿಸು ಬಚ್ಚಿಸು. = ವಾಚಿಸು. Tbb. of ವಾಚಿಸು. To sound, to sound or play a musical instrument, to strike a musical instrument, to strike or knock so as to produce a sound (ನುಡಿಸು Cē. II, 74; Abb. P. 4, 31; V. 9, after 21; Tē. ವಾಯುಂಡು). ಎಣೆಯಂ ವಾಚಿಸುತೆ (Bp. 1, 53). ವಾಚಿಸುವ ಕುಡು ಹು (ವಾದನದಣ್ಣು Smd. 48; ಕೋಣ HIA.; ವಾಡ್ಯಕೋಣ, ದಣ್ಣು Nn. 127). ವಾಡ್ಯಮಂ ವಾಚಿಸುವ ಕುಡುಹು (ಕೋಣ Mr. 80). ಪಾಡುವಾಡೆ ವಾಡಕಂ ವಾಚಿಸಿದಂ (Smd. 296).

ಬಾಚು ಬಚ್ಚು. (= ವಾಚಿ 1). A side; any part of the body opposed to any other part; verge, border (ಪಕ್ಕ Cē.; My.; Br.; Mhr., H. ವಾಚು); party, faction; a patron, helper (Mhr., H.). 2, Tbb. of ವಾಚು. — ವಾಚು ಆಗು. To go to one side or aside (My.).

ಬಾಚುಬನ್ನು ಬಚ್ಚು-banda. = ವಾಚುಬನ್ನು, ವಾಚುಬನ್ನು, ವಾಚುಬನ್ನು. A bracelet worn on the upper arm (ಅಂಗದ, ಕೇಯೂರ, ವಾಚುಭೂಷಣ G.).

ಬಾಚುಬನ್ನು ಬಚ್ಚು-banda. = ವಾಚುಬನ್ನು. (ಕೇಯೂರ Cē.).

ಬಾಚುಬನ್ನು ಬಚ್ಚು-bandu. = ವಾಚುಬನ್ನು. (ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Si. 220).

ಬಾಚೆ ಬಚ್ಚೆ. = ವಾಚಾ. (My.).

ಬಾಚೆ ಬಚ್ಚೆ. Miscellaneous (Br., H.). — ವಾಚೆ-ವಾಚು, a miscellaneous head in accounts (My.; Br., H.).

ಬಾಂಚೋತು ಬಾಂಚೊತು. Incest committed with one's elder sister; a man who commits that crime (My.; H.).

ಬಾಚಿ ಬಚ್ಚಿ. A road (My.; Br., H.; Sk. ವಾಚಿ). See ವಾಚು.

ಬಾಚ ಬಚ್ಚ. ಬಾಚಂ. Tbb. of ವಾಚ. Much, further (ಅತ್ಯರ್ಥ Nr.; ಕೋಡಂ, ಪಿಂದು Smd. 393; ಪಿಂದು, ಕೋಡಂ, ಉಣ್ಣು ವಳಯದು Smd. II); very well, indeed, yes, surely (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ Nr.). 2, in vain, causelessly (ಕೋಡಂ, ಸುಮ್ಮನೆ Cē. I, 14; ಕೋಡಂ, ಬಡದು Cē. II, 22; ಕೋಡಂ, ಉಣ್ಣು ವಳಯದು, ಬಡದು Kk. 89; ಕೋಡಂ, ಬಡದು Smd. 110 Mqb. MS. and another one; cf. ನಾಯು 1; Mbr. ವಾಡ, room, vacancy; leianre).

ಬಾಚ ಬಚ್ಚ. Tbb. of ವಾಚಿ (Cē. II, 109).

ಬಾಚೆ ಬಚ್ಚೆ. = ವಾಚಿ. Tbb. of ವಾಚಿ. Hire; rent; fare (ವಾಚಿ, ಅವಳಯ HIA.; T., M. ವಾಚಿ, ವಾಚಿ; Tē. ವಾಚಿ). — ವಾಚಿಯ ವಾಚಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5).

ಬಾಚಬ ಬಚ್ಚಬ. = ವಾಚಬ, ವಾಚಬ. (Bp. 55, 87; 58, 80).

ಬಾಚಬಾಚಿ ಬಚ್ಚಬಾಚಿ. = ವಾಚಬಾಚಿ. (My.).

ಬಾಚಬಾನಲ ಬಚ್ಚಬಾನಲ. = ವಾಚಬಾನಲ. (My.).

ಬಾಚಬೇಯ ಬಚ್ಚಬೇಯ. = ವಾಚಬೇಯ. (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಬಾಚಬ ಬಚ್ಚಬ. = ವಾಚಬ, etc. (ತುಚಿ, ಪ್ರಾಹ್ಲಣ Nn. 18; ಪ್ರಾಹ್ಲಣ Mr. 248).

ಬಾಚಿ ಬಚ್ಚಿ. = ವಾಚಿ. (My.; B. 4, 160). ಗುಡುಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ... ಹಟ್ಟಿಗೆ ವಾಚಿಯ ಪಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟೆ (B. 5, 204). See ಎತ್ತು ವಾಚಿ. — ವಾಚಿಗೆ ಕೊಡು. To hire out (My.). — ವಾಚಿಯವ. -ಅವ. A man who has hired or tenanted (My.). — ವಾಚಿಯತ್ತು. -ಎತ್ತು. A hired ox (My.). — ವಾಚಿಗೆ ಕುದುರೆ. A hired horse (ಸ್ಥಂ G.). — ವಾಚಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ. A hired cart

(B. 3, 77). — ವಾಚಿಗೆ ಮನೆ. A rented house. ವಾಚಿಗೆ ಮನೆ, ಕೂಡಿಕೆ ನೆಟ್ಟು (Prv.).

ಬಾಚಿದಾರ ಬಚ್ಚಿದಾರ. A man who hires out, as cattle, bones (My.; B. 5, 122).

ಬಾಚಿಸು ಬಚ್ಚಿಸು. 1. (= ಬಾಚ ಆದಿಸು). To eat any pungent food to excite drinking or appetite. ಕೂಡಿಸುತ್ತ ವಾಚಿಸುವದು (ಉಪದಂಶ, ಅವದಂಶ, ಹಕ್ಕಣ HIA.). ವಾಡ ವಾಚಿಸುತ ಕಳ್ಳುಡಿವದು (ಅವದಂಶ, ಉಪದಂಶ Mr. 221). ಮದ್ಯ ಪಾನ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ವಾಚಿಸಿ ಕೊಮ್ಮುವ ಮಾಂಸ ಮೊದಲಾದುದು, ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ವಾಚಿಸಿ ಕೊಮ್ಮುವ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳು, ನಂಟಿ ಕೊಳ್ಳು ತಕ್ಕದು (ಉಪದಂಶ, etc. Si. 347). ಪಳದ ಮುನ್ನಾದ ವಾಚಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಪದಾರ್ಥ (ನಿಷ್ಕಾಂತ); ವಾಚಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಪದಾರ್ಥ (ವ್ಯಂಜನ, ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ, ಕೋಸುಮುರಿ G.).

ಬಾಚಿಸು ಬಚ್ಚಿಸು. 2. To cause to fade (My.); to scorch or singe by fire, as slices of dried flesh or leaves (My.). ಸುಡುವದೂ ವಾಚಿಸುವದೂ (ಓಪ, ಪೋಷ Si. 389).

ಬಾಚು ಬಚ್ಚು. 1. To wither, to fade, as flowers; to die away, as shrubs, etc.; to grow dry, as wounds; to grow weary or languid; to become weak or feeble; to pine away, to lose colour; to be dispirited, downcast, or sad (ಮೃದನ Smd. Dh.; Smd. 93; ಕನ್ಯು G.; My.; T., M. ವಾಚು; T. ವದಂಗು, to wither, fade away, grow dried, scorched, or parched; Tē. ವಡಲು, see ಬದಿ 1; Mbr. ವಾಚ ಕೇಂ, ವಾಚಕೇಂ). ವಾಚಿದ ಹೂ ನಾಡಿನವರಿಗೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). See Cpr. 2, 20; 4, 85; 8, 99; Bp. 54, 81; Rāv. 5, 89. 40; 9, 28; J. 9, 13; 11, 37; 15, 18; 19, 30. 32; C. Bp. 4, 7; B. 8, 7.

ಬಾಚು ಬಚ್ಚು. 2. Flesh (ಮಾಂಸ Smd. Db.; Smd. 93; Bbn. 20; ಬಿಕ್ಕು, ಅಡಗು Smd. 82; My.; see Mr. 221 a. ವಾಚಿಸು 1; ಸುಡು).

ಬಾಚು ಬಚ್ಚು. Tbb. of ವಾಚಿ. (ತಾಳತಾಳಕಿ, etc., ಕಾಯಿ ತೋಣ್ಣು HIA.).

ಬಾಣ ಬಚ್ಚಿ. = ಬಾಣಿ 8, etc. (My.).

ಬಾಣ ಬಚ್ಚಿ. = ವಾಣ. Grass (ಪೂರ್ Nn. 7, = ವಾಚಿ 1P); a shaft made of a reed, an arrow (ಅಮ್ಮು Nn. 5. 35; ಶರ, ಅಮ್ಮು 7); — a rocket (My.; Tē.; T. ವಾಣ, M. ವಾಣ). 2, the number 5 (Cē.; ಸಂಖ್ಯೆ, ಗಣನಾಭೇದ 7, see ವಂಡವಾಣ). 3, N. of an asura, a son of Bali (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಭೇದ 7; Bp. 28, 50. 52; 54, 69; J. 7, 40). 4, N. of an author (Bp. 1, 18). 5, a kind of raiment (ನಿವಸನ, ವಸ್ತ್ರಭೇದ 7). 6, a blue-flowering Barleria (ಗೋರಕಿ 7; Mr. 505). 7, alone, solitary (= ಕೇವಲ). ವಾಣ ಎದ್ದರೂ ಪ್ರಾಣವರ ಬೇಕು. — ವಾಣವಿಲ್ಲವೆನ್ನು, ಗೋಣ ಕೊಯ್ಯಿದರೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ವಾಣ ಎಣೆ. To shoot an arrow (G. 86). — ವಾಣ ಎಣಿಸು. To put the arrow on the bow (G. 251. 252). — ವಾಣ ಬಿಡು. = ವಾಣ ಎಣೆ. ಬಿಟ್ಟ ವಾಣ (ನಿರಸ್ತ G.). — ವಾಣ ಕೊಡೆ. = ವಾಣ ಎಣೆ. (G. 88).

ಬಾಣಗಾಡ ಬಾಣ-ಗಾಡ. A preparer and exhibitor of fireworks (My.).

ಬಾಣಗೇಡ ಬಾಣ-ಗೇಡ. A quiver (ಶರಣಿ, ಬತ್ತಳೆ Nn. 11).

ಬಾಣಜಾತ ಬಾಣ-ಜಾತ. Usab, the daughter of the asura Bāna (J. 25, 21).

ಬಾಣತಿ ಬಾಣತಿ. = ವಾಣತಿ, ವಾಣತಿ. A puerperal woman, a woman recently delivered, a woman just brought to bed, a lying-in woman (ಪಾತಾಪತ್ಯ, ಪ್ರಜಾತೆ, ಪ್ರಸೂತೆ, ಪ್ರಸೂತಿ

Nr.; ಪ್ರಜಾತೆ, ಪ್ರಸೂತೆ Mr. 308; ಪುಷ್ಪಕ 527; Bp. 58, 12; My.; Tō. ವಾಂನಿ; M. ವಣ್ಣ; Mhr. ವಾಳನ್ನ, ವಾಳನ್ನಿಣ. ವಾಣತಿಯ ಕೋಣೆ (ಅರಿವು); ವಾಣತಿಯ ಮನೆ (ಸೂತಿಕಾಗೃಹ G.).
 ಬಾಣತಿನ ಬಾಪಿತಾನ. Nursing, or attending upon, a lying-in woman (My.; B. 5, 158. 304).
 ಬಾಣತ್ತಿ bāṇatti. = ವಾಣತಿ, etc. (Abbā. 2, 106; My.).
 ಬಾಣದಾಯಕ bāṇa-dāyaka. A servant who hands arrows to a warrior in battle (Bh. 8, 21, 4).
 ಬಾಣತ್ತಿ bāṇatti. = ವಾಣತಿ, etc. (ವಿಜಾತೆ, ಪ್ರಜಾತೆ, ಪ್ರಸೂತೆ Hā.; My.). — ವಾಣತ್ತಿವಾರ. Socotrine aloes, given to a woman in child-bed (My.; ಬೋಲ, ಗನ್ನರಸ, etc., ಬೋಲಿ Si. 384; Mhr. ವಾಳನ್ನಬೋಲ). — ವಾಣತ್ತಿಬೋಲ. = ವಾಣತ್ತಿವಾರ. (My.).
 ಬಾಣಪೀಠ bāṇa-pīṭha. N. of a pedestal or seat of a līṅga (Bp. 57, 53; cf. ವಾಣಿಂಗ).
 ಬಾಣಮುಕ್ತಿ bāṇa-mukti. Shooting an arrow.
 ಬಾಣಲಿ bāṇali. = ವಾಣಲಿ, ವಾಣ್ಣಿ, ವಾಳಲಿ, ವಾಳೈ. (Tbh. of ಧಾಪ್ಪ). A frying pan of stone or metal (My.; ಅಮ್ಬರೀಷ, ಧಾಪ್ಪ Si. 308; ಮುಜಷ, ಪಿಷ್ಟಪಚನ 309; Tō.; T. ವಾಣಾಯ).
 ಬಾಣಲಿಗೆ bāṇalligē. (Tbh. of ಧಾಪ್ಪಕ). = ವಾಳಗೆ, q. v.
 ಬಾಣಲಿಂಗ bāṇa-līṅga. N. of a līṅga (Bp. 9, 5; 38, 53; 57, 53; 58, 81; Sk. ವಾಣ).
 ಬಾಣಲಿ bāṇali. = ವಾಣಲಿ, etc. (My.; ಅಂಗಾರತಳಿ Mr. 211; see ಅಡು).
 ಬಾಣಸ bāṇasa. = ವಾಣಸು. (Tbh. of ಮಹಾನಸ). A kitchen; cookery (Bh. 1, 10, 14; Ū. Bp. 47, 41; J. 2, 61; Tō. ಪಾನಸ). ವಾಣಸದ ಮನೆ (ರಸವತಿ, ಪಾಕಸ್ಥಾನ, ಮಹಾನಸ Nr.; ರಸವತಿ, ಮಹಾನಸ Mr. 198). — ವಾಣಸದ ತಿವರೇವ. N. (Bp. 58, 11).
 ಬಾಣಸಿ bāṇasi. A cook (Bh. 4, 2, 58. 58).
 ಬಾಣಸಿಗ bāṇasiga. = ವಾಳಸಿಗ. A cook (ಸೂಪಕಾರ, ವಲ್ಲವ, ಅರಾಲಕ, ಸೂದ, etc. Nr., Hā., Si. 308; ಸೂದ Nr.; ಅಡಬಳಿ Sm. II, Kk. 38, Sm. 45; ಉಣಬಿಗಿ Ū. I, 5; ಅಡಿಗಿಯವ Bhn. 58; T. ಪಾನಸಿಯ, Tō. ಪಾನಸಿಗದು). See Sm. 283; Bp. 47, 34; 59, 29; J. 2, 80. ವಾಣಸಿಗನಾದರೆ ಹುಣಿಸೆಯಲ್ಲದೆ ಅ ಹ್ಯಾನೇ? (Prv.).
 ಬಾಣಸಿಗತ್ತಿ bāṇasiga-itti. A female cook (Bp. 9, 40).
 ಬಾಣಸು bāṇasu. = ವಾಣಸ. ವಾಣಸಿನ ಮನೆ (ಪಾಕಸ್ಥಾನ, ರಸವತಿ, ಮಹಾನಸ Hā.; Bh. 4, 2, 54). — ವಾಣಸುಗಿಯ. To cook (Abb. P. 10, 136; 18, 28. 131). — ವಾಣಸುನೆಗ್ಗದೆ. -ವೆಗ್ಗದೆ. A kitchen-master (ಪೌರೋಗವ, ಸೂದಾಧ್ಯಕ್ಷ Hā.).
 ಬಾಣಹರ bāṇa-bara. Vlabu or Kṛishṇa (Mr. 18).
 ಬಾಣಾರಿ bāṇa-ari. = ವಾಣಹರ. (My.).
 ಬಾಣಾರಯ bāṇa-āraya. A quiver.
 ಬಾಣಾನ bāṇa-asana. Arrow-discharger: a bow (Ū. 5, 56); — a bow-string.
 ಬಾಣಾನುರ bāṇa-asura. = ವಾಣ No. 8. (My.).
 ಬಾಣಿ bāṇi. = ವಾಣಿ 1. (ವಾಣಿ, ಸರಸತಿ, etc. Kk. 9).
 ಬಾಣಿ ಬಾಣಿ. A blue-flowering *Barleria* (see ವಾಣ No. 8).
 ಬಾಣೋಚ್ಚೈಸ್ವ bāṇa-uccaiśva. Oris of the poet Bāṇa (who is said to have used all words in his works and thns to have made, so-to-say, oris of them, Bp. 1, 18).
 ಬಾಣ್ಣ bāṇṇ. A "bond" (My.). 2, a "band" of musicians and their musio (My.).
 ಬಾಣ್ಣಿ bāṇṇi. = ವಾಣಿಲಿ, etc. (My.).
 ಬಾತ bāta. Idle talk (Mhr., H.).
 ಬಾತಮಿ bātami. Intelligence, news (My.; Mhr., H.). ವಾತ ಮಿ ಹೇಯವದ (ಸೂಚಕ Ūb.).

ಬಾತಮಾದಾರ bātami-dāra. An Intelligenceer (My.; Mhr.); a spy (Mhr.; ಅವನರ್ಪ, ಚರ, ಚಾರ, etc. Si. 260).
 ಬಾತಾಪಾನಿ bātābbāni. An idle talker, a loquacious man (My.; Br.).
 ಬಾತಾರ bātāra. The Poon-tree, *Steroulla foetida* Lin. (St. & Pl.).
 ಬಾತು bātu. 1. = ಬಾಡು. P. p. of ಬಾ 2 & ಬಾಯು, q. v.
 ಬಾತು bātu. 2. = ಬಾತು. A p. p. of ಬಾರ 4. ವಾತು ದು (ಗೂನ, ಹನ್ನ Nr.).
 ಬಾತು bātu. = ವಾತ. A dnok (My.; Br.; M. ವಾತು; Port. pato; Arabic bat). — ವಾತುಕೋಡ. = ವಾತು. (My.; ಕಾರಣ್ಯ, ಕಾರಣ್ಯ G.).
 ಬಾತೆ bāte. = ವಾತು. (ಕೋಡ Bhn. 20).
 ಬಾದಣ bādāṇa. = ವಾದವಣ. Tbh. of ವಾತಾಯನ. (ವಾತಾಯನ, ಗವಾಕ್ಷ Nr.; Ū. 8, after 44; Bām. 6, 30, 16, a hole).
 ಬಾದರ bādāra. (fr. ಬದರ). Made of cotton; — cotton-cloth; — the cotton-plant (ಪಿಚ್ಚು, ಕಾರ್ಪಾಸ, ಹತ್ತಿ Mr. 128); — silk.
 ಬಾದರಾಯಣ bādārāyaṇa. N. of a fish: Vyāsa (ಕೃಷ್ಣ, ವೇದವ್ಯಾಸ Nn. 47; Bp. 54, 82; Bh. 1, 10, 1; J. 2 aum.; 2, 36).
 ಬಾದವಣ bādavāṇa. = ವಾದವಣ. (ವಾತಾಯನ, ಗವಾಕ್ಷ, ಜಾಲಕ, etc. Hā.).
 ಬಾದಕದ bādāśaha. = ವಾದಕಾಹ. (My.; B. 4, 8. 146).
 ಬಾದಕಾರ bādāśāha. A king, used only of the Mahamadas or of foreign kings or emperors (My.; Mhr., H. ವಾದಕಾಹ; cf. ವಾಡ್ಯ).
 ಬಾದಾಮಿ bādāmi. = ವಾದಾಮಿ. The almond-tree, *Amygdalus communis* and *amara*; — an almond (Mhr., H.). ವಾದಾಮದ ಗಿಡ (ಮಧುರ Ūb.).
 ಬಾದಾಮಿ bādāmi. = ವಾದಾಮಿ. Relating to almonds (Mhr.); — an almond (My.; T. ವಾದಾಮಿ). — ವಾದಾಮಮರ. The Indian almond-tree, *Terminalia catappa* Lin. (St. & Pl.). — ವಾದಾಮಿಯಣ್ಣ. -ಎಣ್ಣೆ. Almond-oil (My.).
 ಬಾದಾಮು bādāmu. = ವಾದಾಮು. (My.; Br.).
 ಬಾದಾಮಿ bādāmi. = ವಾದಾಮಿ. (B. 8, 19. 20). — ವಾದಾಮಿಗಿಡ. The almond-tree (B. 8, 19. 20).
 ಬಾದಿ bādī. 1. (= ವಾಡು). A patron, a helper. ವಾದಿಯಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯ ಬಾದಿ ಸಮಾನ (Prv.).
 ಬಾದಿ bādī. 2. Weight, load (My.; see Prv. a. ಹೇಣ).
 ಬಾದು bādu. = ಬಾತು 1. P. p. of ಬಾ 2.
 ಬಾದು bādu. 1. Tbh. of ವಾದ (Sm. 384 Mdb.; Tō. ವಾಡು).
 ಬಾದು bādu. 2. Dednoted (from a number, list, etc.); dednotation (My.; Mhr., H. ವಾದ).
 ಬಾದ್ಯ bādya. (A formation fr. ಬನ್ಧ and ವಾನ್ಧವ). A man who is connected or related: a relative, a relation (My., Tō.). ಅವನು ನನಗೆ ವಾದ್ಯನು (My.). 2, a man who has a right or claim to (My.; Tō.; T. ವಾಡಿಯು). ಈ ಮನೆಗೆ ಅವನು ವಾದ್ಯನು (My.); an heir (My.; T.). 3, a right or claim to possession (My.; Tō., T.; M. ವಾದ್ಯ). ತನ್ನಯ ಅಸ್ತಿಗೆ ಮಗನಿಗೆ ವಾದ್ಯವೆನ್ನು (My.). 4, property, inheritance (ವಾಯು G.). ವಾದ್ಯತೆಗೆ ವಾದ್ಯನಾದರೆ ಹೋದ್ಯವೇನು? — ವಾದ್ಯನಾದರೂ ಸ್ವಾಧೀನ ಬರಲಿಲ್ಲ (Prva.).
 ಬಾದ್ಯತನ bādyaṭana. = ವಾದ್ಯತೆ, ವಾದ್ಯತ. (My.; ಸ್ವಾಮ್ಯ G.; B. 5, 183). ಆ ಹಣದ ಮೇಲೆ ಆ ಮಗರ ವಾದ್ಯತನವರುತ್ತದೆ (B. 5, 291).
 ಬಾದ್ಯತೆ bādyaṭe. A right or claim to possession (My.;

ಬಾಬು bābu. An article, an item, a point (My.; Mhr., H.).
See ಪಂಚ, ಬಾಹ್ಯ.

ಬಾನ್ವ bānm. = ಬಾನ್ 3, etc. — ಬಾವುಟ್ಟಿ. The sky (Śāv. 3, after 35). — ಬಾವುಟ್ಟಿ. — ಬಾವು. Rāhu (Kk. 12). — ಬಾವುಟ್ಟಿ. — ಪೌಟ್ಟಿ. The celestial Gauges. — ಬಾವುಟ್ಟಿ ದರಯ. — ತರಯ. Śiva (3rd Kk. 4; ಕತ್ತರ ಶಿಮ. 2. 8). — ಬಾವುಟ್ಟಿ. — ಪೌಲ. The sky considered as a field (Rāv. 12, 18). — ಬಾವುಟ್ಟಿ. — ಪೌದಿರ. Tripura (Śāv. 5, 9). — ಬಾವುಟ್ಟಿಲಿರಿ. ಕ. — ಉರಿಕ. Śiva (ಪರಮೇಶ್ವರ ಶಿವ). — ಬಾವುಟ್ಟಿ. — ಪೌದಿ. = ಬಾವುಟ್ಟಿ. (ಮನ್ವಾಂಶಿ Ūt. II, 10; ಸಗ್ಗ ಪಾನರ್, ಸಗ್ಗ ಗೋದಿ, ಸ್ವರ್ಗದಿ ಶಿಮ. 10). See Rāv. 5, 86; 6, 6; 13, 77. — ಬಾವುಟ್ಟಿ ದರಯ. — ತರಯ. Śiva (ಪರಮೇಶ್ವರ ಶಿವ).

ಬಾಬಿ bāmi. = ಬಾವಿ. Tbh. of ವಾಪಿ 2. (My.; Śi. 90. 242).

ಬಾವು bāmba. 1. (fr. ಬಾನ್ 1). A potter (ಕುಪರ, ಕುಪ್ಪುಡಿ Ūt. II, 105; ಕುಪ್ಪುಡಿ ಶಿಮ. II, o. r. ಕುಪ್ಪುಡಿ, ಕುಪ್ಪುಡಿ, ಕೋಕ Kk. 91, o. r. ಕುಪ್ಪುಡಿ).

ಬಾವು bāmba. 2. A Kuruba or Kurumba (ಕುರುಬ Ūt. I, 61; ಕುರುಗಾವ I, 13, o. r. ಕುರುಗೋವ; see ಕ. ಬಾವು 1).

ಬಾಯ್ bāy. (śmd. 58). = ಬಾಯಿ. The mouth; — the mouth of a vessel, bag, drain, etc.; the head of a drum, etc. (ಮುಖ, ವಕ್ರ, ವದನ, ಲವನ, ಆನನ, ತುಣ್ಣಿ, ಅಸ್ಥಿ Mr. 815; My.; T., M. ವಾಯ್; Tē. ವಾಯಿ). ಬಿಸುನೆತ್ತರ ಧಾರೆಗೆ ಬಾಯಿನೊಡ್ಡಿ (śmd. 216). ಪುಲಿಯ ಬಾಯಿ ಬದ್ಧುಂಕದಂ (I). ಬಾಯಿ ಪೊಗೆ (Rāv. 9, 28). ಬಾಯ್ಗೆ (J. 1, 7). ಬಾಯ್ಗೆ (8, 8). ಬಾಯ್ಗೆ (Bh. 1, 10, 82). ಅವನ ಬದುಕು ಕೆಯ್ ಬಾಯ್ ಹತ್ತದ ಹಾಗಾಯ್ತು (My.). ನೇಯಿಗೆಯವನ ಕೆಯ್ಯಾ ಓದುವವನ ಬಾಯೊ ಹುಡುಗಾಗಿರ ಬೇಕು. — ಬಾಯಿನ್ನ ಕಟ್ಟಿ ನಾಯಿ ನ್ನ ಮುಡುವ. — ಬಾಯಿನ್ನ ಬಸ್ತು ಭಗಂದರ. — ಬಾಯಿನ್ನ ಹೇದ್ದು ಗಾಳಿಗೆ ಹೋಯಿತು. — ಬಾಯಿದ್ದರೆ ಮಗ ಬದುಕ್ಕಾನು. — ಬಾಯೊಳಗೆ ಬೊಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಗುಮ್ಮ (Prva.). ಅಸನದಲಿ ಉಮ್ಮುವದು, ಸೂಸುವದು ಬಾಯಲ್ಲಿ (a syringe, Sp.). See Ūpr. 5, 11; Bp. 22, 18; 38, 19; 45, 6; 47, 1; 51, 53; Śm. 41; Rāv. 5, 34; 5, after 120; ಕಟನಾಯ್, ಕುರುನಾಯ್, ನೋರನಾಯ್, ವಲ್ಲಿರಿ ವಾಯ್, etc. 2, the edge of any cutting instrument (My.; T., M., Tē). ನೇಗಿರಾಯ್ ಕರ್ಪುನಂ (ಕುರಿಂ śmd. I). — ಬಾಯ ತುತ್ತು. A morsel: food (J. 26, 44). — ಬಾಯ ತುಪ್ಪು. So that the mouth becomes quite full (B. 3, 59). — ಬಾಯ ಪಾಠ. = ಬಾಯಿಪಾಠ. Learning by rote or by heart (G., ಸೂತನಿ). — ಬಾಯಿ ಬಿಡು. = ಬಾಯಿಬಿಡು, ಬಾಯಿ ಎಡು, ಬಾಯ್ಬಿಡು, ಬಾಯ್ಬಿಡು. To open the mouth with the utterance of the sound of *ah* in order to express pain, sorrow, etc., to cry *ah* from pain, etc. (My.; Bp. 32, 42; J. 24, 37; 31, 54); to grow low-spirited, to humble one's self (see ಕ. ಬಾಯ್ಬಿಡು). 2, to open the mouth, to speak, to beg (My.; J. 3, 9). ದ್ರಷ್ಟವೆವೆ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಫಲ ಮಿಲ್ಲ (Sp.). 3, to divulge, as secretly spoken words (My.). 4, to orask (v. i.), to burst (My.). — ಬಾಯಿ ಮೂಡು. = ಬಾಯಿ ಮೂಡು, ಬಾಯ್ಬಿಡು. To use abusive language, to chide (My.; B. 3, 60). — ಬಾಯಿಬಿಡು. — ಬಿಡು. = ಬಾಯಿ ಬಿಡು, etc. ಬಕ್ತ ಸವ್ವಟ್ಟಿ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟರೆ ಭೀಷ್ಮರ್ (śmd. 287). See Rāv. 13 after 95 & 104. — ಬಾಯಿ ದೇ. = ಬಾಯಾದೇ. ಬಾಯಿದೇಯುಳ್ಳ ಮೃಗಗಳು (Śi. 36). — ಬಾಯಿ ಸವಿ. Savouriness. ಬಾಯಿ ಸವಿಯಿಲ್ಲದ ರಸಾಯನದ ಲೇನು? (Dp. 167). — ಬಾಯಿ ದ. — ಅದ. The month to be destroyed: to lament excessively (Grj. 8, 16; V. 9, after

80). ಹಾ, ರಾಮಾ! ಎನ್ನು, ಸೀತೆ ಬಾಯದೊಡ್ಡಿ (śmd. 68). — ಬಾಯಾದಿಸು. — ಅದಿಸು. To eat (My.). 2, to tell (My.). — ಬಾಯಾಡು. — ಅಡು. To eat (My.). — ಬಾಯಾರ್. — ರು. — ಅರ. The mouth to cry aloud: to vociferate (J. 19, 30); to claim or demand forcibly. ಬಟ್ಟರ ಬದುಕು ಬಾಯಾರೋಣ (ಅವನು, ಅವನಾರ G.). — ಬಾಯಾರ. — ಅರ. = ಬಾಯಾರೆ. So that the month is filled: much, to one's heart's content, in ಬಾಯಾರ ಮಾತಾಡು (My.). 2, through the mouth, in ಬಾಯಾರ ಕೆಡು (My.). — ಬಾಯಾರುಕ. — ಅರುಕ. = ಬಾಯಾರುಕ. Arguing uisly in support of falsehood (ಅವರಾಪ, ನಿತ್ಯವ Nr. a). — ಬಾಯಾರೆ. — ಅರೆ. = ಬಾಯಾರ. (Bp. 6, 26). — ಬಾಯಾದ. — ಅದ. The mouth to be parched; to become thirsty. ಬಾಯಾರ್ವ (śmd. 84). — ಬಾಯಾದೇ. — ಅದೇ. Thirst (ಉದನ್ನ, ಪಿಪಾಸೆ, ತೃಷ್ಣೆ, ತರ್ಪ Si. 317; My.). ಫರಾ ನೋಡಿದರೆ ಬಾಯಾದೇ ನಿತ್ಯೇ? — ಬಾಯಾದೇ ಬಸ್ತುಗ ವಾಪಿ ತೋಡಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). — ಬಾಯಾದು. — ಅದು. = ಬಾಯಾದ. (J. 19, 31; 24, 1; My.). ಬೇಡೂರ ಸ್ವೇದಕ್ಕೆ ಹಾದಿ ಹೋಗುವ ಹೆಜ್ಜೆ; ವಾದದ ತೂಲದ ಹೋಗೊಲಿದು, ನರಿ ಬಾಯಾದ, ವತ್ತನೆ (Sp.). — ಬಾಯಾಲಕ. — ಅಲಕ. = ಬಾಯಾರುಕ. (ಅವರಾಪ, ನಿತ್ಯವ Nr. b). — ಬಾಯುವಾರ. — ಉವಾರ. Empty compliments (My.). — ಬಾಯುಗುದ. — ಉಗುದ. Spittle of the mouth (V. 9, 57). — ಬಾಯುತ್ತು. — ಎತ್ತು. = ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. To lift up, or open, the mouth for speaking (Bp. 38, 8; V. 37, 54; My.). — ಬಾಯಿಲರ್. — ಎಲರ್. Breath (Ūpr. 8, 91). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. 1. = ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟು. (My.). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. 2. A fastening for the mouth, a muzzle (Bp. 31, 4). 2, the state of the mouth being shut by incantations or charms (My.). — ಬಾಯ್ ಕೇಳ್. To listen to (another's) words (Abh. P. 10, 213). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. To name or to enumerate orally (Abh. P. 10, after 155; 16, after 5). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. — ಕೂಟ. A kiss (Ūpr. 6, 84). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. — ಕೂಡು. To join the mouths (Śāv. 1, 52). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. — ಕೆಡು. The mouth to lose its taste (My.). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. — ಬರ್. To come to or into the mouth (Abh. P. 15, 73). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. — ಕೇಡಿ. A person who talks much and foolishly (ಅಪಾಕ, ವಾಚಾಲ, ಬಹುಗರ್ಹವಾಕ್, etc. Nr.). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. — ಕೊಲೆ. Killing with the mouth (Rāv. 6, after 11). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. — ತುಟ್ಟು. To have (anything) filled into the mouth (Bp. 11, 19). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. — ತೆರೆ. The screen of the mouth (J. 18, 20). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. — ತೆರೆ. 1. To open the month. ಬೆರ್ಗವ್ವನ ಪೆಮ್ಮನಾರ್ ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು! (śmd. 78). See Ūpr. 5, after 89; Bp. 1, 49; 3, 2; 60, 23; J. 16, 36. 37. 41; 26, 14. — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. — ತೆರೆ. 2. The state of the month being opened (Ūpr. 8, 73). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. A sharp edge (Ūpr. 1, 94; Abh. P. 9, 28; Bh. 8, 27, 22). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. Help of the month (V. 9, 56). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. Mouth-crystal: a mouth like crystal (Abh. P. 3, 72). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. To beat the mouth (of a person): to prevent one from speaking, to silence one (My.). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. = ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು, ಬಾಯಿಬಿಡು, ಬಾಯಿಬಿಡು, ಬಾಯಿಬಿಡು. One who prevents (another) from speaking; one who talks much and foolishly (Bp. 40, 46; Rām. 5, 3, 59; Dp. 3, 4; My.). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. = ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. (J. 5, 69; My.). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. = ಬಾಯಿ ಬಿಡು, etc., ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. (Bp. 15, 22; 45, 27; Rām. 6, 12, 32; J. 4, 28). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. A look for the month, consisting of wire, occasionally put on by devotees of any sect who have taken on them a vow of silence (My.). — ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು. The month to burn (Bp. 2, 13). —

ಬಾಯ್ಬಯ್. Empty words of love (Üpr. 8, 69). — ಬಾಯ್ಬಯ್ಬು. = ಬಾಯ್ಬು ಮಾಡು (My.). 2, to assert, to vow, etc. (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಕೆಂದ. Db.). — ಬಾಯ್ಬಯ್ಬು. = ಬಾಯ್ಬು. (Bp. 53, 61). — ಬಾಯ್ಬಯ್ಬು. = ಬಾಯ್ಬು. rep. (Üpr. 8, 54). — ಬಾಯ್ಬಯ್ಬು. = ಬಾಯ್ಬು ಬಿಡು q. v., etc. (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಕೆಂದ. Dh.). See Üpr. 5, 82; 8, 78; Abb. F. 11, 9; Bp. 45, 50; 48, 9; 52, 13; 56, 43; 60, 30; Räv. 5, 33. 86. 40; 13, after 102; 18, 108; V. 9, 81. — ಬಾಯ್ಬಯ್ಬು. = ಬಾಯ್ಬು. Together with the month (ಕೆಂದ. 8, 51). — ಬಾಯ್ಬಯ್ಬು. = ಬಾಯ್ಬು ಸವಿ, ಬಾಯ್ಬು ಸವಿ. Sweetness or savour of the month, i. e. of words (Ü. Bp. 19, 32). ಬಾಯ್ಬಯ್ಬುಗೆ ಮೆಯ್ಯವು ಕಟ್ಟುವಿಯಪ್ಪ ರೂಪ (ಕೆಂದ. 83). 2, savouriness. 3, an article savoury to the month.

ಬಾಯಿ bāyi. = ಬಾಯ್. The mouth, etc. (ವಕ್ರ, ಅಸ್ತ, ವದನ, ತುಣ್ಣ, ಅನನ, ಲವನ, ಮುಖ Si. 213; C.). ಎಣೆಯ ತನ್ನ ಕಟ್ಟು ಬಾಯಿ (ಉಪನಾಹ, ನಿಬಂಧನ Si. 68). ಕೊಟ್ಟುನೀರು ಸುರಿಯುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬಾಯಿಯಂಡು (ಸ್ವಕೃತ್ 214). ಕೊಟ್ಟು ಮದ್ದಕ್ಕೆ ಘಟಾ ಮುಸ್ತಾದ ವಾದ್ಯಗಳ ಬಾಯಿ (ಪುಷ್ಕರ 453). ಬಾಯಿ ಒಳ್ಳೆ ದಾದರೆ ಊರು ಒಳ್ಳೆದು. — ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಸವ, ಕೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷವು. — ಬಾಯಿಯುಳ್ಳವಾದರೆ ಬದಲಿಯಾದರೂ ಬದುಕ್ಕಾನು. — ತಾಯಿ ಬೇಳು, ಇಲ್ಲವೆ ಬಾಯಿ ಬೇಳು. — ಪ್ರಾಯ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಬಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರ ಬೇಳು (Prvs.). 2, the edge of any cutting instrument (ಕೋಣ, ಪಾರಿ, ಅತ್ತಿ, ಕೋಟಿ, ಭಾರ Si. 391; My.). See Bp. 48, 11; 56, 21; 59, 14; B. 2, 81; 3, 28; 4, 49. 57. 71. 158. 187; 5, 148; ಕಟವಾಯಿ; Prv. a. ಬೇ. — ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟು. = ಬಾಯ್ಬಯ್ಬು 1. To sbnt the month (of an opponent in argumnt, My.). 2, to restrain the appetite, to observe regimen (My.). 3, to shnt any man's or beast's month by charms (My.). — ಬಾಯಿಕಡಾಣಿ. The bit of a bridle (ಕವಿ, ಖಲೀನ Si. 274). — ಬಾಯಿ ಗೂಡು. — ಕೂಡು. The whole number of teeth to grow in the month of cattle (My.). 2, conformability to take place, to become conformable (B. 5, 809). — ಬಾಯಿಗೆ ಕೊಡು. To give something for the month, as betel-nut, etc. (My.). 2, to pnt into a person's month (My.). — ಬಾಯಿಗೆ ಬರು. To come to one's month, as words in speaking. ಆ ಕೆಲವನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ (inconsiderately) ಬಯ್ಯು (My.; B. 4, 185). 2, = ಬಾಯಿಪಾಠವಾಗು. (My.). ಬಾಯಿಗೆ ಬನ್ನ ಬಗದಾ, ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬನ್ನ ಬೇಕಾ (Prv.). 3, to become an object of frnition. ಕೆಯ್ಯ ಬನ್ನ ರೂ ಬಾಯಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬಾಯಿಗೆ ಬೀರು. To fall into the month (of wild animals, etc.; see Prv. a. ಬಾಯಿ 2); — to fall into the month (of people, to be slandered, etc., My.). — ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಬೀರು. Frnition (of property, etc.) to fail or cease (My.). — ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕು. To destroy a person's welfare (My.). — ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕು. To pnt into the month (My.). 2, to give a bribe (My.). — ಬಾಯಿಚಕ್ಕ. The muzzle of an ox (ಕವಿ, etc. Si. 274). — ಬಾಯಿಚೊಲ್ಲ. Saliva (ಸ್ವಕೃತ್, ಸ್ವಕೃತ್, ಬಾರ Si. 206; My.). — ಬಾಯಿಚಪ್ಪಿ. A slip of the tongue (My.). — ಬಾಯಿಚೇದಿ. An itching desire to raise quarrels (My.). — ಬಾಯಿಚೇದಿಗಾದ. A man who is fond of, or raises, altercation (My.). — ಬಾಯಿದೆಡ್. — ತೆಡ್. = ಬಾಯಿದೆ 1. (Bp. 51, 24). — ಬಾಯಿಪಾಠ. = ಬಾಯಿ ಪಾಠ. ಬಾಯಿ ಪಾಠವಾಗು, to be learned by rote or by heart. ತಾಪ್ತವು ಅವನಿಗೆ ಬಾಯಿಪಾಠವಾಯಿತು (My.). — ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು, to learn by rote or by heart (My.). — ಬಾಯಿಬಡಕ. = ಬಾಯಿಬಡಕ, etc. (My.). — ಬಾಯಿಬಡಕ. A female ಬಾಯಿ ಬಡಕ (My.). — ಬಾಯಿ ಬಡಿ. = ಬಾಯ್ಬಡಿ. (My.). — ಬಾಯಿ

ಬಡಿ. = ಬಾಯ್ಬಡಿ, etc. (Bb. 8, 28, 9; Abb. 1, 32; My.). — ಬಾಯಿಬಡು. = ಬಾಯಿಬಡಿ. (My.). — ಬಾಯಿಬಡುಕನ. The behaviour of a ಬಾಯಿಬಡು (My.). — ಬಾಯಿಬಡು ಕೆ. = ಬಾಯಿಬಡಕ. (My.). — ಬಾಯಿ ಬಡು ಕೊಳ್ಳು. To heat one's own month with the palm of the hand from fear or grief (My.). — ಬಾಯಿ ಬಿಡು. To open the mouth (B. 4, 185; My.). — ಬಾಯಿ ಮಾಡು. = ಬಾಯಿ ಮಾಡು. (My.). — ಬಾಯಿಮಾಡು. A spoken word or spoken words; a mere word or mere words; a vain word (My.); oral tradition (B. 5, 280). — ಬಾಯಿಯಲ್ಲದವ. — ಇಲ್ಲದವ. A dumb man (My.; ಮೂ G.); a man who cannot speak well when necessity requires it (My.). — ಬಾಯಿಯೋಗು. — ಒಗು. = ಬಾಯಾದು. (My.). — ಬಾಯಿವಿಡು. = ಬಾಯ್ಬಿಡು. (J. 81, 54). — ಬಾಯಿಸವಿ. = ಬಾಯ್ಬವಿ, etc. An article savoury to the month (B. 5, 802). ಬಾಯಿಸವಿ ತಿನ್ನ ನಾಯಾ ಸಾವು ಸತ್ತ (Prv.). — ಬಾಯಿಹಗ್ಗ. A month-rope (ಕವಿ, etc. Si. 274). — ಬಾಯಿ ಹಾಕು. To pnt the month into, as dogs, etc. into pots, etc. (My.). 2, to throw ont words: to ntter, to speak (My.; B. 4, 184).

ಬಾಯಿ bāyi. A term of respectfni compellation for one's mother or an elderly female; an affix of respect to the names of females generally (My.; Mhr. ದಾಕ; see ಪೋರಾ). ಬಾಯಿನ bāyina. = ಬಾಗಿನ. (Üpr. 6, 81; 8, 47; Grj. 2, after .71; Räv. 4, after 56). — ಬಾಯಿನಂಗುಡು. — ಂಕುಡು. To give a present (Üpr. 8, 60).

ಬಾಯು bāyu. = ಬಾ 2. To swell (My.; Tē. ವಾಡು; T., M. ವಾಯು). P. p. ವಾಕು (My.; Bp. 32, 52; 39, 64; 46, 58). (ಮಲನಾದಿನಲ್ಲಿ) ಸೀತಧಾತುಗಳನ್ನು, ವಾತವು ಕುಕ್ಕುಗಳು, ಪಾತರವು ಮರದಿ; ತಿಂದುವು ನಾದಿಗೆ ಯಾತೆ ಬಹರು? (Sp.). ಅಂಗುವು ಪಾತರ ಪರ್ವತವಾದೀತೇ? — ಪಾತರರು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ, ಸೀತವರು ಸಾಯುವದಿಲ್ಲ. — ವಾತವನಿಗೆ ಹೂವಿವನ್ನು ವಾಸಿ (Prvs.). See Prv. a. ಬೆರಳು.

ಬಾರ್ bār.1. = ಬರ 1, etc. To come, etc. (lengthened base of the affirmative mood). (ಬಾರಿ, ಬಾರ, oome! (ಕೆಂದ. 283; Bp. 25, 1; 39, 62; 47, 27. 55; Bh. 1, 8, 61; 2, 18, 9; Räv. 18, 102), ಬಾರಾ (Bp. 24, 37; 47, 29), ಬಾರೊ (47, 29), ಬಾರೊ, ಬಾರೊ, ಬಾರಿ, ಬಾರೇ (My.). ಬಾರ, ಮರಾಳಿ ಕಾಗಮನೆ! ನೋಡ, ಬಾರೊಲರವೊಲನೆತ್ತೆ! (ಕೆಂದ. 153. 283). 2, (lengthened base of the negative mood). See ಬಾರ್ 1 a. ಬಾರ್ 1. — ಬಾರನ್ (Bp. 53, 33. 84), ಬಾರರ್ (53, 85); ಬಾರದು (9, 20; 11, 22; 20, 2; 21, 18; 32, 54; 37, 46. 67; 40, 8; 48, 45. 84; 44, 11. 63; 48, 3; 51, 80. 68; 53, 12; 57, 39); ಬಾರದೆ (22, 80; 23, 40; 51, 47; 53, 44; 61, 84).

ಬಾರ್ bār.2. To make creepers of leather: to cut leather lengthwise or in straps (ಕರ್ಮಕ ಲ್ಲೀಕರಣ ಕೆಂದ. Dh.; see T., M. a. ವಾಡು 1). ವಾರ್ಕ (ಕೆಂದ. 50).

ಬಾರ್ bār.3. = ಬಾರ, ಬಾರು 1. A strap of leather, a thong (My.; T. ವಗಿರ್, ವಾರ್; M. ವಾರ್; Tē. ವಾರು; Tn. ವಾರಿ. ಬಾರ ಮಿಳಿ (ನದ್ದಿ, ವದ್ರಿ, ವರತ್ತಿ); ಬಾರ ಸೆಳಿ (ಪ್ರಾಚಿನ, ಕೋದನ, ಕೋತ್ರ Nr.). 2, length (T., M.). 3, a line, a row (M.; Tē. ವಾರು).

ಬಾರ್ bār.4. To set free a fluid, to pour out (ಪ್ರವೃತ್ತಿಮುಕ್ತಿ ಕೆಂದ. Dh.; T. ವಾರ್, ವಾಕ್ಕು, M. ಒಲು, ವಾರ್, ವಾಲು, to pour, pour ont; to cast melted metal into a form; — to flow down; to be strained off, = Tē.

ಪಾರು, ವಾರು; cf. ಏಸಿ 1); to purge (Tē.; see ವಾತು 2; cf. ವಾಸು).

ಬಾರಿ bār. = ವಾರು 1. — ವಾರ್ತಿಸಾಯ. A foot-soldier (ಪದಾತಿ, etc., ಕಾಲುನಡೆಯ ಫಲಿ Sl. 280; My.).

ಬಾರ ಬāra. = ಬಾರಿ 3, etc. ತೋಗಲಿನ ಬಾರ (ವಧಿ); ಅನೆಯ ನಡುವಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ತೋಗಲಿನ ಬಾರ (ವರತ್ತಿ G.).

ಬಾರ bāra. 1. Tbh. of ವಾರ. See ಕಣ್ವಿಯ, ಪಾಣಿಯ, ವಂಕ, ಸಿಯ.

ಬಾರ bāra. 2. Twelve (My.; Mhr. ವಾರಾ).

ಬಾರ bāra. 3. = ವಾರು 2. Tbh. of ಫಾರ. (My.). See ಮುಮ್, ರಾಯ, ಹಿಮ್.

ಬಾರಂಗಿ bāraṅgi. Tbh. of ಫಾರಿ. (ವರತ್ತಿ Mr. 121; ಘಂಟೆ, ಬಾಹ್ಯಜಿ, ಫಾರಿ, ವಾಹ್ಯಜಿಯುಳ್ಳ, ವಾರೇಯತಾಕ, etc. Sl. 143). See ಗಣ್ಯ.

ಬಾರವನೆ bāravane. (= ಫಾರವೆ). Weightiness; weight, importance, dignity (Bh. 7, 1, 4; 8, 28, 28; Mhr. ಫಾರಮಾನ, gravity or weight).

ಬಾರವಿಸು bāravisu. To become heavy (Rām. 6, 88, 14).

ಬಾರಾ bārā. (= ವಾರ 2). — ವಾರಾಬಂಗಳಾವದಿ. Jugglery and triokery (My.).

ಬಾರಿ bāri. 1. = ಫಾರಿ. Weightiness, importance, greatness, mnnobness, abundance, excess, high price, valnableness, opnlence (My.; Tē. ವಾರಿ, ಫಾರಿ; M. ಫಾರಿ; T. ವಾರಿ; Mhr. ಫಾರಿ; Bp. 54, 47). ಬಹಳವ್ಯಯವುಳ್ಳ ವಾರಿ ಬಟ್ಟೆ (ಮಹಾಧನ Sl. 222). ವಾರಿಸಂಕರೆ (Rāv. 8, after 11). ವಾರಿಯ ಬದಲಿ (Rām. 8, 2, 15). See ರಾಯ.

ಬಾರಿ bāri. 2. = ವಾರ 2, ವಾರ 1. A time, a turn (ಸೂರೇ Rmd. I, Ct. I, 45; My.; Tē. ವಾರಿ; Mhr., H. ವಾರ, ವಾರಿ); a season, a year (My.). ಒಂದು ವಾರಿ, once (ಒರ್ವೆ Rmd. 122 Cm.; ಎಕ ವಾರ, ಸಕ್ಕತ್ Nr.). ಒಂದೆ ವಾರಿ (ಯುಗಪದ, ಎಕವಾರಿ; ಹದಿನೆಂಟು ವಾರಿ ಎವೆಯಿಕ್ಕುವವು ಹೊತ್ತು (ಕಾಪ್ಪೆ); ಮೂರು ವಾರಿ ಉತ್ತರಿಯ (ತ್ರಿಗುಣಾಕೃತ Nr.). ಬಹಳ ವಾರಿ ಮಗನ ಮದುವೆ (Prv.). See Abh. P. 14, 201; Bp. 6, 2; 13, 8; 28, 50; 48, 13; 50, 88. 77; Bh. 1, 10, 12; J. 5, 41. — ವಾರಿ ವಾರಿ. rep. = ವಾರಿ ವಾರಿ. ವಾರಿ ವಾರಿ ಬಂದವರು ಹಾದಿ ಹಾದಿ ಹೋಗಿರೇ? (Prv.). — ವಾರಿ ವಾರಿ. Repeatedly, frequently, again and again (ಅಗಾಗ್ಗೆ G.; J. 25, 34; 32, 32; My.). — ವಾರಿ ವಾರಿಗೂ. = ವಾರಿ ವಾರಿ. (ಶತ್ರುತ್ Sl. 467; ಮುಹು, ವನ, ಶತ್ರುತ್, ಅಭಿಲೇಖ, ಅಸಕ್ಕತ್ 471; My.). See Sl. 58. 248. 274. 860.

ಬಾರಿ bāri. 3. The passage (or slope) at the side of a great well for bullocks to run down in drawing up water (in a leather-bag) by a rope running over a pulley (My.; Tē.; Mhr., H. ವಾರಿ, a ravine, defile; a passage through a fence). ವಾರಿಯ ಮೊಟ್ಟೆಯ ವಾರಿ (ವೀನಾಹ, ಯಾತದ ವಾರಿ G.).

ಬಾರಿ bāri. 4. = ವಾರ 1, etc. (My.). See ಅದವಿಯ ವಾರಿಗ.

ಬಾರಿಕೇರ bārikēra. A man of a caste in S. Mhr. that is a little superior to that of the Bēdas and a little inferior to that of the Kṛubas (S. Mhr.).

ಬಾರಿಸು bārisu. To cause to tremble, throb or quiver; — to set in rapid motion, to shake, as a weapon (ಅಲ್ಪವು Ct. I, 87). ಮುಳ್ಳು ಅಂಭಿಯ ವಾರಿಸದಿನ್ನು, ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಮದ್ದಿರದಂ ಗಹನಪ್ರಚಾರಮಂ? (Rāv. 18, 19). ಕೂರಂಕುತಮಂ ವಾರಿಸುತಮ್ ಅನೇಗನಾ ಬೋರರ ವಾರಣ ಬೋ ಅನಿಮ ನೂಂಕದರ್ ಅಗ್ (Abh. P. 18, 78).

ಬಾರಿಸು bārisu. 1. = ವಾರಿಸು (Ct. II, 73). To restrain, to keep back, to keep off, to ward off; to prevent; to impede,

to check, to stop; to remove; to destroy. ಅಂಗದ ಅಣ್ಣ ವಾರಿಸುವದು (ಅಹಮನ, ಉಪಸ್ಪರ್ಶನ HIA.). ವಾರಿಸಿದುವು, ಬಿಡದೆ ಬಿಡಿದು ವನದೇವತೆಗ್ (Rmd. 109). ದೇವಿಯರಾ, ಕಡುಕೆಯ್ಯ, ಕೃತಾನ್ತನ್ ಇನ್ನು ನಿರ್ವರಮ್ ಎದೊಡೆಯ್ಯ, ವಾರಿಸದೆ ಕೆಮ್ಮನೆಯ್ಯ ವೇಕ್ಷಿಸಿ, ನೋಡುತಿರ್ಪದೇ? (112). See Abh. P. 6, 165; 7, 35; 8, 53; 9, after 151; 11, 72; 14, after 84; 15, after 74; 16, after 89.

ಬಾರಿಸು bārisu. 2. To become weighty or great, to increase (J. 32, 12).

ಬಾರು bāru. 1. = ಬಾರಿ 3, etc. (My.). ಬಾರು ಮಳಿಗಳ ಮೂ ದುವನು (ಹರ್ಮಕ್ಕತ್ Nn. 152). ಅನೆಯ ಬೆತ್ತಿಗೆ ಬಿಗಿಯುವ ಬಾರು (ಕಟ್ಟಿ); ತೋಗಲಿನ ಬಾರು (ನಧಿ); ಕತ್ತಿ ಕಡಾರಿ ಮುಸ್ತಾದವ ಗಳ ಹಿಡಿಕೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಬಾರು (ಮೇಲರಿ G.). ಬಾರು ಬಿಗಿದರೆ ಮುದ್ದೆ, ನಾರಿಯದ್ದರೆ ತೋಧನ (Prv.). — ಬಾರ ಕೋಲು. = ಬಾರುಕೋಲು (G. 185; C.). — ಬಾರುಕಾಲವ. A long-shanked man, a man of long strides (ಉದ್ದದ್ದು, ಉದ್ದದ್ದಾನು Sl. 198). — ಬಾರು ಕೋಲು. A whip made from twisted leather-straps (C.).

ಬಾರು bāru. 2. To tremble (Rām. 5, 8, 84. 85).

ಬಾರು bāru. 1. = ವಾರ. A charge (of a gun); explosion: the report or noise; a musketeer (Mhr., H. ವಾರ). — ಬಾರ ಕೋಲು. Infantry-barracks (My.). — ಬಾರಿನವ. — ಅವ. A musketeer, a foot soldier (My.). ವಾರಿನವರಿಗೆ ಬೇರಿನ ಯೇ ಹನೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಬಾರುಕಡೆ. The head quarters or office of the infantry (My.). — ಬಾರು ಮಾಡು. To load a gun and be ready for firing (My.; Tē. ಬಾರು ಜೇ).

ಬಾರು bāru. 2. = ವಾರ 3. — ಬಾರು ಮಾಡು. To fill or enter (items) into a book (My.; H.).

ಬಾರಿ bār. 1. = ವಾರ 4, ಬೋರೆ. Tbh. of ಬದರಿ. The jujube tree (My.; Z.).

ಬಾರಿ bār. 2. = ವಾರ 2. A time, etc. (B. 5, 51. 52; My.). ಬಾರಿಕ್ ಬಾರಿಕ್. Barracks (Sl. 278; Tē. ವಾರಿಕಾಸು, ವಾರ್ಡ್ಸು, ವಾರ್ಡ್ರು).

ಬಾರಿಸು bārisu. = ಬಾರಿಸು, q. v. (My., also: to strike or beat with a whip, etc.). ಶತ್ರುಯ ಕಟ್ಟಿ ಬಾರಿಸುವ ದಡ್ಡಿಗೆ ಲ್ಲ ಹಕ್ಕಂಕಣ ಮೊದಲಾದುವು (ತತ್, ವೀನಾಧಿವಾದ್ಯ); ಗಣ್ವಿಯ ಬಾರಿಸಿ ಸಾಡುವವರು (ಘಾಣ್ವಿಕ, ಹಕ್ಕಿ Nr.). ಕುಣಿಯುವದು ಹಾಡುವದು ಬಾರಿಸುವದು ಎಂಬಿ ಮೂರು ಕೂಡಿದ ನಾಟ್ಯ (ಪಾರ್ಯತ್ರಿಕ Sl. 64). ಕೋಗಿಗಳು ಬಾರಿಸುವ ವಾದ್ಯ (ಡಮರು G.). ಹಾಣಿಯಾದರೆ ವೀಣೆ ಬಾರಿಸ್ತಾರು. — ಬಯಕೆಯಾದ ಬಾರಿಸಿದರೆ ಸಿಕ್ಕೇತೇ? (Prv.). See Bp. 22, 64; 38, 83; 43, 82; 56, 14; Sl. 295; B. 5, 70. 288. 294; Prv. a. ವಾತರೋಗ.

ಬಾರಿಸು ಬārisu. Sounding, playing any instrument, etc. ಮೆಲ್ಲ ಬಾರಿಸುತ (ಎಲವ್ವಿ); ದೇಗ ಬಾರಿಸುತ (ದ್ರುತಿ); ಹವನತಾಗಿ ಬಾರಿಸುತ (ಮಧು); ನೇಗು ಬಾರಿಸುತ (ಉದ್ಧೃತ); ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ ಬಾರಿಸುತ (ಅಂಕು); ವಂತ ಮೊದಲಾಗಿವೆ (ದು) ಹಿಡಿದು ಬಾರಿಸುತ (ಸುಖಿ Nr.).

ಬಾರ್ವಿ bārva. = ಬಾರ್ವ, ವಾರ್ವ. (ಉಪ್ಪು, ಸೆಬೆ HIA. MS.; ಅಪ್ಪು, ಕಣ್ಣು ನೀರು HIA. MS.; see ಸನ್ನೋಹ).

ಬಾರ್ವಿಜಲ bārva-jala. = ಬಾರ್ವಜಲ. (Cpr. 5, 11; 8, 85).

ಬಾರ್ವಿಬಿನ್ನ ಬārva-bindu. A tear-drop, a tear (Abh. P. 4, 28).

ಬಾರ್ವಿವಾರಿ bārva-vāri. = ಬಾರ್ವಜಲ. (Cpr. 8, 6).

ಬಾರ್ವಾಮ್ಬು bārva-ambu. = ಬಾರ್ವಾಮ್ಬು. (Cpr. 8, 86).

ಬಾರ್ವ ಬārku. Bark. — ಬಾರ್ವ ಮರ. The cinchona tree, Cinchona cordifolia Nutt. (St. & Pl.).

ಬಾರ್ವು ಬārū. (= ಬಾರು 2). To heap (ಘಂಟೇಕರರ Rmd. Dh.).

ಬಾರ್ತ hārtē. = ವಾರ್ತ. (Bp. 28, 18; 29, 29). — ವಾರ್ತಗಿಯರ್.

To bring or convey intelligence (Abh. P. 9, 163; 11, 77).

ಬಾರ್ತು bārtu. Want of brightness, etc. (ಅತೇಃ Ūt. I, 51; the one MS. in which it occurs, does not clearly show whether ಅತೇಃ or ತೇಃ is meant; cf. ವಾಸ ಲ್ಪ). — ವಾರ್ತಂ. -ಃ. A man who is devoid of brightness or vigour (Bp. 54, 80).

ಬಾರ್ಲ bārli. Barley (My.).

ಬಾರ್ತ ಹಾರ್ತಾ. (fr. ಬೃಹತ್). The fruit of the brihatt, a variety of the solanum.

ಬಾರ್ತಸ್ತೃ ಹಾರ್ತಾಪತ್ಯಾ. (fr. ಬೃಹತ್ಸ್ತೃ). Relating to or coming from hārtāpati; a method of reckoning time. (My.).

ಬಾಲ bāla. = ವಾಲ್, ವಾಲ್ 1, ವಾಲ್, ವಾರ 2, ವಾಲ್ 1, ವಾಲ್. Young, infantine, immature, not full-grown; newly risen, as the sun, new or waxing, as the moon. 2, childish, puerile, ignorant, foolish. 3, the young of an animal. 4, a child, an infant (ಅರ್ಥ, ಮೊಲೆಯ ಮಗುವು Nn. 123 as ವಾಲ್); — a boy. 5, a colt, a foal. 6, a tall (ರೋಮ ಪುಷ್ಪ, ರಾಂಗೂಲ, ವಾಲ್ಹಸ್ತ, ವಾಲ್ಹಿ Hla.; ಪುಷ್ಪ 123; ಪ್ರವಾಲ್ 7; ಲವಾಮ 26; ಪೇಶಕ Mr. 156; C.; Tē. ವಾಲ್, T., M. ವಾಲ್; Tn. ಬೇಲ್). 7, hair; long hāl (ನಿರುಗೇಶ, ಉದ್ದಿಯ ಕೂದಲು 128). 8, grass (ಪುಲ್, ಹುಲ್ಲು 123). 9, a grass with fragrant roots used for fans, etc., the onsons-grass, Andropogon muriloatus Retz. (ಲಾಮಹ 128; see ಮುದಿ ವಾಲ್). 10, fire (ಅಗ್ನಿ 123). 11, the sun (ಪ್ರದ್ಯೋತನ, ಸೂರ್ಯ 128). 12, the moon (ಶೇಷಮೂಲ, ಚಂದ್ರ 128). 13, Kṛishṇa (ಪೇಶವಾಸ, ಕೃಷ್ಣ 128). 14, a finger-ring (ಮಣಿ ಮುದ್ರಿಕೆ, ಕಯ್ಯ ಉಂಗುರ 123). 15, a kind of fish, Cyprinus dentionatus or Cyprinus robita (cf. ವಾಲ್). ಜೇದಿ ವಾಲ್ (ಮೃತಪುಷ್ಪ, ಅಲ Mr. 403). ವಾಲ್ವದ್ದರೆ ತನ್ನ ಪಾಳೆತಕ್ಕೆ ಬೇಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. — ವಾಲ್ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ವಾಲಿಗೆ ಬಗೆಯಿಲ್ಲ. — ಬಸವನ ಹಿನ್ನೆ ವಾಲ್. — ನಾಯಿಗೆ ಹೇದಾದರೆ ನಾಯಿ ತನ್ನ ವಾಲ್ಗೆ ಹೇದಾಕು. — ಕುಮಾರಿಗೆ ವಾಲ್ವದ್ದರೆ ಲಾಯಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬೇಸೀತೇ? (no, only for its own benefit, Prva.). See Śmd. 81. 91; Ūpr. 4, 47; 5, 59; Bp. 32, 25; 60, 25. 82. 48. — ವಾಲ್ಹಿ. A oomet (My.; ಭೂಮಾಳು G.). — ವಾಲ್ಹಿ. -ಕಚ್ಚೆ. The tail of a kite (My.). — ವಾಲ್ಹಿ. = ವಾಲ್ಹಿ. (My.; Tē. ವಾಲ್ ಹುಳ್ಳಿ, the planet Venus, ಕುಳ್ಳಿ). — ವಾಲ್ಹಾಯಿಲ. A young dog (Bp. 55, 53). — ವಾಲ್ಹಾದಿಗಿ. -ತೊಡಗಿ. Ornaments or trinkets for children (Grj. 3, after 89; Bp. 14, 4; 40, 39; Pril. 3, 25). — ವಾಲ್ಹಮಾಸು. Cube, the sploy herry of Piper cubeba Lin. (My.). — ವಾಲ್ಹಸುಡು. Who has burnt his tail: Hanumat (Rām. 6, 10, 89). — ವಾಲ್ಹದು. A tailed worm found in drains, etc. (Bp. 87, 67; 57, 80; C.).

ಬಾಲಕ bālaka. = ವಾಲಕ. Young. 2, a child, an infant (ತರಕ, ಹಸುಮಗುವು Nn. 63; ಕಮತು Mr. 525); a hoy (ಸಣ್ಣ ನ. 130). 3, a tall (ವಾಲ್ 525). 4, long hair (ನಿರುಗೇಶ 525). 5, the onsons-grass (ಲಾಮಹ 525). 6, a seal-ring (ಮುದ್ರಿಕೆ 525; cf. ವಾಲ್ಹ). 7, the sun (ಸೂರ್ಯ 525). 8, the moon (ಚಂದ್ರ 525). 9, fire emitting sparks (ಕದಿಗದಮುನ ಅಗ್ನಿ 525). 10, Kṛishṇa (ಪೇಶವೇತನಯ 525). 11, the plant Hihiscus mntabilis.

ಬಾಲಕೇಲಿ bāla-kēli. A young elephant (ಮದಾಯಾಸ Nn. 98).

ಬಾಲಕಿ bālaki. (= ವಾಲಕಿ). A girl (Bp. 14, 32; 40, 18; J. 2, 59). 2, = ಅರಣ್ಣಿ (Mr. 121, o. r. ಅರೆ).

ಬಾಲಕೃಷ್ಣ bāla-kṛishṇa. The hoy Kṛishṇa or his image (Sk.).

ಬಾಲಕೇಲಿ bāla-kēli. Children's play, obildish sport, juvenile pastime (My.).

ಬಾಲಗರ್ಭಿಣಿ bāla-garbhini. A cow with calf for the first time.

ಬಾಲಗೋಪಾಲ bāla-gōpāla. The boy-cowherd: Kṛishṇa. (My.).

ಬಾಲಗ್ರಹ bāla-graha. A demon that delights in seizing, teasing and injuring children. (My.).

ಬಾಲಗ್ನಿ bāla-ghni. A murderess of children, a rākshas. (My.).

ಬಾಲಚಂದ್ರ bāla-čandra. The young or waxing moon. (My.).

ಬಾಲಚಂದ್ರಾಚಾರ bāla-čandra-ācāra. Śiva (Bp. 27, 68).

ಬಾಲತನ bālatana. = ವಾಲ್ತು. (Bp. 50, 62).

ಬಾಲತನಯ bāla-tanaya. A young son. 2, the tree Acacia catechu Willd.

ಬಾಲತ್ವ bāla-tva. Young grass.

ಬಾಲತ್ವ bālatva. Childhood; boyhood. (My.). See Sp. s. ತರುಣತ್ವ.

ಬಾಲಧಿ bāla-dhi. = ವಾಲ್ಹಿ. (J. 18, 6).

ಬಾಲವಾಕ್ಯ bāla-pākyā. = ವಾಲ್ಹಾತ್ಯ. (ಪ್ರೀಯರು ಬಯಲೆಯೇಳಿಗೆ ಲಿಟ್ಟ ಕೊಳ್ಳುವ ಅರ್ಥ; ಹೇಳಿನ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಮುಕ್ತಿನ ಸರ G.).

ಬಾಲಬಂಧು bāla-bandu. = ವಾಲ್ಹಬಂಧು. Simple (Mhr. ವಾಲ್ಹ ಬಂಧು); — the Mahratta, or dēvanāgarī, character (Br.).

ಬಾಲಬೋಧಿ bāla-bōdhī. Instruction of or for the youthful (name of various works adapted to the capacity of the young, My.). 2, = ವಾಲ್ಹಬಂಧು (Mhr. ವಾಲ್ಹಬೋಧಿ; C.).

ಬಾಲಭಾಷೆ bāla-bhāṣhē. The language or the mode of speaking of children (My.). 2, the prakṛita language (Mhr.; B. 4, 128; My.).

ಬಾಲಮೂಷಿಕೆ bāla-mūṣikē. A small rat, a mouse.

ಬಾಲಮೃಗ bāla-mṛiga. A young deer, a fawn. (Bh. 2, 13, 13).

ಬಾಲರಕ್ಷೆ bāla-rakṣhē. Taking care of children and preserving them (by mantras, etc.) against evil spirits, etc., anything used as a preservative or charm for that purpose (My.).

ಬಾಲಲಿಂಗ bāla-liṅga. A hoy and N. (Bp. 47, 29. 40. 47. 58).

ಬಾಲಲೀಲೆ bāla-līlē. = ವಾಲ್ಹಲೀಲೆ. (J. 18, 20).

ಬಾಲವಾಲ್ಹ bāla-lāva. = ವಾಲ್ಹವ. (My.).

ಬಾಲವಾಯುಜ bāla-vāyaja. Lapis lazuli or a kind of turkois. (See ವೈದ್ಯಾರ್ಯ).

ಬಾಲಕಯ್ಯ bāla-kayyē. A cradle (ತಯತವಿ, ತೊಟ್ಟಿಲ್ Mr. 208).

ಬಾಲಕಿ bāla-kāki. = ವಾಲ್ಹಕಿ.

ಬಾಲಕಿಮೃಗ bāla-kāki-manil. Śiva (Bp. 37, 40).

ಬಾಲಕಾರದ bāla-kāradē. A young or newly risen Sarasvatī. ವಾಲಕಾರದೆಯನಿಪ್ಪ ಮಂಗನ ಕೃತಿ (Mr. 2).

ಬಾಲಕಿವಾ ದ್ವಾ bāla-kāki-dvā. A staff for punishing children. See ಸೆಳೆ.

ಬಾಲಕಿವೈ bāla-kāki-vē. -ವೈ. Punishment, or instruction, of children. (Śmd. 44).

ಬಾಲಸನ್ಯಾಸಿ bāla-sanyāsi. A man who has been an ascetic, or a religious mendicant, from his youth. ವಾಲ್ಹ

ಸನ್ಯಾಸಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೂದಿನಾಯಿಗಿತ್ತ ಕಡೆ.—ಬಾಲಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಹಾಯಹರಟೆ ಯಾಕೆ? (Prvs.).

ಬಾಲಸರಸ್ವತಿ bāla-sarasvatī. = ಬಾಲಶಾರದೆ. ಬಾಲಸರಸ್ವತಿಮಂಗಳ ರಾಜ (Mhr. after 90).

ಬಾಲಹತ್ಯೆ bāla-batya. Child-murder, infanticide (B. 5, 156; My.).

ಬಾಲಹಿಮಕರ bāla-himakara. = ಬಾಲಹಸ್ತ.

ಬಾಲಹಿಮಕರಮೌಲಿ bālabimakara-mauli. Śiva (Bp. 24, 4; 60, 41).

ಬಾಲಾತಪ bāla-ātapa. The morning-sunbeams. (Ūpr. 5, 20; ಎಳೆಬಿಸಲು G.).

ಬಾಲಾರಿಷ್ಠ bāla-arishṭa. = ಬಾಲಗ್ರಹ. (My.).

ಬಾಲಾರ್ಕ bāla-arka. The newly risen sun. (My.).

ಬಾಲಿ bāli. = ನಾಲಿ. N. of a monkey, brother of Sugriva. (Abb. P. 11, after 175; G. 465). 2, a kind of ear-ring (cf. ವಾಲಿ).

ಬಾಲಿಕೆ bālikē. A female child or infant; a girl. (My.).

ಬಾಲಿಕೆ bālikā. Young, of tender years, puerile. 2, childish, ignorant, foolish; a fool (ಮೂರ್ಖ, ಮೂಢ Nn. 131 as ವಾಲಿಕೆ). 3, a child (ತನುಜಾತ, ಮಕ್ಕಳು 131); an infant (ಅತಿಬಾಲ Mr. 475). 4, Kṛishṇa (ಎತ್ತರೇನ, ಕೃಷ್ಣ 161). 5, a cushion, a pillow.

ಬಾಲಿಸು bālisu. To tail, to follow like a tail, to follow. See ಹೆಮ್ಮಾಲಿಸು.

ಬಾಲಿ bālī. A female child, a girl; a young woman not more than sixteen years of age (ಕರ್ಪಿಕೆ, ಕೊಡಗೂಸು Nn. 21). 2, a woman, a female. ವಾಲಿಯರ ಕಾಡವಲಯಂ (ಬಳಿ Śm. 114).

ಬಾಲೇಂದು bāla-indu. = ಬಾಲಹಸ್ತ.

ಬಾಲೇಂದುಧರ bālēndu-dhara. Śiva (Bp. 16, 25; 85, 4).

ಬಾಲೇಂದುಮೌಲಿ bālēndu-mauli. Śiva (Bp. 28, 5; 44, 24).

ಬಾಲೇಯ bālēya. Fit or proper for children; soft, tender. 2, an ass.

ಬಾಲೇಯಕಾಕೆ bālēya-kāka. The vegetable *Siphonanthus indica* (= ಅಂಗಾರವಳ್ಳಿ).

ಬಾಲೇಪದೇಶ bālā-upadēśa. Instruction of or for the youthful (My.).

ಬಾಲ್ಯ bālya. Childhood, infancy, youth. 2, childishness, folly.

ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ bālya-avasthē. The circumstances, or period, of childhood, childbood (My.).

ಬಾವ bāva. 1. = ವಾ, ಧಾವ 1, q. v. Tbh. of ಧಾಮ. A sister's husband (My.; Tē. ವಾವ). ವಾವನ್ನರು (ದೇವ್ವ, ದೇವರ, ಗಣ್ಣನಿಗೆ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಣಸರು, ಮಯ್ಯನ್ನರು Śi. 192). ಉಮ್ಮುವದಕ್ಕೆ ಉಡುವದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ್ನ ಕರೆ! ಕೋಳಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೀದಕ್ಕೆ ವಾವನ್ನ ಕರೆ!—ಎರವ ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ವಾವ ದೊಳ್ಳಲ್ಲ, ನೆರಮನೆಯಕ್ಕನ ಗಣ್ಣ ವಾವನಲ್ಲ.—ವಾವನಾದರ ವಾರವಾದ ಹೊಡೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prvs.). See Prvs. a. 39, ಅಕ್ಕ 1, ಸತ್ತಿಗೆ. —ವಾವನಣ್ಣ. The relative who is called a sister's husband. ವಾವನಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗೂ ಬಾಲು ಹೆಜ್ಜೀದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). —ವಾವಮಯ್ಯ. = ವಾಮಯ್ಯ. A wife's brother (My.). 2, a husband's brother (My.). —ವಾವಮಯ್ಯನ್ನರು. = ವಾಮಯ್ಯಳು, ಧಾವನಯ್ಯನ್ನರು. The brothers of one's wife (My.). 3, the husband's brothers (My.). —ವಾವಮಯ್ಯನ. = ವಾಮಯ್ಯ, ವಾವಮಯ್ಯ, ಧಾವಮಯ್ಯನ. (My.). ಬಾವ bāva. 2. Tbh. of ಧಾವ 2. (My.).

ಬಾವಂಜಿ bāvāñji. (The plant *Ficocurtia sapida*, Mhr.

ವಾವಂಜಿ). —ವಾವಂಜಿಗಡ. An erect annual herb, *Ficocurtia corylifolia* L. (Z.).

ಬಾವಟಿ bāvāṭa. = ವಾವಟಿ, etc. (My.).

ಬಾವಟಿ bāvāṭi. = ವಾವಟಿ, etc. (ಸಿ. G.).

ಬಾವಟಿ bāvāṭē. = ವಾವಟಿ, etc. (My.).

ಬಾವನ್ನ bāvanna. Sandalwood (ಮಲಯಾಳಾ Ṣ. II, 63; ಸಿಂಹಸ್ಥ, ತ್ರೀಮುಕ್ತ Kk. 19; Śm. 24; Bāv. 5, 25; J. 81, 2). —ವಾವನ್ನಗಮ್ಮ. —ಕಮ್ಮ. The fragrance of sandalwood (J. 61, 7). —ವಾವನ್ನದಮ್ಮ. —ಕಮ್ಮ. The refreshing quality of sandalwood (J. 11, 37). —ವಾವನ್ನದಿಗುರು. —ತಿಗುರು. Sandal unguent (J. 11, 41). —ವಾವನ್ನದಟ್ಟು. —ದಟ್ಟು. The Malaya mountain, the Malabar hills (ಮಲಯಾಳಾ ಜಲ ಸಿ.).

ಬಾವನ್ನ bāvanna. Fifty-two (Mhr., H.). —ವಾವನ್ನಪ್ಪದ. —ಪ್ಪದ. The fifty-two letters (ವರ್ಣ, ಅಯ್ಯತ್ತರದು ಅಕ್ಕರಂಗಲು Nn. 71).

ಬಾವಲ್ bāval. = ಬಾವಲಿ, ಬಾವಲಿ, ಬಾವಲಿ. A bat; the flying fox (Mhr. in ಕಮು, ಹೆದ್; T. ಅಬಾ, ವಾಲರ, ನಾವಾರ; M. ವಾದಿರ; Tē. ಗಬ್ಬಿಲ; Mhr. ಪಾಕೋಳ, ವಾಗೂ, ವಾಘೂಳ; M. ಅನರ್, ವಾದರ್, ವವ್ವಾರ, a large bat; Sk. ಲುಲ, Mhr. ವಾಗೂಳ, ವಾಘೂಳ, ವಾಘೂಳ, the flying fox).

ಬಾವಲಿ bāvāli. = ಬಾವಲಿ, etc. (My.).

ಬಾವಲಿ bāvāli. = ವಾವಲಿ. A kind of ornament of gold, pearls, precious stones, etc. worn on the tip of the ear (My.; Tē. ಪಾವಲಿ, ವಾವಲಿ; cf. Sk. ವಾಲಿ; Mhr. ವಾಲಿ, as ornament for the ear).

ಬಾವಳಿಸು bāvālisu. Tbh. of ವ್ಯಾಳಿಸು. To be confused, bewildered or confounded (Mhr. ವಾವರಣ್ಣಿ, ಧಾವ್ವವಣ್ಣಿ; cf. ವಾಗುಳ, ವಾಗುಳ). ವಾವಳವನು (ವ್ಯಾಳುಲ, ಎತ್ತರ Hk.). ಬಾವ bāvi. Tbh. of ವಾವಿ 2 (Śmd. 342; Śm. 38). A wall, etc. (ಅನ್ನ, ಕೂಪ Hk.; ತೀರ್ಥ, ಕೂಪ Nn. 48; Bp. 20, 21; 49, 44; 56, 38; B. 5, 74; G. 71. 266. 462; C.; Tē. T. ವಾವ). ನಡಿ ವಾವ ಕೆಡೆಗಲ್ (ತೀರ್ಥ Mr. 582). ನೀರಿನ ವಾವ (ಅನ್ನ, ಕೂಪ 421). ಸೇರುವ ವಾವ (ಅನ್ನ, etc. Śi. 98). ವಾವ ನೀರಾದರ ಧಾವಿಸಿದರ ಬಣ್ಣೀತೇ?—ಮಾಡಿದ ವ್ಯಾಳಕ್ಕೆ ಫಲದೇ ಸ್ವಾಸ್ತಿ, ತೋಡಿದ ವಾವಿಗೆ ಜಲವೇ ಸ್ವಾಸ್ತಿ.—(ತುರಳ) ವಾವಿಯಲ್ಲಿ ದಿದ್ದರೂ ವಾವೋಳು ಬಿಡ.—ನೀವಾದರೇನು? ನಾವಾದರೇನು? ವಾವಲಿ ನೀರು ಬಟ್ಟರ ಸು.—ಇವಳು ಕಣ್ಣ ವಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಬಿದ್ದನೆನ್ನ (Prvs.). See ಅಂಗ ಧಾವಿ; Prvs. a. ನೆಣ್ಣ, ವಾಯಾದಾಕೆ, ಬೇಕೆ ಹತ್ತು. —ವಾವೋಡು. —ತೋಡು. To dig a well (Abb. P. 11, 100).

ಬಾವು bāvu. (fr. ಬಾವ). = ಬಾವು. A swelling, an intumescence (ತೋಳ, ತ್ವಯಳು, ತೋಳ Śi. 200; ತೋಳ G.; C.). ವಾವ ಎದ್ದರೆ ಬಡ ಕೊಣ್ಣರೆ ಹೋದೀತೇ?—ಎರವ ಸಿರಿಯಲ್ಲ, ವಾವ ದೊಳ್ಳಲ್ಲ, ನೆರಮನೆಯಕ್ಕನ ಗಣ್ಣ ವಾವನಲ್ಲ (Prvs.).

ಬಾವುಗ bāvuga. A male cat, a tom cat (B. 4, 3; Mhr. ದೋಳಾ; Tē. ವಾವುಗೂಡು, ವಾವುರುಬ್ಬಿ; ವಾವುರುಬ್ಬಿ to resonate, as an empty house; to make a caterwauling). ಬಾವುಜೆಗೆ bāvujigē. = ವಾವುಜೆ, ವಾವುಜೆ. Tbh. of ವಾವುಜೆ (ವಾವುಜೆ). (ಅವಲುಜ, ಸೋಮರಾಜ, ಸುವರ್ಣ, ಸೋಮವರ್ಣಿ, ಸುಮೇಷ, ಕೃಷ್ಣಪರ, ವಾವುಜ, ವಾಗುಜ, ಪೂಜಿಪರಿ Mhr.).

ಬಾವುಜೆ bāvujē. = ವಾವುಜೆ. (ವಾವುಜ Mr. 122).

ಬಾವುಜೆ bāvujē. = ವಾವುಜೆ, ವಾವುಜೆ, ವಾವುಜೆ. A flag (My.; Mhr. H. ವಾವುಜಾ).

ಬಾವುಲ್ bāvul. = ಬಾವಲಿ, etc. (ಸಮಸ್ತ Mr. 177). See ಹವ್ವಾವಲಿ.

ಬಾವುಲಿ bāvuli. = ಬಾವಲಿ, etc. See ತೋಗುಲಿ.

ಬಾಪುಲಿ hāpuli = ಬಾಪಲಿ. (Grj. 2, after 108; Bp. 5, 40; 16, 17; Rā. 8, after 11; 12, after 58). ಕವಿಯೊಳಗಿನ ಬಾಪಲಿ (ಕುಣ್ಣಲ G.).

ಬಾಪು bāshpa. = ಬಾಪು, ವಾಪು. (ಅತ್ತು, ಅಕ್ಕಿಯ ಅನ್ನಜಲ Mr. 818).

ಬಾಪುಜಲ bāshpa-jala. = ಬಾಪುಜಲ. A tear, tears (ಕಣ್ಣ ನೀರು Nn. 88).

ಬಾಪುಮುಟ್ಟು bāshpa-amhu. = ಬಾಪುಮುಟ್ಟು, ವಾಪುಜಲ. (Bp. 40, 69).

ಬಾಪನಿ hāsapli. (fr. ವಾಪನ 3). (= ಬಡ್ಡಣಿ 2). The state of being enveloped or covered (ಮುಸುಂತದರ್ಥಂ ರ್ತ. II, 58; cf. K. ವಾಪನ).

ಬಾಪನಿಸು bāsapisu. To cover (Ūpr. 1, 92; 3, 11; 5, 20; Ahh. P. 4, 12; Grj. 5, after 67; Bp. 6, 32; 12, 83; 18, 29; 46, 54; Rā. 8, after 11). 2, to put as a cover to, to cover with. ಎಕ್ಕಡವ ಬಾಪನಿಸು ಪದವಲೆ (Rām. 3, 8, 84). 3, to be included in, to join. ಅವಳೆ (ಆ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಳೆ) ಪದವಿಟ್ಟು ಬಾಪನಿಸು (Mr. 78; see s. ರಾಗ).

ಬಾಪನಿ bāsanī. Thh. of ವಾಪನಿ (Śmd. 342).

ಬಾಪನಿ hāsara. (Thh. of ವಾಪನ). An exhilarating, gladdening, lovely sound (ಮಧ್ಯವಾಹಿ, ಕಲರವ ರ್ತ. I, 41).

ಬಾಪನಿಕೆ bāsalikē. = ಬಾಪು, etc. (B. 5, 222).

ಬಾಪನಿಸು bāsalisu. To produce a wale or wales (Rām. 8, 47, 37).

ಬಾಸಿಗ bāsiga. 1. = ಬಾಸಿಗ. A garland or chaplet of flowers worn on the top of the head (ಅಮರ, ತೇಜುರ Hā.; ನಿಯೂತ Nr.; ಅಮರ, ದಕ್ಷಿ Nr.; ಪೂವಾಲೆ ಕೆ., Kk. 28, Śm. 72; T. ವಾಪು; see Śmd. 3. ಅ. 8; Ūpr. 7, 78; Ahh. P. 9, 80; 12, 22; Grj. 10, after 61 & 79). 2, an ornament of gold, coloured wood or pith, paper, or flowers worn on the forehead (on the head, Mhr.) of the bride and bridegroom (Bp. 2, 52; 32, 29; 58, 8; Rām. 1, 16, 41; J. 30, 54; 31, 23, 32; My.; Tā.; Mhr. ವಾಪಿಂಗ). See ಪೂವಾಸಿಗ. — ಬಾಸಿಗವಾದರೆ ಬಾಸಿಗಿಯಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಬಾಸಿಗ hāsiga. 2. = ಬಾಸಿಗ, ವಾಸಿಗ. A speaker, a talker, a jester (My.).

ಬಾಸಿಗ bāsiṅga. = ಬಾಸಿಗ 1. (ತೇಜುರ, ಅವತಂಸ, ಸಿರವ ರತ್ನ ಹೂ ಬಾಪುನೆ Mr. 338). ಹಣಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಬಾಸಿಗದ ಬಡವೆ (ಪತ್ರ ಪಾಪಿ, ಲಲಾಟಿಕೆ Śi. 218).

ಬಾಸು bāsu. To void excrement (ಪುರೀಷೋತ್ಸರ್ಗ Śmd. Dh.; cf. ವಾ. 4).

ಬಾಸು hāsu. Stench (S. Mhr.; ನಾಪು G.; Mhr., H. ವಾಸಾ, smelling, stale, not fresh).

ಬಾಸುಗ bāsuṅg. Thh. of ವಾಸು. (ತೇಜ ರ್ತ. I, 88).

ಬಾಸುಗ bāsuṅḡ. = ಬಾಸು, etc. (My.). — ಬಾಸುಗಿ ಗಿಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A wale to be formed (My.).

ಬಾಸುಗ bāsuṅ. (fr. ಬಾ 2, ವಾಯು). = ಬಾಸು, ಬಾಸು, ಬಾಸು, ಬಾಸು. A wale or mark caused by a blow or stroke (ಪಾಯ್ ಬಡ್ಡ ರ್ತ. I, 17). ವಾಸುಗ, ವಾಸುಗಿ (Śmd. 52). See Ūpr. 5, 11; Ahh. P. 9, 80; Rā. 5, 41; ಕೆ. — ಬಾಸು ದೇವ. -ಎವ. A wale to rise (Bp. 52, 11; Bh. 4, 4, 10).

ಬಾಸುಗ bāsuṅ. = ಬಾಸು, etc. (G. 504).

ಬಾಸುಗ bāsuṅ. = ಬಾಸು, etc. (Bp. 52, 16).

ಬಾಸುಗ bāsuṅ. = ಬಾಸು, etc. (G. 495).

ಬಾಸಿ bāsi. (fr. ಬಾಸಿ). The central line of hair in the bosom and down the belly (ನಾಭಿಯ ರೋಮ Mr. 319). See ತೆಲುವಾಸಿ, ಬಡ ಬಾಸಿ; Ūpr. 2, 14; 3, 85; 8, after 4; Ahh. P. 3, 97; Grj. 3, 39; Rā. 4, 35, 37; J. 8, 19. — ಬಾಸಿವಳ್ಳಿ. -ಬಳ್ಳಿ. A creeper-like hāsi (Rā. 10, 88). — ಬಾಸಿವಿ. -ವಿ. To lay hold of the hāsi (Ūpr. 7, 187).

ಬಾಸಿ hāsi. 1. = ಭಾಸಿ. Thh. of ಭಾಸಿ, q. v. (Śmd. 24, 335). Speech; language;—a promise;—an oath (Bp. 35, 53; 42, 23; 52, 87; My.). ಬಡವಗೆ ಅನಿ ಹೇದ ಬೇಡ, ಬಡವನಿಗೆ ವಾಸಿ ಹೇದ ಬೇಡ (Prv.). See Prv. s. ಎಸ. — ಬಾಸಿ ಕೊಡು. To promise (My.). — ಬಾಸಿಗ. -ಕ. = ಬಾಸಿಗಿಡು. (G.; My.). — ಬಾಸಿ ನೀ. relt. (Bp. 38, 15). — ಬಾಸಿಗಿಡು. -ಕೆಡು. A man who breaks his promise; a perjurer (My.). — ಬಾಸಿ ಮಾಡು. To assure solemnly, to swear (My.). — ಬಾಸಿಯಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To appeal to by an oath (My.). — ಬಾಸಿಯಿಲ್ಲದ. -ಇಲ್ಲದ. = ಬಾಸಿಗಿಡು. ಬಾಸಿಯಿಲ್ಲದ ನಿಜ, ಪಾಸಿಯಿಲ್ಲದ ಮಾಯ, ಬಾಸಿಯಿಲ್ಲದ ನ ಗೆಳತನ ಮೋಟಿಕೆಯ ದೀಪ ಕರವನಿ (Śp.). — ಬಾಸಿವನ. A man who sticks to his promise; faithful (Bp. 9, 38). — ಬಾಸಿವೆ. -ವೆ. Sarasvati (ಪಾರವೆ Kk. 2). — ಬಾಸಿವೆನೆಯ. -ನೆಯ. Brahmi (ಕೊಮ್ಮೆ Kk. 9). — ಬಾಸಿವೆನ. = ಬಾಸಿಯಿಲ್ಲದ. (Bp. 28, 27).

ಬಾಸಿ hāsi. 2. A rafter; a pole viewed as fit for a rafter (My.; Mhr. ವಾಸಾ, ವಾಸಾ).

ಬಾಸಿಗ hāsi-ga. (= ಬಾಸಿ, etc.). (Thh. of ಭಾಸಿ). A man who speaks or talks. See ರಾ. —

ಬಾಹಿ bāha. = ಬಹ; etc. Present relative participle of ಬರಿ 1. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣ ಬಾಹಿವಾ (ಕೋಡನಗೋಡರ Nn. 37); 3000 ಬಾಹಿವಾ (ಎತ್ತಮ 124). 2, future (or present) of ಬರು. ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಪ್ಪಲೆಯು ಅವು ತಾಮ್ ಕುಡಿವವಳೆ ಬಾಹಿವು;... ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಪ್ಪಲೆಯ ಕೋಡರ ಉ ಮ್ಪದಳೆ ಕುಡಿವವಳೆ ಬಾಹಿವು (Jns. 42, 14). ಸುಮ್ಮನೆ ಬಾಹಿವು ಮುಕ್ತಿ? (Dp. 16).

ಬಾಹಿ bāha. = ಬಾಹು. See ಬಾಹುಬಾಹು.

ಬಾಹಿ bāha. = ಬಾಹು. N. of an author, and of a work on medicine composed by him (My.).

ಬಾಹಿ bāhattara. Seventy-two (Mhr.); much, many (Bp. 48, 38; Bh. 1, 8, 35).

ಬಾಹಿ bāhu-appaṭṭa. To strike the arm (ಭುಜವ ಹೊಯ್ Bh. 82; Bh. 1, 10, 21). Also ಬಾಹಿವು ಅಪ್ಪಳಿಸು (Grj. 2, after 108).

ಬಾಹಿ bāhāḍḍa. = ಬಾಹಿವು, etc. (G. preface; B. 5, 6; Śk. ವಾಹಿವು).

ಬಾಹಿ bāha-asphāṭṭa. Striking the arm (Ūpr. 5, 78). — ಬಾಹಿವು ಅನಂಗಿಯ. -ಂ. To strike the arm (Rā. 4, 70).

ಬಾಹಿ bāhira. (fr. ಬಹಿರ). Being outside, situated without; outer, external; expelled from, excluder from; devoid of;—a foreigner; an outcast; an abject man. See Bp. 35, 7; 38, 54; 50, 54; Bh. 1, 8, 88; J. 2, 38; 9, 7; ವೇದ.

ಬಾಹಿ bāhira-giti. An outcast, abject woman (Bp. 40, 55).

ಬಾಹಿ bāhiraṅga. (fr. ಬಹಿರಂಗ). Relating to the outside, outer, external (J. 13, 56).

ಬಾಹಿ bāhira-āṭṭa. An abject person (Bp. 43, 46).

ಬಾಹು bāhu. = ಬಾಹು. (ತೋಳ, ಪ್ರಯಥ Hlk.; ತೋಳ Mr. 885; Abh. P. 16, after 39, twice).
ಬಾಹು bāhu. = ಬಾಹು No. 2, ವಾಹ. *The arm; the upper arm.*
 — **ವಾಹುರತ್ನ.** Tbh. of ವಾಹುರತ್ನ. (Riv. 6, after 11).
ಬಾಹುಜ bāhu-ja. Arm-born: a *Kshatriya*.
ಬಾಹುಜಿಗಿ bāhujigē. = ವಾಹುಜಿಗಿ. (ಅವಲಗು, ಕಾಲಮೇಷ, ವಾಗು ಜ, etc., ಕ್ರಾಂತಿಬಿಟ್ಟು Si. 145).
ಬಾಹುಜ bāhuja. = ವಾಹುಜ. (My.).
ಬಾಹುತಳ (bāhu-taḷa). N. of a feat of wrestlers (Siv. 4, 75).
ಬಾಹುದನಿ bāhudanē. N. of a feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77).
ಬಾಹುದಿ bāhu-dē. N. of a river.
ಬಾಹುಪುರಿ bāhu-puri. = ವಾಹುಪುರಯ, etc. (ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Si. 220; Tē.; T. ವಾಗುಬರಿ).
ಬಾಹುಪುರಯ bāhu-pūraya. = ವಾಹುರಿ, ವಾಹುಪುರಿ, ವಾಹುಲಿ. A braeiet worn on the upper arm (ಕೇಯೂರ Mr. 840; Grj. 7, after 11; 10, 36; 10, after 61).
ಬಾಹುಬಳಿ bāhu-baḷi. Tbh. of ವಾಹುಬಲಯ (Smd. 376).
ಬಾಹುಭೂಷಣ bāhu-bhūṣaṇa. = ವಾಹುಪುರಯ. (ತೋಳ ವಾಹು ರಿ G.).
ಬಾಹುಭ್ರಾಂತಿ bāhu-bhrānti. The act of turning round the arm (Siv. 4, 78).
ಬಾಹುಮೂಲ bāhu-mūla. The root of the arm: the armpit, the extremity of the upper part of the arm, the shoulder-blade, the region of the shoulder.
ಬಾಹುಯುದ್ಧ bāhu-yuddha. A close fight, personal struggle, wrestling.
ಬಾಹುರಕ್ತ bāburakē. = ವಾಹುರಕ್ತ, etc. (Bh. 7, 4, 45).
ಬಾಹುರಕ್ತ bāhu-rakshē. = ವಾಹುರಕ್ತ (a. ವಾಹು), ಏಹುರಕ್ತ, ವಾಹುರಕ್ತ. A protection (armour) for the arm (ವಾಹುರಕ್ತ Bhn. 45).
ಬಾಹುರಿಕೆ bāhurikē. Tbh. of ವಾಹುರಕ್ತ. (ವಾಹುರಕ್ತ Bhn. 45).
ಬಾಹುಲಿ bāhula. (fr. ಏಹುಲ). Multifoldness. 2, the month *kārttika*.
ಬಾಹುಲಿ bāhuli. Tbh. of ವಾಹುಪುರಯ. (Grj. 7, after 11; 10, after 61).
ಬಾಹುಲೀಯ bāhulīya. *Kārttikya*, son of *Śiva*.
ಬಾಹುಲೈ bāhulīya. Abundance, plenty, multitude. See ಗೊತ್ತೆ ಬಿಸು, ಸನ್ನೆ ಬಿಸು.
ಬಾಹುನಲಯ bāhu-vaiaya. = ವಾಹುಬಳಿ (Smd. 376). An arm-ring.
ಬಾಹುರ bāhūr. N. of a place (Bp. 22, 28; 24, 77). — **ವಾಹುರ ಬೊಮ್ಮ.** N. (Bp. 25, 4; 28, 52). — **ವಾಹುರ ಬೊಮ್ಮಯ.** — **ಅಯ.** N. (Bp. 22 sum.; 47, 37). — **ವಾಹುರ ಬೊಮ್ಮಯ.** — **ಅಯ.** N. (Bp. 9, 16; 22, 28).
ಬಾಹು ಬಾಹು. Tbh. of ವಾಹು. The outside, of a town, etc. (Bh. 1, 7, 65; 1, 10, 39; 2, 2, 107).
ಬಾಹ್ಯ bāhya. = ವಾಹ್ಯ No. 2. Being outside, situated without (J. 29, 44); — *outer, external* (B. 4, 138); — *excluded from; devoid of; — a foreigner; an outcast.* See ವೇದ.
ಬಾಹ್ಯಮತಿ bāhya-mati. Regard for outer things (Siv. 2, 108).
ಬಾಹ್ಯಿಕೆ bāhika. = ವಾಹ್ಯಿಕೆ. N. of a country, Baikh (Bp. 6, 19). 2, a horse from Baikh. 3, saffron. 4, *Asa foetida*.
ಬಾಹ್ಯಿಕೆ bāhika. = ವಾಹ್ಯಿಕೆ. Baikh. 2, saffron. 3, *Asa*

foetida. (ಕುಮರಿ) ವಾಹ್ಯಿಕೆದೇಶದೊಳೆ ಪುಟ್ಟ ಕಾವ್ಯೋಪಂ (Mr. 282).
ಬಾಳೆ bāḷe. = ಬಾಳು. A knife, a sword (ಏಡ್ಗ ಸಿಮ್. Dh., Sm. 111, 115; ಕಳ್ಳ, ಕಡುಗ ರೆ. I, 11; T., M. ವಾಳೆ; Tē. ವಾಳು; cf. ಕರ-ವಾಳು, ಕರ-ವಾಳು; ಭಿನ್ನ-ವಾಳು; ಫಾಲ). ವಾಳೋಪಂ (Smd. 84). ತೋಳ ವಾಳೆ ಶಾಸ್ತ್ರ (162). ಗಿರಿಯುಂ ಕರಿಯುಂ ನಿಲ್ಲ ವು ವಮುಖದ ಕೋದ್ರಮ್ ಆತನ ವಾಳಂ (291). ವಾಳೆ ಮುಷಿ (Abh. P. 14, 198). See ಕರವಾಳೆ, ಕೂವಾಳೆ, ನಾಂದವಾಳೆ, ಹರಗುವಾಳೆ; Abh. P. 9, 22; 13, 68; Riv. 5, 128; J. 29, 35. — **ವಾಳೋದರ.** The hilt of a sword (Ūpr. 7, 102). — **ವಾಳೋತ್ತಿ.** (Smd. 82). The point of a sword. — **ವಾಳೋತ್ತಿ-ವಾಳಿ.** A oballenge (Abh. P. 14, 148). — **ವಾಳೋತ್ತಿ.** -**ಬೇರಿ.** A hedge of swords (as that of the *kēṭaki*, Ūpr. 1, after 101; 1, 102).
ಬಾಳೆ bāḷe. = ವಾಳೆ 1, ವಾಳು, etc. (ರಾಮಚಂದ್ರ Sm. 111).
ಬಾಳೆ bāḷe. 1. Tbh. of ವಾಳು (Smd. 342). = ವಾಳು, etc. A boy, etc. 2, the *ousous-grass* (ರಾಮಚಂದ್ರ ರೆ. I, 70; ದ್ವೀಪೇರ, ರಾಮಚಂದ್ರ Mr. 131; ಕೂವೇರ, ರಾಮಚಂದ್ರ Sm. 27). See ಕರಿಯು, ಬಿಳಿ, ಬಿಳಿಯು, ಮುದಿವಾಳೆ. — **ವಾಳೆಗೊಲಿಯು.** -**ಕೊಲಿಯು.** A killer of young people (Ū. Bp. 35, 14). — **ವಾಳೆವೇರ.** -**ಬೇರ.** The root of *ousous* (see Ūpr. s. ಕೇರ; Ūpr. 8, after 64; Riv. 10, after 81).
ಬಾಳೆ bāḷe. 2. = ಬೋರಿ. See ವಾಣಿ-; ರತ್ನ-.
ಬಾಳೆ bāḷe. 3. = ಏಹಳ. (C.; Dp. 148, 1).
ಬಾಳೆ bāḷe. 4. Tbh. of ಫಾಲ. The forehead (Grj. 10, 48).
ಬಾಳೆಬುನ್ನು bāḷe-bandu. = ವಾಳುಬುನ್ನು. (My.).
ಬಾಳೆಲಿ bāḷeli. = ವಾಣಿಲಿ, etc. ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟಿನಕುವ ವಾಳಲಿ (ಕು ಜೇಷ, ಪಿಪ್ಪವಡನ Nr.).
ಬಾಳೆಲೋಡನ bāḷe-lōḍana. = ಫಾಳಲೋಡನ. *Śiva* (Grj. 8, 1).
ಬಾಳೆಲಕ್ಷ bāḷe-lakṣa. Tbh. of ಫಾಳಲಕ್ಷ. *Śiva* (Grj. 8, 81).
ಬಾಳೆಲಕ್ಷ bāḷe-lakṣa. = ಫಾಳಲಕ್ಷ. *Śiva* (Grj. 10, after 8).
ಬಾಳೆಲಿ bāḷeli. Contraaction of ವಾಣಿಲಿ. ಕರಿಯುವ ವಾಳೆ (ಕೂವೆ, ಕಾವಲಿ, ಪಿಪ್ಪವಡನ, ಧಾಪ್ಪ, ಸಿರಿವತ್ತಿ ಗಿ G.).
ಬಾಳೆಲಿ bāḷeli. = ಬಾಳೆ. — **ವಾಳುಮಾಣು.** A kind of fish, *Ophiocephalus Wrahl*. (ತಾಲ Nr.). — **ವಾಳುಮಾಣು.** A blow or stroke with a sword (Bh. 2, 2, 104).
ಬಾಳು bāḷu. = ವಾಳೆ, etc. — **ವಾಳುಬುಲ.** -**ವುಲ.** = ವಾಳೆ. (ಅ Mr. 110).
ಬಾಳೆ bāḷe. A sea-fish, *Trichiurus lepturus* (M. ವಾಳೆ, T. ವಾಳೆ, Tē. ವಾಳುಗ; Riv. 6, after 11; J. 6, 29). — **ವಾಳೆಗರ್.** -**ಕರ್.** An eye like that of the bāḷe (V. 4, 7; the bāḷe being the eye (of a river, Siv. 2, 53).
ಬಾಳೆ bāḷe. = ವಾಣಿಲಿ, etc. (My.).
ಬಾಳೆ bāḷe. 1. = (ಬಾಳೆ, ಬಾಳು 1. To live; to be alive; to remain in existence; to subsist; to make a livelihood, to live by; to live prosperously or happily; (to increase); to be preserved, as fruit, etc. (ಜೇವನ ಸಿಮ್. Dh.; Smd. I; ಬರ್ಮಂಕ 287 Cm.; ಬರ್ಮಂಕ ಸಿಮ್. 115; T., M. ವಾಳು); to cultivate (M.; see ವಾಡೆ 1). P. p. ವಾಡ್ತು. ಇವನ ಇದಲೋ ಅನುಕೂಲಂ ವಾಡ್ತುಂ (Smd. 237). ಕೂಟಮೇ ಜೇವನೂ ವಾಡ್ತುನೋ ವಣಿಗವೃತ್ತಯಮುಕ್ತಂ (242). ಸ್ವೇಷ್ಯಣಿ ವಾಡ್ತು ತಾಖಂ (ವಾದಿಕಂ I). ಹಾಕಿಮಾತ್ರವನ ತೋರ ವಾಡ್ತು ವರ್ಣಂ (ವಾಡ್ತುನು ಬಹಿ.). ಮಕ್ಕಳು ವಾಡ್ತು ಸತಿ (ಪುತ್ರಜನಿ Mr.

303). ಮುಂದುವರಿಸಿ ಮನ್ವಯನ್ತ್ರಾಳಿ, ವನಿಕೆ, ನಿಷ್ಕಂ ಬಾದರೀಯವು; ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇರವೇಡೆ! (Bp. 52, 21). ಭೃತ್ಯನಂ ಕೊಲಿಸಿ, ತಾ ಬಾದ್ರಿನಾ ಎಮ್ಮುಜ್ಜುಗಡೊಳು ಆ ಕುಮತಿಯಹ ಮಸ್ತಿ ಬದಿಕೊನ್ನ ರೇಪನವನಂ ಏಕಾಂತದೊಳೆ ಬರದು (J. 29, 38). ಅತಿಶಯದೊಳೆ ಒಪ್ಪಿರೆ ಎನಯಮನಾಳ್ವ ಬಾದ್ರಿವಂಗಣೆಯನ್ನೇ? (Riv. 13, 10). See ಪದುವಾದ್. 2, to have sexual intercourse (see ಮದುವಾದ್).

ಬಾಲ್ಯ ಬಹಿ. 2. = ಬಾದ್. Living; life, condition of life; subsisting; livelihood, profession; the state of living prosperously or happily; conjugal life, married state, marriage; property. ಬಾದ್ರಿ (Grj. 10, 55). ಎಲ್ಲರ ಬಾದ್ರಿ ನೀರನದೊಡು (Sd. 94). See ಮದುವಾದ್. — ಬಾದ್ರಿ ಮ್ವ. — ಕಮ್ವ. A living post, as the stock of a plantain, etc. (Üpr. 7, after 92; Riv. 10, after 31). — ಬಾದ್ರಿಲೆ. — ತಲೆ. A living head (though being cut off, Abh. P. 7, 82; 10, after 210; 13, 85. 135; 14, 34; Rām. 6, 2, 12). — ಬಾದ್ರಿಪ್ಪದರ್. The beginning, or the chief thing, of a prosperous life (Üpr. 3, 38). — ಬಾದ್ರಿಪ್ಪ. — ಪೆಪ್ಪ. A living oorpse. ಬೇಟಮಂ ಹದವನೆ? ಬಾದ್ರಿ? ಬಾದ್ರಿ ದಿನತಿಲ್ಲದ ಬಾದ್ರಿಪ್ಪನಂ ಏಕೆ ಬದ್ರಿಪಂ? (Smd. 81 Mdh.). ಬಾದ್ರಿಪ್ಪನಂ ಪೊದರೆ ಬಕ್ಕುಪ ಸಮ್ಮನ ತೊಲವಾಲದೊಳೆ (204). — ಬಾದ್ರಿಪ್ಪ. — ಬೆಳೆ. A thriving crop (Riv. 12, 13).

ಬಾಲ್ಯಿಕ ಬಹಿ. 2. = ಬಾದ್ರಿ. (My.; Mhr. ವಾಳಾ, dried up, see ಬಾದ್. 1).

ಬಾಲ್ಯಿಕ ಬಹಿ. 1. A person who lives, etc. See ಬೋಳವಾದ್.

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 1. = ಬಾದ್ರಿ. (ವಾರ್ತೆ, ವೃತ್ತಿ, ಜೀವನ Mr. 345; Rām. 3, 6, 54; J. 2, 4). ಇನ್ನವರ ಬಾದ್ರಿಕೆ ಅಡವಿಯೇ ನೆಲಮನೆ! (Bh. 1, 8, 23). — ಬಾದ್ರಿಕೆವಲ್ಯ. A creeping or twining weed, Convolvulus arvensis L. (Z.).

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 2. = ಬಾದ್ರಿ. — ಬಾದ್ರಿ ವೆ ಮಾಡು. To live. ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಬ್ಬು ಕೊಟ್ಟು, ಸುಖದಿಂದ ಬಾದ್ರಿ ವೆ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದನು (B. 2, 25).

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 3. To cause to live, etc. (Abh. P. 6, 138; 14, 191; Bp. 27, 54; 46, 12, 36).

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 1. = ಬಾದ್. 1. (C.); also: to be worth, to fetch, to sell for (My.). P. p. ಬಾದ್. ಮಕ್ಕಳು ಬಾದ್ರಿವನಳು (ಜೀವತಪ್ಪಿಲೆ, ಜೀವನು); ಮಕ್ಕಳು ಬಾದ್ರಿವನಳು (ನತ್ಯಪ್ಪ ಸೂತಿ, ಭಿನ್ನ Hk.). ಉತ್ತು ಬಾದ್ರಿವ ಬಹಿಲುಮಗನು (ಕರ್ನಾಟ, ಕೀ ನಾತ Nr.). ಅಜೀಯನೊರ್ವ ಪ್ರಮಥನಿಜೆಯೊಳೆ ಆ ಅಪಾಣ್ಣಾನೀಳ ಮ್ ಅದಗು, ಉದಯಸುಗು, ಬಾದ್ರಿವನು (Bp. 8, 50). ಬಾದ್ರಿವನು ಗವುಡಂ (51, 23). ಅಹವತಿಯ ಹುತ್ತಿನೊಳೆಕಳೆ ಪೋಲು ಸಲೆ ಬಾದ್ರಿ ತಲೆ ಅನ್ನಪುರದೊಳೆ ಅರಸು ಇರುತ ಅತ್ಯಧಿಕದ ಎಡ್ಡದೊಳೆ ಬೇಳು (Bh. 1, 8, 34). ಬಾದ್ರಿಗ! (J. 20, 43). ಬಾದ್ರಿಲೀಸದ ಮನೆಯ ಬಲವನ್ನೇನು? (Dp. 148). ಬಾದ್ರಿ ಬದುಕಿದರೆ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿ, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ವೇಹಿತ. — ಬಾದ್ರಿವ ಮನೆಗೆ ಬೊಳಗುವ ನಾಯಿ. — ಬಾದ್ರಿವನಿಗೆ ಒನ್ನು ಮಾಡು, ಬಾದ್ರಿಗೊನ್ನು ಗೊನೆ. — ಬಾದ್ರಿವನನಿಗೆ ಹಾದಿರ ಸುದ್ದಿಯೊಳೆ? — ಬಾದ್ರಿವನರ ಮುನ್ನ ಬೋಲಿಮುನ್ನ ಬಯ್ಯು ಕೊಟ್ಟು ಅತ್ತ ಹಾಗೆ. — ಕಾಳಿದವನು ಬಾದ್ರಿಗನು. — ನೀಲದ ಮಣಿ ವವಣಿಸಿದ ನೂರಾದರೆ ನೀಲದ ಕ್ರಯ ಬಾದ್ರಿಲೇ? (Prva.). ಬಹು ದಿವಸ ಬಾದ್ರಿ ತಕ್ಕನ್ನ ಲೇಖಗನನ್ನು ಡರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಬರಿಯುತ್ತಾರೆ (B. 1, 15). ಎಮ್ಮೆಗಳು ಹದಿನಯ್ಯ ವರ್ಷ ಬಾದ್ರಿವನ (3, 24). ಸನ್ನೆಯೊಳೆ ಒನ್ನು ರೂಪಾಯಿ ಬಾದ್ರಿವ ಬೋಡು ತ್ರೀಮನ್ನನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಬಾದ್ರಿಲೇವುಪ ಹಾಗಲ್ಲ; ತ್ರೀಮನ್ನನು ಡರ್ಮಬುದ್ಧಿಯನ್ನ ಒನ್ನು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇನಾಮು ಆಯಿತು, ಅದು ವ್ಯಾಪಾರದ ಮಾತಲ್ಲ (5, 120). See Prva. s. ಬೀರು ಬೀರು, ಬಡ, ಮುನ್ನ, ಸನಿ 2.

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 2. = ಬಾದ್. 2. (C.). ಬಾದ್ರಿ ತಪ್ಪದ ಬದಿಕ ಬಳಿಯ ಯೋಡನೆ ಯಾಕೆ? — ಬದಳು ಆದ ಹೋಯಿತು, ಬಾದ್ರಿ ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು. — ಬಯಸಿ ಬಯಸಿ, ಬಾದ್ರಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಬಯ್ಯ ಗಣ್ಣು ಬನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಬಾಧೆ ಪಡುವ ಬಾದ್ರಿಗನ್ನ ಬಳನ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀದೋಡು ತ್ರಮ (Prva.). See Bp. 6, 10; 28, 48; 45, 40; 51, 23; ಬಣ್ಣ; Prv. s. ಮೂಡು. — ಬಾದ್ರಿಗಡಿಸು. — ಕೆಡಿಸು. To ruin one's married state (J. 23, 55).

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 3. = ಬಾದ್ರಿ. Vegetables (or fruits) that have been split, dried, and thus preserved (ಸೀಳೊಣಗಿ ಬಾದ್ರಿ ತಾಖ ಕೆಡ. 1; J. 8, 44).

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 4. = ಬಾದ್ರಿ. Living, etc. (B. 5, 8; My.).

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 5. = ಬಾದ್ರಿ. (Bh. 1, 8, 48; J. 8, 27, 47; 13, 80). — ಬಾದ್ರಿವೆಗಡು. — ಕೆಡು. Prosperity to be ruined (see Bp. s. ಬೆಸರಾಗು).

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 1. (fr. ಬಾದ್. 1). Cultivation of the soil (especially ploughing, see ಇವಾದ್).

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 2. (ಬಾಳೆ). The plantain or Banana; the plantain tree, Musa paradisiaca Lin. (M. sapientum Roxh.; ಮೋಡೆ, ಕದಲಿ, ವಾರಣಾಸು, ರಮ್ಪಿ, ಅಂ ತುಮತ್ತಲೆ, ಕಾಪ್ಪಲೆ Nr.; ರಮ್ಪಿ, etc. Mr. 111; ಮೋಡೆ 510; ಮೋಡೆ, ಕದಲಿ Nn. 20; ರಮ್ಪಿ, ಮೋಡೆ 62; ವ್ಯಕ್ತ, ಮೋಡೆ 110; Üpr. 1, 102; 5, 132; 5, after 19; C.; M. ಬಾದ್ರಿ, T. ಬಾದ್ರಿ; T. ಅರಬಿ; Tu. ಬಾದ್ರಿ). ಬಾದ್ರಿಗ ಕಡಗು, ಸೂಳಿಗೆ ಬೆಡಗು. — ಬಾದ್ರಿಗ, ಕಾಳಿಯಾದರೇನು? ಬೋಲಿಯಾದರೇನು? ನೀರು ಹೊಯಿದರೆ ಸರಿ. — ಬಾದ್ರಿಯೊಳೆಗೆ ಸೀಳಿಯಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ಬಾದ್ರಿವನನಿಗೆ ಒನ್ನು ಮಾಡು, ಬಾದ್ರಿಗೊನ್ನು ಗೊನೆ (Prva.). See Bp. 35, 88; 45, 40; Riv. 2, 50; J. 8, 23; Riv. 2, 50. 61; ಅದಿಕೆ, ಎದಲೆವಾದ್ರಿ, ಕಾಡು, ಪೊಮ್ಮದ್ರಿ. — ಬಾದ್ರಿಕಾಯಿ. (or ಬಾದ್ರಿಲೇ). An unripe plantain (C.). — ಬಾದ್ರಿಮಾವು. A sort of mango (B. 2, 51). — ಬಾದ್ರಿವನ. — ಪನ್. = ಬಾದ್ರಿ ಹಣ್ಣು. (Riv. 10, 2). — ಬಾದ್ರಿಗಿಡ. The plantain tree (ಕದಲಿ, ಕಾಪ್ಪಲೆ, ಮೋಡೆ, ಮೋಡೆ G.; B. 2, 87; C.). ಬಾದ್ರಿಗಿಡ ನಟ್ಟರೆ ಹಾದ್ರಿಹುಲ್ಲ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಬಾದ್ರಿಲೇ ತೋಟ. A plantain garden. ಬಾದ್ರಿಲೇ ತೋಟಕ್ಕೆ ಅನಿ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬಾದ್ರಿ ಹಣ್ಣು. A ripe plantain. ಬಾದ್ರಿ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಕರಗಸವ ಯಾಕೆ? — ಬಾದ್ರಿ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಬೇಕಾದರೆ ಬೋಲಿವನಾಯಕನ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಕೇ? — ಬಾದ್ರಿ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಪರ ದೇಶಿ ಸಿಪ್ಪೆ ಈಜಿಗೆ ಬಿಡದು! ಅನ್ನ. — ಬಾದ್ರಿ ಹಣ್ಣು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ ತೇ? — ಬಾದ್ರಿ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕ ಬೇಕು, ಬದನೆ ಕಾಯಿಗೆ ಕಾರ ಹಾಕ ಬೇಕು. — ಬಳಿಗಾದಿನ ಅಂಗಡಲಿ ಬಾದ್ರಿ ಹಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಭಟ್ಟರೇ, ಬಾದ್ರಿ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುತ್ತೀರೋ? ಅನ್ನರೆ ಜೇಷ್ಠ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ? ಅನ್ನನನ್ನೆ (Prva.). ಸುಲಿದ ಬಾದ್ರಿಯ ಹಣ್ಣಿನನ್ನೆ... ಸುಲಭಮಾಗಿ ದ್ವ ಲಲಿತಮಹ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Abh. 1, 5).

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 3. = ಬಾದ್ರಿ. Living; way or condition of life; livelihood; profession; household (ಅಜೀವ, ಜೀವಿಕೆ, ವೃತ್ತಿ, ವರ್ತನ, etc. Nr.; Üpr. 2, 26. 31; 8, 87; J. 18, 56; 19, 18. 29; 28, 63).

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 4. Living, etc. See ಪದುವಾದ್.

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 5. Living; prosperity, etc.; profit, advantage, use (ಪ್ರಯೋಜನ ಕೆಡ. 1; Üpr. 6, 108; V. 39, after 18). See ಎವಾದ್ರಿ s. ಎ 8. — ಬಾದ್ರಿಗಿಯ. To use for one's own purpose (Üpr. 2, 47; V. 8, 30).

ಬಾಲ್ಯಿಕೆ ಬಹಿ. 6. = ಬಾದ್ರಿ. (C.). ಮಾನವಿಲ್ಲದ ಬಾದ್ರಿ ಕಿಗನ್ನ ಸಾವು ರೇಸು (B. 4, 194).

ಬಾಲ್ಯ *bālvā*. = ಬಾಡನೆ, ಬಾಡನೆ. Living; life; prosperity; livelihood; profession; household; property (ಚಲವ ಕೆಂದ. 242 Cm.; C.; B. 1, 8). ಮೂರು ದಿನದ ಬಾಲ್ಯಕ್ಕೆ ಅದು ಕೋಡು ಒರೆ (Prv.).
ಬಿಂ *bim*. = ಬಿಕೋ. A sound used to express emptiness. — ಬಿಮ್ ಎನ್ನು. To be empty or vacant, as a house deprived of its furniture, etc. (My.).
ಬಿಂಡ *bimba*. = ಬಿಟ್ಟ. (Dp. 32, 80).
ಬಿಕ್ *bik*. 1. = ಬಿಗಿದು. P. p. of ಬಿಗಿ 1, in ಬಿಕ್ಕುಳ್ಳು (My.).
ಬಿಕ್ *bik*. 2. = ಬಿಗು. — ಬಿಕ್ಕುಟ್ಟು. A difficult obstacle; great difficulty, strait, trouble (O.; B. 8, 10; 4, 152; 5, 24. 43. 62; Mhr. ಬಿಕ್ಕುಟ್ಟು, difficult, hard).
ಬಿಕ್ ಬಿಕಾ. Tbh. of ಭಿಕ್ಷು. — ಬಿಕ್ಕನಾ. One who destroys, i. e. is inimical to, (any body's) asking alms: an avaricious woman (My.).
ಬಿಕ್ಕರಿ ಬಿಕಾರಿ. (Tbh. of ಎತ್ತುಯ). Selling, sale (My.; Mhr., H. ಎತ್ತು, ಎತ್ತು).
ಬಿಕ್ಕರಿವಾರಿ ಬಿಕಾರಿ-ದಾರಾ. That sells, a vender (My.).
ಬಿಕ್ಕರ ಬಿಕಾಸಾ. Tbh. of ಭಿಕ್ಷು. (C.).
ಬಿಕ್ಕರಿ ಬಿಕಾರಿ. A beggar, a poor person (My.; Öb. 84; Mhr., H. ಭಿಕ್ಷು; cf. ಬಿಕ್ಕು).
ಬಿಕ್ಕರಿತನ ಬಿಕಾರಿತನಾ. Poverty, wretchedness (My.).
ಬಿಕ್ಕೋ ಬಿಕೊ. = ಬಿಂ. — ಬಿಕ್ಕೋ ಎನ್ನು. = ಬಿಮ್ ಎನ್ನು. (My.).
ಬಿಕ್ಕನೆ ಬಿಕ್ಕನೆ. (tr. ಬಿರಿ). With the sound produced by bursting, etc. (Bp. 52, 18; 57, 80; 61, 89; Rām. 5, 8, 75; Sāv. 2, after 42).
ಬಿಕ್ಕಲು ಬಿಕ್ಕಲು. = ಬಿಕ್ಕು 2. (My.). — ಬಿಕ್ಕಲು. -ಅ 8. A stammerer, a stutterer (My.). — ಬಿಕ್ಕಲುಮಾಡು. A faltering word or speech (My.).
ಬಿಕ್ಕುಳಿ ಬಿಕ್ಕುಳಿ. (= ಬಿಕ್ಕುಳಿ). Hiccough (My.; ಹಿಕ್ಕು Sī. 484; Tē. ಎಕ್ಕುಲಿ, ವಕ್ಕುಲಿ).
ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. 1. To take a deep breath, to sigh, to pant (ಉಚ್ಚಾಸ ಕೆಂದ. Dh.; Sīm. 78; Abh. P. 18, 59; M. ಎಚ್ಚು; — to sob in crying (My.; Tē. ವಕ್ಕು); — to hiccough (My.; T. ಎಚ್ಚು); — to hesitate or falter in speaking, to stammer, to stutter (My.; M. ಎಚ್ಚು, ಎಚ್ಚು). ತಕ್ಕೆಯಲ್ಲದ ಎತ್ತು ಬಿಕ್ಕು ಪಕ್ಕಿರಿದನೆ (Prv.). — ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. rep. (Bp. 50, 7; B. 8, 84; C.). ಪಕ್ಕ ನಗುವವರನ್ನು ಕೋಡಿ, ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು ಅತ್ತ. — ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು ಅತ್ತರೆ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ತಿರುಗಿತೇ? (Prv.).
ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. 2. Sobbing (Grj. 8, after 77; Rām. 4, 47, 88; My.; Tu.); stammering (My.; ಉಗ್ಗು Ö. II, 105; M. ಎಚ್ಚು, ಎಚ್ಚು); hiccough (My.). ಅವನಿಗೆ ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು (My.). ಅವನ ಸಮ್ಮತನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು ಎನೂ ಗೊತ್ತಾಗುವ ದಿಲ್ಲ (My.). — ಬಿಕ್ಕು. -ಅ 8. A stammerer, a stutterer (My.).
ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. 3. The heart (ಮಾಂಸಭೇದ ಕೆಂದ. Dh.; ಅಗ್ರಮಾಂಸ, ಬುಕ್ಕು HIA., Mr. 898); — flesh (ಅಡಗು, ಪಾಂಗಲ Kk. 41; ಅಡಗು, ಬಾಡು Sīm. 32; ಮಾಂಸ 78; Öpr. 5, 59; Rāv. 5, 114; T., M. ಎಚ್ಚು).
ಬಿಕ್ಕುಳಿ ಬಿಕ್ಕುಳಿ. Throwing or vomiting up; the state of being thrown up (into the throat,

etc.). ತಾಳಗೆಯ (ಬಕ್) ಮೂಗಿನಾಳ್ ಬಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕುಳಿಯ ರುಧಿರದ ಧಾರ (Bh. 1, 10, 88).
ಬಿಕ್ಕುಳಿಸು bikkulisu. To throw up, to vomit up, to eject (ಉಚ್ಚಾರ ಕೆಂದ. Dh.).
ಬಿಕ್ಕುಳು bikkulu. Sobbing (Rām. 5, 8, 89; 6, 12, 88).
ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. = ಬಿಕ್ಕು. N. of a small forest tree with eatable fruit, Gardenia gummifera (My.; ಎನ್ನು Mr. 120).
ಬಿಕ್ಕು ಬಿಕ್ಕು. Tbh. of ಭಿಕ್ಷು (ಕೆಂದ. 346; C.). ಈ ಮುಮುಕ್ಷು ಬಿಕ್ಕು ಬೀಡಿ, ಕಾಡು ತರುತ್ತಾನೆ (B. 2, 88). ಕುಣ್ಣು ಬಿಕ್ಕು ಬೀಡ ಬಿಕ್ಕು (5, 84). ಕತ್ತ ಬಿಕ್ಕು ಬೀಡರ ಕೊಟ್ಟುಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕು? (Prv.).
ಬಿಕ್ಕದಾಯಿಸು bigadāyisu. To be in a disunited state, to be out of order, as one's health; to disagree, as the mind (My.).
ಬಿಕ್ಕದಾಪು bigadāvu. Disunited state, that of being out of order; disagreement (My.; Mhr. ಎಫದ).
ಬಿಗಿ bigi. 1. To bind, to fasten; to tighten; to gird; to compress; to tie firmly to; to restrain, as desire; to amass firmly (ಬದ್ಧನ ಕೆಂದ. Dh.; Sīm. 81; C.; T. ಬಿಗಿ, ಎಚ್ಚು; Tē. ಬಿಗಿಯು). P. p. ಬಿಗಿದು. ಬಿಗಿನಂ (ಕೆಂದ. 260 Mdb.). ಅನೆಯ ಪದಮ ಬಿಗಿದ ಎಚ್ಚು (ಕೆಂದ. Nr.). ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಗಿಯುವ ತೊಗರಿಸ ಹಗ್ಗ (ಚಾಲ್ಟಾ, ಸಾಂದಿ, etc. Sī. 288). ಅತಿಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ಬಿಗಿದು ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ (ಪ್ರಶ್ನಾ ಪಾಠ, etc. 892). ಬಾರು ಬಿಗಿದರೆ ಮದ್ದಳೆ, ನಾರಿಯದ್ದರೆ ಕೋಳನ (Prv.). See Öpr. 5, 51; Bp. 25, 30; 31, 12; 60, 48; Bh. 1, 10, 25. 38; 8, 13, 88. 35; 6, 2, 4; Rām. 1, 13, 8; Rāv. 6, after 11; 10, after 81; 11, 28; J. 11, 27; 12, 51; Sī. 379.
2, to be tightened, to become tight or firm; to become stiff; to become quite full, as the belly; to become full of sleep, as the eyes; to be stretched or strained, to be put to the utmost strength, as voice (My.; Bp. 27, 57; 46, 56. 67; Bb. 5, 2, 4; Tē.).
3, to become proud or arrogant (My., the P. p. being ಬಿಗಿದು; Tē.). — ಬಿಗಿದಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. To embrace tightly (Bp. 2, 25; 32, 16; 39, 63; 45, 53; 61, 62; J. 27, 53). — ಬಿಗಿ ಬಿಗಿ. rep. (Bp. 47, 80).
ಬಿಗಿ bigi. 2. = ಬಿಕ್ಕು 1, ಬಿಗಿದು. P. p. of ಬಿಗಿ 1, in ಬಿಗಿದು (Bp. 4, 34; 12, 18; 21, 8; 48, 25; 55, 25). — ಬಿಗಿಯಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. = ಬಿಗಿದಪ್ಪ. (Bp. 47, 42; Bh. 1, 8, 61; J. 2, 49; 4, 60; 7, 18; 28, 55. 59).
ಬಿಗಿ bigi. 3. Tightness, tension (My.; Tē.; J. 11, 19); — firmness, strength, as of a house (My.); — the state of being well secured; well-ordered condition; firm regulation. 2, a girth for horses or oxen (ಪಯಸಂಕರ ಕೆಂದ. Dh.; ಎಚ್ಚು 28 Sīm. 81; My.). 3, (refractoriness), pride (ಕಾಮ ಕರ Sīm. 81; Tē.; T. ಬಿಗುವು, ಎಚ್ಚು; cf. ಬಿಂಚು). — ಬಿಗಿಯಾಗು. -ಅಗು. To become tight (My.); a well-ordered condition to be produced, as in a country (My.; B. 5, 106). — ಬಿಗಿ ಯೋಳಿಗೆ ಇಡು. To fasten or secure well, to keep under control (B. 5, 258; My.). — ಬಿಗಿ ಮಾಡು. To tighten, 2,

to enjoin, to order, to enact (B. 3, 23; 5, 106, 107; My.).
3, to behave arrogantly (My.; see Prv. s. ಬಿಡಿಸು). — ಬಿಗಿ
ಹಿಡ. To hold firm (B. 3, 60; 4, 43).
ಬಿಗಿತ bigita. Tightening; the state of being
made tight, tightness (My.; Tē. ಬಿಗಿತು). ಕಟ್ಟಿನ
ಬಿಗಿತ (ನುಜ್ಜನ, etc. Si. 63).
ಬಿಗಿತು bigitu. = ಬಿಗಿದು. P. p. of ಬಿಗಿ No. 3. (My.).
ಬಿಗಿಪು bigipu. = ಬಿಗುಪು, etc. (Ūpr. 6, 35).
ಬಿಗಿಸು bigisu. To cause to fasten, tighten,
girt, etc. (My.; J. 30, 42; B. 4, 169).
ಬಿಗಿಹು bigihu. = ಬಿಗುಹು, etc. Reticence (Ū. Bp.
19, 35).
ಬಿಗು bigu. = ಬಿಗಿ 2, ಬಿಗಿ 3. See ಬಿಗು. — ಬಿಗುನಡೆ. (ರೇ
ಚತ Si. 274). — ಬಿಗುಮಾನ. Reticence (My.).
ಬಿಗುರ್ bigur. 1. To be afraid, to fear; to get
amazed (ಭಯ ſmd. Db.; cf. ಬಿಗಿದು 1). P. p. ಬಿಗುರ್ತು
(Abb. P. 1, 23). ಬಲಭಾರಕ್ಕೆ ಬಿಗುರ್ತು ಸುಯ್ಯೆ ಫಜಿರಾಹಂ (Abb.
P. 4, 54). See Grj. 6, 6; V. 9, 57.
ಬಿಗುರ್ bigur. 2. = ಬಿಗಿ 5. Fear; amazement;
dreadfulness (ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬಿಗಿದು, ಬಿವ್ವಳ, ತಲ್ಲಿದ, etc., ಬಿಡ
ಗಪ್ತ ಫಾನ Kk. 42; ſmd. 49). — ಬಿಗುರ್ವರಾಹ. — ಪರಿಜ್ಞಾ-೩ 3. He
who has a terrible form: Bhairava (ಭೈರವ Kk. 6; ſmd. 5).
ಬಿಗುರ್ವು bigurvu. (= ಎಸುರ್ವುಣಿ). That which is
formidable or terrific (ಗುರ್ವು, ಭಯಾನಕ Ū. II, 50).
ಬಿಗುವು biguvu. = ಬಿಗುಹು. (My.; Tē.; Ū. Bp. 47, 81).
ಬಿಗುಹು biguhu. = ಬಿಗಿತ, ಬಿಗಿಹು, ಬಿಗುವು. Tight-
ness, tension, firmness, etc.; tightening,
compression; grasping tightly, firm grasp;
reticence; heaping or amassing firmly; the
state of being stretched or strained, or of
being put to the utmost strength, as voice.
ಬಿಗುಹಾದುದು (ವೃಥಸನ್ನಿ, ಸಂಹತ Nr.). See Bp. 19, 30; 40, 6;
Bh. 2, 2, 103; 2, 18, 50; 3, 18, 34, 35; 7, 1, 22; Rām. 4,
3, 8; 6, 13, 6; 6, 30, 10; Ū. Bp. 43, 51.
ಬಿಘು bighē. A certain land measure (B. 5, 121; Mhr.
ಬಿಘಾ).
ಬಿಂಕೆ biṅka. (= ಬಿಗಿ 3, No. 3). Pride; pompousness
(ಗರ್ವ Ū. II, 47; ಹನ್ನೆ, ಗಟ್ಟಿ, ಮುರ್ತು, ಗರ್ವ Kk. 57; ಕಾಮ
ಕರ, ಗಟ್ಟಿ, ಪನ್ನೆ, ಮುಕ್ಕು, ಗರ್ವ ſmd. 38; ಗಟ್ಟಿ 101; ಪೆರ್ವ Ū.
I, 9; My.; Tē.; cf. ಬಿಗು 2). ಬಿಂಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೊಂಕು ಹೋ
ದೀತೇ? — ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಂಕ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಬಿಂಕೆ. — ಬಿಂಕೆ ಮುದಾದರೂ
ಬಿಂಕೆ ಮುದಾಯಿಲ್ಲ (Prva.). See Grj. 2, after 106; 5, after
42; Bp. 12, 45; 16, 13; 21, 15; 51, 7; 52, 35; 54, 23; 56,
16; Rāv. 5, after 19; 5, 126; 6, after 11; J. 4, 49; 7, 29;
11, 12; 22, 12; 23, 15; Bb. 9, 2, 45. — ಬಿಂಕೆಗುಟ್ಟು. — ಒಂಕು
ಫುಟ್ಟು. Pride to become less; to be humbled (Sāv. 3, after
35). — ಬಿಂಕೆಮೈದ್. — ಪೆರ್ವ. To become proud or haughty,
etc. ಬಿಕ್ಕುಮೈತೆಸವಂಜೆಯ ಸಂಕುಲಂ (ſmd. 24).
ಬಿಂಕೆಕಾತಿ biṅka-kāti. A proud, arrogant woman
(Ū. Bp. 45, 33).
ಬಿಂಕೆಣ biṅkaṇa. = ಬಿಂಕೆಣಿ. (Tbh. of ಮೈಜನ or ಮೈಜನ). A
fan. — ಬಿಂಕೆಣಿವಿಯು. — ಕಿವಿಯು. Gaṇṇēṇa (with a fan-like
ear, ಎನಾಯಕ Kk. 5).

ಬಿಂಕೆಣ biṅkaṇi. = ಬಿಂಕೆಣ. — ಬಿಂಕೆಣಿವಿಯು. = ಬಿಂಕೆಣಿವಿಯು.
(ಬೆನಕ, ಬಿಡ್ವವಳ, ಕರಿಮೊಗ, etc. ſmd. 4, o. r. ಬಿಂಕೆಣ).
ಬಿಂಕು biṅku. Crookedness, dishonesty, guile
(ಕುಟಲಭಾವ Ū. I, 8; see Sp. s. ಕಂಕ).
ಬಿಂಗೆ biṅga. Tbh. of ಭಂಗ (ſmd. 353). Talc, giasies
mariae, or mica (ಭಂಗ, ಅಭಕ Nn. 45; ಅಭಕ ſmd. 33; ಅಬ
ರಂಗ G.; My.). 2, the black bumble bee (ಬವರ, etc., ಚಿತ್ರ
ವಹಗ ſmd. 27; ಪದಮ 33). 3, a kind of plant (ಲತೆ 33).
ಬಿಂಗಾರ biṅgāra. = ಬಿಂಗಾರಿ. Tbh. of ಭಂಗಾರ (ſmd. 353).
2, = ಬಿಂಗ (My.).
ಬಿಂಗಾರಿ biṅgāri. (= ಭಂಗಾರಿ). Tbh. of ಭಂಗಾರ (ſmd. 364;
Bb. 1, 12, 12; Rām. 1, 13, 8).
ಬಿಂಗು biṅgu. (= ಬಿಂಗ). ಬಿಂಗಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಹಿಂಗು ಹಚ್ಚದನ್ನೆ
(Prv.).
ಬಿಜಾನ biṅāna. A mattress, mat, anything spread for
bedding (My.; Br.; Mhr., H. ಬಿಜಾನಾ).
ಬಿಜಾಯಿಸು biṅāyisu. To spread, as a carpet or bed (My.;
Mhr. ಬಿಜಾವೀಣೆಂ).
ಬಿಜ್ಜೆ biṅṅa. Tbh. of ಭಿಜ್ಜೆ. (My.).
ಬಿಜ್ಜೆ ಸಾಬ biṅṅa-sāṅa. A beggar (My.).
ಬಿಜ್ಜೆ ಬಿ biṅṅa-bi. Tbh. of ಭಿಜ್ಜೆ ಬಿ. (Rām. 5, 3, 53).
ಬಿಜ್ಜೆಣಿಸು biṅṅaṇisu. = ಬಿಜ್ಜೆ ದಾಸು. (Bp. 56, 5).
ಬಿಜ್ಜೆಣ್ಣಿ biṅṅaṇṇa. = ಬಿಜ್ಜೆಣ್ಣಿ. Tbh. of ಎಚ್ಚಣ್ಣಿ (ſmd. 352).
ಬಿಜ್ಜೆತ biṅṅata. The state of being opened or
wide; that of being extended; that of being
much; that of being without restraint or
confinement; widely, greatly, etc. (Ūpr. 1, after
101; 6, 41; Abb. P. 7, 126; 10, 144). — ಬಿಜ್ಜೆತವ್ವಾದು. — ಒಂ
ವಾದು. To fly to a great distance (Ūpr. 5, after 39).
ಬಿಜ್ಜೆನೆ biṅṅaṇē. (fr. ಬಿಜು 1) = ಬಿಜ್ಜೆನೆ 2. Roughly,
harshly, vehemently, rapidly. ಬಿಜ್ಜೆನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು
ಸಿಡಿಲಂ ಕದ್ದಾಡೆ (Abb. P. 13, 76). ಬಿಜ್ಜೆನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಗರ್
(14, 6).
ಬಿಜ್ಜೆಣ್ಣಿ biṅṅaṇṇa. = ಬಿಜ್ಜೆಣ್ಣಿ. Tbh. of ಎಚ್ಚಣ್ಣಿ (ſmd. 340).
ಬಿಜ್ಜೆರಿಕೆ biṅṅarikē. = ಬಿಜ್ಜೆದಾಕೆ, q. v.
ಬಿಜ್ಜೆಲಾಕೆ biṅṅalikē. (fr. ಬಿಜ್ಜು 1 — ಅದಾಕೆ = ಅದಿಕೆ 1).
Expansion, extension, spreading, prolixity,
diffuseness (ಎಸಾರ ſmd. 56; Kk. 13, o. r. ಬಿಜ್ಜೆರಿಕೆ, on
account of which the word appears to be right).
ಬಿಜ್ಜೆಲಾಸು biṅṅalisu. = ಬಿಜ್ಜೆಲಾಸು. To spread out,
to extend, to amplify; to make much use
of; to make broad or wide; to tell diffusely
(ಎಸಾರ ſmd. Dh.; Kāv. IV, 1; V. 37, after 182).
ಬಿಜ್ಜೆಸು biṅṅisu. To cause to loosen, etc. (My.;
B. 2, 30).
ಬಿಜ್ಜು biṅṅu. 1. = (ಬಿಡಿಸು?), ಬಿಜು 1. To loosen,
to untie, to open, to undo, as a bundle, etc.
(Bb. 3, 13, 34; B. 2, 29, 30; 3, 122; C.; Tē. ಎಚ್ಚು); to un-
fold or expand, as the eye-brows, ಪುರ್ವ ಬಿಜ್ಜು
ವಿಹುದು (ವ್ಯಕುಲ Mr. 463); to divide, as a crowd
(Bp. 40, 76); to cause to be loosened or fail,

to give up, as steadfastness (22, 88; 40, 61); to cut through (Rām. 6, 44, 12; J. 13, 18); to leave, to abandon (19, 31); to open, to lay open, as the mind, etc., to solve (B. 4, 57; My.); to draw, as a sword (My.). 2, to become loose or open, as a tie, a bundle, etc. (My.; Tē.); to be cracked or broken, as the head or a nut by a blow (My.; Tē.); to fail (Ūpr. 2, 89); to be disconnected or disunited. ಪೇದಮೋಕಂ (ಸನ್ನಿ) ಬಿಜ್ಞಕುಂ (ಸ್ಮದ. 69). — ಬಿಜ್ಞ ಹೇಯು. To tell plainly or minutely (B. 4, 76; C.). ಬಿಜ್ಞ ಹೇದಾಪರೂ ಹುತ್ತು ಹೋಗದು (Prv.).

ಬಿಜ್ಞ biññu. 2. = ಬಿರ್ಜು 2. Loosening, etc.; becoming loose; unfolding; being separated (J. 8, 47); being drawn. — ಬಿಜ್ಞಲರ್. — ಅಲರ್. An unfolded, opened flower (J. 3, 39). — ಬಿಜ್ಞಕತ್ತಿ. = ಬಿಜ್ಞಗತ್ತಿ. (My.; Tē. ಎತ್ತು.). — ಬಿಜ್ಞಗತ್ತಿ. — ಕತ್ತಿ. A drawn sword (B. 5, 49; My.). — ಬಿಜ್ಞೋಲೆ. — ಒಲೆ. A coloured palmyra-leaf rolled up and put in the pierced ears of women which uncoils when taken out (My.; Tē. ಎತ್ತು ಹಾಕು).

ಬಿಜ್ಞ biññu. Thh. of ಭಿಕ್ಷು (ಸ್ಮದ. 846).

ಬಿಜ್ಞ biññō. (= ಬಿಜ್ಞ). — ಬಿಜ್ಞವರ್. — ವರ್. A barren woman (ಬಂಜೆ ಸಾ.).

ಬಿಜ್ಞ biññō. Thh. of ಭಿಕ್ಷು. (My.).

ಬಿಜ bija. = ಬಿಜಯ, etc. — ಬಿಜ ಮಾಡಿಸು. To cause to walk, to carry about, as an idol (My.). — ಬಿಜ ಮಾಡು. = ಬಿಜಯ ಮಾಡು. (My.).

ಬಿಜಯ bijaya. (fr. Sk. ವಿ, ವ್ಯಯ, to go, move?). = ಬಿಜ, ಬಿಜಯ. Going; coming. — ಬಿಜಯಂಗಯಿಸು. = ಬಿಜಯಂಗಿಯು. (Bp. 24, 22). — ಬಿಜಯಂಗಿಯರ್. — ಅಂಗಿಯರ್, (or — ಅಂಗಿಯರ್). To walk; to go; to come. (Tē.). ಬಿಜಯಂಗಿಯುಂ (ಸ್ಮದ. 200, o. r. ಬಿಜಯಂಗಿಯುಂ). See Abh. P. 14, after 3; Grj. 3, 115; 4, 44; Bp. 1, 60; 5, 10; 23, 31; 37, 5; 45, 5; 47, 45; Bb. 1, 3, 18; 2, 13, 23; J. 5, 19; 7, 13; 9, 6. — ಬಿಜಯಂಗಿಯು. = ಬಿಜಯಂಗಿಯರ್. (Bp. 51, 7; 59, 1). — ಬಿಜಯಂಗಿಯು. — ಅಂಗಿಯು. To cause to walk, etc. (Grj. 5, after 12; Bp. 46, 52; 52, 4). — ಬಿಜಯಂಗಿಯು. = ಬಿಜಯಂಗಿಯು. (Grj. 3, 112; 4, 47; Bp. 8, 42; 32, 10; 51, 4; J. 5, 73). — ಬಿಜಯ ಮಾಡು. = ಬಿಜಯಂಗಿಯರ್. (J. 26, 82).

ಬಿಜಾಗರಿ bijāgari. A jointed binge, jammers (My.; Mhr.).

ಬಿಜ biñja. (= ಬಿಜ್ಞ). — ಬಿಜಮಹಾದೇವ. N. (Bp. 15, 1; cf. ವಿಜ್ಞಯ).

ಬಿಜ biñja. = ಬಿಜ್ಞಲೆಗೆ. (J. 23, 36).

ಬಿಜ biñja. = ಬಿಜ್ಞಲೆಗೆ. Thh. of ವ್ಯಯ. (ಬಿಜಲೆಗೆ Ū. II, 47; ಅಲವಟ್ಟು, ತಾಲವಟ್ಟು ಸಾ.; ಸ್ವ. 1, after 79). See ಎಲೆ ಎತ್ತುಲೆಗೆ, ಸೀಲೆ. — ಬಿಜಲೆಗೆಯವ. — ಅವ. A fauner (ಬಿಜವಟ್ಟು Kk. 36; ಸ್ಮ. 45).

ಬಿಜಲ biñjala. = ಬಿಜ್ಞಲೆಗೆ. — ಬಿಜಲಬಿಜ್ಞಲೆಗೆ. A kind of large missile (ಹಿರಿಯ ಬಿಜ್ಞಲೆಗೆ ಸ್ಮದ. II).

ಬಿಜಲ biñjala. N. of a king (Bp. 3, 86; 5 sum.; 5, 6, 18; 10, 1, 2; 52, 38; 53, 14, 28, 33; 54 sum.; 54, 2, 18; 55, 3, 8, 10; 56, 49; 57 sum.; 57, 66, 74, 85; 58, 21; 59, 55, 57, 58; 61, 3, 7, 10, 30, 31, 33, 38).

ಬಿಜ್ಞಯ biñja-ayi. N. (Bp. 15, 10).

ಬಿಜ್ಞ biñju. 1. A voracious bird, Palla's paradoxurus, Paradoxurus pallassii (Bd.; My.; see ಮರು). 2, ruin. ಅವನಗೆ ಬಿಜ್ಞ ಬಿಡಿಯಿತು (My.).

ಬಿಜ್ಞ biñju. 2. = ಬಿಜ್ಞ. ಬಿಜ್ಞನು ಹವ್ಯರಣೆ (Kk. 88, o. r. ಬಿಜ್ಞಯನು ಹವ್ಯರಣೆ).

ಬಿಜ್ಞ biññō. = ಬಿಜ್ಞಲೆ, etc. Greatness (T. ಎತ್ತು, ಎಂಬು, abundance; ಎತ್ತು, ವಯ, ವಯನ, ವಯರ್, ವಿದರ್, greatness; width, extension; cf. ಬಿಟ್ಟು, ಬಿರ್, ಬಿಟ್ಟು). — ಬಿಜ್ಞ ಬಿಟ್ಟು. = ಬಿಜ್ಞಲಬಿಟ್ಟು. (ಹಿರಿಯ ಬಿಟ್ಟು Kk. 89, o. r. ಬಿಜ್ಞ ಬಿಟ್ಟು). ಬಿಜ್ಞ biññō. (= ಬಿಜ್ಞ). Thh. of ಎತ್ತು (ಸ್ಮದ. 343; Ū. I, 16; Kk. 9; My.; see ಬಿಟ್ಟು). — ಬಿಜ್ಞವರ್. — ವರ್. Sarasvati (Kk. 9).

ಬಿಜ್ಞ biññōga. A man who has the knowledge of —. See ಬಿಜ್ಞ.

ಬಿಜ್ಞವರ್ biññō-va. Gaṇēśa (ವಿನಾಯಕ Kk. 5; ಬೆನಕ, ಕರಮೇಗ, etc. ಸ್ಮ. 4).

ಬಿಜ್ಞೋದರ biññōdara. Thh. of ಎದ್ದಾಧರ (ಸ್ಮದ. 343; Kk. 11a; ದೇವಕುಲ 10b; see ಸ್ಮದ. 131). — ಬಿಜ್ಞೋದರಗರ್. — ಕರ್. A battle-field of Biññōdara (ಸ್ಮದ. 131).

ಬಿಜ್ಞೋದರಿ biññōdari. Thh. of ಎದ್ದಾಧರಿ (Ū. II, 82; ಸ್ವ. 1, 43; 3, after 35).

ಬಿಂಜ biñja. Thh. of ಎನ್ನು (ಸ್ಮದ. 344; Kk. 40). A forest (ಸಮ, ಅರಣ್ಯ Ū. II, 62; ಕಾನನ, ಕಾಡು, ಸಮ, ಅಡವಿ ಸ್ಮ. 21; ಸಮ 112; ಅರಣ್ಯ Bhn. 64; T. ಎಡ, ಎಡರ್, ಎಯಲಾ). 2, the Vindhya range (T. ಎನ್ನು). — ಬಿಂಜವಟ್ಟು. — ಬಿಟ್ಟು. The Vindhya range (ಎನ್ನಾಡುಲ ಸಾ.).

ಬಿಟ್ಟನೆ biṭṭanē. = ಬಿಟ್ಟನೆ, q. v. (Tē. ಬಿಟ್ಟು-ಬಿಟ್ಟುಗಾ, at once, suddenly).

ಬಿಟ್ಟಲ biṭṭala. Hugeness. (Tē. ಬಿಟ್ಟು, greatness, minobness, excess; see ಬಿಟ್ಟಲ). ಮುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು ದಿವಮಂ, ಮುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು ರಸಾಕಾರಮನ್ ಎನ್ನು ಬಿಟ್ಟಲಮಾಗರಿ ದಿವರ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಸೊಗಯಪ್ಪದು ಮುನ್ನ ಮುನ್ನರಕ್ಕಲಂ (ಸ್ಮದ. 266; KAvy. I, 5, 22).

ಬಿಟ್ಟಿ biṭṭi. = ಬಿಡಿ. — ಬಿಟ್ಟಿ ಬೇಸದ. = ಬಿಡಿ. Diaregard, unconcernedness, negligence (B. 1, 25).

ಬಿಟ್ಟಿ biṭṭi. Thh. of ಎನ್ನು. Unpaid labour, labour exacted by a government or a person in power without giving remuneration for it, press-service (My.; ಅಕರಾಯಂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವೆ ಸಿ. 79; Mhr. ವೇಳ). See Bp. 15, 24; 23, 18; 26, 55; 27, 52; 42, 13; B. 5, 267; Prv. a. ಬಿಟ್ಟು. — ಬಿಟ್ಟುಕೊಡು. Boiled rice (or food) obtained gratis (My.). — ಬಿಟ್ಟುಕೆಲಸ = ಬಿಟ್ಟು (My.). — ಬಿಟ್ಟುಗಟ್ಟು. A load carried by a person (or animal) pressed (My.); that which is without remuneration or worthless (My.); money obtained without exertion or labor (My.). — ಬಿಟ್ಟುಗೆಯ್. To perform biṭṭi (Bp. 26, 55; 52, 10). — ಬಿಟ್ಟುಗೆಲಸ = ಬಿಟ್ಟುಕೆಲಸ (Bp. 61, 57). — ಬಿಟ್ಟುಗೆಲಸದವ. — ಅವ. A man pressed to carry a load, etc. (My.). — ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡು. = ಬಿಟ್ಟುಗೆಯ್. (My.). — ಬಿಟ್ಟುಯಾಳು. — ಅಳು. = ಬಿಟ್ಟುಗೆಲಸದವ. (My.). ಬಿಟ್ಟುಯಾಳು ಅವರೆ ಹಿಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ವಾರದೇ? (Prv.). — ಬಿಟ್ಟುಯಾಳಿ. — ಉಟ್ಟಿ. A meal obtained gratis. ಬಿಟ್ಟುಯಾಳಿ ಸುತ್ತಿದರೆ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟು (tying up for another meal) ಉಟ್ಟು (Prv.). — ಬಿಟ್ಟುಮಸಗು. — ಎಸಗು. = ಬಿಟ್ಟುಗೆಯ್. (V. 9, 107). — ಬಿಟ್ಟು ಹಿಡಿ. To exact forced labour (My.). ಬಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯುವದು (ಎನ್ನು, ಅಳು ಸಿ. 79). —

ಬಿಟ್ಟುಹೋದ. A bundle of grass or fire-wood to be furnished gratis (My.).

ಬಿಟ್ಟು biṭṭu. P. p. of ಬಿಡು 1.

ಬಿಟ್ಟಿ biṭṭi. = (ಬಿಟ್ಟ), ಬಿಟ್ಟು 2, etc. Harshness, etc. (ಬಿಡು ರೆ. I, 29, o. r. ಬಿಟ್ಟು).

ಬಿಟ್ಟೇಯ biṭṭēru. A missile weapon: a dart, spear, javelin (ಬಿಟ್ಟು ರೆ. II, 69; Rām. 6, 11, 11; Bh. 3, 19, 11; 6, 2, 6; 7, 6, 18; T. ಎಟ್ಟೇಯ, ಎಟ್ಟೇಯ; M. ಎಟ್ಟೇಯ; see ಎಡು 4). ಬಿಟ್ಟೇಯ ಮೊದಲಾದುದು (ಪಾಣಿನಿಯು Hla.). See ಬಿಟ್ಟು, etc.

ಬಿಡ biḍa. 1. = ಬಿಡೆ, in ಬಿಡೆ ಬಿಡೆ (J. 12, 38).

ಬಿಡ biḍa. 2. = ಬಿಡು 2. — ಬಿಡಗಡೆ = ಬಿಡುಗಡೆ (My.). — ಬಿಡ ಬೀಸು. 1. Not to blow, as the wind (Rām. 6, 47, 37). — ಬಿಡಬೀಸು. 2. The state of being without any occupation or that of doing no work (My.).

ಬಿಡತೆ biḍatē. = ಬಿಡತೆ. Leaving space or room; space; interval; cessation, intermission; leisure (My.; ತಡವು G.). ಬಿಡತೆಯಲ್ಲದೆ ಇಡು (ಅಡಕು); ಬಿಡತೆಯಲ್ಲದೆ ತುಮ್ಮು (ಅಡಿ); ಬಿಡತೆಯಲ್ಲದಕ್ಕೆ (ಅವರಲ, ಅಮ ನ್ನಿ G.).

ಬಿಡದಿ biḍadi. (= ಬಿಡಾರ, etc.). Lodgings provided for visitors (My.; Tē. ಎದಿ; T., M. ಎಡು).

ಬಿಡಯ biḍaya. 1. A mass, a great number, a flock, a swarm, etc. (Bh. 8, 8, 20; J. 8, 3; 8, 15; 27, 38; 28, 43; Mhr. ಭೀಡ, crowdedness; cf. ಬಿಟ್ಟ, ಬೀಡು 3).

ಬಿಡಯ biḍaya. 2. Anger, wrath (ಸಣಸು Bhn. 16, o. r. ತಣಸು; Bh. 8, 25, 26; T. ಎಡ್ಡೆ, ಎಯರ್, ಎಳ, ವೆದರ್, to be angry).

ಬಿಡೆಯ biḍaya. (= ಬಿಡಯ). Kindness, civility, etc. (ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ರೆ. II, 65).

ಬಿಡವು biḍavu. = ಬಿಡುವು, ಬಿಡುಹು. A leaving: leaving space, room, or time; space, room; interstice; a gap; an interval of time, cessation, intermission; leisure (My.). ಬಿಡವಲ್ಲದುದು (ಅವ್ಯವಹಿತ, ಅಪಹಾಸರ, ಸಂಸಕ್ತ Nr.).

ಬಿಡಾರ (biḍu-āra). = ಬಿಡಾರ, etc. The place or house where one ceases walking or halts: a dwelling-place, a house, lodgings (My.). ಅರ ಸುಗರ ಬಿಡಾರ (ಉಪಾಯ, ಉಪಾರಿಕೆ Si. 109). ಬಿಡಾರವರು ವವನಿಗೆ ನಮಮಧ್ಯವಾದರೇನು? (Prv.).

ಬಿಡಾಲ biḍāla. = ಬಿಡಾಲ. (ಬಿಟ್ಟು Nn. 122; Mr. 163; see s. ಬಿಟ್ಟು).

ಬಿಡಿ biḍi. = ಬಿಡು 2, etc. (My.; Tē. ಎದಿ). — ಬಿಡಿಕಟ್ಟಿಗೆ. Untied, loose pieces of wood (B. 2, 30; My.). ಬಿಡಿಕಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವರೂ ಕಡಿ ಹತ್ತಿದರೆ ಸುಡದೇ? (Prv.). — ಬಿಡಿ ಬಿಟ್ಟು. The state of being loose or unrestrained. ಮನಸು ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಲಾಗಿರುವದು (ಯದ್ವಚ್ಛ, ಸ್ವರತೆ Si. 886). — ಬಿಡಿಬೀಸಿದು = ಬಿಟ್ಟು ಬೀಸಿದ. (ಅನಾದರ G.). — ಬಿಡಿಯೆಲಿ. ಎಲಿ. Leaves used as plates, that are not stitched together (My.). — ಬಿಡಿಹೂ. A plucked flower (My.);—flowers that are not threaded to form a garland (My.). ಬಿಡಿ ಹೂವಾದರೂ ಹುಡುಗಿ ಮುಡಿದು ಕೊಳ್ಳು ವಾರದೇ? (Prv.).

ಬಿಡಿಕು biḍiku. = ಬಿಡುಕು. Separation; a crack.

ಮರಬಿಡುಕು (ಹಳೆ Mr. 385, one MS. ಮರಬಿಡುಕು, another ಮರಬಿಡುಕು).

ಬಿಡಿಕೆ biḍikē. Interval, etc. (ಎರಲ ರೆ. I, 43, o. r. ಬಿಡಿಕೆ).

ಬಿಡಿತೆ biḍitē. = ಬಿಡತೆ. See s. ಬಿಡತೆ.

ಬಿಡಿಯ biḍiya. (= ಬಿಡಯ, ಬಿಡಿ). Respect, regard, consideration, regardful feelings towards, deference for (Mhr. ಭೀಡ; B. 5, 288). 2, (probably Tbh. of ಪ್ರೀತಿ) shame, bashfulness (Tē., R.; T. ವೆಡ್ಡು, M. ವೆಡ್ಡು; T. ವೆಡ್ಡು, ವೆಡ್ಡು, M. ವೆಡ್ಡು, to be ashamed; to fear). — ಬಿಡಿಯದವಳು. — ಅವಳು. A considerate woman (B. 5, 154).

ಬಿಡಿಯತನ biḍiyatana. = ಬಿಡಿಯ No. 1. (B. 5, 51).

ಬಿಡಿಸು biḍisu. To loosen; to cause to leave; to remove; to cast out; to liberate; to separate what is entangled; to cause to leave and let grow, as a tuft of hair; to pull out, off, or from, to pluck; etc. (C.). ಬಿಡಿಸ್ಕುಂ (Smd. 269). ವಂಚಿಸುವುದವಂಗೆಯುಂ ನಿನ್ನಗೆಯುಂ ಸಹಜಂ! ಬಿಡಿಸಲ್ಪೆ ಒರ್ಕುಮೆ? (150). ಬೀಡ, ಬೀಡ! ಎನ್ನು, ಬಿಡಿಸಿದಂ (272). ತರಳೆಯ ಹುಡು ಮುಕುಲಾರಾದಿನಿ ಮೂದಿದು ಬಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ದು ಸೀರೆ (ಕಾಶೀಯ Nr.). ಅವನು ಆ ಹಾವಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಒಗೆದು, ಹದ್ದು ಬಿಡಿಸಿದನು (B. 2, 28). ಆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಊರ ಬಿಡಿಸಿ, ಹೊಡೆಗೆ ಹಾಕಿ ತಳ್ಳಿದು (3, 13). ನಿನ್ನನ್ನು ಮನೆ ಬಿಡಿಸಿ, ಹೊಡೆಗೆ ಹಾಕಿದಾಗ (3, 25). ತಾಯಿ ತನ್ನಿಗಲು ಎಡ್ಡೆ ಕಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವರೇ ಸುಖದ ದಾಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದುಃಖದ ದಾಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುವದು (3, 83). ಅರಳೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ತನ್ನ (4, 27). ಮೂಢನ ಹುಡ್ಡು ಬಿಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ (4, 57). ಕೂಲಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಹತ್ತಿರ ಬಿಡಿಸಿದರು (4, 178). ಅವನನ್ನು ಸೆವೆಯೊಳಗಿಟ್ಟ ಬಿಡಿಸಿ (5, 39). ಅವರಿಗೆ ಬಡ ಕೊಟ್ಟು ಸುಳ್ಳು ದೆವ್ವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಬೀಡು (5, 169). ಅವರ ಹುಡ್ಡು ತಿಳು ಎಳೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಜನರನ್ನು ಜಾರಾಣಿ ಮಾಡಿ ಬೀಡು (5, 191). ಹೆಣ್ಣಿಕೆಯ ಬಿಡಿಸೋಣ (ಹೆಣ್ಣು); ನಾಚಿಕೆಯ ಬಿಡಿಸು (ನಾಚಿಕೆ G.). ಬಿಡಿಸುವವನ ಸಂಗಡ ಬಿಗಿ ಮಾಡಿ ವಾರದು (Prv.). See Bp. 22, 8; 28, 15, 40; 39, 15; 40, 45; 47, 23; ರೆ. Bp. 47, 22; Bh. 1, 8, 71; V. 9, 44; J. 2, 29; 5, 44; 7, 66; 8, 3, 49; Si. 93.

ಬಿಡು biḍu. 1. To let loose;—to discharge, to throw, to shoot, as an arrow, etc.;—to emit, as breath, etc.;—to void, as excrement;—to let drop, to put (on or in), as water, juice, etc.;—to let on, as water from a tank;—to let out, or down, as a rope; to let hang down;—to set to, as men to work; to set on, as dogs;—to quit hold, to let go; to leave, as a remainder;—to quit, to leave; to abandon; to give up;—to leave out, to omit;—to set aside, to disregard, to leave alone;—to take off, as something from the price;—to quit, as a debt;—to leave off, as work;—to leave, to permit or allow, to let;—to open wide, as the eyes or the mouth;—to spare or let live;—to let grow, as the beard;—to cause to walk or run, to drive, as a horse, a cart; to dispatch, to send, as a servant, a

letter, etc.;—to put forth, to produce, as leaves, flowers, fruits;—to stop a cart and loosen the bullocks (ಎರೋಡನ ಕಿಂಡ. Dh.; ಉದಿ I; ಕಳೆ 45 Cm.; ಪರಿಹರಿಸು 78. 141 Cm.; C.; Tē., T., M. ಎದು). P. p. ಬಿಟ್ಟು (ಕಿಂಡ. 284. 287). ಬಿಡುವುದು (ಎರೋಡ, ತ್ಯಜ Nn. 62; ಪ್ರಕೃತ, ತ್ಯಜ 111; ತ್ಯಜಯಿಸುವುದು 155; ಪರಿಹರಿಸು, ತ್ಯಜ 157; ತ್ಯಜ 166); ಬಿಟ್ಟು (ಎಮುಕ್ತ 40). ಬಿಡಲ್ ಪಡು (ಬಿಡುಕು ಕಿಂಡ. I). ಅಗ್ನಿಯಂ ಬಿಟ್ಟವನು (ಎರಡತ); ಅಮ್ನು ಬಿಡುವುದು (ಪ್ರಕೃತ, ತ್ಯಜ); ಸುರಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದು ಕಿಡ್ಕುಂ ಬಿಡಲ್ ಪಡು (ಅಮುಕ್ತ); ಬಿಡಲು ಪಟ್ಟು (ಅವಕೀರ್ಣ, ತ್ಯಜ, ಉತ್ಪ್ರಾಪ್ತ, ಉಪ್ಪತ Hk.). ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟು (ತ್ಯಜ, ಹೀನ, ವಿಧುತ, ಸಮುಪ್ಪತ); ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿಸು, ಕಿಡುಕುಣಿಕೆಯ ಬಿಟ್ಟು, ಅಕೆದ ಮೊದ (ಅರಿತಿ Nn.). ಕಿಡ್ಕು ನ್ನ ಬಿಡುತಿರ್ಪ ಶಸ್ತ್ರ (ಕರಮುಕ್ತ Mr. 298). ನಾಸಕದಿ ಬಿಡುವ ಅನಿಲಂ (ರೇಡಕ 58). ಬಿಟ್ಟು ಪೋದ್ದು (ಹಿಂಗಿದುದು Bhn. 39). ಬಿಟ್ಟು ಎನೆ (Bp. 17, 3). ತನ್ನೆಯ ಹೆಸರ್ ನಿರ ಬಿಡೋಣ (ಪ್ರಕೃತಪಣ); ಬೆರಿದಿಂಗಳಿಗೆ ನಿರ ಬಿಡುವ ಕಲ್ಪು (ಒಸರ್ಗರ್, ಪನ್ನ ಕಾನ್); ಬಿಡು ಗಳಲ್ಲದೆ ಬೆರಿದಿಂಗಳಿಗೆ ಎರಿ ಬಿಡುವ ಗಿಡ (ಗುಲ್ಪ); ಮೊಗ್ಗ ಬಿಡು (ನನೆ, ಮುಗುಳ್ G.). ಹುಟ್ಟು ಇಲ್ಲದೇ ಕಾಯ ಬಿಡುವ ಹಲಸು ಮುನ್ನಾದ ಗಿಡಗಳು (ವನಸ್ಪತಿ 81. 119). ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಮರ (ಫಲವತ್, ಫಲಿನ 120). ಹೊರೆ ಬಿಟ್ಟ ಪಾವ್ತಿ (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, etc. 77). ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೂ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕೆಯ್ದರೆ ಕಟ್ಟು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗ ಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮನೆ (ಪ್ರಕೃತ, ಸಂಪದ 107). ಪಟ್ಟಿ ಣದ ಸುತ್ತಲೂ ಪುರಣಸಂಪದಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವ ಬಯ್ಯ (ಪನ್ನಿವೇಶ, etc. 113). ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ದಾಣ (ನಿರಪ್ಪ, etc. 289). ಎರಡು ಕಾಲುಗಳಿಗೂ ನಡೆವ ಒಂದು ಗೇಣಿಗಲು ಬಿಟ್ಟು ನಿರೋಧ (ಎತಾ ಖ 288). ದಣ್ಣು ಹಾಡಿದ ಸ್ಥಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದುದು (ಪ್ರಕೃತ 291). ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ (ಗೋನ, ಪನ್ನ); ಬಿಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಮೂತ್ರ (ಮಾಧ, ಮೂತ್ರ 380). ದಾರಿಯನು ಬಿಡು ಗಳಿಕೆ ಮಾರು ಸಾವಿರವನ್ನು (Dp. 172). ಪುಣ್ಯತನ ಮಾಡಿದವ ಬಾಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟುನೇ?—ಡಮಾರದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಬಿಟ್ಟು.—ತಟ್ಟನೆ ದಾ! ಎನ್ನರೆ ತುಟ್ಟೇ ಬಿಟ್ಟನೆನೇ.—ಬಿಟ್ಟ ಮನೆಗೆ ಸುಟ್ಟು ಬಳ್ಳಲು.—ಬಿಡದ ಮನೆಗೆ ಸುಡಿದದೇ ಗುರ್ತು.—ಪುಣ ಗು ತೆಗೆಯಲಕ್ಕೆ ಹುಣುಗು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದೀತೇ?—ಬಿಟ್ಟ ಸಾಲ ಕುಟ್ಟಿ ಕೊ ಣ್ಣರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ತಾನೂ ಕುಡಿಯ, ಕುಡಿಯುವವನಿಗೂ ಬಿಡ (Prva.). ತನ್ನ ಕರ್ಮ ತನಗೆ ಬಿಡದು (B. 3, 100; My.). ಹೋಗ ಬಿಡು (Bp. 59, 13; 60, 15. 25). 2, to be loosened, to be separated, to part;—to cease, to stop;—to halt, to stop, to remain; to settle;—to go away (C.; Tē., M.). ಅಂಗಿಯ ಹೊಲಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು (My.). ಗೋತ್ರಾದಿಗಳ ಬಿಡುಗೆಯ ಬಿಡೆ (Bp. 2, 14). ದಾರಿಸಿದುವು ಬಿಡದೆ ಜಿಡಿದು ವನದೇ ವರ್ತೆ (ಕಿಂಡ. 109). ತಿಳಿದುಂ ಬಿಡದಿಕ್ಕುಂ (233). ಬಿಡದೆ ಪಡ ರೋಗ (ಸರಲ, ಸರೋಗ Nn. 63). ತಾಂ ಬಿಡದೆ ಸುರಿವ ಮುದೆ (ಆ ಸಾರ Mr. 44). ಕಲಮುಕ್ತಿಯ ಪರಿಹಾರಮಂ ಬಿಡದೆ ಮಾಡ್ತಿ ಕೆ ಕ ದಿಯರ್ (J. 8, 6). ಸುದಿವ ಗಳಿಗೆ ಬಿಡದೆ ನರ್ತನ ಲತೆಗರ್ (J. 3, 25). ಸಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟದೇ ಪಟ್ಟ (Prv.). ಗಿರ್ರಪದೊಳಗೆ ಪಾಕೆಯ ಬಿಟ್ಟು ದು (Bh. 2, 4, 7). ಸೇನೆ ಬಿಟ್ಟುದು ಪುರದ ಬಹಿರೋದ್ಯಾನವೀಧಿಗಳ ಕೊಳಗೆ (2, 18, 6). ಜ್ವರ ಬಿಟ್ಟವನು (My.). ಮದ ಬಿಟ್ಟು ಅನೆ (ನಿ ಮದದ 81. 269). ತುದಿಸಿ ಕೊಣ್ಣರೆ ಬದ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ತೊನ್ನು ಹತ್ತಿ ದವ, ಹೊನ್ನು ಕರ್ತು ಮಾಡುತ್ತೇನೆನ್ನು, ಗಣ್ಣು ಹೊದರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ಧ್ವನಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹನಿ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ನೊರೆ ಕಾದುವಾಗ್ಗೆ ಹರೆ! ಎನ್ನರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪಾರಮಾರ್ಥ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prva.).—See ಕಿಂಡ. 77. 81. 280; Ūpr. 1, 108. 127; Bp. 20, 11. 22; 21, 45; 27, 18; 28, 16. 50; 31, 8; 39, 45; 40, 80. 49; 42, 9; 44, 6; 48, 9; 51, 9; 58, 36. 56; 59, 13; 60, 45. 49; Ū. Bp. 11, 11; J. 2, 12. 16; 15, 3; 28, 46; Bh. 1, 8. 8. 20. 21. 28. 58; ಕಿಂಡ. 81. 94; Rāv. 2, 37; 5, 118; 9, 22; 13, 29; 13, after 95; Dp. 4; 148; Si. 871. 392. 398. 394. 437; B. 1, 17. 27; 2, 41. 44. 51. 58; 3, 3. 29. 106. 122; 4, 2. 16.

17. 27. 88. 40. 49. 51. 53. 54. 132. 148. 152. 154. 155. 184. 187. 200. 222. 223; 5, 48. 58. 246. 266. 317; ಎದಿವ ದು, ಎದಿರೆವಿವು, ಕಟ್ಟಿದು, ನಾಯಿವಿವು, ಪತ್ತುವಿವು, ದಾಯ್ವಿವು, ಬೆವ್ವಿವು, etc.; Prva. a. ಮರ, ಮಲಮೂತ್ರ.—ಬಿಡು, especially in common language, is often joined to a P. p. to lay stress upon its meaning or to express, so to say, the completion of the action, e. g. ಮಾಡು ಬಿಟ್ಟನು, ಹೊಡೆದು. ಹೋಗು (My.). — ಬಿಟ್ಟು. To reject one and speak, to disclaim connection with, to disown, to deny; to alight, to speak ill of any one (Dp. 54, 5; My.). — ಬಿಟ್ಟು ನುಡಿ. = ಬಿಟ್ಟು. (My.). — ಬಿಡು ಬಿಡು. rep. (Bp. 11, 14; 20, 22; 56, 19; Ū. Bp. 2, 4; B. 5, 54). — ಬಿಡೆ ನುಡಿ. To speak so as to leave or reject, to disavow; to alight (Abh. P. 9, 183; 15, 60). — ಬಿಡೆ ಪುರುಕು. To push so that one goes away (Kk. 92).

ಬಿಡು bidu. 2. = ಬಿಟ್ಟು, ಬಿಡು, ಬಿಡಿ. Loosening, etc.;— the state of being loose, separated, freed, dishevelled, opened, etc. — ಬಿಡುಗಡೆ. -ಕಡೆ. The state of being loosened, freed from, liberated, release, freedom, etc. (ನಿರ್ಮುಕ್ತ Nn.; My.; ಮೋಡನೆ G.; B. 2, 19; 8, 19). ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊನ್ನುವ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವಾ! (B. 4, 175). ಸದಾಯೋಗಿಗನ್ನ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ (5, 161). ಅವನಿಗೆ ಬಿಡು ಗಡೆಯಾಯಿತು (5, 200). ಬಿಡುಗಡೆಯಾದವ (ನಿರ್ಮುಕ್ತ G.). ಬಿಡು ಗಡೆಯಾದರೂ ನಮಾತ್ರೆ ಸಂದಾರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). ಬಿಡು ಗಡೆ (ದತ್ತ, ಕರ್ಮಪರಮಾಕ Nn. 27). — ಬಿಡುಗಣ್. -ಕಣ್. (ಕಿಂಡ. 204). An open eye (Ū. Bp. 19, 31; Rām. 6, 14, 20). — ಬಿಡುಗಣ್ಣೆ. A kind of sluice or flood-gate (My.). — ಬಿಡು ಗಣ್ಣು. -ಕಣ್-ಅ. A man with (always) open eyes: a deity (ನಿರ್ಮುಕ್ತ Kk. 10a; Rāv. 13, 65). — ಬಿಡುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು-ಅ. = ಬಿಡುಗಣ್ಣು. (ಸುರ ಕಿಂಡ. 9). — ಬಿಡುಗೇಡೆ. -ಕೇಡೆ. Dishevelled hair (Rām. 6, 47, 37). — ಬಿಡುಗೋರ್. -ಕೋರ್. To scatter about (J. 25, 8). — ಬಿಡುಬರೆ. -ಬರೆ. A head of dishevelled hair (Rām. 6, 19, 16; Bh. 2, 14, 62; 8, 24, 44). — ಬಿಡುಮ ದುರ್. Loosened brain (J. 12, 44). — ಬಿಡುಮುಡಿ. A loose knot or braid of hair (Rām. 5, 8, 38; J. 19, 36). ಬಿಡು ಮುಡಿ ಬೆನ್ನಪ್ರಕೆ (ಕಿಂಡ. 84). — ಬಿಡುಮುತ್ತು. Loose pearls, pearls that are not threaded (Ūpr. 6, 91; Abh. P. 12, 7; Rāv. 5, after 57; My.). — ಬಿಡುಬರೆ. -ಬರೆ. A kind of net (Rāv. 5, 52; Rāv. 8, 24). — ಬಿಡುವಾಯ್. -ಬಾಯ್. (ಕಿಂಡ. 264). An open mouth (J. 28, 46).

ಬಿಡು bidu. 3. P. p. of ಬಿಡು 1. — ಬಿಡು ತರ್. (= ಬಿಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು ಬರ). To unfold itself, to develop, to increase (Ūpr. 4, 39). ಮದಂ ಬಿಡು ತರೆ (Abh. P. 13, 75).

ಬಿಡುಕು biduku. = ಬಿಡಿಕು, q. v.
ಬಿಡುವಿಕೆ biduvikē. Leaving, giving up, etc. (Si. 248. 397. 487).

ಬಿಡುವು biduvu. = ಬಿಡವ, etc. (My.).
ಬಿಡುಹ biduha. Leaving, etc.;—the state of being left, abandoned, etc. (ಉತ್ಪ್ರಾಪ್ತ, ಉಪ್ಪತ, ಅವ ಕೀರ್ಣ, etc. Mr. 433).

ಬಿಡುಹು biduhu. = ಬಿಡವ, etc. Leaving, starting; release (Bh. 6, 2, 2; Tē. ಎದುಪು).
ಬಿಡೆ bidē. (= ಬಿಡಿಯ). (ಪರಾಮರ್ಶ, ಸಂಕೋಚ Ūb.; Bh. 1, 7, 2).
ಬಿಡಾಜ bidauja. Tbh. of ವಿಡಾಜ. (ಇನ್ದ್ರ, ದೇವೇನ್ದ್ರ Nn. 16; ಇನ್ದ್ರ Mr. 40).

ಬಿಡ್ಡು *biddu*. (fr. ಬಿಡು 1). A strain, a violent effort (? ಮುಕ್ತವಾದುದು ಓ. 1, 11).

ಬಿಣ್ *biṇ*. (fr. ಬಿಣ್ಣು ಕೆಂಡ. 213. 96). Stoutness, bigness, heaviness. (cf. ಬಿಣ್ಣು, ಬಿಣ್ಣು 2; ತೆ. ವೆಡೆ, ವೆಡೆ, ವೆಡೆ, ವೆಡೆ, broad, large, big; ವೆಡು, ವೆಡು, at thousand). — ಬಿಣ್ಣು. — ಕೆಡ್. A big, or full, udder (J. 18, 13). — ಬಿಣ್ಣು. (ಕೆಂಡ. 213). A large, or heavy, binnob (ಓ. 1, 102; ಕೆ. 1, 51). — ಬಿಣ್ಣು. (ಕೆಂಡ. 213). A large, or heavy, load. — ಬಿಣ್ಣು. A stont, or full, breast (ಓ. Bp. 10, 21; J. 11, 19).

ಬಿಣಿಕೆ *biṇikē*. N. of a plant (ಬಣವತೆ Mr. 189).

ಬಿಣಿತೆ *biṇitē*. Ponderousness: strength, force (J. 22, 12).

ಬಿಣಿಗ *biṇiga*. N. of a plant. See Mr. s. ಅರುಣ ಮೂಲ.

ಬಿಣ್ಣು *biṇṇu*. = ಬಿಣ್ಣು. See ಕಣ್ಣಿಣ್ಣು.

ಬಿಣ್ಣು *biṇṇu*. = ಬಿಣ್ಣು (ಕೆಂಡ. 96). That which is stout, big, or heavy (ಬಿಣ್ಣು, ಧಾರ Kk. 63).

ಬಿಣ್ಣು *biṇṇu*. = ಬಿಣ್ಣು, q. v.

ಬಿಣ್ಣಿದ *biṇṇida*. = ಬಿಣ್ಣು, q. v.

ಬಿಣ್ಣು *biṇṇu*. (= ಬಿಣ್ಣು). Largeness, stoutness; heaviness; hugeness; gravity, dignity (ಕಡು ಬಿಣ್ಣು ಕೆ. 1, 65; ದಿವ್ಯದುದು, ಗೌರವ II, 79; ಬಿಣ್ಣು, ಧಾರ Kk. 63; ಓ. 5, 59; 6, 69; 7, 107; Abh. P. 8, 105; Grj. 2, after 71; J. 18, 25. 84). ನೆನೆಯದ ಕಣ್ಣಿದ ಬಿಣ್ಣು ಮುನಿಯಾ ನಿನ್? ಒರ್ವನನ್ನು ಹರಿಗಮ್ ಅನಾಥಂ! (ಕೆಂಡ. 270). ಫಲಿತ ಜಾತದ ಬಿಣ್ಣುಗರ್ (Bh. 1, 5, 8). 2, a metrically long syllable (ಓ.; ಕೊಂಕು, ಗುರು ಕೆ. 55). — ಬಿಣ್ಣು ಬೋದು. — ತೋದು. To become apathetic (J. 18, 34).

ಬಿಣ್ಣು *biṇṇu*. = ಬಿಣ್ಣು (ಕೆಂಡ. 96), ಬಿಣ್ಣು. (T. ಎನ್ನು, to be extended; to be stont, swell; to be hard, not flexible, cf. ಬಿಡು, etc.).

ಬಿಣ್ಣು *biṇṇu*. = ಬಿಣ್ಣು, q. v.

ಬಿಣ್ಣಿದ *biṇṇida*. A stout, heavy, (venerable) man. ಗಿರಿಯನ್ನ ಬಿಣ್ಣಿದಂ, ಸುರಕರಿಯನ್ನ ಬಿಣ್ಣಿದಂ, ಅಭಿಯ ನ್ನ ಗಿರೀರಂ (ಕೆಂಡ. 251, o. r. ಬಿಣ್ಣಿದಂ).

ಬಿತ್ತ *bitta*. = ಬಿತ್ತ 2, etc. (ಕೆ. 2, after 42; My.).

ಬಿತ್ತಗ *bittaga*. = ಬಿತ್ತಗ, q. v. (ತುತ್ತಿದಂ ಕೆಂಡ. II).

ಬಿತ್ತನೆ *bittanē*. The act of putting seeds or sowing (My.).

ಬಿತ್ತರ *bittara*. Tbh. of ಎತ್ತರ (ಕೆಂಡ. 349; ಓ. I, 69; II, 12; ಎತ್ತರ Kk. 68; ಕೆ. 51; ಎತ್ತರ, etc., ಹಿರಿದು ಮಾದ್ದು Mr. 447; J. 17, 19; 20, 42). ಬಿತ್ತರದ ತಾಮ್ರಲಸಂಗ್ರಹಂ ಹದಪ ಮಕ್ಕ (Mr. 265). ಬಿತ್ತರದೊ ಉನ್ನು ಮನೆ (ಭುಕ್ತಗೃಹ 196). ಬಿತ್ತರದಿ ಕವನ ಕಾರಗಂ (ಸೌಪ್ತಿಕ 288). — ಬಿತ್ತರವು. — ಎ. ಪದ. To become extensive, large, great, etc. (ಓ. 7, after 92; Grj. 2, after 106; ಕೆ. 6, after 11). — ಬಿತ್ತರವು. — ಎ. ಪದ. = ಬಿತ್ತರವು. (ಓ. 1, after 101). — ಬಿತ್ತರವು. — ಎ. ಪದ. = ಬಿತ್ತರವು. (ಕೆ. 8, 2).

ಬಿತ್ತರಿ *bittari*. = ಬಿತ್ತರಿ. (Bp. 40, 55).

ಬಿತ್ತರಿಗೆ *bittarigē*. A throne (ಪಟ್ಟವರ್, ಸಿಂಹಾಸನ ಕೆ.; Abh. P. 5, after 88). (cf. ಎತ್ತರಕ್ಕೆ, ಎತ್ತರ & ಎತ್ತರ).

ಬಿತ್ತರಿಸು *bittarisan*. Tbh. of ಎತ್ತರಿಸು or ಎತ್ತರಿಸು. To extend (v. t.), to expand, to make broad, wide, large or prolix, to spread, to amplify (ಎತ್ತರ ಕೆಂಡ. Db.). See ಕೆಂಡ. 278; ಓ. 6, 71; Abh. P. 14, 70; Kāv. IV, 11; ಓ. II, 122; Bp. 9, 51; 55, 55; ಕೆ. 1; J. 11, 24; 31, 31. 2, to extend (v. i.), etc. (ಓ. 8, 8; J. 4, 19).

ಬಿತ್ತರಿ *bittari*. = ಬಿತ್ತರಿ. A woman full of disguise (My.).

ಬಿತ್ತಿ *bitti*. 1. A book (ತಿತ್ತರೇವೆ, ಪುಸ್ತಕ Mr. 859).

ಬಿತ್ತಿ *bitti*. 2. Tbh. of ಬಿತ್ತಿ (My.). 2, support (My.).

ಬಿತ್ತಿಗ *bittiga*. = ಬಿತ್ತಗ. (ಬಿತ್ತರಿ ಓ. II, 102).

ಬಿತ್ತಿಗೆ *bittigē*. The act of sowing (B. 4, 26).

ಬಿತ್ತಿಸು *bittisu*. To cause to sow (Bp. 28, 18; 60, 19; C.). ಉತ್ತ ಹೊಲ ಬಿತ್ತಿಸು ಕೊಟ್ಟೇತು, ಸತ್ತ ಹೊಲ ಸುಡಿಸು ಕೊ ಳ್ಳೇತು (Prv.).

ಬಿತ್ತು *bittu*. 1. To put seeds, to sow (ಬಿಟ್ಟು ಸುಡಿಸು ಕೆಂಡ. Dh.; C.; ತೆ. ಎತ್ತು; T. ಎತ್ತು, ಎಡ್ಡೆ, ಎಡ್ಡೆ; M. ಎಡೆ, ಎರೆ, cf. ಬೆಡೆ 1). ಕಸಮಂ ಸೋದಿಸದೆ ಬಿತ್ತಿದೊಕ್ಕಲಿಗನ ಪೂರ್ (ಕೆಂಡ. 267). ಕಣ್ಣುಗ ಬಿಟ್ಟು ಬಿತ್ತುವ ಕೆಯ (ಪಾರೀಕ Mr.). ಬಿತ್ತಿದ ಪಯ್ಯ ಕೆತ್ತಿದರೆ ಅದೇತೇ? — ಬಿತ್ತಿದ ಬಿಟ್ಟು ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಬಿತ್ತಲಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ, ಎತ್ತಲಾಗಿದ್ದ ಬಿಟ್ಟಿಯೋ, ಹಕ್ಕರಾಬ? — ಬಿತ್ತು ನಾಗ ಮಲಗಿದರೆ ಕೊಯ್ಯುವಾಗ ಹಗುರವಾಯಿತು. — ಅಂಗರಾಗ ಬಿತ್ತಿ ದ್ದು ಅಗಲವಾಗಿ ಎದುವದು. — ಉತ್ತು ಬಿತ್ತಿದ ಬಿತ್ತವಾದರೂ ಮದ್ದಿ ಯಿಲ್ಲದೆ ಮೊಳೆಯದು (Prva.). See ಓ. 8, after 44; Bp. 3, 75; 26, 25; 38, 42; 60, 17. 19. 50; Bh. 1, 8, 27; J. 11, 14; Si. 301. 307. 896; B. 4, 26.

ಬಿತ್ತು *bittu*. 2. = ಬಿತ್ತ, ಬಿತ್ತು. Seed, a seed (ಬಿಟ್ಟು ಕೆಂಡ. Db.; My.; T. ಎತ್ತು, ಎಡ್ಡೆ, ಎಡ್ಡೆ; M. ಎಡೆ, ಎರೆ; ತೆ. ಎತ್ತು, ಎತ್ತನೆ; see ಬೆಡೆ 1). ನುಗ್ಗಿಯ ಬಿತ್ತು (ತಿಗ್ಗುಟ Mr.). See ಕೆಂಡ. 112. 188; Grj. 3, after 69; 4, 97; Bp. 26, 25; 80, 1; 40, 62; 60, 17; ಕೆ. 1, after 81.

ಬಿತ್ತು *bittu*. 3. Third person singular of the imperfect of ಬಿಡು I.

ಬಿತ್ತಿ *bitti*. (Tbh. of ಎತ್ತ, ಎದಾ). Knowledge, learning, acquirements.

ಬಿತ್ತಗ (*bittiga*). = ಬಿತ್ತಗ, ಬಿತ್ತಗ. A man of acquirements, a proficient man, a clever, well-educated and polite man (ಪ್ರೌಢ ಕೆಂಡ. II; ಬಲ್ಲವ 399 Cm.; ನಾಗರೀಕ ಓ. I, 40; ಬದುಗ, ಪ್ರೌಢ Kk. 85; ತುತ್ತಿದ, ಪ್ರೌಢ 82, o. r. ಬಿತ್ತಗ; ಬ ದುಗ, ಬಿತ್ತನೆ ಕೆ. 47; Abh. P. 13, 48). — ಬಿತ್ತಗವನ್. — ಎ. ಪ. An accomplished woman (ಪ್ರೌಢ ಕೆ. 73; Kk. 28, o. r. ಬಿತ್ತಗ-).

ಬಿದನು *bidanu*. = ಬಿದರು. — ಬಿದನೂರು. = ಬಿದರೂರು. See s. ಇಕ್ಕೇರಿ.

ಬಿದರು *bidaru*. = ಬಿದರಿ 2, etc. (C.). ಬಿದರೆ ಅನ್ನಣವಕ್ಕು, ಬಿದರೆ ಸತ್ತಿಗೆಯಕ್ಕು, ಬಿದರಿ ಸಲಪದವಕ್ಕು; ಲೋಕದೊಳು ಬಿದ ಐದವ ಕೆಟ್ಟ (Sp.). ಬಿದರೆ ಲೆಕ್ಕಣಿ (B. 8, 57). ಬಿದರೆ ಸುಣ್ಣ (ವಂ ತರೋಚನೆ); ಬಿದರೆ ಬುಟ್ಟಿ (ಪಿಟಿ G.). — ಬಿದರಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. = ಬಿದರ ಕ್ಕೆ. Bamboo seed (occasionally used as food). ಬಿದ ಬನ್ನರೆ ಬಿದರಕ್ಕ (Prv.). — ಬಿದರುತ್ತಟ್ಟಿ. A bamboo screen; a bamboo mat (My.). ಬಿದರುತ್ತಟ್ಟಿ ಮಾದ್ದಾಕ್ಷಣ ಸೆಟ್ಟಿ ಅದಾನೇ? (Prv.). — ಬಿದರೂರು. — ಊರು. = ಬಿದನೂರು. N. of a place in the Nagara division of Mysore.

ಬಿದರು *bidar*. = ಬಿದರು 1. See Sp. s. ಬಿದರು.

ಬಿಡಿ *bidi*. An abbreviation of ಬಿದರಿ, in ಬಿದರು (Bp. 14, 17, = ಬಿದರು).

ಬಿಡಿ biddi. Tbb. of ಎಫಿ (Smd. 339. 342, see 267; ಬ್ರಹ್ಮ ಸಂ. 8; ಬೊಮ್ಮೆ C't. I, 7; Kk. 9; ಅಖ C't. II, 3; Ūpr. 8, 14; Abh. P. 11, 140). — ಬಿಡಿಯ ತೇರ್. A swan, a goose (ಹಂಸ, ಅಂಜೆ Kk. 9).

ಬಿಡಿಗ biddi-ga. (Smd. 237). A man who observes the prescribed form or ritual.

ಬಿಡಿಗ biddigē. Tbb. of ದ್ವಿತೀಯ (Smd. 343. 359. 378; S'm. 19; ದ್ವಿತೀಯ, ತಿಥಿಭೇದ Nn. 136; My.; Tē. ಎದಿಯೆ, T. ಎದಿಯೆ). ಪಾಡ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಬಿಡಿಗ ತದಿಗಯೆವ್ವೆಲ್ಲಂ ತಿಥಿಗಳೆನಿಸುಗು (Nr.). ನದೀ ದಾಟಿ ಬೇಳಾದರೆ ಬಿಡಿಗಯೇ ಆಗ ಬೇಳೇ? (Prv.).

ಬಿಡಿಯ biddiya. (= ಬಿಡಿಯ? S'k. ಎಲೆವಾ, going, moving; * danoing; one of a horse's paces). — ಬಿಡಿಯವರಿಯ. -ವರಿಯ. Capering, vaulting (ಪುತ Nr.).

ಬಿಡಿರ್ biddir. 1.=(ಬಿಡಿ, ಬಿಡಿರು 1, ಬಿಡಿರು. To be scattered or spread about, etc. (Rāv. 9, 28; J. 6, 6). 2, to scatter about, to spread about; to throw about, to toss about; to open, as the mouth; to unfold, as the wings, etc.; to stretch out; to loosen, to untie (ಎಲೇವ Smd. Db.; S'm. 102; Abh. P. 11, 143; 12, 25; Rāv. 5, after 55; 8, 13; S'āv. 4, 16; M. ಎದರು, to scatter, strewn; Tē. ವದಲು, ವದುಲು, to loosen, be untied). P. p. ಬಿಡಿರ್. ಬಿಡಿರ್ (Smd. 55).

ಬಿಡಿರು biddir. 2. = ಬಿಡನು, ಬಿಡರು, ಬಿಡಿರು 2, ಬಿಡಿರು, ಬಿಡು. The bamboo, Bambusa arundinacea Lin. (ವೇಣು Smd. Db., S'm. 102; ತ್ವಚಿಸಾರ, ವಂಶ, ವೇಣು, ತ್ವಚಿಸಾರ, ಮಸ್ತಕ Hīā.; ವಂಶ Nn. 54; ತ್ವಚಿಸಾರ 55. 131; ವಂಶ, etc. Mr. 125. 519; S'āv. 3, 32; Tē. ವೆದುರು; T. ವೆದಿರ್). ಬಿಡಿರ್ಗ (Smd. 52). ಬಿಡಿರಿಂ (142. 166). ಬಿಡಿರ ಕುಡಿ (ಕದಲೆ I). ಬಿಡಿರ ಕದಲೆ (ಕರೀರ, ವಂಶಾಂಕುರ Nn. 136). ಬಿಡಿರ ಗಿಣ್ಣು (ಗ್ರಸ್ತಿ, ಪರ್ವ, ಪರುಸ); ಬಿಡಿರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಗೋರೋಡನ (ತೃತ್ವೀರ, ವಂಶ ರೋಡನ Nr.). ಒಣಗಿದ ಬಿಡಿರ ಮೆಳೆ (Bh. 1, 20, 27). See ಹೆವ್. — ಬಿಡಿರಕ್ಕು = ಬಿಡಿರಕ್ಕು. (ವೈವ Nr.; Bp. 18, 17; Rāv. 5, 110). — ಬಿಡಿರ್-ಟ್ಟು. -ತಟ್ಟು. (Smd. 54). = ಬಿಡಿರುತಟ್ಟು.

ಬಿಡಿರು biddir. 1. = ಬಿಡಿ 1, etc. P. p. ಬಿಡಿರಿ. To be scattered, etc. (J. 13, 47). 2, to throw about, etc. (Bp. 26, 43; J. 15, 31; 18, 21). ಕುಮರಿಯಾ ಜಮರಿಯಾ ಹದಿರರದುಮ್ ಬನ್ನಯ್ಯ; ಜಮರನೇದಾರ ಕುನಿವದು, ದೆಕ್ಕಾಳ ಬಿಡಿರಿ ಪಾಕುವದು (Sp.). See ಮೆಯ್.

ಬಿಡಿರು biddir. 2. = ಬಿಡಿ 2, etc. (My.; Bp. 16, 21). ಗಾಳಿಗೆ ಪನಿಯ್ಯ ಬಿಡಿರು (ಕೀಡಕ Hīā.). ಗಾಳಿಗೊಪದುವ ಬಿಡಿರು (ಕೀಡಕ Mr. 125).

ಬಿಡಿರ್ಚು biddirē. To spread out, to unfold (J. 28, 36); to unharness, to unyoke (ರಥವಮೋಡನ Smd. Db.); to loosen or free one's self. (S'āv. 4, 10. 73. 74).

ಬಿಡು biddi. 1. = ಬಿಡು 2. Tbb. of ಎಫು. (ಚಂದ್ರ, etc., ತತಿ Kk. 44; ಉಪೇಂದ್ರ S'm. 5, 6). — ಬಿಡುಗರ್. -ಕರ್. The moonstone (Rāv. 4, 21; ಬಿಡಿಂಗಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವ ಕಲ್ಲು G.).

ಬಿಡು biddi. 2. = ಬಿಡು 1. (Rāv. 6, after 11, twice). ಅದದ (ಅನೆಯ ಕುಪ್ಪುಣ್ಣಲದ) ನಡು ಬಿಡುವಕ್ಕು (Mr. 154).

ಬಿಡುರ್ biddur. To unloosen, to untie, to unfetter (ಅಪ್ಪುಮಲೆ Smd. Db.; Tē. ಎದುಲು, to shake off).

ಬಿಡುರು bidduru. = ಬಿಡಿ 2, etc. (My.; ವಂಶ, ತ್ವಚಿಸಾರ, ಕ

ಮಾರ, ತ್ವಚಿಸಾರ, ತ್ವಚಿಸಾರ, ಶತಪರ್ವ, ಯವಫಲ, ವೇಣು, ಮಸ್ತಕ, ತೇಜನ S'i. 163; cf. S'k. ಎದುಲು). See ಕಾಗು, ದಿಣ್ಣೆ, ಸಾರೇ. — ಬಿಡುರುಕೊಮ್ಮು. (ಕರೀರ S'i. 140). — ಬಿಡುರುಕೋಲು. A bamboo stick (S'i. 250. 271). — ಬಿಡುರುಗಿಣ್ಣು. A bamboo knot or joint (ಗ್ರಸ್ತಿ, ಪರ್ವ, ಪರುಸ S'i. 163; My.). — ಬಿಡುರುಮೆಳೆ. A bamboo bush (My.). — ಬಿಡುರುಮೊಳೆ. A bamboo shoot (ಕರೀರ S'i. 140; My.). — ಬಿಡುರುಮೊಳೆ. = ಬಿಡುರುಮೊಳೆ. (ಕರೀರ S'i. 140; My.). — ಬಿಡುರುಸೀಲು. (ಶ್ವೇತ S'i. 417).

ಬಿಡುಹು bidduhu. = ಬಿಡುಹು, q. v.

ಬಿಡ್ಡ bidda. 1. = ಬಡ್ಡ, q. v.

ಬಿಡ್ಡ bidda. 2. Tbb. of ಎಫ್. Penetrated, etc. (Abh. P. 3, 184). — ಬಿಡ್ಡಂ (adverbially), so that (the points of the compass) are penetrated (4, 28). — ಬಿಡ್ಡಂ ಪೋಗು. To be penetrated or boled (8, 29). — ಬಿಡ್ಡ ಮ್ಪುರಿ. -ವರಿ. To penetrate into (12, 54).

ಬಿಡ್ಡಣ biddana. = ಬಿಡ್ಡನ, ಬಿಡ್ಡನ 2, (ಬಿಡ್ಡು 1), ಬಿಡ್ಡಣ, (ಬಿಡ್ಡು 1). An invitation to dinner; a banquet, a feasting, an entertainment, a meal (ಅವತರಣ Kk. 26, o. r. ಬಿಡ್ಡನ; ಅವತರಣ S'm. 63, o. r. ಬಿಡ್ಡಣ; T., M. ಎಳೆ, Tē. ಒಲುಡು, to call, to invite; see a. ಬದಾಕ; ಪುತ್ಯ 2; a prey.

ಬಿಡ್ಡನ biddana. = ಬಿಡ್ಡಣ, q. v.

ಬಿಡ್ಡಿ biddi. = ಎಡ್ಡಿ, q. v. ಬಿಡ್ಡಿಗಾ ಪೊದಿಬಿಡರ್ ಮಾನ್ಯದೊಕ್ಕರ್ (Smd. 203 Mq'b.).

ಬಿಡ್ಡಿನ biddina. 1. = ಬಿಡ್ಡುನ. A guest (ಅವೇಶಕ. ಪುಳುಕ, ಆಗನ್ನು, ಅತಿಥಿ Hīā.; Mr. 238; Ūpr. 7, 84; Bp. 29, 7; T. ಎರುನ್ನು, M. ಎರುನ್ನು, Tē. ಎನ್ನು); — a relative by marriage (ಬೀಗ Bbn. 59, o. r. ಬಿಡ್ಡುನ; Bh. 3, 19, 25; 8, 24, 57). ಬಿಡ್ಡಿನ ಬನ್ನು ಪಾಡು, ಮನೆಯೊಡೆಯ ಕೂತು ಹಾಡು (Prv.).

ಬಿಡ್ಡಿನ biddina. 2. = ಬಿಡ್ಡಣ, etc. (Bh. 3, 10, 46).

ಬಿಡ್ಡು biddu. 1. = (ಬಿಡ್ಡಣ), ಬಿಡ್ಡು 1. A banquet, a feasting, a meal (ಅವತರಣ S'm.; Rām. 6, 54, 4; T. ಎರುನ್ನು, M. ಎರುನ್ನು, Tē. ಎನ್ನು; T. ಎದಿವು, ಎದಾ, a festival, holiday); a prey. See ಬಲು.

ಬಿಡ್ಡು biddu. 2. = ಬಿಡ್ಡು 2, ಬಿಡ್ಡು. P. p. of ಬಿಡ್, ಬಿಡ್ 1. ಬೀಡು 1. — ಬಿಡ್ಡಿನ. -ನ. The sun which has set (ಬೀಡುಳ್ ಅದ್ವಿ ಧಾಸ್ತರ Bhn. 59; Grj. 4, 68).

ಬಿಡ್ಡುನ bidduna. = ಬಿಡ್ಡನ, q. v.

ಬಿಡ್ರು biddru. = ಬಿಡುರು, etc. (My.).

ಬಿನದ binada. Tbb. of ಎನೋಡ. (Ūpr. 4, 79; 7, 81; Grj. 2, after 71 & 106). — ಬಿನದವ್ವಡೆ. -ಎವಡೆ. To feel pleasure, to be amused (Rāv. 2, 126).

ಬಿನದಿರು binadīn. Tbb. of ಎನೋದಿಸು. (S'āv. 1, 48; 4, after 17; J. 6, 39; 15, 9). ಮರವಾಯಿದು ಬಿನದಿವುದು (ಕುಳೇಕ S'm.). ಗೋಬ್ಬುಗೋಳ್ ಬಿನದಿಪಾಟಂ (ಎರಲ್, ದಿಂಕು S'm.).

ಬಿಡುಗು binugu. A low, base, mean person (ಪಾಮರ, ನೀಚ, ಎವರ್ಣ, ಪುಕ್ಕತ, ಪುಫಗ್ಗನ, ನಿಹೀನ, ಅವರದ, ಪಾಲ್ಕು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ Nr.; Rām. 5, 8, 58; Bh. 8, 24, 50; My.; cf. ಬಣಗು? T. ಎನ್ನೆ, M. ಎನ್ನೆ, action; sin, evil, pain, misery; malignity, malice). — ಬಿಡುಗುನುಡಿ. Whispering words (ಗುಡುಗುನು Bbn. 43).

ಬಿನ್ನ blind. Tbh. of ಬಿನ್ನ (Smd. 358; ಕಟ್ಟು, ತಿನ್ನಿ, ತಮ್ಮ, etc., ಸೇರಿ Kk. 17, Sm. 54; ಸೇರಿ Sm. 96).

ಬಿನ್ನಿ bindigē. A kind of metal water-vessel (Bp. 12, 34; 47, 13; Si. 309; My.; Mhr. ಬಿನ್ನ; Tē. ಬಿನ್ನ, M. ಎನ್ನ). ಬಿನ್ನಿಗೆ ಒಡದರೆ ಹದ್ದಿಗೆ ನೀರು ಎಲ್ಲಿ? (Prv.).

ಬಿನ್ನು hindu. = ಎನ್ನು. A drop of water or other liquid (ಸು ರಿಪ ಹನಿ Mr. 418); semen virile (C.). 2, a dot, a mark; whitish spots on the body (ಚಿಬ್ಬು, ಪದ್ಮ Mr. 154). 3, a cypher or dot representing the anusvāra (ಅನುಸ್ವಾರ, ಸೂತ್ರ Smd. 19; Mr. 363). See Smd. 19. 25. 47. 126. 127. 128. 138. 151. 184. 198. 203. 205. 206. 236. 238. 248. 250. 257. 370. 371. 400; Kāv. I, 2, 14-16; 110-112; I, 3, 16. 17.

ಬಿನ್ನುಚ್ಚುಕ bindu-čynta. A kind of vičēhittilētra (Kāv. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ಬಿನ್ನುಜಾಲಕ hindu-jāla. = ಎನ್ನುಜಾಲಕ. A mass of dots or spots.

ಬಿನ್ನುಪತನ hindu-patana. Falling of drops. See ಹನಿ.

ಬಿನ್ನುಮುಪ್ಪ hindu-manta. Tbh. of ಬಿನ್ನುಮತ್. Possessing drops, etc.;—having the anusvāra (Smd. 371).

ಬಿನ್ನುಮಾಧವ hindu-mādhava. N. of an idol of Viṣṇu. (My.).

ಬಿನ್ನ binna. 1. Tbh. of ಬಿನ್ನ. (My.).

ಬಿನ್ನ binna. 2. A curtailed form of ಬಿನ್ನಪ. — ಬಿನ್ನ ಮಾಡು. To invite (for dinner, C.). — ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆ. -ಪತ್ತಳೆ. Tbh. of ಎಚ್ಚಾಪನಪತ್ತಳೆ. A letter of respectful communication and petition (Rām. 1, 7, 10; 1, 16, 2; My.). ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆ ಬರದರೆ ಹೊನ್ನ ಬಿನ್ನ ಹಾಗಾಯಿತೇ? (Prv.).

ಬಿನ್ನಗೆ binnaḡē. = ಬಿನ್ನನೆ (Smd. 889). Silently, etc. (ರಕ್ಕಟ, ಬಿನ್ನನೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಕೊ; ಗುಡುಗುಮ್ಮನೆ, ರಕ್ಕಟ, ಬಿನ್ನನೆ, ಮೌನ Kk. 50).

ಬಿನ್ನಣ binnaṇa. = ಬಿನ್ನಣ, ಎನ್ನಣ. Tbh. of ಎಚ್ಚಾಪ (Smd. 354. 364). Knowledge; skill, proficiency, dexterity; ingenuity, art; device (ಹೊಕ್ಕೆಯತನ Bhn. 56). ಅನ್ನವನ್ನು ಇಣುಕುವದು, ನಣಿಯನು ಸುಡಿಯುವದು, ತನ್ನನ್ನೆ ಪರರ ಬಗೆದಡೆ ಕೈ ರಾಸಬಿನ್ನಣವಕ್ಕು (Sp.). See Smd. 167; Ūpr. 5, 78; Ūh. v. 286; Grj. 5, after 76; Bp. 13, 29; 29, 16; Sāv. 4, 10; J. 31, 58. — ಬಿನ್ನಣನ್ನೋದ. -ಎ-ತೋದ. To evince skill (Grj. 2, after 106). — ಬಿನ್ನಣವುಡ. -ಎ-ಪಡ. To obtain or gain skill (Rāv. 5, after 114).

ಬಿನ್ನಣ binnaṇi. Tbh. of ಎಚ್ಚಾಪ. A man who is learned, clever, skillful, proficient, ingenious, deviceful, conversant (ಬಿತ್ತಿಗೆ Ūt. II, 102; ಬಿತ್ತಿಗೆ, ಬರ್ಮಗ Sm. 47; Tē. ಎನ್ನಣ). See ಮಿನ್ನಿನ್ನಣ, ಸಬವನ್ನಣ; Smd. a. ಬಿನ್ನಣ.

ಬಿನ್ನಣಿ binnaṇiga. Tbh. of ಎಚ್ಚಾಪಿಣ. (Ū. Bp. 45, 40).

ಬಿನ್ನನೆ binnaṇē. = ಬಿನ್ನನೆ, q. v. (Ūpr. 8, after 78).

ಬಿನ್ನಪ binnaṇa. = ಬಿನ್ನ 2, ಬಿನ್ನಪ. Tbh. of ಎಚ್ಚಾಪನ (Smd. 354. 366; Tē. ಎನ್ನಪ). Representing, informing; respectful communication or representation; respectful petition. See Smd. 151. 264; Ūpr. 7, after 69; Abh. P. 12, after 51; Bp. 10, 33; 50, 74; 51, 8; Rāv. 5, after 23; J. 5, 44. — ಬಿನ್ನಪಂಗಯ. -ಎ-. To make a respectful representation or humble petition (Rāv. 10, after 5; Sāv. 2, after 2).

ಬಿನ್ನಯಿಸು binnaṇisu. = ಬಿನ್ನಯಿಸು, etc. (Bp. 38, 5).

ಬಿನ್ನಯ್ಯ binnaṇyan. = ಬಿನ್ನಯಿಸು, etc. (Bp. 1, 55; 2, 39; 14, 6; 26, 45; 35, 49; 37, 4; 61, 73; J. 2, 45).

ಬಿನ್ನವಿಸು binnaṇisu. = ಬಿನ್ನಯಿಸು, ಬಿನ್ನಯ್ಯ. Tbh. of ಎಚ್ಚಾಪಿಸು. To communicate or represent respectfully; to petition respectfully (ಎಚ್ಚಾಪನ Smd. Dh.). See Smd. 294; Ūpr. 2, after 62; 3, after 62; 6, after 100; Abh. P. 14, after 59; Bp. 5, 11; 10, 47; 32, 8; 36, 9; 46, 63; 50, 27; 61, 54; Rāv. 5, 125.

ಬಿನ್ನಹ binnaḡa. = ಬಿನ್ನಪ, etc. (Bp. 26, 17; 37, 6; 51, 3; 53, 74; Bb. 1, 8, 16. 59; Rām. 1, 16, 5; My.). ಬಿನ್ನಹ ಬಿನ್ನಹ ಎಡೆಲೆ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡು. = ಬಿನ್ನಪಂಗಯ. (Bh. 1, 8, 32; 3, 13, 15; B. 4, 30).

ಬಿನ್ನಾಣ binnaṇa. = ಬಿನ್ನಣ, etc. (Bh. 1, 7, 49; 1, 8, 69. 71; J. 17, 6; 22, 6. 12; My.; Tē. ಎನ್ನಣ).

ಬಿನ್ನಾಣಗಾತಿ binnaṇa-gāti. A clever woman (My.).

ಬಿನ್ನಾಣಗಾಪ binnaṇa-gāpa. A clever man (My.).

ಬಿನ್ನಾಣ binnaṇi. A clever woman (My.).

ಬಿಪ್ಪಣ bippanḡa. (Smd. 48; 191, o. r. ಬಿಪ್ಪಣ). = ಬಿಪ್ಪಣ. The crying or chirping of birds (ಬಗ್ಗು, ಬರೆ, ಚಪ್ಪರಣ Kk. 42, o. r. ಬಿಪ್ಪಣ; ಬಗ್ಗು, ಚಪ್ಪರಣ 77; ಬಿಜ್ಜೆ, ಒಡಿಪ, ಬಗ್ಗು, ಚಪ್ಪರಣ Sm. 29. 80; ಬಗ್ಗು 84; T. ಎಮ್ಮು to cry; to sound; to weep; ಎದರಿ, a songstress).

ಬಿಬ್ಬಿ bibbi. — ಬಿಬ್ಬಿಬಾಡಯ. = ಬಿಬ್ಬಿಬಾಡಯ್ಯ. (Bp. 56, 47). — ಬಿಬ್ಬಿಬಾಡಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 45; 56 anm.; 56, 1. 10. 14. 25. 80. 40).

ಬಿಬ್ಬಿಣ bibbiṇa. = ಎಚ್ಚಿಣ. Affection of indifference towards a beloved object through pride and conceit.

ಬಿಮ್ಮ bimba. = ಎಮ್ಮ. The disk of the sun or moon; any disk, a ball, hemisphere; any round or disk-like appearance or object (ಸುಪ್ಪತ್ತ, ಅತಿಬಿಟ್ಟು Nn. 69; ಚಿಟುಕು Mr. 380). 2, a looking-glass, a mirror. 3, a reflected form, a reflection; an image, a picture (ಪ್ರತಿರೂಪ 69; see ಬಸ). 4, a rain-bow (ಇನ್ನಿಬಾಪ, ಇನ್ನಿನ ಬಿಲ್ಲು 69). 5, a ray (ಮಯೂಖ, ಕರಣ 69). 6, the sky (ನಪ್ಪ, ಆಕಾಶ 69). 7, rain (ವೃಷ್ಟಿ, ಮದ್ದ 69). 8, cloth (ಅಂಬರ, ವಸ್ತ್ರ 69). 9, the fruit of Momordica monodelpha Roxb. of a bright-red colour (ಬಿಬ್ಬಿಕೆ, ತೊಣ್ಣೆ, ತೊಣ್ಣೆಯನ್ನು 69; ಒಪ್ಪ, ತೊಣ್ಣೆ, ಪುಣ್ಣಿಕೆ Mr. 127). 10, a lizard.

ಬಿಮ್ಮಧರ bimba-adhara. A lip red like the bimba fruit (Kāv. V, 947). — ಬಿಮ್ಮಧರ. A red-lipped woman (Grj. 10, 45).

ಬಿಮ್ಮಧರನಾ bimba-dhara-sthāna. The place of Bimbā-dhara. ಬಿನ್ನಿವಿವಿವಿ ಬಿಮ್ಮಧರನಾ ನಮಂ (Smd. 886).

ಬಿಮ್ಮ bimbi. = ಎಮ್ಮ. A plant bearing a bright-red gourd, Momordica monodelpha Roxb.

ಬಿಮ್ಮಿಕೆ himhikē = ಎಮ್ಮಿಕೆ. Momordica monodelpha Roxb. (ಬಿಮ್ಮ, ತೊಣ್ಣೆ Nn. 69).

ಬಿಮ್ಮಿಸು himbisu. To be reflected or mirrored (Bp. 5, 23; 6, 22; Sāv. 2, 31).

ಬಿಮ್ಮ bimbi. ಬಿಮ್ಮ. = ಬಿಮ್ಮ. 2, N. of women.

ಬಿಮ್ಮಿಣ bimbi-ṇaṇi. A woman with lips as red as a Momordica fruit. (My.).

ಬಿಮ್ಮಗೆ bimmaḡē. (fr. ಬಿಮ್, or ಬಿಮಿ 1). = ಬಿಮ್ಮನೆ. Firmly, tightly (as in seizing, tying, embracing, standing, etc., My.), loudly (as in calling, My.), powerfully (as in beating, My.).

ದಿಮ್ಮಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ಹಮ್ಮು ಹೋಗದೇ?—ಹಮ್ಮಗೆ ಉಡಿಸಿ, ದಿಮ್ಮಗೆ ಕಟ್ಟಿದ (Prva.).

ದಿಮ್ಮನಿಸಿ himmanisi. A pregnant woman (My.).

ದಿಮ್ಮನೆ himmanē. = ಬಿಮ್ಮನೆ. (My.). ದಿಮ್ಮನೆ ಬಿಗಿಯ ಬೇಡ, ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬೇಡ, ಬೇಸಾದವನ್ನು ದಿನ ವಾಡ್ಯೋನು (Prv.). See Prv. 2. ಮುಡುಕ.

ದಿಮ್ಮು himmu. (= ಬಿಮ್ಮು, or fr. ಬಿಮ್ಮು 1). Largeness, greatness (Bh. 1, 13, 46); pride. — ದಿಮ್ಮದ. — ಅದ್. Pride to abate or go away (Bp. 32, 36). — ದಿಮ್ಮಗಿಡು. — ಕೆಡು = ದಿಮ್ಮದ. (Bp. 56, 43).

ಬಿಯು biya. = ಬಿಜ, etc. — ಬಿಯಂಗಿಯ. = ಬಿಜಯಂಗಿಯ, q. v. ಬಿಯದ biyada. (Smd. 25). Tbb. of ವ್ಯಾಧ (Smd. 337; Ūt. II, 35; ಅದಗುರಿ, ಬಿಲ್ಲ, ವ್ಯಾಧ Kk. 39; Bp. 34, 2; Rāv. 5, after 80; 5, 85; see ಕಾದ್ಯಯದ). — ಬಿಯದವಳ. — ಬೆವ. A woman of the bunter-coast (Sāv. 3, after 28).

ಬಿಯದಿ biyadi. Tbb. of ವ್ಯಾಧ (Smd. 337).

ಬಿಯದ biyasa. Tbb. of ವ್ಯಾಸ. — ಬಿಯದವಸ್ತ್ರ. = ವ್ಯಾಸ. A Vyāsa's band (Bp. 6, 21).

ಬಿಯದಂಗ biyasaṅga. Tbb. of ವ್ಯಾಸಂಗ (Smd. 337).

ಬಿಯಳ biyala. (Smd. 25). Tbb. of ವ್ಯಾಲ (337). — ಬಿಯಳ ಕಬಳ. Śiva (Bp. 27, 46).

ಬಿಯ್ಯ biyya. = ಬೀಯ. Tbb. of ವ್ಯಯ. (Bp. 42, 9).

ಬಿಯ್ಯಗ biyyaga. 1. (fr. ಬಿಗ 1). = ಬೀಗ 1. A lock (ಃ, ಅರ್ಗಲ Nn. 116; ಗೃಹಬಂಧನ Mr. 191; Bp. 12, 10; 43, 46; Bh. 3, 17, 28).

ಬಿಯ್ಯಗ biyyaga. 2. = ಬೀಗ 2. (Rām. 1, 16, 17).

ಬಿರ bira. = ಬಿರಿ 2, ಬಿರು 1. Short P. p. of ಬಿರಿ 1, in ಬಿರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬಿರಕು biraku. = ಬಿರಿಕು, etc. (My.).

ಬಿರತು biratu. = ಬಿರದು, ಬಿರಿತು, ಬಿರದು. P. p. of ಬಿರಿ 1 (My.; Si. 314).

ಬಿರದು biradu. = ಬಿರತು, etc. (My.).

ಬಿರಯ biraya. Tbb. of ವಿರಹ.

ಬಿರಯ biyayi. Tbb. of ವಿರಹ. (Ūpr. 4, 33, 34; 7, 44, 53; Rāv. 5, 34). ಬಿರಯಗೆ (Smd. 16 Mdb.). ಬಿರಯಗರ ಸುಯ್ಯಳ (119).

ಬಿರಯಸು birayisu. Tbb. of ವಿರಹಸು. To be separated from, etc. (Ūpr. 8, 29).

ಬಿರವು biravu. = ಬಿರವ. A fissure, a crack (My.). ಬಿರವು ಬಿಟ್ಟು (My.).

ಬಿರಹ biraha. = ವಿರಹ.

ಬಿರಹಿ birabi. = ವಿರಹಿ (Ūt. II, 88).

ಬಿರಾನೆ birāṇē. A grain, as of gunpowder (My.; Mhr. ಬಿರಾನಾ).

ಬಿರಾದಾರಿ birādāri. A band (of peons, etc., of men in general), a company, a herd (My.; Br.; H.).

ಬಿರಾಮಣಿ birāmaṇa. Tbb. of ವ್ರಾಹ್ಮಣ. (My.).

ಬಿರಿ biri. 1. To burst; to be rent asunder, to burst open, to split open, to part asunder, to separate, to crack;—to break away, to escape from restraint;—to burst forth, as tears;—to break forth, to expand, to open,

to blossom, to blow (ಸ್ಫುಟನ Smd. Dh.; My.; Tē., T., M. ಎರಿ). P. ps. ಬಿರು (Ūpr. 1, 103), ಬಿರು (Rām. 5, 8, 74), ಬಿರದು, ಬಿರತು. ಹಿಳ್ಳಿ ಬಿರುದು (Smd. 1). ಬಿರುದು (ಬೀರು Kk. 67). 3rd pers. sing. imperfect ಬಿರಿಯಿತು, ಬಿರಿದಿತು, ಬಿರಿದಿತು (My.). See Bp. 2, 15; 9, 8; 20, 11; 50, 17; 52, 18; 57, 30, 60; 59, 58; 61, 39; Rāv. 5, 53, 41, 46; Ū. Bp. 4, 7; J. 1, 1; 2, 65; 4, 26; ಅರೆವಿರಿ, ಇರಿವಿರಿ; Prv. 2. ಕಿಮ್ಮಿ.

ಬಿರಿ biri. 2. = ಬಿರ, etc. P. p. of ಬಿರಿ 1, in ಬಿರಿ ಬಿರು (Bp. 16, 5; Rām. 5, 8, 89).

ಬಿರಿ biri. 3. = ಬಿರು 2. Bursting; opening, etc.; a fissure, a crack (ಬಿರ್ಕು Ūt. I, 48). See ಕೋಟಿವಿರಿ. — ಬಿರಿಮುಗುಳ. = ಬಿರುಮುಗುಳ. An opening, or opened, flower-bud (Bp. 22, 9; Rāv. 4, after 14; 10, after 31; J. 11, 9). ಬಿರಿಮುಗುಳ ಬಣ್ಣ (ಮಧು Mr. 509).

ಬಿರಿಕು biriku. = ಬಿರಕು, ಬಿರುಕು, ಬಿರ್ಕು. A cleft, a fissure, a crack (My.; see o. r. a. ಬಿಡಿಕು).

ಬಿರಿತು biritu. P. p. of ಬಿರಿ 1. (My.).

ಬಿರಿದು biridu. = ಬಿರುದ, ಬಿರುದು. Tbb. of ವಿರುದ. Panegyric, praise (Bp. 35, 53; 50, 16; Ū. Bp. 11, 11; Rāv. 6, after 11). 2, an honorary distinctive mark, a badge of honour (Bp. 47, 2; 60, 61; Rāv. 6, after 11). 3, distinction: developed power, valour (Bp. 23, 26). ಬಿರಿದಿನ ಬಳಿ (ಕಡ್ಡದ Kk. 75). ಬಿರಿದಿನ ಹಾಕ (ತೊಡರ 67). — ಬಿರಿದ. — ಅ 3. = ಬಿರುದ. A man of distinction, a brave, valourous man (Bh. 8, 3, 4). — ಬಿರಿದಂಕ. — ಅಂಕ. A man marked with badges of honour (Sā. in B. 5, 50). Cf. ಬಿರುದಂಕ. — ಬಿರಿದಿನಾಳ. — ಅಳ. A man of distinction (Bp. 36, 26). — ಬಿರಿದುಜಾಸು. A panegyric (Bh. 1, 8, 1).

ಬಿರು biru. 1. = ಬಿರ, in ಬಿರು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಬಿರು biru. 2. = ಬಿರಿ 3. — ಬಿರುಮುಗುಳ. = ಬಿರಿಮುಗುಳ. (J. 15, 24; 18, 23). — ಬಿರುಕುರಿ. The being (partly) untwisted (Bp. 47, 30).

ಬಿರುಕು biruku. = ಬಿರಿಕು, etc. (ಬೀರು Kk. 67, o. r. ಬಿರುದು; My.). ಹಾದುಗೋಡೆಯ ಬಿರುಕುಗಳು (B. 2, 2; 3, 27).

ಬಿರುದ biruda. = ಬಿರುದು, etc., ವಿರುದ.

ಬಿರುದಕ್ಕಂಬಲೆ biruda-ṣpīṅkhalē. A chain, or another badge, of honour (ತೊಡರ Smd. Db.).

ಬಿರುದಾವಳಿ biruda-āvali. A line or number of distinctions (J. 2, 67): an enumeration of distinctions or marks of distinctions (Smd. 207).

ಬಿರುದು birudu. = ಬಿರುದು, etc. (My.; Tē.; T., M. ವಿರುದು; ಪಂ ವರ್ಕ Si. 466; see ಅಭಿಜನ). ಬಿರುದಿಂಗ (Smd. 307). ಬಿರುದಿನ ಬಳಿ (ಕಡ್ಡದ Smd. II; Smd. 40). ಬಿರುದಿನ ಹಾಕ (ತೊಡರ Smd. 51). ಬಿರುದಿನ ತೊಡರ (Rāv. 6, after 11). See Bp. 37, 60; 46, 46; Rāv. 6, after 11; J. 2, 28; B. 4, 5. ಬಿರುದಿನ ಹಾಕ (Ūrj. 2, after 106). — ಬಿರುದ. = ಬಿರಿದ. (Bh. 6, 2, 4; T., M. ವಿರುದ). ಬಿರುದರ ಕರುಳಂ ಕೊಡೆ ಕೊಡೆದು (Smd. 27). ಬಿರುದರ್ಗ ಬಿರುದರ್ ಸಣಿಸುವರ್ (159). — ಬಿರುದಂಕ. — ಅಂಕ. = ಬಿರುದು (Ūpr. 7, 43).

ಬಿರುವು biruvu. = ಬಿರವ. (My.).

ದಿವಿಡ birāḍē. (ಬಿರಡೆ). A peg or screw to tighten the strings of musical instruments; a stopple of wood, metal, etc., a cork (My.; Si. 63; Tē. ಬಿರಡಾ).

ಬಿರಿನೆ biranē. = ಬಿರಾನೆ. Swiftly, quickly (My.).

ಬಿರಿಸ birisa. = ಬಿರಿಸು, etc. — ಬಿರಿಸುಗೂಡಲು. — ಕೂಡಲು. Rough hair (B. 5, 255).

ಬಿರಿಸು birasu. = ಬಿರಿಸು q. v., etc. Hardness, firmness (as of sweetmeats, boiled rice, metals, or of soil, My.; B. 4, 125); roughness, coarseness; harshness (My.);—briskness, swiftness (My.). 2, = ಬಿರು 1, whirring: what whirs: a rocket, a cracker (My.; T. ಎರಲು, Tē. ಬಿರುಸು). — ಬಿರುಸುಗೂಡಲು. = ಬಿರುಸುಗೂಡಲು. (B. 5, 255; My.). — ಬಿರುಸುಬಟ್ಟೆ. Coarse cloth (My.). — ಬಿರುಸುಮಾತು. A harsh word (My.). — ಬಿರುಸುಹುಲ್ಲು. Coarse grass (B. 3, 48; My.).

ಬಿರಿಸಾನೆ birānē. = ಬಿರಿನೆ. (My.; Tē.).

ಬಿರಿಸು biri. = ಬಿರು 1. Firmness, etc. 2, tightness: fastening, as a door by means of a piece of wood that on the inside is put across it: the wood itself (My.; Tē. ಬಿಟ್ಟು; T. ಎರ, ವೆರ, to be narrow, straitened, pressed). — ಬಿರ ಕಟ್ಟು. To fasten (a door) by means of the biri (My.). — ಬಿರ ಗಾಳಿ = ಬಿರುಗಾಳಿ. (B. 5, 128; G. 542). — ಬಿರದನಿ. = ಬಿರುದನಿ. (Rām. 6, 11, 16). — ಬಿರದಗ್ಗ. A rope to secure a door by means of the biri (My.). — ಬಿರ ಹಾಕು. = ಬಿರ ಕಟ್ಟು. (My.).

ಬಿರಿಸು birisu. = ಬಿರಿಸು, ಬಿರಿಸು q. v., ಬಿರುಸು. (ಚಿಟ್ಟು Bhn. 36; My.; T. ಎರೈ, M. ಎರೈ, to grow stiff, as from cold, to grow thick or compact). ಬಿರಿಸುಮದು (ಪರುಷ, ಶುಕ್ರ Nr.). ಬಿರಿಸಿನ ಹೆದ್ದಾರಿ (ಶಾಸ್ತ್ರ, ಎಪಮಾನ್ವ Nu. 106, o. r. ಬಿರಿಸಿನ). ತಮಿಳುಬಿಟ್ಟು ಬಿರಿಸು, ಬಿರಿಸುಬಿಟ್ಟು ಹುರಿಯು (Prv.). See Bp. 28, 26; 37, 15; 40, 24, 60; 52, 9, 11; Rām. 4, 6, 7. — ಬಿರಿಸಿನವ. — ಅವ. A rough, cruel man (ಕೃತಿ ರಾಮ, ನೃಕಂಶ Mr. 235). — ಬಿರಿಸುಕೂಡಲು. = ಬಿರುಸುಗೂಡಲು. (B. 3, 99).

ಬಿರು biru. 1. (fr. ಚಿಟ್ಟು ಕೆಂದ. 218). = ಬಿರ. Hardness, firmness (Tē. ಬಿಟ್ಟು);—roughness; rudeness; vehemence;—swiftness (Tē.; T. ವೆರ);—whirring (ಬಿಟ್ಟು ರೆ. I, 29; T. ಎರೈನೆ, to whirl in the air);—rudely (Ahh. P. 8, 29). — ಬಿರುಗಲ್. — ಕಲ್. A firm, strong stone (V. 9, 106). — ಬಿರುಗಡಲೆ. — ಕಡಲೆ. A loud-sounding horn (Bp. 50, 17; 56, 17). — ಬಿರುಗಾಳಿ. (ಕೆಂದ. 218). A strong or high wind, a gale, a hurricane (ಪ್ರಕೃತ ಮನ, ಮಹಾವಾತ G.). ಬಿರುಸು ಬಿರುಗಾಳಿ (ಕೆಂದ. 219 Mdh.). ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ಸರಿಗೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). See ರೆ. 4, 16; Bp. 22, 8; 45, 31; V. 39, 17; J. 4, 10; 8, 32; B. 4, 223. — ಬಿರುಗೋಲ. — ಕೋಲ. A strong stick, a club (Bh. 7, 10, 17). — ಬಿರುದನಿ. A harsh, disagreeable sound (J. 31, 55). — ಬಿರುನಡೆ. A brisk, quick walk (Bp. 34, 36; ಭಾರತಕ Si. 274, see ಭರವಾನ್ವ). — ಬಿರುನುಡಿ. A harsh, unkind, abusive word or speech (Bp. 24, 12; Rām. 3, 4, 21; J. 17, 56). ಹೀನಮಾನವರ ಬಿರುನುಡಿಗೆ ಸತ್ಯದ ಪ್ರಾಸುಯುಜನ? (Sp.). — ಬಿರುನೋಟ. An unkind look (ಅದ್ವೈತ Si. 74; My.). — ಬಿರು ಬಿರ. (—ಎರ). A rough manner (ಕೆಂದ. 218 Mdh., o. rs. — ಬರ, — ಬರ). — ಬಿರುಮೊರೆ. A firm, hard breast (J. 16, 41). — ಬಿರುವಡೆ. — ವಡೆ. (ಕೆಂದ. 218). A brisk, etc. force. — ಬಿರುವರ. — ವರ. 1. To run swiftly (Bh. 7, 4, 31). — ಬಿರುವರ.

— ವರ. 2. A swift run. — ಬಿರುವರವರ. — ವರ. To run very swiftly (Ahh. P. 4, 107). — ಬಿರುವರ. — ವರ. A heavy rain (Grj. 3, 61; J. 12, 20; 27, 41). — ಬಿರುವಾತು. — ವಾತು. = ಬಿರುನುಡಿ. (V. 18, 11). — ಬಿರುನಿಸಿಲ್. — ಬಿಸಿಲ್. Excessive heat of the sun (Rāv. 5, 73; ಕೆವ. 3, after 35). — ಬಿರುವೆಲರ್. — ಎಲರ್. = ಬಿರುಗಾಳಿ. (J. 25, 27). — ಬಿರುವಾಯ್ಲು. — ವಾಯ್ಲು. (ಕೆಂದ. 218). A severe blow or stroke (Rāv. 3, 105). — ಬಿರುಸರಳ. A swift arrow (J. 12, 31; 27, 38). — ಬಿರುಹೊಯಲು. = ಬಿರುವಾಯ್ಲು. (Bp. 52, 15). — ಬಿರುಹೊಯ್ಲು. = ಬಿರುಹೊಯಲು. (Bh. 2, 2, 104).

ಬಿರು biru. 2. To become stiff; to be astounded (cf. ಬೆರ). P. p. ಬಿರುತು (ರೆ. 4, 15; Ahh. P. 10, after 136; 14, 184).

ಬಿರುಬು birubu. = ಬಿರುಬು, ಬಿರುಬು. Hardness, firmness, (compactness); vehemence; violence, etc. (ಚಿಟ್ಟು Kk. 60, o. r. ಬಿರುಬು; Rām. 6, 47, 3; ಕೆವ. 2, 66; J. 5, 48). ಬಿರುಬಿನಗ್ಗದ ಸೋನೆ (Rām. 3, 6, 9). — ಬಿರುಬುನಾಲಗೆ. A violent, fierce tongue (Bh. 6, 4, 36).

ಬಿರುವು biruvu. = ಬಿರುಬು, q. v.

ಬಿರುಸು birusu. = ಬಿರಿಸು, etc. (My.; Tē.). ಅಕ್ಕಿರಡದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಿರುಸು (B. 3, 115). ಬಿಟ್ಟು ವೆ ಸೀಸಕ್ಕಿತ್ತ ಬಿರುಸು (4, 106). ಸೀ ಕುಡಿ. — ಬಿರುಸುಕೂಡಲು. = ಬಿರುಸುಕೂಡಲು. (B. 3, 30). — ಬಿರುಸುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To prepare a rocket (ಕೆವ. 2, after 42). — ಬಿರುಸುಗೂಡಲು. = ಬಿರುಸುಕೂಡಲು. (B. 4, 191). — ಬಿರುಸುನುಡಿ. Harsh, contumelious language (ನಿಪುರ, ಪರುಷ Nr.). — ಬಿರುಸುಮಾತು. Rough, or stiff, whisks (B. 4, 35).

ಬಿರುಹು biruhu. = ಬಿರುಬು, etc. (Bp. 44, 9).

ಬಿರುನೆ biranē. An imitative sound used in the wind's blowing strongly (My.).

ಬಿರ್ಕು birku. = ಬಿರಿಕು, etc. (My.).

ಬಿರ್ಕು birku. 1. = ಬಿಟ್ಟು 1. To loosen, to disunite, etc. (ಎಥನ ಕೆಂದ. Dh.; ರೆ. v. 19; Bp. 3, 36; Rāv. 5, after 114). 2, to be disunited, etc.; to open (ರೆ. 6, after 106; Grj. 9, after 65, twice; V. 23, after 11).

ಬಿರ್ಕು birku. 2. = ಬಿಟ್ಟು 2. (ಬೇರ್ಪಡೆ ಧಾಪ ರೆ. I, 24; ರೆ. I, 48). — ಬಿರ್ಕುವರೆ. — ವರೆ. A kind of net (Rāv. 5, after 114).

ಬಿರ್ದಣ birdana. = ಬಿರ್ದಣ, q. v.

ಬಿರ್ದು birdu. 1. (ಕೆಂದ. 49). = ಬಿರ್ದು 1. (ರೆ. 4, 41; Ahh. P. 15, 10; V. 37, after 10). ಈ ಎದ್ದಾಧರಸ್ಯಮಂ ನಿಮಿಷದಿಂ ಪರ್ವಿಂಗೆ ಬಿರ್ದಕ್ಕುಂ (Ahh. P. 9, 56).

ಬಿರ್ದು birdu. 2. = ಬಿರ್ದು 2, ಬಿರ್ದು (of which it is a later form). ಬಿರ್ದುಮ (ಪ್ರಸ್ತ, ಧ್ವಸ್ತ, ಭ್ರಷ್ಟ, etc. Nr.; ಪಡರಿಟ್ಟು ರೆ. II, 21; ಪನ್ನ, ಪತಿತ Mr. 449). See ರೆ. 4, 40; 5, 5, 37; Ahh. P. 13, 77; Bp. 13, 6; 23, 38; 40, 33; 49, 10; 52, 34; 56, 53; ಕೆಡ್ಕು ಬಿರ್ದು, ಕಟ್ಟು, ಪಲ್ಲಟಿಬಿರ್ದು.

ಬಿರ್ದಣ birpanda. = ಬಿರ್ದಣ, q. v.

ಬಿಲ್ bil. 1. = ಬಿಲಿ 1. To sell (ಎತ್ತಯ ಕೆಂದ. Dh.; M. ಎರ, T. ಎರ, Tē. ಎಲುತು; see ಬೆಲೆ); to buy (Tē.; see ರೆ. 1).

ಬಿಲ್ bil. 2. (ಕೆಂದ. 58). = ಬಿಲು, ಬಿಲ್ಲು. A bow (ಕೋರ ಕೆಂದ. Dh., ಕೆ. 107; ಅಸ್ತ, ಧನುಸ್, ಕೋರಣ್ಣ, ಪಾಪ, etc. HIA.; see Mr. s. ಶೋಧ; ಕಾಮುಕ Nu. 63; T., M. ಎರ).

ಬಿಲ್ಲ ದನ (ಎಸ್ಕಾರಿ); ಬಿಲ್ಲ ತಿರು (ಮೌರ್ವಿ, ಜ್ಯಾ, ಸಿಂಜನಿ, ಗುಣ, ಜೀವಿ); ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪ (ಕಾರ್ತುಕಕೋಟಿ, ಅಖನಿ); ಬಿಲ್ಲ ಎಡ್ಡೆಯಂ ಬಿಲ್ಲವನು (ಕೃತಕಪುಷ್ಪ Hk.). ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ (ಸಿಂಜನಿ); ಬಿಲ್ಲ ಜೀವೋದಯ ಧ್ವನಿ (ಎಸ್ಕಾರಿ Nr.). ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪ (ಕೋಟಿ, ಜಾವದ ಅನ್ಯ Nn. 48). ಬಿಲ್ಲ ನವ (ಮುಪ್ಪ Mr. 294). ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿ (ತಿರು, ತಿರ್ಪ Kk. 39). ಬಿಲ್ಲೆ (Smd. 139). ಬಿಲ್ಲನದಂ or ಬಿಲ್ಲನದಂ (144). ಬರ್ಕೆಯ್ ಬಿಲ್ಲ ಮುಮ್ಮುಮಂ (79). ಪೂವನ ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪನೊಡೆದೇದಾಸಿ ತಾವರೆ ನೂಲ ನಾರಿಯಂ, ಜೀವದೇಯ್ತು (66. 139). ಕೆಲದೊಳ್ ಒಕ್ಕ ಬಿಲ್ಲ ಸರಳಳ್ (R&v. 5, after 10). See Öpr. 1, 106; 4, 45; ಇನ್ನಿರ ಎಲ್, ಇಂಗೋಲ್ವಿಲ್ಲ, ಕುದಿವಿಲ್ಲ, ಪದವಿಲ್, ಬಿಟ್ಟಿವಿಲ್ಲ, ಮಿದಿವಿಲ್, etc. 2, the measure of a bow (Abh. P. 1, 62. 67. 68). — ಬಿಡ್ಡೋಲ್ ಕೆ. — ಕೋಲ್ ತಳೆ. To take a bow and arrows (R&gh. 17, 70). — ಬಿಡ್ಡೊದು. — ಕೊಡು. To give a bow (J. 20, 41). — ಬಿಡ್ಡೊಳ್. The notched extremity of a bow (V. 87, 111). — ಬಿಡ್ಡೊಳ್. — ಕೊಳ್. To take a bow (J. 8, 29). ಗಾಣ್ಣಿವಿ ಬಿಡ್ಡೊಳ್ (Smd. 200). — ಬಿಡ್ಡಾಣಿ. Skill in archery. ದೋಣಿಗಂ ನಿನಗಂ ಬಿಡ್ಡಾಣಿಯದು ಸಕ್ಕಸಮನೆ (Smd. 150, o. r. ಸಕ್ಕಸಮ). — ಬಿಲ್ಲನಿ. The sound of a bow (J. 28, 50). — ಬಿಲ್ಲುಮ. — ತಿರುಮ. A bow-string (ಗುಣ Mr. 501; J. 4, 26; 16, 14; 20, 8. 43). — ಬಿಲ್ಲುದು. A bow-length (Abh. P. 1, 67). — ಬಿಲ್ಲುನಿ. — ಬಿಲ್ಲಾಣಿ. (S&v. 4, after 52). — ಬಿಲ್ಲ. — ಅ. A bow-man, a Bôdâ (ಬೇಡ Æt. I, 93; ಬೇಡ, ಬಿಯದ, ತಬರ Smd. 82; ಬಿಯದ, ಅದುಗುರಿ Kk. 39; Grj. 8, 37; cf. ಫಿಲ್ಲ). ಬಿಲ್ಲಮೊತ್ತ (Bp. 59, 53). — ಬಿಲ್ಲನಿ. — ಅಣಿ. A force of archers (Abh. P. 18, 39. 48). — ಬಿಲ್ಲನರ. — ಅನ್ನರ. The measure of a bow (J. 14, 12). — ಬಿಲ್ಲಾಳ್. — ಆಳ್. An archer (ಧನ್ಯ, ಧನುಷ್ಠ, etc. Nr.). — ಬಿಲ್ಲಾಳ್ವನ. — ಆಳ್ವನ. — ಬಿಲ್ಲಾಣಿ. (S&v. 4, 49). — ಬಿಲ್ಲೆಸಿಗೆ. — ಎಸಿಗೆ. A bow-shot; the distance of a bow-shot. ಇನ್ನೊಂದು ಬಿಲ್ಲೆಸಿಗೆ ದೂರವು (Sl. 285). — ಬಿಲ್ಲೆ. — ಪಡೆ. — ಬಿಲ್ಲೆ. (Abh. P. 9, 61; 13, 44. 47). — ಬಿಲ್ಲೆ. — ಬಿಲ್ಲೆ. — ಬಿಲ್ಲೆ. (Abh. P. 8, 151). — ಬಿಲ್ಲೆ. — ಪಡೆ. To seize a bow (J. 25, 44; 28, 52). — ಬಿಲ್ಲೆ. — ಪಡೆ. A bow-string (J. 7, 41).

ಬಿಲ bila. (One of the *latsamas* Smd. 884; Kk. 95; Smd. 77). = ಬಿಲ. A hole (as of a mouse, snake, wild beast, etc.), a hollow, a cavity; a gap, a chasm; an opening, an outlet. ಬಿಲನಂ (Smd. 130). See ಪೋರ್.

ಬಿಲಕನ್ನೆ bila-kannô. A female elf (Bp. 19, 89).

ಬಿಲದಾನ್ವರ bila-dvâra. (Smd. 386; Kk. 99). The month of a hole or hollow passage.

ಬಿಲಸಗ bila-sagga. (Tbh. of ಬಿಲಸರ್ಗ). (Smd. 386, o. r. -ಸರ್ಗ; Kk. 98).

ಬಿಲಸರ್ಗ bila-sarga. = ಬಿಲಸರ್ಗ, q. v. Quitting a hole. 2, a subterraneous passage (My.).

ಬಿಲಾರ bilâra. The Coromandel ebony-tree, *Diospyros melanoxylon* Roxb. (St. & Pl.). Cf. ಬಿಲ್ವರ, etc.

ಬಿಲಿ bili. 1. = ಬಿಲಿ. To sell;—to buy (Bp. 28, 8. 10. 13. 14. 17. 21). P. p. ಬಿಲಿತು.

ಬಿಲಿ bili. 2. = ಬಿಲಿತು, ಬಿಲಿ. P. p. of ಬಿಲಿ. — ಬಿಲಿತು. = ಬಿಲಿತು ಕೊಡ್ತು ಬರ್. (Bp. 28, 21. 23).

ಬಿಲಿ bili. 3. = ಬಿಲಿ. (Bp. 60, 14).

ಬಿಲಿ bili. 4. A small tree with red flowers, *Rhododendron arboreum* Smith (St. & Pl.).

ಬಿಲಿಮ್ಬಿ bilimbi. The Bilimbi tree, *Averrhoa*

bilimbi Lin. (St. & Pl.; T. ಪಿಲಿಂಜ, ಪಿಲಿಮ್ಬ; M. ಪಿಲಿಮ್ಬ, ಎಲಿಮ್ಬ).

ಬಿಲು bilu. = ಬಿಲಿ 2, etc. (Bp. 4, 26; 61, 25; T&v. ಎಲು). — ಬಿಲುಗೋಳ್. — ಕೋಳ್. = ಬಿಲ್ಲೋಳ್. (Bh. 6, 4, 103). — ಬಿಲುಗೋರ್. — ಕೋರ್. = ಬಿಲುಸರಳು. (Bh. 6, 4, 107). — ಬಿಲುಕಾರ. A man skilled in archery (R&M. 3, 6, 12). — ಬಿಲುಕಿಂಕಾರ. The twang of a bow-string (Bh. 8, 23, 4). — ಬಿಲುಧನಿ. The sound of a bow (Bh. 8, 23, 9). — ಬಿಲುಮಿರುಮು. — ತಿರುಮ. A bow-string (Bh. 8, 23, 32). — ಬಿಲುಮಕ್ಕ. Archery (Bh. 1, 8, 13). — ಬಿಲುಸರಳು. A bow and arrows (Bh. 3, 13, 22).

ಬಿಲುಗಾರಿ bilu-gâra. = ಬಿಲ್ಲುಗಾರ, ಬಿಲ್ಲುಗಾರ. A bowman, an archer (ಧನ್ಯ, ಧನುಷ್ಠ, ನಿಷಂಗ, etc. Nr.; Bh. 1, 7, 5; Si. 271. 288). See ಅಲರುಬಿಲುಗಾರ.

ಬಿಲೇಶಯ ಬಿಲೆ-ಶಯ. Any animal living in holes: a snake, a rat; a hare.

ಬಿಲಾಡಿ bil-gâra. = ಬಿಲುಗಾರ. (R&v. 6, 46).

ಬಿಲಾಡಿಶನ bil-gâratana. Archery (J. 22, 12. 38).

ಬಿಲ್ಲತ್ತಿ bilpatrê. Tbh. of ಬಿಲ್ಲವತ್ತಿ. (My.; see Prv. s. ಬತ್ತಿ ದೇವ).

ಬಿಲ್ಲ billa. N. of a plant (ಸಿಕ್ಕಿಲೆ Si. 484; T&v. ಬಿಲ್ಲು. the satin-wood tree,—the wood resembles box,—*Swietenia chloroxylon* Roxb.).

ಬಿಲ್ಲ billa. Tbh. of ಬಿಲ್ಲ. (ಬಿಲ್ಲವತ್ತಿ Æt. I, 93). — ಬಿಲ್ಲವತ್ತಿ. = ಬಿಲ್ಲತ್ತಿ. (My.).

ಬಿಲ್ಲಿ billi. The eyebrow (ಪುಟ್ಟು, ಧನ್ಯ Mr. 317).

ಬಿಲ್ಲು billu. = ಬಿಲಿ 2, etc. (ಧನು Nn. 72; C.; T&v. ಎಲ್ಲು). ಮಹಾದೇವನ ಬಿಲ್ಲು (ಪಿಣಾಳ, ಅಳಗದ); ನಾರಾಯಣನ ಬಿಲ್ಲು (ಕಾಫಿ); ಇನ್ನನ ಬಿಲ್ಲು (ಮುಖರೋಪಿತ Hk.). ಬಿಲ್ಲಿನ ಕೊಪ್ಪ (ಅಖನಿ Nr.). ಇನ್ನನ ಬಿಲ್ಲು (ಇನ್ನಪಾಪ Nn. 69). ಬಿಲ್ಲಿಗೆ (Sl. 76). ಬಿಲ್ಲಿಗೆ (Mr. 293). ಬಿಲ್ಲಾದರೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಪ್ಪೊಕ್ಕೆ ಅದೀತೇ (Prv.). See Sl. 287. 288. 415. — ಬಿಲ್ಲುಮ. — ಅಮ. A bow-man. 2, a man of the toddy-drawer caste (Ta.). ದೊಮ್ಮರ ಸಾವು ಗಣಿಯ ಮೇಲೆ, ಬಿಲ್ಲವರ ಸಾವು ಮರದ ಮೇಲೆ (Prv.). — ಬಿಲ್ಲ ಹಾವು. = ಬಿಲ್ಲದಾಹಾವು. (S. Mhr.). — ಬಿಲ್ಲದಾಹಾವು. N. of a long, green venomous snake, living in trees (My.).

ಬಿಲ್ಲುಗಾರಿ bilu-gâra. = ಬಿಲುಗಾರ, etc. (My.).

ಬಿಲ್ಲೆ billê. A circular object, a round plate of metal, etc.; the breast-plate of a belt, as of a peon (My.; T&v. T. ಪಿಲ್ಲೆ, ಎಲ್ಲೆ; M. ಎಲ್ಲೆ; Mhr., H. ಬಿಲ್ಲಾ). ಗನ್ನದ ಬಿಲ್ಲೆ (ಗಾತ್ರಾ ನುಲೇವನಿ, ಪರ್ವ Si. 228). ಮೂದು ಕಾಸಿನ ಬಿಲ್ಲೆ, ಅದು ಕಾಸಿನ ಬಿಲ್ಲೆ (My.). See ಪಡೆ; Prv. s. ಮುದ್ದೇ ಕಡ್ಡು. — ಬಿಲ್ಲೆಯವ. — ಅವ. A peon (My.). — ಬಿಲ್ಲೆಯುಂಗರ. — ಉಂಗರ. A ring with a round plate upon (My.; Si. 220). — ಬಿಲ್ಲೆಹುದು. An insect of a shining greenish colour that does much damage to jôla (S. Mhr.).

ಬಿಲ್ವ bilva. = ಬಿಲ್ಲ, ಬಿಳಿ, ಎಲ್ಲ. A thorny tree, the *Bael* or *Bel* tree, *Aegle marmelos* Corr. (ತೀರ್ಥಲ, ಮಾಲಾರ, ಬಿಲ್ವ Mr. 112).

ಬಿಲ್ವಪತ್ರ bilva-patra. (also ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ, e. g. Bp. 43, 19. 26). = ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ. A Bael leaf, or Bael leaves.

ಬಿಲ್ವರ bilvara. N. of a plant (ಧನ್ಯ Mr. 130). Cf. ಬಿಲಾರ, ಬಿಲ್ವಾರ.

ಬಿಲ್ವಾರ bilvāra. = ಬಿಳವಾರ. (My.).

ಬಿಲ್ವಾ bilhana. N. of a poet. (My.).

ಬಿಸ bisā. 1. = ಬಿಸ 1. Tbh. of ಎಸ (Smd. 857, Ūt. II, 61; ನಂಜು Smd. 87; Grj. 4, 104). See ಬಿಟ್ಟುಬಿಸ. — ಬಿಸ ಕೊಳ್. To take poison (V. 9, 104). — ಬಿಸಂಗೋಳ್. -o-ಕೋಳ್. = ಬಿಸ ಕೋಳ್. (V. 9, 44). — ಬಿಸಮುಳ್. -ಉಳ್. To eat poison (V. 9, 48).

ಬಿಸ bisā. 2. = ಬಿಸ 2. (ನಾಳ, ಮೃಣಾಲ Hla.).

ಬಿಸಕಣ್ಣಿ bisā-kaṇṭha. (= ಎಸಕಣ್ಣಿ). A kind of orane (ಬರಾಳ, ಬಿಳ್ಳಕ್ಕಿ Mr. 172).

ಬಿಸಕಾಣ್ಣಿ bisā-kāṇḍa. = ಬಿಸ 2. (Ūpr. 6, 49; Sēv. 8, 44).

ಬಿಸಜ bisā-ja. = ಬಿಸಜ. A lotus (ತಾನರೆ Nn. 56; ಪುಷ್ಕರ Mr. 496).

ಬಿಸಜನಯನೆ bisā-ja-nayanē. A lotus-eyed woman (Bp. 32 sum.).

ಬಿಸಜಲೋಚನೆ bisā-ja-lōchanē. = ಬಿಸಜನಯನೆ. (Bp. 43, 11).

ಬಿಸಜೋದ್ಭವ bisā-ja-udbhava. Brahmā (Ūpr. 4, 33).

ಬಿಸದಳ bisā-dala. = (ಬಿಸವಣ್ಣ, ಬಿಸವಣ್ಣ), ಬಿಸದಳ. Surprise, astonishment, wonder; a wonder (ಚೋದ್ಕ Ūt. I, 57, o. r. ಬಿಸದಳ; ಎಸೆಯ Ūt. II, 94, Kk. 49).

ಬಿಸರು bisāru. (= ಬಿಟ್ಟು ?). (Abhā. 2, 58).

ಬಿಸರುಹ bisā-ruha. = ಬಿಸಜ. (Ūh. v. 299; Bp. 88, 86).

ಬಿಸರುಹಜನ್ಮ bisā-ruha-janma. Brahmā.

ಬಿಸರುಹಜನ್ಮಗಣ bisā-ruha-janma-gaṇa. A class of metrical feet (Ūb.).

ಬಿಸರುಹೋದ್ಭವ bisā-ruha-ndbhava. Brahmā.

ಬಿಸರುಹೋದ್ಭವಗಣ bisā-ruha-ndbhava-gaṇa. A class of metrical feet (Ūb.).

ಬಿಸಲ್ bisāl. ಬಿಸಲು. = ಬಿಸಲ್, etc. (ಜಳ Smd. 15, o. r. ಬಿಸಲ್, ಬಿಸಲು; My.; B. 1, 25; T. ವಯ್ಯಲಾ. ಬಿಸಲಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಹಸೇ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ?—ಬಿಸಲು ಬಣ್ಣ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೆ (Prva.). See ಬಿಟ್ಟುಬಿಸಲ್. — ಬಿಸಲದಿಗೆ. -ಅದಿಗೆ. A meal prepared and eaten whilst the sun is shining, on the day that immediately precedes the marriage festival (My.). — ಬಿಸಲ್ಗುದುರೆ. = ಬಿಸಲ್ಗುದುರೆ. (ಮರೀಚಿಕೆ, ಮೃಗಜಲ G.). — ಬಿಸಲ್ಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. = ಬಿಸಲ್ಗುದುರೆ. (ಮರೀಚಿಕೆ Smd. 15). — ಬಿಸಲ್ಗುಕ್ಕಿ. -ವಕ್ಕಿ. The ruddy goose (ಜಕ್ಕು ವಕ್ಕಿ, ಪೂರ್ಣವಕ್ಕಿ, etc., ಚಕ್ರವಾಕ Smd. 28).

ಬಿಸಲತೆ bisā-latē. A lotus-plant (Ūpr. 7, 142; 8, 41).

ಬಿಸವಣ್ಣ bisā-vanḍa. = (ಬಿಸದಳ, etc.), ಬಿಸವಣ್ಣ. (Tbh. of ಎಸಾ ವನ?). A surprising object, a wonder; wonder (ಕಾತುಕ Smd. II; Smd. 5; Kk. 83, o. r. ಬಿಸವಣ್ಣ).

ಬಿಸವಣ್ಣ bisā-vanḍa. (Tbh. of ವೈಕುಂಠನ). Striking, killing (ಪೂಯದುಹು Sē.). distress, pain, calamity, misery (? ವೈಕುಂಠಮ್ಕ Ūt. II, 115).

ಬಿಸವಣ್ಣ bisā-vanḍa. A lotus-fibre (Ūpr. 6, 54).

ಬಿಸಾಡು bisā-ḍu. 1. = ಬಿಸಾಡು. ಬಿಸಾಟಿ ಒಗೆಯೋಣ (ಪ್ರಿ.); ಬಿಸಾಟೋಣ (ಶ್ಲೋಕ ಛ.). ತನ್ನ ಕೋಲು ಬಿಸಾಟಿದನು (B. 3, 124).

ಬಿಸಾಡು bisā-ḍu. 2. P. p. of ಬಿಸಾಡು. (My.). ಪಾಯಸದ ಬಟ್ಟಲವನ್ನು ಬಿಸಾಡು (B. 2, 50). ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಅಲಿಯುತ್ತೀಯೇ? ಇಲ್ಲಿ ವಾ, ಬಿಸಾಟಿ ಹಾಗೆ ಸಾಯುವಂತೆ! (Prv.).

ಬಿಸಾಡು bisā-ḍu. (= ಬಿಸಾಡು). To throw away, to throw (ಚಲ್ಲಿ ಬಿಡು G.). P. p. ಬಿಸಾಡು. ವಾಡೋ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ವರದೇತಿ ಸಿಪ್ಪೆ ಈಡೆಗೆ ಬಿಸಾಡು! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬಿಸಾಡುವಿಕೆ bisā-ḍuvikē. Throwing away. ಹಿಡಿದು ಸೆಳೆದು ಎತ್ತಿ ಬಿಸಾಡುವಿಕೆ (ನಿರ್ವಾರ, ಅಧ್ಯವರ್ಷಣ Smd. 393).

ಬಿಸಿ bisī. = ಬಿಸು 1. (ಸನ್ಮಾಪ, ಸಂಜ್ಞರ Smd. 25; C.). ಕಾಯ್ದು. ಬಿಸಿಯಾಗಿದರ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವನಾನೊಂದು ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದುದರಿಂದ ಬಿಸಿ ಬಡೆದುದು (ಅವಿಶ್ವ Nr.). ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿ (ಮನ್ನೋಜ್ಞ Smd. 36). ಅಚ್ಚರಣದಿಂದ ಮೆಯ ಬಿಸಿಯಾಗುವಿಕೆ (ಪ್ರ. 201. 400). ಬಿಸಿಯಾದ ಗಂಜಿ (ಯವಾಗು, ಉಪ್ಪು, etc. 315). ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥ ಹಾಗೆ ಬಿಸಿಯಿರುವದೋ, ಹಾಗೆ ಈ ಶರೀರಾನ್ವಯಿತ್ವ ನಮ್ಮ ಮೆಯ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಿಸಿಯಿರುವದು (B. 4, 31). ಹಾಲು ಕಡು ಬಿಸಿಯಾದವೋ? (Bp. 14, 8). ಬಿಸಿಯಾದ್ದು ಅದೇ ಬೇಕು, ಹಸಿಯಾದ್ದು ಕಾಯಿಸ ಬೇಕು. — ಬಿಸಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗದು. — ದೋಸೆ ಬಿಸಿಯೆನ್ನು, ಮಸಿಕೆನ್ನು ತಿನ್ನ (Prva.). See ಬಿಲ್ಲಿಸಿ. — ಬಿಸಿಗಣ್. -ಕಣ್. A fiery eye (Grj. 8, 48). — ಬಿಸಿಗದಿರ. -ಕದಿರ. = ಬಿಸುಗದಿರ. (ಪೂದ್ರು, etc., ಸಪ್ತಾಶ್ವ Kk. 45). — ಬಿಸಿಗುಣ್ಣು. -ಕುಣ್ಣು. Heat to become less; to ooze (Sēv. 4, 67). — ಬಿಸಿಗೋರ. -ಗೋರ. Hot water (My.; Ū. Bp. 47, 41; B. 1, 24. 158; 5, 143). — ಬಿಸಿನೆತ್ತರ್. Very warm blood, snob as issues from a fresh wound (J. 12, 25; 25, 24). — ಬಿಸಿಪಾಲ. Hot milk (Bp. 9, 88). — ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ. rep. Very hot (My.; B. 5, 186). — ಬಿಸಿಬಿಲ್ಲ. Jaggery that is still hot (My.). — ಬಿಸಿವಾಂಸ. Hot meat (B. 5, 287). — ಬಿಸಿಯ ನೆತ್ತರ್. = ಬಿಸಿನೆತ್ತರ್. (J. 25, 35). — ಬಿಸಿಯನ್ನ. -ಅನ್ನ. Hot boiled rice (My.). — ಬಿಸಿಯ ಬಿಸಿಲ್. = ಬಿಸಿವಿಸಿಲ್. (J. 3, 41; 15, 17). — ಬಿಸಿಯ ಮಳರ್. Hot sand (Bp. 11, 19). — ಬಿಸಿವಿಸಿಲ್. -ವಿಸಿಲ್. Hot, burning sunshine (Sēv. 5, 32. 45).

ಬಿಸಿನೆ bisini. = ಬಿಸಿನೆ. (ನೀರಣದ ಕೈರವದ ಬಳ್ಳಿ Mr. 420).

ಬಿಸಿಲ್ bisil. ಬಿಸಿಲು. = ಬಿಸಲ್, ಬಿಸುಲ್. The heat and glare of the sun, sunshine (ಅತಪ, ಪ್ರಕಾಶ, ದ್ಯೋತ Nr., Smd. 86; ಅತಪ, ರಾತ್ರ Hla.; ಅತಪ Nn. 100, o. r. ಬಿಸುಲು; ಪುಷ್ಪಕ, ಅತಪ 123; ಅತಪ 176; My.; T. ವಯಿಲ್, ವಯ್ಯಲ್; M. ವಯಿಲ್; Tē. ವೆಟ್ಟಿ; see ಬೆವೆ 2). ಋಷಿದ ಪೋಣ ಬಿಸಿಲಕುರಿ ಕಮುಟ್ಟದ ತಲೆರನ್ನೆ ನೊನ್ನು (Smd. 38). See Ūpr. 5, after 39; 7, 82; Bp. 28, 87; Sēv. 5, 37. 42. 47; J. 15, 2; 17, 20; 28, 1. 36; 29, 49; B. 4, 190; ಎಳೆವಿಸಿಲ್, ಕಡು, ಕೆಮ್ಮಿಸಿಲ್, ತಣ್, ಪೂಮ್, ಪೂವವಿಸಿಲ್. — ಬಿಸಿಲದಿಗೆ. -ಅದಿಗೆ. = ಬಿಸಲದಿಗೆ. (My.). — ಬಿಸಿಲುಕುದುರೆ. = ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ. (ಅರಕರಣ, etc. Smd. 86; My.). — ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. The mirage (ಅರಕರಣ, ಮರೀಚಿಕೆ, ಮೃಗಜಲ Nr.). — ಬಿಸಿಲುಹವರ್. A sore to keep off the sun (My.). — ಬಿಸಿಲುದಿಗಡು. -ತಿಗಡು. Removal or decrease of sunshine (Rām. 6, 11, 14). — ಬಿಸಿಲುದೊಡ್. -ತೊಡ್. The mirage (ಅರಕರಣ, etc. Smd. 86; Abhā. 6, 26). — ಬಿಸಿಲುಮಾಳಿಗೆ. The unprotected open flat roof of a house (My.). — ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ. = ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ. (ಬಯಲೊಡ್, ಮರೀಚಿಕಾಟಲ Kk. 11b; ಮರೀಚಿಕೆಯ ಜಲ 12; Abh. P. 4, 107; 11, 154; 18, 60; J. 15, 4). — ಬಿಸಿಲ್ಗುಕ್ಕಿ. = ಬಿಸಲ್ಗುಕ್ಕಿ. (ಎಣ್ಣೆವಕ್ಕಿ, etc., ಚಕ್ರವಾಕ Kk. 14).

ಬಿಸು bisu. 1. = ಬಿಸಿ, ಬೆಂ (ಬೆವೆ) 1, ಬೆಟ್ಟನೆ, ಬೆನ್ 1 (Smd. 215. 216), ಬೆಮ 1 (198). Heat, fieriness; the sun; see ಬೆವೆ 2). — ಬಿಸುಗಣ್. -ಕಣ್. = ಬಿಸಿಗಣ್. (Grj. 8, 57; 10, after 61). — ಬಿಸುಗಣ್ಣು. -ಕಣ್. 3. He with the fiery eye: Sēv. — ಬಿಸುಗಣ್ಣುಣು. -ಅಣು. Sēv. Sēv. son Virabhadra (ನೀರಧಸ್ತ Smd. 4. 5). — ಬಿಸುಗಣ್ಣುನ ಮಗ. Virabhadra (Kk. 6). — ಬಿಸುಗದಿರ. -ಕದಿರ. (Smd. 216). A hot ray (Sēv. 2, 66). — ಬಿಸುಗದಿರ. -ಅ 3. The sun (ಸೂರ್ಯ Smd. 14). — ಬಿಸುಗಲ್. -ಕಲ್. The sun-stone (ರವಿಶಾಸ್ತ್ರ Ūt. II, 112; ಸೂರ್ಯಕಾನ್ತ Sē.). — ಬಿಸುಗಾಳಿ. (Smd. 216). A hot wind. — ಬಿಸು

ನಯನ. A fiery eye (Bp. 51, 81). — ಬಿಸುನೀರ್. (Smd. 216). = ಬಿಸುನೀರ್. — ಬಿಸುನತ್ತರ್. (Smd. 216). = ಬಿಸುನತ್ತರ್. ಬಿಸು ನತ್ತರ್ ಧಾರಿಗೆ ವಾಯುನೊಡ್ಡಿ (216). See Abh. P. 8, after 46; 18, 45, 48, 81, 128. — ಬಿಸುಸುಯ್. 1. To sigh hotly, fervidly or deeply. See Smd. 267; Bp. 18, 57; Bh. 1, 20, 61; J. 18, 16, 47; 19, 7; 28, 16, 17, 33; 80, 35. — ಬಿಸು ಸುಯ್. 2. Hot breath; a fervid, deep sigh (Rāv. 5, 32; Sāv. 2, after 42; 4, 93; J. 15, 3).

ಬಿಸು bisu. 2. (= ಬೀಸು 1). See ಬಿಸಾಟು 1, ಬಿಸಾಡು.

ಬಿಸು bisu. 3. = ಬಿಸು, ಬೆಸ 1. To unite firmly, to solder (ಶೋಧನಸಾಧನ Smd. Dh.; T. ಎಕ್ಕು, to join, be united; T. M. ಎಳಕ್ಕು, to solder); to join, to be united. P. p. ಬೆಕ್ಕು (282, 284, 287; Çpr. 1, 64; 4, 47; Abh. P. 14, 50; 16, 35; V. 28, after 11; Sāv. 2, 102; J. 5, 7; 10, 11; 30, 22). ಕಳ್ಳವೆಳ್ಳವಟ್ಟರ್ ವಾಯೋರ್ ಬೆಕ್ಕುನಿರಿ (Smd. 284).

ಬಿಸು bisu. 4. Soldering (Smd. 250).

ಬಿಸುಗೆ bisu-gē. 1. (Smd. 248). = ಬೆಸಗೆ, ಬೆಸವ, ಬೆಸಕೆ, ಬೆ ಸಿಗೆ, ಬೆಸಗೆ No. 1. Soldering; the state of being soldered or firmly united, close connection; composition.

ಬಿಸುಗೆ bisugē. 2. A piece at chess or backgammon (? ಸಾರಿ, ಬೆಂಚೆಯ Smd. II; ದುಣ್ಣಿಚೆ, ಸಾರಿ Kk. 81; Smd. 89).

ಬಿಸುಟ bisuṭa. = ಎಸಟ. — ಬಿಸುಟಬೆಕ್ಕುಗು. -ಎಫ್ಫುಗು. To go or proceed ad libitum (Rām. 6, 44, 12).

ಬಿಸುಟು bisuṭu. 1. = ಬಿಸುಟ್ಟು. P. p. of ಬಿಸುಡು.

ಬಿಸುಟು bisuṭu. 2. = ಬಿಸುಡು. ತಿರವನ್ ಅಗ್ರಹಿಸುತಾಗಳೆ ಚಿವಟಿ ಬಿಸುಟಿದನು (Bp. 54, 48).

ಬಿಸುಟ್ಟು bisuṭṭu. = ಬಿಸುಟು 1.

ಬಿಸುಡಿರು bisuḍiru. To cause to throw away; to throw away. See Bp. 40, 61; 49, 45; Rām. 6, 12, 37; J. 5, 28; 11, 33.

ಬಿಸುಡು bisuḍu. = ಬಿಸುಟು 2, ಬಿಸುರಿ, ಬಿಸುರ್. To throw, cast or fling away madly, furiously, carelessly, heedlessly or inconsiderately, to hurl; to leave abruptly (ಪ್ರಮಾದತೃಷ್ಣ, ಬೀಸಾಡು Smd. Dh.; ಎಣ್ಣು Çk. I, 42; Tē. ಎಸರು, ಎಸುರು, to blow, as the wind; to wave, as a fan; to turn, as a mill; to cast, fling or hurl, as a stone). P. pa. ಬಿಸುಟ್ಟು (Çpr. 2, 80; 5, 31; 5, after 75), ಬಿಸುಟು (5, 75). ಒರ್ವ ಬಿನ್ನೆಡಿಯ ಪ್ಪ ಬಡಗಿಯ ಪಾಂಗಿಲ್ಲವಂ ಮಾದ್ತಿ ತಾಮರ್ವರುಂಕಿಯ್ದುಂ ಬಿಸು ಟರ್ (Smd. 121). See Bp. 2, 3; 14, 80; 18, 53; 21, 13, 44; 27, 30; 37, 24; 49, 19; 52, 33; 60, 38; Ç. Bp. 47, 46; Bh. 1, 8, 21; 8, 37, 84; Rām. 8, 2, 14; Rāv. 6, after 11; Sāv. 1, 18; J. 5, 46.

ಬಿಸುಡಳ bisuḍaḷa. = ಬಿಸುಡಳ, q. v.

ಬಿಸುಪ್ಪ bisu-pu. (Smd. 248). Heat (Çpr. 7, after 62; Abh. P. 9, 117; Grj. 4, after 120; 9, after 27; V. 9, 74, 76). See ನಸು.

ಬಿಸುರ್ bisur. = ಬಿಸುರ್, etc. ಬಿಸುರ್ಪು (Abh. P. 14, 23).

ಬಿಸುಲ್ bisul. ಬಿಸುಲು. = ಬಿಸುಲ್ q. v., etc. — ಬಿಸುಲು ಗುಮರಿ. -ಕುಮರಿ. = ಬಿಸುಲುಗುಮರಿ. (ಬಯ್ಯೊಡ್ G.).

ಬಿಸುಲಿ bisul. = ಬಿಸುಲು, before ಪ್. ಬಿಸುಲ್ಲು (Smd. 222). ಬಿಸುಲ್ಲುಂ (217, 275).

ಬಿಸುವನ್ದ bisuvanda. = ಬಿಸುವನ್ದ, q. v. (ಎಸ್ತಯ ಕೊ).

ಬಿಹ್ವ bihva. = ಬಿಹ್ವ. Thh. of ವ್ಯಾಹ. (ಹಲ್, ಬಿಹ್ವಫಲದ ಹಾ. 42; ಪದ್ಯ ವ್ಯಾಹ, ಬಿಹ್ವಫಲದ 54; ಶಂಖ, ವ್ಯಾಹ, ಬಿಹ್ವಫಲದ 66).

ಬಿಳ bilā. = ಬಿಳು, ಬೆಳು, etc. — ಬಿಳಗಾರ. -ಕಾರ. = ಬೆಳಗಾರ, etc. Borax (My.).

ಬಿಳದು biladu. = ಬಿಳದು, etc. (My.; ಅವನಾತ, ಅವಲಕ್ಷ G.; B. 5, 12).

ಬಿಳನ್ದು bilandu. A large timber-tree, Lagerstroemia microcarpa R. W. (St. & Pl., L. lanceolata Wall.).

ಬಿಳಪ್ಪ bilappu. = ಬಿಳುಪ್ಪ, etc. (My.; ರಹತ, ಸಿಹ್ವ G.; B. 5, 255).

ಬಿಳಿ bili. = ಬಿಳಿ, ಬಿಳಿ. Whiteness (My.; M. ಎಳುಪ್ಪ, T. ಎಳುಗು, Tē. ವೆರಿ, to shine, etc.; cf. ಬೆಳ 1). Genitive: ಬಿಳಿಯ or ಬಿಳೇ. — ಬಿಳಿಕ್ಕು. = ಬಿಳಿಯ ಕುರ್ಪು. (My.). — ಬಿಳಿ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ. White sugar-candy (My.). — ಬಿಳಿಪರಗ. White writing paper (My.). — ಬಿಳಿಲೇದಗಿ. A white sort of Pandanus (My.). — ಬಿಳಿಗಡ್ಡ. A white or grey beard (My.). — ಬಿಳಿಗಮ್ಬು. -ಕಮ್ಬು. A white blanket (My.). — ಬಿಳಿಗದಾಳೆ. -ಕದಾಳೆ. = ಬಿಳಿಯ ಕದಾಳೆ. (My.). — ಬಿಳಿಗೊಡಲು. -ಕೊಡಲು. White or grey hair (My.). — ಬಿಳಿಗಿವಸು. A white grēṇasu (My.). — ಬಿಳಿಗಿಮ್ಮು. -ಕಿಮ್ಮು. Pale red, pink (ಅವ್ಯಕ್ತರಾಗ, ಪಾಟಲ, ಶ್ವೇತರಕ್ತ G.; My.). — ಬಿಳಿಚಿಕ್ಕನ ಸಿಹ. ಬಿಳಿಚಿಕ್ಕ. ಬಿಳಿಚಿಕ್ಕನ ಕಸ. The common weed Striga densiflora Benth., and a similar species: Striga caphrasioides Benth. (Z.). — ಬಿಳಿಹಾಲಿ. Acacia leucophloea (My.). — ಬಿಳಿಹೋಳ. = ಬಿಳೇ ಹೋಳ. (My.). — ಬಿಳಿಹಾವುರಿ. -ಹಾವುರಿ. A white lotus (My.). — ಬಿಳಿಹಾಗರವಾಪ್ಪ. A variety of Naga tripudians (Bd.; My.). — ಬಿಳಿಬಣ್ಣ. White colour (My.). — ಬಿಳಿಬಾರ. = ಬಿಳಿಯ ಬಾರ. ಬಿಳಿಬಾರದ ಬೇರು (ಕುಬೇರ, ರಾಮ ಜ್ವ, etc., ರಾಮಜ್ವ Nr.). — ಬಿಳಿಮೆಣಸು. A whitish kind of mēṇasu (My.). — ಬಿಳಿಮೊಗದವ. A man with a white face, a European (My.). — ಬಿಳಿಮೋಡ. A white, rainless cloud (My.). — ಬಿಳಿಯ ಕಣ್. A white eye. (ಕುಮರಿಗೆ) ಬಿಳಿಯ ಕಣ್ಣಿರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ (Mr. 276). — ಬಿಳಿಯ ಕುಟ್ಟು. (ಇಕ್ಕು, ರಹಾಲು Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಕಮ್ಬುಳಿ. = ಬಿಳಿಗಮ್ಬುಳಿ. ಬಿಳಿಯ ಕಮ್ಬುಳಿಯು ಹೊಸಿವ ರಥವ (ಪಾಣ್ಯಕಮ್ಬುಲಿ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಕದಾಳೆ. (ಸಿಹ ದೂರ್ವ Mr. 109). — ಬಿಳಿಯ ಕುರ್ಪು. (Smd. 201). = ಬಿಳಿಯ ಕುಟ್ಟು. — ಬಿಳಿಯ ಕುಮರಿ. (ಕರ್ಕ Hā; ಸಿಹ, ಕರ್ಕ Nr.). — ಬಿಳಿಯುಕ್ಕುತೆ. -ಅಕ್ಕುತೆ. Uncoloured akahātē (used at śrāddha, etc., My.). — ಬಿಳಿಯ ಗಗ್ಗಿ. (ಅರ್ಕ, ಬಿಳಿಯ ಕಗ್ಗಿರ್ಲಿ B. 141). — ಬಿಳಿಯ ಗದಾಳೆ. (ಗೋರೋಮಿ, ಶತವೇರ್ಯ B. 163). — ಬಿಳಿಯ ಗೋರಲೆ. (ಕಿಂಕರಾತ, ಕುರುಕ್ಷುಕ Mr. 124). — ಬಿಳಿಯ ಜಾಮುರಿ. A white tail-fan (Rāv. 6, after 11). — ಬಿಳಿಯ ಪದಯ. (ಸಿಹುನಿರ, ಸೋಮವಲ್ಲ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಪಾವರಿ. (ಶ್ವೇತರೀಕ Hā, Mr. 419; ಪುಣ್ಯರೀಕ, ಸಿಹಾಯ್ಕೀಕ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ತಿಗಡೆ. (ಸರ್ವಾನುಭೂತಿ, ಸರಲೆ, ತ್ರಿಪುಟಿ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನು. (ಕುಪ್ಪ, etc. Nr.). — ಬಿಳಿಯದು. -ಅದು. = ಬಿಳಿದು. ಋರಗವರ್ಣಂ ಬಿಳಿಯದಾಗಿ ಕರ್ಕಮದಕ್ಕು (Mr. 275). Plural ಬಿಳಿಯಪ್ಪ (Smd. 119 Mḍh.). — ಬಿಳಿಯ ನಯ್ಲುಲು. (ಕುಮುಡ, ಕೈರ ವ Hā). — ಬಿಳಿಯ ನಯ್ಲುರ್. (ಕುಮುಡ, ಕೈರವ Nr., Mr. 429). — ಬಿಳಿಯ ನೆಲಗುಕ್ಕು. (ಕ್ಷೀರವಾರಿ, ಮಹಾಪ್ರೀತ, ಮುಕ್ಕುಗುಕ್ಕು

Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣ. (ಹೈಮವತಿ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಬಳ್ಳಿ. A white creeper (Bp. 34, 8). — ಬಿಳಿಯ ವಾಳ. (ಉತ್ತರ, ಎರಣಿಮೂಲ HIA.; ಎರಣಿ, ಎರಣತರ Nr.). — ಬಿಳಿಯ ರೇಖೆ. A white stripe. ಬಿಳಿಯ ರೇಖೆಯುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ (ರುರು Nr.). — ಬಿಳಿಯ ಸತ್ತಿಗೆ. (ಸಿಹಾಪತ್ರ Nn. 18). — ಬಿಳಿಯ ಸಾಸವ. (ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ, ಸರ್ಪಹ HIA.). — ಬಿಳಿಯ ಸಾಸುವೆ. (ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ St. 804; My.). — ಬಿಳಿಯ ಸೀರೆ. A white sirē (Bp. 38, 15). — ಬಿಳಿಯ ಹತ್ತಿ. A sort of cotton (St. 150). — ಬಿಳಿಯ ಹೊಲೆಯ. A white Hōlēya. ಕರಿಯ ದ್ರಾಕ್ಷಣನ ನಮ್ಮ ವಾರದು, ಬಿಳಿಯ ಹೊಲೆಯನ ನಮ್ಮ ವಾರದು (Prv.). — ಬಿಳಿಯಾನೆ. -ಅನೆ. A white elephant (My.). — ಬಿಳಿಯಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. A white sort of ēkkē (My.). — ಬಿಳಿಲಕ್ಕಿ. A white kind of lakki (My.). — ಬಿಳಿನ ಮೈಗೆ. A white sort of sampigē (My.). — ಬಿಳಿಹೂವಿನ ಲಕ್ಕಿ. A small evergreen tree with a very fragrant white flower, Guettarda speciosa L. (St. & Pl.).

ಬಿಳಿದು bilidu. (śmd. 96). = ಬಿಳಿದು, (ಬಿಳಿಯದು), ಬಿಳಿದು.

That which is white; the colour white (ಗೌರ. ಶ್ವೇತ, ಸಿತ, ಶುಭ್ರ, ವಲಕ್ಷ, ಧನು, ಅರ್ಜುನ, ಹರಿಣ, ಅವಧಾತ, ಎತದ, ಪಾಣ್ಡುರ, ಪಾಣ್ಡು HIA., Nr.; ಸಿತ Nn. 4; ಧನು 6; ಕುಟ, ಧನು 18; ರಾಮ, ಧನು 24; ಲರಾಮ, ಧನು 26; ತಾರದ, ಧನು 28; ಕುಳ್ಳ, ಸಿತ 32; ತಾರ, ಶುಭ್ರ 40; ಕಲಧಾತ, ಸಿತ 44; ಶ್ವೇತ 66. 108; ಬೆರ್ವಣ್ಣ Kk. 25; ಬೆರ್ವಣ್ಣ śm. 69; My.). Its genitive (as follows from HIA.'s ಬಿಳಿದದಲ್ಲಿ) is ಬಿಳಿದ, or (as follows from Nr.'s ಬಿಳಿದಿನಲ್ಲಿ) ಬಿಳಿದಿನ; its dative (as follows from Mr.'s ಬಿಳಿದಿಗೊರೆದ) may be also ಬಿಳಿದಿಗೆ. ಬಿಳಿದದಲ್ಲಿ ಕುಟ ಎನ್ನುವುದು (HIA.). ಬಿಳಿದಿನಲ್ಲಿ ಸಿತ ಎನ್ನುವುದು (Nr.; ಬಿಳಿದಿನಲ್ಲಿ appears also Nn. 4. 6. 18. 28. 32. 40. 66). ಬಿಳಿದಿಗೊರೆದ ಕೆಮ್ಮರೆ (ತುರುಗಂ) ಜನ್ಮನದು (Mr. 275). ರಾಮ ಬಿಳಿದಿನೋ ಅಕ್ಕಿ (504). (ಕುರುದಿಗೆ) ಬಿಳಿದಾಗರ್ಪ ಹಲ್ಲಾಗೆ ಪೂಜ್ಯನು (277). ಬಿಳಿದಿಗೊರೆದ ಶ್ವೇತಸುರನ ಭೂತವೇತಿ ಎನಿಸು; ಬಿಳಿದು ಬೆರಸಿದ ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ (ಪಿಂಗ, ಪಿಂಗ, etc. Nr.). See Ūpr. 5, 124; Grj. 2, after 106; Bp. 60, 48; ನಸು.

ಬಿಳಿವಾರ bilivāra. = ಬಿಲವಾರ. A large and valuable forest tree, Albizzia odoratissima (Van Someren; My.).

ಬಿಳು bilu. = ಬಿಳ, etc. — ಬಿಳುಗಾರ. -ಕಾರ = ಬಿಳಗಾರ, etc. (My.).

ಬಿಳುಪು bilupu. = ಬಿಳಪ, ಬಿಳುಪು, ಬೆಳುಪು, ಬೆಳುಪು. White-ness; the colour white (My.; Bp. 8, 1; B. 8, 99). ಬಿಳುಪುಬಣ್ಣ (ಕುಳ್ಳ, ಶುಭ್ರ, ಕುಟ, ಶ್ವೇತ, ಎತದ, etc.); ಬಿಳುಪು ಪಶ್ಚಿ ಎರಡೂ ಬೆರತ ಬಣ್ಣ (ಹರಿಣ, ಪಾಣ್ಡುರ, ಪಾಣ್ಡು); ಕೆಮ್ಮು ಬಿಳುಪು ಬೆರತರುನ ಬಣ್ಣ (ಪಾಟಲ, ಶ್ವೇತರತ್ನ St. 51). ಮುದಿತನದಿನ ಕೂಡಲು ಮುನ್ನಾದ ರೋಮಗಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಾಗುವ ಬಿಳುಪು (ಪರಿತ 195). ಬಿಳುಪು ಹರಿದ ಬೆರತ ಪದಾರ್ಥ (ಹರಿಣ 419). ಬಿಳುಪು ಕೆಮ್ಮು ಬೆರಸಿದುದು (ಪಾಟಲ, etc.); ಬಿಳುಪು ಮಿಕ್ಕ ಕಣ್ಣವಳು (ವಾಮಲೋಚನ); ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂಡಲು ಮೊದಲಾದವದಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಿನಿಂದ ಬಿಳುಪು (ಪರಿತ 3); ಬಿಳುಪು ಘನಮಾದ ಸಾರಂಗ (ಸ್ಕಂಕು Nr.).

ಬಿಳೆ bilē. = ಬಿಳ. (My.). Genitive ಬಿಳಿಯ, ಬಿಳೆ. — ಬಿಳೆ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ. The pure white heron, Ardea modesta (Bd.). — ಬಿಳೆಮೆಲೆ. -ಎಲೆ. A white, good kind of betel-leaf. ಅಲ್ಲ ಅರಿನಣ್ಣು, ಬೆಲ್ಲ ಬಿಳೆಮೆಲೆಯುಣ್ಣು, ಬಳ್ಳಿ ಹಲಸುಣ್ಣು; ಮೆಲೆ ಲಿಕ್ಕಿ ಮಲನಾಡನ್ ಅಲ್ಲೆನ್ನ ಬಹುಬೇ? (Sp.). — ಬಿಳೆಹೆಮ್ಮು. The white-dotted eagle, Aquila punctata (Bd.). — ಬಿಳೆ ಉಡ. A kind of Agames, Physignathus montager (Bd.). — ಬಿಳೆ ಅಕ್ಕಿ. (ಅರ್ಜು, ಪ್ರತಾಪನ G.). — ಬಿಳೆ ಕಮಲ. (ಕುಮುದ G.). — ಬಿಳೆ ಕರದ. A white bear (B. 8, 108). — ಬಿಳೆ ಕದ

ಕೆ. (ತಕುಲಾಕ್ಷಕ, ತಕವೀರ್ಯ G.). — ಬಿಳೆ ಕಾಗದ. White paper (B. 4, 209). — ಬಿಳೆ ಕಾಟನ ಗಿಡ. (ಕದರ G.). — ಬಿಳೆ ಕುಮ್ಮುಳಬಳ್ಳಿ. The white gourd, Beninkasa cerifera Savi. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಗಣಬಲಗಿಡ. A prostrate herb, Trianthema monogyna L. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಗುರಾಬಿ. (ನಹಾ G.). — ಬಿಳೆ ಗುಳ್ಳಗಿಡ. (ಗುಳ್ಳಗಿಡ St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಗಿಣಸು. A prickly kind of yam, Dioscorea tomentosa Spr. (St. & Pl.; My.). — ಬಿಳೆ ಪಾಲಿಮರ. The tree Acaia leucophlea Willd. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಹೇನುಹುಪ್ಪ. A white kind of honey (G. 311). — ಬಿಳೆ ಹೋಳ. Great millet, Sorghum vulgare Pers. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ತಾಡಗಿಡ. (ಸೋಮವಳ್ಳ St. 405). — ಬಿಳೆ ತಾವರೆ. (ಬಿಳೆ ನಯ್ದಿಲೆ St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ತೋಳ. A white wolf (B. 8, 85; 5, 252). — ಬಿಳೆದು (ಬಿಳಿಯ ಅದು, My.). That which is white. Plural ಬಿಳೆವು (B. 3, 55. 113). — ಬಿಳೆ ನನ್ನಿಮರ. (ನನ್ನಿಮರ Z.). — ಬಿಳೆ ನಾಗದನ್ನಿ. The Indian jalapī, Ipomaea turpethum R. Br. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ನೆಕ್ಕಿ. A shrub or small tree, Vitex uegundo L. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ನಯ್ದಿಲೆ. The water-plant Nymphaea lotus L., var. pubescent Hook. f. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಬಾರಗದ ಮರ. A kind of silk-cotton tree, Eriodendron anfractuosum D. C. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಬೋವುಮರ. A tree yielding a kind of lac, Shorea talura Roxh. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಭೋಗಿಮರ. = ಬಿಳೆ ಬೋವುಮರ. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಮುತ್ತಿ. The timber tree Terminalia paniculata Roth (Z.). — ಬಿಳೆ ಮುನ್ನಾರ. A shrub with geminate leaves and white flowers, Bauhinia acuminata L. (St. & Pl.). — ಬಿಳೆ ಮರುಗದ ಗಿಡ. (ಧಣ್ಣಿಕ್ಕ G.). — ಬಿಳೆ ಮಳಲು. White sand (B. 4, 225). — ಬಿಳೆ ಮೇಷ. A kind of mēha (G. 425). — ಬಿಳೆ ಲಕ್ಕಿ. (ಭೂತವೇತಿ, ಶ್ವೇತಸುರನ G.). — ಬಿಳೆ ಸೂಲಿಗಿಡ. A common shrub with white berries, Flüggea leucopyros Willd. (Z.). — ಬಿಳೆ ಹಣಾಣ. (ಗೋಲೋ ಎ G.). — ಬಿಳೆ ಹುಚ್ಚು ತರ್ಪನ ಕಸ. The herb Heliotropium ovalifolium Forsk. (Z.). — ಬಿಳೆ ಹೂವಿನ ಜಾಲೆ. (ಅರ್ಜು G.).

ಬಿಳಿದು bilēdu. = ಬಿಳಿದು, etc. (B. 1, 1).

ಬಿಳು bilpu. = ಬಿಳುಪು, etc. (ಗಾಂಗೇಯ, ಧನು Nn. 44; ಶುಭ್ರ 75; ಅರ್ಜುನ Mr. 508, o. r. ಬೆಳು; My.). ಬಿಳಿನಲ್ಲಿ (Nn. 26. 44).

ಬಿಲ್ bil. 1. = ಬಿಲ್ 1 (śmd. 285), ಬೀದು. To fall (ಪಡ ರಿದು Kk. 60; T. ಎದು, ಎದ್, M. ಎದು; Tu. ಬಾರು); to fall out, to happen: to happen to come: to turn out: to become;—to slip from the hand (ಕೆಯ್ಲೋಕ śmd. I; M. ಎದುಕ್ಕು). 2. to go to ruin, to be spoiled (ಪದಸು śmd. I; T. ಎದು, ಎಳ; M. ಎದು);—to die (ಸಾಯ್ śmd. I; T. ಎಳ, ಎದು, ಎಳ, ಎದು, M. ಎದು; Tē. ಬಿದ್ದು; Tu. ಬಾರು). P. ps. ಬಿದ್ದು (Ūpr. 5, 42 twice), ಬಿದ್ದು q. v., ಬಿದ್ದು, and abnormally ಬಿದ್ದು (Bp. 44, 28). ಬಿದ್ದುನು (ಪನ್ನ, ಪತಿತ HIA.). ಬಿದ್ದುಂ (śmd. 49. 285. 288). ಈಗಲಿನ ಬೆನೆಗಿವಿದ್ದು (ಬಿದ್ದು) ಮಹಾಕವೀಶ್ವರ (184). ನೆನದನಾ ಹಿರಣ್ಯಕನಸ್ಸು ಬಿದ್ದುನುಂ (208). See Ahh. P. 18, 69; Grj. 10, 92; Rāy. 5, 89; 8, 124; 13, after 96; ಇದಾದ್, ಬಯ್ದಿದ್.

ಬಿಲ್ bil. 2. P. p. of ಬಿಲ್ 1. — ಬಿಲ್ ತರ. (= ಬಿದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ಬರ). To fall (Ahh. P. 8, 29; 11, 107; 15, 63).

ಬಿಲಿಲ್ bilal. ಬಿಲಿಲು. = ಬಿಲಿಲ್ No. 1, ಬೀದಲ್, ಬೀದಲ್, ಬೀದಲ್. A root that (falls or) grows down-

wards from the branches of a banian and other trees, a pendent root (ಹಿಡಿ, ನೇತ್ರ Si. 452; My.; T. ಎದುಮು, ಎದರ್; M. ಎದುಮು, ಎದುವೇರ್, ವೇಡು). See Ūpr. 8, after 44; Grj. 5, after 42; Si. 120. 121. 415. — ಬಿಡಲ್ಪರೆ. -ಸರೆ. To spread like pendent roots (Ūpr. 6, 59).
ವಿಲಾಸು bilīṣu. = ಬಿಡ್ಲು. To cause to fall, to put down (Bh. 4, 4, 101).

ವಿಲಾಲ್ bilil. **ವಿಲಾಲು.** = ಬಿಡಲ್, etc. (ಹಿಡಿ Mr. 518; My.). 2, N. of a plant (ಒಪ್ಪ Mr. 121; T. ಎದರ್, the grass *Andropogon muricatum*). — ಬಿಡಲ್ವಿಡಿ. -ಮಿಡಿ. To seize a pendent root (Śāv. 3, after 35).

ವಿಲೈ bilkē. = ಬಿಕ್ಕೇ, q. v. (ಒನ್ನು ಮರಂ Śmd. I).

ವಿಲ್ವ bilṭu. = ಬಿಡು. To cause to fall, to fell (J. 20, 34).

ವಿಲ್ವ bilṭu. = ಬಿತ್ತು 2. Falling, a fall (Abh. P. 11, 143); seed, a seed (Rāv. 11, 68).

ವೀ bi. To end, to cease (v. l.); to fail; to fall away or off; to fade; to perish; to die (ಅವ ಸಾನ Śmd. Dh.; ತೀರ್ Bhn. 21; ಸವರ್, ತೀರ್ 88, o. r. ಸವೆ; ಬೀಡಾಗು, ಬೀಕಲಾಗು Śm. 22; T. ವೀ, act of forsaking; death). P. p. ಬೀಗು (Śmd. 287 Cm.; Ūpr. 7, 118). See Ūpr. 8, 69; Bp. 22, 8; 26, 42; 37, 22; 40, 86; 47, 7; Bh. 7, 1, 8; 8, 26, 36; 9, 2, 45; J. 5, 48; 10, 14; 15, 17, 18; 18, 13; 24, 60.

ವೀಕಲ್ bikal. Ending, etc. (ಬೀಡುಮು, ಬೀಡಾದುಮು Śm. 22).

ವೀಗ biga. 1. = ಬಿಡ್ಲುಗ 1. A lock, a pad-lock (My.; B. 4, 148; Tē.; T., M. ವೀಗ; T. ವೀಕ್ಕು, to bind; cf. ಬಿಮು 8). — ಬೀಗದ ಕೆಯ್. A key (My.). ವೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಡ್ಡ ಕಳು ಬೀಗದ ಕೆಯ್ ಒನ್ನಾನೇ (Prv.). — ಬೀಗದ ಮರ. The tree *Elaeocarpus lancoasifolius* Roxb. (St. & Pl.). — ಬೀಗಮು ದ್ರೆ. A seal upon a door; shutting a door, looking up (My.; T., Tē.).

ವೀಗ biga. 2. = ಬಿಡ್ಲುಗ 2. A relative by marriage (My.; ನಣ್ಣು, ತಾಳು G.; ಬಿಡ್ಲಿನ Bhn. 59, o. r. ಬಿಡ್ಲಿನ; B. 5, 49; Tē. ಎಯ್ಲು, ಎಯ್ಲು; M. ವೇಡ್ಲೆ, connexions and relations). ಬೀಗನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ಹಾಗೂ ವೀಸ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Prv. a. ಮನೆ.

ವೀಗತನ bigatana. Relationship by marriage (My.).

ವೀಗತಿ bigati. A female relative by marriage (My.).

ವೀಗತಿ bigiti. = ಬೀಗತಿ. (My.).

ವೀಗು bigu. 1. To go backwards, to recede, to retreat (ಪೆದ ಮೆಟ್ಟು Śm. 82; Ū. Bp. 1, 2; J. 16, 39; Tē. ಎಲಗು; T. ಎಲಗು; M. ಎಲಗ್ಗು, to go aside).

ವೀಗು bigu. 2. To become large, stout, bulky or big, to swell (ಸೊಲ್ಕು Śmd. Dh., Śm. 82; ಹಾ Bhn. 21; Ūpr. 4, 48; Abh. P. 7, 157; Rām. 3, 8, 4; Śāv. 1, 51; Tē. ವೀಗು, ಎಕ್ಕು; T. ವೀಗು; M. ವೀಗ್ಗು, ಎಕ್ಕು; T., M. ಎಡು, to be great or grand; to be puffed up, inflated, proud; cf. ಬಿಣ್ಣೆ;—to behave proudly. ಹಾಗವರೂ ಬೀಗೋಡು ತಪ್ಪಲಿ (Prv.). See Prv. a. ತೀಗು 2. 2, to be

elated, to rejoice (ಹರ್ಷಭಾವ Śmd. Dh.; ಹರಸ Śm. 82; Ūpr. 8, 73; V. 5, 67; Śāv. 5, 37; J. 22, 41).

ಬೀಜ bīja. = ವೀಜ 1. *Seed (of plants, etc.), seed-corn, grain; semen virile.* 2, *source, cause, origin, beginning.* 3, *algebra.* 4, *a testicle* (Tē.; Mhr. ಬಿಲಿ). See ಬಿತ್ತು. ಬೀಜವು ನ್ನಾದರೆ ಫಲವುಂಟೇ?—ಬೀಜವಿಲ್ಲದೆ ಮರವಿಲ್ಲ, ಮರವಿಲ್ಲದೆ ಬೀಜವಿಲ್ಲ.—ಬೀಜ ಸಣ್ಣದಾದರೆ ಮರ ಸಣ್ಣದೋ?—ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬೀಜಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To sow (My.). — ಬೀಜಗಾಣು. -ಕಾಣು. To see seed: to be sown with seed (My.). ಮದೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಹೊಲಗಲು ಬೀಜಗಾಣುವ ವಿಲ್ಲ (B. 2, 49). — ಬೀಜವರಿ. The amount of seed required for a portion of land (My.; Tē.). ಇಕ್ಕುಳ ಬೀಜವರೇ ನೆಲ (ಮೈ ನೆಳ); ಒನ್ನು ಕಣ್ಣುಗ ಬೀಜವರೇ ನೆಲ (ಪಾರೀಶ, etc. Si. 302). **ಬೀಜಕೋಶ bīja-kōśa.** A seed-vessel, the pericarp of a flower: the seed-vessel of the lotus (ಕವಿಕೆ Mr. 420).

ಬೀಜಕೋಶಿ bīja-kōśi. A pod, a legume.

ಬೀಜಗಣಿತ bīja-ganita. Algebra. (My.).

ಬೀಜಪುರ bīja-pūra. Common citron. 2, *a variety of citron.* *Citrus medica* Lin.

ಬೀಜಸಂಜ್ಞೆ bīja-saṅjñaka. Being called seed or source. ಬೀಜಸಂಜ್ಞೆಕಮ್ ಅಹ ಸುರಾರಮ್ಭದ್ರವ್ಯ (ಕಿಣ್ಣು, ನಗ್ನಹು Mr.).

ಬೀಜಸ್ಥಾಪನ bīja-sthāpana. Planting or putting seed. See ಬಿತ್ತು.

ಬೀಜಾಕೃತ bīja-kṛita. Harrowed or ploughed over after sowing.

ಬೀಜಾಕ್ಷರ bīja-akshara. The principal syllable of a mantra; a syllable that is used to represent a certain mantra. (Rām. 1, 2, 9).

ಬೀಜಾವಾಸ bīja-āvāsa. Sowing seed (My.).

ಬೀಜಿ bīji. Possessing, or bearing, seed; being of the race of. See ರಾಜ.

ಬೀಜ್ಯ bījya. Sprung from seed; sprung from or belonging to any family.

ಬೀಟಿ bīṭi. = ಬೀಟಿ 1. (St. & Pl.; Tu.).

ಬೀಟಿ bīṭi. 1. = (ಇಬಡಿ, ಇಬ್ಬಡಿ), ಬೀಟಿ. The black-wood tree, *Dalbergia latifolia* Roxb. (My.; M. ವೀಟಿ; ಮಜ್ಜೆ Mr. 120).

ಬೀಟಿ bīṭi. 2. = ಬೀಡಿ, ಬೀಡು 1, ಬೀಡೆ. (A separation), a chink, a fissure, a crack, a crevice (My.; Bp. 27, 17; Tē. ಬೀಟಿ, ವೀಟಿ; cf. ಬೀಡ್, ಬೀಡ್). — ಬೀಡೆ ಬಿರಿ = ಬೀಟಿ ಬೀಡು. (My.). — ಬೀಟಿ ಬೀಡು. A crack to occur, to crack, to be cleft (My.).

ಬೀಡಾರ (bīḍa2-āra1). = (ಬಿಡರು), ಬಿಡಾರ. A halting- or dwelling-place: a house (ಮನೆ Bhn. 40; T., M. ಎಡಾರ). ಅರಸುಗಳ ಬೀಡಾರ (ಉಪಕಾರ್ಯ, ಉಪಕಾರಿ HIA.). See Bp. 27, 52; Ū. Bp. 47, 33; Bh. 1, 8, 71; 1, 12, 6. — ಬೀಡಾರ ಮಾಡು. To take lodgings, to lodge. ಎನ್ನ ನೊಟ್ಟಿನ ಭವನದಲಿ ಮಾಡಿದರು ಬೀಡಾರವನು (Bh. 1, 10, 3).

ಬೀಡಿ bīḍi. = ಬೀಟಿ 2. (Bh. 8, 10, 10).

ಬೀಡಿ bīḍi. A small shiroot, a cigarette (My.; H.).

ಬೀಡಿಕೆ bīḍikē. Halting; a halting- or resting-place: a camp (ನಿವೇಶ, ತಿವರ HIA.; Ūpr. 3, 67; Rām. 6, 55, 15). ಬೀಡಿಕೆಯನ್ನು ಆವರ ಹಾಡಿಕೆಯನ್ನ ಬನ್ನೀತೇ (Prv.).

ಬೀಡು bīḍu. 1. = ಬೀಟಿ 2, etc. (ಬಿಡುಮು Kk. 67, o. r. ಬಿಡುಮು; Bh. 3, 19, 37; T. ಎಡ್ಲು).

ಬೀಡು bidu. 2. = ಬೀಡು s. (fr. ಬಿಡು smd. 250). Leaving; leave;—dismissal;—discharging (an arrow, Abb. P. 9, 68);—halting, stopping (ಬಿಡು ಘಟಕ ಸಮ. 94); that which is left out or omitted.

2. a halting place, a camp, a habitation, an abode, a residence, a house, a place (ನಿಲೆ, ಪೊದಿಲ್, ಇಕ್ಕಿ, ಹಕ್ಕಿ, ತಾಣ, ಇಮ್ಮು, etc., ಅತ್ರಯ ಸಮ. 58; ಮನ 94; ನಿಲೆ, ಪೊದಿಲ್, etc., ಅತ್ರಯ Kk. 64; T., M., Tē. ಎಡು; Tu. ಬೂಡು). ಕುಬೇರನ ಬೀಡು (ಅಲಕ); ರಾಜಧಾನಿಯ ಕೆಲವ ಬೀಡು (ತಾಪಾನಗರ, ಉಪನಗರ); ಜನಕನ ಬೀಡು (ಮಿಥಿ Hā.; Mr. 190). ನಗರದೊತ್ತಿನ ಬೀಡು (ಉಪನಗರ Mr. 190). ಅರಸುಗಳ ಬೀಡು (ಉಪಕಾರಕ 191). ರಾಗವೇ ಮೂಡಲೂ, ಯೋಗವೇ ಬಡಗಲೂ, ರೋಗವೇ ಶುದ್ಧ ಪದವಲೂ, ತಂಕಲೂ ಭೋಗದ ಬೀಡು (Sp.). See smd. 84 & 281 (Māb.); Ūpr. 5, 102; Abb. P. 7, after 80; 14, after 3, 33 & 105; Bp. 9, 8; 43, 52; Pril. 3, 2; ಕಬ್ಬಿಡು, ತಲೆವೀಡು, ತಾಯ್ವೀಡು, ನೆಲೆವೀಡು, ಪುಣ್ಯವೀಡು, ಪೊದಿ ಬೀಡು, ಸಂಕಲೆವೀಡು. — ಬೀಡಂ ಬಿಡಿಸು. To encamp (v. t., J. 7, 8). — ಬೀಡಂ ಬಿಡು. = ಬೀಡುವಿಡು. (Abb. P. 12, after 40). — ಬೀಡಾಗು. -ಅಗು. To become a place for— (Sāv. 4, 133). 2, to enoamp (v. t., J. 26, 2). — ಬೀಡು ಕೊಳ್. = ಬೀಡೊಕ್ಕು (Smd. 28). To take leave, etc. — ಬೀಡುಗಲವು. -ಕಲವು. Quarrel in a camp, etc. (Bb. 1, 8, 2). — ಬೀಡು ಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To encamp (J. 2, 65). — ಬೀಡುವಾಣ. -ತಾಣ. Lodgings (Ūpr. 5, after 121). — ಬೀಡು ಬೀಡು rep. (J. 5, 70). — ಬೀಡುವಿಡು. -ವಿಡು. To encamp (v. t., Ūpr. 6, after 88; Abb. P. 15, after 55).

ಬೀಡು bidu. 3. A mass, a pile, a heap (J. 10, 3; 17, 20); a crowd (of people, Bb. 1, 8, 84; Tu. ಬೀಡು; T. ಬೀಡು, greatness; strength; cf. ಬಿಡಯ 1, ಬಿಡು 3, ಬೀಡು 2).

ಬೀಡು bidu. 4. (fr. ಬಿಡು 1, ಬೀಡು 1; cf. ಬೀ). = ಬೀಡು 2. A waste, a wild, uncultivated, waste land (My.; Tē. ಬೀಡು, ಬೀಡು). — ಬೀಡಾಗು. -ಅಗು. To perish; to become waste (ಬೀ, ಬೀಕರಾಗು ಸಮ. 22). — ಬೀಡು ಬಿಡು. To let remain waste or uncultivated (My.). — ಬೀಡು ಬೀಡು. = ಬೀಡು ಬೀಡು. To become or remain uncultivated (My.).

ಬೀಡೆ bidē. = ಬೀಡೆ 2, etc. (Rāv. 5, 83). — ಬೀಡೆವಂ. -ವಂ. = ಬೀಡೆ ವಂ. (Sāv. 2, after 42).

ಬೀಣೆ biṇē. = ಬೀಣೆ (Smd. 342). See smd. 81. 408; Ūpr. 7, 97.

ಬೀಡು bitu. P. p. of ಬೀ.

ಬೀರಿ bidī. Tbb. of ಎಣಿ (Smd. 341; ಪ್ರತೋಲಿ, etc. Hā.; ಎತಿಲೆ, etc. Mr. 191; C.). ಬೀದೀಲಿ ಬಿಲ್ಲ ಸುರಿದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗಡ ಜಗವಾದಿಹ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬೀದಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To construct a line or road (Ūpr. 7, after 92). — ಬೀದಿಗಲ ಹ. -ಕಲಹ. = ಬೀದಿಜಗ. (Bb. 1, 8, 2). — ಬೀದಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To form a line; to take and follow a road (Rāv. 6, after 11). — ಬೀದಿಜಗ. A street quarrel (My.). ಹಾದಿಜಗ ಹಣವನ್ನ (or ಹಣವಾಗ), ಬೀದಿಜಗ ಮುಪ್ಪಾಗ (Prv.). — ಬೀದಿ ಬೀದಿ. rep. (Bp. 10, 5; 28, 18). — ಬೀದಿವಂ. -ವಂ. 1. To run from street to street: to run at one's pleasure (ಬರಗು, ಎಸಟಿಮ್ಪುರಿ Bhn. 10; Grj. 2, after 106; 4, after 104; Rām. 5, 8, 74; Rāv. 5, after 19; 6, after 11; J. 14, 6). — ಬೀದಿವಂ. -ವಂ. 2. A run ad libitum (Rām. 5, 8, 73). — ಬೀದಿವಂಸು. -ವಂಸು. To cease to run ad libitum (J. 25, 49).

ಬೀಬಿ bibi. = ಬೀಬಿ. A Musalman lady (Mhr., H. ಬಿಬಿ). — ಬೀಬಿಸಾಡೇಬ. A lady (My.); a wife (My.).

ಬೀಭಟ್ಟು bibhatsa. Loathsome, disgusting, unseemly, detestable, bideous; loathing, detesting;—mischievous, cruel. 2, disgust, abhorrence; the disgusting sentiment or rasa (Kāvy. IV, 1, 10; IV, 2, 42. 46. 52).

ಬೀಭಟ್ಟು bibhatsu. = ಬೀಭಟ್ಟು. 2, N. of Arjuna. (J. 7, 23; 18, 15).

ಬೀಮು bīma. Tbb. of ಬೀಮು (Smd. 339; C.).

ಬೀಯ biya. Rice when cleared from the husk (Tē. ಬಿಯ್ಯು, ಬೀಯು); food. ಉಣ್ಣದ ಬೀಯು (ಅಮೃತ, ಅಮರು, etc. Kk. 10a).

ಬೀಯ biya. = ಬಿಯ್ಯು. Tbb. of ವ್ಯಯ. (Bp. 25, 10; 28, 22; 29, 30; Bb. 1, 10, 14; 2, 1, 39; 7, 1, 16; 8, 18, 23). 2, in a destructive, hurtful manner (Bh. 1, 10, 26).

ಬೀರ bīra. = ಕಿರ 1, ಎರ (Smd. 842), ಬೀರ. A hero, a brave man, a warrior. 2, Virabhadra (Kk. 6; Smd. 5; V. 4, 36), who is especially the shepherd caste's deity; a common proper name among shepherds (My.). 3, heroism, valour (see Smd. s. ಬೀರು 1; Abb. P. 11, 86; 14, 119). — ಬೀರಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A kacōṣ fit for warriors or brave men (Rāv. 6, after 11; My.). — ಬೀರಗಟ್ಟೆ. A jégatō fit for warriors etc. (Rāv. 6, after 11). — ಬೀರಗಟ್ಟೆ. A jégatō fit for warriors etc. (Rāv. 6, after 11). — ಬೀರವನ್ನ ಕೆ. -ಮನ್ನ ಕೆ. A maddatō fit for warriors etc. (Ūpr. 7, 43; Abb. P. 13, after 34). — ಬೀರಗಿರಿ. Tbb. of ಎರತ್ತೀ (Smd. 376; Abb. P. 12, after 49; Rāv. 6, after 11).

ಬೀರಿ bīrl. N. of shepherds' women (My.).

ಬೀರು bīru. A "bureau" (My.). 2, "beer" (My.).

ಬೀರೆ bīrē. = ಬೀರ. Virabhadra (My.). — ಬೀರದೇವ. = ಬೀರ. (My.). ಮಾರಮ್ಮನಿಗೆ ಗಣ್ಯನಿಲ್ಲ, ಬೀರದೇವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುತಿಯಿಲ್ಲ (Prv., used of unchaste widows).

ಬೀಡು bīr. (Smd. 59). **ಬೀಡು. 1.** To throw away: to fling, to throw, as an arrow, a stone, stick, etc. (J. 22, 15; 33, 11, where ಬೀಡು; My.; T. ಎಣು; cf. ಬೀಡು 1);—to give away according to one's inclination or at one's pleasure, to spend or bestow profusely, to give liberally or magnanimously (ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಪ್ರದಾನ Smd. Db.; T. ಎಣು, a liberal giving); to spread (v. t.). P. p. ಬೀಡು (Ūpr. 6, 82), ಬೀಡುವ (1, 51). ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನಗಳನ್ನುಮಾನ್ಯ ಒಳಕೊಟ್ಟು ವನ್ನೆಣ್ಣಿನಿಧಿ ಬೀಡು (Smd. 208). See Ūpr. 3, 16. 81; Abb. P. 1, 103; 8, 12; Grj. 4, after 89; 4, 96; Bp. 1, 50; 26, 8; 42, 18; Rāv. 8, 99; 13, 69. 91; Sāv. 3, 62; Pril. 3, 31; Rāghō. 17, 74; J. 15, 43; B. 2, 14. 2, to spread, to become extensive (Bp. 10, 8; 36, 28; J. 15, 9, where ಬೀರ್ವ).

ಬೀಡು bīr. **ಬೀಡು. 2.** Throwing, flinging;—spending profusely (Bp. 40, 57). — ಬೀಡುಗುಣ್ಣು. A ball that is thrown (Ū. Bp. 42, 27).

ಬೀಡುಗ biriga. A scattered, disorderly mass (Ūh. v. 19).

ಬೀವು bīvu. A kind of utensil (ಕೃತ್ತಿ Mr. 207).

ಬೀಸ bisā. = ಬೀಸು 2. — ಬೀಸಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A kind of knife or sword (ತೋಮರ, ಪಟಿ G.).

ಬೀಸಣಿಕೆ bisāṇikē. = ಬೀಸಣಿಗೆ. (My.; ತಾಲವೃತ್ತಕ, ವೃಷನ G.; B. 3, 80; 5, 888).

ಬೀಸಣಿಗೆ bisāṇigē. (fr. ಬೀಸು 1). A fan (ತಾಲವೃತ್ತ, ವೃಷನ HIA., Mr. 208; ವೃಷನ, ತಾಲವೃತ್ತಕ Nr., SI. 231; ಪಂಗ್ರಹ, ವೃಷನ Nn. 166; ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆ ಲಿ. II, 47; Bp. 12, 9; SI. 240; T. ಎಜದ; M. ಎಲೇದ; Tē. ಎಲೇಪು, ಎಲವನಿ).

ಬೀಸರ bisara. (fr. ಬೀ). End; destruction (ಓಪ್ರ. 8, after 4; Abh. P. 14, 119). ಆ ಸುಯೋಧನಸುತರ ಸರಳ ಎರಾ ಸವನು ಖಣ್ಣಿಸಿದನು, ಆತನ ಬೀಸರಕ್ಕೆ ಬನ್ನೆದ್ದ ಬೀದುವ ಧರ್ಮ ಕೆಡೆಯೆದ್ದಂ (Bh. 7, 6, 88). — ಬೀಸರವೊಗು. -ಎಪೊಗು. To reach the end, to terminate, to have an end. ಪಲವು ಬಗೆಯ ಗಾಣಂಗಳಂ ಬಿಡುಗವಲೆ ಬಯಲೆ ಗೋಂವಲೆ ಕಣ್ಣವಲೆಗಳೆವ್ವಿವಂ ಬೀಸರವೊಗದೆ ಬಿಡು ಬೀಸಿದಾಗ್ (Rāv. 5, after 114).

ಬೀಸಿಗೆ bisigē. Tbh. of ಎಂತಿ. Twenty (My.). 2, twenty palas (see Mr. a. ಪಾಗ).

ಬೀಸಿಸು bisisu. To cause to turn round, mill, etc. (My.; B. 5, 139).

ಬೀಸು bisu. 1. (= ಬಿಸು 2). To swing, to turn round, to whirl, to wave, to brandish;—to fan (ಓಪ್ರ. 5, after 19; 8, 91);—to throw, as a net;—to blow, as the wind (ಓಪ್ರ. 8, 98);—to mill, to grind (ಅವರ್ತನ ಸಿಮ್. Dh.; C.; T. ಎಜು; M. ಎಜು, ಎಯು, ಎಜು; Tē. ಎಸರು, ಎಜು, ಎವು; cf. ಎಜನಿ). ಕೆಯ್ದಾರ ಮಂ ಬೀಸಿದನೆ ಬಿಟ್ಟತ್ತಾಗಿ ತೋರ್ಪದು ಸೊನ್ನೆ (ಸಿಮ್. 26). ನಮು ದಿಂ ಬೀಸುಗುಂ ಗನ್ನವಾಣಂ (267). ಖಡ್ಗಾಯುಧಪಾಪಮಂ ಪೊಳಿವ ಮಂಜನ ಪೋಲಿರೆ ಬೀಸು! (272). ಗಾಳಿ ಬೀಸಲೊಡಮ್ ಎಲೆ ಕದಿಲ್ಲವು (297). ಬೀಸುವ ಪಾಮರಂ (201). ತೊಡರೆ ಮಾನ್ ಮೃಗ ರಾಂಧನಧೀವರಂ ತಡಿಗೆ ಬೀಸಿದ ಪಾಲಮನ್ ಬತ್ತಿ (Lilv. 3, 2). ಬೀಸುವ ಮುಕ್ಕಿಗೆ ಮುಕ್ಕಿದ್ದೇ ರಾಧ. — ಬೀಸೋ ಕೆಯ್ (or ಬೀಸೋ ದೊಣ್ಣೆ) ತಪ್ಪಿದರೆ ಸಹಸ್ರಕಾಲ (Prva.). ಬಲಿಯ ಬೀಸುವವನು (ಸೂತ, ಪಾಲಿ, ಬಲಿಗಾದ Nn. 82). See Bp. 27, 20. 23. 26; 82, 25; 86, 47; 38, 9; 61, 11; Bh. 1, 8, 53; 3, 18, 80; Rāv. 5, 82; 11, 23; Sāv. 1, after 79; 8, 64; J. 8, 2; 15, 8. 17; 28, 86; SI. 267. 806; B. 5, 129. 288; ಕೆಯ್ಯಾಸು, ಬಲಿವೀಸು; Prv. a. ಯಾವ. 2, to cast, i. e. to put, bamboo rafters on a sloping roof (My.). — ಬೀಸಾಡು. -ಅಡು. (= ಬಿಸಾಡು). To swing and let go from the hand: to fling, to throw away (ಕರವಿಮೋಹನ ಸಿಮ್. Dh.; Dp. 119, 8; My.); to cast away carelessly, etc. (ಪ್ರಮಾದಪಟ್ಟನ, ಬಿಸುಡು ಸಿಮ್. Dh.; My.). 2, to turn or swing about, as an elephant's ears (v. l., B. 4, 22). 3, to be flung away or lost from carelessness (My.). — ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು. A millstone (ಸಂಘಟಿ Mr. 206). ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತರೆ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ತಿರುಗೀತೇ? (Prv.). See Prv. a. ತೋಯಿಸು. — ಬೀಸೂ ಕಲ್ಲು. = ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು. (B. 5, 129. 184. 148. 180; My.).

ಬೀಸು bisu. 2. = ಬೀಸ. Swinging, etc. See ಬಿಸು. — ಬೀಸುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. A millstone (My.). — ಬೀಸುಗಯ್. -ಕೆಯ್. An arm or hand that is swung about (Bp. 20, 11). — ಬೀಸುಮೋಳ. -ತೋಳ. An arm that is swung about (V. 11, 60). — ಬೀಸುವಲೆ. -ಬಲಿ. A variety of net (Bh. 8, 18, 23; Sāv. 8, 28). ಪಾಸುವಲೆ ಬೀಸುವಲೆ (Rāgho. 17, 67).

ಬೀಸು bil. ಬೀಯು. 1. = ಬೀದು 1, q. v. To fall, etc. (ಪತನ ಸಿಮ್. Dh., Nn. 154, Sīm. 115; ಪತನಕ್ರಿಯೆ ಸಿಮ್. I;

ಪತನಕ್ರಿಯೆ ಸಿಮ್. 60). The P. pa. ಬಿದ್ದು, ಬಿಡು, ಬಿದ್ದು are taken from ಬೀದು 1, as also the forms of the 3rd person singular imperfect ಬಿದ್ದುಮ, ಬಿಡುಮ, ಬಿದ್ದುಮ, ಬಿತ್ತು. ಬೀಯು (Bp. 45, 26. 33; 46, 57; 60, 57), ಬೀಯುವ, ಬೀಯೋ (C.). ಕೂಡಿದಂಗೆ ರಡಂ ಬಗೆದಾತನುಂ ನರಕದೊಳೆ ಬೀದ್ದಿಲಿಗೇಂ ಸನ್ನಯಂ? (ಸಿಮ್. 89). ಕಡೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದ ನಡುಗದೊಳೆ ಮೋಹಮೆವ್ವು ಬಲುಬಲಿಯೊಳೆ ನೀಂ ತೊಡಮ್ ಬೀದಿದೆ, ಜೀವನೆ, ನಡೆ, ಧರ್ಮದ ಬಟ್ಟಿಯಲೆತು (Jmt. 24). ವಸಿಷ್ಠಪುತ್ರ ತೋಕದಿನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿದ್ದರೆ ನೂರು ತದಿನಾದ ನಡಿ (ತಪದ್ವ); ಹನಿತು ಬೀದಿರಾದುದು (ಎನಾ ತೋನ್ನುತಿ, ಪಕ್ಕ Nr.). ಬೀಯೋ ಸ್ವಧಾವಪುಷ್ಪವನು (ಪತಯಾಲು, ಪಾತುಕ SI. 360). ತಿರಿಗಿ ಬಿದ್ದುಮ (ಪ್ರಸವ್ಯ, ಪ್ರತಿಕೂಲ, ಅಪಸವ್ಯ, ಅವಪ್ಯು 376). ಪಾಡು ಬಿದ್ದುಮ (ಪ್ರಸವ್ಯ, ಪ್ಲವ್ಯ, ಪನ್ನ, ಪ್ಲವ್ಯ, etc. 882). ಮಾತುಗಳದಿಯದಧಮುಗಿ ಮಾಣಿಕವು ತೂತು ಬಿದ್ದಿತ್ತೆ (Sip.; see ತೂತು ಬೀಯು). ಸೂರ್ಯನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಜಳ ಬೀದುತ್ತಿತ್ತು (B. 2, 24). ಎಷ್ಟೋ ಹುಡುಗರು ಕಟ್ಟಿ ಸಂಗತಿಗೆ ಬಿದ್ದು, ...ವೇಳೆಯನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕಳೆಯುವರು (4, 1). ಈಗ ನೀನು ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತರೆ ಯಾರೇನು ಮಾತ ಬೀಳು? (4, 2). ಹೊತ್ತು ಬಣ್ಣಗ ಅದು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದೀತು (4, 12). ತಮಗಿನ್ನ ಬಲಿಪುರಾಧರ ಕೂಡ ಸಂಕತನದ ಸಮೃದ್ಧ ಮಾಡುವ ಧರಕ್ಕೆ ಯಾರೊ ಬೀದಿರಾದುದು (4, 12). ಖನಿಕೋಟಿ ಹಲವು ರೀತಿಯದ್ದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೀದುತ್ತವೆ (4, 15). ಕುಳಾಪುರವೆವ್ವು ಹೆಸರು ಬೀದಿಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಾಯಿತೆನ್ನರೆ (4, 80). ದೂರ ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಕಳುಹಿಸ ಬೀಳಾದರೆ ಅರ್ಧ ರೂಪಾಯಿ, ಮುಕ್ಕಾಲು ರೂಪಾಯಿ, ಬಣ್ಣ ರೂಪಾಯಿಯ ತನಕ, ಬೀದುವದು (are to be laid or paid down as price or postage, 4, 87). ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಗಾಧ ಅಭಿಮಾನ ಕಾರಣ ಬೀದುತ್ತದೆ (4, 88). ಕಡ್ಡಿಗೆ ಮುಖದ ಧಾತುಗಳು ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಪಲವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಕಾರಣ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಿಯೆ ಕರ್ಮ ಬೀದುವದು (4, 95). ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರದ ಎರಡೂ ಮೆಯ್ ಪಾಸಲಿಕ್ಕೆ ಎರಡೂವರೆ ಎಪಕ ಸಹ ಬೀದಿಲಿಲ್ಲ (are not required, 4, 103). ಉಗಿಯ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಮ ಬೀದಿದೆ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ (4, 103). ನನ್ನ ತಿಗಟೆಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಿಸು ಹೋಗಿದ್ದೆನು, ಮುನ್ನ ಅದರ ಕಾರಣ ಬಿದ್ದದ್ದೆನ್ನ (4, 110). ಇನ್ನು ಮುನ್ನ ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಿನಷ್ಟು ಕಠಿಣದಲ್ಲಿ ತರಿಸುವ ಕಾರಣ ಬೀದಿಲಿಲ್ಲ (4, 163). ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಬೀದಿದೆ ನಿನಗೆ ತಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳು ದೊರೆಯುವವು (4, 180). ತಪಾಮೃಗದ ಗೂಳಿಗಳಿಗೆ ಕ್ರಿಯೆ ಬಹಳ ಬೀದುವದು (4, 193). ನೋ ಬಿದ್ದ ಊಟಾ ಮಾಡಿ ಕಳಕಳಿಸಿದ ಪಾಗಿ. — ಪಾಡೆ ಪಡುವ ದಾ ದಗಿನ್ನ ಬಳನ ದಾಯಿಗೆ ಬೀದೋಡುತ್ತಮು. — ಬಿದ್ದ ಬದಾಲಿ ಬಿಡೆ ಅಯ ಬೀಳು, ಇದ್ದ ಬದಾಲಿ ಇರ ಬೀಳು (Prva.). See Bp. 5, 52; 16, 5; 20, 21; 40, 6; 46, 44; 47, 19; 52, 17; 55, 4; 58, 28; 61, 11; Bh. 1, 8, 91; 1, 19, 19; 2, 13, 16; Rām. 3, 2, 21; SI. 88. 87. 115. 267. 274. 299; B. 5, 280. 301; ಕಿವಿವೋ, ಜಗುವೋ, ಬಿವ್ವಿವೋ; Prva. a. ಪಾನು. — ಬಿದ್ದು ಕೊಳ್ಳು. To lie down (B. 2, 50; 3, 10. 109; 4, 213; C.). — ಬಿದ್ದು ಬಿಡು ನಗು. To wallow from laughter (B. 2, 34; C.). — ಬೀದಿಸ ಬಿಸು. -ಕೆಡಬಿಸು. To cause to fall (Bh. 6, 5, 13). — ಬೀದಿಗಿಡು. -ಕೆಡದು. To fell (Rām. in W. v. 449). — ಬೀದಿ ಸಡಿ To beat down (Bp. 14, 20). — ಬೀದಿ ಹೊಡೆ = ಬೀದಿ ಸಡಿ (Bp. 49, 10).

ಬೀಯ bil. ಬೀಯು. 2. = ಬೀದು 4. A waste, etc. (ಮಾಡದ ಕೆಯ್ ಸಿಮ್. I; ಬಿಲ್ಕೇತ ಸಿಮ್. Dh., Sīm. 115; My.). 2, that which is inferior or bad (My.; see ಮೋಲು ಬೀದು). 3, a mistake, as in writing (J. 30, 28). 4, prostration (from disease, My.). — ಬೀದು ಕೆಡವು To leave uncultivated or fallow (My.). — ಬೀದುಗಿಡವು -ಕೆಡವು = ಬೀದು ಕೆಡವು. (B. 5, 85). — ಬೀದು ಬೀದು = ಬೀದು ಬೀದು. To remain untilld (B. 5, 99. 105; My.). ಪಾಳೆಯ

ಬ್ಬ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಬಿಡು ಬಿಡ್ಡರೆ ವಾದ್ಯಾನು (Prv.). — ಬಿಡುಭೂ ಮಿ. = ಬಿಡು (My.). ಬಿಡುಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಾಗು ಮಾಡೋಣ (G. 127). — ಬಿಡುಬಿಟ್ಟ. A powerless arm (My.). ವಾದ್ಯಾನುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ, ಬಿಡುಬಿಟ್ಟ ಬಿಡ್ಡು ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಬಿಡುವದನ. A bad, worthless word or speech (Bh. 8, 9, 12). — ಬಿಡುಬಿಡು. To worst (Rām. 1, 5, 32). — See Prv. s. ತಾನು.

ಬಿಲ್ವ bil. ಬಿಲ್ವು. 3. = ಬಿಲ್ವು 2 (Smd. 28). Leaving, leave, etc. — ಬಿಲ್ವಕರ. -ಅಕರ. A consonant (ವ್ಯಂಜನ Smd. 146; Ss.; cf. ಬಿಲ್ವು 2? M. ಬಿಲ್ವಕರ, a letter that might be left out). — ಬಿಲ್ವು ಕೊಡು = ಬಿಲ್ವೊಡು. (Bh. 1, 8, 60; 2, 13, 13). — ಬಿಲ್ವುಡ. -ಉಡ. A garment that has been (worn and) left or put away (as unclean, Abh. P. 9, 178; V. 38, 66). — ಬಿಲ್ವೊಡು. = ಬಿಲ್ವು ಕೊಡು. To give leave to go: to dismiss (with accusative, Rāv. 13, after 97; Ss. 5, 55; 5, after 55; J. 7, 35; 18, 39; 31, 53). — ಬಿಲ್ವೊಳ್. = ಬಿಲ್ವು ಕೊಳ್ (Smd. 28). To take leave to go: to quit (with accusative, Čpr. 3, after 80; 7, after 28; Abh. P. 7, after 7; Bh. 1, 8, 60, 66; J. 2, 45; 5, 60; 18, 8; 29, 26, 27, 40). — ಬಿಲ್ವೊಳಸು. To give leave to go: to dismiss (with accusative, Abh. 7, after 84). — ಬಿಲ್ವೊಳ್. = ಬಿಲ್ವೊಳ್. (with accusative, Bp. 4, 49).

ಬಿಲ್ವಲ್ bilal. ಬಿಲ್ವಲು. = ಬಿಲ್ವಲ್, etc. ಮರದ ಬಿಲ್ವಲು (ಜಲಿ, ತಿಳಿ HIA.; ಜಲಿ Kk. 19, o. r. ಬಿಲ್ವಲ್). ಗುಡ್ಡಗೊಮ್ಮಿನ ಬಿಲ್ವಲು (ಕೃಷ್ಣ, ಕ್ರಸ್ತಾಪಾತಿಫ Nr.).

ಬಿಲ್ವಲ್ bilil. ಬಿಲ್ವಲು. = ಬಿಲ್ವಲ್, etc. (ಮರದ ಜಲಿ Smd. I, Smd. 24; ತಿಳಿ, ಜಲಿ Mr. 106). ಮರದ ಬಿಲ್ವಲು (ಕಾಪಾ ತಜಲಿ Nn. 66; ತಿಳಿ, ಜಲಿ 100, o. r. ಬಿಲ್ವಲು).

ಬಿಲ್ವಸು bilisu. To cause to fall; to fell, etc. (My.; J. 22, 7; Bh. 4, 4, 99).

ಬಿಲ್ವು bilu. 1. 2. 3. = ಬಿಲ್ವ 1. 2 (C.). 3. P. p. of the verb: ಬಿಡ್ಡು (C.).

ಬಿಲ್ವು bilu. 4. A creeping plant, a creeper (My.; see Prv. s. ತಾನು).

ಬಿಲ್ವಲ್ bilul. ಬಿಲ್ವಲು. = ಬಿಲ್ವಲ್, etc. ಕೊಮ್ಮಿನ ಬಿಲ್ವಲು (ತಾಪಾತಿಫ, ಅವರೋಪ Nr.).

ಬಿಲ್ವುವಿಕೆ biluvikē. Falling, etc. (ವ್ಯಸನ, ಕ್ರಂಶ Si. 437).

ಬು bu. An imitative sound. — ಬು ಬು ಬು. rep. (Bp. 9, 12; 58, 23). — ಬು ಬು ಬು. rep. The sound of a large kabaḷē (My.).

ಬುಕೆ bnka. = ಬುಕೆ. (ಗೋಳೇ ಹೂವು G.).

ಬುಕೆನೆ bnkaṇi. Powder (My.; Mhr. ಬುಕೆನೆ, ಬುಕೆನೆ, ಬುಕೆ).

ಬುಕ್ಕೆ bnkka. 1. The heart (ಅಗ್ರಮಾಂಸ, ಬಹ ಬಿಕ್ಕು Mr. 398). 2, a goat.

ಬುಕ್ಕೆ bnkka. 2. (Tbh. of ಭುಕೆ). — ಬುಕ್ಕರಾಯ. N. of a king. ಬುಕ್ಕರಾಯ ಮೆಟ್ಟಿ, ಬಿಕ್ಕಿನ ಮದ ಕೊಟ್ಟ (Prv.).

ಬುಕ್ಕೆ bnkki. A fragrant powder, much used in offering to idols (Mhr. ಬುಕಾ, ಭುಕಾ). — ಬುಕ್ಕಟ್ಟು. = ಬುಕ್ಕು, ಬುಕ್ಕುಟ್ಟು. (My.; ಪಟವಾಸಕ, ಸಿಪ್ಪಾತ G.; B. 4, 147). — ಬುಕ್ಕಟ್ಟು ಗಾಡಿ. (ಸುಗಂಧಿ G.). — ಬುಕ್ಕುಟ್ಟು. = ಬುಕ್ಕುಟ್ಟು. (ಡರ್ಜ, etc. Si. 225). See ಮೇಲು.

ಬುಕ್ಕೆ bnkkē. The heart.

ಬುಗ buga. = ಭುಗ, ಭುಗಿ, etc. — ಬುಗ ಬುಗನೆ. rep. With the repeated sound of ಬುಗ (My.).

ಬುಗಡಿ bugadi. = ಬುಗುಡಿ. An ear-ornament of females worn in the upper part of the ear (My.; T. ಪುಗಿ, Tē. ಬೋಗಡಿ; Mhr. ಬುಗಡಿ). ಬುಗಡಿಯಾದರೆ ದಗಡಿ ಮಗಳಿಗೆ ಅಗ ವೇ? (Prv.). See Prv. s. ದಗಡಿ and ಬೇಗಡಿ 1. — ಬುಗಡಿಯು. — ಅಂಚು. A kind of ornamental border (My.).

ಬುಗರಿ bugari. = ಬುಸುರಿ. The porcher tree, Hibiscus populneoides Roxb. (Thespesia populnea Corr.; My. = T. ಪುನರಬು; its fruits are used like tops).

ಬುಗರಿ bugari. = ಬಗರಿ, ಬುಗುರಿ, ಬೋಗರಿ. A spinning top (J. 13, 5; My.; Mhr. ಭೋನರಾ, ಭೋನರಾ, fr. ಭೋವರ್ಣೆ, to turn round). — ಬುಗರಿಯಾಟ. -ಅಟ. A game at tops (My.). — ಬುಗರಿಯಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To spin a top (My.).

ಬುಗಿ bugi. = ಭುಗಿ, etc. (My.).

ಬುಗಿಲ್ bugil. = ಭುಗಿಲ್. (My.).

ಬುಗಿಲನೆ bugilanē. = ಭುಗಿಲನೆ. (My.).

ಬುಗು bugu. = ಭುಗು. (My.).

ಬುಗುಟೆ buguṭi. = ಬುಗುಡು. (Bp. 38, 28).

ಬುಗುಡಿ buguḍi. N. of a milky plant (ತೀರವತಿ Mr. 147).

ಬುಗುಡಿ buguḍi. = ಬುಗಡಿ. (My.; Si. 218).

ಬುಗುಡು buguḍu. = ಬುಗುಟೆ. A swelling, an eminence, an elevation, a protuberance (Tē. ಪುಗುಡು, ಬುಗುಟೆ; Tē. ಬೋಡ್ಡು, a prominent navel; see ಪುಗು; cf. ಬುಗುಡು, ಬುಡ್ಡು, ಬೋಲಿ). See ಅನಿಕ್ಕುಬುಗುಡು. ಹೊಕ್ಕುಡು ಬುಗುಡುಳ್ಳವನು (ತುಣ್ಣಿಲ, ತುಣ್ಣಿಲ Nr.). — ಬುಗುಡುಹೊಕ್ಕುಡು. A prominent navel (ತುಣ್ಣಿಲ Mr. 388).

ಬುಗುರಿ buguri. = ಬುಗರಿ. (My.). 2, = ಅಸೃಷ್ಟಿ (Mr. 117, where another MS., instead of ಬುಗುರಿ, reads ಉಬು).

ಬುಗುರಿ buguri. = ಬುಗರಿ, etc. (My.; Si. 72).

ಬುಗಿ buggi. The cheek (? Tē. ಬುಗ್ಗಿ). ಜಗ್ಗಕದ ಭಾಗ್ಯ ವೆಗದಾಗಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಬುಗಿಯ ಹೊಕ್ಕುಟ್ಟು ಹೋದೆಯೆಂದೊ ಪ್ರಾಣಿ! (Dp. 38, 2).

ಬುಗ್ಗಿ buggē. A spring of water, the source of a river, a fountain (B. 4, 172; Tē.; cf. ಪುಗ್ಗು; ಪುಟ). ಬುಗ್ಗಿಯ ನೀರು ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಹಗ್ಗ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಬುಜೆ bnja. 1. Tbh. of ಭೂಜ. — ಬುಜವತ್ತಿಗಿಡ. (ಭೂಜ, ಡರ್ಜ, ಮೃದುತ್ವಕ್ಕೆ Si. 132). — ಬುಜವತ್ತಿ. Birch-bark (My.; Mhr. ಭುಜವತ್ತಿ).

ಬುಜೆ bnja. 2. Tbh. of ಭುಜ. (My.).

ಬುಜಿಸು bujan. Tbh. of ಭುಜಸು. (My.).

ಬುಜ್ಜಿಯಿಸು bnjayisu. = ಬುಜ್ಜಿಸು. To cajole, to flatter, to console, to persuade (Tē. ಬುಜ್ಜಿಗಿಂಡು; cf. ಪುಸರಾಯಿಸು, ಬುಲಾಯಿಸು 1, ಬೋಸರಿಸು, ಬೋಕಾಯಿಸು). ಬುಜ್ಜಿಯಿಸುವ ನುಡಿ (ಸಾಪ್ತ HIA.).

ಬುಜ್ಜಿಯಿಸು bujajisu. = ಬುಜ್ಜಿಯಿಸು. (Bp. 22, 38).

ಬುಡೆ bnḍē. = ಬುಟ್ಟು, ಬುಟ್ಟಿ, ಬುಡಿ. A flower or other figure worked, painted or drawn (Mhr., H. ಬುಟಾ, ಬುಟ್ಟು; My.; Br.).

ಬುಡೇದಾರ ಬುಡೆ-ದೇರಾ. Decorated with flowery work (Mhr.; My., also ಬುಡೇದಾರ). ಬುಡೇದಾರಹಡ್ಡ ಮದಮಗನಿಗಲ್ಲದೆ ಮುದಿಮುದುಕನಿಗೆ ಬುಟ್ಟೇ? (Prv.).

ಬುಟ್ಟು buṭṭa. = ಬುಡಿ, etc. (My.).

ಬುಟ್ಟಿ butti. = ಪಟ್ಟಿ 2, ಬುಟ್ಟಿ. A basket of bamboo, etc. of various shapes, especially for flowers, fruits, fishes, etc. (C.; B. 4, 62. 178; Si. 86; Tē. ಬೊಟ್ಟಿ). ಗೋಪಾಲಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ. — ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಾಣಸ್ವೇಕನಾದರೂ ಮೀಸಿನ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಯ ಹಾಕ ಬೇಡ (Prva.). 2, a mere basket: an untrimmed object. ಕೆಯ ತಲೆ ನೋಡು! ಹಾಗೆ ಬುಟ್ಟಿ ಆಗಿದೆ! (B. 1, 6). See Prv. 8. ಮುಡಿ ಕಟ್ಟು 1.

ಬುಟ್ಟಿ butti. = ಬುಟ್ಟಿ. (S. Mhr.).

ಬುಟ್ಟಿ butti. = ಬುಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಬುದ buda. = ಬುಡು, ಬೊಡ. A sound in imitation of that produced by a vessel, etc. when immersed into water, or by water issuing from the spout of a vessel, and of that produced by the budabudikē (C.; Tē.; Mhr. ಬುಡ ಬುಡಣೆ, to bubble; to mumble, mutter). — ಬುಡ ಬುಡನೆ. With a repetition of the sound of buda (My.). — ಬುಡ ಬುಡಿಕೆ. = ಬುಡುಬುಡಿಕೆ. (My.; ಡಮರು Si. 63). — ಬುಡ ಬುಡಿಸು. To have or produce the repeated sound of buda (Rām. 3, 8, 4).

ಬುಡ buda. = ಬುಡಕು, (ಬೊಡ್ಡಿ 2, ಬೊಡ್ಡಿ). (Tbh. of ಬುದ್ಧಿ). The bottom or lowest part of anything, the place or side underneath, the lower side, the foot of a tree, the root of the tongue, etc. (C.; Tē.; ಬುದ್ಧ, ಬೊಡ್ಡಿ G.; Mhr. ಬುಡಪಾ, ಬುಡಾಲು, ಬುಡ). ಮರದ ಬುಡ (ಮೂಲ, ಬುದ್ಧ Si. 122). ಮರದ ಬುಡದಿನ್ದ ತುದಿಯ ವರಿವಿಗೂ ಹಬ್ಬಿದ ಬಳ್ಳಿಗಳು (ಅವ ರೋಹ 121). ಬುಡದ ಬೇರಿನ ದಿಮ್ಮಿ (ತಾಲೂಕು 95). ದಕ್ಕಿಗಳ ಬುಡ (ಪಕ್ಕ 3, ಪಕ್ಕಿ ಮೂಲ 178. 425). ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆಗೆ ಬುಡ (ತ್ರಿಕ, ಬೆನ್ನೆ ಬುಲಿನ ಕೆಳಗಡೆ 209). ಅನೆಯ ಕಿವಿಯ ಬುಡ (ಹೊಲಿಕೆ, ಕರ್ಣ ಮೂಲ 270). ನಾಲಿಗೆಯ ಬುಡ (ಚಿಹ್ನಾಮೂಲ ಸಿಮ್. 43 Cm.). ಕುದುರೆಯ ಜೀನದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹಾಕುವದು (ಅಮರಾಂ); ಗಿಡಗಳ ಬುಡ ಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ನೀರಿನ ಕಟ್ಟಿ (ಅಲವಾಲ); ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕದ ಬುಡ (ಪಕ್ಕ 3); ಗಿಡದ ಬುಡ (ಮೂಲ); ಬುಡದಲ್ಲಿಯೇ ಬೊಂಕಿಗಳು ಒಡೆಯುವ ಗಿಡ (ಪ್ರವೃತ್ತಿ G.). ಮೊಗ್ಗೇ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತುಮ್ಮು ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 36). ರಸವನ್ನು... ಒಲೆಗುಡ್ಡಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ಬುಡಕ್ಕೆ ಉರೇ ಹಚ್ಚಿ (3, 46). ಲಂಗರವ ತಕ್ಕ ಹೋಗಿ, ಬುಡದೊಳಗಿನ ಕೆಸರೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕೊಣ್ಣು (3, 118). ನೀಲಿಯ ಎಲೆಗಳು ಬೇಣಿನ ಬುಡದಿನ್ದ ತುದಿಯ ತನಕ ಎರಡೆರಡದಿನ ಸಾಲುಗೊಣ್ಣುರುತ್ತವೆ (4, 54). ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಕೊ ಪ್ರಂಗಿಗೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎದಿಸಿ, ಬುಡಕ್ಕೆ ಉರೇ ಹಚ್ಚಿ (4, 203). ಆ ಹೂಜಯನ್ನು ಬುಡ ಮೇಲು ಮಾಡಿ ಹಿಡಿದನು (5, 145). ಗೇಣ್ಣು ಮೃಗದ ಕೊಡಿನ ಬುಡದ ಸುತ್ತರತೆ (5, 249). ಮರ ದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೊಣ್ಣು, ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ (My.). ಬುಡ ಕಡಿದ ಮೇಲೆ ಮರ ಬಾಡೋದ್ದುಣ್ಣೇ? — ಬುಡ ಹತ್ತಲದೆಯದವ ನಡು ಹತ್ತಾ ನೇ? — ಎಣ್ಣೇ ಹಾಕಿದರೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಗುಣ, ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿದರೆ ಬುಡಕ್ಕೆ ಗುಣ. — ಕಟ್ಟು ಕೊನೆಯಿನ್ದ ಮೆದ್ದರೂ ಬುಡದಿನ್ದ ಮೆದ್ದರೂ ಸವಿಯೆ ನೇ. — ನಡುಮರಾ ಹತ್ತಿ, ಬುಡಾ ಕಡಿದ (Prva.). — ಬುಡಕಟ್ಟು. A olan, a family (My.). — ಬುಡಧಾಗ. The bottom; the root; the foot. ನಾಲಿಗೆಯ ಬುಡಧಾಗ (ಸೂನೆ, ಕೆಳನಾಲಿಗೆ G.). ಆ ಗುಡ್ಡದ ಬುಡಧಾಗವು (B. 5, 46). — ಬುಡಮೆಯ. The lower side (S. Mhr.).

ಬುಡಕು budaku. = ಬುಡ. ಗುಡ್ಡದ ಬುಡಕಿನ ಧೂಮಿ (ಉಪತ್ಯಕ್ತ G.).

ಬುಡಕ್ಕನೆ budakkane. With the sound of ಬುಡ (My.; Mhr. ಬುಟ್ಟಕನ).

ಬುಡಮೆ budame. = ಬುಡಮೆ. A sort of cucumber (Tē.; My.).

ಬುಡು budu. = ಬುಡ, etc. — ಬುಡುಬುಡಿಕೆ. = ಬುಡಬುಡಿಕೆ. A small rattle-drum (My.). 2, untruth (My.). — ಬುಡು ಬುಡಿಕೆಯವ. — ಅವ. A fantastically dressed Mahratta kōdra and mendicant fortune-teller, who carries a budubudikē (My.).

ಬುಡು budu. (= ಬುಡ). — ಬುಡುಜಾಗನ ಗಡ್ಡೆ. A perennial creeping plant forming roundish prickly heads of flowers close to the earth, *Lepidagathis cristata* Willd. (Z.).

ಬುಡುಮೆ budume. = ಬುಡಮೆ. See ಕಾಡು. — ಬುಡುಮೆ ಕಾಯ. (ಚಿತ್ರ, etc., ಹೆಮ್ಮೆಕ್ಕರು, ಪಾಪರಹಟ್ಟು Si. 161). — ಬುಡು ಮೆಲಕ್ಕ. A climbing herb, *Cucumis trigonus* Roxb. (Si. & Pl.).

ಬುದ್ಧಿ buddi. 1. (= ಬುದ್ಧಿ). A (glass) bottle (for ink, My.; Tē., T.).

ಬುದ್ಧಿ buddi. 2. See 8. ಬುದ್ಧ.

ಬುದ್ಧು buddu. = ಬುದ್ಧು, etc. Roundness, curvedness. — ಬುದ್ಧ. — ಅ 3. A bandy-legged man (My.). Feminine ಬುದ್ಧಿ (My.).

ಬುದ್ಧ buddi. (fr. ಬುಡು). A rising or swelling: a swollen testicle (My.; Tē.; ಬುದ್ಧ ಇದೆಯವು, My.; see Prv. 8. ನಮ್ಮ).

ಬುಡ್ಡಿ budde. = ಬುದ್ಧಿ, etc. (My.).

ಬುಟ್ಟಿ butti. (Tbh. of ಭುಕ್ತಿ). Food (prepared for a journey, especially boiled rice), travelling provisions (C.; Tē.; Abhk. 2, 96). ಅವನು ತನಗೆ ಹತ್ತುವಷ್ಟು ರೊಟ್ಟಿ, ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು (B. 8, 121). ಅವನು ನಾಯಿಗೆ ಒಂದು ತುಣುಕು ರೊಟ್ಟಿ ತುನ್ನು ಬುತ್ತಿ ಹಾಕಿದನು (8, 122). ಅವನು ಆ ಬಡ ಸಿಡ್ಡಿಯಿಗೆ ತನ್ನ ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ಬುತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು (3, 124). ಬುತ್ತಿಯಿದ್ದವ ಎತ್ತಲೂ ಉಣ್ಣಾನು. — ನಾಯಿ ತಲೆ ಮೇಲಣ ಬುತ್ತಿಯ ಹಾಗೆ. — ನಿತ್ಯವಯನ ಬುತ್ತಿ ಕೇಡು (Prva.). — ಬುತ್ತಿಗಣ್ಣು. A bundle of travelling provisions (My.). ಅವನು ಬುತ್ತಿಗಣ್ಣು ಹಿಚ್ಚಿ (B. 3, 122). — ಬುತ್ತಿಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. A thief who steals travelling provisions. ಬುತ್ತಿಗಣ್ಣಿಗೆ ಸಕ್ಕವ ತಸದಾಚಾರ? (Abhk. 1, 41). ಬುದ buda. Tbh. of ಬುಡ (Sīmd. 339; ತಿಂಗಳಣ್ಣು, ಸೌಮ್ಯ Sīmd. 17).

ಬುದುಬುದ budubuda. Tbh. of ಬುದ್ಧದ. (Bp. 37, 25; Bh. 1, 15, 19; 6, 4, 27; see ಜಲ).

ಬುದ್ಧನಿಗೆ buddanige. = ಬುದ್ಧಲಿ, ಬುದ್ಧಲಿಕೆ, ಬುದ್ಧಿ. A bottle made of skin to hold oil, ghee, etc. (My.; Tē. ಬುಡಿ; Mhr. ಬುಡಲೀಂ, ಬುದ್ಧಲೀಂ). ತೊಗಲ ಬುದ್ಧನಿಗೆ (ಕೃತ್ತಿಸ್ವೇಕಪಾತ್ರ, ಕುತು); ಆ ಸ್ವೇಕಪಾತ್ರ ಕದಾದಾದೊಡೆ ಕುತುವ ಎನಿಸುಗು, ಅವು ಕೆಯ್ದಿದ್ದಿಗೆ (Nr.).

ಬುದ್ಧಲಿ buddali. = ಬುದ್ಧನಿಗೆ, etc. (My.). ತೊಗಲ ಬುದ್ಧಲಿ (ಕುತು, ಎಣ್ಣೇ ಬುದ್ಧಲಿ, ಸಿಕ್ಕಿಗೇ ಬುದ್ಧಲಿ); ಚಿಕ್ಕದಾದ ಹರ್ಮದ ಸಿಕ್ಕಿಗೇ ಬುದ್ಧಲಿ (ಕುತು, ಕೆಯ್ದಿದ್ದಲಿ Si. 309).

ಬುದ್ಧಲಿಕೆ buddalike. = ಬುದ್ಧನಿಗೆ, etc. (ಹರ್ಮಗರ್ವಣ q. v. Mr. 213).

ಬುದ್ಧಿ buddi. Tbh. of ಬುದ್ಧಿ. (My.). See Prv. 8. ಉದ್ಧ. — ಬುದ್ಧಿಗರಿಸು. — ಕರಿಸು. To impart knowledge, to give instruction (J. 17, 35). — ಬುದ್ಧಿಗಿಡು. — ಕಿಡು. = ಬುದ್ಧಿಗಿಡು. (Grj. 8, 23). — ಬುದ್ಧಿಗಿಡು. — ಕಿಡು. Understanding to be lost: to lose one's intellect. ನಿಡ್ಡೆಗಿಟ್ಟನೋ? ಬುದ್ಧಿಗಿಟ್ಟನೋ? (Prv.). — ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ. — ಕೇಡಿ. A person who has ruined or lost his intellect (B. 2, 47; 3, 70). — ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿತನ. — ಕೇಡಿತನ. The

state of having lost one's intellect (My.). — ಬುದ್ಧಿ ದೋಷಸು. — ತೋಷಿಸು. To cause to abandon one's understanding, to stupify (J. 2, 12).

ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರ buddhi-(i. e. buddali)-vanta (i. e. panta = pantha).

1. The vessel by means of which a buddali, etc. are filled (My.).

ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರ buddhi-vanta. 2. Tbh. of ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರ. (My.).

ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರಕ್ಕೆ buddhivantikē. = ಬುದ್ಧಿ. (My.).

ಬುದ್ಧ buddha. Observed; known, understood; awakened, awake;—completely conscious, clever, wise, knowing; a wise or learned man (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223). 2, a Buddhist or Jain; a saint of the Buddha or Jaina sect; a Buddha (ಜತಾಮ, ಬೌದ್ಧ Nn. 44; ಬೌದ್ಧ Mr. 23). 3, the last one of the twenty-four Buddhas (or Arhats), the Buddha of the present cycle: Śākya muni or Śākya simha, Gautama, sometimes regarded as the ninth incarnation of Vishnu.—See Bp. 53, 3; 54, 7.

ಬುದ್ಧವನುಯ buddha-samaya. A congregation of Buddhas (Bp. 50, 50).

ಬುದ್ಧಾಶ್ರಿತ buddhāśrīṭa. A building in which relics of Buddha are preserved.

ಬುದ್ಧಾವತಾರ buddha-avatāra. The last but one or ninth incarnation of Vishnu (ತೀರ್ಥನ G.; My.).

ಬುದ್ಧಿ buddhi. = ಬುದ್ಧಿ. Perception; intelligence, understanding, intellect, judgment, discernment, wisdom, sense;—comprehension, knowledge;—opinion, notion, view, idea; purpose. 2, in accosting: well! right! etc. (B. 4, 127, 156). ಅಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಒರೆ ಉರಿಯಿತು, ಕೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂತು. — ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮುಕ್ಕ ಇದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೇಡು ತನ್ನ. — ಬುದ್ಧಿ ಇರುವಾಗ ಗಣ್ಯನಿಲ್ಲ, ಗಣ್ಯನಿರುವಾಗ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ. — ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸ್ವೇದ ಇದ್ದ ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ (Prva.). See Prva. 8. ಮೂಢ, ಮೂಢು ವರುಷ, ಎದ್ಯ. — ಬುದ್ಧಿಯಾದು. — ಆಡು. = ಬುದ್ಧಿ ಹೇಯ. ಬುದ್ಧಿಯಾದುವಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಗುಡ್ಡಾದುವಕ್ಕೆ ಬಂದ (Prv.). — ಬುದ್ಧಿವೇದ. — ವೇದ. = ಬುದ್ಧಿ ಹೇಯ. (Üpr. 6, after 88). — ಬುದ್ಧಿ ಹೇಯ. To advise, to instruct, to exhort (B. 4, 139). ಬುದ್ಧಿ ಹೇಯದವರ ಸಂಗಡ ಗುಡ್ಡಾದುಟ್ಟಿ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬುದ್ಧಿಕ್ಷೀಣ buddhi-kṣhīṇa. A man whose intellect is diminished or lost (My.). 2, diminution or loss of intellect (My.).

ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ buddhi-pūrvaka. Designedly, purposely (Mhr.; B. 4, 154; My.).

ಬುದ್ಧಿಬಲ buddhi-bala. The power of intellect; intellectual prowess (My.).

ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರ buddhi-vanta. = ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರ 2. Tbh. of 8k. ಬುದ್ಧಿ ಮತ್. An intelligent, sensible, judicious, or learned man (ಮತಿವನ್ತ್ರ 279 Cm.; ಧೀಮಾನ್ Nn. 59; B. 1, 17; 3, 61; 4, 176). Feminines ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರಳು, ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರ (My.; ಪ್ರಾಜ್ಞ G.). ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರನೇ ಬಲವನ್ತನು. — ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರಗೆ ಮೂಢು ಕಡೆ, ಅಪ್ರಬುದ್ಧಗೆ ಬನ್ನೇ ಕಡೆ. — ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರ ಬೆನ್ನ ತೆನ್ನ, ಅಪ್ರಬುದ್ಧನ ದಾಯಿಗೆ ಒರಸಿದ. — ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರರ ಮೋಡ ಮುದ್ದಿನ ಹಾಗೆ ಇದ್ದೀತು. — ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರರ ತಾಯಿಯೆಲ್ಲಾ ಬದ್ಧಾಕೆ (Prva.).

ಬುದ್ಧಿವಾನ್ buddhi-vān. = ಬುದ್ಧಿವನ್ತ್ರ. (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223); a councillor (ಮುದ್ರಿ, ಅಮಾತ್ಯ Mr. 266).

ಬುದ್ಧಿವಾನ್ buddhi-vāna. = ಬುದ್ಧಿವಾನ್. (ಧೀರ Üb.; Mhr. ಬುದ್ಧಿ ಮಾನ).

ಬುದ್ಧಿವಿಕಲ buddhi-vikala. A man defective in intellect (My.).

ಬುದ್ಧಿವಿಕಾರ buddhi-vikāra. Perverseness or confusion of understanding (My.).

ಬುದ್ಧಿವೈಕಲ್ಯ buddhi-vaikalya. Defect in intellect (My.).

ಬುದ್ಧಿಕಾಲ buddhi-kāli. Intelligent; an intelligent person. (My.).

ಬುದ್ಧಿಸಹಾಯ buddhi-sahāya. A councillor, a minister.

ಬುದ್ಧಿಸಾಮರ್ಥ್ಯ buddhi-sāmarthya. = ಬುದ್ಧಿಬಲ. (My.).

ಬುದ್ಧಿಸ್ಥೂಲಿತ್ಯ buddhi-śkhāliṭya. Error of judgment (My.).

ಬುದ್ಧಿಹೀನ buddhi-hīna. Destitute of intelligence, ignorant, foolish, stupid; a stupid man. (My.; B. 3, 121). ಉದ್ಧು ಮೇದ ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೀನನು (Prv.). Feminines ಬುದ್ಧಿಹೀನಳು, ಬುದ್ಧಿಹೀನಿ (My.).

ಬುದ್ಧೀನ್ದ್ರಿಯ buddhi-Indriya. = ಜ್ಞಾನೇನ್ದ್ರಿಯ. A perceptive organ of sense, of which five are enumerated: eye, ear, nose, tongue, and skin, or seeing, hearing, smelling, tasting, and feeling, the mind (manas) being both an organ of perception and of action. (My.). Cf. ಕರ್ಮೇನ್ದ್ರಿಯ.

ಬುದ್ಬುದ budbuda. = ಬುಬುಬು. A bubble; a spontaneously grown thing (ಜರ್ಜ, ತನಗೆ ತಾನೆ ಹುಟ್ಟುವುದು Nn. 73).

ಬುದ್ಧಿ budhi. = ಬುದ್ಧಿವೇಗ, etc. (My.).

ಬುಧ budh. = ಬುಧ. (Smd. 106).

ಬುಧ budha. = ಬುಧ. Wise, intelligent, sensible, prudent; a wise or learned man. 2, the planet Mercury, regarded as a son of the moon.

ಬುಧಜಯ budha-jāya. A congregation of scholars (ಎದ್ದ ತಮಾಕ Smd. 253 Cm.).

ಬುಧವಾರ budha-vāra. Wednesday. (My.; B. 1, 7). ಬುಧವಾರವಾರ ಯಾವನಾರ ಇಕ್ಕ ದಾರದೇ? — ಬುಧವಾರವಾರ ಸದೇಗೂ ದಿಸ ಬಾರದೇ? (Prva.).

ಬುಧಾಗ್ರಣಿ budha-agraṇi. An eminent scholar (Kāvy. III, 3, B. 85).

ಬುಧಿತ budhita. Known, understood.

ಬುಧ್ನ budhna. = (ಬುಡ), ಬ್ರಧ್ನ. Depth, lowest part; the bottom of a vessel; the foot or root (of a tree, etc.), ಮೂಲ, ಮೊದಲು Nn. 136; ತೊಡವ Mr. 486). 2, belight, bulkiness (ಉನ್ನತ, ಮೊಡ್ಡಿತ್ತಾದನ್ನಾದು 136); a large abdomen (ಉನ್ನತೋದರ 486). 3, śiva (ತಿತಕದ್ವ, ಈತ್ತರ, 136; ತಿವ 486).

ಬುಧ್ಯ budhya. To be understood, observable, noticeable, noteworthy. (Bp. 24, 20).

ಬುಧ್ಯಾ budhyā. Designedly, purposely (B. 4, 123).

ಬುನಗು bunagu. = ಬುನುಗು. The rear (My. as ಗುನಗು). ದಣ್ಣಿನ ಹಿನ್ನ ಬುನಗು (ಸಂಗ್ರಹ G.).

ಬುನಾದಿ bunādī. The foundation of a building (My.; Br.; H. ಬನಿಯಾದ್, bunyad).

ಬುನುಗು bunugu. = ಬುನುಗು. ದಣ್ಣಿನ ಬುನುಗು (ಪ್ರತ್ಯಾಸಾರ G.).

ಬುನ್ದ bundl. A granule of gram-flour, etc. passed through a sieve and fried (My.; Mhr. ಬುನ್ದಿ).

ಬುನ್ದ bundu. = ಬುನ್ದು, ಬುನ್ದು, ಬೋನ್ದು. A coffee-berry (B. 4, 205; My.; Mhr., H. ಬುನ್ದು, ಬುನ್ದು).

ಬುನ್ದು bnnnu. = ಬುನ್ದು, etc. (St. & Pl.; M.).

ಬುಭುಕ್ಷೆ bnbhukṣhita. Hungry; needy. (B. 4, 17).

ಬುಭುಕ್ಷೆ bubbukṣhē. Appetite, hunger.

ಬುರಕಿ buraki. = ಬುರಿಕ. A veil; a cover of cloth of a carriage, palankeen, etc.; a cloth covering the body and head of a horse; a top to a carriage (My.; G. 119; B. 5, 39; Mhr., H. ಬುರಕಾ, ಬುರಖಾ, ಬುರಖೀ, ಭುರಕೀ).

ಬುರಗಲು buragalu. = ಬುರುಗಲು. (My.).

ಬುರಲಿ burali. (ಬುರಲಿ). = ಬುರಲಿ, ಬುರ್ಲಿ. A quail (Pr.).

ಬುರಿಕಿ buriki. = ಬುರಕಿ. (Sl. 277; My.).

ಬುರುಗಲು burugalu. = (ಫರಿ 2), ಬುರುಗಲು. Parched rice (that is also put into the mouth of a dead person, My.; Tē. ಬೊರುಗಲು, ಬೋರುಲು). ಹುರಿಡ ಬುರುಗಲು (ಧಾನೆ, ಭೃಷ್ಟಯನ Sl. 314).

ಬುರುಗು burugu. 1. Foam, lather, scum (ಸೀರ್ಪನಿ ರೆ.; Mhr. ಬುರುಬುರಗೋ, to mumble, mutter; to drizzle).

ಬುರುಗು burugu. (ಬುರುಗು). 2. (= ಬು, ಬರ್ಫ). Imitation of a harsh, loud sound. — ಬುರುಗು ಗಾಳಿ. -ಕಾಳಿ. = ಬರ್ಗಾರ್ಫ. A kind of kālā (Ö. Bp. 5, 7).

ಬುರುಜು buruju. A bastion (My.; ಅಬ್ಬುಲಿಶ G.; Tē. ಬುರುಜು; Mhr., H.). ಬುರುಜು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕುರುಜು ಅದರೂ ಕಟ್ಟಿ ದಾರೆ ದೇ? (Prv.). 2, = ಬೂಜು No. 1. A drawn play at chess (My.).

ಬುರುಣ್ಣಿ huruṇṇi. = ಬುರುಣ್ಣಿ. A woman of the Burūḍa caste (Mhr. ಬುರುಡ, Sk. ಬುರುಡ, who are basket-makers and workers in bamboo and cane (ಮೇವಾರವಳು G.).

ಬುರುಣ್ಣಿ buruṇṇi. = ಬುರುಣ್ಣಿ. (J. 5, 58).

ಬುರುಡೆ buruḍe. Mud, mire (Tē. ಬುರಡೆ, ಬುರುಡೆ; Jūs. 22, 53).

ಬುರುಲಿ buruli. (ಬುರುಲಿ). = ಬುರಲಿ, etc. (See ಹೆವ್; Rām. 3, 3, 18, where ಬುರುಲಿ).

ಬುರುಣ್ಣಿ huruṇṇi. A kind of felt (My.; Si. 221; Tē. ಬುರುಣ್ಣಿ; Mhr. ಬುರುಣ್ಣಿ).

ಬುರಿ burā. (ಬುರ). = ಬುರು, (ಬುರ್). A sound in imitation of that of a rash movement, as when a swelling arises from a blow, or as when dough rises. 2, an imitation of the sound produced by a bird rising suddenly, or by breaking wind (cf. ಪುರ). — ಬುರಿ ಬುರಿನೆ. With the repeated suddenness or sound of ಬುರಿ (My.; Tē. ಬುರಿ ಬುರಿ).

ಬುರಿಡೆ buruḍe. = ಬುರಿ 1, ಬುಣ್ಣಿ, ಬುರುಡಿ, ಬುರುಗು, ಬುರುಡೆ. A gourd-hottle, a calahash, a gourd-cup, a dry gourd, used, as a bladder, in swimming, the nut or shell of a cocoanut with the kernel scooped out and used as a hottle, etc., a hilva-fruit cleansed from the pulp, an inkstand of earth, etc., a snuff-box of horn, etc.; the skull (My.; Tē. ಬುಡ್ಡೆ, ಬೊಡ್ಡೆ; Tē. ಪೊಡ್ಡೆ, ಪೊಡ್ಡೆ, the skull; cf. ಪುರಿ). ತೆಂಗಿನ ಬುರಿಡೆ (Öb. 36). ಹೋಗಿ ಹೋಗಿ ತಟ್ಟಾಡಿದರೆ ಬುರಿಡೆ ಬುರಿಡೆ ತಟ್ಟಾಡಿತು (Prv.). See Si. 8. ಬುಡ್ಡಲಿ. 2, a hollow thing: a lie, untruth (My.).

ಬುರು buru. = ಬುರು. — ಬುರು ಬುರಿನೆ = ಬುರು ಬುರಿನೆ (My.).

ಬುರುಡಿ buruḍi. = ಬುರುಡಿ, etc. ತೆಂಗಿನ ಬುರುಡಿ (G. 144). ತಲೆಯ ಬುರುಡಿ (ಕರೋಟಿ, ಕರ್ಪರ G.).

ಬುರುಡು buruḍu. = ಬುರುಡು, ಬುರುಡೆ, etc. Globularness, roundness. — ಬುರುಡುಗಾಲು. -ಕಾಲು. A round, beautiful heel (My.). — ಬುರುಡುಮೊಗ. A round, beautiful face (My.).

ಬುರುಡೆ buruḍe. = ಬುರುಡೆ, etc. (My.; Si. 309; B. 4, 82; see ಕುಬು, ಉಬ್ಬು, ಗುರುಗುಡಿ, ತಲೆ, ಮುಸಿ, ಸೋರೆ. ಗಂಗೆಗೆ ಹೋಗಿ, ತೆಂಗಿನ ಬುರುಡೆ ತನ್ನ. — ಬುರುಡೆಯಾದರೆ ಬುರುಡೆ ಮೇಲೆ ಹಾಲು ಕಡೆಯೇಕ್ಕಾಗದೇ? (Prv.). ಸೋರೆಯ ಬುರುಡೆ (Rāgh. 17, 67). — ಬುರುಡೆಮನುಷ್ಯ. A liar (My.). — ಬುರುಡೆಮಾತು. An untrue word (My.). — ಬುರುಡೆ ಹೋಡಿ. To utter lies, to brag (My.).

ಬುರು buru. = ಬುರು No. 2. (C.).

ಬುರುನೆ buruṇe. With the sound of ಬುರು. ಫರ ಫರನೆ ಹೋಗಿ, ಬುರುನೆ ಹಾಡು ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬುರ್ಲಿ burli. (burli). = ಬುರಲಿ, etc. See ಸಣ್ಣ. — ಬುರ್ಲಿಹುರಿ. An insect that is very hurtful to grain (Ö. Mhr.).

ಬುಲಾಕು bulaku. A jewel worn (by women) in the centre of the nostrils (My.; Br.; H.).

ಬುಲ್ಬುಲಿ bulbul. The so-called Persian (Indian) nightingale, Pyononotus jocosus (Mhr., H.; My.).

ಬುಲ್ಲ bulla. = ಬುಲಿ. The male generative organ (My.; Tē. ಬುಲಿ). — ಬುಲ್ಲಕಾಯ. = ಬುಲ್ಲ. (My.; Tē.). 2, an ornament used to cover the membrum of naked children (My.).

ಬುಲ್ಲಯಿಸು bullayisu. 1. = ಬುಲ್ಲವಿಸು 1. To coax; to fondle (Bp. 2, 40; Tē. ಬಲ್ಲಿಯಿಸು; Mhr. ಭುಲವಣ್ಣಿ, to captivate, beguile, make forget, infatuate; M. ಪುನ್ನಾರ, ಪುನ್ನಾರ, flattering, coaxing; cf. ಬುಲ್ಲಯಿಸು, etc.).

ಬುಲ್ಲಯಿಸು hullyayisu. 2. = ಬುಲ್ಲಯಿಸು, ಬುಲ್ಲವಿಸು 2. To become large or extensive; to be elated. (Tm. ಬುಲ್ಲ). ಹೇಳಿಗಲು ಮುಚ್ಚಳ ಪಾಡುಸಿದ ಫಣಿಯನ್ನ ಬುಲ್ಲಯಿಸುತ್ತ ಕುರುಡೆನೆ (on account of its present success in the battle, Bh. 8, 23, 39). ಕೈಕೊಡೆನಿ ಬುಲ್ಲಯಿಸೆ (ಅರ್ಜುನಂ) ಮುಳಿದು (8, 23, 46).

ಬುಲ್ಲಯಿಸು bullayisu. = ಬುಲ್ಲಯಿಸು 2. (Bh. 3, 19, 37).

ಬುಲ್ಲವನೆ bullavane. 1. Flattering, coaxing (Bp. 42, 7).

ಬುಲ್ಲವನೆ bullavane. 2. Increase, etc.; elation, etc. (ಬೆಹುರ್ಗ Bhn. 14).

ಬುಲ್ಲವಿಸು bullavisu. 1. = ಬುಲ್ಲಯಿಸು 1. (Bp. 47, 32; Rāgh. 13, 10; Rāv. 8, after 82).

ಬುಲ್ಲವಿಸು bullavisu. 2. = ಬುಲ್ಲಯಿಸು 2. (J. 17, 47; 30, 5).

ಬುಲ್ಲಿ bulli. = ಬುಲ್ಲ. (My.). — ಬುಲ್ಲಿಕಾಯ. = ಬುಲ್ಲಕಾಯ (My.).

ಬುಬಿ buvi. Tbb. of ಭೂಮಿ (ಬೂವಿ, ಎಳೆ, ದರೆ, ನೆಲ, ತರೆ, ರಸ್ತೆ ಸಿರೋ, ಪೊದೆ, ಮೇದಿನಿ Sm. 37; see 19).

ಬುನ್ buvva. = ಬುನ್. Boiled rice (in children's language, My.; Tē.; cf. ದಾಪು).

ಬುನ್ buṇ. = ಬುನು, ಬುನ್ಸು, ಬೊನ್, ಮುನು 1. A sound to imitate the puffing or hissing of a serpent, of a pair of bellows, of the snorting of cattle, etc. (C.). ಬಡ ದೇವರನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬುನ್ಸು ತ್ರದೆ (Prv.). — ಬುನ್ ಬುನ್. rep. (C.).

ಬುಸ bnsa. (also ಬುಸ, ಬುಸ). Chaff and other refuse of grain (ಕದಂಗರ, ಹೊಟ್ಟು Mr. 372);—refuse, rubbish;—dry cow-dung.

ಬುಸು busu. = ಬುಸ, etc. (Tē. ಬುಸ). — ಬುಸುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To puff, to hiss (C.; Tē. ಬುಸುಕೊಟ್ಟು). ಹಾವಿನ ಬುಸುಗುಟ್ಟೋಣ (ಭೂತಕೃತ G.). — ಬುಸು ಬುಸ. ಬುಸು ಬುಸು. A repeated sound of ಬುಸು. ನಸುನಗೆಯಿಲ್ಲದವನ ಮೋದ್ ಬುಸು ಬುಸ ಎಮ್ಮುವದು (Prv.).

ಬುಸ್ತ busta. (= ಬುಸ). The burnt exterior of roast meat. 2, the husk or shell of fruit.

ಬುಸ್ತು bussu. = ಬುಸ, etc. — ಬುಸ್ತೆನ್. — ಎನ್. = ಬುಸುಗುಟ್ಟು. (Bp. 17, 19). — ಬುಸ್ತು ಬುಸ್ತೆನ್. To puff or hiss repeatedly (Bp. 17, 18).

ಬುಳ್ಳೆ bullē. — ಬುಳ್ಳೆಕಡಲೆ. = ಬೇಳೆಕಡಲೆ (Si. 304, only in Si.).

ಬೂ ಬū. Tbh. of ಭೂ. — ಬೂತಾದ್. A kind of Paudanus, used for hedges (My.).

ಬೂಬಿ būbi. = ಭೂಬಿ. A worm, an insect (My. in children's language). 2, urine (My. in children's language, cf. ಉಚ್ಚ).

ಬೂಬು būbu. A stopple; a bung, cork (My.; Mhr. ಬೂಬ, ಬೂಬು).

ಬೂಜು būju. = ಬೂಬಿ, ಬೂಜೈ, ಬೂಸಿ, ಬೂಸು. Mould, white mould, mildew, mustiness (My.; Tē., where also: dirt, cobwebs, trash; T. ಪೂಜ, ಪೂಜು; Tu. ಬೂಜಿ, ಬೂಜು, ಬೂಜು; Mhr. ಬುರಸೀ, ಬುರಸಾ, ಬುರಾ, ಭೂರ; Mhr., H. ಭುಸಾ, chaff; powder, dust, etc., as of sawn wood). — ಬೂಜುಗುಟ್ಟು. (Si. 161, only in Si.; cf. ಬೂದು). — ಬೂಜುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. Mould to form or be produced (My.). — ಬೂಜು ಹಿಡಿ. Mould to seize or fall upon (anything, My.).

ಬೂಜು būjn. = ಬುರುಜು No. 2. (My.). 2, a play at cards at which the looser has to give some cards as a tribute to the winner (My.).

ಬೂಜಿ būji. = ಬೂಜು, etc. (My.).

ಬೂಬಿ būbi. = ಬೂಬಿಕೆ, (ಬೂಬು). (My.).

ಬೂಬಿಕ būbika. Trickery, deceit; fraudulent assumption and display; a lie, a falsehood (Dp. 99, 3; My.; Tē.; T. ಪುಟ್ಟಗ, anything unsubstantial; boast, bragging; M. ಪೂ, a lie).

ಬೂಬಿಕತನ būbikatana. = ಬೂಬಿಕ. (My.). ಬೂಬಿಕತನ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಟಕತನ ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.).

ಬೂಬಾಬಿ būbābi. = ಬೂಬಿಕ. (My.).

ಬೂಬಾಬಿಗಾದಿ būbābi-gāra. A pretender, a boaster, a bragger, a liar (My.; Tē., T.).

ಬೂಬಾಬಿಕೆ būbābi-kē. = ಬೂಬಾಬಿ. (My.).

ಬೂಬಿ būbi. = ಬುಬಿ, etc. (My.; Mhr., H. ಬೂಬಿ).

ಬೂತ būta. Tbh. of ಭೂತ. — ಬೂತಗನ್ನಡಿ. — ಕನ್ನಡಿ. A magnifying glass, a microscope (My.; M. ಭೂದಕ್ಕಣ್ಣಾಡಿ; T. ಪೂದಕ್ಕಣ್ಣಾಡಿ; Tē. ಭೂತಲದ್ದುಮು). — ಬೂತನ ಕಸ. A common medicinal plant of a hoary appearance, Crozophora plicata Ad. Juss. (Z.).

ಬೂತು būtu. Foul, shameless, obscene langu-

age; obscenity (Tē.; T. ಪೂದ). 2, a shameless, obscene man (ಬೂದಿ Bhn. 21). — ಬೂತಾಬಿ. — ಅಬಿ. Obscene, shameful language (Bh. 2, 13, 47; 3, 5, 22; ಸಿವ. 4, 87). — ಬೂತುಗಡದು. — ಕಡದು. = ಬೂತುಗಡೆ. (Bh. 3, 8, 48). — ಬೂತುಗಡೆ. — ಕಡೆ. To let drop or utter foul words (Rām. 3, 4, 22).

ಬೂತುಗ būtu-ga. (Śmd. 237). A shameless man; (a boaster). ಮಾತುಗಂ ಬೂತುಗಂ (237).

ಬೂದ būda. = ಬೂದಿ, etc. — ಬೂದಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. Au ash-coloured blanket (My.). — ಬೂದಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಬೂದಿ ಕುಟ್ಟು. (My.). — ಬೂದನ ಬಳ್ಳಿ. A common creeper with hoary leaves, Lettsonia aggregata Roxb. (Z.). — ಬೂದನ ಬುಕ್ಕಗಿಡ. A shrub with greyish leaves, Grewia villosa Herb. Miss. (Z.). — ಬೂದಬುಕ್ಕನ ಬಳ್ಳಿ. = ಬೂದನ ಬಳ್ಳಿ. (Z.). — ಬೂದಬೆರವ. The dove turtle, the ring dove (Pr.). — ಬೂದಿತ್ತು. Au ash-coloured bullock (My.).

ಬೂದಿ būdi. = ಬೂದ, ಬೂದು. Tbh of ಭೂತಿ (Śmd. 338; Śm. 12). Ashes (ಭೂತಿ, ಭಸ್ಮ, etc. Hā., Si. 424; ಭೂತಿ Nn. 106; C.; Tē.); ash-colour (My.; Tē.). ಸಾರಿವ ಬೂದಿ (ಕನ್ನರ, ಭಸ್ಮ ವಿಭೂತಿ, etc. Mr. 48). See Dp. 118. ಮಾದಿಗ ಬೂದಿ ಬಡ ಕೊಣ್ಣು ಮಾಧವನನ್ನೆರೆ ಓದಾಳಿಯಾದಾನೇ? (Prv.). — ಬೂದಿ ಕುಟ್ಟು. The white gourd, Beniukasa cerifera Savi. (St. & Pl.; My.). — ಬೂದಿಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಬೂದಿಗುಟ್ಟು, ಬೂದುಗುಟ್ಟು. (My.). — ಬೂದಿಗೊರವ. A religious mendicant with ashes on his body. ವದಿಯಾನೆ ಹರದಂಗಿ, ನುಡಿಯಾನೆ ವೇತ್ತಿಗೆ, ಜಡಿಯಾನೆ ಬೂದಿಗೊರವಗೆ, ಹಾದರಕೆ ಎಡೆಯಾಟದಾನೆ (Sp.). — ಬೂದಿಬಡಕ. A man who covers his body with ashes (My.); Śiva (Č. Bp. 47, 19). — ಬೂದಿಬಣ್ಣ. Ash-colour (B. 3, 55. 108. 118; 5, 12). — ಬೂದಿಬಾದ್. A kind of plantain (B. 2, 38; My.). — ಬೂದಿಯುಣ್ಣೆ. — ಉಣ್ಣೆ. A ball of cow-dung ashes (My.). — ಬೂದಿಹುಣ್ಣೆವೆ. The Hōji feast (My.).

ಬೂದಿಗ būdiga. — ಬೂದಿಗನ ಕಸ. An ash-coloured herb, Aerva lanata Juss. (Z.).

ಬೂದು būdu. = ಬೂದಿ, etc. (My.). See Prv. 8. ಬೆಟ್ಟಕರ್ಪುರ. — ಬೂದುಗುಡುರೆ. — ಕುಡುರೆ. An ash-coloured horse (My.). — ಬೂದುಗುಟ್ಟು. = ಬೂದಿಗುಟ್ಟು. (My.). — ಬೂದುಬಣ್ಣ. = ಬೂದಿಬಣ್ಣ. (My.). — ಬೂದುಬಾದ್. = ಬೂದಿಬಾದ್. (My.).

ಬೂನ್ದು būndu. = ಬುನ್ದು, etc. (My.; B. 4, 163).

ಬೂಬು būbu. = ಬೀಬಿ. (My.; Br.; Mhr., H. ಬುಬೂ).

ಬೂಮಿ būmi. Tbh. of ಭೂಮಿ. (My.).

ಬೂರ būra. = ಬೂರಗ, etc. (V. 41, 42).

ಬೂರಗ būraga. = ಬೂರುಗ, etc. ನೆದಲು ಬೂರಗಕ್ಕಲ್ಲ, ಕೂದಿಗೆ ನೀತಿಯಲ್ಲ (Prv.).

ಬೂರಾ būra. — ಬೂರಾಸಕ್ಕರೆ. A white sort of finely granulated sugar (My.).

ಬೂರುಗ būruga. = ಬೂರ, ಬೂರಗ, ಬೂರುಗಿ, ಬೂರ್ಲ. The silk-cotton tree, Bombax (ಬೆಟ್ಟಲೆ, ಪೂರಣಿ, ಮೋಚಿ, ಸ್ಥಿರಾಯು, ಶಾಲ್ಮಲಿ, ಚಕ್ಕುಮುಕ್ಕೇ ಹತ್ತಿರ ಗಿಡ, ಬೆಣ್ಣುಹತ್ತಿರ ಗಿಡ, ಎಲವದ ಮರ Si. 132; My.; Tē. ಬುರಗಿ; M. ಪೂರ, T. ಪೂಳಿ, silk-cotton, and the tree). See ಕೆಮ್ಮು. — ಬಿಳೇ, ಬೆಟ್ಟ. ಬೂರುಗದ ಮರ ಗಿಡ ಕಾದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬೂರುಗಬಂಕ. = ಬೂರುಗಬಂಕೆ. (ಬಿಚ್ಚೆ Si. 484).

ಬೂರುಗಿ būrugē. = ಬೂರುಗ, etc. — ಬೂರುಗಬಂಕೆ. (ಬಿಚ್ಚೆ, ಶಾಲ್ಮಲಿವೇಷ್ಣ Si. 133).

ಬೂರ್ *būr.* = ಬುರುಗು 2. — ಬೂರ್ಗಾಳಿ. = ಬುರುಗುಗಾಳಿ. (My.).

ಬೂರ್ಲ *būrla.* = ಬೂರುಗ, etc. (Z.). 2, a species of birch (ಬೂರ್, ಫೂರ್, ಮೃದುತ್ವ G.).

ಬೂವ *būva.* = ಬುವೈ. (My.).

ಬೂವ *būvi.* Tbh. of ಫೂವ (Smd. 347; ಫರೆ Kk. 16; ಬುವ, etc., ಮೇದಿನಿ Sm. 37).

ಬೂವೈ *būshā.* = ಬೂಜು, etc. (My.).

ಬೂಸ *būsa.* A generic term for the cereal grains, the grasses, and the esculent culms (B. 4, 147; My.; Mhr. ಫುಸಾರ, ಫುಸಾರ, ಫೂಸ, ಫೂಸ). — ಬೂಸದಗರಿ (P). A corn-dealer (Rām. 5, 8, 51).

ಬೂಸಿ *būsi.* = ಬೂಜು, etc. (My.).

ಬೂಸು *būsu.* = ಬೂಜು, etc. (My.).

ಬೃಂಹಿತ *hrīm̐hita.* = ಬೃಂಹಿತ (ಮದಗಜಧನಿ Mr. 89). — ಬೃಂಹಿತಗಯ. — To roar (Rāv. 6, after 11).

ಬೃಂದ *brinda.* = ಬಿನ q. v., ವೃಂದ.

ಬೃಹತ *brihat.* = ಬೃಹತ್ತು, ವೃಹತ್. Great, large, vast.

ಬೃಹತಿ *brihati.* N. of a type of metres (Ūh.; Mr. 362). 2, N. of a vr̥tta (Ūh.). 3, a sort of prickly nightshade, *Solanum jacquini* Willd. (see ಗುಕ್ಕು). 4, another kind of *Solanum* (= ಕ್ಷುದ್ರವಾರ್ತಾ). 5, a large tute, the tute of *Nārada*.

ಬೃಹತಿ ಹೃಹತಿಕೆ. An upper garment, a wrapper.

ಬೃಹತ್ಕುಕ್ಷಿ *hrīhat-kukshi.* Pot-bellied, corpulent.

ಬೃಹತ್ತು *hrīhattu.* Tbh. of ಬೃಹತ್ (Smd. 106 Cm.).

ಬೃಹದಾರಣ್ಯಾಕ *hrīhat-āraṇyaka.* N. of an āraṇyaka. (My.).

ಬೃಹದ್ಬಾನು *hrīhat-hhānn.* Fire, Agni.

ಬೃಹದ್ರಥ *hrīhat-ratha.* Indra. 2, N. (My.).

ಬೃಹದ್ವಿ *hrīhanta.* (fr. ಬೃಹತ್). A great man (Smd. 106 Cm.).

ಬೃಹದ್ವಿತಿ *hrīhas-pati.* = ಬೇಸ, ಬ್ರಹ್ಮವಿತಿ. Lord of Increase: the planet Jupiter. 2, the preceptor or purōhita of the gods.

ಬೃಹದ್ವಿತಿವಾರ *hrīhaspati-vāra.* = ಬೇಸವಾರ, ಬೇಸವಾರ. Thursday (My.; B. 1, 7).

ಬೃಹದ್ವಿತಿವನ *hrīhaspati-sava.* N. of a festival lasting one day, said to confer the rank of purōhita on those observing it.

ಬೆಕ್ಕರಿಸು *bēkkarīsu.* O. r. of ಬೆಕ್ಕರಿನು, q. v. (Mhr. ಬೇರಿ, to heat; cf. ಬ್ಯಾ).

ಬೆಕ್ಕಸ *bēkkasa.* = ಬೆಕ್ಕನ. Astonishment, amazement, surprise (ಅಶ್ಚರ್ಯ Ūt. II, 100; Sm. 66; Rāv. 5, 108; Sāv. 5, 62; cf. ಬೆಗಡು, ಬೆಗರು). — ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆಗರು. dupl. (My.). — ಬೆಕ್ಕಸಮುದು. — ಉದು. Astonishment to arise (Ūpr. 4, 70; Ahh. P. 5, 81. 86). — ಬೆಕ್ಕಸವುದು. — ಪಡು. To be astonished, etc. (ಎಕ್ಕಯ Smd. Dh.; Ūpr. 5, after 19; Ahh. P. 6, 124; Bp. 5, 61; 28, 24; 31, 29; V. 3, after 31). — ಬೆಕ್ಕಸವದು. — ಪಡು. = ಬೆಕ್ಕಸವುದು. (ಕೌತುಕಾರ್ಥ Ūt. I, 50).

ಬೆಕ್ಕಸನೆ *bēkkasane.* (fr. ಬೆಕ್ಕ). Stiffly, stubbornly (Ahhā. 2, 54).

ಬೆಕ್ಕು *bēkku.* = ಬೆಕ್ಕು. A cat (ಓತು, ದಿಹಾಲ, ಮಾರ್ಕಾರ, ವೃಷದಂತ, ಅಮುಧುಜ್ Hā., Nr., Sl. 168; ದಿಹಾಲ Nn. 122; ಮಾರ್ಕಾರ, etc. Mr. 163; C.; T. ಬೆರುಗು; M. ಬೆರುಗು, ಬೆರುಗು; Tē. ಪಿಲ್ಲಿ; Sk. also ಬಿರಾಲ, ಬಿರಾಲ; Bp. 15, 13; J. 28, 43; B. 1, 27; see ಕಾಡು, ನೀರು, ಪುನುಗಿನ, ಮಣ್ಣು, ಸುಟ್ಟುಮೈಕ್ಕು). ನೀರೊಳಗಣ ಬೆಕ್ಕು (ಉದ್ರ Nr.). ಇರಿ ಹಿಡಿಯಲು ಅನುಗೈಯ ಬೆಕ್ಕು (ಪಾಪಕ, ಗಾತ್ರಸಂಕೋಚ, ಮಣ್ಣು Hā.). ಇರಿಯ ಪಿನ್ನಲ ಅನುಗೈಯ ಬೆಕ್ಕು (ಪಾಪಕ, ಮಣ್ಣು Mr. 164). ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಹಲ್ಲು, ಇರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ. — ನೆಲು ಹದಾದು, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮುನ್ನೆ ದಿಡ್ಡ ಹಾಗೆ. — ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲ ಬೆಕ್ಕಿನ ವಳಿದುಬೇರೆ — ಬೆಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಲು ಕೂಡಿ ದರೆ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ ಕಾಣದೇ (Prva.). See Prva. s. ಬೆಗು 2, ಮಣ್ಣು. — ಬೆಕ್ಕವ. — ಅಪ್ಪ. = ಬೆಕ್ಕು. ಬೆಕ್ಕವ ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ ಇರಿಯು ಮುಂಗ ಬಿಗಿಯಿತು (Prv.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣ. (ಪಿಂಗ, ಪಿಂಗು. ಬಪ್ಪು G.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ತಡ್ಡ ಗಡ. = ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊಡ್ಡ ಗಡ. (Z.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊಡ್ಡ ಗಡ. = ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊರದಿನ ಗಡ. (Z.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ತೊರದಿನ ಗಡ. A climbing herb, the smooth-leaved heart-pea, *Cardiospermum halicacanthum* L. (Z.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ಹೆಜ್ಜೆ. A winding herb, *Ipomaea palmata* Forsk. (Z.). — ಬೆಕ್ಕಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗಡ. — ಉಜ್ಜೆ. The lantana, *Lantana aculeata* Lin. (My., occasionally). — ಬೆಕ್ಕುಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. A cat's eye, an eye like that of a cat (My.). — ಬೆಕ್ಕುವಾರ್ತೆ. An opening in the māligē, for the egress of smoke (My.).

ಬೆಗಡು *bēgaḍu.* 1. = (ಬೆಗು 1), ಬೆಗಡು 1 (Smd. 28). To be amazed or astonished; to fear (Rē. ಬೆಗಡು, ಬೆಗಡು).

ಬೆಗಡು *bēgaḍu.* 2. = (ಬೆಗು 2, ಬೆಗು), ಬೆಗಡು 2. Amazement; fear, alarm (ಫಯ Smd. II; ಕಂಕ Ū. I, 9; ಅಕ್ಕು, ಫಯ Kk. 63, o. r. ಬೆಗು; ತಲ್ಲಿದ, ತವವೆಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಗುರ್ವ, ಮಲ್ಲಿದ, ಬೆಗು, ಬೆಕ್ಕು, ತವಮಳ, ಬೆಗವನ ಫಯ Sm. 49; Tē. ಬೆಗಡು, ಬೆಗಡು, ಬೆಗು, ಬೆಗು). — ಬೆಗಡು. — 3. A wonderful man: a very clever man (ಬೆಗು Bha. 60). — ಬೆಗಡುಗೊಳ. — ಕೊಳ. To become amazed; to begin to fear (Ūpr. 5, after 64 & 79; Bp. 28, 54; 58, 61; J. 26, 53). ಬೆಗಡುಗೊಳವನು (ಎಕ್ಕವ Nr.). — ಬೆಗಡುಗೊಳಸು. — ಕೊಳಸು. To frighten, etc. (Bh. 3, 13, 22). — ಬೆಗಡುವದಿ. — ವದಿ. = ಬೆಗಡುಗೊಳ. (J. 17, 50). — ಬೆಗಡು ಹತ್ತು. Amazement, etc. to attack: to become amazed, etc. (Bp.). — ಬೆಗಡುಣ್ಣು. — ಒಣ್ಣು. To become afraid, etc. (Bp. 15, 9; 26, 30).

ಬೆಗರ್ *bēgar.* = ಬೆಗು 2, (ಬೆಗು 2, etc.). Amazement; fear (ಗುರ್ವ, ಬೆಕ್ಕು, ಅಕ್ಕು, etc., ಫಯ Sm.).

ಬೆಗಲ *bēgala.* (?). See s. ಕಕ್ಕುಬೆನ.

ಬೆಗಲ್ *bēgal.* 1. = ಬೆಗು 1, before the letter ಂ ಬೆಗಡುವಂ becomes ಬೆಗಡುಂ (Smd. 28. 217. 275). G. ಬೆಗು 1.

ಬೆಗಲ್ *bēgal.* 2. = ಬೆಗು 2. (ಗುರ್ವ Sm. 49; see Kt. s. ಬೆಕ್ಕು). — ಬೆಗಡುಗೊಳಸು. = ಬೆಗಡುಗೊಳಸು. (Rāv. 5, 130).

ಬೆಂ *bēn.* (ಬೆಣ್). 1. = ಬೆನು 1 (Smd. 216), etc. Heat. — ಬೆಂಗದಿ. — ಕದಿ. (Smd. 216). A hot ray. — ಬೆಂಗದಿ. — 3. The sun (ಕಮಲಮಿತ್ರ Ūt. II, 18; ಸೂರ್ಯ Kk. 114. Sm. 14). — ಬೆಂಗದಿರನು. — ಅನುಗ. Yama (G.). — ಬೆಂಗದಿ. — ಕರ. (Smd. 216). A hot stone. — ಬೆಂಗಲರು. — ಕಳಗರು. Bangalore (My.). — ಬೆಂಗಡು. — ಕಡು. A jungle or uncultivated wild where the grass is scorched (My.). — ಬೆಂಗಡು. — ಕರ. (Smd. 198). A hot foot; the hot season.

ಬೆಂ ಬೆಂ. (ಬೆಂಚೆ). 2. = ಬೆಂ 2, etc. The back. ಬೆಂಗೆ or ಬೆನ್ನೆ (Smd. 139). ಬೆಂಗೆ ಅಲಗು ಬಳಯ (Abh. P. 13, 128). — ಬೆಂಕಟ್ಟು. The ridge of the roof of a building (B. 4, 122). — ಬೆಂ ಕೊಳ್. = ಬೆಂಕೊಳ್. (Abh. P. 9, 142; Ā. Bp. 19, 32; Rāgh. 5, after 19; 5, 82). — ಬೆಂಗಡೆ. -ಕಡೆ. The backside (Rāgh. 17, 73). — ಬೆಂಗಲ್ಲಿ. -ಕಲ್ಲಿ. A hag that is worn on the back (Rāgh. 17, 67; Śālv. 3, 23). — ಬೆಂಗಾವರ್. -ಕಾವರ್. -ಲು. A rear-guard; a body-guard (J. 28, 7; My.). — ಬೆಂಗಾವಲ. -ಕಾವಲ. = ಬೆಂಗಾವರ್. (B. 8, 40). — ಬೆಂಗುಡು. -ಕುಡು. = ಬೆಂಗೊಡು. (Abh. P. 12, 28; 13, 80). — ಬೆಂಗೂನ್. -ಕೂನ್. A hump on the back (V. 34, 95). — ಬೆಂಗೆವರ್. -ಬರ್. (Smd. 82). To come afterwards, to follow. ಬೆಂಗೆವನ್ನಂ, a younger brother (ತಮ್ಮ G.). — ಬೆಂಗೆವಾಯ್. To jump upon one's back: to pursue (ಎದ್ದುಟ್ಟು, ಬೆನ್ನೇರು, etc. Śā.). — ಬೆಂಗೊಡು. -ಕೊಡು. To finish, to withdraw, to retreat (ಮದ್ದೆಗೆ, ಪಡೆ ಮೆಟ್ಟು, ಅಕ್ಕಳಿಸು, etc., ಅವ ಸರಣಿ ಶಾ; Bp. 34, 26; Śālv. 4, after 17 & 22; 4, 68; J. 18, 31). — ಬೆಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To follow, to run after (ಅನುಧಾ ವನ Smd. Dh.; J. 10, 10; Śālv. 4, after 17).

ಬೆಂಕೆ ಬೆಂಕಿ. = ಬೆಂಕೆ, (ಬೆಂಕೆ). Heat; fire (ನಿವಾಳ, ಘನು Hlā; ಅಗ್ನಿ, ವೈಶ್ವಾನರ, ವಜ್ರ, etc. Śi. 24; ಶುಭ, ಪಾವತ 412; C.; M. ವೆಕ್ಕಿ, T. ವೆಕ್ಕಿ, heat; M. ವೆಕ್ಕು, to grow hot). ಬೆಂಯ ಉಂ (ಹೇಳಿ Śi. 425). See Śi. 308. 461; B. 4, 31; J. 13, 12; 17, 20; 26, 13; Prv. 2. ಮಂಕುಮೂಡು. ಬೆಂಕೆ ಅದಿದರೂ ಸುಂಕ ಅದಿಲ್ಲ. — ಬೆಂಕೆ ಡೊಂಕೆ (of a tree), ಬೆನ್ನಿ ನೀರಿಗೆ. — ಬೆಂಯಿ ನ್ನ ಸುಟ್ಟು ಹುಣ್ಣು ಮಾಯುವದು, ನಾಲಿಗೆಯಿನ್ನ ಸುಟ್ಟು ಹುಣ್ಣು ಮಾ ಯದು. — ಬರೆ ಲಾದಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಎಸಗೆ ಬೆಂಕೆ ತಾಗಿತು (Prvs.). — ಬೆಂಕೆಕ್ಕಡಿ. A match (My.). — ಬೆಂಕೆಬೆಟ್ಟಿಗೆ. A match-hox (My.). — ಬೆಂಕೆಪೊಟ್ಟು. = ಬೆಂಕೆಬೆಟ್ಟಿಗೆ. (My.). — ಬೆಂಕೆ ಬೀಡು. Fire to fall upon or attack (My.). — ಬೆಂಕೆ ಮಾಡು. To make a fire (My.). — ಬೆಂಕೆಯಾಗು. -ಅಗು. To become very angry (B. 2, 44; My.). — ಬೆಂಕೆ ಹಡ್ಡು. To put fire to, to set fire; to kindle; to burn up (B. 4, 45; 5, 268; My.). — ಬೆಂಕೆ ಹತ್ತಿಸು. = ಬೆಂಕೆ ಹಡ್ಡು. (My.). — ಬೆಂಕೆ ಹತ್ತು. Fire to be attached or to touch; fire to kindle (B. 4, 60). ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕೆ ಹತ್ತಿದಾಗ ದಾವೀ ಕಡಿಯಲಕ್ಕೆ ಹೋದರು (Prv.). — ಬೆಂಕೆ ಹಾಕು. = ಬೆಂಕೆ ಹಡ್ಡು. ಬೆಂಕೆ ಹಾಕದರೆ ಸಂಕನ ಮನೆ ಸುಡ ದೇ? (Prv.). — ಬೆಂಕೆ ಹಿಡಿ. Fire to kindle (My.).

ಬೆಂಕೆ ಬೆಂಕೆ. = ಬೆಂಕೆ. See ಬನವೆಂಕೆ, ಮುನ್ನೀವೆಂಕೆ.

ಬೆಂಗಾರು ಬೆಂಗಾರು. Land that has not sufficient water for growing rice (My.; H.).

ಬೆಂಗೆ ಬೆಂಗೆ. = (ಬೆಂಕೆ), ಬೇಸೆ. See ಭಟ್ಟುಂ.

ಬೆಚ್ಚಗೆ ಬೆಂಚೆ. = ಬೆಚ್ಚನೆ 1, ಬೆಚ್ಚನೆ (My.). ಬೆಚ್ಚಗಿರುವ ಮೆ ತ್ತನ್ನ ಸ್ಥಲ (B. 3, 31). ಎಸಗುಗ ರಕ್ತವು ಮನುಷ್ಯರ ರಕ್ತದನ್ನೆ ಬೆಚ್ಚಗಲ್ಲ, ತಣ್ಣಗಿರುತ್ತದೆ (4, 119). ಬೆಂಕೆ ಹತ್ತರ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಕಾಯಿಸಿ ಕೊಡು (My.). ಬೆಚ್ಚಗೆ ಹೊದ್ದು ಕೊಡು (My.). — ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಾಡು. To make warm (B. 3, 106; 5, 135. 140; My.); to beat soundly (My.); to give a bribe (My.). — ಬೆಚ್ಚಗೆಯಿ ದು. -ಕಡು. To keep warm (B. 4, 25; My.).

ಬೆಚ್ಚನೆ ಬೆಂಚೆ. 1. (fr. ಬಿಸು Smd. 216). = ಬೆಚ್ಚನೆ, etc. Heat; warmth;—hot; warmly; warm (Śālv. 4, 22; J. 30, 22; My.; Tē. ವೆಚ್ಚನೆ). ಬೆಚ್ಚನೆ ಬೆಚ್ಚ (My.).

ಬೆಚ್ಚನೆ ಬೆಂಚೆ. 2. = ಬೆಚ್ಚನೆ. (Abh. P. 9, 127).

ಬೆಚ್ಚನ್ನ ಬೆಂಚೆ. Warm, etc. ಬೆಚ್ಚನ್ನ ಉಸುರುಗರೆ (ಬಿಸು ಸುಯ್ G.). ಬೆಚ್ಚನ್ನ ಉಂ (G. 379). ಅವರ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಹಳೆಯ ಸಲು ನಾಗಿ ಬೆಚ್ಚನ್ನವಿರುತ್ತವೆ (B. 5, 296).

ಬೆಚ್ಚರ ಬೆಂಚೆ. 1. Haste, speed; quickly, etc. (ಚ್ಚನೆ, ಚ್ಚರ, etc., ತೀರ್ಥಾರ್ಥಂ Smd. 391; ಚ್ಚರ, ಬೇಗ, ಚಡು ಪಡನೆ, ಚ್ಚನೆ, etc., ತೀರ್ಥಾರ್ಥಂ Smd. 61; Kk. 50; J. 31, 68).

ಬೆಚ್ಚರ ಬೆಂಚೆ. 2. = ಬೆಚ್ಚರ. Bewilderment (J. 3, 24); roaming, straying. ಕ್ರಮಯೋ ಕ್ರಮಯನ್ನಿರ ಬೆಚ್ಚ ರಾಗು! (Smd. 272).

ಬೆಚ್ಚಳಿಸು ಬೆಂಚೆ. To be confused, to become perplexed or bewildered, to be deprived of consciousness; to be beguiled (and transitive- ಎಮೋಹ Smd. Dh.).

ಬೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಂಚೆ. = ಬೆಚ್ಚನೆ, etc. (My.).

ಬೆಚ್ಚಿಸು ಬೆಂಚೆ. = ಬೆಚ್ಚಿಸು. To frighten (Āpr. 1, 93; 5, 74; Bp. 32, 26; 40, 41; My.).

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಂಚೆ. 1. = ಬೆಚ್ಚು 1. To be frightened, to be scared, to fear (Āpr. 5, after 39; Abh. P. 13, 65; Grj. 2, after 106; Bp. 1, 49; 22, 33; 32, 26; 87, 39; 40, 4; 44, 22; V. 5, 22; J. 17, 40; My.; Tē. ವೆಚ್ಚು, ವೆಚ್ಚು; T. ವೆಚ್ಚಿ, ವೆಚ್ಚಿ, fear, awe; ಎರಳು, ವೆರಳು, ಎದಿ, ಎದಿ, ವೆದಿ, M. ಮೆ ರಳು, ವೆರಳು, to fear, etc.; cf. ಬೆದಗು, ಬೆಕ್ಕದ, ವೆದ). ಬೆಚ್ಚು ವನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ. — ನುಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಚ್ಚು ವನ ನೊಡಗೆ ಮಾತಾದಿದರೂ ನಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಲದು. — ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಚ್ಚಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದಾ (Prva.).

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಂಚೆ. 2. = ಬೆಚ್ಚು 2. Fear, dread;—a scare; CROW (M. ವೆರಳ; Tē. ವೆಚ್ಚಿಮ್ಚಿ; Bp. 28, 47). ಹೊಲದೊ ರಗಿನ ಬೆಚ್ಚು (ತೈಲಪುರನ G.). — ಬೆಚ್ಚು ಬೀಡು. To be seized with alarm (My.). ಸಚ್ಚ ಮಾತಾದುವನು ಬೆಚ್ಚು ಬೀಡನೇ? (Prv.). — ಬೆಚ್ಚು ವಡು. -ವಡು. To fear (J. 25, 20).

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಂಚೆ. 3. P. p. of ಬೆಚ್ಚು 3.

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಂಚೆ. 4. (fr. ಬೆಚ್ಚು 3). The state of being soldered or united (Smd. 68; T. ಎದ್ದಿಟ್ಟು). — ಬೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚು dupl. Firm union or connection (Smd. 69 Cm.). ಬೆಚ್ಚವಾದ ಬೆಚ್ಚವಾದ. N. of a town in Tēlingu (Bp. 21, 21; 40, 3; My. as ಬೆಚ್ಚವಾದ).

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚು. = ಬೆಚ್ಚು, q. v.

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚು. 1. = ಬೆಚ್ಚು. Thh. of ವೈದ್ಯ (Smd. 343. 357; Ā. I, 16). See Smd. 89 (Mdh.). 234; V. 6, 39.

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚು. 2. = ಎಚ್ಚು, ಯಚ್ಚು, ವೆಚ್ಚು. Thh. of ವೇದ 1. A per- foration, a hole, a hole, in a gem, etc.; the eye of a needle, etc. (ಬೇಗಡೆ Bhn. 12; My.; Tē.; Mhr. ವೇಚ್ಚು). ಬೆಚ್ಚು ಮಾಡೋಣ (ವ್ಯಥ, ವೇಥ, ತೂತು ಕೊಡೆಯುವೆ, ಹುಚ್ಚುವೆ Śi. 388).

ಬೆಚ್ಚರ ಬೆಚ್ಚಾರ. = ಬೆಚ್ಚರ 2. Fear (My.), bewilder- ment (J. 2, 5).

ಬೆಚ್ಚು ಬೆಚ್ಚು. = ಬೆಚ್ಚು 1. (Tē. ವೆಚ್ಚು). ಬೆಚ್ಚೆನ್ನು ವೈದ್ಯಂ (Smd. II; Kk. 86; Smd. 248 Mdh., where probably ಬೆಚ್ಚು 2 is meant).

ಬೆಚ್ಚಿ ಬೆಚ್ಚಿ. = ಬೆಚ್ಚು 2, q. v. The crying or chirp- ing of birds (ಚ್ಚರಣೆ Smd. II; ಏದಿವ, ಬಗ್ಗು, ಬೆಚ್ಚಿ, ಚ್ಚರಣೆ Smd. 29. 80; T. ಎದ್ದಿಟ್ಟು, to speak; to prattle; ಏದ ದ್ವಿ, to speak without ceasing; cf. ವೆದದ್ವಿ).

ಬೆಂಚು ಬೆಂಚು. A henoh (Śi. 231; My.).

ಬೆಂಚೆ ಬೆಂಚೆ. (= ಬೆಂಚೆ). (Thh. of ವೇಶಸ್ತ?). A small pond (ವೇಶಸ್ತ, ಸಲ್ಪುಂ Nr.; ಅಪಾವ, ನಿಪಾನ, etc. Mr. 421;

ಪಲ್ಲವ, ಅಲ್ಪಸರಸ ಸೊ., Kk. 13; ಸರಸ ರೆ. II, 40, Kk. 85; ಪಲವ, ಅಲ್ಪಸರಸ ಸೊ. 35; Kavy. III, 3, 93; Grj. 9, 21; Bp. 60, 23; Tē. ವೆಂಜಿ.

ಬೆಂಜನ hēṅjana. Tbh. of ವ್ಯಂಜನ (Smd. 357. 368; V. 5, 80. 82).

ಬೆಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟ. 1. (Smd. 113. 180). = ಬೆಟ್ಟ 2. A big hill, a mountain (ಅಜಲ, ತಿರೋಡ್ಡಯ, ತೈಲ, ಕ್ಷಿತಿಧರ, ಗಿಂ, ಪರ್ವತ, etc. HIA., Nr.; ಜೀಮೂತ HIA.; ಗ್ರಾವೆ HIA.; ಪರ್ವತ Nn. 5. 53; ಗ್ರಾವ, ಪರ್ವತ 108; ಅದ್ರಿ, etc. Mr. 96; ಗ್ರಾವ 474; Si. 114. 448; My.; T. ಎದಿ, to increase; ಎದಿ, to be great; ವೆಟ್ಟು, a hill; cf. ಬಿಟ್ಟ). ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಣ ಬನಂ (ಅಧಿಕೃತ); ಬೆಟ್ಟದ ತದ್ವಿರೋ ಪಟ್ಟದ ಪಂಪ ತೊಡೆ (ನಿರ್ಭೂರ); ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಉರುಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕರ್ (ಗಡ್ಡತೈಲ HIA.). ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನ್ವ ಅ ಒಗಸಿ (ಅಕ್ಷೋಟ, etc.); ಬೆಟ್ಟದ ಬಜ್ಜರ (ಉತ್ತ, ಪ್ರಸ್ತವಣ); ಬೆಟ್ಟದ ಕೋಡು (ತೈಲತೃಂಗ, ಕೂಟ); ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು (ಕಟಕ, etc.); ಬೆಟ್ಟ ಮೊದಲಾದ ತೆವರು (ಕೋಟಾಪುರ); ಬೆಟ್ಟದತ್ತಣಿನ್ವ ಉರುಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲುಗಳು (ಗಡ್ಡತೈಲಂಗರ್ Nr.). ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿ (ತೃಂಗ, ಪರ್ವತ ದಗ್ಗ Nn. 28). ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು (ಬೇಟೆ, ಗಿಂಸಾನು 23; ಸಾನು 90. 108). ಬೆಟ್ಟ ಅಗಿದು, ಇಲಿ ಒದಿದ ಹಾಗೆ. — ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನ ಸೂಕ್ಷ್ಮದಲ್ಲಿ ಕುಡುಗೋಲು ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಬೆಟ್ಟದ ನಾಯಿಗೆ ಒಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ, ಪಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ. — ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕೂತ ಬಟ್ಟೆ ಬೆಲ್ಲ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಬೆಟ್ಟ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬೆಯ್ಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನು, ಸೆಟ್ಟಿ ಅತ್ತ ಹಾಗೆ (Prva.). See Öpr. 5, 70; 6, 39; Abh. P. 14, 146; Bp. 10, 2; 19, 78; 22, 52; 55, 23; J. 16, 34; Si. 88. 114-117. 421. 429; ಕಿದು, etc.; ಪಕ್ಕವೆಟ್ಟ; Prva. a. ದೂರ and ಬೆಳಗಾಗು. — ಬೆಟ್ಟಕರ್ಪರ. As much oamphor as a mountain. ಬೆಟ್ಟಕರ್ಪರ ರವೊಂದು, ಬೆಟ್ಟದರ್ ಒಂದಿಲ್ಲ; ನೆಟ್ಟನೆ ಗುರುತನುವದೇತದಿಂ ಕರ್ಮ ಮುಟ್ಟವ (Bp.). — ಬೆಟ್ಟಕುಪ್ಪುರ್. (Si. 161). — ಬೆಟ್ಟಕುದು. = ಬೆಟ್ಟಹುಡ್ಡೆ. (ಉಪಾಸ Si. 169). — ಬೆಟ್ಟಜಲಮೆ. (ಉತ್ತ, ಪ್ರಸ್ತವಣ Si. 115; My.). — ಬೆಟ್ಟಜವುಗು. = ಬೆಟ್ಟಜಲಮೆ (Si. 115; My.). — ಬೆಟ್ಟದ ಕುದುರು. A class of Kurubas who live in the mountains by agriculture, hunting, etc. (My.). — ಬೆಟ್ಟದ ಗೋಸುಮರ. (ಅಕ್ಷೋಟ, ಕನ್ನರಾಲ Si. 127). — ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿ. A nelli with larger fruits (My.). — ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ. -ತಾವರೆ. The hill lotus: the tree Pterospermum acerifolium Willd: (ಕೊಸಗು ರೆ. II, 42; ಕೊಸಗು, ಕರ್ಣಿಕಾರವೃಕ್ಷ ಸೊ.; ಕೊಸಗು, ಮರದಾವರೆ Kk. 19, Sm. 25; ಸಾರಸ Mr. 117, one MS. ಗಿಂ ಸಾರಸ; ಕರ್ಣಿಕಾರ, ಕೊಸಗು, ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಅಗುವ ಗೋಗೇ ಹಾವು G.; My.). — ಬೆಟ್ಟದುದಿ. -ತುದಿ. The summit of a mountain (J. 16, 32). — ಬೆಟ್ಟದೊಡ್ಡ. -ತೊಡ್ಡ. A mountain-stream (My.). — ಬೆಟ್ಟಬೂರುಗ. (ರೋಡನ, etc. Si. 133). — ಬೆಟ್ಟಬೇಗಿ. Wild fire in hills (My.). — ಬೆಟ್ಟಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಕುಟಕ, ತಕ್ರ, etc. Si. 137; My.). — ಬೆಟ್ಟವದ. -ವದ. Mountain-likeness: the state of being like a mountain (J. 32, 26). — ಬೆಟ್ಟಸಲೆ. = ಬೆಟ್ಟಸಲೆ. (ಗೋನಸ, ತಿರಿತ್ತ Si. 76). — ಬೆಟ್ಟಸಲೆ. The Indian python, the rock snake, Python molurus (My.). — ಬೆಟ್ಟಕುದು. = ಬೆಟ್ಟಕುದು. (Si. 169).

ಬೆಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟ. 2. (fr. ಬೆಟ್ಟು ಸ್ಮದ. 212). = ಬೆಟ್ಟ, ಬೆಟ್ಟ, ಬೆಟ್ಟು 1, ಬೆಟ್ಟ, ವೆಟ್ಟ 2. Firmness, hardness, excessive hardness of metals, harshness, rudeness, etc. — ಬೆಟ್ಟಬೇಸಗೆ. A severe hot season (Abh. P. 7, 139). — ಬೆಟ್ಟವಸಗೆ. -ವಸಗೆ. (Smd. 212). A firm soldering or union.

ಬೆಟ್ಟನೆ ಬೆಟ್ಟನೆ. With harshness, force, fierceness or vehemence (Öpr. 6, 95). See ಬೆಟ್ಟವಟ್ಟನೆ.

ಬೆಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟ. = ಬೆಟ್ಟ 2, etc. 2. = ಎಟ್ಟ, a rude person,

a plague (Bp. 40, 56). — ಬೆಟ್ಟಚನ್ನ. Hard, unpleasant (brittle) gold. ಬೆಟ್ಟಚನ್ನಾದರೆ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಗದೇ (Prv.). — ಬೆಟ್ಟಚಿನಕ. A centiped-like kind of orustacean articulate that appears after the first rains (S. Mhr.).

ಬೆಟ್ಟ ಹೆಟ್ಟಿ. = ಏಟ್ಟ, etc. (B. 5, 60).

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. (fr. ಬಿಡು ಸ್ಮದ. 213). = ಬೆಟ್ಟ 2 q. v., ಬೆಟ್ಟು (95. 96). That which is hard, firm, strong, stiff, harsh, fierce, rough, rude, difficult, etc. (ಪರುಷ, ಅಸ್ಥಿಗ್ಧ (HIA., Mr. 456; ಜರ HIA.; ಜರದ Mr. 434; ಬಿಡು ಸೊ. 50; ಬಿಡುಬು Kk. 60; ಬಿಡುಸು Bha. 36; Tē. ಬೆಟ್ಟದ). Its plural is ಬೆಟ್ಟಮವ (Smd. 117. 120). ಬೆಟ್ಟಕರ್ (218). ಬೆಟ್ಟತದಲ್ಲಿ (Mr. 434). ಬೆಟ್ಟತಪ್ಪು ಪುನಿ (ಎಲ್ಪ ಪು HIA.). ಬೆಟ್ಟಮವ ಮನಿಪ್ಪ ಲೋಹಮರವಕೆಯಂಗರ್ (Smd. 120). ಬೆಟ್ಟಮವ ಮೊರೆ (170, o. r. ಬು.). See Bp. 15, 22; Bk. 1, 2, 20; ಅತಿ, ಕಡುವೆಟ್ಟು. — ಬೆಟ್ಟದಂ. (Smd. 84). A man who is firm, harsh, fierce, etc. (ಒರೆ, ಕರೋರ, ಕನಿನ್, ಕಟ್ಟಿ, ಕರ್ತ, ದೃಢ HIA.).

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. = ಬೆಟ್ಟು, q. v. See ಸ್ಮದ. 27 Cm. & vṛtti; Grj. 3, 101.

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. 1. = ಬೆಟ್ಟ 2, etc. (Tē.). ಬೆಟ್ಟು ಬಟ್ಟ (ಕಾನ್ವರ HIA.). ಬೆಟ್ಟುಹವ (ಕರ್ಪತ, ಕನಿನ್, ಕರೋರ, ಒರೆ Mr. 228). — ಬೆಟ್ಟುಗೂಟ್ಟು. A firm peg or plug (Öpr. 5, 53). — ಬೆಟ್ಟುಮು. The state of stiffness, etc. being bent: downcast, perplexed state (ಮಯ್ಯೆ ಸೊ.). — ಬೆಟ್ಟುಮೈದ. -ಎಷ್ಟದ. (Smd. 204). A hard, tight, or heavy load. — ಬೆಟ್ಟುಮೈದ. ಬೆಟ್ಟು. With great harshness or severity (Abh. P. 6, 139; 11. 23; 11, after 104; 15, 78).

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. 2. = ಬೆಟ್ಟ 1. (ಪರ್ವತ ಸ್ಮದ. Dh.; ಗಿಂ ಸೊ. 88; ಮೊರೆ 95). ಬೆಟ್ಟುಎನೋ (ಸೊ. 95). See ಅಂಗವೆಟ್ಟು (P.) ಅಯ್ಯುಲೆಟ್ಟು, ಕುಳಿವೆಟ್ಟು, ಜಲ, ಪದು, ಏಜೂ, ಫಿಟ್ಟುಟ್ಟು, ವನ್ನವೆಟ್ಟು, ಬಿಜ, ಮೂಡ, ಬೆಟ್ಟ, ಸೊನ್ನೆ. Smd. 4, 23. — ಬೆಟ್ಟು ವಗೆಯ. -ವಗೆಯ. Indra (ಸುರಪತಿ ಸೊ. 9). — ಬೆಟ್ಟುಎಲ್ಲ. -ಬೆಟ್ಟ. Paramēvara (Sā.).

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. 3. = ಬೆಟ್ಟು 3, (ಬೆಟ್ಟು 1?). See a. ಬೆಟ್ಟುಮು.

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. 4. To cause to enter firmly, to strike forcibly into, to impress, to stamp, to coin (ಗಾಢಪ್ರವೇಶ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸೊ. 88; Bk. 6, 4, 146; Mhr. ಬೆಟ್ಟುಗೊ, to impress or hammer down; to take an impression or stamp; cf. ಬೆಟ್ಟು 1 & 2; T. ವೆಟ್ಟು, to cut with a sword, etc.; to dig a well; to engrave any hard substance; M. ವೆಟ್ಟು, a blow, stroke, out = Tē. ವೇಟು). ಹೇಮರವಾಪ ಕರ್ಪದಿಂ ಬೆಟ್ಟದ ನಾಡು (ಕಾರ್ಪಾವಣ, ಕಾರ್ಪಕ); ಕಾವುದಿನ್ವ ಬೆಟ್ಟ ಕಾರ್ಪಕೆ (ವಣ); ಹೊನ್ನನೂ ಬೆಟ್ಟಯನೂ ಅಟ್ಟಾಗಿ ಬೆಟ್ಟಮೇವ ಹೆಟ್ಟ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. 5. A tool for making impressions. See ನೆಟ್ಟವೆಟ್ಟು.

ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟು. = ಬೆಟ್ಟು 2, etc. (ಅಂಗುರಿ, ಕರಪಾತಿ Si. 211; My.; see ಬೆಟ್ಟ). — ಬೆಟ್ಟು ಮುರಿ. To make the finger-joints or oak (My.).

ಬೆಟ್ಟುನಿ ಬೆಟ್ಟುನಿ. One of the feats of wrestlers (Öpr. 5, 77).

ಬೆಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟ. = ಬೆಟ್ಟ 2, etc. (T. ವೆಟ್ಟು. — ಬೆಟ್ಟು. — ಎಟ್ಟ. A hard, round areca nut (My.; B. 1, 21; 2, 16). — ಬೆಟ್ಟ

66; My.; Tē. ಬೆಕು, ಬೆಕು, ಬೆಕು). ಬೆಕುತ್ತ್ ಮಗುಕುಲದ (Rāgha. 17, 68). ಬೆಕುವವನು (one who idles away his time by seeking for) ಬೆಕು ಮಾಡ್ತಾನೇ? (Prv.). — ಬೆಕ ಕಾಟ. — ಅಟ. Searching for (My.).

ಬೆದಕು bēdaku. 3. Search. — ಬೆದಕುಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To search for. ಇದಕೊ, ಕಾಟಿಯನು, ಮನವೇ, ಬೆದಕುಗೊಳ್ಳಲು ಬೇಡ! ತೋಡುವನು (Dp. 165).

ಬೆದಗಾರ್ತಿ bēda-gārti. = ಬೆದಗಾರ್ತಿ, q. v.

ಬೆದಗ್ಗಿ bēdaggi. (Śmd. 48). Tbh. of ವೈದಗ್ಗಿ (Śmd. II; Kk. 81; Śm. 52). Criticism, critical skill, exactness. ನುಡಿಗೆ ಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಜತ್ತಾಣಮುಂ ಬೆದಗ್ಗಿಯುಮ್! ಎನ್ನಿಗಿಡ ನ ನೆಗದಿಯ ಕಟ್ಟಿದೊಳ್ ಒಡಮ್ಪಡಂ ಮಾಡಿದರ್ ಪುರಾತನಕವಿಗಳ್ (Śmd. 121). — ಬೆದಗ್ಗಿ ಗಟ್ಟಿ. — ಕಟ್ಟಿ. Skillful song-poetry. ಪಾಡುಗಳೆಂದಂ ತಡೆಸರೆ ಮಾಡಿದುದು ಪಾಡುಗಟ್ಟುಮದೆನ್ನ ಬುಧರ್ ಕೊಟ್ಟಾದಿದರ್, ಅದಂ ದರ್ ಮೇಲ್ಪಾಡುಂ ರೂಢಿಯ ಬೆದಗ್ಗಿ ಗಟ್ಟಿ ಮದಕ್ಕುಂ (Kāv. V, 964).

ಬೆದಲ್ ಬēdar. ಬೆದಲು. 1. = ಬಿಡಲ್. To be agitated, confounded, bewildered, alarmed or frightened, to take fright, to fear (ವ್ಯಸ್ರ ಸೆmd. Dh.; My.; Tē. ಬೆದರು, ಬೆದುರು; T. ಎದಿರ್, ವೆದಿರ್; T. ಎದರು, to be over-hasty; Mhr. ಭೇದರಣೇ, to take fright; see also s. ಬಿಡಿಯು). ಬೆದರ್ವ ಮನಂ (Rāv. 5, 86). ಬೆದರ್ವ ಅತ್ತಿ (5, 118). ಬೆದರ್ವ (ಸೇವ. 3, 51; J. 5, 40). Old and common P. p. ಬೆದಲ್ (Ūpr. 5, 58. 120; 7, 109; My.). See Bp. 1, 49; 2, 14; 52, 26; 37, 39; 45, 52; Bh. 3, 13, 30. 31; J. 6, 8; 8, 38; 19, 3. 39; 20, 9. ದನಕ್ಕೆ ಬೆದಲ್, ಹುಲಿಯು ವಾಯಿಗೆ ಬಿಡ್ತಾ (Prv.). — ಬೆದಲಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟು. To purane so that (one) is frightened (Abh. P. 3, 54).

ಬೆದಲ್ ಬēdar. ಬೆದಲು. 2. Agitation, alarm, fright, fear (J. 2, 5; Tē. ಬಿಡ, ಬಿಡಮ್ಪು, ಬೆದರು, ಬೆದುರು; T. ಎದರು, ಎದರು). 2, a scare-crow (ಹೊಲದೊಳ್ ಗೆ ಮಾಡಿದ ಬೆಟ್ಟು, ಗುಮ್ಮ G.). — ಬೆದರ್ಸ. (i. e. ಬೆದರ್ಸ). The sentiment of alarm (Bp. 55, 5). — ಬೆದಲುಪಾನಲ್. — ಪಾನಲ್. A stream of agitation (J. 30, 31). — ಬೆದಲೆತ್ತು. — ಎತ್ತು. A bnlook that is easily frightened (My.).

ಬೆದಲಿಣೆ bēdarāṇē. Alarm, etc. (My.; Śi. 469). — ಬೆದಲಣಿಸೊಲ್ಲು. Menace, reproach (ಭರ್ಷನ, ಅಪಕಾರಿಣಿ Śi. 57).

ಬೆದಲಿಕೆ bēdarikē. Fright, alarm (My.; B. 4, 72).

ಬೆದಲಿಸು bēdarisu. To alarm, to frighten (My.; B. 2, 21; 4, 90; Bhāgavata 10, 18, 2). ಒದಲುಮಾಡುವವನು ಬೆದಲಿಸರೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ವಾಯಿನ್ದ ಬೆದಲಿಸಿ ಹೊಸು ಮದಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಬೆದಲಿಸುವಿಕೆ bēdarisuvikē. Frightening (My.; ಎಭರ್ಷನ Śi. 467).

ಬೆದರ್ಕ್ bēdarkē. Agitation, alarm, fright (J. 28, 10).

ಬೆದೆ bēdē. 1. Sowing, sowing seed (My.; Tē. ವೆದೆ; M. ಎದೆ, ಎರೆ; seed (see ಬಿತ್ತು 1 & 2). See ಬಿಟ್ಟೆದೆ, ಮುಟ್ಟೆದೆ. — ಬೆದೆಗಾಲ. — ಕಾಲ. Sowing season (J. 11, 14; My.). — ಬೆದೆಗೂಡಿಸು. — ಕೂಡಿಸು. To prepare for sowing or to make sowing possible (Abh. P. 13, 49). — ಬೆದೆಮದ್. Rain at the sowing season (My.). — ಬೆದೆವದೆ. — ವದೆ. To obtain seed: to be sown (Bp. 60, 17).

ಬೆದೆ bēdē. 2. = ಬೆದೆ No. 1. Heat; rutting; rut-tishness, sensual longing (My.; Tē. ವೆದೆ; T. ಎದು ಪ್ಪ, ಎದ್ಪೆವು, ವೆದುಪ್ಪ, ವೆಪ್ಪ, ವೆಪ್ಪು, ವೆಪ್ಪು, ವೆಪ್ಪು, ವೆಪ್ಪು, ವೆಪ್ಪು; M. ವೆದುಪ್ಪ, ವೆಪ್ಪ, ವೆಪ್ಪು; T. ಎದುಪ್ಪ, to be sensually inclined; ಎದ್ಪೆ, ಎದುಮ್ಪು, ಎರುಮ್ಪು, to desire; M., T. ವೆದು ಮ್ಪು, to be gently heated; see ಬಿಸಿಲ್. — ಬೆದೆಗಾಲ. — ಕಾಲ. Rutting time; time of being ready for the bull (My.). — ಬೆದೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. — ಗೊಳ್ಳು. To rut, to seek copulation (used of men and beasts, My.; Grj. 2, after 106). — ಬೆದೆನಾಯಿ. A dog in rut (My.). — ಬೆದೆಯಾಕಲ್. — ಆಕಲ್. — ಕು. A cow ready for the bull (ಪ್ರಜ್ಞೆ Mr. 180; My.). — ಬೆದೆಯಾಗು. — ಆಗು. Rutting to take place, etc. ಕಾಲಪ್ಪುತ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆದೆಯಾದ ಆಕಳು (ಕಾಡ್ಕೆ, ಉಪಸಯ, ಕಟ್ಟುಗಡಸು Mr.). — ಬೆದೆಯಾವು. — ಅವು. = ಬೆದೆಯಾಕಲ್. (ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸೂರತೆ HIA.; My.; Tē. ವೆದಾವು).

ಬೆದೆ bēdē. = ಬೆದೆ, q. v.

ಬೆದೆಗಾಲಿ bēdē-gāli. A sensual, lewd man (My.); Kāma (ನಸೆಗಾದ, ಕಾಮ G.).

ಬೆದೆಗಾರ್ತಿ bēdē-gārti. A lewd woman, a harlot, an adulteress (ಸಿಕ್ಕಿ, ಹೋಡೆ, ಪಾಣ್ಣೆ, ಚಾರಿ ಸೆ.; ಪಾಡರ ಗಿತ್ತಿ, ಹೋಡೆ, ಪಾಣ್ಣೆ, ಸಿಕ್ಕಿ, ಚಾರಿ ಸೆmd. 75; Kk. 29, o. r. ಬೆದೆ ಗಾರ್ತಿ; My.).

ಬೆನ್ ಬēn. 1. = ಬಿಸು 1, etc. (Śmd. 216). Heat, etc. — ಬೆನ್ನಿಲ್. Hot water (Abh. P. 9, 31; Grj. 9, 18; Tē., M. ಬೆನ್ನಿಲ್). ಎನುಂ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನಿಲ್ ಮನೆ ಸುಡದು (Śmd. 216).

ಬೆನ್ ಬēn. 2. (Śmd. 59). = ಬೆಂ (ಬೆಬ್ಬ) 2, ಬೆನ್ನು, ಬೆಮ್ಮ. The back (ಪುಟ್ಟ, ಪಟ್ಟಿಮಾಳಗ HIA.; ಪುಟ್ಟ, ಪಟ್ಟಿಮ Mr. 327; T. ವೆನ್, ವೆನ್; Tē. ವೆನ್ನು, ಎಲೆಪ್ಪ, ಎಲೆಪ್ಪ; Tu. ಬೆಂ. ಬೆನ್ನು ಬೆನ್ನಪ್ಪಲೆ (Śmd. 84). ಬೆನ್ನಿಲ್ ನೆಲ್ಲಂ ಗಾಡ್ತೇ (281). ಬೆನ್ನ ಕುರು (ಪುಟ್ಟಗಿಣಿ, ಗಡು HIA.). ಬೆನ್ನಲುಗರ್ ಸಮಾಹಂ (ಪುಟ್ಟ); ಬೆನ್ನ ಹೊಡು (ಗಡು Nr.). See Ūpr. 4, 48; 8, 18; Bp. 20, 41; 88, 17; 47, 58; Rāv. 5, 24; 6, after 11 (thrice); 6, after 115; J. 24, 47; 28, 46. 53. — ಬೆನ್ನಟ್ಟು. To pat one's back, to encourage, to persuade (My.). — ಬೆನ್ನಗಲ್. — ತಗಲ್. To follow, to pursue (Abh. P. 4, 50. 87; 7, after 59). — ಬೆನ್ನಿಗಲ್. — ತೊಗಲ್. The skin of the back (Abh. P. 7, 98). — ಬೆನ್ನಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟು. To follow, to pursue (ಎದ್ದಟ್ಟು, ತೊಳ್, ಅರೆಯಟ್ಟು, ಬೆಂಗೆವಾಯಿ, ಬೆನ್ನೇಡು ಸೆ.; Ūpr. 8, 38; Bp. 54, 52; My.; B. 4, 41). — ಬೆನ್ನಕ್ಕಿ. — ಅಕ್ಕಿ. The back-bone (ವಂಕ, ಬೆನ್ನ ನೆಟ್ಟಲು Nn. 54). — ಬೆನ್ನಿಲ್. — ಅ. To turn the back, to retreat, to flee (Abh. P. 5, 81; 9, 64; Rāv. 2, 75; see ಪಾಡಮಾಡ್ 2). — ಬೆನ್ನಿಲ್. — ಅಹ. Flight (ಪಾಡಮಾಡ್ Śmd. II). — ಬೆನ್ನುಡುಗು. — ಉಡುಗು. The back to contract or to be bent (Bp. 2, 14). — ಬೆನ್ನೇಲ್. — ಎಲ್. — ಡು. = ಬೆನ್ನುಟ್ಟು q. v. — ಬೆನ್ನಿಗು. — ಒಗ್ಗು. To follow, to pursue (Bp. 54, 38). — ಬೆನ್ನತ್ತು. = ಬೆನ್ನತ್ತು. (My.).

ಬೆನ್ ಬēnaka. Tbh. of ಎನಾಯಕ್ (Śmd. 357. 373. 375; ಸೆmd. 4). See Prva. s. ಬೆನ್ನು, ಮುದುವೆ. — ಬೆನ್ಕನ ಎಕ್ಕೆ. (ಶೈಲಾರ್ Śi. 141).

ಬೆನ್ತರ bēntara. Tbh. of ವ್ಯಸ್ರರ. (Bp. 23, 20).

ಬೆನ್ನು bēndu. P. p. of ಬೆ 1, etc.

ಬೆನ್ನುಡಿ bēnduru. (Śmd. 48).

ಬೆನ್ನನೆ bēnnanē. At the back, after, behind (Ūpr. 8, 63; Rāv. 3, after 28; 5, 57; Tē. ವೆನ್ನನೆ; see ಬೆನ್ನುನ್ನಿಣಿ.

ಬೆನ್ನು *bēṇṇu*. = ಬೆನ್ನ 2, etc. (ಪ್ರಶ್ನ. ತನುಕರಮ Si. 209; C.).
 ಬೆನ್ನಿನ (Bp. 20, 11). ಇವನು ನನ್ನ ಬೆನ್ನಿನ ಹುಟ್ಟಿದವನು, he is
 younger than I (My.). ಬೆನ್ನು ಬಿಡದ ಪಿಶಾಚಿ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ
 ನಿಶ್ಚಿತೇ?—ಬೆನ್ನ ಹಿಡ್ಡೆ ಬನ್ನು ಬೀತಾಳ.—ಬೆಟ್ಟು ಬೆನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ,
 ಹೊಟ್ಟೆ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ (Prva.). See Bp. 44, 5; 52, 12, 18;
 60, 25; Bh. 1, 10, 33; Dp. 4, 2. — ಬೆನ್ನ ಹತ್ತು. To follow;
 to pursue (My.; B. 3, 62; 4, 212, 218; 5, 36). ನಾಯಿ ಮನು
 ಪುರ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿ (8, 40). — ಬೆನ್ನ ಹಿಡ್ಡು. Later or succeeding
 time. ಅವನ ಬೆನ್ನ ಹಿಡ್ಡಿನವನು, his younger brother (B. 5,
 43; My.). — ಬೆನ್ನಾಗು. -ಅಗು. To become accustomed to
 carry loads, a saddle, a rider, as bullocks or horses
 (My.). 2, the back (of an ox, a horse, etc.) to get sore
 (from riding, etc.); to get sore-backed (My.). — ಬೆನ್ನ ಸರೆ.
 -ಅಸರೆ. Support, help (My.). — ಬೆನ್ನಿನವನು. -ಅವನು. A
 younger brother (My.). — ಬೆನ್ನು ಕೊಡು. To retreat, to
 flee (My.). — ಬೆನ್ನುದಬ್ಬಿ. The upper or outer side of a
 split bamboo or rattan (My.). — ಬೆನ್ನು ಬೀರು. To follow.
 ಅವನ ಬೆನ್ನು ಬಿಡ್ಡು ಹೋದನು (My.). 2, to take (another's)
 shelter or refuge (My.). — ಬೆನ್ನುಮೂಳೆ. The backbone.
 ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಗೆ ಬುಡ (ಶ್ರೀ Si. 209). — ಬೆನ್ನುಹಂಚು. A tile on
 the ridge of a building, or one fit for it (My.). — ಬೆನ್ನು
 ಹತ್ತು. = ಬೆನ್ನ ಹತ್ತು. (My.; ಎಬ್ಬಿಟ್ಟು, ಬದುವಿಡಿ G.; B. 5, 62, 63,
 68, 252). — ಬೆನ್ನುಹುರಿ. The spine. ಗೇಣ್ಯವ್ಯುಗಗ ಬೆನ್ನು
 ಹುರಿ ದಾಗಿರುತ್ತದೆ (B. 5, 248). — ಬೆನ್ನೆಲುಬು. -ಎಲುಬು. The
 backbone, the spine (My.; B. 4, 118). — ಬೆನ್ನೆಲುಪು. = ಬೆ
 ನ್ನೆಲುಬು. (ಕಶೇರುಕೆ Si. 206). ಬೆನ್ನೆಲುಪಿನ ಕೆಳಗಡೆ (ಶ್ರೀ Si. 209).

ಬೆಪ್ಪಳ *bēppaḷa*. = (ಬೆಪ್ಪು), ಬೆಬ್ಬಳ, ಬೆಬ್ಬಳಿ, (ಬೆಪ್ಪಳ).
 Amazement, alarm, fear, etc. (ತಲ್ಲಡಿ, ತಳವಳಗು,
 ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ಗುರ್ವ, ಮಲ್ಲದ, ಬಿಗುರ, ತಳಮಳ, ಬೆದಿಗವ
 ಧಾವೆ Sm. 49).

ಬೆಪ್ಪು *bēppu*. (= ಬೆಪ್ಪಳ, etc.). Wandering of mind,
 confusion (My.; Tē. ವೆದಪ, ವೆದಪ, fear; T. ವೆದಪ,
 ವೆದಪ, fear; confusion; wrath). See Prv. a. 3ನೇರೇರಿ. —
 ಬೆಪ್ಪ. -ಅ 3. A confused, stupid man (My.).

ಬೆಬ್ಬ *bēb*. 1. (= ಬೆಬ್ಬೆ). — ಬೆಬ್ಬಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. ನವಲುಹಕ್ಕಿ ಬೆ
 ಬ್ಬಕ್ಕಿ (ಜೀವಂಜೀವಕ Si. 178).

ಬೆಬ್ಬ *bēb*. 2. An abbreviation of ಬೆಬ್ಬಗು. — ಬೆಬ್ಬಿಗು.
 Amazement (Bp. 13, 22; 80, 22; 86, 19).

ಬೆಬ್ಬನೆ *bēbbanē*. (fr. ಬೆಬ್ಬ). With a puff or sudden
 inflation of pride (Bp. 28, 18; 38, 16; 89, 43; see a.
 ಬಯಲುಗ). 2, (fr. ಬಿರಿ), with a burst (Grj. 2, 59).

ಬೆಬ್ಬರಿಸು *bēbbharisu*. (= ಬೆಬ್ಬಳಿಸು). To get bewil-
 dered from fear, to be greatly frightened
 (Ī. Bp. 46, 20).

ಬೆಬ್ಬಳಿ *bēbbāḷa*. = ಬೆಪ್ಪಳ, q. v. (ಬೆಗರ, etc., ಫಯ ಕೆ.;
 ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬಿಗುರ, ಬೆಗಡ, etc. Kk. 42). 2, confusion,
 agitation, distress (ಎಳಲತ್ತ Bhn. 44; Rām. 6, 37, 9).

ಬೆಬ್ಬಳಿ *bēbbāḷi*. = ಬೆಬ್ಬಳ. — ಬೆಬ್ಬಳಿಫೋಗು. -ಫೋಗು. To
 get amazed, etc. (V. 5, after 28; 14, after 55).

ಬೆಮ್ *bēm*. 1. = ಬಿಸು 1, q. v. Heat, etc. — ಬೆಮ್ಮಿ
 ರ. (Sm. 198). Hot sunshine. — ಬೆಮ್ಮಿದಿರಿ. Hot ashes
 (My.). — ಬೆಮ್ಮಿಮರ. Hot sweat (Ahh. P. 14, 106). — ಬೆ
 ಮ್ಬಿರಲಿ. -ಫೋಲಿ. (Sm. 216 Mḍh., o. r. ಬೆನ್ನಿಳಂ).

ಬೆಮ್ *bēm*. 2. = ಬೆನ್ನ 2, etc. The back. — ಬೆಮ್ಮಿಂಗು.
 The back to swell or he raised (Īpr. 4, 47). — ಬೆಮ್ಮುತ್ತು.
 -ಪತ್ತು. = ಬೆನ್ನು ಹತ್ತು. (Īpr. 4, 47; Bp. 3, 36; 27, 30; 28,
 9; 82, 28; 84, 35; 52, 26; J. 28, 54). — ಬೆಮ್ಮುಲ. Rear-
 force: help, aid, countenance (Ahh. P. 9, 97; My.). —
 ಬೆಮ್ಮುದ. Following; joining, company, association; the
 rear (ಬೆನ್ನ ಬರ್ಪದು Sm. I; ಬದ 194 Cm.; ಅನುವದ, ಅನ್ನಕ್ಕ,
 ಅನ್ನಂಗ Mr. 445). See Sm. 8; Ahh. P. 12, 90; Bp. 57, 55;
 Rāv. 6, after 11. — ಬೆಮ್ಮುದವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To follow; to be
 together or in company with (ಬದುವಿಡಿ Sm. 195 Cm.;
 Ahh. P. 12, 28; Rāv. 6, after 11). — ಬೆಮ್ಮುದು. To
 follow (B. 4, 191). — ಬೆಮ್ಮುಗ. The back part of the
 body (My.);—the ridge of a building (My.). — ಬೆಮ್ಮಿಡಿ.
 -ವಿಡಿ. To follow (Ī. Bp. 19, 34). — ಬೆಮ್ಮಿಡು. To withdraw
 or depart from (Pāṇi. 3, 32; J. 10, 9; 27, 2). — ಬೆಮ್ಮಿದ.
 ಬೆಮ್ಮಿದ. = ಬೆನ್ನು ಬೀರು. ನೃಪಂ ಬೆಮ್ಮಿದ್ರುಂ ದೂದಟ್ಟಿಯುಂ ದಾರಂ
 (Sm. 283). See Bp. 37, 89; 47, 6; 48, 17. — ಬೆಮ್ಮಿನ್ನನೆ.
 Behind (Īpr. 9, after 18). — ಬೆಮ್ಮರ. The beam on the
 ridge of a building (My.).

ಬೆಮರ್ *bēmar*. 1. To be alarmed, to fear (ಸದೆ,
 ಅಕ್ಕು, ಸುಗ, ಬಕ್ಕು, ಸುರುಳ, ಅಗ, ಫಯವನಾನ್ Sm. 40; Kk.
 72; cf. ಬೆಗದ 1).

ಬೆಮರ್ *bēmar*. 2. = ಬೆಮರು 1, ಬೆವರು 1. To per-
 spire, to sweat (ಸ್ವೇದಧಾವೆ Sm. Dh.; Bp. 59, 22; T.
 ಎಯರ್, ವೇರ್; M. ಎಯರ್; Tē. ಬೆಮರ್; Tu. ಬೆಗರ). ಬೆಮ
 P. ps. ಬೆಮರ್, ಬೆಮರ್ (Sm. 286, 287). ಬೆಮರ್
 (Īpr. 6, 93). ಬೆಮರ್ (J. 2, 16), ಬೆಮರ್ (Rāv. 13, 89;
 Rāv. 4, 90).

ಬೆಮರ್ *bēmar*. 3. (Sm. 58). = ಬೆಮರು 2, ಬೆವರು 2.
 Perspiration, sweat (ಫರ್ಮ, ನಿಧಾಫ, ಸ್ವೇದ Nr.;
 ಫರ್ಮ Nn. 22; Īpr. 8, 78; Bp. 15, 19; Rāv. 5, 118; J. 11,
 23, 25; T., M. ಎಯರ್, ವೇರ್; Tē. ಜಮರ್; Tu. ಬೆಗರ). ಬೆಮ
 ರ (not ಬೆಮರಿನ್, Sm. 184). ಬೆಮರ್ಗಳನಾದಿ (52). ಕುಮರೆಯ
 ಬೆಮರಲ್ಲಿ...ಮಾತುಲಂಗದ ತೆದದ ಕಮ್ಮು ಉತ್ತಮಂ (Mr. 278).
 ಬೆಮರ ಎನ್ನು (Īpr. 7, 117). — ಬೆಮರಾದು. -ಅದು. To
 cause one's sweat to grow dry: to take rest (My.). —
 ಬೆಮರಾದು. -ಅದು. Sweat to grow dry: the body to feel
 cool and refreshed (Īpr. 8, 15; My.). — ಬೆಮರುಣ್ಣು. -ಉ
 ಣ್ಣು. Sweat to issue (Īpr. 7, 84). — ಬೆಮರ್ಗನಿ. -ವನಿ. (Sm.
 54). A drop of sweat (J. 11, 24). See ನುಣ್.

ಬೆಮರು *bēmaru*. 1. = ಬೆಮರಿ 2. P. p. ಬೆಮರಿ (J. 10, 50;
 My.). ಬೆಮರು (J. 80, 32).

ಬೆಮರು *bēmaru*. 2. = ಬೆಮರಿ 3, etc. (My.; ಫರ್ಮ, etc.
 Si. 72).

ಬೆಮರುವಿಕೆ *bēmaruvikē*. Perspiring. ಬೆಮರುವಿಕೆ
 ಯೇ ಸಾತ್ವಿಕ (Si. 66).

ಬೆಮರ್ಚು *bēmarēu*. To cause to perspire (ಸ್ವೇದ
 ಕರಣ Sm. Dh.).

ಬೆಮಿಸು *bēmisu*. Tbh. of ಪ್ರಮಿಸು. (My.; Dp. 4, 1).

ಬೆಮೆ *bēmē*. Thh. of ಪ್ರಮೆ. (My.). 2, desire (My.). — ಬೆ
 ಮೆಗೋರ್. -ಕೋರ್. To become confused or perplexed (Ī.
 Bp. 47, 23; My. as ಬೆಮೆಗೋಳ್ಳು). — ಬೆಮೆಗೋಳು. -ಕೋಳು.
 To confuse or perplex (Bp. 40, 20; My.).

ಬೆಯಿಸು *bēyisu*. = ಬೇಯಿಸು, etc. (My.). ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಕಸ
 ಕಸಿಯನ್ನೂ ಹಚ್ಚಿ ಬೆಯಿಸಿದ ಹೋಳಿಗೆ (G. 85). ಬೆಯಿಸಿದ ಮಾಂಸ
 (ಫಟಿತ್ತ); ಬೆಯಿಸಿದ ಅನ್ನ (ಫಕ್ಕು G.).

ಬೆಯ್ಯು bēyyu. = ಬೇ, etc. (My.). ಬೆಟ್ಟ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬೆಯ್ಯು ತುದಿ ಎನ್ನು, ಸೆಟ್ಟು ಅತ್ತ ಹಾಗೆ (Priv.).

ಬೆರೆ bēra. P. p. of ಬೆರೆ, in ಬೆರೆ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಬೆರೆಕೆ bērakē. (fr. ಬೆರೆ) = ಬೆರೆಕೆ. The state of being united, mixed, or mingled, union, mixture, combination (ಸಂಯೋಗ ಸಿದ್ಧ. 60 Cm.; ಪಾದ Mr. 460; My.; T. ಎರವು). ನೀರ ಬೆರೆಕೆ (ಸಂಗಮ Mr. 415). 2, touch, contamination (My.). ನೆಣ್ಣರ ಮನೆಗೆ ನಾಯಿ ಹೊಕ್ಕರೆ ಎಣ್ಣು ಊರಿಗೆ ಬೆರೆಕೆ (Priv.). — ಬೆರೆಕೆವಣ್. — ವಣ್. A fruit partly ripe, partly unripe (Āpr. 1, after 101). — ಬೆರೆಕೆವರ್ಣ. A variegated colour (ಸಾರಂಗ, ತಲಿಲ HIA.). — ಬೆರೆಕೆ ವೆಳಗು. — ಬೆರೆಗು. Variegated lustre (Āpr. 6, 46; 6, after 64).

ಬೆರೆಗು bēragu. Haste, speed, expedition (see ತೋಳ್ವೆರಗು); importunity; impertinence, rudeness (T. ಎರೈ, M. ಎರೆ, to make haste; to be eager or importunate; T. ಎರೈವು, M. ಎರವು, speed, haste). ಸೆರೆಗು ಬೆರೆಗು ಬಗೆಯದೆ, ಪುರಮಂ ಪೊದಮಟ್ಟು (Abh. P. 10, 19). ಸೆರೆಗು ಬೆರೆಗು ಬಗೆಯದೆ (18, 57). — ಬೆರೆಗು. — ಅ8. A haaty, impertinent, rude man. ಪಿರಿದೀವಂ ನೀರುನಿದವಂ ಸೆರೆಗು ಬೆರೆಗು ಪ್ರತಾಪಿ (Smd. 90 Mqb. and another MS.).

ಬೆರೆಂಜು bērañju. To gather together, to collect, to put together, to heap up (ಪಯನ, ಒಟ್ಟುಗೂಡು Smd. Dh.).

ಬೆರೆಟು bēratu. = ಬೆರೈ, ಬೆರಣ್ಣು. (Bp. 32, 25; My.).

ಬೆರೆಡು bēradu. Hunting, the chase (ಸರದು, ಸರವಿ ಸೆ; cf. ಬೇಡ 1; M. ಪಿರಕ್ಕು, to set an elephant to work, drive him, urge on cattle).

ಬೆರೆಣ್ಣು bērañju. = ಬೆರೆಟು, etc. To dig or scratch with the nails, claws or talons, to scratch (ನಖಮನನ, ಕೆರೆಣ್ಣು Smd. Dh.; Grj. 1, 120; 1, after 181; Rāv. 5, after 55; Sāv. 3, 55; cf. ಪರದು 3). 2, to make a certain performance with the fingers (ಅಂಗುಲಶ್ಚಯ Smd. Dh.).

ಬೆರೆತು bēratu. = ಬೆರೆದು. P. p. of ಬೆರೆ.

ಬೆರೆಲ್ bēral. = ಬೆರೆಲ್ (which is an improper form, Smd. 41), ಬೆರೆಲು. A finger; a toe; the tip of an elephant's trunk (Āpr. 6, after 64; 7, 100; Bp. 5, 41; 31, 16; Rāv. 9, 22; T., M. ಎರಲ್; T. ವೇಲು, ವೇಲು). ಬೆರೆಲೆ (Smd. 170). ನೇರಿದುವು ಬೆರೆಲೆ (170). See ಅದುವೆರಲ್, ಕಿಡು, ನಾಲ್. — ಬೆರೆಲೆತ್ತು. — ಎತ್ತು. To lift up the fore-finger or index (Sāv. 4, 48). — ಬೆರೆಲಿಡು. To flip (from amasement, Āpr. 1, 134).

ಬೆರೆಸು bērasu. 1. = ಬೆರೆಸು. To mingle together, to mix, to unite, to join;—to be mixed, to be united with (ಸಮ್ಯಕ್, ಕಲಸು Smd. Dh.; ಒಡನೆ ಕೂಡು 38 Cm.; My.). ಬೆರೆಸಿದುದು (ಚಿತ್ರ, ಕರ್ಮಾರ್ಥ, ಕರಾಪ್ತ, ತಲಿಲ, etc.); ಅರೆ ಬೆರೆಸಿದ ಮೊಸರು (ಪ್ರಪ್ತ); ಪ್ರಿಯವಚನಂ ಬೆರೆಸಿ ಕೊಡುವವನು (ವದಾನ್ತ); ಬೆರೆಳುಂ ತಳಮುಂ ಬೆರೆಸಿದೆ ಪ್ರತಲ ಎನ್ನುದು; ಅಕ್ಕರಂ ಬೆರೆಸಿದ ಉಂಗುರಂ (ಮುದ್ರೆ HIA.). ಹೆದ್ದಾಗಲಿ ಇಕ್ಕಲದ ಲುಮ್ ಒಳಗಣ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರೆಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣು ರಾತಿ (ಹತ್ತಿನು); ಕಪ್ಪು ಬೆರೆಸಿದ ಹೊಮ್ಮಣ್ಣು (ಪಿಂಗಲ, etc.); ಬೆರೆಸಿ ಕಾಮದ (ತುಮುಲ, etc.); ಬಿರುಪ್ಪ ಕೆಮ್ಮು ಬೆರೆಸಿದುದು (ಪ್ರೇತರಕ್ತ,

etc.); ಕೆಮ್ಮು ಬೆರೆಸಿದ ಅರಸಿನಬಣ್ಣ (ಪಿಂಗ, etc.); ಕಪ್ಪು ಬೆರೆಸಿದ ಅರಸಿನಬಣ್ಣ (ಪಾಪ, etc.); ಪೇನ ತುಪ್ಪ ಬೆರೆಸಿದ ಮುದ್ದು (ಮಧು, etc.); ಬಿಳಿದು ಬೆರೆಸಿದ ಹೊಮ್ಮಣ್ಣು (ಪಿಂಗ, ಪಿಪಂಗ, etc.); ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದೊಳಗೊಟ್ಟು ಭಾಗ ನೀರ ಬೆರೆಸಿದ ಮಜ್ಜೆಗೆ (ತಪ್ಪು Nr.). ಅರಸಿ ವೆರಸು (—ಬೆರಸು, Rāv. 10, after 31). ಕೂರ್ನಾಯ್ವೆರಸು (5, 51). ನೋರಮಾಲೆವೆರಸು (18, after 77). ಸೋಗಿವೆರಸು (10, after 31). ಚರಣಯುಗವೆರಸು (Smd. 110). ಅನುಚರವೆರಸು (J. 30, 42). ನಸುನಗೆವೆರಸು (30, 49). ಸೇವಕವೆರಸು (29, 39). See Smd. 91, 98, 106, 346; Āpr. 1, 110, 133; Bp. 1, 57; 3, 72; 18, 34; 26, 16; 37, 1; 40, 43; 44, 64, 66; 47, 17; 51, 46; 54, 75; 60, 15; 61, 66, 71; Bh. 1, 8, 45; 2, 13, 44; Ā. Bp. 5, 5; Rāv. 6, 116; J. 29, 35, 46; Dp. 172, 3; ಒಡನೆವೆರಸು, ಕೆಮ್ಮು ರಸು, ಕೊಂಕು, ದಕ್ಕು, ನಗೆ, ನಾಣ್ಣೆರಸು, ಪಡೆವೆರಸು, ಮುದ್ರೆ, ಮುಳ್, ರೇಫೆ; Priv. a. ಸರಸ.

ಬೆರೆಸು bērasu. 2. (Union): in union with, in company with, together with, combined with, with. ಮನುಷ್ಯತವೆರಸು ತರ್ಮವುದು (Smd. 4). ಎನ್ನುವೆರಸುಗೆ (188). ದೀರ್ಘವೈರಸು-ಪಾರಾದೇಶಂ (182). ಬಿಟ್ಟು ವೆರಸು-ಬಾರಂ (184). ದೋಪವೈರಸು-ಉಚಿತಾಕ್ಷರಾಗಮಂ (269). ಸೋನೆವೆರಸು (298). ಅವುರವೈರಸು (Āpr. 8, 31). ಕೊಡ್ವಾದು ಕೈರಸು (Abh. P. 13, 74). ಎನಯವೈರಸು (Grj. 4, 61). See Rāv. 4, 105, 119; 5, after 50; 5, 133; 6, after 11 (twice); 6, after 115 & 137; 10, after 10; 11, after 1. — ಬೆರೆಸುರ ಕ್ಕ. Addition (Bp. 53, 78).

ಬೆರೆಸುಹ bērasuha. Mingling, etc. ಸಮ್ಯಕ್ಸನ ಅಧಿಪಾತ್ಯ ಎನ್ನೆಡೆ ಹಸರಿಸಿದುದು; ಲೇಸಾಗಿ ಬೆರೆಸುಹವೆನ್ನೆಡೆ, ಎನ್ನುರು (Nr.).

ಬೆರೆಲ್ bēral. = ಬೆರೆಲ್, etc. (ಅಂಗುಲಿ, ಕರತಾಪಿ Nr.; ಅಂಗುಲಿ, ಕರ್ಣಿಕ HIA.; ಅಂಗುಲಿ, ಪಾಣಿತಾಪಿ Mr. 322). ನೀಡಿದ ಬೆರೆಲ್ ತಳಂ ಪಾನಿ ಎನ್ನುದು, ಬೆರೆಳುಂ ತಳಮುಂ ಬೆರೆಸಿದೆ ಪ್ರತಲ ಎನ್ನುದು (HIA.). ಅನೆಯ ಬೆರೆಲ್ (ಕರ್ಣಿಕ Mr. 155). ಬೆರೆಲ್ ಗಣ್ಣುಗಳು (ಪಾಣಿತಾಪಾರ್ಪ 322). See Bp. 20, 11; Bh. 1, 10, 33; J. 28, 33; ಕೆಯ್ಯರಲ್. — ಬೆರೆಲ್ಕೆ ತೋರಿಸು. To lift up the fore-finger and show (J. 17, 9).

ಬೆರೆಳು bēralu. = ಬೆರೆಲ್, etc. (C.; ಅಂಗುಲಿ, ಕರತಾಪಿ, ಬಿಟ್ಟು Si.). 2, a small point on rocks (Bh. 8, 4, 22); a tip (see ನಾಸಿಕವೆರಳು). ನಿಗುರಿದ ಬೆರೆಳುಗಳುಳ್ಳ ಅಂಗಿಯ (ಪೆರೇಟು, etc.); ಹೆದ್ದಿಟ್ಟಿನ ಒತ್ತಿನ ಬೆರೆಳು (ತರ್ಪನ, ಪ್ರದೇಶಿ; ಹೆದ್ದಿಟ್ಟು ನಡುವಣ ಬೆರೆಳು ಕೂಡಿ ಅಳವಡೆ ತಾಲ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಕೆಯ್ಯ ಬೆರೆಳುಗಳು (ಪ್ರಕಾಶ್, ಕರಾಂಗುಲಿಗರ್ Nn. 60). ಬೆರೆಳಿಗೆ (Mr. 324). ಬೆರೆಳು ತೋರಿಸಿದರೆ ಕೆಯ್ಯ ನುಂಗುತ್ತಾನೆ.—ಬೆರೆಳು ದಾತರ ಒರಳಪ್ಪ ಅದೀತೇ? (Priv.). See Bp. 54, 55; Si. 211, 212, 253). — ಬೆರೆಳಾದಿಸು. — ಅಡಿಸು. To move a finger about, to tickle the throat with a finger in order to produce vomiting (My.). — ಬೆರೆಳುಗಿಣ್ಣು. A finger knuckle (My.). — ಬೆರೆಳುಗೇರ್. A finger span. ದರ್ಭೆಯ ಬೆರೆಳುಗೇರ್ (ಗೋರ್ಕರ್ HIA.). — ಬೆರೆಳುಚಾರಿ. The (silly habit of the) interlocking of the fingers intertwined with the ends downwards. ಅದುತ್ತೇದಿತ ಬೆರೆಳುಚಾರಿ ಮಡಕುವ ದಾಯಿ ಮೇಳ ದೊಳ ತೊಡಕ ಬಿಡವನನ ಜವನದು ಪಾಯಿಮನೆಯನ್ನೆ (Sp.).

ಬೆರೆಕೆ bērikē. = ಬೆರೆಕೆ, q. v. (My.). — ಬೆರೆಕೆಪಾತಿ. A mongrel caste (My.). — ಬೆರೆಕೆಮಣ್ಣು. Various kinds of earth mixed together (My.). — ಬೆರೆಕೆಮನುಷ್ಯ. A man of mixed blood (My.). — ಬೆರೆಕೆಸೊಪಿನ ವಲ್ಲೆ. Mixed vegetables worked together (My.). — ಬೆರೆಕೆಮಲ್ಲು. Various kinds of grass mixed together (My.; Si. 165).

ಬೆರಿಸು *bērisu*. = ಬೆರಿಸು 1. (My.; B. 4, 106, 141, 162).

ಬೆರೆ *bērē*. To be joined or united, to join, to be mingled or mixed, to associate, etc. (ಘಾಣಾರ್ಥ, ಸಂಯುಗ *śmd. Dh.*; My.; T. ಎರವು; M. ಎರಗು; Mhr. ಫೇಲಣೇಂ, ಫೇಲಣೇಂ; Tē. ಬೆರೆ, to be touched, contaminated). P. ps. ಬೆರಿದು, ಬೆರಿದು, ಬೆರಿದು (B. 4, 94, 224; My.). ಸಂಸ್ಕೃತಂ ಬೆರಿಯದ ಬದಿಯ ಕನ್ನಡಂ (ಅಡ್ಡಗನ್ನಡಂ *śmd. 45*). ಬೆರಿಯತು (My.). See *Si. 51. 93. 206. 240. 316. 371. 376. 419*; *Ūpr. 8, 65*; *Rāv. 9, 28*; ಒಡವೆರೆ, ಗದಾ-, ತೆರೆ-. — ಬೆರೆ ಬೆರೆ. *rep. (J. 19, 5)*.

ಬೆರಗು *bēragu*. = ಬೆರೆ 2. Amazement, astonishment, alarm (ತರಮಳ, ತಲ್ಲಿದ, ತರವಳಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ಗುರ್ವಳ, ಮಲ್ಲದ, ಬಿಗುರ, ಬೆವಳ *śm. 49*; Bp. 40, 60; J. 28, 38; My.; Tē. ವೆರಗು; Tē. ವೆರ್ದಿ, madness; M. ವೆರ, intoxication, fury; T. ವೆರ, ವೆರವು, fear; confusion, perturbation, giddiness; see s. ಬೆಡ್ಡು 1 and ಬಿರಾ, ವೆರ). 2, wandering or confusion of mind (My.). See ಸಂವಿತ. — ಬೆರಗಾಗಿಸು. -ಅಗಿಸು. To cause to become amazed, etc. (J. 2, 12). — ಬೆರಗಾಗು. -ಅಗು. To become amazed, etc. ಬೆರಗಾದುದು (ತರಮಳ *Ūt. I, 3*; ತರವಳಗು *II, 96*). ಬೆರಗಾದವನು (ವಿಪ್ರಯಾಸ್ತಿತ *Nr.*). ಒತ್ತರವೊತ್ತಿ ದನ್ನೆ ಬೆರಗಾಗಿ ಕೃಪಾದಿಗರ್ ಒತ್ತ (śmd. 16). ಹಿಮಕರಂಗೆ ಕಾಯ್ದು ಹೋರಾವಲಿ ಬೆರಗಾದುದು (*Lilv. 8, 5*). See *Ūpr. 7, 86*; *Grj. 4, 61*; Bp. 60, 32; 61, 62; Bh. 1, 8, 88; 1, 10, 81; J. 7, 32; 28, 26; 30, 19; 31, 34. 85. — ಬೆರಗಾಗುಹ. -ಅಗುಹ. Becoming amazed, etc. (ತರಮಳ *śmd. II*; ತರವಳ *Kk. 80*). — ಬೆರಗು ಬಿನ್ನಾಣ. Skill of confusion or of making confuse (Bh. 1, 8, 71). — ಬೆರಗುವಡು. -ಪಡು. To feel amazed, etc. (*Ū. Bp. 47, 20*; V. 8, after 20; *Sāv. 4, after 52*). — ಬೆರಗುವೆರ. -ವೆರ. To get amazed, etc. (J. 13, 14). — ಬೆರಗೊನ್ನು. -ಒನ್ನು. = ಬೆರಗುವಡು. (Bp. 3, 25; 8, 44; 11, 42; 39, 40).

ಬೆರಗಿ *bēragi*. = ಬಿರಗಿ q. v., ಬಿರಗಿ, etc.

ಬೆರಗಿ *bēragi*. = ಬೆರೆ 1, ಬೆರಗಿ, etc. (My.; Bp. 15, 12; 28, 8). ಬೆರಗಿ ಮುನ್ನಾದವುಗಳ ಗುಮ್ಮು (ಕಾರೀಷ, ಸಗಣಿತೋಪ್ತೆ *Si. 402*). ಬೆರಗಿಯ ಬೆಂಕಿ (ಕರ್ಮ 461). ಬೆರಗಿ ಸುಟ್ಟು ಒಡಿಯಾದ ರೂ ಧರಣೀ ಮೇಲಿರುತ್ತದೆ. — ಬೆರಗಿ ಬದೀರಿ ಬೆರಗಿ ಆಯ ಬೇಳು, ಇದ್ದ ಬದೀರಿ ಇರ ಬೇಳು (Prva.). See ಕಾಮ.

ಬೆರಗು *bēragu*. P. p. of ಬೆರೆ.

ಬೆರಗಿ *bēragi*. (fr. ಬಿರು 1 or 2). To become (firm or) stiff, as from cold, wind, rain, death, etc. (My.; Bp. 15, 18; 20, 12; 32, 52; 46, 57; 58, 49). P. p. ಬೆರಗು (J. 31, 63). ಬೆರಗಿಪಟ್ಟಾದು (ಅನತ, ಪ್ರವೃ, ಬಾಗದುದು *Nn. 76*). 2, to behave proudly or arrogantly, to be haughty or conceited (ಅಪಂಕಾರಧಾನ *śmd. Dh.*; Abh. P. 4, 41; Bp. 26, 13; 88, 16; 89, 43. 53; 42, 16; 59, 22; *Rāv. 5, 127*; J. 27, 37; see s. ಬಯಲುಗ). P. ps. ಬೆರಿದು, ಬೆರಿದು, ಬೆರಿದು (J. 28, 87; Abh. 2, 54). ಪರಮಜ ನೇನ್ದ ವಾಣಿಮೇ ಸರಸ್ವತಿ ಬೆರಿದು, ವೇಣ್ಣಾಪಮಂ ಧರಿಯು ನಿನ್ನದಲ್ಲ ದುವೆ? (*śmd. 109*). ಬೆರಿದಿವ್ವದು (ಹಮ್ಮು *Ūt. I, 44*).

ಬೆರಗು *bēragu*. = ಬೆರಗು. ಅವು ಸಿರಿಯವ ಧಾವಿವೊಡಿಸಿವ ಕಿರಿಯವನಿವ್ವದುವನೆ ಭೇದಂ! ವೆಡಿತ್ತಿ ನವವದನ್ನರಮ! ಎನಿಸುವವನ ನೇಧರಣೀಯ ಹುರಿಗಲುಂ ಬೆರಗುಗಲುಂ (*śmd. 117*; *Kāv. I, 2, 6*).

ಬೆರಗಿಸು *bēragisu*. = ಬೆರಗಿಸು. To frighten (ಧಯ *śmd. Dh.*; *Ūpr. 6, 41*; Abh. P. 10, 157; *Sāv. 4, 5*).

ಬೆರಗು *bēragu*. 1. = ಬೆಡ್ಡು 1. To be terrified, to fear (ಸನ್ತಾಸ *śmd. Dh.*; ಧಯ *śm. 85*). ಬೆರಗು ಬೆರಗು ಬೆರಗು (*śmd. 20*). ಉದಾಮೆ? ಅಂಜಮೆ? ಬೆರಗು? ಬೆರಗು? ಬೆರಗು? (177). See *Ūpr. 4, 18; 5, 79*; *Grj. 2, 58*; *Rāv. 5, 86. 118; 11, 10; 13, 65*.

ಬೆರಗು *bēragu*. 2. = ಬೆಡ್ಡು 2. A scare-crow (ತೃಣವರು *śmd. Dh.*; *śm. 85*).

ಬೆರಗು *bēragu*. Tbh. of ಭ್ರಮ. — ಬೆರಗುಗಲುಂ = ಬೆರಗುಗಲುಂ. (Dp. 53, 4).

ಬೆರಗು *bēragu*. (fr. ಬೆರೆ). A beam (B. 4, 121; see ಅಡ್ಡ, ತಲೆ).

ಬೆರಗು *bēragu*. Tbh. of ಬಿಲ್ಲವತ್ತು. (My.).

ಬೆರೆ *bēri*. = ಬಿರೆ, etc. (Tē. ವೆರೆ). — ಬೆರಿದೇವಿಯರ ವೇಮಯ್ಯ. N. (Bp. 46, 1). — ಬೆರಿದೇವಿಯರ ವೇಮಾರಾಧ್ಯ. N. (Bp. 46, 80).

ಬೆರೆ *bēri*. 1. = ಬಿರೆ 3. Price, cost (ಭೃತಿ, ಭೃತ್ಯ, ಕರ್ಮಣ್ಯ, ವೇತ, ಮೂಲ್ಯ, ವೇತನ *Hlā.*; ಪ್ರಕ್ರಯ, ಪ್ಲಸಿಕ *Hlā.*; ಮೂಲ್ಯ, ನನ್ನ, ಅವಕ್ರಯ *Nr.*, *Si. 324*; ಅರ್ಥ, ಮೂಲ್ಯ *Nn. 102*; ಪುಷ್ಯ *Nn. 180*; ಅರ್ಥ *Mr. 482*; ಅರ್ಥ, ಮೂಲ್ಯ *Si. 412*; C.; Tē. ಎಲವೆ, ವೆರೆ; M. ಎರೆ; T. ಎಳ್ಳಿ; (wages, hire). ಕೊಣ್ಣೆ ಬೆರೆ (ನೀರಿ, ಪರಿಪಣ, ಮೂಲಧನ); ಸಿರಿಯ ಬೆರಿಯ ಸೀರೆ (ಮಹಾದಾನ *Nr.*). ಹೊತ್ತ ಬೆರೆ (ಪ್ರವೃ, ವೇತನ, ಮೂಲ್ಯ *Mr. 346*). ಅತ್ತೆ ಒಡೆದ ಮಡಿಕೆಗೆ ಬೆರೆ ಇಲ್ಲ. — ಬೆರಿಯಲ್ಲದ ಸರಕಾದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬೆರಿಯ ರೇ? (Prva.). ಕಾಡ ಕಪಿ ಬಲ್ಲದೇ ಮಾಣಿಕದ ಬೆರಿಯ? (Dp. 76). See *Ūpr. 1, 66*; Bp. 28, 10; 89, 14; J. 23, 31; *Si. 395*; B. 2, 83; 4, 162; Prva. s. ಕಟ್ಟು 4, ರತ್ನ. — ಬೆರೆ ಕೊಡು. To give a price, to pay for (B. 5, 118). — ಬೆರಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To sell (v. t., My.). — ಬೆರಗಾಣು. -ಕಾಣು. To see a price: to be sold for (My.). ಕತ್ತೆಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ತನಕ ಬೆರಗಾಣುತ್ತವೆ (B. 3, 48). ಹನ್ನನದ ಕೊಡುಮಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆರಗಾಣುತ್ತವೆ (8, 79; see 3, 103; 5, 118). — ಬೆರಗುಡು. -ಕುಡು. To give the price (of something, Abh. P. 8, after 54). — ಬೆರೆ ತಗ್ಗು. Price to become less or fall (My.). — ಬೆರೆ ಬರು. Price to come or be attached to. ಒನ್ನು ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬೆರೆ ಬರ ಬೇಕಾದರೆ (B. 5, 118). — ಬೆರೆ ಬೀರು. Price to be paid for — (My.). ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬೆರೆ ಬೀರುತ್ತದೆ (B. 5, 117). 2, price to fall. ಬೆರೆ ಬಿದ್ದ ಸರಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಘವ ಕೈ? (Prv.). — ಬೆರೆವಾ. -ವಾ. A dear flower (*Ūpr. 8, after 4*). — ಬೆರೆವಣ. -ವಣ. ಬೆರೆವಣ್ಣ. A prostitute (*Kāv. I, 5, 85*; Bp. 8, 75; 40, 80). ಸುಂಕಗನು, ಹುಂಪಲು, ಬಿಂಕನ ಬೆರೆ ವೆಣ್ಣು, ಕಂಕಿಯು, ಸುಂಕ, ನಮಗುನ್ನಿ ಈ ಅದು ಸೊಂಕೆಹರೆ ಬಿಡವು (8p.). — ಬೆರೆ ಹೆಚ್ಚು. Price to increase (My.). — See Prv. s. ಸಕ್ಕು 1.

ಬೆರೆ *bēri*. 2. = ಬಿರೆ 2. — ಬೆರೆ ತರ್. = ಬಿರೆ ತರ್. (Bp. 24, 9).

ಬೆರೆಗು *bēragu*. A digit of the moon (ಕರೆ *Ūt. I, 88*; T. ಎರಕ್ಕ; see ಬೆರಗು 1 & 2).

ಬೆಲ್ಲ *bēlla*. Coarse dark sugar, jaggory (ದಣ್ಣ, ಗುಡ *Nn. 176*; ಗುಡ, ಇಕ್ಕು ಪಾಕ *Si. 416*; C.; Tē.; T., M. ವೆಲ್ಲ; B. 2, 16; 8, 46; *Ūh. v. 2*; J. 31, 16; *Si. 348*). ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿ, ಫಾಣಿತ ಎಣ್ಣಿಡೆ ಬೆಲ್ಲದ ಪಾಕ; ಬೆಲ್ಲವೆಣ್ಣಿ, ಎಮ್ಮರು (*Nr.*). ಬೆಲ್ಲದಿ ನ್ನಿನಿಯಂ (*śmd. 68. 184*). ಬಲ್ಲವರೊಡನಾಟ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಮುದ್ದೆ (8p.). ಬೆಲ್ಲವಿದ್ದ ಕಡೆ ನೋಗ, ದಡೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ. — ಬೆಲ್ಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಲ್ಲದನ್ನೆ ಮಾತು ಇಲ್ಲವೇ? — ಅದುವ ಮುಕ್ಕಳ ಕಯ್ಯೆ ಬೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಿ. — ಕತ್ತೆ ಬೆಲ್ಲ ಹೇತರೆ ಹೊಮ್ಮುಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಟ್ಟಿ? — ಬಲ್ಲವನೇ ಬಲ್ಲ ಬೆಲ್ಲದ ಸವಿ. — ಬೆಲ್ಲದ ವೇವಂಗೆ ಅಲ್ಲೇ ನೈವೇದ್ಯ. — ಬೆಲ್ಲದ ಗಣ ಪತಿಗೆ ತೊಡೆಯ ಬಿಟ್ಟದೇ ನೈವೇದ್ಯ. — ಬೆಲ್ಲ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅನ್ನ ಗಟ್ಟಿ,

ಸೋಸ ಬನ್ನರೆ ಮಾಯ ಗಟ್ಟಿ. — ಬೀದೀಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಸುಂದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗಡ ಜಗವಾದಿಡ ಹಾಗೆ. — ಬೆಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಕೂತ ಬೆಲ್ಲ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಬೆಲ್ಲದ ಹೋಯಿತು, ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ ಕಲ್ಲು ಹೋಯಿತು. — ಎಲ್ಲಾ ದೋಷ ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ (Prvs.). See Prvs. s. ದಾದೆಹಣ್ಣು, ಸಂ 4.

ಬೆಲ್ಲ ಪತ್ರೆ bēllapatrē. = ಬೆಲ್ಲ ಪತ್ರ, etc. (Bp. 46, 29). — ಬೆಲ್ಲ ಪತ್ರೆಯ ಕೊಪ್ಪಿದೇವ. N. (Bp. 56, 12).

ಬೆಲ್ಲ ಪತ್ರ bēlla-patta. Tbh. of ಬೆಲ್ಲ ಪತ್ರ (Smd. 351. 357; ಬಿಲ್ಲ Ck. I, 93; ಅಸುರ Mr. 117; My.).

ಬೆಲ್ಲೆಟ್ಟಿ bēllēṭṭi. A shrub with yellow flowers contrasting with a large white oalyoie leaf, Mussaenda frondosa Lin. (St. & Pl., Kōṅkani).

ಬೆಲ್ಲಿತ bēllita. = ಬೆಲ್ಲ ಪತ್ರ. (ತೀರ್ಥಲ, ಬಿಲ್ಲ, ಮಾಲೂರ Mr. 112).

ಬೆಲ್ಲಿತ bēllitta. = ಬೆಲ್ಲಿತ. (My.).

ಬೆಲ್ಲಿತ ಕ bēllittaka. = ಬೆಲ್ಲಿತ. (Riv. 5, 56).

ಬೆವತು bēvatu. (= ಬೆವರ್ತು). A P. p. of ಬೆವರು (ಬೆವರ್). (My.; ಬೆವರ್ತು G.). Cf. ಬೆವ.

ಬೆವರಿಸು bēvarisu. = ಬವರಿಸು. To cause to take away superficially etc. (My.).

ಬೆವರು bēvaru. 1. = ಬೆವರ್ 2, etc. (My.). P. ps. ಬೆವರು, ಬೆವತು.

ಬೆವರು bēvaru. 2. = ಬೆವರ್ 3, etc. (My.; B. 4, 24). ಬೆವರು ಸುಂದರೂ ಕಾರ್ಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬೆವರಟ್ಟಿ. — ಅಟ್ಟಿ. A sole inside a shoe (My.). — ಬೆವರಿದು. — ಇಡು. To perspire (Bp. 52, 13). — ಬೆವರುಗುಳ್ಳಿ. The prickly-beat (My.). — ಬೆವರುಗಿರು. = ಬೆವರು. (My.). — ಬೆವರುಸಾರಿ. = ಬೆವರುಗುಳ್ಳಿ. (My.). — ಬೆವರುಹನಿ. = ಬೆವರ್ತು G. (My.).

ಬೆವರು bēvaru. 3. = ಬವರು. To take away superficially, as rubbish (by means of the band or of a broom, My.). 2, to move or stir a heap of grain with the hand so as to remove impurities (My.).

ಬೆವಸಾಯ bēvasāya. Tbh. of ವ್ಯವಸಾಯ. Cultivation, agriculture (My.). ಬೆವಸಾಯದವನಾದರೂ ಜನನಹಾಯ ಬೀಳು (Prv.).

ಬೆವಿ bēvi. To perspire (ಬೆವರು G.).

ಬೆವಿಸು bēvisu. Tbh. of ವ್ಯವಿಸು. (Bp. 26, 54).

ಬೆಸ bēsa. 1. (Tbh. of ಎಫ, ಎಫಾ compared with ಎಫಾನಿ). (= ಬೆಸನ 1). Performing, making; — the performance of proscribed acts or rites: act of worship; — a demand, an order, an injunction (Cpr. 8, after 44; Abb. P. 7, 47; 11, 90); — questioning, asking, inquiry. ಬೆಸಕೆದಿಗೆಮೆ, ಬೇವ? (Smd. 177). — ಬೆಸ ಕೆಯ್. To make, to perform; to produce (Abb. P. 3, 152; 15, after 30); — to worship; ಬೆಸ ಕೆಯ್ಯದು (ವರನಸ್ತ, ಪಂಡರ್ಯ, ಶುಕ್ರತಪ್ತಿ, ಉಪಾಸನೆ, ಉಪಾಸ್ತಿ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ಸೇವೆ, ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರಸಾದನೆ, ಆರಾಧನೆ, ಉಪಹಾರ HIA.); — to be submissive, to obey (Cpr. 6, 68; Abb. P. 15, 11; 16, after 39; Bp. 39, 48). ಬೆಸ ಕೆಯ್ಯದಲ್ಲದೆ ಇದಿರಿಪ್ಪ ಸೀಮೆ (ವರರಾಷ್ಟ್ರ Mr. 169). ಅನುಂ ನೀನುಮ್ ಅತನುಂ ಬೆಸ ಕೆಯ್ಯದಿ (Smd. 262, o. r. — ಕೆಯ್ಯಂ). See Grj. 1, 66; 2, 105. — ಬೆಸ ಕೆಯ್ಯ. To subject, to rule. See ಇಸುಬೆಸ ಕೆಯ್ಯ. — ಬೆಸಗೆಯ್. To worship, to honor (Bh. 1, 19, 35); — to make; to see (Śāstrasāra in W. v. 1256. 1259). — ಬೆಸಗೋ. — ಕೋ. To demand, to enquire, to ask, to question, to solicit. ಬೆಸಗೊಮ್ಮದು (ಪ್ರಶ್ನೆ Nr.; ಪ್ರಶ್ನೆ Nn. 167; ಅನುಯೋಗ, ಪ್ರಶ್ನೆ

Mr. 90; ಅಥ, ವೃಷ್ಟ್ಯಾಧಾರಣ Nn. 89). ಬೆಸಗೊಮ್ಮದು (ಪ್ರಲಮ್ಬ, ಪರಿಯೋಗ Mr. 90). ಗುರುವಂ ಜ್ಞಾನಮಂ ಬೆಸಗೊಂ (Smd. 157). ಮಾಣವಕನಂ ಕಾರ್ಯಮಂ ಬೆಸಗೊಂ (165). ಗುರುವಿನಂ ತತ್ವಮಂ ಬೆಸಗೋರ್ ಪಟ್ಟಂ (300). See Cpr. 1, 5; 3, 5; 7, 16; Bp. 10, 7, 47; 30, 16; 47, 53; 51, 52; C. Bp. 47, 16; Sēv. 2, after 52; J. 2, 2; 30, 48. — ಬೆಸಗೋ. — ಕೋಳು. Asking, etc. (ಪ್ರಶ್ನೆ, ಅನುಯೋಗ, ವೃಷ್ಟಿ Nr., HIA). ಬೆಸಗೊಳು ಬೆಸಗೊಳು (ಪರ್ಯಾನುಯೋಗ, ಉಪಾಲಮ್ಬ HIA). — ಬೆಸಗೆಯ್. — ಕೆಯ್. To make, to cultivate. See ಕೊವೆಸಗೆಯ್. — ಬೆಸವ್ವದೆ. — ಕೆವದೆ. = ಬೆಸವದೆ (Smd. 200). To get an order, to obtain permission (Abb. P. 5, after 56; J. 12, 14). — ಬೆಸವ್ವದ್. — ಕೆವದ್. = ಬೆಸವ್ವದೆ (Cpr. 8, 33). — ಬೆಸವದೆ. — ವದೆ. = ಬೆಸವ್ವದೆ, q. v. — ಬೆಸವೇದ. — ಕೆವದ. To give an order, to command (J. 2, 53).

ಬೆಸ bēsa. 2. = ಬೆಸಿ. (My.).

ಬೆಸಕೀಲ್ bēsakil. A broom (? ಪಾವಕ Mr. 207). Cf. ಬೆಸಕೋಲ್.

ಬೆಸಗೆ bēsaḡē. = ಬೆಸಗೆ 1, etc. Soldering, etc. (My.). See ಬೆಟ್ಟವೆಸಗೆ. — ಬೆಸಗೆ ಹಾಕು. To solder (My.).

ಬೆಸದ bēsada. = ಬೆಸದ. A fisherman (who also hire himself as palanqueen bearer). ಬೆಸದರ ನೆರು (ಶಾಸ್ತ್ರ Smd. I). — ಬೆಸದವ. — ಅವ. = ಬೆಸದ. (ಕುಂಗ Smd. II).

ಬೆಸದು bēsadu. = ಬೆಸದು, ಬೆಸ್ದು. P. p. of ಬೆಸಿ.

ಬೆಸನ bēsana. = ಬೆಸರ್, etc. (C. Bp. 47, 33). ಪ್ರಸಂಗಿ ಕಲಿಕೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ಬೆಸನವಾದಳು (Prv.). (Could it be Tbh. of ವೈಜನನ?).

ಬೆಸನ bēsana. 1. (= ಬೆಸ 1, q. v.). Tbh. of ಎಫಾ. Order, command (Bp. 2, 44. 56; 3, 20; 46, 56; 47, 18; 60, 61; 61, 6). — ಬೆಸನಂ ಕೇದ್. = ಬೆಸನೀ (J. 13, 54). — ಬೆಸನಂ ಮಾದು. = ಬೆಸನೀ (Riv. 5, 130). — ಬೆಸನಂ ಸಾರ್. To give an order (Sēv. 2, after 42). — ಬೆಸನ ಕೇದ್. ಕೋ. To obtain permission. ಬೆಸನ ಕೇದ್. ಕೋಳು (ಅನುಕ್ರ. Nr.). — ಬೆಸನೀ. — ಕೆ. To give an order (Bp. 5, 6; 61, 7; Sēv. 3, 116).

ಬೆಸನ bēsana. 2. Tbh. of ವ್ಯಸನ (Ck. II, 106; Tē. ವೆಸನ. T. ಎಜನ). ಎದುಂ ಬೆಸನಮುಮಂ ನರಪಾಲನ್ ಉದಗಿ (Smd. 16 Mdb. & a. o. MS.). See ಎದ್ದೆಸನ; Sēv. 2, 90.

ಬೆಸಲ್ bēsal. = ಬೆಸನ, ಬೆಸಲೆ. Birth, production, bringing forth. — ಬೆಸಲಾಮು. — ಅಗು. To bear, to bring forth, as children; to be delivered. ಬೆಸಲಹ ಪಿಂಗಲು (ಮೆ ಮೂಸ, ವೈಜನನ); ಬೆಸಲಹ ಮುಸು (ಅಮಾನಸ್ತ, ಪ್ರಸಾದಿ Nr.). ವ್ಯಾಂಗಿಯು ಸತಿಯರು ತರುಣರಂ ಬೆಸಲಹರು, ನವಮೂಸಗಲ ಪುತ್ತು (Bp. 3, 15). ಭೂತಲಂ ಬೆಸಲಾಮು (6, 13). ಮೇಲಹ ದಧಿಕರೋ ಕಾರಗನ ತೊಡಕಿದರೆ ಬಾದುವೆಗಟ್ಟು ಬವವಳ್ಳು, ಬೆಸಲಹ ಕೇದನನಕ್ಕು (Sp.). See Riv. 6, 34; J. 10, 3; 18, 55.

ಬೆಸಲೆ bēsalē. = ಬೆಸಲೆ. ಸಲಂ ಬೆಸಲೆಯಾದ ಪೂ (Abb. P. 4, 53). See Śāstrasāra in W. v. 1273.

ಬೆಸವು bēsavu. = ಬೆಸಗೆ, etc. See ಕೊವೆಸವು.

ಬೆಸಮು bēsamu. To order, to command, to tell (ಬೆಸದು Smd. 3 Cm.); — to declare, to communicate; — to request; — to grant. ಬೆಸವಂ or ಬೆಸವುಂ (Smd. 275). ಕರೆದು ಬೆಸವು ದು ಅವುದಾನೊನ್ನುಣ್ಣು, ಅವದಲಿ ಪ್ರತಿಪಾಸನಪ್ಪಂ ನೆಗದ್ದುಂ (Nr.). See Smd. 61. 271; Cpr. 2, after 62 & 93; 6, after 44; 7, 26; Abb. P. 16, after 39; Bp. 1, 62; 10, 34; 23, 46; 34, 11; 39, 44; 47, 18. 40; Kk. 3; Riv. 6, after 10; 13, 4. 45.

13, after 61 & 64; 14, after 12; J. 2, 69. — ಬೆಸಸು ಬೆಸಸು. rep. (Abh. P. 14, 105).

ಬೆಸಲಿಗೆ *bēsaligē*. (fr. ಬಿಸು 1). A fire-pan (ಅಂಗಾರ ಶಕಟ, ಹಸನ್ತಿ, ಹಸನ್ತಿ *Hā.*; ಹಸನ್ತಿ, ಹಸನ್ತಿ *Mr.* 210).

ಬೆಸಿ *bēsi*. = ಬೆಸ 2. Odd, not even (My.; Tē. ಬೇಸಿ; cf. ಎಸಮ).

ಬೆಸಿಕೆ *bēsikē*. = ಬೆಸಿಕೆ, etc. (My.).

ಬೆಸಿಗೆ *bēsigē*. = ಬೆಸಿಕೆ, etc. (My.; Si. 114; Bp. 2, 14). — ಬೆಸಿಗೆಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To be soldered. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೆಸಿಗೆಗೊಳ್ಳೆ ರುವಿಕೆ (ದೃಢಸ್ಥಿತಿ, ಸಂಹತ Si. 673).

ಬೆಸು *bēsu*. = ಬೆಸ 1, etc. (Bh. 2, 2, 105; 6, 4, 141 twice).

ಬೆಸುಗೆ *bēsigū*. = ಬೆಸಿಕೆ, etc. ಅಕ್ಷಗನ್ನದದ ಹಲ್ಪುಮಂ ತದ್ವ ವದ ಬೆಸುಗೆಯಂ... ಉಸುರಾ! (Kk. 6). ಸೂತತನಯನ ತಲೆಯ ಬೆಸುಗೆಯ ಬಿಡಿಸುವವನು ಹಿಳುಕನು! (Bh. 8, 23, 44). See ಬೆಟ್ಟು-; Bh. 2, 2, 105; Rām. 6, 1, 13. 2, the root of the ear. ಕಳಚಿದನು ಕರ್ಣದ್ವಯದ ಬೆಸುಗೆಗಳ (Rām. 3, 4, 27).

ಬೆಸೆ *bēse*. 1. = ಬಿಸು 3, ಬೆಸು. To solder; to unite firmly (My.). P. ps. ಬೆಸೆದು (Smd. 255), ಬೆಸದು, ಬೆಸು. ಅಸಿಯ ಒಲೆ ಬೆಸಿದ ಪಟ್ಟಿಗೆ (75). ಬೆಸೆಯಾರ ಪಟ್ಟು (ಸಂಯೋಜಿತ, ಉಪಾಹಿತ Si. 879). ಚನ್ನಕ್ಕೆ ಬೆಸೆಯುವ ಬೆಂಕಿ (ನಿಷ್ಕ 407). ಬೆಳೆ ಬೆಸೆಯ ಬೇಗಾದರೆ ಕಳ್ಳೇ ಹಾಲು ಬೇಕೇ? (Prv.). See ಪೊಮ್ಮೆ ಸೆ, ಮಿಸುನಿವೆಸೆ. 2, to be established or in use. ಪೊದುರ್ಗೆ ಮರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಸೆಗು ಪೊನ್ನೆ ಮ್ಪು (Smd. 96). See ಬೇಗದೇಸೆ. 3, (to be stiff, cf. ಬೆಹೆ?), to be haughty or proud (ಗರ್ವ Smd. Dh.; ಕಾಮಕರ Smd. 111).

ಬೆಸೆ *bēse*. 2. (fr. ಬಿಸು 2). A swinge: a stroke with a whip, etc., a blow (J. 20, 25; My.). 2, a bow for dressing cotton (ಕಾರ್ಪಸಪಾಪ Smd. Dh.; Smd. 111; ಶೋಧ, ಬಿರ, ಕುಡುಕು Mr. 206). — ಬೆಸೆಕೋರ್. (Smd. 76).

ಬೆಸ್ತ *bēsta*. = ಬೆಸದ. (My.; Tē.). — ಬೆಸ್ತರವ. — ಅವ. = ಬೆಸ್ತ. ಮಾನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಬೆಸ್ತರವನು (ಕೃತರ್ಕ, ದಾತ, ಧೀವರ Si. 86).

ಬೆಸ್ತು *bēstu*. = ಬೆಸೆದು, etc. P. p. of ಬೆಸೆ 1. (My.). ಬೆಸ್ತರ ಕೂಡದ್ದು ಸಸ್ತರ ಕೂಡೀತೇ? (Prv.).

ಬೆಳೆ *bēlē*. 1. (fr. ಬಿಳು Smd. 212, 213). = ಬಿಳೆ, ಬಿಳೆ 2, ಬಿಳು, ಬಿಳು, ಬೆಳೆ 1, ಬೆಳು. Whiteness; brightness (T. ವೆಣ, ವೆಣ; M. ವೆಣ). — ಬೆಳದಿರ. — ಅದಿರ. A white ray (V. 36, 66). — ಬೆಳದಿರ. — ಅ 3. The moon (ಹನ್ನಿರ, etc., ಶ 3 Kk. 44). — ಬೆಳದಿರ. A white feather (Rā. 6, after 11; 18, 62). — ಬೆಳದಿರ. — ಕರ್ಪು. = ಬಿಳಿಯ ಕರ್ಪು. (Ūpr. 4, 45). — ಬೆಳದಿರ. — ಕಾಡು. A forest that appears white on account of white flowers (Ūpr. 1, 87). — ಬೆಳದಿರ. — ಕೊಡೆ. A white umbrella (Abh. P. 9, 172; 12, 24; Bp. 3, 26; J. 6, 9). ನೀನುಳ್ಳಿದುನ್ನು ಬೆಳದಿರ (Smd. 155, 292). — ಬೆಳದಿರ. White or bright splendour or fame (Rā. 13, 16; Sā. 5, 9). — ಬೆಳದಿರ. — ತಾವರೆ. A white lotus (Ūpr. 1, 87; 6, 97; Abh. P. 12, 24; J. 3, 4). — ಬೆಳದಿರ. — ತಿಂಗಳ. — ಕು. (Smd. 213). The bright moon: moonlight (ಹೊನ್ನೆ, ಹನ್ನಿ ಕೆ Nr.; ಹನ್ನಿ ಕೆ, ಕಾಮು, etc. Mr. 36; ಹೊನ್ನೆ Kk. 11 b. 45; My.). ಹನ್ನೆ ಕಾನ್ನವೊಸವನ್ನಿರ ಗೋರಿಕಲ್ಲೊ ಸರ್ಗಮೇ ಬೆಳದಿರ ಕೊಳ (Juv. 1, 16). See Smd. 69, 134; Ūpr. 3, 61; 8, 46; Abh. P. 8, 12; Bp. 11, 34; Rā. 9, 9; J. 1, 1; 6, 6; 25, 5; 26, 1; ಕಿವುಕೆಂಗಳ. — ಬೆಳದಿರ. — ಕೊನ್ನೆ. White

leprosy (ತಿತ್ತ *Hā.*). — ಬೆಳದಿರ. A bright smile (J. 6, 17; 30, 11, 16). — ಬೆಳದಿರ. White foam (Ūpr. 6, 6; Bh. 6, 25, 6; J. 6, 6; 9, 24). — ಬೆಳದಿರ. = ಬೆಳದಿರ. (ಶುಕ್ಲವತ್ Kk. 59). — ಬೆಳದಿರ. White light-coloured or chalky earth or soil. ಬೆಳದಿರ ಬೆರಸಿದ ಮಹಿಷವೇಶಂ (ಪಾಣ್ಯ ಭೂಮಿ Nāgavarma nighaṇṭu MS. p. 50). — ಬೆಳದಿರ. (Whitish impurity): the mirage (ಮಂಜಿರ *Ū.* II, 96, o. r. ಬೆಳದಿರ). — ಬೆಳದಿರ. Any wild quadruped that is not a beast of prey, so called on account of its turning pale from fear when attacked (Abh. P. 7, 35). — ಬೆಳದಿರ. Bright lightning (J. 4, 16). — ಬೆಳದಿರ. = ಬೆಳದಿರ. (ಮೃಗ, ನಾನಾಮೃಗ Nn. 61). — ಬೆಳದಿರ. (Smd. 213). A white cloud, or white clouds (Ūpr. 6, 58; Rā. 6, 5, 6; 10, after 31; J. 6, 10). See ಕಿವುಕೆ ಕುಗಿರ. — ಬೆಳದಿರ. — ತಿರ. A layer or stratum of white clouds (Ūpr. 4, 61). — ಬೆಳದಿರ. — ಪಕ್ಕ. The bright lunar fortnight (ಶುಕ್ಲವತ್ Smd. 20). — ಬೆಳದಿರ. — ಪಕ್ಕ. = ಬೆಳದಿರ. (Abh. P. 9, 56). — ಬೆಳದಿರ. — ಬಯಲ. (Smd. 213). An open plain with glaring light (Abh. P. 7, 66; M. ವೆಳ). — ಬೆಳದಿರ. — ಪರ. (Smd. 213). A white tooth. — ಬೆಳದಿರ. — ಪಸದನ. Bright decoration or ornaments (Abh. P. 3, 72; 15, 62). ಬೆಳದಿರಿಯ ಬೆಳದಿರ ಬೆಳದಿರ ವನ್ನೆ ಕಾನ್ನ ಪಸದನ (12, after 49). — ಬೆಳದಿರ. — ಬೆಳದಿರ. = ಬೆಳದಿರ. A white, pale, or bright inre (Rā. 12, 13; V. 4, 76). — ಬೆಳದಿರ. — ಪೊಗರ. = ಬೆಳದಿರ. (J. 11, 10). — ಬೆಳದಿರ. — ಪೊನರ. A white, shining stream (J. 19, 4). — ಬೆಳದಿರ. A rain of white colour. ಸೋನೆಯ ಕೆಸರ್ಗಲದಲರ ಬೆಳದಿರ (Smd. 83). — ಬೆಳದಿರ. A white fold of a young leaf (of the screw-pine, Abh. P. 7, 139). — ಬೆಳದಿರ. — ಅಕ್ಕಿರ. (A man whose letters are white or colourless, i. e. one who cannot write at all): a rustic, a Sūdra (ಕಾಲುಂಜ, ಗ್ರಾಮ್ಯ Sā.). — ಬೆಳದಿರ. — ಅಕ್ಕಿ. = ಬೆಳದಿರ. The Indian white heron, *Ardea orientalis* (Bd.; ಬರಾಕೆ, ಎಸಕಟ್ಟಿಕೆ *Hā.*, Nr.; ಬರಾಕೆ, ಬೆಸಕಟ್ಟಿ Mr. 172; Si. 175; C.; G. 116, 116, 162, 166, 169, 368, 676). See ಕುಡ್ಗ, ಬಿಳಿ. — ಬೆಳದಿರ. — ಅಕ್ಕಿರ. To fail with whiteness or brightness (Ūpr. 6, after 44). — ಬೆಳದಿರ. — ಅದಕಿರ. N. of a plant. See ಕೊಲ್ಲಕ. — ಬೆಳದಿರ. — ಅದಿ. A man of a white foot: Gōraṇa or Sīva (ಗೋರವ Smd. II; Kk. 76, o. r. ಬೆಳದಿರ; ತಿವ Kk. 5, o. r. ಬೆಳದಿರ; Rā. 5, 60). — ಬೆಳದಿರ. — ಅನೆ. (Smd. 214). A white elephant. — ಬೆಳದಿರ. — ಅಳ. (Smd. 214, Mqb. MS. ಬೆಳದಿರ). A white person. — ಬೆಳದಿರ. — ಉಂ-ಬಟ್ಟೆ. (Smd. 205). White cloth, or a white garment. — ಬೆಳದಿರ. — ಉಳ್ಳಿ. Garlic, *Allium sativum* Lin. (ಮಹಾಪಪ, ಲತನ, ಗೃಂಜನ, ಅಂಜನ, ಮಹಾಕನ್ನ, ರಸೋನಕ Nr.; My.; Tē. ಎಲ್ಲಲ್ಲಿ, ವೆಲ್ಲಲ್ಲಿ; T. ವೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ). ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯಾದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವಗೆ ಅಗದೇ? — ನಾಯಿಯುಳ್ಳಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಬಗ್ಗರಣೆ. — ನೀರುಳ್ಳಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಬಟ್ಟೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ನುಂಗಿ ಬಟ್ಟೆ (Prvs.). — ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಗಡ್ಡೆ. (ಮಹಾಪಪ, etc. Si. 159). — ಬೆಳ್ಳಿರಲಿ. — ಎರಲಿ. = ಬೆಳ್ಳಿರಲಿ (Abh. P. 15, 60). — ಬೆಳ್ಳಿರಲಿ. — ಎಲಿ. A white, excellent kind of betel leaf (Rā. 4, 41). — ಬೆಳ್ಳಿರಲಿ. — ಬಳ್ಳಿ. = ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ. (G. 27, 169).

ಬೆಳೆ *bēlē*. 2. = ಬೆಳೆ 4, etc. Growth, growing. — ಬೆಳೆ ಕ. A man of a certain agrionitral caste; a rustic (My.; T. ವೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ). ಕುಮರೆಯಾ ಹದುರೆಯಾ ಹದಿರವಮೊನ್ನಯ್ಯ! ಹದುರನೇದಾದರೆ ಕುಮರೆಯಾ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ (i. e. ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿನನ್ನು) ಬಿಡಿ ಹಾಕುವದು (Sp.).

ಬೆಳೆ *bēlē*. 1. = ಬೆಳೆ 1, etc. — ಬೆಳಗುಮಗಿ. A white bludgeon (Bp. 29, 4). — ಬೆಳಗಿಮ್ಪು. — ಕಿಮ್ಪು. = ಬೆಳಗಿಮ್ಪು, q. v. —

ಬೆಳದಿಂಗಳ್. -ತಿಂಗಳ್. -ಳು = ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳ್. (ಹಸ್ತಿಶಿಲ್ಪ, ಕಾಮುಡಿ, ಹ್ಯೂಸ್ಲೆ Sl. 32; C.). See Bp. 42, 4; J. 1, 1; S. 4; B. 2, 46; 8, 125; G. 202. — ಬೆಳದಿಂಗಳ ಹಕ್ಕು. (ಚಕ್ರೋರ Sl. 178).

ಬೆಳ ಬೆಲ್ಲಾ. 2. = ಬೆಳಕು, etc. — ಬೆಳಕು. An opening for light: a window (ಗವಾಕ್ಷ, ವಾಯನ Mr. 201; My.). — ಬೆಳಕು. = ಬೆಳಕು. (B. 3, 26; ಗವಾಕ್ಷ, ಹಾಲ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ವಾಯನ G.). — ಬೆಳ ತನಕ. Till light, till it becomes light or dawns (My.; B. 5, 125, 135). — ಬೆಳ ತನಕ. = ಬೆಳ ತನಕ. (My.).

ಬೆಳ ಬೆಲ್ಲಾ. 3. = ಬೆಳದು, etc. P. p. of ಬೆಳೆ 1, in ಬೆಳ ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 4, 142, 162; 5, 296). — ಬೆಳ ಬೆಳೆ. rep. in ಬೆಳ ಬೆಳದು (Bp. 26, 40; J. 3, 37).

ಬೆಳ ಬೆಲ್ಲಾ. 4. = ಬೆಳೆ 2, ಬೆಳೆ 2. — ಬೆಳಸಾಲ ಕುಣ್ಣು. An instrument for removing the weeds from both sides of a furrow of a green, growing crop (S. Mhr.). — ಬೆಳವೊಲ. -ವೊಲ. (Smd. Sl. Mdb., o. r. ಬೆಳೆ). A field of standing oorn.

ಬೆಳ ಬೆಲ್ಲಾ. 5. An abbreviation of ಬೆಳಗ, P. p. of ಬೆಳಗು 1. — ಬೆಳ ಬೆಳಗು. rep. To become very bright. ಹಸ್ತನುಡಯಂಯ್ಯ ದಿನೆ ದಿನೆಗಳಲ್ಲಮುಂ ಹಸ್ತಿಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ ಬೆಳ ಬೆಳಗು, ಬೆಳ್ಳಿಯೊರಾಯ್ತು (J. 26, 17).

ಬೆಳಕು ಬೆಲ್ಲಾ. 1. = ಬೆಳೆ 2, ಬೆಳಗು 2. Light;—a lamp (My.; M. ಎಳಕು; ಅರೋಕ Sl. 404; ಭಾಯ್, ಕಾನ್ರಿ 446). ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬದಿಕೆಗೆ ಕದಿಮೆ ಇಲ್ಲ. — ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದೆ ಹೊಳಕು ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೇ?—ಕೋಣ್ಣೇರಿ ಬೆಳಕು ಬೆಳ್ಳು, ರಾತ್ರಿಗೆ ಕಿಟಕಿ ತೆದಿದನನ್ನೆ (Prva.). — ಬೆಳಕರೆ. -ಅರೆ (= ಪರಿ). To dawn (My.). — ಬೆಳಕದು. -ಇದು. To place a lamp. ಬೆಳಕದುವದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದವ ಮಲಕು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬೆಳಕುಮೋಡು. -ತೋಡು. To show or manifest light (C. Bp. 47, 24). — ಬೆಳಕು ಬಿಡು. To give passage to the light: to stand out of the light (My.). — ಬೆಳಕು ಮಾಡು. To light, to give light to (My.). ದೀವಿಗೆಗಿತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಮೊಳೆದು ಜಗವೆಲ್ಲಾ ಬೆಳಕು ಮಾಡುವನ್ನಾ ಒದವೆಯಾವದು? ಸೂರ್ಯನು (B. 2, 24).

ಬೆಳಗಿಸು ಬೆಲ್ಲಾಗಿಸು. To lighten, to fill with light (as the sun the points of the compass, J. 20, 42). 2, to cause to make bright, to cause to scour or polish (My.).

ಬೆಳಗು ಬೆಲ್ಲಾಗು. 1. To shine, to become bright; to manifest one's self (ತೋಳಗು, ಕಾನ್ರಿ Smd. Dh.; ಕಾನ್ರಿ 399 Cm.; T. ಬೆಳಗು; T. ಎಳಗು). ಬೆಳವಂ or ಬೆಳವುಂ (Smd. 275). ಗಣ್ಯಮಾರ್ತಗಣ್ಣು ಅಲರ್ತುಗಮ್ಬು? ಗೆಲ್ಲು ಬೆಳವುನ್ ತುಗೆ ಬೀರಂಗಳಂ! (275 Mdb.). ಬೆಳಗದುಬೆಳ್ಳುಂ ದಿನೆ (219). ಹಬ್ಬು ಗೆಯ ಹದಿನಾಲ್ಕು ದೋಳವ ಮುಟ್ಟುಗನೀದಾಡಿ ನಭದೊಳಗೊಟ್ಟುನೇ ರವ ತೋಳಿ ಬೆಳಗುವ ಫೋಲು (Bh. 1, 8, 9). ಭಾನು ಬೆಳಗಲು ದೋಳ ಜೇಪ್ಪುಕುಳದು (Abbh. 6, 23). ಸದಮದೋದಕಕಣಗಳು ... ಎಲಿಸತರತ್ತಾದಿಗಳ ಫೋಲು ತವ ಬೆಳಗುತಿರರ್ (Bp. 22, 56). ತರಣಿನಿಧಿರಾಪ್ತ ಸೋಮೇಶ್ವರನ್ ಅನತ್ತರಮೂರ್ತಿ ಶಬರೇಶ್ವರನ ರೂಪಂ ಭರಿಸಿ, ತಾ ತಪ್ಪಸ್ತುಚಿತ್ತ ಗಳುವೆರಿಸಿ ತೋಡಲು ಮಸಿಯದುವೆಯಾ ವರಿಸಿ ಬೆಳಗುವ ನೂತ್ತರತ್ತ ಪರಿಯೋ (44, 1). ಕೊಳನ ಜಲದರಿ ಕೋಟದೀಪಂ ಬೆಳಗೆ (50, 58). ಬೆಳಗುವ ಹಸ್ತದೀಪ್ತಿ (51, 19). ಬೆಳಗುವನಲಂ (56, 58). ಮನೆ ಬೆಳಗದುದು (—was kindled, 56, 83). ಅಪುಲದಿವ್ಯಾನ್ಯುತನವನದ್ವುತ ಬೆಳಗೆ (57, 85). ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವದು (ತುಪ್ಪ, ದೀಪ್ತಿ Sl. 455). See Cpr. 1, 113; 9, 80; Bp. 80, 21; 38, 60; RAm. 1, 13, 8. 2, to cause to shine; to fill with light; to manifest (Cpr. 1, 65; 8, 85; 9, 32; J. 81, 18). ತೆಗೆದಯ್ ಮೋಕ್ಷದ ಬಟ್ಟೆಯಂ, ಬೆಳಗಿದಯ್ ತೈರೋಳ್ಳದೋ ಧರ್ಮಮಂ (Smd. 255 from Lilv.). 3, to

kindle, as a lamp (Bp. 31, 6; T. ಬೆಳುಗಿಂಚು). 4, to scour, to polish (My.; Bp. 12, 34; 14, 9; 47, 13; B. 1, 19; 5, 284).

ಬೆಳಗು ಬೆಲ್ಲಾಗು. 2. = ಬೆಳಕು, etc. Shine, lustre, light (ಪ್ರಕಾಶ, ಅರೋಕ, ಉದ್ಯೋತ HIA.; ಕಳೆ, ಕದಿರ್, ಮನುಗು, ಹಬೆ, ಮಿಂಚು, ಹಾಳ, ಮದುಗು, ಪೊಳಪು, ತೋಳಪು, ಪೊಗರ್. ತೋಳಗು, ಜವಿ, ಕಾನ್ರಿ Smd. 15; Kk. 25; T. ಬೆಳುಗು, ಬೆಳುಂಚು; —the dawn (My.; B. 4, 136). ತಿರುಯ ಬೆಳಗು (ಅರೋಕ. ಉದ್ಯೋತ Mr. 47). ಬೆಳಗಿನ ಹಾಮ (ಉಪ್ಪೆ Sl. 476). ಅಳಿಯನ ಕುರುಡು ಬೆಳಗಾದರೆ (ಕಾನುವದು). —ಬೆಳಗ ವರಿಗೆ ಕಡದ ಬೆಳ್ಳಿ ಮೋಳ ಬೆಳ್ಳಿನ ಪಾಲು ಅಯಿತು (Prva.). ನೇಸದಾನ ಬೆಳಗಿಗೆ ಗೋಗಿಗಲು ಸಂಪರಿಸುವನೆ? (Abbh. 1, 42). See Cpr. 1, after 101; 6, 48, 59; Grj. 4, 86; Bp. 3, 34; 12, 34. 46. 50; 15, 24; 22, 7; 27, 77; 42, 24; C. Bp. 4, 7; S. 2, 114;—RAm. 6, 12, 84; J. 8, 18; ಕಮ್, ಕಿಮ್, ಕಾಣದೀವಿಗೆವೆಳಗು, ಸುನ್, ವಸುರ್ವಳಗು, ಪರ್ವಳಗು, ಲಕ್ಕಿವೆಳಗು, ಬೆರಕೆವೆಳಗು, ಬೆಳ್ಳಿಳಗು, ಮೆಯ್ಯಳಗು, ರನ್ನವೆಳಗು, etc., etc.; Prva. a. ಭ್ರಮರ, ತಳುನ. —ಬೆಳಗದು. -ಅದು. Light to disappear, to grow dark (Bh. 1, 8, 93). —ಬೆಳಗ ಹಾವ. (Bp. 39, 80). ಬೆಳಗ ಹಾವು (22, 7, 25). The period of dawn. —ಬೆಳಗಂಚಾವ. -ಂ. = ಬೆಳಗ ಹಾವ. (My.). —ಬೆಳಗನ್ನಕ. -ಅನ್ನಕ. Till dawn (Bp. 37, 15). —ಬೆಳಗದ. -ಅದ. Light to go out or become less, to grow dark or dim. ಬೆಳಗದುದು (ಮನಮನವಾದುದು Kk. 70; ಮನಮನಸಿ. 65). —ಬೆಳಗಾಡು. -ಅಡು. Light to appear; to dawn. ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಿದ ಯೋಡನ (Prv.). See Bp. 41, 28; 48, 48; 50, 14; 53, 23; B. 3, 25; 5, 42; Prv. a. ನ ದುವರುಳು. —ಬೆಳಗಾತ. = ಬೆಳಗಾಣಾ. Till dawn; at dawn (My.). ಅಳಿಯನ ಮೋಡೆ ಬೆಳಗಾತ ಕಾಣ ಬಹುದು (Prv.). —ಬೆಳಗಾಣಾ. = ಬೆಳಗಾತ. (My.). ಬೆಳಗಾಣಾ ರಾಮಾಯಣ ಕೀಳೆ, ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆ ಏನಾಗ ಬೆಳಗನ್ನ (Prv.) = ಬೆಳಗಿರಿ. -ಇರಿ. Devoid of light. —ಬೆಳಗಿರಿಗಲ್. -ಕಲ್. (Smd. 221). A blind eye. —ಬೆಳಗುಹಾವ. = ಬೆಳಗ ಹಾವ. —ಬೆಳಗುಹಾವಗೋಡ. -ಕೋಡ. A look of the (i. e. which crows at) dawn (C. Bp. 4, 7). —ಬೆಳಗುಮುಂಚಾನೆ. At day-break (B. 2, 32). —ಬೆಳಗುಮೋಡ. A burning lamp. See Bēḷḷagucānpadi a. ನಮ 1. —ಬೆಳಗುದ. -ಅದ. To lose one's lustre. ತಾರಗೆ ಬೆಳಗುದುಳ (Lilv. 8, 5). —ಬೆಳಗೊಟ್ಟು. -ಒಟ್ಟು. To kindle. ಒತ್ತು ದೀಪಂಗಳಂ ಬೆಳಗೊಟ್ಟುಮ ಪೋರ್ (Bp. 50, 56).

ಬೆಳಗುವಿಕೆ ಬೆಲ್ಲಾಗುವಿಕೆ. Shining; causing to shine (ದೀವನ Sl. 437). ಯುದ್ಧಪ್ರಯಾಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಅರತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಬೆಳಗುವಿಕೆ (291).

ಬೆಳತಿಗೆ ಬೆಲ್ಲಾತಿಗೆ. = ಬೆಳಗಿಸಿ (Smd. 48), ಬೆಲಾತಿಸಿ Whiteness; brightness. —ಬೆಳತಿಗೆಗಲ್. -ಕಲ್. A bright eye (Cpr. 6, after 64; 7, 106; Grj. 3, 109). —ಬೆಳತಿಗೆಬೆಳ್ಳಿಂಗಳ್. Bright moonshine (Grj. 4, after 104). —ಬೆಳತಿಗೆಯಕ್ಕು. = ಬೆಳತಿಗೆಯಕ್ಕು. (My.; Tn. ಬೆಳನೆತ್ತಿಯರಿ).

ಬೆಳತು ಬೆಲ್ಲಾತು. = ಬೆಳಕು of ಬೆಳೆ 1. (J. 8, 4; 25, 3).

ಬೆಳದು ಬೆಲ್ಲಾದು. = ಬೆಳದು. P. p. of ಬೆಳೆ 1, e. g. Bp. 1, 88; 25, 7; 50, 79; 57, 23; 59, 12.

ಬೆಳನ್ನಿಗೆ ಬೆಲ್ಲಾಂತಿಗೆ. = ಬೆಳಗಿಸಿ, q. v.

ಬೆಳಯಿಸು ಬೆಲ್ಲಾಯಿಸು. = ಬೆಳಸು 1, etc. To cause to grow or increase, etc. (Bp. 6, 7).

ಬೆಳರ್ ಬೆಲ್ಲಾರ. 1. To become white or bright (ಧಾನ್ಯ Smd. Dh.; M. ಎಳರ್, ಎಳದು). P. ps. ಬೆಳರ್, ಬೆಲ್ಲಾರ.

ಬೆಳರ್ (287 Cm.; Ahh. P. 8, 72; Rāv. 7, 9; V. 8, 2), ಬೆಳು (q. v.).

ಬೆಳರ್ ಬೆಲರ್. 2. = ಬೆಲರ್. A white or shining white colour (T. ಎಳರ್). — ಬೆಳರ್ಗಮ್ಮ. — ಕೆಮ್ಮು. (Smd. 54; Ūpr. 6, 69; Ahh. P. 5, 58; Rāv. 11, 100). A dazzlingly red colour. ಬೆಳರ್ಗಮ್ಮನ ಪೆಮ್ಮನಾಲ್ ದಾಯ್ದೆ! (Smd. 78, o. r. ಬೆಳರ್ಗಮ್ಮನ). ಪಸರಿಸಿದತ್ತು ಮೂಡಣ ಬೆಸೆಯೋ ಬೆಳರ್ಗಮ್ಮ (266, o. r. ಬೆಳರ್ಗಮ್ಮ). — ಬೆಳರ್ಮೂಡ. A shining white upstairs house (Rāv. 12, 53). — ಬೆಳರ್ವಣ್ಣ. — ಬಣ್ಣ. = ಬೆಳರ್. (ಧನಲಾಕ್ಷಿ Ūt. II, 28; ಬಿಳಿದು Kk. 25, two MSS. ಬೆಳರ್ವಣ್ಣ; V. 8, 3; 9, 31). — ಬೆಳರ್ವಾಯ್. — ವಾಯ್. A shining bright mouth (on account of its teeth, Grj. 8, after 91).

ಬೆಳರ್ಪು ಬೆಲರ್ಪು. Shining white colour (Ūpr. 8, 102).

ಬೆಳಲ ಬೆಲೆಲ. = ಬಲನಲ, ಬಡೋಲ, ಬೆಳವರ್, ಬೆಳವಲ, (ಬೆಡರ್), ಬೇಲ. A small spinous tree, the elephant- or wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr. (T. ಎಳನ, ಎಳಾ, ಬೆಳ್ಳೇ; M. ಎಳಾ; Tē. ಬೆಲಗ). ಬೆಳಲಮರ (ಕಪಿಕ್ಕ, ಧಧಿಕ್ಕ, ಗ್ರಾಹಿ, ಮನ್ನಕ್ಕ, etc. Nr.; cf. Sk. ಮಾಲೂರ).

ಬೆಳವ ಬೆಲೆವ. = ಬೆಳವ. A wild pigeon (My.; Tē. ಬೆಳವ; see ಖಾದ, ಹಸರು).

ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬೆಲೆವಣಿಗಿ. = ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆ. Growing, growth; increase, prosperity (ವರ್ಧನ G.; My.; see B. 8, 17; 5, 50. 250). — ಬೆಳವಣಿಗೆಕಾಲ. Time of growth or increase (ಅಯಿತಿ G.).

ಬೆಳವಲ್ ಬೆಲೆವಲ್. ಬೆಳವಲು. = ಬೆಳಲ, etc. (ಕಪಿಕ್ಕ Mr. 115).

ಬೆಳವಲ ಬೆಲೆವಲ. 1. = ಬೆಳವರ್, etc. (ಕಪಿಕ್ಕ, ಗ್ರಾಹಿ, ದನ್ನಕ, ಮನ್ನಕ್ಕ G.; B. 2, 8).

ಬೆಳವಲ ಬೆಲೆವಲ. 2. (= ಬರ್ವಳ, or ಬೆಳವಲ s. ಬೆಳವಳ). (Abundant growth): N. of a fruitful tract of country, partly belonging to Mysore, partly to South-Mahratta. See Sp. s. ತೋಗ.

ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬೆಲೆವಣಿಗಿ. = ಬೆಳವಣಿಗೆ, etc. (J. 29, 12).

ಬೆಳವಾರ ಬೆಲೆವ-ವೆಲ. An outcast, a low man (Tē. ವೆಲ, outside; excommunication or exclusion from caste; ವೆಲಿನಾಡ, a village of Pariahs). ಎಲ್ಲರಂ ದಾಧಿಪಾತನಾರಂ ಬೆಳವಾರಂ (Sā. 97).

ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬೆಲೆವಣಿಗಿ. Growth, growing up, increase (Bh. 1, 8, 28; J. 80, 89; 81, 18. 70; 82, 56).

ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬೆಲೆವಣಿಗಿ. Tbh. of ಬೆಲ್ಲ. (Sā. 3, 32). ಬೆಳವಣಿ ಮರ (ಬೆಲವತ್ತಿಮರ St. & Pl.).

ಬೆಳಸು ಬೆಲೆಸು. 1. = ಬೆಳೆಯಿಸು, ಬೆಳೆಸು, ಬೆಳೆಯಿಸು, ಬೆಳೆಸು. To cause to grow; to increase (v. t.); to grow (v. t.), to raise, as a crop;—to bring up to maturity, to rear, to foster (Sp. 25, 7; 40, 40; My.); to use more words than are necessary (My.). ಬೆಳಸುವವ ಬಡಿಸಿದರೆ ಬಳ್ಳಕಾಯಿ ಇಲ್ಲವೇ? (Prv.).

ಬೆಳಸು ಬೆಲೆಸು. 2. Growth, increase (ಪಂಚಾಮಿ HIA.); that which has grown and stands in a field:

a crop of corn, etc. growing, standing corn, etc. (of five colours, Ahh. P. 1, 64; My.). ಬೆಳಸುಂ ಕುಣ್ಣದು ಪಾಡನೋ? (P) ಎಣ್ಣುಂ (Smd. 256). See Bp. 30, 12; 35, 37; 40, 58; 57, 14; J. 25, 5; ಅಯ್ದು ಬೆಳಸು, ಮೂವೆಳಸು.

ಬೆಳನೆ ಬೆಲೆನ. Millet or other grain not yet hard (ದುಗ್ಧಿ ಕಾಯ್ Mr. 375). See ಗುಬ್ಬಿ ಬೆಳನೆ.

ಬೆಳಗ್ಗೆ (ಬೆಲೆಗ್ಗೆ-ಗ್ಗೆ). When it dawns, at dawn (ಹಗಲಿನಾಡಿ Si. 37; My.; B. 2, 45. 49; 8, 22).

ಬೆಳಗ್ಗೆ (ಬೆಲೆಗ್ಗೆ-ಗ್ಗೆ). = ಬೆಳಗ್ಗೆ. (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಅಹಮುಖ, ಕಾಲ್ಕ, ಉಷ, ಪ್ರಧಾತ, etc., ಪ್ರಾತಃಕಾಲ Si. 37; My.; B. 3, 121; 5, 189).

ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬೆಲೆವಣಿಗಿ. = ಬೆಳವಣಿಗೆ, etc. (ವರ್ಧನ Ūb.).

ಬೆಳಸು ಬೆಲೆಸು. = ಬೆಳಸು, etc. (C.). ಬೆಳಸು ಬೆಳೆಸಿದನು ಗ್ರೀಷ್ಮರ್ಪ (Bhāgavata 10, 18, 2). ಉಪಜೀವನದ ಸಲುವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದನು ಬೆಳೆ ಕೊಟ್ಟು ಸೋಗ ಮೂವುವವ (ಧರ್ಮಪುಟ G.). ಅವನು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಹಳ ಬೆಳೆಸಿದನು (B. 4, 81). ಅಂಗಡಿಶಾಲೆಯ ಹದಿನೆಯ್ದು ಹರದಾರಿಯೊಳಗೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮೂರು ಪಾಲು ಬೆಳೆಸಿದರು (4, 179). ಅವನ ಆಪ್ತನಾದ ಬಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯನು ಅವನ ಸಲಹೆ ಬೆಳೆಸಿದನು (B. 5, 229).

ಬೆಳು ಬೆಲೆ. = ಬೆಳ್ಳೆ 1, etc. — ಬೆಳುಗನ್ನಡ. — ಕನ್ನಡ. Bright, splendid Kannada (Suhhāshitanāftikanda). — ಬೆಳುಗಾಯ. — ಕಾಯ. A white kāyi (V. 37, after 10; J. 30, 4). — ಬೆಳುಗಾರ. — ಕಾರ. = ಬಳೆ, ಬೆಳ, ಬೆಳು. Borax (ಬೆಳಣ, ರಸಯೋಜಿ Nr.; ಬೆಳಣ Mr. 102; My.; Tē. ಬೆಲಿಗಾರ, T. ಬೆಳ್ಳಾರ, ಬೆಲಿಗಾರ). — ಬೆಳುಗೊಡ. — ಕೊಡ. = ಬೆಳ್ಳೊಡ. (Bp. 50, 16; Bh. 6, 8, 12; Rām. 1, 18, 4). — ಬೆಳುದಿಂಗಳ. — ತಿಂಗಳ. — ಉ. = ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳ. (ಬೆಳ್ಳಿ ಕೆ, ಕಾಮುದಿ, etc. HIA.; ಮೇಡಕ, ಕಾಮುದಿ Nn. 60; My.; Ūpr. 8, 40; Bp. 8, 25; 12, 37). ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಇರುಳು (ಹೋಸಿ Nr.). — ಬೆಳುನಗೆ. = ಬೆಳ್ಳುನಗೆ. (Bh. 1, 15, 19). — ಬೆಳುವಣ್ಣ. — ಬಣ್ಣ. A white waistband (Rām. 3, 6, 5; 6, 44, 7). — ಬೆಳುವಣ್ಣ. — ಬಣ್ಣ. White colour or lustre (ಧನಲಾಕ್ಷಿ Ūt. I, 2; ಬಿಳಿದು Smd. 69). — ಬೆಳುವೆಳು. — ಬೆಳು. = ಬೆಳ್ಳೆಳು. (Ūpr. 6, 52).

ಬೆಳುಕ ಬೆಲೆ-ಕ. (Smd. 241, Mdb. ಬಳಕ).

ಬೆಳುಪು ಬೆಲೆಪು. = ಬೆಳುಪು, etc. (Ūpr. 8, 42; Bp. 4, 25; 84, 5). ತರುಪಾದ ಮೆಯ್, ಬೆಳುಪಾದ ಗಮ್ಮು ಎಪ್ಪುನೆ (Prv.).

ಬೆಳುರ್ ಬೆಲೆರ್. = ಬೆಳರ್ 2. — ಬೆಳುರ್ವಣ್ಣ. — ಬಣ್ಣ. = ಬೆಳರ್ವಣ್ಣ, q. v. (cf. ಬೆಳುವಣ್ಣ).

ಬೆಳುವ ಬೆಲೆವ. = ಬೆಳವ. (Rām. 8, 3, 18).

ಬೆಳುವಣಿಗೆ ಬೆಲೆವಣಿಗಿ. = ಬೆಳವಣಿಗೆ, etc. (B. 8, 40; 4, 48; My.).

ಬೆಳೆ ಬೆಲೆ. 1. (= ಬೆಲೆ 1, the grammatically peculiar meanings of which are commonly given also to ಬೆಳೆ). To grow (v. i.), as corn, grass, trees, etc. (ಸಸ್ಯವೃದ್ಧಿ Smd. Dh.; ಸಸ್ಯಾವಳಿ 255; C.; T. ಎಳೆ, M. ಎಳೆ; to increase, etc. P. pa. ಬೆಳಿದು, ಬೆಳಿದು (q. v.). ನೆಲ್ಲಂ ಕಾಂಗುಂ ಮಾವು ಮಲ್ಲಿಗೆಯುಂ ಬೆಳೆವನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿನ ರಸದಿಂ (256). ಏನೆ ಕಿಡುಕನೆ ಅಡುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಬಹಳ ಪಟ್ಟಕಮೆಪ್ಪು ನೆಲ್ಲುಗಳು ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ಯವ್ಯ, ಪಟ್ಟಕ); ನೆಲ್ಲು ಕಡಿನೆಯೂ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ವೈಹೇಯ, ಶಾಲೇಯ); ಹಾರಕು ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಕೌಪ್ರವೇಣ); ಹೆಸದು ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಮೌದ್ವೀನ Nr.). ಬೆಳದ ತೆನೆ (ಕಣಿತ Mr. 372). ಬೆಳೆದುದು (ಹೊಡೆ ಮರಳಿದು Bhn. 16). ಬೆಳದದು (ಮೂರ್ಛಿತ, ಸೋಪ್ಪಯ Si. 428). ಬೆಳದನ್ನಾದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪೌಡ, ಎಧಿತ 374). ಕಡೆಗೂ ಬೆಳದ

ರುವದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಸೃತ 377). ಬಹಳ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದದು (ಉಚ್ಛ್ರ, etc. 372). ಉದ್ದವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬೆಳೆದಿದ್ದು (ಬನ್ನರ, ಉನ್ನತಾನತ 372). ಗಣ್ಯಸರೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಕೂದಲು (ಶ್ವತ್ತು 216). ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕೂದಲು ಬೆಳೆಯದ ಬೋದಿತರೆಯವನು (ಮುಣ್ಣ, etc. 198). ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು ಬಹಳೇ ಬೆಳೆದಿದೆ (B. 4, 87). See Grj. 4, 86; Rāy. 8, after 24; Ā. Bp. 11, 4; J. 8, 5; Dp. 54, 1. 2, to bear a crop. ಅಮುವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆವ ಪಟ್ಟಕಗಡ್ಡೆ (ಪಟ್ಟಕ); ತೊಪಾಯಿ ನೀರಿಂ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ನದೀಮಾತೃಕ); ಮದೆಯಿ ನೀರಿಂ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ದೇವಮಾತೃಕ Hlā.). ಧರೆ ಬೆಳೆದುದು (Śmd. 187). ಮದೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪೊಯ್ಯೀರಿಂ ಬೆಳಗುಮೆ ಧರೆ? (Āh. v. 20). See Bp. 55, 13; 60, 23; J. 3, 4. 3, to grow (v. t.), to raise, as a crop (My.; M., T.). ಎಲ್ಲಾ ಧಾನ್ಯವ ಬೆಳೆವ ಭೂಮಿ (ಉರ್ವರೆ, ಸರ್ವಸಸ್ಯ Hlā.). ಕದಮೆಯಂ ಬೆಳೆವ ಕೆಯ್ (ತಾಲೇಯ Mr. 94). ಎಲ್ಲವಂ ಬೆಳೆವ ಮುಖ (ಉರ್ವರೆ 92). See Bp. 60, 19; B. 5, 100. 819).

ಬೆಳೆ ಬೆಲೆ. 2. = ಬೆಳೆ 2, ಬೆಳೆ 4. Growing; growth; produce, crop (My.; B. 5, 99; M. ಎಳೆ); standing corn, etc. (My.). ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳ (Ā. Bp. 11, 4). ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಉಪ್ಪಹವ ಬೆಳೆ (B. 4, 26). ಮದೆಯಿಲ್ಲದ ಬೆಳೆ, ಮತಿಯಿಲ್ಲದ ಕೂಸು ಸಮು.—ಬೆಳೆ ಹೊಗದಾಸಿ ಉಣ್ಣ ಬೆಳೆ, ಹಯನು ಹಂಗಿಸಿ ಉಣ್ಣ ಬೆಳೆ.—ಬೆಳೆ ಸಿರಿ ಮೊಳೆಯಲೇ ಕಾಣುವದು (Prva.). ಹೊಲ ಗಡ್ಡೆ ಮುನ್ನಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯುವಿಕೆ (ಲವ, etc. Śl. 895). 2, what is to grow: seed, seedlings.—ಬೆಳೆಗೆಯ್.—ಕೆಯ್. A field of standing corn, etc. (see Śmd. & Kāvy. 3. ಫಲಲಿ). —ಬೆಳೆಗೆಡು. —ಕೇಡು. A fallure of crops (B. 5, 102; My.). —ಬೆಳೆದಾಳ್. —ತಾಳ್. To bear or have a crop (Rāy. 8, 2). —ಬೆಳೆ ನೆಡು. To plant seedlings. ಪೊದವ ಕದಿಯದೆ ಬೆಳೆಯ ನೆಡುವದೇನೋ? (Dp. 148). —ಬೆಳೆ ಬಿತ್ತು. To sow (My.). —ಬೆಳೆ ಮಾಡು. To raise a crop (My.). —ಬೆಳೆಯಿದಿಸು. To have planted or sown (My.). ಹೊಲ ಗಡ್ಡೆ ಮುನ್ನಾದ ಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆಯಿದಿಸಿ ಬದುಕುವವನು (ಶ್ಲೋಕಾಜೀವ, ಕರ್ವಕ, etc. Śl. 300). —ಬೆಳೆಯಿದು. —ಇಡು. To plant; to sow (My.). —ಬೆಳೆಯಿದುವಿಕೆ. —ಇಡುವಿಕೆ. Planting, etc. ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯಿಸುವಿಕೆ (ಶ್ವಷ 81. 298). ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯಿಸುವಿಕೆ ಮುನ್ನಾದ ಕೃಷಕರ್ಮದಿನ್ನೆ ಹವಿಸುವಿಕೆ (ಅನ್ನತ, ಕೃಷ 299). —ಬೆಳೆವಿಣಲು. —ಹಿಣಲು. A big hump (Bh. 3, 17, 36). —ಬೆಳೆಪೊಲ. —ಪೊಲ. = ಬೆಳೆಪೊಲ, q. v. —ಬೆಳೆಸಾಲ ಕುಣ್ಣೆ. = ಬೆಳೆಸಾಲ ಕುಣ್ಣೆ. (My.).

ಬೆಳೆಯಿಸು ಬೆಲೆಗ್ರಿಸು. = ಬೆಳೆಯಿಸು, etc. (J. 3, 81).

ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ ಬೆಲೆಗ್ರುವಿಕೆ. Growing, etc. (ಸ್ವಾತಿ, ವೃದ್ಧಿ Śl. 389). ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳು ಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ (ಎವ್ರಧಿ 201).

ಬೆಳೆಸು ಬೆಲೆಗಿಸು. = ಬೆಳೆಸು 1, etc. (B. 4, 55; My.).

ಬೆಳ್ಳದಾ ಬೆಲೆಕಾರ. To become afraid, to fear (ಅಶ್ವ ದಾ, ಭಯ Śmd. Dh., o. r. ಬಿದ್ದದಾ; Abh. P. 9, 4; 15, 66; V. 37, 190; Tā. ಪೆಲ್ಲುಡು; T. ವೆಲ್ಲು, ವೆಲ್ಲು, to fear; to be ashamed; see ಬಿದಿಯು). P. p. ಬೆಳ್ಳರ್ತ, (ಬೆಳ್ಳತ್ತು, Abh. P. 5, 81; 15, 30). ಉರಗರಗಿದಾರ್, ಡೈತ್ಯರ ಬೆಳ್ಳರ್ತರ್, ಅಕ್ಕದನಿನ್ನನ್, ಅತ್ತರನ ಮನಮರಾಡಿತು (Śmd. 286).

ಬೆಳ್ಳಬೆ ಬೆಲೆಪಾಲ. (Śmd. 109). (= ಬೆವ್ವಳ, etc.). Trembling, tremulousness, quivering, moving about, agitation; tremblingly, unsteadily, etc. (ತರ ರಾಧಂ Śmd. 395; ಸಂಜಲ Śmd. II, Kk. 86; ಸಂಜಲ Kk. 58, o. r. ಬೆವ್ವಳ; cf. ಮೆಳಳ).

ಬೆಳ್ಳಬೆ ಬೆಲೆಪಾಲಿ. Great lustre (ಪರ್ವತಗು ರೆ. I, 23), brightness, splendour (ನರ್ಮುಳ Kk. 86, o. r. ನರ್ಮುಲ; ನರ್ಮುಳ 53, o. r. ನರ್ಮುಲತ; ನರ್ಮುಲ Śmd. 69).

ಬೆಳ್ಳಳಿಸು ಬೆಲೆಪಾಲಿಸು. = ಬೆಳ್ಳಳಿಸು, (ಬೆಳ್ಳಳಿಸು). To tremble, to be full of agitation (ಶೆವ. 4, 113). ಬೆರ್ಬ ಬೆಳ್ಳಳಿಸಿ ಬನ್ನಂ (Śmd. 20).

ಬೆಳ್ಳು ಬೆಲೆಪು. = ಬೆಳ್ಳು, etc. Whiteness, etc. (ನರ್ಮುಲತ Śmd. II). ಅಲರೊಳ್ ಬೆಳ್ಳು or ಅಲರ್ಗ ಬೆಳ್ಳು (167). ಪುಗ ಬೆಳ್ಳು or ಪುಗರ್ ಬೆಳ್ಳುಗಳ (170). ಕುದುರೆಯ ದಾಳ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ತಿಲಕನ್, ಅದಿ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಕಣಬನ್ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 276). See Āpr. 3, 81; 7, after 62; 8, 73. 75; Bp. 12, 20; 46, 56; Rāy. 6, 4; J. 18, 86; 25, 5; ಕದುವೆಳ್ಳು, ಕದುವೆಳ್ಳು, ಪೊಸವೆಳ್ಳು. —ಬೆಳ್ಳು ದೋಡು. —ತೋಡು. Whiteness to appear: to be white. ಕುದುರೆಯ ಮುಖ ಬೆಳ್ಳುದೋಡಾರ್ ಬೊಲ್ಲನಕ್ಕು, ಕಾಡ್ವೊಗಮ್ ಅಮ್ಮೆ ಬೆಳ್ಳುದೋಡಾರ್ ಮಂಗಲಂ (Mr. 276).

ಬೆಳ್ಳ ಬೆಲೆ-ಇ. A white or bright man: an innocent, harmless man (Bp. 9, 19; My.).

ಬೆಳ್ಳಗೆ ಬೆಲೆಗಾಣೆ. Whiteness; white (C.). ಊರಲ್ಪ ತೊಳೆದರೂ ಮುಖ ಬೆಳ್ಳುಗಾಗದು (Prv.). ಬೆಳ್ಳಗಿರುವ ಹಾಲು (My.). See B. 3, 30. 86; 4, 36. 71; Prv. 2. ಮಯ್.

ಬೆಳ್ಳನ್ನ ಬೆಲೆ-ಅನ್ನ. White (C.). ಬೆಳ್ಳನ್ನ ಹಾಲು (B. 2, 32; see 3, 44; 4, 71).

ಬೆಳ್ಳವಾರ ಬೆಲೆಗಾಣೆ. = ಬೆಳ್ಳಾರ. A snare, a net for for snaring game, a noose (ಕಾತ, ಬನ್ನ ನಗ್ರಸ್ಥಿ, ವಾಗುರೆ, ಮೃಗಕಾರಿಕೆ Hlā.; Tā. ವಲ್ಲೆ, ವಲ್ಲೆ-ತಾಡು, a noosed rope, a noose for catching cattle; ವೆಲ್ಲು, to hang, dangle).

ಬೆಳ್ಳಾನೆ ಬೆಲೆ-ಕಿಣಿ. = ಬೆಳ್ಳನೆ. (My.). ಬೆಳ್ಳಾನೆಯದು; ಬೆಳ್ಳನೆ ಬೆಳ್ಳಿ; ಬೆಳ್ಳನೆ ಹಾಲು (My.).

ಬೆಳ್ಳಾರ ಬೆಲೆಗಾಣೆ. = ಬೆಳ್ಳವಾರ. (ಚಾರಿಕ, ವಾಗುರ Mr. 380; ಶೆವ. 3, 23. 25. 49; J. 6, 20). —ಬೆಳ್ಳಾರವರೆ. —ಬರೆ. = ಬೆಳ್ಳಾರ. (Bh. 1, 20, 51; 8, 13, 10. 23. 25). —ಬೆಳ್ಳಾರಮತ್ತು. An encompassment with snare-nets (Bh. 3, 18, 24).

ಬೆಳ್ಳ ಬೆಲೆ. The white metal: silver (ರಜತ, ಕಲಧಾತ, ರೂಪ್ಯ, ತಾರ Hlā., Mr. 98; ಶ್ಲೇಷ Hlā., Mr. 467, Nn. 103; ದುರ್ವರ್ಣ, ರಜತ, ರೂಪ್ಯ, ಬರ್ಹಾರ, ಶ್ಲೇಷ Nn.; ಕಲಧಾತ, ರಜತ Nn. 44; ಒಂಜಿಂ ರೆ. II, 80; ಒಂಜಿಂ Kk. 47, 88. 68; Śl. 331; My.; T., M. ವೆಳ್ಳಿ, ವೆಳ್ಳಿ, ವೆಳ್ಳಿ; Tā. ವೆಳ್ಳಿ, ವೆಳ್ಳಿ). ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯುಂ (ಕುಪ್ಪ Hlā.). ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಮಾಡಿದುದು (ಶ್ವತ); ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯನೂ ಅಡ್ಡಾಗಿ ಬೆಟ್ಟದೊಡೆ ರೂಪ್ಯ ಎನುಗು (Nn.). ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆನೆಯ ಬೆಳಾದರೆ ಕಳ್ಳೇ ಹಾಲು ಬೆಳ್ಳೇ—ಬೆಳ್ಳಿಯಾದರೂ ಬಳ್ಳಿ ಮಾಡ ಬೆಳಾದರೆ ಕೊಳ್ಳಿ ಬೆಳ್ಳು.—ಬೆಳ್ಳಿಯಾದರೆ ಕಳ್ಳಿಗೆ ಅಗದೇ—ಬೆಳ್ಳಿಯಿದ್ದವನೂ ಕೊಳ್ಳೇ ಧಯ ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ (Prva.). 2, the planet Venus (My.; T., M. ವೆಳ್ಳಿ). See Bp. 34, 5; 58, 81; Rāy. 11, 28; J. 26, 17; Śl. 330; Prv. 2. ಮಾಣಿ.—ಬೆಳ್ಳಿಗೊಪ್ಪರಿಗೆ.—ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ. A kṛpparig of silver (Ā. Bp. 47, 40). —ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ. Silver and gold (B. 3, 15). —ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬೆಟ್ಟ. = ಬೆಳ್ಳಿಬೆಟ್ಟ. (Grj. 6, 40). —ಬೆಳ್ಳಿಬಟ್ಟರ್. —ಬಟ್ಟರ್. A oup of silver (Grj. 4, 130). —ಬೆಳ್ಳಿಬೆಟ್ಟ. —ಬೆಟ್ಟ. The silver mountain (ಒಂಜಿಂವೆಟ್ಟು, ರೂತಾದಿ Śmd. 10).

ಬೆಳ್ಳುಬೆ ಬೆಲ್ಲುಣಿ. N. of a plant (ಗೂಡ Mr. 134, see MS. ಬೆಳ್ಳುಣಿ).

ಬೆಲಿಲ್ ಬೆಲೆ. (= ಬೆಲಿಲ್, etc.). N. of a tree (ನಸ್ತು ಮರಂ Śmd. I).

ಬೇ ಬೆ. 1. = ಬೆಯ್ಯು, ಬೇಯು. To be consumed with fire, to be burnt up;—to be burnt or scorched by the sun's heat, etc.;—to be prepared, as

food for the table, by boiling, to be cooked;—
to burn with a fever, with grief, etc. (ದಾಖ
Smd. Dh.; My.; T., M. ಬೇ; Tē. ಬೇಗು; cf. ಬಿಸು 1, etc.).
P. p. ಬೆನ್ನು (Smd. 276. 279; Ūpr. 5, 132; Bp. 18, 25; 54,
80; 56, 36; 60, 18; C.); third person singular imper-
fect also ಬೇಯಿತು (My.), ಬೇಯಿತ್ತು (Bp. 56, 85). ಬೇವ
(J. 81, 55). ಅರೆ ಬೆನ್ನುದು (ಅವಳು, ಪಾಲಿ Nr.). ಬೇವಂ ಬೇ
ಯಲು ಕಷಾಯಮೆನಿಸು (Mr. 390). ಒಲೆ ಸೊಟ್ಟಾದರೆ ಬದನೆಯ
ಬೇಯದೇ?—ಬೆನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ (to one who has no real
knowledge) ಬನ್ನದೇ ಮಂಗರಾಷ್ಟ್ರ. — ಬೆನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದದೇ ರಾಧ
(Prva.). See Ūpr. 4, 45; Bp. 2, 13; 18, 88; 36, 8; 50, 28.
33. 37; 52, 14; 54, 50; 56, 38; 60, 58; Rāv. 5, 36. 37. 46;
Bh. 1, 8, 89. 90; J. 15, 3; 24, 87. 47.

ಬೇ ಬೆ. 2. (= ಬಾೃ). An humble, pitiable sound
(used in begging). ೨, to beg with an humble,
pitiable voice. P. p. ಬೇತು. ಬೇತು ಕೊಣ್ಣು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ
(My.).

ಬೇ ಬೆ. Without (Mhr., H.; see ಬೇಕೂರು, etc.).

ಬೇಕರೆ ಬೆ2-karē. A person who cries out for
alms with an humble, pitiable voice (My.).

ಬೇಕು ಬೆku. = ಬೇಯ್ತು, ಬೇಯ್ತು, (ಬೇಕು 1). Third
person singular future of ಬೇಕು: It desires: it
is wished, desired, solicited or requested;
it is desirable; it is requisite, it is required,
it is necessary; it is wanted; it is fit; it is
due, it must;—he or she is desirable, etc.,
etc.;—thou art desirable, etc., etc.; you are
desirable, etc., etc.;—they are desirable,
etc., etc. (ಬೇಕು Bhn. 45; C.; T. ಬೇಣು, ಬೇಣ್ಣು; M.
ಬೇಣು, ಬೇಣ್ಣು; Tn. ಬೇಣ್ಣು). ಪುರುಷರೊಳಗಿರುವ ಬೇಕು
(Bp. 40, 48). ಅಂಗಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೋ? ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ
ಬಾರದೋ? (B. 4, 98). ಬೇಕು ಬೇಡೆನ್ನು ಉಸುರಬೋಲಿ (Bp. 14,
10). ಬೆಕ್ಕುಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಹದಿನೆಂಟು ತಿಂಗಳು
ಬೇಕು (B. 5, 88). ಒಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ತುಮ್ಮಾ ಜ್ಞಾನವೆಳೆವನಾಗಿ
ಹನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಹತ್ತ ಬೇಕಾದರೆ ಒಬ್ಬ ದಿನ ಬೇಕು (5, 81).
ಕರೆದವಂ ಒಬ್ಬಂಗೆ, ಬೇಕೋ? (Bh. 2, 13, 39). ತೋಟ ಬೇಕೋ?
(2, 18, 47). ಒಂದು ತಿಂದ ಮಗನಾದೊಡಂ ಬೇಕು (J. 28, 57).
ಸರ್ವಲಕ್ಷ್ಮಿನವ ಮಾಡಲಿಕೆ ಬೇಕು (Bp. 55, 35). ಇವನನೆಯಲು
ಬೇಕು (Rām. 3, 2, 22). ಅರ್ಧಮಂ ತತ್ಕಾಲಕೀಯ ಬೇಕು (J. 29,
17). ಕಣ್ಣು ಬಿಡಿಯ ಬೇಕು (Bh. 1, 8, 16). ಎಣತವನಿಸಗ
ಬೇಕು (1, 8, 56). ದ್ವೀಪ ಮಾಡ ಬೇಕೆನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಇಚ್ಛೆ (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
Si. 48). ಹೆರರ ಒದವೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆನ್ನುವ
ಮರಾಠೆ (ಅಭಿಧಿ 68). ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾಯಿಗಳು ಬೇಕೇ
ಬೇಕು (B. 3, 40). ಬಿಸಿಯಾದ್ದು ಅಹಸ ಬೇಕು, ಹಸಿಯಾದ್ದು ಕಾ
ಯಸ ಬೇಕು.—ಬೇಗೆ ಹತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಗೆ ನಿಮಿಷ ಕೇಳ ಬೇಕೋ?
(Prva.).—Occasionally the form ಬೇಕೆಲ್ಲ is used instead
of ಬೇಡ (hut not in My.).—ಬೇಕಾಗು. —ಅಗು. To be
solicited, to be desired, to be required, to become or be
necessary, etc. (ಬೇಡಿ ಇರು Smd. 60 Cm.). ಎಣಸ ಬೇಕಾದ
ದು (ಗಣಾಣಿಯ Nr.). ಬೇಕಾದುದು (ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 182). ಬೇ
ಕಾದನಿತನ್ ಅದೇ ತನ್ನ ಪಂ (Bp. 14, 11). ಬೇಕಾದನಿತು ಎತ್ತವನುತ್ತು
(28, 32). ಬೇಕಾದಷ್ಟು (ಕಾಮ, ಪ್ರಕಾಮ, ಇಷ್ಟ, etc. Si. 317).
ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಕಾದುದು (ಅಭಿಷ್ಠಾ, ಇಷ್ಟ, etc. 868). ಬೇಕಾದುದು
(ಅಭು, ಇಷ್ಟ 412). ಮಾಡ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ

(ಪರಾಕ್ರಮ 441). ತನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪುರುಷನು (ರಮಣ, etc.
Dhw.). ಎಳೆಯಂಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಇಲ್ಲದಿರೆ ಮಡುಗುವಳ (J. 28,
16). ಬೇಕಾದ್ದು ಇದ್ದರೂ ಸೋಕೋಡು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ.—ಬೇಕಾದ್ದು ಕೊ
ಟ್ಟರೂ ನೂಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೋಡು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ.—ಬೇಕಾದದಾದರೆ ಬೇಗ ಸಿಕ್ಕೇ
ತೇ? (Prva.). ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ (ಪ್ರಕಾಮ G.). ಕಡುವಿಗೆ ತುಸ
ಹುಲ್ಲು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು (B. 2, 21). ಎಲಿಗಳ ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹವೆಯೊಳ
ಗಿತ್ತ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಾಯುವನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಣ್ಣು, ಬೇಡಾದಷ್ಟು ತಮ್ಮ
ಳಗಿನ ವಾಯುವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡುವ ಗುಣವುಣ್ಣು (8, 86). ಕಾಮ
ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ (8, 91). ಅವಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೆವ ಹೇಡ (4, 6). ಎಣ
ಯನಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಿ (4, 10). ಕೊ
ತವಾಲನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದವನಾಗಿದ್ದನು (4, 20). ಹತ್ತಿ ಕಾಯಿಗ
ಳು ಒಲಿತು ಹಣ್ಣಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತ
ದೆ (4, 27). ಒಳ್ಳೇ ನಡತೆಯ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದವನು
(4, 85). ಈ ಅಕ್ಕುಕೊಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಹೊದಿದುವಷ್ಟು
ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಹದಿನೆಯ್ದು ಲಕ್ಷ ಲೇ
ಖಕರು ಬೇಕಾಗುವರು (4, 103). ಸೂಜೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ
ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಮುದ್ದಿ ಇನ್ನೊಂದು ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿರಲಿ
ಕ್ಕಿಲ್ಲ (4, 157). ಮಾವತನು ಅನೆಯ ಗಣ್ಯರೊಡನೆ ತಿಂದು, ಬೇಕಾದ
ತು ಅದನ್ನು ತರುತ್ತಾನೆ (5, 240). ಆ ಮೊಸಳೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕು ಬೇಕಾದ
ಸ್ಥ ಸವಿ ಸವಿ ಅಕಾರಗಳನ್ನು ಬಯದು, ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು (4,
132). ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತಿ, ಬೇಕು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಜೋಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ
ಬೇಕು (4, 152). ಆ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಬೇಕು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಕೊಡಿದು
(4, 225). — ಬೇಕನ್ನು. —ಅನ್ನು. To say "it is wished or
desired", "it is desirable", etc., etc. ಬೇಕನ್ನು ಕ್ಷಣ ನಾಳ ಸೇ
ರುವನೇ?—ಬೇಕನ್ನ ಬಯಸಿದ್ದು ಬೇಕವಾದೀತೇ? (Prva.). It is
used to express "purposefully": ನಾನು ಬೇಕನ್ನ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು
ಒದದಿನೋ? (B. 3, 82). ಬೇಕನ್ನ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವನು (5, 205). ಬೇ
ಕನ್ನ ತಡ ಮಾಡಿದನು (5, 236). — ಬೇಕೆನ್ನು. —ಎನ್ನು. = ಬೇಕನ್ನು.
(Bp. 24, 76; J. 5, 23).

ಬೇಕೂರು ಬೆ-kūha. Not proper: foolish, silly; a fool (My.,
Si. 401; Mhr., H.).

ಬೇಗ ಬೆga. Thh. of ಬೇಗ (Smd. 342; Ūpr. 5, 8, 106; Bp. 46,
56; 57, 2). Speed; quickly (C.). ಅವುನ ಬೇಗ (ದೀಪ್ತಿ, ಬೇಗ,
ತೀವ್ರತೆ Hk.). ಬೇಗ ನಡೆಯುವವನು (ಜಂಘಾಲ, etc. Si. 282).
— ಬೇಗನೆ. ಬೇಗನೇ. Quickly (C.; B. 1, 10; 3, 124; 5, 72).
— ಬೇಗ ಮಾಡು. To hasten, to act with precipitance (Bp.
56, 20; ಸರಸರಸು G.). ಬೇಗ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ (ಒಂದು ಹಣಕ್ಕೆ) ಹಾ
ಗೂ ಎಣಸ (Prva.).

ಬೇಗಡಿ ಬೆgaḍi. = ಬೇಗದೆ 1. (B. 1, 5).

ಬೇಗದೆ ಬೆgaḍē. 1. Talo mineral, Mica resembling glass
(Tē.);—laminae of tin covered over with some colouring
substance (My.; Tē.; Mhr. ಬೇಗದೆ). ಬೇಗದೇ ತಗಡಾದರೆ ಬು
ಗದಿಗೆ ಅದೀತೇ? (Prva.). — ಬೇಗದೆವನೆ. —ಬೆನೆ. To affix such
laminae (Ūpr. 1, 184).

ಬೇಗದೆ ಬೆgaḍē. 2. A hole, a hole, as in a gem (ಬೆಣ್ಣು Bhn.
12; Bh. 7, 1, 10; 8, 4, 15; 8, 26, 17).

ಬೇಗಾರಿ ಬೆgaari. Labour exacted by a government or a
person in power without giving remuneration for it
(My.; Mhr., H. ಬೇಗಾರ).

ಬೇಗು ಬೆga. 1. ಕೆಯ್ಯಾಡನೆ ಬೇಗೆಮುಡಧಂ (Ūt. I, 51).

ಬೇಗು ಬೆga. 2. = ಬೇಕು 2. Spying (My.; Tē. ಎಗು,
ವೇಗು; T. ವೇ, ವೇಯ್, ವೇಗು, ವೇಣ; M. ವೇಣ; Tē. ವೇಗುಂಡು,
to keep awake, v. i.; ವೇಗು, to watch without sleeping;
ವೇಡು, to wish for, hope, expect, watch for; cf. ಬೇಡು 1?).

ಬೇಗುಗಾಡಿ ಬೆga-ḡāḡa. = ಬೇಡುಗಾಡಿ. (My.; T. ವೇಣಾ
ರ; Tē. ವೇಗುಲವಾಡು).

ಬೇಗುದಿ (bē-kudī). Burning heat: affliction, distress, grief (ಸನ್ತಾಪಿತಃ II, 89; Sā. Bhn. 12; Bb. 8, 23, 40). — ಬೇಗುದಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To begin to grieve, etc. (J. 13, 12; 19, 13).

ಬೇಗಿ bēgī. = ಬೆಂಸಿ. Fire; heat; wild fire in jungles (My.; Bp. 54, 54; 56, 24; 60, 58; Rā. 5, 45; J. 13, 47; Tē. ವೇಕಿ, fever). — ಬೇಗಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. Wild fire (Abb. P. 13, 48; 15, after 89). — ಬೇಗಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To be heated, burnt (or boiled, Rā. 5, 36). — ಬೇಗಿ ಬೇಡು. Wild fire to originate (My.). — ಬೇಗಿ ಹತ್ತು. Wild fire to break out (My.). ಬೇಗಿ ಹತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಗೆ ನಿಮಿತ್ತ ಕೇಳ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಬೇಜಿರಾಕು bē-jirāku. Untenanted, desolate (My.; Br.; Mhr., H. ಬೇಜಿರಾಕು).

ಬೇಜು bē-jā. Meaningless, senseless, groundless, bad (My.; Br., H.).

ಬೇಜಾರು bē-jār. Weariness (from fatigue, pain, vexation), annoyance (My.; Br.; Si. 398; Mhr. ಬೇಜಾರು).

ಬೇಟೆ ಬೆಟಾ. 1. (fr. ಬಿಡು). Separation, parting, especially the separation of lovers (ಎರಡಾರ್ಥ Bhn. 41; Bb. 2, 9, 17).

ಬೇಟೆ ಬೆಟಾ. 2. (fr. ಬೇಡು). = ಬೇಡು. Longings (T. ಬೇಟ್ಟಿಲ್, ಬೇಡ್ಲಿ, ಬೇಳ್, desire, lust): sexual passion, erotic sentiments, the pleasures of sense; amorous pastime; love-gestures (ಉದುಗುಸಿಮದ. I). ನವವಿಧರೋಪಪಾದನಂ ಎನ್ನುಂ ವದಿಸದು ಬೇಟೆಂ (Sīmd. 291; see Sīmd. s. ವಾದಿಸು). ಹಣವುಳ್ಳಂ ಹೆಣನಾದೊಡಂ, ಒಂದಿ ವೋಲಾರೆ ನ್ನದಂ ಬಿಟ್ಟಿರರ್ ಕಳೆಮಾತ್ರಂ; ಬಹು ಕೂಟ ಬೇಟೆಗಳಲೇ ಸೋತನ್ನದಿಂ ಹಾಲ ಮುನ್ನಂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಾರ್ ಅದಿ, ಸರ್ವಧನ ತಾಂ ಪೋಗಲ್ವೆ ಮಾ ತಾಡರ್ ಅಯ್; ಗಣಿಸ್ತೀಗುಣಮೇತಕಯ್? (Sā. in W. v. 614). ಸರಸತೆಯ ಬೇಟಿದ ಪುಣ್ಯತನದರಿ ಹೆಣ್ಣರನು ಬಿಟ್ಟಿರ್ ಪೋಟರು (Abhā. 2, 2). See Ūpr. 3, 42, 48; 5, 121; 8, 53, 56; Grj. 2, after 106; Bp. 40, 40; 42, 7; 45, 29; Ū. Bp. 47, 15; Rām. 1, 5, 32; 1, 14, 24; 3, 7, 22; Rā. 11, 98, 152, 156; J. 6, 34; 7, 6; 15, 5, 26; 26, 7; 29, 35; 30, 23; Abhā. 2, 78, 102; ಒಳ್ಳೇಟಿ, ಕಳ್ಳೇಟಿ, ಕವಿವೇಟಿ, ತನಿವೇಟಿ, ಪೊಸವೇಟಿ.

ಬೇಟಿಕಾರಿ bēṭi-kārti. (Sīmd. 244). A woman of erotic sentiments; one making love-gestures (Rām. 1, 5, 82).

ಬೇಟಿ ಬೆಟಿ. = ಬಿಟ್ಟಿ, etc. (My.).

ಬೇಟಿ ಬೆಟಿ. = ಬಿಡು, ಬೇಡು. Hunting, the chase (Ūpr. 5, 120; Sā. 8, 2; J. 5, 67; C.; ಅಚ್ಚಾದನ, ಮೃಗಯ, etc. Si. 342; Tē. ಎಟಿ, ವೇಟಿ; T. ವೇಟಿ, ವೇಟಿ, ವೇಡು; M. ಬೇಟಿ; Tu. ಬೇಟಿ). ಬೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವಾದ ನಾಯ (ಎತ್ತಕ್ಕದ್ವು Si. 342). ಬೇಟಿಯಲ್ಲಿರುವವಗೆ ಬೇಟಿಯ ಸುದ್ದಿ ಯಾಕೆ? — ಬೇಟಿಗೋ ಸ್ವರ ಬನ್ನ, ಒಟಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, animals persecuted and taken by sportsmen, game (C.; B. 3, 31; 4, 10, 11, 212). — ಬೇಟಿನಾಯ. A hunting dog (B. 4, 41; ಎತ್ತಕ್ಕದ್ವು Ūb.). — ಬೇಟಿಯಾದು. -ಅಡು. To hunt (C.). ಬೇಟಿಯಾದರ್ ಪಡುವ ಬೇಡ್ ಬೇಡ್ ಮೃಗಜಾತಿಗಳು (ಕೃಷ್ಣಸಾರ, ರುರು, ಸ್ಕಂಕು, etc. Si. 170). ಬೇಟಿಯನಾದರೆನ್ನ, ನಡೆ ತಡೆ ಕಿರಾ ತರ್ (Rāgh. 17, 64). ಬೇಟಿಯಾದುವದಕ್ಕೆ ಕರಿತ ಮಲ್ಲ ಬೇಟಿ ನಾಯಯ ಹೊಂಕ ಮುದಾದ (Prv.). See J. 6, 20; B. 3, 75; 5, 28.

ಬೇಟಿಕಾರಿ ಬೆಟಿ-kārti. A huntswoman. See ತಡೆವೇ ಬಿಡು.

ಬೇಟಿಕಾರಿ ಬೆಟಿ-kāra. = ಬೇಟಿಗಾರ, ಬೇಟೆಕಾರ. A hunter, a sportsman. ಹಕ್ಕು ಬೇಟಿಕಾರಿಂ (ಚೇನಾನ್ತಕ, ತಾಕುನಿಕ್ Nr.).

ಬೇಟಿಗಾರಿ ಬೆಟಿ-gāra. = ಬೇಟಿಗಾರ, etc. (My.; B. 3, 10). ಬೇಟಿಗಾರ ತೋಟ ಮಾಡ್ಕೋ? (Prv.). See Prv. s. ಮೊಲ. — ಬೇಟಿಗಾರನ ಹಕ್ಕು. The common Indian king-fisher, Alcedo bengalensis (Bd.; My.).

ಬೇಡ bēḍa. 1. A huntsman (ಕಣ್ಣಕ, ಲುಬ್ಧಕ Rā. 39; T., M., T. ವೆಟ್ಟು, to ont down; cf. ಬಿಡು); a tribe of forest people living by the chase (ಬಿಲ್ಲ Ū. I, 93; ಬಿಲ್ಲದ, ಬಿಲ್ಲ, ತಬರ Sīmd. 32; C.; the Bēḍas at present are fowlers, farmers, merchants, peons, etc.). ಬೇಡರ ಪಕ್ಕ (ಪಕ್ಕಣ, ತಬರಾಯಿ Hā.). ಬೇಡರ ಪಕ್ಕ (ಪಕ್ಕಣ, etc. Nr.). ಬೇಡರ ತಾಣ (ಪಕ್ಕಣ Sīmd. 32). ಬೇಡರ ಮೊದಲಾರುಳ್ಳ ಅನ್ಯಜಾತಿಗಳು (ಕಿರಾತ, ತಬರ, ಪುಲಿನ್, ಭಟಿ, ಮಾಲ, ಮೇಲ್ವ Hā.). ಬೇಡರ ಪಾಕ್ಕ (ಪಕ್ಕಣ, etc. Si. 114). ನವಬುಗಾಯುಟ್ಟಿ ಬೇಡನು (ಕಿರಾತ); ಸೊ ಪುನುಟ್ಟಿ ಬೇಡನು (ತಬರ); ಬೇಡರ ಧಾತೆಯನ್ನು ಬಿಲ್ಲವನು (ಪುಲಿನ್ Si. 341). ಬೇಡರ ಪೋಲ ಮಸಗಿ ತುದುಗೋಳ್ ಬದ್ ಸನ್ದಂ (Sīmd. 281). See Bp. 54, 76; 58, 38, 48, 57, 64; Rā. 5, 28, 122; Sā. 4, 6, 92; J. 28, 52; ಮೇಲ್ವ. — ಬೇಡಜಾತಿ. A Bēḍa-tribe. ಫಿಲ್ಲರ್ ಕಿರಾತರ್ ಪುಲಿನ್ ತಬರರ್ ಅಟಿವಿಡರರ್ ಬೇಡಜಾತಿಗಳು (Mr. 879). — ಬೇಡರವನು. -ಅವನು. = ಬೇಡ. (ವ್ಯಾಧ, ಮೃಗವಧಾ ಜನ, ಮೃಗಯ, ಲುಬ್ಧಕ Si. 341). ಬೇಡರವಗೆ ಗಾಡೀ ಸವಾರಿ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಬೇಡರಸ. -ಅರಸ. A chief of huntsmen (Abb. P. 4, 38). — ಬೇಡವಟ್ಟಿ. -ಹಟ್ಟಿ. A village of huntsmen (Abb. P. 8, after 54). — ಬೇಡವಡೆ. -ವಡೆ. A company or force of huntsmen (Abb. P. 4, after 37; 7, after 115; Rāgh. 17, 68, 73; J. 28, 40). — ಬೇಡವೇಳ್. -ವೇಳ್. A Bēḍa woman (Rā. 5, after 55; 5, 112).

ಬೇಡ bēḍa. 2. A short form of ಬೇಡದು, 3rd person singular negative of ಬೇಡು (the contrary of ಬೇಡು). It does not desire: it is not wished, desired, solicited or requested; it is not desirable; it is not requisite, required or necessary; it is not wanted; it is not fit; it is not due, it must not;—he or she is not desirable, etc., etc.;—thou art not desirable, etc., etc.;—you are not desirable, etc., etc.;—they are not desirable, etc., etc. (C.; ನಿಶೇಧ Si. 469; ವಾರಣ 473; T. ವೇಣ್ಣಂ; M. ವೇಣ್ಣ; Tu. ಬೇಡು). In politely accosting the forms ಬೇಡಿರಿ or ಬೇಡರಿ are used (B. 4, 75, 76, 77; 5, 132, 188). ಇದರೋಳ್ ಸಾಕಲ್ಪಸಂಕ್ಷೇಪೇದವಿನರ್ ಬೇಡ; (Sīmd. 61). ಬೇಡ ಗಡಾ, ಬೇಡ ಗಡಾ ನಿನ್ನತನೋಳ್ ಹಲಂ! (143). ಕವಿಗೆ ಸೊ ಗಯಿಸಿದೆಯೋ ಅದನನಗರ್ ಬೇಡ (268). ಸೊಡು ಕೃತನವೇತ (269). ನಮ್ಮೆಲು ಛೇತಿ ಬೇಡ! (Bb. 1, 8, 74). ಪಾತಕನ ಹೆಸರ ಮೂದು ರೋಷದೊಳಗೆ ಯಾತಕ್ಕು ಬೇಡ (Sp.). ತುಕ್ಕಮಲ್ಲದೆ: ನಿನ್ನೀತನನ್ನಾದಿ ತುಕ್ಕನೀತನ ಬೇಡ! ರೋಷಕ್ ಮಾಡ್ಕೋತನ ತುಕ್ಕ (Sp.). ಅಸೂಯೆಗೀಡಾಗ ಬೇಡ! (J. 29, 17). ಇದನ್ನು ಮಾಡು! ಅದನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಡ! ಎನ್ನು, ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಹೇಡುವದೇ ಅಕ್ಷ (B. 3, 58). ಮತ್ತೆಗಾರಿರ ಬೇಡವೇ? (Bp. 38, 35). ಇತ್ತ ಬರ ಬೇಡ! ಎಲವೊ, ಹೋಗು! (40, 12). ಅದಾಯವೇಡ (40, 24). ನಿಮ್ಮೆಲು ರುಕ್ಕಿಗು ಬೇಡ (56, 24). ಕಾಕುಮಾತು ಅಡ ಬೇಡ, ಪೋಕವಿದ್ದೆಗೆ

ಹೋಗ ಬೇಡ. — ಪುನರಾಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರೂಮಾರ ಬೇಡವೇ? — ಬಡ ವಗೆ ಅನಿ ಹೇಡಿ ಬೇಡ, ಬಡವನಿಗೆ ದಾಸಿ ಹೇಡಿ ಬೇಡ. — ಹಾರುವನಿಗೆ ಆಕಾಗ ಬೇಡ, ಗಾಜಿನಿಗೆ ಎತ್ತಾಗ ಬೇಡ (Prva.). ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮಾನ ಬೇಡ! (B. 2, 1). ಪೂಜಿ ಬೇಡಂಗದಿಸಾಲವಾರ ಹೋಯಿಂ ನಿನ್ನಂಗಂ ಪಾವನಂ, ಮದವೇಡಾತ್ಮಜಮಿತ್ರನೈಜಸತಿಯೋ ನ್ಯಾಯಂಗಕೋ ಸತ್ಯಮಂ, ಮದವೇಡಂಗನವಪ್ಪ ದ್ವದ್ವತರುಣೀಗೋವ್ರೆ ದಾಂಧರಂ, ತದ ಬೇಡೋತ್ತಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಯಂ (Skt. 34). Honorific plural ಬೇಡಿರಿ! (C.), ಬೇಡಿ! (My.). — ಬೇಡನ್ನು. — ಅನ್ನು. = ಬೇಡನ್ನು. ಯಾರು ಬೇಡನ್ನುತ್ತಾರೆ? (who does object? My.). ಬೇಡನ್ನರೂ ಮಗ ಅದು ಕಾಯೋದು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬೇಡ ಬೇಡ. rep. (Bp. 21, 47; 48, 52). ಬೇಡ ಬೇಡನ್ನು, ಬಿಡಿಸಿದಂ (Smd. 272). — ಬೇಡವಾಗು. — ಆಗು. = ಬೇಡಾಗು. (My.). ಬೇಡವಾದ್ದು ಕೂಡಿಸಿ ದರೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಬೇಡವೇನ. — ಎನ್. = ಬೇಡೇನ. ಬೇಡವೆ ಮುಪ್ಪದು (ವಾರಣ Nr.). — ಬೇಡಾಗು. — ಆಗು. To be undesirable, etc., etc. ಎಲೆಗಳ ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹವೆಯೊಳಗಿನ್ನ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಾಯುವನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಣ್ಣು, ಬೇಡಾದನ್ನ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ವಾಯುವನ್ನು ಹೊದಿಗೆ ಬಿಡುವ ಗುಣವುಣ್ಣು (B. 3, 36). ಬೇಡನ ಬಡಯಲ್ಲಿ ಕಾದು ಇದ್ದದ್ದನ್ನ ಅವನಿಗೆ ಅವು ಬೇಡಾಗಿದ್ದರೆ (3, 91). ಲೋಕಾಪವಾದ ದಿನ್ಟ ಜನರಿಗೆ ಬೇಡಾದವನು (ಅಭಿಶಸ್ತ G.). — ಬೇಡೇನ. — ಎನ್. ಬೇಡನ್ನು. To forbid, etc.; to refuse, etc. ಬೇಡನುಹ (ನಿಷೇಧ); ಬೇಡನ್ನು ಬಿಡಲುಹ (ಅಕ್ರೋಶನ, etc. Nr.). ಬೇಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು (My.). ಬೇಡನವೇಡ! (Riv. 18, 26).

ಬೇಡ ಬೆಡಾ. 3. A man of a timid heart, a timid man (ಭೀತಚಿತ್ತ Bhn. 4; Bp. 9, 32; 31, 6; see ಬೆಕ್ಕದ).

ಬೇಡತಿ ಬೆಡತಿ. A female of the Bēda tribe (ತಬಿ O G.; My.; see Rāghc. 17, 66; Sēv. 2, 7; Bh. 1, 8, 87; ಎಳೆ ವೇಡತಿ).

ಬೇಡಿ ಬೆಡಿ. A chain, a fetter (My.; Br.; B. 5, 151; Mhr., H.). ಅನೇ ಬೇಡಿ (ತುಂಬಲ, ಅನ್ನಕ್ಕ, ನಿಗಲ Si. 271). ಬೇಡಿರಿ (or ಬೇಡಿರಿ) ಇದ್ದವಗೆ ನಾನಿನ ಯೋಜನೆಯೇ? — ಬೇಡಿರಿ ಬಿದ್ದರೂ ಕೇಡು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prva.).

ಬೇಡಿಕೆ ಬೆಡಿಕೆ. Asking, entreating (My.).

ಬೇಡು ಬೆಡು. 1. (Smd. 90). = ಬೇಡ. To wish, to desire (ಬಯಸು Smd. 387 Cm.; T. ವೇಣ್ಣು); — to solicit, to beg, to pray, to entreat, to request (ಯಾಚ್ಛೆ Smd. Dh.; Smd. 95; C.; T. ವೇಣ್ಣು; Tē. ವೇಡು; Tu. ಬೇಡು; T. also: to be necessary, be wanted; see ಬೇಳು, ಬೇಡತಿ, ಬೇಡು). ಬೇಡಿದನಷ್ಟಮಂ ಸರಿಪದು ಕರ್ಣಂಗಿ ಜನ್ನವ್ರತಂ (Smd. 89). ಪಾತ ವೇದಂ ಪಟುಕಪಟಮಯವ್ಯಾಜದಿಂ ಬೇಡಿ, ಪತ್ರಂ (385). ಕುರುಪತಿ ಯಂ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿದಂ ಧರೆಯರೆಯಂ (77). ದಾನಿಯಂ ದಾನಮಂ ಬೇಡಿದಂ (157). ಅವನು ಮಾಡಲ್ ಬೇಡಿದುದು, ಅವನಿ ಕರ್ಣಂ (155). ಬೇಡುವಂ or ಬೇಡ್ತಂ (28). ಬೇಡುವವ (ಅರ್ಥ, ಮಾರ್ಗಣಕ, ಯಾಚಕ, ವನೀಪಕ Hk.). ಬೇಡುವಂ (ಎರವಂ, ಯಾಚಿಸುವಂ Smd. 47). ಬೇಡುವವನು (ಮಾರ್ಗಣ, ಯಾಚಕಜನ Nn. 70). ಬೇಡುವವನು (ವನೀಪಕ, ಯಾಚನಕ, ಮಾರ್ಗಣ, ಯಾಚಕ, ಅರ್ಥ, ಕೇಳುವವನು Si. 367). ಮಾಹಿಲ್ ಬೇಡಿ ಅಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವು (ಕ್ರಯ್ಯ); ಆಗಲು ಬೇಡಿದುದು (ಧಾವಕ, ಭವಕ, ಭವ್ಯ); ಬೇಡಿ ಕೊಳುಹ (ಪ್ರಾರ್ಥನ Nr.; cf. ಬೇಡುಹ). ಬೇಡಾದುದು ಹೋಗಿ ಬೇಡದ್ದು ಆಗುವಿಕೆ (ಪ್ರಪಂಚ, ಎಪರ್ಯಾಸ Si. 412). ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇನ್ನಾ ಕೇಡುಗಳು ಉಣ್ಣಾಗ ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ನಾವು ಬೇವರನ್ನು ಕುಡುತು ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ (B. 5, 3). ಅವನು ಅರಸನಲ್ಲಿ ಎನಿಕೆ ದ್ರವ್ಯ ಬೇಡಿದ್ದನು (5, 67). ತನ್ನಯ ಕೀರ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿನ್ನು, ಬೇವರಿಗೆ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳು (5, 72). ಈ ಮುದುಕ ಬಿಕ್ಕಿ ಬೇಡಿ, ಕಾದು ತರುತ್ತಾನೆ (2, 38). ಕುಣ್ಣರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಬೇಡ ಬನ್ನರೆ ತಮ್ಮ ಕೆಯ್ಯಾದದ್ದು ಕೊಟ್ಟು, ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸ ಬೇಡು (4, 34). ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ, ತನು ಮೃಗ ಸಾಧಿ ಬೇಡಿತು. — ನಾನಾರಾಯನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ನಾಲ್ಕು ಕಾಸು ಬೇಡಿ

ದ. — ಬೆಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟುಗೂ ಹೆಟ್ಟು ಬೇಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಬೇಡಿ ಉಣ್ಣು ನಾಲಿಗೆ ನಾಡು ಕಣ್ಣಿತು. — ಕಳ್ಳತನ ಎಷ್ಟು ಕಾಮಧೇನು ಇರುವಾಗ ಬೇಡಿ ತಿಮ್ಮದ ಬಣ್ಣಜನ್ನು ಯಾಕೆ? — ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೇಡಿತನ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ಬೇಡಿ ಕೊಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಬಹುದು, ಕದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ತಿನ್ನ ದಾರದು. — ಬೇಡುವದೇ ಕಷ್ಟ, ಬೇಡಿದರೂ ಇಲ್ಲವನ್ನು ವದು ಅತಿಶಯ (Prva.). See Ūpr. 3, 108; 5, 102; Bp. 1, 65; 9, 32, 49; 22, 40; 26, 14, 67; 30, 80; 32, 63; 42, 6; 43, 60; 46, 47, 51; 47, 39; 50, 68, 80; 53, 89; Ū. Bp. 47, 3; J. 4, 65; 5, 12, 59; 26, 52; Sp. 3. ಮುನ್ನೇ; Prv. 3. ಲೆ.

ಬೇಡು ಬೆಡು. 2. A multitude of huntsmen or Bēdas (ಬೇಡರ ಸಮೂಹ Smd. Dh.; ತಬರಸಮೂಹ Smd. 95; ಬೇಡರ ಗೊನ್ನಣ Smd. 32; cf. ಬೇಡು 3; T. ವೇಡು, a tribe of wild people).

ಬೇಡುವಿಕೆ ಬೆಡುವಿಕೆ. = ಬೇಡಿಕೆ. (My.; B. 5, 67; ಯಾಚ್ಛೆ, ಅಭಿಶಸ್ತ, ಯಾಚನೆ, ಅರ್ಥನೆ, ಕೇಳು ಕೊಳ್ಳುವದು Si. 245; ಯಾಚ್ಛೆ, ಭಿಕ್ಷೆ, ಅರ್ಥನೆ, ಅರ್ಥನೆ, ಕೇಳುವಿಕೆ, ತಿಂದಾಡುವಿಕೆ 287).

ಬೇಡುಹ ಬೆಡುಹ. Soliciting, begging, praying, etc. (ಅಭೀಷಣ, ಎಣಿಕೆ, ಯಾಚ್ಛೆ, ಯಾಚನೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ Hk.; ಯಾಚ, ಭಿಕ್ಷೆ, ಅರ್ಥನೆ, ಅರ್ಥನೆ Nr.).

ಬೇಡಿ ಬೆಡಿಕೆ. = ಬೇಡಿ 1. A boat.

ಬೇಣ್ಣು ಬೆಣ್ಣು. = ಬೇಟೆ 2. (Ūpr. 8, 85).

ಬೇಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣಿಗ. A hunter (Sēv. 3, 24).

ಬೇಣ್ಣಿ ಬೆಣ್ಣಿ. (Smd. 48). = ಬೇಟೆ, etc. (ಅಚ್ಚೋಟನ, ಮೃಗಯ, ಮೃಗವ್ಯ, ಪಾಪರ್ಥಿ, ಅಪೇಟಕ Hk., Mr. 270; ಸರವ Smd. II, Ūt. I, 7, Smd. 108; ಸರಡು, ಸರವ Kk. 51; ಸರ, ಸರವ Smd. 31; My.; Bp. 27, 22). ಬೇಣ್ಣಿಯ ಉಳಿ (Smd. I). ಬೇಣ್ಣಿಯ ತರೆ (ಪದವಿ I). ಬೇಣ್ಣಿಯ ಕೆರೆ (ಎಕ್ಕವಡ Ūt. II, 36). ಬೇಣ್ಣಿಯ ನಾಯಿ (ಎತ್ತಕದ್ದು Hk.). ಮುಳು ಬೇಣ್ಣಿಯಂ ಮಾಡಿದ ಮೋರ್ (Smd. II). See Rāv. 5, 52; Sēv. 3, 48, 64; J. 2, 54; 28, 40; 29, 28; ಮಗವೇಣ್ಣಿ. — ಬೇಣ್ಣಿಯಾಡು. = ಬೇಟೆಯಾಡು. (Bp. 34, 17; Rāghc. 17, 67). — ಬೇಣ್ಣಿವಸನ. — ಬಸನ. Pursuit of hunting (Ūpr. 8, after 4). — ಬೇಣ್ಣಿವೋಗು. — ಪೋಗು. To go a hunting, to go to the chase (Rāv. 5, after 50).

ಬೇಣ್ಣಿಕಾಯಿ ಬೆಣ್ಣಿಕೆ-ಕೆಣ್ಣಿ. = ಬೇಟಿಕಾಯಿ, etc. (ವ್ಯಾಧ, ಮೃಗ ವಧಾಜೀವ, ಮೃಗಯ, ಲುಬ್ಧಕ Nr.; Bp. 9, 48; 34, 23, 36; 47, 36).

ಬೇಟಾಕ ಬೆಟೆ. = ಬೇಟಾ. (Abh. P. 14, after 90; J. 22, 28; My.). ಬೇಟಾಕನಾದರೆ ನೇಟಾಚ್ಚನು, ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರಸವವೇದನೆ. — ಬೆನ್ನ ಹಿನ್ನೆ ಬನ್ನು ಬೇಟಾಕ. — ಬೇಟಾಕಗೆ ಹೋಣ್ಣಾಬೇಯೋ ಬಪ್ಪದ ಹೆಣ್ಣು ತಿ. — ಕಾಡು ಬೆಳದರೆ ಬೇಡನಿಗೆ ಬಿಡ ಬೇಳು, ನಾಡು ಸೊಕ್ಕದರೆ ಬೇಟಾಕನಿಗೆ ಬಿಡ ಬೇಳು (Prva.). See Prv. 3. ದಾಯಿಗೆ ಬರು.

ಬೇಟು ಬೆಟು. P. p. of ಬೇ 2.

ಬೇಟು ಬೆಟು. Plan, scheme, plot; purpose, design; method; form (Mhr., H.; ಉದ್ದೇಶ, ಸಂಕಲ್ಪ Ūb.).

ಬೇಡ ಬೆಡಾ. 1. Thh. of ವೇಡ (Ūt. II, 44). — ಬೇಡಬಿಡ್ತೆಗ. Brahmā (ಅಜ್ಞ Ūt. II, 3; ಬೊಮ್ಮ Kk. 9; ಬಿಡಿ, ಅಲರಿಡ, ಬೊಮ್ಮ, etc., ಬ್ರಹ್ಮ Smd. 8).

ಬೇಡ ಬೆಡಾ. 2. Thh. of ಬೇಡ (My.; B. 5, 23).

ಬೇಡನೆ ಬೆಡಾನೆ. Thh. of ವೇಡನೆ (Smd. 342).

ಬೇನೆ ಬೆನೆ. (Heat; T., M. ವೇನಲ್, ವೇನಲ್): pain; sickness, disease (C.). ಬೇನೆ ತಗಲುವಿಕೆ (ಸ್ವರ್ತ, ಸ್ವಪ್ಪು, ಉಪಶಮ Si. 392). ಬಳಗೊಳಗೆ ಬಸುಡಾದ ಬೇನೆ (Bp. 3, 14). ಬೇನೆ ಗಾನದಿನ್ನ ಹೋದೀತೇ? — ಬೇನೆ ನಿಶ್ಚರೂ ಹೇನಿನ ಕಾಟ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ (Prva.). See ಇಬೇನಿ, ಕಣ್, ಹೊಟ್ಟೆ. — ಬೇನೆ ಬರು. Pain

or disease to come, be brought on or be created (B. 4, 32, 58, 141; My.). — ಬೇನೆ ಬೀರು. Pain or disease to happen: to become unwell (My.). ಹಿನ್ನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬೇನೆ ಬಿದ್ದಿ ಬೈಸು (B. 3, 59). ಮರುದಿವಸವೇ ಬೇನೆ ಬೀರುತ್ತಾನೆ (4, 139). ಕುಟುಮ್ಬದೊಳಗಿನವರು ಬೇನೆ ಬೀರುತ್ತಾರೆ (5, 90). ಯಾರಾದರೂ ಬೇನೆ ಬಿದ್ದರೆ (5, 304). — ಬೇನೆಯವ. — ಅವ. A sick, diseased man (ಅಧ್ಯಮಿತ, ರೋಗಿ, ಅಧ್ಯಾಸ್ತ, ಅಮಯಾವಿ G.; B. 4, 76). ಬೇವರವಾ ಬೆ-paraṅka. Carelessness, inattention (My.; Br., Mbr., H.).

ಬೇವಾರ ಬೆṅṅāra. Tbb. of ವ್ಯಾಪಾರ. (My.; Br.; Mbr., H.). — ಬೇವಾರ ಸಾಪಾರ. relt. (My.).

ಬೇಘಮು ಬೆ-phāmu. Inadvertence, heedlessness (My.; Br., Mbr., H.).

ಬೇಬನ್ನು ಬೆ-baundu. Devoid of order, confused; disorder, etc. (My.; Br., Mbr., H.).

ಬೇಯಿಸು bēyisu. = ಬೆಯಿಸು, ಬೇಸು. To consume with fire, to burn up. 2, to prepare, as food for the table, by boiling;—to bake, as bread (My.; Tē. ವೇಯುಂಟು). ಬೇಯಿಸಿದ ಅನ್ನ ಪಾಯಸವಾ ಗದೇ? (Prv.). 2, to pain (v. t.), to afflict (J. 8, 47).

ಬೇಯು bēyu. = ಬೇ 1, etc. P. p. ಬೆನ್ನು. ಬೇಯುವದು (C.).

ಬೇರ್ bē. (Smd. 58). = ಬೇರು, ಬೇ 1. A root (ನೇತ್ರ Hlā., Mr. 471; ಮೂಲ Nu. 66; ಪಟ Mr. 518; T., M. ಬೇರ್). ಬೇರ್ಗರ್ (Smd. 51, 112, 183; Ūpr. 1, 90; J. 3, 86). ನೆಲಾವ ರೆಯ ಬೇರಿಂ (Smd. 345). ಬೇರ್ ಪದಾಧುಮ (219). ಪಸರಿಸಿದ ಬೇರ್ (ಪಾದ, ಮೂಲ Mr. 104). ಸಂಶಯದ ಬೇರ್ (Bp. 11, 15). ಭವದ ಬೇರ್ (87, 24). ಬೇರಿಂ (Ūpr. 1, 71). — ಬೇರಿದ. — ಇದಾ. A root to descend. ಬೇರಿದಾಯ ಜಡೆಗರ್ (Bāv. 1, 184). — ಬೇರೊಡು. — ಊಡು. To fix the root, to root, as plants, etc.; to take root, to be established; to spring up, to originate. See Bb. 2, 2, 114; J. 30, 30.

ಬೇರ ಬೇra. 1. Tbb. of ವೈರ (Smd. 357). Enmity (Tē. ವೇರ). 2, an enemy (ಮದುವಸಲ, ಮಾದಿ, ಪಗೆ ಕೊ.; see ರಕ್ತಪವೇರಿ).

ಬೇರ ಬೇra. 2. Tbb. of ವ್ಯಾಪಾರ. (My.; Tē.). — ಬೇರ ಮಾಡು. To traffic (My.).

ಬೇರಿ ಬೇri. 1. Tbb. of ವ್ಯಾಪಾರ. (Si. 298; Tē.; M. ಬಿಯಾರಿ).

ಬೇರಿ ಬೇri. 2. Tbb. of ಭರಿ (Smd. 389; My.).

ಬೇರೊಜು bēriju. The total of an addition: an amount (Mbr.); the total assessment of a land, a village, a district, etc. (My.; Br.). ಒಟ್ಟಿಬೇರೊಜು (ಸಮಾಮ್ನಾಯ Ūb.).

ಬೇರು bēru. = ಬೇರೆ, etc. (C.; Tē. ವೇರು). ಮರದ ಬೇರು (ಪಾದ, ಮೂಲ Hlā.). ಮೂಲ ಎನ್ನೊಡೆ ಬೇರಿಗೆ ಬೆಸರು (Nr.). ಕುಲದ ಬೇರಿಗೆ (Bp. 8, 58). ಮರ್ಥವದ ಬೇರು (61, 79). ಯುದ್ಧದ ಬೇರನ್ನು ಕಟ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆ ಬೇರು (B. 5, 70). ಕಟ್ಟಿದ ಬೇರುಗಳು (ಮೋರಟ, ಐಕ್ಯವಮೂಲ Si. 836). ಬೇರು ಇಲ್ಲದ ವೃಕ್ಷವೇದಾ ನೋಡುವದೇನು? (Dp. 167). ಬೇರು ಇದ್ದರೆ ನಾರು ಸ್ಥಿರವು. — ಬೇರು ಬಲ್ಲವಗೆ ಎರೆ ತೋದಾನೋಡು ಯಾಕೆ? — ಬೇರು ಹೋದ ಮೇರೆ ಮರದ ಯೋಡನೆ ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ಬೇರಿನ ಪಲ್ಲೆ. Roots used as vegetables (My.). — ಬೇರುಕಡಲೆ. = ನೆಲಕಡಲೆ. (Si. & Pl.). — ಬೇರುಗೋರೆ. — ಕೋರೆ. Destruction of the root, utter rula (Bb. 7, 19, 22). — ಬೇರು ದರಿಸರೆ (= ಭರಿಸರೆ). With the roots, by the roots (My.). ಕಟ್ಟು ಸೀಯನ್ನು ಬೇರು ದರಿಸರೆ ತನ್ನ ವಾರದು (Prv.). — ಬೇರು ಬಿಡು. To begin to root (My.). ಒನ್ನು ಮೊಳಕೆ ಕೆಳಗೆ ನೆಲದೊಳಗಿರುವ ಬೇರು ಬಿಡು ತ್ತದೆ (B. 3, 85). — ಬೇರುವರಸಿ. — ಬೆರಸಿ. With the roots (My.,

also ಬೇರುವರಸಿ, ಬೇರುವರಸಲಿ). — ಬೇರು ಸಹ. = ಬೇರು ದರಿಸಲಿ. (ಸಮೂಲ Ūb.; My.). — ಬೇರು ಸಹಿತ. = ಬೇರು ಸಹ. (Bp. 57, 16; My.).

ಬೇರುಗ ಬೇ-nga. (Smd. 240). A man who deals in, or sells, roots.

ಬೇರುಣ್ಣ bēruṅṇa. Tbb. of ಭೇರುಣ್ಣ. (My.).

ಬೇರುಪ್ಪ bērusappa. See Mr. s. ಗೇರ ಕಾರ್.

ಬೇರೋಜು ಬೇ-rōju. Without wages for a day.

ಬೇರೋಜುಗಾದ ಬೇ-rōju-gāra. A man without employment, an unemployed man (My.). ಬೇರೋಜುಗಾದ ಸರ್ವಮೊ ಯಾರ (Is entirely his own master, Prv.).

ಬೇರೋಜುದಾರ ಬೇ-rōju-dāra = ಬೇರೋಜುಗಾದ. (My.).

ಬೇರೊ ಬೇr. ಬೇರೊ. = ಬೇ 2. Separation; the state of being separate, apart, or different (ಇತು Nu. 164; T. ವೇರು, ವೇರು, ವೇರು; M. ವೇರ್, ವೇರು; Tē. ವೇರು; cf. ಬೇರೆ 2; Tē. ಬಿಡಿ, to separate or fly off, as a splinter, etc.; ವೇರು, to be separated, loosened; Y. ವೇರು, to be split, cleave = ವಿ; to be alone; Tē. ವೇರು, to split, burst asunder). — ಬೇರು ನುಡಿ. To express separation, etc. ಬೇರು ನುಡಿದೊಳಗೆ ಅ ವ್ಯತಿ ಸ್ವರ್ಥ ಎನಾ ಅಪರ ಮೆವ್ವ ಬೆಸರ್ಗಕ್ಕು (Mr. 534). — ಬೇರು ಮಾಡು. To separate, to set apart. ಬೇರು ಮಾಡುವದು (ಪಟ, ವೃಥಾ Nu. 163).

ಬೇರೊ ಬೇr. (= ಬೇರ್). Separation, etc.;—separate, apart, different, other, else; separately, etc. (My.; ಅನ್ಯವಾಗಿ Smd. 74 Cm.; Tē. ವೇರೆ; T., M. ವೇರ; further (Bp. 88, 28; ತಿರ್ವಿ ನರನ್ ಉತ್ತಮ ಬೇರೊಂದಿಂ Smd. 280). ಬಗೆಯೊ ಪದಿತೊನ್ನನ್ ಅಣಂ ಬಗೆಯೊ ಗಡ ನಿನ್ಗೆ ಸುಮತಿ ಬೇರೊಂ ಬೇರೊಂ (Smd. 277; Kāv. 1, 5, 39). ಬೇರೊಲಿ? (Bp. 57, 70). ಬೇರೊಂ ಗತಿಗಲ್ವೇ? (51, 6). ಬೇರೊ ಪಾಣಿ ವರರಲಿ! ರಾಯನ ನೂರು ಮಕ್ಕಳು ಪುರಪಣಾಳಿ! ಬೇರೊ ಕೊರವರಲಿ! ಪಾಣಿ ವರರಲಿ ಇಪ್ಪರಿಯ! ನೂರೊಡನೆ ಅಯ್ಯರನು ಭರಿಸರಾದುದು ಪುರಿ (Bb. 1, 8, 3). ಬೇರೊನು? (2, 13, 26). ಸ್ವವೆಲಿಕರಿದ್ದರು ಬೇರೊ ರಜಿಸಿದ ರಾಜಧವನದಲಿ (2, 13, 14). ಗು ದಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸಿರಾ ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊಡುವಾತ ಬೇರೊ (Sp.). See Ūpr. 3, 16; 8, 42; J. 3, 18. — ಬೇರೊಲ. — ಊರ್. ಬೇರೊಲ. Another town or village (Ūpr. 5, after 66; V. 9, after 71; B. 2, 72; see Sp. s. ಬಾಯಾದು). — ಬೇರೊ ಬೇರೊ. rep. Separately, one by one, severally; separate, different; various, many (ವೃಥಾಗರ್ಥಂ Smd. 392; ಪ್ರತ್ಯೇಕ 255 Cm.; ಒನ್ನೊನ್ನಾಗಿ 35 Cm.; ಪರಸ್ಪರ, ವಿಭಕ್ತ, ಅನ್ಯೋನ್ಯ, ಇತರೇತರ Hlā.; ಇತರೇತರ. ಅನ್ಯೋನ್ಯ, ಪರಸ್ಪರ Mr. 487). ಹಿಮವತ್ ನಿವಧ ಎನ್ನ ಮುಖರ ವುಗಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗವಾದ ಅಯಾ ಬಿಟ್ಟಿಗರ್ ಬೇರೊ ಬೇರೊ ಬೆಸರುಗು (Si. 115). ಬೇರೊ ಬೇರೊ ರೂಪವುಳ್ಳದು (ಎವಿಧ, ಏಕವಿಧ, ನಾನಾ ರೂಪ, ವೃಥಾಗರ್ಥ 279). ಒನ್ನೊನ್ನ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬೇರೊ ಬೇರೊ ಮಾಡಿ ಮುಡಾಯ ಹೇದವನು (B. 2, 30). ಬೇರೊ ಬೇರೊ ಮಾಡು (ಒಂಬು G.). See Bp. 51, 6; Bh. 2, 13, 9, 12; Bāv. 5, after 22; 6, after 11; J. 2, 27; Si. 170, 237, 284. — ಬೇರೊ ಮಾಡು. To separate (B. 4, 27; G. 382, 532). ಬೇರೊ ಮಾಡಿ ದರೆ ನಾಡೋಡು ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). 2, to change, to alter (v. t., My.). — ಬೇರೊಯಾಗು. — ಅಗು. (also ಬೇರಾಗು, see Si. s. ಮೆಲಿ). To become separate, to separate (v. i.); to be removed or withheld; to become different, changed, etc. ಬೇರೊಯಾಗುವಿಕೆ (ಪ್ರಕಾರ, ಭೇದ Si. 448). ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ತಲೆಗೆ ಅಯ್ಯ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಾಲು ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬೇರೊ

ಯಾದರು (B. 2, 25). ಬೇರೆಯಾದರೂ ಹಾಡ್ಯಾದೋದು ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ (Prv.). See Si. 47. 183. 257. — ಬೇರಾವೇದ. = ಬೇದ ಬೇದ. (Üpr. 7, after 120). — ಬೇರೊನ್ನು. -ಒನ್ನು. Another thing, something else; another. ಪುರೋಚನನು ತಾನೊನ್ನು ನೆನದರೆ ಮೈವಗತಿ ಬೇರೊನ್ನು ನೆನದುದು (Bh. 1, 8, 87). ಆ ಕುಮತಿ ಬೇರೊನ್ನು ಉಪಾಯಮುಂ ಚಿಂತಿಸಿ (J. 28, 29). ಬೇರೊನ್ನು ದಿನ (ಅನ್ಯೇ ದ್ಯುಸಾ); ಇನ್ನು ಬೇರೊನ್ನು ದಿನ (ಇತರೇದ್ಯುಸಾ Si. 477). See Sm. 181; Üpr. 5, after 59; Bp. 41, 17; 47, 50; 48, 28; 55, 28; B. 2, 4. — ಬೇರೊಬ್ಬ. -ಒಬ್ಬ. Another man; another (Si. 258; B. 4, 49).

ಬೇರ್ bē. 1. = ಬೇರಿ, etc. — ಬೇರ್ಗೊಲಿ. -ಕೊಲಿ = ಬೇರುಗೊಲಿ. Root-killing: entire destruction or ruin (J. 7, 40). — ಬೇರ್ವರೆ. -ವರೆ. A root, or roots, to spread (Üpr. 3, 20; Bp. 38, 42; Sēv. 2, 69). — ಬೇರ್ವರಸು. -ಬೆರಸು. Together with the root or roots, from the root. ಬೇರ್ವರಸು ಕಾಯ್ತು ಪಲಸು, ಎಳನೀರ್ವೊನಲಂ ಕವೆವ ತೆಂಗು (Sm. 81).

ಬೇರ್ bē. 2. = ಬೇರ್. — ಬೇರ್ಕೆಯ್. To separate; to disjoin (ಎರಲಂ ಮಾಡು Sm. 336; ಬೇದ ಮಾಡು Mdh. Cm.; ಇತಿ Mdh. Cm. in vṛtti 98; see 163). ಬೇರ್ಕೆಯ್ ಧಾವಂ (ವಿರ್ಬು Üt. I, 24). — ಬೇರ್ಪಡಿಸು. To make a difference; to distinguish (J. 6, 42); to separate. — ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ. Making a difference, etc. (ಭೇದ, ಅನ್ವರ Nr.). — ಬೇರ್ಪಡು. To be separated, to separate (ಎಂತ್ರ Sm. Dh.; Üpr. 2, 42). 2, to be spread out, opened, unfolded or exposed (ಎವರ Sm. Dh.). ಬೇರ್ಪಟ್ಟಂ (Sm. 79. 217). 3, to become different, to be altered (only in Si.). ಬಣ್ಣವೇ ಮೊದಲಾಗು ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿರುವದು (ವರ್ಣಾದಿಭೇದ Si. 321). ಬೇರ್ಪಟ್ಟವನು (ಇತರ, ಅನ್ಯ 454).

ಬೇಲಿ bēli. = ಬೆಲಲಿ, etc. (ಇವಿಕ್ಕ, ದವಿಕ್ಕ, ಗ್ರಾಹಿ, ಮನ್ಯಕ್ಕ, ದಧಿಕ್ಕ, ಪುಷ್ಪಕ್ಕ, ವನ್ತಕಲಿ Si. 126; see Mr. 117 s. ಯಾರಿ; My.). ಅನೇ ಹನ್ನೆ ಬೇಲದ ಕಾಯಾ ಹಾಗೆ (also ಅನೇ ನುಂಗಿದ ಬೇಲದ ಕಾಯಾ ಹಾಗೆ, Prv.). See Sēv. 8, 32; ಅನೇ, ನಾಯಿ, ನಾಯ್, ಹುಳಿ.

ಬೇಲಿ bēli. A hedge, a fence (ಅವೇಷ್ವಕ, ವೃತ್ತಿ Hā.; ಅರಳಿಕ್ಕ, ವೃತ್ತಿ Mr. 192; ತೋಹು Mr. 380; C.; B. 5, 20. 115. 302; T., M. ವೇಲಿ). ಯಜ್ಞತಾರಾರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಸುತ್ತ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕಿದ ಬೇಲಿ (ಕುಮ್ಭಿ Nr.). ಊರ ಸುತ್ತಲೂ ಹಾಕಿರುವ ಬೇಲಿ ಮುನ್ನಾದ ತಡೆಗಳು (ಪ್ರಾಚೀನ Si. 107). ಬೇಲಿಯೆದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವಾಗ್ಯೆ ಕಾಯೋದು ಯಾರು?—ಗೋಡೇ ಹಾಡುವವ ಬೇಲಿ ಹಾಡೋ?—ಪೋಲಿಯವನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬೇಲಿಯುಣ್ಣೇ?—ಚೈರಾಗಿಗೆ ಬಯ್ಯಾದೋನು? ಬೇಲಿಯಾದೋನು? (Prvs.). See Prv. s. ಹೋರಿಗಾಡಿ. — ಬೇಲಾರು. -ಊರು. N. of places (My.).

ಬೇವಸ bēvāsa. (fr. ಬೇ1). Sorrowful thought, grief, anxiety (ಚಿಂತಿ Üt. I, 58. 95; II, 20; ದುಮ್ಮಾನ, ಉಮ್ಭಕ ಸಾ.; ಚಿಂತಿಪದ, ತನ್ನೊರಿಪದ Kk. 52). See Abh. P. 13, 125; 14, 184; 15, 65; Sēv. 2, 25.

ಬೇವಾರಸು bē-vārasu. Without help, master or proprietor (My.; Br., Mhr., H.).

ಬೇವು bēvu. The neem tree or margosa tree, *Melia azadirachta* Lin. (ಅರಿಷ್ಟ, ಸರ್ವತೋಭದ್ರ, ಹಂಸುನಾರ್ಯಸ, ನಿವ್ವು, etc. Nr.; ನಿವ್ವು, ಅರಿಷ್ಟ, ಪಿಡುಮನ್ನ Mr. 115; C.; T., M. ವೇಶ್ಯ, ವೇಮ್ಬು; Tē. ವೇಮು). ಬೇವಿನ ಗಿಡ (ಅರಿಷ್ಟ, etc. Si. 186). ಬೇವು ಸೀಯಾಗದು, ಸಕ್ಕರೆ ಕಹಿಯಾಗದು (Prv.). See Bp. 3, 75; 60, 49; Sēv. 3, 82; B. 5, 41; ಅರೆ, ಕಂ, ಗನ್ನ, ಗರಡ, ನೆಲ; Sp. s. ಬಯ್ಯಡು.

ಬೇಸು bēhu. Good, proper, well (My.; Mhr., H. ಬೇತ).

ಬೇಸಕಿ bēsakī. = ಬೇಸಗೆ, etc. (B. 5, 141. 205).

ಬೇಸಗೆ bēsaḡḡ. (fr. ಬಿಸು1). = ಬೇಸಗೆ, ಬೇಸಗೆ The hot season (from the middle of March to the middle of June, My.; ನಿವಾಳ, ಗ್ರೀಷ್ಮ Hā.; ನಿವಾಳ Mr. 72; ಮುತೀರ, ಗ್ರೀಷ್ಮ Nn. 91; T. ವೇನರ್, ವೇನರ್, see ಬೇಗೆ, ಬೇಗೆ; Tē. ವೇಸಗ, ವೇಸಂಗ, ವೇಸಲಿ, ವೇಸವ; Tē. ವೇಡಿ, ವೇಡಿಮು, heat). See Rāghā. 17, 64; Rāv. 5, 32. 46; J. 18, 10; 15, 3. 18; 21, 86. — ಬೇಸಗೆಕಾಲ. The hot weather (My.; ಉಷ್ಣೋಪಗಮ, ಗ್ರೀಷ್ಮಮತು G.). — ಬೇಸಗೆಕಾಲ. = ಬೇಸಗೆಕಾಲ. (Abh. P. 7, 85). — ಬೇಸಗೆವಯರು. Vegetables grown in the hot weather (My.).

ಬೇಸಗೆ bēsaḡḡ. Thh. of ವೈತಾಸ (Sm. 840. 857; Sm. 20).

ಬೇಸತ್ತು bēsaṭṭu. P. p. of ಬೇಸಡ1.

ಬೇಸದರಿ bē-sadar. That is not the heading. See ಸದರ್.

ಬೇಸದಿ bēsar. ಬೇಸದಿ. 1. To grow weary or fatigued; to get tired of, to be disgusted, to be vexed (ಅಸಡ, ಅಲಸ್ಯ Sm. Dh.; C.; Tē. ವೇಸದು, ವೇಸಾದು; T. ವೇಸಾದು). P. p. ಬೇಸತ್ತು (Sm. 285 Cm.; Üpr. 1, 76; C.). See Bp. 18, 7. 51; 28, 9; 38, 31; Bh. 1, 8, 45; J. 2, 62; 16, 26; 22, 30; B. 8, 125.

ಬೇಸದಿ bēsar. ಬೇಸದಿ. 2. = ಬೇಸದಿ. Weariness, fatigue; disgust, vexation, dispiritedness (Üpr. 8, after 4 & 79; J. 2, 48; 17, 1; 18, 89; My.; Tē. ವೇಸದಿ; T. ವೇಶ್ಯ). ಬೇಸದಿಗೆನ್ನಾ, ಹಾಸರಕತ್ತೆ ಅಡಿಸಿದ (Prv.). — ಬೇಸದಿಗಾ. -ಅಗು. = ಬೇಸದಿ1. To grow weary or fatigued; to get tired of, to feel dislike, etc. ರಾಜನು ತನ್ನ ಎರನೇ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಬೇಸದಿಗಾಗಿ (B. 5, 47). ನಿನಗೆ ಬೇಸದಿಗಾಗುವ ಕೆಲಸ ನಾವು ಹೇದಿರಾದೆವು (5, 184). 2, to become a matter of dislike, etc. (see ಬೇಸದಿ). — ಬೇಸದಿಗೊಕ್ಕು. -ಕೊಕ್ಕು. = ಬೇಸದಿಗು. (My.). ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಯ್ಯ ಬೇಸದಿ ಎಷ್ಟೇ ಸಂಕಟಗಳು ತಟ್ಟಿದರೂ ಬೇಸದಿಗೊಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (5, 207). — ಬೇಸನುಡಿ. (Sm. 217). A word of disgust; a disgusting word.

ಬೇಸದಿ bēsarā. = ಬೇಸದಿ2. (Bp. 2, 42; 14, 8; C.; ಉದಾ ಸ G.). ಒನ್ನೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕುಳಿತು, ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ಬೇಸದಿ ಬಂದಿದ್ದೀತು (B. 3, 67). ನಿಂದೆಯ ಹೊತ್ತಾಯಿತನ್ನರೆ... ತನ್ನ ಕೆಯ್ ಕಾಲ ಎತ್ತಿ ಕೊಕ್ಕುವದು ತನಗೇ ಬೇಸದಿವಾಗುತ್ತದೆ (4, 134). ಬೇಸದಿ ಹುಟ್ಟಿ (4, 154). ಬೇಸದಿ ಬಯ್ಯದ್ದು ಬೇಸದಿವಾದೀತೇ? (Prv.). ಅಸನದಲುಮ್ಬುವದು, ಸೂಸುವದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೇಸದಿ ಹೊತ್ತು ಕೊಲುತುಮು (a syringe or fountain, Sp.). — ಬೇಸದಿಗೊಕ್ಕು. -ಕೊಕ್ಕು. = ಬೇಸದಿಗೊಕ್ಕು. (B. 5, 169; My.).

ಬೇಸದಿಕೆ bēsarākē. = ಬೇಸದಿಕೆ. (B. 5, 281. 282).

ಬೇಸದಿಕೆ bēsarikē. = ಬೇಸದಿಕೆ. Weariness, etc. (= ಬೇಸದಿ2; Bh. 2, 2, 103; My.; ತ್ರಾಸ G.).

ಬೇಸದಿಸು bēsarisu. = ಬೇಸದಿ1. (Üpr. 4, 34; Dp. 119, 1; My.).

ಬೇಸಾಯ bēśāya. Thh. of ವ್ಯವಸಾಯ. Agriculture (My.). ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿದವ ಬೇಗ ಸಾಯ (Prv.).

ಬೇಸಾಯಗಾರ bēśāya-gāra. An agriculturist, a farmer (My.; ಶ್ರೀಶ್ರಾಚೀವ, ಇರ್ವಕ, etc. Si. 300).

ಬೇಸಿಗೆ bēsigē. = ಬೇಸಗೆ, etc. (C.; B. 2, 48; J. 15, 2; 17, 1).

ಬೇಸು bēsu. = ಬೇಯಿಸು, etc. To consume with fire, to burn up (J. 15, 17). 2, to prepare by

boiling, etc. (C.). ತನ್ನವದಕ್ಕೆ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬೇಡುತ್ತ; ಬೇಸುವದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ, ಯಾಕೆ? (B. 5, 186).

ಬೇಸ್ರವಾರ bēṣṭa-vāra. Tbh. of ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರ. (My.; Tē.).

ಬೇಸ್ರವ್ರರ bēṣṭivāra. = ಬೇಸ್ರವಾರ. (My.).

ಬೇಹ bēha. = ಬೇವು, (ಬೇಡುವ, ಬೇರಾದ). ಬೇಹ ವಚನ (ಅಹೋ, ಒಳ್ಳೆತನ ಮಾತು Nn. 149). ಬೇಹ ನುಡಿ (ಅಹೋ Mr. 536). ನೃಪರ ಬೇಹ ಸಭೆ (ಅಸ್ಥಾನ 462). See Bp. 35, 43; 87, 53; Bh. 1, 8, 78; 2, 4, 4. ಬೇಹುದು (= ಬೇದ್ವಿದು, ಬೇಳು, Bp. 3, 56; 20, 8; 49, 45; 50, 38; 61, 14; Bb. 1, 8, 18; 1, 10, 10; 3, 13, 11. 42; 7, 1, 18; J. 10, 19). ಬೇಹವರ್ (Bp. 12, 41; 28, 85; J. 2, 51).

ಬೇಹರ bēhara. 1. A very clever and able man (ಘೋರಬುದ್ಧಿ ಬಲಯುತಂ Bbn. 28; cf. ವೇತ್ಸ್ಯP).

ಬೇಹರ bēhara. 2. = ಬೇಹಾರ (Smd. 357 Mdb.).

ಬೇಹಾರ bēhāra. = ಬೇಹರ 2. Tbh. of ವ್ಯವಹಾರ (Smd. 357. 368. 375; ವ್ಯವಹಾರ, ಘೋಗ Nn. 113; My.). ಕಸನಾಯಕ ಕಣ್ಣರ ಬೇಹಾರ (Prv.).

ಬೇಹು bēhu. 1. = ಬೇರು (Bbn. 45; cf. ಬೇಡ).

ಬೇಹು bēhu. 2. = ಬೇಗು 2. Spying (My.). ಬೇಹಿನ ಗೂಢಕರ (ಪ್ರಸಿಧ್ಧ, ಹರ 81. 438). — ಬೇಹವ. — ಅಮ. = ಬೇಹಿನವ. (Bb. 3, 18, 39. 42). — ಬೇಹಿನವ. — ಅಮ. A spy, a scout (ಹೇರಿಗ Smd. II; ಯುಧಾರ್ಥವರ್ಣ, ಪ್ರಸಿಧ್ಧ, ಅವಸರ್ವ, ಹರ, ಸ್ವತ, ಹಾರ, ಗೂಢಪುರುಷ Nr.; ಪ್ರಸಿಧ್ಧ, ಹರ Nr.; My.). — ಬೇಹರಿಸು. — ಇರಿಸು. To spy (Rāv. 5, 82).

ಬೇಹುಕಾದಿ bēhukāra. (Smd. 285). = ಬೇಗುಗಾದಿ. A spy (Bb. 1, 16, 15). ಬೇಹುಕಾದಿನನ್ ಅರಸಂ ಸುದ್ಧಿಯಂ ಕೇಳಲ್ ಪಟ್ಟಂ (Smd. 300).

ಬೇಹುಪಾರು bē-bhupāru. Want of attention or care (My.).

ಬೇಳ bēḷ. 1. = ಬೇಳು 1. To offer into fire or with fire, as ghee, animals, etc. (ಕವಪ್ರದಾನ Smd. Db.; T. ವೇಡ, ವೇಳ; Tē. ವೇಲಿಂಚು, to cause to offer a burnt offering). P. p. ಬೇಳ್ದು. ಬೇಳ್ದ ಹವಿ (ಹುತ, ವಪತ್ತೃತ Hk.). ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಳಲ್ ಪಟ್ಟುಮ (ಅಗ್ನಿಹುತ, ವಪಟ್ಟೃತ Nr.). ಬೇಳ್ದ ಹುತ್ತುಗಳು (ಹರು, ಹವಿಸ್ Mr. 260). ಹೋತ್ವವೆನ್ ಅನ್, ಅಪ್ಪರಿಯಯ್ಯ ಧಾತ್ವವೆನ್ ನೀನ್, ಉದಾಹರಣೆ ಹುತ್ವಿಜರ್ ಯಾದವರ್, ಉದಾಹರಣೆ ಹುತ್ವಿನವನನ್ ಸುರತ್ವಿಜನ್ ಪವನಾಗೆ ಅವಿ ಬೇಳ್ದವ ಮುಸ್ಸಂ (Smd. 66. 412; Kāv. I, 2, 91). See Öpr. 7, 53; J. 31, 66.

ಬೇಳ bēḷ. 2. (ನಿವೃದ್ಧಿ Smd. Dh., o. r. ನಿವೃದ್ಧಿ).

ಬೇಳ bēḷ. 3. (= ಬೇಳುವೆ 2). Bewilderment, confusion, infatuation, madness (cf. ಬೆಗಡು, ಬೆವಳ; Tē. ಬೇಳು, trick, guile; ಬೇರೆ, simple, ignorant; ವೈರ ವೈರ, ವೇಡುಕೆ, astonishment, wonder = ಅಶ್ಚರ್ಯ, ವನ್ನೆ; T. ವೇಳು, a man infatuated or possessed = ವೆದಿಯಾಪ್ಪಾಳ, see ವೆದ; Mbr. ವೇಡ, madness; folly; a foolish act; a violent and unreasonable passion or desire after; cf. ಮೇಳ. — ಬೇಳಾಗು. — ಅಗು. To grow bewildered, etc. (V. 9, 81; 30, 31). — ಬೇಳಾದು. To cause to grow bewildered, etc., to infatuate (ಮರುಳ್ಳಿಳಿಪುದು Kk. 72; Smd. 51).

ಬೇಳಮ್ಮ bēḷamma. 1. (fr. ಬೇಳು 1). Desire (J. 4, 57; 30, 19. 31; My.; T. ವೇಡ, ವೇಳ, to desire; T., M. ವೇಳ, desire).

ಬೇಳಮ್ಮ bēḷamma. 2. (fr. ಬೇಳೆ 1). (An oblation with fire): destruction of human life (in fire, ಉಪಹಾ Bbn. 20; Bb. 1, 8, 91).

ಬೇಳೆ bēḷi. = ಬೇಳೆ 2. — ಬೇಳೆಮಣಿ. = ಬೇಳೆಮಣಿ. ಪಾಡೋಯ್ನೆಟ್ಟು, ಬೇಳೆಮಣಿಯನ್ ಕಟ್ಟಿ, ವೇಳುವನ್ನದಾತು ನವವನು ಬೇಡವದು ಕೂರಿಯ ಕರುಣ (Sp.).

ಬೇಳು bēḷu. 1. = ಬೇಳೆ 1. P. p. ಬೇಳ (J. 31, 67). ಬೇಳುಬ (32, 31).

ಬೇಳು bēḷu. 2. (Mbr. ವೇಳು = ವಲ್ಲ, a creeping or climbing plant). — ಬೇಳುಬಳ್ಳಿ. A parasitical threadlike plant. *Cassyta filiformis* Lin. (St. & Pl.).

ಬೇಳುವೆ bēḷuvē. 1. (fr. ಬೇಳು 1). An oblation with fire, a burnt-offering (Bh. 1, 8, 84; T., M. ಬೇಳೆ ವೇದ್ಯ; Tē. ವೇರಿಯು, ವೈರೈ).

ಬೇಳುವೆ bēḷuvē. 2. (= ಬೇಳೆ 3). Bewilderment, etc. — ಬೇಳುವೆಯು ಬೂದಿ. Ashes of infatuation, a powder that confuses the mind (J. 26, 15).

ಬೇಳೆ bēḷi. 1. (fr. ಬೇಡ). Splits, halves: split pulse (C.; B. 4, 32; Tē. ಬೇಡೆ). ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ (Bk. 313). ಹೆಸದಾನ ಬೇಳೆ (495). ತೊಪ್ಪುತ್ತದ ಮೇಲೆ ತೊಗರ ಬೇಳೆ. — ಬೇಳೆ ಸಾದಾದರ ಬೋದಾಗೆ ಅಗಬೇಳೆ? (Prva.). 2, the half of a seed of the guñja or *Abrus precatorius*, or the half of a ವಾಗ್ or ಹಾಗ್ (My.; Tē. ಬೇಳೆ. ಸೆ. ಸಲು ಬೇಳೆಯರಹುಮನ್ ಒನ್ನು ಪಾಗಂ (Mr. 355). ಗುಣಂಜಮ ಬೇಳೆತೂಳ ವೊದಲು ಹಣವಪ್ಪತೂಳದ ವರಿಗೂ ಇರುತ್ತ (Bk. 338). ಹಣಕ್ಕೊದ್ದೀಸಮ್, ಇಪ್ಪಣಕ್ಕೊದ್ದು ಬೇಳೆಯು, ತ್ರಿಗಮನ ಮೂವ ವಾದರಕ್ಕುಸಾಲೆಯ ಬೋಯದೆ ಬಿಡನು (Sp.). See ಇಪ್ಪಣ. 3, the sign for half a pāga is = (ಎರಡು ಬೇಳೆ Mr. 356; My.). — ಬೇಳೆಕಡಲೆ. (ಚಣಕ, ಹರಿಮುಕ್ಕ 81. 304). — ಬೇಳೆಕಾದು. A half of any pulse, but especially of *guari* (B. 4, 65; My.).

ಬೇಳೆ bēḷi. 2. = ಬೇಳ. A common herb, used as a potherb, *Chenopodium album* Lin. (Z.; T. ವೇಳೆ, M. ವೇಳೆ, a small shrub, edible and medicinal, *Cleome pentaphylla*, and other kinds; My.). See ನಾಡಮ್ಮೇಳೆ, ನಾಡುಮ ಬೇಳೆ. — ಬೇಳೆಪಂಗಲೆ. N. of a plant (31ಮರ Mr. 133). — ಬೇಳೆಮಣಿ. = ಬೇಳೆಮಣಿ. Beads of the *bēḷi* shrub (My.).

ಬೇಳ್ದನ bēḷḍana. (fr. ಬೇಳೆ 3). The state of being bewildered, etc. (Öpr. 8, 60; Abh. P. 3, 48; T. 3. after 31; 14, 37).

ಬೇಡ bēḷ. = ಬೇಡು 1. ಬೇಡುವಂ or ಬೇಡುಂ (Smd. 36). ಬೇಡುಂ (217. 275; ಎರವಂ Ö. I, 27). ಬೇಡು (Öpr. 3, 104) = ಬೇಡ, q. v. ಬೇಡೊಡೆ ನಿನೋಳ್ಳದಯ್ (Smd. 298). ಬೇಡರ್ (Bp. 22, 54; 43, 60; 45, 37). ಬೇಡುದು (Öpr. 3, 12. 41) = ಬೇಡುವಂ, q. v. ನುಡಿ! ನುಡಿಯೆ ಮಗ ಬೇಡುದು ಬೇಡುದು! (Smd. 272). ಬಗ್ಗೋಗದದ್ದಾಯಂ ಸಲಿಸಬೇಡುದು (Rāv. 13, 24). ಬೇಡುನಿತು (Abh. P. 3, 118). ಕೊಡಬೇಡುದು (J. 29, 14). ಬೇಡು ಸವೇಡುದು (29, 33). ಬೇಡುಂ (= ಬೇಡು, ಬೇಳು). ಎನ್ನಬೇಡುಂ (Smd. 256). ಅಕ್ಕಲೇಡುಂ (Rāv. 13, 22). ಬೇಡು (= ಬೇಡುಂ etc., Bp. 2, 8; 22, 41; 37, 5).

ಬೈ bāy. For *Kannada* words with this initial syllable in MSS. or books see ಬಯ್ಯ.

ಬೈಕೆ baika. Tbh. of ಬೈಕೆ (Smd. 346. 357; T. ಬೈಕೆ; M. ಬೈಕೆ). — ಬೈಕೆಗೋಳ. — ಎಳೋಳ. To beg alms (Kāv. III. 2, 82).

ಬೈರವ baṛava. Tbh. of ಬೈರವ (Smd. 339. 357; My.). See ಕಾದು.

ಬೈರಾಗಿ baĩrāgi. Tbh. of ವೈರಾಗಿ. (My.; Br.; Mhr.). An individual of a class of mendicants. ಬೈರಾಗಿಗೆ ಬಯ್ಯಾದರೇನು? ಬೇರೆಯಾದರೇನು? (Prv.).

ಬೈಪ್ಪಾರ haishkāra. Thh. of ಬಂಪ್ಪಾರ. (My.).

ಬೈಸಿಕೆ haishikē. The act of sitting down on one's legs and when rising pushing one of them suddenly forwards (a kind of gymnastics, used also as a punishment at school, My., also ಬೈಸಿಗೆ; Mhr. ಬೈಸಿಕೇ, to sit); a certain movement in acting or dancing (ಬಾರಿ Mr. 82). — ಬೈಸಿಕೆಗೆಯ್. To perform ಬೈಸಿಕೆ (Bh. 8, 21, 18).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. = ಬೊಕ್. — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. = ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. (My.). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. = ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. (My.).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. (fr. ಬೊಗ್ಗು 1). With a turn, bend or bow. — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. = ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. (a kind of reiteration). Headlong, flatwise (My.). ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಬೀರು. (My.). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. = ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಬಿದ್ದು (B. 4, 61). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. = ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. (My.).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. 1. Bare, uncovered, without hair (Mhr. ಬೊರಲು, see ಬೊರಲು). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. (B. 5, 298).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. 2. (= ಬೊಕ್). A toothless man (My.; Tē. ಬೊಕ್, ಬೊರಲು; T. ಫೊಕ್; Mhr. ಬೊರಲು, a toothless mouth; see ಬೊರಲು). ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಬಿಟ್ಟು ತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. A toothless mouth (My.). — ಬೊಕ್. A toothless woman (My.).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. 3. = ಬಕ್. See ಕೂದು.

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. A pocket in a coat, a betel pouch, a beggar's bag, a horse's gram bag (My.; Tē. ಫೊಕ್, ಫೊಕ್, ಬೊಕ್; T. M. ಫೊಕ್; Tē. also ಬೊಕ್; T. also ಬೊಕ್; cf. ಫೊ 5, ಫೊ 1).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. Tbh. of ಭಕ್ತ. (My.).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. = ಬಕ್. (A hundle, Mhr. ಬೊರಲು, ಬೊರಲು; Br. ಬಕ್, ಬೊಕ್, ಬೊಕ್, H. ಬಕ್; Tē. ಬೊಕ್, a money bag; a treasury); a treasury (of a king, of a rich man, or of a temple, My.). ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಹಣ ಉಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಕ ಸಾಕಾಕೇ? (Prv.). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಮನೆ. A treasury (Bp. 31, 10; My.). — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು. — ಅವನು. A treasurer (Bp. 47, 34; My.).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. 1. (= ಬೊಕ್). A pustule, a pimple, a blister (in the face, the mouth, or on any other part of the body, My.; Tē. ಫೊಕ್, M. ಫೊಕ್; see ಫೊಕ್; cf. Sk. ಫೊಕ್, a pustule). ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಬೊಕ್ ಬೊರಲು? — ಬೊಕ್ ಬೊರಲು ಮೊರಲು ಹಣ? (Prv.).

ಬೊಕ್ ಬೊಕ್. 2. Any round small hole made by rats, etc. (My.; Tē. ಬೊಕ್, ಬೊರಲು, ಬೊರಲು, ಬೊರಲು; Mhr. ಬೊರಲು, Sk. ಬೊರಲು, a bore, hole; cf. ಫೊಕ್). See ಬೊರಲು.

ಬೊಗರಿ hōgari. = ಬಗರಿ, etc. ಜಿಬ್ಬು ಬೊಗರಿಯನು ಅಡಿ (Dp. 50). ಬೊಗರಿ ಬಾಗಿ ತಿರುಗಿದರೂ ಹಗರವು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). ಲಲಿತೆ ನ್ನು ನೀಲಿಂ ಸವಿದ ಬೊಗರಿಯು ಸಿರಿ (Rāghc. 17, 86). See ಬೊಗರಿ.

ಬೊಗಸಿ hōgasi. = ಬಗಸಿ, etc. (ಅಂಜಿ, ಅಂಜಿಪುಟ, ಪುಟ; M. ಫೊನ್, as much as can be held by two hands; ಫೊನ್).

a handful; Mhr. ಬುಡಾ, the hand inverted with the fingers extended, so as to take up bran, flour, etc.).

ಬೊಗಸಿ hōgasi. = ಬೊಗಸಿ, etc. (C.). ಕಡಿ ಬಿದ್ದರೂ ಕೆಡ್ಕೆ ಏಗೆ ಬೀದಿರನ್ನು, ಬೊಗಸೆಯು ಮಾಡಿ (B. 4, 63). ಬೊಗಸೆ ನೀರು ಅಗಸಿಗೆ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಬೊಗಲು hōgālu. 1. = ಬಗಲು 1, etc. To bark, etc. (My.; Mhr. ಬೊಗಲೇ). ಬೇಟೆ ನಾಯಿಗಳು ಬೊಗಲು ಬಗ್ಗುವ (B. 8, 19). ಉಗುರು ಉಗುರು ಬೊಗ, ಬೊಗಲೆ ಬೊಗಲೆ ರಾಗ. — ಬಾದುವ ಮನೆಗೆ ಬೊಗಲುವ ನಾಯಿ. — ಬೊಗಲುವನ ಹೊಗದಾದರೆ ಬಿಟ್ಟುನೀ? — ಬೊಗಲುವ ನಾಯಿಗೆ ದಡಿ ಸರಿದ ಹಾಗೆ. — ಬೊಗಲುವ ನಾಯಿ ಕಳ್ಳದು, ಕಳ್ಳುವ ನಾಯಿ ಬೊಗಲುವ (Prv.). See Prv. 2. ತಿಗಲಿತಿ and ನುತ್ತು. ಅನೆ ಬೀದಿಯಲಿ ಬರೆ ಸೋನ ತಾ ಬೊಗಲುವದು, ಸೋನನನ್ನಾನೆ ಬೊಗಲೆ ಅನೆಯುಭವಾನವೇ ಹಾನಿ (Sp.).

ಬೊಗಲು hōgālu. 2. = ಬಗಲು 2, etc. (My.).

ಬೊಗಲು hōgālu. 1. = ಬೊಗಲು, etc. (My.). ಅನೆ ಕಣ್ಣು ತಾನೆ ಬೊಗಲುವ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬೊಗಲು hōgālu. 2. = ಬಗಲು 2, etc. (My.).

ಬೊಗಿಸು hōgāsi. = ಬಗಿಸು 2. To bend (v. t., My.; Si. 212). ತಲೆ ಬೊಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟವನು (ಅವಾಡ, ಅಧೀಮು 862).

ಬೊಗಿಸು hōgāsi. 1. = (ಬಗಿಸು 8), ಬಗಿಸು 2. To bend (v. t.), etc. (My.). ಬೊಗಿದನ್ನಾದು (ಅವಾಗ್ರ, ಅವನತ, ಅವನತ Si. 372). ಬೊಗಿದವನು (ಪ್ರವಣ 421). ಬೊಗಿದ ಅಂಗಿಯ (ಪ್ರಸ್ತುತಿ 212). ತನಗೆ ಎಧೀಯರಾಗಿ ಬೊಗಿರುವ ಸಮಸ್ತರಾದ ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸುತಲೂ ಇರುವ ಅರಸುಗಳುಳ್ಳವನು (ಅಧೀಶ್ವರ, ಪ್ರಣಾತೀಶವನು 256). ಬೊಗಿ ನೋಡಿದರೆ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿರುವದು ಸ್ಥಿತು. — ಗಿಡನಾಗಿ ಬೊಗಿದ್ದು ಮರನಾದ ಮೇಲೆ ಬೊಗ್ಗೀತೇ? (Prv.). ಬೇಟೆಯು ಸಿಂಹದ ಎಣಿಕೆ ಯೊಳಗೆ ಬನ್ನ ಕೂಡಲೆ ಮದೆಯಾಗಿ, ಬೊಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬನ್ನೇ ಹಾದಾಕೆ ಹಾದ, ಏಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವದು (B. 4, 212).

ಬೊಗಿಸು hōgāsi. 2. The state of being bent. 2. = ಬೊಗಿಸು ಹೆಗ್ಗಾಕೆ. (Rām. 6, 11, 16). — ಬೊಗಿಸು ಹೆಗ್ಗಾಕೆ. A bent large kāṣṭhē (C. Bp. 42, 24).

ಬೊಂಕೆ hōṅkē. = ಬೊಂಕೆ. See ಅನ್ನಗ, 2. ಅನ್ನಗ.

ಬೊಂಕನೆ hōṅkanē. In a bending or bent way (ಇದವಾರೆ, ವಾರೆ). —

ಬೊಂಕೆ hōṅki. = ಬಂಕೆ. — ಬೊಂಕೆದೇವ. = ಬಂಕೆ. See ಸುಂಕದ.

ಬೊಂಕು hōṅku. To lie or speak falsely (My.; Tē.; T. ಫೊಕ್, a lie).

ಬೊಂಕೆ hōṅkē. = ಬಂಕೆ, etc. Gum, etc. ಸರಲದೇವವಾ ರುವತ್ತದ ಬಂಕೆ (ಪಾಯಸ, ತ್ರೀವಾಸ, ವೃಕ್ಷಧೂಪ, ತ್ರೀವೇಷ, ಸರಲ ದ್ರವ Si. 227). ತಕ್ಕೊಲದ ಬೊಂಕೆ (ಕೋಲಕ, etc. 228). — ಬೊಂಕೆಯಾಗಿದ. (ತೇಲು, ತೇಲಾತಕ, ತೇತ, etc. Si. 129). — ಬೊಂಕೆಮಣ್ಣು. A good kind of soil (Si. 100).

ಬೊಜ್ಜು hōṅṅu. Wool, fine hair, down (My.; Tē.; T. ಫೊಜ್ಜು; M. ಫೊಗುಡ, ಫೊಡ; cf. ಬಜ್ಜು).

ಬೊಜ್ಜು hōṅṅu. (= ಬೊಜ್ಜು 2). — ಬೊಜ್ಜು ಬಾಯಿ. = ಬೊಜ್ಜು ಬಾಯಿ. (My.). ಬೊಜ್ಜು ಬಾಯಿಯಾದವನು ಕೆಟ್ಟ ಕೆತ್ತಿದ ಕಬ್ಬು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬೊಜಗ hōṅga. = ಬೊಜಂಗ. Tbh. of ಭುಜಗ. (ಎಟಿ, etc., ಭು ಜಂಗ Mr. 239; Bp. 40, 32, 34; Rām. 11, after 121; Tē.). See ಕಾದೊಜಗ.

ಬೊಜಗತನ hōṅgatana. Lechery (V. 29, 25).

ಬೊಜಂಗ hōṅga. = ಬೊಜಗ. Tbh. of ಭುಜಂಗ (Śmṛd. 355; Cpr. 8, after 4 & 58; Tē.). See ವಗಲ.

ಬೊಜ್ಜ ಬೃಜ್ಜ. Tbh. of ಭೋಜ್ಯ. A feast, etc.: the last kṛaddha ceremony performed to deceased relatives to relieve them from the state of being pretas, when a dinner is served up to the surviving relatives (Tu.). ಅಜ್ಜ ಸಾಕದ ಮಗು ಬೊಜ್ಜಕ್ಕೂ ಬಾರದು. — ನಾಯಿಯ ಬೊಜ್ಜಕ್ಕೆ ಅಮೋಘದ ಹೋಲಿಕೆ (Prva.).

ಬೊಜ್ಜು ಬೃಜ್ಜು. = ಬೊಜ್ಜೆ. A pot-belly (My.). ಬೊಜ್ಜು ಇದ್ದರೆ ಕಜ್ಜ ಬಿಡುವದೇ? (Prv.).

ಬೊಜ್ಜೆ ಬೃಜ್ಜೆ. = ಬೊಜ್ಜು. The belly, a paunch (Tē., also ಬೋಳೆ; ಪಿಟಿ, ಕುಟ್ಟಿ, etc., ಹೊಟ್ಟೆ Si. 209; T. ಪೊಟ್ಟೆ, a little hill; a mountain; a paunch, a pannoh belly; Tē. ಬೊಟ್ಟೆ, a pot-belly). ಬೊಜ್ಜೆ ಬೆಳೆದು ಅದಮಾಗಿ ಗುಣ್ಣೆ ಕಾಣಿಸುವ ಹೊಕ್ಕುಡುಗುವನು (ವೃದ್ಧನಾಥಿ, etc. Si. 208).

ಬೊಟ್ಟ ಬೃಟ್ಟ. A stump (Mhr. ಬೋಟಿಲ; Mhr. ಬೋಡ, bare, etc.; ಬೋಡಾ, a hand without fingers). ಬೊಟ್ಟೆಯ್ಯುಯ್ಯುವನು (ಕುಕರ, ಕುಣಿ Si. 198).

ಬೊಟ್ಟಗ ಬೃಟ್ಟಗ. (Mhr. ಬೋಟಿಲ, a short, straight pod of the tamarind, etc., see ಬೊಟ್ಟು). — ಬೊಟ್ಟಗನ ತೊಪ್ಪಲು. A procumbent herb, *Crotalaria bifaria* L. (Z.).

ಬೊಟ್ಟು ಬೃಟ್ಟು. 1. = ಬಟ್ಟು 2, etc. A finger; a toe (C.; Bp. 17, 8; 21, 37; J. 19, 50; B. 2, 5; Mhr. ಬೋಟಿ; the measure of a finger's breadth (Mhr.). 2, a fingerful: a small quantity, a drop (My.; Tē.; Bp. 10, 2; Mhr.). ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಲಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಬೊಟ್ಟು ಹತ್ತು. — ಬಟ್ಟೆಯನ್ನ ಅಗುವನ್ನಾದ್ದು ಬೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಅದೀತೇ? — ಬೊಟ್ಟು ಸೀಸಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮಾತೇ? (Prvs.). See ಕಿರಿ, ಹೆವ.

ಬೊಟ್ಟು ಬೃಟ್ಟು. 2. = ಬಟ್ಟು 1, etc. Tbh. of ವೃತ್ತ. That is round, a round thing; — an ornamental (and sectarian) mark (of sandal paste, etc.) on the forehead in the form of a circle; that circle made of metal, glass, pearls, etc. (ತಮಾಲವತ್ತ, ಚಿತ್ರಕ, ವಿಶೇಷಕ, ಪೂಜೆ, ಲರಾಟಿಕೆ Hā.; ತಮಾಲವತ್ತ, ತಿಲಕ, ಚಿತ್ರಕ, ವಿಶೇಷಕ, ಹಣಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ತಿಲಕ Si. 226; Ȯpr. 8, 45; Bp. 4, 40; Sāv. 3, 9, 19; J. 16, 4; My.; Tē.; M. ಹೊಟ್ಟು, ಪೊಟ್ಟು, ಪೊಟ್ಟು; T. ಪೊಟ್ಟು). ಸೊಡರಕ್ಕಯರಿ (ಕೂಸಿಂಗಿ) ಬೊಟ್ಟುಟ್ಟು (Pril. 8, 26). ಗೋರೋಜನಸುಗಂಧದಿನ್ನ ರಚಿಸಿದ (ಕಿರಾತರಿ) ಸೊಸಲ ಬೊಟ್ಟು (Rāghc. 17, 65). (ಪುಲಿನ್ನ) ಕತ್ತರಿಬೊಟ್ಟು (Rāv. 5, 24). See ಮೂಗು, ರಕ್ಷೆ; Smd. s. ಬಾನರ; Sp. s. ಬಿಟ್ಟಕವರ. — ಬೊಟ್ಟುಂಡು. — ಅಂಡು. A round, i. e. regular, plain border (B. 3, 108). — ಬೊಟ್ಟುಲಬು. — ಅಲಬು. A diffuse herb, *Desmodium diffusum* D. C. (Z.).

ಬೊಟ್ಟಿ ಬೃಟ್ಟಿ. = ಬೊಟ್ಟಿ 1, etc. (ಸೂಳೆ Bbn. 63, o. r. ಬೋಡೆ; Tē. ಬೋಟಿ, a woman; a female servant).

ಬೊಡ ಬೃಡ. = ಬುಡ, etc. — ಬೊಡ ಬೊಡನೆ. = ಬುಡ ಬುಡನೆ. ಬೊಡ ಬೊಡನೆ ಸುಯುವವನು ಕಡ ಕಡನೆ ನಡೆದಾನೇ? (Prv.).

ಬೊಡಿ ಬೃಡಿ. = ಬಡಿ 1, etc. To beat. ಮದ್ದಲ ಬೊಡಿಯುವನು (ಮಾರ್ಬಂಗ, etc. Si. 340). ಬೊಡಿಯುವ ಗಣ್ಣಿನ ಹತ್ತರ ಹಿಡಿದರಹಾ ಇದ್ದರೇನು? (Prv.).

ಬೊಡಿಸು ಬೃಡಿಸು. 1. = ಬಡಿಸು 1.

ಬೊಡಿಸು ಬೃಡಿಸು. 2. = ಬಡಿಸು 2. ಮದ್ದ ಬೊಡಿಸೋಣ (ಸರಕ, ಅನುತರ್ಪಣ Si. 348).

ಬೊಡ ಬೃಡ. 1. = ಬಡಿ 1, etc. See ಬೋಡೆ 1.

ಬೊಡ ಬೃಡ. 2. = ಬಡಿ 2, etc. See ಬೋಡೆ 2.

ಬೊಡ್ಡಿ ಬೃಡ್ಡಿ. 1. = ಬುಡಿ 1, ಬೊಟ್ಟು. A strumpet, a whore, etc. (My.). ಗೊಡ್ಡಿ ಹೆದುವಳೇನು? ಬೊಡ್ಡಿ ಅದುವಳೇನು? — ಬುಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವ ಬೊಡ್ಡುಮಗ. — ಬೊಡ್ಡಿ ಮಗನಾದರೆ ಬುಡ್ಡಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯೇನು?

(Prvs.). See Prv. s. ಮೇಳವ. — ಬೊಡ್ಡಿ ಮನ. An unchaste mind (Dp. 34).

ಬೊಡ್ಡಿ ಬೃಡ್ಡಿ. 2. = (ಬುಡ, ಬಡ್ಡಿ, ಬೊಡ್ಡಿ. The bottom of a tree, the trunk (Mhr. ಬೂಡ, the bottom of anything). ಬೇರುಗಳು ನೆಲದೊಳಗಿನ ರಸವನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬೊಡ್ಡಿಯೊಳಗಡೆಗೆಲ್ಲ ಹಂಚಿ ಕೊಡುವವು (B. 8, 35). ಕಪ್ಪರದ ಗಿಡದ ಬೊಡ್ಡಿ ಕೊಡ್ಡೆಯನ್ನ ಕಡ್ಡು ಹಾಕಿದರೆ ಹಾಲು ಹೊಡೆದುತ್ತದೆ (4, 70).

ಬೊಡ್ಡಿ ಬೃಡ್ಡಿ. = ಬೊಡ್ಡಿ 2, etc. (ಬುಡ್ಡಿ, ಬುಡ G.; My.).

ಬೊಡ್ಡಾಲ ಬೃಡ್ಡಾಲ. See ನಿದಾಚಲ್ಲಣ.

ಬೊಣ್ಣುಳ ಬೃಣ್ಣುಳ. An annual herb, *Physalis indica* Lamb. (St. & Pl.; Tu. ಬೋಣ್ಣಿಲಿ).

ಬೊಡ ಬೃಡ. A sound produced by somewhat loose discharges from the bowels. — ಬೊಡ ಬೊಡನೆ. With the repeated sound of ಬೊಡ (My.).

ಬೊಡದರಗ ಬೃಡದರಗ. The small tree *Clytia collina* Roxb. (St. & Pl.).

ಬೊಡ್ಡಿ ಬೃಡ್ಡಿ. N. of a plant (Tē. = ತ್ರಿವರ್ಗ, ಮಾತಾ ಮೇ; R.).

ಬೊನಗಾರೆ (bōna-kārē). = ಬೋನಗಾರೆ. N. of a plant (ಮಗ್ಗಾರೆ, ಮಂಗಾರೆ, ಗೇಣಿ Mr. 119, o. r. ಮಗ್ಗಾರೆ).

ಬೊನ್ನ ಬೃಂತ. = ಬೊನ್ನ. — ಬೊನ್ನ ಗಳ್ಳಿ. = ಬೊನ್ನ ಗಳ್ಳಿ (My.).

ಬೊನ್ನಾ ಬೃಂತ. = ಬೊನ್ನ. — ಬೊನ್ನಾದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7).

ಬೊನ್ನೆ ಬೃಂತೆ. = ಬನ್ನೆ, ಬೊನ್ನ, ಬೊನ್ನಾ. A thick cloth made by sewing one cloth on another, a cloth made of quilted rags (My.; Tē.; ಕಣ್ಣಿ Si. 485; Bp. 27, 43; Mhr. ಬುನ್ನ, ಬುನ್ನಿ ಬೋನ್ನ, a cloth thrown, or prepared to be thrown, over the head and body as a muffler; ಬೋನ್ನಿ, a ciout). ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬೊನ್ನೆ (Prv.). — ಬೊನ್ನೆ ಗಳ್ಳಿ. — ಕಳ್ಳಿ. A large leafless shrub, the triangular spurge, *Euphorbia antiquorum* Lin. (St. & Pl.; My.). — ಬೊನ್ನೆ ಕಳ್ಳಿ. = ಬೊನ್ನೆ ಗಳ್ಳಿ (Si. 147).

ಬೊನ್ನೆಗ ಬೃಂತೆ-ಗ. (Smd. 237). A man who wears a bōnā.

ಬೊನ್ನರಿಗೆ ಬೃಂದಾರಿಗ. = ಬನ್ನರಿಗೆ, etc. (Ȯpr. 6, after 88).

ಬೊನ್ನಿ ಬೃಂದಿ. The body (ತೋರ Smd. 11; Tē.; T. ಪೊನ್ನಿ; cf. ಪುಡಿ 1 or ಬುಡ್ಡಿ). 2, a bundle of coil or other rope (Mg.). ನಿನ್ನೆಯಲ್ಲದೆ ಬೊನ್ನಿ ಹೋಡು (Prv.).

ಬೊನ್ನು ಬೃಂದು. = ಬನ್ನು 1.

ಬೊನ್ನುಕ ಬೃಂದು-ಕ. = ಬನ್ನುಕ, q. v. (ಹಲ್ಲವತ್ತ, ನವ್ವುಸಿ ಪೆಪ್ಪರ See.).

ಬೊಪ್ಪ ಬೃಪ್ಪ. (= ಬಾಪ 2). A father (Bp. 3, 49; 14, 22; 15, 22; 18, 81; 24, 19; 26, 61; 47, 42; Bh. 1, 8, 59, 75, 84; J. 27, 19). — ಬೊಪ್ಪಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. See ಸಂಗ.

ಬೊಪ್ಪರ ಬೃಪ್ಪರ. A certain feat of wrestlers (Sāv. 4, 7; Bh. 2, 2, 98).

ಬೊಪ್ಪಲ ಬೃಪ್ಪಲ. N. of a man. ಇರಬೆ ಗರ್ವಸಿ ಬೊಪ್ಪಲ ತರದೊಂ ಜವಂ ತರ್ವನ್ನದಿಂ (Smd. 79). ಸರ್ವರಮದು! ಜಮಮೆ ಮೆದುವದು! ಅದಾ ಬೊಪ್ಪಲನಂ! (177).

ಬೊಪ್ಪಿ ಬೃಪ್ಪಿ. (Mhr. ಭೋಪಿಲ, the person that officiates in the temples of village-deities). — ಬೊಪ್ಪಿದೇವಿ. N. See ಬೊತಯ.

ಬೊಪ್ಪು ಬೃಪ್ಪು(?). See ಪೊಪ್ಪಿಪ್ಪುಮಾನ್.

ಬೊಬ್ಬಡ ಬೃಬ್ಬಡ. Rind, bark (My.; Tē. ಬೊಬ್ಬಡಿ. See ತಂಗೇಡಿ-See ತಂಗೇಡಿ-).

ಬೊಬ್ಬಲಿ bōbbuli. = ಬಬ್ಬರ, etc. Tbb. of ಬರ್ಬರ (Śmd. 345), ಬರ್ಬಲ, ಬರ್ಬರ (359. 364). The thorny Babool tree, *Acacia arabica* Willd. (ಉದ್ಭವ Mr. 117; Bp. 20, 10. 11; Bh. 1, 8, 5). See Sp. s. ನಿಬ್ಬಣ.

ಬೊಬ್ಬಲಿ bōbbuli. = ಬೊಬ್ಬಲಿಕೆ. A bubble (J. 6, 3; 9, 24; 19, 5. 12; Tē. ಬುಬ್ಬದ; Mbr. ಬುದಬುದಾ; cf. ಪುನ, ಬುದ್ಧ, & ಬುದ್ಧದ). ನೀರ ಬೊಬ್ಬಲಿ ನೆಚ್ಚಿ, ಸಾರಿ, ಕೆಡದಿರು, ಮರುಳೆ! (Sp.).

ಬೊಬ್ಬಲಿ bōbbuli. = ಬೊಬ್ಬಲಿ, etc. (Bh. 2, 13, 14; My.).

ಬೊಬ್ಬಲಿಕೆ bōbbulikē. = ಬೊಬ್ಬಲಿ. (Abh. P. 10, 173; Bh. 8, 25, 6). ನೀರ ಬೊಬ್ಬಲಿಕೆ (ಬುದ್ಧದ Nr.).

ಬೊಬ್ಬೆ bōbbē. 1. (= ಬೊಬ್ಬೆ 1). A blister, a pustule from a burn, etc. (Tē.; ಎಸ್ಕೋಟಿ, ಏಕಶಿ Si. 200).

ಬೊಬ್ಬೆ bōbbē. 2. (fr. ಬೋ). An outcry, a loud call, a shout, a bawl, a yell; a great noise, a loud sound (C.; Tē.; ಕೋರಾಹಲ, ಕಲಕಲ Nr.; Mhr. ಬೋಮ್ಬು); a battle-cry, a war-whoop (ಕ್ಷೇಪಿ Nr.; ಭಟಗರ್ಜನೆ Bhn. 44).

ಬೊಬ್ಬೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಬ್ಬ ಅದೀತೇ? - ಬೊಬ್ಬೇ ಜಂಗಮನ ಸಂಗಡ ಕಬ್ಬಿನ ಸಮಾಚಾರವೇ? (Prva.). See Bh. 3, 13, 25. 32; 6, 2, 3. 4; J. 3, 32; 13, 24; 28, 40. 47; Rām. 6, 44, 52. — ಬೊಬ್ಬಬಿ. -ಅಟಿ. Bawling, general outcry, clamorous complaint, etc. (C.; Mbr. ಬೋಧಾಹಾ; Bp. 56, 16; Bh. 2, 13, 47; Rām. 6, 13, 3; B. 4, 73. 80. 198). — ಬೊಬ್ಬಿದು. -ಇದು. To bawl, to shout, to roar, etc. (My.).

ಬೊಬ್ಬಿಸುವುದು (ಕ್ಷೇಪಿ, ಪರಬಲವನು ಭಂಗ ಮಾಡಲೆನ್ನು ಬೋದರು ಮಾಡುವ ಸಂಕನಾದವು Nr.). See Bp. 17, 21; 22, 15; 49, 21; 52, 39. 42; 56, 87; 59, 24; 61, 32; Bh. 3, 13, 34; Rāv. 5, 123; 6, after 11. — ಬೊಬ್ಬಿದು. -ಇದಾ. = ಬೊಬ್ಬಿದು. To bawl, etc. (ಮಹಾರವ Śmd. Dh.; Bp. 82, 14; 56, 16; Rāv. 18, 84. 88; J. 4, 13; 12, 83. 39; 23, 20. 21). — ಬೊಬ್ಬಿದಾತ. The act of bawling, etc. (Rām. 3, 6, 51; 4, 6, 10). — ಬೊಬ್ಬಿಕಾಯಕ. The practice of a mendicant standing on thorns, pieroling himself with a dagger, and thus extorting alms (R.). — ಬೊಬ್ಬಿ ಕೊಕ್ಕು. To be bawled or booted at. ದೆಬ್ಬೇ ಕೊಟ್ಟು, ಬೊಬ್ಬೇ ಕೊಟ್ಟು (Prv.). — ಬೊಬ್ಬಿ ಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಬೊಬ್ಬಿದು. (Bp. 16, 20; Rāv. 6, after 11; 13, 83; J. 28, 45). — ಬೊಬ್ಬಿಯದು. = ಬೊಬ್ಬಿದು. (My.).

ಬೊಬ್ಬಿಯದು ಎಕೆ. Bawling, etc. ಎರಡುಬಿರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಿಡಿ ಕೂಗಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಬೊಬ್ಬಿಯದು ಎಕೆ (ಕ್ಷೇಪಿ Si. 294). — ಬೊಬ್ಬಿ ಹಾಕು. = ಬೊಬ್ಬಿದು. (My.). ತಪ್ಪಿಲಿಯಾದವನು ಬೊಬ್ಬಿ ಹಾಕಿ ಹೆಬ್ಬಲಿಯನ್ನು ಓಡಿಸ್ಸಾನೇ? (Prv.). — ಬೊಬ್ಬಿ ಹೊಡೆ. = ಬೊಬ್ಬಿ ಹಾಕು. (My.).

ಬೊಮ್ಮು bōmpu. = ಬಮ್ಮು, etc. (My.).

ಬೊಮ್ಮಯಿ bōmbayl. = ಮುಮ್ಮಯಿ. (My.).

ಬೊಮ್ಮಲು bōmbalu. = ಬೊಮ್ಮು, etc. (My.).

ಬೊಮ್ಮಾಳ (bōmbā-āḷa). The palms of the hands of metal images (bōmbēs) joined so as to form a cup for the reception of combustible (Bh. 7, 1, 19; Rām. 3, 6, 50; 6, 47, 12; J. 17, 27; 24, 26; 33, 27).

ಬೊಮ್ಮು bōmbu. = ಬಮ್ಮು, (My.).

ಬೊಮ್ಮಲಿ bōmbuli. = ಬೊಮ್ಮಲಿ (Śmd. 39), ಬೊಮ್ಮಲಿಕೆ, q. v. (Rāv. 6, after 11).

ಬೊಮ್ಮಲಿಕೆ bōmbulikē. = ಬೊಮ್ಮಲಿ, etc. A small drum or tabor (ಪಂಪ Nr.).

ಬೊಮ್ಮಲಿ bōmbuli. = ಬೊಮ್ಮಲಿ, q. v.

ಬೊಮ್ಮೆ bōmbē. = ಸೊಮ್ಮೆ 2. An image, a figure, a puppet or doll; an idol (C.; Tē. ಬೊಮ್ಮೆ; M. ಬೊಮ್ಮೆ, ಭೂಮನೆ; T. ಪೊಮ್ಮಲೆ, ಪೊಮ್ಮೆ; cf. ಪೊಡ 2?). ವಸ್ತ್ರದನ್ನ ಕಾಪ್ಪಾಡಿಗಳನ್ನ ಮಾಡಿದ ಬೊಮ್ಮೆ (ಪಂಚಾಲಿಕೆ, ಪತ್ತಿಕೆ); ಹೊನ್ನ ಬೊಮ್ಮೆ (ಹೇಮಪತ್ತಿಕೆ, ಹರಿಣ); ಕಣ್ಣ ಬೊಮ್ಮೆ (ತಾರಕೆ, ಕಣ್ಣ ಹಾಡೆ Nr.). ಪ್ರತಿರೂಪಿತ ಬೊಮ್ಮೆ (ಪ್ರಮಮೆ Nn. 73). ಮಂಡಬೋಳ್ ನೈವಗೆ ನಿನ್ನು ಸೇವೆ ಮಾಡ್ತಿ ಬೊಮ್ಮೆಗಳು ಪಾಂಚಾಲಿಕೆಗಳು ಪತ್ತಿಕೆಗಳಕ್ಕೂ (Mr. 204). ಬೊಮ್ಮೆ ಅದರೆ ಹಮ್ಮಲಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prv.). See Bp. 42, 3; C. Bp. 5, 51; Rāv. 6, after 11; Si. 344; ಕೇಲ ಬೊಮ್ಮೆ. — ಬೊಮ್ಮೆಬೊಟ್ಟಲೆ. -ತೊಟ್ಟಲೆ. A doll's oradle (Bp. 14, 15). — ಬೊಮ್ಮೆಯಾಟ. -ಅಟಿ. Playing with dolls (Bb. 1, 8, 17). 2, an exhibition of puppets moved by strings (My.).

ಬೊಮ್ಮೆ bōmma. Tbb. of ಬ್ರಹ್ಮ (Śmd. 349; Śm. 8; ಬಿದಿ Cē. 1, 7; ಪೊಮ್ಮಸುದ, etc., ಅಟಿ 11, 3; ತನ್ನೆಯ ತನ್ನೆ, etc. Kk. 9; My.; Grj. 4, 111; Bp. 28, 51; 31, 23). 2, N. of the author of the Ūaturāśyanigaṇṭu (Ct. 1, 1), and of other persons. ಬೊಮ್ಮೆ ನಿರ್ಮಪನಮ್ಮ ದುರ್ಮತಿಯ ನೀ ಕೇಳು! ಬೊಮ್ಮನ ಸತಿಗೆ ಮೂಗಿಲ್ಲ, ಆ ಮೂಗ ನಿರ್ಮಪನೇ? (Sp.; see Bp. 54, 52). See ಕನ್ನಡ, ಬಾಹೂರ. — ಬೊಮ್ಮೆ. The metrical foot — (Cēb.).

— ಬೊಮ್ಮದೇವ. N. See ಕನ್ನಡ. 2, a Brāhmana (Tē.; ವೈ ಪಾತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, etc. Si. 233). — ಬೊಮ್ಮಬಟ್ಟ. N. See Prv. s. ಯಾರ. — ಬೊಮ್ಮಯಿ. -ಅಯಿ. N. (Bp. 29, 29; 61, 34).

See ಕಲಕೇತ, ಕನ್ನಡ, ಬಾಹೂರ. — ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 29, 11. 34; 31, 26; 85, 57; 86, 1. 7; 50, 73; 61, 21). See ಇಳಿದಾದ, ಕರೆವಾಳ, ಕಲಕೇತ, ಕಾರಣಿಕ, ಕೋಪೂರ, ಜಕ್ಕಿಯರ, ನಾಗೂರ, ಬದಿಹೋರಿ, ಬಾಹೂರ, ಮುಮ್ಮು, ಲೆಂಕ, ಎರ.

— ಬೊಮ್ಮರಸ. -ಅರಸ. N. of the author of the Ūaturāśyanigaṇṭu (Ct. 11, 122), and of other persons.

ಬೊಮ್ಮಾಣ್ಣ bōmmaṇḍa. Tbb. of ಬ್ರಹ್ಮಾಣ್ಣ. (Bp. 36, 48; C. Bp. 82, 48; 47, 20).

ಬೊಮ್ಮಾಸ್ತ್ರ bōmmastra. Tbb. of ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ. (Dp. 61, 4).

ಬೊಮ್ಮಿ bōmmi. Tbb. of ಬ್ರಹ್ಮ and ಬ್ರಾಹ್ಮ. N. See ಕಲಕೇತ. (In My. N. of females). — ಬೊಮ್ಮಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. N. ತನ್ನಕ್ಕನ ಅದಾಯದವಳು ನೆರೆಮನೇ ಬೊಮ್ಮಕ್ಕನ ಬಲ್ಲಕೇ? (Prv.). — ಬೊಮ್ಮದೇವ. N. (Bp. 22, 33; 36, 2; 87, 6; 47, 37; 50, 8; 61, 9). See ಇನ್ನಯ, ಕನ್ನಡ, ಕಲಕೇತ, ಕನ್ನಡ. — ಬೊಮ್ಮದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 28, 48). See ಕನ್ನಡ, ಕನ್ನಡ, ನಿವಾಳಿಯ, ತೂಲದ, ಪಾಟೀಲಕ್ಕರ.

ಬೊಮ್ಮೇರಿ bōmmēti. Tbb. of ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ. (V. 37, 33. 95).

ಬೊಯಿ bōyi. 1. = ಬಯ್ಯ, etc. To abuse, etc. P. pa. ಬೊಯಿದು, ಬೋದು (My.).

ಬೊಯಿ bōyi. 2. Abuse, censure, etc. ಅಕರಣೆ ಅಪನಿ ಅವಗ್ರಹ ಇವ ಮೊದಲಾದ ತಪ್ಪುಗಳು ಬೊಯಿಗಳು (Si. 401, only in Si.).

ಬೊಯಿಲು bōyilu. = ಬೊಯಿ 2. (My.; ಅಕ್ರೋಶನ, ಅಭೇ ಪಂಗ Si. 387; ಹಂಸ 463; ಪರಿಗ್ರಹ 466; see also 59. 380).

ಬೊಯ್ಯು bōyyu. = ಬೊಯಿ 1, etc. (My., only in ಬೊಯ್ಯ ಬೇಡ, ಬೊಯ್ಯುವದು). ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಬೊಯ್ಯ ಕೊಮ್ಮದು (Si. 482, only in Si.).

ಬೊಯ್ಯುವಿಕೆ bōyyuvikē. Abusing, etc. (ಅಕ್ರೋಶನ, etc. Si. 387).

ಬೊರಲು bōralu. 1. = ಬರಲು, etc. A broom (My.).

ಬೊರಲು bōralu. 2. = ಬೋರಲು, etc. See ಬೋಕ್, etc.

ಬೊರ್ಮ bōrma. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮ. (Śāstrasāra In W. v. 1269).

ಬೊಲು bōlu. = ಬಲ 2, etc. (My.).

ಬೊಲ್ಲ bōlla. A horse with a white face. ಮುಖ ಬೆಳ್ಳುದೋ ದರೆ ಬೊಲ್ಲನಕ್ಕು (Mr. 276; see Bp. 59, 40). 2, simple, silly (P. Mhr. ಭೋವಾ). — ಬೊಲ್ಲಜೇಯ. N. (Bp. 58, 21).

ಬೊಲ್ಲ ಬೊಲ್ಲಿ. (= ಬೊಲ್ಲ No. 2). — ಬೊಲ್ಲಿಭಟ್ಟ. N. (Bp. 56, 42).

ಬೊಸ್ ಬೊಸ. = ಬುಸ್. A sound to imitate the puffing of a pair of bellows (S. Mhr.).

ಬೊಸ ಬೊಸ. A sound used to imitate that of breaking wind, that of treading in fresh cowdung, mud, etc., and that of loose stools (cf. ಬೊವ). — ಬೊಸ ಬೊಸನೆ. With the repeated sound of ಬೊಸ (My.).

ಬೊಸಕ್ಕನೆ bōsakkanē. With the sound of ಬೊಸಕ್ (ಬೊಸ), In ಬೊಸಕ್ಕನೆ ತುದಾ (My.).

ಬೊಸೆ ಬೊಸೆ. = ಬಸಿ 1.

ಬೊಸ್ತು bōstu. = ಬಸ್ತು. P. p. of ಬೊನೆ (My.). ಬೋನ ಬೊಸ್ತು ಗಂಜ (ಅರಣಾಲಕ, ಸಾವೀರ, etc., ಹಾಗಿದ ಗಂಜ S. 311).

ಬೊಳಕ್ bōlak. = ಪಳಕ್. The sound produced when a full earthen water-pot falls and breaks (C.). 2, that produced when saliva is ejected out of the mouth (S. Mhr.).

ಬೊಳಲಿ bōlali. = ಸೊಳಲಿ No. 2. (My.).

ಬೊಳ್ಳು bōllu. = ಬಗುಳು 2, etc. — ಬೊಳ್ಳಡು. -ಗಡು. To vociferate. ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಿಗುಮುಳ್ಳೊಡನೆ ಬಿಡೆನೆನ್ನು, ಬೊಳ್ಳಟ್ಟು, ಬೊಗಲಿ, ಹುಸಿದು, ಸಾಲವ ನುಂಗಿ, ಇಲ್ಲಿನುತಲಿಹನು (Sp.).

ಬೊಲ್ಬಿ bōli. = ಬದ 4. (My.). ಬೊಲ್ಬಿಯರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ದಿಗ್ಗ, ಲಿಪ್ತ S. 378). ಎವ ಬೊಲ್ಬಿಯರ್ ಪಟ್ಟಿ ಸರಳು (ದಿಗ್ಗ, ಲಿಪ್ತಕ 289). ಬೊಲ್ಬಿದು ಮೆತ್ತುವ ಕೆಲಸ (ಪ್ರಸ್ತ, ಲೇಖ್ಯಾದಿಕರ್ಮ 844).

ಬೊಲ್ಬಿಯುವಿಕೆ bōliyuvikē. Smearing, etc. (ಸಮಾ ಲವ್ಯು, ಎಲೇಪನ S. 397).

ಬೊಲ್ಬಿಸು bōlisu. = ಬದನು 2. (My.).

ಬೋ ಬೊ. (= ಭೋರ). A sound used in bawling or shouting (My.); a sound in imitation of the howling of wind passing through holes or doors, and of the noise of a river or stream (My.).

ಬೋಕೆ bōki. A potsherd (My.; Tē. ಬೊಕ್ಕ; Tē. ಬೊಕೆ, a bit of a skull; ಬೋಕೆ, a pot). ನೂಕುವವನ ಮನೆಯೊಳಿ ಕ್ಕೆನ್ನ ಬೋಕೆಯ ಊಟ ಲೇಸು. — ನೂಕುವವನು ಹಾಕನು, ಬೋಕೆಯ ವನು ಕೊಡನು (Prvs.). See ತಿರು; Prv. s. ಲಿಪ್ತ.

ಬೋಗ ಬೊಗ. Tbh. of ಭೋಗ (Śmd. 339; My.).

ಬೋಗನೆ ಬೊಗನೆ. = ಬೋಗನೆ. (My.).

ಬೋಗಲ ಬೊಗಲ. = ಬಯಗಲೆ, etc. (My.).

ಬೋಗಾದ ಬೊಗಾ. Tbh. of ಭೋಗಾರ. (ಭೋಗಾರ, ಬೋಹಾರಾರ HIA. MS.; see Mr. s. ಬೋಹಾರಾರ; Rām. 5, 8, 51; C.; ಕಾಂಬಿ ಕ, ಕಾವ್ಯುಕ, ಶಂಬದಿನ್ನ ಕೆಮ್ಮುಕೆ ಮೊದಲಾದದನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾಡು

ವವನು S. 389, etc.). ಒನೆದೊಟ್ಟು ದಿಕ್ಕಿನಲಿ ಮಸುನಿಕೆಲುಗನ್ನ ಹುಸಿದು ಮಾಡುವವನ ಪೂಜೆ ಬೋಗಾದ ಪಸರವಿಟ್ಟನೆ (Sp.).

ಬೋಗ ಬೊಗ. Tbh. of ಭೋಗ (Śmd. 339 Mdb.).

ಬೋಗನೆ ಬೊಗನೆ. = ಬೋಗನೆ. A metal basin for washing; a metal vessel for culinary purposes (My.; Tē. ಬೋಗನೆ, ಬೋಗನೆ, ಭೋಗನೆ); a vessel of stone for culinary purposes (B. S, 58; Mhr. ಬಗುಲೇಂ, a certain metal vessel for culinary purposes).

ಬೋಡ ಬೊಡು-as. A toothless man (ಅದ್ವಿಬ Mr. 339; My.; cf. ಬೋದ 2, ಬೊಕ್ಕ 1 & 2; Tē. also: tuskless; Mhr. ಬೋಡಕಾ, = Tē. ಬೋಡ, ಬೋಡಿ, bare, uncovered, as the head, the person; bare about the crop, as a tree; destitute of the usual appendages, as a oow's head without horns, or with short horns; a hand without fingers, a hill without trees, a house without roof; — a widower).

ಬೋಡತರ ಬೊಡತರ. = ಬೋಡತರ. (ಮುಕ್ಕ ಗಟ್ಟಿ, ಅವೇಗ, etc., ಅನನ್ತನ ಗೊಟ್ಟಿ S. 156; Tē. = Sphaeranthus indicus Wight., ಪ್ರವಣಿ, ಮುಟ್ಟಿ, or St. & Pl. = Sphaeranthus hirtus Willd.).

ಬೋಡಿ ಬೊಡಿ. (= ಬೋದ). A toothless woman (My.).

2, one who is bare, or destitute of hairs, of a juttu, or of horns (Tē.). — ಬೋಡಾಕಲು. -ಅಕಲು. A hornless oow (My.). — ಬೋಡಿಹಂಗಮ. A jaṅgama who has no juttu (as is the rule with all of them). ನಾಡು ಬೊ ಗಮರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬೋಡಿಹಂಗಮನೆಲ್ಲಿ? (Prv.). — ಬೋಡಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. A hornless she-buffalo (My.).

ಬೋಡು ಬೊಡು. (= ಬೋದು). A toothless state. — ಬೋಡುಮಾಯ್. -ದಾಯ್. A toothless mouth (Riv. 5, after 55).

ಬೋನೆ ಬೊಗಿ. = ಬೋನೆಗಿ. The first sale of goods (for ready money) occurring after the dawning of the day; handeel (My., Tē.; Mhr., H. ಬೋಹನೆಗಿ. ಬೋನೆ ಮಾಡ ಬೋಹನೆ ಹಾ ನನಾಗ ಬೇಕು. — ಬೋನೆಗಿ ಇತ್ತ ಹಣ್ಣು ಕಾಣಿಕೆಯಾಯಿತು (Prvs.). ಬೋನೆಗೆ ಬೊಗಿಗ. = ಬೋನೆ. (My.).

ಬೋಪ್ಪ ಬೊಪ್ಪ. A ball of horse gram, salt, chillies, etc. fried in oil (My., also ಬೋಪ್ಪ; Mhr. ಬೋಪ್ಪ, a spherical follicle or capsule, etc.).

ಬೋದಿಗೆ ಬೊದಿಗ. = ಬೋದುಗೆ. A piece of wood or stone on a pillar between it and the beam supported by it: an abacus (architrave, capital; Sāv. 1, 70; J. 17, 28; My.; Tē. ಬೋದಿಯೆ, ಬೋದಿ; M. ಪೋದಿಗೆ; T. ಪೋದಿಗ್ಗೆ, ಪೋದಿಗ್ಗೆ. ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂಲೆ ಸದಿಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊ ಡುವಾತ ಬೇಡ (Sp.).

ಬೋದು ಬೊದು. 1. P. p. of ಬೊಯಿ 1. (My.).

ಬೋದು ಬೊದು. 2. Rankness or luxuriance in growth without inward substantiality; rank fruits (as badanē, savutē, etc.) without substance or taste; pithless rankness of the body (My.; Tē. ಬೋದುಗಾ, plump, bulky). ಬೋದು ಬೊವ ಹೊಲ ಹಾಡೀಲಿಡ್ಲರೇನು? ಬೀಡೀಲಿಡ್ಲರೇನು? — ಬೋದುಹೊಲ ಬಾ ಭೆಗೆ ಕಾರಣ (Prvs.).

ಬೋದುಗೆ ಬೊದುಗ. = ಬೋದಿಗೆ. (My.). ವಜ್ರಬೋ ಕಮ್ಮಂ ಗರ್, ಅ ಲಲಿತಪಕ್ಷಿಗಳ ತೊರೆ, ರನ್ನಬೋದುಗೆಗಳು (C. Bp. 5, 48).

ಬೋದ bōdā. — ಬೋದಕುಲು. The Konssa or ginger grass, growing on hills, *Andropogon martini* Roxb. (St. & Pl.).

ಬೋದ bōdha. = ಬೋಧೆ. Making known, informing, instructing; instruction;—awakening, arousing. 2, understanding;—becoming awake;—perception, apprehension;—knowledge, wisdom. See Kāvya. III, 3, B, 80; IV, 2, 16; Nn. 1; B. 4, 188; ಅನು.

ಬೋದಕ bōdhaka. Causing to know, instructing, explaining, teaching; an instructor, a teacher (ಸೂತಕ Mr. 526); denoting, indicating, signifying; arousing. See ಪ್ರ. ಬೋಧಕನಾದರೆ ಸಾಧಕ ಮಾಡಲಿ! ಹಾಡಿಗೆನು ಅದ್ವಿ? (Prv.).

ಬೋದಕರ bōdhaka-kara. An awakener: a minstrel who wakes a prince or chief in the morning with music.

ಬೋದನ bōdhana. Making known, explaining, instructing, teaching; arousing. See ಪ್ರ., ಸಮ.

ಬೋದನೆ bōdhanē. = ಬೋಧನ. (My.). ಬೋಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಿಳಿ ಅಲ್ಲಾಡತೇ? (Prv.).

ಬೋಧ bōdhi. Knowing; causing to know; teaching. 2, the tree under which a man becomes a buddha, the *asvattha* or the sacred fig-tree, *Ficus religiosa* Lin.

ಬೋಧಕ bōdhita. Made known, explained, declared;—instructed. (Bp. 55, 19; My.).

ಬೋಧದ್ರುಮ bōdhi-druma. The sacred fig-tree, *Ficus religiosa* Lin.

ಬೋಧಿಸು bōdhisu. To make known, to explain, to teach, to point out, to instruct, to apprise. ಅವನಿಗೆ ಬೋಧಿಸು (My.). See Bp. 1, 61; 3, 23; 4, 68; 13, 22; 24, 19; 89, 11; 51, 2; 57, 7; B. 4, 51, 186.

ಬೋಧೆ bōdhē. = ಬೋಧ. (Bp. 37, 63; My.). ಬೋಧೆ ಕೊಡು (Bp. 50, 41). See ಶುದ್ಧ.

ಬೋನ ಬōna. Boiled rice; food (ಫಿನ್ನ, ಫಕ್ತ, ಅನ್ನ, ಅನ್ನ, ಓವನ, ದೀದಿವಿ Si. 315; My.; Tē.; T. ಫೋನಗ; see ಫೋಗಲು). ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾಲುಬೋನ, ನಿರ್ದಿದ್ದು ಹಾಲುಬೋನ.—ಬೋನವಾದರೆ ಹೀಗನಿಗೆ ಆಗದೇ? (Prva.). See Cpr. 5, 110; 6, after 86; Abh. P. 7, after 49; 16, after 63; Bp. 14, 11; 24, 23; 27, 15, 49; 33, 13; 47, 17; 57, 1; Bh. 1, 10, 25. — ಬೋನದ ಕೇರೀರಾ. N. (Bp. 59, 5).

ಬೋನ ಬōna. (= ಬೋನ 1). A certain metal vessel for culinary purposes (My.; see ಕರ-; cf. ಬೋಗುಡೆ).

ಬೋನಗಾರಿ (bōna-kārī). = ಬೋನಗಾರಿ. The thorny shrub *Vauqueria spinosa* Roxb. (ಪಿಣ್ಣೇತಕ, ಮರುವಕ, ತ್ವಸನ, ಕರವಾಳಕ, ಶಲ್ಯ, ಮದನ Nr.; Si. 134).

ಬೋನಗಿತ್ತಿ bōna-gitti. A woman who cooks for strangers and travellers (My.). ಫಲರೆ, ಬೋನಗಿತ್ತಿ! ಅನ್ನರೆ ಮೆಯ್ಯಲ್ಲ ಅಲ್ಲ! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಬೋನಾಸಿ bōnāsi. = ಬನಾಸಿ. (My.).

ಬೋನು bōnu. ಬೋರ್. A trap (ಹೋದಕ Mr. 880; ಉನ್ನಾಧ, ಕೂಟಯನ್ವ Si. 348; ಕೂಟ 415; My.; Tē.; T. ಫೋ, ಫೋನ; see ಕರ-).

ಬೋನ್ದು bōndu. = ಬುನ್ದು, etc. ಬೋನ್ದುಗಡದಲ್ಲಿ ಗೋನ್ದು ಅದೀತೇ? (Prv.).

ಬೋಯ bōya. = ಬೋಯಿ, etc. (My.; Tē.; B. 5, 40, 286).

ಬೋಯಿ bōyi. = ಬೋಯಿ, ಬೋವ q. v., ಬೋವೆ. A class or people who are palanquin-bearers and fishermen (B. 4, 9; My.; Tē., M.; Mbr., H. ಭೋಳ). ದಣ್ಣಿಗೆ ಹೊದೋ ಬೋ

ಯಯರು ಕರಾ ಹುಡುಕ್ಕಾರೇ? (Prv.). See Prv. s. ಸತ್ತಿಗಿ. 2, a surname of Ōḍḍas (My.).

ಬೋರ ಬōra. = ಬೋರು. (ಗಜಾಡಿಗರ ಪಿಡಿಯರೆನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಕ ಪಟ್ಟವೇಳೆಗಳೂ, ಕೂಟಯನ್ವ Nr.).

ಬೋರ ಬōra. = ಬೋರೆ. (Mbr.). 2, a colour of horses: chestnut (Mhr.); a chestnut horse (Bp. 59, 40). ತುರಂಗಂ ಮಾನೆ ಬೋರಂ (Mr. 275). 2, N. (My.).

ಬೋರಂಗಿ bōraṅgi. A kind of larger insect with brown wings (S. Mbr.).

ಬೋರಲು bōrala. = ಬೋರಲು 2, ಬೋರಲು, ಬೋರ್ಲ, ಬೋರ್ಲ. (A turning over, a roll, see ಫೋರ್): upside down, topsyturvy (Tē. ಬೋರ್ಲ). — ಬೋರಲು ಬೀಡು. To fail with the head downward or on the face, as a person; to be upset or overturned, as a vessel, etc. (My.). — ಬೋರಲು ವಾಕು. To put a vessel upside down (My.).

ಬೋರಲು bōralu. = ಬೋರಲ, etc. See ಬೋಕ್ಕ.

ಬೋರೆ ಬōrē. A hill, a hillock (My.; Si. 105; Tē. ಬೋರು; Tē. ಬೋರು, great, large; T. ಪರೈ, height; ಫೋರ್, a heap, cf. ಬುಗುಡು);—a swelling, as from a blow (My.; Bp. 88, 58).

ಬೋರೆ ಬōrē. = ಬಾರೆ 1, etc. Tbb. of ಬದರಿ. The jujube-tree and its fruit (ಸಾವೀರ Mr. 120; My.; Tu. ಬೋಗೂರಿ). 2, chestnut colour. ಬೋರೇ ವರ್ಣದ ಎರಳೆ (ಕದಲಿ Si. 169). See ರಾಯ.—ಬೋರೇಕಾಯಿ. An unripe jujube or a jujube berry (B. 2, 17). — ಬೋರೇಗಿಡ. The jujube tree (ಕುಮಲ Si. 498; ಕರ್ಕನ್ದು, ಕೋರಿ, ಬದರಿ G.). ಬೋರೇ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಾರೇ ಹಣ್ಣು ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಬೋರೇಮರ. (ಕರ್ಕನ್ದು, ಬದರಿ, ಕೋರಿ Si. 129). — ಬೋರೇಹಣ್ಣು. (ಕೋಲ, ಕುಮಲ, ಫೋನಿಲ, ಸಾವೀರ, ಬದರಿ, ಫೋಣ್ಣೆ Si. 180; ಬದರಿ G.). ಬೋಕ್ಕೆಗೆ ಮದ್ದು ಬೋರೇ ಹಣ್ಣೇ? (Prv.).

ಬೋರ್ಲ bōrla. = ಬೋರಲ, etc. See ಬೋಕ್ಕ.

ಬೋರ್ಲು bōrlu. = ಬೋರ್ಲ, etc. See ಬೋಕ್ಕ.

ಬೋಲ ಬōla. = ಬೋಲ. (Si. 334; see Mr. s. ಬೋಯಿ).

ಬೋವ ಬōva. = ಬೋಯಿ, etc. 2, a bōyi chief, a foreman (Bb. 6, 2, 18). ಮನುಷ್ಯರ ಹೊದುವವರ ವಹಿಕರ್, ಅವರ ಹಿರಿಯವಂ ಬೋವನಕ್ಕಂ (Mr. 381). See ಬಣ್ಣಿ; ಸೇನ; Prv. s. ಎದ್ದಾ.

ಬೋವನ ಬōvatana. Leadership (Bb. 5, 1, 45).

ಬೋವ ಬōvu. = ಭೋಗಿ 1. See ಬಿಳೇ ಬೋವ.

ಬೋವೆ ಬōvē. = ಬೋಯಿ, etc. ಬೋವೆಯರವ (ಬೆನ್ನ G.).

ಬೋವರ ಬōsara. False, feigned or pretended courtesy, flattery (ಮಿಥ್ಯಾವಿನಯ Cī. I, 41; T. ಫೋದರ).

ಬೋವರಿಸು ಬōsarisu. (= ಬುಟ್ಟಿಯಿಸು, ಬೋವಯಿಸು, etc.). To show feigned respect, to flatter; to coax (ಮಿಥ್ಯಾದರ Siṁd. Dh.). See Bp. 11, 28; 15, 31; 18, 7; 47, 80; V. 8, 25).

ಬೋಸಿ bōsi. 1. (= ಬೋನ). A certain metal vessel for culinary purposes (My.).

ಬೋಸಿ bōsi. 2. Tbb. of ಭೋಷ. (My.).

ಬೋಹನಿಸು ಬōhanisu. To tune, as a maddale (Bp. 12, 41).

ಬೋಹರಿಸು ಬōharisu. To surround (Rām. 5, 8, 49; Mhr. ಭೋವಡಣ್ಣೇ, to whirl, etc.; ಭೋವರಾ, a whirling, etc.).

ಬೋಳಯಿಸು ಬōlayisu. = ಬುಟ್ಟಿಯಿಸು, etc., (ಬೋವರಿಸು), ಬೋಳಯಿಸು, ಬೋಳಯಿಸು. To court, to coax, to caress, to fondle, to pat. ಬೋಳಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಎನ್ನೊಡನನಯದಲ್ಲಿ ಐ ಎನ್ನು ಅವು

ಯಮಕ್ಕುಂ (Nr.). ಹಾಲನೆದರೆ ಕುದಿಯಲೊಲ್ಲದ ಬಾಲಕನ ತಲೆಗೆ
ನೆ ಮನವಿದು ಕೇಳಲೊಲ್ಲದ ಹಿತವನದೆಯದ ಮೂರ್ಖನನ್ನದರಿ;
ಬಾಲಕಯನವರಾಲಿಸುವ ಪೋಲ ಬೋಲಯಿಸಿ ತನ್ನೆಳಗೆ ಮಾಡಲು
ಮೇಲೆ ಮೇಲಮ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೇಳ ತೊಡಗುವದು (Abhā. 1, 7).
See Grj. 2, after 108; Bp. 2, 33; Rāv. 6, after 11, twice;
Rām. 3, 6, 48.

ಬೋಲಯಿಸುತ ಬೋಲಯಿಸು. Conrtlug, etc. (ಅನುನಯ, ಖಲು
Nr.).

ಬೋಲಯ್ ಬೋಲಯ್. = ಬೋಲಯಿಸು, etc. (Rām. 3, 7, 24; J.
2, 14; 12, 51).

ಬೋಲವನು ಬೋಲವನು. = ಬೋಲಯಿಸು, etc. (Bh. 8, 24, 49).

ಬೋಲಿತನ ಬೋಲಿತನ. Simplicity, silliness (B. 5, 42; Mbr.
ಭೋಲಾ, simple, weak, silly; see s. ಬೋಲ).

ಬೋಲಲ್ ಬೋಲಿ. A (sort of) bow (ಪಾಪ ಸಂದ. I).

ಬೋಲಿ ಬೋಲಿ. 1. Death (ಮದ್ದು ಸಂದ. I; ಮೃತ್ಯು Bbn.
20; Rām. 4, 3, 17; T. ಮುಂಡು, ಮೂಡು, Tē. ಬುಂಗು, ಬ್ರುಂ
ಗು, to die; cf. ಪೊನ್ನ).

ಬೋಲಿ ಬೋಲಿ-3. 2. A man with a bald or
shaven head; bald, shaven; uncovered
(ಮುಣ್ಣು ಸಂದ. I; ಮುಣ್ಣು, ಮುಣ್ಣಿತ Nr.). ಬೆಣ್ಣೆ ಬೋಲಿ ಮದನ
ಗೋಪಾಲ (Prv.). — ಬೋಲಿಂಗದರೆ. — ೦-ಕದರೆ. N. of a mediolinal
plant (My.). — ಬೋಲಿಬಂಗಮ. = ಬೋಲಿಬಂಗಮ. (My.). —
ಬೋಲಿದರೆ. — ತಲೆ. A shaven, bald head (My.); an uncovered
head (My.). — ಬೋಲಿದಾಸಯ್ಯ. Dāsaiya with a shaven
head (see Prv. s. ಮೇಲುಗೋಲಿ). — ಬೋಲಿದೇವರು. A bald
or orowless deity or idol. See Prv. s. ಜಡದೇವರು. —
ಬೋಲಿದತ್ತಿ. A common roadside plant, Erigeron asteroides
Roxb. (Z.). — ಬೋಲಿಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. ಬಾದೇ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನ ಬೇಕಾ
ದರೆ ಬೋಲಿಪ್ಪನಾಯಕನ ಅಪ್ಪನೆ ಬೇಕೇ? (Prv.). — ಬೋಲಿಮಣ್ಣೆ.
A shaven, bald head (Abh. P. 4, 81). — ಬೋಲಿಮಾಳಿಗೆ.
The flat roof of a house without a balustrade (My.).

ಬೋಲಿ ಬೋಲಿ. = ಬೋಲಿ. Tbb. of ಪೋಲ. (ಒನ್ನ ಬೆಪದ ಸಂದ. I;
ಗೋಲರಸ, ಸಿಣ್ಣ, etc. Nr.).

ಬೋಲಿತರ ಬೋಲಿತರ. = ಬೋಲಿತರ, q. v. Sphaeranthus
hirtus Willd. (ಮುಣ್ಣಿ ಸಂದ. I; ವಶ, ಮುಣ್ಣಿ, ಭಿಕ್ಷು Mr.
130; 8k. ಮುಣ್ಣಿ, ಭಿಕ್ಷು, ಶ್ರಾವಣಿ, ಮಹಾಶ್ರಾವಣಿ & ಕೋಲ
ರಾಕ್ಷಾ are synonyms of doubtful meaning).

ಬೋಲಿ ಬೋಲಿ. (= ಬೋಲಿ). A head-shaven woman,
a widow (My.). ಬೋಲಿ ತುಮುಲು ನೆನಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಹಾಗೆ. —
ಬೋಲಿಗೆ ಹಾದುಮನೆ ಅದರೇನು? ಕೂಡು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸರಿ. — ಬೋಲಿಗೆ
ಸುಂಕವಿಲ್ಲ, ಸೂಳೆಗೆ ಕರುಣವಿಲ್ಲ. — ಬಾದೆಗೆ, ಕಾಳಿಯಾದರೇನು?
ಬೋಲಿಯಾದರೇನು? ನೀರು ಹೊಯಿದರೆ ಸರಿ. — ಬೇಳೆ ಸಾಧಾದರೆ
ಬೋಲಿಗೆ ಅಗದೇ? — ನೀಳದವ ನೆರಳೂ ಬೋಲಿಯ ಮೂತೂ ಗಾಳಿಯ
ಹಾಗೆ. — ಬಣ್ಣಾರದ್ದೊಳ ಮೂಡಿ, ಬೋಲಿಮುಣ್ಣೆ ಮದೆ ಬಿದ್ದ. —
ಕೂಡು ತೆಗದ ಮೇಲೆ, ಬೋಲಿ ಮಗ! ಅನ್ನರೆ, ಕೇಳಾನೇ? (Prv.).

ಬೋಲಿಸು ಬೋಲಿಸು. To shave (especially the head,
Smd 233; My.; Mbr. ಬೋಲಿಸೋ). ಬೋಲಿಸಿದುದು (ಮುಣ್ಣಿತ,
ಪರಿವಾಸಿತ Nr.). ಬೋಲಿಸಲಾ ಪಟ್ಟಿದು (ಮುಣ್ಣಿತ, ಪರಿವಾಸಿತ B.
376). ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಪರಿಗಲ್ಪ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದೂ ಗಣ್ಣು ಸತ್ತ ಮುಣ್ಣಿಗೆ
ಬೋಲಿಸದೇ ಬಿಡರು. — ತಿರುವತಿಶ್ಲಾಕರು ತಲೆ ಬೋಲಿಸಿದ ಹಾಗೆ
(who cunningly first shave only a small portion of the
head of their customers, Prv.). See ತಲೆ; Bp. 38, 14;
B. 4, 165, 167; Smd. s. ಮೂಗೋಲಿ (where ಬೋಲಿಸು =
ಬೋಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು). — ಬೋಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To have one's head
shaved (C.).

ಬೋಲಿಸುತ ಬೋಲಿಸು. Shaving (ಪ್ರ. ರ. ಫದ್ರಾಕರದ.
ಮುಣ್ಣಿನ, ವಶನ Hk.).

ಬೋಲಿ ಬೋಲಿ. (= ಬೋಲಿ). A bald, close-shaved
state; — a bare, roofless, leafless, treeless
state. — ಬೋಲಿತಲೆ. = ಬೋಲಿದರೆ. ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕೂಡಲು
ಬೆಳೆಯದ ಬೋಲಿತಲೆಯವನು (ಮುಣ್ಣು, ಮುಣ್ಣಿತ B. 193). —
ಬೋಲಿಬಿಟ್ಟು. A treeless hill (My.). — ಬೋಲಿಮನು. A roof-
less house. ಬೋಲಿಮನೆ ಗಾಳಿಗೆ ಅಂಚೇತೇ? (Prv.). — ಬೋ-
ಲಿಮರ. A leafless tree (My.). — ಬೋಲಿಮುಣ್ಣೆ. A close-
shaved widow. ಬಾದಿವನರ ಮುಣ್ಣೆ ಬೋಲಿಮುಣ್ಣೆ ಒಮ್ಮು
ಕೊಣ್ಣು ಅತ್ತ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಬೋಲಿಹಾರುವ. A vaidika
Brahmana with an uncovered head (My.). ಅನೆ ಕಡಿಯುವ
ನೆಳೆ ಗಜಲಕ್ಷ್ಮಿ! ಕುದುರೆ ಕಡಿಯುವೆನೇ? ಅತ್ತಲಕ್ಷ್ಮಿ! ಸಿಪಾಯಿಗಳನ್ನು
ಸರಿಯೇ ಸರಿ! ತಾನಿನ್ನಾರನ್ನ ಕಡಿಯಲಿ? ಅನ್ನರೆ ಕಡಿಯಲೇ ಬೋಲಿ
ಹಾರುವನ! (Prv.).

ಬೋಲಿ ಬೋಲಿ. = ಬೋಲಿ. (ಬೋಲಿ Mr. 144).

ಬೋಲಿ ಬೋಲಿ. 1. An arrow with a point or
head in the form of a flower-leaf (ಒನ್ನ ಮ್ಪನ
ಭೇದಂ ಸಂದ. I; ತರಭೇದ Bbn. 20; ಕ್ಷುರಪ್ಪ Mr. 236; Bh. 6,
23, 15). — ಬೋಲಿಯಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. = ಬೋಲಿ. (Bh. 8, 24,
49; Sā. 3, 26). ಕ್ಷುರಪ್ಪ ಎಮ್ಮುದು ಬೋಲಿಯಮ್ಮ; ಅರ್ಧಪಟ್ಟ,
ಕ್ಷುರಪ್ಪ ಇವು ಮೊದಲಾಗುವವು ಹೂವಿನಲೆಯ ಅಕಾರದ ಭೇದ
ಮೊನೆಯ ಅಮ್ಮುಗಳು (Hk.).

ಬೋಲಿ ಬೋಲಿ. 2. (= ಬೋಲಿ). The state of being
without hair, etc. — ಬೋಲಿಯ. — ಅ. 3. A male who
has no eye-lashes (for shutting the eyes), whose eyes
are always open: a deity (ಬಿಡುಗಟ್ಟುವ, ಅಗಸವಟ್ಟು, ಸ್ಥಗ,
ಬಿಡಿಲ, ಸುರ ಸಂ. 9; ಅಮರ Bhn. 63). See ಸಂದ. s. ನೀರ್ಧರಿ
ಸು. — ಬೋಲಿಯರೋಲಿ. — ಒ. 1. The teacher of the gods:
Bṛhaspati (ಗುರು ಸಂ. 17).

ಬೌದ್ಧ bauddha. (fr. ಬೋಧ & ಬುದ್ಧ). Relating to intellect
or understanding. 2, relating to Buddha (Si. 48). 3,
a Buddhist, a follower of the religion of Buddha; a
Buddha (ಜತಾಮ, ಬುದ್ಧ Nn. 44; ಬುದ್ಧ Mr. 23). 4, the
ninth avatāra of Viṣṇu (Mr. 19). ಬೌದ್ಧ ನಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಇರ
ಬೇಕು (Prv.). See Bp. 50, 18. 20. 62. 65; 51, 55; 53,
10, 51.

ಬೌದ್ಧತಪ bauddha-tapa (= tapas). The world of Bauddhas
(? ಪೈತ್ಯ Mr. 485).

ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ bauddha-dharma. The religion of Buddha
(B. 4, 213).

ಬೌದ್ಧಮಾರ್ಗ bauddha-mārga. The Buddhist (Jaina)
ways or customs (Bp. 50, 60).

ಬ್ರಾಗ್ರ byagra. = ವ್ಯಗ್ರ. (Bp. 22, 15).

ಬ್ರಾವನ byasana. = ವ್ಯಸನ. (Bp. 22, 26; 44, 64).

ಬ್ರಾ byā. (= ಬೇ2). The cry of a goat (S. Mbr.;
cf. ಬೆಕ್ಕರಿಸು, ಮೇ3). — ಬ್ರಾ ಅ. ಅ. The bleat of a sheep
(S. Mbr.).

ಬ್ರಾಕುಲಿ byākula. = ವ್ಯಾಕುಲ. (Bp. 41, 16).

ಬ್ರಾಕುಲಿತ byākulita. = ವ್ಯಾಕುಲಿತ. (Bp. 58, 60).

ಬ್ರಾಕುಲಿ byāka. = ವ್ಯಾಕುಲ. (Bp. 59, 33).

ಬ್ರಜ braja. = ವ್ರಜ. (Ūb. v. 307). See ತಿವಿ.

ಬ್ರಜ braja. = ವ್ರಜ. (Bp. 60, 28).

ಬ್ರಹ್ಮ hrata. = ವ್ರತ. (Nn. 82; Bp. 44, 23; 60, 28; see ವ್ರತ.).
 — ಬ್ರಹ್ಮಗೃಹ. -ಕೇದಿ. A person who violates any religious
 vow (Bp. 45, 20).
 ಬ್ರಹ್ಮ hrati. = ವ್ರತ. ಬ್ರಹ್ಮಗೃಹ ಕೋಲು (ಅಪಾಧ); ಬ್ರಹ್ಮಗೃಹ ಅಸನನ
 (ವೃಷ HIA.).
 ಬ್ರಹ್ಮ hrati. = ವ್ರತ. See ವ್ರತ.
 ಬ್ರಹ್ಮ hradhna. Reddish yellow, hay, fallow. 2, the sun.
 3, = ಬ್ರಹ್ಮ, the root of tree. 4, the body. 5, one of
 Śiva's attendants; Śiva. See ಎಕ.
 ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಪತಿ brahaspati. Thh. of ಬ್ರಹ್ಮವ್ರತ. (My.; B. 5, 174).
 ಬ್ರಹ್ಮ brahma. = ಬರಮ, ಬರ್ಮ, ಬೊಮ್ಮ, ಬೊರ್ಮ. A vedio
 text or mantra. 2, the *vedas* (ವೇದ, ಪರಮೇಶ್ವರ Nn. 79;
 ವೇದ Mr. 502). 3, the aggregate of the śāstras (ಅಗಮ
 ತತಿ, ಅಗಮಗಳು 79). 4, religious knowledge (ಜ್ಞಾನ, ಸುಜ್ಞಾ
 ನ 79). 5, good, pure conduct (ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಶುದ್ಧಮತ ಚರಿತ್ರ್ಯ
 79). 6, that which is very graceful, pleasant, serene
 (ಸುಲಲಿತ, ನಿರ್ಮಲವ 79). 7, liberation from mundane
 existence or further transmigration (ಮೋಕ್ಷ, ಮುಕ್ತಿ 79).
 8, the practice of austerity or penance. 9, food (ಒದನ,
 ಅಶನ 79). 10, the impersonal essence and source of all
 being, the substratum of the world (ವಸ್ತು 502). 11, the
 soul of the universe (ಅಧ್ಯಾತ್ಮವು 502, nenter, ಬ್ರಹ್ಮವ; cf.
 Nn. 15). — (from here masculine, ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಬ್ರಹ್ಮನು): 12, a
 Brāhmaṇa (ಎವ್ರ, ಪ್ರಾತೃಣ 79; ದ್ವಿಜ 502). 13, Brahmā,
 the personal deity, the first deity of the Hindu triad, the
 creator (ಆದಿ, ಬ್ರಹ್ಮನು 79; ಆದಿ 502; Bp. 54, 64). 14, a
 man who knows the highest truth (ಅಧ್ಯಾತ್ಮಜ, ವರಮಾ
 ರ್ಥವ ಬಲ್ಲವನು 79). 15, the supreme soul (ಪರಮಾತ್ಮನು,
 ಆತ್ಮನು 79; cf. Nn. 11). 16, the chief or best (ಮುಖ್ಯನು
 79). 17, Vishnu, Krishna (ತ್ರೀನಾರೇಶ್ವರ, ಕೃಷ್ಣನು 79). —
 ಬ್ರಹ್ಮಂ. = ಬ್ರಹ್ಮಾ. (Ūh. p. 96 in two MSS.). — ಬ್ರಹ್ಮಗಣ್ವ. =
 ಬ್ರಹ್ಮಗಣ್ವಿ. (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಗಣ್ವು. The peculiar knot made
 by Vaiṣṇavas in joining the two ends of the sacrifi-
 cial thread (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಗಣ್ವಿ. = ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ವಿ. (My.). — ಬ್ರಹ್ಮ
 ಗಣ್ವು. -ಕವ್ವು. The fastening together of the ends of a
 dōtra, etc. by sewing, after having severed the worn
 out hack part (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಾ. The metrical foot --
 (Ūh.).
 ಬ್ರಹ್ಮಕಂಕಣ brahma-kankana. A kind of lute. See Nr.
 8. ಪಾಪಸು.
 ಬ್ರಹ್ಮಕಲ್ಪ brahma-kalpa. The age of Brahmā. (My.).
 ಬ್ರಹ್ಮಕೈವರ್ತಪುರಾಣ brahma-kaiivarta-purāṇa. = ಬ್ರಹ್ಮವೈವ
 ತಪುರಾಣ. (Bp. 43, 76; Vivēkaśānti-māṇi 1, 17; My.).
 ಬ್ರಹ್ಮಗಣ brahma-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).
 ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ brahma-čarya. Religious studentship, the
 condition of a young Brāhmaṇa in the first period of
 his life. 2, religious self-restraint, abstinence, chastity.
 3, a religious student. ಇಂದ್ರಿಯವ ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ
 ಮುನಿತ್ವ (Mr. 248).
 ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ brahma-čāri. A Brāhmaṇa who praotises
 ohastrity, especially a religious student or young Brāhma-
 ṇa in the first period of his life, from the time of his
 investiture with the sacrificial thread till he marries and
 becomes a householder.
 ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ brahma-jñāna. Knowledge of the soul of the
 universe. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ brahma-jñāni. One who possesses the know-
 ledge of the universe soul. (My.).
 ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಯೋ brahmanyā. Fit for a Brāhmaṇa. 2, the Indian
 mulberry tree, *Morus indica* (see Si. 131). 3, the grass
 Saccharum munja Roxh.
 ಬ್ರಹ್ಮತಿ brahmatī. Thh. of ಬ್ರಹ್ಮವ್ರತ. (Bp. 54, 39).
 ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ brahma-tējas. The glory or lustre supposed
 to surround a Brāhmaṇa; the glory or power of Brahma.
 (My.).
 ಬ್ರಹ್ಮತ್ಯಾ brahmatya. = ಬ್ರಹ್ಮತೆ.
 ಬ್ರಹ್ಮತ್ಯಾಕಾರಿ brahmatya-kāri. The murderer of a Brāhma-
 ṇa (Bp. 40, 55).
 ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ brahmatva. The office of a Brāhmaṇa or chief
 priest; — the state or condition of a Brāhmaṇa, brahman-
 hood. 2, identification with, or the state of, Brahma.
 ಬ್ರಹ್ಮದಂಡ brahma-daṇḍi. A thistle growing on roadsides,
Echinops echinatus D. C. (Z.; My.).
 ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಧ brahma-darhḥ. Bishop's weed, *Ligusticum
 ajowan* Roxh. (see ಒಮ್ಮ and ಯವಾನಿ).
 ಬ್ರಹ್ಮದಾರು brahma-dārṇ. The Indian mulberry tree, *Morus
 indica*. 2, the tree *Ficus religiosa* Lin. (My.).
 ಬ್ರಹ್ಮಪಂಡಿತ brahma-paṇḍita. N. (Bp. 56, 42).
 ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ brahma-putra. N. of a river. 2, a kind of vege-
 table poison.
 ಬ್ರಹ್ಮಪುರ brahma-pura. The town of Berhampore (B. 3, 21).
 ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿ brahma-puri. A city the inhabitants of which
 are Brāhmaṇas (Bp. 56, 45).
 ಬ್ರಹ್ಮಬಂಧು brahma-handhu. A contemptible Brāhmaṇa; a
 Brāhmaṇa only in name (ದ್ವಿಪಾದಮ Mr. 254).
 ಬ್ರಹ್ಮಬಿಂದು brahma-hindn. A drop of saliva sputtered while
 reciting the *veda*.
 ಬ್ರಹ್ಮಬ್ರುವ brahma-bruva. = ಪ್ರಾತೃಣಬ್ರುವ. (ಪಾರ್ವತನೇ ತನ್ನ
 ಪಾತಿಯಂ ತೋರಿದ ಬಾಧ್ಯಂ Mr. 254).
 ಬ್ರಹ್ಮಭೂಯ brahma-hhūya. The becoming Brahma, identi-
 fication or identity with Brahma, absorption into Brahma.
 ಬ್ರಹ್ಮಮೇದಿ brahma-mēdi. (ಕಾಕೋಡುಮ್ಬರಿಕೆ, ಫಲ್ಲ, etc., ಕಲ್ಲ
 ತಿ, ಕಾಗಿಮೇದಿ Si. 137).
 ಬ್ರಹ್ಮಯಜ್ಞ brahma-yajña. The recital of vedic texts.
 ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ brahma-randhra. A suture or aperture in the
 crown of the head and through which the soul is said
 to escape on death. (My.).
 ಬ್ರಹ್ಮರಶ್ಮಿ brahma-raśmi. The rays of light, or splendor,
 of Brāhmaṇas (Bh. 1, 10, 2).
 ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ brahma-rākshasa. A kind of evil demon, a
 fiend of the Brāhmaṇas, the ghost of a Brāhmaṇa who
 in his lifetime indulged a haughty and disdainful spirit.
 (J. 16, 23, 28, 29; My.). ಅರಳಿ ಮರಾ ನೋಡಲೋ? ಬ್ರಹ್ಮರಾ
 ಕ್ಷಸನ್ನ ನೋಡಲೋ? (Prr.).
 ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ brahma-lōka. The world, or heaven, of Brahmā.
 (My.).
 ಬ್ರಹ್ಮವಂಶ brahma-vanta. A possessor of religious learning;
 a Brāhmaṇa (ಪ್ರಾತೃಣ Mr. 248).
 ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ brahma-varāsa. Divine splendor or glory;
 eminence resulting from the study and observance of the

vēdas. 2, a man possessing that eminence (ಅಧಾರಮಾರ್ಗ ತನ್ಮನನದವನು ಅವನೋವಂ Mr. 248).

ಬ್ರಹ್ಮವರ್ತನ *brahma-varṭana*. The profession or conduct of Brāhmaṇas (Bp. 55, 42).

ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆ *brahma-vidyā*. Knowledge of Brahma: the *vēda* and *vēdānta* (My.).

ಬ್ರಹ್ಮವೀಣೆ *brahma-viṇē*. A sort of lute (My.).

ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷ *brahma-vṛkṣa*. The tree *Butea frondosa* Roxb. (ನರಾಜ, ಮುತ್ತುಗ Mr. 115). ಅಶ್ವತ್ಥಾಕಾರಮವು ಬ್ರಹ್ಮವೃಕ್ಷಂ (ದೋಧ, ತೊಡ, ಪೂಗ, ಕ್ರಮುಕ Nr.).

ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಪುರಾಣ *brahma-vaivarta-purāṇa*. = ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ ಪುರಾಣ. N. of a Purāṇa, containing prayers and invocations addressed to Kṛishṇa, descriptions of Vṛindāvana, etc., with tedious narratives about Kṛishṇa and his love for the gōpīs and Rādhā.

ಬ್ರಹ್ಮಶಿರೋಸ್ತ್ರ *brahma-śiras-astra*. N. of a mythical weapon. (Śāv. 5, 45).

ಬ್ರಹ್ಮಕೌಶಲ *brahma-kāśa*. An unnecessarily dilatory procedure in making ablutions after easing nature (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಸಾಯುಜ್ಯ *brahma-sāyujya*. Intimate union or identification with Brahma.

ಬ್ರಹ್ಮಸು *brahma-su*. ಬ್ರಹ್ಮಸು. Brahmā's son: Kāma. 2, *Aniruddha*, the son of Kāma.

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ *brahma-sūtra*. The sacrificial thread. 2, the *vēdānta sūtras*.

ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವ *brahma-sva*. Property (money, lands, etc.) belonging to Brāhmaṇas. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಹತಿ *brahma-hati*. = ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ. (J. 20, 2).

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯ *brahma-hatya*. = ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ. (J. 7, 14; My.).

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ *brahma-hatyā*. = ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ, ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ, ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ. Killing a Brāhmaṇa (Sk.).

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಜಲಿ *brahma-āṅjali*. Joining the hollowed hands together while repeating the *vēda*, in token of homage.

ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ *brahmāṇi*. The śakti or personified female energy of Brahmā, the wife of Brahmā.

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ *brahma-aṇḍa*. = ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ. The egg of Brahmā: the universe. (Bp. 2, 15; J. 13, 47). ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾದುದು ಗುಡಾರದಲಿ ಹದದೀತೇ? (Prv.). 2, a great quantity, excess (My.). — ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾಯುಗದ. (ಉದುಮ್ಪರ, etc., ಅತ್ತಿಮರ, ಹು ದುವಳ್ಳ ಅಂಜೂರ Sl. 126).

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಫಲ *brahmāṇḍa-ghaṭa*. The universe looked upon as a large earthen jar (J. 4, 18).

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣ *brahmāṇḍa-purāṇa*. N. of a Purāṇa, containing an account of the egg of Brahmā and the future kalpas. (Bp. 43, 76).

ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ *brahma-ānanda*. Joy in Brahma, rapture of absorption in Brahma. (My.).

ಬ್ರಹ್ಮಾಮ್ಲಿಕೆ *brahma-āmlikē*. The monkey-bread tree, *Adansonia digitata* L. (St. & Pl.).

ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣ *brahma-arpaṇa*. Recitation of a mantra at the end of a *brāddha*, dedicating all its ceremonies to Brahma (My.). ತುತ್ತು ತುತ್ತಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣವೇ? (Prv.).

ಬ್ರಹ್ಮಾಸನ *brahma-āsana*. A particular posture suited to devout religious meditation.

ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ *brahma-astra*. = ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ. N. of a fabied

weapon which deals infallible destruction. (J. 13, 16; 18, 6). 2, a particular kind of incantation. ಗುಡ್ಡೇ ಮೇಲೆ ಪ್ರಹಾಸ್ಯವೇ? (Prv.).

ಬ್ರಹ್ಮಿ *brahmi*. = ಬೊಮ್ಮಿ. *Vishnu*. 2, the plant *Aloe perfoliata* (? ತುಪ್ಪು, ಸ್ವರಣೆ Mr. 130, one MS. ದ್ರಾಹ್ಮಿ, another one ಸ್ವರಣೆ; in Sk. ಬ್ರಹ್ಮಿ is "a kind of vegetable", and "the plant *Clerodendrum siphonanthus*").

ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ *brahmēti*. Tbh. of ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ. (My.). 2, one who has killed a Brāhmaṇa (My.). ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಮಾಡುವವನು ದ್ರಾಹ್ಮರಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ? — ಒಬ್ಬರೊಡನೆ ಕಡೆ, ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಕಾಲಿವಾಸ್ತು ಕಡೆ. — ಕೋವ ತಾಪಾ ತನ್ಮು, ತಾನ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ತನ್ಮು (Prva.). See Prv. s. ಕಾಸು 2.

ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಸಾಹ *brahmēti-gāra*. A man who kills or has killed a Brāhmaṇa (My.; see Prv. s. ಅಗಾತ್ಯಗಾರ).

ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ *brahma-īśvara*. A form of Śiva (Bp. 43, 49; 50, 19; 54, 64).

ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರೇಶ *brahma-npadēśa*. Instruction in, or communication of, mantras (J. 5, 30), especially of the *gāyatrī* (My.).

ಬ್ರಾತ *brāta*. = ವ್ರಾತ. (Bp. 34, 6; 52, 46).

ಬ್ರಾನ್ದಿ *brāndī*. Brandy (Sl. 348; My.).

ಬ್ರಾಹ್ಮ *brāhma*. Relating to Brahma or Brahmā. 2, brahmanical. 3, a Brāhmaṇa (Mr. 254; My.; see ನೆಲದಮ ದುರಣಿಸು; Prv. s. ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ). 4, a form of marriage, that in which the bride, duly adorned and furnished, is bestowed freely on the bridegroom. 5, the part of the hand sacred to the *vēda*, situated at the root of the thumb.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ *brāhmaṇa*. = ಬರಾಮಣ, ಬಿರಾಮಣ. Brahmanical. 2, a man who has *vedic* knowledge and acts according to it, a priest, a Brāhmaṇa (Mr. 254; Bp. 55, 38). 3, that portion of the *vēda* which contains the sacrificial ritual together with legends and old stories (and to which the *npanishads* are attached). ದ್ರಾಹ್ಮಣನಾದರೆ ಕನ್ನೀರು ಬಾರ ದೇ? — ಕರೇ ದ್ರಾಹ್ಮಣನ ನಮ್ಮ ಬಾರದು, ಬಿಳೇ ಹೊರೆಯನ ನಮ್ಮ ಬಾರದು. — ಜನಿವಾರ ಹಾಕ ಕೊಡ್ತಾ ಕ್ಷಣ ದ್ರಾಹ್ಮಣನಾದನೇ? (Prva.). See Sp. s. ಸರಿಪಾಲು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವ *brāhmaṇatva*. Brahmanhood, the state or condition of a Brāhmaṇa, the rank or dignity of a Brāhmaṇa (My.).

ಬ್ರಾಹ್ಮಣವು *brāhmaṇa-brṇva*. = ಬ್ರಹ್ಮಬ್ರವ. Calling one's self a Brāhmaṇa, a Brāhmaṇa only in name, a Brāhmaṇa by birth but not by attention to his duties. See Hlā s. ಪಾರ್ವ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಯಶ್ವಿಕೆ *brāhmaṇa-yashṭikē*. The shrub *Clerodendrum siphonanthus* R. Br.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣವೃತ್ತಿ *brāhmaṇa-vṛtti*. The conduct or practice of Brāhmaṇas (My.).

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಥ *brāhmaṇa-ārtha*. The dinner at a *brāddha* (My.).

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ *brāhmaṇi*. A woman of the brahmanical caste (My.). 2, the shrub *Clerodendrum siphonanthus* R. Br.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ *brāhmaṇikē*. = ದ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ. (My.). ದ್ರಾಹ್ಮಣಿಕೆ ಹೋ ಕೆಯ್ದುದು (ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಅವಧ್ಯ Hlā.).

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ *brāhmaṇya*. The state or rank or business of a Brāhmaṇa, the dignity of a Brāhmaṇa, brahmanhood. 2, a multitude or assembly or congregation of Brāhmaṇas. See Bp. 55, 39, 41.

ಬ್ರಾಹ್ಮಿ brāhmi. *The śakti or personified energy of Brahmā.* 2, *Sarasvatī, Brahmā's wife.* 3, *the moon-plant, Asclepias acida Roxh.* (see Si. 156). 4, *the shrub Cierodendrum siphonanthus R. Br.* 5, *Thh. of ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯ.*
ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಮುಹೂರ್ತ hrāhmi-muhūrta. *Tbh. of ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಮುಹೂರ್ತ.* (My.).
ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯ brāhmya. = ಬ್ರಾಹ್ಮ. 2, = ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ (Bp. 3, 62, 71).
ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಪುರಾಣ hrāhmya-purāṇa. *N. of a Purāṇa, revealed*

hy Brahmā to Dakṣha, for the promotion of the worship of Kṛishṇa. (Bp. 43, 76).
ಬ್ರಾಹ್ಮ್ಯಮುಹೂರ್ತ hrāhmya-muhūrta. *The hour preceding sun-rise, dawn.*
ಬ್ರುವ hrva. *Saying, speaking; calling one's self by a name without any real title to it.* See ಬ್ರಹ್ಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.
ಬ್ರಹ್ಮೇಯ hrāhēya. = ಬ್ರಹ್ಮೇಯ. (Ūpr. 1, 89).

ಭ

ಭ bh. *The forty-fourth letter of the Alphabet* (Śmd. 12. 21. 23). In Kannada it is used only in a few imitative sounds, e. g. in ಭೂರೇನಿ (22); it appears in a few Tadhavas, and in a few other words together with ದ (24).

ಭ bha. *The letter ಭ pronounced with a short a, as is generally done at school.*

ಭ hha. *Shining; appearing; likeness, resemblance, see ತನ್ಮು, ನಿ.* 2, *a star* (Mr. 37). 3, *N. of a metrical foot* (Ūh.; Mr. 363). 4, *the number 4* (Mr. 349). 5, *the number 27.*

ಭಂ bham. = ಭು, etc. (My.).

ಭಾರ bha-kāra. *The letter or syllable ಭ* (Śmd. 11).

ಭಕ್ತುತಿ bhakti. = ಬಕ್ತುತಿ. *Thh. of ಭಕ್ತ* (Śmd. 336 Mqh.). — ಭಕ್ತುತಿ ನಿಶ್ಚಿತ. (Bp. 60, 21).

ಭಕ್ತ bhakta. = ಬಕ್ತುತ, ಬಗ್ತುತ. *Assigned, allotted, apportioned, distributed;—shared, divided;—occupied with;—attached to, devoted to.* 2, *a man devoted to, a follower of, a worshipper, a votary* (Bp. 22, 46; 38, 63; 53, 20. 68; 55, 21; 57, 66). *Feminines ಭಕ್ತೆ* (Bp. 40, 9; 48, 27; 57, 7. 56. 68; Rā. 13, after 95), ಭಕ್ತರು (My.). ಭಕ್ತನಾದ ವಗೆ ಬಕ್ತು ಸಿಕ್ಕದೇ?—ಭಕ್ತನಿಗೆ ಭಕ್ತು, ತಕ್ತನಿಗೆ ಕತ್ತಿ (Prvs.). 3, *dressed, cooked; boiled rice; food; a meal.*

ಭಕ್ತತನ bhaktatana. *The state of being a votary, devotedness* (Bp. 3, 61).

ಭಕ್ತವತ್ಸಲ bhakta-vatsala. *Kind to worshippers, etc.* (J. 11, 36).

ಭಕ್ತವತ್ಸಲತೆ bhakta-vatsalatē. *Kindness shown to worshippers, etc.* (Śā. 4, 70).

ಭಕ್ತಸಿಕ್ತ bhakta-siktha. *A mouthful of rice kneaded into a ball.*

ಭಕ್ತಸಿಕ್ತ ಭಕ್ತ bhakta-sikthaka. = ಭಕ್ತಸಿಕ್ತ. *A lump or boiled rice, etc.* See ಅಗುಳು.

ಭಕ್ತಿ bhakti. = ಬಕ್ತುತಿ, ಭಕ್ತುತಿ. *Allotment, partition, division, separation; separating into; division, share; the being a part of, belonging to.* 2, *devotion, devotedness, attachment, loyalty, loving faith; love, affection, fondness for; reverence, homage, worship* (ಸೇರಿದು Ū. 1, 75, o. r. ಸೇರಿತು; Bp. 57, 65; 60, 47). ಭಕ್ತಿಯನ್ನ ಮುಕ್ತ, ಯುಕ್ತಿಯನ್ನ ಉಕ್ತ (Prv.). See Prv. s. ಭಯ.

BH

ಭಕ್ತಿ bhakti. *Relating to worship or devotion* (Bp. 5, 7).

ಭಕ್ತಿತ್ರಯ bhakti-traya. *Devotion to guru, līṅga and jāṅgama* (Bp. 6, 9; 21, 2; 36, 3; 39, 71; 61, 70).

ಭಕ್ತಿದೀಪಕ bhakti-dīpaka. *A lamp of devotion* (Bp. 8, 17).

ಭಕ್ತಿಭಾವ bhakti-bhāva. *A devoted mind* (Śā. 4, 101).

ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ bhakti-mārga. *The way of loving faith, etc.* (Bp. 47, 56; My.).

ಭಕ್ತಿರಸ bhakti-rasa. *Sense of devotion, feeling of loving faith* (ಸ್ವಸ್ತಿಯ Nn. 124; My.).

ಭಕ್ತಿವಂತ bhakti-vanta. *A man who possesses devotion, loving faith, or loyalty; a pious, religious man* (My.).

ಭಕ್ತಿವಾಸನೆ bhakti-vāsanē. *Knowledge of former devotion derived from memory* (Bp. 50, 63; 61, 80; My.).

ಭಕ್ತಿವಿಹೀನ bhakti-vihīna. = ಭಕ್ತಿಹೀನ. (My.).

ಭಕ್ತಿವಿಹೀನತೆ bhakti-vihīnatikē. = ಭಕ್ತಿಹೀನತೆ. (Bp. 60, 57).

ಭಕ್ತಿವಿಹೀನತೆ bhakti-vihīnatē. = ಭಕ್ತಿಹೀನತೆ. (My.).

ಭಕ್ತಿಶಕ್ತಿ bhakti-śakti. *The power of devotion* (Bp. 58, 14).

ಭಕ್ತಿಹೀನ bhakti-hīna. *Lacking in, or devoid of, devotion, piety, etc.;—a man lacking in devotion, etc.* (Bp. 3, 82; 50, 64; 53, 20; My.). *Feminines ಭಕ್ತಿಹೀನ, ಭಕ್ತಿಹೀನಳು* (My.).

ಭಕ್ತಿಹೀನತೆ bhakti-hīnatē. *The state of being without devotion, etc.* (Bp. 36, 16; My.).

ಭಕ್ಷ bhaksha. = ಬಕ್ಶ, ಬೊಕ್ಶ. *Eating; drinking; a man who eats, etc.;—an eatable, especially one that has been seasoned in ghee* (ತುವುದಲ್ಲಿ ತಾಳಿಸಿದವಲ್ಲ ಭಕ್ಷವೆನಿಕ್ಕು Mr. 216); *food; drink, beverage.* See ಸರ್ವ. ಭಕ್ಷವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಿಕ್ಕದರೆ ಸಾಕು—ಬಗೆ ಬಗೆ ಭಕ್ಷ ಬಯಸಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ?—ಪ್ರಸ್ತಕ್ಕ ಭಕ್ಷ, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಕಕ್ಷ, ನಾರಾಯಣ ಅನ್ನವಗೆ ಮೋಕ್ಷ (Prvs.). ಭಕ್ಷಕ bhakshaka. *Eating, an eater, one who feeds or lives upon;—voracious, gluttonous.* See ತೀರ್ನಾಳ.

ಭಕ್ಷಕಾರಿ bhakshaka-kāri. *A ginton* (ತೀರ್ನಾಳ Mr. 231).

ಭಕ್ಷಣ bhakshana. = ಬೊಕ್ಶಣ. *Eating.* 2, *an eatable, especially a sweetmeat* (My.). 3, *a drinking vessel.*

ಭಕ್ಷಣೆ bhakshanē. = ಭಕ್ಷಣ. ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವನ್ನನು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಭಕ್ಷಣೆ ಸಿಕ್ಕತೇ?—ನಕ್ಷತ್ರ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಭಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕದಮೆ ಇಲ್ಲ (Prvs.).

ಭಕ್ಷಿತ bhakshita. *Eaten, devoured;—food.* (Bp. 61, 93).

ಭಕ್ಷಿಸು bhakshisu. *To eat; to devour* (Bp. 25, 16; 43, 69; My.).

ಭಕ್ಷ್ಯ bhakshya. Eatable, edible; an eatable, food, a cake, etc. (Bh. 1, 10, 24, 25; J. 6, 44). 2, water.

ಭಕ್ಷ್ಯಕಾರ bhakshya-kāra. A baker.

ಭಗ bhaga. The sun (ತಪನ, ಸೂರ್ಯ Nn. 52; ಸೂರ್ಯ Mr. 515). 2, fate, destiny (ಅಪನ್ನದು 52, o. r. ಅಪನ್ನದುದು); — good fortune, happy lot, prosperity, affluence (ವಶ್ಯಯ 52; 515). 3, dignity, majesty, excellence (ಪ್ರೀ 515); glory, fame (ಕೀರ್ತಿ 52; ಯಶ 515). 4, strength, vigour (ಶಕ್ತಿ, ಸತ್ವ 52; ವೀರ್ಯ 515). 5, magnanimity (ಪ್ರಮಾದಾತ್ಮ್ಯ 52; 515). 6, effort, energy. 7, radiance, splendour (ಕಿರಣ, ತೇಜಸ್ 52; ಭಗ 515). 8, love, affection. 9, purity (ಪವಿತ್ರ, ಶುದ್ಧಮುಖ್ಯದು 52). 10, knowledge (ಜ್ಞಾನ, ಸುಜ್ಞಾನ 52; ಜ್ಞಾನ 515). 11, law, religion, etc. (ಧರ್ಮ, ಸುಧರ್ಮ 52; ಧರ್ಮ 515). 12, freedom from worldly passion (ವಿರಾಗ, ವೈರಾಗ್ಯ 52; ವೈರಾಗ್ಯ 515). 13, an ascetic (ಸಂಯಮ, ಯತಿ 52; ಯೋಗಿ 515). 14, final emancipation (ಮುಕ್ತಿ 52; 515). 15, the female organs of generation (ಯೋನಿ 52; 515). 16, prayer, etc. (ಜಪ, ಸ್ತುತ್ಯ 52). 17, that which is about to become (ಭವಿಷ್ಯ 52). 18, a deity (ನೀಲವಾಣ, ದೇವತೆ 52).

ಭಗಾ bha-gaṇa. The whole multitude of stars or constellations (ದ್ವಿಜ, ನಕ್ಷತ್ರಂಗ್ಗ Nn. 36; ನಕ್ಷತ್ರಂಗ್ಗ 40; ಮಾನ ಸ್ಮ. 99); the zodiac. 2, N. of a metrical foot (Ch.).

ಭಗದತ್ತ bhaga-datta. N. of a prince (Smd. 203; Bh. 7, 4 sum.).

ಭಗನ್ನರ bhaga-n-dara. = ಭಗೀಶ್ವ. A disease in which fistulas and ulcerous holes form in the private parts (Mhr.). ವಾಯುನದ (by touch with the mouth) ಒನ್ನು ಭಗನ್ನರ (Prv.). 2, N. of a fish.

ಭಗವತ್ bhaga-vat. Possessing fortune; glorious; venerable;—the revered one, a deity; a Buddha; a Jina; Śiva; Viṣṇu, Kṛishṇa.

ಭಗವತಿ bhaga-vatī. Durgā or Pārvatī. 2, Lakṣmī.

ಭಗವದ್ಗೀತೆ bhagavat-gītā. Kṛishṇa's song, N. of an episode in the Mahābhārata. (My.).

ಭಗವಂತ bhaga-vanta. Thh. of ಭಗವತ್. A venerable man;—a god;—a common N. (B. 5, 182, 134; My.).

ಭಗವಾನ್ bhaga-vān. Masculine form of ಭಗವತ್. A venerable man, etc.;—the pious Bharadvāja (Mr. 257).

ಭಗಿನಿ bhagini. The happy or fortunate one: a sister. 2, a woman in general.

ಭಗಿನಿಜ bhagini-ja. (ಭಗಿನೀಜ). A sister's son (ಸ್ವಸ್ರೀಯ, ಸೋದರಳಯ Mr. 314).

ಭಗಿನೀಪತಿ bhagini-pati. A sister's husband.

ಭಗೀರಥ bhagiratha. N. of a king of Ayōdhyā who brought down the Ganges (ಭಾಗೀರಥಿ) from heaven to earth, etc. (J. 4, 28). ಭಗೀರಥ ಯತ್ ಮಾಡಿ, ಭಾಗೀರಥ ತನ್ನ; ನಗರದ ಯತ್ ಮಾಡಿ, ನಗರ ಕಳ ಕೊಟ್ಟ (Prv.).

ಭಗೀಶ್ವ bhagendra. Thh. of ಭಗನ್ನರ. (C.).

ಭಗ್ಗನೆ bhaggaṇē. = ಪಕ್ಕನೆ. (ಅಕ್ಕಕ್ಕ, ಒಮ್ಮೆನ್ನೊಮ್ಮೆ G.).

ಭಗ್ನ bhagna. Broken;—routed, defeated;—impaired, destroyed;—disheartened, disappointed (ದುಗ್ಧ, ಭಿನ್ನ, ಕಟ್ಟಿದು Mr. 448). ನಗ್ನದವನ ನಾಚಿಕೆ ಭಗ್ನವಾಗುವದು (Prv.).

ಭಗ್ನಪ್ರಾರ್ಥನ bhagna-prārthana. One whose prayer has been fruitless or in vain (Upr. 5, after 101).

ಭಗ್ನಮನಸ್ಸು bhagna-mānasa. A broken heart: discouragement, disappointment (My.).

ಭಗ್ನಮಾನಸ್ಸು bhagna-mānasa. Broken-hearted: discouraged, disappointed (My.).

ಭಗ್ನಶೃಂಗ bhagna-śṛiṅga. Having broken horns.

ಭಂಗ bhaṅga. = ಬಂಗ, (ಬನ್ನ). Breaking, dividing, splitting, etc. 2, a break, a breach;—a chasm, a fissure, a division;—a fragment;—breaking to pieces, taking to pieces, separation, analysis. 3, falling to pieces, fall, downfall, ruin, destruction. 4, defeat, overthrow, discomfiture;—distress, trouble (My.). 5, disappointment. 6, humiliation. 7, flight. 8, bowing, bending, stretching, knitting (the brow); a bend (ಕೊಂಕು Nn. 132, o. r. ಭಗ್ನ). a fold (of a garment). 9, a wave (ವೀಳಿ, ಕುದುರೆ Mr. 406; J. 6, 2). 10, falsehood, deceit, fraud. See ಕ. — ಭಂಗ ವದು. To ruin, to defeat, etc. (My.). — ಭಂಗ ವದು. To be ruined, defeated, troubled, disappointed, or humiliated (My.). See Prv. a. ಭಮರ. — ಭಂಗವದು = ಭಂಗ ವದು. (Bp. 51, 83). ತುಂಗಭದ್ರೆಗೆ ಮಂಗ ಹೋದರೆ ಭಂಗ ಹೋದು ತಪ್ಪೇತೇ (Prv.). ಹಂಗನರಮನೆಗಿತ್ತ ಭಂಗವದ ಗುಲೇಸು; ಭಂಗಬಟ್ಟು ಬಿಡುನು ತನ್ನಲು ತಂಗವೆ ಲೇಸು (Sp.). — ಭಂಗ ಮಾಡು = ಭಂಗ ವದು. (My.). See Nr. a. ಪರಬಲ. — ಭಂಗವದು. — ವದು = ಭಂಗವದು. (Bp. 18, 22; 51, 75; 54, 11).

ಭಂಗಶ್ಲೇಷ bhaṅga-ślēṣha. = ಶಬ್ದಶ್ಲೇಷ. A kind of pun is rhetorical diction caused by means of words, letters, or cases (Kāvya. III, 8, B, 147, 162).

ಭಂಗಾರ bhaṅgāra. (Smd. 24). = ಬಂಗಾರ, etc. (ಸುಮಾರ, ಪುರಣ Nn. 44). ದೊರೆಯಲ್ಲದ ಭಂಗಾರಂ (ಕೀರ್ತಿ Smd. 1).

ಭಂಗಿ bhaṅgi. = ಬಂಗಿ 1, q. v. Breaking, fracture;—bending, incurvation; undulation;—a wave;—a crooked path;—circumlocution;—irony, wit, repartee;—mere appearance or semblance: pretext, trick, fraud (Bām. 1, 5, 29; Bh. 1, 7, 41; J. 5, 60);—a way, a manner, a kind, a mode, a shape (ಪಂ, ವ್ಯಾಕೃತಿ HIA. M8; ಭನ್ನ, ವ್ಯಾಕೃತಿ Mr. 445; see ವ್ಯಾಕೃತಿ; Kāvya. 1, 5, 45).

ಭಂಗಿತ bhaṅgita. = ಭಗ್ನ. See Bp. 50, 77; ಮಾನ, ಎ.

ಭಂಗಿಸು bhaṅgisu. (Smd. 63, 92). To break (v. t.), to ruin, to destroy, etc. (Bp. 18, 53; 22, 14; 54, 36; J. 7, 57, 59; 8, 45; 10, 11).

ಭಂಗುರ bhaṅgura. Apt to break, fragile; frail, transitory; changeful, variable. 2, crooked, bent; a bend; curved, onried;—fraudulent, crafty, dishonest. See Kāvya. V. 950; Upr. 5, after 39; Bp. 40, 59; ಕ.

ಭಂಗೇ bhaṅgē. = ಬಂಗಿ 2. The common hemp plant, Cannabis sativa Lin.

ಭಂಗ್ಯ bhaṅgya. A acid of hemp.

ಭಜಕ bhajaka. A worshipper, a votary. (My.). ಭಜಕಂ (one is a worshipper) ದೈವದ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳದೆ (Sā. 55).

ಭಜನ bhajana. Dividing, sharing (see ಎ); division (also in arithmetic, My.). 2, serving, adoring, adoration, worship, devotion;—the act of waiting or attending upon;—repeating the name or names of a god as an act of worship (Mbr.; My.).

ಭಜನೆ bhajanē. = ಭಜನ. (Bp. 40, 36; 50, 48; 60, 58; My.). See Prv. a. ಭೋಜನ.

ಭಜಿಯಿಸು bhajiyisu. = ಭಜಿಸು. (Sā. 4, 117).

ಭಜಿಸು bhajisu. To adore, to worship, etc. (Bp. 1, 30; 3, 81; 6 sum.; 24, 77; 41 sum.; 41, 26; 43, 78; 47, 4; 50,

54; 52, 25; 54, 80; 58, 28; 80, 51; 81, 52. 67; J. 1, 11; 2, 19; 8, 41; 15, 23; My.). 2, to repeat the name or names of a god as an act of worship (My.). — ಭಜನು ಭಜನು. rep. (Bp. 8, 80).

ಭಂಜಕ bhañjaka. One who breaks or destroys (My.); what breaks or destroys.

ಭಂಜನ bhañjana. The act of breaking or destroying (ದಹನ, ಸುಮಹ Mr. 48); routing; removing, dispelling; — painful, afflicting; — obeying, arresting. See ಪ್ರ.

ಭಂಜನೆ bhañjanē. = ಭಂಜನ. (J. 18, 29).

ಭಂಜಕೆ bhañjikē. Breaking. See ಕಾಲ. 2, = ಕಾಲಭಂಜಕೆ, a wooden puppet, a doll, in ಆತ್ಮತಿಯ ಭಂಜಕೆ (J. 10, 11).

ಭಂಜಿತ bhañjita. (= ಭಗ್ನ). Broken, etc. (J. 5, 25).

ಭಂಜಿಸು bhañjisu. To break (v. t.); to discomfit, to humiliate, to dishonour (ಅವಮಾನ ಸ್ಮದ. Dh.). See ಸ್ಮದ. 244; Grj. 2, after 106; Bp. 23, 26; 36, 43; 51, 60; 58, 22.

ಭಟ bhaṭa. = ಬಟ 1 No. 1, ಬಣ್ಣ 2, etc. A warrior, a soldier; a valiant man, a hero (ತೂರ, ಎತ್ತಾನ್ತ, ಕಲಿ, ಎರ Mr. 280). ಸೇನುನ ಭಟರಾರ್? (ಸ್ಮದ. 177). 2, a man of a barbarous tribe (see Hā. s. ಬೇಡ 1).

ಭಟಗರ್ಜನೆ bhaṭa-garjanē. The roaring or battle-cry of warriors (ಬೊಟ್ಟೆ Bbn. 44).

ಭಟಗ್ರಸ್ತ bhaṭa-agraṇi. A chief or leader of warriors, a hero (ಫೀಮ, ಎರರಭಟ Nn. 5).

ಭಟಿತ bhaṭitra. Roasted on a spit.

ಭಟ್ಟ bhaṭṭa. = ಬಟ 1 No. 2, ಬಟ್ಟ 2. Any learned man (Brahmana), doct or philosopher, used also as a title (My.); — best, excellent. 2, a hereditary panegyrist, a bard, an encomiast.

ಭಟ್ಟರಕ bhaṭṭāraka. Venerable, respectable; a noble lord, a great and learned man; a sage (ಓಪ್ರ. 1, 85; Abh. P. 18, after 39).

ಭಟ್ಟಿ bhaṭṭi. N. of an author. (My.).

ಭಟ್ಟಿನಿ bhaṭṭini. A woman of high rank, a queen, but not the consecrated one.

ಭಸಿತ bhaṇita. = ಬಸಿತ. Sounded, uttered, spoken, said; oalled, named; talking, talk, conversation.

ಭಸಿತಿ bhaṇiti. = ಭಸಿತ. Speech, talking, talk, discourse. (R.).

ಭಣ್ಣಕಿ bhaṇṇaki. (also ಭಣ್ಣಕಿ). The egg-plant, *Solanum melongena* Lin. (see ಬದನೆ).

ಭಣ್ಣ bhaṇṇa. 1. = ಬಣ್ಣ 3. Tbh. of ಭಾಣ್ಣ. See ಭಾಣ್ಣರ. ಭೈತ ದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಭಣ್ಣ (ಆತರ, ತರವಣ್ಣ Nr.).

ಭಣ್ಣ bhaṇṇa. 2. = ಬಣ್ಣ 4. A jester, a buffoon, an actor, a mime, a mimic. 2, N. of a partonlar mixed oaste.

ಭಣ್ಣನ bhaṇṇana. = ಬಣ್ಣಣ. Armour, mail. 2, war, battle. 3, evil, wickedness, mischief.

ಭಣ್ಣರ bhaṇṇa-āra. = ಬಣ್ಣಾರ. Tbh. of ಭಾಣ್ಣಗಾರ (ಸ್ಮದ. 383. 24; ಕೋಶ Nr.; ಹರಿ, ಕೋಶ Nn. 10; ಕೋಶ 52; ಗಂಜ, ಕೋಶ 104; ಕೋಶಗೃಹ Kk. 47; ಕೋಶದ ಗೃಹ ಸಿ. 37; ಕೋಶ Mr. 518; ಭಾಷ್ಯಯ Nn. 183; Mhr.; see Bp. 31, 11; 42, 13; Ū. Bp. 47, 40; Bh. 1, 8, 84; 2, 4, 9; J. 3, 26; 4, 67; ಮಾಣಿ ಕ.). ಭನಧಾನ್ಯಂ ತೀವೆ ಭಾಣ್ಣರದೊಳ ನಡಿಸಂ ಭಾಗ್ಯದ ಕರ್ತನಯ! (Bā. 98).

ಭಣ್ಣಾರಿ bhaṇṇāri. = ಬಣ್ಣಾರಿ. The overseer of a store-house; a treasurer (see Mr. s. ಅಪ್ಪಾದತವಧಾನ; Bp. 3, 88; 5, 18; 22, 59; 27, 77; 80, 5; 55, 8; 57, 88. 90; 59, 29; 80, 2. 62).

ಭಣ್ಣಾರಿ bhaṇṇāri. = ಭಾಣ್ಣಾರಿ. (Ūpr. 7, after 151).

ಭಣ್ಣಿ bhaṇṇi. A climbing herb, yielding a red dye, Bengal madder, *Rubia munjisa* Roxb.

ಭಣ್ಣಿಲ bhaṇṇila. Fortunate, happy, prosperous, auspicious; — fortune, welfare. 2, a messenger. 3, an artizan. 4, the tree *Mimosa sirissa* (seeersa) Roxb. (see ವಾಗ್).

ಭಣ್ಣಿರ bhaṇṇira. = ಭಣ್ಣಿಲ. See ವಾಗ್. (My. Amara).

ಭಣ್ಣಿರಿ bhaṇṇiri. Bengal madder, *Rubia munjisa* Roxb.

ಭಣ್ಣಿಲ bhaṇṇila. = ಭಣ್ಣಿರ. See ವಾಗ್. (My. Amara).

ಭತ್ತ bhatta. = ಬತ್ತ 1, etc.

ಭತ್ಯ bhatva. The letter or syllable ಭ (ಸ್ಮದ. 368).

ಭದ್ರ bhadra. = ಬದ್ಧರ. Good, well, prosperous, happy, auspicious (ಸಾಂಗಲ್ಕ, ತಿವ Nn. 6; ಸುಮಂಗಲ, ಶುಭ 99). 2, favourable, propitious, gracious, kind, friendly, good, excellent (ಬಳ್ಳಿತು, ವೃಷಭ Hā. M8.); excellence, greatness (ಆಲ ಘು, ಗುರುತ್ವ 99). 3, pleasant; lovely, beautiful. 4, safety; safe, secure; firm, strong, as a cloth, a rope (My.). 5, prosperity, happiness, welfare, good fortune, fortune. 6, a bull, an ox (ಪುಂಗವ, ಗೂಠ 99). 7, a particular kind of elephant; an elephant (ಮದೇಭ, ಅನೇ 99). 8, gold. 9, a cutting, a gap, a obasm (ಫೇದನ, ತ್ವಧ 99). 10, N. 11, N. of a musical instrument (see s. ವೆಂಡಮಹಾವಾದ್ಯ). ಭದ್ರಾ ಮಾಡಿದಪಟ್ಟಿ ನಿದ್ರೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.). 12, = ಭದ್ರಪೀಠ. (Bh. 1, 7, 17).

ಭದ್ರಕ bhadra. Good; fine, handsome, beautiful. 2, N. of two vṛttas (Ūh.).

ಭದ್ರಕಾಲಿ bhadra-kāli. ಭದ್ರಕಾಳಿ. The śakti or personified energy of Śiva: Pārvatī, Durgā (Ū. Bp. 32, 43; My.).

ಭದ್ರಕುಮ್ಮ bhadra-kumbha. A (metal) jar filled with water from a holy place (see Si. 268).

ಭದ್ರಗಜ bhadra-gaja. A favourite royal elephant (J. 5, 4).

ಭದ್ರಾಯಕ bhadra-dāyaka. The bestower of welfare: god (My.).

ಭದ್ರಾರು bhadra-dārṇ. A sort of pine, *Pinus deodora* Roxb.

ಭದ್ರಪದ bhadra-padē. N. of the third and fourth lunar asterisms (see ಫಾದ್ರಪದಿ).

ಭದ್ರಪರ್ಣಿ bhadra-parṇi. The tree *Gmelina arborea* Roxb.

ಭದ್ರಪೀಠ bhadra-pīṭha. A splendid seat; a throne (ಸಿಂಹಾಸನ Mr. 262).

ಭದ್ರಬಲಿ bhadra-balē. The shrub *Paederia foetida* Lin.

ಭದ್ರಮಣಿ bhadra-maṇi. A beautiful precious stone (Rām. 1, 13, 8).

ಭದ್ರಮಣ್ಣ bhadra-maṇṇapa. A fine uptional shed (My.; Bh. 1, 14, 1; J. 31, 14); a beautiful shed erected on other festive occasions (Rāv. 13, after 81).

ಭದ್ರಮುಸ್ತಕ bhadra-mustaka. = ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, q. v. A kind of sedge, *Cyperus hexastachyus* Rottl. (the root of the grass *Cyperus pertennis* Roxb. = ಗುಣ್ಣಿ q. v.).

ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ bhadra-mustē. = ಭದ್ರಮುಸ್ತಕ. (ಮುಸ್ತಕ, ಕುರುಪಿನ್ತ, ಬಲದ Hā.; ನೀರವಾದ ತುಂಗೇ ಗಡ್ಡೆ, ಉದ್ದಾನೇ ತುಂಗೇ ಮುಸ್ತೆ Si. 162). ಕೆಮ್ಮುಳಾಯೇ ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ (ಭದ್ರಮುಸ್ತಕ, ಗುಣ್ಣಿ, ಧೂಪಾನೇ ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ 162).

ಭದ್ರಯವ bhadra-yava. The seed of *Wrightia antidysenterica* R. Br.

ಭದ್ರಶ್ರೀ bhadra-śrī. The sandal tree; sandalwood.

ಭದ್ರಾ bhadrā. N. of the second, seventh and twelfth days (tithis) of the inner fortnight. (My.).

ಭದ್ರಾಕರಣ bhadrā-karṇa. Making beautiful: the act of shaving. ಭದ್ರಾಕರಣ ಮಾಡಿ ಕೊಡ್ತರೆ ಭದ್ರವಾದೀತೇ? (Prv.).

ಭದ್ರಾಕಾರ bhadrā-ākāra. A beautiful form (J. 16, 5).

ಭದ್ರಾಕೃತಿ bhadrā-ākṛiti. = ಭದ್ರಾಕಾರ. (J. 1, 3).

ಭದ್ರಾಕ್ಷು bhadrā-akṣha. A particular seed of which beads are made. (My.).

ಭದ್ರಾಂಗಿ bhadrā-āṅgi. A woman with a beautiful body (Grj. 3, after 91).

ಭದ್ರಾತಕ bhadrātaka. A kind of sedge, Cyperus hexastachyus (ಛನ, ಗೀತು Nn. 15; ಗೀತು Mr. 188).

ಭದ್ರಾವತಿ bhadrā-vatī. ಭದ್ರಾವತೀ. N. of a town (J. 2, 34, 36). — ಭದ್ರಾವತೀಶ್ವರ. -ಶಿಶ್ವರ. Yauvanāśva, the king of Bhadrāvati (J. 4, 56; 5, 4).

ಭದ್ರಾಶ್ವ bhadrā-śva. N. of a dvīpa, and of a varsha. (My.). 2, N. of persons.

ಭದ್ರಾಸನ bhadrā-āsana. A splendid seat; a throne. (Grj. 4, 39; J. 16, 2). 2, a particular posture of a devotee while meditating.

ಭದ್ರಾಸ್ತರಣ bhadrā-āstarāṇa. A beautiful carpet (Bh. 1, 8, 69).

ಭದ್ರಸು bhadrīn. To shave (ಮುಟ್ಟು ನಕ್ಕುಯೆ Śmd. Dh.).

ಭದ್ರೆ bhadrē. The seventh astrological division (karṇa) of the day (My., = ಎಪ್ಪಿ).

ಭದ್ರೆ ಭಹ್ಪಾರೆ. Well done! bravo! (ಪೂತುರೆ, ತಾವಾಸು G., Cb.; cf. ಭಾಪರೆ).

ಭಯ bhaya. Fear, alarm, dread, apprehension; dismay, fright, terror (ಅರ್ಥೆ Cī. 1, 7; ಅರ್ಥೆ II, 19; ಅರ್ಥೆ, ಪೆರ್ಥೆ, ಅದಿರ್ಥೆ Kk. 42; ಅರ್ಥೆ, ಬಿಗು 83); danger, peril, risk, jeopardy. 2, one of the sthāyibhāvas (Kāvy. IV, 2, 15).

ಭಯದಿನ್ ಭಕ್ತಿ, ನಯದಿನ್ ಯುಕ್ತಿ. — ಬತ್ತರೆಯಿದ್ದವಗೆ ಎತ್ತಲೂ ಭಯವಿಲ್ಲ. — ನಯವಾಗಲಿ ಭಯವಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲದವ ದಯವೇನು ಮಾಡ್ತಾನೆ? — ಭಯವಾದ ವಸ್ತು ನಯವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಕೊಡದು. — ನಯ ದಿನ್ತಲಾಗಿದ್ದು ಭಯದಿನ್ತಲಾದೀತೇ? — ಭಯವಾದ್ದು ನಯದಿನ್ತ ಲಯ ವಾದೀತೇ? (Prva.). See ಅಕ್ಕಳಿಸು, ಅಗಿ, ಅಂಟು, ಅರ್ಥೆ, ಅಕ್ಕಡ್, ಅಕ್ಕು, ಕೋಡು, ಬೀಡು, ತಲ್ಲಿದಿ, ಪೆರ್ಥೆ, ಬಿಗು, ಬಿರ್ತು, ಬಿರ್ತು, ಬಿರ್ತು, ಮಣಿ, ಸುಗಿ; Prv. s. ಭ್ರಾನ್ತಿ. — ಭಯಗೊಳ್. -ಕೊಳ್.

-ಗೊಳ್ಳು. To become afraid or alarmed (Bp. 18, 56; Dp. 59, 5; B. 5, 57). — ಭಯಂಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಭಯಗೊಳ್. (ಅಗಿ, etc. ಕೊ.; ಕೆವ. 4, 7; J. 26, 63). ತಮ ತಮಗೆ ಭಯಂಗೊಳ್ತಾರೆ (Śmd. 292). — ಭಯಂಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To frighten, to alarm. ಮಧುಮಾಸಕೇಸರಿ ಎಯೋಗಿಗವ್ವು ಮೃಗಂಗಳಂ ಭಯಂಗೊಳ್ಳಿಸಿದುದು (Śmd. 81). — ಭಯ ತಟ್ಟು. Fear to touch, strike or seize. ಅವನಿಗೆ ಭಯ ತಟ್ಟಿತು (My.). — ಭಯ ಪಡಿಸು. = ಭಯಂಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಭಯ ಪಡು. To fear, to be alarmed (My.). ಬಲವಿದ್ದದ್ದು ಲಯವಾದ ಮೇಲೆ ಭಯ ಪಡುವದೇ ಸರಿ (Prv.). — ಭಯ ಬಿಡು. = ಭಯ ತಟ್ಟು.

ಅವನಿಗೆ ಭಯ ಬಿಡಿಯಿತು (My.). — ಭಯ ಭಕ್ತಿ. Fear and devotion (Bp. 28, 27; 29, 24; 45, 14; 46, 46; 47, 59; B. 4, 143; C.). ಭಯಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವ ದಯವೇನು ಮಾಡ್ತಾನೆ? (Prv.). — ಭಯಮುಡ್. -ಉಡ್. Fear to arise (Üpr. 5, 81). — ಭಯವುಡು. -ಎಪಡು. = ಭಯ ಪಡು. (Üpr. 6, 89). — ಭಯವುಡೆ. -ಎಪಡೆ. = ಭಯಗೊಳ್. (Rāv. 5, after 19). — ಭಯವನಾನ್. -ಅನ್. = ಭಯಗೊಳ್. (ಅಗಿ, ಅಕ್ಕು, ಬಿರ್ತು, ಬಿಮರ್, ಸುಗಿ, ಸುರುಳ್ Śm. 40; Kk. 79). — ಭಯವೊನ್ನು. -ಎನ್ನು. = ಭಯಗೊಳ್. (Bp. 51, 63).

ಭಯಕಾರ bhaya-kāra. = ಭಯಂಕರ. (ವ್ಯಾಸ Nn. 74).

ಭಯಂಕರ bhaya-ñ-kara. Fear-causing, terrifying; fearful, formidable, terrible.

ಭಯಂಕರತನ bhayāñkaratana. The state of being formidable (ಎಪಮ ಓಬ.).

ಭಯಂಕರಧ್ವನಿ bhayāñkara-dhvani. A terrible voice. See ಗರ್ಜನು.

ಭಯಂಕರಿ bhayāñkari. A formidable woman. (J. 16, 35).

ಭಯಂಕಾರಿ bhaya-ñ-kāri. Virahhadra (ಎರ, ದಕ್ಷಾಡಿ, ಪರಧ, ಎರಭನ್ನ Mr. 15).

ಭಯಂಕೃತಿ bhaya-ñ-kṛiti. The causing of fear, fearfulness. — ಭಯಂಕೃತಿಗಯ್. To cause fear (Rāv. 6, 46).

ಭಯತ್ರಸ್ತ bhaya-trasta. Trembling for fear (My.).

ಭಯದ್ರುತ bhaya-druta. Fleeing for fear, routed, put to flight.

ಭಯಧ್ವನಿ bhaya-dhvani. A voice expressing fear. See ಕರಣ್.

ಭಯನಿವಾರಕ bhaya-nivāraka. One who checks, suppresses or takes away (another's) fear (My.).

ಭಯನಿವಾರಣ bhaya-nivāraṇa. = ಭಯನಿವಾರಕ. (J. 11, 36).

ಭಯಭ್ರಷ್ಟ bhaya-bhrashta. Scattered in terror, put to flight. (My.).

ಭಯಭ್ರಾಂತ bhaya-bhrānta. Confused, perplexed or bewildered on account of fear (My.).

ಭಯರಕ್ಷೆ bhaya-rakṣhē. Saving from fear (Bp. 50, 48).

ಭಯರಸ bhaya-rasa. Fear or terror as a sentiment (Grj. 5, after 42).

ಭಯವಿಕಾರ bhaya-vikāra. Perturbation or excitement on account of fear. See ಕೆಕ್ಕಳಿಸು.

ಭಯಸ್ಥ ಭಯಾ-sthā. A man who stands in fear or is afraid (My.). Feminine ಭಯಸ್ಥಿ (Abh. P. 15, after 65).

ಭಯಹರ bhaya-hara. One who removes or takes away fear (Bp. 44, 85).

ಭಯಾತುರ bhaya-ātura. Distressed with fear, agitated with alarm (Bp. 34, 11).

ಭಯಾನಕ bhayānaka. Fearful, formidable, terrible, horrible. 2, fear, terror (ಗುರ್ವ, ದಿಗುರ್ವ Cī. II, 50). 3, the rasa or sentiment of terror excited by poetical or dramatic composition (Kāvy. IV, 1, 10; 2, 42. 48. 45. 52).

ಭಯಾಬ್ಧಿ bhaya-abdhi. An ocean of terror (Śāv. 4, 110).

ಭಯಾರ್ತ ಭಯಾ-ārta. Distressed with fear, alarmed (My.).

ಭಯಾರ್ತಿ ಭಯಾ-ārti. Distress from fear, alarm. — ಭಯಾರ್ತಿಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To get alarmed or frightened (Śāv. 4, 44).

ಭಯಾವಹ ಭಯಾ-āvaha. Bringing fear or danger, causing alarm, formidable.

ಭರ bhara. — ಭರ ಭರ. rep. Sonad in imitation of that produced by a strong wind (Ś. Mhr.).

ಭರ bhara. Bearing, carrying; — bringing, getting; — granting; — cherishing, upholding, supporting. 2, the act of taking or carrying, taking away, theft. 3, a burden, a load, a weight, a mass. 4, a particular weight or measure, 20 tals. 5, a large quantity, a great number, a multitude, plenty, bulk, muchness, excess (ಅತಿತಯ G.). 6, fulness of purpose, desire, etc. (Mhr.) desire (Bh. 4, 11, 86). ಭರಕ್ಕೆ ದೀಡು, to desire (B. 4, 11).

7, exacerbation, violent passion (Mhr.). ಭರಕ್ಕೆ ಬೀಡು, to be exacerbated or irritated (B. 4, 16). 8, quickness, haste (Bp. 30, 17; 39, 62; Bh. 1, 7, 41; 1, 10, 8; J. 7, 32; 11, 11; see ಕಮು). ಭರದಿನ್ನ ಹೋಗುವವನ ಸಂಗಡ ಹೋದ ಹೊತ್ತಿಲ್ಲಾ ಅನ್ನ (Prv.). — ಭರಂಗಿಯ. — ೦. To hasten (v. 1, Abh. P. 14, after 47). — ಭರಂಗೋ. — ೦. To begin to move with speed (Bā. 5, 78). — ಭರ ಭರನೆ. rep. In great haste (My.). ಭರ ಭರನೆ ಹೋಗಿ, ಬುಟ್ಟಿನೇ ಹಾದಿ ಬನ್ನ ಹಾಗಿ. — ಭರ ಭರನೆ ಹೋಗಿ, ಭರವದೇವರ ಸಂಗಡ ಭರವಾಸ ಕೇಳಿದ (Prvs.).

ಭರಕ bharak. A sound produced by cutting grass, etc. (C.).

ಭರಟ bharaṭa. A potter. 2, a servant. (R.).

ಭರಣ bharaṇa. Bearing, carrying;—supporting, cherishing, maintaining, nourishing;—nurturing;—wages, hire. 2, filling, filling up; filling stuff, filling material (My.; Mhr.).

ಭರಣಿ bharaṇi. = ಬರಣಿ, q. v. 2, the second nakshatra (My.).

ಭರಣ್ಯ bharaṇya. Wages, hire.

ಭರಣ್ಯಭುಜ bharaṇya-bhuj. Receiving wages, working for hire: a servant; a hired labourer.

ಭರತ bharaṭa. Bearing, bringing; wearing, having. See ಭರವಾಸ.

ಭರತ ಭರತಾ. An actor, a dancer, a mime. 2, N. of a muni, the author of the gandharvavēda or aṁśākāśāstra (every branch of dramatic writing and theatrical exhibition). 3, the science of dramatic action or of dramaturgy (Bp. 3, 42). 4, N. of a son of Daśaratha and younger brother of Rāma (J. 2, 4, 55; 18, 2, 3, etc.). 5, N. of a monarch (or the first monarch) of all India (see Prv. s. ಗಣ್ಯ). 6, the finx of the ocean; flow (Grj. 9, 51; My.). — ಭರತ ಬದಿತ. Flow and ebb (My.).

ಭರತಖಂಡ bharaṭa-khaṇḍa. = ಭರತವರ್ಷ. (ಭರತ G.; B. 3, 29; 4, 114; My.).

ಭರತಜ್ಞ bharaṭa-jña. A man conversant with dramatic writings and rules (Bp. 59, 29).

ಭರತಪಕ್ಷಿ bharaṭa-pakṣi. (ವಾತ್ಸ್ಯಾಹ, ಕಾಲಕವ್ಯಕ, ಕೆಲವರು ನೀರುಕಾಗಿ ಅನ್ನರು Si. 173).

ಭರತವರ್ಷ bharaṭa-varṣa. The country of the monarch Bharata: India. (B. 4, 114).

ಭರತಶಾಸ್ತ್ರ bharaṭa-śāstra. A work on every branch of dramatic writing and theatrical exhibition (Kāvy. IV, 2, 19; Bp. 19, 2).

ಭರತಾಗ್ರಜ bharaṭa-agraja. The elder brother of Bharata: Rāma. (My.).

ಭರತಾನ್ನಜ bharaṭa-annja. N. of Śatrughna (J. 20, 14, 15, etc.).

ಭರತಾವರಜ bharaṭa-avaraja. N. of Lakṣmaṇa (J. 19, 30).

ಭರದಾಣ್ಣ bhara-dāṇḍa (i. e. -dāṇḍa). = ಭರದಾಣ್ಣ. The snail gallop or run (Mhr. ಭರವದ, ಭರದಾಣ್ಣ). — ಭರದಾಣ್ಣಕುಮರ. A horse that runs at full speed (Si. 273).

ಭರದಾಣ್ಣ bhara-dāṇḍa. = ಭರದಾಣ್ಣ. (ಭಾರತಕ, ಬಿಡುನಡೆ Si. 274).

ಭರದ್ವಾಜ bharaṭ-vāja. A sky-lark. 2, N. of another bird (ವಾತ್ಸ್ಯಾಹ, ವಲಿಯನ ಹಕ್ಕಿ Nr.; ವಾತ್ಸ್ಯಾಹ, ಹಿಗ್ಗಾಣಿ Hā.; Mr. 170; Br. says that it is the king-crow, a black long-tailed

bird; see Si. 172). 3, N. of a fish (ಭಗವಾನ್ Mr. 257; J. 1, 11; 83, 40). See ಸಮ್ಭಾರಗಾಗಿ.

ಭರವಸ bharaṇava. = ಬರವಸ, etc. Confidence, trust (Mhr., H.; Bp. 20, 6; 28, 19; 38, 57; 43, 27; 46, 65; 47, 40; B. 5, 104; My.). ಭರವಸವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಬಣ್ಣವಾಳ ಕಳ ಕೊಟ್ಟ. — ಪರವಾಸ ಮಾತುನವನ ಭರವಸ ಸಲ್ಲದು (Prvs.). 2, quickness, eagerness (Bp. 5, 25; 11, 21; Abh. P. 16, 18?).

ಭರವು bharaṇv. Eagerness (Bp. 2, 56).

ಭರಿ bhari. = ಬರಿ. Bearing; possessing; maintaining, supporting, nourishing. See ಅತ್ತಮ್ಬರಿ, ಕುಟ್ಟಮ್ಬರಿ. — ಭರಿ ಕೆಯ. (Śmd. 24). The feeding arm: the trunk of an elephant (Bā. 6, after 11, twice; 6, 72; 13, 86).

ಭರಿತ bhariṭa. Nourished;—full, filled, full of (Bp. 61, 61; B. 4, 143).

ಭರಟಕ ಭರಟಕಾ. (= ಬರಟಕ). Fried meat (ತಾಳಿಸಿದ ಅಡಗು Hā.).

ಭರ್ಗ bharga. Radiance, splendour, lustre, shine. 2, Śiva.

ಭರ್ಜನ bhārjana. Roasting, frying, baking; a frying-pan. 2, annihilating. (R.).

ಭರ್ತ bharta. Tbh. of ಭರ್ತ. (My.; see Bp. 80, 15; 34, 4; ಎತ್ತ.).

ಭರ್ತಾ ಭಿ ಭಾರತಭಿ. A complete set of dancing girls and musicians (ತಾಯತ್ರಿಕ, ನಾಟ್ಯ, ಕುಣಿಯುವವರು ನಾಡುವವರು ದಾದಿಸುವವರು ಈ ಮೂರು ಕೂಡಿದ ನಾಟ್ಯ Si. 64).

ಭರ್ತಾರ ಭಾರತಾರ. Tbh. of ಭರ್ತ (Śmd. 104; My.).

ಭರ್ತಿ bharti. = ಬರತಿ. Filled or loaded state, as of carts, vessels, ships, bags, etc. ಬಣ್ಣ ಭರ್ತಿಯಾಯಿತು (is filled or loaded, My.). ಬಣ್ಣಿಯನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡು (My.). ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕೀರ್ತಿ ಪಟ್ಟಾಣ್ಣೆ (Prv.). 2, the finx of the ocean (Mhr. ಭರತಿ). 3, the state of possessing many inhabitants, a market with various goods, etc. (My.; B. 4, 147). ಈ ಊರು ಭರ್ತಿಯಾಗಿದೆ (My.).

ಭರ್ತು bhartu. Tbh. of ಭರ್ತ (Bp. 34, 4).

ಭರ್ತು ಭಾರ್ತಿ. = ಭರ್ತ, ಭರ್ತಾರ, ಭರ್ತು, ಭರ್ತು. A cherisher, a nourisher, a holder, a supporter, a protector;—a master, a lord;—a husband;—a chief.

ಭರ್ತುದಾರಕ ಭಾರ್ತಿ-ದಾರಕಾ. A crown prince, especially in the drama (ನರ್ತನದ ದೇವಿಯ ನಂದನ Mr. 88).

ಭರ್ತುದಾರಿಕೆ ಭಾರ್ತಿ-ದಾರಿಕೆ. A princess (ನರ್ತನದ ಸತಿ Mr. 83).

ಭರ್ತು ಭಾರ್ತು. Tbh. of ಭರ್ತ. (Bp. 28, 65).

ಭರ್ತುನ ಭಾರ್ತನಾ. Threatening; reviling;—threat, menace; reproach, abuse. See ತಿಟ್ಟು.

ಭರ್ಮ bharmā. Support, maintenance, nourishment. 2, hire, wages. 3, gold. — ಭರ್ಮಹರ್ಮ್ಯ. A mansion of gold (Śā. 1, 55).

ಭರ್ಮ್ಯ bharmya. Gold (ಭಂಗಾರ ಓ. I, 67, o. r. ಕೃಂಗಾರ).

ಭಲ bhala. = ಬಲ 1, ಭಲಾ. Fine! well done! bravo! (Sk. ಭಲ; Mhr. ಭಲೇಂ, ಭಲಾ; Bp. 6, 23; My.; Tē., T. ಭಲಾ). See ಖಾಂಗು. — ಭಲ ಭಲರೆ. Very fine! very well done! (Bp. 45, 51).

ಭಲರೆ bhalarē. also ಭಲರೇ. = ಭಲರೆ, ಭಲರೆ. Fine! well done! bravo! (Grj. 10, 72, 79; Bp. 20, 19; 40, 35; 44, 13; 50, 24; 56, 14; V. 14, 55; see ಖಾಂಗು; Prv. s. ಬೋಲನಾತಿ). — ಭಲರೆ ಭಲರೇ. also ಭಲರೇ ಭಲರೆ. = ಭಲ ಭಲರೆ. (Bp. 22, 54; 26, 6; 30, 25; 52, 42; 59, 13, 47).

ಭಲಾ bhālā. = ಭಲ. (Bp. 5, 39; see ಚಾಂಗು). ಭಲಾ, ಜಟ್ಟೀ! ಅನ್ನರೆ ಕಿಮ್ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿದ. —ಚೇ! ಎನ್ನರೆ ತನ್ನ ಭಲಾ! ಎನ್ನರು ಅನ್ನ ಹಾಗಿ (Prva.).

ಭಲ್ಲ bhalla. A kind of arrow with a point of a particular shape. 2, a bear (cf. ಬಳ್ಳು).

ಭಲ್ಲ ಕೇನಗರ bhallak-nagara. N. (Bp. 57, 6).

ಭಲ್ಲ ತಕ bhallātaka. The marking-nut tree, *Semecarpus anacardium* Ltn. (ಮಹಾಶಾಲ, ಗೇರು Nn. 97; ಪಾವಕ, ಗೇರು 122; ಗೇರು Mr. 115).

ಭಲ್ಲ ತಕಿ bhallātaki. = ಭಲ್ಲ ತಕ. The marking-nut tree.

ಭಲ್ಲಕ bhalluka. A bear.

ಭಲ್ಲಕ bhallūka. A bear.

ಭಲ್ಲೆಯ bhallēya. (Śmd. 24). = ಬಲ್ಲ, etc.

ಭವ bhava. Becoming, being, state of being, existing, existence; a dwelling (see ಚೈತ್ಯಭವ). 2, arising, coming, produced or born from. 3, birth, production, origin (ಹುಟ್ಟುವುದು Bhn. 17). 4, a repetition of births, transmigration (ಪುನರ್ಭವ, ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟುವ Nn. 114; ಮಗುಡು ಪುಟ್ಟುವುದು Mr. 474). 5, worldly or mundane existence, life. 6, the world. 7, a sound state of being, welfare, prosperity, health. 8, *Śiva* (ಶಿವ, ಈಶ್ವರ 114). 9, sign for a metrically long syllable (Ūh.). See ಅನು, ತದ್, ಸಮ್, etc. ನವದರೂ ಭವ ತಪ್ಪದು (Prv.). See Prv. s. ಶಿವ. — ಭವ ಗೇಡ. — ತೇಡ. One who destroys his welfare (Bp. 15, 29).

ಭವಕ್ಷಯ bhava-kshaya. One who has made an end, or makes an end, of transmigration, etc. (Bp. 61, 47).

ಭವಜನ್ಯ bhava-janya. That which is to be produced, or is produced, by birth: birth (or worldly existence) and subsequent misery (Bp. 47, 61).

ಭವತಿ bhavat. (Śmd. 100). Being, becoming;—present; present time (Kāvy. I, 5, 1-5). 2, you, your honour, your (Bp. 45, 58). See ತತ್ತ್ವ.

ಭವತಿ bhavati. Your ladyship, lady (Ūh. v. 307; My.).

ಭವತ್ಕಾಲ bhavat-kāla. Present time (Kāvy. I, 5, 17).

ಭವದೇಯ bhavadīya. Your honour's, your, thy, thine (Bp. 32, 60; Śāv. 4, 50).

ಭವದೂರ bhava-dūra. One who is distant from, or quite unconnected with, the world and its misery (Bp. 1, 7; 5, 15; 46, 74; My.).

ಭವದ್ರಾಜ್ಯ bhavat-rājya. (Śmd. 100). Your honour's kingdom.

ಭವನ bhavana. Being, existing; becoming; production, birth. 2, a place of abode, a house, a home, a dwelling, a mansion, a residence, an edifice (ಮನೆ Nn. 51, 59). 3, the place where any thing grows, a field.

ಭವನಾಮರ bhavana-amara. N. (Ūpr. 5, after 80 & 89).

ಭವನಾಭ್ಯರ್ಥ bhavana-abhyartha. The proximity of a house (ಎವಕ್ಷತ, ಮನೆಯ ಸಮೀಪ Nn. 108).

ಭವನಯೋಧಿ bhava-payōdhi. The ocean of transmigration (Ūpr. 7, 15).

ಭವವಾಕ bhava-pāśa. The fetters of mundane existence (Bp. 39, 10).

ಭವವಾಕನಾಶ bhavapāśa-nāśana. One who destroys the fetters of mundane existence (Bp. 61, 55).

ಭವಬಂಧನ bhava-bandhana. = ಭವಪಾಶ. (Bp. 60, 51).

ಭವಭವಾಂತರ bhava-bbava-antara. A numerous repetition of births, transmigration (ಅಥ, ಭವಾಂತರ Nn. 115).

ಭವಮಾಲೆ bhava-mālā. Transmigration (ಅಥ Mr. 515; Bp. 38, 67; Ahhā. 1, 89).

ಭವರೋಗ bhavarōga. Birth or births looked upon as a disease (My.).

ಭವರೋಗವೈದ್ಯ bhavarōga-vaidyā. The curer of the bhavarōga, he who liberates from transmigration: god (My.).

ಭವಮಾಲೆ bhava-vārāhi. = ಭವನಯೋಧಿ. (Śāv. 5, 32).

ಭವಸಪತ್ನಿ bhava-sapatnī. An enemy of birth, etc. (Bp. 38, 1).

ಭವಸಾಗರ bhava-sāgara. = ಭವನಯೋಧಿ. (My.).

ಭವಾನಿ bhavāni. —ನೀ. *Pārvalī, Śiva's wife.*

ಭವಾಂತರ bhava-antara. Another existence; a former existence; a future existence: transmigration (ಅಥ, ಭವಾಂತರ Nn. 115).

ಭವಾನ್ಯಧೀಶ bhavānt-adhīśa. Śiva (Bp. 24, 18).

ಭವಾಬ್ದಿ bhava-abdhi. = ಭವಸಾಗರ. (Bp. 34, 47).

ಭವಾಬ್ದಿನಾವಿ bhavābhdhi-nāvē. A ship for crossing the bhavābhdhi (Bp. 36, 7).

ಭವಾಮ್ಬೋಧಿ bhava-ambhōdhi. = ಭವಸಾಗರ. (J. 15, 22).

ಭವಾರಿ bhava-ari. = ಭವಸಪತ್ನಿ. 2, Kāma (ಅತನು Kāvy. 7, 62).

ಭವಿ bhavi. = ಬವಿ. Living, being, having life and sensation; a living being. 2, a person that is subject to transmigration, a worldling, a miserable wretch (Bp. 3, 86; 21, 9; 27, 50; 28, 36; 32, 38; 40, 14; 45, 15, 17; 49, 4; 53, 45; 55, 21; 60, 8, 14, 15, 17; Śāstrasāra in W. 1259).

ಭವಿಕ bhavika. Beneficial, suitable; prosperous, happy: prosperity, welfare.

ಭವಿತವ್ಯ bhavitavya. To become, to be about to become, to be about to take place or happen. 2, fate, destiny (ಭಗ, ಅಪಘ್ನಾದು Nn. 52); good or bad fortune; happiness, welfare (ವಿಪಾಕ, ಭಾಗಧೇಯ, ಭಾಗ್ಯ Mr. 29; Śmd. 159).

ಭವಿತವ್ಯತೆ bhavitavyatē. Inevitable necessity: fate, destiny.

ಭವಿತ್ವ bhavitri. Being, becoming; imminent, impending: —what is about to be, future;—being or faring well.

ಭವಿಷ್ಯ bhaviṣṭu. Being, becoming, disposed or inclined to be;—what is or ought to be or to become; future;—being or faring well.

ಭವಿಷ್ಯ bhaviṣya. To be about to become, future, imminent. See ಯದ್.

ಭವಿಷ್ಯತೆ bhaviṣyat. About to come to pass, future: futurity, future time; the future tense (Śmd. 90, 266; Kāvy. I, 5, 13-16, 24-26).

ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ bhaviṣyat-kāla. Future time; the future tense (Śmd. 90 Cm.).

ಭವಿಷ್ಯತ್ಪುರಾಣ bhaviṣyat-purāṇa. N. of a Purāṇa (Bp. 43, 76), chiefly a manual of religious rites and observances.

ಭವಿಷ್ಯಂತಿ bhaviṣyanti. Future time; the future tense (Śmd. 54, 91, 259, 274, 294; Kāvy. I, 5, 1-5).

ಭವಿಸು bhavisa. To produce, to cause, to create (Ūpr. 1, 50).

ಭವ್ಯ bhavya. Being; to be become; to be about to become, future; fit to become;—what ought to be: *suitable, fit, right; happy, auspicious, prosperous* (ಕಲ್ಯಾಣ, ಕುಪ್ಪೆ Nn. 90); good, excellent; handsome, beautiful. 2, surpassing reasoning (ಅತ್ಯರ್ಥ, ಗೆಲುವಾದುದು 90). 3, a being that attains or has attained moksha (ಮೋಕ್ಷಗತಜೀವಗಳು, ಮೋಕ್ಷವನಯ್ಯುವ ಜೀವರುಗಳು 90). See Ūpr. 2, 68; Bp. 53, 41.

ಭವ್ಯಕರ bhavya-tara. Uncommonly fit, etc. (Riv. 1, 8).

ಭವ್ಯತೆ bhavyatē. Suitableness, goodness, excellence (Ūpr. 7, 14, 28). 2, futurity.

ಭವಕ bbashaka. A harker: *a dog*.

ಭವಣ bhasana. Barking. 2, *a dog*.

ಭಸ bhas. A sound heard in breaking wind (S. Mhr.).

ಭಸನ bhasana. A bee. (R.).

ಭಸಿತ bhasita. Ashes (ಪುಡಿ, ಎಳುಪಿ, etc., ಸಾಂಪ್ತ ಒಡ Mr. 48).

ಭಸಿತರುದ್ರಾಕ್ಷಿ bhasita-rudākshi-śāsana-dhara. A Lingavanta (Bp. 27, 28).

ಭಸ್ರೆ bhasrē. A bettows. 2, a leathern bag.

ಭಸ್ಮ bhasma. = ಬಸುಮ. Ashes;—any metallo oxide. — ಭಸ್ಮನಾಗು. — ಆಗು. To be reduced to ashes (Bp. 56, 34).

ಭಸ್ಮಗಂಧಿನಿ bhasma-gandhini. A kind of perfume (= ರೇಣುಕಾ).

ಭಸ್ಮಗರ್ಭ bhasma-garbhē. A species of plant (= ಕಬಿರೆ).

ಭಸ್ಮಪುಟ bhasma-puta. Application to fire in order to make ashes. ಭಸ್ಮಪುಟ ಇದು, — ಹಾಕು (My.).

ಭಸ್ಮಾಸುರ bhasma-asura. A demon who, from Śiva, obtained the power to reduce to ashes any one on whose head he put his right hand (Bp. 54, 56). See ಉರಿಗೆಯ್ಯ.

ಭಲರೆ bhalarē. = ಭಲರೆ, etc. (Bp. 4, 7).

ಭಲರೆ bhalirē. = ಭಲರೆ, etc. (ಕೊಡ್ಲಾಟೆ Ūt. II, 103; ಕೊಡ್ಲಾಟೆ ನುಡಿ Bhn. 38).

ಭಾ bhā. = ಭ. Light, splendour, lustre.

ಭಾಕ್ಷ bhāksha. = ವಾಕ. Habitually eating, gluttonous.

ಭಾಗ bhāga. = ವಾಗ 2, ವಾಗಿ, ಭಾಗಿ 2, (ಭಾಗೆಯು). A fraction, a part of a whole; a part, a portion; a share, a lot, a division, a distribution. 2, good portion, good fortune; luck, destiny. 3, a quarter, a fourth. 4, a place, a spot, a region, a side. ಭಾಗವ ಮಾಡುವುದು (ನಿಯೋಜನೆ, ವಿಭಾಗ Nn. 90).

ಭಾಗಧೇಯ bhāga-dhēya. Share, portion; portion allotted by destiny, luck, fortune, fate; good fortune (ವಿವಾಹ, ಭಾಗ್ಯ, ಭವಿಷ್ಯ Mr. 29);—property;—happiness. 2, revenue, income, tax, dues, impost (ಅರ್ಪಣಮು, ಆಯ, ಸಿದ್ಧಿಯ Mr. 268).

ಭಾಗವತ bhāgavata. (fr. ಭಗವತ್). Relating to Vishnu or Kṛishṇa. 2, a worshipper of Vishnu or Kṛishṇa (J. 9, 30). 3, = ಭಾಗವತಪುರಾಣ (My.; B. 4, 208). 4, a man who gives dramatic representations of incidents related in the bhāgavata and any other purāṇas (My.). — ಭಾಗವತದ ಅಟ. ಭಾಗವತರ ಅಟ. The play of bhāgavatas (My.).

ಭಾಗವತಪುರಾಣ bhāgavata-purāṇa. N. of a Purāṇa (Bp. 43, 76), dedicated to the glorification of Vishnu; the 10th book is devoted to the history of Kṛishṇa.

ಭಾಗಸ್ಥ bhāga-stha. A man who is entitled to a share, an heir (Sl. 430).

ಭಾಗಾಕಾರ bhāgā-kāra. = ಭಾಗಾರ. Division (In arithmetic, C.). ಭಾಗಾಕಾರ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಾಗಾದ ಲಕ್ಷಣ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ಭಾಗಾರ bhāgāra. Thh. of ಭಾಗಾಕಾರ. (My.).

ಭಾಗಾರ್ಹ bhāga-arha. Entitled to a portion or inheritance. 2, to be divided according to shares.

ಭಾಗಿ bhāgi. 1. = ವಾಗಿ 1. Having a portion or share; participating in; a partner; one to whom a share is due; having luck, lucky, fortunate;—a co-heir. 2, a possessor, an owner.

ಭಾಗಿ bhāgi. 2. Thh. of ಭಾಗ. (ವಿಭಾಗ, ಭಾಗ Nn. 79; ರುಕ್ಮ, ವಿಭಾಗ 141, o. r. ಭಾಗಸಂಖ್ಯೆ).

ಭಾಗಿ bhāgi. 3. = ವಾಗಿ 2. Thh. of ಭಾಗ್ಯ. — ಭಾಗ್ಯ. — ಅಮ್ಮ. N. See Prv. s. ಭಾಗ್ಯ.

ಭಾಗಿನಿ bhāginī. A co-heiress.

ಭಾಗಿನೇಯ bhāginēya. (fr. ಭಾಗಿನಿ). A sister's son.

ಭಾಗಿಸು bhāgisu. (Śmd. 92). To divide (especially in arithmetic, Mr. 63; ಪಂಪ 349; My.).

ಭಾಗಿಸುಹ bhāgisinha. Dividing, division. ಭಾಗಿಸುಹಂ (ಎತ್ತು ತೆಗೆ Mr. 349).

ಭಾಗೀದಾರ bhāgi-dāra. A partner; a shareholder, a partaker (Mhr.; Ūb. 74).

ಭಾಗೀರಥ bhāgiratbi. (fr. ಭಗೀರಥ). The Ganges. ಭಗೀರಥ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಭಾಗೀರಥ ತನ್ನ; ನಗರದವ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ನಗರ ಕಳೆದ (Prv.). 2, water of the Ganges. See ಕಾಶೀ.

ಭಾಗುರಿ bhāguri. = ವಾಗುರಿ. N. of an author (see Hlā. s. ಕೋಟಿ; Nn. 3; Mr. 1b). ಭಾಗುರಿಯ ಗೂಢತೆ (Mr. 4).

ಭಾಗೆಯ bhāgēya. (Thh. of ಭಾಗ). (ವಿಭಾಗ, ವಾಗಿ Nn. 31).

ಭಾಗ್ಯ bhāgya. = ಬಗ್ಗು 2, ವಾಗ 1. That which is proper to be allotted: good or bad fortune (resulting from actions); lot, luck, fate, destiny, fortune. 2, good fortune (Mhr.; My.; see ಒಲೆ-); happiness, welfare, prosperity; riches (My.). ಅರಸನ ಕುದುರೇ ಕಾಲು ತುದಿದರೆ ಇವನಿಗೆ ಬನ್ನ ಭಾಗ್ಯವೇ ನು? — ಭಾಗ್ಯ ಬರುವನ್ನದ್ದು ಭಾಗ್ಯವು ತವದಾಕೇ? (Prv.). See Kāv. III, 2, B. 56; Bp. 30, 25; 57, 47; ನಿರ್ವಾಣ.

ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ bhāgya-lakshmi. The goddess of good fortune; welfare, riches (My.).

ಭಾಗ್ಯವಂತ bhāgya-vanta. A favourite of fortune, a lucky man, a rich man (My.; B. 4, 165; 5, 212).

ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ bhāgya-śāli. A person who is a favourite of fortune, a prosperous, fortunate person (My.).

ಭಾಗ್ಯಹೀನ bhāgya-hīna. A luckless man, a poor man (My.).

ಭಾಗ್ಯಿ bhāgyē. = ವಾಗಿ 2, ಭಾಗಿ 3. A lucky female.

ಭಾಗ್ಯೇನ bhāgyēna. (fr. ಭಾಗ್ಯ). A field of hemp.

ಭಾಜೆ bhāj. Sharing in, participating in, partaking of, possessing, having, connected with. See ರೂಪ.

ಭಾಜಕ bhājaka. A divisor (In arithmetic, My.).

ಭಾಜನ bhājana. Dividing, division, sharing. 2, any vessel: a cup, pot, plate, dish, etc.; a receptacle, a repository, a recipient; a person in whom any quality is conspicuous: a fit, clever or capable person. See ಅ.

ಭಾಜಿ bhāji. = ಭಾಜ. Possessed of, etc. (A.).

ಭಾಜ್ಯ bhājya. To be divided. 2, a portion, share;—an

inheritance. 3, the dividend (in arithmetic, My.). See ತಿನಾಪ್ಪುತ.

ಭಾಟ ಹಹಾಟಾ. = ಖರ್ಚು 2. Wages, hire, rent, fee; earnings of prostitutes.

ಭಾಟಕ ಹಹಾಟಾ. = ವಾದಗಿ, ವಾದಗಿ. Price paid for anything, wages, hire, rent (ಎತ್ತುವಾದಗಿ Mr. 346).

ಭಾಟ ಹಹಾಟಿ. Wages, hire, fee; earnings of prostitutes; (a whore, cf. ಬಡ್ತಿ 1).

ಭಾಟ ಹಹಾಟಾ. N. of a sort of dramatic entertainments, in which one only of the interlocutors appears on the scene, or described as a narrative of some intrigue told either by the hero or a third person. (My.).

ಭಾಟ ಹಹಾಟಾ. = ಖರ್ಚು 3, ಭರ್ತಿ 1, ಭಾಟೆ. Any vessel, pot, pan, cup, plate, dish, pail, vat, utensil (see Mr. s. ಶರು; Prv. s. ಭಾಟಪದ);—any implement, tool, instrument;—any musical instrument. 2, horse-trappings, harness. 3, an ornament in general. 4, a pack or bale of goods or merchandise. 5, the stock of a shopkeeper, goods, wares, merchandise, stores of any kind, the capital or principal of a merchant. 6, mimicry, buffoonery, the practice of the bhāṭa or professional jester.

ಭಾಟ ಮುಖ ಹಹಾಟಾ-mukha. The mouth of a vessel (ಶುಕ್ತ ರ Nn. 27).

ಭಾಟ ಕಲ ಹಹಾಟಾ-śakala. A potsherd. See ಒಡು.

ಭಾಟಗಾರ ಹಹಾಟಾ-āgāra. = ಖರ್ಚುಗಾರ, ಭರ್ತಿಗಾರ, ಭಾಟಗಾರ. A store-room, a store-house, a magazine;—a treasury. 2, a treasure.

ಭಾಟಗಾರ ಹಹಾಟಾ-ādi-rata. A person who is intent on buffoonery, etc. (= ಪಂಚಜನೀನ, q. v.).

ಭಾಟಗಾರ ಹಹಾಟಾ. = ಭಾಟಗಾರ. (Mhr.; B. 4, 202).

ಭಾಟಗಾರವನ ಹಹಾಟಾ-vana. N. of a forest. (R.).

ಭಾಟ ಹಹಾಟೆ. = ಭಾಟ No. 1. (B. 5, 291).

ಭಾಟ ಹಹಾಟಾ. Shining, bright, splendid, resplendent;—dawn, morning. See ಪ್ರ., ಎ.

ಭಾಟ ಹಹಾಟಿ. Light, brightness, splendour (Bp. 6, 21; 8, 58; 57, 91).

ಭಾಟ ಹಹಾಟು. = ಬತ್ತ 1, etc. Rice in the husk (Mhr.);—boiled rice (Mhr.; My.; see ಬಳಕೆ).

ಭಾಟ ಹಹಾಟಾ. (fr. ಭಟ). The month bhāṭra (August-September).

ಭಾಟಪದ ಹಹಾಟಾ-pada. (fr. ಭಟಪದಾ). The month bhāṭra-pada (= ಭಾಟ). ಭಾಟಪದಮಾಸವಾದರೂ ಭಾಟಾ ಹೊದೋದು ತಪ್ಪು ಎಲ್ಲ (Prv.).

ಭಾಟಪದ ಹಹಾಟಾ-padē. A name common to the third and fourth lunar asterisms. See ಉತ್ತರ, ಪೂರ್ವ.

ಭಾಟ ಹಹಾಟಿ. (N. of a Turk chief). — ಭಾಟಿ ವರಹಾ. N. of a certain gold coin or pagoda worth five rupees (My.).

ಭಾಟ ಹಹಾಟಾ. The act of appearing or growing visible; being clear or evident, perception. (R.).

ಭಾಟ ಹಹಾಟು. Brightness, light;—a ray of light. 2, the sun. 3, a sovereign, a king, a master. 4, the number 12 (Ch.). 5, N. of a certain metrical foot (Ch.). See ಬೃಹದ್, ಸ್ವರ.

ಭಾಟ ಹಹಾಟು-ja. The planet Saturn (ಶಾಲ Mr. 502); Yama (My.).

ಭಾಟಹನುಜ ಹಹಾಟು-tannja. Karna, the king of Aṅga (Śmd. 155. 292); Sugriva (My.).

ಭಾನುಭಾಮೆ ಹಹಾಟು-hhāmē. The sun's wife (Śev. 1, after 79).

ಭಾನುಮತಿ ಹಹಾಟು-mat. Luminous, splendid. 2, the sun.

ಭಾನುಮತಿ ಹಹಾಟು-mati. N. of Duryōdhana's wife (Bh. 3, 21, 10).

ಭಾನುವಾರ ಹಹಾಟು-vāra. Sunday. (My.).

ಭಾಪು ಹಹಾಟು. = ಭಾಪು 1. Huzza i hurrah i well done! (ಶಿ ಸ್ತುತಿದ ನುಡಿ Bhn. 38; Grj. 10, 72; Bp. 30, 7; 32, 46; 34, 12; 46, 76; see ಮರು). ಜ್ಞಾಪಕವಿದ್ದ ವನು ಭಾಪು! ಎನ್ನಿ ಸುವನು (Prv.). — ಭಾಪು ಭಾಪುರ. rep. (Bp. 20, 16; 46, 76). — ಭಾಪುರ. -ಉರೆ. also ಭಾಪುರೇ. = ಭಾಪುರ. O, very well done! (Bp. 4, 71; 30, 25; 23, 32; 36, 24; 59, 47; Rām. 5, 8, 60; J. 23, 24). — ಭಾಪುರ ಭಾಪು. (Bp. 18, 81; 36, 12; 59, 47). — ಭಾಪುರ ಭಾಪುರ. (Bp. 8, 17).

ಭಾನು ಹಹಾಟಾ. = ಭಾ, ಭಾವ 1, ಭಾವ 1. Passion, anger. 2, splendour; the sun. 3, a sister's husband.

ಭಾನುಹ ಹಹಾಟಾ. N. of the author of a treatise on the art of rhetoric (Kāvy. V, 970).

ಭಾಮಾನುಜ ಹಹಾಟಾ-mapi. A jewel of a woman, an excellent woman (My.).

ಭಾಮಿನಿ ಹಹಾಟಿ. An angry or passionate woman, a rissa: a woman in general (ವಾಮ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 24).

ಭಾಮಿನಿಪಟ್ಟಿ ಹಹಾಟಿ-bhāmini-śaṭpadi. N. of a Kannaḍa metre (Ch.).

ಭಾಮೆ ಹಹಾಟೆ. ಭಾಮಾ. An angry or passionate woman (Bp. 12, 32); a wife (see ಭಾನು); a woman in general (My.); N. of Krishna's wife Rādhā (My.). 2, one of the pēṭikās (Kāvy. III, 2, B, 82 seq.).

ಭಾಯಿ ಹಹಾಟಿ. An affix to words: person, fellow, man, chap; brother (My.; Br.; Mhr., H. ಭಾಕ).

ಭಾರ ಹಹಾಟಾ. = ಭಾರ 8. Bearing, carrying; supporting, maintaining. 2, a burden, a load (carried on the head, etc., ಎನಭ, ಎನಭ, ಪರ್ಯಾಪಾರ, ತಲೆಹೊದಿ HIA. MB.). 3, the quality of being heavy, heaviness, weight (ಶಿವು ಒ. II, 31; ಹೊದ್ವಿತು, ಭಾರ Kk. 63). 4, quantity of heaviness, that which anything weighs, weight. 5, a large quantity, mass, bulk, muchness (Kāvy. IV, 2, 42). 6, the weight of 20 tūlās or tōlās (see Mr. s. ಭಾರ); a rupee's weight (Mhr.; B. 4, 141). 7, gravity (ದಿವ್ಯ, ದಿವ್ಯತು Kk. 63); importance; influence (Mhr.); onus, obligation (B. 4, 126). 8, heavy work, labour, toil, trouble. 9, a pole for carrying burdens. ಭಾರವಾದ ಪಾವಕ್ಕೆ ಘೋರವಾದ ನರಕ. — ಭಾರವಾದ್ದು ಹೊತ್ತಾ ಕ್ಷಣ ಹಾದಿಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡದೇ? (Prv.). 10, ಕಾಲ ಮಾಡುವ ಭಾರಮೆನಕ್ಕೆ (Mr. 380).

ಭಾರಕ ಹಹಾಟಾ. A load, a burden. 2, a man who is loaded with; one who carries out (J. 17, 64).

ಭಾರಕನ ಹಹಾಟಾ. Weightiness; importance. See ಭೂ.

ಭಾರಕರ್ತ ಹಹಾಟಾ-karta. The cherisher or nourisher: god (My.).

ಭಾರಕು ಹಹಾಟಾ-kshama. Fit for (carrying) burdens. ಭಾರಕು ಮಗವಾಗಿ ಹೇರುವ ಎತ್ತು (ಭುವಣ, ಭುರ್ಯ, ಭುರ್ಯ, etc. Nr.).

ಭಾರಂಕ ಹಹಾಟಾ. A porter (ದಡ್ಡಿ Bhn. 51; cf. ಭಾರಂ).

ಭಾರನೆ ಹಹಾಟಾ. A load, a burden (ಪೊದಿ ಒ. I, 82); a heavy burden, great weight (ಬಲಭಾರ Bhn. 51); muchness, excessiveness; greatness, gravity, dignity (Bh. 6, 2; J. 22, 12; 23, 15; 25, 9).

ಭಾರತ bhārata. (fr. ಭರತ). A descendant of Bharata. 2, the realm of king Bharata: *India*. 3, N. of the Kannada translation of the mahābhārata (Bhn. i. 2; J. 34, 47; C.). 4, an actor, a mime (Bp. 61, 29).

ಭಾರತನಿಘಂಟು bhārata-nighaṇṭu. N. of a small vocabulary for the Kannada bhārata (Bhn. at its heading and end).

ಭಾರತವರುಷ bhārata-varuṣa. = ಭಾರತ No. 2. (Bh. 3, 11, 19).

ಭಾರತಿ bhārati. *Sarasvatī*. 2, one of the vṛttis or styles of dramatic composition (Kāv. IV, 2, 56. 59). 3, a learned man (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223).

ಭಾರತಿಕೆ bhāratika. An actor, a dancer (Ahh. P. 4, 26).

ಭಾರದ್ವಾಜಿ bhāradvāja. (fr. ಭರದ್ವಾಜ). Coming from or relating to Bharadvāja. 2, N. of a fishi (Rāv. 5, 75) and of several other persons. 3, a sky-lark (Rāv. 5, 75).

ಭಾರದ್ವಾಜಿ bhāradvāji. The wild cotton shrub.

ಭಾರಯಸ್ತಿ bhāra-yashti. A pole for carrying burdens (ಕಾಸಿನ ಕಮ್ಮಿ Hla.).

ಭಾರವಾಹ bhāra-vāha. A porter, a carrier.

ಭಾರಹರ bhāra-hara. A remover of burdens or trouble (ಭಾರಗವನ್ನು ವರಹರಿಸುವ G.).

ಭಾರಿ bhāri. = ದಾರಿ 1, q. v. Bearing, carrying; a hearer;—having weight, heavy, ponderous;—abundance, etc., a mass (ಒಡ್ಡು Bhn. 54).

ಭಾರಿಕೆ bhārika. A porter, a carrier.

ಭಾರಿಯಂಕೆ bhāri-anka. A great war (Bh. 8, 21, 27).

ಭಾರುಣ್ಣಿ bhārannṇa. = ಬೇರುಣ್ಣಿ, ಭೇರುಣ್ಣಿ. (Sk.).

ಭಾರೋಪಜೀವಿ bhāra-upajīvi. A person who earns a livelihood by carrying weights (ಹೊಡೆಯ ಹೊತ್ತು ಬದುಕುವನು Nn. 86).

ಭಾರ್ಗವ bhārgava. (fr. ಭೃಗು). Relating to or coming from Bhṛigu;—N. of Parāśrāma (J. 23, 61) and of various other persons. 2, Śukra, the regent of the planet Venus.

ಭಾರ್ಗವವಾರ bhārgava-vāra. Friday (My.).

ಭಾರ್ಗವಿ bhārgavi. Lakshmi;—Pārvatī. 2, bent grass, *Panicum dactylon* Lin. (see Si. 162).

ಭಾರ್ಗಿ bhārgi. = ದಾರಿ. The plant *Clerodendrum siphonanthus* R. Br.

ಭಾರ್ಯ bhārya. To be borne, supported or cherished; dependent on; resting on, caused by (Bp. 7, 6). 2, a servant (22, 24).

ಭಾರ್ಯಾಪತಿ bhāryā-pati. Husband and wife.

ಭಾರ್ಯಾವಿಯೋಗ bhāryā-viyōga. Separation from one's wife on account of her death (My.).

ಭಾರ್ಯೆ bhāryē. ಭಾರ್ಯಾ. A wife.

ಭಾಲ bhāla. = ದಾರ 4, ಭಾರ. The forehead. Cf. ಫಾಲ.

ಭಾಲದಾರ bhāla-dāra. An usher (Mhr., H.; ಸೌವದ, ಸ್ಥವತಿ, ಹೋವದಾರ G.; Mhr., H. ಫಾಲಾ, a spear).

ಭಾಲಾಕ್ಷಿ bhāla-akṣhe. = ದಾರಾಕ್ಷಿ, ಭಾರಾಕ್ಷಿ. Having an eye in the forehead: Śiva (C. Bp. 47, 2).

ಭಾಲೆ bhālē. = ಬಲ್ಯ q. v., etc. (ಬಟ್ಟಿ, ಕುನ್ನ, ತಲಾಕೆ G.).

ಭಾಲಿಕೆ bhālika. (= ಭಲ್ಲ, ಭಲ್ಲಕ, ಭಲ್ಲಕ). A bear.

ಭಾವ bhāva. 1. (Śmd. 24). = ದಾವ 1. Tbh. of ಭಾಮ. A sister's husband (ಪ್ರಕುರ್ಯ G.). ಭಾವಂಗಳ, ಭಾವದ್ವಿರ

(Śmd. 124. 126). — ಭಾವ ಮಯ್ಯನ್ನರು. = ದಾವ ಮಯ್ಯನ್ನರು, etc. (ಸ್ಯಾಲ, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಒಪ್ಪ ಹುಟ್ಟಿದವರು Si. 192). — ಭಾವಮಯ್ಯನ = ದಾವ. (Bh. 1, 6, 26). — ಭಾವಮಯ್ಯನನ. The state of being a bhāvamaydnna (J. 6, 50).

ಭಾವ bhāva. 2. = ದಾವ 2. Becoming, being, existing, existence, taking place, occurring, appearing, appearance. 2, hecome, produced (ಸಮುತ್ಪತ್ತಿ Nn. 100); origin; birth and its misery (ಫೋರಣ್ಣ 100; Mr. 494). 3, state of being, condition of existence, state, condition; see ಆರ್ಥ-, ಪ್ರ-. 4, true condition or state, truth. 5, manner of being, nature, innate property, temperament, disposition, temper. 6, any state of mind or body, affection, sentiment, feeling, emotion, passion (in the dramatic system). ಅತಿಹಾಸಂ, ಜಗುಪ್ಪೆ, ತೋಕಂ, ಭಯಂ, ಪರ್ವದ ಉತ್ಸಾಹಮ್, ಆ ವಿಸ್ಮಯಂ, ಕ್ರೋಧಮ್ ಎನೆ ತೋರ್ಪ ಭಾವಮದಕ್ಕುಂ (Mr. 74). See ಅನು, ಎ, ವ್ಯಭಿಚಾರಂ, ಸಾತ್ವಿಕ, ಸ್ಥಾಯಿ. 7, inclination or disposition of mind; sentiment, idea, thought, opinion, supposition, conjecture; intention, purport (ಬಗೆ 100; 494; Kk. 31; Śm. 56). 8, meaning, sense (ಅಭಿಪ್ರಾಯ Nn. 94; ಪದಾರ್ಥ, ಪದದ ಅರ್ಥ 100). 9, the soul, the heart, the mind (Bp. 61, 22. 65). 10, a being, a living creature; a thing, an object. 11, the universal soul (ವರಮಾತ್ಮನು 100; ಆತ್ಮನು 494). 12, behaviour, conduct, action, movement, gesture (ಹೇವೈ 100; 494). 13, the abstract idea conveyed by a word, the sense of the abstract noun, as describing the state or condition of anything, e. g. ಬಾಲಭಾವ, the state of a child, childhood;—the sense of a noun of action, as expressing the idea of the root, e. g. going, doing, etc. 14, the eighth year in the cycle of sixty (My.). 15, (especially) in theatrical language: a learned or worthy man, an honourable air (Bp. 11, 23); an instructor (ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿರುಕ Mr. 83).—See Śmd. 34. 37. 169. 241. 246-249. 263; Kāv. I, 2, 62-65; I, 4, 22-26; I, 5, 41-44; III, 3, B, 3. 9-12. 108. 170. 171; IV, 1; IV, 2, 14 seq.; IV, 2, 18. 19. — ಭಾವಮೈದು. —-ವೆದು. To obtain the state or condition of (Bp. 53, 38).

ಭಾವಕೆ bhāvaka. (= ಭಾವಕ). Cansing to be. 2, promoting any one's welfare. 3, having a taste for the beautiful; having a poetical taste. 4, a learned man (ಸನ್ನಾಹ, ವಿದ್ವಾಂಸ Nn. 105; ಓಪ್ರ. 1, 58; Bp. 40, 24; J. 84, 46). 5, in theatrical language: a sister's husband (ನರ್ತನದಲ್ಲಿ ಸಹೋದರಿಯ ಭರ್ತೃ Mr. 83).

ಭಾವಕೆ bhāvaki. A female with a taste for the beautiful (Śmd. 230; Grj. 3, after 91; 5, 52).

ಭಾವಜೀವ್ವೆ bhāva-jīvē. Movement of one's feelings, emotion (ಓಪ್ರ. 5, 121).

ಭಾವಜಿ bhāva-ja. Produced in the heart: Kāma; love. See Bp. 4, 21; 8, 58; ಚತ.

ಭಾವಜನಕೆ bhāvaja-janaka. Viṣṇu or Kṛishṇa (Bp. 54, 32).

ಭಾವಜಿಲಿಕೆ bhāvaja-tilaka. N. of a kind of cloth or garment (Bp. 11, 24).

ಭಾವಜಿವಾ bhāva-jāta. = ಭಾವಜ. (My.).

ಭಾವಜಿವಾ bhāvaja-antaka. Śiva (Bp. 10, 48).

ಭಾವಜಿವಾ bhāvaja-ari. Śiva (Bp. 51, 16).

ಭಾವಜ್ಞ bhāvaja-jña. Knowing the heart, or the aim, of others (My.).

ಭಾವತೆ bhāvatē. = ಭಾವ No. 8. See ಪ್ರ.

ಭಾವತ್ವ bhāvatva. = ಭಾವತೆ. See ಅಹಂಕಾರ.

ಭಾವನ bhāvana. Causing to be. 2, promoting or effecting any one's welfare; reverencing, treating with respect (My.). 8, imagining, fancying, supposing, thinking; the act of forming in the mind, imagination, conception, fancy, thought;—reflection, meditation, contemplation;—recollection. 4, in medicine: saturating any dry powder with fluid, steeping (My.). 5, decorating with flowers and perfumes, scenting. 6, at the end of a compound: nature, essence. 7, N. of a wood.

ಭಾವನತೆ bhāvanatē. = ಭಾವನ. (Bp. 23, 4. 53; 40, 84).

ಭಾವನೆ bhāvanē. = ಭಾವನ. (Ūpr. 8, 84; Bp. 11, 42; 34, 10; 35, 38, 52; 48, 61; 53, 54; 60, 6. 20; J. 1, 2; My.).

ಭಾವದೋಷಕೆ bhāva-bōdhaka. Revealing or displaying any sentiment, indicating a feeling or passion.

ಭಾವಭವ bhāva-bhava. = ಭಾವಜ. (Bp. 47, 61).

ಭಾವಭವಹರ bhāvabhava-bara. Śiva (Bp. 46, 1).

ಭಾವರಸ bhāva-rasa. The bhāvas and rasas in the dramatic system (Grj. 2, after 106). ಅಂಗನೆಯನ್ನೆ ಭಾವರಸಗಲ ನೆಲೆದು (Mr. 6).

ಭಾವವಚನ bhāva-vācāna. Denoting the abstract notion of a verb: an abstract verbal noun (Śmd. 91. 92. 255).

ಭಾವವಾಚಕೆ bhāva-vācaka. = ಭಾವವಚನ. (My.).

ಭಾವವಾಚಿ bhāva-vāci. = ಭಾವವಚನ. (Śmd. 88; 92 Cm.).

ಭಾವವಿಶೇಷ bhāva-viśēsha. The peculiar mark of the state of anything (Śmd. 154).

ಭಾವಾರ್ಥ bhāva-artha. The simple or inherent meaning of words;—the obvious purport or drift of a phrase, of a letter, of an affair, etc. (My.; J. 31, 35). ಭಾವಾರ್ಥವಚನವಚನಂ (ಭಾವವಚನಂ Śmd. 92 Mqb. Cm.). ಭಾವಾರ್ಥವದ್ವರೂ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. —ಭಾವಾರ್ಥ ಕೇಳಿ, ಮೂಲಾರ್ಥ ಮರೆತಾ (Prva.).

ಭಾವಿ bhāvi. About to come to pass, future; that which is predestined (Riv. 13, 11); the future tense (Śmd. 294). 2, being possessed of; a person who is possessed of (Bp. 40, 26; 53, 22). 3, attached to. 4, beautiful, illustrations.

ಭಾವಿಕೆ bhāvika. Actually being or existing, natural, innate. 2, full of feeling or sentiment. 8, happy, well, good, auspicious (ಕುಪ್ಪ, ಮಂಗಳ, etc., ಒಳಿತು Mr. 26). 4, description of an imaginary object so vivid that it actually appears to be present, describing the past or future as present. 5, one of the alankāritas (Kāvy. III, 3, B, 170. 171), language full of feeling or passion.

ಭಾವಿಕಾಲ bhāvi-kāla. The future; the future tense (Kāvy. I, 5, 1-5).

ಭಾವಿತ bhāvita. Caused to be, produced; obtained; a product obtained by multiplication;—manifested;—conceived, imagined, supposed, thought of;—thought about, meditated on;—known, acknowledged;—happy, well, good, auspicious (ಕುಪ್ಪ, ಮಂಗಳ, etc., ಒಳಿತು Mr. 26);—inspired by, animated. 2, soaked in, steeped. 3, mixed with, as an ingredient. 4, perfumed with, scented. See Kāvy. IV, 1, 3; Śmd. 398; Bp. 43, 86.

ಭಾವಿನಿ bhāvinī. A distinguished or handsome woman; a lady;—a wanton woman.

ಭಾವಿಸು bhāvisu. (Śmd. 63. 92). To occur, to appear (Ūh. v. 180. 237). 2, to conceive, to imagine, to fancy, to

suppose;—to think, to consider (My.); to observe, to know (ಬಗೆ Śmd. 110 Cm., which Mqb. Cm. explains by ಅದಿ);—to have in mind, to think of, to meditate on (with accusative, ದೇವರನ್ನು, My.);—to treat with respect (My.). ದೇವವಿದ್ವರ ಭಾವಿಸ ಬಹುದು. —ನುಜ್ಜಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾವಿಸ ಬೇಕು. —ದಾವೀ ನರಾದರ ಭಾವಿಸಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? (Prva.). ಭಾವಿಸುಂ (Śmd. 268). ಭಾವಿಸೋದೆ (117. 298. 382). See Ūh. v. 25. 247; Ūpr. 1, 54; 2, 6. 26; Mr. 193. 340; Kk. 25; Śm. 5. 109. 118; Bp. 1, 12; 3, 50; 4, 65; 12, 2; 34, 10; 35, 33; 38, 10; 89, 51; 40, 75; 42, 23; 43, 32; 51, 63; 52, 9; 53, 40; J. 5, 5.

ಭಾವಿಸುವಿಕೆ bhāvisuvikē. Conceiving, imagining, etc. (Śl. 298).

ಭಾವಿಕೆ bhāvika. (= ಭಾವಿಕೆ). Being, becoming. 2, having a taste for the beautiful. 3, happy, well, auspicious, prosperous, faring well (Bp. 40, 82); happiness, auspiciousness, welfare. 4, an elder sister's husband (ಅಗ್ರಹಾರಿಯ ಅಧಿಕಾರ Mr. 318).

ಭಾವ್ಯ ಭಾವ್ಯಾ. About to be or happen, future, to be become; fit to be apprehended or conceived; etc. See ಸಮಾ; Ūpr. 1, 58.

ಭಾವ್ಯ ಭಾವ್ಯಾ. Speaking, talking, saying; speech, talk. See ಉಸಾರ, ಎನ್ನ, ಪರಭಾಷಣ, ಸಮಾ.

ಭಾವಾಂಗ ಭಾವ್ಯಾ-āṅga. In theatricals: proper language and suitable songs (Mr. 78. 82; Bp. 25, 20).

ಭಾವಾಜಾತಿ ಭಾವ್ಯಾ-jāti. The (56) languages sprung from saṁskṛita, etc. (Ūh. p. 22).

ಭಾವಾಧೀಶ ಭಾವ್ಯಾ-adhīśa. The husband of Sarasvatī: Brahmā (Bp. 24, 48).

ಭಾವಾನ್ತ ಭಾವ್ಯā-anta. Meaning of the words of a language (Mr. 5).

ಭಾವಾನ್ತರ ಭಾವ್ಯā-antara. Another dialect or version; a translation (C.). ಭಾರತದೊಳಿನ್ನ ನುಡಿಯು ಹಾರುನುಡೀಯ ವನ್ನು ಭಾಷಾನ್ತರಮಂ ಸೂರಿನ ಮುಕ್ತೆ ಪೇದ್ದುಂ (Bha. 2). — ಭಾಷಾನ್ತರ ಮಾಡು. To translate (B. 4, 135; C.). ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯ ಅನೇಕಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಭಾಷಾನ್ತರ ಮಾಡಿ (5, 127). ದೈವವದ (of the bible) ಹದ್ದೇ ಒಡಮುಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಹೊಸ ಒಡಮುಡಿಕೆಯನ್ನೂ ಹಲವು ದೇಶಭಾಷೆಗಳನ್ನ ಭಾಷಾನ್ತರ ಮಾಡಿಸಿ (5, 301). — ಭಾಷಾನ್ತರಿಸು. To translate (B. 4, 138; My.).

ಭಾವಿ ಭಾವ್ಯā. Speaking, talking, saying; a speaker. See e. g. ಕು.

ಭಾವಿಕೆ ಭಾವ್ಯā. (= ಭಾವಿಕೆ). Belonging to speech; belonging to common or vernacular speech. See ಕಾಲ.

ಭಾವಿತ ಭಾವ್ಯā. Spoken, said; speech, language, talk.

ಭಾವಿಸು ಭಾವ್ಯā. To speak, to talk, to say (Bp. 47, 11).

ಭಾವಿಸೆ ಭಾವ್ಯā. ಭಾವಿಸು. = ಭಾವಿಸು 1 q. v., ಭಾವಿಸು. Speech; language: a dialect. 2, Sarasvatī, the goddess of speech (Bp. 54, 52). 3, a promise; an oath; a vow (Bp. 6, 1, seq.; 33, 49; My.). ಭಾವಿಸೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. — ಕೊಳ್ಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವೇಷ, ಅಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭಾಷಾ (Prva.). See Prv. a. ವೇಷ — ಭಾವಿಸೆ ಅದಿ. To break a promise, etc. (Bp. 36, 17). — ಭಾವಿಸೆ ಅದು. To speak a language (C.). ಅದಿಯು ಹನರು ಒನ್ನೆ? ಭಾವಿಯನ್ನು ಅನುತಾರೆ (B. 4, 142). — ಭಾವಿಸೆ ಇದು. To assure solemnly, to swear (My.). — ಭಾವಿಸೆ ಈ. = ಭಾವಿಸೆ ಕೊಡು (J. 7, 66). — ಭಾವಿಸೆ ಉದಿ. To break a promise, etc. (Bp. 28, 43). — ಭಾವಿಸೆ ಒದಗಿಸು. To accomplish or fulfil a promise, etc. (Bp. 36, 42). — ಭಾವಿಸೆ ಒದಗಿಸು. = ಭಾವಿಸೆ ಒದಗಿಸು. (Bp. 37,

20). — ಭಾಷೆ ಕೊಡು. To promise (J. 2, 60; My.). ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟವನು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡನೇ? (Prv.). See Nr. s. ಮಗುದು. — ಭಾಷೆಗೆಡು. -ಕೊಡು. A promise, etc. to be broken (Bp. 37, 12). — ಭಾಷೆಗೆಡುಕ. -ಕೊಡುಕ. = ವಾಸಗೆಡುಕ. (My.). — ಭಾಷೆ ಗೊಡು. = ಭಾಷೆ ಕೊಡು. (Grj. 6, after 54). — ಭಾಷೆ ನೀಗು. To quit or break one's promise, etc. (Bp. 39, 17). — ಭಾಷೆ ನುಡಿ. To utter or give a promise, etc. (Bp. 37, 18, 24, 26). — ಭಾಷೆ ಪರಿಪಾಲಿಸು. To keep or fulfill a promise, etc. (Bp. 49, 18). — ಭಾಷೆ ಮುಟ್ಟಿಸು. To fulfill a promise (S. Mhr.). — ಭಾಷೆಯೊಳಗೆ ಇರು. To be under a vow, to be bound by a vow (Bp. 53, 89). — ಭಾಷೆ ಸರಿಸು. To fulfill a promise, etc. (Bp. 81, 7; My.). — ಭಾಷೆ ಹಿಡಿ. To take a promise, etc., upon one's self, to make a promise, etc. (Bp. 38, 18). — ಭಾಷೆ ಹೊಡು. = ಭಾಷೆ ಹಿಡಿ. (Bp. 27, 62; My.). ಭಾಷೆಯವನು bhāṣhā-vanta. = ವಾಸವನು (s. ವಾಸ 1). — ಭಾಷೆಯವನು ಲ್ಲಯ್ಯ. -ಅಲ್ಲಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 4). ಭಾಷ್ಯ bhāṣya. An exposition, a gloss, an explanation, a commentary in general. 2, a sort of house or building. ಭಾಷ್ಯಕಾರ bhāṣya-kāra. A commentator, a shoist, an expounder of technical aporisms (sūtras), etc., e. g. Patañjali, Śaṅkarācārya, and Rāmānuja. (My.). ಭಾಸ್ bhāṣa. Light, lustre; a ray or gleam of light. ಭಾಸ bhāsa. Light, lustre;—shining;—impression made on the mind, fancy. 2, a vulture. 3, a small kind of owl (ತಕ್ಕುನ, ಪಿಂಗಿರಿ, ಹಾಲುನಕ್ಕು Mr. 174). 4, a cock. 5, a cow-shed. See ಅ-. ಭಾಸನ bhāsaṇa. Shining; one who shines (Bp. 8, 4). ಭಾಸನಾಸ bhāsaṇāna. Shining, glittering; appearing;—lustre, brightness (Abhā. 2, 99). ಭಾಸರೂಪ bhāsa-rūpa. A splendid form: splendor (Kāvya. II, 1, 7). ಭಾಸುರ bhāsaṇa. Shining, splendid (Ūb. v. 68); splendor, beauty (Bp. 59, 57). 2, a hero. 3, terrible. See Sp. s. Tbb. ಪಡಿ 8; Kāvya. III, 3, B, 173; Bp. 1, 45. ಭಾಸುರತರ bhāsaṇa-tara. Uncommonly splendid or beautiful (ರತ್ನ, ಒಪ್ಪು ನನ್ನಾಡು Nn. 155). ಭಾಸೆ bhāṣe. = ವಾಸೆ 1 (Smd. 24). Tbb. of ಭಾಷೆ (Smd. 335). ಭಾಸುರ bhāsa-kara. Light-causing, shining, resplendent;—the sun. 2, the number 12 (Ūb.). 8, a certain metrical foot (Ūb.). 4, N. of various persons (Bp. 56, 84; 58, 11), also that of a jester at the court of Vidyānagara (who was called Bhāṣiga, My.). ಭಾಸುರನುಕ bhāsaṇa-anta. Kārṇa (Smd. 81). ಭಾಸುತ bhāsa-vat. Possessing light; inluminous, splendid, shining; light, lustre, brightness (Ūb. v. 88; Kāvya. III, 1). 2, the sun. 8, a hero. ಭಾಸುನು bhāsa-vanta. Tbb. of ಭಾಸುತ (Smd. 108). ಭಾಳ bhāḷa. = ಭಾಲ, etc. The forehead (ಅರಿಕ, ಲರಾಟ, ನೊಸಲು, ಹಣೆ Mr. 318; ನಿಟಲ Bhu. 68, o. r. ವಾಳ). ಭಾಳತಲ ಭಾḷa-taḷa. The slope of the forehead: the forehead (Bp. 37, 23). ಭಾಳನಯನ ಭāḷa-nayana. Śiva (Bp. 22, 52). ಭಾಳನೇತ್ರ ಭāḷa-nētra. Śiva (Bp. 27, 12; 44, 21). ಭಾಳಪಟ್ಟ ಭāḷa-paṭṭa. A frontlet with a plate (tied to a sacrificial horse, J. 16, 1). ಭಾಳವರ್ಣ ಭāḷa-parṇa. The plant and bark of Laurus cassia (ಕುಟಿನ್ನಟ, ನೀರಸನಿ, ಲವಂಗ Mr. 142).

ಭಾಳಲೋಚನ bhāḷa-lōcana. = ವಾಳಲೋಚನ. Śiva (Bp. 3, 30; 59, 88). ಭಾಳವಲೋಚನ bhāḷa-vilōcana. Śiva (Bp. 30, 2). ಭಾಳನು ಬಿ ಭāḷa-stball. = ಭಾಳ. (Ūpr. 6, 86). ಭಾಳಾಕ್ಷ ಭāḷa-akṣa. = ವಾಳಾಕ್ಷ. Śiva (Bp. 48, 19). ಭಾಳಾಮ್ಬುಕ ಭāḷa-ambaka. = ವಾಳಾಮ್ಬುಕ. An eye in the forehead (Bp. 44, 21). 2, Śiva (9, 14; 53, 69; Śiv. 1, 74). ಭಿಕ್ಷ bhikṣa. Tbb. of ಭಿಕ್ಷೆ (Smd. 102; ಅನ್ನ, ಒದನ, etc. Mr. 214; My.). See Prv. s. ಮುತ್ತಯ್ಯ. — ಭಿಕ್ಷೆ ಇಕ್ಕು. To give alms (Bp. 25, 43; 43, 53; 53, 39; 60, 58; My.). — ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡು. To ask alms, to beg (Bp. 53, 89; My.). ಭಿಕ್ಷುಟನ bhikṣhā-aṭana. (= ಬಿಡುಟ). Wandering about asking for alms, mendicancy. (My.). ಭಿಕ್ಷುನ್ನ bhikṣhā-anna. Food obtained as alms. ಭಿಕ್ಷುನದ ಕುಕ್ಕಿಗೆ ತನೀಶ್ವರ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಬಿಳಾರಿಯಾದವ ಕಾತಿಗೆ ಹೋದರೂ ಭಿಕ್ಷುನವಲ್ಲದೆ ವಾಸ್ತವ್ಯವನ್ನೇ? (Prva.). ಭಿಕ್ಷು ವಾತ್ರ bhikṣhā-pātra. A vessel for collecting alms. (My.). ಭಿಕ್ಷುಕನ bhikṣhā-aṭana. = ಭಿಕ್ಷುನ. (Bb. 1, 10, 4). ಭಿಕ್ಷುಸು bhikṣhāsu. To beg alms (Bp. 21, 25; 57, 22). ಭಿಕ್ಷು bhikṣu. = ಬಿಡು. A beggar;—a religious mendicant, especially a Brāhmaṇa in the fourth āśrama when he abandons his house and family and subsists entirely on alms;—a female mendicant (ಮುಣ್ಣಿ Mr. 803). 2, N. of a plant (ವತ, ಮುಣ್ಣಿ, ಬೋವಿಳ Mr. 180). ಭಿಕ್ಷುಕ bhikṣhaka. A male mendicant. ರಾಕ್ಷಸನಾದರೆ ಭಿಕ್ಷುಕನಿಗೆ ಎನು? (Prv.). ಭಿಕ್ಷುಕಿ bhikṣhikā. A female mendicant (ಕನ್ನಿ Hā.). ಭಿಕ್ಷೆ bhikṣe. = ಬಿಳ, ಬಿಳನ, ಬಿಕ್ಷೆ, ಬಿಡು, ಬಿಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಷು. The act of begging. 2, alms; food given as alms. 8, hire, wages. 4, service. ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡು ನಾಯನು ಹಿಡಿದು! ಅನ್ನ (Prv.). ಭಿಕ್ಷುಗಾರ bhikṣhā-gāra. A beggar (My.). ಭಿಕ್ಷುಣ್ಣ ಭikṣhā-tāra. A very poor beggar. See Prv. s. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರ. ಭಿಕ್ಷುಮಾಲ bhikṣhā-māla. = ಭಿಕ್ಷುಮಾಲ, etc. (Sk.). ಭಿಕ್ಷುಮಾಲ bhikṣhā-māla. = ಭಿಕ್ಷುಮಾಲ (Smd. 889), ಭಿಕ್ಷುಮಾಲ, etc. (J. 12, 24). ಭಿಕ್ಷು bhikṣa. A fragment, a piece, a bit. ಭಿಕ್ಷಿ bhikṣi. = ಬಿಕ್ಷಿ 2. Breaking, splitting. 2, a bit, a fragment, a piece;—anything broken or divided. 8, a rent, a fissure. 4, a wall of earth or masonry, a partition (ಕೋರ Ūb. II, 107; ಗೋಡೆ Nn. 31). 5, an asylum, (a support). ಭಿಕ್ಷಿಬೀಜ bhikṣi-jīra. An instrument used by burglars for cutting through the wall of a house (ಕನ್ನ ಗತ್ತಿ Mr. 228, o. r. ಭಿಕ್ಷಿಬಿಜ). ಭಿಕ್ಷಿ bhikṣi. Breaking, splitting; destroying. See ಉದಾ. ಭಿಕ್ಷುರ bhikṣura. Breaking, splitting. 2, a thunderbolt. ಭಿಕ್ಷಿ bhikṣi. Breaking, splitting, tearing, dividing. ಭಿಕ್ಷು bhidya. Bursting its banks: a rushing river (ಗದ್ದಾ ಹೊದಿ Hā.). ಭಿಕ್ಷುಮಾಲ bhindamāla. = ಭಿಕ್ಷುಮಾಲ, ಭಿಕ್ಷುಮಾಲ, ಭಿಕ್ಷುಮಾಲ. A short javelin or arrow thrown from the hand; an iron-bound club, used as a weapon.

ಭಿನ್ನಪಾಲ bbindi-pāla. = ಭಿನ್ನಮಾಲ, etc. A short javelin, etc., etc. (ಸೃಗ, ಕೆಯ್ದುವಿನ ಭೇದ Hā.; ಸೃಗ, ಹಸ್ತಪ್ರಮಾಣವಾದ ಮುಧರ, ಮಾರುಧ್ವ ಗುಡಿಗೆ 81. 290).

ಭಿನ್ನ ಭಿಂದು. Breaking, splitting. 2, a woman bringing forth a still-born child; a woman who loses her children by death (ಮಕ್ಕಳು ಬಾಡಿದವಳು Hā.; ಮಕ್ಕಳು ಉಳಿ ಸಾವ ಸತಿ Mr. 303).

ಭಿನ್ನ bhinnu. = ಭಿನ್ನ 1. Broken, split, fractured, pounded, torn, rent, cloven, pierced; disunited; opened, expanded, blossoming; separated into parts; destroyed (ಸನ್ನ, ರುಗ್ಗ, ಭಗ್ನ, ಕೆಟ್ಟುದು Mr. 446). 2, separated or different from; distinct, other, different; deviating or varying from;—deprived of, without;—a fragment, a bit, a portion. ಭಿನ್ನ ವಾದ ಗಡಿಗೆ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಮನ್ವಾದಿತೇ? (Prv.). — ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ. rep. Various (B. 4, 188). — ಭಿನ್ನ ಭೇದ. dupl. Difference (My.).

ಭಿನ್ನಕರ್ತೃ bhinnu-kartṛi. The agent indicated by a verb as causing anything to be done by another (in opposition to ನಿಜ or ಸ್ವಯಂ ಕರ್ತೃ, Śmd. 274; cf. ಅನ್ಯ, ಪರ; see ಅಸು 4).

ಭಿನ್ನಕರ್ತೃಕ bhinnu-kartṛika. = ಭಿನ್ನಕರ್ತೃ. (Śmd. 327).

ಭಿನ್ನಕಾರ್ಯ bhinnu-kārya. An act differing from prescribed rules, an improper act (ಕೌಶೀನ Nn. 134; Mr. 466).

ಭಿನ್ನಕುಮ್ಮ ಭಿನ್ನu-kumbha. A broken pot (Bp. 60, 51).

ಭಿನ್ನಪದ bhinnu-pada. A term that stands by itself, i. e. is not in samāsa (Śmd. 190).

ಭಿನ್ನಭಾವ bhinnu-bhāva. Another state, a different mind, incongruity of state, etc. (Bp. 40, 67).

ಭಿನ್ನರಸ bhinnu-rasa. Another taste, sentiment or feeling (Kāvy. III, 3, B, 159).

ಭಿನ್ನವ್ರತ್ತ bhinnu-vṛtta. Having abandoned the path of duty. 2, one of the vākyaślohas: containing a metrical fault: a metrical fault (Kāvy. II, 2, B, 3. 30-32).

ಭಿನ್ನಶಬ್ದ bhinnu-śabda. A faulty term (Kāvy. II, 1, A, 29).

ಭಿನ್ನಾಬ್ಜಾಕ್ಷಿ bhinnu-abja-akṣi. A woman with eyes resembling an open lotus flower (Ūb. v. 128. 215).

ಭಿನ್ನಾಭಿನ್ನ bhinnu-abhinna. Distinct and not distinct, separate and not separate. (My.).

ಭಿನ್ನಿಸು bhinnisu. To break, to split; to set at variance; to loosen (J. 15, 61); to alter, to change (31, 85). 2, to be split or broken; to die from affliction (23, 59).

ಭಿಲ್ಲ bhilla. (= ಬಿಲ್ಲ s. ಬಿಲ್ 2). N. of a wild mountain race, a Bheel (ಬೇಡ Hā.; Ūpr. 5, after 64; Śāv. 4, 6).

ಭಿಲ್ಲಾಂಗನೆ bhilla-aṅganē. A woman of the Bhillas (Śāv. 8, 8).

ಭಿಲ್ಲ ಬಿಲ್ಲಿ. = ಭಿಲ್ಲಾಂಗನೆ. (Śāv. 6, 6. 52).

ಭಿಷಕ್ ಭಿಷakku. Tbb. of ಭಿಷಜ್. (My.).

ಭಿಷಜ bhishaj. ಭಿಷಜ್. A physician.

ಭಿಷಜ ಭಿಷaj. Tbb. of ಭಿಷಜ್. (ದೋಷಜ್ಞ, ಚಿಕಿತ್ಸಕ, etc. Mr. 690).

ಭಿಷ್ಣಿ bhissāṭṭ. Boiled rice parched.

ಭಿಷ್ಣಿ bhissāṭṭ. Boiled rice.

ಭೀ bhi. (Śmd. 103). Fear, apprehension, alarm, dread. See ಅತಿ.

ಭೀಕರ bhi-kara. Cansing or exciting fear, formidable, terrible (Bp. 17, 16; 64, 27; 46, 21; 57, 25; 61, 12; J. 9, 24).

ಭೀಂಕೃತಿ bhi-n-kṛiti. Formidableness (Rāv. 6, 46).

ಭೀತ bhita. Frightened, alarmed, terrified; afraid, fearful. timid. Feminine ಭೀತಿ (J. 5, 51).

ಭೀತಚಿತ್ತ bhita-citta. A man of a timid heart (ಬೇಡ Bhn. 4).

ಭೀತತ್ವ bhitatva. The state of being or becoming timid. ದೂತತ್ವ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಭೀತತ್ವ ಸಲ್ಲದು (Prv.).

ಭೀತಿ bhiti. Fear, alarm, apprehension, dread, terror (Śmd. 158). 2, danger. See ಮಹಾ. ಪ್ರೀತಿ ಪದ್ಧರೂ ಭೀತಿ ಪರ ಭೀತು.—ಪ್ರೀತದ ಭೀತಿ ಹೋದರೂ ನಾತದ ಭೀತಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Prv. s. ಭೂತ. — ಭೀತಿಗೋರ್. — ಕೋರ್. To become afraid (Bp. 2, 27; Rām. 5, 8, 41). — ಭೀತವಡು. — ವಡು To fear (Śāv. 4, 66).

ಭೀತಿವಲ್ಲರಿ bhiti-vailari. Fear regarded as a creeping plant (Śāv. 4, 113).

ಭೀತಿಶಂಕೆ bhiti-śankē. Doubt or diffidence caused by fear (My.).

ಭೀತಿಹತ್ತರ bhita-uttara. An answer or speech indicating fear (ಧಾರ, ಭೀತಿಯ ನುಡಿ Nn. 12).

ಭೀಮ bhima. = ಭೀಮ. Fearful, dreadful, terrible, formidable, etc. (ಭಯಂಕರ Nn. 5; ಉಗ್ರ Mr. 512). 2, Yama (ಯಮ 5). 3, Śiva (ತಂಕರ, ಕತ್ತರ 5; ರುದ್ರ 512). 4, Bhīma, the second son of Pāṇḍu (ವಾಯುಪುತ್ರ, ಭೀಮಸೇನ 5; ವಾಯು ಸುತ 512; ಕುರುಕೃಷ್ಣ, ವಾಯುಪುತ್ರ, ವೃಕೋದರ Mr. 264). 5, a strong man (ಸತ್ತಾನೆ, ಸತ್ತವನು 5). 6, a very valiant man, a hero (ಭಿಮಾಗೃಹ, ವೀರಭಟ 5; ಭಟ 512, o. r. ಒಲನ). 7, the arm (ಭುಜ 5; ತೋರ್ 512). 8, N. of the author of the Kannaḍa Basavapnṛāṇa (Bp. 1, 17; 61, 94). 9, N. of an author of a list of saṃskṛita dhātus (Śmd. 302). See Śmd. 81. 91. 96. 116. 10, N. of a king of Viḍarbha. (= ಭೀಷ್ಮ No. 3). ಭೀಮನಿಗೆ ಧಾನವಾರವಾದರೇನು? ಧಾನವಾರ ವಾದರೇನು? ಭೀಷಣನ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಯ್ (Prv.). — ಭೀಮಯ್ಯ. — ಯ. N. See ದಾಸ. — ಭೀಮಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. See ಗಣದಾಸ.

ಭೀಮರ bhimara. War, battle. (R.).

ಭೀಮರ ಭಿಮa-rathi. N. of a river. (My. Amara).

ಭೀಮರಾಜ bhima-rāja. A black bird with two elongated tail-feathers that lives in the forests of the western coast and is known for its guttural soft fluting notes which can be heard to the distance of an English mile, the Malabar racket-tail drongo, *Edolius malabaricus* Scop. (Coorg).

ಭೀಮಲಿಂಗ bhima-liṅga. A liṅga consecrated by the Pāṇḍava Bhīma (Bp. 57, 54).

ಭೀಮಸೇನ bhīma-sēna. = ಭೀಮ No. 4. (ಭೀಮ, ವಾಯುಪುತ್ರ Nn. 5).

ಭೀಮಾನದ bhīmā-nadi. N. of a river in the Mahārāṣṭra country (B. 4, 30).

ಭೀಮೇಶ್ವರ bhīma-īśvara. N. of a liṅga (Bp. 33, 18).

ಭೀರು bhiru. Timid, cowardly; shy; afraid of. 2, a timid woman.

ಭೀರುಕ bhiruka. Timid; a coward.

ಭೀರುತ್ವ bhirutva. Fearfulness, timidity, cowardice. See ಪುಕ್ಕು, ಸಡೆ.

ಭೀರುಪತ್ರಿ bhiru-patri. A scandent thorny shrub, *Asparagus racemosus* Willd.

ಭೀಲುಕ bhiluka. = ಭೀರುಕ. Timid.

ಭೀಷಣ bhishana. Terrific, terrible, awful, formidable;—horror. 2, Bhairava;—Śiva;—N. of a king (J. 16, 1).

21, etc.). 3, a kind of musical instrument (see ವಂಡಮ ಹಾವಾದ್ಯ).

ಭೀಷ್ಮ bhīṣma. *Terrible, horrible, terrific, fearful*;—fear, horror (Grj. 9, 24). 2, the grand-uncle of the Pāṇḍus, son of Śāntanu and Gaṅgā (ಗಾಂಗೇಯ Mr. 263). See Śmd. 270, 287; J. 9, 30, 32; 13, 4, 19.

ಭೀಷ್ಮಕ bhīṣmaka. = ಭೀಷ್ಮ No. 2. 2, N. of a king, the father of Rukmiṇī (Bhāgavata 10, 59, 1). 3, N. of the father of Damayanti (Rām. 3, 2, 16, 24).

ಭೀಷ್ಮಸು bhīṣma-su (ಸು). Bhīṣma's mother: the Ganges.

ಭು bhu. = ಭಂ, ಭುಂ. A sound in imitation of that of a conch-shell, etc. — ಭು ಭು ಎನ್. To emit the sound of bhu bhu (from the mouth, Bp. 32, 37). — ಭು ಭೂ ಭೋ ಎನ್. To emit the repeated sound of bhu. ದೇವತಾದ್ವಾರದೊಳೆದು, ಭು ಭೂ ಭೋ ಎನ್ನಿ, ಶಂಖಮನೆ ಪೂರಯ್ವಿ ದಂ (Śmd. 19 Mḡh.).

ಭು bhu. = ಭೂ. At the end of compounds: being, becoming, springing up, taking rise, born. See ಅಗ್ನಿ-, ಅಪಿ-, ವದ್ಯ-, ಪ್ರ-, ಪ್ರತಿ-, ಸ್ವ-.

ಭುಂ bhum. = ಭು, etc. (S. Mhr.).

ಭುಕ್ bhuk. = (ಬುಕ್ತ 2), ಭುಜ್ q. v.

ಭುಕ್ತ bhukta. Enjoyed; eaten. 2, the act of eating. 3, food (ಅನ್ನ, ಓದನ, etc. Mr. 214).

ಭುಕ್ತ ಸ್ಥಳ bhukta-grāha. A dining-room (ಬಿತ್ತರದೊಳೆ ಉಮ್ಮ ಮನೆ Mr. 196).

ಭುಕ್ತ ಶೇಷ bhukta-śeṣa. The remnants of a meal, leavings, oris.

ಭುಕ್ತ ಸಮುಷ್ಟಿ bhukta-samujjhita. The remnants of a meal.

ಭುಕ್ತಾವಶೇಷ bhukta-avaśeṣa. = ಭುಕ್ತ ಶೇಷ. (Bp. 56, 12).

ಭುಕ್ತಿ bhukti. (= ಬುಕ್ತಿ). The act of enjoying or eating. 2, enjoyment; fruition, possession, usufruct. 3, food. ಭಕ್ತನಿಗೆ ಭುಕ್ತಿ, ತಕ್ಕನಿಗೆ ಕತ್ತಿ. — ಭುಕ್ತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾ ಕ್ಷಣ ಮುಕ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಾಯ್ತೇ? — ಮುನ್ನಿನ ಮುಕ್ತಿಗಿಂತ ಈಗಿನ ಭುಕ್ತಿ ಲೇಸು. — ಯುಕ್ತ ವಂತನು ಶುಕ್ತನ ಭುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದನಂತೆ (Prvs.). See Prv. s. ಭೂತ. 4, the daily motion of a planet.

ಭುಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ bhukti-mukti. Fruition and final emancipation (Bp. 39, 71; My.).

ಭುಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರದ bhuktimukti-prada. The giver of bhukti and mukti, as a tīrtha or a god (My.).

ಭುಕ್ತೋಚ್ಛೇದ ಭುಕ್ತ-uoḥbīṣṭa. The rejected leavings or remnants of food.

ಭುಗಿ bhugi. = ಬುಗ, ಬುಗ, ಬುಗು, ಭುಗು. A sound in imitation of that of blazing flames, of that emitted by articles under rapid combustion, and of that of kindled wrath. — ಭುಗಿ ಭುಗಲನೆ. With the sound of bhugi bbugil (Rāv. 5, 37). — ಭುಗಿ ಭುಗಲನೆ. To emit the sound of bhugi bbugil (Bp. 17, 19; 25, 21; 57, 18; 58, 59). — ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ್ಲಲನೆ. To emit the repeated sound of bbugi (Bp. 56, 32). — ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ್ಲಲನೆ. = ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ್ಲಲನೆ. (Rām. 5, 8, 57; J. 8, 39). — ಭುಗಿ ಭುಗಿಸು. = ಭುಗಿ ಭುಗಲನೆ. (J. 12, 22; 23, 46).

ಭುಗಿಲ್ bbugil. = ಬುಗಿಲ್, ಭುಗಿ, etc. — ಭುಗಿಲಿದು. — ಇದು. To emit the sound of bbugil (Bb. 1, 20, 55). — ಭುಗಲನೆ.

-ಎನ್. = ಭುಗಲಿದು. (Bp. 51, 7, 80; 55, 11; Bh. 2, 3, 9). — ಭುಗಲಿಸು. -ಎನಿಸು. To cease to emit the sound of bhugil (Bp. 44, 15). — ಭುಗಿಲ್ಲಲನೆ. rep. (C.). — ಭುಗಿಲ್ಲಲನೆ. -ಎನ್. To emit the repeated sound of bbugil (Abh. P. 13, 81).

ಭುಗಿಲನೆ bhugilanē. (Śmd. 388). = ಬುಗಲನೆ. With the sound of bhugil.

ಭುಗು bhugu. = ಭುಗಿ, etc. — ಭುಗು ಭುಗಲು ಭುಗಲನೆ. = ಭುಗಿ ಭುಗಿಲ್ಲಲನೆ. (Bb. 1, 20, 27).

ಭುಗ್ನ bhugua. Bent, crooked; curved; bending, stooping, bowed.

ಭುಜ್ bhuj. ಭುಕ್. Enjoying; eating; an eater; eating. See ಕೃತು-, ಗೃಹ-, ಹುತ-.

ಭುಜ bhujā. = ಬುಜ 2. A bending, a bend. 2, the arm. ಭುಜದ ತುದಿ (ತೋಲ್ವಲಿ, ಮುಯ್ Śm. 71). See ಅಷ್ಟ-.

ಭುಜಕೀರ್ತಿ bhujā-kīrti. An epaulet-like ornament for the upper arm (Bp. 4, 36; Rāv. 6, after 11; My.).

ಭುಜಗ bhujā-ga. = ಬೋಜಗ. Going crookedly or in a curve: a snake (ಎಲುದನೆ Ćt. I, 10; II, 17). 2, a paramour, see ಬೋಜಗ. 3, (= śeṣha) the number 1 (Ćb.). 4, the number 8.

ಭುಜಗಧಾರಿ bhujāga-dhāri. Śiva. 2, N. of a metrical foot (Ćb.).

ಭುಜಗಬಂಧ bhujāga-bandha. A certain feat of wrestlers (Śēv. 4, 75).

ಭುಜಗಭೂಷ bhujāga-bhūṣa. Śiva (Śēv. 1, 75).

ಭುಜಗವೈರಿ bhujāga-valī. Garuḍa; a peacock; an iobuenmou (My.).

ಭುಜಗಶಯನ bhujāga-śayana. Viśvānu (My.).

ಭುಜಗಾಭರಣ bhujāga-ābharaṇa. Śiva (Bb. 1, 1, 2).

ಭುಜಗೇನ್ದ್ರ bhujāga-Indra. Any large snake; Śeṣha (Śmd. 145; J. 14, 14).

ಭುಜಂಗ bhujā-ga. = (ಬೋಜಗ), ಬೋಜಂಗ, ಭುಜಗ. A snake (ಭೋಗಿ, ಸರ್ಪ Nn. 35). 2, the paramour of a prostitute, a libertine, a gallant (ಮಧುಪ್ರಯ, ಎಬಿ Nn. 29, o. r. ಎತ; ಎಬಿ 35, o. r. ಎತ; ಎತ 63). 3, an ascetic (ತಪೋನಿಧಿ, ತಪ ಸ್ತ 35).

ಭುಜಂಗನಿಲಯ bhujāga-nīlaya. A snake's hole: a white-ants' nest (ಹುತ್ತು Nn. 92).

ಭುಜಂಗಪ್ರಯಾತ ಭುಜāga-prayāta. N. of a vṛitta (Ćb.).

ಭುಜಂಗಭುಜ್ bhujāga-bhuj. A peacock;—Garuḍa.

ಭುಜಂಗಮ bhujā-gama. = ಭುಜಗ. A snake. 2, Rāhu.

ಭುಜಂಗವಿಜೃಂಭಿತ ಭುಜāga-vijrimbhita. N. of a vṛitta (Ćb.).

ಭುಜಂಗಶಯನ bhujāga-śayana. = ಭುಜಗಶಯನ. (My.).

ಭುಜಂಗಶಿಶುಪದ ಭುಜāga-śiṣu-pada. N. of a vṛitta (Ćb.).

ಭುಜಂಗಶಿಶುಸ್ಥಿತ ಭುಜāga-śiṣu-sṛita. N. of a vṛitta (Ćb.).

ಭುಜಂಗಾಕ್ಷಿ bhujāga-akṣi. The ichneumon plant, perhaps Opbioxylon serpentinum Liu. (= ಗನ್ನಾಕುಲಿ).

ಭುಜದೇಶ bhujā-dēśa. The place or region of the arm (ಬಂಗುಡಿ Bhu. 39).

ಭುಜಬಲ bhujā-bala. Strength of arm (Śmd. 386; Kk. 99; Bp. 1, 44; J. 13, 45).

ಭುಜಮಧ್ಯ bhujā-madhyā. The breast, the chest.

ಭುಜವಲಯ bhujā-valaya. An arm-ring (Bp. 4, 36).

ಭುಜಶಿಖರ bbuja-śikhara. *The shoulder.*
 ಭುಜಶಿರಸ್ಸು bbuja-siras. *The shoulder.*
 ಭುಜಾಗ್ರ bbuja-agra. *The shoulder* (ತೋಳ್ಬಲೆ, ಮುಯ್ಯು Kk. 67).
 ಭುಜಾಂತರ bhujā-antara. *The breast, the chest.*
 ಭುಜಾಸ್ಪೃಶನ bhujā-āspṛśana. *Clapping (one's own) upper arm* (Ūpr. 5, after 75).
 ಭುಜಿಸು bbujisu. = ಬುಜಿಸು, ಭುಂಜಿಸು. (My.).
 ಭುಜಿಸ್ತು bhujisbya. *A servant, a slave.*
 ಭುಜಿ bhujē. *A winding;—the arm;—the coil of a snake.*
 ಭುಂಜಿಸು bhunḅjisu. *To eat* (J. 7, 42; 29, 18; My.); *to enjoy; to suffer, to experience.*
 ಭುತ bhuta. = ಭೂತ. See ಅದ್ಭುತ.
 ಭುವನ bhuvana. *A being, a living creature; mankind. 2, the world; the fourteen worlds, seven descending and seven rising; the earth* (ಶೋಕ, ಭೂಮಿ Nn. 9; ಶೋಕ Mr. 517). *3, the number 14* (ಪದಿನಾಲ್ಕು Mr. 348). *4, water* (ಸಲಿಲ, ಉದಕ 9; 517). *5, the ocean* (ಸಾಗರ, ಸಮುದ್ರ 9; ಅಮೃದ್ಧ 517). *6, the sky* (ಅಮೃತ, ಆಕಾಶ 9; ನಭ 517). *7, a wood, a forest* (ವನ, ಅರಣ್ಯ 9, o. r. ಅರಣ್ಯ).
 ಭುವನಕುಕ್ಷಿ bhuvana-kukṣi. *A person who contains the world in his belly: Viṣṇu* (J. 15, 12); *that receives or contains water in its belly: the ocean* (15, 12).
 ಭುವನತ್ರಯ bhuvana-traya. *The three worlds: heaven, atmosphere and earth* (Ūh. v. 200; Ūpr. 5, after 180).
 ಭುವನತ್ರಿಸ್ತು bhuvana-tripṛṣṭa. *The world's Rndra* (Śmd. 283. 292).
 ಭುವನನಯನ bhuvana-nayana. = ಭುವನಾಕ್ಷ No. 2. (Bp. 20, 37; 61, 50).
 ಭುವನಮಾತೆ bhuvana-mātē. Pārvatī; Lakṣmī (My.).
 ಭುವನಾಕ್ಷಿ bhuvana-akṣi. *The eyes of living creatures or of mankind* (Rāiv. 18, 17). *2, the eye of the world; the sun.*
 ಭುವನಾಶ್ರಯ bhuvana-āśraya. *The refuge of the world: Brahmā* (J. 6, 5); *the water-abode: the ocean* (6, 5).
 ಭುವನೇಜ bhuvanē-ja. *A lotus* (Bp. 20, 37; 61, 50).
 ಭುವನೇಶಯ bhuvanē-śaya. *A lotus;—the moon* (Bp. 20, 37; 61, 50).
 ಭುವನೇಶಯವನಭುವನನಯನ bhuvanēśaya-vana-bhuvana-nayana. *Who has the moon and the shining sun* (Bp. 20, 37; 61, 50).
 ಭುವನೈಕರಾಮ bhuvana-ēka-rāma. Rāma who has no equal in the whole world (Śmd. 146. 188).
 ಭುವನೋಕ್ತ bhuvana-lōka. *One of the divisions of the universe, the space between the earth and heaven.* (Mr. 32).
 ಭುವನು bhuvana. *The atmosphere, the sky.*
 ಭುವನಿಮ್ನ bhuvni-nimna. *A depression in the ground, a hole* (ರಣ್ಣ, ಗರ್ತ, etc., ಕುರು Mr. 392).
 ಭೂ bhū. (Śmd. 108). = ಭೂ, ಭು, ಭೂಸ್. *Being, becoming, springing up, taking rise, horn. 2, the place of being or abiding: the earth. 3, land; ground;—earth, as a substance* (see ಭೂಭೇದ, etc.). *4, a certain metrical foot* (Ūh.). *5, a country, a district* (Bp. 6, 19). — ಭೂನೆಲ್ಲಿ. (ತಾಮುಲ, ತಾಲಿ, ನಾದೇಯ, ಎತುನ್ನಕ G.).

ಭೂಕಮ್ಪು bhū-kampa. *An earthquake* (My.; B. 4, 172; 3. 200).

ಭೂಕಮ್ಪನ bhū-kampana. = ಭೂಕಮ್ಪ. (My.).

ಭೂಕಾನ್ತ bhū-kānta. *A king* (ಅರಸು Nn. 120; Ūpr. 3, 82; J. 2, 2).

ಭೂಗತ bhū-gata. *Being or existing on or in the earth; level with the ground, destroyed.* — ಭೂಗತ ಮಾತು. *To destroy* (My.). — ಭೂಗತವಾಗು. — ಆಗು. *To be buried, as riches* (My.).

ಭೂಗತಾಲಯ ಭೂಗತಾ-ālaya. *An underground house* (Rāiv. 1, 16, 27).

ಭೂಗೋಚರ ಭೂ-gōcāra. *A man who is within the range of, i. e. who lives in, the world* (Abh. P. 14, 11).

ಭೂಗೋಲ ಭೂ-gōla. ಭೂಗೋಳ. *The terrestrial globe, the earth.* (C.; ಕುನಲಯ Ūb.; B. 5, 271).

ಭೂಗೋಲವಿದ್ಯೆ ಭೂಗೋಲ-vidyē. *Geography.* (C.; B. 5, 175).

ಭೂಂಕೃತಿ ಭೂ-krīti. *Hissing, puffing* (Bp. 51, 59).

ಭೂಚಕ್ರ ಭೂ-čakra. *The orbit of the earth, the earth* (J. 3, 6; 26, 15). *2, the equator or equinoctial line. 3, a paper-kite composed of many round pieces* (My.). *4, an umbrella attached to a throne* (My.).

ಭೂಚರ ಭೂ-čara. *Going on the earth; moving on the ground or on land, living on land; inhabiting the earth: a man* (Abh. P. 4, 101. 102).

ಭೂಚರತ್ವ ಭೂ-čaratva. *The condition of going on the earth or moving on the ground* (Bp. 57, 45).

ಭೂಭಾಯಿ ಭೂ-čāyē. *Earth-shadow: darkness.*

ಭೂಜಿ ಭೂ-ja. *A tree, etc.* (ಮರ Nn. 5. 20; ಕವರಿ, ವೃಕ್ಷ 43; ವೃಕ್ಷ 68; ಖಪರ, ಮರ 102). *ಗದು ಬಳ್ಳಿ ಮರನೆಯ್ದು ಭೂಮಕ್ಕುಂ* (Mr. 150).

ಭೂಜಿ ಬಿ ಭೂ-jāṭē. *N. of a plant* (ಗೌರೀಶ Mr. 135).

ಭೂಜಿವ ಭೂ-jāta. *A tree* (ಮರ Nn. 189).

ಭೂಜಿವ ಭೂ-jātē. *Daughter of the earth: Śitā* (My.).

ಭೂತ bhūta. = ಭೂತ. *Been, become, produced; being, becoming, coming into existence* (ಬನಿತ, ಹುಟ್ಟಿದ್ದು Nn. 76). *2, past, gone, former; past time, the past; the past or preterite tense* (Śmd. 54. 90. 260. 266. 294; Kāry. I. 3. 13-16). *3, obtained, got. 4, right, proper, fit; like, resembling, similar* (= ಸದೃಶ, My.; cf. ಸಮ್ಯಕ್). *5, free beyond the common limits, excessive* (ಎದ್ದುಹೋದ, ಕೆಟ್ಟು ಹೋದದು 78; ಎದ್ದುಹೋದ Mr. 494). *6, a living being. a creature* (ಸತ್ವ Mr. 502). *7, a goblin, a malignant spirit. a demon* (being of divine origin, see ದೇವಯೋಗ; ಮೂರ್ತಿ 78; ದೇವಯೋಗ 494; see Bp. 57, 10. 11. 12. 19; J. 4, 31. 22, 28; 81, 55); *the spirit of a deceased person, a ghost* (= ಪ್ರೇತ Nn. 2, My.). *8, an element, of which there are five: earth, water, fire, air, ether* (ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕ, ವೈಶ್ವೇ; ದಿವಂಚಭೂತ 78; ಭೂತ 494; see ಭಾತು No. 4; ಪಂಚ;—the number 5 (Ūh.). *9, the nine planets* (ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರ, ನಕ್ಷತ್ರ 78). *10, the eighteen classes of people or castes* (ಪಂಚಮೂಹ, ಪದಿನಾಲ್ಕುಜಾತಿಗಳು 78). *11, an ārya* (ಆರ್ಯ, ದೇವ ಭೂಮಿ 78). *12, in law: fact, matter of fact, the real state of a case. 13, = ಭೂತಗ್ರಾಮ* (ಗ್ರಾಮ Nn. 37). ಭೂತ ಹೋದರೂ ಹೇಳು ಕೊಳ್ಳೋದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. — ಭೂತ ಮರುಳೋ? ಮಾಡ ಮರುಳೋ? — ಭೂತವಾದರೂ ಭುಕ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಹೊರ್ತು ಒಲಿತವದು. — ನಾಡಿನ ಭೂತ ಪೀಡಿಸದೇ ನಿಶ್ಚೀತೇ? — ನಾಡಿನ ಭೂತ

ಬಿಡದು. — ಪ್ರೇತಕ್ಕೆ (corpse) ಹೆದರುವವ ಭೂತಕ್ಕೆ ಹೆದರಿನೇ? — ಭೂತಕ್ಕೆ ಭೇತಿಯುಳ್ಳೇ? (Prva.). — ಭೂತಕರಕುಗಡ. A shrub or small tree, *Helioteres isora* Lin. (St. & Pl.).

ಭೂತಕಾಲ bhūta-kāla. Past time; the past or preterite tense (Śmd. 90 Cm.; 285 Cm.; 400).

ಭೂತಕಾಲಕ್ರಿಯೆ bhūtakāla-kriyē. The past tense (Śmd. 87. 91. 279).

ಭೂತಕೇರ bhūta-kēśa. A particular plant, root of sweet flag (= ಗೋರೋಮ; see St. 335 & ಮರುಕ ಹೆಡೆ).

ಭೂತಗಣ bhūta-gaṇa. The troop or whole class of demons or spirits; the aggregate of beings.

ಭೂತಗಣೇರ bhūtagaṇa-śā. Śiva. 2, sign for a long syllable (Ūh.).

ಭೂತಗ್ರಹ bhūta-graha. The bhūta-imp (My.).

ಭೂತಗ್ರಾಮ bhūta-grāma. The aggregate or whole collection of living beings; a multitude of spirits or ghosts.

ಭೂತಚಿಕಿತ್ಸೆ bhūta-ōikitsē. The practice or science of administering antidotes for demoniacal possessions (My.).

ಭೂತದಯೆ bhūta-dayē. Compassion or tenderness towards all beings or creatures, universal benevolence. (Bp. 37, 34; 53, 43; My.).

ಭೂತಧಾತ್ರಿ bhūta-dhātri. The earth.

ಭೂತನಾಥ bhūta-nātha. Śiva (Bp. 29, 35; 37, 11).

ಭೂತಪಂಚಕ bhūta-paṇcaka. The aggregate of the five bhūtas or elements. ಧಾತುವೇದನು ಕಲಿತು, ಭೂತಪಂಚಕವಾಗಿ, ಓತು, ದೇಹವನು ಭರಿಸಿದ ಮನುಷ್ಯಗೆ ಜಾತಿಯುತ್ಪನ್ನದು? (Sp.).

ಭೂತಪತಿ bhūta-pati. Śiva (Mr. 12; Bp. 15, 7).

ಭೂತಪೂರ್ವಕ bhūta-pūrvaka. Having been or existed before, prior.

ಭೂತಬಲಿ bhūta-hali. An offering to demons (= ಬಲಿ No. 4, My.). 2, = ಬಲಿ No. 8 (Sk.).

ಭೂತಲ bhū-tala. The face of the earth, the earth (Ūh. v. 127. 203; J. 8, 23).

ಭೂತಲಪತಿ bhūtala-pati. A king, a prince (Ūpr. 3, 51; Bp. 50, 25).

ಭೂತಲಪಾಲ bhūtala-pāla. = ಭೂತಲಪತಿ. (Ūpr. 2, 91).

ಭೂತಲಾಧಿಪ bhūtala-adhipa. = ಭೂತಲಪತಿ. (Bp. 27, 29).

ಭೂತಲೇರ bhūtala-śā. = ಭೂತಲಾಧಿಪ. (Bp. 43, 9; 51, 5).

ಭೂತವತಿ bhūta-vati. The past or preterite tense (Śmd. 91. 261. 289. 294; Kāv. 1, 5, 1-5).

ಭೂತವಾಸ bhūta-vāsa. The tree *Bellerie myrobalan*, *Terminalia belleriea* Roxb.

ಭೂತವಿದ್ಯೆ bhūta-vidyē. Demonology. (R.).

ಭೂತವೇಶಿ bhūta-vēśi. -ವೇಷಿ. The white-flowering *Vitex negundo*.

ಭೂತಕಂಕೆ bhūta-śaṅkē. Doubt or diffidence arising from demons (My.).

ಭೂತಸಂಹಾರಿ bhūta-saṁhāri. A kind of plant (ಭೂತಾಂಕುಶ Mr. 120).

ಭೂತಸಂಕ್ಷೇಪ bhūta-saṁjēp. A number indicated by natural objects, etc. (Mr. 343).

ಭೂತಸಂತುಷ್ಟಿ bhūta-santusṭi. Complete satisfaction given to demons by killing sheep and hñfaloes (J. 5, 72).

ಭೂತಾಗ್ರಾಣಿ bhūta-agraṇi. Śiva. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಭೂತಾಂಕುಶ bhūta-aṅkuśa. A kind of plant (ಭೂತಸಂಹಾರಿ Mr. 120).

ಭೂತಾಂಜನ bhūta-aṅjana. A collyrium applied to the palm of the right hand to render any goblins, men, etc. visible (My.).

ಭೂತಾತ್ಮ bhūta-ātma. The elementary or vital principle. 2, the individual soul. 3, *Brahmā*; — *Vishnu*; — *Śiva*. 4, the body.

ಭೂತಾರ್ಥ bhūta-artha. Anything which has really happened, anything really existing, a matter of fact, fact.

ಭೂತಾರ್ಥನಾಶ್ವನ bhūtartha-apahṇava. Concealment of anything really existing (Kāv. III, 8, B, 103).

ಭೂತಾವೇಶ bhūta-āvēśa. Demoniac possession (St. 385).

ಭೂತಾಳ bhūta-āla. N., e. g. in ಭೂತಾಳವಾಣ್ಯ. (My.).

ಭೂತಿ bhūti. = ಬೂದಿ, ಬೂದಿ, ಬೂದು. Being, existence, any state of being (Bp. 40, 64); — birth, production. 2, well-being, prosperity; wealth, riches. 3, power, grandeur, majesty, dignity. 4, ashes. 5, roasted or fried meal (ಸುಟ್ಟಡಗು Hñā.; ಬದುಗಿದ್ದದೊಳು ಸುಟ್ಟ ಅಡಗು Mr. 217).

ಭೂತಿಕೆ bhūtika. The plant *Gentiana chirayla* Roxb. 2, lemon grass, *Andropogon schoenanthus* Lin. 3, a kind of fragrant grass (ಕತ್ತಣ).

ಭೂತಿಕಾನನಧಾರ bhūti-śāna-dhāra. A follower of Śiva (Bp. 27, 29).

ಭೂತೇರ bhūta-śā. Lord of beings: *Brahmā*; *Vishnu*. 2, lord of evil beings: *Śiva*.

ಭೂದಾನ bhū-dāna. Donation of landed property (Grj. 2, 63; My.).

ಭೂದಾನಪತ್ರಿಕೆ bhūdāna-patrikē. A deed of gift relating to bhūdāna (My.).

ಭೂದಾರ bhū-dāra. A hog.

ಭೂದೇವಿ bhū-dēśē. The quarters or regions of the earth (Bp. 44, 33).

ಭೂದೇವ bhū-dēva. A *Brahmā*. (Bp. 50, 6; 55, 43).

ಭೂದೇವಿ bhū-dēvi. The earth looked upon as a goddess or queen (J. 19, 28).

ಭೂಧರ bhū-dhara. A mountain (ರುಡಕ, ವರ್ತ Nn. 41; Rāv. 1, 108).

ಭೂಧ್ರ bhū-dhra. = ಭೂಧರ. (Śiv. 2, 35).

ಭೂನಾಗ bhū-nāga. An earth-worm. (Dp. 53, 3).

ಭೂನಾಗಸತ್ಯ bhūnāga-satva. Earth-worm-essence: hñnt earth-worms, of which rings, etc. are made, said to be antidotes for snake-poison (Bb. 3, 25, 28).

ಭೂನಾಥ bhū-nātha. A king (ಸಿತಾಮಹ, ಅರಸು Nn. 22; ಅರಸು 79).

ಭೂನಿಮ್ಬ bhū-nimha. The plant *Gentiana chirayla* Roxb.

ಭೂಪ bhū-pa. A king, a prince.

ಭೂಪತಿ bhū-pati. A king, a prince. ಪಾಪಿಯಾದವ ಭೂಪತಿಯಾದಾನೇ? (Prv.).

ಭೂಪದಿ bhū-padi. Arabian jasmine, *Jasminum zambae* or *sambac* Alt.

ಭೂಪಾಲ bhū-pāla. A king (ಹತ್ತಿ, ಅರಸು Nn. 80). — ಭೂಪಾಲಹೆಮ್ಮಡಿ. N. (Bp. 11, 14).

ಭೂಪಾಲಕ bhū-pāla. = ಭೂಪಾಲ. (Bp. 5, 1. 10).

ಭೂಪತ್ರಿ bhū-patri. Śitā (My.).

ಭೂಪೇಂದ್ರ bhūpa-indra. A great king (Ūpr. 3, 98).

ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ bhū-pradakṣiṇa. Going round the earth (My.).

ಭೂಬಲ bhū-hala. (Śmd. 386; Kk. 99). Earth-power, power consisting in landed property.

ಭೂಭಾಗ bhū-bhāga. A portion of the earth; a portion of ground. See Kāv. III, 3, B, 173.

ಭೂಭಾರ bhū-bhāra. A burden to the earth: a very wicked man (My.).

ಭೂಭಾರಕತನ bhū-bhāra-katana. Universal importance (Bp. 19, 30).

ಭೂಭುಜೆ bhū-bhuja. A king, a prince.

ಭೂಭುಜೆ bhū-bhujā. Tbh. of ಭೂಭೂಜೆ. (Bp. 22, 18; 24, 81; J. 17, 1; 18, 11).

ಭೂಭೃತೆ bhū-bhṛit. A king. 2, a mountain. 3, Vishṇu.

ಭೂಭೇದ bhū-bhēda. A variety of earth: earth or clay in a certain form. See ಮೊರೆ.

ಭೂಮು bhūma. The earth. See ಕೃಷ್ಣ-. 2, (ಭೂಮನ್) the earth, the world;—a territory. 3, a great quantity, abundance, plenty, multitude. 3, the plural.

ಭೂಮುಲಿ bhū-maṇḍala. The terrestrial globe (Bp. 4, 5; J. 2, 33). 2, a district, a country (Bp. 50, 62).

ಭೂಮುಲಿ ಲೇಖ್ಯರ ಭೂಮಾṇḍala-lēkhars. A king (Bp. 55, 9).

ಭೂಮಾಲೆ bhū-mālē. N. of a vṛtta (Īh.).

ಭೂಮಿ bhūmī. = ಭೂಮಿ, ಭೂಮಿ, ಭೂಮಿ. The earth (ಎಳೆ Śm. 112). 2, soil, ground;—a country, a district;—land, estate;—a place, site in general. 3, N. of a certain metrical foot (Īh.; Mr. 364). ಭೂಮಿಯದ್ದು ವನಾದರೆ ಭೂಮಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟುನೀ—ಭೂಮಿ ಮಾದ, ನಾಮ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಾ (Prvs.).

ಭೂಮಿಕೆ bhūmīkē. Earth, ground. 2, the story of a house (Īpr. 1, 132; 6, after 97). 3, theatrical dress, the costume of any character represented on the stage.

ಭೂಮಿಧತ್ರ ಭೂಮಿ-ḥatra. A mushroom (ಅರಬೆ Mr. 132).

ಭೂಮಿಜ ಭೂಮಿ-ja. Earth-horn: a (common) tree (Bp. 55, 22). 2, the planet Mars. 3, the demon Naraka. 4, a kind of horse (ಅಜಾನೇಯ Hla.; ಹೊಯಿಸಬೋರ್ ಉದಿಸಿರಲ್ Mr. 282).

ಭೂಮಿಜಮ್ಮುಕೆ ಭೂಮಿ-jamhnkē. A species of plant (= ನಾದೇಯಿ; see ನಾಯಿನೇಲಲ್ and ನಾರಂಗ).

ಭೂಮಿತಲ ಭೂಮಿ-tala. = ಭೂತಲ. (Bp. 25, 1).

ಭೂಮಿದೇವ ಭೂಮಿ-dēva. A Brāhmaṇa.

ಭೂಮಿದೇವಿ ಭೂಮಿ-dēvi. = ಭೂದೇವಿ. (My.).

ಭೂಮಿಧರ ಭೂಮಿ-dhara. A mountain. 2, a king.

ಭೂಮಿಪ ಭೂಮಿ-pa. A king (Rām. 16, 52; 26, 23; Rāv. 13, 13).

ಭೂಮಿಪತಿ ಭೂಮಿ-pati. = ಭೂಮಿಪ. (Bh. 2, 13, 49; J. 28, 1).

ಭೂಮಿಪಾಲ ಭೂಮಿ-pāla. = ಭೂಮಿಪ. (My.).

ಭೂಮಿಪಾಲಕ ಭೂಮಿ-pālaka. = ಭೂಮಿಪಾಲ. (Īpr. 7, 28; Bp. 56, 2).

ಭೂಮಿರುಹ ಭೂಮಿ-ruha. A tree (Mr. 420, 485).

ಭೂಮಿವಲ್ಲಭ ಭೂಮಿ-vallabha. A king (Bp. 51, 17).

ಭೂಮಿವೃತ್ತಿ ಭೂಮಿ-vṛtti. Touching the ground;—a terrestrial being, man;—a Vaiṣya.

ಭೂಮಿವಾಕ ಭೂಮಿ-lā. A king (J. 7, 13). See ಮಧು.

ಭೂಮಿವಾಲ್ಯರ ಭೂಮಿ-lāvara. = ಭೂಮಿವಾ. (Īpr. 4, 25; Rāv. 5, 26).

ಭೂಮ್ಯರ್ಥ ಭೂಮಿ-ārtha. The meaning of "earth". See ಎಳೆ.

ಭೂಯ bhūya. Becoming, being; condition, state. See ದೇವ, ಬ್ರಹ್ಮ.

ಭೂಯಸ್ bhūyas. (fr. ಬಹು). More, more numerous; larger, greater. 2, much, many, numerous;—very great, important. 3, repeatedly, frequently, again.

ಭೂಯಸ್ತು bhūyishṭha. Most, most numerous; largest, greatest. 2, very much, very many;—most important, chief.

ಭೂರಜನೆ ಭೂ-rajanē. The composition of a soil (B. 4, 95).

ಭೂರಮಣಿ ಭೂ-ramaṇa. A king (Mr. 272; Bp. 50, 76).

ಭೂರಿ bhūri. Much, many, numerous (ಅದ್ವೈತ, ಒಪ್ಪಣೆ Nn. 69; Bp. 58, 57). 2, gold (ಕಾಂಚನ, ಸುರ್ವಣ 69; Bp. 57, 68).

3, wood (ಕಾಪ್ಪ, ಕಟ್ಟಿಗೆ 69). 4, contempt (ಅವಜ್ಞೆ, ಉಪಾಸನೆ 69). 5, N. of Brāhmā, Viṣṇu, Śiva, and Indra. 6, a gift of money conferred on those present at any festival or at a funeral (My.; Tē; also ಭೂರಿದಕ್ಷಿಣೆ; see Bh. 1, 11, 7, 8).

ಭೂರಿಫಲ ಭೂರಿ-phēna. A species of plant (= ಚಮುಕೆ, ಸತ್ತಲಿ).

ಭೂರಿಮಾಯ ಭೂರಿ-māya. Possessed of much deceit: a jackal (ಬಳ್ಳು, ಗೋವಾಯು Mr. 162).

ಭೂರುಗ್ಧಿ ಭೂ-rūṇḍi. A sort of sun-flower, Heliotropium indicum Lln.

ಭೂರುಹ ಭೂ-ruha. A tree (ಮರ Nn. 29; Mr. 510).

ಭೂರುಹಾಗ್ರ ಭೂರುha-agra. The top of a tree (ನಿಶಾಖ, ಮರದ ತುದಿ Nn. 38).

ಭೂರ್ಜ ಭೂrja. = ಬಿಳಿ 1. A species of birch, the bark of which is used for writing on.

ಭೂರ್ಜೋಕ ಭೂs-lōka. = ಭೂರ್ಜೋಕ. (Mr. 32). See Mr. 2, ಲೋಕ.

ಭೂರ್ಜೋಕ ಭೂ-lōka. The terrestrial world, the earth (Bp. 37, 64; 58, 60; B. 4, 148). ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಭೂರ್ಜೋಕ ತಪ್ಪದು.—ಭೂರ್ಜೋಕ ಬಿಟ್ಟರೂ ಸಾಲ್ವೋಕ ತಪ್ಪದು (Prvs.).

ಭೂರ್ಜೋಲ ಭೂ-lōla. A king (J. 10, 11; 17, 18).

ಭೂನಧು ಭೂ-vadhu. = ಭೂನತಿ.

ಭೂನಧರಮಣಿ ಭೂvadhu-ramaṇa. A king (J. 3, 1).

ಭೂನರ ಭೂ-vara. A king (Kk. 101; Bp. 22, 16; 46, 56; J. 2, 63).

ಭೂನಲಯ ಭೂ-valaya. ಭೂನಲಯ. The circumference of the earth; the terrestrial globe (Śmd. 267; Bp. 24, 54).

ಭೂನಲ್ಲಭ ಭೂ-vallabha. A king. (My.).

ಭೂನಾಚಕ ಭೂ-vācaka. A word denoting "earth" (see ಎಳೆ in Śmd. Dh.).

ಭೂನಿಕೇಶ ಭೂ-viśēsha. A kind of soil. See ಎರ.

ಭೂಶಿರ ಭೂ-śira. A promontory, a cape (My.; B. 4, 115).

ಭೂಷಣ ಭೂshana. Decorating, adorning;—ornament, decoration, embellishment; an ornament, a trinket, etc. (ತೊಡೆ Īt. II, 65);—(praise). — ಭೂಷಣವಾಡು. — ಅಡು To praise (Bp. 36, 17).

ಭೂಷಣವರಣ ಭೂshana-āvaraṇa. Surrounding or covering with ornaments. See ತುಡು.

ಭೂಷಣೋದ್ಯತನ ಭೂshana-udvāhana. Adorning. See ಲಯ್ಯ.

ಭೂಷಾಮಣಿ ಭೂshā-maṇi. Decoration with gems (Īpr. 6, 70).

ಭೂಷಿತ ಭೂshita. Decorated, adorned, ornamented.

ಭೂಷಿಸು bhūṣishu. To decorate, to adorn; to praise (My.).
 ಭೂಷೆ bhūṣhe. ಭೂಷಾ. *Adorning, decorating; an ornament, a jewel.*
 ಭೂಷ್ಣು bhūṣṇu. *Being, becoming; being or faring well; desiring happiness.*
 ಭೂಷ್ಯ bhūṣhya. To be adorned or decorated (adj., Ūpr. 6, 68).
 ಭೂಃ bhūḥ. = ಭೂ. See ಭೂರೋಹ.
 ಭೂನತಿ bhū-sati. ಭೂನತೀ. The earth considered as a woman (Bp. 11, 26).
 ಭೂನತೀಶ bhūsatī-īśa. A king (Bp. 28, 27).
 ಭೂನತೀಶ್ವರ bhūsatī-īśvara. = ಭೂನತೀಶ. (Bp. 24, 78).
 ಭೂಮಾರಿ bhū-sāra. The strength of a soil (My.).
 ಭೂಮಾರಿತಿ bhū-sāratī. The state of a soil being full of strength (Ūpr. 1, 90).
 ಭೂಮತ bhū-sata. The planet Mars (ಕುಟ, ಮಂಗಳ Nn. 20).
 ಭೂಮತಿ bhū-satī. Stā. (My.).
 ಭೂಮರ bhū-sura. A Brāhmaṇa (ದ್ವಿಜ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ Nn. 36; ಎತ್ತ 104; Bp. 53, 39-42; 55, 23. 54. 55; Kk. 101).
 ಭೂಮ್ರೂ bhū-s-trīpa. Lemon grass, *Andropogon schoenanthus* Lin.
 ಭೂಮ್ನು ಪನೆ bhū-s-thāpanē. Putting in the ground, hurrying, as money (My.).
 ಭೂಮ್ನುತಿ bhū-s-thiti. Landed-property (My.).
 ಭೃ bhrī. = ಭ್ರ, ಭ್ರು, ಭ್ರಿ.
 ಭೃಕುಟಿ bhrī-kuṭi. *Contraction or knitting of the eyebrow, a frown* (ಪೂರ್ವ ಬಿಡುಬಿಡು Mr. 463).
 ಭೃಗು bhrīgn. N. of a fish (Bp. 3, 77; 43, 41; 53, 5; 54, 31; 57, 77; J. 33, 40). 2, Śakra, the planet Venus (Mr. 38). 3, a declivity, a slope, a cliff, a precipice (ನಾನು, etc., ನಿಯಮ ಪೂರ Mr. 96).
 ಭೃಗುಜಿ bhrīgu-jī. N. of a plant (see Mr. s. ಕಿರುದೇಗು No. 2).
 ಭೃಗುವಾರ bhrīgn-vāra. Friday. (My.).
 ಭೃಂಗ bhrīnga. = ಬಿಂಗ. The large black humble bee (ತುಮ್ಮ Nn. 13. 29; ಭ್ರಮರ, ತುಮ್ಮ 45; ಪದಮ, ಬದ್ಧನೆ Ūt. II, 63; ಗುಂಗೇ ಹುಳ G.). 2, the fork-tailed shrike, *Lanius caeruleus*. 3, the bird *Cnourus melanocephalus* (ಚಾತಕ, ಸಾರಂಗ, etc. Mr. 171). 4, the plant *Eclipta prostrata* Lin. or *Verbesina prostrata* (ಗರುಗ Nn. 45; ಅಂಗಾರಕ, ಗರುಗ Mr. 130). 5, *woody Cassia, Laurus cassia*. 6, *talc or mica* (ಅಭ್ರ 45; Mr. 102). 7, a ointment (ಮೇಘ 45). 8, darkness (ತಿಮಿರ, ಕತ್ತಲೆ 45). 9, blackness (ಕೃಷ್ಣ, ಕಪ್ಪು 45). 6, a libertine, a oastamite, a lecher. — ಭೃಂಗಮರ. See Nn. s. ಭಿನ್ನಕುಪಾತ.
 ಭೃಂಗರಾಜ bhrīnga-rajās. The plant *Eclipta prostrata* Lin. (see ಭೃಂಗ No. 4).
 ಭೃಂಗರಾಜ bhrīnga-rāja. The plant *Eclipta prostrata* Lin. 2, bee-king: the large black humblo bee.
 ಭೃಂಗಾರ bhrīngāra. = ಬಂಗಾರ etc., ಬಿಂಗಾರ, ಬಿಂಗಾರಿ, ಭಂಗಾರ, ಭೃಂಗಾರಿ. A golden pitcher or vase; — a vase used at the inauguration of a king (or at marriages), which may be made of gold, silver, brass, iron, etc. (Ūpr. 6, 52). 2, gold.

ಭೃಂಗಾರಿ bhrīngāri. = ಭೃಂಗಾರ No. 1. (ಭೃಂಗಾರ, ಕನಕಾಲುಕ Hiā; ಕನಕಾಲುಕ Mr. 210).
 ಭೃಂಗಾಲಕ bhrīnga-aiaka. Looks resembling black bees (J. 16, 5).
 ಭೃಂಗ bhrīngi. A cricket. 2, N. of one of Śiva's attendants (ಹಳಗ Ūt. I, 86; ಶಿವನ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಕುಳಿಯುವ ಮುಕ್ತಾಲ ಭೃಂಗ G.; Bp. 1, 49. 50; 29, 7).
 ಭೃಂಗಿನಾಥ bhrīngi-nātha. = ಭೃಂಗ No. 2. (Bp. 53, 36; Ū. Bp. 1, 8).
 ಭೃಂಗಿ bhrīngi-pa. = ಭೃಂಗೇಶ. (J. 14, 20).
 ಭೃಂಗಿರತಿ bhrīngirīti. = ಭೃಂಗ No. 2. (My.).
 ಭೃಂಗೇಶ bhrīngi-īśa. = ಭೃಂಗಿನಾಥ. (Bp. 24, 48; J. 14, 18; see riddle s. ಅಶ್ವಿನಿ 1).
 ಭೃಂಗೇಶ್ವರ bhrīngi-īśvara. = ಭೃಂಗೇಶ. (Bp. 43, 38; 53, 5; J. 14, 19).
 ಭೃತಿ bhrīti. Bearing, carrying; supporting, maintaining; nourishing, protecting; possessing, having, furnished with; bringing. See e. g. ಅಮ್ಮು-, ಕಪಾಲ-, ಕ್ಷಾತ್ರ-, ಜಲ-, ಪರ-, ಫಲ-, ಭೂ-.
 ಭೃತಿ bhrīti. Borne, carried; supported, maintained; bired; paid; possessed of, endowed with; acquired, gained; filled, full of; — a servant. See ಅನ್ಯ-, ಪರ-.
 ಭೃತಕ bhrītaka. Borne, carried (see ದ್ರಾಗ-). 2, a hired labourer; a servant.
 ಭೃತಿ bhrīti. The act of bearing, supporting, or bringing; — nourishment, support; — wages, hire; — ospital.
 ಭೃತಿಭುಜ bhrīti-bhuj. A hired labourer; a servant.
 ಭೃತ್ಯ bhrītya. To be nourished or maintained: a servant (ನಾಸಿಗ Bhn. 26). 2, the minister of a king.
 ಭೃತ್ಯ bhrītyatē. The state of servitude or dependence (Rāy. 14, after 53; 14, 54).
 ಭೃತ್ಯ bhrītyē. Fostering, nonrishing; — service; — maintenance, support, sustenance, food; — hire, wages.
 ಭೃಶ bhrīśa. Mighty, strong, vehement, violent, intense; much, exceeding. 2, swearing, an oath (ದಾಧ, ಸೂರುಳು Nr. 64; ಸಮೃದ್ಧ, ಸೂರುಳು 156; ಸಮೃದ್ಧ Mr. 484). ಭೃಶಂ, vehemently; much, exceedingly, greatly.
 ಭೃಷ್ಣ bhrīṣha. Fried, broiled, roasted, parched; — roasted meat.
 ಭಿ bhi. = ಭಾ. See e. g. ಪ್ರತಿ, ಪ್ರ-.
 ಭಿಟ್ಟಿ bhiṭṭi. = ಬಿಟ್ಟಿ, ಬೇಟಿ, ಭೇಟಿ q. v. (ಸನ್ನತನ G.). ಅರಸರ ಭಿಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಒಯ್ಯುವ ಕಾಣಿಕೆ (ಉಪಗ್ರಹ, ಪ್ರದೇಶನ G.). — ಭಿಟ್ಟಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To go to visit, to visit. ಕೂಡಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪರು ಇಪ್ಪರು ಸ್ನೇಹಿತರು ಮುನ್ನಾದವರ ಭಿಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿ ಬೇಕು (B. 4, 34; My. as ಭೇಟಿ). — ಭಿಟ್ಟಿಯಾಗು. — ಅಗು. To meet, to fall in with, to encounter. ಅವನು ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಷ್ಟು ಹೊರಗೆ ಒಬ್ಬ ಬಡ ಸಿಪಾಯಿಯು ಭಿಟ್ಟಿಯಾದನು (B. 4, 124). ಅವನಿಗೆ ಮೊದಲು ಭಿಟ್ಟಿಯಾದ ಕಾಣ್ಣನು (4, 126). 2, a visit to take place. ನನಗೆ ಅವನ ಭಿಟ್ಟಿಯಾಯಿತು, ನನಗೂ ಅವನಿಗೂ ಭಿಟ್ಟಿಯಾಯಿತು (My. as ಭೇಟಿ).
 ಭೇಕ bheka. A (male) frog (ಕಪ್ಪೆ Nn. 18. 46. 87). 2, a timid man.
 ಭೇಕಿ bheki. A female frog; a small frog (ವರ್ಷಾಭಿ, ಪೆಣ್ಣುಪ್ಪೆ Mr. 411).
 ಭೇಟಿ bheṭi. = ಭಿಟ್ಟಿ q. v., etc. Meeting, encountering; an interview, a visit (My.; Mr., H. ಭೇಟಿ, ಭೇಟಿ). — ಭೇಟಿಗೆ

ಬರು. To come to visit, to visit (C.). ಅವನ ಭೇಟಿಗೆ ಬನ್ನ ಬಟ್ಟು ಸ್ವೀಕರಿಸು (B. 2, 17). — ಭೇಟಿ ಕೊಡು. To favor one with a visit, to show one's face. ನನಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದನು (My.). — ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಸು. To introduce. ಅವನನ್ನು ಮೊರೆಗೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿಸಿದನು (My.). — ಭೇಟಿ ಮಾಡು. To visit. ಸ್ವೀಕರಿಸನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ (My.).

ಭೇದ bhēda. = ಭೇದ 2. Breaking, splitting, dividing, separating;—a chasm, a fissure;—a hurt, an injury, a wound. 2, division, separation, partition, part, portion. 8, discrimination, discernment. 4, distinction, difference, kind, sort, species, variety. 5, change, alteration, modification. 6, divulging, disclosure, as of a secret. 7, dissension, disunion, disagreement, schism. 8, creating divisions (among confederates); seducing or enticing an ally to one's own party by sowing dissensions (ತನ್ನ, ತನ್ನಭೇದ Nn. 62; see ಭವರೋಪಾಯ). 9, an opponent, an enemy (ಸಪತ್ನ, ಹಗೆ 62). 10, dualism, duality. 11, evacuation of the bowels. 12, ಗಜಸನ್ನಾಸ (ಅನೆಯ ಮಸ್ತಕದ ವಿಭಾಗ 62). 18, water (ಅಮ್ಲು, ಉದಕ 62). ಭೇದಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ನಾದಾ ಬಿಡು ವದಿಲ್ಲ. — ನೀನು ನಾನು ಎಷ್ಟು ಭೇದ ಜ್ಞಾನಿಗುಂಬಿ? (Prva.). See Prv. s. ಮತ. — ಭೇದವುಡೆ. —-ವಡೆ. To show difference, to be different (Üh. v. 289).

ಭೇದಕ bhēdaka. Breaking, splitting, etc.;—who or what breaks, divides, etc. 2, distinguishing, discriminating, defining. See ಜ್ಞವಯು.

ಭೇದನ bhēdana. Breaking, splitting, dividing, separating; loosening, as the feces, purging; etc. See ಉರುಕ, ಪುಟ, ಮುಲ, ರೋಷ್ಣ. — ಭೇದನಂಗಿಯ. —-ಂ. To split; to destroy (J. 28, 8).

ಭೇದಬುದ್ಧಿ bhēda-buddhi. Perception or idea of a difference or distinction (C.). ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭೇದಬುದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು ಕಾರಣವನ್ನು ದೇವರೇ ಬಲ್ಲನು (B. 4, 108).

ಭೇದಿ bhēdi. Who or what breaks, splits, divides, etc. (see ವ್ಯಕ್ತ-); a destroyer (Bp. 54, 26);—a crowbar (ಹಾರ Mr. 371);—loosening the bowels;—frequent or preternatural evacuations of the intestines, purging (My.). ಭೇದಿ ಅಗುವ ರಾರ ತಿಗಡೆ (ತೃಪತಿ, etc. Si. 148). ವೈದ್ಯನು ಭೇದಿ ಗೆ ಕೊಟ್ಟನು (My.). ಅವನಿಗೆ ಭೇದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು (also: I frightened him, My.). ಅವನಿಗೆ ಭೇದಿ ಹರಿಯಿತು (he was purged, My.). — ಭೇದಿ ಕಟ್ಟು. To stop purging (My.).

ಭೇದಿತ bhēdita. Broken, split, divided, separated.

ಭೇದಿಸು bhēdisu. To break, to split; to distinguish; to separate; to destroy (Bp. 36, 48; Sāv. 4, 131; B. 2, 26; My.); to open, to disclose (as a secret, My.). 2, to discriminate (Ü. Bp. 36, 42). 4, to be broken, as the heart (My.); to separate (v. l., My.). 5, a difference to take place (Üh. v. 884). See Sp. s. ಮಾಡಿಗ.

ಭೇದ್ಯ bhēdya. To be broken or split; capable of being broken, etc., frangible, fragile, penetrable;—to be seduced or led away, liable to be seduced or led away. 2, what is specified or defined: a substantive, a noun. 3, a river (ಉದ್ಯ, ನದ, ಗಣ್ಯದೊಡ Mr. 418).

ಭೇರಿ bhēri. = ಭೇರಿ 2. A kettle-drum (ಮಸ್ತುಕ Mr. 80).

ಭೇರೂ bhērū. = ಭೇರೂ, ಭಾರೂ. A species of bird with two heads (ಅಮೃತ ರಿವಕ್ಕ Kk. 16; Sīm. 29; ಕೇಸರಿದ್ವಿಪಾ ರಾಶಿ Mr. 180; J. 16, 37). — ಭೇರೂ ವಕ್ಕ. —ವಕ್ಕ. = ಭೇರೂ. (Ahh. P. 10, 78).

ಭೇಷಜ bhēshaja. (fr. ಭಿಷಜ). Making well or healthy: a remedy, a drug, a medicament (ಪುಷ್ಕರ, ವೈದ್ಯ Nn. 27). 2, = ವೈಸಿಕ, hypocrisy, fraud, deceit (not Sk.; My.).

ಭೇಷಜಗೌರಿ bhēshaja-gāra. A dissembler, a hypocrite (My.).

ಭೇಷಜನಿವಾಸ bhēshaja-nivāsa. A druggist's shop (ಅರೋಗ್ಯ ಗೃಹ Mr. 197).

ಭೈ bhēi. bhāi. An imitative sound. — ಭೈ ಭೈ rep. ಬದಿಸು, ಅದ್ವಿಷ್ಟ ತಿಸ್ತು ವತ್ತುವಿದೆ ಭೈ ಭೈಯವ್ವಿನಂ ಕದ್ದು (Sīmd. 64).

ಭೈಕಾರ bhai-kāra. The syllable ಭೈ (Sīmd. 361).

ಭೈಕ್ಷ bhāiksha. (fr. ಭಿಕ್ಷ). = ಬೈಕ. Asking alms;—anything obtained by begging: begged food, charity, alms.

ಭೈತ್ರ bhaitra. Thh. of ಬಹಿತ್ರ (Sīmd. 361; ಬಹಿತ್ರಕ Üt. II. 15; ಯಾನಪಾತ್ರ, ಪೋತ Nn.; ತಾರದ, ಹಡಗು Nn. 28; ಕೂಟ, ಹಡಗು 152; ಪ್ರವಹಣ, ಪೋತ, ಹಡಗು Mr. 407). ಭೈತ್ರ ನಡಸುವವರು (ಪೋತವಾಹ, etc.); ಭೈತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದವ ಭಣ್ಣ (ಅತರ, ತರವಣ್ಣ Nn.). See ಸು.

ಭೈತ್ರವ್ಯವಹಾರಿ bhaitra-vyavahāri. A sea-trader (ಪೋತವಾಹ, etc. Hlā.).

ಭೈತ್ವ bhaitva. The syllable ಭೈ (Sīmd. 360. 361).

ಭೈರವ bhairava. (fr. ಭೇರು). = ಬೈರವ. Formidable, awful, terrific. 2, Bhairava, a form of Śiva (ಬಿಗುವರಾಯ, ಶೇ ದ್ವೇರ ಸಿಮ. 5; Kk. 6; ಭೋರಮೂರ್ತಿ, ಖಡ್ಗಪತ್ರ, ದಿಗಮ್ಬರ Mr. 15; see Sīmd. 79). ಜನ್ನೇ ದೇವರ ಮನೆಗೆ ಭೈರವದೇವರು ಬಂದ ಹಾಗೆ. — ಭರಭರನೆ ಹೋಗಿ, ಭೈರವದೇವರ ಸಂಗಡ ಭೈರವಾಸ ಕೇಳಿದ (Prva.).

ಭೈರವಾಸ bhairavāsa. Thh. of ಬಹಿರ್ವಾಸ. (Sī. 222; My.; Tē.; see Prva. s. ಭೈರವ, ತಿವ).

ಭೈರವಿ bhairavi. A particular form of Durgā (ಇಸ್ತಾದಿ, ಚರ್ಚ Nn. 28; ಚರ್ಚ, ಚಾಮುಂಡಿ, ವನದೇವಿ Mr. 14; ಚರ್ಚ 522; Bp. 23, 19). 2, N. of a rāgini or kind of tune.

ಭೈಷಜ್ಯ bhāishajya. (fr. ಭಿಷಜ). Any remedy, drug, medicine.

ಭೋ bhō. = ಭೋಸ. See Sīmd. 64; J. 11, 34.

ಭೋಕ್ತ bhōkta. Thh. of ಭೋಕ್ತೃ. (ಉಪಭೋಗ, ನಿರ್ವೇಶ Mr. 457; My.).

ಭೋಕ್ತವ್ಯ bhōktavya. To be enjoyed or eaten; fit to be used or employed; to be possessed or ruled. See Bp. 53, 41; ಅನು.

ಭೋಕ್ತಾರ bhōktāra. Thh. of ಭೋಕ್ತೃ. (My.).

ಭೋಕ್ತೃ bhōktri. = ಭೋಕ್ತ, ಭೋಕ್ತಾರ. An enjoyer, an eater. a feeder; one who employs or makes use of; one who feels or experiences;—enjoying, eating; feeling, experiencing.

ಭೋಗ bhōga. 1. = ಭೋಗ. Enjoyment, fruition; eating: use, application. 2, sexual enjoyment (ಗ್ರಾಮ Nn. 37; My.). 3, possessing; ruling, governing, protecting: cherishing, nourishing (ಪರಿಪಾಲನೆ, ರಕ್ಷಿಸುವುದು Nn. 113; ಪಾಲನೆ Mr. 514). 4, a transaction (ವ್ಯವಹಾರ, ವಹಾರ 113; ವ್ಯವಹಾರ 514). 5, perception of sorrow or joy. 6, pleasure (ಅನುಭವ 514). 7, a being that enjoys pleasure (ಸೌಖ್ಯ ದೈವಜೀವಿ, ಸುಖವನಯ್ಯ ವಸ್ತು ಜೀವರುಗಳು 113). 8, feasting. a repast, a banquet. 9, money, wealth (ಧನ, ದ್ರವ್ಯ 113; ಧನ 514). 10, fineness, plenty (ಪರಿಪೂರ್ಣ, ನದಿತ Mr. 454). 11, hire, wages (ನಿರ್ವೇಶನ 514); the hire of dancing girls or courtesans, wages of prostitution. 12, a whore (ಕಾಮುತ. ಸೂಕೆ 113; ಪದ್ಯವನಿತ 514). ಪಾಪಾರಾಧ ಭೋಗ, ತೃತೀಯ ಸ್ಥಿತಿ

ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? (Prv.). 18, N. of a man (Bp. 24, 72). See Prv. s. ರೋಗ.

ಭೋಗ bhōga. 2. Any winding or onrve: a ring, the coil of a snake. 2, the expanded hood of a serpent. 3, the body of a snake (ಅಂಕುರ, ಸರ್ಪಗರ್ಭ ದೇಹ Nn. 113; ಹಾವಿನ ಶರೀರ Mr. 400; ಅಂಕುರ Mr. 514);—the body. 4, an army in column;—a train, a retinue, an army (ಸೇನೆ, ಪರಿವಾರ 113).

ಭೋಗಕ್ಷಿತಿ bhōga-kṣhiti. = ಭೋಗಭೂಮಿ, etc. Land of enjoyment: the place on this earth where people (all of whom are Āryas) enjoy the reward of their works, which is superior to svarga and where people live very long (Ūpr. 3, 35).

ಭೋಗಧರ bhōga-dhara. A snake (ಹಾವು G.).

ಭೋಗಭೂತಲ bhōga-bhūta. = ಭೋಗಕ್ಷಿತಿ, etc. (Ūpr. 3, 36).

ಭೋಗಭೂಮಿ bhōga-bhūmi. = (ದೇವಭೂಮಿ), ಭೋಗಕ್ಷಿತಿ q. v., ಭೋಗಭೂತಲ. (Ūpr. 1, after 101; 3, after 38; 3, 37; Abh. P. 1, after 86, 87 & 68).

ಭೋಗಭೂಮಿಭವ bhōga-bhūmi-bhava. (= ದೇವಭೂಮಿ). An Ārya (ಅರ್ಯ, ಭೋಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು Nn. 108).

ಭೋಗಮೋಕ್ಷ bhōga-mōkṣa. Fruition and final emanation (Bp. 49, 12).

ಭೋಗವತೆ bhōga-vat. Furnished with enjoyments, riches, etc. 2, having rings or oolls; a snake.

ಭೋಗವತಿ bhōga-vati. = ಭೋಗವತೆ. The city of the snakes in the subterranean regions (J. 23, 16). 2, the river of the snakes, the Ganges of the lower regions (J. 24, 18).

ಭೋಗಪದ್ಮ ಭೋಗ-shapadi. N. of a metre (Ūh.).

ಭೋಗಾಯಿ bhōga-āyi. N. of a woman (Bp. 12, 42).

ಭೋಗವತಿ bhōga-vati. = ಭೋಗವತೆ. The infernal regions (ಪಾತಾಲ Nn. 22, o. r. ಅಭೋರೋಹ). 2, ನಗರ, ಪಟ್ಟಣ (22). 3, ತರಂಗಣಿ, ನದಿ (22). 4, Mahālakṣmī (ರಮೆ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 22).

ಭೋಗ bhōgi. 1. (Śmd. 109). = ಬೋಗಿ, (ಬೋಗಿ). Enjoying, eating; using, possessing; suffering, experiencing;—devoted to enjoyments, indulging in sensual pleasures;—opulent;—an enjoyer (Bp. 58, 18);—a happy person (My.);—a voluptuary;—a king, a prince;—the headman of a village;—a barber;—a person who accumulates money for a particular expenditure. See ಬಿಳೇ. ಭೋಗಿಗೆ ಯೋಗಿ ಮರುಳು, ಯೋಗಿಗೆ ಭೋಗಿ ಮರುಳು.—ಬಟ್ಟ ಭೋಗಿಯಾದರೆ ಬಟ್ಟೆ ಜೋಗಿ (Prva.). — ಭೋಗಿಯು. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 38, 57; 57, 37. 52). — ಭೋಗಿಯು. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 42; 57, 31-58. 43. 49. 50). — ಭೋಗಿದೇವ. N. (Bp. 57, 88. 48. 51. 54. 55; 58, 9). — ಭೋಗಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 5).

ಭೋಗಿ bhōgi. 2. Having onrves or oolls: a snake.

ಭೋಗಕಟಕ ಭೋಗi-kaṭaka. Śiva (Bp. 54, 75).

ಭೋಗಿತ bhōgita. A man who has eaten or enjoyed, or eats or enjoys (Bp. 30, 12).

ಭೋಗಿನಿ bhōgini. The concubine of a king. 2, a serpent woman (Ūpr. 5, 99).

ಭೋಗಿಪ ಭೋಗi-pa. The snake śēsha (J. 18, 47).

ಭೋಗಭೂತಲ ಭೋಗi-bhūta. Śiva (Bp. 55, 52).

ಭೋಗವಿಭೂತ ಭೋಗi-vibhūta. Śiva (Śiv. 1, 82).

ಭೋಗೀಶ ಭೋಗi-śaya. Viṣṇu (Bp. 1, 3).

ಭೋಗಿಸು bhōgisu. (Śmd. 92). To eat; to enjoy; to experience, to feel, to suffer (Bp. 24, 83; 27, 15; 48, 64. 65; 48, 8. 22; 58, 35. 48; My.; B. 5, 58. 274). 2, to indulge in sensual pleasures (Bp. 8, 33; 11, 23; J. 8, 5). 3, to be consumed or destroyed, to decay, as pearls (Bh. 2, 2, 86). ಭೋಗಿಸುವಂ (Śmd. 245). ಕೂಡ ಭೋಗಿಸಲ್ಲಿ ರಮಾಭಿಧಾನಂ (Mr. 538). See Prv. s. ಯೋಗ.

ಭೋಗಿಸುವಿಕೆ bhōgisviki. Enjoying, etc. (ನಿರ್ವೇಶ, ಉಪಭೋಗ Si. 394).

ಭೋಗ್ಯ ಭೋgya. Enjoyable, to be enjoyed, to be used;—what may be enjoyed, anything that may be possessed or used, an object of fruition.

ಭೋಗ್ಯಪತ್ರ ಭೋgya-patra. = ಭೋಗ್ಯಾಧಿಪತ್ರ. (My.; Tē.).

ಭೋಗ್ಯಾಧಿ ಭೋgya-ādhi. A pledge or deposit which may be used by the mortgagee until redeemed (My.).

ಭೋಗ್ಯಾಧಿಪತ್ರ ಭೋgyādhī-patra. A mortgage-bond wherein the lender assumes the temporary use of the property mortgaged (My.).

ಭೋಗಕನೆ bhōṅkanē. = ಭೋಗಕನೆ. Swiftly, speedily, quickly (ಚಕ್ಕನೆ, ಭೋರನೆ, ಭೋಗಲೆ, etc., ತೀವ್ರಾರ್ಥ Śmd. 891; ಚಕ್ಕರೆ, etc. Ū. I, 21; ಭೋರನೆ, etc., ತೀವ್ರಾರ್ಥ Kk. 50). ಭೋಗಕನೆ ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರ ಅನ್ವಾರತಿಯನ್, ಉಳೇ ಎನ್ನುವ, ತನ್ನ ತುತ್ತಿವರ್ (Śmd. 84). ಭೋಗಕನೆ ಬನ್ನಂ, ಭೋಗಕನೆ ಬನ್ನಂ, ಭೋಗಕನೆ ಬನ್ನಂ (109). ಭೋಗಕನೊರ್ವಂ ಬನ್ನಂ (112). See Bp. 9, 28; Rāy. 5, 120; 10, 9; 18, after 77; Śiv. 1, 7).

ಭೋಗಕರಿಸು bhōṅ-karīsu. To hum, to murmur (J. 8, 32; cf. ಬೋ).

ಭೋಗಕಲೆ bhōṅkal. = ಭೋಗಕನೆ (Śmd. 891).

ಭೋಗಕನೆ bhōṅkēṇē. = ಭೋಗಕನೆ. (Ūpr. 3, 53. 77; 5, 48. 80; 8, 44; 7, 88).

ಭೋಜ bhōja. N. of a celebrated sovereign of Maiwa (Bp. 57, 6. 7. 9. 11. 19. 20); N. of others (e. g. J. 14, 3; 25, 19).

ಭೋಜನ ಭೋjana. The act of enjoying, using, eating; a meal; food (ಊಟ HIA.). See ಉಣ್. ಭೋಜನವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಭವನಿಯರ ಬೇಕು.—ತಂದುಮುಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾದರೂ ಬಿಟ್ಟಾನು, ಭೋಜನ ಸಕ್ಕದರೆ ಬಿಡಲೊಲ್ಲ (Prva.). 2, the act of giving to eat, feeding. See Prva. s. ಯೋಜನ. — ಭೋಜನ ಮಾಡು. To eat, to take a meal (B. 4, 122; My.).

ಭೋಜನಕ್ರಿಯೆ bhōjana-kriyē. The act of eating or of giving to eat. See ಊಡು.

ಭೋಜನತ್ಯಾಗ ಭೋjana-tyāga. Abstinence from food.

ಭೋಜನದಕ್ಷಿಣೆ bhōjana-dakṣiṇē. The money present given to Brāhmanas after supplying them with a meal (especially at śrāddhas, My.).

ಭೋಜನಸಮಾರಂಭ ಭೋjana-samārambha. The arrangement, disposition and management of a meal or dinner (B. 4, 215; My.).

ಭೋಜನಾರ್ಥ ಭೋjana-artha. On account of a meal (My.).

ಭೋಜನಾರ್ಥಿ ಭೋjana-arthi. A stranger who asks for a meal (My.).

ಭೋಜಿ bhōji. Enjoying; eating. See ಸರ್ವಾನ್ನ, ಸಹ.

ಭೋಜ್ಯ ಭೋgya. = ಬೋಜ್ಯ. To be enjoyed or eaten; eatable. 2, anything to be enjoyed or eaten, food (J. 5, 24; 6, 45; My.);—a dainty. 3, a feast;—a store of provisions.

ಭೋಜ bhōṣa. N. of a country (Bp. 6, 19).

ಭೋರ್ bhōr. (= ಬೋ). A sound to imitate the humming of the black humble bee, the noise of the waves of the sea, that of rivers or streams, that of a crowd of people, that of certain musical instruments (kahaḷē, tutūri, etc.), that of heavy rain, that of wheels, etc. — ಭೋರನು. -ರಾದು. = ಭೋರನ. (My.). — ಭೋರನ. -ಎನ್. To emit the sound of ಭೋರ್ (Ūpr. 3, 17; Bp. 3, 33; 6, 11; 11, 49; 46, 53; 53, 25; Rāv. 6, after 11). — ಭೋರ್ಗರ್. -ಕರ. = ಭೋರನ. (ಪ್ರಸಂಗಿಯ ಸ್ಮದ. 22 Cm.; Ūpr. 6, 34; Rām. 6, 49, 35). — ಭೋರ್ಭೋರ್ಗರ್. To emit the repeated sound of ಭೋರ್ (Abh. P. 9, 136). ಭೋರ್ಭೋರ್ಗರ್ನ ಪಾಯ್ಪುಡು ಹನು ನಗಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಸಕ್ರೀತಂ (Smd. 231).

ಭೋರನಿ bhōranī. (Smd. 22, 388). With the sound of ಭೋರ್ (Bp. 2, 12). 2, swiftly, quickly (ಭೋರನಿ, ಚಕ್ರನಿ, ಭೋರ್ಗರ್, etc., ಶೀಘ್ರಾರ್ಥ ಸ್ಮದ. 391; ಚಕ್ರರ, etc. Ū. I, 21; ಚಕ್ರನಿ, ಚಕ್ರರ, ಚಕ್ರರ, ಚೇಗ, etc., ಶೀಘ್ರಾರ್ಥ ಸ್ಮ. 61; Kk. 50).

ಭೋರುಣ್ಣಿ bhōruṇṇi. A square paper-kite that emits the sound of bhōr when flying (My.).

ಭೋರನಿ bhōranī. = ಭೋರನಿ No. 1. (Abh. P. 18, 49).

ಭೋಷ bhōṣa. = ಬೋಷ 2. Decorum, decency; honor (My.). ದೇಶಾನುರದವರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ತನ್ನ ಭೋಷ ಹೋಗದೇ? — ದೇಶಾ ವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಭೋಷ ಕಳೆ ಕೊಟ್ಟಾ. — ನಡುಪರಾಯನ ಭೋಷ ನಾಕ ದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು. — ನಿರಾತೆಯುಳ್ಳವನಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಭೋಷ ಹೋಗದೇ? (Prva.).

ಭೋಃ bhōḥ. = ಭೋ. O! ho! there! hallo! ah! alas!

ಭೋಸದ bhōsaḍa. = ಭೋಸದಿ No. 1. (My.).

ಭೋಸದಿ bhōsaḍi. Pndendm muliehre (Mbr.). 2, a term of reproach for an adulteress (My.).

ಭೌತಿಕ bhāntika. (fr. ಭೌತ). Coming from or relating to existing beings; relating or pertaining to evil spirits; formed of the elements; material. (My.). See ಅಧಿ, ಅಧಿ.

ಭೌಮ bhānma. (fr. ಭೌಮ). Belonging or relating to the earth; terrestrial; made of earth; — the planet Mars (ವಕ್ರ, etc. Mr. 33).

ಭೌಮವರ bhāuma-vāra. Tuesday. (My.). See Prv. 8. ಭೇಮ.

ಭೌರಿಕ bhaurika. (fr. ಭೌರಿ). The superintendent of gold in a royal treasury, a treasurer.

ಭ್ರ bhra. = ಭ್ರ, etc.

ಭ್ರಂ bhramā. Falling, falling off, a fall; — declining, decline, decrease; — decay, ruin; — separating from, abandoning, deserting; — losing, loss; — deviating or straying from.

ಭ್ರಂಕೆ bhramāṣaṭē. The state or condition of falling, etc. See ಅವ.

ಭ್ರಕುಂಸ bhrakum̐sa. = ಭ್ರಕುಂಸ. An actor in female apparel.

ಭ್ರಕುಟಿ bhra-kuṭi. A contraction of the eyebrows, a frown.

ಭ್ರಜ್ಜಿ bbrajji. (= ಬಜ್ಜಿ). Frying, parching (as grain), roasting.

ಭ್ರಮ bhrama. = ಬಿಮ, ಬಿಮ್, ಭ್ರಮ. Flying about humming, as insects; — roving or roaming about, wandering

about; — moving in a circle, going round, turning round. whirling, revolving; — straying, erring; — a circular motion, a whirl; a whirlpool, an eddy; — giddiness, dizziness; — wandering of mind; confusion, perplexity, error, mistake, aberration, misconception, misapprehension, delusion; — a water-course; — one of the upamā (Kāv. III, 3, B, 61, 103 seq.). ಅವರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಭ್ರಮವಾಗುತ್ತದೆ (B. 4, 41).

ಭ್ರಮಣ bhramāṇa. = ಬವಣೆ, ಭ್ರಮಣೆ. Roaming, wandering about; turning round, whirling (ಕಂಕಣ, ತಿರುಗುವುದು B. 45; Ūpr. 4, after 13); revolution, the orbit of a planet, etc.; wavering, staggering, tottering, unsteadiness; erring, falling into error; confusion, perplexity; giddiness, dizziness; — causing to go round or move about. See ದಿಗ್ಗ, ಮುಟ್ಟು; ಚರಯಿಸು, ತಿರುಪ್ಪ, ತೊಡಿಕ, ಬಳಸು, ಸುರ.

ಭ್ರಮಣಿ bhramāṇi. = ಬವಣೆ, ಬವಳೆ. A sort of game (played by lovers), consisting in circular movements or waltzes. 2, a vulgar form of ಭ್ರಮಣೆ.

ಭ್ರಮಣೆ bhramāṇē. = ಭ್ರಮಣ. (J. 13, 20; My.).

ಭ್ರಮತೆ bhramat. (Smd. 100). Flying about humming; roaming; turning round, whirling, etc.

ಭ್ರಮಧ್ರಮರ bhramat-bhramara. (Smd. 100). The black humble bee flying about humming.

ಭ್ರಮರ bhramara. = ಬವರ 2. The large bright black humbler bee, Bombinatrix glabra (ಧೃಂಗ, ತುನ್ನು Nn. 45; ಮಧುವ್ರಜ ತುನ್ನು 63; ಅದಿವಿ ಸ್ಮ. 95); a bee. 2, a potter's wheel. 3, a bow (ಕಾರ್ಮುಕ, ಬಿಲ್ಲು 63). 4, a gallant, a libertine (ಭುಜಂಗ, ಎಲೆ 63). 5, shine, lustre (ಮಂಡು, ಹೊಳಪು 63). 6, giddiness, vertigo. ಭ್ರಮರ ಭ್ರಮಿಸಿ, ಬೆರಗೂ ಭಂಗ ನಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಭ್ರಮರಕೆ bhramaraka. A bee. 2, a curl hanging down on the forehead.

ಭ್ರಮರವಲಿಸಿತ bhramara-vilasita. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಭ್ರಮರಾದಿನದ bhramara-ādi-ninada. The sound of the black humble bee, etc. See ಮುರ.

ಭ್ರಮರಾಮ್ಣಿ bhramara-ambē. Durgā. (My.).

ಭ್ರಮರಾರಿ bhramara-ari. Bee-enemy: the campaka tree and its flowers. — ಭ್ರಮರಾರಿಮಾರಿನಿ. N. of one of Candra-hāsa's wives (J. 31, 51).

ಭ್ರಮರಾರ್ಥ bhramara-ārtha. The meaning of "the black humble bee" (ಅಳಿ ಸ್ಮದ. Dh.).

ಭ್ರಮರಿ bhramari. = ಬವರಿ. Going round (see ಬವರಿ). 1, a bee, the black humble bee (Sik.). ಭ್ರಮರಿವಾರ್ ಭ್ರಮ ಯ್ದಿರೆ ಬೆಚ್ಚರಾಗುಲಿ (Smd. 272). 3, making go round, moving in a circle (see ಬವರಿ).

ಭ್ರಮಾರ್ಥ bhrama-ārtha. The meaning of "turning round", etc. (Smd. 392).

ಭ್ರಮಿ bhrami. Going round or about, revolving; roaming about. 2, a potter's wheel, a turner's lathe. 3, a whirlpool. 4, any circular arrangement of troops, a circle formed by troops (J. 20, 44, 48, 62). See ಸ್ಮದ. 1. ಭ್ರಮರಿ.

ಭ್ರಮಿತ bhramita. Wandered about, wandering about in, wandered or spread through (Bp. 19, 3; 28, 59); strayed, perplexed, etc. (40, 59).

ಭ್ರಮಿಯಿಸು bhramiyisa. To roam or wander about (Ūpr. 3, after 23).

ಭ್ರಮಿಸು bhramisu. = ಬಿಮಿಸು, ಬಿಮಿಸು. To fly about bumm-ing (as the ಭ್ರಮರ, Bp. 45, 48; J. 3, 2); to roam or wander about. 2, to wander, not to be under the guidance of reason, to be confused, perplexed or bewildered, to act foolishly (Bp. 10, 3; 45, 48; 54, 48; My.). See Prv. s. ಭ್ರಮರ.

ಭ್ರಮೆ bhrāmē. = ಭ್ರಮ. (Bp. 45, 48; Śmd. 399 Cm.; My.). ಭ್ರಮೆಯಿದ್ದವಗೆ ತ್ರಮೆಯಲ್ಲ, ತ್ರಮೆಯಿದ್ದವಗೆ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲ (Prv.). — ಭ್ರಮೆಗೊಳ್. -ಕವಿ. Confusion to fall upon or seize (Bp. 9, 3). — ಭ್ರಮೆಗೊಳ್. -ಕೋ. -ಗೊಳ್ಳು. To enter upon a roaming or wandering about;—to begin to wander or to lose the guidance of one's reason, to become confused or bewildered (My.). See ತೊದರ; Bp. 26, 32; 45, 34.

ಭ್ರಷ್ಟ bhrashta. = ಬಿಟ್ಟ 3. Fallen, dropped, fallen down, fallen out or off;—declined, ruined, lost;—strayed from, devious from;—separated from, deprived of;—fallen (as from dignity, power, caste, virtue);—depraved, vicious, wicked. ಭ್ರಷ್ಟನಾದರೂ ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಭ್ರಷ್ಟತ್ವ bhrashtatva. The state of being deprived of, put out or expelled from (caste, etc., My.).

ಭ್ರಾಜ್ bhrāj. Shining; lustre. See ಎ-.

ಭ್ರಾಜಿ bhrāji. Shining, gleaming, glittering.

ಭ್ರಾಜಿತ bhrājita. Shining, glittering, beaming (Ūpr. 1. 121; Śmd. 180; Kāv. I, 2, 22; Śāstrasāra In W. v. 1505).

ಭ್ರಾಜಿಸ್ಸ bhrājissbnn. Shining, splendid, radiant, elegant.

ಭ್ರಾತ bhrāta. Tbh. of ಭ್ರಾತೃ. (My.).

ಭ್ರಾತಾರ bhrātāra. Tbh. of ಭ್ರಾತೃ. (My.).

ಭ್ರಾತೃ bhrātri. A brother, a uterine brother. ಭ್ರಾತೃಗಳ (dual), brother and sister.

ಭ್ರಾತೃಜಿ bhrātri-ja. A brother's son.

ಭ್ರಾತೃಜಾಯಿ bhrātri-jāyē. A brother's wife.

ಭ್ರಾತೃದ್ರೋಹ bhrātri-drōha. Betraying one's own brother (My.).

ಭ್ರಾತೃಪುತ್ರ bhrātri-putra. A brother's son.

ಭ್ರಾತೃಭಾಗಿನಿ bhrātri-bhaginī. (dual). A brother and sister.

ಭ್ರಾತೃನಧು bhrātri-vadhu. A brother's wife (ಅತ್ತಿಗೆ Mr. 312).

ಭ್ರಾತೃವೃ bhrātrīva. A brother's son. 2, a rival, an enemy.

ಭ್ರಾತ್ರೀಯ bhrātriya. A brother's son;—fraternal, belonging or relating to a brother.

ಭ್ರಾಂತ bhrānta. Roamed; whirled round. 2, confused, perplexed, bewildered, enchanted. (B. 3, 12; My.; see ಎ-).

ಭ್ರಾಂತೆ bhrāntatē. Confusion, perplexity, bewilderment (Ūpr. 5, 15).

ಭ್ರಾಂತಿ bhrānti. = ಭ್ರಾಂತ. Wandering about, roaming, going round, etc.;—*confusion, perplexity, bewilderment; error, mistake, delusion, false idea or supposition* (ಭ್ರಮೆ Śmd. 399 Cm.). ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸೇವಕರೂ ಭ್ರಾಂತಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.—ಭ್ರಾಂತಿ ಹಿಡಿದವನಿಗೆ ವಾಸ್ತವ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೋದೀತೇ?—ಭ್ರಾಂತಿ ಹೋದರೂ ಭಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prva.). See Prv. s. ಸನ್ನೆ 1. — ಭ್ರಾಂತಿಗೊಳ್. -ಕೋ. -ಗೊಳ್ಳು. = ಭ್ರಮೆಗೊಳ್. (Bp. 17, 9; My.). — ಭ್ರಾಂತಿ ಪದು. To be confused, etc. (Si. 36; My.).

ಭ್ರಾಂತು bhrāntu. Tbh. of ಭ್ರಾಂತಿ. ಅವನಿಗೆ ಭ್ರಾಂತು ಹಿಡಿಯಿತು (My.). 2, a confused person (Bp. 51, 25).

ಭ್ರಾಮ bhrāma. = ಭ್ರಾಂತಿ.

ಭ್ರಾಮಕ bhrāmaka. Cansing to turn round; bewildering; a perplexing or bewildering affair (J. 26, 40). 2, a loadstone (ಪುಷ್ಪಕ, ಅಯುಷ್ಮಾನ್ Mr. 100).

ಭ್ರಾಮಕನ್ಧ bhrāma-kanda. A very poisonous, yet medicinal plant (ಅತಿಬೇಡ, ತೃಣ Mr. 133).

ಭ್ರಾಮರ bhrāmara. (fr. ಭ್ರಮರ). Belonging to or coming from a bee (Si. 334).

ಭ್ರಾಸು bhrāsa. (= ಬಾಸಲಿ, etc.). A frying-pan, a roasting-pan, a parching-pan (ಅಪ್ಪುರಿಷ, ಹುರಿವ ಪಾಲು Mr. 211). ಭ್ರಾಸುಕ bhrāsaka. (= ಬಾಸಲಿ). A frying-pan, etc. (= ಭ್ರಾಸು).

ಭ್ರ ಬhr. = ಭೃ, etc.

ಭ್ರಕುಂಸ bhrakumsa. = ಭ್ರಕುಂಸ. An actor in female apparel.

ಭ್ರಕುಟಿ bhrakuṭi. A contraction of the eyebrows, a frown.

ಭ್ರುವ bhruva. = ಭೃ, etc. An eyebrow.

ಭ್ರು bhrū. (Śmd. 103). = ಭೃ, etc., (ಪುರ್ವ, etc.). An eyebrow, the brow (ಪುಟ್ಟು, ಬಿಲ್ಲಿ Mr. 317).

ಭ್ರಕುಂಸ bhrakumsa. An actor in female apparel.

ಭ್ರಕುಟಿ bhrakuṭi. = ಭ್ರಕುಟಿ. A frown.

ಭ್ರೂ bhrū. An embryo, a fetus, an unborn child (ಅತಿ ವದಾಲಕ, ತಿರು Nn. 133, or ad No. 2 f). 2, a child, a boy. 3, a pregnant woman (ಗರ್ಭಿಣಿ, ಬಸುಕಾದವಳು ಸ್ತ್ರೀ 133; ಬಸುಕ ಸತಿ Mr. 476). 4, fire (ಪಾಶ್ವರಿ, ಅಗ್ನಿ 133).

ಭ್ರೂಹತ್ಯ bhrūa-hatya. = ಭ್ರೂಹತ್ಯೆ. (Bp. 13, 90; My.).

ಭ್ರೂಹತ್ಯೆ bhrūa-batyē. The killing of an embryo, procuring abortion (Sk.).

ಭ್ರೂಲತೆ bhrū-latē. A creeper-like eyebrow (ಬಳ್ಳಿಯ ಹಾಗಿದ್ದ ಪುಟ್ಟು G.; J. 2, 48).

ಭ್ರೇಷ bhrēsha. Falling, slipping;—*deviation from rectitude, trespass*.

ಮ

M

ಮ್ m. The forty-fifth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It takes the place of the bindu (24. 115. 128. 130. 192. 193. 200), and often becomes 5 (31. 128. 202). Cf. ನೊಡೆ = ಮೊಡೆ, ನೊಳರೆ = ಮೊಳರೆ.

ಮ ma. The letter ಮ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಮ ma. N. of one of the metrical feet (Ūh.; Mr. 363). 2, N. of the fourth note of the scale (Mr. 76). 3, the number 5 (Mr. 349).

ಮಕ maka. The state of being not bright or dim (cf. ಮಂಕು). — ಮಕ ಮಕ ಎನ್ನು. To want brilliancy, as a light (My.).

ಮಕರ makara. A kind of sea-monster (crocodile, shark, dolphin, etc.; ಮತ್ಸ್ಯಭೇದ HIA.; ಉಗ್ರವಾಹಿನಿ Mr. 410). 2, N. of the 10th sign of the zodiac: Capricornus. 3, one of the nine treasures of Kubēra. — ಮಕರಡಿಪ್ಪಿ. A mortar-piece (My.).

ಮಕರಕುಂಡಲಿ makara-kuṇḍala. An ear-ring shaped like a makara. (My.).

ಮಕರಕೇತನ makara-kētana. Kāma (Bp. 40, 51).

ಮಕರಕೇತು makara-kētu. = ಮಕರಕೇತನ. (J. 6, 25).

ಮಕರತೋರಣ makara-tōraṇa. (Śmd. 385; Kk. 97; Bp. 4, 3; 6, 21). A tōraṇa of the form of a makara attached to two poles, which, in processions, as an emblem of distinction (biruda), is carried before idoia, gurus and kings (My.).

ಮಕರಧ್ವಜ makara-dhvaja. Makara-bannered: Kāma.

ಮಕರಂದ makaranda. The nectar of flowers; honey (ಮಧು, ಪೂಗಲ ಇನಿಮ Mr. 103; ಬಣ್ಣು Kk. 14; ಸವನವ ಶಿಮ. 23).

ಮಕರಪತ್ರ makara-patra. = ಮಕರಿಕೆ. (J. 11, 25; 30, 17).

ಮಕರಮಾಸ makara-māsa. The tenth solar month (My.).

ಮಕರರಾಶಿ makara-rāśi. = ಮಕರ No. 2. ಮಕರರಾಶಿಗೆ ಗುರು ಬನ್ನರೆ ಕೂರಗೆ ಎನು? (Prv.).

ಮಕರವೃತ್ತ makara-vṛtta. The first point of Capricorn, the winter solstice (B. 5, 306; My.).

ಮಕರಸಂಕ್ರಮಣ makara-saṅkramaṇa. The passage of the sun from Sagittarius into Capricornus (when the ಪೌಂಗುಲುಹಬ್ಬ is celebrated, My.).

ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿ makara-saṅkrānti. = ಮಕರಸಂಕ್ರಮಣ. (My.). ಕಾಡ ಕೋಡಿಗೆ ಮಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿಯೇ? (Prv.).

ಮಕರಾರವರ makara-ākara. The ocean.

ಮಕರಾಕರೇಶ್ವರ makarākara-lāvara. Varuṇa (Rām. 6, 44, 52).

ಮಕರಾಕ್ಷ makara-akṣa. N. of a rākṣasa. (Rām. 6, 40 sum.).

ಮಕರಾಂಕ makara-aṅka. = ಮಕರಧ್ವಜ. (My.).

ಮಕರಾಲಯ makara-ālaya. The ocean. (My.).

ಮಕರಾಶ್ವ makara-aśva. Whose horse is the makara: Varuṇa. (R.).

ಮಕರಿ makari. A female makara. 2, = ಮಕರಿಕೆ (My.).

ಮಕರಿಕಾಪತ್ರ makarikā-patra. = ಮಕರಿಕೆ. (ಪತ್ರಲೇಖ, ಹಾ. ಪ್ರೀಯ ಮೊಲಗಳು ಮುನ್ನಾದ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರಿ ಕೇಸರಿ ಪದ್ಮ ಪೂರ್ಣ ಮುನ್ನಾದ ಪರಿಮಳದ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನ ಬರೆಯಲ್ಪ ಪದವ ಮಳಾ ಕಾಪತ್ರಾದಿಚಿತ್ರಗಳು 81. 226; My.). ಬೋಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಕಾಣಿ ಮಕರಿಕಾಪತ್ರ ಮೊದಲಾದ ತಿಲ್ಲವಿದ್ಯೆಯ ಮಾಮಲು (ಇ ರಸ್ತಿ Nr.).

ಮಕರಿಕೆ makarikē. Figures drawn with fragrant pigments on the breast, cheek, arm and neck (of a woman, ಪತ್ನಿ ವಲ್ಲಿ, ಮೊಲೆ ಗಲ್ಲ ತೋರ್ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ತೀವ ಸದಾಯಂ ಬದವ ಪದ್ಮ ಲತೆಗಳ Mr. 339).

ಮಕರಿಪತ್ರ makari-patra. = ಮಕರಿಕಾಪತ್ರ. (My.).

ಮಕಾರ ma-kāra. The letter or syllable ಮ (Śmd. 11). 1, = ಅದ್ 2, No. 3. (My.). 3, dishonour (My.).

ಮಕುಟ makuṭa. = ಮಗುಡ, ಮುಕುಟ. A head-dress, a crown, a tiara, a crest (ಶಿವಿ, ಚೂಡ Nn. 4; ವೇದವ 33; ಮೌ 47; ಮೌಲಿ, ಕಿರೀಟ 101).

ಮಕುಟಮನ ಮakuṭa-maṇi. (Śmd. 335; Kk. 96). A tiara-gem.

ಮಕುಟವರ್ಧನ makuṭa-wardhana. A crowned sovereign (Grj. 2, after 106).

ಮಕುರ makura. = ಮುಕುರ. (Sk.).

ಮಕುಷ್ಠ makuṣṭhaka. = ಮಸವ್ಯಕ, etc. A species of kidney bean (ಮಯವ್ಯಕ, etc., ಕಾಡ ಹೆಸರು Nr.; see ಮಕ).

ಮಕೂಲ makūla. A species of medicinal plant (= ಪದ್ಮಿಕೆ).

ಮಕ್ಕ makka. = ಮಕ್ಕಾ, etc. Mecca. ಮಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೋದ, ಮೋಹಕ್ಕೆ ಹೋದ, ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೋಗಾಡಿಸಿ ಬನ್ನ. — ಮಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹೋದದ ಬಕ್ಕುತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಕ್ಕಡ makkaḍa. = ಮಂಕಡ. Tbh. of ಮಕ್ಕಟ (Śmd. 345. 372; Mhr. ಮಾಕಡ).

ಮಕ್ಕರಿ makkari. = ಮಕ್ಕಿ, ಮಂಕರಿ, ಮಂಕಿ. A basket plaited of stout slits of bamboo or of the date tree (My.; T., Tē.; cf. Sk. ಮಾಸ್ಕರ and Tbh. ಮಕ್ಕರಿ).

ಮಕ್ಕರಿ makkari. Tbh. of ಮಕ್ಕರಿ (Śmd. 350).

ಮಕ್ಕಳ makkal. (Śmd. 124). ಮಕ್ಕಳು. (= ಮಕ್ಕರೆ).

Plural of ಮಗ 1, ಮಗು, etc. Children (ಸನ್ತಾನ, ಪದಮ Nn. 92; ಸುಮುಖ, ತನೂಧವ 126; ದಾಯಿಗ, ಪುತ್ರ 140; ಪುತ್ರ 151; C.; M.). ಮಕ್ಕಳು ದಾವ್ತಿ ಸತಿ (ಪುತ್ರಜನಿ Mr. 303). ಮಕ್ಕಳು ದಾವಿ ಸತಿ (ಧಿನ್ತು 303). ಮಕ್ಕಳು ದಾವಿದವರು (ಧಿನ್ತು, ಪುತ್ರ ಸೂತಿ); ಮಕ್ಕಳು ದಾವಿದವರು (ಜೀವತೋಷಿ); ಗಣ್ಯನು ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲದವರು (ನಿರ್ವೀರಿ HIA.). ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಸಿರಿಮು ಕೊಡೆ 30 ಗಿನ ಕಾಯು (Dp. 54). ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಊರು, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮೆಯು... ಫಲಮೇನು? (143). ಹಲವು ಮಕ್ಕಳ ತನ್ನಿ, ತರೆಯಲಿ ಕೊಟ್ಟದಗೆ (a oook, 8p.). ಪುತ್ರಳಿಗಿನ್ನ ಮೇಲುಬಂಗಾರವಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಗಿನ್ನ ಮೇಲುತೊಡಲಿಲ್ಲ. — ಪಕ್ಷಿಗೆ ಗೂಡು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಯಿ — ಹಕ್ಕಿ ಯಿಲ್ಲದ್ದು ತೋಟವಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ್ದು ಮನೆಯಲ್ಲ. — ಮಕ್ಕಳ ದಾವಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಸವಿ. — ಮಕ್ಕಳ ಹೇಳು ತಿನ್ನುವವರು ತುಪ್ಪದ ಗಸಿ ಒಟ್ಟಿ ಕೇಳಿ — ಮಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲ ಬೆಕ್ಕಿನ ಪಳಿಕ್ಕುವೇ? — ಮಕ್ಕಳ ತರೆ ನೆಯಿತು, ಕೂದಿ ಗಂಟೆ ಹರಿಯಿತು. — ಮಕ್ಕಳ ದಾಯಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು, ಮಣ್ಣು ಬಿಡಿಸ ಬೇಕು. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಒಕ್ಕಳ ಹೊನ್ನು ಇದ್ದರೇನು? — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವವರಿಗೆ ತಾಣಿ ಮು

ಮಕ್ಕಾ. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆನ್ನು, ಮಯ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮಯ್ಯಲ್ಲ ಇದಾದು ಹೋಯಿತು. — ಯಾವ ದೇವರು ವರಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಗಣ್ಯನಿಲ್ಲದೇ ಮಕ್ಕಳಾಗದು. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಮನೆವಾರ್ತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಇಬ್ಬರು ಬೇಡ್ತೀರು? (Prvs.). See Si. 185. 413; Bh. 1, 8, 3. 35; Rām. 1, 4, 3; J. 14, 29; 19, 45. 51; ಎಳೆ, ಗಣ್ಯ, ಹೆಣ್ಣು; Prvs. s. ಕಾನು and ಮನ್ನಹಾಸ. — ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ. = ಹಲು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ. A scendant thorny shrub, *Asparagus racemosus* Willd. (ತತಮೂರಿ My.; -ವಡೆ, ಉಗ್ಗಗನ್ನೆ, etc., ಬಡೆ, ಕವಣದ ಕಡ್ಡಿ Si. 146, sicl). 2, a female doll that carries many children (My.). — ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ. -ಅಟಿಕೆ. Children's play (J. 31, 27; Ahhā. 2, 52; Dp. 6, 3; My.). — ಮಕ್ಕಳಾಟಿಗೆ. -ಅಟಿಗೆ. = ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆ. (My.; Tn.). — ಮಕ್ಕಳುಗರ್. = ಮಕ್ಕಳ. (J. 28, 20). — ಮಕ್ಕಳು ಮದಾಗಲು. dupl. (B. 2, 38. 48). — ಮಕ್ಕಳೊಡ್ಡಿಗ. -ಒಡ್ಡಿಗ. A man who has children (My.). — ಮಕ್ಕಳೊಡ್ಡಿಗಲು. -ಒಡ್ಡಿಗಲು. A woman whose (hnsband and) children are living (ಕುಟುಂಬಿನ, ಪುರಸ್ಥಿ, ಪುತ್ರಪೃತ್ಯಾದಿಕುಟು ಮ್ನುಮುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ Si. 183).

ಮಕ್ಕಾ makkā. = ಮಕ್ಕ, ಮಕ್ಕಾ. (Si. 101; My.).

ಮಕ್ಕಿ makkī. — ಮಕ್ಕಿಗದ್ದೆ. Rice land above the level of a valley that is to be watered and produces a crop of luxuriant growth (My.). ಮಕ್ಕಳ ಕೆಲಸ ತಿಳಿಯದು, ಮಕ್ಕಿಗದ್ದೆ ಬೆಳೆ ತಿಳಿಯದು (as to its grain, Prv.). See Prv. s. ಅಕ್ಕಸಾರೆ. ಮಕ್ಕಿ makkī. A copy. — ಮಕ್ಕಿಕಾಂ ಮಕ್ಕಿ. An exact copy (My.; H.).

ಮಕ್ಕಿ makkri. = ಮಕ್ಕರಿ, etc. (My.).

ಮಕ್ಕಿ makshī. = ಮಡ್ಡು (Śmd. 346. 365). A fly.

ಮಕ್ಕಿಕ makshika. A fly; a bee (ಮಧುಮಕ್ಕಿಕೆ, ಬೇನ ನೋಡಿ Mr. 175).

ಮಕ್ಕಿಕೆ makshikō. A fly; a bee.

ಮಖ makha. A sacrifice.

ಮಖಪುರುಷ makha-purusha. Vishnu or Krishna (Mr. 17).

ಮಖನುಲ್ಲು makhamallu. = ಮೊಮುಲ್ಲು. Velvet (Mhr., H. ಮುಮುಲ; My.).

ಮಖಯಾಜನ makha-yājana. Assisting at the sacrifices of others (J. 5, 25).

ಮಖರಿಪ್ಪ makha-rīpa. Śiva; Virabhadra. 2, N. of a certain metrical foot (Ūh.).

ಮಖನೈರಿ makha-vairi. = ಮಖರಿಪ್ಪ. (My.).

ಮಖಾನ್ತ್ಯಾ makha-antya. The conclusion of a sacrifice (ವಾಚ, ಯಜ್ಞದ ಕಡೆ Nn. 124).

ಮಖಾಶ್ವ makha-śva. A sacrificial horse (J. 15, 7).

ಮಖೆ makhē. = ಮುಳೆ. (My.). ಮಖೆಮದಿ ಅದರ ಮೊಗ ತೊಳೆಯುವದಕ್ಕೆ ಅಗದೇ? (Prv.).

ಮಖೋದಯ makha-ndaya. The beginning of a sacrifice (J. 5, 87).

ಮಖ್ತೇಸರ makhtēśara. = ಮೊತ್ತೇಸರ, etc. (ಅಧ್ಯಕ್ಷ, etc. Si. 258, only in Si.).

ಮಗ maga. 1. A son (ಸೂನು, ಸನ್ತತಿ, ಅತ್ತಳ, ತನುಜ, ಪುತ್ರ, etc. Hīā.; ಅತ್ತಳ, ತನುಜ Nn. 48; ಅಂಗಜ, ಅತ್ತಳ 53; ಸುತ Si. 422; ದಾಯಾದ, ಸುತ 480; C.; M.; T. ಮಗ, ಮಂಜ, ಮದಕ್ಕಿ; Tē. ಮಗ, ಮೊಗ; see T. s. ಮಣಜ; cf. ಮೊಗ 2); a male, a he (see ಅಳು, ಒಳ್ಳಲು). Plural ಮಕ್ಕಳ. ದಾಣ ಮಗ ಮಗನಂ (deolensan, Śmd. 8). ತೊತ್ತಿಮಗ (ದಾಸ, ದಾಸೇರಕ); ಕನ್ಯಕೆಯ ಮಗನು (ಕನ್ಯಾ ಪುತ್ರ, ಕಾಣಿನ); ಕುಬೇರನ ಮಗ (ನಲಕೂಬರ); ಒಡವುಟ್ಟಿದ ಮಗ (ಸ್ವಸ್ರೀಯ, etc.); ಒಡವುಟ್ಟಿ

ದನ ಮಗ (ಭ್ರಾತೃವ್ಯ Hīā.). ಸವತಿವಾಯ ಮಗನು (ವೈಮಾತ್ರೇಯ); ತನ್ನೆಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವಳ ಮಗನು (ವೈತ್ಯವಸ್ತ್ರೀಯ Nr.). ಅಜಾರ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಪ್ಪಂಗ ಪುಟ್ಟಿದ ಮಗನು (ನಮಸ್ಕಾರ್ಯ Mr. 250) ಹೆತ್ತ ಮಗನು (ಅತ್ತಳ, ತನಯ, ಸೂನು, etc. Si. 190). ಊರಿಗೆ ಅರಸ ನಾದರೂ ತನ್ನೆಗೆ ಮಗ. — ಮಗನಿಗೆ ಮಾನ ಸತ್ತರೇನು? ಸೊಸೆಗೆ ಅವನ ಸತ್ತರೇನು? — ನಾಲಗೆ ಇದ್ದರೆ ಮಗ ಬದುಕ್ಕಾನು. — ಮಗ ಸೋತರೂ ಒಳಗಿನ ಒಳವು ಕರಿತ. — ನೋಗ ಇದ್ದರೆ ನೇಗಲು, ಮಗ ಇದ್ದರೆ ತನ್ನೆ. — ಮಗನ ಸಂಗಡ ಪಾತ, ಅಳಿಯನ ಸಂಗಡ ಊಟ. — ಮಗ ಬದುಕ ಬೇಕು, ಸೊಸೆ ಮುಣ್ಣೆ ಆಗ ಬೇಕು. — ಪಿತ್ತನಲ್ಲದ ಮಗನನ್ನ ಸಾಕಿದವನೇ ತನ್ನೆ. — ಬಕನ ದಾರಿ, ಮಗನ ಮದುವೆ (Prvs.). See Śmd. 68; Ūpr. 8, 93; Bh. 1, 8, 65; J. 2, 25; 3, 25; 28, 57; 30, 25; 31, 27; Dp. 4; Si. 189. 190; ಮದ, ಮುನ್ನೀರ್ಮಗ, ಮೊಮ್ಮಗ; Prvs. s. ದೂರ and ಮಗಲು. — ಮಗನ ಮಗ. A grandson (Bp. 27, 66; My.).

ಮಗ magā. 2. Smell, fragrance (T., M. ಮಣ; Tē. ಮಲಘ). — ಮಗಗಣಗಲ ಮರ. -ಕಣಗಲ. A tree with very thick branches and white flowers, cultivated in gardens, *Plumeria acutifolia* Poir. (Z.). — ಮಗಮಗನು. 1. To smell, to be fragrant (Ahh. P. 3, after 75; 12, 9; Grj. 7, after 11; Rām. 1, 18, 9; Bh. 7, 5, 68; J. 16, 4; Tē. ಮಲಘ). ಮಸಮಸಗಿತು (ಸೊವದು, ನಡು, ಸವಸವ, ನಾನ, ವಾಸನೆ Kk. 55). — ಮಗಮಗನು. 2. Smell, fragrance (ಕಮ್ಮು, ಕಮ್ಮುತ್ತು, ನಡು, ಪರಿಮಳ Śmd. 23).

ಮಗಚು magāḥu. = ಮಗುಚು, ಮಗುಡ್ಡು, ಮೊಗಚು, ಮೊಗುಚು. To turn round (v. i.); to return (in ಮಗ ಬನ್ನನು, My.). 2, to turn upside down (My.); to overthrow. 3, to turn, as the leaf of a book; to throw, as grain from one place to another (My.). ನೆಗಟ ಹೋದ್ದು ಮಗಟ ಬಣ್ಣೀತೇ? (Prv.). 4, to fall upside down (in ಮೊಗಟ ಕೊಳ್ಳು, My.). 5, to grind, to whet.

ಮಗಟ magāṭa. = ಮಗುಟ, ಮುಗಟ q. v., ಮೊಗಟ, ಮೊಗುಟ. A silken article of dress (occasionally also ಕತ್ತಾನೆ) which, simply on account of its being silken, is considered to be always (washed or unwashed) pure and ceremonially clean (My.; Si. 221).

ಮಗಧ magadha. The country called Magadha or South Behār; — an Inhabitant of Magadha. 2, a family bard or minstrel who sings the praises of a chief's ancestry in his presence.

ಮಗಧಪತಿ magadha-pati. Jarāsandha (Bh. 2, 2, 114).

ಮಗಧೇಶ magadha-īśa. A king of the Magadhas (Śmd. 276 Mdh.).

ಮಗವು magāvu. (Śmd. 109, o. r. ಮಗುವು). = ಮಗು, ಮಗುವು, ಮೊಗ 2, ಮೊಗು, ಮೊಗುವು. An infant, a child of any sex (ಬಾಲ, ಪಾಳ, ಅರ್ಧಕ, ಗರ್ಭ, ಪೋತ, ಪುಳುಕ, ತಿಪು, ಪಾವ, ದಿವ್ವು Hīā.). ಮಗವನಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಲಿಕ ಎನ್ನುವುದು (Hīā.). ಕುಳ್ಳಿರಲದಾಯದ ಮೇಲು ಮೊಗವೂಗ ಮೂಗ ಇಹ ಮಗವು (ಉತ್ತಾನತಯ, ದಿವ್ವು); ಮೊಲೆಯನುಮ್ನು ಮಗವು (ಪ್ರಸವ, etc. Nr.). Plural ಮಕ್ಕಳು.

ಮಗಳ magāl. (fr. ಮಗ 1). ಮಗಳು. A daughter (ಮಹಿತ್ಯ, ತನಯ, ಪುತ್ರಿ Hīā.; C.; T., M.). ಮಗಳ ಮದುವಣಂ (ಜಾಮಾತ್ಯ Hīā.). ಮಗಳನಿತ್ತ ಅಳಿಯ ಮಯದುನರೂಢ ಸ್ವಸ್ರೀಯಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 489). ಮಗಳ ಗಣ್ಯನು (ಜಾಮಾತ್ಯ); ಮಗಳ ಮಗಳು (ನಸ್ತ್ರ Nr.; Śmd. 8). ತನ್ನ ಮಗಳ ಪತಿ (ಜಾಮಾತ್ಯ Mr.

314). ಮಗಳ್ಳೆ, ಮರುಳಾದೆಯಾ? ಅನ್ನದಿ ಇರುಳು ಜಗವಾದುವವರು ಯಾರು? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಮಗಳ್ಳನ್ನು ಹೆತ್ತು, ಅಳಿಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ; ಮಗ ನನ್ನು ಹೆತ್ತು, ಸೊಸೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ. — ಮಗ ಹುಟ್ಟಿ ಕಳ್ಳನಾದ, ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಸೂಳೆಯಾದಳು (Prva.). See Bp. 42, 8; Rām. 3, 2, 16; Rāv. 6, after 98; J. 2, 59; 8, 25; 29, 32; 30, 1; Śi. 266.

ಮಗಳ್ಳಾ magalṃkā. A wife who is faithful to her husband (ಮಾಳುಕೆ, ಗಣನ ಪತ್ನಿ ಬಿಡದಾಳೆ śmd. II).

ಮಗಿ magi. = ಮಗಿ. (G. 137).

ಮಗಿ magi. (= ಮಂಗಿ). — ಮಗಿಮಾವು. The monkey-bread tree, Baobab, a native of Africa, *Adansonia digitata* Lin. (St. & Pl.). 2, a kind of mango (B. 2, 51; fr. ಮಗಿ 2?).

ಮಗಿಲ್ magil. (= ಮೊಗಲು). (Bp. 57, 87).

ಮಗು magu. = ಮಗವು, etc. (My.). Plural ಮಕ್ಕಳು. ಮೊಲೆಯುಣ್ಣುವ ಎಳೆ ಮಗು (ಪ್ರಸವ, etc. Śi. 196).

ಮಗುಚು maguṇu. = ಮಗಚು q. v., etc. (Bh. 7, 5, 68; Rām. 6, 12, 3; My.). See ಹೊಡ.

ಮಗುಟ maguṭa. = ಮಗಟ, etc. (My.).

ಮಗುಡ maguḍa. Tbh. of ಮಗುಟ (śmd. 388).

ಮಗುದುಮ್ಮ magudummi. = ಮೊಗದುಂ. — ಮಗುದುಮ್ಮಾ ಪದಿ ಸಕ್ಕರೆ. A kind of unrefined fine-grained angar (B. 3, 45).

ಮಗುವು maguvu. = ಮಗವು q. v., etc. (My.). Plural ಮಕ್ಕಳು. ಮೊಲೆಯ ಮಗುವು (ಬಾಲ, ಅರ್ಧಶ Nn. 123). ಮಗು ಎನ ಊಟ ಹತ್ತು, ತಾಯಿ ಊಟ ಒನ್ನ (Prv.).

ಮಗುಲು magulu. (= ಮರಲೆ 1, etc.), ಮೊಗಡ. To turn round (v. l., Āpr. 5, 19; 8, 70, 71); to be turned upside down (7, 141); to return; to turn back, to recede, to retreat; — to happen, or to do, again (ನಿವರ್ತನ śmd. Dh.; Tē. ಮಗುಡು; T. ಮಡಂಗು; M. ಮಡುಡು). ಮಗುಡುಂ (śmd. 49). ಪಗಲಿನ ರವಿಕರಣಂಗಳೆ ಮಗು ದ್ದೇಗಲ್ (134). ಮುನ್ನೆ ನೀಲಿಣಮೆ ಮಗುದೊಡಂ ಪಿನ್ನಣೂ ಗೆಣ್ಣು (215). ಛಾಪೆಯು ಕೊಟ್ಟಿ ಕಾಳಗದತ್ತಣಿನ್ನ ಮಗುದಿದವ ನು (ಸಂಶ್ವತ Nr.). See Rāv. 6, after 24; 6, 36; 11, 134; 12, 4; J. 6, 6; ಪಡ. — ಮಗುದೆ. Again (ಪುನಃ Nr.; Tē. ಮ ಗುಡಿ). ಮಗುದೆ ಬೇಡು ಬೇಡು (śmd. 272). ಬಯ್ಯೆಯ ಮಗುದೊಪ್ಪಿಸುವುದು (ಪ್ರತಿದಾನ Nr.). ಮಗುದೆ ಕಾಣ್ಪುದದು (ಅ ವಗೀತ, ಉಪಲಬ್ಧ Mr. 451). ಮಗುದೆ ಪುಟ್ಟುವುದು (ಧವ 474). ಬೇಡಂ... ಮಗುದೆ ಕೂರವುನಿನ್ನಡ್ಡು (Rāghb. 17, 71). See Āpr. 1, after 101; Bp. 27, 24; 57, 51; J. 1, 10; 3, 5. — ಮಗುದೆ ಮಗುದೆ. Again and again (ಪ್ರತಿಕ್ಷಣ, ಅಭೀಕ್ಷ, ಛಾ ಯಸ್, ಅನಕೃತ್, ಮುಹುಸ್ Hiā.). ಮಗುದೆ ಮಗುದೆ ಕಣ್ಣದು (ಅವಗೀತ, ಮುಹುರ್ವೃಷ್ಟ, ಉಪಲಬ್ಧ Hiā.; see Nr. 3. ಮರಳೆ).

ಮಗುಲು magulu. Receding. See ತಗುಳು.

ಮಗುಲು magulu. = ಮಗಡು, etc. To cause the face to go or turn backwards; to turn away, to avert (v. t., Āpr. 8, 85); etc. 2, to turn round: to grind, to triturate (Grj. 2, 90; see ಗಟ್ಟಿ-). (ಪ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ, ಮರಲ್ಪ śmd. Dh.). 3, to return (v. t.). ಮುಯ್ಯಂ ಮಗುದುವುದು (ಪ್ರತಿನಿಯಾತನ Hiā.).

ಮಗಿ magi. = ಮಗಿ, ಮೊಗೆ 4, q. v. (Śi. 309). ನೀರು ಹಾಕು ವ ಮಗಿ (ಕರಳ); ನೀರು ತುಮ್ಮುವ ಮಗಿ (ಕರಗ); ಚನ್ನಕಾಂತದ ಮಗಿ (ತಲ್ಲರಗ G.).

ಮಗಿ magi. Tbh. of ಮಘ. (J. 11, 14; My.). ಮಗಿಮದಿ ಬನ್ನ ರ ಮೊಗೆ, ಹೋದರೆ ಹೋಗೆ (Prv.).

ಮಗ magga. A weaver's loom (C.; Tē.; T., M. ಮಕ್ಕ; Mhr. ಮಾಗ; B. 5, 101). ಜೇಡರ ಮಗ್ಗದ ಕೋಲು (ವೇಮ G.). ಮಗ್ಗದ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗವಾದೀತೇ? — ಮಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿ ಯದಿದ್ದರೂ ಹಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prva.). See ಕೆಯಾ. — ಮಗ್ಗದವ. — ಅವ. A weaver (My.). — ಮಗ್ಗಾತಿಮರ. The weaver's beam tree, *Shrebera swietenoides* Roxb. (St. & Pl.).

ಮಗಲ್ maggal. ಮಗ್ಗಲು. = ಮಗ್ಗಲೆ, ಮಗ್ಗಲೆ. Side; the side (C.; T. ಮರುಂಗು, ಮರುಂಗುಲ್; M. ಮರುಚ್ಚು). ಒನ್ನ ಮಗ್ಗಲು (ಒತ್ತಟ್ಟು G.). ಒಕ್ಕೆಯ ಒನ್ನ ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಗೋರು ಹೇಡತ್ತು (B. 4, 171). See ಇಮ್, ಒಳ. — ಮಗ್ಗಲ ಕಾಟಿ. A coverlet (My.).

ಮಗ್ಗಾಲೆ maggālē. (-ಕಾರೆ). = ಮಂಗಾರೆ, ಮದ್ದಾರೆ. The thorny shrub *Vangueria spinosa* Roxb. (ಇ ನೆಯನಕ್ಕೆ ಬೊನಗಾರೆ ಮಗ್ಗಾಲೆ ಮದ್ದಾರೆಯಕ್ಕುಂ Mr. 119; ಇ ನ ಮುಂಗ್ಗಾಲೆ ಮಗ್ಗಾಲೆಯಕ್ಕುಂ. — ಮಗ್ಗಾಲೆ ಮದಧಾರೆಯಕ್ಕುಂ; Biv. 5, 56; Tē. ಮಂಗಚಟ್ಟು, ಮುಂಗ-).

ಮಗಿ maggi. = ಮೊಗೆ 2. Multiplication-table (My.). ಮಗಿ ದಾರದವನಿಗೆ ಸುಗ್ಗೇ ಕಾಯಿ ಮದ್ದೇ? — ಮಗಿ ದಾರದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ಎನ್ನ ಗುಣಿಸು! ಅನ್ನ (Prva.). — ಮಗ್ಗುಗುಣಿತ. Multi- plication (My.).

ಮಗಿಲ್ maggil. ಮಗ್ಗಲು. = ಮಗ್ಗಲೆ, etc. (My.).

ಮಗಿಸು maggisu. To cause to vanish (Rām. 3, 44, 11).

ಮಗ್ಗು maggu. 1. (= ಮದ್ದು). To grow wan or sallow; to become pale; to grow taint or dim, as gold; to wither, to be destroyed (T. ಮಂಗು); to vanish away, to disappear, as colour; to grow dirty, rusty or mouldy; to perish, to die away (T. ಮದ್ದು; see ಮಂಳು); to become strengthless, as a horse (J. 7, 46); to vanish, to disappear, as a person (Grj. 3, 14).

ಮಗ್ಗು maggu. 2. (= ಮೊಡಗು 1). To roar. ಮಗ್ಗುಡ್ ಮನಗಿದಮ್ಬುಧಯ ತೆರಮನ್ನೆ (J. 8, 32). See J. 27, 7.

ಮಗ್ಗು maggu. 3. (ಗ. ಮೂಗು or ಮಲಗು 1). (Bend- ing, stooping): subjection, submission (ಪ ಮವ್ವು ತದಂ Ā. 1, 4; Tē. ಮೊಗ್ಗು, to incline, bow down; cf. ಮೊಯ್ತಿ).

ಮಗ್ಗು maggu. 4. = ಮೊಗ್ಗು, ಮೊಗೆ 1. A bud (Śi. 123, 124, 456).

ಮಗ್ಗಲ್ maggul. ಮಗ್ಗಲು. = ಮಗ್ಗಲೆ, etc. (ಪ್ರ. ಒರಿ Nn. 112; Bp. 15, 14; Prli. 3, 27; J. 38, 4; My.). ಮ ಗ್ಗುಲಿಳಿರುವ ಹಾವ ಕಚ್ಚದೇ ಇದ್ದೀತೇ? — ಸುಗ್ಗಿಯಾದರೂ ಮಗ್ಗುಲ ಗೆ ಒನ್ನೀತೇ? (Prva.).

ಮಗ್ಗು magna. Plunged, dived, immersed; sunk into: drowned; absorbed. See ಜಲ-, ನೀ-; J. 8, 41.

ಮಗ್ಗುತೆ magnatē. The state of being sunk into (misfortune); despondency (Āpr. 5, 129); the state of being immersed (Grj. 3, 76); that of being absorbed (Bp. 33, 23).

ಮಘ magha. Power, wealth.

ಮಘವ maghava. Tbh. of ಮಘವನ್ (Śmd. 106).
ಮಘವನ್ magha-van. Wealthy; liberal, munificent. 2, Indra.

ಮಘವಾನ್ magha-vān. = ಮಘವನ್. Wealthy, etc. 2, Indra.
ಮಘ maghā. = ಮಘಿ, ಮಗಿ. The 10th nakshatra. (My.; B. 5, 308). ಮಘೇ ನೀರು ಮೋಗಲಿಡು! ಅನ್ವ ಹಾಗೆ (Priv.).

ಮಂ man. ಮಘ. = ಮಾ. — ಮಂಕಾಲ. = ಮಂಕಾಲಿ. (My.).

ಮಂಕರ maṅkaḍa. Tbh. of ಮಂಕರ (Śmd. 372).

ಮಂಕರ maṅkanl. A frame of wood, bamboo or iron in which plchers are set and carried upon beasts (My.; Tē. ಮಂಕರ; Mhr. ಮಂಕರ).

ಮಂಕರಿ maṅkari. = ಮಕ್ಕರಿ, etc. (My.; Śi. 307).

ಮಂಕು maṅku. Dimness (of a light, My.); want of lustre (of precious stones, pearls, gold, etc., My.); obscurity of intellectual perception, confusion of mind, silliness, stupidity, stubbornness (My.; Tē.; T. ಮಯಕ್ಕ, ಮಯಕ್ಕು; T. ಮುಂಗು, ಮಯಂಗು, to be confused, perplexed, bewildered, etc.; ಮದುಂಗು, to lose lustre, grow dim, blunt, dull or stupid = ಮಂಗು; see ಮಬ್ಬು; cf. ಮಕ, ಮಗು 1, ಮದ್ದು, ಮುಖ 1, ಮದ 2). ಅಂಕದೊಳಾದು ತಿರುವಿನ ಮುನ್ನಿನ ಮಂಕಾದ ಮದಿಗನು ಕೇಳುತರೆ (Dp. 14). ಕೊಂಕುಗುರುಳಿನ ರವ್ವು, ಕಂಕಣವೆ, ಕಟಿಸೂತ್ರ, ವಂಕ ಜಾಗದಿಯನ ಬೇಡ! ತಾನೊಲಿದ ಮಂಕು ಮಾಣಿಕವು! (Sp.). — ಮಂಕ. — ಅ 3. A confused, stupid man (ಸ್ಥೂಲ, ಒಡ 81. 457; My.). ಅಂಕ ತಿಳಿಯದವ ಮಂಕಗಿನ ಕಡೆ (Priv.). — ಮಂಕಾಗು. — ಅಗು. To become dim (as a light, etc.); to become stupid, etc. (My.). — ಮಂಕಾಟ. — ಅಟ. Stupid or silly behaviour (My.). — ಮಂಕ. A stupid, silly woman (My.). ವಂಕಜವಾದರ ಮಂಕಿಗೆ ದೊಡ್ಡದೇ? — ಮಂಕೇ ಮಗನಾದರೆ ಸುಂಕ ಕೊಡ ದಾರಿದೇ? (Priv.). — ಮಂಕು ತಟ್ಟು. = ಮಂಕು ಹಿಡಿ. (My.). — ಮಂಕು ಬೀಡು. = ಮಂಕಾಗು. (My.). ಅವನು ಮಂಕು ಬಿದ್ದನು (My.). — ಮಂಕುಬುದ್ಧಿ. A dull understanding (My.). — ಮಂಕುಬೂದಿ. A powder that confuses the mind, a decoy powder (My.; cf. ಮಡ್ಡು 3). — ಮಂಕು ಮರುಳು. dupl. (My.). — ಮಂಕುಮದಿ. A furious, heavy rain. ತಂಕಣ ಗಾಳಿ ಮಂಕುಮದಿ ಬರಸೀತು (Priv.). — ಮಂಕುಮೂದಿ. A stupid, silly widow (My.). ಮಂಕುಮೂದಿಯಾದರೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತದೇ? (Priv.). — ಮಂಕು ಹಿಡಿ. Confusion or stupidity to seize, (to become perplexed or stupid). ಅವನಿಗೆ ಮಂಕು ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಮಂಕುತನ maṅkutana. Confused, stupid, silly behaviour (My.). ತಂಕು ಪಿಡಿದರೂ ಮಂಕುತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Priv.).

ಮಂಕುರ maṅkura. = ಮಕುರ. (ಕನ್ನಡಿ G.).

ಮಂಕ್ರಿ maṅkri. = ಮಕ್ಕರಿ, etc. ಗೌಡನ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಕಡುಚೆಲ್ವೆಯಾದರೆ ಕಡದ ಮಂಕ್ರಿ ಹೊತ್ತು ತನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟೀತು (Priv.).

ಮಂಕ್ರು maṅkshu. Instantly, quickly.

ಮಂಕ maṅka. 1. (Tbh. of ಮಂಕ). A monkey (ಕಪಿ, ವನಗ, ಮಂಕಟ G.; ಕಪಿ, ವನಗ 81. 441; ಕಪಿ, ಹರಿ 450; C.; M. ಮೊಟ್ಟೆ). ಮಂಗನ ಕಿಯೊಲಿ ಮಾಣಿಕ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಮಂಗ ಬೆಣ್ಣೆ ತಿನ್ನು ಅಡಿನ ದಾಯಿಗೆ ಬರಸಿತು. — ಮಂಗನ ಕೊನ್ನರ ಮೆಯ್ಯೊಲಿ ಹೇಳು. — ಮಂಗನ ಪಾರುಪತ್ಯ ಹೊಂಗೇ ಮರದ ಮೇಲೆ. — ಮಂಗನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನೋಡು, ಜಾಡನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡು. — ಮಂಗಗಳಾನ ಮಂಗಕ್ಕೆ ಅದೀತೇ? — ಅಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬಂಗಿ ಸೇಡಿ, ಮಂಗನಾದ (Priv.). See Priv. s. ಮಂಗಾತಿ. 2, N. (= ಮಂಗರಾಜ); see ಅಭಿನವ, ಕವಿ, Mr.

1. 2. — ಮಂಗಜೇಷ್ಟ. Alish grimaes: an apish trick, apish behaviour (My.). — ಮಂಗನ ದಾವುರೋಗ. A disease by which the neck and cheeks begin to swell (S. Mhr.). — ಮಂಗನಾಟ. — ಅಟ. Apish play or behaviour (My.). — ಮಂಗರಾಜ. N. of the (Jalaa) author of a nighaṭu. See ಅಭಿನವ. — ಮಂಗಾಟ. — ಅಟ. = ಮಂಗನಾಟ. (My.).

ಮಂಕ maṅka. 2. The head of a boat; the side (or sides) of a ship. See ಪುಲಿಂಗ.

ಮಂಕತನ maṅkatana. = ಮಂಗಾಟ. (My.).

ಮಂಗರ maṅgara. (= ಮಂಗುರ). — ಮಂಗರಬಳ್ಳಿ. = ಮಂಗ ರೋಳಿ. A climbing herb with a thick, four-winged eatable stem, Vitis quadrangularis Wall. (or Cissus quadrangularis Llu., St. & Pl.; My.).

ಮಂಗರೋಳಿ maṅgarōli. = ಮಂಗರಬಳ್ಳಿ. (Z.).

ಮಂಗಲ maṅgala. = ಮಂಗ. Fortunale, prosperous, auspicious, faring well, happy: beautiful, pleasing. 2, good fortune, success, auspiciousness, prosperity, welfare, bliss, happiness, felicity. 3, anything tending to a lucky issue, a good omen, an auspicious prayer, a benediction, a blessing; lines at the opening or end of a poem, etc., in praise of a deity, etc.; praise. 4, any auspicious or lucky object, as a dress, an ornament, an amulet, etc. 5, any happy event, any festive occasion, as marriage, etc. (ಶೋಧನ, ಶುಭಕರ್ಮಗಳು Nn. 154). 6, any ancient custom (ಪೂರ್ವ, ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿಗಳು Nn. 154; ಪೂರ್ವಪದ್ಧತಿಯ ತದಿನನ್ ಉಸುರ್ವದು Mr. 531). 7, = ಪತನ (ಬೀಡುವುದು 154); ನಿಪಾತಬ್ಧವನು ವೇದ್ದುದು (531). 8, the planet Mars (considered as bad, ಕುಜಾತ 154; ಅಂಗಾರಕ, etc. Mr. 38; ಕೇಸೂ ದಲ, ಪೂದವಿಡ 81. 17). 9, a colour of horses (ಶುರಗಜಾಯ, ಕುದುರೆಗಳ ವರ್ಣ 154; ಕುದುರೆಯ ಕಾಡ್ವಿಗಮ್ ಅಯ್ದೆ ಬೆಳ್ಳು ದೋ ದಾರಿ ಮಂಗಲಂ Mr. 276). ಪೀಠಿಗೆ ತಿಳಿಯದವ ಮಂಗಲಪರಿಯನ್ನರ ಹೇದಾಚ್ಚನೇ? (Priv.). See ಅಪ್ಪ, and ಶುಭ. — ಮಂಗಲಮೃದುವು. — ಅ-ಪಾದು. To slug praises (Cpr. 2, after 93).

ಮಂಗಲಕಾರ್ಯ maṅgala-kārya. A festive occasion in general, as marriage, thread-lustration, etc. (My.).

ಮಂಗಲಗಾತ್ರ maṅgala-gātrē. A woman with a beautiful body (J. 6, 29).

ಮಂಗಲತರ maṅgala-tara. Uncommonly beautiful (Śēv. 5, after 57).

ಮಂಗಲವಾಕ maṅgala-pāṭhaka. Blessing-reciter: a bard, an encomiast (Bp. 50, 16).

ಮಂಗಲಪ್ರಸಾದನ maṅgala-prasādhana. = ಮಂಗವನಸನ. A festive, or auspicious, ornament or dress.

ಮಂಗಲಿಕೆ maṅgalikē. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮಂಗಲೈಕ maṅgalyaka. A sort of pulse or lentil, Erum hirsutum, Cicer iens (ಬೆಣಗೆ Hk.).

ಮಂಗಲೈ maṅgalyē. A species of very fragrant sandal (see Śi. 227).

ಮಂಗಳ maṅgala. = ಮಂಗಲ 1-9. 10, N. of a vṛitta (Ūh.). ತಿಂಗಳು ದಾಟಿದರೂ ಮಂಗಲ ದಾಟಲಿಲ್ಲ (Priv.). — ಮಂಗವದ್. — ಪದ. (Śmd. 207). A drum used on festive occasions (ಬದ್ದವಣ 81. 37; Rēv. 8, after 5).

ಮಂಗಳಕರ maṅgala-kara. Causing luck, success, etc. (Śi. 288).

ಮಂಗಳಕಷ್ಟ maṅgala-kashṭa. Trouble arising from the planet Mars. ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳು, ಮಂಗಗಳಷ್ಟ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Priv.).

lusion, deception: a decoy powder (in hunting, ಮಾಯೆ Mr. 380; Tē. ಮಜ್ಜು, love powder; ಮೈದು, an enchanting, alluring powder, love powder, magic powder; deception, delusion = ಮೋಹನಧಸ್ತ and ಮಾಯೆ; T. ಮರುದ್ವಿ, ignorance; confusion). — ಮಜ್ಜುಮದ್ವು. Love powder (ಮಜ್ಜು G.). ಮಜ್ಜುಮದ್ವು ಎನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಹುಡ್ಡು ಮದ್ವಾಯು (Prv.).

ಮಜ್ಜು ಮಾಣೆ. 4. = ಮಜ್ಜ No. 2. (Sl. 329; see Prv. s. ಸಾ ಎರ).

ಮಜ್ಜು ಮಾಣೆ. 5. (= ಮಂಡ ?). An upper story (of a house, My.; Tē., T., M.).

ಮಜ್ಜು ಮಾಣೆ. 6. = ಮಜ್ಜು 3. A bill-hook or straight knife used for cutting bushes, etc.

(ಹೊದದಿ ಛೇದಿಸ ಲವತ್ರ Sm. 85; My.; T., M. ಮದು, a hatchet, an axe). — ಮಜ್ಜು ಕತ್ತಿ. = ಮಜ್ಜು. (My.; Sl. 803; Tē. ಮಜ್ಜು ಕತ್ತಿ, ಮಜ್ಜು). — ಮಜ್ಜು ಗುಡುಗೋಲೆ. — ಕುಡುಗೋಲೆ. A sickle-like knife (Ü. Bp. 47, 42 slo1).

ಮಜ್ಜು ಮಾಣೆ. Thh. of ಮಜ್ಜು (Sm. 846. 865; ನೋಳ Kk. 85; Sm. 44. 85).

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ No. 1. A black speck on the skin, etc. (My.). ಎಷ್ಟು ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸೌಭಾಗ್ಯಚಿಹ್ನೆ ವೆಷ್ಟು ಮಜ್ಜೆ (ತೀವ್ರತೆ Sl. 19). ಮಜ್ಜೆಯರಳೆ (ಕದರಿ 169). ಕರೇ ಮಜ್ಜೆಗಳುಳ್ಳ ದುಷ್ಟಿ (ರುರು 169). ತಿಲಕಾಕಾರಗವಾದ ಕರೇ ಮಜ್ಜೆಗಳು (ಜಟುಲ, ಕಾಲಕ, ಪಿಪ್ಪ, ತಿಲಕ, ತಿಲಕಾಲಕ, ಸಂಗತೀ ಮಜ್ಜೆ, ಹುಟ್ಟುಮಜ್ಜೆ 199). ಸ್ವಾಮ್ಯವು ಹರ್ಮದೋಷವಾದ ಮಜ್ಜೆಗಳುಳ್ಳವನು (ಕರಾಸಿ, ಸಿದ್ಧಲ 203). ಪ್ರಾಯದ ಆನೆಗೆ ಮೆಯ್ಯೇಲೆ ಪದ್ಮಾಕಾರವಾಗಿ ಎದುವ ಸ್ವಿಪದ ಮಜ್ಜೆಗಳು (ಪದ್ಮಕ, ಬಿನ್ನೂಜಾಲಕ 270). ನೆ ತೀ ಮೇಲೆ ಮಜ್ಜೆ ಇದ್ದರೆ ಮೊಡ್ಡೆ ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳ ಬಾರದೇ (Prv.). — ಮಜ್ಜೆ ನಾಲಿಗೆ. = ಮತ್ತೆ ನಾಲಿಗೆ. A tongue with a speck, which is considered to be very effective in cursing (My.). ಮಜ್ಜೆ ನಾಲಿಗೆ ಇದ್ದವನ ಸಂಗದ ಕಷ್ಟಾಟ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prv.).

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ. (Abhā. 2, 89).

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ, etc. (Sk.).

ಮಜ್ಜೆ ರ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜರ, ಮಜ್ಜರ. (Sm. 340).

ಮಜ್ಜೆ ಮಾಣೆ. = ಮಜ್ಜ (Sm. 340), ಮಜ್ಜ, etc.

ಮಜ್ಜೆಕೂರು majakūru. = ಮಜ್ಜಕೂರು. A written account; the contents of an epistle: an oral communication (Mhr., H.). 2, mention of; above-mentioned (My.; Br., Mhr., H.); affair, concern (ಸಂಗತಿ G., Üb.; My.). 3, current, present (as time, My.; Mhr., H.).

ಮಜ್ಜೆರ majajā. Dull, sluggish, slow (Bh. 8, 14, 48; cf. Mhr. ಮಜ್ಜೆ).

ಮಜ್ಜೆಬೂರು majajātū. Strong, firm, fast (My.; Br.; Mhr., H. ಮಜ್ಜಬೂರು).

ಮಜ್ಜೆಲೀಪು majjalīshu. Dancing of prostitutes (My.; H.).

ಮಜ್ಜೆಲು majalu. A stage, a halting place; a day's journey; any portion of a journey performed at once; the last stage (My.; Mhr., H.).

ಮಜ್ಜೆ majā. Flavour, taste (My.; H.).

ಮಜ್ಜೆಕು majākū. = ಮಜ್ಜ. (My.).

ಮಜ್ಜೆಕೂರು majakūru. = ಮಜ್ಜಕೂರು. (My.; Br.).

ಮಜ್ಜೆರಿ majārī. = ಮಂಜೂರಿ, ಮುಜೂರಿ, ಮೂಜೂರಿ. The wages of a labourer (My.; Br.; Mhr., H. ಮುಜೂರಿ); the business of a labourer (My.; Mhr., H.).

ಮಜ್ಜೆ majja. (ಮಜ್ಜೆ). The marrow of the bones and flesh. 2, the pith of plants (ಮರದ ಕೆಡ್ಡು Hk., Mr. 105).

ಮಜ್ಜೆ ನ majjana. Sinking under water, diving, immersion;—bathing, ablution (Üpr. 5, after 121; 6, 86; Bp. 2, 51);—drowning;—water for bathing (My.). ಮಜ್ಜೆ ನ ಸೀದಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮಜ್ಜೆಗೆ ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ.—ಮಜ್ಜೆ ನ ಮಾಡಿ ಕಷ್ಟಾಯ ತಿಸ್ತರೆ ಅಜ್ಜೇ ಬೊಟ್ಟವಾಯಿತೇ? (Prva.). See Prv. s. ಮಜ್ಜೆ ದೇವ. — ಮಜ್ಜೆ ನದಾವಿ. A well from which bathing-water is drawn (Bp. 50, 56). — ಮಜ್ಜೆ ನಮ್ನುಗಿಸು. — ಎ.ಪುಗಿಸು. To cause to enter a bath: to bathe. ಮಜ್ಜೆ ನಮ್ನುಗಿಸಂ (ಮಜ್ಜೆ ನವಂ Kk. 33). — ಮಜ್ಜೆ ನಮ್ನುಗು. — ಎ.ಪುಗು. To take a bath (Üpr. 6, after 56).

ಮಜ್ಜೆ ನಗ್ಗು ಹ majjana-grīha. A bathing-house, a bathroom (My.).

ಮಜ್ಜೆ ನಜಲ majjana-jala. Bathing-water (Bp. 56, 56).

ಮಜ್ಜೆ ನವಂ majjana-va. A man who bathes (others, ಮಜ್ಜೆ ನಮ್ನುಗಿಸಂ Kk. 33).

ಮಜ್ಜೆ ನಸಾರೆ majjana-sāra. = ಮಜ್ಜೆ ನಗ್ಗು ಹ. (Bp. 12, 34; 80, 10, 16; 47, 13).

ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ majja-sāra. = ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ, q. v. (ವಾತ ಸೀ.).

ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ majja-sāra. (not in Sk.). Pith (ಸಾರ, ಕೆಡ್ಡು Nn. 125, o. ra. ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ, ಮದ್ವಾಸಾರ, ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ); substance, real essence, element (ಒಳುಪೆ Mr. 497, o. ra. ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ, ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ & ಒಳುಪು); that which is most important (ತೀವ್ರತೆ, ಮುಖ್ಯ 125). 2, a thing (ದ್ರವ್ಯ, ವಸ್ತು 125). 3, riches (ಧನ 497). 4, semen virile (ಇನ್ದ್ರಿಯ 125; ಶುಕ್ಲ 497). 5, ನಿಷ್ಠೆ (125; 497). 6, an oath (ಸೂರು 125; 497). 7, the sky or ether (ಆಕಾಶ 125; 497). 8, morbid affection of the windy humour, rheumatism (ವಾತ ಸೀ. as ಮಜ್ಜೆ ಸಾರ). 9, excessive trouble (ಅತೀವಕಷ್ಟ, ಅತಿಕಷ್ಟ 125). 10, sorrow, grief (ಶೋಕ, ದುಃಖ 125; ಕ್ಲೇಶ 497). 11, ನಷ್ಟಪದ (ನಷ್ಟವಾದ ಪದ 125), ತೀರದಡೆ (497).

ಮಜ್ಜೆಗೆ majjigē. (probably fr. ಮಜ್ಜ). Buttermilk

(ದ್ರವ್ಯಾಹತ, ಕಾಲತೀಯ, ಅಂಪ್ಪ, ಗೋರಸ Nr.; ಮುತೀರ, ಮುಕಿತ Nn. 91; ಕದಿರ ಸೆಂದ. I; ಕಟ್ಟಿಕೆ Ü. I, 47; ಅಳೆ ಸೆಂದ. 11; My.; Tē.; T. ಮದಿಗ, ಮಜ್ಜೆಗ್ಗು; Tu. ಮಜ್ಜೆಗೋಲು, a ohnrlng-stick).

2, whey (ದಧಿಮಜ್ಜೆ, ಮಸ್ತು Hk.). ನಾಲ್ಕು ಭಾಗದೊಳಗೊಂದು ಭಾಗ ನೀರ ಬೆರಸಿದ ಮಜ್ಜೆಗೆ (ತಕ್ಕ); ಅರ್ಧ ನೀರ ಬೆರಸಿದುದು (ಉದತ್ತಿತ Nr.). ನೀರು ಬೆರೆಯದೇ ಇರುವ ಮಜ್ಜೆಗೆ (ಮುಕಿತ Sl. 316). ಮಜ್ಜೆಗೆಯ ಪಳೆದ್ದು (ತೇಮನ, ನಿಷ್ಠಾನ Mr.). ಅಸಲು ಇಲ್ಲದೆ ಬಡ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಮೊಸರು ಇಲ್ಲದೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಇಲ್ಲ.—ಈಡಲುಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಕುಡಿದರೆ ನಾಚಿಗೆಗೇಡಾಗದೇ?—ತಾನು ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜೆಗಿಲ್ಲ, ಮೊಸರಿಗೆ ಬೇಟು.—ಪಾದ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲ, ಊಟಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಎಲ್ಲಿ?—ಮಜ್ಜೆಗೆಗೆ ತಕ್ಕ ರಾಮಾಯಣ ಹೇದಾದ.—ಮಜ್ಜೆಗೆಗೆ ಹೋದವನಿಗೆ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಕ್ರಯವು ಯಾಕೆ? (Prva.). See Sl. 313; B. 1, 15; Prv. s. ಮನೆ. — ಮಜ್ಜೆಗೆಗಡ್ಡೆ. The root of the scandent thorny shrub Asparagus racemosus Willd. (ತಳಮೂರಿ, ಒಡುಸುತೆ, ಅಫೀರು, ಅಹೇರು, etc., ಒಲ್ಲ ಪಿಡ್ಡರ, ಆಸದಿ, ಆಪಾಧಿ ಬೇರು, ಅಜ್ಜೆ ಗಡ್ಡೆ Sl. 146). — ಮಜ್ಜೆಗೆನೀರು. Buttermilk mixed with water (My.). ಅತ್ತೇ ಮನೆಗೆ ಮಜ್ಜೆಗೆನೀರು, ತವರ ಮನೆಗೆ ಹಾಲು ಮೊಸರು.—ಒಸವಾ? ಎನ್ನರೆ, ಪಾಪ! ಎನ್ನರೆ ಸೊಸೆಗೆ ಮಜ್ಜೆಗೆನೀರು ತಾ! ಎನ್ನ (Prva.). — ಮಜ್ಜೆಗೆಪಲ್ಕು. A troublesome weed of a sour taste, the yellow wood-sorrel, Oxalis corniculata Ltn. (Z.). — ಮಜ್ಜೆಗೆಪಳೆದ್ದು. A kind of sour sauce (My.; ವ್ಯಂಜನ, ನಿಷ್ಠಾನ Sl. 436). — ಮಜ್ಜೆಗೆಹುಲ್ಲು. The lemon grass, Andropogon schoenanthus Ltn. (St. & Pl.; My.).

ಮಜ್ಜೆ majjā. = ಮಜ್ಜೆ. (ಮೇದಸ್ಸು Nr.).

ಮರು majha. Bravol well done! (Bh. 8, 28, 3). — ಮರು ಪೂತು. = ಮರು ಪೂತು. (J. 7, 38). — ಮರು ಪೂತು. dupl. (ಕೊಣ್ಣಾಟಿತೆ II, 108). — ಮರು ಭಾಷ. dupl. (Grj. 10, 53, 79; Bp. 28, 50; 30, 25; 36, 23; 52, 40; Rām. 6, 30, 11). — ಮರು ಭಾಷರೇ. dupl. (Bp. 28, 30). — ಮರು ಮರು. rep. (ಕೊಣ್ಣಾಟಿತೆ ಸುಖ Bhn. 38). — ಮರುರೇ. -ಉರೇ. dupl. (Bh. 8, 28, 24).

ಮಂಚ mañca. (fr. ಮಲಗು 1). One of the *talsamas* (Smd. 384; Cē. II, 48; Kk. 95; Sīm. 97). *A bedstead, a cot, a bed* (ಪರ್ಯಾಯ, etc. Nr., HIA.; Si. 230; Bp. 42, 18; J. 25, 60; C.). 2, a scaffold or temporary structure erected for spectators on festive occasions. 3, an elevated shed raised on bamboos, etc., in a field, etc. 4, a seat of state. ಮಂಚಕ್ಕೆ ಮಣಿ ಯಾಕೆ? ಲಂಚಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಯಾಕೆ? — ಮಂಚದ ಕಾಲು ಅದರ ಹೆಂಡ ಮೂಡ ಬಹುದೇ? — ಪಂಚರತ್ನಕ್ಕೆ ಮಂಚದ ಕಾಲು ಕ್ರಿಯವೇ? — ಪಂಚಪಾಣಿ ವರಮೃತವು ಮಂಚದ ಕಾಲಿನ ಹಾಗೆ ಮೂವರೆನ್ನು, ಎರಡು ಬೆರಗು ತೋರಿಸಿದ (Prva.). See Prv. 3. ಸಂಚಿ. — ಮಂಚದ ಕಾಲು ಹುಲ್ಲು. A common grass, *Panicum ciliare* Retz. (Z.). — ಮಂಚವಲ್ಲಕ್ಕ. -ವಲ್ಲಕ್ಕ. A sort of palanquin (C. Bp. 47, 39).

ಮಂಚಟೆಗೆ mañṣaṭigē. = ಮಂಚಿಟ್ಟೆ. (St. & Pl.).

ಮಂಚಿ mañci. (= ಮಾಚಿ). (Tē. ಮಂಚಿ, good, excellent, virtuous, proper; handsome; fine, nice; mnch, great). N. of females (My.). — ಮಂಚಣ. -ಅಣ. — ಮಂಚಣ ಪಣಿತ. N. (Bp. 53, 58, 62, 66; see ಶಿವಲಂಕ.). — ಮಂಚಣಾಚಾರ್ಯ. -ಅಚಾರ್ಯ. N. (Bp. 53, 60). — ಮಂಚಣಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 53, 64). — ಮಂಚಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 63; see ಶಿವಲಂಕ.). — ಮಂಚಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 53, 65). — ಮಂಚದೇವ. N. (Bp. 9, 39).

ಮಂಚಿ mañci. = ಮಾಚಿ. — ಮಂಚವತ್ತೆ. = ಪಂಚವತ್ತೆ q. v., ಮಾಚಿ ವತ್ತೆ. (My.).

ಮಂಚಿಕೆ mañciṭṭe. = ಮಂಚ No. 3, ಮಂಚಿಗೆ No. 1. A stand erected on four long posts in a field, a jungle, a cemetery, etc., for watching the crops, etc., or for hunting (My.; Tē. ಮಂಚ; Sk.).

ಮಂಚಿಗ mañciṭṭa. N. (Bp. 55, 56; 56, 27).

ಮಂಚಿಗೆ mañciṭṭiṭe. = ಮಂಚಿಕೆ, etc. (Kāvy. I, 1, B, 25; C.). 2, a kind of ornament (Bp. 4, 36).

ಮಂಜುಕಾಯ mañjakashaya. = ಮಂಜುಕಾಯ. The bottle bird (ಗೀಟಿಗ Mr. 175, o. r. ಗೀಟಿಗ, and in two MSS. ಮಂಜುಕಾಯ).

ಮಂಜರ mañjara. = ಮಾರ್ಜಾರ, ಮಾರ್ಜಾಲ. A cat (ಮಾರ್ಜಾಲ Bhn. 10; Bh. 2, 10, 8).

ಮಂಜರಿ mañjari. A cluster of blossoms; any compound flower; a compound pedicle or flower-stalk, a branching flower-stalk (ಮರದ ಗೊಂಡಲೆ HIA.; ವಲ್ಲರಿ, ಗೊಂಡಲೆ Mr. 106; ತೊಡವು Cē. II, 80; ಕುಸುಮಮಂಜರಿ Kk. 19); a flower-bud; a shoot, sprout, sprig, stalk.

ಮಂಜರಿಕೆ mañjarikē. ಮಂಜರಿಕಾ. = ಮಂಜರಿ. (Cpr. 1, after 101).

ಮಂಜರಿಗ mañjariga. N. of a bird (Rām. 3, 3, 18).

ಮಂಜರಿಗೆ mañjarigē. Tbh. of ಮಂಜರಿಕೆ. See ಕುಸುಮ.

ಮಂಜರಿತ mañjarita. Having clusters of flowers or branching flower-stalks. (Cpr. 3, after 45).

ಮಂಜಳ mañjala. Indian saffron, *Curcuma longa* Lin., turmeric (T. ಮಂಜಳ; M. ಮತ್ತಳ; Tē. ಮಂಜಲ; see ಕಳವಂಜಲ).

ಮಂಜಾಡಿ mañjāḍi. = ಮಂಚಟಿಗ, ಮಂಚಿಟ್ಟೆ. A forest tree with scarlet seeds which are used in weighing gold and diamonds (one seed = 4 grains), the red-wood tree, *Adenanthera pavonia* Lin. (My.; Tē., T., M.; Van Someren).

ಮಂಜಿ mañji. 1. A large boat with one mast used in coasting trade (Tu.; T.; M. ಮಂಜ, ಮಂಜ). ಮಂಜ ಒಡದರೆ ಗುಂಜಿಗತ್ತೆ ಕಡೆಯೇ! (Prv.).

ಮಂಜಿ mañji. 2. = ಮರುಸು 2. A perennial plant (and the fibres of its bark, of which cords are made), the bow-string hemp, *Sansevieria zeylanica* Willd. (My.; Tu.; T. ಮಂಜ, ಮರಳ, ಮರುಳ). — ಮಂಜಹುರಿ. A cord of that hemp (My.).

ಮಂಜಿಕೆ mañjikē. = ಮಂಜಪ್ಪ, q. v.

ಮಂಜಿಟಿಗ mañjiṭigē. = ಮಂಚಿಟ್ಟಿಗ. Tbh. of ಮಂಚಿಟ್ಟಕ (Smd. 370; ಮಂಚಿಟ್ಟೆ, ಚಂಗಿ, etc. Nr.).

ಮಂಜಿಟ್ಟಿಗೆ mañjiṭṭigē. Tbh. of ಮಂಚಿಟ್ಟಕ (Smd. 370).

ಮಂಜಿಷ್ಟಕ mañjiṣṭhaka. = ಮಂಚಿಟಿಗ q. v., ಮಂಚಿಟ್ಟಿಗ.

ಮಂಜಿಷ್ಟ mañjiṣṭhā. A climbing herb yielding a red dye called Bengal madder, *Rubia munjistia* Roxb. (ವರ್ತ, ರತ್ನಂ ಗಿ, ಮಂಜಿಕೆ Mr. 139, two MSS. ರತ್ನಂ).

ಮಂಜಿಲ mañjira. An ornament for the feet or toes; an ankle (ಅಸ್ತಗಿ HIA., Mr. 344). 2, a post round which the string of the whirling-stick passes.

ಮಂಜು mañju. Dew, fog; coldness, coolness; etc. (ಪ್ರಾಣೀಯ, ಅವಶ್ಯಾಯ, ತುಹಿನ, ತಿರಿ, ಹಿಮ, ತುಹಾರ, ಮಿಹಿಕೆ, ನೀಹಾರ HIA.; ಹಿಮ, ತುಹಾರ Nn. 81; ತಳೆ Sīm. 112; ಅವಶ್ಯಾಯ, etc. Si. 32; C.; T.; M. ಮಂಜು, ಮಸ್ತು; Tē ಮಂಜು; dimness of sight (My., cf. ಮಂಜು), obscurity (of intellectual perception). ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮಂಜಾಗಿದೆ (My.). ಮಂಜನ ಸವಿ (ಹಗಲಿನ ಹಾವನ Bhn. 8). ಮದೇ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಜನ ನೀರಿಗೆ ಕೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಮಂಜು ಬಿಡ್ಡರೆ ನಂಜು ಹೋದಿರೇ? — ಮಂಜು ಸುಂದರೆ ನಂಜನ ಗೂಡು ಮುಗುಗಿ ತೇ? — ಪೊಂಜು ಸುಟ್ಟರೂ ಮಂಜು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prva.). See Cpr. 5, after 19; Bp. 42, 5; 47, 67; V. 9, 49; J. 28, 41; Si. 224; Prv. 3. ಸಂಜೀವನ. — ಮಂಜ. -ಅ 3. Siva. 2, N. of males (My.). — ಮಂಜಿ. N. of females (My.). — ಮಂಜಿಚಿ. -ಇ 3. Excess of obscurity of intellectual perception (Bh. 3, 19, 25). — ಮಂಜುಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Darkness caused by fog (Bp. 61, 12). — ಮಂಜುಗಾಲ. -ಕಾಲ. The cold season (ಅಯ್ಯಿಲ, ಹೇಮಂತ Cē. II, 85). — ಮಂಜುಗಯ್ಯ. -ಕಯ್ಯ. The cool-rayed one: the moon (ಚನ್ನ ಸಾ.). — ಮಂಜುವರ್ಧ. A sea of fog (Rāv. 9, 4). — ಮಂಜುವಳಗ. -ವಳಗ = ಮಂಜು ಗಯ್ಯ. (ಚನ್ನಿರ, etc., ತಟ Kk. 44).

ಮಂಜು mañjn. = ಮಂಜುಲ. Beautiful, lovely, charming, pleasing.

ಮಂಜುಕೇರಿ mañjn-kēri. *Krishna or Vishnu*.

ಮಂಜುಷೋಃ mañju-ghōshā. N. of an Apsaras.
 ಮಂಜುನಾಥ mañju-nātha. N. of a līṅga (My.); of men.
 ಮಂಜುಧೂಪೀ mañju-hhūshī. N. of a vṛtta (Ch.).
 ಮಂಜುಲ mañjula. Beautiful, pleasing, agreeable, lovely, sweet, soft, melodious (ಪ್ರಮಾಣ, ಒಳ್ಳಿತು Nn. 139).
 ಮಂಜುಲತರ mañjula-tara. Uncommonly beautiful, etc. (A.).
 ಮಂಜೂರಿ mañjūri. = ಮಜೂರಿ, etc. (Sl. 84).
 ಮಂಜೂರು mañjūru. Agreeable (Mhr., H.). 2, approved or confirmed, as a decision of a lower court, sanctioned; approval, confirmation, sanction (My.; Br.; Mhr., H.).
 ಮಂಜೂಷ mañjūṣa. = ಮಜೂಷ. (ಪಟ್ಟಿಗೆ Mr. 208).
 ಮಂಜೂಷೆ mañjūṣhē. A box, a chest, a basket.
 ಮಂಜೆಟ್ಟಿ mañjētti. = ಮಂಜೆಟಿಗೆ, ಮಂಜಾಡಿ, q. v. (St. & Pl.).
 ಮಟ maṭa 1. = (ಮಟ್ಟ 4, ಮಡ 2). Confusion, stupidity; deceit; ignorance (T. ಮಡ, ಮಡಿ; M. ಮಡಿ, ಮಡಮ್ಮ; see ಅಟಮಟ, ತಟವಟ 3. ತಟ 4; cf. ಮಂಠ, ಮಾಟ). — ಮಟ ಮಾಯೆ. Fraud and deceit (Bp. 40, 56).
 ಮಟ maṭa. 2. = ಮಟ್ಟ 1. — ಮಟ ಮಟ. rep. — ಮಟಮಟ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. The exact middle of the day (My.).
 ಮಟ maṭa. (= ಮಡ). Tbh. of ಮತ (Smd. 338; My.). — ಮಟಚಿಕ್ಕ. = ಮಣ್ಣುಚಿಕ್ಕ. A cat that lives in ruined temples (B. 3, 30).
 ಮಟ್ಟ maṭṭa. 1. = ಮಟ 2, (ಮಟ್ಟನ), ಮೊಟ್ಟ 1. Levelness, evenness, equality, regularity, exactness (My.; Tē., T., M.). 2, a carpenter's level or square (My.; M.; see ಮೂಲ). ಮಟ್ಟ ನೋಡ ಬೇಕಾದರೆ ಪಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನ ಅದೀತೇ? — ಮಟ್ಟ ಹಾಕದೆ ಕೆತ್ತ ಕೂಡದು, ಕಟ್ಟಿದ ಹೊದ ಕೂಡದು (Prva.). — ಮಟ್ಟಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To level, as the soil (My.). — ಮಟ್ಟಗೋಲು. — ಕೋಲು. A levelling stick, a carpenter's or mason's level (My.; T. ಮಟ್ಟ ಕೋಲ್). — ಮಟ್ಟಮಧ್ಯಾಹ್ನ. The exact middle of the day (My.). — ಮಟ್ಟಮ್ ಇರ. To be in its regular or original own form (Abh. P. 5, 94). — ಮಟ್ಟಮೊದಲು. The very beginning; at the very beginning (C.; B. 4, 95. 174). — ಮಟ್ಟಕಲಗಿ. A carpenter's ruler (My.).
 ಮಟ್ಟ maṭṭa. 2. = ಮಟ್ಟ 1. Measure; extent, height; bound, limit; proper limit (My.; T.). See ನಡು.
 ಮಟ್ಟ maṭṭa. 3. = ಮಟ್ಟ 2, ಮೊಟ್ಟ 2. Shortness, smallness (My.; Tē.; cf. ಮೊಟಕು 1); decreasing, growing less, abating, as wind, rain, heat, fever, price, etc. (My.); inferiority (My.; Tē.). 2, a small horse, a pony (My.; Tē., T., M.). — ಮಟ್ಟಜಾತಿ. An inferior caste (My.). — ಮಟ್ಟತರ. An inferior kind (My.). — ಮಟ್ಟಚಿಕ್ಕ. Inferior silver (My.). — ಮಟ್ಟಸುತ್ತಿಗೆ. A very small hammer used by goldsmiths (My.).
 ಮಟ್ಟ maṭṭa. 4. = ಮಟ 1. Illusion, phantom; ruin (of men or their means, My.). — ಮಟ್ಟ ಮಾಯೆ. relt. A mere phantom: perfect disappearance, ruin (of wealth, etc., My.).

ಮಟ್ಟಣೆ maṭṭaṇē. The state of being level, even or smooth. — ಮಟ್ಟಣೆ ಮಾಡು. To make even or smooth (in the language of goldsmiths, My.). — ಮಟ್ಟಣೆ ಹಾಕು. = ಮಟ್ಟಣೆ ಮಾಡು. (My.).
 ಮಟ್ಟಸ maṭṭasa. = ಮಟ್ಟ 1. (My.; Tē.).
 ಮಟ್ಟಿ maṭṭi. (Tbh. of ಮೃದ್, ಮೃತ್). Earth, clay (My.; Tē., Mhr., H.); also the clay with which sectarian marks are made (Bp. 56, 39; C. Bp. 32, 45; Bh. 1, 10, 2). ಮಟ್ಟಿಯಿಟ್ಟರೂ ಕೊಟ್ಟತನ ಹೋಗಿಲ್ಲ (Prv.). ಮಟ್ಟಿಯಾ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮಟ್ಟು ತಾಂ ನೊಸರೊಳಗೆ, ನೆಟ್ಟನೆ ಸ್ವರ್ಗವಡೆಯುವರೆ? ಸಾಣೆಕಲ್ (on which it is trinitrated) ಕಟ್ಟ ಕೇಡೇನು? (Sp.).
 ಮಟ್ಟಿಗ maṭṭiga. A man with a sectarian mark (nāma) of maṭṭi: a Brāhmaṇa (Bp. 55, 3).
 ಮಟ್ಟು maṭṭu. 1. = ಮಟ್ಟ 2. (My.; Tē., T., M.). ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದ ನಾಯ ಹಟ್ಟೇರಿದ್ದೀತೇ? — ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದವನ ಸಂಗಡ ಹಟ್ಟಾಟ ಮಾಡ ಬಾರದು. — ಮಟ್ಟು ತಿಳಿಯದೆ ಮಾತಾಡ ಬಾರದು. — ಮಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದೀತು. — ನೀಯುಗಿಯವನ ಮಟ್ಟು (the extent of his cleverness or of the value of his cloth) ಕಟ್ಟುವವ ಒಲ್ಲ (Prva.). — ಮಟ್ಟಿಗೆ. To the measure or extent, till, until, as far as. ನೀವು ಓದಿದ ಹದ್ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ (how far) ನೆನಪಿಟ್ಟಿದ್ದೀರೆಯುವವನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ (B. 3, 1). ಎಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದೆ ಕಲಿಸ ಬೇಕು (B. 3, 38). ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆದರಿಕೆಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ, ಕೆಯ್ದಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸನ್ನಿವೇಶ ಪಡಿಸ ಬೇಕು (3, 105). ಸಾಕಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾದವನು ಉಣ್ಣಾಗಿರುವಿಕೆ (ಕುಶಲ Sl. 457). ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುತ್ತಲೂ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟ, ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅತಕ್ಕವಾದ ಬೇರಿ (ಕುಮ್ಮೆ 239). ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ, how far soever it may be, to any extent (My.). ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ, to that extent, so far as that; ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ, to this extent, so far as this; ಅಷ್ಟದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, to that extent, so far as that; ಈ ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, until this day; ಈ ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೂ, even until this day; ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ, ಅಷ್ಟದ ಮಟ್ಟಿಗೂ, even to such an extent (My.). — ಮಟ್ಟು ಮಾಡು. To transgress the proper limit (My.).
 ಮಟ್ಟು maṭṭu. 2. = ಮಟ್ಟ 3. (My.; Tē.). See Prv. 3. ಆ ಮರಗಾಡ. — ಮಟ್ಟುಗು. — ಆಗು. To decrease, to grow less, to abate, as wind, rain, fever, price, pride, etc. (My.). — ಮಟ್ಟು ಮಾಡು. To cause to decrease, etc. (My.).
 ಮಟ್ಟು maṭṭu. 3. P. p. of ಮಡು 1.
 ಮಟ್ಟಿ maṭṭi. = ಮೊಟ್ಟ 2. A bough of the palm, cocoanut, or date tree (My.; Tē.; T. ಮಟ್ಟಿ, ಮಡಲ್; M. ಮಟ್ಟಿ, ಮಟ್ಟಲ್; cf. ಮಡಲ್ 1 & 2). See ಮರ. 2, the fibrous coat of a cocoanut (My.; T.). 3, a brush for white-washing made of the fibrous coat of a cocoanut or of the fruit-stalk (My.).
 ಮಟ್ಟಿ maṭṭi. = ಮೊಟ್ಟಿ. The bucket of a bullock-drawwell (S. Mhr. in ಮಟ್ಟಿ ಹೊಡೆ; Mhr. ಮೊಟ್ಟಿ). 2, a burden, a load (Mhr. ಮೊಟ್ಟಿ, a load, tress). ಪಟ್ಟಿಯುಟ್ಟರೂ ಮಟ್ಟಿಯವನು ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ? (Prv.).
 ಮತ maṭha. = ಮಟ, (ಮಡ). A hut, a cottage; — a devotee's cell, a hermitage; — a residence of a company of ascetics (sannyāsis, gōsamis, etc.); a residence of a gurn (My.); — a convent, a monastery; — a school (My.); a temple. ಮರದ ಮಾಳಿಗೆ ಎದ್ದವನ ಗಟ್ಟಾ ಹತ್ತಾನೇ? — ಸಟ ಹಾದಾದರೆ ಮತ ಹಾದೇತೇ? — ತಟದಲ್ಲಾಗಲೀ ಮತದಲ್ಲಾಗಲೀ ಹಟದ ಒಂಗಮನ

ಕಾಟ ತಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ (Prva.). See Bp. 21, 10; 22, 44; 29, 12; 37, 27; 56, 35; Prv. s. ಸಟಿ 1.

ಮತವತಿ matha-pati. The superintendent or prior of a matha. ಮತವತಿಯಾದರೂ ಸಟತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮರಿಕೆ mathikē. = ಮರಿಗ. A small matha.

ಮಡ madā. 1. = ಮಡಹು, ಮಡಿ 6, (ಮರ 2), ಮಡಿ 1. The heel (ಪಾಶ್ಚಿ HIA.; Nu. 134; Mr. 484; ಪಾಶ್ಚಿ, ಹರಡುಗಳೂ ಆಗಣ ಮೆಯ Nr.; Tē. ಮಟಿಮ, ಮಡಮ, ಮಡಿಮ; M. ಮಡ ಮ್ಪು, ಮಾಡು). See Abh. P. 13, 69; Bh. 3, 13, 30; 6, 2, 2; Rā. 6, after 11; J. 7, 48; ಹಿಮ್ಮತ. 2, the extremity of the fore-axle (Bh. 6, 8, 12). — ಮಡಬಿಂಕು. = ಮರ ಬಿಡು, q. v. — ಮಡಸನ್ನೆ. A sign given with the heel (Rā. 13, after 77).

ಮಡ madā. 2. (fr. ಮಡಗು). Putting; that has been put (and remains on a plate). — ಮಡ ಗೂಡ್. -ಕೂಡ್. The rejected leavings of food (ಭುಕ್ಷೀರ್ಣ ಪ್ಪ, ಫೇರಿಕ HIA.; Abh. P. 9, 178).

ಮಡ madā. 3. = ಮದೆ. — ಮಡನಾಯಿ. -ದಾಯಿ. A small channel that leads water from the big one to a division of a field or a garden bed (My.).

ಮಡ madā. 4. = ಮಡವು, etc. (My.).

ಮಡ madā. Tbh. of ಮತ (Smd. 341; Mqb. MS.: ಮಡ್ಠ = ಮಡ್ಠ). See ತಿರು; (ಕನ್ನವಾ).

ಮಡಕೆ madakē. = ಮಡಿ 2, ಮಡಿ 2. A much cultivated annual pulse, Phaseolus aconitifolius Jacq. (Mhr. ಮಟಿ ಕೇ; S. Mhr.). — ಮಡಕೇ ಕಾಯಿ. The seeds of ಮಡಕೆ (ಮಕು ಪ್ಪಕ, ಮುಕುಪ್ಪಕ, ವನಮುಡ G.).

ಮಡಕೆ madakē. = ಮಡಿ 1. (My.).

ಮಡಕೆ madakē. = ಮಡಿ 1. A pot (ಉಟೆ, ಸ್ಥಾಲಿ, ಹರು, ಕುಪ್ಪಿ, ಪಿರ, ಕುಪ್ಪಿ HIA.; ಉಟೆ, ಕುಪ್ಪಿ, ಕುಪ್ಪಿ, ಪಿರ, ಹರು, ಸ್ಥಾಲಿ, ಫಾಣ್ಫ Mr. 209; ಪಿರ, ಸ್ಥಾಲಿ, etc. Nr.; My.; cf. ಮಣಿಕೆ; Mhr. ಮಡಕೇ, ಮಡಕೇ, a water-jar; see Bp. 10, 6; 51, 59; 55, 28; B. 5, 128). ಮಡ್ಠ ಮಡಕೆ (ಉಪ್ಪಿಕೆ HIA., Mr. 466; ಮ್ಪು ಣ್ಣಿಯಪಾತ್ರೆ, ಉಪ್ಪಿಕೆ Nr. 85). ಕಡೆವ ಮಡಕೆ (ಮನ್ನನಿ, ಗರ್ಗಂ Nr., Smd. 338). ಮಡಕೆಯಲಿ ಅಟ್ಟ ಕಾಕವು (ಪೈರರ Nr.). See Prv. s. ಮಾಡು ಮಾಡು.

ಮಡಗು madagu. = ಮಡಗು. To lay down, to place, to put (My.; cf. ಮಲಗು 1); to take into one's service, as a man, etc. (My.); to procure and keep for one's use, as a horse, etc. (My.). 2, to hide (v. t., ಗೋಪನ Smd. Dh.). ಬಡವ, ನೀ ಮಡಗದ ಹಾಗಿರು! (Prv.). See Āpr. 5, 37; Abh. P. 3, 59; 9, 149; Bp. 9, 9; 11, 86; 12, 18; 14, 5, 11; 15, 10; 20, 12; 24, 22; 27, 62, 64; 30, 16; 33, 10; 36, 27; 87, 46; 43, 59; 44, 19, 46; 52, 8; 56, 28; 57, 59; 59, 18; Rā. 14, 29; ಎದೆ ಮಡಗು s. ಎದೆ 1.

ಮಡಗು madagu. = ಮಡಗು. (Āpr. 8, after 4; Bp. 4, 12).

ಮಡಡು madadu. = ಮಡಮ, etc. (My.; Tē. ಮಡಡು, ಮಡಡು, ಮಣಡು, ಮಣಡು, ಮಲಂಡು).

ಮಡತೆ madatē. Folding; a fold (Tē. ಮಡತೆ, ಮಣತೆ). ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ರೇಬೆರೆಬೆಗವಾಗಿ ತ್ರಿವಲಿಗಳನ್ನು ಹರ್ಮದ ಮಡತೆಗಳನ್ನು (ವರಿಣ, ವರಿಣ Si. 197).

ಮಡದಿ madadi. A woman (Tē. ಮಡತಿ, ಮಡದಿ; M. ಮಡದಿ, a young woman; ಮಡತೆ, a grown woman: T. ಮಡದಿ, a young woman; a woman). ಪ್ರಥಮಮಹಿಮಾದ ಮಡದಿ (ರಾಕೆ Mr. 302). 2, a wife (Ch. v. 306; Rāgā. 17, 67; My.). ಹೇದದ ಮಾತಂ ಕೇಳದೆ, ಎದಾಗಿಯನ್ನೋಡೆಗಟ್ಟಿ ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳ ಆಳಿಕೆ ಬಾಡಿಕೆಗಿಂತಲು ಬೋದಾಗಿಯು ಮನೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಡುರು ರೇಸು (8p.). ಮಡದಿ ತಾಡಲುನಾಗಿ ಅದಿಗೆ ಮಾಡುವರು (Dp. 148). ಮಡದಿಯಲ್ಲದವನ ಸಂಗಡ, ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಎನ್ನ, ಕೇಳದ. — ಮಡದು ಹೋಗುನಾಗ್ಗೆ ಮಡದೀ ಗೋಡವೆಯಾ? — ದುಡುಮೆಯಿರುವ ಪರ್ಯಂತರ ಮಡದಿ. — ಬಡವಗೆ ಕಡುವಿನ ಆತೆ, ಮಡದಿಗೆ ಗಡಿಯ ಆತೆ (Prva.). See Bp. 4, 25; 11, 36; 17, 6; 30, 9; 40, 81; 42, 8; 47, 54; 52, 27; 57, 59; Rā. 5, after 57; J. 18, 28, 46. — ಮಡದಿಗಾಂ. N. (Bp. 12, 43).

ಮಡವು madavu. = ಮಡಿ 1. What is folded, a fold, as of cloth, betel-leaf, paper, etc. (My.; Tē. ಮಡವು). — ಮಡವುಕತ್ತಿ. A folding or clasp knife (My.; Tē. ಮಡವುಕತ್ತಿ).

ಮಡಲ್ madal. 1. To grow to great length, to become large, to be extended, to spread out or run as creepers (ವಲ್ಲಿವೃದ್ಧಿ Smd. Dh.; ಪರ್ವ Kk. 22; ಪರ್ವ Smd. 23; ಉರ್ವ Smd. 287 Cm.; Kk. 22; Smd. 23; Sā; Āpr. 1, after 101; 7, 91; Abh. P. 9, 16; Rā. 1, after 102; V. 4, 47).

ಮಡಲ್ madal. 2. ಮಡಲು. Growing to great length, great extension (J. 19, 49); the (upward) running of a creeper; thick foliage (Āpr. 1, 82); a thicket, a bush (ಕ್ವಪ, ಗುಪ್ಪ HIA.). ಮರದ ಮಡಲು (ಲತೋದ್ಭವ, ಅವರೋಹ HIA.). ಬರಿದ ಮರ (ಅವರೋಹ, ಲತೋದ್ಭವ Mr. 106). 2, = ಮಡ್ಠ, a bough of the cocoanut tree (My.). — ಮಡಲಿಡು. -ಡಮ. To spread, to run as a creeper, to prevail, to increase (J. 28, 1; 83, 11). — ಮಡಲಿಡ್. -ಡಾ. = ಮಡಲಿಡು (ಮೂಫ Ā. I, 8). ಮಡಲಿಡದ ಆಶಾನಾಮದ ಲತೆ (Bāsa's Saptakhyā I, 3). See Ā. Bp. 47, 13.

ಮಡಲು madalu. = ಮಡಿ 2, ಮಡಿರೆ, ಮಡ್ಠ, ಮಡ್ಠ. The pouch-like fold occasionally made (by women or men) of a front portion of their upper garment to put in eatables, etc. (My.; cf. ಉಡಿ 4). See Prv. s. ಸಡಿಲು ಬಿಡು. — ಮಡಲು ತಿಕ್ಕ. Feignedly to eat out of the pouch-like fold to amuse children. ಮಡಲು ತಿನ್ನರೆ ಬಡಲು ಮುಪ್ಪಾತೇ? (Prv.).

ಮಡವು madavu. = ಮಡು 2, etc. (My.). See ತಿರಗಡ.

ಮಡಸು madasu. = ಮಡಿಸು, etc. (My.). See ಪುತ.

ಮಡಹು madahu. = ಮಡ 1, etc. (Bp. 43, 85).

ಮಡಿ madi. 1. To bend, to fold, to fold up, to double or lay together (Bp. 4, 12; Rā. 3, 47; T.). ಅಂಗುಲಿ ಮಡಿದ ಕುಡಿಕೆ (ಪ್ರಸ್ತುತಿ HIA., Mr. 323). See ಕಾಲು ಮಡಿ 1.

ಮಡಿ madi. 2. Bending, doubling, folding: a bend, a fold (M.; see ಕಾಲುಮಡಿ 2). 2, = ಮಡಲು, the pouch-like fold etc. (My.; T., M.). 3, fold, times (see ಅಯ್ಯಡಿ, ಇಯ್ಯಡಿ, ಇಮ್ಫಡಿ, ಸಾಲ್ಪಡಿ, ಸೂಮ್ಫಡಿ).

ಮುಮ್ಮಡಿ, ಮೂವಡಿ ಸಾಸುರ್ಮಡಿ; Rām. 8, 2, 18; Bb. 2, 13, 32; C. Bp. 4, 7). 4, the bed of a garden, a division of a field, a basin round a tree (Rpr. 1, 90; 1, after 101; V. 4, 15; My.; Tē.). 5, = ಮಡಿಕಟ್ಟು. See Prv. s. ವ್ಯೃದ್ಧ. — ಮಡಿಕಟ್ಟು. (ಜಫನ Si. 208). — ಮಡಿ ಕೋಲು. A pole or shaft holding the warp in a loom (R.). — ಮಡಿಗಿವಿ. -ಕಿವಿ. A bent ear (J. 28, 46). — ಮಡಿನ ಸಲಿ. -ಬಸಲಿ. The tree *Crataeva roxburghii* R. Br. or *Tapia crataeva* (ನರುಣಿ, ನರಣಿ, ಸೇತು, ಪಿತ್ತಾಕಾ, ಕುಮಾರಕ Nr.; Si. 126 has it as ಮದನಸಲಿ).

ಮಡಿ madi. 3. To die (ಮರಣಿ śmd. Db.; śm. 95; My.; T.; Tē. ಮಡಿ, ಮಡೆ, ಮಣುಗು; M. ಮಡಿ, to be foiled, tired of, grow lazy, faint; to decline in price; to loathe). ಮಡಿಮ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ಮಡದೀ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). See Abh. P. 13, 69. 70; Bp. 1, 36; 22, 31; 43, 17; 46, 23; 48 sum.; 50, 20. 57; 60, 58; 61, 38. 39; Bb. 1, 8, 31; Rā. 2, 54; 13, 98; 14, 80; J. 4, 45; 7, 48; 28, 15. 58.

ಮಡಿ madi. 4. = ಮಡಿಮ. P. p. of ಮಡಿ 3, in ಮಡಿ ಮಡಿಮ (J. 4, 46).

ಮಡಿ madi. 5. = ಮಡು 8. A washed, clean cloth (ಧೌತವಸ್ತ್ರ śmd. Dh.; ಧೌತಾವಸ್ತ್ರ śm. 95; My., also = ಮಗಟ; Tē. ಮಡಿ, ಮಡುಗು, ಮಣುಗು; T. ಮಡುಕ್ಕು, to beat, receive with blows; M. ಮಯಕ್ಕು, ಮಡಿಕ್ಕು, to beat, wash, cleanse; to rub out, wipe off). 2, cleanness, purity (My.; Tē.). ವಾಷ್ಯದೋ ಮಡಿಯೇ? ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತಮಯ! (Śk. 64). ಮಡಿಯುಟ್ಟರೂ ಮದ್ದತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಮಡಿಯುಟ್ಟರೂ ಮಯ್ಯಿಗೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಮಡಿಯೇಳಿಗೆ ಇಟ್ಟರೂ ಹದಿಕೆನಾಕ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಿಗೆ ಪರರೋಷವಿಲ್ಲ, ಪಾಪೋಪಿಗೆ ಮಡಿಯಿಲ್ಲ (Prva.). See Bp. 21, 8; 36, 47; J. 2, 9; 28, 20; Si. 222; Prv. s. ಲಿಂಗ. — ಮಡಿಕೋಲು. A stick by means of which a pure vest is carried to the bathroom (to avoid touching it with an unclean hand) or by which a pure vest is taken down from where it is suspended aloft (My.). — ಮಡಿದೋತ್ರ. A washed, clean dōtra (Si. 222). — ಮಡಿಬಟ್ಟೆ. = ಮಡಿ No. 1. (My.). — ಮಡಿವರ್ಗ. A number of clean clothes (J. 30, 17). — ಮಡಿಹಾಗಲು. = ಮಡಿವರ್ಗಾಗಲಬಳ್ಳಿ, ಮಡುವಾಗರ್. (My.).

ಮಡಿ madi. 6. = ಮಡ 1 (exceptionally in ಹಿಮ್ಮಡಿ).

ಮಡಿಕೆ madi-kē. 1. (śmd. 248). = ಮಡಕೆ. Bending, folding, laying together; a fold (My.; B. 3, 108); — fold, times. See ಇಮ್ಮಡಿ, ಪೊಡ, ಪೊಡವಡಿ, ಮುಮ್. 2, the warp ready for being introduced into the loom (8. Mbr.).

ಮಡಿಕೆ madi-kē. 2. A kind of harrow or rake (ಕೋಟಿತ Mr. 370, o. rs. ಮಲಿಕೆ, ಹಲಿಕೆ; Tē. ಮಡಿಕೆ, a plough with bullocks complete; ಮರಾರ, a rake used in gardens, = ಮಲಹರ).

ಮಡಿಕೆ madi-kē. 1. = ಮಡಕೆ. A pot (ಪಿರ, ಸ್ಥಾಲಿ, ಉಪಿ, ಕುಣ್ಣಿ Si. 309; ಪಿರ 453; My.). ಹಾಲು ಕಡಿಯುವ ಮಡಿಕೆ (ಪಾಲಿ Si. 485); ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟಿ ಹಿಟ್ಟು (ಉಪ್ಪು, ಪೈರ 813). ಮಾನಿ ಪಾಣನವೇ ತೂತಾದ ಮಡಿಕೆಯೇ (8p.). ಮಡಿಕೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಮಡುಕನ ಗವುಜ ಯಾಕೆ? — ಮಡಿಕೆಯೊಡಿಯ ಬೀಜಾದರೆ ಅಡಿಕೆ ಮರ ಬೀಜೇ? — ಅತ್ತೆ ಬಡಿದ ಮಡಿಕೆಗೆ ಬಿಲಿ ಇಲ್ಲ. — ಮಡಿಕೆಯ ರಾಫ ಕುಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು (Prva.).

ಮಡಿಕೆ madi-kē. 2. = ಮಡಕೆ, etc. (ಮಪ್ಪಕ್ಕ, ಮಪ್ಪಕ್ಕ G.; Z.).

ಕಡಲೆಯನು ಗೋಡಿಯನು ಮಡಿಕುಮ್ಬ ಬೆಳದರೂ ಸುಡ ಬೀಳು ನಾಡೆ ನ್ವನನ ವಾಯೋಳಿಗೆ ಪುಡಿಗಡಲು ಬೀಡ್ಲಿ! (8p.).

ಮಡಿಗೆ madi-gē. 1. (= ಮಡ್ಡಿಗೆ). The frame of a building (Mhr. ಮಾಣ್ಣಿಣಿ). ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಗಡ್ಡಿಗೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕವುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮೇಲೆ ಮಡಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಡಿ, ಹೊದಲನೇ ಅನ್ನಸ್ತು ಮಾಡುವರು (B. 4, 121).

ಮಡಿಗೆ madi-gē. 2. = ಮಡಿಕೆ 2. ಅಡಿಗೆ ಗುಣ ಸಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮಡಿಗೆ ಗುಣ ಫಲದಲ್ಲಿ ನೋಡು! (Prv.).

ಮಡಿಪು madi-pu. 1. = ಮಡಪು. (My.).

ಮಡಿಪು madi-pu. 2. = ಮಡಿಹು, ಮಡುಹು 1. To kill (ಮರಣಕರಣಿ śmd. Dh.; Rā. 14, 30; V. 14, after 81).

ಮಡಿಲ madi-l. ಮಡಿಲು, = ಮಡಲು, etc. A pouch-like fold etc. (ತರಪೊಡಿ śmd. II, Kk. 76; ಸೋಗಿಲ್ Cē. II, 74; ಪೊಡಿ, ಸೋಗಿಲ್, ಉಡಿಲ್ śm. 71; ಚೇಲಾಂಡಲ ಸೋ. J. 19, 47).

ಮಡಿವಳ madi-vāla. (śmd. 234). A washerman (Bp. 9, 47; 21, 12; Tē. ಮಡಿನಾಲು; T., M. ಮಣ್ಣಾನ). — ಮಡಿವಳವಸ್ತ್ರ. N. (Bp. 37, 20. 27). — ಮಡಿವಳಮಾಚಿದೇವ. N. (Bp. 27, 79; 30, 26). — ಮಡಿವಳಮಾಚಿದೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 28, 69; 37, 5; 58, 1). — ಮಡಿವಳಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 27, 77; 37, 15). — ಮಡಿವಳಹಾಗಲಬಳ್ಳಿ. = ಮಡಿಹಾಗಲು, etc. A climbing herb, *Momordica dioica* Roxb. (Z.).

ಮಡಿವಳ್ಳಿ madi-vālla. = ಮಡಿವಳ. (śmd. 234. 89; V. 12, 13; 13, 16).

ಮಡಿವಾಳ madi-vāla. = ಮಡಿವಳ. (Bp. 38, 40; My.). — ಮಡಿವಾಳಮಾಚಯ್ಯ. N. (Bp. 21 sum.; 21, 3; 36, 26; 37, 23. 37. 44; 54, 77). — ಮಡಿವಾಳಮಾಚಿ. N. (Bp. 38, 49).

ಮಡಿವಾಳಗಿತ್ತಿ madi-vāla-gitti. A washerwoman (My.).

ಮಡಿವಾಳಿ madi-vāli. A washerman; a washerwoman (My.; see ಅಪ್ಪಾದಕಪಾಡಿ; J. 18, 46).

ಮಡಿಸು madi-su. = ಮಡೆಸು, ಮಡೆಸು. To bend, to fold, to fold up, to double or lay together (My.). See ಇಮ್ಮಡಿ, ಪೊಡ, ಮುಮ್. 2, to cause (one's self) to fold, to fold, as paper, leaves, etc. (In ಮಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, My.).

ಮಡಿಹು madi-hu. = ಮಡಿಪು 2, etc. (Bp. 25, 22; 53, 40).

ಮಡು maḍu. 1. To put firmly together, to join closely (ವೃದ್ಧಸನ್ಧಾನಿ śmd. Dh.; T. ಮಣ್ಣು, to be pressed, thronged, urged = ನೆರುಂಗು). ಮಟ್ಟಂ (śmd. 284). See ತರೆ, ಪೊಡ, ಪೊಡವಡು.

ಮಡು maḍu. 2. = ಮಡೆ 4, ಮಡೆಪು, ಮಡುವು, ಮಡುಹು 2. Deep water: a deep place in a river, a pool (ಅಗಾಧಜಲ śmd. Db.; ಅಗಾಧಜಲ Nr.; ಪ್ರದ, ತೋಯಾಕಾಯ Hiā, Mr. 416; My.; T.; Tē. ಮಡುಗು, ಮಡುಂಗು). ಮಡುವಿ ದು (śmd. 63). ಮಡುವಿ or ಮಡುವಿನಿ, ಮಡುಗೆ or ಮಡುವಿಂಗಿ, ಮಡುವನ or ಮಡುವಿನ (183). ಗಂಗೆಯ ಮಡುಗಳನ್ ಅಡಹಡಿಸಿ ಪುಗುವಿನಂ ಭಯವತದಿಂ (294). ನಡಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮಡೂ ಹಾಡಾ ಹೋಗ ಬಹುದೇ? — ನಡಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆ ಎನ್ನು, ಕೂಗಿದ (Prva.). See Bp. 55, 22; Rā. 17, 56; Śk. 4, 23; J. 10, 30; 12, 8; 29, 35; ಕಾರ್ಮಡು, ಪರ್ಮಡು; śm. s. ನಾಗಹ. — ಮಡುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a pool (Grj. 3, 64; Rā. 5, after 120). — ಮಡುಗೋ. -ಕೋ. To collect so

as to form a pool. ಕೆಡು ಮಡುಗೊಣ್ಣು ಬಣ್ಣಿನೊಳಗೆ (ಧೃಂಗತಿತು) ಕೆಡು (Öpr. 7, 60).

ಮಡು madu. 3. = ಮಡಿ 5. — ಮಡುವಾಗಲ್. — ಹಾಗಲ್. = ಮಡಿ ಹಾಗಲು, etc. A species of Momordica (ಕನ್ನೆ, ಎಪಹಂ Mr. 149).

ಮಡುವು maduvu. = ಮಡು 2, etc. (My.; ದೊಣೆ, ಪ್ರದ G.; B. 4, 23).

ಮಡುಹ maduha. Joining closely together. See ಪೊದವಡುಹ.

ಮಡುಹಿಸು maduhisu. To have killed (Bp. 58, 42; 60, 60).

ಮಡುಹು maduhu. 1. = ಮಡಿ 2, etc. (Bp. 22, 21).

ಮಡುಹು maduhu. 2. = ಮಡು 2, etc. (Bh. 8, 24, 44).

ಮಡೆ madē. = ಮಡ 3. A small dam or dike to stop water; a small opening out of a channel into the field (Tē.; T. ಮಡೈ, M. ಮಡೆ, a hollow, hole; a small sluice by the side of a watering channel; R.).

ಮಡ್ಡ madḍa. = ಮೊಡ್ಡ, ಮೊರಡ. A stupid man. ದಡ್ಡನಿಗೆ ಹೆಡ್ಡನೆಂದರೆ ಮಡ್ಡನಿಗೆ ಜಾಣಾ ಎನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಮಡ್ಡನಾದರೆ ಗಡ್ಡ ಹೊತ್ತದೇ? (Prva.).

ಮಡ್ಡತನ madḍatana. Stupidity. ಮಡಿಯುಟ್ಟರೂ ಮಡ್ಡತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಡ್ಡಿ madḍi. 1. = ಮಡ್ಡು, ಮಡ್ಪು, ಮಡ್ಡೆ. Dregs, lees or sediment, as of oil, ghee, kalagaṛē, etc., given as food to cattle (My.; Tē.; T. ಮಟ್ಟ, ಮಣ್ಣಿ; M. ಮಟ್ಟು; cf. ಬಣ್ಣಲು). ಮಡ್ಡಿ ತನ್ನದ ಎಮ್ಮೆ ಗೊಡ್ಡು ಅದೀತೇ? (Prv.). 2, a lumpy mass, as of worms, etc. (see ಎರಿ); bait (Sēv. 3, 28). — ಮಡ್ಡಿನಕ್ಕ. Clumpy anna (My.). — ಮಡ್ಡಿಯನ್ನ. — ಅನ್ನ. Unduly boiled, lumpy rice. ಮಡ್ಡಿಯನ್ನಕ್ಕೆ ಗೊಡ್ಡುಸಾಡು (Prv.).

ಮಡ್ಡಿ madḍi. 2. = ಮಡಿ 2, ಮೊರಡಿ 2, etc. (S. Mhr.).

ಮಡ್ಡಿ madḍi. 3. A large tree, that yields a soft gum, Ailanthus malabarica (My.; Tē. ಮಡ್ಡಿ, Morinda bracteata Roxb., or M. oitrifolia Ainsl.; see ಹಾಲು). — ಮಡ್ಡಿಯ ಧೂಪ. (ತುರುಕ್ಕು, ಪಿಣ್ಣು, ಸಿಪ್ಪ, ಯಾವನ Nr.; Si. 227; My.). — ಮಡ್ಡಿಸಾಮ್ರಾಣಿ. = ಮಡ್ಡಿಯ ಧೂಪ. (My.).

ಮಡ್ಡಿ madḍi. 4. A stupid, dull, awkward person (My.; Tē., M.; T. ಮಟ್ಟ, ಮಟ್ಟಿ, ಮೂರಡ; cf. ಮಡಡು). 2, awkwardness, clumsiness, rudeness. — ಮಡ್ಡಿ ಕಾಗದ. A coarse paper (My.; Tē.). — ಮಡ್ಡಿಕೆಲಸ. Rude, clumsy work (My.). — ಮಡ್ಡಿಗಾರ. Rough plaster (My.; T.). — ಮಡ್ಡಿಬಿಲ್ಲೆ. An inferior oake of sandal paste (My.). — ಮಡ್ಡಿಸಾಮ್ರಾಣಿ. Coarse incense (My.; T.). 2, a great fool (My.). See another ಮಡ್ಡಿಸಾಮ್ರಾಣಿ 3. ಮಡ್ಡಿ 8.

ಮಡ್ಡಿತನ madḍitana. Stupidity, rudeness, rusticity (My.; Tē.).

ಮಡ್ಡು madḍu. = ಮಡಿ 1. ಜಡ್ಡುತುವಕ್ಕೆ ಮಡ್ಡು ಬಹಳ (Prv.). ಮಡ್ಡುಗದವ. — ಕದವ. (ಯಾವಳ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಕಾಡುಮಡ್ಡು ಎವ್ವರು Nr. a; ಮಡ್ಡುಗದವ in Nr. b). — ಮಡ್ಡುಹುಲ್ಲು. Lumpy refuse-grass or straw. ಮಡ್ಡುಹುಲ್ಲು ಗೊಡ್ಡು ಎಮ್ಮೆಗೆ (Prv.).

ಮಡ್ಡು madḍu. A sort of drum.

ಮಡ್ಡು madḍu. = ಮಡಲು, etc. (My.).

ಮಣ್ಣೆ maṇ. (Smd. 58). = ಮಣ್ಣು. Earth, clay, mud. soil, ground (ಮೃತ್, ಮೃತ್ತಿಕೆ HIA., Nr.; ಮೃತ್, ಮೃತ್ತಿಕೆ Mr. 92; T.; M. ಮಣ್, ಮಣ್ಣು; Tē. ಮಣ್ಣು). ಒಳ್ಳೆತಹ ಮಣ್ (ಮೃತ್ತೆ Mr. 92). ಮಣ್ಣು ಮಡಿಕೆ (ಉಪ್ಪಿಕೆ HIA.). ಮಣ್ಣು ಮಣ್ (ಮೃಣ್ಮಯಪಾತ್ರೆ Nn. 85). ಪೊನ್ನಂ ಸಮನಿಸುಗುಮಲ್ಲೆ ಜಿಣ್ಣು: ಮಣ್ಣುಂ? (Smd. 84). See Bp. 47, 1; 52, 10; 60, 49; Bh. 1, 20, 60. — ಮಣ್ಣುಣಿ. — ಉಣಿ. = ಮಣ್ಣುಣಿ. An earth-worm (My.; T.). — ಮಣ್ಣುಣಿ. — ಉಣಿ. = ಮಣ್ಣುಣಿ. (My.; T.). — ಮಣ್ಣುಣಿಗ. — ಉಣಿಗ. A snake (or worm) that feeds on earth (ಮಣ್ಣಿಣಿಗ ಜೀವಿಸುವ ಪಾಪು Smd. 287). — ಮಣ್ಣುಣಿಪಾಪು = ಮಣ್ಣು. A blind worm (B. 2, 26, 27).

ಮಣಿ maṇa. = ಮಣವು, ಮಣು, ಮಣುವು, ಮನೆ 1. A measure of capacity, a maund; the quantity measured by a maund (My.; Si. 327; Tē. ಮಣುಗು, ಮಣುವು; T. ಮಣು; Mhr. ಮಣ; Sk. ಮಣ, from the Arabic). ಬೆಲ್ಲವಿಡು ಕಡೆ ಹೋದದೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮಣ. — ಮಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣಿಯಿಲ್ಲ, ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಪಣವಿಲ್ಲ. — ಮಣಾ ತೂಗೀತೇ? — ದಣವೆ ಎಣಿಗೆ ಮಣವೇ ವಾರ (Prva.).

ಮಣಕ maṇaka. = ಮಣಿಕ, ಮಣಕ. A young cow or buffalo (fit for breeding, My.; T. ಮಣುಗು, a lamb; ಮಡಿ, young, tender; an infant; ಮಡಿವಾ; a young man; cf. ಮಗ 1 & ಮಗುವು).

ಮಣಕನೆ maṇakanē. Quickly (My., also ಮಣಕ್ಕನೆ).

ಮಣಗು maṇagu. To bend, to be submissive (T. ನಣಂಗು). ಮಣಗದ ಮನುಷ್ಯ ಹಣಗಿದರೂ ಬಗ್ಗ (Prv.).

ಮಣಲ್ maṇal. (Smd. 134). = ಮರಲೆ, ಮಲರೆ, ಮಲರೆ (42), ಮರಲೆ. Sand, gravel (ಸಿಳತೆ, ವಾಲುಕೆ HIA.; ಪೆ ದಾರ, ಮರಲೆ, ಮಲರೆ, ಸಿಳತೆ Smd. 86; Öpr. 1, after 101; Sēv. 4, 100; M.).

ಮಣವು maṇavu. = ಮಣ, etc. (My.).

ಮಣಿ maṇi. 1. To bend (v. i.), to bow (ನಮನ Smd. Dh.; B. 4, 191; to bow down, to make obeisance (ತುದಾರ್ Smd. 96; to fear (ಭಯ Smd. Dh.; Smd. 96). 2, to bend (v. t., Rév. 6, after 132). ಮಣಿಯದೆ, ಮಣಿದು, ಈ ಭೀರನದರಿ ಕೂಕಿದಾಡ್ತಾರೆ (Smd. 287). See Öpr. 4, 19; Abh. P. 11, 164; 13, 87; Bh. 1, 8, 40; J. 2, 14, 43; Sēv. 1, 9, 80, 84; 29, 40.

ಮಣಿ maṇi. 2. = ಮಣಿದು. P. p. of ಮಣಿ 1, in ಮಣಿ ಮಣಿದು (Rév. 5, after 19; J. 26, 12).

ಮಣಿ maṇi. 3. Bending; a bend; a bow, an obeisance (ಕೂಸಿ Öt. I, 32; ನಮ್ರ 1, 34; ನಮಸ್ಕಾರ Smd. 34; ತುದಾರ್, ಎದಗು, ಮೊದ್ಗು, ಕುಮ್ಮು, ಪೊದಮಡಿಕೆ Smd. 34; ಎನಮ್, ಅತಿ ಹಾಗಿದುದು Nn. 67). See ಅದಿವಣಿ 3. ಅದಿವಣಿ. ಮಣಿಕಟ್ಟು. The wrist (ಪಾಣಿಮೂಲ Mr. 822; My.; Si. 210, 211; Mhr. ಮಣಗಟ; cf. ಮಣಿಬಣ್ಣ). ಕಡುವೆರಳ ಅಗ್ರದಿನ್ನ ಮಣಿ ಕಟ್ಟಿನ ಮಧ್ಯ (ಕರಭ, ಕಡುವೆರಳಿನ ಮಡಿಯನ್ನ ಮಣಿಕಟ್ಟಿನ ನಡು ಮಧ್ಯ Nn. 161). — ಮಣಿಕಾಲ. = ಮಣಿಗಾಲ. The knee (Rév. 6, 45; Sēv. 3, 47).

ಮಣಿ maṇi. 4. = ಮಣಿ. A stool, a low bench, a seat (ಪೀಠ, ಅಸನ Nr.; ಅಸನ, ಎಪ್ಪರ, ಪೀಠ Mr. 208, a. r. ಮಣಿ). See ಅಂಕವಣಿ, ಮರವಣಿ.

ಮಣಿ mani. ೧. One of the *latsamas* (Smd. 384; Ūt. II, 48; Kk. 95; Śm. 77). *A jewel, a gem, a precious stone* (especially a pearl, a bead of tulasī, or other globular ornament, ರತ್ನ Smd. Dh.; ಸುರತ್ನ, ರತ್ನಂ ಗೌ Nn. 87). 2, an ornament in general; anything excellent of its kind. 3, the fleshy protuberances depending from the throat of some goats (ಛಾಗಗಲಸ್ತನ, ಅದಿನ ಕೂರಕ ಮೊರೆ 87). 4, the glans penis; the clitoris (ಅಮಯಮಧೇದ 67). 5, the vital air which goes downwards and out at the anus (ಅಪಾನವಾಯು 87). 6, absence of all worldly desires (ವೈರಾಗ್ಯ 67). 7, the seeds of the *Crotolaria* (ಗಣಿಗಣಿಕೆ Mr. 139; see Si. 145). 8, the number 9 (ಒವ್ವತ್ತು Mr. 347; cf. ನವರತ್ನ). See ಕತ್ತಲೆಮಣಿ, ಪಸುವಣಿ, ದಾನ್ತಣಿ. — ಮಣಿಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see a gem (Riv. 9, 25). — ಮಣಿತೋಡ್ಬೆಬಳ್ಳಿ. A creeping or climbing herb, *Bryonia scabrella* Lin. (*Mukia scabrella* Arn., St. & Pl.). — ಮಣಿದೊಡವು. -ತೊಡವು. Jewel-ornaments (Riv. 12, 42). — ಮಣಿಮೇವು. -ವೆವು. Magnificence or grandeur of ornaments (as of bells put on an elephant, etc., Ahh. P. 3, 180). — ಮಣಿವಟ್ಟು. -ವಟ್ಟು. A silk cloth ornamented with pearls (Bp. 11, 24). — ಮಣಿ ವಾಗಿರ್. -ವಾಗಿರ್. A door studded with gems (Riv. 7, 9). — ಮಣಿವಾನ್ಸಗಿ. -ವಾನ್ಸಗಿ. A shoe ornamented with gems (Riv. 4, after 14). — ಮಣಿವೆಳಗು. -ವೆಳಗು. The lustre of jewels (Ū. Bp. 47, 38; Riv. 1, after 79). — ಮಣೀ ಸರ. A string of beads, etc. ಮಣೀ ಸರಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವ ಹಣ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ಮಣಿ manl. = K. ಮಣಿ 5, q. v.

ಮಣಿಕೆ manika. = ಮಣಕ, etc. ಚೂಡ್ಡುಲ ಮಣಿಕೆ (ಗೃಹ್ಯ, ಸ್ಮೃತ್ಯ ಸೂತ್ರ Nr.). See ನಸವಣಿಕೆ.

ಮಣಿಕೆ manika. = ಮಣಿಕೆ. *A water-jar or pitcher* (ಅಲಂಕರ, ಕೇಲು HIA.). 2, a jewel, a precious stone.

ಮಣಿಕಂಠಣಿ mani-kaṇṭhaka. (Smd. 388; Kk. 98). A bracelet ornamented with gems.

ಮಣಿಕರ್ಪಿಕೆ mani-karpikē. N. of a sacred pool or tank in Benares. (J. 13, 45).

ಮಣಿಕಾರ mani-kāra. A lapidary, a jeweller, a maker of beads.

ಮಣಿಕುಟನಗರ mani-kūṭa-nagara. N. (Smd. 262).

ಮಣಿಕೆ manikē. = ಮಣಿಕ. (ಅಲಂಕರ, ಕೇಲ್ Mr. 210).

ಮಣಿಗಣನಿಕರ mani-gaṇa-nikara. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮಣಿಗರ್ಭಿ mani-garbhē. The earth (Siv. 2, after 42).

ಮಣಿಗಾಣಿ mani-gāṇa. (Smd. 121. 235). Tbh. of ಮಣಿಕಾರ. (ಮಣಿಕಾರ HIA., Nr.; C.).

ಮಣಿಗಾರ್ತಿ mani-gāṛṭi-iti (-ti, Smd. 244). A jeweller-woman (Grj. 2, 86).

ಮಣಿಗೆ manigē. = ಮಣಿ. See ಅದಿನವಣಿ.

ಮಣಿತೆ manita. A murmuring sound, murmur *libidinosa* (ಗೃಹ್ಯ, ರತಕೂಟ HIA.; ಗಲರವ Mr. 330).

ಮಣಿದರ್ಪಣಿ mani-darpaṇa. A jewel-mirror. (Siv. 1, after 79). See ಶಬ್ದ..

ಮಣಿದೋಷ mani-dōsha. A defect in a jewel.

ಮಣಿಧನುಸ್ mani-dhanna. Jewel-bow: a rain-bow. (R.).

ಮಣಿಪೀಠಿಕೆ mani-pīṭhikē. A throne (Ūpr. 2, after 40).

ಮಣಿಪುರ mani-pura. N. of a town. (J. 18, 1; 17, 8). — ಮಣಿ ಪುರೇಂದ್ರ. -ಪುಂದ್ರ. Babhravāhana, the king of Manipura (J. 23, 25).

ಮಣಿಪುರ mani-pūra. = ಮಣಿಪುರ. 2, the pit of the stomach or a mystical circle on the navel (see ಚಕ್ರ).

ಮಣಿಬಂಧನಿ mani-bandha. The wrist (cf. ಮಣಿಕಟ್ಟು s. ಮಣಿ 3). ಕುಬೇರ ಮಣಿಬಂಧನಂ (ಕರಭ Mr. 488).

ಮಣಿಭವನ mani-bhavana. A house adorned with precious stones (Kāvy. III, 8, 105).

ಮಣಿಭಾಜನ mani-bhājana. A vessel made of a precious stone (Ahh. P. 3, after 75).

ಮಣಿಮಂಚ mani-maṇṇa. A bedstead adorned with jewels (V. 29, 22; J. 18, 30).

ಮಣಿಮಂಥನಿ mani-mantha. N. of a mountain. See ಮಾಣಿ ಮಂಥನ.

ಮಣಿಮುದ್ರಿಕೆ mani-mudrikē. A finger-ring (ಬಾಲ, ಕೈಯ್ಯ ಉಂಗುರ Nn. 128).

ಮಣಿಯ maniya. = ಮಣಹ, ಮಣೆಯ, ಮಣೇ. Superintendence of temples, maṭhas, palaces, custom-houses, etc. (My.; Tē.; M.); a subordinate revenue office under a Tahsildar (T.).

ಮಣಿಯಗಾಡಿ maniya-gāḍi. = ಮಣೇಗಾಡಿ. A man who holds any maniya-office (My.). ಮಣಿಯಗಾಡಿನ ಹಂಗು ಹಣಗಾಡಿನಗೂ ಬೇಕು. — ಮಣಿಯಗಾಡಿನಿಗೆ ಮುಖ ಸುಖ ಹೇದಾದರೆ ಮುಖವನ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prva.).

ಮಣಿರಂಗ mani-raṅga. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮಣಿರೋಜಿ mani-rōḍi. The lustre of jewels (ರತ್ನಂಗ ಕಾನ್ತಿ Nn. 147).

ಮಣಿವರೂಫ mani-varūṭha. A chariot adorned with jewels. (J. 22, 34).

ಮಣಿವಿಭೂಷಣಿ mani-vibhūṣaṇa. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮಣಿವೇದಿಕೆ mani-vēdikē. A seat adorned with jewels (Siv. 1, 41).

ಮಣಿಶಿಲೆ mani-śilē. A gem-stone; a jewelled slab (ರತ್ನಶಿಲೆ Mr. 102; J. 3, 4). 2, a reddish mineral used for medicinal purposes (My.; ಮಣಿಶಿಲೆ, ನಾಗಚಟ್ಟಿಕೆ, etc. Si. 335).

ಮಣಿಸು manisu. To bend (v. t., S. Mhr.; Tē. ಮಣಿಸು, ಮಣಿಸು); to cause to bend.

ಮಣಿಪೋಷನ mani-sōpāna. Stairs or steps adorned with precious stones (My.).

ಮಣಿಹ manih. = ಮಣಿಯ, etc. An office, a charge, a commission, a business (Up. 3, 23; 36, 44; 37, 55; 41, 29; 53, 12; 55, 11; V. 37, after 10; J. 34, 7).

ಮಣಿಹಾರ mani-hāra. A string or garland of pearls, etc. (Smd. 256 Mdh.; Mr. 487; Bp. 25, 89; J. 17, 8).

ಮಣಿಹಾಡಿ manihāḍi. (an abbreviation of a ಮಣಿಹಗಾಡಿ).

A superintendent of a palace (Rām. 1, 16, 2).

ಮಣಿ mann. = ಮಣ, etc. (My.). ದಣಿದ ಎತ್ತಿಗೆ ಮುಖವೇ ಧಾರ. — ನೋಣ ಕೂಡಿಸಿದ ಜೇನು ಮುಖವಾದರೆ ಹಣ ಹೊತ್ತವನೇನು? — ನೋಣ ಮುಖವಾದೀತೇ? — ಮಣಿಯಗಾಡಿನಿಗೆ ಮುಖ ಸುಖ ಹೇದಾದರೆ ಮುಖವನ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prva.).

ಮಣುಕು *manukū*. (Cf. the terms s. ಮದ). — ಮಣುಕುಕೂ ದಲು. (ಜಿ. ಸಿ. 216).

ಮಣುವು *manuvu*. = ಮಣು, etc. (My.).

ಮಣಿ *maṇi*. = ಮಣಿ 4. (ವಿಷ್ಣು, ಪೀಠ, ಅಸನ *Hik.*; ಪೀಠ, ಅಸನ *Si. 281*; My.). ಮಣಿ ಕಾಣದವನ ಮೂಲಕ ಕಣ್ಣಿನೇ? — ಮಣಿ ಲಿ ಕಾಣ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಿನೇ ಇಲ್ಲದವನ ಸಿಂಹಾಸನದ ವಿಷ್ಣುನೇ? — ಮಂಚಕ್ಕೆ ಮಣಿ ಯಾಕೆ? ಲಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಯಾಕೆ? — ಮಣಿ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಜನ ಮಾಡಿದರೂ ಹಣ್ಣಿನೇ ಬರದವು ತಪ್ಪಿಲ್ಲವೇ? (Prva.).

ಮಣಿಯು *maṇiḥ*. = ಮಣಿಯು, etc. (My.). ಅವನಿಗೆ ಮಣಿಯ ಸ್ವತ್ತು; ಅವನು ಮಣಿಯ ನೋಡುತ್ತಾನೆ (My.). 2, a religious business or vow: a performance of *Dāsayyas* at which they dance with music round a cloth on the ground on which eatables are put, and catch them with the mouth whilst dancing. They are engaged to do so by *bhaktas* (My.). ಮಣಿಯ ಕಟ್ಟಿಸು, -ಹಾಕಿಸು, to have this *maṇiḥ* performed (My.).

ಮಣಿ *maṇi*. = ಮಣಿಯು, etc.

ಮಣಿಗಾಲಿ *maṇi-gāli*. = ಮಣಿಯಗಾಲಿ. (My.).

ಮಣಿ *maṇi*. (= ಮಣಿ). — ಮಣಿಬೆಕ್ಕು. = ಮಣಿಬೆಕ್ಕು. A oat that lives in ruined temples (C.), the tree-oat, *Paradoxurns musanga* (Gz.).

ಮಣಿಪು *maṇipa*. = ಮಣಿಪು. A structure of stone, bricks or mud with a flat roof and an open front erected for the accommodation of travellers, etc. (ಜನಾಶ್ರಯ *Mr. 193*; My.); — a temporary shed adorned with flowers, etc. and erected on festive occasions (as marriage, *mūṇṇi*, etc., My.); — a sacrificial shed (My.); — an ornamental structure used for carrying about an idol (My.); an ornamental structure of bamboos, plantain trees, etc. to carry a corpse (My.); — an arched way of light sticks for the vine, etc. (B. 2, 15). ಮಣಿಪದಲ್ಲಿ ಕೂತರೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. — ಮಣಿಪಾದವ ಮಣಿಪದಲ್ಲಿ ಕೂತರೂ ತಣ್ಣೆ ಮಾಡದೆ ಇರಲಾಗಿ (Prva.). See *ಜ್ಞಾನ*.

ಮಣ್ಣೆ *maṇṇi*. = ಮೊರೆ 2, etc. (My.).

ಮಣ್ಣೆ *maṇṇi*. = ಮಡ, q. v. A sort of baked sweetmeat.

ಮಣ್ಣೆ *maṇṇi*. The scum which forms on the surface of any liquid; the scum of boiled rice; cream; — whey (see ದಧಿ); — barm, ferment; — gruel. 2, = ಮಣ್ಣೆ (*Si. 341 Mdh.*). 3, the spirituous part of wine, etc., spirituous liquor. 4, the castor-oil plant, *Ricinus communis*. 5, ornament, decoration. 6, the head (cf. ಮಣ್ಣೆ). — ಮಣ್ಣೆ ಕುಸುಬಿ. A wood, *Tricholepis amplexicaulis* Clarke. (Z.).

ಮಣ್ಣೆ ಕು *maṇṇi ka*. = ಮಣ್ಣೆಗೆ, ಮಣ್ಣೆಗೆ. A cake or bread of wheat flour (cf. ಮಣ್ಣೆ).

ಮಣ್ಣೆ ಗ *maṇṇi ga*. — ಮಣ್ಣೆಗನ ಗಡ್ಡೆ. = ಕುದುಬನ ಗಡ್ಡೆ (Z.).

ಮಣ್ಣೆ ಗ *maṇṇi ga*. Tbh. of ಮಣ್ಣೆಗ (*Si. 364*).

ಮಣ್ಣೆ ನ *maṇṇi na*. Adorning, dressing out, decorating, bedecking one's self; — ornament, embellishment.

ಮಣ್ಣೆ ನ *maṇṇi na*. A female whose head is bent (*Bp. 36, 59*).

ಮಣ್ಣೆ ಪ *maṇṇi pa*. = ಮಣ್ಣೆಪ. An open hall; a temporary shed erected on festive occasions; a shed; an arbor, a hower. See *Öpr. 1*, after 101.

ಮಣ್ಣೆ ಪಿ *maṇṇi pi*. = ಮಣ್ಣೆಪಿ. A small shed, a little pavilion; a shop. (*Öpr. 10*, after 59).

ಮಣ್ಣೆ ಲಿ *maṇṇi li*. A disk (of the sun or moon); — a circle, a globe, a ball, an orb, a ring (*ಬಟ್ಟು Si. 16*); — a circular array of troops. 2, a halo round the sun or moon. 3, the visible horizon; — the path or orbit of a heavenly body. 4, a district, a territory, a province; an empire (see *Mr. s. ವರ್ತನೆ*). 5, a multitude, an assemblage, a group, a collection, a body, an association, a society, a company (*Si. 396*); a division of the *figvāda*. 6, a period of forty-eight days (My.). — ಮಣ್ಣೆ ಲದ ಹಾವು. A snake with circular figures on its back (My., comprising several species, e. g. ಉರಿ, ಕೊಡಕು).

ಮಣ್ಣೆ ಲಕ *maṇṇi la*. White leprosy with round spots. 2, a circular array of troops. See *Nr. s. ಬಟ್ಟು 1 & G. s. ಗಜಕರ್ಣ*.

ಮಣ್ಣೆ ಲಾಗ *maṇṇi la-ga*. A kind of weapon (*ಅಡ್ಡಾಯುಧ Hik.*; ಅಡ್ಡಾಯುಧ *Mr. 298*).

ಮಣ್ಣೆ ಲಾಧಿ *maṇṇi la-dhi*. The lord of a district, the ruler or governor of a province, the king of a country. (*Bp. 10, 1. 2*).

ಮಣ್ಣೆ ಲಿ *maṇṇi li*. ಮಣ್ಣೆ. A circle, an orb. 2, a multitude, a troop, an assemblage (*Bp. 4, 5*; *Si. 280*), a company, a corporate body, a congregation (*Bp. 59, 9*; My.). 3, whirling, circular motion. 4, a particular kind of snake (= ಗೋನಾಸು). 5, a pole-cat (ಇಲಿಯ ಹಿಡಿಯುವುದುಗೆಯ್ದು ಬೆಕ್ಕು *Hik.*; ಜಾಹಕ, ಇಲಿಯ ತಿಲುವುದುಗೆಯ್ದು ಬೆಕ್ಕು *Mr. 164*). — ಮಣ್ಣೆ ಲಿಗೋ. — ಕೋ. To form a company, to be in company (*Rāv. 6, 2*).

ಮಣ್ಣೆ ಲಿಕ *maṇṇi li-ka*. = ಮಣ್ಣೆ ಲಿಕ. The ruler of a district or province (ಮಣ್ಣೆ ಲೀಕ್ಷರ *Hik.*); a prefect, a chief, a superintendent (*Bp. 11, 14*). See *ಪರ*.

ಮಣ್ಣೆ ಲಿಸು *maṇṇi li-su*. To be round about (*Öpr. 6, 8*). 2, to be in circular motion, to whirl, to turn round, to move about (*Abh. P. 4, 9*; *12, 24*; *Bh. 6, 4, 26*; *Rām. 5, 8, 77*). 2, to join together, to be amassed (*Grj. 2*, after 106; *Rāv. 1*, after 135). 3, to turn round, to shake, as dice (*Bh. 2, 13, 46*). 4, to join together (v. t., *Bh. 1, 10, 25*).

ಮಣ್ಣೆ ಲೀಕ *maṇṇi li-ka*. = ಮಣ್ಣೆ ಲಿಕ. See *Ö. Bp. 47, 32*; ಕರದಿ ಕ., ನಾಯಕ.

ಮಣ್ಣೆ ಲೀಕ *maṇṇi li-ka*. = ಮಣ್ಣೆ ಲೀಕ್ಷರ. (*Bp. 42, 19*).

ಮಣ್ಣೆ ಲೀಕ್ಷರ *maṇṇi li-kṣa*. The ruler or governor of a district or province; an ordinary potentate. (*Bp. 27, 35*).

ಮಣ್ಣೆ ವನೆ *maṇṇi va-ne*. Tbh. of ಮಣ್ಣೆ ಪಿ. A small shed (*Öpr. 7*, after 69; *Bh. 3, 17, 34*; *5, 11, 44*). — ಮಣ್ಣೆ ವನೆ ಬರೆ. A variety of net (*Bh. 3, 13, 23*).

ಮಣ್ಣೆ ಹಾರಕ *maṇṇi ha-ra-ka*. A distiller and seller of spirits (ಸರಾಯ ಮಾಡುವವ *G.*).

ಮಣ್ಣೆ *maṇṇi*. (= ಮಣಿ 3). What is bent: the knee (*Bh. 2, 2, 98*; *8, 27, 27*; *Si. 388*; My.; T., Tē.: a bending posture of the body; a sitting squat like a monkey; see ಎರ. ಮಣ್ಣೆ ಇದು, -ಊದು, -ಹಾಕು, -ಹೂಕು, to kneel (My.). — ಮಣ್ಣೆ ಗಾಲು. -ಕಾಲು. = ಮಣಿಕಾರ, ಮಣ್ಣೆ. (My.). ಪಾಣವನ್ನು ಎತ್ತಿರುವಾಗ ಮಣ್ಣೆಗಾಲನ್ನು ಊದೋಣ (ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥ *G.*). — ಮಣ್ಣೆ ಗಾಲುಕೃಷ್ಣ. An idol of Krishna in a kneeling post-

tion (My.). — ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಕುಳಿರು. To squat and sit comfortably, etc. ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಕೂತರೆ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಬದಿಸ್ಕಾರೇ? (Prv.).

ಮಣ್ಣು maṇḍi. 1. (= ಮಳಿಗೆ). A wholesale shop, a warehouse (My., Si. 106; Br., H.; Tē. also ಮಣಿಗೆ, ಮಣಿಡೆ, ಮಳಿಗೆ).

ಮಣ್ಣು maṇḍi. 2. Gout or rheumatism affecting the thigh (ಗೃಧ್ರಸು, ವಾತರೋಗ G.; S. Mbr.; Mhr. ಮಾಡ್ಡು).

ಮಣ್ಣಿಗೆ maṇḍigē. Tbh. of ಮಣ್ಣು ಕ. (Bp. 14, 15; Bb. 1, 15, 7; V. 14, 80; My.; Tē., T.). ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡ್ತರೆ ಗೋದೀ ರೊಕ್ಕ ಯಾರು ಕೊಡ ಬೇಕು? — ಮಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೂತರೆ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಬದಿಸ್ಕಾರೇ? (Prv.). — ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡಿರಾಜ. N. (Bp. 2, 46). — ಮಣ್ಣಿಗೆಯ ವಸುದೇವ. N. (Bp. 56, 41).

ಮಣ್ಣಿತ maṇḍita. Adorned, decorated (Bp. 1, 10; 4, 62).

ಮಣ್ಣಿಸು maṇḍisu. To sit down (on a seat, etc., Sēv. 1, 48, 63; Bb. 6, 2, 7); to be set, placed on or turned towards, as the eye (Rām. 8, 8, 24).

ಮಣ್ಣುಕ maṇḍūka. A frog.

ಮಣ್ಣುಕವರ್ಣ maṇḍūka-parṇa. The plant *Calosanthus indica* Bium.

ಮಣ್ಣುಕವರ್ಣ maṇḍūka-parṇi. Bengal Madder, *Rubia munjistia* Roxb.

ಮಣ್ಣುರ maṇḍūra. Rust of iron, scoriae, dross.

ಮಣ್ಣೆ maṇḍē. (Tbh. of ಮಣ್ಣು No. 6). The head (ಮುಖ, ಉತ್ತಮಾಂಗ, ಮಸ್ತಕ, ಮೌಲಿ, ತಿರಸ್, ತೀರ್ಪ, ಮೂರ್ಧನ Hk., Nr.; Si. 215; ತಲೆ, ನೆತ್ತಿ Sīm. 71; ಮುಖ, ಮೂರ್ಧ Mr. 315; ತಿರ Nn. 7; ತಿರಸ್ 162; My.; T., M.: the skull). ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲು (ಚಿಹುರ, ಕುನ್ನಲ, etc. Nr.; ತಿರೋರುತ Nu. 4; ತಿರೋಜು 5; ಕೀತ 30). ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲು ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಆದ ಬಿಹು ಪು (ವರಿತ); ಮಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕುವ ಪೂಮಾಲಿ (ಸ್ತಂಭ, etc. Nr.). ತೊಟ್ಟಿ ತಿನ್ನು, ಮಣ್ಣೆ ಬಿಳೀಕು. — ಮಣ್ಣೆ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಮೊಣಕಾಲಿಗೆ ಪಟ್ಟಿವೇ? — ಮಣ್ಣೆ ಬೋದು, ಕುಣ್ಣೆ ಬತ್ತಲೆ. — ಮಣ್ಣೆ ನೋಡಕ್ಕೆ ಕುಣ್ಣೆಗೆ ಲೇವವೇ? — ಮಣ್ಣೆ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ನೀರು ಕಾಲಿಗೆ ಹಾರಬೇ? (Prv.). See Bp. 1, 50; 2, 89; 4, 40; 20, 12; 27, 55; 54, 38; Sēv. 3, 27; J. 20, 24. — ಮಣ್ಣೆ ಗೂದಲು. — ಕೂದಲು. The hair of the head (My.). — ಮಣ್ಣೆ ನೋವು. Headache (ತಿರೋ ರೋಗ Mr. 387). — ಮಣ್ಣೆ ಮಲಗು. A pillow for the head (C. Bp. 47, 40). — ಮಣ್ಣೆ ಸುತ್ತು. A turban (Bp. 44, 61).

ಮಣ್ಣೋದರಿ maṇḍōdari. Tbh. of ಮಣ್ಣೋದರಿ. (Rām. 6, 51, 87, 88; My.).

ಮಣ್ಣು maṇṇu. = ಮಣಿ. Earth, etc. (C.). ಒಳ್ಳೆದ ಮಣ್ಣು (ಮೃತ್ತ, ಮೃತ್ನ Hk.). ಹೆದ್ದಾಗಲಿ ಇಕ್ಕಲದಲುಮ ಒಳಗಣ ಮೆಯ್ಯೊಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣು ರಾತಿ (ಹಸ್ತಿನು Nr.). ಮಣ್ಣಿನ ದಿಣ್ಣೆ (Si. 112). ತೋಫಸಿ ಕರಗಿಸಿದ ಮಣ್ಣು (ಶ್ವಾರ, ಕಾಡ 332). ಕಣ್ಣಿನಷ್ಟು ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಮಣ್ಣಿನಷ್ಟು ಅಧಾರವಿಲ್ಲ. — ಮಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಮಡಿಕೆಯಿಲ್ಲ, ತನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಬೇವಿಲ್ಲ. — ಮಣ್ಣಿನ ಬೆಕ್ಕಾದರೇನು? ಇರಿ ಹಿಡಿದ ಸಹ. — ಮಣ್ಣುಕ ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಸವಿ. — ಮಣ್ಣು ಹೊಯಿದು ಅಮ್ಬರಿ ಕಾಸಿದರೆ ಉಪ್ಪುಕಾದೀತೇ? — ಮಣ್ಣಿನ ಕಾಲು ನೀರಿಗೆ ಅಗದು, ಮರದ ಕಾಲು ಬೆಂಕಿಗೆ ಅಗದು. — ಮಣ್ಣಿನಿನ್ನ ಕಾರವ ಕೆಟ್ಟ, ಹಣ್ಣಿನಿನ್ನ ರಾವಣ ಕೆಟ್ಟ. — ಮಣ್ಣು ಹೊದುವವನು ತಲೆಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಡುತ್ತೆ (Prv.). See Prv. s. ರೊಕ್ಕ. — ಮಣ್ಣುಂಡು. — ಅಂಡು. A cloth-border of which the threads are coloured with the unlasting colour of any clay (My.). — ಮಣ್ಣುಡಿಮರ. — ಅಡಿಮೆ. The Sepistan plum-tree, *Cordia myxa* L. (St. & Pl.). — ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಹಾವು. ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಹಾವು. = ಮಣ್ಣು. (ಒಳ್ಳೆ My.; ರಾಜಲ G.). — ಮಣ್ಣುಗು. — ಅಗು. To become earth, to be ruined, as any buried article (My.). 2, to be

soiled by mud or dust (see Prv. s. ಮಾನಿ). — ಮಣ್ಣುಸೆ. — ಅಸೆ. Desire after landed property (My.). — ಮಣ್ಣುಕಾಲು. A foot of mud. ಮಣ್ಣುಕಾಲು ನೀರಿಗಾಗದು, ಮರದ ಕಾಲು ಬೆಂಕಿಗಾಗದು (Prv.). — ಮಣ್ಣುಕುಣ್ಣೆ. Earthen bnttocks. See Prv. s. ನಮ್ಮು. — ಮಣ್ಣು ಕೂಡಿಸು. To join earth: to bury (My.). ಕಾಳಗದೊಳಗೆ ಸಂಗರಾಜನು ಪರರಾಜನ ಸೇನೆಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿ, ಮಣ್ಣು ಕೂಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು (B. 5, 53). See Prv. s. Tbh. ಸಣ್ಣು. — ಮಣ್ಣುಕೆಲಸ. Any work connected with earth, mud, etc. (My.). ಬೊಣ್ಣೆಯಾದರೆ ಮಣ್ಣುಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಕಳು (Prv.). See Prv. s. ಸಣ್ಣು. — ಮಣ್ಣು ಕೊಡು. To give earth: to bury (C.; B. 5, 211, 804). — ಮಣ್ಣು ಗಡ್ಡ. A clod of earth (ರೋಪ್ಪ, ರೋಪ್ಪು Si. 302). — ಮಣ್ಣು ಗೋಡೆ. A mud wall (My.). — ಮಣ್ಣು ದೇವ. A mud idol. ಮಣ್ಣು ದೇವರಿಗೆ ಮುಖನ ವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prv.). — ಮಣ್ಣು ಪಾತ್ರೆ. An earthen vessel (C.; B. 4, 159). — ಮಣ್ಣು ಪಾಲು. Earth's portion: destruction, death (My.). ಎಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ರಿಣವು, ಅನ್ನ ವಸ್ತ್ರದ ರಿಣವು, ಹೊನ್ನ ಮಣ್ಣು ರಿಣವು ತೀರಿದಾ ಕ್ಷಣದಿ ಮಣ್ಣು ಪಾಲ್! (Sp.). — ಮಣ್ಣು ಬಿಡಿ ಸು. To cease to let loose earth. See Prv. s. ಮುಕ್ಕಳು. — ಮಣ್ಣು ಬೀರು. Earth to fall (into a person's mouth, etc., an expression to indicate utter disappointment or destitution). ಅವನ ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಬಿತ್ತು (My.). ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಡು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಬಿತ್ತು (Prv.). — ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿಸು. To cease to bury (My.). — ಮಣ್ಣು ಮಾಡು. To bury (My.). — ಮಣ್ಣು ಹಾಕು. To put earth (into a person's mouth, i. e. to deceive and ruin him). ಅವನ ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿದನು (My.). — ಮಣ್ಣು ಹುರು. An earth-worm (My.). — ಮಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣೆ. A clod of earth (My.). — ಮಣ್ಣೊಡ್ಡ. — ಒಡ್ಡ. An Ṫḍḍa who does earth-work (My.).

ಮಣ್ಣುಗ maṇṇ-uga. (Smd. 240 Mdb.). A man who does any work connected with earth, etc.

ಮಣ್ಣುಲಿ maṇṇali. = ಮಮ್ಮಲಿ, ಮುಮ್ಮಲಿ, ಮುಮ್ಮಲಿ. An abnormal, hideous death (ರೂಪದ ಸಾವು Smd. I).

ಮಣ್ಣುಲಿಕೆ maṇṇalikē. (Smd. 81 Mdb.).

ಮತ mat. 1. ಮನ್ತ. = ಮನ್ತ 2. Possessing, having. See ಅಂಕು, ಗೋ, ಮತಿ.

ಮತ mat. 2. = ಮದ, ಮನ್ 1. My, etc. (Bp. 48, 17; J. 16, 26).

ಮತ mata. Thought, understood, believed; conceived, imagined; considered; esteemed; intended. 2, a thought, an idea; an opinion, a view; sanction (Kāvy. III, 3, B, 18; Kk. 57); a doctrine, a creed, a tenet (Bp. 50, 47); a sect; — design, aim, purpose (Bp. 50, 22). ಮತಕ್ಕೆ ಭೇದವಾದರೆ ನೀತಿಗೆ ಭೇದವೇ? — ಮತದ ಸ್ವರೂಪ ಕೋತಿ ಬಲ್ಲದೇ? — ಮತ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮದ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮತಂಗ mataṅga. An elephant. 2, a cloud. 8, N. of a muni. (J. 24, 22). 4, N. of a Dānava.

ಮತಂಗಜ mataṅga-ja. An elephant. 2, N. of an Asura (Bp. 18, 22).

ಮತಂಗಜಾಂಗವಿಭಂಗ mataṅga-ja-āṅga-vibhaṅga. Śiva (Bp. 61, 49).

ಮತಂಗಪೋತಕ mataṅga-pōtaka. A young elephant (ಅನೆಯ ಮದ Nn. 135).

ಮತತ್ರಯ mata-traya. = ತ್ರಿಮತ. (My.).

ಮತದ್ವೇಷ mata-drēṣha. Enmity against any particular sect (My.).

ಮತಭ್ರಷ್ಟ mata-bhrashṭa. Fallen from one's creed or sect, having become an apostate (My.).

ಮತಲಬು mataiabn. Purpose, intent; meaning or purport, as of a document (My.; Br.; Mhr., H.).

ಮತಲಿಕೆ matailikē. Anything excellent of its kind. See ಗೋಲೆ.

ಮತವಿಚಾರ mata-vicāra. Investigation or examination of a creed or sect (My.).

ಮತಸಿದ್ಧಾಂತ mata-siddhānta. The dogma of a sect; a text-book shewing the validity of the scheme of doctrines which any particular sect has embraced (My.).

ಮತಸ್ಥ mata-sṭha. A man who belongs to a particular sect (My.).

ಮತಾಚಾರ mata-ācāra. The peculiar customs of a sect (My.).

ಮತಾಶ್ವ matāpn. = ಮತಾಬು, ಮಹತಾಶ್ವ, ಮಹತಾಬು. A kind of fire-work (My.; Mbr., H. ಮಹತಾಬು).

ಮತಾಬು matābn. = ಮತಾಶ್ವ. (My.; Br.).

ಮತಿ mati. 1. Mind;—understanding, intellect, wit, sense, discernment, judgment. 2, thought, idea, notion, opinion. 3, counsel, advice. 4, disposition of mind, wish, desire, inclination, intention, purpose. 5, one of the saṁskṛi-bhāṣas (Kāvy. IV, 2, 16). ಮತಿಯಿಲ್ಲದವನಾದರೆ ಗತಿ ನೋಡಬೇಕು?—ಮತಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ.—ಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಕತೆಗೆ ಕಾರಣ.—ಮತಿಯಿಲ್ಲದ ಬೆಳೆ, ಮತಿಯಿಲ್ಲದ ಕೂಸು ಸಮ (Prvs.). — ಮತಿಗಿಡು. -ಕಿಡು. = ಮತಿಗೆಡು, q. v. (Ūpr. 1, 27; 7, 96; Grj. 8, 28). — ಮತಿಗೆಡಿಸು. -ಕೆಡಿಸು. To deprive of understanding, to bewilder, etc. (Rām. 8, 8, 22). — ಮತಿಗೆಡು. -ಕೆಡು. Understanding to be ruined: to become devoid of understanding; to lose one's wits; to be perplexed or bewildered; to become stupid (Bp. 40, 85; 58, 39; 60, 45; J. 10, 20). ಮತಿಗೆಟ್ಟರೆ ಗತಿ ಕೆಡುವದು (Prv.). — ಮತಿಗೆಡಿದ. -ಕೆಡಿದ. A person that has lost his understanding (Bp. 22, 40). — ಮತಿಗೆರ್ಲ. -ಕೆರ್ಲ. To listen to counsel. See 86. a. ಬಡೆಗೋರ್. — ಮತಿವೆಡು. -ವೆಡು. To get understanding (Bp. 1, 15).

ಮತಿ mati. 2. Feminine of ಮತ 1. See ಅಂತು, ಧೇ.

ಮತಿನಿಶ್ಚಯ mati-niścaya. A steadfast opinion, firm conviction.

ಮತಿಭ್ರಷ್ಟ mati-bhrashṭa. Fallen from understanding, devoid of sense, foolish (My.).

ಮತಿಮತಿ mati-mat. Intelligent, sensible, wise, prudent.

ಮತಿವಂತ mati-vanta. = ಮತಿವಾನ್. (ಬುದ್ಧಿವಂತ Ūmd. 279 Cm.; Ūpr. 2, 25; Bp. 2, 48; 52, 16; My.).

ಮತಿವಾನ್ mati-vān. A sensible, clever, intelligent, learned man (ಎದ್ವಾಂಸ Mr. 223).

ಮತಿವಿಹೀನತಿ mati-vihīnatē. Deprivation of sense, stupidity (Bp. 60, 37).

ಮತಿಹೀನತಿ mati-sūnya. Devoid of understanding; a stupid man. Feminine ಮತಿಹೀನತೆ. ಪತಿಹೀನತೆ ಎಂದೂ ಮತಿಹೀನತೆ ಎಂದೂ (Prv.).

ಮತಿಹೀನತಿ mati-bīna. Deprived of sense, stupid (ಕುಲ್ಲಕ, ಅಲ್ಪಮತಿ Nn. 58).

ಮಕ್ಕೂ matkū. A bug (Sk.; My.); a flea;—a beardless man;—an elephant without tusks;—a buffalo.

ಮತ್ತ matṭa. = ಮತ್ತಂ. (Bp. 85, 48).

ಮತ್ತ matṭa. Intoxicated, inebriated, drunk. 2, mad, insane, furious;—in rut, ruttish (as an elephant). 3,

lustful, wanton. 4, delighted, overjoyed, excited. 4, proud, arrogant; a proud man (ಸೊಕ್ಕಿದವಂ Mr. 246). 5, an elephant in rut. 6, N. of a vṛitta (Ūh.). 7, a thorn-apple (cf. ಮದ್ದು). ಮತ್ತನಾದವನ ಹತ್ತರ ಕತ್ತಿಯದ್ದರೇನು? (Prv.).

ಮತ್ತಂ matṭu-aṁ 5. = ಮತ್ತ. (ಮತ್ತ, ಮತ್ತೆಯು, ಮತ್ತೆಯೂ). Again, further, besides, moreover. thereupon, and (ಒದಕಂ Ūmd. 131. 226. 367 Cm.; ಮತ್ತೆಯು 157 Cm.; ಅದಲ್ಲದೆ 225 Cm.; ಇನ್ನು 298 Cm.; ಆ ಮೇಲೆ 392 Cm.). ಇನ್ನೆಯವನುಗಳಲ್ಲಿ ಅಳಿವಿಲ್ಲದವನು ತಾನು ಎಷ್ಟು, ಮತ್ತಂ ತನ್ನ ಎಷ್ಟು (Hik.). ಒಂದಿಬಿಡು ಘಟಿಯಕ್ಕು; ಮತ್ತಂ ಜವನ್ ಅದಂ. ಅನ್ನಕನೊಳ್ ಎದೆವದ ನಾನಂ (Ūm. 12). ವೆಣೆವೆನ್ನು ಬಂಜೆಯನುಗು; ಮತ್ತಮ್, ಅದ್, ತ್ತು ಗಾರ್ತಿಯನೆ ಸರಸವತಿ (78). ಮತ್ತಮ್ ಅಲ್ಲಿ (Rā. 2, after 85. 37 & 41).

ಮತ್ತಕಾಶಿನಿ matṭa-kāśini. Appearing intoxicated: a bewitching or wanton woman; a woman of excellent qualities (ಒಳುವೆಂಗಳೊಂದು Hik.; ಒಳುವಾರಿ Mr. 306).

ಮತ್ತಗಜಗಾಮಿನಿ matṭa-gaja-gāmini. A woman who has the gait of an elephant in rut: a woman with a loquacious or rolling walk (J. 8, 23).

ಮತ್ತತೆ matṭatē. The state of being intoxicated, mad, furious, proud, etc. (ಮರವು, ಮರುವು Kk. 31; Ūm. 76; Grj. 6, 11).

ಮತ್ತತ್ವ matṭatva. = ಮತ್ತತೆ. (ಮರವೆ Ūt. II, 9; Ū. Bp. 47; 18; My.).

ಮತ್ತದಂತಿ matṭa-danti. An elephant in rut, a furious elephant. (J. 14, 15).

ಮತ್ತಮಯೂರ matṭa-mayūra. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮತ್ತರ್ matṭar. A measure or quantity of land (ನೆಲದ ಪವರ್ Ūt. II, 102; cf. ವರ್ತನೆ No. 97).

ಮತ್ತರದ matṭa-rada. A furious tusker or elephant (Ūpr. 5, 109).

ಮತ್ತವಾರಣ matṭa-vāraṇa. An elephant in rut. 2, a fence or hedge in front of a building (ಅಪಾತ್ರಮ Hik.;—a veranda;—a pavilion. 3, a pillow, a cushion (ಕುಡುತ್ರಯ, ಮಲಗು Mr. 208; Ūpr. 8, after 83). See Ūpr. 1, 121; 8, after 4; Rā. 11, after 86).

ಮತ್ತಾಕ್ರಿದೆ matṭa-ākriḍē. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮತ್ತಾಲಮ್ಪ matṭa-āmba. = ಮತ್ತವಾರಣ No. 2. (Sk.; R.).

ಮತ್ತಿ matṭi. 1. = ಮಡ್ಡೆ No. 1, etc. A freckle, a mark, etc. (ಜುಲು, ಕಾಲಕ, ಪಿಪ್ಪ Nr.; My.). — ಮತ್ತಿವೆಂಗೆ. = ಮಡ್ಡೆನಾಲಿಗೆ. (My.).

ಮತ್ತಿ matṭi. 2. = ಮದ್ದಿ q. v., ಮದ್ದು. N. of several species of valuable timber trees of the genus Terminalia, as Terminalia tomentosa W. & A., etc. (ನದೀಪರ್ವ, ಎಲೆಕರು, ಇಪ್ಪದ್ದು, ಕಳುಧ, ಅರ್ಜುನ Nr.; ಕಳುಧ, ಅರ್ಜುನ Mr. 113; ಅರ್ಜುನ 508; Bp. 45, 38; Ū. 3, 32). 2, the timber tree Shorea robusta Roxb., or Vatica robusta Steud. (ಸಾಲ, ಸುರ್ಪ, ಕಾಕ್ಕು, ಅತ್ತಕರ್ಣಕ, ಸಸ್ತನಂವರ, ಮದ್ದಿಮರ, ಶ್ರೀಶಾರ್ಛನಸ್ತುಕ Si. 132). 3, rattan, reed, cane (?). ಒಡಕ ಮತ್ತಿ; ಮರಗಲುಳ್ಳದು (ನೇತಸ್ತುತ, ಬಹುವೇತಕ Si. 102, 40). ಕೂಕಮ್, ಕರಿ, ಕೆಮ್ಮು, ತೊಡೆ, ತೋರ, ಬಿಳಿ. — ಮತ್ತಿಗಾಯ.

-ಕಾಯ. An ornament in the shape of a fruit of the matti (Abh. P. 3, 141).

ಮತ್ತಿನ mattina. (Genitive of ಮತ್ತೆ ಕೆಂದ. 133). Of another, other, different (ಇತರಾರ್ಥಗತ ಕೆಂದ. 392; ಅನ್ಯಾರ್ಥ Cm.; Abh. P. 15, 64). — ಮತ್ತಿನ ಮತ್ತಿನ. rep. ಮತ್ತಿನ ಮತ್ತಿನ ಬೇರ್ಗಲ ಬಿತ್ತು ಗಲಾವೆಡೆಮೊಳೆ ಎನೊ ಸುಜನೋತ್ತರನಾ (ಕೆಂದ. 112. 133; o. rs. ... ಬಿತ್ತು ಗಲಾವಳಿ and -ಬಿತ್ತು ಗಲಾವಳಿ).

ಮತ್ತು mattu. (fr. ಮುತ್ತು). Other, again, further, besides, and (ಮಗುಡೆ, ತಿಂಗಿ; ಮುಖ, ಪುನ, ಶತ್ವತ್, etc., ದಾರಿ ದಾರಿಗೂ Si. 471; My.; T., M. ಮದ್ದು). See Si. 60. 268. 300. — ಮತ್ತಿತ್ತು. -ಇತ್ತು. Again so much as this, twice as much (B. 3, 28. 59; My.). — ಮತ್ತು ಮತ್ತು. rep. Again and again (My.). — ಮತ್ತು. -ಉ 7. = ಮತ್ತಂ. (ಪುನ, ಶತ್ವತ್ Si. 467; ಪುನ 469. 476; B. 4, 197; 5, 152). 2, = ಮತ್ತು, other. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಇದಾವೆಗಳು (B. 2, 9). 3, nevertheless. ಎತ್ತು ಮಾಡೆ, ಮತ್ತು ಗೂಟ (Prv.). — ಮತ್ತು ಯಾರು. Other persons (B. 3, 54). — ಮತ್ತೆಂಗಿ. -ಎಂಗಿ. In what other manner? (My.). — ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ. -ಎಲ್ಲಿ. Another "where": where else? (C.). 2, anywhere else, to any other place (B. 5, 112). — ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ. -ಉ. At any other place (B. 2, 51; 3, 52; C.); to any other place (C.). — ಮತ್ತೆನಾದರೂ. ಮತ್ತೆನು ಅದರೂ. = ಮತ್ತೆನೂ. (B. 3, 2; C.). — ಮತ್ತೆನು. -ಎನು. What else? what more? (B. 2, 19; C.). — ಮತ್ತೆನೂ. -ಉ. Any other thing, any thing more (My.). — ಮತ್ತೆನ್ನು, etc. See a. ಮತ್ತೆ. — ಮತ್ತಾಕ್ಕೆ. -ಯಾಕ್ಕೆ. For what other reason? (My.). — ಮತ್ತಾಕ್ಕೆ. -ಯಾಕ್ಕೆ. = ಮತ್ತಾಕ್ಕೆ. (My.; B. 5, 76). — ಮತ್ತಾಕ್ಕೆದ್ದಲ್ಲೂ. -ಯಾಕ್ಕೆದ್ದಲ್ಲೂ. By any other means (B. 5, 209; C.). — ಮತ್ತಾರು. -ಯಾರು. Who else? who more? (B. 5, 61; C.). — ಮತ್ತಾರೂ. -ಉ. Any hody else (B. 5, 133; C.). — ಮತ್ತಾವ. What other (thing, etc., B. 5, 168; C.). — ಮತ್ತಾವದೂ. -ಅದೂ. Any other thing, etc. (B. 2, 37; 5, 36. 37. 252; C.). — ಮತ್ತಾವಾಗ. -ಯಾವಾಗ. At what other time? (My.). — ಮತ್ತಾವಾಗಾದರೂ. -ಅದರೂ. At any other time (B. 5, 148; C.).

ಮತ್ತು mattu. (= ಮದ್ದು). (Thh. of ಮತ್ತ, ಮದ, or ಮಸ್ತು 1). Intoxication; pride (My.; Tē., M.). ಮತ್ತಿದ, ಮತ್ತು ಹಿಡಿ, ಮತ್ತೇದು (My.).

ಮತ್ತೆ mattē. (ಕೆಂದ. 110). (= ಮತ್ತು). Other, else, again, further, besides, thereupon, afterwards, and (ಪುನರರ್ಥ ಕೆಂದ. 395; ಆ ಮೇಲೆ Cm.; ಬರೆ, ಬದಿ 399; ಪೂರಕದ ಬದಿ ಕೆಂದ. I; ಅದಲ್ಲದೆ 114 Cm.; ಬದಿಕಂ 97. 144. 205 Cm.; ಪುನರ್ಮುಖಃ ಓ. I. 40; My.; T. ಮದ್ದು). ಮತ್ತೆಲ್ಲಂ (ಕೆಂದ. 63). ಮತ್ತೆ ನೋಡಿದಂ, etc. (112). ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು (ಪದವ 124). ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೋಡಿದಿಗನ್ನ ಮುಂಡೆ ಇರುವ (or ಮೊದಲಿದ್ದ) ಕನಿಯೇ ವಾಸಿ (Prv.). See Öpr. 2, after 4; Bp. 28, 56; 46, 63; 51, 16; 57, 58; J. 19, 7; 28, 5. 48; 29, 36; Kk. 24. 66. — ಮತ್ತಾರು. -ಅರು. = ಮತ್ತಾರೂ. (Bp. 48, 18). — ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ. rep. Again and again (ಮುಖ್ಯನ Mr. 480; J. 26, 6; My.). — ಮತ್ತೆಯು. -ಉ 9. = ಮತ್ತೆಯುಂ, ಮತ್ತಂ, etc. (Bp. 24, 84; 27, 20; 51, 1). — ಮತ್ತೆಯುಂ. -ಉಂ. = ಮತ್ತಂ (ಕೆಂದ. 157 Cm.; Bp. 25, 1; 29, 1; 60, 50). — ಮತ್ತೆಯೂ. -ಉ. = ಮತ್ತೆಯುಂ. (ಪುನ Si. 469). — ಮತ್ತೆನ್ನು. -ಒನ್ನು. Another—, a different—; another thing, etc. (C.). ಮತ್ತೆನ್ನು ಎಮ್ಮೆಗಲವ ಹೇಯವದು (ಅನ್ಯತರ, ಅನ್ಯ, ಇತರ); ಮತ್ತೆನ್ನು ಪಂ (ಪಕ್ಷಾನ್ನರ); ಒನ್ನು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಮತ್ತೆನ್ನು ವಸ್ತುವಿ

ಯಾಗಿದು (ಪ್ರತಿ, ಪ್ರತಿನಿಧಿ Nr.). ಒಣ್ಣೆಯ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಒನ್ನು ಬದಿಗೆ ಜೇನ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಮತ್ತೆನ್ನು ಬದಿಗೆ ಗೋದಿಯನ್ನು ಹೇದಿದ್ದಿಂ (B. 4, 168). See Bp. 31, 8; 44, 24. 60; 48, 25; Si. 71. 72. 257. 325. — ಮತ್ತೆಬ್ಬ. -ಒಬ್ಬ. Another—, a different—; another man, boy, etc. (C.; Si. 398; B. 2, 53; 3, 71). ಮತ್ತೆಬ್ಬ ಮಗನು ವನಯನ ನಾಳೆ (Dp. 4). ಅವರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬನು ಮತ್ತೆಬ್ಬನನ್ನು ಕೆಡವಿದನು (B. 2, 2). ಮತ್ತೆಬ್ಬ ಸತಿ (Bp. 51, 9). — ಮತ್ತೆಬ್ಬರು. -ಒಬ್ಬರು. Others, other people (C.). ಮತ್ತೆಬ್ಬರ ಹಾಗೆ ಮಾಡೋಣ (ಅನುಕರಣ G.). See Si. 243. 293. — ಮತ್ತೆಬ್ಬರು. -ಒಬ್ಬರು. Another woman, girl, etc. (C.). — ಮತ್ತೆಮ್ಮೆ. -ಒಮ್ಮೆ. Another time, once more (C.; B. 4, 56. 153).

ಮತ್ತೆ mattē. A drunken woman; a passionate woman (ನಾಣಿ Hiā; J. 15, 42).

ಮತ್ತೇಭೆ matta-ihha. An elephant in rut. 2, N. of a vṛitta (Öh.; Mr. 366).

ಮತ್ತೇಭಗಾಮಿನಿ mattēhha-gāmini. = ಮತ್ತಗಜಗಾಮಿನಿ (J. 26, 8).

ಮತ್ತೇಭವಿಕ್ರೇದಿತ mattēhha-vikrēdita. N. of a vṛitta (Öh.).

ಮತ್ಸ್ಯ matya. The means of acquiring knowledge;—the exercise or application of knowledge. See ಏಕ-.

ಮತ್ಸ್ಯತೀತ matī-atīta. Surpassing (all) understanding (Bp. 85, 52).

ಮತ್ಸ್ಯ matra. The letter or syllable ಮ (ಕೆಂದ. 127. 129. 178. 215. 347. 350; Kāv. I, 3, 35-40).

ಮತ್ಸ್ಯ matsa. = ಮತ್ಸ್ಯ, etc. (Sk.).

ಮತ್ಸ್ಯರ matsara. = ಮದ್ಬರ, ಮದ್ಬರ. Envious, grudging, jealous, hostile. 2, selfish, greedy, covetous, avaricious, niggardly. 3, envy, grudge, jealousy, enmity, hostility; greediness after, selfish eagerness for or addiction to;—anger, passion (ಕೇಣಿ Si.; Bhn. 18). — ಮತ್ಸ್ಯರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To become envious; to become hostile (My.).

ಮತ್ಸ್ಯರಿ matsari. An envious, jealous or grudging man;—a hostile, wicked or depraved man.

ಮತ್ಸ್ಯರಿಸು matsariṣu. = ಮದ್ಬರಿಸು. To be envious; to be hostile (Bh. 1, 14, 5; My.; ಅವನನ್ನು ಕುಡುತು or ಅವನ ಮೇಲೆ).

ಮತ್ಸ್ಯ matya. = ಮದ್ಬ, ಮದ್ಬ, ಮತ್ಸ್ಯ. A fish (ಮಾನ್ ಕೆಂದ. 99). 2, N. of the first avatāra of Vishnu (Mr. 19). 3, N. of a country and of its king (Bp. 6, 18; Bh. 4, 1, 22. 26). 4, a particular luminous appearance.

ಮತ್ಸ್ಯಕ matyaka. A little fish. 2, = ಮತ್ಸ್ಯ No. 2.

ಮತ್ಸ್ಯಕೇಶ್ವರ matyaka-kēśvara. N. of a liṅga (Bp. 54, 62).

ಮತ್ಸ್ಯಗನ್ನಿ matya-gaundhi. = ಮತ್ಸ್ಯಗನ್ನಿ. (My.).

ಮತ್ಸ್ಯಗನ್ನಿನಿ matya-gandhini. N. of the mother of Vyāsa (Bh. 1, 2, 23).

ಮತ್ಸ್ಯಗನ್ನಿ matyandi. Granulated sugar (ಎಣ್ಣತರ್ಕರ Mr. 217).

ಮತ್ಸ್ಯಧಾನಿ matya-dhāni. A fish-basket.

ಮತ್ಸ್ಯಧವಜ matya-dhvaja. Kāma (My.).

ಮತ್ಸ್ಯಪಿತ್ತ matya-pittē. A species of medicinal plant (= ಕುರುಡೋಬಣೆ).

ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣ matya-purāṇa. One of the purāṇas (Bp. 48, 76), communicated by Vishnu in his matyāvatāra.

ಮತ್ಸ್ಯಬಂಧನ matya-bandhana. A fish-hook.

ಮತ್ಸ್ಯಬಂಧನ matya-bandhani. A fish-basket.

ಮತ್ಸ್ಯಬಂಧಿ matsya-handhi. An angler, a fisherman.

ಮತ್ಸ್ಯಬ್ರಾಹ್ಮಣ matsya-brāhmana. A class of Brāhmanas who customarily eat fish (My.).

ಮತ್ಸ್ಯಭುಕ್ matsya-bhuk. = ಮತ್ಸ್ಯವ್ರಾಹ್ಮಣ. (My.).

ಮತ್ಸ್ಯಯನ್ತ್ರ matsya-yantra. A fish made to vibrate constantly on a pole, and which Arjuna struck with his bow after the fall of other competitors (My.; see Bh. 1, 14, 2, etc.; 1, 15, 28, 29).

ಮತ್ಸ್ಯವೇಧನ matsya-vēdhana. A fish-hook.

ಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ matsya-saṅghāta. A multitude of fish, a shoal of young fry.

ಮತ್ಸ್ಯಾಕ್ಷಿ matsya-akshi. A fish-eyed woman. 2, N. of a species of soma plant (= ಸೋಮವಲ್ಲರಿ; see ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ & ಹೊನ್ನ).

ಮತ್ಸ್ಯಾದ matsya-ad. (also ಮತ್ಸ್ಯಾದ). Fish-eating, feeding on fish.

ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ matsya-avatāra. = ಮತ್ಸ್ಯಾವತಾರ, ಮತ್ಸ್ಯ No. 2. (Bp. 54, 42, 62).

ಮಥ matha. = ಮಥನ. See ಮ್ತ.

ಮಥನ mathana. Stirring, shaking, agitating;—churning;—rubbing, friction;—crushing, grinding;—killing, destroying;—injury, trouble;—a churning-stick (ದ್ರಾ, ಕಡೆವು No. 127, o. r. ಕೊಲುವು). ಚತನವಿದ್ವಂಸಗೆ ಮಥನವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಥನಕಾಲ mathana-kāla. The time of churning. ಮಥನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವುದುಳ್ಳೇ? (Prv.).

ಮಥನಾಗ mathana-aga. The mountain mandara.

ಮಥನಾಗೇಂದ್ರ mathanāga-indra. The excellent mandara.

ಮಥನಾಗೇಂದ್ರಧರ mathanāgēndra-dhara. Vishnu. ಮಥನಾಗೇಂದ್ರಧರನ ಜಾತೆ, the Ganges (J. 2, 12).

ಮಥನಿಸು mathanisū. To churn (ಕಡೆ ಸಿ. 62). 2, to agitate a subject, to discuss (Mhr. ಮಥನೇ); to quarrel (My.). ಚೋಗಾದನ ಸಂಗಡ ಮಥನಿಸಿದವರು (Prv.).

ಮಥ mathi. A churning-stick.

ಮಥಿತ mathita. Stirred, shaken about; churned; orashed; afflicted. 2, buttermilk without water, pure buttermilk (ಮುತೇರ, ಮುಚ್ಚಿಗೆ No. 91).

ಮಥಿಯಿಸು mathiyisu. = ಮಥಿಸು. (Rā. 1, 106).

ಮಥಿಸು mathisu. To stir, to shake about, to churn (ಪೊಸ ಯಿಸು Ūt. I, 78); to kill (Bp. 21, 41; J. 2, 25).

ಮಥುರೆ mathurē. A district and town now called Multra, situated on the Yamunā.

ಮದ mad. = ಮತ್ 2. (Bp. 13, 25; 61, 46-48; J. 17, 82).

ಮದ madā. = ಮದರೆ, ಮದ, (ಮದನೆ), ಮದು, (ಮದುನೆ), (ಮಯ 2). Joining; a wedding, a marriage (probably fr. ಮದು 1; T. ಮದ, to join; to marry; T., M. ಮದ, joining; wedding; T. ಮದಲ, a wedding; ಮದುಮೈ, a first joining; a wedding, marriage; Tē. ಮನುಮು, ಮನುಮ, a fitting match, marriage). — ಮದಗಡ. -ಕಡ. Connection-money: money lent without interest and documents (to an old connection, My.). — ಮದಮಕ್ಕಳು. The bride and bridegroom (My.). — ಮದಮಗ. A bridegroom (My.; T. ಮದಮಗ, ಮದವಾಳ; M. ಮದಮಾಳ, ಮದವಾಳ; in T., M. also: husband; cf. ಮದವನ). ಮದಮಗನ ಬಿಟ್ಟು, ಮದುವೆಗೆ ಹೋದರು (Prv.). — ಮದಮಗಲು. A bride (My.; T.

ಮದಮಗಲ್, ಮದವಾಟ್ಟು, ಮದಾಟ್ಟು; M. ಮದಾಟ್ಟು). — ಮದವಕ್ಕಳು. = ಮದಮಕ್ಕಳು. (Rām. 1, 16, 46). — ಮದವಟ್ಟುಗೆ. -ಪಟ್ಟಿಗೆ. A joining or a band of plaited hair (ಕಡ್ಡಣ, ಬಡೆಗಟ್ಟು. Kk. 83). — ಮದವರ್ಕ್ಕಳ. -ಮರ್ಕ್ಕಳ. = ಮದವಕ್ಕಳು. (J. 31, 31, 37).

ಮದ mada. 1. Intoxication, drunkenness. 2, madness, insanity. 3, ardent passion, love, desire, lust; rut of an elephant; lasciviousness, wantonness. 4, delight, rapture, joy. 5, pride, arrogance, conceit. 6, one of the saṁhāribhāvas (Kāv. IV, 16). 7, bloom of youth, prime (ನವಯೌವನ, ಒಳ್ಳೆ ಪಾಯ No. 107; ಪಾಯ Mr. 513). 8, any intoxicating drink;—honey. 9, the juice that exudes from an elephant's temples when in rut (ಗುಡನ, ಅನೆಯ ಮದ 107; ಗುಡಾನ 513). 10, the black humble bee (ಅಳಿ, ತುಮ್ಮಿ 107; ಅಳಿ 513). 11, cotton (ಒಕ್ಕುಲ, ಹತ್ತಿ 107; ಕಾರ್ಪಾಸ 513). 12, a wave (ನೀರಿ, ನೀರ 32 107). 13, semen virile (ರೇತು G.). 14, musk (ಕಸ್ತೂರಿ G.). ಮದದನ್ನೆ ತಾಳ, ಮದದನ್ನೆ ಗರ್ವ. — ಮದ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಮದ ಹೋದಿ; ತೇ? — ಮತ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮದ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). See ಅತ್ಯ. — ಮದಂಗದು. -ಕೆದು. Pride to be destroyed (Sā. 4, 126). — ಮದವಟ್ಟಿ. A black bee-like ornament tied to the frontal globe of an elephant (Abh. P. 3, 94). — ಮದವೈದಿ. -ಪೊರೆ. Rut to be joined to (Ūpr. 6, 61). — ಮದವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. Conjunction with the juice that exudes from an elephant in rut (Abh. P. 4, 119). — ಮದವಟ್ಟು. -ಪಟ್ಟು. = ಮದವಟ್ಟಿ. (Abh. P. 12, 11). — ಮದವಸರೆ. = ಉರಿಮಿರಸರೆ. (Sī. 126). — ಮದವಿದ. -ವಿದ. Intoxication, ruttishness, etc. to subside. ಮದವಿದಾದಾನೆ (ಉದ್ವಾಸ Mr. 155). — ಮದವೆರ್. -ವೆರ್. To become drunk, proud, etc. (Bp. 41, 6). — ಮದವೇರಸು. -ವೆರಸು. To raise intoxication, etc.; to increase the desire of—(Grj. 10, after 45). — ಮದವೇರು. Intoxication, etc. to rise (to the head); to become ruttish, as an elephant (B. 4, 28); to become proud (Ūpr. 7, 55) or furious (Sā. 3, 55); etc. (ಅರಸನ) ಚಿತ್ತವತ್ತಿಯನ್ ಅದಾ, ಹತ್ತಿವಿದೋಲಯ್ತು; ಚಿತ್ತವ ಪಡೆದು, ಮದವೇರ ಮೊಲ ಣಮೊ ಹತ್ತಿದನ್ನಕ್ಕ (Sp.). — ಮದವೇರ. -ವೆರ. To become ruttish (Rā. 1, after 85).

ಮದ mada. 2. = ಮದು 2, ಮದ್ದು, q. v. — ಮದಗುಣೆ. = ಮದಗುಣೆ. ಕರೇ ಮದಗುಣೆಗೆ ಗಡ (ತಿವ Ūb.). — ಮದಗುಣೆ. = ಮದ್ದುಗುಣೆ. ಮದಗುಣೆಗೆ ಗಡ (ಸುಮನ Ūb.).

ಮದರಲ mada-kala. Uttering low sounds of love, etc.; ruttish; a ruttling elephant.

ಮದಗ madaga. = ಮದಗು. A sluice, a flood-gate (My.; T. ಮದಗು; Tē. ಮದುಗು, ಮದುಮು).

ಮದಗಜ mada-gaja. An elephant in rut (ಮತ್, etc. Mr. 155); an elephant of one of the eight quarters. 2, the number 8 (Ūb.).

ಮದಗಜಮನೆ madagaja-gamanē. (= ಮತ್ತೇಳಗಮನಿ). A woman with the gait of a madagaja (Ūb. v. 301, 310). ಮದಗು madagu. = ಮದಗ. (My.).

ಮದಜಲ mada-jala. = ಮದ No. 9. The juice of rut (ಸೇಕ್ಕು ನೀರ ಸ್ಥಿ.).

ಮದಜಲ madadu. Dullness, stupidity (My.; Tē. ಮದಜಿ, ಮದಲ, a stupid ruttic; T. ಮಯಕ್ಕು, ಮಯಲ್, lust, sensual infatuation; dullness, bewilderment; see ಮಂಚ cf. ಮರಳು 8). ಅವನ ಬುದ್ಧಿ ಮದಜಾಯಿತು (My.). — ಮದಜ -ಅ 3. A stupid man (My.).

ಮದತ madata. = ಮದ್ದತು, etc. Aid, help (Mhr., H.).

ಮದತಗಾಢಿ madata-gāra. A helper, an assistant (B. 5, 268; Mhr., H.).

ಮದನ madana. = ಮಯೂರ, ಮೇಘ, ಮೋಮ್. Intoxicating; exhilarating, gladdening. 2, passion, love, lust. 3, an intoxicated, mad, haughty man (ಉನ್ನತ, ಸೂಕ್ತದವನು Nn. 115). 4, Kāma (ಅನಂಗ, ಕಾಮ 115; ದರ್ಪಣ Mr. 513). 5, N. of a mythical weapon. 6, a virtuous man (ಸನ್ನತ, ಸತ್ಪುರುಷ 115). 7, a worthy ascetic (ಸುತಾವಸಿ, ಒಳ್ಳಿತ ತಪಸ್ವಿ 115). 8, the thorn-apple, *Datura metel* Roxb. (ಉಮ್ಮತ 513). 9, the tree *Vangueria spinosa* Roxb. (= ಏಣ್ಣೀತಳ; ಪಾದವವಿಧೇದ, ವೃಕ್ಷಧೇದ 115; ಅವನಿರುಹ 513). 10, the season of spring. 11, bees' wax. 12, N. (J. 29, 31, 32, 39; 30, 49). — ಮದನಕಯ್ಯ. Pleasant arms: the ornamental supports of the eaves of a house fixed into the pillars of the veranda (My.; J. 17, 28; Sl. 495 as ಮದನಕಯ್ಯ). 2, a crutch-like stand, four of which are used to lay the bamboos on which an idol is carried upon when resting (My.). — ಮದನತನ್ನೆ. Kāma's father Vishnu; — a class of metrical feet (Ūh.).

ಮದನಕದನ madana-kadana. = ಮದನಯುದ್ಧ. (My.).

ಮದನಕಲಹ madana-kalaha. = ಮದನಯುದ್ಧ. (My.).

ಮದನಕಲೆ madana-kālē. The art or science of love (Bp. 42, 18; J. 11, 22).

ಮದನಕಾಮೇಕ್ಷರಿ madana-kāma-tēvarī. A kind of drug which excites sexual love (My.).

ಮದನಕೇಳಿ madana-kēli. Sexual pleasures (My.).

ಮದನಗೃಹ madana-gṛha. Pandurum mullebre (My.).

ಮದನಗೋಪಾಲ madana-gōpāla. Herdsman of love: Kṛṣṇa. ಬೆಣ್ಣೆ ಬೋಲಿ, ಮದನಗೋಪಾಲ (Prv.).

ಮದನಜನಕ madana-janaka. Viṣṇu (My.).

ಮದನಜನಕತ್ವ madana-janakatva. The state of being Viṣṇu; the state of generating sexual lust (Ūpr. 4, after 42).

ಮದನಜ್ವರ madana-jvara. The fever of passion (My.).

ಮದನತನ್ತ್ರ madana-tantra. Sexual gestures and coitus (My.).

ಮದನತಾಪ madana-tāpa. Fever of passion, pain of love. See ಪಾರುಪಾಲೆ.

ಮದನದಹನ madana-dahaṇa. Śiva (Bp. 13, 26).

ಮದನಧ್ವಂಸಿ madana-dhvaṃsi. Śiva. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಮದನನಾಕ madana-nāka. Śiva (Bp. 51, 68).

ಮದನಪಿತ madana-plita. Kṛṣṇa (Mr. 519).

ಮದನಬಾಧೆ madana-bādhē. The pain or disquietude of love. (My.).

ಮದನಮಂಜರಿ madana-manjārī. N. of a queen (J. 8, 15, 23, 24).

ಮದನಮಂದಿರ madana-mandira. = ಮದನಗೃಹ. (My.).

ಮದನಮರ್ಪಣ madana-mardana. Śiva (Bp. 28, 50).

ಮದನಯುದ್ಧ madana-yuddha. = ಮದ್ದಯುದ್ಧ. (My.).

ಮದನರಸ madana-rasa. Honey (ಜೇನು ತುಪ್ಪ G.).

ಮದನರಿಪು madana-rīpu. Śiva. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಮದನವತಿ madana-vatī. N. of a metre (Ūh.).

ಮದನವೇದನೆ madana-vēdanē. = ಮದನವಾಧೆ. (My.).

ಮದನವೈರಿ madana-vairī. Śiva (Bp. 40, 44).

ಮದನಹರ madana-hara. Śiva (Bp. 2, 24). 2, sign for a metrically long syllable (Ūh.). 3, N. of a class of metrical feet (Ūh.).

ಮದನಹರಣ madana-haraṇa. Śiva (Bp. 36, 6).

ಮದನಾಗಮ madana-āgama. A manual of love (Śēv. 3, after 35).

ಮದನಾತುರ madana-ātnra. Slek with love; love-sickness (J. 11, 19).

ಮದನಾಂತಕ madana-antaka. Śiva (Bp. 53, 42).

ಮದನಾರಿ madana-arī. Śiva (Bp. 1, 52; J. 14, 19).

ಮದನಿ madanī. The double jasmine (ದುಣ್ಣು ಮಲ್ಲಿಗೆ Mr. 126).

ಮದಪ್ಪನ ಮಾಡಾ-ಪಿವಾ. A flow of the lehor from an elephant's temples (Ahh. P. 10, 159).

ಮದಭ್ಯಂಗ ಮಾಡಾ-bhṛṅga. A drunk or gladdened black bee (Śēv. 3, 41).

ಮದಮುಖಿ ಮಾಡಾ-mukha. A man with a proud face (ದರ್ಪ ಮುಖನು Bhn. 64).

ಮದರ madara. Thh. of ಮದ್ರ. Joy, pleasure (Rām. 6, 43, 8).

ಮದರಂಗ (mada-raṅga). = ಮದರಂಗಿ, etc. — ಮದರಂಗವಾಧೆ. A plantain of red colour and great fragrance (My.).

ಮದರಂಗಿ (mada-raṅgi). = ಮದರಂಗ, ಮದರಂಗಿ. The Henna plant, a shrub used as a hedge and by women to dye their finger-nails red, *Lawsonia alba* Lam. (St. & Pl.; S. Mhr.). See ಮುಕ್ಕು. — ಮದರಂಗಿಯ ರಸ. (ಯಾವ, ಯಾವಕ G.).

ಮದರಸ ಮಾಡಾ-rasa. = ಮದಕಲು. (Śēv. 3, 46).

ಮದರಾಸು ಮಾಡಾ-rāsu. = ಮದ್ರಾಸು. (My.).

ಮದರಿ madarī. = ಮದುರೆ. Thh. of ಮಧುರೆ. The town of Madhurē in the Tamil country where a good red colour and beautiful cloths are made (B. 2, 7).

ಮದಲ್ madal. = ಮದ, etc. A wedding, a marriage (in ಮದಲಿಗ, etc.).

ಮದಲಗ madalaga. = ಮದಲಗ. (My. occasionally).

ಮದಲಿಗ madal-iga. A bridegroom (My. occasionally).

ಮದಲಿಗಿತ್ತಿ madaliga-itti. A bride (My. occasionally).

ಮದಲಿಂಗ madal-iṅga (i. e. iga). = ಮದಲಗ. (My.).

ಮದಲು madalu. = ಮೊದಲು. (My.).

ಮದಲೆ madalē. = ಮದ್ದಲೆ, etc. (My.).

ಮದವಣಿಗಿತ್ತಿ madavanagitti. = ಮದವಣಿಗಿತ್ತಿ. ಮದವಣಿಗಿತ್ತಿಯ ಧೃತ್ಯರ್ (ಜನ್ಯ Si. 447).

ಮದವಣಿಗ ಮಾಡಾ-vaniga. = ಮದವಣಿಗ, ಮದವಣಿಗ. A bridegroom (My.; Sl. 256, 447).

ಮದವಣಿಗಿತ್ತಿ madavaniga-itti. A bride (My.). ಮದವಣಿಗಿತ್ತಿಗೆ ಕಾವಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮದವತಿ ಮಾಡಾ-vat. Possessing intoxication, being intoxicated, in rnt, etc.

ಮದವತ್ತರಕ್ಕು madavat-tarakshn. A furlous hysna or tiger (Śēv. 4, 20).

ಮದವದಿಭಗಮನೆ madavat-ibha-gamanā. = ಮದವದಿಭಗಮನೆ. (Ch. v. 232).

ಮದವನ madavana. (fr. ಮದ). (= ಮಯ್ಯನ, etc.). A man connected by marriage: a husband (see T., M. s. ಮದಮಗ; T. ಮದ್ವನ, a brother-in-law; a cousin who is the mother's brother's son or the father's sister's son; ಮೈತ್ತುನ, a brother-in-law; M. ಮದ್ವನ, the son of a mother's brother or of a father's sister; T. ಮರುಗ, ಮರುಮಗ, a son-in-law; Tē. ಮದಿವ್ವಲು, the daughter of a mother's brother, etc.; ಮದಿವಿ, the son of a mother's brother, etc.). ಮಗ ಮದವನಂ ಜಾನಾತ್ಯ ಎಮ್ಮದು (Hlā.).

ಮದವನಿಗ mada-vaniga. = ಮದವನಿಗ, etc. (ನರ Nr.; Grj. 10, after 46 & 79). ಮದವನಿಗನ ಅರು ಕೆಲವ್ವರು ಸ್ವೇಹಿತರುಳ್ಳ, ಅವರು ಜನ್ಮರೆನಿಸುಗು (Nr.).

ಮದವನಿಗತನ madavanigatana. The state of being a bridegroom (Grj. 10, 46).

ಮದವಳಿಗ mada-valiga. = ಮದವಳಿಗ, etc. (J. 30, 54; 31, 1).

ಮದವಳಿಗೆ mada-valigē. A bride (Bh. 1, 19, 89).

ಮದವಿ madavi. A kind of cloth (ಪಟ್ಟಿಧೇವ Mr. 342).

ಮದವನಿ ನ mada-sthāna. A place of intoxication: a drinking-house, a tavern.

ಮದಾನ್ದ mada-andha. Blinded by passion, blind from pride (Bp. 45, 11; Śā. 3, 42; 5, 18).

ಮದಾನ್ದಕ mada-andhaka. = ಮದಾನ್ದ. (Śā. 5, 19).

ಮದಾನ್ದತೆ mada-andhatē. Blindness from pride (Śā. 4, 29).

ಮದಾಳಿ mada-ali. = ಮದವ್ವಂಗ. (Ūpr. 2, 84).

ಮದಿ madi. = ಮದ, etc. — ಮದಿಮಕ್ಕಳು. = ಮದಮಕ್ಕಳು. (G. 567). — ಮದಿಮಗ. = ಮದಮಗ. (G. 399. 400. 453). — ಮದಿಮಗಳು. = ಮದಮಗಳು. (G. 453).

ಮದಿ madi. (= ಮದಿ). Tbh. of ಮೂಂ. — ಮದಿಹುಲ್ಲ. A very common grass, used to make cords, brooms, etc., Pennisetum aureum Link. (Z.).

ಮದಿವ madipu. (fr. ಮತಿ with T. & M. pronunciation of the ತ). Estimation, valuation, rating (My.; Tē. ಮತಿಮ್ಪು, ಮದಿಮ್ಪು; T., M. ಮದಿವ್ವು).

ಮದಿರಾಗ್ರಹ madirā-griha. A drinking-house, a tavern.

ಮದಿರ madirē. ಮದಿರಾ. Spirituous liquor.

ಮದಿಲ್ madil. A wall (T., M.; Tē. ಮದುರು, ಮದುರು ಗೋಡೆ, ಮದುಲು). See ಪೊಮ್.

ಮದಿವೆ madivē. (= ಮದ, etc.), ಮದುವೆ. Wedding, marriage (ವಿವಾಹ, ಉಪಯಮ, ಪರಿಣಯ, ಉದ್ವಾಹ, ಉಪಯಮ, ಪಾಣಿಪೀಡನ Śi. 255; My.). ಬಕನ ವಾರಿ, ಮಗನ ಮದಿವೆ. — ಕುರುಡಿಯ ಮದಿವೆಯಾದರೆ ಮನೇ ಗಡಿಗೆಗೆ ಮೂಲ (Prva.). — ಮದಿವೆ ವರದಿ ಕೊಡು. To give (a daughter) away as wife (My.). — ಮದಿವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಮದುವೆ. To marry, to take a husband or a wife (My.). ಅನ್ನಿಸ್ತಾಪ್ತವಾಗಿ ಮದಿವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣತಿ (ಪತ್ನಿ, etc. Śi. 188). ತನ್ನ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಮದಿವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವೀರ್ಯಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನು (Ūpr. 190). — ಮದಿವೆ ಮಾಡಿಸು. = ಮದುವೆ. To cause a marriage to take place, as the purōhita by his superintendence and instructions, as a liberal man by pecuniary assistance, etc. (My.). ಅವನಿಗೆ (ಅವಳಿಗೆ, ಅವರಿಗೆ)

ಮದಿವೆ ಮಾಡಿಸು, or ಅವನ (ಅವಳ, ಅವರು) ಮದಿವೆ ಮಾಡಿಸು (My.). — ಮದಿವೆ ಮಾಡು. = ಮದುವೆ. To institute marriage for a son or daughter, or for a brother or sister, with the proper rites, to perform the act of giving in marriage, to marry. ತನ್ನ ತಾಯಿಗಳು ಮಕ್ಕಳ or ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದಿವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಅಣ್ಣನು ತಮ್ಮನ (or ತಮ್ಮನಿಗೆ) ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, etc. (My.). ನಾನೇ ಒಲಿನೆನ್ನರೆ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಯಾರಿಗೆ ಮದಿವೆ ಮಾಡ್ತಾನು? — ಹುಡ್ಡು ಹೋಗದೆ ಮದಿವೆ ಆಗದು, ಮದಿವೆ ಆಗದೆ ಹುಡ್ಡು ಹೋಗದು (Prva.). See Prva. s. ನೀಲಕಂಠ, ಸಾವಿರ. — ಮದಿವೆಯಾಗು. — ಆಗು. = ಮದುವೆ. Marriage to take place; to enter into the conjugal or connubial state, to marry; to be married; to be married to. ಮೊನ್ನೆ ಮದಿವೆಯಾದೆಯೋ (Dp. 4). ನಾನು ಅವರನ್ನು ಮದಿವೆಯಾದೆನು (My.). ನಿಮಗೆ ಮದಿವೆ ಆಯಿತೋ? or ಆಗಿದೆಯೋ? (My.). ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಮದಿವೆ ಆಯಿತೋ? (My.). See Prva. above.

ಮದಿವೆ madishthē. Vary intoxicating (fem.): spirituous liquor.

ಮದಿಸು madisu. To grow or be proud, to behave arrogantly (Bp. 22, 21; 24, 52. 66; 28, 42; 38, 73; 45, 16; 47, 44; 50, 49; 51, 80; 53, 45; 59, 21; My.). 2, to grow fat or plump, as a person or the body (My.).

ಮದಿನೆನ madina. Medina. ಮಕ್ಕಳ ಹೋದ, ಮದೀನಕ್ಕೆ ಹೋದ, ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೋಗಾಡಿಸಿ ಬಂದ (Prv.).

ಮದೀಯ madia. Mine, belonging to me (Bp. 2, 10; 5, 1; 85, 27; 89, 60; 41, 17).

ಮದು madu. = ಮದ, etc. — ಮದುಮಗ. = ಮದ. (B. 3, 51; My.). See Prv. s. ಮದುವೆ. — ಮದುಮಗಳು. = ಮದ. (B. 3, 51; My.).

ಮದು madn. 1. Tbh. of ಮಧು. (ಚೈತ್ರ ಸಂ. 20).

ಮದು madn. 2. = ಮದ 2, etc. — ಮದುಗುಣಿಗಿ. The thorn-apple, Datura alba Wall. and Datura fastuosa Lin. (Śi. & Pl.).

ಮದುರಂಗಿ (madn-raṅgi). = ಮದರಂಗ. (ರುಫೆ Mr. 117).

ಮದುರೆ madurē. = ಮದರಿ. Tbh. of ಮಧುರೆ No. 3. (My.).

ಮದುವೆ maduvē. = ಮದುವೆ. (ಉಪಯಮ, ಪರಿಣಯ, ಪಾಣಿಪೀಡನ, etc. Hlā.; ವಿವಾಹ, ಉಪಯಮ, etc. Nr.; ಕವ್ಯಾಹ, ಉದ್ವಾಹ, etc. Mr. 307; My.; Tu. ಮದುವೆ). ಮದುವೆಯು ಮುಯ್ಯ ಸೀರೆ (ನಿವಸನೋದ್ವಾಹನ Śmd. Dh.). ಮದುವೆಯಲ್ಲದ ಎನ್ನ ಮರುಷಗ ಹುಡುಗಿ (ಕನ್ಯೆ, etc. Śi. 184). ಬಸುಮಿವ್ವತಿ, ಮಗನ ಮದುವೆ ನಾಳೆ (Dp. 4). ಬೆನಕನ ಮದುವೆ ನಿತ್ಯಾ ನಾಳೆ. — ತುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವದು ಮದುವೆ ಗುಣ. — ಮದುವೆಗೆ ತನ್ನ ಅಕ್ಕಿ ಸೇಸಿಗೆ ತೀರಿ ಹೋಯಿತು. — ಮದುವೆ ಮನೇರಿ ಅನ್ನವಿಕ್ಕಿ, ಹಿತವ ಪಡೆದ ಹಾಗಿ. — ಮದುವೆ ಮನೇರಿ ತೋವೆಗೆ ಅತ್ತರು, ಗೌರವ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗೆ ಅತ್ತರು. — ಮದುವೆ ಮುಗಿದರೂ ಮದುಮಗನ ನೋತಲಿಲ್ಲ (Prva.). See Ūpr. 1, after 101; Bp. 43, 59; J. 24, 33; 31, 15. 24. 31; Prva. s. ಮುಳ್ಳೆ, ಮೂವತ್ತು, ಸಾವಿರ; 8p. s. ವೀಳ್ಯ. — ಮದುವೆ ವೆಂಕಟ. A string of cotton thread that is put round the wrist of the bride and bridegroom (My.). — ಮದುವೆಗೆ ಯ್. = ಮದುವೆ ಮಾಡು. (Bp. 56, 15). — ಮದುವೆಹತ್ತರ. A temporary shed for nuptial ceremonies (My.). ಮದುವೆ ಹತ್ತರದಲ್ಲಿ ಎತ್ತು ಹುಡುಕಿ ಬಂದ ಹಾಗಿ. — ಮದುವೆಹತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮದುಮಗನೇ ಜಾಣ (Prva.). — ಮದುವೆಹಗರಿ. A raised seat of earth, etc. in the çappara for the bridal pair (My.). — ಮದುವೆ ನಿರ್. = ಮದುವೆಯಾಗು. (Ūpr. 4, 12; Abh. P. 10. after 220; Śā. 1, 55). — ಮದುವೆಪ್ರಸ್ತ. A marriage-feast (My.). — ಮದುವೆಮಂಗಳ. A marriage and other festive

occasions (Bp. 40, 44). — ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಮದಿವೆ. (C.). ಇವನು ರಾಜಕನ್ನಿಕೆಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು (B. 4, 5). ಅವನು ಬೇಗನೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು (5, 200). — ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸು. = ಮದಿವೆ. ನಿನ್ನ ಸೊಸುಮದನಂ ಚನ್ನಪಾ ಸಂಗಿ ತಂಗಿಯ ವಿಧಾನದಿಂ ಮದುವೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿದಂ (J. 31, 29). — ಮದುವೆ ಮಾಡು. = ಮದಿವೆ. (C.). ಅವಳನ್ನು ಅವಳ ತನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟನು (B. 3, 51). (ಹುಡುಗಿಯನ್ನು) ಕದ್ದು, ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತೆ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಲ್ಲು! — ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ, ನೋಡು! ಮದುವೆ ಮಾಡಿ, ನೋಡು! (Prva.). See Abh. P. 10, after 150; Bp. 4, 43. — ಮದುವೆಯಾಗು. — ಆಗು. = ಮದಿವೆ. (C.). ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀ (ಪತ್ನಿ, ಪಾಣಿಗ್ರಹೀತಿ); ಒಮ್ಮೆ ಮದುವೆಯಾದವಳು (ಪುನರ್ಭೂ, ದಿವ್ಯು Nr.). ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು (ವೈವಾಹಮಾದ ಅಂಗನಾತತಿ Nn. 136). ಕುಲಭಾತಕಗೆ ಮದುವೆಯಾದ ವಿಷಯ (J. 31, 37). ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜಪುತ್ರನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಳು (B. 4, 3). ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗ ಬೇಕು (5, 46). See Öpr. 6, 13; Bp. 9, 50; 46, 5; J. 9, 10; 19, 19; 27, 14, 16; Sl. 189; B. 5, 38, 67, 157, 275, 289-291. — ಮದುವೆಮುಹೂರ್ತ. The time of marriage; an auspicious time for marriage (My.). — ಮದುವೆಲಗ್ನ. = ಮದುವೆ ಮುಹೂರ್ತ. (My.).

ಮದೇಭ mada-ibha. An elephant in rut (ಸೊಕ್ಕಿದಾನ Nn. 74).

ಮದೇಶ್ವರ mada-nikāṭa. Excited by drink, passion, etc.; an elephant in rut.

ಮದೇಶ್ವರ mada-nikāra. Abundance of delight (ಸನ್ನೋಪದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ G.; ಸನ್ನೋಪಗೊಮ್ಮುವೆಕೆ Öb.).

ಮದೇಶ್ವರ mada-ndaka. = ಮದಜಲ. (My.; ಸಿಂಧು G.; B. 5, 239).

ಮದೇಶ್ವರ mada-ndhata. Excited with drink, etc.; puffed up with pride, arrogant, haughty. (My.).

ಮದೇಶ್ವರ mada-ndrikta. Abounding in passion, inst or pride (My.).

ಮದೇಶ್ವರ mada-ndrēka. Abundance or excess of lust or pride (My.).

ಮದೇಶ್ವರ mada-nnmatta. Intoxicated with passion or pride, furious. (My.).

ಮದಗರೆ madgārē. = ಮಗ್ಗರೆ, q. v.

ಮದಗ madgn. The diver-bird, a shag, a kind of cormorant (ಜಿಲಕಾಳ, ನೀರ್ಗಾರಿ Mr. 171). 2, a particular large fish (ವಾಗು, ತ್ಯಂ, ಹೆಮ್ಮಾನ್ 409; see ಮದಗುರ).

ಮದಗುರ madgura. A species of fish, Macropteronatus magur Ham. 2, a kind of sheat-fish.

ಮದಗು maddatu. = ಮದ್ದತ್ತು, etc. (My.; Br.; ಅನುಕೂಲ, ಸವಾಯ Öb.).

ಮದಗು maddatn. = ಮದತ, ಮದ್ದತು. (My.).

ಮದ್ದರಸಗದ madderassa-gida. A shrub with fragrant white flowers, Tabernaemontana coronaria Br. (St. & Pl.).

ಮದ್ದಲೆ maddalē. = ಮದಲೆ, ಮದ್ದಲೆ, ಮದ್ದೆ. Tbh. of ಮದ್ದಲ. (My.). ಮದ್ದಲೆ ಬೊಡಿಯುವವನು (ಮಾರ್ಪಂಗಿಕ, ಮದ್ದಲಿಗ Si. 340). — ಮದ್ದಲೆಯವ. — ಅವ. = ಮದ್ದಲಿಗ. (My.).

ಮದ್ದಲಿಕಾದ maddalē-kāra. = ಮದ್ದಲಿಗ. (ಮಾರ್ಪಂಗಿಕ, ಮಾರಜ G.).

ಮದ್ದಲಿಗ maddaliga. = ಮದ್ದಲಿಗ. A man who beats a labor (see Si. a. ಮದ್ದಲೆ).

ಮದ್ದಲಿಗಿ maddaliga-lī. (Smd. 244). A woman who beats a labor.

ಮದ್ದಲೆ maddalē. = ಮದ್ದಲೆ, etc. (ಮದ್ದಲ Nr.; ಮೃದಂಗ, ಮುರಜ Hā.; ಮೃದಂಗ Nn. 66; Mr. 80; My.; Si. 62). ಅಮಗದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಾಡುವಾಗ ಮದ್ದಲೆ ಎರವು ಬೇಡಿದರಂತೆ. — ಬರಳು ಹೋಗಿ, ಮದ್ದಲೆ ಸಂಗಡ (or ಹತ್ತರ ದೂರು) ಹೇದಾದ ಹಾಗೆ. — ಬಾರು ಬಿಗಿದರೆ ಮದ್ದಲೆ, ನಾರಿ ಇದ್ದರೆ ಶೋಭನ (Prva.). See ಜವಳಿಮದ್ದಲೆ. ಮದ್ದಲೆಗಾದ maddalē-gāra. = ಮದ್ದಲಿಗ. (ಮಾರ್ಪಂಗಿಕ, ಮಾರಜ G. Nr.).

ಮದ್ದಿ maddi. = ಮತ್ತಿ 2, etc. (Tē.; My.; ಸಾಲ, ಸರ್ಪಕ, etc. Si. 132; T. ಮರುದ, ಮರುದು; M. ಮರುದು).

ಮದ್ದಿನ maddina. Tbh. of ಮದ್ದಾಪ್ಪ. (My.).

ಮದ್ದು maddu. 1. (Tbh. of ಮದ್ದಲಿ). = ಮದ್ದಲ. Any drug, any medicine, whether a powder, a pill, or a fluid; a remedy (C.; Tē. ಮನ್ನ; Tu. ಮದ್ದಲ; T. ಮರುನ್ನ; M. ಮರುನ್ನ; Bp. 18, 71; 42, 17). 2, gunpowder (C.; Tē., T., M.; B. 3, 117; 4, 200; 5, 112). ರೋಗಹರವಾದ ಮದ್ದು (ಭೇಷಜ, etc. Si. 199). ಒಡಿಸುವ ಮದ್ದು (ಜೀವಾತು, etc. 298). ಮದ್ದಿನ ಮರುಣಾಗಿ ಹೇಳುವ ಗೊಣ್ಣೆದ್ದ ನಾಯಿ (ಅಲರ್ಕ, ಯೋಗಿಕ Nr.). ಮದ್ದು ತಿಳಿದವನಾದರೆ ಒದ್ದ ಶೆಟ್ಟಿ ಹೋದೀತೇ? — ನಾಡೇ ನೋಡಬೇ, ಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕಾಡು ರೋಗ ಬರುವದು. — ಮಗ್ಗಿ ಬಾರದವನಿಗೆ ಮಗ್ಗೇ ಕಾಯಿ ಮದ್ದೇ? — ದೊಡ್ಡವನುಣ್ಣಿರ ಮದ್ದು, ಒದವನುಣ್ಣಿರ ಹೆಸರಿಗೆ. — ಮದ್ದು ಕೂಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವದನ್ನೇ? — ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿ ಇಲ್ಲ, ಮರಣ ಗಾಲಕ್ಕೆ ಮದ್ದು ಇಲ್ಲ. — ಮದ್ದು ಸುರುವಲ್ಲಿ ಹದ್ದಿಗೇನು? — ಇದ್ದದ್ದು ಹೋಯಿತು ಮದ್ದಿನ ಗುಣ. — ಮನಗುಣಿಗೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ (Prva.). See ಬಳ; Prva. a. ನಂಬು 2, ಮನೋರೋಗ, ವಾಸಿ 4, and ಸದ್ದು. — ಮದ್ದರೆ. — ಆರೆ. To rub (and give) medicine (Bh. 3, 17, 38); — ಮದ್ದಿನಜನ. — ಅಂಜನ. A salve to make one's self invisible (Bp. 81, 3). — ಮದ್ದುಗದಿವೆ. O. r. of ಮದ್ದುಗದಿವೆ, q. v. — ಮದ್ದುಮರ. A medicinal tree (Bp. 15, 20; 17, 10; 18, 67).

ಮದ್ದು maddu. 2. = ಮೊದ್ದ. (My.). See ಎದ್ದು. — ಮದ್ದ. = ಮೊದ್ದ. (My.).

ಮದ್ದು maddu. = (ಮತ್ತು), ಮದ 2, etc., ಮದ್ದಲ. Intoxication, madness; rnttishness; an intoxicating preparation that destroys sound understanding (My.; cf. ಮತ್ತ; Mhr. ಮದತ್, ಮದವ್, an intoxicating preparation of opium). — ಮದ್ದ ಕುಣಿಕೆ. The thorn-apple, Datuna metel and fastnosa (ಉನ್ನತ್ತ, ಮದನ, etc. Nr.). — ಮದ್ದಾನೆ. — ಅನೆ. An elephant in rut (My.; ಭನಾಭನ, ಮತ್ತೇಭ G.; B. 4, 9). — ಮದ್ದುಕುಣಿಕೆ. = ಮದ್ದ ಕುಣಿಕೆ. (ಉನ್ನತ್ತ Si.). — ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ. = ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ. (ಅಸ್ಥೋತ, ಉನ್ನತ್ತ, ಕಿತವ, ಕುದ್ದಾಲ, ಧತ್ತಿರ, ಮದನ G.). — ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ. = ಮದ್ದ ಕುಣಿಕೆ. (My.; Bp. 54, 30; Abhā. 1, 37; ಕನಕಾಪ್ಪಯ್ಯ, ಕೋವಿದಾರ, ಚಮರಿಕ, ಜಪಾಪ್ಪ G.).

ಮದ್ದುಗಾತಿ maddu-gāti. A medicine-woman; a female poisoner. See ಬಲು.

ಮದ್ದುರು maddu-ru. N. of a place in Mysore. ಮದ್ದುರಿಗೆ ಮಾರಬಯ್ಯ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮದ್ಯ madya. Intoxicating, exhilarating, gladdening, lovely. 2, any intoxicating drink, vinous or spirituous liquor. See ಕಳ.

ಮದ್ಯಗೋಟ್ಟಿ madya-gōṭṭi. Tbh. of ಮದ್ಯಗೋಟ್ಟಿ, q. v.

ಮದ್ಯಗೋಟ್ಟಿ madya-gōṣṭhi. A drinking-party; a place where people drink together (ಗೋಮುಖ, ಅಸವಾಸತ್ತೆ Nn. 20, o. r. ಮದ್ಯಗೋಟ್ಟಿ).

ಮದ್ಯಪ madya-pa. One who drinks intoxicating liquor (ಮದ್ಯಪಾನ, etc., ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡುವವನು Dhv.).

ಮದ್ಯಪಾನ madya-pāna. The drinking of intoxicating liquor;—any intoxicating drink. See ಮದ್ಯಪ.

ಮದ್ಯಪಾನಗೋಷ್ಠಿ madyapāna-gōṣṭhi. = ಮಧುಪಾನಗೋಷ್ಠಿ, q. v.

ಮದ್ಯಪಾಯ madya-pāyi. = ಮದ್ಯಪ. (My.).

ಮದ್ಯವಾಣಿ madya-vāci. An exhilarating sound or voice (ಕಲರವ, ವಾಸರ Ūt. I, 41).

ಮದ್ರ madra. = ಮದರ. Joy, happiness. 2, N. of a country to the north-west of India. See ಅಶ್ವಪತಿ.

ಮದ್ರಾಸು madrasu. = ಮದರಾಸು. Madras (My.: B. 4, 117; 5, 112).

ಮದ್ಲೆ madlē. = ಮದ್ದಲೆ. (My.).

ಮಧು madhu. = ಮದು. Sweet; pleasant, agreeable; sweetness. 2, honey (ಜೇನು ತುಪ್ಪ Mr. 509; ಜೇನು Nn. 9, 13); the nectar of flowers (ಮಕರಂದ, ಪೂರ್ವ ಇನಿದು Mr. 105; ಪರಾಗ, ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣ Nn. 18, o. rs. ಪುಷ್ಪರೂಪ, ಪರಿಮಳ; ಬಿರಿಮುಗುಳ ಬಣ್ಣ 509). 3, amhrosia; milk (ಅಮೃತ 18). 4, mead, vinous liquor, spirituous liquor (ಅಸವ, ಸುರ 18; ಅಕ್ಕ 509). 5, liquorice. 6, a species of plant (= ಜೇನು). 7, N. of the first month of the year, the month caitra (March-April, ಚೈತ್ರಮಾಸ 18; ಚೈತ್ರ 509). 8, the black humble bee (ಭೃಂಗ, ತುಪ್ಪ 13). 9, tin (ಕಂಗ, ತವರ 18; ತವರ 509). 10, N. of an asura or daitya (ಪನುಜ 18; ಸುರವೈರಿ 509). 11, ಇವ್ಯ ದನು (18). 12, spring, the vernal season (March-May; My.). — ಮಧುವಯು. -ಅಯು. N. (Bp. 61, 6). — ಮಧುವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 58, 9; 61, 1. 4). — ಮಧುವರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 9, 48).

ಮಧುಕ madhuka. Sweet. 2, the liquorice-root, *Glycyrrhiza glabra* Lin. 3, ಕೊಳಂತ (G.).

ಮಧುಕರ madhn-kara. A (male) bee (Sm. 1).

ಮಧುಕರಿ madhu-kari. A female bee (Ūpr. 7, after 102; Rāv. 1, after 135).

ಮಧುಕ್ರಮ madhu-krama. A drinking bout, drunkenness, tippling.

ಮಧುಗೋಷ್ಠಿ madhu-gōṣṭhi. A drinking-party (ಘಟ, ಮಧುಪಾನಗೋಷ್ಠಿ Nn. 109, o. r. ಮದ್ಯಪಾನಗೋಷ್ಠಿ).

ಮಧುಚೈಂದ್ರ madhn-çhānda. Tbh. of ಮಧುಚೈಂದ್ರಸ್. (J. 12, 17; 33, 40).

ಮಧುಚೈಂದ್ರಸ್ madhu-çhāndas. N. of the fifty-first of Viśāmitra's 101 sons. See ಅಭಿಮರ್ಷಣ.

ಮಧುತರ madhu-tara. Uncommonly sweet or agreeable (A.).

ಮಧುದೂತಿ madhu-dūti. The female messenger of spring: the plant *Bignonia suaveolens*. (Grj. 7, 41; Rāv. 9, 48; 10, 19, 20).

ಮಧುದ್ರಮ madhu-druma. The tree *Bassia latifolia* Roxb.

ಮಧುಪ madhu-pa. A bee.

ಮಧುಪರ್ಕ madhu-parka. A mixture of honey, an offering of honey and milk (also plantains): a respectful offering to a guest or to the bridegroom on his arrival at the door of the father of the bride; the ceremony of receiving a guest. (Grj. 10, after 79; My.).

ಮಧುಪರ್ಗ madhn-pargi. The creeper *Cocculus cordifolius* DC.

ಮಧುಪರ್ಗ madhu-parṅikē. The timber tree *Cordia arborea* Roxb.

ಮಧುಪಾನ madhu-pāna. Sipping spirituous liquor, etc.; spirituous liquor. (J. 30, 17).

ಮಧುಪಾನಗೋಷ್ಠಿ madhupāna-gōṣṭhi. = ಮಧುಗೋಷ್ಠಿ, q. v.

ಮಧುಪಾಯ madhu-pāyi. Honey-drinker: a bee.

ಮಧುಪೂರ madhu-pūra. The wild date tree, *Phoenix sylvestris* Lin. (ಕುಬೇರ Mr. 117).

ಮಧುಪ್ರಿಯ madhu-priya. Fond of honey, etc. 2, the black humble bee (ಭೃಂಗ, ತುಪ್ಪ Nn. 29). 3, the month caitra; spring (ಚೈತ್ರ, ವಸಂತ 29, o. r. ಚೈತ್ರಮಾಸ). 4, the eye (ನೇತ್ರ, ಅನ್ 29). 5, Kāma (ಕಾಮ, ಮದನ 29). 6, Balabhadra (ಕಾಮಪಾಲ, ಬಲಭದ್ರ 29). 7, Śiva (ಶಿವ, ಕುಬೇರ 29). 8, a voluptuary, etc. (ಭುಜಂಗ, ನಿಖ 29).

ಮಧುಪ್ರೇಮ madhu-prēmi. Rāma (Mr. 22).

ಮಧುಫಲ madhn-phaia. A kind of cocoa-nut. 2, the plant *Ficocurtia sapida* or *cataphracta*. See ಮಾರ್ಗಾಫಲ. ಮಧುಫೂಫುಜ madhu-hhābhujā. King Spring (Rāv. 9, 58; V. 4, 54).

ಮಧುಫೂವಾರ madhn-bhāmīa. = ಮಧುಫೂಫುಜ. (Rāv. 19, 22).

ಮಧುಮಕ್ಷಿಕೆ madhu-makshikē. A bee.

ಮಧುಮಕ್ಷಿ madhn-makshē. A bee (ಜೇನು ನೋಡ Mr. 115).

ಮಧುಮತಿ madhu-mati. Containing sweetness (fem.). 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮಧುಮಥನ madhu-mathaua. The destroyer of the daitya Madhu: Viṣṇu.

ಮಧುಮಾಧವ madhu-mādhavi. Any spring flower abounding in honey. 2, N. of a rāgini or musical mode. (R.).

ಮಧುಮಾಸ madhu-māsa. = ಮಧು No. 7. (J. 8, 4).

ಮಧುಮಿತ್ರ madhn-mitra. A bee (ಅಳಿ Mr. 512). 2, spring (ವಸಂತ 512; Rāv. 10, 12). 3, Kāma (ಸ್ಕರ 512). 4, Balabhadra (512). 5, Śiva (ರುದ್ರ 512; Bp. 61, 82).

ಮಧುಮೂಲ madhn-mūli. N. of a plant (ಸಿಂಹವೈ, ಹಗ್ಗ Mr. 150).

ಮಧುಯಷ್ಟಿಕೆ madhu-yashtikē. Liquorice. 2, ಕೊಳಂತ (G.).

ಮಧುರ madhura. Sweet; pleasant, pleasing; sounding sweetly or agreeably; melodious (ಸಾರದ ವ್ಯಸಿ Mr. 76); sweetness, etc. 2, one of the guṇas in kāvya (Kāv. III, 1, A, 8, 12-14). 3, a kind of sugar (ಬಲ್ಲ Ūh.).

4, the red sugar-cane (ಕೆಮ್ಮ ಕಟ್ಟು Ūh.). 5, a kind of mango (ಮಾವಿನ ಗಡ Ūh.). 6, an almond-tree (ಮಾವುಡ ಗಡ Ūh.). 7, the wild jujube (ಅದವೀ ವಾರೀ ಗಡ Ūh.). 8, rice; a kind of wheat (ಸಣ್ಣ ಗೋಡು Ūh.). 9, anise-seed (ಬಡೇನೋಪ Ūh.). 10, the wild date tree (ಸಿನ್ನೀ ಗಡ Ūh.). 11, ಹನ್ನಂಗ (Ūh.). 12, = ಮಧುರ No. 3. — ಮಧುರವಾಗ್ಯ.

N. (Bp. 11, 16).

ಮಧುರ madhura. Sweet; pleasant, pleasing; sounding sweetly or agreeably; melodious (ಸಾರದ ವ್ಯಸಿ Mr. 76); sweetness, etc. 2, one of the guṇas in kāvya (Kāv. III, 1, A, 8, 12-14). 3, a kind of sugar (ಬಲ್ಲ Ūh.).

4, the red sugar-cane (ಕೆಮ್ಮ ಕಟ್ಟು Ūh.). 5, a kind of mango (ಮಾವಿನ ಗಡ Ūh.). 6, an almond-tree (ಮಾವುಡ ಗಡ Ūh.). 7, the wild jujube (ಅದವೀ ವಾರೀ ಗಡ Ūh.). 8, rice; a kind of wheat (ಸಣ್ಣ ಗೋಡು Ūh.). 9, anise-seed (ಬಡೇನೋಪ Ūh.). 10, the wild date tree (ಸಿನ್ನೀ ಗಡ Ūh.). 11, ಹನ್ನಂಗ (Ūh.). 12, = ಮಧುರ No. 3. — ಮಧುರವಾಗ್ಯ.

N. (Bp. 11, 16).

ಮಧುರ madhura. Sweet; pleasant, pleasing; sounding sweetly or agreeably; melodious (ಸಾರದ ವ್ಯಸಿ Mr. 76); sweetness, etc. 2, one of the guṇas in kāvya (Kāv. III, 1, A, 8, 12-14). 3, a kind of sugar (ಬಲ್ಲ Ūh.).

4, the red sugar-cane (ಕೆಮ್ಮ ಕಟ್ಟು Ūh.). 5, a kind of mango (ಮಾವಿನ ಗಡ Ūh.). 6, an almond-tree (ಮಾವುಡ ಗಡ Ūh.). 7, the wild jujube (ಅದವೀ ವಾರೀ ಗಡ Ūh.). 8, rice; a kind of wheat (ಸಣ್ಣ ಗೋಡು Ūh.). 9, anise-seed (ಬಡೇನೋಪ Ūh.). 10, the wild date tree (ಸಿನ್ನೀ ಗಡ Ūh.). 11, ಹನ್ನಂಗ (Ūh.). 12, = ಮಧುರ No. 3. — ಮಧುರವಾಗ್ಯ.

N. (Bp. 11, 16).

ಮಧುರ madhura. Sweet; pleasant, pleasing; sounding sweetly or agreeably; melodious (ಸಾರದ ವ್ಯಸಿ Mr. 76); sweetness, etc. 2, one of the guṇas in kāvya (Kāv. III, 1, A, 8, 12-14). 3, a kind of sugar (ಬಲ್ಲ Ūh.).

4, the red sugar-cane (ಕೆಮ್ಮ ಕಟ್ಟು Ūh.). 5, a kind of mango (ಮಾವಿನ ಗಡ Ūh.). 6, an almond-tree (ಮಾವುಡ ಗಡ Ūh.). 7, the wild jujube (ಅದವೀ ವಾರೀ ಗಡ Ūh.). 8, rice; a kind of wheat (ಸಣ್ಣ ಗೋಡು Ūh.). 9, anise-seed (ಬಡೇನೋಪ Ūh.). 10, the wild date tree (ಸಿನ್ನೀ ಗಡ Ūh.). 11, ಹನ್ನಂಗ (Ūh.). 12, = ಮಧುರ No. 3. — ಮಧುರವಾಗ್ಯ.

N. (Bp. 11, 16).

ಮಧುರಿಕೆ madhurikē. *The aromatic plant Anethum pan-morium* Roxb. (ಬದೇನೋಪು G.).

ಮಧುರಿಪು madhu-ripu. The enemy of Madhu: *Vishnu*.

ಮಧುರಿಪುಜ madhuripu-ja. *Kāma* (Rāv. 9, 51).

ಮಧುರೆ madhurē. ಮಧುರಾ. *The plant Anethum sowa* Roxb. 2, N. of a town in the province of Agra on the right bank of the river Yamunā, Mnttra. 8, = ಮದರಿ, ಮದುರೆ, ಮಧುರ No. 12. Madura of the Pāṇḍya kingdom in the Tamil country (Bp. 50, 20). 4, a kind of anuprāsa (Kāv. III, 2, B, 50, 51). — ಮಧುರವಾಗು. A long turban fabricated at Madhurē (My.). — ಮಧುರೆ ಎನಾಕ್ಷಿ. A śakti of Śiva at Madhurē (My.). — ಮಧುರೆ ರಂಗು. A standing purple colour coming from Madhurē (My.).

ಮಧುರೇಶ್ವರ madhurā-śvara. A king of Madhurē (Bp. 50, 20).

ಮಧುರೋಕ್ತಿ madhura-nkti. Sweet, pleasant words (Ūpr. 5, 25; J. 31, 37).

ಮಧುಲಿಪ್ಪ madhu-lib. Honey-smoking: a bee.

ಮಧುವನ madhu-vana. The onekoo. 2, the forest of the ape Sugriva (Rām. 5, 9, 15).

ಮಧುವಲ್ಲಿ madhu-valli. Liquorice. 2, ಅರಮಾದಲ (Mr. 135).

ಮಧುವಾರ madhu-vāra. Drinking repeatedly, tippling, carousing.

ಮಧುವ್ರತ madhu-vrata. Working in honey: a bee; the black humble bee (ಪ್ರಮರ, ತುಪ್ಪು Nn. 63; ಕಲಕಣ್ಣ, ತುಪ್ಪು 73).

ಮಧುಶಿಗ್ಗು madhu-śigrū. The horse-radish tree, *Moringa pterygosperma* Gaertn.

ಮಧುಶ್ರೇಣಿ madhu-śrēṇi. The plant *Sansevieria roxburghiana* Shult.

ಮಧುಷ್ಠಿಲೆ madhuṣṭhīlē. The tree *Bassia latifolia* Roxb.

ಮಧುಸಖ madhu-sakha. Friend of spring: *Kāma*.

ಮಧುಸಾರಥಿ madhu-śārathī. Having spring for a charioteer: *Kāma*. (R.).

ಮಧುಸೂದನ madhu-sūdana. Destroyer of Madhu: *Vishnu* or *Kṛishṇa*. (J. 7, 1. 8. 88).

ಮಧುಹರ madhu-hara. = ಮಧುಸೂದನ. (ಶೃಷ್ಠ Mr. 18).

ಮಧೂಲೆ madhūka. The tree *Bassia latifolia* Roxb. See ಪಪ್ಪೆ.

ಮಧೂಲೈಷ್ಠ madhu-uōṣhishṭa. Bees' wax.

ಮಧೂಲಿಕೆ madhūlaka. A kind of *Bassia latifolia* which grows in watery places.

ಮಧೂಲಿಕೆ madhūlikē. A perennial plant, the bow-string hemp, *Sansevieria zeylanica* Willd.

ಮಧ್ಯ madhya. Middle, middlemost, central; being in the middle, intermediate, intervening. 2, of a middle kind, middling, of a middling size or quality. 3, right, just, reasonable. 4, the middle, the midst, the centre (ನಮು Nn. 89; see ನಮು). 5, the waist. 8, mean or common time in music. See Sp. s. ಮುನ್ನೀ.

ಮಧ್ಯಗ madhya-ga. Going in the middle, being in the middle or among, being in or on.

ಮಧ್ಯದೇಶ madhya-dēśa. The midland country, the country lying between the himālaya, the vindhya mountains, *kurukshētra* and *pryāga*.

ಮಧ್ಯನಾಡಿಕೆ madhya-nāḍikē. The middle artery (Śāv. 2, 96).

ಮಧ್ಯನಾರಿ madhya-nāri. A woman that is in the middle of or between two others. See ಉತರೆ.

ಮಧ್ಯನ್ದಿನ madhya-n-dina. Midday, noon. 2, middle, central.

ಮಧ್ಯಮೆ madhyama. Middle, middlemost, central; intermediate, intervening. 2, of a middle condition or quality, middling, moderate, middle-sized. 3, the waist (ಮಧ್ಯ, ನಮು Mr. 480). 4, the second person (in grammar; see ಮಧ್ಯ ಮಪ್ಪಯನ). 5, = ಮಧ್ಯಮ No. 8 (Mr. 362). 6, = ಮಧ್ಯದೇಶ, the midland country. 7, the fourth (Mr. 76) or fifth of the seven musical notes or svaras (see ಸಪ್ತಸ್ವರ and Bp. 19, 10). 8, the governor of a province.

ಮಧ್ಯಮತ್ವ madhyamatva. Mediocrity (Ūpr. 9, 105).

ಮಧ್ಯಮವಾಕ್ಯ madhyama-pātra. A person of a middling quality or condition (Kāv. IV, 2, 38).

ಮಧ್ಯಮಪುರುಷ madhyama-purnsha. The second person in verbal conjugation (Śmd. 91. 255. 258. 261. 262. 276; Kāv. I, 5, 6-12. 82. 83. 41-44).

ಮಧ್ಯಮಾಯ madhyamiya. Middlemost, middle, central.

ಮಧ್ಯಮೆ madhyamē. A girl arrived at puberty. 2, the middle finger. 3, = ಮಧ್ಯಮ No. 5, N. of a type of metres (Ch.).

ಮಧ್ಯಯಮಕ madhya-yamaka. A kind of yamaka (Kāv. III, 2, B, 8).

ಮಧ್ಯರಂಗ madhya-raṅga. Śivasamundra in Mysore (My.).

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ madhya-rātri. Midnight (My.; B. 4, 123; 5, 42).

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ madhya-rātrē. = ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ. (Mr. 88; My.).

ಮಧ್ಯರೇಖೆ madhya-rēkhē. The central line (on the breast, Ch. v. 210 MS.). 2, the central or first meridian. 3, the equator (My.).

ಮಧ್ಯರೇಷೆ madhya-rēshē (i. e. ರೇಖೆ). The equator (Mhr.; B. 5, 305. 306).

ಮಧ್ಯವರ್ತಿ madhya-varti. Being in the middle, central. 2, that mediates between parties: a mediator. (My.).

ಮಧ್ಯವರಾಗಮ madhya-samāgama. A kind of samhōga (Kāv. IV, 2, 23).

ಮಧ್ಯಸ್ತ madhya-sta. = ಮಧ್ಯಸ್ಥ No. 2. Tbh. of ಮಧ್ಯಸ್ಥ. (My.); mediation (My.; Tē.). ಮಧ್ಯಸ್ತ ಇಲ್ಲವ ಉರಲ್ಲಿ (ಒಪ್ಪನು) ಮಧ್ಯಾತ್ಮ (for half a day) ಇರ ವಾರಮು (Prv.).

ಮಧ್ಯಸ್ತಗಾಢ madhyasta-gāra. A mediator (My.).

ಮಧ್ಯಸ್ತಿಕೆ madhya-stikē. Mediation, mediatorship (My.).

ಮಧ್ಯಸ್ಥ madhya-stha. Standing or being in the middle; being within; central. 2, standing between two persons or parties, acting as mediator, mediating free from party spirit, neutral; — an arbitrator, a mediator.

ಮಧ್ಯಸ್ಥಾನ madhya-sthāna. A middle place; — the waist. See ನಮು.

ಮಧ್ಯಸ್ಥಿ madhya-sthi. = ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ. (Mhr.; B. 5, 284).

ಮಧ್ಯಸ್ಥಿತ madhya-sthita. = ಮಧ್ಯಸ್ಥ No. 1. (Rāv. 5, 181).

ಮಧ್ಯಾಂಗುಲಿ madhya-aṅgulī. The middle-finger.

ಮಧ್ಯಾನ್ madhyāna. Tbh. of ಮಧ್ಯಾತ್ಮ. (My.).

ಮಧ್ಯಾನ್ಯಯಮಕ madhya-anta-yamaka. A kind of yamaka (Kāv. III, 2, B, 3 seq.).

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ madhyāhna. = ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. (My.).

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ madhya-ahna. = ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ. Mid-day, noon. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ತಿಳಿಯದವ ಗದ್ಯಾಹ್ನದ ನೋಟ ಬಲ್ಲನೇ? — ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನೋಟ, ಸಂಜೆ ಮಧ್ಯಾಯ (Prva.). See ಮಧ್ಯಾ; Prv. s. ಮಧ್ಯಾ. — ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮಲ್ಲಿಗೆ. The marvel of Pern or four-o'clock flower, Mirabilis jalappa Lin. (St. & Pl.). 2, = ಬನ್ನಕ್ಕ, ರಕ್ತಕ (G.).

ಮಧ್ಯಾಹ್ನಾಡಿ madhya-āka-nādi. An unfavourable juncture of natal stars (My.).

ಮಧ್ಯ madhya. N. of the founder of a sect of Vaishnavas in the 13th century, teaching dvaita (My.), also called ಮಧ್ಯರಾಯ, ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯ, etc. (My.).

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ madhu-āśava. Spirituous liquor (see Si. 847).

ಮನ man. 1. = ಮನ 2, c. g. in ಮನಸ್ತ (Bp. 2, 10), ಮನಸ್ತ ನೋರಥ (J. 9, 21).

ಮನ man. 2. = ಮನ 2. — ಮನಸ್ತ. — ತಪ್ಪು. Knowledge. ಅವನಿಗೆ ಮನಸ್ತ ಹೃದಯ (My.). ಆ ವಿಷಯ ಅವನಿಗೆ ಮನಸ್ತ ಉಪ್ಪು (My.).

ಮನ man. = ಮನ (only in ಮನವಾರ್ತ). — ಮನವಾರ್ತ. = ಮನವಾರ್ತ. (My.). ಮನವಲ್ಲದ ಮನವಾರ್ತ, ಧನವಲ್ಲದ ಐಶ್ವರ್ಯ (Prv.).

ಮನ mana. 1. = ಮನ, etc. See ಮನ-1.

ಮನ mana. 2. (Smd. 107. 180). = ಮನ 2. Thh. of ಮನಸ್. (ಮನಸ್, etc. Hk.; ಚಿತ್ರ, etc. Mr. 329; ಮನಸ್ತ Nn. 77. 116; C.). ನಿಮಗಾವು ಮನಸ್ತದವು? (Smd. 117). ಲೇಸಸ್ತ ಮನದವ (ಚಿತ್ರಿಸ, etc.); ಮನದ ಬಗೆ (ಸಂಕಲ್ಪ Hk.). ಮನದ ಉತ್ಪದ (ಕೋಟಿ Nn. 43). ಮನ ಬಸ್ತ ಫಲ ಸುಧವದು (ಉತ್ಪದ Mr. 84). ಕಡುಲೇಸುಮನದವಂ (ಚಿತ್ರಿಸ Mr. 241). ಮನವಲ್ಲದ ಮನವಾರ್ತ, ಧನವಲ್ಲದ ಐಶ್ವರ್ಯ. — ಮನವಾರ್ತದ ಪಾವವಲ್ಲ, ತಿವನವಾರ್ತದ ಸಾವಲ್ಲ (Prva.). See Prv. s. ತನು. — ಮನಂ ಸರ್. = ಮನ ಸರ್. (Smd. 200). The mind to enter into, etc.; to feel desire; etc. — ಮನಸ್ತ ತರು. To take into consideration or to heart (My.). — ಮನಸ್ತ ಬರ್. — ಬರು. To enter the mind; to snit or please the mind: to be pleasing, agreeable or desirable (Bp. 14, 11; My.). — ಮನಸ್ತದರ್. — ತರ್. To bring to the mind: to get or obtain for one's mind, to fulfill the desire of the mind (Abb. P. 3, 77). — ಮನಸ್ತೇಶ. Mental affliction or pain (Mr. 534). — ಮನಗ ಣ್ಣಗೊಯ್ತು. — ಕೊಯ್ತು. A woman who cuts or separates the bonds or engagements of (another's) mind (Bp. 40, 53). — ಮನಗಾನ್. — ಗಾನ್. — ಕಾನ್. To see or observe with the mind (cf. ಕಾನ್); to take hold of with the understanding, to apprehend (My.; B. 4, 7. 73. 91. 170. 179. 187. 189. 197. 224). ಮನಗಾಣೋಣ (ಸ್ವಾನುಭವ, ತನ್ನ ಅನುಭವ G.). — ಮನಗುನ್ದು. — ಕುನ್ದು. 1. The mind or heart to fail or be afflicted: to grieve (Bp. 18, 22; Bh. 5, 11, 40; My.). — ಮನಗುನ್ದು. — ಕುನ್ದು. 2. Grief, sorrow (My.). ಮನಗುನ್ದಿಗೆ ಮ ದ್ವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮನಗಿದು. — ಕಿದು. To destroy the (formerly entertained good) intentions (of another, My.). — ಮನಗಿದು. — ಕಿದು. The (former) state of the mind or intentions to go or be altered (My.; Si. 364). — ಮನಗೊಡು. — ಕೊಡು. = ಮನಗೊಡು. (My.). — ಮನಗದಡು. — ಕದಡು. The mind to be perturbed or troubled: to be perturbed in one's mind (Bp. 20, 24; 22, 49; 36, 1; 44, 22). — ಮನಗಿದು. — ಕಿದು. = ಮನಗಿದು. (Abh. P. 5, 78). — ಮನಗುನ್ದು. — ಕುನ್ದು. = ಮನಗುನ್ದು 1. (Bp. 89, 64). — ಮ ಸಂಗಡು. — ಕಡು. The mind to be joined or applied

to (Grj. 4, 33). — ಮನಗೊಡು. — ಕೊಡು. To apply the mind to, to pay attention (Bp. 26, 43). — ಮನಗೊರಗು. — ಕೊರಗು. (Smd. 293). The mind to be afflicted. ಸೊರವರ ನೋಟಕರ್ ಕಣ್ಣಲನೆ ಮನಗೊರಗೆ (294 Mqb.). — ಮನಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. The mind to be captured, fascinated, charmed, or bewitched (ಚಿತ್ರವಿವೇಚನ Smd. Dh.). See Smd. 81. 230; Ch. v. 200; Rēv. 8, 117. — ಮನಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To fascinate, charm or bewitch the mind (Smd. 24; Ch. v. 16; Čpr. 1, 73; Abh. P. 3, after 75; 5, after 58; 11, 2; Rēv. 6, 5). — ಮನ ತಪ್ಪು. To touch the mind or understanding, to become evident (to a person), to be known (My.). — ಮನದಪ್ಪು. = ಮನ ತಪ್ಪು. ಅವನಿಗೆ ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಿತಿ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಚನ್ನಾಗಿ ಮನದಪ್ಪದವು (B. 3, 198). — ಮನದರೆ. — ತರೆ. The mind to be satisfied, etc.: to be satisfied in one's mind, etc. (Bp. 29, 17; 60, 62). — ಮನದನ್. — ಅನ್. Snob a man as (is agreeable to) one's mind, a beloved, dear man (ಕಾದಲ, etc., ಪ್ರಿಯತಮ; Rēv. 11, 134; Rēv. 3, after 35). — ಮನದನ್. — ಅನ್. A beloved, dear woman (ಪ್ರಿಯತಮೆ ಕಾ; Kk. 30; Čpr. 3, 62; Rēv. 10, after 28; 11, 128. 134). — ಮನದನ್. — ಅನ್. 2. = ಮನದನ್. (ಪ್ರಿಯತಮೆ Smd. 74). — ಮನದರ್. — ತರ್. To take into consideration, to come to a resolution; to amend, etc. (Bh. 1, 8, 71). — ಮನದೇಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To receive with the mind: to receive with pleasure, to accept, to admit and agree to (Abh. P. 9, after 157; 11, after 42; 14, after 171; Rēv. 10, after 15; 13, after 26). ಫೀರ್ತಾದಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಮನದೇಗೊಳ್ಳುದು ಮುದದಿಂ (Bhn. 1). — ಮನದೊಳ ಗಿದು. — ಕಿದು. To put into one's mind: to consider and remember (My.; B. 5, 183). — ಮನ ನಡು. The mind to stink or be hindered from proceeding: to be defeated in one's mind (ನೋಲವಾಚಿ Čh. I, 47). — ಮನಸ್ತದಿ. — ಕದಿ. = ಮನದರೆ. (Rēv. 1, after 135). — ಮನಸ್ತರ್. — ಕರ್. = ಮನದರ್. (Čpr. 7, 28; 8, 2; Grj. 2, after 106; Rēv. 1, after 78; 7, 15). — ಮನಸ್ತೀವು. — ಕೀವು. The mind to become full (Grj. 3, after 119). — ಮನಬದಿಡ. A man of an empty, vain mind (Bh. 2, 1, 40). — ಮನ ಮಗು (ಮನವಗು). One's mind to be counteracted: to be baffled, disappointed or deprived of hope (cf. Abh. P. 16, after 8). ಕದ್ವಿಲೆಸ್ತು, ಮನ ಮಿಕ್ಕನುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smd. I, o. r. ಮನವಿಕ್ಕನುಮ್). ಕೊಡು ದಿನ ಮನ ಮಿಕ್ಕನುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (Smd. I, o. rs. ಮನವಿಕ್ಕನುಮ್, ಮನವಿಕ್ಕಿದುದುಮ್). 2, to go beyond or act against (another's) wish (My.). — ಮನ ಮುಟ್ಟು. Till it touches the mind; till the mind is satisfied (My.). — ಮನ ಮುಟ್ಟು. The mind to touch: to apply one's (whole) mind to (Bp. 27, 8; My.). ದೇವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ಕೀಳಿ ಧಿಸುವದಾದ್ದ ಅತನ ಬಲ ಜ್ಞಾನ ದಯಗಳ ಮಹಿಮೆ ಗೋಚರವಾಗುವದು (B. 4, 59). — ಮನ ಮುದರ್. The mind to break: in-olination (to see, to love, etc.) to disappear (Bh. 8, 3, 28; My.; see Prv. s. ಮನಿ). — ಮನಮ್ಪರ್. — ಕಮ್. Mind or wish to come or arise: to desire (Rēv. 1, after 135; cf. ಮನ ಬಸ್ತ ಫಲ s. ಮನ). — ಮನಮ್ಪು. — ಕಮ್. The mind to be divided: to be at a loss (Čpr. 5, 6). — ಮನಮ್ಪುಡು. — ಕಮ್ಪು. To lose heart (Bp. 48, 9). — ಮನಮ್ಪುಗು. — ಕಮ್ಪು. To enter the intellect: to be perfectly understood (Smd. 402). 2, to go to the heart. ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಮನಮ್ಪುಗುವನು (ಹೃದಯಂಗಮ Mr. 85). 3, to be pleasant (Rēv. 2, 61; 3, 11). — ಮನವೆದ್ದಿಯ. — ಕವೆದ್ದಿಯ. To be filled or replete with activity, effort, etc. (ಸಮಗ್ರಚೇತ್ಸ, ಸಮುದಾರ್ತಚೇತ್ಸ

Śmd. Dh.). — ಮನವದರು. -ಅದರು. The mind to enter upon, the mind to engage in or be applied to (Bp. 44, 44). — ಮನವನಿಡು. -ಇಡು. To place the mind on, to apply the mind to; to feel a desire after (Bp. 14, 9; 82, 7). — ಮನವನುಮೆತಿಸು. -ಅನುಮೆತಿಸು. To agree or assent to (Bp. 50, 51). — ಮನವದ. -ಅದ. The mind or conscience to know. ಮನವದೆಯದ ಪಾವವಿಲ್ಲ, ತನು ತಿಳಿಯದ ನೋವಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮನವದಾಳೆ. -ಅದಾಳೆ. Knowledge (My.). — ಮನವಲರ್. -ರು. -ಅಲರ್. The mind to hloom: to rejoice (Bp. 28, 48; 89, 7; 53, 21). — ಮನವಲರಿಸು. -ಅಲರಿಸು. To cause the mind to hloom or rejoice (Bp. 42, 14; 47, 59). — ಮನವಾಕ್ಕಾಯ. = ಮನೋವಾಕ್ಕಾಯ. (Bp. 8, 14). — ಮನವಾರ. -ಅರೆ. To the full of one's desire, with one's whole mind (Ūpr. 4, 76; Śā. 2, 49; My.). See Ūh. s. ಮುದ್ದುಗೆಯ್ಯ. — ಮನವಕಾರ. = ಮನೋವಕಾರ. ರತ್ನತಿಯೆನ್ನು ಹೊದಿಗೆ ಪಟ್ಟಿದ ಮನವಕಾರಂ ಸ್ವಧಾವಮಕ್ಕ (Mr. 75). — ಮನವಿದು. -ಇಡು. = ಮನವನಿಡು. (Bp. 45, 9; 80, 29; My.). — ಮನವಿದ. -ಇದ. Conrage to sink: to be hmbled, to be discouraged, to be dejected (Bp. 8, 52; 44, 19). — ಮನವಕ್ಕು. -ಉಕ್ಕು. The heart to swell or holi: to be elated; to be enraged; etc. (Bp. 31, 29). — ಮನವುಡು. -ಊಡು. To incline one's mind towards (Bp. 26, 21; 45, 18). — ಮನವದರು. -ಇದರು. The mind to how: to make hearty obeisance (Bp. 53, 74). — ಮನವೊನ್ನು. -ಒನ್ನು. The mind to join or be hent upon: to long for, to desire; to apply the (whole) mind to (Bp. 18, 90; 30, 20). — ಮನವೊಲಿ. -ಒಲಿ. The mind to be pleased with or feel pleasure in: to rejoice; to be pleased; to long for (Bp. 28, 7; 34, 88; 37, 54; 43, 18; 44, 80; 47, 39; 48, 16; 58, 23). — ಮನವೊಲಿಸು. -ಒಲಿಸು. To cause the mind to be pleased with or accede to, to persuade; to gain one's favor (My.). — ಮನವೊನೆ. -ಒನೆ. = ಮನವೊಲಿ. (Bp. 30, 82; 31, 11; 35, 8 (rep.); 49, 85; 81, 60). — ಮನವೋ. -ಒ. = ಮನವೊಲಿ. (Bp. 41, 20). — ಮನವೋವು. -ಒವು. = ಮನವೋಲಿ. (Bp. 58, 15). — ಮನ ಸರ್. = ಮನಂ ಸರ್. (Śmd. 200; Bh. 1, 9, 12). — ಮನ ಸೋರ್. -ಒ. To suffer a mental defeat. ಅ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಮನ ಸೋತನು (My.). — ಮನಹಾರಿ. A man deprived of intellect, a fool (Bp. 80, 48).

ಮನಃಕರಣಿಕೆ manas-karaṇḍika. The mind looked upon as a basket (Ahh. P. 8, after 8).

ಮನಃಕುಮುದಿನಿ manas-kumudini. The mind considered as an assemblage of white water-lilies (Ahh. P. 3, after 78).

ಮನಃಪೂರ್ವಕ manas-pūrvaka. With the whole mind or heart; deliberately, designedly (Mhr.; B. 5, 8, 188; My.).

ಮನಃಪ್ರಾಧೀನ manas-prādhīnē (i. e. pra-adhīnē). A woman perfectly subject or subservient (Grj. 8, 10).

ಮನಃಪ್ರಿಯ manas-priya. A beloved, dear man (Grj. 3, 7).

ಮನಃಪ್ರೀಣನ manas-prīṇana. The act of gladdening the heart (Ūpr. 7, after 154).

ಮನಃಶೀಲ manas-śīlē = ಮನೋಜಲ. Realgar, red arsenic.

ಮನಃಶುದ್ಧ manas-śuddhi. Purity of mind, sincerity, etc. (My., as ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿ).

ಮನಃಸಾಕ್ಷಿ manas-sākshi. = ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿ. Mind-witnessing: conscience.

ಮನಃಕತ (mana-kata, i. e. kāṭa, hurning). Anger; anxiety, grief (Bh. 3, 8, 9; 3, 20, 33).

ಮನನ manana. Thoughtful, careful. 2, reflecting upon; revolving in the mind; thought, intelligence, understanding; knowledge; meditation. (See Prv. s. ತ್ರವಣ 8; G. 39).

ಮನವರ manavara. Thh. of ಮನೋಹರ No. 2. (My.).

ಮನವೆ manavē = ಮನುವೆ. A petition, a request, a solicitation (My.; Tē. ಮನವಿ, ಮನಿವಿ; T. ಮನು). — ವನವೆಯರ್ಚ. — ಅರ್ಚ. A written petition (My.).

ಮನಶ್ಚಾ ತಕ manas-śātaka. The mind looked upon as a śātaka (J. 18, 27).

ಮನಸ್ manas. = ಮನ್ 2, ಮನ 2, ಮನಸು, ಮನಸ್ಸು. Mind, intellect, conscience, will; — the internal organ of perception and cognition; the mind; the heart. 2, mind, thought; intention, design, purpose; will, wish; desire, longing after; liking, choice.

ಮನಸಿಜ manasi-ja. Born in the mind or heart: Kāma.

ಮನಸಿಜಾಂತರ manasija-antaka. Śiva (Bp. 4, 89; 37, 51).

ಮನಸಿಜಾರಾತಿ manasija-arāti. Śiva (Bp. 28, 42).

ಮನಸಿಜಾರಿ manasija-ari. Śiva (Bp. 2, 43; 55, 31).

ಮನಸಿಲಯ manasi-laya. Reposing in the heart: Kāma.

ಮನಸು manasu. Thh. of ಮನಃ. (Bp. 53, 22; My.). ಮನಸಿ

ನನ್ನೆ ಮಹಾದೇವ (Prv.). See Prv. s. ಮನ. — ಮನಸಿಗಾಗು.

-ಆಗು. To be snitable or fit for one's mind (My.; B. 5, 231).

— ಮನಸಿಗೆ ತರು. = ಮನಕೆ ತರು. (B. 3, 14). — ಮನಸಿಗೆ ಬರು. = ಮನಕೆ ಬರ್.

(B. 2, 48. 47; 5, 57. 134. 183. 207. 278. 289; My.). ತನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ಬನ್ನೆ ಸ್ತ್ರೀ (ಮನದನ್ನೆಕು G.).

— ಮನಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳು. To put closely to the mind or heart;

to oherish (B. 2, 40). — ಮನಸಿಗೆ ಹತ್ತು. To stick to or remain in the mind (B. 2, 51; My.).

— ಮನಸಿಡು. -ಇಡು. To put one's mind or heart, as into any business (B. 5, 207; My.).

2, = ಮನವಿಡು. (My.). — ಮನಸಿನ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು.

To mind, to attend to diligently (B. 5, 145; My.).

— ಮನಸಿನೊಳಗೆ ಬರು. To enter the mind (B. 5, 188. 234; My.).

— ಮನಸಿನೊಳಗೆ ಮಾಡು. To form in one's mind, as a purpose, etc. (B. 5, 207; My.).

— ಮನಸಿರು. -ಇರು. Wish, etc. to exist or be. (ನಿಮಗೆ) ಮನಸಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇರ ಬಹುದು (B. 5, 128; My.).

— ಮನಸು ಕರಗು. The heart to melt (B. 5, 182; My.).

— ಮನಸು ಕೂಡು. The heart (or hearts) to join or be united (B. 4, 57; My.); opinions to agree (My.).

— ಮನಸುಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಮನಗೊಡು. (B. 1, 14; 5, 207).

ಮನಸುಗೊಟ್ಟು ನಡಿಸು (G. 534). — ಮನಸು ಬರು. Will, wish, or inclination to arise (My.).

— ಮನಸು ಬಿಚ್ಚು. To open or disclose one's mind. ಮನಸು ಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತಾಡು, to speak one's thoughts (B. 4, 57; My.).

— ಮನಸು ಮಾಡು. = ಮನಸ್ಸು ಮಾಡು, q. v. To make up one's mind; to resolve (B. 5, 201).

— ಮನಸು ಹತ್ತು. The mind to be attached to. ಅವನ ಮನಸು ಎದ್ದದ ಕಡೆಗೆ ಹತ್ತಿತು (B. 5, 185; My.).

— ಮನಸು ಹಾಕು. = ಮನಸ್ಸು. To apply the mind to, to engage in (B. 5, 179. 189. 208).

— ಮನಸು ಹೇಸು. The mind to feel disgust or aversion (Bp. 57, 8; My.).

ಮನಸ್ಕ manaska. = ಮನಃ at the end of adjective compounds. See Śā. 4, after 99.

ಮನಸ್ಕತೆ manaskatē. The state of having the mind fixed on (Ūpr. 1, 84).

ಮನಸ್ಕರಿನು manas-karīn. To be inclined or disposed, to will (My.).

ಮನಸ್ಸಾರ manas-kāra. Perfect consciousness, full perception, consciousness of pleasure or pain.

ಮನಸ್ತಾಪ manas-tāpa. Burning of the mind: mental pain, distress of mind, agony; remorse, regret (ನಿಗ್ರಹ, ಅನ್ನಸ್ತಾಪ Nn. 160). See ಕುಡಿ; Prv. 3. ಸಂಸ್ಥಾನ.

ಮನಸ್ತಾಮರಸ manas-tāmarasa. The mind regarded as a lotus (Āpr. 5, after 6).

ಮನಸ್ವಿ manasvi. Full of mind or sense, intelligent, clever (Sk.). 2, lax, lawless, capricious, fanciful proceedings (Mhr.);—according to one's inclination (My.).

ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿ manas-sākshi. = ಮನಸಾಕ್ಷಿ. (My.).

ಮನಸ್ಸು manassu. Tbh. of ಮನಸ್ (Śmd. 107; ಮನ Nn. 77; My.). ಮನಸ್ಸಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ (ಕೋಟಿ Nn. 43, o. r. ಮನೋತ್ಪತ್ತಿ). ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿದ ಗೋದೀ ರೊಕ್ಕ ಯಾರು ಕೊಡ ಬೇಕು? (Prv.).—ಮನಸ್ಸಾಗು. Wish or appetite to arise (My.). ನನಗೆ ಅನ್ನದ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸಾಗ ಒಲ್ಲದು (B. 4, 75).—ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತರು. = ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತರು. (B. 5, 49).—ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರು. = ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರು. (B. 8, 41. 43. 53).—ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. To put into and keep in one's mind, to remember, etc. (B. 8, 94; 4, 207; My.).—ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿ. To seize upon the mind, to touch the mind, to be known. ಅದು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯಿತು (My.). 2, to retain in the mind for the sake of retaliation or revenge. ಗೆಳೆಯಾ, ನೀನು ಮಾಡಿದ್ದು ಎನ್ನಾ ಯೋಗ್ಯವು! ಇದಕ್ಕೋಳಿಗೆ ನಾನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯ ತಕ್ಕದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ (B. 8, 95).—ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತರು. = ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತರು. (B. 8, 97; My.).—ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿ. To catch and retain in one's mind, as a desire (B. 4, 17; My.).—ಮನಸ್ಸುಗೊಡು. = ಕೊಡು. = ಮನಸುಗೊಡು. (B. 2, 1; 3, 69).—ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗಿಸು. To alter the mind (My.).—ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗು. The mind to change or be altered (My.).—ಮನಸ್ಸು ಬರು. = ಮನಸು-. Mind or wish to come or arise: to desire or list (My.). ಮನಸ್ಸು ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಿಡಿ ಬಿಡ್ಡಲಾಗಿರುವದು (ಯದ್ವತ್ಯ, ಸ್ವರತೆ Si. 386).—ಮನಸ್ಸು ಮಾಡು. = ಮನಸು ಮಾಡು. To form or create a mind or a state of mind in one's self; etc. ನಿಮಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಉಪದ್ರವ ಮಾಡಿದರೆ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ತಾವ ಕೊಡ್ತಾ ಹೋಗಿರಿ! (B. 4, 16).—ಮನಸ್ಸು ಹಾಕು. = ಮನಸು ಹಾಕು. (B. 4, 195; 5, 111).

ಮನಾಃ manāḥ. A little, somewhat, in a small degree.

ಮನಿತ manita. Thought, etc.; understood, known.

ಮನೀಷವಾನ್ manisha-vān. An intelligent, clever man (ಎದ್ವಾಂಸ Mr. 223).

ಮನೀಷಿ manishi. Thoughtful, intelligent, wise.

ಮನೀಷಿತ manishita. Cherished in the mind, wished. (My.).

ಮನೀಷೆ manishē. Thought, reflection, intellect, wisdom.

ಮನು mann. A spell, an incantation, a mantra. 2, a man, mankind. 3, the men par excellence, the father of the human race. 4, a generic name of fourteen successive mythical progenitors and sovereigns of the earth, creating and supporting this world through successive antaras (manvantaras) or long periods of time; the first in order of these Manus is called svāyamhān (i. e. son of Brahmā), and to this first Manu is ascribed e. g. the code of Mann. 5, the number 14 (Āh.; ಪದಿನಾಲ್ಕು Mr. 348). 6, Menu's wife. See Śmd. 152. 175; J. 11, 26.—ಮನುಷೋಽ. N. (Riv. 13, 100).

ಮನುಜ mann-ja. Mann-born: a man.

ಮನುಜತನ mann-jātana. = ಮನುಜತ. — ಮನುಜತನವೆ. = ಮನುಜತವೆ. (J. 33, 5).

ಮನುಜತೆ mennjātē. = ಮನುಜತೃ. (Āpr. 4, 91). — ಮನುಜತೆವೆ. = ಮನುಜತೆ. To get the state of man (Āpr. 7, 22).

ಮನುಜಪತಿ menuja-pati. A king (Bp. 50, 52).

ಮನುಜಮಾಂಸ manuja-māmsa. Human flesh (Bp. 24, 9).

ಮನುಜಾಲಿ manuja-āvali. A row or series of men. 2, a sort of cloth (Bp. 11, 25).

ಮನುಜೆ manu-jē. A woman. (Bh. 1, 10, 18).

ಮನುಜೇಂದ್ರ manuja-indra. A king. (Āpr. 5, after 109; Abh. P. 13, 104; J. 26, 55).

ಮನುಮಥ mann-matha. Thh. of ಮನುಥ. (Bp. 18, 106; 40, 21).

ಮನುಮಥದಲನ mann-matha-dalana. Śiva (Bp. 26, 65).

ಮನುನೆ manu-nē. = ಮನವೆ. (My.).

ಮನುಷ್ಯ mannshya. = ಮನುಷ. A man, an ordinary mortal. Feminines ಮನುಷ್ಯಳು (My.), ಮನುಷ್ಯೆ (My.), ಮನುಷಿ.

ಮನುಷ್ಯತ್ವ mannshyatva. The state or condition or nature of man or of a man. (My.; B. 5, 235).

ಮನುಷ್ಯಧರ್ಮ mannshya-dharma. The law or duty of man; the state or character of man (My.). 2, Kāṭha. ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರ mannshya-mātra. A mere man, a common person (My.; B. 4, 16).

ಮನುಷ್ಯಯಜ್ಞ manushya-yañña. The sacrifice or act of devotion due to men: hospitality, etc. (G.).

ಮನುಸ manna. Thh. of ಮನುಷ್ಯ. (My.).

ಮನುಸಿ manni. Thh. of ಮನುಷ್ಯ. A woman (My.).

ಮನುಸ್ಸುತಿ manu-sṃpti. The code of Manu (My.; G. 562).

ಮನೂತಿ manūti. Assuaging or appeasing words (My.).

ಮನೆ manē. (cf. Sk. ಮಾನ 1 No. 4 and ವನ No. 2). A habitation, an abode; a house; an apartment, a room (ಅವಾಸ, ಅವಸಥ, ಗೃಹ, ಧವನ, ಕುಟ, ಮದ್ದಿರ, etc. Hk.; ಗೃಹ, ನಿವಸನ, ಮದ್ದಿರ, etc. Mr. 194; ಗೃಹ Nn. 20; ದ್ವಿಜ, ಗೃಹ 86; ಧವನ 51; ಕೋಶ. ಗೃಹ 52; ಧಿಕ್ಷ್ಯ, ಧವನ 53; ಅಗಾರ 62; ಅವಾಸ 68; ಸದನ 84; ನಿವಾಸ 91; ಗಣ 133; ಕೌರಗಿ 33; ಬೀದಾರ Bhn. 40; ಮದ್ದಿರ, etc. Si. 107; C.; Ta.; M.; T. ಮನೆ; Tē. ಮನಿಕ; T., M. ಮನು, to stand fast, be established, persevere; Tē. to live, exist; T. ಮನೈ, ವನೈ, to make, cf. ಮಾಡು). ಮನೆಯು ಮಾಡಿದಂ (Śmd. 156). ಈ ಮನೆಯತ್ತಲೆ ಸಾರ್! (202). ಎನಿತುಂ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನೀರ್ ಮನೆ ಸುತದು (216). ಸಾಯಿರ ಮನೆಗರ್ (111). ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟಿರೂ ಮನೆ (ರುಮೆ, ಲವಣ ಕರ); ಮನೆಯ ನೆರೆ (ಗೃಹಧಾಮ, ವಸ್ತು); ಪಂಡಕಾರಕರು ಕೆಲಸಂ ಗೆಯ್ಯ ಮನೆ (ಕರ್ಮಕಾರ, etc.); ಮೊದಲ ಮನೆ (ಹನ್ನ ತಾರೆ, ತೋಗೃಹ); ಹತ್ತ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟಗೃಹ, ಸೂತಿಕಾಧವನ); ಮನೆಯ ಹೊಡೆ (ಅಪ್ಪಾದನ, ವಲಭಿ); ಸಿರಿವನ್ನರ ಮನೆ (ಹಮ್ಮಗ); ದಾಣಸಿರ ಮನೆ (ಪಾಕಸ್ಥಾನ, etc.); ಸೆಜೆಯ ಮನೆ (ತಯನಸ್ಥಾನ, etc.); ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಮನೆ (ಅವೇತನ, ತಿರಿತಾರೆ); ಸತ್ತದ ಮನೆ (ಸತ್ತತಾರೆ, ಪ್ರತಿತ್ತಯ Hk.). ಮನೆಯ ಸಮಾಪದ ಅರನೆ (ಗೃಹಾರಾಮ); ಮನೆಯ ಮುಕ್ಕಣ ಕಾಳ್ಕಲಂ (ಪ್ರಭಾಣ, etc.); ಮನೆಯ ಎಡೆ (ಭವಿಷ್ಯ, ಪಟಲ); ಮನೆಯೊಳಗು (ಅನ್ನಗೃಹ, etc.); ರಾಣಿವಾಸದ ಮನೆ (ಕುಪ್ಪಾಸ್ತ); ಮನೆಯ ಕೆಲದ ದಾಗಿಲು (ಪತ್ತದ್ವಾರ); ಸೆಜೆಯ ಮನೆ (ಕಾರೆ); ಹತ್ತ ವಳದ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತಿಕಾಗೃಹ); ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಮನೆ (ಅವೇತನ, etc. Nr.). ಮಲಗುವ ಮನೆ (ಗರ್ಭಾಗಾರ, ವಾಸಗೃಹ); ಪುರುಷಿನ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, etc. Si. 108). ಹೊಸ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದನು, ಗೃಹತಾಪಿ ಮನೆ ಯೋಗ (Dp. 4). ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಹುಮು, ಮನಸು ಕಟ್ಟಿ ಕೂಡಮು.—

ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ನೋಡು, ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ನೋಡು!—ಮನೆಯ ದೀಪವೆ
 ನ್ನು, ಮುದ್ದಿಟ್ಟರೆ ಗಡ್ಡೆ ವಾಸ ಸುಟ್ಟುತು.—ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿದರೆ ಸಂಕನ
 ಮನೆ ಸುಡದೇ?—ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದಾಗ ದಾವೀ ಕಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋ
 ದರು.—ಮನೆಯಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮದು, ಗದಿ ಮಾತ್ರ ಮುಟ್ಟಿ ಬೇಡಿ!—ಮನೆಗೆ
 ಮಾರಿ, ಪರಂಗಿ ಉಪಕಾರಿ (or —, ಪರೋಪಕಾರಿ).—ಮನೆಗೆ ಒಂದು
 ಮುದುಕ, ಒಲಗೆ ಒಂದು ಕುಣ್ಣೆ.—ಮನೆಗೆ ಬಸ್ತರೆ ಮಜಿಗೆ ಕೊಡದಾಕೆ
 ಹೇದಾ ಕಳಿಸಿದರೆ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ.—ಮನೆಗೆ ಬಸ್ತ
 ಮರುಳು ಲೇಸು.—ಮನೆ ಬಲ್ಲಿ, ದಾರಿ ಅದೆಯು.—ಮನೆ ಮಂಗಳಾರ,
 ಒಲೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತು, ಬಸ್ತ ಬೇಗರು ಕಮರುತೇಗು ಬಿದುತ್ತಾರೆ.—ಮನೆ
 ಯ ದೀಪವಾದರೆ ಮುತ್ತು ಕೊಡ ಬಹುದೇ?—ಮನೇ ತಿಮ್ಮವವನಿಗೆ
 ಕಡ ಹಸ್ತಕ ಸಣ್ಣಿಗೆ.—ಮನೇ ಮುನ್ನ ಹಕ್ಕು ಹಂದರೂ ಕುಡಿಯುವದಕ್ಕೆ
 ನೀರಿಲ್ಲ.—ಮನೆ ಮುದ್ದಾದರೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು, ಮನ ಮುದ್ದಾದರೆ ಕಟ್ಟಿ
 ರಾಸ (Prv.). ಜಾತಿಹೀನರ ಮನೆಯ ಹೋತಿ ತಾಂ ಹೀನವೇ? (Sp.).
 ಕತ್ತಲೆಯ ಮನೆಗೆ ಮಣಿದೀಪಮಾದನ್ನೆ (J. 28, 63). See
 Bp. 12, 7; 45, 19; 52, 11; 55, 25. 38. 45; 56, 33-37; 60,
 36; Dp. 148; J. 11, 6; 28, 45; 29, 32; 81, 31; Si. 107. 109.
 111. 224. 419. 424. 445. 446. 453; ಅದಿಗೆಮನೆ, ಅರಮನೆ, ಉ
 ರಿವನೆ, ಒಕ್ಕನೆ, ಕುಳಿವನೆ, ತವರ್ಮನೆ, ತಾಯ್ನನೆ, ತಾವರವನೆ, etc.,
 etc.—ಮನೆಬುರ್ಕು. Household-expenses (My.).—ಮನೆಗೆ
 ಟ್ಟು.—ಕಟ್ಟು. To build a house (Dp. 1).—ಮನೆಗದ.—ಕದ.
 A house-door (Bp. 57, 37).—ಮನೆಗಾಪು.—ಕಾಪು. Watching
 the house (V. 9, after 69).—ಮನೆಗೆಲಸ.—ಕೆಲಸ. House-
 work (Bp. 27, 39; My.).—ಮನೆದಿವಿಗೆ.—ತದಿಗೆ. House-
 taxes (My.).—ಮನೆದೇವ. The deity or idol of a house
 (My.). ಮನೆಯ ದೇವರಿಗನ್ನ, ಕೇಳಯ್, ಮನೆಯ ತುನಕವುತ್ತು
 ವಲ್ಲವೇ? ಮನೆಯ ದೇವರನೊಯ್ಯ ಕಳ್ಳನು ತುನಕನಿಟ್ಟಿವುದು (Jñs.
 42, 12).—ಮನೆದೈವ.—ಮನೆದೇವ. (Bp. 3, 76; 36, 3; 60, 7;
 My.); the demon of a house (My.).—ಮನೆದೊತ್ತು.—ತೊತ್ತು.
 A house-maid (Bp. 55, 38).—ಮನೆಬಹುಕು. Household-
 work or affairs;—house-property (My.).—ಮನೆಬಾಡಿಗೆ.
 House-rent (My.).—ಮನೆಬೇಸಾಯ. One's own agricul-
 ture (My.).—ಮನೆ ಮನೆ. rep. (Üpr. 8, 99; Bp. 5, 12; 25,
 21; 26, 55; 31, 5. 26; 47, 48; Bh. 1, 8, 70; B. 1, 27; 3, 25;
 5, 63). ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗುವ ತೊತ್ತು ಮಾತು ತಾರದೆ ಬಿಟ್ಟುಳೇ?
 (Prv.).—ಮನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು. To take up habitation, to
 settle (My.). ಸುಡುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವ (ತಿವಿ. 552).
 ಮದುವೆಯಾದ ಬದಿಕ ಪುರುಷನು ಬೇಡೆ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡ್ತು, ಹೆಣ್ಣು
 ತಿಯನ್ನು ಕರ ಕೊಡ್ತು ಇರುತ್ತಾನೆ (B. 5, 292).—ಮನೆ ಮಾಡಿಸು.
 To cause a house to be built (Bh. 1, 8, 69).—ಮನೆ ಮಾಡು.
 To build a house or a house (Bh. 1, 8, 19. 84).—ಮನೆ
 ಮಾಡ.—ಮನೆ ಮಾಡು. (B. 5, 100. 201).—ಮನೆ ಮಾಡು. relt.
 (My.; B. 3, 15. 27).—ಮನೆ ಮುಟ್ಟು. So far as the house,
 to the house (My.).—ಮನೆ ಮುಟ್ಟು. 1. To reach the house
 (My.).—ಮನೆಮುಟ್ಟು. 2. The furniture or utensils of a
 house (Ahh. P. 11, 152; My.).—ಮನೆಮುದುಕ. A man
 who ruins a house (My.).—ಮನೆಮುದುಕತನ. Ruining a
 house (My.).—ಮನೆಯಜಮಾನ. The master of a house
 (My.; B. 5, 295). Feminine ಮನೆಯಜಮಾನಳು (B. 5, 295;
 My.) or ಮನೆಯಜಮಾನಗಿತ್ತಿ (My.).—ಮನೆಯಜಮಾನ. The
 mistress of a house (My.). ಅನ್ಯರರಿ ಒಸಿಸಿದ ಅಂಗನೆಯ ಕರ
 ತನ್ನು, ತನ್ನ ಮನೆಗವಳ ಯಜಮಾನನುನಿಸೆ (Dp. 1).—ಮನೆಯ
 ರ್.—ಮನೆಯವರ್. (Bp. 48, 18).—ಮನೆಯವ. -ಅವ. A man
 belonging to a house (Rām. 3, 2, 15; My.). ಮನೆಯವಳು, a
 woman belonging to a house;—the mistress of a house
 (in the husband's language, My.). ಮನೆಯವರು, people
 belonging to a house;—the master of a house (in the
 wife's language, My.).—ಮನೆಯಳಯ. -ಅಳಯ. A son-in-
 law who lives and works in the house of his wife's

parents (J. 8, 25; 9, 2; My.).—ಮನೆಯಳಯತನ. -ಅಳಯ
 ತನ. The state of being a ಮನೆಯಳಯ (J. 27, 8).—ಮನೆ
 ಯಾಳಿ. -ಅಳಿ. = ಮನೆಯವಳು. See Sp. s. ಉಂಕ.—ಮನೆಯಾ
 ಳು. -ಅಳು. A domestic servant (My.).—ಮನೆವರನೆ. A
 house-series: something that belongs to a house or
 family as hereditary, as a quality, etc. (My.).—ಮನೆವಾ
 ಗರ್.—ಬಾಗರ್. A house-door (ದ್ವಾರ, etc. Mr. 199).—ಮನೆ
 ವಾರ್ತೆ. House-business, management of domestic affairs
 (Abhk. 1, 29; 2, 6. 12; J. 5, 27; 10, 24; My.). ಮನೆವಾರ್ತೆ
 ಯೋಜನವನು (ಅಧ್ಯಾಪಾರಿಕ, ಕುಟುಂಬವ್ಯಾಪ್ತತ Hk.). ಮನೆವಾ
 ತೆಯುಳ್ಳವಂ (ಕುಟುಂಬವ್ಯಾಪ್ತತ Mr. 233). ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಮನೆವಾ
 ತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣರು? (Prv.). See
 Śāstrasāra s. ಎಸಕ.—ಮನೆವೆಗ್ಗದೆ.—ವೆಗ್ಗದೆ. The superin-
 tendent of a house (ಅನ್ನ ವರ್ತಿಕ Hk.).—ಮನೆವೆಣ್ಣತಿ.—ಹೆಣ್ಣತಿ.
 The mistress of a house (Bp. 40, 46).—ಮನೆವೆಸರು. The
 good name that, from old times, is connected with a
 house (My.).—ಮನೆಹೊದಿಗೆ. Out of the house, out-door
 (Bp. 48, 25).

ಮನೆತನ manētana. = ಮನ್ತನ. Household, house-
 hold-life (My.; B. 2, 20. 41). 2, race, family (My.;
 B. 5, 57). ಮನೆತನದ ಮಾತು (ಗಿರಾತಿ G.).—ಮನೆತನ ಮಾಡು.
 To keep house, to support a family (My.). ಮನೆತನ ಮಾಡು
 ವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ (B. 5, 289).—ಮನೆತನದವ. -ಅವ.
 A householder, a worthy man (B. 3, 33); a man belong-
 ing to the family (My.).

ಮನೆತನಸ್ತ manētana-sta. A householder, a
 worthy, honourable man (My.).

ಮನೋಗತ manas-gata. Existing in the mind; notion;
 wish. (My.).

ಮನೋಗತಿ manas-gati. Heart's course: the heart's desire
 (Bp. 40, 17);—the speed of thought (Mhr.).

ಮನೋಗದ manas-gada. Mental disease: grief, sorrow (V.
 9, 117; Śāv. 4, 113).

ಮನೋಗಮ manas-agama. Being disagreeable or disgusting
 to the mind (as a ನವ-ಅವ, Śāv. 6, after 17).

ಮನೋಗಮನ manas-gamana. Having the speed of thought
 (as a horse, Śāv. 6, after 17).

ಮನೋಗುಪ್ತ manas-gupt. Red arsenic.

ಮನೋಜ manas-ja. Kāma; love (ಅತ್ಯುಜ, ಕಾಮ Nn. 48; ಅವ
 Mr. 524; see Śmd. 117; Kāv. V, 69; Üpr. 6, after 64).

ಮನೋಜಭಂಜನ manōja-hhañjana. Śiva (Bp. 25, 84).

ಮನೋಜಯ manas-jaya. Conquering the mind or one's
 desires;—pleasing, agreeable (Śāv. 18, 59; My.).

ಮನೋಜವ manas-java. Swift as thought;—quick in
 thought or apprehension. 2, fatherly, paternal, parental.

ಮನೋಜವೀರ manōja-vīra. The hero Kāma (Śmd. 117).

ಮನೋಜ್ಞ manas-jña. Agreeable to the mind, pleasing, lovely,
 beautiful, charming. 2, a wise man (ಸುರಭಿ, ಜ್ಞಾನಿ Nn. 80,
 o. r. ಜ್ಞಾನ; ಲಕ್ಷು, ಬಲ್ಲವನು Nn. 145, o. r. ಎಲ್ಲವಂ ಬಲ್ಲವನು;
 ಲಕ್ಷು Mr. 528).

ಮನೋಜ್ಞತರ manōjña-tara. Uncommonly pleasing (Śāv.
 1, after 81; 2, after 42).

ಮನೋಜ್ಞಾನಿ manas-jñāni. A man who knows the mind or
 heart;—Brahmā (ಪಿತಾಮಹ Nn. 22, one M8. ಅತ್ಯಜ್ಞಾನಿ).

ಮನೋಜ್ಞೆ manas-jñē. A pleasing woman;—a princess. 3,
 a wise woman (ವಾಮೆ, ಜ್ಞಾನಿ, o. r. ಜ್ಞಾನಿ Nn. 24).

ಮನೋತ್ಪಾಹರ manas-utsāha. Mental elation or joy (ಶೋಭಿ, ಮನದ ಉತ್ಸಾಹ Nn. 43, o. r. ಮನಸ್ಸಿನ ಉತ್ಸಾಹ); pleasure, will (Mhr.).

ಮನೋದತ್ತ manas-datta. Given by the mind: given up in thought, mentally devoted. (B.).

ಮನೋದುಃಖ manas-duḥkha. Heart-ache, pain or anguish of mind, mental affliction.

ಮನೋದೃಢ manas-dṛḍha. Firm in mind;—firmness or steadiness of mind (My.).

ಮನೋಧರ್ಮ manas-dharma. A passion or affection of the heart, as love, anger, etc.;—a faculty of the mind, as thought, memory, etc.; any property of the heart or mind (Mhr.; see Ūpr. 4, 39; My. = ಮನೋವೃತ್ತಿ).

ಮನೋನಿಗ್ರಹ manas-nigraha. Restraining and governing the mind (ಸಂಯಮ Ūh.).

ಮನೋನಿರೋಧ manas-nirōdha. Choking, restraining or hindering the mind. See ಕಟ್ಟುವಡೆ.

ಮನೋಪಲ manas-npaia. = ಮನಃಪಲೆ (used also for painting the face, Abh. P. 9, 119).

ಮನೋಭವ manas-bhava. Kāma.

ಮನೋಮೃಜ manas-amhujā. The mind looked upon as a lotus (Rāv. 13, 104).

ಮನೋರಂಜಕ manas-ranjaka. Pleasing, lovely (B. 3, 52; My.).

ಮನೋರಂಜನ manas-ranjana. The act of pleasing the mind, pleasantness. 2, diversion, sport (Mhr.). (Ūh. v. 232; B. 5, 231).

ಮನೋರಂಜನಿ manas-ranjani. N. of a plant bearing yellow flowers that yield all sorts of fragrances according to one's pleasure (My.).

ಮನೋರಥ manas-ratha. Vehicle of the mind: a wish, a desire, a purpose (ಸತ್ಯ, ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆ Nn. 101; ಅತುರದ ಬಯಕೆ Mr. 329). 2, a desired object.

ಮನೋರಥಸಿದ್ಧಿ manōratha-siddhi. The fulfilment of a wish. (Rāv. 5, 53; My.).

ಮನೋರಮ manas-rama. Gratifying the mind, attractive, pleasing, agreeable, charming, beautiful.

ಮನೋರಾಗ manas-rāga. Mental affection: desire, etc. (Ūpr. 3, after 66).

ಮನೋರೋಗ manas-rōga. = ಮನೋಗದ. ಮನೋರೋಗಕ್ಕೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ. — ಮನೋರೋಗಕ್ಕೆ ಮರಣವೇ ಮದ್ದು (Prva.).

ಮನೋಲತೆ manas-latē. The mind considered as a creeper (Ūpr. 1, after 94; 3, 68).

ಮನೋಲೇಖನ manas-lēkhana. Heart-scratch: heart-sorrow, anxiety or regret for any absent object (ಉತ್ಕಣ್ಣ, ರಣರಣಿಕೆ, ವಿರಹ, ರತಿ, ಹೃತ್ಪ್ರವೃತ್ತಿ, etc., ಅತುರ Mr. 446).

ಮನೋವರ manas-vara. N. of a lake (Ūpr. 5, after 40).

ಮನೋವಾಕ್ಯ manas-vāk-kāya. = ಮನವಾಕ್ಯಾಯ. Mind, word and body (Bp. 12, 31; 49, 37; My.).

ಮನೋವಿಕಲ್ಪ manas-vikalpa. An option, desire, etc. of the mind (ಹೇಯ, ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಕಲ್ಪ Nn. 137).

ಮನೋವಿಕಾರ manas-vikāra. Change of mind or feeling: passion or emotion of the mind, bewilderment, etc. (Bp. 40, 26; B. 3, 34; My.).

ಮನೋವಿಕಾಸ manas-vikāsa. Mind-blooming: mental joy (Abh. P. 11, 87; Bp. 58, 68).

ಮನೋವಿಕ್ರಮ manas-vikṛiti. = ಮನೋವಿಕಾರ. (Kāvy. III, 3, B. 57).

ಮನೋವೃತ್ತಿ manas-vṛitti. State or frame of mind, disposition, temper. 2, operation of the mind, activity of spirit, volition, fancy. See Śmd. 45; Si. 73.

ಮನೋವೇಗ manas-vēga. The speed of thought. (My.).

ಮನೋವ್ಯಥೆ manas-vyathē. Mental pain, anxiety of mind, anguish. (My.).

ಮನೋವೈಕಲ್ಯ manas-valkalya. Dejection or perturbation of mind, etc. See ಕವರಮ.

ಮನೋವ್ಯಾಧಿ manas-vyādhī. = ಮನೋರೋಗ. (My.).

ಮನೋವ್ಯಾಪಾರ manas-vyāpāra. Mental operation (My.; B. 4, 24).

ಮನೋಸಾಕ್ಷಿ manas-asākṣhi. A man who is devoid of a witness of the mind or of conscience.

ಮನೋಹತ manas-hata. Wounded at heart, disappointed.

ಮನೋಹರ manas-hara. = ಮನವರ. Heart-stealing, heart-enrapturing, captivating, attractive, delightful, charming, pleasing, beautiful (ವಾಮ, ಒಳ್ಳೆತು Nn. 24; ವಸ್ತುನಿಮಾ 87; ಬೆರಗು ಸೇ.; ಕಣ್ಣಿವನ್ನು Kk. 55). 2, batter of floor of rice, pulse, etc. made to run, in the form of drops, into boiling ghee, when jaggery is added and balls are formed (My.).

ಮನೋಹರವಾಣಿ manōhara-vāṇi. A word that expresses beauty, etc. (Śm. 55; Kk. 18).

ಮನೋಹಾರಿ manas-hārī. = ಮನೋಹರ. 2, an unfaithful or inconstant woman. (Kāvy. IV, 1, 9).

ಮನೋಹೈವ manōhivē. Red arsenic.

ಮನ್ತ manṭa. 1. Thh. of ಮನ್ತ (Śmd. 338). A charming-stick (ಕಡಗೋಲೆ 338). 2, the upper part of curds (ಮೇಠ ರ ಮೇಲಣ ನಿದಿ 338).

ಮನ್ತ manṭa. 2. Thh. of ಮತ 1 (Śmd. 108).

ಮನ್ತಣಿ manṭaṇi. Thh. of ಮನ್ತಣಿ. Secrecy; a solitary, private place, a place of retirement (ವಿಶ್ವಾಸ Ū. II, 64; Śm. 66; Tē. ಮನ್ತನ); a secret consultation (Grj. 2, after 106; Tē.); an assembling of councillors (Grj. 10, after 79). — ಮನ್ತಣಿಗೋಲೆ. — ಕೋಲೆ. To take counsel, to consult (Rāv. 5, after 19). — ಮನ್ತಣಿಮರ. — ಮರ. To consult or consult together; to deliberate (Abh. P. 9, 8; after 191; 14, after 81). — ಮನ್ತಣಿಮದ್ದ. — ಮದ್ದ. = ಮನ್ತಣಿಗೋಲೆ. (Rāv. 8, after 5).

ಮನ್ತಣಿಗಾರ್ತಿ manṭaṇi-gārti. A woman of retiring habits (ಪಚ್ಚು ಗೆಗಾರ್ತಿ, ವಿಶ್ವಾಸದವಳು ಸೇ.).

ಮನ್ತಣಿಪಾಲೆ manṭaṇi-pālē. A consultation-room (Śm. 5, after 35).

ಮನ್ತಣಿ mantapi. Thh. of ಮನ್ತಣಿ (Śmd. 338, 364). An earthen pot used for churning; a churn (ಕಡವ ಮಡೆಮುಕು ಗುಡುವನಮುಂ Śmd. 338; ಮನ್ತಣಿ Hā.; ಗೂಗೂ Mr. 210).

ಮನ್ತನ manṭana. = ಮನಿತನ, ಮನ್ತನ. (My.).

ಮನ್ತರ manṭara. Thh. of ಮನ್ತ. (My.). ತನ್ನರವಿಧವಾಗಿ ಮನ್ತರ ಬೇಡ (Prv.).

ಮನ್ತಾನ manṭāna. = ಮನ್ತನ. (My.).

ಮನ್ತ mantu. 1. A fault, an offence, a transgression.

ಮನ್ತ mantu. 2. Thh. of ಮನ್ತ (Śmd. 365).

ಮನ್ತ mantu. 3. Thh. of ಮನ್ತ. Churning. 2, a charming-stick (My.). — ಮನ್ತಗೋಲೆ. — ಕೋಲೆ. A charming-stick (V. 9, 39).

ಮನ್ತುರ mantura. Thh. of ಮನ್ತ್ರ (Śmd. 836 Mḥ.).

ಮನ್ತ್ರ mantra. = ಮನ್ತ್ರರ, ಮನ್ತ್ರರ. Instrument of thought: a vedic verse or text of prayer or adoration addressed to a deity or deities. 2, a formula dedicated to any particular deity (see e. g. ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರಿ, ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ). 3, a magical formula, an incantation, a charm, a spell. 4, consulting or consulting together, secret consultation; counsel, advice; secret plan, secret. ಮನ್ತ್ರ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ತನ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. — ಮನ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಬಿದ್ದೀತೇ? (Prva.). See Prv. s. ನೆತ್ತರುಕುರು.

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷತ್ರ mantra-kṣātra. Counsel-rulership. — ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷತ್ರವಟ್ಟು. -ವಟ್ಟು. A man who wears the distinguishing mark of counsel-rulership: a king's minister (ರಾಜವ್ರತೃತಿ Mr. 267).

ಮನ್ತ್ರಗಾದಿ mantra-gāḍya. An enchanter, a magician, a conjurer (My.).

ಮನ್ತ್ರಜ್ಞ mantra-jña. A counsellor, an adviser. 2, a learned Brāhmaṇa, a priest. 3, a secret agent, a spy (ನಿಯೋಗಿ Mr. 268).

ಮನ್ತ್ರಣ mantraṇa. = ಮನ್ತ್ರಣ. Consulting, consultation; counselling or consulting in private.

ಮನ್ತ್ರತನ್ತ್ರ mantra-tantra. Spells and devices (Bp. 46, 27. 32; 50, 78; see ಮೃ-). ಮನ್ತ್ರತನ್ತ್ರಗಳು (ವ್ರತಿಕಾರ Mr. 391).

ಮನ್ತ್ರನಾಯಕಿ mantra-nāyaki. The mistress of (all) sacred texts (J. 15, 25).

ಮನ್ತ್ರಭಿನ್ನ mantra-bhinna. = ಮನ್ತ್ರಭೇದ No. 1. (J. 29, 27).

ಮನ್ತ್ರಭೇದ mantra-bhēda. Breach of counsel, betrayal of counsel or of a concerted plan. (My.). 2, a particular magical incantation. (My.).

ಮನ್ತ್ರಯನ್ತ್ರ mantra-yantra. The apparatus of spells; spells and amulets (Bp. 52, 21).

ಮನ್ತ್ರಲಕ್ಷ್ಮಿ mantra-lakṣmī. A man who regards (Śiva's) mantras; N. (Rā. 4, 53; 18, after 95).

ಮನ್ತ್ರವಾದಿ mantra-vādi. A reciter of vedic and particular mantras (Bp. 9, 45). 2, a magician, a conjurer (My.).

ಮನ್ತ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃತೆ mantra-vyākhyāṭṭrit. A person who explains the vedic mantras.

ಮನ್ತ್ರಶಕ್ತಿ mantra-śakti. Power derived from counsel (My.). 2, the power of incantations (My.).

ಮನ್ತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ mantra-śāstra. Magic science (My.).

ಮನ್ತ್ರಸಿದ್ಧಿ mantra-siddhi. The accomplishment or operation of a spell. (My.).

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷತೆ mantra-akṣatē. Akṣatē consecrated through the recitation over it of mantras (J. 2, 14; My.).

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷರ mantra-akṣara. The letters or syllables of a mantra (Abh. P. 3, 127).

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷರಕೆ mantra-ākṣaraka. A counsellor (My.).

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷರನ mantra-ākṣaraṇa. Private consultation or advice (ದ್ವಂದ್ವ, ಏಕಾನ್ತ Nn. 91).

ಮನ್ತ್ರಾಕ್ಷರನಛೆ mantra-ākṣaraṇa-sahhē. A council (My.).

ಮನ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ mantra-āstra. A weapon consecrated through the recitation over it of mantras (J. 4, 88).

ಮನ್ತ್ರಿ mantri. = ಮನ್ತ್ರ 2. Knowing vedic texts;—knowing

incantations, a conjurer. 2, clever in counsel: a king's councillor, a minister (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Nn. 40; Mr. 520). See ಅಷ್ಟಾದಶವ್ರತಧಾನ. ಮನ್ತ್ರಿ ಅರಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ, ತನ್ತ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ.—ಮನ್ತ್ರಿಯ ಮನೆ ಹಾದು, ತನ್ತ್ರಿಯ ಕುಲ ಹಾದು (Prva.).

ಮನ್ತ್ರಿಕೆ mantrika. A magician (Ūpr. 7, 53).

ಮನ್ತ್ರಿಕನ mantrikana. The office or vocation of a councillor or minister (Bp. 5, 6; My.).

ಮನ್ತ್ರಿತ್ವ mantritva. = ಮನ್ತ್ರಿತನ (My.).

ಮನ್ತ್ರಿಪ ಮನ್ತ್ರಿ-pa. A prime minister (Kk. 101).

ಮನ್ತ್ರಿಸು mantrisu. To counsel, to advise. 2, to congregate with vedic texts. ಮನ್ತ್ರಿಸಿದ ಪತು (ಉಪಾಕ್ಯತ Hk.). 3, to enchant with spells or charms (Bh. 8, 27, 22; Śiv. 4, 54). 4, to utter incantations or charms (Bp. 46, 28; 49, 29; 50, 28; My.). ಮನ್ತ್ರಿಸಿದರೆ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಬಿದ್ದೀತೇ? (Prv.). See ಅಧಿ-.

ಮನ್ಥ mantha. = ಮನ್ತ್ರ 1, ಮನ್ತ್ರ 8. Stirring round, churning; shaking about, agitating; kindling fire by friction. 2, a churning-stick. 3, a drink in which other ingredients are mixed by stirring, parched barley-meal stirred round in milk. 4, a disease of the eye, cataract, excretion of rheum. See ಅಸ್ತಿ, ನಿಫ-.

ಮನ್ಥದಣ್ಣಿ mantha-daṇḍa. A churning-stick. See ಘೋಷ.

ಮನ್ಥದಣ್ಣಿಕೆ mantha-daṇḍaka. A churning-stick.

ಮನ್ಥನ manthana. Shaking about, agitating; churning (J. 2, 9); kindling fire by friction. ಮನ್ಥನದಿನ್ನೆ ಬಾರದ ಬೆನ್ನೆ ಕಷ್ಟಯಿನ್ನೆ ಒನ್ನೀತೇ? (Prv.).

ಮನ್ಥನಿ manthani. = ಮನ್ಥಣ. An earthen pot used for churning, a churn, a vessel for butter.

ಮನ್ಥರ manthara. Slow, lazy, languid, inert, dull (ಸೊಮ್ಮೆ Hk.).

ಮನ್ಥಾನ manthāna. A churning-stick.

ಮನ್ಥಿ manthi. A churning-stick (ಮನ್ಥಾನ Mr. 183).

ಮನ್ಥಿಕೆ manthika. = ಮನ್ಥೆ, etc. A common vegetable plant, fenugreek, Trigonella foenum graecum Lin. (ಮೆನ್ನೆಯ Mr. 138).

ಮನ್ಥೆ manthē. = ಮನ್ಥಿಕೆ, ಮೆನ್ನೆ, ಮೆನ್ನೆಯ, ಮೆನ್ನೆ, (ಮೆನ್ನೆಯ), ಮೇಳಿಕೆ, ಮೇಳಿನಿ. Trigonella foenum graecum Lin. (Sk.). ಮನ್ಥೋದಧಿ mantha-ndadhī. Churning-sea: the sea of milk (ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರ G.).

ಮನ್ಥ manda. Slow, inert, idle, lazy, indolent, phlegmatic, apathetic. 2, dull, heavy, stupid, silly, foolish, self-willed (see s. ನೀಲ). 3, little; dim, as the sight; faint, as light, etc.; mild, as a smile; low, as a tone; gentle, as a breeze; feeble, as the digestive faculty;—dyspepsy, indigestion (My.);—thick, as a cloth, a plank, a wall, paper, etc. (My.); thick, transparent only to some extent, as water (also when not turbid, My.); thick, as cards, etc. (My.);—bad, evil, wicked, vile. 4, unhappy, unlucky. 5, a species of the elephant. 6, the planet Saturn (Mr. 88). See Prv. s. ಮನ್ಥಿ 1.

ಮನ್ಥಕಾರಿ manda-kāri. Causing indigestion (My.).

ಮನ್ಥಕಾಲಿ manda-kālī. The potherb Basella rubra (ಫೋತಕೆ, ಒಸರೆ Mr. 148).

ಮನ್ಥಗತಿ manda-gati. Having a slow motion;—a woman who walks slowly (Ūh. v. 332);—a slow walk (J. 18, 34).

ಮನ್ವಗಮನ manda-gamana. Who or what goes slowly; slow motion. — ಮನ್ವಗಮನಿ. A woman that walks slowly (J. 18, 28). ಮನ್ವಗಮನಿಗೆ ಮನ್ವಹಾಸ ಚನ್ನ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಟ ಚನ್ನ (Prv.).

ಮನ್ವಗಾಮಿ manda-gāmi. Going or marching slowly.

ಮನ್ವಜಿ manda-ja. A lotus (Bhāgavata 10, 10, 47; My.).

ಮನ್ವಜಾಸನ mandaja-āsana. Brahmā (Bhāgavata 10, 13, 44).

ಮನ್ವಜ್ವರ manda-jvara. Fever arising from indigestion (My.).

ಮನ್ವತ್ಯ mandatva. Slowness, etc. 2, dlinness, stupidity, etc. ಅನ್ನ ಚನ್ನ ನೋಡಿದರೆ ಮನ್ವತ್ಯ ಹೋಗುವದೇ? — ತುಡ್ ಇದ್ದವಗೆ ನಾಟಕ ಇಲ್ಲ, ಮದ್ ಇದ್ದವಗೆ ಮನ್ವತ್ಯ ಇಲ್ಲ. — ಚನ್ನವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮನ್ವತ್ಯ ಎರ ದಾರದು (Prva.).

ಮನ್ವನೆ mandanē. Apathy (Rām. 6, 89, 6).

ಮನ್ವಪನನ manda-pavana. = ಮನ್ವಾನಿಲ. (V. 11, after 42).

ಮನ್ವಬುದ್ಧಿ manda-buddhi. Slow-witted, stupid (ಕುಣ್ಣಿ Hī.); stupidity. ಮನ್ವಬುದ್ಧಿಯವನಾದರೂ ಸನ್ನ ಪ್ರಾಯವದಾಯನೇ? (Prv.).

ಮನ್ವಭಾಗ್ಯ manda-bhāgya. Adverse fortune, misfortune; an unlucky man. ಅನ್ಯಕನಿಗೆ ಕತ್ತರ ಇಲ್ಲ, ಮನ್ವಭಾಗ್ಯನಿಗೆ ದಂತ್ರ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಮನ್ವಮತಿ manda-mati. Dull-witted, stupid; dlinness, stupidity (My.).

ಮನ್ವಮಾರುತ manda-mārta. = ಮನ್ವಾನಿಲ. (Ūpr. 1, 105; Śāv. 1, 58).

ಮನ್ವಯಾನ manda-yāna. Slow motion (Ūpr. 7, 77).

ಮನ್ವಯಾನೆ manda-yānē. A woman of slow gait (Grj. 3, after 91).

ಮನ್ವಯಿಸು mandayisu. = ಮನ್ವವಿಸು, ಮನ್ವಿಸು (ಮನ್ವಯ್ಯು) q. v. To thicken, to coagulate into a thick mass (Bp. 56, 52), etc. (ಸಾನ್ನತ್ಯ ಶ್ಲೋ. Dh.).

ಮನ್ವರ mandara. N. of a mountain which served the gods and asuras for a churning-stick at the churning of the ocean for the recovery of the amrita, etc. lost during the deluge. ಎಳೆಯ ತಿರುವಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮನ್ವರಗಿರಿಯನ್ ಇರುಹದವನುರೂಪವಾದೆನ್ನ ಮೇಲೆ ನಲಿನಪಾಣದ ತೋರದೇ ಭವದ ಹೊದೆಯನ್ ಇದರ್ ಉದವನನ್ನ ಕಟಕಟ (Sarpabdhāshana-pada in B. 5, 321). 2, heaven (avarga). 3, large, bulky; — thick, dense, firm.

ಮನ್ವರಧರ mandara-dhara. The mandara-bearer: Vishnu who in the form of a tortoise sustained the mandara on his back at the churning of the ocean. 2, a class of metrical feet (Ūh.).

ಮನ್ವರಶ್ಯಲ mandara-śāla. = ಮನ್ವರ No. 1. (Śmd. 266).

ಮನ್ವರಾಚಲ mandara-ācala. = ಮನ್ವರಶ್ಯಲ. (Bh. 8, 27, 22).

ಮನ್ವಲಿಗೆ mandaligē. = ಮನ್ವಿಸಿ. A grass-mat (My.).

ಮನ್ವವಿಸು mandavisu. = ಮನ್ವಯಿಸು, etc. To be thick-set, etc. (Rām. 3, 3, 20).

ಮನ್ವಸ್ಮಿತ manda-smita. A smile, a gentle laugh. — ಮನ್ವಸ್ಮಿತೆ, a woman who has smiles (J. 6, 29).

ಮನ್ವಹಾಸ manda-hāsa. = ಮನ್ವಸ್ಮಿತ. (Bp. 23, 7; 27, 14; J. 18, 28). ಮನ್ವಗಮನಿಗೆ ಮನ್ವಹಾಸ ಚನ್ನ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಟ ಚನ್ನ (Prv.).

ಮನ್ವಾಕಿನಿ mandākini. The heavenly Ganges, the river of heaven (ವಾಮ್ನೇದಿ Ūh. II, 10); — the river Ganges.

ಮನ್ವಾಕ್ರಾನ್ತ manda-ākṛānta. N. of a vr̥ṣṭa (Ūh.).

ಮನ್ವಾಕ್ಷ ಮನ್ವಾ-akṣa. Weak-eyed. 2, bashfulness, awe of shame.

ಮನ್ವಾಗ್ನಿ manda-agni. Weakness of digestion, apespy (v ದುಡಿ Mr. 887).

ಮನ್ವಾನಿಲ manda-anila. A gentle breeze (ಅರಯ್ಯ ಬಸಗ Mr. 50; Ūpr. 1, 86; J. 30, 39). 2, N. of a metre (Ūh.).

ಮನ್ವಾನೆ manda-ānē. Thick. ಮನ್ವಾನೀರು, -ಮೊಸರು, -ಅದ್ದುಲಿ, -ಬಟ್ಟೆ, etc. (My.).

ಮನ್ವಾರ mandāra. The coral tree, Erythrina indica L.: one of the five trees in heaven (= ಪಾರಿವಾತ). 2, a shrub variety of swallow-woot, Calotropis gigantea R. Br. See ಕೆಮ್ಮು, ಬಿಕ್ಕೇ.

ಮನ್ವಾಸನ mandāsana. A wooden chest for petting idleness (My.; Tē., also ಮನ್ವಸ್ಸ ಮನ್ವಾಸ್ಸ ಪಿಟಕ, ಪೇಟಕ, etc. Śi. 344).

ಮನ್ವಿ mandī. 1. (tr. ಮನು?). = ಮನ್ವೆ 2. Persons, people (My.; Tē.). ಮನ್ವಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಮನ್ವಿ ೨ ಧಾಸರು (ಶೀರ್ಷ, ಅಷ್ಟಾದಶಾಮಾತ್ಯರ್ Na. 48). ಒಬ್ಬ ಮನ್ವಿ (Śi. 55, 389); ಅನೇಕ ಮನ್ವಿ (348). ಅರು ಹಿವರು ನಿಗೆ ಮುಖ ಮನ್ವಿಗಳೊಳಗೆ? (Dp. 1, 1). ಮನ್ವಿಯನ್ನು ಕಾಮವನ (B. 34). ಮನ್ವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಣವು ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ (B. 1, 4). ಹೆಚ್ಚು ಮನ್ವಿ (1, 16). ಸಾವಿರ ಮನ್ವಿ (2, 33). ಒಳ್ಳೇ ಮನ್ವಿಯ ಸವನು ಮೊಟ (2, 25). ಅಯ್ಯ ಮನ್ವಿ ಮಕ್ಕಳು (2, 30). ಆತನಿಗೆ ಮೂರು ಮನ್ವಿ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು (3, 14). ಅಯ್ಯ ಮನ್ವಿ ಹಂಗಸರು, ನಾಲ್ಕು ಮನ್ವಿ ಗಣಿಸರು (5, 283). ಮನ್ವಿಯುಳ್ಳವನು ಮನ್ವನಾದರೆ ಕನ್ನಡ ಬೋದು ತನ್ನದು. — ಮನ್ವಿ ಹೇದಾದರನ್ನು, ಹನ್ನಿ ತನ್ನ ಬಹುದೇ? (Prva.). See Bp. 5, 88; 82, 26; 44, 69; 61, 25, 28; Rāv. 13, after 95; J. 4, 14; Śi. 43, 238; B. 2, 2, 32; 4, 157, 157; 5, 263, 284.

ಮನ್ವಿ mandī. 2. = ಮನ್ವೆ 1, No. 2. See ಮದು.

ಮನ್ವಿರ mandira. A habitation, a house (ಮನ್ವಿ Na. 48, 89). 2, a town. — ಮನ್ವಿರವೆನ್ನಿಗು. -ಎನ್ನಿಗು. To enter a house, etc. (Ū. Bp. 47, 15).

ಮನ್ವಿವಾಳ mandivāla. = ಮನ್ವಿವಾಳ. Over familiarity leading to insolence, impertinence, arrogance (Bp. 26, 57; Bh. 4, 3, 26; Tē. ಮನ್ವಿವಾಳು ಪರಿಯೋಳ ನಾರದ ಮನ್ವಿವಾಳದಿ ಮಹಾಶಾಸಂಗಂ ಶಾಸನ? (Śi. 63).

ಮನ್ವಿಭೂತ mandī-bhūta. Dull, stupid. (Ūpr. 4, after 14).

ಮನ್ವು mandu. A settlement or a hamlet of the Tōḍas on the nilagiri.

ಮನ್ವುರ mandura. = ಮನ್ವುರೆ. (ವಾಚಗರ ರಾಯ Mr. 193).

ಮನ್ವುರಿಗ mandura-iga. (Kāv. I, 4, 2; Śmd. 238 as ಮನ್ವುರಿಗ). A groom.

ಮನ್ವುರೆ mandarē. A stable for horses.

ಮನ್ವೆ mandē. 1. = ಮನ್ವಿ 2. A flock of sheep or goats, a herd of cattle or buffaloes (My.; Tē.; T. ಮನ್ವೆ). ಒಬ್ಬಕಾಲದಿನ್ದ ಮೂಮೂಲಾಗಿ ಗೋವುಗಳ ಹಿನ್ನು ಮನ್ವೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕಡೆ (ಗೋಪ್ತೇನ Śi. 104). ಅಳಕುಮನ್ವೆ (ಸಮಾಪಕುಗಳ ಹಿನ್ನು 180). ಹಸುವುಗಳ ಮನ್ವೆ (ಗೋಕುಲ, ಗೋಧನ ಗೋಕ್ಷುಟ, ಅಳಕ ಹಿನ್ನು 818). See ಮದುಮನ್ವೆ. 2, an open place (in the jungle or near a village) where a flock or herd stands; a pen, a fold (Bp. 58, 22; My.). ತುಡುವಿನ ಮನ್ವೆ (ಪ್ರಜ್ಞ ಗೋಕುಲ, ಗೋಕ್ಷುಟ).

Hla.).—ಕುಮುಬನ ಮನೆ ತೋಳ ಕಾದ ಹಾಗೆ.—ಮನ್ನೇ ಬದಿಗೆ ತೋಳ ಬನ್ನರೆ ತನ್ನೇ ಬದಿಗೆ ಓಡಿ ಹೋದ (Prva.).
ಮನೆ mandh. 2. = ಮನೆ 1. (Bh. 4, 4, 59). ತನ್ನರ ದಕ್ಕದು ಮನ್ನೇ ಹಣ (Prv.).

ಮನ್ನೇವಾಳ mandhāvāḥ. = ಮನ್ನಿವಾಳ. (Grj. 2, after 106).

ಮನ್ನೇಹ mandēha. A kind of rākshasa (enemy of the sun, Rā. 1, 31).

ಮನ್ನೈಸಿತ mandaysita. The state of being thickened, etc. (ತಲ್ಲಯ್ಯುತು Kk. 56; Śm. 49).

ಮನ್ನೈಸು mandaysan. ಮನ್ನಯ್ಯು = ಮನ್ನಯಿಸು. To thicken, to coagulate into a thick mass (Rā. 5, after 120); to form a mass (Grj. 9, 7); to become clustered together, to unite in a mass (Ahh. P. 18, 45; Grj. 4, after 159; 6, after 5); to become intense or excessive (Grj. 2, after 106); to become pleasing (Grj. 3, 109).

ಮನ್ನೇದರಿ manda-udarī. = ಮನ್ನೇದರಿ. N. of Rāvana's favourite wife. ಗಣನಿಗಿನ್ನ ಹಿರಿಯಳು ಮನ್ನೇದರಿ (Prv.).

ಮನ್ನೇಷ್ಠ mandā-ushṇa. Moderately warm, luke-warm, tepid;—gentle heat, warmth.

ಮನ್ದ mandra. Low, base, deep, hollow (as sound; Ūpr. 7, 83; Bp. 19, 10); the low or base tone of the voice.

ಮನ್ದಿಗೆ mandigē. = ಮನ್ದಲಿಗೆ. (My.).

ಮನ್ನಣೆ manṇaḥ. Thh. of ಮಾನನ (My.; Tē. ಮನ್ನನ; ಪ್ರತಿಪದ Nn. 156; Bp. 5, 67; Rā. 1, after 135; Śiv. 4, after 17; J. 2, 28). ಮನ್ನಣೆಯ ನುಡಿ ಸಹಿತಮಾ ಈವಂ (ವದಾನ್ಯ Mr. 237).

ಮನ್ನಣೆ ಸ್ತುತಿದತ್ತರ ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳ ಬಹುದೇ? (Prv.). See ಅಮ; ಪುನ; Prv. s. Thh. ಸನ್ನೆ. — ಮನ್ನಣೆ ಮಾಡು. To honour, etc. (Ahh. P. 3, 138). — ಮನ್ನಣೆವಹ. — ವಹ. To obtain honour, to be treated with respect (Bp. 5, 50, 65).

ಮನ್ನದಾ manṇaḥ. Thh. of ಮನ್ನಾಳ (Śmd. 30, 351).

ಮನ್ನಾ manṇa. Forbidden, stopped; prohibition, hindrance, stoppage (My.; Tē.; Mhr., H. ಮನಾ, ಮನಾಳ). — ಮನ್ನಾ ಆಗು. To be stopped, to discontinue, to cease, as work, a journey, an order (My.). — ಮನ್ನಾ ಮಾಡು. To stop (v. t.), etc.

ಮನ್ನಿಸು manṇan. 1. (fr. ಮನ್ನಾ). (To stop, to restrain, to keep down, as anger, etc.; cf. the meaning of ತಡೆ 1, No. 2); to hear with, to look over, to excuse, to pardon (My.; Tē. ಮನ್ನಿಂಡು; T. ಮನ್ನಿ). ನನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಮನ್ನಿಸು! (My.). See Dp. 165, 11; ಅಪರಾಧ.

ಮನ್ನಿಸು manṇan. 2. (Śmd. 237). To estimate highly, to honour, to reverence; to show kindness, to regard with kindness, to treat kindly and with respect, to treat kindly and give presents (My.). ಕನ್ನಿವಿಡುವ ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಮನ್ನಿಸಿ, ತನ್ನನನ್ನೆ. — ಜ್ಞಾನಿ ಬನ್ನರೆ ಮನ್ನಿಸು! ಹೀನ ಬನ್ನರೆ ತ್ಯಜಿಸು! (Prva.). ಅನೇಕರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ದೇವತೆಗಳನ್ನೆ ಮನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 4, 23). ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸ ಬೇಕು (4, 34). See Śmd. 86 Mdh.; Ūpr. 2, 6; 6, 37, 38; Ahh. P. 14, 65; Bp. 4, 2; 21, 36; 24, 13; 25, 33; 26, 19, 43; 33, 26, 30; 41, 29; 44, 32; 45, 16, 37; 46, 14; 47, 37, 41; 55, 4, 32; Bh. 2, 13, 10, 13; Rām. 6, 12, 15; Rā. 18, 100; J. 5, 41, 66; 18, 6, 33; 23, 33; 29, 24, 27, 34, 36; 31, 37; Kk. 100.

ಮನ್ನೆಯ manṇēya. Thh. of ಮಾನ್ಯ. A respectable man; a chieftain; a commander (Bp. 16, 29; Ū. Bp. 47, 32; Bh. 6, 5, 13; J. 4, 27; 29, 9; 34, 35; Tē. ಮನ್ನಡು, ಮನ್ನೇಡು, ಮನ್ನೆ; T. M. ಮನ್ನಣ, ಮನ್ನಣ, a king). — ಮನ್ನೆಯಗಾಣ. ಮನ್ನೆಯ ಗಣ್ಯದೇವರ ತೆಗದು ಪಾಪದು (ಪೋಪದು? Bhn. 27).

ಮನ್ನಥ manmatha. = ಮನುಮಥ. Love, amorous passion or desire; Kāma (ಬಣ್ಣುಣಿಸಿದೆಯ, ಅಯ್ಯರಲ, ಕುಡುವಲ್ಲ, etc. Śm. 7; Kk. 3). 2, the elephant- or wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr. (ಬೆಳವಲಗಿ G.).

ಮನ್ನಥಜನನ manmatha-janani. Lakshmi (Mr. 13).

ಮನ್ನಥನಾಶನ manmatha-nāśana. Śiva (Bp. 33, 51).

ಮನ್ನಥಯುದ್ಧ manmatha-yuddha. Strife of love, strife or contest (Śk.); amorous sport, sexual embrace (My.).

ಮನ್ನಥವೇದನೆ manmatha-vēdanē. = ಮದನವೇದನೆ. (My.).

ಮನ್ನಥನಂಗರ manmatha-saṅgara. = ಮನ್ನಥಯುದ್ಧ. (My.).

ಮನ್ನಥೋದ್ರೇಕ manmatha-udrēka. Abundance or excess of love or amorous passion (My.).

ಮನ್ನಯ manya. = ಮನ್ನೆ. (ಗಲ, ಧಮನಿ, ಕಣ್ಣಿ, ತಿರೋಧರ, ಗ್ರೀವ, ಕೊರಳು Mr. 321).

ಮನ್ಯಾಳ manyāḥ. = ಮನ್ನದ, q. v.

ಮನ್ಯು manyu. Anger, wrath, fury (ಕಡುಗೋಪ Nn. 36; ಕೋಪ Mr. 492). 2, sorrow, grief, trouble, distress, vexation (ತೈನ್ಯ 36; 492). 3, sacrificial act, sacrifice;—the conclusion or termination of a sacrifice (ಎಲ್ಲದನ್ನೂ, ಯಜ್ಞದ ಕಡೆ 36; ಯಜ್ಞೋತ್ತರ 492). 4, Śiva, Rndra. 5, N. of an author of several ṛgveda hymns. 6, a lord, a master (ಅಕ್ಕ, ಒಡೆಯ 36). 7, an army (ಮಹಾಸೈನ್ಯ, ಸೇನೆ 36). 8, largeness (ಎಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡತು 36). 9, the organs of sense (ಇಂದ್ರಿಯಂಗ 36). 10, the face (ಅಕ್ಕ, ಮುಖ 36). 11, tears (ದಾಪ್ತಜಲ, ಕಣ್ಣಿನೀರು 36).

ಮನ್ಯು manyā. ಮನ್ಯಾ = ಮನ್ನ, q. v. The back of the neck, the tendon of the trapezium muscle forming the nape of the neck.

ಮನ್ಯಂತರ manṇ-antara. The period or age of a Manu, comprising 71 great yugas or ages of the gods or 4,320,000 human years (Mr. 73).

ಮನಪ್ಪಕ mapashṭhaka. = ಮನುಷ್ಯಕ, ಮಪ್ಪಕ, ಮಯಪ್ಪಕ, ಮಯಪ್ಪಕ. (ಮನಿಕೇ ಕಾದಿ G.).

ಮಪ್ಪಕ mapashṭhaka. = ಮನಪ್ಪಕ. (G.).

ಮಬ್ಬಿಗ mabbu-iga. A being of darkness: an Asura, a Rākshasa (ಚುಕ್ಕಿಗುವರ, ರಕ್ಕಸ Kk. 10 b; ಸಿಕ್ಕಿಗ, ರಕ್ಕಸ, ದೈತ್ಯರಾಕ್ಷಸಾವಲಿ 11a; ರಕ್ಕಸ, ಅಸುರ Śm. 9).

ಮಬ್ಬು mabbu. = ಮರ್ಬು, ಮರ್ಬು, ಮೊಬ್ಬು. Darkness; gloom; dimness; drowsiness, heaviness with sleepiness; dullness, stupidity (My.; Tē., also ಮಮ್ಬು, ಮಮ್ಬು; T. ಮಬ್ಬ; Bh. 1, 3, 9. See T. s. ಮಂಕು; cf. ಮಸಕು, ಮಯ್ಯು; M. ಮಯ್ಯು, to grow dim or dusk; to be drowsy, giddy; to be perplexed; ಮಯಕ್ಕ, drowsiness; swoon; bewilderment; ಮಯಕ್ಕ, dusk, twilight; perplexity). ಕಣ್ಣು ಮದ್ದಾಯಿತು, ಬುದ್ಧಿ ಮದ್ದಾಯಿತು (My.). ತುದ್ಧಾಗದ ಕಳವು ಮದ್ದಾದ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? (Prv.). — ಮಬ್ಬುಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. Dim sight (My.). — ಮಬ್ಬುಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆ. Sahle darkness (B. 3, 124; My. as ಮಬ್ಬುಗತ್ತಲೆ). — ಮಬ್ಬುಗದ. — ಕವಿ. Darkness or dimness to cover or spread about (My.).

ಮಮ mam. A sound in imitation of chewing (used by children). — ಮಮಮ. A repetition of that sound (My.).

ಮಮ mama. Of me, mine. (Bp. 2, 17; 3, 13; 37, 20).

ಮಮಕಾರ mama-kāra. Interesting one's self about anything (Sk.), attachment to, love (My.); selfishness (My.). ಮಮಕಾರವೆನ್ನವು ಕದಲೆಯ ಕಳದಿಟ್ಟು (Sarpabhūṣaṇa's pada in B. 5, 319). 2, N. (Pril. 3, 6).

ಮಮಟೆ mamaṭi. = ಮಮಟೆ. (My.).

ಮಮತೆ mamatē. Mineness; the considering anything as belonging to one's self: attachment to, interest in (Sk.); love, tenderness, affection (My.; J. 18, 54; B. 3, 81, 105; 4, 108, 141). 2, selfishness. (My.). 3, individuality. 4, pride, arrogance (My.).

ಮಮಟೆ mammāṭi. = ಮಮಟೆ. A broad hoe (My.; H.).

ಮಮಟೆಗ mammapiṅga. A man of a class of weavers (S. Mhr.).

ಮಮ್ಬಲ (mam i. e. malaḥ-mala). Mental inquietude (Mhr. ಮರಮಳ; cf. ಮದಿ 2). — ಮಮ್ಬಲ ಮದಗು. To be very much perturbed or commoted in one's mind, to grieve excessively (Bh. 8, 27, 5; J. 29, 84).

ಮಮ್ಬಲಿ mammali. = ಮಮ್ಬಲಿ, etc. — ಮಮ್ಬಲಿಯಾಗು. — ಆಗು. To meet with a bideous death (Abh. P. 13, 65; 13, after 66; 13, 115).

ಮಮ್ಬು mammu. (r. ಮಮ). = ಮೊಮ್ಮು. (What is mumped): food (in the language of children, My.).

ಮಯ may. 1. = ಮಯ, ಮೆಯ, etc. The body; etc. (My., and frequently in Nr. and Mr. MSS. instead of ಮೆಯ).

ಮಯ may. 2. = ಮದ. — ಮಯ್ಯದ. = ಮದಗದ. (My.). — ಮಯ್ಯಲ. = ಮಯ್ಯದ, with the difference that also a document may be required and interest taken (My.).

ಮಯ maya. N. of a bird (ಸೃಜನ Mr. 174).

ಮಯ maya. 1. Made of, consisting of, full of (Bp. 58, 64; 59, 41; J. 22, 28).

ಮಯ maya. 2. N. of an asura, described sometimes as the artificer or architect of the daityas, sometimes as versed in magic, astronomy, and military science. (Rāṣ. 7, after 98). 2, a horse; — a camel; — a mule.

ಮಯಕೃತ maya-kṛita. Made by Maya (Ā. Bp. 47, 83).

ಮಯಾ mayā. = ಮೇಣ. Tbb. of ಮದನ (Śmd. 352). The season of spring (see ನೇರಮಯಣ); — Kūma (ಮ ನೈಢ Śm. 7); — bees' wax (ಸುಕ್ಕಕ Hīā; Mr. 358, o. r. ಮೇಣ; ಮಧಾಚ್ಛಿಪ್ಪ, ಸುಕ್ಕಕ Nr.).

ಮಯಣಾಮ mayanāma. A certain pace of a horse (Bh. 1, 7, 2).

ಮಯಮು mayamu. = ಮಯ್ಯು, q. v.

ಮಯಪ್ಪಕ mayashṭhaka. = ಮಪಪ್ಪಕ, etc. (ಮಕುಪ್ಪಕ, ಮಯಪ್ಪಕ, etc., ಕಾದ ಹಸದು Nr.).

ಮಯಿ mayi. = ಮಯ 1, etc. (My.). — ಮಯಿಸಿರಿ. The beauty of the body (Ā. Bp. 47, 32).

ಮಯಿದ mayida. = ಮಯ್ಯ, etc. (My.).

ಮಯಿದುನ mayiduna. = ಮಯ್ಯುನ, etc. ಮಗವನತ್ತ ಅಯ ಮಯಿದುನರೋ ಸ್ವಪ್ನೀಯಮ್ ಅಕ್ಕ (Mr. 489).

ಮಯು mayu. N. of a class of attendants on Kubēra, a Kinnara, a celestial musician. 2, an antelope.

ಮಯುಪ್ಪಕ mayashṭhaka. = ಮಯಪ್ಪಕ, etc. (ಮೂಲೇ ಕಾದ G.). See Nr. s. ಮಯಪ್ಪಕ.

ಮಯ್ಯು mayūka. A pin or peg (ಕೇಲು Nn. 95). 2, a ray of light (ಕರಣ 95); — brightness, flame.

ಮಯ್ಯರ mayūra. = ಮಯ್ಯ, ಮಯ್ಯು 1, ಮೇಠ. A peacock (ನವಿರ Nn. 49). 2, a species of flower, cock's comb. Celosia cristata Lin. 3, a class of celestial beings. ಕರು ಕಮ್ಬುರುಪರ್ ಅಶ್ವಾಸ್ಕರ್ ಮಯ್ಯರರ್ಗ ನಿಜನಾಮಮಕ್ಕ (Mr. 56; Grj. 10, after 79; Bp. 10, 32); — N. (Bp. 54, 69). 4, = ಮಯ್ಯರರ್ No. 3.

ಮಯ್ಯರಕ mayūraḥ. A peacock. 2, = ಮಯ್ಯರ No. 2, a common weed, Achyranthes aspera Lin. 4, sulphate of copper, blue vitriol.

ಮಯ್ಯರಕ್ಕೇ mayūra-kaṇṭha. Bine vitriol (ಕವರಿ Mr. 144; = Sk. ಮಯ್ಯರಗ್ರೀವಕ).

ಮಯ್ಯರಕ್ಕೇತು mayūra-kētu. N. of a king (J. 26, 73).

ಮಯ್ಯರಗಮನ mayūra-gamana. Shapmukha.

ಮಯ್ಯರಗಮನಿಕ mayūragamana-pita. Śiva (Bp. 43, 44).

ಮಯ್ಯರಕ್ಕು mayūra-tattha. = ಮಯ್ಯುಕ್ಕು. Blue vitriol (ಕುಪ್ಪಾಂಜನ, ಮಯ್ಯರಕ, etc. Nr.).

ಮಯ್ಯರಧ್ವಜ mayūra-dhvaja. Kārtikēya, Shapmukha (ಗಾಂಗೇಯ, ಸ್ವಾಮೀಶ್ವರ Nn. 44). 2, = ಮಯ್ಯರಕ್ಕ (J. 25, 7, 59, 62).

ಮಯ್ಯರಪದ mayūra-padi. N. of a plant (ನವಿರಿ Mr. 117).

ಮಯ್ಯರಶಿಖೆ mayūra-bikhē. = ಮಯ್ಯರ No. 2. (G.).

ಮಯ್ಯರಸವನ mayūra-svana. The cry of a peacock. See ಕೇಲು.

ಮಯ್ಯರಿಕೆ mayūrikē. A peaben (Ā. 8, 59).

ಮಯ್ಯ mayda. = ಮಯಿದ, ಮಯ್ಯನ, etc. (My.). See ದಾಪ, ಧಾಪ.

ಮಯ್ಯನ maydana. = ಮಯ್ಯನ, etc. (My.).

ಮಯ್ಯನ mayduna. = (ಮದನನ), ಮಯ್ಯದ, ಮಯ್ಯದನ. ಮಯ್ಯ, ಮಯ್ಯನ. A connection, friend, or husband (see ನಮ್ಬಲ); — a sister's husband (Abh. P. 10, 168); — a husband's brother (My.); — a wife's brother (ಸ್ವಪ್ರೀಯ, ಪಾಲ Nn. 124; J. 31, 65; My.); ವಪ್ಪು ವನ ಮಯ್ಯನಂ ಹಪ್ಪು ನಕ್ಕ (Mr. 19); — a brother's son in his relation to a sister's son (J. 8, 49; 24, 52; Śiv. 5, 50; My.; see T., etc. s. ಮದದ; ದಾಪ, etc.; Mhr. ಮೇಢುಣಾ, a wife's brother; a sister's husband; cf. also ಮೈಢುನ).

ಮಯ್ಯನತನ maydunātana. The state of being a ಮಯ್ಯನ. See ಧಾಪ.

ಮಯ್ಯ maymu. = ಮಯಮು, (ಮಯ್ಯ). Bewilderment, perplexity (see ಮಯ್ಯು). ಮಯ್ಯನ ಪಿಪ್ಪಾಪದ ಧಾವಂ (Ā. I, 82, o. r. ಮಯಮು; T. ಮಯ್ಯ, ಮೈಮರ್, confusion of mind = ಮಯ್ಯು).

ಮಯ್ಯ maymē. (= ಮಯ್ಯ). Perplexed, downcast state (ಬಿಟ್ಟುಮುಂ ಕೊ.).

ಮಯ್ಯ maymē. = ಮೈಮೆ. (My.).

ಮಯ್ಯ mayla. = ಮಯ್ಯು 1. Tbb. of ಮಯ್ಯರ (T., M. ಸುಯ್ಯರ, a peacock). — ಮಯ್ಯುಕ್ಕು. = ಮಯ್ಯುಕ್ಕು. (My.; Tē.; T., M. ಮಯ್ಯುಕ್ಕು, ಮಯ್ಯುಕ್ಕು).

ಮಯ್ಯಾರ maylāra. N. of a Daitya or demon (Śāstrasāra in W. v. 1259). 2, N. of a place (in S. Mhr.) and of a liṅga there. ಕೊಂಕಣ ಸುತ್ತಿ, ಮಯ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ. — ಮಕ್ಕಳಲ್ಲವೆನ್ನು, ಮಯ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದು ಹೋಯಿತು. — ಮಕ್ಕಳ ಬಯ್ಯೆಯನ್ನ ಮಯ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಇದ್ದ ತೂತು (ಯೋನಿ) ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಯಿತು (Prva.). See Bp. 23, 19; ರಣ. — ಮಯ್ಯಾರದೇವರು. = ಮಯ್ಯಾರಲಿಂಗ. (My.). — ಮಯ್ಯಾರಲಿಂಗ. N. of a liṅga (My.).

ಮಯ್ಯಾರಿ maylāri. A follower of Maylāra; N. (My.). 2, the lord of Mājāli (ಮಾಳಿಯ ಭರ್ತೃ Mr. 15; one MŚ. ಮಾಳಾಳಿ and ಮಯ್ಯಾರಿ). — ಮಯ್ಯಾರಿದೇವ. The ruler of the country Paḷlīmha (ಪಲ್ಲಿಮ್ಪಡೇಶಾಧೀಶಂ Mr. 15; one MŚ. ಮಯ್ಯಾರಿ). —

ಮಯ್ಲಿ mayli. 1. = ಮಯ್ಲು 2, ಮಯ್ಲೆ, ಮೈಲಿ. (Impurity, dirt, dirtiness, Tu.). 2, pox (the small, chicken-vaccine; S. Mhr.; see ಅನೇ, ಕಣತರೆ, ಕರೇ, ಕೋಳ; Mhr., H. ಮೈಲ, dirt; cf. Sk. ಮೂ, ಮೇಲಾ). — ಮಯ್ಲಿ ಎದು. Pox to rise or break out (B. 4, 220). — ಮಯ್ಲಿಗುಳ್ಳಿ. A pustule of the vaccine pox (B. 4, 221). — ಮಯ್ಲಿ ತಗಿಸು. To have (persons) vaccinated (used with dative, B. 4, 222). — ಮಯ್ಲಿ ತಗಿ. To vaccinate (B. 4, 220, 222). — ಮಯ್ಲಿ ಬೀಜ. Vaccine (B. 4, 222). — ಮಯ್ಲಿ ಕಾಲು. Vaccine matter (B. 4, 222).

ಮಯ್ಲಿ mayli. 2. = ಮಯ್ಲು 3. A "mile" (My.).

ಮಯ್ಲಿಗೆ mayligē. (= ಮಯ್ಲು 1, etc.), ಮೈಲಿಗೆ. Impurity, dirt, dirtiness; a dirty thing (Bp. 36, 47; My.); — a kind of eye-disease (Bp. 18, 66). ಮಡಿ ಉಟ್ಟರೂ ಮಯ್ಲಿಗೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಯ್ಲು maylu. 1. = ಮಯ್ಲೆ. Tbh. of ಮಯ್ಯಾರ. — ಮಯ್ಲು ತುಕ್ಕು. = ಮಯ್ಯಾರತುಕ್ಕು. (My.; ತುಕ್ಕಾಂಜನ, ತಿಖ್ಗೀರ, ಎಕುನ್ನಳ್, ಮಯ್ಯಾರಕ B. 338).

ಮಯ್ಲು maylu. 2. = ಮಯ್ಲು 1. Impurity, dirt (My.). 2, dlingness, dark-huedness (see s. ಮಯ್ಲೆ, and ತುನ್ನಡ, and cf. ಮುಟ್ಟು).

ಮಯ್ಲು maylu. 8. = ಮಯ್ಲು 2. A "mille" (My.; B. 5, 299).

ಮಯ್ಲು ಬೋರ maylu-khōra. That hides dirt, as black colour (My.; Mhr.).

ಮಯ್ಲೆ maylē. = ಮಯ್ಲು 1, etc. Dirt, foulness; dirty (My.; Tē; T. ಮಯ್ಲೆ; M. ಮಯ್ಲೆ; T., M., Tē. also: dark-hued, grey, black-spotted colour). See Prv. s. ಶಾಸ್ತ್ರ.

ಮರ mara. 1. (Śmd. 47, 25). A tree; wood, timber (ವೃಕ್ಷ, ಅಂಶುಪ, ಕ್ಷಿತಿರುಪ, ತಿಖರಿ, ತಾಲಿ, ತಾಲ, ವನಸ್ಪತಿ, ಅಗ, ಎಟಿಪಿ, ಕುಟಿ, ಅದ್ರಿ, ಕುಟ, ತರು, ಅನೋಕಪ, ದ್ರು, ಎಷ್ಟರ, ನಗ, ದ್ರುಮ, ಪಾದಪ Hk.; ವೃಕ್ಷ, ಮಹೀರುಪ, ಪಲಾತಿ, ಅಗಮ, etc. Nr.; ಕುಟ, ಕುಟಾತ Nn. 20; ಕುಟ 28; ಪಾದಪ 28; ಕುಮುಪ, ಭೂರುಪ 29; ತದ Ōt. I, 7; Ūpr. 2, 71, 86; 5, 46, 51; My.; T., M.; Tē. ಮಾನು, ಮೃತನು). ಮರನಿರ್ಮದು; ಮರನಂ ಕಡಿ (Śmd. 115). ಮರನು (Nn. 28, 29). ಮರನೇ! (Śmd. 115). ಮರನಂ ಸಾರ್ಧಂ (156). ಮರದ ಹರಿಯೂದೋ ಉಡ್ಡಂ; ಮರದೋ ಸಮದ ಅಂಕವನೆಯನೇದಾದಂ (287, 288). ಮರಂಗ್ or ಮರಗ್ (126). ಮರ ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಪೂರ ಪೊದದ್ (89, 113). ಮರದಿಂ ಮಾಡಿದ ರೂಪ (ದ್ರವ್ಯ Nn. 164). ಗಿಡು ಬಳ್ಳಿ ಮರನ ಅಯ್ಲೆ ಭೂಜಮಕ್ಕುಂ (Mr. 150). ಬಂಜಮರನು (ಅವಶೇಶಿ); ದೇವರ ಮರಗಳು (ಮನ್ದಾರ, ಪಾರಿಜಾತ, ಹರಿಪನ್ನ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಸಸ್ತಾನ); ಹೂನಾಗಿ ಕಳ್ಳುಕ ಮರನಂ ವಾನಸ್ಪತ್ಯ ಎಮ್ಮುದು, ಹೂನಾಗದೆ ಕಾಯಕ ಮರನಂ ವನಸ್ಪತಿ ಎಮ್ಮುದು; ಮರದ ತುಡಿ (ಪ್ರಾಗ್ರ, ತಿಖರ, ತಿರನ); ಮರದ ಕೊಮ್ಮು (ಎತ್ತಾರ, ಎಟಿಪಿ); ಮರದ ಉದ್ದ (ಅರೋ

ಕ, ಸಮುಚ್ಚಯ); ಮರದ ಮೊಡಲು (ಅನಾಗ್ನಿಗ, ಬುಧ); ಗುಟ್ಟಿ ಗೊಮ್ಮಿನ ಮರ (ಕೃಷ್ಣ); ಫಲ ಹಿಡಿದ ಮರನಂ ಫಲಿನ ಎಮ್ಮುದು; ಮರದ ಹಣೆ (ಪ್ರಭಾಣ, ಸ್ವಸ್ಥ); ಮರದ ಹಣೆಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಕಾಣ ಎಮ್ಮುದು; ಮರದ ಹೋದಲು (ನಿಷ್ಕುಟ, ಕೋಟರ); ಮರದ ಹೋದ ಸೊಪ್ಪು (ಪ್ರಹ, etc.); ಮರದ ಕೆಟ್ಟು (ಮುಟ್ಟು, ಸಾರ); ಮರದ ಗೆಡ್ಡೆ (ಕರಹಾಟಿ, ಕನ್ನ); ಮರದ ಬೀದಲು (ಹಿಡಿ, ತಿಫೆ); ಮರದ ಬೇರು (ಪಾದ, ಮೂಲ); ಮರಕ್ಕೆ ನಿರೇದಿಪ ಹರಿಕಣಿ (ಅಲಿವಾಲ, etc.); ಮರದ ಮಡಲು (ಲತೋದ್ರಮ, ಅವರೋಹ); ಮರದ ಕೊನರು (ಪ್ರವಾಲ, etc.); ಮರದ ತಳರು (ಪಲ್ಲವ, etc.); ಮರದ ಗೊಂಡಲು (ವಲ್ಲರಿ, ಮಂಜರಿ); ಮರದ ಎಲೆ (ಬರ್ಹ, etc. Hk.). ಬಣಗಿದ ಮರ (ಕಾಪ್ಪ, ದಾರು); ಮರದ ಮೊಡಲಲ್ಲಿ ಉದಕವನದಿವ ಕಟ್ಟಿ (ಅಲಿವಾಲ, etc.); ಮರದ ಹೆಗ್ಗಿಮ್ಮು (ಸ್ವಸ್ಥತಾಪಿ, ತಾಲಿ); ಮರದ ತುಡಿ (ಅಗ್ರ, etc.); ಮರದ ಮೊದಲಿನ ಕೊಮ್ಮುಪರ್ವದ ನಮವಣ ದಿಣ್ಣು (ಪ್ರಕಾಣ, ಸ್ವಸ್ಥ); ಬಂಜೆಯಿಲ್ಲದ ಮರ (ಅವಸ್ಥೆ, ಫಲೇಶ್ವರಿ); ಬಂಜೆಮರ (ವಸ್ಥೆ, ಅಫಲ); ಲೋಮೆಯ ಹೊದಿಸಿದ ಡೋಂಕ ಮರ (ಗೋಪಾನಸಿ); ಅವಿದಾನೊನ್ನು ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರನನಿರಿಸಿ ಕೆತ್ತಲು ಪಟ್ಟುದು, ಆ ಅಡೆಯ ಮರನು ಉದ್ಭವ ಎನಿಸುಗು; ಯಾಗ್ನಿ ಹೊನವ ಮರ (ಅರಣಿ Nr.). ಮರದ ಜಡೆ (ಬೀದಿಲ್ ಸಿಮ. 24). ಮರದ ಸಾರಂ (ಕೆಟ್ಟು 87); ತಿಲೆಯನೆತ್ತವ ಮರಂ (ತದುಮ್ಮು 101). ಮರದ ಹಣ್ಣು ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲೇ. — ಮರ ಹುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಮರಣ, ಮನುಷ್ಯ ಹೋದಲ್ಲಿ ಮರಣ. — ಬೀಜ ಸಣ್ಣದಾದರೆ ಮರ ಸಣ್ಣದೋ! — ಬುಡ ಕಡಿದ ಮೇಲೆ ಮರ ದಾರೋಡುನೇ! — ಬೇರು ಹೊದ ಮೇಲೆ ಮರದ ಯೋಜನೆ ಯಾ ಕೆ? — ಮರವೇದಿ, ಕೆಯ್ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prva.). See further Bh. 1, 10, 83; Rāv. 9, 11; J. 3, 86; 28, 45; Śl. 84, 85, 112, 119-123, 238, 241, 276, 344, 345, 367, 415. — ಮರಅವುಡಲ. A shrub used to make hedges, native of Brazil, Jatropha oureos Lin. (Z.; My.). — ಮರಅಳಲೆ. The brilliant flying squirrel, Pteromys nitidus (Bd.). 2, the white-hellid flying squirrel, Pteromys alhiventa (Bd.). — ಮರಕಾಳಾಳ. An ornamental tree, Bauhinia variegata Lin. (Z.). — ಮರ ಕಟ್ಟು. To tie pots to a palm tree: to draw toddy (My.). — ಮರಕಟ್ಟು. A fragrant grass, Andropogon muricatus (ಎರಣ, ಎರತರ ಸಿಂ! Śl. 164). 2, a good, but hard kind of sugar-cane (My.). — ಮರಕಾರ್. A corn measure, a Maroi or Meroall (T., M.; R.). — ಮರಕಾಲು. = ಮರಗಾಲು. A stilt (My.; Tē. ಮರಗಾಲು). 2, a wooden foot or leg. ಮರಕಾಲು. — ಅ 3. A man with a wooden foot or leg. ಬರೆ ನಯ್ಲು ಮರಕಾಲು ಬಟ್ಟಿ ನಯ್ಲುನೇ! (Prv.). — ಮರಕುಟಕ. = ಮರಕುಟವಕ್ಕ. (My.). — ಮರಕುಟವಕ್ಕ. — ಕುಟ-ವಕ್ಕ. The wood-pecker (ಕತವತ್ತಕ, ದಾರ್ವಾಟ Nr.; see ಕುಟಾಕ). — ಮರಕುಟಕ. = ಮರಕುಟಕ. (My.). — ಮರಕುಟಗ. (Śmd. 237). A man who deals in wood. 2, the wood-pecker (Bh. 1, 20, 53; Rāv. 8, 83). — ಮರಕುಟ್ಟು. = ಮರಕುಟಕ. (My.). — ಮರಕುಟ್ಟು. Wood-powder, wood pulverized by the wood-worm (My. occasionally). — ಮರಕೂಟವಕ್ಕ. — ಕೂಟ-ವಕ್ಕ. (ಉತ್ತೇಶ್ವರ, ಕುರರ ಸಿಂ! Hk.). — ಮರಕೆಲಸ. Timber-work, carpentry (My.; Śl. 399). — ಮರಕೆಸ. A kind of kēsa (My.). — ಮರಕೋತಿಯಾಟಿ. — ಕೋತಿ-ಅಟಿ. = ಗಿಡಮಂಗನ ಅಟಿ. (My.). — ಮರಗಡಕ. — ಕಡಕ. The wood-pecker (Bd.; Pr.). 2, the Almorah wood-pecker, Pious moluccensis (Bd.). 3, the brown wood-pecker, Pious moluccensis (Bd.). — ಮರಗಣಿಗಲು. — ಕಣಿಗಲು. = ದೇವಗಣಿಗಲು. (My.). — ಮರಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. A good, but hard kind of sugar-cane (My.). — ಮರಗಾಣ. A wooden oil-mill (My.). — ಮರಗಾಲು. — ಕಾಲು. A wooden stilt used by children, tumblers, etc. (My.). ಮರಗಾಲು ಕಟ್ಟಿ ನಡೆ, to walk on stilts (My.). — ಮರಗಾಳ. The sound of wind when murmuring in trees (ಗುಡು Ūh.). — ಮರಗಣಿ. A

parrot that frequents trees and cannot talk (My.). ಮರಗಿನೇ ಕೂಡ ಹೋಗಿ, ಅರಗಿನೆ ಕೆಟ್ಟು (Prv.). — ಮರಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು = ಮರಕುಟ್ಟು. (My. occasionally). — ಮರಗುಟ್ಟು. The black-throated wheat ear, *Saxioia deserta* (Bd.). — ಮರಗೂಡು. A wooden cage or trep (Bh. 1, 8, 58). — ಮರಗೂಡು. — ಕೂಡು. The wood-eater: fire, Agni (ಕರ್ತು Kk. 21; ಅಗ್ನಿ, ಇಂಗು, etc., ಅನಲ ಸಿಂ. 11). — ಮರಗೂಡುಮಗ. Kārttikēya (ಗುಹ Kk. 6). — ಮರಗೊಲಸ. = ಮರಕೊಲಸ. (My.). — ಮರಗೊಡಲೆ. — ಕೊಡಲೆ. A kind of bird (Bh. 1, 20, 58). — ಮರಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. A branch of a tree (ಕೋಡು, ಕಯ್ ಸಿಂ. 24; ಕೆವ. 3, 57). — ಮರಗೊಡು. — ಕೊಡು. A log of wood (My.). — ಮರದಗಿ. — ಅಗಿ. A mushroom that grows on decaying trees (My.). — ಮರದರಸಿನ. — ಅರಸಿನ. = ಮರದರಸಿನ. (My.). — ಮರದರಸಿನ. — ಅರಸಿನ. A species of Curcuma, *Curcuma xanthorrhiza* Roxb. (ಪೀತಮ್ಬು, ಕಾಲೇಯಕ, ಹರಿದ್ರವ, ದಾರ್ವಿ, ಪಶಮ್ಬು, ದಾರುಹರಿದ್ರೆ, ಪರ್ವಣಿ Nr.; ಪಶಮ್ಬು Mr. 130; My.; see Si. 146). 2, a diffuse shrub yielding a yellow dye, *Moriunda umbellata* Lin. (St. & Pl.). — ಮರದಾಗು. — ತಾಗು. (Mutual) touch or rubbing together of trees (Rām. 4, 7, 10). — ಮರದಾವರೆ. — ತಾವರೆ. The tree *Pterospermum acerifolium* Willd. (ಕೊಸಗು, ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ Kk. 19; ಸಿಂ. 25; see ವೃಕ್ಷೋತ್ತರ). — ಮರದಿಗುಡು. — ತಿಗುಡು. The bark of a tree (J. 28, 44). — ಮರದುಡಿ. — ತುಡಿ. The top of a tree (ಕೆವ. 2, 87). — ಮರದುಡುಗಲ್. — ತುಡುಗಲ್. A thicket, or grove, of trees (ಕೆವ. 6, after 24). — ಮರನಾಗು. = ಮರವಡು. (Bh. 8, 25, 7). — ಮರವಟ್ಟಿ. A carpenter's work-board (Si. 399). — ಮರಬಿಟ್ಟು. The Bondar, *Paradoxurus bondar* (Bd.; My.). — ಮರಮಟ್ಟು. Boughs of palm-trees (J. 22, 26). — ಮರಮಿಟಲಿಗಡ. A climbing shrub or tree, *Urostigma volubilis* Datz. (Z.). — ಮರಮಿಟ್ಟಿಗಡ. = ಮರಮಿಟಲಿಗಡ. (My.). — ಮರಮುಟ್ಟು. Things of wood belonging to a house, as utensils, beams, pillars, etc. (Bhaktisāra v. 85; My.). — ಮರಮೋಸು. A West-Indian tree, the Pimento tree, *Pimenta acris* Wight. (St. & Pl.). — ಮರರೇವಡಿಗಡ. A thorny tree, *Capparis grandis* L. f. (Z.). — ಮರವಡು. — ವಡು. = ಮರನಾಗು. To become like a log of wood: to grow paralyzed, to be perplexed, etc. (Abh. P. 7, after 82; 14, 186; 16, 27; Bp. 11, 3; 14, 18; 45, 42; 51, 48; 66, 40). — ಮರವಣಿ. — ಮಣಿ. A wooden stool. ಮರವಣಿಗೊ ಬೀಣಿಗಮ್ ಅನ್ತರಮಾವುಡು (ಸಿಂ. 81). — ಮರನಾಯ್. — ನಾಯ್. To pass, or jump, over a tree. ಮರನಂ ಪಾಯ್ದಂ or ಮರನಾಯ್ದಂ (ಸಿಂ. 195). — ಮರನಾಯ್. — ನಾಯ್. = ಮರನಾಯ್. ಮರನಾಯ್ಡು ಬಿನದಿಪ್ಪು (ಕುಳಿರ ಸಿ.). — ಮರನಾವು. — ನಾವು. A snake that lives on trees (Riv. 5, 73; ಕೆವ. 3, 34). — ಮರಹರಳು. = ಮರಅವುಡಲಿಗಡ. (St. & Pl.; My.). — ಮರಹಡುವೆ. = ಮರಹಡುವೆ, q. v. N. of a vegetable, wild coie, *Justicia madurensis* (My.). — ಮರಹಡುವೆ. N. of a plant (ಕುಳಿರ ಸಿ. Mr. 116, two MSS. ಮರಹಡುವೆ). ವೆಲ್ಲ, ಅನೇಕಳೆ, ಚಿತ್ರತಣ್ಣುಲೆ, ತಣ್ಣುಲ, ಕೈಮುಳ್ಳೆ, ಎಡಂಗ ಎನ್ನೊಡೆ ಎಕಂಗ; ಮರಹಡುವೆ ಎನ್ನೊ, ಎಮ್ಮರು (Nr.). — ಮರಹಾಣಿ. A coarse kind of fodder-grass, *Antistiroia cymbaria* Roxb. (Z.). See ಬಂಗಡ್ಡ. — ಮರಹುಣಿಸೆ. The hog-plum or wild mango, *Spondias mangifera* Pers. (ಪಿನ್ನಿಡಿಲ, ಹುಕ್ಕ, ವೃಕ್ಷಾ ಮ್ಲ, ಹುಳಿತಣ್ಣು Si. 310).

ಮರ mara. 2. (= ಮರ 1). — ಮರಬಿಡಿ. A crack in the heel (ಹಿ Mr. 385; one MS., against prāsa, ಮಡ; another MS. ಮಡಬಿಡಿ).

ಮರ mara. 3. (= ಮರವೆ). — ಮರವಾನಸ. — ಮಾನಸ. A intoxicated, mad man (Abh. P. 5, 55; 9, 153). — ಮರ ಹೊನ್ನು. To become mad or greatly exalted (Bp. 44, 3). ಮರ mara. Death, dying;—killing. See ಅಧಿ.

ಮರಕತ marakata. An emerald (ಪಶ್ಚಿ H1A; ಪಸುಮಾಣಿ, ಹಾಗವರಲ್ Kk. 48; ಸಿಂ. 68).

ಮರಗ maraga. = ಮರುಗ, etc. A strong smelling potherb, Mint, *Mentha sativa* Willd. (Z.; My.; Mhr. ಮರವಾ, sweet marjoram).

ಮರಗಿ maragi. = ಮರಗಿ. (ಅವಗಾಡ Mr. 213).

ಮರಗು maragu. = ಮರುಗ, etc. ಮರಗಿನ ತೊಪ್ಪಲ (ಸುಗಪ್ಪ ರು.).

ಮರಗೆ maragē. = ಮರಗಿ, ಮರಿಗೆ. A wooden basin; a sort of bucket (My.). ನಾವೆಯೊಳಗಣ ನಿರರ ಪಟ್ಟವ ಮರಗಿ (ಸೇಳಪಾತ್ರ, ಸೇಳನ Nr.).

ಮರಡಿ maradi. = ಮೊರಡಿ 2, etc. (My.).

ಮರಣ marana. Dying, death (ಸಾವು Nn. 137). See ಪಡು, ಪೊನ್ನು, ಬದುಗ, ಮಡಿ, ಹೊನ್ನು. ಪುಟಗೋಸಿಗಿನ ದಂಪ್ಪವಿಲ್ಲ, ಮರಣಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). See Prv. s. ಮರ 1, ಮಾನ 2, ಯಾ, ವರ್ಣ. 2, at the end of a compound: dead, killed (Ūpr. 10, after 105). — ಮರಣಗಾಲ. = ಮರಣಕಾಲ. (My.). See Prv. s. ಮದ್ದು. — ಮರಣಂಗಿಯ. — ಎಂಗಿಯ. To die (Bp. 82, 42). — ಮರಣ ಪಡು. To kill (My.). ಮರಣ ಪಡಿಸುವ (ಮಾರ, ಕೊಲ್ಲುವ G.). — ಮರಣ ಪಡು. To die (My.). — ಮರಣವಾಗು. — ಆಗು. To die (Bp. 82, 20; 34, 26. 36; 30, 38). ಅವನು ಮರಣವಾದನು (My.). — ಮರಣ ಹೊನ್ನು. To die (My.; B. 4, 7, 186; 5, 73, 162).

ಮರಣಕಮ್ಮ marana-kampa. Tremor of the body at the time of death (My., also ಮರಣಕಮ್ಮನ).

ಮರಣಕರಣ marana-karāna. Killing. See ಮಡಿಸು.

ಮರಣಕಾಲ marana-kāla. The time of death (My.).

ಮರಣವೇದನೆ marana-vēdanē. The agony of death (My.).

ಮರಣಕಾನನ marana-kānsana. A last will, a testament (My.).

ಮರಣಕಂಕಟ marana-kankata. = ಮರಣವೇದನೆ. (My.).

ಮರಣಾಂತ marana-anta. Ending in death, having death for the end or termination (Sk.); death as the end of all (J. 11, 89).

ಮರಣಾಯಾಸ marana-āyāsa. = ಮರಣವೇದನೆ. (Ūpr. 2, after 24).

ಮರಣ್ಡ maranda. = ಮಳರಣ್ಡ. The juice or nectar of flowers, honey. (ಕೆವ. 8, 16).

ಮರಣ್ಡರಸ maranda-rasa. = ಮರಣ್ಡ. (ಕೆವ. 2, 39).

ಮರಣ್ಡೊಕ್ಕ maranda-ōkas. A flower. (R.).

ಮರಲೆ maral. 1. (= ಮಗುಡ), ಮರಲೆ 1, ಮರಲು 1, ಮೂ 51. The face to be turned or averted; to turn back or backwards, to turn; to retreat; to return; to happen or occur again, or to do again (ಪರಾಕ್ಕುಬ ಸಿಂ. Dh.; Tē. ಮರಲು, ಮಡಲು, ಮಲಗು, ಮಳ್ಳು; T. ಮಡಗು). P. p. ಮರಲ್ಪು (Ūpr. 2, 26; 7, 70; 8, 108; 9, 88; ಕೆವ. 4, 9). ಮರಲ್ಪು is used also in the sense of "again".

ಮರಲೆ maral. 2. = ಮೂಲೆ, ಮರಲೆ 2, ಮರಲು 2, ಮೂಲೆ 2, ಮೂಲೆ (ಸಿಂ. 42), ಮೂಲೆ. Sand, gravel (ಪೂರ್, ಮಜಲ್, ಮೂಲ್, ಸಿಕ್ಕ ಸಿಂ. 36).

ಮರಲ್ maral. 3. = ಮರಲ್ 3. A flower (ಪತ್ರ ಸ್ಮದ. Dh.; Ūpr. 6, 72; Abh. P. 8, 14). See ಕರ್ನ.

ಮರಲು maralu. (ಫಾಲ, ಕೃಷಿ ಸಿ. 303).

ಮರಲ್ಮ maralṁ. = ಮರಲ್ಮ 1, ಮರಲ್ಮ. To turn or avert the face; to turn; to cause to retreat; to return, etc. (ಪರಾಮೃದ್ವೀಕರಣ ಸ್ಮದ. Dh.; Rāv. 6, 9; 11, 80).

ಮರವಳಿ mara-vali. The produce of trees (fruit, bark and leaves, My.). — ಮರವಳಿಸುತ್ತಿ. Renting the produce of (government) trees (My.).

ಮರವೆ maravē. = (ಮರವೆ), ಮರು, ಮರುಷ. Intoxication, madness, fury; bewilderment, paralysis, torpor, etc. (ಮತ್ತತ್ತ ರೆ. I, 105; II, 9; ಜೊವ್ವಿಸು ಸೆ.; ಜೊವ್ವಿಸುದು Bhn. 48; Bh. 4, 3, 12; Rām. 6, 14, 22; J. 10, 21; 14, 7, 17). — ಮರವೆಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To deprive of sensibility (J. 21, 2). — ಮರವೆಯಾಪಧ. — ಔಷಧ. A drug to produce madness, etc. (ಕಿಸುವರ್ ರೆ. II, 108).

ಮರಸನಿ marasani. = ಮರಸನಿ. A species of kēsu or Arum (ಬರ್ಫ Mr. 149; My.).

ಮರಸನಿಗೆ marasanigē. = ಮರಸನಿ. (My.).

ಮರಸು marasu. To become furious, to begin to rage (Ūpr. 6, 84).

ಮರಸುತ್ತು marasuttu. = ಮರುಸುತ್ತು, ಮಲಸೂತ್ತು. A screw (My.; Mhr. ಮಳಸೂತ್ತು).

ಮರಹಮ್ಮತ marahammat. = ಮರಾಮತ್, q. v. (My.; Br.).

ಮರಳ್ maral. 1. = ಮರಲ್ 1, etc. P. p. ಮರಳ್ಳ (Ūpr. 6, 79; 7, 49; Bp. 60, 25). ಮರಳ್ಳ (ಸೆವ. 4, 74). See J. 2, 47; 5, 42; 31, 4; ಪೂಜೆ, ಬಗ್ಗೆ. — ಮರಳ್ಳು. ಮರಳ್ಳೆ ಇಸು. To shoot arrows so that (an opponent) retreats (Ūpr. 5, 109). — ಮರಳ್ಳೊತ್ತು. ಮರಳ್ಳೆ ಬತ್ತು. To push backward (Ūpr. 6, 29).

ಮರಳ್ maral. 2. = ಮರಲ್ 2, of which it is a vulgar form (Smd. 41).

ಮರಳಿ marali. = ಮರಳಿ, ಮಳ್ಳಿ. A person (male or female) who in reality is clever, but simulates stupidity (My.). ಮರಳಿ, ಮಂಚಳ್ಳೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲು? ಅನ್ನರೆ ಮೂವು ಮತ್ತೆನ್ನ ಅನ್ನಲು (Prv.).

ಮರಳಿದು maralidu. = ಮರಳ್ಳು of ಮರಳ್ಳೆ 1. (Bh. 2, 4, 12).

ಮರಳಿಸು maralisu. 1. To cause to turn; to cause to return; — to return; to requite. ಪಗೆಯ ಮರಳಿಸುವುದು (ವೈರಕುಡ್ಡಿ, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾರ, ವೈರನಿಯಾತನ Nr.).

ಮರಳಿಸು maralisu. 2. To cause to bubble up or boil fiercely (My.).

ಮರಳು maralu. 1. = ಮರಲ್ 1, etc. To turn, to turn back (v. i.), etc. P. p. ಮರಳಿ. ಮರಳಿದು (ವೃತ್ತ, ವೃತ್ತ, ನ್ಯಾವೃತ್ತ Nr.). ಮರಳಿ ನುಡಿದ (ಪನ್ನವರ್ತನ Nn. 167). ಮರಳಿ ಬನ್ನಳು ಕೂದಿ (Bh. 1, 10, 26). ವನವಿಳಿಗಳ ಪಯವ ಜೊಳ್ಳು, ಮರಳಿದುಬಿಟ್ಟು ಎರಟುಗಳು (1, 5, 10). See Bp. 9, 8; 20, 22; 24, 65; 39, 18; 40, 8; 42, 30; 45 anm.; 52 anm.; Bh. 1, 8, 18; 2, 4, 9; Rāv. 6, after 11; J. 3, 40; 5, 59; 17, 10. The P. p. often conveys the meaning of "again", "back". e. g. ಬಿಟ್ಟು

ಟ್ಟು ಕೊಡ್ತಿದ್ದದನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ಪ್ರತಿಪಾಸ ಸಿ. 325). — ಮರಳಿ ಮರಳಿ. Again and again (Bp. 4, 47). ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಕಾಣಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅವಗೀತ Nr.). ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಹುಟ್ಟಿದ (ಪನ್ನರ್ಥವ Nn. 114). ಸನ್ನಿವೇಶ ತ್ವರಿ ಮುನ್ನಾದವುಗಳನ್ನ ಎರಡು ಮೂವು ಸಾರಿ ನುಡಿದ ಮಾತೇ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ನುಡಿಯಲ್ ಪಡುವುದು (ಅಮೃದಿತ, ದ್ವಿಸ್ತಿರುಕ್ತ ಸಿ. 56). — ಮರಳಿ. Again (Bh. 3, 13, 34).

ಮರಳು maralu. 2. To bubble up, to boil fiercely (as water, My.; Tē. ಮರಗು, ಮರುಗು, ಮದಗು, ಮದಗು, ಮಸಲು, ಮಸುಲು).

ಮರಳು maralu. 3. = ಮರುಳ್ಳೆ 2, etc. (My.; cf. ಮದದು). ಭೋಗಿಗೆ ಯೋಗಿ ಮರಳು, ಯೋಗಿಗೆ ಭೋಗಿ ಮರಳು (Prv.).

ಮರಳು maralu. 4. = ಮರಲ್ 2, etc. (My.).

ಮರಳ್ಳು maralṁ. = ಮರಲ್ಮ, etc. (Ūpr. 4, 78; Abh. P. 8, 35; Grj. 3, 102; Rāv. 18, 84).

ಮರಾಟ marāṭa. Tbh. of ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ. Mahratta; a Mahratta man (My.). ಮರಾಟರ ಹತ್ತರ ಹೋರಾಟ ಸಲ್ಲ (Prv.).

ಮರಾಟ marāṭi. Belonging to Mahratta; a Mahratta person (My.). — ಮರಾಟಿಯವ. — ಅವ. A Mahratta man (My.). — ಮರಾಟಿಯವಳು. — ಅವಳು. A Mahratta woman (My.).

ಮರಾಮತ marāmat. = ಮರಹಮ್ಮತ್. Repairs, as of roads, houses, tanks, etc. (My.; Mhr., H.).

ಮರಾಲ marāla. ಮರಾಲ. Soft, mild, kind, tender. 2, a flamingo; a goose (ಹಂಸ Nn. 8, 9, 17; ಸಾರಸ 56; ಸಾರಸ Mr. 521). 3, a horse. 4, lamphlaok, used as collyrium. 5, a clown. 6, a villain, a rogue.

ಮರಾಲಿಕೆ marālika. = ಮರಾಲ No. 2. (Bp. 50, 11).

ಮರಾಲಧ್ವಜ marāla-dhvaja. N. of a king (J. 11, 26, 28; 12, 1, 5, 20).

ಮರಾಲಪದಿ marāla-padi. The plant Cissus pedata Lam. (ಪ್ರಿವದಿ, etc. Mr. 141).

ಮರಾಲಯಾನೆ marāla-yānē. A woman with the gait of a flamingo (Ūpr. 7, 118).

ಮರಾಲಿ marāli. A female hamēsa. (A.).

ಮರಾಲಿಕೆ marālikē. = ಮರಾಲಿ. (Smd. 153, 283).

ಮರಾಲ marāla. = ಮರಾಲ. A strap or girth of horses (ಕುದುರೆಯ ಪಟ್ಟಿ ಸ್ಮದ. II; Smd. 42, o. r. ಮರಾಲ).

ಮರಿಗೆ marigē. = ಮರಗೇ, etc. (My.; Si. 241; Tē. ಮಂಗೆ, ಮದಗೆ; see ಕಲ್ಲು-). ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತರೆ ಮಾರಮ್ಮ ಮಂಗೆ ಹೆತ್ತಳು (Prv.).

ಮರಿಚ marīca. = ಮೆಣಸು, ಮೆಳಸು. Black pepper.

ಮರಿಯಾಚೆ mariyācē. Tbh. of ಮರ್ಯಾಚೆ (Mr. 529; Bp. 18, 10, 50; 24, 80; 28, 35; 58, 75; 58, 80; My.). See Prv. s. ಮಾನ 2.

ಮರಿಯಿಸು mariyāsi. (fr. ಮರ). To kill (Ūpr. 5, 188).

ಮರೀಚೆ marīca. Black pepper.

ಮರೀಚಿಕೆ marīcika. = ಮರೀಚ. (ಉಪಜಾ, ಮೆಣಸು Mr. 138).

ಮರೀಚಿ marīci. A ray of light (see Nn. s. ವಿಪ್ರ); light. 2, mirage. 3, N. of a prajāpati. 4, one of the seven ṛishis and father of Kaśyapa (see ಮುಖ್ಯಮುಖ).

ಮರೀಚಿಕೆ marīcika. = ಮರೀಚಿಕೆ, in ಮರೀಚಿಕಜಲ (Bp. 42, 2).

ಮರೀಚಿಕಾಜಲ marīcika-jala. Mirage (ಬಯಲೊಡೆ, ಬಿಲ್ಲು ದುರೆ Kk. 11b).

ಮರೀಚಿಕೆ marīcika. ಮರೀಚಿಕಾ. Mirage. — ಮರೀಚಿಕೆಯ ಜಲ. (ಬಯಲೊಡೆ, ಬಿಲ್ಲು ದುರೆ Kk. 12).

ಮರೀಚಿಜಲ marīci-jala. Mirage (ಬಿಸಲ್ಗುಮರೆ ಕೆಂ. 15).

ಮರು maru. = ಮರವೆ, etc. See ಮರುಳು.

ಮರು maru. 1. A sandy desert, any arid region or soil destitute of water (ನೀರು ನದಿರಿಲ್ಲದ ರಾವು Nr.). 2, a mountain, a rock (cf. ಮರಡಿ, etc.). 8, N. of a country (Marwar, Bp. 8, 18).

ಮರು maru. 2. = ಮರುನಳ. (ಮರುನಳ, ಫಣಿಪ್ಪಳ, ಕಪ್ಪಾದ ತುಲಸಿ Mr. 129).

ಮರುಳುಳಿ maru-kuli. Bewilderment, etc. (ಮರುಳ್ಳುನು ಕೆಂ.).

ಮರುಗ maruga. = ಮರುವ, etc. Tbb. of ಮರುನಳ (ಕೆಂ. 875; Grj. 7, 52; My.; Sl. 141; ಸುರಭಿ Nn. 30, Mr. 509; see 8. ಲಘು). See ಬಿಳೇ.

ಮರುಗು marugu. = ಮಂಜಿ 2. (St. & Pi.).

ಮರುಜ maru-ja. A kind of perfume (= ನವಿಲೆ). 2, a tree akin to the Mimosa catechu (see ಖದಿಲಿ). — ಮರುಜನಣಿ. -ಮಣಿ. A bead of maruja (ಕೆಂ. 3, 30).

ಮರುಜಿ maru-je. A particular species of plant. — ಮರುಜಿವಣಿ. -ಮಣಿ. A bead of maruji (Rām. 6, 40, 5).

ಮರುತ marut. = ಮರುತ್ತು. Wind. 2, the god of the wind, regent of the north-west quarter and father of Hauumat. 3, any god or deity. 4, N. of a metrical foot (Ūh.). 5, N. of the gods of the winds and storms.

ಮರುತ maruta. (ಕೆಂ. 108). Wiud (ತಾರ, ವಾಯು Nu. 40; ಅನಿಲ, ವಾಯು 72). 2, a deity (ಸುರ, ದೇವತೆ 72). 3, = ಮರುತ No. 2 (ದಿಶಾಧಿಪ Mr. 57). 4, a mountain (ಅಡಲ, ಪರ್ವತ 72). 5, N. of a country (ಜನಾನ, ದೇಶಭೇದ 72). 6, a bow (ಧನು, ಬಿಲ್ಲು 72). 7, N. of a metrical foot (Ūh.; Mr. 864). 8, N. of a king (J. 2, 32; 5, 20, etc.).

ಮರುತಬಂಧಿ maruta-bandhi. A disease of the spleen (ಗುಲ್ಮ Mr. 387).

ಮರುತಾಕನ maruta-aśana. A serpent (ಸರ್ಪ Mr. 399).

ಮರುತ್ತರಂಗಿಣಿ marut-taraṅgiṇi. The celestial Ganges (ಕೆಂ. 280 Mḍb.).

ಮರುತ್ತು maruttu. Tbb. of ಮರುತ. (Ūh. v. 121).

ಮರುತ್ಯಯ marut-traya. Three mountains (or mérus, Ūpr. 1, 69).

ಮರುತ್ವತ marut-vat. Attended by the maruts: Indra.

ಮರುದಾಪ marut-āpta. Fire, Agni (Bp. 21, 1).

ಮರುದಪ್ಪ marut-isbṭa. Fire. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಮರುದ್ದೇನೆ marut-dēsē. The north-west quarter (ಕೆಂ. 1, 62).

ಮರುದ್ವರ್ತ marut-varṭma. The path of the winds: the atmosphere.

ಮರುನ್ನಿಕರ marut-nikara. A multitude of deities (Bp. 2, 20).

ಮರುನ್ನಿವೇನಣಿ marut-uibēvaṇa. Living in, enjoying or eating wind (adj., ಕೆಂ. 4, 85).

ಮರುನ್ಮಾಲಿ marut-mālī. A sort of grass, Trigonella corniculata Lin.

ಮರುಭೂಮಿ maru-bhūmi. = ಮರು No. 1. (My.).

ಮರುವ maruva. = ಮರಗ, ಮರಗು, ಮರು 2, ಮರುಗ (ಕೆಂ. 875; Sl. 141), ಮರುನಳ. A kind of Ocimum (Sk.); sweet marjoram (Ūpr. 1, after 101). 2, a valuable timber tree with showy purple flowers, Lagerstroemia flos reginae Retz. (St. & Pi.).

ಮರುವಳ maruvaka. = ಮರುಗ (ಕೆಂ. 875), ಮರುವ, etc. A kind of Ocimum. 2, sweet marjoram or a similar plant (= ಜಮ್ಬಿರ). 3, the tree Vangueria spinosa Roxb.

ಮರುವು maruvu. = ಮರವೆ. (ಮುತ್ತತ Kk. 81; ಕೆಂ. 76).

ಮರುಸುತ್ತು marnsutta. = ಮರಸುತ್ತು, etc. (My.).

ಮರುಳ maruḷ. 1. To be bewildered, etc. ಮರುಳ್ಳುನು (ಮರುಳುಳಿ ಕೆಂ.; T. ಮರುಳು, ಮಯಂಗು).

ಮರುಳ maruḷ. 2. = ಮರಳು 3, ಮರುಳು, ಮಳ್ಳೆ, ಮಳ್ಳು 1. Bewilderment, confusion, madness, foolishness, stupidity; fury, extacy, frenzy, the state of being possessed (ಪೇಶುಳ Kk. 65; M.; M. ಮಯಲ್, ಮದಲ್, infatuation, oharm of love; Tē. ಮರುಳು, love, desire, lust = ಮೋಹ, ಕಾಮ). 2, a mad, or foolish, person;—an evil spirit, a demon, an imp (ಪಿಡಾಪಿ ಕೆಂ. II; Kk. 91; ಕೆಂ. 53; ಭೂತ ಕೆಂ. 78; M.). ಮರುಳ್ಳು (ಕೆಂ. 52). ಮದ್ದಿನ್ಮ ಮರುಳಾಗಿ ಹೇಳುಳಾಗಿ ಜ್ಞೆದ್ದ ನಾಯ (ಯೋಗಿತ, ಅರ್ಲರ್ Nr.). ನೀರ ಮೊಟ್ಟುಳಿ ಸಿಟ್ಟು, ಸಾರಿ, ಕೆಡದಿರು, ಮರುಳಿ (Bp.). ಬಿರುದರ ಕರುಳು ಕೊಡ ಕೊಡ ಮರುಳು ಇರುಳು ಪಿನ್ನದೆಯೊಳ (ಕೆಂ. 27). See ಕೆಂ. 272; Ūpr. 1, 62; 5, 31; 7, 44; Abh. P. 13, after 54; 13, 66; Bp. 2, 18, 23; 10, 8; 18, 12; 35, 32; 57, 62; J. 2, 23, 44; 8, 88; 22, 24; ಪುರ್.; ಪೆಂ.—ಮರುಳು ಜೆಡೆ. N. of a plant (ಗೋರೋಮಿ, ಭೂತಕೇತ Nr.). — ಮರುಳಾಗು. -ಅಗು. To grow bewildered, confused, mad, etc. See Grj. 4, 62; Bp. 40, 6; 45, 83; J. 2, 57.—ಮಗುಳಿ ಮರುಳಾದೆಯಾ? ಇರುಳು ಜಗಣು ಮರು ಯಾರಮ್ಮ?—ಒದೇ ಮೂತಿಗೆ ಮರುಳಾದರೆ ಒದ ತಪ್ಪಿರೇ?—ಮಗ ಓದಿ ಓದಿ, ಮರುಳಾದ (Prva.). — ಮರುಳಾಡಿ. -ಅಡಿ. Bewildered, mad, foolish behaviour; confusion, etc. (J. 19, 28; 24, 4; My.). — ಮರುಳಾಟನುಡಿ. A confused speech. ಮರುಳಾಟನುಡಿಯ ಅಟ್ಟುಳಿ (ನಿರಸ್ತ Mr. 85). — ಮರುಳಾಯ್. -ಅರ್ಯ. N. (ಕೆಂ. 1, 17). — ಮರುಳ್ಳೋಳ. -ಕೋಳ. = ಮರುಳು ಗೋಳ. To grow bewildered, etc.; to fall into phrensy (on account of a person, Grj. 3, after 98). — ಮರುಳ್ಳೋಳು. -ಕೋಳು. To oanse to grow bewildered, etc. (ದೇವ್ವಾಡು Kk. 72; ಕೆಂ. 51; Mr. 2; Grj. 2, after 106; ಕೆಂ. 5, after 19). — ಮರುಳ್ಳುಮ್ಮ. -ತುಮ್ಮ. A mad black bee (ಕೆಂ. 143). — ಮರುಳ್ಳೆಡೆ. -ಪೆಡೆ. = ಮರುಳಾಗು. (Abh. P. 13, 65).

ಮರುಳ maruḷ. 3. A bewildered, mad, foolish man (My.). 2, a badly disposed man (ಮುಚಿಲ Bhu. 48). ತನ್ನ ನೆರಳು ತಾ ಕಣ್ಣು ನೆರಳುವ ಮರುಳನಲ್ಲದೇ—ಮರುಳಗೆ ಇರುಳಲ್ಲ, ಪಿತ್ತವನಗೆ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲ (Prva.). See Ūpr. 4, 18; Bp. 13, 18; 15, 4; 57, 13; 60, 42; B. 4, 180; ಅ.; Prv. 8. ತರ್ಲೆ.

ಮರುಳಿ maruḷi. = ಮರಳಿ, etc. (My.).

ಮರುಳು maruḷu. = ಮರುಳ್ಳೆ 2, etc. (Bp. 20, 21; 51, 58; 58, 48; 58, 44; Bh. 1, 10, 22; My.). ಭೂತ ಮರುಳೋ? ಮಡ ಮರುಳೋ?—ಭೂಲಿಗೆ ಯೋಗಿ ಮರುಳು, ಯೋಗಿಗೆ ಭೂಲಿ ಮರುಳು.—ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮರುಳು (a mad, or foolish, person) ಲೇಸು.—ಎಳೆ (ಎಳೆ ಪ್ರಾಯದ) ಮರುಳೋ? ಎಪ್ಪತ್ತೇ (ಎಪ್ಪತ್ತು ವರುಷದ) ಮರುಳೋ?—ಜನ ಮರುಳೋ? ಹಾತ್ತೆ ಮರುಳೋ? (Prva.). — ಮರುಳುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To accuse of foolishness (Bh. 5, 1, 41). — ಮರುಳುಗೋಳ. -ಕೋಳ. = ಮರುಳ್ಳೋಳ. (Bp. 41, 7; 52, 7; 54, 30; Bh. 2, 13, 14; C.; B. 4, 17). ಮರುಳು ಗೋಣ್ಣದು (ಉನ್ನಾಡ, ಚಿತ್ರವಿಧವು Nr.). — ಮರುಳುನಾಯ. A

mad dog. ಅರೆಮರುಳುಗೆ ಮರುಳುನಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ತನ್ನ (Priv.). — ಮರುಳು ಮಾಡು. To cause to grow bewildered, etc. (Bp. 40, 22; Bh. 1, 8, 71; J. 7, 25; My.). — ಮರುಳುಮಾಡು. A confused, or confusing, word or speech (My.). — ಮರುಳುಮೃತ. -ಉಮೃತ. The thorn-apple which produces bewilderment (J. 2, 88). — ಮರುಳು ಹಿಡಿ. Bewilderment, etc. to seize or lay hold of. ಅವನಿಗೆ ಮರುಳು ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಮರುಳುತನ maruḷutana. = ಮರುಳನ. (ಪೇಂಕುಣಿ ಕೊ.; Bp. 44, 11; Rām. 5, 8, 22; 6, 12, 15; B. 3, 12; ಉನ್ನಾದ, ಚಿತ್ರವಿಧವು Si. 70; C.).

ಮರುಳ್ಳು maruḷḷu. To bewilder, etc. (Ūpr. 8, 88; V. 29, 14. 21. 22).

ಮರುಳ್ತನ maruḷtana. (Śmd. 248). The state of being bewildered, mad, etc. (ಪೇಂಕುಣಿ ಕೊ. 49; ಮಲ್ಲದ ಕೊ. II, o. r. ಮಲ್ಲದ; ಮಲ್ಲದ Kk. 86; Grj. 8, 9; ಕೆ. 4, 111).

ಮರೇ marē. (Śmd. 27). A kind of deer (ಸ್ಯಂಕು, ರಂಕು HIA.; ರಂಕು, ನಂಕು Mr. 168; Bp. 34, 82). ಗಣ್ಣುಮರೇ (ಮಕ್ಕು Si. 169). ಮರೆಯ ಅದಗು (ಕೆ. 8, 39). ಹಿಂದಹ ಮರೇ ಮೃಗ (ರಾಮ 170). ಇದು ಹುಳ್ಳಿಗಳ ಹಕ್ಕಿ! ಇದು ಮರೆಯ ಹಕ್ಕಿ ತಾಂ (Rāgh. 17, 88). See ಕಾಡ್, ಪೆ, ಬರ್, ಹೆಮ್.

ಮರಿದಿ mara. 1. = ಮರಿದಿ 3. A fan used for winnowing, etc. (ಪ್ರಸ್ಥೋಟನ, ತೂರ್ವ Si. 307). ತರುವವ ಮರಿದಿ ಮರಿದಿ ಏನು ಮಾಡಿತು? (Priv. in B. 5, 814).

ಮರಿದಿ mara. 2. = ಮರಿದಿ 1. — ಮರಿದಿ ಕಳಿಸು. To bring again (to the mouth), as an animal in rumination (B. 3, 17). 2. = ಮರಿದಿ ಕಳಿಸು. (My.). — ಮರಿದಿ ಕಳೆ. = ಮರಿದಿ ಕಳೆ. (My.).

ಮರಿದಿ mara. 3. = ಮರಿದಿ 2. — ಮರಿದಿ ಮಾಡು. = ಮರಿದಿ ಮಾಡು. To hide, to conceal (v. t.; Si. 69, 73). — ಮರಿದಿ ಮಾಡಿಸು. = ಮರಿದಿ ಮಾಡು. (My.).

ಮರಿದಿ mara. 4. (fr. ಮರಿದಿ 1). = ಮರಿದಿ 1. With grief. — ಮರಿದಿ ಮರಿದಿ ಮರಿದಿ. To be very much grieved (B. 3, 7). — ಮರಿದಿ ಮರಿದಿ ಮರಿದಿ. = ಮರಿದಿ ಮರಿದಿ. (B. 4, 20).

ಮರಿದಿಗು maraḡu. 1. = ಮರಿದಿಗು. ಸ್ವಜನರು ಸಾಯಲೊಡೆ ನಿರ್ಜರರು ಮರಿದಿಗುವರು (Sp.).

ಮರಿದಿಗು maraḡu. 2. = ಮರಿದಿ, etc. Secrecy (ತೆ. ಮರುಗು, ಮರಿದಿಗು). — ಮರಿದಿಗುಗಿದು. -ಕಿದು. A secrecy to be divulged (Śāstrasāra in W. v. 1819).

ಮರಿದಿತ್ತು maraḡu. = ಮರಿದಿತ್ತು, etc. (My.).

ಮರಿದಿದು maraḡu. = ಮರಿದಿತ್ತು, ಮರಿದಿದು. P. p. of ಮರಿದಿ 1.

ಮರಿದಿಪು maraḡu. 1. To hide, to conceal; to cause to forget (Ūpr. 8, 88).

ಮರಿದಿಪು maraḡu. 2. = ಮರಿದಿಪು, etc. (ಕೆ. 2, 104; T. ಮರಿದಿಪು; see ಮರಿದಿಪು). — ಮರಿದಿಪು. -ಇಪು. To hide one's self (Ūpr. 4, 82).

ಮರಿದಿಮ್ಪು maraḡu. = ಮರಿದಿಮ್ಪು (Ū. I, 25).

ಮರಿದಿಯಿಸು maraḡu. = ಮರಿದಿಯಿಸು, etc. (Ūpr. 5, 28).

ಮರಿದಿವು maraḡu. = ಮರಿದಿವು 2, ಮರಿದಿವು 2, (ಮರಿದಿವು), ಮರಿದಿವು 4. v. Hiding; secrecy;—unmindfulness;—forgetting; forgetfulness (My.; T.); etc. ನನಗೆ ಮರಿದಿವು ಬನ್ನ (I forgot, My.). ಅ ಮಾಡು ನನಗೆ ಮರಿದಿವಾಯಿತು

(I have forgotten—, My.). See ಮರಿದಿ. ಅದಿವು ಇದ್ದದ್ದಲ್ಲದೆ ಮರಿದಿವು ಹಾಗೆ ಬಂದಿತು? (Priv.). — ಮರಿದಿವಿಗೆ ಹಾಕು. To hide (ಮರಿದಿವು G.).

ಮರಿದಿವೆ maraḡu. ಮರಿದಿವೆ (Śmd. 247). = ಮರಿದಿವೆ. The state of becoming unmindful of; oblivion, forgetfulness (My.; T. ಮರಿದಿ); unconsciousness; stupor; torpor (Bh. 1, 9, 8; My.; T. ಮರಿದಿ). See ಪೆ ಮರಿದಿವೆ, ಮರಿದಿವೆ. 2, a disease of the eye (Bp. 18, 66). ಮರಿದಿವೆ ಪಿಂಗಿದಂ (ಎದ್ದಿತ್ತು ಕೊ. I).

ಮರಿದಿಸು maraḡu. = ಮರಿದಿಯಿಸು, ಮರಿದಿಸು, (ಮರಿದಿವು, ಮರಿದಿವು 1). To veil, to hide, to conceal (ಅಪ್ಪಾದನ ಕೊ. Dh.);—to keep one's self out of view; to practise fraud (J. 5, 59);—to cause to be unmindful of or to forget (My.). ಮರಿದಿ, ಕೊರಲನು ಕೊಯ್ಯ ನರರ ಮರಿದಿ, ಮನವೆ! (Dp. 172). ಕೆವ್ವಿನಿವು ಹೂಸು ಮರಿದಿವ (Priv.).

ಮರಿದಿಸುನ್ದು (maraḡu-sundu). 1. To lie hidden (Kāvy. 2, 1, 25).

ಮರಿದಿಸುನ್ದು (maraḡu-sundu). 2. Lying hidden. 2, (maraḡu-sundu) another coitus. ಮರಿದಿಸುನ್ದು ಸೂದಿ ಸುನ್ದನೆ ಪದಿತಿವಿಸುಮ್ಪದಿಯಾದೆನೆ ಪದಾನರದಿನ್ದು ನೆದಿದು ನೆರೆ ದುಪ್ರತಿತಿಯನದಿವುನ ಪದಿ ಪದವುನವು ಗ್ರಾಮ್ಯಂಗಳ್ (o. r. ಪದಿ ಪದಿ ಉಮ್ಪಿನವು ಗ್ರಾಮ್ಯಂಗಳ್, Kāvy. 2, 1, 24).

ಮರಿದಿಸುಹ ಮರಾಸುಹ. Concealing, concealment (of knowledge, etc., ಅವಜ್ಞವ, ಅವರಾವ, ಅವಜ್ಞಾನ, ಅಪಾತ್ಯಯ HIA.).

ಮರಿದಿಹು maraḡu. = ಮರಿದಿ 2, ಮರಿದಿ, etc. Secrecy (Grj. 5, 38); unmindfulness; inadvertence, error, mistake; forgetfulness; loss of consciousness; stupor (ಪ್ರಮಾದ, ಅನವಧಾನ HIA.; ಅನರ Nn. 77, Mr. 531; ಅವಜ್ಞವ, ಅವರಾವ, etc. Mr. 441; ಮೂರ್ಛ Nn. 124). ಮನದ ಮರಿದಿಹು (ಧಾನ್ಯ, ಮಿಥ್ಯಾತೆ, ಭ್ರಮ Nn.). See Bp. 3, 84; 35, 20; 36, 28; 42, 16, 17; ಮರಿದಿಹು.

ಮರಿದಿ mara. 1. The young of any animal to be born (? ಪೋತಕ ಕೊ. Dh.).

ಮರಿದಿ mara. 2. The young of any animal (excepting kine and buffaloes, see ಕರು 1; C.; T., M.; Tu. ಮರಿ, ತೆ. ಮರಕೆ); a young child (ಪೋತ, ಪಾಕ, ಅರ್ಧ ಕ, ದಿವ್ಯ, ಪೃಥುಕ, ಶಾಲುಕ, ಶಿಶು Si. 179; My.); a pupil (My.); a shoot, a sapling (B. 2, 22. 37). ಅನೆಯ ಮರಿದಿ (ಕಲಧ, ಕರಿಪೋತ); ಉದುವಿನ ಮರಿದಿ (ಗೌಧೇರ); ಎಲ್ಲಾ ಪಕು ಗಳ ಮರಿದಿ (ಬರ್ಕರ HIA.). ಉದುವಿನ ಮರಿದಿ (ಗೌಧೇರ Nn.). ಅನೆಯ ಮರಿದಿ (ಮತಂಗಪೋತ Nn. 185). ಒಟ್ಟೆಯ ಮರಿದಿ (ಕರಧ Si. 328). ಕೋದೋ ಮರಿದಿ (C.). ಕರಿಯಾದರೂ ಮರಿದಿಯಾಗಿರದೆ ಬಿಳಿಯದು (Priv.). See Ūpr. 5, after 64; 7, 48. 108; Bp. 11, 10; 20, 13; Bh. 1, 20, 61; 2, 13, 14; 3, 13, 29; Rām. 5, 40. 44; 8, 117; 9, 28. 29; J. 28, 4. 52; ಅಂಡವದಾ, ಅನವದಾ, ಕಿಡಿವದಾ, ಗಣ್ಣುಮದಾ, ಗಿಳಿವದಾ, ಪಕ್ಕಿವದಾ, ಪಲ್ಲಮದಾ, ಪೊಮ್ಮದಾ, ಮಿಗವದಾ, ಹೆಣ್ಣುಮದಾ. — ಮರಿದಿ ಕ. = ಮರಿದಿ ಕೊಡು. (My.). — ಮರಿದಿ ಕೊಡು. To bring forth young, to rear, to rear (B. 5, 17). — ಮರಿದಿಗುದುರೆ. -ಕುದುರೆ. A oolt (ಬಾಲ, ಪೋತ, ಕೋರ HIA., Nn.; Mr. 278). — ಮರಿದಿಗೋರಿ. -ಕೋರಿ. A young oukoo (J. 8, 3). — ಮರಿದಿಗೋಡು. A young

spider (B. 4, 113). — ಮಹಿದುಪ್ಪು. — ತುಪ್ಪು. A young black bee (Abh. P. 15, 5; Rām. 2, 7, 4; J. 2, 57; 8, 8. 24; 8, 2. 4; 28, 46). — ಮಹಿಮಕ್ಕುಳು. Plural of ಮಹಿಮಗ: great grand-children (B. 3, 74; My.). — ಮಹಿಮಗ. A great grand-son (My.; G. 282). — ಮಹಿಮಗಲು. A great grand-daughter (My.). — ಮಹಿ ಮಾಡು. To hatch, as fowls (My.; B. 3, 120), spiders (B. 4, 113). — ಮಹಿಮಾನ. A young fish (J. 8, 10; 30, 6; B. 4, 119). ಮಹಿಮಾನ ಮೊತ್ತಂ (ಕೃದ್ವಾಣ್ಣಿ ಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ, ಘೋಷಾಧಾನ Nr.; ಕೃದ್ವಾಣ್ಣಿ Mr. 410). 2, a sort of gilt-head, Sparus emarginatus B. MSS. (ಗಡಕ, ತ ಕುಲಾರ್ಥ Nr.). — ಮಹಿಮುಗಿರ್. A small oiond (Rā. 1, after 185). — ಮಹಿಯಾನ. — ಅನಿ. A young elephant (ಘೇನು ಕೆ, ಬಾಲಕರೇನು Nn. 98; ಗಣಿಕೆ, ಕುಣ್ಣಾಲಕತೋರ 98; ಕಲಭ 130; Bh. 1, 8, 81; J. 31, 60). — ಮಹಿಯುಡು. — ಉಡು. A young iguana (ಗೌಘೇರ Mr. 163). — ಮಹಿಸಿಂಗ. A young lion (J. 20, 18). — ಮಹಿ ಹಾಕು. = ಮಹಿ ಕೊಡು. (My.; B. 3, 75). ಬರಹದಲ್ಲಿ ದ್ದ ಕರಿ ಮಹಿ ಹಾಕತೇ? (Prv.).

ಮಹಿಸು marisu. = ಮಹಿಸು, etc. ದುಃಖವನ್ನು ಮಹಿಸೋಣ (G. 259).

ಮಹಿಸು maru. 1. = ಮಹಿ 2, ಮಹಿ 3, (ಮಾಹಿ 2). Other; next, following, second; again; opposite (T., Tē.; cf. ಮಹು). — ಮಹಿ ಕಣಿಸು. = ಮಹಿ ಕಳಿಸು. (V. 80, 32). — ಮಹಿ ಕಳಿಸು. = ಮಹಿ ಕಳಿಸು 2. To appear again, to return, as a fever (My.). — ಮಹಿಹರ್. = ಮಹಿಸರ್. — ಮಹಿಹಲ ಮಗ. A second-born son (B. 3, 15). 2, a third-born son (My.). — ಮಹಿಹೂಣು. Another game at dice (Rām. 8, 2, 25). — ಮಹಿಹೇವನಿ. A vegetable substance that restores to life (Rām. 6, 36 sum.; 8, 36, 38). — ಮಹಿದಿನ. The next day (ಪರೇದ್ಯಕ್ ಸಿ. 477; Bp. 2, 51; 27, 22; 32, 42; 42, 37; 57, 10; J. 29, 18. 28; B. 2, 28. 48; My.). — ಮಹಿದಿನಸ. = ಮಹಿದಿನ. (Bp. 14, 28; 34, 21; 43, 67; B. 3, 50; Rā. 7, after 97; My.). — ಮಹಿದೇವಸ. = ಮಹಿದಿನಸ. (Ūpr. 2, after 40; 5, after 138). — ಮಹಿಧವ. Another birth (Ūpr. 4, 18). — ಮಹಿಮಾಕು. An answer (ಪ್ರತಿವಾಕ್ಯ, ಉತ್ತರ Nr.; Ūpr. 10, after 54; Abh. P. 15, after 30; Rām. 8, 58, 6; V. 5, after 39). — ಮಹಿಮಾಕುಗುಡು. — ಕುಡು. To give a reply (Abh. P. 9, after 155). — ಮಹಿ ಮೆಯ. Another body (Abh. P. 8, 8; 16, after 39). — ಮಹಿಮೊನೆ. Another sharp point: the point of an arrow that has pierced through one body and thus is ready to enter another (Bh. 7, 8, 32). — ಮಹಿಮೊನೆಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To get a second sharp point (by piercing through one body to enter another, Bh. 1, 5, 15; 4, 4, 54; J. 4, 44). — ಮಹಿವಕ್ಕ. — ವಕ್ಕ. Another side or party; a hostile army (ಪಗಿವಡೆ Ū. I, 103; Ūpr. 5, 107; Abh. P. 7, 69. 99; 9, 58. 62; 11, after 51; 13, 87; 15, after 55). — ಮಹಿವಸಲ. — ಮಸಲ್. — ಅ. An antagonist, an enemy (ಮಾಡಿ, ಬೇರೆ, ಪಗೆ ಕೊ.; ಮಾಡಿ, ಪಗೆ Kk. 60; Rām. 40; Tē. ವಜಾಮುರೆ, ಮಾರು ಮಸಲು, to oppose, front; to rival). — ಮಹಿನಾದ. — ನಾದ. A second marriage. ಮಹಿನಾದವಳು (ಪುನರ್ಭೂ, ದಿವಿಪು Hiā.). ಮಹಿನಾದಿ ಕಾನ್ತೆ (ಪುನರ್ಭೂ, ದಿವಿಪು Mr. 308). — ಮಹಿಸರ್. = ಮಹಿಸರ್. Another or further birth or offspring: a third or last-born son or daughter (My.). ಮಹಿಸಲ ಮಗನು, ಮಹಿಸಲ ಮಗಳು (My.).

ಮಹಿಸು maru. 2. (fr. ಮಹಿ 1). Forgetfulness. See ಮಹಿಸುಳ.

ಮಹಿಸುಳ maruka. Sorrow, grief (ಅವನದಿರ್ ಕೆಂದ. II;

Ūpr. 8, 58; Rā. 14, 20); — affection, love (J. 11, 4; 21, 8; 28, 4; My.). ಎರಹದಿನ್ದ ಅದ ಮಹಿಸು (ಉತ್ತರ, ಉತ್ತರ Nr.). ಮಹಿಸು ಎಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣಿನಿನ್ದ ಮರದ ನೆರಳು ಸುಖ (Prv.). ಕೀ ದಾಯ್ಕಿದುಳ; Prv. 2. ತಿರುಳ. — ಮಹಿಸುಳ್ಳುಡೆ. — ಎ.ವಡೆ. To feel affection (Rā. 5, 44).

ಮಹಿಸುಳಿ maru-kuli. (Rām. 289. 40). A forgetful or absent man (ಮಹಿವನ ಕೆಂದ. 48; Kk. 65, o. r. ಮಹಿ ವದಂ, for which cf. ಮರುಳು).

ಮಹಿಸು marugu. = ಮಹಿಸು 1. To burn, to be very hot, to be inflamed with passion; to fret; — to suffer great pain, to be distressed, to grieve (ಸನ್ದಾತ ಕೆಂದ. Dh.; My.; Tē. ಮರಗು, ಮರುಗು, to boil up, etc.; T. ಮಹಿಸು, to whirl; to be perplexed or confused); — to love (ಕೂರ್ ಕೆಂದ. II; Tē.). ಕೂರ್ತು ಮಹಿ ಗಿದಂ (ಪ್ರೀತಿಸಿಟ್ಟಂ Kk. 80). ಮಹಿಸರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸನ್ದಾತ, ಸನ್ದಾತ Nr.). ತದೊಡ ಕಣ್ಣಿದ ಮಟ್ಟಿ ಮಹಿಸುನಾ ತದಿನನ್ದ ಅದ ಮದರ ಕೂಟ (Sp.). See ಕೆಂದ. 225. 282. 292; Ūpr. 4, 118; Ū. v. 20; Bp. 22, 17; 24, 21; 27, 11; 28, 9; 31, 39; 60, 30; Bh. 1, 8, 78. 89. 90; 1, 20, 61; Rā. 8, 98; 13, after 98; 13, 101; 13, after 104; J. 11, 31. 34; 13, 58. 59; 13, 7; 24, 47, etc.; 28, 13. 14; 28, 16. 17. 18. 19. 33. 35. 36. 50; B. 8, 7; 4, 20; ಮಲ. — ಮಹಿಸು ಮಹಿಸು. rep. (Bp. 18, 54).

ಮಹಿಸುಗುಹ maruguha. Fretting; grieving, mourning. ಹಲವ ಕಾಲದ ಹಗಿಳನ ಮಾಡಿ ಮಹಿಸುಗುಹ (ಅನು ತದು); ದೋಷವನಾರೋಪಿಸುವುದು ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಮಹಿಸುಗುಹ (ಽ ಕ್ತಾ ಕ್ತಾವ, ಅನುತಾವ, etc. Nr.).

ಮಹಿಸು maru. 1. To become unmindful of; to lose the remembrance of, to forget (ಎಸ್ತರಣ ಕೆಂದ. Dh.; C.; T., M. ಮಹಿ; Tē. ಮಹಿಸು; Tn. ಮಹಿ; T. also ಮಹಿಸು). 2, to be forgotten, to vanish from the mind (My.; M.). 3, to be stupefied (Bp. 54, 81; 59, 22). P. ps. ಮಹಿಸು, ಮಹಿಸು (Ūpr. 1, 122; 3, 62), ಮಹಿಸು (ಕೆಂದ. 287 Cm.; My.; B. 3, 54), ಮಹಿಸು (ಕೆಂದ. 287 Cm.). ವಾರುಣಿ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಸುಡಿದ ಬಟ್ಟರೊ? (Litr. 3, 4). ತೆಳನಾಡ ಮಹಿಯಲ್ಲಿನ್ದ ಮನಂ ಬರ್ತುಮೆ? (ಕೆಂದ. 164). ಮಹಿಯದಿಹ ಬುಧ್ಧಿ (ಮೇಧ); ಮಹಿಯರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅನ್ತರ್ಗತ, ಎಸ್ತರ್ತ Nr.). ಮಹಿಸು ಹೋದದು (ಅನ್ತರ್ಗತ, ಎಸ್ತರ್ತ, ಮಹಿಯರ್ ಪಟ್ಟಿದು Si. 377). ಅದನ್ನು ಮಹಿಸುತೆನು or ಅದು ನನಗೆ ಮಹಿಸು ಹೋಯಿತು (My.). ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಗತ್ತು, ಮಹಿಸುಗೆ ಮೂವತ್ತು, ಬರೆವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಿಪಾಲು; ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬರೆಯದೆ ಕಟ್ಟಿ (Sp.). ಇಹಾ ನನ್ನಿ, ಪರಾ ಮಹಿ. — ಎರಳೆ ನನ್ನಿ, ನಿಜಾ ಮಹಿ. — ತರತರಮಾ ಹೇದಿದ್ದು ಮಹಿತರೆ ಮರಕ್ಕಿನ್ದ ಕಡೆ. — ತರುವನ ಮಹಿತರೆ ಮೊ ಎನು ಮಾಡಿತು? (Prv.). See Ūpr. 2, 35. 84; 4, 18. 47; Bp. 1, 57; 6, 27; 37, 9; 45, 6. 17; 51, 8; Ū. Bp. 11, 6; J. 3, 31; 29, 49; 80, 19; 31, 26. 28; Mr. 7; B. 3, 38; ಕಿಯ, ಮ ಯ. — ಮಹಿ ಮಹಿ. rep. (Bp. 6, 27; 34, 3).

ಮಹಿಸು maru. 2. (ಕೆಂದ. 27). = ಮಹಿಸ, ಮೊಹಿಸ. Disappearance; the state of being hid; secrecy, concealment; veiling; cover; a screen; shelter, refuge (Ūpr. 8, 5; 8, after 60; J. 2, 5; My.; M.; T. ಮಹಿ; Tn. ಮಹಿ; Tē. ಮಹಿಸು; T. ಮಹಿ, M. ಮಹಿ, to disappear; to be hid). ಮೇಘಾದಿಗಣ್ಣಿನ ಅದ ಮಹಿ (ಅನ್ತರ್ಗತ, ಪಿಠಾನ,

అడ్డాదన, etc.); దూకుమదో (రథగుప్తి, చరణం Nn.). కల్ల మదో (పదే Kk. 70). ఎరిగి కాయ మదో, కాయగి ఎరి మదో (Prv.). సారంగవ శోవ్యయ మదోగి అడగి శోవ్యతు (B. 4, 42). కురి యోది బిద్దు, ఎర్కాదరూ మదో నోది, అడగి శోవ్య, శోవ్య త్తదే (4, 37). — మదో శక్తి. To tie or put a screen (My.). — మదోగి నిల్లు. To stand being hidden by (My.). బేరి య మదోగి నిన్లు శోవ్య తోటిగను (B. 8, 38). — మదోగివదో. — బర. To come for shelter or refuge (Ahh. P. 12, 79). — మదోగోళ. — శోళ. To hide one's self; to disappear (Grj. 2, after 106; Bp. 1, 57; 3, 38). 2, to take refuge, to seek shelter; to take as one's shelter (Siv. 1, 46; J. 8, 49). జన నన మదోగోల్లదం (Bp. 11, 8). జనన మదోగోళుత (52, 14). మృదన మదోగోల్ల (52, 27). 3, to resort to: to make use of, to use. శక్తిదమం మదోగోల్లదే (Smd. 387). — మదో బిదు. To stand out of one's light (My.). — మదో బిదు. To take refuge, to seek shelter (My.). బిద్దురద్యోజ మాది, బోదిమున్నే మదో బిద్దు (Prv.). — మదోబోగిసు. — పోగిసు. To canse to take refuge (C. Bp. 47, 18). — మదో మాటు. To hide, to conceal (v. t., My.). — మదో మాడు. To hide (v. t., My.; see Prv. s. నర2); to make a screen (My.). — మదోమాటు. A word (or affair) of which the meaning (or purpose) is hidden or not evident (Rām. 1, 5, 18). — మదోయలి నిర. To hide one's self (Bp. 14, 7). — మదోయూగు. — ఆగు. To disappear (My., e. g. అవను మ దోయూదను, అను మదోయూయతు). 2, to become a shelter or refuge (J. 15, 3; Dp. 167, 5; My.). — మదోయో. — యో. To be hidden or veiled (by). కామ్యుగిల మదోయిష్ట శానన పోలు (Bp. 44, 2). 2, shelter or refuge to be. మదోయిద్ద వగి నాబియిల్ల, మదోయిద్ద వగి మన్దత్తయిల్ల (Prv.). — మదో యోగు. — యగు. = మదోయోగు, q. v. (J. 7, 64; 28, 34). — మదోవాదో. — దాదో. To have sexual intercourse in secrecy (Ahh. P. 8, after 50). — మదోవిది. — విది. To hold up as a screen (Rām. 2, 4, 19). — మదోవగు. — వగు. To resort to, to go for protection or help (మదోగోళ Smd. 387 Cm.). మదోవోశ్చం (200). వావర మదోవోశ్చర (120). లుత్తమన మదోవోశ్చ (Bp. 22, 35). See Bp. 61, 90. — మదోవదో. — వదో. To take as one's shelter (Cpr. 2, 18). — మదోవోగు. — వోగు. = మదోవగు. శోదరుగ మదోవోగుత్తం (Bp. 26, 26). ఎల్లరుం మదోవోగునవ అయ్యగ (46, 86). — మదోవోగు. — వోగు. Cover or shelter to go (Ahh. P. 16, 57). — మదో దాకు. = మదో శక్తి. (My.). — మదో యుగు. = మదోవగు. పోరియనే దబ్బియన్ లుమేలను తన్న మదో యుగు? (Bp. 54, 70). — మదో యోగు. = మదో యుగు. (Bp. 46, 41; 49, 40; My.).

మదోతు marētu. P. p. of మదో1.

మదోయివిశే marēyuvikē. Becoming unmindful of, etc. (see మయ). —

మర్క marka. = మంగ1. An ape, a monkey (Sk.).

మర్కటి markāṭi. = మర్కడ, మంగడ. A monkey, an ape. మర్కటిన జేష్ఠ తర్క మూదిదరి నివేతే? (Prv.). 2, a spider.

మర్కటిశోరన్యాయ markāṭa-kīśōra-nyāya. The rule of the monkey and its cub, i. e. the rule that the weaker (i. e. man) adheres to the stronger (i. e. God, for protection) by instinct (My.; Tē.).

మర్కటిధ్వజ markāṭa-dhvaja. (= శపిద్భజ). Arjuna (Siv. 4, 72).

మర్కటిరాయ markāṭa-rāya. Sigriva (Rām. 4, 2, 44).

మర్కటి markāṭi. The Molucca bean, Guilandina bonduc Lin. 3, cowhage, Carpopogon pruriens Roxh. (నమగున్ది Mr. 145).

మర్కళ markāl. = మర్కళ. See మదవర్కళ.

మర్జిసు marjisu. = మర్జీసు, మేర్జీసు, మేర్జీసు.

మర్జు marju. 1. = మర్జు 1. To be greatly devoted to, etc. (అతివంధయ Smd. Dh.; T., M. మరు వు, to be very familiar; M. మరుడు, ము-, to be attached, accustomed, tamed; — tameous, friendliness; Tē. మరగు, మరుగు, to have a violent inclination, to be inclined or devoted to, to love; to be accustomed to; మేదుగు, to be familiar with, well versed in; to associate with).

మర్జు marju. 2. (Smd. 250). = మర్జు 2.

మర్జు marju. 3. = మర్జు 6. (గదవం శదవమ ఉ. 1, 24; Tē. ములడు, to chip, cut stone with a chisel).

మర్జన marjana. = మార్జన. See ముబ.

మర్జి marji. Will, pleasure, choice; opinion; disposition of the mind (My.; Br.; Mhr., H.).

మర్ది marḍi. = మోరది 2, etc. A hill (B. 5, 105, 128; My.).

మర్కబా martahā. Rank, station, dignity (My.; Mhr., H.).

మర్త్యa martya. Doomed to die, mortal; — a mortal, a man (శాలూ, మనుష్య Nn. 144). 2, the world of mortals, the earth (Mr. 3; Bp. 1, 60; 37, 52).

మర్త్యలోక martya-lōka. The world of mortals, the earth. (Bp. 1, 56; 37, 48).

మర్త్యావతార martya-avatāra. A descent as a man, an incarnation in human form. ఎప్పు పడిచం మర్త్యావతారక్కి (Smd. 260 Mdb.).

మర్ద marda. Crushing, grinding, pounding, etc. See అన, లున, ఎ, నమ.

మర్దక mardaka. = మర్ద. See కర-; Siv. 4, 128.

మర్దన mardana. Crushing, grinding, pounding, bruising; rubbing; pressing; trampling on, treading down; destroying; plugging, tormenting, paining. See మిది. — మర్దన మాడు. To crush, etc. (My.).

మర్దనిగ mardaniga. A shampooer (సంవాహక Mr. 877).

మర్దలి mardala. = మదలి, మద్దలి, మద్దళి, మద్ద, మర్దళి. A kind of drum, a tahor.

మర్దళగ mardaliga. = మద్దళగ. (మర్దళగ ఉ. II, 60).

మర్ది mardi. Crushing, grinding, rubbing, kneading, etc. See అంగ, శ్చర, మదేన్ద.

మర్దిత mardita. Crushed, pounded, ground; kneaded, squeezed. (Bp. 36, 41).

మర్దిసు mardisu. To crush, to grind, to pound, to triturate; to trample on or down; to rub; to destroy (సందర, సమర్దన Nn. 105; My.). See Bp. 8, 57; 22, 86; 32, 61; Siv. 4, 128; J. 18, 6; తద.

మర్దిసుద mardisuha. Crushing, grinding, trituration, etc. (సమర్దన, పరిమల Nn.).

మర్దు mardu. (Smd. 49). = మద్దు 1. (భేషజ, తన్య, ఔషధ, etc. Hk.). See Bp. 4, 55; 13, 26; బళ, శోకా.

మర్దు mardu. = మద్దు. An intoxicating preparation that destroys sound understanding (V. 29, 22, 23). — మర్దుగునో = మద్దుగునో. (V. 37, 89).

ಮರ್ಬು marbu. = ಮಬ್ಬು, etc. Darkness, etc. (ತ ಮ Kk. 11b; ಕತ್ತಲೆ Bhn. 5, o. r. ಮಬ್ಬು). See Ahh. P. 14, 171; Bp. 11, 10; Rāv. 9, 4; 11, 68; ನಸು-. — ಮರ್ಬುವೆ ಂಗು. -ಚೆಗು. A dim light (Rāv. 12, 12).

ಮರ್ಬು marma. = ಮಾರ್ಮ, q. v.

ಮರ್ಬು marma. (= ಮರ್ಬ 2). Any open or exposed part of the body particularly liable to be mortally wounded, a vital part, a weak or sensitive part of the body; any vital member or organ. 2, the joint of a limb, any joint or articulation. 3, a secret, a mystery; anything hidden or recondite;—a secret meaning;—a secret design or purpose;—a secret quality;—the art, trick, of a contrivance, etc. ಧರ್ಮ ಮಾಡಿದರೂ ಮರ್ಬು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು. — ಮರ್ಬು ತಿಳಿಯದೆ ಕರ್ಮ ಮಾಡಿದವನ ಮನಸು ನಿರ್ಫಲವಾದೀತೇ? (Prvs.). ಅರ್ಥದ ಮರ್ಬವನ್ ಅದಿಯದೆ, ವ್ಯರ್ಥಂ ತಾಂ ಕಲಿತರೇನು ಪದಪದ್ಯಂಗಳ? ಮುತ್ತು ಹವಂ ಹಣಂಗಳ ಕತ್ತಯು ತಾಂ ಹೊತ್ತರೇನು? ಬೆಲೆಯ ದಾದ್ವದೇ? (Subhāshita kandaṣṭya).

ಮರ್ಬಜ್ಜ marma-jūa. A man acquainted with the mysteries and secret of: one discerning the hidden beauty or spirit of (Bp. 3, 48).

ಮರ್ಬಭೇದ marma-bhēda. (= ಮರ್ಬಭೇದ). Piercing or penetrating the vitals, striking a vital member, piercing or cutting to the quick, wounding mortally (Sk.);—discovering of a plot, of the art of a contrivance;—exposure of one's secret faults, of the vulnerable point, of the weak side or touchy quarter. See ನೆದೆ ಕೊರ್.

ಮರ್ಬರ ಮರ್ಮರ. Rustling (as trees, garments, etc.); a rustling sound, murmuring, murmur (ಸೀಲೆಗರ ಎಲೆಗರ ಧ್ವನಿ Nr.). 2, the slough of a serpent (ಕವಚ, ಹಾವಿನ ಹೆರೆ Nn. 88).

ಮರ್ಬಸ್ಪೃಶಿ marma-sprīṣi. Touching or grazing the vitals, inflicting severe wounds, stinging to the quick, poignant.

ಮರ್ಬ ಮರ್ಮಿ. A person possessing secrets or secret designs, one of mysterious conduct (My.).

ಮರ್ಬಿಕ ಮರ್ಮಿಕ. = ಮರ್ಬಿಗ. A man who knows what is recondite or secret or the secrets of.

ಮರ್ಬಿಗ ಮರ್ಮಿಗ. Thh. of ಮರ್ಬಿಕ. (Bp. 37, 41).

ಮರ್ಬೋದ್ಘಾಟನವಚನ marma-udghāṭana-vačana. A word or speech that reveals secrets, vulnerable points or touchy quarters. See ಕೊಡಬಾಡು. — ಮರ್ಬೋದ್ಘಾಟನಂಗೆ ಯ್. -ಂಗೆಯ್. To use ಮರ್ಬೋದ್ಘಾಟನವಚನ (Ahh. P. 9, after 143).

ಮರ್ಬಾದೆ maryādē. = ಮರಿಯಾದೆ. A limit, a boundary, a border;—a bank, a shore; an end, a terminus. 2, the bounds of morality or propriety, moral law, established rule or custom; rule of decorum or decency; propriety of conduct; reverential demeanour, respect, civility. ತನ್ನ ಮರ್ಬಾದೆ ಕೆಟ್ಟವ ಪರರ ಮರ್ಬಾದೆ ಕೊಟ್ಟನೇ? (Prv.). — ಮರ್ಬಾದೆ ಮಾಡು. To shew respect, civilities or politeness (My.). ಅರಸನು ಅವನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮರ್ಬಾದೆ ಮಾಡಿ, ಕಳುಹಿಸಿದನು (B. 4, 127).

ಮರ್ಬ ಮರ್ಮ. (= ಮೇರೆ). A boundary, a limit.

ಮರ್ಬು marvu. = ಮರ್ಬು, etc. Darkness, etc. (ಕದ್ರಿ ಕೆಂದ. 1; ಕದ್ರಿ, ತಿರುಕ ಕೆಂದ. 16; Ćpr. 6, 93).

ಮರ್ಬ marā. Consideration, deliberation;—counsel, advice;—inquiring into. See ಮರಾ-.

ಮರ್ಬ marā. Forbearance, patience, patient endurance, enduring with resignation. ಪುರುಷನಿಗೆ ಮರ್ಬ ಸಲ್ಲದು (Prv.). ಮರ್ಬಣಿ marāṇa. = ಮರ್ಬ. See ಅಭಿ.

ಮರ್ಬಿ marhi. Forbearing, patient, forgiving.

ಮರ್ಬ marā. — ಮರ್ಬದ ಬಳ್ಳಿ. A large climbing shrub, Calyopteris floribunda (Van Bomerem).

ಮಲ mala. 1. = ಮಲ 4. With grief. Ć. ಮಮ್ಮಲ. — ಮಲ ಮದುಗು. To be greatly grieved (Ćpr. 7, 13). — ಮಲ ಮಲನೆ ಮದುಗು. To be excessively grieved (Bp. 15, 25).

ಮಲ mala. 2. = ಮಲ 1, in ಮಲ ಕೊಕ್ಕು (C.).

ಮಲ mala. 3. = ಮಲ 1, etc. Other; next, second (Tē. ಮಲಿ, ಮಲು, ಮಾದು). — ಮಲಬಣ್ಣ. A step-mother's son, if elder than one's self (ವಿಮಾತ್ಸು, ವೈಮಾತ್ಸೇಯ ೬; My.). — ಮಲಬಲ. One of another birth: a third or less child (My.). — ಮಲಬಲು. = ಮದುಸರ್. (My.). — ಮಲಬಲು. The second pregnancy, second child (R.). — ಮಲಬಣ್ಣ. = ಮಲದನ್ನೆ, q. v. — ಮಲತಮ್ಮ. A step-mother's son, if younger than one's self (ವಿಮಾತ್ಸು, ವೈಮಾತ್ಸೇಯ ೬; My.). — ಮಲ ತಾಯಿ. (= ಬಲತಾಯಿ). A step-mother (My.). ಮಲತಾಯಿಯ ಮಗನು (ವೈಮಾತ್ಸೇಯ, ವಿಮಾತ್ಸು ೬. 190). — ಮಲದನ್ನೆ. -ಪ್ಪ. A step-father (ದ್ವಿಪದ್ಯ Mr. 312, one MS. ಮಲತನ್ನೆ). — ಮಲ ದಾಯಿ. -ತಾಯಿ. A step-mother (ಉಪಮಾತೆ Mr. 312; T. ಮಾ ದ್ವಾನ್ತಾಯಿ; Tē. ಮಾದುಬಲ್ಲಿ). — ಮಲಮಗ. A step-son (My.). Fem. ಮಲಮಗಳು (My.). — ಮಲಮಾಸ. An intercalary month (My.; it is also in Sk.).

ಮಲ mala. 4. = ಮಲ 2. A mountain, etc. (Ć. Sk. ಮಲ No. 9). — ಮಲನಾಡು. = ಮಲ್ಲಾಡು, ಮಲ್ಲಾಡ. The hilly-country: the country to the west of the true Kannaḍa country (My.). ಕಾಡೆಲ್ಲ ಕಸುಗಾಯಿ, ನಾಡೆಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣುಡವು, ಅದವ ಮಾತು ನಿಜವಿಲ್ಲ; ಮಲನಾಡ ಕಾಡು ಸಾಕು. — ಸೀತಧಾತುಗಳುಳ್ಳು, ವಾತಿಕವು ಕುಟ್ಟಿಗಳು, ಪಾತರವು ಮರದಿ; ತಿರುಮುನ್ನು ನಾಡಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬಹರು? — ಅಲ್ಲ ಅರಿವಣವುಳ್ಳು, ಬೆಲ್ಲ ಬಿಳಿಮೆಲೆಯುಳ್ಳು, ಒಳ್ಳೆ ಹಲ ಸುಣ್ಣು; ಮಲರಿಕೆ ಮಲನಾಡನಲ್ಲೆನ್ನ ಬಹುದೆ? (Sp.). See Prv. 2. ಮಲ್ಲಕ್ಕಿ. — ಮಲದಾರು. = ಮಲಯಾಳ. (My.; B. 3, 79). — ಮಲಯಾಳ. -ಅಳ. = ಮಲಯಾಳ. The hilly-district: the Malayāḷam country (My.; M. ಮಲಯಾಳ; T. ಮಲ್ಟಿಯಾಳ, -ಯಾದಿ).

ಮಲ mala. 5. = ಮಲ 1. A hare. — ಮಲಪಾತಕ. The lined fishing-eagle, Haliaetus lineatus (Bd.; see ಕರೆ); a hawk (Pr.).

ಮಲ mala. = ಮರ್ಬ. The twelve impure excretions of the body: aḍeps (vaśā), semen (śukra), blood (asrīṣ), mucus (majjā), urine (mūtra), faeces (vish), mucus of the nose (ghrāṇa-vish), ear-wax (karna-vish), phlegm (ālāhama), tears (āśra), rheum (dūshikā), and sneez (avēda). 2, leavings (ಉಚ್ಚಿಷ್ಟ Nn. 22). 3, any impure matter, dirt, filth, excrement, etc.; sediment, dregs, alloy or dross of metal; rust. 4, flesh (ಮಾಂಸ 22). 5, moral impurity, taint, sin (ಮಲಿನ, ಮನಸ್ಸಿನ ದುಶ್ಕೃತ 22). 6, original sin, natural impurity. 7, an intercalary month (ಮಾಸಭೇದ 22; cf. ಮಲಮಾಸ s. K. ಮಲ 8). 8, = ಮಲಿ, ಹೀಲಿ (22, o. r. ಹಿಲ್ಲಿ in two MSS.). 9, a forest (ವನ, ಅರಣ್ಯ 22, o. r. ಅರಣ್ಯ). — ಮಲಕಟ್ಟು. Constipation (My.). — ಮಲಮುಡ್ಗಿ. A common plant, Indigofera endecaphylla Jacq. (Z.). — ಮಲಮಾತಳಿ. A climbing herb with small red hammer-shaped berries, Zehneria garolii-Strooks (Z.).

ಮಲಕು malaku. 1. (Thh. of ಮಾಲಕ? or = ಮಲಕು 2?).

A round ornament of glass-beads and coral or pearls strung upon a thread so that each bead, etc. is separated from the other by a knot; it is worn by females on the head (My.; T.). ಬೆಳಕೆಡುವದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದವ ಮಲಕು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

2. a kind of necklace (Tu.). See Prv. s. ಉದ್ದಾನೆ. **ಮಲಕು malaku. 2.** A turn, a twist, a fold, a bend (Tē. ಮಲಕೆ, ಮಲಕು, ಮಲಿಕೆ; see ಮಡಕು); a sash (see ಮುರಿ).

ಮಲಕು malaku. 3. = ಮಲಕು, ಮೆಲಕು, ಮೆಲಕು, ಮೆಲು. Returning or bringing up again (to the mouth in rumination; cf. ಮಡಿ ಕಳಿಸು 1 s. ಮಡಿ 2, and ಮಲ 3). — ಮಲಕು ಹಾಕು. To chew the cud (My.).

ಮಲಗಿಸು malagisu. = ಮಲಗಿಸು. To cause to lie down or to recline; to place, to put (J. 23, 20; B. 4, 75; C.). **2.** to have one's self laid down, as into a cradle (Pril. 3, 27; My. with ಕೊಳ್ಳು). **3.** to put down what stands upright, as a tree, a book, etc. (My.). **4.** to have set firmly (in the ground), as palisades (Bp. 16, 11).

ಮಲಗು malagu. 1. = ಮಲಗು 1 (Śmd. Dh.). To recline, to lie down (to sleep, etc.), to repose, to rest (ಉಪಧಾನವಲಪ್ಪು Śmd. Dh.; ಶಯನ Śm. 85; C.; B. 2, 12; 4, 25, 75; 5, 59; Bp. 20, 1; 60, 85; J. 7, 45; 29, 49; 30, 19; cf. ಮಡಗು, and see ಮಗ್ಗು 3). **2.** to incline, to bend (v. i.), as full ears of paddy, etc. (My.). ಅವನಾನೊಬ್ಬ ಬಾಹ್ಯನು ಮಲಗಿರಲು ನೇಸಿದು ಉದಯ ಮಾಡುತುದು, ಅವನು ಅಧ್ಯುದಿತ ಎನಿಸುಗು; ಕುಳ್ಳಿರಲಿಡೆಯದೆ ಮೇಲು ಮೊಗಮಾಗಿ ಮಲಗಿತ ಮಗವು ಉತ್ತಾನತಯ ಎನಿಸುಗು (Nir.). ಮಲಗುವ ಕೋಣೆ (ಪಕ್ಕೆ G.). ಮಲಗುವ ಮನೆ (ಗರ್ಭಾಗಾರ, ವಾಸಗೃಹ Śi. 108; ವಲಭಿ G.). ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ವ್ರತದ ವತದಿನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಾನೋ, ಅನ್ಯವನು ಸ್ಥೂಲತಾಯಿ, etc. (Śi. 250). See Śi. 254, 255; Prv. s. ಬಡಸ್ತಿಕೆ.

ಮಲಗು malagu. 2. = ಮಲಗು 2 (Śmd. Dh.). A pillow, a cushion (ಉಪಧಾನ Śmd. Dh.; Śm. 85; ಮೂಡಾನೆ, ಕವುಕುಡೆ Śs.; ಉಪಾತ್ರಯ, ಮುತ್ತವಾರಣ Mr. 203; Bp. 12, 9; Ć. Bp. 47, 40).

ಮಲಗಿಸು malaṅgisu. = ಮಲಗಿಸು. (Grj. 7, after 11).

ಮಲಗು malaṅgu. 1. = ಮಲಗು 1, q. v. (Āpr. 3, 15; 5, 132; 8, after 4; Abh. P. 3, 107; 5, after 53; Grj. 7, after 11; Ć. Bp. 46, 1; Śiv. 4, 12).

ಮಲಗು malaṅgu. 2. = ಮಲಗು 2, q. v. (Riv. 1, after 135).

ಮಲಿಕೇಟೆ mala-ṣṣṭi. N. (Bp. 23, 20).

ಮಲಕು malatu. 1. = ಮಲಕು. P. p. of ಮಲಕೆ.

ಮಲಕು malatu. 2. P. p. of Tē. ಮಲಕೆ, to shine; to unfold, display. ಹೊಸತಾಗಿ ಮಲಕೆ ಮೊಳಕೆ (ಅಂಕುರ, ಅಭಿನವೋದ್ಭವ Śi. 119).

ಮಲಕೆ malakē. Dirtiness, filthiness, impurity. See ಅ-, ನಿಫ-.

ಮಲತ್ರಯ mala-traya. Three impurities. See ದುಃ.

ಮಲತ್ರಯ malatra. = ಮಲಕೆ. See ಅ-, ನಿಫ-.

ಮಲದೊಷಿತ mala-dūṣhita. Soiled with dirt, dirty, filthy, foul.

ಮಲಧರ mala-dhara. = ಮಲಧಾರ. A gurn of the Jainas (ಗುರು Mr. 222).

ಮಲಧಾರಿ mala-dhārī. A Jaina religious mendicant (ಸವಣ Hlā.; Bp. 50, 64; 51, 53).

ಮಲನಾಗರು malanāgaru. = ಮಲರೋಗ No. 2, ಮರೋಗರ, ಮರೋಗರ, ಮರೋಗರ, ಮರೋಗರ. Epilepsy (My.). See Prv. s. ಕರೆ 1.

ಮಲಪು mala-pu (-pā). The tree *Ficus oppositifolia*.

ಮಲಪುಷ್ಪ malapūṣṭu. also ಮಲಪುಷ್ಪ. Enclosure, as of a letter or letters in a cover (My.; Br., H.).

ಮಲಪುಷ್ಪ mala-prīṣṭha. Dust-page: the fly-leaf, the outer or first page of a book, left unwritten because liable to be dirtied. (B. 5, 210).

ಮಲಬಂಧನ mala-bandha. Constipation (My.).

ಮಲಭೇದನ mala-bhēdāna. Purgings. See ಉರ್ಜು.

ಮಲಮಲಿ malamall. = ಮಲ್ಲರ್, ಮಲ್ಲು. Muslin (B. 4, 23; 5, 224, 297; Mhr., H. ಮಲಮಲ).

ಮಲಮಾನ mala-māsa. An intercalary month (Śk.; see It s. K. ಮಲ 8).

ಮಲಮೂತ್ರ mala-mūtra. Faeces and urine (My.); discharging before and behind (through terror, etc.). ತಿರು ಮಲದೇವರಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮಲಮೂತ್ರ ಬಯಸಿ ಕೊಣ್ಣೆ. — ತಿಳಿದವನಾದ ರೂ ಮಲಮೂತ್ರ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? — ಮಲಮೂತ್ರ ಮಾಡದವಗೆ ಮಲಿನತೆಯೇ ಮಲತಾಯಿ (Prva.). See Bp. 51, 41; 54, 10.

ಮಲಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನ mala-mūtra-visarjana. Discharging before and behind (B. 4, 167; My.).

ಮಲಯ malaya. = ಮಲೆಯ, ಮಳಯ, ಮಳಯ. N. of a mountainous range in Malabar; the Malabar country (see ಮಲ 4).

ಮಲಯಜ malaya-ja. Growing on the Malaya mountains: sandal-wood; a sandal tree. — ಮಲಯಜದಮ್ಬು. — ತಮ್ಬು.

The refreshing quality of sandal-wood (Āpr. 3, 45).

ಮಲಯಜಾತ malaya-jāta. = ಮಲಯಜ. (ದಾವನ್ನ Ć. II, 63).

ಮಲಯವರ್ತ malaya-parvata. The Malaya mountains (Bp. 43, 25).

ಮಲಯವನ malaya-pavana. = ಮಲಯಾನಿಲ. (My.).

ಮಲಯನಾರುತ malaya-māruta. = ಮಲಯವನ. (My.).

ಮಲಯರುಹ malaya-rnha. Sandal-wood; a sandal tree. (Bp. 3, 13; 43, 25; 57, 17).

ಮಲಯಾಚಲ malaya-aśala. The Malaya mountains (ದಾವನ್ನ Ć. 3, 2).

ಮಲಯಾದ್ರಿ malaya-adri. = ಮಲಯಾಚಲ. (Kāvy. V, 44).

ಮಲಯಾನಿಲ malaya-anila. Wind (blowing) from the Malaya (and other western) mountains, a cool and odoriferous wind. (Abh. P. 1, 23). ಮಲಯಾನಿಲ ತೀರಿದಂ (Śmd. 109).

ಮಲರ್ malar. 1. = ಮರಲೆ 1, etc. The face to be turned or averted; etc. (ಪರಾಪ್ತು 1 Śmd. Dh.). ಕೊಸಗಿಸೆಡುದು ಮಲರ್ವರಮಕ್ಕಲರ್ವ ಮಿಸುವ ಪೊಸತಲರ್ವಲಂ (Āpr. 7, 56). See ಕಜ್ಜಲರ್ 1.

ಮಲರ್ malar. 2. = ಮರಲೆ 2, etc. (Śmd. 42). Sand, gravel (ಪುಲರ್, ಮರಲರ್, etc. Śm. 36; M. ಮಲರ್, flour, farina).

ಮಲರ್ malār. 3. = ಮರಲೆ 3. A flower (ಕೃಷ್ಣ ಕೆಂದ. Dh.; ಅರರ್, ಪೂ, ಕುಸುಮ ಕೆಂದ. 23; T., M.; T., M. ಮಲರ್, to open, as a flower). See ಕಣ್ಣುಲರ್ 2. — ಮಲರ್ವದ. -ವದಿ.

The pollen of flowers (ಬಣ್ಣ, ವರಗ ಕೆಂದ. 23).

ಮಲರೋಗ malā-rōga. Morbid evacuation of the faeces after every meal (My.; ಉತ್ತಾನ ಗ.). 2, = ಮಲನಾಗರು, etc., epilepsy (S. Mhr.). See Sp. s. ಲನ.

ಮಲಲ್ malāl. = ಮಲರ್ 2, etc. (ಕೆಂದ. 42).

ಮಲನ malāva. N. of a tribe (ಮಲನ Mr. 382; a mountaineer? or cf. ಮಲನ s. ಮಲೆ 3?).

ಮಲನವರ್ಜನ. -ನೆ. malā-visarjana. Evacuation of the faeces. See ವೇರ್.

ಮಲಕುಧಿ mala-kuddhi. Clearing away of feculent matter: (regular) evacuation of the bowels. (My.).

ಮಲಕೋಧನೆ mala-kōdhaṇē. = ಮಲಕುಧಿ. (My.). 2, a purgative. ತಲೆ ಸಿಡತಕ್ಕೆ ಮಲಕೋಧನೆ ಕೊಡು ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮಲಕೂತ್ರ malakūtra. = ಮರಸುತ್ತು, etc. (B. 5, 286).

ಮಲಹ malaha. N. of a tribe (ಮಲನ Mr. 382).

ಮಲಹರ mala-hara. Taking away impurity, removing sin; —Siva (Bp. 3, 47; 4, 6; 22, 54).

ಮಲಹರಾದ್ರಿ malahara-adri. Kailāsa (Bp. 19, 26; 44, 52).

ಮಲಾಪಹ mala-apaha. Removing or destroying impurity or sin (Bp. 8, 6).

ಮಲಾಮಕು malāmatn. A difficulty, strait; trouble (My.; H.).

ಮಲಾಮು malāmn. = ಮಲಾಮು. Salve, ointment, plaster (My.; Br.; Mhr., H. ಮಲಮ).

ಮಲಾರ malāra. 1. = ಮೂರ, q. v.

ಮಲಾರ malāra. 2. (fr. ಮಲಾ-ಹಾರ, a row-string). A cluster or string of glass bracelets as carried about for sale (My.; Tē. ಮಲಾರ, ಮಲಾರ). See ಬಳಿ. — ಮಲಾರಪೂಜೆ. A ceremony at the gaurīhabba, when the seller of glass bracelets is called, his string of them adored, and new bracelets are put round the wrist of the adoring females (My.).

ಮಲಿ mali. = ಮಲ್ಲಿ. — ಮಲಿದೇವ. = ಮಲ್ಲಿ. N. See ಮೋಟಿ. — ಮಲಿನಾಥ. = ಮಲ್ಲಿ. N. (Bp. 48, 8).

ಮಲಿಕೆ malikē. = ಮದಿಕೆ 2, q. v.

ಮಲಿತ malita. Dirtied, soiled, defiled, tainted. See ಅ-, ನಿಫ-, ಎ-.

ಮಲಿನ malina. Dirty, filthy, impure, unclean; stained, rusty (ಮಾಸದ Hlā.; ಬಿವಲ, ಮಾಸಿದುಮು Nu. 62). 2, morally impure, sinful, depraved, vile. 8, dark, obscured, clouded, heclouded (as the tuteliot), dull, rusty (as learning, etc.; My.). 4, dark gray, blackish. 5, sin, fault.

ಮಲಿನಚಿತ್ತ malina-citta. A depraved mind (My.). 2, a dull mind (My.).

ಮಲಿನತೆ malinatē. Dirtiness, filthiness, impurity; —moral impurity, sinfulness; —blackness. See ಮಾಸ; Ūpr. 8, 42.

ಮಲಿನಬುದ್ಧಿ malina-buddhi. A depraved mind (My.). 2, a dull understanding (My.).

ಮಲಿನಿ malini. A woman during menstruation.

ಮಲಿಮುಚಿ malimūca. A thief, a robber; —a demon; —a gnat, a mosquito; —wind, air; —an intercalary month; —etc.

ಮಲಿನ malina. = ಮಲಿನ. (ಮಲ, ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಕೃತ Nu. 22). **ಮಲಿಮನ malimasa.** Dirty, unclean, foul, impure. See ಮಾಸ.

ಮಲಕು maluku. = ಮಲಕು 3, etc. — ಮಲಕರ್. -ರ್.

To chew the cud, to ruminate (Bp. 32, 26).

ಮಲಹಣ malahaṇa. Thh. of ಮಲ್ಲಣ. (Bp. 42 sum.; 42, 1. 18, 39; 50, 74). — ಮಲಹಣವೀಶ್ವರ. The great god Maluhana (Bp. 42, 18). — ಮಲಹಣಸ್ತವ. A praise of Siva by Maluhana, consisting of 66 ślokaś (Bp. 42, 39). **ಮಲಹಣ maluhāṇi.** (also once ಮಲಹಣ). N. of the paramour of Maluhana (Bp. 42 sum.; 42, 19, 28, 33, 37, 39).

ಮಲೆ malē. 1. To be raised or elevated (see ಕೃಷ್ಣ ಲಿ; to be haughty, to be puffed up, to be insolent, to act in an overbearing manner (ಕೃಷ್ಣ ಕೆಂದ. Dh.; ಕೆಂದ. 107; T. ಮಲ್ಲ, to be full; to grow great, increase; M. ಮಲೆ, to grow thick, swell; T. ಮಲೆ, strength; fertility; ಮಲೆ, to increase). ಮಲೆನು ನಡೆಸಿ ಅನ್ನಂ ಗಾವ್ವಂ (ಕೆಂದ. 275).

ಮಲೆ malē. 2. = ಮಲ 4. A mountain (My.; Tē., M.; T. ಮಲೆ; —a forest (ವನ ಕೆಂದ. Dh.; ಕೆಂದ. 107). See Bh. 2, 4, 10. — ಮಲಕುದು. N. of a tribe on the washara ghata. — ಮಲನಾಗ. A rock-snake, a boa (V. 35, after 55). — ಮಲಯಾಳ. -ಅಳ. = ಮಲಯಾಳ. (My.; Bp. 6, 18; B. 4, 180). ಮಲಯಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೂಗಿ ತನ್ನರು (Prv.).

ಮಲೆ malē. 3. To oppose, to fight against, to contend with, to be refractory (ಕೆಂದ. 183; Bp. 22, 18; 27, 28; 32, 25; 52, 31; Bh. 2, 4, 7; ಕೆವ. 3, 58; 4, 12; J. 20, 18; 29, 9; Dp. 119, 3; T. ಮಲೆ. P. pa. ಮಲೆನು (ಕೆವ. 4, 9), ಮಲದು (Abh. P. 14, after 132), ಮಲೆನು, ಮಲತು (Grj. 2, after 106; J. 4, 61). See ಮಾಮಲೆ. — ಮಲೆನ. A man who opposes, etc. (ಮಾಮಲೆ ಕೆಂದ. II; ಕೆಂದ. 48; Kk. 93, o. r. ಮಮಲೆ; ಕೆಲವನಾಯ್ತು ಸೆಣಸುವ Bha. 42, o. r. ಮೇಲುನಾಯ್ತು ಸೆಣಸುವ).

ಮಲೆ malē. 4. = ಮೊಲೆ. The breast. ಮಲೆಯುಡ್ಡು ಎಳೆ ಮಗು (ಉತ್ತಾನತಯ, ದಿವ್ಯ, ಸ್ತನಪೆ, etc. ಕೆ. 196).

ಮಲೆತು malētu. = ಮಲತು 1. P. p. of ಮಲೆ.

ಮಲೆಯ malēya. (A mountaineer), a Malayāla man (ಬೇರ್ Mr. 382).

ಮಲೆಯ malēya. = ಮಲಯ. (Bp. 6, 18; 19, 28).

ಮಲೋಗರ malōgara. = ಮಲ್ಲೋಗರ, etc. (My.).

ಮಲ್ಲಾದು malnādu. = ಮಲನಾದು. (My.).

ಮಲ್ಲಲೆ malalē. = ಮಲಮಲಿ, etc. (My.).

ಮಲ್ಲ ಮಾಲā. Great, big, chief, principal (ಗು ಮಲ್ಲ). — ಮಲ್ಲರಣ್ಣ. A great, foremost widow. ಮಲ್ಲರಣ್ಣ: ಅನ್ನರೆ ಉಲ್ಲಾಸಿಸಿ ಕೊಡು ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮಲ್ಲ malla. (= ಮೊಲ್ಲ?). One of the *śalsamas* (ಕೆಂದ. 884; Ūt. II, 48; Kk. 95; ಕೆಂದ. 77). A wrestler, a boxer by profession; a very strong man, an athlete (ಕೆವದಂ ಕೆಂದ. II, Kk. 78, as wrestlers use to practice in the garuḍi the floor of which is covered with earth). 2, strong, stout, athletic; —good, excellent (cf. ಮಲ್ಲ). 3, N. of various men (see e. g. Bp. 9).

8; B. 2, 19);—N. of an Asura. ಎಲ್ಲಾ ಹೋದರೂ ಮಲ್ಲ ಉದಾಹರಣೆ. — ನಿಲ್ಲದಿರುವ ಮಲ್ಲನ ಸಂಗಡ, ಕಲ್ಲು ಹೊತ್ತೀಯಾ? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ನಲ್ಲಮಲ್ಲನಾದರೂ ಚಲ್ಲೋದು ತಪ್ಪದು (Prva.). — ಮಲ್ಲ ಗಣ್ಣು. A band that wrestlers use to tie round the waist (Grj. 7, after 11). — ಮಲ್ಲಗಾಳಗ. — ಕಾಳಗ. A wrestling or boxing match (Śmd. 386; Kk. 100; Bh. 4, 2, 61; ನಿಯುಧ್ಧ, ವಾಡುಯುಧ್ಧ Nr., o. r.-ಗಾಳಗ). — ಮಲ್ಲಜೇಯ. N. (Bp. 58, 21). — ಮಲ್ಲನಾರ್. — ಅಣ-ಅರ್ಯ. N. (Rā. 1, 17). — ಮಲ್ಲದಾರ. — ತಾರ. The slapping or clapping of wrestlers (Ūpr. 5, after 76). — ಮಲ್ಲಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. (My.). — ಮಲ್ಲಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 11; see ಗೋಡೆ, ರಾಡೆ). Cf. ಮಲ್ಲಯ್ಯ s. ಮಲ್ಲಿ. — ಮಲ್ಲನಾಡು. — ಮಾಡು. (Śmd. 386; Kk. 100). A wrestlers' expression, a battle-cry.

ಮಲ್ಲಣಿ mallani. = ಮಲ್ಲಣಿ, q. v. — ಮಲ್ಲಣಿಗೋಳ. = ಮಲ್ಲ ದಿಗೋಳ. (Grj. 1, after 181; 2, after 71 & 106; 6, 6; 8, 10; V. 9, after 79).

ಮಲ್ಲಮುರಾಂತಕ malla-murāntaka. (Śmd. 386; Kk. 100). The strong Vishnu or Kṛishṇa;—the slayer of Malla and of Mura: Vishnu.

ಮಲ್ಲಯುಧ್ಧ malla-yuddha. A pugilistic encounter, a wrestling or boxing match. See ಪೋರ್; Ūpr. 5, after 75; 6, 65; J. 27, 6.

ಮಲ್ಲರಂಗ malla-rāṅga. A wrestling place, a palaestra (My.).

ಮಲ್ಲಳಿ mallali. A coming together, a large concourse of people, a crowd, etc. (ಸಬ್ಬಮ, ಮೇಳ ಸಿಮ. 58; Tē. ಮಲ್ಲದ).

ಮಲ್ಲಲಿ mallali. = ಮಲ್ಲಣಿ. Turning round, wandering about (ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪದು ಸಿಮ. 1; Ūt. I, 59, o. r. ಮಲ್ಲಣಿ; M. ಮಲಿ, ವಲಿ, Tē. ಮಲಗು, to wander about; to be straitened, distressed). 2, bodily agitation (ತರೇರವ್ಯಾಕುಲತೆ ಸಿಮ. 1); perturbation, bewilderment, alarm, fear, amazement (ಅಲರ್, ತಲ್ಲದಿ, ಅದಿರ್ಪ, etc., ಭಯ ಸಿ.; ತಲ್ಲದಿ, ತಳವೆಳಗು, ಬಕ್ಕುಡಿ, ಬೆಗಡು, ಗುರ್ವ, ಬಿಗುರ್, ಬೆಪ್ಪಳ, ತಳಮಳ, ಬೆದಿಗಪ್ಪ ಭಾವ ಸಿಮ. 49; Kk. 42; Tē. ಮಲ್ಲಲಿ, ಮಲ್ಲದ). 3, the black humble bee (ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, etc., ಭ್ರಮರ ಸಿ.; ಅಲರ್ವಕ್ಕಿ, ಪದಮೆ, ಬವರ, etc. Kk. 14). — ಮಲ್ಲದಿಗಾರ್ತಿ. A woman of rambling habits, a gad (ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪಾಕೆ ಸಿಮ. 74). — ಮಲ್ಲದಿಗಾರ್ತಿ. = ಮಲ್ಲದಿ ರಾರ್ತಿ. (ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪಾಕೆ Kk. 28). — ಮಲ್ಲದಿಗೋಳ. — ಕೋಳ. = ಮಲ್ಲಣಿಗೋಳ. To grow bewildered, to become afraid; to retreat, to flee (ಮೆದ್ದುಗೆ, ಬಳ ಸೋರ್, ಪೆದ ಮೆಟ್ಟು, ಪೆದ ಹೋ ಗು, ಪಿನ್ನಣೆ ವರ್, ಬೆಂಗೊಡು, ಪಾಡು, ಸರಿ, ಜಗುದಿ, etc., ಅಪಸರಣ ಸಿ.; ಸಿವ. 2, after 2).

ಮಲ್ಲಾಡ mallāḍa. = ಮಲನಾಡು, etc. (B. 4, 121).

ಮಲ್ಲಾಡು mallāḍu. (= a ಮಲನಾಡು). To strive or struggle for the retention or obtainment of things. — ಮಲ್ಲಾಟ. Mutual strife or struggle for. ಹಸ ರಿಗೆ ಬಣ್ಣಾಟ, ರಾಭಕ್ಕೆ ಮಲ್ಲಾಟ (Prv.).

ಮಲ್ಲಾಮಲ್ಲಿ mallāmalli. A tatsama: a pugilistic encounter (ಯುಧ್ಧ ಸಿಮ. 220).

ಮಲ್ಲಾರಿ malla-ari. Kṛishṇa. 2, Śiva (Sk.; Mhr.). 3, N. (My.). 4, one of the rāgini.

ಮಲ್ಲಿ malli. = ಮಲಿ, ಮಲ್ಲಿಕೆ, (ಮೊಲ್ಲಿ). *Jasminum sambao.* (V. 4, 45). 2, N. of males and females (ಸಿವ. 2, 46; My.). ಅಲ್ಲೇ ನ್ಯಾಯ ಇಲ್ಲೇ ಕಡ್ಡತನ; ಕೋಕ್ಕೇ, ಮಲ್ಲಿ, ಕೊಂಕುಬಿ ಕೂಸಿ (Prv.). See ದೀಪದ. — ಮಲ್ಲಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಮಲ್ಲಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 20, 10; see also s. ಮಲ್ಲ). — ಮಲ್ಲ ರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 19 sum.; 19, 20; 20, 31). — ಮಲ್ಲಿದೇ ವ. N. See ಗೋಣಿಯ. — ಮಲ್ಲಿನಾಥ. N. (Bp. 58, 9); N. of a poet and commentator on the *Mēghadhūta*, etc. (My.). — ಮಲ್ಲಿಧಟ್ಟ. N. (Bp. 56, 42).

ಮಲ್ಲಿಕೆ mallika. A kind of goose or swan with dark-coloured legs and bill. ಕಾಲ್ ಮೊಗಂ ಮಾಸೆ ಮಲ್ಲಿಕಾಪ್ಪಂ (Mr. 173).

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಷ್ಣ mallika-aksha. A horse marked with white about the eyes. ಬಿಳಿಯ ಕಣ್ಣಿರೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಷ್ಣಂ (Mr. 276).

ಮಲ್ಲಿಕಾನಾರಿ mallikā-māli. N. of a vr̥itta (Ūh.).

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ mallikā-arjuna. N. of Śiva and of a līṅga;— N. (Śmd. 2; Bp. 58, 27; see ಸರ್ವತ, ಮೊರಬದ, ಸದ್ಗುಣಿ). — ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನವೆತ್ತೆ. N. (Bp. 1, 10; 47, 36). — ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ ಜುನಯೋಗ. N. (Bp. 19, 85; 20 sum.).

ಮಲ್ಲಿಕೆ mallikē. ಮಲ್ಲಿಕಾ. = ಮಲ್ಲಿಕೆ. A generally cultivated flower shrub, *Jasminum sambac* Alt. 2, an earthenware vessel of a peculiar form; a sort of drinking-vessel (ಪಣಿತಿ Nr.; ಕಳಸಿಗೆ, ಕಾತಿತಿ Mr. 210; see Hlā. s. ಮಲ್ಲಿ).

ಮಲ್ಲಿಗೆ malligē. Tbh. of ಮಲ್ಲಿಕೆ (Ūt. II, 7; Nr., Hlā.; ಎಡಕಲ Mr. 126; Si. 139; Ūpr. 6, 64, 71; 7, 153; C.). ಬಲ್ಲವನ ಗುಣ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಗೆ (Prv.). See ಅಡವಿಯ, ಕದರು, ಕಸ್ತೂರಿ, ಕರ್ಪ, ಕೋಲು, ಗಿರಿ, ಜಾಜ, ದುಲ್ಲು, ಮೊಡ್ಡಕಾಡು, ಸಂಜೆ, ಹಸರು; Śmd. 77, 84, 256; Bp. 45, 1. ಮಲ್ಲಿಗೆಹೂವಿನಿನ್ನ ದಾಡಿನಾರು ಪಾವನನಾಯಕು (Prv.).

ಮಲ್ಲ malln. = ಮಲಮಲಿ, etc. (My.).

ಮಲ್ಲಿ mallē. = ಮೊಲ್ಲಿ. *Jasminum sambao* Alt. 2, a sort of drinking-vessel (ಕೋತಿತಿ, ಮಲ್ಲಿಕೆ Hlā.; Tē.: a little shallow earthen vessel). 3, N. of women. — ಮಲ್ಲಿದೇವ. N. (My.; cf. ಮಲ್ಲಿ.).

ಮಲ್ಲಿಕ (malla-tā). = ಮಲ್ಲಿಕೇಶ್ವರ. (My.).

ಮಲ್ಲಿಕೇಶ್ವರ (malla-tāvara). Śiva (C.). 2, N. See ಅಮರಗುಣ್ಣ.

ಮಲ್ಲಿಕೇರ mallikēra. = ಮಲನಾಗರು, etc. (My.).

ಮಲ್ಲಿಕ malhana. = ಮಲುಹಾ. (Rā. 1, 17).

ಮವಲಂಗ mavalaṅga. The tree *Crataeva religiosa*, var. *nirvāla* Ham. (St. & Pl.).

ಮವುಜು mavuju. A plantain (My.; H.; Sk. ಮಾಜಿ).

ಮವುಜಿ mavujē. A village (My.; Br.; Mhr., H. ಮಾಜಿ).

ಮವುರಿ mavuri. = ಮೌರಿ, q. v.

ಮವ್ವಳಿಗ mavvaliga. See ಕತ್ತಳ.

ಮಕಕೆ maśaka. A gnat, a mosquito, any fly that bites or stings;—a bng (ತಗುಣೆ Mr. 166).

ಮಕಕಾರಿ maśaka-ari. A spider (ಗುಣಪ್ಪಪ್ಪ, ಪಾಡ Mr. 166).

ಮಕಕೋಶ್ವರ maśaka-utkara. A multitude of stinging flies (ಸಿವ. 4, 45).

ಮಶೀತಿ maśiti. ಮಶೀದಿ. maśidi. = ಮಸೀದಿ. A mosque (My.; Mhr., H. ಮಶೀದ).

ಮಪಾಲಿ maśālu. A torch (My.; Br.; Mhr., H. ಮಾಲ).

ಮಪಾಲ್ವಿ maśālvī. A torch-bearer (My.; Mhr., H. ಮಾಲವಿ).

ಮಸಿ maśi. = ಮಸಿ (Śmd. 385), q. v.

ಮಪ್ಪರಿ maśkari. = ಮಕ್ಕರಿ (Śmd. 350), ಮಕ್ಕರಿ, q. v.

ಮುಷ್ಕಿರಿ *maschkiri*. Obstinacy, stubbornness (My.; H.).

ಮುಷ್ಕು *mashtu*. = ಮುಡ್ಡಿ 1, etc. Dregs, sediment (My.; Tē., T.).

ಮುಸ *masa*. 1. = ಮನೆ 2. Whetting. — ಮುಸಗಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲ. A whetstone (My.).

ಮುಸ *masa*. 2. = ಮುಡ 2. — ಮುಸಮಸ. rep. Great dimness, darkness (ಬೆಳಗದುದು ಕಮ. 65). — ಮುಸಮಸನೆ. rep. Very dim (ಓಪ್ರ. 8, after 60). — ಮುಸಮಸವಾಗು. — ಆಗು. Light to go out or disappear, to become very dim or dark (ಬೆಳಗದ Kk. 70).

ಮುಸ *masa*. 3. = ಮುಸದು, etc. P. p. of ಮನೆ 1, in ಮುಸ ಕೊಳ್ಳು, to whet (My.); mutual rubbing to take place, dissension or enmity to arise (My.).

ಮುಸಕ *masaka*. 1. Vehement emotion, great agitation, passion; wrath, rage (ಓಪ್ರ. 5, after 64; 5, 106; 8, after 62; Abh. P. 7, 57; 9, 70; 14, 105; Grj. 1, 87; Rāv. 5, after 55; Sāv. 2, after 2; J. 17, 22). ಮಾಯಾ ಮುಸಕವನು ಮದಗೊಣ್ಣು (Rām. 3, 8, 11). See ಮಾ, ಮಯ, ರಾಸ. — ಮುಸಕಂಗುಣ್ಣು. — ಕುಣ್ಣು. Passion to abate (V. 42, 12).

ಮುಸಕ *masaka*. 2. = ಮುಸಕು, ಮುಸಕು, ಮುಸು. (Dimness, obscurity, Tē. ಮಸಕ); — a dusky colour (My.; B. 3, 55); impurity, soil (My.).

ಮುಸಕನೆ *masakanē*. Dimness; dim. See ಮುಸಮಸನೆ.

ಮುಸಕು *masaku*. = ಮುಸಕ 2, etc. Duskiness, a dusky colour; etc. (My.; see ಕೆಯ್ಯಸಕು No. 1; cf. ಮಂಕು, ಮುಟ್ಟು, and see M. a. Sk. ಮುಕ); foulness; inimical action (see ಕೆಯ್ಯಸಕು No. 2). — ಮುಸಕುಬಣ್ಣ. A dusky colour (My.; B. 5, 12).

ಮುಸಗ *masaga*. A whetter (Rām. 5, 8, 50).

ಮುಸಗು *masagu*. 1. = ಮೊಸಗು. To expand, to become expanded, developed or exhibited, to become displayed, to break forth or out, to appear, to rise (Abh. P. 11, after 143; 18, 183; Bp. 21, 18; 26, 60; 52, 6; 53, 34; 61, 11; Bh. 4, 4, 10; Rām. 6, 10, 25; Rāv. 5, after 121; 6, after 11; Sāv. 1, 40; J. 4, 17; 5, 2; 7, 43; 12, 84; 18, 24); — activity to be displayed: to be agitated or commoved (Abh. P. 10, 157; Grj. 2, after 106; Bh. 1, 15, 19; Sāv. 2, 25. 114; J. 8, 32); — to be urged on by the passions, to grow furious, to be enraged, to rage (ಎಚ್ಚು ವೃದ್ಧಿ ಕಮ. Dh.; Abh. P. 10, 10; 11, 115; 18, 88; Bp. 28, 29; 44, 47; 46, 59; C. Bp. 47, 19; Rām. 8, 6, 6; 5, 8, 50; Bh. 2, 10, 28. 25; 7, 17, 27; J. 25, 20; Tē. ಮುಸಗು, to be extended; to be furious). ತೊಡೆಯಂ ಪಾಯ್ದಿತ್ತಿ ಬನ್ನಂ, ಗಡ, ಮುಸಗಿ ಜರಾಸಂಧಂ (ನಿರ್ಮ. 64 Mqb.). ಕಾಯ್ದಿರು ಮುಸಗಿದ ಫೋರ್ ಎಡ್ಡಿಮದು ಕುರುಸ್ಸುಂ (80). ಮಾವಿನೋಳ ಮುಸಗುತವರ್ಪ ಬರ್ದೋ ನೆಯ ಸೋನೆಗೆ ಕಾಂಡನೇಳಕವನಪ್ರಸರದಲಂಗಳ ಎರೆಗುಡೆ (83). ಭೀಂಧನಿ ಪರ್ವತ್ತು, ಎತ್ತರ ಮುಸಗಿ ಫೋಪತಿಶ್ಚಾದಕ್ಷಂ (145). ಕೆಸಮಸಗಿದುದು (217). ಬೇಡರ ಫೋರ್ ಮುಸಗಿ, ತುಡುಗೋಳರ ಎರಸನ್ನಂ (281). 2. to display, to exhibit, to manifest (Bh. 8, 28, 20).

ಮುಸಗು *masagu*. 2. (= ಮನೆ 1). To rub, to brush, to whet (Bp. 38, 58; Rām. 6, 10, 8).

ಮುಸಗೆ *masagē*. Dusky colour: mildew (P Bh. 1, 8, 48).

ಮುಸಣ *masana*. = ಮುಸಣ. Tbh. of ತೃತಾನ (ಕಮ. 358. 359; My.; Mhr.; Tē. ಮುಸನ; T. ಮುಯಾನ). ಮುಸಣದ ಒಡವಿ (Bp. 31, 3). See Prva. a. ಮುಡ್ಡಿ 1, ವಸನ 2. — ಮುಸಣಗಾಮ. — ಆದು. A cemetery (ತೃತಾನ, ಪಿತ್ತವನ HIA.; Bp. 15, 4). — ಮುಸಣಗಾಡಿ. — ಆದು. Siva (C. Bp. 47, 19). — ಮುಸಣಯ್ಯ. — ಆಯ್. N. (Bp. 61, 19; see ತೆಲುಗೇತ). — ಮುಸಣವಟ್ಟಿಗೆ. — ಪಟ್ಟಿಗೆ. A cemetery (ಸೋಡವಲಿ ಕಮ. II). — ಮುಸಣವಟ್ಟಿ. — ಪಟ್ಟಿ. = ಮುಸಣವಟ್ಟಿಗೆ. (ಸೋಡವಲಿ Kk. 78, o. r. ಸೋಡವಲಿ).

ಮುಸನೆ *masani*. Tbh. of ತೃತಾನ. N. of a form of Durgā (Sāstrakāra in W. v. 1259; Bp. 23, 18; My.). — ಮುಸನೆ ದೇವ. N. (Bp. 47, 84; see ಗದೇಶ್ವರು).

ಮುಸದು *masadu*. = ಮನೆದು. P. p. of ಮನೆ 1.

ಮುಸರು *masaru*. = ಮೊಸರು. Curds (ತೀರಣ ಕು.). ಮುಸರು ಬೆರಕ ತುಪ್ಪ (ಪೃಥವಾಚ್ಯ. Si. 240). ಮುಸರಿನ ಕಡಲು (ದಪ್ಪ ದ 81). See Si. 892. — ಮುಸರುಬಟ್ಟಿ. (ತೀರಮನ, etc. Si. 813).

ಮುಸಲ್ *masal*. Delaying, hindering, opposing (see ಮುಡುವಲ; Tē. ಮುಸಲು, ಮುಸುಲು, M. ಮುಡಲ್, to protract, delay, confound).

ಮುಸಲತು *masalat*. ಮುಸಲತ್ತು. Holding counsel upon; planning; — a plan, a plot; — counsel; — clever contrivance (My.; Mhr., H.; ಆರೋಪನ, ಉಪದೇಶ ಕು.).

ಮುಸಸು *masasu*. To cause to whet, etc. (Bh. 6, 4, 141; My.).

ಮುಸಲೆ *masalē*. = ಮೊಸಲೆ. (ಸ್ಥಾನಮೃಗ ಕು.).

ಮುಸಾಣ *masāṇa*. = ಮುಸಣ. (My.).

ಮುಸಾರಿ *masāra*. A sapphire, an emerald. (R.).

ಮುಸಾರಿ *masārē*. — ಮುಸಾರಿಧೂಮಿ. A kind of good red soil (S. Mhr.).

ಮುಸಾಲಾ *masālā*. = ಮುಸಾಲೆ. Drugs, spices, spicery, seasoning drugs, the seasoning put in curry; — horse and cattle physic; — ingredients of compositions (Si. 310; Mhr., H.).

ಮುಸಾಲೆ *masālē*. = ಮುಸಾಲಾ. (My.; B. 2, 52; 3, 64; 4, 129. 147; ವೇದವಾರ G.). ಕೋದಿಯ ಕೇಳಿ, ಮುಸಾಲೇ ಅರಿಯುತ್ತಾರೋ (Prv.). ಕಾಯಪಲ್ಲದೊಳಗೆ ಹಾಕುವ ಮುಸಾಲೆ (ವೇದವಾರ G.).

ಮುಸಿ *masi*. Dirt, impurity (Bp. 1, 14; Tē.: cf. ಮುಸಕ 2, ಮಾಸು 1 & 2). See Prv. a. ಅದವೆ 2.

ಮುಸಿ *masi*. = ಮುಸಿ. The black of culinary vessels, crock (My.; Mhr.); — soot, lamp-black (Sk.; My.); — black (the colour, ಕಪ್ಪು Si. 885; My.; Abh. P. 9, 176); — ink (Sk.; C. B. 1, 22; 2, 1; 4, 209; 5, 169. 218); — charcoal (My.). (T. ಮೈ, M. ಮಯಿ, ಮದಿ, ಮೈ, black, blackness; ink; antimony; cf. ಮುಸಕು, etc.). ಎರ್ದಾ ಬಣ್ಣಾ ಮುಸಿ ಸುಂಗಿತು — ಬೆರೆಯಲ್ಪದವ ಮುಸಿಗನ್ನ ಕಡೆ. — ನಸೀ ದ್ರವು ತಡ್ಡವ ಮುಸಿ ಅದರೂ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಾ ನು. — ತೃಪ್ತ ಅದವಗೆ ಮುಸಿಗೊತ್ತ ತನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿ. — ದೋಷ ವಿಸಿಯನ್ನ. ಮುಸಿಗೊತ್ತ ತನ್ನ (Prva.). See Prva. a. ಮೂಗು, ಶಿಕ್ಷು, ಕುಟ. — ಮುಸಿಕುಡಿ. = ಮುಸಿಕಾತ್ರೆ No 1. (My.). — ಮುಸಿಕಾತ್ರೆ. An ink-bottle, an inkstand (ದಪ್ಪತಿ Mr. 359; My.). 2. a pot covered with crock (My.). — ಮುಸಿಬಟ್ಟಿ. A rag used in lifting pots from the fire (My.). — ಮುಸಿಬುಡು. = ಮುಸಿಕುಡಿ. (My.). — ಮುಸಿಯಾಗು. — ಆಗು. To become charcoal

(said of buried mouey, Ūpr. 9, 12; My.). 2, orook to be produced (My.). — ಮಸಿನಾವಾರ. A large shrub or small tree with pinnate leaves (Z.).

ಮಸೀದಿ mastidi. = ಮಸೀದಿ, etc. (My.; B. 4, 9); also ಮಸೀದಿ (B. 4, 145).

ಮಸುಕು masuku. = ಮಸಕು, etc. (My.). — ಮಸುಕುಬಣ್ಣ. = ಮಸುಕುಬಣ್ಣ. (B. 4, 225; My.).

ಮಸುರ masura. = ಮಸೂರ. (8k.; Si. 304).

ಮಸುರಗೆ masuragē. Tbh. of ಮಸೂರಿಕೆ. A musquito-curtain (Ūpr. 8, after 88).

ಮಸುಳ್ masuḷ. = ಮಸುಳು. Lustre to go away or disappear, light to grow faint, to grow dim, to become pale, etc. (ಎಕಪ್ರಭೆ śmd. Dh.; cf. ಮಂಕು, ಮದಿಕ). 2, to disappear, to hide one's self (ಮಸುಳತನಿ ಅಡಂಗಿತು Kk. 72). ಮಸುಳ್ವಂ, ಮಸುಳ್ವಂ, ಮಸುಳ್ಳೆ, ಮಸುಳ್ಳಂ (śmd. 49. 55). See Ūpr. 8, 85; 4, 85; 8, 18; Abh. P. 9, 137; śēv. 2, 108; J. 11, 25; 19, 81; 23, 35; 28, 2.

ಮಸುಳಿಸು masuḷisu. To cause to lose one's lustre, to cause to grow dim, etc. (Ūpr. 6, 58; Bp. 25, 51; Rāv. 9, 20); to cause to disappear, to conceal (ಮಾಜು śm. 87; Abh. P. 10, 157). 2, to conceal one's self, to grow faint, to lose one's lustre, etc. (Abh. P. 11, 138; Grj. 2, after 106; Bp. 22, 58; 47, 18; Rām. 5, 9, 24; J. 4, 3; 8, 27).

ಮಸುಳು masuḷu. = ಮಸುಳ್ಳೆ. P. p. ಮಸುಳಿ ಮಸುಳಿದುದು (ದಾನರ್ Ūt. II, 117). ಮಸುಳತನಿ ಅಡಂಗಿತು (Kk. 72). ಮಸುಳಿದ ಕಾಸ್ತಿ (ಕಸ್ತುರಿ śm. 98). See Rām. 1, 14, 1; Bh. 5, 1, 39. ಮಸೂದೆ masūdē. A sketch; a foul copy; a draft (My.; Mhr., H. ಮಸೂದಾ).

ಮಸೂರ masūra. A sort of pulse or lentil, *Ervum hirsutum*, *Cicer lens* (= ಮಂಗಲ್ಯಕ; see Si. 304).

ಮಸೂರಬಿದಲೆ masūra-bidalē. Indian jalap, *Ipomoea turpethum* R. Br.

ಮಸೂರಿ masūri. = ಮಸೂರ. (8k.; Si. 301).

ಮಸೂರಿಕೆ masūrika. = ಮಸೂರ. (ಪೂರ್ಣ Mr. 273).

ಮಸೂರಿಕೆ masūrikē. ಮಸೂರಿಕಾ. = ಮಸೂರಗೆ. An eruption of lentil-shaped pustules, the small-pox. 2, a proouress. 3, a mosquito-curtain. 4, a cushion (Ūpr. 8, after 47).

ಮಸೂಣ masūḷa. Soft, tender, smooth;—bland, mild, unctuous, shining.

ಮಸೆ masē. 1. To rub (see ಶಿಮ್ಸೆ); to grind, to whet, to sharpen (ಘರ್ಷಣೆ śmd. Dh.; Ūpr. 8, 87; Bp. 40, 57; śēv. 4, after 8; C.); to rub off (J. 33, 22); to rub one another: to be closely united or blended (J. 8, 4). P. ps. ಮಸದು (Ūpr. 8, 87), ಮಸದು, ಮಸು. ಮಸದುದು (ನಿಶಾತ, ನಿಶಿತ, ಧಾತ, ತೇಜತ HIA.). ಮಸಯರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ನಿಶಿತ, ಕ್ಷುತ, etc. Nr.). ಮಸದ ತಪಿಂ (ತೇಜತ Mr. 299). ಆತಂಗೆ ಕಶ್ಚಿಯಂ ಮಸದಂ (śmd. 159). ಎಕ್ಕಲಂ ಪಳಗದಿಗ್ಗೊನ್ನೊಳು ದಾದಿಯಂ ಮಸದು (Rāgho. 17, 72). 2, to grow sharp or acute (Ūpr. 6, 77; 8, 84; Bp. 8, 25; 61, 40). — ಮಸದಾಟ. — ಅಟ. Fight, quarrel (My.).

ಮಸೆ masē. 2. = ಮಸ 1. Whetting (Bh. 7, 15, 56);

sharpness (Abh. P. 14, 198). 2, acute, vehement lust (Ūpr. 4, 78). 3, a rub, a chafe: a slight wound (ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಷತ śmd. Dh.; Ūpr. 10, 81). 4, polish: lustre, shine (ಪೊಗರ್, ತಳಪ, etc., ಕಾಸ್ತಿ śs.; ತಳಪ Kk. 54. 66). See ಪೊಸ, ಮಯ್. — ಮಸೆಗಾಣೆ. — ಕಣೆ. A whetted arrow (J. 21, 20). — ಮಸೆಗಾಣೆ. — ಕಾಣೆ. A wound to appear (Bh. 1, 7, 4). — ಮಸೆಮುಖ. A shining face (Rām. 6, 10, 8). — ಮಸೆವೆರ್. — ವೆರ್. To be whetted (J. 4, 19. 81; 12, 25; 28, 55). — ಮಸೆಪೊಗರ್. — ಪೊಗರ್. Lustre arising from being whetted (J. 7, 61).

ಮಸುರ maskara. A bamboo.

ಮಸುರಿ maskari. = ಮಕ್ಕರಿ, ಮಕ್ಕರಿ. Who carries a hamhoo cane: a Brāhmaṇa in the fourth order, a religious mendicant. 2, the moon. 3, N. of a woman (Abh. P. 9, after 3).

ಮಸೀರಿ maskiri. A good-for-nothing fellow (My.; H.).

ಮಸು masku. = ಮಸಕ, etc. (My.).

ಮಸ್ತಕ mastaka. The head, the skull;—the peak of a mountain, the top of a tree; the upper part of anything. 2, = ನೇತ್ರಿ, etc. (Mr. 140).

ಮಸ್ತಕಮೃಗ mastaka-mṛiga. A louse (ಪಟ್ಟದ, ಪೇನ್ Mr. 168).

ಮಸ್ತಕಸ್ನೇಹ mastaka-snehā. Head-oil: the brain.

ಮಸ್ತಕೆ mastaki. Gum mastio (My.; Tē., H.).

ಮಸ್ತಿ masti. Intoxication; pride (My.; Mhr., H.; see ಕಟ್ಟು). 2, fatness: the state of an elephant, camel, etc. In rut (My.; Mhr., H.).

ಮಸ್ತಿಷ್ಕ mastishka. The brain (ತಲೆಯ ಮಿದುಳು Mr. 397).

ಮಸ್ತು mastu. = ಮಸದು, etc. P. p. of ಮಸೆ 1. (My.). ಮಸ್ತಾಟ. = ಮಸದಾಟ. (My.). ನೆಸ್ತಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮಸ್ತಾಟ ಹೊಕ್ಕು (Prv.).

ಮಸ್ತು mastu. 1. (= ಮತ್ತು). Intoxicated; intoxicated; fat, hunky; fatness, stontness (Mhr., H., Br.; see ಕಟ್ಟು). 2, abundant, plentiful; abundance, plenty (My.; Br.; Mhr., H.).

ಮಸ್ತು mastu. 2. The upper part of thickened sour milk, sour cream. 2, the watery part of curds, whey; buttermilk (ಮುಟ್ಟಿಗೆ HIA.).

ಮಸ್ತು maslatu. A plot (My.; H.).

ಮಸ್ತಿನು maslinu. Muslin (My.; H.).

ಮಹೆ maha. Great, mighty. 2, a feast, a festival. 3, a sacrifice, an oblation. — ಮಹಮನೆ. = ಮಹಾಮನೆ. A large house (lūgavanta-maṭha) at Uḷavi (near Siraś; Bp. 3, 84; 14, 18; 35, 55).

ಮಹಕಾಳ maha-kāḷa. N. (Bp. 49, 15).

ಮಹಜರು mahajaru. A title-deed granted by the emperor of Hindustan (Mhr., H.). 2, a written statement of a sult and of the award upon it (Br., Mhr.). 3, a general affidavit; a certificate signed by all present at a transaction (My.; Br.).

ಮಹಡಿ mahadi. = ಮಾಡಿ 1. (My.; H.).

ಮಹತ್ mahat. = ಮಹತ್ತು (śmd. 106 Cm.), ಮಾ 2 (śmd. 208. 378; Kāv. I, 3, 53-56). Great, mighty, strong, big, large. 2, numerous, abundant, much, many. 3, high, lofty, eminent, noble; excellent, distinguished. 4, the

great principle: the intellect (buddhi). 5, *greatness, power, dominion*.
 ಮಹತಾಪು mahatāpn. ಮಹತಾಪು. = ಮಹಾಪು, etc. (My.).
 ಮಹತಿ mahati. *The seven-stringed lute of Nārada*. 2, the egg-plant (= ಬುಡಕಿ).
 ಮಹತ ಮ mahat-tama. Greatest, exceedingly great or mighty or powerful. (Ūpr. 8, 19).
 ಮಹತ್ತ ಮಸುನಾನ್ಯಾವರ್ತನ mahattama-sāmānya-apavartana. The greatest common measure (C.).
 ಮಹತ್ತರ mahat-tara. Greater, anoommuly mighty, etc. (Bp. 3, 66). 2, the oldest, most respectable; the head or oldest man of the village, house, etc. See ಗೃಹ, ವನ.
 ಮಹತ್ತು mahattn. Thh. of ಮಹತ್, q. v. (Bp. 37, 56; 61, 74).
 ಮಹತ್ವ mahatva. *Greatness, magnitude, majesty, mightiness, etc.*
 ಮಹತ್ವತೆ mahatvatē. = ಮಹತ್ವ. (Bp. 36, 52; 38, 72; 43, 74; 46, 79).
 ಮಹದಾಕ್ರಯ mahat-kīraya. The protection of the great, taking refuge with great people. (My.).
 ಮಹದೇವ mahā-dēva. Śiva (Bp. 47, 53); N. (My.).
 ಮಹದೇವಿ mahā-dēvi. Pārvatī or Durgā (Bp. 12, 41; 40, 28); N. (47, 38; 59, 3; see ಕೇಳಿಕೆಯು, ಬಿಜ್ಜ.).
 ಮಹನವಮಿ mahā-navami. = ಮಹಾನವಮಿ. (Bh. 7, 14, 44).
 ಮಹನೀಯ mahāniya. Worthy of honour, praiseworthy, illustrious, glorious. (Bp. 33, 3; 39, 67).
 ಮಹನ್ತ mahanta. = ಮಾತ. Thh. of ಮಹತ್ (Śmd. 106 Cm.). A great, mighty, etc. man (Bp. 4, 4; 47, 57; 53, 18).
 ಮಹನ್ತು mahantn. The chief of an order of Gōśāvis, etc. (My.; Mhr.).
 ಮಹಮದ mahamada. = ಮಹಮ್ಮದ. (My.).
 ಮಹಮ್ಮದ mahammada. Mahomed (My.); a Mahomedan (My.).
 ಮಹಮ್ಮೇರು mahat-mēru. = ಮಹಾಮೇರು. (My.).
 ಮಹರಾಜ mahā-rāja. = ಮಹಾರಾಜ. (My.).
 ಮಹರಾಣಿ mahā-rāṇi. = ಮಹಾರಾಣಿ. (My.; B. 5, 8).
 ಮಹರಾಯ mahā-rāya. = ಮಹಾರಾಯ. (My.).
 ಮಹರ್ನವಮಿ mahas-navami. (= ಮಹಾನವಮಿ). N. of the dasari feast (My.), especially of its ninth day (My.). See Bh. 8, 3, 29.
 ಮಹರ್ಲೋಕ mahas-lōka. The fourth of the seven worlds which rise one above the other. (Mr. 32).
 ಮಹರ್ಷಿ mahā-rishi. A great rishi. (My.). 2, anyone of the saptaṛṣhis. (My.).
 ಮಹಲ mahala. = ಮಹಲ 1, etc. (ಉಪರಿಗೆಮನೆ G.).
 ಮಹಲು mahalū. 1. = ಮಹಲ, etc., ಮಹಾಲ. An upstairs house, a large mansion, a palace (My.).
 ಮಹಲು mahalū. 2. = ಮಹಾಲ. (My. occasionally). ಮಹಲು ಇರುವಲ್ಲಿ ಹಣ, ಬಡಲು ಇರುವಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ (Prv.).
 ಮಹಸ್ತ mahas. = ಮಾಸ 2. Greatness, might. 2, a feast, a festival. 3, a sacrifice, an oblation.
 ಮಹಸೂಲು mahasūlu. Puklio revenue (My.; Mhr., H.); private income from land (My.).
 ಮಹಸೂಲುದಾರ mahasūln-dāra. A collector or receiver of taxes (My.; H.).

ಮಹರ್ mahā. 1. = ಮಹಲ, ಮಹಲು 1, ಮಾಡ, (ಮಾಸ 1?). Thh. of ಮಹಾಲಯ. (ಮಹಾಲಯ Bhn. 50).
 ಮಹರ್ mahā. 2. = ಮಹಾಲಯ No. 2, ಮಾಸ 3. The śrāddha performed in the latter fortnight of the bhādrapada in the manes of all one's male ancestors; this period (My. Mhr. ಮಹಾರ).
 ಮಹಾ mahā. = ಮಂ (ಮಹಾ), ಮಾ 2. Great, etc. (= ಮಹಾ). Standing before ಏರ್ಪ, ಪದ್ಮ, ಕೃಷ್ಣೀಶ, ಶಂಖ, ಕೃತಿ and ಕೃಷ್ಣ. it makes them ten-fold (Mr. 357). — ಮಹಾಮನೆ = ಮಹ ಮನೆ. (Bp. 61, 74).
 ಮಹಾರ್ಕನ್ದ mahā-kanda. Garlic.
 ಮಹಾರಾಯ mahā-kāya. A man of great stature (Ūpr. 6 after 61). 2, N. of a rākshasa (Bp. 18, 20).
 ಮಹಾರಾಲ mahā-kāla. = ಮಹಾರಾಳ, ಮಾರಾಳ. Śiva (3ನೇ ಕರ್ತೃ Nu. 97). 2, a class of pramathas (ಪ್ರಮಥವೀರೇಷ, ಪ್ರಮಥ ಭೇದ 97). 3, N. of a līṅga at Ujjayīni. 4, great blackness (ಅಸಿಪ, ಕಪ್ಪು 97). 5, a clouded day (ಮರ್ದಿನ, ಮೇಷ ಗತ್ತಲೆ 97). 6, a cruel, fierce man (ಕಪ್ಪಿರ 97). 7, the marking-nut tree (ಭಲ್ಲಾಕ, ಗೇರು 97). 8, N. of a scurbitaceous plant, *Trichosanthes palmata* (or *Cosmos colocythus*, = ಕಮ್ಮಾಕ).
 ಮಹಾರಾಲಿ mahā-kāli. ಮಹಾರಾಳಿ. = ಮಂಕಾಳಿ, ಮಾರಾಳಿ, ಮಾ ಕಾಳಿ. Durgā (ಬಂವರಿ Ūt. II, 119). — ಮಹಾರಾಲಿದೇವಿ N. (Bp. 55, 54; 58, 7).
 ಮಹಾರಾಲ mahā-kālā. A great or noble family; — *from a noble family, of honorable parentage*.
 ಮಹಾರಾವ mahā-kharva. Ten kharvas. (My.).
 ಮಹಾಗಜ mahā-gaja. (Śmd. 379). A great elephant.
 ಮಹಾಗಿರಿ mahā-giri. (Śmd. 379). A great mountain.
 ಮಹಾಗ್ರೀವ mahā-grīva. Long-necked: a camel. (R.).
 ಮಹಾಂಗ mahā-āṅga. Large-limbed: a camel.
 ಮಹಾಜನ mahā-jana. (Śmd. 114). = ಮಾಜನ (379). A great multitude of men, the populace. 2, a great man; a number of respectable men (Bp. 56, 2. 25; My.). 3, a merchant, banker, tradesman.
 ಮಹಾಜನ mahā-java. Very swift (ಅಬೇರಗ Nu. 97).
 ಮಹಾಜಾಲಿ mahā-jāli. A species of gūṣhā with yellowish flowers.
 ಮಹಾಜ್ವರ mahā-jvara. Severe fever (ಉಷ್ಣ, ಫರ್ಮ Mr. 387).
 ಮಹಾಟವಿ mahā-aṭavi. A great forest. (R.).
 ಮಹಾತಪ mahā-tapa. Severe penance (ವಂತ, ಮಹಾತಪ್ಪು Nu. 54).
 ಮಹಾತರು mahā-tara. A large tree; — a kind of Euphorbia (ವಜ್ರ, ಎಲೆಗೈ Mr. 136).
 ಮಹಾತಲ mahā-tala. N. of the sixth of the seven lower worlds. (Mr. 32).
 ಮಹಾತೇಜಸ್ mahā-tējas. Of great splendor, etc. 2. Skanda.
 ಮಹಾತ್ಮ mahā-ātma. High-souled: *magnanimous, noble-minded, high-minded, generous*; — *eminent, distinguished*. mighty (ಉದೀರ್ಗ, ಸಿರಿಯ Mr. 233). See Bp. 25, 2; 32, 11; Bp. 8. ಕೃಷ್ಣ. ಮಹಾತ್ಮನಿಗೆ ಮಹಾತ್ಮನ ಗೊತ್ತವೆ ಎನು? (Prv.).
 ಮಹಾತ್ಮೆ mahātmē. Noble-mindedness, etc. (Bp. 46, 30; My.). 2, a noble-minded woman (My.).
 ಮಹಾದಾನ mahā-dāna. A great gift: *epithet of certain valuable gifts or the giving of different kinds of valuable*

presents to the priests (sixteen such gifts are particularly enumerated).

ಮಹಾದಾನಿ mahā-dāni. = ಮಾದಾನಿ (Śmd. 209. 379). One who grants all valuable gifts, a very liberal person.

ಮಹಾದೇವ mahā-dēva. = ಮಾದೇವ (Śmd. 209. 379). Śiva (Bp. 57, 2);—N.

ಮಹಾದೇವಿ mahā-dēvi. = ಮಾದೇವಿ. Pārvatī. 2, the first wife of a king. 3, N.

ಮಹಾದ್ವೀಪ mahā-dvīpa. A certain division of the earth (see Mr. s. ವರ್ತನಿ).

ಮಹಾಧನ mahā-dhana. Great wealth. 2, *very costly or precious*; anything costly or precious. 3, rich, wealthy. ಮಹಾಧೇನು mahā-dhēnu. A sacrificial cow (ಮಾಹೇಯ Mr. 180).

ಮಹಾನಕರ mahā-ānaka. A large kettle-drum (Śāv. 5, 58).

ಮಹಾನಟ mahā-nāṭa. The great actor: Śiva. (Sk.; G.).

ಮಹಾನಂದ mahā-ānanda. Great joy, great bliss; *the great bliss of deliverance from further transmigration*.

ಮಹಾನವಮಿ mahā-navami. = ಮಹನವಮಿ, (ಮಹನವಮಿ), ಮಹಾನಾಮಿ, ಮಾನಾಮಿ. A festival on the ninth day in the light half of the month Āśvina. (My.). 2, the dasarī feast (My.). 3, the last of the nine days or nights dedicated to the durgā-pūjā.

ಮಹಾನನ mahā-anasa. A large carriage. 2, = ಬಾಸನ, etc., a kitchen (ರಸವತಿ, ಬಾಸವದ ಮನೆ Mr. 196).

ಮಹಾನಾಭ mahā-nābha. N. of a Dāruva (C. Bp. 47, 21).

ಮಹಾನಾಮಿ mahā-nāmi. = ಮಾನಾಮಿ (Śmd. 209). Thh. of ಮಹಾನವಮಿ.

ಮಹಾನಿಶಿ mahā-niśi. Midnight.

ಮಹಾನೀಲ mahā-nīla. Dark blue, deep black. 2, a kind of sapphire or emerald. (R.).

ಮಹಾನುಭಾವ mahā-anubhāva. Being in high esteem, worthy, mighty, exalted, dignified, pre-eminent, just, virtuous; a gentleman. (Śmd. 88; My.). ಮಹಾನುಭಾವರೇ, ಮಹಾಯುಗದತ್ತ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಯವೆಷ್ಟೆನ್ನ ಕೇಳಿದನನಿ (Prv.).

ಮಹಾನೈವೇದ್ಯ mahā-naivēdya. An offering of all sorts of eatables to an idol in a temple (My.).

ಮಹಾನ್ತ mahā-anta. A man of an eminent nature (Bp. 61, 3). 2, having extensive limits: abundance (My.).

ಮಹಾಪಥ mahā-patha. = ಮಾಪತ (Śmd. 379). A chief road, a high street, a high road. 2, the great road: death, the way of all flesh.

ಮಹಾಪದ್ಮ mahā-padma. One of the treasures of Kṛhēra. 2, N. of a nāga or serpent-demon (Mr. 402, see ಎಣ್ಣು ಕುಲ). 3, ten padmas, a million of millions, one hundred millions and other high numbers.

ಮಹಾಪಾತಕ mahā-pāṭaka. = ಮಾಪಾತಕ (Śmd. 379). A great crime, a crime of the highest degree. See ಪಾತಕ; Bp. 45, 25.

ಮಹಾಪುರುಷ mahā-puruṣa. = ಮಾಪುರುಷ (Śmd. 379). A great man, an eminent personage.

ಮಹಾಪ್ರಲಯ mahā-pralaya. The total annihilation of the universe at the end of a kalpa (Bp. 54, 28; 58, 46).

ಮಹಾಪ್ರಸಾದ mahā-prasāda. A great favour or kindness. (Ūpr. 2, after 59; My.).

ಮಹಾಪ್ರಾಣ mahā-prāṇa. The hard breathing or aspirate, heard in the utterance of aspirated letters (Śmd. 22. 28.

35. 302; Kāv. I, 1a, 22-27). 2, the letter ಹ. 3, a raven. 4, great spirit or power. 5, a kind of vital air (ಒತ್ತಿ ನಡೆವುದು Mr. 52).

ಮಹಾಪ್ರಾಣಾನುಕರಣ mahāprāṇa-anukarṇa. An imitative sound with an aspirated letter (Śmd. 35).

ಮಹಾಫಲ mahā-phala. = ಮಾಪಲ. A great fruit. 2, a great reward. 3, Aegle marmelos Corr. 4, the citron, Citrus medica Lin. (My. occasionally; St. & Pl.; Mhr.). 5, (wrongly also = ಬೆಲೂಕೆ 2) the shaddock or pummelo, Citrus decumana Lin.

ಮಹಾಬಲ mahā-bala. Exceedingly strong, very powerful or mighty (Bp. 58, 6). 2, wind, storm. 3, Śiva.

ಮಹಾಬಲಗಿರಿ mahābala-giri. N. of the Ūṣṇnūḍi hill near Mysore (My.).

ಮಹಾಬಲಾಧಿ mahābala-adri. = ಮಹಾಬಲಗಿರಿ. (My.).

ಮಹಾಬಿಲ mahā-bhila. A big hole, a cave. 2, the atmosphere, ether. (ಆಕಾಶ G.).

ಮಹಾಭಾಗ mahā-bhāga. Highly fortunate; illustrious, highly distinguished. (Ahh. P. 11, 76).

ಮಹಾಭಾರತ mahā-bhārata. The great war of the Bharatas: N. of an epic poem describing the acts, rivalries and contests of the sons of the two brothers Dhṛitaraṣṭra and Pāṇḍu, descendants of Kuru and Bharata. (My.).

ಮಹಾಭಾಷ್ಯ mahā-bhāṣya. N. of Patañjali's great commentary on the grammatical sūtras of Pāṇini. (My.).

ಮಹಾಭೀತಿ mahā-bhīti. Great terror;—*great danger*.

ಮಹಾಭೂತ mahā-bhūta. A primary element: ether, air, fire, water, earth.

ಮಹಾಮತ್ಸ್ಯ mahā-matsya. A large fish, a sea-monster.

ಮಹಾಮನಸ್ mahā-manas. High-minded, magnanimous, liberal.

ಮಹಾಮಹ mahā-maha. A great festival. (Ūpr. 3, after 102).

ಮಹಾಮಾಂಸ mahā-māṃsa. Epithet of various kinds of meat: human flesh, beef, etc.

ಮಹಾಮಾತ್ರ mahā-māṭya. The prime minister of a king (ಪ್ರಧಾನ Mr. 266).

ಮಹಾಮಾತ್ರ mahā-māṭra. (= ಮಾಪತಿಗ, etc.). Great in measure, most excellent. 2, a great officer of state, a prime minister. 3, an elephant-driver or keeper, a Mahout; a superintendent of elephants (ಗಜಾಪಾಲ, ಅನೆಯ ವೈದ್ಯನು Hā.).

ಮಹಾಮಾಯ mahā-māyā. Great deceit or illusion; the power of illusion which makes the material universe appear as if really existing;—Durgā. (Bp. 57, 27).

ಮಹಾಮೇಧ mahā-mēda. A species of medicinal plant. See ಅಷ್ಟವರ್ಗ.

ಮಹಾಮೇರು mahā-mēru. The great méru (ಮೇರು Nn. 53).

ಮಹಾಯಜ್ಞ mahā-yajña. A great sacrifice: a principal act of devotion of which there are five: brahmayajña, dēva-, pitṛ-, manśhya-, bhūta-. See ಪಂಚ.

ಮಹಾಯುಗ mahā-yuga. A yuga of the gods: the aggregate of the kṛta, trētā, dvāpara, and kali yugas. See Prv. s. ಮಹಾನುಭಾವ.

ಮಹಾರಜ mahā-rajata. Gold.

ಮಹಾರಜನ mahā-rajana. *The safflower, Carthamus tinctorius* Lin.
 ಮಹಾರಣ್ಯ mahā-aranya. *A large wood, a great forest.*
 ಮಹಾರಥ mahā-ratha. *A large car, a great chariot. 2, an eminently great warrior fighting from a car (Abh. P. 13, 71. 72; Bh. 8, 24, 41; J. 14, 5).*
 ಮಹಾರವ mahā-rava. *Loud-sounding, uttering loud ories; a loud sound or cry. See ಬೊಬ್ಬಿದ.*
 ಮಹಾರಾಜ mahā-rāja. = ಮಹರಾಜ. *A sovereign, an emperor. 2, a respectful compellation to superiors. (My., also ಮಹಾರಾಜತ್ವ).*
 ಮಹಾರಾಜಿಕೆ mahā-rājika. *N. of a class of demigods.*
 ಮಹಾರಾಣಿ mahā-rāṇi. = ಮಹಾರಾಣಿ. *The principal wife of a rāja;—a reigning queen;—an empress (My.; B. 4, 173; 5, 1).*
 ಮಹಾರಾಯ mahā-rāya. = ಮಹರಾಯ. *Thh. of ಮಹಾರಾಜ. (Bp. 58, 21; My.; B. 4, 126).*
 ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ mahā-rāṣṭra. = ಮರಾಠಿ. *A great realm (Bp. 51, 17);—the Mahratta country;—relating to that country, as its people, language, etc. (My.).*
 ಮಹಾರುದ್ರ mahā-rudra. *The great rudra: a form of Śiva.*
 ಮಹಾರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ mahārudra-abhiṣhēka. *Bathing of a lloḡa with the recitation of the so-called rudrasūktas; especially at ħivarātri (My.).*
 ಮಹಾರುಷಿ mahā-ruṣi. = ಮಹರ್ಷಿ. (Ūpr. 3, after 80; 5, after 35).
 ಮಹಾರೌರವ mahā-ranava. *One of the twenty-one hells.*
 ಮಹಾರುಹದ mahā-arhuda. *Ten arhudas. (My.).*
 ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ mahā-lakṣmī. = ಮಾಲಕುಮಿ (Śmd. 209. 379). *The great Lakṣmī, the śakti or wife of Nārāyaṇa (ಭೋಗಾವತೆ, ರಮೆ Nn. 22; ಗೋಮುನಿ, ರಾಮ 24; ಸೌ 124. 149). 2, Sarasvatī. 3, Durgā. 4, splendour (ಶೋಭೆ, ಸೌ Nn. 22).*
 ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಒಲಿದವಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಸರಸ್ವತಿ ಒಲಿದವಗೆ ಹೆದ್ದತೆ ನವಿಲ್ಲ (Prv.).
 ಮಹಾಲಯ mahā-ālaya. = ಮಹಲ, ಮಹಲು, ಮಹಳ No. 1, ಮೂ 5. *A great dwelling, a palace, a temple, etc. 2, = ಮಹಳ 2, q. v. (My.).*
 ಮಹಾಲಿಂಗ mahā-liṅga. *A great phallus;—having a great phallus; Śiva;—N. (My.). —ಮಹಾಲಿಂಗನ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb growing in hedges, Bryonia laciniosa Lin. (Z.).*
 ಮಹಾಲು mahālu. = ಮಹಲ, etc. *A palace (My.; Mhr., H.), a hall; a seraglio (Mhr.; H.). 2, a sub-division of a talook or district (Mhr.; see B. 4, 148. 200; ಅಸಾರ).*
 ಮಹಾಲೋಕ mahā-lōka. = ಮಹರ್ಲೋಕ. (My.).
 ಮಹಾವನ mahā-vana. = ಮಹಾರಣ್ಯ. (My.).
 ಮಹಾವಾತ mahā-vāta. *A great or stormy wind, a strong blast. (ಬಿಡುಗಾಳಿ G.).*
 ಮಹಾವಾರ್ಧ mahā-vārdhi. *An ocean (J. 18, 11).*
 ಮಹಾವೃಕ್ಷ mahā-vṛkṣa. *A great tree;—a species of Euphorbia, Euphorbia tortilis or E. antiquorum.*
 ಮಹಾವೃದ್ಧಿ mahā-vṛddhi. *One of the eight principal drngs or medical roots (Sl. 149).*
 ಮಹಾವೇಶ mahā-āvēśa. *Demoniacal possession (ಗ್ರಹ Mr. 490).*
 ಮಹಾಶಕ್ತಿ mahā-śakti. *Very mighty. 2, a great śakti (Bp. 10, 31).*

ಮಹಾಶಬ್ದ mahā-śabda. *A great word, a pre-eminent term (Śm. 118);—a great noise, a loud sound. See ವಂದೆ.*
 ಮಹಾಶಯ mahā-śāya. *The ocean. 2, high-minded, magnanimous, liberal.*
 ಮಹಾಶಾಲಿ mahā-śālī. *A kind of large and sweet-smelling rice (ಕದಿಮೆಯ ಭೇದಂ Hk.).*
 ಮಹಾಶೂದ್ರ mahā-śūdra. *A cowherd.*
 ಮಹಾಶೂದ್ರಿ mahā-śūdrī. *A female cow-keeper; a herdman's wife.*
 ಮಹಾಶೇಷ mahā-śēṣa. *The serpent śēṣa (Śm. 119; ಕದನ, ಭರಣೀಶ್ವರ Nn. 57). ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಹಾಶೇಷ ಜೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಮಹಾಶೇಷನನ್ನು ಜೊತ್ತವನು ಯಾರು? (Prv.).*
 ಮಹಾಶೋಕ mahā-śōka. *Great grief or sorrow (J. 2, 8) 2, mahā-śōka. A large śōka tree (2, 8).*
 ಮಹಾಶೂರ್ಯ mahā-śāurya. = ಮಾಶೂರ್ಯ (Śmd. 209). *Great valor.*
 ಮಹಾಶಯ mahā-śāyā. = ಮಾಸರ 2. *A great seat, resting-place, dwelling, etc.*
 ಮಹಾಶೈಲ mahā-śāil. *A white variety of the Betula paniculata Choisy.*
 ಮಹಾಸನ mahā-śāna. *A great seat, a splendid throne: a howdah (ದಂಡೆ Mr. 158).*
 ಮಹಾಸಹೆ mahā-sahē. *The globe amaranth, Gomphrena globosa Lin.*
 ಮಹಾಸಾಗರ mahā-sāgara. = ಮಹೋದಧಿ. (G.).
 ಮಹಾಸಾಮಂತ mahā-sāmanta. = ಮಹಾಸಾವನ್ತ, ಮಾಸಾವನ್ತ. *A great lord of the horders. (Abh. P. 13, after 101).*
 ಮಹಾಸಾವನ್ತ mahā-sāvanta. = ಮಾಸಾವನ್ತ (Śmd. 379). *Thh. of ಮಹಾಸಾಮನ್ತ.*
 ಮಹಾಸೇನ mahā-sēna. *The commander of a great army. 2, Skanda.*
 ಮಹಾಸೈನ್ಯ mahā-sāinya. (Śmd. 379). *A large armed force (ಮನ್ಯು, ಸೇನೆ Nn. 36).*
 ಮಹಾಸ್ತ್ರ mahā-āstra. *A great weapon, a powerful missile. (J. 13, 87).*
 ಮಹಾಸ್ನಾಯು mahā-snāyu. *A great artery.*
 ಮಹಾಸ್ವರ್ಗ mahā-saragdhare. *N. of a vṛtta (Ūh; Mr. 366).*
 ಮಹಾಹರಿ mahā-hari. *Vishnu.*
 ಮಹಾಹರಿಪ್ರಿಯ mahāhari-priyē. *Lakṣmī (Mr. 18).*
 ಮಹಾಹವ mahā-āhava. *A great war or battle, a pitched battle. (Śā. 4, 77).*
 ಮಹಾಹಿತ mahā-hita. *A great friend (J. 30, 25. 27. 51). 2, mahā-ahita. A great enemy (30, 25. 27. 51).*
 ಮಹಿ mahi. ಮಹೀ. *Great, large; greatness. 2, the earth's soil. See Mr. 8. ವರ್ತನೆ. ಮರಲುಳ್ಳ ಮಹಿ (ಸೂತ Mr. 95).*
 ಮಹಿಕೆ mahikē. = ಮಹಿಕೆ. (ಬರ್ಹ, ಮಂಜು G.).
 ಮಹಿತ mahita. *Honoured, revered, highly esteemed; proper, right. (Kāvy. V, 967; Bp. 8, 3; 19, 45; 22, 63; 51, 45; Rā. 1, 8).*
 ಮಹಿಪ mahi-pa. = ಮಹಿಪ. (A.).
 ಮಹಿಮ mahima. *Greatness, grandour, majesty, glory; might, power, energy. 2, the magical power of increasing size at will, illimitable bulk. (My.).*
 ಮಹಿಮಾಕರ mahimā-ākara. *A mine of glory (Ūh. v. 9).*

ಮಹಿಮೆ mahimē. ಮಹಿಮಾ = ಮಹಿಮೆ, ಮಹಿಮೆ (Śmd. 861; Ūt. II, 85; Rāv. 1, 61; C.). Greatness, etc. (= ಮಹಿಮೆ No. 1). — ಮಹಿಮೆವೆದಿ. -ವೆದಿ. To become great, renowned, etc. (Bp. 27, 27; 44, 72; 53, 81).
 ಮಹಿಲಾಪ್ರಿ mahilā-ākhyē. A species of odoriferous plant.
 ಮಹಿಲೆ mahilē. ಮಹಿಲೆ. A woman (Bp. 28, 20).
 ಮಹಿಕಾಸನ (mahikāsana). A kind of plant (ತಾ. Mr. 134).
 ಮಹಿಷ mahisha. A (male) buffalo (ಕೋ. Mr. 162). 2, an asura slain by Durgā. 3, the emblem and vehicle of Yama.
 ಮಹಿಷಧವಾ mahisha-dhvaja. Yama. See ಒಕ್ಕನದಿಲಿಡೇ.
 ಮಹಿಷಾಕ್ಷ mahisha-aksha. A kind of bdellium.
 ಮಹಿಷಾಕ್ಷಿ mahisha-akshi. = ಮಹಿಷಾಕ್ಷ. (ಕಾ. Mr. 144; Bp. 27, 9, 12; 48, 20, 21; 44, 24).
 ಮಹಿಷಾಸುರ mahisha-asura. The asura Mahisha slain by Durgā (Ūh. MS. G. v. 4).
 ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ಧಿನಿ mahishāsura-mardini. Durgā (My.).
 ಮಹಿಷಿ mahishi. = ಮಹಿಷಿ (Śmd. 861). A buffalo-ox. 2, the first or properly consecrated wife of a king;—any queen. See ಪಟ್ಟಿ.
 ಮಹಿಷ್ಠ mahishṭha. Greatest, largest;—excessive greatness (Bp. 53, 11).
 ಮಹೀಕಾಂತ mahī-kānta. A king (Ūpr. 2, 15).
 ಮಹೀಕ್ಷಿತ mahī-kṣit. A king.
 ಮಹೀಗೃಹ mahī-grīha. A subterranean room (Ūpr. 7, 128).
 ಮಹೀಜ mahī-ja. A tree. (Bp. 9, 14; 60, 51).
 ಮಹೀಜರಾಜ mahīja-rāja. The Indian fig-tree (Bp. 26, 40).
 ಮಹೀತಲ mahī-tala. The surface of the earth. (Bp. 50, 50).
 ಮಹೀತಲಾಧಿಪ mahītala-adhipa. A king (Rām. 1, 16, 23).
 ಮಹೀದೇವತೆ mahī-dēvatē. A Brāhmaṇa (Bp. 55, 35).
 ಮಹೀಧರ mahī-dhara. Earth-bearing: a mountain. 2, Kṛishṇa (Mr. 18). 3, N. of a king (Śmd. 82 Mḍh.).
 ಮಹೀಧ್ರ mahī-dhṛa. A mountain.
 ಮಹೀಪ mahī-pa. A king (Bp. 64, 2).
 ಮಹೀಪತಿ mahī-pati. = ಮಹೀಪ. (Ūpr. 5, 85; Bp. 28, 35).
 ಮಹೀಪಾಲ mahī-pāla. A king (Bp. 5, 13; J. 26, 29).
 ಮಹೀಭುಜ mahī-bhuj. Earth-enjoyer: a king.
 ಮಹೀಭುಜ mahī-bhujā. Tbh. of ಮಹೀಭುಜ. (Ahh. P. 16, 11; Bp. 11, 17).
 ಮಹೀಭೃತ mahī-bhṛit. Earth-supporter: a mountain. 2, a king.
 ಮಹೀಮಣ್ಣಲ mahī-maṇḍala. The circumference of the earth, the whole earth. (My.).
 ಮಹೀರಮಾ mahī-rama. A king (Bp. 33, 13).
 ಮಹೀರುಹ mahī-ruha. A tree.
 ಮಹೀಲತೆ mahī-latē. An earth-worm. See Nr. s. ನಾಯಿನೊಳಿ.
 ಮಹೀವರ mahī-vara. A king (Bp. 50, 41).
 ಮಹೀವಲ್ಲಭ mahī-valībhā. = ಮಹೀವರ. (Rāv. 9, 27).
 ಮಹೀಶ mahī-śa. A king (Bp. 5, 44; 50, 20; Rām. 2, 1, 8).
 ಮಹೀಶ್ವರ mahī-śvara. = ಮಹೀಶ. (J. 27, 47). 2, the number 16 (Ūh.).

ಮಹೀಸುತ mahī-suta. The planet Mars.
 ಮಹೀಸುರ mahī-sura. A Brāhmaṇa (Bp. 3, 75, 77; 50, 12; 55, 9, 57).
 ಮಹೀಸ್ಪೃಶ mahī-sprīśa. Touching the ground;—a Vaiśya (Mr. 345).
 ಮಹುಳ mahūḷ. (Tbh. of ಮೂಲ). Sway: overhauling behaviour (Bh. 8, 21, 36).
 ಮಹೇಚ್ಛ mahā-lōcchā. Desirous of great ends, having lofty aims or aspirations; magnanimous, high-minded, liberal.
 ಮಹೇಂದ್ರ mahā-indra. Great Indra, regent of the east quarter (Śmd. 168);—any great chief; N. of a gandharva chief (Ūpr. 5, 100, 102, 105, etc.). 2, N. of a place; N. of a mountain or a range of mountains.
 ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲ mahāendra-jāla. = ಇಂದ್ರಜಾಲ. Indra's net: stratagem, trick; deception, cheating; illusion; conjuring, magic, jugglery, sorcery (Kāv. IV, 2, 62; Ūpr. 7, 145; Bp. 23, 2; 51, 11; My.).
 ಮಹೇಂದ್ರಮಣ್ಣಲ mahāendra-maṇḍala. N. of a place (Bp. 53, 38).
 ಮಹೇಂದ್ರಮರ್ಧಿ mahāendra-mardi. The crusher of the gandharva king Mahāendra (Ūpr. 5, 122).
 ಮಹೇಂದ್ರಿ mahāendri. Indra's quarter: the east (ಪೂರ್ವ, ಪಾ. ಮೂಡಲ್ Mr. 58).
 ಮಹೇರಣೆ mahāraṇē. The tree Boswellia thurifera Roxb.
 ಮಹೇಶ mahā-śa. = ಮಹೇಶ್ವರ. (Bp. 50, 54). See ಮಾನವ ಮದನ.
 ಮಹೇಶ್ವರ mahā-śvara. A great lord; Śiva (Bp. 61, 46);—N., also of a town (B. 8, 108; 4, 28). See Prv. s. ಮೋನ ಗಾಡಿ.
 ಮಹೇಶ್ವರಿ mahā-śvarī. Gauf (Mr. 12).
 ಮಹೇಶ್ವರ್ಯ mahā-śāvarya. Supreme lordship, great power; great prosperity or riches (ಎಳೆತೆ, ಮೊದಲಿನ ಎತ್ತಯ Nn. 106).
 ಮಹೋಕ್ಷ mahā-uksha. A large bull or ox.
 ಮಹೋಕ್ಷಗ mahāksha-ga. Śiva (Bp. 61, 47).
 ಮಹೋಕ್ಷಲಕ್ಷ mahāksha-laksha. Śiva (Rāv. 1, 10).
 ಮಹೋಗ್ರಾಸಿ mahā-ugrāsi. A chief store-keeper. See Mr. s. ಅಪ್ಪಾಡಕಪ್ರಧಾನ.
 ಮಹೋತ್ಪಲ mahā-utpala. The lotus, Nelumbium speciosum Willd. (ಪದ್ಮ, ಅಬ್ಬ, etc. Mr. 419).
 ಮಹೋತ್ಪಾತ mahā-utpāta. Very portentous: a meteor, a comet (ಧೂಮಕೇತು Nn. 33, o. r. ಮಹೋದ್ವಾಹ; ಧೂಮಕೇತು Mr. 489).
 ಮಹೋತ್ಸವ mahā-utsava. A great festival; a festive train (ಯಾತ್ರೆ Nn. 159; J. 4, 8).
 ಮಹೋತ್ಸಾಹ mahā-utsāha. Great effort or exertion. 2, possessing great energy, making great efforts, very energetic or persevering (ಹೆದ್ದಾಳು Hā.).
 ಮಹೋತ್ಸೇಧ mahā-utsēdha. Great elevation (ಅನ್ನರ, ಅತಿಯಾದ Nn. 77).
 ಮಹೋದಧಿ mahā-udadhī. The great ocean, a great sea (ಮಹಾಸಾಗರ G.).
 ಮಹೋದಯ mahā-udaya. Great happiness or prosperity;—great elevation or eminence;—the final emancipation of the soul. 2, a day very auspicious on account

of certain constellations (My.). 3, giving, or possessing, great happiness, etc. (Rā. 1, 8);—a lord, a master. 4, = ಮಹೋದಯ.

ಮಹೋದಯ mahā-ndayē. The city of Kanyakubja or Canouj.

ಮಹೋದರ mahā-udara. A large belly (J. 2, 58);—an enlargement of the abdomen (My.); dropsy, ascites. 2, highbellied;—N. of a rākṣasa (Rām. 6, 32 anm.).

ಮಹೋದ್ಯಮ mahā-udyama. Great effort or exertion. 2, using great efforts, very diligent or persevering (ಜಿವಾಳು Hk.).

ಮಹೋನ್ನತ mahā-unnata. Very high, exceedingly lofty, much elevated. (My.).

ಮಹೋನ್ನತಿ mahā-unnati. Great elevation, high position, high rank (Ūpr. 4, 12; Bp. 61, 72).

ಮಹೋಪಶಾಪ mahā-npātāpa. Great trouble or grief (Ūpr. 5, 28).

ಮಹೋಪದ್ರವ mahā-npadrava. Great misfortune or calamity or distress (My.).

ಮಹೋರಗ mahā-uraga. A large serpent; a great nāga. (My.).

ಮಹೋಲ್ಲಾಸ mahā-nlāsa. Great delight (My.).

ಮಹೋನ್ನತ mahā-unnatya. Great elevation (ಉನ್ನೇತ, ಅತಿ ಯುಧ Nn. 182).

ಮಹೋಷಧ mahā-anśadha. A very efficacious drug;—dry ginger (ನಾಗರ, ಕುಣ್ಣಿ Mr. 137);—*Allium ascalonicum*;—*birch*.

ಮಳೆ malī. = ಮಳು 1, etc. — ಮಳೆ 2. Bewilderment, etc. to seize (My.). ಹೊಕ್ಕುಮನುಕು ತಾವು ಸುಕ್ಕುಸಂಸಾರದೊಳು ಮಳೆದಿಡು ಮಾಯೆಯೆವ್ವನವ ಬಲಿಯೊಳು ಹೊಕ್ಕುತುತಿತರು (Sp.).

ಮಳೆ malī. See ತರಮಳೆ 3. ತರ 1. (T. ಮಳೆ = ಮಯಂಗು, see 3. ಮಂಕು; cf. ಮದಿ 2).

ಮಳೆ malī. = ಮಲ. — ಮಳಮುನ್ನಿಕಸ. A common herb, *Spermoocoe stricta* L. f. (Z.).

ಮಳಕೆ malāka. = ಮಳಕೆ, etc. (My.).

ಮಳಯ malaya. = ಮಳಯ, etc. — ಮಳಯರಾಜ. N. (Bp. 9, 46).

ಮಳಲೆ malāl. ಮಳಲು. = ಮಳಲೆ 2, etc. Sand, gravel (ತಿವ, ಸಿಹತ Nn. 6; ನಾಲುಕ, ಸಿಹತ Mr. 414; ಪುರರ Kk. 13, o. r. ಮಲರ; My.; ಉಸುಬು G.). ಮಳಲ ದಿಣ್ಣೆ (ಸೈಕ ತ, ಪುಲಿನ, ದ್ವೀಪ Hk.). ಮಳಲನುಕು ಪ್ರದೇಶ (ಸಿಹತಾವತಿ Nr.). ಮಳಲಕ್ಕು ಮಹಿ (ಸಿಹತ Mr. 98). ಮಳಲ ಬಯ್ಲು (B. 4, 115). ಕಾಸಿದ ಮಳಲ (ಮುಮ್ಮುರಿ ಕೆಂದ. II, o. r. ಮರಲ). ಮಳಲ ಬೇಣ್ಣೆಯಂ ಮಾಡಿದ ಪೋಲ (II). ತುದಿದ ಧಾನ್ಯ ಮಳಲುಸಮ ಪೋಲ (Prv.). See Bp. 11, 19; 32, 6; 42, 2; 58, 22; ತಾಯ್. — ಮಳಲೇರಿ. -ನಿ. A sand bank (ಸೈಕತ Nr.). — ಮಳಲೊಟ್ಟಿರ. -ಬಟ್ಟಿರ. A mound or bank of sand (ಪುಲಿನ Nr.; ಸೈಕತ, ದ್ವೀಪ, ಪುಲಿನ Mr. 414).

ಮಳಾರ malāra. = ಮಳಾರ, q. v. (ಕುದುರೆಗ ಪಟ್ಟಿ Kk. 78, o. r. ಮರಾರ).

ಮಳಿಗೆ maligē. = (ಮಣ್ಣಿ 1, q. v.), ಮದಿಗೆ (?). A warehouse, a shop (My.; ಮಣ್ಣಿ, ಅಂಗಡಿ, ಕೋರಿ, ದುಕಾನ್, ಪಾಪ್, ಅಪೂ, ನಿಹಡ್ಕಿ Si. 106; T. ಮಳಿಗೆ; see 3. ಮಳಿಗೆ). ತಳಿಗೆ ಚಮ್ಮು ಹೋದ ಮೇಲಿ ಮಳಿಗೆ ದಾಗಲು ಮುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮಳೆಯ malēya. = ಮಳಯ, etc. — ಮಳೆಯರಾಜ. N. (Bp. 44, 52; 47, 36; 54, 74).

ಮಳೆ malī. = ಮಳಕೆ, etc. (My.).—ಮಳೆಹುದ. A grasshopper-like insect (S. Mbr.).

ಮಳು malī. 1. = ಮಳುಕೆ 2, etc. (My.).

ಮಳು malī. 2. = ಮಳಲು, etc. (My.).

ಮಳೆ malī. (= ಮಳು 1). See ಕಳೆ.

ಮಲಿ malī. 1. = ಮೊದಿ, etc. A cubit (My.).

ಮಲಿ malī 2. = (ಮಲ 1), ಮನ 2, (ಮಳ). Dimness (see 3. ಮಂಕು; cf. ಮದಿರ, ಮರುಳ 1, ಮಸುಳ, ಮದ್ದು, ಮಸು 1 & 2). — ಮದಿಮದಸು. The eyes to become dim (ಕಳೆ ದದು ಕೆಂದ. I).

ಮಲಿಲೆ malāl. The eyes to become dim. (ಫ. ಮಯಲ, ಮದಿರ, dimness, dusk; infatuation, charm of love). ಮದಿಲ್ಲದಿನ್ನು ಕಣ್ಣದದಿಡ ಧಾವಂ (ಕೆಂದ. I).

ಮಲಿ malī. (fr. ಮಲಿ 3? cf. ಮದ್ದು). See ಮಣ್ಣು.

ಮದಿಗೆ maligē. Tbb. of ಮಳಕೆ (ಕೆಂದ. 30. 341).

ಮಲಿ malī. Rain (ವೃಷ್ಟಿ ಕೆಂದ. I; ಧಾರಾಸಮಾಪ್ತ, ಅಪರ Hk.; ವೃಷ್ಟಿ, ವರ್ಷ, etc. Nr., Si. 30; ಘನವಾರಿ, ವೃಷ್ಟಿ, ವರ್ಷ Mr. 48; ವೃಷ್ಟಿ Nn. 15. 47; ಸರಿ Kk. 12; ಸರಿ, ವೃಷ್ಟಿ 70; ಸರಿ, ವೃಷ್ಟಿ ಕೆಂದ. 35; ಉದ್ಧ 101; Bhn. 28; C.; M.; T. ವಾಣಿ; T. ಮದ್ದಿ, ಮೈ, ಮಾರಿ, ಮೇದಿಗ, ವಾಣ, water; a cloud; rain; ಮದಿಗೆ ಮುಗಿರ (ಕೆಂದ. 159). ಮದಿಯ ನೀರಿಂ ದೆಳೆವ ಕೂವಿ (ದೇವನಾಥಕ Hk.). ಮದಿಯ ಕಡೆವ ಮೇಳ (ಘನಾಘನ); ಮದಿಯ ಬದಿಹು (ಅವಗ್ರಹ, etc. Nr.). ತಾಂ ದಿಡದ ಸುರಿವ ಮದಿ (ಅಸಾರ Mr. 44). ಅಲರ ಮದಿಯೊಳ ಮಿನ್ನಂ ಧೂಪಾಲಮನ್ನನ ಅಚಿಯೊಳ (ಕೆಂದ. 281). ಇದು ನೋಡು ಎನ್ನಾ ದೊಡ್ಡ ಮದಿ ಬರ ಹತ್ತಿರು (B. 1, 21). ಮೋಡಗಿಣ್ಣ ಮದಿ ಬೀದುತ್ತದೆ (2, 49). ಗುಡುಗು ಬಹಳ ಅಬ್ಬರಿಸಿದ ಬದಿಳ ಸ್ವರಾಪರೂ ಮದಿಯೊಳುಹು ಸ್ವಾಧಾವಿವೇ (4, 186). ಮದಿಯಲ್ಲದ ಪಯ್ಯಾ ಮಾತೆಯಲ್ಲದ ಕೂಸೂ ಸಮ. — ಮದಿಯಲ್ಲದ ಬೆಳೆ ಮತಿಯಲ್ಲದ ಕೂಸು ಸಮ. — ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿ, ಮದೋ ಬರಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಮದಿಗೆ ಹೆದದ, ಹೊದೋರಿ ಹಾದಿದ ಹಾಗೆ. — ಮದೋ ತಡಿಸದ ಕೊಡೆ ಸಿಡಿಲ ತಡಿಸೀತೇ? — ಮದಿ ಹೋಯಿಸನ ಮಿಣ್ಣ, ಕತ್ತೆ ಗುಡಿಗಾದಿನ ಮಿಣ್ಣ. — ಮದಿ ಮಾತು ಮರಣ ಯಾರೂ ಅದೆಯರು. — ಮದಿಯಾದರೆ ಕೇಡಲ್ಲ, ಮಗನುಗರೆ ಕೇಡಲ್ಲ (Prv.). See Ūpr. 8, 89; 4, 55; 6, 48; Bp. 6, 25; 51, 24; 55, 18; Bh. 1, 19, 21; 2, 18, 7; Rā. 8, 113; J. 3, 25; 4, 23; Si. 295. 485; ಬೆರ್ಮದ; Prv. 2. ಪುಣ್ಯ. — ಮದಿ ಗತ್ತರೆ. -ಕತ್ತರೆ. Darkness caused by rain (clouds): a dark, cloudy day (ಮದಿನ Hk.). — ಮದಿಗದ. -ಕದ. To omit rain, to rain (J. 17, 4; ಕೆವ. 2, after 42). ಎಮ್ಮೇ ಮೇಲಿ ಮದಿಗದದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮದಿಗಾಲ. -ಕಾಲ. The rainy season (ವರ್ಷ, ಪ್ರಾಪ್ತಕ, ತಪಾಪ್ತಯ Hk.; ಪ್ರಾಪ್ತಕ, ತಪಾಪ್ತಯ Mr. 72; C.; G. 180. 180; B. 3, 29; 4, 205; 5, 205; Ūpr. 4, 87; Abh. P. 7, 130; Ū. Bp. 47, 84; Bh. 8, 26, 1; J. 18, 27). ಹಳೇ ಕಾಲಕ್ಕಿನ್ನ ಮದಿಗಾಲ ವಾಸಿ — ಮದಿಗಾಲದ ಬಿಸು ನಮ್ಬ ದಾರದು, ನಗೆಗಾದಿನ ಮಾತು ನಮ್ಬ ದಾರದು (Prv.). — ಮದಿಗಾಲ. -ಕಾಲ. = ಮದಿಗಾಲ. (ಕಾರ G.). — ಮದಿಗುಟ. -ಕುಟ. The rain-drinker. ಮದಿಗುಟನ ಹಕ್ಕಿ (ಸಾರಂಗ, ಸ್ವೀಕಕ, ಪಾತಕ Si. 172). — ಮದಿಗುದುಕು. An indication or sign of rain (My.). — ಮದಿನೀರು. Rain water. ಮದೋ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು, ಮಂಚನ ನೀರಿಗೆ ಕೆಡ್ಕೊಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮದಿ ಬಿಲ್ಲು. A rainbow (My.; ಇನ್ನ ಪಾಪ, ಸುರಪಾಪ G.). — ಮದಿ ವನಿ. -ವನಿ. A drop of rain (J. 25, 5). — ಮದಿವರಸು. -ವರಸು. Rain to be mixed with. ಮದಿವರಸಿದ ಗಾಳಿ (ಝಂಝಾ ನಾತ Hk.). — ಮದಿಹನಿ. = ಮದಿವನಿ. ಮದೋ ಹನಿ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮರದ ಹನಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮದಿಹುದ. A winged ant

that comes out of the ground after the first rains (My.). 2, a rain-worm (ಗಣ್ಡ ಪದ G.).

ಮಲ್ಗಿಸು malgrisu. To cause to disappear, to cause to perish, to destroy (Ūpr. 6, 9, 84; Abh. P. 10, 173; V. 30, 12).

ಮಲ್ಗು malgu. (= ಮಸ್ಗು 1). To grow dim or faint, to disappear, to perish (Ūpr. 2, 37; 7, 8; see ಮಂಕು, ಮದಿ 2).

ಮಲ್ತಿ malti = ಮತ್ತಿ 2, etc. (ಒನ್ನು ಮರಂ ಕೆಂದ. I; ಅರ್ಜುನ ಸೆ.).

ಮಾ ಮ್ಲಿ 1. (A contraction of a ಮಸ = ಮಸಕ 1). Great emotion. — ಮಾಮಸಕ. Very great emotion: excessive agitation or bustling activity, great zeal, impetuous ardour (ಸಮ್ಪು ಮ ಓ. II, 41); great passion or wrath (Abh. P. 11, after 143; Rāv. 5, after 121; 6, after 11; Sāv. 3, 55; 4, after 15). — ಮಾಮಸಕಂಗೆರ್. -ಂ-ಕೊರ್. To grow full of zeal, etc. (Ūpr. 10, 58).

ಮಾ ಮ್ಲಿ 2. = ಮಾಂ (ಮಾಜಿ), ಮಾನ್, ಮಾಮ್, ಮಾವು q. v. The mango tree and its fruit (T. ಮಾ, ಮಾನ್ತಿ, ಮಾದ್; M. ಮಾ, ಮಾವು, ಮಾದ್; Tā. ಮಾಮಿ, ಮಾವ; Sk. ಮಾಕಾನ್ತಿ). — ಮಾಗಾಯ್. -ಕಾಯ್. = ಮಾಗಾಯ No. 2, when worn in the ears (Grj. 3, 82. 90; 8, after 91; 3, 107). — ಮಾಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಮಾಂಗಾಯ್. An unripe mango. 2, a mango-like small ornament worn over the privities of children (My.), or in their ears (Pril. 3, 25; My.). — ಮಾದಳರ್. -ತಳರ್. = ಮಾನ್ದಳರ್. (J. 3, 10). — ಮಾಮರ. A mango tree (ನಿರುಗ ಓ. I, 62; Ūpr. 7, 46. 87; T.). ಮಾಮರನಲ್ಲ ದಿಲ್ಲ (Smd. 77). ಮಾಮರದಳ್ಳೆಗೊವ್ವಿನೋರ್ ಮಿಳಿವೆರ್ವಳ್ಳಿ (81). ತಳಿಗರ್ವನೋಮ್, ಪೂಗುದಿಯನೋಮ್, ಪಸುಮದಿಯನ್ದ ಮೋಮ್, ಕಾಯ್ಲಿನರದೋಮ್, ಪಣ್ಣಿನದೋಮ್ ಜನಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮೋದಮಂ ಬಳಿಯಿಸಿ, ಮಾದಿತ್ತು ಸವಿಯಂ, ಕಿವಿಗೋಲಗಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತೆ ಕೋಕಿಲರದೋಮ್, ಭಂಗರುತದೋಮ್, ಶುಕಸ್ವರದೋಮ್ ಮಾಮರಂ (Ūpr. 7, 48). See Bh. 1, 5, 7; Rāv. 2, 39. 41; J. 18, 28; 29, 48; 80, 29; ಒನ್ನ ಮಾವು. — ಮಾಮಿ. (= ಮಾಮ್ಪು ರಲ್ಮಿ). A pellet-like small nripe mango (J. 3, 32; Rāv. 9, 56). — ಮಾಮನ್. -ಮನ್. A ripe mango (Bp. 11, 11).

ಮಾ ಮ್ಲಿ 3. (= ಅಮ, etc.). An interjection expressing admiration: ah! (T., M., Tē.). — ಮಾ ಮಾ. rep. (ಕೊ ಸ್ಥಾಟ ಓ. II, 103; Bp. 8, 17; Bh. 8, 26, 17).

ಮಾ ಮ್ಲಿ 1. (Smd. 103). *Not.*

ಮಾ ಮ್ಲಿ 2. = ಮಾಂ (ಮಾಜಿ). Tbh. of ಮಹತ್, q. v. Great, etc. — ಮಾಗಲಸ. -ಕೆಲಸ. A great work (ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ G.). — ಮಾತಾಯಿ. Great, excellent mother (My.); Durgā (My.).

ಮಾಂ ಮ್ಲಿ. Me (Bp. 20, 38; 61, 48. 49).

ಮಾಂಸ ಮ್ಲಿ. *Flesh, meat* (ಅಡುಳ Bhn. 3; see ಅಡಗು, ದಾಡು, ಬಿಕ್ಕು); the fleshy part or pulp of fruit.

ಮಾಂಸಗ್ಗನಿ ಮ್ಲಿ. *māmsa-gandhi.* Tbh. of ಮಾಂಸಗ್ರಂಥಿ. (My.).

ಮಾಂಸಗ್ರಂಥಿ ಮ್ಲಿ. *māmsa-granthi.* *Flesh-swellings, a gland, a wen.* (My.).

ಮಾಂಸಜೀವಿ ಮ್ಲಿ. *māmsa-jīvi.* Living on flesh; an eater of flesh (ಕೀನಾತ, ಮಾಂಸವ ತಿನ್ನುವನು, ಮಾಂಸಾಹಾರಿ Nn. 92).

ಮಾಂಸಭಕ್ಷಕ ಮ್ಲಿ. *māmsa-bhākṣaka.* = ಮಾಂಸಜೀವಿ. (Ūb. 127).

ಮಾಂಸಭೇದ ಮ್ಲಿ. *māmsa-bhēda.* A kind of flesh. See ಬಿಕ್ಕು, ಮಾಸು.

ಮಾಂಸಭೋಜನ ಮ್ಲಿ. *māmsa-bhōjana.* A dinner of meat (J. 16, 80).

ಮಾಂಸಲಿ ಮ್ಲಿ. *māmsala.* *Fleshy; luscious, brownish, muscular; powerful, strong;—pulpy.*

ಮಾಂಸವಿಕ್ರಯಿ ಮ್ಲಿ. *māmsa-vikrayi.* *Selling flesh; a meat-seller.*

ಮಾಂಸಾದಿ ಮ್ಲಿ. *māmsa-ad.* *Flesh-eating, carnivorous; (a demon).*

ಮಾಂಸಾದಿ ಮ್ಲಿ. *māmsa-ādi.* *Flesh-eating, carnivorous.*

ಮಾಂಸಾರ ಮ್ಲಿ. *māmsa-āra* 6. Tbh. of ಮಾಂಸಾರ. ಸಂಸಾರ ಬೆಳ್ಳಿ ತು ಎನ್ನ, ಮಾಂಸಾರ ಮಾಡ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಮಾಂಸಾಹಾರ ಮ್ಲಿ. *māmsa-āhāra.* The eating of animal food; animal food.

ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಮ್ಲಿ. *māmsa-āhāri.* = ಮಾಂಸಜೀವಿ, q. v.

ಮಾಂಸಿಕ ಮ್ಲಿ. *māmsika.* A butcher, a seller of meat (ಕಟಕ G.).

ಮಾಕೆನ್ದ ಮ್ಲಿ. (mā-kanda). The mango tree, *Mangifera indica* Lin. (ಮಾವಿನ ಮರ Nn. 153; Ūpr. 7, 39; Bp. 45, 35; see ಇಮ್ಮಾವು, ನಿರಾಗ).

ಮಾಕೆರ ಮ್ಲಿ. *mā-kara.* A mine of greatness (Bp. 4, 1).

ಮಾಕರಿಸು ಮ್ಲಿ. *mākarisu.* = ಮಾಂಕರಿಸು, q. v. To reveal secrets, to touch vulnerable points (My.).

ಮಾಕಾಳ ಮ್ಲಿ. *mā-kāla.* Tbh. of ಮಹಾಕಾಲ. (Bp. 45, 46; Sāv. 1, 83).

ಮಾಕಾಳಿ ಮ್ಲಿ. *mā-kāli.* = ಮಾಂಕಾಳಿ. Tbh. of ಮಹಾಕಾಲಿ (Smd. 209. 379; Ū. II, 70; ದೇವ ಓ. I, 17; ಗಿರಿಜೆ Smd. 8).

ಮಾಕ್ಷಿಕ ಮ್ಲಿ. *mākṣika.* (fr. ಮಕ್ಷಿಕಾ). Coming from a bee;—honey. See Si. 834.

ಮಾಗಣಿ ಮ್ಲಿ. *māgaṇi.* = ಮಾಗಳಿ, (ಮಾಗಣಿ?). A herb or half shrub, wild and in gardens, *Coleus barbatus* Benth. (Z.). — ಮಾಗಣಿಬೇರು. = ಮಾಗಳಿ ಬೇರು. The roots of māgaṇi which are pickled (Z.).

ಮಾಗಣಿ ಮ್ಲಿ. A division of a talook or district (My., M.; T. ಮಾಗಣಿ; H.).

ಮಾಗಣಿ ಮ್ಲಿ. = ಮಾಗಣಿ. (Rām. 6, 46, 1).

ಮಾಗಡಿ ಮ್ಲಿ. *māgadi.* Tbh. of ಮಾಗಧ (ಮಾಗಧ). A bard (Bp. 26, 6).

ಮಾಗಧ ಮ್ಲಿ. *māgadha.* (fr. ಮಗಧ). Relating to or born in Magadha;—Jarāsandha (Bh. 2, 2, 94. 104); the successor of Jarāsandha (2, 13, 81). 2, the son of a *kṣatriya* mother and *vaiśya* father. 3, the panegyrist of a king, a bard, a minstrel (ಗ್ರಾಮ, ಮಾಗಧರ್ Nn. 87). 4, = ಮಾಗಧಿ, long pepper (ಕೃಷ್ಣ, ಹಿಪ್ಪಲಿ Nn. 47; ಕಣ, ಕೃಷ್ಣ, ಹಿಪ್ಪಲಿ Mr. 138, see Sk. ಕಣ).

ಮಾಗಧಿ ಮ್ಲಿ. *māgadhi.* The Magadha language. 2, a sort of *Jasmin*, *Jasminum auriculatum* (ಕತವತ್ತ, ಸೇವನ್ನಿ Nn. 49; ಸೇವನ್ನಿ, ಯೂಥಿಕೆ Mr. 128). 3, long pepper.

ಮಾಗಳಿ ಮ್ಲಿ. *māgāli.* = ಮಾಗಣಿ. (My.; see ನೆಲ). — ಮಾಗಳಿ ಬೇರು. = ಮಾಗಣಿಬೇರು. (My.).

ಮಾಗಿ ಮ್ಲಿ. = ಮಾಗೆ. Tbh. of ಮಾಘ (Smd. 364; Ū. II, 48). The cold season (ದೇವನ್ತ Mr. 72); coldness. See Rāv. 9, 26; J. 8, 8. 6; 15, 18; 28, 1. 2; 30, 16; 33, 11. — ಮಾಗಿಕಾಲ. The cold season (B. 3, 109; 5, 86. 259; My. as ಮಾಗೆ).

ಮಾಗಣಿ ಮ್ಲಿ. (= ಮಾಗಣಿ?). N. of a plant (ಮಾಯಣಿ, ಗೋಪವಲ್ಲಿ Mr. 131).

ಮಾಗಿಸು ಮ್ಲಿ. *māgisu.* To cause to ripen, as fruit (My.).

ಮಾಗು mǎgu. To ripen fully as fruit; to grow mature or seasoned, as a medicine or snuff (My.; Tē. ಮಾಗು; Tē. ಮುಗ್ಗು, to grow very soft, as fruit).
ಮಾಗೆ mǎgē. = ಮಾಗಿ. (V. 11, 45; My.).

ಮಾಘ māgha. (fr. ಮಘ). = ಮಾಗಿ, ಮಾಗೆ. *The month māgha which begins with the winter solstice (January-February).* — **ಮಾಘಸ್ನಾನ.** A bath taken in the month māgha (looked upon as propitious, My.). **ಮಾಘಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ನಿತ್ಯಸ್ನಾನ ಪೂಜ್ಯ** (a naught, Prv.).

ಮಾಘಿ māghī. The plant Hingsha repens. (R.).

ಮಾಘ್ಯ māghya. *The flower of Jasminum multiflorum or pubescens* (ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆ Bt. 139).

ಮಾಂ ಮಿಂ. (ಮಾಂ). = ಮಾ 2, etc. **Mango.** — **ಮಾಂಯ.** -ಕಾಯ. (Śmd. 210). = ಮಾಗಾಯ, ಮಾಗಾಯ. The ear-ornament called so (Ūpr. 3, 46). — **ಮಾಂಗೊನರ್.** -ಕೊನರ್. A mango shoot (Rāv. 10, 2).

ಮಾಂ ಮಿಂ. = ಮಾ 2. — **ಮಾಂಕಾರ.** = ಮಾಕಾರ. (My.).

ಮಾಂಕರಿಸು mǎnkārisu. = ಮಾಕರಿಸು, q. v. To disregard, to contemn; to put to shame or into shade, to surpass (ಅವಜ್ಞೆ, ಎದುರು Śmd. Dh., o. r. ಮಾಕರಿಸು; Ūpr. 6, 71; 10, 125; Rāv. 6, 47).

ಮಾಂಗಲ್ಯ mǎngalya. (fr. ಮಂಗಲ). *Conferring happiness, auspicious;—an auspicious or festive ceremony or occasion, as marriage, etc.;—prosperity, happiness, welfare* (ಭದ್ರ, ಶಿವ Nn. 6; ಭದ್ರ 41; ಮಂಗಲ 69; J. 25, 5).

ಮಾಂಗಲ್ಯಸೂತ್ರ mǎngalya-sūtra. = ಮಂಗಲಸೂತ್ರ. (My.).

ಮಾಂಗೆ mǎngē. (Thh. of ಮಾಘ್ಯ). — **ಮಾಂಗಯಕ್ಕರಸಿ.** -ಅಕ್ಕ-ಅರಸಿ. N. (Bp. 50, 26).

ಮಾಚ mǎcā. N. (Śmd. 95); N. of an author (Nn. 3, o. ra. ಚೂದ, ದೂದ, etc.). See ಅಭಿನವ. — **ಮಾಚಯ.** -ಅಯ. N. (Bp. 21, 13; 36, 21). — **ಮಾಚಯ್ಯ.** -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 37, 47; 22, 37, 67; 27, 76; 36, 19, 22, 36, 44; 37, 3, 6, 24, 26; 61, 6, 5).

ಮಾಚಲ mǎcāla. — **ಮಾಚಲದೇವಿ.** N. (Bp. 59, 7; see ಬದಿ-).
ಮಾಚಿ mǎcī. N. (cf. ಮಂಚಿ). — **ಮಾಚಿಪದ್ಧಿ.** N. (Bp. 22, 44). — **ಮಾಚಿದೇವ.** N. (Bp. 27 sm.; 27, 76; 36, 9, 41; 37, 14, 45; 61, 74, 75). See ಭೂವದ, ಮದಿವಳ. — **ಮಾಚಿದೇವಯ್ಯ.** -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 21, 6; 22, 39; 36 sm.; 36, 30, 35; 37 sm.). See ಮದಿವಳ, ಮದಿವಳ.

ಮಾಚೆ mǎcē. = ಮಂಚಿ, ಮಾಚು. A species of plant (= ಅಮೃತ್ಪಾ 8k.; ಎಟಿಲಿ Mr. 138, o. ra. ಎಟಿಲಿ, ಎಟಿಲಿ, ಮಾಚು). — **ಮಾಚಿಪತ್ರಿ.** A common weed, growing flat on the ground, *Artemisia maderaspatana* Lin. (or *Grangea maderaspatana* Lam., St. & Pl.; Tē., T., M.; ಗ್ರ್ಯಾಂಜೆ, etc. Bt. 155; 8k. ಮಾಚಿಪತ್ರಿ, a kind of medicinal plant described as pungent, bitter, stomachic and a remover of worms and phlegm). — **ಮಾಚಿಪತ್ರಿ.** = ಮಾಚಿಪತ್ರಿ. (My.).

ಮಾಚು mǎcu. = ಮಾಚು 1, etc. See ಮದಿ.

ಮಾಚು mācu. = ಮಾಚಿ, q. v.

ಮಾಚಿನ mǎ-jana. Thh. of ಮದಾಚಿನ, q. v. (My.).

ಮಾಚಿನ mǎ-jāta. Born of Lakshmi; Kāma (Grj. 6, 86).

ಮಾಚಿ mǎjī. Gone by; passed away; superseded; become obsolete; former (My.; Mhr., H., Br.).

ಮಾಚು mǎju. 1. = (ಮದಿಸು), ಮಾಡು, (ಮದಿಸು). ಮಾಂಚು 1, ಮಾಯಿಸು, (ಮಾಚು 1). To cause to grow dim; to cause to disappear; to hide, to conceal (ಮಸುಳಿಸು Śm. 87; J. 3, 89; 5, 67; 7, 9; 14, 45; 30, 31; My.; Dp. 114, 10; Tē. ಮಾಚು; T. ಮಾಯ, M. ಮಾಯು, to grow dim; to vanish; to wear away; to die: cf. ಮಾಯ). ತೇಜವಿದ್ದದ್ದು ಮಾಚಿ ಕೂಡಿತೇ? (Prv.).

ಮಾಚು mǎju. 2. = ಮಾಂಚು 2. **Hiding: dissimulation, deceit, fraud** (ವಂಚನೆ Śm. 59, 87).

ಮಾಚು mǎjum. An inebriating preparation of the hemp plant (My.; Mhr., H. ಮಾಚುಮ).

ಮಾಂಚಿಪ್ಪ mǎñjishha. (fr. ಮಂಚಿಪ್ಪ). *Red as madder: red, red colour* (ಕೆಮ್ಮು Hk.).

ಮಾಂಚಿಸು mǎñjisu. To cause to grow dim or to disappear (V. 12, 75).

ಮಾಂಚು mǎñju. 1. = ಮಾಚು 1. To conceal; to suppress the truth (ಅವಲಾಸ Śmd. Dh.).

ಮಾಂಚು mǎñju. 2. = ಮಾಚು 2. (ವಂಚನೆ Kk. 59).

ಮಾಚಿ mǎcā. (fr. ಮಾಚು 1). **Making, doing; a work, a business, a performance, an undertaking** (Bp. 30, 22; 37, 64; My.; M.; ಅಗ್ರ, ವಿಧಾನ Bt. 82; ವಿಧಾನ, ಮಾಡುವನ್ನಾಡು 144, originally ನಿಧಾನ; see ಒಳ-). 2. = ಮಾಚಿ, a manner, a way (My.).

3. the state of being nicely made, well finished state, handsomeness, beauty, elegance (of horses, jewels, trees, etc., Dp. 99, 3; My.).

4. a bad design or plan, trickery, jugglery, deceit, magic, sorcery (ಕೆಯ್ಯೆ ರ. II, 85; My.; B. 4, 169; Bh. 1, 8, 94; J. 29, 36; Mhr. ಮಾಚಿ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮಾರಣವಿಲ್ಲದ ಮಾಚಿವಿಲ್ಲ (Prv.). — **ಮಾಚಿಕೂಟ.** Fine, good execution, finish (Bp. 35, 55; J. 24, 46).

ಮಾಚಿ mǎcā. = ಮಾಡ (Śmd. 336; see ವಲ್ಲಿ-). A house.

ಮಾಚಿಗಾರಿ mǎcā-gārī. A magician, a sorcerer (My.).

ಮಾಚಿಗಾರಿಕೆ mǎcā-gārīkē. Sorcery (My.).

ಮಾಚಿಗಾರಿ mǎcā-gārī. A sorceress (My.).

ಮಾಚರ mǎcāra. Vyāsa. 2, one of the sun's attendants.

ಮಾಚಪತ್ಯ mǎcāpatya. (fr. ಮಚಪತಿ). *Superintendence of a matha* (My.).

ಮಾಡ mǎdā. = ಮಾಡು 3. A hole or niche made in a wall (Ūpr. 7, 54; 8, 99; My.; T., M.; M. ಮಾಡು a hole in the earth, wood, of snakes, scorpions, etc.: ಮಾಡು, a oave). 2. a kind of litter in which a body in a sitting position is carried to the grave (Bp. 32, 54, 56, 58).

ಮಾಡ mǎdā. = ಮಹ 1, ಮಾಡಿ, (ಮಾಡಿ 1), ಮಾಡು. A large building (ಹಮ್ಮರ ಓ. I, 67; Ūpr. 1, 120; 8, 1), an upstairs house (ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಓ. I, 51; Kk. 47, 89; Śm. 38, o. r. ಮಾಡು; M.; Tē. ಮಾಡು, ಮಾಡುವ; see ಕನ್ನಿ, ಕರು, ನಡಿ, ನೆರೆ, ಪೂಮ್, ಬಾಗಿಲುಮಾಡ, ಬಾಗಿಲ್ಲಾಡ, ಬೆರೂ, ನೆಟ್ಟೆ- 2, a house in general (T.; M.: a hint of Putayasa; see ಬಕ್ಕಿ-). 3, a

sloping or gable roof (My.; Tē. ಮಾಡು, the gable end of a house). ಭೂತ ಮರುಳೋ? ಮಾಡ ಮರುಳೋ? (Prv.).—ಮಾಡಹಾಗಲಬಳ್ಳಿ. A climbing herb, Momordica dioica Roxb. (St. & Pl.).

ಮಾಡಿ mādī. 1. = ಮಹದಿ, (ಮಾಡ). An upstairs house (My.), a palace (Sk., Mhr.; Tē., M. ಮೇಡೆ, T. ಮೇಡೆ; see Mhr. s. ಮಾರಗಿ).

ಮಾಡಿ mādī. 2. A vehicle, a cart (ಬಣ್ಣೆ Bhn. 80 in two MSS., ಗಾಡಿ in one; perhaps the idea of ನಡೆಮಾಡ is thought of).

ಮಾಡಿಸು mādīsu. To cause to make, do, perform, build, etc. (ನಿರ್ಮಾಣಕರಣ ಕಿಮ್. Dh.; C.). ತಾಸ್ತ ಕ್ರಮದಿನ್ ಅಭಿವಾದನಂ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳುವಾತನು (ಉಪಸಂಗ್ರಹ Hk.). ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ತವ (Sl. 357). See Bp. 8, 43; 15, 26; 19, 69; 28, 21; 80, 6; 37, 58; 38, 73; 42, 12; 49, 36; 50, 42; 52, 2; 53, 28, 32; 54, 15; 55, 14; Bh. 1, 8, 69; 2, 18, 23; J. 10, 27; 28, 60; 29, 34; 81, 29; B. 2, 5; 3, 32, 84; 4, 50, 77, 165; 5, 70, 263.

ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ mādīsuvikē. Causing to make, etc. ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ (ಕೋಶ Si. 460).

ಮಾಡು mādū. 1. = ಮಾಡ. To do, to make, to perform, to accomplish, to cause, to effect, to prepare, to manufacture, to construct, to build, to execute; to cultivate, as a field; etc. (ಕರಣ ಕಿಮ್. Dh.; C.; M.; T. ಮಾಡಲ್, doing; see the T. s. ಮನೆ & Tē. s. ಮಾಡ್ಲಿ). P. p. ಮಾಡಿ. ಮಾಡಿದಂ, etc. (ಕಿಮ್. 80); ಮಾಡುಗುಂ or ಮಾಡ್ತುಂ (267); ಮಾಡುಗಿ or ಮಾಡ್ಲಿ (232, 271, 272 Cm.); ಮಾಡುವಂ (285; 271 Cm.); ಮಾಡುವಂ or ಮಾಡ್ತುಂ (28; 272 Cm.); ಮಾಡುವದು or ಮಾಡ್ತು ದು (271, 272 Cm.); ಮಾಡುವಂ or ಮಾಡ್ತುಂ (271, 272 Cm.); ಮಾಡಂ (261); ನೀಂ ಮಾಡ or ನೀಂ ಮಾಡಿಂ! (271 Cm.); ನೀಂ ಮಾಡ or ನೀಂ ಮಾಡು! (272 Cm.); ಮಾಡಿಂ! (271, 272 Cm.); ಮಾಡಿ! ಮಾಡಿರಿ! (My.). ಚಿಕ್ಕಣಮಾಗಿ ಮಾಡು (ಕಿಮ್. 80). I). ಘಾಸಿ ಮಾಡಿದಂ (ತುಬ್ಬೆ I). ಮಾಡದ ಕೆಯ್ (ಬೀದಿ I). ಲಕಾರಮಂ ಎಕಲ್ಮಂ ಮಾಡ ದಾರದು (13, o. r. ಎಕಲ್ಮಮಂ). ಸನ್ನಿ ಯಂ ಮಾಡಲಾಗಂ (75). ಸಮಾನಂ ಮಾಡಲಾಗದು (98). ತನ್ನ ನಿರ್ಧರ ಜಸದಿಂ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳಂ ಮಾಡಿದಂ (159). ಮಾಡಿದವೊಳ್ಳಂ (63). ಮರದಿಂ ಮಾಡಾನೆಯಂ! (115). ಮರುತ್ತರಂಗಣಿಯನ್ನಾ ಲಿಂಗನಂ ಮಾಡುವಂ (260). ಮನೆಯಂ ಮಾಡಿದಂ (158). ಕೆಳೆಯಂಗೆ ಸನ್ನ ಸಮಂ ಮಾಡಿದಂ (159). ತಿವ, ಸುಖಮಂ ಮಾಡಿಮ್ ಎಮಗೆ! (271 Cm.); ಅಮೆಲ್ಲರಿಗಳ್ ಆಶ್ವಮೇಧಮಂ ಮಾಡುವಂ! (271 Cm.). ಮಾಲವದೇಶಮಂ ಕಿಡಿಸಿ, ತದ್ವರಾಪುರಸ್ತೀಯರಂ ತೊಡ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂ (120, 288). ಬೇಸಗರಂ ದೇವರ್ಕ್ಕಿ ಒಡೆಯರ್ ಮಾಡ್ಲಿ ರಿ? (39). ಒಡವ್ವುಡಂ ಮಾಡಿದಂ (121). ಮಾಡಿದಹಂ (Bp. 18, 33). ಇಷ್ಟ ಮಾಡುವ ದೈವವು (ಅಯ), ಅನಿಷ್ಟವ ಮಾಡುವ ದೈವವು (ಅನಯ); ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದುದಂ ಮಾಡಿದ ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂ ಗಳಂ ಪ್ರಾಸಾದ ಎಮ್ಮುದು; ಕ್ಷೇಮಂ ಮಾಡ್ತು (ಕ್ಷೇಮಕರ, etc.); ಸುಖಮಂ ಮಾಡ್ತು (ತಿವಂಕರ, etc.); ಅತಿಥಿಯಂ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು (ಅತಿಥೀಯ, etc.); ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಸ್ವೇಷ ಮಾಡ್ತು (ನೀಲೀರಂಗ), ಸ್ಥಿರಮಲ್ಲದೆ ಸ್ವೇಷಂ ಮಾಡ್ತು (ಹರಿಪ್ರಾರಂಗ); ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಯಾಗ ಮಾಡಿದವನು (ಸ್ವಪತಿ); ಯಾಗ ಮಾಡುವಾತ (ಯಜ್ಞ, ಯ ಜಮಾನ, etc.); ರಾಜಸೂಯಮಂ ಮಾಡಿದಾತನು (ಸವ್ರಾಜ); ಅವ ದಾಸೀನ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಅನಾದ್ಯತ, etc.); ವತಂ ಮಾಡುವುದು (ವತೀಕರಣ, etc.); ಲೇಸು ಮಾಡ್ತು (ಸಂಸ್ಕೃತ, etc.); ತುವದಲೆ ಮಾಡಿದುದು (ಸಾರ್ವತ); ಉಪ್ಪು ನೀರಲಿ ಮಾಡಿದುದು (ಉದಲಾವಣೆ ಕ Hk.). ಯಥಾಪ್ರಾಪ್ತದಿನ್ ಇಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ದಣ್ಣವು (ದ್ವಿ

ಪಾದ್ಯ); ಹೆದ್ದಾಗಿಲ ಇಕ್ಕಲದಮುರ್ ಒಳಗಣ ಮೆಯ್ಯೊಳಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣು ರಾಶಿ (ಹಸ್ತಿನಲ); ಈಗ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಾಡುವವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ, ಚಿರಕ್ರಿಯ); ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಡಲ್ ಹಿನ್ನೆ ರಾಜ್ಯವನುವದವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾಪ್ಯಗ್ರಾಹ); ಒಬ್ಬಳಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು (ಸಮಾಹಾರ, etc.); ಕಡಿದಂ ಪಿರಿದು ಮಾಡುವುದು (ಎಸ್ತರ, etc.); ಅನೆಯ ಹಿಡಿಯಲೋ ಸ್ವರ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪುಗುಡಿ (ಗಜಬಸ್ತನ, etc.); ಚನ್ನನಾದಿಗಳಿನ್ ತರೀ ರಮಂ ಜೊಕ್ಕಟ ಮಾಡುವುದು (ಅಂಗಸಂಸ್ಕಾರ, etc.); ಯಾಗಕ್ಕೆನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಜಗಲಿ (ವೇದಿ); ಬಾಯಿಯ ಸಮಾವದಲ್ಲಿ, ಜೀವಧನ ಕುಡಿಯ ಬೆಳೆನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಕಲ್ಲು ದೋಣಿ (ಅಪಾವ, etc.); ಪರಬಲನು ಭಂಗ ಮಾಡಲೆನ್ನು, ಜೋದರು ಮಾಡುವ ಸಿಂಹನಾದವು (ಕ್ಷೇಪಿ); ಮಣಿ ಗಾಸ ಮೊದಲಾದವುಗಳ್ ಮಾಡಿದ ಪುತ್ರಳಿ (ಪುತ್ರ); ಮೂಗಿಂಗೆ ತುಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಗನ್ನ (ಘೃಣಿತಪರ್ಣ); ರಾಶಿ ಮಾಡಿದ ಭತ್ತ (ಬಹು ಲೀಕೃತ, etc.); ಕಡಿದಾಗಿ ತೆಗೆದು ತನ್ನ ಮಾಡಿದ ತೊಡ್ಲಿ (ಕುಟ್ಟಿ); ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು ನಣ್ಣು (ಸಬ್ಬ); ಹೊನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಮಾಡಿ ದುದು (ಕೃತ); ಹಲವು ಕಾಲದ ಹಗೆತನ ಮಾಡಿ ಮಡುಗುಹ (ಅನುತ ಯ); ನೀರೋಳಿಗೆ ಮುದುಕಿ, ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯಮಾಗಲೆನ್ನು, ಮಾಡು ವ ಜವವು (ಅಭಿಮರ್ಷಣ); ಅವಲೋಕನ ವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಹೇಡಿದ ಕೆಲ ಸವ ಮಾಡುವವಾಗಿ ರಾಣಿವಾಸದೊಳ್ ಸುದಾವಲು (ಅಸಿಕ್ತ); ಮೆಯ್ಯ ಹೂಸಲೆನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಗುಳಿಗೆ (ವರ್ತಿ); ಕಾನ್ನನ ಹತ್ತಿರ ಒಹ ಸಮಯ ದೊಳು ಸವ್ವು ಮದಿಂ ಮಾಡುವ ತೊಡಿಗೆಯ ಪಲ್ಲಟ (ಎಪ್ಪಮ); ಹೊ ನಲನಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕಡಲು (ಕೂಪಕ, etc.); ತರಳಿಯ ಹುದು ಮು ಕುಲಕಾರದಿನ್ ಮಾಡಿದುದ ಬಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ಯ ಸೀರೆ (ಕಾಶೀಯ); ಲೋಗ ರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವಳಾಗಿ ಮಕರಕಾಪತ್ರ ಮೊದಲಾದ ತಿಲ್ಲವಿದ್ಯೆಯ ಮಾಡುವವಳು (ಸ್ವರಸ್ಥಿ); ಪರರಿಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ, ತನಗೆ ಲೇಸು ಮಾಡಿ ಕೊಳುಹ (ವೃದ್ಧಿ), ತನ್ನ ಹೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರು ಹ (ಸ್ಥಾನ Nr.). ಸಾರಾಯಿ ಮಾಡುವ ಕಡಂಗು (ಮದಿಗುಹ, etc. Si. 108). ಸರಿ ಮಾಡಲ್ ಪಟ್ಟಿ ನೆಲ (288). ಅಡಿಗಿ ಮಾಡು (241, 308). ಅಹಸ್ತನ್ನು ಹದಿನೆಯ್ದು ಪಾಲು ಮಾಡು (244). ಹಾಯ್ ಮಾಡು (254, 297). ನಿತ್ರೆ ಮಾಡು (254). ಮದಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು (255). ಅಡಿಕೆ ಮಾಡು (260). ರಾಗವನ್ನು ಮಾಡು (261). ತ್ಯಂ ಗಾರ ಮಾಡು (271). ಜೀವನ ಮಾಡು (282). ಯುದ್ಧ ಮಾಡು (288). ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡು (292, 863). ಪಕ್ವ ಮಾಡು (313). ವರ್ತ ಕತನ ಮಾಡು (324). ಕೂಲಿ ಮಾಡು (339). ಪೂಜೆ ಮಾಡು (339). ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡು (847). ವರೀಳ್ ಮಾಡು (353). ದಾನ ಮಾಡು (356). ಕೆಲಸ ಮಾಡು (357). ಸ್ನಾನ ಮಾಡು (357). ಮೋಸ ಮಾಡು (366). ಅವಮಾನ ಮಾಡು (383). ಹೊ ನ್ನಿಕೆ ಮಾಡು (410). ಛಾಗವ ಮಾಡುವುದು (ಎಛಾಗ Nn. 90). ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ (ಸಂಸ್ಥೆ 187); ಮರದಿಂ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಮ (ದ್ರವ್ಯ 164). ಅವನನ್ನು ಗೌಡನನ್ನು ಮಾಡಿದರು; ಅವಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು, ಅವಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು (My.). ಅವ ಗರ್ಭಂ ನಲ್ಲಭಕ್ತರನ್ ಅನ್ನು ಮಾಡಿ (Bp. 9, 19). ಅವರನೆಲ್ಲಂ ಹರ ಭಜಕರಂ ಮಾಡಿ (46 sm.). ನಿನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಎನು ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣಿ? (B. 1, 9). ಅವನಿಗೆ ಅರಮನೆಯ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆನ್ನು, ಮಾಡಿದನು (made up his mind, 2, 8; My.). ಈ ದಡ್ಡಿಯೊಳಿ ನ್ನ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಬೇಕೆನ್ನು, ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ (made up my mind, 2, 46; My.). ನಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಇಷ್ಟು ಒಲುಮೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾವೇನು ಅನ್ಯಾದ್ಧ ಅತನಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವು? (2, 45). ಈತನು ಕಣ್ಣ ಹುಡುಗರ ನ್ನೇ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು (2, 9). ಆ ನೋವನ್ನು ಎನು ಮಾಡುತ್ತೀ? (2, 42). ಆ ಬಯ್ಯ ಹುಡುಗನನ್ನು ಎನು ಮಾಡ ಬೇಕು? (3, 13). ಒನ್ನು ದಾಡಿಗೆಯ ಬಣ್ಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ (3, 77). ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹಣ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು (3, 92). ಆ ಹುಡುಗನು ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಮಾಡಿ, ದಡಕ್ಕೆ ಒನ್ನು ಹತ್ತಿದನು (4, 39). ಮಾಡಿ ಉಣ್ಣಿರೆ ಮನುಷ್ಯರ ಕಾಟ, ತಿರು ಕೊಣ್ಣು ಉಣ್ಣಿರೆ ನಾಯಾಕಾಟಿ.—ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಹಾಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಅತ್ತರೂ ಬಿಡ.—ಮಾಡ ದಾರದ್ದು ಮಾಡಿ ದರೆ ಅಗ ದಾರದ್ದಾಗುವದು.—ಮಾಡಿದ ಸೇವೆ ದಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸಾಲದು.—ಮಾಡಿತೋ ಕೆಯ್, ಉಣ್ಣಿತೋ ಬಾಯ್?—ಮಾಡಿದರೆ ಮನೆ, ಹೂಡಿ ದರೆ ಒಲೆ.—ಮಾಡುವವರ ಕಣ್ಣಿರೆ ನೋಡು, ನನ್ನೆ ಸರಿಯೇ! ಎನ್ನ

ಹಾಗೆ.—ಮಾಡುವವರ ಮುನ್ನೆ, ಹೊಡೆಯುವವರ ಹಿನ್ನೆ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕು.—
ಮಾಡಿದವ ಉಣ್ಣಾನು, ಮಲಗಿದವ ಕೆಟ್ಟಾನು.—ಮಾಡಿದವನ ಪಾಪ
ಅದಿದವನ ಬಾಯಲಿ.—ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಮಾಡಿದಷ್ಟು, ನೀಡಿದವನಿಗೆ ನೀ
ಡಿದಷ್ಟು.—ಮಾಡೋದು ದುರಾಚಾರ, ಮನೇ ಮುನ್ನೆ ವೃಂದಾವನ.—
ಮಾಡಿದ್ದು ಉಣ್ಣೋ, ಮಹಾರಾಯಿ.—ಮಾಡಿದ್ದು ಅಟ, ಅದದ್ದು
ಮಾಟ (a beautiful thing, Prvs.). ಅದೇ ಮಾಡುವನು ರೂಢಿ
ಯೊಳಗುತ್ತಮನು, ಅದಿ ಮಾಡುವನು ಮಧ್ಯಮನ, ಅಧಮ ಶಾನಾದಿ
ಮಾಡದವ (Sp.). ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಉಪ್ಪುಂ ಸರಿ ಮಾಡ್ತೀರೇ? (ಕೆ. 62).
See Bp. 12, 4; 22, 26. 27; 23, 6; 27, 31; 38, 38; 42, 3;
46, 24; 49, 32. 56; 53, 14; 58, 31; Bh. 1, 8, 16. 19. 27.
60. 71; 1, 10, 26. 36; 2, 4, 6. 9; 2, 13, 41; 8, 13, 15; Rām.
24, 4; Rāv. 4, 105; 5, 21. 117. 130; 6, 10; 9, 7. 80; 10,
after 31; 11, 19; 13, 8. 12. 14. 27; J. 1, 6; 3, 6. 81; 13,
9; 28, 4. 15. 22. 47; 29, 9. 37; 31, 27. 33; B. 2, 43; 3, 29.
84. 101; 4, 154; 5, 89. 132. 133. 205; ಊಟ, ಕದ, ಕೆಯ್ಯ,
ದೂಬು, ನೀಡುಮ್, ಬಾಯ್, ಮೊದಲು, ಸ್ನಾನ, etc.—ಮಾಡ
ಗೊಡು.—ಕೊಡು. To allow to do, etc. (B. 3, 63; 5, 239). —
ಮಾಡಾಟ. —ಅಟ. Performing, execution. ದಣೀ ಹೇರಾಟ,
ಬಡಗೀ ಮಾಡಾಟ (Prv.). —ಮಾಡು ಮಾಡು. rep. (B. 3, 38;
5, 67). ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಮದಕೆ ತುಮ್ಮುತ್ತಾನೆ, ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಬಾಯ
ಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ (Prv.). —ಮಾಡೇ ಮಾಡು. To do certainly
(B. 4, 12).

ಮಾಡು ಮಿಡ್ಡು. 2. Doing, making. — ಮಾಡುವೆಟ್ಟು.
—ಬೆಟ್ಟು. An artificial bill (ಕೆ. 2, 46).

ಮಾಡು ಮಿಡ್ಡು. 3. = ಮಾಡೆ. A niche in a wall (ಕುಡ್ಡ
ಎಣೀಕೆ ಕೆ. 8md. Db.; My.).

ಮಾಡು ಮಿಡ್ಡು. = ಮಾಡ. An upstairs house (see ಕೆ. s. ಮಾಡ
and ನಡೆಮಾಡು).

ಮಾಡುವಿಕೆ ಮಿಡ್ಡುವಿಕೆ. Doing, etc. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಿಕೆ
(Si. 80; see 199. 217. 262. 263. 295. 296. 297. 299. 317,
etc., etc.).

ಮಾಡುಹ ಮಿಡ್ಡುಹ. Doing, making, etc. ವೈದ್ಯಂ
ಮಾಡುಹ (ಚಿಕಿತ್ಸೆ, etc.); ವಿನಯತಂ ಮಾಡುಹ (ವ್ಯತ್ಯಯ, etc.);
ಕದಾದು ಮಾಡುಹ (ಸಂಕ್ಷೇಪ, etc.); ಹಿಂದು ಮಾಡುಹ (ವ್ಯಾಸ, etc.
Hik.). ಹೆಪ್ತ ಕೊಡುಹವುಂ ವೇಗಮಂ ತಪ್ಪು ಮಾಡುಹವುಂ ಅತಂಡನ
ಎಮ್ಮುದು; ತನ್ನ ಕೆಡಿಸಿದಂಗೆ ಕೇಡ ಮಾಡುಹ (ಕ್ರಯ); ಕೆಯ್ಯಾರಿ ಮಾಡು
ಹ (ಅಭಿಮೋಗ, ಅಭಿಗ್ರಹ Nr.).

ಮಾಡಿ ಮಿಡ್ಡಿ. The fibre or vein of a leaf. 2, the hem or
border of a garment. 3, the young leaf before it opens.
4, a back or double tooth. 5, dejection, sadness, affliction.
6, poverty, indigence. 7, anger, passion. 8, honouring,
reverencing.

ಮಾಡ್ ಮಿಡಿ. (ಕೆ. 8md. 58). = ಮಾಡು, ಮಾಯ್, ಮಾಯು,
ಮಾಳ್. To stop (v. i.), to cease, to subside,
to be laid aside, to be got rid of, to be
checked or repressed;—to desist from, to
cease from, to give over (ನಿವಾರಣ ಕೆ. 8md. Db.;
Tē. ಮಾನು, ಮಾಲು; T., M. ಮಾಡು). 2, to heal, to be
healed or cured, to get better (Tē., T., M.; see
ಎಮಾಣ್; Mhr. ಮಾಕಣೀಂ, to fill up and heal, v. i., as
a wound; ಮಾಕಣೀಂ, ಮಾಕವಣೀಂ, to go out, as a light;
to cease, subside, as sickness; cf. ಮಾಡು 1, and see ಮಾ
ನೈರ). P. p. ಮಾಡ್ತು (ಕೆ. 8md. 288; Ūpr. 4, 91; 5, 99). ಕುತ್ತ
ಮಾಡಿ ಮಾಡ್ತು ವನು (ಉಲ್ಲಾಫೆ Hik.). ಕುತ್ತಮಾಡಿ ಮಾಡ್ತು ವಂ
(ಉಲ್ಲಾಫೆ Mr. 240). ಮಾಮರಂ... ಮಾಡಿದಿತ್ತು ಸವಿಯಂ (Ūpr.
7, 48). ಸಾವೆ ಮಾಡ್ತು (Abh. P. 8, 15). ಮದುಗುವಿನಂ ಮಾಡ್ತು

ಣದಿಡ್ಡನ್ ಅರಿವಾಹಿಯಂ (ಕೆ. 8md. 282). See ಕೆ. 8md. 19. 153.
180. 207; Ūpr. 1, 45; Bp. 14, 30; 17, 5; 21, 36; 24, 14;
28, 57; 40, 49; 41, 7; 43, 58; 45, 41; 46, 32; 49, 27; 50,
70; 55, 30; 59, 3; Bh. 1, 8, 6. 16. 21; Rāv. 13, 19. 23; J.
1, 9; 3, 41; 5, 39; 15, 2. 18; 22, 3. — ಮಾಡ್ ಮಾಡ್. rep.
(J. 11, 22).

ಮಾಣವೆ ಮಿಡಿ. A youth, a lad, a youngster.

ಮಾಣವೆಕೆ ಮಿಡಿ. A lad, a boy. 2, a pupil. 3, a necklet
of a particular number of strings (ಅಯುವತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತ
Mr. 338; see a. ಮುತ್ತ). 4, N. of a vṛtta (Ūh.). ಮಾಣವ
ನತ್ತಣಿಂ ಕಾರ್ಯಮಂ ಬೆಸಗೊಡ್ತುಂ (ಕೆ. 8md. 165).

ಮಾಣವೆ ಮಿಡಿ. A multitude of boys.

ಮಾಣಿ ಮಿಡಿ. The membrum virile (My.; T., M.;
cf. ಕುಮ್ಮಡ್).

ಮಾಣಿ ಮಿಡಿ. A lad, a boy (ವಟು, ಮಾಣವಕೆ Hik.). ಎಮ್ಮ
ಇಲ್ಲದ ಮಾಣಿ ಅವಮಾಣೀ ದಿನ ಓದ ಕೂತ.—ಕಣ್ಣಿರೆ ಮಾಣಿ, ಉಣ್ಣಿರೆ
ಗೋಣಿ.—ಪಾನಕಾ ಕುಡಿಯುವಾಗ್ಗೆ ಮಾಣಿ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಓದಿದ.—ಮಾ
ಣಿ ಕೇಡು ಕಣ್ಣಿರೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಮಾಡ (Prv.).

ಮಾಣಿಕೆ ಮಿಡಿ. Tbb. of ಮಾಣಿಕೆ (ಕೆ. 8md. 368; ಪದ್ಧರಾಗ Mr.
101; Bp. 58, 31). ನಾಗರಹಾವಿನ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಮಾಣಿಕೆ ಇಡ
ಹಾಗೆ.—ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದೊ ಮಾಣಿಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.—ಮಾಡು ಬಟ್ಟೆ
ಮಾಣಿಕೆ ತನ್ನ, ಮಾತಲಾಯದವ ಜಗಳ ತನ್ನ (Prv.). See ಕೆ. 1
ಮಾಡು; ಪಲು. 2, redness: the menstrual flux, impurity
from child-birth (ಮುಟ್ಟಿವೆ, ಮುಟ್ಟಿರ, ಪೂರಿ, ಸೂತಕ Ū. 11,
51). — ಮಾಣಿಕೆಗಮ್ಮ. —ಕೆಮ್ಮು. (ಕೆ. 8md. 197). The red colour
of a ruby. — ಮಾಣಿಕೆಗೊಪ್ಪುಡೊಲ್ಲಿಯ. —ಕೊಪ್ಪು. The end of
a female's bundle of hair ornamented with a ruby (Rāv.
11, 84). — ಮಾಣಿಕೆಪಟ್ಟು. A merchant who knows rubies,
etc. (ರತ್ನಪರೀಕ್ಷಕ Kk. 35, o. ra. ಚಟ್ಟಿ, ಚಟ್ಟಿ; ರತ್ನದ ಪರೀಕ್ಷೆಯುಂ
ಬಲ್ಲವಂ ಕೆ. 67). — ಮಾಣಿಕೆಪಿಕ್ಕೆ. (ಕೆ. 8md. 78 Mdb.). A finger-
ring gem consisting of a ruby. — ಮಾಣಿಕೆದೀಪ್ತ. The
lustre of a ruby (Rām. 6, 55, 15). — ಮಾಣಿಕೆಫಣ್ಣಾರ. =
ಮಾಣಿಕೆಫಣ್ಣಾರ (ಕೆ. 8md. 377). A store-room, or treasure,
of rubies. — ಮಾಣಿಕೆವಲ್ಲಣ. —ವಲ್ಲಣ. A saddle ornamented
with rubies (Rāv. 13, 62).

ಮಾಣಿಕೆ ಮಿಡಿ. = ಮಾಣಿಕೆ. A ruby (ತೋರಣರತ್ನ, ಪದ್ಧರಾಗ,
etc. Nr.). 2, N. of a vṛtta (Ūh.). ಮಾಣಿಕೆ ದಿವ್ಯರೆ ಹೆಕ್ಕ
ಬಹುದು, ಮಾಡು ದಿವ್ಯರೆ ಹೆಕ್ಕ ಕೂಡದು (Prv.). — ಮಾಣಿಕೆಫಣ್ಣಾರ.
= ಮಾಣಿಕೆಫಣ್ಣಾರ, of which it is an unwarrentable
form (ಕೆ. 8md. 377).

ಮಾಣಿಮಿಡಿ ಮಿಡಿ. (fr. ಮಣಿಮಿಡಿ). Salt brought from
the mountain Maṇimanthā, rock-salt (ಲವಣೋತ್ತಮ, ಸೈನ್ಯವ
Mr. 102).

ಮಾಣಿಸು ಮಿಡಿ. = ಮಾಣಿಸು, etc. To cause to
stop, cease, etc. ಮಾಣಿಸುಂ (ಕೆ. 8md. 268). ಮಾಣಿಸುವು
(ದಾಧ, ನಿವೇಧ Na. 64). ಅನಿ ಪಾ ತುಡಗಾಗ್ಗೆ, ಪ್ಪಾನಿ ಮೂರ್ತು
ಮಾಗ್ಗೆ ಭೂನಾಧ ಪಾರನಾಧರೆ ಮಾಣಿಸುವು ಮಾಣಿಸುವುಗಳವೆ? (Sp.).
See Ūpr. 4, 91; 5, 101; Bp. 13, 24; 17, 5; 26, 59; 32, 36;
43, 59; 46, 31; 47, 25; 20, 27. 29; 52, 19; ಕೆ. 1, 29; J.
12, 21; 28, 5.

ಮಾಣಿಸುಹ ಮಿಡಿ. Causing to stop, etc.
(ನಿವೇಧ, 22 Na. 93).

ಮಾಣು ಮಿಡಿ. = ಮಾಣಿ. (Bp. 55, 52). ಮಾಡುವದು (ಅರಡಿ,
ಅವರಡಿ, ಎರಡಿ, ಉಪರಾಮ Nr.).

ಮಾಣಲಿಕೆ ಮಿಡಿ. (fr. ಮಣ್ಣು). Relating to a province:—
the governor of a province. (G. 395).

ಮಾಣ್ಡವ್ಯ māṇḍavya. (fr. ಮಣ್ಣು). N. of a teacher and artist (Ch. 8d. M8. v. 14; Bp. 31, 22; Rā. 7, after 98).

ಮಾತ mātā. = ಮಾತು. ಮಾತವನ್ನು ಮಾತು (G. 407).

ಮಾತ mātā. Tbh. of ಮತವ್ವ (Smd. 379 Mgh.). See ಪದ-ಸ. 3.

ಮಾತಂಗ mātāṅga. (fr. ಮತಂಗ). (= ಮಾದಿಗ). An elephant. 2, a man of the lowest rank, a cāṇḍāla, an outcast (ಪ್ರಪಂಚ, ಮಾದಿಗ Mr. 379). See Bp. 57, 72; 60, 10.

ಮಾತಂಗಜಮಾರ್ಮೃದಧರ mātāṅga-cārma-amhara-dhara. Śiva (Bp. 25, 44).

ಮಾತಂಗಿ mātāṅgi. A cāṇḍāla woman (Bp. 57, 72). 2, Durgā. See ಮಲ.

ಮಾತರಪಿತರಾ mātara-pitaran. (ಮಾತರಪಿತರುಗಳು). Father and mother.

ಮಾತರಿಶ್ವ mātari-śva. Wind.

ಮಾತರಿ ಮಾತಲಿ. The charioteer of Indra.

ಮಾತಾಪಿತರಾ mātā-pitaran. (ಮಾತಾ ಪಿತರುಗಳು). Father and mother.

ಮಾತಾಮಹ mātā-maha. A maternal grandfather (ತಾಯಿ ತನ್ನ Mr. 314).

ಮಾತಾಮಹಿ mātā-mahi. A maternal grandmother. (My.).

ಮಾತಾಳಿ mātā-āli. (Smd. 239). A talkative, garrulous man (ಗದಹಂ Bhn. 6; Bh. 4, 3, 36; 7, 17, 37).

ಮಾತಾಳಿ mātā-āli. The line or assemblage of the mātrīs or divine energies (ನರೇಂದ್ರ, ಹೆಣ್ಣುದೇವತೆಯರು Nn. 136). 2, N. of a being attending on Durgā (Sk.).

ಮಾತು mātū. (fr. ಮಾದು 1). = ಮಾತ. (A reply, T. ಮಾದ್ವಿ, M. ಮಾದು, ಮಾದ್ವಿ, ಮಾದ್ವಿ); a word; a saying; a language (ವಾಕ್ಯ Nr.; ಭಾಷೆ, ವಾಕ್, ಉತ್ತ, ವಚನ, etc. Si. 52; C.; T.; M.; Tē. ಮಾತೆ); a promise (C.; Tē.); slander, rumour (My.; Tē.). ಮಾತಂ, ಮಾತಂ, ಮಾತಿಸಂ, ಮಾತಂಗಿ, ಮಾತಿನತ್ತಣಿ, ಮಾತಿನ, ಮಾತಿನೋ (Smd. 61. 138), ಮಾತಿಗೆ (C.). ಮಾತುವಲ್ಲಂ or ಮಾತಲ್ಲಂ ಪೊರೆ ಸೂರುಳ್ (Smd. 67). ಏತದ ಮಾತೂ ಭೂತಲದೊಳ್ (16. 137). ಎಲೆ, ಗಣಪ! ಎಮ್ಮ ಮಾತು ಬನ್ನ ಪದಿಗಲ್ (151). ಮಾತಿನ ಬಲ್ಲಹಂ (196). ಎಲ್ಲರುಂ ಮಾತದಾಯರ್ (298). ಮಾತೇಂ? (ಹೇದ್ವಿದೇಂ? 85 Cm.). ಜನಂ ಗಲ್ ಅಡುವ ಮಾತು (ವಾತೆ); ಮನಕ್ಕೆ ಬಹ ಮಾತು (ಪ್ರವಯಂಗ ಮು); ಮುನ್ನುವರು ಮಾತನಾಡುವವನು (ದುರ್ಮುಖ, etc.); ಸೋಗುವ ಮಾತು (ಅತ್ಯರ್ಥಮಧುರ, ಸಾನ್ವ Nr.). ಒಬ್ಬರ ಮಾತುಗಳ ಕೇಳುವುದು (ಹೂಂ Nn. 154); ಮಾತನಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿಹುದು (ಮೋನ, ತೂಪ್ಪೇರುತ 155). ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ಮಾತು (ಪನೆ Ct. I, 72). ಮಾತಿಲ್ಲದ ಮೂಗನು (ಮೂಳ Si. 855). ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ... ಸುಧಿದ ಮಾತು (J. 29, 35). ಪಾಮರಜನರು ಸುಧಿಯುವ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು (ಗ್ರಾಮ್ಯ, etc. Si. 58). ತಿರು... ಸೊಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನಾಲಿಸಿ (J. 28, 20). ಮಾತ ಬಲ್ಲಾತಂಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾಣಿಕವು, ಮಾತುಗಳದಾಯದಧಮರಿಗೆ ಮಾಣಿಕವು ತೂತು ಬಿದ್ದನೆ (Sip.). ಮರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಒದಮೊಗೆಯ ತೂತು (Dp. 54). ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಗಾದೆ, ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ.—ಮಾತು ಅಡಾಯದ ಮುಸಲ ಹಾಸುವ ಕವೆದಿ ಒಯ್ದು.—ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲ, ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಲಿಗಿಯಿಲ್ಲ.—ಪಾದುವವಗೆ ಒನ್ನು ಮಾತು, ಪಾದಿಗೊನ್ನು ಗೊನೆ.—ಬಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಿಲ್ಲದನ್ನ ಮಾತು ಇಲ್ಲವೇ?—ಧರವನಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಬಣ್ಣವಾಳ ಕಳ ಕೊಣ್ಣು.—ಮಾತು ಅನ್ನೋಲೆ ಮಾಡಿ ಅದೆ, ಬೋನ ಉಣ್ಣೋಲೆ ಮಾಡಿ ಅದೆ.—ಮಾತು ಪಾರದಿದ್ದರೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವವನು.—ಮಾತು ಕೊಣ್ಣು ಹೋದವ ಉಣ್ಣು ಬನ್ನ, ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಣು ಹೋದವ ಹಸ್ತ ಬನ್ನ.—ಮಾತು ಮನೆವಾತೆಗೆ ಕೇಡು, ತೂತು ಮದಿಕೆಗೆ ಕೇಡು.—

ಮಾತು ಮನೆ ಹಾಡು ಮಾಡಿತು, ಸೂಳೆ ನೆರೆ ಹಾಡು ಮಾಡಿದಳು.—ಮಾತು ಬನ್ನಾಗ ಸೋತು ಹೋದವನೇ ಜಾಣ.—ಮಾತು ಬಲ್ಲವ ಮಾಣಿಕ ತನ್ನ, ಮಾತದಾಯದವ ಜಗಳ ತನ್ನ.—ಮಾತೆಲ್ಲಾ ಹೋಲಿಕೆ, ಕೊಳಗ ಮಾತ ಕಮ್ಮಿ (Prva.). See Ch. v. 16; Cpr. 2, 88; 4, 78; Bp. 11, 3; 21, 47; 24, 15; 25, 2. 30; 28, 28; 37, 11; 45, 37; 51, 80; 52, 8; 55, 18; 56, 21; Bh. 1, 8, 10. 56. 58; 2, 13, 45; Rā. 6, 33; 6, after 85 & 98; J. 14, 33; 29, 40; 31, 34; Si. 59. 362. 863; B. 3, 49; 5, 112. 186; Prv. a. ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ; ಇನಿವಾತು, ಎರದ್ಯಾತು, ಒಳ್, ಗಾಳಿವಾತು, ಗಿಳಿ, ವಿಟಮಾತು, ಸೂರ್, ಪದವಾತು, etc. 2, an antidote, a remedy (My.; T. ಮಾದ್ವಿ). — ಮಾತಾಟ. —ಅಟ. Talking, talk; garrulity, loquaciousness (Cpr. 8, 53; Bh. 2, 9, 17). — ಮಾತಾಡಿಸು. —ಅಡಿಸು. To cause to speak, etc. (Bp. 29, 26; 42, 37; 59, 9. 21; J. 16, 9; 17, 50; C.). — ಮಾತಾಡು. —ಅಡು. To utter a word or words; to speak; to converse; to utter (C.). ಕೂಡೆ ಕೂಡೆ ಮಾತಾಡುವುದು (ಸಂಕಥೆ, etc. Hk.). ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದ ಅನ್ನೋನ್ನವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದು (ಸಂಭಾವ Si. 58). ಮಾತಾಡದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವಿಕೆ (ಮಾನ 247). ಉದ್ದ ಉರುಟುಮಾತಾಡಿ, ಇದ್ದವನು ಹೋಗಾಡಿ, ಉದ್ದ ಮರದ ತುದಿಯನ್ನೇಡ, ಕೆಂಯ ತಪ್ಪಿ, ಬಿದ್ದು, ಸತ್ತನೆ (Sip.). ಮುಟ್ಟು ತಿಳಿದದೆ ಮಾತಾಡ ಬಾರದು.—ಮಾತು ಅಡಿದರೆ ಹೋಯಿತು, ಮುಟ್ಟು ಬಡಿದರೆ ಹೋಯಿತು (Prva.). ಸತ್ಯ ಮಾತಾಡುವುದು (B. 8, 96). See Bp. 1, 51; 40, 37; 47, 11. 18; 53, 50; 57, 40; Rām. 1, 5, 32; J. 13, 55. 58. — ಮಾತಾಡುವಿಕೆ. —ಅಡುವಿಕೆ. Uttering words, etc. ಮೇರೆದಪ್ಪಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡುವಿಕೆ (ಪಾರುಷ್ಕ, ಅಪಿನಾದ Si. 57). — ಮಾತು ಕಥೆ. dupl. (My.; B. 4, 50. 56. 57; Bp. 55, 31). — ಮಾತು ಕೊಡು. To give one's word, to promise (My.; B. 4, 52). — ಮಾತುಗಳ್ಳ. —ಕಳ್ಳ. A man who is a rascal as to his promises: a liar, a cheat (My.). — ಮಾತುಗುಟ್ಟು. —ಕುಟ್ಟು. = ಮಾತುಗುಟ್ಟು (Smd. 200). To utter abundant words, to prate. ಮೂಗುವಟ್ಟಿರೆ ಕೃಷ್ಣಂ ಮಾತುಗುಟ್ಟಿದಂ, ಬದುಮಾತುಗುಟ್ಟಿ ಪೋವರೆ ಗಣ್ಣರೂ? (200 Mgh.). — ಮಾತುಗೇರ್. —ಕೇರ್. To listen to words. ನಣ್ಣಿರ ನಲ್ಲರ ಮಾತುಗೇರ್ಲೆ ಓಪನೆ, ಪರಮಾತ್ಮ! (Smd. 120 Mgh.). — ಮಾತುಗುಟ್ಟು. —ಕುಟ್ಟು. = ಮಾತುಗುಟ್ಟು, q. v. — ಮಾತು ತಪ್ಪಿಸು. To infringe a promise (My.; G. 209). — ಮಾತು ತಪ್ಪ. A promise to be infringed or broken (My.). — ಮಾತು ತಿರಿಗಿಸು. = ಮಾತು ತಪ್ಪಿಸು. (My.). ಕೊಟ್ಟ ಮಾತು ತಿರಿಗಿಸುವ (ಪಾಸೆಗಳ್ಳ G.). ತಾವು ಮೊದಲು ಅಡಿದ ಮಾತು ತಿರಿಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ (ತಿರುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ) ಏನೇನು ಹಿನ್ನೆ ಮುನ್ನ ನೋಡುವ ದಿಲ್ಲ (B. 4, 18). — ಮಾತುಬಲ್ಲಹಂ. = ಮಾತುಬಲ್ಲಹ. ಮಾತುಬಲ್ಲಹಂ ತಾ ಸೋತು ಹೋದವ ಲೇಸು; ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಮುನ್ನಿಲ್ಲೆ ಎಧಿ ಬನ್ನ ಆತು ಕೊಣ್ಣಿಹುದು (Sip.). — ಮಾತು ಮಾಡು. To make an agreement by words, to settle (B. 4, 7; B. 5, 110. 114; My.). — ಮಾತು ಮಾತು. rep. ಅವನು ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಹಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು (B. 2, 50). ಮಾತು ಮಾತಾಡುತ್ತ ಇಟ್ಟು ರೂ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು (5, 189). — ಮಾತು ಮುದ್ದ. To break a promise (G. 108; My.). — ಮಾತುವಲ್ಲಹ. —ಬಲ್ಲಹ. = ಮಾತಿನ ಬಲ್ಲಹ (Smd. 196). A man who knows the weight, importance, or influence of words. 2, Brahmā (?). — ಮಾತುವರ್. —ವರ್. Sarasvatī (G.). — ಮಾತು ಹಿಡಿ. To lay hold of a particular word or words; to catch one by his word. ಭಟ್ಟ ದಕ್ಷಿಣೆಗಾದರೆ ಮಾತು ಹಿಡಿದಾನು, ಮುನ್ನಕ್ಕಾದರೆ ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸ್ತಾನು (Prv.). — ಮಾತು ಹೊದಿಸು. To impute fault, to accense (My.; ನಿಶ್ಚಿಸು G. 571). ಅವಳಿಗೆ ಮಾತು ಹೊದಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 5, 292). ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ ಮಾತು ಹೊದಿಸುವುದು (My.). — ಮಾತೆಡೆಯರ್. —ಎಡೆಯರ್. The mistress of speech: Sarasvatī (Sā.; ಸಾರದೆ, ಭಾರತಿ Kk. 9).

ಮಾತು mātu. 1. At chess: checkmate (Mhr.; My.; see ಪೇ ದಾ. 2, an affair (Mhr.; B. 3, 96).
 ಮಾತು mātu. 2. Thh. of ಮಾತೃ. (My.).
 ಮಾತುಗ mātu-ga. (Smd. 287). A talkative man.
 ಮಾತುಗಾಡಿ mātu-gāḍi. = ಮಾತುಗ. (My.).
 ಮಾತುಗಾಡಿತನ mātu-gāḍitana. (or -kā-). Loquacity (Bp. 3, 56).
 ಮಾತುಗಾಡಿಕೆ mātu-gāḍikē. (or -kā-). = ಮಾತುಗಾಡ ತನ. (My.).
 ಮಾತುಗಾರ್ತಿ mātu-gārti. A loquacious woman (My.).
 ಮಾತುಬರಿ mātuhari. Respectable, worthy, trustworthy, honest; respectability, trustworthiness (Mhr., H. ಮಾತ ಬರಿ, ಮಾತಬರಿ; My., Br.). ಮಾತುಬರಳು, a respectable woman (My.).
 ಮಾತುಲಿ mātula. A maternal uncle. 2, the thorn-apple, *Datura metel* or *fastuosa*.
 ಮಾತುಲಿಂಗ mātulaṅga. = ಮಾತುಲುಂಗ, ಮಾದಲ, ಮಾದಳ, ಮಾ ದಾಳ, (ಮಾದಿ 2). The citron tree, *Citrus medica* Lin., var. proper (ರುಡಕ, ಮಾದಲ Nn. 41; ಮಾದಳ Mr. 112; ರುಡಕ Mr. 523; Bp. 19, 66; 26, 35; 45, 40).
 ಮಾತುಲಿಪುತ್ರ mātula-putra. The little son of a maternal uncle. 2, the fruit of the thorn-apple.
 ಮಾತುಲಾನಿ mātulāni. The wife of a maternal uncle. 2, hemp, *Crotalaria juncea* Lin.
 ಮಾತುಲಾಹಿ mātula-ahi. A kind of variegated snake (ಕೇರೆ Nr.; see Si. 77).
 ಮಾತುಲಿ mātull. The wife of a maternal uncle.
 ಮಾತುಲುಂಗ mātulinṅga. = ಮಾತುಲಂಗ, etc. (Sk.; My.).
 ಮಾತುಲುಂಗಕ mātulinṅgaka. The citron tree, *Citrus medica* Lin., var. proper (ಮಾದಿ ೧೩, ಮಾದಾಳದ ೧೩ Si. 141).
 ಮಾತುಲಿ mātul-āri. A respectful compellation for a mother or for an elderly female (My.; Tē.; Mhr.).
 ಮಾತೃ mātṛi. = ಮಾತು 2, (ಮಾದಿರಿ, etc.). A measurer; a maker, creator;—a knower, see ಪ್ರ. 2, a mother. 3, a cow. 4, a divine mother, the personified energy of a deity, e.g. hrāhmi, māhāvarī, kaumārī, vaishnavī, vārāhī, indrāṇī, cāmūṇī (see ಸಪ್ತಮಾತೃ).
 ಮಾತೃಕ mātṛika. Maternal; fostered or nonrished by; see ದೇವ, ನದೀ. 2, = ಮಾತೃ.
 ಮಾತೃಕೆ mātṛikē. A mother; = ಮಾತೃ No 4, see ಸಪ್ತ. 2, the 14 svaras and 33 vyanjanas of the alphabet (Kāvy. 1, 1a, 7). 3, the first or chief letter of a mantra (Bp. 35, 24). 4, the original from which the copy (putrikē) is made (My.; cf. ಮಾದಿರಿ).
 ಮಾತೃಗಾಮಿ mātṛi-gāmi. One who has committed incest with his mother. (My.).
 ಮಾತೃದಿಕ್ಷೆ mātṛi-dikṣhē. A course of ansterities (as not shaving the head, abstinance from sexual intercourse, etc.) for the first year after one's mother's death (My.).
 ಮಾತೃದ್ರೋಹ mātṛi-drōha. Treachery or hatred against one's mother (My.).
 ಮಾತೃದ್ರೋಹಿ mātṛi-drōhi. One who hates his mother (My.).
 ಮಾತೃಮುಖ mātṛi-mukha. Mother-faced: a simpleton.
 ಮಾತೃವಿಯೋಗ mātṛi-viyōga. The separation from, or death of, a mother (My.).

ಮಾತೃಕಾನುತ mātṛi-kānuta. Guided by one's mother: a simpleton.
 ಮಾತೃಸ್ವಸೃ mātṛi-svasṛi. A mother's sister, a maternal aunt.
 ಮಾತೃಸ್ವಸೃಯ mātṛi-svasṛiya. A mother's sister's son.
 ಮಾತೃಸ್ವಸೃಯ mātṛi-svasṛiya. A mother's sister's daughter.
 ಮಾತೃಸ್ವಸೃಯ mātṛi-svasṛiya. A mother's sister's son.
 ಮಾತೃಸೇವೆ mātṛi-sēvē. Waiting on a mother (My.).
 ಮಾತೃಹತ್ಯ mātṛi-hatya. Matricide (My.).
 ಮಾತೆ mātē. ಮಾತಾ. A mother, etc. (= ಮಾತೃ; Ūh. v. 36. My.). ಮದೆಯಿಲ್ಲದ ಪಯ್ಯೂ ಮಾತೆಯಿಲ್ಲದ ಕೂಸೂ ಸಮ. — ಮಾ ತೆಯದನ್ನಾ ಮಮತೆಯಿಲ್ಲ, ನೀತಿಯನ್ನಾ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ (Prva.).
 ಮಾತ್ರ mātṛa. Measure, quantity, extent, size, bulk. 2, the full or simple measure of anything, the whole, the whole thing and no more, the totality. 3, as much as. 4, nothing but, mere, only, none but. 5, a minute portion, a particle, an atom. 6, a prosodial instant. ವಿಧ್ಯಮಾತ್ರ ಮಂ ಕಳೆಯ (Smd. 91). ವಿಧ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು ದಡ್ಡರು ಮಾತ್ರ ಹಾ ಯುತ್ತಾರೆ (B. 1, 4). ಸಿಟ್ಟು ಬನ್ನಾಗ ಮಾತ್ರ ತನ್ನ ತವದವರನ್ನು ಚವರಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಉಗುರುಗಳನ್ನು ಹೊದಿಗೆ ತೆಗೆಯುತ್ತದೆ (1, 27). ಪಾಪಕ್ಕೆ ಅಂಜುವವರು ಮಾತ್ರ ಯಾರಿಗೂ ಅಂಜುವದಿಲ್ಲ (2, 10). ನಾ ಬಿಟ್ಟು ಕೂಡಿ ಬೇಡ ಬನ್ನಾಗ ಮಾತ್ರ ಹಣ ಕೊಡ ಬೇಡ (4, 7). ಯನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ಮನೆಯನ್ನೆ ಗೆರೆಗಳು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆಯದ ಪಟ್ಟದವ (5, 169). ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಕೂಡದು (4, 107). ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ, only that much; ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರ, just a little; ನೀನು ಮಾತ್ರ; ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೂ ನಮ್ಮರು; ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರದವನು; ಸೂರ್ಯನು ಮೂಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕತ್ತಲೆ ಡಿಬ. etc. (My.). ಕಪ್ಪೆ ಕೂಗಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕೆಡೆ ತುಮ್ಮಿಸ್ತೇ? (Prv.) See Bp. 38, 37; 44, 11; 46, 19; 52, 9.
 ಮಾತ್ರಕ mātṛaka. = ಮಾತ್ರ, at the end of compounds.
 ಮಾತ್ರತ್ರಯ mātṛa-traya. Three prosodial instants or their prosodial time (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ Kāvy. 1, 1a, 10, 11).
 ಮಾತ್ರಾಗಣಿ mātṛa-gaṇa. A peoniar metrical foot of a number of prosodial instants, a mora-foot (Ūh.).
 ಮಾತ್ರಾಧನ್ಯ mātṛa-ādhana. A metre consisting of mātṛa-gaṇas, a mora-metre (Ūh.).
 ಮಾತ್ರಾಪಿಂಡಿ mātṛa-piṇḍa. A kind of metrical combination (Ūh.).
 ಮಾತ್ರಾರ್ಯ mātṛa-ārya. The ārya mora-metre (Ūh.).
 ಮಾತೃ mātṛi. ಮಾತ್ರಾ. Measure, quantity, size. 2, a small quantity, a particle, an atom. 3, substance, property, wealth. 4, materials, goods, requisites, household furniture (ಗೃಹಮುಟ್ಟು, ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳು Nn. 157). 5, a load, a hurden (ಪೊದೆ, ಹೊದೆ 157). 6, a prosodial instant, the length of time required to pronounce a short syllable, a mora (Ūh.; ಅಕ್ಷರವಿಶೇಷ, ಅಕ್ಷರಂಗಳ ಎಣಿಕೆ 157; Smd. 19). 7, a line (ರೇಖೆ, ಗೀಟು 157);—the oblique line raised upon the horizontal limb of the nāgarī characters, conveying the power of the vowels ī and ū (Mhr., Sk.). 8, a medicinal preparation of metals (Mhr.); a pill (My.). ಅನನ್ಯಯನ ಮಾತೃ ವೈಕುಣ್ಡಯಾತ್ರ. — ಯಾತ್ರಗೆ ಹೋದಾಕ್ಷರದ ಮಾ ತೃ ಗುಣ ತಿಳಿದೀತೇ? — ಮಾತ್ರೆಯ ಒನ್ನ ಸುತ್ತಿಗೆ (for a turn is tritnating) ಒನ್ನ ವರಹಾ. — ಮಾತ್ರ ನುಂಗುವದಕ್ಕೆ ಗೋತ್ರ ಬೇಕೇ? (Prva.).
 ಮಾತ್ರವೃತ್ತ mātṛi-vṛitta. A vṛitta (metre) consisting of moras (Mr. 866).

ಮಾತೃಯ mātaryā. (fr. ಮತೃ). Envy, jealousy, malice. (My.).

ಮಾಥ mātha. Churning, stirring; killing. 2, a road. See ಉನ್; ಪ್ರಮಾಥ.

ಮಾದ māda. 1. (= ಮದ). Drunkenness, intoxication, stupor. 2, joy, delight. 3, pride, passion.

ಮಾದ māda. 2. (Tbh. of ಮಾದೇವ). N. (My.). — ಮಾದಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 47, 69; see ಚಕ್ಕ-). — ಮಾದಯ. -ಅಯ. N. See ಚಕ್ಕ-. — ಮಾದರಸ. -ಅರಸ. N. (Bp. 20, 2; 47, 24; see ಸಕಲೇಶ, ಸಕಲೇಶ್ವರನ). — ಮಾದರಸಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 36, 10; 47, 59).

ಮಾದಣ್ಣ mādāṇṇa. O. r. of ಮಾದಣ್ಣ, q. v.

ಮಾದರ mādara. (= ಮೇದರ, etc.). N. (Bp. 15, 26; 56, 50). — ಮಾದರಣ್ಣ. N. (Bp. 47, 37). — ಮಾದರಣ್ಣಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 33, 16). — ಮಾದರದೊಡಯ. N. (Bp. 56, 51). — ಮಾದರದೊಡೇವ. N. (Bp. 56, 54). — ಮಾದರದೊಡೇವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5).

ಮಾದರಿ mādari. = ಮಾದರಿ, etc. (My.).

ಮಾದಲ mādala. Tbh. of ಮಾತುಲಂಗ. (ಬೀಜಪೂರ, ಮಾತುಲಂಗ, etc. Nr.; ರುಡಕ, ಮಾತುಲಂಗ Nr. 41; ಮಾತುಲಂಗ Mr. 112; My.). See ಅರ-.

ಮಾದಲಾಯ್ತೆ mādala-ambē. N. (Bp. 3, 86).

ಮಾದಲು mādalu. (= ಮಾದಲ). See ಅರ-.

ಮಾದಲೆ mādālē. ಮಾದಲಾ. N. (Bp. 5, 49).

ಮಾದವಿ mādavi. (Tbh. of ಮಾಧವಿ). = ಮಾಲವತಿ (Ūt. I, 32).

ಮಾದಳ mādala. = ಮಾದಲ. (ಮಾತುಲಂಗ Mr. 112; ಫಲಪೂರ, ಬೀಜಪೂರ G.; Rāv. 8, 11; J. 3, 84; My.). See ದೇವ-.

ಮಾದಾನಿ mādāni. Tbh. of ಮಹಾದಾನಿ, q. v. (My.).

ಮಾದಾಯ mādā-āy. N. (Bp. 2, 49).

ಮಾದಾರ mādāra. = ಮಾದರ. (ಮಾತುಲಂಗ, ಮಾದಿ Sl. 141; ಮಾತುಲಂಗ, ಮಾತುಲಂಗ G.; My.).

ಮಾದಿ mādī. 1. Intoxicating; gladdening (Sk.).

ಮಾದಿ mādī. 2. = ಮಾದಲ. (Tē.; see Si. s. ಮಾದಾಳ). 2, = ಮಾದ 2-ಅಯ. — ಮಾದಿರಾಜ. N. (Bp. 2, 46; 9, 44; 19 snm.; 20 snm.; 47, 4. 6. 48; 61, 65. 73). See ಮಣ್ಣಿಗಿ-. — ಮಾದಿರಾಜಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 47, 54. 68. 69; 61, 9).

ಮಾದಿಗ mādiga. (Tbh. of ಮಾತಂಗ). = ಮಾದಿಗ. A cobbler, a chnokler, an ontocast (My.; Tē.; ಪ್ರವಚ, ಮಾತಂಗ Mr. 379; Bp. 57, 37). ಮಾದಿಗರವನ ಎಲೆ (ಹಾಣ್ಣಾಲಿಕೆ, etc. Si. 344). ಆದಿಯಾ ದೈವವಂ ಭೇದಿಸಲಿಕದಾದೇ, ಹಾದಿಯಾ ಕಲ್ಲಿಗೆಡೆ ಮಾಡಿ, ನಮಿಸುವ ಮಾದಿಗರ ಸೋಡು! (Sp.). ಹೊಲೆಯ ಮಾದಿಗರುಬ್ಬ ತೊಗಲಿಟ್ಟ ತೊಗಲೊಳು ಕುಲಜರೆಮ್ಮರಿಗುಣರಾಯತು (sitting on it at their meals); ಹೊಲೆಯನ ಕುಲವಾವುದಯ್ಯ? (Sp.). ಮಾದಿಗನ ಮನೇಲಿ ಪರಮಾನ್ನವಿದ್ದರೆ ಹಾದಿಲಿ ಹೋಗೋರಿಗೇನು? — ಮಾದಿಗನ ಮುಟ್ಟು ಕಷ್ಟುತ್ತದೆ, ನಾದಿಗನ ಕತ್ತಿ ಚುಕ್ಕುತ್ತದೆ. — ಮಾದಿಗನ ಹೊಲಸು ಸಲ್ಲ, ನಾದಿಗನ ಗಾಯ ಸಲ್ಲ (Prvs.).

ಮಾದಿರಿ mādīri. (fr. ಮಾತೃ in the sense of ಮಾತೃಕೆ No. 4). = ಮಾದರಿ, ಮಾದ್ರಿ 2. The original, as opposed to a copy (My.; Tē.); — a pattern, a specimen, a sample (My.; Tē., T.).

ಮಾದು mādū. P. p. of ಮಾಯ, ಮಾಯು.

ಮಾದುರ mādura. (Tbh. of ಮಾಧುರ್ಯ). Sweetness: a delicacy or dainty: sauce. ಚನ್ನಾಗಿ ಅಟ್ಟಿ ಮಾದುರ (ಪ್ರಣೀತ, ಉಪವಸ್ತು); ಒಗ್ಗರಿಸಿದ ಮಾದುರ (ಪ್ರಯಸ್ತ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ); ರಸಮಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಅಟ್ಟಿ ಮಾದುರ (ಪಿಚ್ಚಲ, ಎಜಲ Nr.).

ಮಾದುರಿಯ māduriya. Tbh. of ಮಾಧುರ್ಯ. — ಮಾದುರಿಯ ಮ್ಪುಡಿ. -ಎ-ಪಡಿ. To get (or evince) gracefulness (Grj. 2, after 106).

ಮಾದ್ಯಕ mādya. Like me, resembling me. (My.).

ಮಾದೆ mādē. = ಮಾಲ, q. v. — ಮಾದೇಶ. = ಮಾಲ. A raven (ದ್ವೀಪಾಕಾಶ, ಕಾಶೋಲ Si. 178).

ಮಾದೆಗ mādēga. = ಮಾದಿಗ. (ಪುಲಕ, ಮಾತಂಗ, ವ್ಯವಕ Hla.; o. r., for ಪುಲಕ, ಪಕ್ಕತ).

ಮಾದೇವ mādēva. (= ಮಾದ 2). Tbh. of ಮಹಾದೇವ, q. v. (ಉಮಯಾಚ್ಯ etc. Ūt. II, 5; 2ನ Kk. 4; ಕತ್ತರ Sm. 3; C.; see Sp. s. ದೇವ).

ಮಾದೇವಿ mādēvi. Tbh. of ಮಹಾದೇವಿ. (ಪಾರ್ವತಿ Sm.). 2, the chief queen (Ūpr. 5, 3; 6, 97).

ಮಾದ್ಯಕ mādya. Intoxicating; gladdening; furious, in rut (Ūpr. 6, 97; Abh. P. 15, 9).

ಮಾದ್ರ mādra. (fr. ಮದ್ರ). Belonging to Madra.

ಮಾದ್ರಿ mādri. 1. (fr. ಮದ್ರ). N. of the second wife of Pāṇḍu and mother of Nakula and Sahadēva. (Bh. 1, 4, 65).

ಮಾದ್ರಿ mādri. 2. = ಮಾದರಿ, etc. (My.).

ಮಾದ್ರೇಯ mādriya. Son of Mādri, either Nakula or Sahadēva. (J. 2, 54; 5, 5; 38, 3).

ಮಾದ್ರೇಶ್ವರ mādra-śvara. Śālya, the king of Madra (Bh. 9, 1, 2. 19).

ಮಾಧವ mādha. (fr. ಮಧು). Made of honey; sweet; — honey (ಚೇನ್ Nr. 17). 2, mead, spirituous liquor (ಮದ್ಯ, ಸುರ 17; ಮದ Mr. 509). 3, the second month of spring. 4, the month vaiśākha (April-May, ಮಾಸಭೇದ 17; ವೈಶಾಖ 509). 5, the vernal season, spring (from the middle of March to that of May, ವಸಂತ, ವಸಂತಮಾಸ 17; ವಸಂತ 509). 6, Vishnu, Krishna (ಕೇಶವ, ಕೃಷ್ಣ 17; ಕೃಷ್ಣ 509). 7, Kubēra (ಕುಬೇರ, ಧನಾಧಿಪ 17). 8, a king (ನರಾಧಿಪ, ಅರಸು 17; ಧರಣಿ ಪತಿ 509). 9, a woman (ಕಾಮಿನಿ, ಸ್ತ್ರೀ 17; ವಧು 509). See Bp. 43, 55; Prv. s. ಎನ್ 2. — ಮಾಧವರಾಯ. Krishna; N. See Prv. s. ಅನ್ 1.

ಮಾಧವಕ mādha. Spirituous liquor (see Sl. 847).

ಮಾಧವಿ mādha. (= ಮಾಧವಿ). Spring-flower: the creeper Gaertnera racemosa. 2, clayed or oandied sugar. 3, mead. 4, a procnress, a bawd. 5, the earth.

ಮಾಧವೀಲಿಕೆ mādha. Gaertnera racemosa.

ಮಾಧುರ mādura. (fr. ಮಧುರ). Sweetness. 2, mead, spirituous or vinous liquor. (Bp. 11, 13).

ಮಾಧುರ್ಯ mādhyura. = ಮಾದುರ, ಮಾದುರಿಯ. Sweetness; — pleasantness, gracefulness. 2, kindness, amiability. 3, in rhetoric: the succession of single words in a sentence. (Kāvy. IV, 1, 3; Bp. 1, 19).

ಮಾಧುರ್ಯಾಧಿನ mādhyura-adhina. A kind of anuprāsa (Kāvy. III, 3, B, 81 seq.).

ಮಾಧುರ್ಯ mādhyura. = ಮಾಧುರ್ಯ. (ಜೇವಣಿಗೆ Bhn. 139).

ಮಾಧೂಫಲ mādhyaphala. = ಮಧುಫಲ. (Grj. 10, after 61 & 79; Rāv. 10, 2; V. 5, 8).

ಮಾಧ್ಯಂದಿನ mādhyandina. (fr. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ). Midday. (My.). 2, middle.

ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕ mādhyāhnikā. (fr. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ). Belonging to midday. (My.).

ಮಾಧ್ವ mādhyā. Sweetness. 2, belonging to Madhva's doctrine; an adherent of Madhva. (My.; see ತ್ರಿಮತ and ಮುದ್ರಾಧಾರಕ).

ಮಾಧ್ವ mādhyā. A kind of spirituous liquor. (R.). 2, = ಮಾಧವ No. 1.

ಮಾಧ್ವಿಕೆ mādhyāika. A kind of spirituous liquor (see Si. 347).

ಮಾನ್ ಮಾನ. = ಮಾ 2, etc. Mango. — ಮಾನ್ದಲ. — ತಲ ರ. = ಮಾದಲ. Yonng mango leaves (Ūpr. 7, after 115; Bp. 11, 26; Rāv. 2, 46).

ಮಾನ māna. 1. The act of measuring or meting; *measure in general, dimension, magnitude, amount*; computation of time, etc.; — an instrument for measuring, a measure; measure, rule, standard. 2, a particular measure or weight, half a sēra (My.; see Mr. s. ಏರ್ಪ and ಪಾಗ; see ಬಕ್ಕ; Bp. 23, 4; Si. 63. 329; ಒಮ್ಮ.). 3, likeness, resemblance (= ಉಪಮಾನ); proof (= ಪ್ರಮಾಣ). 4, a building, a house (Vedio Sk.; cf. ಮನೆ). ಮಾನದಲ್ಲಿ ಅನಿ ಹದಿದೀತೇ? (Prv.). — ಮಾನಕ್ಕೆ. — ಅಕ್ಕ. A measure of rice (Bp. 27, 17).

ಮಾನ māna. 2. Opinion, conception; apprehension (see ಮಮಾನ). 2, a good opinion of one's self: *conceit, self-reliance, arrogance, pride*. 3, regard for others, paying honour; honour, respect, reverence (My.). — dignity, high rank, respectability (My.). 4, a wounded sense of honour; indignation excited by jealousy, snikiness, caprice. 5, a kind of sambhōga (Kāvy. IV, 2, 27). 6, the māna or yōni (My.). ಮಾನ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ಬಟ್ಟೆ, ಪ್ರಾಣ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ಅನ್ನ. — ಮಾನ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮರಣ ವಾದ ಹಾಗೆ. — ಮಾನ ಹೋದವರು ಮರಿಯಾದ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ಮಾನ ಕ್ಕೆ ದಾಗಿ ನಿನ್ನರ ಬೋನಕ್ಕೆ ತರುವವರು ಯಾರು? — ಪ್ರಾಣಾ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮಾನ ಬಿಡ ದಾರದು. — ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸ್ವೇತ ಇದ್ದ ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ (Prva.). See Prv. s. ಅದಿಕೆ 3. — ಮಾನ ಕಳೆ. To remove (the) honour (of one's self or others), to deprive of honour, to disgrace (C.; B. 4, 199; 5, 70). ನನ್ನ ಮಾನ ಕಳೆಯುತ್ತೇ? (4, 199). — ಮಾನ ಕಾಯು. To protect (the) honour (of, B. 5, 71). — ಮಾನ ಕೊಡು. To give honour (My.). ಮಾನ ಕೊಟ್ಟು, ಮಯಾದೆ ತೆಕ್ಕಿಕ್ಕಿ ಬೇಕು (Prv.). — ಮಾನಗೇಡಿ. — ಕೇಡಿ. A person deprived of his honour or respect, a dishonourable person (B. 3, 72; My.). ಮಾನಗೇ ಡಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ ಗೆಳೆಯ (Prv.). See Prv. s. ಮಾನಿಪ್ಪ. — ಮಾ ನಗೇಡಿತನ. — ಕೇಡಿತನ. A disgraceful condition or state (My.). — ಮಾನಗೇಡು. — ಕೇಡು. Loss of honour or respect, disgrace (My.; ಅವಮಾನ G.; B. 5, 292). — ಮಾನಂಗಡಿಸು. — ಕೆಡಿಸು. To disgrace; to disgrace one's self (Bp. 21, 36). — ಮಾನ ತಗ್ಗಿ = ಮಾನ ಕಳೆ. (My.). — ಮಾನ ತೋರಿಸು. To show respect (My.). — ಮಾನ ಮಾಡು. To honour (ಸ ಮ್ಭಾಸಿಸು G.; ಅವನಿಗೆ, My.). — ಮಾನ ಹೊನ್ನು. To obtain honour, to get respect (My.). ಮಾನ ಹೊನ್ನಿದ (ಸಭಾಪತ G.).

ಮಾನಕಂಜರ māna-kañjara. N. (Bp. 11, 38; 24, 73; 25, 9; 44, 52).

ಮಾನಂಗಿ mānāngi. A small well (ಕುಣ್ಣಿ, ಕುಂ Mr. 422).

ಮಾನಬ್ಯುತಿ māna-tyuti. Fall from honour: disgrace (My.).

ಮಾನತನ mānatana. Haughtiness, arrogance. 2, honour; dignity (Bh. 1, 12, 5).

ಮಾನತೆ mānatē. Snikiness, moroseness (Abh. P. 4, 98; see ಮಾನ 2, No. 4).

ಮಾನನ mānana. ಮಾನನೆ. = ಮನ್ನನೆ. The act of honouring, paying honour, showing respect, reverencing. See ಮಾನನೀಯ mānanīya. To be honoured, deserving honour or respect. (My.).

ಮಾನಪಾನ māna-pāna. All sorts of honours and presents (Mhr.; B. 5, 291).

ಮಾನಭಂಗ māna-bhaṅga. Loss of honour, humiliation: treating with dishonour. (Bp. 40, 73; My.; B. 4, 9; 5, 160).

ಮಾನಭಂಗಿತ māna-bhaṅgita. Deprived of honour, humili- ated (Bp. 52, 19).

ಮಾನಮಯಾದೆ māna-mayādē. Respect, regard (My.).

ಮಾನನ mānana. (fr. ಮನು). Descended from man or Mann; — human. 2, a human being, a man.

ಮಾನವತಿ māna-vati. A woman possessing honour, a respectable woman (Bp. 11, 41; 52, 19; My.); — a high- spirited, haughty woman.

ಮಾನವಂತ ಮಾನava-anta. A respectable man (My.; B. 3, 47). See Prv. s. ತಾನಧವ. Feminine ಮಾನವಂತೆ (My.).

ಮಾನವಿ mānavi. A woman (Sk.). 2, human (Mhr.; B. 4, 141; My.).

ಮಾನವೇಂದ್ರ mānava-indra. A king (Bp. 61, 38).

ಮಾನವೇಶ ಮಾನava-lāa. A king (Bp. 22, 42).

ಮಾನವೇಶ್ವರ ಮಾನava-lāvara. A king (Bp. 50, 21; 57, 79).

ಮಾನಕೇಶವರ ಮಾನa-kēsha-rasa. The liquid that remains in a measure. See ಅದಿ.

ಮಾನಸ mānasa. 1. (fr. ಮನಸ). Belonging to the mind, mental; ideal. 2, the mental powers, the mind, the seat or faculty of reason and feeling (Ūpr. 1, 51; Bp. 47, 82; 49, 34; 61, 2; Rāv. 2, 100). 3, N. of a lake in the Himālaya mountains.

ಮಾನಸ mānasa. 2. = ಮಾನಸ. Tbh. of ಮಾನುಷ್ಯ (Smd. 359). A man (ಮನುಷ್ಯ, ಮಾನುಷ, ಮನುಷ, etc. HIA.; Bp. 47, 52); human. ಅನಿ ಕುದುರೆ ಮಾನಸರ ಸಂಘಾತಂ (ಸ್ವಸ್ಥ HIA.). ಮಾನ ಸರಂ ಪಲ್ಲೆ ಕಷ್ಟಮಾಗಿ ನೆನೆವಂ (Smd. 159, o. r. ಮಾನಸರಂ. See ದೇವಮಾನಸ್ಯ ಮುಕ್ತ. — ಮಾನಸಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. Tbh. of ಮಾ ನುಷ್ಯಕಾವ್ಯ (Smd. 381). — ಮಾನಸದೇವ. — ತೇವ = ಮಾನಸ ದೇವ. (ನಿರುತಿ Kk. 15, o. r. ಮಾನಸ). — ಮಾನಸಪುತ್ರ. — ಪು ತ್ರ. Tbh. of ಮಾನುಷಪುತ್ರ (Smd. 380).

ಮಾನಸಗಿರಿ mānasa-giri. The mount Kailāsa in the Himālaya mountains (Bp. 19, 29).

ಮಾನಸಗೋಲ mānasa-gōla. A certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 79).

ಮಾನಸಿ mānasi. A woman gifted with a mind (Tbh. of ಮಾನುಷ); a woman (Bp. 52, 20).

ಮಾನಸಿಕ mānasika. (fr. ಮಾನ್). Stopping, cessa- tion (My.).

ಮಾನಸಿಕ mānasika. Mental. (R.).

ಮಾನಸಿಕೆ mānasa-ikē. (Smd. 248, o. r. in Mdb. ಮಾಸರಿ). Mental state or condition; the state of having honour- able pride or elevated principles and feelings, high- mindedness (Abh. P. 14, 118).

ಮಾನಸೂತ್ರಸ್ಥಾಪನ māna-sūtra-sthāpana. The placing or laying of a measuring-rod; the act of establishing or

oansing (a state, etc.) according to measure: representation, delineation. See ಸೂತ್ರಿಸು.

ಮಾನಸಾರೋಽ ಮನಾಸಾ-ರೋಽ. Dwelling on the lake Mānasa. 2, a wild goose or swan.

ಮಾನಸಾರೋಽ ಮನಾಸಾಂಕಾಸಾ. Tbh. of ಮಾನಸಾರೋಽ. (ಮಾನಸಾರೋಽ Mr. 173).

ಮಾನಸ್ಯ ಮನಾಸ್ಯಾ. Mental, fit for the mind. See ಅ.

ಮಾನಸ್ಯ ಮನಾ-ಸ್ಯಾ. A respectable man (My.). Feminines: ಮಾನಸ್ಯಳು, ಮಾನಸ್ಯೆ (My.).

ಮಾನಸ್ಯಾ ನ ಮಾನಾ-ಸ್ಯಾ. The śāna or yōni, the privities (My.).

ಮಾನಹಾನಿ ಮನಾ-ಹಾನಿ. Dishonour (J. 26, 11; My.).

ಮಾನಹೀನ ಮನಾ-ಹೀನಾ. Devoid of honour, disgraced (My.).

ಮಾನಹೀನಗೇ ದೇವಿ ಮಾನಹಾನಿ ಅಗುಮದುಕ್ಕೇ? (Prv.).

ಮಾನಾಪಹಾರ ಮನಾ-ಅಪಾಹಾರ. Taking away one's own or another's honour or good character (My.).

ಮಾನಾಪಹಾರಿ ಮನಾ-ಅಪಾಹಾರಿ. One who takes away or destroys his own or another's honour (My.).

ಮಾನಾಮ ಮನಾ-ನಾಮಿ. Tbh. of ಮಾನಾಮಮ (Śmd. 209). ಮಾನಾಮಿಯ ಸಾಣಿಯಾಯ್ತು ತನುದವಳುವನಾ (209 Mdh.).

ಮಾನಾಯ ಮನಾ-ಯಾ. The fees in grain which are given to the man who measures the produce of a village (My.).

ಮಾನಿ ಮನಿ. Thinking, considering, regarding. 2, an esteemed, respectable person (Bp. 6, 17; B. 5, 267; My.).

ಜೇನುಮದ ಕಚ್ಚು ವಾಗ್ಯ ಮಾನಿ! ಎನ್ನರೇ ಬಿಟ್ಟೇತೇ?—ಧ್ಯಾನಿಸಿದವನೇ ಮಾನಿ (Prva.). See Prv. a. ಸಂಗ 2.

ಮಾನಿತ ಮನಿತಾ. Honoured, respected. See Ūh. v. 18. 233; Kāv. III, 3, B. 60; Bp. 2, 1; 44, 20; 58, 33; ಅವ.

ಮಾನಿನಿ ಮನಿನಿ. An angry or disdainful woman or one offended with her lover. 2, a respectable woman (see Bp. a. ನಾಡ ಮಾತು, & ತ್ರೀ-).

ಮಾನಿಸ್ಯ ಮನಿಷ್ಠಾ. Very highly honoured or esteemed (My.). ಮಾನಿಸ್ಯರು ಮಾನಕ್ಕೆ ಅಂಜದರೆ ಮಾನಗೇಡಿ ತನಗೆ ಅಂಜದರು ಅನ್ನ (Prv.).

ಮಾನಿಸ ಮನಿಸಾ. = ಮಾನಸ 2. (Bp. 28, 29; Bh. 1, 10, 13; 2, 4, 6; 3, 13, 16). ಜೊಪ್ಪಿಗೆಯ ಮಾನಿಸಂ (Śmd. 162, o. r. ಮಾನವಂ). ಅನೇ ಕುಮರ ಮಾನಿಸರ ಸಂಘಾತ (ಸ್ವನ್ನ Mr. 476). See ಅರವಾನಿಸ, ಪದವಾನಿಸ. — ಮಾನಿಸದೇವ. -ತೇರ. = ಮಾನಸ. (ಕೊನ್ನಗೆಯ್ಕೆ, ಪಿಡ್ಡವಣಿಗ, ನಿರುತಿ śm. 12. 13). — ಮಾನಿಸವರಿಜು. -ವರಿಜು. A human form (though a god): a Brāhmaṇa (ಪಾರುನ Ūt. I, 69, o. r. ಪಾರುವ).

ಮಾನಿಸು ಮನಿಸು. To measure, to mark off, to form, to make. 2, to conceive, to think, to opine. See ಅನು; ಪೀರು. 3, to honour (My.).

ಮಾನುವೆ ಮನಿುವೆ. A kind of grass. See Mr. a. ಸೀತ.

ಮಾನುಷ ಮನುಷಾ. Human;—a human being, a man (ಮಾನವ Ūt. II, 92). 2, humanity;—human action or effort. See ಅ.

ಮಾನುಷಪುಸ್ತಕ ಮನುಷಾ-ಪುಸ್ತಕಾ. = ಮಾನಸಪುಸ್ತಕ. A human book.

ಮಾನುಷಿ ಮನಿಷಿ. (= ಮಾನಸಿ). A woman.

ಮಾನುಷ್ಯ ಮನಿಷ್ಯಾ. = ಮಾನಸ 2, ಮಾನಸ. Human;—a man (not Śk.);—humanity, human nature. See ನಿರ್ಮಾನುಷ್ಯ.

ಮಾನುಷ್ಯಕ ಮನಿಷ್ಯಾಕಾ. Human;—human nature. 2, a multitude of men.

ಮಾನುಷ್ಯಕಾವ್ಯ ಮನುಷ್ಯಾ-ಕಾವ್ಯಾ. = ಮಾನಸಗಟ್ಟು. Human poetry.

ಮಾನುಷ್ಯಭವ ಮನಿಷ್ಯಾ-ಭವಾ. Coming from a man; human birth (Bp. 3, 28).

ಮಾನೆ ಮನೇ. (= ಮಾನ 1). A standard or model, a copy (written by a teacher at the head of a page) to write from (My.). — ಮಾನೆ ತಿದ್ದು. To draw the pen over the mākā as an exercise (My.).

ಮಾನ್ತ ma-anta. A term ending in ಮ (ಮ್, Śmd. 318).

ಮಾನ್ತಿಕ ಮನ್ತಿಕಾ. (fr. ಮನ್ತ). One who recites mantras; one conversant with spells or incantations; an enchanter, a conjurer, a sorcerer. (Bp. 38, 64; 55, 17; B. 4, 107; My.).

ಮಾನ್ತಡೆ ಮನ್ತಾಡೆ. That which does not stop, cease, etc. (ಮಾಡು Śmd. II, Kk. 82; in both o. r. ಮಾದನ್ನೆ).

ಮಾನ್ತಿಸು ಮನ್ತಿಸು. To cause to stop or cease (Ūpr. 6, 84).

ಮಾನ್ತು ಮನ್ತು. (fr. ಮಾನ್ತ). To stop, to cease (Ūpr. 10, 107);—to stop, to ward off, to check, etc. (ಪ್ರತಿವೇಧ Śmd. Dh.; o. r. ಪ್ರಸಿದ್ಧ, probably a mistake for ಪ್ರತಿಪದ್ಧ).

ಮಾನ್ತುರಿಗ ಮನ್ತುರಿಗಾ. O. r. of ಮನ್ತುರಿಗ, q. v.

ಮಾನ್ದ್ಯ ಮನ್ದ್ಯಾ. (fr. ಮನ್ದ). Slowness, sluggishness; laziness (ಸ್ವೇರ Nn. 101; Ūpr. 3, 83; J. 2, 7). 2, stupidity, torpor;—apathy;—weakness. 3, indisposition, illness, sickness (ರೋಗ, etc. Mr. 884); apepsy (My.). — ಮಾನ್ದಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Apepsy (My.).

ಮಾನ್ದಾತ ಮನ್ದಾತಾ. Tbh. of ಮಾನ್ದಾತ (Śmd. 104; Rām. 1, 16, 28; Bhāgavata 9, 6, 26. 27). ಮಾನ್ದಾತನ ದೊರೆಯಪ್ಪ ವೀರರುಂ ಜಾಗಿಗಲುಂ (Śmd. 104, o. r. -ಧೀರರುಂ).

ಮಾನ್ದಾತ ಮನ್ದಾತಾ. N. of a king, son of Yuvanāśva.

ಮಾನ್ಯ ಮನ್ಯಾ. = ಮನ್ಯಯ. To be respected, respectable, honourable, venerable (Bp. 24, 18; 55, 36); acceptable (B. 3, 53); a respectable man. 2, a ruler, a king (ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಮಾನ್ಯನಪ್ಪವನು Nn. 145). 3, an honourable state, honour (My.); a privilege (Mhr. ಮಾನ); the privilege of going unpunished the whole day for coming early to school (My.). 4, land either liable to a trifling quitrent, or altogether exempt from tax (My.; Tē. M.; T. ಮಾನಿಯ; see ನೆತ್ತರು, ಬಟ, ಸರ್ವ). ಮಾನ್ಯದೊಳ್ಳಲ್ (Śmd. 203). ಧಾನ್ಯಧನವಾಗದೇ ಮಾನ್ಯ ಪೂಜನಾಗನೇ?—ಧಾನ್ಯ ಜೊಡವಗೆ ಮಾನ್ಯ ಬರುವದು.—ಮಾನ್ಯ ಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕವಾಗ ದೊಣ್ಣೆಕಾತ ತರೆ ಹಾಕುತ್ತಿತ್ತು (Prva.). 5, the complimentary forms of address in letters (ಬಳ್ಳೆಣೆಕೆ, ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಮಾನ್ಯ G.; Mhr., H. ಮಾನಾ). 6, assent (ಬಡವ್ವುಡೆ G.).

ಮಾನ್ಯಗಾಹಿ ಮಾನ್ಯಾ-ಗಾಹಿ. A man holding a mānya, an incumbent, a prehend (My.; Tē. ಮಾನ್ಯಗಾಹು).

ಮಾನ್ಯೆ ಮಾನ್ಯೆ. An honourable woman (Śmd. 174). 2, = ಮಾನ್ಯ No. 6 (B. 5, 67. 78. 162).

ಮಾಪಣಿ ಮಾಪಾ. Lessening; injuring. See ಪ್ರಮಾಪಣ. 2, measuring; forming, making. See ನಿರ್ಮಾಪಣ.

ಮಾಪಕ ಮಿ-ಪಾತಾ. Tbh. of ಮಾಪಾಪ, q. v.

ಮಾಪತ್ಯ ಮಾಪತ್ಯಾ. Kāma.

ಮಾಪಕ māk-paja. Tbh. of ಮಹಾಪಲ. Citrus medica Liu. (My.). See ಅರೆ.
 ಮಾಪಕಕ māk-pātaka. Tbh. of ಮಹಾಪಾತಕ, q. v.
 ಮಾಪಿ mapi. 1. Determined by measure of capacity (Mhr.); measure; measuring (My., in ಮಾಪಿ ಮಾಪು, to measure). — ಮಾಪಿಜನಿಸು. Articles of capacity (not of weight, My.).
 ಮಾಪಿ mapi. 2. = ಮಾಪು, q. v. (My.).
 ಮಾಪಿಳ್ಳಿ mapiḷḷi. A Mopiah (My.).
 ಮಾಪುರಾತನ māk-purātana. A great purātana (Bp. 37, 40).
 ಮಾಪುರುಷ māk-purusha. Tbh. of ಮಹಾಪುರುಷ, q. v.
 ಮಾಪಕು maphaku. Agreeable unto, conformable, suitable (My.; Mhr., H.).
 ಮಾಪು maphu. = ಮಾಪಿ 2. Pardoned (My.; Mhr., H.); remission (as of tax, etc.), abatement; pardon, exonsing (My.; Br.; Mhr., H. ಮಾಪು); gratis (My.).
 ಮಾಮ್ mām. = ಮಾಪು, etc. — ಮಾಮ್ಪುರಲಿ. — ಪರಲ. = ಮಾಮಿ. (Ūpr. 7, 110).
 ಮಾಮ mām. = ಮಾಪ. Mine, my. 2, an nnoie (Sk.; Mhr. ಮಾಮಾ, a maternal unioie). See ಪನ್ನ.
 ಮಾಮಲ māmala. = ಮಾಮಲಿ. (My.). — ಮಾಮಲದಾರ. = ಮಾಮಲದಾರ. (My.).
 ಮಾಮಲಿ māmali. The office of a Māmaliḍāra (My.; Mhr., H. ಮಾಮಲಾ).
 ಮಾಮಲಿದಾರ māmaliḍāra. An officer who collects the revenues of a talook (My.; Mhr., H. ಮಾಮಲದಾರ).
 ಮಾಮನಕ māk-maṣaka. See s. ಮಾ 1.
 ಮಾಮಲಿದಾರ māmaliḍāra. = ಮಾಮಲದಾರ. (My.; B. 4, 146; Ūb. 43).
 ಮಾಮಲಿ māmali. Usual, ordinary;—custom, usage (My.; Br., Mhr., H.; Si. 104); prescription (in law).
 ಮಾಯ māy. ಮಾಯು. = ಮಾಯ, etc. (To grow dim), to be hidden (as to the true form, Ūpr. 5, 10), to disappear (as colour, Bp. 27, 5), to cease (as the bustle of business, 21, 16; as the excessive current of a river, 32, 35; as breath, 35, 34), to pass away (as the rainy season, Bh. 8, 26, 1);—to be healed or cured (as blows, Bp. 52, 20; as wales, B. 5, 222; as wounds, My.);—to desist from (Bp. 56, 21);—to abandon (58, 30, 64; 60, 44). P. ps. ಮಾದು, ಮಾಯ್; 3rd person nenter imp. ಮಾದಿತು, ಮಾಯಿತು (My.).—(T. ಮಾಯ್, ಮಾಯ್, to die, see s. ಮಾಪು 1).
 ಮಾಯ māya. (Smd. 25). Tbh. of ಮಾಯ. (Ūpr. 7, 108; Bp. 24, 68; 81, 3; My.). Also: disappearance, vanishing (My.; see ಮಾಯ). ಮಾಯದಮ್ಪು (Abh. P. 9, 68). — ಮಾಯಜ. Foolish through illusion (V. 87, 54). — ಮಾಯಜೋಗಿ. A trick-player, a villain (Abh. P. 16, 7). — ಮಾಯನಾಗು. — ಅಗು. = ಮಾಯನಾಗು. (Ūpr. 4, 87; 5, 6). — ಮಾಯ ಮಾಡು. To cause to disappear, to conceal (Bp. 27, 63; My.). 2, to cheat, to deceive (My.). ಮಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಾರಿ ಫಲ್ಲಳು (Prv.). — ಮಾಯನಾಗು. — ಅಗು. To disappear, to vanish (Bp. 44, 16; 53, 18; My.).
 ಮಾಯಕ mākaka. (= ಮಾಯಕ). (ಮಾಯಾವಿ, ಮಾಯ, ಮಾಯಿ ಗೆಯ್ಯಂ Mr. 227). ತುತ್ತು ಮುಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟು, ಮಾಯಕನಾಯಿತೆನ್ನ (Prv.).

ಮಾಯಕಾತಿ māya-kāti. A woman who is full of deceit or who practices witchcraft (J. 9, 22; Dp. 59, 5).
 ಮಾಯಕಾದಿ māya-kāra. = ಮಾಯಗಾತಿ. (Ū. Bp. 20, 25).
 ಮಾಯಗಾತಿ māya-gāti. = ಮಾಯಕಾತಿ. (Bh. 1, 9, 11; My.).
 ಮಾಯಗಾದಿ māya-gāra. A deceiver (My.); a juggler, a sorcerer (My.).
 ಮಾಯವಾದಿ māya-vāda. Untruth, falsehood (Dp. 19, 4).
 ಮಾಯವಾದಿ māya-vādi. A liar (Dp. 167, 2).
 ಮಾಯವಿದ್ಯೆ māya-vidyē. Jugglery, sorcery, witchcraft (My.).
 ಮಾಯಾಕಾರ mākā-kāra. A conjurer, a juggler.
 ಮಾಯಾಂಗಣಿ mākā-aṅgaṇi (i. e. aṅgaṇē). A deceitful woman (My.).
 ಮಾಯಾಜೀವಿ mākā-jīvi. Living by jugglery: a juggler. (R.).
 ಮಾಯಾದೇವಿ mākā-dēvi. N. of the mother of the Buddha or Śākyamuni. 2, Durgā (B. 5, 49).
 ಮಾಯಾದೇವೀಸುತ mākā-dēvi-suta. Śākyamuni.
 ಮಾಯಾಂತಕ mākā-antaka. Śiva (V. 31, 43).
 ಮಾಯಾಪಾಕ mākā-pāka. The fetters of illusion (Dp. 20, 1). ಕಾಯಾಪಾಕ ಬಿಡಿಸ ಬಹುದು, ಮಾಯಾಪಾಕ ಬಿಡಿಸ ಕೂಡದು (Prv.).
 ಮಾಯಾರಾಜಿ mākā-rāji. Kālī (ಕೃಷ್ಣಾಂ Mr. 15).
 ಮಾಯಾರಿ mākā-ari. An enemy of illusion or deceit (Bp. 47, 2; 50, 78; V. 82, 4).
 ಮಾಯಾಂತಿ mākā-anti. A woman possessing powers of illusion or employing deceit. 2, N. of the wife of Pradyumna (J. 33, 42).
 ಮಾಯಾವಾದಿ mākā-vāda. The doctrine of non-duality as taught by Śāṅkarācārya and his followers (My.).
 ಮಾಯಾವಾದಿ mākā-vādi. Śāṅkarācārya, and his adherents (My.).
 ಮಾಯಾವಿ mākā-vi (i. e. ವಿನ್). Possessing magical powers; employing deceit; illusory, creating illusions; a magician, a conjurer, a juggler (ಮಾಯಕ Mr. 227).
 ಮಾಯಿ māyi. 1. Possessing illusive or magical powers; illusory, unreal, deceptive, subject to māyā:—a juggler; a cheat (ಮಾಯಕ Mr. 227). 2, magical art; deceit (see ಮುಖ). 3, Brahmā; Śiva; Agni; Kāma. — ಮಾಯಿದೇವ. N. (Bp. 58, 10; Rāv. 1, 17). — ಮಾಯಿದೇವಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 7). — ಮಾಯಿದೇವಿ. N. (Bp. 11, 43; 59, 6). — ಮಾಯಿಭಟ್ಟ. N. (Bp. 9, 43; 58, 1).
 ಮಾಯಿ māyi. 2. A mother (My.; H.; Mhr. ಮಾಯ). See Prv. s. ಬೆಲ್ಲ.
 ಮಾಯಿಕ mākika. (= ಮಾಯಕ). Illusory, creating illusion; deceitful, deceptive;—a juggler; a cheat. — ಮಾಯಿಕಮಾಯಿಕ. The greatest magician: Śiva (Bp. 61, 15).
 ಮಾಯಿನಿ mākini. = ಮಾಯಿನಿ. N. of a plant (ಗೋವವಲ್ಲಿ, ಮಾಯಿನಿ Mr. 131).
 ಮಾಯಿಸು mākisu. = ಮಾಪು, ಮಾಪು 1, etc., ಮಾಪಿಸು. To cause to disappear (see ಮಾಪು); to heal (v. i.). as a wound (My.).
 ಮಾಯು mākya. = ಮಾಯ್ q. v., etc. To heal (v. i.). P. p. ಮಾಡು (My.). ಮಾಯುವದು (My.). See Prv. s. ದೊ. ಮಾಯು mākya. Sounding, crying, roaring, etc. 2, gall. bile.

ಮಾಯೂರ mākāra. (fr. ಮಯೂರ). A flock of peacocks.

ಮಾಯೆ mākā. ಮಯಾ. = ಮಾಯ. Art, wisdom; wonderful power. 2, illusion, trick, artifice, deceit, deception, fraud; jugglery, sorcery, witchcraft, decoy (ಮುತ್ತು Mr. 380); wickedness, villainy. 3, an illusory image or apparition, phantasm, phantom, anything unreal, anything which deceives the sight. 4, philosophical illusion, idealism, unreality. 5, illusion personified: Durgā, etc.; N. (see s. ಅರಳಿ); N. of a city. ಕಾಯವನ್ನು ನಮ್ಮದಿರು, ಮಾಯೆಗೆ ಮರುಳಾಗದಿರು, ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕಣ್ಣು ನೀನು ಬಯಸ ಬೇಡ! (Dp. 34). ತನ್ನ ತಾನೆದವನ ಮುನ್ನ ಹೊದ್ದದು ಮಾಯೆ, ಉನ್ನತವಪ್ಪ ಗಣವೇದ ಬಪ್ಪವನು ಕುನ್ನಿಗಂಜವನ? (Sp.). — ಮಾಯೆಗೆಯ್. To practice illusion or deceit, etc. ಮಾಯೆಗೆಯ್ತು (ಮಾಯೆ ಕಂ Mr. 227).

ಮಾರ್ mār. = ಮಾರು. The measure of a man with extended arms (across the chest), a fathom (ವ್ಯಾಮ Nr.; ವ್ಯಾಮ, ನೈಗ್ರೀಧ Nr.; My.; M. ಮಾರ್, ಮಾದು; Tā. ಬಾರಿ; T. ಮಾರ್, the breast, bosom; ಮಾರ್, the human breast; breadth). ನೊಡು ಮಾರ ಅಳತೆಯ ಬಟ್ಟೆ (ಛಾನ್ದಾಪಫ, ಸಂಸರಣ Nr.).

ಮಾರ mārā. (= ಮಾರಿ). N. (Smd. 95; My.). See ನಿಡು, ಮೋಳಿಗೆ. — ಮಾರಬಯ (-ಮೋರು). N. See Prv. s. ಮದ್ದುರು. — ಮಾರಪ್ಪು. N. (Bp. 30, 30). — ಮಾರಯ. -ಅಯ. N. (Bp. 30 sm.). — ಮಾರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 41; 30, 29, 31; see ಅಕ್ಕಿ, ಎಳೆಯ ದಂಗುಳಿಯ, ಮೋಳಿಗೆಯು). — ಮಾರವು. N. See ಮೋಳಿಗೆ.

ಮಾರ mārā. Killing, destroying, slaying. 2, death, pestilence. 3, hindrance, impediment, opposition (cf. ಮಾದ). 4, Kāma. 5, the evil one, the devil (with Buddhists). 6, a parasitical plant (ತರುಕು, ಬದ್ಧನಿ Mr. 142).

ಮಾರಜಿತಿ mārā-jit. Conqueror of the devil: a Buddha.

ಮಾರಣ mārāṇa. Killing, slaughter;—being killed, destruction. 2, a magical ceremony having for its object the destruction of an enemy. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮಾರಣವಿಲ್ಲದ ಮಾಟವಿಲ್ಲ. — ಪೂರಾಣ ತೀವರೂ ಮಾರಣ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಾರಣಹೋಮ ಮಾರಾṇa-hōma. An oblation into the fire made with the object of killing an enemy (My.).

ಮಾರಮರ್ದನ mārā-mardana. Śiva (Bp. 43, 1).

ಮಾರಮಾರಣ mārā-mārāṇa. Śiva (Bp. 37, 47).

ಮಾರವ mārāva. (fr. ಮರು). Belonging to a region that is destitute of water.

ಮಾರವಕೂಪ mārāva-kūpa. A well in a mārāva region (V. 3, 61).

ಮಾರವಳಿ mārāvali. = ಮಾರವಳಿ, (ಮಾರುಳಿ). — ಮಾರವಳು. A fragrant grass, Andropogon shoenantus Lin. (ಮಾರಾತ್ಯಳಿ, ಭೂಸ್ವರ, ಇದವು ಬಹಳ ಸಾವೆಗಳನ್ನು ಮಾದುಪ್ಪರ Si. 165).

ಮಾರವಾಡಿ mārāvāḍi. A native of Mārāvāḍa or Marvar (My.; Mhr.).

ಮಾರವಾಳಿ mārāvāḷi. = ಮಾರವಳಿ. — ಮಾರವಾಳು. Several kinds of fodder-grass of the genus Andropogon, as A. scandens Roxb., A. mollicornis Kunth., etc. (Z.; see ಮೊಡ್ಡ-).

ಮಾರವೈರಿ mārā-vairi. Śiva (Bp. 40, 81; 55, 54).

ಮಾರಹರ mārā-hara. Śiva (Bp. 22, 5). 2, sign for a long syllable (Ūh.).

ಮಾರಾಮಾರಿ mārāmāri. Mutual fighting or heating (My.; Br., Mhr., H.).

ಮಾರಾರಿ mārā-ari. Śiva (Bp. 6, 26; 42, 10; V. 32, 4).

ಮಾರಿ mārī. Killing, slaying;—rain. 2, any deadly disease, a plague, an epidemic, pestilence; the cholera (B. 5, 205). 3, the goddess of death: Durgā, Ōṣṇāḍi (Ūpr. 5, 79). 4, N. ನಾರಿ ಪರವನಕಾರಿ, ನಾರಿ ಸ್ವರ್ಗಕೆ ದಾರಿ, ನಾರಿ ಸಕಲರಿಗೆ ಹಿತಕಾರಿ; ಮುನಿದರೆ ನಾರಿಯೇ ಮಾರಿ (Sp.). ಮಾರಿಯ ಕಣ್ಣು ಹೋತನ ಮೇಲಿ. — ಮಾರಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋತ ಕಣ್ಣು ಕೊಡೆದ ಪಾಗೆ. — ಮನೆಗೆ ಮಾರಿ, ಪರಗುಪಕಾರಿ. — ಮಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಾರಿ ಬಲ್ಲರು. — ಅತ್ತಿತ್ತಲ ಮಾರಿ ಬನ್ನಿ, ಅತ್ತೆಯ ಬದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗಲಿ? ಎಪ್ಪುನೆ. — ಊರಿಗೆ ಬದ್ಧ ಮಾರಿ ಉಣ್ಣಲ್ಲದೇ ಹೋಗದು. — ಕೇಳಿದ ಕಿವಿ ಊರಿಗೆ ಮಾರಿ ತನ್ನ. — ಜಾರಿಗೆ ನಿಶಿಯಿಲ್ಲ, ಮಾರಿಗೆ ಕರುಣವಿಲ್ಲ. — ತನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತಮ್ಮದಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೇತೇ? — ಕಾಯಿ ಮಾರಿಯಾದರೆ ತರಳನೆಲ್ಲಿ ಹೋದಾನು? — ತೂಡುವಾಗ್ಗೆ ಪಾಪ ದ್ವೆಲ್ಲ ಮಾರಿ ಪಾಲು. — ನಾರಿಯಾಗಿ ಸಮ ನಡೆಯದಿದ್ದವಳೇ ಮಾರಿ. — ನೆಣ್ಣಿ ನೆಣ್ಣಿಗೆ ಮಾರಿ, ಕನ್ನೆತ್ತು ಹೊಕ್ಕಲಕ್ಕೆ (or ಹೊಲಕ್ಕೆ) ಮಾರಿ (Prv.). See Bp. 6, 10; Bh. 1, 8, 81; ತರೆ, ಪೆರ್, ಮುದುಗು, ಮೆಯ್, ಹೆಮ್; Prv. s. ಅಪ್ಪು 2. — ಮಾರಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. = ಮಾರಿ Nos. 2-4. ಮಾರಮ್ಮನಿಗೆ ಗಣ್ಣಿನಲ್ಲ, ಬೀರಿದವರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನಿಲ್ಲ (used of nnohaste widows). — ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತರೆ ಮಾರಮ್ಮ ಮರಿಗೆ ಹೆತ್ತಳು (Prv.). — ಮಾರಿಗುತ್ತ. -ಕುತ್ತ. = ಮಾರಿರೋಗ. (Abh. P. 14, after 49). — ಮಾರಿಹ. = ಮಾರಿರೋಗ. (My.). — ಮಾರಿದೇವ. N. (Bp. 30, 81; 36, 58; see ಮೋಳಿಗೆ). — ಮಾರಿಯ ಮೂರಿ. The destroying deity called Mārī. ಕಡೆ ಗಾಲದ ಮಾರಿಯ ಮೂರಿಯನ್ನಿ (Abh. P. 4, 38). ಪ್ರಲಯಕಾಲದ ಮಾರಿಯ ಮೂರಿಯನ್ನಿ (18, 119). — ಮಾರಿಯಪದ್ಧ. -ಉಪದ್ಧ. The cholera (My.). — ಮಾರಿರೋಗ. The cholera (My.; Si. 295). ಮಾರಿರೋಗ ತಗಲು or ಬೀದು (My.). — ಮಾರ್ಯಮ್ಮ. = ಮಾರಮ್ಮ. ಮಾರ್ಯಮ್ಮ ಅಡಿಯದ ಕೋಣವೇ? (Prv.).

ಮಾರಿಕಾ mārīkā. A plague, a pestilence. — ಮಾರಿಕಾಲುಪದ್ಧ. The cholera (My.; Ūh. 161). — ಮಾರಿಕಾರೋಗ. The cholera (B. 5, 64).

ಮಾರಿಷ mārīṣa. = ಮಾರ್ಷ. An honourable man;—the manager or one of the principal actors (in dramatic language, ನರ್ತನದ ಹಿರಿಯ Mr. 83).

ಮಾರಿಚ mārīṣa. (fr. ಮರೀಚ). Kāyapa. 2, N. of a rākshasa (Rām. 3, 7, 24).

ಮಾರೀಫತ್ತು mārīphattu. The instrumentality, authority, or knowledge of a person to an action; trust, charge; by means of, through or by (My.; Br.; Mhr., H. ಮಾರ ಫತ್ತು).

ಮಾರು mārū. = ಮಾರಿ. (My.; ವ್ಯಾಮ Si. 212; ನೈಗ್ರೀಧ 431; ಯುಗ, ವ್ಯಾಮ, ನಾಲ್ಕು ಮೊದಿ G.). ಮಾರುಡ್ಡ ಗುದಿಗೆ (ಛಿನ್ನಿ ಪಾಲ Si. 290). ಗೇಣುದ್ಧ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮಾರುಡ್ಡ ತಪ್ಪುವದು (Prv.). See Dp. 172, 5; ಒಮ್ಮ; Prv. s. ಜೋಟುದ್ಧ.

ಮಾರುಡಿಗೆ mārūḍigē. N. of a place (Bp. 51, 65).

ಮಾರುತ māruta. (fr. ಮರುತ). Proceeding from wind, etc. 2, wind, air. 3, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಮಾರುತಪ್ರೇಮಿ mārnta-prēmi. Fire, Agni (My.). 2, an antelope (ತಪ್ಪರ, ಕೃಷ್ಣ Mr. 163).

ಮಾರುತಮಿತ್ರ mārnta-mitra. Fire, Agni (Bp. 61, 82).

ಮಾರುತಸುತ mārnta-suta. Bhīma (J. 4, 25).

ಮಾರುತಾತ್ಮಜ mārnta-ātmaja. Hanumat (My.); Bhīma (My.).

ಮಾರುತಾಪ್ತ mārta-āpta. = ಮಾರುತಮುಕ್ತ. (Bp. 54, 11).
ಮಾರುತೆ māruti. Bhima (Bh. 1, 10, 29. 32; J. 2, 22. 36; 4, 8). 2, Hanumat.

ಮಾರುತೇಷ್ಠ mārta-īṣṭa. Fire, Agni. 2, N. of a metrical foot (Ch.).

ಮಾರುಳಿ mārūḷi. (= ಮಾರನಳಿ?). A kind of grass (ವಕ್ರ Mr. 110, one MS. ವಕ್ರ, and one ಮಾರುಳಿ; cf. ಮುರಳಿ?).

ಮಾರೆ mārē. (= ಮಾರ). N., e. g. in ಮಾರೇಗವಡ (My.).

ಮಾರ್ ಮಾರ್. ಮಾರ್. (= ಮಾರು 1). To be opposite, to be hostile, to oppose (ಇದೀರ ಸಿಂ. 117). ಮೂವರ್ ರಾಯರನೆ ಮಾಡುವನೆನಿದಿರ್ಕುಂ (ಸಿಂ. 76). ಮಾರ್ವಂ (275). ಮಾರ್ವದೆಗೆ ತೋಳ ಬಾಳ ಕೂರ್ವಂ ತೋರ್ವಂ (275). ತಿವರ್ವರುಗಂ ಮಾರದಿನೆ? (Bp. 45, 18). See ಮಾರ್ವ.

ಮಾರಿನಾ mārīṇa. (= ಮಾರಿನೆ). After, following; the next morning or day (ಸವರ್ವದಿ ಓ. 1, 31).

ಮಾರಿನೆ mārīṇē. Other, following, next. 2, thereupon (Ch. v. 80. 341). — ಮಾರಿನೆದಿವಸ. The next day (My.; B. 4, 52). — ಮಾರಿನೆರಾತ್ರಿ. The following night (My.; B. 4, 175).

ಮಾರಿರಾಳಿ mārīṇa-āḷi. (ಸಿಂ. 289). A barterer, a seller, a vaiśya (289).

ಮಾರಿಸು mārīsu. To cause to sell (My.). 2, to exchange, to change (as money, My.). ತೆರಿವಿ ಲುವನ, ತೆರಿಗೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಡ್ತು, ತೆರಿಗೆ ತಪ್ಪಲೇ ಮಾರಿಸಿ ಕೊಡ್ತು (Prv.).

ಮಾರು mārū. 1. To take or give one thing for another: to barter, to sell (ಎತ್ತಯ ಸಿಂ. Dh.; ಸಿಂ. 117; C.; T., M. ಮಾರು, Tē. ಮಾರು, to be changed, altered; to exchange, barter). ಮಾರುವಂ (ಸಿಂ. 232). P. p. ಮಾರ್. Present participle ಮಾಡುವ (also J. 6, 16), once ಮಾರ್ವ (J. 6, 19). ಮಾಡುವವನು (ಎತ್ತೀತ್ಯ, ಎತ್ತಯಕ); ಮಾಡುವ ದ್ರವ್ಯ (ಎತ್ತೀಯ, ಪಣಿತವ್ಯ, etc.); ಮಾಡರ್ ಬೇಡಿ ಅಂಗ ದಿಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವು (ಕ್ರಯ್ಯ); ಕೆಯ್ದುವ ಮಾಡುವವನು (ತ ಸ್ತಾಪೀವ, etc.); ಕೊಳು ಮೊದಲಿನ ಅಧಿಕಮಾಗಿ ಮಾಡುದು (ಅಧಿಕಳಲ, ರಾಧ N.). ಮೂಲಿಕೆಗಳ ಮಾಡುವವನು (ಮೂಲಿಗ Nn. 43). ಕಳ್ಳ ಮಾಡುವ ಗೃಹ (ಗಂಜ Mr. 198); ಮಾಡುವ ತಾವ (ಬೇಡೆ 350). ಕೊಡ್ತು ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವಿಕೆ (ವಾಣಿಜ್ಯ Si. 299). ಕೊಡ್ತು ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಪಾರಿ (ವಾಣಿಜ, etc. 324); ಮಾಡುವವನು (ಎತ್ತೀತ್ಯ, etc. 324); ಮಾಡುವದು (ಎವಣ, ಎತ್ತಯ 325); ಹೆಣ್ಣು ಮಾಡುವವನು (ಶೌಣ್ಡಿಕ, etc. 339); ಮಾಂಸ ಮಾಡುವವನು (ವೈತಂಸಿಕ, etc. 340). ಅಂಗದೇ ಮಾಡ, ಗೊಂಗದೇ ಹೊಡ್ತ. — ಬೀತಾವ್ವರ ಉಟ್ಟರೂ ಕೋತವ್ವರಿ ಮಾಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). 2, to be sold, to sell (My.). ನಿನ್ನಿನ್ನ ಎತ್ತು ಮಾಡತು, ನನ್ನಿನ್ನ ಒಟ್ಟೆ ಮಾಡತು (Prv.). 3, to be changed into another form, e. g. in ಮದಹಂ ಮಾಡು, to become motionless or paralyzed (for joy, etc., Bp. 36, 28). 4, to change (v. t., Bp. 32, 88). — See Ḫpr. 10, 12; Bp. 27, 21; 42, 5. 10; 60, 14; B. 1, 10; 2, 13; 4, 40. 44. 95. 196; 5, 79. 113. — ಮಾಡಾಟ. -ಅಟ. Exchange, barter, selling (ಪರಿವೃತ್ತಿ, ಎನಿಮಯ Mr. 346; C.; B. 3, 29. 58; 4, 157; 5, 79. 127. 148). ಮಾಡಾಟಾ ಮಾಡುವವ (ಎತ್ತಯಕ, ಬಣಾಟಗ); ಮಾಡಾಟದ ಒಡವೆ (ಪಣ್ಯ G.). — ಮಾಡಾಡು. -ಅಡು. To sell (ಸಿಂ. 232). — ಮಾಡಾಡುತ. -ಅಡುತ. Bartering, selling (ಪರಿವೃತ್ತಿ, ಎನಿಮಯ, ವೈಮೇಯ Hi.).

ಮಾರು mārū. 2. = (ಮಾರು 1), ಮಾರ್. The state of being other, different, or next; that of being changed or altered;—that which is given in exchange, barter;—that which is put for sale;—selling, sale (ಎವಣ, ಎತ್ತಯ Mr.; Tē., T., M.; see ಕೆಯ್; Prv. a. ಮಾರ್). 2, the state of being opposite or hostile. 3, the state of being reflected. See ಮಾರು; ಮುಮ್- a. ಮುಮ್. — ಮಾಡ ಕೊಳ್ (i. e. ಮಾಡನ್ನ). To buy. ಮಾಡ ಕೊಡ್ತವನು (ಕ್ರಯಕ, ಕ್ರಯಕ); ಮಾಡ ಕೊಡ್ತು ವಸ್ತು (ಕ್ರೀಯ N.). — ಮಾಡಂಕ. -ಅಂಕ (ಸಿಂ. 386; Kk. 97). A different, uncommon, not generally worn mark (of distinction, Rāv. 6, after 11). 2, the counterpart of any real form, a likeness (Bh. 1, 7, 19; 2, 8, 9). 3, that with which one vies: a rival (Bp. 49, 24). — ಮಾಡದಿ. -ಅದಿ. An opponent, an enemy (ಮದುವಸಲ, ಪಗೆ ಸಿಂ. 40; ಎರೋಧಧಾವ Kk. 67; ವಗ, ಎ. ಶತ್ರು ಸಿ.). — ಮಾಡನೆಯ. -ಅನೆಯ. Subsequent. ಮಾಡನೆಯ ದಿನ (ಉತ್ತರೇದ್ಯುಸ್ Si. 477; My.). — ಮಾಡಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. A merchant. ಕೂರಪ್ಪನ ಎತ್ತು, ಮಾಡಪ್ಪನ ಗೋಣಿ (Prv.). — ಮಾಡವ. -ಅವ. A seller (B. 5, 85). — ಮಾಡಾನ್. -ಅನ್. To stand or hold out against, to oppose, to resist (ಸಿಂ. 284; Abh. P. 9, 69; 13, 121; Bp. 54, 50; 58, 37; Bh. 1, 6, 13; Ḫ. Bp. 8, 12; J. 7, 55; 20, 14). — ಮಾಡಾನೆ. -ಅನೆ. Another or second elephant (Abh. P. 3, 80). ಮುಗಿಲಂ ಮಾಡಾನೆ ತ್ತಂ (ಸಿಂ. 282). — ಮಾಡಾಸು. -ಅಸು. To discharge an arrow in opposition (Abh. P. 5, 86). — ಮಾಡುಗುರು. -ಗುರು. To give one's self over to, to yield (Ḫpr. 8, after 56). — ಮಾಡುಗೋರ್. -ಕೋರ್. (= ಮಾರ್ಕೋರ್). To take up a hostile position, to quarrel about (Bp. 22, 64). — ಮಾಡುತ್ತರ. -ಉತ್ತರ. A reply, an answer (Sā. 4, 133; T.). — ಮಾಡುತ್ತರಂಗೊಡು. -ಅಂಗೊಡು. To reply (J. 21, 24). — ಮಾಡುತ್ತಿನೇತ್ತ. Other or further three eyes (Bp. 24, 71). — ಮಾಡುವಾಣ್ಣು (ಸಿಂ. 205). Another jump, etc. — ಮಾಡುನೊಗ. Another or separate yoke (ಪ್ರಸಂಗ, ನೊಗಕ್ಕನ್ನಲೂ ಎರಡನೆಯದಾದ ನೊಗ Si. 277). — ಮಾಡುಮೋಗು. -ಮೋಗು. To enter another state: to grow amazed or bewildered (Bh. 4, 3, 10. 34; J. 4, 51); to fall under the influence of, to be brought into subjection (Bp. 26, 21). — ಮಾಡೋಡ್ತು. -ಅಡ್ತು. To become opposite, to assume a hostile position (Grj. 6, after 67); to place or array opposite (J. 33, 31).

ಮಾರುಳಿ (mārū-ḷi). Another business or affair (Rām. 1, 16, 51).

ಮಾರುತಿ ಮಾರ್ತೆ. = ಮೋರ್. See ಅದ.

ಮಾರ್ ಮಾರ್. = ಮಾರು 2. — ಮಾರ್ಕಟ್ಟೆ. (ಸಿಂ. 79, o. r. ಮಾರ್ಕಟ್ಟೆ). Another rule. — ಮಾರ್ಕಟ್ಟು. A selling-station: "a market" (ಎವಣ, ಪಣ್ಯಾಧಿಕೆ Si. 106; My.). — ಮಾರ್ಕಟ್ಟೆ. See ಮಾರ್ಕಟ್ಟೆ. Another bank, etc. — ಮಾರ್ಕರರ್. Another or second throat (or voice). ಮಾರ್ಕರಲು ಭೈರವಂ (ಸಿಂ. 79, o. r. ಮಾರ್ಕರಲ-). — ಮಾರ್ಕೋರ್. To become opposite to, to front, to encounter; to oppose, to resist (ಸಮ್ಮುಖ ಸಿಂ. Dh.; ತಕ್ಕೊಯ್, ತೊಡರ್, etc., ಪ್ರತಿಪ ಸಿ.; Abh. P. 15, after 30 & 71 & 72; Sā. 4, after 35). — ಮಾರ್ಕೋರ್. A counter-arrow (Bh. 1, 7, 34). — ಮಾರ್ಕರ್. To come down in an uncommon way or rushingly. ಮಾರ್ಕರ್ ತೆರಿಗಲಂ ತರದಾರ್ತಮ ತನ್ನದಿಗೆ ಸುರನದಿವ್ವ ಮಮಂ (ಸಿಂ.).

79. 286). — ಮಾರ್ತಲ. (Śmd. 79). Another bead. ಮಾರ್ತಲಯ ದಿನಾಧಿವಂಗೆ ಪರಿವಾದೊಡಂ (Abh. P. 10, 235). — ಮಾರ್ತನ. An echo (Ūpr. 2, 7; Abh. P. 12, 51; Bhāgavata 10, 18, 9). — ಮಾರ್ತನದ. To marob against (V. 36, 6). — ಮಾರ್ತನ. Another stalk of the lotus (Ūpr. 8, 10). — ಮಾರ್ತನದ. To answer, to reply (Abh. P. 15, after 72; 16, after 7; Bp. 14, 10; V. 40, 39). — ಮಾರ್ತನದ. 1. (ಮಾರ್ತನದ). Equality, likeness (ಸರಿ, ದೊರೆ, ಪಾಸಟಿ, ಎಣಿ, etc., ಸಮಾನ ಸಿ.). — ಮಾರ್ತನದ. 2. Another or second host, etc. (Ūpr. 5, after 89). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. -ಕಾಣ್. To see another force (Abh. P. 10, 28). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Another step or move. — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Another step or move to fail or become impossible (J. 6, 30). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. = ಮಾರ್ತನದೇಣ್. A reflected counterpart, a reflection (ಪಡಿನಿದಲ್, ಪ್ರತಿಬಿಂಬು ಸಿ.). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. To beat against: to resist, to oppose. ದಿಗ್ವಿಜಯಮಂ ಮಾರ್ತನದೇಣ್ (Śmd. 153, 255). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. = ಮಾರ್ತನದೇಣ್. (ಪಡಿನಿದಲ್, ಪ್ರತಿಬಿಂಬು Kk. 62; Śm. 64; Rā. 6, after 24). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. To be reflected (V. 4, 15; 23, 9). ದಾಲೆ... ಹಲಗೆಮಾಣಿಕದೊಟ್ಟಲರಿ ಮಗ್ಗುಲರಿ ಮಲಗಿಸಿ ಈಶ್ವರನು, ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ತನ್ನನೆ ಕಣ್ಣಿನಿವುತ, ನಗುತ (Pril. 3, 27). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Another road (Abh. P. 7, after 7 & 32). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Compound interest (My.). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. An opposing force (Śmd. 292; Abh. P. 2, after 62). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. To make opposition, to oppose (Bp. 21, 15; 22, 12; 27, 28; 32, 20; 58, 66; Ū. Bp. 47, 13; Rā. 5, 117; Rām. 4, 6, 28; J. 2, 54). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Opposing clouds (Abh. P. 13, 74). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. To evince anger against (Bp. 28, 82). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. -ಬಲ. = ಮಾರ್ತನದೇಣ್. (Śmd. 207 Mdh.; 886).

ಮಾರ್ತ ಮಾರ್ತ. A low caste of Karpātaka Brāhmanas (My.).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. N. of a fish, son of Mṛṅgaśirsha, and the author of the Mārkaṇḍeya purāṇa through the instrumentality of some sapient birds. (J. 32, 31). ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಆಯುಷ್ಯವಿದ್ದರೂ ಎನು ಫಲ? (Prv.).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. N. of a purāṇa (Bp. 43, 76) in honour of Kṛṣṇa.

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. The plant *Eclipta prostrata* Lin.

ಮಾರ್ತ ಮಾರ್ತ. (partly fr. ಮೃಗ). Seeking, search; investigation, inquiry (ಅದಿ ಸಿಂಹಮುಂದು Mr. 475). 2, the track of a wild animal: any track, a road, a way (ದಾದಿ Nn. 42; ಬಟ್ಟಿ 86; ಎಕವದಿ, ಬಟ್ಟಿ Mr. 187; see ದೊಡ್ಡ ಮಾರ್ತ, ಬದಿ). 3, a channel, a canal. 4, mode, manner, method, characteristic, usage, custom, use (Śmd. 50; Kāvy. III, 2; III, 1, A, 24, 25); style, diction (see ದೇಸಿ); the right way. 5, the month mārgaśīrsha (November-December). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. -ಂ-ತಪ್ಪು. The proper course or right way to be missed (Śmd. 114).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Journeying (B. 5, 227, 298).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Seeking, searching for; research; — begging, asking, destitute; — a beggar, a suppliant, a mendicant (ಯಾಡಕವನ, ಬೇಡುವವನು Nn. 70; ಅಸೆಯಂ ಬೇಡುಂ Mr. 518). 2, an arrow (ಅಮ್ಬು Nn. 17; ತರ, ಅಮ್ಬು 70; ದಾದಿ 75; ನಾರಾಡ 518). 3, an enemy (ಅರಾತಿ, ವೈರಿ 70). 4, an inhabitant of hell (ಸನಾರಕ, ನಾರಕಜೀವಿಗಳು 70). 5, a kind of tree (ಕೇಡಕಾಂಫಿಪ್ರ, ಕೇಡಕದ ಮರ 70; ಕೇಡಕ 518).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. = ಮಾರ್ತನದೇಣ್. (ಕಾಣ್, ಅಮ್ಬು Nn. 116).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Exhibition of the right way or mode (Kāvy. III, 1, 2, etc.).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. One who knows the right way or mode (Śmd. 22, 172).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. The month in which the full moon enters the constellation mṛgaśīrsha (November-December; B. 5, 807, 308).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. A traveller, a wayfarer. (My.; B. 4, 155).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Another road. 2, proximity to a road (J. 7, 16).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. A traveller. (My.). 2, a hunter.

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Sought, searched; inquired after; pursued; — desired.

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Customary (Bh. 1, 7, 10).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Cleaning; a cleaner, a sooner. See ತಪ್ಪು.

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. "Margin" (My.).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Cleaning, cleansing, scouring, washing. 2, the plant *Symplocos racemosa* Roxb.

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Wiping away, cleansing. See ಸ. 2, a broom.

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. (ಮಾರ್ತನದೇಣ್). Cleansing the person by wiping or bathing or rubbing it with unguents.

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. A cat.

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. A female cat. 2, a civet-cat. 3, musk (ಜವಾದಿ Mr. 336).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. = ಮಾರ್ತನದೇಣ್. (ಮಂಜರ Bhn. 10).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. The rule of the cat and its kitten, i. e. the rule or instinct which leads the stronger to carry or protect the weaker (used of God when thought to act kindly independently of man's faith and devotion, My.).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Cleansed, soothed, purified, swept.

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Curds with sugar and spices.

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. The sun. 2, the number 12 (Ūh.).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. = ಮಾರ್ತನದೇಣ್.

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. The sun-stone (ನೇಸರ್ಗ ರ Ū. II, 81).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. (fr. ಮೃದಂಗ). A drummer (ಮರ್ದಂಗ II, 60; Ūpr. 6, after 86).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. (fr. ಮೃದು). Softness, weakness, mildness; kindness, gentleness (Bp. 18, 41; 24, 53; 33, 1; 40, 81; 48, 19; 55, 49).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Exchange, change (My.; Tē.). — ಮಾರ್ತನದೇಣ್. To be altered, to change (My.).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. (fr. ಮಾರ್ತ). = ಮಾರ್ತನದೇಣ್. (ಮಾರ್ತನದೇಣ್). An opponent (ಮರಿಸಿ Śmd. II; Śm. 48; Kk. 92, o. r. ಮಾರ್ತನದೇಣ್).

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. (fr. ಮಾರ್ತ). = ಮಾರಿಸ.

ಮಾರ್ತನದೇಣ್ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. Cleaning, cleansing, wiping, rubbing; — cleansing the person by wiping or bathing or rubbing it with unguents.

ಮಾಲ ಮಾರ್ತನದೇಣ್. = ಮಾಲು 2. — ಮಾಲಗದ್ದು. = ಮಾಲು. (My.). — ಮಾಲಗದ್ದು. -ಕದ್ದು. A leaning column (S. Mhr.).

ಮಾಲಿ ಮಾಲಾ. = ಮಾಲೆ, ಮಾಲೆ 4. N. of a district, lying west and south-west of Bengal (B. 2, 52). 2, N. of a barbarous tribe; a barbarian. 3, a forest or wood near a village (cf. ಮಲೆ 2). 4, deceit, fraud, artifice. 5, low, base (Sk.; Tē. ಮಾಲೆ, a Pariah, outcaste = ಚಳ್ಳಾಳ; vile, base, inferior, wild). — ಮಾಲಕಾಕ. = ಮಾಲೆ. (Tē.; Sl. 173).
 ಮಾಲಿಕೆ ಮಾಲಾಕಾ. A forest or wood near a village. 2, the nimb tree, *Melia sempervirens* Roxb. 3, a garland; a ring.
 ಮಾಲಿಕುಮಿ ಮಲ-laknml. Tbh. of ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, q. v. (ಇಂದ್ರಿ ಕೆ. 3; ಪ್ರೀತಿಕೆ Kk. 7).
 ಮಾಲಿಕೆ ಮಾಲಿಕೆ. The great-flowered jasmīn, *Jasminum grandiflorum* Linn. (ಜಾ. Mr. 123; see ಜಾ. 123).
 ಮಾಲಿನ ಮಾಲಾ. = ಮಾಲಿನ. N. of a country, Malva (Smd. 120, 238). 2, N. of a rāga.
 ಮಾಲಿನಿಕೆ ಮಾಲಾ-vatl. = ಮಾಲಿನ (Öt. I, 32).
 ಮಾಲಿಕಾರ ಮಾಲಿಕಾ-kāra. A wreath-maker, a flower-seller, a florist (ಮಾಲಿಕಾರಿ Hk.).
 ಮಾಲಾಕೃಷ್ಣ ಮಾಲಿಕ-krishna. A fragrant grass, *Andropogon schoenanthus* Lin.
 ಮಾಲಾತೋರಣ ಮಾಲಿಕ-tōraṇa. = ಮಾಲೆದೋರಣ (Smd. 381). A festoon.
 ಮಾಲಾಬಂಧ ಮಾಲಿಕ-bandha. = ಮಾಲಾಬಂಧ. A band or chain of garlands.
 ಮಾಲಾರೂಪಕ ಮಾಲಿಕ-rūpaka. A kind of rūpaka (Kāv. III, 3, B, 81 seq.).
 ಮಾಲಾವೃತ್ತ ಮಾಲಿಕ-vṛtta. A class of vṛttas (Öh.).
 ಮಾಲಿ ಮಾಲಿ. Wearing a garland or chaplet. See ಅಮಲ. 2, = ಮಾಲಿಕಾರ. 3, N. of a rākshasa (Abh. P. 13, 121). 4, a gardener (Sk.; My.).
 ಮಾಲಿಕೆ ಮಾಲಿಕಾ. A garland-maker, a flower-seller, a florist (ಮಾಲಿಕಾರಿ Mr. 376). See ಕುಸುಮ.
 ಮಾಲಿಕೆ ಮಾಲಿಕೆ. A garland; a necklouse; a collection of things arranged in a line;—a species of jasmīn. See ನವ, ಪವನ, ರಾಗ; Bp. 43, 32. 2, = ಮಾಲಿಕೆ, a palace.
 ಮಾಲಿನಿ ಮಾಲಿನಿ. A female florist;—a woman who wears a garland. 2, N. of a vṛtta (Öh.). 3, N. of the daughter of king Viravarma (J. 27, 12, 13, 17, etc.).
 ಮಾಲಿನೈ ಮಾಲಿನೈ. (fr. ಮಲಿನ). Uncleanliness, impurity; sinfulness (Bp. 40, 34; My.). 2, blackness, obscurity.
 ಮಾಲಿಸು ಮಾಲಿಸು. To look obliquely, to turn the eye and cast a look from a corner, to leer (ಕಣ್ಣು Smd. Dh.). 2, to bend to one side (v. t., as a post, etc., My.; Tē. ಮಾಲಿಸು). 3, to behold for a long time (ದೀರ್ಘಕಾಲೇಶ Smd. Dh.).
 ಮಾಲಿಕೆ ಮಾಲಿಕಾ. An owner; a master (My.; Br., Mhr., H.).
 ಮಾಲಿಕೆ ಮಾಲಿಕೆ. A kind of sweetmeat (ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರದು ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಿಸಿದ ಗೋದಿಯ ಕುಡಿದಿಗ ಜಡು ರೆ. 133).
 ಮಾಲಿಕೆ ಮಾಲಿಕಾ. A ship's officer, master (B. 5, 164; Mhr., H.).
 ಮಾಲಿಕೆ ಮಾಲಿಸು. Grooming (of a horse, My.; Br., Mhr., H.).
 ಮಾಲು ಮಾಲಿ. 1. = ಲಿಲು 3, ವಾಲು. To bend (v. l., My.; Tē. ವಾಲು, ವಾಲು).
 ಮಾಲು ಮಾಲಿ. 2. = ಮಾಲ. Sloping, slanting; 2

slope, descent (Tē. ವಾಲು). — ಮಾಲುಗದ್ದು. -ಕದ್ದು. An eye that looks obliquely, a squint-eye (My.).
 ಮಾಲು ಮಾಲಿ. 1. = ಮಾಲು 2. Property; goods, wares (My.; Br., Mhr., H.). — ಮಾಲಿದಾರ. A man of property (My.); an owner (My.).
 ಮಾಲು ಮಾಲಿ. 2. N. of a particular mixed caste;—N. of one of Śiva's attendants;—a species of creeper.
 ಮಾಲುಧಾನ ಮಾಲ-dhāna. A particular kind of snake (ಕೇರ Nr.; see Sl. 77).
 ಮಾಲಾಮ ಮಾಲām. Known (My.; Mhr., H.).
 ಮಾಲಾರ ಮಾಲāra. The bael tree, *Aegle marmelos* Corr. (ಪ್ರೀತಿಕೆ, ಬಿಲ್ಲು, ಬಿಲ್ಲು Mr. 112). 2, the wood-apple tree, *Feronia elephantum* Corr. (cf. ಬೆಳಲ).
 ಮಾಲೆ ಮಾಲೆ. = Sk. ಮಾಲೆ, q. v.
 ಮಾಲೆ ಮಾಲೆ. ಮಾಲಾ = ಮಾಲೆ 1. One of the tālas (Smd. 334; Kk. 95; Smd. 77). A wreath, a garland, a chaplet;—a string; a necklouse; a rosary. 2, a row, a line;—a series. See Prv. 2. ತಾಲೆ 2. — ಮಾಲೆಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Sparks in rows (Smd. 3, 14, 20). — ಮಾಲೆದುಪ್ಪು. -ಕುಪ್ಪು. A string of black bees. ಅವಳ ಕುರುಳಿ ಮಾಲೆದುಪ್ಪುಗಳ ಎಳೆಮೆ (Smd. 139). — ಮಾಲೆದೊಡರ್. -ತೊಡರ್. A chain of garlands (Grj. 2, after 103). — ಮಾಲೆದೋರಣ. -ತೋರಣ. = ಮಾಲಾತೋರಣ, q. v. — ಮಾಲೆಫಲ. -ಫಲ. A flower, or flowers, of a garland (Öpr. 1, 125; 8, 47; Abh. P. 5, 124).
 ಮಾಲೆಗಾತಿ ಮಾಲೆ-gāti. = ಮಾಲೆಗಾತಿ. (J. 5, 58; 6, 17, 19).
 ಮಾಲೆಗಾತಿ ಮಾಲೆ-gāti. (Smd. 235, 246). = ಮಾಲಿಕಾರ. (ಮಾಲಿಕಾರ, ಮಾಲಿಕೆ Nr.; ಮಾಲಿಕಾರ, etc. Hk.; ಮಾಲಿಕ Mr. 376; Öpr. 3, 28; Ö. Bp. 47, 41). See ಪುತ್ತಿಕಾರಿಕ.
 ಮಾಲೆಗಾರ್ತಿ ಮಾಲೆ-gārti. (Smd. 244, 246). A female wreath-maker or florist (Öpr. 8, after 4; Grj. 2, 86).
 ಮಾಲೊನರು ಮಾಲೊsarn. (Mr. 408, o. r. ಮಾಲೊಸರು).
 ಮಾಲೊಪಮೆ ಮಾಲೆ-npamē. A kind of upamē (Kāv. III, 3, B, 33 seq.).
 ಮಾಲ್ಯ ಮಾಲ್ಯಾ. A wreath, a garland, a chaplet.
 ಮಾಲ್ಯವತ್ ಮಾಲ್ಯa-vat. Adorned with garlands. 2, N. of a mountainous range.
 ಮಾಲ್ಯವನ್ತ ಮಾಲ್ಯa-vanta. Tbh. of ಮಾಲ್ಯವತ್. = ಮಾಲ್ಯವತ್ No. 2 (Bp. 19, 27; My.). 2, N. of a rākshasa.
 ಮಾವ ಮಾವಾ. (Smd. 25). Tbh. of ಮಾವು. A mother's brother (My.; T., M. ಮಾವು; Tē. ಮಾವು); a wife's or husband's father (ಪ್ರಕುರ Nr.; My.; G.; ಪ್ರಕುರ, ಗದ್ದಿನ ತನ್ನಯ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತನ್ನಯೂ Sl. 191; ಪಾಟು, ಪ್ರಕುರ 444). ನಿಷ್ಕವನ ಮಾವು (ದುಗ್ಧಾಧಿ Mr. 19). ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತನ್ನಯ ಹೆಸರಿನವನು ಮಾವು (the mango, Bédagina rūpadi). ಮಾವನ್ನಿರ್ or ಮಾವಂಗ (Smd. 124, 126). ಮಾವಂಗ (Öpr. 6, 88; 7, 90). ಅತ್ತೆ ಮಾವನ್ನರು (ಪ್ರಕೃತಿಪ್ರಕುರ Sl. 194; My.). ಅತ್ತೆಯ ಪುರುಷ ಮಾವನ ದಾಸ—ಕತ್ತೆ ಮೇಲೆ ಅತ್ತೆ ನಿಡಿದರೆ ಕೊಡೇ ಓದಿಯಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಮಾವ ಬರಬೇಕು.—ಮಗನಿಗೆ ಮಾವ ಸತ್ತರೇನು? ಸೊಸೆಗೆ ಅಪ್ಪ ಸತ್ತರೇನು? (Prva). See Bp. 4, 49; Bh. 1, 8, 26; 2, 13, 48; Rāv. 9, 35; J. 3, 48, 58; 11, 6; B. 2, 39; ಸೋದರ.
 ಮಾವಟೆಗೆ ಮಲ-v-ṭiga. (Smd. 240). (fr. ಮಹಾಮಾತ್ರ). An elephant-driver (J. 8, 32; ಯನ್ನ, ಹಸ್ತಿಪಕ Sl. 421; ಅರೇಹ 466; My.; Tē. ಮಾವಟೆದು, ಮಾವಟೆದು).
 ಮಾವತ ಮಾವಾ. = (ಮಾವಟೆಗೆ), (ಮಾವಟೆಗೆ), ಮಾವನ್ತ, (ಮಾವನ್ತ), ಮಾವತ, ಮಾವ. An elephant-driver, a mahant (ಹೇಸಿ Ss.; My.; B. 5, 62; Mhr., H. ಮಹಾತ, ಮಾವತ).

ಮಾವತಿಗ *māvatiga*. A mahant (Bp. 22, 15, 29; 61, 24; ಹಂಚಿಗ *Ch. I*, 18).

ಮಾವಂತ *māvanta*. = ಮಾವತ. (ಹಸ್ತಾರೋಹ, ನಿಷಾದಿ, etc. Nr.; ಹಸ್ತಾರೋಹ, ಹಸ್ತವಳ, ನಿಷಾದಿ *Hiā.*; ಜೋದ *Kk.* 65, ಸಿಂ. 51; *Grj.* 6, 75; Bp. 21, 37, 41; 59, 84).

ಮಾವಂತಿ *māvantiga*. = ಮಾವತಿಗ. (ನಿಷಾದಿ *Si.* 305; ಯನ್ತ್ರ, ಹಸ್ತವಳ Nr.).

ಮಾವಿ *māvi*. = ಮಾವು 2. The after-birth (Tē.). — ಮಾವಿಚೀಲ. The chorion (ಗರ್ಭಾಶಯ, ಜರಾಯು *Si.* 194).

ಮಾವಿ *māvi*. Of a yellowish green colour (C.; Mhr., H. ಮಾವಾ).

ಮಾವು *māvu*. = ಮಾ 2, etc. The mango; the mango tree, *Mangifera indica* Lin. (ಆಮ್ರ, etc. Mr. 112; C.). ಮಾವಿನ ಮರ (ಮಾಕನ್ನ *Nn.* 153). ಮಾವಿನ ಗಿಡ (ಆಮ್ರ, ಚೂತ, ರಸಾಲ *Si.* 129). ವಸಂತದೊಳ್ ಮಾವು ಬನ್ನದು (ಸಿಂ. 163). ನೆಲ್ಲಂ ಕಾಂಗುಂ ಮಾವುಂ ಮಲ್ಲಿಗೆಯುಂ ಬೆಳ್ಳವಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿನ ರಸದಿಂ (84, 256). See *Si.* 83; *Ūpr.* 6, 64; 7, 90, 152; Bp. 8, 75; *Ū.* Bp. 11, 5; *Rēv.* 2, 35, 87; J. 3, 8; 8, 4; 17, 4; 29, 45; *Si.* 228; B. 2, 16, 35, 51; ಇಮ್ಮಾವು, etc.

ಮಾವುತ *māvuta*. = ಮಾವತ, etc. (ನಿಷಾದಿ, ಹಸ್ತಾರೋಹ Mr. 157, o. r. ಮಾವತ; *Ū.* Bp. 47, 32; B. 4, 23; My.).

ಮಾವುಲಿಗ *māvuliga*. (Tbh. of ವಾಗುರಿಕ?). A man who uses nets for catching deer, etc. (ಮೃಗಯು, ಲುಬ್ಧಕ, ವ್ಯಾಧ, ವಾಗುರಿಕ *Hiā.*).

ಮಾವ್ತ *māvta*. = ಮಾವತ, etc. (*Ū.* Bp. 47, 44; My.).

ಮಾಕೆಯರ್ *mā-kanrya*. Tbh. of ಮಹಾಕಾರ್ಯ, q. v.

ಮಾಕ *māka*. A bean;—a kind of pulse, *Phaseolus radiatus* Roxb. (ಉದ್ದು Mr. 374); see ಉರ್ದು. 2, a particular weight of gold, etc. (said to be about 17 grains troy).

ಮಾಕಕ *māshaka*. A particular weight of gold, etc. (ಎರಡು ಗುಲಗಂಜೀ ತೂಕದ ಬೆಳ್ಳಿ *Si.* 829).

ಮಾಕಪರ್ಣಿ *māsha-parṇi*. A kind of leguminous shrub, *Glycine debilis* Lin.

ಮಾಪಾಪುಷಿ *māsha-apūpa*. A round flat cake of *Phaseolus radiatus* with a hole in the middle, especially used at *īrāddhas* (My.).

ಮಾಪೀಣಿ *māshina*. A field of *māshas*.

ಮಾಪ್ಯ *māshya*. A field of *māshas*.

ಮಾಸ *māsa*. = ಮಾಸ 1. The moon; a month.

ಮಾಸ *māsa*. 1. The moon;—a month of thirty days (ಪಿಂಗಲ್ *Si.* 112). ಮಾಸಕ್ಕೆ ರಡು ಸಲ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರೂ ಕಾಸೊನ್ನ ಬಿಡಲಾದಿ (Prv.). 2, the number 12. — ಮಾಸಕಟ್ಟೆ. N. (Bp. 56, 35). — ಮಾಸಗಟ್ಟೆ. -ಕಟ್ಟೆ. A monthly rule or practice (My.). — ಮಾಸ ಮಾಸ. rep. Every month (Bp. 26, 3; *Ū.* Bp. 47, 7).

ಮಾಸ *māsa*. 2. (Tbh. of ಮಹಾ; see ಮಾಸವಳ, ಮಾಸಾಳು).

ಮಾಸಪಂಚಕ *māsa-pañcaka*. An aggregate of five months. 2, the fifth month (*Si.* 2, 99).

ಮಾಸರ *māsara*. A dusky colour (Tē.: mingled, mixed). ತುರಗವರ್ಣಂ... ಮಾಸರಮಾಗೆ ಮಾರ್ವನಕ್ಕು (Mr. 275, o. r. ಮವರನಕ್ಕು).

ಮಾಸರ *māsara*. 1. The meal of parched barley mixed with sour milk or buttermilk and covered with grass. 2, the scum of boiled rice, rice-gruel.

ಮಾಸರ (*mā-sara*). 2. Tbh. of ಮಹಾತ್ರಯ. (*Ūpr.* 8, 50, 52; 9, 72). See *Ūpr.* a. ಬಗೆ 2.

ಮಾಸರಿ *māsari*. See ಲವಂಗಮಾಸರಿಹುಲ್ಲು.

ಮಾಸಲು *māsalu*. Impurity, dirtiness (My.). ಬಟ್ಟೆ ಮಾಸಲಾಗಿದೆ (My.). — ಮಾಸಲುಬಟ್ಟೆ. A dirty cloth (My.). ಮಾಸವಳ (*māsa2-vāja*). (Smd. 234). = ಮಾಸವಳ (234) and ಮಾಸಾಳು. A great, mighty, influential man, a hero, a leader. — ಮಾಸವಳಮದನಮಹೇಶ. (Smd. 207). The great lord Kāma who is very influential.

ಮಾಸವಳ್ಳ *māsa-vallā*. = ಮಾಸವಳ, q. v.

ಮಾಸಾರ್ಧ *māsa-ardha*. A half-month (ವಕ್ರ, ಹದಿನೆಯ ದಿನ *Nn.* 112; ವಕ್ರ Mr. 497). ಮಾಸಾರ್ಧವಾದರೆ ಅಮಾವಾಸಿಯೋ? ಹುಣ್ಣುಮೆಯೋ? ಎನ್ನು ಕೇಳಿದನಂತೆ (Prv.).

ಮಾಸಾವಂತ *mā-sāvanta*. = ಮಾಸಾವಂತ, q. v.

ಮಾಸಾಳಿ *māsāli*. = ಮಾಸಾಳು. (*Ū.* Bp. 47, 22).

ಮಾಸಾಳು *māsāli*. (= ಮಾಸವಳ). A great man, a hero, a leader (Grj. 2, after 106; Bh. 7, 2, 7). ಅತನು ಕಲ್ಲಿನಾಥನ ಕಡುಗಲಿಯ ಮಾಸಾಳು ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಬಲದೊಳು (Bp. 37, 46). ಅಕುತನವಾಭರಣವೇ! ಮಾಸಾಳು ಮೆಯ್ಯೋಡೆ ಅದಿಸಲ್ ಅಹಿತರ ಮೇಲೆ ದಾ! (Bh. 8, 4, 81). ವನಿತೆಯರು ಬಳಸಿದರು ಬವರದ ಮ ನಸಿಹನ ಮಾಸಾಳಿನಿಂದಲಿ ಉಭಯಧೂಮಿವರ (Rām. 1, 16, 52).

ಮಾಸಿ *māsi*. A certain weight (Mhr. ಮಾಸೀ). ಅಯ್ದು ಗುಂ ಜೆಯ ಮಾಸಿ (ಮಾಸ G.).

ಮಾಸಿಕ *māsika*. Monthly. (*Si.* 248). 2, = ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ. (My.).

ಮಾಸಿಕಶ್ರಾದ್ಧ *māsika-īrāddha*. A monthly *īrāddha* (My.).

ಮಾಸು *māsu*. 1. (= ಮಾಜು 1, etc.). To grow dim, to be obscured, to fade, to decrease (J. 15, 17; to become dusky, grey, or black; to be stained, to become foul, dirty, impure or filthy (ಮಲೀಮಸ *Si.* Dh.; ಮಲಿನತೆ *Si.* 110; Bp. 21, 8; J. 18, 25; My.; B. 1, 6; Tē. ಮಾಯು; cf. ಮುಸಿ, ಮದಿ 2). 2, to dirty, to soil (My.; B. 2, 1; 5, 297). ಮಾಸಿದ ಹದಿಯ ಸೀರೆ (ನಕ್ಷತ್ರ, ಕರ್ಪಣಿ Nr.). ಮಾಸಿದುದು (ಕತ್ತಲ, ಮಲಿನ, ಮಲೀಮಸ, ಮ್ಲಾನ *Hiā.*; ಪಿಪ್ಪಲ, ಮಲಿನ *Nn.* 82; ಮಲೀಮಸ, ಮಲಿನ, ಕಚ್ಚರ, ಮಲದೂಸಿತ, ಕೊಡಿಯಾದುದು *Si.* 368). ಮಾಸಿದ ಕಾಲ್ ಮೊಗಂಗಳೆ ಮಲ್ಲಿಕಂಗಳೆಮ್ಮುದು; ನಸು ಮಾಸಿದ ಎದಿಂಗಳೆ ಕಲಹಂಸೆಗಳೆಮ್ಮುದು (*Hiā.*). ಕಾಲ್ ಮೊಗಂ ಮಾಸಿ ಮಲ್ಲಿಕಾಪ್ಪುಂ; ವಕ್ರ ಮಾಸಿ ಕಲಹಂಸೆಯಕ್ಕುಂ (Mr. 173). ತುರಗವರ್ಣಂ... ಮಾಸಿ ಬೋರಂ (275). ಬೋಸೇ ಮಾದಲಕ್ಕೆ ಮಾಸಿದವಳೆನ್ನ ಅಗದೇ?—ಬಟ್ಟೆ ಮಾಸಿದರೆ ಅಗಸಗೆ, ನಾಲಿಗೆ ಮಾಸಿದರೆ ಕೆರಕ್ಕೆ. — ಮಾಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೆದದವಳು ಮುಸರೆಗೆ ಹೆದದಾಕ್ಕೇ?—ಮಾಸುವ ಮೂದಿಗೆ ಹೇಸುವ ಗಣ್ಣಿನಂತೆ (Prv.).

ಮಾಸು *māsu*. 2. = ಮಾವಿ. Impurity, filth, dirt (T. ಮಾ, ಮಾಜು; M. ಮಾಜ್ಜು, ಮಾಜು, ಮಾಯ್ಜು). 2, the after-birth, placenta (ಜರಾಯು *Si.* Dh.; *Si.* 110; My.; M. ಮಾಜ್ಜು, ಮಾಜು; Mhr. ವಾರ); the exterior membrane which invests the fetus, chorion (ಗರ್ಭಾಶಯ, ಜರಾಯು, ಉಲ್ಕ, ಕಲಬ *Nr.*). ಕೂತು ಕೂಸಿಪ್ಪ ಚೀಲಂ ಜರಾಯು; ಆ ತಟದ ಗಲ್ಲಿ ಉಲ್ಕುಂ; ಆ ತೊದಲಿಸುತ್ತಿಪ್ಪ ಮಾಸು ಕಲಬಂ (Mr. 808). — ಮಾಸುಚೀಲ. = ಮಾವಿ. ಮಾಸು ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪಶುವು ಮೊದಲಾದವುಗಳು (ಜರಾಯು *Si.* 367). ಮಾಸೂರಿಣಿ *māsūripa*. (fr. ಮಸೂರಿ). A field of lentils (ಮಸೂರಿಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ನೆಲ *Si.* 301).

ಮಾಸೋಪಮೆ māsa-upamē. A simile derived from the moon or the months (Kāv. III, 3, B, 63 seq.).

ಮಾಸ್ಯ mā-sma. Not, no.

ಮಾಹಾಕುಲ māhākula. (fr. ಮಹಾಕುಲ). Of noble family or lineage, nobly born.

ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ māhātmya. (fr. ಮಹಾತ್ಮ). High-mindedness.

2, exalted state or position, greatness, majesty, dignity.

3, a work giving an account of the merits of any holy place or object, a legend.

ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆ māhātmyē. = ಮಹಾತ್ಮ್ಯ. (ಭಗ Nn. 52).

ಮಾಹಿಸ್ māhīsa. (fr. ಮಹಿಷ). Coming from or belonging to a buffalo.

ಮಾಹಿಷಿ māhīshi. A she-buffalo (Ūpr. 4, 48).

ಮಾಹಿಸ್ಮತಿ māhīsmati. N. of a city. (J. 9, 10, 11, 15).

ಮಾಹಿಸ್ಯ māhīshya. The son of a Kshatriya father and a Vaiśya mother.

ಮಾಹೆ māhē. A month (My.; Br., Mhr., H.).

ಮಾಹೆವಾರಿ māhēvārī. A monthly settlement; a monthly register of occurrences; monthly accounts (My.; Mhr.); monthly (My.; Br.).

ಮಾಹೇಯ māhēya. (fr. ಮಹಿ). Earthen, terrestrial.

ಮಾಹೇಯಿ māhēyī. A cow (ಹೋಮಧೇನು HIA.; ಮಹಾಧೇನು Mr. 180).

ಮಾಹೇಶ māhēśa. (fr. ಮಹೇಶ). Relating to Śiva. (J. 20, 14).

ಮಾಹೇಶ್ವರ māhēśvara. (fr. ಮಹೇಶ್ವರ). Relating to Śiva; a worshipping of Śiva (Bp. 3, 41; 7, 1; 36, 36; see ಎಲೆ.).

ಮಾಹೇಶ್ವರಿ māhēśvarī. Pārvalī, Durgā (Mr. 14).

ಮಾಳೆ māḷe. = ಮಾಲೆ, etc. To cease, etc. ಮುಟ್ಟುವ ಮಾಳೆವಳು (ಪುಟ್ಟುಹೀನ, ನಿಷ್ಕಲಿ HIA.). (2, to abandon, see ಮಾಳುಕು).

ಮಾಳೆ māḷa. 1. (Śmd. 40, one MS. ಮೇಲೆ). = (ಮಹಳ 1?). Mhr. ಮಾಳೆ, a loft. See ನಮಮಾಳೆ (P. Mq. MS. has ನಿಡು ಮಾಳೆ, q. v. s. ನಿಡು).

ಮಾಳೆ māḷa. 2. A plain, an extended tract of ground (My.; Mhr.; see ಗೋ.); a bed for filling in sea-water (B. 4, 202).

ಮಾಳೆ māḷa. 3. = ಮಹಳ 2, etc. (My.; Tē., M. ಮಾಳೆಯ; T. ಮಾಲಯ). ನಾಳೆ ಮಾಳೆಹಟ್ಟಿ, ಹೋಲಿಗೆ ಬೇಸಾದಪ್ಪು (Prv.). — ಮಾಳೆವಳ್ಳೆ. = ಮಾಳೆ. (My.).

ಮಾಳೆ māḷa. 4. = ಮಾಲ. Decelt, etc. See ಮಾಳಿಗ. 2, N. of men (My.). ಸಾಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಳೆವನಟ್ಟಿ ಮೀನು ತಿನ್ನು ಸತ್ತ (Prv.).

ಮಾಳಿ māḷi. N. ಮಾಳಿಯ ಭರ್ತೃ ಮಯ್ಯಾರಿ (Mr. 15).

ಮಾಳವ māḷava. = ಮಾಲವ. (Bp. 6, 18; 61, 30; B. 4, 39).

ಮಾಳವಿ māḷavi. A Malva woman. 2, N. of a rāga (My.).

ಮಾಳಾಬಂಧು māḷa-bandha. = ಮಾಲಾಬಂಧು. See ಅದಾದಿಗ.

ಮಾಳಾಯಿ māḷi-āyī. N. ಉಪ್ಪೇಳಿ ತಿವ್ವೇಳಿ ಮಾಳಾಯಿ, ಕಿಚ್ಚು ಹೊಡೆದೊಳಿ ಸಾನ್ತಾಯಿ (Prv.).

ಮಾಳಿ māḷi. = ಮಾಳೆ 2. N. (of washer-women, etc. My.; Mhr. ಮಾಳಿ, a female gardener or florist). 2, a woman unable to copulate (My.).

ಮಾಳಿಗ māḷa-iga. (Śmd. 233). A deceitful man (P.).

ಮಾಳಿಗಿ māḷigī. (Śmd. 40). (Thh. of ಮಾಲಿಗಿ). A common house with a flat roof; an upstairs house with a flat roof (My.; ಅಟ್ಟಿ G.; Tē. ಮಾಳಿಗ, a house, abode; M. ಮಾ

ಳಿಗ, ಮಳಿಗ, an upper story; a palace; T. ಮಾಳಿಗ, a palace; a bouse; Mhr. ಮಾಳಿಗ, an upper story; a boarded loft; a sort of garret; see ಮಾಡ, ಮಾಡಿ 1); ಥೊ flat roof of a bouse (My.; ದಡ್ಡಿ Ūt. II, 38; 8a; Kk. 46). ಮಾಳಿಗಯ ಕುಪ್ಪಿ (G. 184). ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಾಳಿಗಯ ಕುಪ್ಪಿ ಮೇಲೆ ಗುಬ್ಬಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ (B. 2, 5). ಗುಡ್ಡಹರಿ ಗಳ ಮಾಳಿಗುರಿಯು (Bp. 56, 33). ದೂಳಿ ದೂಪವಾದೀತೇ? ಮಾಳಿಗಿ ಸ್ವರ್ಗವಾದೀತೇ? — ದೂಳಿಯಿಲ್ಲ ಮಾಳಿಗಿಯಾದೀತೇ? — ಕು ತದ ಮಾಳಿಗೇ ಎದ್ದದವ ಗಟ್ಟಿ ಹತ್ತಾನೇ? (Prv.). 80a ನೆಲ, ಬೆಕ್ಕು. ಕಾಡು ಎಳೆಯಕುಟ್ಟು, ಲೋಡನಾಂಕತಕುಟ್ಟು, ಕೂಡುಗುಟ್ಟು ಮಾಳಿಗಿ; ಭಕ್ತ ಗಿಯ್ದ ಅಚಾರವಿಟ್ಟು (8p.). — ಮಾಳಿಗ: ಮನೆ. A bouse with a flat roof. ಬಯ್ಯುಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಮೂ ಕಡಿಮೆ ಬೀದುವದದ್ದು ಮಾಳಿಗೇ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸದಾಕಾ ವಿಶೇಷವು (B. 4, 122).

ಮಾಳಿ māḷi. 1. ಮಾಳು. = ಮಾಲಿ. See ಮಾಳಾಬಂಧು.

ಮಾಳಿ māḷi. 2. = ಮಾಳಿ. N. of women. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಲಾಗಿ ಅಗಸರ ಮಾಳಿಯೇ ಮುತ್ತಯ್ಯ (Prv.).

ಮಾಳುಕಿ māḷuki. (fr. ಮಾಳೆ). A wife who does not leave her husband (ಮಗಲ್ಮಾ, ಗಡ್ಡನ ಪತ್ನಿ ಬಿಡ ದಾಳಿ Śmd. 11).

ಮಾಲ್ ಮāḷ. = ಮಾಡು 1, q. v. To do, etc. ಮಾಡ್ (Śmd. 28, 217, 275); ಮಾಡ್ (89); ಮಾಡ್ (44); ಮಾಡ್ ದು (43, 79, 92, 151, 222, 375); ಮಾಡ್ (232, 270); ಮಾಡ್ (8m. 97). ತ್ರಿಸೋಮನಾಥಂ ನಮಗೆ ಅಭಿಮತಮಂ ಮಾಡ್ (Mr. 1a). ಮಂಡದೊಳ ನೃಪಗೆ ನಿನ್ನು ಸೇವೆ ಮಾಡ್ ಬೀವುಗಳು (ಹಾಂ ಚಾಲಿ, ಪುತ್ರಿ 204). ಒಲಿಗಳ ಮಾಡ್ವಂ (ಪತ್ರಿಕ 377). ನೀತಿಮ ಬಲ್ಲವ ಪುರುಷಂ, ಮಾತುಗಳ ಕೆಡಿಸಿ ನುಡಿಯದಾಸನೆ ಹಮರಂ, ಪ್ರೀತಿ ಯ ಮಾಡ್ವನೆ ನಡ್ವಂ, ಭೀತಿಯೋರ್ಪವನೆ ಧೃತ್ಯ (Sabbāśāhita-kandapadya).

ಮಾಲ್ ಮāḷ. Doing; performance, execution; business; manner, mode (Tē. ಮಾಟ್ಟು, ಮಾಟ್ಟು). ಪದವನ ಕಣ್ಣೆ ಅನ್ನಕನ ಕಾಲ್ಕು ಇವಿನ್ನೊಡಗೂಡಿ ಗಾವದಂ ತರ ದೊಡೆ ಬಲ್ಲಿದಂ ನಡೆದ ಮಾಡ್ವೆಯನಿಪ್ಪದೆ? (Grj. 1, 26). See Śmd. 38, 64, 128, 187; Ūb. v. 132; Ūpr. 8, 49; Bp. 3, 37; 22, 14; 84, 6; 60, 30; J. 2, 26; 5, 24; 19, 39.

ಮಕೆ mika. Thh. of ಮೈಗ. (My.; B. 4, 37, 181).

ಮಿಕೆ miki. (= ಮಿಟಿ). A term in imitation of blinking (Tē. ಮಿಟಿಂಚು, to blink the eyes; T., M. ಮಿಟಿಕ್ಕು, to open the eyes; Mhr. ಮಿಡಮಿಡ, blinking). — ಮಿಕೆ ಮಿಕೆ ನೋಡು = ಮಿಟಿ ಮಿಟಿ ನೋಡು. To look at in a blinking and inquisitive manner (B. 3, 74).

ಮಿಕ್ಕು mikku. 1. (= ಮುಕ್ಕು 2). A groan. — ಮಿಕ್ಕು. — ಎನ್ನ. To groan (Bp. 54, 81).

ಮಿಕ್ಕು mikku. 2. P. p. of ಮಗು.

ಮಿಕ್ಕು mikku. 3. = ಮಗು. To grow abundant, to increase (Bp. 18, 17; to exceed (R. 5, 234, 284); to remain, etc. (T., Tē. ಮಿಂಚು). ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದ ಬನ್ನ ಮಿಕ್ಕದವನಿಗೂ ಅಗದು (Prv.). — ಮಿಕ್ಕೇದು. To rise greatly (Grj. 3, 12).

ಮಿಕ್ಕು mikku. 4. Excess; the state of being more or above or other; remainder, rest (My.; T. ಮಿಕ್ಕ; Tē. ಮಿಂಚು). ಮಿಕ್ಕಿನ ವಿಧಕ್ಕಿಗಲ್ (ಉದಾ ವಿಧಕ್ಕಿಗಲ್ Śmd. 149 Om.). See Bp. 18, 14, 22; 14, 10; 18, 102; 19, 28; 22, 22; 37, 25; 38, 65; 43, 84; 50,

42; 51, 20; 57, 64; 58, 32; 59, 56. — ಮಿಕ್ಕಾ. — ಅಗು. To be left, to remain, to be another (B. 8, 21; My.). ಜೀವರ ತುಳಿತಮೇ ಮಿಕ್ಕಾದ ಪಾಪಾಂ? (S. 62).
ಮಿಗ *miga*. Tbb. of ಮೈಗ (Smd. 353; ಮೈಗ Nn. 59; ಎರಲೆ Ss.). ಪಕ್ಕ ಮಿಗಂಗರ್ (Smd. 89). ಮಿಗಮಂ ಕೆಡಪುನ ಗುಡ (ಇದ್‌ಸರ್ II). ಮಿಗಮರ್ವ ತಾಣಂ (ಪಣೆ Kk. 73; S. 31). — ಮಿಗಗಿಡಪು. — ಕೆಡಪು. To cause beasts to fall into. ಮಿಗಗಿಡಪು ವೆಡೆ (ಇದುಸರ್ S. 81). — ಮಿಗಗಿಯ್ಯ. — ಕೆಯ್ಯ. Siva (ತಿವ Kk. 4; ಕತ್ತರ S. 2). — ಮಿಗದ ಅಂಕೆಗ. Having the mark of an antelope: the moon (R.). — ಮಿಗದಾಣ. — ತಾಣ. A place for beasts (ಪಣೆ S. 96). — ಮಿಗದೇರ. — ತೇರ. Wind, the wind-god (ಅನಿಲ Kk. 16; S. 13; S. 1, 39). — ಮಿಗಲಚ್ಚಣ. The moon (ತತಿ Kk. 44; ಚನ್ನ S. 16). — ಮಿಗವಕ್ಕಿಗ. = ಮಿಗವಕ್ಕಿಗ, q. v. — ಮಿಗವಕ್ಕಿ. — ಪಕ್ಕಿ. The lair of a wild beast (ಪಣೆ Kk. 52). — ಮಿಗವಕ್ಕಿಗ. — ಪಕ್ಕಿಗ. He on whom an antelope reposes: the moon (ಚನ್ನ, etc., ತತಿ Kk. 44, o. r. — ವಕ್ಕಿಗ). — ಮಿಗವಗಿ. — ಪಗಿ. A tiger (S. 1, 39). — ಮಿಗವಕ್ಕಿ. — ಬಕ್ಕಿ. A track of wild beasts (ಸರು Ss.). — ಮಿಗವದ. — ಮದ. A young beast (ಕೊಣಸು Kk. 53). — ಮಿಗವೇಣ್ಣಿ. — ಬೇಣ್ಣಿ. Hunting wild beasts (ಸರವ Kk., o. r. ಸರವಿ).

ಮಿಗತೆ *migatē*. Surplus; remnant, rest (My.; Tē.).

ಮಿಗಲು *migalu*. = ಮಿಗಲು. (My.).

ಮಿಗಸು *migasu*. = ಮಿಗಸು. (My.).

ಮಿಗಿಲು *migilu*. ಮಿಗಿಲ್. = ಮಿಗಲು. Greatness, muchness, abundance; excellence, superiority, surpassingness; superabundance, excess; remainder, rest (My.; Tē.). ಮಿಗಲಿ, ಮಿಗಲು, ಮಿಗಲಿ. ನಲನ್... ಪಕ್ಕಿಪಾರ್ವತಿಗೆ ನಾಳು ಮಡಿ ಮಿಗಲ್ (Rām. 3, 2, 18). ಜನಪಂ... ಅಲ್ಲನು, ಜನಪರಲಿ ಮಿಗಲಿಸಿ, ರಾಜ್ಯವು (3, 2, 25). ಸನ್ನ ನಾಡು ಸಮಸ್ತವಸ್ತುಗಳನ್ನ ಪೂರಿತಪಡಿಸುವುದಿನ್ನ ಮಿಗಲ್ (Bb. 1, 8, 27). See Ch. v. 4, 8; Ūpr. 2, 91; 5, 26; Bp. 52, 8. — ಮಿಗಿರಾಗು. — ಅಗು. To become or be greater or superior, to surpass, to excel (J. 18, 25; My.). ಗಜಹಯರೂಢಿಯೇ ಭಗವತ್ತನಿನ್ ಆ ನಲನ ಮಿಗಿರಾದಂ (Smd. 203). ತಪ್ಪದೇ ಪಕ್ಕಮ್ ಎಲ್ಲರೂ ಮಿಗಿರಲು ಕನ್ನಡ ಬೊಮ್ಮದೇವಗರ್ (Bp. 81, 25). ಮಿಗಿರಾದವನ ಹತ್ತರ ಹಗಿ ಸಲ್ಲ, ನಗಿಗಾದವನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ತಿ ಸಲ್ಲ (Prv.). 2, to be left as a remnant (My.).

ಮಿಗಿಸು *migisu*. = ಮಿಗಿಸು. To make great or excessive, etc. (J. 8, 81; 17, 57); to cause to be left or remain (24, 23; My.).

ಮಿಗು *migu*. = ಮಿಕ್ಕು, (ಮಿಂಚು). To grow great, abundant or excessive (ಪಿಂದಾಗು S. 81), to exceed, to grow more or larger (ಅತಿಶ್ರಮಣ Smd. Dh.; S. 81);—to superabound, to be in excess, to be over and above, to remain over, to be left as a remnant, to remain; to be other or not the others (ಅವಶಿಷ್ಟ Smd. Dh.; S. 81; ಅಲ್ಲದೆ ಉದ್ Smd. 119. 144. 256 Cm.; ಉದ್ 134. 210. 252 Cm.; My.; T.);—to go beyond, to surpass, to put into shade (ಮಾರ್ಕೋ, ತಳಿಯ್, ಮಾರ್ಕು, etc., ಪ್ರತಿಹತ Ss.; Ūpr. 1, 38. 101; J. 7, 31; 10, 12; 16, 7);—to be counteracted (see ಮನ). P. p.

ಮಿಕ್ಕು (Smd. 284. 287). ಇವದಿನ್ನ ಮಿಕ್ಕುವಂ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುದು (Smd. 134). ಮಿಕ್ಕುದು (ಉಲ್ಲಾಸ, ಉದ್ಭಟ, ಉತ್ಕಟ, ಉದ್ಭವ); ಉಲ್ಲಾಸ ಮಿಕ್ಕುದು (ಎಫಸ, ಭುಕ್ತಶೇಷ HIA.). ಬಿಳುಪು ಮಿಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ವರು (ನಾಮಲೋಚನ Nr.). ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಕ್ಕುದು (ಎಫಸ Mr. 220). ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತರು ಅದ ರಾಣಿ ದೇವಿ, ಮಿಕ್ಕುಸ್ಥಾ ರಾಜವತ್ತಿ ಭಟ್ಟಿನಿ (Si. 65). See Smd. 136. 207. 284. 287; Ūpr. 8, 87; Bp. 5, 61; 21, 23; 32, 10. 32; 85, 36; 40, 34; 43, 27. 28; 47, 50; 51, 48. 50; 55, 4; Mr. 7; S. 6; Bb. 1, 10, 29; 2, 13, 6. 10. 11; Rāv. 5, 129; 6, after 11, thrice; 6, after 137; 8, after 125; 13, 26; 13, after 70; 13, 77; 13, after 91; J. 7, 31; 8, 2; 10, 12; 28, 22. 57; 29, 23. 46; 30, 24; Si. 243. 817; Mr. a. ಕಮು; ಕೆಯ್ಯು.

ಮಿಗಿ *migē*. 1. Abundance, excess (T. ಮಿಗಿ; see ಒಗು).

ಮಿಗಿ *migē*. 2. (Smd. 110). Infolitive of ಮಿಗು: So as to abound, abundantly, excessively, much; further; well (ನಾಡೆ, ಎಡೆ, ಅವಗಂ, ನೆಡೆ, etc., ಅಧಿಕ Smd. 391; ಕರಂ, ನೆಡೆ, ನೂರದು, etc. S. 58; ಪಾದಪೂರಣಾ ಘಂ Ūt. 1, 19; II, 84). ಮಿಗಿ ನುಡಿಯ ಬಲ್ಲಾಪುನು (ನಾಗೀಶ, ವಾಕ್ಯತಿ Nr.). See Smd. 112. 221. 273; S. 10. 11. 79. 100; Grj. 10, 112; Bp. 2, 42; Bh. 1, 20, 55; 2, 13. 46; 3, 18, 85; Rāv. 5, 33. 37; J. 3, 25; 28, 5. 18. — ಮಿಗಿ ಮಿಗಿ. rep. (Bp. 22, 65). — ಮಿಗಿವೇಗು. — ವೇಗು. To grow abundant, etc. (Ūpr. 1, 69).

ಮಿಗಿ *migē*. Tbb. of ಮೈಗ. — ಮಿಗಿವರಗ. — ವರಗ. The moon (ಚನ್ನ Ūt. I, 46).

ಮಿಂಗು *mingu*. (= ಮಂಗು). To swallow (Tē.; R.; T. ಮಂಗು, ಮಿಕ್ಕು, ಮಿಂಗು, ಮಿಂಗು, to eat).

ಮಿಂಚು *miñju*. Fastidiousness, airs and affectation, high notions and fancies (My.; Mhr., H.).

ಮಿಂಚಿಸು *miñcisu*. To cause to shine, to make bright, to furbish, to polish (My.).

ಮಿಂಚು *miñcu*. 1. (= ಮಿಗು, etc.). To become great, to excel, as in any work (My.; Tē.; T. ಮಿಂಚು);—to go beyond, to exceed (My.; Tē., T.). ಅಯ್ಯತ್ತ ವರುಷಗಳಿಗೆ ಮಿಂಚಿದ ವರುಷು (ಸ್ಥಾವರ, ವೃದ್ಧತ್ವ Si. 195);—to expire, as a period, to pass beyond reach (My.; Tē. ಮಿಗು);—to behave overbearingly or proudly (My.; Tē., T.). See ಕೆಯ್ಯುಂಚು 2.

ಮಿಂಚು *miñcu*. 2. (= ಮಿಗುಂಚು 1, etc.). To shine, to be bright, to sparkle, to glitter; to flash, to lighten (ದೀಪ್ತ Smd. Dh.; S. 85; C.; T., M. ಮಿಂಚು). ಚಳಿಚಳನೆ ಮಿಂಚುತ್ತ ಸುಡಿ ಕೆಯ್ಯಿವಿಗಿಯೋಲ್ (Smd. 229). ಮಿಂಚುವ ಬಟ್ಟೆ ತೊನ್ನು (ಕೋಶ, ಮಣ್ಣುಲಕ Nr.). See Bp. 42, 30; S. 41; Bb. 1, 19, 20; Rāv. 6, 54; 8, 102; J. 3, 3; 4, 30; 17, 2; ಕೆಯ್ಯುಂಚು 1.

ಮಿಂಚು *miñcu*. 3. Shine, lustre, brightness, glitter; lightning (ಕಳೆ, ಕದಿವು, ಮಿಗು, ಹಬೆ, ಚಾಳ, ಮಿಗು, ಪೂಕಪು, etc., ಕಾನ್ತಿ S. 15; ಕಾನ್ತಿ Kk. 25; ದೀಪ್ತ S. 85; ಭ್ರಮರ, ಹೂಕಪು Nn. 63; ವಿದ್ಯುತ್ Smd. Dh.; ವಿದ್ಯುತ್ತು S. 85; ತಮ್ಮ, ಚವಲಿ, ಕ್ಷಣಿಕ, etc. HIA.; ಛನದೀಪ್ತ, ಸೌದಾ ಮನಿ, ಚವಲಿ, etc. Mr. 48; ತಮ್ಮ, ತತ್ಪದ, etc. Si. 30; ಪ್ರಾದಿನಿ, ತಟಿತ್ 435; ವಿದ್ಯುತ್ 480; ಮುಗಿಲ್ವೆಗು Ss.; C.; Tē.; T. ಮನ್; M. ಮಿನ್ಚು). ಕಾರ್ಗಲು ಮಿಂಚೋಲ್ ಪೂಕಪು ದಾರ್ಗ್ಕೆ (Smd.

218 Mdb.). ಬೀಸುವ ಬಿಡುಗಾಳಿ, ಕೊಳ್ಳ ಮದ್ದ, ಪುಟ್ಟು ಸಿಡಿಲ, ಬೀಳಲಿವು ಮುಂತು (218 Mdb.). ಬಿಡ್ಡಾಯುಧಚಾಪಮಂ ಪೊಲೆವ ಮಂಚನೆ ಪೋಲಿರೆ ಬೀಸು! (272). ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಮಂಚಿನ ಥಯ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prv.). See Öpr. 2, 92; 4, 38, 42; Bp. 34, 29; 87, 25; 40, 57; 42, 4; Räv. 6, 54; 8, 118; 13, 78; J. 2, 1; 3, 25; 5, 11; 12, 19; 15, 17. 2, a silver-ring worn by married women on the second toe (My.; Të.; T., M. ಮಂಚ). ಮಂಚು ಕಡಗ ಕಾಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮದು ವೆಯೇ? (Prv.). — ಮಂಚುಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. Talo (ಅಪ್ರ W. p. 540). — ಮಂಚುದರೆ. -ತರೆ. A shining bead (from being bald, oiled, etc. Bp. 51, 54). — ಮಂಚುಪದಿ. A powder used in anointing the body. ಮೆಯ್ಯುತುಪದಿ (ಚರ್ಚೆ, etc. Si. 225). — ಮಂಚುಬಳ್ಳಿ. The heart-pea (ಪಾರಾವತಾಂಘ್ರಿ, ಕರಳಿ, ಪಕ್ಕಿ, etc. Si. 159). — ಮಂಚುಬುಡು. -ಬುಡು. (Smd. 204). A fire-fly, a fire-worm (ಬಿಡ್ಡೋಳ, ಬಿಡ್ಡೋಲಿಂಗಣ Nr.; ಪತಂಗ, ಶಲಭ Nn. 61; ಬಿಡ್ಡೋಳ Mr. 176; Bh. 7, 6, 59; J. 9, 16). ಸಂಯೋ ಸೂರ್ಯಗೆ ಕೋಟಿ ಮಂಚುಬುಡುಗಳೇ? (Sä. 62). — ಮಂಚು ಮಾಡು. To oanse to shine, etc. (My.). 2, to decorate one's self (My.). — ಮಂಚುಪದಿ. = ಮಂಚು ಬುಡು. (My.; ಇನ್ನೂ ಗೋಪ G.).

ಮಿಟಕಿಸು mitakisu. To open and shut (the eyes) rapidly; to twinkle, to blink; to beckon with the eye; to look at inquisitively with the eyes half shut; to stare (My., with or without ಕಣ್ಣು; see Të. & T. s. ಮಕ).

ಮಿಟಕು mitaku. = ಮಿಟಕಿಸು. (My.).

ಮಿಟಗರಿಸು mitagarisu. = ಮಿಟಕಿಸು. (My.).

ಮಿಟಲ mitala. = ಮಿಟಲ 2, ಮಿಟಲ, (ಮಿಟಲ), ಮಿಟಲಿ. — ಮಿಟಲಗಡ. A small oraggy tree with rough leaves, Epioar-purns orientalis Binn. (Z.). See ಮರ-.

ಮಿಟಲಿ mitali. 1. = ಮಿಟಲ, q. v.

ಮಿಟಲಿ mitali. 2. = ಮಿಟಲ, etc. (Its leaves are used like sand-paper, My.).

ಮಿಟಲೆ mitalë. = ಮಿಟಲ, etc. (My.).

ಮಿಟಾಯು mitäyi. = ಮಿಟಾಯು. (My.).

ಮಿಟಿ miti. (= ಮಕಿ, ಮಳೆ). Blinking; staring (see a. ಮಕ). — ಮಿಟಿ ಮಿಟಿ ನೋಡು. = ಮಕಿ ಮಕಿ ನೋಡು. (My.). — ಮಿಟಿಮಿಟಿಗ್ಗ. A svarga in which the deities (who do not shut the eye-lid) only stare at one another, a svarga that has no attractions and offers no happiness (Öpr. 4, 80; My. as ಮಿಟಿಮಿಟಿಗ್ಗ).

ಮಿಟಿಲ mitila. (= ಮಿಟಲ, etc.). N. of a plant (ಪ ಮರ Mr. 116).

ಮಿಟಿಲಿ mitili. N. of a plant (ಮಾಟ Mr. 133, o. r. ಮಿಟಲ).

ಮಿಟ್ಟ mitte. = ಮಿಟ್ಟನೆ, q. v.

ಮಿಟ್ಟನೆ mittanë. (fr. ಮರುಕು 1 or ಮರುಕು). (= ಮರ, etc.). In a sorrowful manner. — ಮಿಟ್ಟನೆ ಮರುಕು. To be greatly grieved, to weep on account of sorrow (V. 34, 92). ಮಿಟ್ಟನೆ ಮರುಕು (ಅದರ್ Öt. II, 27; Smd. 59; Kk. 43, o. r. ಮಿಟ್ಟ ಮರುಕು).

ಮಿಟ್ಟು mittu. = ಮಿಟ್ಟ 2, ಮಿಟ್ಟೆ 2. Rising or high ground, a hill (Të. ಮಿಟ್ಟು; see ಇದುವಿಟ್ಟು; T. ಮಿಡರ್,

ಮಿಡರ್, greatness; M. ಮಿಡಕಿ, ಮಿಕ್ಕ, strength; cf. ಮಾಟು 4, etc.). 2, a mass, a multitude. ಮಿಟ್ಟಮ್ಮು ಮಿಟ್ಟ ಅಪ್ಪದು (Öt. II, 78).

ಮಿಟ್ಟ mitte. 1. = ಮಿಟ್ಟೆ 1, q. v. (Räv. 5, 52).

ಮಿಟ್ಟ mitte. 2. = ಮಿಟ್ಟು, etc. The state of being high, raised, or jutting out (T.); rising ground, a hill (My.; Të.; T. ಮಿಟ್ಟ, ಮೇಡು; see ಮಿಟ್ಟ, ಮೇಡು). See ಮೂವಿಟ್ಟೆ. 2, a mass, a large number (Bh. 7, 4, 32). — ಮಿಟ್ಟೆ ತಗ್ಗು. Hills and dales (My.). — ಮಿಟ್ಟಿನಲ. Rising ground (My.). — ಮಿಟ್ಟಿನರವಾ. A kind of gold pagoda worth four Rupees (Të.; R.).

ಮಿಟ್ಟ mitte. = ಮಿಟಲ, etc. (My.). See ಮರ-.

ಮಿಟಾಯು mitäyi. = ಮಿಟಾಯು. Sweetmeats (My.; B. 3, 101; Mhr., H. ಮಿಟಾಯು; Mhr. ಮಿಟಾಯು, sweetness; Mhr., H. ಮಿಟಾ, sweet).

ಮಿಟಾಯುಗಾರ mitäyi-gärs. A maker, or seller, of sweetmeats (My.).

ಮಿಟಲಕಡಿ mitla-lakadi. Sweet wood: liquorice root (ಮ ಧುಕ, ಮಧುಯಷ್ಟಕೆ, ಅತಿಮಧುಕ, etc. Si. 148; H.).

ಮಿಡ midä. (= ಮಿಟ್ಟನೆ), (ಮಿಡಿ), ಮಡು. Sorrowfully. — ಮಡ ಮಡನೆ ಮಡುಕು. = ಮಿಟ್ಟನೆ ಮಡುಕು. (Bp. 24, 56). ಮಡ midä. Tbb. of ಮುಡ. Siva. (ಈಶ್ವರ Smd. 2).

ಮಿಡಕೆ midatë. = ಮಿಡಿ, etc. (My.; Të.).

ಮಿಡಿ midi. 1. = ಮಡ 1, etc. The heel (Räv. 5, after 55). See ಹಿಮ್ಮಡಿ. — ಮಿಡಿಮಿಡಿ. -ಮಿಡಿ. To seize (another's) heel (J. 15, 31).

ಮಿಡಿ midi. 2. (= ಮೆಕೆ). A bush, a small shrub (T. ಮಿಡೆ; T. ಮಿಡೆ, ಮಿಡ್ಡು, to be pressed or throaged). See ಗೋರಿ, ಗೋರಿ.

ಮಿಡಿ midi. 3. (= ಮಾಟು 2). To strike at or strike with a finger or the fingers (as an earthen pot to prove its soundness, My.); to fillip (see ಬೆರಲ-); to strike with the index, as the strings of a lute, etc. (ಅಂಗುಲಿಪ್ರಕರಣ Smd. Dh.; Smd. 92; M.; T. ಮಾಟು, Të. ಮಾಟು). 2, to toss up with the thumb, as a Rupee (My.; Të.). 3, to move with a jerk of the fingers, to pull or extend the string of a bow (Bb. 7, 10, 38; J. 12, 46; 13, 64; T.). ಬೇಡತೆಮು. ನುಣ್ಣಟ್ಟ ಮೊಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಯನಿಟ್ಟು, ಸಿಕ್ಕ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಒರಿದೊರಿದು ಮಿಡಿದು, ಪಾಟು, ಪಾಟುಕೆ (Räghn. 17, 66). ಗಲ್ಲವನೊಡನೆ ಮಿಡಿದು (Bp. 15, 13). ಪಾಪಮಂ ಒಡಿದು, ಮಿಡಿದು (J. 8, 85). ಮಿಡಿದೊಡನೆವನ್ನ ಅಮೃತರಸದಿಂದ ನಲವ ಪು: ಗೊಡಮೊಲೆಯನ್ ಅವನ ವಕ್ರಾಸ್ಥಲದೊಳಿಟ್ಟು ಒತ್ತಿದೊಡೆ (11, 17).

ಮಿಡಿ midi. 4. P. p. of ಮಿಡಿಸ, In ಮಿಡಿ ಮಿಡಿದು (Bh. 8, 21, 12).

ಮಿಡಿ midi. 5. (= ಮಾಟು 1). To leap, to bounce, as a horse, to hop (Räv. 6, after 11; Të. ಮಿಡಿ, ಮಕ); to move about rapidly, as a tuft of hair (Bp. 24, 44); to leap, to pass over by leaping (Abb. P. 4, 122). 2, to make fly: to shed, as tears (J. 19, 20, 27).

ಮಿಡಿ midl. 6. Springing, bouncing, hopping.

— ಮಿಡಿನಾಗರ. The venomous Coluber nāga of Russel (Bd.; Tē. ಮಿಡಿನಾಗು, ಮಿಡ್ನಾಗು, the adder).

ಮಿಡಿ midl. 7. A very young, quite unripe, pebble or pellet-like fruit (ತರಾಟುಫಲ ಸಿಮ್. Dh.; ತರಾಟು ಸಿಮ್. 92; ಎಳೆಗಾಯಿ, ಹದಿರ, ಹೀರು 22; ಎಳೆಗಾಯ್ Kk. 28; My.; ಪರಳುಗಾಯಿ Bhn. 58; Ūpr. 1, after 101; 7, 87; Rāv. 2, 47; M. ಮಿಡಿ, a small cucumber before the flowers fall off). ಒಣಗಿದ ಮಿಡಿ (ಪಾನ್, ಒಣಗಾಯಿ Si. 128). ಮಿಡಿ ಪನ್ನಾಗದೆ? (Si. 44). See ಪಸುರ್, ಪೂ, ಮಾ. — ಮಿಡಿ ಗಾಯಿ. — ಗಾಯಿ. A hard, unripe fruit (ತರಾಟು Si. 128). 2, the fruit of the climbing herb Momordica charantia Lin. (St. & Pl.). ತಿರುಕುಡೋರ್ವ ಮಿಡಿಗಾಯಿ (ಕೋಮಲ, ತರಾಟು Mr. 109). — ಮಿದಿಮಾನ್. A quite unripe mango (My.).

ಮಿಡಿ midl. 8. Moving with a pull of the fingers, propelling. — ಮಿದಿಎಲ್. — ಎಲ್. A hamboo slit at the one end of which a pebble is kept which is propelled by bending the end backwards and letting it spring back (My.; Rāv. 5, 52, 80).

ಮಿಡಿ midl. 9. (fr. ಮಡುಕು 1). = ಮಡು. Grief. See ಸಿಡಿ.

ಮಿಡಿತಿ miditē. = ಮಡತಿ, ಮಡಿತಿ, ಮಡುಕು. That which hops: a grasshopper, a locust (ನೀಲ ಕಣ್ಣು Nn. 49; ಪತಂಗ, ತಲಭ Si. 176; My.; M. ಎಟ್ಟಿಲ್, ಎಟ್ಟಿಲ್; T. ಎಟ್ಟಿಕ್ಕುಳ್).

ಮಿಡಿತಿ miditē. = ಮಿಡಿತಿ, etc. (My.; Si. 176; Tē. ಮಡುಕು).

ಮಿಡು midu. = ಮಡ, etc. — ಮಿಡು ಮಡನೆ ಮಡುಕು. = ಮಡ ಮಡನೆ. (Bp. 26, 15; 40, 85; Rāv. 18, after 104). — ಮಡು ಮಡುಕು. = ಮಡು ಮಡನೆ. (Ū. Bp. 19, 82).

ಮಿಡುಕು miduku. 1. = ಮಡುಕು. To grieve, etc. (ಅದಲು ಸಿಮ್. 80; Bp. 24, 56; 26, 15; 40, 85; Rāv. 5, 41; 18, after 104; Tē.; T. ಎಳೆ). See ಮಿಟ್ಟನೆ.

ಮಿಡುಕು miduku. 2. (= ಮಡುಕು 1). Grieving, lamenting, groaning (Tē. ಮಡುಕು, ಮಡುಕು).

ಮಿಡುಕು miduku. 3. = ಮಡುಕು, (ಮಡುಕು 1, etc.). To recover consciousness, to become conscious, to grow animated or quickened, to become lively or vigorous, to be alive (ಚೈತನ್ಯ ಸಿಮ್. Dh., o. r. ಮಡುಕು; ಅಸು ಸಿಮ್. 80; Ūpr. 5, 115; J. 21, 40). 2, to move (v. i., Ūpr. 5, after 64; Bp. 47, 25, 58; 54, 81; Rāv. 1, 41; J. 22, 20; 25, 54; see Sp. s. ಬೆರಳುಬಾಳ). 3, to urge on, to push (see ಕಡು; M. ಮಡುಕು, ಮಡುಕು, T. ಮಡುಕು, ಮಡುಕು, to animate; to urge on). 4, to move (v. t., Rāv. 5, 89).

ಮಿಡುಕು miduku. 4. Moving, setting in motion (Ūpr. 5, 99); animation, life, liveliness, activity, sprightliness, vigor, strength, valor (ಪರಾಕ್ರಮ Bhn. 3, o. r. ಕಡುಕು; Bh. 3, 18, 20; Rām. 4, 3, 8; J. 2, 23; 4, 80; 17, 80; 25, 81; M. ಮಡುಕು, T. ಮಡಲ್, ಮಡುಕು). — ಮಿಡುಕುಗುನ್ನು. — ಕುನ್ನು. Activity, etc. to decrease (Rāv. 2, 79).

ಮಿಡುಗು midugu. = ಮಡುಕು 1. To be very much

distressed, to grieve, to mourn (ಸಂಖಿನ್ನ ಸಿಮ್. Dh., ಮಿಡಿಮಿಡ್ನದ ಚಿನ್ನ Cm.; M. ಮಡುಗು).

ಮಿಡುಂಕು miduṅku. = ಮಡುಕು 3, q. v.

ಮಿಡುಡು miduḍu. = ಮಿಡಿತಿ, etc. (Bp. 56, 24).

ಮಿಡ್ಡಿ midḍi. = ಮಿಡಿ 1. — ಮಿಡ್ಡಿ ಕೂಡು. = ಮಿಡ್ಡಿಯನ್ನ. (My.).

ಮಿಣ ಮಿṇa. (ಮನು, ಮಮು, ಮಸು). Glittering; sparkling. (Tn. ಮೇಲ್; Mhr. ಮಣಮಣೀ, to hurn dimly). — ಮಣಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To glitter (My.). — ಮಣ ಮಣನೆ ಮಂಕು. To glitter (My.).

ಮಿಣಕು miṇaku. 1. = ಮಣಕು 1, ಮನಕು 1. To glitter (My.).

ಮಿಣಕು miṇaku. 2. ಮಿಣಕ್, = ಮಣ, ಮಣಕು 2. (Tē. ಮಣಕು, ಮನಕು, ಮನ್ನ; M. ಮನಕು). — ಮಿಣಕುಪುದಿ. = ಮಿಡುಕುಪುದಿ. (ಬಡ್ಡೀತ, ಚೋಪಿರಿಂಗಣ Si. 176). ಮಿಣಕುಪುದಿ ಮಿಣದರೆ ಕೇನು ಬನ್ನೀತೇ? (Prv.). — ಮಿಣಕ್ಕೆನ್ನು. — ಎನ್ನು. To glitter (My.).

ಮಿಣಕೆ miṇakē. = ಮಣಕೆ, ಮನಕೆ, q. v. (My.).

ಮಿಣಿ miṇi. = ಮಣ. A rope made of twisted leather straps (ಡರ್ಮಪಾಶ Mr. 286; Si. 277; C.; M. ಮಡ, ಮಡೆ, ಮುಡೆ, to braid, twist; Tē. ಮಿರಿ, a turn, twist; cf. ಮಡದು). ತೋಗಲ ಮಿಣಿ (ನದ್ಡಿ, ವದ್ಡಿ, ವರತ್ತೆ, ತೋಗಲ ಹಗ್ಗ Si. 844). ಬಿಟ್ಟು ಅಡುವ ಗೆಣೆಯು ಹದಕುತೋಗಲಿನ ಮಿಣಿಯು (Dp. 54). See ಕಟ್ಟು.

ಮಿಣಿಕೆ miṇikē. = ಮಣಕೆ, etc. (My.).

ಮಿಣುಕು miṇuku. 1. = ಮಣಕು 1. (My.; Tu. ಮಣುಕು).

ಮಿಣುಕು miṇuku. 2. = ಮಣಕು 2. (My.).

ಮಿಣ್ಣೆ miṇṇē. 1. = ಮಿಟ್ಟಿ 1. A kind of weapon (ತರ ಮುಣ್ಣೆ Mr. 296; Si. 3, 28; Rām. 3, 3, 18).

ಮಿಣ್ಣೆ miṇṇē. 2. = ಮಿಟ್ಟಿ 2, etc. A mass, a multitude (Rāv. 5, 80).

ಮಿಣ್ಣು miṇḍu-as. 1. A man who does not restrain the animal passion, a libertine, a paramour, a lover, a whoremaster (Ūpr. 3, after 78; Bp. 11, 5, 6; 40, 18, 25, 56; 42, 18, 19, 29; Si. 193; G. 189; My.; Tē.). ಗಣ್ಣು ಬಯ್ದರೆ ಹುಟ್ಟು, ಮಿಣ್ಣು ಬಯ್ದರೆ ಮೆಚ್ಚು (Prv.). — ಮಿಣ್ಣುಜಂಗಮ. A lascivious Jaṅgama (Bp. 6, 88; 11, 2, 28, 48, 50). — ಮಿಣ್ಣುಪ್ರಾಯ. The age in which animal passion is powerful, nubile age, etc. (Bp. 25, 9, 10). — ಮಿಣ್ಣುಭಕ್ತ. A lascivious devotee (Bp. 11, 87). — ಮಿಣ್ಣು ವದ್ಡಿ. — ಹದ್ಡಿ. A lusty hog (Bh. 3, 18, 18). — ಮಿಣ್ಣು ಸಂಗಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 5). — ಮಿಣ್ಣು ಹರೆಯ. = ಮಿಣ್ಣುಪ್ರಾಯ. (Bp. 9, 88; 27, 85).

ಮಿಣ್ಣು miṇḍu-as. 2. A man of high position or character: a hero (Bh. 3, 18, 38). 2, somebody (or something) that is above or beyond another's reach, beyond his faculties, or out of his power. ಕತ್ತೆ ಚಿತ್ತಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣು (is an object that he never can draw well), ಹಣ ನೋಟಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣು (is something he is likely to make mistakes about), ಬೆವನೆ ತಾನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಣು. — ದೋಣಿ ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಿಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣು. — ಹೊಡೆ ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಿಗರ ಮಿಣ್ಣು. — ತುರುಕುಮಿಣ್ಣು ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಎದುರು

ಚುಕ್ಕಿಯೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಉಯಿ, ದಿಣ್ಣು, ಮದ್, ಮೋಟ ಮರ.

ಮಿಣ್ಣುಗಾತಿ *miṇḍa-gāti*. An incontinent woman, an adulteress, a whore (My.).

ಮಿಣ್ಣುಗಾತಿ *miṇḍa-gāti*. A paramour, an adulterer, a whoremaster (ಪಾರ, ಉಪಪತಿ Sl. 198). ಉಣ್ಣು ವನಿಗೆ ಹಸಿವಿಲ್ಲ, ಮಿಣ್ಣುಗಾದನಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಮಿಣ್ಣುತನ *miṇḍatana*. Lasciviousness, whoredom (Bp. 40, 34).

ಮಿಣ್ಣಿ *miṇḍi*. A lusty female; a woman of nubile age (see ತುಮು, ಸಹ.). ಮಿಣ್ಣಿಯಾ ಗಣ್ಣು ತಾ ದಣ್ಣಿಂಗೆ ಹೋದರೇ (ಅದು ಯಾರೂ) ಹಣ್ಣಿಯ ಹೆದಿಗೆಗೆ ಕೋಣನ ತನ್ನ, ಕಣುಗಣ್ಣು, ಹೊದದನೆ (ಅಗುತ್ತದೆ, Sp.). — ಮಿಣ್ಣಿವಣ್ಣಿತಿ. -ವಣ್ಣಿತಿ. A lusty wife (Rāgho. 17, 65).

ಮಿಣ್ಣು *miṇḍu*. 1. Animal passion, sensual longing, lustiness (J. 3, 8; 30, 5).

ಮಿಣ್ಣು *miṇḍu*. 2. (= ಮಿಣ್ಣು 5). The position of being raised (too much, as a lever). ಸನ್ನೆಗೋಲು ಮಿಣ್ಣುಗಿದೆ (My.).

ಮಿಣ್ಣಿ *miṇṇi*. = ಮಿಣ್ಣಿ, etc. A small wooden or metal spoon; a small metal vessel in the form of a *čambu*, any small metal vessel used for drinking (My.). 2. = ಮಿಣ್ಣು, e. g. ಮಿಣ್ಣಿ ಕಾಯಿ, ಮಿಣ್ಣಿಗದಿಯಾರ (My.).

ಮಿಣ್ಣು *miṇṇu*. The state of being small, short, dwarfish. ಮಿಣ್ಣುಗಿದ್ದವನ ಬಣ್ಣವೇ ಬೇರೆ (Prv.).

ಮಿಣ್ಣಿ *miṇṇi*. = ಮಿಣ್ಣಿ (35.).

ಮಿತ *mita*. 1. Measured, meted, measuring;—defined, limited;—moderate; regular; scanty, frugal; sparing; little, brief, concise;—examined, known. See Čh. v. 221. 224. ಮಿತವಾದ್ದು ವಾಳುವದು, ಹಿತವಾದ್ದು ಫಲಿಸುವದು (Prv.).

ಮಿತ *mita*. 2. Thh. of ಮೃತ (Śmd. 853).

ಮಿತಭಾಷಿ *mita-bhāṣi*. Speaking little, seldom speaking; speaking in a deliberate manner. (My.).

ಮಿತಮ್ಪುಟ *mita-m-paṭa*. Cooking food by measure: a miser; *niggardly, stingy, avaricious*.

ಮಿತವಚನ *mita-vačana*. = ಮಿತಭಾಷಿ. 2, N. (Rāv. 5, after 180).

ಮಿತಿ *miti*. Measuring; measure; weight; determinate amount; limit; moderation; accurate knowledge. ಮಿತಿ ಮಾಡದರೂ ಗತಿ ಮಾಡ ಬೇಕು (Prv.). ಆ ವ್ಯಾಪಾರವು ಮಿತಿ ಮಾಡ ಬೇಡಿದಿರುತ್ತದೆ (B. 4, 28; see 4, 119). See ಪ್ರ. 2, interest on money loans (Mhr.). — ಮಿತಿ ಮೇರೆ. dnpl. ಮಿತಿ ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ ಮೋಹದ ಚಿತ್ತ (Dp. 86, 1).

ಮಿತಿಳಿ *mitiḷi*. Thh. of ಮಿತಿ (Śmd. 838).

ಮಿತ್ತಡಿ *mittaḍi*. N. See ನಾಟ್ಯನ. — ಮಿತ್ತಡಿಯನಾರ. N. (Bp. 17, 1).

ಮಿತ್ತು *mittu*. Thh. of ಮೃತ್ಯು (Śmd. 351; Čpr. 5, 110; Bp. 40, 55; J. 14, 15).

ಮಿತ್ರ *mitra*. A friend, an associate. 2, an ally. 3, the sun. 4, N. of an *āditya* or form of the sun, commonly associated with Varuṇa. ಅಮರಮುನಿಗಳು (ಎಷ್ಟು ಎನ) ಮಿತ್ರ ರಕ್ಕು (Mr. 19). Feminine ಮಿತ್ರಕು (My.; B. 5, 289). ಮಿತ್ರ ನಿಗೆ ಮದ್ ಮಾಡ ಬೇಡ, ತಕ್ಕುವಿಗೆ ಹೋತೆಯಾಗ ಬೇಡ (Prv.).

ಮಿತ್ರಘ್ನ *mitra-ghna*. Friend-killing, treacherous. (My.).
ಮಿತ್ರಜ್ಞ *mitra-jña*. Mindful of a friend's benefits, thankful to him (My.).

ಮಿತ್ರಜ್ಞತೆ *mitra-jñatē*. Thankfulness for a friend's benefits (My.).

ಮಿತ್ರತ್ವ *mitratva*. Friendship; alliance; intimacy. (J. 19, 42; My.).

ಮಿತ್ರದ್ರೋಹ *mitra-drōha*. Injury or betrayal of a friend, malice indulged against a friend. (My.).

ಮಿತ್ರದ್ರೋಹಿ *mitra-drōhi*. The betrayer of a friend, a false or treacherous friend. (My.). ಮಿತ್ರದ್ರೋಹಿಯಾದವನಿಗೆ ಕಾಮವನರಲ್ಲ ತಕ್ಕುಗಳೇ (Prv.).

ಮಿತ್ರಭೇದ *mitra-bhēda*. Separation of friends, breach of friendship. (My.). 2, N. of the first book of the *pañcātānta*.

ಮಿತ್ರಲಾಭ *mitra-lābha*. Acquisition of friends or of friendship, forming friendship. (My.). 2, N. of the first book of the *hitopadēśa*.

ಮಿತ್ರವರ್ಗ *mitra-varga*. Friends looked upon as a class (My.).

ಮಿತ್ರ *mitrē*. A female friend (ಸಾರಣ್ಣಿ, ಸಖಿ, ಸಹಚರಣಿ, etc., ಇವೆದ Mr. 305).

ಮಿಥಸ್ *mithas*. Together, mutually, reciprocally.

ಮಿಥಿಲಾಪುರ *mithilā-pura*. = ಮಿಥಿಲೆ. (J. 19, 19).

ಮಿಥಿಲೆ *mithilē*. ಮಿಥಿಲಾ = ಮಿಥಿಲೆ, ಮಿಥಿಲೆ. N. of a city, the capital of *Vidēha* or *Tirhut* and residence of king *Janaka*.

ಮಿಥಿಲೆನ್ದ್ರ *mithilā-Indra*. *Janaka* (J. 19, 36).

ಮಿಥಿಲೆನ್ದ್ರಸುತೆ *mithilēndra-sutē*. *Sitā* (J. 19 sam.).

ಮಿಥುನ *mithuna*. A pair (male and female, boy and girl, etc.; ದವುತಿಗಳ, ಸತಿಪತಿಗಳ Mr. 24); a pair, a couple, a brace; twins: the sign of the zodiac Gemini. 2, union, junction. 3, cohabitation, copulation. ಸತಿ ಪುರುಷರು ಕೂಡಿ ನುಡಿದಲ್ಲಿ ಮಿಥುನಮಾನಿತ್ಯ (Mr. 434).

ಮಿಥುನೀಕರಿಸು *mithuni-karisa*. To practise copulation (Abhā. 2, 73).

ಮಿಥುಲೆ *mithulē*. = ಮಿಥಿಲೆ. (Grj. 2, 81).

ಮಿಥ್ಯ *mithya*. = ಮಿಥ್ಯೆ. ಇತ್ತ ವರ ಮಿಥ್ಯವಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೊಂದು ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಮಿಥ್ಯತನ *mithyatana*. = ಮಿಥ್ಯಾತ್ವ. See Sp. s. Tbh. ಮುತ್ತು.

ಮಿಥ್ಯಾ *mithyā*. = ಮಿಥ್ಯೆ. *Falsely, wrongly, untruly, deceitfully*;—false, untrue, sham, unjust;—untruth (personified as the wife of *adharma*).

ಮಿಥ್ಯಾಕರ್ಷೆ *mithyā-ākarshe*. Vainly attracting (one's mind or attention to a person). ಮಿಥ್ಯಾಕರ್ಷೆ ಕೇಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ (Mr. 535).

ಮಿಥ್ಯಾಚರಣ *mithyā-ācarana*. = ಮಿಥ್ಯಾಚರ್ಮ. (Čpr. 10, 128).

ಮಿಥ್ಯಾಚರ್ಮ *mithyā-ācaryē*. *False behaviour, hypocrisy*.

ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನತೆ *mithyā-jñānatē*. False conception, misapprehension (Čpr. 10, 123).

ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮ *mithyātmi*. A liar (ಕೃಷ್ಣಕ, ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿ Hn. 58).

ಮಿಥ್ಯಾತ್ವ *mithyātva*. Falsity, unreality, untruth. (Čpr. 7, 8).

ಮಿಥ್ಯಾದರ *mithyā-ādara*. Hypocritical reverence, etc. See ಮೋಸರಸು.

ಮಿಥ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯ *mithyā-dīṣhāṭi*. *False doctrine, heresy*.

ಮಿಥ್ಯಾವಾದ *mithyā-apavāda*. A false ascension (My.).
 ಮಿಥ್ಯಾಭಿಯೋಗ *mithyā-abhiyōga*. An unjust claim;—a false accusation.
 ಮಿಥ್ಯಾಭಿರಂಜನ *mithyā-abhiraṃsana*. A false accusation.
 ಮಿಥ್ಯಾಮತಿ *mithyā-mati*. False opinion, error, mistake.
 ಮಿಥ್ಯಾಲೋಚನೆ *mithyā-lōcanē*. A false thought (My.).
 ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿ *mithyā-vādi*. Speaking untruth; a liar (ಮಿಥ್ಯಾತ್ಮ, ಕ್ಷುಲ್ಲಕ Nn. 58; My.). 2, a follower of Śaṅkarācārya (My.).
 ಮಿಥ್ಯಾವಿನಯ *mithyā-vinaya*. Hypocritical reverence, etc. (ಚೋಸರ Ṭt. I, 41).
 ಮಿಥ್ಯೆ *mithyē*. = ಮಿಥ್ಯ, ಮಿಥ್ಯಾ. Untruth, falsehood, fraud, hypocrisy (ಕುಕ್ಕುಟ, ಪಾಮ್ಪರಿ, ಮಾಯೆ, etc. Mr. 450; My.).
 ಮಿದಿ *midī*. To pound (ಮುಸಲಕ್ರಯ Ṣmd. Dh.; ಮುಸಲ ಘಾತ Ṣm. 98; V. 30, after 85; My.; Tē. ಮೆದುಗು, to be pounded or triturated; T. ಮಿದಿ, ಮರಿ, M. ಮೆದಿ, to tread on, to trample, to tread, as loam; to thrash);—to beat (Grj. 2, after 106), to kill, to destroy (ಘಾತ Ṣmd. Dh.; ಸಂಹಾರ Ṣm. 98);—to rub, to grind, to triturate (ಮರ್ಧನ Ṣmd. Dh.). ಮಿದಿವದು (ಸಮೃದ್ಧ, ಪರಿಮಲ Hā.). ಧಾನ್ಯಾದಿಪಿಷ್ಟಮಂ ಮಿದಿವ ಪುರಿಯಕ್ಕೆ ಸತ್ತುಗಂ (Mr. 219).
 ಮಿದಿಸು *midisu*. = ಮಿದಿಸು. To cause to pound, to have pounded, etc. (Bp. 27, 49).
 ಮಿದು *midu*. Tbh. of ಮಿದು. (My.; B. 1, 15).
 ಮಿದುಡು *miduḍa*. = ಮಿದುಡು, q. v. (Tē.; ಗೋದ G.; B. 4, 24).
 ಮಿದುವು *miduvu*. = ಮಿದು. (My.; B. 8, 80).
 ಮಿದುಳು *miduḷa*. ಮಿದುಳ್ಳೆ. (Ṣmd. 59). Tbh. of ಮೇದಸ್ (cf. ಮೇದುರು). Marrow; the brain (Ahh. P. 18, 68; Rāv. 5, after 120; Rām. 6, 80, 15; J. 21, 48; 22, 23, 26; B. 4, 82; see ಮಿದುಮರುಳ). ತಲೆಯ ಮಿದುಳು (ಮೃತ್ಯು, ಗೋರ್ಧ್ವ Hā., Nr., Mr. 397).
 ಮಿದ್ವಿಸು *midvisu*. = ಮಿದಿಸು. (My.).
 ಮಿನಹು *minahu*. Of or in the afore-said month (Mhr., H.). 2, till, until (My.).
 ಮಿನಾಹಿ *mināhi*. Deduction, subtraction (H. ಮನ್ಯಾಯಿ). 2, discharging, dismissing, putting out of office (My.).
 ಮಿನಿ *mini*. = ಮಿನು. — ಮಿನಿ ಮಿನಿಸು. = ಮಿನು ಮಿನಿಸು. (Grj. 4, 79).
 ಮಿನಿಕೆ *minikē*. = ಮಿನಿಕೆ, ಮಿನಿಕೆ. A climbing herb, the melon vine, Cucumis melo Lin. (Ṣt. & Pl.; ಕರ್ಕಟಿಕೆ Mr. 185; cf. ಮೆಕ್ಕೆ).
 ಮಿನು *minu*. (= ಮಿನು), ಮಿನು. Sparkling, shining, etc. (T. ಮಿನು). — ಮಿನು ಮಿನನೆ. rep. Very glitteringly, brightly or brilliantly (Ahh. P. 7, 7). — ಮಿನು ಮಿನಿಸು. To shine brightly (Grj. 4, 80). — ಮಿನು ಮಿನುಪು. Great sparkling, etc. ಮಿನು ಮಿನುಪ ಯೋಗವಟ್ಟಿಗೆ (Kk. 38).
 ಮಿನುಕು *minuku*. 1. (= ಮಿನು 2), ಮಿನುಕು 1, etc., ಮಿನು ಗು 1, (ಮಿನುಗು 1, ಮನುಗು 1). To shine, to glitter (ಶಾಸ್ತ್ರ Ṣmd. Dh.).
 ಮಿನುಕು *minuku*. 2. = ಮಿನುಗು 2. Lustre, etc. (B. 4, 126, 158; Tē.).
 ಮಿನುಕು *minuku*. 3. To speak in an indistinct,

faint or low tone; to murmur (ಅನ್ವರ್ತಪ್ಪನ Ṣmd. Dh.; Mhr. ಮಿನಮಿನಾಣೆ; Sk. ಮಿಷ್ಟ್ರಣ, speaking indistinctly through the nose; T. ಮಿಷ್ಟ್ರಣ, an internal sound).
 ಮಿನುಗು *minugu*. 1. = ಮಿನುಕು 1. To shine, to be bright, to sparkle, to glitter; to be beautiful (J. 4, 1). ಮಿನುಗುವ ಅದಿಮುತ್ತು (Ṣm. 21). ಮಿನುಗುವಾಯು ಥಂ (Ṭ. Bp. 42, 14). ಮಿನುಗಲ್ (47, 18). ಮಿನುಗುವ ವಸತ್ರ ಮೂಕಿ (Kk. 18). ಮಿನುಗುವ ಪಾದುಗುಪ್ಪೆ (71). ಮಿನುಗುವ ಅನ್ನಂ (i. e. ಅನ್ನಪಂ, 61).
 ಮಿನುಗು *minugu*. 2. = ಮಿನುಕು 2. Shine, lustre, glitter, sparkling (ಶಾಸ್ತ್ರ Kk. 25; Ṣm. 15; Bh. 7, 6, 59). — ಮಿನುಗುವಡೆ. -ಪಡೆ. To obtain lustre, etc. (Ṣiv. 8, after 85).
 ಮಿನ್ದು *mindu*. P. p. of ಮಿನು 1, ಮಿನುಯು.
 ಮಿರಾಸಿ *mirāsi*. A hereditary entitlement to yearly, monthly or daily gifts of corn, money, etc. (My., also as ಮಿರಾಸು; Mhr., H. ಮಿರಾಸ, a hereditary office in a village; land-tax).
 ಮಿರಾಸಿದಾರ *mirāsi-dāra*. A man who possesses or enjoys a mirāsi (My.).
 ಮಿರು *miru*. (= ಮಿರು, etc.). Shining, sparkling (cf. ಮಿರು 1 & 2). — ಮಿರು ಮಿರುನೆ ಮಿರು. To shine brilliantly (My.).
 ಮಿರುಗು *mirugu*. 1. (= ಮಿನುಕು 1, etc.). To glitter, to flash, to sparkle, to shine (ಚಕಚಕಾಯಮಾನ Ṣmd. Dh.; My.). ಮಿರುಗುತ್ತಿರ್ಪು ಕ್ರಿಶ್ಚಲದಿಂ (Ṣmd. 72). ಮಿರು ಗುತ ಪೋದಂ (280). ಮಿರುಗುವ (J. 8, 8; 11, 8; 88, 19; Ṣiv. 3, 27). ಮಿರುಪ (Ṭpr. 4, 82; J. 25, 5). ಮಿರುಪಂ (Ṣmd. 275). ಲರಾಟದೊಳ್ ಮಿರುಪ ಕಣ್ಣಾರಿಯನ್ನ (275). See Ṭpr. 6, 16; 8, 58; Bp. 13, 17; 27, 77; 28, 26; 42, 24; 44, 1; 56, 29; J. 15, 5).
 ಮಿರುಗು *mirugu*. 2. Glitter, shine, lustre, polish, etc. (ಮಿರು, ಮಿನುಗು, etc., ಶಾಸ್ತ್ರ Ṣm. 15; Kk. 25; Bp. 40, 4; My.; cf. ಮಿರುಗು). ಮಿರುಗು ಮಾಡು, ಮಿರುಗು ಹಾಕು (My.).
 ಮಿರುಪು *mirupu*. = ಮಿರುಗು 2. (Ṭpr. 4, 62; 7, 110; Rām. 1, 5, 30; Tē. ಮಿರುಪು, ಮಿರುಪು).
 ಮಿರ್ಲೆ *mirlē*. A kind of aquatic bird (My.).
 ಮಿಲತೆ *milat*. ಮಿಲತೆ. (Ṣmd. 100). Joining, uniting with; meeting; mixing; assembling.
 ಮಿಲದ್ವಿಷ್ಟಿರ *milat-viṣṭhira*. (Ṣmd. 100, o. r. ಮಿಲದ್ವಿಷ್ಟಿರ).
 ಮಿಲದ್ವಿಷ್ಟಿರ *milat-viṣṭhara*. (Ṣmd. 100, o. r. ಮಿಲದ್ವಿಷ್ಟಿರ).
 ಮಿಲನ *milana*. Mixing with, coming in contact with, associating with; coming together, meeting, assembling, union (ಕಟಾಪ, ಕೂಟ Nn. 107; ಕಾಣ್ಕ, ಕೂಟ 116; ಪ್ರಮಾಣ, ಕೂಟ 189); contact.
 ಮಿಲಾಕತ್ತು *milākattu*. Mingling, mixing; a meeting, an interview (My.; Mhr. ಮಿಲಕತ, mingling or mixing with; earnings, gains).
 ಮಿಲಾಯಿಸು *miḷāyisan*. To mix (v. t.), to mingle; to join; to bring together, to cause to meet, to introduce (My.; Tē. ಮಿಲಾಯಿಸು);—to be mixed, united, joined, etc. (My.).

about (v. l., ಸೇವ. 3, 82). — ಮಿಳಿಸು. — ಅಡು. = ಮಿಳಿಸು. (Riv. 6, 70; V. 31, 7; ಸೇವ. 4, 9).

ಮಿಳಿಸು millisu. (= ಮಿಳಿಸು). To move about, to fly, to float, to wave. ಜಯಕೇತು ಮಿಳಿಸು (Abh. P. 3, 51). ಮಿಳಿಸು ಗುಡಿಗಲ್ (3, 134). ಮಿಳಿಸು ಮಿಳಿಸು ಪರಮಪುನ ಪದಯಿಗಿಗಲು ಸನ್ನಿಹಿಸಿ (13, after 34). ಮರುತ್ತಥ ದೋ ಮಿಳಿಸು ಪದಯಿಗಿ (13, 63). ಮಿಳಿಸು ಮಿಳಿಸು ವಾನರಕೇತನಂ (18, 119). 2, to jump, to frisk (ನಗಿ Kk. 54; ದಿಂಕಡು, ದಾನ್ಟು, ಸರಳಿಸು, ಕೊಣಕಡು ಸಿಂ. 81).

ಮಿಳಿ millē. = ಮಿಳಿ, etc. (My.; Si. 810).

ಮಿಲ್ಲು millu. Thh. of ಮಿಲ್ಲು (ಸಿಂ. 851; ಬೋದ ಸಿಂ. I; Ūpr. 8, after 44; ಸೇವ. 2, 67; 4, after 19). ಮಿಲ್ಲುಗಿ ಮಾಂಕಿ ಪಡ್ಡಲ್ (ಸಿಂ. 237 Mdh.).

ಮಿಾ mi. 1. = ಮಾಯು. To cause to bathe, to wash, to bathe (ಸ್ವಪನ ಸಿಂ. Dh.). 2, to bathe (v. i.). 3, to pour over (the body, J. 11, 41). P. p. ಮಿನ್ಟು (ಸಿಂ. 48. 281). ಮಿನ್ಟುಂ (280). ಅಲರ ಮದೆಯೋ ಮಿನ್ಟುಂ ಭೂಪಾಲಮನ್ವರ್ಥನ ಆಚಾರ್ಯ (281). ಮಿನ್ಟುಮ (ಅಪ್ಪವನ, ಸ್ವಾನ, ಸವನ HIA.). ಮಿನ್ಟುಮ ಗೃಹ (ಉದ್ವರ್ತನಾಲಯ Mr. 196). ಮಾಡುತಂ ಕಡುಪಾಪಂಗಳ, ಮಾಯಲ್ ಅತ ತುಚ್ಛೀ? (ಸಿ. 64). ಮಿನ್ಟರೇ (ಮಿನ್ಟದಳ್ಳಿಯಲಿ ಪೋಪರೇ? ಪಾಪಮೇಣ? ಅದು ಕೆಸರೇ? ಮಿನ್ಟರೇ ಮೆಯ್ಯ ಮಲ ಪೋಪರೇ; ಪಾಪ ಲೇಸುಲ ಕ್ಯಂ? (Sp.). See J. 3, 24; 9, 28; 19, 7; 29, 48.

ಮಿಾ mi. 2. ಮಾಯು. A bath. See Sp. s. ವಾಸಿಯ ಲಡ.

ಮಿಾಂ miā. ಮಿಾನ್. = ಮಾನ್ 1, etc. A fish. ಮಿಾಂಗಲ್ (Ūpr. 5, 40; 6, 78; 8, 97). — ಮಿಾಂಗುಡಿ. A hanner the esign of which is a fish (Ūpr. 6, 64). — ಮಿಾಂಗುರಿ. ಕುರಿ. (ಸಿಂ. 221). A fish-killer; a crane or king-fisher (ಸೇವ. 3, 38).

ಮಿಾಟು miṭu. 1. Jumping, flying (cf. ಮಿಾನ್ಟು 1). — ಮಿಾಟುಮಾನು. A flying-fish (ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ, ಕಫರಿ, ಹಾದ್ ಬೇದುವ ಮಾನು, ಹಾದುಮಾನು Si. 87).

ಮಿಾಟು miṭu. 2. (= ಮಿಡಿ 3, q. v.). To strike the wires of a lute or guitar with the index-finger, to touch the lute or guitar (My.; Tē., T., M.).

ಮಿಾಟು miṭu. 3. = ಮಿಾನ್ಟು 2. To raise with any lever (My.; M. ಮಿಡ್ಡು); to raise (Bh. 1, 8, 27). — ಮಿಾಟಾಡು. — ಅಡಿಸು. To raise and shake (J. 13, 43).

ಮಿಾಟು miṭu. 4. = (ಮಿಾನ್ಟು 2), ಮಿಾನ್ಟು 5. Eminence, greatness, superiority, excellency, excess, etc.; beauty, niceness (ಅಗ್ಗಲ್, ನೆಡ್, ನೂಳದು, ಒಟ್ಟಿಡ್, ಪರ್ಡುಗಿ, etc., ಅತಿತಯ ಸಿ.; ಉತ್ತಮ Bhn. 41; My.; Bh. 8, 18, 38; 3, 19, 50; 7, 14, 30; J. 17, 9; 34, 10, 80; Tē.; T. ಮಿಾ; cf. ಮಿಟ್ಟು, ಮಿಾಡು, ಮೇಡು). ಕಡಿಲ್ಲದವನಿಗಿ ಮಿಾಟಾದ ಹಂಗಲು (Prv.).

ಮಿಾಟು miṭu. Salt (Mhr. ಮಿಾ). — ಮಿಾಟುಮೇಳಿ. A place where salt is manufactured (My.; Mhr.).

ಮಿಾಟಿ miṭi. = ಮಿಟ್ಟಿ. (ಸಿ.).

ಮಿಾಧ miḍha. Passed as urine, urined, watered. 2, a battle, a combat. See ಅಢ.

ಮಿಾಣ miṇa. = ಮಾಡ. Bathing, bath (My.). See Prv. s. ಮುಂಡು 1.

ಮಿಾನ್ಟು miṇṭu. 1. (= ಮಿಡಿ 5). To jump, to bounce (Riv. 13, 91; cf. ಮಿಾಟು 1).

ಮಿಾನ್ಟು miṇṭu. 2. = ಮಿಾಟು 3. To pull up by the roots, to tear out, to tear up, to pull out (ಉತ್ತಾಟನ ಸಿಂ. Dh.; ಕೇದ್ ಸಿಂ. 90; Grj. 10, 74; Rām. 3, 6, 43; Riv. 5, 89; M. ಮಿಾನ್ಟು); to raise with a lever. ಮಿಾನ್ಟಿದಂ (ಸಿಂ. 48).

ಮಿಾನ್ಟು miṇṭu. 3. (ಸಿಂ. 48). An instrument for pulling up or raising, a lever (ಉತ್ಕರ್ಷದ್ರವ್ಯ ಸಿಂ. Dh.; ಸಿಂ. 90; Tē. ಮಿಾಟಿ).

ಮಿಾನ್ಟು miṇṭu. 4. (= ಮಿಾಟು 2). To strike, to thrill, to cause a tingling sensation or sharp pain (?). ಮಿಾನ್ಟುವ ಅಗ್ಗದ ತೋಕದಿನ್ನರದ ಪೊದಮಟ್ಟು (J. 81, 54).

ಮಿಾನ್ಟು miṇṭu. 5. = ಮಿಾಟು 4. (ಅಧಿಕ ರಿ. I, 7).

ಮಿಾತ miṭa. Hurt, injured, killed. See ಪ್ರ.

ಮಿಾಡು midu. P. p. of ಮಾಯು. (My.).

ಮಿಾನ್ min. 1. (Supposed to be Thh. of ಮಾನ್ ಸಿಂ. 365).

ಮಿಾನ್. = ಮಿಾಂ (ಮಿಾನ್), ಮಿಾಮ್ 1. A fish (ಮುತ್ಯ ಸಿಂ. 99; ವೈಸಾರಿಣ, ಜಲಹರ, ಮಿಾನ್, etc. HIA.; ಮಿಾನ್, etc. Mr. 409; ಜಲಹರ, ಸಾರ Nn. 80; ಪೃಥುರೋಮ, ಝಪ, ಮುತ್ಯ, ಮಿಾನ್ Si. 87; ಅನಿಮಿಪ 461; C.; Tē., T., M.). ಮಿಾನ್ಗಿಯುಮ್ ಎಸದಿಯಾಗಿಯುಮ್ ಎನ್ಗಿಯುಂ ತಾನೆಲ್ಲಂ (ಸಿಂ. 84). ತೋತರ ಮಿಾನ್ ಮುಗಲಾಂಫನಧೀವರಂ ತಡಿಗಿ ಬೇಸಿದ ಜಾಲಮನ್ ಒತ್ತಿ ತನ್ನ ದಸಿ ದಾನೆದ್ಲಿಡೆಯೋ ತೆಗವನ್ನೊಡ್ಡೆಗಿ ಬನ್ನವು ತಣ್ಣಿದೀಳಿಗಳ್ (Liliv. 3, 2). ಹೆಣ್ಣುಮಿಾನ್ (ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ, ಕಫರಿ); ಕಿಡಿಯ ಮಿಾನ್ ಮೊತ್ತಂ (ಕೃದ್ವಾಣ್ಣ, ಮುತ್ಯಸಂಘಾತ, etc.); ಚೀರಲ್ಲಿ ತಿಮಿ ತಿಮಿಂಗಲ ತಿಮಿಂಗಲಿಗಲ ಇವು ಬನ್ನೊಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹಿಂಯವಪ್ಪ ಮಿಾನ್; ಮಿಾನ್ ಗಾಳ (ಪದಿಕೆ HIA.). ನೂದು ಯೋಜನವನುಳ್ಳ ಮಿಾನ್ ತಿಮಿ, ಅ ಮಿಾನ್ ನುಂಗುವ ಮಿಾನ್ ತಿಮಿಂಗಲಂ (Mr.). ಮಿಾನ್ಗುಗನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಬೆನ್ನರನು (ಕೈವರ್ತ, etc. Si. 86); ಮಿಾನ್ಗುಗನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಬುಟ್ಟಿ (ಮುತ್ಯಾಧಾನ, etc. 86). ಕಪ್ಪೆಗಲು ಮಿಾನ್ಗಲು ಇವು ದದು ತೀರ್ಥವೇ? (Sp.). ಅನಿ ನೀರಾಟದರಿ ಮಿಾನ್ ಕಣ್ಣಂಜುವದೆ? (Sp.). ಮಿಾನ್ ಬಲ್ಲದೆ ನೀರು ದವಳು ಸೋದೆ ಎಮ್ಮುದನು? (Dp. 78). ಪರೀಕ್ಷೆಗೆನ್ನು ಮಿಾನ್ ತಿನ್ನರೂ ದಾಯಿ ನಾಡದೆ ಇದ್ದೀತೇ? — ಮಿಾನ್ ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಗುಗಿದರೆ ಸ್ನಾನದ ಫಲ ಬನ್ನೀತೇ? — ಪ್ರಾಣಪ್ರಾಣ ಸ್ವೇಕವಾದರೂ ಮಿಾನ್ಗಿನ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಕಿಯ ಹಾಕ ಬೇಡ! ಎಮ್ಮನೆ (Prva.). See Riv. 5, 115; 13, 78; J. 6, 8, 8; 9, 24; Si. 87. 88. 90; ಉಣಚಿಮಾನು, ಅಡು ದಾಡೆಯು, ಕರಿಯು, ಕಿಡು, ಕೆಮ್ಮು, ಕೇರ, ಕೆಡ್ಡನೆಯು, ಚೀಯು, ಹೊಡೆ, ಬಟ್ಟೆ, ಬಳ್ಳಿ, ದಾಳು, ದಾಳೆ, ಮದ್, ಮಿಾಟು, ಸಾವಿರದಾಡೆಯು, ಹಾಡು, ಹಾಪ್, ಹುಲ್ಲು, ಹೆಮ್, etc. — ಮಿಾನ್ ಕಣ್ಣು. = ಮಿಾನ್ಗಣ್ಣು. The calf of the leg (My.). — ಮಿಾನ್ಮುಡು. — ಅಂಪುಡು. (ಸಿಂ. 205). A worm for catobing fishes; (a fire-fly = ಮಿಾಮ್ಮುಡು). — ಮಿಾನ್ ಬರೆ. A fishing-net (My.). — ಮಿಾನ್ಬೇಡಿ. Fishing (My.). — ಮಿಾನ್ಪಣ್ಣು. Fish-colour (ಪಡ್ಡೆ ತೀರ್ವದ ಬಣ್ಣ Kk. 25).

ಮಿಾನ್ min. 2. (= ಮಿಾನ್ 1, a fish of the sky-ocean?). =

ಮಿಾಮ್ 2. A star (ನಕ್ಷತ್ರ ಸಿಂ. II; ತಾರಗೆ Ūt. I, 46; ಅದಲ್, ತಾರಗೆ, ನಕ್ಷತ್ರ Kk. 10b; ಅದಲ್, ನಕ್ಷತ್ರ 80; ಅದಲ್, ತಾರಗೆ, ತಾರ ಸಿಂ. 16; ಭಗಿನ 99; Grj. 4, 66; T., M.; T. also: glittering; cf. ಮಿಸು, etc.). 2, glittering (see ಮಿಾಮ್ಮುಡು). — ಮಿಾನ್ಕೆಡೆಯು. — ಎಡೆಯು. The moon (ಚಂದ್ರ, etc., ಕತಿ Kk. 44). — ಮಿಾನ್ಪಟ್ಟಿ. — ಬಟ್ಟಿ. The sky (ಆಕಾಶ Kk. 12).

ಮಿಾನ್ min. = ಮಿಾನ್ 1. A fish. 2, the Pisces of the zodiac.

ಮಾನಕೇತನ mina-kétana. Kāma.

ಮಾನಕೇತು mina-kétu. = ಮಾನಕೇತನ. (Ūpr. 8, 67).

ಮಾನಗೂ mina-kaṇḍa. The oalf of the ieg (ಒಂಥಿ G.).

ಮಾನಗಾಢಿ mina-gāṇa. = ಮಾನುಗಾಢಿ. (ಬಿಸ್ತ ಲಿಬ.).

ಮಾನಧ್ವಜ mina-dhvaja. Kāma (My.).

ಮಾನಲಾಂಛನ mina-lānchana. Kāma (My.).

ಮಾನಾಕ್ಷಿ mina-akṣi. A fish-eyed woman (Ūh. v. 126); N.; a form of Durgā at Madhurā (My.).

ಮಾನಾಂಕ mina-āṅka. Kāma (J. 6, 20).

ಮಾನುಗಾಢಿ minu-gāṇa. A fisherman (My.).

ಮಿಮಿ mim. 1. = ಮಿಮಿ 1, etc. A fish. — ಮಾಮ್ಬದ ಯಿಗಯ. -ಪದಯಿಗಯ. Kāma (ಮನ್ಮಥ ಸಿಮ. 7). — ಮಾಮ್ಬದ ವಿಗಯ. -ಪದವಿಗಯ. Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8). — ಮಾಮ್ಬಲಿಗ. (-ದ-ಲಿಗಿ). An osprey (ಉತ್ಕೃಷ್ಟ, ಕುರರ Nr.; Bh. 1, 20, 53; Rām. 3, 3, 18). — ಮಾಮ್ಬಲಿಗ. (-ದ-ಲಿಗಿ). Any aquatic bird, as a crane, gull, etc., feeding on fish. ಮಾಮ್ಬಲಿಗನ ಹಕ್ಕಿ (ಧಾಂತ್ಯ Nr.).

ಮಿಮಿ mim. 2. = ಮಿಮಿ 2. A star; glittering. — ಮಾಮ್ಬಟ್ಟಿ. The sky (ಗಾಳದಟ್ಟಿ Kk. 10b). — ಮಾಮ್ಬದಿ. -ಫದಿ. A fire-fly, a fire-worm (Y. 29, 45; Sāv. 1, 71).

ಮಿಮಾಂಸ mimāṃsa. Tbh. of ಮಿಮಾಂಸೆ. (My.). ಮಿಮಾಂಸ ಶಾಸ್ತ್ರ (G. 415). ಮಿಮಾಂಸಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಲ್ಲವ (ಮೈಮಿಂಸೀಯ G.).

ಮಿಮಾಂಸಕ mimāṃsaka. A follower of the mimāṃsa system. (My.; ಮಿಮಾಂಸಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಲ್ಲವ G.).

ಮಿಮಾಂಸೆ mimāṃsē. Reflection, investigation, examination, discussion. 2, a philosophical system: the uttara mimāṃsā, but especially the pūrva mimāṃsā. (My.).

ಮಿಯಿ myi. (Smd. 58, o. r. in Mḍb. ಮಿಯ). = ಮಿ 2 (P.).

ಮಿಯಿಸು miyisu. = ಮಿಸು. To cause to take a bath, to bathe (v. i., My.).

ಮಿಯು miyu. = ಮಿ 1. To take a bath, to bathe (v. i., My.). P. ps. ಮಿನ್ನು, ಮಾದು ತರೇ ತಗದು ಮಿಯೇ ಮಿನ್ನೇ? — ಮಿನ್ನುಟ್ಟಿ ಮಿಯಾದರೂ ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು ನೋಡದವ ಮಿನ್ನಿಗಿಲ್ಲ ಮುಟ್ಟಿಸ್ಸಾನು (Prva.).

ಮಿರು miru. ಮಿರು. To go beyond; to go beyond the proper limit, as speech, etc.; to evade (v. i.); to transgress, as an order, etc.; to surpass, to exceed, as one person the other in learning, etc., to put into shade; to pass, to elapse, as time; to move out of reach, not to be obtained, as a situation, etc.;—to be or become excessive, as trouble, etc.;—to be elated, lofty, unrestrained, or proud; to act overbearingly, proudly or in opposition, to bear onward forcibly (ಅತಿಕ್ರಮಣ ಸಿಮ. Dh.; ಅವಶ್ಯ, ಕಡೆಗಟ್ಟು ಸಿಮ. Dh.; ಮಾರ್ಕೋ, ಮಗು, etc., ಪ್ರತಿಹತ ಕಿ.; My.; Tē, M.; T. ಮಾದು, ಎದು; cf. ಮಾಲು 4). P. ps. ಮಿರು (Smd. 224; Ūpr. 1, 33, 64; 5, 73; J. 6, 81), and, in later time, also ಮಾರ್ಕು (J. 8, 21; 11, 12; 31, 30). ಮಿರುದ (J. 8, 41). ಮಿರುದುದು (ಅತ್ಯಯ, ಅತಿ ಕ್ರಮ Nr.; ಭೂತ, ಕೆಯ್ಯಾರ್ ಹೋದದು Nn. 78). ತನ್ನಿನ್ನ ಮಿರುದುದು (ಅತ್ಯಯ Nn. 134). ಮಿರು ಕುಡಿವುದು (ಅಪಾನ, ಪಾನ ಗೋಚ್ರ Mr. 221); ಮಿರುದ ಉಡ್ಡ (ಅಯುಧಿತ, ಉಡ್ಡಾ ಮ, ಉಡ್ಡುಂ

ಖಲ 445). ಮಿರುದ (Ūpr. 8, 69). ಹದ್ದು ಮಿರುದುದು (ಫಲ 81. 295); ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಿರು ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪರ್ಯಾಯ, ಕೆ ಕ್ರಮ, ಅತಿಪಾತ, ಉಪಾತ್ಯಯ 399). ಕುಟಿ ಮಿರುದ ಹಲ್ಲು, ಮಾ ಮಿರುದ ಕವ್ವು. — ನುಂಗ ದಾರದ ತುತ್ತ ತುಟಿ ಮಿರುದ ಹಲ್ಲು ಸಮ. — ಮಿತಿ ಮಿರುದರೂ ಗತಿ (refuge, good (fortise) ಮಿತಿ ಬೇಕು (Prva.). ಎನ್ನಿಗೂ ತಾಯಿ ತನ್ನಿಗೇ ಮಾತು ಮಿರು ದಾರು (B. 3, 2). ಅವರ ಮಾತು ಮಿರುದ ದೇವತೆ ನಾವು ಪಾತ್ರಾರೂಪ (4, 48). See Smd. 277; Bp. 22, 23; 32, 33; 36, 25; 39 sm.; 39, 14, 49; 45, 18; 50, 66; 52, 8, 24; 56, 20, 41, 29; Bh. 1, 8, 58, 75; 2, 4, 8; Rā. 6, after 11; 13, after 65; 13, 69, 78, 91; 14, 30; J. 4, 65; 11, 20, 26; 12, 36, 39; 26, 26; ಕೆಯ್ಯ; Sps. 2. ದಾಯಾದಿ.

ಮಿರುಹ miruha. Going beyond, transgressing, etc. (ಅತ್ಯಾಧಾನ, ಅತಿಕ್ರಮ Hk.; see ಕೆಯ್ಯ).

ಮಿಲನ mīlana. Closing the eyes; winking, blinking, twinkling;—the closing of a flower;—a covert or concealed simile. See ಉನ್, ನಿ, Ūpr. 7, 87, and cf. the f. M. 2. ಮಿತಿ.

ಮಿಲಿತ mīlita. Closed; twinkled; half opened, unblown, partly opened;—disappeared;—collected, assembled, gathered together. See ಉನ್.

ಮಿಲೆ mīlē. Closing the eyes, etc. See ಮಿ-

ಮಿಸಲ್ misal. ಮಿಸಲು. (i. e. ಮಿಸಲ್, that which is left for or is different from). Any thing (as food, water, milk, money, a cow and its products, plate, a business, etc.) that is set apart for some purpose (i. e. to be used for children, guests, beggars, idols, one's self, etc.) and is to be left untouched till the object is accomplished; anything untouched or undefiled (see ಸಾಧ್ಯೇಶ್ವರ); that which is dedicated or vowed (ಪ್ರವಚನಾರು Bha. 9; My.; M. ಮಾತು; Tē. ಮಾದು; cf. ಕಿ. ಮಿಯು, food set before the gods). ಕೊತ್ತಿ ಬಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ಮಿಸಲ್ಮದದು? (Dp. 76). See Bp. 42, 9; 59, 56; Bh. 3, 8, 8; 3, 26, 36; V. 9, 74; J. 7, 42; 15, 15; 24, 7. — ಮಿಸಲ್ಮ. — ಅನ್. Food set apart for a special purpose (My.). — ಮಿಸಲ್ಮ. — ಅನ್. The particular aim, dedication, state or form to be destroyed or lost (Bhāgavata 3, 2, 52; Bh. 2, 2, 116; 3, 27, 18). — ಮಿಸಲ್ಮಾಶಿಕೆ. A present destined for a particular purpose (My.). — ಮಿಸಲು ಕಟ್ಟು. To set (anything) apart for a particular purpose (My.; Tē.). — ಮಿಸಲುಕಾಲು. Water set aside, especially in the name of an idol (My.). — ಮಿಸಲುಹದು. A cow whose milk, etc. is set apart especially for an idol (My.). — ಮಿಸಲುಹಾಲು. Milk set apart for a special purpose (Bp. 14, 8; My.). — ಮಿಸಲ್ ಮೈ. — ಎಮ್ಮೆ. A buffalo whose milk, etc. is set apart for a particular purpose (My.). — ಮಿಸಲ್. — ಎಲೆ. A leaf-plate or betel leaves put for a particular purpose (My.). — ಮಿಸಲ್ಮಾಯ್. — ಪಾಯ್. To go beyond the aim, to become excessive (Ūpr. 8, 50).

ಮಿಸಿ misil. = ಮಿಸಿ, q. v. (B. 2, 22). ಗದ್ದ ಮಿಸಿ (ಕಟ್ಟು ಕೆಯ್ಯ Nr.).

ಮಿಸು misu. = ಮಿಯಿಸು. (My.).

ಮಿಸೆ misē. = ಮಿಸಿ. A mustache, the moustache (ಕಟ್ಟು Hk., Nr., Mr. 319; ಕೂರ್ತ, ಕಟ್ಟು Nn. 89; My.; M. ಮಿಸೆ,

ವೀತೆ; T. ಮಾಚ್ಚಿ, ವೀಚ್ಚಿ; Tē. ವಾಸ; Mhr. ಮೀತೆ; H. ಮುಳಾ). ಗಡ್ಡ ಮಾನೆಯಲ್ಲದ ಗಡ್ಡಗೂಸು (ತೂಲರ Hā.). ವೇಳಮದಿಯನಾ ಗಿ ಬಿದ್ದರೂ ಮಾನೆ ಮಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Ūpr. 5, 69; 6, 38; Bp. 20, 11; 31, 13; 56, 38; 57, 74; 59, 5, 15; Rā. 5, 51; J. 9, 8; Śi. 195, 216, 448; ಕುಡಿ, ಕೆಡದು; Prva. a. ಮನೆ, ಸಗಣೆ. — ಮಾನೆ ತಿಕ್ಕು. To trim the mustaches. ಅ ಮುರಿ ಕುಡಿಯುವವಗೆ ಮಾನೆ ತಿಕ್ಕುವವರು ಇಟ್ಟರು (Prv.). — ಮಾನೆ ಮುರಿ. To turn or twist the mustaches (in anger, etc., Rā. 6, 36). ದೋಸೇ ತಿನ್ನುವಾಗ ಮಾನೆ ಮುರಿದ ಹಾಗಿ (Prv.).

ಮಾತ miha. Bathing, bath. ವಾತದ ಮನೆ (Bp. 56; 52).

ಮು mu. = ಮುಕ 1, ಮುಗ, ಮುಜ್, ಮುಂ (ಮುಳ್) 1, ಮುನ್ 1, ಮುಫ, ಮುಮ 1, ಮುಯ 1, ಮುಲೆ, ಮುನ್, ಮೂ 1, ಮೂರು, ಮೂಫ (Śmd. 222, 228; Tē., M.). Three.

ಮುಕ್ muk. 1. = ಮು, etc. Three. — ಮುಕ್ಕಟ್ಟು. Three (i. e. many) obstacles or difficulties, etc. (My.; see ಇಕ್ಕಟ್ಟು). 2, three ties (pnt round a budie, My.). — ಮುಕ್ಕಡಿ. Three cuts, parts or hits (Rām. 6, 80, 14; 6, 54, 17). — ಮುಕ್ಕಣ್ಣ. Three eyes (Bp. 15, 8). — ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣು 8. He of three eyes: Śiva (ಗೊರವ Ūt. I, 2; II, 28; Bp. 15, 18; 27, 26; Śā. 4, 88; J. 19, 4). — ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿ ದೇವ. The god with three eyes: Śiva (Bp. 54, 25). — ಮುಕ್ಕಣ್ಣಿ. A cow that calves every third year (My.). — ಮುಕ್ಕಾಣಿ. Three sixty-fourths (My.). — ಮುಕ್ಕಾಲು. Three feet. 2, a tripod (My.; Tē. ಮುಕ್ಕಲಿ; T., M. ಮುಕ್ಕಾಲಿ). 3, three quarters of any whole, three-fourths (My.). ಮುಕ್ಕಾಲುಪಾಲು (My.; B. 4, 54, 202). ಮುಕ್ಕಾಲುರೂಪಾಯಿ. (My.; B. 4, 187; 5, 98). ಮುಕ್ಕಾಲುನೇರು (My.; B. 5, 102). 4, a copper coin worth three kāsas (My.). — ಮುಕ್ಕಾಲು ವಾಸಿ = ಮುಕ್ಕಾಲು No. 3. (My.). — ಮುಕ್ಕುಪ್ಪೆ. (Śmd. 228). Three heaps, three hills. 2, a mode of cultivation by which the crop is divided into three parts, of which one is for the landowner and two are for the cultivator (My.). — ಮುಕ್ಕೊಡೆ. (Śmd. 223). Three umbrellas or parasols. ಮುಕ್ಕೊಡೆ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ ಸುರದುನ್ನುತಿ (223 Mdh.). — ಮುಕ್ಕೊಟ್ಟಿ. Three kōṭṭis (J. 16, 31). — ಮುಕ್ಕೊಟ್ಟಿಯೇಳಾಡತಿ. N. of a tīrtha-festival at Tirupati (My.).

ಮುಕ್ muk. 2. = ಮುಂ (ಮುಜ್), etc. The front, etc. — ಮುಕ್ಕಟ್ಟು. The front side, the forepart (B. 3, 118; 4, 61; My.). ಮುಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಮದೊ, the former or early rain (S. Mhr.).

ಮುಕ್ muk. 3. = ಮೂ, etc. The nose. (Tē. ಮುಕ್ಕು). — ಮುಕ್ಕಡಿ. Nose-ent: a noseless state. ಮುಕ್ಕಡಿಯವ (ವಿಗ್ರ, ಗತನಾಸಿಕ, ಮೂಗಿಲ್ಲದವ Śi. 197).

ಮುಕ್ muka. Tbh. of ಮುಖ (Śmd. 338; My.).

ಮುಕರ mukara. A kind of round nose-ring (My.; Tē. ಮುಕ್ಕರ; Mhr.).

ಮುಕದಿ ಮುಕ್ಕಾರು. = ಮುಕ್ಕುದು 1, etc. ಜೇನ ಸೋಗಲು ಅ ಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಮುಕದ ಕೊಣ್ಣು ಕೂಡಿದ್ದವ (B. 4, 171).

ಮುಕಳಿ mukali. = ಮುಕಳಿ, ಮುಕಳಿ, ಮುಕ್ಕಿ. The female organ of generation (My.). 2, the anus (My.; Tē. ಮುಕ್ಕಿ).

ಮುಕಾರೆಯರು mukāreyaru. A class of people who hire out carts, and bring coconuts and salt up from the coast (S. Mhr.).

ಮುಕುಟ mukṣa. = ಮಕುಟ. A crown, a crest, a diadem.

ಮುಕುಡು mukṣu. Tbh. of ಮುಕ್ಕ. ಮುಕುಡೆನೆ ಮುಕ್ಕಂ (Bhn. 66, o. ra. ಮುಕುಡು, ಮುಗುರು).

ಮುಕುತಿ mukṣti. Tbh. of ಮುಕ್ಕಿ (Śmd. 336 Mdh.; My.; Dp. 56, 3).

ಮುಕುನ್ದು mukṣu. Viśṇu. 2, N. of a particular treasure. 3, the resin of *Boswellia thurifera* Roxb.

ಮುಕುರ mukṣu. = ಮಕುರ. A mirror (ಇನ್ನೆ ಡಿ Nn. 102; ಕೆಯ್ತಿ ಡಿ Ūt. II, 14). 2, N. of two vṛttas (Ūh.).

ಮುಕುಲಿ mukṣu. = ಮುಗುಳ, etc. An opening bud, a bud (ವೊಗ್ಗ Mr. 107). 2, a bud-like junction or hringing together of the fingers of the hand. 3, N. of a vṛtta (Ūh.).

ಮುಕುಲಿತ mukṣatē. The state of being joined like a bud (Ūpr. 3, 4).

ಮುಕುಲಿನ mukṣana. Shutting the eye to some extent, one of the kriyās (Kāvy. V, 70).

ಮುಕುಲಭಾವ mukṣa-bhāva. A closing, shutting state (Ūpr. 8, 101).

ಮುಕುಲಿತ mukṣita. Budded, having buds;—closed like a bud, half-closed;—closed, shut. (Abh. P. 6, after 112; 12, after 2; Bp. 1, 54; 2, 26; 8, 24).

ಮುಕುಸ್ಥಿತ mukṣsthāka. = ಮಕುಸ್ಥಿತ. (G.).

ಮುಕುಳಿ mukṣi. = ಮುಕಳಿ, etc. (My.).

ಮುಕುಳಿಸು mukṣisu. = ಮುಕಳಿಸು, etc. (My.).

ಮುಕ್ಕ mukka. A gobbler. See ಮುಕ್ಕುಕ್ಕ.

ಮುಕ್ಕ mukka. (Tbh. of ಮೂರ್ಫ). A common word of abuse (My.). ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮುಕ್ಕ ಇದ್ದವನಿಗಿಲ್ಲ ಕೇಡು ತನ್ನ (Prv., or... ತನ್ನ).

ಮುಕ್ಕರೆ mukkarē. (ಮುಕ್ಕುಡಿ). = ಮುಲುಕು 2. (My.).

ಮುಕ್ಕಳಿಸು mukkalisu. = ಮುಕ್ಕಳಿಸು, etc. (My.).

ಮುಕ್ಕಳಿಸುವಿಕೆ mukkalisuvikē. Rinsing the mouth with water (ಗಣ್ಣಿತಿ Śi. 485).

ಮುಕ್ಕಾಮ mukkāma. = ಮೂಾಮು, etc. (B. 5, 5, 222).

ಮುಕ್ಕಾರ್ತಿ mukkārti. — ಮುಕ್ಕಾರ್ತಿಗಡ್ಡ. = ಗಿಣಿಮೂಗಿನ ಗಡ್ಡ. A climbing plant with large tubers that sprout and grow even in the air, *Coratocarpus epigaea* Hook. f. (Z.).

ಮುಕ್ಕಿ mukki. Feminine of ಮುಕ್ಕ (Rām. 5, 2, 34).

ಮುಕ್ಕಿಡಿ mukkiṛi. (= ಮುಕ್ಕರೆ). To strain, to make violent efforts, in pain, etc. (?). ಬಿಡ್ಡನೆನೆ ಮುಕ್ಕಿಡಿದುದು (Ūt. I, 11).

ಮುಕ್ಕು mukku. 1. To eat in a certain manner, to put any dry grain, bran, kernels, flour, etc. into the mouth with the hollowed hand and gobble (ಪಾಪನವಿಕೇಷ Śmd. Dh.; Śm. 79; My.; Rā. 5, after 55; J. 19, 4; T. ವೊಕ್ಕು; Tē. ಬೊಕ್ಕು). ಪಿಂಡು ತವರಾಜಂ ಕಟ್ಟಿದಿರೋವಾಗಲೂ ಇರಲಾ, ಅದಂ ಬಿಟ್ಟು, ತವರಂ ಮುಕ್ಕುವನ ಘೆಲು (Bp. 60, 45). ಮುಕ್ಕುವನು ಮುಗಮೆಯನು (Bh. 8, 6, 24). ಬೀಸುವ ಮುಕ್ಕಿಗೆ ಮುಕ್ಕಿದ್ದೇ ರಾಧೆ. — ಬಂಗಿ ಮುಕ್ಕುವ ವನಿಗೆ ಅಂಗಿಯಾದರೂ ಉದಯದು (Prva.). See Prva. a. ನೆತ್ತ, ಭರಾ, ಮಾನ್ಯ, ಸಿಟ್ಟು.

ಮುಕ್ಕು mukku. 2. = ಮುಕ್ಕು, etc. Pride, arrogance (ಕಾಮರ, ಗಬ್ಬ, ಬಿಂಕ, ಪನ್ನ, ಗರ್ವ ಕಿ. 88; ಗರ್ವ 79; M. ಮುಕ್ಕು).

ಮುಕ್ಕು mukku. 3. = ಮುಕ್ಕು 1. The state of being somewhat broken; a small break; a small fragment (ಅಪ್ಪಣ್ಣನ ಕಿ. 79; Bh. 7, 15, 17; My.; Tē. ಮುಕ್ಕಿ). ಮೂದಿಗೆ ಮುಕ್ಕುಮದಿ ಅದರೆ ಅಗದೇ? (Prv.). — ಮುಕ್ಕುಪೋಗು. — ಪೋಗು. To be broken to some extent (Riv. 5, after 55).

ಮುಕ್ಕು mukku. 4. A certain vessel, pot, pan or cup (ಧಾಣ್ಣ ಕಿ. 79; Tē. ಮೂಕುಡು, an earthen platter used as a cover).

ಮುಕ್ಕುಡಿ mukkuḍi. (ಅನಗದಿ Bhn. 3, o. r. ಅವಗದ).

ಮುಕ್ಕುರಿ mukkuri. (ಮುಕ್ಕುಡಿ). Straining in pain or distress (? Bh. 7, 17, 26; cf. ಮುಕ್ಕರೆ, ಮುಕ್ಕಿಡಿ).

ಮುಕ್ಕುಡಿ ಮುಕ್ಕುರಿ. 1. To come or fall upon, to attack, to besiege, to surround, to cover, etc. (ಮುತ್ತು ಕಿ. II, 88; Rām. 6, 85, 15; Bh. 3, 18, 34; 3, 19, 26; 7, 15, 56; 8, 18, 10; 8, 26, 10; 10, 12, 16; J. 14, 6).

ಮುಕ್ಕುಡಿ ಮುಕ್ಕುರಿ. 2. = ಮುಕ್ಕುಡಿ 2. — ಮುಕ್ಕುಡಿ ಮುಕ್ಕುರಿ. To come or fall upon, etc. (Rām. 5, 9, 2).

ಮುಕ್ಕುಡಿ ಮುಕ್ಕುರಿ. 1. = ಮುಕ್ಕುಡಿ, ಮುಕ್ಕುಡಿ 1, ಮುಕ್ಕುಡಿ, (ಮುತ್ತು 1), ಮುಕ್ಕುಡಿ 1. To come or fall upon, to inclose, to cover, etc.

ಮುಕ್ಕುಡಿ ಮುಕ್ಕುರಿ. 2. Coming or falling upon, covering, etc. (ಮುಕ್ಕುಡಿ ಕಿ. II; ಮುಕ್ಕುಡಿ ಕಿ. Kk. 79).

ಮುಕ್ಕುಳ mukkuḷ. = ಮುಕ್ಕುಳಿ. A mouthful of water for rinsing the mouth; rinsing the mouth; cleaning the teeth (ಗಣ್ಣುಪ, ಮುಕ್ಕುಳಿರಣ HIA.; ಗಣ್ಣುಪ Nr.; ಗಣ್ಣುಪ ಕಿ. 69; ದನ್ನಧಾವನ ಕಿ.). — ಮುಕ್ಕುಳುಪ. — ಉಪ. Rinsing-water in the mouth (Bp. 18, 36, 49). — ಮುಕ್ಕುಳಿರಿಸು. — ರಿಸು. To put water into the mouth for rinsing or ejecting (Bp. 18, 47).

ಮುಕ್ಕುಳಿಸು mukkuḷisu. = ಮುಕ್ಕುಳಿಸು, ಮುಕ್ಕುಳಿಸು, ಮುಕ್ಕುಳಿಸು. To rinse the mouth with water and spit it out; to spit out, to throw out, to throw away, to abandon, to reject (ಗಣ್ಣುಪ ಕಿ. Dh.; My.; Tē. ಪುಕ್ಕುರಿಂಚು; T. ಪಿರಿಟ್ಟು, ಪಿಟ್ಟು, ಪಿಕ್ಕು; T. ಮುಕ್ಕುಳಿ, ಮುಕ್ಕುಳಿ, to bubble up, ferment). ಇರ್ಥಾಸಿರಂ ಮದಮಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿರ್ವ ದನ್ನಿಳಿಗಿರ್ವ (Sind. 22, 83). ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿದ ಪನ್ನಿಸುವ ಮುಕ್ಕುಳಿಸುವ ಅನುಧವಿ (Īdakhapāṇḍunbhava-sāra 1, 7). See Īpr. 7, 48; 8, after 44; 10, 2; Bp. 18, 31; 42, 30; 59, 20; Bh. 5, 11, 40; 6, 1, 48; Kēv. 5, 7; J. 5, 29; 8, 16; 13, 12; 30, 42; B. 5, 127.

ಮುಕ್ಕುಳಿ mukkuḷi. = ಮುಕ್ಕುಳಿ. (ದನ್ನಧಾವನ Kk. 56, o. r. ಮುಕ್ಕುಳಿ).

ಮುಕ್ತ mukta. Loosened, unloosed, let loose, set free relaxed;—discharged, shed, thrown, cast, aban- abandoned, quitted, left, put off, laid aside; (ended); given up;—released, liberated, emancipated (from transmigration, personal existence, etc., B. 4, 78; My. to be emancipated, requiring freedom (from worldly existence, etc., Bp. 51, 28). ಮುಕ್ತಮಾಮು (ಪುರಾಣ, ಮುಕ್ತಮು Nn. 93). Feminine ಮುಕ್ತಳು (B. 5, 78; My.).

ಮುಕ್ತ mukta. A separate or detached stanza the meaning of which is complete in itself (ಪ್ರವಾಸ, Kāvya. V, 961).

ಮುಕ್ತಕಂಚು mukta-kaṇṇuka. A snake that has cast its slough.

ಮುಕ್ತಕೇಶ mukta-kēśa. Loose-haired, having the hair dishevelled or hanging down. (My.).

ಮುಕ್ತಕೇಶಿ mukta-kēśi. N. of a female (Siv. 3, 12).

ಮುಕ್ತಗುಣ mukta-guṇa. A string of pearls, the excellence of a pearl, its lustre or water; as excellent pearl.

ಮುಕ್ತಫಲ mukta-phala. A pearl (ಪಾರ, ಮುತ್ತು B. 44; 2, 27).

ಮುಕ್ತಮುಕ್ತ mukta-amukta. Loosed and not loosed: (a weapon which may be hurled or wielded, as a club, etc.

ಮುಕ್ತಾಯ mukṭāya. Completing; conclusion, end (ದಂ. ಪುರಾಣ Nn. 122; ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ, ಪುರಾಣ, ಸಮಾಪ್ತಿ 137; 72 ಪುರಾಣ, ಮುಕ್ತಮಾದು 98; My.; B. 64). — ಮುಕ್ತಮಾ- ಸು. — ಕೊಳಿಸು. To complete, to finish, to exhaust (B. 12; My.).

ಮುಕ್ತಾಲಿ mukta-ali. Black bees that are separated from — — mukta-ālī, a multitude of pearls (Riv. 8, after 6).

ಮುಕ್ತಾಲಿ mukta-āvalī. A string or garland of pearls, a pearl necklace.

ಮುಕ್ತಾಕುಢಿ mukta-buddhi. The elegance of a pearl;—a beautiful pearl.

ಮುಕ್ತಾಪ್ತ mukta-sphoṭa. A pearl opaler; a pearl-shell (ಕುಕ್ಕಿ, ಮುಕ್ಕಿನ ಸಿಕ್ಕಿ HIA.).

ಮುಕ್ತಾಹಾರ mukta-hāra. A string of pearls (J. 31, 12). 2, mukta-āhāra, abandoned food: abandonment of food (31, 12).

ಮುಕ್ತಿ mukti. = ಮುಕ್ಕು 3. Loosing, release, setting free. 2, abandoning, abandonment, giving up, leaving off. 3, discharging, throwing, casting, shooting. 4, becoming free, freedom. 5, final liberation or emancipation, the delivery of the individual soul from the body, its transmigration from further transmigration and its re-absorption into the soul of the universe, final beatitude (ಬ್ರಹ್ಮವಿಮೋಕ್ಷ, etc. Mr. 26). See ನಾಲ್ಕು ಮುಕ್ತಮಾದು ಕುಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕಿರೇ? — ಧಕ್ಕಿಯನ್ನ ಮುಕ್ತಿ, ಮುಕ್ತಿಯನ್ನ ಉಕ್ತಿ. — ಮುಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ ಕುಕ್ಕಿನ ಅಗಿನ ಧಕ್ಕಿ ರೇಸು (Prva.). See Prv. 4, 3 ವರಾ.

ಮುಕ್ತಿ ಕನ್ನಿಕೆ mukti-kannikē. An emancipated girl: Pāṇini (Bp. 24, 42).

ಮುಕ್ತಿಪಥ mukti-patha. The path to final emancipation (ವೈಕುಣ್ಠ, ಮುಕ್ತಮಾರ್ಗ Nn. 57).

ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗ mukti-mārga. = ಮುಕ್ತಿಪಥ, q. v. (My.).

ಮುಕ್ತಿವಿಹೀನ mukti-vihīna. Destitute of final emancipation (Bp. 40, 78).

ಮುಕ್ತಿಸತಿ mukti-sati. = ಮುಕ್ತಿಶಕ್ತಿ. (Bp. 24, 45). 2, Lakshmi (My.). 3, final emancipation looked upon as a woman (My.).

ಮುಕ್ತಿಸಾಧನೆ mukti-sādhane. A means of obtaining mukti (My.).

ಮುಕ್ತಿಸೋಪಾನ mukti-sōpāna. A stair-case or ladder to reach mukti (My.).

ಮುಕ್ತೆ muktē. ಮುಕ್ತಾ. = ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತ, ಮೋತಿ 1. A pearl. 2, an emancipated woman; a dropped female object (see ಮುಕ್ತ). 3, a harlot.

ಮುಕ್ತಿ mukli. = ಮುಕ್ತ, etc. See Prvs. s. ಶುಕ್ಲ and ಸಾಮಾ.

ಮುಖ mukha. = ಮುಖ, ಮೊಖ, ಮೊಗ. The mouth; the beak of a bird, snout or muzzle of any animal. 2, the face; a direction, a quarter;—facing. 3, the fore-part or front of anything, the van of an army, etc. 4, the head, tip or point of anything, the point of an arrow, the nipple of the breast, etc. 5, the edge of any sharp instrument;—surface, upper side. 6, opening, aperture, the mouth of a vessel, the eye of a needle, etc.;—entrance, egress; the entrance of a house; the mouth or embouchure of a river. 7, pre-eminent, chief, best. 8, beginning, commencement; beginning with; this and the other ones, and so on. 9, means, expedient. See e. g. Śmd. 107. 124. 150. 168. 170. 171; Kāvya. III, 8, B, 153; V, 967; Bp. 31, 4; 38, 5; 51, 12; 54, 18; Mr. & Nn. s. ಪೋತ; ಕೃತ, ದಿವಸ. ಮುಖ ನೋಡಿ ಗುಮತು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ, ನಮ ನೋಡಿ ತಿಳಿದೀತೇ?—ಅರಿವದೂ ಮುಖವೇ, ನಗುವದೂ ಮುಖವೇ (Prvs.). — ಮುಖದಿಂದ. = ಮುಖಾಂತರ. (J. 11, 2; My.). — ಮುಖದಿರುಳು. — ತಿರುಳು. = ಮೊಗದಿರುಳು. (Bh. 6, 4, 36). — ಮುಖ ಮುಡು. To put to shame (My.).

ಮುಖಕಮಲ mukha-kamala. Face-lotus, a lotus-like face (My.).

ಮುಖಜ mukha-ja. A Brāhmaṇa. (R.).

ಮುಖಾಧ್ಯ mukhaḍḍa. A chief, a master. ಮುಖಾಧ್ಯನಾಗಿರುವ (ಶೃಂಗ. Si. 411). ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿ ಮುಖಾಧ್ಯನು (ಅಧ್ಯ. ಕೃ. 462).

ಮುಖಾಧ್ಯ mukhaḍḍi. A kind of weapon. See ಮುಸುಧೆ.

ಮುಖದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ mukha-dākṣhiṇya. Kindness, etc. only shown in a person's presence (My.).

ಮುಖಪಂಕ್ತಜ mukha-pāṅkaja. = ಮುಖಕಮಲ. (J. 32, 24).

ಮುಖಪೂರಣ mukha-pūrāṇa. A mouthful of water: a mouthful in general (see Hlā. s. ಮುಕ್ಕುಳ).

ಮುಖಬಂಧನ mukha-bandhana. A cover, a lid.

ಮುಖಭಂಗ mukha-bhaṅgita. Putting (a person) to shame whilst facing (him, My.).

ಮುಖಭದ್ರ mukha-bhadra. N. of a plant (Bp. 45, 46).

ಮುಖಭಾವ mukha-bhāva. The state, cast, or expression of the countenance (My.).

ಮುಖಭೇದ mukha-bhēda. Distortion of the face. (My.).

ಮುಖಮಜ್ಜನ mukha-majjana. Washing the face (My.).

ಮುಖಮಣಿ mukha-maṇi. = ನಾಯಕಮಣಿ. (Si. 217).

ಮುಖಮರ್ಜನ mukha-marjana. Washing the face (B. 4, 194; My.).

ಮುಖಮಲ mukhamal. Velvet (My.; Br., H.).

ಮುಖಮಂದ್ರ mukha-mandṛ. Cast or expression of countenance (B. 3, 108; 5, 130).

ಮುಖರ mukhara. Talkative, garrulous, noisy;—foul-mouthed, scurrilous, speaking harshly or abusively.

ಮುಖರತೆ mukharatē. Talkativeness, garrulosity. (Cpr. 3, after 9).

ಮುಖರಿತ mukharita. Rendered noisy, sounding, ringing (My.).

ಮುಖರೋಮ mukha-lōmi. A oookroach (ತೋರೂ Mr. 165).

ಮುಖವಾದ್ಯ mukha-vādyā. A wind-instrument (My.).

ಮುಖವಾಸ mukha-vāsa. = ಮುಖವಾಸನ. (J. 15, 45).

ಮುಖವಾಸನ mukha-vāsana. A perfume for the mouth.

ಮುಖವಿಕಾರ mukha-vikāra. Alteration or distortion of the face. See ಮುಡುಕು.

ಮುಖವೀಣೆ mukha-viṇē. A kind of pipe or flageolet (My.).

ಮುಖಶ್ರೀ mukha-śrī. = ಮೊಗಸಿರಿ. Beauty of countenance, a beautiful face.

ಮುಖಸ್ತುತಿ mukha-stuti. Flattery (My.; Tē.).

ಮುಖಾಗ್ರ mukha-agra. The extremity of the mouth, extremity; a snout.

ಮುಖಾಂತರ mukha-antara. Another face or mouth or expedient;—hy means of, through (My.; Tē.; B. 4, 59. 196; 5, 70).

ಮುಖಾನ್ತ್ರ mukhāntṛa. Tbh. of ಮುಖಾಂತರ. (My.).

ಮುಖಾಬಿಲೆ mukhābhiḷē. = ಮೊಕಾದಿಲೆ. Confronting, bringing face to face, comparison, collation (My.; Tē., H.).

ಮುಖಾಮುಖಿ mukha-ā-mukhi. Face to face (My.; Tē.).

ಮುಖಾಮುಖ mukha-ambuja. = ಮುಖಕಮಲ. (My.).

ಮುಖಾರವಿಂದ mukha-aravinda. = ಮುಖಕಮಲ. (My.).

ಮುಖಿ mukhi. A woman with a face—. See e. g. ಅಬ್ಬ-, ಅಭಿ-, ಇನ್ದ-.

ಮುಖೋದ್ಗತ mukha-udgata. Sprung from the mouth (My.); known by heart (Bp. 3, 42).

ಮುಖ್ಯ mukhya. Belonging to the mouth or face;—being

at the head; principal, chief, prime, primary; first, eminent, pre-eminent, first-rate, most excellent (ವಿಶೇಷ Śmd. 172 Cm.). 2, the chief, the most excellent among, the first or best of; a leader, a guide (ನಾಗ, ಮೊದಲಿಗ Nn. 26; ಪರ್ಗಡೆ Kk. 38; Śm. 47; Bp. 50, 18). 8, a principal thing; chief ordinance. 4, beginning with, this and the other ones, and so on (ಮೊದಲಾದ Nn. 167; Bp. 23, 22; 43, 38; 44, 64; 53, 5; 54, 19). Feminine ಮುಖ್ಯಳು, an eminent or a leading woman, a high lady (ವರಾಡೋಡೆ Mr. 306). — ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ. rep. The various chief— (B. 4, 80. 94).

ಮುಖ್ಯಮುಖಿ mukhya-ṛishi. An eminent ṛishi. ತಪಗಯ್ಯ ಮುಖ್ಯಮುಖಿಯರೆನಿಸಿ ಕವಿ, ಮರೀಚಿ, ಚೈನಿ, ಗೌತಮ, ದಿಧೀಚಿ, ಪುಲಸ್ತ್ಯ, ಅಂಗಿರಸ, ಜಹ್ನು, ಜಮದಗ್ನಿ, ಅತ್ರಿ, ಪುಲೋಮ, ವಶಿಷ್ಠ, ಕ ವೇಲ, ಕಾಶ್ಯಪ, ಸುಮಾನ್ಯ ವ್ಯ (Mr. 258).

ಮುಖ್ಯಜನ mukhya-jana. Chief people; persons that are of great importance or requisite for anything (My.).

ಮುಖ್ಯತೆ mukhyatē. Pre-eminence, the state of being best or chief or of great importance, principality, primacy, superiority (Śmd. 172. 197).

ಮುಖ್ಯತ್ವ mukhyatva. = ಮುಖ್ಯತೆ. (Śmd. 197 Cm.; 262).

ಮುಖ್ಯವ್ರಾಣ mukhya-prāṇa. Hanumat (My.).

ಮುಖ್ಯಸ್ಥ mukhya-sṭha. A man standing at the head, a chief, a leader (My.). Feminine ಮುಖ್ಯಸ್ಥಳು (My.).

ಮುಖ್ಯಾನುಯಾಮಿ mukhya-anuyāmi. *Following a chief; striving for the best.*

ಮುಖ್ಯಾಪ್ತ mukhya-āpta. A chief friend (My.).

ಮುಗ್ಗ ಮುಗ್ಗ. = ಮು, etc. Three. — ಮುಗ್ಗರೆ. = ಮುಗ್ಗರೆ. Three lines or stripes. — ಮುಗ್ಗರೆವಂಡೆ. A pañcō with three lines in its border (My.). — ಮುಗ್ಗರೆಬೆಳ್ಳಿ. Silver the value of which merchants or goldsmiths mark with three lines (four such lines denoting pure silver): somewhat impure silver (My.). — ಮುಗ್ಗರೆ. (Smd. 228). Three heaps. — ಮುಗ್ಗರೆ. = ಮುಗ್ಗರೆ. (My.).

ಮುಗ್ಗಟ mugata. = ಮುಗಟ, etc. (My.; Mhr. ಮುಗಟಾ, ಮುಗುಟ, ಮುಗಟಾ, ಮುಗುಟ).

ಮುಗದು mugadu. = ಮುಗದು. P. p. of ಮುಗು. ತಗದು ಕೊಡ್ತು ಮುಗದರೆ ಮಗನಿಗೆನು ಉದಿರತು? (Prv.).

ಮುಗಲ್ mugal. (= ಮುಗಲ್). Genitive ಮುಗಲ, (not ಮುಗಲಿನ, Smd. 184).

ಮುಗಸು mugasu. = ಮುಗಸು. (B. 5, 148; My.).

ಮುಗಲಿಸು mugalisu. = ಮುಗಲಿಸು, etc. (My.).

ಮುಗಲು mugalu. = ಮುಗುಳ. A bud; that is shaped like a bud. — ಮುಗಲಕ್ಕಿ. -ಅಕ್ಕಿ. Rice that is not properly boiled (My.). — ಮುಗಲಕ್ಕಿಗೂಡ. Water of boiling rice, used for medicinal purposes (My.).

ಮುಗಿ mugi. (= ಮುಗುಳೆ, ಮುಡಿ 8). To contract, shut up or close, as a flower (ಪುಷ್ಪಸಂಕೋಚನ Smd. Dh.; ಕುಸುಮಸಂಕೋಚನ Smd. 80; Ūpr. 2, 52; 7, 142; Grj. 4, 70; Rāv. 9, 9; J. 17, 21; 28, 5). 2, to close (v. t.), to shut, as the eyes, the mouth, etc. (Bp. 42, 15; 48, 56; Rāv. 8, 9; 11, 10). 3, to join the two hands with the open palms brought together (in salatlug, My.; Ūpr. 2, 89; Bp. 87, 3. 4. 52; 89, 52; 48, 92; J. 7, 15; 17, 47; Sl. 212. 248). ಕೆಯ್ಯುಗಿಯುವವನು (ವಸ್ತ್ರಾರು, ಅಭಿವಾದಕ Sl. 380). 4, to close (v. t.), to end, to terminate, to be finished, to be accomplished (ಇಲ್ಲವೆ Smd. 80; J. 8, 10; 32, 21; My.; T., Tē.; cf. ಮುಡಿ 3). P. ps. ಮುಗದು, ಮುಗಿದು. ಮುಗಿದ ಕಾರ್ಯ (ನಿಧಾನ, ಮುಗಿದಸ್ಥಾ ಕೆಲಸ Nn. 144). ಮುಗಿದ ಬಗಿ (ನಿಧಾನ Mr. 489). ಮುಗಿದುಡು (ಸಿದ್ಧ, ನಿರ್ವೃತ್ತ, ನಿಷ್ಪನ್ನ Nr.). ಮುಗಿದು ಹೋದದು (ಅವಸಿತ, ಸಿತ Sl. 881). ಕೃತ್ವವಕ್ತೃ ಮುಗಿಯುನಾಗ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಯಾಗ (ದರ್ಶ 251). ಮದುವೆ ಮುಗಿದರೂ ಮದುಮಗನನ್ನ ನೋಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). ಊಟ ಮುಗಿದ ಬದಿಕ (B. 4, 57).

ಮುಗಿಯುವಿಕೆ mugiyuvikē. Closing, joining. ಬಗನೆ ಹಿಡಿದ ಪಾಗೆ ಕೆಯ್ ಮುಗಿಯುವಿಕೆ (ಪ್ರಶ್ನಾಂಜಲಿ Sl. 248). 2, ending, ceasing; the state of being complete (ಅರತಿ, ಅವರತಿ, ಉಪರತಿ, ಎರತಿ, ಉಪರಾಮ 400; ಕೃತ, ಪರ್ಯಾಪ್ತ 428).

ಮುಗಿಲ್ mugil. ಮುಗಿಲು. (= ಮುಗಲ್), ಮುಗುಲು. A cloud (ಅದ್ರ, ಅಬ್ಬ, ಘನ, ಮೇಘ, etc. HIA.; ಮೇಘ Kk. 12; ನೀರ್ದೇಶ್, ಮೋಡ, ಮೇಘ Smd. 14; My.; T., M.; Tē. ಮೊಗುಲು, ಮೆಯಲು, ಮೊಯಲು; cf. ಮುಸುಡ್; Sk. ಮುದಿರಿ; a series or bank of clouds (ಕಾಡವ್ವಿನಿ Smd. 107); — the sky (ಅಕಾಶ Smd. 107; Ūpr. 1, 108). ಮುಗಿಲ್ಲರಲಿ (Smd. 158). ಮದಿಗೆ ಮುಗಿಲ್ (159). ಮುಗಿಲಂ ಮಾಧಾನಗತ್ತಂ

(282. 287). ಕದಿದ ಮುಗಿಲ್ (ಘನಾಘನ HIA.; Mr. 483). ಮೊಳಿದಿಗುರ ಮುಗಿಲ್ (ಪರ್ಜನ್ಯ HIA.). ಮದ್ ಸುರಿಯದ ಮುಗಿಲು (ಘನಾಘನ Sl. 435). ನಗದ್ ಪಾದಾದರೆ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟು ತೇ? — ಕೂಸು ಕಾನ ಹದಯದು, ಹೋಗಲ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟು (Prva.). See Ūpr. 1, 182; 3, 81; 4, 38; Abh. P. 13, 62. 75; Ū. Bp. 5, 52; Bh. 1, 19, 18. 19; Rāv. 6, after 11; 8, 116; 3, 25; 15, 17; 17, 2. 4; 25, 5; J. 3, 18. 25; 8, 32; ಕ ಮುಗಿಲ್, ಕದು, ಬೆಳ್ಳುಗಿಲ್, ಮಾಮುಗಿಲ್. — ಮುಗಿಲು ಕತ್ತು. A flash of lightning (ಮೇಘವಟ್ಟಿ, ಇರಮ್ಪದ HIA.; ಮೇಘವಟ್ಟಿ 2, ಇರಮ್ಪದ Nr.). — ಮುಗಿಲುಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. A loft or tower as high as the sky (J. 17, 8). — ಮುಗಿಲುಟ್ಟಿ. -ಅಟ್ಟಿ. = ಮುಗಿಲುಟ್ಟು. (Ūpr. 1, 111; 8, after 44; Rām. 1, 13, 2; J. 8, 20). — ಮುಗಿಲು ಪು. Water (ಜಲ Smd.). — ಮುಗಿಲು ಬಣ್ಣ. Cloud-colour (B. 8, 114). — ಮುಗಿಲುಗಡವು. -ಕಡವು. The tree Nuclea orientalis. ಮುಗಿಲುಗಡವಿನ ಮರ (ನೀಡ, ಪ್ರಿಯ ಕ, ಕದವ್ವು, ಹರಿಪ್ರಿಯ Nr.). — ಮುಗಿಲುಡ್ಡ. -ಉಡ್ಡ. As high as the sky (Abh. P. 4, 28; 18, 66). — ಮುಗಿಲೊಡು. -ಅಡ್ಡ. A mass, or host, of clouds (Abh. P. 13, 76). — ಮುಗಿಲರ. -ಕಲ್. Hall (ಅಲಿಗಲ್ Ū. II, 118). — ಮುಗಿಲಿಕ್ಕು. -ಅಕ್ಕು. = ಮುಗಿಲು ಕತ್ತು. (ಸಿದ್ಧೀಕು Ū. II, 118). — ಮುಗಿಲ್ಲನಿ. The report of a cloud, thunder (ಮೊದಲು Smd. I; Smd. 85). — ಮುಗಿಲ್ಲೇರ. -ತೇರ. Indra (ಇಂದ್ರ, etc., ಬಲವೈರಿ Kk. 108; ಇಂದ್ರ, etc., ಸುರನತಿ Smd. 9). — ಮುಗಿಲ್ಲದ್. A piece of a cloud (Ūpr. 9, 5). — ಮುಗಿಲ್ಲಟ್ಟಿ. -ಅಟ್ಟಿ. The sky (ಅಕಾಶ Kk. 12; Abh. P. 8, 28; 12, 96; Rāv. 3, after 35). — ಮುಗಿಲ್ಲೆಗು. -ಬೆಗು. Lightning (ಮುಡು Smd.). — ಮುಗಿಲ್ಲೇರಿ. -ಫೇರಿ. A layer or stratum of clouds (Abh. P. 3, 40).

ಮುಗಿಸು mugisu. = ಮುಗಿಸು, ಮುಗುಸು 1. (ಮುಡ್ವು 1). To close (v. t.), as a flower (J. 17, 57); to conclude, to finish (J. 84 sum.; My.; Tē. ಮೊಗುಡು, ಮೊಗುಡು, ಮೊಗುಡ್ವು). ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬರಹ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ (B. 1, 11). ಮುಂಚಿನ ಪತ್ರಕವನ್ನು ನೀವು ಹಲವ ಪಾಂ ಹನ್ನಾಗಿ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದಿರಿ (8, 1). ಹನ್ನಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಮಾಡೋ ಪತ್ರಕವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದಿರಿ (4, 1). ನಾಟಕಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವದು (ನಿರ್ವಹಣೆ Sl. 65).

ಮುಗು mugu. = ಮೂ, etc. The nose. — ಮುಗುವಾಣ. The cord pnt through an ox's nose. ಮುಗುವಾಣದ ಎತ್ತು (ನಸ್ತಿಕ, etc. G.).

ಮುಗುದ muguda. Tbh. of ಮುಗ್ಧ (Ū. II, 120; Bh. 4, 4. 61; Tē.).

ಮುಗುರ mugura. See ಮುಗುಡು.

ಮುಗುದು muguru. ಮುಗುದು. = ಮುಗುಡು, etc. To inclose, to come or fall upon, etc. (see ಮೂ 4). ಮುಗುರ್ವ (J. 3, 6).

ಮುಗುಲು mugulu. = ಮುಗಲ್. (ಗಗನ Ū.).

ಮುಗುವಳಿ muguvāli. (fr. ಮುಕ್ತ 2). A previous settlement about salary, rent, work, etc. (My.).

ಮುಗುಸು mugusu. 1. = ಮುಗಿಸು, etc. (My.).

ಮುಗುಸು mugusu. 2. = ಮೊಗಸು 2, ಮೊಗುಸು. Wish, desire (ಇಚ್ಛೆ Kk. 78, o. r. ಮೊಗುಸು; Tē. ಮುಳ್ಳಲಿ, ಮೊಗು; Tē. ಮುರಿ = ಅತಿ ಪದು).

ಮುಗುಳ್ mugul. (= ಮುಗಲ್). To close or shut, as the eye-lids, etc. (ನಿಮಾಲನ Smd. Dh.); to bud,

to sprout (ಮುಗುಳ್ಳೋಡು ಕೆಂ. 21; ಮುಗುಳಾಗು Kk. 20; T. ಮುಗಿದ; M. ಮುಗುಳ, ಮುಗುಳು). ಮುಗುಳ್ಳ ಅಕ್ಷಿ (ಕೆಂ. 2, 94). ಮುಗುಳ್ಳಂ (ಕೆಂ. 49). ಮುಗುಳ್ಳು (ಕೆಂ. 2, 41). ಮುಗುಳ್ಳು (Kk. 20; Rā. 2, 41; 8, 122). ಅದಿಮುಳ್ಳ ಮುಗುಳ್ಳು ದತ್ತಲುಂ (ಓಪ್ರ. 7, 41). ಮುಗುಳ್ಳುದಾಸ್ತವದ್ದ ಮಧುವಿನ ವಕುಲಂ (7, 118).

ಮುಗುಳ್ಳ mugul. (ಕೆಂ. 59). ಮುಗುಳು. = ಮುಗುಳು. Said to be Tbh. of ಮುಳು (ಕೆಂ. 365; cf. ಮೊಗ್ಗು). A bud, an opening bud (ಮುಳು, ಕುಟ್ಟು Nr.; ನನೆ, ಮೊಗ್ಗು, ಸರ್ಪುಳ, ಕುಟ್ಟು ಕೆಂ. 22; Kk. 28; My.; Tē. ಮೊಗ್ಗು; M. ಮುಗಿದ, ಮೊಟ್ಟು). ಹೂವಿನ ಮುಗುಳು (ಕೋರಳ, ಜಾಲಳ, ಕಲಿಳ, ಕುಟ್ಟು, ಮುಳು HIA.). ಮುಗುಳ್ಳಿ (ಕೆಂ. 52), ಮುಗುಳ್ಳು (52; ಓಪ್ರ. 7, 59; Rā. 2, 41). ಸಮಗ್ರೆಯ ಮುಗುಳ ಮೊಳಿಗ (ಓಪ್ರ. 7, after 92). See ಎದೆ, ಬರ, ಬಿರಿ, ಮೊನೆ; ಓಪ್ರ. 6, after 64. — ಮುಗುಳವು. — ಅಮ್ಬು-ಅ3. Kāma (ಮೊಗ್ಗು ಮು ಓ. II, 95; Rā. 11, 95; J. 31, 2). — ಮುಗುಳಾಗು. — ಅಗು. Buds to be produced: to bud (Kk. 20). — ಮುಗುಳುಗಣ. — ಅಣ. An eye like an opening bud (Bh. 3, 17, 18). — ಮುಗುಳುನ ಗೆ = ಮುಗುಳ್ಳ ಗೆ. (Bp. 24, 52; 41, 5; B. 4, 186). — ಮುಗುಳುಬೊಕ್ಕ. A bud-like eruption of the skin (ಪಿಟ 384, o. r. ಮುಕ್ಕು). — ಮುಗುಳ್ಳ ಗೆ. — ಅಣ. A bud-arrow (Rā. 5, after 19). — ಮುಗುಳಾಯ. — ಅಯ. (ಕೆಂ. 58). A fruit that has just come out of the flower, a very small fruit. — ಮುಗುಳ್ಳೋಡು. — ತೋಡು. — ಮೋಡ. Buds to appear: to bud (ಮುಗುಳ ಕೆಂ. 21). ಮುಗುಳ್ಳೋರ್ವ (J. 8, 17). — ಮುಗುಳ್ಳ ಗೆ. A smile (ಸ್ತುತ, HIA.; ಹಸಿತ Mr. 380; ಓಪ್ರ. 8, after 71; Bp. 3, 27; 15, 85; 17, 11). — ಮುಗುಳ್ಳದ. — ಮದ. A shower of buds (Rā. 8, after 5).

ಮುಗುಳಿ muguli. = ಮುಗ್ಗು, q. v. A thorny tree with leaves like those of the Acacia con-cinna or sigē, the Acacia suma (My.). ತಿಗುಳ ಜನಗಿಣಿಗಿಟ್ಟ ಬಗಲುವ ತುನಿ ಲೇಸು, ಮುಗುಳಿಯ ಮರದ ನೆರಳಿನಿಟ್ಟ ನುಂಗುವಾ ನೆಗದು ಲೇಸು (Sp.).

ಮುಗುಳ್ಳು mugulṣu. To cause to contract, close or shut, to shut (v. t., ಸಂಕೋಚಕರಣ ಕೆಂ. Db.; Rā. 11, 149; ಕೆಂ. 2, 40).

ಮುಗ್ಗರಿಸು muggarisu. = ಮುಗ್ಗಿಸು. To stumble, to trip (My.).

ಮುಗ್ಗಲು muggalu. Mustiness, mouldiness (My.).

ಮುಗ್ಗಾ mugga. = ಮುಡುಗಾ. See ತಿಗ್ಗಾ. 2, = ಮುಡ್ಡ. See ಹಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ.

ಮುಗ್ಗಿಸು muggisu. To cause to stumble or fall (Bp. 47, 16).

ಮುಗ್ಗು muggu. 1. = ಮುಡ್ಡ, etc. To be interrupted or hindered in going, to stumble, to trip; to fall; to sink; to be deprived of power (ಗತಿಭಂಗ ಕೆಂ. Dh.; ಕೆಂ. 85; My.; M. ಮುಡ್ಡು, T. ಮುಡಂ ಗು, to be bent, contracted, hindered, obstructed, stopped, to be deprived of the use of the limbs; see ಮುಡುಕು 1). See Bp. 28, 55; C. Bp. 42, 28; Rām. 5, 8, 70; Bh. 1, 20, 61; 3, 18, 41; 8, 24, 47; 8, 26, 21, 54; J. 8, 88; 4, 45; 7, 46; 8, 82; 15, 41; 27, 7.

ಮುಗ್ಗು muggu. 2. A pitfall, in ತಗ್ಗು-

ಮುಗ್ಗು muggu. 3. To get or have the smell of corruption, to become or be musty or mouldy by dampness (ಚರ್ಣಾವಗನ್ಧ ಕೆಂ. Dh.; ಕೆಂ. 85; My.; Tē. ಮುಕ್ಕು, ಮುಗ್ಗು; Tē. ಮುರುಗು, T. ಮುರಿ, ಮುರುಗು, to putrify, rot, perish; cf. ಮುಲುಕು 19).

ಮುಗ್ಗು muggu. 4. An offensive smell, fustiness, mustiness, mouldiness (My.; Tē. ಮುರುಗು ದು; M. ಮುಯಿಡ್ಡು, ಮುಷಿಡ್ಡು, ಮುಷುಡ್ಡು, ಮುದುಡ್ಡು; T. ಮುರು ಗು, smelli; ಮೊಡ್ಡು, the strong smell of sheep; M. ಮುಡಿಡು, ಮುಡಿರೆ, bad smell of the body). — ಮುಗ್ಗುನಾತ. A fusty smell (My.). — ಮುಗ್ಗುನಾತು. = ಮುಗ್ಗುನಾತ. (ಚರ್ಣಾವಗನ್ಧ G.). — ಮುಗ್ಗು ಹಿಡಿ. To get a musty smell, to become musty. ಅದು ಮುಗ್ಗು ಹಿಡಿಯಿತು or ಅದಕ್ಕೆ ಮುಗ್ಗು ಹಿಡಿಯಿತು (My.).

ಮುಗ್ಗು mugdba. = ಮುಳುಕು q. v., ಮುಗುಡ. Stupidity, perplexed, confused;—stupid, ignorant; foolish, silly, simple;—infatuated, enamoured;—artless, innocent, rendered attractive by youthful simplicity, charming, lovely, beautiful. See ಕೆಂ. 256. Feminine ಮುಗ್ಗುಳು (My.). — ಮುಗ್ಗುಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. See ತಿವ. — ಮುಗ್ಗುಸಂಗಯ್ಯ. N. (Bp. 12 sum.; 12, 1).

ಮುಗ್ಗುತನ mugdhatana. Stupidity, silliness, ignorance;—simplicity, artlessness, loveliness, gracefulness (Bp. 13, 17, 27).

ಮುಗ್ಗುಭಾವ mugdha-bhāva. Stupidity, simplicity (My.).

ಮುಗ್ಗುಸಮಾಗಮ mugdba-samāgama. A kind of sambhōga (Kāvy. IV, 2, 22).

ಮುಗ್ಗುಭಾವ mugdha-bhāva. The state, or manner, of a stupid, etc. woman. (J. 18, 10).

ಮುಗ್ಗಿ mugdbb. ಮುಗ್ಗಾ. A young and beautiful female (Grj. 3, after 91); a clever woman (ನಾಣಿನಿ Mr. 806), etc.; a stupid woman; an artless woman. ನಾಣಂ ಪಿಂಗಿಸಿ ಮುಗ್ಗಿಗೆ ಜಾಣಂ ಕೆಯ್ಯಳಿಸುವನೈ (ಕೆಂ. 84 Mdb.).

ಮುಗ್ಗಿಸು muggisu. = ಮುಗ್ಗರಿಸು. (My.).

ಮುಗ್ಗಿ mugli. = ಮುಗುಳ. A white Acacia, Acacia suma (Van Someren; My.).

ಮುಂ muṁ. ಮುಣ್. (fr. ಮುನ್ಡ ಕೆಂ. 198). = ಮುರ್ 2, ಮುಂ (ಮುಳು) 2, (ಮುತ್, ಮುದು) 2, ಮುನ್ 2, ಮುನ್ಡು 2, ಮುನ್ಡು, ಮುಮ್ 2, (ಮುಳ್ 1), (ಮೊತ್ತ 2, ಮೊದಲ, ಮೊಮ್ಮ). That which is before, in front of, or preceding in space; that which is preceding in time; that which is towards a place (etc.), in front or onward; that which is following (Tē.; T. ಮುನ್; M. ಮು, ಮುನ್, ಮುನ್). — ಮುಂಕಣೆ. The fore-place or part, the front (Grj. 7, 47; Bb. 8, 24, 39). — ಮುಂಕುಡಿ. = ಮುಂಗುಡಿ. (Bb. 8, 2, 10). — ಮುಂಕೋಳ. — ಕೋಳು. To go to the front; to move on, to advance; to push (v. i.); to bear against; to endeavour to be the first or to excel; to be eager or ardent (Bp. 8, 80; 5, 25, 35; 11, 2; 15, 32; 42, 16; 51, 69; 55, 9; 60, 35; C. Bp. 42, 25; Rā. 6, after 11; J. 4, 13; 12, 9; 14, 4; 15, 6; 16, 4; 27, 33). — ಮುಂಕೋಳಿಸು. = ಮುಂಗೋಳಿಸು. To cause to go to the front, etc. (Bb. 8, 4, 106; J. 8, 18). 2. to cause

8, Muçukunda, the son of Mandhātṛi, who, for the benefit of Kṛishṇa, killed Kālayavana, Kṛishṇa's enemy. (Bhāgavata 10, 21, 53).

ಮುಚುಕುನ್ದವರದ muçukunda-varada. Kṛishṇa, the rewarder of Muçukunda (My.).

ಮುಚ್ಛ muçcā. A man who is stupefied or has fainted (ಮೂರ್ಛವೇದಂ (Kk. 75, o. r. ಮೂರ್ಛದಂ). Cf. ಮುಚ್ಛುಮು?

ಮುಚ್ಛಕ muçcāka. Closing, shutting. See ಒಳ..

ಮುಚ್ಛಲಿ muçcāra. A void, a vacuum, a blank; utter destitution; ruin; vacuity (ಶಾಸ್ತ್ರ ರ್ತ. II, 54).

ಮುಚ್ಛಯಿ muçcāyu. = ಮುಚ್ಛಯಿ. ಮುಚ್ಛಯಿನ್ದ ಶೂನ್ಯಂ (ಶಿ.; cf. ಮುಚ್ಛಯಿ).

ಮುಚ್ಛಲು muçcālu. ಮುಚ್ಛಲ್. (= ಮುಚ್ಛಲು). Closing, covering, screening; the state of being closed, etc. (ಅವನಾರಿತ, ಸಂವೃತ, ಸಂವೇತ, ಎಹಿತ Mr. 441). 2, a small winnowing fan (ಮೊಲ), used by children as a toy (My.; Tē. ಮುಚ್ಛಲಿ; T. ಮುಚ್ಛಲಿ, ಮುಚ್ಛಲ; cf. ಮೊಲ).

ಮುಚ್ಛಲಿಕೆ muçcālikē. A written engagement under a penalty; a bond of record, a recognizance; the bond of agreement furnished by the parties of a paṇḍityat; a final agreement in writing (My.; Tē.; Mbr., H. ಮುಚ್ಛಲಿಕಾ). ಮುಚ್ಛಲ್ muçcāl. = ಮುಚ್ಛಲ್. ಮುಚ್ಛಲ್ (ರ. Bp. 5, 3).

ಮುಚ್ಛಲಿ muçcāli. A covering; a cover, a lid (My.; ಅನ್ನರ್ಥ, ವ್ಯವಧಿ, ಅಪಿಧಾನ, ಛಾದನ, etc. Si. 31; ಶರಾವ 309; Bp. 5, 58; Bb. 8, 23, 39; see Mr. s. ಉಪುಟ). ಮುಚ್ಛಲಿ ಕವ ಕರದಿಗೆ (ಸಮುಚ್ಛ, ಸಮುಚ್ಛ Mr. 463). ದಾವಯ ಮುಚ್ಛಲಿ (ವೇದಾಂತ Si. 90); ಕಡುಮುಚ್ಛಲಿ (ಮುಚ್ಛಲಿ, ಪಿಪ್ಪಲವನ 309).

ಮುಚ್ಛಲಿಕೆ muçcālikē. = ಮುಚ್ಛಲಿಕೆ. See ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಛಲಿಕೆ ಯಾಟಿ.

ಮುಚ್ಛಲಿ muçcāli. A man employed in public offices to make pens, ink, provide paper, seal letters, bind books, etc. (My.; Tē.; H.).

ಮುಚ್ಛಲಿಕೆ muçcālikē. Shutting, closing. See ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಛಲಿಕೆಯಾಟಿ.

ಮುಚ್ಛಲಿಗ muçcāliḡa. A plasterer, a mason, a bricklayer (ವಲಗಣ್ಡ Mr. 379).

ಮುಚ್ಛಲಿಗ muçcāliḡa. (fr. ಮುಚ್ಛಲಿ 2). A worker in leather, a shoe-maker, etc. (ಚರ್ಮಕೃತ್, ದಾರು ಮಿಳಿಗಳ ಮಾಡುವವನು Nn. 152; Bp. 21, 44; r. Bp. 47, 41).

ಮುಚ್ಛಲಿಗೆ muçcāliḡi. A covering, the ceiling of a room (My.).

ಮುಚ್ಛಲಿಸು muçcālisu. To cause to close, etc. (My.). ಗವಯ ದಾಗಲನ್ನು ಮುಚ್ಛಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು (B. 5, 43).

ಮುಚ್ಛು muçcu. 1. (= ಮುಚ್ಛು). To close (v. t.), to shut; to shut up; to cover; to conceal (ಅಚ್ಛಾದನ ಶಿಮ್. Dh.; My.; Tē.; cf. Sk. ಮುಚ್ಛು). 2, to close (v. i.), to shut (My., especially with ಕೊಳ್ಳು). ಮುಚ್ಛುವಂ (ಶಿಮ್. 260). ಮುಚ್ಛಿದು (ಅವನಾರಿತ, ಪಿಹಿತ, ಸಂವೇತ, ಸಂವೃತ, ಸ್ಥಗಿತ Hk.). ಮುಚ್ಛಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಪ್ರಚ್ಛಾದಿತ, ಸಂವೇತ Hk.; ಛನ್ನ, ಛಾದಿತ Nr.). ಅರಿಗಳ ಮುಚ್ಛಿ ತೆದವುದು (ಕೃಕರ Mr. 52). ಮೋಚ ಮುಚ್ಛಿರುವ ದಿವನ (ದುರ್ವಿವನ Si. 31); ಅಲಸ್ಯದಿನ್ದ ಕಣ್ಣು

ಮುಚ್ಛಿ ಮೆಯ್ಯಿದುತು ಗುಡುಕಿದುತು ಬರುವ ಗಾಢನಿವ್ರೆ (ತನ್ನಿ, ಪ್ರವೀರಿ 74); ದಾಗಿಲು ಮುಚ್ಛಿ ತೆಗೆಯುವ ಕದ (ಕಪಾಟಿ, etc. 112). ಬಿಕ್ಕು ಯಾವಾಗಲೂ ಉಗುರುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಛಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ (B. 1, 27). ಕೆಲವು ಗಿಡಗಳು ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿದ ಕೂಡಲೆ ಮುಚ್ಛಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ (3, 35). ಒನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಮುಚ್ಛುವದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಸುಳ್ಳು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (3, 96). ಕುರುಡ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಛಿದರೂ ತೆದಿದರೂ ಒನ್ನೇ. — ಬಿಕ್ಕು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಛಿ, ಹಾಲು ಕುಡಿದರೆ ಹೊಕ್ಕು ವರಿಗೆ ಕಾಣದೇ? — ಮುಚ್ಛಿ ಇಟ್ಟರೆ ಹುಚ್ಛು ಹೋದೀತೇ? — ತೂತು ಬಿದ್ದದು ಮಾತಿನಿನ್ದ ಮುಚ್ಛೀತೇ? — ಪುರ್ಕು ಅನ್ನರೆ ಹರ್ಕು ಮುಚ್ಛೀತೇ? (Prvs.). See Öpr. 8, after 102; Bp. 14, 6; 22, 33; 24, 57; 50, 7; 56, 18; 57, 2; Bh. 1, 10, 25; Rā. 11, 10; J. 13, 18; 21, 34; Si. 224. 378. 381. — ಮುಚ್ಛಾಟಿ. -ಅಟಿ. Shutting-piay. See ಕಣ್ಣು. s. ದಂಗುಡುಚಾಟಿ. — ಮುಚ್ಛಾಲಿ. -ಅಲಿ. Shutting and troubling. See ಕಣ್ಣು. — ಮುಚ್ಛು ಮುಚ್ಛು. rep. ಗುಡು ಹೊಡೆ ಯುವಾಗ ಯಾರಾದರೂ ಒನ್ನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಛೀ ಮುಚ್ಛುತ್ತಾರೆ (B. 8, 50).

ಮುಚ್ಛು muçcu. 2. Shutting, etc. — ಮುಚ್ಛು ಗಣ್. -ಕಣ್. Shut eyes (Bh. 8, 11, 30). — ಮುಚ್ಛು ಗಣ್. -ಕಣ್. Hidden arrows (Rām. 6, 51, 9). — ಮುಚ್ಛು ಗದಹು. -ಕದಹು. A door that is shut (Bp. 57, 48). — ಮುಚ್ಛು ಗಲ್ಲು. -ಕಲ್ಲು. The stone-over of a gutter, etc. (My.). — ಮುಚ್ಛು ಮದಿ. dñpi. Concealing and hiding; secrecy: hypocrisy, deception (Bp. 28, 47; 40, 61; Bb. 6, 5, 47; Rām. 6, 51, 9; J. 26, 67; My.).

ಮುಚ್ಛುಯಿ muçcāyu. -ಯಿ. To become torpid or stupefied, to lose consciousness, to faint away, to swoon, to be troubled in mind (ಮೂರ್ಛವೇದಂ ಶಿಮ್. 2; Tē. ಮುಚ್ಛುಯಿ, to be perturbed, to grieve, sorrow = ವ್ಯಾಕುಲ ಪಡು).

ಮುಚ್ಛುವಿಕೆ muçcāvikē. Shutting, etc. (ಅನ್ನರ್ಥ, ವ್ಯವಧಿ, etc., ಹೊದಿಕೆ Si. 81; ಅಚ್ಛಾದನ, ಸವ್ವಿಧಾನ 438; ತಿರಸ್ಕ 470).

ಮುಚ್ಛಿ muçcu. A cover, a lid. See ಎಸ..

ಮುಚ್ಛಿ muçcu. 1. Tbh. of ಮೂರ್ಛ. (ಮೂರ್ಛ ರ್ತ. II, 54; ಶಿ.; ಹರವನ, ಮೂರ್ಛ Kk. 81; ಹೊಂಗುಳಿ, ಹರವನ, ಮೂರ್ಛ ಶಿಮ್. 56). See ನಸು..

ಮುಚ್ಛಿ muçcu. 2. = ಮೋಚ್ಚಿ, ಮೋಚಾ, ಮೋಚಾ. A shoe (Mhr., H. ಮೋಚಾ; see ಮುಚ್ಛಲಿಗ, ಮೋಚಿ).

ಮುಜರಾ mujārā. ಮುಜರೆ. Any authorised deduction, reduction, remission (My.; Br., H.). 2, respect, obeisance, a bow or a salām (Mhr., H.; My.; Br.).

ಮುಜರಾಯಿ mujārāyi. Deductions from the public revenue for religious or charitable purposes, allowances or grants to temples, mathas and satras (My.; H.).

ಮುಜಾಕು mujāku. Moment, matter, consequence (My.; Mhr., H. ಮುಜಾಕು).

ಮುಜೂರಿ mujāri. = ಮುಜೂರಿ. (Si. 347, only in Si.). 2, = ಮೂಜುರಿ, ಮುಜೂರಿ, refractoriness (My.; H.).

ಮುಂ muṇ. ಮುಞ್. 1. = ಮು, etc. Three. — ಮುಂ ಹಂದೆ. -ಸಂದೆ. (= ಮುಚ್ಛಂಜಿ). The three auspicious periods of a day (ಸಿರಿವತ್ತು ರ್ತ. I, 81, o. r. ಮುಚ್ಛಂಜಿ).

ಮುಂ muṇ. ಮುಞ್. 2. = ಮುಂ (ಮುಜ್), etc. That which is before, etc. — ಮುಂಚೂರಿ. The van of an army (J. 8, 28). — ಮುಂಚೂರಿಗು. = ಮುಂಚೂರಿಗು. (Rām. 3, 4, 8). — ಮುಂಚಾನೆ. = ಮುಂಚಾವು, ಮುಂಚಾವು. The first watch,

especially that of the morning; early in the morning (My.; B. 1, 3. 4. 26. 32. 74; 5, 126). ಮುಂಜಾಯ ಮದೊ ಅಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನೆನ್ನಿನಲ್ಲ. — ಅಂಜಿನಕ್ಕೆ ಅಂಜ ಬೇಡ, ಮುಂಜಾನೆಗೆ ಆದ ಬೇಡ (Prva.). See ಬೆಳಗು. — ಮುಂಜಾವ. = ಮುಂಜಾವು. The first watch (especially that of the morning, My.). See ಇರುಳು. — ಮುಂಜಾವು. = ಮುಂಜಾವ (My.; ಅಹರ್ನಾಶ, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ G.; B. 2, 32. 33; 3, 27). — ಮುಂಜುಟ್ಟು. A tuft of hair on the crown of the head (My.). — ಮುಂಜೂರ್. — ಸೂರ್. (Sind. 83. 199). The front-eaves of a house. — ಮುಂಜೆದಿಗು. — ಸೆದಿಗು. = ಮುಂಜೆದಿಗು. The front end of a female's garment (Rām. 1, 16, 52; J. 12, 51). — ಮುಂಜೆದಿಗು. — ಸೆದಿಗು. (Sind. 83). = ಮುಂಜೆದಿಗು. — ಮುಂಜೋರೆ. A forward motion (B. 4, 61).

ಮುಂಜ ಮುಂಜು-43. A man of the front, a chief, a leader (ಮೊದಲಿಗಿಂತೆ. 1, 49).

ಮುಂಜತೆ ಮುಂಜತ. (Sind. 100). Loosing, loosening, opening, etc.

ಮುಂಜತೆಯುಕ ಮುಂಜತ-ಕಾಂಕು. (Sind. 100). A loosening bodice.

ಮುಂಜಿತ ಮುಂಜಿತ. The state of being before in time, before-hand, previous or prior (My.). ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಹಾಳುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಜಿತವಾಗಿ (B. 4, 15). ಮೂಗಿ ಕಾಲದ ಎತೆಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಜಿತಾಗಲೇ ನಾನು ವಿಚಾರ ಪಡೆದಿಲ್ಲ (5, 86). ಹೀಗೆ ಆತನು ಮುಂಜಿತಾಗಲೇ ಹೇದಿದ್ದನು (5, 149). ಅವನಿಗೆ ಮುಂಜಿತವಾಗಿ ಬರು, — ಹೋಗು (My.).

ಮುಂಜು ಮುಂಜು. 1. (= ಮುನ್ನು 1). To be or go before or first, to precede, to outgo;—to go beyond, to exceed;—to outdo, to surpass, to excel (ಅಗ್ರಗಮನ ಸಿಂದ. Dh.). ಒರ್ವರೊರ್ವರ ಮುಂಜುವುದು (ಅಹಮತಮೇ HIA.). ನಾ ಮುಂಜೆ, ತಾ ಮುಂಜೆ ಇಹೆ ನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಜುವುದು (ಅಹಮತಮೇ Mr. 6). ಒರ್ವರೊರ್ವರ ಮುಂಜುಮು (ಅಹಮತಮೇ Mr. 464). ರಣಕ್ಕೆನಿನ್ನೆ ನೀಂ ಮುಂಜಿದಯ (Sind. 263). ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಜು, ದಡ್ಡಿಗೆ ಹಿಂತು. — ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂಜು, ಮೊದಲಕ್ಕೆ ಹಿಂತು (when he may quietly take his bath, Prva.). See Smd. 119; Grj. 2, after 106; Rām. 3, 2, 21; Bh. 1, 19, 20; 3, 23, 10; Srv. 4, 40; J. 16, 7; 26, 10; 28, 53.

ಮುಂಜು ಮುಂಜು. 2. (= ಮುನ್ನು 2). The state of preceding or being before in time or position (see ಮುಂಜ), the state of being previous or prior, former time, etc. (My.). ಮುಂಜಿನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅನ್ನು ನೀವು ಹಲವು ಸಾರಿ ಓದಿದ್ದೀರಿ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದಿರಿ (B. 3, 1). ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಈಗ ಮುಂಜಿನವು ಹೆಚ್ಚು ತಾಮ್ರವು ಬರುತ್ತದೆ (4, 164). ಮುಂಜಿನವೇ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕಪ್ಪ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬನ್ನೆನು (4, 216). ಅವನ ಮುಂಜಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಸರಿ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ (5, 212).

ಮುಂಜೆ ಮುಂಜೆ. (= ಮುನ್ನು 3). In advance, in the first place (ಪುಸ್ತಕ ಸಿ. 468);—previously, formerly, first (My.);—before-hand; before, earlier than, ere (My.). ನಾ ಮುಂಜೆ ಇಹೆ, ತಾ ಮುಂಜೆ ಇಹೆ ನೆನ್ನು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮುಂಜುವುದು (ಅಹಮತಮೇ Mr. 6). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಜೆ ಮೊದಲು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತಿಳಿದ ತಿಳುವಳಿಕೆ (ಉಪಜ್ಞೆ S. 226). ಕೆಲವು ವರುಷಗಳ ಮುಂಜೆ (B. 5, 228; My.) or ಕೆಲವು ವರುಷಗಳಿಗೆ ಮುಂಜೆ (My.). ಈ ಹೊ

ಬಯ್ಯು, ಅವನ ಗಟ್ಟಿನೋಳಿಗೆ ಮುಂಜೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟು ಬಿಡು (B. 2, 29). ತಯುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಜೆ ದಾದಿಯ ಗಿಡದ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತ ಮರಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (2, 38). ಮುಂಜೆ ಲವಂಗಗಳು ಸಾಬ್ಬ ವರೆಗೆ ತೊರೆ ಮೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು, ಅದರ ಈಗ ಒನ್ನು ಅಣೆಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ತೊರೆ ಆಗಿವೆ (3, 13). ಅಂದೇ ಕಾಗದ ಮುಂಜೆ ಬನ್ನರೆ ಲಹರು ಕೆ? (Prv.). ಅವನು ಬರುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಜೆ, ಅವನು ಬರುವಾಗ, ಅವನು ದಾರದ, ಅವನು ದಾರದ್ದಕ್ಕಿಂತ. (before or ere he come or came, My.). See Bp. 36 sum.; 45, 24; B. 3, 116, 1. 223.

ಮುಂಜಿ ಮುಂಜಿ. = (ನೋಡಿ), ಮದಿ, ಮುಂಜ, ಮುಂಜೆ (ಮದಿ, ಮದಿ A sort of rush or grass, Saccharum munja Roxb. (Smd. Mr. 109), which is used to form the brahmanical girdle (mekhalā) as well as ropes, brooms, small baskets thatches, etc. 2, the brahmanical girdle.

ಮುಂಜಿಕ್ಕಯ ಮುಂಜಿಕಹಯ. = ಮುಂಜಿಕ್ಕಯ q. v.

ಮುಂಜಿಕ್ಕಯ ಮುಂಜಿ-ತ್ರಿಣ. = ಮುಂಜಿ No. 1. (ದೊರೆ ಸಿಂದ. Dh. o. r. ಮುಂಜಿಕ್ಕಯ).

ಮುಂಜಿ ಮುಂಜಿ. = ಮುಂಜಿ No. 1. (My.). 2, the investiture of a young Brāhmana with the sacrificial thread (ರಸನಯನ Mr. 255; My.; Mr.; B. 2, 52). 3, esphemically: the circumcission of Mohammedans (My.). ಮುಂಜಿಕ್ಕಯ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಮ್ಮಿಕ್ಕಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮುತ್ತುಲಗದ ಕೊಳು (ಸಾಧ); ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಮುಂಜಿ ಆಗದವನು (ಪ್ರಾ. 3, 44). — ಮುಂಜಿಕ್ಕಯ. — ಕಟ್ಟು. To invest with the sacrificial cord (Bp. 3, 44). — ಮುಂಜಿಗಿಡ. = ಮುಂಜಿ No. 1. (S. & P.). — ಮುಂಜಿಕ್ಕಯ. = ಮುಂಜಾಕ್ಕಯ, q. v. — ಮುಂಜಿ ಓಡು. To remove what is connected with upasayana. ಮುಂಜಿ ಓಡು ಸಂಸ್ಕಾರವಾದವನು (ಅಪ್ಪವತ್ತಿ G.). — ಮುಂಜಿಕ್ಕಯ. = ಮುಂಜಿಕ್ಕಯ. (My.).

ಮುಂಜಿಕ್ಕೇರಿ ಮುಂಜಿ-ಕೊಲಿ. Having rush-like hair: Vāṣṭa or Kṛishṇa (Mr. 17).

ಮುಂಜಿ ಮುಂಜಿ. ಮುಂಜಿ = ಮುಂಜಿ No. 1. 2, = ಮುಂಜಿ No. 2. (ಹಾರೋಪನಯನ G.).

ಮುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು. 1. Prosperity, etc. ಮುಟ್ಟು ಎಂಬಂ (S. II, 79; is the term ಮುಟ್ಟುಮು).

ಮುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು. 2. See s. ಮುಟ್ಟು 1.

ಮುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು. 3. = ಮುಟ್ಟು 2. — ಮುಟ್ಟುಗೋಲು = ಮುಟ್ಟುಗೋಲು, q. v. (My.). ದಣ್ಣ ಬೇಡ, ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಬೇಡ (Prv.). — ಮುಟ್ಟುಹಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟುಹಟ್ಟು (My.).

ಮುಟ್ಟಿಯಿಸು ಮುಟ್ಟಿಯಿಸು. To touch, to reach (S. Bp. 47, 82).

ಮುಟ್ಟಲೆ ಮುಟ್ಟಲೆ. ಮುಟ್ಟಲು. = ಮುಟ್ಟಲೆ. ಮುಟ್ಟಲೆ, ಮುಟ್ಟು 2, ಮುಟ್ಟು. Touch, contact. 2, the menses, menstruation, lochia; impurity from child-birth (ರೂಪ, ಪುಷ್ಪ, ಅರ್ಧವ Mr.; ಮೂಲ, ಮುಟ್ಟುವ, ಪೂರೆ, ಸೂತಕ S. II, 51; ಅಣ್ಣ ಸಿ. 64). — ಮುಟ್ಟಲೆ ಮುಟ್ಟಲೆ. A sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ G.; B. 3, 33). — ಮುಟ್ಟಲುಮುಟ್ಟಲೆ. = ಮುಟ್ಟಲು. (ಓದಿ, ಗಣ್ಯಾರಿ, ಗಣ್ಯಾರಿ G.). **ಮುಟ್ಟಲೆ ಮುಟ್ಟಲೆ.** = ಮುಟ್ಟಲೆ, etc. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟಲೆ (ಪ್ರಾ. ಕುಸುಮ, ಮುತ್ತು Mr.). — ಮುಟ್ಟಲೆಗಾನ್. — ಕಾನ್. Menstruation to appear. ಮುಟ್ಟಲೆಗಾನ್ ಇದ್ದವರು (ಮಧ್ಯಮ, ದೃಷ್ಟಿ Mr.). ಮುಟ್ಟಲೆಗಣ್ಣು ಸ್ತ್ರೀ (ಪುಷ್ಪವತಿ Mr.).

ಮುಟ್ಟುವೆ ಮುಟ್ಟುವೆ. = ಮುಟ್ಟಲೆ, etc. (ಮೂಲ, ಮುಟ್ಟಲೆ, ಪೂರೆ, ಸೂತಕ S. II, 51). — ಮುಟ್ಟುವೆಗಾನ್. = ಮುಟ್ಟಲೆಗಾನ್.

ಮುಟ್ಟುವೆಗ್ಗವಳು (ಅವಿ, ಉದ್ಯೋಗ, ಅತ್ತೇಯಿಕೆ, ಪದ್ಧತಿ); ಕನ್ಯಕೆ ಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟುವೆಗ್ಗವಳು (ರಾಕೆ HIA.).

ಮುಟ್ಟುಮುಟ್ಟು mutṭimutṭi. Thh. of ಮುಟ್ಟುಮುಟ್ಟು, q. v.

ಮುಟ್ಟುಳ mutṭu-ḥi. See s. ಮುಟ್ಟು 3.

ಮುಟ್ಟು mutṭi. Thh. of ಮುಟ್ಟು. (My.; T.). See ಮುಟ್ಟು. — ಮುಟ್ಟಿಯುಗಳ. Both lists (Sév. 4, 77).

ಮುಟ್ಟಿಗೆ mutṭigē. Thh. of ಮುಟ್ಟು (Smd. 370).

ಮುಟ್ಟಿಲ್ mutṭil. = ಮುಟ್ಟಲ್, etc. (ಅನ್ವಯ Kk. 64, o. r. ಮುಟ್ಟಲ್).

ಮುಟ್ಟಿಸು mutṭisu. To cause to touch, to make to touch; to apply to;—to convey, as a person from one place to another, etc.;—to cause to reach, to deliver, as a letter, etc.; to apprise of;—to apply or lay out, to expend, as money for building a tank, etc.;—to kindle a dipa or lamp (C.; T.);—to sting. ಹೋಣೆಗೊಳಗಿದ್ದ ಸರಕುಗಳನ್ನೂ ಒಯ್ಯು, ಹಡಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 3, 119). ಕೆಲಸ ತೀರಿದ ಕೂಡಲೇ ನಿಮ್ಮ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ನಿಮಗೆ ತನ್ನ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ (4, 52). ಹೇದಗೆ ಪಾರುಪತ್ಯಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಾವ ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ವ ಮುಟ್ಟಿಸಿತು (Prv.). See Bp. 6, 7; 88, 37; 44, 11; 56, 57; Riv. 12, 39; J. 4, 69; B. 4, 53; 5, 39. 54. 157. 284.

ಮುಟ್ಟು mutṭu. 1. To touch (v. t.);—to touch, to come in contact with;—to reach, to come to hand, to arrive, as a letter, etc. (with Dative of person);—to reach, as a place, to arrive at (with Dative);—to be laid out, expended, or used, as money, etc. (ಸ್ವರ್ತನ Smd. Dh.; ಪರಿಸ್ತನ Smd. 88; C.; T.; M.; T., M. ಮುಟ್ಟು, to dash against, knock, tap, butt, strike). ಮುಟ್ಟುತು, ಮುಟ್ಟಿದು ದಿನ ಮಂ (Smd. 286). ಮುಟ್ಟುವುದು (ಸ್ವರ್ತನ Nn. 155). ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಲೆ ಒದುವುದು (ಸಾಕಲ್ಕುವುದು, ಪಾರಾಯಣ HIA.). ಅಡು ಮುಟ್ಟಿದ ಗಡೆ (ವೈದ್ಯಮಾತೃ, etc. Si. 147). ಮುಟ್ಟಿ ಬಹು ಪದವೆ ನುಡಿ (ದಕ್ಷಿಣ Mr. 85). ಕೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಬಾರಿ ಹಣ ಮುಟ್ಟಿತು, --- ಹೆಚ್ಚು ಆಳು ಮುಟ್ಟಿತು (My.). ಆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿದನು (B. 3, 124). ಇದು ನನ್ನ ಪಾಲು, ನನಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು (4, 10). ಆ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತಲೆ (4, 217). ಆ ವಸ್ತುಗಳು ಆ ಪುರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿರಿಲ್ಲ (5, 89). ಎರಾಯ ತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ (5, 227). ಅವನು ಮನೆಯನ್ನ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ತುಟ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮುಟ್ಟಿತು (My.). ನೆಗದಿ ಹಾಡಿದರೆ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತೇ?—ಮುಟ್ಟಿದ ಕೆಯ್ಗೆ ಒಟ್ಟು, ಕಟ್ಟಿದ ಹೊದಿಗೆ ದಿಟ್ಟ (Prva.). See Ŗpr. 1, 108; 4, 14; Bp. 21, 10; 36, 19; 40, 56; 44, 82; 50, 6; 53, 35. 38; 60, 29. 31; Ŗ. Bp. 5, 52; Sév. 4, after 6; J. 8, 18; 8, 17. 26; 21, 17; Si. 374; B. 4, 217; 5, 270. — ಮುಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟು. ಮನೆ ಮುಟ್ಟಿ ಬನ್ನನು (My.). ಅವನ ಬರೆಯುವಂ ಮುಟ್ಟು (Ŗpr. 5, 101). — ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುಣ = ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿಯು. (My.). — ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿಯು. =—ಮುನಿವ. (My.). — ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿವ. A sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ, ಗಜ್ಜಾಕಾರಿ, ಸಮಂಗಿ, ಖದಿರಿ Si. 157). 2, a prickly shrub, the humble plant, Mimosa pudica Lin. (St. & Pl.). — ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುರುಟುವ. A sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ, etc. Nr.). — ಮುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು. rep. (Bp. 17, 8; 35, 2; 38, 48). — ಮುಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟು. Infinitive: so as to touch, as far as, till, to, up to (ವರಂ, ವರೆಗಂ, ಸೀಮಾರ್ಥ Smd. 295; Ŗpr. 9, 93). ಕುಟ್ಟುಕಾಯಿಕಟ್ಟು ಅನ್ನದ ಭುಜಾ ಮುಟ್ಟಿ (or ಹೆಗಲು

ಮುಟ್ಟು) ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮುಟ್ಟುವರ್. -ಬರ್. To come near, to approach (Abh. P. 7, after 105; 9, 144; 10, 19; 11, after 132).

ಮುಟ್ಟು mutṭu. 2. = ಮುಟ್ಟು 3, (ಮುಟ್ಟಲ್, etc.), (ಮುಡ 1, ಮುಡಿ 5). Touching; touch, contact (see ಕರ್ತ-); defilement by contact. 3, the menses, lochia (My.; ರಜಸ್, ಪುಷ್ಪ, ಅರ್ತವ Si. 188; ಸ್ತ್ರೀರಜ, ಅರ್ತವ, ಮುಕು, ಪುಷ್ಪ G.; T.; T.); a children's disease coming from the touch of a menstruous woman who is not the mother (Bp. 15, 22). ಮುಟ್ಟಿನ ಮನೆ (= ಮುಟ್ಟು, My.). ಮುಟ್ಟುವವಳು (ರಜಸ್ವಲೆ, ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಿನಿ, ಮಲಿನ, ಪುಷ್ಪವತಿ, etc. Si. 188; ಅವಿ, ಅತ್ತೇಯಿ G.). ಮುಟ್ಟು ಹೋದ ಹೆಂಗಸು (ನಿಷ್ಕರ G.). 3, impediment, hindrance, stoppage (T., M.; see ಕಟ್ಟುಮುಟ್ಟು No. 1). 4, a prop, a stay (T.; see ಕಟ್ಟುಮುಟ್ಟು No. 2). 5, nonplus, embarrassment, want (T., M.). — ಮುಟ್ಟುಕುಟ್ಟು. Pain preceding or accompanying menstruation (My.). — ಮುಟ್ಟುಗೋಲು. -ಕೋಲು. = ಮುಟ್ಟುಗೋಲು. A stoppage-staff or pole, i. e. a staff or pole that was used to shut the door of a house or the gate of a village to forbid any one to enter either of them, for the sake of sequestration or the seizure of the property of the house- or village-people: total pillage (My.). ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕು, to pillage (My.). — ಮುಟ್ಟು ಚೆಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟುಚೆಟ್ಟು. Ceremonial uncleanness, e. g. from menstruation, from touching a dead body, etc. (My.). — ಮುಟ್ಟು ನಿಲ್ಲು. Menstruation to cease (My.). — ಮುಟ್ಟು ನಿರು. A bath after menstruation (My.). — ಮುಟ್ಟುಮನೆ. A room appropriated to a woman in menstruation or child-birth (My.). — ಮುಟ್ಟುರೋಗ. A children's disease coming from the touch of a menstruous woman who is not the mother (My.).

ಮುಟ್ಟು mutṭu. 3. = ಮುರುಟು 2. Contracting, shrinking, etc.—ಮುಟ್ಟುಳ. -ಅಳ (i. e. ಅಟ). Cowardice; bluntness, stupidity (Rām. 6, 46, 8; T. ಮುಟ್ಟುಟ್ಟು). — ಮುಟ್ಟುಳು. -ಅಳು. A coward; a stupid man (My.). — ಮುಟ್ಟುಮುಕುಗ ಗಡ. A sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ, etc. Si. 157).

ಮುಟ್ಟು mutṭu. 4. (= ಮೋಳೆ 8). An implement, a tool, a thing; utensils, furniture; things belonging to a house, as beams, etc.; the wooden frame of a maddalē (ಉಪಕರಣ Smd. Dh.; Smd. 88; My.; T.; Sāstrasāra in W. v. 1258. 1259; Ŗpr. 9, 93; 9, after 102; Bh. 1, 10, 18). ಗೃಹಕ್ಕೆ ಸವ ಮುಟ್ಟುಗಳ (ಸಾಧನ Mr. 501). ಮನೆಯ ಸಮಸ್ತ ಮುಟ್ಟುಗಳು (ಸಾಧನ, ಗೃಹೋಪಕರಣ Nn. 114); ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳು (ಮಾತೃ, ಗೃಹ ಮುಟ್ಟು, ಮನೆಯುಪಕರಣ 157); ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳು (ವೇಷಾಂಗ, ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳ ಭೇದ, ತೋರಿ 158). ಅರ್ಗದೊಳೆ ಎನ್ನು, ಅವುಹದ ಮುಟ್ಟುಮಕ್ಕುಂ (Smd. I). ರಾರುಕನ ಮುಟ್ಟಿನೋ ಉಳ (Smd. 116). See ಎರವು, ಮನೆ, ಮರ.

ಮುಟ್ಟುವಳೆ mutṭuvallē. Expenses, outlay, as of money, grain, etc. (My.).

ಮುಟ್ಟುವಿಕೆ mutṭuvikē. = ಮುಟ್ಟುವ. (ಸ್ಪಷ್ಟ, ಪುಟ್ಟಿ Si. 389).

ಮುಟ್ಟುಹ muṭṭuḥa. Touching; touch; contact

(ಸ್ಪೃಶ್ಯ, ಸ್ಪೃಶಿ. Nr.; ಸ್ಪರ್ಶಮುಟ್ಟು ವಿಷಯಂ Nr.).

ಮುಟ್ಟಿ muṭṭi. See s. ಮುಟ್ಟು 1.

ಮುಟ್ಟು muṭṭu. = ಮುಟ್ಟು. — ಮುಟ್ಟು ಮುಂಕಿಗಡ. = ಮುಟ್ಟು ಪರೆ ಮುಂಕಿಗಡ (St. & Pl.).

ಮುಡ muḍa. 1. = ಮುಟ್ಟು 8, ಮುಟ್ಟು 2, ಮುಡಿ 5. — ಮುಡ ಚಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟುಚಟ್ಟು, ಮುಟ್ಟುಚಟ್ಟು, ಮುಡಿಚಟ್ಟು. (C.).

ಮುಡ muḍa. 2. = ಮುಡು 1. P. p. of ಮುಡಿ 1, in ಮುಡ ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಮುಡಹ muḍaḥa. (fr. ಮುಡಿಸ). A resourceless man (Bh. 4, 6, 24).

ಮುಡಿ muḍi. 1. To bind or tie the hair; to fasten or set in the hair of the head, as flowers, etc. (ಕೇಶಬಂಧನ ಕ್ರಮ. Dh.; Sm. 92; My.; Abh. P. 9, 178; Bp. 5, 28; J. 11, 37; 18, 25; T., M.; T., M. also: to knot, put a knot). ಪೂವಂ ಮುಡಿದಂ (Sm. 156). ಹೆಣ್ಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂ (ಪ್ರಕೃತ್ಯರ್ಥ HIA.). ಮುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂ ಚವುಂಗಲು (ಶೀರ್ಷಿಕೆ Mr. 884). ಮುಟ್ಟಿಯೊಳು ಮುಡಿದ ಪೂಸರ (ಸಿಯೂಪ್ಪೆ Sl. 466). ಹೆಣ್ಣು ಬಟ್ಟೆ ಮುಡಿದ ಹೂವಿನಾ ಪರಿಮಳವೆ? (Dp. 76). ನಾಗಸಮ್ಮಿಗೆ ಮುಡಿಯ ಚೀಲವರೆ ನಾರು ಯಾಕೆ? (Prv.). See Sl. 230.

ಮುಡಿ muḍi. 2. = ಮುಡು 2, (ಮೂಟೆ, ಮೂಡೆ). A knot or bundle of the hair of the head (of males or females, which when tucked, forms the tagna, My.; T., M.; Tē.: a knot); a braid of hair, hair twisted into a single unornamented braid and allowed to fall on the back (ವೇಣಿ, ಧಮ್ಮಿಲ್ಲ, ಕುಸ್ತು, ಕವಂ HIA.). ಮುಡಿಯ ಮೇಗಣ ಮುಟ್ಟಿನ ಸಣ್ಣ (ವಾಲಾಚೆ, ಪಾಂಚ್ಚೆ Nr.). ಮುಡಿಗಟ್ಟಿದಂ (Sm. 63). See Öpr. 7, 77. 118. 144; Bp. 5, 28; 11, 41; 29, 3; 52, 39; J. 2, 8; 6, 12; 10, 50; 11, 10. 19. ಅಡ್ಡ-, ಕಟ್ಟು-, ಜಡೆ, ಪೆರ್-, ಬಲ್-, etc. 2, a growth of hair on the head, left unshaven on account of a vow to an idol (My.). 3, an oval bundle formed of layers of straw, etc., containing grain, etc. (Tu., T., M.; Mhr. ಮುಡಾ, ಮುಡೀ). 4, a hollow ring of brass or silver in which certain herbs are inclosed, worn on the upper arm and used as an inferior charm (My.). ತಡೆ ಕಟ್ಟುವವನ ಮುಟ್ಟ ಮುಡಿಯೇನು? (Prv.). 5, a kind of crown for idols (My.). — ಮುಡಿ ಕಟ್ಟು. 1. = ಮುಡಿಗಟ್ಟು. To tie up in a bundle of straw (as grain, seeds, etc., for which a buṭṭi is required). ಮುಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಅಯ್ಯ, ಬುಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ವಾ! (Prv.). — ಮುಡಿ ಕಟ್ಟು. 2. Hair ornamented and braided round the head, etc. (ಮೌರಿ Nr.). — ಮುಡಿಗಟ್ಟು. = ಮುಡಿ ಕಟ್ಟು 2. (Grj. 6, after 56). — ಮುಡಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. The smell of a muḍi of hair (Riv. 4, 2; 4, after 14). — ಮುಡಿಗೇಸು. A climbing plant, the West Indian yam, Dioscorea alata Lln. (St. & Pl.). — ಮುಡಿವರೆ. -ತರೆ. A head with a knot of hair (Bp. 27, 88). — ಮುಡಿವೆ. -ತೆ. An opened, loose bundle of hair (Rām. 6, 51, 93). — ಮುಡಿಬಳೆ. = ಮುಡಿ 3. (My.). — ಮುಡಿನರೆ. -ಮರೆ. A gem for the hair-muḍi (G. 417). — ಮುಡಿವಳ. -ವಾಳ. A kind of perfume

or fragrant grass, Andropogon schoenanthus Lln. (ವಾಲ್. ಪ್ರೀತರ, ವರ್ಹಿಪ್ಪ, ಕೇಶಾಮೃತನಾಮ Nr.; ವಾಲ್ Mr. 131; ವಾಲ್ Sm. 27; J. 3, 30). ಮುಡಿವಳ ರಾಮಂಜಗರ ಬೇರ್ಗರ್ (J. 3, 36). 2, = ರಾಮಂಜ (St. & Pl.). — ಮುಡಿವಿಕ್ಕು. -ವಿಕ್ಕು. To oomb the (loose) hair-knot (Öpr. 6, after 86). — ಮುಡಿವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To lay hold of the hair-knot (V. 4, 6). 2, rain to happen (4, 6; see ಮುಡಿ 4). — ಮುಡಿವಾ. -ವಾ. Flower of a hair-knot (J. 11, 19).

ಮುಡಿ muḍi. 3. (= ಮುಗಿ No 4). To end, to come to an end, to become extinct (ನಿರ್ವಹಣ ಕ್ರಮ. Dh.; Sm. 92; T., M. ಮುಡಿ, to come to an end, become extinct; T. ಮುಂಟು = ಮುಡಿ, & to die; ಮುಡಿ, to end = ಮುಗಿ, & to grow old = ಮುಟ್ಟುಗು, see ಮುಡು 1; ಮುಟ್ಟು. to end = ಮುಡಿ; to grow ripe; ಮುಟ್ಟು, end; M. ಮುಟ್ಟು, destruction; cf. ಮುಡು 1).

ಮುಡಿ muḍi. 4. End, ruin, destruction (J. 2, 3, 33, 14). See ಅಡಿ; ಮುಡಿವಿಡಿ No. 2.

ಮುಡಿ muḍi. 5. = ಮುಡ 1, etc. — ಮುಡಿಚಟ್ಟು. = ಮುಟ್ಟು ಚಟ್ಟು, etc. (My.). ಹೆತ್ತ ಮುಡಿಚಟ್ಟಿನಷ್ಟೆ ಅಪವಿತ್ರವಾಗಿರುವ ವಸರ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತಿಶಾಸ್ತ್ರಕೆ Sl. 108).

ಮುಡಿಪು muḍipu. 1. To end (v. t., Abh. P. 12, after 54; 16, 87).

ಮುಡಿಪು muḍipu. 2. = ಮುಡುಪು 1. (My.).

ಮುಡಿಯಿಸು muḍiyisu. ಮುಡಿಯಿಸಿದಂ (Sm. 77).

ಮುಡಿಸು muḍisu. To fasten or set in the hair-knot or braids of hair (of others), as flowers (Öpr. 5, 119; Bp. 40, 39; J. 28, 21; My.). See ಹೂ.

ಮುಡು muḍu. 1. = ಮುಡ 2. P. p. of ಮುಡಿ 1, in ಮುಡು ಕೊಳ್ಳು (My.). ಹೂವು ಮುಡು ಕೊಳ್ಳು (ಸೂರು G.). ತಮ ಬು ಮುಟ್ಟಾದ ಕೇಶವಾತದ ನಡೆವ ಕುಡಿಗೆ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಮುಡು ಕೊಳ್ಳಿರುವ ಹುಟ್ಟಿನ ಸರ (ಗರ್ಭಿಕೆ Sl. 229).

ಮುಡು muḍu. 2. = ಮುಡಿ 2. — ಮುಡುವಳ. = ಮುಡಿವಳ. (ವಾಲ್, etc. Sl. 152).

ಮುಡುಕು muḍuku. 1. = ಮುಡುಕು 1, ಮುಡುಕು, ಮುಡುಕು q. v., (ಮೆಡ್ಡು 1). To bend (v. t.), to shrink, to become crooked, to be contracted, to be distorted (Bp. 29, 11; T. ಮುಡಂಗು, ಮಡಂಗು; see s. ಮುಟ್ಟು 1). 2, to bend (v. t.), to crook, to distort, etc. (Bp. 35, 21).

ಮುಡುಕು muḍuku. 2. = ಮುಡುಕು 2, (ಮೆಡ್ಡು 1). Bending, shrinking, becoming or being crooked, being distorted, etc.;—a curve; a corner, an angle (see ಮಡು; T. ಮುಡಕ್ಕು, a bend, curve). — ಮುಡುಕುಮಾರಿ. Dengue (My.).

ಮುಡುಗು muḍugu. 1. = ಮುಡುಕು 1, No. 1. (My.).

ಮುಡುಗು muḍugu. 2. = ಮುಡುಕು 2. See ಮುಟ್ಟು. — ಮುಡುಗುವಾರಿ. -ತಾರಿ. The humble plant, Mimosa pudica Lln. (St. & Pl.; Tē. ಮುಡುಗು, Hibiscus metabilis).

ಮುಡುಪು muḍupu. 1. = ಮುಡಿಪು 2. A bundle, a money-bag (Grj. 10, after 79; Bp. 11, 14; Tē.). A bundle the contents of which (money or jewels) are dedicated to an idol (My.).

ಮುಡುಪು mudupu. ೨. = ಮುಡುಕು, etc. (Üpr. 8, 64; Säv. 4, 79; Räv. 5, after 120; Tē. ಮೂಪು; T. ಮೊಯ್ಯು; Mbr. ಮುಣ್ಣು, the region or round of the shoulder; T. ಮುಡುಗು, the back = ಹುಲಾ).

ಮುಡುಬು mudubu. = ಮುಡುಕು 1, No. 1. (Bp. 57, 59).

ಮುಡುಹು muduhu. = ಮುಡುಕು 2, ಮುಯ್ಯ 2, ಮುಯ್ಯು 1. The upper portion of the arm, the shoulder, the shoulder-blade (ಸ್ವಪ್ತ ಸ್, ಘುಷಿರಿಸ್, ಅಂಸ Nr.; ಅಂಸ Mr. 821; ಮುಯ್ಯ Ü. II, 105; Bp. 38, 17; 61, 28; Rām. 6, 10, 5; Bh. 8, 13, 32; 7, 1, 14; J. 10, 42). ಮುಡುಹಿನ ಸ್ಥಿತಿಗಳು (ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು Nr.).

ಮುಣಗು munaga. = ಮುಡುಕು, etc. See ಗುಡ.

ಮುಣಗು munagu. = ಮುಣುಗು 1, etc. (My.; Üb. 86). ಮುಣಗೋಣ (ಪ್ಲನ Üb., 101).

ಮುಣಿಗು munigu. = ಮುಣುಗು, etc. (My.).

ಮುಣಿಗಿಸು munigisu. = ಮುಣುಗಿಸು, etc. To immerse (v. t.), to dip, to plunge (Bp. 8, 49; My.; Tē. ಮುಣಿಗುಡು);—to bathe (v. t., My.);—to ruin (My.).

ಮುಣುಗಿಸು munugisu. = ಮುಣುಗಿಸು, ಮುಡುಗಿಸು, ಮುಡುಗಿಸು, ಮುಡುಗಿಸು, ಮುಡುಗಿಸು. (My.). ಅಮ್ಬು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಚಮ್ಮು ಮುಣುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ಮುಣುಗು munugu. 1. = ಮುಣುಗು, ಮುಣುಗು, ಮುಡುಗು 2, etc. To go or sink under water, to sink, to be plunged in a liquid; to immerse one's self, to dip, to bathe;—to sink below the horizon, to set;—to be ruined (My.; Tē. ಮುಡುಗು, ಮುಣುಗು, ಮುಣುಗು; Sk. ಮುಣ್ಣು, to sink). ಮಂಜು ಸುರಿ ದರೆ ನಂಜನಗೂಡು ಮುಣುಗಿತೇ?—ಮಾನು ನೀರಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿದರೆ ಸ್ನಾನದ ಫಲ ಬಂದಿತೇ? (Prvs.). See Prvs. 8, 90, ಮುಡ್ಡೇ ಕಪ್ಪಿಣ.

ಮುಣುಗು munugu. ೨. = ಮುಡುಗು 3, ಮುಡುಕು 2, ಮುಡುಕು 2. An immersion, a dip. — ಮುಣುಗಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. = ಮುಣುಗು ಹಾಕು. (My.). — ಮುಣುಗು ಹಾಕು. To perform an immersion of one's self; to dip the head whilst standing up to the waist in water (My.). ಮೂಡು ಮುಣುಗು ಹಾಕಿದನು (My.).

ಮುಣ್ಣು munda. = ಮುಣ್ಣು, ಮೋಣ್ಣು, ಮೋಣ್ಣು, ಮೋಣ್ಣು. Shaved, close-shaved, bald, having no hair on the head; a man with a shaved head (ಬೋದಿ ಸ್ಮದ. I). 2, bornless; destitute of some limb (see ಮುಣ್ಣುಕಾಪ). 3, stripped of leaves or branches; a tree stripped of its leaves or branches, the trunk of a lopped tree, a pollard (ಛಿನ್ನಕುಜಾತ, ಕಡಿದ ಮರ, ಕಡಿದ ಛಂಗಮರ, ತಡಿದ ಮರ Nu. 12). 4, a headless body (ಕಬ್ಬ 12; ಕಬ್ಬ, ರುಣ್ಣು HIA.; ರುಣ್ಣು Mr. 397; ಕಡುಕು ಸ್ಮ. 80; ಅಬ್ಬ 89). 5, a bald or shaven head, a bald pate. 6, pointless, blunt. 7, low, mean. 8, a barber. 9, the head. 10, myrrb. 11, N. of a daitya. See Bp. 24, 2; 36, 15; 88, 25. — ಮುಣ್ಣು ಮೋಡು. To put a covering on the head as the sign of being a brahmanical widow (My.). ಹೆಸರುಕಾಪಿಗ ಮುಣ್ಣು ಮೋಡಿಕೊಡು ಹಾಗಾಯಿತು (Prv.).

ಮುಣ್ಣುಕ ಮುಡಾಕ. = ಮುಣ್ಣುಗೆ. The lopped trunk or stem of a tree;—a barber;—the head.

ಮುಣ್ಣುಕಾಪ munda-kāpa. A man without a hand or the hands (Bp. 38, 18).

ಮುಣ್ಣಿನ ಮುಡಾಪ. Shaving the head closely, tonsure; shearing.

ಮುಣ್ಣಿನ ಕ್ರಿಯೆ munda-kriyē. The act of shaving the head closely. See ಛಿನ್ನಿಸು.

ಮುಣ್ಣುಕ ಮುಡಾ-ಸ್ಮಾ. A pointless or round stone (ಗುಣ್ಣು Mr. 206).

ಮುಣ್ಣುಕ ಮುಡಾಸ. = ಮುಣ್ಣುಸು. A turban (B. 3, 80; 5. 123; Si. 217; Mbr., H. ಮುಣ್ಣುಸ, ಮುಣ್ಣುಸೇ).

ಮುಣ್ಣುಸನ ಮುಡಾ-ಸ್ಮಾಸ. A particular posture in sitting, (Bh. 7, 4, 57).

ಮುಣ್ಣುಸು munda-s. = ಮುಣ್ಣುಸು. (My.; ಉಣ್ಣುಸ, ಕಿರೀಟ Si. 461). ಉಣ್ಣೆ, ಏನೋ, ಗುಣ್ಣು? ಅನ್ನರೆ ಮುಣ್ಣುಸು ಮೂವತ್ತು ಮೊದಲ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ.—ಬಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಣ್ಣುಸು ಮಾಡು!—ತಲೆ ಚನ್ನಾಗಿ ದ್ದರೆ ಮುಣ್ಣುಸು ಸಹಸ್ರ ಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು.—ಸಣ್ಣ ತಲೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮುಣ್ಣುಸು (Prvs.).

ಮುಣ್ಣೆ munda. Shaven, close-shaved, bald, shorn; lopped; hairless. 2, a barber. 3, N. of a śakti or mātrī; cf. ಚಾ. 4, a species of plant (ಬೋದಿತರ ಸ್ಮದ. I; ಬೋದಿತರ, ವತ, ಭಕ್ತು Mr. 180). 5, obalir-armor, armour (ಚಾಕಿ Mr. 292). 6, a pommel or pestle without a ferrule (My.).

ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಮುಡ್ಲಿಗ. Tbb. of ಮುಣ್ಣುಕ. A stem, a post, a pillar (ಸ್ಥಾಪು Mr. 200; Abh. P. 11, 154; Grj. 2, after 106; Räv. 6, after 11; My.); a wooden har (see ಲಾಕ-); the head (see ಅರಿಸಿನಮುಣ್ಣೆಗೆರೋಗ).

ಮುಣ್ಣೆಕ ಮುಡ್ಲಿತ. Close-shaved; shorn; bald; lopped.

ಮುಣ್ಣು munda. 1. (= ಮುಡು 5, etc.). Kissing, caressing, fondling (T. ಮುಗರು, to smell to a thing, to explore by the smell; M. ಮುಗರು, to smell; to kiss; to fondle; cf. ಮೂಸು). — ಮುಣ್ಣುಡು. -ಅಡು. To kiss; to caress; to fondle. ಅಡಿಸುವ ಕೆಳದಿಯರ ಸನ್ನೆಯಲಾದಿಸುವ ಪರಿ ಪರಿವರವ ಎನುತ ಕೂಡೆ ನಡೆ ತನ್ನಟ್ಟಿ, ಮೇಲುವ ಸದಿಗನೊಳಗಡಗಿ, ನೋಡುತ್ತಲಿದಾ ಎನುತ ಚೆಯ ಮುಣ್ಣುಡಿ, ಮುಣ್ಣಲೆವಿದು, ಕುಣಿ ಕುಣಿದಾಡಿ, ಸೌಖ್ಯವನೀವುತರ್ಪಣು ಮಾಯ ಮೋಹಿನಿಗೆ (Prll. 3, 29). ತನ್ನೆ... ಅವನನ್ನು ಮುಣ್ಣುಡಿದನು (B. 8, 7). ಕಣ್ಣುಡ್ಡ ನಾಡೆ ಛೂಮುಣ್ಣುಲಿವು ಮುನಿವುಡು; ಕೊಣ್ಣುಡುತಿಚ್ಚೆ ನುಡಿದರೆ ಜಗವೆಲ್ಲ ಮುಣ್ಣುಡುತಿವುಡು (Sp.). See Üpr. 1, after 105; 6, 98; 8, after 44; Grj. 1, 11; 8, 107; Bp. 4, 66; 5, 61; 12, 3; 18, 7; 24, 86; 38, 76; 46, 74; 47, 39; V. 14, 44; J. 5, 17; 7, 63; 13, 53; 18, 10. — ಮುಣ್ಣೆಡು. -ಅಡು. To kiss (Abh. P. 7, after 106).

ಮುಣ್ಣು munda. ೨. (Tbb. of ಮುಣ್ಣು). A short cloth (My.; M., T.), used as a turban or as an undergirth cloth (My.).

ಮುಣ್ಣು munda. Tbb. of ಮುಣ್ಣು. A headless body (Bp. 40, 62), etc. ತಲೆಯಿಲ್ಲದ ಮುಣ್ಣು (ಕಡುಕು, ಕಬ್ಬ ೧೨). — ಮುಣ್ಣು ಗಳ್ಳಿ. -ಕಳ್ಳಿ. = ಮೋಣ್ಣುಗಳ್ಳಿ. The leafless, milk-hedge plant, Euphorbia antignorum Liu. (ಸ್ವಹ Mr. 136; ಸುಧಾ, ಸ್ವಹ, ಬೋನೇ ಕಳ್ಳಿ Si. 433); the Euphorbia called triangular spurge (My.). — ಮುಣ್ಣುಬೋಮುಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 11). — ಮುಣ್ಣುಮುಡುಕ. = ಮುಣ್ಣುಮುಡುಕ No. 1. (ಅತಾಯಿ, ಅತಾಯಿ, ಚಲ್ಲ Si. 173). — ಮುಣ್ಣುಮುಡುಕ. The head-pinnger: the Bengal kite, Falcoobeele Lath. (ಅತಾಯಿ, ತಕುನಿ, ಚಲ್ಲ HIA.; ಅತವಪ್ಪಿ, ಚಲ್ಲ Mr. 171). 2, a kind of duck; the waterfowl Pelloanus fuscolliis (ಪ್ಲನ ಎನ್ನು, ಮುಣ್ಣುಮುಡುಕ; ನೀ

ರುಗೋದೆಯನ್ನೂ, ಎಮ್ಮರು (Nr.). — ಮುಣ್ಣುಪೋಗು. — ಪೋಗು-
To get maimed (Abh. P. 13, after 54).

ಮುಣ್ಣೆ munṇē. A close-shaved woman: a widow (ಎತ್ತನೆ, ಎತ್ತನೆ Nr.; ವಾಚಿ Mr. 303). 2, a female mendicant (ಫಿಕ್ಕು 303). 3, an unchaste woman, a harlot (My.). ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಗಣ್ಯ ಬಾದನು, ಮೂದಿಕವಿಗೆ ಒಲೆ ಬಾದದು. — ಮುಣ್ಣೆಗೆ, ಮುಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣಿ ರೆ, ಉಣ್ಣುಪ್ಪು ಸನ್ನೋಪ. — ಮುಣ್ಣೆ ಹೆತ್ತು, ಗುಣ್ಣೆಗೆ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ. — ಮುಣ್ಣೆ ಮದುವೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ಎತ್ತು. — ಮುಣ್ಣೆ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವನೇ ಜಾಣ. — ಅಣ್ಣೆ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು, ಮುಣ್ಣೆ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೂಡದು. — ಅಣ್ಣೆಯೊಳಗಣ ನೀರು, ಮುಣ್ಣೆ ಕೆಯ್ಯೊಳಗಣ ಹಣ ಸಮ. — ಆ ಮಾತಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವದೆ, ಮುಣ್ಣೆ! ಅನ್ನರೆ ಮುಣ್ಣೆ ಗಣ್ಣೆ! ಎಮ್ಮುವದು. — ಆನೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಣ್ಣೆ, ಕುದುರೇ ಚಾಕರನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ಮುಣ್ಣೆ, ದಣ್ಣೆಗೆ ಹೋದವನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಣೆ. — ಕಳ್ಳನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮುಣ್ಣೆ. — ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣಿವರಿಗಿಲ್ಲಾ ಹಲ್ಲು ಕಂಡರೂ ಗಣ್ಣ ಸತ್ತ ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಬೋದಿಸದೇ ಬಿಡರು. — ಗಣ್ಣ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಬುದ್ದಿ ಬನ್ನು. — ತಣ್ಣದ ಜನರು ಹಿಣ್ಣು ಒಡ ಕೋಣ್ಣು ಹೋದರೆ ಮುಣ್ಣೆಯೆಂದ್ನ ಕಡೆ. — ಕೆಟ್ಟ ಮುಣ್ಣೆ ಕುರಾ ಸೇರಳು. — ದುಗ್ಗಾಣಿಯ ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಹತ್ತರೆ ದುಡ್ಡಿನ ದೋಸಿಗೆ ಹೋದ. — ನಿಕ್ಕಮುಣ್ಣೆಗೆ ಪಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಎಡ್ಡದಿದ್ದವನೇ ಜಾಣ. — ಪಾಪಿ ಗಣ್ಣು ಪರಂಗಿ, ಮುಣ್ಣೆ ಗಣ್ಣು ಕಣ್ಣಿವರಿಗೆ. — ಪೋಲಿ ದನಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು, ಕೂಲಿ ಮುಣ್ಣೆಗೆ ನಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು. — ಬಾದುವವರ ಮುಣ್ಣೆ ಬೋದಿಮುಣ್ಣೆ ಬಯ್ದು ಕೋಣ್ಣು ಅತ್ತ ಹಾಗೆ. — ಬೀಸುವ ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಮುಕ್ಕಿದ್ದೇ ರಾಫ. — ತುಣ್ಣುಬಿಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಣೆಗೆ ಯಾರ ಹಂಗು? (Prva.). See Prva. s. ಮೂಡ 1, ಸನ್ಯಾಸಿ, ಸವತಿ 1. — ಮುಣ್ಣೆಮುಸುಕು. The cover of cloth over the head of a widow (occasionally over the head of a man when in grief or dishonor, My.).

ಮುತ್ mut. = ಮುತ್ತು 4. — ಮುತ್ತನೆ. = ಮುತ್ತಾತ. (B. 3, 111; My.). — ಮುತ್ತಾತ. A great grandfather (My.; ಪ್ರಪಿ ತಾಮಹ, ತಾತನ ತನ್ನೆ, ತನ್ನೆಗೆ ಪಿತಾಮಹ Si. 192; T. ಮೂದಾಡ್ವಿ, a grandfather).

ಮುತ್ತ mutta. 1. = ಮುತ್ತ 2. See ಸುತ್ತ..

ಮುತ್ತ mutta. 2. = ಮುತ್ತ 2, etc. (Ūpr. 7, 59; Sēv. 4, 100). ಮುತ್ತದ ಪೋಗುಂ (Rēv. 9, 50). See ಮುಳು.

ಮುತ್ತಗ muttaga. = ಮುತ್ತ 2, ಮುತ್ತಲ, ಮುತ್ತಕ, ಮುತ್ತಗ, ಮುತ್ತಲ, ಮುತ್ತಗ, ಮುತ್ತಗ. A tree with large red or orange flowers, the bastard teak, Butea frondosa Roxb. (ಪಲಾಶ, ಕಿಂಕುಕ, ಪರ್ಣ, ವಾತಪೋಷ Nr.; ನೈಗ್ರೋಥ, ಪಲಾಶ Nn. 42, o. r. ಮುತ್ತುಗ; My.; Tē. ಮೋದುಗ; T. ಮುರುಕ್ಕು, ಪುರಟು, ಪುರಟು; T. ಮುತ್ತಗ is a tree with serrate leaves, Zizyphus trinervia). See ಮುಳು, ಮುಳ್ಳು.

ಮುತ್ತಲ muttala. = ಮುತ್ತ 2, etc. ಮುತ್ತಲಗಿಡ (ಕಿಂಕುಕ G.). ಮುತ್ತಲದ ಗಿಡ (B. Mhr.). ಮುತ್ತಲವರೆ (B. 5, 58). See ಚರೋ, ಮುಳ್ಳು.

ಮುತ್ತಲು muttalu. (= ಮುಟ್ಟಲು No. 1.) Environing, surrounding. See ಸುತ್ತ.., ಸುತ್ತ..

ಮುತ್ತಿಗೆ muttiga. = ಮುತ್ತಿಗೆ (Bp. 16, 10).

ಮುತ್ತಿಗೆ muttigē. = ಮುತ್ತಿಗೆ. Covering; surrounding; — a siege, a blockade (J. 22, 87; My.; Tē.; T. ಮುಟ್ಟುಗೈ). ಸೇವಕಜನರ ಮುತ್ತಿಗೆ (ವಂಕ್ರಿಯೆ); ಚಾಕರಿಯವರ ಮುತ್ತಿಗೆ (ಪರಂಪರ G.). — ಮುತ್ತಿಗೆ ಇಕ್ಕು. = ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು. (J. 17, 7). — ಮುತ್ತಿಗೆ ತೆಗೆ. To raise a siege (My.). ನೀವ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ಮುತ್ತಿಗೆ ತೆಗೆಯ ಬೇಕು (B. 5, 39). ಆ ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ (5, 53). — ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು. To lay

siege to, to besiege (My.). ಆ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ (B. 4, 146). See B. 5, 38, 68, 137.

ಮುತ್ತಿಸು muttisu. To cause to surround, to cause to besiege (ದುರ್ಗಸಂವೇಷನ ಕೆಂದ. Dh.).

ಮುತ್ತು muttu. 1. (= ಮುಕ್ಕುಡು 1). To inclose; to cover, to settle upon, as flies, etc.; to environ, to encompass, to surround, to hem or shut in; to besiege; to drive into straits; to attack; to swarm or crowd together, as bees, etc., to throng (ನಿರೋಧಾವರಣ ಕೆಂದ. Dh.; Sē. 97; ಮುಕ್ಕುಡು Ūt. II, 86; My.; ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು G.; T. ಮುತ್ತಿ, ಮೂಜು, ಮೂಂಜು, ಮೋಯ, ಮೋದು; Tē. ಮುಟ್ಟು, ಮೂಗು; M. ಮುಟ್ಟಕ್ಕೆ; M. ಮುತ್ತಿ, to be close; ಮೂಡು, to be covered: to cover). ಕಹಳೆಗಳು ಮುತ್ತಿ ಉರಿಯಲ್ವ ಕೋರಾಹಲಂ (Mr. 285). ಮುತ್ತಿದನೋ? ಇನ್ನೆ ಕೋಣ್ಣು ಧೂಳಿಪಟಂ! (Sēmd. 69). ಕೆಲವನ ಅಲ್ಲಿದ್ದನೇ ಇಲ್ಲಿದ್ದನೇ ಈಗೋ ಎಷ್ಟಿನಂ ಮುತ್ತಿದನೇ ಒನ್ನೆ ತೇರೋ ಅವರೇನು ಸುತಂ ಕುರುವುನ್ನಂ ಎಲ್ಲವಂ (136). ಎತ್ತಿದ ಕೆಯ್ಯೋ ಮುತ್ತಿದನೇ, ಅತ್ತಿತ್ತುತ್ತಂ ಸಾರ್ವಂ ಇನ್ನಹಿತರ್ಕ್ಕಂ (145). ಮುತ್ತವೇದಂ (-ಪೇದಂ 277). ಮುತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಂ (280). ತತ್ತುಗಂ ಒಪ್ಪು, ನಿಜನಗರಮಂ ಮುತ್ತಿದೋಡಿ (J. 28, 15). ಮುತ್ತಿ ಕೋಕ್ಕುವೆ (ಆ ಸಾರ, ಪ್ರಸರಣ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇನೆ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ Si. 291). ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಿ ಇರುವವರು (ಪರಿವಾರ 449). ಅಗಳು ಹಲ್ಲಿದರೆ ಕೇ ಮುತ್ತುತ್ತವೆ. — ಕೆಣ್ಣಕ್ಕೆ ಇರುವೆಗಳು ಮುತ್ತಾಳೋ? (Prva.). See Ūpr. 1, 78; 5, 103; Abh. P. 10, after 201; Bp. 34, 16; 36, 28; Rrv. 6, after 115; 6, 116; 6, after 116; J. 3, 23; 4, 35; 8, 23; 14, 4; 26, 6.

ಮುತ್ತು muttu. 2. = ಮುತ್ತ 1. Surrounding, etc. See ಸುತ್ತ..

ಮುತ್ತು muttu. 3. P. p. of ಮುದು 1.

ಮುತ್ತು muttu. 4. = ಮುತ್, ಮುದ, etc. Advanced age, oldness, old age, priority (T. ಮುದು, ಮೂ, ಮೂಡು, ಮೂರಿ, ಮುಟ್ಟಿ, ಮುಟ್ಟಿಲ; M. ಮುದು, ಮೂಡು). — ಮುತ್ತಜ್ಜ. — ಅಜ್ಜ. = ಮುತ್ತಪ್ಪ. (My.). — ಮುತ್ತಜ್ಜ. — ಅಜ್ಜ. = ಮುತ್ತಪ್ಪ. (My.). — ಮುತ್ತಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. A great grandfather (My.). — ಮುತ್ತಜ್ಜಿ. — ಅಜ್ಜಿ. = ಮುತ್ತಮ್ಮ. (Kāvy. III, 3, 12). — ಮುತ್ತಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. = ಮುತ್ತಪ್ಪ. (Abh. P. 10, after 145; My.). — ಮುತ್ತಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. An elderly (or young), respectable woman whose husband is alive (ಡರವೈ, ಸುವಾಸಿ Nr. Si. 184; My.; Tē.). ಪಟ್ಟಿಗೆ ಮಯ್ಯಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ಮುತ್ತಯ್ಯಿಗೆ ಪಾಪ ಸಲ್ಲ. — ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಅಗಸರ ಮಾಳೆಯೇ ಮುತ್ತಯ್ಯೆ. — ಮುತ್ತಯ್ಯೇ ಕೆಯ್ಯ ಭಿಕ್ಷು ಮೂಡು ಹಿಡಿ ಸಾಕು (Prva.). ಮುದು ಮುನ್ನಾದ ಶುಭಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಯ್ಯೆಯರು ಅರಿಸಿದವ ತಕ್ಕ ಪನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವದು (ಸೇನೆ G.). See Bp. 4, 33; Ū. Bp. 47, 5; Prv. s. ಸನ್ಯಾಸಿ. — ಮುತ್ತಯ್ಯೆತನ. The state of being a muttaidē (Grj. 4, 95; 10, 97; Rām. 6, 12, 34; J. 5, 55; G. 92; My.). — ಮುತ್ತಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಮುತ್ತಪ್ಪ, ಮಕ್ಕ (J. 4, 40, 41; My.). ಹೆತ್ತಾತನ ಅರ್ಹನನು, ಮುತ್ತಯ್ಯೆ ಬೇದಿ ನ್ವೆ, ಮತ್ತೆ ಮಾತುಲನು ಹರಿಯರೆ ಅಭಿಮನ್ಯು ಸತ್ತನೇಕಯ್ಯೆ? (Sē). — ಮುತ್ತಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. = ಮುತ್ತಪ್ಪ. (My.). — ಮುತ್ತಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. A great grandmother (Bp. 45, 38; Rām. 5, 8, 72; My.; Tē.). — ಮುತ್ತಂಗಾರ. — ಅಂಗಾರ. Old time, old age. See Sēmd. 294 s. ಒಲೆ 4.

ಮುತ್ತು muttu. 5. = (ಮುಣ್ಣು 1), ಮುಮ್ಮ. A kiss (ಪುಟ್ಟನ ಕೆಂದ. 97; My.; T. ಮುತ್ತ; M. ಮುತ್ತ, ಮುತ್ತಿ, ಮುತ್ತ, M. ಮುತ್ತ, ಮೊತ್ತು, to kiss; to sip; Mhr. ಮೂಸಾ, a kiss)

ಮುತ್ತು, ಮುತ್ತು ಕೊಡು (My.). ತಾಸಿಗೊನ್ನು ಕೂಸ ಹತ್ತರೆ ಈ ಸೀಸು ಮುತ್ತು.—ಮನೆಯ ದೀಪವಾದರೆ ಮುತ್ತು ಕೊಡ ಬಹುದೇ? (Prvs.). See Prvs. s. ಯೋಗ್ಯರು, ಸಲಿಗೆ.

ಮುತ್ತು mnttu. Tbh. of ಮುಕ್ತೆ (or ಮುತ್ತು). A pearl (ಮುಕ್ತೆ ಕೆರ್ಮದ. Dh.; ಕೆರ್ಮ. 97; Mr. 412; ಮುಕ್ತೆ HIA.; ಮುಕ್ತಾಫಲ Nn. 40; My.; T. ಮುತ್ತು, ಮುತ್ತು; Tē. ಮುತ್ರಿಯ, ಮುತ್ರಮು; M. ಮುರು, an oyster). ಅಯ್ಯತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು (ಮಾಣವಕ); ನೂರು ಸರದ ಮುತ್ತು (ದೇವಚ್ಚಂದ್ರ); ಮುತ್ತಿನ ಸಿಕ್ಕ (ಮುಕ್ತಾಸ್ಥೋಟ, ತುಕ್ಕ); ಮುತ್ತಿನ ಹಾರ (ರಜತ, ಹಾರ HIA.). ತತ್ತಿಸಿದ ಮುತ್ತು (ರಜತ, ಪಣ್ಣದ ಮುಕ್ತೆ Nn. 104). ನೂರು ಸರಮುತ್ತು (ದೇವಚ್ಚಂದ್ರ); ಅಯ್ಯವತ್ತು ಸರಮುತ್ತು (ಮಾಣವಕ Mr. 686). ಮುತ್ತು ಕೆಟ್ಟರೆ ಬತ್ತತ್ತನ್ನ ಕಡೆಯಾದೀತೇ?—ಮುತ್ತು ಹುಟ್ಟೋದು ಚಿಪ್ಪಿನಲ್ಲೇ.—ಮುತ್ತಿನ ಜವ್ವ ಕತ್ತಿಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ?—ತೂತಿಗೆ ಯಾಕೆ ಮುತ್ತಿನಾಭರಣ?—ಮುತ್ತಿನಷ್ಟು ಗಣ್ಣ (only a very small husband) ಇದ್ದರೆ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳ ಹೆದುವನು.—ಮುತ್ತಿನನ್ನ ಗಣ್ಣ ಇರ ಬೇಕು, ಕತ್ತೆಯನ್ನ ಅತ್ತೆ ಇರ ಬೇಕು.—ಹತ್ತು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುತ್ತು (one excellent thing) ಕಟ್ಟ ಬೇಕು (Prvs.). ಮುತ್ತು ಮುದಿಕೆಗೆ ಯಾಕೆ? ತೂತ್ತಿಲೇ ಗುರುಗಳಿಗೆ? ಬತ್ತಿದ ಕೆಡೆಗೆ ತೆಡೆಗಳೇ? ಕ್ರವಣಿಗೆ ಮಿಥ್ಯ ತನವೇ? (Sp.). See Āpr. 7, 41; Abh. P. 13, 126; Grj. 10, 40; Ā. Bp. 2, 4; 5, 51; Rām. 1, 13, 4; Bh. 2, 13, 7, 26; Rāv. 5, 24, 25, 41; 6, 116; J. 3, 17; 6, 6; 10, 6; 17, 6, 26, 28; 16, 28; 28, 44; ಬೃಹ.

ಮುತ್ತುಕ mnttuka. = ಮುತ್ತುಕ, etc. See ಮುಕ್ಕ, ಮುಕ್ಕು.

ಮುತ್ತುಗ mnttuga. = ಮುತ್ತುಕ, etc. (ಪರಾತ, ಪ್ರಹ್ಲವೃಕ್ಷ Mr. 115; ಪರಾತ, etc. Si. 126; Bp. 45, 36; ಕೆವ. 3, 32; My.). ಅದುಗಾಲ ಮದಿ ಹೊಯ್ದರೂ ಮುತ್ತುಗಳೆ ಮೂಡೇ ಎರಿ (Prv.). See ಮುಕ್ಕ, ಮುಕ್ಕು.

ಮುತ್ತುಲ mnttula. = ಮುತ್ತುಗ, etc. (ಕಂತುಕ, ಪರ್ಣ, ವಾತಘೋಷ G.). ಮುಂಜಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಯ್ಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮುತ್ತುಲಗದದ ಕೋಲು (ಅಪಾಧ G.).

ಮುತ್ತುಹ mnttuhā. Inclosing, surrounding, falling upon, etc. ಪಂಡು ಮುತ್ತುಹ (ಅಭ್ಯವಸ್ಥನ್ನನ, ಅಭ್ಯಾಸಾದನ Nr.).

ಮುತ್ತೆ mnttē. Inclosing, surrounding, falling upon, etc. See ಪರಿ. (s. ಪರಿ 3).

ಮುತ್ತೆ mnttē. Tbh. of ಮುಕ್ತೆ. See ಅದಿರ್ಮುಕ್ತೆ.

ಮುತ್ಯ mntya. = ಮುತ್ಯಯ್ಯ. ಪಾಣ್ಡವರ ಮುತ್ಯನು (ತನ್ನ ನು G.).

ಮುತ್ಯ mntya. A pearl (Sk.). See ಮುತ್ತು.

ಮುತ್ಯದ mntsadl. = ಮುಸದ್ಲಿ. One of the public officers: an accountant, a clerk (My.; Tē.; Mhr., H.).

ಮುದ mud. Joy, pleasure, delight, gladness, rejoicing. (Rāv. 13, 50). 2, one of the saṁskṛitbhāvas (Kāv. IV, 2, 16).

ಮುದ muda. Tbh. of ಮುದೆ, or of ಮುದ್. (ಕೆರ್ಮ. 106; ಸನ್ನೋಹ Nn. 76; ದೊನ್ನೂ ಕೆರ್ಮ. 113). — ಮುದನೂರ. — ಊರ್. N. (Bp. 43, 39). — ಮುದವನ್ನೆ. — ಎತ್ತೆ. To obtain joy, to become joyful (Rāv. 4, 60). — ಮುದವ್ವದು. — ಎತ್ತೆ. To experience joy, to be glad, to rejoice (Rāv. 6, after 115; 11, after 175). — ಮುದವ್ವದು. — ಎತ್ತೆ. = ಮುದವನ್ನೆ. (Bp. 24, 75; ಕೆವ. 2, 92). — ಮುದವಲರು. — ಅರು. Joy to bloom or become great: to rejoice greatly (Bp. 45, 16, 26). — ಮುದವದು. — ಎತ್ತೆ. = ಮುದವ್ವದು. (Bp. 2, 55; 22, 35; 37, 56; 53, 66; 57, 64).

ಮುದಕ mudaka. = ಮುದಕ. An old man (My.; B.

3, 44; ಅರ್ಘ್ಯ, ವೃದ್ಧ Nn. 106; ಪ್ರವಯಸ್, ಸ್ಥವಿರ, ವೃದ್ಧ, ಜೀನ, ಜೀರ್ಣ, ಜರತ್ Si. 196; ದಶಮಾಸ್ಥ, ವೃದ್ಧ 429). ಬಹಳ ಮುದಕ (ವರ್ಷಯಸ್, ದಶಮ, ಜ್ಯಾಯಸ್ Si. 196).

ಮುದಕೆ mudaki. = ಮುದಕೆ, etc. (My.; Si. 186; B. 3, 59; 4, 6, 7).

ಮುದಡು mudadu. 1. = ಮುದಡು 1, etc. (My.).

ಮುದಡು mudadu. 2. = ಮುದಡು 2. — ಮುದಡುಗಿ. = ಮುದಡು. (My.).

ಮುದಯಿಸು mundayisu. To be glad, etc. — ಮುದ ಮುದಯಿಸು. To play joyfully about (J. 6, 7).

ಮುದರಿಸು mudarisu. To cause to fold, to cause to draw aside, etc. (My.).

ಮುದರು mudaru. = ಮುದರು 1, etc. (My.).

ಮುದರು mud-āru. Tears of joy (Āpr. 1, 49; 8, after 101).

ಮುದಿ mudī. = ಮುದು 2, etc. Advanced age, etc.

(My.; Tē.; T. ಮುದಿಯನ್, an elder). — ಮುದಿಗಾಗಿ. = ಮುದುಗಾಗಿ (ದ್ವೀಣಾಕ, ಕಾಕೋಲ Si. 137; My.). — ಮುದಿಗುಣ್ಣಿ. — ಕುಣ್ಣಿ. An old procreancy (Rām. 5, 2, 34). — ಮುದಿಗೂಡು. An old, worn out body (J. 26, 69). — ಮುದಿಗೂನು. — ಕೂನು. An old hump. See Prv. s. ಮುದ್ದುಗೂನು. — ಮುದಿಗೂಬೆ. An old owl: an old man or woman (My.). ಒಂದು ಕಂಜಾಯಿತು, ಒಂದು ಮಂಜಾಯಿತು; ಮುನ್ನ ಕೂತಿಯಾ, ಮುದಿಗೂಬೆ? (Prv.). — ಮುದಿಡೊಪ್ಪು. An old dōmba. ಮುದಿಡೊಪ್ಪಿನ ರಾಗ (Prv.). — ಮುದಿಪಾಡು. = ಮುದುಪಾಡು. An old harlot (Rāv. 11, 161). — ಮುದಿಪ್ಪಾಯ. Advanced, old age (above 60, My.). — ಮುದಿಮುಣ್ಣಿ. An old widow or harlot (Rām. 5, 6, 72). — ಮುದಿಮುತ್ತು. — ಎತ್ತು. = ಮುದುಮುತ್ತು. (ವೃದ್ಧೋಷ, etc. Si. 619; ಜರದ್ಧವ, etc. G.; My.). — ಮುದಿವೇರ್. — ವೇರ್. An old woman (Ā. Bp. 47, 42).

ಮುದಿಕೆ mudiki. = ಮುದಿಕೆ, etc. (My.; ವೃದ್ಧ, ಪರಿತ್ವೆ Si. 165; ವೃದ್ಧೆ 196, see 167; ವೃದ್ಧೆ G.).

ಮುದಿತ mudita. Rejoiced, joyfnl, delighted, glad;—pleasure, happiness. See ಅ-, ಪ್ರ-, ಸಮ-; Āpr. 4, 30; Bp. 17, 14; J. 16, 25.

ಮುದಿತನ muditana. Old age (ಸ್ಥಾವಿರ, ವೃದ್ಧತೆ Si. 195; ಜ್ಯಾನಿ, ಜೀರ್ಣ 389). ಬಹಳ ಮುದಿತನ (ಎತ್ತನೆ, ಜರಿ 195; see 197).

ಮುದಿರ mudira. A cloud (ಮೋಡ G.; cf. ಮುಗಿಲ್). 2, a lover a libertine. 3, a frog.

ಮುದಿಪ್ಪ mudishpa. (P). See ಕುಮಿಕಸಾಲೆ.

ಮುದು mudu. 1. = ಮೊದೆ. To advance in growth, to increase; to become full grown; to mature; to advance in years, to become old (ವೃದ್ಧಿ ಕೆರ್ಮ. Dh., one MS. ಮೊದೆ; Tē. ಮುದಿ; T. ಮುದ್ದು, ಮೂ, ಮುದುಗು; M. ಮುದು, ಮೂ; cf. ಮುಂ, ಮುಹ, etc.; see also s. ಮುದಿ 3). P. p. ಮುತ್ತು. ಮುತ್ತುಂ (ಕೆರ್ಮ. 284). ಮುತ್ತುದು ನೇಸದ ತೇಜಂ, ಸತ್ತುದು ದಾವಾಗ್ನಿ (264, 284). ಮುತ್ತು ಕಾಯ್ (ತಡಿಲೆ I). ಮುತ್ತುದು (ಜರಲಿ); ಮುತ್ತುತ್ತು (ವೃದ್ಧೋಷ, ಜರದ್ಧವ HIA.). ಮುತ್ತು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು (Bp. 15, 25). ನೆಡೆ ಮುತ್ತುದಂ ತೊಡದು (16, 30). ಹರನುಂ ಮುತ್ತು, ಮುಸ್ಸಿನಲಿ ಇನಿತು ವ್ಯತಿಗಿಡಲೇ? (25, 29). ನೆಡೆ ಮುತ್ತುದಲ್ಲಾ ದೇಹಂ (44, 5). ಮುತ್ತು ಮುಸುಡು (Rāv. 11, 163).

ಮುದು mudu. 2. = (ಮುಂ, etc.), ಮುತೆ, ಮುತ್ತು 4 q. v., ಮುದಿ, ಮೂ 2. (cf. ಮೊಮ್). — ಮುದುಮುತ್ತು. An old ox

(ವೃದ್ಧೀಶ್ವ, ಜರಗ್ಧನ Nr.). — ಮುದುಗರಡಿ. -ಕರಡಿ. An old bear (Bp. 34, 8). — ಮುದುಗಾಗೆ. -ಕಾಗೆ. A raven (ದ್ರೋಣ ಕಾಶ, etc. Nr.). — ಮುದುಗೂಗೆ. = ಮುದಿಗೂಗೆ. (Bh. 2, 10, 55). — ಮುದುಗೊಣ್ಣೆ. -ಕೊಣ್ಣೆ. N. of a town (Bp. 26, 54). — ಮುದುತಪಸಿ. An old ascetic (Bp. 52, 21). — ಮುದುಪಾಪು. = ಮುದಿಪಾಪು. (Rāv. 11, 162). — ಮುದುಸೂಳೆ. An old harlot (Bp. 52, 84). — ಮುದೆತ್ತು. = ಮುದುಪತ್ತು. (My.).

ಮುದುಕ muduka. = ಮುದಕ. An old man (ಕೆದವ ಸ್ಮದ. I; ಕೆದವ ರ್ತ. I, 3; ಪ್ರವಯಸ, etc. Nr.; ವೃದ್ಧ Si. 432; Abh. P. 4, 112; My.; B. 2, 30). ಮುದುಕರ ಗುಮ್ಮು (ವಾರ್ಧಕ Si. 195). ಮುದುಕನಾದರೂ ತದಕು ಬಿದರಿಲ್ಲ. — ಬೆನ್ನು ಬಿದ್ದ ಮುದುಕ ಬಿಮ್ಮನೆ ನಿನ್ನು ಹಲ್ಲು ಕಸಿದನನೆ (Prvs.).

ಮುದುಕತನ mudukatana. Old age (My.; ವಾರ್ಧಕ Si. 195; ಜ್ಯಾಸಿ, ಜೀರ್ಣ 389).

ಮುದುಕಿ muduki. = ಮುದಕೆ, ಮುದಕೆ. An old woman (ವೃದ್ಧ, etc. Nr.; My.; M. ಮೂಚ್ಚಿ, ಮೂತ್ತಿ; Tē. ಮುದುಸರಿ, ಮುದುಸರಿಡಿ). ಅವಕೋರ್ವಳು ಮುದುಕಿಯಾಗಿ ಕಾವಿಯ ಸೀರೆಯನುಟ್ಟಿ ವಳು ಅಥವಾ ಗಣ್ಯನಿಲ್ಲದವಳು ಕಾತ್ಯಾಯನಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಮನೆಗೆ ಒನ್ನು ಮುದುಕಿ, ಒಲಿಗೆ ಒನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ. — ನಿಲ್ಲರಾದಿದ ಮುದುಕಿ ಕಲ್ಲು ಹೊತ್ತಾ ಕೀಳಿ (Prvs.).

ಮುದುಕು muduku. = ಮುದುಕು, etc. To clasp or embrace one's (own) body (ತೋರೋಪಗೂಹನ; ಉಪಗೂಹನಮೆನ್ನು, ಅಲಿಂಗನಂ; most MSS., also Mqb., have ಮುದುಕು).

ಮುದುಗರ mudugara. Thh. of ಮುದಗರ. (Rām. 6, 3, 12).

ಮುದುಡು muduḍu. 1. = ಮುದಡು, ಮುದರು, ಮುದರು, ಮುದ್ದು, (ಮರುಡು). To bend (v. i.); to shrink, to contract, to shrivel up, as flowers or leaves, to wrinkle, as drying cloth or a hide, or as the skin (ಸಂಕೋಚನ ಸ್ಮದ. Dh.; My.; ಕದಾಪಾಗು G.); to be reduced in bulk, to be collected or closed (ಕದಾಪಾಗು G.). ಕೆಯ ಕಾಲು ಮುದುಡೋಣ (G. 226). ಮೊಗ್ಗಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಪುಮ್ಮು ಇರುತ್ತದೆ, ಒಳಗೆ ಹೂವಿನ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪಳೆಗಳ ಒನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೊನ್ನಿ ಮುದುಡಿ ಕೊಣ್ಣು ಇರುತ್ತದೆ (B. 3, 86). 2, to bend (v. i.); to draw in or backward, as a limb; to press into irregular inequalities, to crumple, to rumple, as cloth, paper; to fold regularly or irregularly, as a mat, a mattress; to pull up, as clothes when walking through water; to draw aside, as clothes, feet, so as to avoid their touching anything, or as a curtain (My.). ಒನ್ನು ದಸಿ ಅಂಗಾಲ ನೆಟ್ಟಿದೆ. ... ನಿನ್ನು ನೆಲನಂ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲದೆ ನಡೆಯ ಬಾರದದೆ, ಒನ್ನೆಸೆಗೆ ಕಾರ್ ಮುದದ ಬಾರದು (Bp. 43, 84). ಅಲ್ಲಿಯ ಹೂವು ಗಳಿಗೆ ಕೆಯ ಹಜ್ಜದೆ, ತಮ್ಮ ಅದಾವೆಗಳನ್ನು ಮುದುಡಿ ಕೊಣ್ಣು, ಅವೆಗಳಿಗೆ ತಾಳಗೊಡದೆ (B. 3, 81).

ಮುದುಡು muduḍu. 2. = ಮುದಡು 2, (ಮರುಡು 2). Shrinking, contracting, etc. — ಮುದುಡುಗುವಿ. -ಕವಿ.

An ear the outside of which is shrunk (Bp. 58, 49; My.).

— ಮುದುಡುಗೋಳ್. -ಕೋಳ್. To shrink (J. 80, 22).

ಮುದುರು muduru. = ಮುದುರು 1, etc. (My.).

ಮುಗೆ mudé. (= ಮುದ). Pleasure, enjoyment, joy, gladness.

ಮುದ mudga. A kind of kidney-bean. *Phaseolus mung* Willd. (ಜೆಸದು Mr. 374). 2, a cover, covering, lid. 3, = ಮುದ್ದು (ತಂಬಿದ ಹುದು G.).

ಮುದ ಪರ್ಣ mudga-parṇi. A kind of kidney-bean. *Phaseolus trilobus* Ait. (see Si. 149).

ಮುದರ mudgara. = ಮುದುಗರ. A hammer-like weapon, a mace (ಛನ Mr. 510); — a staff weighted at the bottom with iron for breaking clods of earth. 2, a bud (ಮುಗುಳ).

ಮುದಲ mudgala. Nn. 96 for ತುದಲ, q. v. 2, N. of a fish and of other persons.

ಮುದಾನ್ನ mudga-anna. Rice boiled together with the kidney-bean (My.).

ಮುದ್ದ muddu-as. N. (My.; B. 2, 49).

ಮುದ್ದು ಮುದ್ದತ್ತು. (ರಬ. 9, 68; My.).

ಮುದ್ದತ್ತು muddattu. A space of time, a term (My.; G. 123 Mhr., H. ಮುದ್ದತ್ತು).

ಮುದ್ದಾಂ muddām. ಮುದ್ದಾಮು muddāmu. Expressly, positively (Mhr., H.); fixed, established, permanent (Dr.). 2, own (My.; B. 5, 126). ಮುದ್ದಾಮ್ ಆಳು, ಮುದ್ದಾಂ ಮುದ್ದಾಂ own servant (My.).

ಮುದ್ದಿ muddi. 1. Feminine of ಮುದ್ದ. N. (My.).

ಮುದ್ದಿ muddi. 2. = ಮುದ್ದೆ. (B. 4, 121; 5, 19).

ಮುದ್ದಿಕೆ muddikē. = ಮುದ್ದಿಗೆ 1. Thh. of ಮುದ್ದಿಕೆ (ಸ್ಮದ. 331 Mqb.).

ಮುದ್ದಿಗ muddiga. N. (Bp. 29, 7).

ಮುದ್ದಿಗೆ muddigē. 1. Thh. of ಮುದ್ದಿಕೆ (ಸ್ಮದ. 331. 333).

ಮುದ್ದಿಗೆ muddigē. 2. Thh. of ಮುದ್ದಿಕೆ (ಸ್ಮದ. 345).

ಮುದ್ದಿಸು muddisu. To kiss; to caress, to fondle (Bp. 18, 57; Rāv. 8, after S2; 11, 105; Sfr. 1, 82; J. 8, 13; 28, 16; M. ಮುಡ್ಡು, ಮುಗುಳ್, to smell; to kiss).

ಮುದ್ದು muddu. = ಮುದ್ದು 5, q. v. A kiss (ಒರೆ, ಕವಿ ಮಿ Kk. 31; ಸ್ಮ. 75; ಒಕ್ಕುಳಾನ, ಪದನಕೂಟ, ಮುದ್ದು Mr. 336; c.; Tē.); love, affection, charm; an object of love. ಬುದ್ದಿವಂತರ ಹೋಡ್ ಮುದ್ದಿನ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಿತು. — ಮುದ್ದಿ ಲ್ಲಾ ಮೂಡಿನಯ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ (Prvs.). See Cpr. 1, 66; 1, after 105; Bp. 1, 51; 24, 45; 32, 45; 47, 32. 43; J. 18, 28; 28, 22; Prvs. 2. ಮುಳ್ಳು, ಮೊಲ and ಹೆಣ್ಣಿಗೆ. — ಮುದ್ದು. — ಕಂಡ A charming goon (Rāv. 12, 23). — ಮುದ್ದಾಟ. — ಅಲಿ Frequent kissing (Cpr. 8, 42). — ಮುದ್ದಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು To make (somebody) to kiss frequently (Cpr. 8, 39). — ಮುದ್ದಾಡು. — ಅಡು To kiss mutually; — to kiss frequently (Abh. P. 4, 28; Bp. 15, 14; My.; B. 3, 81). — ಮುದ್ದಾಮು. — ಅಯಿ N. (Bp. 59, 6). — ಮುದ್ದಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To kiss (My.). — ಮುದ್ದಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು = ಮುದ್ದಿಕ್ಕು. (My.). See Prv. 2. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ — ಮುದ್ದು ಕೊಡು = ಮುದ್ದಿಕ್ಕು. (My.). — ಮುದ್ದುಗೂಡು. — ಕೂಡು. A dear child (My.). ಮುಳ್ಳುಳ್ಳವರಿಗೆ ಮುದ್ದುಗೂಡು ಮುದ್ದುಗೂಡು (Prv.). — ಮುದ್ದುಗೆಯ್. — ಕೆಯ್. To kiss; to treat with affection, to caress, to fondle (Rāv. 11, 104; J. 8, 31; 8, 47; 11, 15; 18, 49; 26, 20). — ಮುದ್ದುಗೆಯ್. — ಕೆಯ್. Caressing, etc. (Cpr. 8, 44; 8, 53). ಧರ್ಮ ಗಮಂ ಪೊದದಿ ಪೊಸ ಜನ್ಮನಮಂ ಮಿಗಲವ್ವ ಗಾಡಿಯಂ ಸೊಗಡು ಮುದ್ದುಗೆಯ್ವು ಮನೊಡಲ್ಪಿವನಂ ಮನವಾರ್ ಕೀಳ್ಳು ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡ

ಮೇಲೆವಾಯ್ತು ಮಹಾಸುರನಂ ತವೆ ಕೊನ್ನಳಾವರ್ ಆ ಭಗವತಿ ತಾನೆ ಎರಸಿಯಕ್ಕೆ ಜಯಾಸಿಗೆ ನಾಗವರ್ಮನಾ! (one Ūh. MS. as its v. 4). — ಮುದ್ದುನುಡಿ. A pleasant, sweet word. ಮನವೆವ್ವು ಗಿಳಿಯನೊಯ್ಯಾರದೊಳೊವಿ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಮುದ್ದುನುಡಿಗಲಿ ಸಲೆ, ಮಾನಿ! (Kp. 4, 8, 1). — ಮುದ್ದುಮಗ. A dear son (My.; B. 3, 7). — ಮುದ್ದುಮಗು. = ಮುದ್ದುಗೂಸು (My.). — ಮುದ್ದು ಮಾಡು. = ಮುದ್ದುಗೈಯ. To caress, etc. ಅವನನ್ನು - (My.). — ಮುದ್ದು ಮಾಡು. = ಮುದ್ದುನುಡಿ. (My.; G. 448). — ಮುದ್ದುಮೊಗ. A sweet face (My.). — ಮುದ್ದು ಮೊಟುಸು. To cause love to dash or pierce into (anybody): to endear one's self. ಎಲ್ಲಗೆ ಮುದ್ದು ಮೊಟುಸುತಿವನು (J. 28, 22). — ಮುದ್ದುರಂಗ. N. ಎಲೆ! ಎಮ್ಮುವವಕ್ಕೆ ಅವಳೇ (wife) ಇಲ್ಲ, ಮಗನ ಹೆಸರು ಮುದ್ದುರಂಗ ಎಷ್ಟು (Prv.). — ಮುದ್ದುವೀಡು. -ಬೀಡು. To heestow many klases; to treat very kindly (Rāv. 4, 73; Rāv. 3, 43).

ಮುದ್ದುತನ muddutana. Pleasantness, charm, beauty (Rāv. 1, after 155). ದಾಲೆ. ಬೀಡುತಿವನು ಮುದ್ದುತನವನು (Pril. 3, 31). ಮುದ್ದುತನ ಎಗೆ ಮಾಯೆ (ಎವ್ವು ದಾಲೆ) ತನ್ನೆ ನಡೆಯ ಕಲಿಸಿದರ್ ಅಂಡೆವಿಟ್ಟಿಗೆ (3, 32).

ಮುದ್ದೆ muddē. = ಮುದ್ದಿ 2. A roundish mass, a ball, a roundish lump (as of iron, food, etc.), a clod (as of earth, etc.), etc. (ಪಿಣ್ಣೆ Nr.; My.; Tē. also ಮೊದ್ದು; J. 18, 20; T. ಮುತ್ತೈ; see ಕೆಯ್; Mhr. ಮೂದ, a rice-lump; see ಮೊತ್ತ 1). ಗನ್ನದ ಮುದ್ದೆ (ಗಾತ್ರಾನು ರೇವನಿ, ವರ್ತಿ Si. 229); ಮದ್ಯ ಮಾಡುವಕ್ಕೆ ನಾನಾ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಕೂಡಿಸಿದ ಮುದ್ದೆ (ಮೇದಕ, ಜಗಲ 348). ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆ (ಕೋಮು); ಮಡ್ಡಿನ ಮುದ್ದೆ (ಪಿಣ್ಣೆ G.). ಕೆಸದಾನ ಮುದ್ದೆ (G. 572). ಬಿಲ್ಲದ ಮುದ್ದೆ (My.). 2. rāgi-porridge (My.). ಮುದ್ದೆಗೆ ಎದ್ದು, ಗುದ್ದಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು. — ಮುದ್ದೆ ಬಿಲ್ಲವಾದರೆ ಮುದ್ದಿಗೆ ಅಗದೇ? (Prv.). 3. a weaver's peg-stand (8. Mhr.). — See ಮೇಲು; Prv. s. ಅಟ್ಟು 5. — ಮುದ್ದೆ ತೊವೆ. Tovē-porridge (My.). — ಮುದ್ದೆ ವಲ್ಲೆ. Vegetable-porridge (My.). — ಮುದ್ದೆ ಬಿಲ್ಲ. A round lump of jaggory (My.). — ಮುದ್ದೆ ಕಪ್ಪಿಣ. A roundish lump of iron. ಮುದ್ದೆ ಕಪ್ಪಿಣ ಮು ಉಗುವದು, ಬಿಲ್ಲೇ ಕಪ್ಪಿಣ ತೇಲುವದು (Prv.).

ಮುದ್ರಾಕರ mudrā-kara. A maker of seals, an engraver, a coinor. (R.).

ಮುದ್ರಾಕ್ಷರ mudrā-akshara. Type, print. (My.).

ಮುದ್ರಾಕ್ಷರಕಾಲೆ mudrākshara-kālē. A printing-office (My.).

ಮುದ್ರಾಂಕಿತ mudrā-āṅkita. Stamped or marked with a seal (My.); printed. (My.).

ಮುದ್ರಾಂಗುಲೀಯಕ mudrā-āṅgullyaka. A seal-ring (My.).

ಮುದ್ರಾಧಾರಕ mudrā-dhāraka. A bearer of the seals. 2, a man who impresses various sectarian marks and figures on his forehead and other parts of the body: a Mādhva (My.).

ಮುದ್ರಾಧಾರಕೆ mudrā-dhārakē. Having the body branded with hot seals by a gñru, a custom of the Mādhvas (My.).

ಮುದ್ರಾಧಾರಿ mudrā-dhāri. = ಮುದ್ರಾಧಾರಕ. (My.).

ಮುದ್ರಾಕೃತಿ mudrā-kṛti. Power (of a rāja, guru, etc.) derived from setting or affixing seals to documents (My.).

ಮುದ್ರಿಕೆ mudrikē. = ಮುದ್ದಿಗೆ 2. A seal, a signet, a seal-ring, a signet-ring (ಉಂಗುರದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕುರಂ ಬರೆಯೆ ತಾ ಮುದ್ರಿಕೆ ಗಳಿಸಿಕ್ಕು Mr. 340; ಬಾಲಕ 525; Bp. 54, 55; J. 18, 6). 3, a stamp, an impression. 4, a mode of intertwining the

fingers during worship. 5, dedication to a deity put at the end of chapters or of a hook (My.). ಮುದ್ರಿಕೆಲ್ಲದ ಮುನ್ನಡಿದು ವದ (Prv.). — ಮುದ್ರಿಕೆಯುಂಗುರ. = ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ, q. v. (My.).

ಮುದ್ರಿತ mudrita. Sealed, stamped, impressed, marked, struck, printed; contracted, closed, sealed up; unblown. (Ūpr. 8, after 4; Bp. 1, 14; 35, 8).

ಮುದ್ರಿಸು mndriṣu. To seal; to stamp; to print; to coin: to shut; to seal up, to enclose; to envelop (Ūpr. 8, 41; Ahh. P. 16, 41; Bp. 24, 22; 35, 9; 58, 58; Bh. 1, 8, 70; 8, 28, 88; Rāv. 5, after 25). ಅಪ್ಪಿ ಮುದ್ರಿಸ ಸುಪ್ತಿ (Mr. 317). 2, to agree to, to assent, to promise (ಅಂಗೀಕರಣೆ ಸಿದ್ಧ. Dh.). ಮುದ್ರಿಸಿದಂ (274).

ಮುದ್ರು mndru. = ಮುದುಡು 1, etc. (My.).

ಮುದ್ರೆ mndrē. ಮುದ್ರಾ. (= ಮೊದಿರ). A seal, a signet, a seal-ring. 2, the mark of a seal; a stamp, a print; a seal of lae (J. 29, 36; 30, 24). 3, a form or figure made by Vaishnavas, etc. on their body. 4, a coin. 5, stamp, oast, air; — as air or a disposition of oountenance dnring meditation, etc. (Mhr.; B. 4, 10, 184); — a person as to shape and bulk (Mhr.). 6, a mode of intertwining the fingers dnring worship. 7, shutting, closing. — ಮುದ್ರೆಕರ್ತ. A man entrusted by a guru with his seal and deputed by him to settle disputes of caste (My.; Tē.). — ಮುದ್ರೆಕೋಲು. A wooden seal, for sealing heaps of corn (My.; Tē.). — ಮುದ್ರೆಯವ. -ಅವ. A man who applies a public seal (My.). 2, = ಮುದ್ರಾಧಾರಕ No. 2, a Mādhva (My.). — ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ. -ಉಂಗುರ. A seal-ring, a signet-ring (ವೇದಿಕೆ, ಮುದ್ರಿಕೆಯುಂಗುರ Nn. 148). — ಮುದ್ರೆಯಾದಾಗ. -ಳಾದಾಗ. The business of applying public seals (My.).

ಮುಧಾ mndhā. In vain, to no purpose.

ಮುನ್ mun. 1. = ಮು, etc. Three. — ಮುನ್ನೀರ್. The ocean (so called as it contains three different waters: rain, river-water, and the water of the abyss, and has three different qualities: to prodnoe, to preserve, and to destroy, T.; Br. derives it from ಮುನ್ 2: the first or original waters, which however in T. is ತೊನ್ನೀರ್; — ಸಮುದ್ರ ಸಿದ್ಧ. II; Ūt. I, 70; Kk. 85; ವಾರ್ಧ Ūt. II, 16; ಕಡಲ್, ಜಲಧಿ ಸಿ. 36; Ūpr. 1, 109; Ahh. P. 10, 157; J. 19, 4). — ಮುನ್ನೀರೆಯು. -ಎಡೆಯ. The ocean's lord: Varuṇa (ವರುಣ Kk. 15; Sī. 13). — ಮುನ್ನೀರ್ಗಿಟ್ಟು. -ತಿಟ್ಟು. Suh-mariue fire, the fire of the lower regions (ಕಡಲುರಿ, ಒಡ ದಾನಲ Ūt. II, 118). — ಮುನ್ನೀರ್ಮಗ. The moon (ಹನ್ನ Ūt. I, 107; ಇರುಳೆಯ II, 6). — ಮುನ್ನೀರ್ಮಕ್ಕು. -ವಕ್ಕು. He who reposes on the ocean: Viṣṇu (ಉವೇನ್ನ ಸಿ. 5, 6; Kk. 7, o. r. ಮುನ್ನೀರ್ಮಕ್ಕು). — ಮುನ್ನೀರ್ಮಕ್ಕು. -ವಕ್ಕು. = ಮುನ್ನೀರ್ಮಕ್ಕು, q. v. — ಮುನ್ನೀರ್ಮಕೆ. -ಬೆಕೆ. = ಮುನ್ನೀರ್ಗಿಟ್ಟು. (ಒಡದಾನಲ ಸಿ.). — ಮುನ್ನಡಿದು. Three hundred (My.; Tē.; see Prv. s. ಮುದ್ರಿಕೆ). ಮುನ್ನಡಿದ ಅದವತ್ತು (Bp. 88, 13). ಮುನ್ನಡಿದಾ ಅಯ್ಯತ್ತು (B. 2, 22).

ಮುನ್ mun. 2. = ಮುಂ (ಮುಜ್), etc. That which is before, etc. 2, before (Ūpr. 5, 22). — ಮುನ್ನಿಳುಪ್ಪ. To let know or indicate before-hand (Ūh. v. 70). — ಮುನ್ನಡ್ಪ. -ತಪ್ಪ. To fail in the front (Ahh. P. 13, 71). — ಮುನ್ನಲೆ. -ತಲೆ. = ಮುನ್ನಲೆ. The upper front part of the head; the forehead (Ūpr. 8, 64; 8, after 101; J. 18, 20).

ಮುನ್ನಲೆಯ ಹೂ (ಲರಾಮಕ Hiā.). ಮುನ್ನಲೆಯಲಿ ಅಲವ ಮೂಲೆ (ಲರಾಮಕ Mr. 334). ಮುನ್ನಲೆಯ ಉಂಗುರಕೂಡಲುಗಳು (ಪ್ರಮ ರಕ G.). 2, locks of hair hanging down on the forehead (My.). — ಮುನ್ನಲೆವಿಡಿ. -ಸಿಡಿ. To seize the forehead or the locks hanging down on it (Pril. 3, 29). — ಮುನ್ನಲೆ. -ತಲೆ. To proceed (J. 3, 13; 4, 15, 16; 19, 7). — ಮುನ್ನಲೆವಸ. The previous day (Bp. 53, 16). — ಮುನ್ನಲೆ. -ತಲೆ. = ಮುನ್ನಲೆ. (Bp. 29, 3; 51, 71). — ಮುನ್ನಲೆಸ. The front side or direction (Bp. 5, 40; 18, 5, 33; 20, 41; 24, 44; 27, 11; 32, 38; 43, 84; 52, 47; 58, 29; 59, 19; 60, 54; 61, 23; Rāv. 13, 71). — ಮುನ್ನೋಡು. -ತೋಡು. To appear beforehand (My.). 2, to show beforehand; to show the way (My.). — ಮುನ್ನಡಿ. -ಅಡಿ. The fore part of the foot, the point of the foot (Ūpr. 5, 22; 7, 112). — ಮುನ್ನಡಿದಿಡಿ. -ಸಿಡಿ. To seize the point of the foot (Ahh. P. 3, 153). — ಮುನ್ನೆಗವು. To raise and stretch forth (Śēv. 8, 63). — ಮುನ್ನೆರವು. To join (v. t.) in the beginning (Śēv. 5, 31). — ಮುನ್ನೇಸದ್. The dawn (ಮುನ್ನೇದ್ವು ಸೇ.).

ಮುನ munā. = ಮುನಿದು. P. p. of ಮುನಿ 1, in ಮುನ ಕೊಳ್ಳು. See Prv. s. ಓಬು.

ಮುನಸಪ್ಪ munnasapu. = ಮುನಸೀಪ್ಪ. A native civil judge (of the lowest class; Si. 258, Tē.; Mhr., H. ಮುನಸಪ್ಪ, ಮುನ ಸೂಪ್ಪ).

ಮುನಸೀಪ್ಪ munnasipu. = ಮುನಸಪ್ಪ. (My.). See ಗ್ರಾಮ.

ಮುನಾಸಲು munnāsahn. Right, proper, fit, due (My.; Br.; Mhr., H.).

ಮುನಿ muni. 1. (= ಮುಳಿ 1). To become angry or wrathful, to manifest anger, to be displeased (ಕ್ರೋಧ ūmd. Dh.; My.; T., M.; T. ಮುನೈ, to be hold; to be angry). ಮುನಿವನ (ಕ್ರೋಧನ, ಕ್ರೋಧನ, ಕ್ರೋಧಿ, ರೋಷಣ); ಇದೇದೆಯಲಿಮ್ ಪರಿಗಿ ಮುನಿವನಂ (ಗೋಪ್ಯತೆ Hiā.). ಪರರ ಸ ಮುತ್ತಿಗೆ ಮುನಿವ ಮುನುಕ್ಕನು (ಅನ್ಯಕುಪದ್ವೇಷ, ಮತ್ತರ); ಮುನಿದು ನೋಡುವ ನೋಟ (ಅದ್ವೈತ Nr.). ಕವಿಗೆ ಕವಿ ಮುನಿವಂ (ūmd. 159; see ūmd. s. ಬಿಣ್ಣು). ಸಿಹಾ ಮಾತಾ ಮುನಿದ ಸುತನಿಗೆ ಗತಿಯೇ ನು?—ಒಲಿದರೆ ನಾರಿ, ಮುನಿದರೆ ಮಾರಿ (Prva.). ಅರಸೊಲಿದು ನಡಿಸಿ ದರೆ ಸಿರಿಯಕ್ಕು, ದೆಸೆಯಕ್ಕು, ಕರಿತುರಗಬಲವು ಪಿರಿದಕ್ಕು; ಮುನಿದರೆ ಕರ ನಾತವಕ್ಕು (Sp.). ಎತ್ತಪ್ಪನಾದರೂ ಮುನಿಯ ಹಗೆ ಹೊಲ್ಲಾ; ಎತ್ತಕ್ಕಮ್ ಅರಸು ಮುನಿದರೆ ಆ ಮುನಿಯನ್ನಕನಕ್ಕು (Sp.). See Ūpr. 8, 54, 95; Ahh. P. 14, 58; Bp. 22, 21, 28, 65; 45, 8; 47, 11, 12, 19, 28; Bh. 6, 2, 2; J. 6, 2, 30; 24, 55; ಮುಟ್ಟಿ ದರೆ ಮುನಿದ.

ಮುನಿ muni. 2. That becomes angry (see ಮುಟ್ಟಿ ದರೆ ಮುನಿ). 2, anger. — ಮುನಿಯ. -ಅ 8. That becomes angry (see ಮುಟ್ಟಿ ದರೆ ಮುನಿಯ).

ಮುನಿ muni. A recluse who lives alone and has taken the vow of silence. 2, an ascetic (ತಪಸ್ವಿ ūmd. Dh.); a sage, a saint; a devotee; a monk;—a Buddha or Arhant. 8, a male devil (My.). See Bp. 10, 27-29. 4, the number 7 (Ūh.; see ಸಪ್ತಮ್).

ಮುನಿವ muni-pa. = ಮುನೀನ್ದ್ರ. (Bp. 43, 41; 50, 70).

ಮುನಿಪು munipu. (= ಮುಳಿಸು). Anger, passion (ಕ್ರೋಧ Nn. 142, 167; J. 28, 5; T. ಮುನಿಪು).

ಮುನಿಪುಂಗವ muni-puṅgava. An eminent sage (J. 2, 20; 21, 44).

ಮುನಿಮತ muni-mata. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮುನಿಮನ muni-mana. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮುನಿಯಿಸು muniyisu. To cause to become angry, to irritate (Abb. P. 14, 58).

ಮುನಿವಟು muni-vaṭu. A muni's lad or student (J. 19, 44).

ಮುನಿವರ muni-vara. An excellent muni (My.).

ಮುನಿಸಿ munnishi. A secretary, a writer (My.; Br.; Mhr. H. ಮುನಶಿಲ). 2, a teacher of language (My.; Mhr.).

ಮುನಿಸೀಗಿರಿ munnishi-giri. The office or business of munnishi (My.; Mhr. ಮುನಶೀಗಿರಿ).

ಮುನಿಸು munnisu. (= ಮುಳಿಸು). Anger, wrath, passion, rage, enmity (ಕ್ರೋಧ, ಕ್ರೋಧ, ಅಮರ್ಷ. ರೋಷ, ಪ್ರತಿಘ Hiā.; ಅನುಕಯ Hiā.; ರೋಷ, etc. Mr. 334; ಮುಳಿಸು, etc., ಕ್ರೋಧ Ū. II, 27; ಮುಳಿಸು, ಕುಸುಗಣ್ಣು, ಸೆದರು. etc., ಕ್ರೋಧ ūmd. 39, Kk. 48; My.). ಮುನಿಸುಕ್ಕಾತನು (ರೋಧ ಮತ್ತರ Nr.). ಮುನಿಸುಕ್ಕವಂ (ಅಮರ್ಷಣ, ಕ್ರೋಧ, ರೋಷಣ Mr. 234). ಮುನಿಸಿದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ಯನೆಯನತ್ತು, ಕಳದಿಗೆ ತನತ್ತು ಸ್ವೈ ಸುವೇಸಂ (ūmd. 179). ಕೊಟ್ಟು ಬರುವ ನಿಜ್ವರಕ್ಕೆ ಪ್ರ ಕೊಡದೇ ಓ ರುವ ಮುನಿಸು ಲೇಸು (Prv.). See Ūpr. 5, 134; 8, after 79; Grj. 2, after 106; Bp. 18, 9; 31, 19; 47, 9, 19-22, 23, 27; Bh. 1, 8, 77; J. 4, 54). — ಮುನಿಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To grow angry or sniky (Dp. 68, 1). — ಮುನಿಸು ತಿಳಿ. Anger to calm down or he appeased (Bp. 47, 19, 21, 27; My.). — ಮುನಿಸು ತಿಳವು. To appease anger (Bp. 47, 20; 47, 56). — ಮುನಿಸು ತಿಳುಹು. = ಮುನಿಸು ತಿಳವು. (Bp. 18, 9; 47, 27). — ಮುನಿಸು ಪರಿ. Anger to go away or cease (My.). — ಮುನಿಸುಹರವು. Spreading or increase of anger (Bp. 40, 85).

ಮುನಿಸುಗಾಡಿ munisu-gāṭṭa. A passionate man (My.).

ಮುನೀನ್ದ್ರ muni-indra. A great sage or ascetic (ಪದ್ಮ, ಯತಿ, ಯತಿನ್ದ್ರ Nn. 54); ಪುಣ್ಣೀರ್ Mr. 504). 2, a Buddha or Jina. 3, Śiva; etc.

ಮುನೀಶ್ವರ muni-īvara. = ಮುನೀನ್ದ್ರ. (ūmd. 134; Bp. 61, 46; J. 27, 18). 4, a male devil (My.).

ಮುನ್ನು munnū. = ಮುನ್ನು 2 (ūmd. 146), (ಮುಂಡು 2). ಹೆದ್ದಾಗಿಲ ಮುನ್ನು (ಮುಖ, ನಿಸರ್ವಣ Hiā.). ಮುನ್ನುಣ, ಮುನ್ನುಣಂ (ūmd. 135). ಅನೆಯ ಮುನ್ನುಣ ಲರಾಟ (ಅವಗ್ರಹ Mr. 155). — ಮುನ್ನುಣಂ. -ಅಣ್-ಅಂ. (ūmd. 136). A man of the front. — ಮುನ್ನುಗು. -ಅಗು. To become or be the first of a series. ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಜಾಗರೂಕತೆ ಅವಿದೇಶ ಮುನ್ನುದ ದನ್ನು ಕುದುತು ವ್ಯಸನ ಪಡುತ ಪರೋಪಕಾರತಾತ್ಪರ್ಯದ್ವಯ ಸಾಕ್ಷಿ ಬುದ್ಧಿ (ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, etc. Si. 69). ಪರದ್ವೀರದಾರ್ಥಮಾಗಿ ಒಪ್ಪನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಕೊಡುವದು ಮುನ್ನುದ ಮೋಷವು (ಪದ್ಮ, etc. 71). ಉಪ್ಪು ಮುನ್ನುದ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಅಗಿಯುವ ಮರದ ಗುಡ್ಡಲಿ ಗಳು (ಅದ್ವಿ, etc.). ಊರ ಸುತ್ತಲೂ ಹಾಕುವ ಬೇಲಿ ಮುನ್ನುದ ಹೆ ಗಳು (ಪ್ರಾಚೀನ, etc. 107). ಮಾವು ತೆಂಗು ದಾಡಿವ್ವು ಮುನ್ನುದವು ಗಳು (ವಾಸಸ್ತತ್ವ 119). ದದಿನಾಯ ಮುನ್ನುದವರು (ಪ್ರಧಾನ, etc. 258). ಸೇಕದಾರ ಮಾಮಲೇದಾರ ಮುನ್ನುದವರು (ಗೋಪ, etc. 259). ರಾಜದರ್ಶನಾರ್ಥಮಾಗಿ ತರ ತಕ್ಕ ಕಾಣಿಕೆ ನಟರ ಮುನ್ನುದವು (ಪ್ರಾಪ್ತ, etc. 266). ಕರಗಿ, ಗಟ್ಟಿ ಒದವಿ ಮುನ್ನುಗಿ ಮಾವರ ಒ ಟ್ಟಿದು (ಕೃತ 330). ಆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನು ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮಕ್ಕ ಳು ಸೊಸೆಗಿರು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಆಶ್ರಿತರು ಅಳುಮಕ್ಕಳು ಮುನ್ನುದವ ನ್ನು ಕೂಡಿ ಕೊಟ್ಟು (B. 2, 20). ಮದುವೆ ಮುಂಚೆ ಮುನ್ನುದ ಸಮಾ ರಥ್ಯಗಳು (2, 52). ಸರಕಾರದವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮುನ್ನುದದರಿಗೆ ಅವ ರವರ ಗಣ್ಣಿನ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಉತ್ತಮದೊಳಗಿಟ್ಟ ಸ್ಥಿತಿ. — ದೊರದೀಕೆದ್ದುಹಾಗಿ ವರ್ಷಗಳನ್ನ ಮೂಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ (3, 111). — ಮುನ್ನು. -ಎ. (ūmd. 146). (= ಮುಂಡ), ಮುನ್ನು. In front of

anything that is behind (ಮುನ್ದುಗಡೆ 52 Cm.; ಇದಿರೋ 228 Cm.; Öh. v. 111). 2, hereafter, thereafter; henceforth (ಮುನ್ದೆ ಕೆಂದ. 399 Cm.; see Sp.s. ಸವಮಾತು). 3, previously, beforehand. ಮುನ್ದೆ ಬನ್ದು, ನೀನನಗೆ ವಸನ್ತನಾಗಮನ ಮಂ ನೆರೆ ಸೂಚಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೆಯೆ! (Öpr. 7, 41). ಮುನ್ದಿಯಾ ಹಗೆ, ನೃಪನ ಕಾನ್ತಿಯಾ ಸವಮಾತು, ಮುನ್ದೆಲ್ಲದನ ಗೆಳೆತನಗಳು ತನ್ನ (ಸ್ತು) ಮುನ್ದೆ ಕೊಟ್ಟುವವ (Sp.). See Bp. 17, 9; 20, 31; 41, 15; 51, 25; 52, 43; J. 2, 30.

ಮುನ್ದು munda. = ಮುನ್ದು 2. — ಮುನ್ದುಗಡೆ. = ಮುನ್ದುಗಡೆ. (ಹೂಣಿ G.; My.). — ಮುನ್ದುಗಾಣ್. = ಮುನ್ದುಗಾಣ್. (Bp. 34, 10; My.). — ಮುನ್ದು ಮಾಡು. = ಮುನ್ದು. (ಹೂಡು G.).

ಮುನ್ದು mundu. 1. (= ಮುಂಡು 1). To be or go before, first or in advance (ಪುರಸ್ಕರಣಿ ಕೆಂದ. Dh.; T.).

ಮುನ್ದು mundu. 2. = ಮುಂ (ಮುಂ, ಕೆಂದ. 198), etc., ಮುನ್ದು (148), ಮುನ್ದು (My.; Tö.). The front-part or side, the front (ಅಗ್ರ ಕೆಂದ. Dh.; 212 Cm.);—the state of being in front of anything that is behind, following, succeeding (as a letter, etc., ಪರಂ 17. 59. 80. 84. 85. 198. 212. 225. 388. 384);—the state of being advanced in position; that of being first;—the state of being before or previous;—the state of being future;—(in front, etc.). ಮುನ್ದುಣ, ಮುನ್ದುಣಿಂ (ಕೆಂದ. 185), (ಮುನ್ದುಣ್); ಮುನ್ದುಣಿ, ಮುನ್ದುಣಿ (see s. ಪಡು 3), ಮುನ್ದುಣ್; ಮುನ್ದು ನ. ಊರ ಮುನ್ದುಣಿ (ಕೆಂದ. 182). ಮನೆಯ ಮುನ್ದುಣಿ ಇಕ್ಕೆಲಂ (ಪ್ರಳಾಣ, ಅಲಿನ್ದು); ಹಿನ್ನು ಮುನ್ದುಣಿ ಅದಾತನು (ಪರಾಪ್ಪುಖ, ಪರಾಚೇನ Nr.). ಮುನ್ದುಣಿ ಮೆಯ (ಕೊಡೆ, ಅಂಕ, ಉತ್ತಂಗ); ಹಿನ್ನು ಮುನ್ದುಣಿ ಗುಹ (ಎವರೀತ, ಪರಾಚೇನ Hi.). ಹಿನ್ನು ಮುನ್ದುಣಿದು (ಎವರೀತ Nn. 151). ನಾನು ಮುನ್ದು, ತಾನು ಮುನ್ದು ಎವ್ವದಾಗಿ ಮಾಡರ್ ಪಡುವ ಕೆಲಸ (ಅಹಮ್ಮಾವಿಕೆ Si. 293); ಕೋಡಾದಿಗಳನ್ನ ಹಿನ್ನು ಮುನ್ದು ತಿಳಿಯದವನು (ಎಹಸ್ತ, ವ್ಯಾಕುಲ 385); ಮುನ್ದುಗಿ ಮಾಡರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಪುರಸ್ಕೃತ, ಅಗ್ರತೇಕತ 428); ಎದದ ಕಾಲು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುನ್ದುಣ್ ನೀಡಿದ್ದು (288). ನಮಗೆ ಮುನ್ದುಣಿ ಸರ್ವಥಾ ಅಮಿತ್ರನಹನು! (J. 30, 25). ರಕ್ಕಸನಹನು ಮುನ್ದುಣ್ ತನಗವಂ! (Bh. 1, 8, 28). ಮುನ್ದುಣ್... ಮುನ್ದುಣ್ ಬರೆವನು (Räv. 13, after 95). ಕಡೆಗೆ ಮುನ್ದುಣಿ ಕಡೆಮಾಣ್ ಹಿನ್ನು. —ಕರಣ್ಣನ ಮುನ್ದುಣಿ ಬಸವಣ್ಣ. —ಮುನ್ದುಣಿ ಬುಡ್ಡಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಮೂಡು ದಾರಿಯ ಮಣ್ಣೇ. —ಮುನ್ದುಣಿ ಮು ಕ್ರಗಿನ್ನ ತಗಿನ ಘಕ್ತೆ ರೇಸು (Prva.). ಅತನು ತನು ಮುನ್ದುಣ್ ಹೋದನು (B. 2, 58). ಮುನ್ದುಣವರು (3, 115). See Bp. 18, 4; 26, 28; 32, 22; 40, 8; 48, 52; 44, 9; 57, 42; Räv. 18, after 1 & 81. —ಮುನ್ದುಣಿ ಮಾಡು. To push forward: to shunt, as a door (My.; B. 4, 42). —ಮುನ್ದುಣಿ ಹಾಕು. To place, or throw, in front of (My.). 2, to put to the future, to put off, to delay (My.). —ಮುನ್ದುಯ್ದು. —ಅಯ್ದು. To go on, to advance (Räv. 3, 49; J. 18, 20). —ಮುನ್ದುರಿ. —ಅರಿ (= ಹರಿ). (= ಮುನ್ದುವರಿ). To run before, to go in advance; to surpass, to excel (My.; B. 4, 143); to go forward (My.). —ಮುನ್ದುರಿಸು. —ಅರಿಸು (= ಹರಿಸು). To canse to run in advance, as a horse (My.); to canse to proceed, to get on, as a work (My.). —ಮುನ್ದುಡಿ. = ಮುನ್ದುಡಿ (s. ಮುನ್ದು). To know beforehand (Ahh. P. 9, 158); to know what is to come (Ahh. P. 9, 158; RAm. 8, 51, 14; J. 5, 20); to be far-seeing, forecasting or provident. ಮುನ್ದುಡಿವವನು (ದೀರ್ಘ ದೃಷ್ಟಿ Hi.; Mr. 240). —ಮುನ್ದುಗು. —ಅಗು. To be or go before (the rest), to go to the front, to be the first, to

excel (B. 5, 48. 163. 185. 285; My.). — ಮುನ್ದುಣ್ಣ. —ಇಣ್ಣ. = ಮುನ್ದುಣು. (J. 24, 43; My.). — ಮುನ್ದುಡು. —ಇಡು. To put before or in front; to put or place in the presence of some one, to present, as a cause or suit; to make something one's chief object or aim; to put to the front, to treat with honour; to put forward, to extend, as the feet (Öpr. 1, 132; 5, after 111; Bp. 6, 7; 12, 7; 14, 18; 37, 51; Räv. 5, 133; My.). — ಮುನ್ದುರಿ. —ಇರಿ. To be in front (of some one, Bp. 47, 43; 57, 61). — ಮುನ್ದುರಿಸು. —ಇರಿಸು. = ಮುನ್ದುಡು, ಮುನ್ದುರಿಸು. (Bp. 31, 28; 59, 12; My.). — ಮುನ್ದುಡಿಪ್ಪ. —ಇಡಿಪ್ಪ. To put down in front of (Öpr. 2, after 59). — ಮುನ್ದುಕಡೆ. = ಮುನ್ದುಗಡೆ. ಮುನ್ದುಕಡೆ ನಡಿಯುವ ಊರಾಗದವನು (ಪುರೋಗ, ಅಗ್ರೇಸರ, ಪುರಸ್ಕರ, etc. Si. 281). — ಮುನ್ದುಗಡೆ. —ಕಡೆ. = ಮುನ್ದು. The front side or direction, the front; the state of being in front, or in front of any thing that is behind; in front; to the front, forwards (My.; J. 28, 45; B. 5, 297). ಮುನ್ದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ (ಮುನ್ದೆ ಕೆಂದ. 52 Cm.; ಇದಿರೋ 82 Cm.; ಮುನ್ದೆ 84 Cm.; ಪರದೋ 20 Cm.). ತಲದಾಗಿಲ ಮುನ್ದುಗಡೆ ಇರುವ ಅಂಗರ (ಪ್ರಳಾಣ, etc. Si. 110); ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಹೋರಾಡುವವನು ಮುನ್ದುಗಡೆಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಹುಪ್ಪಿನ ಸರ (ಲರಾಮುಕ 229). — ಮುನ್ದುಗಾಣ್. —ಕಾಣ್. To see what is before (one's self); to know what to do, to be unperplexed or unbewildered; to have foresight (Bp. 43, 36; Räv. 8, after 11). — ಮುನ್ದುಗಾಣಂ. —ಕಾಣಂ. A man who does not see what is before himself, a blind, stupid man (ಮೋಡಾಮೋಡಿ Bhn. 40). — ಮುನ್ದುಗಾಣಿಸು. —ಕಾಣಿಸು. To appear what is to be done (J. 2, 43). — ಮುನ್ದುಗಿದಿಸು. —ಕಿದಿಸು. = ಮುನ್ದುಗಿದಿಸು. (Grj. 9, 88). — ಮುನ್ದುಗಿದು. —ಕಿದು. = ಮುನ್ದುಗಿದು. (Grj. 2, after 106; 8, after 5). — ಮುನ್ದುಗಿದಿಸು. —ಕಿದಿಸು. = ಮುನ್ದುಗಿದಿಸು, ಮುನ್ದುಗಿದಿಸು. To ruin prospects or coming joy; to cause to be at a loss; to discomfit (Bp. 18, 22. 65; J. 15, 33; 27, 10; Abhā. 1, 24). — ಮುನ್ದುಗಿದು. —ಕಿದು. = ಮುನ್ದುಗಿದು, ಮುನ್ದುಗಿದು. Prospects or coming happiness to be ruined; to be at a loss, to grow perplexed or bewildered, to despair (Räv. 13, after 104; J. 15, 28). ಮುನ್ದುಗಿಟ್ಟವನು (ಪ್ರಗ್ರ, ಆಕುಲ Nr.). — ಮುನ್ದುಗೋಳ್. —ಕೋಳ್. To put before one's self, to remember (Grj. 4, 103). 2, to take the lead, to go in front (8, after 56). — ಮುನ್ದುಡಾಣಿ. = ಮುನ್ದುಡಿ, q. v. — ಮುನ್ದು ಮಾಡು. = ಮುನ್ದು. To put to the front (as a speaker, etc. My.); to bring forward, to canse to advance (in learning, etc. B. 5, 218; My.);—to extend. — ಮುನ್ದುವರಿ. —ಪರಿ. (= ಮುನ್ದುರಿ). To run, hurry or rush forward; to advance; to come to the front; to act precipitately or inconsiderately (ಮುನ್ದುರಿ Kk. 71; Bh. 1, 14, 20; J. 10, 53; 13, 1; 23, 15; B. 5, 385). ಮುನ್ದುವರಿದು ಮಾತನಾಡುವವನು (ದುರ್ಮುಖ, ಮುಖರ, ಅಬದ್ಧ ಮುಖ Nr.). — ಮುನ್ದುಡಿ. —ಊಟಿ. (= ಹೂಟಿ). A leather rope for cart (S. Mhr.). — ಮುನ್ದು. ಮುನ್ದು-ಎ3 (ಕೆಂದ. 148). = ಮುನ್ದೆ (148), ಮುನ್ದು 2 (146). The front, etc.; before, in front of; in front of a thing that is behind; before, in advance, at the head; forward; first, in the first instance; further; thereafter, hereafter, in future (ಪುರಸ್ಕೃತ, ಅಗ್ರತೇ Si. 468; ಮುನ್ದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂದ. 84. 88. 143 Cm.; ಅಗ್ರದೋ 66. 225. 245 Cm.; ಅಗ್ರದಲ್ಲಿ 120 Cm.; ಪರದೋ 127. 192. 214. 238 Cm.; ಇದರ್ 223 Cm.; C.). ದಿವಿಜರ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಗಯಿಪ್ಪದು ಮುನ್ದು ಮನರಕ್ಕುಲಂ (ಕೆಂದ. 266). ಎದದ ಕಾಲನುಸುಗಿ ಬಲದ ಕಾಲ ಮುನ್ದು ಇಕ್ಕುವವು (ಅಲಿಡ್); ಮುನ್ದು ಹೋದವನು (ಪುರೋಗ, etc. Nr.). ಮನತಲ

ಪಾಕಲ ಮುನ್ನೇ ಇರುವ ಬಯ್ಯು (ಮುಖ, ಸಿಸ್ತರಣಿ Si. 113); ಮುನ್ನೆ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆಲ್ಲವೇ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೋಗುವಿಕೆ (ವ್ಯಯ 393). ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುನ್ನೆ (from that time, B. 4, 30; My.). ಕುದುರೇ ಹತ್ತಿರ ಬೇಡ, ಅರಮನೆ ಮುನ್ನಿರ ಬೇಡ. — ನರೇ ಕಥೆಯ ಮುನ್ನೆ ಪರಿ ಕಥೆಯೇ (Prva.). See Ch. v. 17. 101; Bp. 1, 21. 59; 2, 10; 5, 38; 22, 48; 30, 20; 46, 36; 49, 16; 50, 23; 53, 17; Sm. 20; Bh. 1, 8, 20; 2, 4, 6; C. Bp. 4, 7; Rāv. 5, 118; J. 3, 1; 10, 10; 13, 31. 62; 28, 29. 59; B. 2, 42; 4, 1. 138; 5, 48; Prv. s. ಸಮ್ಯಕ್. — ಮುನ್ನೆ ಬರ್. — ಬರು. To come or arrive first (B. 5, 53; My.). 2, to come, or to happen, hereafter or in future (Rāv. 13, 18; My.). ಮುನ್ನೆ ಬರುವ ಸಮಯ (ಆಯತಿ, ಉತ್ತರಾಳಿ Si. 268); ಮುನ್ನೆ ಬರ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನ (ಉದರ್ಭ, ಉತ್ತರಾಳಿ 268); ಮುನ್ನೆ ಬರುವ ದಿನ (ಪ್ರಸಾ 477). — ಮುನ್ನೆ ವರಿ. — ಪರಿ. = ಮುನ್ನು ವರಿ. To reach, or come, forward or to the front. ಆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಿಗಾಗಿ, ನಾ ಮುನ್ನೆ ನೀ ಮುನ್ನೆ ಅನ್ನ, ಜೀವದ ಮೇಲೆ ಉದಾರರಾಗಿ ಮುನ್ನೆ ವರಿದರು (B. 5, 43). — ಮುನ್ನೆ ಹಿನ್ನೆ. Before and behind (Bp. 56, 13).

ಮುನ್ನುಡು mun-taru 3. Running or moving before, etc. (ಮುನ್ನುವುದು Kk. 24; Sm. 50). — ಮುನ್ನುಡು ವರು. — ಪರಿ. To move in front, to go before (Abh. P. 15, 2).

ಮುನ್ನೆ mundē. 1. See s. ಮುನ್ನು 1.

ಮುನ್ನೆ mundē. 2. A jar-like brass vessel (My.).

ಮುನ್ನೆ munna. ಮುನ್ನಂ. The front, etc. (= ಮುನ್ನೆ 2); — in front, before; beforehand; formerly, previously; in a former time or in former times; first, first of all; prior to; preceding, former; following, henceforth, after, thereafter (ಅದಿ, ಅಗ್ರ, ಪೂರ್ವ, ಪೂರ್ವ, ಪ್ರಥಮ, ಪ್ರಾಕ್, ಪೂರ್ವ HIA.; ಪೂರ್ವ, ಪೂರ್ವ, ಅಗ್ರತಾ Nr.; T.). ಮುನ್ನಿನ (Bp. 20, 5; 22, 43; 27, 24. 49; 30, 31; 51, 64; 61, 60; the form probably belongs to ಮುನ್ 2). ಮುನ್ನಿನ ದಿನಂ (= ಮುನ್ನಾದಿನ 43, 67). ನಿನ್ನ ಕೊರಳಿಗೆ ಕಪ್ಪು ದಾರದ ಮುನ್ನ (ere the black colour came—), ತತ್ತಿಪೂರಗಲಿಯಿದ ಮುನ್ನ, ಗೌರಿಯ ಮದು ವೆಯಾಗದ ಮುನ್ನ, ಭೂಗಗನದಿಂ ನಿಜಯಂ ಜಗತಿ ರಚಿಸದ ಮುನ್ನ, ಮೂರ್ತಿಗಳೆಷ್ಟು ವಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನಮ್, ಅಜಹಂಗಲು ಜನಿಸದತ್ತತ್ತರಿಂ ಮುನ್ನ, ಅತ್ತರಿಂ ಮುನ್ನತ್ತರಿಂ ಮುನ್ನತ್ತ ನೀವೆನ್ನಾಕ್ಷನ್, ಆನ್ ಆಳ್ (9, 50. 51). ಕರ್ವ ಗೋದಾಗಿಯ ದನಿ ಕಿವಿವಾಗದ ಮುನ್ನಂ (Rāv. 6, after 11). ಕಾತಿಗೊಳ್ಳದ ಮುನ್ನ (Bh. 1, 10, 36). ಮದವು ಸೊಂಕದ ಮುನ್ನ (6, 2, 2). ಅದಹಂ ಮುನ್ನ (Bp. 21, 46). ಜಾಯಿಲ (ಎಕ್ಕಲನಂ) ಕಣ್ಣು ಪಾಯಲ್, ಅದಹಂ ಮುನ್ನ (ಬೇಡಂ) ಪರಿ ದು ಬನ್ನು (Rāgho. 17, 72). ತಾ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದುದೆರೆಯ ಕಲ್ಪಿಣಿ? (Sp.). ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಹೊನ್ನಿಲೇ ಪೋಷವೇ? (Sp.). ಮುನ್ನ ತಕ್ಕೋಟಿಯಾರಾಳದಾ ನೆಲಂ (Dp. 1). See Abh. P. 5, 75; Bp. 2, 10; 4, 27; 20, 41; 30, 9; 38, 51; 43, 49. 39; 44, 4; 53, 27. 33; 55, 32; 30, 4; Bh. 1, 8, 90; 2, 13, 48; J. 1, 10; 6, 30; 13, 19; 29, 32. 36; 31, 35. Remark: The compound terms below might be put to ಮುನ್ನೆ. — ಮುನ್ನಮೆ. — ಎ. = ಮುನ್ನಮೆ (Rāv. 13, after 77). — ಮುನ್ನದ. — ಅದ. = ಮುನ್ನದ. To know beforehand; to see before one's self; etc. (Bp. 1, 55; 13, 67; 25, 7; 30, 25). — ಮುನ್ನಮೆ. — ಎ3. Even before, beforehand, etc. ಇದುವುದು ವೆನ್ನು ನೋಡುವೆನ್? ಇದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ ನಾವೆಂ! (Bp. 13, 26). ಹಿದಯ ಪೋಷದಹಿನ್ನ ಮುನ್ನವೆ (53, 49). See Grj. 4, 54; Bp. 21, 46; 28, 48; 48, 28; 52, 32; 56, 40; Rāv. 13, 96; J. 7, 47. Also ಮುನ್ನವೇ (Bp. 5, 13). — ಮುನ್ನಾ. = ಮುನ್ನ. ಮುನ್ನಾದಿನ, ಮುನ್ನಾದಿನವ, the day

before, the day preceding to-day (B. 4, 154; My.). — ಮುನ್ನಾಡು. ಮುನ್ನ-ಅಡು. To utter before or previously (Bp. 25, 33). — ಮುನ್ನಿರಿಸು. — ಇರಿಸು. = ಮುನ್ನಿರಿಸು (Bp. 14, 7). — ಮುನ್ನಿರುಳ್. — ಇರುಳ್. The first part of the night, nightfall (ಪ್ರದೋಷ HIA.). — ಮುನ್ನೀ. — ಈ. To give before or ere (one is asked). ಬೇಡದೇ ಮುನ್ನೀವ ರೂಢಿಯೊಳುತ್ತ ಮನು, ಬೇಡದಿಡಿದ ಮಧ್ಯನೇ, ಅಥವಾ ತಾ ಬೇಡದಿಡಿಯಂ (Bp. 2, to give in a former time (Bp. 56, 45). — ಮುನ್ನೀವ. — ಒರ್ವ. One at a former time; a predecessor (J. 28, 14).

ಮುನ್ನಲ್ munnal. = ಮುನ್ನಾ. (Bp. 35, 46; 50, 72).

ಮುನ್ನಾಗ munnāga. = ಪನ್ನಾಗ No. 5. A timber tree yielding a red dye, *Rothleria tinctoria* Roxb. (St. & Pl.).

ಮುನ್ನು munnu. = ಮುನ್ 2, etc. Formerly, before, etc. (only in Si.). ಮುನ್ನು ಹಸುವುಗಳು ಮೇಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿ ತ್ತು (ಅತಿ, ಗವೇನಿ Si. 318). ಈ ಪದಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನು ಪೇರ್ದ ರೂಪೋದ ದಿನ್ನ ಲಿಂಗನಿರ್ಣಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ (385).

ಮುನ್ನೆ munnē. ಮುನ್ 2-ಎ3. (Sm. 60. 63). (= ಮುನ್ 2). Even the front, etc. (e. g. perhaps J. 8, 25; 19, 4; 29, 32; T. ಮುನ್ನೆ, antiquity). — ಮುನ್ನಿದ. — ಇದ. (Sm. 60. 63, where this reading, instead of ಮುನ್ನದ, is in MqH. MS.). To stay or kill at a former time or previously (Bp. 21 sm.). — ಮುನ್ನಿದ. — ಉದ. To remain alive afterwards. ಇನ್ನನಂ ನಿಂತನಂ ಸರ್ವಸ್ವಮಂ ಕೊಟ್ಟು, ಮುನ್ನಿದ ವರ್ (Sm. 78).

ಮುಮ್ mup. = ಮು, etc. Three. — ಮುಪ್ಪಟ್ಟಿ. Three stripes or lines (My.). — ಮುಪ್ಪಟ್ಟಿ. Three bare places on the head (My.). — ಮುಪ್ಪಾಗ. Three pāgas or three-fourths of a pāga (3 āgēs 6 kāsas, My.). ಹಾಗದ ಕೋತಿ (or ಗೋದಿ) ಮುಪ್ಪಾಗದ ಬೆಲ್ಲ ತಿನ್ನು. — ಹಾಗದ ಕೋದಿ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇವು ತಿನ್ನು. — ಅದು ಹಾಗ, ಕೋರಿ ಮುಪ್ಪಾಗ. — ಉಟಿ ಹಾಗ, ಮಹಾರ ಮುಪ್ಪಾಗ. — ಹಾಡಿಹಗ ಹಣವತ್ತು (or ಹಣಹಾಗ, ಬೇಡಿಹಗ ಮುಪ್ಪಾಗ (Prva.). — ಮುಪ್ಪರಿ. (Sm. 223). Three twists (Rām. 6, 14, 20); three strings, cords or strands (Abh. 2, 106; a three-fold cord, T.). — ಮುಪ್ಪರಿಗೊಡು. — ಕೂಡು. Three cords to be united (Abh. P. 5, 64). — ಮುಪ್ಪರಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To get three turns or twists (Rām. 6, 13, 6); to form three cords (Grj. 8, after 45; Rāv. 4, 113). — ಮುಪ್ಪರಿಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To twist three times together (Bp. 57, 18). — ಮುಪ್ಪಿದಿರು. (Sm. 223). Three cities: Tripura. — ಮುಪ್ಪಿದಿರುಂಕ. — ಉಂಕ. He who burnt Tripura: Śiva (ತತ್ಪರ Sm. 2, 3).

ಮುಪ್ಪು mappu. Old age (ಹರಿ, ಎತ್ತಸ HIA., Nr.; ಸ್ಥಾಪಿತ ವೃದ್ಧತ್ವ Si. 195; ಜ್ಯಾನಿ, ಜೀರ್ಣ 389; My.; T.; T. ಮುಪ್ಪು. T. ಮುಪ್ಪು, ಮೂಪು also: superiority, pre-eminence; antiquity; see ಮುಮ 1, etc.). ಮುಪ್ಪೆಯ ಕೂಡಲು ಮೊದಲಾದ ಹಿಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಿನಿನ್ನಾದ ಬಿಳುಪು (ಪರಿತ Nr.). ಮುಪ್ಪು ಬಲ್ಲಾಗಿ ತಿಳು: (Mr. 310). ಕೇವಲ ಮುಪ್ಪು (ಹರಿ, etc. Si. 195). ಮುಪ್ಪಾದಿ (J. 82, 21). ಮುಪ್ಪಾದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ದಿನವಿರ ಬಾರದು. — ಅತ್ತಿಯ: ಮುಪ್ಪು, ಸನ್ನೋಷವೇ ಯಾವನ. — ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿ ಹಿಡು ಕೊಡ್ತೆ (Prva.). See Bp. 25, 23; B. 3, 25; 4, 2. 136; Prv. 1. ರಕ್ಕ. — ಮುಪ್ಪೋಡು. — ತೋಡು. Old age to appear. ಮುಪ್ಪೋಡುವವಂ (ಎತ್ತಸ, ಜಾರವಾ Mr. 310).

ಮುಮ್ mum. 1. = ಮು, etc. Three. — ಮುಮ್ಪು. Three folds; three times; thrice as much, etc.; triplicity (Bp. 25, 10; 28, 89; Si. 285; My.). ಬೆಳೆ ಕರಡಿಗಳು ಕೂಡಿ ಬಣ್ಣದ ಕರಡಿಗಿನ್ನ ಮುಮ್ಪು ದೊಡ್ಡವಿರುತ್ತವೆ (B. 3, 108). —

ಮುಮ್ಡಿಕ್. = ಮುಮ್ಡಿ. (My.). — ಮುಮ್ಡಿಸು. To make three folds or three-fold; to do thrice as much; to treble (Bp. 23, 37; My.). — ಮುಮ್ಡಿದು. (Smd. 223). Three articles of exchange (? Tē.; three turns or times; see another ಮುಮ್ಡಿದು 3, ಮುಮ್ 2). — ಮುಮ್ಡಿನೆ. Three points (see another ಮುಮ್ಡಿನೆ 3, ಮುಮ್ 2). — ಮುಮ್ಡಿನೆಗೆ ಯ್ಡು. -ಕೆಯ್ಡು. A trident (ತಿಸುಕೆ ಓ. II, 79; ಕೆ.).

ಮುಮ್ ಮು. ೨. = ಮುಂ (ಮುಜ್), etc. That which is before, etc. (cf. ಮೊಮ್); before, at a previous time (Ūpr. 3, 28; 4, 33; 8, 42; Rāv. 11, after 158). — ಮುಮ್ಪು. The path or place in front (J. 14, 27). — ಮುಮ್ಪುಗು. To rush forward or enter into (J. 6, 8). — ಮುಮ್ಪೇದ್. To say or mention before (Abh. P. 11, 7). ಎಸ್ತುಂ ಮುಮ್ಪೇದ್ಧರ್ಫನರಮ್ ಅಸ್ತುತಿನ ಬರ್ಹ ತೋದುವದದು ದೃಷ್ಟಾಂತಂ (Kāv. III, 3, B, 99). — ಮುಮ್ಪೇದಾರ್. To close with first, to fight in the front (Rāv. 13, 86). — ಮುಮ್ಪೇಯ್. The dawn (ಮುನ್ನೇನದ್ ಕೆ.). — ಮುಮ್ಪೇಗು. To precede (Kāv. III, 3, B, 108). — ಮುಮ್ಪುಗಲ್. -ಪಗಲ್. (Smd. 199). The first part of the day, the dawn (ಪೊದ್, ಉಪಕಾಲ ಕೆ. 18; Ūpr. 8, 103). — ಮುಮ್ಪುಗಿ. To think of before (Abh. P. 9, 88). — ಮುಮ್ಪುದ. 1. The forefront of the banner (? Ūpr. 8, 69; Rāv. 11, 145). — ಮುಮ್ಪುದ. -ಪದ. 2. The next verse (Rāv. 11, 33). — ಮುಮ್ಪುನಿ. -ಪನಿ. The drops that precede a shower (Bb. 1, 19, 21; Rāv. 8, 122; V. 5, after 14). — ಮುಮ್ಪುರಯ. -ಪರಯ. (ಕೆ.). The first period of life. — ಮುಮ್ಪುರಿ. -ಪರಿ. 1. To run in front; to run or rush forward; to advance (ಮುನ್ದುವರಿ Kk. 71; Rām. 8, 4, 7; Rāv. 18, 95; J. 2, 65; 18, 62; 20, 87). ಮುಮ್ಪುರಿವದು (ಮುನ್ದುವರಿ ಕೆ. 50). — ಮುಮ್ಪುರಿ. -ಪರಿ. 2. Running forward. — ಮುಮ್ಪುರಿವರಿ. -ಪರಿ. To run or rush forward (Rām. 5, 8, 45). — ಮುಮ್ಪುರಿ. -ಪರಿ. To extend forwards: to increase (Rāv. 4, after 14; 11, 157; V. 5, 7; Rām. 3, 8, 69). — ಮುಮ್ಪುಗಿ. = ಮುಮ್ಪುಗಿ. (My.). — ಮುಮ್ಪುಗಲು. The front door (My.). — ಮುಮ್ಪುರ. Weight in the forefront (of a oart, C.). — ಮುಮ್ಪುಚ್ಚು. -ಪೆಚ್ಚು. To increase greatly (J. 30, 22). — ಮುಮ್ಪೆದ್. The first time of sowing seed (My.). — ಮುಮ್ಪೆಕು. The form of the moon's light in the śukia paksha before it gets full (My.). — ಮುಮ್ಪೆಳಗು. The dawn (J. 1, 3). — ಮುಮ್ಪುಗಿ. The forefront, the front part, the front (My.; B. 3, 99; 4, 83). ಮುನ್ದರದ ಮುಮ್ಪುಗಿ (Mr. 491). ಅಣ್ಣುಗಳ ಮುಮ್ಪುಗಿಮಾದ ದಿವ್ಯ (ಜಘನ Si. 208); ಅನೆಯ ಮುಮ್ಪುಗಿ (ದನ್ತಭಾಗ 270); ರಥ ಮೊದಲಾದ ವಹನಗಳ ಮುಮ್ಪುಗಿ (ಧುರ 276). — ಮುಮ್ಪುನೆ. A bonse in front, an opposite house (Bp. 48, 20, 25). — ಮುಮ್ಪುಗಿ. (Smd. 199). The first part of the ool season. — ಮುಮ್ಪುಡು. Alteration of mind or bewilderment that is occasioned beforehand. ಮುಮ್ಪುಡುಪೋಗು. -ಪೋಗು. To become bewildered beforehand (Bb. 4, 3, 34). — ಮುಮ್ಪುಬು. = ಮುಮ್ಪುಗಿ. (Bh. 6, 4, 107). — ಮುಮ್ಪುಳ. The performance of a dancing girl in front of the musicians and singers at her baok (My.; see Prv. s. ಹಿಮ್ಪುಳ). — ಮುಮ್ಪುಗಿ. The forehead; the front, the forefront;—facing, fronting, front (ಅದರಿ ಓ. II, 111; ಅದರಿ, ಅಭಿಮುಖ ಕೆ.). — ಮುಮ್ಪುನೆ. An extreme point; a sharp point (Rām. 1, 16, 52; 3, 8, 22; Bh. 8, 23, 15; J. 80, 11; Sāv. 4, 42).

ಮುಮುಕ್ಶು mnmukshu. Desires of freeing. 2, eager to be free (from mundane existence), striving after mnkti

or emanipation; a person desirous of mnkti. (Ūpr. 1, 27; 9, after 27; Bp. 7, 15).

ಮುಮೂರ್ಷು mnmūrebu. Wishing to die, being about to die, being at the point of death. (Ūpr. 10, 57).

ಮುಮ್ಬಯಿ mumbayi. = ಬೊಮ್ಮಯಿ. Bombay (B. 2, 33; 4, 28, 104).

ಮುಮ್ಬರಿ mumbhari. = ಮುಮ್ಬರಿ, q. v. (see another ಮುಮ್ಬರಿ 3, ಮುಮ್ 2).

ಮುಮ್ಬಿಗ mumbiga. A man of the front (Bh. 3, 18, 30).

ಮುಮ್ಬು mumbu. The forefront; the front (Bp. 1, 50; Rāv. 13, after 71; Rām. 6, 30, 14); the vanguard (Abh. P. 14, 10); the direction of the front; the state of being previous. — ಮುಮ್ಬುಡು. To go or go away before or in advance (?); to place before one's self: to learn or consider beforehand (? ಪೂರ್ವೋದಗಮನ Smd. Db.).

ಮುಮ್ಬರಿ mummari. = ಮುಮ್ಬರಿ. (ಕಾಸಿದ ಮರ್ಲ Kk. 89, o. ra. ಮುಮ್ಬರಿ and ಕಾಸಿದ ಮರ್ಲ; cf. ಮುಮ್ಬು 2?).

ಮುಮ್ಬಲಿ mummali. = ಮುಮ್ಬಲಿ, etc. An abnormal, hideous death (ರೂಪದ ಸಾವು Bhn. 28; Abb. P. 13, 65, 92).

ಮುಮ್ಬರಿ mummuri. = ಮುಮ್ಬರಿ, ಮುಮ್ಬರಿ. Heated sand (ಕಾಸಿದ ಮರ್ಲ Smd. II, o. r. ಮರ್ಲ; cf. ಮುಮ್ಬರಿ?).

ಮುಮ್ಬಲಿ mummuli. = ಮುಮ್ಬಲಿ, etc. (Bh. 8, 24, 18).

ಮುಯ್ muy. 1. = ಮು, etc. Three (ಮೂರು Smd. 222; Tē.). ಮುಯ್ಕೆಂದಂ (222). — ಮುಯ್ಕುಡಿ. -ಅಡಿ. (Smd. 223). Three feet. — ಮುಯ್ಕುಳು. -ಅಳು. Three leaves (Tē.). — ಮುಯ್ಕುಳುಪೊನ್ನೆ. The plant Hedyosarm gangetium (Tē.; ಎದಾರಿಗನ್ನೆ, etc., ಮೂದಲೆಪೊನ್ನೆ Si. 150). — ಮುಯ್ಕಾರ್. -ಕರ್. Six. — ಮುಯ್ಕಾರಿ. -ಅಡಿ. (Smd. 223). Six feet;—that which has six feet: the black humble bee (ತುಮ್ಪು Smd. II). — ಮುಯ್ಕಾರ್ಕೆ. Skanda (ತಾರಕ ಮಘನ ಓ. I, 92; II, 52; ಗುಹ Kk. 6). — ಮುಯ್ಕರದು. -ಎರದು. = ಮುಯ್ಕಾರ್. — ಮುಯ್ಕರದಡಿ. -ಅಡಿ. = ಮುಯ್ಕಾರಿ. (ಪದಮೆ, ಬವರ 2, etc. Kk. 14; ತುಮ್ಪು, etc. 90). — ಮುಯ್ಕೇದ್. Twenty-one. ಚಲದಿಂ ಮುಯ್ಕೇದ್ ಸೂದ್ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನದಸಿ, ಕೊನ್ನಿಕ್ಕಿದಂ ಜಾಮದಗ್ನಂ (Smd. 223).

ಮುಯ್ muy. 2. = ಮುಡುಕು, etc. The upper part of the arm, the shoulder-blade, the shoulder (ಮುಡುಕು ಓ. II, 105; ತೋಳಲಿ, ಭುಜದ ತುದಿ ಕೆ. 71). — ಮುಯ್ಕಾನ್. -ಅನ್. To put the shoulder to: to apply the mind to; to resort to; to approach (Grj. 4, after 83; 7, after 72; Rāv. 11, 108; V. 15, 16).

ಮುಯ್ muy. 3. = ಮುಯಿ, ಮುಯ್ವಿ 2. (Linking to, from ಮುಡಿ 1?): requital, the act of returning like for like: the return of good for good, an equivalent returned for anything given (done or suffered), recompense; the return of evil for evil, retaliation, punishment. 2, a present given to the bride and bride-

groom at their marriage by relations, etc., with the prospect of a recompense being made on such an occasion in their own house (ತಲ್ಲಟ ಕೆಂ. 62). ಮದುನೆಯ ಮುಯ್ಯ ಸೀರೆ (see s. ತರಣ್ಣ).

ಮುಯಿ mui. = ಮುಯ್ಯ, etc. Requitel in a good or in a bad sense (ಪ್ರತಿಯಾತನ, ಪ್ರತಿವೃತ್ತಿ Mr. 458; My.). 2, = ಮುಯ್ಯ, No. 2 (ತಲ್ಲಟ್ಟು ರೆ. II, 69; Bh. 1, 10, 18; My.). — ಮುಯಿ ಮಾಡು. To present an object at a marriage with the prospect of a proper recompense (My.). — ಮುಯಿಗೆ ಮುಯಿ ತೀರಿಸು. To requite, to repay, in a good or in a bad sense (My.).

ಮುಯಿಬು muiibu. = ಮುಯ್ಯ 2, etc. (ತೋರ್ದರೆ, ಭುಜಾಗ್ರ ಕೆಂ.).

ಮುಯಿವು muiivu. = ಮುಯಿಬು, etc. See Kk. s. ಮುಯ್ಯ 1.

ಮುಯ್ಯ muiyu. 1. = ಮುಯ್ಯ 2, etc. (ಭುಜಾಗ್ರ, ಅಂಸ HIA.; ತೋರ್ದರೆ, ಭುಜಾಗ್ರ Kk. 67, o. r. ಮುಯಿವು; Abh. P. 8, 31; 14, after 184). See ಪೂವಾ. — ಮುಯ್ಯಾನ್. — ಆನ್. = ಮುಯ್ಯಾನ್. To apply the mind to: to reason (ಓಪ್ರ. 4, 45; 7, 69).

ಮುಯ್ಯ muiyu. 2. = ಮುಯ್ಯ 3, etc. ಮುಯ್ಯಂ ಮಗುದ್ವು ವು (ಪ್ರತಿಯಾತನ HIA.).

ಮುರ mura. 1. (fr. ಮುರಿ 1). = ಮುರವು, ಮುರು 1 No. 1, ಮುರುಗು, ಮುರುವು, ಮುರುಹು No. 2. That is bent: a wire-ring used as an ornament for the nose and the ear (My.).

ಮುರ mura. 2. P. p. of ಮುರಿ 1, in ಮುರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಮುರ mura. 1. Encompassing, encircling, surrounding. 2, a daitya slalu by Kṛishṇa (Smd. 183). — ಮುರಗೀಡಿ. — ಕೀಡಿ. Kṛishṇa (Bh. 6, 1, 61).

ಮುರ mura. 2. = ಮುರಿ. (ಗನ್ನವತಿ, ಸುರಭಿ Mr. 129).

ಮುರಕೆ muraka. (Bending ?; see ಒಡ ಮುರಕನ ಕಾಯ). — ಮುರಕನಾಡು. N. of a province in Tēlugu (My.; Tē. ಮುರಕ-, ಮುರಿಕ-). — ಮುರಕನಾಡುಪ್ರಾಕ್ಯನರು. A caste of Tēlugu smāria Brāhmanas belonging to that province (My.).

ಮುರಗ muraga. Thh. of ಮೃಗ. — ಮುರಗಲಿಂಗ. = ಮೃಗಲಿಂಗ. (Bp. 19, 74).

ಮುರಗಿ muragi. Thh. of ಮೃಗಿ. — ಮುರಗಿಮಕ. A maṭha with the muragallings in the Nagara province (My.).

ಮುರಜ muraja. A kind of small drum, a tambourine (ಮೃದಂಗ, ಮದ್ದಳೆ Mr. 80). 2, a verse artificially arranged in the form of a drum, one of vicōhitticētras (Kāvy. III, 2, B, 57. 60 seq.).

ಮುರಜನಾದ muraja-nāda. The sound of the muraja (Mr. 81; text is very corrupt).

ಮುರಜಿತ್ mura-jit. Vishṇu or Kṛishṇa. (Kāvy. V, 62).

ಮುರಜಿ muraj. = ಮುರಜ No. 1. See Mr. s. ಅಂಕ No. 18.

ಮುರಜು muraju. = ಮುರುಜು 1, etc. ಪುಷ್ಪವಾಟಕಗಲು ಮುರಜದವ (Bp. 57, 48).

ಮುರದಾರಸಿಂಗಿ muradāra-singi. = ಮುರುದಾರಸಿಂಗಿ. Sulphate

of copper; or litharge, semi-vitrified oxide of lead (My.: Br., H. ಮುರುದಾರು, ಮುರ್ದಾರುಸಿಂಗು).

ಮುರಧ್ಯಂಸಿ mura-dhvaṃsi. = ಮುರಜತ್. (J. 2, 49. 54. 60).

ಮುರನಾಕನ mura-nākana. = ಮುರಧ್ಯಂಸಿ. (Bp. 57, 24).

ಮುರಮಥನ mura-mathana. = ಮುರನಾಕನ. (J. 13, 52).

ಮುರರಿಪು mura-ripu. = ಮುರಾರಿ. 2, N. of a metrical foot (Ōh.).

ಮುರಲಿ murali. ಮುರಲಿ. ಮುರಳಿ. A flute, a pipe. (My.).

ಮುರಲೀಧರ murali-dhara. A flute-bearer: Kṛishṇa. (My.: cf. K. ಮುಲಿ).

ಮುರವು muravu. = ಮುರಿ 1, etc. (My.).

ಮುರಹರ mura-hara. Kṛishṇa (Mr. 18; Smd. 81; J. 4, 72). 2, N. of a metrical foot (Ōh.).

ಮುರಳಿ murali. = ಮುರುಳಿ. N. of a kind of grass which does much harm when in fields (the seed may be eaten, My.). See Prva. s. ಎಳ್ಳು.

ಮುರಾಂತಕ mura-antaka. Vishṇu or Kṛishṇa (Smd. 292; J. 14, 14). 2, sign for a short syllable (Ōh.).

ಮುರಾರಿ mura-ari. Vishṇu or Kṛishṇa. 2, N. of authors.

ಮುರಿ muri. 1. To bend, to be bent; to grow crooked; to turn;—to wind, to have many turns or a winding course, to meander:—to stretch one's self with windings of the limbs (ವಕ್ರಭಾವ Smd. Dh.; ವಕ್ರತೆ ಕೆಂ. 105; My. with ಕೊಳ್ಳು). 2, to bend, to turn round or twist (as the whiskers); to stretch (the body) with windings (of the limbs, My.), etc. ಮುರಿವ ಫಣ (ಜಿಹ್ವಗ, ಕುದ್ವಾರಿ Mr. 400). ಕನ್ನ ಮುರಿದೆವೆ (ವಕ್ರ 469). ದೇವ ತಿನ್ನುವಾಗ ಮೀನೆ ಮುರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). See Ōpr. 7, 134; Grj. 2, after 106; Bp. 20, 11; 32, 28; 38, 17; 44, 5; 46, 56; 59, 12; Bh. 1, 10, 32; 3, 13, 32. 33; Riv. 5, 65; 5, after 120; 6, 36; J. 12, 26; 25, 45; ಮುದು-.

ಮುರಿ muri. 2. = ಮುರಿದು. Short P. p. of ಮುರಿ 1. (Bp. 47, 59; 52, 12).

ಮುರಿ muri. 3. (= ಮುರಿವು). The state of bending, being bent, curved, etc. (see ಕಂ ಮುರಿ s. ಕಂರಿ, ಬಲಮುರಿ, ಬಿಟ್ಟುಮುರಿ); a bend, a winding, the winding course of a river; a ring (see ಪಲ್ಲ ಮುರಿ s. ಪರ). 2, a ring of bent gold or silver wire worn on wrist (ಕರಾಧರಣ ಕೆಂ. 103; My.; see ಕಯ್-, ನಾಗ-). 3, a pad of wool or down laid under the saddle of an ox (My.: see Prv. s. ಎತ್ತು 4). 4, a contrivance (a sort of iron ring) to keep the pair of rollers of a sugar-mill together (My.). — ಮುರಿಗಡಲು -ವಡಲು A thruing, i. e. churned, ocean (Bh. 7, 3, 19). — ಮುರಿ ದಿಟ್ಟ. A crooked look or eye (a side-glance, Riv. 1, after 135). — ಮುರಿಮಲಕು. A sash twisted round (Bh. 8, 24, 24). — ಮುರಿಯಾಟ. -ಆಟ. Twisting the body about, contortion (Bh. 1, 6, 14).

ಮುರಿ muri. 4. Preparation; preparedness (ಸಮಕಟ್ಟು ಕೆಂ. 105; M. ಮುದೆ, T. ಮುದೈ, what is bind-

ing, law, custom, duty, proper behaviour; ಮುದ, to be decided; to settle; T. ಮುರುಗು, T. ಮುರುವು, beauty).

ಮುರಿ muri. 5. A bull or ox (ಒಲಿವರ್ಡ್ ಕೆ. 105; T., M. ಮೂರು).

ಮುರಿಕೆ murikē. Bending, moving out of a straight line. See ಮುಟ್ಟಲು. 2, bending, crooking by straining. See ಹೆಡ.

ಮುರಿಕೆ mnrīkē. Tbh. of ಮೂರಿಕೆ. See ಗಿಡ.

ಮುರಿಗ mnrīgā. = ಮುರಗ. Tbh. of ಮೃಗ. — ಮುರಿಗವು. — ಅಪ್ಪ. N. (B. 2, 25).

ಮುರಿಗೆ murigē. Bending, twisting; a twist. See ಕೆಯ, ಗೋಳ, ಹೆಡ. 2, = ಮುರಿ 8, No. 2. (Sl. 220; see ನಾಗ.).

ಮುರಿಪು muripu. To turn round or whirl the fist (ಮುಟ್ಟುಮೂ ಕೆ. Dh.).

ಮುರಿವು murivu. (= ಮುರಿ 8, ಮುರುಹು). Bending or twisting (the body in dancing, Grj. 2, after 106); a bend; a winding, the winding course of a river (J. 19, 5). ತೊಡೆಯ ಮುರಿವು (ಚಕ್ರ, ಪುಟಧೇವಿ Hk.). 2, turning round about, encompassing, surrounding (Bh. 7, 5, 27. 84).

ಮುರು muru. 1. = ಮುರ 1, etc. (My.). 2, turning; a turn. — ಮುರುದರೆ. — ತಲೆ. The place where one turns round into a cross road (My.).

ಮುರು muru. 2. P. p. of ಮುರಿ 1 in ಮುರು ಕೊಳ್ಳು. (My.).

ಮುರುಗ mnruga. Tbh. of ಮೃಗ. — ಮುರುಗದೇವ. N. (Bp. 58. 17).

ಮುರುಗು mnrugu. = ಮುರು 1, etc. (My.; Tē., T.).

ಮುರುಹು muruḥu. To turn round, to twist (Bh. 4, 4, 14).

ಮುರುಟು muruṭu. 1. = (ಮುದುರು 1, etc.), ಮುರುಟು, ಮುರುಟ್ಟು. 1. To be bent or drawn together, to contract, to shrink, to shrivel (My.; Mhr. ಮುರಡಣೇ, to double over, under back; to gather up in folds, orimble; to turn round, as the head; to turn back; to wrench, to twist, turn and wriggle). ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುರುಟುವ, a sensitive plant (ನಮಸ್ಕಾರಿ, etc. Nr.). See Bp. 18, 30; 21, 20; 57, 58. 59.

ಮುರುಟು muruṭu. 2. = ಮುಟ್ಟು 8, (ಮುದುರು 2). Contracting, shrinking, the state of being contracted, etc. — ಮುರುಟುಗಿ. — ಕಿವಿ = ಮುದುರು ಗಿ. (Bp. 20, 11; My.). — ಮುರುಟುಗಿಯ. — ಕೆಯ. A shrivelled hand (Rām. 5, 8, 64).

ಮುರುಟುಹ muruṭuha. Contracting, shrinking; that contracts. ಹತ್ತಿದರೆ ಮುರುಟುಹಂ (ತೀಳಿ, ರಕ್ತ ಪದ Mr. 145).

ಮುರುಡಸಿಂಗ mnrudasiṅga. A kind of medicinal plant and its root (ಸಿದ್ಧಿ G.).

ಮುರುಡಸಿಂಗಿ mnrudasiṅgi. = ಮುರುಡಸಿಂಗ. (ಪದ್ಧಿ G.).

ಮುರುಡಸಿ mnrudāsī. A certain plant (ವರ್ತಕ Mr. 140).

ಮುರುಡಿ muruḍi. (= ಮುರ್ಗ). A shrub or small tree, Helicteres isora Lin. (Z.).

ಮುರುಡಿಸು muruḍisu. To pluck up by twisting (Bh. 1, 8, 18; see Mhr. 2. ಮುರುಟು 1).

ಮುರುಡು muruḍu. = ಮೊರೆ 1. Roughness, ruggedness, unevenness (My.; T. ಮುರುಡು; see ಕರಡು). — ಮುರುಡುಗಲ್ಲ. — ಕಲ್ಲ. A rough stone (My.).

ಮುರುಣ್ಣು muruṇṇu. 1. = ಮುರುಟು 1, etc. (C. Bp. 48, 25; Rāv. 9, 21; V. 11, 60).

ಮುರುಣ್ಣು muruṇṇu. 2. To cause to burn, to kindle (ದಡನಕರಣ ಕೆ. Dh.; T., M. ಮೂಟ್ಟು; T. ಮೂಳು, to catch fire; M. ಮುದ, to be scorched in frying; T. ಮುದುಗು, to scorch in boiling or frying; cf. ಮೂಡಲು 2; ಮೊರೆ 8).

ಮುರುಡಾಸಿಂಗಿ mnrudā-siṅgi. = ಮುರುಡಾಸಿಂಗ. (My.).

ಮುರುವು muruvu. = ಮುರ 1, etc. (My.; Tē.). ಮುರುವಿಗೆ ಬಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹರವಿಗೂ ದಂದವೇ? (Prva.). 2, going or whirling round (of the mind for joy, etc., Bh. 1, 8, 81; 1, 19, 17).

ಮುರುಹು muruḥu. = (ಮುರಿವು), ಮೊರೆ 1, ಮೊರೆಹು. A bend, a curve (Bh. 1, 8, 70); a winding, the winding course of a river; a surrounding place; the state of being distorted, distortion (Rām. 3, 7, 18); crookedness of mind (Rām. 1, 5, 81); a crooked object: a pervert (Bp. 40, 62). ನೀರ ಮುರುಹು (ಚಕ್ರಾದಿ Mr. 416). 2, = ಮುರ 1, etc. (Bp. 16, 8). 3, turn: repetition, successive recitation (Bh. 8, 7, 18).

ಮುರುಳಿ muruḷi. = ಮುರಳಿ. (My.; cf. ಮಾರುಳಿ).

ಮುರೆ murē. = ಮೊರೆ 1. To hum, to buzz, as the humble bee and other insects (ಪ್ರಮಾದಾನಿನದ ಕೆ. Dh.); to sound or play a lute, or to sound, as a lute does (ಕನ್ನರಿಯ ಕೆ. Dh.).

ಮುರೆ mnrē. = ಮುರ 2, ಮುರೆ, (ಮೊರೆ), ಮೊರೆ. A species of fragrant plant, a vegetable perfume (ಗಂಧದ್ರವ್ಯ Nr.).

ಮುರಾ murā. = ಮುದುರು, ಮುದುರು, ಮುದು. P. p. of ಮುದ 1, in ಮುದ ಕೊಳ್ಳು (My.). ತನ್ನ ದತ್ತಾ ತಾನು ಮುದ ಕೊಟ್ಟು, ಅನ್ನನ ಮೇಲೆ ದೂಡು ಹೇರಿದ (Prva.).

ಮುರಾಕ murāka. 1. = ಮುದುಕ 1. (My.). 2, the state of being broken or out of repair. ಮುದುಕನಿಗೆ ಒಡಕಗದಿ. — ಪರರ ಒಡವೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ಹಡಕಾದರೇನು? ಮುದುಕಾದರೇನು? ಪರಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prva.).

ಮುರಾಕ murāka. 2. = ಮುದುಕ 2, etc. (ವಯ್ಯಾರ, ಒಯ್ಯಾರ G.). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒನ್ನು ತರದ ಮುದುಕ (ವಿಚ್ಛಿತಿ G.).

ಮುರಾಕ murāku. = ಮುದುಕ 2. (My.). ಮುದುಕನವಳು (ಒಯ್ಯಾರಗಿತಿ G.).

ಮುರಿದು murādu. = ಮುದುರು. P. p. of ಮುದ 1. (My.; B. 3, 71; Cb. 177).

ಮುರಾವ murāva. = ಮುದುರು, q. v. (My.). ತಾಳೆ ಹಣ್ಣು ತಾನೇ ಬಿದ್ದರೂ ಬಾದಿದ ಮುದುವಿಗೆ ಬಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿತು. — ತಲೆ ಕೂದಲು ನೆರೆಯಾದ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿ ಕೊಟ್ಟು ತಬ್ಬಿಮುದುವ (Prva.).

ಮುಡಿ mudi. 1. To occasion a flaw in a thing by bending it, to sever by fracture, to break (v. t., as sticks, chains, bread, etc., but, e. g., not such things as ropes or earthen vessels); to break off, as leaves, fruits, etc.; to crush; to break down, to defeat, to rout, to destroy; to break up; to put an end to; to do away (ಮೋಟಿನ ಕಿಂಡ. Dh.; My.; T.);—to break (v. i.); to become weakened in constitution, to lose strength; to be impaired, etc. (My.; T. ಮುಡಿ, ಮುಡಿ). P. pa. ಮುಡಿದು, ಮುಡಿದು (My.). ನೆದಿನೆಯ ಮುಡಿದು (ಕಿಂಡ. I). ಮುಡಿದ ಕೊವ್ವಿನ ಎತ್ತು (ಕೂಟಿ HIA.). ಕೊವ್ವು ಮುಡಿದ ಎತ್ತು (ಕೂಟಿ); ಮನಸು ಮುಡಿದವನು (ಪ್ರತ್ಯಾದಿಪ್ಪ, ನಿರಸ್ತ, etc.); ಮುಡಿಯಲ್ ಪಟ್ಟು (ರುಗ್ಗ, ಭುಗ್ಗ Nr.). ಮುಡಿದು ಹೋದರು (ರುಗ್ಗ, ಭುಗ್ಗ Si. 378). ಧರ್ಮಮಿಲ್ಲದ ಅರಸು ಮುಡಿದ ಕಾಲಿನ ಗೋರಸು (Dp. 54). ಮನೆ ಮುಡಿದರೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಹುದು, ಮನೆ ಮುಡಿದರೆ ಕಟ್ಟಿ ರಾಸ (Prv.). ನಾಡು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ನಡೆ ಕೊಳ್ಳುವವರಾದರೆ ಒನ್ನೊನ್ನು ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ಮನಸ್ಸು ಸಹ ಮುಡಿಯ ಬೇಕಾಗುವದು (B. 3, 105). ಇವರು ಆ ರಾಜನನ್ನು ಮುಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ (4, 9). ಅದರನ್ನು ಮುನ್ನೆ ಹಂಗಮರ ಬಣ್ಣ ಮುಡಿಯಿತು (4, 80). ಸ ರಕಾರದವರು ಕೆ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಮುಡಿದು (4, 147). ಕೆಲವರು ಮಡಿದು ಹೋದರು, ಕೆಲವರು ಮುಡಿದು ಓಡಿ ಹೋದರು (5, 48).—See ಓpr. 6, 29; 10, 56; Grj. 2, after 106; Bp. 40, 41; 46, 57; 51, 7; 56, 29; 57, 28; Bh. 1, 8, 21. 94; 1, 19, 18; 2, 4, 5. 9. 12; 2, 19, 16; Rā. 9, 7; 6, after 11 (twice); 6, after 24; Rā. 4, 15; J. 2, 65; 8, 35. 36. 49; 15, 14; 18, 2; 25, 34. 36; Prv. 8. ಸೋಜಿ. — ಮುಡಿ ನೂಕು. = ಮುಡಿಯ ನೂಕು. (Bh. 7, 3, 34).

ಮುಡಿ mudi. 2. = ಮುಡಿದು. P. p. of ಮುಡಿ 1, in ಮುಡಿ ಮುಡಿದು (Bp. 52, 48; Bh. 1, 9, 10).

ಮುಡಿ mudi. 3. A fragment, a piece, a broken-or torn-off particle (ಏಣ್ಣ ಕಿಂಡ. Dh.). ಒರ್ಬದಿತ್ತನೇ ಗೆ, ಪದಾಪ್ಪರ್ಕಿಯ ಮುಡಿಗಿ ದೇಸಿಗರಂ ದೇವರ್ಕ್ಕೊಡೆಯಮಾರ್ ದ್ವರೇ? (ಕಿಂಡ. 39. 345). See ಮುಗಿಬ್ಬಡ; ಓpr. 5, after 64; 6, 53. 2, the state of being broken, broken off, etc. — ಮುಡಿದಿಡೆ. — ಕೆಡೆ. To be routed and fall (Rām. 5. 8, 37). — ಮುಡಿದರೆ. — ತರೆ. A head that is out off (Bh. 8, 8, 8). — ಮುಡಿದೆ. — ಪಡೆ. To be routed or defeated (Bh. 8, 5, 15; J. 24, 35).

ಮುಡಿ mudi. 4. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 5. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 6. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 7. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 8. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 9. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 10. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 11. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 12. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 13. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 14. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 15. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 16. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 17. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 18. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 19. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 20. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 21. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 22. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 23. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುಡಿ mudi. 24. = ಮುಡಿ. (Cf. ಮುಡಿ 1). — ಮುಡಿ ಕಿಬ್ಬಿ. A hispid, procumbent herb, Ruellia dura, N. ab E. (Z.).

ಮುರ್ಗಿ murgi. (= ಮುರುಡಿ). — ಮುರ್ಗಿಕಾಯಿಗಡ. A shrub or small tree, *Heisteria laeta* L. (Z.).

ಮುರ್ಗು murgu. — ಮುರ್ಗಿನ ಹುಳಮರ. The mate mango-teen, *Garinia purpurea* Roxh., Walli. (—Indica Choiss., St. & P.).

ಮುರ್ಚು murcu. (fr. ಮುರಿ). To cause to bend or shrink (Riv. 9, 7 MS.).

ಮುರ್ಪು murpu. (murpu). (Smd. 51 Mdh.).

ಮುಮುರ murmura. A fire made of chaff (Sk.; cf. ಮುಮ್ಮುಂ P.).

ಮುಲ್ mul. = ಮು, etc. Three. — ಮುಲ್ಲೇಕವಲ್ಲಣ. -ತಲ್ಲಣ. He who agitates or alarms the three worlds (Rām. 6, 52, 4).

ಮುಲಾಜು mulaju. = ಮುಲಾಜೆ. Regard for (My.; Mhr., H. ಮುಲಾಜಾ).

ಮುಲಾಜೆ mulaje. = ಮುಲಾಜು. (My.; Br.).

ಮುಲಾಮು mulāmu. = ಮುಲಾಮು. (My.). 2, a giiding or piating (My.; B. 4, 146; Mhr., H. ಮುಲಾಮಾ).

ಮುಲು mulu. Crawling, as lice on the head, worms in a wound (cf. ಮೆರೆ). — ಮುಲುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To crawl, as lice. 2, to cause the feeling as if worms were moving within, as a sore (My.).

ಮುಲುಕು muluku. 1. To be unbearable; to be disgusting (ಅಸಹ್ಯತ್ವ Smd. 80; ಮುದಿಕರ್ 2; ಮುಗ್ಧ 39; T. ಮೊಕ್ಕಿ, ignominy, shame, disgrace); to feel disgust (Bp. 47, 18).

ಮುಲುಕು muluku. 2. = ಮುಕ್ಕರೆ, ಮೂಲುಗು. To strain with a grunting, groaning or moaning noise, as when easing nature (My.; Tē., M. ಮುಕ್ಕು, M. also ಮಿಕ್ಕು), or in travail; to suffer the throes of childbirth, to be in labour (ಪ್ರಸವನಕ್ರಿಯೆ Smd. Dh.; ಪ್ರಸವವೇದನ Smd. 80; Bp. 57, 15; see T., M. 2. ಮುದುಕು 8; M. ಮುದುಕ್ಕು, writhing, agony); to groan when lifting a heavy load (My.).

ಮುಲುಕು muluku. 3. Straining, etc. in childbirth (My.). ಅಕು ಜತ್ತವಳಿಗೆ ಮೂಡು ಜತ್ತವಳು ಮುಲುಕು ಕರಿಸಿದಳೆ (Prv.).

ಮುಲೆ mulē. Thh. of ಮುರೆ. (ತಾಲವರ್ಣ, ಮುರೆ, etc. Si. 152).

ಮುಲ್ಕಿ mulki. (Tē. ಮುಲಿಕ, ಮುಲ್ಕಿ, an arrow; an arrow head; the peg of a top; cf. ಮುಳ್). — ಮುಲ್ಕಿಳಸ. A weed, *Acalypha ciliata* (Z.).

ಮುಲ್ಕಿ mulki. Relating to revenue matters; revenue (My.; B. 5, 7; Mhr. ಮುಲಕೇ). 2, home, native, indulgences (Mhr.).

ಮುಲ್ಲ mulia. A Mahomedan jurist or theologian; — a schoolmaster (My.; Br.; Mhr., H. ಮುಲನಾ, ಮುಲ್ಲಾ). — ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರ. The Koran (My.).

ಮುಲ್ಲಂಗಿ mullangi. = ಮೂಲಂಗಿ. Tbh. of ಮೂಲಕ. (My.; Tē.; T. ಮುಳ್ಳಂಗ).

ಮುಲ್ಲೆಗ mullēga. = ಮೆಲ್ಲೆಗ, (ಮೊಲ್ಲೆಗ). A poor man (ದಾರಿದ್ರ್ಯ ರಹ. I, 59, o. r. ಮೆಲ್ಲೆಗ).

ಮುನ್ muv. = ಮು, etc. Three. — ಮುನ್ವತ್ತು. -ಹತ್ತು. Thirty (My.). — ಮುನ್ವರು. Three persons (My.; B. 5, 146).

ಮುಕಲ muśala. = ಮುಸಲ. A pestle; — a mace, a oluh.

ಮುಕಲಿ muśali. = ಮುಸಲಿ. Armed with a oluh; — *Butadēva*.

2, the house-lizard (ಗೃಹಗೋಳಕ, ಗೃಹಕಪ, ಪಲ್ಲಿ Mr. 186).

3, the plant *Curcutoigo orchitoides* Roxb.

ಮುಕಲಿಕೆ muśalikē. The house-lizard. 2, an ignana (ಗೋಧ, ಉಡು Mr. 183).

ಮುಕಲ್ಯ muśalya. Deserving to be pounded to death or to be put to death with a club.

ಮುಕೇರ muśira. The hot season; heat (ಗ್ರೀಷ್ಮ ಬೇಸಗೆ Nn.

91). 2, a ohowrie (ಚಮರ, ಚಾಮರ 91). 3, a throne (ಅಸನ, ಸಿಂಹಾಸನ 91). 4, huttermilk (ಮಕ್ಕಳ, ಮಜ್ಜೆ 91). 5, a staff,

a oluh (ಪಣ್ಣ, ಗಡೆ 91).

ಮುಸಿತ muśita. = ಮುಷ್ಟ. Stolen, robbed; — bereft of, deprived of.

ಮುಸ್ಯ muśka. A testicle (ಅಣ್ಣ Hih.; ಪೃಷ್ಣ, ಲಿಂಗದ ಎಡೆಯ ಅಣ್ಣ Mr. 328). 2, the scrotum or bag containing the testicles.

3, the penis (ಲಿಂಗ, ಶಿಶ್ನ Nn. 117; ಮುಷ್ಟ 328; ಲಿಂಗ Mr. 514).

4, seizing, grasping, grasp, clenching (ಸಂಗ್ರಹ 328).

ಮುಸ್ಯಕೆ muśkaka. A species of tree the ashes of which are used as a cautery (= ಗೋಲೀಧ; see ಮೊಕ್ಕ).

ಮುಷ್ಟರ muśhka. Pertinaciousness, stubbornness, obstinacy, insolence (My.; Tē., T.; M.: strength; power; M. ಮುಷ್ಟ, strength, vigour; insolence, presumption; ಮುದುಕ್ಕ, tightness; urgency, rigour, see ಮುದುಕು 2 & 3; T. ಮುದುಕ್ಕ, repugnance); ಮುಷ್ಟನ, stont, stubborn, violent; M., T. ಮುಷ್ಟರನ, a strong, self-willed, obstinate man; Sk. ಮುಹೇರ, a fool; cf. ಮುಸುಣ್ಣೆ P).

ಮುಸ್ಯರ muśhka. Having testicles; a man with large testicles.

ಮುಪ್ಪಿ muśki. = ಮುಸುಕಿ. The arms or feet as pinioned (Mhr., H. ಮುಸಕ್ಕಾ). — ಮುಪ್ಪಿ ಕಟ್ಟು. To pinion (My.).

ಮುಪ್ಪಿಲು muśkila. Difficult, hard; a difficulty (My.; Mhr., H. ಮುಸಕೇಲ).

ಮುಪ್ಪ muśta. = ಮುಸಿತ. See ಪ್ರ-

ಮುಪ್ಪಾಮುಪ್ಪ muśtā-muśti. = ಮುಟ್ಟಾಮುಟ್ಟ. Fist to fist: hand to hand fighting, fistiuffs (ಮುಟ್ಟಯಿಂ ಮುಟ್ಟಯಿಂ ಮೆವೊಡ್ಡಿ ಮಾಡುವ ಯುದ್ಧಂ Smd. 220, o. r. ಮುಟ್ಟಾಮುಟ್ಟ; ನಿಯುಧ್ಧ, etc., ಒಟ್ಟಿಗರ ಕುಸ್ತಿ, ಕೆಯ್ಯಾಳಗ Si. 294; Tē.).

ಮುಷ್ಟ muśti. The vomit nut, *Strychnos nuxvomica* Lin. (Tē., also ಮುಸಿಡಿ, ಮುಸಿನೆ, ಮುಸಿನಿ). 2, the plant dhriti (Mr. 150, o. r. ಮುಷ್ಟ). — ಮುಷ್ಟ ತಪ್ಪಲ. A olimhing plant, *Letsonia uniflora* Roxb. (Z.). **ಮುಷ್ಟ muśti.** = ಮುಟ್ಟ. Stealing, filching, pilfering. 2, the closed or clenched hand, the fist (ಒಲಿದು ಹಿಡಿಗೆಯ್ದ ಕೆಯ್ಯ Mr. 323). 3, a fistful, a handful. 4, a hit or handle of a sword, etc. (ಬಿಲ್ಲ ನಡು Mr. 294). 5, the penis (ಮುಷ್ಟ Mr. 328). — ಮುಷ್ಟಿಗೆಯ್. To clenoh the fist, to close the hand. ಕೆಯ್ಯ ಮುಷ್ಟಿಗೆಯ್ದ ಅಕೆಯ್ ರತ್ನಿಯಕ್ಕ (Mr. 323). — ಮುಷ್ಟ ಹಿಡಿ. = ಮುಟ್ಟಿಗೆಯ್ (My.). ಕಪಿ ಮುಷ್ಟ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮುಷ್ಟಿಕ muśtika. A goldemith. 2, N. of an asura. 3, a fight with fists. 4, a particular position of the hands.

ಮುಷ್ಟಿಕೆ muśtikē. = ಮುಟ್ಟಿಗೆ, ಮುಟ್ಟಿಗೆ. The fist, the hand.

ಮುಷ್ಟಿಗೆ muśtigē. Tbh. of ಮುಷ್ಟಿಕೆ. (Smd. 338).

ಮುಷ್ಟಿಗ್ರಾಹ್ಯ muśti-grāhya. A grasp, a handfni (ಪಿಡಿ ರಹ. II, 14).

ಮುಷ್ಠಿಭಾತ mushṭi-ghāta. A blow with the fist (Ūpr. 5, after 76).

ಮುಷ್ಠಿಠಾಡನ mushṭi-tāḍana. Striking with the fist. See ಗುರ್ದು.

ಮುಷ್ಠಿನಿಷ್ಠೇಡನ mushṭi-nishṭhēḍana. Pressing out with the closed hand. See ಹಿಣ್ಣು.

ಮುಷ್ಠಿಪ್ರಹರಣ mushṭi-praharaṇa. Striking at, or into, with the fist. See 3ನಿ.

ಮುಷ್ಠಿಬಂಧ mushṭi-bandha. Clenching the fist, closing the hand. 2, a handful.

ಮುಷ್ಠಿಭ್ರಮಣ mushṭi-bhramana. Whirling the fist. See ಮುರಿಪ.

ಮುಷ್ಠಿಯುದ್ಧ mushṭi-yuddha. A fight with fists, a pugilistic encounter. (Śālv. 4, 65; My.).

ಮುಸಕು musaku. = ಮುಸಕು 1. (ವ್ಯಾಪಿಸ ಓಬ.).

ಮುಸಗು musagu. = ಮುಸಕು 1. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗಡಗಲನ್ನ ಮುಸಗಲ್ ಪಟ್ಟ ಕಾಡುಗಳು (B. 5, 116).

ಮುಸಟೆ musaṭi. = ಮುಸಟೆ, etc. — ಮುಸಟೆಯ ಜವಳಿದೇವ. N. (Bp. 34, 47).

ಮುಸಡಿ musaḍi. = ಮುಸಡು, etc. (My.).

ಮುಸದ್ಧಿ musaddi. = ಮುಷ್ಠಿ. (My.; Tē.).

ಮುಸದು musadu. = ಮುಸದು 1, etc. (My.).

ಮುಸದಿ musaḍi. (ಮುಸರಿ). (That has been covered, etc.): boiled rice, which is considered to be unclean by Mādhva Brāhmaṇas, though they eat it and offer it to idols (My.). 2, the vessels in which anything has been boiled and which want cleansing (My.). ಮಾಸಿ ದ್ದಕ್ಕೆ ಹೆದದಿದವಳು ಮುಸದಿಗೆ ಹೆದದ್ದಾಳೇ—ನಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಗಡಿ ಗೆ ಮುಸದಿಯಾದರೇನು? ಮದಿಯಾದದೋನು? (Prva.). See Prva. s. ಸೊಕ್ಕು 2, ಹೇಸು 1. — ಮುಸದಿಗಿಡಿ. A pot in which anything has been boiled and which has not yet been cleansed (My.).

ಮುಸಲ musala. 1. A Musalmān, a Mussulman (C.). ಮಾ ತು ಅದಾಯದ ಮುಸಲ ಹಾಸುವ ಕವಳಿ ಒಯ್ದ (Prv.).

ಮುಸಲ musala. 2. = ಮುತಲ. (ಒನಕೆ Mr. 209).

ಮುಸಲಕ್ರಿಯೆ musala-kriyē. Working with a pestle; pounding. See ಅವಲ, ಕುಣುಕು, ಕುಮ್ಮು, ಮಿಡಿ.

ಮುಸಲಘಾತ musala-ghāta. Striking with a pestle. See ಮಿಡಿ.

ಮುಸಲನಾನ musalamāna. = (ಮುಸಲ 1), ಮುಸಲ್ಮಾನ. A Mussulman (My.; B. 4, 8, 145; Mhr., H.).

ಮುಸಲ musall. = ಮುತಲಿ, (ಮೊಸಳೆ). Balarāma (ಒಲ Mr. 503; ರಾಮ 504). 2, the house-lizard (ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ; ಹಲ್ಲಿ Nr.); etc.

ಮುಸಲ್ಮಾನ musalmāna. = ಮುಸಲಮಾನ. (My.; B. 3, 33; 4, 180; Br.).

ಮುಸಾಫರ musāphara. A traveller (My.; Mhr., H. ಮುಸಾ ಫರ).

ಮುಸಾಫರಿ musāphari. Relating to travelling or travellers (My.; Mhr., H.).

ಮುಸ musl. = ಮೂಸೆ, etc. A crucible (B. 4, 106; ತೈಲಸಾವ 3ನಿ G.).

ಮುಸು musu. 1. = ಮುಸು, etc. — ಮುಸುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಬುಸುಗುಟ್ಟು. To fume, etc. (My.; Tē. ಮುಸಮುಸಮುಸು).

ಮುಸು musu. 2. = ಮುಸುಕು 3, ಮುಸುವ. A large and black kind of ape (ಗೋಲಾಂಗೂಲ, ಕೃಷ್ಣವ್ರತ HIA.; Mr. 161; Rām. 6, 30, 7, 16; Rāv. 11, 163; J. 21, 18, 33; T. ಮುಜು; M. ಮೊಡ್ಡ, a light coloured monkey).

ಮುಸುಕಿ musuki. = ಮುಷ್ಠಿ. (C.).

ಮುಸುಕು musuku. 1. = ಮುಸಕು, ಮುಸಗು, ಮುಸಗು, ಮುಸುಕು 1 (ಕೆಂದ. 48), (ಮೊಸಗು 3). To cover; to hide; to veil, to shroud;—to come, settle or fall upon, as flies, etc.; to close, to swarm or crowd together; to spread over or about (ಅವರಣ ಕೆಂದ. Dh.; My.). ಮುಸುಕಿದುಮ (ರೂಪಿತ, ಗುಡ್ಡೆ HIA.; Nr.). ಮುಸುಕಿದ ಅಜ್ಞಾನ (ಮೋಹಿತ Mr. 488). ಕೆನ್ನಳ ಅಡಮ, ನಭಮಂ ಮುಸುಕಿತು (J. 22, 5). ತುಮ್ಮಿಗಳ ಕಾರ ಮು ಗಲಿ ನೆವಪಾರಿಹಾತದ ಕುಸುಮ ಪರಿಮಲಕೆ ಸನ್ನತಂ ಮುಸುಕಲ್ (83, 20). See Ūpr. 6, 73; Bp. 19, 81; 28, 6; 32, 34; 34, 6; 35, 9; 48, 11, 27; 46, 59; 49, 23; 53, 51; 54, 53; 57, 70; 58, 50, 61; 61, 12; Bh. 1, 10, 2; 2, 13, 9; Pril. 3, 34; Rāgho. 17, 64; Rāv. 13, 17; Śālv. 5, 10; J. 2, 9; 4, 30, 34; 8, 6, 27, 29, 37, 49; 15, 4; 22, 1, 5, 17, 36, 38; 24, 6; 33, 18.

ಮುಸುಕು musuku. 2. = ಮುಸುಕು 2. Covering, hiding; a cover; a veil; a part of one's cloth thrown over the head (like a hood; ಅವರಣಾಪ ಕೆಂದ. Dh.; ಕುವರ, ಜವನಿಕೆ Bhn. 61; ಮುಸುಮ್ನು Kk. 54, ಕೆ. 62; My.; Tē. ಮುಸಕು, ಮುಸುಗು). ಮುಸುಕು (Bp. 12, 48). ಮುಸುಕು (Grj. 9, 68; J. 26, 10). See Bp. 28, 49; 43, 14; 47, 25; 51, 81; 58, 58; Bh. 8, 25, 31; ಮುಸುಕು, ಮೇಲು. — ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ. A kind of jōla, Indian corn (My.).

ಮುಸುಕು musuku. 3. = ಮುಸು 2, etc. (Rām. 6, 1, 10).

ಮುಸುಗು musugu. = ಮುಸಕು 1, etc. (Grj. 5, 86; Bh. 8, 24, 18; Tē. ಮೂಗು). ಮುಸುಗರ್ಡ ದುರಿತ ದುರ್ಗುಣವನ್ನು ಕಳೆಯ ಕಿತ್ತು (Sarvabuddhāna in B. 5, 319).

ಮುಸುಕು musuku. 1. = ಮುಸಕು 1 (ಕೆಂದ. 48), etc. ಮುಸುಕಿದರ್ಥಂ (ದಾಸನಿ Ū. II, 58). See Ūpr. 1, 92; 7, 62; Grj. 2, after 106; 5, after 86; Rāv. 6, after 11; 8, 99; 9, 7, 12; 11, 18; 13, after 71.

ಮುಸುಕು musuku. 2. = ಮುಸಕು 2. — ಮುಸುಕುಗ ದ್ವಿ. -ಕದ್ವಿ. Overspreading darkness (Grj. 4, 73).

ಮುಸುಟೆ musuṭi. = ಮುಸಟೆ, ಮುಸುಟೆ No. 2. N. of a town (Bp. 32, 5). — ಮುಸುಟೆಜವಳಯ N. (Bp. 32, 9). — ಮುಸುಟೆಜವಳಯ. N. (Bp. 32, 11; 47, 34; 61, 8). — ಮು ಸುಟೆಜವಳಯ. N. (Bp. 32, 1). — ಮುಸುಟೆಯ ಜವಳಿ: ವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5). — ಮುಸುಟೆಯ ರಾಯ. N. (Bp. 32, 28, 59).

ಮುಸುಟೆ musuṭi. The elephant-creeper, Argyreia speciosa Sweet. ಮುಷ್ಠಿಗನ್ನ, ಭಗಲಾನ್ತಿ, ಅಪೇಲಿ, ವೃದ್ಧದಾಡ, ಜುಂಗ Nr.; T. ಮುಜುಟ್ಟಿ, Ipomoea canescens Retz.; ಪೇಯ್, Convolvulus speciosus Linn.). 2, ಮುಸುಟೆ — ಮುಸುಟೆಜವಳಯ. N. (Bp. 46, 43). — ಮುಸುಟೆಯ ಜವ ಡರಾಯ. N. (Bp. 46, 45).

ಮುಸುಡಿ musuḍi. = ಮುಸಡು, etc. (My.).

ಮುಸುಡು musuḍu. = ಮುಸಡಿ, ಮುಸುಡಿ, ಮುಸುಕು (ಮೂಕಿ, ಮೋಕಿ). The face; the mouth; the snout.

the muzzle; the nose or nostrils of a horse (ಮೊಗ ಕೆಂ. 71; ಪೋಳ, ಫೋಣ HIA.; My.; T. ಮೂಂಜ; Të. ಮೂತಿ; M. ಮುಗದು, ಮುಟ್ಟು, ಮುಳ್ಳು, ಮೊಳ್ಳು, ಮೂಚ್ಚು, ಮೊತ್ತಿ, ಮೋಣ್ಣೆ; Mhr. ಮುಸಳಡ; cf. ಮೂಗು; see ಮೋಡೆ). ಕುದುರೆ ಯ ಮುಸುಡು (ಗೋಣ, ಪೋಳ Mr. 274). ಅನಿಮುಸುಡಿನ ನೆಗದು (ನಕ್ಕ, ಕುಮ್ಮರ Nr.). See Bp. 8, 85; 5, 30; 21, 18; 82, 27; 38, 17; 89, 64; 40, 68; 46, 64; 47, 11, 46; 58, 64; 55, 16; 59, 10; 61, 18; Bh. 2, 13, 42, 44; Rāv. 11, 163; Sāv. 4, 11; J. 16, 22; ಬರಾ.

ಮುಸುಣ್ಣಿ musuṇḍi. (= ಮೂನಣ್ಣಿ). A crooked, perverse, rude person; a coward (My.; T. ಮು ಜುಡ, ಮುಜುಣ್ಣಿ, which Rottler derives from ಮುಸು, ape). **ಮುಸುಣ್ಣಿ musuṇḍi.** A kind of weapon (HIA. MS. instead of ಮುಜುಣ್ಣಿ; T.; Ahh. P. 13, after 76; Rām. 3, 6, 9).

ಮುಸುಣ್ಣಿತನ musuṇḍitana. Crookedness, perverseness; cowardice (My.).

ಮುಸುಮ್ಬು musumbbu. (Smd. 48, o. r. ಮುಸುಮ್ಬು). A cover, a veil (ಮುಸುಕು Kk. 54; Smd. 62; Ūpr. 7, 114).

ಮುಸುಮ್ಬಿ musumbbē. = ಮುಸುಮ್ಬು, q. v.

ಮುಸುಡು musuḍu. **ಮುಸುಡು. 1.** = ಮುಕಡು, ಮುಕ್ಕು ಡು, ಮುಗುಡು, ಮುಸಡು. To cover; to hide; to go upon; to come, settle or fall upon, to cover, as flies, crows, etc.; to swarm or crowd together (ಸಂಘಟ್ಟ ಸೆಂದ. Dh.; Ahh. P. 2, 15; Të.). P. p. ಮುಸುಡು (Ūpr. 5, after 64; Ahh. P. 3, 139; 10, after 201; Grj. 2, after 106). ಮುಸುಡುವದಕೆ ನೆಡು ಮುಕ್ಕುಡುಡ್ಡಕ್ಕು (Kk. 79, o. r. ಮುಸುಕುವದಕೆ).

ಮುಸುಡು musuḍu. **ಮುಸುಡು. 2.** A cover, a veil (ಕೋವುಂ Ūt. I, 33, MS. ಮುಸುಡು). — ಮುಸುಡುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A cover to form (over the eye by rhenn, My.).

ಮುಸುಡುಹ musuḍuha. Covering, etc. ಮುಕ್ಕುಡು ಣ್ಣು, ಮುಸುಡುಹಂ (Smd. II).

ಮುಸುವ musuva. = ಮುಸು 2, etc. (My.; see ಕೋಣ್ಣಿ).

ಮುಸುಳಿ musuli. = ಮುಸುಡು, etc. (ಕವದ Nu. 143).

ಮುಸುಳು musuḷu. The state of being covered: disguise, deception (J. 6, 34).

ಮುಸ್ತ musta. A species of grass, *Cyperus rotundus* Lin. and its root (see ಕೇವಟಿ). See ಮುಕ್ಕು.

ಮುಸ್ತಕ mustaka. A species of grass, *Cyperus rotundus* Lin.

ಮುಸ್ತುಭ musta-āhha. The grass *Cyperus hexastachyus* Rottl. — ಮುಸ್ತುಭಹರಂ. A hall made of the roots of *Cyperus* fried in ghee and mixed with rice-flour, sugar, etc., given especially to Varāha svāmi (Vishnu)'s idol as an offering (My.).

ಮುಸ್ತಿ musti. = ಮುಸ್ತಿ. See Nr. 2. ಕೇವಟಿ.

ಮುಸ್ತಿ mustē. *Cyperus rotundus* Lin. and its root. See ಭದ್ರ.

ಮುಸ್ತೈದು mustaidu. Prepared, ready (My.; Br., H.; ಸಿದ್ಧ, ತಯಾರ G.; ತಯಾರ ಮಾಡಿದು Ūh.).

ಮುಹಗ್ಗ mnhaggala. A certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಮುಹಡ muhaḍa. A certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77). **ಮುಹುರಿ muhur.** = ಮುಹುಸ್. (Smd. 99).

ಮುಹುರ್ವೃಷ್ಟ muhuv-ḍṛishta. Repeatedly seen, well known (ಮಗುಡು ಮಗುಡು ಕಣ್ಣುಡು HIA.).

ಮುಹುರ್ನಿರೀಕ್ಷಣ muhuv-nirīkṣhaṇa. (Smd. 99). Looking at repeatedly.

ಮುಹುರ್ಭಾಷೆ muhuv-hhāṣhē. Repeating what is said, tautology.

ಮುಹುಮುಹುಸ್ muhuv-muhuv. At every moment, repeatedly, again and again (My.).

ಮುಹುಸ್ muhus. In a moment;—for a moment. 2, at every moment, repeatedly (ಮುತ್ರಿ ಮುತ್ರಿ Mr. 430).

ಮುಹೂರ್ತ muhūrta. 1. A moment, an instant, any short space of time; time (J. 29, 12; My.). 2, the fit time (Bp. 53, 32; My.). 8, the thirtieth part of a day and night, a period or hour of 12 kṣaṇas or 48 minutes. 4, the twelfth part of a day and night (My.). ಇದೆ ಇದೆ ಸಾರ್ಥ ಸಾರ್ಥ! ಗಣಕಾವಳಿ ಪೇದ್ದ ಮೂಹೂರ್ತಲ (Smd. 231). See Prv. 2. ಕುಣ್ಣೆ.

ಮುಹೂರ್ತ muhūrta. 2. Tbh. of ಮೂರ್ತ. A form: a sitting posture. — ಮುಹೂರ್ತಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To sit down (My.).

ಮುಹೂರ್ತಿಕ muhūrtaika. An astrologer (Ahh. P. 4, after 24).

ಮುಳ muḷ. 1. = ಮುಳ, ಮುಳು, ಮುಳ್ಳ, ಮುಳ್ಳು. A thorn; a pointed thing, as a prickle, a sting, a spur, the hand of a clock, the tongue of a balance, etc. (ಕಟ್ಟು Nn. 39. 81. Mr. 334; T., M.; Të. ಮುಲು, ಮುಲ್ಲು; cf. ಮುನ್ 2, ಮೊನೆ 1, ಮೊಳೆ 2). ಮುಳ್ಳೆ (Smd. 189). ಮುಳ್ಳಾಗಿ (84, o. r. ಮುಳ್ಳು). ಮುಳ್ಳಳ್ (Rāv. 5, 118; 13, 19). ಎಯ್ಕ ಮುಗದ ಮುಳ್ (ಶಲ Mr. 164). See Ūpr. 5, after 64; Bp. 15, 11; 31, 3; 51, 66; 55, 44. — ಮುಳ್ಳೇರೆ. The plant *Amaranthus spinosus* (My.). — ಮುಳ್ಳತ್ತಿಗೆ. -ಕತ್ತಿಗೆ. A knife for cutting thorns (V. 11, 61). — ಮುಳ್ಳುಗು. The entering of a thorn (Ūpr. 6, 38). — ಮುಳ್ಳುತ್ತಗ. = ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತಗ, etc. (ವಂಶ, ಮುಳ್ಳು ಮುತ್ತಗ Nn. 54, o. r. -ಮುತ್ತುಗ). — ಮುಳ್ಳುತ್ತು. = ಮುಳ್ಳು ತ್ತುಗ (J. 28, 40). — ಮುಳ್ಳುತ್ತುಗ. = ಮುಳ್ಳುತ್ತಗ. See ಮು ಕ್ಕುತ್ತಗ & ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತ. — ಮುಳ್ಳುಡು. A thorn (to enter and) break (Rām. 6, 45, 15; My.). — ಮುಳ್ಳೆರಸು. -ಬೆರಸು. To be full of thorns, to have thorns. ಮುಳ್ಳೆರಸಿದ ಗುಣು ಡುಗೊಮ್ಮ (ಕದಲಿ ಸೆಂದ. I). — ಮುಳ್ಳೆಡ. -ಇಡ. Thorns to abound (J. 10, 24). — ಮುಳ್ಳೆಡ. -ಇಡ. To cause a thorn to enter, to run a thorn into (Bp. 51, 34).

ಮುಳ muḷ. 2. (= ಮುಳ 1). To be irritated, to be vexed or annoyed, to become angry (ಕಟ್ಟು ಕ ಸೆಂದ. Dh.). ಮುಳ್ಳು, ಭಕ್ತದ್ರೋಹಿಯಂ ಕೊಲವೇದ್ದು (Bp. 61 sum.). 2, to prick, to sting (see ಮುಳುಕು).

ಮುಳ muḷa. = ಮುಳ್ಳೆ 1, etc. — ಮುಳಗಳ್ಳ. = ಮುಳ್ಳುಗಳ್ಳ. (ಕುಫ, ಸುಫೆ Ūh.).

ಮುಳಿ muḷi. 1. (= ಮುನೆ 1, ಮುಳ್ಳೆ 2). To grow passionate, angry, etc. (ಕೋಪ ಸೆಂದ. Dh.; My.). See Ūpr. 7, 67. 148; Bp. 18, 40; 27, 54; 28, 14; 46, 19; 47, 27; 50, 24; 55, 38; Bh. 1, 10, 86; 8, 23, 21; Rāv. 11, 10; 13, 26; J. 3, 4; 7, 35; 8, 37. 40. 42. 43; ಕಡು.

ಮುಳಿ muḷi. 2. = ಮೊಳೆ 2. A germ: a cause (My.).

ಮುಳಿಯಿಸು muliyisu. To cause to become angry (ಕೋಪ ಕರ್ಮ. Dh.).

ಮುಳಿಸು mulisu. (=ಮುನಿಸು). Anger, passion (ಮುನಿಸು, etc., ಕೋಪ ಕರ್ಮ. II, 27; ಕನಕ, etc., ಕೋಪ Kk. 48; ಮುನಿಸು, ಕನಕಗುಣ ಸೇವಿಸು, etc., ಕೋಪ ಕರ್ಮ. 39; My.). ಭಯದಿಂದ ಮುಳಿಸಿದಂ ಸ್ವಯದಿಂದ (ಕರ್ಮ. 181). ಮುನಿಸಲೆ ಮಗಾತ ನೋ ಆವ ಪಾಂಗಿನಿ (290, o. r. ಮುನಿಸಲೆ-). See Up. 5, 49; Abh. P. 10, 21, 94; Grj. 8, 48; Bp. 3, 61; 18, 48; 21, 44; 22, 48; 40, 58; 47, 22, 27; 49, 38; 54, 80; 55, 30; 60, 26; 66, 1, 46; V. 4, 6; J. 2, 5. — ಮುಳಿಸನ್ನೋದು. — ತೋದು. To show anger (Abh. P. 10, after 18). — ಮುಳಿಸು ತಿಳು. Anger to be appeased (Bp. 47, 28). — ಮುಳಿಸು ತಿಳು. To appease anger (Bp. 47, 27).

ಮುಳು mulu. = ಮುಳೆ 1, etc. A thorn. ಕಲು ಮುಳುಗ (Bh. 1, 8, 98). — ಮುಳುಗತಿ. — ಕತ್ತಿ. A knife for (cutting) thorns (Bp. 20, 12). — ಮುಳುಗೊಡು. — ತೊಡು. Entanglement of thorns, entangling thorns (Bh. 3, 13, 29). — ಮುಳುಮುತ್ತ. = ಮುಳುಮುತ್ತ, etc. (ಪರಾತ, ಮುತ್ತ Nn. 147, o. r. ಮುಳುಮುತ್ತ). — ಮುಳುಮೊನೆ. The point of a thorn (Bh. 1, 6, 6). — ಮುಳುಮೆಟ್ಟು. — ಮೆಟ್ಟು. A stroke with thorns (Bh. 8, 21, 15). — ಮುಳುವೆಲೆ. — ಬೆಲೆ. A hedge of thorns (Bh. 3, 18, 26).

ಮುಳುಹು muluhu. Pricking, stinging, goading; — a goad (ಪ್ರಾಜನ Mr. 871). — ಮುಳುಹೋರ್. — ಕೋರ್. A goad (ಪ್ರಾಜನ, ಪ್ರಾಜನ, ಕೋರ್ Hk.).

ಮುಳು mulla. = ಮುಳೆ 1, etc. The hand of a clock (B. 5, 181).

ಮುಳು mullu. = ಮುಳೆ 1, etc. A thorn, etc., (C.), a fork (B. 5, 284). ಎಯ್ಯ ಮುಳು (ಕಲ, ಕಲ Hk., Nr.). ಧಾನ್ಯದ ಮುಳು (ಕಂತಾರು, ಶಸ್ತ್ರಕೂಳೆ); ಧಾನ್ಯದ ತುದಿಯ ಮುಳು (ಕಂತಾರು, ಧಾನ್ಯಕೂಳೆ Nr.). ಒಳ್ಳೆಯನಿರದ ಊರು, ಕಳ್ಳ ನೊಡನಾಟವೂ, ಸುಳ್ಳಿನ ಮಾತಿನ್ನೂ ಮೂರು ಕೆಸರೊಳಗೆ ಮುಳು ತುದಿ ದವನೆ (Sp.). ಗದಿಯಾಳದ ತಗದಿನ ನಡುವೆ ಸಣ್ಣದೊಡ್ಡದೊ ನ್ನೂ ಎರಡು ಮುಳುಗಳು ಹಚ್ಚಿರುತ್ತವೆ (B. 3, 87). ಮುಳು ತೆಗದು, ಕೊಳ್ಳೆ ಹಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ. — ಅಂಗಾಲಿನ ಮುಳು ತೆಗಿಯುವದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿ ಬೇಕೇ (Prr.). — ಮುಳುಕೋಲಿಗಡ. — ಅಂಕೋಲಿ. The herb *Barleria longiflora* Lin. (St. & Pl.). — ಮುಳುವಣ್ಣಿ. A porcupine (Sév. 4, 17). — ಮುಳುವಣ್ಣಿ. — ಅವಣ್ಣಿ. A wooden shoe in the inside of which thornlike nails are fixed, worn by devotees of Siva and Vishnu (My.). — ಮುಳು ಮ. — ಇದು. Horripiation to take place. ಅವನ ಮೆಯ್ ಮುಳುಟ್ಟು (B. 5, 71). — ಮುಳು ಅಟ್ಟಿ. The shrub *Capparis aphylla* Roxb. (ಕರೀರ, ಕ್ರಕರ, ಗ್ರೆಸ್ಲಿ St. 140). — ಮುಳು ಕಲ್ಲು. Thorns and stones. ಮುಳು ಕಲ್ಲು ಇದ್ದ ಹಾದಿ (ಕೃಷ್ಣ G.). — ಮುಳುಗಳ್ಳಿ. — ಕಳ್ಳಿ. The prickly pear, *Opuntia dillenii* Haw. (St. & Pl.). 2, a thorny and milky shrub or tree, *Euphorbia nivulia* Ham. (Z.). — ಮುಳುಗಿಡ. A thorny shrub or tree (B. 3, 66; ಕರೀರ St. 450). — ಮುಳುಗಣಸು. A prickly kind of yam, *Dioscorea tomentosa* Spr. (St. & Pl.). — ಮುಳುಗೊಗ್ಗಿ. — ಕೊಗ್ಗಿ. A shrubby plant of a greyish hue, *Indigofera argentea* Lin. (Z.; My.). 2, = ಕೊಗ್ಗಿ (Z.). — ಮುಳುಗೋರಣ್ಣಿ. = ಮುಳುಗೋರಣ್ಣಿ No. 2. (Z.). — ಮುಳುಗೋರಣ್ಣಿ. The shrub *Barleria cristata* Lam. (= *buxifolia* Roxb., ಸ್ವರೇಯಕ, ಯಣ್ಣಿ St. 140). ಕೆಮ್ಮು ಹುಟ್ಟು ಮುಳುಗೋರಣ್ಣಿ (ಕುರವ

140). — ಮುಳುಗೋರಣ್ಣಿ. = ಮುಳುಗೋರಣ್ಣಿ. (ಸ್ವರೇಯಕ, ಯಣ್ಣಿ Nr.). ಕೆಮ್ಮಿನ ಮುಳುಗೋರಣ್ಣಿ (ಕುರವ); ಅರಿಸುಮುಟ್ಟು ಮುಳುಗೋರಣ್ಣಿ (ಕುರವ, ಸಹಜ, ಪೀತಯುಣ್ಣಿ Nr.). 2, = ಮುಳುಗೋರಣ್ಣಿ, a small prickly shrub with yellow flowers, *Barleria prionitis* Lin. (St. & Pl.). — ಮುಳು ಗೋಲು. — ಕೋಲು. A goad for driving cattle; a spear tipped with iron (ಕಲ್ಕ, ಕಂಕ St. 290; ಪ್ರಾಜನ, ಕೋಪ, ಕೋಪ 302). — ಮುಳುಗಾಣನ ಗಡ್ಡೆ. A perennial creeping plant forming large roundish prickly heads of flowers close to the earth, *Lepidagathis cristata* Willd. (Z.). — ಮುಳುಗಾಣ. Different kinds of small shrubs of the genus *Barleria*, e. g. ಅರಿಸಿನಮುಳುಗಾಣ = ಮುಳುಗೋರಣ್ಣಿ No. 2; others are *B. dichotoma* and *buxifolia* (Z.). — ಮುಳುಬೇಲಿ. A thorn hedge (My.). — ಮುಳುಮದರಣಿ = ಮುಳುಗೋರಣ್ಣಿ No. 2. (St. & Pl.). — ಮುಳುಮುತ್ತ. = ಮುಳುಮುತ್ತ, ಮುಳುಮುತ್ತ, ಮುಳುಮುತ್ತ, ಮುಳುಮುತ್ತ, ಮುಳುಮುತ್ತ, ಮುಳುಮುತ್ತ. The tree *Andersonia rohitaka* Roxb. (ರೋಹಿ, ರೋಹಿತ, ಪೀತಕ, ದಾದಿಮುತ್ತ, ಕರ.; ರೋಹಿರದ ಮರ Nr.; My.; see Nn. a. ಮುಳುಮುತ್ತ; T. ಮುಳುಮೋದು, Anders. rohitaka). — ಮುಳುಮುತ್ತ. A thorny tree with corky bark and scarlet flowers, *Erythrina anserosa* Roxb. (Z.). 2, the tree *Jonesia asoka* Roxb. (ಅಶೋಕ G.). — ಮುಳುಮುತ್ತ. = ಮುಳುಮುತ್ತ. (ರೋಹಿ, ರೋಹಿತ, etc. St. 133; My.). — ಮುಳುಮುತ್ತ. = ಮುಳು ಮುತ್ತ. (St. 133; My.). — ಮುಳುಮುತ್ತ. A spinous shrub, *Canthium parviflorum* Lam. (St. & Pl.). — ಮುಳುಮೋ = ಮುಳುಮೋ. (My.). — ಮುಳುಮೋ. The point of a thorn (J. 26, 6; My.). ಮುಳುಮೋನೆಯನ್ನು ಅಸ್ತದ ಕೊಡದವನ ಕಳ್ಳಿ ಹೋಗ ಬೇಡ (Prr.). ಸಿದ್ಧರಿಗೆ ಯೋಗವನು, ಬುದ್ಧಿವಂತನಿಗೆ ಮತಿಯು, ಬುದ್ಧಿವಂತನಿಗೆ ಕಳ್ಳನು, ಮುಳುಮೋನೆ ತಿದ್ದಿದವರಾರು? (Sp.). — ಮುಳುಮೋ. A pook-marked face (My.). — ಮುಳುಲಗಾಮು. A rough hit (My.). — ಮುಳುಸಂತೆ. The common cucumber, *Cucumis sativus* Lin. (St. & Pl.; My.). — ಮುಳುಸಾವಣ್ಣಿ = ಮುಳುಸಾವಣ್ಣಿ. (My.). — ಮುಳುಸೀಗಿ. A kind of fragrant plant (ಜನಿ, ಜತಾಕೆ, ರಜನಿ, ಜತಾಕೆ, ಹಳ್ಳವರ್ತನಿ, ಸಂಸರ್ತ Nr.; see ಕೋರಣ್ಣಿ). — ಮುಳುಸೇವಣ್ಣಿ. A kind of white rose, *Rosa glandulifera* (ತರಣಿ G.; My.). — ಮುಳುಕು. A porcupine (My.). ಮುಳುಹಣ್ಣಿಯ ಕೂದಲು (ಕಲ, ಕಲ, etc. St. 168). — ಮುಳುಹದವೆ. A common weed, *Amaranthus spinosus* Lin. (Z.; My.). — ಮುಳುಹದು. A scorpion (ಕೂಳೆ, ಕೃಷ್ಣ St. 405, only in St.).

ಮುಲಗಿ mulaga. = ಮುಲಗ, ಮುದುಕ, etc. A plunger, a diver. See ಮುಲಗ.

ಮುಲಗಿಸು mulagisu. = ಮುಲಗಿಸು, etc. (My.).

ಮುಲಗಿ mulagu. 1. = ಮುದುಕ, etc. ವಾರುಣಿಯು ೬೦ ದು ಮುಟ್ಟಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ಮುದುಗುವನೆ, ತನ್ನಯ ಕಳೆಯು ಸೀಡೋ ಅಲವನೆ ಪಕ್ಷಿ ಮನಾರುಧಿಯೋ ಮಗ್ಗನಾದನ ಅಮೃತಕರಂ (Lilv 8, 6).

ಮುಲಗಿ mulagu. 2. = ಮುದುಕ 1, etc. (My.). ವಾ ನಾಗಲೂ ಮುದಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮೀನು (ಮುದುಕ St. 87). ಮುದ ಗೋಣ (ಮಜನ ಲಿ.).

ಮುಲಗಿ mulagu. 3. = ಮುದುಕ 2, etc. (My.).

ಮುಲಿವು mulavu. = ಮುದುಕ. (B. 5, 86; M. ಮುದ, ver- ation, tronhie).

ಮುಲಗಿಸು mulagisu. = ಮುದುಕಿಸು, etc. (My.).

ಮುಲಿಗು mulignu. = ಮುದುಗು 1, etc. (Bp. 50, 5; My.).
ಮುಲಿಂಕು mulinku. = ಮುದುಗು 1, etc. (Öpr. 5, 59; 9, after 56).

ಮುಲಿಕು mulika. = ಮುದಕ etc., ಮುದುಗ. See ಮುಣ್ಣು.

ಮುಲಿಕು muliku. 1. = ಮುದುಗು 1, etc., ಮುದುಂಕು q. v. (Smd. Dh.; Bp. 59, 17). — ಮುದುಗಾಡು. -ಅಡು. = ಮುದುಡು. To immerse one's self repeatedly or playfully (Öpr. 3, 37).

ಮುಲಿಕು muliku. 2. = ಮುಣುಗು 2, etc. (My.; T. ಮುದುಕ್ಕು; Tē. ಬುಡಕೆ, ಮುಣಕೆ, ಮುನಕೆ, ಮುನುಕೆ).

ಮುಲಿಗ muliga. = ಮುದುಕ, etc. See ಗಣ್ಣು-, ಗುಣ್ಣು-.

ಮುಲಿಗಿಸು muligisu. = ಮುಣುಗಿಸು, etc. To immerse (v. t.); to dip, to plunge; to bathe (v. t.);—to ruin (My.; Tu. ಮುರ್ಕು). ಅರಸನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುದುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನು (B. 4, 146). ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿ, ಅವನ್ನು ಒಂದು ತರದ ಜಗಟಿನ ರಸದೊಳಗೆ ಮುದುಗಿಸಿ (4, 207). ಕೆಲವರಿಗೆ ಒಳಿತು ಮಾಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮುದುಗಿಸಿದನೆ ಅದೇಕು (5, 112). ಬೊಟ್ಟಿದಾದುದು ಸೇನೆ, ನಿಮಿಷಕೆ ಮೊಟ್ಟು ಮುದುಗಿಸಿಲೆ ಬಲವಂ (Bh. 8, 23, 20). ಎಪದ ಕುವೈಯ ಕಾಯ ತನ್ನದನ್ ಅನಮ ಬಹುತೀರ್ಥದಲಿ ಮುದುಗಿಸೆ ಎಪವೆಮ್ಮದು ಹೋಗಿ, ಸೀಕಾಯಹುದೇ? (Jina. 22, 29).

ಮುಲಿಗು muligu. 1. = ಮುಣುಗು, ಮುಣಿಸು, ಮುಣುಗು 1, ಮುದುಗು 2, ಮುದುಗು, ಮುದುಕು 1, ಮುದುಂಕು, ಮುದುಂಕು, ಮುದುಗು, ಮುದು. To go or sink under water; to sink; to become plunged in a liquid; to immerse one's self, to dive, to dip; to set, as the sun, etc.;—to be ruined (ನಿಮಗ್ನ Smd. Dh., the MSS. wavering between ಮುದುಗು and ಮುಣುಗು; My.; T.; T. also ಮೂಡು; Tu. ಮುರ್ಕು; M. ಮುಕ್ಕು, ಮುಕ್ಕು, to immerse, v. t., etc.). ಹಿರಿದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿನ ನೀರೊಳು ಮುದುಗೆ ಕರಗಿದೇ ಪಾಪ? (Sp.). ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ತರನೆ ಮುದುಗಿದಂ ಪಡುಗದೊಳು (J. 26, 5). ಬೊಟ್ಟು ಮುದುಗಲು ಬಾಡಿ ಬಟ್ಟೆಡುವೆಲ್ಲ (an umbrella, Bēḍaḡu ṛaupadl). ಎಾನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುದುಗಿದರೆ ಸ್ನಾನದ ಫಲ ಬಣ್ಣಿತೇ? (Prv.). See Öpr. 7, 189; 8, 88; Bp. 42, 2; 49, 39; 52, 15, 7; Rāv. 5, 45; 6, 6; J. 3, 39; Śl. 254; B. 2, 45; 4, 31; 5, 242, 294.

ಮುಲಿಗು muligu. 2. = ಮುದುಕು 2, etc. (My.).

ಮುಲಿಂಕಿಸು mulinkisu. = ಮುದುಗಿಸು, etc. (Bp. 27, 65).

ಮುಲಿಂಕು mulinku. = ಮುದುಗು 1, etc. (ಜಲನಿಮಜ್ಜನ Smd. Dh.; Öpr. 8, 31). ನೀರೊಳಗೆ ಮುದುಂಕಿ ಸರ್ವ ಪಾಪ ಕ್ಷಯಮಾಗಲೆನ್ನು ಮಾಡುವ ಜಪವು (ಅಭಿಮರ್ಷಣ Nr.).

ಮುಲಿಂಗು mulingu. = ಮುದುಗು 1, etc. ಮುದುಂಗಿದಂ (ಅದ್ವಿಂ Smd. I, o. r. ಮುಳುಂಗಿದಂ). ನೀರೊಳು ಮುದುಂಗಿದಂ (ಅದ್ವಿಂ I, o. r. ಮುಳುಂಗಿದಂ). See Öpr. 7, 148; Grj. 1, 23; Rāv. 6, after 24; 12, 12; 13, 43. — ಮುದುಂಗಾಡು. -ಅಡು. To immerse one's self repeatedly or playfully, etc. (Ö. Bp. 32, 40; 47, 6).

ಮುಲಿವು mulivu. = ಮುದವು. Ruin, loss. ನಿನ್ನ ಹಟಮಾಂತ್ರವೇ ನಿನ್ನಗೆ ಮುದಿವು ಆಯಿತು (B. 2, 50). ಯಾವ ಕೋಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಗರ್ವ ಬಣ್ಣಿತೋ, ಆ ಕೋಡುಗಳೇ ಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮುದಿವು ಆದವು (3, 19). ಜಾಣರು ಮೋಸ

ಹೋಗದೆ, ಧೂರ್ತರ ಹಂಚಿಕೆಗಳು ಅವರಿಗೇ ಮುದುವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (4, 19).

ಮುಲಿಕ್ಕು muliku. = ಮುದುಗು 1, etc. — ಮುದುಡು. = ಮುದುಗಾಡು. (Öpr. 4, 54; Abh. P. 3, after 188; 14, 59).

ಮುಲಿ mulgu. = ಮುಗು 1, ಮುದುಗು 1, ಮೊಡ್ಡು 1. To fall, to fall down (ಬೀಡು Smd. I; ಪತನ Smd. Dh.; Öpr. 5, 22). 2, to make obeisance (ಪೊಡಮಡು Smd. I).

ಮುಲಿಗ muliga. = ಮುಟ್ಟುಗ, etc. (ಒಂದು ಮರಂ Smd. I).

ಮುಲಿಕ್ಕು muligga. = ಮುದ್ದುಗ, etc. (ಪರಾಕವ್ಯಕ್ತ ಸೀ.).

ಮೂ mū. 1. = ಮು, etc., ಮೂದು (Smd. 222). Three (T.). — ಮೂಗಣ್ಣುಗ. -ಕಣ್ಣುಗ. Three kaṇḍgas (My.). — ಮೂಗಣ್ಣಾಯ. -ಕಣ್ಣಾಯ. The three spaces of four months (In astrology, My.). — ಮೂಗ. -ಕ. Three kaḷas or kaḷagās (My.). ಉಬ್ಬಿಲ್ಲದೆ ಮೂಗ ಗಂಜಿ ಕುದಿಯುವವಗೆ ಉಬ್ಬಿದ್ದರೆ ನಾಗವೂ ಸಾಲದು (Prv.). — ಮೂಗಾವುದ. (Smd. 228; My.). Three leagues. ಮೂಗಾವುದಮಂ ನಡೆದಂ (157). — ಮೂಗೆಯ. -ಕೆಯ. (Smd. 223). Three hands; three branches. ಪಣೆಯುಂ ಮೂಗೆಯ್ಯ ಕವರ್ ಕವಲು ಪಲವಂ (223). — ಮೂಗೆರೆ. = ತ್ರಿವಲಿ. (V. 4, 110). — ಮೂಗೆಣ್ಣ. (Smd. 223). Three spans. — ಮೂಗೊಂಕು. -ಕೊಂಕು. (Smd. 223). Three bends or curves. — ಮೂಗೊಳ. -ಕೊಳ. = ಮೂಗ. (My. occasionally). — ಮೂಗೋಣ್ಣ. Three corners or sides: the place enclosed within them. ಹಮ್ಮಾರ್ ದಿಗಳ ಮೂಗೋಣ್ಣ (ಕಟ್ಟೆ, ಹಮ್ಮಾರ್ ದಿವುಕ್ಕೋವ್ವ Nr.). — ಮೂಗೋಡು. -ಕೋಡು. = ಮುಕ್ಕುಬೆ. (My.). ಕಡೆ ಮೂಗೋಡುಂ ಬೋದಿಸಿ, ನಡುದರೆಯೊಳು ಮೆದಿಸನೊಡೆದು (Smd. 228). — ಮೂಜಗ. The three worlds (Bp. 4, 42; 11, 22; 54, 55; J. 2, 12, 25; 18, 12; 19, 4). ಮೂಜದೊಡೆಯ (Bp. 29, 29). — ಮೂಡೊಂಕು. = ಮೂಗೊಂಕು. (Bp. 17, 2). — ಮೂದೆಲೆ. -ತಲೆ. (Smd. 223). Three heads. — ಮೂದೆದು. -ತೆದು. Three kinds (Smd. 131; ಮೂದು ತಲೆ 94 Cm.; ಮೂದು ಪ್ರಕಾರ 141 Cm.; Öpr. 3, 102). — ಮೂದೇವರ್. The three (chief) gods (J. 19, 4). — ಮೂನೂದು. (Smd. 223). Three hundred. ಮೂನೂದಯ್ಯತ್ತು (Öpr. 9, 50). — ಮೂರೋಳ. (Smd. 170, 223). = ಮೂಜಗ. See Smd. 114; J. 8, 25; 26, 26; 28, 2. — ಮೂವಟ್ಟಿ. -ಬಟ್ಟಿ. = ತ್ರಿಪಥ. (J. 19, 4). — ಮೂವಡಿ. -ಮಡಿ. Three folds; three times (Grj. 6, 48). ಆ ಬಕಾರಿಯೆಂ ಮೂವಡಿ. . ನೆಗದ್ಡಿಯದಟಿರ ಫೀಮಂ (Smd. 81). — ಮೂವಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. To treble (v. l., Grj. 7, after 11). — ಮೂವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. Three colours (Öpr. 8, 75; V. 4, 114). — ಮೂವತ್ತು. -ವತ್ತು. Thirty (Bp. 27, 37; 33, 18; C.). ಮೂವತ್ತು ದಿನಸಮಂ ಮಾಸ ಎಮ್ಮುದು (Hā.). ತಾಂ ದಿನಸ ಮೂವತ್ತು ಮಾಸಮದು (Mr. 69). ಮೂವತ್ತು ವರುಷದ ವರೆಗೆ ಮದುವೆ ಆಗದವಳಿಲ್ಲ, ಮೂದು ಜಾವಕ್ಕೆ ಊಟ ಆಗದವನಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮೂವತ್ತಾಡಿ, thirty-six (Bp. 42, 89). ಮೂವತ್ತಾಡುಂ ಗುಣಂಗಳ ತಮಗಮರ್ದಿ (Smd. 201). ಮೂವತ್ತಾಡುಂ ಗುಣದಿಂ (Abh. P. 1, 19). — ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕತ್ತು, thirty or forty (B. 3, 111, 115). — ಮೂವತ್ತು ಮೂಡು, -ಮೂದು, thirty-three (Mr. 348). ಮೂವತ್ತು ಮೂದು ನೂದು (B. 4, 174). ಮೂವತ್ತು ಮೂಳೋಟಿ (J. 19, 4). ಮೂವತ್ತಿವರ್, thirty-two persons (Öpr. 9, 51). ಮೂವತ್ತು ಮೂವರ್ (Smd. 122). — ಮೂವತ್ತೆರಡು, thirty-two (Öh. v. 837; Mr. 848; Śl. 418). ಮೂವತ್ತೊಂದು, thirty-one (B. 4, 100). — ಮೂವರ್. -ರು. Three persons (Smd. 154; Bp. 32, 47; 61, 22, 24, 31, 33; Bh. 1, 8, 3; J. 2, 43). ಮೂವರ್ ಕವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಮೂದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವದು. — ಮೂವರು ಹೊತ್ತ ಬಣ್ಣಿ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗದು,

ಮನೆಗೆ ಬಾರದು (Prva.). See Prv. s. ದೋಷಾನ್ತ. — ಮೂವಳಸು. -ಬಳಸು. 1. To go round thrice (Abh. P. 9, 28). — ಮೂವಳಸು. -ಬಳಸು. 2. Three rounds or encompassings (Üpr. 8, after 44; Abh. P. 13, 99; 10, after 91). — ಮೂವಾದ್. -ದಾದ್. Three states of life. ಮೂವಾದ್ ಇತ್ಯಾದಿ ರೋಪ (Śmd. 81. 197 Mdh.). — ಮೂವಿಧ್. (Śmd. 223). -ವಿಧ್ (P). Three hills (P). — ಮೂವಿಧಿ. Three methods, etc. (Ü. Bp. 47, 22). Cf. ಮೂವಿಧಿ. — ಮೂವಳಸು. -ಬಳಸು. (Śmd. 223, o. r. -ವಳಸು). Three crops. — ಮೂವಂಜಿ. = ಮುಜ್ಜಂಜಿ, q. v. — ಮೂವುರಿ. Three strings or cords (Bp. 38, 14).

ಮೂ ಮಿ. 2. = ಮುದು 2, etc. Advanced age. — ಮೂ ದೇವಿ. The elder sister of Lakshmi, the goddess of misfortune (My.; Tā., T.). See Prv. s. ಮೂಸು.

ಮೂ ಮಿ. 3. = ಮೂಗು, etc. The nose. — ಮೂಕೋದಿತಿ. A woman whose nose has been cut off (Rām. 3, 6, 8). 2, N. of a plant (ವದನಿ Mr. 122). — ಮೂಕೋದಿಯು. A noseless man (ಎಗತನಾಸಿಹ Nr., Mr. 389; Rām. 6, 28, 11; 6, 38, 6; 6, 47, 22; T. ಮೂಕುಯ್ಯಯು). — ಮೂಗಲೆ. -ಕಳೆ. To deprive of the nose (Rām.). — ಮೂಗುಚಿ. -ಕುಚಿ. (= ಮೂ ಕೋದಿಯು). A noseless, disgraced man (Bh. 4, 4, 61). 2, N. of a tree (My.; cf. ಮೂಕೋದಿತಿ). — ಮೂದಾರಾ. The cord put through a bullock's nose (My.). — ಮೂದಾರಿ. = ಮೂ ದಾರಾ. (My.). — ಮೂದಾನ. = ಮೂದಾರಾ. (My.).

ಮೂಕೆ mūka. = ಮೂಗ, (ಮೂಗ), ಮೂಗು. Dumb; speechless, silent, mute (Mhr. ಮೂಕಾ); a dumb man. 2, N. of a Dānava (Bh. 8, 5 sum., etc.). ಪೋಕನಿಗೆ ನಾಳ ಸಲ್ಲ, ಮೂಕನಿಗೆ ಸ್ವಸ್ತ ಸಲ್ಲ. — ಮೂಕನ ಸ್ವಸ್ತ ಹೇದಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದು, ಹೇದಲೆ ತೀರದು. — ಮೂಕನದುರಿಗೆ ಮೂಗು ತುದಾಸಿ ಕೊಡ್ತ ಹಾಗೆ (Prva.). See Prv. s. ಪ್ರಕೃತರ. — ಮೂಕಮುಂಡ. ಮೂಗನನೆ ಮೂಕ ಮುಂಡ (Ü. I, 78).

ಮೂಕತೆ mūkatē. Dumbness, muteness, silence (Üpr. 1, 28; 7, 46).

ಮೂಕಾಮೈ mūka-ambē. N. of a śakti of Śiva (My.).

ಮೂಕಾಸುರ mūka-asura. The asura Mūka (Śāv. 4, after 17).

ಮೂಕಿ mūki. The taper pole or shaft of a carriage (My.). — ಮೂಕಿಮರ. = ಮೂಕಿ. (My.). — ಮೂಕಿ ಹೊದಿ. A bundle of fire-wood of a tapering form (My.). **ಮೂಕಿ mūki.** = ಮೂಕಿ. A dumb female (My.; B. 3, 50; Sk. ಮೂಕಿ).

ಮೂಕೇಭಾವ ಮೂಕಿ-hhāva. The state of being dumb or silent (Üpr. 1, 41; Abh. P. 7, 156).

ಮೂಕುತಿ ಮಿ-kuti. (-ಕುತ್ತು 3). = ಮೂಗುತಿ. A nose-jewel, a nose-ring (ಛತ್ರಾಂಕುತ Mr. 387; My.; T. ಮೂಕುತ್ಯು, M. ಮೂಕುತಿ; Grj. 8, after 91; 10, 39; Bp. 12, 20; 16, 8; Rāv. 1, after 135).

ಮೂಗ mūga-3. A man with a nose. See ನಿಡು-ಮೂಗ mūga. Tbh. of ಮೂಕ. (ಮೂಕ, ಅವಾಹ್ Nr.; ಜಡ, ಕಲ Hīk., Mr. 388; ಮೂನಿ Bhn. 12; Bp. 47, 65). ಮಾತಿಲ್ಲದ ಮೂಗನು (ಮೂಕ Śl. 855). ಕವಚನಿಗೂ ಮೂಗನಿಗೂ ಹೋಲಿಕೆಯಾದವನು (ಅನೇಕಮೂಕ 363). ಕವಚಯಜಮಾನನಿಗೆ ಮೂಗಬಣ್ಣ (Prva.).

ಮೂಗತನ mūgatana. Dumbness (My.). — ಕವಚತನ ಮೂಗತನ ಉಳ್ಳವನು (ವಿಡಮೂಕ Śl. 863).

ಮೂಗಿ mūgi. A person with a nose. See ನಿಡು-2, N. of a bird (ಛತ್ರಾಂಕ Mr. 175).

ಮೂಗಿ mūgi. Tbh. of ಮೂಕಿ (ಮೂಕಿ). (My.). See Prv. s. ಮಲೆಯಾಳ.

ಮೂಗು mūgu. = ಮುಕ 3, ಮುಗು, ಮೂ 3. The nose (ಸಿಂಘನಿ, ನಾಸಿಕೆ, ನಾಸ, ಛತ್ರಾಂಕ, ಛೋಲೆ Hīk., Mr. 319; ಕುಟನಾಸಿಕ Nr. 50; ಛತ್ರಾಂಕ, ಗನ್ನವಡಿ, ಛೋಲೆ, ನಾಸ, ನಾಸಿಕೆ Śl. 213; My.; T. ಮೂಕು; Tē. ಮುಕ್ಕು, ಮೂಡಿ); a forepart; a snout, etc.; a bill or beak; the nozzle of a vessel (My.; T.; ಮುಂಗುಡಿ Bhn. 47; cf. ಮುಠ್ 2, ಮುಠ್ ಮುಡಿ, etc.). ಚಿಕ್ಕ ಮೂಗಿನವ (ನಕ್ಕುಡ್ಡ); ಮೂಗಿಲ್ಲದವನು (ಛಿ Hīk.). ಎದಗಿದ ಮೂಗುಳ್ಳವನು (ನತನಾಸಿಕ, etc.); ಹಪ್ಪಲಿ ಮೂಗವನು (ಮುರನಕ); ಮೂಗಿಗೆ ಮುಕ್ಕು ಮಾಡುವ ಗನ್ನ (ಸುರಕ್ಷಿ, ಛೋಲೆ ತರ್ಪಣ Nr.). ಮೂಗಿನ ಕಮ್ಮು (Mr. 280); ಒತ್ತಿ ಮೂಗು ಹತ್ತಿಸ್ತತಂ (179). ಚಿಕ್ಕ ಮೂಗುಳ್ಳವನು (ಅವಟಿಲ್ಲ, ನತನಾಸಿಕ, etc. Śl. 197); ಮೂಗ ತೀರೇ ಕಟ್ಟಿ ಯುಳ್ಳವನು (ಬಾಮನ, ಕಪ್ಪುರ 202); ಕೆಲವ ಮೂಗು (ಪೋತ್ರ 452); ಪಕ್ಕಿಯ ಮೂಗು (ಹಂಪು, ಪಕ್ಕಿ 179); ಕುದುರೆಯ ಮೂಗು (ಪೋಲೆ, ಛೋಲೆ 274); ಹಕ್ಕಿಯ ಮೂಗು (ಪೋತ್ರ 452). ನೆಲನ ಮೂಗಿಂಗೂಡು ಹಿಡ್ಡಿನೊಡೆಕ್ಕಲಂ (ಶಿಕ್ಷಿ. 17, 72). ಮೂಗಿನತ್ತ ಮೂಗುತಿ ಧಾರ. — ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಮೂ ಅನ್ನರೆ ಕೋಡ. — ಮೂಗಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮೂಗುತಿ ಯಾಕೆ? — ಮೂಗ ಕೊಯಿ ಕೊಡ್ತು, ಅವಲಕ್ಕುಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಡ್ತು ಹಾಗೆ — ಮೂಗ ಹಿ ಯಿದರೂ ಮೂಗಿನ ಸೊಳ್ಳೆ ಉಡ್ಡುಲೆ? ಅನ್ವ ಹಾಗೆ (Prva.). ನೂರ ವನೊಲೆದು, ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು, ಮೂನದಿಂ ನಿನ್ನ (J. 18, 47). ಮೂಗಿನ ಕತ್ತಿ (a knife for cutting off the nose, Bp. 33, 57). See Bp. 20, 12; 22, 40; 45, 29; 46, 59; 47, 2; 50, 34; Bp. 1, 10, 88; ಕುದಿ-, ತುದಿ-, etc. — ಮೂಗುಳ್ಳೆ. -ಅಳ್ಳ. Weeping at which tears come down also through the nose (Śl. 1, 4, 9). — ಮೂಗ ದಾರಾ. = ಮೂಗು. (My.). — ಮೂಗ ದಾರಿ = ಮೂಗ ದಾರಾ. (My.). — ಮೂಗದಿ. -ಅದಿ. To cut off the nose (V. 41, 37). — ಮೂಗದಿ. -ಅದಿ. (I. e. ಹದಿ). A man whose nose is cut off (My.). — ಮೂಗದಿ. -ಅದಿ. (I. e. ಹದಿ). = ಮೂಗುಹದಿ. (My.). — ಮೂಗದಿ. -ಅದಿ. (I. e. ಹದಿ). = ಮೂಗುಹದಿ. (Rām. 3, 6, 52). — ಮೂಗದಿ. -ಅದಿ. To muzzle, to string a rein through the nose. ಮೂಗಿಟ್ಟು ದು (ನಸ್ತುತ, ನಸ್ತೋತ Hīk.). — ಮೂಗಿ. -ಗಿ. A mask-rat (My.). — ಮೂಗುಕಟ್ಟಿ. = ಮೂಗುಟ್ಟಿ. Dyspepsy that affects the nose so that dumbness is created (My.). — ಮೂಗ ಕೊಳ್ಳರೆ. A crane (ಬಳ, ಕಪ್ಪು Śl. 174, only in Śl.). — ಮೂಗು ತುದಾಸಿ ಕೊಡ್ತು. To scratch one's nose (which when done before a ಮೂಕ, is understood as if one wanted to deride him on account of his dumbness). ಮೂಕನದುರಿಗೆ ಮೂಗು ತುದಾಸಿ ಕೊಡ್ತು ಹಾಗೆ (Prva.). — ಮೂಗುದಾರಾ. The cord put through an ox's nose (My.). — ಮೂಗುದಾರಿ. = ಮೂಗುದಾರಾ. (My.). — ಮೂಗುನೀಲಾ. -ರಾ. = ಮೂಗುದಾರಾ. (Ü. Bp. 47, 65). ಎತ್ತುಗಳ ಮೂಗುನೀಲಾ (ನಾಸ್ಯೆ Nr.). — ಮೂಗುಡುಟ್ಟು. A trinket for the nose (My.). — ಮೂಗುಟ್ಟು. -ಉಟ್ಟು. Difficult breathing through the nose, stoppage of breath (Rām. 30, 37). — ಮೂಗುವಟ್ಟು. -ವಟ್ಟು. Silence (ಛಿಟ್ಟು, ಮೂಕಿ). — ಮೂಗುವದು. -ವದು. To lay hold of one's nose: to become mute or silent (ಮೂನಿ Śmd. Dh.). ಮೂಗುವಟ್ಟು (ಮೂನಾರ್ಥಂ Kk. 53). — ಮೂಗುಹದಿ. = ಮೂಗದಿ, ಮೂಗದಿ. A woman whose nose is cut off (G. 421). — ಮೂಗಿಟ್ಟಿ. = ಮೂಗುಟ್ಟಿ. (My.).

ಮೂಗು mūgu. Tbh. of ಮೂಕ. Dumbness (My.). — ಮೂಗು ಗಾಯ. A wound of which the mouth is shut: a swelling occasioned by a blow (My., also ಮೂಗುಯ). — ಮೂಗು ಬಲಿ. An offering to an idol without music (My.). — ಮೂಗುಮೂರಿ. A silent, mysterious Durgā (Bh. 3, 6, 61; My.).

ಮೂಗುತಿ mūti-kuti. = ಮೂಕುತಿ. (Bp. 4, 39; 14, 4; Rām. 6, 12, 34; My.). ಮೂದೇ ಮೂಗುತಿ ಹೋದ ದಿನೆಯನ್ನ ಮೂಲೇ ಕಸವೆಲ್ಲ ಹೋಯಿತು (Prv.). See Prv. s. ಮೂಗು. — ಮೂಗು ತಿಬ್ಬೆ. A name given to several species of Ipomaea, such as *I. sepiaria* Koen., *I. obscura* Bot. Reg., etc. (Z.). ಮೂಗ ಮುಂಗಾ. (Thh. of ಮೂಕ; see ಮೂಕಮುಂಡ).

ಮೂಜುವರಿ mūjuvari. = ಮೂಜೂರಿ. (My.).

ಮೂಜೂರಿ mūjūri. = ಮೂಜೂರಿ No. 2, ಮೂಜುವರಿ. Refractoriness (My.; H.).

ಮೂಟೆ mūṭi. = (ಮುಡಿ 2), (ಮೊಟ್ಟೆ). A bundle of grain, cloth, etc., a pack, a bale (My.; Tē.; T. ಮೂಟ್ಟು; M. ಮೂಡ; T., M. ಮೂಟ್ಟು, to join, link, stitoh together; cf. ಮೂಡ).

ಮೂಡ mūḍa. = ಮೂಡಲೆ 1 (Smd. 145), ಮೂಡಿ, ಮೂಡು 2. The direction in which the sun rises: the east (C.; M. ಮೂಡು, root, origin). ಮೂಡಣ, ಮೂಡಣ್ಣ, ಮೂಡಣಿ, ಮೂಡಣತ್ತಣಿ (Smd. 135, 147), ಮೂಡಣದಿನ್ದ (B. 4, 205). ವಡುವ ಮೂಡ ತೆಂಕ ಬಡಗ ಪೂಡವವತಿಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲೆನರ್ ನಡೆದು, ಗೆಲ್ಲು (145). ಮೂಡಣಿಂ ಕ್ರಮದಿನರ್ ದಿನೆಯನೆಗಲು (ವಿರಾವತ ಪುಣ್ಯರೀಳ ಇತ್ಯಾದಿ Hk.). ಮೂಡಣಲರೂಪಿ (Riv. 9, 30). ಮೂಡಣ ಸನ್ನೆಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ, ಮುಣ್ಣೇ ಮಗಲನ್ನು ತರ ಬೇಡ (Prv.). — ಮೂಡಣಂ. -ಅರ್.ಅಂ. (Smd. 136). A man of the east. — ಮೂಡಗಡೆ. -ಇಡೆ. The east side or quarter (Bp. 24, 36; My.). — ಮೂಡಣ ತೆಂಕಣ ಬೇತ. The south-east (ಪ್ರಗ್ಧತ್ತಿಣಬೇತ Nr.). — ಮೂಡಣ ದಿಕ್ಕು. = ಮೂಡಣ ದಿನೆ. (ಎತಾಂ Mr. 523; B. 3, 25). — ಮೂಡಣ ದಿನೆ. The east (ಪ್ರಗ್ಧಿ, ಪೂರ್ವ, ಪ್ರಾಚಿ Hk.; J. 31, 63). — ಮೂಡದಿನೆ. The east (J. 2, 65; 17, 40). ವಸರಿಸಿದತ್ತು ಮೂಡದಿನೆಯೋರ್ ಬೆಳಗ್ಗೆಮ್ಬು (Smd. 266). — ಮೂಡವೆಟ್ಟು. -ಬೆಟ್ಟು. The eastern mountain (ಪೂರ್ವಾಡಲ ಸೀ.).

ಮೂಡಲೆ mūḍale. ಮೂಡಲು. 1. = ಮೂಡ. (Smd. 145, 147), etc. The east (ಪ್ರಾಚಿ, ಪೂರ್ವ Mr. 58; My.); in the east. ಮೂಡಲರ್ದ ವದದೊರ್ ತಾಂ ರಾಮನೊ ವಲ್ಲಭಂ? (Smd. 145). ಮೂಡಲಾದುದು (ಪ್ರಾಚೀನ, ಪ್ರಾಂತ್ Hk.; ಪ್ರಾಚೀನ Mr. 53). ಮೂಡಲು ಮೊದಲಾದ ಎಣ್ಣು ದಿನೆಗಂ ಕ್ರಮದಿನೊಡೆಯರು (ಇನ್ನ ಅನಲ ಯನು ಇತ್ಯಾದಿ Hk.). ಮೂಡಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದದು (ಪ್ರಾಚೀನ Si. 29). See Bp. 22, 28; Rām. 1, 14, 2; Bh. 2, 4, 9; Si. 23.

ಮೂಡಲೆ mūḍale. ಮೂಡಲು. 2. Dry cow-dung (Si. 315; Tē. ಮೂಟ; M. ಮುಳಿ, scorched or dry; cf. ಮುರುಣ್ಣು 2; Sk. ಮೋಣ).

ಮೂಡಾವೆ mūḍāve. = ಮೂಡೆ No. 2. A pillow, a cushion (ಕವುಕುಡೆ, ಮಲಗು ಸೀ.; ಕವುಕುಡೆ Cē. II, 83, o. r. ಮೂಡಾವೆ).

ಮೂಡಿ mūḍi. = ಮೂಡಲೆ 1, etc. Rising of the sun, etc. (ಉದಯ ಕೊಡೆ. Hk. Kk. 75, o. r. ಮೂಡಿತು).

ಮೂಡಿಗೆ mūḍige. A quiver (ತೂಣೀರ, ಉಪಾಸಂಗ, ತೂಣ, ತೂಣಿ, etc. Hk.; ದೋಣಿ, ಬತ್ತಳಿ, ಕಣೆಯ ಪೂಜೆ Kk. 40; ದೋಣಿ, ಬತ್ತಳಿ, ಪೂಜೆ Smd. 43; ಇಮುಧ Bhn. 30; Ūpr. 1, 106; Rām. 3, 6, 5; Sīv. 4, 54; J. 3, 33; My.; T. ಮೂಡು, ಮೂಯ್, M. ಮೂಡು, Tē. ಮೂಯ್, to be covered; to oover; T. ಮೂಟ್ಟು, M. ಮೂಡಲ್, ಮೂಡಿ, ಮೂಡು, a oover; T. ಮೂಡ, M. ಮೂಡಲ್, dark sky; cf. ಮುಗುಡು, ಮುಸುಗು; ಮುಗರ್, ಮೋಡ).

ಮೂಡಿಸು mūḍisu. To cause to rise, etc. ಉಗಯ ಯನ್ನದಿನ್ದ ಮೋಹರಗ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 5, 224).

ಮೂಡು mūḍu. 1. To rise, to arise; to originate, to be produced; to be born, to come into existence; to become visible or apparent; to come about (ಉತ್ಪತ್ತಿ Smd. Dh.; C.). ಮೂಡಿತು (i. e. ಮೂಡಿದದು, ಉದಯ Kk. 75, o. r. ಮೂಡಿ). ಮೆಯ್ಯವಿ ಮೂಡಿತು (ಪುಲಕ Cē. II, 76). ತದಿತದಿನೆ ನೇಸಮೂಡಿದುದು (Smd. I). ಹೊಸತಾಗಿ ಮೂಡಿದ ಮೊಳೆ (ಅಂಕುರ); ಇನ್ನ ಚಾವ ಸಸಿನೆ ಮೂಡಿದದೆ ರೋಹಿತ ಎನುಗು, ಅದು ಕೊರಡು (Nr.). ರವಿ ಮೂಡಿದಂ ರವಿ ಮೂಡಿದುದು (Smd. 109). ನೇಸಮೂಡಿದುದು ಎದ್ದು ಮೂಡುವ ತದಿಂ (217). ಎಡಗಡೆಯ ಮುಂಗಾಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಪೂರಾ ಮೂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 4, 170). ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಮೂಡಿದ್ದನ್ನು ಕಣ್ಣಿನು (4, 207). See Ūpr. 3, 37; 4, 54; Abh. P. 13, 74; Bp. 24, 45; 25, 21; 37, 63; 39, 51; 52, 23; 53, 14; 57, 47; 59, 14; Cē. Bp. 4, 7; Riv. 5, 39; 3, 105; 12, 42; 13, 45; J. 1, 3; 6, 11; 22, 5; 26, 5. 13. 26; 29, 9. 34; Bh. 1, 3, 48.

ಮೂಡು mūḍu. 2. = ಮೂಡಲೆ 1, etc. — ಮೂಡುಗಡೆ. = ಮೂಡಗಡೆ (My.).

ಮೂಡೆ mūḍe. A straw-bundle containing pulse or rāgi (My.; M.; cf. ಮೂಟೆ). 2. = ಮೂಡಾವೆ, a pillow, a cushion (Riv. 1, after 135). ನಾಡುಗಳೆಲ್ಲ ಓಡುವಾಗ ಮೂಡೇ ಅವೇಕ್ಷಿಸಿದ (Prv.). See Prv. s. ಮೂಡಫಕ್ತ.

ಮೂಢೆ mūḍha. = ಮೂಢ, ಮೋಢ, ಮೋಢ. Stupefied, bewildered, perplexed, confused; —stupid, dull, silly, foolish, simple, ignorant; —a fool, etc. ಮೂಢಗೆ ಹೇದಿದ ಬುದ್ಧಿ, ಅದಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಮೇವು (Prv.). 2, gone astray or adrift; wrong, out of the right place (see ಕುಳ್ಳ-).

ಮೂಢೆಚಿತ್ತ mūḍha-citta. A foolish, silly man (ಕುಡುಲು Bhn. 61).

ಮೂಢತನ mūḍhatana. = ಮೂಢತ್ವ. (My.; B. 4, 49).

ಮೂಢತೆ mūḍhatē. = ಮೂಢತ್ವ. (Siv. 4, 113).

ಮೂಢತ್ವ mūḍhatva. Stupidity, bewilderment, simplicity, folly, ignorance. (My.; ಅಜಾಞುರ್ಯ Cē.).

ಮೂಢಫಕ್ತೆ mūḍha-hakti. A simple, indiscriminating or blind devotion to, or faith in, one's guru or deity (My.). ಮೂಢಫಕ್ತೆಗೆ ಕೇಡಲ್ಲ, ಮೂಡಲಾಗಿ ಭಯವಲ್ಲ (Prv.).

ಮೂಢಾತ್ಮ mūḍha-ātma. A person bewildered in mind, a foolish, ignorant person, a fool. (J. 11, 23; My.).

ಮೂಕ mūta. Bound, tied.

ಮೂತಿ mūti. = ಮೋತಿ. The face, the mouth, the snout, etc. (My.; see T., etc. s. ಮುಮಡು; ಅಸ್ತ್ರ G.).

ಮೂತ್ರ mūtra. Urine (ವಪುಷಲ Mr. 323). See ಮಲ-. — ಮೂತ್ರಕಟ್ಟು. = ಮೂತ್ರಬಿನ್ನ. (My.).

ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ mūtra-kṛicchra. Strangury.

ಮೂತ್ರಗಂಧ mūtra-gandha. The smell of urine. See ಕೊಡು 3.

ಮೂತ್ರದ್ವಾರ mūtra-dvāra. The nrethra (My.).

ಮೂತ್ರಬಿನ್ನ mūtra-handha. Stoppage of urine, strangury (My.).

ಮೂತ್ರರೋಗ mūtra-rōga. A sickly discharge of urine (My.).

ಮೂತ್ರಕಂಕೆ mūtra-sankē. Urgent need for making water (My.).

ಮೂತ್ರಕ mūtrika. Voided as urine; soiled with urine.

ಮೂತ್ರಿಸು mūtrisu. To discharge urine (Bp. 32, 26; 60, 50; My.).

ಮೂದಲಿಸು mūdalisu. To confront and upbraid, to taunt (My.; Tē. ಮುದಲಕಂಡು, ಮೂದಲೆಂಡು; T. ಮುಗದಲ್ಕು, ಮೂದಲಿ, ಮುದರಿ). See Ūpr. 10, after 66; 10, 109; Abh. P. 9, 83; 14, 133; 16, after 5; Bp. 20, 24; 28, 21; 30, 29; 32, 63; 36, 42; 39, 19; 42, 18; 44, 69; 46, 48. 50. 51; 49 sum.; 49, 13. 21; 52, 32. 33; 53 sum.; 53, 14; 56, 20; 59, 55; Rāv. 6, after 11; J. 8, 68.

ಮೂದಲೆ mūdali. Confronting and upbraiding, taunt (Ūpr. 1, 14; Bh. 6, 2, 4; 6, 26, 11; J. 32, 81; 23, 15; My.; T.). — ಮೂದಲೆನಾತು. —ಮಾತು. = ಮೂದಲೆ. (Rāv. 4, 181).

ಮೂಬದಲು mūbadalu. = ಮೂಬದಲೆ. (ನಿಮಯ, ಸೈಮೇಯ, ಪರಿವಾಸ, ಪರಿವರ್ತ, ಪ್ರತಿದಾಸ, ವಿನಿಮಯ, ವೈಮೇಯ G.; ವಿನಿಮಯ Ūh.).

ಮೂಬದಲೆ mūbadali. = ಮೂಬದಲು. Exchanging, exchange, harter; sums lent and paid on running accounts without the use of receipts or documents on either side (ಪ್ರತಿ B. 466; My.; Mhr. ಮೋಬದಲಾ, ಮೋಬಾದಲಾ; Br. ಮುಬಾದಲಿ, ಮೋಬಾದಲಾ).

ಮೂಮೆ mūmē. = ಮೂಮೆ. (ಮೂಮುಂ ಸೂದ್ Ūt. 11, 65).

ಮೂರಿ mūra. = ಮೂಢ. 2, destroying, killing (ಮೂರಿದೇವ, a particular kind of demon).

ಮೂರಿ mūri. The destroying deity. See ಮೂರಿಯ.

ಮೂರುತಿ mūruti. The of ಮೂರ್ತಿ. (My.). See ತೈ.; J. 10, 36; Dp. 32, 5.

ಮೂರುಳಿ mūruli. = ಮೂರುಳಿ, q. v.

ಮೂರು ಮೂರು. (Sind. 154). = ಮೂ, etc. (222). The number three; three (ತ್ರೇತ, ತ್ರಯ Nn. 98; Bp. 40, 73; C.; T. ಮೂಸ್ತು; M. ಮೂಸ್ತು; Tē. ಮುಗುರು, ಮುಗ್ಗುರು, ಮೂರು; Tu. ಮೂರು). ಮೂರಣ Ūh. 326), ಮೂರಣ (C.); ಮೂರಣ್ಣ (Si. 62; C.); ಮೂರಣ್ಣಿ (Sind. 82. 169 Cm.; Nn. 98; Bp. 35, 32; C.); ಮೂರಣ್ಣಿ (Sind. 169); ಮೂರಣ್ಣಿ (135); ಮೂರಣ್ಣಿ; ಮೂರಣ್ಣಿ (Bp. 21, 27; C.). ಮೂರು ಮಾತ್ರೆಯನುಳ್ಳದು (ಪ್ರಮಾತ್ರಕಂ Sind. 16 Cm.). ಮೂರು ಲಿಂಗಂ (ಪ್ರೀತಂ ನಪುಂಸಕಗಳಿದ್ದು ಮೂರು ಲಿಂಗಂ 186 Cm.). ಮೂರು ಲಗ್ನಮೋಃ (Ūpr. 5, after 76). ಮೂರು ಲೋಕವಿಲ್ಲಂ (ಪ್ರಭುವನಮಾಲಿ ಎದಂ); ಮೂರು ವೇದಂಗಳುಂ (ತ್ರಯ); ಎರಡು ಮೂರು ಸೂದ್ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅಪ್ರೀಡಿತ); ಪಾದ ದೇವ ಭಟ್ಟಾರಕ ಈ ಮೂರುಂ ಹೆಸರ ಕಡೆಯೊಳು ಪೂಜಾವಹನ; ಭದ್ರ ಮನ್ವ ಮೃಗ ಎನ್ನು, ಇನ್ನು ಅನೇಗ್ ಮೂರು ತೆದನಕ್ಕುಂ; ಮೂರು ರೇಖೆಯನುಳ್ಳ ಕೊರಳು (ಕಮ್ಪುರೀವೆ HIA.). ಮೂರು ಬಾರಿ ಉತ್ತ ಕೆಯಿ (ಪ್ರಗುಣಾತ್ಯತ Nr.). ಮನ್ವಂ ಮೃಗಂ ಭದ್ರಮೇನಲು ಗಜಪಾತಿ ಮೂರಣ್ಣಮಕ್ಕು (Mr. 154). ಮೂರು ವೇದಗಳು (ತ್ರಯ Si. 53). ಮೂರು ದಿನದ ದಾದಿಗೆ ಆರು ಹೋರು ಓಲೆ. — ಮುಪ್ಪಾದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ದಿನವರ ದಾರದು. — ಅಲಸ್ಯವನಗೆ ಎರಡು ಕೆಲಸ, ಲೋಭಿಗೆ ಮೂರು ಖರ್ಚು (Prva.). See Prv. s. ಮುತ್ರಯ್ಯ. — ಮೂರಗ್ನಿ. — ಅಗ್ನಿ. The three sacrificial fires (ತ್ರೇತ Si. 239). — ಮೂರಡಿ. — ಅಡಿ. Three feet (Bp. 2, 5; J. 16, 20). — ಮೂರದಿಗ. — ಅದಿಗ. Agni (ಅಗ್ನಿ Sē.). — ಮೂರನೆಯ. — ಅನೆಯ. Third (Bp. 56, 59; B. 2, 46; C.). ಮೂರನೆಯ ವರ್ಣಂ (Sind. 378). ಮೂರನೆಯ ಯುಗ (ಪ್ರಾಪರ Nr.). — ಮೂರನೆಯಂ. (Sind. 248). A third man. — ಮೂರನೆಯನ. — ಅವ. A third man (C.). ಮೂರನೆಯವರು ಕೇಳಿದ ಮಾತು (ಅಪದ್ವೇಣ G.). ಮೂರನೆಯವನು (B. 3, 71). — ಮೂರನೆಯವರು. — ಅವರು. ಮೂರನೆಯವ. — ಆ. A third woman (My.; B. 5, 283). — ಮೂರಮೃಕ. — ಅಮೃಕ. Three eyes (J. 31, 46). — ಮೂರವಸರ. — ಅವಸರ. The three times: morning, noon, and evening (Bp. 18, 42; 44, 24; 45, 10). — ಮೂರಾರುಳ್. — ಅರುಳ್. Three nights (J. 32, 29). — ಮೂರು ಎಡೆನ ಕಳ್ಳ. A large leafless, thorny and milky shrub, Euphorbia antignornm Lin. (Z.). — ಮೂರು ಕೈ. Three hands or ties (J. 6, 19). — ಮೂರು ಕಣ್. Three eyes (Bp. 50, 66). ಮೂರು ಕಣ್ಣವ. — ಅವ. A man with three eyes (J. 16, 20). — ಮೂರು ಗಾವುಡ. = ಮೂಗಾವುಡ. ಮೂಗಾವುಡದೊಳಗೆ ಪಾಪಾಂಶುಬಿದ್ದರೆ ಅಪ್ರಮೇಧಯಾಗ ಮೂರ್ತಿ. ಅನ್ವ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮೂರು ಗ್ರಾಮ. Three villages. 1. A musical expression. ಪುನಿಯೋ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಗಮಕಮೃ. ಅವಳೆ ದೇಶೀಯ ಮೇಳಮಕ್ಕು, ಅವಳೆ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಮ್, etc (Mr. 78). — ಮೂರು ದಾರಿ. A place where three roads meet and much dust is found. ಮುನ್ವರು ಬುಧಿ ಪರ ಮೂರು ದಾರಿಯ ಮಣ್ಣಿ. — ಮೂರು ದಾರಿ ಅದು ಬಡ್ತಿ (said when a business is spoiled, Prva.). — ಮೂರು ಸಾಮ. The three sectarian lines applied to a Vaishnava's forehead and other parts of the body. ಮೂರು ಸಾಮದ ಸ್ವಗ್ಗು ಮ್ ದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾಮದವ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಾನು? (Prv.). — ಮೂರು ನಾಲ್ಕು. Three or four (B. 2, 21. 35; 3, 13; Ū.). — ಮೂರು ನಾಲ್ಕುಂ. Seven (Bp. 5, 64). — ಮೂರು ದಾರಿ. Three times (Bp. 50, 36; My.). — ಮೂರು ಮುನ್ವಿ. Three persons (C.). ಹುರುಳಿ ತಿನ್ನುವವನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಹಿಡಿಯುವವರು ಮೂರು ಮುನ್ವಿ (Prv.). — ಮೂರು ಮೂರು. Three and three, is a distributive sense, each three, every three (B. 3, 106; 4, 46). — ಮೂರು ಮೂರ್ತಿ. = ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ. (My.). — ಮೂರು ಮೋಕ್ಷ. Three mōkhas (Ūpr. 8, 80). — ಮೂರು ಲೋಕ. The three worlds ಮೂವರ ಕಿವಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ್ದು ಮೂರು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದಂ. — ಏನು ಸ್ಥೋತ್ರ? ಮೂರು ಲೋಕ ಉತ್ಥೋ? (Prva.). — ಮೂರು ವರುಷ. Three years. ಮೂರು ವರುಷದ ಬುಧಿ ನೂರು ವರುಷದ ತವ (Prv.). — ಮೂರು ವರೆ. — ಅರೆ. Three and a half (My.; B. 6, 66; 5, 252). — ಮೂರು ವರ್ಣ. Three colours; — three letters: the letters a, n, ma (My.; ತ್ರೇತವರ್ಣಾತ್ಯವಾದ ತ್ರೇತವ Kp. 4, 8, 1 Cm.). — ಮೂರು ವಿಧ. = ಮೂರ್ತಿ. Three modes, etc. ಪೂಜನಾಯದ, ನೆಲನಾಯದ, ಕೆಲನಾಯದ ಮೂರು ವಿಧವಾಯದ (Sind. 127; cf. ಮೂರು ವಿಧ). — ಮೂರು ಸೂದ್. Three times (ಮೂರು Ūh. II, 85). — ಮೂರು ಸಂಜೆ. Evening; twilight, nightfall (My.; ಪಿಮ್ಪುಗ್ G.; B. 3, 80). — ಮೂರು ಸನ್ದ್ಯೆ. = ತ್ರಿಸನ್ದ್ಯೆ. (Bp. 39, 4). — ಮೂರು ಸೂದ್. ಸೂದು Three times or turns (Bp. 46, 55; 51, 79; 60, 61). — ಮೂರು ಹೊತ್ತು. The three periods of the day: morning, noon, and evening (Bp. 50, 66; My.). — ಮೂರು ಕಾಲ. Three and a quarter (My.; B. 5, 255). — ಮೂರು ಸಂಜೆ. = ಮೂರು. (ಪ್ರದೋಷ G.; B. 4, 176. 168; My.). ಮೂರು ಸಂಜೆಯ ಬಿಸಲು (G. 153). — ಮೂರಾರು. — ಎರಡು. Six (Bp. 1, 9; My.). — ಮೂರಲಿಗನ್ನೆ. — ಎಲೆ. The plant Hedyotis gangetionm (ವಿದಾರೇಗನ್ನೆ, ಸಾಲವರ್ತಿ, ಅಂಕುಮೆ, ಸ್ವೀ, ಪ್ರದ Nr.). — ಮೂರಲಿಗನ್ನೆ. = ಮೂರಲಿಗನ್ನೆ. (Si. 150; My.).

ಮೂರ್ತಿ mūrti. = ಮೂರು. etc. (Bp. 46, 3). See ಮೂರ್ತಿ. — ಮೂರ್ತೀ. Three krores (J. 19, 4). — ಮೂರ್ತಿ. Three (plural form, Ū. Bp. 47, 30). — ಮೂರ್ತಿ. Three days (Bp. 27, 22). — ಮೂರ್ತಿ. = ಮೂರು ವಿಧ. (Bp. 18, 87). — ಮೂರ್ತಿ. = ಮೂರು ಸೂದ್. (Bp. 9, 7; 50, 30).

ಮೂರ್ತಿ mūrka. = ಮೂರ್ತಿ. Stupid, foolish, silly, ignorant; — a fool, a blockhead. ಮೂರ್ತಿ ಹೇದಾದ ಬುಧಿ, ಸ್ವೀ

ಕಳ್ಳ ಮೇಲೆ ಹೊಯಿದ ಮದ್ (Priv.). See Sp. s. ಮು. — ಮೂರ್ತಿನಯ್ಯಾರ್. N. (Bp. 44, 60, 63, 64). — ಮೂರ್ತಪಟ್ಟಿ. The obstinate way in which a fool grasps or handles a business (My.).

ಮೂರ್ತಪನ ಮರ್ಮತಾನಾ. Stupidity, folly, foolishness, dizziness, ignorance (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕರ ಒಬ್ಬ; My.; B. 4, 161; 5, 109).

ಮೂರ್ತಪನ ಮರ್ಮತಾನೆ. = ಮೂರ್ತಪನ. (Sk.; Grj. 6, 11).

ಮೂರ್ತಪನ ಮರ್ಮತಾನೆ. = ಮೂರ್ತಪನ. (Sk.; My.).

ಮೂರ್ತಪ ಮರ್ಮನ. 1. (= ಮುಚ್ಚಿದುದು). To be stupefied, etc. See Kk. s. ಮೂರ್ತಪನ. (My.).

ಮೂರ್ತಪ ಮರ್ಮನ. 2. (Thh. of ಮೂರ್ತಪ). — ಮೂರ್ತಪನ. (i. e. ಮೂರ್ತಪ ಹೋಗು). To be stupefied, to faint away, etc. (ಹಮ್ಮದಮೈಲಿ ಒ. II, 111).

ಮೂರ್ತಪನ ಮರ್ಮತಾನಾ. Stupefying, etc. 2, fainting, swoon, stupor, etc. 3, violence, vehemence; growth, increase. 4, swelling or rising of sounds, an intonation, note, a tone or semi-tone in the musical scale (Sk.; V. 11, 8).

ಮೂರ್ತಪನ ಮರ್ಮತಾನೆ. ಮೂರ್ತಪನಾ. = ಮೂರ್ತಪನ. — ಮೂರ್ತಪನ ತಿಳಿ. Loss of consciousness, etc. to disappear (Bp. 28, 61).

— ಮೂರ್ತಪನ ಬಿಗಿ. Stupor to seize firmly or become strong (Bp. 28, 54).

ಮೂರ್ತಪನುಗತ ಮರ್ಮತಾನಾ. Arrived at a swoon: swooned (J. 4, 48).

ಮೂರ್ತಪನ ಮರ್ಮತಾನಾ. Fainting, fainted, senseless.

ಮೂರ್ತಪನ ಮರ್ಮತಾನಾ. Not clear (in one's mind) on account of stupor (Siv. 5, 18).

ಮೂರ್ತಪನ ಮರ್ಮತಾನಾ. Violence or intensity of fainting (Öp. 5, 18).

ಮೂರ್ತಪ ಮರ್ಮತಾನಾ. A person overcome with stupor; — a puffed-up, proud or insolent man (ಸೂಕ್ತದಂ Bhn. 65).

ಮೂರ್ತಪ ಮರ್ಮತಾನಾ. Stupefied, rendered senseless, fainted, fainting. (Bp. 46, 23; My.). Feminines ಮೂರ್ತಪತನ (B. 5, 182), ಮೂರ್ತಪತೆ (My.). 2, grown, increased, augmented, swollen, intensified, thick, solid.

ಮೂರ್ತಪನ ಮರ್ಮತಾನಾ. To become torpid or stupefied, to become senseless, to faint away, to swoon (Ö. Bp. 19, 31).

ಮೂರ್ತಪ ಮರ್ಮತಾನಾ. ಮೂರ್ತಪನ. = ಮುಚ್ಚಿದ 1, (ಮೂರ್ತಪ 2). Fainting, loss of consciousness, a swoon, stupor; — spiritual stupor or blindness, hallucination (ಮದಕು Nn. 124). 2, the rising of sounds, diatonic scale. — ಮೂರ್ತಪನು. — ತೋರು. = ಮೂರ್ತಪನು. (My.). — ಮೂರ್ತಪ ತಿಳಿ. A swoon to pass away: to recover from fainting, etc. (ಮಲಕು G.; My.). ಮೂರ್ತಪ ತಿಳಿದಂ (ತರ್ಕತಂ Kk. 91). — ಮೂರ್ತಪನಿ. — ತಿಳಿ. = ಮೂರ್ತಪ ತಿಳಿ. (Ahh. P. 9, 111). — ಮೂರ್ತಪನಿ. Epilepsy (My.). — ಮೂರ್ತಪನು. — ತೋರು. To become torpid or stupefied, to become senseless, to lose consciousness, to faint, etc. (Ahh. P. 10, 154; Siv. 4, 22). ಮೂರ್ತಪನು (ಮುಚ್ಚಿದಂ Kk. 75, o. r. ಮೂರ್ತಪನ). See ಮುಚ್ಚಿದಂ. — ಮೂರ್ತಪ ಹೋಗು. = ಮೂರ್ತಪನು. (My.; ಹಮ್ಮದಮೈಲಿ G.).

ಮೂರ್ತಪ ಮರ್ಮತಾನಾ. = ಮೂರ್ತಪ 2. Thickened; settled into any fixed shape, formed, substantial, solid, material, corporeal, embodied. 2, stupefied, unconscious, fainted, insensible. — ಮೂರ್ತಪನು. = ಮೂರ್ತಪ. To cause to take a (sitting) posture: to cause to sit down (Bp. 4, 5). — ಮೂರ್ತಪ ಮಾಡು. To form a (sitting) figure: to sit down (My.).

ಮೂರ್ತಿ ಮರ್ಮತಾನಾ. = ಮೂರ್ತಪ. Any solid body, any material form, anything which has definite shape and limits; a material element (especially as a component of the human body); — body, form, visible shape; matter, substance; — embodiment, manifestation, incarnation, personification. 2, an image, an idol, a statue, a figure, a form. ಮೂರ್ತಿ ಸ್ವರೂಪದ ಕರ್ತೃ ದೊಡ್ಡದು (Priv.). — ಮೂರ್ತಿಗೂಳು. — ತೋರು. To assume a body or form (Ahh. P. 3, 144, 145); to take a (sitting) posture: to sit down (Siv. 1, after 72; 5, after 57; V. 14, after 31). — ಮೂರ್ತಿಗೂಳು. — ತೋರು. = ಮೂರ್ತಗೂಳು. (Riv. 8, after 80; V. 14, after 27 & 28; 23, after 13). — ಮೂರ್ತವೆದಂ. — ತೋರು. To assume a body or form (Siv. 1, after 79).

ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆ ಮರ್ಮತಾನಾ. Idol-worship (My.).

ಮೂರ್ತಿಮತ ಮರ್ಮತಾನಾ. Having a material or bodily form, material, embodied, corporeal, incarnate, personified.

ಮೂರ್ತಿಮದ್ವಸ್ತು ಸಮುದ ಮರ್ಮತಾನಾ. The pleasant group of embodied objects (ಪದ್ಮಲ, ಮೂರ್ತಿಯ ಸುಖ ವಸ್ತುಗಳು Nn. 96).

ಮೂರ್ತಪನು ಮರ್ಮತಾನಾ. Eight forms (Siv. 5, 34; see ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿ).

ಮೂರ್ತಪ ಮರ್ಮತಾನಾ. The forehead; — the head (ತಲೆ Mr. 315); — the top. ಮೂರ್ತಪ, on the head, at the head (My.; G.).

ಮೂರ್ತಪ ಮರ್ಮತಾನಾ. The hair of the head.

ಮೂರ್ತಪನು ಮರ್ಮತಾನಾ. Belonging to the head. 2, ceremonial, as a letter (Smd. 27).

ಮೂರ್ತಪನು ಮರ್ಮತಾನಾ. A lamp upon the head of an elephant: either of the globes on the forehead of an elephant (ಕುಮ್ಮ, ಅನೆಯ ಕುಮ್ಮಕ್ಕಲ, ಎರಡು ಕುಮ್ಮಕ್ಕಲದ ನಡು ಬೀಡು ಎಮ್ಮದು Hk.).

ಮೂರ್ತಪನು ಮರ್ಮತಾನಾ. A turban.

ಮೂರ್ತಪನು ಮರ್ಮತಾನಾ. Having the head anointed, inaugurated, installed; — a consecrated king; — a Kshatriya; — a royal councillor.

ಮೂರ್ತಪನು ಮರ್ಮತಾನಾ. The act of consecrating, anointing, inauguration (J. 18, 8).

ಮೂರ್ತಪನು ಮರ್ಮತಾನಾ. Smelling at the head (Grj. 3, 110; 3, after 119).

ಮೂರ್ತಪ ಮರ್ಮತಾನಾ. (Smd. 243). = ಮೂರ್ತಪ. Thrice.

ಮೂರ್ತಪ ಮರ್ಮತಾನಾ. The plant *Sansevieria roxburghiana* Skult. a sort of creeper from the fibres of which bow-strings and the girdle of the Kshatriyas are made.

ಮೂಲ ಮರ್ಮತಾನಾ. The root of any plant or tree (ಬೇರು Nn. 66; ಮರದ ಬೇರು 100; cf. ಮೊದಲ್; Tē. ಮುದಲ = ಮೂಲ; M. ಮೂಡು, the bottom). 2, the bottom of anything (ಬುಡ್ಡ, ಮೊದಲ್ Nn. 136); — the basis, the ground-work, the beginning; — a wall (ಮೊದಲ್, ಪಾಲ 2 Nn. 20). 3, root, origin; cause; means; the first cause. 4, the original, the original text of any work. 5, original property, capital, principal, stock. 6, the nineteenth lunar asterism. 7, the end: termination, destruction, ruin (My.). ಮೂಲ ತಿಳಿದವಗೆ ಮೇಲೆ ತೋರು ಪಡೆ. — ಕುರುದಿಗೆ ಮುದುವೆಯಾದರೆ ಮನೇ ಗಡಿಗೆ ಮೂಲ. — ಬದವನ ಸಿಟ್ಟು ದವಡಿಗೆ ಮೂಲ. — ಪಾಲಿ ಬಿತ್ತಲು ಕಾಲಿಗೆ ಮೂಲ. — ಮೊದಲಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮೂಲ. — ಪಾಲಿ ನೆಟ್ಟು ಕಾಲಿಗೆ ಮೂಲವಾಯಿತು (Priv.). — ಮೂಲಗಟ್ಟು. = ಮೂಲ

ಲಭನ (B. 5, 102). — ಮೂಲಬಂಧನ. = ಮೂಲಬಂಧನ. (B. 5, 98; My.). — ಮೂಲವೃಂದ. -o-. To the bottom (Üpr. 5, after 42).

ಮೂಲಕ mūlaka. = ಮುಲ್ಲಂಗಿ, ಮೂಲಗಿ, ಮೂಲಂಗಿ. Having roots; rooted in, springing from;—on the ground or reason of; on account of (My.; B. 4, 92, 163). 2, an esculent root;—the radish, *Raphanus sativus* Lin.

ಮೂಲಕರ್ಮ mūla-karma. *Magical employment of roots, sorcery.*

ಮೂಲಕಾರಣ mūla-kāraṇa. The first or original cause (My.).

ಮೂಲಗಿ mūlagē. Thh. of ಮೂಲಕ. (ಮೂಲಕ Hlā.).

ಮೂಲಂಗಿ mūlaṅgi. Thh. of ಮೂಲಕ. (ಮೂಲಕ Nr.; Mr. 95; Si. 162; My.).

ಮೂಲತಃ mūla-taḥ. From the root;—from the beginning (B. 4, 89; My.).

ಮೂಲದ್ರವ್ಯ mūla-dravya. = ಮೂಲಧನ. (ಪರಿವಣ G.; My.).

ಮೂಲಧನ mūla-dhana. *Original property, capital, principal, stock* (Bp. 27, 1).

ಮೂಲನ mūlana. Rooting. See ನಿರ್ಮೂಲನ.

ಮೂಲನಕ್ಷತ್ರ mūla-nakṣatra. = ಮೂಲ No. 6. (J. 28, 14).

ಮೂಲನಗರ mūla-nagara. *Old town, opposed to the suburbs.*

ಮೂಲನಿವಾಸ mūla-nivāsa. An original inhabitant, an aboriginal (B. 4, 205; My.).

ಮೂಲಬಲ mūla-bala. An original force, the principal force or army (My.); one's own army (Si. 267).

ಮೂಲಭೃತ್ mūla-bhṛt. A certain permutation of letters (Mr. 352).

ಮೂಲಭೂತ mūla-bhūta. Become the root or original. (B. 4, 88).

ಮೂಲಮಂತ್ರ mūla-mantra. An original or fundamental mantra; the principal mantra of a sect (Bp. 38, 45; My.).

ಮೂಲರೋಗ mūla-rōga. = ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ. (My.).

ಮೂಲವಿಗ್ರಹ mūla-vigraha. A base-idol: an idol of stone that is not taken out of the temple for processions (My.).

ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ mūla-vyādhi. The disease called piles (ಗುಡ ಕೀಳು, etc. Hlā.; ಅನಾಂಕುರ Mr. 386; ಅರ್ಕಸ, ದುರ್ನಾಮಕ, ಮೋಳೆ ರೋಗ Si. 201; ಅರ್ಕಸ, ದುರ್ನಾಮಕ G.; C.; Tē., T.; Mhr. ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ).

ಮೂಲಸ್ಥಾನ mūla-sthāna. The place of origin (B. 3, 23; My.);—a principal place.

ಮೂಲಸ್ಥಾಪಕ mūla-sthāpaka. The first establisher, the founder (B. 4, 213; My.).

ಮೂಲಾಧಾರ mūla-ādihāra. A mystical orole situated above the generative organs (see ಚಕ್ರ).

ಮೂಲಿಕೆ mūlika. Primary, principal. 2, the first one, an elder brother (ಅಗ್ರಜ, ತನ್ನಿನ್ನ ಪೂ ಹಿರಿಯನು Nn. 44). 3, the slough of a snake (ನಿರ್ಮೇಷ, ಪಾವನ ಪರಿ 44). 4, a weapon (ತಸ್ತ, ಅಯುಧ 44). 5, a physician (ವೈದ್ಯನು 44). 6, a sick man (ರೋಗಿ, ವ್ಯಾಧಿಧ 44). 7, the moon (ಮೃಗಧರ, ಚಂದ್ರ 44).

ಮೂಲಿಕಾಕ್ತಿ mūlika-śakti. The virtue of a medicinal root (My.).

ಮೂಲಿಕೆ mūlikē. ಮೂಲಿಕಾ. = ಮೂಲಿಕೆ. A root; a multitude or collection of roots. 2, Ceylon leadwort (ತಿಮಿ, ಚಿತ್ರಮೂಲಿಕೆ Nn. 4). ಮೂಲಿಕೆಗಳ ಮಾದುವವನು (ಕವರಿ, ಮೂಲಿಕೆ Nn. 43).

ಮೂಲಿಗ mūla-iga. (Śmd. 233). A vendor of (medicinal) roots (ಕವರಿ, ಮೂಲಿಕೆಗಳ ಮಾದುವವನು (Nn. 43). 3, a man of ancient times (ಪದಾಯಂ Śmd. 232 Mdh.).

ಮೂಲಿತ mūlita. Rooted. See ಉನ್ಮ, ನಿರ್-.

ಮೂಲೀಕರ್ಮ mūli-karma. *Magical employment of roots, sorcery.*

ಮೂಲುಗು mūlugu. = ಮುಲುಕು 2. (My.; Tē.).

ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ. A corner; an angle; a point of the compass (My.; Tē., M.; T. ಮೂಲೆ. ಎರಡು ಮೂಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಮೂಲೆಗಳು (ಅಪದಿತ, ಎದಿಕೆ Si. 29). ಮೂಲೆಗೆ ಇರುವ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂಲೆ—ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ ಹೋದ ದೇವನು ಮೂಲೆ ಕಸವೆಲ್ಲ ಹೋಯಿತು (Prv.). See ಚಾ, ದಿಗ್-; Bp. 26, 26; 28, 34, 52; 54, 12; Bh. 1, 30, 31; B. 2, 50; 4, 177; 5, 191, 227; Prv. a ಮೂಲೆ. — ಮೂಲೆ ದ್ವಿಗ. = ದ್ವಿಗ. (My.). — ಮೂಲೆಮಟ್ಟ. A mason's or carpenter's square (My.).

ಮೂಲಿ ಮೂಲಿ. Being at the root;—to be eradicated;—to be bought for a price, purchasable. 2, original value; price, worth, value, cost. 3, wages. 4, capital, principal.

ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕಾ. = ಮೂಲಿಕೆ. A thief;—a mouse; a rat.

ಮೂಲಿಕೆವಾಹನ mūshaka-vāhana. Gaphā (My.).

ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕಾ. = ಮೂಲಿಕೆ. A mouse; a rat;—a thief, a plunderer.

ಮೂಲಿಕೆಪರ್ವ mūshika-parva. An aquatic plant, *Salmone cucullata* Roxb. (see ಇರಿವಾಲ).

ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ. A female rat or mouse, a rat, a mouse (ಹೆಗ್ಗಣ Si. 170).

ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕಾ. = ಮೂಲಿಕೆ. Stolen.

ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ. = ಮೂಲಿಕೆ, ಮೂಲಿಕೆ, ಮೂಲಿಕೆ. A rat, a mouse. 2, a crucible.

ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕಾ. Thh. of ಮೂಲಿಕೆ. — ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ. Gaphā (ಎನಾಯಕ Kk. 5, o. r. ಮೂಲಿಕೆ).

ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ. (= ಮೂಲಿಕೆ). — ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ. — ಮೂಲಿಕೆ. A perverse maid (Bp. 55, 29).

ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ. Thh. of ಮೂಲಿಕೆ. A crucible (ಮೂಲಿಕೆ G.). ಗಾರವನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಮೂಲಿಕೆ (ವೈದ್ಯನಾರ್ಥಿ G.).

ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕಾ. Thh. of ಮೂಲಿಕೆ. — ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ. — ಮೂಲಿಕೆ, q. v.

ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ. To smell (v. t., ಅಭ್ಯಾಸ Śmd. Dh. Bp. 24, 29; Rā. 5, after 114; My.; T. ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ; Tē. ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ, ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ, ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ; see ಮೂಲಿಕೆ 1). ಮೂಲಿಕೆ ಪಟ್ಟು (ಛತ್ರಾಣಿ, ಛತ್ರಾಣಿ Nr.). ಪೂವಂ ಮೂಲಿಕೆ (Śmd. 156). ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ ಅಗದು (Prv.). — ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ. To explore by the smell: to smell (C.; ಅಭ್ಯಾಸ, ಛತ್ರಾಣಿ G.). ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ ಪಟ್ಟು (ಛತ್ರಾಣಿ, ಛತ್ರಾಣಿ Si. 378). ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? (Prv.). See Bp. 14, 30; 24, 78; 32, 31, 60, 32.

ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ. Thh. of ಮೂಲಿಕೆ. A crucible (My.; Tē.; T. ಮೂಲಿಕೆ; Mhr. ಮೂಲಿಕೆ, ಮೂಲಿಕೆ; Mhr. also: a matrix; a mould; a trace, a track). ಚಿತ್ರ ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ (ಮೂಲಿಕೆ, etc. Si. 345).

ಮೂಲಿಕೆ ಮೂಲಿಕೆ. A bone (ಎಲು, ಅಸ್ಥಿ Śmd. 33; ಎಲು Bh. 31; Abh. P. 13, after 54; Śiv. 4, 15; My.; Tē. ಮೂಲಿಕೆ

a bone). ತಲೆ ಮೂಳೆ (ಕರ್ಪುರ, ಕಪಾಲ Si. 206); ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆಗೆ ಬುಡ (ತ್ರಿಕ 209); ಹಣೆಯ ಮೂಳೆ (ತಂಬು, ಲರಾಹಾಸ್ತಿ 408).

ಮೂಲಿ mūli. The state of being deprived of or without, that of being bare, that of being maimed (cf. ಮೋಟು). 2, a man without ears, an earless man (ಕಿಂಯುಲ್ಲದ Mr. 889). 3, a man who has lost any member; a word of abuse: a man with a mental defect, a fool, a brute (My.; see Bp. 14, 30; 52, 10; ಕಾದುಮೂದಿ). ತೋಳು ಪೂಜಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೂದಿನಾದ. — ದೂಕಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವ ಮೂದಿನಿಸ್ತೆ ಕದೆ (Prva.). See Prv. a. ಬದಿವಾರ. — ಮೂದಿಕವಿ. A maimed ear; an ear without any ornament (My.). ಮುಳ್ಳಿಗೆ ಗಣ್ಣು ದಾಡಿಸು, ಮೂದಿಕವಿಗೆ ಓಲೆ ದಾಡಿಸು (Prv.). — ಮೂದಿನಾಯಿ. A maimed dog. ತೋಳು ಬನ್ನ ಹೇದದ ಮಾತು ಮೂದಿನಾಯಿ ಹ್ಯಾಗಿ ಕೇಳ ಬೇಕು? — ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಡತಿಯಾದರೆ ಗಣ್ಣು ಮೂದಿನಾಯಿಗಿಂತ ಕದೆ (Prva.).

ಮೂಲಿ mūli. 1. = ಮೂದಿ No. 1. See ಕತ್ತು-, ಕಾಲು-, ಕೆಯ್-. (M., T. ಮೂಳೆ). 2, an earless woman (ಕಿಂಯುಲ್ಲದ ವರ್ಣಿ Sm. I; Rām. 5, 2, 34; see ಕವಿ No. 1). 3, a woman without any ornament in her ears (My.; see ಕವಿ No. 2). 4, a widow (My.; see ಉಡ್ಡೆ-; Prv. a. ಮುಕ್ಕು 8). ಮೂದೇ ಮೂಗುತಿ ಹೋದ ಕಿಂಯುಲ್ಲ ಮೂಲೇ ಕವವೆಲ್ಲಾ ಹೋಯಿತು. — ಕವಿ. ಕತ್ತ ಮೂದೇ ಬೇಲಿ ನುಗ್ಗಿ ಹೆದುವವಳೇ? — ನೂಲೋ ಹೆಣ್ಣುತಿಯ ಬಿಟ್ಟು, ಹೇಲೋ ಮೂದಾಯ ತನ್ನ. — ಮಂಕುಮೂದಾಯಾದರೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತದೇ? (Prva.).

ಮೂಲಿ mūli. 2. The spout of a water-jar (ಕರಗದ ಜೂಕಿ Sm. I).

ಮೃಕಣ್ಣು mṛkaṇḍu. N. of a rishi, the father of Mārkaṇḍeya.

ಮೃಗ mṛga. = ಮಿಕ, ಮಿಗ, ಮಿಗೆ, ಮುರಗ, ಮುರಿಗ, ಮುರುಗ. A wild beast. 2, any quadruped, an animal in general, e. g. a cow (ಪಶುವ್ರಜ, ಗೋವುಗಳು Nn. 81); — a deer, an antelope (ಕಮಲ, ಎರಕೆ Nn. 29; ಪರಣಿ, ಎರಕೆ 95; ಹುಲಿ Mr. 162); — an elephant characterized by particular marks (ದನ್ರಿ, ಅನೆ 81; see Hlā. a. ಮೂದು); — a jackal (ವನಾಯು, ನರಿ 81); — game in general (ಬೆಳ್ಳುಗ, ನಾನಾಮೃಗ 81). 3, the spots on the moon represented as a hare or antelope. 4, the nakshatra Mṛgaśīras (ತಾರಗೆ, ನಕ್ಷತ್ರ 81). 5, seeking, research, investigation.

ಮೃಗಜಲ mṛga-jala. Deer-water: mirage. (ಬಿಸಬ್ಬುದರೆ G.).

ಮೃಗಜಾಲಿಕೆ mṛga-jālikē. A net for snaring game.

ಮೃಗಣೆ mṛgaṇē. Seeking, searching, research, inquiry.

ಮೃಗತ್ಯಸ್ಥ mṛga-trishṇē. Deer-thirst: mtrage.

ಮೃಗದಂಕ mṛga-damśa. Animal hiter: a dog.

ಮೃಗದ್ವಿಷ mṛga-dviṣa. A lion (ಸಂಪ G.).

ಮೃಗಧರ mṛga-dhara. The moon (ಚಂದ್ರ Nn. 44; J. 10, 5). 2, Śiva (My.). 3, the number 1 (Ūh.). 4, a mountain (J. 10, 5).

ಮೃಗಧೂತಕ mṛga-dhūrtaka. A jackal.

ಮೃಗನಯನೆ mṛga-nayanē. = ಮೃಗಾಕ್ಷ. (Bp. 41, 5).

ಮೃಗನಾಭಿ mṛga-nābhi. Musk. ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ, ತನು ಮೃಗನಾಭಿ ಬೇಡು (Prv.).

ಮೃಗಸಾರಿ mṛga-nāri. A vegetable and medicinal substance, erycibe panionia, used as a vermifuge (ಎರಕಿ Mr. 142).

ಮೃಗನೇತ್ರ mṛga-nētra. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಮೃಗಪತಿ mṛga-pati. A lion. 2, a tiger. 3, a roe-hnok.

ಮೃಗವಾಲಿಕೆ mṛga-pālikē. A musk-deer. (R.).

ಮೃಗಪೋತ mṛga-pōta. A young deer, a fawn; — a young wild beast (ಕೋನು Ūt. II, 80).

ಮೃಗಬಂಧನ mṛga-handhani. A net for snaring game.

ಮೃಗಭೇದ mṛga-hhēda. A sort of quadruped. See ಉಷು.

ಮೃಗಭೇದನ mṛga-hhēdana. A tiger; N. of an asura (Śāv. 5, 9).

ಮೃಗಮದ mṛga-mada. Musk.

ಮೃಗಯಾತ್ರಿ mṛga-yātrī. Hunting, the chase (Śāv. 2, 118).

ಮೃಗಯು mṛgayay. A huntsman.

ಮೃಗಯೆ mṛgayē. Hunting, the chase.

ಮೃಗರಿಪು mṛga-ripu. A lion (Bp. 52, 50; Bh. 1, 8, 40).

ಮೃಗರೋಮಜ mṛga-rōma-ja. Woollen.

ಮೃಗಲಂಘನ mṛga-laṅghana. Leaping or jumping of animals. See ಕೋನು.

ಮೃಗಲಂಘನ mṛga-lāṅghana. The moon (Līv. 3, 2).

ಮೃಗಲಿಂಗ mṛga-liṅga. = ಮುರಗಲಿಂಗ. N. of a liṅga (Bp. 19, 74).

ಮೃಗವಧಾಜೀವ mṛga-vadha-ājīva. A huntsman.

ಮೃಗವಾಹನ mṛga-vāhana. Vāy. (R.).

ಮೃಗವಿಕೇಷ mṛga-viśēsha. A kind of quadruped. See ಉಷು.

ಮೃಗವ್ಯ mṛgavya. Hunting, the chase.

ಮೃಗಶಿರ mṛga-śira. = ಮೃಗಶಿರಸ್. (My.).

ಮೃಗಶಿರಸ್ mṛga-śiras. The fifth lunar mansion or nakshatra.

ಮೃಗಶಿರೆ mṛga-śirē. = ಮೃಗಶಿರಸ್. (ಮೃಗಶಿರಸ್ Mr. 39; My.).

ಮೃಗಶೀರ್ಷ mṛga-śīraha. The fifth lunar mansion.

ಮೃಗಶೃಂಗಧರ mṛga-śṛiṅga-dhara. Carrying a stag's horn (J. 33, 40).

ಮೃಗಾಕ್ಷಿ mṛga-akshi. A woman with eyes like an antelope's. (J. 11, 8; 30, 15).

ಮೃಗಾಂಕ mṛga-aṅka. The moon (ಸಸಿ Sm. 111; Kk. 97; Sm. 386).

ಮೃಗಾದನ mṛga-adana. A hyena; — a hunting leopard.

ಮೃಗಾರಾತಿ mṛga-arāti. A lion (ಸಂಪ Mr. 159).

ಮೃಗಾರಿ mṛga-ari. A lion; — a tiger.

ಮೃಗಾಶನ mṛga-aśana. A tiger; — a leopard; — a lion (G.).

ಮೃಗಿ mṛgi. = ಮುರಗ. A female deer or antelope, a doe. (Ūpr. 4, 47; Bp. 34, 29).

ಮೃಗಿತ mṛgita. Chased, hunted after; — sought, searched for.

ಮೃಗೇಂದ್ರ mṛga-indra. A lion; — a tiger.

ಮೃಗೋದ್ಭವ mṛga-udbhava. Musk (Rām. 13, 88; Śāv. 1, 50).

ಮೃಲಿ mṛli. Wiping, cleansing; cleaning the person by wiping, bathing, or rubbing it with unguents.

ಮೃಲಿ mṛli. = ಮಿಡ. Śiva.

ಮೃದಾನಿ mṛdāni. Pārvati.

ಮೃನಾಲ mṛnāla. The creeping root of a lotus; the stem or fibres attached to the stalk of a lotus; the hollow or

tubular stalk of a lotus (ಪ್ರಕಾಶ, ತಾವರೆಯ ದಬ್ಬು Nn. 60; ಎಸ, ಕೊನರ್ Nr.; ಸಾಕ Hk.). ತಾವರೆಯ ಬಳ್ಳಿಯ ಕೊಡುವಿಗಲು (ಮೃಣ್ಮಯ, ಬಿಸ Si. 98).

ಮೃಣ್ಮಯ mrid-maya. = ಮೃನ್ಮಯ.

ಮೃಣ್ಮಯಪಾತ್ರಿ mṛimaya-pātrī. An earthen vessel (ಮೃಣ್ಮಯದೇ Nn. 85).

ಮೃತ mṛita. = ಮೃತ. 2. Dead, deceased; mortal (Bp. 51, 29). 2, death (ನಿಯೋಗ, ಸಾವು Nn. 90). 3, a dead body, a corpse (ಕೂಡು, ಹೊಸು Nn. 11; ತಬ, ಸಾವು 64). 4, water (ಆರ್ಣ, ಉದಕ 11). 5, disease (ರೋಗ, ವ್ಯಾಧಿ 11). 6, dispoite (ವಾದ, ಜಗದ 11). 7, begging. — ಮೃತವಾಗು. -ಆಗು. To die (My.). ಆ ಯುವತಿ ಮೃತವಾಗ (Bp. 32, 42).

ಮೃತದಿ mṛita-tithi. The death-day of any relation, on which śrāddha is performed (My.).

ಮೃತಪತ್ರ mṛita-patra. A written will (B. 5, 264).

ಮೃತಸಂಸ್ಕಾರ mṛita-samākāra. Funeral rites or ceremonies, obsequies. (ಸಾಧನ G.).

ಮೃತಸಂಜೀವನ mṛita-saṁjīva. Making alive: N. of a plant (Rām. 6, 36, 45).

ಮೃತಸಂಜೀವಕ mṛita-saṁjīvaka. Reviving the dead (J. 24, 9).

ಮೃತಸಂಜೀವಿ mṛita-saṁjīvi. = ಮೃತಸಂಜೀವನ. (Rām. 6, 36, 46).

ಮೃತಸ್ನಾತ mṛita-snāta. One who has washed himself after a death or funeral, bathed after mourning.

ಮೃತಸ್ನಾನ mṛita-snāna. Ablution after a death or funeral.

ಮೃತಾಲಕ mṛitālika. A kind of loam or clay.

ಮೃತಾಕಾಶ mṛita-āśauca. Impurity contracted through a death in one's family (My.).

ಮೃತಿ mṛiti. Death (ನಿಯೋಗ, ಸಾವು Nn. 79; ಸಾವು G.). See ಸಾಯ; Kāv. IV, 2, 16.

ಮೃತ mṛit. Food or alms obtained by begging.

ಮೃತ್ತಾಲಕ mṛittālika. = ಮೃತಾಲಕ.

ಮೃತ್ತಿಕೆ mṛittikē. Earth, clay, loam.

ಮೃತ್ತ mṛittin. Thh. of ಮೃದ. (My.).

ಮೃದ್ವಿ mṛid-piṇḍa. A clod of earth, a lump of clay.

ಮೃದ್ವಿ ಸಂಘಟನ mṛitpiṇḍa-saṅghaṭāna. Joining clods of earth together. See ಒಟ್ಟು 2.

ಮೃತ್ಯು mṛityu. = ಮೃತ್ಯು, ಮೃತ್ಯು. Death (ಸಾವು G.; see ಬೋಧ 1); death personified, also as a female (Dp. 4, 4); — Yama, the god of death. ತೃಪ್ತನಿಗಾದರೂ ಮೃತ್ಯು ತಪ್ಪದು (Prv.).

ಮೃತ್ಯುಂಜಯ mṛityu-n-jaya. Overcoming death. 2, Śiva ಮೃತ್ಯುಂಜಯಮಂತ್ರ mṛityunājaya-mantra. A mantra that overcomes death (Ūpr. 5, after 35).

ಮೃತ್ಯುತಿದಿ mṛityu-tithi. = ಮೃತದಿ. (B. 4, 215).

ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ mṛityu-patra. = ಮೃತಪತ್ರ. (B. 5, 183).

ಮೃತ್ಯುಭಯಹರ mṛityu-hhaya-hara. Removing the peril of death or the fear of death (Bp. 46, 83).

ಮೃತ್ಯುಹರ mṛityu-hara. Remover of death: Śiva (Śāv. 4, 45).

ಮೃತ್ಯು mṛitā. Good earth or clay.

ಮೃತ್ಯು mṛitanē. Good earth or clay. 2, a kind of loam or clay.

ಮೃದ mṛid. ಮೃತ. = ಮಟ್ಟ, ಮೃತ್ಯು. Earth, soil, clay, loam.

ಮೃದಂಗ mṛidaṅga. A sort of labour (ಮೃದಕೆ, ಮೂರು Hk. ಮೃದಕೆ Nn. 68, Mr. 80; ರಿಗ್ವೇದ Ūt. II, 97). 2, N. of a plant (= ಕೋಪಾತಕ in Sk.; ಭೂನಿ, ಜಾಲಿನಿ, ಹೀಲಿ Mr. 146).

ಮೃದು mṛidu. = ಮದು, ಮದುವೆ, ಮೆತ್ತು, ಮೆದು (ಮೆಲ್, ಮೊಲ್). Soft, tender, supple, flexible, pliant. 2, mild, gentle: softness, mildness, gentleness; — weak, moderate; blunt; slow. ನಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜಾಡುವದು, ಮೃದುವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಊಡುವದು (Prv.). ಮೃದುತರ mṛidu-tara. Uncommonly mild, etc. (Bp. 33, 4; 88, 36; 39, 61; 57, 36).

ಮೃದುತಲ mṛidu-tala. A soft sole of the foot (Ūrj. 1 after 91).

ಮೃದುತ್ವ mṛidu-tva. A species of birch tree (= ಭೋಕ).

ಮೃದುನೇತ್ರ mṛidu-nētra. N. of a vr̥ṣṭa (Ūh.).

ಮೃದುಲ mṛidnia. Soft, tender, mild, gentle.

ಮೃದುಯಾನ mṛidu-yāna. Slow walk (Ūpr. 7, 119).

ಮೃದುವಾಕ್ಯ mṛidu-vāku. A mild, gentle word (My.).

ಮೃದುರಬ್ಧಿ mṛidu-ābha. A gentle sound or word (Kk. 2).

ಮೃದುಸ್ಥಿತಿ mṛidu-smita. A gentle smile (Śāv. 4, 59).

ಮೃದೂ mṛidu-nkti. A gentle word (Cpr. 5, 17).

ಮೃದ್ವ mṛid-ghaṭa. = ಮೃದ್ವಾ. (My.).

ಮೃದ್ವ mṛid-bhāṇḍa. An earthen vessel.

ಮೃದ್ವೀಣಾಲತೆ mṛidvīka-latē. A vine (Ūpr. 1, after 101).

ಮೃದ್ವೀಕೆ mṛidvīkē. = ಮುದ್ದಿಕೆ, ಮುದ್ದಿಗೆ 1. A vine; — a bunch of grapes, a grape.

ಮೃಧ mṛidha. War, battle.

ಮೃನ್ಮಯ mṛid-maya. = ಮೃಣ್ಮಯ. Made of earth or clay, earthen.

ಮೃಪಾ mṛiṣā. In vain, to no purpose, uselessly. 2, wrongly, falsely, untruly. 3, untruth.

ಮೃಪಾರ್ಥಕ mṛiṣā-arthaka. Having a false sense or meaning, untrue, absurd.

ಮೃಷೆ mṛiṣā. = ಮೃಷಾ No. 3. Untruth (My.).

ಮೃಷ್ಣ mṛiṣṭa. Wiped, rubbed; cleansed, clean, pure: — smeared, ho smeared; — prepared, dressed, savoury. 2, pepper.

ಮೃಷ್ಣಾನ್ನ mṛiṣṭa-anna. Delicate food, dainties (ಅಮೃತ Nn. 155; J. 6, 53).

ಮೆ ಮೆ. 1. An affix for the formation of nouns. e. g. ಬಲ್ಯೆ, ಬಲ್ಯೆ ಕಡುಮೆ, ಮೆಯ್ಯೆ, ಕೂರ್ಮೆ, ಪರ್ಮೆ (Śmd. 248).

ಮೆ ಮೆ. 2. An affix for expressing so and so many times, e. g. ಬರ್ಮೆ, ಇರ್ಮೆ, ಮೂರ್ಮೆ, ಸಾಸರ್ಮೆ, ಪಲರ್ಮೆ (Śmd. 242, 243).

ಮೆಕ್ಕಾ mēkkā. = ಮಕ್ಕಾ, etc. (Si. 101; My.).

ಮೆಕ್ಕೆ ಮೆಕ್ಕೆ. A climbing herb, Cucumis trigonus Roxb. (Bryonia callosa Rottl., ಉರ್ವಾರು Mr. 148; Bh. 1, 8, 76; My.; cf. ಮನಿಕೆ). ಅಕ್ಕಿಯನ್ನಲಿ ಕೂಡು, ಮೆಕ್ಕೆಯಿಂ ಕೂಡು, ಜಾನಕ್ಕಿಯಿಂ ಲಂಕೆ ಕೆಡುವನ್ನೆ ಮೂರ್ಮಿ ಮಕ್ಕಾ ಕೆಡು (Sp.). See ಮೊಕ್ಕಾ, ದಾಳಿ, ಪರ್ಮಾ.

ಮೆಚ್ಚುವನೆಗೆ ಮೆಚ್ಚುವನಿಗಿ. What recommends itself or is praiseworthy (ಮೆಚ್ಚು ಸುಳ್ಳುಮೆ Śmd. II, Kk. 75; Śm. 56).

ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೆ. = ಮೆಚ್ಚಿಕೆ, ಮೆಚ್ಚಿಕೆ. Assent, approval, approbation, liking, pleasure (My.) See ಮೆಯ್ಯಾ.

ಮೆಟ್ಟಿಗೆ ಮೆಟ್ಟಿಗಿಣಿ. = ಮೆಟ್ಟಿಗೆ. (My.).

ಮೆಟ್ಟಿಸು ಮೆಟ್ಟಿಸು. = ಮೆಟ್ಟಿಸು, etc. To cause to assent, etc., to please (Bp. 12, 25; 25, 14; 31, 23; 52, 28; 53, 54; 58, 26; 61, 54; ಕೆ. 2, 84; J. 7, 15).

ಮೆಟ್ಟು ಮೆಟ್ಟು. 1. = ಮೆಟ್ಟು 1, etc. To assent, to agree to, to admit to be true, to approve, to be pleased with; to like (ಅಭ್ಯುಪಗಮ ಕೆ. 20; Dh.; ಒಡವುಡು ಕೆ. 20. 4. 298 Cm.; ಅಂಗೀಕರಿಸು 385 Cm.; My.; T.; T. ಮೆಟ್ಟು, to praise, land). ಅ, ಸನ್ನಯಮಲ್ಲ! ಮೆಟ್ಟು (ಕೆ. 20). ದೇವತೆಯರ್ ಮೆಟ್ಟು, ವರಮನ್ ಅರಸಂಗಿತ್ತ ರ್ (109). ಬಿರುದಾವಳಿಯರ್ ಮೆಟ್ಟು ಪದ್ಧದು (207). ಹದ ರರ್ ಅದಂ ಮೆಟ್ಟು (296). ವಿಜಯಸಿರಿ ವಾಚಾಟಂಗಿ ಮೆಟ್ಟು ವಳಿ? (Bh. 2, 18, 47). ಮೆಟ್ಟದವನಿಗೆ ಮನವೇ ಸುಖ (Prv.). See ಓ. 7, after 94; Grj. 10, 114; Bp. 22, 19; 24, 67; 25, 28; 27, 64; 86, 16; 87, 10; 40, 41; 41, 80; 43, 40; 46, 51; 54, 76; 57, 61; 60, 60; Nn. 8; ಕೆ. 1; J. 2, 23; 29, 32.

ಮೆಟ್ಟು ಮೆಟ್ಟು. 2. = ಮೆಟ್ಟು 2, etc. Assent, approbation; what recommends itself, is pleasant, etc.; satisfaction, pleasure. (T.). ಮೆಟ್ಟನೋ ಆಕ್ಷೇಪದೋ ದಿಟ್ಟ ಓ (ಕೆ. 69). ನಾನಾರ್ಥರತ್ತಾಕರಂ... ಜಗ ದೋ ಜಾರರ ಮೆಟ್ಟು (Nn. 168). ನೆಟ್ಟು ಮೆಟ್ಟು ದಾದಿಯರ್ಗಂ ಮೆಟ್ಟನೀವುತಿರ್ದರು ಮೋಹಿನೀದೇವಿ (Pril. 8, 26). See ಓ. 3, 45; Abh. P. 3, 67; 8, 65; Bp. 14, 18; 28, 47; 48, 37. — ಮೆಟ್ಟು ಗುಡು. — ಕುಡು. To assent (ಓ. 7, after 95; 11, after 26); to give what creates satisfaction (V. 14, 56).

ಮೆಟ್ಟು ಮೆಟ್ಟು. 3. = ಮೆಟ್ಟು 3. See Bhu. 58. ಮುರ್. — ಮೆಟ್ಟು ಮದ್ದು. = ಮೆಟ್ಟು ಮದ್ದು. (G. 423).

ಮೆಟ್ಟುತು ಮೆಟ್ಟುತು. That which recommends itself or is pleasant. — ಮೆಟ್ಟುತುಣ್ಣಿ. Delightful food (ಕೆ. 75; it is a bad compound, as it may be taken for ಮೆಟ್ಟು-ತುಣ್ಣಿ 75).

ಮೆಟ್ಟು ವಿಕೆ ಮೆಟ್ಟು ವಿಕೆ. Assenting, agreeing to, etc. (G. 428).

ಮೆಟ್ಟಿಗೆ ಮೆಟ್ಟಿಗಿಣಿ. A step, a stair; steps, stairs (My.; T. ಮೆಟ್ಟಿ, ಮೆಟ್ಟಿ).

ಮೆಟ್ಟಿಸು ಮೆಟ್ಟಿಸು. To cause to step or walk, to cause to tread on, etc. (My.; R. 6, after 11; see ಹಮ್-).

ಮೆಟ್ಟು ಮೆಟ್ಟು. 1. To put or place down the foot or feet; to step, to pace, to walk; to tread or trample on; to put the foot on or in, to put on, as a slipper or shoe (ಪಾದವಿನ್ಯಾ ಸ ಕೆ. 20. Dh.; ಹರಣವಿನ್ಯಾ ಸ ಕೆ. 88; My.; T.; see a. ಮಿ). ಮುಟ್ಟುತು ಮುಟ್ಟುತು ದಿವಮಂ, ಮುಟ್ಟುತು ಮುಟ್ಟುತು ರಸಾಕರಾಗ್ರ ಮನವೊರ್ ಬಿಟ್ಟುಮಾಗರಿ ದಿವಜರ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಸೊಗಯಿಪ್ಪದು ಮುಟ್ಟ ಮುಟ್ಟರಶ್ಯಲಂ (ಕೆ. 266). ಬಕನತ್ತಿರೆ ಮುಟ್ಟನೆ ಮುಟ್ಟು! (272). ಅದಿಯಂ ಸಿಳುವದಾನ ಮುಟ್ಟಲುದೇ? (ಕೆ. 11). ತಲದ ಕೆಟ್ಟಿವಂ ಮುಟ್ಟ ಮರುಗುವಾ ತಲದತ್ತೆ ಅದಿಯದ ಕೂಟ (ಓ. 7). ಪಲಿವಂ... ಕೆಪಂ ನಲವಂ ಮುಟ್ಟುತೆ (R. 5, 51). ಮುಟ್ಟು ಸಿಳು... ಗಜಂಗಳ (8, after 11). ಮುಟ್ಟದಲ್ಲದೆ ಹಾವೆ ಕಡಿಯದು. — ಮುಟ್ಟದಾಕ್ಷಣ ಗಟ್ಟ ತಗ್ಗೀತೇ? — (ಪೇಲನ್ನು) ಮುಟ್ಟೀ! ಅನ್ನರ ತಿನ್ನರೇನು ಕೊಟ್ಟೀ? ಅನ್ನ (Prvs.). See ಓ. 8, after 44; Bp. 12, 12; 22, 15; 26, 14; 32, 82; 43, 84; 45, 6; 51, 41; 60, 14; R. 4,

after 14; 6, after 11; 13, 96; J. 7, 17; B. 5, 297; ತಮ್- , ವೆಮ್- , ಹಮ್-.

ಮೆಟ್ಟು ಮೆಟ್ಟು. 2. Stepping; a step of the foot (ಅದಿವತ್ತಿ ಕೆ. 1, 47); that goes (see ವೆಮೆಟ್ಟು 2). 3, the step or stop of a stringed instrument on which the finger is pressed so as to modify the tone (My.; T., T.). 3, a sandal, a shoe (ಪಾದತ್ರಾಣ ಕೆ. 20. Dh.; ಕರ್ಪ ಕೆ. 88; My.; T.). ನೆಟ್ಟುರೋಗಣ ಸಾಲ ಮೆಟ್ಟುನೋಗಣ ಕಲ್ಲು. — ನಿನ್ನ ಹೊದಿಗೆ ನನ್ನ ಮೆಟ್ಟೀ? (Prvs.). 4, the step of a stair (Bp. 20, 21; My.). ಮೆಟ್ಟುಗಳು (ಅರೋಪಣ, ಸೋಪಾನ Si. 112; ಸೋ ಪಾನ, ಪಾವಟಿಗೆ G.). 5, a kind of foot-ring of which two are put to the second toe and which tingle when struck together by walking (My.). — ಮೆಟ್ಟುಕ್ಕಿ. — ಅಕ್ಕಿ. Rice which is stepped on: a large platter filled with rice on which the bridegroom has to stand at the marriage ceremonies (Grj. 10, after 82, 10, 85; Bh. 1, 16, 65; Rām. 1, 16, 46; J. 31, 16). — ಮೆಟ್ಟುಗತ್ತಿ. — ಕತ್ತಿ. = ಕಳಿಗೆ No. 2, ಕಳಿಗೆ ಕತ್ತಿ. (My.). — ಮೆಟ್ಟು ಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. A step-stone, a stair. ಮೆಟ್ಟುಗಲ್ಲೇ ಗಟ್ಟಿ ದಾವಿ ನೀರೇ ಧಾಗೀರಳು. — ಮೆಟ್ಟುಗಲ್ಲು ಚಿನ್ನವಾದರೆ ನಿನಗರವಾಸಿ, ನಿನಗರ ವಾಸಿ (Prvs.). — ಮೆಟ್ಟುಕಲಿಗೆ. The lower timber of a door (Si. 110).

ಮೆಟ್ಟಿ ಮೆಟ್ಟಿ. The throat (My.; T. ಮನ್ನೆ, ಮನ್ನಿ, the throat; M. ಮನ್ನೆ, T. ಮೆಡೆ, the neck; T., M. ಮಿಡದು, the neck; the throat). — ಮೆಟ್ಟಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. A swelling of the glands of the throat (My.).

ಮೆಟ್ಟ ಮೆಟ್ಟಿ. A step, a stair. See ಕಲ್ಲು-.

ಮೆಟ್ಟು ಮೆಟ್ಟು. = ಮೆಟ್ಟು. (My.).

ಮೆಡದು ಮೆಡದು. To plait, as screens. ತಟ್ಟ ಮೆಡದನನ್ನು, ತಟ್ಟವೊದಂ (ಕೆ. 11; Kk. 76; see ಮೆಡಿ).

ಮೆಣಸಿಗೆ ಮೆಣಸಿಗಿಣಿ. N. of a plant (ಅರು Mr. 139).

ಮೆಣಸು ಮೆಣಸು. = ಮೆಡದು, etc. (ಪೇಲಣ, ಮಂಡ Nr.; ವೇ ಲ್ಲಜ, ಮಂಡ, ಉಪಣ Hk.; ಉಪಣ, ಮಂಡಕ Mr. 138; Bp. 83, 18; My.; B. 4, 177). ಮೆಣಸು ಕೊಡತರೆ ಜೋಕಕ್ಕಿವ್ವ ಕಡೆ ಯೇ? (Prv.). See ಕಾಡು, ಮರ; Prv. a. ಸಂಸ್ಕೃತ. — ಮೆಣ ಸಿನ ಕಡ. A common weed, Cleome monophylla Lin. (Z.). 2, the weed Vinca pusilla Murr. (Z.). — ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. Chilli, the pod of the Spanish or Cayenne pepper, Capsicum annum Lin. (Z.; My.; B. 4, 177). — ಮೆಣಸಿನ ಬಳ್ಳಿ. The black pepper vln, Piper nigrum Lin. (Z.; My.). — ಮೆಣಸಿನ ಹಮ್ಮು. = ಮೆಣಸಿನ ಬಳ್ಳಿ. (My.). — ಮೆಣಸು ಕಾಯಿ. ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. A corn of black pepper (My.; B. 4, 71).

ಮೆತ್ತಗೆ ಮೆತ್ತಗೆ. 4. = ಮೆತ್ತಗೆ. Softness; soft, pliant, etc.; softly; slowly (Bp. 38, 35; My.; T. ಮರುದು, ಮೆತ್ತು). ಮೆತ್ತಗಿರುವದು (ಮೃದು, ಮೃದುಲು, ಕೋಮಲ, etc. Si. 374). ದಿಕ್ಕ ನ ಮುಯ್ಯ ಹತ್ತಿಯ ಹಾಗೆ ಮೆತ್ತಗಿರುತ್ತದೆ (B. 1, 26). ಹಾವಿನ ಮೆಯ್ ಮೆತ್ತಗೆ (2, 22). ಬಟ್ಟೆಯ ಅಂಗಾಲು. ಬಹು ಮೆತ್ತಗೆ ಇ ರುತ್ತದೆ (8, 64). ನೆನದ ಕಲ್ಲು ಮೆತ್ತಗೆ ಅದೀತೇ? (Prv.).

ಮೆತ್ತನೆ ಮೆತ್ತನೆ. = ಮೆತ್ತನೆ. Plastering; plaster for coating walls, etc. (My.). ಮೆತ್ತನೆ ಹಾಳು (My.).

ಮೆತ್ತನೆ ಮೆತ್ತನೆ-ಅಂ 2. = ಮೆತ್ತನೆ. Soft, etc. (My.).

ಮತ್ತನ್ನ mēttu-anna 1. Soft, etc. (My.). ಮತ್ತನ್ನ ಹುಲ್ಲು. (G. 63). ಮತ್ತನ್ನ ತೂಗಲು (B. 1, 20). See 3, 30, 31; 4, 144, 215.

ಮತ್ತಾನೆ mēttu-ānē 4. = ಮತ್ತನೆ. (My.).

ಮತ್ತಿಗೆ mēttigē. = ಮತ್ತನೆ. (My.).

ಮತ್ತಿಗೆ mēttigē. = ಮತ್ತನೆ. (My.).

ಮತ್ತು mēttu. To coat walls with chunam or mud, to plaster, to plaster over, to lay on or apply to; to press into (J. 12, 27; My.; Tē.; T. M. ಮದಗು, to daub a place with cow-dung, to wax or varnish; Tē. ಮೇಗು, to smear, he smears; see ಮರುಗು; to cover (J. 14, 4). ಎಲುವನಕ್ಕೆ ಮತ್ತಿದ ಗೋಡೆ (ಎಡೂಕ Nr. 4). ಮತ್ತಿದ ನೆರೆ (ಎಡೂಕ Nr. 6). ಬೊಡದು ಮತ್ತುವ ಕೆಲಸ (ಫನ್ನ SI. 844). ಇಲಿಯನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಬಿಲ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತಿದ. -ಕ ತಿಗೆ ಮತ್ತಿದ ಜೇನು (Prva.). ಅಮರಾರಿಗೆ... ಶೇಷಾನ್ನದಲಿ ತೋರಿಸತು ಮತ್ತಿಗ ತೂಗುತ್ತ ಮತ್ತಿ ಕೊಡುನು ದಾಯೋ (Bh. 1, 10, 82).

ಮತ್ತು mēttu. Tbh. of ಮದ್ದು. See ಮತ್ತನ್ನ, ಮತ್ತಾನೆ; T. 8. ಮತ್ತಿಗೆ.

ಮತ್ತುವಿಕೆ mēttuvikē. Smearing over, etc. (ಸ ಮಾಲವ್ಯ, ಎಲೇವನ SI. 897).

ಮತ್ತೆ mēttē. Bedding, a matrass (My.; Tē., M.; T. ಮತ್ತೆ).

ಮೆದಗ mēdaga. (fr. ಮೆದ). A stupid man (My.). Feminine ಮೆದಗಿ (My.).

ಮೆದರು mēdaru. Tbh. of ಮೆದನ. Marrow; the brain (Tē.; ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಎಲುವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ನೆನ, ಮೆದನ SI. 204).

ಮೆದರು mēdaru = ಮೆದದು. (My.).

ಮೆದು mēdu. Tbh. of ಮದ್ದು. (My.; T.).

ಮೆದುಳೆ mēduḷe. = ಮೆದುಳು. (J. 12, 45).

ಮೆದುಳು mēduḷu. = ಮೆದುಳು. (My.). ಎಲುವಗಳ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೆದುಳು (ಮುಸ್ತ, ಗೋರ್ಧ SI. 205).

ಮೆದೆ mēdē. A heap, a pile (Bh. 1, 15, 7); a stack, especially of straw before being thrashed (ತೃಣರಾಶಿ ಕಿ. 99; My.). 2, a crude mass: stupidity, silliness (ಹೆದ್ದ ತನ ಕಿ. 99). ಹುಲ್ಲುಮೆದೆ (ತೃಣ, ತೃಣಸಂಹತಿ SI. 165). ಮೆದೇ ಹುಲ್ಲು ಸೂಪಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಹಿಡಿ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾನೆ (Prv.). - ಮೆದೆಗೆಡಹು. -ಕೆಡಹು. To make fall down in heaps (J. 12, 43). - ಮೆದೆಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. To fall down in heaps (Grj. 6, after 5; 6, 8; J. 22, 23). - ಮೆದೆಯೊಟ್ಟು. -ಒಟ್ಟು. To pile, to stack (My.). - ಮೆದೆ ಹಾಕು. = ಮೆದೆಯೊಟ್ಟು. (My.).

ಮೆದೆ mēdē. (Tbh. of ಮುಂಟ). = ಒಟ್ಟು (SI. 163).

ಮೆದ್ದು mēddu. P. p. of ಮೆಲು, ಮೆಲ್ಲು.

ಮೆನ್ನೆ mēntē. Thh. of ಮಣ್ಣೆ. A common vegetable plant, fenugreek, *Trigonella foenum graecum* Lin. (My.; Tē. ಮನ್ನಿ; T. ಮೆನ್ನೆಯು, ಮೆನ್ನೆಯು; M. ಮೆನ್ನೆಯು; Mhr. ಮೇಣಿ). ಮೆನ್ನೆ ತಿನ್ನಾಡುಣ ಕುನ್ನಿ ಮಗನಾದಾನೇ? (Prv.). - ಮೆನ್ನೆಕಾಯ. Fenugreek grain (My.). - ಮೆನ್ನೆವಲ್ಲ. The fenugreek vegetable (My.). - ಮೆನ್ನೆಸೊಪ್ಪು. = ಮೆನ್ನೆವಲ್ಲ. (My.).

ಮೆನ್ನೆಯು mēntēya. = ಮೆನ್ನೆ. (My.).

ಮೆನ್ನೆಯು mēntēya. = ಮೆನ್ನೆಯು. (My.). ಅನ್ನೇಷನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಮೆನ್ನೆಯ ಕಡ್ಡೆ ಹಾಗಿ (Prv.).

ಮೆನ್ನೆಯು mēntēya. (= ಮೆನ್ನೆ). The creeper *Gaertnera racemosa* (ಅಡಿಮುತ್ತು, etc. Kk. 18).

ಮಯ mēy. (ಕಿ. 58). = ಮಯ 1, ಮಯ, ಮಯ, ಮಯ, ಮಯ. The body; -side, part; place (ಎಡಲ್, ದೊಳ್ಳೆ ಕಿ. 71; ಸ್ವರೂಪ ಕಿ. 142, 338, 385 (C. My.; T. M. ಮಯ, ಮೇನಿ; Tē. ಮಯ, ಮಯ, ಮಯ, ಮಯ ಮೇನು). ಮಯ್ಯ ಮಯ (ಕಿ. 84). ಮಯಗ ಮಯ್ಯೋ (291). ಮಯ ಮಯ್ಯೋ (201); ಪದಗ ಮಯ್ಯೋ (39). ಮಯ್ಯ ಕೂದಲು (ದೋಮ, ತನೂರು); ಪದಮ ಹಿತ್ತಲ ಮಯ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ HIA.). ಮಯ್ಯ ಕೂದಲು (ದೋಮ, ಅಂ. ಪ್ರದೇಶ ಮಯ್ಯ ತರೆ (ವರಿ); ಕೋಡಗದ ಮಯ್ಯ ಬಣ್ಣ (ಕನ್ನ, ಅಂ. ಕನ್ನ ಹಕ್ಕು ಮೊದಲಾದ ಮಯ್ಯ ಮಲಂ (ಕಿ. 11, ಅಂ.); ಮಯ್ಯ ಹಾಸರ ಮೂದಿದ ಗುಳಿಗೆ (ವರ್ತಿ); ಬಡ ಮಯ್ಯವನು (ಅಮಾಂಶ ಅಂ. ತುಮ್ಮದ ಮಯ್ಯವನು (ಬಲವಾನ); ಹೆದ್ದಾಲಿ ಕಳ್ಳುಮಯ್ಯ ಒಳಗಣ ಮಯ್ಯೋಕಂ ಸೋಪಾನಂ ಬೆರಸಿ ಮೂದಿದ ಮಯ್ಯ ರಾ (ಪ್ರ ನೂ Nr.). ಮಯ್ಯ ತಿಮರು (ಕನ್ನ, ಖರ್ಬ Mr. 384); ಮಯ್ಯ ಕೂದಲ್ (ದೋಮ 319). ಮಯ್ಯ ಕೋಡು (ಸವಗ ಕಿ. 4). ಮಯ್ಯ ಬಲಕಡೆ (ಅವನವ್ಯ SI. 376); ಮಯ್ಯೋಳಿಗೆ ಎಡೆ (ಕನ್ನ 376); ಹಾವನ ಮಯ್ಯ (ಭೋಗ 410); ಚಕ್ಕ ಮಯ್ಯವನು (ಕನ್ನ ಅಲ್ಲ ತನು 198); ಅಜೀರ್ಣಾದಿ ಮಯ್ಯ ದಿಸಯಾಗುವೆ (ಪ್ರ 701, 400); ಮಯ್ಯೋಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂದಲು (ತನೂರು, ಅಂ 210). ಮಯ್ಯ ಬೆಳ್ಳಗಾದವನ ನೆರೆಳು ಬೆಳ್ಳಗೆಮೇ? - ಮಯ್ಯ ಬೆಳ್ಳ, ಮಯ್ಯ ಹತ್ತಿರ. - ಮಯ್ಯಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೋಗತ್ತ ಸಾವಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿದ ಡೆವಡ ಮೇಲು (Prv.). ಅಳಳು ಅವನನ್ನು ಕಣ್ಣ ಕೂದಲಿ ಇವನ ಮಯ್ಯೋಲಿ ಬರುತ್ತದೆ (B. 2, 19). ಆ ಹಾವನ ಮಯ್ಯೋಲಿಮೇ ಬನ್ನು (2, 28). ಹುಟ್ಟುನಾಯಕನನ್ನು ಕಣ್ಣ ದಾ ಕಾಡಿದ ಮಯ್ಯೋಲಿ ಬಿರುತ್ತೀರೋ? (2, 53). See Cpr. 5, 6, 49, 128; Bp. 57, 60; Bh. 1, 5, 5; 3, 13, 17; Rāv. 9, 22; J. 11, 25, 37; 28, 4; 80, 19; ಇಮ್, ಎನ್, ಕೆ, ಹೊ. - ಮಯ್ಯ ಟ್ಟು. The hind or form of the body (C.; B. 5, 8; 4, 2; B. 5, 66, 165, 276). - ಮಯ್ಯಾದಲು. The hair of the body (SI. 73). - ಮಯ್ಯಾದಿರು. To ruin (one's) body (My.). - ಮಯ್ಯೆದು. The body to be ruined, wasted away, etc. (Bp. 56, 52; 57, 57). - ಮಯ್ಯೆದು. = ಮಯ್ಯೆದು, ಮಯ್ಯೆದು. To deliver the body or one's self over, to present, exhibit or expose the body or one's self (Bh. 1, 10, 39; to apply the body (or shoulders) to. - ಮಯ್ಯೆದು. Impurities on the body (My.). - ಮಯ್ಯೆದು. ವಾಡ. Outing the body (Bh. 6, 8, 12). - ಮಯ್ಯೆದು. -ಕಣ್ಣ. He who has the body full of eyes: Indra (ಸುರಪ ರಿ. 11, 31). - ಮಯ್ಯೆ ಮು. -ಕಮು. The smell or fragrance of the body (J. 3, 8, 10). - ಮಯ್ಯೆರೆ. -ಕರೆ. To hide the body or one's self (ಅಡಂಗು ಕಿ.; Kk. 43; ಕಿ. 44). ಧ್ಯಾನಕೆ... ಕುತ್ಸುಕನ ಮಯ್ಯೆರೆ ಅಯ್ಯ ಮಯ್ಯೆರೆದು, ಕೇಸರದೊಳ ನಲುವಿಂ ಪುರೈ (Pr. 7, 60). ಮಯ್ಯೆರೆಯರ್ ಪಾಣ್ಣವರ್ಗ ನೆರೆಯೆದು ಬರಿಸಂ (ಕಿ. 71). See Cpr. 7, 44, 109; 8, 29, 101; Abh. P. 1, 60; 7, 59; 10, 9; 14, 122; Grj. 1, 66; Rāv. 13, 90; C. Bp. 42, 27, 28; J. 16, 42. - ಮಯ್ಯೆರ್ದು. -ಕರ್ದು. To wash (or rub) the body (Rāv. 2, after 8). - ಮಯ್ಯೆರ್ದು. -ಕರ್ದು. (ಕಿ. 50). The body's black colour. - ಮಯ್ಯೆರೆ. -ಕರೆ. A person of a powerful body, a vallant person (Abh. P. 5, 4, 73). 1 ದುವರೋಳು ಈತಂ ಮಯ್ಯೆರೆ (ಕಿ. 163). - ಮಯ್ಯೆರೆ. -ಕರ್. A lazy man (C.; B. 4, 139; SI. 401). - ಮಯ್ಯೆರೆ. -ಕರ್. Slothfulness, laziness (C.; B. 4, 139). - ಮಯ್ಯೆರೆ. -ಕರ್. A lazy woman (My.). - ಮಯ್ಯೆರೆ. -ಕರ್. Showing the body. See ಕಮಯ್ಯೆರೆ. - ಮಯ್ಯೆರೆ. -ಕರ್. = ಮಯ್ಯೆರೆದು. (Abh. P. 12, after 31). - ಮಯ್ಯೆರೆದು. -ಕರ್ದು =

ಮೆಯ್ಯಾಫ. (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕಾಡು. Protection of the body; body-guard (Bh. 7, 9, 70). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕುಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು, etc. (Riv. 8, 83; 11, 125). — ಮೆಯ್ಯಾಡುರು. -ಕುಡುರು. The body to recover from illness (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕುಡು. The body to emaciate, become lean or weak (ಇದಾ ಸಂದ. I; ಸೆವ. 2, 106). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕೂಟ. Coillou (J. 6, 32). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕೂಡಿಕೆ. Union of bodies (Rām. 6, 11, 7). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To be joined to the body or one's self (Bh. 10, 7, 31). 2, to contract the body (3, 13, 35). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (ತನೂರು, ರೋಮು St. 216). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (Bp. 56, 57; 57, 65). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕೆಡು. To toss the body about, to rouse it up (Bh. 1, 9, 8). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕೊಡು. To shake the body (Riv. 5, 89). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕೊಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು, etc. (Rām. 5, 9, 2; Bh. 2, 2, 96; J. 21, 21; 25, 31; 30, 34). ಅದವಯೋಗಕವ ವೇದಾ ತಿದ್ದಿದರೆ ಮೆಯ್ಯಾಡು, ಕಡುಡು ದೊರೆಗಳ ನು ಹೊಡೆತೆತೆತೆದು (Dp. 148). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಕೊಡು. Killing by means of the body (Riv. 6, after 11). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To stretch out the body, to bend towards (Bh. 1, 20, 61). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. A coat of mail (ಕವಚ, ವರ್ಮ Nn. 88; ಸವಗ Kk. 43; J. 9, 27; see ಇವರ್). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. Heat of the body (Rām. 2, 7, 3). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. So that the body is filled: all over the body; through the whole body (C; B. 1, 5; 8, 35). ಮೆಯ್ಯಾಡು ಬಟ್ಟೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬು ಅನ್ನ (Prr.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The body to be filled (Bp. 12, 17). 2, the body to become stout and strong (My.). ತುಂಬಿದ ಮೆಯ್ಯಾಡು (ಬಲವಾನ್, Nr.). 3, to be possessed by an evil spirit or a deity (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತಡು. To stroke the body, to caress, to fondle (Bp. 4, 70; 14, 2; 60, 31, 36; 61, 62; Bh. 7, 10, 36; ಸೆವ. 5, 40; J. 13, 24; 28, 55). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತಡಿ. A saddle on the body (Bh. 7, 10, 86). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The body considered as a leaf or leaves (?); or -ತಡಿ, the body considered as a place of refuge (? Ūpr. 2, 14). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೇವು. The body to be full. ಮೆಯ್ಯಾಡು, with the whole body (Grj. 3, after 119). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (Bp. 35, 57). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೆಗೆ. To keep the body or one's self away from; to shun; to be afraid; to take one's self off, to run away (ಅಕ್ಕಳಿಸು, ಪಡ ಮೆಟ್ಟು, etc., ಅವಸರಣ ಸೆ.). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಯಾಡುವನು (ಮನ್ನ, ತನ್ನ, ಅಲಸ್ಯ, etc. Nr.). See Grj. 5, after 46; Bh. 3, 13, 18; 7, 4, 41; 8, 1, 22; J. 8, 33. — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೊಗಲು. The skin of the body (Rām. 6, 14, 22; G. 277; B. 5, 234). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೊಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (Ūpr. 1, 132; Ahh. P. 3, 39). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೊಡು. Ornaments of the body (J. 33, 22). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೊಳೆ. To wash the body; to wash thoroughly (Bp. 8, 82; Riv. 6, after 24; 11, 7). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ತೊಳೆ. ಮೆಯ್ಯಾಡು. The body or one's self to appear, to appear (Ūh. v. 244 in two MSS.; ಸೆವ. 2, 66; J. 2, 66). 2, to cause to appear, to show (Bh. 6, 3, 77; Dp. 119, 5). 3, to exhibit valour (Grj. 6, after 67; Bh. 6, 7, 25). ಆರ್ ಮೆಯ್ಯಾಡುರ್? ಆರ್ ನಿಲ್ಲರ್? ಆರ್ ಪೂರ್ವರ್ (Smd. 183). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The hair of the body (Ūpr. 5, after 64). ಮೆಯ್ಯಾಡು ಮೂಡಿತು (i. e. ಮೂಡಿದುಮ, ಪುಲಕ Ūt. II, 76). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The body to become mature: the menses to set in: to become pubescent (C.). ಮೆಯ್ಯಾಡು ದವಳು (ದೃಷ್ಟರಜ, ಮಧುಮೆ); ಮೆಯ್ಯಾಡುಯದ ಕಣ್ಣು (ನನ್ನಿಕೆ); ಮೆಯ್ಯಾಡುಯದ ಹಿಂಗು (ಅನಾಗತಾರ್ತವ G.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The look or appearance of the body (Bh. 1, 8, 94). —

ಮೆಯ್ಯಾಡು. Patu in the body (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (J. 5, 7). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The colour of the body (B. 3, 74; 4, 22). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To become stout and strong (My.). ಅವನಗೆ ಮೆಯ್ಯಾಡು (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To make one's body strong and ready for exertion (Bh. 1, 14, 10). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To stretch out the limbs, etc. (Bh. 6, 9, 14). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The body to start or be roused (Bh. 10, 9, 6). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To bend the body, as in work (My.). ಮೆಯ್ಯಾಡು, a singgard (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. Forgetting one's self: unconsciousness; swoon; torpor; inadvertence (Ūpr. 8, 69). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (J. 12, 31). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. = ಮೆಯ್ಯಾಡು. (Bh. 1, 9, 8). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To forget one's self: to become unconscious; to swoon, to faint; — to grow intoxicated, as from pride; — to be inadvertent or careless (My.). ಮೆಯ್ಯಾಡುಯದ (ಪ್ರಮಾದ, ಅನವಧಾನತೆ (Nr.). ಮಧುಕಾನಾದಿಗಳನ್ನ ಮೆಯ್ಯಾಡುವನು (ಮತ್ತ, ಶೌನ್ದ, ಉತ್ಕಟ, ಕ್ಷೇಪ St. 859). See Bp. 14, 26; 40, 72; Bh. 5, 4, 102; 6, 3, 68; 7, 14, 51; Riv. 11, 35; J. 4, 47; 7, 39. 45. 55; 21, 36; St. 74; B. 5, 187. — ಮೆಯ್ಯಾಡು. ಯುವಿಕೆ. Becoming unconscious, etc. (ಮೂರ್ಛ, ಕತ್ತಲ, ಮೋಘ St. 295). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. Great agitation, passion, impetuous ardour (Bh. 2, 2, 109). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. A slight wound of the body (Bh. 7, 2, 9; 7, 14, 7). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. A killer of the body (Bh. 7, 2, 27). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To stretch the body with windings of the limbs; to wind the body, as a snake; etc. (Ūpr. 6, 23; Bp. 59, 12; Bh. 3, 13, 33; 5, 1, 19; ಸೆವ. 3, 48; J. 4, 48. 49). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. Broken with regard to the body: maimed, lame (Bh. 10, 4, 16). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. Bristling of the body's hair (ಪುಲಕ Ūh.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. Loving care for (another's) body or person, attendance, service (J. 25, 2). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The surface of the body. ಅವನ ಮೆಯ್ಯಾಡಿನ ದಾಸದಾಳಿಗಳು (B. 5, 232). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. A whole body-servant (ಸಂವಾದಳ, ಅಂಗ ಮರ್ಹ Hk.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. On or upon the body (C; B. 3, 81; see B. 2 s. ಮೆಯ್ಯಾಡು). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. ಬರು. To come upon one's body, to fall upon, to attack (B. 5, 62; My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. ಹಾಕು. To put upon (another's) person, to harden (anything) on (another one, B. 4, 137). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. ಹೋಗು. To go or fall upon one's body, to attack (B. 3, 40; My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. (Smd. 40). Body-union: intercourse (?). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. The body to know: to become perceivable (Bh. 7, 6, 61). 2, to know the faculty of one's own body (in eating, etc., My.). 3, to know one's self, to be conscious (see Sāstrasāra s. ಎಸರ್). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. To press the body against (Bh. 2, 10, 18). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಅಳು. The body's desire (Ūpr. 9, 56). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಅಳು. The body to tremble (Bh. 2, 2, 105). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಅನಿಸು. To present the body to (Ūpr. 4, 26). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಅರಿಯು. Looking to one's own body, taking care of it (My.). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಇಕ್ಕು. 1. To posture one's self: to assume the position proper for salutation, to salute, to make obeisance, to prostrate. ದ್ವಾರದಾಲಂ... ಸಾನಂದಗೆ ಮೆಯ್ಯಾಡು (Sānandaśaritra). See Grj. 2, after 106; 5, 39; Bp. 4, 6; 24, 52; 30, 8; 82, 10; 37, 23; 89, 51; 43, 82; 49, 81; Bh. 6, 6, 17; Riv. 5, after 24; 10, after 1; J. 6, 40. — ಮೆಯ್ಯಾಡು, a male who does not prostrate; a deity (ನಿರ್ವಹ Kk. 10a). — ಮೆಯ್ಯಾಡು. -ಇಕ್ಕು. 2. Salu-

tation, obeisance, etc. (ಮೊಟ್ಟು, ತುದಿ, ಕುಮ್ಮು, etc., ನಮ ಸ್ಕಾರ ಸೇ.). — ಮಯ್ಯಿದ್. -ಪದ. An abortion to happen (My.). — ಮಯ್ಯಕ್ಕು. -ಉಕ್ಕು. To come up and run over the body (J. 12, 25). — ಮಯ್ಯಡುಗು. -ಉಡುಗು. The body to shrink, etc. (J. 21, 41). — ಮಯ್ಯಣ್ಣು. -ಉಣ್ಣು. To be imbibed or absorbed. ನೀರೆಲ್ಲ ಮಯ್ಯಣ್ಣು (B. 4, 158). — ಮಯ್ಯುಟ್ಟು. -ಉಟ್ಟು. Swelling, etc. of the body (Bh. 1, 13, 61). — ಮಯ್ಯುರಿ. -ಉರಿ. 1. The body to burn or be hot (My.). — ಮಯ್ಯುರಿ. -ಉರಿ. 2. Burning or heat of the body (My.). — ಮಯ್ಯಡ್ಡು. -ಒಡ್ಡು. To put or present the body to (J. 8, 5; 28, 50); to apply or devote one's self to. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಯ್ಯಡ್ಡುವವನು (ದಕ, ಬಿಡು, ವೇಲ, etc. Nr.). — ಮಯ್ಯೆರೆ. -ಒರೆ. Similarity of a body (J. 11, 11). — ಮಯ್ಯಕ್ಕು. -ಪಕ್ಕು. A body or form to come about (Grj. 4, 67). — ಮಯ್ಯಡುಕು. -ಮಡುಕು. = ಮಯ್ಯಡುಕು. (ಅನವಧಾನ, ಪ್ರಮಾದ Mr. 451). — ಮಯ್ಯಸ. -ಒಸ. (Śmd. 81). Body-subjection; body-desire, desire (Abh. P. 18, 78). — ಮಯ್ಯಸವಣ್ಣು. -ವಣ್ಣು. Desire to attach one's self to or lay hold of. ಮಯ್ಯಸವಣ್ಣು ಪೂವನೇಳೆ ಪೋಗಿ. ಮೊಗಮುರಿದಕ್ಕೊ ಎನ್ನುನೋ ಪಾಯ್ದು (Śmd. 81 Mgh. and another MS.). — ಮಯ್ಯಸುರ. -ಸುರ. Green colour of the body (Ūpr. 7, 43). — ಮಯ್ಯಸ. Serum or marrow of the body (Rām. 8, 6, 57). — ಮಯ್ಯಿದ್. -ಪದ. Adaptedness to the body: propriety (Ūpr. 7, 71); control, power, subjection (Bh. 2, 2, 8; 18, 15; J. 6, 35). ಅಪ್ಪಂಗಂ... ಮಯ್ಯಿದಾಗಿ ತನ್ನ (Rāv. 6, after 11). — ಮಯ್ಯಿದು. -ಬಿಡು. To be fearless, bold, etc. (ನಿಶಂಕಿತ Śmd. Dh.). — ಮಯ್ಯಿದು. -ಬಿಡು. -ಬಿಡು. To take or assume a body or form (Ūb. v. 170; Ūpr. 2, 84; 7, 88; 10, 84; Rāv. 5, after 115). — ಮಯ್ಯಿಡುಸು. -ಬಿಡುಸು. To cause the body to swell, etc. (Ūpr. 10, 58). — ಮಯ್ಯಿಡು. -ಬಿಡು. The body to swell: to be inflated with pride; to be filled with exultation (Ūpr. 4, 47; 6, 26; 7, 88; Abh. P. 9, 56; 10, 29). — ಮಯ್ಯಿ. ? (Ūpr. 10, 84). — ಮಯ್ಯಿ. -ಬಿಡು. Lustre of the body (Ūpr. 1, 10; 7, 78; Rām. 1, 14, 1). — ಮಯ್ಯಿ. Stratagems of the body (Bh. 8, 23, 10). — ಮಯ್ಯಿ. The body to enter, to enter, etc. (Grj. 2, after 106; Rāv. 11, 83, 125). — ಮಯ್ಯಿ. Sweetness or charm of the body. ದಾಯ್ಯಿ ಮಯ್ಯಿ ಕಣ್ಣಿನಿವುಪ್ಪ ರೂಪ (Śmd. 88). — ಮಯ್ಯಿ. The body to approach, to approach, etc. (Rāv. 9, 17; 11, 148; Rāv. 3, after 35). — ಮಯ್ಯಿ. To cause the body or one's self to approach or to stand opposite, to expose one's self (Abh. P. 9, 69; 13, 120); to go near, to approach (Ūpr. 8, after 44; Rāv. 2, after 76). 2, to put to or on one's body (Rāv. 8, 124). — ಮಯ್ಯಿ. A loan without pledge or mortgage (My.). ಪೈಸಲುಗೊಣ್ಣು ಮನುಷ್ಯಗೆ ಮಯ್ಯಿ ನಡ್ಡುರು (Prv.). — ಮಯ್ಯಿ. A simple bond (My.). — ಮಯ್ಯಿ. Beauty of the body (Ūpr. 2, 7; 8, 36; Abh. P. 1, 64; Bh. 4, 6, 21; 5, 9, 63; Rāv. 13, 60; J. 25, 5). ಮಯ್ಯಿರು ಕಾಣ್ತಿ (ಗಣ್ವರ್ Mr. 518). — ಮಯ್ಯಿ. Touch of the body (Ūpr. 6, 84). — ಮಯ್ಯಿ. Beauty of the body. — ಮಯ್ಯಿ. To act upon the body, to affect (one), as food, medicine, etc. (My.).

ಮಯಿ mēyi. = ಮಯಿ, etc. (My.). ಮುಟ್ಟು ಮಯಿ (ಕೃಷ್ಣ, ಅಂಕ, ಉತ್ತಂಗ HIA.). ಹರಡುಗಳೊಳಗೆ ಮಯಿ (ಪಾಪ್ಪ, ಮದ Nr.).

ಮಯ್ಯಿ mēy-mē. (Śmd. 248). Bodiliness (?).

ಮಯ್ಯಿ mēyyi. = ಮಯಿ, etc. (My.).

ಮರ mēra. P. p. of ಮರ in ಮರ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಮರಸು mērasu. To cause to wander, to spread everywhere, as a secret (My.).

ಮರುಗು mērugū. (= ಮರುಗು 2). Shine, lustre (My.; T. ಮರುಗು, ಮರುಗು, smoothness, glitter, lustre; Tē. ಮರುಗು, ಮರುಗು, grease, oil, ghee; polish, lustre; see ಮಕ್ಕು & ಮೇಣ).

ಮರೆ mērē. To wander, to roam about (Bp. 1, 35; My.; Tē. ಮರುಗು; cf. ಎಡಿ 5, ಮರುಕು 3, ಮುಲ). 2, to be carried on, to last, as a feast (Bp. 28, 57).

ಮರಿ mēra. = ಮರಿ 2. — ಮರಿಮಣ್ಣು. N. (Bp. 28, 1).

ಮರಿದು mēradu. = ಮರಿದು. P. p. of ಮರಿ 1.

ಮರಿಯಿಸು mērayisu. = ಮರಿದು, etc. To cause to shine, etc. (Bp. 4, 64; 15, 17; 57, 9, 32).

ಮರಿವಣಿ mēra-vani. (or -ani). Display, ostentation, parade, show (Bp. 27, 75; 33, 10; 34, 36; 76).

ಮರಿವಣಿಗೆ mēra-vangē (or -anigē). Ostentatious display; a great, able performance (Bp. 3, 69); a public procession (of marriage, of an idol of a birthday, etc. My.; Tē. ಮರವಣಿ).

ಮರಿಸು mērasu. = ಮರಿಯಿಸು, ಮರಿದು. To cause to shine; to make manifest; to display; to exhibit (Bp. 13, 27; 15 sum.; 23, 12; 25, 18; 33, 34, 34; 59, 58).

ಮರಿಹು mērahu. Shine, lustre, brightness (Bp. 33, 19).

ಮರಿಸು mērisu. = ಮರಿದು, etc. (Bp. 3, 3; 3, 47).

ಮರಿ ಮೇರಿ 1. To shine; to gleam, to glitter; to become manifest, to appear (Tē. ಮರಿ, ಮೇರಿ; cf. ಎದು, etc.);—to assume an ostentatious appearance. P. pa. ಮರಿದು, ಮರಿದು ತೊಡೆಗಳ ರಮ್ಯವು ಮುಕ್ಕೆಗಳ, ಕಣ್ಣು ಮನೋಹರವಾಗಿರಲು, ನಿರ್ಮಲವಾಗಿ ಕೊಂಕರವೊಡನಾದಿಗಳ ಎನಿಸಿ, ಮರಿದುವಾದನ ರೂಪಂ (Śmd. 117). ಸದಗರಮದು! ಜಯಮೆ ಮರಿದುವದು! (177). ಮರಿದು ಸುಮ್ಮನೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬದಲೆ ಅಲ್ಲವದಾವ್ವು ಮಾತು ಅಕಾರಣವೋ (398). Bp. Ūpr. 1, 120; 4, 64; Bp. 31, 4; 33 sum.; 37, 59; 39, 42, 64; 66; 40, 23; 44, 68; 52, 41; 61, 26; Ū. Bp. 5, 4, 50, 52; 11, 6; Bh. 1, 8, 83; 1, 19, 18; Rāv. 2, 37; 5, 26, 28, 34; 6, after 11 (twice); 11, 2; Rām. 1, 13, 9; J. 2, 1, 43; 3, 2; 6, 5; 17, 4; 25, 3, 5; 28, 18; Nn. 168; Mr. 7; ಸೂಕ್ತ. 2, to make manifest; to display; to show, to exhibit (ಎದವು Śmd. Dh.; Ūpr. 6, 81; 7, 77, 110; Abh. P. 9, 177; Bp. 53, 10; 61, 7, 78; Rāv. 7, after 97; Śmd. 4, 63).

ಮರಿ ಮೇರಿ 2. = ಮರಿ. Shine, lustre; ostentation. — ಮರಿದು. N. (Bp. 26, 15, 21; 37, 41). — ಮರಿದು ಮಣ್ಣು. N. (Bp. 27, 75). — ಮರಿದುಮಣ್ಣು. N. (Bp. 28, 59).

ಮರಿ ಮೇರಿ 3. Tossing (cf. ಎಡಿ). — ಮರಿದುಮಣ್ಣು.

A staff with a hook used to toss the straw that has been trodden out by oxen, and remove it to one side (ಉತ್ತರ Mr. 872; My.).

ಮರ್ಚಿಸು mārēisu. = ಮರ್ಚಿಸು, etc. (Ūpr. 8, 21; V. 29, 35).

ಮೆಲ್ mēl. 1. = ಮೆಲ, ಮೆಲು, ಮೆಲ್ಲ. To chew, to masticate, to eat with a muttering sound, to mumble, to eat (Ūpr. 8, 41; J. 26, 57). (T. ಮೆಲ್ಲ). P. pa. ಮೆಲ್ಲ (Ūpr. 5, after 39; Sāv. 4, 66), ಮೆಲ್ಲ (Bp. 1, 65). ಮೆಲ್ಲ ಪೋದಂ (Smd. 86). ಮೊಗದೊಳ್ ಮೆಲ್ಲಂ (163). ಮೆಲ್ಲಯ್, ಮೆಲ್ಲರ್ (87). ಮೆಲ್ಲ ತನವಣ್ಣ (J. 28, 20). ಮೆಲ್ಲ ನೊ? (Bp. 24, 58). ಬಸನ, ನೀ ಮೆಲ್ಲನೆಲು (37, 66). — ಮೆರ್ ಮೆರ್. rep. (J. 30, 39).

ಮೆಲ್ mēl. 2. A ripe fruit. ಮೆಲ್ಲೆನ್ನಿನಪದು ಪಣ್ಣದು (Ūt. I, 2). ಮೆಲ್ಲೆನ್ನಿನಪದು ಪಣ್ಣೆನ್ನಿನಪರ್ಪನಾಮಂ (Ūt. II, 28).

ಮೆಲ್ mēl. (fr. ಮೆಲ್ಲಿತ್ತು Smd. 195. 213). (Tbh. of ಮುದು). = ಮೆಲು. Soft, tender, pliant, mild, gentle, kind, pleasant; slow, etc. (T. ಮೆಲ್, ಮೆಲು, thin, light). — ಮೆಲ್ಲಗೆ. A smile (Rāv. 13, 104). — ಮೆಲ್ಲದೆ. A gentle, slow walk (Rāv. 6, 23; J. 28, 49). — ಮೆಲ್ಲದಿ. (Smd. 197). A gentle or soft voice or word (J. 28, 36). ಮೆಲ್ಲದಿಗುಡು. — ಕುಡು. To utter gentle words (Rāv. 14, 35). — ಮೆಲ್ಲದಿ. — ಅಡಿ. (Smd. 195. 213). A soft foot (Grj. 3, 40. 75. 89; Bp. 4, 6. 16; 5, 20; 19, 22; 25, 2; 32, 80; 45, 26; 50, 26. 72; 54, 44; Ū. Bp. 5, 20; J. 4, 5; 8, 17). — ಮೆಲ್ಲರಿ. — ಉರಿ. A gentle, sweet sound. (Ūpr. 8, 68; Abh. P. 12, 27). ಮೆಲ್ಲರಿಗುಡು. — ಕುಡು. To emit a gentle, sweet sound (Rāv. 9, 59; 13, 102). — ಮೆಲ್ಲೆಲರ್. — ಎಲರ್. A gentle breeze (Rāv. 2, after 76; V. 9, 24). — ಮೆಲ್ವತು. — ಮಾತು. (Smd. 81). A gentle, kind word. — ಮೆಲ್ವತು. — ಸಾಮ. A soft bed (11, 24; 18, 30; J. 28, 20). — ಮೆಲ್ಲೆನ್ನಿ. — ಬಿನ್ನೆನ್ನಿ. (Smd. 198). A pleasant, kind scholar. — ಮೆಲ್ಲರ್. — ಬಿರ್. A pliant bow (Ūpr. 4, 45). — ಮೆಲ್ಲದ. (Smd. 88). A gentle, sweet sound (Ūpr. 8, 95). — ಮೆಲ್ಲರಿ. A gentle, light rain (Grj. 3, 61; Rāv. 8, 112).

ಮೆಲಕು mēlaku. = ಮೆಲಕು s, etc. Bringing up again for rumination. 2, (that by means of which rumination is performed): the lower jaw, or the corner of the mouth (B. 3, 24; 5, 21; ದವಡೆ, ಸ್ವಪ್ನ G.). — ಮೆಲಕಾದಿಸು. To obow the cud (C; B. 3, 10. 16. 17. 24; 5, 14). ದನಗಳ ಮೆಲಕಾದಿಸೋಣ (ರೋಮನ್ವ G.). — ಮೆಲಕಾಡು. = ಮೆಲಕಾದಿಸು. (My.). — ಮೆಲಕು ಹಾಕು. = ಮೆಲಕಾದಿಸು. (My.; B. 5, 22).

ಮೆಲಿ mēli. = ಮೆಲಿ 1, etc. P. p. ಮೆಲಿದು. (Bp. 15, 24. 25; 19, 81; 32, 21; 43, 65. 79; 54, 30).

ಮೆಲು mēlu. = ಮೆಲಿ 1, etc. P. p. ಮೆಲ್ಲ (Bp. 24, 58; J. 6, 47; My.). ಮಧ್ಯವ ಸೇವಿಸುವಾಗ ಮೆಲುವ ಗುಗ್ಗುರಿ (ಅವದಂತ Nr.). ಇಲ್ಲೆನ್ನ, ಹುಲ್ಲು ಮೆಲ ಬಹುದೇ? — ಈಸೀಸಗಲ ದೋಸೆ ಎ ಸೇಸು ಮೆಲ್ಲೇ? (Prva.). ಮೆಲ್ಲದು (Si. 384). ಒಲೆಗುಣ್ಣುನೊಬ್ಬನೇ ಮೆಲ ಜಹುದು ಎನ್ನರೊ ಮೆಲ ಬಹುದೆನ್ನ, ಎನ ಬೇಕು; ಮೂರ್ಖನ ಗೆಲ ಬಾರದಯ್ಯ! (Sp.). See Bp. 14, 11; 18, 16; 24, 55. 68; 60, 40.

ಮೆಲು mēlu. = ಮೆಲ್. — ಮೆಲುನಗೆ. = ಮೆಲ್ಲಗೆ. (Bb. 7, 7, 39). — ಮೆಲುನುಡಿ. = ಮೆಲ್ಲದಿ. (Bp. 42, 25).

ಮೆಲುಕು meluku. = ಮೆಲಕು, etc. (My.).

ಮೆಲ್ಲು mēllu. = ಮೆಲಕು, etc. — ಮೆಲ್ಲಾಡು. = ಮೆಲಕಾಡು. (Rāv. 5, 78). — ಮೆಲ್ಲಾಯಿಸು. — ಅಯಿಸು. = ಮೆಲಕಾದಿಸು. (My.).

ಮೆಲ್ಲು mēl-pu. (Smd. 248). Softness, mildness, etc. (ಮೆಲ್ಲು Ūt. II, 97; Ūpr. 8, 62; Abb. P. 10, 282; V. 8, 27).

ಮೆಲ್ಲ mēlla. Excessiveness; exceedingly, much, further (ಅಗುನ್ನಲೆ, ಕರಂ, ನೆವೆ, ನೂರದು, ಅಯ್ಯ, ಪೆಮ್ಮು, ನೀಡೆ, ನಾಡೆ, etc., ಅಫಕ Smd. 58; T. ಮೆತ್ತ, much, very = ಮಿಗುತ್ತ; T. ಮೆಟ್ಟಿ, ಮೆಣ್ಣು, ಮಿಡ್ಡು, = ಅಫಕ; cf. ಮಿಗಲು, ಮಿಡ್ಡು 2, ಮೇರಳ).

ಮೆಲ್ಲ mēlla. (fr. ಮೆಲ್). = ಮೆಲ್ಲೆ. Abbreviation of ಮೆಲ್ಲನೆ. (Smd. 229; T. ಮೆಲ್ಲ, ಮೆಲ್ಲ). — ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಕೆ. rep. = ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ. (C; B. 5, 132. 195). — ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ. rep. = ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಕೆ. (C; B. 4, 79. 134). — ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ. rep. (Smd. 229). Very gently or softly; very slowly; very deliberately (Ūpr. 8, after 4 and 44; Bp. 20, 5; 26, 27; 59, 11; J. 26, 5; 28, 16; My.).

ಮೆಲ್ಲಕೆ mēllakē. = ಮೆಲ್ಲಗೆ. (C; B. 2, 1; 5, 137. 154).

ಮೆಲ್ಲಕೆ mēllakkē. = ಮೆಲ್ಲಕೆ. (My.). ಮೆಲ್ಲಕೆ ಉಣು ಮಲನಾ ದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಅನ್ವ (Prv.).

ಮೆಲ್ಲಗೆ mēllagē. = ಮೆಲ್ಲನೆ. (My.; ತನ್ನೆ, ಅದ್ಭುತ Si. 475; T. ಮೆಲ್ಲಗಾ). ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೋದವನು (ಮನ್ನಗಾಮ, ಮನ್ನರ Nr.). ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನ ಮಾಡುವವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ, ಚರಕ್ತಿಯ Si. 356).

ಮೆಲ್ಲನೆ mēl-anē 1. (Smd. 109. 229. 389). Gently, softly; slowly; deliberately (ತನ್ನೆ, ಅದ್ಭುತ Nr.; C; T.). ಮೆಲ್ಲನೆ ವರ್ತು ನುಡಿದರ್ (Smd. 112). ಬಕನನ್ನಿರೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಟ್ಟು! (372). ಮೆಲ್ಲನೆ ಗೆದ್ದವ (ಕುಣ್ಣ, ಮನ್ನ Hk.). ಈಗ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಾಡುವವನು (ದೀರ್ಘಸೂತ್ರ, ಚರಕ್ತಿಯ); ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಾರಿಸುತ (ಎಲಿವುತ Nr.). ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೆಲವುನೆ ಕಾಳಕೆಗೆ ನಾಮಂ (Kk. 51). ಮೆಲ್ಲನುಡುಳಿಪುದೆನೆ ಪೊರಪೊಣ್ಣುವುದು (74). See Ūpr. 8, 15. 53; 8, 30. 59; Bp. 1, 53; 3, 15; 32, 25. 89; 57. 75. 82; Rāv. 12, after 41; 13, 8; 13, after 95; J. 5, 59; 26, 4; 28, 26; 29, 7; 30, 29; B. 3, 51; 5, 137.

ಮೆಲ್ಲಿತು (mēl-itu). = ಮೆಲ್ಲಿತ್ತು. (Smd. 96). That which is soft, mild, etc. ಮೆಲ್ಲಿತಹುದು (ಶೋಮಲ, ಮೃದುಲ, ಮೃದು Nr.). ಮೆಲ್ಲಿತಲ್ಲದಿಲರ್ (Rāv. 2, 35). Plural: ಮೆಲ್ಲಿದುವು (Smd. 117). ಮೆಲ್ಲಿದುವವು ಕಾಲ ತಲಮುಂ ಕಡುವೆಟ್ಟಿದುವವು ಪಸ್ತಮುಂ (117).

ಮೆಲ್ಲಿತ್ತು (mēl-litu). = ಮೆಲ್ಲಿತು. (Smd. 96; ಮೆಲ್ಲ Ūt. II, 97; ಮೃದು Smd. 50; Grj. 3, 101).

ಮೆಲ್ಲಿದ ಮೆಲ್ಲಿದಾ. A gentle, etc., man. ಮೆಲ್ಲಿದಂ (Smd. 184).

ಮೆಲ್ಲು mēllu. = ಮೆಲ್, etc. (My.). P. p. ಮೆಲ್ಲ (My.). ಧರೆ ಬೀಜಂಗಳ ನುಂಗಿ, ಬೇರಿ ಪೊಲವೆಲ್ಲಂ ಮೆದ್ದೊಡಂ, ಗಣ್ಣ ಹೆಣ್ಣರನ್ ಅಕ್ಕುಗುದಿ ಶಿಕ್ಷಿಸರ್, ಪ್ರಜೆಗಳಂ ಭೂಪಾಲಕಂ ಪಾಧಿಸರ್, ತರುವೇ ಪಣ್ಣ ಮೆಲ್ಲೆ, ಮಾತೆ ಎಪಮಂ ಪೆತ್ತರ್ಪಂಗಳೊಡಿಸರ್, ಹರ ಕೊಲ್ಲರ್ ವರ ಕಾಯ್ದನೆ? (S. 20).

ಮೆಲ್ಲೆ mēllē. = ಮೆಲ್ಲ. Slowly (My.).

ಮೆಲ್ಲೆಗೆ mēllēgē. = ಮೆಲ್ಲೆಗೆ, q. v.

ಮೆಳ್ mēl. (ಮೇಲ್?). Bewilderment, etc. (cf. ಬೆಳ್ಳೆ or ಬೇಳ್ 39). — ಮೆಳ್ಳದೆ. The state of being bewildered, etc. (ಮರುಳ್ಳನೆ Smd. II, o. r. ಮೆಳ್ಳದೆ; ಮರುಳ್ಳನೆ Kk. 86). — ಮೆಳ್ಳದೆ. = ಮೆಳ್ಳದೆ, q. v.

ಮೆಳ್ ಮೆಳ್. (= ಮಡಿ 2). A bush, a clump, a thicket (ಕುಂಜ Nr.; Ūpr. 5, after 39 & 64; Sāv. 4, 23; Bh. 2, 2, 57; 7, 17, 26; My.; see ಬಲು). ಹಸೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮೆಳ್ ಬಳ್ಳಿ ಗಿಡಗಳ

(ಗುಲ್ಮ Nr.). ಹಲವು ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಬ್ಬಿದನ್ವಾ ಮೆಳೆಗಳು (ಪಲವು ಲತಾ ವೇಷ್ಯಗುಲ್ಮ Nr. 162). ಬೆತ್ತದ ಮೆಳೆ (ವೇತಸ G.). ಮೆಳೆಯಲಿಕ್ಕಿದ ಜೇನು, ತೊದ್ದ ಕರಿತನ್ವಾ ಎದ್ದು, ಉಜ್ಜಿಪ್ಪಮಾಗಲು ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವು, ಸರ್ಪ ಕಾಯ್ದು ಧನಮುಂ, ಲುಬ್ಧಿಂಗ ಸಾಧಾಗ್ಯಮುಂ, ಹೊಲೆಪಾಟಿನ್ನರೆ ಕೂಡಲಿಕ್ಕಿ, (ಕೂಡಲಿಕ್ಕಿದ್ದು) ಪರಂ ಬೇದಾಗೆ (ಅದು) ತಾಂ ಪೋಪ ಪೋರ್ ಗದಾಸೇನುಣ್ಣದೆ ಪೋಪದಯ್ (86. 80). ಪಳಗಿಲ್ಲದ ಕಮ್ಮಳಿ ಮೆಳೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು? ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೇನು? (Prv.). — ಮೆಳೆಹೋದು. — ತೋದು. To grow luxuriantly (V. 37, 69).

ಮೆಳು ಮೆಲ್ಲೆ. = ಮೆಳ್ಳೆ. 2, a squinting man. ಕುರುಡ ಕೊಳಗೆ ಮೆಳ್ಳೆನೇ ತ್ರೇಷ್ವ (Prv.). — ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. = ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. (My.).

ಮೆಳ್ಳೆಸು ಮೆಲ್ಲಿಸು. (= ಮೆಳ್ಳೆಸು). To move round (v. t.), to cause to revolve, to roll, as the eyeball (Bp. 1, 49; 32, 25; 49, 20; 59, 11).

ಮೆಳ್ಳೆ ಮೆಲ್ಲೆ. = ಮೆಳ್ಳೆ No. 1. Rolling; looking obliquely, squinting (Tē. ಮೆಲ್ಲೆ). — ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್. — ಕಣ್. = ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. (Bp. 58, 49). — ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. An eye the ball of which continually turns to all sides; a squint-eye (My.). ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣಿನವನು, a man with squint-eyes (ವರಿ ರ, ಕೇಕರ Nr.; 81. 199).

ಮೆಲಿಸು ಮೆಲ್ಲಿಸು. (ಮೆಳಸು). = ಮೇಸು, ಮೊದಸು. Said to be Thh. of ಮೂಡ ಕೆಂದ. 347, or ಮೂಡ 360. 864. 369; p. 869 the word, according to the MSS., appears as ಮೆಳಸು; cf. K. ಕದಾರಿ = 8k. ಕರರಿ, ಕರೇರ. Black pepper (T. ಮರಿಯಲ್, ಮಳಗು, ಮುದಗು; M. ಮಳಗು, ಮುಳಗು; Tē. ಮರಿಯ; Tu. ಮುಣಜಿ). ಪದಗನ್ನಡದ ಪುಮಂಗೊಳಿ ಕೊದೊಕ್ಕದ ಮುಂ ತಗುಳ್ಳಿ ಜಾಣ್ಣೆದೆ ಮುತ್ತುಂ ಮುದಿಸುಂಗೋದನ್ನಿರೆ ಪೆದ್ದಿದಾಗವಿಗ ಕವತೆ ಬುಧರನ್ ಎರ್ವಗೊಳಿಸುಗುಮೇ? (ಕೆಂದ. 78; Kāv. I, 1b, 24, where ಮೊದಿಸುಂ). See a. ಮೂಗೋದು.

ಮೇ ಮೆ. 1. = ಮೇಯ್, ಮೇಯು. To graze, to eat grass, to browse, to feed, to eat (ತೀರ್ಯಕ್ಕಾದನ ಕೆಂದ. Dh.; Bp. 60, 22. 24; T., M. ಮೇಯ್, Tē. ಮೆಯ್ಯು, ಮೇಯು). P. p. ಮೇದು (ಓಪ್ರ. 4, 48; Rā. 5, 78; 9, 26). ಮೇದತ್ತು (ಕೆಂದ. 265 Cm.). ಕಣ್ಣೀರವಂ ಪುಲು ಮೇವದೆ (Bp. 11, 11). ಮೇದುದು (Rā. 9, 26).

ಮೇ ಮೆ. 2. = ಮೇಲ್, etc. That which is above, etc. (Tē., M.). — ಮೇಗದೆ. — ಕದೆ. The upper side (Bp. 22, 15; My.). — ಮೇಗರೆ. — ಕರೆ. The upper horder: the upper side (Bh. 3, 6, 48; 8, 4, 22). 2, superficialness, shallowness: sham (4, 2, 7; 8, 23, 28). — ಮೇಗಾಟು. — ಗಾಟು. The main guard (My.). — ಮೇಗಾರ್. — ಕಾರ್. ಮೇಗಾಲು. The upper side of the foot; the instep; the forepart of the foot (ದಾಡಾಗ್ರ, ಪ್ರವದ Nr.; Ahh. P. 13, after 54; Bp. 43, 86; My.). ಕೀದ ಕೀಕ ಬೇಡ, ಮೇಗಾಲು ತುದನ್ ಬೇಡ (Prv.). — ಮೇಗಾವಲು. Guard, supervision (Rām. 6, 6, 8). — ಮೇಗಾಳಿ. Wind that has passed over any object (Bh. 1, 9, 10). — ಮೇಗಿಯರ್. — ಕಿಯರ್. The back of the hand; the metacarpus (ಕರಧ, ಮಣಿಕಟ್ಟು ತೊಡಗಿ ಕುದುಕುಣಿಕೆಯನ್ನಮಾಗುಳ್ಳ ಕಿಯ್ಯ ಹೊದಗು Nr.; ಕರೋರ್ಧ Mr. 322; My.). — ಮೇಗಿಯ್ಯ. — ಕಿಯ್ಯ. = ಮೇಗಿಯರ್. (My.).

ಮೇ ಮೆ. 3. The baa or bleating of sheep and the cry of goats (My.; T. ಪೇಯ್).

ಮೇಕಲ ಮೆಕಾಲ. N. of a mountain; N. of a people. **ಮೇಕಲಕನ್ಯಕೆ ಮೆಕಾಲ-ಕನ್ಯಕೆ.** The Narmada river.

ಮೇಕಲಕನ್ಯೆ ಮೆಕಾಲ-ಕನ್ಯಕೆ. The Narmada river (ರೇವೆ, = ಮರ ದೆ Mr. 414).

ಮೇಕು ಮೆಕು. (Superiority): rivalry (My.).

ಮೇಕು ಮೆಕು. A peg, a tent-pin, a small stake, a nail (My.; Tē., T.; Mhr., H. ಮೇಕು).

ಮೇಕೆ ಮೆಕೆ. A she-goat (My.; Tē.; 8k. ಮೇಕ, a he-goat). ನೂಕಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಮೇಕೆ ಕಾಯೋದು ರೇಸು (Prv.). — ಮೇಕೆಯೊಲ್ಲದ ಗಿಡ. — ಬಲ್ಲದ. The tree *Justicia ganderussa* & *adhatoda* (ಮೈದ್ಯಮಾತೃ, ಸಿಂಹ, ವೃಷ, ಅಶ್ವಿರ, etc., ಅತ್ತಸರದ ಗಿಡ, ಅಡುಸೋಗಿ, ಅಡು ಮುಟ್ಟಿದ- 81. 147).

ಮೇಬಲಿ ಮೆಖಾಲಿ. A waist-band; a girdle, a zone; the zone of a woman; the triple zone worn by the first three classes (ಕಂಕಣ, ಉದಿವಾರ Nn. 45; ಕಾಂಚಿ, ಉದಿವಾರ Nn. 118). 2, a thing that surrounds: a woman's cloth (ವಸ್ತ್ರ, ಸೀರೆ 118). 3, a sword-hilt; a sword-knot or string fastened to the hilt. 4, the edge or top of a mountain (ಪರ್ವತದಗ್ರ, ಮಟ್ಟದ ಮಡಿ 118). 5, the huttock (ಅಳಿನ, ಪಿಳಿ); the hips.

ಮೇಗ ಮೆಗ. Thh. of ಮೇಘ. (My.).

ಮೇಗು ಮೆಗು. = ಮೇಗಿ (ಕೆಂದ. 145), ಮೇಂ (199), ಮೇಲಿ, etc. The upper side, the surface, etc. (T. ಮೇಕ್ಕು; see ಮೆಯ್-; Bp. 6, 9; 55, 52). Declension: ಮೇಗಿ (ಕೆಂದ. 185; ಓಪ್ರ. 5, 109; Bp. 38, 58; My.), ಮೇಗಿ (My.); ಮೇಗಣಿಂ (ಕೆಂದ. 185); ಮೇಗಣ್ಣಿ (ಕೆವ. 2, after 47). ಅಡಿಮೇಗುಗರ್ (ಕೆಂದ. 198). ಮೇಗಣಿ ವೆಸರು, *namas* for "ahove" etc. (ಉಪರಿಪಾತ್, ಉಪರಿ, ಊರ್ಧ್ವ); ಮೇಗಣಿಯ್ಯ ಮೇಗಣಿ ದಾಗಿ (ಪ್ರಕಾಣ್ಣಿ Hla.). ಮದ್ದದ ಮೇಗಣಿ ನಾ (ಕಾರೋತ್ತರ, etc.); ಮೇಗಣಿ ದಿನದಲ್ಲಿ (ಪರೋದ್ಯಮ); ಮುಡಿಯ ಮೇಗಣಿ ಮು ತ್ರಿನ ನೆಣ್ಣು (ವಾಲಪಾತ್ಕಿ, etc. Nr.). ಬಿಟ್ಟಿದ ಮೇಗಣಿ ನಲ (ಅಧಿತ್ಯ 81. 117; My.).

ಮೇಗಿ ಮೆಗಿ. = ಮೇಗು (ಕೆಂದ. 145), etc., ಮೇಲಿ (348 Cm.: My.). See ಓಪ್ರ. 5, 51. 107; Bp. 45, 3; 46, 6; 49, 12; 50, 75; 57, 2; 6-.

ಮೇಘ ಮೆಘ. = ಮೇಗ. A cloud (ನೀರ್ದೇರ್, ಮುಗರ್ Kk. 15; ನೀರ್ದೇರ್, ಮುಗರ್, ಮೋಡ ಕೆಂ. 14; ಮೋಡ 95). 2, a mass, a multitude. 3, the fragrant grass *Cyperus rotundus* Liu. ಮೇಘ ನೋಡಿ ನಮಲು ಕುಣಿದರೆ ಗೂಗಿಯ ನೋಡಿ ಕೋದ ಕುಣಿಯತನ್ನ (Prv.). 4, N. of one of the six rāgas or musical scales (see Bp. 19, 8).

ಮೇಘಕುಸುಮ ಮೆಘ-ಕುಸುಮ. Water (ಉದವ Mr. 404).

ಮೇಘಗರ್ಜನೆ ಮೆಘ-ಗರ್ಜನೆ. Thundering, thunder (My.).

ಮೇಘಜಾಲ ಮೆಘ-ಜಾಲ. A mass of clouds, thick clouds.

ಮೇಘಜೋರಿ ಮೆಘ-ಜೋರಿ. Lightning.

ಮೇಘದಮ್ಬರ ಮೆಘ-ಧಮ್ಬರ. = ಮೇಘಾಧಮ್ಬರ. A mass of clouds (ಓಪ್ರ. 4, after 42; Mhr.). 2, a parasol, an umbrella (ತದ್, ಕೊಡೆ, ಫತ್ತ್ 81.; ಓಪ್ರ. 4, after 42; Rā. 6, after 11). 3, cloud-drum: thunder (8k.).

ಮೇಘತಿಮಿರ ಮೆಘ-ತಿಮಿರ. Darkness resulting from a clouded sky, cloudy weather.

ಮೇಘದೂತ ಮೆಘ-ದೂತ. Cloud-messenger; — a poem by Kālidāsa (My.).

ಮೇಘದ್ವಾರ ಮೆಘ-ದ್ವಾರ. The sky (My. Amara).

ಮೇಘಧ್ವನಿ ಮೆಘ-ಧ್ವನಿ. The muttering of clouds: thunder (ಪರ್ವಣ್ಯ, ಮುಗು ಗರ್ಜನೆ Nn. 57; ಅಧ್ಯಗರ್ಜನೆ 135).

ಮೇಘಧ್ವಾನಿ ಮೆಘ-ಧ್ವಾನಿ. = ಮೇಘಧ್ವನಿ. (ಮೊದಗು Kk. 12).

ಮೇಘನಾದ ಮೆಘ-ನಾದ. Thunder; — making a noise like thunder. 2, N. of a son of Ghaṭōtkāca (J. 2, 35. 40).

3, the plant *Amaranthus polygonoides*. 4, the palāśa tree, *Butea frondosa*.
 ಮೇಘನಾನಾದನುಲೂನಿ ಮೇಘಾನ್ದಾ-ಅನುಲೂನಿ. Rejoicing in the rumbling of thunder-clouds: a peacock.
 ಮೇಘನಾನು ಮೇಘಾ-ನಾಮ. The grass *Cyperus rotundus* Liu.
 ಮೇಘನಿನದ ಮೇಘಾ-ನಿನದ. (= ಮೇಘನಾದ). Thunder. 2, = ಕಿರುಕನದ, q. v.
 ಮೇಘನಿರ್ಘೋಷ ಮೇಘಾ-uirghōsha. Thunder.
 ಮೇಘನುಪ್ಪ ಮೇಘಾ-pushpa. Water.
 ಮೇಘಮೂಲ ಮೇಘಾ-māṇḍala. The sphere of the clouds, the atmosphere (My.; B. 5, 149).
 ಮೇಘಮಾಲೆ ಮೇಘಾ-ಮಾಲೆ. A line or succession of clouds, gathering of clouds.
 ಮೇಘವರ್ಣ ಮೇಘಾ-varṇa. The hue of a cloud: ash-colour (My.). 2, N.
 ಮೇಘವರ್ಣಕ ಮೇಘಾ-varṇaka. = ಮೇಘನಾದ No. 2. (J. 2, 44).
 ಮೇಘವದ್ಧಿ ಮೇಘಾ-vahui. Lightning. See ಸಿದ್ಧಿ.
 ಮೇಘವಾಹನ ಮೇಘಾ-vāhana. Indra. 2, Śiva.
 ಮೇಘವಿಷ್ಣುಚಕ್ರ ಮೇಘಾ-viṣṇu-chakra. Thunder. 2, N. of a vr̥tta (Ch.).
 ಮೇಘಾಗಮ ಮೇಘಾ-āgama. Approach of clouds: the rainy season (Ūpr. 4, 31; Rām. 4, 6, 4).
 ಮೇಘಾಗ್ನಿ ಮೇಘಾ-agni. = ಮೇಘವದ್ಧಿ. (ಸಿದ್ಧಿ ಸಂ. 107).
 ಮೇಘಾದಮ್ಬರ ಮೇಘಾ-ādamhara. = ಮೇಘವದ್ಧಿ. A mass of clouds; the lowering of the clouds (Mhr.). 2, an umhrella. 3, thunder. 4, a mass of drums.
 ಮೇಘಾದ್ರ ಮೇಘಾ-adhva. The sky (ಅಕಾಶ G.).
 ಮೇಠ ಮೇಠ. ಮೇಠ. = ಮೇಠ, ಮೇಠ (ಸಂದ. 198), ಮೇಠ, etc. The upper side, etc. — ಮೇಠಗಾರ. — ಕಾರ. (ಸಂದ. 198. 199). = ಮೇಠಗಾರ. ಉದ್ದಮಾಗಿ ಬಿಗಿದ ಮೇಠಗಾರ (199 Mdb.). — ಮೇಠಗಾರ. — ಕಾರ. (ಸಂದ. 198. 199). = ಮೇಠಗಾರ.
 ಮೇಠಕ ಮೇಠaka. Dark-blue, dark-coloured, black;—dark-blue colour, black (ಹರಿತ, ಪಶ್ಚಿಮ ವರ್ಣ Nu. 60). 2, an eye of a peacock's tail. 3, a wild mountaineer (ಕಿರಾತ, ತಬರ 60). 4, a cloud (ಬರಾಹ, ಮೇಠ 60). 5, moon-light (ಕಾಮುಡಿ, ಬಿರುದಿಂಗು 60).
 ಮೇಠಕಶಿಲ ಮೇಠaka-śāli. A black hill (ಸೇವ. 4, 3).
 ಮೇಠಕಿತ ಮೇಠakita. Be come black (ಸೇವ. 2, 51).
 ಮೇಠವಾನಿ ಮೇಠavāni. Entertaining, feasting, receiving hospitably (My.; B. 8, 94; 4, 21. 122; Mhr., H.).
 ಮೇಠಿಸ್ತ ಮೇಠisṭ. Magistrate (My.; Si. 55).
 ಮೇಠು ಮೇಠu. A table (My., Br.; Mhr., H.; B. 4, 188; 5, 140. 235);—dinner (My.);—the stake or sum played for at dice (My.). — ಮೇಠು ಕಟ್ಟು. To stake (My.).
 ಮೇಠೋಡು (ಮೇಠ-ಠೋಡು). A stocking, a pair of stockings (My.).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. 1. Loftiness, greatness, excellence, superiority (Bp. 85, 55; 51, 75; 54, 17; J. 6, 87; Tē.; T. ಮೇಠಿವ್ಯ; see ಮೇಠ). 2, a big man, a chief, a head (Bp. 9, 12; 16, 5; Tē., T.; see ಮೇಠ). 3, a head-servant (My.; T., a supposed Anglicism from "mate").

ಮೇಠಿ ಮೇಠi. 2. = ಮೇಠ. The plough-tail (My.; Tē. ಮೇಠಿ; T., M. ಮೇಠಿ). ಮೇಠಿ ಬಲವದ್ಧಿ ಕೋಟಿ ಗಲ ಬಹು ಮ (Prv.). — ಮೇಠಿಪಾಲು. = ಮೇಠಿಪಾಲು. (My.).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. Thh. of ಮೇಠಿ. (ಮೇಠಿ Nr.; ಮೇಠಿ Mr. 872, o. r. ಮೇಠಿ, ಬಲವನಾಲಿ, ಮೇಠಿ Hā; ಮೇಠಿ Si. 303; My., also ಮೇಠಿವ್ಯ, ಮೇಠಿಮರ).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. = ಮೇಠಿ, ಮೇಠಿ, ಮೇಠಿ, ಮೇಠಿ. A pillar, a post;—a pillar in the middle of a threshing-floor to which oxen are bound;—a post to which cattle are tied;—a prop for supporting the shafts of a carriage.
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. The glomerous fig tree, *Ficus racemosa* (Tē. = ಉದ್ದಮರ). 2, the opposite-leaved fig tree, *Ficus oppositifolia* Roxb. (ಕಾಶೀಕುಮ್ಭರಿಕ, ಫಲ್ಲ, ಮಲಕ, ಜಫನೇಫರಿ Si. 137, see ಬ್ರಹ್ಮ).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. Height; rising ground, a hillock (T., M.; My.; T. ಮೇಠಿ, an artificial mound; Tē. ಮೇಠಿ, accumulation, alluvial soil; cf. ಮಟ್ಟ, etc., ಮಾಟು 4, ಮೇಠಿ 1).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. = ಮೇಠಿ, etc. See Mr. 2. ಮೇಠಿ.
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. The penis. 2, a ram.
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. = ಮೇಠಿ, ಮೇಠಿ, etc. What is above: above; upwards; further; and, besides; or (ಎಕರಾಹ ಸಂದ. 397; ಎಕರಾಹಿ 52. 95. 105 Cm.; ಅದಲ್ಲದೆ 52. 82. 86. 225 Cm.; M. ಮೇಠಿ). See ಸಂದ. 59. 63. 83. 127. 177; Ūpr. 4, 31; Bp. 20, 41; 46, 34; S. 53; Bh. 1, 20, 60; 2, 18, 34. 38; Rāv. 13, 34; J. 4, 66; 28, 2. 57; 29, 38. — ಮೇಠಿವ್ಯ. To head or turn upwards (Rāv. 9, 29).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. = ಮೇಠಿ. Thh. of ಮದನ. Bees, wax (C.; Mhr.; B. 3, 63; T., M. ಮೇಠಿ, ಮೇಠಿಗು; see ಮೇಠಿಗು);—oil; dirt (My.; Mhr.);—gum, resin (My.). ಜೇನುಮೇಠಿ (ಮೇಠಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಸ್ಥಳಿಕ Si. 384; My.). ಎಲವದ ಮೇಠಿ (ಸಿಕ್ಕಿ, etc. 183). ಮೇಠಿಗವುಟ. Waxed cloth (My.); a rain-coat (My.). — ಮೇಠಿಗದ ಬತ್ತಿ. A wax-candle (My; Si. 231); any candle (My.).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. = ಮೇಠಿ, q. v.
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. = ಮೇಠಿ 2. (My.). — ಮೇಠಿಪಾಲು. The share of the crop which is given to the person who assisted the owner in ploughing, etc. (My.).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. To be up to: to liken, etc. ಮೇಠಿಮವು (ಎಕರಾಹ Ū. II, 41).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. = ಮೇಠಿ, etc. (Bp. 39, 36; Bh. 1, 3, 5. 16). ಅಭಿಮೇಠಿ ಅಭಿಗ್ರಹ ಎನ್ನಿದ ಕೆಯ್ಯಾರಿ ಮಾಮಹ, ಮೇಠಿ ಅದಿರ ದ್ವಿ ಕಾಮಹ; ನೀನಾಕ ಎನ್ನಿದ ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳ ಅರ್ಪಮಂ ಪಾರ್ವದು, ಮೇಠಿ ಧಾನ್ಯವ ಹೊಯ್ಯುವದು; ಅಕ್ರೋಶನ ಎನ್ನಿದ ಬಯ್ಯದು, ಮೇಠಿ ಬೇಡನ್ನು ಬಿಡುಹ (Nr.).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. = ಮೇಠಿ. A kind of pāṇakeen (Mhr. ಮೇಠಿ; B. 5, 39. 40. 286).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. (ಸಂದ. 48). = ಮೇಠಿ. Thh. of ಮೇಠಿ (372, o. r. ಮೇಠಿ).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. A ram.
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. = ಮೇಠಿ, etc. (Sk.).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. = ಮೇಠಿ, etc. (Sk.).
 ಮೇಠಿ ಮೇಠi. = (ಮಾದರ), ಮೇಠರ, ಮೇಠಾರ. A man who plaits baskets, mats, etc. of bamboo

splits, a man of the basket-maker-caste (ಗವದಾಗ ಸಿಂ. 58; ಚವಕಾರಕ, ವಂಶಜ್ಞೇದ Mr. 377; My.; cf. the terms a. ಮರಣಿ). — ಮೇದಗೇರಿ. -ಕೇರಿ. A street where Mēdas live (My.). — ಮೇದರವ. -ಅವ. = ಮೇದ (My.; Tē.). — ಮೇದರವಳು. -ಅವಳು. A Mēda woman (Ūb. 94; My.).

ಮೇದ ಮೇದಾ. Fat (ವಸಿ, ನೆರ Mr. 398; see ಮೇದವ). 2, a particular mixed caste: the son of a Vaidēha by a Kārāvara female.

ಮೇದಕ ಮೇದಕಾ. Spirituous liquor used for distillation.

ಮೇದರ ಮೇದಾರಾ. = ಮೇದ, etc. (My.; Tē.). See ದೀಪ. — ಮೇದರಕೇತಿದೇವ. N. (Bp. 37 sum.; 87, 1. 11. 37). — ಮೇದರಕೇತಿದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8).

ಮೇದಧಿ ಮೇದಾಸ. = ಮಜ್ಜೆ, ಮಿದುಮ, ಮಿದುಳು, ಮಿದುಪು, ಮಿದುಳು, ಮಿದುಳು, ಮಿದುಳು, ಮೇದ. Fat, marrow, lymph, brain (ನೆರಾ Hīk.).

ಮೇದಾರ ಮೇದಾರಾ. = ಮೇದ, etc. (S. Mhr.; ಗವದಾಗ G.). — ಮೇದಾರವಳು. -ಅವಳು. A Mēdāra woman (G. 378).

ಮೇದಿನಿ ಮೇದಿನಿ. The earth, land, ground (ಎಳೆ, ಬೂವಿ, ಬುವಿ, ದರೆ, ನೆಲ, ತಿರೆ, ರನ್ನವಸಿಹಳೆ, ಪೊದವ ಸಿಂ. 37). — ಮೇದಿನಿಯ ಸುತ. Sītā (J. 18, 6).

ಮೇದಿನೀವಾಲ ಮೇದಿನಿ-ಪಾಲ. A king (J. 4, 51).

ಮೇದಿನೀಕ ಮೇದಿನಿ-ಕೀ. A prince, a king (Bp. 53 sum.; 53, 75).

ಮೇದಿನೀಕರ ಮೇದಿನಿ-ಕೀವಾ. = ಮೇದಿನೀಕ. (Bp. 3, 86; 57, 17; 58, 30).

ಮೇದಿನೀಸುರ ಮೇದಿನಿ-ಸುರ. A Brāhmaṇa (Bp. 3, 52; 57, 77).

ಮೇದು ಮೇದು. P. p. of ಮೇ1, ಮೇಯು. (My.).

ಮೇದುರ ಮೇದೂರ. Fat; smooth, soft, bland, unctuous;—thick, dense.

ಮೇದಿ ಮೇದಿ. A root resembling ginger, said to be one of the eight principal medicines. See ಅಪ್ಪವರ್ಗ.

ಮೇಧ ಮೇಧಾ. A sacrifice. (See ಅಪ್ಪ, ತುರಗ, ನರ, ಪುರಪ.).

ಮೇಧನ ಮೇಧನಾ. = ಮೇಧ.

ಮೇಧಸ ಮೇಧಾಸಿ. N. of a plant (ಉಯಿ ಮರ Mr. 118, o. r. ಮೇಧಸ).

ಮೇಧಾವತ್ಸ ಮೇಧಾವಿ ಮೇಧಾ-ದಕ್ಷಿಣ-ಮೃತಿ. A person clever in bestowing wisdom: Śiva (My.).

ಮೇಧಾವನ್ತ ಮೇಧಾ-ವಾನ್ತ. An intelligent, wise man (My.).

ಮೇಧಾವಾನ್ ಮೇಧಾ-ವಾನ್. = ಮೇಧಾವನ್ತ. (My.).

ಮೇಧಾವಿ ಮೇಧಾ-ವಿ (-ವಿ). Possessed of mental power, intelligent, wise, judicious; a learned man, etc. 2, N. of a king (J. 28, 14). 3, = ಗೋಪೀಶ್ವರನ (Bp. 3, 54).

ಮೇಧಾವಿನಿ ಮೇಧಾವಿನಿ. An intelligent female. 2, N. (J. 28, 59; 29, 40).

ಮೇಧಿ ಮೇಧಿ. = ಮೇಠ, etc. A pillar in the middle of a threshing-floor to which oxen are bound.

ಮೇಧಿ ಮೇಧಿ. ಮೇಧಾ. Understanding, intelligence, prudence, wisdom.

ಮೇಧೋಪಾಸ ಮೇಧಾ-ಪಾಸ. A sacrificial priest: N. of a brahmarākṣasa (J. 16, 23, 24).

ಮೇಧ್ಯ ಮೇಧ್ಯ. Fit for a sacrifice, fresh from blemish, as a victim. 2, clean, ritually pure, not defiling by contact or by being eaten. See ಅ.

ಮೇನ ಮೇನಾ. = ಮೇನ. A kind of palankeen (My.; 3ನೇ, etc., ಅಪ್ಪಳ, ದೋರಿ, ಪಾಲಕಿ Si. 275; M. ಮೇನಾವು).

ಮೇನಕಾತ್ಮ ಮೇನಕಾ-ಆತ್ಮಜ. Pārvali.

ಮೇನಕಾತ್ಮರು ಮೇನಕಾ-ಆತ್ಮ-ರುಹ. Pārvali (ಗೌ Mr. 12). ಮೇನಕೆ ಮೇನಕೆ. ಮೇನಕಾ. N. of an Apsaras, wife of Himālaya and mother of Pārvali.

ಮೇನೆ ಮೇನೆ. ಮೇನಾ. = ಮೇನಕೆ. (Grj. 2, 106; Ū. Bp. 36, 16).

ಮೇಪು ಮೇಪು. = ಮೇಪು, etc. — ಮೇಪುಗಾಡು. -ಕಾಡು = ಮೇಪುಗಾಡು. (Ūpr. 8, after 4).

ಮೇಯ ಮೇಯ. = ಮೇ1, etc. P. p. ಮೇಯು (Bp. 80, 34).

ಮೇಯ ಮೇಯಾ. To be measured, measurable;—capable of being estimated, discernible. See ಅ., ಅನು.

ಮೇಯಿಸು ಮೇಯಿಸು. (Smd. 25). = ಮೇಸು. To graze (v. i.), to feed, to cause (animals) to eat (C.). ಮೇಯಿಸಿದಂ (Smd. 64). ಜಗುನೆಯ ತವಿಯಲ್ಲಿ ತುಮಾರು ಮೇಯಿಸಿದಂ (278). ಮುನ್ನು ಹಸುತುಗಳು ಮೇಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ಕ್ಕಲ (ಅ3ತ, ಗವನಿ Si. 318). ಕುದುಗರನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊದ ಕೊನ್ನು ಮೇನಿ. ಅಪವಿಮೇಳನ ಗವಗಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಿ (B. 2, 45). ದವಾ ಮೇಯಿಸುವವನಿಗೆ ಫನ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಮೇಯು ಮೇಯು. = ಮೇ1, etc. To graze (v. i.); etc. (My.). P. p. ಮೇದು (C.). 3rd person imperfect ಮೇದು ಮೇಯಿತು (My.). ಗಣ್ಣುಗುಟ್ಟಿ ಮೇದು ಬರುವ ತನಕ (B. 2, 6). ಅದುಗಳು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಮೇದು (3, 10). ಮೇಯಿತು (G. 424). ಮೇದ ಮೇಟಿ ಹೋದ ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. — ಕತ್ತ ಮೇದಿ ಮತ್ತೆ ಮೇವಿಲ್ಲ. — ಉದ್ದು ಮೇದ ಕತ್ತೇ ಹಾಗೆ ಬುಧಿಹೀನನು. — ಬೇರಿ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವಾಗ ಕಾಯೋದು ಯಾರು? — ಅದೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟು ಮೇಯುವದಕ್ಕಿಂತ ಇದುವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮೇಯುವುದು ಲೇಸು (Prvs.).

ಮೇರು ಮೇರು. N. of a fabulous mountain, said to form the central point of Jambudvīpa and to be 84,000 pāṇas high (ಸುರಗಿರಿ, ಕನಕಾದ್ರಿ Mr. 29; Abh. P. 5, 91; Bp. 57, 68; see ತಕ್ಕುಕ್ಕಿದಾಡಲ). 2, the large middle gem of a necklace. ಮೇರುವಿಂಗಳೆಯಿಲ್ಲ, ಧಾರುಣಿಗ ಪವಿಯಿಲ್ಲ; ಕಾರದ ಕರಪ್ಪ ಹಿರಿಯರ ಸಂಸರ್ಗಮ್ ಅರಿವ್ವಮ್ ಅಧಿಕ! (8p.).

ಮೇರುವಸ್ತು ಮೇರು-ಪ್ರಾಸಾರ. A term for a representation of all the possible combinations of a metre (Mr. 367).

ಮೇರುವ ಮೇರುವ. A pile, a pyramid, a high top (Ū. Bp. 5, 8, 4; cf. ಮೇರು? or ಮೇರುಗ).

ಮೇರೆ ಮೇರೆ. (Thh. of ಮೇರು). A boundary, a limit, an edge, a verge; an end;—the bounds of propriety, moderation;—manner;—extent, rate (ಅನ್ತ ಸಿಂಧ. 366 C.; ಸಂಸ್ಕೃತ, ಮುರ್ಯಾದಿ, ಧಾರಣಿ, ಸ್ಥಿತಿ Nr.; C.; Tē., M.; T. ಮೇರು. Mhr. ಮೇರು). 2, sphere, region, place of habitation (ಪಕ್ಕ, ಇಕ್ಕ, ಇಮ್ಮು, etc., ಅತ್ರಯ Si., Kk. 64). 3, devotion, prayer (B. 5, 293). ಹೊಲಮೇರೆ (ಅವಧಿ, ಅಫಾಟ, ಸೀಮಾ, ಸೀಮೆ Hīk.). ಹೊಲದ ಮೇರೆ (ಸೀಮಾ, ಸೀಮೆ Nr.). ಈ ಮೇರೆ ತಿಳಿಯ ಸ್ವಾಮಿ (Si. 36, 276); ಈ ಮೇರೆ ಉಪಿಸ ತಕ್ಕದು (385). ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ (ನಿರವಧಿ G.). ಕರೆದು ಕೆಮ್ಮದು ಬಿಳಿದು ಈ ಮೇರೆಗೆ ಮುನ್ನು ಹೊದ ತರದು ಇರುತ್ತದೆ (B. 1, 1). ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದವರು ಈ ಮೇರೆಗೆ ಕೆವಿ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ (1, 11). ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ ಮುನ್ನು ಹೊದ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಕೆಲಸ ಬರುವ (2, 5). See Bh. 5, 1, 6; J. 10, 34; B. 2, 13. 14. 32. 36. 38. — ಮೇರೆ ಕಟ್ಟು. To fix boundaries (My.). — ಮೇರೆ ಕಟ್ಟು. A boundary-stone (My.). — ಮೇರೆ ತಪ್ಪು. The prescribed, proper or usual bounds or limits to be missed, deviated from or exceeded; to exceed such bounds. ನವ ತಪ್ಪು ಮೇರೆ ತಪ್ಪು ಕವನ ಅಮೃತಧರವೋ (Smd. 281). See Prv. ಸಮುದ್ರ 1. — ಮೇರೆದಪ್ಪ. = ಮೇರೆ ತಪ್ಪು. (Abh. P. 9, 156; J.

5, 23; 8, 14, 28; Rāv. 13, after 45). ಮೇರೆದಪ್ಪಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾವಿಕೆ (ಪಾರುಷ್ಯ, ಅತಿನಾದ Si. 57); ಮೇರೆದಪ್ಪಿದ ಬುದ್ಧಿ (ಉನ್ಮಾದ, ಚಿತ್ತವಿಭ್ರಮ 70). ಮೇರೆದಪ್ಪಿ ಜಗದಾಡೋಣ (ಫಲ); ಮೇರೆದಪ್ಪಿದ (ಸಂವರ್ಧಿತ, ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾದ G.). — ಮೇರೆವರಿ. -ಸರಿ. To run over its bounds (J. 1, 1; 4, 7).

ಮೇಲ್ māl. = (ಮಗಲು, ಮಾಸಲ್), ಮೇ 2, ಮೇಗು, ಮೇಗೇ, ಮೇಂ (ಮೇಜ್), ಮೇಣ್, ಮೇಣು, ಮೇಲ, ಮೇಲು, ಮೇರೆ (Smd. 146). That which is above, the top part, the upper part; the surface;—that which is on high; high, superior region;—that which is more; that which is upper, higher, better, superior; that which is good, beneficial, excellent or noble; superior position;—(superior, etc.);—that which is to come, future, following;—over, above, on; upwards; afterwards; after; farther (ಉಪಂ, ಅಗ್ರ Nr.; ಉಪರಿ, ಉರ್ಧ್ವ Mr. 59; ಅಗ್ರ Smd. 348, 349 Cm.; T., M.; Tē. ಮೇಲು; 300 ಮೆಲ್ಲ). Declension: (ಮೇಲಕೆ), ಮೇಲಕ್ಕೆ, ಮೇಲಕೆ, ಮೇಲಣ (C.). ಕುಲಂ ಮೇಲೆನಿಸಿದುದು (Smd. 187). ತಾನೆ ಮೇಲೆವುನು (ಅಪಂಯು, ಅಪಂಕಾರಿ); ಮೇಲವು ಫಲಂ (ಉದರ್ಕ್ಕ, ಉತ್ತರಫಲ); ಮೇಲವು ಕಾಲಂ (ಉತ್ತರಕಾಲ, ಆಯತಿ Hlā.). ತೊಡೆಯ ಮೇಲಕ್ಕೆ ದಾಡಿಸುತ (ಅಂಕು); ನಾಳೆಯವು ದಿನದಲ್ಲಿ ತ್ವೆ ಎನಿಸುಗು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲಣ ದಿನದಲ್ಲಿ ಪರತ್ವೆ ಎನಿಸುಗು; ಮೇಲಕ್ಕೆ ಗುಣದ ತೋಳು ಸಹಿತಮಹ ಪುರುಷಮಾಣಿ ನಲ್ಲಿ ಪಾರುತ ಎನಿಸುಗು; ಎಲ್ಲಾ ರಸಂಗಳ ಮೇಲಣ ಉದರ್ಕ್ಕ (ಮಜ್ಜಿ); ಒಗರದ ಮೇಲಣ ನಡಿ (ಮಾಸರೆ, etc.); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಡುವ ಪಕ್ಕಿ (ಉದ್ದೇನ); ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹಂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನುಡಿದ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂ ಸನ, etc. Nr.). ಪದರಿಂದ ಮೇಲೆವುಂ (ಅಪಂಕಾರಿ Mr. 230); ಮೇಲವು ಫಲಂ (ಉತ್ತರ, ಉದರ್ಕ್ಕ 72); ಮೇಲಣಿಕ್ಕಿ ಸುವುದು (ಉನ್ನಿಲನ 317); ಮೇಲು (i. e. ಮೇಲಣ) ಕೆಳಗಂ ನೋಡುವನು ಅನಿಲಂ (ದೇವದತ್ತ 52); ಕುದುರೆಯ ಉರದಿನ್ನ ಮೇಲರ್ಪ ಸುದಾ (ರೋಡ ಮಾನ 281); ಮೇಲ ಬಯಸುವಂ (ಬುದ್ಧಿ, ತ್ವಷ್ಟ, etc. 232); ಕೆಳಗಾದ ಮೇಲಾದ ಹಲ್ಲಿರಲು (ಕುದುರೆ) ಜಯಮಕ್ಕು (277); ಚಿತ್ತರದ ಭೂ ಭುಮ್ ಸ್ವರ್ ಮಹದ್ ಜನಂ ತಪಂ ಸತ್ಯಮ್ ಎನ್ನೇದಿ ಮೇಲಣ ರೋಕಮಕ್ಕುಂ (32). ಮೇಲನಿದಾಯದೆ, ಮಕ್ಕು ನುಡಿದದೆ (Bp. 21, 23). See Bp. 1, 20; 5, 18; 18, 13, 38; 39, 58; 42, 83; 43, 38; 44, 7; 46, 30; 48, 29; 51, 15; 59, 16; 61, 53; Ū. Bp. 5, 48; Bh. 1, 8, 18, 61; Rāv. 9, 29; 10, after 31; 11, 67. — ಮೇಲಿದ. -ಅದ. To think to know more than (another). ಮೇಲಿದಾದು ತರ್ಕಪಂ (ವಾದಿ, ತಾರ್ಕಿಕ Mr. 360). — ಮೇಲಲ್ಲದ. -ಅಲ್ಲದ. A man who has no high position (or obarsoter, ಕೇದ Smd. 114). — ಮೇಲಾಗು. -ಆಗು. To become or be higher, superior, better, excellent, etc. (Bp. 8, 69; 51, 12; C.). ತಮಗಿನ ಮೇಲಾದವರನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆನ್ನು ಒಣ ಹೆಮ್ಮೆ (B. 2, 12). ತೇಜವುಳ್ಳವನೂ ಒಡವೆಗಳಿಗಿನ್ನ ಮೇಲಾದ ಸುಂದರನೂ ತೇಜವುಳ್ಳವನೂ ಸೂರ್ಯನೇ! (3, 27). ಒಬ್ಬ ಮೇಲಾದ ಚಿತ್ತಗಾಡನು (3, 49). ಗೋಧೀ ರೊಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾದದ್ದು (3, 110). — ಮೇಲಾರಯ್ಯ. -ಅರಯ್ಯ. Superintendence, control (Rām. 1, 7, 24; J. 12, 11). — ಮೇಲಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put upon, to charge with (My.). ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹಂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನುಡಿದ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಶಂಸನ, etc. Nr.). 2, to place higher, to esteem more highly (Bp. 55, 44). 8, to be put or fall upon (J. 18, 12). — ಮೇಲುಕ್ಕು. -ಉಕ್ಕು. To swell or rise higher, above or over (Bp. 82, 35). — ಮೇಲುಗುದ. -ಉಗುದ. To split upon (J. 5, 29). — ಮೇಲುಡೆ. -ಉಡೆ. An upper garment (Sāv. 3, 11). — ಮೇಲೆನಿಸು. -ಎನಿಸು.

To have one's self called superior or excellent, to be excellent, etc. (Bp. 50, 15; 51, 1, 73; 55, 53; 60, 41; J. 4, 51). — ಮೇಲೊಗು. -ಒಗು. To burst forth excessively (Bh. 2, 5, 51). — ಮೇಲೊಡಗು. -ಒಡಗು. To be or become endowed with superior power (Bp. 58, 35). — ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. = ಮೇಲು. An upper tie; an awning, a canopy (ಚನ್ನೋದಯ, ಖಜನ, ವಿತಾನ, ಉಲ್ಲೇಖ Mr. 204; ವಿತಾನ Nu. 115, o. r. ಮೇಲುಕಟ್ಟು; ವಿತಾನ, ಉಲ್ಲೇಖ Si. 224; Ahd. P. 4, 27; Bp. 18, 38; Bb. 2, 6, 25; Ū. Bp. 5, 51). — ಮೇಲ್ಕಡೆ. The upper side; on the top; above; upon (Si. 110, 224; My.). — ಮೇಲ್ಕಡೆ. That which is high or low, great or small, good or bad (Ū. Bp. 42, 29). — ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. 1. To force upon (My.). — ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. 2. = ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. ವಸನವುಡದ... ಎಳೆವಾಯಿದು ಸುದಾಯಿದು ತರ್ಕಪನ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು (Ūpr. 7, after 92). — ಮೇಲ್ಕಡೆ = ಮೇಲ್ಕಡೆ. (C.). ಸ್ತ್ರೀಯರ ಭಗದ ಮೇಲಗಡೆ (ಜಘನ, etc. Si. 208); ಕೆಮ್ಮೇಲ್ಕಡೆ (210); ಕುದುರೆಯ ಕೊರಳುಮೇಲ್ಕಡೆ (ನಿಗಾಲ 273). See Si. 115; B. 3, 9; 4, 22, 83; 5, 181. — ಮೇಲ್ಕಾವರಿ. -ಕಾವರಿ. Superintendence, overseership, control (My.). — ಮೇಲ್ಕಾವಲು. -ಕಾವಲು. = ಮೇಲ್ಕಾವರಿ (My.). — ಮೇಲ್ಕುಡಿ. = ಮೇಲುಗುಡಿ. An excellent, or a raised, flag (Rāv. 8, 2). — ಮೇಲ್ಕೈಯ. -ಕೈಯ. A superior hand (J. 21, 14). — ಮೇಲ್ಕರ. A superior kind (My.; B. 162). — ಮೇಲ್ಕವೆ. The upper jaw (B. 4, 22). — ಮೇಲ್ಕುಡುಗಿ. -ತುಡುಗಿ. (Smd. 78, o. r. -ದುಡಿಗಿ). An excellent ornament. — ಮೇಲ್ಕೆಸು. = ಮೇಲ್ಕಡೆ. (Bp. 34, 5). — ಮೇಲ್ಕೊಡೆ. -ತೋಡೆ. The surface of the rind (of a plant, B. 4, 40; My.). — ಮೇಲ್ಕುಡಿ. = ಮೇಲು. An excellent, appropriate word (Bp. 40, 6). — ಮೇಲ್ಕೆರೆ. An upper story (Rāv. 8, after 125). — ಮೇಲ್ಕಡು. = ಮೇಲಾಗು. (My.). — ಮೇಲ್ಕೊಗು. = ಮೇಲುಪೊಗು. Falling upon: destruction (Bb. 10, 4, 21). — ಮೇಲ್ಕೊಡು. A kind of metrical composition in which kandas and vṛttas are mixed (Kāv. V, 962). — ಮೇಲ್ಕರಣ. A superscription; the direction on a letter (My.). — ಮೇಲ್ಕೈಯ. = ಮೇಲ್ಕರಿ & ಮುಗುದು (G.). — ಮೇಲ್ಕಾಗು. The upper (or fore) part. ಕಾಲಿನ ಮೇಲ್ಕಾಗ (ಪ್ರಪದ); ಪರ್ವತದ ಮೇಲ್ಕಾಗ (ಪ್ರಸ್ಥ G.). ಸಮುದ್ರದ ದಡೆಯ ಮೇಲ್ಕಾಗವು (B. 4, 69). ರುಡ್ಧದ ಮೇಲ್ಕಾಗಕ್ಕೂ ಹಿಮ್ಮಾಗಕ್ಕೂ ತರೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ (4, 82). ಹಬ್ಬುಗಳ ಮೇಲ್ಕಾಗದಲ್ಲಿ ಹಣೆ ಇರುತ್ತದೆ (4, 83). See Si. 111, 213. — ಮೇಲ್ಕಡಿದಾಸು. -ಪಾಸು. A newly washed cloth or sheet to be put on a bed (Bp. 12, 19). — ಮೇಲ್ಕಡು. = ಮೇಲು-1, No. 1. To turn upwards (B. 4, 209). — ಮೇಲ್ಕಾಗಿ. An upper story (My.; G. 386). — ಮೇಲ್ಕುಡು. An upper cover: a lid; a thatch, a roof (My.). ಮನೆಯ ಮೇಲ್ಕುಡುಕದ ಅಡು (ವರೀಶ Si. 111); ಯಜ್ಞ ಶಾಲೆಯ ಮೇಲ್ಕುಡುಕ (ಕುಮ್ಮೆ 239). — ಮೇಲ್ಕುಸುಕು. = ಮೇಲು ಮುಸುಕು. A covering over (the body or the head): an upper garment;—a part of one's cloth put over the head; a veil (ಜವು Kk. 21; Ū. Bp. 47, 39). — ಮೇಲ್ಕೇರ. = ಮೇರೆ ಮೇರೆ q. v. Up and on; one upon or after the other; etc. (ಎಕ್ಕೈ, ತೇನ ತೇನ Ū. II, 72). — ಮೇಲೊತ್ತು. -ಒತ್ತು. To rush upon (Ūpr. 2, 22). — ಮೇಲ್ಕೋ. The upper or good world: heaven (My.). — ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. An awning (ವಿತಾನ Mr. 493). — ಮೇಲ್ಕುಡಿ. -ಸರಿ. To run or go upwards;—to run or flow over;—to rush upon. ಪರಿಗರ್ಷಿಸುತ ಬರರೆ (ತಲರಂ) ಬಿಡ್ಡೊಲುಕೆವನಿತವೊಳಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲ್ಕುಡಿಯ (Rāghā. 17, 70). See Grj. 8, after 8; Bp. 18, 48, 62; 22, 30; 46, 51; 49, 7; 61, 61; Rāv. 13, after 45; V. 29, 20. — ಮೇಲ್ಕಾಯ. -ಪಾಯ. = ಮೇಲೆನಾಯ. To

come upward, to rise;—to run or flow over;—to rush upon; to jump upon;—to become excited or angry (ಅವ್ಯಯ ಓ. II, 84). ಕಡಲುಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮಯದ ತಡೆ (ಮೇಲೆ ಸಿ. 458). See Üpr. 5, 74; Abh. P. 9, 44. 88. 148; Bp. 59, 18; Räv. 8, 28; J. 7, 49; 11, 15; 18, 55; 28, 48; Si. 83. — ಮೇಲ್ಮಯ. —ಪಾಯ. = ಮೇಲ್ಮಯ. (Bh. 3, 18, 27). — ಮೇಲ್ಮಯಾಚಾರ. An overseer, a superintendent (My.). — ಮೇಲ್ಮಯಾಚಾರಿ. Overseership, superintendence (My.). — ಮೇಲ್ಮಯದ ಕೆ. —ಫೂದಕೆ. An upper covering, a garment; a roof, a thatch (Räv. 10, after 31). — ಮೇಲ್ಮಯಮೆ. The upper country: the country on the Ghants (My.);—the country above the Ghants (from the coast). — ಮೇಲ್ಮಯಗು. The end of a woman's garment that is not tucked, but is put over the upper body (Bp. 15, 21; My.). — ಮೇಲ್ಮಯದ ಕೆ. = ಮೇಲ್ಮಯದಕೆ. An upper garment (Bp. 29, 18), etc. — ಮೇಲ್ಮಯದಕೆದಿಗೆ. —ತೆಗೆ. To take the upper garment off (Bp. 56, 80).

ಮೇಲ ಮೇಲಿ. = ಮೇಲೆ, etc. — ಮೇಲಕಟ್ಟು. = ಮೇಲಕಟ್ಟು. (ವಿಶಾಸ ಓ.). — ಮೇಲಕಟ್ಟು. —ಕೆಲಸ. Other work (B. 4, 122). — ಮೇಲಸ್ವರ. A high, shrill note (ತಾರ ಓ.).

ಮೇಲ ಮೇಲಿ. = ಮೇಲ, q. v. Meeting, coming together, union, intercourse. 2, an assembly, company, society (ವಿಧಿ Nn. 21). 3, a large concourse of people collected at stated periods for religions or commercial purposes; —a fair. 4, a band of musicians (Mhr.). 5, a set of dancing-girls, musicians, and singers, and their performance (My., as ಮೇಲ). 6, a musical scale (cf. ಮೇಲಿ). ಕೃತಿಯೋ ಇವತ್ತೆರಕು ಗಮಕಮಕ್ಕು, ಅವಳೆ ದೇಶೀಯಮೇಲಕಮ ಕ್ಕು, ಅವಳೆ ಮೂದು ಗ್ರಾಮಂ, etc. (Mr. 78).

ಮೇಲಕೆ ಮೇಲಕಾ. Meeting;—a congress, an assembly, a company.

ಮೇಲನ ಮೇಲಾನ. = ಮೇಲಕೆ. Meeting, coming together, joining;—mixing with, mixture;—adding to. See ವಿರಲವ ಸ್ತು., ಸಮ.

ಮೇಲಾಪ ಮೇಲಾಪ. Uniting; bringing together, joining, assembling; conjunction (Kāv. IV, 2, 20; Bh. 2, 7, 4; 2, 12, 78; J. 19, 55).

ಮೇಲಾಪಕೆ ಮೇಲಾಪಕಾ. ಮೇಲಾಪಕೆ. = ಮೇಲಾಪ. (Sk.; Üpr. 4, after 50).

ಮೇಲಾಪಿಸು ಮೇಲಾಪಿಸು. ಮೇಲಾಪಿಸು. To bring together, to join, to get ready (Bh. 8, 28, 22).

ಮೇಲು ಮೇಲು. = ಮೇಲೆ, etc. That which is above, etc. (My.). ಕುಳ್ಳಿರಲಹಾಯದ ಮೇಲು ಮೊಗಮಾಗಿ ಮಲಗಿದ ಮಗವು (ಉತ್ತಾನತಯ, ದಿವ್ಯು Nr.). ಮೊದಲೆಯ್ ಮೇಲು (ಪ್ರಕಾಶ Mr. 328). ಜಯಿಸುವ ತಕ್ಕ ಗಳ ಮೇಲು (Bp. 28, 46). ಪದರ ಮೇಲನ್ನು ಕಣ್ಣು ಸಯಿಸಲಾದದೇ ಕವನಗೊಕ್ಕುವದು (ಅಪ್ಪಾಣಿ, etc. Si. 88); ನೀರೂ ಮೇಲಕ್ಕೆದುವ ಗುಳ್ಳೆಗಳು (ವಕ್ರಗಳು 82); ಎರಾ ಮಾಂಸಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಾದ ಕೊಬ್ಬು (ವಸ 205); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಹಾಡಲ ಪಟ್ಟ ಕೆಯ್ಯಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನ ಅಕತ (ಪಾರುಪ 212); ಹೆಣ್ಣದ ಮೇಲಗ ತಿಳಿ (ಕಾರೋತ್ತರ, etc. 348); ಮೇಲಾಗುವಿಕೆ (ಉತ್ಪನ್ನ, ಅತಿತಯ 390); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವಿಕೆ (ಉತ್ಪನ್ನವನ 400); ಬಹಳ ಮೇಲಕ್ಕೆ ದಿಳಿದದು (ಉದ್ಭವ, etc. 372); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನಿತ್ತ ಎತ್ತಲ ಪಟ್ಟದು (ಸಮುದತ್ತ, ಉದ್ಭವ 378); ಮೇಲಿನಿತ್ತ ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಬಿಡುವಿಕೆ (ಅವನಾಯ, ನಿಹಿತನ); ಜೀವದ ಮೇಲಗ ಆಶೆಯಲ್ಲದೇ ದುಡುಕುವ ಕೆಲಸ (ಅಪ್ಪಾಣಿ, ಮಹಾಭಯ 427). ರಾವಣನ ಮೇಲಗ ರಾಜಕಾರಿಯದ ಕಥನಾರೋಪಿಸಿ (J. 18, 5). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವದು (ಉದ್ಭವ Dhv.). ಕವಿಕುಲದ ಮೇಲುಗತಿ (yon who are

the best of—, Sp.). ಇವರೆಲ್ಲ, ಬದಿಕ ಅವತಾರದಿಂ ನೀವು ಅವ ಮೇಲಿಂಗ ಎತ್ತಿ ಹೋದದೆ (Bp. 21, 36). ಹರಿಗೇ ಮೇಲಿನ ಬಡ (B. 1, 11). ಈ ದ್ವೀಪದ ವಾಯುವ್ಯದಲ್ಲೇ ಮೇಲಿನ ಹಾಗೆ ಮುಖ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೊದುವದಿಲ್ಲ (4, 205). ಮರದ ಮೇಲಿನ್ನ ದಿವು ವದು (1, 9). ಇದು ನನಗೆ ಬಂಗಾರದ್ದೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾಕಾ ಮೇಲಿನ್ನ? (on what account? why? 1, 18). ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಹಾಡು ಬನ್ನು (2, 26). ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಿನ್ನ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಕ್ಕಾಗಿ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (3, 116). ದೇವರನ್ನು ಯಾಕೂ ನೋಡಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇವನ ಮೇಲಿನ್ನಲೇ, ಆತನು ಇಲ್ಲವೆನ್ನು ಸರ್ವಾ ಲಾಹಿಸಲಾಗದು (4, 58). ಇನ್ನಾ ತರದ ಧೂರಣನ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಾ ಧಾತು ದೊರೆಯುವದೆನ್ನು, ಅನುಭವದ ಮೇಲಿನ್ನ ಗೊತ್ತಾಗುವದು (4, 95). ಇದು ಹದೇ ಲೇಖಗಳ ಮೇಲಿನ್ನ ತಿಳಿಯ ಬರುತ್ತದೆ (4, 145). ಸರಳುಗಳು ಹಡಗದಿನ್ನ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೇಗನೇ ಹೋಗುವದೆನ್ನು ಎತ್ತುಗಳ ಮೇಲಿನ್ನ ಹೋಗುವ (4, 161). ಮೊದಲು ಜನರು ಕಾಲ ನಡೆಗೊಟ್ಟು ಗರಿ ಕುಮರೆಯ ಮೇಲಿನ್ನಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಣ್ಣಿಯ ಮೇಲಿನ್ನಾಗಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (4, 188). ಅರಸನ ಅವನೆಯ ಮೇಲಿನ್ನ ಎಲ್ಲ ಹಡಗಗಳನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬನ್ನು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸುವದು (5, 192). ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ (2, 11). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮೋದಿ ವಮೋ ಕೊಣ್ಣು (3, 95). ಆ ನಾಯಿ ಮೋದಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮೂಡಿ, ಎಮೋ ದಿ: ಮೊದಲೆ ಕುಯಿ ಕುಯಿ ಮಾಡ ಹತ್ತಿತು (3, 122). ಎಲ್ಲ ಪಾತು ಗಳ ಕುಮರಗಳೊಳಗೆ ಅರಬಸ್ತಾನದ ಕುಮರಗಳು ಮೇಲು (3, 54). ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗರಿಗಿಂತ ಅವನು ಸಣ್ಣವನಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಎದ್ದೆಯಿನ್ನ ಅವನೊಳಗೆ ಮೇಲು ಇದ್ದನು (8, 81). ಮೇಲಿನ ಮೋಡ ನೋಡಿ, ವರ್ತನೆ ದಾಂ ಯಲ್ಲ ಉಚ್ಚ ಹೊದಿದ ಹಾಗಿ.—ಮೇಲು ಮಾಡಿದರೆ ಕೀದಿ ಅಗುವದು.—ದೀನನ ಸಿರಿಗಿನ್ನ ದಾನಿಯ ಬಡತನವೇ ಮೇಲು.—ನಕೆನ್ನಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಪ ಪಕ್ಷವಲ್ಲ, ಅಳಿಗಳಿಗಿನ್ನ ಮೇಲು ಹುದುಗಿಲ್ಲ.—ತಿವ್ಯಯಗೆ ಸೂಚಿ ಮೇಲು, ಕಳ್ಳಗೆ ದಾಯಿ ಮೇಲು.—ನಮ್ಮಿನ್ನ ಮೇಲು ಯಾವು? ನಾವೇ ಮೇಲು!—ಪ್ರತಳಿಗಿನ್ನ ಮೇಲು ಬಂಗಾರವಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿನ್ನ ಮೇಲು ತೊದಲು ಇಲ್ಲ.—ಮೇಲಿನಿನ್ನ ಹದ್ದು ಅದಾಯದು, ಕೆಳಗಿನ್ನ ಕಾಗಿ ಅದಾಯದು.—ಬಲದಲ್ಲಿ ವಾಲಿ ಮೇಲು, ಜಲದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಮೇಲು.—ಮಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರೋಗಕ್ಕೆನ್ನ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಔಷಧ ಮೇಲು (Prvs.). —ಮೇಲಂಗ. —ಅಂಗ. An upper sargi (My.). —ಮೇಲ ಮುದ್ದೆ. The earth put on a ceiling or a flat roof (B. 4, 121). —ಮೇಲ ಮಯ್ಯ. The upper side (My.). ಎಲಯ ಮೇಲ ಮಯ್ಯ (B. 4, 70). —ಮೇಲಾ. —ಅಲ. Outbidding (another, My.). —ಮೇಲಾ. —ಅಯ. To bid above (another, My.). —ಮೇಲಾಯ. —ಅಯ. The upper part of the body (from the navel, My.; Si. 76). 2, further income; (as) a further requisition (Bh. 1, 10, 11). —ಮೇಲಿನ ದಿನ. The following or next day (My.). —ಮೇಲಿನ್ನ ಮೇಲೆ. One after the other; from time to time, again and again, continually (C.). ಈ ಸ್ಥಲದ ವಿಶಿಷ್ಟ ನೋಡಲಾಗಿ ಮೇಲಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಹದಿಬರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಹೊಸದು ಬರುವತ್ತಾರೆ (B. 4, 157). ಈಗ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣಜನರು ಸಹ ಪರ ಊರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಮ್ ಅಪ್ಪ ಇವರಿಗೆ ಮೇಲಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಧಾನದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ (B. 4, 87). ತಾಯಿ ಮೇಲಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಈಕೆ ತನ್ನ ನಡತೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (1, 6). —ಮೇಲುಕಟ್ಟು. = ಮೇಲಕಟ್ಟು. (ಹನ್ನೆರಡಯ, ವಿಶಾಸ, ಉದ್ಭವ, ಮಹಳ Hk.; ಉದ್ಭವ, ವಿಶಾಸ Nr.; ವಿಶಾಸ, ಹನ್ನೆರಡಯ Nr.; ವಿಶಾಸ Si. 115, o. r. ಮೇಲಕಟ್ಟು; Bp. 12, 13; Bh. 1, 12, 11; Rām. 13, 7). —ಮೇಲು ಕೇದು. = ಮೇಲ್ಕೇದು. (My.). —ಮೇಲುಗಟ್ಟು. = ಮೇಲುಕಟ್ಟು. (Rām. 1, 7, 14; Bh. 5, 11, 34). —ಮೇಲುಗಟ್ಟು. = ಮೇಲಕಟ್ಟು. (My.; B. 5, 23, 249). —ಮೇಲುಗಾಣ. —ಕಾಣ. To see the future or what is to come (Bh. 6, 3, 71). —ಮೇಲುಗಾಣ. —ಕಾಣ. A fight with a favourable issue: victory (Bh. 6, 5, 7). —ಮೇಲುಗುಡಿ. —ಕುಡಿ or ಗುಡಿ. = ಮೇಲುಗುಡಿ. A raised banner (Bh. 5, 11, 44). —ಮೇಲುಗುಡಿಯ. —ಕುಡಿ-ಹೋದ. A sprout-like upraised arm (Bh. 3, 4,

42). — ಮೇಲುಗಾಯ. — ಕೈಯ. A raised hand (Bh. 6, 2, 1). — ಮೇಲುಗೋಡೆ. — ಕೋಡೆ. N. of a place of Vaishnava pilgrimage near Seringapatam in Mysore (My.). ಈ ಮುಖ್ಯ ಯಾಕೆ ಮೇಲುಗೋಡೆನಾಮ (that is white)? — ಮೇಲುಗೋಡೆ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ (where all appear with hare heads) ನನ್ನ ಬೋದವಾಸಯ್ಯನ ಕಣ್ಣಿಯಾ? (Prva.). — ಮೇಲುಜ್ಜನ. Superior or sandal-wood (Bp. 50, 35). — ಮೇಲುಜಾತಿ. A high caste or family (My.). — ಮೇಲುತಲೆ. An excellent head (Bp. 38, 81). — ಮೇಲುತೋಳು. The upper portion of the arm (My.; ಮೊದಲೆಯುಗ್ಗಿನ ಮೇಲೆ ಕಂಕದ ವರಿಗೂ ಇರುವದು Si. 210). — ಮೇಲುಬದ. = ಮೇಲ್ಬದ. (Si. 214). — ಮೇಲುಬಿರುದು. — ತಿರುದು. To turn upwards (Bh. 8, 5, 13). — ಮೇಲುಬುಟ್ಟಿ. — ತುಟ್ಟಿ. The upper lip (B. 3, 30; 5, 30; My. as ಮೇಲುತುಟ್ಟಿ). — ಮೇಲುಬುರ್ಗ. A high, superior fort (Bp. 16, 29; Bh. 2, 4, 11). — ಮೇಲುಬೋತ್ರ. An upper cloth; a superior dōtra (ಸುಜೇಲಕ, etc. Si. 223). — ಮೇಲುಬುದ. = ಮೇಲ್ಬುದ. (Bp. 40, 39). — ಮೇಲುಬೋಟ. Looking upwards (ಸಮುದ್ದೀರ್ಶ G.). 2, a fine sight (My.). — ಮೇಲುಬಂತ್. The best or principal row (of a company next to the idoi, Bp. 59, 9; My.). 2, an upper line (My.). — ಮೇಲುಬೋಗು. = ಮೇಲ್ಬೋಗು. Going upward: death (Bh. 2, 10, 81). 2, falling upon: destruction (3, 5, 2). — ಮೇಲುಬರಗಿ. — ಉಬರಗಿ. The highest story of a house; a grand house (My.); (ಉಪಾರಿಕೆ, ಜನ್ಮ ತಾಳಿ, ಹಮ್ಮು G.). See B. 5, 41. 97. — ಮೇಲುಬಟ್ಟೆ. Superior, fine cloth (ಸುಜೇಲಕ, ಪಟ್ಟಿ Si. 223). — ಮೇಲು ಬೀದು. To come for to quarrel; — to onthid; — to fail upon, to use force; — to become a loss (My.). — ಮೇಲುಬುಕ್ಕು. Superior perfume (ಪೂರ್ಣ, ವಾಸಯೋಗ Si. 229). — ಮೇಲುಬಾಗ. = ಮೇಲ್ಬಾಗ. (Bh. 2, 8, 28). — ಮೇಲುಮದ. Excessive pride (Bh. 10, 10, 1). — ಮೇಲುಮಾಡು. 1. To turn upwards, as the face (My.; B. 5, 21. 143. 295). 2, to do a kindness, to bestow a favour (My.). — ಮೇಲುಮಾಡು. 2. = ಮೇಲುಮಾಳಿಗೆ. (My.). — ಮೇಲುಮಾಳಿಗೆ. = ಮೇಲ್ಬಾಳಿಗೆ. (My.). — ಮೇಲುಮುಕ್ಕು. = ಮೇಲ್ಬುಕ್ಕು. (My.). ಮನೆಯ ಮೇಲುಮುಕ್ಕು (ಪಟ್ಟಿ, ಭದ್ರಾ Si. 111). — ಮೇಲುಮುದ್ದೆ. = ಮೇಲ ಮುದ್ದೆ. (C.). — ಮೇಲುಮುಸುಳು. = ಮೇಲ್ಬುಸುಳು. (ಪ್ರವಾರ q. v., ಉತ್ತರಾಸಂಗ, ಬೃಹತಿಕೆ, ಸಂವತ್ಸರ, ಉತ್ತರಿಯು Nr.; Si. 224; ಜಯವು ಸಿ. 59; Bh. 6, 9, 39; My.). — ಮೇಲುಮತ್ತಿಗೆ. — ಪತ್ತಿಗೆ. The upper-holding: the circumference or periphery of a wheel (ನೇಮಿ, ಪ್ರಧಿ Mr. 285). — ಮೇಲುಮಾಸಿ. A beneficial promise (Bh. 8, 22, 42). — ಮೇಲುಮಿರಾಸ. The superscription or direction on a letter, address (My.). — ಮೇಲುಮೆರೆಳು. — ಮೆರೆಳು. A finger (put) on (the nose, Bh. 8, 2, 2). — ಮೇಲುಮೆಸರು. — ಮೆಸರು. A surname (Bh. 2, 9, 29). — ಮೇಲುಮೊದಕೆ. — ಮೊದಕೆ. = ಮೇಲುಮೊದಕೆ. (Bh. 1, 12, 11). — ಮೇಲುಮದಗು. = ಮೇಲ್ಮದಗು. 2, a screen, umbrage (Bh. 2, 5, 41). — ಮೇಲುಸೀರೆ. A superior sirō (ಸುಜೇಲಕ, etc. Si. 223). — ಮೇಲುಸುರು. — ಉಸುರು. Panting, a pant (Bh. 7, 15, 48; My.). — ಮೇಲುಪಾಸಿಗೆ. A sheet put over a mattress (ನಿಜೋಲ, ಪ್ರಹ್ಲದಪಟ್ಟಿ, ಪಾಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹಾಸುವ ನನ್ನರುಬಟ್ಟೆ Si. 223; My.). — ಮೇಲುಮೊದಕೆ. = ಮೇಲ್ಮೊದಕೆ. An upper garment (My.; ಪ್ರವಾರ, ಉತ್ತರಾಸಂಗ, etc. Si. 224). 2, a thatch, a roof (My.; ಪಟ್ಟಿ, ಭದ್ರಾ Si. 111). — ಮೇಲುಮೊದಕೆ. A river that has reached an uncommonly high level in its bed (My.; ಪರಿವಾಹ, etc. Si. 83). — ಮೇಲೋಗರ. — ಒಗರ. By-meant: vegetahies (My.; ವಾಹ, ತಾಕ Nn. 124). ಮೇಲೋಗರದ ಬೆಳೆ ತೋಡ್ವ (ತಾಕೋತ್ತ Nr.). 2, vegetahie sauce (My.).

ಮೇಲುದು ಮಲಿ-udu. An upper garment (ಪ್ರವಾರ, ಸಂವತ್ಸರ, ಪ್ರಹ್ಲದನ, ಉತ್ತರಿಯು Hia.; ಪ್ರವಾರ, ಉತ್ತರಿಯು Mr. 343); — the end of a female's garment that is laid over or covers the breast (ಕುಡದ ಮೇಲಿರ್ವ ಸಿ. 71; Rām. 1, 5, 30; J. 3, 7). Genitive: ಮೇಲುಬದ (Si. 135), ಮೇಲುಬದ (Bh. 2, 14, 71; J. 8, 48; 11, 3; 30, 7), ಮೇಲುಬದ (Pril. 8, 29); Accusative: ಮೇಲುಬದ (Upr. 1, 95; J. 5, 60; 13, 21; 25, 8); Ahative: ಮೇಲುಬದ (Upr. 6, 89). ಮೇಲುಬದವಿರಾಗನ್ ಒಸರಿಸುವುದಿ (Si. 135).

ಮೇಲೆ ಮಲಿ. = ಮೇಲೆ (Si. 148), etc. That is above: above; over; on; upon; upwards; after; afterwards; in addition to; more; farther; for, toward; on the pledge of (somebody's word or property); on account of; in some degree, somewhat (ಅಗ್ರದಲ್ಲಿ Si. 149 Cm.; ಆ ಮೇಲೆ 210 Cm.; ಮೇಲೆ 348 Cm.; My.). ಮೇಲೆಯುಂ ಕೆಳಗಿಯುಂ (26). ಅವಧಾನೋಪ್ಪ ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರನನಿಸಿ ಕೆತ್ತಲು ಪಟ್ಟುಮ ಆ ಅಡೆಯ ಮರನು (ಉಪ್ಪನ); ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಸುವ ಚಿತ್ರಕಪ್ಪು (ಅಪ್ಪರಣ, etc. Nr.). ತಗಲಿರುವಾದೆ ಗಣಾತ್ಯ ಎಮ್ಮುದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಚರಾತ್ಯ ಎಮ್ಮುದು (Hia.). ಗಣ್ಣು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮಿಣ್ಣಿನ ದೇಯಿನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡ್ವ ಹಾದರದ ಮಗನು (ಗೋಲಕ Si. 193); ಬಿತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮ (ಬೀಜಾತ್ಯ, etc. 301). ಕಡ್ಲಿ ತುಮ್ಮಿದ ಮೇಲೆ ಚರಮಾತ್ಯ ಮರಲಿಲ್ಲ (Dp. 44). ಸಿದಿಯೋ ತುಮ್ಮಿದ ಪಂಕ ಮೇಲೆ ತೋಯೋ ತಾಂ ಶುಧ್ಧನೇ? (Si. 64). ಮದನನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (J. 31, 38). ಸಾವಿರದ ಮೇಲೆಡ್ವಿದು ಬಸದಿಗ (Bp. 51, 66). ಅವನ ಮನೆ ನಮ್ಮ ಸಾರಿ ಹಾದಿ ಮೇಲೆ ಅದೆ (B. 2, 35). ನೀನು ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವನೆ ಹಗಲ ಮೇಲೆ ಸಹಾ ಉಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಾ! (2, 86). ಆ ಪಾರಿವಾಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಉರುಕುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ (3, 114). ಮುನ್ನೆ ಅವರಿಗೆ ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಎತ್ತುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ (4, 1). ಆ ಪಟ್ಟದಿನ್ನ ಕೆಲವು ಹರದಾರಿಗ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿ ಅದೆ (4, 80). ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಯ್ಯು ಹರದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ರಾಮಪ್ಪ ರವೆನ್ನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗು! (4, 179). ನಿನ್ನ ಬಣ್ಣಿಯನ್ನು ದಾವಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ (4, 181). ಅವನು ಪರರಾಜನ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಹಾಕಿ (5, 58). ಉಪಯೋಗದ ಮೇಲೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ (B. 5, 74). ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲೆ ಊರಿಗೆ ಹೋದನು (My.). ಎಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಅದೆ (B. 1, 15; My.). ಆ ನಾಡೊಳಗಿನ ತೋಳಗಳು ಕೆವ್ವಿನ ಮೇಲಿರುತ್ತವೆ (3, 35). ಕಟ್ಟಿದ ಬಣ್ಣ ತುಸು ಕೆವ್ವಿನ ಮೇಲೆ ಇರುವದು (4, 147). ಅದು ಬಿರುಸಿನ ಮೇಲೆ ಅದೆ (My.). ಅವನು ಕೋಪದ ಮೇಲೆ (i. e. ಕೋಪದಲಿ) ಇದ್ದಾನೆ (My.). ಅವನ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟನು (My.). ಅವನ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ನಾನು ಇವನಿಗೆ ನೂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟನು (My.). ತಪ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ದಣ್ಣಿ ಸಿದ್ಧಿ (Bp. 58, 34). ಮೂಲ ತಿಳಿದವಗೆ ಮೇಲೆ ತೋದಾಸ ಬೇಡ (Prv.). See Si. 124. 152; U. v. 887; Bp. 5, 18; 22, 52; 27, 1; 28, 42; 32, 45; 37, 42. 44; 38, 11; 39, 42; 48, 44; 47, 19; 51, 28. 59. 69; 61, 13. 66; Bh. 1, 5, 9; 1, 8, 5. 85; Rā. 8, after 11, twice; 13, 69; J. 3, 21; 12, 20; 13 anm.; 13, 8; 15, 10; 25, 5; 28, 26; 28, 19; 30, 25; Si. 69. 78. 34. 198. 215. 224. 268. 283. 330; ಆ, ಇಷ್ಟು. — ಮೇಲೆ ಇಡು. To put upon (Rā. 9, 23). — ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಆಗು. To move up and down (B. 4, 150). — ಮೇಲೆಗಡೆ. = ಮೇಲ್ಬದ. (Si. 110). — ಮೇಲೆ ನಡೆ. To march against (Bh. 1, 5, 7). — ಮೇಲೆ ಬರ್. To come upon, to attack (Bh. 1, 19, 19). — ಮೇಲೆ ಬೀದ. — ಬೀದು. (= ಮೇಲು). To fall upon (Bp. 27, 58; 52, 14; J. 15, 19). 2, to begin to quarrel with. See Prv. a. ಮೇಲದವ. 8, to urge one with importuness to hny anything (My.). ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಸರ್ಕಿಗೆ (or ಸೂ

ಳಿಗೆ ಹಾಗಾದ ಕಾಸು (ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ, *Prv.*). — ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ. = ಮೇಲ್ಮೇಲೆ. Up and up, higher and higher, to a great height;—one after the other; in a series, in succession;—from time to time, continually;—before long, by and by (ತೇನ ತೇನ *Śmd.* 11; *Ūt.* I, 97; *Kk.* 90; *Śm.* 65; *Ū.* Bp. 42, 13; *Abh.* 1, 7; B. 4, 161). — ಮೇಲೆನಾಯ್. = ಮೇಲ್ವಾಯ್. See *Ū.* s. ಮುದ್ದುಗೆಯ್; *Ūpr.* 6, after 40. — ಮೇಲೆ ಹೋಗು. To march against. ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆ (ದಡ್ಡನ) ಎತ್ತಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನೆ ರಾಜ್ಯವನುವದ್ರವ ಮಾಡುವನು (ಪಾಸ್ಕಾಗ್ರಾಹ *Nr.*).

ಮೇಲೆ mēlē. ಮೇಲಾ. Any black substance used for writing, ink (*cf.* ಮಯ್ಯ). 2, the indigo plant. 3, a musical scale.

ಮೇಲವು mēlvu. = ಮೇಲು, etc. Grazing; pasturage, feed of any kind (*C.*; *Tē.* ಮೆಸಗು, ಮೆಸವು, to feed on, etc.). ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲಾ ಎತ್ತಾದಿಯೂ ಬೇಕು (B. 4, 161). ಹಾಗೆ ಕೋಡ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇಲವು ತಿನ್ನು. — ಮೂಢಗೆ ಹೇದಾದ ಬಾಧ್ಯ, ಅದಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಮೇಲವು. — ಕತ್ತ ಮೇಲಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮೇಲಿಲ್ಲ (*Prvs.*). See ಪೂರ್, ಮುಂಗ; V. 5, after 14; J. 15, 19.

ಮೇಷ mēsha. = ಮೇಸ. A ram. 2, the sign of the zodiac Aries. 3, N. of a demon said to possess children (*Sk.*). 4, winking, twinkling. See ಉನ್, ನಿ.

ಮೇಷಕವ್ವಲ ಮೇಷಾ-kambala. A woollen blanket.

ಮೇಷಯುದ್ಧ ಮೇಷa-yuddha. A ram-fight (*My.*).

ಮೇಷಾಣ್ಣ ಮೇಷa-aṇḍa. Having ram's testicles: Indra (*My.*).

ಮೇಷಿ mēshi. An ewe. (*R.*).

ಮೇಷ mēsa. Tbh. of ಮೇಷ. (*Śmd.* 335).

ಮೇಸು mēsu. = ಮೇಯಿಸು (*C.*). ಒಬ್ಬ ಕುದುಬಹುಡುಗನು ಕದಗಳನ್ನು ಮೇಸುವದಕ್ಕೆ ದಿನಾಲು ಅದವಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು (B. 2, 34). ಎಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ದನ ಕದಗಳನ್ನು ಆ ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಮೇಸು ತಾರೆ (5, 114).

ಮೇಸ್ತ್ರಿ mēstri. A head workman (*My.*; *Tē.*, *M.*, *Mhr.*; fr. Portuguese mestre).

ಮೇಹ mēha. Urine. 2, urinary disease, excessive flow of urine, diabetes; gonorrhoea (ಮೂತ್ರರೋಗ, ರಕ್ತಮೇಹ ಬಳೇ ಮೇಹ ಎಂಬ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರ *G.*). 3, venereal disease (*My.*). — ಮೇಹಕಾಫ. Morbid heat from venereal disease (*My.*). — ಮೇಹವೆಚ್ಚ. = ಮೇಹಕಾಫ. (*My.*).

ಮೇಹರಾಸ ಮೇಹa-kāsa. A cough caused by venereal affections (*My.*).

ಮೇಹಕ್ಷಯ ಮೇಹa-kshaya. Consumption occasioned by venereal disease (*My.*).

ಮೇಹಗ್ರಸ್ಥಿ ಮೇಹa-granthi. Venereal herpes (*My.*).

ಮೇಹಜಾಡ್ಯ ಮೇಹa-jāḍya. = ಮೇಹರೋಗ. (*My.*).

ಮೇಹನ ಮೇhana. Passing urine. 2, the penis. 3, urine.

ಮೇಹರೋಗ ಮೇha-rōga. = ಮೇಹ No. 2. (*My.*).

ಮೇಹವಾಯು ಮೇha-vāyū. Rheumatism, cramp, or flatulence from venereal disease (*My.*).

ಮೇಹಕಾಲಿ ಮೇha-kālī. Venereal pains in the abdomen (*My.*).

ಮೇಹು mēhu. = ಮೇಘ, ಮೇಘ. (*Ūpr.* 4, 47; Bp. 60, 27. 31, 34; Bh. 3, 6, 60). ಮೇಹಿಂಗಿ (Bp. 58, 44). — ಮೇಹುಗಾಡು. -ಕಾಡು. = ಮೇಘಗಾಡು. The wild or jungle where beasts graze, pasture-ground (Bh. 8, 13, 17; 7, 1, 12). — ಮೇಹುನಾಡು. Pasture-ground (Bh. 3, 7, 10).

ಮೇಹುಕಾಹಿ mēhu-kāḥa. A man who eats roots, berries, etc. (Bh. 6, 1, 11).

ಮೇಳ mēla. = ಮೇಲ Nos. 1-6, q. v. 7, mirth, merriment, jest, sport, joking, fun (ಅಲ್ಲಡೆಗೆ, ಸಬ್ಬವ *Śmd.* 11; ಅಲ್ಲಡೆಗೆ *Śmd.* 25; ಅಲ್ಲಡೆಗೆ *Ūt.* I, 30; ಸಬ್ಬವ I, 26; ಅಲ್ಲಡೆ, ಸಬ್ಬವ *Kk.* 78; ಸಬ್ಬವ, ಅಲ್ಲಡೆ *Śm.* 53). ಮೇಳದ ರಥ (ಪ್ರಪ್ತರಥ *Mhr.* 283). ಮೇಳ ಕೂಡಿಸದೆ, ತಾಳ ಬದಿದ ಹಾಗೆ (*Prv.*). See ಮೇಯ್, *Ūpr.* 8, 53; *Abh.* P. 12, 74; J. 6, 47; 7, 6. 8, a musical instrument (see ನುಡಿ). — ಮೇಳಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To tune (a lute, etc. *Rāṅ.* 1, after 135; 11, 87). — ಮೇಳಂಗೀಳ. -ಕೋಳ. To join (*v. i.*, *Rāṅ.* 9, 29). — ಮೇಳದವ. -ಅವ. A man belonging to a set of performers (*My.*). ಕುಣಿದುಕಾಡಿದ ಬೊಡ್ಡಿ ಮೇಳದವನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಳು (*Prv.*). — ಮೇಳದವ. -ಅವಳ. ಮೇಳದವಳು. A dancing-girl (Bp. 5, 43; *My.*). 2, = ಮೇಳದಕಾಳಿ. ಬಡ್ಡಿಬೊಡ್ಡಿನುತೊಡ್ಡಿ, ಮೇಳದವಳ ಕುಣಿದುಕಾಡುವ ಕುಪ್ಪಳಿ ಪೊಯ್ಯಳ (*Śmd.* 231). — ಮೇಳದಕಾಳಿ. -ಕಾಳಿ. A female buffoon, etc. (ಸಬ್ಬವಕಾರ್ತ *Śs.*; *Śm.* 74; ಸಬ್ಬವಕಾರ್ತ *Kk.* 28, o. r. -ಕಾರ್ತ). — ಮೇಳದಕಾ. -ಕಾ. A male buffoon (ಸರಿಪಾಸ್ತ್ರವ, ನರ್ಮ *Hlā.*).

ಮೇಳಗಾಡ ಮೇla-gāḥa. = ಮೇಳದವ. (*My.*).

ಮೇಳನೆ ಮೇlaṇē. Tbh. of ಮೇಲನ. (*Ūpr.* 7, 97).

ಮೇಳವ್ವು ಮೇlamha. The black humble bee (ತುಪ್ಪು *Śmd.* 11; ಅದಿ, ಬನರ, etc. ಚಿತ್ರವಿಹಗ *Śm.* 27; ತುಪ್ಪು, etc. *Kk.* 14, 98. *Tē.* ಮಳೆನೈ, *Mhr.* ಮಿಲಿನ್ನ).

ಮೇಳಯ ಮೇlaya. Uniting, joining, union. — ಮೇಳಯ ಮಾಡು. To join (*v. t.*), to get ready (Bh. 8, 24, 14).

ಮೇಳಯಿಸು ಮೇlayisu. (*Śmd.* 65). To meet, to come together, to combine (Bp. 361). 2, to join, to put to (*Grj.* 2, after 106; 10, 38; *Rām.* 3, 6, 48); to bring together, to assemble (J. 25, 10).

ಮೇಳಯ್ಯ ಮೇlayyu. = ಮೇಳಯಿಸು. To come together (Bp. 42, 14); to form a member of a meeting. ಮೇಳಯ್ಯ ನಾನಾಕಳಿ ಪ್ರತಿಯೆವನು (ಚರ್ಮಣ, ವಾಗ್ಮ *Mhr.* 360).

ಮೇಳವ ಮೇlava. Union (*Rām.* 6, 11, 7); an assembly, a meeting (Bh. 2, 2, 1); harmony (J. 33, 19); a chorus, a dance accompanied with song and music (Bp. 4, 7, 8; J. 88, 26).

ಮೇಳವನೆ ಮೇlavani. A chorus, a dance accompanied with song and music (Bh. 1, 12, 20).

ಮೇಳವಿಸು ಮೇlavisu. To bring together; to mix; to join (Bp. 3, 27; 4, 85; 38, 14); to fasten (*Ūpr.* 7, 80); to get ready (Bh. 8, 24, 49); to form and prepare, as a plot (Bp. 11, 4).

ಮೇಳನೆ ಮೇliṅcē. A concourse or mass of people, an assembly (Bp. 11, 4).

ಮೇಳಿಸು ಮೇliṣu. To join (*v. i.*), to unite, etc. (ಸಂಯೋಗ *Śmd.* Dh.; *Ūpr.* 10, 5; *Abh.* P. 3, 155; 5, 58; 16, 61). ಉಧರಂ ದಿಗ್ಗಜಮುಂ ಮೇಳಿಸಿ (Abh. P. 13, 63). 2, to join for coalition (Abh. P. 9, 152).

ಮೈ mēy. For Kannada and some Tbh. words that appear with this initial in writ or print see s. ಮಯ್ and ಮಯ್ಯ; e.g. ಮೈ = ಮಯ್ಯ, etc.; ಮೈವ = ಮಯ್ಯ; ಮೈವನ = ಮಯ್ಯನ; ಮೈರಾರ = ಮಯ್ಯಾರ; ಮೈಲಿ, ಮೈಲಿಗೆ = ಮಯ್ಯಿ, ಮಯ್ಯಿಗೆ; etc.

ಮೈತ್ರ maitra. (fr. ಮಿತ್ರ). Of or belonging to a friend; of or belonging to Mitra. 2, friendship, friendliness.

good-will (ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿ, etc. Mr. 430; Bp. 18, 59); — association, intimate connection, union. 3, a friend (My.).
 ಚೈತ್ರದಲ್ಲಿ (when it is very hot) ಮೈತ್ರನಾದರೂ ಮೆಯ್ಯ ತಗಲಿಸ
 ಕೂಡದು (Prv.).
 ಮೈತ್ರಾವರುಣ maitrāvaruṇa. Of or belonging to Mitra and Varuṇa: *Vālmiki*. 2, Agastya.
 ಮೈತ್ರಾವರುಣ maitrāvaruṇi. *Agastya*. 2, Vasishṭha. 3, *Vālmiki*.
 ಮೈತ್ರಿ maitrī. *Friendship*. 2, a friend. ಮಿತ್ರಾದವನ ಹತ್ತರ
 ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಗೆಗಾದವನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ರಿ ಸಲ್ಲ (Prv.).
 ಮೈತ್ರಿ maitrī. N. of the wife of one of the chief rishis
 (Mr. 258).
 ಮೈತ್ರೀಯ maitrīya. *Friendly*. 2, N. of a rishi (My.).
 ಮೈತ್ರ್ಯ maitrya. *Friendship*.
 ಮೈಥುನ maithūna. (fr. ಮಿಥುನ). Paired; united by
 marriage. 2, union, connection. 3, copulation, coitus.
 4, marriage, matrimony (cf. ಮಯ್ಯುನ). See ಕೂಡು,
 ಗುರು, ಸುಸ್ತು.
 ಮೈದಾನ maldāna. A plain, a level tract (My.; Tē., M.;
 Mhr., H.).
 ಮೈನ malna. The Gōravāṇka, a kind of jay, Graola
 religiosa (C.; Mhr., H. ಮೈನ; Tē.; M. ಮೈನಾಗ, ಮೈನಾನಾ).
 ಮೈನಾಕ malnāka. N. of a mountain (son of Hlmavat by
 Mēnā). (Grj. 2, after 108; Bp. 19, 27).
 ಮೈಮೆ maimē. = ಮಯ್ಯೆ. Tbh. of ಮಹಿಮೆ (Śmd. 381; Ūt.
 II, 85; Ūpr. 4, 11; 5, 23; Grj. 10, after 79). — ಮೈಮೆವಡ.
 -ವಡೆ. To obtain greatness, etc. (Śāv. 2, 6).
 ಮೈರೇಯ mairēya. A kind of *spirited liquor*; toddy (ಅ
 ಸವ, ಕಲ್ಲು, etc., ಕರ್ Mr. 221; Tu. ಮಾರ).
 ಮೈಲಿ maili. = ಮಯ್ಯಿ 1 & 2.
 ಮೈಲಿಗೆ mailigē. = ಮಯ್ಯಿಗಿ.
 ಮೈಸಿ malsi. Tbh. of ಮಹಿಮೆ (Śmd. 381). — ಮೈಸೂರು. The
 town, or country, of Mysore (Si. 329; C.; B. 3, 28).
 ಮೊಕ mōk. P. p. of ಮೊಗಿ, in ಮೊಕ್ಕಕ್ಕು (My.).
 ಮೊಕ mōka. Tbh. of ಮುಖ. (My.; Tē.). — ಮೊಕಮದಿಯನಾ.
 -ಅದಿಯನ-ಅನ. With the head downwards, topsy-turvy.
 See Prv. e. ಮಾರ. — ಮೊಕವಾಡ. = ಮೊಗವಡ, ಮೊಗವಾಡ.
 ಮೊಕಲಾ mōkala. = ಮೊಕ್ಕಾ. (My.).
 ಮೊಕದ್ದಮೆ mōkaddamē. An affair, a matter; a case, civil
 or criminal (My.; Tē.; Mhr., H. ಮುಕದಮಾ).
 ಮೊಕರರು mōkararu. Settled, fixed, certain (My.; Br.; Mhr.,
 H. ಮುಕರರು).
 ಮೊಕರರು mōkararu. = ಮೊಕರರು. (My.).
 ಮೊಕಾಬಿಲೆ mōkāhile. = ಮುಖಾಬಿಲೆ. (My.).
 ಮೊಕಾಮು mōkāmu. = ಮುಕ್ಕಾಮ, ಮೊಕ್ಕಾಮು. A place of
 alighting; a stage; encamping; — a place of residence
 (My.; Br.; Mhr., H. ಮುಖಾಮ).
 ಮೊಕ್ಕೋಬು mōkkōba. A fragrant powder that is taken with
 snuff, etc. (My.; H.).
 ಮೊಕ್ಕ mōkka. = ಮೊಕ್ಕ. Tbh. of ಮೊಕ್ಕ. A species of tree
 the ashes of which are used as a cantery. ಮೊಕ್ಕದ ಮರ
 (ಗೋಲೀಫ, ಝಾಟಲ, ಘಣ್ಣಾಪಾಟಲಿ, ಮೊಕ್ಕ, ಮುಕ್ಕಳ Nr.;
 St. & Pl.: Calosanthos indica Blum.).
 ಮೊಕ್ಕಳ mōkkāḷa. (Śmd. 49). = ಮೊಗ್ಗರ. A heap, a
 mass, an assemblage (ಮೊಗ್ಗರ, etc., ತ್ರೇಣಿ ಕ. 17;
 ಗೊನ್ನಣಿ, ತರಕ್ಕ, ಒಬ್ಬಳಿ, ಹೊರಳಿ, ಮೊಕ್ಕ, ಮೊಗ್ಗರ, etc., ತ್ರೇ

ಣಿ ಕೆ. 54; ನೆರವಿ 111; Tē. ಮೊಕ್ಕ); — abundance;
 abundant, much, exceeding, etc. (ಮೊಕ್ಕ ಕೆ. 54.
 168 Cm.; ಪ್ರಾಜ್ಞ, ಭೂರಿ, ಬಹುಲ, ಎಷ್ಟಲ, ಪುಷ್ಟಲ, etc. Hlā;
 ಅಗುನ್ನಲೆ, etc., ಪಿರಿದು Kk. 49; ಅಗುನ್ನಲೆ, ಕರ, ನೆಲೆ, ನೂಳದು,
 ಅಯ್ಯ, ಪೊಮ್ಮುಯ, etc., ಅಧಿಕ ಕೆ. 58; ಅಧಿಕ 111; cf. ಮುಕ್ಕ
 ದು 1 & 2; T. ಮುಕ್ಕು, ಮೊಕ್ಕ, to swarm as bees, etc.,
 to throng; — a crowd, throng). (See Ūpr. 6, 88; 8, 47;
 Bp. 40, 58; V. 40, 75. — ಮೊಕ್ಕಳದ ರಾಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).
 ಮೊಕ್ಕಾಮು mōkkāmu. = ಮೊಕ್ಕಾಮು, etc. (My.).
 ಮೊಕ್ಕ mōkku. = ಮೊಕ್ಕು 2, q. v.
 ಮೊಕ್ಕ mōkkē. = ಮೊಕ್ಕ. ಮೊಕ್ಕ ಮರ (ಗೋಲೀಫ, etc. Si. 130;
 Tē.).
 ಮೊಕ್ಕ mōkkā. = ಮೊಕ್ಕಾ. In front, before, face to face
 (My.).
 ಮೊಕ್ಕಿಯಾರ್ mōkṭiyār. ಮೊಕ್ಕಿಯಾರ್. Absolute, free; a plen-
 ipotentiary (Mhr., H. ಮುಕ್ಕಿಯಾರ್, ಮುಖಿಯಾರ್); Independence,
 plenipotency (My.); an agent, an attorney. See Prv. s.
 ಬೇರೋಬುಗಾದ. — ಮೊಕ್ಕಿಯಾರ್ನಾಮ, a power of attorney
 (My.; Mhr. ಮುಖಿಯಾರ್).
 ಮೊಕ್ಕಿಯಾರಿ mōkṭiyārī. Full powers or authority delegated:
 absolute state, etc. (My.; Mhr. ಮುಖಿಯಾರಿ).
 ಮೊಕ್ಕೇನರ mōkṭēsara. = ಮತ್ತೇನರ. A headman; a chief
 officer (My.; H.).
 ಮೊಖಮಲ್ಲು mōkhamallu. = ಮುಖಮಲ್ಲು. (My.).
 ಮೊಗ mōg. = ಮೊಗಿ 3, etc. Refuge, shelter. —
 ಮೊಗಲ್ಲ. -ಕಲ್ಲ. A rock of shelter or a sheltered rock
 (Bh. 3, 18, 30).
 ಮೊಗ ಮೊಗ 1. P. p. of ಮೊಗಿ, in ಮೊಗ ಮೊಗದು
 (Bp. 58, 12; 58, 88; Ū. Bp. 28, 20; J. 6, 39; 8, 39).
 ಮೊಗ ಮೊಗ 2. = ಮೊಗು, etc. (My.).
 ಮೊಗ ಮೊಗ 3. = ಮೊಗನು. P. p. of ಮೊಗು, in ಮೊಗ
 ಮೊಗನು s. ಮೊಗನು 1.
 ಮೊಗ ಮೊಗ. Tbh. of ಮುಖ (Śmd. 340. 355; ಮುಖ, ಅಸ್ತ
 Hlā; ಮುಖದು ಕೆ. 71; My.). ಮೊಗದೊಳ ಮೊಗು (Śmd.
 163). ಮೊಗ ನೋಡಿದಂ or ಮೊಗಂ ನೋಡಿದಂ (200). ಕೆ. ಮುಪ್ಪ
 ಕಾರ್ ಮೊಗಂಗಳಂ ರಾಜಕಂಸಗಳ (Hlā). See Ūpr. 3, 85; Bp.
 5, 20; Rāv. 11, 10; 13, after 18; J. 8, 39; 15, 3; ಅಗ್ಗಿ-
 ಯರ್, ಅದಿ, ಕರಿ, ನಗೆ, etc. — ಮೊಗಗಿದು. -ಕಿದು. To
 put (a person) to shame whilst facing him, ಅವನಂ or ಅವ
 ನನ್ನು My.). ಮೊಗಗಿದು ಪುಣ್ಯದೊಳಗೆ ಸುಡುತಿರುವ ಚಿತ್ತೆ (Sarva-
 bbāsabana in B. 5, 320). — ಮೊಗಗೊಡು. -ಕೊಡು. To turn
 the face towards one (My.). — ಮೊಗಂಗುಡು. -ಂಗುಡು. =
 ಮೊಗಗೊಡು. (Ūpr. 6, 88). — ಮೊಗ ಚಿಟ್ಟು. = ಮೊಗ ಸಿಟ್ಟು.
 To express contempt or disgust by the face, to frown
 (My.; Tē. ಮುಖಮು ಚಿಟ್ಟು). — ಮೊಗದಣ್ಣೆ. A face looked
 upon as a wreath (Bh. 8, 4, 38). — ಮೊಗದಾವರೆ. -ತಾವರೆ.
 A lotus-like face (Rāv. 10, 8; 13, 102; J. 3, 22). — ಮೊಗ
 ದಿರುಡು. -ತಿರುಡು. To turn the face (J. 2, 53). — ಮೊಗದೊ
 ಡಗು. -ತೊಡಗು. To form tops or crests (as waves, J. 12,
 13). — ಮೊಗದೊಳಿ. -ತೊಳಿ. To wash the face (J. 30, 42).
 — ಮೊಗದೋರು. -ತೋರು. To show the face (J. 17, 84).
 — ಮೊಗ ದಾಡು. The face to become pale (Bp. 54, 81). —
 ಮೊಗಮಿಕ್ಕು. -ತಿಕ್ಕು. To paint the face, mouth, or trunk
 (Abh. P. 13, after 78; Rāv. 5, 79). — ಮೊಗಮಿಡು. -ಮಿಡು. =
 ಮೊಗಮಿಕ್ಕು. (J. 15, 45). — ಮೊಗಮುಡು. -ಮುಡು. To obtain

a (conciliatory, kind) face (or look from another), to win over, to conciliate, to pacify; to be civil, etc. (ಅನು ನಯ ಕ್ರಮ. Dh.). — ಮೊಗಮುಗು. -ಪುಗು. 1. The face to enter: to meet in front, to face (Cpr. 5, after 39; 5, 79; 10, 83; Abh. P. 13, 81). — ಮೊಗಮುಗು. -ಪುಗು. 2. Facing. ಮೊಗಮುಗು ತರ್. To face (Abh. P. 13, 81). — ಮೊಗರವು. = ಮೊಗವಡ. (C. Bp. 47, 44; Bh. 7, 4, 9; 9, 2, 42; Rāv. 8, after 11). — ಮೊಗರಾಗ. (ಕ್ರಮ. 207). Red or bright colour of the face. — ಮೊಗರಾಗೊಡು. -ಂಕಡು. Bright colour of the face to disappear (Abh. P. 7, after 163). — ಮೊಗವಡ. -ವಡ. = ಮೊಗವಡ, etc. A kind of head-stall for horses and oxen (Grj. 6, after 58; 7, 46; Bh. 9, 2, 42; My.). 2, a cloth made to cover the face (of elephants, Abh. P. 13, 74). 3, a mask (My.; Mhr. ಮುಖವಾಟು, ಮುಖೋಟಾ). 4, a muzzle (My.; Mhr. ಮೋನಾಳೆಂ). — ಮೊಗವರಿಗೆ. -ವರಿಗೆ. A shield to protect the face (Bh. 8, 4, 89; 9, 2, 42). — ಮೊಗವದ. -ವದ. To know the face (of a person): to be more or less familiar with, to be acquainted with. — ಮೊಗವದಕ್ಕೆ. -ವದಕ್ಕೆ. Acquaintance, intimacy (ಪಂಚಯ, ಸಂಪ್ರದ Mr. 454). — ಮೊಗವದತ. -ವದತ. = ಮೊಗವದಕ್ಕೆ. ಸಂಪ್ರದ, ಪಂಚಯ HIA.). — ಮೊಗವಲರ್. -ವಲರ್. The face to bloom or become bright (Bp. 24, 44). — ಮೊಗವಲರಿಸು. -ವಲರಿಸು. To cause the face to bloom, etc. (Bp. 45, 88). — ಮೊಗವಾಡ. (-ವಾಡ). = ಮೊಗವಡ Nos. 1 & 3. (My.). — ಮೊಗವಾಸ. Thh. of ಮುಖವಾಸ. (J. 12, 8; 15, 24. 44. 45). — ಮೊಗವಸೆ. A sign of the face (Bh. 4, 19, 43). — ಮೊಗವಸು. A moon-like, lovely face; the face considered as a moon (Rāv. 1, after 135). — ಮೊಗವಾಲೆ. A front verandah (ಪ್ರಕಾಶ, ಪ್ರಕಾಶ, ಅರಿವು HIA.; Rāv. 13, after 1 & 81; My.). — ಮೊಗ ಸಿಕ್ಕಿಸು. = ಮೊಗ ಚಿಕ್ಕಿಸು. (My.). — ಮೊಗಸಿರಿ. = ಮುಖಶ್ರೀ. Beauty of the face (Rāv. 18, after 59). — ಮೊಗ ಸೂರಿಗೆ. A sword or knife attached to the forepart (of a carriage, Bh. 9, 2, 43).

ಮೊಗಜು ಮೊಗಜು. = ಮಗಜು, etc. (My.).

ಮೊಗಟ ಮೊಗಟ. = ಮಗಟ, etc. (My.).

ಮೊಗಡು ಮೊಗಡು. = ಮೊಗರು. (My.).

ಮೊಗದು ಮೊಗದು. = ಮೊಗೆದು. P. p. of ಮೊಗೆ 1.

ಮೊಗದುಂ ಮೊಗದುಂ. = ಮಗದುಂ. — ಮೊಗದುಂಸಕ್ಕರೆ. A kind of sugar (ಫಾಣಿತಿ Si. 812; My.).

ಮೊಗಯ ಮೊಗಯ. (ಮೊಗರು). (fr. ಮುಗುದು?).

The state of being (still partly) covered (?).

— ಮೊಗದುಗಾಯ. -ಕಾಯ. (= ಮುಗುಕ್ಕಯ). A fruit that has just come out of the flower, a very small fruit (My.).

— ಮೊಗದುಬದನೆ. A hadanē that is still very young (My.).

ಮೊಗಲಿ ಮೊಗಲಿ. A Mogul (My.; B. 4, 8; Mhr., H. ಮೋಗಲಿ).

ಮೊಗಲಾಯ ಮೊಗಲಾಯಿ. Relating to the Moguls (My.; Br.; Mhr.).

ಮೊಗಸು ಮೊಗಸು. 1. To begin to exert one's self, to make one's self ready for work, to act zealously after (or for) a contrived plan, to exert one's self (ಉದ್ಯೋಗಾರವು ಕ್ರಮ. Dh.; ಎರಚಿಮೋದ್ಯೋಗ ಕ್ರಮ. 110; T. ಮುಯರ್, ಮುಯಲು, to apply one's self to a thing, to make effort; Tē. ಮೊನೆ, to busy himself, engage in; to prepare, be ready; ಮೊಗೆ ಕೊನು, to begin = ಮೊದಲು ಪಟ್ಟು). See Cpr. 8, after 4;

Abh. P. 1, 77; 12, 9; Rām. 6, 46, 16; Bh. 6, 4, 101; 7, 3, 39; 7, 18, 14; J. 8, 39; 28, 45. — ಮೊಗ ಮೊಗಸು rep. To exert one's self very much (J. 12, 22).

ಮೊಗಸು ಮೊಗಸು. 2. = ಮುಗುಸು 2, etc. Desire, wish (ಪಟ್ಟಿ ಕ್ರಮ. 50. 110).

ಮೊಗಸು ಮೊಗಸು. 3. (fr. ಮೊಗೆ 5. = ಮುಸುಕು 1, etc.).

To cover, to fall upon, to attack (J. 8, 31).

ಮೊಗಲು ಮೊಗಲು. = (ಮಗಲಿ), ಮೊಗದು. The ridge of a roof (My.; Tē. ಮುಗಡು, ಮೊಗಡು, ಮೊಗಲು, ಮೊಗಲು, ಮೊಗಡು; M. ಮುಗಡು, ಮುಗಡು; T. ಮುಗಡು; see a ಮೊಗಡು 2).

ಮೊಗಲಿ ಮೊಗಲಿ. = ಮಗಲಿ. (V. 36, after 65).

ಮೊಗಿಸು ಮೊಗಿಸು. To cause to lade, etc. (My.).

ಮೊಗು ಮೊಗು. = ಮಗವು, ಮಗು, etc. (My.; ಪೂತ, ವಾ, ಅರ್ಪಣ, ದಿವ್ಯ, ಪೃಥುಕ, ತಾನಕ, ಶಕು Si. 179; ಭಕ್ತಿ, ಅರ್ಪಣ 418; ಪೂತ, ಶಕು 422; ಗರ್ಭ, ಅರ್ಪಣ 441).

ಮೊಗುಂ ಮೊಗುಂ. General, undefined, not particularised (My.; Mhr., H. ಮೋಘು).

ಮೊಗುಜು ಮೊಗುಜು. = ಮಗಜು, etc. (My.). ಕೆಂ ಕೇಳಿದವರ ಕೆಯ ಮೊಗುಜು? (Prv.).

ಮೊಗುಟ ಮೊಗುಟ. = ಮೊಗಟ, etc. (My.).

ಮೊಗುವು ಮೊಗುವು. = ಮೊಗು, etc. (My.; ಪೃಥುಕ Si. 404; ದಿವ್ಯ, ಶಕು 440).

ಮೊಗುವುತನ ಮೊಗುವುತನ. Childhood (Bh. 1, 3, 17).

ಮೊಗುಸು ಮೊಗುಸು. = ಮುಗುಸು 2, q. v., etc.

ಮೊಗೆ ಮೊಗೆ. 1. To take (water with a vessel out of a pond, tank or stream for one's use, Abh. P. 7, 105; 7, after 105; J. 8, 8; My.; ಅರಾಕರ್ಷಣ ಕ್ರಮ. Dh.; T. ಮುಗಿ ಮೊಗು; Tē. ಮುಗು). 2, to lade, to lade out (any fluid with a small vessel, etc. out of a larger one), to scoop, to bale (ಅಲವ ಮೊಗೆ ಕ್ರಮ. 82; My.; ಧ. ಸು 82). P. p. ಮೊಗ, ಮೊಗ, ಮೊಗಡು, ಮೊಗೆ, ಮೊಗಡು. See Bp. 58, 31; Bh. 8, 28, 11; J. 12, 8.

ಮೊಗೆ ಮೊಗೆ. 2. = ಮೊಗೆ 1, etc. P. p. of ಮೊಗೆ 1, is ಮೊಗೆ ಮೊಗಡು (Grj. 4, 131; Bp. 56, 9; Bh. 8, 21, 4).

ಮೊಗೆ ಮೊಗೆ. 3. The state of (water) being sufficient to be taken (out of a pond, etc.). See Prv. 2. Thh. ಮಗಿ.

ಮೊಗೆ ಮೊಗೆ. 4. = ಮಗಿ, etc. A small earthen vessel for lading out, etc. (ಫಲಿಧೇದ ಕ್ರಮ. Dh. o. r. ಫಲಿಧೇದ; ಕುಪ್ಪದ ಫಲಿಧೇದ ಕ್ರಮ. 82; ಅನಿಮನೆಗೆ Mr. 211; My.). ಮೊಗೆ ಮಾಡದ ಕುಪ್ಪದ ಗುಡಾರ ಮೊಗಡುನೆ? — ಮಗಿ ನೀರು ಮೊಗಲಿರು? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಮೊಗನೀರು. A ಮೊಗ-full of water. ಮೊಗನೀರಿನೊಳಗೊಟ್ಟು ನೆಗರಾಪಿಡ್ಡಿಗೆ ತಗುಲಿ ಹೆಬ್ಬರಿಯ ಹಿಡಿದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗೆಯ ನಮ್ಮವರು (Bp.). — ಮೊಗವಾರ್. -ವಾರ್. A ಮೊಗ-full of milk (Bp. 1, 20).

ಮೊಗೆ ಮೊಗೆ. 5. To cover; to fall upon, to close with; to go close to (J. 8, 39; 12, 18; 14, 12; Grj. 3, after 119; see T. a. ಮೊಕ್ಕಳ. 2, to grow abundant (see ಪೂಕರ್ಪಣ).

ಮೊಗೆ ಮೊಗೆ. 6. (= ಮೊಗೆ 3?). — ಮೊಗೆಯ ಫೂಮ. A fertile, yellowish soil (ಪಾಂಡುಫೂಮ, ಉದಗವು HIA.).

ಮೊಗ್ಗರ mōggara. (śmd. 49). (= ಮೊಕ್ಕಳ, ಮೋಹರ). A mass, a heap (of olonds, etc.); an assemblage, a body; an army, a force (ಗೊಂಡೆ, ಹೊರಳ, ಮೊತ್ತ, ಮೊಕ್ಕಳ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ śm. 54; ಒಟ್ಟು 88; ಜಂಗುಳ, ಮೊಕ್ಕಳ, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಬಲ Bhn. 18; Ūpr. 5, 110; 7, after 81; J. 3, 38; 8, 32). — ಮೊಗ್ಗರವ್ವಾಯ್. -o -ಸಾಯ್. To form a mass or body, etc. (Grj. 6, after 67).

ಮೊಗ್ಗರಿಸು mōggarisa. To grow collected into a mass or body, etc. (Grj. 8, after 56).

ಮೊಗ್ಗು mōggū. (śmd. 49). = ಮೊಗ್ಗೆ 1, etc. (J. 10, 14; My.; T. ಮೊಕ್ಕು). ಅಜ್ಜನ ಬುದ್ಧಿ ಮೊಗ್ಗಿನ ಹಾಗೆ, ಪ್ರಾಜ್ಞನ ಬುದ್ಧಿ ಫಲದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮೊಗ್ಗೆ mōggē. 1. = ಮಗ್ಗು 4, ಮೊಗ್ಗು. A bud (ಕೋರಕ Nn. 164; ಮುಕುಲ, ಕಲಿಕೆ, etc. Mr. 107; ಉತ್ಕಲಿಕೆ 527; ನನೆ, ಮುಗುಳ, ಸರ್ಜುಳ, ಕುಟ್ಟಲ śm. 22; Kk. 28; ಕೋಶ, ಕುಟ್ಟಲ Si. 460; My.; Tē.; T., M. ಮೊಟ್ಟು; cf. ಮುಗುಳ, ಮೊಳಕೆ; Mhr. ಮೋಗ, a germ, shoot; see Ūpr. 1, 106; Bp. 22, 8; Rāv. 10, after 31; J. 31, 9; B. 3, 36). ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗೆ (ಕುಟ್ಟಲ Nn. 52; ಉತ್ಕಲಿಕೆ, ಕೋರಕ 102). — ಮೊಗ್ಗವ್ವು. -ಅವ್ವು. He whose arrows are buds: Kāma (Ūt. II, 95).

ಮೊಗ್ಗೆ mōggē. 2. = ಮಗ್ಗು. ಅಂಕಿ ಮೊಗ್ಗೆ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತೇನೆ (B. 1, 11).

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭe. = ಮುಟ್ಟೆ 2, etc. A shoe (Bh. 6, 4, 52; My.).

ಮೊಜು mōṭṭa. (= ಮೊಟ್ಟೆ), ಮೋಜಾ. (Si. 279, only in Si.).

ಮೊಟಕು mōṭaku. 1. The state of being (abruṅk or) small in size; a bit, a piece, as of a pencil, etc. (My.; Tē. ಮೊಟಕ; cf. ಮುಡುಕು 2, ಮೋಟು). ಮೊಟಕಾದವನು (ಖರ್ಚು, ಪ್ರಸ್ತ, ವಾಮನ, ಗಿಡ್ಡನು Si. 197; My.). — ಮೊಟಕುಪತ್ತಿ. A small sword, a outlass (My.; Si. 290; Tē. ಮೋಟಪತ್ತಿ). — ಮೊಟಕುಬೆರಳು. The little finger (My.). — ಮೊಟಕುಪಾದಿ. A short road that soon ends (My.; ಬಹಳ ದೂರವಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಹಾದಿ Si. 105).

ಮೊಟಕು mōṭaku. 2. The sound produced by the grazing of cattle, etc. — ಮೊಟಕು ಮೊಟಕನ್ನು. -ಎನ್ನು. The repeated sound of mōṭaku to be produced (My.).

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭa. 1. = ಮಟ್ಟ 1, etc. Exactness, etc. — ಮೊಟ್ಟೆಮೊದಕ. -ಮೊದಲು. = ಮಟ್ಟಮೊದಲು. (Bp. 24, 80; 82, 7; 45, 80; My.).

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭa. 2. = ಮಟ್ಟ 3. — ಮೊಟ್ಟೆಕುಬ. A hyena (My.).

ಮೊಟ್ಟು mōṭṭu. 1. To rap the head (of another) with the knuckles of the fist (My.; Tē.).

ಮೊಟ್ಟು mōṭṭu. 2. A rap with the knuckles of the fist (My.; M. ಮುಟ್ಟು; see ಕಲಿಕೆ). ಮೊಟ್ಟು ಬಿತ್ತು (My.).

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭē. 1. An egg (ಪೇತಕೋಶ, ಅಣ್ಣ HIA.; ಅಣ್ಣ śm. 88; Si. 179, 387; My.; T. ಮುಟ್ಟೆ; M. ಮುಟ್ಟು, ಮೊಟ್ಟೆ). ಕೇಡುಗಾಲಕ್ಕೆ ನಾಯಾ ಮದಾ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಕ್ಕಿತು (Prv.). See Prv. a. ತೊಟ್ಟೆ 2.

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭē. 2. = ಮಟ್ಟ (My.).

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭē. = ಮಟ್ಟ. A leather hag (ಸಮ್ಮದ ತಿತ್ತಿ śm. 88). 2, a bundie, a bale, a burden, a load (Bp. 21, 15; 29,

18, 19; Rām. 5, 8, 73; My.; Mbr. ಮೋಟ; cf. ಮೂಟೆ). ಅಟ್ಟ ಕೃಪನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುತಿಯಾಗ ಬೇಡ, ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊದುವವನಿಗೆ ಅಕಾಗ ಬೇಡ. — ಪಟ್ಟೇ ಸೀರೆಯುಟ್ಟರೂ ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊದುವವನು ತಪ್ಪರಿಲ್ಲ. — ನೇಯಿದರೆ ಬಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮೊಟ್ಟೆ. — ಬಟ್ಟೆ ಬಣ್ಣಾಟ, ಹೇಡು ಹೆಣ್ಣಾಟ, ತಲೆಮೊಟ್ಟೆ ಪರಮಸುಖ. — ಮೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಾನೇ? (Prva.). See Bp. 21, 15; 29, 18.

ಮೊದವಿ mōṭṭavi. = ಮೊದವೆ. A small pimple in the face (Rāv. 4, 9; 9, 48; J. 18, 25; My.; Tē. ಮೊಟಮೆ; T. ವಡಿ, ವಡಿವು).

ಮೊದವೆ mōṭṭavi. = ಮೊದವೆ. (My.).

ಮೊಡ್ಡ mōṭṭḍa. = ಮಡ್ಡ, ಮೊರಡ. (My.).

ಮೊಣಾ mōṭṭa. = ಮೊದ, q. v. — ಮೊಣಾರ್. -ಕಾಲು. The knee (ಜಾನು, ಅಪ್ಪೇವತೆ HIA.; ಜಾನು Gr.; My.; Bp. 57, 59; B. 2, 80; 3, 24). ಮೊಣಾಲು ಊದಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಮೊದಕಿಯುಟ್ಟ ನತ್ತಾನೇ? — ಮಣ್ಣೆ ಇರುವಾಗ ಮೊಣಾಲಿಗೆ ಪಟ್ಟವೇ? (Prva.). — ಮೊಣಾಲುಕಣ್ಣು. The hollow on each side of the knee (C.). — ಮೊಣಾಲುಗಣ್ಣು. The knee and all that pertains to it (My.). — ಮೊಣಾಲುಚಿಪ್ಪು. The knee-pan (My.). — ಮೊಣಾಲುಪ್ಪ. -ಉಪ್ಪ. As high as the knee, knee-deep. ಪಾಟಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೊಣಾಲುಪ್ಪ ನೀರು (Prv.). — ಮೊಣಾಲುಮುರಿ. N. of a talook in Mysore (My.). — ಮೊಣಕೆಯ. The elbow (Bp. 24, 82; 27, 6; My.). ಮೊಣಕೆಯುಟ್ಟ ಮೇಗಣ ದಾಗೆ (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ HIA.). — ಮೊಣಕೆಯ. = ಮೊಣಕೆಯ. (My.; see Prv. a. ಮುಂಗಿಯೆ 2).

ಮೊಣ್ಣು mōṭṭa. = ಮೊಣ್ಣು. Thh. of ಮುಣ್ಣು. — ಮೊಣ್ಣುಕೆಯ. A maimed hand (My.; Tē. ಮೊಣ್ಣಿಕೆಯ). — ಮೊಣ್ಣುಕೊಡಲಿ. A blunt axe or hatobet. ಮೊಣ್ಣುಕೊಡಲಿ ದಾಟಿಗೆ ಮೂಲ (Prv.). — ಮೊಣ್ಣುಗತ್ತಿ. -ಕತ್ತಿ. A blunt knife (My.). — ಮೊಣ್ಣುಗುದ್ದಲಿ. A blunt hoe (My.). — ಮೊಣ್ಣುಚೂರಿ. = ಮೊಣ್ಣುಗತ್ತಿ. (B. 4, 40; My.). — ಮೊಣ್ಣುಪುರಿ. = ಚೂರುಮರಿ. (My.). — ಮೊಣ್ಣುಬಾಲ. A docked, stumpy tall (My.; B. 3, 44). — ಮೊಣ್ಣುಸೀಗಿ. A large, very thorny cilmher, Caesalpinia sepiaria Roxb. (Z.; My.).

ಮೊಣ್ಣು ಮಂಛು. Stupid obstinacy, especially in demanding or dunning (My.; Tē.; T. ಮುಣ್ಣು, ಮೊಣ್ಣು; see ಮೊಟ್ಟೆ 1). — ಮೊಣ್ಣು. -ಅ 3. An obstinate man, one who begs impudently (My.). ಮೊಣ್ಣನ ಕೊಡ್ಡವರಿಲ್ಲ, ನಾಯಿಯ ತನ್ನವರಿಲ್ಲ (Prv.). — ಮೊಣ್ಣಾಟ. -ಅಟ. Stupid obstinacy; obstinate, impudent begging (My.). — ಮೊಣ್ಣೆ. An obstinate female (My.).

ಮೊಣ್ಣು ಮಂಛು. = ಮೊಣ್ಣು. Thh. of ಮುಣ್ಣು. (My.). ಕೊಡ್ಣಿ ಮೊಣ್ಣಾಯಿತು (My.). — ಮೊಣ್ಣುಕೆಯ. = ಮೊಣ್ಣುಕೆಯ. (My.).

ಮೊಣ್ಣುತನ mōṭṭutana. Stupid obstinacy (My.).

ಮೊಣ್ಣೆ mōṭṭē. ಮೊಣ್ಣೆಯ. Thh. of ಮುಣ್ಣು. (Tē. ಮೊಣ್ಣೆಮು). ತಲೆ ಹೋಗಿ ಕುಣಿದಾಡುವ ಮೊಣ್ಣೆಯ (ಕಬ್ಬನ್ನ, etc. Si. 297). — ಮೊಣ್ಣೆಮರ. A small tree, Cerbera odollam Gaertn. (St. & Pl.).

ಮೊತ್ತ mōṭṭa. 1. A heap, a mass; a multitude, a flock, etc.; a collection, a code (ಸಮೂಹ, ಸಕರ, ವ್ರಜ, etc. Nr.; ಜಂಗುಳ Ūt. II, 99; ಪುಷ್ಪಲ, ಪ್ರಭೂರಿ, ಬಹುಲ, etc. Mr. 480; ಮೊಗ್ಗರ, ಮೊಕ್ಕಳ, ಒಟ್ಟು, ಹೊರಳ, etc. ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17, śm. 54; ಒಳ Bhu. 6; ನರವ 10; ಉರಳಿಕೆ 61; My.; Tē. ಮೊತ್ತ, bulk, lump; Tē. ಮೊತ್ತ, the total, whole; T. ಮೊತ್ತ, universal; T., M. ಮುದು, ಮುದುದು, that is whole, entire; M. ಮುದುಕ್ಕೆ, to grow thick, hlg; to grow

ripe; ಮುದುಪ್ಪ, thickness, thronged state; ಮುದು, protuberance, tumour; T. ಮುದು, the end, see ಮುದು 3; see ಮುದು, ಮೊನೆ 2). ಕಾಗೆಯ ಮೊತ್ತಂ (ಕೊತ್ತಂ ಸ್ಮದ. 1). ಕಿದೆಯ ಮೊತ್ತಂ (ಕುದ್ರಾಣ್ಣ ಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ, etc.); ಹಿಮದ ಮೊತ್ತಂ (ಹಿಮಾನಿ); ಸೂಳೆಯರ ಮೊತ್ತಂ (ಗಾಣಿಕ್ಯ Hk.). ಮುದುಮಾನ ಮೊತ್ತ (ಕುದ್ರಾಣ್ಣ ಮತ್ಸ್ಯಸಂಘಾತ, ಪೂತಾಧಾನಿ); ಅನಿಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದ ಅನಿ (ಯೂಥನಾಥ); ಧರ್ಮಂಗಳ ಮೊತ್ತವು (ಸ್ತುತಿ, ಧರ್ಮಸಂಹಿತೆ Nr.). ಮುದುಮಾನ ಮೊತ್ತಂ (ಕುದ್ರಾಣ್ಣ Mr. 410). ಕವಿಜನರ ಮೊತ್ತಂ (Bp. 5, 39; 19, 83; 22, 57; 28, 22; 36, 31; 58, 53; 60, 38; J. 4, 19; 5, 15. — ಮೊತ್ತವೆಂದು.

-ವೆಂದು. To become a heap, to be heaped, etc. (Bp. 32, 6).

ಮೊತ್ತ ಮೊತ್ತಾ. 2. = ಮೊದಲೆ (ಸ್ಮದ. 229). — ಮೊತ್ತ ಮೊದಲೆ. (ಸ್ಮದ. 229). The very beginning; at the very first; in the first place (Üpr. 1, after 82).

ಮೊದ ಮೊದಲ. = ಮೊದಲೆ. — ಮೊದ ಮೊದಲು. = ಮೊತ್ತ ಮೊದಲೆ. (My.; B. 4, 189).

ಮೊದಲ ಮೊದಲ. (fr. ಮುಂ, ಮುಜ್ಜ, etc.). ಮೊದಲು, ಮೊತ್ತ 2 (ಸ್ಮದ. 229), ಮೊದ, ಮೊದಲು. The state of being first, preceding, in front, or prior; the state of being chief, the chief thing; the beginning; the root; the base; the extremity or tip; the original, principal or capital, the stock in trade;—at the beginning, first, etc.; for the first time (ಅದಿ, ಪೂರ್ವ, ಪೌರಸ್ವ, ಪ್ರಥಮ, ಅದ್ಯ Nr.; ಮೂಲ Nr.; ಮೂಲ Nn. 20; ಅದಿ 111; ಬುದ್ಧ, ಮೂಲ 136; ಅದ್ಯ, ಅದಿ Mr. 460; ಅರವ್ವು 432; ಅದಿ ಸ್ಮದ. 9. 13. 52. 84. 117. 118. 147. 171. 199. 258. 352; ಮೂಲ 7. 8. 253. 259 Cm.; ಪೂರ್ವ 17. 46. 51. 54. 71. 258. 377 Cm.; ಮುಖ್ಯ 18 Cm.; ಪ್ರಥಮ 78. 171 Cm.; My. as ಮೊದಲು; T., M. ಮುದಲ; Tē. ಮೊದಲು, ಮೊದಲು; Mhr. ಮುದಲು). ನಾಭಿಯ ಮೊದಲ (ಸ್ಮದ. 8). ಪೂರ್ವಪದದ ಕಡೆಯುಂ ಪರಪದದ ಮೊದಲುಂ (60). ಮದಗಜಮೆರಡದ ಬಾಲದ ಮೊದಲುಂ ಪಿಡಿದು (91). ಅಮೇಶ ಮನೆಂದೆ ಮೊದಲಿದುರ್ದಂ ತೊಲಗಿಸಿ ಬರ್ಪದು (30 Cm.). ಮೊದಲೆ (258 Cm.). ಮೊದಲ ನಾಟ್ಯಂ (ಪೂರ್ವರಂಗ); ಮೊದಲ ಮನೆ (ಚನ್ನ ತಾಲೆ, ತಿರೋಗೃಹ); ಎರೆಯ ಮೊದಲ (ಪಕ್ಷ 3); ಅನೆಯ ಮೊದಲ ಬಾಲ (ಪೇಶಕ, ಪುಷ್ಪಮೂಲ Hk.). ಮರದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಉದಕವ ನೆಡೆವ ಕಟ್ಟಿ (ಅಲವಾಲ, etc.); ಕೊಳಮೊದಲಿಸ್ತ ಅಧಿಕಮಾಗಿ ಮಾಡಿದುದು (ಅಧಿಕಫಲ, ರಾಥ); ವೇದದ ಮೊದಲನೋದ ತೊಡಗಿದವನು (ಶೈಕ್ಷ, ಪ್ರಾಥಮಿಕಳಿಕ); ಮರದ ಮೊದಲಿಗ್ಗೆ ಕೊಮ್ಮುವಯಸ್ತರವು ದ ನಮವಗ ದಿಗ್ಗು (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ, ಸ್ವಸ್ತ); ಮೊದಲ ಕಲ್ಪ (ಮುಖ್ಯ); ಮೊದಲಿಗ್ಗೆ ತುಡಿವರಮರ್ವ ಲತೆ (ಅರೋಹ Nr.). ಮೊದಲ ಮನೆ (ಚನ್ನ ತಾಲೆ Mr. 201); ಮೊದಲ ಗಡ (ಪಕ್ಷ 3 168); ಕರ್ಣದ ಮೊದಲ (ಚೂರಿಕೆ 156); ಮೊದಲ ಬಾಲಂ (280); ಕುದುರೆಯ. ಎರಡು ಕರ್ಣದ ಮೊದಲೊಳ್ (ಸುದಿ) ಇರೆ ತುಳಂ (289); ಮೊದಲ ನರ್ತನಂ (ಪೂರ್ವರಂಗ 79). See Üpr. 2, 41; 3, 88. 40; 5, 96; Bp. 41, 8; 52, 1; 56, 42; 60, 14. 40; 61, 57; Bh. 1, 8, 31; Rāy. 5, 40; 9, 18; 13, 5; J. 13, 42; 30, 29; 31, 36. — ಮೊದಲನಕ. —ಅನಕ. To the root (Bp. 60, 40). — ಮೊದಲನೆಯ. —ಅನೆಯ. ಮೊದಲನೇ. So much as the beginning or first: first, etc. (My.). ಮೊದಲನೆಯದು, ಮೊದಲನೇದು, that is the first, the first (Bk. 97; B. 1, 12; C.); ಮೊದಲನೆಯವ, who is the first, the first (C.; B. 5, 80). ಮೊದಲನೇ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯ (Bk. 396). ಮೊದಲನೇ ಧಾಗ (B. 4, 13). ಮೊದಲನೇ ಪುಸ್ತಕ (4, 44). — ಮೊದಲಾಗು. —ಅಗು. To become or be the first of a series (C.). ಮೊದಲು ಮೊದಲಾದ ಪಲ ತೆದದ ದನಿಗಲ್ (ಸ್ಮದ. 10). ಎಕಾರಂ ಮೊದಲಾದ ಸನ್ಯಾಸಿ ರಂಗಲ್ (ಎಕಾರಮುಖ್ಯಸನ್ಯಾಸಿ ರಂಗಲ್ 18

Cm.). ತೃತೀಯ ಮೊದಲಾದುವೊಳ್ (130). ಉರ್ಮ ಕತರೆ ತೊವರಿ ಗೋಡುವ ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟ ಕೂಡ (ಪದ್ಯ 1). ಇವ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾನುಕರಣಂಗಳ್ (1). ಮೊದಲಾದುವು (ಅದ್ಯ, ಅದಿಮ); ಅತ್ತಿನ ಮೊದಲಾದ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ ಚನ್ನ ಮನ ಸ್ತೀಯರಂ ದಾಳಿಯನಿ ಎಮ್ಮುದು; ಹೇಲೆ ಎರಾಸ ಇವ ಮೊದಲಾದುವು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಫಾವಂಗಳು; ಹಸು ಎಮ್ಮೆ ಮೊದಲಾದುವೆಲ್ಲಂ (ಚೇದಪ್ಪ: ಸ್ವಸ್ತಿ ಕರ್ಪಮಾನ ನನ್ಯಾಸರ್ವ ಈ ಮೂರು ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳವ ಕೆ ಮನೆಯ ಚಂದಂಗಳು; ಬಿಟ್ಟೇದು ಮೊದಲಾದುದು (ಪಾಣಿಮುಕ್ತ); ಇಧಾ ನಾ ವ್ಯಾಹಾರ ಇವ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳವ ನುಡಿಯ ಭೇದಂಗಳು; ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಚಾರಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ಅತ್ತಮುಂ; ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದುವದಂ ಮೊದಲ ಅರಮನೆ ಬೇಗುಳಂಗಳಂ ಪ್ರಸಾದ ಎಮ್ಮುದು; ಲೆತ್ತ ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ಕೆಲಸ (ಪುಸ್ತಕಮ); ಕರಾತ ತುರ ನಿಷ್ಕೃ ಪರಿವೃತ ನಾಳ ಭಲ ಮೂಲ ಮೈಲೆ ಕೆ ಕ ಬೇಡರ್ (ಧಲ್ಲ) ಮೊದಲಾಗುಳ್ಳ ಕಪ್ಪಿತ ತಿಗಳು (Hk.). ಅಕಳ ಹಾಲು ಮೊದಲು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲಂ (ಗಪ್ಪ); ನೂಲು ಮೊದಲಾದವ ಕಳುಕು (ಪಕ್ಷ 3); ಎಣೆ ಮೊದಲಾಗುರ್ವಂ ಕುದುರು (ಕೋಣ Nr.). ಅದಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದ ನವಗ್ರಹಂಗಳು (ಅತಾಧಿನವಗ್ರಹ Nn. 33); ಮುಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರಾಣರು (ಅಪ್ಪಾದಶಾಮಾತೃತ್ವ 48); ಮೊದಲಾದ (ಮುಖ್ಯ 167). See Bp. 58, 12. 19; 59, 53; Bh. 1, 20, 53; J. 5, 43; 12, 54; 28, 52. — ಮೊದಲನಿಸು. —ಅನಿಸು. To make one's self called, or to be, the first of a series (Bp. 59, 35; 61, 9). — ಮೊದಲೊಳ್. —ಕೊಳ್. To take as the first of a series (C.). 2, 10 begin (v. t. or v. l., Üpr. 8, 10). ಇದು ಮೊದಲೊಗ್ಗು ತಕ್ಕು ಧಾದಿತ್ತಗ್ಗ ವಂಗೂ ಹೇದೀಕ ಪಮವ ಪದಗಲು (Bk. 70). ಇವ ರೂಪಾಯಿ ಮೊದಲೊಗ್ಗು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿತನಕ ಗಡಿಯಾಂಗಳು ಇರುತ್ತವೆ (B. 8, 88). — ಮೊದಲೊಳುಕು. —ಕೊಳುಕು. Beginning, commencement (ಉಪ್ಪು, ಉಪಕ್ರಮ, ಅರವ್ವು Hk.).

ಮೊದಲಿಗ ಮೊದಲಿಗ. A chief, a headman (ನಾಗ ಮುಖ್ಯ Nn. 28; ಮುಂದೆ Üt. I, 49; Bp. 19, 1; Ü. Bp. 41, 39; My.).

ಮೊದಲು ಮೊದಲು. = ಮೊದಲೆ, etc. (Bp. 16, 12; 55, 44; C.). ಮರದ ಮೊದಲು (ಅನಾಗಾಳಿ, ಬುದ್ಧ); ಅನೆಯ ಕಿವಿಯ ಮೊದಲು (ಕರ್ಣಮೂಲ, ಚೂರಿಕೆ); ಎರೆಯ ಮೊದಲು (ಪಕ್ಷ 3, ಪುಷ್ಪಮೂಲ Hk.). ತೋಳ ಮೊದಲುಗಳೆರಡೂ (ದಾಹುಮೂಲಂಗಳ, ಕಳ್ಳಂಗಳು Nr.). ಮೊದಲು ಬಿತ್ತಿ, ಬದಿಕ ಗೆಯದ ಕ್ಷೇತ್ರ (ದೀಪಾಕ್ಷತ Bk. 391); ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇದೇ ಮೊದಲೆನ್ನು ಹೇದ್ದೀಕೆ (ಉಪಕ್ರಮ, etc. 442). ಅವರು ಒನ್ನವೇಳೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಪದಿದ್ದರು (B. 4, 17). ವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮೊದಲಿನವು (as many as in former times) ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಕಗ ಇಲ್ಲ (1, 213). ಮಯ್ಯಾ ತೆಗೆಯುವ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಶತ್ರುಪುಷ್ಪನು ಸನ್ 1796ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದನು (4, 220). ಮೊದಲಿನಂತೆ (as before, B. 3, 94). ಏದು ಮಾತೃಕೆಯರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನವರು (ದ್ರಾಷ್ಟಿ 0.). ಮೊದಲು ಮದಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಕೊಡೆ. — ಮೊದಲುಬೇದರು (= ಮೂಲವಗ್ರಹ) ಮೂಲೇಂದಿದ್ದರೂ ಹನುಮನರಾಯಗೆ ದೀಪೋತ್ಸವವು. — ಮೊದಲು ಕೂಡ ಬಾರದು, ಕೂಡಿ ಕೂಡ ಬಾರದು. —ಮಾತಿಗೆ ಮೊದಲು ಗಡಿ ಉಚ್ಚಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಉಟ್ಟಿನ ಕಾಯಿ. — ಮೊದಲಿಗೆ ಮೇಲೆ, ರಾಧೆ, ಗುದ್ದಾಟ (Prva.). — ಮೊದಲುಕಳೆ. An old legend (ಪದ್ಯ, ಅದಿಕಥೆ Nn. 138). — ಮೊದಲುಕಾರಣ. The first or original cause (My.). — ಮೊದಲುಗಲ್. —ಕಲ್. The root of the eye (ಅಕ್ಷಿಮೂಲ, ಪೂರ್ವನೇತ್ರ Mr. 317). — ಮೊದಲುಗೊಮ್ಮು. —ಕೊಮ್ಮು. The root of an elephant's tusk (ಕಂಠಿ, ದಂತಮೂಲ Hk.). — ಮೊದಲುಗೊಳ್. —ಕೊಳ್. = ಮೊದಲೊಳ್ No. 1. (C.). ಬೇರು ಮೊದಲುಗೊಟ್ಟು ರೆಮ್ಮೆಗಳ ವಂಗೂ ಗಡದ ಮಧ್ಯಧಾಗ (ಪ್ರಕಾಣ್ಣ, etc. Bk. 121). ಅತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮೊದಲೊಗ್ಗು ಅವನು ದಿವಸು ನಿಯಮದಿನ್ದ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡ ಹತ್ತಿದನು (B. 4, 124). — ಮೊದಲುತರ. The first or best sort (My.). — ಮೊದಲು ಮಾಡು. To make a beginning, to begin (My.). ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೊದಲು

ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರಕೃತ, ಉಪಕೃತ Sl. 896; ಉಪಕೃತ 442). — ಮೊದಲು ಮೊದಲು. = ಮೊದ ಮೊದಲು. At the very first (B. 4, 87). — ಮೊದಲೆ. -ಎ 3. = ಮೊದಲೆ. (J. 24, 11; 25, 1). — ಮೊದಲೆ. -ಎ 2. The very beginning;—even first or prior;—at the first beginning; at first; first of all (C.). ಈ ರಾಜನು ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗಿಂತ ಮೊದಲೆ ತೀರಿದನು (B. 4, 7). ಒದಿವೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಮ್ಯಾದಿಸಿದರೆ, ಜನರು ನಮಗೆ ಅವನ್ನು ದಕ್ಕಗೊಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಮೊದಲೆ ಯಾರೂ ಗಡಿಸುವದಿಲ್ಲ (B. 5, 91). ಹೊಟ್ಟೆ ಎನೂ ದುಡಿಯುವದಿಲ್ಲ, ಈ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಲಾಭವನ್ನು ಮೊದಲೆ ಇಲ್ಲ (5, 93).

ಮೊದಿರ ಮೊದಿರ. (Tbh. of ಮುದ್ರೆ). A ring (T., M. ಮೊದಿರ). — ಮೊದಿರಕಣ್ಣಿ. A climbing shrub, Hngonia mystax Lin. (St. & Pl.; T., M. ಮೊದಿರಕಣ್ಣಿ).

ಮೊದೆ ಮೊದೆ. = ಮುದು 1, q. v.

ಮೊದೆ ಮೊದೆ. (= ಮೊದೆ, ಮುದ). Tbh. of ಮುಂಜ (ಸಂದ. 369, 372). The grass Saccharum mnnja (ಮುಂಜಾತ್ಯಾಣ ಸಂದ. Dh.; ಮುಂಜ, ಶರ Mr. 109).

ಮೊದ್ದು ಮೊದ್ದು. = ಮುದ್ದು 2. A lump, a mass (T.; see s. ಮೊತ್ತ 1);—a block, a log of wood (T.). 2, stupidity (My.; T.);—bluntness, as of a knife (T.). — ಮೊದ್ದ. -ಅ 3. A male blockhead (My.). — ಮೊದ್ದಿ. A female blockhead (My.).

ಮೊನೆ ಮೊನೆ. 1. (fr. ಮುನ್ 2). A point; an extremity, an end;—sharpness (ನಿತಿ ಸಮ. 100; My.; T.; ಮುನಿ, ಮೊನೆ; M. ಮುನೆ; T. ಮುನ್ನಿ). 2, smartness: boldness, courage (ಭೈರವತ್ಯ ಸಮ. 100; T., M.). ಸೂಚಿಯ ಮೊನೆ (ಕಣ್ಣಿಕೆ Nr.). ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ಕುರವ ಇವ ಮೊದಲಾ ಗುಳ್ಳೆವು ಹೂವಿನಲೆಯ ಆಕಾರದ ಭೇದದ ಮೊನೆಯಮುಗಲು (Hik.). ಕೋಡ ಮೊನೆ (Riv. 6, after 11). ದಾಣದ ಮೊನೆ (J. 8, 40). ಆ ತುದಿಯನ್ನು ಅರ್ಧದಿಂದ ತಿಕ್ಕಿ ಮೊನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 4, 158). See Bh. 8, 22, 38; 8, 23, 31; Ahh. P. 9, 69; 19, after 34. 3, the state of being before or preceding (see ಮೊನೆಯೇಡು). — ಮೊನೆಕುತ್ತು. A stroke by the point (of an arrow, Bh. 6, 7, 17). — ಮೊನೆಗಣ್ಣಿ. -ಕಣ್ಣಿ. A sharp arrow (Bh. 8, 6, 18; 8, 23, 15; J. 12, 49). — ಮೊನೆಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. = ಮೊನೆದೋಡು No. 1. To show the point (of a weapon, Bp. 26, 12). — ಮೊನೆಗಾರು. -ಕಾರು. A tongue used to make wire (My. occasionally). — ಮೊನೆಗುತ್ತು. = ಮೊನೆ ಕುತ್ತು. (Bh. 7, 14, 9). — ಮೊನೆಗುದ್ದಲಿ. A sharp-pointed hoe, a pick-axe (My.). — ಮೊನೆಗಡು. -ಕಡು. The point to be spoiled: to become blunt (My.). — ಮೊನೆದೋಡು. -ದೋಡು. = ಮೊನೆಗಾಣಿಸು (Bp. 32, 14). 2, to evince courage (Grj. 2, after 106). 3, a point (as of a thorn, a weapon, etc.) to appear (Bp. 43, 86; Riv. 5, 99). — ಮೊನೆಮಲ್ಲಿಗೆ. A kind of jasmine with small, pointed buds (Riv. 2, 37). — ಮೊನೆಮುಗುಳ. A pointed flower-bud (J. 3, 32). — ಮೊನೆಯು ಧರ. N. (Bp. 11, 37; 25, 10). — ಮೊನೆಯಾರ್. (i. e. ಮೊನೆಯವರು). N. See ನರಸಿಂಹ. — ಮೊನೆಯಡು. -ಡು. Sharpening (?). ಮೊನೆಯುಡುನಾಯನಾರ್, N. (Bp. 11, 87). — ಮೊನೆವರ್. -ವರ್. A sharp tooth (ಪನೆ Kk. 70; J. 11, 22).

ಮೊನೆ ಮೊನೆ. 2. An affray, a fight, a battle (ಕಾಳಗ ಸಂದ. 11; ಪೊಣರ್, ಕೊಳುಗುಳ, ಬಣ್ಣಣ, ಬುದ್ದ, ಕಾಳಗ Kk. 41; ಕಾಳಗ 87; ಕೊಳುಗುಳ, ಬಣ್ಣಣ, ಬುದ್ದ, ಪೊಣರ್, ಕಾಳಗ ಸಮ. 89; ಕಾಳಗ 100; Bh. 8, 18, 30; T. ಮುನ್ನಿ; T. ಮೊಯ್,

a crowd, throng; a fight, battle; ಮುಯರ್, a fight, battle;—endeavour; ಮುಯಂಗು, to embrace, hold fast; see ಮೊತ್ತ 1). ಮೊನೆಮೊಳ್ ಸೂಡ್ ತಡವಾಯ್ತು ನಿಲಮರೆ ಮುತ್ತ ವಾರಣಮುಂ ತಾರಕತತ್ತವರ್ತಿಗೆ (ಸಂದ. 263). — ಮೊನೆಗೊಡು. -ಕೊಡು. To offer battle: to fight (Bh. 6, 4, 30). — ಮೊನೆ ಯಾಳು. -ಅಳು. A warrior (Bh. 8, 8, 7).

ಮೊನೆಗಾಡಿ ಮೊನೆ-ಗೊತ್ತಿ. A bold, courageous man (My.).

ಮೊನೆಯೇಡು ಮೊನೆ-ಕೊಡು. Preceding time: last month or last week (? ಕಂಚಿದ್ವೈತಫಲತಾಲ ಸಂದ. 400, o. r. ಮೊನೆಯೇಡು). ಮೊನೆಯೇಡಿಗೆ (401).

ಮೊನೆಯೇಡು ಮೊನೆ-ಕೊಡು. = ಮೊನೆಯೇಡು, q. v.

ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ. The day before yesterday; the other day, lately (ಕಾಲವಾಡಕ ಸಂದ. 400; C.; T.; T. ಮುನ್ನಿನಾದ್ದು, ಮುನ್ನಿನಾಳ್; Tu. ಮೊರಣಿ, ಮೊರಾಣಿ). ಮೊನ್ನೆ (183, 401); ಮೊನ್ನೆಗೆ (401). ಮೊನ್ನೆ ಮದುವೆಯಾದೆನು (Dp. 4). See Bp. 25, 11; 39, 38; 47, 25; 55, 19; Prv. 2. ನಿನ್ನೆ. — ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ. rep. Lately (My.).

ಮೊಬಲಗು ಮೊಬಲಗು. Sum (of an account or an addition, My.; Mhr., H. ಮುಬಲಗು); money (My.).

ಮೊಬ್ಬು ಮೊಬ್ಬು. = ಮಬ್ಬು, etc. (Bh. 8, 23, 20, o. r. ಮಬ್ಬು, C.). — ಮೊಬ್ಬಿಡ್. -ಇಡ್. To be bewildered or stupefied (Rām. 6, 44, 51). — ಮೊಬ್ಬುಗಣ್ಣು. = ಮಬ್ಬು. (My.). — ಮೊಬ್ಬುಗವಿ. A dark cave (My.).

ಮೊಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮ. (= ಮುಮ್ಮ 2). — ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು. Grandchildren (C.; B. 2, 20). — ಮೊಮ್ಮಗ. A grand-son (ನಪ್ಪು Sl. 191, G.; C.; Bp. 30, 26; B. 8, 25). ಮೊಮ್ಮಗನಾದರೆ ಗುಮ್ಮನ ಹಾಗಿರ ಬೇಕೋ? (Prv.). — ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು. A grand daughter (ನಪ್ಪು, ಪಾತ್ರಿ, ಸುತಾತ್ಯಾದಿ Sl. 191: ನಪ್ಪು G.; C.; B. 4, 8).

ಮೊಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮ-3. A grand-son (Bp. 47, 38; Bh. 2, 2, 72; 5, 9, 47; Rām. 1, 8, 33; J. 23, 55; 24, 57; 32, 29).

ಮೊಮ್ಮು ಮೊಮ್ಮು. = ಮಮ್ಮು. (My.).

ಮೊರ ಮೊರ. (= ಮೊರೆ ?). — ಮೊರಸಾಸಿವೆ. Black mustard, Sinapis ramōsa Roxb. (ರಾಜಕೆ, ಕೃಷ್ಣಕೆ, ಅಸುರಿ Nr.).

ಮೊರಕು ಮೊರಕು. = ಮೊರ್ಕು. To be turning round, or be giddy, from pride (ದರ್ಪಘೋಷ ಸಂದ. Dh., o. r. ಮೊರ್ಕು; cf. ಮುರ್ಕು).

ಮೊರಟ ಮೊರಟ. (ಮೊಡಿಟ). N. of a village. — ಮೊರಟದ ಬಂಕತನ್ನೆ. N. (Bp. 9, 27; 38, 40). — ಮೊರಟದ ಬಂಕದೇವ. N. (Bp. 9, 28; 49, 18; 52, 85). — ಮೊರಟದ ಬಂಕದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8). — ಮೊರಟದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. N. (Bp. 49, 24).

ಮೊರಡಿ ಮೊರಡಿ. 1. N. of a plant (ಮುಡುಕಲ್ ಸಮ. 25, 95, 106). ಕರಿಯನು ಸೇವಿಸ ಸಿಂಹಕೆ ಮೊರಡಿಯ ಸೇವಿಸುವದಿನ ಪ್ತ ಮೊಲ ಪಾಸಟಿಯೇ (V. 8, 37).

ಮೊರಡಿ ಮೊರಡಿ. 2. = ಮುದ್ದಿ 2, ಮಣ್ಣಿ, ಮರಡಿ, ಮರಡಿ, ಮೊರಡು, ಮೊರಡೆ, ಮೊರಡಿ. A hill, a hillock (ಬಿಟ್ಟು ಸಮ. 95; ದಿಟ್ಟು G.; C.; B. 4, 115). ಬಿಟ್ಟದ ಸಮೀಪದ ಮೊರಡಿಗಳು (ಪಾಡಂಗಲ್, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವರ್ತನಗಲ್ Nr.). ಕಲ್ಲಿನ ಮೊರಡಿ (ಅಕೂಪಾರ G.). See ಕಡು, ಹಮ್; ಸಿಕ್. 3, 30; J. 10, 8.

ಮೊರಡು ಮೊರಡು. 1. = ಮುರುಡು. Roughness, etc. (My.; M. ಮುದು, protuberance; roughness, knottiness,

cf. ಮೊಡಿ & see 2. ಮೊತ್ತ 1). — ಮೊರಡ. -ಅ. 2. = ಮಡ್ಡ, ಮೊಡ್ಡ. A rude, uncultivated, ignorant man (My.; T., M. ಮುರಡ).

ಮೊರಡು mōraḍu. 2. = ಮೊರಡಿ 2, etc. A stony, rough hillock (My.; T. ಮೋಡು, a knoll or rising ground, the crest of a hill; T. ಮೋಡು, height, the top of a hill = ಮುಗಡು, see ಮೊಗಡು; ಮುರುಗು, elevation, height; ಮುರ ಮ್ಪು, a hill of stones; a rock; cf. ಮೋಳಿ 2).

ಮೊರಡೆ mōraḍē. = ಮೊರಡಿ 2, etc. ಮೊರಡೆಯ ಮೇಲಾಗಲಿ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಾಗಲಿ ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನು ಉಣ್ಣು ಸದಿನ್ದ ಜಗಿದಾಮವ ಕುಡೀ ಮದಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ (B. 3, 90).

ಮೊರಹೆ mōraha. = ಮೊರಹು 2. (ಗಾನರ ಓ. II, 33).

ಮೊರಹು mōrahu. 1. = ಮುರುಹು, ಮೊರೆಹು. A bend; the winding course of running water. ಕೂಡಾ ದಿಗಳಿನ್ದ ಉದಕ ಹೊದವಟ್ಟು, ಚಕ್ರಾಕಾರದಿನ್ದ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸರ ರಿಸುತ್ತಿದ್ದದು (ಚಕ್ರ, ಪಟಭೇದ Nr. a; ಮೊರೆಹು in Nr. b).

ಮೊರಹು mōrahu. 2. = ಮೊರಹ. Humming, buzzing, murmuring, tinkling, etc. (Bp. 11, 47). See ಮೊರಹರು.

ಮೊರಹು mōrahu. 3. Anger, wrath (ಕೋಪ ಓ. I, 72; Bh. 3, 13, 20; cf. ಮುರುಹು 2P).

ಮೊರಳೆ mōraḷ. (T. ಮುರಲು, to sound; M. ಮುರಳು, ಮುರುಳು, to hum, grunt, growl, hnaz, howl, hem). ಮೊರಳ್ಳಂ (Śmd. 49).

ಮೊರೆ mōrē. 1. (Śmd. 27). = ಮುರೆ. To hum, to buzz (Ūpr. 2, after 93; 5, after 64; Śēv. 4, 45; Bh. 1, 5, 7; Rām. 2, 7, 4; J. 2, 65; 3, 25, 28; 19, 33; 28, 36; 29, 46; 31, 17); to sound (as instruments, Bp. 46, 53; 60, 42; Ū. Bp. 24, 4; J. 33, 26; as vocal music, Bp. 44, 71); to ring (as bells, Bp. 44, 50; 53, 37); to tingle (as grēṇṇas, Bp. 24, 44; 32, 29); to murmur (as a stream of blood, Abh. P. 9, 124; Rāv. 6, 47; as a stream, J. 19, 5); to murmur (as mantras repeated, Bp. 1, 47; 39, 4; 54, 45); to creak (as shoes, Bp. 12, 12); to bubble or gurgle (as boiling oil, J. 11, 37); to whizz (as an arrow, Rāv. 6, 47); to be noisy (as battle ories, Ū. Bp. 24, 24); to be uttered plaintively (as ories, Bp. 46, 34); to cause to sound, to grind (as teeth, Bh. 1, 10, 31). ಮೊರವದವು (ದಿಣ್ಣೆ ಮ Mr. 80).

ಮೊರೆ mōrē. 2. P. p. of ಮೊರೆ 1, in ಮೊರೆ ಮೊರೆದು (J. 3, 37; 19, 5; 38, 26).

ಮೊರೆ mōrē. 3. (ಮೊರೈ). = ಮೊರಹು 2. Humming, etc. See ಮೊರೆ 2.

ಮೊರೆ mōrē. Tbh. of ಮುರೆ. (ತಾಲಪರ್ವೆ, ಮುರೆ, etc. Si. 152; M. ಮುರಳೆ, ಮೂರು, myrrh).

ಮೊರೆಹು mōrēhu. = ಮೊರೆಹು 1, q. v.

ಮೊರೈ mōrrō. = ಮೊರೈ. See ಕೊಯ್ಯೋ.

ಮೊರು mōra. 1. P. p. of ಮೊರೆ 1, in ಮೊರು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಮೊರು mōra. 2. = ಮೊರೆ 2. — ಮೊರುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To roar, as beasts, the wind, waves, etc. (My.).

ಮೊರು mōra. 3. = ಮರು 1. A bamboo fan used for winnowing corn, etc., and for various other purposes (ಪ್ರಸ್ಥೋಟನ, ಶೂರ್ಪ Nr.; Si. 307; ಸೂರ್ಪ Mr. 209; C.; T., M. ಮುರು; cf. ಮುಡ್ಡಲು). ಮೊರುದ ಹಾಗೆ ಕುರಿಗ. ಭವ (ಬಂಕಣಗಿಯು, ಗಣೇಶ G.). ತೆರೇ ಕೊಟ್ಟು, ಮೊರು ಕೊಟ್ಟು. — ಮೊರುದಿನ್ದ ಕತ್ತರಿಯನ್ನು ಹೊದ ಹಾಕ ಬಹುದೇ? (Prva.). See J. 31, 55; B. 4, 22. — ಮೊರುದ ಮೆಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 7). — ಮೊರುದ ಮೆಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 10).

ಮೊರುಟೆ mōraṭē. = ಮೊರುಟಿ, etc. (ರಾಜಾದನ, ಪ್ರಿಯಾಲ, ಏಯಾಲ, ಸನ್ನಕದ್ರು, ಭನುಪಟ Si. 129).

ಮೊರುತ mōrata. Roaring, etc. (My.).

ಮೊರುಪ್ಪಿ mōrappi. = ಮೊರುಟಿ, etc. (ರಾಜಾದನ, etc. Si. 129).

ಮೊರುಲೆ mōralē. = ಮೊರುಲಿ, ಮೊರುಪ್ಪಿ, ಮೊರುನೆ. A large tree, bearing a kind of almonds, *Buchanania latifolia* Roxb. (ರಾಜಾದನ, ಏಯಾಲ, ಸನ್ನಕದ್ರು, ಭನುಪಟ Nr.; T. ಮೊರುಲಿ, ಮೊರುಲಿ; M. ಮುರಳೆ, ಮುರುಳೆ).

ಮೊರುವೆ mōravē. = ಮೊರುಲಿ. (St. & Pl.).

ಮೊರುಟೆ mōrē. 1. (Śmd. 27). To roar, as the sea (J. 26, 14; My.), as a tiger, etc. (Bh. 2, 1, 62; My.); to cry aloud, to clamour, to bawl, to yell (Bp. 56, 7; J. 5, 54; 7, 50); to hiss, as a serpent (Bp. 46, 22; 51, 59; Rāv. 9, 25; T., M. ಮುರುಮುರು, to murmur, grumble; Mhr. ಮುರಮುರಣೇ, to mutter, grumble). ಮೊರುಯುತ್ತ ಇರುವಣ್ಣಾದು (ಸ್ವನಿತ, ಭನಿತ, ಕೂಗುತ ಇರುವಣ್ಣಾಢು Si. 379).

ಮೊರುಟೆ mōrē. 2. = ಮೊರು 2. Crying loud, roaring, etc. (Ūpr. 3, 69). 2, wailing, lamentation (Bp. 40, 55, 58; My. in ಅಮುಕೆಯು; M. ಮುರು). 3, clamour, complaint (Grj. 6, 6, 9; Rāv. 13, 136; J. 2, 5; My.; T. ಮುರು). ನನ್ನ ಬಹವನ ಮೊರೆ ಕೇಳಿ ಕೊಟ್ಟು (B. 4, 107). ಬಹವರು ಬಲಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಮೊರೆಯನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ (B. 5, 2). — ಮೊರೆಯು. To cry loud, to lament (Ū. Bp. 46, 20). — ಮೊರೆಯು. -ತು. To cry loud; to wail, to lament (Bp. 52, 14; Ū. Bp. 50, 27; Rāv. 13, after 104; J. 11, 34; 26, 52; My.; M.); -to clamour, to complain (Grj. 6, 7; Bp. 3, 38; 27, 52; 28, 27; Rāv. 13, 134; 13, after 138; J. 21, 5, 7; 24, 38; My.). — to tell in a plaintive manner. ಮೈಥುನವನ್ನು ಕುಡುತು ಕ ಮೈಲಿಸಿ ಕೂಗಿ ಮೊರೆಯುವವರು (ಅಪ್ಪಾರಣೆ Si. 57). ಅವರು ಮೊಲಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ, ದೇವರಿಗೆ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟು, ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದರು (B. 4, 74). ನಾನು ಸತ್ತ ಬದಿಕೆ ದೇವರ ಬದಿಗೆ ಹೋಗಿ, ದೇವರೇ, ನನ್ನ ಕುಟ್ಟುಬದವರನ್ನು ಉದವಾಸ ಕೊಲ್ಲ ಬೇಡ! ಎನ್ನು, ದೇವರಿಗೆ ಮೊರೆ ಮೊರೆ (4, 77). ದೇವರು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾನೆ, ಅವದವಾಸ್ತ ಅವನಿ ಮೊರೆಯುತು (4, 144). ಅವನ ಮೊರೆ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟನು (he complained against him, My.). — ಮೊರೆಯುಗಿ. A thundering cloud (Bh. 9, 1, 7). — ಮೊರೆಯಿ. -ವೆಣ. A (still) lamenting corpse (Bh. 6, 4, 134). — ಮೊರೆಯಿ. -ವೆಣ. To complain (J. 21, 8).

ಮೊರುಟೆ mōrē. 3. = (ಮೊರೆ), ಮರು 2, etc. Shelter, refuge. — ಮೊರೆಯೊಗು. -ಬಗು. = ಮರುಯೊಗು. To resort to, to go for protection or help (J. 11, 35; 18, 43). — ಮೊರೆ ಹೊಗು = ಮೊರೆಯೊಗು. ಸರ್ವಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಗ್ನಿಯ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕು, ತಮ್ಮ ಮಾನವನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಕೊಟ್ಟರು (B. 5, 43). ಅತು ದೇವರನ್ನು ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕು (5, 229).

ಮೊಟ್ಟೆ mōṭṭē. 4. (fr. ಮುಟ್ಟು). A turn, a time (My.).
ಮೊಟ್ಟೆಯುನಿಕೆ mōṭṭēyuvikē. Crying loud, etc.
(ರಣ, ಕ್ಷಣ, ಕೂಗುನಿಕೆ Si. 388).

ಮೊಟ್ಟೋ mōṭṭō. = ಮೊಟ್ಟೋ. An imitative sound
of crying loud. — ಮೊಟ್ಟೋ ಎನ್ನು. To roar, as the
sea, rivers, rain, or the wind (My.); to wail (My.).

ಮೊರ್ಕು mōṛku. = ಮೊರಕು, q. v.

ಮೊರ್ಡಿ mōṛdi. = ಮೊರಡಿ 2, etc. (B. 5, 154, 155, 185; see
ಕೆಮ್ಮ.).

ಮೊಲ mōla. (Śmd. 90). = ಮಲ 5. A hare; a rabbit
(ಶತ Nr.; Mr. 160; Si. 170; G.; C.; T. ಮುಜಲ್, ಮುಯಲ್;
M. ಮುಯಲ್; Tē. ಮೊಸಲಿ, ಕುನ್ದೇಲು). ಮೊಲನು (ಶತಕ Nn.
27). ಚಿತ್ರವೃತ್ತಿಯನಡೆದು, ಹತ್ತಿವಿಡಿಮೋಲಯ್ಯ! ಚಿತ್ರವ ವಡೆದು
ಮಡವೆಡೆ ಮೊಲ ನಾಯಾ ಹತ್ತಿದನಕ್ಕು (Sp.). ಮೊಲದ ಕಣ್ಣು
ಬೀದಿಗಾಡಿಗೆ ಮುಟ್ಟೇ? — ನಾನು ಹಿಡಿದ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಮೂಡೇ ಕಾಲು. —
ಮೊಲ ಬರುವಾಗ ನಾಯು ಬಯಲುಬೆಳೆ ಕೂತು ಕೊಟ್ಟು. — ಬರಾತ್ಯಾ
ರಹಿದ್ನ ತನ್ನ ನಾಯು ಮೊಲನ ಹಿಡಿದೀತೇ? (Prva.). See V. 8. ಮೊ
ರಡಿ 1; Siā. 3, 34; J. 15, 19; 28, 52; Prv. 8. ಸಲಿಗ. — ಮೊ
ಲದ ಕವೀ ಗಡ್ಡೆ. The reslu of Boswellia thurifera Roxb.
(ಪಾಲಕ, ಮುಕುಂದ, ಕುನ್ದ, ಕುನ್ದರು Si. 152). — ಮೊಲದ ಹುಲ್ಲು.
A common grass, Andropogon aciculatus Liu. (Z.).

ಮೊಲೆ mōlē. (Śmd. 27). = ಮಲೆ 4. The female breast;
the dug of an animal (ಉರಸಿಜ, ಕುಡ, ವಕ್ಲೋರುಹ,
ವಯೋಧರ, ಸ್ತನ Hlā.; Mr. 321; ಸ್ತನ, ಕುಡ Si. 209; C.; T.
ಮುಟ್ಟೆ, ಮೊಂಜ; M. ಮುಲೆ; Tē. ಹೊಮ್ಮು; Tē. ಮೊಲೆ, the waist,
middle). ಬಟ್ಟೆಮುತ್ತು ಮೊಲೆ (Śmd. 170). ಮೊಲೆಯ ಕೊಟ್ಟು (ಕು
ಡಮುಖ, ಹೂಡುಕ, ವೃತ, ಶಿಖೆ); ತೋಳು ಮೊಲೆ ಕೊರಳಕ್ಕಲಿ ಅನು
ಲೇಪನದಿನ್ಮಂ ಬರೆದ ರೇಖೆ (ಪತ್ರವಲ್ಲಿ Hlā.). ಮೊಲೆಯ ತುಡಿ (ಹೂ
ಡುಕ, ಕುಚಾಗ್ಗ); ಮೊಲೆಯನುಮ್ನ ಮಗವು (ಸ್ತನಪ, etc. Nr.).
ಮೊಲೆಯ ತೊಟ್ಟು (ಹೂಡುಕ Mr. 321). ಹೆಂಗಸ ಮೊಲೆ (ಸ್ತನ,
ವಯೋಧರ Si. 448). ಅದಿನ ಕೊರಳ ಮೊಲೆ (ಭಾಗಲಸುನ Nn.
67). ದಿಗ್ವಾರಣದ ಮಹಾಯುಮ್ನದೇ ಬನ್ನಾರುವನ್ನಿಯ ಮೊಲೆಯಂ?
(Bp. 11, 10). ಗದಾಗೆ ಜಾವದವನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೊಲೆಯುಲ್ಲ (a oock,
Sp.). ತಾಯಿ ನಿನಗೆ ಮೊಲೆ ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು (B. 1, 24). ಅಳಳಿಗೆ
ನಾಲ್ಕು ಮೊಲೆಗಳಿರುತ್ತವೆ (3, 17). ಕತ್ತೇ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗಾಡಿ
ದ್ದರೇನು? (Prv.). See Ūpr. 2, 20; 5, 64; Bp. 8, 34; 15, 13.
18; 24, 45; 50, 3, 4; 57, 88; 60, 36; B. 1, 21; 3, 86; ನೆಲೆ.
— ಮೊಲೆಕಟ್ಟು. A breast-girdle (of women, J. 18, 4). —
ಮೊಲೆಗುಡು. -ಕುಡು. To give the breast (Rā. 5, 85). —
ಮೊಲೆಗುಣ್ಣಿ. -ಕುಣ್ಣಿ. A puppy (My.). — ಮೊಲೆಗೂಸು. -ಕೂಸು.
A young child nursed at the breast, a suckling (My.). —
ಮೊಲೆಗಲ. -ಕಲ. The side or region of the breast: the
breast (Ūpr. 6, after 84 & 91; 5, 60; 30, 8). — ಮೊಲೆಗೊ
ಡು. -ಕೊಡು. = ಮೊಲೆಗುಡು. (Rām. 6, 45, 28; Bh. 3, 13, 29;
J. 21, 8). — ಮೊಲೆಗೊಳಸು. -ಕೊಳಸು. To give the breast
(Rām. 6, 45, 28). — ಮೊಲೆತುಡಿ. The nipple (My.). — ಮೊಲೆ
ತೊಟ್ಟು. = ಮೊಲೆತುಡಿ. (My.). — ಮೊಲೆ ಬರು. The breast of a
female to form: the time of maturity to approach (My.). —
ಮೊಲೆಬಾಪು. A morbid enlargement of the breast (My.). —
ಮೊಲೆ ಬಿಡಿಸು. To wean. ಕೂಸನ್ನು ಮೊಲೆ ಬಿಡಿಸು (My.). —
ಮೊಲೆಮೊಗು. = ಮೊಲೆಗೂಸು. (My.). — ಮೊಲೆಯೂಡು. To suckle
(Grj. 3, after 119; J. 15, 19; 18, 21). — ಮೊಲೆವಾರ್. -ವಾ
ರ್. Breast-milk (Ahh. P. 8, 49; Bp. 2, 11; 24, 68; 48, 80;
50, 13).

ಮೊಲೋಗರ mōlōgara. = ಮುಲನಾಗರು, etc. (My.).

ಮೊಲ್ಲ mōlla. (= ಮಲ್ಲ?). N. (Bp. 61, 21). — ಮೊಲ್ಲಯ.
-ಅಯ. N. (Bp. 61, 84).

ಮೊಲ್ಲೆ mōllē. = (ಮಲ್ಲ, ಮಲ್ಲೆ), ಮೊಳ್ಳೆ 1. A kind of
jasmine, Jasminum multiflorum or pubescens
(ಮಾಳ್ಳೆ, ಕುನ್ದ Nr.; ಕುನ್ದ Mr. 125; T. ಮುಲ್ಲೆ, J. angustifolium;
J. trichotomum Rottl.; M. ಮುಲ್ಲೆ, J. samhac;
Abh. P. 7, 139; Bp. 45, 41; 50, 72; Rā. 9, 4; J. 8, 21;
30, 4; 31, 9; My.; Tē.).

ಮೊಲ್ಲೆಗ mōllēga. (= ಮುಲ್ಲೆಗ). A miserable
wretch (Bp. 45, 41).

ಮೊಲ್ಲೋಗರ mōllōgara. = ಮೊಲೋಗರ, etc. (My.).

ಮೊಸಗು mōsagu. = ಮಸಗು 1. (Bh. 10, 2, 11).

ಮೊಸರ್ mōsar. (Śmd. 58). ಮೊಸರು. = ಮಸರು.

Curds (ದಧಿ Mr. 182; C.; T. ಮೊಗರು, ಮೋರ್, M. ಮೋರ್,
buttermilk; T. ಮುಜಲ್, artificially curdled milk; Tē. ವೆ
ರುಗು, curd, cf. ವೆರ್ 2). ಮೊಸರ್ಗರ್ (Śmd. 52). ಮೊಸರ ಮೇ
ಲಣ ನಿದಿ (ಮನ್ನ, ಮನ್ನ 338 Cm.). ಅಳೆ ಬೆರಸಿದ ಮೊಸರು (ದ್ರವ್ಯ,
ದಧ್ಯಫನ); ಮೊಸರಲಿ ಕಲಸಿದ ಸತ್ತು (ಕರಮ್ನ, ದಧಿಸಕ್ಕು); ಮೊಸ
ರಲಿ ಮಾಡಿದದು (ದಾಧಿಕ Hlā.). ಅಳಕಮುತ್ತು ಮೊಸರು (ದ್ರವ್ಯ);
ಅಳಕ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲಂ (ಗಮ್ನ); ಕಾಯ್ನು ಬಿಸಿಯಾ
ಗಿದ್ ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವಧಾನೊನ್ನ ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದುದರಿತ್ತನೆನ್ನ ಒಡೆ
ದುದು (ಅವಿಷ್ಟ, ಒಡೆ, ಒಟ್ಟಕ); ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು
(ಕರಮ್ನ, ದಧಿಸಕ್ಕು); ಮೊಸರ ಕದಲು (ರಸಾಲೆ, ಮಾರ್ಚಿತಿ); ಮೊ
ಸರ ಮೇಲಣ ನಿದಿ (ಮಸ್ತು); ಮೊಸರು ಬೆರಸಿದ ತುಪ್ಪ (ಪೃಷ್ಠವಾಚ್ಯ
Nr.). ಹಾಲು ಕಾಸಿ ಹೆಪ್ಪು ಹಾಕಿದರೆ ಮೊಸರು ಆಗುವದು (B. 1,
15). ಮೊಸರು ಹುಳಿಯನ್ನ, ಹಸರು ಹುಲ್ಲು ಹಿಟ್ಟಿನನ್ನ. — ಬಟ್ಟೆಗೆ
ಮುಟ್ಟುಗಿಲ್ಲ, ಅಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಮೊಸರು? — ಅಸಲು ಇಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟಿಯಿಲ್ಲ,
ಮೊಸರು ಇಲ್ಲದೆ ಮುಟ್ಟುಗಿಯಿಲ್ಲ. — ಒಲ್ಲದ ಗಣ್ಣಿಗೆ ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕ
ಲ್ಲು. — ತಾನು ಹೋದರೆ ಮುಟ್ಟುಗಿಲ್ಲ, ಮೊಸರಿಗೆ ಬೇಟು (Prva.). See
Si. 240, 313, 315, 318; ನೀರು; Prv. 8. ಕೊಸರು 3. ನಾರಿಯಕ
(i. e. ನಾರಿಯ) ಗಣ್ಣು ತಾ ಬೇಲೂರ್ಗ ಹೋದರೇ ಅವಧೋಗರಕೆ ಮೊ
ಸರಿಕ್ಕೆ ಕಾಗೆಗೆ ತೋದ ಕೊಟ್ಟಿನೆ (Sp.). — ಮೊಸರನ್ನ. -ಅನ್ನ. =
ಮೊಸರೋಗರ. (C.). — ಮೊಸರೋಗರ. Boiled rice mixed
with curds. ಕೋಣ ಗಡ್ಡೇ ಉತ್ತರ ಮೊಸರೋಗರಾ ಇಕ್ಕೋರೋ?
(Prv.).

ಮೊಸಳೆ mōsālē. = ಮಸಳೆ, (ಮುಸಲೆ). An alligator,
a crocodile (ಕುಮ್ಭಾರ, ಕ್ಷತ್ರ Hlā., Mr. 410; ಶತಮಾರ
Nr.; ಕುಮ್ಭಾರ, ಗ್ರಾಹ, ನಕ್ರ, ನೆಗದು, ಮುಕರ G.; ನಕ್ರ, ಕುಮ್ಭಾರ,
ನೆಗದು Si. 89; O.; Tē. ಮೊಸಲಿ; M. ಮುದಲೆ; T. ಮುದಲ್ಯ;
cf. Sk. ಮಾಹಲ). ಮೊಸಳೆಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ, ನೆರೆಸಿ ಹೋದ
ಹಾಗೆ (Prv.). ಬಿಸಲೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಮೊಸಳೆಯ ಅನುವದಿಯದ ಹಾಗೆ
ತನ್ನ ನೋಡೋ ಬಿಡಲ್ ಆ ಮೊಸಳೆ ಮರಳವನ (ಮರಳ ಅವನ) ನುಂ
ಗಿತ್ತು; ಓಸುಣಂಗುವಕಾರ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪದು ಕೇಡು (Buhhāshita
kandapadya). — ಮೊಸಳೆತುಪ್ಪ. Alligator's fat, used as
a medicine (My.). — ಮೊಸಳೆವಿಣ್ಣು. -ವಿಣ್ಣು. A multitude
of alligators (Ūpr. 5, after 89).

ಮೊಹತರ್ಪ mōhatarpa. Tax on the shopkeepers and
artificers of a village or town (My.; Br.; Mhr. ಮೋಹತ
ರಫಾ); house-tax (My.).

ಮೊಹರಂ mōhara. = ಮೊಹರ 1, ಮೋಹರ. A gold coin, a mohur
(My.; Mhr., H. ಮೋಹರ).

ಮೊಹರಂ mōharam. = ಮೊಹರಮ. The first Mahomedau
month called Moharam (Muharram), and its festival in
commemoration of the death of two heroes called Hasau
and Husalu (C.; Br.; Mhr., H. ಮೋಹರಮ).

ಮೊಹರಮು möharama. = ಮೊಹರಂ. (B. 5, 47).

ಮೊಹರಿ möhari. 1. = ಮೊಹರ, etc. (My.).

ಮೊಹರಿ möhari. 2. = ಮೊಹರಿ. A little channel to carry off water (My.; Si. 82; Mhr., H. ಮೊಹರರಿ).

ಮೊಹರಾ möharā. A leader, a chief (My.; Mhr., H. ಮೊಹರಂ). 2, any piece or man at chess, except pawns (My.; Br. ಮೊಹರಾ; H.).

ಮೊಹರು möharu. A seal (My.; Br.; Si. 220; Mhr., H. ಮೊಹರು); a seal ring (My.).

ಮೊಹಲಾ möhalā. A quarter, a ward (My.; Mhr., H. ಮಹಲಾ).

ಮೊಹಸಲೆ möhasalē. = ಮೊಹಸಲೆ. Restraint placed on a person to prevent his escape or to enforce the payment of a demand: arrest, confinement (My.; Br., H. ಮೊಹಸಲ, ಮೊಹಸಲ).

ಮೊಳಕೆ mölakē. = ಮೊಳಕೆ. A germ, a bud, a sprout (ಒಟ್ಟು ಕೊ. 88; My.; Tē. ಮೊಲಕೆ, ಮೊಲಕೆ, ಮೊಲಕೆ; Si. 367). ಹೊಸತಾಗಿ ಮೂಲ ಮೊಳಕೆ (ಅಂಕುರ, ಅಭಿನವೋದ್ಭವ Si. 119).

ಮೊಳತು mölatu. P. p. of ಮೊಳೆ 1.

ಮೊಳಲೆ mölalē. = ಮೊಳಲೆ. (See Nr. 3. ನಾಯನೊಳಲೆ; M. ಮುಲೆ, to creep in, etc.; cf. ನೊದಲೆ).

ಮೊಳಸು mölasu. Germination, etc. (My.). 2, a kind of morbid swelling of the guttural glands (My.).

ಮೊಳೆ mölikē. = ಮೊಳೆ. (ಅಂಕುರ Bhu. 28; C.; G. 426; B. 8, 35. 107). — ಮೊಳೆಮುಲ್ಲು. Grass just come forth out of the ground (ದನ್ತಾಂಕುರ G.).

ಮೊಳೆ mölē. 1. To germinate, to grow or shoot forth, to come forth out of the ground, to sprout, to bud, to shoot (ಪ್ರರೋಹತಯ ಕೊಂದ. Dh.; My.; T. ಮುಳೆ, M. ಮುಳೆ; Tē. ಮೊಲತು, ಮೊಲತು); — to grow, to arise; — to appear (T., M., Tē.). P. ps. ಮೊಳತು (ಕೊಂದ. 287 Cm.), ಮೊಳತು (Bp. 38 sum.; 89, 36). See Bp. 13, 21; 24, 44; 40, 11; 42, 1; 48, 72; 49, 19; 56, 53; C. Bp. 8, 13; Bh. 1, 8, 18; Rāv. 8, 124; 18, after 18; J. 8, 4; 88, 14. — ಮೊಳೆ ಮೊಳೆ. rep. (Bp. 38, 89).

ಮೊಳೆ mölē. 2. (ಕೊಂದ. 27. 40). = ಮುಳೆ 2. A germ, a bud, a sprout, a first shoot out of the ground (ಅಂಕುರ ಕೊಂದ. Dh.; ಅಂಕುರ, ಅಂಕುರ HIA., Mr. 106; ಕರೀರ Mr. 125; ಅಗೆ, ಅಂಕುರ Kk. 23; ಅಗೆ, ಅಂಕುರ ಕೊ. 22; ಅಂಕುರ 111; ಸುದಾ 115; My.; M. ಮುಳೆ; T. ಮುಳೆ, ಮುದಾ). ಹೊಸತಾಗಿ ಮೂಡಿದ ಮೊಳೆ (ಅಂಕುರ Nr.). ಕರ್ಮಮಾರ್ಗಗಳ ಮೊಳೆಗಳು (Bp. 40, 57). ಬೆಳೆ ಸಿರಿ ಮೊಳೆಯಲೇ ಕಾಣುವದು (Priv.). 2, a pin, a nail, a spike, a wedge, a peg, a stake, a pointed object (ಗೂಣ್ಣ ಕೊ. 111; ತಲ್ಲ, ತಂಕು, ಗೂಟ Si. 290; Üpr. 7, 87; My.; T., M.; Tē. ಮೊಲೆ; cf. ಮುಳೆ 1, ಮೊನೆ 1). ಮೊಳೆಗಳು (ಕರ್ಮಸಾಸ Mr. 274). ನೊಗದ ಕಡೆಗೆ ತಗಲುವ ಹಾಕುವ ಮೊಳೆ (ತವ್ವು, ಯುಗಲೇಲಕ Si. 808). ಕಣ್ಣೆಯದ ಮೊಳೆ ನಡೆದ ಖಡ್ಗದ ಹಿನ್ನುಗಳು (Bh. 8, 13, 18). ಕು ಮುದಮುಕುಲದ ಮೊಳೆಗಳು (Rāv. 10, after 31). ಮೊಳೆಗಳಂ ಹೊದಿ ನೂಂಟ, ಒಳ್ಳೆಕ ಮೊಳೆಯನೊರೆಗೊಮ್ಮಕ್ಕಸಾಲೆ (Bp. 21, 30). ಸಮಗಿಯ ಮುಗುಳ ಮೊಳೆಗಳಂ ತೆತ್ತಿಸಿದ ಬಿತ್ತರವುಡೆದ ಜವರವು ಗಳ (Üpr. 7, after 92). ಅಡ್ಡು ಹಾಕುವ ಮೊಳೆಗಳು (types, B. 5, 216). ಮೊಳೆ ಮೊಳೆಗೆ ತಿಳಿಯದ ಕಮ್ಮಾಡಿ ಮರಸುತ್ತ ಮೂ

ಡ್ಯಾನೇ? (Priv.). 3, the core of a boil (My.; T.). 4, piles (My.; M.). — ಮೊಳೆಗಾಣೆನು. — ಕಾಣೆನು. To let appear a germ: to show to a small extent (J. 30, 32). — ಮೊಳೆದಿರು. — ತಿರು. A wheel with a sharp edge: a discus, a thunderbolt. ಮೊಳೆದಿರು ಮುಗಿರ (ಪರ್ವಣ್ಣ ಗುಣ್ಣೋಳಿ HIA.). — ಮೊಳೆದೋರು. — ತೋರು. To show a germ: to arise (J. 2, 5; 31, 4). — ಮೊಳೆಮೊಲೆ. Breasts that are forming (J. 6, 27). — ಮೊಳೆದೋರು. The piles (ದುರ್ವಾಮ, ಅರ್ತಮ್, ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ Si. 201; My.). — ಮೊಳೆವಲೆ. — ವಲೆ. A pointed tooth (J. 8, 21); — a young tooth: a milk tooth (ಕೆವ. 3, 43; J. 28, 18). — ಮೊಳೆವುಲೆ. — ವುಲೆ. Grass just come forth out of the ground, very young grass (Rāv. 5, 78). — ಮೊಳೆವೋರು. — ವೋರು. To germinate, to sprout, etc. (Rāv. 6, 2). — ಮೊಳೆ ಮೊಮ್ಮು. A sprout to grow: a bifurcation (i. e. duplicity) to arise (Bh. 7, 1, 41).

ಮೊಳ್ಳು mölḍu. To transpass, to trespass, to trespass (ಅತಿಕ್ರಮಣ ಕೊಂದ. Dh.; cf. ಮುನಾ 2, ಮುನಾ 3).

ಮೊಳ್ಳೆ möllē. 1. = ಮೊಳ್ಳೆ. ಮೊಳ್ಳೆ ಗಿಡ (ಮೂಳ್ಳೆ, ಕಪ್ಪೆ. ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆ Si. 139, only in Si.).

ಮೊಳ್ಳೆ möllē. 2. A prominent navel (My.).

ಮೊಲಿ möli. = ಮುದಿ 1, ಮೋಲಿ 1. Projecting joint (M. ಮುದಿ, a knuckle, joint; ಮುದಿ, protuberance, projection, see ಮೊರು 1; T. ಮುದಿ, ಮುದಿ, a joint of the body, a knot in the stem of a plant, etc.); the distance from the elbow to the end of the middle finger, etc., a cubit (ಅರತ್ತ ಕೊಂದ. 1; ಕಪ್ಪು, ಹಸ್ತ ಕೊ. 403; C.; T. ಮುದಿ; Tē. ಮೂಲೆ, ಮೂಲೆ). ಮೊದಲು (ಪ್ರಮಾಣ); ಹೊಳೆಯುವ ಮೊದಲು (ರತ್ನ); ಕಿರುಕುಣಿಯಿಲ್ಲದ ಮೊದಲು (ಅರತ್ತ HIA.). ಹೊಳೆಯ ಹೊದು ಅಳಿದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಸರತಿ ಎಲಮು; ಹೊಳೆಯ ಹೊದು ಕಿರುಕುಣಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಅಳಿದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಅರತ್ತ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಅಳದಲ್ಲಿ ಕಿರುಕುಣ ಮೊದಲ (ಅರತ್ತ Mr. 323); ಅಳದ ಮೊದಲ (ಪ್ರಮಾಣ 323); ಗೋಳ ಎರಡಾಗಲೆ ಒನ್ನು ಮೊದಲಕ್ಕೆ. ಅಳದ ಮುಳ್ಳು ನಾಲೆರಳು ಪೆಡೆಗೆ ಗೂಡು ಅಕ್ಕು, ಮೊದಲೆರಡಾಗಲೆ ನಾಲೆಗೋಲೆ ಎಣ್ಣಿನಕ್ಕೆ, ಎರಡು ಕೋಲೆ ಅಗೆ ದಣ್ಣು ಮೊಳ್ಳುಮ್, ಅ ದಣ್ಣು ಮೊಳ್ಳು ಸಾವಿರಮೂಗೆ ಕ್ರೋತಮ್ (ಎ. ಕಾ. ಕೊತಮ್, ಕ್ರೋತ) ಅಕ್ಕು, ಅಳ ನಾಲ್ಕುಕುಣು ಯೋಜನಮ್ ಅಕ್ಕು, ಎಪ್ಪತ್ತು ವೇಳಮ್ ಅಕ್ಕು, ಅಳ ಹತ್ತು ವರ್ತನಾಪ್ಪಂ (325). ಹಾಡಲೆ ಪಟ್ಟ ಕೆಯ್ಯಕ್ಕು ಹಸ್ತ ಅನ್ನರೆ ಮೊದಲ (ಹಸ್ತ); ಹೊದಿಯೆಡಗೂಡಿದ ಮೊದಲ ಅನ್ನರೆ ಹೊದಿ ಕೊಮೇ ಮೊದಲ (ರತ್ನ); ಹಾಡಲೆ ಪಟ್ಟ ಕಾದೆರಳು ಹೊದಿಯೆಡಗೂಡಿದ ಮೊದಲ (ಅರತ್ತ Si. 213). ತೋಲ ಮುದಿ ಮೊದಲ, ಕಾಯಿ ಅದು ಮೊದಲ. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಹೋಲಿ, ಮೊದಲ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದ. — ಬದಿಗೆಯ್ಯಲಿ ಮೊದಲ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Priv.). See B. 3, 103; 4, 146; Priv. 2. ಸಪ್ತ 1. — ಮೊದಲಿ. — ಕಾಲು. = ಮೋಲಿ. The knee (ಒಳ್ಳೆದೆಯ ಸಪ್ತ ಕೊಂದ. 1; ಹಾಸು, ಉರುಪರ್ವ, ಅಪ್ಪೇವರ್ವ Nr., Mr. 332, Si. 207; My.; M. ಮುದಿವಾರ್, T. ಮುದಿಗಾರ್; Tē. ಮೋಲಾಲು). ಅಗಲ ಮೊದಲಾಲುಕುವನು (ಪ್ರಜ್ಞ, ಪ್ರಗತಜಾನು); ಕೂಡಿದ ಮೊದಲಾಲುಕುವನು (ಸಂಜ್ಞ, ಸಂಗತಜಾನು Nr.). See Si. 198; B. 3, 21. 298. 298. — ಮೊದಲಿಯ. = ಮೋಲಿ. The elbow (ಕಪ್ಪೇ, ಕೂರ್ವರ Nr.; Si. 210; My.; M. ಮುದಿಯ, T. ಮುದಿಯ; Tē. ಮೋಲಿಯು). ಮೊದಲಿಯು ಕೆಳಗಣ ಭಾಗವು (ಪ್ರತೀಕ್ಷ, ಮೂಗೆಯ್ Nr.). ಮೊದಲಿಯು ಮೇಲು (ಪ್ರಕಾಣ Mr. 323). ಮೊದಲಿಯಾದರೆ ಮುಂಗಿಯಾದುತ್ತದೆ. — ಮೊದಲಾಲು ಲೂದಿಕ್ಕೆ ತಿಳುವದ ಮೊದಲಿಯು ನಿಶ್ಚಾನೇ? (Priv.). See Bp. 4, 12; B. 2, 31.

ಮೊಲಿಗು möliḡu. 1. (= ಮಸ್ಸು 2). To sound, as

certain musical instruments (ವಾದನಕ್ರಿಯೆ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ಸಿದ್ಧ. 84);—to roar; to thunder (ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಿದ್ಧ. Dh.; M. ಮುದ್ದು; T. ಮುದುಗು; Tē. ಮೋಗು, ಮೋಯು). ಒಪ್ಪುವಾದ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಅದು ಲಗ್ನ ಅಕ್ಕುಂ (Mr. 288). See Ūpr. 8, 94; Grj. 9, 41; Bp. 57, 47; Ū. Bp. 28, 20; Bh. 1, 19, 19; 7, 10, 28; 7, 17, 25; Rāv. 6, after 11; 13, 71; J. 7, 22; 10, 47; 11, 15; 13, 24. 41. 43; 17, 2. 2, to play certain instruments (Bh. 7, 10, 38).

ಮೊಲಗು ಮೌಲಗು. 2. The sound of certain musical instruments (ವಾದ್ಯ, ವಾದನವಿಧ ಸಿದ್ಧ. 1);—roaring; thundering, thunder (ಮುಗುಲ ದನಿ ಸಿದ್ಧ. 1; ಘನವನ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ Mr. 43; ಮೋಘಾಧವನ Kk. 12; ಸಿಡಿಲ ದನಿ 78; ಸಿಡಿಲ ರವ ಸಿದ್ಧ. 85; ಸಿದ್ಧ. 10; Ūpr. 5, 61; 10, 26; Abh. P. 10, 157; 11, 13; Grj. 9, 41. 42; Sāv. 3, 36; J. 11, 22). — ಮೊದಲಾದ, -ಇದು. To sound as certain instruments, etc. (Abh. P. 13, 50).

ಮೊಲಗು ಮೌಲಗು. 3. The plant Marsilea quadrifolia Lin. (ಒಪ್ಪು ಮರ ಸಿದ್ಧ. 1; ವೃಕ್ಷಭೇದ ಸಿದ್ಧ. Dh.; ತರುಭೇದ ಸಿದ್ಧ. 35; Sāv. 3, 32). ಮೊದಲಾದ ಮರ (ವಾತಕ, ತೀತರೆ, ಉಪಾಶಕ, ಅಶನವರ್ಣ Nr.; ಶಮನವತಿ Mr. 120).

ಮೊಲಗು ಮೌಲಗು. = ಮೊದಲು, q. v.

ಮೊಲಗು ಮೌಲಗು. 1. = ಮುದ್ದು, etc. To bow (v. l.), to bend, to bow to (ನಮನ ಸಿದ್ಧ. Dh.; Rāv. 4, 114; Tē. ಮೊಕ್ಕು, ಮೊಗ್ಗು, ಮೋಗ್ಗು; see ಮುಸುಕು 1 & ಮುಗ್ಗು 3).

ಮೊಲಗು ಮೌಲಗು. 2. = ಮೊಕ್ಕು. A bow, an obeisance (ತುದೇರೆ, ಎದುರು, ಮಣಿ, ಕುಮ್ಮು, ಪೂಜವದಿಕೆ, ನಮಸ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧ. 84; Kk. 34, o. r. ಮೊಕ್ಕು; Tē. ಮೊಕ್ಕು, ಮೊಗ್ಗು, ಮೋದುಪು, ಮೋಡ್ಡು). ಮೋಕೆ ಮೊಕಾ. The state of being let loose: a cast-off skin (see ನಿರ್ಮೋಕ).

ಮೋಳು ಮೊಳು. (fr. ಮುನ್ 2). The upper portion, the top, the forepart (Bh. 7, 7, 45). ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ ಪರ್ವತದ ಮೋಳು (ಪ್ರಕಾಶ, ಭಗ್ನು G.). ರಥ ಮುನ್ನಡವು ಗಳ ಮೋಳು (ಯಾನಮುಖ G.). ಅವನು ಹಳದಿ ಗಟ್ಟಿದ ಮೋಳು ಹಿಡಿದು, ಕೂತನು (B. 5, 62).

ಮೋಕ್ಷ ಮೊಕ್ಷಾ. = (ಮುಕ್ತಿ), ಮೋಕ್ಷ, ಮೋಕ್ಷಿ. Untying, letting loose, setting free, liberating;—freeing one's self from;—liberation, deliverance, escape, release. 2, liberation from individual existence, the deliverance of the soul from the body, its exemption from further transmigration, and its absorption into the soul of the universe; final beatitude. 3, death (My.). 4, a species of tree (see ಮೋಕ್ಷ). ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ನಿನಗೆತ್ತಣದು ಮೋಕ್ಷಮ್, ಅಯ್ಯ? ಸತ್ತು ಹೋಗದವನಿಜವಮರಲು ಮೋಕ್ಷದ ಗೊತ್ತು ತಿಳಿ (Sp.). ಮೋಕ್ಷ ಸಿಕ್ಕ ಬೇಕಾದರೆ ಭಕ್ತ ತನ್ನ ಬೇಕೇ? (Prv.; see Prv. 3. ಸಾಕ್ಷಿ). 5, the liberation of an obscured planet, the last contact or separation of the eclipsed and eclipsing bodies (My.).

ಮೋಕ್ಷಕ ಮೊಕ್ಷಕಾ. Setting at liberty, freeing; a deliverer, a liberator.

ಮೋಕ್ಷಕರ್ತ ಮೊಕ್ಷಾ-ಕರ್ತಾ. The worker or giver of final emancipation: Vishnu; Śiva (My.).

ಮೋಕ್ಷಕಾಲ ಮೊಕ್ಷಾ-ಕಾಲಾ. The time of ಮೋಕ್ಷ No. 5. (My.).

ಮೋಕ್ಷಗತಜೀವ ಮೊಕ್ಷಾ-gata-jīva. A being that attains or has attained moksha (ಭವ್ಯ, ಮೋಕ್ಷವನಯ್ಯನ ಜೀವನು Nn. 90).

ಮೋಕ್ಷದ ಮೊಕ್ಷಾ-da. = ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ. (My.).

ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ ಮೊಕ್ಷಾ-dāyaka. Giver of moksha: Vishnu; Śiva (My.); giving moksha (My.).—ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ. Pār-vatī (J. 15, 25).

ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮ ಮೊಕ್ಷಾ-dharma. Law or rule of emancipation (My.).

ಮೋಕ್ಷನಾಯಕ ಮೊಕ್ಷಾ-nāyaka. Who leads to moksha: Vishnu; Śiva (My.).

ಮೋಕ್ಷಪ್ರದ ಮೊಕ್ಷಾ-prada. = ಮೋಕ್ಷದಾಯಕ. (My.).

ಮೋಕ್ಷಭಾಗ್ಯ ಮೊಕ್ಷಾ-bhāgya. The complete attainment or excellence of moksha (My.).

ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗ ಮೊಕ್ಷಾ-mārga. The path to moksha (My.).

ಮೋಕ್ಷರಾಜ್ಯ ಮೊಕ್ಷಾ-rājya. The world of moksha (My.).

ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮೊಕ್ಷಾ-lakṣmī. Moksha considered as a beautiful woman (Ūpr. 1, 8).

ಮೋಕ್ಷಕಾಸ್ತ್ರ ಮೊಕ್ಷಾ-kāṣṭra. The doctrine of moksha. (Abhā. 1, 35).

ಮೋಕ್ಷಸಮ್ಪದ ಮೊಕ್ಷಾ-sampada. = ಮೋಕ್ಷಭಾಗ್ಯ. (Abhā. 1, 6; 2, 94).

ಮೋಕ್ಷಸಾಧನ ಮೊಕ್ಷಾ-sādhana. Means of emancipation (My.).

ಮೋಕ್ಷಸ್ನಾನ ಮೊಕ್ಷಾ-snāna. An ablution performed at the last contact of an eclipsed body (My.).

ಮೋಕ್ಷಾಂಗನೆ ಮೊಕ್ಷಾ-aṅganē. The moksha-woman: Pār-vatī (ಅಮರ್ದುರ್ವಿ Kk. 70; Sīd. 34; Bp. 24, 17).

ಮೋಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿ ಮೊಕ್ಷಾ-adhikārī. A person entitled to or fit for moksha (My.).

ಮೋಕ್ಷಾಪೇಕ್ಷೆ ಮೊಕ್ಷಾ-apēkṣhē. Desire for moksha (Abhā. 1, 24).

ಮೋಕ್ಷಿತ ಮೊಕ್ಷita. Set free, liberated. See ಪಾವ.

ಮೋಕ್ಷಿಣ ಮೊಕ್ಷhīṇu. Abolishment, cessation (My.; Br.; H.).

ಮೋಕ್ಷಮೋಕ್ಷಾ. Vain, useless, purposeless.

ಮೋಕ್ಷಮೋಕ್ಷ. The trumpet-flower, Bignonia suareolens (ಪಾದರಿ G.). 2, a species of plant the seeds of which are used as a vermifuge (= ವರ್ಮಿಗ; ವಾಯುವರ್ಮಿ G.).

ಮೋಕ್ಷಮೋಕ್ಷ. Liberating (Bp. 53, 3);—final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ Nn. 20);—freedom from worldly passion, asceticism (ವಿರಾಗ, ವೈರಾಗ್ಯ 20);—composedness, calmness (ಸ್ಥಿರ, ಸುಸ್ಥಿರ 20). 2, a tree; the horse-radish tree, Moringa pterygosperma Gaertn. (ಭೂಜ, ಮರ 20). 3, a fruit of the Musa sapientum, a plantain (ಕದಲಿ, ಪಾದರಿ 20). ವಸ್ತ್ರಾರಕಮ್ಪುಳ, ಬಸದಿರ ಜಪ್ಪಳ, ಕೋಬೀರ್ವರಕೋಡೀ ಹಬ್ಬ ಮೂಡಾ ಕಣ್ಣಿರ ಮೋಕ್ಷ (Prv.).

ಮೋಕ್ಷಕ ಮೋಕ್ಷಾ. Liberating;—final emancipation (ಮುಕ್ತಿ Mr. 510);—a deliverer, a liberator;—freedom from worldly desires (ವಿರಾಗ 510);—an ascetic;—long-lived, long-lasting (ಸ್ಥಿರಾಯು 510). 2, a tree; the silk-cotton tree (ಭೂರುಹ 510). 3, the horse-radish tree, Moringa pterygosperma Gaertn. (ನುಗ್ಗಿ 510). 4, the plantain tree (ಪಾದರಿ 510).

ಮೋಕ್ಷನ ಮೋಕ್ಷನಾ. (ಮೋಕ್ಷನೆ). Releasing, liberating, liberation, setting free, loosing; unyoking; discharging. See ಗರ್ಭ, ಎ.

ಮೋಕ್ಷಿ ಮೋಕ್ಷಿ. A shoemaker (My.; Mhr., H.; see ಮುಕ್ತ 2). — ಮೋಕ್ಷಿಮೋಕ್ಷಿ. A shoemakers' street (My.).

ಮೋಳು ಮರಳು. To become a widow (ವೈಧವ್ಯ ಕಂದ. Dh.; My.; Tē. ಮೋಳು, T. ಮೋಳು, a widow). ಅವಳು ಮೋಳಿದಳು (My.). ಈಚಲದ ಮರ ಹೀನ, ನೀಚರದು ನೆರೆ ಹೀನ, ಮೋಳಿದ ಹೆಣ್ಣು ತರಬೀನ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪೇಚಾಟ ಹೀನ (Sp.). 2, to put a covering (on the head) as the sign of being a widow (Bp. 88, 15; see ಮುಣ್ಣ-).

ಮೋಟೆ ಮರಣ. 1. ಮೋಟಾ. The plantain or banana tree, *Musa paradisiaca* Lin. (*Musa sapientum* Roxb. 2, the cotton shrub (ಹತ್ತಿರ ಗಡ G.). 3, the silk-cotton tree, *Bombax heptaphyllum* Roxb. (ರೇಶ್ಮಿ ಗಡ G.).

ಮೋಟೆ ಮರಣ. 2. = ಮೋಟಾ, etc. A shoe (Tu.). ಈಚೆಯಿಷ್ಟ ಅಡಿಗೆ ಹೋಗಲಕ್ಕೆ ಮೋಟೆಯಿಷ್ಟಾಗುವದೆ? (Prv.).

ಮೋಟುಗಾಡಿ ಮರಣ-ಗಟ್ಟಾ. = ಮೋಟುಗಾಡಿ. (ಎರಾಸು, ಸರೀಲ G.).

ಮೋಟು ಮರಣ. = ಮುಣ್ಣೆ 2, ಮೋಟು, ಮೋಟಾ, ಮೋಟೆ 2. A boot (My.; Br.; Mhr., H. ಮೋಟಾ, a stocking, a sock; a glove).

ಮೋಟು ಮರಣ. = ಮೋಟು. Play, sport; acts or sights of exciting merriment; wanton sport (My.; Mhr., H. ಮೋಟು).

ಮೋಟುಗಾಡಿ ಮರಣ-ಗಟ್ಟಾ. = ಮೋಟುಗಾಡಿ. A playing, sportive, wanton man (My.).

ಮೋಟು ಮರಣ. 1. Stupidity (Tē. ಮೋಟು, ಮೋಟಿ; M. ಮೋಟು, obstinacy, perverse pride, see ಮೊರಡು 1; T. ಮೋಟುತನ, stupidity = ಮುರಟುತನ; cf. ಮೋಟು, see ಮೋಟುಗಾಡಿ and s. ಮೋಟು).

ಮೋಟು ಮರಣ. 2. See s. ಮೋಟು.

ಮೋಟು ಮರಣ. 3. = ಮೋಟು, q. v. — ಮೋಟುಕರ. = ಮೋಟು ಕೆಯ. (Bp. 88, 28). — ಮೋಟುಕೆಯ. = ಮೋಟುಕೆಯ. (Bp. 88, 18, 25). ಹಾಸುಎಲ್ಲದ ನಿದ್ರೆ, ಪಾಸುಎಲ್ಲದ ಮಾಯ, ಹಾಸು ಎಲ್ಲದನ ಗೆಳೆತನ ಮೋಟುಕೆಯ ಬೀಸು ಕರೆದನೆ (Sp.). — ಮೋಟು ಗೆಯ. — ಕೆಯ. = ಮೋಟುಗೆಯ. (Bp. 88, 16). — ಮೋಟುಮರಿ ದೇವ. N. (Bp. 88, 21). — ಮೋಟುವಾದ. Discourse or dispute without a point, foolish discourse, etc. (Bp. 54, 17).

ಮೋಟು ಮರಣ. Strong, coarse (My.; Mhr. ಮೋಟಾ); large, thick (My.; Mhr.).

ಮೋಟುಗಾಡಿ ಮರಣ-ಗಟ್ಟಾ. A man who makes a fool of himself. ತಾಟುಗಾಡಿನು ಅಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೋಟುಗಾಡಿನಾಗಿ ಬಿದ್ದ (Prv.).

ಮೋಟು ಮರಣ. Crushing, breaking, grinding, destroying. See ಉಡಿ 1, ಮುದು 1. 2, disgrace (My.).

ಮೋಟು ಮರಣ. See ಕರ್ಣ. (Cf. ಮೋಟು s. ಮೋಟು?).

ಮೋಟು ಮರಣ. = ಮೋಟು. The state of being deprived of the point, short or stumpy, that of being maimed;—the stump of a tree (My.; ಸ್ಥಾಣು, ಧ್ರುವ, ತಂಕು Si. 120); stubbles (My.; Tē. ಮೋಟು, ಮೋಟು, T. ಮುರುಡು, M. ಮುರಡು, the stump of a tree; that of the arm or leg; T. ಮೂಡು, a stump; stupidity; M. ಮೂರೆ, cattle without horns or with horns turned; stupidity; cf. ಮೂಡಿ, ಮೊಳಕು 1, ಮೋಟು 1). ಮೊದ ಮೋಟು ಹೋದ ಹೆಣ್ಣೆಯೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ (Prv.). ಹಾಲ ಮೋಟಾದ ಎತ್ತು (ವಣ್ಣು Nr.). ಮೋಟಿನ ಮರ (ಸ್ಥಾಣು Si. 419). See Prv. s. ಹಾರೆ. — ಮೋಟು. — ಅ 3. A man deprived of the forearm (My.; Bp. 88, 54; Dp. 55, 2). ಕೆಯ ಕಾಲು ಮೋಟುನಾದಂ (ಕು ಸೆಕ Mr. 389). ಹಾಲೆಯಿಷ್ಟ ಹೋಗಿ, ಮೋಟುನಾದ (Prv.). 2, a short, dwarfish man (My.). — ಮೋಟು ಮರ. (i. e. ಮೋಟುನ.). = ಮೋಟುಮರ. ಮೋಟು ಮರ ಗಾಳಿಗೆ ಎಣ್ಣು (Prv.). — ಮೋಟುಕರು. — ಅರು. A little servant, an underling (My.; see Prv. s.

ಅರುಕು). — ಮೋಟು. A female who is deprived of the forearm or is dwarfish (My.). — ಮೋಟುಗಾಡಿ. — ಅ 2. A maimed ear (My.). — ಮೋಟುಗುಡ್ಡಲಿ. A abovel without a point, a short shovel (My.). — ಮೋಟುಗೆಯ. — ಕೆಯ. A maimed arm (My.). — ಮೋಟುದಾಲ. A docked, stumpy tail (My.). — ಮೋಟುಮರ. A branchless trunk or stem (My.).

ಮೋಡ ಮರಣ. A cloud (ನೀರ್ವೇರ್, ಮುಗಿರ್, ಮುಳು Si. 14; ಮೇಳ 95; Rām. 1, 16, 16; C.; B. 1, 21; 2. 49); cloudiness, a cloudy day, hazy weather (ದುರ್ವಿನ, ಅಧ್ಯತಮರ Mr. 43; Tē.; see ಮುಗಿರ್, ಮುತ್ತು 1, ಮೂಡಿ). ಮೋಡ ಮುಟ್ಟುರಾದ ದಿವಸ (ದುರ್ವಿನ Si. 31). ಮೋಡ (rainless clouds) ಕಣ್ಣೆ ನಾಯಿ ಹಾವಿಗೆ ಉಣ್ಣೆ ಹೊಯ್ದ ಹಾಗಿ (Prv.). — ಮೋಡಗತ್ತಲೆ. — ಕತ್ತಲೆ. Cloudy weather (ದುರ್ವಿನ Nn. 97). — ಮೋಡಗವ. — ಕವ. Clouds to overapread the sky (B. 3, 68).

ಮೋಡ ಮರಣ. = ಮೋಡ. Tbh. of ಮೂಡ (Si. 356; ಗಾವು Si. 95).

ಮೋಡಮೋಡಿ ಮರಣ-ಅ-ಮರಣ. 1. A blind, stupid man (ಮುಟ್ಟು ಗಾಣನ್ Bhn. 40, one MS. ಕನ್ನಡಗಾಡನ್). See Bp. 19, 15; Bh. 1, 7, 41; 7, 14, 8.

ಮೋಡಮೋಡಿ ಮರಣ-ಮರಣ. 2. (fr. ಮೋಡಿ 3). A beautiful, elegant fashion or style (Grj. 2, after 106; Bp. 19, 15; Bh. 1, 7, 41; 7, 14, 8).

ಮೋಡಿ ಮರಣ. A kind of craft, or enchantment, used by one to try the ability of another, the conjurer burying anything in the ground whilst repeating some mantras, and telling his rival to remove it by his mantras, if he can (My.; Tē., T., M.). — ಮೋಡಿ ತಗಲಿ. To overpower the mōdi and take up the buried thing (My.). — ಮೋಡಿ ಹಾಕು. To bury an object under the repetition of mantras (My.).

ಮೋಡಿ ಮರಣ. 1. The Mōr or common business character of the Marathi (My.; Mhr. ಮೋಡಿ, ಮೋಡು), a running hand (My.).

ಮೋಡಿ ಮರಣ. 2. A kind of drug, the root of the long pepper vine (3ರ, ಹಿವ್ವಲಿ ಬೇರು G.; My.).

ಮೋಡಿ ಮರಣ. 3. A turn, a caste, a style, a fashion (of speech, composition; action, Mhr.; Bh. 2, 12, 18; J. 23, 15; Tē., M.).

ಮೋಡಿಗಾಡಿ ಮರಣ-ಗಟ್ಟಾ. A man who performs the mōdi enchantment (for money, My.). ಸಾಮಾನ್ಯ ಮೋಡಿಗಾಡಿ ಬಣ್ಣ (Prv.).

ಮೋಡಿ ಮರಣ. Dried fruit (Sk.; cf. ಮೂಡಲ್ 2).

ಮೋಡಿಗಾಡಿ ಮರಣ-ಗಟ್ಟಾ. A groom (Mhr., H. ಮೋಡದ್ದಾರ, ಮೇತಾದ್ದಾರ; ವಾಡಕ ಲಿ.).

ಮೋಡಿ ಮರಣ. = ಮೋಡಿ. The face, etc. ಹಾತಮಾರದ ಹಯಕ್ಕೆ ಅಂಟುರಲಯಂ ನಾಲ ಮೋಡಿ ಕಪ್ಪಿಗೆ ಸತ್ಯಾಧಿಕಂ (Mr. 278).

ಮೋಡಿ ಮರಣ. 1. (Tbh. of ಮುತ್ತು). A pearl (My.; Mhr. ಮೋಡಿ). — ಮೋಡಿಹೂರು. An ornamented border to a dōtra, etc.; N. of a sweetmeat (Mhr.; My.).

ಮೋಡಿ ಮರಣ. 2. A corn-handier: a petty grocer (Mhr., H. ಮೋಡಿ). — ಮೋಡಿಬಾನ್. The commissariat department of an army (Mhr., H. ಮೋಡಿ); a granary (My.).

ಮೋತೆ ಮೌತೆ. (fr. ಮು No. 2). The leaf-like envelope over the flowers of the plantain, the cocoanut and kēdagē (My.). 2, a scale or coat (only in Si.). ಒನ್ನು ಗಡೆ ಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಮೋತೆಗಳುಳ್ಳ ಗಣ್ಣೇ ಮುತ್ತುಗಳು (ಹೂದಾರಿ, ಹಕ್ಕಿ, ಉಚ್ಚಟೆ Si. 162). — ಮೋತೆಯು. — ಕಾಯಿ. A cocoon that is not yet quite out of the mōtē, a very young, tender cocoonut.

ಮೋದ ಮೌದ. Delight, gladness, joyousness. 2, fragrance, perfume. See ಅನು, ಅ, ಪ್ರ-; Bp. 5, 2; 43, 75. — ಮೋದವಯ್ಯು. — ಅಯ್ಯು. Delight to go into or enter (Bp. 57, 17). **ಮೋದತೆ ಮೌದಾಕ.** Causling happiness or delight. 2, a small round sweetmeat (= ಕಾಯಿಕಡು My.).

ಮೋದಣ್ಣ ಮೌದಾಣ್ಣ. The state of being undetermined, undefined, not particularized (My.; Sk. ಮೋ, not indeed). **ಮೋದನ ಮೌದಾನ.** Pleasing, affording pleasure;—joy, pleasure. See ಅನು.

ಮೋದಿತ ಮೌದಿತ. Pleased, delighted;—delight (Bp. 2, 51). **ಮೋದಿಸು ಮೌದಿಸು.** To rejoice, to be glad;—to be fragrant (Bh. 5, 3, 93).

ಮೋದು ಮೌದು. 1. = ಮೋಡು. To strike, to beat, to smite (ಕಾಡನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಫಾಯ್ Kk. 59; ಸ್ಮದ. 16; Abh. P. 2, 45; 7, 58; 9, 151; 10, 58; 14, 90. 101; Grj. 4, 157; Bh. 7, 4, 8; 7, 18, 32; V. 14, 107; J. 7, 47; Tē, T. ಮೊತ್ತು, ಮೋದು); to dash against, to attack (ಎದಿಗು, ಫಾಯ್ ಸಿ.; T., M.). ಗದೆಯಿಂದ ಮೋದಿದಂ (ಸ್ಮದ. 157).

ಮೋದು ಮೌದು. 2. A swelling occasioned by a blow; a hard boil; a venereal tumor (My.). — ಮೋದುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. A mōdu to be formed (My.). **ಮೋದೆ ಮೌದೆ.** ಮೋದಾ. Feminine of ಮೋದ. See ಅನು.

ಮೋನ ಮೌನ. Thh. of ಮೌನ. Silence (ತುಟ್ಟೇರುತ, ನುಡಿಯದಿ ಹುದು Nn. 155; Bh. 7, 19, 52; 9, 1, 7; Abh. 1, 49; My.; T.; Mhr. ಮೋಹನ). 2, rejection, abandoning, asceticism (ತುಟ್ಟುನುಡು, ದಿವುನುಡು 155). 3, a royal assembly (ರಾಜ ಧಾಳಿ, ರಾಜಸಭೆ 155).

ಮೋಪು ಮೌಪು. (fr. ಮೋಪ್). A load, a burden (Tē.). 2, heaviness, as of a load (My.); severeness, as of a wound or of blows (My.; Tē.). firmness, as of grasping (My.). 3, grasp: convenient time or opportunity (for punishing or rewarding, My.). 4, all heavy wooden things used for house-building, as beams, rafters, pillars, doors, etc. (My.).

ಮೋಮು ಮೌಮ. Thh. of ಮದನ. (My.; H.). — ಮೋಮುತ್ತಿ. A wax-candle (My.).

ಮೋರ ಮೌರ. Thh. of ಮಯೂರ (ಸ್ಮದ. 356, 361; ಸೋಗಿ, ನವಿ Kk. 24; ಸ್ಮ. 29; Mhr.). — ಮೋರಹೂತ. Blue vitriol (ಮಯೂರಕ, ವಿಶುನ್ವತ G.; Mhr., H. ಮೋರಹುತ).

ಮೋರಟಿ ಮೌರಾಟ. The root of the sugar-cane.

ಮೋರಟಿ ಮೌರಾಟೆ. Hemp used for bow-strings, Sansevieria roxburghiana Schnlt.

ಮೋರಿ ಮೌರಿ. = ಮೋಹರಿ 2. A little channel to carry off water (My.; Mhr.).

ಮೋಲೆ ಮೌಲೆ. ಮೋಲೆ. To carry on the head

(ತೋಲಾರಣ, in one MS. of ಸ್ಮದ. Dh.; Tē. ಮೋಯು; see ಮೋಪು).

ಮೋಲೆ ಮೌಲೆ. The face (ವದನ, etc. Mr. 315; C.; Tē. ಮೋಮು, ಮೋಲೆ; M. ಮುಗದು, ಮೋಲೆ; see ಮುಸುಕು). ಎಮ್ಮ ಮೋಲೆ (ಸ್ಮದ. 161). ಮೋಲೆ ಕಣ್ಣರ ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ಲವೇ ಅನ್ವ ಹಾಗೆ. — ಮೋಲೆ ಕಣ್ಣರ ಮನಸು ಇದ್ದಿದೇ? — ನೀರುಳ್ಳಿಯವನ ಸಂಗಡ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೋಲೆಲ್ಲ ನಾಡಿದೇ? — ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಮೋಲೆ ಮುದ್ದಿನ ಹಾಗೆ ಇದ್ದಿತು (Prva.). See Bp. 9, 31; 20, 12; 32, 28; 38, 14; 46, 57; 52, 13; 58, 49; 60, 28; 63v. 3, 55; Bh. 2, 13, 42; 3, 18, 27; B. 2, 2, 15; 3, 43. 62. 95. 99. 122; 4, 8. 199; 5, 78.

ಮೋರ್ತ ಮೌರ್ತ. A battery: fortifications (Mhr., H. ಮೋರತಾ; My.; Br. ಮೋರ್ತಾ).

ಮೋರ್ತೆಂಗು ಮೌರ್ತೆಂಗು. A jew's-harp (My.; Mhr., H. ಮೋರತಂಗ).

ಮೋಸ ಮೌಸ. Robbery, theft, stealing; plundering, snatching; stolen property;—a robber, a thief. See ಪರಿ.

ಮೋಸಕ ಮೌಸಕ. A robber, a thief.

ಮೋಸಿ ಮೌಸಿ. = ಮೋಸಕ. See ಪರಿ.

ಮೋಸ ಮೌಸ. = ಮೋಸು. Deceit, fraud, trick, duping; hypocrisy (C.; Tē, T., M.); blunder, fault, mistake (My.; M.); detriment danger, peril (My.; T., Tē.); loss (My.; M.; cf. ಮೋಹ and Sk. themes ಮಹ, ಮುಹ, ಮುಂಹ, to cheat; ಮುಹ, to err, be mistaken). ಮೋಸ ಯಾರ ವಾಸನಲ್ಲ (Prva.). ಅವನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮೋಸವಿಲ್ಲ (there is no danger—, My.). See J. 2, 5; 4, 15; 7, 28. 32; 81, 39. — ಮೋಸಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To deceive (My.). ಮೋಸಗೊಳಿಸುವ ಮಾತು (ಅವಲಾಪ, etc. Si. 58; ಎಸುವಾದ G.). ಹೆದಿವರನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗನು (B. 3, 8). See B. 4, 19. 45. — ಮೋಸಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To be deceived (My.; B. 5, 9). ಮೋಸಗೊಳ್ಳುವನು (ಎ ಪ್ರಬ್ಧ G.). — ಮೋಸ ಬೀಡು. To be deceived (My.). — ಮೋಸ ಮಾಡು. To deceive (My.). ಮೋಸ ಮಾಡುವವನು (ವಂಚಕ, etc. Si. 366). ಎನಾದರೂ ಹೊತ್ತು ಬನ್ನರೆ ಒಡೆಯಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿ, ಕೊಳ್ಳು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ (B. 5, 288). — ಮೋಸ ಹೋಗು. To be deceived (C.). ಜಾಣರಾದವರು ಮೋಸ ಹೋಗದೆ (B. 4, 19). ಕೊಳುವು ಮೋಸ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ, ಮೋಸ ಹೋದರೆ ಹೇರುವದಿಲ್ಲ (Prva.).

ಮೋಸಗಾತಿ ಮೌಸ-ಗತಿ. = ಮೋಸಗಾರ್ತಿ (My.).

ಮೋಸಗಾತಿ ಮೌಸ-ಗತಿ. = ಮೋಸಗಾತಿ. A deceiver, a deceitful or treacherous man, a trickster (ಕವಟಿ, ದಾನ್ವಿಶ G.; C.; B. 2, 52; 3, 51; 4, 107). ಮೋಸಗಾತಿನ ಮನಸು ಮಹೇಶ್ವರ ಬಲ್ಲ (Prva.).

ಮೋಸಗಾರ್ತಿ ಮೌಸ-ಗಾರ್ತಿ. A deceitful, artful, treacherous woman (My.).

ಮೋಸಲೆ ಮೌಸಲೆ. Responsibility (My.; H.).

ಮೋಸಮೆ ಮೌಸಮೆ. = ಮೋಸಲೆ. (My.).

ಮೋಸಲೆ ಮೌಸಲೆ. = ಮೋಸಲೆ. (My.).

ಮೋಸು ಮೌಸು. = ಮೋಸ. (ಉಪಕ, ಕವಟಿ, ಕಾವಟಿ, ಕುಟಿಲ, ಕುಸ್ಕತಿ G.).

ಮೋಸುಗಾತಿ ಮೌಸ-ಗತಿ. = ಮೋಸಗಾತಿ. (G. 174, 229).

ಮೋಹ ಮೌಹ. Stupor, unconsciousness, loss of consciousness, fainting, a swoon (ಘನ Nn. 15);—delusion, bewilderment, perplexity, phrenzy;—weakness of intellect, igno-

rance, folly, infatuation; fascination; error, mistake.
2, the state of being enamoured, affection or fondness, love (with or without sound judgment, ಕೂರ್ಮೆ Ct. II, 76; ಮಮಾರ Kk. 30; Bp. 18, 13; 47, 38. 41; 48, 23; Bh. 2, 1, 58; J. 2, 34; 28, 55; My.; Mhr.). ಕಡೆಯಲ್ಲದ ಸಂಸಾರದ ನಡುಗಡಲೊಳು ಮೋಹಮೆಚ್ಚು ಬಲುಬಲೆಯೊಳು ನೀಂ ತೊಡದುರ ಬಿಡಿದೆ (Jmt. 24). See Kāvya. IV, 2, 16; ನಿರ್ಮೋಹ. 2, a magical art employed to bewilder an enemy. — ಮೋಹಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To bewilder (My.). 2, to excite affection, to fascinate, to charm (My.). ಮೋಹ ಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ತೋರಿಸುವ ಹಸ್ತದ ಅಭಿನಯ (ಧಾವಕ G.). — ಮೋಹಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To become stupefied, to grow bewildered (My.). 2, to become full of affection, to be fascinated, etc. (My.). — ಮೋಹಚೂರಣ. Love-powder (My.). — ಮೋಹದ ರಾಣಿ. A wife who has great affection for her husband (My.).

ಮೋಹಕ ಮೋಹಕ. Bewildering, confusing; the act of bewildering, etc. (Rām. 6, 47, 38).

ಮೋಹನ ಮೋಹನ. Stupefying, depriving of consciousness, bewildering, deluding, deceiving; charming, fascinating, alluring (ವೈತಿಕ Nn. 134); temptation, seduction; — stupor, unconsciousness. 2, sexual intercourse (ನೀನಿ Nn. 105). See ಚಿತ್ರ; ಛೇ. 1, 59; J. 2, 48; 11, 17; 16, 13.

ಮೋಹನಮಂತ್ರ ಮೋಹನ-mantṛa. Incantations used to bewilder a person (My.).

ಮೋಹನಾಂಗ ಮೋಹನ-anga. A man with a fascinating body (My.).

ಮೋಹನಾಂಗಿ ಮೋಹನ-angi. A woman with a fascinating body (My.).

ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರ ಮೋಹನ-astra. A missile weapon charmed to bewilder the person against whom it is directed. (My.).

ಮೋಹನೀಯ ಮೋಹantya. Relating to or producing bewilderment, etc.; perplexing, confusing; that causes distraction, pain or affliction (Abh. P. 16, 53).

ಮೋಹಪಾಶ ಮೋಹ-pāśa. The snare of (worldly) illusion (My.). ಮೋಹಪಾಶಿ, a woman who uses that snare (Bp. 40, 54).

ಮೋಹಕರ ಮೋಹara. (= ಮೋಗ್ಗರ). A mass, a multitude, a host, an army (ಘಟ್ಟ Bhn. 87; ನೃಪಸೈನ್ಯ 23; Tē.: battle array). See Grj. 7, 56; Bp. 37, 31; Bh. 10, 4, 21; 10, 10, 24; Rām. 6, 30, 14. 31; J. 12, 40; 14, 7; 16, 8. 9. — ಮೋಹಕರನಾಗಿ. — ಪಂಗ. A mass of shields (Bh. 7, 3, 77).

ಮೋಹಕರ ಮೋಹars. = ಮೋಹಕ, etc. (B. 5, 80. 221. 224).

ಮೋಹಕರಿಸು ಮೋಹarisu. To become plentiful or abundant (Grj. 3, 28). 2, to be formed into a host (J. 17, 7). 3, to form a host: to array, as troops for battle (Bh. 7, 5, 27). ಮೋಹಕರಿಸಿದ ಸೇನ (ಸನ್ನಾಹ, ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿದ ಸೇನ Nn. 105).

ಮೋಹಕ ಮೋಹāḥa. (fr. ಮೋಹ). That which is affixed: the hilt of a sword, of a dagger, etc. (ಪಾಲಿ, ಪರಮ Mr. 297; Bp. 9, 30; 28, 53; Bh. 7, 1, 12; Tē. ಮೋಹಕ).

ಮೋಹಿ mōhi. Stupefying, perplexing, beguiling, alluring; — fascinating, charming; charm (Bp. 12, 41; 35, 43; see ಪತಿ). — ಮೋಹಿ ಕೊಳ. To be fascinated, charmed or delighted (Bp. 1, 63; 32, 15).

ಮೋಹಿದಕ ಮೋಹīcaka. N. of a plant (ಪ್ರವೃತ್ತ, ಕಿಂಕು Mr. 122, o. r. in two MSS. ಹತ್ತಕ).

ಮೋಹಿತ ಮೋhita. Stupefied, bewildered, infatuated, deluded beguiled, fascinated. See ಕಡು.

ಮೋಹಿನಿ ಮೋhini. A fascinating woman. 2, N. of an Apsaras (Sk.); a female ghost of beautiful form (My.); — N. (Pril. 3, 29). — ಮೋಹಿನಿಯವತಾರ. — ಅವತಾರ. An incarnation of Vishnu in the form of a mōhini to beguile the asuras (My.).

ಮೋಹಿಸು ಮೋhisu. To cause to beat or dash against or into etc.; to apply or put to (with force), to thrust, etc. (J. 12, 49). ತನ್ನ ಕರ ವಾರ ಮುನ್ನ ಕೊರಳಲಿ ಮೋಹಿಸಲು (Bp. 27, 31). See ಮುದ್ದು.

ಮೋಹಿಸು ಮೋhisu. To grow unconscious, to faint, to become stupefied, etc. (J. 30, 26; 31, 36). 2, to be fascinated, to take a liking to; to feel affection for; to desire; to love (Bp. 25, 25; 51, 23; ಕೇ. 1, after 79; J. 30, 27. 28. 51; 31, 36; My.). ಅನವಲ್ಲದವನ ಕೂಡ ಅರಮ್ಭ ಮಾಡಿ, ಹಸಿ ಅವರೇ ಕಾಯಿಗೆ ಮೋಹಿಸಿದ (Prv.).

ಮೋಹು ಮೋhu. = ಮೋಹು 1. To beat, to strike, to smite, to deal a blow (Bh. 6, 4, 67; Rām. 1, 14. 2; 6, 30, 30; 6, 51, 68); to slam (Bp. 43, 46). 2, to put to, to affix; to put or place down; to put (Bp. 42, 86; 47, 31; Bh. 7, 3, 21; 8, 18, 14; 8, 19, 80; 10, 3, 8).

ಮೋಳ ಮೋḷa. Gone astray or adrift; stray; mad. ಬೆಳಗಿ ವರೆಗೆ ಕಡದ ಬೆನ್ನ ಮೋಳಬಿಟ್ಟನ ಪಾಲು ಅಯಿತು (Prv.).

ಮೋಳಿಗೆ ಮೋḷigē. N. of a village (?). — ಮೋಳಿಗೆ ಮಾರ. N. (Bp. 30, 6. 7). — ಮೋಳಿಗೆಮಾರವು N. (Bp. 30, 1. 4). — ಮೋಳಿಗೆಮಾರದೇವ. N. (Bp. 30, 8. 11. 32). — ಮೋಳಿಗೆಮಾರದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 30, 27). — ಮೋಳಿಗೆಯ ಮಾರಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 7).

ಮೋಳಿ ಮೋḷi. 1. (fr. ಮೂ 1). A small hole (made by crabs, etc.) in the banks of rice-fields or tanks, a fissure (My.).

ಮೋಳಿ ಮೋḷi. 2. A pile, a heap (of salt-earth, My.; cf. ಮೊರಡು 2). See ಉಪ್ಪಾದಿ, ಮಾಲು.

ಮೌ mau. For a few words with this final in writ or print see ಮುನ.

ಮೌಕಲಿ maukall. = ಮೌಕಲಿ. A raven (ಅದವಯ ಕಾಗಿ Hla). ಮೌಕಲಿ mankull. A raven (ಸಿರಿಕಾಕ, ವನಾಶ್ರಯ, ಮೈಲಣ, ಕಾ ಕೋಲ, ಕಾಡ ಕಾಗಿ Mr. 170).

ಮೌಕಿಕ mauktika. (fr. ಮುಕ್ತ). A pearl (ಮುಕ್ತ Mr. 412; see ಮುಕ್ತ).

ಮೌಕಿಕಫಲಿ mauktika-phala. = ಮುಕ್ತಫಲ. (Bp. 4, 3).

ಮೌಜು mauja. = ಮೋಜು. (ಲಲನ G.).

ಮೌಂಜಿ mauñja. (fr. ಮುಂಜ). Made of muñja grass.

ಮೌಂಜಿ manñji. The brahmanical girdle made of a triple string of muñja grass (My.).

ಮೌಂಜೀಬದ್ಧನ ಮೌಂಜಿ-bandhana. The investiture with the brahmanical girdle (My.).

ಮಾಧ್ಯ mandhya. (fr. ಮಾಧ). *Stupidly, folly, ignorance.*
 ಪಾಡ್ಯ ಪಾಠ್ಯಾಗದು, ಮಾಧ್ಯ ಕೆಲಸಾಗದು (Prv.).
 ಮಾಧ್ಯಲ್ಯ mandgalya. (fr. ಮುಧ್ಯ). Sprung from or
 relating to Mudgala; N. of a fishi (My.).
 ಮಾಧ್ಯನ mandgina. (fr. ಮುಧ್ಯ). Sown with beans, bearing
 beans, as a field.
 ಮಾಧ್ಯಗ್ಯ maudgya. = ಮಾಧ್ಯನ. (Ūpr. 1, 89).
 ಮಾನ mauna. (fr. ಮುನಿ). = ಮೋನ. The office or position
 of a muni. 2, *silence; taciturnity*; stillness (ಸುಮ್ಮನೆ,
 ಸುಮ್ಮನೆ, ಉಸಿವನೆ Śmd. 389; ಕುಂಬ ರೆ. 1, 35; ಜಾಗು 1, 71;
 ಸಯ್ಯ, ಸಾವಿಗವುದು Kk. 49; ಎನಸು, ಗುಡುಗುಮುನೆ, ರಿಕ್ಕ ಬಿನ್ನರ,
 etc. 50; ಮೂಗುವಟ್ಟು 53; see ಮೂಗುವದು; Bp. 61, 58).
 ಮಾನದ್ವಿರು (B. 4, 49). ಮಾನಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಧನಂ (Prv.). —
 ಮಾನಗೋ. -ಕೋ. ಮಾನಗೋಕ್ಕು. To become silent (Bp.
 37, 9; My.). — ಮಾನಗೋಳಸು. -ಕೋಳಸು. To silence (My.).
 ಮಾನಶ್ವ mannatra. Silence (My.).
 ಮಾನವ್ರತ manna-vrata. A vow of silence (My.).
 ಮಾನಿ manni. A person who observes silence or is taciturn;
 one who does or can not speak (ಮೂಗ Bhn. 12). 2, =
 ಮುನಿ. (Sk.; Bp. 6, 17).
 ಮಾರಜಿಕ manrajika. (fr. ಮುರಜ). A drummer.
 ಮಾರಜಿಗ manrajiga. Tbb. of ಮಾರಜಿಕ. (Bh. 3, 20, 25).
 ಮಾರಿ mauri. = ಮವರಿ. A olarionet (Ū. Bp. 5, 7; My.; Tā.).
 ಮಾರ್ವ manrva. N. of a horse. ತುರಗವರ್ಣಂ ಮಾಸರವಾಗೆ
 ಮಾರ್ವನಕ್ಕು (Mr. 275, o. r. ಮವರಿ).
 ಮಾರ್ವ manrvi. (fr. ಮೂರ್ವ). A girdle or string made
 of mūrva. 2, a bow-string (ಬಿಲ್ಲ ಹೆಡೆ Nn. 27, 78).
 ಮಾಲ manla. (fr. ಮಾಲ). Radical, original, of old stand-
 ing, ancient; holding an office from ancient times (Ūpr.
 2, after 49).
 ಮಾಲಧನ manla-dhana. = ಮೂಲಧನ. (Ūpr. 2, after 49).
 ಮಾಲಬಲ maula-bala. = ಮೂಲಬಲ. (Ūpr. 10, after 94).
 ಮಾಲಿ manli. = (ಮಹುಳಿ), ಮಾಳಿ. The head, the top of any
 thing. 2, a crown, a crest, a diadem (ಕಿರೀಟ, ಮಹುಳಿ Nn.
 101; ಮಹುಳಿ Mr. 521). 3, a lock of hair left on the crown
 of the head at and after tonsure (ಕೂಡ 521). 4, hair
 ornamented and braided round the head (ಜಟಿ, ಹೆಡೆ 101;

ಕೀಡ 521). 5, superintendence, etc. (ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ, ಒಡೆತನ 101,
 as ಮಾಳಿ, o. r. ಕರ್ತೃತ್ವ, ಕರ್ತನ).
 ಮಾಲ್ಯ maulya. (fr. ಮಾಲ). = ಮೂಲ್ಯ. Being at the root,
 etc. 2, price, worth, value, oost (ಅರ್ಥ, ಬೆಲೆ Nn. 102;
 ಕ್ಲಪ್ತ, ವೇತನ, ಹೊತ್ತ ಬೆಲೆ Mr. 346). See Bp. 43, 66; ಅ-
 ಮಾಲ್ಯ manshik. (fr. ಮುಷ್ಠಿ). A combat with fists, playing
 at fisticuffs.
 ಮಾಹೂರ್ತ manhūrta. (fr. ಮುಹೂರ್ತ). An astrologer.
 ಮಾಹೂರ್ತಿಕ manhūrtika. Momentary. 2, relating to a
 particular time. 3, an astrologer.
 ಮಾಳ mauli. = ಮಾಲಿ, q. v. (ಮಹುಳಿ Bhn. 6; My.). — ಮಾಳ
 ದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).
 ಮ್ಬರ m-bar. = ಬರ, etc. An affix for the plural.
 ಕೆಲಬರ or ಕೆಲಮ್ಬರ, ಸಲಬರ or ಸಲಮ್ಬರ (Śmd. 122).
 ಮ್ಯಾ myau. Imitation of the mewling of a cat
 (C.; Mhr.). — ಮ್ಯಾ ಮ್ಯಾ. rep. (C.).
 ಮೈದಿತ mēdita. Mad. See ಅ-
 ಮಾನ miāna. Withered, faded. 2, wearied. 3, languid.
 4, faint, feeble, weak. 5, dispirited, dejected, downcast,
 melancholy. 6, foul, dirty (= ಮಲಿನ). 7, black, dark-
 oolored. 8, withered or faded state, etc. See ಉಚ್ಚಪುಷ್ಪ;
 ಬಾದು; Ūpr. 8, 5.
 ಮ್ಲಾನತ miānatē. Witheredness, the state of being faded;
 that of being out of spirits; languor (Ūpr. 8, 14).
 ಮೈಲಂಚ mliēcha. A man speaking any language but
 Samskrita and not conforming to brahmanical insti-
 tutions: a non-Arian, a barbarian, a man of an outcast
 race, as a Kīrāta, Śabara or Pulinda, etc. (ಬೇಡರ ಮೊದ
 ರಾಗುಳ್ಳ ಅನ್ಯಜಾತಿಗಳು Hlā.); Mahomedan (My.). ಮೈಲಂಚ
 ರನೆ ಕೊಡವ ಕೊಡಗರು (Mr. 379, in three MSS; one MS. . .
 ಕೊಡವ ಕೊಂಕರು, i. e. probably ಕೊಂಕರು).
 ಮೈಲಂಚದೇಶ mliēcha-dēśa. A foreign or barbarous country,
 any country inhabited by Mliēchas.
 ಮೈಲಂಚಮುಖ mliēcha-mukha. What is barbarian-faced
 (or has the copper-oolored complexion of the Greek or
 Mahomedan invaders of India): copper.
 ಮೈಲಂಚ ಮಿಲೆಂಚ. Tbb. of ಮೈಲಂಚ. (My.).

ಯ

Y

ಯ y. The forty-sixth letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It is the final of several vowels and verbs (58). About its use in euphony see Śmd. 64. 65. 67. 68. 69; and about its being doubled, 84. 86. 87. It takes the place of *ra* in ಪೋಯ್ಯು, ಅಯ್ಯು (Śmd. 289). For other changes observe *e. g.* ಮದನ = ಮಯಣ, ಮದವನ = ಮಯ್ದನ; ಯಕ್ಷ = ಏಕ್ಯ, ಯಜ್ಞ = ಜನ್ಯ, ಯಮ = ಜವ, ಯಮಲ = ಜವಳ; ವೇಧ = ಯಜ್ಞ; ಯಜಮಾನ = ಎಜಮಾನ, ಯಜ್ಞ = ಎಜ್ಞ, ಯತಿ = ಎತಿ, ಯಮ = ಎಮ; ಯೋಗ್ಯ = ಪೋಗ್ಯ; ಅರ್ಕ = ಯಕ್ಯ, ಯಮಲ = ಅಮಳ; ಯುಗ = ನೋಗ; ಯವನ = ತವನ, ದವನ; ಎಂಗಡಿಸು = ಯಂಗಡಿಸು; ಎಧೂತಿ = ಯಾಬೂತಿ; ವ್ಯಸನ = ಯಸನ. In vulgar Kannaḍa initial *y* is often represented by *yu*, *e. g.* ಯಕ್ಕು = ಎಕ್ಕು, ಯಣ್ಣ = ಎಣ್ಣ, ಯಮ್ಮ = ಎಮ್ಮ; an initial *ya* is often written and pronounced as *yu*, *e. g.* ಯಕ್ಕು = ಇಕ್ಕು, ಯಿರಿ = ಇರಿ. Further *ya* becomes *yaṭ*, ಎಲಕ್ಕಿ ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಅಂ ಯಾನು, ಎ ಯಾ, ಅವ ಯಾವ. See also 4, ಎ 1 and ಎ 4; ಯುಗಾದಿ = ಉಗಾದಿ; ಹೋಯಿತು, etc.

ಯ ya. The letter *yā* pronounced with a short *a*, as is generally done at school.

ಯ ya. One of the metrical feet (Ūh.; Mr. 368). 2, the number 1 (Mr. 849).

ಯಕಾರ ya-kāra. The letter *y* (Śmd. 11).

ಯಕ್ತೆ yakṣi. The liver.

ಯಕ್ತೆ yakṣa. = Tbh. ಎಕ್ತೆ 1 (My.). ಎಕ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿಸು, to grow yakṣa (on another's place): to ruin (ಮನೆಯನ್ನು or ಅವನನ್ನು, My.). 2, = Tbh. ಎಕ್ತೆ 2, a card with a unit, an ace (My.).

ಯಕ್ತು yakku. = ಎಕ್ತು 1. (My.). Also: to beat soundly (Bh. 8, 10, 51; My.).

ಯಕ್ಷ yaksha. = ಏಕ್ತೆ 2. N. of certain demi-gods who are attendants on Kubera, generally regarded as helms of a benevolent and inoffensive disposition, but occasionally classed with piśācas, etc. 2, a ghost, a spirit. 8, Kubera.

ಯಕ್ಷರ್ದಮ yaksha-kardama. A perfumed paste consisting of camphor, agallochum, musk, and bdellium.

ಯಕ್ಷಗಾನ yaksha-gāna. A kind of popular dramatic composition (My.).

ಯಕ್ಷಧೂಪ yaksha-dhūpa. The resin of *Shorea robusta*; — resin in general.

ಯಕ್ಷಪಾ yaksha-pa. = ಯಕ್ಷರಾಪ. (My.).

ಯಕ್ಷರಾಜ yaksha-rāj. Kubera.

ಯಕ್ಷಿ yakshi. = ಏಕ್ತೆ, ಏಕ್ತೆ. A female Yaksha. 2, Kubera's wife.

ಯಕ್ಷಿನಿ yakshini. = ಏಕ್ತಿನಿ, ಏಕ್ತಿನಿ, ಏಕ್ತಿನಿ. A female Yaksha. 2, Kubera's wife. 3, a sort of female fiend attached to the service of Durgā and frequently maintaining intercourse with mortals. 4, sorcery done with the help of that fiend (My.).

ಯಕ್ಷಿಣಿಗಾದ yakshini-gāṇa. A sorcerer (My.).

ಯಕ್ಷಿಣಿಮಂತ್ರ yakshini-mantra. Spells repeated for magical purposes (My.).

ಯಕ್ಷಿಣಿವಿದ್ಯೆ yakshini-vidyā. = ಯಕ್ಷಿಣಿ No. 4. (My.).

ಯಕ್ಷೇಶ yaksha-īśa. A king of the Yakshas. 2, Kubera. ತ್ರೀಮೂನೀಶ ಯಕ್ಷೇಶ ವಾಣೀಶ್ವರ ಎನ್ನುವರು (ತೀವನ) ನಿಜಮತ್ತರಕ್ಕು (Mr. 18).

ಯಕ್ಷ್ಯ yakṣma. Pulmonary consumption.

ಯಕ್ಷ್ಯರೋಗ yakṣma-rōga. = ಯಕ್ಷ್ಯ (My.; ಕ್ಷಯರೋಗ G.).

ಯಜನ yajna. The act of sacrificing (in or for one's own person); sacrifice; — a place of sacrifice. See ನೂರು ಯಜನ, ಪಟ್ಟಿಮಠ.

ಯಜಮಾನ yajamāna. = ಎಜಮಾನ. A man who sacrifices (ಯಾಗ ಮಾಡುವಾತ Hlā.): a man (generally a householder) who institutes or performs a regular sacrifice and pays the expenses of it; — any person who intends performing or is able to bear the cost of a regular sacrifice. 2, a householder, the master of a house; the chief or head of a family, caste, etc. (My.); — a respectable, especially elderly man (My.); — a compellation by the wife for her husband (My.). See B. 1, 14; 4, 48; 5, 84. 89. 102. 115. 117. 275. Feminine: ಯಜಮಾನಳು (= ಯಜಮಾನಿ My.; ಒತ್ತೆ 3 G.; B. 5, 287).

ಯಜಮಾನಗಿತ್ತಿ yajamāna-gliti. A woman who is chief, exerts authority, etc., a mistress (My.). 2, a wife (My.).

ಯಜಮಾನತನ yajamānatana. The rank or position of a yajamāna (My.).

ಯಜಮಾನತಿ yajamānati. = ಯಜಮಾನಗಿತ್ತಿ. (My.).

ಯಜಮಾನಿ yajamāni. = ಯಜಮಾನಗಿತ್ತಿ. (My.; Dp. 1, 1).

ಯಜಮಾನಿಕೆ yajamānikē. The rank or position of a yajamāna or yajamāni (My.).

ಯಜಿಸು yajisu. To sacrifice, to kill as a sacrificial victim (Bhāgavata 9, 7, 7. 8).

ಯಜು yaju. Thh. of ಯಜುಸ್. (My.).

ಯಜುರ್ವೇದ yajur-vēda. The sacrificial veda, i. e. the collective body of mantras for the Adhvarya priest, formed out of the ṛigvēda, with additional texts for sacrificial purposes (My.).

ಯಜುಸ್ಸು yajus. = ಯಜು, ಯಜುಸ್ಸು. A sacrificial prayer or formula. 2, a technical term for certain words or mantras (chiefly taken from the ṛigvēda), muttered in a peculiar manner at a sacrifice, and thus distinguished from the pīcas which are recited, and from the sāmanas which are sung. 3, the yajurvēda.

ಯಜುಸ್ಸು yajussu. Thh. of ಯಜುಸ್ (Śmd. 106).

ಯಜುಸ್ಸುಕ್ತಿ yajus-sūkti. A wise word or sentence from the yajurvēda (Bp. 48, 74).

ಯಜ್ಜ yajja. = ಏಜ್ಜ 2, etc. Thh. of ವೇದ 1. (My.; Si. 345).

ಯಜ್ಞ yajna. = ಎಜ್ಞ, ಏಜ್ಞ. A sacrifice. See ಮಹಾ; Bp. 55, 6. — ಯಜ್ಞ ಮಾಡು. To sacrifice (My.); to kill (My.); to beat soundly (My.). ಯಜ್ಞ ಮಾಡೋಣ (ಯಜನ G.).

ಯಜ್ಞಕಂಠಾ yajña-kaṇṭha. A braaclet (chiefly of cotton thread) worn at the time of sacrificing (My.).
 ಯಜ್ಞಕೂದ್ರ yajña-kūḍra. A hole in the ground for receiving the sacrificial fire (My.).
 ಯಜ್ಞಕೃತ yajña-kṛit. Performing or arranging a sacrifice;—a priest conducting a sacrifice;—Vishnu (My.).
 ಯಜ್ಞತನ್ತ್ರ yajña-tantra. Sacrificial ritual (Sl. 285).
 ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆ yajña-dīkshē. Initiation into sacrifices, admission to sacrificial rites; due performance of the sacrifice (My.).
 ಯಜ್ಞಪಾಶ yajña-pāś. An animal for sacrifice, a sacrificial victim (My.).
 ಯಜ್ಞಪಾತ್ರ yajña-pātra. A sacrificial vessel (My.).
 ಯಜ್ಞಪುರುಷ yajña-puruṣa. The soul of sacrifice: fire, Agni (My.). 2, Vishnu (My.).
 ಯಜ್ಞಭೂಮಿ yajña-bhūmi. A place for sacrifice (My.; G. 584).
 ಯಜ್ಞವಾಟ yajña-vāṭa. A place prepared and enclosed for a sacrifice (J. 34, 10).
 ಯಜ್ಞವೇದಿ yajña-vēdi. A raised place (altar) for sacrifice (Bp. 55, 17; My.).
 ಯಜ್ಞಕರ್ಮ yajña-karma. N. (Bp. 56, 85).
 ಯಜ್ಞಕಾರ yajña-kāra. A sacrificial shed;—a house or place for keeping the sacrificial fire (My.).
 ಯಜ್ಞಕಿರ yajña-kīra. The head of sacrifice: Vishnu (Bp. 54, 48).
 ಯಜ್ಞಸಾಧನ yajña-sādhana. Accomplishing sacrifices (Sk.);—materials for a sacrifice (My.).
 ಯಜ್ಞಸೂತ್ರ yajña-sūtra. The sacrificial cord (My.; see Nr. s. ನೆಗಮ 1).
 ಯಜ್ಞನೇನ yajña-nēna. N. of Drupada (My.).
 ಯಜ್ಞಾಂಗ yajña-aṅga. Any means or instrument of a sacrifice. 2, the glomerous fig-tree, *Ficus glomerata* Roxb.
 ಯಜ್ಞಾಂತ yajña-anta. The conclusion or termination of a sacrifice (ಅವಧೃತ, ಯಜ್ಞದ ತೀರ್ತನೇ Hā.).
 ಯಜ್ಞಾರಿ yajña-ari. Śiva (Sk.; My.);—Vīrabhadra (My.).
 ಯಜ್ಞಿಯ yajñiya. Relating to a sacrifice; suitable or fit for sacrifice; sacred, adorable.
 ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ yajña-ēśvara. Vishnu. 2, fire, Agni (My.).
 ಯಜ್ಞೇಪಕರಾ yajña-npakarapa. Any utensil or implement useful or necessary for sacrifice (My.).
 ಯಜ್ಞೇಪವೀತ yajña-npavita. The investiture of youths of Brāhmanas, Kshatriyas and Vaisyas with the sacrificial thread that is worn over the left shoulder and hanging down diagonally across the body to the right hip. 2, the sacrificial cord itself (Bp. 32, 51; My.).
 ಯಜ್ಞಿ yajva. A sacrificer, one who performs sacrifices in due form or agreeably to the ritual of the veda.
 ಯತ yati. 1. = ಯದ್.
 ಯತ yati. 2. Striving or endeavouring after, exerting one's self;—going, moving. See ಸಂ-.
 ಯತ yata. Raised, held up, lifted up; stretched out; etc. 2, kept or held in, restrained, curbed, kept in check; governed;—limited, moderate. 3, the spurring or guiding of an elephant by means of the rider's feet (ಒದವ ಗತಿ Mr. 157; cf. ಯಾತ). See ಅ-, ಉದ್-, ನಿ-, ಪ್ರ-.

ಯತನ yatana. = ಯತ್, etc. The act of making effort or exertion, an effort, an endeavour (My.).
 ಯತನ yatas. From which, whence;—because, as;—where, whither.
 ಯತಿ yati. = ಯತಿ, ಯತಿ. Restraint, control, check; guidance; stopping, ceasing, term. 2, a pause (in music); harmonious musical time or measure (see ಯತಿ). 3, caesura (in prosody, Ch.; Kāv. II, 2, B, 27-29; Ūt. II, 121). 4, a person who has restrained his passions and abandoned the world; an ascetic, a devotee; a religious mendicant. 5, = ಮುನಿ, the number 7 (Ch. v. 189). ಗತಿಗಟ್ಟಿ ಮುನಿನನು ಯತಿಯಾಗುವದುಂಟೇ? (Prv.). See ಅ-, ನಿ-.
 ಯತಿನಿನ್ನೆ yati-nindē. Ahnsing a religious mendicant. ಸರ ನಿನ್ನೆ ಗೃಹಸ್ಥಯ, ಯತಿನಿನ್ನೆ ಕುಲಸ್ಥಯ (Prv.).
 ಯತೀಶ yati-pa. An eminent ascetic or sage (Ūpr. 2, 64).
 ಯತಿಪತಿ yati-pati. = ಯತಿಪ. (Ūpr. 2, 73).
 ಯತಿಭಂಗ yati-hhaṅga. Violation of caesura (Kāv. II, 2, B, 8, 27-29).
 ಯತಿವಿಲಂಘನ yati-vilāṅghana. Passing beyond or neglecting the caesura (in grammar or prosody, Śmd. 408).
 ಯತೀಂದ್ರ yati-indra. A great ascetic (ಪದ್ಮ, ಯತಿ Nn. 54; ಯೋಗೀಶ್ವರ 62).
 ಯತೀಶ yati-lā. = ಯತೀಶ್ವ. (ಶಂ Nn. 506).
 ಯತೀಶ್ವರ yati-ēśvara. = ಯತೀಶ. (ಕುಟ, ಯೋಗೀಶ್ವರ Nn. 18).
 ಯತಿಂಚಿತ yati-kiñōat. Thh. of ಯತಿಂಚಿತ. (My.).
 ಯತಿಂಚಿತ yati-kiñōat. Whatsoever, somewhat (My.).
 ಯತಿಂಚಿತ yati-kiñōat, Thh. of ಯತಿಂಚಿತ. (B. 5, 90; My.).
 ಯತ್ ಯatta. = ಯತ್. Endeavouring; making effort or exertion; prepared, ready; cared for, attended to. 2, restrained, etc. (= ಯತ). See ಅ-.
 ಯತ್ನ yatna. = ಯತನ, ಯತ್ನ, ಯತ್ನ, ಯತನ, ಯತನ. Effort, exertion; an effort; energy, diligence, perseverance: pains, care; effort for, endeavour after (ಸಾಧಕಮುಕ್ತಿಯುಂಟಾಗ, ಸಾಧನಲು ಪಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿಯುಂಟಾಗ Nn. 148); eagerness, speed (ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಬೇಗ 148; ಪರಿವ್ರಮ Mr. 490);—help, etc. (ಉಪಕಾರ 148; 490). — ಯತ್ನ ನಡಿಸು. To see or make efforts, etc. ಎದೆಗುಂದ ಬೇಡಿರಿ! ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹೆಜ್ಜೆಗೇ ಯತ್ನ ನಡಿಸಿರಿ! (B. 4, 16). — ಯತ್ನ ನಡೆ. An effort (or efforts) to avail, etc. ಅವರ ಯತ್ನ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ (B. 5, 68). — ಯತ್ನ ಮಾಡು. To make effort, to exert one's self, to endeavour, to strive after, to take pains; to make an effort or efforts (C.). ಕೆಯ್ಯಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಿಟ್ಟು ನುಂಗುವದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಯತ್ನ ಮಾಡಿರಿ! (B. 4, 16). ಅವರು ಆ ದಣ್ಣನ್ನು ಪೂರವ ಹತ್ತರ ಬರಗೊಡ ದಾರದನ್ನು ಬಹಳ ಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು (5, 88). ಪತ್ತೆ ಇದ್ದವನು ಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ (ಹೆಜ್ಜೆ) ರತ್ನ ಸಿಕ್ಕೀತೇ!—ಧರ್ಮದ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ತನ್ಮ; ನಗರದವ ಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ನಗರ ಕಳ ಕೊಡು (Prv.).
 ಯತ್ನಯಿಸು yatnayisa. = ಯತ್ನಯಿಸು, ಯತ್ನಯ್ಯ. (My.).
 ಯತ್ನಯ್ಯ yatnayisa. = ಯತ್ನ ಮಾಡು. (My.).
 ಯತ್ನಿಸು yatnisa. = ಯತ್ನಯ್ಯ. (B. 5, 41; My.).
 ಯತ್ನ yatva. The letter ಯ, or the letter and syllable ಯ (Śmd. 88. 188. 288. 389).
 ಯತ್ನು yast-sukha. (Śmd. 100). Which or what joy, whichever or whatever joy.
 ಯಥಾ yathā. In which manner, in which way, as, like as, like. ಯಥಾ ರಾಜಾ ತಥಾ ಪ್ರಜಾ (Prv.).

ಯಥಾಕಾಮಿ yathā-kāma. (ಯಥಾಕಾಮಂ). According to wish, as one likes, at pleasure (My.).
 ಯಥಾಕಾಮಿ yathā-kāmi. Acting according to will or pleasure, independent, uncontrolled.
 ಯಥಾಕಾಲ yathā-kāla. The proper time (for anything), a suitable moment; (ಯಥಾಕಾಲಂ) according to time, in due time, at the proper moment, at the right time (My.).
 ಯಥಾಕ್ರಮ yathā-krama. (ಯಥಾಕ್ರಮಂ). According to order, in due succession, regularly, methodically, orderly, properly. 2, a kind of āstava (Kāv. III, 3, B, 3. 13-15).
 ಯಥಾಗತಿ yathā-gati. As the course: as customary or usual, as before (My.).
 ಯಥಾಜನೋದ್ವೇಜನ yathā-jana-udvējana. According to (its) hurting the feelings of persons (Kāv. III, 3, B, 75).
 ಯಥಾಜಾತ yathā-jāta. Just as born: senseless, stupid, foolish.
 ಯಥಾತಥ yathā-tatha. (ಯಥಾತಥಂ). In conformity with truth or reality.
 ಯಥಾರ್ಥ yathā-pūrva. (ಯಥಾರ್ಥಂ). As before, as previously;—in succession, one after another (My.).
 ಯಥಾಶಕಾರ yathā-prakāra. As before, as previously (U.).
 ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ yathā-prati. Agreeably with the original copy; a true copy (My.).
 ಯಥಾಪ್ರಯೋಗ yathā-prayōga. (ಯಥಾಪ್ರಯೋಗಂ). According to use or practice (Śmd. 845); common usage or custom (My.).
 ಯಥಾಪ್ರಾಪ್ತ yathā-prāpta. In conformity with a particular state or condition; conformity with them (see Nr. a. ೨೩೩೩).
 ಯಥಾಮತಿ yathā-mati. According to opinion; to the best of one's judgment; suitably to one's capacity (My.).
 ಯಥಾಯಥ yathā-yatha. (ಯಥಾಯಥಂ). Properly, suitably, fitly;—in regular order, by degrees.
 ಯಥಾಯೋಗ್ಯ yathā-yōgya. (ಯಥಾಯೋಗ್ಯಂ). Accordantly with propriety or suitableness, rightly, justly, suitably (B. 5, 177; My.).
 ಯಥಾರೀತಿ yathā-rīti. Accordantly with custom, as customary or usual (My.).
 ಯಥಾರ್ಥ yathā-artha. Conformable to the truth or true meaning, agreeing with fact, true, real, genuine, right, suitable; truth, etc. (Bp. 57, 28; My.); (ಯಥಾರ್ಥಂ) according to the meaning, according to reality, suitably, fitly, truly, justly.
 ಯಥಾರ್ಥತೆ yathārtha-gati. The true, proper course (Kāv. II, 2, B, 27-29).
 ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞ yathārtha-jña. One who knows the truth, etc. (Cpr. 5, 31).
 ಯಥಾರ್ಥತ್ವ yathārthatva. Suitableness, fitness, propriety, truthfulness (My.).
 ಯಥಾರ್ಥವರ್ಣ yathārtha-varṇa. Having a true colour or appearance: a spy, a secret emissary.
 ಯಥಾರ್ಥಾನುಸ್ಮೃತಿ yathārtha-anusmṛti. Proper reference to what precedes (Kāv. III, 1, A, 4).
 ಯಥಾರ್ಹ yathā-arha. As deserving, according to merit, appropriate, suitable, just, adequate; (ಯಥಾರ್ಹಂ) suitably, etc.
 ಯಥಾರ್ಹವರ್ಣ yathārha-varṇa. Having a suitable appearance: a spy, a secret emissary.

ಯಥಾವತ್ yathā-vat. According to propriety, becomingly, properly, exactly, truly;—according to law (My.).
 ಯಥಾವಿಧಿ yathā-vidhi. According to direction or precept according to rule, duly, fitly, suitably.
 ಯಥಾಶಕ್ತಿ yathā-śakti. According to one's power or ability, to the utmost of one's power (Bp. 45, 14).
 ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಸುಗಮಾನ yathāśakti-sūgamāna. (i. e. saha-gama-na). Going with the deceased husband (at cremation) to the extent of one's power (contemptuously said of the wife who, instead of burning herself with the husband, throws a bamboo tube on the pile (My.).
 ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರ yathā-śāstra. (ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರಂ). According to the codes of law or to the precepts of science, as the law ordains (Śi. 234; My.).
 ಯಥಾನುಖ್ಯ yathā-saṅkhyā. Relative order;—(ಯಥಾನುಖ್ಯಂ) according to number, number for number.
 ಯಥಾನುಸಾರ yathā-samhava. Accordance with possibility or inclination (Śmd. 164); (ಯಥಾನುಸಾರಂ) compatibly, according to the previous order.
 ಯಥಾಸ್ಥಾನ yathā-sthāna. The right, proper, or usual place;—(ಯಥಾಸ್ಥಾನಂ) according to place, all in regular order, in statu quo, properly, suitably (My.).
 ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ yathā-sthita. (ಯಥಾಸ್ಥಿತಂ). Suitably with (the requirement of) circumstances, properly, conveniently;—as things stood before, in statu quo (B. 4, 155; My.).
 ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ yathā-sthiti. In accordance with usage or custom, as usual, as on previous occasions (My.).
 ಯಥಾಸ್ವ yathā-sva. (ಯಥಾಸ್ವಂ). Each on his own account, individually;—properly, suitably.
 ಯಥೇಚ್ಛ yathā-icchā. = ಯಥೇಚ್ಛ. Agreeable to wish or desire;—(ಯಥೇಚ್ಛಂ) according to wish or desire, ad libitum, plentifully, copiously;—lawlessly. (My.; B. 4, 77. 122).
 ಯಥೇಚ್ಛಿ yathā-icchā. A suitable wish or desire (Śk.). 2, = ಯಥೇಚ್ಛ. (My.).
 ಯಥೇಚ್ಛಿ yathā-īpita. As wished, agreeable to wish or expectation;—(ಯಥೇಚ್ಛಿಂ) according to one's desire, ad libitum;—wantonly, wilfully.
 ಯಥೇಚ್ಛಿ yathā-īṣṭa. = ಯಥೇಚ್ಛಿ. As wished or desired, agreeable to wish, wished for;—(ಯಥೇಚ್ಛಿಂ) at pleasure, ad libitum;—wilfully.
 ಯಥೇಚ್ಛಾಚಾರ yathāśāṭa-ācāra. Doing what one likes, unrestrained, wilful, lawless, licentious;—heedless proceedings, wilfulness. See ಎಸಚ್ಛಂ.
 ಯಥೇಚ್ಛಿ yathā-ūṣṭa. Accordant with propriety or equity, right, proper;—(ಯಥೇಚ್ಛಿಂ) suitably, fitly, properly.
 ಯಥೇಚ್ಛಿ yathā-uttara. Following in regular order or succession;—(ಯಥೇಚ್ಛಿಂ) in regular order or succession, one after another.
 ಯಥೇಚ್ಛಿ yathā-udgata. As arisen, as one came (into the world): without sense, childlike, stupid.
 ಯದ yad. = ಯಾಃ 1. (Śmd. 100). Who, which, what, whoever, whatsoever, etc. 2, for which reason, on which account, since, as, because.
 ಯದಾ yadā. At what time, when;—since, as (My.).
 ಯದಾನಿಬಳ್ಳಿ yadāni-baḷli. A winding half shrubby plant. Cocculus villosus Dec. (St. & Pl.).

ಯದಿ yadi. *If, in case that.*

ಯದು yadn. = ಯದು. N. of a son of Yayāti, brother of Purn and ancestor of Kṛishṇa (Śmd. 2. 301). 2, N. of a country to the west of the Yamunā;—N. of the dakṣiṇa country. ಯದುಗಳು, the family and descendants of Yadn (J. 25, 13).

ಯದುಕುಲ yadn-kula. The family of Yadn. ಯದುಕುಲದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ (ಯಾದವರ Śmd. 2 Cm.).

ಯದುಕುಲಾಗ್ರಣಿ yadukula-agraṇi. Kṛishṇa (J. 33, 3).

ಯದುಕುಲೇಂದ್ರ yadukula-indra. = ಯದುಕುಲಾಗ್ರಣಿ. (J. 2, 19).

ಯದುಕುಲೋದ್ಭವ yadukula-udbhava. Kṛishṇa (My.).

ಯದುಗಿರಿ yadn-giri. The Yadn-hill: Mēlikōṭṭ, to the north of Mysore (My.).

ಯದುಗಿರಿನಾಯಕ yadugiri-nāyaka. Viṣṇu (My.).

ಯದುಗಿರಿನಾಯಕಿ yadugiri-nāyaki. Lakṣmī (My.).

ಯದುಸೃಪಾಲ yadn-nṛpāla. King Yadn, etc.

ಯದುಸೃಪಾಲಕಟಕ yadunṛpāla-kaṭaka. The whole number of the Yadu kings (Śmd. 301 Mḡh.).

ಯದುರಾಜ yadn-rāja. Kṛishṇa (J. 26, 70).

ಯದುಶೈಲ yadu-śaila. = ಯದುಗಿರಿ. (My.).

ಯದೃಚ್ಛೆ yad-ṛiṣṭhē. *Acting as one likes, following one's own inclination, self-will, wilfulness, independence; spontaneity; casual course, accident, chance (ಸ್ವರ್ದೃಷ್ಟ, ಅನಿಮಿತ್ಯ, ತನ್ಮಾತ್ರ Mr. 452).* 2, a noun which is neither a generic nor specific term nor noun of agency, one either not derived from authority or not possessing meaning.

ಯದೃವಿಷಯ yad-bhaviṣya. One who says "what will be" or "what must be": a man who believes in the power of fate, a fatalist.

ಯದೃವದ yad-vada. *Talking anything, talking nonsense, saying no matter what.*

ಯದ್ವಾ yad-vā. Or, or else, whether.

ಯದ್ವಾತದ್ವಾ yadvā-tadvā. Disorderly; disorder, confusion (My.).

ಯನ್ತ್ರ yantṛi. Restraining, controlling; guiding. 2, one who restrains, a governor, etc.; a charioteer;—an elephant driver or rider.

ಯನ್ತ್ರ yantra. = ಯನ್ತ್ರ, ಏನ್ತ್ರ. A means or instrument for holding or restraining or fastening anything. 2, a hand, a fastening, a tie, a thong, etc. 3, any instrument, a machine, an engine, an apparatus. 4, restraint, constraint, force. 5, a plate or hirc-leaf on which are written the names of certain deities, etc. and which is worshipped and tied to the upper arm for the removal of demoniac influences, etc., an amulet, a charm (J. 3, 26); a diagram of a mystical nature or astrological character used as an amulet. See ಯನ್ತ್ರ. — ಯನ್ತ್ರ ಕಟ್ಟು. To tie an amulet to the upper arm (My.).

ಯನ್ತ್ರಕ yantraka. A handage;—a restrainer; a machinist. See ಕು.

ಯನ್ತ್ರಕಲೆ yantra-kalē. The mechanical art, mechanics (B. 4, 168).

ಯನ್ತ್ರಣ yantraṇa. Restraint, etc., control, rule, etc. See ಣ.

ಯನ್ತ್ರತನ್ತ್ರ yantra-tantra. Amulets and (other) devices (Bp. 40, 62; 43, 79; 50, 78; 51, 11).

ಯನ್ತ್ರಧಾರಾಗ್ರಹ yantra-dhārā-griha. A room fitted up with a kind of shower-bath (Ūpr. 7, 146).

ಯನ್ತ್ರಮುಕ್ತ yantra-mukta. *Thrown by any kind of machine (said of weapons).*

ಯನ್ತ್ರಿತ yantrita. Restrained, checked, onrked; hound, fastened, fettered; subject to;—one who makes exertions or takes pains. See ಕು, etc.

ಯನ್ತ್ರಿಸು yantrisu. To hind, etc. (Bp. 60, 22).

ಯಭನ yabhana. Sexual intercourse (R.; see ಯಾಭ).

ಯಭಸ್ವಿ yahhasva. Know carnally (My.).

ಯಮ yama. = ಯಮ, ಏಮ, ಏವ 2. Restraining, controlling, taming, keeping in check; restraint (of the senses, affections, etc.), self-control;—any great moral duty (which is obligatory, as chastity, refraining from violence or injury, patience, truthfulness, honesty, as opposed to ನಿಯಮ). 2, Yama (the sister of Yami and son of Vivasvat, the sun), the god who presides over the pities and rules the spirits of the dead: the judge and punisher of the dead, and the guardian or regent of the south quarter, in which direction in some region of the lower world is his abode. 2, a pair, a brace, a couple;—a twin, one of a pair or couple, a fellow. ನಿಯಮವುಳ್ಳವನನ್ನು ಕಟ್ಟಿರೆ ಯಮನಿಗೂ ಧಯ (Prv.). — ಯಮಗೋಲಿ. -ಕೋಲಿ. Slaughter done by Yama. ಕರಿದ ಕಾಡೆನ್ನೆಯೊಳು ಕಾಡುವೆನ್ನೊಳು, ಕರುಳ ಬೆರಿದ, ದಾಯೋಳಗಲಗ ಸರಿದ, ಕರಗಸದಿಂ ಕೊಡುವ, ಕೆಯ ಕಾಲುಗಳ ಮುದುವ, ಕೆಂಗೊಡೊಳು ಹುರಿದ ಯಮಗೋಲಿಗಳ ಕುಕ ಸಾಯಲಾದದಲಿ (Sarpahhāṣhaṇa in B. 5, 320). — ಯಮದಿಕ್ಕು. The south (My.). — ಯಮನ. -ಅವ. = ಯಮನಾಳು. (Dp. 4). — ಯಮನಾಳು. -ಅಳು. = ಯಮದಾತ. (My.).

ಯಮಕ yamaka. Restraint;—a religious obligation;—a twin, one of a pair; doubled, two-fold. 2, the repeating or setting in opposition in the same stanza of words or syllables different in meaning but similar in sound, a kind of play on words or paronomasia (Śmd. 26-28; Kāv. III, 2, B, 2-32). See ವರ್ತಮಾನವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ಯಮಕಿಂಕರ yama-kiṅkara. = ಯಮದಾತ. (My.).

ಯಮದಂಡ yama-danḍa. = ಏವದಂಡ. Yama's rod (J. 7, 49).

ಯಮದೂತ yama-dūta. A messenger of death, Yama's messenger, employed to bring the souls of the dead to Yama's judgment-seat, and thence conduct them to their final destination (Abh. P. 13, 42).

ಯಮಧರ್ಮರಾಯ yama-dharmarāya. Yama (My.).

ಯಮನ yamana. Restraining, controlling, etc. See ಸಂ.

ಯಮನಗರಿ yama-nagari. = ಯಮಪುರ. (Bp. 61, 38).

ಯಮನಂದನ yama-nandana. Dharmarāja (Bh. 1, 10, 21).

ಯಮನಿಯಮ yama-niyama. Obligatory and self-imposed restraint or religious observance (Bp. 38, 5; J. 28, 2).

ಯಮಪುರ yama-pura. = ಏವಪುರ. The city or abode of Yama (Abh. P. 13, 42).

ಯಮಪುರಿ yama-puri. = ಯಮಪುರ. (My.).

ಯಮಬಾಧೆ yama-bādhē. = ಯಮಯಾತನೆ. (My.).

ಯಮಯಾತನೆ yama-yātane. The torment or torture inflicted by Yama (My.).

ಯಮರಾಜ್ yama-rāj. King Yama.

ಯಮರಾಜ yama-rāja. = ಯಮರಾಜ್. (Bp. 10, 30).

ಯಮಲ yamala. = ಅಮಳ, ಅವಳ, ಜವಳ, ಜವಳಿ, ಸವಳ. A pair. 2, twin, one of a pair or couple, paired, doubled. 3, the number two.

ಯಮಲನುದರ್ಲ yamala-mardala. = ಜವಳವೆದ್ದಳೆ. A double drum.

ಯಮಲಿ yamali. = ಅವಳಿ, ಜವಳಿ, etc. A pair. 2, a sort of dress consisting of two pieces.

ಯಮಲೋಕೆ yama-lōka. Yama's world (My.).

ಯಮಹರ yama-hara. Śiva (Bp. 46, 33).

ಯಮಾನುಜೆ yama-annjē. Yama's sister: the river Yamunā (Mr. 414).

ಯಮಾನ್ತಕೆ yama-antaka. Śiva (My.).

ಯಮಿ yami. One who restrains himself, an ascetic (ತಮಸಿ Śm. 109; Bp. 54, 24). 2, Yami, the sister of Yama: the river Yamunā. See ದಿನಕರಾತ್ಮಜ.

ಯಮುನಾಭಿದಿ yamunā-bhid. Who has divided the river Yamunā into two parts (with his ploughshare): Baiśā-dēva. (R.).

ಯಮುನಾಭ್ರಾತೃ yamunā-hhrātri. The brother of Yamunā: Yama.

ಯಮುನೆ yamunē. ಯಮುನಾ. = ಜಗುನೆ, ಜಮುನೆ. The river Yamunā (Jumna), personified as Yami, the twin sister of Yama and daughter of the sun.

ಯಮೋಪಮ yama-npama. A man like Yama (J. 11, 84).

ಯಯಾತಿ yāyāti. N. of the fifth monarch of the lunar race, from the two wives of whom came the two lines of the lunar race, that of Yadn and that of Pnu (Bhāgavata 9, 20, 8; see ದೇವಯಾನಿ).

ಯಯು yayu. = ಯುಯು. Going, running about. 2, a horse (ಕುದುರೆ Hlā.). 3, a horse fit for sacrifice. See Bp. 59, 87.

ಯರ್ತ yarta. Thh. of ವ್ಯರ್ತ. (My.).

ಯವ yava. = ಎವೆ, ಜವೆ 2, ಯವೆ No. 1, ಯವೆ. Removal, separation (see ಅವಯವ). 2, barley, *Hordeum hexastichon*;— a barley corn, as a measure or as a weight. 2, a figure or mark on the hand resembling a barley corn, supposed to indicate good fortune.

ಯವಕೆ yavaka. = ಯವಕೆ. Barley;— a sort of barley.

ಯವಕೆ yavakē. = ಯವಕ. ಯವಕೆಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಕ್ಷೇತ್ರ (ಯವ ಕೃ. 81. 301).

ಯವಕೈ yavakya. Sown with barley, producing barley, fit for barley.

ಯವಕ್ಷಾರ yava-kshāra. = ಜವಕ್ಷಾರ. An alkali prepared from the ashes of burnt barley-straw, saltpetre, nitre, nitrate of potash.

ಯವಕ್ಷೋದ yava-kshōda. Barley-meal. (R.).

ಯವನ yavana. = ಜವನ 1. Speed, velocity. 2, a fast horse, a courser. 3, an Ionian, a Greek; a Mahomedan, an individual of a foreign race (ತುರುಕ, ತುರುಕು, ಜೋನೆಗ Mr. 382).

ಯವನಕೆ yavanaka. = ಜೋನೆಗ. A Greek; a Turk (see Mr. 8. ಯವನ).

ಯವನದೇಶ yavana-dēśa. The country of the Yavanas: Ionia, Bactria, Turkishhān, Arabia (My.).

ಯವನಾಲ yava-nāla. A sort of grass or grain, *Andropogon hicolor*. 2, a kind of millet (ಕಳಕ, ಜೋಕ Mr. 374).

ಯವನಿ yavani. A Yavana woman (My.).

ಯವನಿಕೆ yavanikē. = ಜವನಿಕೆ. A curtain, a screen; a veil (Ūpr. 4, 31).

ಯವಳಲ yava-phala. That which has barley-like fruit: a bamboo.

ಯವಲ yavala. Bamboo-seed (Bp. 14, 15).

ಯವನ yavasa. = ತವನ, ದವನ. Grass, fodder, pasturage, pasture, meadow grass.

ಯವನಾಯ yavasāya. Thh. of ವ್ಯವಸಾಯ. (My.).

ಯವಾಗು yavāgn. Rice-gruel (see ಗೌತ 1).

ಯವಾಗ್ರಜಿ yava-agra-ja. = ಯವಾಗ್ರಜ. Nitre, saltpetre.

ಯವಾನಿ yavāni. Bishop's weed, *Ptychotis ajowan* Dec. (Ligusticum. a. Roxb.; ಪಾಪಾರ Mr. 136).

ಯವಾನಿಕೆ yavānikē. *Ptychotis ajowan* Dec.

ಯವಾರ yavāra. Thh. of ವ್ಯವಹಾರ. A law-suit; fight, quarrel (My.).

ಯವಾಸ yavāsa. = ಯಾಸ 1. The manna plant, *Alhagi maurorum* Torrnesf.

ಯವಿಷ್ಯ yavishtha. Youngest.

ಯವೀಯು yavlyas. Younger; a younger brother.

ಯವೆ yavē. Thh. of ಯವ. Barley (ಯವ Nr.; Mr. 374; Si. 301. 304). ಯವೆ ಗೋಧಿ ಮೊವಲಾದವಲ್ಲಂ (ತೂಕಾನ್ಯ Nr.). 2, Thh. of ಯವ್ಯ (Mr. 93).

ಯವ್ಯ yavya. A field of barley (ಯವೆ Mr. 93).

ಯವ್ಯನ yavvana. Thh. of ಯಾವನ. (My.; Tē.).

ಯವ್ಯನಿಗ yavvaniga. Thh. of ಯಾವನಿಕ. (ತರುಣ, ಯವ Mr. 309).

ಯವ್ಯನೆ yavvanē. Thh. of ಯಾವನ. See ನವ; Bp. 40, 18.

ಯಕ yāka. = ಜಕ, ಯಕಸ, ಯಕಸ್ಸು (Śmd. 107). (ತರ್ಕ Nr. 56; ಭಗ 515).

ಯಕಪಟಕ yāka-paṭaḥa = ಯಕಪಟಕ. A double drum.

ಯಕಶೇಷ yāka-kēśha. Having nothing left but glory or fame: dead;—death. (R.).

ಯಕಪಟಕ yāka-paṭaḥa. = ಯಕಪಟಕ. (Abh. P. 9, 94).

ಯಕಶ್ರೀ yāka-śrī. Splendour of glory (Ūpr. 4, 10; 6, 1).

ಯಕಸ್ತ yāka. = ಯಕ, etc. Honour, glory, renown, fame, reputation; beauty, splendour, magnificence.

ಯಕಸ್ತರ yāka-kara. Causing renown, conferring fame or distinction, famous, glorious (My.).

ಯಕಸ್ತ yāka-si. (-vin). Possessing honour or glory, renowned, famous (My.).

ಯಕಸ್ತ yāka-si. Thh. of ಯಕಸ (ಯಕ Śmd. 107).

ಯಕೋದಿ yāka-dē. = ಜವೋದಿ. A glory-giving female: the wife of the cowherd Nanda and foster-mother of Krishṇa (J. 6, 44; 7, 24).

ಯಕೋಲಿತಿ yāka-latē. Fame looked upon as a creeper (Ūpr. 7, 32).

ಯಕೋವನ್ತ yāka-vanta. A man who possesses fame or glory (My.).

ಯಷ್ಟಿ yashṭi. A pole, a staff, a stick;— a wooden roller (ಧ್ವಜ, ಕಣೆ Mr. 213);— a column, a pillar. 2, a club, a mace. 3, a string, a string of pearls;— a kind of pearl necklace. See ಎಕ, ಛಾರ, ಹಂಸಾ.

ಯಷ್ಟಿಕೆ yashṭikē. A staff, a stick, a oinh, etc. (= ಯಷ್ಟಿ). See ಎ, ಚಮು.

ಯಸ್ತಿಮಧು yashti-madhn. *Liquorice root, liquorice.*

ಯಸ್ತಿಮಧುಕೆ yashti-madhnkē. *Liquorice.* See ಮಧುಕ.

ಯಸ್ತ್ರ yashtra. = ಯಜಮಾನ. *A sacrificer.*

ಯಾ ಯ. = ಏ 5. What? which? (T.; Tē.; T. also ಯಾಂ = ಎಂ; ಯಾದು = ಎದು). — ಯಾ ಪಾಟಿ. What, or which, manner? (My.).

ಯಾ ಯ. = ವಾ. Or (My.; B. 5, 7).

ಯಾಕೆ yākē. = ಏಕೆ. Why? wherefore? (My.; Bp. 25, 18; B. 1, 25; 3, 72; 4, 10. 18. 75; 5, 40. 223; C.). ಯಾಕಾಗವಲ್ಲವು? (i. e. ಯಾಕೆ ಅಗ ಒಲ್ಲವು? C.).

ಯಾಗ yāga. = ಪಾಗ 1. *A sacrifice (to the gods).* ಯಾಗ ದವರ್ (Bp. 56, 85). ಯಾಗದಾವನ ಕಮ್ಮ (ಯಾಜ Nr.). ಯಾಗ ಗೆ ಅಯ್ಯದ ಪಕು (ಪ್ರಾಕೃತ Mr. 461). — ಯಾಗಗಿಯ್. To sacrifice. ಯಾಗಗಿಯ್ಯಂ (ಸ್ಥಪತಿ Mr. 261).

ಯಾಗದೀಕ್ಷೆ yāga-dīkṣhē. = ಯಜ್ಞದೀಕ್ಷೆ. (My.).

ಯಾಗಸ್ತ yāgappa. *A chisel used in breaking stones* (My., hnt neither Tē. nor T.; cf. ವೇದ 1 P).

ಯಾಗಮಣ್ಣಿನ ಪಾಗ-ಮಾಂಪಾ. *A shed or hall for sacrifices* (J. 26, 48).

ಯಾಗವ್ರಯ yāga-vraya. *Expense for a sacrifice: a fee, a present* (ದಾನ, ದಕ್ಷಿಣೆ Mr. 261).

ಯಾಗಪಾಲೆ yāga-pālē. = ಯಜ್ಞಪಾಲೆ. (ಜನ್ನೆ ಓ. I, 70); a place for hōmas in a temple (My.).

ಯಾಗ್ರ yāgra. *Tbh. of ವ್ಯಾಘ್ರ.* (My.).

ಯಾಚಕ yācaka. *A petitioner, a beggar* (ಬೇಡುವವನು Nn. 70). Feminine ಯಾಚಕಿ.

ಯಾಚನಕ yācanaka. *A petitioner, a beggar.*

ಯಾಚನೆ yācānē. *Asking, soliciting;—a petition, an entreaty, a request.*

ಯಾಚಿತ yācīta. *Asked, prayed for, solicited.*

ಯಾಚಿತಕ yācītaka. *Anything borrowed.*

ಯಾಚಿಸು yācīsu. *To ask, to beg, to solicit, to request.* See ಎರಿವಂ, ಬೇಡು; Bp. 6, 6; J. 26, 49.

ಯಾಚ್ಛೆ yācīṣhē. *A petition, a request, an entreaty; begging.* See ಎರಿ 4, ಬೇಡು.

ಯಾಜಕ yājaka. *A sacrificer, a sacrificing priest, a priest officiating at a sacrifice.*

ಯಾಜನ yājana. *The act of causing a sacrifice to be performed, superintending or assisting at the sacrifices of others.* See ಪಟ್ಟಮರ್; J. 5, 24; ಮು.

ಯಾಜಮಾನ yājamāna. *The part of a sacrificial ceremony performed by the yajamāna or institutor of the sacrifice himself.* See ಸದ್.

ಯಾಜಿ yāji. *A sacrificer. 2, a sacrifice.* See ಸೋಮ.

ಯಾಜ್ಞ yājña. (fr. ಯಜ್ಞ). *Belonging to sacrifices.*

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ yājñavalkya. *N. of an ancient rishi;—N. of the author of a code of law* (My.).

ಯಾಜ್ಞಸೇನಿ yājñasēni. (fr. ಯಜ್ಞಸೇನ). *Draupadi* (My.).

ಯಾಜ್ಞಿಕ yājñika. (= ಜನ್ನಿಗ). *Relating or belonging to sacrifice. 2, a sacrificer, the officiating priest at a sacrificial ceremony, the institutor of a sacrifice; one skilled in sacrificial rites, a ritualist* (Bp. 3, 64; 56, 34).

ಯಾಜ್ಯ yājya. 1. *To be sacrificed; sacrificial; one on whose behalf a sacrifice is made* (J. 5, 24).

ಯಾಜ್ಯ yājya. 2. *Tbh. of ವ್ಯಾಜ್ಯ.* (My.).

ಯಾತ yāta. = ಏತ 2. *A picotta* (My.; G. 426. 478).

ಯಾತಗಣೆಯದು ಚಿಗು ಕಾತು ಫಲವಾದನ್ನು ಹೋತು ಹೆಚ್ಚುಲಿಯ ನಿಲವನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಾತ ನಡೆ! (Sp.). ಯಾತ ತಲೆ ತೂಗಿದರೆ ಪಾತಕದ ನೇರು ಬನ್ನು, ಪಾತ ತಲೆ ತೂಗಿದರೆ ವಗಡಿ ಬಿತ್ತು (Prv.).

ಯಾತ yāta. *Gone;—going;—motion. 2, the guiding or driving of an elephant with a hook or goad* ಅಂಕುತಚಾರಣೆ Hk.; ಒದುವುದು Hk., cf. ಯತ. See ಎ. 3, a foot-soldier (ಪದಾತಿಕ, ಪತ್ತಿ, etc., ಕಾರಾರ್ Mr. 287).

ಯಾತಕೆ yātakē. ಯಾತಕ್ಕೆ yātakkē. = ಏತಕೆ, etc.

Why? for what end? (Bp. 24, 65; 25, 17; C.; B. 1, 25; 5, 76).

ಯಾತನ yātana. = ಯಾತನೆ. *The act of requiting, etc.* (ಕಾರಣ, ದಣ್ಣನೆ Mr. 392; see ನಿ-).

ಯಾತನೆ yātānē. *Requital, retaliation, reward, return. 2, acute pain, torment, anguish, agony, especially punishment inflicted by Yama, the pains of hell* (ಕಾರಣ, ದಣ್ಣನೆ Hk.).

ಯಾತಯಾಮು yāta-yāma. *That which has stood for a night: used, spoiled, impaired. 2, one who has run out or completed a course: exhausted, old, aged.*

ಯಾತದ್ ಯಾತ. = ಏತದ್. ಯಾತದ = ಏತದ, of what? (C.; B. 1, 18; 8, 115). ಯಾತದ್ವ (C.; B. 3, 69. 91). ಯಾತದದು (Bp. 28, 31; C.; B. 1, 18). ಯಾತದವ = ಏತದವ. (C.). ಯಾತದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಪಾತ್ರದಾಗಿ ಕಲ್ಲು ಬಿತ್ತು (Prv.).

ಯಾತಿ yāti. *Going, marobing, proceeding* (ಅಯ್ಯವುದು Nn. 77).

ಯಾತು yātu. *A goer;—a traveller, a wayfarer. 2, a rākshasa, an evil spirit, a demon. 3, witchcraft; injury; torture.*

ಯಾತುಧಾನ yātu-dhāna. *A rākshasa, an evil spirit, a demon.*

ಯಾತ್ರ yātri. *A goer, a traveller. 2, a charloteer. 3, a husband's brother's wife* (ನಗಿವರ್ Mr. 312).

ಯಾತ್ರೆಯ yātya. *To be tormented, subject to the torments of hell: a condemned spirit, an inhabitant of hell.*

ಯಾತ್ರಾದಾನ yātrā-dāna. *A present of navadhānya given by one who commences a journey or by the pūjari at the commencement of a car-festival, with the object of obtaining good success* (My.).

ಯಾತ್ರೆಯ yātrē. ಯಾತ್ರಾ. = ಜಾತ್ರೆ. *Going, travel, march* (ಗಮನ, ಗಮನಪಡು Nn. 159). 2, *the march of an army, an expedition.* 3, *going on a pilgrimage, pilgrimage, a company of pilgrims.* 4, *a periodical festival in honour of an idol, to which pilgrims resort; a car-festival; a festive procession, a great festival* (ಮಹೋತ್ಸವ, ಮಹಾ ಉತ್ಸವ 159). 5, *support of life, maintenance, support.* 6, *going after, following: conformity to usage, practice, custom, usage* (ಅನುಸರಿಸುವುದು 159; Hk.; Mr. 479). ಯಾತ್ರಗೆ ಹೋದರೂ ಪಾತ್ರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. —ಯಾತ್ರಗೆ ಹೋದಾ ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರೇ ಗುಣ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prvs.).

ಯಾತ್ರೋತ್ಸವ yātrā-utsava. *A festive procession* (ಓಪ್ರ. 2, after 94).

ಯಾತ್ರೋತ್ಸವ yātrā-utsāha. = ಯಾತ್ರೋತ್ಸವ (ಓಪ್ರ. 2, 90).

ಯಾದ yāda. *Tbh. of ಯಾದವ.* (ಅನಿಮಿಷ, ಮಾನ್ Nn. 148).

ಯಾದವತಿ yādas-pati. *The ocean, the sea.*

ಯಾದವ yādava. (fr. ಯದು). *Descended or coming from Yadu; a descendant of Yadu;—Kṛishṇa.* See ಸಿದ್. 2.

302; Bp. 54, 63; J. 4, 52; 7, 2. — ಯಾದವರೆಡೆಯ. — ಎಡೆಯ. Krishpa (J. 2, 46).

ಯಾದವಶಿಖಾಮನೆ yādava-sikhāmani. Krishpa (J. 24, 39).

ಯಾದವಾಚಲ yādava-aśala. = ಯದುಗಿರಿ. (My.).

ಯಾದವಾದ್ರಿ yādava-adri. = ಯಾದವಾಚಲ. (My.).

ಯಾದವೇಂದ್ರ yādava-indra. Krishpa (J. 5, 5).

ಯಾದವು yāda. = ಯಾದ. Any animal living in water, any large aquatic animal, a sea-monster.

ಯಾದನಾಮಾಧ್ಯ yadasām-nātha. Lord of sea-animal: Varuṇa.

ಯಾದನಾನುಪತಿ yadasām-pati. Varuṇa.

ಯಾದಾಸ್ತು yādāstu. A memorandum, a rough note, a memorial (My.; Br., H.).

ಯಾದಿ yādi. Remembrance;—memorandum-sorap (My.; Br.; Mhr., H. ಯಾದ, ಯಾದಿಲ).

ಯಾದ್ಯಶ್ಚ yādyaśch. Which like? what like? of what kind? which? what? as like (My.).

ಯಾನ yāna. Going, moving, riding; marching or proceeding (against an enemy). 2, a conveyance or vehicle of any kind, a carriage, etc. 3, a channel to carry off water (ಸಾರಣಿ, ನೀರ ಹರುಕನೆ Mr. 422; cf. ಪಾನ).

ಯಾನವಾತ್ರ yāna-pātra. A boat, a ship.

ಯಾನಮುಖ yāna-mukha. The forepart of a carriage.

ಯಾನು yānu. = ಅಂ 1, etc. I. (R.; Tn., T. ಯಾನ).

ಯಾನೇಗ yānēga. See ಗಜಾಬ್ಜಿ.

ಯಾನ್ತ ya-anta. A term ending in ಯ or ಯ್ (Śmd. 313).

ಯಾನ್ತ್ರಿಕ yāntrika. (fr. ಯನ್ತ್ರ). Relating to instruments or machines (B. 5, 227).

ಯಾಪನ yāpāna. Causing to go or pass away;—spending time, wasting time, delay, procrastination; loitering, staying. 2, supporting life: maintenance, support.

ಯಾವಾರ yāpāra. Tbh. of ವ್ಯಾಪಾರ. Trade, traffic (My.). — ಯಾವಾರ ಸಾಪಾರ. Dupl. (My.).

ಯಾಪ್ಯ yāpya. = ಪಾಪ್ಯ. To be passed or spent, as time;—to be removed or cured;—to be rejected or expelled. 2, low, vile, contemptible, little, trifling, unimportant.

ಯಾಪ್ಯಯಾನ yāpya-yāna. A palanquin, a litter.

ಯಾಭ yābha. Sexual intercourse (ವ್ಯವಾಯ, ರತಿ, ಮೈಥುನ, ಕೂಟ Mr. 329).

ಯಾಮ yāma. 1. (= ಯಮ). Restraint; forbearance. See ಅ-, ಉಪ-. 2, relating to, or coming from, Yama.

ಯಾಮ yāma. 2. = (ಜಾನಿ), ಜಾಮ, ಜಾವ, ಜಾವು. Going, proceeding, motion, course. 2, a night-watch, a period or watch of three hours, the eighth part of a day.

ಯಾಮಿ yāmi. 1. = ಜಾಮಿ. A sister, female relation. 2, one who restrains, etc. See ಅನ್ತ-.

ಯಾಮಿ yāmi. 2. Possessing watches: night (ಯಾಮಿನಿ Mr. 65).

ಯಾಮಿಕ yāmika. Being on watch; a watchman, one on guard or duty at night (Y. 6, 42).

ಯಾಮಿನಿ yāmini. Night (ಯಾಮಿ Mr. 65).

ಯಾಮಿನೀಪತಿ yāmini-pati. The moon (My.).

ಯಾಮಾರ yāmara. The moon. (R.).

ಯಾಮುನ yāmuna. (fr. ಯಮುನಾ). Relating to, or coming from, the river Yamunā;—antimony;—N.

ಯಾಮ್ಯ yāmya. Relating to Yama;—southern: the south. ಯಾಯಜೂಕ yājyūka. Frequently sacrificing; a performer of frequent sacrifices.

ಯಾಯವಾರ yāvāra. Tbh. of ಯಾಯಾವರ. Also: alms (My.). ಬುಧವಾರವಾದರೆ ಯಾಯವಾರ ಇತ್ಯಾದಿ (Prv.).

ಯಾಯಾವರ yāvāra. Going repeatedly; wandering in all directions;—a vagrant mendicant;—the life of a wandering haggard.

ಯಾಯಿ yāyi. Going, moving, etc.; a traveller, etc. See ಅನು-.

ಯಾಯಿವಾರ yāyivāra. = ಯಾಯವಾರ. (My.).

ಯಾರ್ yār. ಯಾರು yāru. = ಅರಿ 1, etc. The plural of ಯಾವ: who? (C.). ಯಾರಿಗೆ (B. 5, 127). ಯಾರೇ (B. 3, 44. 99. 126; 4, 205). ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ (3, 6). ಯಾರೂ (3, 53). ಯಾರಿಗೆ ನಿತ್ರರೂ ಬಿಡುಬಿಟ್ಟಿಗೆ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. — ಯಾರಿಗೆ ಯಾರಿಲ್ಲ, ಹಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ (or ಸಂಗಾತವಿಲ್ಲ). — ಯಾರಿಗೆ ತರಣ ಬಿದ್ದರೂ ಮರಣದ ಭಯ ತಪ್ಪದು — ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೆರೆಯವರಿಗೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗಿ (Prva.). See Si. 189. 264. 278.

ಯಾರಿ yāri. = ಅರಿ. A species of plant. ಯಾರಿಯನೆ ಹಾರವು ಸ್ವರಮನರಾ ಬುಗುರಿ (Mr. 117; o. r. in one MS. ಯಾರಿಯನೆ ಹರಮಸ್ತು ಯೆನರಾ ಬುಗುರಿ; two MSS. ಅರಿಯನೆ ದೇವಮಸ್ತು ಯೆನರಾ ಬುಗುರಿ).

ಯಾಲಿ yāli. = ಎಲಾಂ, etc. (My.).

ಯಾಲಿಕೆ yāliki. = ಯಾಲಕ್ಕಿ. (Bp. 26, 36; My.).

ಯಾಲಕ್ಕಿ yālikki. = ಎಲಕ್ಕಿ. (ಸ್ವಕ್ಕಿ G.; C.; B. 3, 29). ಯಾಲಕ್ಕಿ ಕಾದು (ಉಪಕುಂಚಿ G.). See Si. 152. 153. 415.

ಯಾವ ಯಾವಾ. = ಅನ, etc. What? which? (C.).

ಯಾವ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಬರುವದೋ, ಆ ತಿಂಗಳು ಭಕ್ತಮಾಸ ಎನ್ನಲೆ ಪಡುವದು (Si. 42). ಯಾವವನು (-ಅವನು) ಹಗೆಯವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊದಮುತ್ತಾನೋ, ಅನ್ಯವನು ಅಧ್ಯ ಮಿತ್ರ, etc. (282). ಅನೆಯ ಮುಮ್ಮಾಗುವ ಯಾವದೋ (-ಅದೋ), ಅದು ದತ್ತಭಾಗ (270). ಯಾವ ಮುಳ್ಳಿಗಾದರೂ ತುಳ ಎನ್ನು ಹೆಸರು (806). ಯಾವದಂದರೆ (-ಅಂದರೆ, B. 5, 109). ಯಾವದಾದರೂ (-ಅದರೂ, 5, 113. 300). ಯಾವದಾದರೂನ್ನು (-ಅದರೂ ಒನ್ನು, B. 3, 2. 8; 4, 129. 134; 5, 124). ಯಾವದೊನ್ನು (ಯಾವದೋ ಒನ್ನು, B. 5, 117). ಅಪ್ಪಾ, ಈ ಜನರು ಯಾವದೋ ಅತಿ ಅಪ್ಪಾಂದರೇ? (4, 150). ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾವದೋ ಒನ್ನು ದೇವಾಲಯದೊಳಗೆ ಮೂರ್ತಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿತ್ತು (4, 174). ಯಾವದೋ ಒನ್ನು ಕಂಠ ಬೀಜದ ಚೀಲವೇ (4, 82). ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನು ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣಗಳನ್ನು ಬಯ್ಯನೆನ್ನು, ಹೇಡುತ್ತಾರೆ (3, 24). ಯಾವದೋ ಒಬ್ಬ ಅನ್ಯದೇಶದ ಮನುಷ್ಯನು ಆ ಪಟ್ಟಣದೊಳಗಿರುತ್ತಿದ್ದನು (3, 221). ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಹಿನ್ನೆ, ದೇವಕಾರ್ಯ ಮುನ್ನೆ. — ಯಾವ ಕಾಲ ತಪ್ಪಿದರೂ ಸಾಯುವ ಕಾಲ ತಪ್ಪದು. — ಯಾವ ದೇವರು ವರಾ ಕೊಟ್ಟರೂ ಗಣ್ಯನಿಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳಾಗುವ. — ಯಾವ ರಾಯರಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಾದರೂ ರಾಜ ಬೀಸೋದು ತಪ್ಪೇಡಿಲ್ಲ (Prva.). ಯಾವ್ಯಾವ (= ಯಾವ ಯಾವ, B. 5, 13. 96). ಯಾವಾಳೆ (-ಅಳೆ, = ಯಾವಳು, B. 5, 290). ಯಾವಾತ (-ಅತ, = ಯಾವನು, G. 13). — ಯಾವನು. Which man? who? (My.). — ಯಾವಲ್ಲಿ. -ಅಲ್ಲಿ. Where? whither? (My. B. 5, 63). — ಯಾವಳು. Which woman? who? (My.). — ಯಾವಾಗ. -ಅಗ. When? (My.; B. 2, 5; 5, 58). ಯಾವಾಗಿನ ನೆ (ಯಾವಾಗಿನ ಅನೆ), as usual (My.; B. 5, 163). — ಯಾವ ಗರಾದರೂ. -ಅಗರಾದರೂ. At any time (one does not know when, My.). — ಯಾವಾಗಲು. -ಅಗಲು. ಯಾವಾಗಲೂ. -ಅಗಲೂ. Always, ever (My.; ಸರ್ವದಾ, ಸದಾ Si. 477; ಅನವರತ, ನಿತ್ಯ G.). See B. 1, 14. 26; 2, 8; 3, 32; 5, 103; Si. 37. — ಯಾವಾಗ

ದರೂ. -ಅದರೂ. = ಯಾವಾಗಲಾದರೂ. (My.; B. 5, 205. 802).
 — ಯಾವಾಗ್ಯೂ. = ಯಾವಾಗಲೂ. (My.). ಯಾವಾಗ್ಯಾದರೂ. = ಯಾವಾಗಲಾದರೂ. (My.). — ಯಾವಾಗ್ಯೂ. -ಅಗ್ಯೂ. = ಯಾವಾಗಲೂ. (My.). ಜೀನನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ್ಯೂ ಹೀನವೇ ಸರಿ (Prv.).
 ಯಾವ yāva. (fr. ಯವ). Relating to barley. 2, lac or the red dye prepared from the cochineal insect (ಅಲತೀಗಿ, ಅರಗು, ಮದರಂಗಿಯ ರಸ G.).
 ಯಾವಕೆ yāvaka. Lac, the red dye. 2, half ripe barley; forced rice;—a kind of food prepared from barley, barley gruel (ಅರ್ಧ ಬೇಯಿಸಿದ ಕಾಯಿ, ಗುಗ್ಗುಲಿ G.). 3, a kind of pulse, Dolichos biflorus (see ಅಲಸದ್ದಿಗಿ).
 ಯಾವಕದ್ರವ yāvaka-drava. = ಯಾವಕ No. 1. (Ūpr. 6, after 64).
 ಯಾವಜ್ಜೀವ yāvat-jīva. (ಯಾವಜ್ಜೀವಂ). Throughout life, all one's life long (My.).
 ಯಾವತೆ yāvat. As great, as large; as much, as many; as often, as far, as long;—how much, how many;—as much as, as many as, all, all whatsoever, the whole, totality;—as long as;—as far as, unto, until.
 ಯಾವತ್ತರು yāvattaru. Thh. of ಯಾವತ. As many persons as, all persons; also ಯಾವತ್ತರೂ (-ಲೂ, B. 2, 50). ಯಾವತ್ತರೂ (B. 3, 89. 92).
 ಯಾವತ್ತು yāvattu. Thh. of ಯಾವತ. All, the whole (C.; B. 3, 26. 27. 75); also ಯಾವತ್ತು (C.; B. 3, 27. 128).
 ಯಾವನ yāvana. (fr. ಯವನ). Born or produced in the land of the Yavanas; incense.
 ಯಾವ್ಯೇಕೆ yāvyēka. (fr. ಯವ್ಯ). A warrior armed with a club.
 ಯಾವ yāva. 1. = ಯಾವನ. Themanna-plant, Alhagimaurorum.
 ಯಾವ yāva. 2. Thh. of ವೇಷ. (My.).
 ಯಾವ yāsi. = ಯಾವೆ, etc. (B. 3, 84; 5, 252).
 ಯಾವೆ yāśē. Thh. of ವ್ಯಾಪ? or of ವ್ಯಾಸೃ. = ವಸೆ q. v., ಯಾವೆ. Bent, crooked, slanting (Tā. ಯಾವೆ, ವ್ಯಾಸೃ).
 ಯಿ yi. For Kannada words with this initial see ೨.
 ಯಿಗತಿ yigati. Thh. of ಯುಕ್ತಿ. (S. Mhr.).
 ಯಿಗತಿ yigati. = ಯುಗತಿ. (My.).
 ಯಿಗ್ರ yigra. Thh. of ವಿಗ್ರಹ. (My.).
 ಯಿಂಗಡ yingada. = ವಿಂಗಡ. (My.).
 ಯಿಂಗಡಿಸು yingadisū. = ವಿಂಗಡಿಸು. (My.).
 ಯಿಸವಾಸ yisavāsa. Thh. of ವಿಶ್ವಾಸ. (My.).
 ಯಿ yi. For Kannada words with this initial see ೩.
 ಯಿಬಾತಿ yibāti. Thh. of ವಿಭಾತಿ. (My.).
 ಯು yu. (ಯುಜೆ). Yoked;—in couples or pairs, even, not odd; even line (Ūh.); a pair, two.
 ಯುಕುತ yunkta. Thh. of ಯುಕ್ತ. (My.).
 ಯುಕುತಿ yukuti. Thh. of ಯುಕ್ತಿ. (Bp. 20, 25; My.).
 ಯುಕ್ತ yunkta. = ಯುಕುತ. Yoked, joined, united; joined with, endowed or furnished with, possessed of, having, possessing (Śmd. 872);—arranged in regular order, adapted, fitted, fit, suitable, just, proper, right, moderate, due;—fixed on, intent on;—occupied with, engaged in, attentive, given up or devoted to;—proved, inferred, deduced by argument. Feminine: ಯುಕ್ತೆ (A.), ಯುಕ್ತರು (My.). — ಯುಕ್ತಗೀಯ. To join one's self to, to be found in.

ಯುಕ್ತದಿಂ ಧರ್ಮೋಕ್ತ ಜೀವಗಳು ಜಲದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತಗೀಯವು (Mr. 412).
 ಯುಕ್ತ ರಸೆ yunkta-raśē. N. of a plant (= ಎಲಾಸರ್ಕೆ, ರಾಸ್ಸೆ).
 ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ yunkta-ayunkta. Suitable and unsuitable (G. 516; My.).
 ಯುಕ್ತಿ yukti. = ಜುಕುತಿ, ಜುಗುತಿ, ಜುತಿ, ಯುಗತಿ, ಯುಕುತಿ. Yoking, joining, junction, union, combination, connection. 2, application, use, employment, practice, usage. 3, appliance, means, plan, scheme, expedient. 4, trick, contrivance, device, stratagem, ingenuity, cunning. 5, skill, dexterity, art, tact (J. 1, 6). 6, suitability, adaptedness, fitness, propriety. 7, the art (as of a piece of mechanism); the secret, the key, etc. 8, in law: enumeration of circumstances, etc. 9, reasoning, argument, inference, deduction from circumstances. 10, in the drama: connection of events in the plot. 11, in rhetoric: emblematic or mystical expression of purpose. 12, supplying an ellipsis. ಯುಕ್ತಯ ಮಾತು ಮಕ್ಕಳನ್ನಾದರೂ ತಿಳುಕು!—ಘಟಿಯನ್ನ ಮುಕ್ತ, ಯುಕ್ತಿಯನ್ನ ಉಕ್ತ (Prva.). See Prv. s. ತಕ್ತ. — ಯುಕ್ತ ತೆಗೆ. To take hold of a contrivance, etc., to frame and use it (My.; B. 5, 222); to make an invention (My.; B. 5, 170. 171. 224). — ಯುಕ್ತ ಕುಡುಕ ತೆಗೆ. To make an invention (My.; B. 5, 173. 179). — ಯುಕ್ತ ಕುಡುಕು. To seek or seek after a contrivance, etc. (My.).
 ಯುಕ್ತಿಪರ yukti-para. Filled with fitness, etc., suitable, apt; ingenious, etc. (B. 5, 132; My.).
 ಯುಕ್ತಿವನ್ತ yukti-vanta. A man fertile in expedients or of resources; an ingenious or clever man; etc. (My.).
 ಯುಕ್ತಿಶಾಲಿ yukti-śāli. = ಯುಕ್ತವನ್ತ. (My.).
 ಯುಕ್ತಿಸಾಧ್ಯ yukti-sādhya. Attainable by expedients, etc. (My.).
 ಯುಕ್ತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯ yukti-samarthyā. The power that is in expedients, etc. (My.).
 ಯುಕ್ತಿಸು yuktisū. To direct or bend the thoughts towards any object, to consider, to think upon (Bp. 10, 42; 26, 49; 89, 12; 47, 56; 58, 14).
 ಯುಗ yuga. = ಜುಗ, ನಗ 3, ನೇಗ. A yoke (ನೇಗನು Nn. 90). 2, a pair, a couple (ದ್ವಿತಯ, ಎರಡು 90; ಎರಡು 84; ತೋರು Śm. 91). 3, wife and husband (ದಮ್ಮತಿ, ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು 90). 4, a period or astronomical cycle of five years, a lustrum. 5, the period of a year (see ಯುಗಾದಿ). 6, an age of the world, of which there are four: kṛta, trētā, dvāpara, and kali (ಕಾಲ 90). 7, the number 4 (Ūh.; ನಾಲ್ಕು Mr. 347). 8, a measure of length (ಮಾರು, ನಾಲ್ಕು ಮೊದಿ G.). 9, a species of drug (= ವೃದ್ಧಿ; ಔಷಧ G.).
 Feminine: ಯುಗಿ, she who possesses a pair (A.).
 ಯುಗಕೀಲಕ yuga-kīlaka. The pin of a yoke.
 ಯುಗಸ್ಥರ yuga-n-dhara. The pole of a carriage.
 ಯುಗಪತ yuga-pat. = ಯುಗಪದ. (Śmd. 99. 107).
 ಯುಗಪತ್ರ yuga-patraka. Mountain ebony, the tree Bauhinia variegata.
 ಯುಗಪತ್ಯನ್ಯು ಮು yugapat-samhrama. (Śmd. 99). Simultaneous agitation, etc.
 ಯುಗಪದ yuga-pad. Being in the same yoke or by the side of each other: together, at one time, simultaneously, at once, all at once, all together.

ಯುಗಪದ್ಧಿ yugapad-ukti. Speaking of or mentioning two (persons, etc.) at one time (Śmd. 261. 269).
 ಯುಗಪಾರ್ವಣ yuga-pārva-ga. Going at the side of the yoke (said of young ox in training).
 ಯುಗಲ yugaia. = ಜೋಳ 2. A pair, a couple, a brace.
 ಯುಗಲತೆ yugalatē. The state of being a couple (ಎರಡರದು Śmd. 255).
 ಯುಗಲಸನ್ನಾನ yugaia-sandhāna. Joining or fastening a pair together. See ಪಟ್ಟಿಪ್ಪ.
 ಯುಗಲಾರ್ಥ yugaia-artha. Having or conveying the meaning of a pair (Śmd. 174).
 ಯುಗಲೋಚ್ಚರಣ yugaia-uōōaraṇa. Uttering twice (Śmd. 280).
 ಯುಗಾಕ್ಷ yuga-aksha. The two axes (J. 8, 88).
 ಯುಗಾಂಗುಲಿವಿಮೋಚನ yuga-anguli-vimōōana. Unloosening, or sending forth, with a pair of fingers. See ತಿಮ್ಮು.
 ಯುಗಾದಿ yuga-ādi. = ಉಗಾದಿ. The commencement of a yuga, the beginning of the world (Bp. 5, 62). 2, the commencement of a year, a new year's first day (and its feast, My.). ಉಗಾದಿ ಯುಗಾದಿ, ಮಿಥ್ಯಾದಿ ದೀವಳಗೆ (Prv.). — ಯುಗಾದಿಪಟ್ಟಿ. A festivity observed on a new year's day (My.).
 ಯುಗಾಂತ yuga-anta. The end of a yoke;—the end of a generation;—the end of a yuga or age, destruction of the world.
 ಯುಗ್ಮ yugma. = ಜುಗಮ, ಜುಗುಮ. A pair, a couple, a brace. 2, = ಯುಕ್, an even line (Ūh.).
 ಯುಗ್ಮ yugmē. = ಯುಗ್ಮ No. 2. (Ūh.).
 ಯುಗ್ಮ yugya. Fit or proper to be yoked or harnessed. 2, a vehicle, a carriage. 3, any yoked or draught animal.
 ಯುಜ್ಯ yujya. = ಉಜ್ಜಿ. Allied; fit; union (see Tō. a. ಉಜ್ಜಿ and ಸಿಕ್ಕುವುದಿ).
 ಯುತ yuta. Fastened to or on, attached to; added, joined, united; furnished with, endowed with, possessed of, filled with (ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸಂಹಿತ, ಸಮಸ್ತಿತ್ವ, ವಾನ್, etc., ಕೂಡಲ್ Mr. 440). See Ūh. v. 56; J. 10, 5; ಧಾನ್ಯಯುತತ್ವರೂಪಿ, ಸಿ, ಎ.
 ಯುತಕ yutaka. A pair, a couple;—union;—a sort of dress worn by women. (R.).
 ಯುತಿ ynti. (= ಜೊತೆ). Jnction, union, joining, uniting.
 ಯುದ್ಧ yuddha. = ಜುದ್ಧ. A war, a battle, a conflict, a fight, a combat. See ಕಾದು 1. — ಯುದ್ಧಂಗೆಯ್. —ಂಗೆಯ್. = ಯುದ್ಧ ಮಾಡು. (Śiv. 4, 77). — ಯುದ್ಧ ನಡೆ. A war to be carried on or happen (B. 5, 67; My.). — ಯುದ್ಧ ಮಾಡು. To make war, to fight (B. 5, 53; My.).
 ಯುದ್ಧಕ್ರಮಣಗಮನ yuddha-kramapa-gamana. Going in a warlike manner, etc. See ಉದಿಮು.
 ಯುದ್ಧಭೂಮಿ yuddha-bhūmi. A field of battle (My.).
 ಯುದ್ಧರಂಗ yuddha-raṅga. = ಯುದ್ಧಭೂಮಿ. (My.).
 ಯುದ್ಧಸಮಯಕ್ರಮ yuddha-samaya-krama. The manner of the time of a war (Ūpr. 4, 44).
 ಯುಧ yudh. A war, a fight, a battle.
 ಯುಧಪ್ರಿಠ್ಠ yudhi-athira. Firm or steady in battle: the eldest of the five sons of Pāṇḍu (ಧರ್ಮಪ, ಧರ್ಮಪುತ್ರ Mr. 264; J. 2, 5; 7, 67).
 ಯುಯು yuyu. = ಯಯು. A horse.

ಯುವ yuva. (ಯುವನ್). = ಯುವಾನ. Young, youthful, juvenile, adult, arrived at puberty;—strong, excellent. 2, a youth, a young man. 3, the ninth year in the cycle of sixty (My.).
 ಯುವತಿ yuvati. A young woman.
 ಯುವನಾಶ್ರಯ yuvanāśva. N. of the father of Māndhātṛ, and of other persons.
 ಯುವರಾಜ yuva-rāja. An heir apparent associated with the reigning sovereign in the government, a crown prince (ಪಟ್ಟದ ಕುಮರ Mr. 310).
 ಯುವಾಧಿಪ yuva-adhipa. = ಯುವರಾಜ. (Ūpr. 6, 37).
 ಯುವಾನ yuvāna. Tbh. of ಯುವ (ಯುವನ್, Śmd. 108; Kāv. I, 2, 96-108).
 ಯುವೇಶ್ವರ yuva-īśvara. = ಯುವರಾಜ. (Ūpr. 2, 56).
 ಯುವೇಶ್ವರ yuva-unmṛga. Young men looked upon as large wild animals or game (Grj. 2, 88).
 ಯುಷ್ಮದ yushmad. You, your (Śmd. 100; 300 Cm.; Kāv. I, 2, 66-70; I, 5, 6-12. 27-31; Bp. 47, 64).
 ಯುಷ್ಮದ್ಗುಣ yushmad-guṇa. (Śmd. 100). Your merit, etc.
 ಯೂಕ yūka. A louse (Śm. 79).
 ಯೂಕಸಮೃದ್ಧಿ yūka-samṛiddhi. Increase of lice. See ಪೇನ್.
 ಯೂಕಾಭೀತಿ yūka-bhīti. Fear on account of lice (Ūpr. 1, 45).
 ಯೂಕೆ yūkē. ಯೂಕಾ. = ಯೂಕ.
 ಯೂಥ yūtha. A flock, a herd; a troop; a multitude.
 ಯೂಥನಾಥ yūtha-nātha. The leader of a troop; the head of a flock or herd.
 ಯೂಥಪ yūtha-pa. The leader of a herd (especially of elephants).
 ಯೂಥಿ yūthi. = ಯೂಥಕೆ. (V. 4, 45).
 ಯೂಥಿಕೆ yūthikē. A kind of jasmine, *Jasminum auriculatum* (ಮಾಗಧಿ, ಸೇನನಿ Mr. 123).
 ಯೂಪ yūpa. A post or stake to which the sacrificial victim is fastened (J. 18, 12). 2, a column erected in honour of a victory.
 ಯೂಪಕಟಕ yūpa-kaṭaka. A ring at the top of the sacrificial post.
 ಯೂಪಖಂಡ yūpa-khaṇḍa. Shavings of the wood of which a sacrificial post is made.
 ಯೂಪಸ್ತಂಭ yūpa-stambha. = ಯೂಪ No. 1. (My.).
 ಯೂಪಾಗ್ರ yūpa-agra. The top of the sacrificial post.
 ಯೂಪ ಯೂಪಾ. Soup, broth, pease-soup, the water in which pulse of various kinds has been boiled.
 ಯುಗ್ಗಲ yōggala. = ವೆಗ್ಗಲ. (My.).
 ಯುಂಗಿ yōngi. (Tbh. of ಯುಗ್ಗಲ). — ಯುಂಗಿ ಪಾಳು. To show (My.).
 ಯೆಸನ yesana. Tbh. of ಯೆಸನ. (My.).
 ಯೆನೆ yēnē. Tbh. of ಯೆನ. (Śi. 304).
 ಯೇರಣಿಗ yēraṇiga. = ವೇರಣಿಗ, q. v.
 ಯೇಸ yēsa. Tbh. of ವೇಷ. (My.).
 ಯೋಕ್ಷ ಯೋಕ್ಷಿ. (= ಜೋಡ). One who yokes or harnesses, a coachman, a driver; one who employs or makes use of. See ಪ್ರ.
 ಯೋಕ್ಷ ಯೋಕ್ಷಿ. (= ಯೋಕ್ಷ). A tie, a fastening, a cord a halter, a rope, a thong (ಪಗ್ಗ Hā.);—the tie of the

yoke of a plough;—the things by which an animal is attached to the pole of a vehicle.

ಯೋಕ್ತೃಕ ಯೋಕ್ತೃಕಾ. = ಚೂತ್ತಿಗೆ, ಜತ್ತಿಗೆ, ಜತ್ತಿಗೆ, ಜತ್ತಿಗೆ, ಚೂತ್ತಿಗೆ, ಚೂತ್ತಿಗೆ, ಚೂತ್ತಿಗೆ, ಯೋಕ್ತೃ. q. v. A tie, etc.

ಯೋಗ ಯೋಗ. = ಚೂಡ, ಚೂಡ, ಚೂಡ, ಸೂರಗು. Yoking, joining, junction, union, contact; connection, association (ಕೂಲಿ ಸ್ಮದ. 161 Cm.; ಕೂಲಿ, ಸೂರ Nn. 113; ಕೂಲಿ, ನೀನಿ 105; ಕೂಲಿ Mr. 514);—combination or mixing of various materials, mixture;—the arraying or equipping (of an army), arrangement, disposition;—manner, method, means; an expedient, a plan, a device;—supernatural means, charm, magic, magical art. 2, undertaking, work, business; performance, execution. 3, fitness, propriety, suitability. 4, accession of property, substance, wealth (ಧನ 113; ದ್ರವ್ಯ 514). 5, conjunction (of stars);—lucky conjunction; an auspicious moment; good luck, a good or happy condition (ಸದ್ಗತಿ, ಒಳ್ಳೆತನ ಗತಿ 113; ಸುಗತಿ 514); final attitude (ಮುಕ್ತಿ 514);—luck, destiny (My.). 6, a period of time; a day (ದಿನ, ದಿನಸ 113; ದಿನ 514). 7, a particular division of time or astronomical period, indicating the sum of the longitude of the sun and moon; twenty-seven (or twenty-eight) such yōgas are enumerated (ವಿಷ್ಣುಸ್ಮಾರ್ತಯೋಗ Mr. 68). 8, a constellation, an asterism. 9, etymology, derivation of the meaning of a word from its root; the etymological meaning of a word, opposed to rādhi. 10, the connection of words together, construction. 11, a rule, an aphorism, a precept. 12, zeal, endeavour. 13, application or concentration of the thoughts, fixing the mind on a particular point and keeping the body in a fixed posture, abstract contemplation, meditation (ಜಪಾರ್ಥನ, ಜಪ ಅರ್ಚನೆಗಳು 113; ನೆನಪ ಸುಧಾಸ 514). 14, the systematic practice of the above abstract contemplation, the yōga system (darśana) of philosophy as established by Patanjali, a division of the śāṅkhya system (ಯಮನಿಯ ಮಾದಿಗ Mr. 259). 15, a good quality (ಸದ್ಗುಣ, ಒಳ್ಳೆತನ ಗುಣ 113). 16, the body (ಕಾಯ, ದೇಹ 113; ತನು 514). 17, disguise (ವೇಷ 113; ವೇಷ 514); a spy. 18, application of a remedy: a remedy, a medicine (ಔಷಧ 113; ಔಷಧ 514). 19, a kind of boat (see s. ಚೂಡ). ಯೋಗ ವಿದ್ಯಾ ಧೋರಣ್ಯಾನು (Prv.).

ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಯೋಗ-kshēma. Happy condition and health, well-being, welfare (My.). ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ರೋಗದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಬಲ್ಲ (Prv.).

ಯೋಗದೃಷ್ಟಿ ಯೋಗ-dṛṣṭi. Knowledge obtained by meditation (My.).

ಯೋಗಧಾರಣ ಯೋಗ-dhāraṇa. Continuance or perseverance in abstract contemplation (My.).

ಯೋಗಧ್ಯಾನ ಯೋಗ-dhyāna. Contemplation (of the deity) in mental concentration (My.).

ಯೋಗನಿದ್ರಾ ಯೋಗ-nidrā. Contemplation-sleep: a state of half contemplation and half sleep, a state between sleep and wakefulness which admits of the full exercise of the mental powers; the sleep of Viśvānu, etc. at the end of a yuga (Bp. 4, 9; 35, 8. 41).

ಯೋಗಪತಿ ಯೋಗ-pati. = ಯೋಗವಟ್ಟು. (ವ್ಯಾಖ Mr. 256, one MS. ಯೋಗವಟ್ಟು).

ಯೋಗವಟ್ಟು ಯೋಗ-paṭṭa. = ಯೋಗವಟ್ಟು. (Sk.; R.).

ಯೋಗವಟ್ಟು ಯೋಗ-paṭṭikā. = ಚೂಡವಟ್ಟು, ಯೋಗವಟ್ಟು. The cloth thrown over the back and knees of an ascetic during meditation (Sk. ಯೋಗವಟ್ಟು).

ಯೋಗವಾಡು ಯೋಗ-pādukā. = ಚೂಡವಾಡು, ಯೋಗವಾಡು. A magical shoe, supposed to carry the wearer wherever he wishes.

ಯೋಗವೀರ ಯೋಗ-pīṭha. A particular posture during religious contemplation (Sk.; cf. ಯೋಗಾಸನ; Bp. 23, 21).

ಯೋಗವಟ್ಟು ಯೋಗ-paṭṭigē. Thb. of ಯೋಗವಟ್ಟು. (ಚೂಡವಟ್ಟು Kk. 33).

ಯೋಗವನ್ತ ಯೋಗ-vanta. A lucky man (My.).

ಯೋಗವಾನ್ತ ಯೋಗ-pāvugē. Thb. of ಯೋಗವಾಡು. (Kk. 33).

ಯೋಗವಾಹ ಯೋಗ-vāha. A letter on the top of another (Smd. 369); especially a term for the sounds visarjanīya (visarga), jibhāmūṭīya, upadhāmūṭīya, and uśākīya (sonuē, Smd. 25. 26. 43. 44).

ಯೋಗವಿಭಾಗ ಯೋಗ-vihhāga. The disuniting or separation of that which is usually combined together into one, the separation of one rule into two, making two rules of what might be propounded as one (Smd. 300. 419).

ಯೋಗಶಕ್ತಿ ಯೋಗ-śakti. The power derived from yōga (My.).

ಯೋಗಶಾಲಿ ಯೋಗ-śāli. = ಯೋಗವನ್ತ. (My.).

ಯೋಗಾಕ್ಷರ ಯೋಗ-akṣhara. A compound consonant (when such consonants are used for alliteration there is some freedom, but their upper consonant must be always the same, Ūh. v. 54 and an instance found in one MS.).

ಯೋಗಾಚಾರ ಯೋಗ-ācāra. The observance or practice of the yōga. 2, a follower of a particular Buddhist sect.

ಯೋಗಾಚಾರ್ಯ ಯೋಗ-ācārya. A teacher of the yōga system of asceticism. 2, a teacher of the magical art. See Bp. 24, 43.

ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ಯೋಗ-abhyāsa. Practice of the yōga (My.).

ಯೋಗಾಸನ ಯೋಗ-āsana. The posture or modo of sitting proper for abstract meditation (My.).

ಯೋಗಿ ಯೋಗi. = ಚೂಡ. A follower of the yōga system, a yōgi; an ascetic; a devotee (ಧರ Mr. 515; Smd. 2; Bb. 1, 3, 24; C.); a class of śaiva devotees and beggars (My.). 2, a magician, one supposed to have obtained supernatural powers. ಮನವ ಘನದರಿ ಕಟ್ಟಿ, ಘನವ ಮನದರಿ ಕಟ್ಟಿ, ಮನಮ್ ಅಮವ ಪಾಪಕಳಸವ ಯೋಗಿನ ವನವಾಸ ಯಾತ್ರೆ? (Sp.). ಯೋಗಿಯಾದರೂ ಧೋರಣ ಬಿಡ (Prv.). — ಯೋಗಿದೇವ. N. (Bp. 53, 9).

ಯೋಗಿನಿ ಯೋಗini. Thb. of ಯೋಗಿನಿ. A female yōgi (J. 15, 15). 2, = ಯೋಗಿನಿ No. 1 (J. 15, 21). 3, an unlucky conjunction of stars (Mr. 59).

ಯೋಗಿತ ಯೋಗita. Yoked, joined. See ಸಂ. 2, bewitched, under the influence of charms or sorcery, mad. See Nr. a. ಮರುಕ 2.

ಯೋಗಿನಿ ಯೋಗini. = ಯೋಗಿನಿ. A female demon or being endowed with magical power, a fairy, a sorceress, one of the eight yōginis created by and attendant on Durgā (Sk.). 2, a class of yōginis, of which sixty-four are enumerated (J. 5, 72).

ಯೋಗೇಶ್ವರ yōgi-indra. = ಯೋಗೇಶ್ವರ. (ಯೋಗೇಶ್ವರ Nu. 18).

ಯೋಗೇಶ್ವರ yōgi-lévara. A great yōgi (ಸಿಪ್ಪಲ, ಯೋಗೇಶ್ವರ Nu. 62; ಎಶ್ವರ 78).

ಯೋಗೇಷ್ವ yōga-ishā. Lead; tin.

ಯೋಗ್ಯ yōgya. = ಯೋಗ್ಯ. Fit for the yoke; fit for yōga. 2, useful, serviceable, fit, becoming, suitable, proper, able, fit for, qualified for; a useful, etc. man (ಅದಿಯನ್ Kk. 68). Feminine: ಯೋಗ್ಯಳು. ನತ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಳಾದವಳು ಮತ್ತು ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, a species of plant or drug (ವೃದ್ಧಿ, ಸಿದ್ಧಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ವದ್ವಿಯಮ್ಮ ಗನ್ನದ್ರವ್ಯಂ Nr.).

ಯೋಗ್ಯತನ yōgyatana. = ಯೋಗ್ಯತೆ. (B. 5, 290; My.).

ಯೋಗ್ಯತೆ yōgyatē. Suitableness, propriety, fitness, appropriateness;—ability, capability (ಪುರುಷ I. 48). ಯೋಗ್ಯತೆಯಾದುದ ದೊರೆತನವೂ ರೋಗವಾದುದ ವೈದ್ಯನೂ ಒನ್ನೇ (Prv.).

ಯೋಗ್ಯಾರಥ yōgyā-ratha. A carriage employed in military exercises.

ಯೋಗ್ಯ ಯೋಗ್ಯ. Exercise, practice, especially gymnastics, warlike or martial exercise, drill.

ಯೋಜನ yōjana. = ಯೋಜನೆ. Tbh. of ಯೋಜನೆ. Application of the mind, deliberation, consideration, reflection, thought; sorrowful thought (ಎಶ್ವರ G.; B. 5, 80).

ಯೋಜನೆ yōjanē. = ಯೋಜನೆ. (ಗತಿ Nu. 166; My.; Tō.; M. ಯೋಜನೆ; T. ಯೋಜನೈ). ಕಷ್ಟಯುದ್ಧವನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಯಲ್ಲ, ಅಷ್ಟಯುದ್ಧವನಿಗೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲ. —ಬೆವ್ವ ಹಿಡಿದವಗೆ ದೈವದ ಯೋಜನೆ ಏನು? —ಧೀರನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಸಾರಿ ಯೋಜನೆ? —ಪಾಟಿಗೆ ಪಾರಾಯಣದ ಯೋಜನೆ ಉಳ್ಳೇ? —ಪ್ರಾಣಾ ಹೋಗುವಾಗ್ಯ ಕೋಣನ ಯೋಜನೆ ಏನು? —ಬಡ್ಧಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬದುಕಿನ ಯೋಜನೆ? —ಬಣ್ಣನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಯೋಜನೆಯೇ? —ಬಾರನವರಿಗೆ ಬೇರನ ಯೋಜನೆ ಯಾಕೆ? —ಬಾಬು ತಪ್ಪದ ಬದಕ ಬಳಿಯ ಯೋಜನೆ ಯಾಕೆ? —ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ಬೆಟ್ಟದ ಯೋಜನೆ (Prvs.). See B. 5, 65. 68. 200.

ಯೋಜಿಸು yōjisu. (= ಯೋಜಿಸು). To deliberate, to reflect, to think;—to consider, to ponder, to weigh in the mind; to ascertain (Smd. 187. 188; Bp. 5, 55; 50, 44; B. 3, 15. 51; My.). ಯೋಜಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಸೂಚಿಸುವದು (Prv.).

ಯೋಜನ yōjana. = ಯೋಜನೆ, ಯೋಜನೆ. The act of joining, junction, harnessing, yoking, etc.;—the act of applying, application, fixing, arranging, preparation. 2, a stage or distance gone in one harnessing or without unyoking: a measure of distance equal to four krōśas or about 9 English miles (others: about equal to an European league, i. e. 4 or 5 English miles; others: equal to 2½ English miles; ನಾಲ್ಕು ಹರಹಾರಿ G.; My.). 3, grammatical construction. 4, application of the thoughts: directing the thoughts to one point, concentration of the mind, abstraction (Sk.);—devising, contriving, inventing (B. 5, 227; Mhr. ಯೋಜನಾ). ಯೋಜನ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡದಿದ್ದರೂ ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ. —ಭೋಜನ ಅನ್ನದ ಯೋಜನ ಹೋದೇನು ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಯೋಜನಗ್ಧಿ yōjana-gandhi. A woman whose fragrance extends for a yōjana: Satyavati, the wife of Śantanu (Bh. 1, 2, 23; Sk. -ಧಿ).

ಯೋಜನವಲ್ಲಿ yōjana-valli. Bengal madder, Rubia munjistia.

ಯೋಜನವ್ವನಿ yōjana-stani. N. of a female demon (J. 16, 35. 36. 41).

ಯೋಜಿತ yōjita. Joined, united, etc. See ಸಂ-

ಯೋಜಿಸು yōjisu. (= ಯೋಜಿಸು). To yoke to, to put to, to join; to bestow upon (Ūpr. 4, 3. 60; 7, 3; Abh. P. 3, 146). 2, to deliberate, etc. (Bp. 3, 68; 51, 80). 3, to approve, to assent to, to permit, to grant (ಅನುಮತೆ Smd. Dh.).

ಯೋಜ್ಯ yōjya. To be joined; fit to be applied; to be appointed; to be made use of or employed; etc. See ಸಂ-

ಯೋತ್ರ yōtra. (= ಯೋತ್ರ). A tie, a band, a cord, a rope: etc. (ಕಟ್ಟೆ, ಹಗ್ಗ, ಬನ್ನ Mr. 371).

ಯೋದ್ಧ yōddhi. A fighter, a warrior, a soldier, a combatant.

ಯೋಧ yōdha. (= ಯೋಧ). A warrior, a soldier.

ಯೋಧಕ yōdhaka. = ಯೋಧಕ, ಯೋಧ. (My.; ಕಾದುವವನು G.).

ಯೋಧನ yōdhana. Fighting, battle, strife. See ದು--

ಯೋಧನರಾವನ yōdha-samrāva. Challenging to battle, mutual defiance of combatants.

ಯೋಧ್ಯ yōdhyā. Fit to be fought, to be overcome in battle, conquerable. Feminine: ಯೋಧ್ಯೆ; see ಅ-

ಯೋನಿ yōni. The womb, the uterus, the matrix, the vagina, the female organs of generation (ಪುಕ್ಕು Smd. 78);—any place of birth;—birth, origin, source:—family, race, stock, caste.

ಯೋನಿಜ yōni-ja. Born or produced from the womb, viviparous (Bp. 2, 10; 54, 26).

ಯೋಪಿತೆ yōshiti. A woman; a wife.

ಯೋಪಿತೆ yōshiti. A woman; a wife.

ಯೋಷೆ yōshē. A woman; a wife.

ಯೌಕ್ತಿ yōuktika. (fr. ಯುಕ್ತಿ). A king's companion or associate (= ನಮನವಿವ). (R.).

ಯೌಗಿಕ yōugika. (fr. ಯೋಗ). Useful, applicable;—proper, customary, usual;—suited the derivation, agreeing with the etymology, derivative;—relating to the yōga.

ಯೌತಕ yautaka. Property given at marriage, a woman's dowry, a nuptial gift, presents made to a bride at her marriage by her father and friends, also to the bridegroom.

ಯೌತವ yautava. = ಪೌತವ. Measure in general.

ಯೌವನ yauvana. (fr. ಯುವನಿ). An assemblage of young women.

ಯೌವನರತ್ನ yauvana-ratna. A number of girls that resemble precious stones (Ūpr. 7, 128).

ಯೌವನ yauvana. (fr. ಯುವ, ಯುವನ). = ಜವ್ವನ, ಯವ್ವನ. Juvenile;—youth, youthfulness, the prime of life, the bloom of youth, puberty, manhood. ಚಿತ್ತಯೋ ಮುಕ್ತ, ಸ ಸ್ವೀಕರಣ ಯೌವನ. —ಯೌವನ ಕುನ್ನಿದರೂ ಗಂಪರ ದಶರೂ (Prvs.).

ಯೌವನಮದ yauvana-mada. The pride of youth (My.).

ಯೌವನಶ್ರೀ yauvana-śrī. The beauty of youthfulness (Ūpr. 2, 19).

ಯೌವನಾವಸ್ಥೆ yauvana-avasthē. The state of youth, youthfulness, puberty (My.).

ಯೌವನಾಪ್ತ yāuvanāśva. (fr. ಯುವನಾಪ್ತ). A son of Yauvanāśva: Mādhātṛi, and others (J. 2, 34. 36; 3, 34).

ಯೌವನಿ yauvani. (ಯೌವನ at the end of compounds). = ಜವ್ವನಿ, ಜವ್ವನಿ, ಯವ್ವನಿ. A young woman.

ಯೌವನಿಕ yauvanika. = ಜವ್ವನಿ, ಯವ್ವನಿ. A youth, a young man (Grj. 2, after 106).

ಯಾವನೋನ್ಮತ್ತೆ *yanvana-nmattē*. A female intoxicated on account of her youth (Ūpr. 8, after 4).

ಯಾವರಾಜ್ಯ *yanva-rājya*. (fr. ಯುವರಾಜ). The rank or office of an heir-apparent; his rights and privileges,

right of succession to the kingdom (Ūpr. 2, 41; 4, after 88).

ಯಾವರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ *yauvarājya-abhishēka*. Consecration for the official duties of an heir-apparent (Ūpr. 2, 54).

ರ

R

ರ r. The forty-seventh letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It is the final of many words (58), becomes ರ್ (42), ರ್ (42). ಮ್ (248), ನ್ (281), arises from ರ್ (50), and ರ್ (in ಅರ = ಅರ, ಒರ), is occasionally dropped when arisen from ರ್ (see e. g. ಬದುಕು 1, etc.), and in the present language represents also ರ್.

ರ ra. The letter 5 pronounced with a short a, as is generally done at school.

ರ ra. N. of a metrical foot (Ūh.; Mr. 349). 2, the number 2 (Mr. 349).

ರಂಹಸ್ *raṁhas*. Speed, velocity; eagerness, impetuosity.

ರಂಹಸ *raṁhasa*. = ರಂಹಸ್. (ಜವ, ರಯ, etc., ಓಟ Mr. 273).

ರಕಮು *rakamu*. An item or article (of an account); an amount (of money); an appointed quantity: a dose; a piece (My.; B. 5, 284; Mhr., H.). — ರಕಮುಮಾರು. Article by article, piece by piece (My.; Mhr., H.).

ರಕಾರ *ra-kāra*. The letter or syllable ರ (Śmd. 11).

ರಕುತ *rakuta*. Thh. of ರಕ್ತ. (Rām. 3, 6, 58; Bh. 8, 22, 48; Śi. 204. 427; My.).

ರಕ್ತ *rakka*. Thh. of ರಕ್ತೆ. See ರಕ್ತಸಂಕಲೆ. 2, Thh. of ರಕ್ತ; see ಅಂಗ.

ರಕ್ತಸ *rakkasa*. Thh. of ರಾಕ್ಷಸ. (Śmd. 356; Kk. 11a; ಪುಣ್ಯ ಜನ Hā.; ಅಮರಮಣಿನವಗಯ Kk. 58; ಚುಕ್ಕಿಗುವರ, ಮುದ್ದಿಗ, ಅಸುರ ಸಿಮ. 9; ಬಲಿ 108). — ರಕ್ತಸಂಗ. See Ūh. s. ಅಜಿತಸೇನ. — ರಕ್ತಸವಲೆ. -ತಲೆ. The head of a *rākshasa* (Rām. 3, 6, 56). — ರಕ್ತಸವೇರ. The enemy of the *rakkasas*: Viṣṇu (ಉಪೇಂದ್ರ Kk. 7). — ರಕ್ತಸವೇರ. -ಓಟ. ಸಿಂಹ (ಚುಕ್ಕಿ, ಅಸುರ ಗುರು ಸಿಮ. 17). — ರಕ್ತಸವಗರಣ. -ವಗರಣ. Thh. of ರಾಕ್ಷಸ ವೃಕರಣ (Śmd. 880). — ರಕ್ತಸವಗಯ. -ವಗಯ. Viṣṇu (ಪರಿ Ūt. II, 4; ಉಪೇಂದ್ರ ಸಿಮ. 6). — ರಕ್ತಸವಡೆ. -ವಡೆ. An army of *rākshasas* (Ahh. P. 18, after 128). — ರಕ್ತಸವಲಗೆ. -ವಲಗೆ. The shield of a *rākshasa* (Rām. 8, 8, 41). — ರಕ್ತಸವೇರ. -ವೇರ. = ರಕ್ತಸವೇರ. (ಎಷ್ಟು ಸಿಮ.).

ರಕ್ತಸಂಕಲೆ *rakka-saṅkalē*. Thh. of ರಾಕ್ಷಸಂಕಲೆ (Śmd. 876).

ರಕ್ತಸಿ *rakkasi*. (Śmd. 49. 287). Thh. of ರಾಕ್ಷಸಿ. (Bp. 40, 52; J. 18, 85). ರಕ್ತಸಿಯ ಕತ್ತಿಗೆ (ಡಾಹಿನಿ Śmd. II). ರಕ್ತಸಿಯ ಕತ್ತಿ (ಡಾಹಿನಿ Kk. 81).

ರಕ್ತೆ *rakkē*. Thh. of ರಕ್ತೆ (Śmd. 848; ಕಾಪು Ūt. I, 84). See ಅಂಗ, ಜೀವ, ಪಕ್ವ, ಪಾದ. — ರಕ್ತೆವಣಿ. -ಮಣಿ. Thh. of ರಾಕ್ಷ ಮಣಿ (Ūt. II, 104).

ರಕ್ತ *rakta*. = ರಕುತ, ರಗತ, ರಗುತ. Coloured, dyed, painted, tinged. 2, reddened, red; red colour (ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಮು Nn. 128; ಕೆಮ್ಮು Mr. 518). 3, blood (ನೆತ್ತರು Nn. 54. 126; ರುಧಿರ 518; ಕೆನ್ನೀರ Kk. 40). 4, saffron (ಕಾಡ್ಗೀರ, ಕುಂಕುಮದ ಹೂವು 126;

ಕುಂಕುಮ 518). 5, affected by passion, impassioned, passionately fond of;—passion, love (ಮೋಹ 126; ಅನುರಾಗ 518). 8, loving, dear, beloved. 7, lovely, pleasant, sweet. 8, copper. 9, vermillion. 10, cinnabar. ಬಂಗಾರದ ಕತ್ತಿಯಾದರೆ ರಕ್ತ ವಾರದೇ? (Prv.). ರಕ್ತದ ಮದ್ದೆ (Śi. 295). — ರಕ್ತ ಉಗು. Blood to issue (Bp. 57, 75). — ರಕ್ತಕೊಡಿಗೆ. Free land granted by a ruler to a brave soldier who has risked his person in battle, or if he has hid for him, to his family (My.). — ರಕ್ತದ ಹೊನ್ನೇ ಮರ. = ಹೊನ್ನೆ ಮರ (Z.). — ರಕ್ತ ಪರಿ. Blood to flow or stream (Rāv. 18, after 96). — ರಕ್ತ ಸುರಿ. Blood to flow (Bp. 48, 22; 57, 80; C.).

ರಕ್ತಕ *raktaka*. Red, etc. 2, the plant *Pentapetes phoenicea*. ರಕ್ತಕನ್ನಿಕೆ *rakta-kannikē*. A woman with a sweet voice (Ūpr. 3, after 96).

ರಕ್ತಕಮಲ *rakta-kamala*. A red lotus-flower (My.).

ರಕ್ತಕಾಸ *rakta-kāsa*. Cough attended with spitting of blood (My.).

ರಕ್ತಕುಷ್ಠ *rakta-kuṣṭha*. Red leprosy (My.).

ರಕ್ತಕುಸುಮ *rakta-kusuma*. A morbid issue of blood from the yōni (My. as an adopted term).

ರಕ್ತಚಂದನ *rakta-çandana*. Red sandal, *Pterocarpus santalinus* L. f.

ರಕ್ತಚ್ಚದ *rakta-çhāda*. Red-winged: N. of a bird (ಸಿಕ್ಕುಳಿ Mr. 175).

ರಕ್ತತೆ *raktatē*. Redness;—the state of being affected by passion, affection (Kāv. V, 35).

ರಕ್ತಧಾರೆ *rakta-dhārē*. A stream of blood (Rāv. 13, 96).

ರಕ್ತಪ *rakta-pa*. Blood-drinking;—a *rākshasa*. See ರಕ್ತಪೆ.

ರಕ್ತಪಕ್ವ *rakta-pakva*. Blood-ripeness, pns. See ಕೆ 2.

ರಕ್ತಪದಿ *rakta-padi*. A species of plant (ಶೀಲೈ, ಹತ್ತಿವರೆ ಮುರುಟುಮಂ Mr. 145).

ರಕ್ತಪನಕ *rakta-pavaṇa*. = ರಕ್ತಪಾಕ. (My.).

ರಕ್ತಪಾನ *rakta-pāna*. The drinking of blood (J. 2, 80).

ರಕ್ತಪಾಯಿ *rakta-pāyi*. Blood-drinking;—a hng. (R.).

ರಕ್ತಪುಷ್ಪ *rakta-pushpa*. A red flower (My.). 2, red-flowered: N. of various plants.

ರಕ್ತಪೆ *rakta-pē*. A blood-sucker, a leech.

ರಕ್ತಫಲಿ *rakta-phalē*. The plant *Momordica monadelphæ* Roxb. (ತೊಣ್ಣೆ ಬಳ್ಳಿ G.).

ರಕ್ತಬಾಳ *rakta-hāḷa*. Gnm-myrrh (ಗನ್ನರಸ, ಗೋಪ, ರಸಗನ್ನ G.; My.).

ರಕ್ತಭೇದಿ *rakta-bhēdi*. The dysentery (My.).

ರಕ್ಷಿ ಕೃಂಠಿ rakshī-kṛṇṭhi. = ರಕ್ಷ ಸಂಠಿ. A chain worn as a preservative.

ರಕ್ಷಿ rakshi. A guardian, a protector, a defender, a guard.

ರಕ್ಷಿಣಿ rakshipi. A protectress (A.).

ರಕ್ಷಿತ rakshita. Guarded, protected, taken care of, preserved, maintained, kept, saved from (ಕಾಯದ ಪಟ್ಟಿ, ಕಾಪಾದಿ G.). Feminine ರಕ್ಷಿತೆ (J. 5, 52).

ರಕ್ಷಿತ್ಯ rakshityi. One who guards or protects, a guardian, etc.

ರಕ್ಷಿವರ್ಗ rakshi-varga. A body-guard.

ರಕ್ಷಿಸು rakshisu. To guard, to take care of, to protect, to preserve, to save, to keep, to maintain, to tend, to govern (ಪಾಲನ ಸಿದ್ಧ. 717; ಕಾಪಾಪು G.; C.). ರಕ್ಷಿಸುವುದು (ಕರಿಪಾಲನ Nn. 118); ರಕ್ಷಿಸುವವನು (ಅಕ್ಷ, ಪೋಷಕ 37). ರಕ್ಷಿ or ರಕ್ಷಿತ್ಯ (Smd. 270). See Smd. 155, 264; Bp. 5, 67; 36, 36; 51, 49; 58, 48; 61, 50, 93; J. 11, 2; 13, 34; B. 4, 83.

ರಕ್ಷಿಕ್ಯ rakshī-kṛta. = ರಕ್ಷಿತ. (Üpr. 1, 101).

ರಕ್ಷಿ rakshē. = ರಕ್ಷ No. 1, ರಕ್ಷಿ. The act of guarding or protecting, protection, care, etc. 2, a preservative (against evil spirits, etc.): a piece of thread bound round the wrist, a mark made with ashes on the forehead, a mark made by cauterizing (My.); ashes of cow dung (ಇಸ್ರ, ಫಸ್ರ, ಎಫಸ್ರ, etc., ಸಾರಿಪ್ಪ ಬಾದಿ Mr. 48), etc. See ಪಾದ-. — ರಕ್ಷಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie a preservative or amulet (Üpr. 6, 107). — ರಕ್ಷಿಬಳಿ. A ring worn on the right upper arm as an amulet (My.). — ರಕ್ಷಿಬಿಟ್ಟು. A round mark or spot of ashes, lamp-black, etc. put on the forehead to save one from fear, etc. (My.).

ರಕ್ಷಿಗಣಿ rakshas-gaṇa. A company of demons (J. 10, 4).

ರಕ್ಷಿಗಣಿ rakshas-ghna. Killing or destroying demons (J. 16, 89; 38, 40).

ರಕ್ಷಣ rakshana. Protection.

ರಕ್ಷಣಿ rakshya. Proper or worthy to be guarded, protected, taken care of, etc. (My.).

ರಗದ ragada. Abundance, profusion, masses, lots, heaps: press, throng (Mhr., H.; S. Mhr.).

ರಗದ ragata. Tbh. of ರಕ್ತ. (My.). — ರಗತದಾಳ. = ರಕ್ತದಾಳ. (Üb. 182).

ರಗಲೆ ragalē. Tbh. of ರಘಲೆ (Smd. 31). A class of Mera feet metres (Üh., often used for inferior poetry and sportingly). 2, a vain word, vain words, gabble (R. 4, 198; My.; see ಒಡ, ಗು. 3, a long-continuing, never-ending business; lengthiness, prolixity (My.).

ರಗುತ raguta. Tbh. of ರಕ್ತ. (ಲಕ್ಷೀರ್, ನೆತ್ತರ್, ಕ್ಷೀರಕ ಸಿ. 44; My.).

ರಘಲೆ raghalē. = ರಗಲೆ. A class of Mera feet metres (Üh.).

ರಘು raghu. N. of a king who was the grandfather of Daśaratha and great-grandfather of Rāmacandra (Rām. 1, 16, 23).

ರಘುಕುಲಿ raghu-kula. The race or family of Raghu (J. 18, 82, 45; 19, 22).

ರಘುಕುಲೋದ್ಭವ raghukula-udbhava. Rāma (J. 19, 15).

ರಘುಜ raghu-ja. Rāma (J. 6, 2).

ರಘುನಂದನ raghu-nandana. A descendant of Raghu. Rāma (My.).

ರಘುನಾಥ raghu-nātha. The leader of the Raghus: Rāma (Bp. 31, 21; J. 18, 4. 46).
 ರಘುಪತಿ raghu-pati. = ರಘುನಾಥ. (J. 18, 17. 44).
 ರಘುರಾಮ raghu-rāma. Rāmacandra (Abh. P. 3, 152; Bp. 54, 39).
 ರಘುವಂಶ raghu-vamśa. The race or family of Raghu. 2, N. of a poem (by KALIDĀSA) in honour of the race of Raghu (My.).
 ರಘುವರ raghu-vara. Rāma (J. 18, 15; 20 sum.).
 ರಘುವೀರ raghu-vīra. Rāma (J. 18, 7).
 ರಘುಸುತ raghu-suta. = ರಘುನಂದನ. (Mr. 19).
 ರಘುಂದವಾಹ raghu-ndvaha. Rāma (J. 19, 4; 20, 5).
 ರಂಕ ranka. Niggardly, mean, indigent, poor, miserable, hungry; a beggar. 2, slow. (R.).
 ರಂಕು ranku. A species of deer or antelope, the spotted axis (ಮರ Mr. 163). See ಋ.
 ರಂಕೆ rankē. = ರಂಕೆ, ರೊಂಕೆ q. v. The grunt of an OX (Sd., Tē.; Mhr. ರೇಂಕೇಂ, to grunt, as a buffalo).
 ರಂಗ raṅga. = ರಂಗು. Colour, paint, hue. 2, a place of public amusement or for dramatic exhibitions, a stage, an arena, a circus, a place of public contests. 3, a place of assembly. 4, an assembly or assemblage of spectators. 5, a field of battle. 6, dancing, singing, acting, fun, frolic, pleasure. 7, fun. 8, Viṣṇu (My.); N. (My.; B. 1, 15. 23). ರಂಗನ ಮುನ್ನೆ ಸಂಗನೇ? (Prv.). 9, splendour, brilliance, glow, and glitter; beauteousness or excellence of state (Mhr.; see ರಂಗು). 10, devotion, love, see ಸು-
 — ರಂಗಮುಗು. -ಫುಗು. To enter an arena, etc. ರಂಗವೈ ಕುಂ (Smd. 200). — ರಂಗಮ್. -ಅಮ್. N. (My.). — ರಂಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.).
 ರಂಗನಾಥ raṅga-nātha. Viṣṇu (My.); N.
 ರಂಗನಾಯಕ raṅga-nāyaka. = ರಂಗನಾಥ. (My.). — ರಂಗನಾಯಕಮ್. -ಅಮ್. Lakshmi (My.).
 ರಂಗನಾಯಕಿ raṅga-nāyaki. Lakshmi (My.).
 ರಂಗಭೂಮಿ raṅga-bhūmi. A palaestra, an arena, a circus, a theatre (My.; ನೈಪಥ್ಯ G. 101).
 ರಂಗವಲಿ raṅga-vali. = ರಂಗವಲ್ಲಿ No. 2, etc. (ಕಡೆ, ಪೂವಲಿ ಸೀ.; ಕಡೆಯ Kk. 26; Ūpr. 4, 42; V. 14, 51). ಅವಲಮಾಕ ತಳದ ಕುಂಕುಮಜಲದ ಹಳೆಯದೋ ಅದಾರ ಬಗೆಗೊ ಮಾಸರಂ ಆದ ನಾ ಗಳಿಸರದ ರಜದ ರಂಗವಲಿ (Ūpr. 7, after 92).
 ರಂಗವಲ್ಲಿ raṅga-vali. = ರಂಗವಲಿ, ರಂಗವಾಲಿ, ರಂಗೋಲಿ. A kind of plant used at sacrifices (Sk.). 2, ornamental lines and figures drawn with various powders on the floor, the walls, in front of the house, on the floor before an idoli, etc. (Siv. 5, after 57).
 ರಂಗವಾನ್ raṅga-vān. Śukra, the preceptor of the daityas (ಅಸುರರು, etc., ಶುಕ್ರ Mr. 38).
 ರಂಗವಾಲಿ raṅga-vāli. = ರಂಗವಲ್ಲಿ No. 2. ವೃಕ್ಷಂ ಲತೆ ಸ್ವಸ್ತಿಕಂ ಪದ್ಮರೇಖೆ ಗೃಹಲಕ್ಷಣಮನಿಪ್ಪ ಬನ್ಧಂ ರಂಗವಾಲಿಯಕ್ಕು (Mr. 201). See Bp. 4, 54; 6, 20; 9, 20; 12, 13; 19, 69; 41, 21; 27, 14; J. 17, 28.
 ರಂಗಸ್ವಾಮಿ raṅga-svāmi. Viṣṇu, Kṛiṣṇa; N. (My.). ಆಗ ಭೋಗಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ಯಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ (Prv.).
 ರಂಗಕಸು raṅgakasu. To press and rub fine, as small articles, with the fingers on the palm of the hand (My.; Mhr., H. ರಗಡಣೇಂ).

ರಂಗಾಜೀವ raṅga-ajīva. A painter. 2, an actor.
 ರಂಗಾಲೆ raṅgālē. A dyer (C.; Mhr., H.).
 ರಂಗ raṅgi. Lakshmi; N. (My.; B. 1, 22). 2, colouring, dyeing, painting; passionate; attached to, finding enjoyment in; etc. See ಸುರಂಗಿದ.
 ರಂಗಣಿ raṅgiṇi. The indigo shrub, Indigofera tinctoria Liu. (ನೀಲಿ Mr. 131). 2, a scendant thorny shrub, Asparagus racemosus Willd.
 ರಂಗಿಸು raṅgisu. (Smd. 22). To be coloured, to redden; to have the passions or feelings roused, to be excited (Bp. 26, 12).
 ರಂಗು raṅgu. Tbh. of ರಂಗ. Colour, paint, hue (My.); — redness; — beauty; splendour (ಕಾನ್ತಿ Smd. 83; V. 5, 69); — pleasantness, agreeableness, pleasure (ರಮ್ಯ 83); — ಒದಪ್ಪ (83). — ರಂಗುಮುಟಿ. -ತುಟಿ. (Smd. 118). A red lip. — ರಂಗು ಮುಡಲು. A saloon, a drawing-room, a banqueting-room (Mhr. ರಂಗಮುಡಲು; R.). — ರಂಗಮಾಣಿಕ. A splendid ruby (J. 8, 45). — ರಂಗುವರಲ. -ವರಲ. A ruby (see ಸ. ಕಟ್ಟಿದ 1). — ರಂಗುನಾಲ. -ಮಾಲ. (ಅರಿವ್ವ, ಫೇನಿಲ, ಅರಣ್ಯದ ಗಿಡವೆನ್ನಲು ಅನ್ನುವರು Si. 128).
 ರಂಗೋಲಿ raṅgōli. Tbh. of ರಂಗವಲ್ಲಿ. Ornamental lines and signs, etc. (My.; Mhr. ರಾಂಗೋಲಿ). ರಂಗೋಲಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹೊಂಗರನ ಕೆತ್ತ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? — ಚಾಪೇ ಕೆಳಗೆ ಒಟ್ಟು ತೂದಾದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಂಗೋಲಿ ಕೆಳಗೆ ತೂದಾದ (Prv.).
 ರಚನಾಶಿಲಯ raṇanā-atiśaya. Eminence of formation or composition (Kāv. IV, 1, 2).
 ರಚನೆ raṇanē. ರಚನಾ. Making, forming, fabricating, building, formation, creation, arranging, preparing (J. 5, 2; 27, 7); — (orderly and becoming) arrangement, disposition, preparation, performance, accomplishment, fabrication; — dressing or decorating of the hair; embellishment (ಬಣ್ಣ Ūt. I, 74); stringing flowers or garlands (ಸಪ್ತರ್ಥ, ಶ್ರವಣ, ಗುಪ್ತ, ಗ್ರಹಣ Mr. 425); the arrangement of troops (ವ್ಯೂಹ Nu. 108); arranging of the parts of a literary composition, composition, etc.; — a literary production. ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). — ರಚನವೆಡೆ. -ವೆಡೆ. To be arranged in a proper manner (Ūh. v. 339).
 ರಚಯಿಸು raṇayisu. = ರಚಿಸು. (Ūh. v. 1).
 ರಚಿತ raṇita. Made, formed, fabricated, produced, contrived, planned, arranged, composed; adorned, etc. (Ūh. v. 1. 233; Kāv. IV, 1, 5; Ūpr. 2, 59; Bp. 1, 52; ರಚಿಸಲೆ ಪಟ್ಟಿ Smd. 93 Cm.).
 ರಚಿಸು raṇisu. To make, to form, to construct, to compose, to array, etc. (Bp. 9, 6; 53, 29; J. 5, 20; 12, 10; 33, 33; My.).
 ರಚ್ಛೆ ರಾಠೇ. (fr. ಅಡಚು & ಅಡಾಸು). = ರಚ್ಚು 2. Crying aloud (of children), noisy and abusive clamour (of bad women, My.). 2, report, publication, betraying, divulging a secret, bringing before the public (Tē. ರಚ್ಛೆ, ರಚ್ಚಿ, ರಚ್ಚು, ರಚ್ಚು, ರಚ್ಚಿ, ರಚ್ಚೆ, ರಚ್ಚೆ, ರಚ್ಚೆ; Tē. ಎರುಗುಡು, to tell, publish; T. ಅರಚ್ಚು, to sound; ಅರಚ್ಚಿ, a word; see ರಚ್ಚಿಡತನ, ರಚ್, ರವಳೆ, ಹರಳೆ). — ರಚ್ಚೆಗಿ. -ಕೆಲೆ. To vociferate abusively (Si. 98). — ರಚ್ಚೆ ಮಾಡು. To cry aloud, to scream (as a

child, My.). 2, to vociferate abusively; to abuse (My.).
 — ರಜ್ಜಿ ನಾಪು. -ನಾಪು. Report, defamation, scandal (ಜನ
 ವಾದ, ಜನಕ್ಕುತಿ, ವಿಗಾನ, ವಜನೀಯತೆ, etc. Hiā.).
 ರಜ್ಜಿ raj. = ರಜ್ಜು. (Śmd. 106; cf. ಸ್ವಜ್ಜ).
 ರಜ್ಜಿ raja. = ರಜಸ್, q. v. (ಪರಾಗ Hiā.; Mr. 108; ದೂಳು Nn.
 69; ರೇಣು, ದೂಳು, -ಗುಣ, ಗುಣಧೇದ, -ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಮು Nn.
 90). 6, a particle (of metal, earth, etc.; My.; B. 4, 105;
 Mhr.). ಹೂವಿನ ರಜ (ರಜಸ್ Hiā.).
 ರಜ್ಜಿ rajaka. A washerman (ಬಲಿ, ಅಸಗ, o. r. ಅಗಸ Nn. 16).
 ರಜ್ಜಿ rajaki. A washerwoman (ಅಗಸಗತಿ G.; My.).
 ರಜ್ಜಿ rajata. White, silver-coloured (ಸಿತ್, ಬಿಳಿದು Nn. 104).
 2, silver (ಬಿಳಿ 104; Nn. 44). 3, gold. 4, pure; pure-
 ness (ನಿಮಲ, ನಿರ್ಮಲ, ನಿರ್ಮಲತ್ವ 104). 5, a pearl-orna-
 ment or necklace (ಪಣ್ಣದ ಮುತ್ತಿಕೆ, ತುತ್ತಿ ಸಿದ ಮುತ್ತು 104; ಸರ್ವ
 ಮಣಿಹಾರ Mr. 467). 6, N. of a particular mountain
 (ಧರಾಧರ, ಪರ್ವತಧೇದ 104).
 ರಜ್ಜಿ rajata-giri. Kailāsa (Bp. 44, 68; Ā. Bp. 47, 4);
 N. of a particular mountain (Ā. Bp. 47, 12). Cf. ರಾಜತ
 ಗಿರಿ, ರಾಜ್ಯಧರಣೀಧರ.
 ರಜ್ಜಿ rajata-dynti. Hannmat. (R.).
 ರಜ್ಜಿ rajata-parvata. Kailāsa (Bp. 34, 19).
 ರಜ್ಜಿ rajata-prastha. Kailāsa. (R.).
 ರಜ್ಜಿ rajata-bhasma. Calcined silver (My.).
 ರಜ್ಜಿ rajata-śāli. Kailāsa (Bp. 10, 16; 44, 37).
 ರಜ್ಜಿ rajata-śāla. = Kailāsa (Bp. 24, 65; 27, 6).
 ರಜ್ಜಿ rajata-śāhat. Brightness of silver (Ā. 6, 4).
 ರಜ್ಜಿ rajata-adri. Silver-mountain: N. of a particular
 mountain (ಬಿಳಿನೆಟ್ಟು, ಎಂಬಿನೆಟ್ಟು Śm. 10; Ahh. P. 12, 11);
 Kailāsa (J. 5, 35).
 ರಜ್ಜಿ rajana. Colouring, dyeing. See ಮುಜಾ.
 ರಜ್ಜಿ rajani. ರಜನೀ. Night. 2, Durgā. 3, a species of
 plant (= ಬಹುಕೃತ್). 4, the long-rooted turmeric, Curcuma
 longa Lin. (ಪರದೆ, etc., ಅರಿಸಿನ Mr. 130).
 ರಜ್ಜಿ rajani-kara. Night-maker: the moon.
 ರಜ್ಜಿ rajani-varpa. Yellow colour (ಬೀಳ, ಪಂಪ Mr.
 444).
 ರಜ್ಜಿ rajani-kara. = ರಜನಿಕರ. (Bp. 5, 32).
 ರಜ್ಜಿ rajani-kara. The moon. 2, a rākshasa (My.).
 3, a thief. 4, an owl, a hat, etc.
 ರಜ್ಜಿ rajani-śāri. = ರಜನೀಶರ. (Rā. 11, 74).
 ರಜ್ಜಿ rajani-pati. The moon (My.).
 ರಜ್ಜಿ rajani-pāsa. The moon (My.).
 ರಜ್ಜಿ rajani-mukha. Beginning of night: evening,
 nightfall.
 ರಜ್ಜಿ rajani-śā. = ರಜನೀಶತ. (Śā. 1, 33).
 ರಜ್ಜಿ rajani-kōṣṭra. Śiva (J. 15, 23).
 ರಜ್ಜಿ rajani-saṅcara. = ರಜನೀಶಾರ. (Rā. 11, 73).
 ರಜ್ಜಿ rajaputra. Tbh. of ರಾಜಪುತ್ರ. A Rajpoot (My.; Tē;
 B. 4, 40; Mhr. ರಾಜಪುತ್ರ). ರಾಜಪುತ್ರನಾದರೂ ಅಜನ ಬರತ ಮೀ
 ಡ್ಯಾನೇ? (Prv.).
 ರಜ್ಜಿ rajapnabhi. See ಅಪರ No. 2.
 ರಜ್ಜಿ rajapūta. = ರಜಪುತ್ರ. ರಾಜಪುತ್ರಸ್ಥಾನ, Rajpootāna (B.
 4, 115).
 ರಜ್ಜಿ rajas. = ರಜ q. v., ರಜಸ್ಸು. Gloom, dimness, darkness.
 2, dust, powder, any small particle of matter. 3, the

dust or pollen of flowers. 4, the darkening quality
 (gnna): passion, foulness. 5, the menstrual excretion
 ರಜಸ್ಸುಲೆ rajas-valē. A menstruating woman.
 ರಜಾ rajā. Leave, permission. 2, leave of absence (My.;
 Mhr., H.).
 ರಜಾಯಿ rajāyi. A quilt, a quilted garment (Mhr., H. ರಾ
 ಜ; ನೀತಾರ G.).
 ರಜೋಗುಣ rajas-guṇa. The quality rajas or passion (My.).
 ರಜೋಮೂರ್ತಿ rajas-mūrti. Brahmā (G.).
 ರಜೋವಿಕೃತಿ rajas-vikṛiti. Perturbation of passion (Ā.
 4, 48).
 ರಜೋಹರರಾಜಾರಿ rajas-harara-dhāri. An ascetic, a pious
 man.
 ರಜ್ಜಿ rajju. = ರಜ್ಜ. A rope, a cord, a string, a line (ರಜ
 ಜ್ಜ; ಸರಪ Śm. 103). 2, a lock of braided hair, a braid
 3, N. of a particular constellation.
 ರಜ್ಜಿ rajju-kriyā. Rope-making. See ಕಮ್ಮು.
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ. 1. Colouring, dyeing. 2, causing affection
 or passion, exciting love or pleasure, gladdening, re-
 joicing, pleasing (see ಮನೋ-). 2, red sandal (ರಂಜ
 ನ G.).
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ. 2. Priming-powder (Mhr., H.; My.; Br.
 T. ಇಂಜನ). 2, the match of a rocket (Mhr., H.). 3, the
 train of powder to a mine (My.; Mhr., H.). ರಂಜ
 ಕಡ್ಡಿ or ರಂಜಕದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, the match of a rocket (My.).
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ. A large jar for keeping sandal-wood,
 perfumed water, musk, etc. in (Bh. 1, 12, 16; Rām. 1.
 13, 9; 6, 55, 32; Mhr. ರಂಜಾ).
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ. Colouring, dyeing. 2, exciting passion
 or love; exhilarating, delighting, rejoicing, giving
 pleasure; conciliating, befriending. See ಮನೋ-. 3, red
 sandal-wood.
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ. The indigo plant.
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ. = ರಂಜನ. Decoration (ರಂಜನೆಯ ಪಂಪರ Ā.
 I, 63). 2, a female of beautiful form or qualities.
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ (Prll. 3, 10).
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ. Coloured, dyed, tinted;—made splendid.
 adorned, beautiful (Rā. 6, after 17). 2, affected, mov-
 ed;—highly delighted.
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ. To be coloured. 2, to shine, to be
 splendid; to appear (Śmd. 397); to be beautiful, to look
 beautiful or handsome (ಶೋಭ Śmd. Dh.; Ā. 1, 79; Abh.
 P. 3, 152; Ā. Bp. 11, 5; Rā. 2, 11; 6, 9; Śā. 1, 54, 74.
 76; J. 4, 5; 3, 22, 46; 33, 18). ರಂಜಾ (Śmd. 268). 3,
 to be affected or moved, to have the passions of feeling
 roused, to be excited, etc. (ರಾ. Śmd. Dh.). 4, to be
 pleased or delighted with. 5, to cause to shine, etc.
 (Bp. 61, 79).
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ. (Śmd. 100). Shouting, yelling, crying, calling
 out.
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ. (Śmd. 100). A crying cuckoo.
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ. Shouting, cry or shout of applause (Rā.
 6, after 11).
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ. Screamed, shouted, etc.; a shout, a roar
 etc.
 ರಂಜಿ ರಂಜಾ. Noisy and abusive cla-
 mouring (V. 28, 63; see Tē. s. ರಂಜ).

ರಟ್ಟು ratṭu. 1. (fr. ಎರಡು). Double (Tē. ರಟ್ಟು): a cloth woven with double thread, coarse, thick cloth (My.; M.; Tē. ರಟ್ಟು, ರಟ್ಟುಮು; see ಗಂಜ.). 2, the cover of a book; its binding (My.).

ರಟ್ಟು ratṭu. 2. = ರಟ್ಟೆ, q. v. (My.; Tē.; see Prv. s. ಸಂಸಾರ).

ರಡ್ಡಿ radḍi. See ಅಕ್ಕಿರಡ್ಡಿ.

ರಡ್ಡಿ radḍi. (Thh. of ರಾಜ್ಯ). A king, a ruler: a Reddi, a petty baron, a title of a caste of Tēlugu cultivators (who ruled the Tēlugu country from A. D. 1125-1439, Br., and who at present still frequently are the headmen of villages, My.; Tē. ರಡ್ಡಿ, ರಡ್ಡಿ; T. ಇರಟ್ಟು, ಇರಟ್ಟಿ).

ರಣ rapa. 1. Sound, noise. 2. battle, war, combat (ಕಾಳಗ Nn. 155). 3, joy, delight. — ರಣಗತಲೆ. -ಇತ್ತಲೆ. The darkness of battle, battle regarded as darkness (Ahh. P. 13, 39). — ರಣಗಲಿ. -ಇಲಿ. A hero in war, a brave man (ರೇಸಿ ಗತ. I, 41). — ರಣಗಾಳಿ. -ಕಾಳಿ. A straight war-trumpet (My.). — ರಣದವಳ. -ತವಳ. Eagerness for battle; noise and velocity (J. 12, 13). — ರಣದವಳಗ. -ತವಳಗ. A man who is eager for oomhat (Rām. 4, 3, 12). — ರಣದಾಗದಿಗ. -ತಾಗದಿಗ. A man who has ardour for oomhat (Bh. 3, 10, 51). — ರಣದಾಣಿಗ. -ತಾಣಿಗ. A man who stands firm in battle (Bh. 7, 17, 21). — ರಣದಾಟು. = ರಣದಾಡ್ಡು. (My.). — ರಣಮಯ್ಯಾರ. A kind of demons that frequent battle-fields (Bh. 5, 9, 70). — ರಣವಾತು. -ಮಾತು. Battle-words: taunt in battle (Bh. 8, 23, 11). — ರಣಪದ್ಧು. A vulture (C.). — ರಣಪಲಿಗ. A kind of war-drum (G. 45, 135). — ರಣಪಾಳೆದ್ದು. The Bengal vulture, Vulture bengalensis, and V. monacensis (Bd.). — ರಣಪೇಡಿ. A man who cowardly flies in battle (My.).

ರಣ rapa. 2. = ರಣ. Thh. of ಪ್ರಣ. (My.; Tē.; T. ಇರಣ). — ರಣವೈದ್ಯ. Thh. of ಪ್ರಣವೈದ್ಯ (My.).

ರಣದೋಹರ rapa-dōhala. A man who has an ardent desire for battle (Ūpr. 6, 29).

ರಣಧೀರ rapa-dhira. A man who is brave or bold in war (ಪೋರಕತ್ತ Bhn. 25).

ರಣಬಾಲಕ rapa-hāḷaka. An inexperienced soldier, a recruit (Ahh. P. 3, 47; 6, 84).

ರಣಭೂತ rapa-hbūta. A demon that frequents battle-ground (My.).

ರಣಭೂಮಿ rapa-hhūmi. A field of battle (J. 24, 64; G. 426; B. 5, 55).

ರಣಭೇರಿ rapa-hhēri. A military kettle-drum (My.).

ರಣಮಂಡಲ rapa-maṇḍala. A field of battle (J. 12, 9; 24, 43).

ರಣಮುಖ rapa-mukha. The front or van of battle (My.).

ರಣರಂಗ rapa-rāṅga. A field of battle (J. 8, 33; 12, 19).

ರಣರಾಣಿ rapa-rāṇaka. Anxious regret for some beloved object, a longing, anxious desire.

ರಣರಸಿಕೆ rapa-rāṇikē. = ರಣರಸ. (ಉತ್ಕಲೈ, ಉತ್ಕಲಿ, etc., ಅತುರ Mr. 446).

ರಣವಾದಿ rapa-vāḍa. The siddhi to gain the victory (Bh.).

ರಣವಾದ್ಯ rapa-vāḍya. Martial music (My.).

ರಣವೀರ rapa-vira. A hero in war, a warrior (My.).

ರಣವೈದ್ಯ rapa-valḍya. A military doctor (My.). 2, see s. ರಣ 2.

ರಣಸಂಕುಲ rapa-sāṅkula. = ರಣವೀರ. (My.).

ರಣಸಂಕುಲ rapa-sāṅkula. The confusion or noise of a battle, a mixed or tumultuary combat, a mêlée.

ರಣಾಗ್ರ rapa-agra. The head or front of a battle (My.).

ರಣಾಂಕುಲ rapa-sāṅkula. = ರಣಾಂಗುಲ No. 1. (J. 21, 13).

ರಣಾಂಗುಲ rapa-aṅgula. A battle-place, a field of battle. 2, war, battle (ಬಲ, ಕಾಳಗ Nn. 14; ಭನ, ಸಂಗ್ರಾಮ, ಕಾಳಗ 15).

ರಣಾಜಿರ rapa-ajira. Arena for fighting, a battle-field (Rāv. 6, after 17).

ರಣಾರಂಭ rapa-ārambha. Commencement of a battle. See ಕೆಯ್ಯಾಸು.

ರಣಾನಿರ rapa-avani. = ರಣಭೂಮಿ. (J. 24, 40).

ರಣತ rapita. Sonnded, sounding, a sonnd (Ūpr. 1, after 101).

ರಣೆ ranē. A string, a rope (J. 28, 47; see Thh. ಅಗ್ಗರಣೆ).

ರಣೋತ್ತಮ rapa-ntaṁha. Prowess in battle (J. 14, 2).

ರಣೈ ranṭē. A small plough drawn by one pair of oxen (C.).

ರಣೈ ranṭē. A widow (ಎಧವೆ G.; My.);—a slut; a whore; an adulteress (My.). 2, the plant *Salvinia cucullata* Roxb. ರಣೈಗೆ ಗಣ್ಣಿನಲ್ಲ, ಬಣ್ಣಿಗೆ ನೀಡಿಯಲ್ಲ. — ಬಣ್ಣಿವಾಡೆಯ ಬಹುದು, ರಣೈ ಮನಸು ಬಡೆಯ ಕೂಡದು (Prva.). — ರಣೈಗಣ್ಣ. A widow's husband (a word of abuse, My.). — ರಣೈಮಗ. A son born to a widow (a word of abuse, My.). — ರಣೈಮುಣ್ಣ. A shorn wenoh; an adulteress (My.). ಉಣ್ಣಿಯೇನೋ, ಗುಣ್ಣಿಬಟ್ಟೆ? ಅನ್ನದ ಹೊದು, ಕಾಣೆ, ರಣೈಮುಣ್ಣಿ! (Prv.).

ರಣೈತನ ranṭētana. Widowhood (ವೈಧವ್ಯ G.).

ರತ rata. Pleased, delighted, satisfied; enamoured of; delighted with, taking pleasure in; intent on, addicted to; devoted to, occupied in, engaged in; inclined to, disposed; loved, beloved. 2, pleasure, joy (ಕರ್ಪ, ಹರುಷ Nn. 155). 3, sexual union, coition (ಕೂಟ, ಸುಕತ 155). See ಅನ, ಭಾಷ್ಯಾದಿ, ಎ.

ರತರೂಪಿತ rata-kūṇita. Lascivious murmur.

ರತನ ratana. Thh. of ರತ್ನ. (My.).

ರತವ್ಯಾಹಾರ rata-vyāhāra. = ರತಕೂಟ. (Ūpr. 1, 126).

ರತಾನ್ತ rata-anta. N. of a vṛtta (Ūh.). 2, end of coition (Ūpr. 6, 86; Grj. 4, 89).

ರತಾರ್ಥ rata-arthi. Wishing for sexual enjoyment.

ರತಿ ratī. 1. Pleasure, delight. 2, love, affection, fondness (Bp. 50, 72; 52, 1; 56, 8). 3, sexual passion; sexual intercourse. 4, a longing, anxious desire (ರಣರಸಿಕೆ, etc., ಅತುರ Mr. 446). *Rati*, the wife of Kāma (ಇಚ್ಛೆ ಗಾರ್ತ Kk. 8). 5, N. of the sixth kalā of the moon. See ಎ; Kāv. IV, 2, 14-16. 20. — ರತಿಗೆದು. -ಕೆದು. Affection to be destroyed or cease (Bp. 38, 31). — ರತಿಗೆಯ್. To love;—to have sexual intercourse (Bp. 42, 15).

ರತಿ ratī. 2. The seed of *Abrus precatorius* used as a weight (B. 4, 174; My.; Br.; Mhr. ರತಿ).

ರತಿಕಾಲ ratī-kāla. The time of coition (G. 385).

ರತಿದೇವಿ ratī-dēvi. Rati, Kāma's wife (ಇವ್ರಾಣಿ, ರತಿ Nn. 28; ಚಲುವತಿ Ūh. 1, 91).

ರಥನ rathna. One who rides in a chariot;—the owner of a carriage.
 ರಥರ rathra. One who goes by chariot;—the owner of a carriage;—a warrior.
 ರಥೋತ್ಸವ ratha-utsava. The car-festival, a procession of an idol mounted on a car (My.).
 ರಥೋದ್ಧತಿ ratha-uddhati. N. of a vṛtta (Ūh.).
 ರಥ್ಯ rathya. A carriage-horse.
 ರಥ್ಯ rathyē. A road for carriages, a high-road. 2, a number of carriages. See Si. a. ಪಾದವಾರ.
 ರದ rada. Splitting, rending. 2, a tooth; a tusk.
 ರದನ radana. Splitting, etc. 2, a tooth; a tusk (ಪರ, ಜನ್ಮ 70).
 ರದನಚ್ಛದ radana-č-čhada. A lip.
 ರದನ radani. = ರದಿ (Ūh., in one MS. v. 23).
 ರದ radl. An elephant.
 ರದ್ದu raddu. Cast off, laid by; rendered null and void, cancelled, repealed (My.; Br.; Mhr., H.).
 ರನ್ತು rantu. A way, a road;—a river. (R.).
 ರನ್ದ randhra. A split, a rent, a fissure, an opening, an aperture, a hole, a chasm, a cavity (ಸನ್ನಿ, ಛಿದ್ರ Nn. 164; ಭುವಿನಮ್, ಗರ್ಭ, etc., ಕುರು Mr. 392); one of the nine openings reckoned in the human body (two in the nose, two in the eyes, two in the ears, one in the mouth, urethra, and anus);—the number 9 (Ūh.; ಒಮ್ಮತ್ತು Mr. 347);—a defect, a fault, a flaw, a weak part, an assailable point.
 ರನ್ದ randhri. A sieve, a strainer (ಪಾಲನಿ, ಸಾರದೇಗೆ Mr. 203).
 ರನ್ದಿಸು randhrisu. To make or bore a hole (as in walls, trees, etc., My.), to split, to open (Bh. 1, 20, 60).
 ರನ್ದ ranna. Thh. of ರತ್ನ (Smd. 350; Ūt. I, 100; II, 15; Ūpr. 3, 96). 2, N. of a poet (My.; see ರತ್ನಕವೀಶ್ವರ). — ರತ್ನಗನ್ನಡಿ. -ಕನ್ನಡಿ. A gemmed mirror (J. 1, 10). — ರತ್ನಗಮ್ಭಿ. Thh. of ರತ್ನಕಮ್ಭು (Smd. 381; Bp. 3, 26). — ರತ್ನಜಗಲಿ. A seat set or studded with gems (Ū. Bp. 5, 50). — ರತ್ನದಪ್ಪರ. -ಪಪ್ಪರ. Mērn (ಪೊಪ್ಪುಟ್ಟು, ಸುರಗಿರಿ Smd. 10). — ರತ್ನದಾರತಿ. -ಆರತಿ. An āratī ornamented with precious stones (Siv. 5, after 57). — ರತ್ನದಾಳ. -ತಾಳ. = ರತ್ನನದಾಲಿ. (V. 5, after 14). — ರತ್ನದೇನೆ. -ತೇನೆ. A gemmed top of a rampart (J. 3, 19). — ರತ್ನದೇರ್. -ತೇರ್. A conveyance studded with gems. (R.). — ರತ್ನದೊಟ್ಟಿಲ. -ತೊಟ್ಟಿಲ. A cradle studded with gems (Grj. 3, 66). — ರತ್ನದೊಡವು. -ತೊಡವು. Jewel-ornaments (J. 11, 41). — ರತ್ನಪಲ್ಲಕ್ಕಿ. A palankeen set with gems (Ū. Bp. 47, 39). — ರತ್ನವಟ್ಟಿಲ. -ಬಟ್ಟಿಲ. A gem onp (R.). — ರತ್ನವಟ್ಟಿಲಿ. Thh. of ರತ್ನಪಟ್ಟಿಲಿ. (Smd. 380). — ರತ್ನವಟ್ಟಿ. -ಪಟ್ಟಿ. = ರತ್ನವಟ್ಟಿಲಿ. (Grj. 6, after 56). — ರತ್ನವಣಿ. Thh. of ರತ್ನಮಣಿ. (Smd. 380). — ರತ್ನವರಲ. -ಪರಲ. A rnhī (ಕೆಮ್ಮರಲ, ಕುಮರಲ, ಕುರುನಲ್ಲ Smd. 63). — ರತ್ನವಲ್ಲಣ. -ಪಲ್ಲಣ. A saddle set with gems (Siv. 2, 38). — ರತ್ನವಸರ. -ಪಸರ. A shop where jewels are sold (Grj. 2, 93). — ರತ್ನವಸಿದಿವಳ. -ಬಸಿದಿ ಅವಳ. The earth (ಧರೀ Kk. 16). — ರತ್ನವಸಿದಿವಳ. -ಅವಳ. = ರತ್ನಬಸಿದಿವಳ. (ಪೂದವಿ, etc., ಮೇದಿನಿ Smd. 37). — ರತ್ನವಾವುಗಲಿ. -ಪಾವುಗಲಿ. A shoe studded with gems (Siv. 1, 73; 5, after 57). — ರತ್ನವಾಸದಲ. -ಪಾಸದಲ. A slab ornamented with precious stones (J. 3, 13). — ರತ್ನವೆಳಗು. -ವೆಳಗು. The instre of gems or pearls (J. 6, 6).

ರನ್ನೆ rannē. An excellent female (J. 30, 8).
 ರಪ್ rap. = ರೊಪ. A sound imitating that of slapping, and that of a heavy body falling suddenly (Mhr. ರಪಾಟಾ, a smart smack or slap; cf. ರಾಪ್ಪ). — ರಪ್ ರಪ್. rep. (My.).
 ರಪಣ rapana. = ರವಣ 2. A kind of weapon (Bh. 1, 10, 14; 3, 22, 30; 3, 24, 50).
 ರಪಣ rapn. = ರಪ್ಪ. Darning (Mhr., H. ರಪ್ಪ).
 ರಪಣದ rapn-gāṇa. A darning (S. Mhr.).
 ರಪ್ಪನೆ rappanē. With the sound of ರಪ್ (My.).
 ರಪ್ಪರ rappara. (Bh. 3, 19, 41).
 ರಪ್ಪ rappn. = ರಪ್ಪ (My.). — ರಪ್ಪ ಮಾಡು. To darn (My.).
 ರಬ್ಬಿಳಿ rahhaligē. Gañji made of jōla grits (S. Mhr. among jāṅgamas; Mhr. ರವಾಳ, granules; composed of grannies, as honey, ghee, etc.).
 ರಬ್ಬು rabbu. To crouch, to stoop low (ಕುಣುಗು, ಕುರ್ಗು G.; B. 5, 242).
 ರಭಸ rahhasa. = ರವಸು. Violence, impetuosity, vehemence, haste, speed, velocity, precipitation. 2, passion, anger, rage. 3, passionate fondness. 4, joy, pleasure. 5, a loud cry, clamour, a loud noise (of demons, thunder, rain, kettle-drums, etc., My.; ದೊಡ್ಡ ಧ್ವನಿ G.; Bh. 2, 13, 38; Ū. Bp. 5, 5).
 ರಭಿ rahhi. Pleasurableness. See ಸು.
 ರಮ rama. Pleasing, delightful; dear, beloved; etc. See its feminine ರಮೆ.
 ರಮದೋಲು ramadōlu. A large double-drum (My.).
 ರಮಣ ramana. Causing pleasure, pleasing, agreeable, delightful, charming (ರಮಣೀಯ, ರಮಣೀಯಕ Ūt. II, 114). 2, a lover; a husband. 3, pleasure (Bp. 55, 39);—sporting, amorous sport. 4, Kāma. 5, an ass.
 ರಮಣಿ ramani. A beautiful young woman; a wife, a mistress (ಉಡುವೆ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 72).
 ರಮಣೀಯ ramaniya. Pleasing, pleasant, agreeable, delightful, beautiful, lovely, charming (ಮನೋಹರ Nn. 93; ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424; ರಮಣ, etc. Ūt. II, 114).
 ರಮಾಕರ ramā-kara. Creating fortune (Bp. 44, 15).
 ರಮಾಧನ ramā-dhava. Vishnu (J. 6, 5).
 ರಮಾನತಿ ramā-pati. Vishnu (My.).
 ರಮಾಪ್ರಿಯ ramā-priya. Vishnu (My.). 2, a lotus (Sk.).
 ರಮಾರಮಣ ramā-ramana. = ರಮಾಧನ. (J. 32, 84).
 ರಮಿತ ramita. Delighted; carnally known (J. 2, 10).
 ರಮಿಯುಸು ramiyāsu. = ರಮಿಸು No. 2. (Ūpr. 3, after 23).
 ರಮಿಸು ramisu. To be pleased or delighted, to rejoice, to play (J. 10, 4). 2, to enjoy sexually; to know carnally (ಕ್ರೀಡೆ Smd. Dh.; ಸಮ್ಭೋಗ Nn. 140; Bp. 42, 32; 54, 43; J. 11, 21; 15, 44; 16, 13; 19, 22; Ahhā. 2, 35. 90; My.).
 ರಮೆ ramē. ರಮಾ. A wife, a mistress; a woman (ಸ್ತ್ರೀ Nn. 140). 2, Lakshmi (ಭೋಗಾವತಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 22; ಗೋಮಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 140; ಇಂಗಡಲಿಲು Ūt. II, 119). 3, good luck, fortune, riches, opulence;—splendour, pomp. 4, sexual intercourse (ಸಮ್ಭೋಗ, ರಮಿಸುವುದು 140).

ರಮ್ಯ rampa. Clamour, vociferation (My.; Të. ರಮ್ಯ, ರಮ್ಯ, ಧಮ್ಯ; see ರಙ್ಗ).
 ರಮ್ಪಿಗೆ rampigë. (fr. ಅಂ 1? or ಅಂ 2?). A shoe-maker's knife or awl (ಜಮಪ್ರಥೇದಿಕೆ G.; Të. ರಮ್ಯ; cf. Mhr., H. ರಾಪೀ?).
 ರಮ್ಬ ramba. Tbh. of ರಮ್ಬ 1. See ಮೊಗ-
 ರಮ್ಬ rambu. Tbh. of ರಮ್ಬ 2. (Cf. ರಮ್ಯ). — ರಮ್ಬುಟ. — ಅಟ.
 Clamour, noise (B. 4, 185).
 ರಮ್ಬಿ rambhë. = ರಮ್ಬಿ. A twig, a small bough, a branch (My.; S. 122; Të. ರಂಬೆ, ರಿವೆ, ಲೆವೆ, ಲೆವೆ, ಲೆವೆ = ಉಪಶಾಖೆ).
 ರಮ್ಬಿ rambhë. Tbh. of ರಮ್ಬಿ (Smd. 339). ಅಮ್ಬಿಗಾಲು ಹಾಕಿದರೆ ರಮ್ಬಿ ಸಿಕ್ಕಾಳೇ? (Priv.).
 ರಮ್ಬಿ ramhha. 1. = ರಮ್ಬ. Seizing, taking; — taking hold of, clasping, embracing. 2, a prop, a support, a staff, a stick. See ಅ-, ಪರಿ, ಪತ್ರ-
 ರಮ್ಬಿ ramhha. 2. = ರಮ್ಬ. Sonnding, roaring, bellowing, howling, making a noise.
 ರಮ್ಬಿ rambhaga. = ರಮ್ಬ 1. See ಪರಿ-
 ರಮ್ಬಿ ramhhta. = ರಮ್ಬ 2. (Br.; R.).
 ರಮ್ಬಿ rambhë. = ರಮ್ಬಿ, ಧಮ್ಯ. The plantain tree, *Musa sapientum* (ಮೋಡ, ವಾಡೆ Nn. 62). 2, N. of an *Apsaras*, a beautiful nymph of Indra's residence (ಸುರಸತಿ, ದೇವಪ್ರೀತಿ 62). 8, a harlot. 4, water (ಅರ್ಕ, ಉದಕ 62). See Bp. 41, 3.
 ರಮ್ಬದ rammada. = ರಮ್ಬದ. A flash of lightning (ವಾಂವಾಹದ ಕಿರು Mr. 48).
 ರಮ್ಯ ramya. Enjoyable, pleasing, pleasant, delightful, agreeable, beautiful, handsome; — beauty, etc. (ಬೆರಗು Kk. 32; ರಂಗು S. 88).
 ರಮ್ಯ ರಮ್ಯಾ. = ರಮ್ಯ. (A.). 2, N. of a varsha or division of the world (Upr. 3, after 32).
 ರಯ raya. The stream of a river, current. 2, velocity, speed, swiftness.
 ರಯತ rayata. = ರಯತ, ರೈತ. A subject (as of a king); a tenant (as of a landholder); a ryot (My.; B. 5, 106. 110. 283; Mhr., H.).
 ರಯತಾಪಿ rayatâpi. Peasantry; the condition, duties of a subject (My.; Mhr., H. ರಯತಾನಾ).
 ರಯಿ rayi. = ರೈ. Wealth, etc.
 ರಯಿತ rayita. = ರಯಿತ. (My.; B. 5, 111).
 ರಯ್ಯ rayya. Tbh. of ರೈ. (Wealth). 2, beauty, loveliness (ರಮ್ಯ C. I, 92; II, 52; ಜೋಳ, ಜೋಳ, ರೇಸು, ಎಡ್ಡ, etc., ಮನೋಹರ S. 55; Kk. 18; Upr. 1, 86).
 ರಲ್ಲೆ railaka. A woollen cloth, a blanket. 2, an eyelash.
 ರವ rava. 1. A cry, a shriek, a hray, a yell, a howl, a roar; etc.; — clamour, outcry; — sound, noise. ಸಿಡಿಲ ರವ (S. 84). — ರವಗುಡು. — ರವುಡು. To sonnd (Räv. 7, 17).
 ರವ rava. 2. An imitative sound. — ರವ ರವ rep. The biting (upon the tongue) of certain substances (Mhr.). ರವ ರವ ಎನ್ನು to hite (upon the tongue, C.); (the tongue) to be bitten or irritated (for abnee, My.).
 ರವಣಾಯ rava-kāya. Sound-bodied: a man who is an incorporation of a certain (musical) sound. ಪದ್ಮಾಯ

ಅಂಗರಸವಾಗುರುಕ್ಕುಕಂ ಸುವಸಿಕ್ಕ ನಾರದನ್ ಅತ್ತಿ ಕಮಿಲಂ ಕ್ರಮತಿ ರವಣಾಯರ ಅಕ್ಕ (Mr. 177).
 ರವಡಿ ravadi. = ರಾಡಿ. (Moral Class-book p. 121).
 ರವಣಿ ravani. 1. Crying, making an outcry or noise of any kind, sounding (see Nr. a. ಒದಲು 1). 2, jesting; a jester. 3, unsteady, fickle. 4, a camel. 5, the cuckoo. 6, sharp, hot (cf. ರವ 2).
 ರವಣಿ ravani. 2. = ರವಣಿ. (Bh. 8, 34, 46).
 ರವಣಿಕೆ ravaniika. A stick put through one of the two holes in a book of oadian leaves to keep them together (ಪ್ರಸಕ್ತಕಂ ಪುಸ್ತಿಕ ಕೋರ್ Mr. 359 in two MSS.; one MS. ರವಣಿಕೆ, another ಬವಣಿಕೆ).
 ರವದಿ ravadi. Leaves of jōla (S. Mhr.). See ರವ-
 — ರವದಿ ರವದಿ. reit. (S. Mhr.).
 ರವನು ravasu. Tbh. of ರವನ. Clamour (My.).
 ರವಣಿ ravali. Cry, clamour, vociferation (Akh. P. 13, after 11; Të. ರವಲಿ; cf. ರವ್, etc. and S. ರವಲಿ).
 ರವಣಿಗೆ ravaliigë. A small bamboo basket. ಎಂ ಎನ್ನ ಮಾಡಿದ ಬಟ್ಟಿ, ರವಣಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿದವು (ಎವಲ); ಅಕ್ಕಿ ತಿಳಿಯುವ ರವಣಿಗೆ (ಅಲು G.).
 ರವಣಿಸು ravaliisu. To vociferate (v. 1., V. 28, 79).
 ರವಾನಿಸು ravānisan. To send on, to despatch, to transmit (My.).
 ರವಾನೆ ravānë. Sending off, sending on, despatch (My.; Br.); a pass, a permit, a passport (Br.; Mhr., H. ರವಾನೆ).
 ರವಿ ravi. The sun (ತಿಗ್ಗಾಂಕು, ಸೂರ್ಯ Nn. 119; ಅರ್ Mr. 489; ನೇರದ C. I, 95. 108; II, 20). 2, a mountain (ಪ್ರಾತಿ: ಧರ, ಪರ್ವತ 119; ಸಿರಿ 489). 3, the number 12 (C. I; ಅರ್ Mr. 347). 4, wealth (ಪ್ರಕೃ, ಧನ 119; ಪ್ರಕೃ 489). 5, N. of a metrical foot (C. I; Mr. 364). ರವಿ ಕಾಣದ್ದು ಕಂ ಕಣ್ಣಿ, ಕವಿ ಕಾಣದ್ದು ಹೆದಿಗುಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿ (Priv.). — ರವಿವಿ reit (Grj. 6, 88).
 ರವಿಕಲಮ್ಮ ravi-kalamba. N. of a magical arrow (J. 13, 15).
 ರವಿಕಾನ್ತ ravi-kānta. A sort of crystal (ದಿವುಗರ್ C. II, 112; Grj. 1, 59).
 ರವಿಕುಮಾರ ravi-kumāra. Karna (J. 2, 37).
 ರವಿಕುಲ ರವಿ-kula. The solar race of kings of Ayōdhya (J. 18, 1).
 ರವಿಜ ರavi-ja. Karna (Mr. 268). 2, the planet Saturn.
 ರವಿಜಾ ರavi-jāta. = ರವಿಜ. (Smd. 183).
 ರವಿನಂದನ ರavi-nandana. = ರವಿಜ 1 & 2. 3, Yama (Rām. 1, 3, 26). 4, Sngtriva.
 ರವಿಪ್ರಭ ರavi-prabhë. N. of a vr̥ṣṭa (C. I).
 ರವಿವಾರ ravi-vāra. Sunday (Mr. 68; My.).
 ರವಿಸು ravisu. To cry, to sound. See ರಿ-; J. 13, 47.
 ರವಿಸುತ ravi-suta. Karna (Smd. 251; J. 14, 5). 2, Yama (Bp. 18, 19). 3, Sngtriva. 4, Saturn.
 ರವಡಿ ravuḍi. — ರವಡಿ ರವಡಿ. (S. Mhr.).
 ರವೆ ravë. (Tbh. of ರವ). A grain (as of gunpowder, sand, etc.), a granule (as of sugar, etc. My.; Mhr., H. ರವ), a particle of anything (My.; Të.; ರವೆ, ರವೆ; T. ರವೆ, Mhr., H.); hail or small shot (My.; Br.; T.); granular wheat flower, grits (My.; Mhr., H.; see ರಿವಡಿ); a small spark (My.); dust (Bp. 18, 59. 68; Të.). — ರವು.

-ಅಷ್ಟು. As much as a particle: a little, a trifle (My.; Tē. ರವನ್ತೆ). — ರವೇಗುನ್ನು. — ಉನ್ನು. A small difference to exist (Bh. 8, 22, 41). — ರವೇಸು. — ಎಸು = ರವಷ್ಟು (My.). — ರವೇಟು. — ಟುಟು = ರವೇಸು, etc. (My.). — ರವೇಸು. — ಟುಸು = ರವೇಟು (My.).

ರವೇಸು ravēsu. Manner, fashion, course (Mhr., H.); customary fees (Br., R.).

ರವನೆ raivāṇē. A rope;—a rein, a bridle. 2, a girdle, a zone; a woman's zone.

ರವೇತಿ raivēti. = ರವೇದಿ, ರವೇದು. A "receipt" (My.).

ರವೇದಿ raivēdi. = ರವೇತಿ. (My.).

ರವೇದು raivēdu. = ರವೇದಿ. (My.).

ರವೈ raivai. = ರವುಮೆ. A rope;—a bridle, a rein. 2, a ray of light, a beam; light. 8, an eyelash. 4, a goad.

ರಸ rasa. The sap or juice of plants;—the juice of the sugar-cane, syrup. 2, the best or finest or prime part of anything, essence (ತತ್ತ್ವ, ಸತ್ತ್ವ Nn. 88; ಇರ್ವ್ವ Kk. 56). 8, any liquid or fluid. 4, melted butter, ghee; water (ಅಮೃತ ಉದಕ 83; ಉದಕ Mr. 499); liquor; milk; etc. (ಫೃತಾದಿರಸ ಪಂಡಕ, ಮುಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಅಯ್ದುರಸ 88, see ಪಂಡರಸ; ಫೃತಾದಿ ಪದುರಸ 499);—a condiment, sauce, spice, seasoning. 5, neotar (ಅಮೃತ 88). 6, poison (ಹರಾಹಲ, ವಿಷ 88; ವಿಷ 499). 7, myrrh. 8, quicksilver (ಪಾರದ, ಪಾದರಸ 83; ಪಾರು 499). 9, gum, resin (ಪಗಿಸು, ಹಗಿಸು 88; ಪಗಿಸು 499). 10, a constituent fluid or essential juice or element of the body: chyle, blood, flesh, fat, bone, marrow, and semen virile (ರಸಮುಖ್ಯಸಪ್ತಧಾತು, ರಸ ಮೊದಲಾದ ಸಪ್ತಧಾತು 88; ಧಾತು, ಎರೆಯ 499). 11, a metal, an ore (ಕನಕಾದಿರೋಹ 88). 12, taste, flavour, savour, relish: the six principal tastes (being madhura, amia, lavana, kaṭuka, tikta, and kaśāya, ಲವಣಕಷಾಯಮುಖ್ಯರಸಮ್ ಅದು 88). 13, taste, inclination for anything, passion, desire, love (ನಾನಾ ತದದ ರಾಗ 499; ವಿಷಯಂಗಳು, ವ್ಯಸನಂಗಳು 88). 14, pleasure, charm, grace, elegance, beauty, sweetness, spirit, wit; joy, etc. (ಉತ್ಸಹ, ಉತ್ಸವ 88). 15, taste, style, character (of a work). 16, essential or inherent property. ರಸಿಕ್ಕಿತಿ ಯನ್ನ ಪೊದಿಗೆ ಪುಟ್ಟವ ಮನವಿಚಾರಂ ಸ್ವಧಾವಮಕ್ಕು, ಅದು ರಸಮೆ ನಕ್ಕು (Mr. 75). 17, the number 6 (Īh.; ಅದು Mr. 347; see No. 12). 18, ಗದವಿತೇಷ (ಗದಧೇದ 88). 19, taste, sentiment, feeling, emotion, pathos, any affection of the mind, as an object of dramatic composition wherein nine rasas are enumerated: śṛīṅgāra, bhaya, śānta, adbhuta, bi-bhatsa, hāsyā, raudra, vīra, and karṇa (Kāv. IV, 1; IV, 2. 14. 19. 20 seq.; ನವರಸ, ತೃಂಗಾರಾದಿವರಸ 88; Mr. 75; ಒಮ್ಮತ್ತು ರಸ 499; to which occasionally vātsalya, paternal fondness, is added). — ರಸ ಕಟ್ಟು. To kill mercury (My.). — ರಸಕರ್ಪುರ. White sublimate or submulate of mercury, made with sulphur, quicksilver, and common salt (My.). — ರಸಕವಳ. — ಕವಳ. Savoury mouthfuls: well-seasoned rice (My.). — ರಸದಾದಿ. A plantain of a sweet flavour (My.; B. 2, 38). — ರಸವ್ಯುಧಿ. — ರಸವೆ. To obtain sweetness, etc. (Grj. 2, after 106). — ರಸವಾದಿ. = ರಸವಾದಿ. (see s. ಒಸಗಿಯೋದಿ).

ರಸಗಂಧ ರasa-gandha. Gum-myrrh (ರಕ್ತದಾಳ, etc. G.).

ರಸಗುಣಿಕೆ ರasa-guṇikē. A pill made with quicksilver (My.).

ರಸಜಿತ್ವ ರasa-citra. Tasteful ornament (in composition, Śmd. 408).

ರಸಜಿ ರasa-ja. Sugar, molasses. 2, blood. (R.).

ರಸಜ್ಞ ರasa-jña. Knowing tastes. 2, a writer who understands the rasas. 3, an alchemist. 4, a physician.

ರಸಜಿ ರasa-jūṇ. The tongue.

ರಸತೆ rasat. Tasting, perceiving flavour (Sk.; Sd.). 2, crying, sounding (Sk.).

ರಸದಾನ ರasa-dāna. Presenting fluids. See ಹಸಿಸು.

ರಸದಾಳ ರasa-dāḷi. ರಸದಾಲಿ. = ರಸ್ತಾಳಿ. A fine sort of sugar-cane (Tē. ರಸದಾದಿ). — ರಸದಾಲಿಗರ್ವ. — ಕರ್ವ. = ರಸದಾಲಿ. (J. 3, 5). — ರಸದಾಲಿಗಟ್ಟು. = ರಸದಾಲಿಗರ್ವ. (My.).

ರಸದ್ರವ್ಯ ರasa-dravya. A fluid (Śmd. 35).

ರಸಧಾನ್ಯಾರ್ವಣಿ ರasa-dhānya-ākaraṣha-pātra. A vessel for the reception of liquids and grain. See ಸದೆ.

ರಸಧಾರೆ ರasa-dhārē. A flow of juice (Śiv. 2, 49).

ರಸನ rasana. 1. Tasting; taste; perception. See feminine ರಸನೆ.

ರಸನ rasana. 2. Roaring, crying, etc.

ರಸನಾಯಕ ರasa-nāyaka. Quicksilver. 2, Śiva. (R.).

ರಸನೆ rasanē. The tongue.

ರಸಪಾತ್ರೆ ರasa-pātrē. A vessel for fluids (ಪಾತ್ರಂ Mr. 265).

ರಸಬದ್ಧಗಿರ ರasa-baddha-gīra. N. of a tree (ನೂದ, ಪೂಷ, ಕ್ರಮುಕ, etc. Śi. 131).

ರಸಭವ ರasa-bhava. Bipod. (R.).

ರಸಭಸ್ಮ ರasa-bhasma. Calx or oxide of mercury (My.).

ರಸಭಾಣಿ ರasa-bhāṇi. A vessel for keeping liquids (A.).

ರಸಯೋಗಿ rasayōgi (-yōgi?). Borax (ಬಿಂಕಣ, ಬೆಳುಗಾರ Nr.).

ರಸರಸಾಯನ ರasa-rasāyana. An excellent boiled fruit-juice (Bp. 80, 5. 6; J. 6, 44).

ರಸವತೆ ರasa-vat. = ರಸವತ್ತು. Having juice or sap; tasteful, savoury, well-seasoned, well-flavoured; tasty, charming, elegant, beautiful; full of feeling; spirited, witty, (Kāv. IV, 2, 59).

ರಸವತಿ rasavatī. A kitchen.

ರಸವತ್ತು ರasa-vattu. Tbh. of ರಸವತ್. (My.; B. 5, 214).

ರಸವತ್ತ್ವ ರasa-vattva. Juiciness; savouriness; tastefulness; elegance, beauty (Kāv. IV, 1, 10).

ರಸವರ್ಗ ರasa-varga. All condiments (as pepper, salt, etc.) collectively (My.). 2, a mixture that forms an excellent grāṇi or mortar (My.).

ರಸವಾದ ರasa-vāda. Metallurgy; alchemy (ಧಾತುನಾಡ, ಸತ್ತ್ವ Nr.; ದಳ, ವಾದ Nn. 9; My.).

ರಸವಾದಿ ರasa-vādi. An alchemist (My.).

ರಸವಿಹೀನ ರasa-vihīna. Deprived or devoid of juice. See ಕೊರಗು.

ರಸಕುಂದಿ ರasa-kundhi. Purification of quicksilver, etc. (My.).

ರಸಸಿದ್ಧಿ ರasa-siddhi. Knowledge of the art of performing various chemical operations with mercury which secure health and wealth to the adept; skill in alchemy (My.).

ರಸಸಿದ್ಧಿ ರasa-siddhī. A sort of factitious ciunabara (My.).

ರಸಹಾರಿ rasa-hāri. Fluid-remover: a sort of stone (ಉ ಮೈಕಲ್ Mr. 206, q. v.).

ರಸಾಂಜನ rasa-ānjana. A sort of collyrium.

ರಸಾತಲ rasā-tala. The surface of the earth (Śāv. 4, 129. 2, the lower world (ನಾಡು Nu. 18; ಪಾಪಾಲ Mr. 829). 3, one of the seven regions under the earth (Mr. 82).

ರಸಾಧಿಭೂತ rasā-adhibhūte. The mistress of the earth (Rāv. 5, 184).

ರಸಾನ್ನ rasa-anna. Well-flavoured, savoury food (Bp. 48, 20).

ರಸಾಭಾಸ rasa-ābhāsa. The semblance or mere appearance of sentiment, a sentiment attributed to an inanimate object. 2, the unsuitable manifestation of a sentiment. 3, disorder, confusion, spoiled condition, rulu (My.).

ರಸಾಯನ rasa-ayana. = ರಸೆಯನ. A medicine supposed to prevent old age and prolong life, an elixir, elixir vitae;—any medicine or medicinal compound. 2, alchemy, chemistry, the employment of mercury as a remedy or for magical purposes. 3, boiled fruit-jules to which milk, sugar, etc. are added (My.). 4, a partition drug used as a vermifuge (= ಎದಂಗ). ಇವು (ಪ್ರಪಂಚಂ ಗಣ) ತಮ್ಮಿಂಗೆ ಬನ್ನೊಂದು ಬೆರಸು ತೋರಲು ಸ್ವಾಮರುಚಿರಸಾಯನ ಮೊಕ್ಕುಂ (Mr. 218). See ರಸ.

ರಸಾರುಹ rasā-ruha. A tree (Rāv. 10, after 124; Śāv. 2, after 42).

ರಸಾರ್ಥ rasa-ārtha. A relish in a liquid state, well-seasoned sauce, broth. See ಸಾಮಾ 2.

ರಸಾರ್ಥಿ rasa-ārdre. A woman wet from any fluid (J. 6, 22).

ರಸಾಲ rasāla. The mango tree (Śm. 26). 2, the sugar-cane. 3, a kind of sugar-cane (= ಪುಟ್ಟಿಳ).

ರಸಾಲಿ rasāli. Curds mixed with sugar and spices.

ರಸಾವಿಷ್ಟ rasā-āvishṭa. Possessed of taste for (Grj. 5, 22).

ರಸಾಳಿ rasāḷi. Tbh. of ರಸಾಲ. ರಸಾಳಿ ಕಟ್ಟು (Üb. 189).

ರಸಾಸ್ವಾದನ rasa-āsvādana. The sipping of juices or liquids. See ಹೀರ್ 1.

ರಸಿಕ rasika. Tasty, savoury, sapid. 2, full of feeling or passion; graceful, elegant, beautiful. 3, spirited, witty, humorous, jocular. 4, apprehending or appreciating flavour or excellence. 5, having a liking or passion for, delighting in. 6, lustful. 7, gracefulness, etc. (Bp. 58, 89). 8, a man full of feeling or passion, etc.; a man who appreciates excellence, etc. (Śmd. 167; Bp. 40, 24; J. 34, 44; Kk. 3. 20. 94). 9, a libertine (My.; B. 5, 206).

ರಸಿಕತನ rasikatana. = ರಸಿಕತ್ವ. (Bp. 9, 80; 83, 15).

ರಸಿಕತ್ವ rasikatva. Tastefulness, savouriness, sapidity. 2, taste, feeling, the state of having a taste for; that of appreciating excellence, etc.; affection; spiritedness; taking pleasure in (My.). 3, libertinism, lewdness (My.).

ರಸಿಕಿ rasikē. = ರಸಿಕಿ. The juice of the sugar-cane (Sk.). 2, the serum on a wound (My.; B. 4, 220. 231).

ರಸಿಕಿ rasikē. Tbh. of ರಸಿಕ No. 2. (Bp. 89, 64; My.).

ರಸಿತ rasita. 1. Tasted; having taste or sentiment;—gilded, plated;—vinous liquor.

ರಸಿತ rasita. 2. Sonnded;—a roar, a cry, a noise, a sound; the rattling of thunder. See ರೇಷಾ.

ರಸಮೆ rasamē. Tbh. of ರಸ್ಮಿ (Ük. II, 55; My.). ರಸಮೆ ಹರ, rays of light to spread (My.).

ರಸೆ rasē. ರಸಾ. The earth, ground, soil. 2, the plant *Cyperus bernardifolia* W. & A. (see ಅಗುಳುಸುಕ್ಕಿ). 3, the plant *Boswellia thurifera* Roxb. — ರಸೆಗದಲಿ -ಳದಲಿ. Darkness that covers the whole earth (Grj. 4, 78).

ರಸೆಯನ rasēyana. Tbh. of ರಸಾಯನ (Śmd. 360. 373).

ರಸೋಕ್ತಿ rasa-ukti. A word full of sentiment, etc. (Grj. 2, after 108).

ರಸೋನ rasōna. = ರಸೋನಕ, ಲಸೋನ, q. v.

ರಸೋನಕ rasōnaka. A kind of garlic, shallot, *Allium ascalonicum*.

ರಸೋಲೂವಿಲಿ rasa-ulūkhala. A sugar-cane mill (ಅರಣ Mr. 218).

ರಸ್ತಾ ರಸತಾ. Tbh. of ರಸತಾ. (My.; Si. 163).

ರಸ್ತು rastu. Grain stored up for an army (My.; Br.; Mhr., H. ರಸರು).

ರಸ್ತೆ rastē. A road, a way (My.; Br.; Mhr., H. ರಸ್ತಾ).

ರಸ್ತು rasya. Juicy, tasty, palatable. 2, blood. (R.).

ರಹ raha. 1. = ರಹಸ; see ರ. 2, the state of being hidden from the intellect or surpassing it: wonderfulness, a great marvel (ಅಪ್ಪಾಳಯ Bhn. 50; Bh. 3, 13, 8; 4, 9, 17).

ರಹ raha. 2. = ರಹಿ. Way; method, manner (My.; Mhr., H. ರಹಾ).

ರಹಸಿ rahasi. = ರಹಸಿ. Dancing, pantomime (= ನಟನೆ, q. v.; Bp. 28, 20; Bh. 1, 15, 19; Mhr. ರಹಸಿ, manner of life, daily walk; ordinary course);—manner (Bh. 3, 22, 18; Rām. 1, 2, 17).

ರಹದಾರಿ rahadāri. Passage to and fro (on a road); traffic (Mhr., H.); a passport (My.; Br.); transit duty; a guard taken on a journey (Br.).

ರಹಸಿ rahasi. = ರಹಿ. 1. Loneliness, solitariness, solitude; privacy, secrecy, retirement;—a solitary abode, a hiding place. 2, a secret, a mystery. 3, sexual intercourse. 4, secretly.

ರಹಸ್ಯ rahasya. Secret, private, clandestine, concealed; fit to be concealed; mysterious. 2, anything hidden or recondite, a secret; a secret doctrine or mystery, the doctrine of the upanishads.

ರಹಾಸಿ rahāsi. = ರಹಸಿ, etc. A machine for drawing water; the wheel of a machine in general (Mhr., H.; Br. & R. as ರಹಸಿ).

ರಹಿ rahi. 1. A person who is alone, etc. See ರ. 2, a kind of fly (ತೋನ Mr. 177).

ರಹಿ rahi. 2. = ರಹಿ. (ಕ ಪ್ರಕಾರ Bhn. 50; Bh. 2, 2, 78; 3, 13, 16).

ರಹಿಸಿ rahisi. = ರಹಿಸಿ. Manner (J. 17, 55).

ರಹಿತ rahita. Left, quitted, forsaken, abandoned, deserted. 2, deprived of, void or destitute of, without.

ರಹಿತ ರಹಿತಾ. The state of being without, etc. (V. 14, 81).

ರಹಿಸು rahisu. To be current or fitted for general acceptance (Bh. 3, 22, 18).

ರಾಕಿ rāki. = ರಾಕಿ. A golden circular ornament worn

by females upon their hair-tresses (My.; Tē. ರಾಕಡಿ, ರಾಗ
ಡಿ, ರಾಗಡಿ; Mhr. ರಾಕಡಿ).
ರಾಕಾಚನ್ದ ರಾಕಾ-āndra. Full moon (My.).
ರಾಕಾತ್ರಿಜ ರಾಕಾ-atrija. = ರಾಕಾಚನ್ದ. (V. 8, 39).
ರಾಕಾಕಾಂಕ ರಾಕಾ-kāṅka. = ರಾಕಾಚನ್ದ. (J. 29, 33).
ರಾಕಾಸಿ ರಾಕāsi. Tbh. of ರಾಕಾಸಿ. (My.).
ರಾಕಾಸುಧಾಕರ ರಾಕā-sudhākara. = ರಾಕಾಚನ್ದ. (G.).
ರಾಕೇ ರಾಕē. ರಾಕಾ. The day of full moon, full moon (ತುಮ್ಮದ
ಹುಣ್ಣಿವೆ Hlā.; ಇನ್ನು ವರ್ತಮಾನ ಪೂರ್ಣಿಮ Mr. 69). 2, a girl in
whom menstruation has just commenced (ಪ್ರಥಮ ಮಕುನಾ
ಗರ್ಭ ಮುಡದಿ Mr. 302).
ರಾಕೇನ್ದ ರಾಕā-indu. = ರಾಕಾಚನ್ದ. (My.).
ರಾಕ್ಷಸ ರಾಕ್ಷasa. (fr. ರಕ್ಷಸ). = ರಕ್ಷಸ. Demoniacal. 2, an
evil being or demon, an evil or malignant spirit; a gohlin.
3, a yaksha or attendant of Kṇbēra (ರಕ್ಷಸ, ಪುಣ್ಯಜನ Hlā.).
ರಾಕ್ಷಸನಾದರೆ ಭಿಕ್ಷುಕನಿಗೆ ಏನು? (Prv.). 4, a form of
marriage: the violent seizure and rape of a girl after
the defeat or destruction of her relatives.
ರಾಕ್ಷಸಶೃತ್ಯ ರಾಕ್ಷasa-kṛitya. A fiendish, cruel deed (My.).
ರಾಕ್ಷಸಪ್ರಕರಣ ರಾಕ್ಷasa-prakarana. = ರಕ್ಷಸವಗರಣ. A rā-
kshasa-drama, etc.
ರಾಕ್ಷಸರಾಜ ರಾಕ್ಷasa-rāja. Nairṇita, the ruler of the
south-west quarter (Bp. 10, 30).
ರಾಕ್ಷಸವೈದ್ಯ ರಾಕ್ಷasa-vaidyā. Harsh medical treatment
(My.).
ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ ರಾಕ್ಷasa-adhipa. Kṇbēra (Mr. 54). 2, Rāvaṇa
(My.). 3, Nairṇita (My.).
ರಾಕ್ಷಸಾಂತಕ ರಾಕ್ಷasa-antaka. Viṣṇu or Kṛishṇa (J.
13, 40).
ರಾಕ್ಷಸಾಂತಕಿ ರಾಕ್ಷasa-antaki. Pārvati (Rām. 1, 1, 4).
ರಾಕ್ಷಸಾರಿ ರಾಕ್ಷasa-ari. Viṣṇu or Kṛishṇa (J. 10, 32).
ರಾಕ್ಷಸಿ ರಾಕ್ಷasi. = ರಕ್ಷಸಿ, ರಾಕಾಸಿ. A female demon. 2, a
kind of perfume (ಚಂದ್ರ, ಧನಪದ, etc., N.).
ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರ ರಾಕ್ಷasa-īśvara. = ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪ. (My.).
ರಾಕ್ಷಸ ರಾಕ್ಷs. = ರಾಕ್ಷಸ. Lac, the red dye.
ರಾಗ rāga. Colour, hue, tint; red colour. 2, affection,
emotion, passion, feeling. 3, love, sympathy, interest in
anything, joy, pleasure; vehement longing or desire. 4,
greediness, envy. 5, anger, wrath. 6, loveliness, beau-
ty. 7, a musical mode (Mr. 73; see Bp. 19); a tune;—
a musical note, harmony, music. ರಾಗ ನೆನಪಾಗುವಾಗ ತಾಳ
ಮಾಡು ಹೋಯಿತು.—ರಾಗ ಬರುವಾಗ ತನ್ನ ಹಡೆಯಿತು.—ಉಗು
ದ ಉಗುದ ರೋಗ, ಬೊಗಲ ಬೊಗಲ ರಾಗ (Prv.). See Kāvya.
IV, 2, 49. ತ್ವಯೋ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಗಮಕಮಕ್ಕು, ಅವಳ ದೇಶೀ
ಯಮೇಳಮಕ್ಕು, ಅವಳ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಂ, ಅವಳ ವದನೇಣ್ಣು ಪಾತಂ
ವಾಸನಿಸಿರಕ್ಕೆ ಅವಳೊಳುಕಿದಿದ ರಾಗಾಂಗ ಭಾಷಾಂಗಂ ಕ್ರಿಯಾಂಗಮ್
ಉಪಾಂಗಮ್ ಎವ್ವು ನಿಜಭಾಷೆಯೊಳು ನೂರೊನ್ನ ರಾಗಂಗರ್, ಅವ
ದಿ ನೂರೊನ್ನ ತಾಳಮಕ್ಕುಂ (Mr. 73).—ರಾಗ ತೆಗೆ. To begin
a tune, to begin to sing (My.).—ರಾಗ ನುಡಿಸು. To make
music (My.).—ರಾಗ ಮಾಡು. = ರಾಗ ಹಾಡು. (My.; ಉಲಿ
ಓಬ.).—ರಾಗವುಡು. -ಂಪಡು. To experience affection, joy,
etc. (Bp. 2, 56; 3, 31; 29, 29).—ರಾಗ ಹಾಡು. To sing a
tune (My.). ಪುಣ್ಯವನ್ನ ಹಾಡಿದ್ದೇ ರಾಗ, ವೈದ್ಯ ಹೇದಿದ್ದೇ ರೋಗ
(Prv.).—ರಾಗ ಹೇಡು. To utter or sing a tune (My.).
ರಾಗತಿ ರಾಗatē. = ರಾಕಡಿ. (My.).

ರಾಗತಿ ರಾಗatē. The state of being red (Ūpr. 7, 147), etc.
ರಾಗದ್ವೇಷ ರāga-dvēsha. Hatred that arises from anger
or envy (My.).
ರಾಗಮಾಲಿಕೆ ರāga-mālikē. A piano, a harmonium, a con-
certina, etc. (My.; Sl. 292); also ರಾಗಮಾಲಿಕೆಬಟ್ಟೆಗೆ (My.).
ರಾಗಮಾಲಿ ರāga-mālī. = ರಾಗಮಾಲಿಕೆ. (My.).
ರಾಗಾಂಗ ರāga-aṅga. Auxiliary musical modes (see Mr.
s. ರಾಗ).
ರಾಗಾಧರ ರāga-adhara. A man with red lips (Śmd. 266,
one MS.); a red lip.
ರಾಗಾಧರೇ ರāga-adharē. A woman with red lips (Rāv. 13,
after 45).
ರಾಗಾನ್ಧತೆ ರāga-andhatē. Blindness from love or interest
in (Ūpr. 4, 52; Grj. 7, after 42).
ರಾಗಿ ರāgi. Raggy, a sort of grain much
cultivated in the south, Eleusine coracana
Pers. (ಭೂಳ Mr. 373; C.; Mhr.; Tē.; M. ರಾಗಿ, ರಾಯಿ;
T. ಇರಾಗಿ; Sk., Pers. ರಾಗಾ, ರಾಗಿ). ಕಡ್ಡೆ ಸಂಗಡ ರಾಗಿ ಕೂಡಿ
ಹುರಿದ ಹಾಗೆ.—ರಾಗಿ ತಿನ್ನದ ರೋಗ, ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನದ ಹಕ್ಕಿ.—ಮೂಢ
ಭಕ್ತಿಗೆ ಕೇಡಿಲ್ಲ, ಮೂಢರಾಗಿಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ.—ಯಾವ ರಾಯರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ
ವಾದರೂ ರಾಗಿ ದೀಸೋದು ತಪ್ಪೇಡಿಲ್ಲ.—ಕಾಲ ಕಟ್ಟಿತು, ಕಾಗೆ ರಾಗಿ
ತಿನ್ನು (Prv.). See ನಾಯಿ.—ರಾಗಿಮುಡ್ಡೆ. A lump of rāgi-
hlīṭṭu, and rāgihlīṭṭu itself (My.).—ರಾಗಿಯವ್ವುರಿ -ಅವ್ವುರಿ.
Raggy gruel (My.).—ರಾಗಿರೊಟ್ಟಿ. Raggy bread (C.).—
ರಾಗಿಹಟ್ಟಿ. Raggy meal;—a thick paste or porridge
made of it (C.; B. 3, 46).—ರಾಗಿಹುಲ್ಲು. Raggy grass or
straw (My.).
ರಾಗಿ ರāgi. (Śmd. 109). Coloured, dyed;—red;—full of feel-
ing or passion; given up to passion;—full of love;—
passionately fond of, taking great pleasure in; having
great taste or relish for;—a painter;—a person given
up to passion;—one who is fond of, a lover;—a lustful
man, a libertine. ಅಗದ ಹೋಗದ ಬದುಕಿಗೆ ರಾಗಿ ಯಾಕೆ?
(Prv.).
ರಾಗಿತಿ ರāgitē. The state of being coloured or red (Ūpr. 7,
96), etc.
ರಾಗಿನು ರāgien. (Śmd. 63, 92). To be coloured; to shine
(Bp. 57, 55; Rāv. 2, 11); to feel vehement longing or
desire; to be very fond of, to love (Grj. 4, 34; Bp. 23, 21;
33, 16).
ರಾಗಿ ರāgē. N. of a daughter of Āṅgiras (Ūpr. 1, 86).
ರಾಘವ ರāghava. (fr. ರಘು). A descendant of Rāghn. 2,
Rāmacandra (Ūh. 56; Bp. 19, 30; J. 2, 25; 8, 40). 3, N.
of an author (Bp. 1, 11).—ರಾಘವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.).
ರಾಘವಾತ್ಮಜ ರāghava-ātmajar. The sons of Rāma: Kṇśa
and Lava (J. 19, 43).
ರಾಘವಾನುಜ ರāghava-annja. Lakshmana (J. 20, 54, 61).
ರಾಘವೇಂದ್ರ ರāghava-indra. Rāmacandra (J. 18, 11; 19
44); N. (My.).
ರಾಘವೇಶ್ವರ ರāghava-īśvara. = ರಾಘವೇಂದ್ರ. (J. 19, 2, 23).
ರಾಘು ರāghn. A lover, a gallant (Mhr.). 2, = ರಾಘವ, N.
(My.; B. 1, 21).
ರಾಘು ರāghē. The thigh (Ū Grj. 2, after 106).
ರಾಂಕವ ರāṅkava. (fr. ರಂಕು). Made from the hair of the
raṅku deer.

ರಾಜ ರಾಜ. Tbh. of ರಾಜ. A man belonging to the kshatriya tribe: a class of Tēingn Rājapoots who are counted as Śūdras (commonly Vaiśhnavas, My.; Tē.). — ರಾಜಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (My.; Tē.). — ರಾಜಮಲ್ಲಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 1).

ರಾಜಾನಾರ ರಾಜೇವಾರ. = ರಾಜೇವಾರ. (My.).

ರಾಜೇವಾರ ರಾಜೇವಾರ. = ರಾಜ, ರಾಜಾನಾರ. (My.; Tē.).

ರಾಜ ರಾಜ. = ರಾಜ. Nominative ರಾಜ. Shining, radiant. 2, a king, a chief.

ರಾಜ ರಾಜ. = ಅರಸ, ಅರಸು, ರಾಜ, ರಾಯ, ರಾವು 2. A king, a sovereign, a prince, a chief (ಧರಣೀಶ, ದೊರೆ Nu. 80); a most excellent man; any principal object or anything the best of its kind;—a master (ಮುಖ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ 80). 2, a man of the military caste, a Kshatriya. 8, the moon (ಮೃಗಾಂಶ, ಚಂದ್ರ 80). 4, an ascetic (ಸಯ್ಯಮು, ಎತಿ 80). 5, a house (ಮಸ್ತುರ, ಮನೆ 80). 6, white (ಸಿಹ, ಬಿಳಿದು 80). 7, black (ಅಸಿಹ, ಕಪ್ಪು 80). ರಾಜರ ಲೀಲೆ ತಿರುಕರ ಲಕ್ಷಣ. —ಯಥಾ ರಾಜಾ ತಥಾ ಪ್ರಜಾ (Prvs.). — ರಾಜಕನ್ಯೆ. An (unmarried) princess (My.; B. 4, 5). — ರಾಜಗುರು. A species of Solanum (Si. 149). — ರಾಜನೆಲ್ಲ. A good kind of paddy (My.). — ರಾಜಪಾಲು. The portion of a crop falling to the share of the owner (My.). — ರಾಜಪೆಟ್ಟೆ. Sprung from a royal house (ರಾಜದೀಪ, etc., ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು, ಅರಸುವೆಟ್ಟೆ Si. 232). — ರಾಜದಾದಿ. = ರಾಜಕದಲಿ. (My.). — ರಾಜದೀಪಿ. Tbh. of ರಾಜವೀಧಿ, q. v. (B. 4, 149; My.). — ರಾಜಹುಣ್ಣು. A carbonnole (My.).

ರಾಜಕ ರಾಜಕ. Irradiating, splendid. 2, a little king, a petty prince. 8, a king, a sovereign. 4, a number of kings. 5, what comes from a king (good or bad things), but especially oppression from a foreign invader, My.; Tē. ರಾಜಕ. ರಾಜಕ ಬನ್ನರೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ, ದೈವಿಕ ಬನ್ನರೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ (Prv.).

ರಾಜಕದಲಿ ರಾಜ-kaḍall. An excellent kind of plantain (Ūpr. 8, 105; Si. 2, after 42).

ರಾಜಕಲೇರು ರಾಜ-kaḷērn. The fragrant root of *Cyperus perleuius* Roxh. (= ನಾಗರಿ).

ರಾಜಕಾರನು ರಾಜ-kaḥa-sṭhāna. A royal scheme, policy; a council of state (Mhr.; B. 5, 188).

ರಾಜಕಾರ್ಯ ರಾಜ-kaḥrya. A king's duty or business, state affairs (J. 2, 54).

ರಾಜರೇಯ ರಾಜ-kaḥrya. Regal, royal, kingly (My.; B. 4, 118, 117).

ರಾಜರೇರು ರಾಜ-kaḥra. = ಅರಸಿ. (J. 28, 21).

ರಾಜಕುಮಾರ ರಾಜ-kaḥmāra. A king's son, a prince (My.).

ರಾಜಕುಲ ರಾಜ-kaḥna. A royal family;—the court of a king;—a royal palace;—a courtesan, a harlot (ವಾರಸತಿ, ಎಲಾಸಿ Mr. 805).

ರಾಜಗೃಹ ರಾಜ-kaḥgriha. A royal dwelling, a palace (ರಾಜ ವಸ, etc., ಅರಮನೆ Si. 109).

ರಾಜಚಿಹ್ನೆ ರಾಜ-kaḥhina. ರಾಜಚಿಹ್ನೆ. A mark or sign of royalty, insignia of royalty, regalia (Ūpr. 2, after 93).

ರಾಜಚೂಡಾಮಣಿ ರಾಜ-kaḥchūḍāmaṇi. The best or most excellent of kings (My.).

ರಾಜಧ್ವಜ ರಾಜ-kaḥdhvaja. A parasol regarded as an ensign of royal power (B. 5, 82).

ರಾಜತ ರಾಜat. Shining; shining (Riv. 13, 78).

ರಾಜತ ರಾಜata. (fr. ರಾಜತ). Silvery;—silver.

ರಾಜಕಾರಿ ರಾಜata-giri. Kailāsa (Bp. 25, 15).

ರಾಜತರು ರಾಜata-taru. The tree *Cassia fistula* Lin. (ಅರಗಿ, etc., ಕಕ್ಕೆ Mr. 114). 2, the plant *Pterospermum acerifolium*.

ರಾಜತಕ್ಕಲ ರಾಜata-takkala. = ರಾಜತಗಲ. (Bp. 24, 49).

ರಾಜತಾಡಲ ರಾಜata-tāḍala. = ರಾಜತಕ್ಕಲ. (Bp. 8, 29; 57, 19).

ರಾಜತಾದ್ರಿ ರಾಜata-tādri. = ರಾಜತಾಡಲ. (Bp. 12, 25).

ರಾಜತ್ವ ರಾಜatva. Kingship, royalty, the rank or function of a king, kingly dignity or authority, government (My.).

ರಾಜದನ್ತ ರಾಜa-danta. A principal tooth, a front tooth, an incisor. (B.).

ರಾಜಧರ ರಾಜa-dhara. Moon-wearer: Śiva (Bp. 8, 39).

ರಾಜಧರ್ಮ ರಾಜa-dharma. A king's duty;—a law as prescribed in the Śāstras for the guidance of kings in the administration of government;—a virtue befitting a king (My.).

ರಾಜಧಾನಿ ರಾಜa-dhāni. A royal city, a capital, a metropolis.

ರಾಜನ ರಾಜana. Illuminating, causing to shine. See Bp. 2, belonging to a royal family, of regal descent. — ರಾಜನದ ಮೊಮ್ಮಡೀವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ರಾಜನಾಮ ರಾಜa-nāma. The name of king (Ūpr. 4, 29). 1, the plant *Trichosanthes dioeca*.

ರಾಜನೀತಿ ರಾಜa-nīti. Royal conduct or policy, the administration of government, politics (My.).

ರಾಜನ್ಯ ರಾಜanya. A man of the military or regal tribe, a Kshatriya.

ರಾಜನ್ಯಕ ರಾಜanyaka. A number of Kshatriyas.

ರಾಜನ್ಯತ ರಾಜa-nat. Having a good king, governed by a just monarch.

ರಾಜಪಟ್ಟ ರಾಜa-paṭṭa. A royal fillet or tiara. — ರಾಜಪಟ್ಟಂ ಬಿಟ್ಟು -ಕಟ್ಟು. To tie the royal fillet (Ū. Bp. 47, 9).

ರಾಜಪತ್ನಿ ರಾಜa-patni. A king's wife, a queen (My.).

ರಾಜಪದವಿ ರಾಜa-padavi. The rank of a king, kingship, royalty (My.).

ರಾಜಪುಂಗವ ರಾಜa-puṅgava. A most excellent king (My.).

ರಾಜಪುತ್ರ ರಾಜa-putra. = ರಾಜಪುತ್ರ, ರಾಜಪುತ್ರ. A king's son, a prince. 2, a Rajpoot (My.; B. 4, 3).

ರಾಜಪೂಜಿತ ರಾಜa-pūjita. Honoured by kings: excellent (My.).

ರಾಜಪ್ರಕೃತಿ ರಾಜa-prakṛiti. A king's minister (ಮನ್ತ್ರವ್ಯಾಪ್ತವು Mr. 387).

ರಾಜಘನ ರಾಜa-ghan. An ophiophagous serpent (ಘನಘನ, ಅರೆನಾಳ Mr. 401).

ರಾಜಹಲ ರಾಜa-hal. The plant *Paederia foetida* Lin.

ರಾಜಬಾಹಿ ರಾಜa-bāhi. = ರಾಜಮಾರ್ಗ. (My.).

ರಾಜಬೀಜಿ ರಾಜa-biji. Sprung from a royal progenitor, of royal parentage or descent.

ರಾಜಭವನ ರಾಜa-bhavana. A king's abode, a palace (My.).

ರಾಜಭಾಗ ರಾಜa-bhāga. A royal assembly or court (ಮೊಸರ ರಾಜಭಾಗ Nu. 155).

ರಾಜಭೋಗ ರಾಜa-bhōga. A royal repast. 2, enjoyment fit for a king (My.).

ರಾಜಮಂದಿರ *rāja-mandira*. The palace of a king, a royal mansion (Ūpr. 2, after 91; Bp. 61, 28).
 ರಾಜಮರಾಲ *rāja-marāla*. A kind of flamingo or goose (ಕಾಲ್ ಮೊಗಂ ಕೆಮ್ಮುಮೋದಿ ರಾಜಮರಾಲಂ Mr. 173).
 ರಾಜಮರ್ಯಾದೆ *rāja-maryādē*. Respect shown to a king and to superiors in general (My.).
 ರಾಜಮಹಿಷಿ *rāja-mahishi*. The properly consecrated wife of a king (My.).
 ರಾಜಮಾನ್ಯ *rāja-mānya*. Worthy to be honoured by kings: excellent (My.; B. 4, 87).
 ರಾಜಮಾರ್ಗ *rāja-mārga*. The king's highway; a royal or main road, a high road (Ūpr. 1, after 125; Bp. 32, 12); — a fashion, custom sanctioned by general approbation (Mhr.).
 ರಾಜಮುದ್ರೆ *rāja-mudrē*. A royal signet; a governmental seal or impression (My.).
 ರಾಜಯಕ್ಷ್ಮ *rāja-yakṣma*. Pulmonary consumption, atrophy.
 ರಾಜಯೋಗ *rāja-yōga*. A configuration of planets, etc. at the birth of any person indicating him to be destined for kingship. 2, an easy mode of meditation (yōga) as distinguished from the more rigorous (My.).
 ರಾಜಯೋಗ್ಯ *rāja-yōgya*. Befitting a king, princely (My.).
 ರಾಜರತ್ನಾಭೀತ *rāja-ratna-āpīda*. Wearing a chaplet of brilliant gems (Ūpr. 7, after 148).
 ರಾಜರಾಜ *rāja-rāja*. A king of kings. 2, *Kubēra*.
 ರಾಜರೀ *rāja-rīshi*. A royal rishi or salut, a rishi of royal descent (My.).
 ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಣ *rāja-lakṣhaṇa*. A royal sign or token, any mark on the body, etc. indicating a future king. 2, royal insignia, regalia (My.).
 ರಾಜಲೋಕ *rāja-lōka*. A company of kings (Ūpr. 2, after 91; 5, 111).
 ರಾಜವಂಶ *rāja-vamśa*. A royal family; a dynasty (Si. 232).
 ರಾಜವಂಶ್ಯ *rāja-vamśya*. Belonging to a royal family, of regal race or descent.
 ರಾಜವತ್ *rāja-vat*. Having a king. 2, like a king (My.).
 ರಾಜವದನ *rāja-vadanē*. A woman with a moon-like face (J. 23, 52).
 ರಾಜವರ್ತು *rāja-vartma*. = ರಾಜಮಾರ್ಗ. (Sk.; My.).
 ರಾಜವಲ್ಲಭ *rāja-vallabha*. A king's favourite. (R.).
 ರಾಜವಶ್ಯ *rāja-vāśya*. Bringing over a king to one's own views by mantras (My.).
 ರಾಜವಾಹನ *rāja-vāhana*. A royal horse (ಪಂಚಪಲ್ಲವದ ವಾಹನ Sm. II; Kk. 78; Sm. 41).
 ರಾಜವಾಹ್ಯ *rāja-vāhya*. A royal elephant.
 ರಾಜವಿದ್ವಾಂಸ *rāja-vidvāṇa*. Molestation (of the subjects) proceeding from a ruler (My.).
 ರಾಜವಿದ್ಯಾ *rāja-vidyā*. Royal science, state policy (Ūpr. 4, 5).
 ರಾಜವೀಣಿ *rājaviṇi*. = ರಾಜವೀಣ.
 ರಾಜವೀಧಿ *rāja-vīdhi*. = ರಾಜವೀಧಿ. A principal street, a high street, a main road (ಸುಮುಖ, ರಾಜವೀಧಿ Nn. 126).
 ರಾಜವೃಕ್ಷ *rāja-vṛkṣa*. = ರಾಜತರು. The tree *Cassia* (or *Cathartocarpus*) *flutula* Lin. (see ರಾಜತರು).

ರಾಜವೈದ್ಯ *rāja-valdya*. A royal physician: an eminent physician (My.). 2, excellent practice of medicine (My.).
 ರಾಜಕಾರ್ಡಾಲ *rāja-kārdāla*. A great king (My.).
 ರಾಜಕಾನನ *rāja-kāsana*. A royal edict or order (My.).
 ರಾಜಶಿಖಾಮಣಿ *rāja-śikhāmaṇi*. The first of kings (My.).
 ರಾಜಶಿರೋಮಣಿ *rāja-śirōmaṇi*. = ರಾಜಶಿಖಾಮಣಿ. (My.).
 ರಾಜಶೇಖರ *rāja-śekhara*. The ohlef of kings (J. 2, 13). 2, *śilva* (J. 2, 13). 3, N. of a king of Ūṇāmaṇḍala (Rā. 4, 58).
 ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ *rāja-śekhara-vilāsa*. King Rājāśekhara's sport, N. of a Kannaḍa poem by Śhaḍakshari dēva (Śā. 5, 63).
 ರಾಜಶ್ರೀ *rāja-śrī*. Royal sovereignty or majesty; — a term of courtesy for a person in general (My.; B. 4, 87).
 ರಾಜಶ್ರಿಯಾವಿರಾಜಿತ *rāja-śrīya-virājita*. Adorned with majesty and grace (Mhr.; B. 4, 87; My.).
 ರಾಜಸ *rājasa*. (fr. ರಾಜ). Belonging or relating to the *gnā* or quality *rajas*; — endowed with or influenced by the quality of passion, passionate, instful, etc. (My.).
 ರಾಜಸದನ *rāja-sadana*. A palace.
 ರಾಜಸಭೆ *rāja-sabbhē*. A royal assembly or court, a court of justice, a privy council (ಅಸ್ಥಾನ Hīā.; ಮೋಸ, ರಾಜಧಾನಿ Nn. 155).
 ರಾಜಸರ್ಪ *rāja-sarpa*. = ರಾಜಘಟ. An ophiophagous serpent (ಸರ್ಪಭುಜ, ಅರವಾಳ Hīā.).
 ರಾಜಸರ್ಪ *rāja-sarshapa*. Black mustard, *Sinapis ramosa* Roxb.
 ರಾಜಸಿಂಹ *rāja-simha*. An illustrious king (My.).
 ರಾಜಸೂಯ *rāja-sūya*. A great sacrifice performed by a universal monarch attended by his tributary princes.
 ರಾಜಸೇವೆ *rāja-sēvē*. King's service, royal service (My.).
 ರಾಜಹಂಸ *rāja-hamśa*. = ರಾಯಂ. A flamingo. 2, an illustrious king. (Ūpr. 7, 149). 3, an eminent person (Ūh. v. 16).
 ರಾಜಾ *rājā*. = ರಾಜ. (Nom. of ರಾಜ). — ರಾಜಾರೂಪಾಯ. The former Mysore rāja's rupee (My.). — ರಾಜಾನಾದ. = ರಾಜಾಸಾದೇವ. (My.). — ರಾಜಾನಾದೇವ. A title of native rājās (My.).
 ರಾಜಾಂಗ *rāja-aṅga*. = ರಾಜಾಂಗ. (My.). 2, = ರಾಜವೀಣ. (My.).
 ರಾಜಾಜ್ಞೆ *rāja-ājñē*. A king's edict, royal decree or demand, ordinance (My.).
 ರಾಜಾದನ *rāja-adana*. A large tree, bearing a kind of almonds, *Buchania latifolia* Roxb. (see ಮೊದಲ). 2, a large tree, cultivated for its eatable fruits, *Mimusops kauki* Lin.
 ರಾಜಾಧಿರಾಜ *rāja-adhirāja*. A king of kings, a paramount sovereign, a mighty potentate (ರಘುನಾಥರಾಜಂ Mr. 287).
 ರಾಜಾನ್ನ *rāja-anna*. Royal food: a kind of rice of a superior quality (see a. ನೆಲ್ಲ). ಧತ್ತಿಯಲ್ಲದ ತಿಕ್ಕ, ಗೊತ್ತು ಗಟ್ಟಿಪದೇಶ ಬತ್ತದ ಕೆಡೆಯ ಬಯಲಲ್ಲಿ ರಾಜಾನ್ನ ಬತ್ತಿ ಬೆಳೆದನ್ನೆ (Bp.). — ರಾಜಾನ್ನ ಅಕ್ಕಿ. = ರಾಜಾನ್ನ. (Bp. 27, 15; 33, 13; My.). — ರಾಜಾನ್ನ ನೆಲ್ಲ. Rājāṇna paddy (Bp. 27, 16; My.).
 ರಾಜಾರ್ಕ *rāja-arka*. Moon and sun. 2, the plant *Calotropis gigantea*. (R.).
 ರಾಜಾರ್ಥ *rāja-artha*. Royal revenue, tax (ಕರ, ಸಿದ್ಧಾಯ Nn. 19).

ರಾಧೆ *rādhā*. *Splendour, light, lustre, beauty.*

ರಾಣಿ *rāṇi*. = ರಾಣಿ. See ಹಾವು.

ರಾಣಿ *rāṇi*. *Tbh. of ರಾಣಿ. (My.; Tē.; Mhr.; Nn. 2; Bp. 50, 20; J. 2, 58; Si. 65. 182. 188). A queen. 2, a wife (My.). ರಾಣಿಯ ನಾಸ (ಅವರೋಧ, etc. Hlā.). ರಾಣಿಯಾದರೆ ಗೋಣಿಯತ್ತ ಬಾರದೇ? (Prv.). — ರಾಣಿರಾಜ್ಯ. A queen's government (My.). — ರಾಣಿನಾಸ. The inner apartments of a palace, the queen's or women's apartments (ವೇಣು ನಾಸ Kk. 63; Śm. 37; Si. 119; Bp. 45, 25; J. 38, 13). — ರಾಣಿನಾಸ. = ರಾಣಿನಾಸ. (J. 7, 20).*

ರಾಣಿಕ *rāṇika*. (fr. ರಾಣಿ). That is agreeable (Bh. 3, 21, 12).

ರಾಣಿವಿ *rāṇivī*. An army, an armed force (ಸೇನೆ Bhn. 53; Tē., M.; T. ರಾಣಿವಿ).

ರಾಣಿ *rāṇi*. = ರಾಣಿ, ರಾಣಿ. See ಹಾವು.

ರಾಶಿ *rāṣi*. A weight of twelve, fifteen, or sixteen onnoes (Mhr., H. ರಶಲ; M. ರಾಶಿಲ; Port. arratel; My. = 16 ounces or 1 lb.).

ರಾಶಿಪು *rāṣipu*. = ರಾಶಿಪು. (My.).

ರಾಶಿಪು *rāṣipu*. Nutritive and fattening diet (for men and animals, My.; Mhr., H. ರಶಿಪು); a regular quantity of food (My.). ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಶಿಪು ಗತಿಯಲ್ಲ, ರಶ್ಚ ಪಡೆಯ ವ್ಯಾಪಾರ (Prv.).

ರಾಶಿ *rāṣi*. = ರಾಶಿ. See ಪಂಚ.

ರಾತ್ರಿ *rātri*. *Night* (ಇರುಳು Śm. 19; ಅನೇಕ ರಾತ್ರಿ, ಹಲವು ರಾತ್ರಿ Nn. 161, o. r. ರಾತ್ರಿ). 2, a superior, a master (ಪರಿವೃಥ, ಒಡೆಯನು 161). — ರಾತ್ರಿವೇಳೆ. = ರಾತ್ರಿಕಾಲ. (My.).

ರಾತ್ರಿಕಾಲ *rātrikāla*. Night-time (My.; B. 5, 258).

ರಾತ್ರಿಚರ *rātri-čara*. A night-rover, a thief, a robber. 2, a watchman, a patrol. 3, a *rākshasa*; a goblin.

ರಾತ್ರಿಜ *rātri-ja*. A star, a constellation. (R.).

ರಾತ್ರಿಜಲ *rātri-jala*. Dew, mist, fog. (R.).

ರಾತ್ರಿಜಾಗರ *rātri-jāgara*. A dog (Mr. 185).

ರಾತ್ರಿಚರ *rātri-čara*. = ರಾತ್ರಿಚರ. A *rākshasa*.

ರಾತ್ರಿನಿವ *rātri-nīva*. A night and day, day and night.

ರಾತ್ರಿಮಾನ *rātri-māṇi*. The moon. (R.).

ರಾತ್ರಿಮಾನ *rātri-māṇi*. The length of a night (B. 5, 307; My.).

ರಾತ್ರಿಸಂಚಾರ *rātri-saṇčāra*. Going or walking about at night; going to a brothel (My.).

ರಾತ್ರಿಕ *rātri-ka*. The moon (Bp. 24, 48).

ರಾತ್ರಿಕವರ *rātri-kāvara*. = ರಾತ್ರಿಕ. (Grj. 4, 44).

ರಾತ್ರಿ *rātri*. = ರಾತ್ರಿ, q. v. (My.).

ರಾದಾರಿ *rādāri*. = ರಾದಾರಿ. (My.).

ರಾದ್ಧ *rāddha*. Propitiated, conciliated. 2, accomplished, completed, finished, done;—prepared; ready. 3, obtained, attained. See ಅಪ.

ರಾದ್ಧಾ *rāddha-anta*. An established end or result, a demonstrated conclusion, a demonstrated truth, a dogma; the conclusion of an argument.

ರಾದ್ಧಾಪರ *rāddhānta-pāra*. Conversant with dogmas (Cpr. 9, 21).

ರಾಧ *rādhā*. Carrying out, doing; see ಅಪ. 2, favour, good-will, kindness;—a gift;—liberality;—success;—opulence. 3, the month *vaiśākha* (April-May).

ರಾಧನ *rādhana*. Pleasing, propitiating;—pleasure, satisfaction;—accomplishing, effecting;—obtaining. See ಅ.

ರಾಧಾಪತಿ *rādhā-pati*. *Kṛṣṇa* (My.).

ರಾಧಾನುತ *rādhā-suta*. *Kaṇva* (R.).

ರಾಧಿಕೆ *rādhikē*. = ರಾಧಿ. (My.).

ರಾಧಿ *rādhī*. ರಾಧಾ. N. of the foster-mother of *Kaṇva*. 2, N. of a cowherdess, the favourite mistress and consort of *Kṛṣṇa* in *Vṛndāvana*. 8, N. of the sixteenth lunar asterism.

ರಾಧೀಯ *rādhīya*. *Kaṇva* (My.).

ರಾನ್ತ *ra-anta*. A term with final *ra* (r, Śmd. 58. 103. 319; *Kāvya*. I, 2, 93-95).

ರಾಪ *rāpa*. The property of astringency; the astringent and anstere juice of certain fruits and plants (Mhr.; B. 8, 46).

ರಾಪು *rāpu*. (Tbh. of ರಾಪು). = ರಾಪು 1. A startle. — ರಾಪು ಗೋಳ. -ಕೋಳ. To be startled (J. 28, 50).

ರಾಪ್ತಿ *rāpti*. Custom, usage (= ರೂಢಿ My.; H. ರಾಫ್ತಿ). — ರಾಪ್ತಿ ಬೀದಿ. To become customary, familiar, etc. (My.).

ರಾಮ *rāma*. Stopping, staying, pausing; see ಅ. 2, pleasing, delighting;—lovely, beautiful, charming, pleasant (ಸಾನ್ನಿಧ, ರೂಪ Nn. 24; ಹಲವು Mr. 504). 3, dark, black (ಅಸಿತ್, ಕಪ್ಪು 24; ಅತಿಕಪ್ಪು 504). 4, white (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು 24; ಬಿಳಿದು 504);—pure (ವಿಮಲ, ನಿರ್ಮಲ 24). 5, joy, pleasure. 6, *Parāśara*, the sixth *avatāra* of *Vishṇu* (ಹಾಮದಗ್ಧ, ಪರಶುರಾಮ 24; ಜಮದಗ್ಧತನಯ 504; Mr. 19). 7, *Rāma-āndra*, *Vishṇu*'s seventh *avatāra* (ದಾಶರಥ, ರಾಮಚಂದ್ರ 24; ದಶರಥಾಶ್ವ 504; Mr. 19). 8, *Batārāma*, *Vishṇu*'s eighth *avatāra* and elder brother of *Kṛṣṇa* (ಹರಾಯುಧ, ಬಲ ದೇವ 24; ಮುಸಲಿ 504; Mr. 19). 9, a lover. 10, a kind of deer (see ಎಪಹರಮೃಗ). 11, a horse. See Śmd. 68. 76. 113. 116. 142. 145. 146. 188. 255. ಬಲದಲ್ಲಿ ವಾಲಿ ಮೇಲು, ಹಲದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಮೇಲು.—ಬೆಳಗಾನಾ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ, ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆಯೇನಾಗ ಬೇಕೆನ್ನ.—ರಾಮನನ್ನಾ ರಾಜನಿಲ್ಲ, ರಾಮನನ್ನಾ ಪುರುಷನಿಲ್ಲ.—ರಾಮನಾಮ ಜನ ಮಾಡುವದು, ತಲೆಕೊಡಲಿನ್ನ (for—) ಕುತ್ರಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವದು. — ರಾಮಗುಳ್ಳ. The plant *Solanum jacquinii* Willd. (St. & Pl.; Si. 149. 426). — ರಾಮಟಂಕ. A rare gold coin on which *Rāma*'s *paṭṭa-hhishēka* is represented (My.). — ರಾಮಕುಳ. The herb *Oelmum alhnm* Lln. (St. & Pl.). — ರಾಮಪಟ್ಟಿಯಾಟ. = ತಿಳಿಯಾಟ. (S. Mhr.; see ಉಪ್ಪು 2). — ರಾಮಬಣ್ಣ. *Rāma*'s soldier: a monkey;—*Hanumat* (My.). — ರಾಮಯ. -ಅಯ. N. See ಎಕಾನ್ತ. — ರಾಮಯ ದೇವ. N. See ಉದರದ. — ರಾಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 47; 49, 5. 7; see ಎಕಾನ್ತ, ಮೊಕ್ಕಳದ). — ರಾಮರಸ. -ಅರಸ. N. of *Ahlinavamaṅga*'s father (Mr. 540).

ರಾಮಗಿರಿ *rāma-girl*. N. of a hilly place in Mysore (My.).

ರಾಮಚಂದ್ರ *rāma-čandra*. Moon-like *Rāma*: *Rāma*, the son of *Dāsāratha* (J. 19, 52; 20, 3). See ರಾಮ No. 7.

ರಾಮಜಯಂತಿ *rāma-jayanti*. = ರಾಮನವಮಿ. (My.).

ರಾಮರ *rāmaṭha*. *Asa foetida* (ಇಂಗು Śm. 83).

ರಾಮಗೋಳ *rāmaniyaka*. (fr. ರಮಣೀಯ). Lovely, pleasing, etc. (ರಮಣ, ರಮಣೀಯ Ct. II, 114; *Abhā*. 2, 83; J. 18, 28).

ರಾಮದೂತ *rāma-dūta*. *Rāma*'s messenger: *Hanumat*;—a monkey (My.).

ರಾಮನವಮಿ rāma-navami. N. of the ninth day in the light half of śaitra, being the birthday of Rāmacandra (My.).
 ರಾಮನಾಥ rāma-nātha. Śiva; N. of a līṅga (Bp. 51, 12. 13. 14. 34. 51. 60; 54, 62. 63).
 ರಾಮನಾಥಪುರ rāmanātha-pura. N. of a place on the Kāvéri in Mysore (My.), and of one near Rāmēśvara (My.).
 ರಾಮಪುರ rāma-pura. N. of several places in Mysore (My.), and Southern Mahratta (B. 4, 179).
 ರಾಮಫಲ rāma-phala. The bullock's heart, the fruit of the tree Anona reticulata Lin. (My.; St. & Pl.; Z.).
 ರಾಮಬಾಣ rāma-bāṇa. Rāma's arrow (J. 21, 33. 34).
 2, a term for a promise, prediction, expedient, etc. that is sure, infallible (Mhr., My.). 3, a kind of firework (My.).
 ರಾಮರಸ rāma-rasa. An intoxicating potion prepared from hemp (haṅgi) and sugar (My.).
 ರಾಮಲಿಂಗ rāma-līṅga. N. of a līṅga (Bp. 57, 54).
 ರಾಮವಾಕ್ಯ rāma-vākya. A true word, a faithful promise (My.).
 ರಾಮಸೇತು rāma-sētu. Rāma's bridge: Adam's bridge (My.).
 ರಾಮಾಣ್ಯ rāmāṇya. Tbh. of ರಾಮಾಯಣ. (My.). ರಾಮಾಣ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲವು, ಅಳಗೆ ಅಳುಧಾರ! (Prv.).
 ರಾಮಾದೇವಿ rāmā-dēvi. N. (Bp. 59, 8).
 ರಾಮಾನುಜ rāma-annja. Lakshmana (Rām. 1, 16, 24; My.). 2, Bharata (J. 21, 15. 19). 3, a Vaiṣṇava teacher of the twelfth century (My.; see ಶ್ರೀಮತ). 4, a follower of the sect of Rāmānuja (My.). — ರಾಮಾನುಜಕೂಟ. The sattr where Rāmānnjas have to take their meals (My.).
 ರಾಮಾನುಜಭಾಷ್ಯ rāmānnja-bhāṣya. A commentary by Rāmānuja on the bhagavadgītā (My.).
 ರಾಮಾಯಣ rāma-ayana. = ರಾಮಾಣ್ಯ. Rāma's goings or adventures: an epic poem by Vālmiki, describing the adventures of Rāmacandra. ಬೆಳಗಾಣ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ, ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆಯೊಡನೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ. — ಮುಟ್ಟಿಗೆಗೆ ತಕ್ಕ ರಾಮಾಯಣ ಹೇಳಿದ (Prvs.).
 ರಾಮಾವತಾರ rāma-avatāra. Rāmacandra (Bp. 54, 62; J. 13, 42. 46).
 ರಾಮೆ rāmē. ರಾಮಾ. A charming, handsome woman. 2, a woman in general (ಕಾಮಿನಿ, ಪ್ರೀ Nm. 24; ಲಲನೆ Mr. 504). 3, Lakshmi (ಗೋಮಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 24).
 ರಾಮೇಶ್ವರ rāmēśvara. Śiva; a līṅga of Śiva (Bp. 43, 48; 51, 57). 2, N. of various places, especially Ramisseram between Ceylon and the coast of Coromandel. ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ತನೀಶ್ವರ ಬಿಡದು (Prv.).
 ರಾಮ್ಬ rāmbha. (fr. ರಮ್ಯ). The bamboo staff of a religious student.
 ರಾಯ rāya. Tbh. of ರಾಜ (Śmd. 369; Kk. 101; C.; Tē., T., M., Mhr.; and of ರಾಜ್ಯ, see ರಾಯದಾರ). ರಾಯರ ಪಾಡದಾಣೆ! ಹಾರ ನುಂಗು! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ರಾಯರು ಸತ್ತ ಹಾನಳಿ. — ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ರಾಯನ ಕುಮರ ಕತ್ತೆ ಆಯಿತು. — ಯಾವ ರಾಯರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ವಾದರೂ ರಾಜ ಬೀನೋಡು ತಪ್ಪೇಡಿಲ್ಲ. — ರಾಯ ಸತ್ತರೂ ಹೇಣ, ನಾಯ ಸತ್ತರೂ ಹೇಣ (Prva.). — ರಾಯಕೋಪಾಹವ. (Śmd. 208). Loud noise of a king, etc. — ರಾಯಗಿಡಗ. = ರಾಯಗಿಡಿಬಿಡಿ. (Bh. 6, 2, 3). — ರಾಯಗಿಡಿಬಿಡಿ. A large drum shaped like an hour-glass (Bh. 4, 2, 17). — ರಾಯಗೋಡೆ. — ಕೋಡೆ.

(Śmd. 387). A royal fort. — ರಾಯಗೋಡು. A very large kind of tower at Śrirāṅga near Trichonopoly (and other places, My.). ರಾಯಗೋಡುರವನ್ನು ಹದ್ದು ಕೊಡು ಹೋಯಿತು! (Prv.). — ರಾಯಣ. — ಅಂಣ. Tbh. of ರಾಜಕಂ. (ರಾಜಕಂ ಸೇ.). — ರಾಯನಲ್ಲಿ. = ಅರನಲ್ಲಿ. (Z.; ಪ್ಯಾಮ ರಿ.). — ರಾಮ ಬಹಾದರ್. A title of honor for Hindus (My.). — ರಾಮ ದಾರ. = ರಾಜ್ಯಧಾರ. (My.; Tē.). — ರಾಯದಾರ. An ambassador (My.; Tē.). — ರಾಯಬೋರೆ. A large shrub or small tree, Webera oorymbosa Willd. (St. & Pl.). — ರಾಯಬ. — ಬಳ. A royal force or army (Rām. 4, 7 sum.).

ರಾಯನ rāyasa. Secretaryship in native government clerkship (Tē., M.; T. ರಾಯಸ). 2, a letter from a superior (gurn, etc., My.). — ರಾಯಸದನ. — ಅಧಿ. A clerk (My.).

ರಾಯಿ rāyi. A stone (Tē. ರಾ, ರಾಯಿ, ರಾ, ರಾಡೆ; cf. ಅಡೆ 4); a rubber (see ಅಳು; Tē. ರಾಮ, ರಾಮು, ರ. ಅರಾಳು, M. ರಾಗು, to rub; to file; cf. ಅರೆ). — ರಾಯಪುರ ಕ್ಕರೆ. A coarse-grained candy sugar (Śi. 312; My.).

ರಾರಾಜಿಸು rārājisu. To be full of splendour, to be beautiful, to look beautiful or handsome, to shine (Ōp. 6, 32; J. 11, 24; 18, 25).

ರಾಲ rāla. = ಅರಾಲ No. 2, ರಾಳ. The resin of the Śāla tree. Shorea robusta Gaertn.

ರಾವ rāva. A cry, a shriek, a roar, a scream, a yell, etc. the cry of any animal; — a sound, noise in general. ಪುಗಿಲ್ಲುಗಿಲಿನ ರಾವಂ (ಕೋಟಲಿನದಂ ರಿ. II, 93). See ರಾವಂ.

ರಾವಣ rāvāṇa. Screaming, roaring, etc.; the vociferous: Rāvāṇa, the ruler of Laṅkā (Ceylon), with ten heads and twenty arms, the chief of the rākṣasas (Bp. 54, 62; J. 2, 25). ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕಾಸಿನ ಮುಟ್ಟು. — ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರಿಸಿನ ಮುಟ್ಟು (Prva.).

ರಾವಣಕರ rāvāṇa-kara. The number 20 (Ō.).

ರಾವಣರಿಪು rāvāṇa-ripu. = ರಾವಣಾರಿ. (J. 21, 34).

ರಾವಣಾರಿ rāvāṇa-ari. Rāmacandra (J. 15, 16; 19, 41).

ರಾವಣ ರಾವಣಿ. Any son of Rāvāṇa, especially Idrājī (Rām. 6, 13, 16).

ರಾವಿ rāvi. The tree Ficus religiosa (Tē.; cf. ರವಿ 1). — ರಾವಿಹಟ್ಟು. = ರಾವಿ. (Tē.; ಬೋಧಿವೃಕ್ಷ, ಕಟ್ಟು, etc., ಅರಳೇ ಮರ Śi. 125).

ರಾವಿ rāvi. N. of a river in the Panjab (My.).

ರಾವು rāvu. 1. = ರಾವು. Tbh. of ರಾಮ. The dairy Bāhu (My.). 2, a startle. — ರಾವುಗಣ್ಣು. — ಕಣ್ಣು. A malicious eye, the evil eye (My.). — ರಾವು ತಟ್ಟು. A startle or horror to touch or come upon one (My.). — ರಾವು ಕೆ. To wave an offering (of a fowl, sheep, etc.) slowly downwards in front of a person to remove the influence of evil (My.). — ರಾವು ಬಿಡಿ. = ರಾವು ತಟ್ಟು. (My.).

ರಾವು rāvu. 2. Tbh. of ರಾಜ. A king (used as an honorific affix to names, Mhr.; My.).

ರಾವುತ rāvuta. = ರಾವು, ರಾಮುತ. A horseman, a trooper (ಗೋಧಾಯ್ತು Ō. II, 39; Kk. 36; Śm. 45; Bh. 3, 5, 22; J. 22, 7. 21. 43; My.; Tē. ರಾಮುತ, ರಾಮುತ; T. ರಾವುತ. M. ರಾವುತ; Mhr. ರಾವುತ; cf. ರಾಮ, a horse?). ಪ್ಯಾಮ ರಾವುತಂ (Śmd. 162). ರಾವುತ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಗದ್ದು ಕೊಟ್ಟ ರಾವುತ. — ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಎದಿದ ರಾವುತ ಕುಮರೇ ಹದ್ದು ಮುಟ್ಟಾಗಿ ಬಿಡು (Prva.).

ರಾವತಿರೇ *rāvutikē*. The business of a trooper (Bh. 1, 7, 2).

ರಾವೆ *rāvē*. N. of a plant (ಸೋಮ Mr. 120).

ರಾವ್ತೆ *rāvta*. = ರಾವತ, etc. (Bh. 2, 13, 32; Ū. Bp. 47, 44).

ರಾಶಿ *rāṣi*. = ರಾಸಿ. A heap, a mass, a pile, a group, a multitude, a quantity, a number; exceedingly much (My.). 2, a sign of the zodiac, an astrological house. 3, the figure or figures put down for an arithmetical operation (such as multiplying, dividing, etc.). See ಕುಂಭ, ಪೂಜನು.

ರಾಶಿಕುಂಡಲಿ *rāṣi-kundali*. = ರಾಶಿಚಕ್ರ No. 2. (My.).

ರಾಶಿಚಕ್ರ *rāṣi-çakra*. The zodiacal circle, the zodiac. 2, an astrological diagram (My.).

ರಾಶ್ಯಧಿಪ *rāṣi-adhipa*. The regent of an astrological house (My.).

ರಾಷ್ಟ್ರ *rāṣṭra*. A kingdom, a realm, an empire; a district, a country, a territory. 2, any public calamity (as famine, plague, etc.), affliction.

ರಾಷ್ಟ್ರಿಕೇ *rāṣṭrikē*. A kind of Sotanum (= ಬೃಹತೆ).

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ *rāṣṭriya*. Belonging or relating to a kingdom. 2, a king's brother-in-law.

ರಾಸ *rāsa*. Uproar, din, noise. 2, a particular rustic dance, that in which Kṛishṇa and the gōpīs engaged.

ರಾಸಕ್ರೀಡೆ *rāsa-kṛīḍē*. The circular dance of Kṛishṇa and the cowherdesses (Bhāgavata 10, 28 sum.).

ರಾಸಭ *rāsabha*. Sounding, braying, etc. 2, an ass.

ರಾಸಿ *rāsi*. Tbh. of ರಾಶಿ (Śmd. 335; see Mr. 408). See ಕುಂಭ, ರಾಮನಕ. Excessive passion or wrath (Ūpr. 6, after 40). — ರಾಸಿ ಮಾಡು. To make or form into a heap, to heap together, to pile up, to accumulate (C.; G. 186. 334. 527; B. 4, 40).

ರಾಸ್ತೆ *rāstē*. The thorny shrub *Mimosa octandra* Roxh. (= ಎಲಾಸರ್). 2, the ichneumon plant (= ನಾಕುಲಿ).

ರಾಸ್ತೆ *rāstē*. Tbh. of ರಾಸ್ತೆ (My.; Tē.). = ರಾಸ್ತೆ No. 1. (ಎಲಾಸರ್, ರಾಸ್ತೆ, etc., ಸಣ್ಣ ಮುಮ್ಮರಾಸ್ತೆ Si. 157; My.). 2, a tall perennial plant, the greater Galangal, *Alpinia galanga* Sw. (St. & Pl.; see ಮುಮ್ಮರಾಸ್ತೆ).

ರಾಹು *rāhu*. = ರಾವತ, ರಾವತಿ 1. (The seizer): N. of a daitya or demon with four arms and a tail, who drank a portion of the amṛita produced by the gods from the churned ocean, for which reason Viṣṇu severed his head and two of his arms from the rest of the body; the head and tail were transferred to the stellar sphere, the head wreaking its vengeance on the sun and moon by occasionally swallowing them for a time, while the tail, under the name of Kētu, gave birth to a numerous progeny of comets and fiery meteors: the dragon's head, the ascending node of the moon (ಸೂರ್ಯಸುಖ Mr. 39; ಗ್ರಹವರ, ಗ್ರಹಭೇದ Nn. 76; ದಾಂಗೆಸನ ಪಾವು Kk. 11 b; ರಾಮನಕ 12; ರಾಹ, ಎಲನಟ್ಟಿನಾಹ Śm. 17; see Mr. 59). 2, an eclipse, the moment of occultation or obscuration. 3, a startling event, any public calamity, as an eclipse, a meteor, an earthquake, etc. (ಉಪಾಸ 76). 4, a formidable poison (ಕರಾಲ, ಮಹಾವನ 76). 5, fire (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ 76).

ರಾಹುಗ್ರಸ್ತ *rāhu-grasta*. Swallowed by Rāhu: eclipsed.

ರಾಹುಟಿ *rāhuṭi*. A small tent (Mhr., H. ರಾವಟಿ; B. 4, 23; 5, 240).

ರಾಹುತ *rāhuta*. = ರಾವತ, etc. (Bp. 61, 24; Si. 434; My.; B. 4, 181).

ರಾಹುಸಂಸ್ಪರ್ಶ *rāhu-saṁsparṣa*. An eclipse of the sun or moon.

ರಾಕ *rāka*. = ರಾಲ, etc. (ಕಾಲ, ಸಜ್ಜರನ Mr. 144; ಯಕ್ಷಧವ, ಸರ್ಪರನ G.); resin in general (Mhr.; My.). — ರಾಕದ ಮರ. The white Dammer tree, *Vateria indica* Lin. (St. & Pl.). — ರಾಕಧವದ ಮರ. A tall tree furnishing the resin called black Dammer (Z.).

ರಿ *ri*. The second note of the gamut (Mr. 76; see ಸಪ್ತಸ್ವರ).

ರಿಕಾಪು *rikāpu*. = ರಿಕಾಯ. A stirrup (My.; Mhr., H. ರಿಕಪಿ, ರಿಕಪಿ).

ರಿಕಾಬು *rikābu*. = ರಿಕಾಪು. (My.).

ರಿಕಾಮಿ *rikāmi*. Empty, void, hollow, vacant, unemployed, etc. (ರಿಕ್ತ G.; Mhr. ರಾಮಾ).

ರಿಕ್ತ *rikta*. = ರಿಕ್ತ, etc. Silence, taciturnity (ಮೂಗುವಟ್ಟಿಗೆ, ಮಾನ ಕೆ.); silently, etc. (ಗುರುಗುಮ್ಮನೆ, ಬಿನ್ನನೆ, ಬಿನ್ನಗೆ Kk. 50).

ರಿಕ್ತು *rikku*. = ರಿಕ್ತ 3, ರಿಕ್ತು, etc. (My.).

ರಿಕ್ತ *rikta*. Emptied, cleared, purged;—empty, void; poor, indigent;—vain, worthless;—left, abandoned;—devoid of, without. See ಅತಿ.

ರಿಕ್ತ *rikta*. Empty, void.

ರಿಕ್ತ *rikta*. A poor woman (My.). 2, epithet of the fourth, ninth, or fourteenth days of the inner fortnight (My.).

ರಿಕ್ತ *rikta*. Property left at death, inheritance, bequest. 2, property in general, substance, wealth.

ರಿಕ್ತಿ *rikthi*. An heir. (R.).

ರಿಗ್ಗ *rigga*. — ರಿಗ್ಗವಣಿ. -ವಣಿ. A sort of labour (ಮೃದಂಗ Ū. II, 97; Ūpr. 8, 30).

ರಿಂಕಾ *riṅka*. (also ರಿಂಕಿ). Creeping; sliding; dancing; one of a horse's paces; a horse's hoof; deceiving, disappointing. (R.).

ರಿಂಕಾ *riṅkaṇa*. = ರಿಂಕಾ. (J. 22, 23).

ರಿಂಗಾ *ringaṇa*. The act of moving, crawling, creeping. 2, dancing; a (certain) dance (ಕುಣಿಕಾ Ū. II, 57; ಕುಣಿಕಾ, ಸತ್ಯಾಂ Kk. 59; Bh. 1, 12, 15; see ರಿಂಕಾ). 3, slipping, sliding. 4, deviating (from rectitude, duty, etc.). — ರಿಂಗಾ ಕುಣಿಸಿ. -ಕುಣಿಸಿ. To perform a (certain) dance (Śhv. 5, 37; J. 12, 45).

ರಿಜು *riju*. Tbh. of ರಿಜು (Śmd. 353).

ರಿಪಾ *ripa*. Tbh. of ರಿಪಾ (Śmd. 353; Bp. 61, 56; ಸಾಲ Nn. 122; My.).

ರಿತು *ritu*. Tbh. of ರಿತು (Śmd. 353; Śm. 20; Ūpr. 7, 88; My.).

ರಿಪು *ripu*. An enemy, an adversary, a foe (ಪರೀ Nn. 75).

ರಿವಾಜು *rivājn*. Usage, custom (C.; B. 5, 9; Mhr., H.).

ರಿಷಿ *riṣi*. = ರಿಷಿ. (Sk.; My.).

ರಿಷ್ಠ *riṣṭa*. Injured, hurt, wounded;—unlucky;—mischievous, harm;—misfortune, bad luck; destruction, loss;—sin. 2, good luck, prosperity. See ಅ.

ರಿಷ್ಠಾತಿ *riṣṭa-tāti*. Causing prosperity, propitious, auspicious.

ರಿಷ್ಠಿ *riṣṭi*. = ರಿಷ್ಠ. A sword.

ರಿಸಾಲು *risālu*. = ರಿಸಾಲಿ. A troop of horse (My.; Mhr., H. ರಿಸಾಲಾ).

ರಿಸಾಲುದಾರ risālu-dāra. The commander of a risālu (My.).
 ರಿಸಾಲೆ risālē. = ರಿಸಾಲು. (My.).
 ರಿಸಾ risi. Tbh. of ಮುಖ (Śmṛd. 353; Ūt. II, 42; Kk. 33; Śm. 34; Ūpr. 5, 20).
 ರಿಫೆ rīḥē. *Disrespect, slight, contempt.*
 ರೀ rīṇa. *Dropping, trickling, oozing, distilling, flowing.*
 ರೀತಿ rīti. *Dropping, flowing; going, moving, motion;—a stream—a course. 2, way, method, mode, manner, fashion;—usage, observance (ಅಪಾರ Mr. 250). 3, style, diction (Kāvy. IV, 1, seq.). 4, brass, bell-metal. 5, calx of brass;—rust of iron;—scoria of any metal. ರೀತಿ ತಿ ಯದಿದ್ದರೂ ಮಾತು ಬಲ್ಲ (Prv.). — ರೀತಿನದೆ. -ನದೆ. To obtain a manner (Śiv. 2, 30).*
 ರೀತಿಗೆ rītikē. Brass, bell-metal (ಪುಷ್ಪಕ, ಹತ್ತಾಳಿ Nn. 123; ಹತ್ತಾಳಿ Mr. 93).
 ರೀತಿಕ್ರಮರಸನಿರೂಪಣೆ rīti-krama-rasa-nirūpaṇa. Representation of the proper dictions and of the sentiments: N. of one of the adhikarāṇas of the kāvyāvalōka (Kāvy. I, 1a, 5; IV, 1 seq.).
 ರೀತಿಪುಷ್ಪ rīti-pushpa. *Calx of brass.*
 ರೀತಿವಿಫಲಿ rīti-viphala. Unprofitableness or unmeaningness of diction, vain diction (one of the aṣṭādaśādōṣas, Ūh. v. 40).
 ರುಂ ruṁ. The sound of a small spinning top (Ś. Mhr.). — ರುಂ ರುಂ. rep. The sound of a certain drum that is not beaten, but rubbed with a stick (Ś. Mhr.).
 ರುಕ ruk. 1. = ರುಹ, of which it is the nominative. (ದಾಮ, ಕರಣ Nn. 33; ಕರಣ 131).
 ರುಕ ruk. 2. = ರುಹ, of which it is the nominative.
 ರುಕ ruk. 3. Tbh. of ಮುಹ. See ರುಗಾಗಮ.
 ರುಕುಮಿನಿ rukumini. Tbh. of ರುಕ್ಮಿಣಿ. (Bp. 54, 85; My.).
 ರುಕ್ಮ rukku. = ರುಕ್ಮ. Tbh. of ಮುಹ. (My.).
 ರುಕ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ruk2-pratikriyē. *Counteraction of disease, practice of medicine.*
 ರುಕ್ಮ rukma. Bright, radiant;—gold;—iron.
 ರುಕ್ಮಕಾರಕ rukma-kāraṇa. A goldsmith.
 ರುಕ್ಮವತಿ rukma-vati. N. of the wife of Aniruddha. (R.).
 ರುಕ್ಮಾಂಗದ rukma-aṅgada. N. of a king. (J. 11, 30).
 ರುಕ್ಮಿನಿ rukmini. = ರುಕ್ಮಮಣಿ. N. of a daughter of king Bhishmaka, carried off and espoused by Kṛishṇa (J. 6, 52; 7, 8. 8. 11. 24). 2, the goddess Lakshmi. — ರುಕ್ಮಿಣೀ ಸುತ. Pradyumna (J. 22, 18).
 ರುಕ್ಮ ruksha. 1. = ರುಕ್ಷ. Rough, harsh to the touch, not smooth or soft;—rough to the taste, astringent, not bland;—rough, rugged, uneven;—harsh, cruel, unkind, austere.
 ರುಕ್ಮ ruksha. 2. Tbh. of ಮುಕ್ತ. A star (ನಕ್ಷತ್ರ Nn. 40, o. r. ಮುಕ್ತ; ತಾರ Mr. 513); a bear (Bp. 61, 83).
 ರುಸಾಗಮ ruk3-āgama. The pīṅgavā (Śiv. 1, 65).
 ರುಗ್ನ rugua. Broken;—thwarted;—bent, crooked, curved;—injured;—diseased, sick, infirm. See Mr. s. ಭಗ್ನ.
 ರುಗ್ನಂಜರಿ ruk1-mañjari. A cluster of lustre or rays (Ūpr. 1, 19).
 ರುಹ ruḥ. = ರುಹ 1. *Light, lustre, brightness. 2, a ray of light. 3, pleasure, wish, desire;—loveliness, beauty.*

ರುಚಕ ruṇaka. = ರುಚಕ. Agreeable, pleasing; auspicious; any auspicious thing, any object supposed to bring good luck (ಭದ್ರ, ಮೂಗಲ್ಯ Nn. 41; ವರಮುಂಗಲವ್ಯಕ್ತ Mr. 523). 2, sharp, acid;—tonic, stomachic. 3, *sochal salt* (ಸೌಕರ್ಯ Hlā.; ಲವಣ, ಉಪ್ಪು 41; ಲವಣ 523). 4, a kind of golden ornament (ಅಧರಣ 41; 523). 5, a tooth (ದಶನ, ದಂತ 41; ದಂತ 523). 6, the throat, the neck (ತಿರೋಧರ, ತೊರಳ 41; ತೊರಳ 523). 7, a mountain (ಭೂಧರ, ಪರ್ವತ 41). 8, ambrosia (ಅಮೃತ 41). 9, the citrou (ಮಾತುಲಂಗ, ಮಾದಲ 41; ಮಾತುಲಂಗ 523).
 ರುಚಾಕಸು ruṇālisu. To compare (ಪೋಲಿಸು Śā.; T. ಕ.ವರು, to be like; ಉದ್ವಿ, comparison).
 ರುಚಿ ruṇi. *Light, lustre, splendour, beauty; colour. 2, a ray of light. 4, wish, desire, pleasure, will;—inclination, taste for, liking for (Śmṛd. 158), relish. 5, passion. 6, taste, perception by the palate;—flavour, relish, savour, savouriness (ಸಾಧನ, ಅನ್ನ ಮುಖ್ಯರುಚಿಸಂದಯ, ಅನ್ನ ಮೊದಲಾದ ರುಚಿಗಳು, o. r. ಅನ್ನ ಮೊದಲಾದ ರುಚಿಕರಂಗಲು Nn. 114). 7, ಕರಳ ಹುಳಿ ಒಗರುಗಳೆವು ನಾಲ್ಕು ರುಚಿಗಳು (ಸೌರಧ್ಯ Nn. 119, o. r. — ನಾಲ್ಕು ರಸಗಳು). 7, a kind of bitter grass (ಕಹಿಮುಖ್ಯ Mr. 110). 8, N. of another plant (ಚಿತ್ತರಸಿ, ಸಿಂಹಕ Mr. 130). ರುಚಿಯುಳ್ಳವನಿಗೆ ಹಸಿಯಕ್ಕು ತಿನ್ನಾನೇ? (Prv.). See Prv. 1. ರಿ. ವಡಿ, ಸಗಣೆ. — ರುಚಿ ಕಾಮು. = ರುಚಿ ನೋಡು. ರುಚಿ ಕೃಷ್ಣ ನಾಯಕನು ಮಾಡಿದರು ಬಿಡದು (Prv.). — ರುಚಿ ನೋಡು. To examine the taste of anything: to taste, to try (C.; B. 4, 89). — ರುಚಿ ಹತ್ತು. To prove lascivious, to become or be lascivious or saucy; to become or be tasty or agreeable (C.; B. 4, 43).
 ರುಚಿಕ ruṇika. = ರುಚಕ. Shining, etc. (Bp. 3, 1).
 ರುಚಿಕರ ruṇi-kara. Causing pleasure. 2, making tasteful; savoury, tasty; that makes tasteful, etc. (My.; see Nn. s. ರುಚಿ No. 6).
 ರುಚಿಕಾರ ruṇi-kāra. = ರುಚಿಕರ. ಅನ್ನಾದಿರುಚಿಕಾರ (ಸಾಧನ Mr. 501).
 ರುಚಿತ್ವ ruṇitva. The state of taking pleasure in. 2, the state of possessing splendour, beauty or colour (Ūpr. 7, 89).
 ರುಚಿರ ruṇira. Bright, brilliant, shining; beautiful; pleasing; charming, pleasant;—sweet, dainty, nice;—stomachic. 2, N. of a vr̥tta (Ūh.).
 ರುಚಿರಾಮ ruṇi-rāma. Quicksilver (ಸೂತ, ಪಾಪದಸ Nn. 131). 2, the eye (ದೃಶ, ಕಣ್ಣು 131). 3, white (ಸುತ, ಕಳೆದು 131; ಬಿಳಿದು Mr. 475).
 ರುಚಿಸು ruṇisu. To find pleasure in, to desire, to enjoy (Bp. 11, 10). 2, to appear as savoury, to be tasteful, savoury or tasty (My.); to be agreeable, as a word (My.).
 ರುಚ್ಯ ruṇya. Bright, radiant; beautiful, handsome, pleasing, delightful;—a lover; a husband.
 ರುಜ ruj. = ರುಜ 2. Breaking, dashing to pieces; fracture. 2, sickness, disease;—toil, fatigue.
 ರುಜ ruja. = ರುಜ. (Śk.).
 ರುಜನ rujana. = ರುಜ. See ರೋಗ.
 ರುಜು ruju. 1. Tbh. of ಮುಖ್ಯ. ಇನ್ನನ ಬಿಲ್ಲುರುಜು (ರೋಗ Nn. 41).
 ರುಜು ruju. 2. Signature;—proof (My.; Br.; H.). — ರುಜು ಮಾಡು. To sign;—to prove (My.). — ರುಜುಮಾಡು. Proved, established (My.).*

ರುಜೆ *rujē*. Breaking, fracture, destruction. 2, *sickness, disease, pain*.

ರುಂಜೆ *ruñjē*. A brazen drum (Tē.; Ahh. P. 4, 56).

ರುಣಾ *ruṇa*. Tbh. of ಮಣ. (My.; Bh. 1, 8, 89). ಕುಣಿ ಅಗ ಸಿದರೆ ರುಣ ತೀರತೇ (or ತೀರಿತೇ)? (Prv.). See Prva. a. ಸು ದು 1, ಪಣ, ಪಣ 1.

ರುಣ್ಣಾ *ruṇṇa*. A headless body, a mere trunk (retaining life and continuing to mix in battle). 2, the head as separated from the body, a skull (Mhr.; ಸಿರ ಸಿ.).

ರುಣ್ಮಾಲೆ *ruṇṇa-mālē*. A necklace or wreath of skulls (J. 13, 63; 14 sum.; 14, 19; Mhr.; My.).

ರುಣ್ಣಿಕೆ *ruṇṇikē*. A field of battle. 2, the threshold of a door. 3, a go-between. 4, superhuman power. (R.).

ರುತ *ruta*. 1. Broken to pieces, divided. See ರಿ.

ರುತ *ruta*. 2. = ರುತಿ, ರುತು 2. Sounded, filled with cries;—any cry or noise: the note of birds, humming of bees, etc.;—song.

ರುತಿ *ruti*. = ರುತ 2. (Riv. 13, 78).

ರುತು *rutu*. 1. Tbh. of ಮುತು (ತುಖ Nu. 18; ತಾರದೆ 28; Si. 44; My.). ವಸಂತ ಸ್ತ್ರೀಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾ ತರದಾ ಹೇಮಂತ ತಿರಿ ಎನ್ನು ಅಮಂ ರುತುಗಳಕ್ಕಂ (Hik.).

ರುತು *rutu*. 2. Tbh. of ರುತ 2. (ಗೀತ Nu. 35).

ರುದಿತ *rudita*. Cried, lamented, wept; a crying, a weeping, a wailing, a lamentation.

ರುದ್ದು *ruddu*. = ರುಬ್ಬು 1. (Tē.); to beat soundly (My.).

ರುದ್ದ *ruddha*. Stopped, checked, impeded, opposed;—shut in, confined, surrounded, fenced in.

ರುದ್ರ *rudra*. Crying, howling, roaring; one who roars, etc. 2, the roarer or howler: N. of the god of tempests and father of the Rudras or Maruts. 3, *Siva*. 4, *Siva as the regent of the north-east quarter*. 5, any one of the (eleven) Rudras or storm winds, i.e. a class of demigods who are regarded as inferior manifestations of *Siva* (Bp. 61, 53; see ವನ್ನೊನ್ನು ರುದ್ರರ). 6, the number 11 (Ūh.; ಹನ್ನೊನ್ನು Mr. 347; Bp. 5, 64). 7, sign for a metrically long syllable (Ūh.). 8, N. of a class of feet (Ūh.). 9, = ರುದ್ರಸೂತ್ರ (My.). ರುದ್ರನಾದರೇನು? ಭದ್ರನಾದರೇನು? ನಿನ್ನೆ ಬನ್ನರೆ ಸಂ (Prv.).—ರುದ್ರಗಣ್ಣಿ. A dōtra or sirā with a border the texture of which represents rudrākshas (My.).—ರುದ್ರಗಣ್ಣು. The peculiar knot with which a *Saiva* joins the two ends of his sacrificial thread (My.).—ರುದ್ರದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 1).—ರುದ್ರಯ್ಯ. ಅಯ್ಯ. N. (My.). See ಕಾಕಾನ್.

ರುದ್ರತೆ *rudraṭa*. N. of the author of the Śrīngāratiika. See Kāvya. V, 970.

ರುದ್ರಪರಪತಿ *rudra-paṇpati*. N. (Bp. 9, 45; 13, 1).

ರುದ್ರಪುಷ್ಪ *rudra-puṣpa*. The shoe-flower (ವಾಸವಣ, ಜಿಬೆ Hik. MS.; the print has ಓಪ್ಪಪುಷ್ಪ).

ರುದ್ರಪ್ರಕರ *rudra-prakara*. The multitude of Rudras (Bp. 10, 19).

ರುದ್ರಪ್ರಯಾಗ *rudra-prayāga*. N. of the place where the river Mandākinī joins the Ganges. (R.).

ರುದ್ರಭೂಮಿ *rudra-bhūmi*. A burying or burning ground (My.).

ರುದ್ರಮಂತ್ರ *rudra-mantra*. = ರುದ್ರಸೂತ್ರ. (My.).

ರುದ್ರಮುದ್ರೆ *rudra-mudrē*. The mark or impression of a liṅga (Bp. 57, 32).

ರುದ್ರವೀಣೆ *rudra-vīṇē*. Rudra's lute: a lute with two dried sōrē-gourds (My.). 2, a particular religious observance.

ರುದ್ರವೀರ್ಯ *rudra-vīrya*. Śiva's semen;—quicksilver; sulphur (My.).

ರುದ್ರಸೂಕ್ತ *rudra-sūkta*. N. of a ṛigvēda hymn addressed to Rudra (Śiv. 1, after 79; 4, 101).

ರುದ್ರಾಕ್ಷ *rudra-akṣa*. Rudra-eyed: the tree *Elaeocarpus gaulthrus*, and its berry (sacred to Śiva). See Bp. 12, 12; 32, 51; 41, 8.

ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆ *rudrākṣa-mālē*. A rosary made of rudrākṣa berries (My.).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ *rudra-akṣi*. = ರುದ್ರಾಕ್ಷ. (My.; see ಅಡವಿ).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಭಸಿತಾಕಲಿತದೇಹಿ *rudrākṣi-bhasita-ākaliṭa-dēhi*. Śiva;—a *Lingavanta* (Bp. 27, 30).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಭಸಿತಾಭರಣ *rudrākṣi-bhasita-āharaṇa*. Śiva; a *Lingavanta* (Bp. 27, 33).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಸರ *rudrākṣi-sara*. = ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಾಲೆ. (My.).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ *rudra-akṣhē*. = ರುದ್ರಾಕ್ಷ. (Bp. 3, 26; 12, 19; 38, 14; 41, 30).

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ *rudrāṇi*. Rudra's wife *Durgā*.

ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ *rudra-abhiṣhēka*. Anointing a liṅga whilst repeating the rudrasūkta (My.).

ರುದ್ರಾವತಾರ *rudra-avatāra*. An incarnation of Śiva (Bp. 53, 6; 60, 1).

ರುದ್ರೇಶ *rudra-īśa*. The ruler of the Rudras (Bp. 24, 48).

ರುದ್ರೇಂದ್ರಾ ರಿ *rudrēndrāri*. Tbh. of ರುದ್ರೇಂದ್ರಾ ರಿ. (My.).

ರುಧಿರ *rudhira*. Red;—blood;—saffron.

ರುಧಿರಾಕ್ಷ *rudhira-akṣa*. N. of a rakṣasa (J. 20, 48. 49. 51).

ರುಧಿರೆ *rudhirē*. N. of a plant (ಮದುರಂಗ Mr. 117).

ರುಧಿರೇಂದ್ರಾ ರಿ *rudhira-udgāri*. Spitting blood;—the fifty-seventh year in the cycle of sixty (My.).

ರುನ್ದಿ *rundi*. Breadth, width (My.; Mhr.).

ರುನ್ದ್ರ *rundra*. Large, great (Bp. 1, 40; 8, 4; it is the word that, instead of ವನ್ದ್ರ, appears in the Mysore Amarakōśa; see Si. 870).

ರುಮಾಯಿ *rumāyi*. = ರೂಪಾಯಿ. (C.).

ರುಬರೂಪು *rubarūbu*. = ರೂಪರೂಪ, ರೂಪರೂಪು. Face to face (My.; Mhr., H. ರುಬರೂಪ, ರುಬೇರೂಪ, ರೂಪರೂಪ).

ರುಬ್ಬು *rubbu*. 1. (fr. ಲಿಬೆ). = ರುದ್ದು. To grind in a mortar (My.; Tē.).

ರುಬ್ಬು *rubbu*. 2. Grinding. — ರುಬ್ಬುಗುಣ್ಣು. A grindstone (My.; Tē. ರುಬ್ಬುರಾಯ).

ರುಮೆ *ruma*. = ರುಮೆ. (Si. 312).

ರುಮಾಲಿ *rumāli*. = ರುಮಾಲು, ರೂಮಾಲು, ರೂಮಾಲೆ. A handkerchief, a towel; any square piece of cloth for wrapping round the head or for tying up articles, a tarhan, etc. (Br.; B. 2, 7; Ūh. 73. 184; Mhr., H. ರುಮಾಲು; T. ಉಡುಮಾಳು).

ರುಮಾಲು *rumālin*. = ರುಮಾಲು. (My.). See Prv. a. ರುವ್ವಿ.

ರುಮೆ *rumē*. A salt-pit, a salt-mine (especially one in the district of Samhar in Ajmere); rock-salt (ಉಪ್ಪಿನ ಕಲ್ಲುಗಳು Mr. 100). See a. ಉಪ್ಪಿನ ಕಡ್ಡಿ.

ರುರು ruru. A kind of deer (ಬಿಳಿಯ ರೇಬೆಯನ್ನು ಸಾರಂಗ Nr.).
 ರುವಿ ruvi. (fr. ರೂಪಿ?) = ರುವಿ. A farthing, a kāsā (My.;
 Tē. ರುವಿ; Mhr. ರುವಾ, the 12th part of an Anna).
 ರುವಾಕ ruvāka. = ಉರುವಾಕ, ರೂಬಾಕ, ರೂವಾಕ. (Colehr.).
 ರುವಿ ruvi. = ರುವಿ. (My.). ರುವಿ ಕೊಡದವ ರುವಾಲು ಕೊಟ್ಟ
 ನೇ? (Prv.).
 ರುಖ ruṣh. Anger, wrath, passion.
 ರುಷಿ ruṣhi. Thh. of ರುಷಿ (Ūt. II, 42; see ರುಷಾ).
 ರುಷಿತ ruṣhita. Enraged, irritated, angry (My.).
 ರುಷ್ಠಿ ruṣṭhi. Thh. of ರುಷ್ಠಿ. (My.).
 ರುಸಾ ruṣa. Thh. of ರುಷಿ (My.).
 ರುಸಿ ruṣi. Thh. of ರುಷಿ. (My.; Tē.).
 ರುಸುನು ruṣunnu. Fees, dues, commission (My.; Br.; H.).
 ರುಹ ruḥ. = ರುಹ. See ಅಮೃತೇ.
 ರುಹ ruḥa. Rising, mounting, springing up, growing, in-
 creasing; mounted, ascended upon. See ಅಮೃತೇ, ಕರ-
 ಕ್ತಿ, ರಸಾಲು.
 ರುಹೆ ruḥē. Bent grass, Panicum dactylon (see Si. 162).
 ರುಳಿ ruḷi. A silver chain worn on the leg, just above the
 ankle, by women (My.; Mhr. ರುಳೀಕೆ, to shake gracefully).
 ರೂ rū. (fr. ಬರೇ?). Repetition of words and
 sentences to commit them to memory. (Tē.
 ರುವು). — ರೂ ಹಾಕು. To repeat words frequently to com-
 mit them to memory (My.; G. in his preface).
 ರೂ rū. N. of a country (Si. 101).
 ರೂಕ್ಷ rūkṣa. = ರುಕ್ಷ 1. (ತೇಕ್ಷ, ತೇಕ್ಷ etc. Mr. 34; Ūpr. 5,
 after 4).
 ರೂಕ್ಷ ರೂಕ್ಷಾ. Making rough, rugged or harsh; mak-
 ing dry or thin. See ಎ-
 ರೂಕ್ಷ rūkṣē. Dryness, aridity, emaciation; harshness,
 unkindness, cruelty (Bp. 61, 83).
 ರೂಡಿ rūḍi. Thh. of ರೂಡಿ (Śmd. 339; Bp. 50, 36). ಹಾಗೆ
 ಇದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನಡತೆಗಳು ಎದ್ದಿಗೂ ರೂಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರು
 ತ್ತಿಲ್ಲ (B. 4, 188). — ರೂಡಿದೊಡ್. — ಹೊಡ್. The usual
 current of a river (Bp. 50, 38). — ರೂಡಿ ಬೀರು. To become
 habitual or customary (My.). — ರೂಡಿ ಮಾಡು. To practice,
 to learn by practice (Ūpr. 2, after 14; My.). — ರೂಡಿ
 ಮಾಡು. A commonly known and used word (My.).
 ರೂಡಿಸು rūḍisu. To be commonly known and used (J. 28,
 22; B. 5, 113); — to assemble in numbers (J. 4, 14; Śāv.
 4, 42); — to become or be notorious or famous (Bp. 5,
 41; 26, 62; 42, 6; 51, 42; 54, 55; 56, 30). 2, to ascend,
 to rise (Bp. 24, 50). 3, to cause to grow, become large
 or much, to accumulate, to join (as property, grain,
 etc., My.).
 ರೂಢಿ rūḍha. Mounted, risen, ascended; — sprung up, horn,
 produced; — grown, increased, developed; — large, bulky,
 great, much; — commonly known, notorious; — certain,
 ascertained; — traditional, generally received, popular,
 customary, conventional, not to be etymologically re-
 solved; — having a special meaning or one not depend-
 ing directly on the etymology; — obscure. See Śmd. 75.
 158, 174.
 ರೂಢನಾಮ rūḍha-nāma. A noun of which the meaning is
 not to be etymologically resolved, a word not etymo-

logically derived, a word used in a conventional sense
 (Śmd. 93-95).
 ರೂಢಮೂಲ rūḍha-mūla. Well-rooted, well-established,
 powerful (My.).
 ರೂಢಿ rūḍhi. = ರೂಡಿ q. v., ರೂಢಿ. Mounting, ascending, rise,
 ascent. 2, springing up, birth, origin. 3, fame, renown,
 notoriety. 4, custom, customary usage, common
 currency, general prevalence, use; popularity; fami-
 liarity with. 5, a popular or conventional acceptance
 of words (as opposed to their direct etymological
 meaning). 6, the employment of a word in a sense
 not borne out by its etymology. ರೂಢಿಯಲ್ಲದ ವದ ಮಾಡ
 ರೆ ತಿಳಿದಾನೇ? (Prv.). See Śmd. 29, 122, 202, 391; Kāv.
 VI, 1; Sp. a. ಮಾಡು 1. — ರೂಢಿವಡೆ. — ವಡೆ = ರೂಢಿವಡೆ No. 1.
 (Grj. 2, after 106). — ರೂಢಿವಡೆ. — ವಡೆ. To obtain use or
 notoriety: to come into common use (ರೂಢಿಯಾಗು Śmd.
 186 Cm.). 2, to grow great or famous (Ūpr. 2, 14; Bp.
 37, 68).
 ರೂಢಿತ ರೂḍhita. = ರೂಢಿ. Mounted, ascended (Bp. 50, 2).
 ರೂಢಿಪತಿ rūḍhi-pati. A notorious ruler. See Sp. a. ಮಾಡು.
 ರೂಢಿಶಬ್ದ rūḍhi-śabda. = ರೂಢಿನಾಮ (Sk.). 2, a word that
 is commonly known and used (My.).
 ರೂಢಿಸು rūḍhisu. = ರೂಡಿಸು, q. v.
 ರೂಪ rūpa. = ರೂಪ, ರೂಪ, ರೂಪ. Any outward appearance
 or phenomenon, form, figure, shape (ವರಿಯ Ū. 1, 100;
 ವರ್ಣ, ನಾನಾವರ್ಣ No. 119); — image, resemblance, re-
 semblance; — any visible object, an image, an idol. 2, the
 form of a noun or verb, etc. in grammar, as inflected
 form by declension or conjugation. 3, a handsome
 form, shapeliness, beauty. 4, natural state or condition,
 nature, property, feature, character. 5, kind, sort,
 species. 6, mode, manner. 7, a single specimen, a
 type, a pattern, an exemplar. 8, the number one, the
 arithmetical unit. 9, in algebra: a known quantity.
 10, a drama, a play, a dramatic composition. 11, cattle.
 12, a beast, a number of beasts or various beasts (ಮಗ
 ಸಮಾಪ, ನಾನಾಮಗನು 119). — ರೂಪವೈದ. — ಎ-ವೈದ. To
 get a form (Grj. 4, 34).
 ರೂಪಕ rūpaka. Illustrating by metaphor, figurative; — a
 peculiar metaphor or simile (upamā) in rhetoric, the
 description of one object under the form of another
 which it is poetically supposed to resemble (Kāv. III.
 3, B. 41, 80 seq.; ಅಲಂಕಾರ No. 135; ಅತ್ಯಲಂಕಾರ Mr. 526).
 2, a form, a figure, a shape, an image; a peculiar shape
 or image, a feature (ಪ್ರತಿಮಾರ್ಥದ, ಪ್ರಮುಖಗಳ ಭೇದ 135).
 3, a kind, a species (ಸರಾಸವು, ಲಕ್ಷಣಭೇದ 135). 4, shapeli-
 ness, beauty (ಸರಾಸ, ಚಲುವು 135). 5, a drama, a play,
 a dramatic composition (ಕಾವ್ಯ 526). 6, a theatrical per-
 formance, dancing (ಕಾವ್ಯ, ನೃತ್ಯ 135; ನಾಟ್ಯ 526). 7, a
 particular time in music (ಕಾವ್ಯಭೇದ 135; ಕಾವ್ಯಮಾ 526).
 8, a clever man (ಚತುರ, ಚದುರ 135); — a cunning, crafty
 man (ಧಾರ್ತ 526).
 ರೂಪಕಶಾಲಿ rūpaka-śāli. = ರೂಪಕ No. 7. (My.).
 ರೂಪಕರೂಪಕ rūpaka-rūpaka. A kind of rūpaka in rhetoric
 (Kāv. III, 3, B. 81 seq.).
 ರೂಪಣ rūpaṇa. Forming, representing; figure; figurative
 illustration. See ಎ-.

ರೂಪತೆ rūpatē. The state of being formed or composed of; the state of having a form. See ದ್ವಿ-.

ರೂಪದ್ವಿತ್ವ rūpa-dvīta. Repetition of the form of a noun, etc. (Kāvy. I, 8, 39-97; cf. ಪದಯುಗಲೋಚನ ರೂ).

ರೂಪವತಿ rūpa-vatī. A handsome or beautiful woman (My.; B. 5, 48).

ರೂಪವನ್ತ ರೂpa-vanta. A handsome man (My.). Feminines ರೂಪವನ್ತಳು, ರೂಪವನ್ತೆ (My.).

ರೂಪಹೀನ ರೂpa-hīna. Devoid of beauty, ugly. ರೂಪಹೀನ ನಾದುಮು (ಎಳೆ, ಕುರೂಪ Nn. 146).

ರೂಪಾಕಾರ ರೂpa-ākāra. = ರೂಪಾರ. A beautiful form (?).

ರೂಪಾಜೀವಿ ರೂpa-ajīvi. A harlot, a prostitute.

ರೂಪಾದೀಶನ ರೂpa-ādī-lēkhana. Writing or drawing figures, etc. See ಚಿತ್ರಿಸು.

ರೂಪಾಂತರ ರೂpa-antara. Another form, a change of form (Śmd. 111 Cm.; 158; My.).

ರೂಪಾಯಿ rūpāyi. (fr. ರೂಪ್ಯ) = ರುಪಾಯಿ. A Rupee (C.; Mhr. ರುಪಯಾ; B. 2, 25; 4, 87). ೧ ರೂಪಾಯಿತೂಕ (ಕಪಿಪ್ಪ ಪಲ); ೨ ರೂಪಾಯಿತೂಕ (ಮಧ್ಯಮಪಲ); ೩ ರೂಪಾಯಿತೂಕ (ಉತ್ತಮಪಲ); ೧, ಅಥವಾ ೨, ಅಥವಾ ೩ ರೂಪಾಯಿಗಳ ತೂಕದ ಚಿನ್ನ (ಕುರುವಸ್ತ, ಚಿನ್ನದ ಪಲ Śi. 328).

ರೂಪಾರ ರೂpa-āra. Tbb. of ರೂಪಾಕಾರ (Śmd. 338).

ರೂಪಾಂಕ ರೂpa-āṅka. The rows or tables of declension or conjugation (B. 5, 271).

ರೂಪಿ rūpi. Having form or figure;—well-shaped, handsome, beautiful;—appearing as, like.

ರೂಪಿತ rūpita. Formed, represented, exhibited, imagined. (Bp. 49, 41; see ಅವ- and ಕುಣ್ಣಿತ್).

ರೂಪಿಸು rūpīsu. = ರೂಪಿಸು. To form, to mould, to figure, to represent (as any image, picture, etc., My.); to show, to point out (as a fault, My.). 2, to view, to inspect, to look at, to consider, to regard (Bp. 4, 53; 15, 15; 19, 50). 3, to appear (Bp. 19, 38; 51, 40; 81, 18).

ರೂಪ ರೂpn. Tbb. of ರೂಪ. (Śmd. 364; Ūpr. 6, 79; Bp. 4, 53; 23, 26; 50, 25; 51, 32; 52, 34, 58; Ū. Bp. 11; J. 28, 40; ಪರಿಮಿ Ūt. I, 69; ಬಲ Nn. 14; ಸ್ಥಾನರ 24; ಚೆಲ್ಲು 68; ಚೆಲ್ಲು 70; ಅಕಾರ 71). ರೂಪಿಣಿ (Śmd. 10); ರೂಪಿಣಿ (131); ರೂಪಿಣಿ (141 Cm.). ಮರದಿನ್ನ ಮಾಡಿದ ರೂಪ (ವ್ರಹ್ಮ, ಮರದಿನ್ನ ಮಾಡಿದ ನಾಕ ಪ್ರಮುಗಲು Nn. 164). See Sp. a. ಸ್ವರ 2. — ರೂಪದ ಗು. — ಅದಗು. A form to disappear (J. 15, 40). — ರೂಪದ. — ಅದ. Natural form, or beauty, to be destroyed (Bp. 57, 58). ರೂಪದಾದ ಸಾವು (ಮಣ್ಣು Ūmd. I). 2, to destroy a form, etc. (Bp. 18, 3). — ರೂಪಾನ್. — ಅನ್. To take or assume a form, etc. (Rāv. 13, after 77). — ರೂಪಿಡು. — ಇಡು. To indicate or evince anger or passion (ಕೃಷ್ಣಾಧಿನಿರ್ದೇಶ Śmd. Dh.). — ರೂಪಗರ. — ಕರ. Form or beauty to disappear (Ahh. P. 3, 39, 45). — ರೂಪಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸು. A form or figure to appear (Bp. 16, 5). — ರೂಪಗಿಡು. — ಕಿಡು. Natural form, or beauty, to be destroyed or disappear. See ಅದಿ and ಕದಳು; Ahh. P. 13, 69. — ರೂಪಗಿಡು. — ಕಿಡು. = ರೂಪಗಿಡು. (Bp. 57, 70). — ರೂಪಗೋಕ. — ಕೋಕ. = ರೂಪಾನ್. (Ūpr. 7, 30; Bp. 15, 17). — ರೂಪದಕೆ. — ತಕೆ. = ರೂಪಗೋಕ. (Ūpr. 5, 81). — ರೂಪದೋಡು. — ತೋಡು. To show a form (V. 14, 106; 14, after 106; Śāv. 2, 92). — ರೂಪದಕೆ. — ಪಕೆ. = ರೂಪಗೋಕ. (Rāv. 5, after 50).

ರೂಪ್ಯ rūpya. = ರುಪಾಯಿ, ರೂಪಾಯಿ. Handsome, beautiful. 2, bearing a stamp, stamped. 3, wrought metal, silver

or gold bearing a stamp or impression, a stamped coin. 4, silver.

ರೂಪ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ rūpya-adhyakṣa. A master of the mint.

ರೂಪಕಾರಿ rūpakāri. The written record of case (My.; H.).

ರೂಪರೂ ರೂharū. = ರೂರೂಪು, etc. (Si. 399; My.).

ರೂಪರೂಪು ರೂbarūpu. = ರೂರೂಪು. (My.).

ರೂಪಕ ರೂbuka. = ರೂಪಕ. (ಅವುಡಲ ಗದ G.).

ರೂಮಾಲ ರೂmālin. = ರೂಮಾಲ, etc. (My.; M. ರೂಮಾಲ).

ರೂಮಾಲ ರೂmālī. = ರೂಮಾಲ. ಪೂಮಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರೂಮಾಲೆ ಬೇಡವೋ? (Prv.).

ರೂಲು rūlu. A "rule", a ruler (My.); a line (My.). — ರೂಲು ದೊಣ್ಣೆ. A ruler (My.).

ರೂಪ ರೂvu. Tbb. of ರೂಪ (Śmd. 364).

ರೂಪಕ ರೂvuka. = ರೂಪಕ, etc.

ರೂಪಿತ ರೂshita. Adorned, decorated. 2, covered, overspread (ಗುಣಿತ, ಮುಸುಕಿದುಮು Hīā, o. r. ಕುಣ್ಣಿತ್). 3, made rough or rugged. 4, pounded, reduced to dust (see ಗುಣಿತ).

ರೂಪಿಸು ರೂhīsu. = ರೂಪಿಸು. To appear (Grj. 6, after 58; Rām. 3, 6, 6).

ರೂಪು ರೂhu. Tbb. of ರೂಪ. (ಪರಿಮಿ Śi.). — ರೂಪುಗಾಣಿಸು. — ಕಾಣಿಸು. To show (J. 13, 42); to show a form (26, 3).

ರೇಕೆ ರೇkkāṭa. = ರೇಕೆ, ರೇಕೆ. (ದಿನ್ನಗೆ, ದಿನ್ನನೆ, ಸುಮ್ಮನೆ Śi.).

ರೇಕೆ ರೇkkē. = ರೇಕೆ. (Śd.; Tē. ರೇಕೆ, to low as cattle).

ರೇಕೆ ರೇkkē. The tree Mimosa elengi Lin. (St. & Pl.; M. ಇರಣ್ಣ, ಇಲಣ್ಣ; T. ಇಲಂ). See ಗುಣ್ಣಿತ್.

ರೇಕೆ ರೇddi. = ರೇಕೆ. (My.).

ರೇಕೆ ರೇbbh. (or ರೇಬ್ಬ? Tē. ರೇಬ್ಬ = K. ರೇಬ್ಬ; Tē. ರೇಬ್ಬ, III-fame; abuse, see ರೇಬ್ಬ). — ರೇಬ್ಬಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6). — ರೇಬ್ಬಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. See ಪೂತಾ.

ರೇಮ್ಬ ರೇmbh. = ರೇಮ್ಬ, q. v. A twig, etc. (My.; Si. 117. 120. 121. 123. 143).

ರೇಮ್ಬ ರೇmma. (= ರೇಮ್ಬ?). — ರೇಮ್ಬಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. of Abhinavamaṅga's mother (Mr. 540).

ರೇಕು ರೇllu. A reed, used to write with, Saccharum sara (Tē. ರೇಲು). — ರೇಕುಗಸವು. — ಕಸವು. N. of a grass (ಕಾಕ, etc. Si. 163).

ರೇ ರೇ. 1. A particle of calling (a male): oh you! you fellow! sirrahi etc. (Sk., Mhr.; Bp. 55, 46; 61, 20).

ರೇ ರೇ. 2. = ರಯಿ, ರೈ, etc. Property, possessions, goods, wealth, gold;—continuity;—grandeur, ablun, glitter, instre, beauty. See ರೇವತ್.

ರೇಕೆ ರೇka. Emptying, evacuating; resigning, leaving; looseness, purging. 2, suspicion, doubt, care. 3, an outcast. 4, a frog. See ಅಕೆ.

ರೇಕು ರೇku. A thin plate of metal (used in covering other metals instead of gilding or plating, My.; Tē.; T. ಇರೇಕು); gold (My.). 2, the leaf of a flower, the petal of a flower (My.; Tē., T.). ಎಳೆ ರೇಕುಗಳು (ಸಂವತ್ಸರ, etc. Si. 97). — ರೇಕವ್ವ. — ಅವ್ವ. N. (Bp. 9, 35). ರೇಕೆ ರೇkkē. Tbb. of ರೇಕೆ. A line. ರೇಕೆ ಎದ, — ಬರೆ, — ಹಾಕು (My.). 2, regular arrangement, order, trim (My.). — ರೇಕೆ ಮಾಡು. To put in proper order, to arrange properly

(My.). ರೇಶ್ಮೆ ಮಾದರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ತೋರಿಸಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ (Priv.).

ರೇಖಾಂಶ rékhā-amśa. A degree of longitude; longitude (B. 5, 307).

ರೇಖಾಗಣಿತ rékhā-gaṇita. Geometry (My.).

ರೇಖಾತ್ರಿತಯ rékhā-tritaya. A triad of lines or stripes, three lines, etc. (Bp. 41, 2).

ರೇಖಾಯು ರékhā-āyia. (Śmd. 252). A man who delineates, paints, or writes.

ರೇಖಿಕೆ rékhikē. ರೇಖಿಕಾ. = ರೇಖೆ. A line (drawn from the outer corner of the eye, Čpr. 8, 77).

ರೇಖೆ rékhē. ರೇಖಾ. = ರೇಶ್ಮೆ, ರೇಖೆ. A line (ಗರಿ Čt. I, 48; Śm. 16; ಸೀತೆ Nn. 157); a streak, a stripe;—a row, a series;—a continuous line;—drawing;—the first or prime meridian (from Ceylon to the North-pole). 2, fulness, satisfaction. 8, deceit, fraud. 4, a small quantity, a little portion. — ರೇಖೆಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To put a line to (V. 5, after 14).

ರೇಗಿಸು régisu. (To cause to rise); to irritate, to excite, to make angry (My.; Tē. ರೇಷು).

ರೇಗು régu. 1. (fr. ಎರ 1, etc.). To rise, as dust (Tē.); —to be aroused, to get excited, to become angry, to begin to rage (My.; Tē. ರೇಗು, ರೇಷು).

ರೇಗು régu. 2. (= ಎರ 2, etc.). The Jujube (ಬದರ, etc., ಎರ 2, etc. Śi. 130; Tē.).

ರೇಗುಪಿ ré-gupī. N. of a rāga (My.).

ರೇಶ ರéśa. Emission of breath, etc. (in yōga, see ರೇಶಕ). 2, N. of two plants. — ರೇಶಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 37).

ರೇಶಕ ರéśaka. Emptying, purging; emitting the breath;—emission of breath, exhalation, expiration (ನಾಸಿಕದಿಂದ ಬರುವ ಅನು Mr. 53); expelling the breath out of one of the nostrils (in the practice of yōga). 2, a purge, cathartic. 3, N. of men.

ರೇಶನ ರéśana. = ರೇಶಕ. See ೨.

ರೇಶಿತ ರéśita. Left void or empty, freed from, cleared; purged. 2, one of a horse's paces, cantering (or moving in the longe, or sidling; ಕುದುರೆಯ ದುಡುಕು ನಡಿಗೆ G.).

ರೇಶಿಕೆ réjigē. Diagnet (My.; cf. ಅರೇಶಕ).

ರೇಶುರನು réjndānu. A sandbox used by a writer (My.; Br., H.).

ರೇಶು répn. Dust. 2, the pollen of a flower. 8, a female elephant (ಬೆನ್ನಾನೆ Mr. 158). ರೇಶು ಮಾನಕವಾದರೂ ಮಾನಕ ತನ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೆ (Priv.). 4, N.

ರೇಶುಕ ರépuka. N. of a Yaksha. 2, N. of one of Śiva's pramathas (Bp. 1, 52); N. of a śaiva devotee and poet (Rāv. 1, 17). 8, N. of a serpent (Bp. 46, 28). 4, N. of an elephant. 5, a sort of pulse (ಬಟಗಡ್ಡೆ ಕಾಯ G.). — ರೇಶುಕ ಬೀಜ. (ಕಪಿ, ಹರೇಶು G.).

ರೇಶುಕಾಂತ ರépukā-anta. Paraśurāma (My.).

ರೇಶುಕ ರépuke. ರೇಶುಕಾ. The wife of Jamadagni and mother of Paraśurāma (Mr. 258). 2, a particular drug or medicinal substance, said to be fragrant, but bitter and slightly pungent in taste, and of a greyish colour.

ರೇಶುಕ ರépuka-śa. = ರೇಶುಕ No. 2. (Rāv. 1, 58; cf. ರೇಶುಕಾಯ 1, 58).

ರೇಶ réša. = ರೇಶಮ್. (ಕುಕ್ಕ, ಇಂದ್ರಿಯ Nn. 32; ಇಂದ್ರಿಯ 37. 48).

ರೇಶ réša. = ರೇಶ, ರೇಷು. Semen virile. 2, quicksilver.

ರೇಶ réšn. Tbh. of ರೇಶ (ರೇಶಮ್, ಬೀಜ, ಎರೆಯ G.).

ರೇಶ ರépha. = ರೇಶ. A burr, a burring sound: the latter (ರ, ದ, śmd. 41. 217; ಎರೆಯ, ಸೀತೆ Nn. 62, o. r. ಸೀತೆ. 2, orelio, one short syllable between two long syllables. 3, passion. 4, low, vile, contemptible. See Kāv. I, 3. 60-68. 98-108; III, 2, B, 48-51).

ರೇಶ ರéphas. Low, vile, contemptible.

ರೇಶ ರéphas. Tbh. of ರೇಶಮ್. (Mr. 225).

ರೇಶಸಂಯೋಗ ರépha-samyōga. A term that is endowed with the répha (Śmd. 50).

ರೇಶಾಂತ ರépha-anta. A term with a final répha (Śmd. 53).

ರೇಶಾಂತ ರépha-ārita. Closely connected with the répha (Śmd. 26).

ರೇಶ ರéphē. Tbh. of ರೇಶ. See Śmd. 27. 71. 75. 217. 218. — ರೇಶವರಸು. -ವರಸು. To be united with a répha (Śmd. 88. 71).

ರೇಶ ರéma. (Tbh. of ರೇಶ). — ರೇಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 48, 22). — ರೇಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 48, 30; see ಎರ ೨). ರೇಶರೇಶ ರéribāna. Śiva;—a thief;—an Asura. (R.).

ರೇಶ ರéša. The Cassia tree (Tē.; ಅರಗ್ಗಡ್ಡೆ, ಅರೇಶ, etc. Śi. 126).

ರೇಶ ರéva. (= ರೇಮ). N. of the father of Rāvata (Śk.). — ರೇವಾ. (-ಅ). N. (Rāv. 1, 55. 61).

ರೇಶ ರéva. = ರೇವಾ 2. A kind of sweetmeat (Mhr.). 2, exposed and disgraced state; utter discomfiture and disconcertment (Mhr.). — ರೇವಾಸಿ. A wiry thorny shrub, Capparis divaricata Lam. (Z.; see ಎರ ೨, ಮರ).

ರೇಶ ರévat. Rich, wealthy;—grand in external appearance, shining, beautiful, illustrious.

ರೇಶ ರévatī. N. of the twenty-seventh nakshatra (My.). 2, the wife of Balarāma.

ರೇಶ ರévatī-ramaṇa. Balarāma.

ರೇಶ ರévatī-śa. Balarāma (ಬಲ Mr. 21).

ರೇಶ ರévaṇa. N. of the fifth Manu of the present kalpa;—N. of a king (Bh. 1, 7, 2). 2, Tbh. of ರೇವಾ. (A.).

ರೇಶ ರéval-śinni. A tall perennial plant, growing in Central Asia, Rhusbarb, Rheum palmatum Lin. (Śa. & Pl.; My.; Br.; Mhr. ರೇವಾ, ರೇವಾಸಿ).

ರೇಶ ರévu. (ರೇವು). (fr. ಎರ ೨ 1). Descending. disembarking; a landing place, a beach, a port or haven (My.; T. ರೇವು; T. ರೇವು, M. ರೇವು, to descend, go down, disembark).

ರೇಶ ರévē. 1. The Narmadā river.

ರೇಶ ರévē. 2. Fine gravel;—the grit of sugar, milk, etc. (Mhr. ರೇವ; B. 4, 55).

ರೇಶ ರéšami. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. (B. 5, 219).

ರೇಶ ರéšmi. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. (G. 151. 165. 279). — ರೇಶ್ಮೆ. = ರೇಶ್ಮೆ. (Čb. 139).

ರೇಶ್ಮೆ réšmi. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. ರೇಶ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರ (ಮಹಿಳೆ, ಕುಕ್ಕು G.). — ರೇಶ್ಮೆ. The silk-cotton tree (ಮೋಡ, ಕುಕ್ಕು, ಕುಕ್ಕು G.).

ರೇಶ್ಮೆ réšmō. = ರೇಶಮ್, ರೇಶಮ್, ರೇಶ್ಮೆ, ರೇಶ್ಮೆ, ರೇಶಮ್, ರೇಶಮ್. Silk; silken (My.; B. 3, 9. 102; Mhr., H. ರೇಶಮ್, silk).

ರೇಶಮಾ, *silken*). — ರೇಶ್ಮೆಹುರು. The silkworm (My.; Si. 221).

ರೇಪಣಿ *rēshapa*. Howling, yelling, roaring. (R.). 2, injury, hurt.

ರೇಷ ರೇಶಹ. ರೇಷಾ. A line (ರೇಷಿ, ಗೆರೆ G.; My.; Mhr.; see ಮಧ್ಯ-).

ರೇಷ್ಮೆ *rēshmē*. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. (Si. 221).

ರೇಸಿಮಿ *rēsimi*. = ರೇಶಿಮಿ, etc. (B. 4, 70).

ರೇಸಿಮೆ *rēsime*. = ರೇಶ್ಮೆ, etc. ರೇಸಿಮೆಬಟ್ಟೆ (B. 5, 295). ರೇಸಿಮೆಯ ಎದೆ (4, 176). — ರೇಸಿಮೆಹುರು. = ರೇಶ್ಮೆ. (B. 4, 182; 5, 89).

ರೈ *rai*. = ರಯಿ, ರಯ್ಯ, ರೇ 2. *Property, wealth;—gold;—shine, instre, heanty* (see ರೇನತಾ);—*eostliness*. ರೈ ಬದವತ್ತು (Śmd. 64).

ರೈಟರ *raiṭar*. A "writer" (C.; Si. 261).

ರೈತ *raitā*. = ರಯತ, etc. (Si. 113; B. 4, 80; Mhr. ರೈಯತ).

ರೈತೋರಣಿ *rai-tōraṇa*. A festoon of gold (Ūpr. 7, 5).

ರೈಧಾರೆ *rai-dhārē*. A shower of gold (Ūpr. 4, 92).

ರೈನತ *raivata*. (fr. ರೇನತಾ). Rich, wealthy. 2, N. of the fifth Mann (My.). 3, N. of a mountain; N. of a king.

ರೈನತಕ *raivataka*. N. of a mountain (My.).

ರೈವೃಷ್ಟಿ *rai-vṛṣṭi*. = ರೈಧಾರೆ. (Ahh. P. 3, 137; 9, 2).

ರೊಕ್ಕ *rōkka*. Cash, ready money; ohange; money in general (C.; Si. 84; B. 1, 23; 3, 77; Tē.; M. ರೊಕ್ಕ, ದೊಕ್ಕ; Mhr. ರೋಕಡಾ, ರೋಖೀ; see Dp. 40; cf. ರೋಕ). ಹೊದೆಯ ದಾಟಿ ಸುವ ರೊಕ್ಕ (ತರವಣ್ಣ G.). ರೊಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ದುಕ್ಕಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಅಣ್ಣ ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿದ, ತಮ್ಮ ರೊಕ್ಕ ಮಾಡಿದ.—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೊಕ್ಕ ಉಣ್ಣೋ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ರೊಕ್ಕ ಉಣ್ಣು.—ಪಕ್ಕವಿದ್ದರೆ ಹಕ್ಕು, ಹಿಡೀರಿ ಕೊಟ್ಟ ರೊಕ್ಕಕ್ಕೆ ದುಕ್ಕವೇನು?—ಬೊಕ್ಕ ಎದ್ದರೆ ರೊಕ್ಕ ಬಂದೀತೇ? (Prva.).

ರೊಂಕೆ *rōṅkē*. = ರಂಕೆ, etc. The grunt of a wild buffalo. — ರೊಂಕಡು. -ಇಡು. To grunt (Śēv. 8, 56). Cf. ರೊಯ್.

ರೊಚ್ಚು *rōṣṣu*. (ದೊಚ್ಚು). = ರೊಚ್ಚೆ, ರೊಚ್ಚು, ರೊಚ್ಚೆ, (ರೊಚ್ಚೆ, ರೋಕೆ). Mud, mire, foul water (My.; Tē. ರೊಚ್ಚು, ರೊವ್ವು; cf. ಉಚ್ಚು, ಒಪ್ಪಿ 1).

ರೊಚ್ಚೆ *rōṣṣē*. = ರೊಚ್ಚು. (My.).

ರೊಚ್ಚು *rōṣṣu*. = ರೊಚ್ಚು. (My.). ಮರ್ಜನರ ಕೂಡ ಬದನಾಟ ರೊಚ್ಚನತ್ತಿಹುದು (Sp.).

ರೊಚ್ಚೆ *rōṣṣē*. = ರೊಚ್ಚೆ. (My.).

ರೊಟ್ಟಿ *rōṭṭi*. Bread; a cake of bread (Ū. Bp. 47, 42; C.; Br.; M. ದೊಟ್ಟಿ; G. 202; B. 2, 12; Mhr., H. ರೋಟಿಲಿ). ಅಕ್ಕಿ ಹಟ್ಟಿ ಸೊಳಗಿ ಬೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ ರೊಟ್ಟಿ (ಕಚ್ಚಾಯ G.). ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಬನ್ನ ನಾಯಿ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಬಂದೀತೇ?—ರೊಟ್ಟಿ ತೊಳೆದು, ನೀರು ಕುದಿದ ಹಾಗೆ—ಬೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಟ್ಟು ರೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಪ್ಪ (Prva.). See Prv. 1. ದಟ್ಟ. — ರೊಟ್ಟಿಗಡ. ರೊಟ್ಟಿಹೂವಿನ ಗಡ. = ಕಪ್ಪೆರೊಟ್ಟಿ ಗಡ. (Z.).

ರೊಡ್ಡ *rōḍḍa*. (= ಎಡ 2). The left, the left side (Tē.). — ರೊಡ್ಡಕಯ್. The left hand (My. occasionally; Tē. ರೊಡ್ಡತಯ್ಯ).

ರೋಣ *rōṇa*. Tbh. of ಮೂಸ. ಹೆಣ ಕೇಡು, ರೋ ತೀರಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ (Prv.).

ರೋಣಕ *rōṇaka*. Tbh. of ಮನೆಕ. (My. occasionally).

ರೋಣಕು *rōṇaku*. Jumping, leaping (cf. ಕೋಣಕು 2). — ರೋಣಕಡು. -ಇಡು. To jump, etc. ಎಮ್ಮೆ ಕೋಣಗಳು ರೋಣಕೋಣ (ಮಿಳ್ಳೆಸು, ಸರಳೆಸು G.).

ರೊಣ್ಣಿ *rōṇḍi*. The haunch (Tē.; My.).

ರೊಣ್ಣಿ *rōṇḍē*. Mud (Bp. 10, 8; My.; cf. ರೊಚ್ಚು).

ರೊಪ್ *rōp*. = ರಪ. (My.).

ರೊಯ್ *rōy*. A sound produced by a paper-kite (S. Mhr.). 2, the grunt of a buffalo (S. Mhr.). Cf. ರೊಂಕೆ.

ರೊಷ್ಟು *rōṣṭu*. Teasing, vexing, annoying (My.; Tē.; cf. ಒರಸು 2).

ರೋಕ *rōka*. Light, instre. 2, a hole, an aperture, a cavity. 3, a boat, a ship. 4, hnying with ready money (cf. ರೊಕ್ಕ).

ರೋಗ *rōga*. (fr. ರುಹ). Breaking up of strength: *sickness, disease, malady*. ರೋಗವುದುಗಿಸು (Bp. 50, 29). ರೋಗದಲ್ಲಿ ಬೀರು (B. 5, 187). ರೋಗವಾದರೇನು? ಭೋಗವಾದರೇನು? ಹೋಗಲಿಕ್ಕಾಗದೇ?—ಉಗುದು ಉಗುದು ರೋಗ, ಬೊಗಲಿ ಬೊಗಲಿ ರಾಗ.—ಪಣ್ಯವನ್ನ ಹಾಡಿದ್ದೇ ರಾಗ, ವೈದ್ಯ ಹೇದಿದ್ದೇ ರೋಗ.—ಯೋಗಕ್ಕೆ ನು ತಿಳಿಯದಿದ್ದ ರೋಗವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಬಲ್ಲ (Prva.). See Prva. 1. ನಾಸಿ 4, ವೇಗ. — ರೋಗ ರುಹನ. dnpi. (My.).

ರೋಗಜೆಡ್ಡೆ *rōga-jēḍḍē*. = ರೋಗಲಕ್ಷಣ. (My.).

ರೋಗಜೆ *rōgan*. Varnish (My.; Br.; Mhr., H. ರೋಗಜೆ).

ರೋಗಜರೋಕ್ಷೆ *rōga-parikṣhē*. The examination of a disease (My.).

ರೋಗಧೇದ *rōga-hhēda*. A kind or variety of disease. See ಉದಿ, ಕುಪ್ಪು.

ರೋಗಯುತ *rōga-yuta*. Possessed of sickness: a sick man (ರೋಗಸ್ಥ Nn. 143, o. r. ರೋಗ).

ರೋಗರಾಜ *rōga-rāja*. Consumption (My.).

ರೋಗಲಕ್ಷಣ *rōga-lakṣhaṇa*. The sign or symptoms of a disease (My.).

ರೋಗಜಮನ *rōga-jamana*. = ರೋಗಶಾನ್ತಿ. (My.).

ರೋಗಶಾನ್ತಿ *rōga-śanti*. Cure or alleviation of disease (My.).

ರೋಗಸಮೂಹ *rōga-samūha*. = ರೋಗಾವಳಿ, q. v.

ರೋಗಸ್ಥ *rōga-sṭha*. A sick man (ರೋಗಯುತ, ರೋಗ Nn. 143).

ರೋಗಹರ *rōga-hara*. Taking away disease, remedial (Si. 199; My.).

ರೋಗಹಾರಿ *rōga-hāri*. Curing, curative. 2, a physician.

ರೋಗಾವಳಿ *rōga-āvali*. A line or number of diseases (ಅತಂಕ, ರೋಗಸಮೂಹ Nn. 66).

ರೋಗಿ *rōgi*. Sick, diseased;—a sick person (ಮೂಲಿಕ, ವ್ಯಾಧಸ್ಥ Nn. 44; ರೋಗಯುತ 143; Śmd. 159). ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದೇ ವೈದ್ಯ ತರಿಸಿದ.—ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾರೋಗರ, ವೈದ್ಯ ಹೇದಿದ್ದು ಹಾರೋಗರ.—ರಾಗಿ ತಿನ್ನವ ರೋಗಿ, ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನವ ಹಕ್ಕಿ (Prva.).

ರೋಗಿತ *rōgita*. Diseased;—mad (said of a dog).

ರೋಗಿವ್ಯ *rōgiṣṭha*. Most sick: one who is always sickly or ill (My.).

ರೋಗೋಪಶಮನ *rōga-upaśamana*. Cure or alleviation of disease (My.).

ರೋಚಕ *rōṣaka*. Making bright. 2, giving an appetite. 3, sapid, tasty, savoury (My.);—*pleasing, agreeable* (V. 28, 80). 4, a stomachic, a stimulant. 5, hunger, appetite. See ಅ-.

ರೋಚನ ರೋಚನಾ. Making bright, illuminating; splendid; pleasing, charming. 2, sharpening or giving an appetite, stomachic; a stomachic. 3, a variety of the silk-cotton tree. 4, a particular yellow pigment, see ರೋಚ. 5, = ರೋಚನ No. 2 (P. V. 5, 8).

ರೋಚನ ರೋಚನಿ. The plant *Convolvulus turpethum* R. Br. 2, N. of another plant, a perfume and drug so called (= ಕಾಂಪುಲ; see ಮಾಸಿ).

ರೋಚನಮಾನ ರೋಚಮಾನಾ. Shining, bright; pleasing, agreeable. 2, a tuft or curl of hair on a horse's neck (or above the breast, ಕುಮರಿಯ ಉರದಿನ್ನ ಮೇಲಿರ್ಪ ಸುರ Mr. 281).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. = ರೋಚನ. (ರತ್ನ, ದೀಪತಿ, etc. Mr. 85; see ಮಣಿ).

ರೋಚಿಶ್ಚ ರೋಚಿಶ್ಚು. Shining, bright, splendid; gaily adorned, elegantly dressed.

ರೋಚಿಶ್ಚ ರೋಚಿ. = ರೋಚಿ. Light, splendour, flame. 2, a ray of light.

ರೋಚ ರೋಚ. 1. = ರೋಚನ. A rose (My.).

ರೋಚ ರೋಚ. 2. Fast, a fast (My.; Mhr., H. ರೋಚನ).

ರೋಚ ರೋಚ. = ರೋಚನ 1. (Si. 139; My.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. Daily food or subsistence (Mbr., H. ರೋಚಿ); work (My.).

ರೋಚು ರೋಚು. A day (My.; Mbr., H.);—wages for a day (Dp. 169, 3; Mhr., H.);—service, work, employment (My.; H.).

ರೋಚುಗಾರ ರೋಚು-ಗಾರ. A man who has service, a workman, a servant (My.; see ರೋ).

ರೋಚುಗಾರ ರೋಚು-ಗಾರಿ. Work, employment;—wages, pay, earning (My.).

ರೋಚುಗಾರ ರೋಚು-ಗಾರಿಕೆ. Work, employment (My.).

ರೋಚುಗಾರ ರೋಚು-ಗಾರ. A ledger-book, a journal or day-book, a diary (My.; Mhr.).

ರೋಚು ರೋಚು. = ರೋಚ. (My.).

ರೋಚ ರೋ. A "road" (Si. 104; My.).

ರೋಚಿ ರೋಚಿ. (= ರೋಚನ 1). Dirt, filth, ordure, any nasty thing (My.; Te.; cf. ರೋಚು; ಒಡ್ಡೆ).

ರೋಚನ ರೋಚನಾ. Weeping, wailing, lamentation (My., also ರೋಚನ). 2, a tear, tears. See ರೋ, ರೋಚಿ.

ರೋಚನ ರೋಚನಿ. The plant *Alhagi maurorum* Tournef.

ರೋಚನ ರೋಚನ. Heaven.

ರೋಚನ ರೋಚನಿ. Heaven and earth (Mr. 25).

ರೋಚನ ರೋಚನ. To weep, to wail (J. 19, 16. 38; My.).

ರೋಚನ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. The sky (ಕಳು, ಅರಾಚೆ Nn. 143).

ರೋಚನ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. = ರೋಚನ ರೋಚನ. (Öpr. 6, 25).

ರೋಚ ರೋಚ. Stopping, checking, arresting, holding, restraining, impeding, etc.; restraint, stoppage, obstruction, suppression, prevention, prohibition; confining; blocking up; sieging; attacking; a dam, a bank. See ಅನು, ನಿ, ಸ್ವಗೋಚ, ಪ್ರತಿ, ಎ.

ರೋಚ ರೋಚ. Stopping, checking, etc. See ಅನು, ಪ್ರತಿ.

ರೋಚ ರೋಚನಾ. = ರೋಚ. See ಅನು, ಎ.

ರೋಚ ರೋಚನ. A bank, a dam; a shore.

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. Laying hold of and pulling forcibly. See ಎಡೆ.

ರೋಚ ರೋಚಿ. Stopping, etc.; one who stops, etc. See ಪ್ರತಿ. ಎ.

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. A mound, a rampart (ಪ್ರತಿ Nn. 61).

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. Winding along its banks: a river (ರೋಚಿ HIA.).

ರೋಚ ರೋಚ. 1. Causing to grow;—healing;—putting or placing on;—settling up, erecting, raising. 2, an arrow. See ಅ.

ರೋಚ ರೋಚ. 2. Confusing, perplexing; disturbing. (R.).

ರೋಚ ರೋಚನಾ. 1. = ರೋಚ 1. See ಅ.

ರೋಚ ರೋಚನಾ. 2. = ರೋಚ 2. (R.).

ರೋಚ ರೋಚನಾ. Made to grow; raised, erected; set, planted, placed in or upon. See ಅ, ಉಪ.

ರೋಚ ರೋಚನಾ. = ರೋಚ, ರೋಚನ. The hair on the body of men and animals; wool, down, nap, bristles, feathers. ಪಕ್ಕಯ ರೋಚನು (ಕುಪ್ಪು ರೋಚನು I; Rm. 30). ರೋಚನು ರೋಚನು? ರೋಚನು ರೋಚನು? (Prr.).

ರೋಚ ರೋಚನಾ. 1. = ರೋಚನ at the end of compounds.

ರೋಚ ರೋಚನಾ. 2. Roman; Rome. See ರೋಚನ.

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. Hair-raised: a hare. (R.).

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. A pore of the skin (My.).

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. Ruminating, chewing the cud.

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. N. of a king (My.).

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. A row or line of hair, a streak of hair (My.).

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. Change of the hair of the body: bristling or erection of the hair of the body, horripilation.

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. = ರೋಚನ. Hairy, etc.;—a sheep, a ram;—a hog, a boar;—N. of a fish (J. 32, 31; 33, 39; 34, 38).

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. Tbh. of ರೋಚನ ರೋಚನ. Feminine ರೋಚನ ರೋಚನ (Rm. 1, 2, 10).

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. = ರೋಚನ ರೋಚನ. The bristling of the hair of the body, a thrill or shudder (caused by joy, astonishment, fear, cold, etc.), horripilation.

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. = ರೋಚನ ರೋಚನ, q. v. (J. 25, 25).

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. Having the hair of the body bristling or erect with joy or horror.

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. = ರೋಚನ ರೋಚನ. Erection of the hair of the body, a thrill of rapture; a thrill of horror, horripilation.

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. Furnished with a coat of mail consisting (as it were) of the hair of the body erect through astonishment, etc. (Abh. P. 9, after 1).

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. = ರೋಚನ ರೋಚನ. (Öpr. 2, 31).

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. = ರೋಚನ ರೋಚನ. (ಪುಲಕ Nn. 39, 61 145). See Kavy. IV, 2, 17.

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. Joy attended with a thrill of rapture (ಪುಲಕ Öt. I, 44).

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. = ರೋಚನ ರೋಚನ. (My.).

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. Hairy, etc.;—a kind of deer; the yak (ಗೋಕರ್ಣ, ಕುಮಾರವ್ಯುಗ Mr. 168).

ರೋಚ ರೋಚನ ರೋಚನ-ರೋಚನಾ. Erection of the hair of the body (= ರೋಚನ ರೋಚನ).

ರೋಲಮ್ಬ *rōlamha*. = ರೋಲಮ್ಬ. A bee. (ಕೃಷ್ಣ, ಪಟ್ಟದ, etc., ತುಮ್ಮ *Sl.* 176; *My.* Amara).
 ರೋವ *rōva*. Tbh. of ರೋವ (Smd. 347).
 ರೋಷ *rōsha*. = ರೋಷ. *Anger, rage, wrath, passion, fury.* 2, an arrow (ಅಮ್ಮ *Mr.* 295; cf. ರೋಷ 1).
 ರೋಷಣ *rōshana*. *Angry, wrathful, passionate.*
 ರೋಷನ್ *rōshau*. Lighting, illumination (*My.*; *H.*).
 ರೋಷಾರ *rōsha-ākara*. A sonnet for anger (Siv. 4, 4).
 ರೋಷಾವೇಶ *rōsha-āvēśa*. Possession by anger (Ūpr. 2, after 24; Siv. 4, after 70).
 ರೋಷ ರೋಷ. Tbh. of ರೋಷ (Smd. 335 Mdb.). — ರೋಷವಡಗು. -ಅಡಗು. Anger to subside (*Bp.* 20, 24).
 ರೋಸು *rōsu*. 1. (= ರೋತ). Dirt, filth, ordure, any nasty thing (*My.*). Cf. ರೋತ.
 ರೋಸು *rōsu*. 2. To dislike, to feel disgust (*My.*; Tē. ರೋಯು). ಮನಸ್ಸು ರೋಸು ಹೋಗುವಿಕೆ (ಅರ್ತನ, ಪುಷ್ಪಮ, etc., ಬೇಜಾರು *Sl.* 898).
 ರೋಹ *rōha*. = ರೋಹಣ. See ಅ-.
 ರೋಹಕ *rōhaka*. Ridling on; a rider. See ಅ-. 2, growing on.
 ರೋಹಣ *rōhana*. Rising; mounting upwards, ascending; riding on, sitting or standing on;—growing;—growing over, healing. See ಅ-. 2, N. of a mountain (Adam's peak in Ceylon).
 ರೋಹಣಿ *rōhani*. girl. = ರೋಹಣಾದ್ರಿ. (Siv. 1, 29).
 ರೋಹಣಿದ್ರುಮ *rōhani-druma*. The sandal tree.
 ರೋಹಣಾದ್ರಿ *rōhani-adri*. Mēru (*Bp.* 19, 29).
 ರೋಹಿ *rōhi*. Rising; mounting, etc.; growing; grown. 2, the tree *Andersonia rohitaka* Roxb. 3, a kind of deer (cf. ರೋಹಿ).
 ರೋಹಿಣಿ *rōhiṇi*. = ರೋಹಿ No. 2. ರೋಹಿಣಿ ಮರ (ಮುಳ್ಳುಮುತ್ತು *Nr.*).
 ರೋಹಿಣಿ *rōhiṇi*. (Smd. 113). ರೋಹಿಣೀ. Rising, mounting, etc. See ಅಧಿ-. 2, = ರೋಹಣದ್ರುಮ (ಮಲಯ, ಚನ್ನನ, ಗನ್ನ *Mr.* 335). 3, the red one: N. of the ninth nakshatra (*Sk.*); N. of the fourth nakshatra (*My.*), that is personified as a daughter of Dakṣha and the wife of the moon (*Bp.* 4, 30). 4, N. of various women, e. g. of Balarāma's mother. 5, a cow. 6, a young girl.
 ರೋಹಿಣೀಪತಿ *rōhiṇi-pati*. = ರೋಹಿಣೀವಲ್ಲಭ. (*My.*).
 ರೋಹಿಣೀವಲ್ಲಭ *rōhiṇi-vallabha*. The moon.
 ರೋಹಿಣೀಶ *rōhiṇi-īśa*. The moon (*Mr.* 36).
 ರೋಹಿಣೀಮತ *rōhiṇi-mata*. The planet Mercury (*My.*). 2, Balarāma (*My.*).

ರೋಹಿತ *rōhit*. The sun. 2, = ರೋಹಿತ No. 3. 3, the female of a deer, a doe. (*R.*).
 ರೋಹಿತ *rōhita*. = ರೋಹಿತ. Red, of a red colour; the colour red; colourred. 2, a kind of deer. 3, the fish *Cyprinus rohitā* Ham. 4, a kind of rainbow appearing in a straight form, Indra's bow unbent and invisible to mortals (ಪನ್ನನ ಬಿಲ್ಲುರುಹು *Hik.*; see ಪುರುಷೋತ್ತಮ and a. ಶೋಕ). 5, blood. 6, saffron.
 ರೋಹಿತಕ *rōhitaka*. The tree *Andersonia rohitaka* Roxb.
 ರೋಹಿತಾಶ್ವ *rōhita-śva*. Having red horses: fire, Agni.
 ರೋಹಿಷ *rōhiṣa*. A kind of fragrant grass. 2, a species of fish. 3, a kind of deer. See ರಾಹಿಷ.
 ರಾಹುಕ *raukula*. Formidableness (*Bh.* 7, 16, 36; *J.* 27, 7; o. r. ತಾಕು).
 ರಾಹಿನಿಕ *rauṇika*. (fr. ರೋಹಣ). Yellowish;—the tartar of the teeth. (*R.*).
 ರಾಧ್ರ *raudra*. (fr. ರುದ್ರ). Belonging to Rudra or to the Rudras. 2, Rudra-like: violent, impetuous, terrible, formidable. 3, one of the rasas in dramatic composition: ardour, passion, anger, wrath, rage, fury (*Kāvy.* IV, 1, 7. 10. 11; IV, 2, 37. 40. 41. 52. 57; ತಾರು *Bhn.* 47). 4, heat, hot weather. 5, a kind of evil spirit. 6, the fifty-fourth year of the cycle of sixty.
 ರಾಧ್ರತೆ *raudratē*. Wild or savage state, fierceness, formidableness, dreadfulness (*Bp.* 53, 5).
 ರಾಧ್ರಾಯಮಾನ *raudrāyamāna*. Formidable, etc. (Ūpr. 4, 29).
 ರಾಧ್ರ *raudri*. Gauri. 2, a species of oreopere (ಕಣಿವೆ *Mr.* 147). 3, the fifty-fourth year of the cycle of sixty (*My.*).
 ರಾಪ್ಯ *raupya*. (fr. ರಾಜ್ಯ). Made of silver, etc.;—silver (ರಜತ, etc., ಬೆಳ್ಳಿ *Mr.* 98; ತಾ 513).
 ರಾಪ್ಯಧರಣೀಧರ *raupya-dharapadha*. = ರಜತಗಿರಿ. Kallāsa (*Bp.* 44, 73).
 ರಾಮಕ *raumaka*. (fr. ರೋಮಕ 2). Roman. 2, (fr. ರುಮಾ), a kind of salt produced from a salt-plot near Sambhar in Ajmere.
 ರಾರವ *ranava*. (fr. ರುದ್ರ). Made of the hide of ruru deer. 2, dreadful, terrible. 3, unsteady; cheating, dishonest. 4, one of the hellas.
 ರಾಹಿಣೀಯ *rahiṇīya*. (fr. ರೋಹಿಣೀ). Balarāma. 2, the planet Mercury. 3, an emerald.
 ರಾಹಿಷ *rahiṣa*. (= ರೋಹಿಷ). A kind of deer. 2, a sort of grass (see ರಾಹಿಷು). 3, a species of fish.

८६

ೞ. The forty-eighth letter of the Alphabet (Smd. 26-28). It is the final of many words (58. 59. 78. 79. 275. 284. 256), and the initial of some; it changes into ತ (215. 282. 285), into ಡ (206), into ಳ (218), and into ಯ (223); replaces the Samakṛita ರ e. g. in ರೂಢಿ (in Padmarāja's Sānauḍaśaritra there is also ಧ್ಯಾನಾರೂಢಿ, ಕಾರಿ, ಗಾರಿ; and since about one or two hundred years is represented by ರ in the common Kannaḍa language. (See also ರೂಢಿ, ರಮ್ಯ). It is occasionally elided (Smd. 222. 246. 247). About its representation of the upadhmanya see ೦೦. ೩, it forms an auxiliary in ೞ2.

ra. 1. The letter ^{is} pronounced with a short a.

§ 2. (i. e. ८८-९१). = ८८, etc. An auxiliary used in the formation of the genitive singular and plural neuter of pronouns. See ८८ १.

ರಾ-kāra. The letter or syllable **ra** (ॠ, ॡ),
Śmd. 58, 58. 78. 217; Kāv. I, 8, 98-103).

वा०, rakko. = वा०, etc. (My.).

ದಿಂಟಿ ಗ್ರಾಹಿಣಿ. = ದಿಂಡಿ, etc. (ಗುಡಿ, ತಂಗುಡ, ಪಕ್ಕರಕ್ಕೆ Kk. 58, O. F. ದಂಟಿ).

ಹಂಚಿಕೆ = **ಹಂಚಿಕೆ**. An uncovered box or chair upon an elephant, for the convenience of the riders: a howdah (ಮಹಾಸನ Mr. 158; ೮. Bp. 47, 44).

ದಂಟೆ *raṇḍe*, = ಕಂಟೆ, ಪಂಟೆ. The armour and gear of elephants; horse trappings, martingale, etc. (ಗುರು ರ್ತ. II, 104; ಗುರು, ಕುಮರ ಅನಿಗದ ಪಶ್ಚರಕ್ಕೆ Kt. 42; Sm. 41; Ū. Bp. 42, 26).

සංචිත ශාස්ත්‍රික. = සංචිත. (J. 8, 88).

ಹಿಟ್ಟು ಕಾಠ್ಠಿ. = ಹಿಟ್ಟು. A wing (ಎಂಕೆ, ಪಕ್ಕ Kk. 69; ಎಂಕೆ ಸಿ. 30). 2, the upper part of the arm, from the elbow to the shoulder (My.; ಪ್ರಗಡ್ಡೆ G.; Tē. ರಟ್ಟು); the arm (My.). ಹಿಟ್ಟು ಇದ್ದರೂ ಅಟ್ಟು ಉಣ್ಣು. — ಹಿಟ್ಟು ಮುರಿಯು ಬೇಕು, ರೂಟ್ಟು ತಿನ್ನ ಬೇಕು (Prva.). See ದೀಪು. — ಹಿಟ್ಟುಳ್ಳು. -ಇತ್ತು. To put the upper arm in position (Bp. 27. 64).

ಹಣ ಗ್ರಾಹ. = ರಣ ೨. (ಪುರುಷ Kk. 91).

ဓာ ra-tva. The letter or syllable ဓ (śmd. ၇၀
Cm.).

R

සිව්‍යේ rappē. = සිව්‍ය. (My.).

ಕಮ್ಮಿ ಗ್ರಾಂಭ. = ರಮ್ಮಿ. (ಸೆಮ್. 160 ಮಧ್ಯ. Cm.).

దివ్యే rakāḥ. = దివ్యే. A bodice (worn by females,
 V. 5, after 14; My.; Tu.; Tā. దివ్యక, దివ్యక); a quilted
 jacket, armour, mail (నారనార, కంఠము Nā. 97).
 See వర్ణ, మిశ్రుని.

ಅವಿಕೆ ravikē. = ಅವಕೆ. (Bp. 14, 15; My.).

ॐ ra-la. A compound letter used to represent the letter ॐ or a term with the letter ॐ (Śmd. 26. 27. 28. 29. 31. 32. 51. 78).

ದಿಲಾನ್ತ *raḷa-anta*. A term with final ಂ. (Sind.
52, 54).

କାନ୍ଧବ ଶିଖାଣା. = କାନ୍ଧାବ, ଗ. ୪.

ದಾಖತಾ ಸಂಖ್ಯೆ = ರಾಖತಾ, ಸಂ. ಸರಿಯೋದ್ವಾಹನ ಘಟಿಯನ್ತ, ಉದ್ವಾಹನ ಎನ್ನಿಕೊಂಡ ದಾವೆಯ ನಿರಣಯಕ್ಕೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತೇತನು, ಇದು ದಾಖತಾ ಇದೇ ಹೆಸರು (N. ೨:-- ಇದು ದಾಖತಾ ಇದೇ ಹೆಸರು N. ೨). ೩೦೧ ಒಳ ದಾಖತಾಂ (ಅರಘಟ, ಉದಾಹರಣೆ N. 422).

ದಾಖ, rāṭṭa. = ದಾಖಾಳ. ಪಾಪಿಯ ದಾಖ್ಯಂ (ಪ್ರಥ, ಸೇವಿ HIA.).

ಹಾನ್ತ, ra-anta. A term with final a (ರಾ. ಕೊ. 284. 328).

ଝଞ୍ଜଞ୍ଜ ri-kāra. The syllable ଝ (Śmṛd. 184).

ಮೂಗಿ rūḍhi. = ರೂಢಿ. (Śmd. 391 Mḍb. Cm.). — ಮೂಢಿವೆರ್. =
ರೂಢಿವೆರ್. Śmd. Mḍb. Cm. 186 in sūtra and ṭika).

ॐ३,६ rikkaṭa. = ॐ३,६, etc. (Abh. P. 1, 107).

ದೊಕ್ಕೆ, rēkkē. = ಎಣ್ಣೆ, etc. A wing (J. 19, 24; C.; Tā.; ಗರುಡ, ಪಕ್ಷಿ, ಪತ್ರ, ಪತ್ರ, ಪನಾರುಕ Si. 178); a leaf of a door (Tā.). ನವರನ ದೊಕ್ಕೆ (ಶಿಖರ, etc. Si. 177); ಬಾದ ದೊಕ್ಕೆಗಳು (ಪಕ್ಷಿ, ಬಾದ 289). See Abhā. 2, 72; B. 2, 28; 4, 118. — ದೊಕ್ಕೆಬಾಗಿಲು. A leaved door (ಪಕ್ಷಿಬಾಗಿಲು, ಪಕ್ಷಿ Si. 110). — ದೊಕ್ಕೆಯಾದದಿ. -ಎಣ್ಣೆ. A winged ant (My.). — ದೊಕ್ಕೆಯದಿ. = ಕಣ್ಣೆಯದಿ. (My.).

ဇိဝံရံ ရံဂံ = ဇဝံ, etc. (Bh. 6, 4, 140; 8, 24, 14).

ಹೃದ್ರೈಃ ಸ್ವರೈಃ = ಹೃದ್ರೈಃ (My). ಮೊದಲನೆಯ ಹೃದ್ರೈಃ ಮೂಲ
(Prv.).

ಹಿಕ್ಕು, rēppu. To strike (ತುಡುಕು ಹಿಕ್ಕು. Dh.; Tā.
ಹಿಕ್ಕು, to beat).

ದೌಪ್ಪೆ ಝಂಘ. = ಎಪ್ಪೆ. An eyelid (ಪದ ಕೊ. 117; ವರ್ಗ
Sl. 487; Bp. 18, 57; 48, 56; B. 4, 83; C.; T.). ಪಾಡು
ಸಾರಿ ದೌಪ್ಪೆ ಬದಿಸುವವು ಹೊತ್ತು (ಕಾದಿ Sl. 40). ದೌಪ್ಪೆ ಮೈದರ
ದೌಪ್ಪೆ ಹಾಳುವದು ಬಟ್ಟೆಬೇರೆ (Priv.). — ದೌಪ್ಪೆ ಹಾಲು The twink-
ling of an eye. ಸೂ ದೌಪ್ಪೆ ಹಾಲುಗಳ ಹೊತ್ತು (ಕಡಿ Sl. 456). —
ದೌಪ್ಪೆ ಬದಿ To wink (My.).

ಪೊಪ್ಪ rōppa. (Smd. 48). A fold (for sheep and goats, Grj. 1, 104; My.).

ಪೊಪ್ಪ rōppu. To roar; to grunt (like a hog, Sṣv. 4, 12; Tē.).

ಪೊಪ್ಪ rōbbē. (= ರೊಬ್ಬೆ ?). — ಪೊಪ್ಪೆಯನ್ನು ಹದಲು (Smd. II, o. r. ರೂಪಾಯನ್ನು.).

ಪೊಪ್ಪೆದು rōḍḍu. (Sk. ರೋಡ್, ರೋಡ್, to be foolish or mad = ಉನ್ಮಾದ; — to despise, disrespect = ಅನಾದರ). — ಪೊಪ್ಪೆದಾಡು. -ಅಡು. To laugh at with a distortion of one's body, with grimaces, violently or sarcastically, to deride (ಎಕ್ಕಾತಾಂಗವಹಸನ Smd. Dh.; Grj. 2, 104). ಪೊಪ್ಪೆದಾಡುವನಗೆ (ಅಡ್ಡುರಿತ, ಹಾಸ, ಸೋತಾಸ Nr.).

ಅ

ಅ 1. 1. The forty-ninth letter of the Alphabet (Smd. 12. 21). It is final in many words (58), becomes ಓ (42) and ಓ (280. 281), is elided (229), and when the final of a short monosyllabic theme, is doubled before a following short vowel (84. 87) except in ರೊಲೆ (86). An initial ಅ has been changed into ನ, e. g. in ನಂಗಲ, ನೇಗಲ ನೇವಣ, ನೇವಳ, ನೊಡ್ಡೆಗೆ.

ಅ 1. 2. A letter of euphony in ಅ (ಅ-ಇ 13), e. g. ಲುಧಿಯನ್ನರಿ (Bp. 1, 3), ಒಡಬದುಕರಿ (2, 2), ಮಾದರಿ ಬೇಡ (58, 5); in ಆ (ಅ-ಎ 3) or ಆ (ಅ-ಏ 2), see e. g. Si. 106. 121; and in ಉ (ಅ-ಉ 9) or ಊ (ಅ-ಊ 7), see e. g. Si. 19. 20. 44. 47. 49. 61. 102. 103. 106. 263. 299. 307; ಏ 2, ಉ, ಲುಂ, ಲೂ, ಆ, ಅ, ಆ.

ಅ la. The letter ಅ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಅ la. Sign for a metrically short syllable (Ch.; Mr. 368). 2, the number 3 (Mr. 349).

ಅ lak. A sound to imitate that of slapping with the palm of the hand. 2, one to imitate the tinkling or clinking of a post-runner's gējjēs. — ಅಲಲಳ. rep. (My.).

ಅ laka. = ಅಕು. A sound in imitation of glittering. — ಅಕಮಳ. The blue king-fisher (Pr.). — ಅಲಳ. Glitter, gleam, flash (Mhr., also ಲುಲು); with a flash, brightly, brilliantly (B. 4, 70. 174).

ಅಲಳ lakaḥa. A kind of instrument used by artisans (Mr. 888).

ಅಲಡಿ lakadī. Wood (Mr., H.; see ಮಹಾ-).

ಅಲಾರ la-kāra. The letter ಲ (ಲ, Smd. 11).

ಅಲು laku. = ಅಳ. — ಅಳುಮುಳ. The king-fisher (Tē.; cf. ಅಕಮಳ). 2, the lapwing (ಟಿಟ್ಟಿಳಳ Si. 178. Tē.).

ಅಲುಲಳ lakuḥa. = ಅಳುಲಳ. A kind of bread-fruit tree, *Artocarpus lacucha* Roxb. See Nr. a. ಕೌಡ.

ಅಲುಲಳ lakuḥa. = ಅಳುಲಳ, q. v. A staff; a club.

ಅಲುಮಣ lakumana. Tbh. of ಅಕ್ಷಣ (Smd. 886).

ಅಲುಮಿ lakumi. Tbh. of ಅಕ್ಷಿ (Smd. 886; ಸಿಂ, etc., ಇಂದಿರೆ Smd. 6; see ಮಾ-).

L

ಅಲೋಟು lakōṭu. = ಅಲೋಟಿ 1, ಅಲೋಟಿ. The envelope of a letter (My.; Mhr., H. ಅಲೋಟಾ, ಅಲೋಟಾ); a closed letter, a letter sealed or wafered (My.; Mhr., H.).

ಅಲೋಟಿ lakōṭi. 1. = ಅಲೋಟು, etc. (My.). — ಅಲೋಟಿಹೋಳಿಗೆ. A kind of hōḷigē (My.).

ಅಲೋಟಿ lakōṭi. 2. The fruit called Laquet (My.).

ಅಲ್ಯ lakka. Tbh. of ಅಲ್ಯ (Smd. 346; Bp. 10, 13; 22, 52; J. 10, 43). 2, N. (My.).

ಅಲ್ಯಣ lakkaṇa. Tbh. of ಅಲ್ಯಣ (Smd. 346; see 334 and ಸ್ಪು-).

ಅಲ್ಯಣೆ lakkaṇikē. = ಅಲ್ಯಣೆ. (G. 103. 445; My.).

ಅಲ್ಯಾ lakka. A kind of pigeon (B. 3, 114).

ಅಲ್ಯಿ lakki. = ಅಲ್ಯಿ, ಅಲ್ಯಿ, ಅಲ್ಯಿ, ಅಲ್ಯಿ. The shrub or small tree *Vitex negundo* or *trifolia* Lin.

(ಸಿನ್ಧುವಾರ, ನಿರ್ಗುಣ್ಣೆ, ಇನ್ದಾಣಿ Mr. 114, o. r. ಅಲ್ಯಿ, ಸಿನ್ಧುಕ, ಸಿನ್ಧುವಾರ, ಇನ್ದಾಣಿ, ನಿರ್ಗುಣ್ಣೆ, ಇನ್ದಾಣಿ Si. 188; ಶೇಫಾಲಿಕೆ 484; ಇನ್ದಾಣಿ, ಸಿನ್ಧುವಾರ G.). See ಅಡವಿಯು, ಕರೇ, ಕರ್ಲಕ್ಕಿ, ಬಿಳಿಹೂವಿನ, ಬಿಳಿ- — ಅಲ್ಯಿವೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 3).

ಅಲ್ಯಿಲಿ lakkiḷi. = ಅಲ್ಯಿ. ಕರೇ ಹುಮ್ಮಗಲುಳ್ಳ ಅಲ್ಯಿಲಿ (ಶೇಫಾಲಿಕೆ, ಸುವಹ, ನಿರ್ಗುಣ್ಣೆ, ನಿಲಿಕೆ Si. 188); ಬಿಳಿ ಹುಮ್ಮಗಲುಳ್ಳ ಅಲ್ಯಿಲಿ (ಸ್ವೇತಸುರಸಿ, ಭೂತವೇಶಿ 189).

ಅಲ್ಯಿ lakki. Tbh. of ಅಲ್ಯ. (Grp. 6, 37).

ಅಲ್ಯೋಟಿ lakkoṭi. = ಅಲೋಟು, etc. (My.).

ಅಲ್ಯಕೆ laktaka. = ಅಲ್ಯಕ. A dirty and tattered cloth, a rag. 2, lac, the red dye (= ಅಲ್ಯಕ).

ಅಲ್ಯಕೆ laktikē. = ಅಲ್ಯಕ No. 2. (ಅಲ್ಯಕೆ Mr. 110, o. r. ಅಲ್ಯಕೆ).

ಅಲ್ಯ laksha. = ಅಲ್ಯ, ಅಲ್ಯ. A mark, a sign, a token. 2, a mark or sign to aim or shoot at, a bull, an aim, a target (ತರಕ್ಕ, ನಿಮಿತ್ತ, ಗುರು Mr. 296). 3, appearance, show, pretence, disguise, fraud. 4, a lac, one hundred thousand. 5, = ಅಲ್ಯ No. 3, consideration, attention, regard (Mhr.). (ಸಾಲ) ಅಲ್ಯವಾದರೂ ಛಿಳ್ಳೆ ಬೇಡ ಬಾರದು. — ಅಲ್ಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತ, ಕೋಟಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮುಕ್ತ (Prva.). — ಅಲ್ಯ ಕೊಡು. To give heed, to pay attention to, to care for, to mind, to aim at (B. 5, 94. 124. 169. 181). — ಅಲ್ಯಗಟ್ಟಲೆ. -ಕಟ್ಟಲೆ. By laos (My.; B. 4, 119). — ಅಲ್ಯಗಟ್ಟ. -ಕಟ್ಟ. = ಅಲ್ಯಗಟ್ಟಲೆ (My.; B. 3, 80). — ಅಲ್ಯಗೊಡು. -ಕೊಡು. = ಅಲ್ಯಕೊಡು. (B. 5, 67. 97. 186). — ಅಲ್ಯದೊಳಗೆ ಇಡು. To consider, to regard,

to pay attention to (B. 5, 198). — ಲಕ್ಷ್ಯದೊಳಗೆ ಬರು. To come under observation, to come to the mind, to become a matter of concern, to be perceived (B. 5, 107, 124, 203).

ಲಕ್ಷಕ lakshaka. Marking, indicating, etc. (Bp. 61, 50).

ಲಕ್ಷ್ಯಭುಗ್ತ laksha-ṛyuta. A man who has deviated from, or missed, the mark (ತಪ್ಪಲಕ್ಷ್ಯಂ Mr. 296).

ಲಕ್ಷ್ಯ ಲakshana. = ಲಕ್ಷಣ. A mark, a distinctive mark, a sign, a token, a characteristic (Śmd. 3);—character, attribute, quality. 2, a lucky mark, a favourable sign;—handsomeness (My.; Mhr.). 3, a symptom or indication of disease. 4, an accurate description, a definition (Śmd. 6 Cm.). 5, aiming at, aim, intention, scope, object, signification;—observation, sight, seeing (ದರ್ಶನ, ಧ್ಯಾನ, ಅವಲೋಕನ, ನೋಟ Mr. 316);—form, kind;—cause, occasion;—operation, influence. 6, the Indian crane, *Ardea sibirica* (ಸಾರಸ G.). ಧಾಗಾಕಾರಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವೆ ತಿಳಿಯದೇ?—ರಾಜರ ಶಿವ ತಿರುಕರ ಲಕ್ಷ್ಯ (Prv.). See Śmd. 334, 335; Nn. 2. ಪ್ರತ್ಯಯ and ಸ್ವರ. — ಲಕ್ಷ್ಯನೀಡ. -ಕೇಡಿ. A person deprived of good marks, an unlucky person. ಲಕ್ಷ್ಯನೀಡೆ ಹತ್ತಳೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳ (Prv.). — ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು. -ಂಬಿಡಿ. To lay hold of characteristics (Śiv. 1, after 79).

ಲಕ್ಷ್ಯವಂತ lakshana-vanta. A man endowed with good marks, a lucky man; a handsome man (My.). ಲಕ್ಷ್ಯವಂತನಿಗೆ ಭಕ್ತಿಯೇ ಸಿರಿ (Prv.).

ಲಕ್ಷ್ಯವಿಧಿ lakshana-vidhi. The rule or method of definition (Śmd. 371).

ಲಕ್ಷ್ಯಸಂಬಂಧ lakshana-sambandha. Connection with a distinctive mark or attribute (Śmd. 161; ಕುಡುಮಿನ ಸಮೃದ್ಧಿ 182).

ಲಕ್ಷ್ಯಪಾಠಾಯ lakshana-ācārya. A distinguished teacher (Śmd. 3).

ಲಕ್ಷ್ಯನಿ ಲakshañ. An indirect indication or hint, an ellipsis, a word or phrase understood though not expressed, metonymy;—indirect application of a word (as distinguished from its literal meaning). (My.).

ಲಕ್ಷ್ಯಲಕ್ಷಿ ಲaksha-lakshita. A man who hits the mark (ತಾಗಲಿಸುವನಂ Mr. 296).

ಲಕ್ಷ್ಯಾಧಿಕಾರಿ laksha-adhikāri. A man possessed of a lac, a millionaire (My.).

ಲಕ್ಷ್ಯಾಂತರ laksha-antara. A lac and more, very much (My.).

ಲಕ್ಷ್ಯವಧಿ laksha-avadhi. The extent of a lac, very much, very many; by lacs (My.; B. 4, 147, 171).

ಲಕ್ಷ್ಯ ಲakshita. Marked, denoted, characterized; recognizable by; defined; hinted at; aimed at; remarked, observed, perceived, discovered, beheld, evident; considered, regarded; enquired into, examined. See ಲ, ಲಕ್ಷ; Ūpr. 3, after 102.

ಲಕ್ಷ್ಯಕೇಶವರ lakshita-tēvara. One regarded or favoured by Śiva (Rāv. 1, 10).

ಲಕ್ಷ್ಯಿಸು lakshisu. To distinguish; to indicate;—to aim at; to consider, to regard, to examine, to behold, to notice, to know, to perceive (ಕುಡುಮಿನಿ Śmd. 334 Cm.; ಕುಡುಮಿನಿ 335 Cm.; My.).

ಲಕ್ಷ್ಯೇಕರಿಸು lakshī-karisa. To aim at; to look at, to behold, to mind, to pay attention to (My.).

ಲಕ್ಷ್ಯೇಶ್ವರ laksha-tēvara. = ಲಕ್ಷ್ಯಾಧಿಕಾರಿ. (My.). ಲಕ್ಷ್ಯೇಶ್ವರನೊಬ್ಬ (Prv.).

ಲಕ್ಷ್ಯ ಲakshma. A mark, a sign, a token, a characteristic (ಕಲಂ, ಕುಡುಮಿ Nn. 86). 2, the chief, principal, most excellent.

ಲಕ್ಷ್ಯ ಲakshmana. = ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಲಕ್ಷ್ಮ. Having marks or signs. 2, possessed of lucky marks or signs, lucky, fortunate, prosperous. 3, the male Indian crane, *Ardea sibirica* (see ಸಿಬಿರೀ). 4, Rāmacandra's younger brother (Śmd. 116; Abh. P. 7, 75; J. 16, 14; 18, 2, 4).

ಲಕ್ಷ್ಯಿನಿ lakshmanī. The female of the crane *Ardea sibirica*.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಲakshmi. ಲಕ್ಷ್ಮಿ. = ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಲಕ್ಷ್ಮ. Good fortune, prosperity, wealth, success, happiness. 2, beauty, loveliness, charm, splendour. 3, a rich or beautiful woman; N. of the goddess of fortune and beauty, the wife of Viṣṇu, sprung from the froth of the ocean when churned by the gods and demons. 4, N. of other females. 5, N. of a plant (= ಮುದ್ದಿ; see Nr. 2. ಮುದ್ದಿ). 6, turmeric. — ಲಕ್ಷ್ಮಿ: ಕಳೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಾಸ್ತಿ. The splendour of wealth (as seen in the person of a rich man, My.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕರ ಲakshmi-kara. Causing prosperity, productive of wealth (My.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ ಲakshmi-kānta. Viṣṇu. (J. 9, 34; 26, 77).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ ಲakshmi-dhara. N. of various persons. 2, Lakshmana (Abh. P. 7, after 78).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಲakshmi-pati. = ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಾಸ್ತಿ. (J. 8, 49, 67).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರ ಲakshmi-putra. Kāma. 2, a prosperous rich man (My.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರ ಲakshmi-pura. N. of a town (Ūpr. 1, 128).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಮನೋವಲ್ಲಭ ಲakshmi-manas-vallabha. Viṣṇu (J. 17, 60).

ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ ಲakshmi-ramana. Viṣṇu (Bp. 53, 62; J. 1, 1).

ಲಕ್ಷ್ಮೀರೋಲ ಲakshmi-lōla. Viṣṇu, Kṛishṇa (Bh. 2, 8, 1; Rām. 1, 5, 7; J. 13, 28).

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿತ್ ಲakshmi-nit. Lucky, prosperous, fortunate, wealthy, rich;—handsome, beautiful.

ಲಕ್ಷ್ಮೀವಂತ ಲakshmi-vanta. A wealthy man (My.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀವರ ಲakshmi-vara. = ಲಕ್ಷ್ಮೀಶಾಸ್ತಿ. (J. 1, 8; 13, 64).

ಲಕ್ಷ್ಮೀವಲ್ಲಭ ಲakshmi-vallabha. = ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ. (Bp. 54, 49).

ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾರ ಲakshmi-vāra. Thursday. (R.).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಲakshmi-śa. Viṣṇu (J. 1, 11). 2, N. (1, 11).

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರ ಲakshmi-tēvara. = ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ. See Prv. 2. ಕಾಂತ.

ಲಕ್ಷ್ಯ ಲakshya. To be marked, to be defined or described (Śmd. 6 Cm.);—having marks or attributes;—to be aimed at;—deserving to be regarded;—recognizable by. 2, an aim, an object, a bait, a target;—a characteristic sign or feature (ಕುಡುಮಿ Śmd. 4 Cm.); an illustration (ಕುಡುಮಿ 139 Cm.). 3, = ಲಕ್ಷ್ಯ No. 5, attention, consideration, etc. (My.; Mhr.). 4, sham, pretence, fraud. — See Kāvya. V, 4-9. — ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡು. = ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡು. (B. 4, 184; 5, 216).

— ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರು. To mark, to mind, etc. (My.; B. 3, 30).

— ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡು. = ಲಕ್ಷ್ಯದೊಳಗೆ ಇಡು (My.; B. 3, 6; 4, 94).

158. 170). — ಲಕ್ಷ್ಯದೊಳಗೆ ಬರು. = ಲಕ್ಷ್ಯದೊಳಗೆ ಬರು. (My.; B. 5, 124. 158).

ಲಕ್ಷ್ಯಸಿದ್ಧಿ lakshya-siddhi. Proof derived from examples or illustrations (ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಸಿದ್ಧಿ Śmd. 298 Cm.).

ಲಕ್ಷ್ಯಯೆ laḡa-kriyē. Doing the short and long syllables: a kind of prosodical computation (Ūh.).

ಲಗಡಿಸು laḡaḍisan. (= ಲಗಾಯಿಸು). To heat, to flog (Bh. 3, 6, 28; My.; Mhr., H. ಲಗಾವಣೀಂ).

ಲಗಬಣೆ laḡa-baḡē. = ಲಗಬಣೆ. Hastily (B. 4, 38; Mhr. ಲಗಬಣೆ).

ಲಗಬಿಗ laḡa-higi. Hurry and hostile (B. 4, 49; Mhr. ಲಗಬಿಗ).

ಲಗಲಗ laḡali. (cf. Mhr. ಲಗಲಗ, ಲಗಲಗ). — ಲಗಲಗಣ್ಣು. (B. Mhr.).

ಲಗಾಂ laḡām. = ಲಗಾಂ, ಲಗಾಂ. The hit of a hridle, a hit-month; — a hridle (My.; ಕವಿ, ಖಲೇನ Si. 274; Mhr., H. ಲಗಾಂ).

ಲಗಾಟ laḡāṭi. An unchaste, quarrelsome, wicked woman (My.; cf. Sk. ಲಂಕೆ, ಲಂಕೆ, ಲಂಕೆ; Sk. ಲಂಗ = ಸಂಗ).

ಲಗಾಮ laḡāma. = ಲಗಾಂ (ಕಡಿವಾಣ, ಕಲೀಯ, ಕವಿ, ಪಲ್ಲಯನ, ವಾಳೆ G.; B. 4, 79).

ಲಗಾಮು laḡāmn. = ಲಗಾಮು. (My.; B. 5, 12). ತುಣ್ಣುಕುದುರೆಗೆ ಗಣ್ಣುಲಗಾಮು (Prv.).

ಲಗಾಯಿಸು laḡāyisu. To join, to affix, to put to or on; to push in (Sk. ಲಗ; Mhr. ಲಗಬಣೀಂ). 2, = ಲಗಡಿಸು, q. v. (My.). 3, to push into the mouth, to eat (My.).

ಲಗಾವ laḡāvu. Union, connection, association (My.; Mhr. ಲಗ, ಲಗಾ).

ಲಗು laḡn. Thh. of ಲಘು. Light; — relieved after suffering, better in health; alleviation; — quickly, swiftly. — ಲಗು ಬಗು. The state of being either easy to be subdued or difficult to be subdued (as another's mind); that of being either not strict or strict (as another's words or order, My.). — ಲಗು ಲಗು. rep. Very quickly (B. 2, 38).

ಲಗುಡ laḡuḍa. = ಲಗುಡ. A stick, a staff; a club (ಲಗುಡ, ವಾಣೆ Śmd. 888).

ಲಗುನ laḡuna. Thh. of ಲಗ್ನ (Śmd. 386 Mḡh.; Śm. 20; Mhr. ಲಗನ).

ಲಗಬಣೆ laḡō-baḡē. = ಲಗಬಣೆ. (B. 4, 184).

ಲಗ laḡga. (= ಲಗ್ನ 2). (Ūpr. 5, after 76).

ಲಗ ಕ laḡgika. Thh. of ಲಗ್ನಿಕ (Śmd. 851, o. r. ಲಗ್ನಿಗ in Mḡh.; 856, o. r. ಲಗ್ನಿಗ in Mḡh.).

ಲಗ laḡgiga. (Śmd. 49). See ಲಗ್ನಿ.

ಲಗ laḡgē. 1. (Thh. of ಲಗ್ನ). A union or concord of the sounds of various musical instruments (ಬಹುನಾದ್ಯ ಮೊದಲಿಗ Mr. 288; Rām. 3, 6, 8; 6, 11, 16; Bh. 5, 11, 39; 8, 21, 26). See ಸ್ವರ. — ಲಗ್ನಿ ವದ್. -ವದ್. Various concordantly sounding drums (Ū. Bp. 42, 24; J. 13, 43). — ಲಗ್ನಿ ಸೂಳು. A loud sound of laḡgē (Bh. 5, 11, 39).

ಲಗ laḡgē. 2. (Thh. of ಲಂಕೆ = ಲಂಕೆನ). Ascending, scaling, escalade (My.; Tē.); an assault, an attack, a storm (ವಾದಿ Bhn. 13). See Ūpr. 5, 79. 104; Rām. 6, 11 anm.; 6, 11, 7. 14; Ū. Bp. anm.; Rām. 6, after 116. ಲಗ್ನಿ ಪತ್ತು, to scale (My.). — ಲಗ್ನಿ ಪಡ್ಡು. -ಲಡ್ಡು. To play at the game of throwing balls at one another (My.). — ಲಗ್ನಿ ಪಡ್ಡು. An assault-hall: the hall used in that game (My.).

ಲಗ್ನ laḡna. = ಲಗುನ, (ಲಗ್ನ 1). Attached, adhered, stuck, held fast; — attached to, joined to, connected with; —

joined, united; — fastened in, sticking in; — intent on; — auspicious. 2, the moment of the sun's entrance into a zodiacal sign. ಸಂವಿಧಿ ಮೇಷಾದಿಗಳು ಲಗ್ನಮ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 65). 3, the rising of the sun, of the planets, or of a sign of the zodiac. 4, the division of the equator which rises in succession with each sign in an oblique sphere. 5, an auspicious moment, a portion of time fixed upon as lucky for the performance of anything; — the decisive moment, time for action. 6, marriage: nuptials (My.; Mhr.; B. 4, 214). 7, a bard or minstrel who awakes the king in the morning. 8, an elephant in rut (ಮದಗು Mr. 155). 9, the twelfth part of a day and night (My.).

ಲಗ್ನಕ laḡnaka. A surety, a bondsman, a bail.

ಲಗ್ನಕ laḡna-kaḡa. Joined hair, hair matted and twisted together (ಬಿಟ್ಟ, ಬಿಟ್ಟೆ Nr.).

ಲಗ್ನಕಾಲ laḡna-kāla. The moment or time pointed out by astrologers as favorable for any undertaking, an auspicious moment or time. 2, the time of marriage (My.). ಲಗ್ನಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡ ಬಾರದು (Prv.).

ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ laḡna-patrikē. The paper on which the auspicious moment for the celebration of a marriage is noted down (My.; Mhr.); — a letter sent to call people to a marriage (My.).

ಲಗ್ನಸಮಾರಂಭ laḡna-samārambha. The celebration of a marriage (My.; B. 4, 215).

ಲಗ್ನಾಧಿಪತಿ laḡna-adhipati. The reigning star in a constellation (My.).

ಲಗ್ನಾಹ laḡna-aha. A day fixed upon or chosen as favourable for any undertaking, especially for a marriage (Ūpr. 6, 44).

ಲಘು laḡhu. Lightness, absence of weight: a kind of siddhi or supernatural faculty of assuming excessive lightness at will (Mr. 455). 2, smallness, insignificance. 3, frivolousness, flakiness. 4, meanness.

ಲಘು laḡhiṭha. (fr. ಲಘು). Most quick; lightest; smallest (My.).

ಲಘು laḡhu. = ಲಗು. Quick, swift, fleet, rapid (ಶೀಘ್ರ, ಬೇಗ Nn. 145; ಶೀಘ್ರ Mr. 528); — quickly. 2, light, easy, not difficult, not heavy. 3, prosodically light or short; a short syllable; a mora (Ūh.; Mr. 363; Śmd. 19; Kāv. II, 2, B. 80-82; ಸಯ್ಯ ಸ.). 4, little, small, slight, unimportant, trivial, insignificant, of little worth or estimation. 5, weak, feeble, wretched, low, lowly, humble (ಹಿನ್ನ 145); — mean, contemptible, vain, frivolous. 6, pithless, sapless (ನಿಸ್ಸಾರ 145; 528). 7, soft, low, gentle (as sound). 8, pleasing, agreeable, pleasant, handsome, beautiful; — a charming, clever man (ಮನೋಹರ, ಬಲ್ಲವ 145). 9, the going or velocity of the wind (ವಾಯುವಾರ, ವಾಯುವಿನ ವಾರ, ಗಾಳಿಯ ನಡೆ 145; ಮರುತಗ 528). 10, the plant *Trigonella corniculata* Lin. (see Si. 155). 11, Agallochum, a portion of kind of Agallochum (ಅಗರು 145, o. r. ಮರುಗ; ಅಗರು Mr. 528 in one MS., o. r. ಅಗರು). 12, the root of *Andropogon muricatus* (ಕಡೆ ವಾಳದ ಬೇರು G.). — ಲಘುವಾದ. An easy manner (Bh. 1, 7, 1).

ಲಘುಚಂಚುಫಾತನ laḡhu-chaṇṇu-ghātana. A slight stroke with the beak. See ಕಮುಕು.

ಲಭುತಮ laghn-tama. = ಲಭತ್ಯ.

ಲಭುತಮಸಾಮಾನ್ಯಾಪವರ್ತನ laghutama-sāmānya-apavartana. The least common multiple (C.).

ಲಭುತ್ಯ laghnva. Quickness; lightness; levity: want of decorum; in civility, unpoliteness, disrespect (My.); thoughtlessness, levity, frivolity.

ಲಭುಲಯ laghn-laya. The root of *Andropogon muricatus*.

ಲಭುರಂಕೆ laghn-āṅkē. Making water (My.; Mhr.).

ಲಭುರಸ್ತ laghn-basta. Light-handed, ready-handed, expert, clever;—a *speedy shooter, a good archer* (ಶೀಘ್ರವೇ ಸುನಾತ Hk.).

ಲಂಕಾಧಿಪತ್ಯ laṅkā-ādhīpatya. The rule over Laṅkā (J. 18, 7).

ಲಂಕಾನಾಥ laṅkā-nātha. Rāvaṇa (My.).

ಲಂಕಾನಿವಾಸ laṅkā-nivāsi. An inhabitant of Laṅkā (J. 2, 10).

ಲಂಕಾಪತಿ laṅkā-pati. = ಲಂಕಾನಾಥ. (My.).

ಲಂಕೇರಿ laṅkāṇī. A female demon of Laṅkā (Rām. 5, 2, 7; My.). 2, a woman without fear and shame (My.).

ಲಂಕಿತ laṅkita. Mistake for ಲಂಕಿತ. Passing over from one to another (Bp. 19, 11).

ಲಂಕೆ laṅkē. ಲಂಕಾ. The capital of Rāvaṇa in Ceylon; Ceylon. 2, N. of a female evil spirit. 3, an unchaste woman. ಅಂಕೆಯಲ್ಲದ ಕೂಲಿ ಲಂಕೆ ಸುಟ್ಟಿತು.—ಲಂಕೆಗೆ ಹೋದರೂ ಕೊಂಕಣಿಕೆ ಬಿದಿರಿಲ್ಲ (Prva.). See Sp. a. ಮುಕ್ತ; Bp. 54, 62.

ಲಂಕೇಶ್ವರ laṅkā-śvara. = ಲಂಕಾಪತಿ. (My.).

ಲಂಕೋಪಿಕೆ laṅkōpikē. The plant *Trigonella corniculata* Lin.

ಲಂಕೆ laṅka. A skirt (worn by Mahomedan and certain Hindu females, My.; H.). See Prv. a. ಬಿಕ್ಕಪ್ಪ.

ಲಂಗರ laṅgar. = ನಂಗರ, ಲಂಗರ. An anohor (My.; Sl. 85; M.; Mhr. ನಾಗರ, ನಾಂಗರ; Mhr., H. ಲಂಗರ; Br. ನಂಗೂರ, ಲಂಗರು; T. ಇಲಂಗರ, ನಂಗುರ, ನಂಗೂರ).

ಲಂಗರ laṅgara. = ಲಂಗರ. (B. 3, 118).

ಲಂಗೋಟೆ laṅgōṭi. A piece of cloth worn round the loins covering the privities (My.; ಕೊಂಬಿನ, ಗುಡ್ಡಾಂಗ Sl. 437; Mhr., H.; Br.).

ಲಂಘನ laṅghana. (= ಲಗ್ನ, ಲಗ್ನ 2). The act of leaping or jumping, going by leaps or jumps, springing;—leaping over, overstepping, stepping across, crossing;—one of a horse's paces: curvetting, bounding. 2, going beyond bounds, transgressing, violation;—offence, affront;—contempt. 3, ascending, mounting; assailing, storming, capturing a fort; capture, conquest. 4, fasting, abstinence. See ಗತಿ; ಕುಪ್ಪ, ದಾಣ್ಣ, ಕಾಯ, ಲಾಗು 1.

ಲಂಘನೆ laṅghanē. = ಲಂಘನ 1-3. (My.).

ಲಂಘಿತ laṅghita. Left over, overstepped, passed beyond, passed over;—transgressed, violated;—disregarded;—insulted. See ಲಂಕಿತ; V. 11, 9.

ಲಂಘಿಸು laṅghisa. To leap, to spring (Bp. 32, 25; 61, 32; Rāv. 5, 116);—to jump or spring over, to leap or step over; to overstep, to overflow (Ūpr. 5, 40);—to ascend, to mount upon; etc.

ಲಂಘ್ಯ laṅghya. To be jumped or stepped over, to be crossed;—attainable;—capable of being transgressed or violated;—to be neglected or disregarded;—capable of being wronged. See ಅ-.

ಲಜ್ಜಾಮ laṅgama. Thh. of ಲಜ್ಜಾ. (My.).

ಲಜ್ಜಾ laṅga. Thh. of ಲಾಂಛನ (Śmd. 540, 372; ಲಾಂಛನ. Ūt. II, 29; see ಮಗ-).

ಲಜ್ಜೆ laṅgi. Thh. of ಲಜ್ಜೆ. (My.; Tā.).

ಲಜ್ಜೆ laṅma. = ಲಜ್ಜಮ. (My.).

ಲಜ್ಜಾಲು laṅgā-lu. Bashful, modest, shameful (My.).

ಲಜ್ಜಾವತಿ laṅgā-vati. A woman possessed of shame, etc. (My.). 2, a prickly shrub, the humble plant, Mimosa pudica Lin. (St. & Pl.).

ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನ laṅgā-vihīna. Destitute of shame, void of modesty, shameless, impudent (ನಾಶಿಲೆ Kk. 39; Śm. 45). ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನತ್ಯ laṅgā-vihīnatya. Shamelessness, impudence (ಬಣ್ಣ Śm. 93).

ಲಜ್ಜಾಶೀಲ laṅgā-śīla. Of a modest disposition, bashful, modest (ನಾಶುವಾತು Nr.).

ಲಜ್ಜಾಹೀನ laṅgā-hīna. = ಲಜ್ಜಾವಿಹೀನ. (My.).

ಲಜ್ಜಿತ laṅgita. Ashamed, abashed, modest, bashful (ಶ್ರೀ ನಾಶಿದುಮು Nr.);—embarrassed, perplexed. Feminine ಲಜ್ಜಿತೆ (Grj. 10, 2).

ಲಜ್ಜಿಸು laṅgisa. To be ashamed, to blush (Ūpr. 6, 77; Bp. 20, 24; 24, 66; 41, 10; 46, 7; 54, 82; J. 7, 58).

ಲಜ್ಜೆ laṅgi. ಲಜ್ಜಾ. Shame, modesty, bashfulness; embarrassment, perplexity (ಶಾಂ. Hk. 31);—one of the anāhāras (Kāvya. IV, 2, 16). See ನಾಂಕು, ನಾಣ್ಣ. — ಲಜ್ಜೆ ದು. = ಲಜ್ಜಮ. (My.). — ಲಜ್ಜೆ ವರಮು. ದರಮು. To be joined with or possessed of shame, to feel ashamed (J. 11, 21). ಲಜ್ಜೆ laṅgi. Shame, modesty, bashfulness.

ಲಂಚೆ laṅca. = ಲಂಚೆ. (ಲಂಚೆ Mr. 270; My.; Mhr. ಲಂಚೆ. ಲಂಚೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಂಕು ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ.—ಲಂಚೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೊಂಚೆ—ಅಂಚೆ ಕಾಗದ ಮುಂದೆ ಬನ್ನರ ಲಂಚೆ ಯಾಕೆ?—ಮಂಚೆ ದೂ ಯಾಕೆ? ಲಂಚೆ ಹೋದ ಯಾಕೆ? (Prva.). ಸೂತರು ಲಂಚೆ ಕೊಟ್ಟು, ಕೊಡುವುದೊಡ್ಡ ತಪವಾಗ; ಕೊಡುವಿಗೆ ಸೂರ್ಯ ದೇವತೆಯೇ ಲಂಚೆವೆ ಹಿಡಿದುವದ ಧರ್ಮ (Bp.). — ಲಂಚೆ ಹೊಡೆ. (My.). — ಲಂಚೆ ತೆನ್ನು. To take bribes (My.). — ಲಂಚೆ ಸೂಡೆ. (My.).

ಲಂಚೆಹೋರ laṅca-khōra. A receiver of bribes (My.).

ಲಂಚೆಗಾಂಚೆ laṅca-gāṅga. = ಲಂಚೆಹೋರ. (My.).

ಲಂಚೆಗುಲೆ laṅca-guṇi. (Śmd. 258). A man who takes bribes.

ಲಂಚೆವರೆಗು laṅca-vāṅga. (Śmd. 242). = ಲಂಚೆಗುಲೆ.

ಲಂಚೆ laṅcē. A present, a bribe (ಲಂಚೆ Mr. 270).

ಲಂಚೆ laṅjē. An adulterous (Sk.).

ಲಬ್ ಕೆ laṅ. = ನಬಿ. A sound to imitate that of cracking the finger joints and that of the branch of a tree breaking. — ಲಬ್ ಲಬ್. (My.).

ಲಬೆ laṅa. 1. = ನಬಿ, etc. — ಲಬಿ ಲಬಿ. rep. = ಲಬೆ ಲಬೆ (My.).

ಲಬೆ laṅa. 2. = ಲಬಿ. — ಲಬಿ ಲಬಿ. = ಲಬಿ ಲಬಿ. ಇದ ಸೂರ್ಯನವನಿಗೆ ಹವ್ಯಕ ಲಬಿ ಲಬಿ (Prva.).

ಲಬಕಲಿಸು laṅkalisa. To grow agitated; to become restless. to be alarmed (Rām. 3, 6, 45; Bh. 3, 13, 34; 7, 2, 17; 24, 46; 8, 25, 7; J. 4, 18; 12, 12; Mhr. ಲಬಿ ಲಬಿ, lively motion; restlessness; the agitation of terror).

ಲಟಕ್ಕನೆ latakkane. = ನಟಕ್ಕನೆ. (My.).

ಲಟಪಟ latapata. Restlessly, quickly (see Mhr. s. ಲಟಪಟ).
ಲಟಪಟ ನಡುಗು (B. 4, 41).

ಲಟಲಟನು lata-latana. To shake tremulously and quickly
(Bh. 8, 21, 14; 7, 6, 66; Mbr. ಲಟಲಟಣೀಂ).

ಲಟಾಪಟ latapati. Altercation, sharp bandying of angry
words, coming to blows (My.; Mbr.).

ಲಟ latia. A stick; a oinh (My.; Mhr., H.);—monstrously
large, stout, thlok (My.; SL 303; Mhr., H.). — ಲಟಾಪಾ
ದ್ಯ. = ಗೆಡ್ಡೆಗೋಲು. (My.; H.).

ಲಟಗಣೆ lataganige. A roller (to ink forms of types, B. 4,
209); a rolling-plate (My.; Mbr. ಲಾಟಗಣೆ, ಲಾಟ).

ಲಟಿಸು lattisu. To roll out, as a piece of pastry or dough
(My.; Mbr. ಲಾಟಣೀಂ).

ಲಟಿ latte. A rude and reckless woman (Bp. 40, 56; Mbr.
ಲಾಟಾ; Sk. ಲಟ, a had, contemptible man).

ಲಟಿ latte. A kind of bird, said to be a kind of sparrow.
2, a game, gambling. 8, a bad or unchaste woman.

ಲಟಾಯಿ latayl. Fighting; a fight; war (C.; Br.; Üb. 7. 17.
111, etc.; Mhr., H. ಲಟಾಳ). ಲಟಾಯಿ ಲಟವನು ಲಟಾಯಿ
ಲಟನೇ? (Prv.).

ಲಟಿ latl. A string (of pearls, etc.; Mhr., H. ಲಡ, ಲಢ, ಲಡಿ;
My.; SL 218. 219).

ಲಡ್ಡ latda. = ಲಡ್ಡ 1. A wretch, a villain, a bad man (Sk.).

ಲಡ್ಡಿಕೆ latdikē. = ಲಡ್ಡಿಗೆ. See ಗುಣ್ಣುಗಿಣಿ.

ಲಡ್ಡಿಗೆ latdigē. Tbh. of ಲಡ್ಡಿಕೆ. See Prv. s. ತದಗು, ಸದ್ಗು.

ಲಡ್ಡು latdu. = ಲಡ್ಡು. Pithlessness, weakness
(as that of wood, My.). — ಲಡ್ಡುಗು. — ಲಗು. To become
pithless or weak, as wood (My.). — ಲಡ್ಡುತೊರೆ. A pithless,
unsound beam (My.). — ಲಡ್ಡುಮರ. A pithless tree (My.).
— ಲಡ್ಡುಸವೆದಿ. Pithless firewood (My.).

ಲಡ್ಡು latdu. = ಲಡ್ಡು. A sweetmeat-hall of numerous varie-
ties (Sk.; Mbr. ಲಡ್ಡು, ಲಡ್ಡು; My.).

ಲಡ್ಡುಕೆ latdukē. = ಲಡ್ಡುಕೆ, ಲಡ್ಡುಗಿ, ಲಡ್ಡು ಗ. v., ಲಡ್ಡುಗಿ. (Sk.).

ಲಡ್ಡುಗೆ latdugē. Tbh. of ಲಡ್ಡುಕೆ. (ಮೋದಕ Nr.; ಲಡ್ಡುಕೆ Nr.;
Smd. 159; Bp. 14, 15; Bh. 1, 19, 18; V. 9, 78).

ಲಡ್ಡು latda. 1. (Tbh. of ಲಡ್ಡು, ಗ. v.). (Tē; T. ಲಡ್ಡು; Mhr.:
a deeply designing and knavish fellow; a refractory
child, etc.). ಲಡ್ಡು ಹಾಕಿದರೂ ಲಡ್ಡುನಿನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೋದು ತಪ್ಪಲ್ಲ
(Prv.).

ಲಡ್ಡು latda. 2. = ಲಡ್ಡಿ. Excrement (Sk., also ಲೇಣ್ಣ; ಲಡ್ಡಿ
Mr. 158).

ಲಟಾಗ್ಗು latā-griha. A creeper-house, an harbour (My.).

ಲಟಾಂಗಿ latā-angl. A woman of a creeper-like delicate
form (Üpr. 2, 14; 3, 68; Bp. 8, 4; 48, 4; 52, 1).

ಲಟಾನ್ತ latā-anta. The end of a creeper: a flower (ಪ್ರಸೂನ,
ಕೂ Nu. 25; ಸುರಭಿ, ಪುಷ್ಪ 80; ಸುಮನ, ಪುಷ್ಪ 68; ಪುಷ್ಪ 120;
Bp. 26, 39; Sā. 8, 16; J. 18, 19).

ಲಟಾನ್ತರ latāntara. Kāma (J. 6, 86).

ಲಟಾಬನ್ತ latā-bandha. N. of a certain feat of wrestlers
(Sā. 4, 75).

ಲಟಾವಧು latā-vadhu. A creeper looked upon as a woman
(J. 8, 28).

ಲಟಿಗಾಗ್ಗು latikā-griha. = ಲಟಾಗ್ಗು (Üpr. 8, after 28).

ಲಟಿಕಾನಮೂಡ latikā-samāha. A clump or bush of creepers,
etc. (ಗುಂಟ, ಲಟಿಕಾ ಮೂಡವು Nu. 183).

ಲಟಿಕೆ latikē. ಲಟಿಕಾ. A small creeper; a winding plant lo
general; a plant of any kind. (Üpr. 1, 88; 4, 36; 7, 152;
Bp. 18, 84).

ಲಟೆ latē. ಲಟಾ. One of the tatsamas (Smd. 384; Kk. 95;
Smd. 77): a creeper, a climbing or winding plant. 2, a
plant of any kind (ಸೂ Smd. 111). 3, a branch. 4, the
plant *Panicum italicum*. 5, the plant *Cardiospermum*
halicacabum. 6, the plant *Gaertnera racemosa*. 7, the
plant *tōṭṭi* (Smd. 89). 8, the plant *binga* (Smd. 83). —
ಲಟವನೆ. — ಮನೆ. (Smd. 886). A hower, an arhonor. — ಲಟೆ
ವಳ್ಳಿ. — ಲಳ್ಳಿ. (Smd. 386; Kk. 99). A branched creeper.

ಲಟೋದಮು latā-ndgama. The upward climbing of a creeper
(ಮರದ ಮರದ Hā.).

ಲಟೆ latte. = ಲಾಟ. A klok; a blow (My.; Mbr. ಲಟಾ, ಲಾಟ).

ಲಟೆ ಪಾಡಿಸು (B. 5, 18). ನಿನಗೆ ಲಟೆ ಬೀದಿಲಿಲ್ಲ (8, 61; My.).

ಲಟೆ ಕೊಡು, — ಪಾಟ (My.).

ಲಟೆ latva. The letter or syllable ಲ (ಲ, Smd. 41. 281. 366).

ಲಡ್ಡಿ laddi. The dung of elephants, camels, horses, asses,
or mules (My.; ಲಡ್ಡಿ Mr. 158; Tē. ಲಡ್ಡಿ, ಲಡ್ಡಿ; T. ಲಟಿ, ಲ
ಲಟಿ; Mbr., H. ಲೇಡ; Mhr., H. ಲೇಡ್ಡ, a noddle of the
dung of sheep, goats, horses, camels, rats, etc.). ಲಲಲಿ
ತಕ್ಕ ಲಡ್ಡಿ, ಲಡ್ಡಾರ್ತೆ ತಕ್ಕ ಲಡ್ಡಿ (Prv.). ಲಡ್ಡಿ ಪಾಟ (My.).

ಲಪನ lapana. Speaking, talk. 2, the mouth; the face.

ಲಪನಶ್ರೀ lapana-śrī. The lustre of the face (Üpr. 5, 133).

ಲಪಿತ lapita. Spoken, said, obattered; speech.

ಲಪ್ಪ lappa. Tbh. of ಲೇಪ. Putty (My.).

ಲಪ್ಪಟ್ಟಿ lappatti. A cloth for wrapping round the head
(My.; Mhr., H. ಲಪೇಟ, ಲಪೇಟಾ).

ಲಬ labā. ಲಬಾ labā. ಲಬೋ labō. A sound in
imitation of that produced by beating one's
self on the mouth. — ಲಬ ಲಬ. rep. (My.; Tē;
Mhr.: gabble, clack). ಲಬ ಲಬ ಅನ್ನ ಬಡ ಕೊಳ್ಳು (My.). —
ಲಬಾ ಲಬ. = ಲಬ ಲಬ. (My.). — ಲಬೋ ಲಬೋ. = ಲಬಾ ಲಬ.
(My.).

ಲಬ್ಧ labdha. Taken hold of, obtained, received, got, gained,
won, acquired. 2, obtained, as a quotient by division,
etc. (Mr. 63).

ಲಬ್ಧಿನಾಶ labdha-nāśa. The loss of anything acquired (My.).

ಲಬ್ಧಿವರ್ಣ labdha-varṇa. Having learnt his letters: lettered,
learned, skilful, clever.

ಲಬ್ಧಾಗಮನಾಭ್ಯನುಜ್ಞೆ labdha-āgamana-abhyannujñē. Order
obtained to come near (Üpr. 5, after 112).

ಲಬ್ಧಾನುಜ್ಞೆ labdha-annjña. One who has obtained leave of
absence.

ಲಬ್ಧಿ labdhi. Obtaining, gaining, acquisition, acquirement,
attainment. 2, anything gained or obtained, gain,
profit. 3, the quotient in arithmetic.

ಲಬ್ಧಿ labdhē. A caste of people who originally were Arahā.
They are still Mahomedans, but speak a low dialect of
Tamil; they sell ghee, clothes, etc. (My.; Tē; H.).

ಲಭ labha. = ಲಬ್ಧ. See ಲ., ಮರ್ಫಫ, ಸು.

ಲಭಿಸು labhisu. To be gained or obtained, etc. (My.).

ಲಭ್ಯ labhya. Acquirable, obtainable, attainable, procur-
able (My.). 2, intelligible. 8, suitable, proper, fit.

ಲಮಾಣೆ lamāṇi. = ಲಮ್ಬಾಣಿ, etc. (8. Mbr.).

ಲಮ್ಬಟ lampāṭa. = ಲಮ್ಬ ೧, ಲಮ್ಬದ. Covetous, greedy, desirous, lustful;—*hampering after, addicted to, devoted to* (women and worldly pleasures), *lascivious, dissolute* (ಶೋಬುತ, ಶೋಬುತ Nr.; ಶಾಲಸ, ಶೋಬುತ, etc., ಅಕುಪ್ತವಂ Mr. 232).

ಲಮ್ಬಟತನ lampāṭatana. = ಲಮ್ಬಟತ. (ಶೋಬುತ G.).

ಲಮ್ಬಟತ lampāṭatē. Eagerness, greediness; libertinism, dissoluteness, lewdness. (Ūpr. 4, 80).

ಲಮ್ಬಟತ್ವ lampāṭatva. = ಲಮ್ಬಟತ. (J. 4, 60).

ಲಮ್ಬಟ lampu-aṭṭē. = ಅಲಸತೆ. Weariness, fatigue (Tē.; My.).

ಲಮ್ಬಟ lampāṭē. A woman who is addicted to (J. 5, 56).

ಲಮ್ಬ lampu. = ಅಲಮ್ಬು, q. v.

ಲಮ್ಬ lamba. = ಲಮ್ಬು. Hanging down, depending, pendulous, pendent, dangling (Bp. 59, 17). 2, hanging on or upon, attached to. 3, long, tall;—length (My.). 4, expanded, great, large;—spacious, capacious. 5, a perpendicular (in geometry). See ಅಮ, ಅ, ಪ್ರ, ಪ್ರಾ. 6, N. of a Daitya (Ū. Bp. 47, 21).

ಲಮ್ಬಕರ್ಣ lamba-karṇa. A long-eared male (Bp. 8, 83);—an elephant;—an ass; etc.

ಲಮ್ಬಜಿಹವ lamba-jāhara. A big-bellied male (Bp. 8, 88).

ಲಮ್ಬಜಿಹ್ವ lamba-jihva. A long-tongued male (Bp. 8, 88).

ಲಮ್ಬಣ lambaṇa. = ಲಮ್ಬ. Tbh. of ಲಮ್ಬನ. — ಲಮ್ಬಣಮಾಲೆ. Long garlands (V. 5, 2; Rév. 8, after 5).

ಲಮ್ಬಣಿ lambaṇigē. Tbh. of ಲಮ್ಬನ. (ಲಮ್ಬನ Nr.).

ಲಮ್ಬನ lambana. = ಲಮ್ಬ, ಲಮ್ಬಣ, ಲಮ್ಬ ೨. Hanging down, depending, etc. 2, a long necklace depending from the neck to the navel. See ಅ-.

ಲಮ್ಬನಾಸಿಕ lamba-nāśika. A long-nosed male (Bp. 8, 83).

ಲಮ್ಬನೇತ್ರ lamba-nētra. A large-eyed male (Bp. 8, 88).

ಲಮ್ಬಳ lambaḷa. 1. Tbh. of ಲಮ್ಬಟ (Śmd. 81, or perhaps ಲಮ್ಬದ 31).

ಲಮ್ಬಳ lambaḷa. 2. Tbh. of ಲಮ್ಬನ. A long garland (Ūpr. 6, 49; Rām. 1, 7, 14).

ಲಮ್ಬದ lamabaḷa. = ಲಮ್ಬ ೧, q. v.

ಲಮ್ಬಾಡಿ lambāḍi. = ಲಮ್ಬಾಣಿ, ಲಮ್ಬಾಣಿ. A Lumbadee (or Brinjari), a migratory caste who trade in salt, grain, bullocks, etc., and often have the character of being thieves (My.; Br.; H.; T. ಇಲಮ್ಬಾಡಿ; M. ಲಮ್ಬಾಣಿ). Cf. ಸುಕಾರಿಗ.

ಲಮ್ಬಾಣಿ lambāṇi. = ಲಮ್ಬಾಡಿ. (My.; B. 4, 130).

ಲಮ್ಬ lambi. Hanging down, depending, pendent; hanging on or upon, suspended from; being attached to, resting on. See ಅರ್ಥ-.

ಲಮ್ಬಿಕೆ lambikē. Hanging down, etc. 2, the uvula. 3, the lobe of the ear (ಪ್ರಾಪ್ರಯ, ಹಾಲೆ (Mr. 819). See ಪ್ರಾ-.

ಲಮ್ಬಿತ lambita. Hanging down, pendent; suspended; sunk, gone down; laying hold of, attached to; supported or resting on;—slow (of time in music). See ಅ-, ಎ; Ūpr. 2, 58; Bp. 12, 14.

ಲಮ್ಬಿಸು lambisa. To hang down, to dangle, to hang from, etc. (J. 7, 16; 18, 59). 2, to extend, to become great (Bh. 2, 2, 108); to lengthen, to expand (as words, time, etc., My.).

ಲಮ್ಬಿ lambi. = ಲಮ್ಬ, ಲಾಂಛಿ. Tbh. of ಲಮ್ಬ. Long; langth (My.; Tē.; Mhr. ಲಾಂಛಿ, ಲಾಂಛಿ).

ಲಮ್ಬೀದರ lamba-ndara. Pot-bellied: a glutton; Gargia.

ಲಮ್ಬೀದರಿ lamba-ndari. N. of a female demon (J. 16, 35. 36. 41).

ಲಮ್ಬ lambha. = ಲಭ. Obtaining, attaining, attainment, acquirement; finding, meeting with;—procuring; causing to get;—gain. See ಅ-, ಉಪ, ಪ್ರ-, ಎಪ್ರ-, ಎ.

ಲಯ laya. (= ಲಾಯ). Clinging, adhering, adherence, clinging to, embracing. 2, lying, reclining, dwelling in, staying in; lurking, hiding, cowering;—rest, repose; place of rest, a dwelling, a house (see ಅ-). 3, melting, fusion; melting away; dissolution, extinction, destruction (ಕಂಠ, ಕೆಡುವನ್ನಡು Nn. 147); ಲಯವಡುವು (ಸಿರ್ಮೂಲವ, ಪ್ರಲಯ 100);—disappearing, vanishing, disappearance. 4, mental inactivity, slackness of mind. 5, equal time in music and dance (ಸಮಾನಮ್ ಅಗುಹಂ Hla.); ಸಮಾನತ್ರ (Mr. 79); time in music (Ūh.), regarded as of three kinds: druta, madhya, vilambita. 6, a pause in music. 7, the root of Andropogon muricatus (ಮಾರ್ಕದ ಬೇರು G.). ಒಲವಿದ್ದದ್ದು ಲಯವಾದ ಮೇಲೆ ಫಯ ಪಡುವದೇ ಸರಿ. — ಫಯವಾಸ್ತು ನಯದಿದ್ದ ಲಯವಾದೀತೇ? (Prva.). See ಅದಾಯಿಸು, ಅದ್ವೈ, ತೆ ಜ್ಞದಾಯ.

ಲಯಕಾಲ laya-kāla. Time of dissolution or destruction. (Bp. 54, 12; Rév. 4, 38).

ಲಯಗ್ರಾಹಿ laya-grāhi. N. of two vṛttas (Ūh.).

ಲಯನ layana. Clinging, adhering; lying; rest, repose; a place of rest, a house. See ಗುಣಲಯನ.

ಲಯಾಗ್ನಿ laya-agni. The fire at the destruction of the world (Bp. 56, 24).

ಲಲನ lalana. Playing, sporting, dallying; play, etc. (ಮ್ ಬು G.);—a husband (Bp. 11, 45). 2, lolling the tongue.

ಲಲನೆ lalanē. A wanton woman. 2, a woman in general (ರಾಮ Mr. 504; Grj. 3, 11; Bp. 40, 12); a wife. 3, the tongue. ಇಲವ ಬಳಗಿನ ಕಲ್ಲು ಸಲೆ ಬೆನರ ಬಲ್ಲದೇ? ಲಲನೆಯರ ಒಲುಮೆ ತನಗೆವ್ವು ಮರುಕಾಗಿ ಮುರೋಗದವೆ (Bp.).

ಲಲನಿಕೆ lalanikē. A long pendulous necklace, one reaching to the navel.

ಲಲಾಟ lalāṭa. The forehead. ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದು ಲಲಾಟ ಹಾಕಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪಮ (Prv.).

ಲಲಾಟಪಟ್ಟಿ lalāṭa-paṭṭi. The plate of the forehead: the forehead. 2, a tiara, a fillet.

ಲಲಾಟರೇಖೆ lalāṭa-rēkhē. A line on the forehead supposed to indicate long life (Sk.). 2, destiny written by Brahmā on each man's forehead (My.).

ಲಲಾಟಲಿಖಿತ lalāṭa-likhita. = ಲಲಾಟರೇಖೆ No. 2. (My.).

ಲಲಾಟಲೇಖೆ lalāṭa-lēkhē. = ಲಲಾಟರೇಖೆ No. 2. (My.).

ಲಲಾಟರೂಪ್ಯ lalāṭa-rūpya. A man who has a bare forehead, i. e. a forehead without any sectarian mark (My.). ಲಲಾಟಾಕ್ಷ lalāṭa-ākṣa. Śiva (Bp. 61, 89).

ಲಲಾಟಿಕೆ lalāṭikē. An ornament worn on the forehead. 2, a mark made with sandal, etc. on the forehead. See ಸಾಂ ಲ ಪಟ್ಟಿ.

ಲಲಾಮೆ lalāma. A mark or spot on the forehead (ಪಿಲಕ, ಲಿಟ್ಟು Nn. 26; ಪಿಲ Mr. 498). 2, a mark or spot in general, a sign, a token. 3, a good mark (ಸುಲಕ್ಷಣ, ಒಳ್ಳೆಹ ಲಕ್ಷಣ 29). 4, a banner, a flag, an ensign (ದ್ವಜ, ಮಹಾ 26).

5, *eminence, greatness, dignity* (ಮಂ, ದೊಡ್ಡತನ 26; ಹೆಮ್ಮೆ 498). 6, *beauty* (ತೃಂಗಾರ 26). 7, *an ornament* (ನಿಧೂಪಣ, ಅಭರಣ 26; ಅಭರಣ 498). 8, *any one who is the ornament of his class, any eminent or principal person* (ತೀರ್ಥ, ಮುಖ್ಯ 26; ಮುಖ್ಯ 498). 9, *Sarasvatī* (ಧಾರಾ, ಸರಸ್ವತಿ 26). 10, *Lakshmi* (ಗೋಪಿನಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 26). 11, *a hnil, an ox* (ವೃಷಭ, ಬಸವ 26). 12, *a horse* (ಪುರಂಗ, ಕುದುರೆ 26; ನಾಟ 26). 13, *the ann* (ಪತಂಗ, ಸೂರ್ಯ 26);—*the moon* (ಚಂದ್ರ 26). 14, *a point* (ಅಗ್ರ, ತುದಿ 26). 15, *a horn* (ತೃಂಗ, ಕೋಡು 26; ಕೋಡು 498). 16, *a tail* (ನಾಳ, ಬಾಲ 26; ನೀರ್ಲ ಲರ್ವ ಬಾಲ 498). 17, *a ray* (ಅಂಕು, ಕಿರಣ 26). 18, *red* (ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಮು 26). 19, *lao, the red dye* (ಅಲತೆಗೆ 498). 20, *white* (ಧವಲ, ಬಿಳಿಮ 26). 21, *sport* (ಕೇಲಿ, ಕ್ರೀಡೆ 26). 22, *a sound or tone* (ನಾದ, ಸ್ವರ 26).

ಲಲಾಮುಕೆ lalāmaka. *A chaplet or wreath of flowers worn on the forehead.*

ಲಲಿತ lalita. *Sported, played; sporting, playing, dallying, wanton, frolicsome, amorous, voluptuous;—lovely, handsome, beautiful, graceful, elegant;—simple, artless; gay, cheerful;—soft, gentle;—pleasant, agreeable, sweet, wished for, desired, loved.* 2, *sport, dalliance, amorous gesture;—grace, beauty; charmingness, gracefulness of gait, softness and delicacy of motion, languid gestures in a woman;—any natural and artless act;—simplicity, innocency.* 3, *N. of a plant* (ಪಸ್ಯುಗಣೆ Mr. 121). 4, *N. of a vr̥tta* (Īh.).

ಲಲಿತಗತಿ lalita-gati. *N. of a vr̥tta* (Īh.).

ಲಲಿತಪದ lalita-pada. *N. of three vr̥ttas* (Īh.).

ಲಲಿತವೃತ್ತಿ lalita-vṛtti. *A kind of anuprāsa* (Kāv. III, 2, B, 52, 53).

ಲಲಿತಾಂಗ lalita-āṅga. *A handsome, etc. body* (J. 19, 51).

ಲಲಿತಾಂಗಿ lalita-āṅgi. *A handsome, etc. woman* (Bp. 57, 61; J. 8, 10).

ಲಲಿತೆ lalitē. *A wanton woman;—a woman in general.* 2, *one of the ragas* (metres (Īh.).

ಲಲಿಯುನು lallayanu. *To caress, to kiss, etc.* (Īpr. 3, after 4).

ಲಲಿ lali. *Coaxing, caressing, blandishing; love, affection; a kiss* (ಅರಮೆ, ಮುನ್ನು ಕ್ಷೇ., ಅರಮೆ, ಮುನ್ನು Kk. 81; Sīm. 75; Īpr. 4, 78; 8, 58; Rāv. 3, after 82; J. 6, 84; Mhr. ಲವಾ). — *ಲಲಿಗೆಯ್.* *To caress; to kiss* (J. 11, 22; 15, 48). — *ಲಲಿನುಡಿ.* = *ಲಲಿನಾತು.* (Ī. Bp. 19, 82). — *ಲಲಿನಾತು.* = *ಮಾತು.* *A blandishing word, an affectionate word* (Rām. 8, 8, 33; J. 11, 21, 28).

ಲನ lava. (= ರವೆ). *The act of cutting up or off; reaping, mowing, plucking or gathering.* 2, *anything cut off, a section; a fragment, a piece, a bit, a small piece, a small quantity, a little* (ಅಸ್ತು q. v., ತುಣ್ಣು Nn. 65; ತುಣ್ಣು 125). 3, *a minute division of time, half a second, a moment, an instant.* 4, *a shorn fleece, wool, hair.* 5, *N. of a son of Rāmacandra and Sitā, brother of Kuśa* (J. 20, 5, seq.). 6, = *ಲಾವ,* *a kind of quail.* 7, = *ಲವಂಗ,* *cloves.* 8, *the root of Andropogon muricatus.* 9, = *ಲಲನ,* *sport.* 10, *one of the vāstava* (= ಲೇತ, Kāv. III, 8, B, 3, 85-87). — *ಲವದಿನತು.* = *ತಾನತು.* *As much as a particle: a little* (Bp. 4, 64).

ಲವಂಗ lavaṅga. (= ಲವ No. 8, ಲವ). *The clove tree, Myristica caryophyllata; cloves* (ದೇವಕುಸುಮು Nr.; ದೇವಕುಸುಮು, ಲವ,

ತೀರ್ಥ Mr. 143). 2, *Cassia bark, green cinnamon* (ಪೃಷ್ಠ, ಪರಾಂಗ, etc. Nr.; Si. 155; ನೀರಸನಿ, ಭಾಕಪರ್ಣ, ಕುಟಿನ್ನಟ Mr. 142). — *ಲವಂಗಚಕ್ಕೆ.* *Cinnamou* (My.). — *ಲವಂಗಚಕ್ಕೆ ಮರ.* *The cinnamon tree, Cinnamomum zeylanicum Nees* (St. & Pl.). — *ಲವಂಗಡೂರು.* *Boiled and dried pieces of the areca nut, the form of which resembles cloves* (My.). — *ಲವಂಗದಾನಿ.* *A metal box for keeping cloves, etc.* (My.). — *ಲವಂಗಪಟ್ಟಿ.* = *ಲವಂಗಚಕ್ಕೆ.* (My.; T.). — *ಲವಂಗ ಪತ್ರೆ.* *The leaves of Larra cassia* (My.; T.). — *ಲವಂಗ ಮಾಸರಿಹುಲ್ಲ.* *A grass with a fragrant root, Pausionm oimionnm Lin. (Z.).*

ಲವಡಾ lavaḍā. = *ಲವುಡಾ.* *The penis* (My.; Mhr.).

ಲವಡಿ lavaḍi. = *ಲವುಡಿ 2, ಲವುಡ್ಡಿ.* *A female slave* (My.; Mhr., H.);—*a strumpet, a harlot* (My.).

ಲವಣೆ lavaṇa. *Salt: sea-salt, rock or fossil salt* (ಉಪ್ಪು Nn. 28; ರುಚಕ, ಉಪ್ಪು 41; ಸಮುದ್ರಜ, ಕಲ್ಲುಪ್ಪು Mr. 143). 2, *saline, salt, briny, brinish.* 3, *oharming, handsome, beautiful.* 4, *N. of a Daitya.*

ಲವಣದಾನವ lavaṇa-dānava. = *ಲವಣ No. 4.* (J. 20, 48).

ಲವಣಭಸ್ಮ lavaṇa-bhasma. *Calined salt* (My.).

ಲವಣಸಮುದ್ರ lavaṇa-samudra. = *ಲವಣೋದ.* (My.).

ಲವಣಾಕರ lavaṇa-ākara. *A salt-mine.*

ಲವಣಾಸುರ lavaṇa-aśura. = *ಲವಣದಾನವ* (J. 20, 85).

ಲವಣೆ lavaṇi. = *ಲವಣೆ 2.* *Stooping, bending, winding, inclining forward or towards, when they form artistic or clever attitudes in dance or war* (Rām. 6, 88, 14; Rāv. 5, after 19; Bh. 1, 7, 3, 28; 5, 11, 89; 10, 6, 25; Mhr. ಲವಣ, a winding). 2, *flash, shine* (Bh. 2, 13, 28; see ಲವಣಿಸು). — *ಲವಣಿಸಾರ.* *The highest degree of perfection in the above-mentioned attitudes* (Grj. 2, after 106).

ಲವಣಿಸು lavaṇisnu. *To wind or wriggle, as a serpent, etc.* Mhr. ಲವಣೀಂ. 2, *to shine, to be full of lustre, to flash* (Bh. 8, 23, 32; Mhr. ಲವಣೀಂ).

ಲವಣೆ lavaṇē. 1. *Lustre, beauty* (Sk.).

ಲವಣೆ lavaṇē. 2. = *ಲವಣೆ No. 1.* (Bh. 2, 2, 108; 10, 7, 85).

ಲವಣೋತ್ತಮ lavaṇa-uttama. *River or rock salt.* 2, *nitre.*

ಲವಣೋದ lavaṇa-nda. *The ocean.*

ಲವಣೋದರೆ lavaṇa-ndaka. *Salt water, brine.* 2, *the ocean.*

ಲವಣೋದರೆ lavaṇa-udaki. *What has been put into salt water, pickles of fruits, leaves, etc.* (ನೀರುಪ್ಪಿನಲಿ ಕಲಸಿ ದವು Mr. 216).

ಲವಣೋದಧಿ lavaṇa-ndadhī. *The ocean* (My.).

ಲವಣ lavaṇa. = *ಲವ.* *Cutting; reaping.* See ಕೋಯ್. 2, *an implement for cutting, a sickle, etc.*

ಲವಲವೆ lavaṇavikē. = *ದವದವೆ.* *Ardent desire, longing* (ಪೃಷ್ಠ, ಪರಾಯಣ, ಲಾಲನೆ G.; J. 27, 82; 29, 1; 30, 24; 33, 1; My.; Mhr. ಲವಣೀಂ, the mind to incline or be affected towards). ಲವಲವೆಯುಳ್ಳು (ಉಪ್ಪಣ್ಣೆತ Mr. 242).

ಲವಲವನು lavaṇavisnu. *To desire ardently* (Ī. Bp. 19, 82).

ಲವಲೆ lavaḷi. *The small tree Averrhoa acida Lin. (Cicca disticha Lin., Īpr. 6, 74; see ಅರಣ್ಣಿ).*

ಲವೆ lavi. = *ಲವಂಗ, q. v.*

ಲವಿತ್ರ lavitra. *An instrument for cutting: a sickle, etc.* See ಮುಟ್ಟು.

ಲವುಡಾ lavaḍā. = *ಲವಡಾ.* (My.).

ಲವುಡಿ lavuḍi. 1. (= ಲಗುಡ?). A kind of iron weapon, an iron club (Bh. 3, 18, 19; 6, 4, 141; 6, 7, 17; 8, 10, 10; Rām. 6, 80, 15; Rāv. 6, after 11).
 ಲವುಡಿ lavuḍi. 2. = ಲವಡಿ, etc. (My.).
 ಲವುಡ್ಲಿ lavuḍḷi. = ಲವುಡಿ 2, etc. (My.; Tē.).
 ಲಕುನ ಲಾಸುನಾ. Garlic. (ಗೃಹನ, ಲಸೋನ, ಪರಾವು, ಅರಿಷ್ಟ, ಉಳ್ಳ Mr. 137).
 ಲಷಿತ laṣita. Wishod, desired. See ಅಫಿ.
 ಲಷ್ಕರು laṣkaru. An army (My.; Mhr., H.); a cautionment (My.). 2, a laser (Mhr., H.).
 ಲಸತ್ lasat. (Śmd. 100). Shining, glittering, bright; beautiful; skilful, clever (ಒಪ್ಪಲ್ ಪಟ್ಟಿ 244 Cm.; J. 2, 11; 5, 4);—sporting, playing.
 ಲಸತ್ಪದನ lasat-vaṇana. (Śmd. 100). A clever word.
 ಲಸಿತ laṣita. Played, sported, sporting, playing;—shone, shining, beautiful;—appeared, come to light;—skilled, skilful. See Kāv. III, 3, B, 96; Āpr. 4, 89; Bp. 1, 53; 12, 87; 31, 80; 39, 64; ಎ.
 ಲಸೋನ lasuṇa. = ರಸೋನ. See Mr. 8. ಲಕುನ.
 ಲಸ್ತಕ lastaka. The middle of a bow.
 ಲಸ್ತಕಿ lastaki. A bow. (R.).
 ಲಹರಿ lahari. = ಲಹರಿ 1. Undulation (of voices in singing). — ಲಹರಿವಡಿ. -ವಡಿ. To produce undulation (Grj. 2, after 106).
 ಲಹರಿ lahari. 1. = ಲಹರಿ. A large wave, a billow; an undulation; a waving line (Mhr. ಲಹರಿ); undulating lines or flashes of lustre or beauty (Rām. 1, 7, 14; Bh. 1, 7, 26; 1, 15, 19; 2, 18, 25, 26; 5, 11, 89; 6, 2, 17; 8, 25, 6; 10, 6, 25). See ಪಮೋ.
 ಲಹರಿ lahari. 2. An intoxicating substance (Ā. Bp. 47, 45); intoxication (My.; see Prv. s. ಅಹರಿ; Br., H. ಲಾಹರಿ).
 ಲಹರಿಕೆ laharikē. A large wave or billow (Āpr. 1, 80).
 ಲಳಿ laḷi. Briskness, sprightliness, liveliness (in music, Bp. 19, 11, 14; Bh. 8, 21, 26); enthusiasm, animation, cheerfulness (Bh. 10, 7, 20, 85; Rām. 1, 15, 22; 8, 6, 45; 6, 9, 24; J. 9, 28, 24; 13, 24; 24, 72; cf. ನಲಿ 87); adroitness, dexterity (Bh. 2, 2, 108; J. 28, 15); wonderfulness (Rām. 1, 7, 14; 6, 26, 87; J. 22, 21).
 ಲಳಿಗಿ laḷigē. = ನಳಿ, ಲೋಗಿ. Tbh. of ನಲ. A tube (ನಡಿ Nr.); a bamboo joint used as a vessel (My.).
 ಲಳಿ lalli. = ನಳಿ. A crab (My.).
 ಲಾಕೆ lāka. = ರಾಕೆ. ರಾಮ ರಾಕೆ (Ā. II, 109).
 ಲಾಕೆ lākā. = ರಾಕೆ. (ಕೆಲಕ, ಅರಸು Nu. 101).
 ಲಾಕಾ lākha. = ರಾಕೆ. (ಕೆಲಕ, ಅರಸು Nu. 101).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. (fr. ಲಕ್ಷಣ). Knowing marks or characteristics;—distinguished, great (Śmd. 77);—a man who knows marks, etc.: a distinguished teacher (Śmd. 3, 407; Ā. I, 1). 2, characteristic; technical.
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. Relating to a sign or mark, etc. See ಸ.
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. = ರಾಕಾಪಿಕೆ (My.).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. The red lākhra tree.
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. A house made of shell-lac (Bh. 1, 8, 64).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. A seal of lac (Grj. 2, 65).

ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. A liquid made from shell-lac, used in colouring the sole of the foot (My.).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. = ರಾಕೆ. A kind of red dye, lac—the insect which produces the lac.
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. A red dye extracted from the shell-lac: crimson (C.; Br., H.; Mhr. ರಾಕೆ).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. 1. (= ರಾಗ 1). A summerset (My.; Tē. ರಾಗ, T. ರಾಗ). ಮುದ್ದಿವುನ ರಾಗ (Prv.). — ರಾಗ ಪಾಕು To make a summerset, to tumble over head and ears (My.). — ರಾಗ ಪಾಕು. = ರಾಗ ಪಾಕು. (C.; B. 3, 114). — ರಾಗಪಿಕೆ. -ಅಪಿ. Repeated summersets. ಲಾಕಾಪಿಕೆ ರಾಗಪಿಕೆ ಪಾಕು ಸುಳು (Prv.).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. 2. = ರಾಗ 2, No. 2. See ಪಸ್ತರಾಗ.
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. = ರಾಗಪಾಕು, ರಾಗಪಾಕು. Expense, cost (My.; Tē. ರಾಗಪಾಕು, ರಾಗಪಾಕು, ರಾಗಪಾಕು; Mhr. ರಾಗಪಾಕು).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. = ರಾಗಪಾಕು (My.).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. Beginning, commencement; from the beginning or from a long time (My.; Br., H. ರಾಗಪಾಕು).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. 1. To jump (Ā. Bp. 47, 37; Rāgh. 17, 73; Bh. 10, 7, 20).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. 2. To make ready, to cause to arise and proceed, to despatch, to emit (Bh. 8, 23, 40; Mhr. ರಾಗಪಾಕು. Mhr. ರಾಗಪಾಕು, to come or arise unto; to arise and proceed; to be applied unto; to be joined to; to be arrived at the proper stage, etc.; see ರಾಗ 2, ರಾಗಪಿಕೆ 1).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. 1. (= ರಾಗ 1). A leap, a bound, a jump (ಒಪ್ಪಲ್ ನ Śmd. 82; Rāv. 5, after 19; Rām. 3, 8, 66; Tē.; T. ರಾಗಪಾಕು; Mhr. ರಾಗ).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. 2. Excessiveness, excess, etc. (ಪ್ರಗ್ಧ Śmd. 82; Bp. 6, 9; Bh. 1, 20, 26; 6, 2, 23; 8, 23, 46; Rām. 1, 15, 22; Mhr. ರಾಗ, coming in contact, joining, etc.; see ರಾಗ 2, ರಾಗಪಿಕೆ 1). 2. catch, hold: an aim, an object (Bh. 6, 2, 23; Mhr. ರಾಗ).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. = ರಾಗಪಾಕು, etc. (My.).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. = ಲಾಕೆ, ಲಾಕೆ. Relating to a bondman (?).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. = ರಾಕೆ. See ಉಲ.
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. (fr. ಲಕ್ಷ). Quickness, swiftness, speed;—lightness, levity; shortness of a vowel or syllable;—versatility, dexterity (J. 22, 6);—ease, facility;—health;—littleness;—delicacy, fineness; masterliness of workmanship;—insignificance, meanness;—alight, disrespect.
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. = ರೇಗಲ್, etc. A plough. 2, the palm tree.
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. The pole or beam of a plough.
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. A plough's path or line: a furrow.
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. Furnished with or possessing a plough: Baladēva. 2, the cocoa-nut tree; the cocoa nut.
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. = ರಾಗಪಿಕೆ. The plant Mathon superba Lam. (= ಅನ್ನಿ ಪಿಡಿ; see ಪರೋಪಿಡಿ).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. "Long" (Śi. 233).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. N. of a plant (see Mr. 8. ಮಲಿಪುಲ).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. = ರಾಗಪಿಕೆ. (ರಾಗಪಿಕೆ, ಅನ್ನಿ ಪಿಡಿ Mr. o. r. ರಾಗಪಿಕೆ).
 ಲಾಕಾಪಿಕೆ lākhaṇika. A tail (ಮಲ Nn. 180; ಮಲಿಪು, ಮಲಿಪು Mr. 274). 2, the penis.

ಲಾಟಾರು lāṭāru. Helpless, forlorn, poor (My.; Mhr., H.; ರಾಟಾರಿ, helplessness;—helpless and wretched state, Mhr., H.).

ಲಾಜಿ lāja. = ರಾಜಿ. Commonly in the plural: ರಾಜಿಂಗಲ್, parched grain.

ಲಾಜಿಂಜಲಿ lāja-anjali. An anjali filled with parched grain (Ūpr. 6, after 77).

ಲಾಜಿರಾಜಿ lāja-sāma. The marriage-ceremony of throwing parched grain into the fire and of performing the sāmārōpapa (J. 81, 18).

ಲಾಜಿ lājī. Parched grain (ಅರಳು, ರಾಜಾಜಿ Mr. 875).

ಲಾಂಛನ lānchana. A mark, a sign, a token, a spot;—a stain, a stigma, a mark of ignominy (B. 4, 20). 2, a name, an appellation.

ಲಾಂಛಿತ lānchita. Marked, distinguished, characterized;—decorated;—furnished with (My.).

ಲಾಂಛನ lānchana. = ಲಂಛನ q. v., ರಾಂಛನ.

ಲಾಂಚಿ lānchi. = ರಾಂಚಿ, ರಾಂ. N. of a people and of the district inhabited by them. 2, repetition of words in the same sense but in a different application;—idle or childish language. 8, old, worn, spoiled.

ಲಾಂಚಿ lānchi. = ರಾಂಚಿ, ರಾಂ. N. of a people and of the district inhabited by them. 2, repetition of words in the same sense but in a different application;—idle or childish language. 8, old, worn, spoiled.

ಲಾಂಚಿ lānchi. = ರಾಂಚಿ, ರಾಂ. N. of a people and of the district inhabited by them. 2, repetition of words in the same sense but in a different application;—idle or childish language. 8, old, worn, spoiled.

ಲಾಟಿಸು lāṭisu. To beat (My.).

ಲಾಟು lātu. A "lot", a quantity or large number, a mass (My.; Br.). ರಾಟಿಗೆ ರಾಟು, ಹೊಡೆ ರಾಟು (Prv.). — ರಾಟು ರಾಟು. rep. ಜನರು ರಾಟು ರಾಟಾಗಿ ಅವೆ (My.). ದನ ರಾಟು ರಾಟಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ (My.).

ಲಾಡೆ lāḍa. 1. = ರಾಟಿ No. 1. (ರಾಟಿ Mr. 882; My.).

ಲಾಡೆ lāḍa. 2. = ರಾಟಿ 2, etc. (My.; Br.).

ಲಾಡಿ lāḍi. = ರಾಟಿ, q. v.

ಲಾಡಿ lāḍi. A cord (My.; Mhr. ನಾಡಾ). 2, a strap, a thong (of a horse, My.; Mhr.). 3, the tape (of drawers, etc. My.; Mhr. ನಾಡ, ನಾಡಿ).

ಲಾಡು lāḍu. = ಲಾಡು. (My.; see ಗುಂಜಾ-).

ಲಾಕು lāku. = ಲಾಕು. q. v. (My.).

ಲಾಂತಾ la-anta. A term with final ರ (Smd. 41. 321).

ಲಾಂತಾ lāntava. N. of a certain part of the earth (Abh. P. 16, 78; 16, after 73).

ಲಾಂತರ lāntara. A "lantern" (My., also ರಾಂತ; Tā., M.).

ಲಾಪ lāpa. Chattering, speaking, talking. See ಪ್ರ., ಸಂ-.

ಲಾಭ lābha. Obtaining, receiving, gaining, getting, finding;—acquisition, acquisition;—gain, advantage, profit.

ಲಾಭಮಾಡು (ಉದಾಹರಣೆ Smd. I). ಲಾಭವಿಲ್ಲದೆ ಸಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗು.—ಬೀಸುವ ಮುಳ್ಳಿಗೆ ಮುಳ್ಳಿದ್ದೇ ಲಾಭ.—ಬೀಸಿ ಬಿದ್ದ ಸರಕಿನಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಉಳ್ಳೇ?—ಹಸರಿಗೆ ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲ, ಲಾಭಕ್ಕೆ ಮರಣವಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಲಾಭವಸ್ತು lābha-nashita. Profit and loss (My.).

ಲಾಭಿಸು lābhisu. To gain, to have advantage or profit (J. 17, 1).

ಲಾಮುಚಿ lāmaḥa. = ರಾಮುಚಿ, ರಾಮುಚಿ, (ರಾಮುಚಿ), ರಾಮುಚಿ, ರಾಮುಚಿ. Tbh. of ರಾಮುಚಿ (Smd. 869 Mdb., o. r. ರಾಮುಚಿ).

A grass with fragrant roots used for fans, etc., the ousens-grass, Andropogon muricatus Retz. (ಶೋಭನೇಶ್ವರ Smd. II, o. r. ರಾಮುಚಿ; Kk. 85; ರಾಫ Nn. 128, o. r. ರಾಮುಚಿ).

ಲಾಮುಚಿ lāmaḥa. = ರಾಮುಚಿ, q. v. (ಶೋಭನೇಶ್ವರ, ರಾಫ Smd. 27; ರಾಫ 111).

ಲಾಮುಚಿ lāmaḥa. = ರಾಮುಚಿ, q. v.

ಲಾಮುಚಿ lāmaḥa. = ರಾಮುಚಿ, q. v. (ಶೋಭನೇಶ್ವರ, ರಾಫ Smd. 27; ರಾಫ 111).

ಲಾಮುಚಿ lāmaḥa. = ರಾಮುಚಿ, q. v. (ಶೋಭನೇಶ್ವರ, ರಾಫ Smd. 27; ರಾಫ 111).

ಲಾಮುಚಿ lāmaḥa. = ರಾಮುಚಿ, q. v. (My.).

ಲಾಯಿ lāya. (= ಲಯ). A stable. (ಕುದುರೆಯ ಲಾಯ, ಮನ್ವರೆ Mr.; Sl. 108; My.). ವಾಚಗ ಲಾಯ (ಮನ್ವರೆ Mr. 193). ಅರಸನ ಕುದುರೆ ಲಾಯದಲ್ಲೇ ಮುಪ್ಪಾಯಿತು (Prv.). See Prv. s. ರಾಟ; J. 16, 2; 17, 57.

ಲಾಲಿ lāli. = ಅಲಿ. (Mhr., H., Br. ರಾಲಿ, red). — ರಾಲಿ ತಿಗಡಿ. (= ಅಲಿಗುಡು). ಭೇದಿ ಆಗುವ ರಾಲಿ ತಿಗಡಿ (ಪ್ರಿಪಟಿ, ಪ್ರಿಪಟಿ, etc. Sl. 148; My.). — ರಾಲಿ ರಾಗ. A fine, royal garden (ಉದ್ಯಾನ, ಅಕ್ರೇಷ Sl. 118).

ಲಾಲಿನ lālina. = ರಾಲಿನ. (Sk.; My.).

ಲಾಲಿನೆ lālani. Caressing, fondling, coaxing, dandling (J. 28, 19; (My.);—coaxing play (Bh. 3, 13, 18). ರಾಲಿನೆ ಮಾಡಲಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ರಾಲಿನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆ.—ರಾಲಿನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ರಾಲಿನೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? (Prvs.).

ಲಾಲಿನೆ lālani. Longing, ardent desire;—ardently desirous of, eagerly longing for, etc. (ರೋಲುಪ, ರೋಲುಪ, ಲಮ್ಬಟಿ, ರೋಲು, ಅಕುಪವಂ Mr. 232).

ಲಾಲಿನೆ lālani. = ರಾಲಿನೆ, especially the longing of a pregnant woman.

ಲಾಲಿನೆ lālani. N. of an asura (Bp. 54, 56; Grj. 10, after 110).

ಲಾಲಿನೆ lālani. = ರಾಲಿನೆ. (My.).

ಲಾಲಿನೆ lālani. = ರಾಲಿನೆ. (My.).

ಲಾಲಿನೆ lālani. A lullaby sung to children (My.). — ರಾಲಿನೆ ಹಾಡು. To sing a lullaby (My.). 2, ರಾಲಿನೆ ಹಾಡು. = ರಾಲಿನೆ. (My.).

ಲಾಲಿನೆ lālani. Caressed, tenderly cherished, fondled, nursed, coaxed, indulged;—loved, desired;—pleasure, joy, love. See Kāv. III, 1, A, 15; Bp. 4, 16; 5, 18; 10, 16; 19, 11; 56, 8.

ಲಾಲಿನೆ lālani. Loveliness, charm, grace, beauty, pleasantness;—gaiety;—amorous or languid gestures. See Bp. 1, 19. 40; ರಾಫ-.

ಲಾಲಿನೆ lālani. To caress, to fondle, to coax, to dandle (Ūpr. 4, 78; Bp. 29, 84; 47, 31; J. 19, 47). 2, kindly to attend to, kindly to listen to, to accept favorably (Bp. 50, 27; Kk. 8; My.). — ರಾಲಿನೆ ರಾಲಿನೆ. rep. of No. 1. (Bp. 6, 81).

ಲಾಲಿನೆ lālani. ರಾಲಿನೆ. = ರಾಫ 8. Saliva, spit, slaver (Sk. also ರಾಲಿನೆ). See ರೋಳಿ, etc.

ಲಾಲಿನೆ lālani. To be caressed, fondled, or coaxed (Bp. 43, 66; 46, 72).

ಲಾಲಿನೆ lālani. Cutting, severing; reaping; plucking; destroying. 2, a sort of quail, Perdix chinensis. — ರಾಲಿನೆ. — ಅಕ್ಕಿ. = ರಾಲಿನೆ. (My.; G.); the red spur-fowl, Galloperdix spadiceus (Bd.).

ಲಾಲಿನೆ lālani. = ರಾಲಿನೆ, ರಾಲಿನೆ, ರಾಲಿನೆ. A outter; a reaper; a destroyer, one who seeks to destroy (Bh. 2, 1, 61). 2, a snake-catcher and exhibitor (ಪಾವನಿಗಿ Ūt. I, 58). 3, = ರಾಲಿನೆ No. 2, a quail.

ಲಾವಕತನ *lāvakatana*. Tale-bearing (P see *Prv.* 2. ಸೇವಕ; Mbr. ವಾನಾವಾಚ, tale-bearing).
 ಲಾವಗ *lāvaga*. Tbh. of ಲಾವಕ. See ಕಂ., ಕೆಮ್ಮು-
 ಲಾವಂಜ *lāvāñca*. = ರಾಮಜ, etc. (ದಾಲ *Sl.* 457; *My.*). ರಾವಂ
 ಜವೂ ಹುಲೇ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರನೂ ಮನುಷ್ಯನೇ, ಅದರೆ ಭೇದವಿಲ್ಲವೇ?
 (*Prv.*).
 ಲಾವಣ *lāvāṇa*. A list of soldiers or of public servants
 (*My.*; Br.; M. ರಾವಣ, ರಾವಣಿ; T. ಇರಾವಣ).
 ಲಾವಣಿ *lāvāṇi*. 1. = ರಾವಣಿ. A mass, a collection, an
 assembly, a throng (ಗೊಡ್ಡಣಿ, ಸನ್ನಣಿ, ಬರ್ಗು, ಪಸರ, etc.,
 ಸಮೂಹ ಸೇ.; Mhr. ರಾವಣೀಂ, fr. ರಾಗಣೀಂ, to place in con-
 tact or connection, to join together, etc.; see 2. ರಾಗಿಸು 2,
 ರಾಗು 2).
 ಲಾವಣಿ *lāvāṇi*. 2. A obscene kind of ballad and its rustic
 tune (*My.*; Mbr.).
 ಲಾವಣಿಗೆ *lāvāṇigē*. = ರಾವಣಿ 1. (ಒಳ, ಸಮೂಹ *Kk.* 72, o. r.
 ತಾವಣಿಗೆ; *Bh.* 1, 7, 26; 2, 2, 109; 2, 13, 26; 3, 18, 18; 6,
 2, 17; 8, 8, 3; *Rām.* 6, 14, 18).
 ಲಾವಣ್ಯ *lāvāṇya*. (fr. ಲವಣ). Saltiness. 2, beauty, loveli-
 ness, obarm, gracefulness (ಹನ್ನೆ *Sīm.* 99; ದಾಳ *Bhn.* 26;
Ūb. v. 10; *Ūpr.* 5, 96; *Grj.* 4, after 120).
 ಲಾವಣ್ಯವತಿ *lāvāṇya-vatī*. A beautiful, handsome woman
 (*My.*).
 ಲಾವಣ್ಯವಂತ *lāvāṇya-vanta*. A handsome man (*My.*). *Femi-*
nines: ರಾವಣ್ಯವನ್ನಳು, ರಾವಣ್ಯವನ್ನೆ (*My.*).
 ಲಾವಿಗೆ *lāvigē*. Tbh. of ರಾವಕ. ರಾವಿಗೆ ಹಕ್ಕಿ (ರಾವ *Sl.* 177;
My.).
 ಲಾವಣಿ *lāvugē*. Tbh. of ರಾವಕ. (ರಾವ *Nr.*; ಕಪಿಲ *Mr.* 177;
 ನೀಲಕಂಠ *Nu.* 49; *Bh.* 1, 20, 53).
 ಲಾವುಕ *lāvuka*. Covetous, greedy. See ಅಭಿ-
 ಲಾಸ *lāsa*. Jumping about, sporting; dancing; wanton
 sport. See ಎ-
 ಲಾಸಕ *lāsaka*. One who sports, etc.;—a male dancer, an
 actor.
 ಲಾಸಿ *lāsi*. Moving to and fro, dancing. See ಅನು-
 ಲಾಸಕಿ *lāsikē*. A female dancer, a dancing girl.
 ಲಾಸ್ಯ *lāśya*. A dance, dancing (ನೃತ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರವ, ನಾಟ್ಯ *Mr.* 79);
 a dance accompanied with instrumental music and
 singing;—a dance in which the emotions of love are
 mimically represented, a *Nach*. 2, a dancer (fem. ರಾಸ್ಯ).
 ಲಾಳ *lāḷ*. (ಲಿಂಗವತ್ತಿಗೆ *Smd.* II, o. r. ವಾಳ; ಲಿಂಗವತ್ತಿಗೆ
Kk. 82, one MS. perhaps ವಾಳ).
 ಲಾಳ *lāḷa*. 1. Tbh. of ಲಾಲ 1. A tube; a stalk. 2, = ರಾಳ,
 a kind of reed of which pens are made (*My.*). — ರಾಳದ
 ಕಡ್ಡಿ. A pen made of that reed (*My.*). — ರಾಳಮುಟ್ಟಿಗೆ. =
 ರಾಳವಿಟ್ಟಿಗೆ. (*My.*). — ರಾಳವಿಟ್ಟಿಗೆ. -ವಿಟ್ಟಿಗೆ. A wooden bolt
 or bar for fastening a door (ಅಗ್ಗದಳ *Smd.* I, o. rs. ಅಗ್ಗ
 ದಳ, ಅಗ್ಗದ; ಪಂಫ, ಪರಧಾತನ *Hlā.* Nr.; *Rām.* 6, 51, 86;
My.).
 ಲಾಳ *lāḷa*. 2. = ಲಾಲ 2, etc. (*My.*).
 ಲಾಳ *lāḷa*. 8. = ರಾಲೆ. — ರಾಳವಾಯ್ದೆ. -ವಾಯ್-ವೆ. A mouth
 with saliva looked upon as the moon (*Ūpr.* 3, 44).
 ಲಾಳಕ *lāḷaka*. One who aboes horses or bullocks (*Ū.* *Bp.*
 47, 41).
 ಲಾಳಬದ್ಧಿ *lāḷa-bandī*. = ಲಾಲಬದ್ಧಿ, etc. (*My.*).
 ಲಾಳಿ *lāḷi*. A pair of tongs, a pair of pincers

(ತಗ್ಗು, ತಕ್ಕು, ಗಾಳು Mr. 383, one MS. ರಾಳ; *Tā.* ರಾಳ,
 ರಾಳು, to pull, drag, draw, twitch, *cf.* ಎಡೆ 1).
 ಲಾಳಿ *lāḷi*. = ನಾಳ, etc. A weaver's shuttle (*My.*; *B.* 3, 227).
 ನಿಯ್ಯುವನಿಗೆ ರಾಳ, ನಗಾಳಿ ಗಾಳಿ (*Prv.*). 2, = ರಾಳ 1 *Ba.* 2.
 — ರಾಳ ಕಡ್ಡಿ. ಎರಣಿ, ಎರತರ ಎತ್ತರೆ ಮರಳಾಳು; ಕೆಲವರು
 ರಾಳ ಕಡ್ಡಿ ಅನ್ನುವರು, ಕೆಲವರು ಹುಲ್ಲಾಳ ಕಡ್ಡಿ ಅನ್ನುವರು (*Sl.*
 164). — ರಾಳ ಸೊಪ್ಪ. A vegetable with stalks, a species
 of *Amaranthus* (*My.*).
 ಲಾಡ *lāḷa*. = ಲಾಡ. Tbh. of ರಾಲಿ (*Smd.* 30; ರಾವ *Mr.* 382;
Bp. 6, 18). — ರಾದವಾನಿ. = ರಾಲಿಧಾಮ (*Smd.* 30).
 ಲಾಡ *lāḷi*. Tbh. of ರಾಲಿ. (*Ūt.* II, 91).
 ಲಿ 1. = ಲಲಿ 2, etc. (*C.*). See *e. g.* ಕೆಯ್ಲಿ (*B.* 4, 72, 136,
 187; 5, 803), ದಾಲಿ (2. ದೂರಿ, ಬೀದಿ (*B.* 4, 170), ರಾಮಲಿ
 (4, 187), ಸಂಗತಿ (*4, 214*), ಹೆಸರಿ (*5, 303*). In *S. Mhr.*
 ಲಿ (as *li* in *My.*) is used in multiplication, *e. g.* ಅಯ್ಯ
 ನಾಲ್ಕು, twenty.
 ಲಿ 2. Occasionally = ಲಿ, *e. g.* ಮೂವಲಿಸುತರಿ (*Bp.* 28,
 21; see ಲೆ 2).
 ಲಿಕುಕ *likuḷa*. = ಲಕುಕ. The tree *Artocarpus lacucha* *Reich.*
 ಲಿಕ್ಕ *likḷa*. A nit, a young louse.
 ಲಿಖನ *likhaṇa*. Scratobing; writing, inscribing;—a writing.
 a written document, etc.
 ಲಿಖಿತ *likhita*. Scratobed, scraped, scarified;—written (*Bp.*
 5, 52; *Rām.* 1, 16, 6);—drawn, delineated, painted;—
 a writing, a written document or composition, *scripture*.
 2, N. of a fishi (*J.* 12, 1, 2).
 ಲಿಖಿಸು *likhisu*. To write (ಬರೆ *Smd.* 5 *Cm.*; *Bp.* 53, 78).
 ಲಿಗಾಡು *ligāḍu*. A perplexing affair, a trouble, a dilemma.
 a scrape; a calumnious invention (Mhr. *Oravāḍu*). 2,
 compensation for damages (*My.*).
 ಲಿಂಗ *linga*. = ನಿಂಗ. A mark, a sign, a token, an emblem;
 a distinguishing or discriminating mark, a characteri-
 stic, a specification (ವಸ್ತುನಿಶಾಯನಾಮವಚನನಿರ್ದಿಷ್ಟಂಗಳೂ,
 ಲೋಕದ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರ ಹೇರುವುದು *Nu.* 117; *Smd.* 154). 2,
 a proof, an evidence, a means of proof, proof from a *sur-*
sign or *token*;—inference (ಅನ್ವಾನ, ಅನುಮಾನ 117; ಅನುಮಾನ
Nr. 514). 3, the penis (ಮುಕ್ಕ, ಶಿಕ್ಷೆ 117; ಮುಕ್ಕ 514;
 ಮೇಳ, ಶಿಕ್ಷೆ, etc. *Mr.* 328). 4, *Siva's* genital organ, the
 phallus; *Siva* worshipped in the form of a phallus (ಶಿವ
 ಮೂರ್ತಿಭೇದ, ಶಿವಮೂರ್ತಿ 117; ಶಿವಮೂರ್ತಿ 514). 5, the
 image of a god, an idol. 6, a nominal theme or base,
 the crude form or base of a noun (*Smd.* 47. 51. 52. 88-
 90. 92. 98-100. 102-105. 107. 114. 118. 120. 174; *Kāv.*
 I, 2, 1. 14-19; ಪ್ರಕೃತಿ 514). 7, gender in grammar (*Smd.*
 96. 97. 103. 109-118. 128. 138. 187). 8, the indistinct-
 ible original of the gross or visible body. 9, *prākṛti* or
pradhāna. 10, N., *e. g.* of the author of the *Kabbigara*
keypidi (*Kk.* 1. 101). *Oravāḍu* ಹೊಲೆ ಇಲ್ಲ, ಗಾಳಿಗೆ ಮು 72
 (i. e. its purity does not go by touch);—*Oravāḍu* ಹೊಲೆ ಮೇ
 ಲೆ ಜಂಗಮನ ಹಂಗೇನು?—ಪಂಗಮದೂ ಲಿಂಗವಾಚೆಯೆಂದರೆ ಧಾ-
 ವಾಗ (*Prv.*). ಬಟ್ಟೆಯ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಒಟ್ಟಿ ಪತ್ತೆಯನು, ಇಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ
 ಲಿಂಗಮ ಅದಿಯೂ ತರಣವು ಪ್ರಕೃತಾ ಮೋಡು! (*Bp.*). 2,
 ಹರ; *Bp.* 8, 48. 49; *Prv.* 2. ಸವಾಸೇರು. — *Oravāḍu* ವಾಚಿ-
 N. (*Bp.* 58, 1). — ಲಿಂಗದೇವ. N. (*Bp.* 58, 6; 59, 1; see ಲಿ
 ದೇವ). — ಲಿಂಗದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಿ. -ಮೋಡ. A climbing herb grow-
 ing in hedges, *Bryonia laevis* *Lin.* (*C.*). — *Oravāḍu*

-ಅಪ್ಪ. N. (My.). — ಲಿಂಗಬರಹ. A *Lingavanta* *banajiga* (My.). — ಲಿಂಗಮೃ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಲಿಂಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಲಿಂಗಪಟ್ಟ. N. (B. 3, 83). — ಲಿಂಗಾದೇವ. N. (Bp. 12, 42; 59, 7).

ಲಿಂಗಕೆ *lingaka*. Grammatical gender (at the end of compounds).

ಲಿಂಗಜಂಗಮ *linga-jangama*. The phalins and the *jangama*; or the *jangama* who is an incarnate phalins (Bp. 1, 83; 24, 69; 30, 3).

ಲಿಂಗಜಂಗಮಪೂಜನ *lingajangama-pujana*. Worship of the *linga-jangama* (Bp. 24, 89).

ಲಿಂಗತ್ರಯ *linga-traya*. The three grammatical genders (Smd. 57. 97 Cm.; 111. 118. 152. 171. 183. 267. 297). 2, the *ishta*-, *gurn*-, and *prāṇa-linga* (Bp. 8, 49; 43, 5). See Nn. s. *ಲಿಂಗವರ್ಷ*.

ಲಿಂಗದೇಹ *linga-dēha*. The subtle body which accompanies the grosser (*stūladēha*) in all its transmigrations and is not destroyed by death (My.).

ಲಿಂಗದ್ವಯ *linga-dvaya*. A couple of *lingas* (Bp. 38, 66).

ಲಿಂಗಧಾರಕ *linga-dhāraka*. A *Lingavanta* (My.; Bp. 58, 51).

ಲಿಂಗಧಾರಿ *linga-dhāri*. = *ಲಿಂಗಧಾರಕ*. (My.).

ಲಿಂಗನ *lingana*. Embracing, an embrace. See *ಲಿಂಗನದಿ*.

ಲಿಂಗನದಿ *linga-nadi*. N. of the *Narmadā* (Si. 93).

ಲಿಂಗಸಮಾಧ *linga-pasāda*. = *ಲಿಂಗಸಮಾಯಿತ*. (Bp. 4, 11).

ಲಿಂಗಸಮಾಯಿತ *linga-pasāyita*. Blessed or presented by the *linga*: N. of a dagger used by *Lingavantas* (Bp. 9, 21. 80).

ಲಿಂಗಪುರಾಣ *linga-purāṇa*. N. of one of the *Purāṇas*, in which Śiva, supposed to be present in a great fiery *linga*, gives an account of the creation, etc. as well as of his own incarnations, in opposition to those of *Vishṇu* (My.).

ಲಿಂಗಪೂಜೆ *linga-pūjē*. Worship of the *linga* (Rāv. 4, after 14).

ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ *linga-prasāda*. A portion or remnant of any thing that has been presented to a *linga* (Bp. 33, 12; 45, 19; 58, 16. 82. 38; 61, 20).

ಲಿಂಗಭಟ್ಟೀಯ *linga-bhāṭṭīya*. ಲಿಂಗಭಟ್ಟೀಯ. N. of a commentary on the *Amarakośa* (My.).

ಲಿಂಗಮುದ್ರೆ *linga-mudrē*. An impression of the *linga* (applied to bulllocks, etc. My.). — ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಪಲ್ಲ. A boundary stone bearing the impression of the *linga* (My.).

ಲಿಂಗವಚನ *linga-vaśana*. Gender and number (in grammar, Smd. 57).

ಲಿಂಗವಚನಭೇದ *lingavaśana-bhēda*. Difference with regard to gender and number: one of the *dōshas* in *npamēs* (Kāv. III, 8, B, 75 seq.).

ಲಿಂಗವಚನಭೇದ *linga-vaśana-vibhēda*. = *ಲಿಂಗವಚನಭೇದ*. (Kāv. III, 8, B, 75 seq.).

ಲಿಂಗವಕ್ತಿ *linga-pattigē*. (ಲಾಘ, q. r.).

ಲಿಂಗವನ್ತ *linga-vanta*. A male individual of the sect who exclusively worship Śiva, his phallus, and *Basava*, and carry the representation of the phallus suspended around the neck (Bp. 8, 49; 9, 5; 21, 9. 39; 29, 8; 35, 48; 54, 78; 59, 21; 61, 10. 21; C.). Feminine *ಲಿಂಗವನ್ತಳಿ* (C.). The members of the *lingavanta* (or *Viraśaiva*)

sect are 1, *Ārādhyā Brāhmanas* (about one amongst a thousand); 2, *Kshatriyas* (who at present appear to be very rare); 3, *Vaiśyas* or *Śāttis* (viz. *Banajigas*, *Bajēgāras*, *Nēykāras*, *Kaṇṇagāras*, *Gāpigās*, and *Kṇm-bāras*); 4, *Sūdras* (viz. *Gondas*, *Ōkkaligas*, *Kṇruhas*, *Badagis*, *Akkasālēs*, *Sunnagāras*, *Agasas*, and *Kshaurakas*); 5, *Jangamas* or *Ayyas* (who are either *Brāhmanas*, *Śāttis*, or *Sūdras*); 6, *Antyajas* (who were clearly acknowledged as members of the sect at the time of its founder *Basava*, under the last but one of the *Ājōkyas* kings of *Kalyāṇa*, but are now disowned as such, with the exception of the *Ālavādīs*, who put ashes to their forehead, worship the *linga* (though not tying it to their neck), and have to walk before the corpse of a *Lingavanta* that is carried to the grave or before an idol (Śiva or *Basava*) when carried about. Members of Nos. 1-5 eat in company (excepting the *Kabaurakas* who have to sit separately), but do not intermarry. The *pūjāris* of the *Lingavantas* are either poor *Śāttis* or *Sūdras* of their sect; if there is a *linga* besides a *Basava* (bullcock) in the temple, a *Śaiva Brāhmana* of any sect will officiate as *pūjāri* in *Lingavanta* temples. *Jangamas* do not make *namaskāra* to the *Basava* in a temple, but do so to the *linga* there, and when poor, may so far act also as *pūjāris*.—ಲಿಂಗವನ್ತನುಮಾ. N. (Bp. 44, 48).

ಲಿಂಗವರ್ತನ *linga-varṇana*. Proof-form: a form with three kinds of proof (? ಸಾಧನ, ಲಿಂಗತ್ರಯವರ್ತನುಮಾ Nn. 114; ಸಾಧನ Mr. 501).

ಲಿಂಗವ್ರತ್ತಿ *linga-vṛtti*. One who assumes the dress, etc. of an ascetic to gain a livelihood, a religious hypocrite (see *ಧರ್ಮವ್ರತ್ತ*).

ಲಿಂಗಕರೀರ *linga-kārīra*. = *ಲಿಂಗದೇಹ*. (My.).

ಲಿಂಗಾಂಗಣ *linga-aṅgaṇa*. An area where a phallus is placed and worshipped (Bp. 19, 69).

ಲಿಂಗಾನುಕಾನನ *linga-annīśana*. The doctrine or laws of grammatical gender (My.).

ಲಿಂಗಾಯತ *linga-āyata*. = *ಲಿಂಗವನ್ತ*. (My.).

ಲಿಂಗಾಯಿತ *linga-āyita*. = *ಲಿಂಗಾಯತ*. (My.).

ಲಿಂಗಾಯ್ತ *linga-āyta*. = *ಲಿಂಗಾಯತ*. (My.).

ಲಿಂಗಾವತಾರ *linga-avatāra*. An incarnation of Śiva's phallus: *Basava*, etc. (Bp. 22, 58).

ಲಿಂಗಿ *lingi*. = *ನಿಂಗಿ*. Wearing a distinguishing mark;—characterized by;—bearing false marks, a hypocrite;—one who is entitled to wear religious marks: an ascetic;—one who wears the phallus: a *lingavanta* (Bh. 1, 12, 22);—N. of females (My.). See Bp. 36, 60; 54, 27; ಸರ್ವ.

ಲಿಂಗೈಕ್ಯ *linga-aiya*. Identity with the *śiva-linga* (Bp. 57, 68; 58 sum.; 58, 15. 20).

ಲಿಪಿ *lipi*. The syllable *ಲಿ* (Smd. 220; Kāv. I, 3, 57-59).

ಲಿಪಿ *lipi*. = *ಲಿಪಿ*. Smearing, besmearing, anointing, plastering;—painting, drawing, writing. 2, written characters, the letters. 3, a writing, a writ, a manuscript, a document, a letter (ಅಕ್ಷರದ ಬರಹಂ Hlā.; Bp. 5, 53). 4, a drawing, a picture (ಚಿತ್ರದ ಬರಹಂ Hlā.). ಲಿಪಿ (of *Brahmā*) ಮಾವಲಿಕ್ಕೆ ಲಿಪಿಲಿಕೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸೆ? (Priv.).

ಲಿಪಿಕ *lipika*. A writer, a scribe (ಗ್ರಂಥಲೇಖಕ Mr. 860).

ಲೂಟಿ lūṭi. Robbing; booty, spoil (C.; St. 295; Br.; Mhr.
H. ಲೂಟಿ). ಬೇಟೆ/ಗೋಸ್ತರ ಬಸ್ತು, ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ (Prr.).

ಲೂತಿ lūti. = ಸೂತಿ, (ಲೂತಿ). A sort of venereal sore about the face (ಅಸನದ ಹುಣ್ಣು Mr. 386), etc. (My.). ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಿಶಿತ ಹುಟ್ಟುವುದು, ಲೂತಿಯಿಂದ ಗಟ್ಟಿ ಹುಟ್ಟುವುದು (Prv.).

ಲೂತಿ lūti. (= ಲೂತಿ, etc.). A spider. 2, a kind of ontaneous disease (said to be produced by moisture from a spider). ಲೂನ lūna. Cul, severed, clipped; cut off; reaped; plucked; gathered; wounded; bitten; destroyed. 2, a tail. See ತಡೆ. ಲೂಮು lūma. A tail.

ಲಿ 12-8. (= ಲಿ 2, (ಲಿ). See e. g. ಬಯಕಲಿ (Bp. 3, 84), ಸುಖಕಲಿ (5, 14), ಬಲಗಟ್ಟಿನಲಿ (18, 46), ಎನುಕಲಿ (22, 58; 42, 88), ನಗುಕಲಿ (28, 14), ಅಕ್ಕತಯ್ಯನಲಿ (24, 23), ಬಲವಿನ್ನಲಿ (28, 8), ಇರುಕಲಿ (47, 24), ಅನ್ನರಲಿ (B. 5, 137), ಅಗುಕಲಿ (B. 5, 294, 295), ನೋಡದಲಿ, ಹೇದದಲಿ (My.).

ಲೆಕ್ಕ lēkka. (Tbh. of ಲೇಖಾ). Reckoning, reckoning np, numbering, numeration, calculation, computation; arithmetio; a sum; an account; a number, a numeral (ಅಂಕ, ಸಂಖ್ಯೆ Mr. 349; ಸಂಖ್ಯೆ Smd. 123 Cm.; 243 Cm.; ವಸು, ಸಂಖ್ಯೆ, ಗಣನಾದೇವ Nn. 17; Ch. v. 229, 238; My.; Tē; T. ಇಲಕ್ಕ; ಎಣಿಕೆ G.). 2, estimation, esteem, regard (Tē; Mbr. ಲೇಖಾ; Mbr. ಲೇಖನೇ, to write; to esteem, reckon). ಲೆಕ್ಕ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರೇನು ಮಾಡ್ತಾರು?—ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಬದುಕು ಬಹು ದುಃಖ. —ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಹೊತ್ತದಕ್ಕೂ ಮುಟ್ಟಿನ ಸತ್ತದಕ್ಕೂ ದುಕ್ಕವೇನು? —ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲೆಕ್ಕ ಉಣ್ಣಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಲೆಕ್ಕ ಉಣ್ಣು. —ಬರದು ತಿಳಿಯದ ಲೆಕ್ಕ ಕಡೆಗೆ ದುಕ್ಕ. —ಮನೆಯಗಾಡಿನಿಗೆ ದುಃಖ ಸುಖ ಹೇದಾದರೆ ಮನುವಿನ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ?—ಲಕ್ಷಣಗೇಡಿ ಹೆತ್ತಳೇ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳೇ (Prva.). See Bp. 1, 34; 31, 29; Sl. 219, 278, 326, 327, 370, 371; Prv. a. ಎಣ. —ಲೆಕ್ಕ ಇಡು. To keep account (B. 5, 81; My.). —ಲೆಕ್ಕ ಕಾಯು. To watch over accounts (and examine them). ಲೆಕ್ಕ ಕಾಯುವವ (ಗಣಕ, ಗಣಕ, ಪಾಣಧೀನ G.). —ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡು. To deliver in an account; to give an account (My.). ದೇವರಿಗೆ ಅದವ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡ ಬೇಕಾದೀತು (B. 5, 189). ನಾವೆಲ್ಲರು ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಐವತ್ತಯ್ಯದ ವಿನಯೋಗದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ದೇವರ ಪತ್ತರ ಕೊಡ ಬೇಕಾದೀತೆನ್ನು, ನೆನಪಿಡ ಬೇಕು (5, 204). —ಲೆಕ್ಕಗೊಳ. —ಕೊಳ. To regard, to mind (Bp. 40, 77). —ಲೆಕ್ಕ ಪಕ್ಕ. reit. (My.). —ಲೆಕ್ಕಧೇವ. A mode of calculation or counting (ಪುರ, ಗಣನೆ Nn. 72). —ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡು. To count, to reckon up; to compute (My.; ಎಣಿಸು G.; B. 4, 100). —ಲೆಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ. dupl. (ಕೋಟಿ, ಗಣನೆ Nn. 48). —ಲೆಕ್ಕಪಾಠ. —ಪಾಠ. = ಲೆಕ್ಕ. (My.).

ಲೆಕ್ಕನಿ ಲēkkanī. Tbh. of ಲೇಖನಿ. (My.).

ಲೆಕ್ಕನಿಕೆ ಲēkkanikē. Tbh. of ಲೇಖನಿಕೆ. (ಕಲಾಮು Mr. 359; My.; B. 1, 23; 3, 57). ಚಿತ್ರವ ಬರೆವ ಲೆಕ್ಕನಿಕೆ (ಅಂಕನಿಕೆ, ತೂಲಿಕೆ Nr.; Sl. 345).

ಲೆಕ್ಕನಿಗೆ ಲēkkanigē. = ಲೆಕ್ಕನಿಕೆ. (My.).

ಲೆಕ್ಕಿ ಲēkki. = ಲೆಕ್ಕ, etc. (My.).

ಲೆಕ್ಕಿಗ ಲēkka-iga. (Smd. 238). An arithmetician. (Kp. 2, 21, 8).

ಲೆಕ್ಕನು ಲēkkanu. To count, to reckon np; to compute (My.; ಗಣಿಸು G.). ಲೆಕ್ಕನ ದಾರದು (ಪ್ರಸೂನ, ಅಸಂಖ್ಯತ Nn. 25). ಲೆಕ್ಕನ ದಾರದುಮ (ಅಗಣಿತ, ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದುದು 48). ಲೆಕ್ಕನ ಸಂಖಿ (ಪದ್ಮ Mr. 507). 2, to esteem, to regard, to mind, to consider (Grj. 3, 5; Bp. 1, 34; 24, 85; 39, 48; Sāv. 4, after 17).

ಲೆಂಕ ಲēnka. A male servant (Bp. 9, 39; 27, 78; 47, 85; 52, 85; Tē; see ತಿಳು; Mbr. ಲೆಂಕ, a son; a daughter). —ಲೆಂಕಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8). —ಲೆಂಕರ ಲೆಂಕ. A servant of servants (Bp. 27, 70; Rām. 5, 3, 57).

ಲೆಂಕಲಿ ಲēnka-lī. A female servant (ಅಕ್ಕಿ Hā.; Mr. 304).

ಲೆತ್ತಿ lētti. = ನೆತ್ತ. (My.; ಅಕ್ಕ, ದೇವನ G.; ಅಕ್ಕ, ದೇವನ, ಪಾಶಕ Sl. 349). ಲೆತ್ತದ ಅಟ (ಕೃತನ G.). ಲೆತ್ತ ಪಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ದೋಷ ಬಿತ್ತು (Prv.). —ಲೆತ್ತ ಪಗಡೆ. Lētti and pagadē (My.; ಅಕ್ಕ Ch.). —ಲೆತ್ತಸಾರಿ. = ನೆತ್ತಸಾರಿ. (ಅಷ್ಟಾಪದ, ಶಾಂಫಲ, ನೆತ್ತ ಮಾಡುವ ಪರಿಗೆ Sl. 349).

ಲೆಪ್ಪ ಲēppa. Tbh. of ಲೇಪ್ಯ (Smd. 351; Ahh. P. 3, 26, 28; 3, after 26; ಲೇಪ್ಯರೂಪ Kk. 48). ಲೆಪ್ಪದ ಚಿತ್ರದ ಸ್ತೀ (ಅಂಜಲಿಕಾರಿ ಶಿ); ಲೆಪ್ಪ ಮೊದಲಾಗುಕ್ಕ ಕೆಲವು (ಲೇಪ್ಯಾದಿಕಂ ಸರ್ವಂ, ಪುಸ್ತಕಮ್ Hā.).

ಲೆಪ್ಪಗಾಡಿ ಲēppa-gāḍi. A plasterer, a bricklayer; one who moulds or models (ಲೇಪಕ, ಪರಿಗಣ Hā.).

ಲೇ 12-8. (= ಲೇ, etc.). See e. g. ಕೂಡಲೇ (B. 1, 14), ಅನ್ನರಲೇ (4, 68), ಕೊಡಲೇ (B. 5, 77).

ಲೇಕನಿ ಲēkani. Tbh. of ಲೇಖನಿ. (My.).

ಲೇಖ ಲēkha. A writing, a writ, a letter, a document, etc. (ಅಕ್ಷರ, ಲಿಪಿ, ಲೇಖನ, ಬರಹ Mr. 360; Bp. 5, 54; B. 1, 15; 4, 148). 2, a deity.

ಲೇಖಕ ಲēkhaka. A writer, a scribe, a copyist, a clerk, a secretary.

ಲೇಖನಿ ಲēkhanī. Tbh. of ಲೇಖನಿ. (My.; B. 5, 183; Mbr.).

ಲೇಖನ ಲēkhana. Scratohing, scarilyng, making an incision;—writing; copying;—a writing, etc. (see Mr. a. ಲೇಖ; Bp. 5, 53). See ಎ; ಬರೆಯು.

ಲೇಖನಿ ಲēkhanī. = ಲೆಕ್ಕನಿ, ಲೇಕನಿ, ಲೇಖನಿ. A reed-pen, a pen, a style.

ಲೇಖನಿಕೆ ಲēkhanikē. = ಲೆಕ್ಕನಿಕೆ, ಲೆಕ್ಕನಿಕೆ, ಲೆಕ್ಕನಿಕೆ. An instrument for writing and painting, a reed-pen, etc.

ಲೇಖನರೂಪ ಲēkha-rūpabha. Beat of deities: Indra.

ಲೇಖನಾರಕ ಲēkha-rākaka. A letter-carrier (Ahh. P. 4, after 42).

ಲೇಖಾಮಣಿ ಲೇಖ ಲēkhā-maṇḍalika. An accountant general (Bp. 5, 14).

ಲೇಖಿತ ಲēkhita. Scratobed; written (My.).

ಲೇಖಿಸು ಲēkhisan. To write (My.).

ಲೇಖಿ ಲēkhi. = ಲೇಖಿ. A scratch; a streak, a line; a stripe, a stroke (ರಾಟ, ಎಡೆಬಿಡು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು Nr.);—a furrow, a row, a groove. 2, writing; a writ (Bp. 50, 83);—drawing lines, delineation, drawing; painting;—a drawing, a figure; an impression, a mark. 3, the enved line or pale streak of the young moon, the moon's crescent (see ಇನ್ನು). 4, a flash (of lightning). See ಪತ್ತು.

ಲೇಡಿ ಲēḍi. A "lady" (My.).

ಲೇಪಾ ಲēpa. ಲೇಪ (in ದೇವಾ). ಲೇಪ. = ಲೇಪಾ. Borrowing. —ಲೇಪಾದೇವ. = ಲೇಪಾದೇವ. (My.). —ಲೇಪದೇವ. = ಲೇಪಾದೇವ. (My.).

ಲೇಪ ಲēpa. = ಲಪ್ಪ. Besmearing, danbing, anointing, plastering. 2, materials to be smeared with: salve, ointment, unguent; plaster, mortar, chunam, white-wash, etc. 3, a particular rite at funeral oblations. 4, impurity, dirt, any grease or dirt sticking to vessels, etc. 5, a spot, a stain, moral impurity. 6, food, victuals. ಮಣ್ಣೇ ನೋಡುಕ್ಕ ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಲೇಪವೇ? (Prv.).

ಲೇಪಕ ಲēpaka. A plasterer, a bricklayer; one who moulds or models. (ಲೇಪಗಾಡಿ Mr. 377; see ಲೆಪ್ಪಗಾಡಿ).

ಲೇಪಗಾಡಿ ಲēpa-gāḍi. = ಲೇಪಕ, q. v.

ಲೇಪನ ಲēpana. Smearing, besmearing, smearing over, danbing, anointing, spreading on, plastering (ಚರ್ಪ,

ಅನುಲೇಪನ Nn. 73). 2, anything smeared on, salve, ointment, plaster, mortar, white-wash, etc. See ಲೂಡು; ಎಂ. — ಲೇಪನಗೇಯ. To besmear, etc. (Bp. 39, 6).
 ಲೇಪನಕ್ರಿಯೆ lēpana-kriyē. = ಲೇಪನ No. 1. (ಅಸ್ತೆ, ಅಮ್ನು Kk. 55, o. r. ಅನುಲೇಪನ).
 ಲೇಪಾಳಗ (lēpa-āḷga). A man who covers with ngguents (P). See ಲೇಪಾಳಗಿ.
 ಲೇಪಾಳಗಿತಿ lēpāḷiga-iti. (Śmd. 244). A female lēpāḷiga.
 ಲೇಪಿತ lēpita. Smeared, besmeared, etc. (My.).
 ಲೇಪಿಸು lēpisu. To smear, to spread over or on, to besmear, to anoint, to cover by smearing, etc. (ಬದ್ಧ Śmd. I; Ūpr. 6, after 64; Bp. 12, 11; My.; Śl. 445). ಮೀ ಪರಿ ಪೋಪರೇ? ಪಾಪವೇನ? ಅದು ಕೆಸರ? ಮೀಪರಿ ಮೆಯ್ಯ ಮಲ ಪೋಪರೇ; ಪಾಪ ಲೇಪಿಸಲಕ್ಕುಂ? (Sp.). 2, to be smeared or anointed, etc. (Ūpr. 8, 89).
 ಲೇಪು lēpu. A sort of quilt (Mhr. ಲೇಪ); a mattress, a bed (My.; Tē.).
 ಲೇಪ್ಯ lēpya. = ಲೇಪ. To be smeared, etc. 2, spreading over, smearing, plastering;—making models, moulding, modelling;—moulded, modelled;—a model. — ಲೇಪ್ಯರೂಪ. A modelled form, a model (ಲೇಪ Kk. 46).
 ಲೇಪ್ಯಕರಣ lēpya-karaṇa. Smearing, besmearing, daubing, etc. See ತೊಡೆಯಿಸು.
 ಲೇಪ್ಯಕರ್ಮ lēpya-karma. Moulding, making models, modelling. See ಕರ್ಮಮದು.
 ಲೇಪ್ಯಮಯ lēpya-maya. Made of mortar or clay, moulded.
 ಲೇಲಿಹಾನ lēlihāna. Frequently lloking or darting out the tongue: a serpent (My. Amara).
 ಲೇಲಿಹ್ಯಮಾನ lēlihyamāna. Frequently lloking, constantly darting out the tongue (Ūpr. 1, 135).
 ಲೇನದಿ lēvaḍi. 1. Derision, mockery (My.; H.).
 ಲೇನದಿ lēvaḍi. 2. = ಲೇನದಿ. ಲೇನದಿ ರುತಿ ಪಾವದಿಗ ಬಲ್ಲನೇ? (Prr.).
 ಲೇನಳ lēvaḷa. = ಲೇನಳ. ಲೇನಳ. ಲೇನಳಂ ಪಪಕ ಸರಪಳ ಪಟ್ಟಿಪಾದಿಗು ಗೃಹೇಯಂ (Mr. 889).
 ಲೇನಾಳ lēvaḷa. = ಲೇನಳ, etc. (Abh. P. 7, 41).
 ಲೇನಾ lēva. = ಲೇನಾ. — ಲೇನಾದೇವಿ. Borrowing and lending (My.; Mhr., H.; Br. ಲಾನಾದೇವಿ; T. ಲೇನಾದೇವಿ).
 ಲೇಕ lēka. What is torn off: a small part or portion, a particle, an atom, a bit, a little bit, a small quantity, a little (ಗುಣ, ತುಣ್ಣು Nn. 78);—smallness, littleness, briefness. 2, a particular figure of speech in rhetoric, employment of a comparison instead of a direct statement;—representing as a disadvantage what is otherwise regarded as an advantage and vice versa (Kāvy. III, 8, B, 35).
 ಲೇಕಮಾತ್ರ lēka-mātra. Only a little (My.).
 ಲೇಕಾಂಶ lēka-amśa. A small part (My.).
 ಲೇಕ್ಯ lēkyā. Lustre, light. (Ūpr. 8, after 82).
 ಲೇಪ್ಯ lēhpn. (= ಲೇಪ್ಯ). A clod, a lump of earth.
 ಲೇಸಿಗ lēsiḡa. An excellent man: a brave man (ರಣಗತಿ Ūt. I, 41).
 ಲೇಸುಲೇಸು. Goodness; excellence, superiority; a superior thing; well-being, welfare, health;

alleviated state; pleasantness; beauty; properness, propriety, fitness, recommendableness; rightness; reality (ವಲ್ಲ, ವಾಮು Mr.; ಲಪ್ತ Ūt. II, 81; ಸಾಪ್ತವ Mr. 451; ಅನು, ಹಸ, ಚೋಕ್ತ, etc., ಮರೋಹರ Kk. 18; ಚೋಕ್ತಳೆ, ಚೋಕ್ತ, ರಯ್ಯ, ಎತ್ತ, etc., ಮರೋಹರ Kk. 55; My.; Tē. ಲೇಪ್ಯ, ಲೇಸು). ಲೇಸಾದ (ಸತ್ ಕೆಂದ. 65 Cm.). ಲೇಸಾಗಿ (ಸಂ 98. 98 Cm.). ಲೇಸಪ್ಪದು (ಚಾರು, ರಾಮ Mr.). ಲೇಸಾ ಗರ್ವದು (ಸಾಪ್ತವ, ಅವಸ್ಥಮ್ನು Hlā.). (ಕುಮರೇಯಲ್ಲಿ) ತಕ್ಕಿತ್ತು ಕೆಮ್ಮ ಸಿದ್ಧನವು ನಾಲಗೆ ಲೇಸು (Mr. 277). ಲೇಸಾದ ಕಾವ್ಯಮಾರ್ಗಂ (ಸು ಮಾರ್ಗಂ ಕೆಂದ. 4 Cm.). ಲೇಸಕ ರೋಗ (ವ್ಯಾಧಿ, ಸರೋಗ Kā. 129). ಲೇಸಲ್ಲಂ (ಕೆಂದ. 63). ಲೇಸಿನೋ (J. 29, 32); ಲೇಸ (23, 54); ಲೇಸಂ (2, 3, 13). ಏನೇನೋ ಒಡಿನ ಪರಿ ಲೇಸು, ಲೇಸು (ಕೆಂದ. 69). ಲೇಸು ಅಗುವಾಗ್ಯೆ ಗಾಸಿಗೊಳ್ಳ ದಾರದು. — ಲಪ್ತರಿಗೆ 2 ಬ್ಬರು ಲೇಸು, ಹಬ್ಬಕ್ಕಿತ್ತ ಮದುವೆ ಲೇಸು — ಲೇಕ ಕುಡಿದರೆ ಲೇಸು ಅದೀತು. — ನಾಕ ಮಾಮವನನು ಪಾಸನಾದರೆ ಲೇಸು ಮಾಹ್ಯನೇ — ಹೆಜ್ಜೆನಾದರೂ ದೊಡ್ಡವನೇ ಲೇಸು (Prr.). See ಕೆಂದ. 174; Ūpr. 1, 48; 2, 48; Bp. 1, 21; 23, 5; 29, 18; 40, 68; 48, 19; 51, 50; Bh. 1, 8, 90; 2, 13, 24, 37; Rā. 4, 116; 30, 51; J. 2, 18; 18, 40; 28, 48; B. 1, 17; ಕಮ. — ಲೇಸುಮೋದು. — ಲೇಸು. Well-being to appear or arise (Dp. 30, 1). — ಲೇಸು ಲೇಸು. rep. (ಕೊಣ್ಣಾಟ Ūt. II, 103; Bp. 13, 7; 20, 9; 36, 15; 42, 9; 54, 84).
 ಲೇಕ lēka. Lloking, tasting, sipping. 2, anything to be taken by lloking, a lambative, a medicine to be taken by lloking, a linotus. ಲೇಕ ಕುಡಿದರೆ ಲೇಸು ಅದೀತು (Prr.).
 ಲೇಕನ lēhana. Lloking, tasting or lapping with the tongue. See ಕಪರ್, ತೀರ್ಪು, ಕಾಡು, ನಕ್ಕು.
 ಲೇಹ್ಯ lēhya. To be lloked, lickable, capable of being licked or eaten by lloking, fit to be lloked;—a lambative, a medicine to be taken by lloking, a linotus (My.);—nectar, ambrosia.
 ಲೈಂಗ lāṅg. (fr. ಲಿಂಗ). A Lingavanta (Bp. 18, 98; 29, 8).
 ಲೈಂಗ್ಯ lāṅgya. (fr. ಲಿಂಗ). Relating to śiva's phallus and its worship (Bp. 19, 5; 37, 86).
 ಲೈಂಗ್ಯಪರಾ lāṅgya-parāna. = ಲಿಂಗಪರಾ. (Bp. 43, 76).
 ಲೊಕ್ಕಿ lōkki. = ಲಕ್ಕಿ, etc. (ಕಾಣ್ಣಾಟ, ಸರ್ವಾಶ್ಚ Kā. 28). ಕ ರಿಯ ಲೊಕ್ಕಿ (ಶೇಖರಶಿ Nr.).
 ಲೊಗದಿ lōgadi. = ಲೊದಿ, etc. (B. Mhr.; occasionally).
 ಲೊಚ್ ಲō. ಲೊಚ ಲōca. A sound to imitate that produced by lapping or sucking in a peculiar manner; one to imitate that of smacking (In tasting); a particular sound of the house-lizard. — ಲೊಚ್ ಲೊಚ್. rep. (C.). — ಲೊಚ್ಫುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To lap, as dogs, etc. do; to suck the breast, etc. with the sound of lōca, as babies; to smack in tasting; to smack, as the house-lizard does (My.). — ಲೊಚ್ ಲೊಚ್. rep. With the repeated sound of ಲೊಚ್. ನಾಯಿಗು ಬಕ್ಕು ಗಳ ಹಾಗೆ ಪುಡಿನಾಲಿಗೆಯನ್ನ ಲೊಚ್ ಲೊಚ್ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ (B. 8, 40). — ಲೊಚ್ಫ ಲೊಚ್ಫ ಎನ್ನು ಕುಡಿ (My.).
 ಲೊಚ್ಚಗೆ ಲೊಚ್ಚಗ್. = ಲೊಚ್ಚಗೆ. (My.).
 ಲೊಟ ಲōta. = ಲಟ, ಲೊಟ, ಲೊಡ. A sound to imitate that of gabbling or jabbering, that of a stone, etc. being shaken in an unsound pot, that of a cracked bell being rung, that

of metal vessels, etc. shaken about in a sack or carriage, that of unsound wooden utensils, wheels, etc. when shaken, of the wooden bell on a cow's neck when shaken, or of a dry loose kernel when shaken in the nut. — **ದೊಡ್ಡ ಪರ. 1.** = **ದೊಡ್ಡಗರ.** (My. occasionally). — **ದೊಡ್ಡಪರ. 2.** Gahbling, jabbering (My.). — **ದೊಡ್ಡಗರ.** -ಪರ. To gabble, to jabber (My.). — **ದೊಡ್ಡಗರಟ್ಟು.** -ಪಟ್ಟು. = **ದೊಡ್ಡಗರ.** (My.). — **ದೊಡ್ಡ ಪಟ.** reit. = **ಲಜ್ಜೆ ಪಟ,** **ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ.** The repeated sound of *lōṭa* (My.). 2, the state of being quite empty, as a house; nothing (My.). — **ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ.** rep. = **ಲಜ್ಜೆಪಟ No. 1.** (My.).

ಲೊಟಕ್ lōṭak. = ನಟಕು, etc. (S. Mbr.).

ಲೊಟಕು lōṭaku. To scold (My.). See Prv. s.
ಸೋರು 1.

ಲೊಡಾ lōḍā. = ರೊಟ. — ರೊಡಾ ರೊಡಾ. rep. = ರೊಟ ರೊಟ.
(My.).

ಲೊಟ್ಟಿ lōṭṭi. 1. A smack or cluck with the tongue (In driving cattle, etc., In playing, etc., My.; Tē.). ಲೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಗನಾದರೂ (ತರುಗಿ) ಲೊಟ್ಟಿ ಎನಹಾ (ಅವನನ್ನು) ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.). — ಲೊಟ್ಟಿ ಹಾಕು. To olick or smack the tongue against the palate (My.). See Prv. s. ಕಟ್ಟಿ. — ಲೊಟ್ಟಿ ಹೊಡೆ. = ಲೊಟ್ಟಿ ಹಾಕು. (My.).

ಶೊಟ್ಟಿ, lōṭṭhē. 2. Emptiness, hollowness (Tē., M.;
T. ಉಶೊಡಕ್ಕು. See ಶೊಟ್ಟಿ ಟ್ಫಿ.

ಲೊಡ lödä. = ಲೊಟ. (My.). — ಲೊಡ ಬಡ. reit. = ಲೊಟ ನಟ.
(My.).

ಲೊಡ್ಡು löddu. = ಲಡ್ಡು. (My.; cf. ಪೊಟ್ಟಿ 2).

ಲೊತ್ತೆ lötta. A hollow, a ravine, a pit. (Tē.
 ಲೊತ್ತೆ, ಲೊದ್ದಿ, ಲೊಟ್ಟೆ, ಲೋತು; cf. ಲೊಟ್ಟೆ 2). ಪದಿನಾಲ್ಕು ವಾ
 ಯಂ ತರದೊಡ ಪದಿನಾಲ್ಕು ಲೊತದನಿ ಪುರು (Śmd. 227 Mdb.).

ಲೊದಡಿ lödädi. = ಲೊಗಡಿ, ಲೊದಳೆ, etc. ರಕ್ತವಿಕಾರದಿಂದ
ಆದ ಲೊದಡಿ (ಕಪ್ಪ); ಎದೆಯೊಳಗಿನ ಲೊದಡಿ (ಶಿಶು, ಕಪ್ಪು).

ಲೊದಳಿ lōdali. = ಲೊದಳೆ, etc. (Rām. 6, 80, 83).

ಲೊದಳೆ lödalä. = ಲೊಗಡಿ, ಲೊವಡಿ, ಲೊವಳ, ಲೊದ್ಲೆ, ಲೋಯಿ, ಲೋಳ, ಲೋಳೆ, ಲೋಳು, ಲೋಳೆಗ. v. Saliva, slaver, tenacious mucus, etc. (Bb. 8, 25, 6. 19; My.).

ಲೊದ್ಲೆ lödlö. = ಲೊದಲೆ, etc. (My.).

ಲೋಲ್ löl. = ಲೋಲ್ 1, ಲೋಲ್ 1. — ಲೋಲ್ 1. Perfect
emptiness: nothing. ಉರಿಗೆ ಹಬ್ಬುವುದೇ ನಾಯಿಗೆ ಲೋಲ್ 1
(Prv.).

ಲೋಕ್ 10.1. = ಲೋಕ್, etc. — ಲೋಕೈಶ್ವ. = ಲೋಕೈಶ್ವ. (My.).

ငါးစုံ ၂. = ငါးစုံ ၂. Imitation of the sound
of a dog's barking. (Tē.). — ငါးစုံ ငါးစုံ. rep.
(My.).

එමග් lōla. = වෙඳ q. v. (My.).

ಲೊಳಗೆ lōlagē. = ಲಳಗೆ, etc. ನಾಯಿ ದಾಲವನ್ನು ಲೊಳಗೆಯೊಳಗೆ
ಹಾಕಿದರೆ ನಟ್ಟಗಾದೀತೇ? (Prv.).

ലോകേ² lōka. = ലോക. The vast space, the wide world, sky, heaven; any division of the universe; *the world*;—any place, a *region*, a *tract*, a *country*, a *district*, a *province*. 2, *mankind*, *folk*, *man*, *men*, *people* (Śmd. 187);

subjects (as contrasted with the king). 3, common life, ordinary practice, common usage. 4, seeing, looking, sight, regard. ವಿಶ್ವರೂಪ ಭೂರೂಪ ಸ್ವರೂಪ ಮಹಾರೂಪ ಜನರೂಪಂ ಸತ್ಯಮ್ ಎನ್ನೇದಿ ಮೇಲಣ ಲೋಕಮಕ್ಕುಂ; ಮತ್ತಲ ಎತಲ ಸುತಲ ರಸಾತಲ ತರಾತಲ ಮಹಾತಲ ಪಾತಾಲಮ್ ಎನ್ನು, ಸತತಂ ವರ್ತಿಸುನ ಕೆಲಲೋಕಮ್ ಎದಕ್ಕು (Mr. 32). ಲೋಕವರೇಲ್ಲಾ ಸತ್ತರೆ ಲೋಕ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು?—ಲಾಕ ನಡಿಸಿ, ಲೋಕವೇ ಮಂಡೆ.—ಲೋಕ ಹಾದಾದರೆ ನಾಕ ಹಾದಾದೀತೇ? (Prva.). See ದ್ವಿಸಪ್ತ., ಸಪ್ತ.; Bp. 32, 31; 36, 62. — ಲೋಕನಡತೆ. The manner of the world (My.). — ಲೋಕವಾಡತೆ. The custom of the world (My.).

ದೋಷಕರ್ತೃ loka-karta. The creator of the world (Bp. 10, 41).

ലോകജിത lōka-jit. Conquering heaven;—a conqueror of the world;—a sage;—a *Buddha*.

ದೊಳಕೆಯ lōka-traya. The three worlds: heaven, earth, and the lower regions (My.).

ಲೋಕಭಾತು lōka-dhātū. The earth;—a particular division
of the earth.

ಲೋಕಭಾಷ್ಯಂಶ lōkadbāṭn-am̐sa. *A country.*

ಲೋಕನ lōkana. Looking, seeing, viewing. See ಅವ-, etc.

ಲೋಕನಾಥ *lōka-nātha*. Lord of worlds: Brabmā;—Viṣṇu or Kṛiṣṇa (Dp. 28);—Śiva (Bp. 55, 20);—N. (59, 4);—a king.

ಲೋಕನೇತ್ರ, lōka-nētra. The sun (My.); the moon (My.).

ಲೋಕಪದ್ಧತಿ lōka-paddhati. General or universal way (My.).

ಲೋಕಪಾಲ lōka-pāla. A guardian of the world, a regent of a quarter of the world (= ದಿಕ್ಪಾಲ). 2, a king, a sovereign.

ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿ lōka-prasiddhi. Universal establishment or reception, general notoriety or prevalence (ಲೋಕರೂಢಿ śmd. 334 Cm.).

ಲೋಕಬಾನ್ಧವೆ loka-bāndhava. *The sun.*

ಲೋಕಮಯಾದಿ lōka-mayādē. Popular observance, established usage or custom (My.).

ಲೋಕನಾಥ್ಯ loka-mātrī. Lakshmi.

ಲೋಕಮಾತೆ lōka-mātē. Lakshmi (Mr. 18).

ಲೋಕಮೂಢ lōka-mūḍha. Folly arising from the example given by (other) people (Śāstrasāra in W. v. 1255. 1256. 1257).

ಲೋಕಯಾತ್ರಿ, lōka-yātrī. Travelling round the world (J. 26, 26). 2, the business and traffic of men, worldly affairs, ordinary actions or conduct. 3, man's pilgrimage through this world (My.).

ಲೋಕರಕ್ಷಕ lōka-rakṣaka. Protector or saviour of the world (Bp. 10, 41). 2, a king.

ಲೋಕರೀತಿ lōka-rīti. The manner of the world (My.).

ಲೋಕರೂಢಿ loka-rūḍhi. = ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. (Śmd. 334 Cm.).

ಲೋಕಲುಪ್ತಾಕ ಲೋಕಾ-ಲುಪ್ತಾಕಾ. A notorious robber (Abb. P.
4, 35).

ಲೋಕವಾದ lōka-vāda. The talk of the world: public
rumour, popular report, common talk, news.

ಲೋಕವಾರ್ತೆ lōka-vārtē. The world's news: popular report
or rumour (My.).

ಬೋಧವಿರುದ್ಧ lōka-viruddha. Contrary to universal notions or facts: one of the vākyaśōbas (Kāvya. II, 2, B, 3. 19-23).

ಲೋಕವ್ಯವಹಾರ *loka-vyavahāra*. The affairs or business of the world: universal use, popular usage (Śmd. 231).
 ಲೋಕಸಾಕ್ಷಿ *loka-sākshi*. Witness of the world, universal witness. 2, Brahmā. 3, fire (My.).
 ಲೋಕಾಚಾರ *loka-ācāra*. Popular usage (My.).
 ಲೋಕಾನೀಕ *loka-anika*. All the several worlds (My.);— a large number of people (My.).
 ಲೋಕಾಂತ *loka-anta*. The world's end: publicity; amongst the people, public, notorious (Bp. 52, 45). ಇಬ್ಬರದ್ದರೆ ಎ ಕಾನ್ತ, ಮೂವರದ್ದರೆ ಲೋಕಾನ್ತ. — ಎಕಾನ್ತ ಹೋಗಿ, ಲೋಕಾನ್ತವಾಯಿತು (Prvs.).
 ಲೋಕಾಂತರ *loka-antara*. Another world; the next world, a future life (My.).
 ಲೋಕಾಪವಾದ *loka-apavāda*. The reproach or censure of the world, general outcry against, popular accusation (J. 19, 40; 21, 83; Dp. 91, 4).
 ಲೋಕಾಯತ *loka-āyata*. Materialistic, atheistical;—*materialism, the system of atheistical philosophy taught by Cārvāka*.
 ಲೋಕಾಲೋಕ *loka-alōka*. World and no world: the visible and invisible world (Kāv. I, 1a, 2). a mythical belt or circle of mountains surrounding the earth and separating it from the region of darkness.
 ಲೋಕೇಶ *loka-tā*. Brahmā.
 ಲೋಕೇಶ್ವರ *loka-tāvara*. Śiva (Bp. 58, 17).
 ಲೋಕೋಕ್ತಿ *loka-ukti*. A general or common saying; a proverb;—the language of the people (Śmd. 119).
 ಲೋಕೋತ್ತರ *loka-uttara*. Surpassing the world, beyond what is common or general, unusual, extraordinary.
 ಲೋಕೋತ್ತರವರ್ಣನ *loka-uttara-varṇana*. Description of unusual qualities (Kāv. III, 1, A, 18).
 ಲೋಕೋದ್ಧಾರ *loka-uddhāra*. Deliverance or salvation of mankind (My.).
 ಲೋಕೋಪಕಾರ *loka-npakāra*. A public obarity (My.).
 ಲೋಕೋಪಕಾರಕ *loka-upakāraka*. Beneficial to the public; a public benefactor (My.).
 ಲೋಕ *loka*. Tbh. of ಲೋಕ. Mankind, people, folks, a common man. ಲೋಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವನಾಗಿ ಮಕರಾಸಪ್ತ ಮೊದಲಾದ ತಿಲ್ಲವಿಧಿಯ ಮಾಮವನಲು (ಸ್ವರಸ್ಥಿ); ಲೋಕರ ಕೊನ್ನು ಇದೆ, ಕೆಡಿಸಿ ಇಡೆನ್ನುವು ಎಕಾರಂ (ವ್ಯಾಕಾಡ, etc.); ಲೋಕರ ಇಕ್ಕು ಎ ಕೂಡಿಸುಣ್ಣವಂ (ಪರಾನ್ತ, etc. Nr.). ಲೋಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಯಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಹಾಲೋಗರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇನು? (Prv.). See Bp. 36, 8; 43, 36; 52, 2; Bh. 7, 1, 25; V. 6, 19; 14, 87; J. 6, 53; ಪರಿಪೀಡನ.
 ಲೋಚ *loca*. Seeing, looking or gazing at. See ಉಲ.
 ಲೋಚಕ *locaaka*. A stupid man. 2, the pupil of the eye. 3, lamp-black. 4, a lump of flesh (ಮಾಂಸದ ಕರಣೆ G.); etc., etc.
 ಲೋಚನ *locana*. Illuminating, brightening; causing to see. 2, the eye (ಕಣ್ Nn. 5). 3, the number 2 (see ಕೃತಯುಗ).
 ಲೋಚನಕ್ರಿಯೆ *locana-kriyā*. The act of causing to behold or look at. See ನೋಡಿಸು.
 ಲೋಚನೋಚರ *locana-gūcara*. Perceptible, cognizable, worthy of observation or adoration (ವಸ್ತುನ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣ ಬಹನ್ನಾದು Nn. 67). 2, the range or horizon of the eye.
 ಲೋಚನಮಾರಿ *locana-vāri*. A tear, tears (Bp. 36, 8).

ಲೋಚನಾಂಕಿತ *locana-ānkita*. The eye and its mark (made with a collyrium, see Sp. s. ಮೂಳೆಗೆ).
 ಲೋಚಮಸ್ತಕ *loca-mastaka*. Cock's comb, *Celosia cristata*.
 ಲೋಟಾ *loṭā*. 1. An earthen pot used on water-wheels, etc. a metal cup (Mhr., H.; Si. 309; My.).
 ಲೋಟಾ *loṭā*. 2. A species of pigeon (B. 3, 114; Mhr., H. ಲೋಟರ).
 ಲೋಟಿ *loṭi*. = ಲೋಟಿ. (My.).
 ಲೋಟಿಸು *loṭisa*. To roll (v. t.); to push vehemently, etc. (Bh. 3, 12, 38; Mhr. ಲೋಟಿಸೆಂ). See ನಿರ್-
 ಲೋಟು *loṭu*. Tumbling upon, pushing, shoving, disturbance, annoyance (My.).
 ಲೋಡನ *loḍana*. Agitating, moving about, stirring, disturbing. See ಲ-
 ಲೋಡಿಗಿ *loḍigē*. = ಲೋಡು No. 1. (Bh. 10, 4, 14).
 ಲೋಡು *loḍu*. A long bolster for the back of sitters to recline upon (My.; Tā.; Mhr. ಲೋಡು).
 ಲೋಕೇಶ್ವರ *loṇikē*. A kind of sorrel (ಕಲ್ಲು ಕಾಡು, ಪುರುಷುಡೆ Mr. 141).
 ಲೋಧ್ರ *loḍhra*. A tree the bark of which is used in dyeing. *Symplocos racemosa* Roxb. ಕೆಮ್ಮಿನ ಲೋಧ್ರ (ಶಿರೇಟಿ, ಪಲ್ಲೆ, ಮಾಳುಣ್ಣ; ಬಿಳಿಯ ಲೋಧ್ರ (ಗಾಲವ, ತಾವರ or ತಾಬರ, ಲೋಧ್ರ Nr.). ಅತ್ತತಾಕಾರಮವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ (ಲೋಧ್ರ, ತೂವ, ಪುಗ, ಕಮಕ Nr.).
 ಲೋಧ್ರಪುಷ್ಪ *loḍhra-puṣpa*. The tree *Bassia latifolia* Roxb. (ಮಧೂಕ, ಗುಡಪುಪ್ಪ, ಇವು Mr. 140).
 ಲೋಪ *lopa*. Breaking, cutting off; destruction. 2, rubbing, plundering. 3, deprivation, want, deficiency; loss. ಲೋಪವೇನೂ ಇಲ್ಲ, ದೀಪಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಗೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). 4, omission, separation, disappearance, dropping or falling out, rejection, annulling, cancelling;—grammatical elision (Śmd. 56. 57. 62. 67. 70. 118-122. 183. 195. 198. 203. 211. 212. 223. 226. 228. 229. 234. 243. 274. 278. 288. 289. 295. 343. 344. 360. 365. 367. 370. 371. 379. 380-382; Kāv. I, 2, 12. 13. 17-19; I, 3. 18-20. 49-52. 60-74. 80-83; I, 4, 9. 10; I, 5, 32. 33. 68-40). — ಲೋಪವ್ಯಯ. — ಲೋಪಮು. To suffer elision (Śmd. 193).
 ಲೋಪವಸ್ಥೆ *lopatva*. The state of being injured, destroyed, annihilated, etc. See ಅದೃಷ್ಟ.
 ಲೋಪವೃತ್ತಿ *lopa-vṛtti*. The state of elision, elision (Śmd. 370).
 ಲೋಪಾಮುದ್ರಾಪತಿ *lopa-mudrā-pati*. Husband of *Lopāmudrā*: *Agastya*.
 ಲೋಪಾಮುದ್ರೆ *lopa-amudrā*. The wife of *Agastya* (Mr. 356).
 ಲೋಪಾಕ *lopaika*. A jackal, a fox. (R.).
 ಲೋಪಿಸು *lopisu*. = ಲೋಪಿಸು. To omit, to drop, to elide (Śmd. 150. 268. 844. 356).
 ಲೋಪ್ತ *loptra*. Stolen property, plunder, booty.
 ಲೋಪಿ *loṭa*. Tbh. of ಲೋಪ (Śmd. 339).
 ಲೋಪಾನ *loṭāna*. Oilbanum, frankincense (My.; ಮರ್ಮ, ಪಿಷ್ಟಕ, ಪಿಷ್ಟಕ, ಯಾವನ, ಸಿಲ್ಲ G.; Mhr., H.).
 ಲೋಪಿಸು *loṭisa*. Tbh. of ಲೋಪಿಸು. To go away, to disappear. ರಾಧ ಲೋಪಿಸಿತು (Prv.).
 ಲೋಪಿ *loṭi*. = ಲೋಪಿ. (My.).
 ಲೋಭ *loḥa*. = ಲೋಭ. Eager desire, covetousness, capidity, avarice, greed (Sk.; My.). 2, affection or favour

(Mhr.; B. 4, 19). ಲೋಭ ನದಿಸಿ ನದಿಸಿ, ಭೋಗ ಕೆಡಿಸಿ ಕೊಡು (Prv.).

ಲೋಭತ್ಯ lōbbhatva. = ಲೋಭ No. 1. ನಾಭಿಪರಿಯನ್ನರ ಉಪ್ಪಾಪ್ತನ ಲೋಭತ್ಯ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ಲೋಭಿ lōbbhi. Eager after, greedy, covetous, avaricious, grasping, stingy; a greedy, etc. person (ನಿಲಕಲ ಸಿದ್ಧ. II; Ut. I, 10; II, 17; Kk. 84; Sm. 57; ಕೃತಕ, ಕ್ಷೇಪ No. 146). ಅಲಸ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಎರಡು ಕೆಲಸ, ಲೋಭಿಗೆ ಮೂರು ಖರ್ಚು. - ಪಾಸಿಗೆ ಪರಮಾಯು, ಲೋಭಿಗೆ ಚರಾಯು. - ಒಸುಣನ ಪ್ರಸಕ್ತ ಲೋಭಿ ಬಯಸಿದ ಪಾಸಿಗೆ. - ಅದಿದರ ಕೊಡದ ಲೋಭಿ ಬೇದಿದರ ಕೊಟ್ಟನೇ? (Prva.).

ಲೋಭಿತನ lōbbhitana. = ಲೋಭಿತ್ಯ. (My.).

ಲೋಭಿತ್ಯ lōbbhitva. The condition of being covetous, stingy, etc. (My.).

ಲೋಮ lōma. = ರೋಮ. The hair on the body of men and animals (ಮಯ್ಯ ಕೂದಲೆ Mr. 819; see ಪ್ರತಿ-). 2, a tall.

ಲೋಮಕರ್ಕಶ lōma-karkāṣa. Bishop's weed (ಅಜಮೋದ, ಒವು Mr. 186).

ಲೋಮವಿಷ lōma-visha. Whose hair is poisonous (said of tigers, etc.). (R.).

ಲೋಮರ lōmaśa. = ರೋಮಶ. Hairy, etc.

ಲೋಮರೆ lōmaśē. The plant *Nardostachys jatamansi* Dec. (= ಜಟಾಮಂಜರಿ).

ಲೋಮರ್ಷ lōma-harsha. = ರೋಮರ್ಷ. The bristling or erection of the hair of the body, etc.

ಲೋಮರ್ಷಣ lōma-harshapa. = ರೋಮರ್ಷಣ. Causing bristling or erection of the hair of the body, causing a shudder, thrilling. 2, the bristling of the hair of the body, horripilation, thrilling with delight, shuddering with horror.

ಲೋಮಾಂಡ lōma-aṇḍa. = ರೋಮಾಂಡ. See ೨. ಕೊಳರ.

ಲೋಮ lōmi. See ೨. ಪಾಂ.

ಲೋಮಕೆ lōmikē. The herb *Hibiscus esculentus* Lin. (ಬೆಣ್ಣೆ Mr. 149).

ಲೋಯಿ lōyi. = ರೋಳೆ, etc. - ರೋಯಿಸರ. = ರೋಳೆ-, ರೋಳೆ-, ರೋಳು-. The plant *Aloe perfoliata* Lin. (ಕುಮಾರಿ Mr. 181); the small aloe, *Aloe littoralis* Koen. (St. & Pl.; Z.).

ಲೋಲ lōla. Moving hither and thither, shaking, swinging about, dangling, trembling, quivering; agitated, alarmed; unsteady, restless, uneasy; changeable, inconstant, fickle. 2, longing for, eager or anxious for; cupidinous, lustful, greedy (ರಾಲಸ, ರೋಲುಪ, etc., ಅಕುಪ್ತವಂ Mr. 282). 3, joy (not Sk.). ಹತ್ತಾದರೆ (if he is entrusted only with a loan of ten Rupees, it is a) ಸಾಲ (to him; but) ನೂದಾದರೆ ರೋಲ, ಸಾವಿರಾದರೆ ಸಮುನ್ನ (Prv.). See ಭೂ-, ಲಕ್ಷ್ಮೀ-.

ಲೋಲಿತ lōlat. Moving to and fro, moving about (Upr. 6, 18).

ಲೋಲಿತರ lōla-tara. Uncommonly cupidinous, etc. (Bp. 38, 61).

ಲೋಲಿತ lōlatē. Movableness, tremulousness; fickleness, unsteadiness, restlessness; -eager desire for, cupidity, lustfulness, lust. See ಎ-.

ಲೋಲನ lōlana. = ರೋಲ. See ಅಲೆ.

ಲೋಲನಯನೆ lōla-nayanē. A woman with a rolling eye (Bh. 5, 11, 84).

ಲೋಲಮತಿ lōla-mati. A fickle mind; -an eager mind (Bp. 46, 75).

ಲೋಲಮ್ಬ lōlamba. = ರೋಲಮ್ಬ. (J. 9, 28).

ಲೋಲೋದನೆ lōla-lōcanē. = ರೋಲಾಕ್ಷ. (My.).

ಲೋಲಾಕ್ಷಿ lōla-akshi. A woman with a rolling eye (My.).

ಲೋಲಾಪ್ತಿ lōlāpti. Tbh. of ರೋಲುಪತೆ. (My.).

ಲೋಲಿತ lōlita. Moved hither and thither, shaken, agitated, tremulous, trembling. (R.).

ಲೋಲುಪ lōlupa. Very desirous, very eager, ardently longing for; greedy after, covetous (ರಾಲಸ, ರೋಲುಪ, ಲಮ್ಬಲ, ರೋಲ, ಅಕುಪ್ತವಂ Mr. 282; Bp. 57, 1).

ಲೋಲುಪತೆ lōlupatē. = ರೋಲಾಪ್ತಿ, ರೋಲುಪ್ತಿ. Eager desire or longing; -greediness, cupidity, desire, lust, lustfulness (My.).

ಲೋಲುಪತ್ಯ lōlupatva. = ರೋಲುಪತೆ. (My.).

ಲೋಲುಪ್ತಿ lōlūpti. Tbh. of ರೋಲುಪತೆ. (ಲಮ್ಬಲತನ G.; J. 5, 68; 6, 45; 9, 9).

ಲೋಲುಭ lōlubha. = ರೋಲುಪ, q. v. Very desirous, etc.

ಲೋನ lōvā. = ರೋಜೆ. A sloping affixture to a flat roof (My.). 2, the frame-work of a sloping roof: wood for the support of ರೋಜೆ No. 1 (ರೋಜಾನಸಿ Hlā.; Mr. 200). ರೋನೆಯ ಹೊದಿಸಿದ ರೋಜೆ ಮರಂ (ರೋಜಾನಸಿ Nr.). See Rām. 1, 7, 14; Bh. 2, 18, 25; Ć. Bp. 5, 3; J. 6, 20; 17, 6, 28; Si. 109; ಕುಂಡುರೋಜೆ.

ಲೋಸ್ಸ lōshṭa. = ರೇಷ್ಣು. A lump of earth or clay, a clod (ಬೆಣ್ಣೆ Mr. 371; ಬೆಟ್ಟ ಸಿಂ. 39).

ಲೋಸ್ಸಕೆ lōshṭaka. = ರೋಷ್ಣ. A clod.

ಲೋಸ್ಸಭೇದ lōshṭa-bhēda. = ರೋಷ್ಣಭೇದನ. (ಕೊರಡು Mr. 370).

ಲೋಸ್ಸಭೇದನ lōshṭa-bhēdana. An agricultural instrument for breaking clods, a clod-crusher, a harrow (ರೋಟಕ, ಹಲಕೆ Hlā.).

ಲೋಹ lōha. Red, reddish, copper-coloured. 2, any metal (see ಪಂಹ-). 3, gold. ಕನಕಾದಿರೋಹ (ರಸ No. 83). 4, iron; steel (ಉರ್ಬು ಸಿಂ. 79; ಕಪ್ಪಿಣ, ಉಕ್ಕು Sl. 332). 5, copper. 6, blood. 7, a weapon. 8, aloe wood, *Agallochum*. ರೋಹದ ಫಟ್ಟಿ (ಪದ ಸಿದ್ಧ. I). - ರೋಹಪಕ್ಕರೆ. - ಪಕ್ಕರೆ. The iron armour of horses (ಸಿದ್ಧ. 22, 88; Abh. P. 18, 60).

ಲೋಹಾನ್ತ lōha-kānta. A loadstone, magnet (My.).

ಲೋಹಾರ lōha-kāra. A worker in iron, a smelter of iron, an iron-smith, a blacksmith. 2, a copper-smith; one who sells copper-vessels (ರೋಗಾದಿ Hlā.; see ೨. ರೋಹಾರಕ).

ಲೋಹಾರಕ lōha-kāraka. = ರೋಹಾರಕ. 1, 2, a copper-smith. ೨ ರೋಹಾರಕನನಲು ಕಂಡಗಾದಿನ; ಅದ ಪೇದ ಮಾಡುವವ ರೋಗಾದಿನನೆ ನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 376).

ಲೋಹಕಿಟ್ಟಿ lōha-kittā. Rust of iron, or iron filings (My.).

ಲೋಹಜಿತಿ lōha-jit. A diamond. (R.).

ಲೋಹಖಂಡ lōha-ṭaṅka. An iron hammer (ಸುತ್ತಿಗೆ Mr. 388).

ಲೋಹದ್ರವಿತಿ lōha-dṛiti. Steel drops (My.).

ಲೋಹಪ್ಪುಷ್ಪ lōha-prisbṭha. Iron-backed: a heron.

ಲೋಹಪ್ರತಿಮೆ lōha-pratimē. An iron image; -an anvil.

ಲೋಹಭಸ್ಮ lōha-bhasma. Rust of iron, or a medicinal preparation from it (My.; B. 4, 149).

ಲೋಹಭೇದ lōha-bhēda. A kind of metal or of iron. See ಉರ್ಬು.

ಲೋಹಮಾರಕ lōha-māraka. Caloining metal. 2, the Achyranthes triandra Roxb. (R.).
 ಲೋಹಮಾರ್ಗ lōha-mārga. A railway (My.).
 ಲೋಹಲ lōhala. Iron, made of iron. 2, speaking indistinctly or inarticulately.
 ಲೋಹವರ lōha-vara. The most precious metal, gold. (R.).
 ಲೋಹಸಂಧನ lōha-sandhāna. Soldering. See ಬಿಸು 3.
 ಲೋಹಾಭಿಷಾರ lōha-abhishāra. Lustration of arms, a military ceremony observed by kings before commencing a campaign, or for making the army ready for attack and battle (see 81. a. ನಿವಾಳಿಸು, and Nr. a. ನಿವಾಳಿಸುಕು).
 ಲೋಹಾಭಿಷಾರ lōha-abhishāra. = ಲೋಹಾಭಿಷಾರ. Lustration of arms, etc.
 ಲೋಹಿತ lōhita. = ರೋಹಿತ. Red (ಕಿರಾಬ, ಕೆಮ್ಮು Nn. 54; ಅರುಣ, ಕೆಮ್ಮು 87); the colour red. 2, blood. 3, copper, metal. 4, anger, wrath (ಸರೋಪ, ಕೋಪ 87). 5, joy (ಸಂತಸ, ಸಂತೋಷ 87). 6, an axe, a hatchet (ಸ್ಯುಣಿ, ಕೊಡಲಿ 87). 7, all (ಅಖಿಲ, ಎಲ್ಲವು 87).
 ಲೋಹಿತಕ lōhitaka. A ruby.
 ಲೋಹಿತಚಂದನ lōhita-çandana. Saffron.
 ಲೋಹಿತಾಂಗ lōhita-āṅga. Red-limbed: the planet Mars.
 ಲೋಹಿತಾಶ್ವ lōhita-aśva. Having red horses: Agni, fire (Mr. 45).
 ಲೋಹಿನಿ lōhini. A woman with a red-coloured skin or red with anger.
 ಲೋಳ lōḷa. = ರೋಳ, etc. — ರೋಳಸರ. = ರೋಯಿಸರ, etc. (My.).
 ಲೋಳಿ lōḷi. = ರೋಳ, etc. — ರೋಳಸರ. = ರೋಯಿಸರ, etc. (My.).
 ಲೋಳು lōḷu. = ರೋಳ, etc. — ರೋಳಸರ. = ರೋಯಿಸರ, etc. (My.).
 ಲೋಳೆ lōḷe. = ರೋಳ, etc. Saliva, slaver; tena-

cious mucus, phlegm; a ball of viscid mucus of the nose, or a pendulous globe of phlegm; expectorated phlegm (ಕಾಶಿ Mr.; Bp. 46, 57; Bh. 8, 3, 4; 8, 23, 40; My.; Mhr. ರೋಳ).
 ಲೋಕಾಯತಿಕ lōkāyatika. (fr. ರೋಕಾಯತ). A follower of Ārīvāka, a materialist, an atheist. (R.).
 ಲೌಕಿಕ lōkika. (fr. ರೋಕ). Worldly, mundane, terrestrial;—popular, general, familiar from long established or extensive prevalence;—belonging to ordinary life. occurring in every-day life, vulgar, common, ordinary;—pertaining to this world or life;—secular, not sacred (as opposed to valdika, śāstrīya, etc.);—a common or ordinary man (as opposed to the learned, etc.); a man of the world; a Brāhmaṇa who is a government official;—anything occurring in the world, the laws or ordinances of the world, secular business, public affairs. ಲೌಕಿಕ ನಡಿಸಿ, ರೋಕವೇ ಮದಕ (Prv.). See Ūh. v. 12; Bp. 1, 57; 7, 2; 40, 84; 48, 28; B. 4, 215. — ಲೌಕಿಕಮುಖ. Bribes (My.).
 ಲೌಕಿಕತನ್ತ್ರ lōkika-tantra. Expedients or tricks used by government officials or by traders (My.).
 ಲೌಕಿಕವ್ಯಾಪಾರ lōkika-vyāpāra. Common or ordinary practice or transaction (My.).
 ಲೌಕಿಕಸಂಧನ lōkika-sandhāna. = ಲೌಕಿಕತನ್ತ್ರ (My.).
 ಲೌಕಿಕ lōkika. Tbh. of ಲೌಕಿಕ. (My.). — ಲೌಕಿಕ ಫಲ. A secular business or profession (My.).
 ಲೌದಿ lōḍi. = ಲವಡಿ 1, q. v.
 ಲೌಭ್ಯ lāubhya. (fr. ರೋಭ). Cupidity, avarice (My.).
 ಲೌಲ್ಯ lāulya. (fr. ರೋಲ). Restlessness, instability, inconstancy, fickleness. 2, eagerness, lustfulness, eager desire, greediness, passion. See Bp. 48, 66; 46, 72; ೪. ಲೌಹ lāuha. (fr. ರೋಹ). Made of metal; coppery; metallic; iron. 2, metal. 3, iron.

ವ

V

ವ v. The fiftieth letter of the Alphabet (Smd.

11. 12. 21. 53). It often changes places with ವ, e. g. ಕಲ ಸಕ್ತವರ್, ನರಿಗವರ್ (Smd. 82), ಇವರ್ or ಇರ್ವರ್, ಪಲವರ್ or ಪಲಬರ್ (121-123), ಬೇರ್ವರ, ಎಳವರ, ಅಳ್ವರ, ಕಡುವರ (81), ಬೆಸಗವರ್ (134), ಎವನ್ದಂ (211), ಬಿಟ್ಟವರ, ತಳ್ವರ (212), ಉರ್ವರ (218), ಕುಡುವರ (220), ಮೂವರ (223), ಇನ್ನವರ (251), ನಾನ್ದಂ, ಎನ್ದಂ, ತಿನ್ದಂ (275);—with ವ (or ಖ), e. g. ಬೆವರ್ವರ, ಎಳವರ (54), ಪರಿವರ (85), ಬೇರ್ವರ, ಎಳವರ, ನೀರ್ವರ (81), ಉರ್ವರ, ತರವರ (82), ಕಾರ್ವರ (155), ಕೆಯ್ದವರ (171), ಮದವರ, ಬೆವರ (200), ಎವರ್ದಂ, ಎರ್ವರ (211), ಬೆರ್ವರ (213), ನಿಡುವರ (215), ಕೆಡುವರ (216), ಬಿಡುವರ, ಕುಡುವರ (218), ನಾಣಿವರ (221), ಉಡವರ, ಬಿಡುವರ (278), ಬರವರ (298), ಅಡವರ (298. 406), ನೋವರ, ಮಾವರ, ಬೇವರ (217. 275), ಬರ್ವರ (275), ತವರ, ತವರ (= ತವರ, ತವರ, 286);—with ಮ, e. g. ದೋವರ (= ದೋವರ, 155), ಭೇ

ದವ (= ಭೇದವರ, 155), ಪದವರ, ಮರವರ (81), ಕೂವರ (= ಕೂವರ, ನಾಸಿಕವರ (= ನಾಸಿಕವರ), ತಾವರ or ತಮರ, ಸಾವರ or ಸಾಮರ, ತಿವರ or ತಿಮರ, ತವರ or ತಮರ. ಸಾವರ or ಸಾಮರ (128), ಎವರ or ಎಮರ (q. v.), ಸಿರಿಮರ (393), ತಾವರ (398), ನೇಮರ (Bp. 27, 51), ಉಡವರ (38, 6), ದಾಖರ (35, 47), ಸಮರ (43, 43), ಮಡುವರ (24, 56), ಎನುವರ (24, 59; 26, 8), ತೇವರ (32, 49), ಎಡವರ (44, 7), (cf. also e. g. the later Kannaḍa ಫಲವರ = ಫಲವರ, ಫಲಮರ, and ಉವ 3, ಉವ 1 & 2, ಉವ);—with ಗ, see ತೋವರ = ತೋವರ;—and (in mediaeval Kannaḍa, when the corresponding later and new forms are compared) with ಯ, e. g., ಬಿಡುವರ (= ಬಿಡುವರ and new ಬಿಡುವರ, Bp. 8, 43), ಹದವರ (9, 10), ಬಯವರ (9, 18), ಕಡವರ (13, 2), ಸುರವರ (18, 46. 51; 22, 57), ಕವರ (24, 44), ನಡವರ (26, 68), ಮುರವರ (27, 12), ಮವರ (28, 17), ಮಲವರ (38, 31), ಬರವರ (33, 45), ನೆವರ:

(38, 49), ತೆಗವುತ (38, 50), ಹೊವುತ (44, 46); see ಉತ, ಉತಂ, ಉತ್ತ 1.—*It frequently is a letter of euphony, e. g. ಪಟುವೇಕನಾಳ್ಕಂ, ಎಧುವಿದು, ಮುಮುವಿದು, ಕುಮುವಿಲ್ಲ (Smd. 68), ಮನುವಿನ, ಪೂವಿನ, ಹೋವುತ (66), ಪೂವಿನ, ಗೋವಿನ, ಮಾತು ವೆಲ್ಲಂ, ಸೂವಡುಪ್ಪಿನ್ನು, ಸುರಸಿನ್ನುವೆ, ಎಧುವಿಲ್ಲದ (67), ಪೂವಿನ, ಪಿತ್ತವಿನ, ಮುಮುವಿನ (138), ಇವಿದು, ಕುವೇ, ಕುವಿದು (67), ಅವುವಿಗೆ (117), ಅವುವಿನ (119), ಅರುವಕ್ಕಂ (120), ಅರುವಿಗೆ (123), ಅಲು ವಿಗೆ (150), ಅದುವೆ (153, 155, 171, 172, 174), ಅಮುವಿದುವು ದು (181, 185, 202), ಎವುವಿನ (257), ಇಸುವಿನ (268; see ಸ. ಉ 4; cf. ಎರ್ = ಇರ್).—In vulgar language and writ it is often put before the vowels ಉ, ಊ, ಋ, ಌ, e. g. ವುಣ್ಣಾಗು (Dh. 23), ಪೂರು (Dh. 23; Si. 113, 339), ಪೋವ (once in Nr.); and an initial ಋ is often written in the form of ವ (see ಲ 1).—Observe also the nse that is made of ವ in ಕೊಲುಪುತ (Bp. 22, 29), ಪಾಯ್ಪುತ (32, 27), and ಕೊಯ್ಪುತ (34, 16), and the regular ಹಸಿವು (13, 6).*

ವ va. 1. The letter 5 pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 4 (Mr. 349).

ವ va. 2. (ವ-ಅ 17). = ವ 2, etc. A syllable used in the formation of the future tense and of the present or future relative participle, e. g. ಕುಮುವಂ, ಉಡುವಂ, ಪಿಡುವಂ (Smd. 260), ಮುಕ್ಕುವಂ (55), ಅಯ್ಯುವು (54), ಪಾಡುವಂ, ಪಾಡುವೆವು (91), ಸಂಚರಿಸುವ (56), ಒಗುವ, ಒಕ್ಕುವ, ಬೇಡುವಂ, ಪೊಯ್ಯುವಂ (91), ಪಾಡುವ ತುಟ್ಟು, ಕುಡುವ ಪುರಾರ್, ಬೀಸುವ ಪಾಮರಂ, ಪೊಡುವ ಭೇರಿ, ಪೂರೆಯಿಸುವ ತಂಬಂ, ಪಿಡುವ ಕಳಶ, ಪೊಣ್ಣುವ ಭರ್ಮಣಲಂಗಂ (201). ಹಸಿವು ದು (Bp. 13, 6). ಶಿಶುವನ್ ಅರಿಸುವ ಮರಳಿ ಬರಿಸುವ ಗಸನೆ ಯಾಕೆ? (24, 65). ತಿವನ ಮರಳ್ಳುವ ಅಯ್ಯುವ ಗರ್ವಪ ಬೊಟ್ಟಿದಾಪ ಅರ್ವ ಸಾರ್ವ ಮೇರ್ ಕವಿನ ಕಡಂಗುವ ಇಟ್ಟಿನೆಪ... ಎದೆಯ ಬಲಂ (Rsr. 13, 84). ಕುಸಿದಿಟ್ಟಿ ಹಕ್ಕದನ್ನೆ ಕುನುಂಗಿ ಪರಿವ ಸುಟ್ಟು ರೆಗಾಯಿಲ್ಲೆ ಸುಡುಸುಡು ಪರಿವ ತೋರಣದೊಳ ನುಸುಕ್ಕನ್ನೆ ತರೆ ವಗು ಪರಿವ ಕಳಕಳಮನಾಲಿಸುತ ಅಡ್ಡದಯೋ ಅನ್ನು ನಿಟ್ಟಿಡಿರ್ ಪರಿವ ಒಟ್ಟಿಜೆಯಂ ಸಿಟ್ಟಿದರಂ ಪಿಡುವ ಪಿಡುವ ಪಾಡಿಸುವ ತುಡುವ ತೆಗೆವ ತೊಡಂಗಿ ಪಾಯ್ಪ ಕಡಂಗಿ ಪೊಯ್ಯತ್ತಿದಾಪುವ ಪೊತ್ತು ಪರಿವ ಸುತ್ತಿ ತೆಗೆವ ಮೆಟ್ಟಿ ಸೀಳು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿಡೆಯ ಮುಕ್ಕುಗುಂಗಂ (6, after 11).—Observe the vulgar forms ಕೇಳವನು (= ಕೇಳುವನು or ಕೇಳುವವನು), ಮಾಡವನು (= ಮಾಡುವವನು, B. 5, 138), ಮುಕ್ಕವನು (= ಮುಕ್ಕುವವನು G.).

ವ va. 3. (ವ-ಅ 8). = ಅ 8 q. v., ವಾ.

ವ va. 4. Probably = ಹ 2. See ಉವ 2, No. 2 and ಓಕೆ; cf. ಇಕ್ಕುವ, ಹಗ್ಗುವ, ಹಳಿದಿಸುವ.

ವಂ vam. (ವ-ಅ 2). = ಅಂ 2.

ವಂಕ vamśa. = ಬಂಡ, ವಂಡ. A bamboo (ಬಿದಿರ್ Nn. 54; Mr. 519); a flute, a pipe, a fife. 2, a staff. 3, the back-bone, the spine (ಬೆನ್ನೆ 54; ಬೆನ್ನೆ ನಿಟ್ಟಲುತ್ತು Mr. 474; ಅಪರ 519). 4, a lineage, a race, a family (ಕುಲ 54; 519); a dynasty. 5, an assemblage, a multitude (ಸಮೂಹ 54). 6, severe penance (ಮಹಾತಪ, ಮಹಾತಪಸ್ಸು 54). 7, the tree Andersonia rohitaka Roxh. (ಮುಕ್ಕುತ್ತ 54). 8, the Sal tree, Shorea rohnsta. 9, water (ನಾರಿ 54 in one MS.). See ತಳಿ, ಬದಿ 1.

ವಂಕಚ್ಚೇರಿ vamśa-ṇ-ṇēdī. One who does bamboo work, a basket-maker, etc. (ಚಪಕಾರಕ, ಮೇಡ, Mr. 377). 2, = ವಂಕ ನಾಶಕ. (My.).

ವಂಕಜೆ vamśa-ja. Made of bamboos. 2, belonging to the family of (Bp. 24, 7). 3, sprung from a good family. ವಂಕಧರ vamśa-dhara. Carrying bamboos: N. of a mountain (Ūpr. 5, after 65).

ವಂಕನಾಶಕ vamśa-nāśaka. A man who destroys the line of descent, the last of a family or race (My.).

ವಂಕಪರಮ್ಪರೆ vamśa-paramparē. Family succession, lineage, descent, the order of a race; progeny. (My.; B. 4, 31).

ವಂಕರೋಚನೆ vamśa-rōcanē. Bamboo manna, Tabashir.

ವಂಕವೃಕ್ಷ vamśa-vṛkṣa. Genealogical tree (My.).

ವಂಕವೃದ್ಧಿ vamśa-vṛddhatva. Old age of bamboos. See ಕಟ್ಟಿ.

ವಂಕವೃದ್ಧಿ vamśa-vṛddhi. Growth or a multitude of bamboos.

2, prosperity of a family (My.).

ವಂಕಲಾಕೆ vamśa-śālākē. A bamboo peg, a bamboo pin or stake.

ವಂಕಸ್ಥಿ vamśa-śtha. Standing in or belonging to a (good) family or race. ವಂಕಸ್ಥನಾದರೂ ವಂಕಾನ್ತಕನಾದ (Prv.). 2, N. of a vṛtta (Ūh.).

ವಂಕಾಂಕುರ vamśa-āṅkura. The shoot of a bamboo (ಬಿದಿರ ಕಡಲಿ Nn. 186).

ವಂಕಾನುಚರಿತ vamśa-annārita. The history of a family or dynasty, a genealogical list (My. Amara).

ವಂಕಾನ್ತಕ vamśa-antaka. = ವಂಕನಾಶಕ. See Prv. s. ವಂಕಸ್ಥ.

ವಂಕಾನಲಿ vamśa-āvali. The line of a family, the series of progenitors, genealogy, a genealogical table (My.).

ವಂಕಾನನ vamśa-āsana. A bamboo seat, a mat (ಪಾಪ Mr. 208).

ವಂಶಿ vamśi. A flute, a pīpe.

ವಂಶಿಕ vamśika. Relating to a bamboo. 2, pertaining to a family (see ಅನ್ತರ್-). 3, aloe wood, Agallochum.

ವಂಶೋದ್ಧಾರಕ vamśa-uddhāraka. One who preserves a race or family (My.).

ವಕ್ vaka. = ಬಕ q. v., ವುಕ. A crane, Ardea nivea. 2, the plant Sesbana grandiflora (Agati grandiflora Desv. = ಬಕಾಪ್ಪಿಲ).

ವಕಾರ va-kāra. The letter ವ (Smd. 11).

ವಕಾಲತ್ತು vakālattn. The duties or office of a Vakli (My.; Mhr., H.; M.). — ವಕಾಲತ್ತುನಾಮೆ. The credentials furnished to a Vakli, a power of attorney (My.; Mhr., H.).

ವಕೀಲ vakli. A lawyer, a pleader (My.; Mhr., H.);—an ambassador, an envoy, a factor (B. 5, 67; Mhr.; H.).

ವಕೀಲಿ vaklii. = ವಕಾಲತ್ತು. (My.; B. 5, 229).

ವಕುಲ vakula. ವಕುಳ vakula. = ಬಕುಳ. The tree Mimosa elengi Lin.

ವಕೋಟಿ vakōṭi. = ಬಕೋಟಿ. A crane.

ವಕ್ಯನಮ vakkāṇam. To explain; to state (J. 10, 29).

ವಕ್ಯನೆ vakkāṇē. = ಬಕ್ಕನೆ, (ವಕ್ಕಾಣಿ?). Tbh. of ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. Explanation, comment; statement (J. 30, 51).

ವಕ್ಯಾಣಿ vakkhāṇi. (Smd. 23). Tbh. of ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ (?).

ವಕ್ತವ್ಯ vaktavya. To be spoken or uttered, fit or proper to be said;—to be spoken about or against, blamable, reprehensible;—accountable, responsible;—subject, dependent;—a rule, a precept, a sentence;—speaking;—oceanro.

ವಕ್ರಾರ vaktāra. Thh. of ವಕ್ರ. (My.).

ವಕ್ರಾ vaktṛi. A speaker; an orator;—speaking;—loquacious. 2, speaking well or sensibly, eloquent;—honest. See ಅತಿ.

ವಕ್ರಾಪ್ತಿ vaktṛitva. Ability to speak, eloquence (My.).

ವಕ್ರಾ vaktra. The organ of speech, the mouth;—the face.

2, in algebra: the initial quantity or first term of a progression. 3, the root of Tabernaemontana coronaria.

ವಕ್ರಾ vaktrē. A woman who has a face. 2, (= ವಕ್ರ No. 3?). N. of a plant (ಬಕ್ಕುಡಿ Mr. 145).

ವಕ್ರ vakra. = ಬಕ್ರ, ಬಂಕ, ವಂಕ. Crooked, winding, tortuous, curved, bent, meandering, curly (ಕೊಂಕು Nn. 24; ಕೊಂಕು 54, o. r. ಕೊಂಕು; ಕೊಡ್ಲೆ Kk. 74); retrograde. 2, prosodically long; a prosodically long syllable (the form of the long mark being curved, Ch.; see ಕೊಂಕು 2, No. 2). 3, crooked in disposition, cunning, fraudulent, dishonest;—evasive, ambiguous. 4, cruel, malignant. 5, the winding course of a river, the arm or bend of a stream (= ಪುಟಿಪೇಡ, q. v.). 6, the planet Mars (ಶಿವಿ, ಅಂಗಾರಕ, ಮಂಗರ Nn. 4; ಅಂಗಾರಕ, ಅವನಿಜ, ಭಾಮ, ಮಂಗಲ Mr. 38; ಶಿವಿ Mr. 508). See ಕುರು 3, ಸದಿ 2; Prv. s. ಕುಕ್ರ. — ವಕ್ರಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. = ಮಾಲುಗಣ್ಣು. (My.).

ವಕ್ರಗತಿ vakra-gati. Crooked or winding course;—apparent retrograde motion or retrogression;—a devious or fraudulent course or conduct (My.).

ವಕ್ರಗ್ರೀವ vakra-grīva. Crooked-necked: a camel. (R.).

ವಕ್ರತರ vakra-tara. Uncommonly crooked, etc. (Ūpr. 9, 15).

ವಕ್ರತುಂಡಿ vakra-tuṇḍa. Wry-mouthed: Gaṇapati (My.). 2, a parrot.

ವಕ್ರತೆ vakratē. Crookedness, ourvedness, tortuousness, hending, msander;—retrograde motion (in astronomy);—perverseness, falseness, dishonesty, ambiguity. See ಮುರಿ; Grj. 2, after 106; 6, 37.

ವಕ್ರತ್ವ vakratva. = ವಕ್ರತೆ. (My.; B. 4, 65).

ವಕ್ರದ್ವಾರ vakra-dvāra. = ವಂಕದರ, ವಂಕದಾರ, ವಂಕದಾರ. A crooked door or entrance, etc.

ವಕ್ರನಾಸಿಕ vakra-nāsika. Crooked-nosed; an owl (My.).

ವಕ್ರಖುಂದಿ vakra-hṇḍhi. A person of a crooked disposition of mind, an ill-intentioned, malevolent person (ಕುಡರ, ಕುಟಿರಾತಯ Hīā.);—a crooked, etc. mind.

ವಕ್ರಭಾವ vakra-hhāva. The state of being bent or crooked, curvature, crookedness;—fraudulent or dishonest disposition, cunning, craft, deceit. See ಉದುಗು, ಎಡದು 1, ಮುರಿ 1.

ವಕ್ರಭೂಮಿ vakra-bhūmi. A bent or curved ground. See ಕುರಿ 2.

ವಕ್ರಮಾರ್ಗ vakra-mārga. A crooked path; crooked conduct (My.).

ವಕ್ರರೇಖೆ vakra-rākhē. A curved line (My.).

ವಕ್ರಕೃಂಕೆ vakra-kṛiṅgē. A oow with bent horns (Si. 321).

ವಕ್ರಸಂಸ್ಥೆ vakra-saṁstha. Placed transversely.

ವಕ್ರಾಂಗಿ vakra-aṅgi. A person with crooked limbs (J. 16, 20).

ವಕ್ರ vakri. Crooked; retrograding; dishonest;—a cunning,

fraudulent, or malevolent person (ಕುಡರ, ನಿಯತವಾದಿ, ಕುರು ರಾ. Mr. 244). 2, a species of grass (ಮಾರುಳಿ Mr. 110).

ವಕ್ರಿನು vakrīma. Bent, curved. (Ūpr. 3, after 9; 8, after 99).

ವಕ್ರಿಸು vakrisu. = ಬಕ್ರಿಸು. To become crooked;—to become transverse, to oppose (J. 2, 52).

ವಕ್ರೀಕೃತಿ vakra-ṅkti. Indirect or perverse speech, equivocation, prevarication, evasive speech or reply, evasion;—hint, insinuation;—pun;—sarcasm. See Kāvya. III, 2, B, 2. 38-91; III, 3, B, 2. 148. 159 seq.

ವಕ್ಶ vaksha. = ಅಕ್ಕು. Tbh. of ವಕ್ಶ. (Mr. 327; Bp. 41, 25).

ವಕ್ಶಿ vaksha. The breast.

ವಕ್ಶಸ್ಥ vaksha-stha. Pectoral (Bp. 46, 34).

ವಕ್ಶಸ್ಥಲ vaksha-sthala. = ವಕ್ಶ. (My.).

ವಕ್ಶೀಜಿ vaksha-ja. The female breast (Ūpr. 4, 40).

ವಕ್ಶೀರುತ vaksha-ruha. The female breast.

ವಗಲಾ vagalā. = ಬಗಲಾ. A goddess worshipped by the tāntrikas (Sk.).

ವಗ್ನಿರೇ vagairē. And the rest, et cetera (My.; Br.; Mhr. H.).

ವಗ್ರಾ vagra. Tbh. of ಅವಗ್ರಾ. Drought (My. occasionally; cf. the form of ವಂಕು).

ವಗ್ರಾ ವಗ್ರಾ. Tbh. of ಅವಗ್ರಾ. Drought (My. occasionally).

ವಂಕ vanka. (= ಬಂಕ). Tbh. of ವಕ್ರ (see ವಂಕದರ, etc.). Crookedness; (a corner);—the winding course of a stream, the bend of a river;—etc. 2, a door, a gate (Bh. 10, 4, 18).

ವಂಕದರ vanka-dara. Tbh. of ವಕ್ರದ್ವಾರ (Siṁd. 384; Ūpr. 5, 105).

ವಂಕದಾರ vanka-dāra. = ವಂಕದರ (Siṁd. 384).

ವಂಕಬಾರ vanka-hāra. = ವಂಕದಾರ (Siṁd. 384).

ವಂಕೆ vāṅki. = ಬಂಕೆ, (ಬಂಕೆ). A kind of hook.

2, a sort of knife or sword (ವಿಮೇಷದಗ್ಧ Mr. 383; Rāv. 6, after 11). 3, a kind of curved armlet (My.; ಕೇಯೂರ, ಅಂಗದ Si. 220; Bh. 1, 8, 76). 4, = ಮುರಿ 3 No. 4 (My.).

ವಂಕುಡಿ vāṅkudī. = ಬಂಕುಡಿ. A sort of weapon: a dagger (? Ū. Bp. 47, 37; Tē. ವಂಕೆ, a dagger; ವಂಕೆ, a sword of a wavy shape; M. ವಂಕಿ, T. ವಂಗು, a kind of dagger).

ವಂಕ್ಷಿ vāṅkshana. The groin, the pubic and iliac regions, the joint of the thigh (ತೊಡೆಯ ಸನ್ನಿ Hīā.; ಎರಡು ತೊಡೆಗಳ ಸನ್ನಿ Mr. 332).

ವಂಗ vāṅga. Bengal proper (Bp. 6, 18); a king of Bengal (Bh. 2, 4, 9); an inhabitant of Bengal. 2, ಉ (ಮಧ್ಯ, ಕುರ Nn. 18). 3, lead.

ವಂಗದ vāṅgaḍa. An assemblage, a multitude, etc. (ಅಂಗುಳಿ, ಬಂಗ, ಬಮ್ಮರ, ತಣ್ಣ, etc., ತ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಗೊನ್ನಿಕೆ, ಬಂಗ, ಅಂಗುಳಿ, ಬಮ್ಮರ, etc. ತ್ರೇಣಿಕೆ ಸಿ. 54; Grj. 10, after 79; Bp. 10, 31; 40, 4; J. 22, 4). Cf. ವಂಗತ? ವಂಗದಿಸು vāṅgaḍisu. To come together, to be amassed, etc. (V. 3, 84).

ವಂಗಭಸ್ಮ vāṅga-bhaṁsa. Calx of tin (My.).

ವಂಗಾರ vāṅgāra. = ಬಂಗಾರ, ಬಂಗಾರ, etc. (My.).

ವಂಗಿ vaṅgi. A certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77).
 ವಜ್ರ vacā. Tbb. of ವಚಸ್. (ಶಬ್ದ Nn. 94; see ನಾಮ, ವಚಸ್-).
 ವಜ್ರನ vacāna. Speaking, uttering, reciting, declaring, ordering; mentioning; naming. 2, a speech, a word, an expression, an utterance, a sentence, a message (ನುಡಿ Nn. 52); a declaration, an affirmation, a promise. 3, pronunciation. 4, a text, a dictum, an aphorism, a rule, a precept, a passage of a book or code. 5, the meaning of a word (in grammar). 6, grammatical number (Śmd. 154. 133; Kāvya. I, 5, 13-16). ವಚನ (of a physician) ಕೇಳಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಅವಾರವಚನವಾದೀತೇ?—ವರವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಚನಕ್ಕೆ ದಂ ಪ್ರವೇ?—ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ವಚನದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ (Prva.).—ವಚನ ಕಡೆಗಾಣಿಸು. To fulfil a promise (B. 4, 78).—ವಚನ ಕೊಡು. To give a promise, to promise (My.; B. 5, 47).—ವಚನ ನೆರವೇರಿಸು. To fulfil a promise (My.).
 ವಚನತ್ರಯ vacāna-traya. The three grammatical numbers (śka-, dvi-, bahn-, Śmd. 57. 111. 139. 152. 267. 297).
 ವಚನಶ್ರೀತಯ vacāna-tritaya. = ವಚನತ್ರಯ. (Śmd. 111).
 ವಚನದೋಷ vacāna-dōsha. A mistake in speech, a slip of the tongue (J. 26, 13).
 ವಚನಭ್ರಷ್ಟ vacāna-bhrashta. A man strayed from his promise, one who has broken his promise (My.).
 ವಚನಮಾತ್ರ vacāna-mātra. Mere words. 2, mere numbering or counting (Śmd. 154).
 ವಚನವಿರೋಧ vacāna-virōdha. Being at variance with words; inconsistency of words, precepts or texts, incongruity (Śk.); faltering in speaking (see ಉಗ್ಗ).
 ವಚನಸ್ಥ vacāna-stha. A man who abides by his word, a truthful or trustworthy man (My.).
 ವಚನೀಯ vacāniya. To be spoken, fit or proper to be said, mentionable; to be called or named; to be spoken about or against; liable to reproach;—reproach, censure, blame.
 ವಚನೀಯತೆ vacāniyatā. Liability to be spoken about or against; rumour, report, evil report, blamableness, de- traction, scandal; blame, reprehension (ಜನವಾದ, ಜನಶ್ರುತಿ, ವಿಗಾಸ, ರಚನಾಚಾ HIA.).
 ವಚನೋಕ್ತ vacānē-sthita. Abiding in a command: obeying orders, compliant, obedient.
 ವಚಸ್ vacāsa. = ವಚ. Speech; voice. 2, a speech, a word (ವಾಕ್ಯ Śmd. 301). 3, advice, counsel. 4, edict, com- mand. 5, a sentence. 6, grammatical number.
 ವಚಸ vacāsa. = ವಚಸ್. (A.). 2, talkative, eloquent.
 ವಚಿಸು vacāsu. To speak, etc. (Rām. 3, 6, 54).
 ವಚಿ vacā. = ಬಜ, ಬಜಿ, ವಚಿ 1. An aromatic water-plant, *Acorus calamus* Lin.
 ವಚೋಲಹರಿ vacāsa-iahari. Flashes or beautiful style of diction (Rām. 1, 1, 12).
 ವಜ್ರನಿ vajani. Of weight, not of capacity (Mhr., H.; My.; Si. 327).
 ವಜ್ರನು vajann. = ಬಜನ, q. v. Weight (My.; Br.).
 ವಜ್ರನುದಾರ vajann-dāra. Weighty; influential; an influ- ential man (My.; Mhr., H.).
 ವಜ್ರಾ vajā. Subtracted (Mhr., H.);—subtraction; deduction; removal (My.).—ವಜ್ರಾ ಮಾಡು. To subtract, etc.; to re- move; to dismiss (My.; ಕೃ G.).

ವಜ್ರಾವಜ್ರ vajā-vajra. Making the required deductions and allowances and determining the several dues; making up and settling of accounts betwixt parties; deducting out of a gross amount some particular amounts and bringing to account the remainder (Mhr., H. ವಜ್ರಾವಜ್ರ; My.).
 ವಜ್ರೀರ vajira. A vizier, a prime minister (My.; Br.; Mhr., H.). 2, a horseman (Br.). ಕುಮರೇ ವಜ್ರೀರ (ಅಪ್ಪರೋಷ, etc. Si. 273). 3, the queen at chess (My.; Mhr., H.). 4, a playing card bearing the figure of a vajira (My.).
 ವಜ್ರಿ vajrī. 1. Tbb. of ವಜ್ರ. (ಉಗ್ರಗಣ್ಣಿ, ಬಜಿ Mr. 136).
 ವಜ್ರಿ vajrī. 2. = ಬಜ್ರಿ, etc. Weight (My.).
 ವಜ್ರರ vajjara. = ಬಜ್ರರ. See Śs. s. ಬಜ್ರನಿ.
 ವಜ್ರರಕ್ತೆ vajjarakkē. = ಬಜ್ರರಕ್ತೆ, q. v.
 ವಜ್ರಿ vajrī. = ಬಜ್ರಿ, etc. — ವಜ್ರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಅಣಕ-
 ವಜ್ರ vajra. = ಬಜ್ರರ, ಬಜ್ರರ, ಬಜ್ರರ, ಬಜ್ರರ, ವಯರ 2. Ada- mantine, hard, impenetrable. 2, severe, harsh. 3, a thunderbolt, the weapon of Indra; a disons; any de- structive weapon. 4, a diamond. 5, a form of military array. 6, a particular configuration of the planets and stars. 7, the plant Emblic myrobalan. 8, a kind of Euphorbia (ಶಕ್ತ, ಕಳ್ಳಿಯ ಮರ Nn. 30, o. r. ವಜ್ರ). 9, a kind of very tenacious mortar or hard cement (Śk.); a strong gline (used by carpenters, etc., My.; Tē., T.). 10, an impetuous or overawing man (Mhr.).—ವಜ್ರಗಾರೆ. A hard or durable plaster (My.). — ವಜ್ರಂಗೋರ್. -ಂ-ಕೋರ್. To seize a thunderbolt or discus (Śmd. 200).
 ವಜ್ರಕರ್ಣ vajra-karpa. N. of a man (Abh. P. 7, 72. 80).
 ವಜ್ರಕವಚ vajra-kavača. An impenetrable armour (ಕಂಠಕ, ತೊಗಲ ಕುದ್ಡಾ Si. 279).
 ವಜ್ರಕಾಯ vajra-kāya. Having a frame hard as adamant; one who has a very robust and hardy body (My.). 2, a robust and hardy body, an iron frame (My.).
 ವಜ್ರಕೀಟ vajra-kīṭa. A winged insect which bores holes in wood and stone (My.).
 ವಜ್ರಜ್ವಲಿ vajra-jvālī. A thunder-flash, lightning.
 ವಜ್ರದಂತ vajra-danta. Hard-toothed: a hog, a boar. 2, a rat. — ವಜ್ರದಂತನಿಡ. (ಕೇಸರ, ವಕುಲ, ವವಳದ ಹುದ್ದಿನ ನಿಡ, ಹಲ್ಲು ಮುದ್ದು ನಿಡ Si. 137).
 ವಜ್ರದಂತಿ vajra-danti. N. of a plant (ಕಳದೀ ಗೋರನಿಡ G.).
 ವಜ್ರದೇಹ vajra-dēha. = ವಜ್ರಕಾಯ. (My.).
 ವಜ್ರದ್ರು vajra-dru. A species of Euphorbia.
 ವಜ್ರಧರ vajra-dhara. Indra.
 ವಜ್ರನಿರ್ಘೋಷ vajra-nirghōsha. A clap of thunder.
 ವಜ್ರಪಂಜರ vajra-pañjara. A very firm cage; an im- pregnable hold, an asylum (Bp. 28, 25; 61, 90; Bb. 8, 25, 27).
 ವಜ್ರವಾಣಿ vajra-pāṇi. Holding a thunderbolt in the hand; Indra (My.).
 ವಜ್ರಪುಷ್ಪ vajra-pushpa. The blossom of tila or Sesamum.
 ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿ vajra-muṣṭi. A hard or iron fist. 2, a weapon of the athletes, etc. (Abh. P. 13, after 76; Bb. 4, 2, 65; J. 3, 32).
 ವಜ್ರಲೇಪ vajra-lēpa. = ವಜ್ರ No. 9. (Ūpr. 5, 79; J. 10, 12).

ವಜ್ರಕರೀರ vajra-karira. = ವಜ್ರದೇಹ. (My.).

ವಜ್ರಕುಣ್ಣಿ vajra-kūṇṭa. An extremely stupid and illiterate man (My.).

ವಜ್ರಾಂಗಿ vajra-aṅgi. = ವಜ್ರಕವಚ. (C. Bp. 47, 44).

ವಜ್ರಾಸನ vajra-āsana. A diamond seat or throne. 2, a particular way of sitting (see ಅಸನ 2).

ವಜ್ರಿ vajri. Indra (Bp. 54, 4). 2, a kind of Euphorbia (ಮಹಾಕರು, ಎಲೆಗಲಿ Mr. 136; see ವಜ್ರ No. 8).

ವಜ್ರಕನಯ vajri-tanaya. The monkey-king Bāli (Rām. 4, 2, 25).

ವಂಚ ವಾಂಚ. Tbh. of ವಂಚ (Smd. II).

ವಂಚಕ ವಾಂಚಕ. Deceiving, cheating; fraudulent, deceitful, crafty. 2, a deceiver, a rogue, a cheat, a knave. 3, a jackal. ವಂಚಕನಿಗೆ ಸಂಡು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). See ದೇಹ, ಧನ, ಪ್ರಾಣ.

ವಂಚಕತ್ವ ವಾಂಚಕತ್ವ. Fraud, etc. See ಅ-, ನಿರ್-.

ವಂಚಕಿ ವಾಂಚಕಿ. A female deceiver, etc. (Bp. 40, 53).

ವಂಚನ ವಾಂಚನ. The act of deceiving, cheating, tricking, defrauding, shunning, evading, fraud, deceit. 2, illusion, delusion, hallucination. See ಅದ.

ವಂಚನೆ ವಾಂಚನೆ. = ಬಂಚನೆ, ವಂಚನೆ. (ಪ್ರಲಮ್ಭ, ವಿಪ್ರಲಾಪ Mr. 449). ವಂಚನೆಗೆ ಹಣ ಸಂಚಯನಕ್ಕೆ ಬಾರದು. — ಪ್ರಪಂಚ ಬಿಟ್ಟರೂ ವಂಚನೆ ಬಿಡ (Prvs.). See ಮಾಣು 2, ಮಾಂಜು 2.

ವಂಚಿತ ವಾಂಚಿತ. Deceived, tricked, cheated, imposed upon.

ವಂಚಿಸು ವಾಂಚಿಸು. To deceive, to cheat (a person, ಅವನನ್ನು or ಅವನಿಗೆ, My.); — to deny, to withhold wrongfully, to hide (ಅವರಾಚ ಸ್ಮದ. Db.). ವಂಚಿಸುವವನಿಗೆಯೂ ನಿನಗೆಯೂ ಸಹಜ, ಬಿಡಿಸಲ್ಪಡಬಹುದೇ? (Smd. 150). See Bp. 6, 1; 10, 7; 25, 29; 37, 15; 39, 20; 57, 35; J. 29, 34; B. 5, 95, 106.

ವಂಚಿಸುವ ವಾಂಚಿಸುವ. Deceiving, etc. (ವಿಪ್ರಲಮ್ಭ, ವಿಪ್ರಲಾಪ, etc. Hk.).

ವಂಚುಕ ವಾಂಚುಕ. = ವಂಚಕ. (ನಂ G.).

ವಂಜಿ ವಾಂಜಿ. (In Tamil partly a Tbh. of ವಂಚ). See ನಮ?

ವಂಜುಲ ವಾಂಜುಲ. The tree *Dalbergia ougeinensis* Roxb. 2, the tree *Jonesia asoca* Roxb. 3, common cane or ratan *Calamus rotang* Lin. (ವಾನೀರ, ಎದುಲ, ವೇತಸ, ಹಕ್ಕಿಯ ಮರ Hk.). 4, a sort of bird. See ಹೊದಸು.

ವಟ ವಾಟ. 1. = ಒಟ, ಬಡ. A sound to imitate that of gabbling, jabbering, prating, or croaking. — ವಟ ವಟ. rep. The repeated sound of vāṭa (My.; Mbr.).

ವಟ ವಾಟ. 2. = ವಡ, ವಾಡ. The Banyan or Indian fig-tree, *Ficus indica* Roxb. (F. bengalensis Lin., ತಿವ, ಅಲದ ಮರ Nn. 6; ನ್ಯಗೋಧ, ಅಲದ ಮರ 42; ಕುಪಾತವರ, ವೃಕ್ಷಧೇದ 96; ಅಲದ ಮರ Mr. 123). 2, a string, a rope, a tie (ವಟರ, ಕಾಲುಕಟ್ಟಿಗೆ Mr. 330). 3, a little ball, a globule, a pill, a small lump or roundish mass. 4, a cake made of pulse ground and fried with oil or ghee. 5, a small shell, the cowry. 6, Kāma (ಮದನ, ಕಾಮನು 96). 7, the juice that exudes from an elephant's temples when in rut (ಮದ, ಅನೆಯ ಮದ 96). 8, leavings (ಉಚ್ಚಿಷ್ಟ 96). 9, equality in shape or dimension. 10, a round figure, a circle, a opher.

ವಟಕ ವಾಟಕ. A small lump or round mass, a ball, a globule. 2, a cake made of pulse fried in oil or ghee (ವಾಡೆ Nr.). 3, a particular weight, 8 māṣaṇa.

ವಟಪುರ vāṭa-pura. N. (Bp. 21, 1).

ವಟರ ವಾಟರ. A string, a rope, a tie (see Mr. 1. ಎಟ. No. 2). 2, wicked, villainous. 3, a thief. 4, a cook; etc., etc.

ವಟಾರ ವಾಟಾರ. (Probably fr. Mhr. ವಾಡಾ, house, and ವಾರ, enclosure; or = ವಾಟ 1-ಅರ 7). = ಒಟಾರ, ವಟಾರ. (My.). 2, a lodge, a room (Sl. 109; Mhr. ವಾಡಾ).

ವಟಿ ವಾಟಿ. = ಎಟ 2, No. 2. (ಹಗ್ಗ G.).

ವಟಿಕೆ ವಾಟಿಕೆ. (= ವಳಿಗೆ). A small lump or roundish mass, a ball, a bolus, a pill. 2, a chessman.

ವಟು ವಾಟು. A boy, a lad, a stripling, a youngling (ತನುಬರೋಡಕ್ಕೆ ವಂ Mr. 309). 2, a young Brāhmaṇa or brahmācāri, a religious student (J. 7, 4; 13, 14).

ವಟುಕ ವಾಟುಕ. = ವಟು. A boy, etc. (Bp. 50, 6). 2, a deity that guards places, fields, etc. (ಶೈಲಪಾಲ Mr. 14). 3, a stupid fellow, blockhead.

ವಟುಕನ ವಾಟುಕನ. The state of a brahmācāri. (Rām. 1, 9, 27).

ವಟಿ ವಾಟಿ. = ಒಟ್ಟಿ, q. v. Discount: a deduction made by money-changers in their own favor; a deduction made by money-lenders in their own favor; a deduction made by government in their own favor (My.; Bp. 27, 52); — loss (Bp. 5, 83). ವಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಎನಹಾ ಸಟ್ಟಿ ಬಡ — ಸಲ್ಲಹ ಹೊನ್ನಿಗೆ ವಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲ (Prva.). — ವಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲ. — ತಿರ್. To pay discount: to be humbled (Abh. P. 12, 68).

ವಟ್ಟಾರ ವಾಟಾರ. = ವಟಾರ, etc. (My. occasionally).

ವಟ್ಟಸ ವಾಟಿಸ. A certain feat of wrestlers (Cpr. 5, 77).

ವಟ್ಟು ವಾಟು. (Mbr. ವಾಡಾ, interest, in ಪರಿವಟ್ಟು).

ವಟ್ಟಿ ವಾಟಿ. = ಒಟ್ಟಿ 1, etc. Roundness (Tē.). — ವಟ್ಟಿ ಸುಡಿ = ವಟ್ಟಿ ಸುದ. (Tē.; My.). — ವಟ್ಟಿ ಸುದಿಧೀರ್ಘ. The form of the letter ಸು when joined to a consonant (Tē.; My.). — ವಟ್ಟಿ ಸುದ. The round twirl: the form of the letter ಸು when joined to a consonant (My.).

ವರ ವಾಡ. Tbh. of ವಾಟ. A garden.

ವರವಾಡ ವಾಡ-ಕಾಡ. A gardener. See ಪುಟ್ಟ.

ವರಂಗ ವಾಡಾಂಗ. = ಎರಂಗ. See ವಾಯು.

ವರಂಜಿ ವಾಡಾಂಜಿ. N. of a garment (Bp. 11, 26).

ವರಬರಿವಿ ವಾಡಾ-ಬಿಖಿ. = ವರವಾಟಿ. (J. 13, 59).

ವರಬಾಟಿ ವಾಡಾ-ಬಿ. = ಬರವಾಟಿ. Submarine fire (ವರವಾಟಿ Nn. 13; J. 13, 11).

ವರಬಿ ವಾಡಾಬಿ. ವರಬಾ. = ವರವಾಟಿ.

ವರವಾಟಿ ವಾಡಾ-ಬಿ. = ವರವಾಟಿ, etc. (Sk.).

ವರವಾನಲ ವಾಡಾ-ನಾಲ. = ಬರವಾನಲ, ಬರವಾನಲ. Submarine fire, the fire of the lower regions (said to be at the South pole).

ವರವಾನುಬಿ ವಾಡಾ-ಮುಖ. = ವರವಾನುಬಿ. Submarine fire. 2, the entrance to the lower regions at the South pole: the infernal regions (ವಾಡಾ Hk.).

ವರವೆ ವಾಡಾಬಿ. ವರವಾ. = ಬರವೆ, ವರವೆ. A female horse, a mare. 2, the nymph Aśvinī. 3, a female slave. 4, a harlot, a prostitute.

ವಡಿ ವಾಡಿ. = ಬಡಿ 4. Heat (My.).

ವಡಿಗ ವಾಡಿಗ. (Smd. 233, 234). = ಬಡಿಗ. One who puts, etc. See ಅರರ, ಕುಂಡ, ಪುಟ್ಟ.

ವಡಿಶ *vaḍiśa*. = ಬಡಿಸ, ವರಿತ. A hook, a fish-hook (ಗಾಣ Mr. 462, o. r. ಗಾಳ).

ವಡೆ *vaḍe*. = ವುಡೆ. Tbh. of ವಟ (or ವಡಾ). A cake made of pulse (Sk. ವಟ, ವಟಕ, ವಡಾ, ವಡಾ; Mhr. ವಡಾ; My.; B. 4, 55; Tē.; T. ವಡು; see ಆಮು). ಬಡೆಯನ ಕಣ್ಣು ಮೇಲೆ ವಡೆ ತನ್ನ ಲಿಕ್ಕೆ ಹಂಪುವೇ (Prv.). See Prv. 2. ಶ್ರುತ್ಯ.

ವಡ್ಡ *vaḍḍa*. Large, great (see ರುಡ್ಡ).

ವಣಿ *vaṇi*. = (ಅಣಿ 3, etc.; or = ಪಡಿ 1, etc.), ವಣಿ, (ವಳಿ). An affix for forming masculine and neuter NOUNS (see ಉರ, ನೆಡ, ಪಕ್ಕ, ವಕ್ಕ, ಮುಡ).

ವಣಿ *vaṇi*. A mode in sāṅgītā (V. 11, 9).

ವಣಿಕ್ಕು *vaṇikku*. Tbh. of ವಣಿಕ್. (My.).

ವಣಿಕ್ಕುಪಥ *vaṇiḥ-patha*. Trader's path: a merchant's street, a market; a merchant's shop. 2, traffic, a trader's business.

ವಣಿಗ *vaṇiga*. (Śmd. 241. 242). = (ಪಡಿಗ, ಪಳಗ), ವಣಿಗ, ವಳಗ. An affix for the formation of masculine NOUNS; see ಎರ, ಕೂಡ, ವಿಡ್ಡ, ಮಡ್ಡ, ಲಂಚ, ಸಾಲ.

ವಣಿಗಿ *vaṇigī*. (= ಅಣಿಗೆ 2, etc.; or = ಪಡಿಗಿ, ವಳಗಿ, ವಳಗಿ). An affix for forming neuter nouns; see ಉರ, ನೆಡ, ನೆಡ, ಮುಡ.

ವಣಿಧಾನ *vaṇi-dhana*. The capital of a trader.

ವಣಿಭಾವ *vaṇi-bhāva*. The state of being a merchant: traffic, trade, commerce.

ವಣಿವಾರ *vaṇi-vara*. A great merchant (Ā. Bp. 47, 41).

ವಣಿವಾಟ *vaṇi-vāṭa*. = ವಣಿವಾಟ No. 1. (J. 6, 14).

ವಣಿವಾಟ. Nom. ವಣಿವಾಟ = ವಣಿವಾಟ. A merchant, a trader. 2, trade, merchandise.

ವಣಿಜ *vaṇija*. = ವಣಿಜ. (ಬಣಿಜಮವ ವರವಿವಣಿ, ಸೈಗಮ Mr. 345).

ವಣಿಜಕ *vaṇijaka*. = ಬಣಿಜಕ, ಬಣಿಜಕ, ಬಣಿಜಕ. A merchant. ವಣಿಜಿ. = ಬಣಿಜ. (My.).

ವಣಿಜ್ಯ *vaṇijya*. Trade, traffic.

ವಣಿಜ್ಯ. Trade, traffic.

ವಣಿ *vaṇi*. = ವಣಿ, etc. See ಉರ.

ವಣ್ಣ *vaṇṇa*. = ಬಣ್ಣ 1, q. v. Tbh. of ವಣ್ಣ (Śmd. 333, o. r. ಬಣ್ಣ).

ವಣ್ಣಕ *vaṇṇaka*. Dividing. 2, a part, a portion. 3, an unmarried man (cf. K. ಬಣ್ಣಿಗ).

ವಣ್ಣಿಸು *vaṇṇisu*. To cause to come off or out: to take out, to remove, as a thorn (Rām. 2, 4, 19; cf. Mhr. ವಣ್ಣೇಂ, to rise; to come off; etc.).

ವಣ್ಣಿ *vaṇṇi*. = ಬಣ್ಣ 1, ವಣ್ಣ. A servant. 2, crippled, maimed;—a dwarf. 3, an unmarried man. 4, a javelin.

ವಣ್ಣಿ. Maimed, defective, crippled;—an ox without a tail. 2, impotent, emascinated.

ವಣ್ಣಾರ *vaṇṇāra*. N. of a place in South Canara. ವಣ್ಣಾರ ಕಟ್ಟುಳ, ಬಟ್ಟುರ ಜಟ್ಟುಳ, ಕೋಟೀಶ್ವರ ಕೋಡಿ ಹಟ್ಟು ಮೂಡೂ ಕಟ್ಟುರ ಮೋಡ. —ವಾಣಿ ವರವಣಿ ವಣ್ಣಾರ ಕಟ್ಟುಳದ ಕೋಣಗಳೋ? (Prvs.).

ವಣ್ಣು *vaṇṇu*. = ಬಣ್ಣ. (My.).

ವತ *vat*. 1. ವತ್ತ. = ವತ್ತ, (ವಾನ್). Possessing, having, endowed with.

ವತ *vat*. 2. As, like (ಅನ್ತೆ Śmd. 189 Cm.).

ವತ *vata*. Ah! alas! oh!

ವತನ *vatamsa*. = ಅವತನ (Sk.). Cf. the form of ವತ್ತ.

ವತನ *vatana*. A hereditary estate (B. 5, 208; Mhr., H.).

ವತನದಾರ *vatana-dāra*. The holder of a vatana (B. 5, 204; Mhr., H.; My. as ವತನದಾರ).

ವತನವೃತ್ತಿ *vatana-vṛitti*. Proceedings with regard to a vatana (B. 5, 204).

ವತಿ *vati*. 1. Asking, begging.

ವತಿ *vati*. 2. (fr. ವತ್ 1). = ವತ್ತ. She who is possessing, etc. See ಆಕ್ಕ, ದ್ವೀಪ, etc.

ವತ್ತ *vatta*. = ವುತ. Tbh. of ವರ್ತ. See ಚಕ್ಕ, ಚಲ್ಲ, ಚಲ್ಲ.

ವತ್ತಿ *vatti*. Tbh. of ವರ್ತಿ. See ಜಗ.

ವತ್ತಿ ಸು *vattisan*. Tbh. of ವರ್ತಿಸು. See ಕೆಯ.

ವತ್ತಿ *vatta*. The letter ವ (ವ, Śmd. 65. 80. 121. 122. 127. 132. 188. 250. 274. 341. 347. 350).

ವತ್ತ *vatsa*. = ಬಡ್ಡ. A calf (ಕಡು Śm. 83; ಕನ್ನ 98; ಕಮೀಲೋ Mr. 178; ವತ್ತಸಮೂಹ, ಕಡುಗಳು Nn. 110, o. r. ವತ್ತ;—a child, often used as a term of endearment; a son, a boy. 2, a year (ಸಂವತ್ಸರ 110). 3, the breast, the chest. 4, purity (ನಿರ್ಮಲವ 110). 5, a sign (ಕುಮಿಪು, ಕುಮಿಪು 110). 6, Varuna (ಪಾತಿ, ವರುಣನು 110).

ವತ್ತಕ *vatsaka*. A little calf. 2, the medicinal plant *Wrightia antidysenterica* R. Br.

ವತ್ತಕಾಮೆ *vatsa-kāmē*. A cow longing for her calf.

ವತ್ತಕರ *vatsa-tara*. More than a calf: a young ox or bull, a steer (ತಿರ್ಮುಕ್ಕೋರಿ Hiā.).

ವತ್ತನಾಭ *vatsa-nābha*. A particular kind of strong poison prepared from the root of a kind of aconite (said to resemble the nipple of a cow; ಬಡ್ಡನಾಗ G.).

ವತ್ತನಾಭಿ *vatsa-nābhi*. = ವತ್ತನಾಭ. (My.; Bp. 58, 55).

ವತ್ತನ *vatsara*. A year.

ವತ್ತನವಿವರ *vatsara-vivara*. A certain year, one of the years (ವತ್ತವಂಗ, ವತ್ತರಭೇದ Nn. 46).

ವತ್ತಲ *vatsala*. Child-loving: affectionate, kind, loving, tender. 2, fond of, devoted to.

ವತ್ತಲತೆ *vatsalatē*. = ವತ್ತಲತೆ. See ಭಕ್ಕ.

ವತ್ತಲತೆ *vatsalatva*. Affectionateness, lovingness, tenderness, affection (Bp. 20, 84).

ವತ್ತಲೆ *vatsalē*. = ಬಡ್ಡಲೆ 1, ಬಡ್ಡಲೆ 1. A cow fond of her calf.

ವತ್ತಲೆ *vatsa-adani*. She who eats her own offspring (or berries): the plant *Cocculus cordifolius* Dec.

ವತ್ತಲೆ *vatsalē*. A female calf. 2, a little daughter, a little girl (My.).

ವದ *vada*. Speaking. 2, speaking well or sensibly. See ಪ್ರಿಯಂ, ಯದ.

ವದನ *vadana*. The act of speaking. 2, the mouth, the face, the countenance (ಮುಖ, ವಕ್ರ, etc., ಮೋಡ, ವಾಯ್ Mr. 315). ವದನೆ, she who has a month or countenance (see ಕಮಲ, etc.).

ವದನಕೂಟ *vadana-kūṭa*. A kiss (ಕುಮ್ಭನ, ಓಷ್ಣಪಾನ, ಮುದ್ದು Mr. 380).

ವದನವನಜಾತೆ *vadana-vanajātē*. A woman with a lotus-like month or face (Bp. 41, 4).

ವದನಾರವಿನ್ದ *vadana-aravinda*. A lotus-like mouth (J. 32, 32).

ವದನಿ vadani. N. of a plant (ಮೂಲೋದಿತ Mr. 123).

ವದರೆ vadare. = ವದರೆ, q. v.

ವದವು vadavu. The shrub *Dichrostachys cinerea* W. & A. (St. & Pl.; Tē. ವೆನುತುರು, ವೆಲುತುರು; T. ಎದತ್ತೇಲಿ).

ವದಾನ್ಯ vadānya. *Eloquent*:—speaking kindly or agreeably; —*affable*:—bountiful, liberal, munificent (ಮುನ್ನಡೆಯ ನುಡಿ ಸಹಿತವೇವಂ Mr. 237).

ವದಾವದ vadāvada. Speaking much, talkative;—a speaker; —*able to speak well, eloquent*.

ವದ್ದಿ vaddi. Tbh. of ವೃದ್ಧಿ 1. ವದ್ದಿಯೆವು ಗನ್ನವೃದ್ಧಂ (ಯೋಗ್ಯ, ವೃದ್ಧಿ, ಸಿದ್ಧಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ Nr.).

ವದ್ದಿ vaddhri. = ವದ್ದಿ, ವದ್ದಿ. A leathern strap or thong.

ವದ್ಯ vadya. To be uttered or spoken; speech; speaking, conversing. See ಅ.

ವಧ vadha. = ವಧೆ. Striking, killing; slaughter, murder (ಕೊಲೆ Nr. 132).

ವಧಿಸು vadhishu. To strike, to kill, to slay, to murder (Bp. 18, 26; 24, 21. 51; 28, 8; 58, 48; 54, 14; 55, 18; J. 81, 37).

ವಧು vadhū. ವಧೂ. A bride or newly married woman, a young wife, a spouse. 2, a woman in general, a female. 3, a daughter-in-law. 4, the plant *Trigonella corniculata* Lin.

ವಧುತಾತ vadhu-tāta. A father-in-law (ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟವಂ Mr. 318).

ವಧೂತಿ vadhūti. A young woman living in her father's house (whether married or not, ಚಿರವೈ; ಜವ್ವನಿ Mr. 802); a woman in general (J. 84, 80).

ವಧೂತಿಕೆ vadhūtikē. = ವಧೂತಿ. (Bp. 12, 11).

ವಧೂವರ vadhū-vara. Bride and bridegroom (My.).

ವಧೆ vadhē. = ವಧ (Smd. 102; J. 2, 17).

ವಧೋದ್ಯತ vadha-udyata. Prepared or ready to kill, murderous.

ವಧ್ಯ vadhya. To be killed, to be put to death, deserving death;—an enemy (Bp. 24, 20).

ವಧ್ಯಾಭಾವ vadhya-abhāva. Invulnerableness (Ūpr. 8, after 39).

ವದ್ದಿ vadhri. = ವದ್ದಿ. A leathern strap or thong (ವಾರ ಎಳೆ Nr.).

ವನ vana. = ಬನ. A wood, a forest (ಎಮಿನ, ಅರಣ್ಯ Nr. 43; see ಮಲಿ); a grave, a garden; (a field, see ಕದಿಮಾ). 2, a place of abode, a residence (cf. ಮನೆ). 3, water (ಉದ ಕ, ನೀರ್ 48). 4, light, splendour. ವನ ಹಸ್ತಾಯ್ತು, ನೀರಿಗೆ ಬಾಯಿಗೆ ಹುಸ್ತಾಯ್ತು (Prv.).

ವನಗಜ vana-gaja. A wild elephant (My.).

ವನಚರ vana-āra. Roaming in woods, living in a forest;—a forester (Ūpr. 5, 48); etc.

ವನಜ vana-ja. Forest-horn. 2, produced in water: a lotus (Ūpr. 7, after 117; 7, 122). 3, N. of a vṛitta (Ūh.).

ವನಜಜ vana-ja-ja. Brahmā (ಪ್ರಹ್ಲನು Nr. 59).

ವನಜದಲ vana-ja-dala. A lotus-leaf. 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ವನಜನಯನೆ vana-ja-nayanē. A woman with lotus-like eyes (Bp. 42, 27).

ವನಜಮುಖಿ vana-ja-mukhi. A woman with a lotus-like face (Bp. 5, 31).

ವನಜಸಮ್ಭವ vana-ja-sambhava. Brahmā.

ವನಜಸಮ್ಭವಗಣ vana-ja-sambhava-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).

ವನಜಾಕ್ಷ vana-ja-aksha. Vāṣṭan, Kṛishṇa (ಉ, ಕೃಷ್ಣ Nr. 47).

ವನಜಾತ vana-jāta. A lotus.

ವನಜಾತಕೋಶ vana-jāta-kōśa. The pericarp of a lotus (ಕರೀಕೆ, ತಾವರೆಯ ಕರೀಕೆ Nr. 21).

ವನಜಾಮೃತಿ vana-ja-amṛiti. A woman with lotus-like eyes (J. 24, 58).

ವನಲಿಕ್ತಿ vana-līktikē. The plant *Clypea hernandifolia* W. & A.

ವನದೇವತೆ vana-dēvatē. A sylvan deity, a dryad (Smd. 104; Ūpr. 1, after 101; 2, after 85).

ವನದೇವಿ vana-dēvi. = ವನದೇವತೆ (Ūpr. 5, 48; J. 3, 32). 2, the forest-goddesses: Ūmupādī (ವಾಮುದೈ, ವರ್ಷ, ಭೃಗು Nr. 14).

ವನಧಿ vana-dhi. The ocean (Bp. 5, 5). See ಕೃದಾ.

ವನಧಿವೀತ vana-dhi-pīta. Agastya (Mr. 257).

ವನನ vanana. Liking, loving;—causing to like. See ನ.

ವನನಿಧಿ vana-nidhi. The ocean (Bp. 48, 7; 55, 47).

ವನವರು vana-paśu. A wild beast (B. 5, 237).

ವನವಾಲಿ vana-pāla. A forest or grove protector, a gardener (Ūpr. 2, 91; Rāv. 10, 2).

ವನವಾಲಿಕೆ vana-pālaka. = ವನವಾಲಿ. (Ū. Bp. 45, 29).

ವನಪ್ರಸ್ಥ vana-prastha. Retiring into a forest, leading the life of an anchorite. See ವಾಸಪ್ರಸ್ಥ.

ವನಪ್ರಿಯ vana-priya. Fond of the wood: the cuckoo.

ವನಮುಷ್ಠಿಕೆ vana-makshikē. A god-fly.

ವನಮಂಜರಿ vana-mānjari. N. of two vṛittas (Ūh.).

ವನಮಯೂರ vana-mayūra. N. of a vṛitta (Ūh.).

ವನಮಲಿಕೆ vana-mallikē. Wild jasmine (My.).

ವನಮಹೇಶ್ವರ vana-mahattara. The overseer of a garden, a gardener (Ūpr. 2, after 59 & 62 & 69).

ವನಮಹಿಷ vana-mahisha. A wild buffalo (ವಾಮಹಿಷ 6).

ವನಮಾಲಾಧರ vana-mālā-dhara. = ವನಮಾಲಿ. (My.).

ವನಮಾಲಿ vana-mālī. Adorned with a vanamālī: Kṛishṇa. Viṣṇu.

ವನಮಾಲಿಪ್ರತುಮೆ vana-mālī-pratamē. An idol of Kṛishṇa or Viṣṇu (Bp. 58, 71).

ವನಮಾಲಿ vana-mālī. ವನಮಾಲಿ. (Smd. 386). A garland of wood-flowers; the chaplet worn by Kṛishṇa.

ವನಮುದ್ರ vana-mudga. A sort of kidney-bean, *Phaseolus trilobus* (see ಮುದ್ರೆ ಕಾದು).

ವನರಾಜಿ vana-rāji. A row of trees; a long tract of forest.

ವನರುಹ vana-ruha. A lotus (Ūh. v. 108, 172).

ವನರುಹಭವ vana-ruha-bhava. Brahmā.

ವನರುಹಭವಾಣಿ vana-ruhahhava-aṇḍa. The universe (J. 2, 1).

ವನರುಹೋದರ vana-ruha-udara. Viṣṇu.

ವನರುಹೋದರಗಣ vana-ruhōdara-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).

ವನಲಕ್ಷ್ಮಿ vana-lakshmi. A forest looked upon as a beautiful woman (Ūpr. 2, 77; 8, 88).

ವನಲತೆ vana-latē. N. of a vṛitta (Ūh.).

ವನವಲ್ಲರಿ vana-vallari. N. of a vṛitta (Ūh.).
 ವನವಹ್ನಿ vana-vahni. A forest-fire, a wood on fire.
 ವನವನಧಿ vana-vanadhi. A forest looked upon as an ocean (Śāv. 2, after 42).
 ವನವಾಸ vana-vāsa. Living in a wood, residence in a forest (J. 2, 18). ಮನವ ಘನವರಿ ಕಟ್ಟಿ, ಘನವ ಮನವರಿ ಕಟ್ಟಿ, ಮನವ ಮುವ ಪಾವಕಳಸದಾ ಯೋಗಿಗೆ ವನವಾಸ ಯಾಕೆ? (Sp.). ವನವಾಸ ಕೈ ಹೋದರೂ ಘನಕಷ್ಟ ಬಿಡರಲ್ಲ (Prv.).
 ವನವಾಸಿ vana-vāsi. One who dwells in a forest; a hermit (My.).
 ವನವೃಂಗಾಟ vana-īringāṭa. The plant *Asteracantha longifolia* Nees. 2, = ನೆಗ್ಗಿಲ್, q. v.
 ವನಸಮೂಹ vana-samūha. A thick forest or wood, a quantity of groves or forests.
 ವನಸ್ಥ vana-stha. Living in the wood;—a hermit, an ascetic (My.).
 ವನಸ್ಥಲ vana-sthala. A wood, a forest (J. 19, 28).
 ವನಸ್ಥಲಿ vana-sthalī. = ವನಸ್ಥಲ. (Sk.; Śāv. 2, 50).
 ವನವೃತಿ vana-vṛti. A large tree bearing fruit, but apparently having no blossoms. 2, any tree.
 ವನಾಂತ vana-anta. The skirts of a wood, the neighbourhood of a forest;—the middle or interior of a grove or garden (Śāv. 5, 57).
 ವನಾಂತರ vana-antara. The middle or interior of a wood (ಕಡರಿ, ಅರಣ್ಯಮಧ್ಯ Nn. 48, o. r. ಅರಣ್ಯ); a forest (ಕರಕ, ಅರಣ್ಯ 50; Bp. 26, 34). 2, another wood
 ವನಾಯು vanāyṇ. N. of a son of Pūruravas;—N. of a dānava;—a district to the north-west of India inhabited by the Vanāyṇa. 2, ವನ-ಅಯು, living in the wood: a jackal (ಮೃಗ, ನಂ Nn. 81, o. r. ಕರ).
 ವನಾಯುಜಿ vanāyṇ-ja. Produced or bred in Vanāyṇ, a horse of Vanāyṇ, a Persian horse (ಕುದುರೆ ಪಾರಶಿಕದೇಶ ದೊಳ ಪಟ್ಟಿರಿ ವನಾಯುಕಂ Mr. 282).
 ವನಾಶ್ರಯ vana-āśraya. Living in the forest;—an inhabitant of the wood;—a raven.
 ವನಾಶ್ರಯ vana-āśva. A wolf (ಕೋಕ, ಕೋಕನು Nn. 128).
 ವನಿ vani. The elephant grass (ಅಪ್ಪ Mr. 110).
 ವನಿಗೆ vanigga. = ವನಗ. See ಮದ.
 ವನಿಕ vanita. Solicited, begged; wished for, desired, loved;—served.
 ವನಿಕೆ vanitē. A loved woman, a wife, a mistress (ಹೆಚ್ಚುಗೆ ಕೆ.). 2, a woman in general. 8, a kind of aromatic root (ಪದ್ಮ ನಿ, ಕರ್ಪುರಸುಣ್ಣೆ Mr. 135).
 ವನಿವ vanipa. = ವನೀವಕ. (Mr. 285).
 ವನೀವಕ vanipaka. A beggar, a mendicant.
 ವನೀಯಕ vaniyaka. A beggar.
 ವನೇಚರ vanē-āra. Wandering in a forest, dwelling in a forest;—a forester; an anchorite, a hermit;—a sylvan;—an imp, a demon;—a wild beast (Śmd. 144).
 ವನೇಚರಪತಿ vanē-āra-pati. A chief of foresters or hunters (Ūpr. 5, 58).
 ವನೇಜಿ vanē-ja. Born in the woods. 2, produced in water: a lotus (ಗೋಪ, ತಾವರಿ Nn. 53).
 ವನೇಜಿಮಿತ್ರ vanē-ja-mitra. The sun (ಅರ್ಕ, ಸೂರ್ಯ Nn. 18).
 ವನೇಜಿತ vanē-jīta. = ವನೇಜಿ. (ಪುಣ್ಯರೀತ, ತಾವರಿ Nn. 18).

ವನೇರಣಿ vanē-raṇa. A jungle sheep (ಅಟವ್ಯವ, ಕೋಡ್ಡಗುದು Mr. 160).
 ವನೋತ್ಥ vana-nṭtha. Risen in, or coming forth from, a wood (Ūpr. 5, 61).
 ವನಾಕೃತಿ vana-ōka. Living in a forest;—a forester;—an anchorite, a hermit; an ape.
 ವನಾಕೃತ vana-ōkasa. Tbh. of ವನಾಕೃತ. (ವನಾಕೃತ, ಕೋಡಗ Mr. 161).
 ವನ್ತ vanta. Thh. of ವಕ್ 1. (ಉಕ್ತ, ಒಡೆಯ Śmd. 78, 241. 242; ಯುಕ್ತ Mr. 440; Mhr.). Feminine ವನ್ತಳು (My.).
 ವನ್ರಿ vanti. = ಬನ್ರಿ q. v., ವನ್ರಿ. A turn, a time (My.).
 ವನ್ರಿಗ vantiga. (fr. ವನ್ರಿ). A man who possesses, has, etc. See ಸ್ಥಲ.
 ವನ್ರಿಗೆ vantigē. Possession, etc. See ಪಾಲು, ಸಿರಿ, ಸ್ಥಲ. 2, a public inscription (My.). ವನ್ರಿಗೆ ಎತ್ತು, ವನ್ರಿಗೆ ಹಾಕು (My.).
 ವನ್ರಿ vanti. = ವನ್ರಿ. etc. (My.).
 ವನ್ರಿ vantē. Thh. of ವಕ್ 2. (My.).
 ವನ್ರಿ vanda. (= ಬನ್ರಿ 1, ಬೊನ್ರಿ). Praising, extolling, blessing; begging.
 ವನ್ರಿನ vandana. Begging, soliciting, asking. 2, praising, praise. 8, showing honour, obeisance, reverence, adoration (ದೋಷನೋಚರ, ಕನ್ನಿಗೆ ಕಾಣ ಬಹನ್ನಾದು Nn. 87). 4, a festoon (ತೋರಣ 87). 5, pleasant, etc. (ಮನೋಚರ, ನಿರ್ಮಲ 87). 6, an aquatic animal (ಪಯೋಜನು, ಜಲಚರ 87). 7, darkness (ತಿಮಿರ, ಕತ್ತಲೆ 87). 8, water (ಅರ್ಣ, ಉದಕ 87). — ವನ್ರಿನಂಗಿಯ. —ಂಗಿಯ. To reverence, to salute respectfully (Bp. 30, 20).
 ವನ್ರಿನಮಾಲಿಕೆ vandana-mālikē. = ವನ್ರಿನಮಾಲಿಕೆ. (Ūpr. 4, 64).
 ವನ್ರಿನಮಾಲೆ vandana-mālē. A festoon suspended across galeways, etc. on festive occasions (ತೋರಣ Mr. 200).
 ವನ್ರಿನಿಯ vandantiya. To be praised or worshipped, praiseworthy, adorable, to be saluted or made obeisance to (J. 83, 25).
 ವನ್ರಿನ ವಂದನೆ vandane. Praise, worship, adoration. 2, = ವನ್ರಿನ Nn. 8. ನಿಂದನೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ವನ್ರಿನೆಯಲ್ಲ (Prv.). — ವಂದನೆ ಕೊಳ್. To get respectful greetings, to be made obeisance to (J. 88, 25). — ವಂದನೆ ಮಾಡು. = ವನ್ರಿನಂಗಿಯ. ವನ್ರಿನ ಮಾಡಿದರೂ ಪನ್ನಿ ಕಾಟ ಹೋಗಿರಲ್ಲ (Prv.).
 ವನ್ರಿ vandari. = ಬನ್ರಿ, etc. (My.).
 ವನ್ರಿ vandare. = ವನ್ರಿ (My.).
 ವನ್ರಿಕ vandāke. A parasitical plant (also ವನ್ರಿಕ, ವನ್ರಿನ, ವನ್ರಿರ, ವನ್ರಿ, q. v.).
 ವನ್ರಿರು vandāra. Praising, celebrating;—respectful, civil, polite;—a panegyrist.
 ವನ್ರಿ vandi. 1. = ಬನ್ರಿ 1. A captive, a prisoner. 2, plunder, booty, spoil.
 ವನ್ರಿ vandi. 2. = ಬನ್ರಿ 2. A praiser, a panegyrist, an encomiast, a bard (ಪ್ರಬೋಧ, ವೈಕಾರಿಕ, ಮಾಗಧ, ಸೂತ, ಕರ್ತೃಪ ನರ Mr. 270). ವನ್ರಿ ಪೊಗದಿ ಬಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಂ (Śmd. 296).
 ವನ್ರಿ vandita. = ಬನ್ರಿಕ. Praised, extolled; done homage, respectfully saluted; venerated, adored (Nn. 1; Bp. 84, 87).
 ವನ್ರಿವಾತ vandi-vrāta. A multitude of bards (ಸೂತ, ವನ್ರಿಜ ನಂಗರ್ Nn. 82, o. r. ವನ್ರಿಸಮೂಹ).

ವನ್ನಿಸು vaudien. = ಒನ್ನಿಸು, ಒನ್ನಿಸು, ಘನ್ನಿಸು. To praise, to eulogize; to show honour, to do homage, to salute respectfully; to venerate, to worship;—(with ಕೊಳ್) to be honoured. ಪ್ರತಿಪತಿಯಂ...ವನ್ನಿಸಿದಂ (Üpr. 3, 70). ವನ್ನಿಸುವ ಮನುಷ್ಯಂ (ಉಪಸಂಗ್ರಹಣ Mr. 251). ಸಭೆಗೆ ವನ್ನಿಸಿ (J. 8, 11); ಪದಕೆ ವನ್ನಿಸಿ (12, 4). ಭೂಜನರನ್ನ ವನ್ನಿಸಿ ಕೊಮ್ಮಳ್ (ತಾಳಾ ವನ್ನಿ Sm. 2 Cm.). See Bp. 4, 47; 49, 31; 61, 60; J. 5, 51; 83, 25.

ವನ್ನೆ vandē. (= ವನ್ನಾಕೆ, etc.). A parasitical plant (see ಒನ್ನೆಣೆ);—the parasitical plant Epidendrum tessellatum, etc.

ವನ್ನೆ vandya. To be praised, laudable, praiseworthy;—to be reverentially saluted; adorable, very venerable;—to be respected (Üh. v. 11). See also; J. 26, 81. Feminine ವನ್ನೆ (Sm. 1).

ವನ್ನೆ vandra. A worshipper, a votary, a follower. (R.).

ವನ್ನೆ vandri. = ವನ್ನರಿ, etc. (My.).

ವನ್ನೆ vandura. = ಒನ್ನೆರ 2. The seat of a charioteer.

ವನ್ನೆ vandhya. = ಒನ್ನೆ.

ವನ್ನೆ vandhyā-stana. The breast of a barren woman (Üpr. 3, 7).

ವನ್ನೆ vandhyē. ವನ್ನೆ = ಒಂದೆ 1, ಒನ್ನೆ. See HIA. & SI. a. ಒಂದೆ 1.

ವನ್ನೆ vanya. (fr. ವನ). Belonging to a wood, produced in a wood; living in woods.

ವನ್ನೆ vanyē. A multitude of groves, a large forest. 2, abundance of water, a flood.

ವನ್ನೆ vapana. Shearing, shaving. 2, sowing seed. See ತರಿ; ನಿರ್.

ವನ್ನೆ vapn. = ವಪ್ಪ.

ವನ್ನೆ vapn-jala. Urine (ಮೂತ್ರ Mr. 828).

ವನ್ನೆ vapna. A form, a figure, a body, a person, an appearance;—the body;—a beautiful form or figure;—beautiful appearance, beauty;—a marvellous phenomenon.

ವನ್ನೆ vapn-middhi. A kind of penance (ನಿರ್ವಾಪ Mr. 507).

ವನ್ನೆ vapō. A cavity, a hollow, a hole. 2, the serum of flesh. 3, fat, marrow. 4, the omentum.

ವನ್ನೆ vaptri. A shearer, a shaver. 2, a sower, a planter, a husbandman. 3, a procreator, a progenitor, a father (cf. ವಪ್ಪ No. 5).

ವನ್ನೆ vapra. A sown field; a field in general; a garden or plantation (ವನ, ಉಪವನ Nu. 61). 2, a rampart, a mud-wall, a mound (ರೋಧೋಧಾಗ 61); a bank;—a fort (ಕೋಟೆ HIA.; ತಾಲ, ಕೋಟೆ 61);—a ditch. 3, the slope or declivity of a hill, table-land on a mountain (ಅಡಲ, ಪರ್ವತ 61; ಅಮಲಪರ್ವತದ ಪೊರೆ Mr. 477). 4, the circumference of a sphere or globe (ಪರಿವೇಷ 61). 5, a father (ಸಿಕ್ಕ 61). 6, lead. 7, dust, earth. 8, sin (ಪಾಪ 61). 9, the hitting of an elephant, bull, etc.

ವನ್ನೆ vamabtu. Vomiting, ejecting from the mouth. 2, water ejected from an elephant's trunk (ಅನೆಯ ಕರಡಿಂ ಕೆದರ್ವ ಸಣ್ಣ ಹನಿ Mr. 156).

ವನ್ನೆ vamaṇa. Vomiting. See ವಾದ. 2, an emetic. 3, offering oblations to fire. 4, pain, paining. ವಮನ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ, ಗಮನಕ್ಕೆ (for death) ಸಿಕ್ಕವಾದ (Prv.).

ವಮಿ vaml. Vomiting, being sick.

ವಮಿ vamri. An ant.

ವಮಿರ ಕೊಟಿ vamri-kōṭi. An ant-hill.

ವಯ್ vay. ವಯ್ಯು vayyu. = ಬಯ್ 1, etc. To carry off, etc. ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಚಲ್ಲದೇ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ವಯ್ಯುವ ರದ ದೋಣಿಗಳು (ದ್ವೀಪೇ SI. 84).

ವಯ್ vaya. Tbh. of ವಯಸ್ (Sm. 107; ಪ್ರಾಯ, ವಯಸ್ Nu. 88; My.; B. 5, 283).

ವಯಸ್ ವಯಾ-stha. Being in the period of youth or in the prime of age, young, youthful; a man of the virile age; middle-aged, mature. 2, a contemporary, an associate, a friend.

ವಯಸ್ ವಯಾ-ssthē. A female contemporary, a female friend or companion. 2, the plant Emblica officinalis Gaertn. 3, a medicinal root (see ಗೊರಮಿಡಿ). 4, the plant Terminalia chebula or citrina. 5, the moon plant, Asclepias acida (= ದ್ರಾಕ್ಷೆ; see ಹೊನ್ನೆಗನ್ನೆ 2. ಹೊನ್ನೆ).

ವಯಸ್ ವಯಾ. = ವಯ್, ವಯಸ್, ವಯಸ್ಸು. The time of health and strength, youth, the prime of life. 2, any period of life, age, time of life, state of existence, year of life or age. 3, a bird.

ವಯಸ್ ವಯಾ. = ವಯಸ್. (at the end of compounds; Üpr. 8, 77; Rā. 4, 78).

ವಯಸ್ ವಯಾ. Tbh. of ವಯಸ್. (Üpr. 4, 61; My.).

ವಯಸ್ ವಯಾ. = ವಯಸ್, q. v. (B. 4, 146). 2, advanced in age (My.; Mhr.).

ವಯಸ್ ವಯಾ. Relating to age;—being of the same age, contemporary;—a companion of equal age, an associate, a friend.

ವಯಸ್ ವಯಾ. A female companion or friend.

ವಯಸ್ ವಯಾ. Tbh. of ವಯಸ್ (Sm. 107). ವಯಸ್ಸು ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಆಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ (Prv.).

ವಯ್ vayl. = ವಯ್. (My.).

ವಯ್ ವಯ್. Tbh. of ವಯ್? (or ವ. ಬಯ್?). A way, a means, a contrivance (My.; T., Tā. also ವಯಸ್).

ವಯ್ ವಯ್. 1. Tbh. of ವಯ್. See ವಯ್.

ವಯ್ ವಯ್. 2. Tbh. of ವಯ್. (T.; My.). — ವಯ್ವಯ್. A sort of crown of the Vishnu idol at Māṅgōṭi (My.).

ವಯ್ ವಯ್. Tbh. of ವಯ್. (ವೈರಿ Nu. 25, in one MS.).

ವಯ್ ವಯ್. The laws for, or practices of, or nature of the different periods of life (Bp. 40, 86; My.).

ವಯ್ ವಯ್. Older in age;—advanced in age; exceedingly old;—an old man (My.).

ವಯ್ ವಯ್. Advanced in years, old (J. 32, 10).

ವಯ್ ವಯ್. Way, manner, style (Tā. ವಯ್. cf. ವಯ್ನಿ); good manner or style (My.).

ವಯ್ ವಯ್. = ಬಯ್ಯಾರ q. v., ವಯ್ಯಾರ. (Tbh. of ವಯ್ಯಾರ. Going about for show, parade: ostentations and proud display of one's person, clothes, ornaments, etc., attempt to attract admiration or notice, showiness, dandyism. oonetry (My.; ಮುದ್ರೆ, ಮುದ್ರೆ G.). ತವನು ತಿಮ್ಮವರ್ ವಯ್ಯಾರ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ವಯ್ ವಯ್. = ಬಯ್ಯಾರತನ, ವಯ್ಯಾರ (My.; ಭಂಗಿ G.).

ವಯ್ಯಾರಿ vayyāri. = ಒಯ್ಯಾರಿ. A showy man (My.) or woman (C.).

ವಯ್ಯಾರಿಸು vayyārisu. = ಒಯ್ಯಾರಿಸು. Prondiy to display one's person, etc., to play the coquette, etc.

ವಯ್ಯಾರಿ vayyāri. (Tbh. of ವಾಹ್ಯಾರಿ.) = ಉಯ್ಯಾರಿ, ಒಯ್ಯಾರಿ, ವಯ್ಯಾರಿ, (ವಾಹ್ಯಾರಿ, ವಾಹ್ಯಾರಿ, ವೈಹಾರಿ. An excursion on horseback, a ride (C.; Tbh. also ವಯ್ಯಾರಿ); a procession of idols on wooden horses carried by people (My.). — ವಯ್ಯಾರಿಗಯ್. To take an excursion on horseback. ವಸು ಮುತೀತ್ತರನ ಅಖಿಲವರಿವಾರಸುತಂ ವಯ್ಯಾರಿಗಯ್ಯಾರವಸರದಲಿ (Bp. 37, 65).

ವಯ್ಯಾರಿಗ vayyāriga. = ಉಯ್ಯಾರಿಗ, ಒಯ್ಯಾರಿಗ. A man who makes an excursion on horseback or takes a ride (My.).

ವಯ್ಯಾರಿಟಿ vayyāriti. = ವಯ್ಯಾರಿಟಿ, ವಯ್ಯಾರಿಟಿ. Administration or management of;—skill in carrying on, despatch;—business, traffic;—enjoying, nailing, nse;—practice;—intercourse with;—a report (as of a public officer) of his conduct (Mhr. ವಯ್ಯಾರಿಟಿ; S. Mhr.).

ವಯ್ಯಾರಿಟು vayyāritu. = ವಯ್ಯಾರಿಟಿ. Practice; intercourse with (My.).

ವಯ್ಯಾರಿ vayyāri. = ವಯ್ಯಾರಿ, etc. (My.).

ವರ್ var. ವರು. = ಬರಿ 8, etc., e. g. ಎಲ್ಲವರ್, ಮೂವರ್, ಇವರ್, ನೂವರ್ (Smd. 122, 128).

ವರ var. = ಬರ 2, ಬರ, (ವರಿ 1, etc.). Surrounding, encompassing. 2, compass, space, room;—limit; up to, till, as far as (ಸೀಮೆ Smd. 295; see ಅನ್ನವರಂ, ಇನ್ನೆ, ಎನ್ನೆ, ಕು, ತು). 3, selecting, choosing, engaging. 4, requesting, soliciting, entreating. 5, choice, election, wish, desire, request. 6, a boon, a blessing, a favour;—a gift; a reward, a recompense. 7, any desirable object. 8, a dowry. 9, charity, aims. 10, one who chooses: a suitor, wooer, a lover; a bridegroom, a husband. 11, wished for, desirable, valuable, precious, excellent, best; the best, most excellent or eminent;—eldest. 12, saffron.—ವರಂ, preferably, rather, better. ತಾ ಕಾಣದ ದೇವರು ಪೂಜಾರಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ?—ತನಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾರಿ ತಮ್ಮದಿಗೆ ವರಾ ಕೊಟ್ಟೀತೇ? (Prva.). — ವರದ ಸೋಮವು. N. (Bp. 50, 56).

ವರಕ varaka. A cover; a cloak; a cover or awning. 2, a chooser, an asker. 3, a wish, a request, a boon. See ಅಮ.

ವರಕವಿ varakavi. An excellent (inspired) poet (Dp. 3 pallavi).

ವರಕು varaku. = ಅರಕು No. 2, ಬರಕು. A leaf (of gold, etc.), a thin plate of metal, tinsel (My.; Mhr., H. ವರಕು).

ವರಕರಿ, varakari. Vishnu; having excellent ruddy geese (J. 15, 12).

ವರಕಿ varaki. A kind of wasp.

ವರಕಿ varaki. A kind of wasp. 2, a goose, a female swan (cf. ವರಲಿ).

ವರಣ varana. Enclosing, encircling, surrounding;—screening, covering, protecting. 2, a rampart, a mound, a wall, an outer enclosure. 3, causeway, a bridge, a dam (ಕಟ್ಟಿ Hi.). 4, choosing, selecting, choice of a bride;—wishing, requesting, soliciting. 5, the tree Crataeva roxburghii R. Br. (ವಾಯುವರ್ಗದ ನಿಡು G.). ವರಣಸಿ varanasi. = ವಾರಾಣಸಿ. (Sk.).

ವರಣ varanda. A veranda, a portico. 2, a multitude. 3, an eruption on the face.

ವರಣ್ಯ varanya. (= ವರಣ್ಯ). Desirable, pleasant, etc. (ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424).

ವರಲೀರ್ಥ varalirtha. An excellent piece of water (ಅಬ್ಬ, ಉತ್ತಮಲೀರ್ಥ Nn. 74).

ವರಲಿ varalir. A strap, a thong, a strip of leather, a girth;—an elephant's or horse's girth.

ವರದ varada. Granting wishes, conferring a boon or boons, ready to fulfil requests or answer prayers. See Bp. 39, 68; 53, 46.

ವರದಕ್ಷಿಣೆ varadakshinē. A present made to the bridegroom by the father of the bride in giving her away (My.).

ವರದಾಜ varada-rāja. N. of the idol of Vishnu at Kāññi (My.).

ವರದಾನಿ varadāni. A woman who confers boons (Bp. 48, 19).

ವರದಿ varadi. (Tbh. of ವಾರ್ತಾ; cf. ವರ್ತಮಾನ). Tidings, report, intelligence, communication (My.; M. ವರುದಿ). — ವರದಿ ಮಾಡು. To give information, to communicate, to report (My.). — ವರದಿ ಹೇಳು. To tell tidings: to give information (to a superior, as e. g. a clerk does regarding the contents of written petitions, letters, etc., My.). ವರದಿ ಹೇಳುವವನಿಗಾದರೂ ಹರದನ ಹಂಗು ಬೇಳು (e. g. for getting a loan of money, Prv.).

ವರದಿ varadī. A woman who confers boons; Sarasvati (Kāvy. I, 1a, 2; J. 1, 4).

ವರಧುರ್ಯ varadhuryē. A pregnant woman (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Mr. 807).

ವರಧುರಿದಿ varadhuridī. Respectful attentions shown by the bride's parents to the bridegroom in giving their daughter away (My.).

ವರಪ್ರಸಾದ varaprasāda. A deity's bestowal of desired kindness; an eminent favour (Rām. 1, 1, 10; My.).

ವರಪ್ರಾಣ varapronāha. A highly proficient man (ಬಿತ್ತಗ, ಬರ್ಮಗ, ಬಿನ್ನಲಿ Smd. 47).

ವರಯುತ varayuta. Tbh. of ವರಯುತ (Mr. 807).

ವರಯುತ varayuti. A suitor, a wooer, a lover, a bridegroom, a husband (ವರಯುತ Mr. 307).

ವರಯಿಸು varayisu. = ವರಯಿಸು, ವರಿಸು. To choose, to elect, to desire, to claim, to make one's own (ಸ್ವೀಕಾರ Smd. Dh., o. r. ವರಯಿಸು).

ವರರುಚಿ vararuchi. N. of a poet and grammarian; N. of a lexicographer (see Hiā. a. ಕೋ 8; Mr. 1b). ವರರುಚಿಯ ಜಾಣ್ಮೆ (Mr. 4).

ವರಲಿ varali. = ವರಲಿ, (ವರಲಿ). A goose, a female swan (Bh. 1, 20, 58).

ವರವಧು varavadhu. A virtuous wife (ವಿಶ್ವಾಮಿ, ವರಿವ್ರತ Nn. 44).

ವರವನಿತೆ varavaniṭe. = ವರವನಿ (Bp. 45, 25).

ವರವರ್ಣ varavarṇa. Beautiful colour; beautiful letters or syllables (J. 1, 12).

ವರವರ್ಣಿ varavarṇi. Having a beautiful complexion or colour.

ವರವರ್ಣಿನಿ varavarṇini. A woman with a beautiful complexion;—an excellent woman. 2, turmeric.

ವರಸಾಮ್ಯ varasāmya. Likeness (in form) of the bride to the bridegroom (My.).

ವರಸೆ varasē. = ವರಸೆ A line, a row (ಪಂಕ್ತಿ, ಸಾಲು My.; Tē. also ವರುಸೆ); lineage, race, family (My.; Tē.; T. ವರಕ್ಕೆ, row, regularity, order, rule = ಒಡುಂಗು; ವರುಕ್ಕೆ, ವರ್ಕ್, order; see ಒಯ್ಯನೆ, ಓಡೆ; cf. ಬದಿಸು, ಬದಿ 1 & ವರ್ಗ). ಹೇವ ಗೇದಿಗಳಿಗೆ ವಾಯುಲೇನು? ವರಸೆಯೇನು? (Prv.).
ವರಸೆ varasē. (fr. Sk. ವೃತ್, to turn?). = ವರಸೆ. A turn, a time (Tē.). 2, revolving. — ವರಸೆ ತಿರುಗಿಸು. To swing round or brandish, as a sword, knife or club (My.).
ವರಸ್ತೀ vara-strī. An excellent woman.
ವರಹ varaha. Tbh. of ವರಾಹ. = ಬರ 1, ಬರಹ, ವರಹಾ, ವರಾ. A boar, a hog (Bp. 54, 41. 43). 2, a gold coin with a boar-stamp, a pagoda (My.; B. 4, 81; Tē. ವರಹಾ, ವರಹಾಸಿ, ವರಾ; T. ವರಾಗ; M. ವರಾಹ). ಮಣವಿಲ್ಲದ ಕಣ್ಣಿಯಿಲ್ಲ, ಹಣವಿಲ್ಲದ ವರಹವಿಲ್ಲ (Prv.).
ವರಹಾ varahā. = ವರಹ, q. v. (My.). — ವರಹಾಕಟ್ಟು. A brush made of hog's bristles (My.; Si. 168; Tē. ವರಾಕಟ್ಟು). — ವರಹಾಕಟ್ಟು = ವರಹಾಕಟ್ಟು. (Si. 168). — ವರಹಾಕೂಡ. = ವರಹಾಕಟ್ಟು. (My.). — ವರಹಾಕೂಡ. = ವರಹಾಕೂಡ. (My.). — ವರಹಾಕೂಡ. The colour of the gold of a pagoda or of an English pound sterling (My.).
ವರಹೀನ vara-hīna. Devoid of personal charms, riches, appropriate age, etc. ಕುಲಹೀನನಾದರೂ ವರಹೀನನಾಗ ದಾರದು (Prv.).
ವರಾ varā. = ವರಹ, q. v. (My.).
ವರಾಕ varāka. Pitiabie, miserable, poor, wretched, low, vile. Feminine ವರಾಕೆ (V. 9, 57).
ವರಾಂಗ varāṅga. The best member: the head. 2, the female pudenda. 3, excellent or beautiful in all parts.
ವರಾಂಗಕ varāṅgaka. Cassia bark, green cinnamon.
ವರಾಟ varāṭa. = ವರಾಟ. A cowry, Cypraea moneta (used as a coin, ಕ್ಕು of a papa, ಕವರ್ವ, ಕವಡ Mr. 412). 2, a rope, a cord.
ವರಾಟಕ varāṭaka. A cowry (ಕವಡ Nr.). 2, a rope, a cord. 3, the seed-vessel of a totus-flower.
ವರಾಡೆ varāḍa. A public subscription; tax, impost (My.; Tē. ಎರಡ, ಎರಾಳ).
ವರಾಡ varāḍa. Urging for payment, dunning (My.; Mhr., H.). ವರಾಡವನಿಗೆ ವರಾಡವಾದರೂ ಮೂದ ಕೊಡ ಬೇಕು (Prv.). See Prv. s. ಹರಡ.
ವರಾಟು varāṭu. = ವರಾಟ. (My.).
ವರಾಡೀಡ varā-ārōha. An excellent rider. 2, having fine hips.
ವರಾಡೀಡೆ varā-ārōhē. A handsome or elegant woman, a noble lady (ಮುಖ್ಯ Mr. 306). 2, the hip or flank.
ವರಾಕಿ varāki. Coarse cloth.
ವರಾಹ varāha. = ವರಹ, etc. A boar, a hog. 2, the third or boar-incarnation of Vishnu (Mr. 19). — ವರಾಹತಿಮ್ಮಪ್ಪ. The Vēṅkaṭaramapa of Tirupati (Dp. 119, 5).
ವರಾಳ varāḷa. = ವರಾಟ (Śmd. 81). 2, N. of a country and its people (Bp. 6, 19; Bh. 2, 4, 11). 3, N. of a rāga (My.).
ವರಾಳ varāḷi. N. of a rāga (My.; T.).
ವರೆ vari. 1. = (ಬರೆ, ಬರೆ, ವರೆ No. 2), ವರವು, (ವರೆ 1). Limit (Tē. ಬರೆ). ವರೆಗೆ, to the limit of, up to; till, until, as far as (C.; Mhr. ವರೇ; Si. 378); frequently also ವರಿಗೂ (ವರಿಗೇ-ಲೂ 7; C.; Si. 50. 121. 210. 324. 328. 378. 466). ಪು

ವ ಕಾಲದ ವರಿಗೆ (B. 5, 113). ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನ ವರಿಗೆ (5, 120). See ಕ ವರಿಗೆ.
ವರೆ vari. 2. The plant *Asparagus racemosus*.
ವರೆ vari. 3. (fr. ವರೆ, what is requested? or fr. ಬರೆ 2?). Tax, cess; levy, contribution (T., M.; My.). See ನೀರು- — ವರೆ ಎತ್ತು. = ವರೆ ತೆಗೆ No. 1. (My.). — ವರೆ ತೆಗೆ. To gather or raise taxes (My.). 2, to remove taxes (My.). — ವರೆ ಹಾಕು. To impose taxes (My.).
ವರೆಯಿಸು variyisu. = ವರೆಯಿಸು, q. v. (Śāv. 5, 60).
ವರೆವಸಿತ varivasita. Served, honoured, adored.
ವರೆವಸ್ಯಿತ varivasyita. Served, honoured, adored.
ವರೆವಸ್ಯೆ varivasyē. Service, honour, worship, devotion.
ವರೆವ varivu. = ವರೆ 1. (T. ವರೈವು). ವರವಿಗೆ, ವರವಿಗೂ = ವರಿಗೆ, ವರಿಗೂ (My.; Si. 199. 302. 326. 403. 445. 466. 468. 485).
ವರೆವ varishtha. (fr. ವರೆ). The most excellent, best (Bp. 21, 5). 2, widest, broadest, largest, greatest. 3, copper.
ವರೆಸು varisu. = ಬರೆಸು, ವರೆಯಿಸು (Bp. 40, 43; Si. 378; My.).
ವರಿಸೆ varisē. = ವರಸೆ. (My.).
ವರಿಸೆ varisē. = ವರಸೆ. (My.).
ವರೆಯಿಸು variyas. (fr. ವರೆ). More excellent, better, uncommonly excellent. 2, wider, broader, larger, uncommonly large.
ವರೂ varuṇa. The god of the heavens and of the waters, who seizes transgressors with his noose (pāśa, see ಪಾಶ ಪಾಣಿ), inflicts diseases (especially dropsy), and pardons sin; — the regent of the western quarter (ಪಶ್ಚಿಮದ ದೇವತೆಯ, ಮುನ್ನೀಲೆಹೆಯ, ನೀರೋಲ್ಲಾರಾ, ನಗದ್ವೀರ Kk. 15; see ಪಿ ತಾಧಿವ). 2, the tree *Crataeva roxburghii* R. Br. — ವರೂ ದಿಕ್ಕು. The western quarter (My.).
ವರೂನ varuṇāni. Varuṇa's wife (Abh. P. 8, 2).
ವರೂಪಾಪ್ತೆ varuṇa-ātmajē. Varuṇa's daughter: spirituous or vinous liquor.
ವರೂಪಾಪ್ತ varuṇa-āstra. = ವಾರುಣಾಸ್ತ್ರ. A kind of weapon (J. 20, 56).
ವರುತ್ರ varutra. An upper and outer garment. (R.).
ವರುಷ varuṣa. Tbh. of ವರ್ಷ. (ಬಂಷ ಸೇ.; Grj. 2, 51; Bp. 20, 30; My.). ವರುಷ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ವರಸೇ ಸಂಗದ ಹೋಗಿತ್ತೇನು? (Prv.). — ವರುಷಗಟ್ಟಲೆ. -ಕಟ್ಟಲೆ. Yearly rate or order; — every year (My.). — ವರುಷವು. -ಎಂಬ. For a year (Bp. 26, 3). — ವರುಷ ವರುಷ rep. Every year (Bp. 23, 21; 53, 11; 54, 50). — ವರುಷಾನುವರ್ಷ. -ಅನುವರ್ಷ. Yearly; — for years (B. 5, 97).
ವರುಸ varusa. Tbh. of ವರ್ಷ. (My.).
ವರುಷ varūtha. Protection; — a sort of ledge or fender fastened round a chariot as a defence against collision (see Nr. s. ಕಮ್ಮುಗೆ). 2, armour, a coat of mail. 3, a shield (made of leather, etc.). 4, a multitude, a host, a swarm, a flock, an assemblage, an army. 5, a chariot (not Sk.; J. 14, 17; 25, 41; see ಮಣಿ-).
ವರುಷಿ varūthini. A multitude, a troop, an army.
ವರೆ varē. = ವರೆ, etc. See ಇದೆ-
ವರೆ varē. 1. = ಅರೆ 2, ಬರೆ, etc., ವರೆ 1. Limit, boundary, measure: up to, until, as far as (M.; T. ವರೈ). See ಅನ್ನ- ಇನ್ನು. — ವರೆಗೂ. ವರೆಗೆ-ಅಂ 5. Up to, until, as far as, till (ಸೀಮೆ Śmd. 295). See ಇನ್ನ- — ವರಿಗೂ. ವರೆಗೆ-ಲೂ 7. =

ವರೆಗಂ. ಇನ್ನಿನ ವರೆಗೂ (B. 3, 11; My.). — ವರೆಗೆ. = ವರೆಗಂ. ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ (B. 1, 27; My.). ಅವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಮಾದಾ ಹಿಕ್ಕಿ ಬರುವ ವರೆಗೆ (4, 157). ಮಂಗಳವಾರದ ವರೆಗೆ ಗಂಗಳ ತೊಳೆಯ ದಾರದೇ? (Prv.).

ವರೆ varē. 2. A woman who chooses; see ಪತಿಂ. 2, an excellent woman; the best of women.

ವರೇಣ್ಯ varēṇya. (= ವರೇಣ್ಯ). Desirable; excellent, superior, chief, pre-eminent.

ವರೇಣ್ಯರ vara-lēvara. Presiding over boons;—Śiva (Bp. 61, 46).

ವಯಿ varī. = ವದು. See s. ಕವದು.

ವಯಿ varī. (or ಅವು, ಹದು? cf. ಹೊಕ್ಕು). See ಕವದು.

ವಯಿ varī. (or ಅವು? cf. = ವದು. See s. ಕವದು.

ವರ್ var. A sound produced by insects gnawing wood.—ವರ್ ವರ್. rep. (S. Mhr.).

ವರ್ಕರ varkara. Any young animal; a kid, a lamb (cf. ಕದ2?).

ವರ್ಗ varga. Excluding, removing. 2, a class or multitude of similar things, a division, a class, a tribe, a troop, a company, a society, a family (ಜಾತಿಗಳು Nn. 159). ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಉದಾಹರಣೆ ತಪ್ಪಿದೇ? (Prv.). 3, the whole class of objects of life (ತ್ರಿವರ್ಗ, ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮವೆವ್ವು ತ್ರಿವರ್ಗ 159). 4, any series or group of words classified together. 5, a class or series of consonants in the alphabet (Śmd. 21, 48, 44, 192, 233; Kāv. I, 1a, 15, 16; I, 1b, 23-41; I, 2, 110-112; I, 3, 64-68; III, 2, B, 48-51; see ಅ-). 6, every thing embraced or comprehended under any department or head, everything included under a category;—severalty of things or beings ranged under a common denomination (ವೈಕಮಿನಿವೇದಿ, ವೈಕವೈಕವಾಗಿಹುದು 159). 7, a section, a chapter of a book. 8, a sphere, a province. 9, a school-class (B. 1, 11; My.). 10, the square of a number. 11, bodily actions (ತರೀರಕರ್ಮ, ತರೀರಾಧೀನನಾದ ಕರ್ಮ 159). 12, all actions or doings (ಸಂಜನಿತಮಸ್ತಕೃತ್ಯ, ಹುಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯ 159). 13, women (ಕಾಮಿನೀಜನ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರು 159). 14, location or transfer (of officers from one place or business to another, My.). 15, transferment of right or ownership with regard to lands (My.). 16, a ledger (My.). — ವರ್ಗ ಕೊಡು. To deliver land to somebody as his property (My.). — ವರ್ಗದಕ್ಕರ. -ಅಕ್ಕರ. = ವರ್ಗಾರ್ಥ. (Ūh. v. 55).

ವರ್ಗಶ್ರುತೀಯ varga-śrūtīya. The third consonant of a varga (Śmd. 337).

ವರ್ಗದ್ವಿತೀಯ varga-dvītīya. (or ವರ್ಗದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಗ Śmd. 337). The second consonant of a varga.

ವರ್ಗಪಂಚಮ varga-pañcama. The fifth consonant of a varga (Śmd. 198).

ವರ್ಗಪ್ರಥಮ varga-prathama. The first consonant of a varga (Śmd. 77, 337; Kāv. I, 1b, 23-31).

ವರ್ಗವ್ಯಾಸ varga-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ವರ್ಗಮೂಲ varga-mūla. Square root (My.).

ವರ್ಗಾಕ್ಷರ varga-akṣara. A classified consonant (Śmd. 21, 192 Cm.; Ūpr. 1, after 84).

ವರ್ಗೀಯ vargīya. Belonging to a class or family;—belonging to, or forming, a class of consonants. See ಅ-.

ವರ್ಜ varṇa. Tbh. of ವರ್ಜಸ್. (ಬುದ್ಧ, ಜನ್ಮ ನ ಮಗನು G.).

ವರ್ಜ varṇa. Vigour, energy. 2, light, lustre, brilliancy. 3, form, figure, shape, colour. 4, excrement, ordure, feces. 5, N. of a son of Śōma.

ವರ್ಜನ varṇasa. = ವರ್ಜಸ್ (at the end of a compound). 2, Tbh. of ವರ್ಜಸ್. (ನಿರ್ವರ್ಗ, ನಿಮುಕ್ತ Mr. 438). See ಲಿಂಗ-.

ವರ್ಜಸ್ಯ varṇaska. Ordure.

ವರ್ಜಸ್ವ varṇas-vi (-vin). Full of power or vigour; full of lustre (My.).

ವರ್ಜ varja. = ವರ್ಜನ. (Sk.; My.).

ವರ್ಜನ varjana. Excluding; avoiding, leaving, abandoning, giving up, renouncing;—desertion;—exclusion. 2, killing, hurting, injury.

ವರ್ಜನೀಯ varjantya. To be excluded; to be avoided, improper, censurable (My.).

ವರ್ಜಿತ varjita. Excluded; abandoned, avoided; relinquished; left, remnant; deprived of, destitute of, without (Bp. 22, 51; 30, 1; see ಅನ್ನವರ್ಜವೃತ್ತ and ಪ್ರಾಯ, ವೃತ್ತ-). ಅಮೃತವರ್ಜವಂಶಭೂತ (ಅಪಾರ ಹೊದಿಗಾದ ಪಂಶಭೂತ Nn. 32).

ವರ್ಜಿಸು varjjan. To avoid, to leave, to abandon, etc. (ಬಿಡು Nn. 111; Bp. 22, 9; 55, 29; 60, 39; 61, 6; My.).

ವರ್ಜ್ಯ varjya. = ವರ್ಜನೀಯ. (Sk.; My.).

ವರ್ಣ varṇa. = ಬಣ್ಣ. Covering; a cover;—an abode, a place (ಅವಾಸ, ಸ್ಥಾನ Nn. 71). 2, outward appearance, exterior, form, figure (ರೂಪ, ಆಕಾರ 71). 3, colour, hue, tint, dye, paint (ಶ್ರೇಷ್ಠಾದಿಪದ್ಧರ್ಶ, ಬಿಳಿದು ಮೊದಲಾದ ಅದು ವರ್ಣಗಳು 71; ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮೊದಲಾದ ವರ್ಣಗಳಿಗೆ Mr. 499). 4, lustre, beauty (ಶೋಭೆ, ಬಣ್ಣವು 71; ವಿಶೋಭೆ 499). 5, a coloured blanket for an elephant, etc. 6, staining or anointing the body with coloured unguents (ಉದ್ವರ್ತನ, ತೊಳೆವುದು 71, o. r. ತೊಡೆವುದು). 7, dress, decoration, embellishment (ವೇಷ 499, o. r. ವೇಶಿ). 8, gold. 9, saffron. 10, the colour of gold upon the touchstone (as indicating its quality). 11, a sort, a kind, a species, a class, a race, a tribe, an order, a caste (ದ್ವಿಜಾದಿಕುಲ, ದ್ರಾವಿಡ ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಜಾತಿಗಳು 71; ವಿಪ್ರಾದಿಜಾತಿ 499). 12, a letter of the alphabet (ದಾವನ್ನಾಕ್ಷರ, ಅಯ್ಯತ್ತರಮ ಅಕ್ಷರಂಗಳ 71; ಅಕ್ಷರ 499; Śmd. 10, 337; Kāv. I, 1a, 7, 23, 29; III, 2, B, 29-32; III, 3, B, 162; IV, 1, 2). 13, quality, property. 14, a musical mode (ನೀತ, ರಾಗ 71; ನೀತ 499). 15, praise (ಸ್ತುತಿ, ಸ್ತೋತ್ರ 71; ಸ್ತುತಿ 499, o. r. ಕೃತಿ); renown, fame, glory. 16, a religious observance, asceticism (ತಪ, ತಪಸ್ಸು 71; ವ್ರತ 499). 17, a garland of flowers (ಮಾಲೆ, ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ 71). 18, semen virile (ಶುಕ್ಲ, ಇಂದ್ರಿಯ 71). 19, an ear (ಶ್ರೋತ್ರ, ಕಿವಿ 71). 20, final emancipation (ಶೈವಲ್ಯ, ಮೋಕ್ಷ 71). 21, a flower-bond (ಫಲದ್ಗಮ 71). ವರ್ಣ ಹೆಚ್ಚಿದರೂ ಮರಣ ಪಡೆಯದೆ ಇರ (Prv.).

ವರ್ಣಕ varṇaka. A mask, the dress of an actor. 2, colour, paint; anything for smearing on the body, a perfume for it. 3, a letter, a syllable. 4, sandal. 5, a panegyrist, a bard. 6, a kind of imaginative poetical diction; (an epic). ನಗರಾರ್ಜವನಮೈಲಿಗಂ ನಗರಜನ್ಮ ಕೋರ್ದ ಯಂಸಲೀಲಶ್ರೀಜಾದಿಗಳಾಗಿ ಮಧುರಸರಸೋಕ್ತಿಗಳಿಂ ವರ್ಣಿಸುಗೆ ವರ್ಣಕಂಗಳನ್ ಅವಲೋಕ (Kāv. V, 966; see Bp. 1, 11, 21; Rév. 1, 73).

ವರ್ಣಕಕೃತಿ varṇaka-kṛtī. An imaginative poetical composition; (an epic). ಅದುಪತ್ತೇದಿಂ ಕನ್ನಡೋ ಉದುವ ಮಹಾ

ಧಾರತದೇ ವರ್ಣಕೃತಿಯೋ ತುಡುಗಿದ ಶಬ್ದಾರ್ಥೋತ್ಪತ್ತಿವರ್ಣನಾಯ ಪೇದ್ದೆನವಿಲಶಬ್ದಾನ್ತರಮಂ (Bhn. 68 of Mādhavapura).

ವರ್ಣನ varṇana. Painting, colouring; delineation; description, representation, explanation, describing, pointing out qualities;—praise (see ಕೀರ್ತಿಮು).

ವರ್ಣನೆ varṇanē. = ಬಣ್ಣನೆ. Description, etc. (= ವರ್ಣನ);—praise, commendation, panegyric. — ವರ್ಣನೆ ಮಾಡು. To describe, etc. (ವರ್ಣಿಸು G.).

ವರ್ಣಪಂಚಕ varṇa-pañcaka. What consists of five syllables: the pañcākṣari (Bp. 5, 1).

ವರ್ಣಭವ್ಯ varṇa-bhavya. = ವರ್ಣಭವ್ಯ. (Hā. MS.).

ವರ್ಣಭವ್ಯ varṇa-bhavya. The blossom of the globe-amaranth (ಬಣ್ಣದ ಹೂ Hā.; see ಅಮರಾಶ).

ವರ್ಣಪೂರ varṇa-pūra. = ಬಣ್ಣವುರ. Filling with colour; filled with colour, coloured.

ವರ್ಣಪೂರೇಬಿ varṇapūra-rēkhē. A coloured line or streak, (coloured lines or streaks). See ಗುಡಿಕಟ್ಟು.

ವರ್ಣಮಾಲೆ varṇa-mālē. The alphabet (My.).

ವರ್ಣಕರ varṇa-kāra. = ಬಣ್ಣಸರ No. 1. A coloured arrow.

ವರ್ಣಸಂಕರ varṇa-saṅkara. A mixture or confusion of castes through intermarriage with different castes (My.).

ವರ್ಣಸಂಖ್ಯೆ varṇa-saṅkhyē. The counting of letters or syllables (ಗ್ರಂಥ, ಅಕ್ಷರಂಗಳ ಭೇದ, ಅಕ್ಷರದ ಎಣಿಕೆ Nn. 141).

ವರ್ಣಸಂಜ್ಞೆ varṇa-saṅjñē. (= ವರ್ಣಾಂಕ). Letter-name: the state of being counted as a letter (Śmd. 16).

ವರ್ಣಸರ varṇa-sara. = ಬಣ್ಣಸರ No. 2. A coloured string: a string of gold heads, corals, etc.

ವರ್ಣಾಂಕ varṇa-aṅka. Letter-mark: the state of bearing the characteristic mark of a letter or of being a letter (Śmd. 15).

ವರ್ಣಾತ್ಮ varṇa-ātma. Consisting of sounds or letters; a word (My.).

ವರ್ಣಾವೃತ್ತಿ varṇa-āvṛitti. The repetition of letters of similar or cognate sound in the course of a stanza, etc. (Śmd. 26-28. 43).

ವರ್ಣಾವೃತ್ತಿ ಯಮಕ varṇa-āvṛitti-yamaka. A peculiar kind of yamaka (Kāv. III, 2, B, 3 seq.).

ವರ್ಣಾಶ್ರಮ varṇa-āśrama. Caste and order, class and stage of life (ಗೋತ್ರ, ಕುಲ Nn. 16; Ūpr. 2, after 49; Bp. 55, 6).

ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮ varṇa-āśrama-dharma. The duties of caste and order (My.).

ವರ್ಣ varṇi. Having the colour or appearance of;—belonging to a tribe;—belonging to the caste of;—a man belonging to one of the four castes;—a religious student or brahmācārī;—a painter;—a writer, a scribe.

ವರ್ಣಿತ varṇita. Painted, delineated;—described, explained;—praised, eulogized.

ವರ್ಣಿನ varṇini. A caste-woman. 2, a woman in general.

ವರ್ಣಿಸು varṇisi. (Śmd. 92). = ಬಣ್ಣವಿಸು, ಬಣ್ಣಿಸು. To depict, to delineate, to write, to describe;—to praise (ಸೋತ್ರ Śmd. Dh.). See Kāv. 2. ವರ್ಣಕ; Bp. 61, 77; J. 7, 61.

ವರ್ತ varṭa. = ವೃತ್ತ, ಭೂತ. Turning one's self, turning round, revolving. 2, moving on, proceeding (ಗತಿ, ವರ್ತನೆ, ಗಮನ Nn. 166). 3, occupying one's self with. 4,

manner of existence or subsistence, livelihood, living. See ವರಿ, ವ್ರ, ಶಬ್ದ, ಸಂ, and Mr. 2. ವರ್ತನೆ.

ವರ್ತಕ varṭaka. Who or what abides or exists, abiding, existing, living;—given up to, devoted or attached to; being occupied with, following a profession (ಅಪರಂಶಿmd. 282). 2, a trader, a merchant (C.; B. 3, 14). 3, = ವ್ರತಕ (Bp. 55, 19). 4, a horse's hoof. 5, a quail. 6, a kind of insect (ಕೆನ್ನಲೇ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹುದು Si. 406).

ವರ್ತಕತನ varṭakatana. The state of being a merchant; traffic, trade (My.; ವರ್ತಗೃಹ, ವ್ಯಾಪಾರ Si. 299). — ವರ್ತಕತನ ಮಾಡು. To trade (My.). ವರ್ತಕತನ ಮಾಡುವವನು (ವರಹ, etc. Si. 824).

ವರ್ತಕಿ varṭaki. N. of a plant (ಮುರುದನೆ Mr. 140). 2, a quail.

ವರ್ತನ varṭana. (= ವೃತ್ತಿ Śmd. 80 Cm.; ವರ್ತನೆ 156. 241 Cm.). Turning, revolving. 2, moving forward, moving about, moving, walking (ಸಂವರ್ತ, ಪರಿವೃತ್ತ, ಪರಿಸುಪ್ತಮ Mr. 169). 3, proceeding, conduct, behaviour; practice, observance (ಧರ್ಮ, ಆರಿತ್ಯ Nn. 79), employment, use. 4, stationary, stable; staying, abiding, being, living, residing. 5, living on, supporting life by; livelihood, subsistence;—earnings, hire, wages, salary. 6, occupation, profession;—intercourse, commerce, traffic. 7, causing to revolve, move, be or exist. 8, appointing, appointment (Sk.; My. as ವರ್ತನೆ).

ವರ್ತನಿ varṭani. A way, a road, a path.

ವರ್ತನೆ varṭanē. = ವರ್ತನ, (ವೃತ್ತಿ Śmd. 11. 46 Cm.; ವರ್ತ, ಗತಿ, ಗಮನ Nn. 166). 9, a measure of fifty māṇḍas. ವರ್ತನೆಯದು ಅಯ್ಯತ್ತು ಮಣ್ಣಲದ್ ಎನಿಸ್ಕು, ಅವು ಅಯ್ಯತ್ತು ವರ್ತಮ (two MSS. ವರ್ತಮ) ಎನಿಸ್ಕು, ಅವು ಅಯ್ಯತ್ತು ಸಂಪದವಲು ಉತ್ತಮದ್ವೇಷಮ್ ಅಕ್ಕು, ಅವು ಎಂತೆಯೆನಲ್ ಮಹಾದ್ವೇಷಮ್ ಎತ್ತೆನಿಸ್ಕು, ಮತ್ತು ಮಹಾದ್ವೇಷ ಹತ್ತಾಗಲಾ ಈ ಮಹಿಯ ದಿವ್ಯರಮ್ ಎನಿಸ್ಕು, ಅವನ ನವಧಾಗ್ ಬಣ್ಣಮ್ (o. ra. ಬಾಣ್ಣಮ್, ಭಾಣ್ಣಮ್) ಅಕ್ಕು, ಒತ್ತಿನಲ್ಲಿಹ ವಾರ್ಧಿ ಧೂಸಂಪೆಯಂ ಮೇಲೆ ಕಾಲ್ಟಂಬೆ ಪರ್ವತೋರ್ಧಂ (Mr. 826; see Mr. 825 a. ಮೊದಲ). See ಎರಾಗ. — ವರ್ತನೆಗೆ ದಾವಿ A well which one has appointed for his water-supply. ಮೇಲಿನ ಮೋಡ ನೋಡಿ, ವರ್ತನೆಗೆ ದಾವಿಯಲ್ಲು ಉಕ್ಕು ಹೊಯ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ವರ್ತನೆಗೆ ಮನೆ. A house which has been appointed for being furnished with the necessary supply of milk, etc. (My.).

ವರ್ತಮಾನ varṭamāna. = ಒರ್ತಮಾನ. Turning, turning round, revolving. 2, being, existing, living, extant;—present; presence;—the present tense (Śmd. 54. 266. 294; Kāv. I, 5, 1-5. 18-16. 84. 85). 3, news, tidings (C.; Mbr.).

ವರ್ತಮಾನಕಾಲ varṭamāna-kāla. The present time; the present tense (Śmd. 54. 91 Cm.; 267; ಸಮೃತಿ 294 Cm.).

ವರ್ತಮಾನಕ್ರಿಯೆ varṭamāna-kriyē. The present tense (Śmd. 91. 279).

ವರ್ತಮಾನಪತ್ರ varṭamāna-patra. A news-paper (Mhr.; C. B. 4, 87. 188).

ವರ್ತಮಾನವರ್ಷ varṭamāna-varṣa. The current year. See ಸೂದ.

ವರ್ತಮಾನವಿಹಿತಕ್ರಿಯೆ varṭamāna-vihita-kriyē. Action performed in the present: the present tense (Śmd. 279).

ವರ್ತಿ varṭi. = (ಬಟ್ಟಿ 2), ಬತ್ತಿ, ವೃತ್ತಿ. Turning, revolving. causing to move. 2, moving, going, behaving; having

force, being in use (Kāvy. III, 1, A, 24). 3, abiding, staying, resting, being, situated. 4, conducting one's self, behaving, acting, practising. 5, what is rolled: the wick of a lamp. 6, the projecting threads or unwoven ends of woven cloth (ಸೀರೆಯ ಕರೆ Hā.; ಸೀಡ, ಕರೆ Mr. 342). 7, a swelling or protuberance formed by internal rupture, a rupture. 8, an ointment, a perfume for the person. ವರ್ತ ಉರಿಯುತೋ? ತೈಲ ಉರಿಯುತೋ? (Prv.).
 ವರ್ತಿಕೆ vartikē. A quail. 2, a roll or ball of cotton (ಹಂಚ Mr. 207); the wick of a lamp. 3, a paint-brush.
 ವರ್ತಿಕೆ vartika. Caused to be or exist; being. See ವರ್ತಿಸು.
 ವರ್ತಿಸು vartishnu. Turning, revolving, circular. 2, abiding, staying, being stationary or fixed; standing firm.
 ವರ್ತಿಸು vartisu. (Śmd. 92). = ವರ್ತಿಸು. To turn round; to cause to go (see ಕೆಯು). 2, to move, to go;—to move about, to walk, to conduct one's self;—to be used or employed;—to take place, to occur;—to occupy one's self with;—to enter upon. 3, to stay, to abide, to be; to live (ವರ್ತನೆ Śmd. Dh.). See Śmd. 5. 11. 21. 97. 154. 175. 237. 240. 241. 255. 396. 397; Āpr. 3, 35; 6, after 106; Bp. 2, 40; 23, 26; 39, 8; 43, 34; 45, 12; 49, 8; 60, 15. 16; Mr. 498. 506; Kk. 29; Śm. 11; J. 5, 46; 20, 41; 31, 34; B. 4, 10; Śi. 42. 67. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುಗುಂ (Hā.). ಉತ್ತಮ ಸ್ವಾತ ಇವೆ ನೂಲ ನೆಯ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಲಿಗಯಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಿಸುಗು (Nr.). See Mr. 2. ವಾಸವತಿ.
 ವರ್ತುಲ vartula. (= ಬಟ್ಟಲ, etc.). Round, circular, globular, spherical (ನಿಸ್ತಲ, ವೃತ್ತ, ಬಟ್ಟಲ Hā., Nr.);—a hail;—a circle;—a kind of pulse, a pea;—the round knob of a kind of onion.
 ವರ್ತೆ vartē. = ಬಿಡತೆ, etc. (My.; G. 97. 378. 546).
 ವರ್ತೆ vartma. What turns: a whirlpool, an eddy (ಅವರ್ತ, ಸುರದ Nn. 86). 2, an eyelid (ವರ್ತುಲ ಕಣ್ಣಿನ ಎವೆ 86; ಕಣ್ಣು ಮುಂದ ಎವೆ Mr. 469). 8, a way, a road, a path (ಮಾರ್ಗ, ಬಟ್ಟೆ 86).
 ವರ್ತನಿ vartmani. = ವರ್ತನಿ. (Sk.; ಮಾರ್ಗ G.).
 ವರ್ಧ ವardha. Increasing, augmenting, etc. See ಪ್ರ. 2, lead.
 ವರ್ಧಕೆ vardhaka. 1. Increasing, strengthening, etc. 2, the plant *Clerodendrum siphonantus* R. Br.
 ವರ್ಧಕೆ vardhaka. 2. Cutting, dividing, cutting off.
 ವರ್ಧಕೆ vardhaki. = ಬಡಾ, etc. A carpenter (ಬಡಾ Mr. 376, o. r. ಬಡಾ).
 ವರ್ಧನ ವardhana. 1. Increasing, augmenting, growing, thriving;—increase, growth, prosperity, success. 2, causing to increase, magnifying, strengthening;—a restorative;—elevation;—a grantor of increase, a bestower of prosperity. See ನಡ್ತಿ, ಪಟ್ಟಿ, ಪೀಠ, ಪ್ರ., etc.
 ವರ್ಧನ ವardhana. 2. Cutting, cutting off.
 ವರ್ಧನಿ vardhani. A broom, a brush. 2, a water-jar of a peculiar shape.
 ವರ್ಧನ್ತಿ vardhanti. = ಬಡ್ಡನ್ತಿ. (Day of) growth or increase: a birth-day, a natal festivity (My.). See ವರ್ಷ.
 ವರ್ಧಮಾನ ವardhamāna. = ಬಡ್ಡವು 2. Increasing, growing, thriving, prospering, prosperous. 2, the castor-oil plant, *Ricinus communis* (see ಅವೆಡಲ). 3, the district Burdwan. 4, the last of the Arhats (Kāvy. I, 1a). 5, a dish or platter of a peculiar shape (see ತಾವೆ). 6, a palace or

temple built in the shape of a kind of mystical figure or diagram.
 ವರ್ಧಮಾನಕೆ vardhamānaka. A dish or platter of a particular shape, a lid, a cover.
 ವರ್ಧಿ vardi. Increasing, growing, thriving;—augmenting, strengthening.
 ವರ್ಧಿತ ವardhita. Increased, grown, made prosperous (Bp. 40, 1; My.).
 ವರ್ಧಿಸು vardishnu. Increasing, growing, thriving.
 ವರ್ಧಿಸು vardhisu. To increase, to grow, to thrive (Bp. 1, 25; 8, 58; 20, 30; 21, 7; 86, 49; 54, 57. 84; 61, 67; J. 18, 3; My.).
 ವರ್ಧಿ ವardhri. = ವರ್ಧಿ. A leather strap, a thong.
 ವರ್ಮ varma. 1. Defensive armour, a coat of mail (ಮಯ್ದೇದು Nn. 88). 2, a huiwark, abelter, defence, protection (frequently at the end of the names of Kshatriyas). 3, N. of particular preservative formulas or prayers. See ಕೃತ, ನಾಗ.
 ವರ್ಮ varma. 2. (= ಮರ್ಮ). The art and trick of a process, machine, etc., the latent meaning of a passage in a book, etc., the point (My.; Mhr., H.). ವರ್ಮ ಬಲ್ಲವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಂಜಾನೇ? (Prv.). See ವರ್ಮಕರ್ಮ, ವರ್ಮಭೇದ.
 ವರ್ಮಕೆ varmaka. = ವರ್ಮ 1, No. 1. See ಕೃತ.
 ವರ್ಮಕರ್ಮ varma-karma. Secret, mysterious work (Bp. 36, 21).
 ವರ್ಮಭೃತೆ varma-hhrit. Wearing armour: a mailed soldier.
 ವರ್ಮಭೇದ varma-hhēda. = ಮರ್ಮಭೇದ. See ನೆಡೆ ಕೊಳ.
 ವರ್ಮಿತ varmita. Clad in armour, mailed.
 ವರ್ಮಿ ವarya. To be chosen, eligible;—to be solicited;—excellent, eminent, best.
 ವರ್ಮಿ ವaryē. A girl who has the privilege of choosing her husband.
 ವರ್ಮನೆ varvanē. A blue fly.
 ವರ್ಮರ ವarvara. = ಬರ್ಮರ, q. v.
 ವರ್ಮರೆ varvarē. = ಬರ್ಮರೆ, q. v.
 ವರ್ಮ ವarsha. = ಬರುಷ, ಬರುಷ, ಬರಿಸ, ವರುಷ, ವರುಷ. Raining, rain, a shower of rain (ಸರಿ Śm. 108); effusion, seminal effusion. 2, a year. 3, a division of the world or known continent. 4, a day (see ವರ್ಷವಾಡಕ). — ವರ್ಷಗದ್ದಿ. -ಕದ್ದಿ. (A oow, etc.) bearing a calf every year (My.). ಅವೆದಾನೊನ್ನು ವರ್ಷಗದ್ದಿ ಯಾಕಳುಬ್ಬು, ಅದು ಸಮಾಂಸಮಾನೆ (Nr.). — ವರ್ಷಗದ್ದಿ. -ಕದ್ದಿ. = ವರ್ಷಗದ್ದಿ. (My.). ವರ್ಷಗದ್ದಿಯವು ವಸು (ಸಮಾಂಸಮಾನೆ Hā.).
 ವರ್ಷಕಾಲ ವarsha-kāla. The rainy season (My.).
 ವರ್ಷಣ ವarshana. Raining, rain. See ಅ.
 ವರ್ಷಧರ ವarsha-dhara. A cloud. 2, a eunuch, an attendant on the women's departments. 3, N. of a mountain (Ahh. P. 10, 8).
 ವರ್ಷಧಾರೆ ವarsha-dhārē. The stream or flow of rain (My.).
 ವರ್ಷವರ್ಷ ವarsha-parvata. One of the mountainous ranges supposed to separate the various divisions of the globe from each other. (R.).
 ವರ್ಷಫಲ ವarsha-phala. The events of the year as determined astrologically on the first day of it (My.).
 ವರ್ಷಭೇದ ವarsha-bhēda. A kind of rain. See ಜನುಗು 3.

ವರ್ಷಯೋಗ varsha-yōga. A conjunction of nakshatras that hodes rain (My.).
 ವರ್ಷಾರ್ಥ varsha-ritn. The rainy season (My.).
 ವರ್ಷವರ varsha-vara. = ವರ್ಷಧರ No. 2. A eunuch.
 ವರ್ಷವರ್ಧನ್ತಿ varsha-varḍhanti. = ವರ್ಧನ್ತಿ. (My.; Sk. ವರ್ಷ ವೃದ್ಧಿ).
 ವರ್ಷವಾಚಕ varsha-vācaka. A term that refers to years or days (Śmd. 401).
 ವರ್ಷಾ varshā. Yearly, every year (B. 4, 78; My.). See also ವರ್ಷ.
 ವರ್ಷಾಮೃತ varshā-pitu. = ವರ್ಷಾರ್ಥ. (Ūpr. 4, after 49; Mhr.).
 ವರ್ಷಾಕಾಲ varshā-kāla. The rainy season (My.).
 ವರ್ಷಾಂತರ varsha-antara. Another year;—other years, some years (My.).
 ವರ್ಷಾಬ್ದಿಕ varsha-ābdika. An annual offering made to departed ancestors (My.).
 ವರ್ಷಾಭು varshā-bhu. (-bhū). Produced in the rains: a frog. 2, a female frog, any small frog. 3, hogweed. 4, an earth-worm.
 ವರ್ಷಾಭಿವೃ varshā-abhvi. A female frog (ಭೇಕೆ, ಪೆಣ್ಣೆವೆ Mr. 411).
 ವರ್ಷಾಲಂಕಾಯಿಕೆ varshā-lankāyikē. The plant Triglo-nella corniculata Lln. (= ಲಂಕಾಯಿಕೆ, Sk.).
 ವರ್ಷಾಶನ varsha-āśana. An annal allowance (My.; B. 4, 174; 5, 111. 112).
 ವರ್ಷಿಷ್ಠ varshishṭha. Oldest, very old;—largest, greatest;—best.
 ವರ್ಷಿಯಸ್ varshiyas. Older, very old.
 ವರ್ಷುಕ varshuka. Rainy.
 ವರ್ಷುಕಾಬ್ದಿ varshuka-abda. A rainy cloud.
 ವರ್ಷುಕಾಮ್ಬದ varshuka-ambuda. A rain-cloud.
 ವರ್ಷ varshē. ವರ್ಷಾ. Rain, the rains.
 ವರ್ಷೋಪಲಿ varsha-upala. Hail.
 ವರ್ಷ varshma. Measure; height, elevation. 2, form, shape; the body.
 ವರ್ಷ varha. = ಬರ್ಷ. See ವರಿ.
 ವರ್ಷಣ varhapa. Pulling np, tearing np, eradicating. See ನಿ.
 ವರ್ಷಣ varhina. = ಬರ್ಷಣ, q. v.
 ವರ್ಷಣವಾಹನ varhina-vāhana. = ಬರ್ಷಣವಾಹನ, q. v.
 ವರ್ಷಿತ varhita. Pulled up, eradicated. See ಅ-
 ವರ್ಷಿಷ್ಠ varhishṭha. = ಬರ್ಷಿಷ್ಠ, q. v.
 ವಲ್ val. = ಬಲಿ 1, e. g. in the vulgar ನಾ ವಲ್ಲಿ, ನನಗೆ ತಿಳಿಯ ವಲ್ಲದು, ಯಾಕಾಗ ವಲ್ಲದು (C.).
 ವಲ valā. ವಲಂ. Most certainly! to be sure! (ವಗಂ, ವದಂ, ದಲ್, ಅತಿಶಯ ಶ್ಮದ. 392; ನಿಶ್ಚಯಮಾಗಿ 58. 198 Cm.; ನಿಶ್ಚಯಂ 59 Cm.; ವಿಶೇಷವಸ್ತುವಾರ್ಥಂ Ūt. 11, 71; ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಸದ, ನನ್ನಿ, ನನಮ, ವದಂ, ದಲ್, ಸಾಜ, ದಿಲಿ ಶ್ಮ. 34; ವದಂ, ನನಮ, ದಿಲಿ Kk. 48).
 ವಲ vala. = ಬಲ 2, q. v. 2, see ಒ. ಕುಣ್ಣು ಲು.
 ವಲಕ್ಷ valaksha. White; the colour white (cf. ಬೆಳ್ಳೆ?).
 ವಲಗ್ನ valagna. = ಅವಲಗ್ನ. (Sk.).
 ವಲಜ vala-jm. = ಬಲಜ. (G.).

ವಲಜೆ vala-jō. = ಬಲಜ. (G.).
 ವಲಭಿ valabhi. The wooden frame of a roof, a roof (ಲಕ್ಷ್ಯ ದನ, ಮನೆಯ ಹೊದಕೆ Hk.; ಭಜಿ, ಮನೆಗೆ ಎರಗಿದ ಹೊದಕೆ Mr. 200).
 ವಲಯ valaya. = (ಬಲಿ), ವರಯ, etc. What surrounds: a bracelet, an armlet, a ring (see ವಾಹು);—a zone, a girdle. 2, a circle, a boundary, a circumference (see ಅಂಪು, ಏ ಗಡಿ, ದಿಗ್; Bp. 6, 32). 3, a boundary, an enclosure, a fence.
 ವಲಯಿತ valayita. Encircled, surrounded, encompassed, enclosed (ವೇಷ್ಟಿತ, ವರೈಪ್ಪ, ಸುತ್ತು Mr. 434).
 ವಲರಿಪ್ಪ vala-ripu. Indra (Mr. 41).
 ವಲಲ valala. Bhima (Bh. 4, 4, 23).
 ವಲವರ valavara. = ಬಲವರ, q. v. (Bh. 8, 16, 28; 8, 23, 25).
 ವಲಸೆ valasē. = ಬಲಸೆ, etc. Flight, a removing from home for fear of a hostile army, emigration (My.; Tē.; T. ವಲಸೆ, ವಲಜೆ; ಒದದಲ್, departure, cf. ಉದಾ 1; ವಲ್ಲಯಸುಳಿ). — ವಲಸೆ ತೆಗೆ. To leave, all at once, one village and go to another for safety (My.).
 ವಲಗ್ರ valāgra. = ವಾದಾಮಿ. (Sk. & Pl.).
 ವಲರಾತಿ vala-arāti. = ಬಲರಾತಿ. Indra.
 ವಲಿ valī. 1. = ಬಲಿ, ವಲಿ No. 1. 2, a natural line or fold of skin, a wrinkle, a fold of skin, over the navel (ತೆರೆ Kk. 13; ಶ್ಮ. 35).
 ವಲಿ valī. 2. Tbh. of ವಲ್ಲಿ. See ವಳ್ಳ, ರಂಗ.
 ವಲಿತ valita. = ವಲಿತ. Surrounded; moved; constrained; wrinkled. See ನಿ, ಸಂ-
 ವಲಿನ valina. = ಬಲಿನ. Wrinkled, shrivelled.
 ವಲಿಭ valibha. Wrinkled.
 ವಲಿಯ valiya. (T. ವಲಿಯನ್, ವಲಿಯನ್, a small, black bird). — ವಲಿಯನ ಹಕ್ಕಿ. (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಭರವ್ಯಾ Mr.).
 ವಲಿರ valira. Squint-eyed.
 ವಲಿಕ valika. = ವಲಿಕ, etc. (Sk.).
 ವಲಿಸೆ valisē. = ವಲಿಸೆ, etc. (My.).
 ವಲೀಕ valika. The edge of a thatched roof, the eaves of a roof (ಸೂರು Hk.; Mr. 200).
 ವಲೀಮುಖ valimukha. = ಬಲೀಮುಖ.
 ವಲಿ valē. = ವಲ್ಲ. (ನಿಷ್ಪಾವಕ, ಅವರ Mr. 274).
 ವಲ್ಯ valka. The bark of a tree. 2, the scales of a fish.
 ವಲ್ಯಲ valkala. The bark of a tree. 2, a garment made of bark (ನಾರ ಸೀರೆ Bhn. 24).
 ವಲ್ಯಿನ valkini. (= ವಾರಂಗಿ Mr. 121, one MS. ವಲ್ಲನೆ; Sk. ವ್ಯಾ ರಾ, a medicinal substance said of cooling properties).
 ವಲ್ಯನ valgana. Going by leaps, bounding, jumping (Ūpr. 3, 51).
 ವಲ್ಯಿ valgita. Leaped;—a bound, gallop, one of the paces of a horse.
 ವಲ್ಯು valgu. Handsome, beautiful, lovely (ವಲ್ಯು, ವಾಮ, ರೇಸು Mr.).
 ವಲ್ಯು ದರ್ಶನ valgu-darśana. A beautiful sight (ಒಳ್ಳೆ ಸೀರೆ Mr.).
 ವಲ್ಯುಲ valgula. (= ವಾದಾರ). A flying fox.
 ವಲ್ಯ valgē. A bridle, a rein.

ವಲ್ಯನ valbhana. *Eating; food.*

ವಲ್ಯೇಶ್ valmika. *An ant-hill, the mound made by the white ant* (ಕುತ್ತು Nn. 71; ಕುತ್ತು 128). 2, swelling of the neck or of the chest and other parts of the body (see ಪಾದ).

ವಲ್ಯಾ = ವಲಿ. *A species of pulse, Phaseolus radiatus* (ಸಿಪ್ಪಾವಳಿ, ಅವರೆ HIA., Mr.; see ಅವರೆ). 2, winnowing oorn (cf. ಅರೆ 1, ಬಸೆ, ಬರೆ 2). 3, prohibiting, prohibition (cf. ಬರೆ 1, ವರೆ).

ವಲ್ಯಕೆ vallaki. *A lute, the vinda; a vipā with two strings* (Mr. 80). See ಪಲ್ಯಾಕೆ.

ವಲ್ಯಭೆ vallabha. = ಬಲ್ಯಹ. *Beloved, desired, dear;—supreme, superintending.* 2, a lover, a husband, a friend, a favorite (Smd. 3). 3, a superintendent. 4, a chief herdsman.

ವಲ್ಯಭೆ vallabhā. *A beloved female, a wife, a mistress.* (Bp. 2, 29; 43, 10; J. 7, 58).

ವಲ್ಯಯಿಸು vallayisu. *To turn round or backwards* (v. i.), *to retreat* (ಮೆದ್ದಿಗೆ, ಪದಮಟ್ಟು, ಬಿಂಗೊಡು, etc., ಅವಸರಣೆ ಸಿ.; Sk. ವಲ್ಯ, to go, to move; cf. ವಲಸೆ). ವಲ್ಯರಿ vallari. *A branching foot-stalk, a compound pedicle;—a cluster of blossoms* (ಮಂಜರಿ, ಗೊಂಡರ್ Mr. 106);—*a creeping or twining plant.*

ವಲ್ಯನ ವಲ್ಲಿಯಾ. *A cook* (ಸೂಪಕಾರ, ಸೂದ, ಭೂವರ್ಗ ಅಧಿಕಾರಿ ವಂ Mr. 269). 2, a cowherd.

ವಲ್ಯ ವಲ್ಲಿ. = ಬಲ್ಯ, ವರಿ 2. *A creeper, any climbing or creeping plant.* See ರಂಗ. 2, the earth.

ವಲ್ಯಮಾಳಿ ವಲ್ಲಿ-ಮಾಳಿ. = ಬಲ್ಯಮಾಡ. *A house of creepers, an arbour.*

ವಲ್ಯವೃದ್ಧಿ ವಲ್ಲಿ-vṛiddhi. *The growth of creepers.* See ಮುದರ್.

ವಲ್ಯಕೆರಣಿ ವಲ್ಲಿ-karāṇa. *The making of creeper-like (i. e. long) forms.* See ಕರ್ಪ.

ವಲ್ಯದಿ ವಲ್ಲಿdā. *Dried flesh.* ಹವಣಿದು ಮಾಸಮಂ ತುಣ್ಣುಗೆಯ್ದು ಉಪ್ಪಾದಿದದಲ್ಲಿ ವಲ್ಯದಿಮೆನಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 218). 2, a thicket. 3, a desert. 4, an uncultivated field; a desert (cf. ಪಾದ). ವಲ್ಯಗ್ರ ವಲ್ಲಿ-agra. *The foremost part or point of a creeper.* See ಕೂಡಿ.

ವಲ್ಯಜಿ valvaja. = ಬಲ್ಯಜ, q. v. (ಗಂಜದ ಹುಲ್ಲು HIA.).

ವನ್ ವav. *A sound in imitation of barking.*—ವನ್ವ. = ವನ್ವ. (S. Mhr.).—ವನ್ವ. rép. (My.).

ವಸ ವāsa. = ವಸ 1, ವಸ 1. *Willing; subdued, subject, submissive, obedient, tamed, overpowered; fascinated; charmed.* 2, *wish, desire;—will, authority;—power, influence, (force, virtue, sake, Smd. 42. 86. 264. 351);—control, supremacy, mastership;—subjection, submission, the state of being overpowered* (ಮಗ್ಗು ರೆ. I, 4);—*charge, the exercise of custody or care.* ಹಣವನ್ನು ಬಟ್ಟು ನಮ್ಮಗೆ ಯಕ್ಕ ಮುದಕೆಯ ವಸಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು (B. 4, 6). ವಸವಾಪ್ತಿಸಿದರೂ ವಸೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prv.). 3, N. of a plant (see ಬೋದಿಪರ).—*ವಸ ಮಾಡು.* To subject to one's will, to get into one's power, to subjugate, to subdue (Bh. 1, 8, 45; My.; B. 4, 80).

ವಸನದ ವಾಸ-ಮ-ವಾದ. *Speaking submissively to the will of another: compliant, submissive* (My.).

ವಸಕ್ರಿಯೆ ವಾಸ-kriyē. *The act of subduing or overpowering* (especially by drugs, charms, or incantations).

ವಸವರ್ತಿ ವಾಸ-vartī. *Acting obediently to the will of another, obsequious* (J. 29, 21; 30, 20).

ವಸಿಕೆ ವಾಸika. *Void, empty* (cf. ಬದಿ).

ವಸಿಕೆ ವಾಸitva. *Subjugation, dominion;—one of the siddhis: subduing by magical means.* See ಅಪ್ಪಸಿದ್ಧಿ.

ವಸಿಕೆ ವಾಸikāṭha. = ವಸಿಕೆ, q. v. See ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯ.

ವಸಿಕೆರಣಿ ವಾಸ-karāṇa. *The act of making subject, subjugating, overcoming by magic rites, enchanting, charming.* ವಸಿಕೆರಣಿ ವಾಸ-karāṇa. = ವಸ ಮಾಡು, q. v. (My.).

ವಸಿಕೆರಣಿ ವಾಸ-kṛita. *Brought into subjection, subdued, etc.* (Ūpr. 4, after 28; Bp. 86, 38).

ವಸಿಕೆರಣಿ ವಾಸ-khūta. *Become subject, brought under control, etc.* (Bp. 49, 36).

ವಸೆ ವಾಸೆ. = ಬಸೆ 1. *A woman; a wife.* 2, a cow. 3, a barren woman (ಬಂದೆ Mr. 181). 4, a barren cow. 5, a female elephant.

ವಸ್ಯ ವಾಸya. *To be subjected, able to be subdued, controllable, governable;—subdued;—under control, obedient, tamed, docile, humble.*

ವಸ್ಯಾಂಜನ ವಾಸya-āṇjana. *A collyrium by which a person may bring every body and all things he wishes into his own power* (Ūpr. 5, 55; My.).

ವಸ್ಯ ವಾಸya. = ವಸ್ಯ. *An exclamation used on making an oblation to a deity with fire: may be (Agni) hear it to the gods!*

ವಸ್ಯ ವಾಸya-kṛita. *Offered in fire with the exclamation of ವಸ್ಯ; an oblation made in fire with the formula vasyaḥ.* ಬಯಲಾಗಮದ ಹಂ ವಸ್ಯತಮಕ್ಕು (Mr. 261).

ವಸ್ಯ ವಾಸya-kṛita. *A cow that has already full-grown calves* (ಕಡೆಗನ್ನಿ HIA., Mr. 181); *a cow that has borne many calves.*

ವಸ ವasa. 1. Tbh. of ವಸ. See ವಕ್ಕು 1; Bp. 6, 8; ಗರ, ಮೆಯ್ಯ ಸ, ಹರ.

ವಸ ವasa. 2. = ವಸನ 2. (J. 18, 29).

ವಸದಿ ವasaḍi. = ಬಸದಿ, etc. (C.).

ವಸದು ವasaḍu. = ವಸದಿ, etc. (My.).

ವಸತಿ ವasati. = ಬಸತಿ, ಬಸತಿ, ಬಸದಿ, ಬಸ್ತಿ. *Dwelling, living, abiding in;—a dwelling-place* (B. 4, 128), *a house, an abode, a residence;—a Jain monastery or temple* (ಚನಗ್ಗ ಹ HIA., Mr. 475; ಚನಗ್ಗ ಗ್ಗ ಹ Mr. 222). 2, *night.* 3, *homeliness: commodiousness, comfort, commodity, convenience* (My.; Tō, M.).

ವಸಥ ವasatha. *Abiding, dwelling; a dwelling-place.* See ತಯ್ಯಾ; ಸಂ.

ವಸನ ವasana. 1. = ಬಸನ 1. *A dwelling, a residence, a house.* See ಅವತಿ.

ವಸನ ವasana. 2. = ಬಸನ 2, ವಸ 2. *Covering, clothing, wearing;—cloth, clothes, dress, attire* (ವೇಷನ, ವಸ್ತ್ರಭೇದ Nn. 28; ಹುಟ್ಟಿಗೆ, etc. Sā.). *ವಸನವ್ವ ವಾಗೂ ಮಸಣ ತಪ್ಪದು* (Prv.).

ವಸನಬಂಧಿಕೆ ವasana-bandhikē. *What binds or joins cloth: a needle* (ಸೂಜ Mr. 206).

ವಸನಾಶಯ ವasana-āśaya. *A cloth-louse* (ಕೂದ Mr. 186).

ವಸಂತ ವasanta. = ಬಸಂತ. *Spring, the vernal season* (comprising the months caitra and vaiśākha, from the middle of March to that of May, Mr. 70; My.; ಸುರಭಿ

Nn. 30; ಹೂವಿನ ಹಬ್ಬ, ಸುಗ್ಗಿ, ಬಸನ್ತ ಸಿಂ. 20; ಮಧುಪ್ರಿಯ, ಹೈತ್ರ
Nu. 29; see Nn. a. ಮಾಧವ. 2, dysentery, diarrhoea;
small-pox. 3, a kind of rāga (My.; Mhr.). 4, = ಒಕ್ಕುಳಿ,
saffron water (My.; Tā., T.; Mhr., H. ಬಸನ್ತಿ, of a yellow
colour). — ವಸನ್ತಸೋಮಯಾಚ. N. (B. 2, 52).

ವಸನ್ತಕಾಲ vasanta-kāla. The vernal season (My.).

ವಸನ್ತತಿಲಕ vasanta-tīlaka. N. of a vṛitta (Ūh.).

ವಸನ್ತದೂತ vasanta-dūta. The cuckoo (My.).

ವಸನ್ತದೂತಿ vasanta-dūtī. = ವಸನ್ತದೂತೆ. (Sk.; My.).

ವಸನ್ತದೂತಿಕೆ vasanta-dūtīkē. The creeper Gaertnera
racemosa (ಅದಿರ್ಗನ್ನಿ, ಅದಿರ್ಮುಕ್ತೆ Kk. 18; ಸಿಂ. 21; Ūpr.
7, 41).

ವಸನ್ತದ್ರುಮ vasanta-druma. The mango tree. (R.).

ವಸನ್ತಮಣ್ಣಿನ ವಾಸಂತ-ಮಾನ್ಯಾಪ. A shed erected in
gardens, near roads and temples, used, during the hot
weather, for recreation's sake, etc. (My.).

ವಸನ್ತಮಾಸ vasanta-māsa. (ಮಾಧವ, ವಸನ್ತ Nn. 17).

ವಸನ್ತರ್ತು vasanta-ṛitu. The vernal season (My.).

ವಸನ್ತಸಖ vasanta-sakha. Kāma (Ūpr. 8, after 70).

ವಸನ್ತೋತ್ಸವ vasanta-utsava. The spring festival or oc-
casion of the return of spring (Bp. 42, 11). 2, any
festive occasion on which vasanta (Ūkuli) is sprinkled
or squirted (My.).

ವಸರ vasara. (?). See ಅಂಗಡಿ. (was it ಅಂಗಡಿ ವಸರಂ?).

ವಸಲೆ vasalē. (= ಬಸಲೆ). The tree Crataeva
roxburghii R.Br. (ವರುಣ, ಸೇತು, ತಿಕ್ತಶಾಕ, ಕುಮಾರಕ,
ಮದವಸಲೆಗಿಡ, ಉಲಿಮಿಲಿವಸಲೆ Sl. 126).

ವಸಾರೆ vasārē. 1. N. of a perfume and drug. ಕಾವ್ವಿಲ್ಲ
ಕರ್ಕಶ ಜನ್ಮ ರಕ್ತಾಂಗ ರೋಚನ ಅನ್ನರ ಕವ್ವಿಲ್ಲ ರೋಚನ ಎವ್ವು
ಒಷಧಿ, ಇದನ್ನು ಗಟ್ಟಿದ ಕೆಳಗೆ ವಸಾರೆ ಅನ್ನುವರು (Sl. 158).

ವಸಾರೆ vasārē. 2. A veranda (My.; H. ವಸಾರಾ).

ವಸಿ vasi. 1. (ವಶಿ). (What controls or keeps firm?): a
olamp (ಜಗುಳೆ Mr. 370).

ವಸಿ vasi. 2. = ಒಸಿ, ವಸಿ. A little (My.; Mhr. ವಾಸಾ).

ವಸಿಯಿಸು vasyisū. To dwell, to abide (Abh. P. 9, 165;
15, after 58).

ವಸಿರ vasira. A plant bearing a pungent seed or fruit
resembling pepper, Scindapsus officinalis Schott. (= ಗು
ಪಿಪ್ಪಲಿ). 2, sea-salt.

ವಸಿಷ್ಠ vasishṭha. = ವಶಿಷ್ಠ. (fr. ವಸು). Most wealthy. 2,
N. of a rishi, the pūrōhita of king Sudās. 8, one of
the prajāpatīs. See ರವಾಯ; Bp. 57, 72; J. 13, 40; 18,
9. — ವಸಿಷ್ಠಧರ್ಮ. A species of darbhā (Sl. 164).

ವಸಿಷ್ಠಪುತ್ರ vasishṭhaputra. A son of Vasishṭha. See Nr. a.
ಕೋರಳು.

ವಸಿಸು vasisu. = ವಸಿಯಿಸು. To dwell, to live, to abide in,
to dwell with or live near (Bp. 8, 24; 19, 24; 61, 80;
My.).

ವಸೀಲು vasilū. Connection with great personages as a
means of power or profit, interest: an influential person
as a medium of advancement (My.; Mhr., H. ವಶಲಾ);
support, patronage (My.; Br. ವಸೀಲಾ). — ವಸೀಲುದಾರ.
An influential person as a medium of advancement, a
patron (My.).

ವಸು vasa. Good; wealthy; sweet. 2, eminence, excellence,
a good quality (ಗುಣ Nn. 17). 8, chief, eminent (ಮುಖ್ಯ

17). 4, light, radiance;—a ray of light (ಅಂಕು, ಕರಣ 17;
ರತ್ನ Mr. 498). 5, fire, Agni (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ 17; ಅಗ್ನಿ 498). 6,
gold (ಕಸವರ, ಪೂರ್ವ ಸಿಂ. II). 7, wealth, riches (ಧನ 17;
498). 8, a gem, a jewel (ರತ್ನ 17). 9, N. of a kind of
deity belonging to a class of eight (ಸುರ, ದೇವತೆಗಳ ಭೇದ 17;
ಪ್ರದರ್ಶನ 498). 10, the number 8 (Ūh.; ಸಂಖ್ಯೆ, ಗುಣವಾದ 17;
ಎಣ್ಣು Mr. 347). 11, a rein (ಅನೇನು Ūh.). 12, the
tile of a yoke. 13, cloth (ಅಂಕುಕ, ವಸ್ತ್ರ 17). 14, a shield
(ಪೇಟಿಕ, ಪಂಗಿ 17). 15, a forest (ಶಾಸನ, ಅರಣ್ಯ 17, a. r.
ಅರಣ್ಯ; ವನ 498). 16, proximity (ನಿಕಟ, ಸಮೀಪ 17). 17,
a sort of salt (ಬಕಿಯುಳ್ಳ Mr. 143). 18, the tree Sesbania
grandiflora (= ಬಕ; see ಚಿನ್ನದಾರಿ). 19, the plant Trophæa
aspera.

ವಸುಕೆ vasuka. The tree Sesbania grandiflora. 2, the
shrub Asclepias gigantea (= ಅರ್ಕ, etc.). 3, sea-salt: a
fossil salt (ಅಟ್ಟುಳ್ಳ Mr. 143).

ವಸುಕರ vasa-kara. The sun (Mr. 84).

ವಸುಕಾಂತಿ vasa-kānti. The moon-plant, Asclepias acida
(ಹೊನ್ನೆಗನ್ನೆ Mr. 135).

ವಸುಜಾಲಿಕೆ vasa-jālika. A gold-coloured bud (ಹೊಮ್ಮುಗು
ಳು Mr. 141). See ಹೊಮ್ಮುಗುಳು.

ವಸುದೇವ vasa-dēva. The husband of Dēvaki and father of
Krishna. See ಮಣ್ಣೆಗಯ.

ವಸುಧಾಧೀಶ vasudhā-adhīśa. A king (Rām. 1, 13, 12).

ವಸುಧಾಮರ vasudhā-amara. A Brāhmana (Abh. P. 8,
after 50).

ವಸುಧಾರಮಣಿ vasudhā-ramaṇa. A king (Bp. 46, 74).

ವಸುಧೆ vasa-dhē. ವಸುಧಾ. She who contains wealth: the earth
(ಪೃಥವಿ ಸಿಂ. 108).

ವಸುಧೇಶ್ವರ vasudhā-īśa. A king (Bp. 27, 10).

ವಸುಧೇಶ್ವರ vasudhā-īśara. = ವಸುಧೇಶ. (Bp. 43, 10).

ವಸುಧೇಶ್ವರ vāsa-n-dharē. She who carries wealth: the earth.

ವಸುಧೂತಿ vasa-dhūti. N. (Abh. P. 8, after 50).

ವಸುಮಗ್ನ vasa-maṇi. A name for all gems. ಎಲ್ಲಾ ರತ್ನಮಂ
ವಸುಮಗ್ನ ಎನ್ನುವರು (Hā.). ಸರ್ವರತ್ನಂ ವಸುಮಗ್ನಗಣಿಕೃತಂ
(Mr. 100).

ವಸುಮತಿ vasa-mati. ವಸುಮತಿ. She who possesses trea-
sures: the earth.

ವಸುಮತಿಸತಿ vasumati-pati. = ವಸುಮತೀಶ. (Pril. 3, 24).

ವಸುಮತೀಶ vasumati-īśa. A king (Mr. 189).

ವಸುಮತೀಶ್ವರ vasumati-īśara. = ವಸುಮತೀಶ. (Bp. 37, 65;
55, 18).

ವಸುಮತೀಸುರ vasumati-sura. A Brāhmana (Bp. 3, 85;
55, 29).

ವಸುಮಧೇಶ್ವರ vasa-vihhēdaka. A goldsmith (Rām. 5, 3, 50).

ವಸುವೀರ್ಯ vasa-vīrya. Fire, Agni (Mr. 45).

ವಸುಧೇಶಿ vasa-dēśa. Karpā. (R.).

ವಸೂಲಾತಿ vasilāti. = ವಸೂಲು. (My.).

ವಸೂಲು vasilū. Revenue, rent (Mhr., H.);—collection
collection (My.; Br.). — ವಸೂಲುಧಾರ. Balance due of the
revenue, of grain, of money, etc. (My.). — ವಸೂಲು
ವಸೂಲು. To collect, as revenue, etc. (My.).

ವಸಿ ವಾಕ. = ವಸಿ 2. The serum or marrow of the flesh
marrow, adeps, fat (ಸಿಂ. Hā.; ಮೇದ, ನೊ Mr. 398).

ವಸ್ತ vasta. = ಬಸ್ತ. Abiding (e. g. in a state of abstinence
see ಉಪ-);—an abode. 2, a he-goat.

ವಸ್ತ್ರಾದಿ vastādi. A master or teacher, especially a teacher of singing, dancing, wrestling, etc. (My.; Mhr., H. ಮಸ್ತಾದಿ).

ವಸ್ತಿ vasti. (fr. ಒಸರ್ 1, or ಒಸು 1). Dampness (in walls after heavy rains, My.).

ವಸ್ತಿ vasti. (= ವಸತಿ). Abiding, staying; an abode;—peopled state; the people, population (Mhr.; B. 4, 145; My.). 2, the lower-belly, the abdomen, the hypogastric or pubic region (cf. ಒಸಿವ್);—the pelvis;—the bladder. 3, the unwoven threads of a web of cloth; the ends or skirt of a cloth. ವಸ್ತಿಯುಳ್ಳ ಕಪ್ಪಿ ಮಾತೆ ದಾರದು (Prv.).

ವಸ್ತು vastu. = ವಸ್ತು. Any really existing or abiding substance, a real substance;—the real; reality. 2, object, the object (of love, etc.). 3, a thing in general; any article; substance, wealth, property, goods (ಎತ್ತ, ಒಣ್ಣಿ Mr. 346; ಸಾರ Nn. 80). 4, essence; the pith or substance of anything;—essential property, nature. 5, the main plot or subject of a poem or play. 6, means, mode, plan, project, design. ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತುವಿನ ಒಡೆಯರ್ ಕುಡುವದು (ಒಡವದಾ ಕಂದ. 1).

ವಸ್ತುಕ vastuka. Substantial, real, true, not connected with imagination, faithful (as a narrative); poetical diction that closely adheres to facts (Bp. 1, 11. 21; Bāv. 1, 73; ಕಾವ. 5, 59).

ವಸ್ತುಕವಿ vastu-kavi. A real poet (Ūh. v. 146).

ವಸ್ತುಕೃತಿ vastu-kṛiti. A composition closely adhering to facts (Ūpr. 1, 51).

ವಸ್ತುಪ್ರಕಟೆ vastu-pratati. A multitude of things (ಸಾನಾ ವಸ್ತುಗಳು Nn. 59; see s. ಸತ್).

ವಸ್ತುವಿಚಾರ vastu-vikāra. A change of form of a thing (ಕಂದ. 162).

ವಸ್ತುಸಮೂಹ vastu-samūha. A large number of things; the aggregate of things (ವಸ್ತುಪ್ರಕಟೆ, ಸತ್ Nn. 64).

ವಸ್ತುಸ್ವಭಾವ vastu-svabhāva. The true nature of anything.

ವಸ್ತುಸ್ವಭಾವಕಥನ vastu-svabhāva-kathana. A faithful narration or representation (ವಾಸ್ತವ Kāv. III, 3, B. 2).

ವಸ್ತುಪದಮೆ vastu-upamē. A kind of simile (Kāv. III, 3, B. 63 seq.).

ವಸ್ತು vastya. An abode, a house.

ವಸ್ತ್ರ vastra. (= ಒಟ್ಟಿ 2). Cloth, clothes, garment, raiment, dress; a cloth; a handkerchief (My.).—ವಸ್ತ್ರಗಾಯ. Sifting through a cloth (My.).

ವಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ vastra-kriyē. The fabrication of cloth. See ನೆಯ್.

ವಸ್ತ್ರಗಲಿತ vastra-gaṭita. Strained or sifted through a cloth (My.).

ವಸ್ತ್ರಗಾಲಿ vastra-gāli. = ವಸ್ತ್ರಗಲಿತ. (My.; Mhr. ವಸ್ತ್ರಗಾಳಿ).

ವಸ್ತ್ರಗಾಲಿತ vastra-gāṭita. = ವಸ್ತ್ರಗಲಿತ. (My.).

ವಸ್ತ್ರದರೆ vastra-darē. The unwoven threads of a web of cloth; the ends or skirt of a cloth. See ಕರೆ 6.

ವಸ್ತ್ರದಾನ vastra-dāna. Giving, or a gift of, clothes (Grj. 3, 63; Bp. 24, 72).

ವಸ್ತ್ರಪ್ರಕ್ಷಾಲನ vastra-prakṣāṇa. The washing of clothes. See ಒಗ್ಗ.

ವಸ್ತ್ರಪ್ರವೇಷನ vastra-pravēṣṇa. The covering over with clothes. See ಉಡು 1.

ವಸ್ತ್ರಯೋನಿ vastra-yōni. The material of which cloth is made.

ವಸ್ತ್ರವಿಶೇಷ vastra-viśēṣa. A sort of cloth. See ಪದ 2.

ವಸ್ತ್ರವೇಶ್ಯ vastra-vēśya. A tent.

ವಸ್ತ್ರಸ್ಪರ್ಶಿಸಾತನ vastra-svalpa-gbhātana. Slightly striking or heating a cloth. See ಕುಕ್ಕು 3.

ವಸ್ತ್ರಹೀನ vastra-hīna. Devoid of clothes, without clothes.

ವಸ್ತ್ರಹೀನನೋ? ಕುಲಹೀನನೋ? (Prv.).

ವಸ್ತ್ರಾಗ್ರ vastra-agra. The ends or skirt of a cloth. See ಕರೆ 6.

ವಸ್ತ್ರಾಂತರಪ್ರವೇಶ vastra-antara-pravēṣa. The tucking in of (the end of) a cloth. See ಸರ್ಕು 6.

ವಸ್ತ್ರ ವಾಸಾ. 1. Cloth, a cloth, clothes.

ವಸ್ತ್ರ ವಾಸಾ. 2. Hire, wages; price.

ವಸ್ತ್ರವೇ ವಾ(i. e. ava)-śaśa. = ಅವಸ್ತ್ರವೇ. A tendon, a nerve.

ವಹ ವಾ. Bearing, carrying, conveying, bringing. See ಗನ್, ನಿ, ಪ್ರ-, ಲೀಲಾ, ಹುತ. 2, any vehicle or means of conveyance. 3, a road, a way. 4, the shoulder of an ox.

ವಹನಿ vahani. 1. Grand display; pomp (ಎಡಾಯ Bhn. 5).

ವಹನಿ vahani. 2. Tbb. of ವಹನ. Waves, billows (ತೆರೆಗರ್ Bhn. 15; Mhr. ವಹಾರ, stream, flow; a brook). See Grj. 2, after 106.

ವಹನಿ vahani. Tbb. of ವಹನ. (Bp. 5, 43).

ವಹನ vahana. (= ವಯನ). Bearing, carrying, conveying;—being carried or borne along, proceeding, moving;—flowing (as a stream); (a current; a stream);—(a way, see ವಹ No. 3);—any vehicle or means of conveyance;—a raft, a float, a boat. See ಉಡ್, ನಿರ್, ಪ್ರ.

ವಹನೇ vahane. = ವಹನ. A river, a stream in general.

ವಹಮಾನ vahamāna. Bearing, carrying, conveying;—being carried or riding on;—flowing;—having, possessing;—carriage, conduct (J. 16, 42).

ವಹನಾ vahana. = ವಹನಾ. (My.).

ವಹಿ vahi. = ವಯಿ. A stitched book (for accounts, etc.); any book (Rām. 6, 45, 63; My.; Mhr., H. ವಹಿ).

ವಹಿಕ vahika. A bearer (ಮನುಷ್ಯರ ಹೊಡುವವಂ Mr. 361).

ವಹಿಕ್ರ ವಹಿತ್ರಾ. = ಒಹಿಕ್ರ, etc. A raft, a float, a boat, a vessel (Bp. 6, 9; ಕಾವ. 5, 32).

ವಹಿಕ್ರ ವಹಿತ್ರಾ. = ಒಹಿಕ್ರ. A raft, etc. (= ವಹಿಕ್ರ).

ವಹಿಕ್ರಭೇದ vahitra-bhēda. A kind of vessel. See ಪಾಡು 2.

ವಹಿಲ vahila. (A current, a flow, the state of being borne along swiftly); quickness, agility (ಹಳಕ Bhn. 60, o. r. ವಹಿಲ್ ತ್ವರಿತಂ; ವೇಗಾರ್ಥಂ 65);—quickly (ಗಮ್ಯಂತಿ Ūt. II, 79; Mhr. ವಹಿಲಾ). See Bp. 16, 24; 21, 36; 23, 20; 31, 9; ಕಾವ. 2, 33; Bh. 1, 10, 23; 8, 23, 36. 37; J. 10, 33.

ವಹಿವಾಹು vahivāhu. = ವಯ್ವಾಹು, q. v. (ಒಡಿಕೆ G.; B. 5, 266; My.).

ವಹಿವಾ vahi. = ಒಹಿವಾ.

ವಹಿಸು vahisa. To hear, to sustain; to carry, to convey; to lead (J. 8, 44; Si. 273; My.);—to appropriate to one's self (My.);—to be carried along, to proceed, to become current (Rām.).

ವಹಿ vahni. Fire. 2, the number 3 (Üh.; Mr. 540). 3, N. of a metrical foot (Üh.). 4, lead-wort, *Plumbago zeylanica*.
 ವಹಿಜ vahui-ja. Skanda (Mr. 16).
 ವಹಿರೇತನ vahui-rétas. Siva.
 ವಹಿಶಿಖಿ vahui-sikha. Safflower, *Carthamus tinctorius*.
 ವಹಿಸು vahui-sakha. The wind (Rév. 9, 7).
 ವಹಿ vahi. Speaking, telling (cf. ವೇದ).
 ವಹಿಕೆ vahliké. = ವಹಿ. See ಪ್ರ.
 ವಹಿ val. (ವ-ಅಳಿ 4). (Smd. 185. 186).
 ವಹಿ val. (Tbh. of ವಲಯ, what covers or surrounds). = ಒಳ, ಒಳು, ಒಳಿ, ವಳಿ, ವಳಯ q. v., ವಳಿಯ, ವಳಿ. (T. ವಳ, a leather thong).
 ವಳ vala. = ಏಳ 2, ವಳ, (ವಾಡ, ವಾಡಿ, ವಾಳ). An affix for the formation of masculine nouns, e. g. ಅಡವವಳಂ, ಮಾಸವಳಂ, ಮಡಿವಳಂ, ಪಡವಳಂ, ಸೆಜೆವಳಂ, ಅಮವಳಂ (Smd. 234), ಪಸುಡವಳಂ, ಪೂವಳಂ (Smd. 67), ಜನ್ನ, ತುಡು, ತೋಟ.
 ವಳಯ valaya. = ವಲಯ, (ವಳ, etc.), ವಳಿಯ q. v. A bracelet, an armlet, a ring (ಕಟಕ Mr. 523); a zone, a girdle. 2, a circle, a boundary, a circumference (see ವಲಾ, ಸುತ್ತು, ಹೊದಿ). 8, a gold or silver ring occasionally put round the hoof of a horse (ತಾಂ Mr. 274, o. r. ರೋಮಿ. See Smd. and Kk. s. ವಳಿಯ).
 ವಲಾ ವಳಿ valavali. Restless anxiety (Bh. 8, 2, 28; Mhr. ವಳಿ ವಳಿ).
 ವಳಿ val. (= ಪಡಿ 1, etc.). An affix for forming neuter nouns, e. g. ನಡವಳಿ, ನುಡಿವಳಿ, ಸಲ್ಪಳಿ (Smd. 252), ಪುಟ್ಟುಪಳಿ.
 ವಳಿ val. = ವಲಿ 1. A wave; a wrinkle (ತೆರೆ Üt. I, 59; Üpr. 2, 83; see ವಲಿ). 2, a mode in sangitā (Grj. 2, after 108; V. 11, 9).
 ವಳಿಗ valiga. = ವಲಿಗ, etc. See ಕ-ಮದ.
 ವಳಿಗೆ valigé. (Smd. 39). = ವಲಿಗೆ, ವಳಿಗೆ. (Tbh. of ವಲಿ). A round lump or mouthful of food (ಜೇವಣ, ಕವಳ, ತುತ್ತು Kk. 46; Smd. 59).
 ವಳಿತ valita. = ವಲಿತ. A circle, a district, a territory, a dependency (J. 28, 53; 31, 19, 27; My.; Tē. ವಲಿತ).
 ವಳಿತ್ರಯ valitra. = ತ್ರಿವಲಿ. (J. 8, 19).
 ವಳಿ val. = ವಳ, etc., ವಳಿ. ವಳಿಯನಲ ಕುದುರೆಯ ವಳಿಯಂ (Smd. 41, o. r. ವಳಿಯನಲ). See ಪ್ರಧಾ.
 ವಳಿಯ valiya. = ವಳಿಯ, etc. (ಅನಾಪ, ಪಾರಿಪಾರ್ಯ, etc. Mr. 340). ಒಳಿನ್ನು, ಕುದುರೆಯ ವಳಿಯಂ (Smd. II). ವಳಿಯನಲ ಕುದುರೆಯ ವಳಿಯಂ (Smd. 41, o. r. ವಳಿ). ವಳಿಯನಲ ಕುದುರೆಯ ವಳಿಯಂ (Kk. 81, o. r. ವಳಿಯಂ). ಬಿಟ್ಟದುವುಮನಿಪ್ಪ ರೋಹಮುವಳಿಯಂಗಳ (Smd. 120). See ಸುತ್ತು, ಹೊದಿ.
 ವಳಿ valiti. The feminine form of ವಳ. See ಗಟ್ಟಿ, ಹುಡಿ.
 ವಳಿ vala. = ವಳ, e. g. ಅಡವವಳಂ, ಮಾಸವಳಂ, ಮಡಿವಳಂ (Smd. 234).
 ವಲಗೆ valigé. or ವಳಿಗೆ q. v. (Smd. 39).
 ವಾ v-ā. (i. e. the lengthened a). = ಅ 8, q. v., ವ 3. 3ಳಿ ಸುನಾ! (B. 8, 83). ನೋಡುನಾ! (B. 5, 150). ಮಾಡುನಾ! (My.). ವಾ vā. 1. Or (ಪ್ರಹ್ಲಾದಮಾಹೀಶ, ಪ್ರಹ್ಲಾದಮಾನಗಲು Nu. 189;

ಪ್ರಹ್ಲಾದಮಾಹೀಶ, either -or not (ವಾಲ್ಮ 533); also; or if. or else.
 ವಾ vā. 2. Tbh. of ವಾ. (ಜಲ, ಉದಕ Nu. 139). See ವಾಲ್ಮ.
 ವಾಂಶಿಕ ವಾಂಶಿಕಾ. (fr. ವಂಶ). A flute-player. (Üpr. 6, 818 86).
 ವಾಂಶ್ಯ ವಾಂಶ್ಯಾ. (fr. ವಂಶ). = ವಾಸ 1, q. v. Made of bamboo (Sk. ವಾಂಶ).
 ವಾ vāh. = ವಾರ. Water.
 ವಾಕ vāk-kapa. A water-drop (Üpr. 4, 46).
 ವಾಕಿಟ ವಾಕ-kiṭi. Water-pig: a porpoise. (R.).
 ವಾಕೇಲಿ ವಾಕ-kēli. Sporting or gambolling in water (Üpr. 1, 100).
 ವಾಕ್ರೇಡೆ ವಾಕ್-kridé. = ವಾಕ್ರೇಡಿ. (Üpr. 7, 148).
 ವಾಕ್ vāk. = ವಾಕ್ಯ, ವಾಕ್. (ತಾರದ, ಸರಸ್ವತಿ Nu. 28).
 ವಾಕ್ vāka. Sounding; speaking. See ವಾ.
 ವಾಕರಿಕೆ vākariké. = ಬಿಕ್ಕರಿಕೆ, etc. (My.; Tē. ವಾಕ್ರ).
 ವಾಕರಿಸು vākarisu. = ಬಿಕ್ಕರಿಸು, etc. (My.).
 ವಾಕಳಿಕೆ vākaliké. = ವಾಕರಿಕೆ. (My.).
 ವಾಕಳಿಸು vākalisu. = ವಾಕರಿಸು. (My.).
 ವಾಕಿಂಗ ವಾking. "Walking" (Sl. 275).
 ವಾಕು vāku. (Curvature, Mhr.): an ornament for the wrist (of females and children, My.; Sl. 219; Mhr. ವಾಕ್, ವಾಕ್).
 ವಾಕುಲೆ ವಾकुल = ವಾವುಜಿ, ವಾವುಜಿ, ವಾವುಜಿ, ವಾವುಜಿ, ವಾವುಜಿ. The plant called purple flea-bane, *Vernonia anthelmintica* Willd. (Serrata anth. Lin.; ವಾವುಜಿ Mr. 122).
 ವಾಕುಸಿ vākushi. = ವಾಕುಸಿ. See Nr. a. ವಾವುಜಿ.
 ವಾಕ್ಯಲಹ ವಾಕ್-kalaha. Speech-strife: quarrel, dispute (My.).
 ವಾಕ್ಯ ವಾक्ku. Tbh. of ವಾಕ್ (Smd. 106; ವಾಗ್ಧೇವ 2 Cm.).
 ವಾಕ್ಯಟಿಲ ವಾಕ್-kutilla. A man who is crooked or dishonest in his speech (My.);—dishonesty in speech (My.).
 ವಾಕ್ಯೇವ ವಾಕ್-kōvida. Skilled in speech or language (ವಾಗ್ಧೇವ Smd. 174 Cm.).
 ವಾಕ್ಯ ಕುರ್ಯ ವಾಕ್-kārya. Cleverness of speech (My.).
 ವಾಕ್ಯ ಕುರ್ಯ ವಾಕ್ ಕನಾದರ ನಾಳ ಸೇರುವನೇ? (Prv.).
 ವಾಕ್ಯ ಪಲ್ಯ ವಾಕ್-kāpalya. Volubility of speech; rattle, gabble (My.).
 ವಾಕ್ಯ ಪುತ್ಯ ವಾಕ್-patutva. Skill or ability in speech, eloquence (My.).
 ವಾಕ್ಯ ಪತಿ ವಾಕ್-pati. Eloquent; an eloquent man. 2, Brihaspati (Mr. 88; Kāv. I, 5, 47).
 ವಾಕ್ಯ ರೀತ ವಾಕ್-parinata. Proficient in speech or language (ವಾಗ್ಧೇವ Smd. 249 Cm.).
 ವಾಕ್ಯ ರುಪ್ಯ ವಾಕ್-pārushya. Harshness or severity of language; wordy violence; sourrility (My.).
 ವಾಕ್ಯ ರುಪ ವಾಕ್-paurusha. Power in speaking or using big words (My.).
 ವಾಕ್ಯ ಸುಪನ ವಾಕ್-pra-gumphana. Stringing together or good arrangement of words (Üpr. 1, 59).
 ವಾಕ್ಯ ಪ್ರ ವಾಕ್-praudha. Proficient in speech or language (see ವಾಕ್ಯೇವ, ವಾಕ್ಯ ರೀತ).
 ವಾಕ್ಯ ಪ್ರ ವಾಕ್-prandhi. Proficiency in speech or language (Üpr. 1, 11).

ವಾಕ್ಯ ವākya. Speech, saying, assertion, statement; a word (ಸೋಲೆ Ūt. II, 97). 2, a sentence; a period (Śmd. 170-172; Kāv. I, 1b, 82-41; II, 2, B, 1. 2);—prose (Śmd. 80). 3, a rule, a precept, an aphorism.

ವಾಕ್ಯಖಂಡ ವākya-khaṇḍa. Syntax (My.).

ವಾಕ್ಯದೀಪಕ ವākya-dīpaka. Illustration or explanation of a sentence (Śmd. 177).

ವಾಕ್ಯದೋಷ ವākya-dōṣa. A fault of the sentence; a violation of certain rules of poetical composition (Kāv. II, 2, B, 1 seq.).

ವಾಕ್ಯನಿರ್ವಾಹ ವākya-nirvāha. The completion or end of a sentence (Śmd. 173).

ವಾಕ್ಯಮಾಲೆ ವākya-mālā. A line of words: a sentence (Śmd. 92).

ವಾಕ್ಯವಿದ ವākya-vida. Possessed of the knowledge of words or language (ಉತ್ತಮ Śmd. 102 Cm.).

ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಯ ವākya-vēṣya. A complex of (e.g. saṃskṛita) words: a quotation (Śmd. 73).

ವಾಕ್ಯಶೇಷ ವākya-śēṣa. The remainder of a speech, anything intended to be said but left unsaid. (R.).

ವಾಕ್ಯಾನವಯ ವākya-anvaya. The natural order, or logical connection, of words in a sentence (Śmd. 174).

ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ವākya-artha. The meaning of a word or sentence (Kāv. II, 1, 6). 2, inquisition concerning a doctrine, etc.: a disputation, a discussion; a lecture (My.).

ವಾಕ್ಯಾಲಂಕಾರ ವākya-alankāra. An expletive.

ವಾಕ್ಯೋಪಮೆ ವākya-ūpamē. A kind of simile (Kāv. III, 3, B, 63 seq.).

ವಾಕ್ಯೇಶ ವāk-īś. The heanty of speech; Sarasvatī (Ūpr. 2, 1; 4, 10).

ವಾಕ್ಯೇಶಿನಿ ವāk-īśi-nivāsa. The heanty of speech dwelling in or on—(Kāv. III, 8, B, 173; Ūt. II, 122).

ವಾಕ್ಯನರ್ಥ ವāk-suvarpa. Speech considered as gold (Ūpr. 1, 60).

ವಾಗ್ ವāg. = ವಾಕ್. — ವಾಗ್ವೀರಣ. Good style of composition (My.). — ವಾಗ್ವಯ. Expenditure of words or speech, waste of breath (My.).

ವಾಗ್ವಚ್ಛರ ವāg-vāṣṭhara. A vain display of words (My.).

ವಾಗ್ವೇಶ ವāg-īśa. A master of language, an eloquent man. 2, Bṛhaspati. 3, Brahṃā. 4, N. of a man (Rāv. 1, 77). — ವಾಗ್ವೇಶಾರ್ಯ. ಅರ್ಯ. N. (Bp. 44, 47).

ವಾಗ್ವೇಶ್ವರ ವāg-īśvara. Brahṃā (My.).

ವಾಗ್ವೇಶ್ವರಿ ವāg-īśvari. Sarasvatī (My.).

ವಾಗು ವāgu. = ವಾಗುಸ. A sort of large fish (ಮದ್ದು, ತೃಣ, ಹೆಮ್ಮಾನ್ Mr. 409).

ವಾಗುಜಿ ವāgnji. = ವಾಗುಜಿ, etc. (Sk.).

ವಾಗುರ ವāgura. = ವಾಗುರೆ. (ಜಾಲಕ, ಬೆಕ್ಕಾರ Mr. 380).

ವಾಗುರಿಕ ವāgnrika. One who uses nets for catching deer, etc.

ವಾಗುರೆ ವāgurē. A net (for catching deer or wild animals), a snare, a noose.

ವಾಗುಶಿ ವāgushi. = ವಾಗುಶಿ. See Nr. 2. ವಾವುಚಗಿ.

ವಾಗುಸ ವāgusa. = ವಾಗು. (Sk.). See ಹೆಮ್ಮಾನ್.

ವಾಗೆ ವāgē. = ವಾಳಿ. A bridle (ನಲ್ಲಿ, ಕುಶಿ, ರತ್ನಿ Hiā.).

ವಾಗೇಯಕಾರಕ ವāg-gēya-kāratē. Performance of good composition and song (Ūpr. 2, after 14).

ವಾಗ್ಜಾಲ ವāg-jāla. A congeries of words; prate, gabble (My.).

ವಾಗ್ಜರಿ ವāg-jhari. Current of words: good style of composition (My.).

ವಾಗ್ಜತ್ತ ವāg-datta. Promised;—a promise (My.);—hetrothed.

ವಾಗ್ಜರಿವ್ರ ವāg-daridra. Poor in speech, of few words, speaking little or humbly, speaking guardedly. (R.).

ವಾಗ್ಜನ ವāg-dāna. Giving by promise;—hetrothing;—a promise (My.).

ವಾಗ್ಜಲಪ್ಪ ವāg-dṛishṭa. Verbal evidence (Bp. 51, 12).

ವಾಗ್ಜೇವತೆ ವāg-dēvatē. = ವಾಗ್ಜೇವ. (Kāv. I, 1a, 4).

ವಾಗ್ಜೇವಿ ವāg-dēvi. The goddess of speech or eloquence: Sarasvatī (Śmd. 1).

ವಾಗ್ಜಲ ವāg-hala. Powerful in speaking;—the power of speech (My.).

ವಾಗ್ಜಿ ವāgmi. Speaking much, loquacious, talkative, verbose. 2, speaking well, eloquent; an eloquent man (ಹರ್ಷಣ, ಮೇಳಯ್ಯ ನಾನಾ ರವಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗಿಯವಂ Mr. 360).

ವಾಗ್ಜತ ವāg-yata. Reserved in speech, taciturn, silent. (R.).

ವಾಗ್ಜತ ವāg-ruta. A deaf man (? ಕೇಳದವಂ Mr. 440, text corrupt).

ವಾಗ್ಜರ ವāg-vara. Brahṃā; Bṛhaspati (Śāv. 5, 27).

ವಾಗ್ಜಣ ವāg-vāṇa. A word considered as an arrow (Ūpr. 1, 44).

ವಾಗ್ಜವ ವāg-vāda. Quarrel, verbal dispute (My.).

ವಾಗ್ಜವ ವāg-vida. Clever in speech, skilled in language (Śmd. 398).

ವಾಗ್ಜವ ವāg-vibhava. Power, or excellence, of speech or diction (Kāv. I, 5, 50).

ವಾಗ್ಜವೇಧ ವāg-virōdha. Enmity appearing in words (My.).

ವಾಗ್ಜವೈಶಿ ವāg-vrīṣṭi. A shower of words (Ūpr. 3, 68).

ವಾಗ್ಜಿ ವāgē. = ವಾಗ್. (ಕುಶಿ, ರತ್ನಿ Mr. 274; Grj. 2, after 106; J. 18, 24).

ವಾಗ್ಜಿ ವāgē. = ವಾಗ್.

ವಾಗ್ಜಿವ್ರ ವāg-nishṭhura. Cruelty shown by words (My.).

ವಾಗ್ಜನಮ ವāg-manasa. Speech and mind (Bp. 50, 70).

ವಾಗ್ಜಯ ವāg-maya. Relating to speech; consisting of words; eloquent, rhetorical;—speech;—eloquence;—rhetoric. (R.).

ವಾಗ್ಜಯಧುರ್ಯ ವāg-mādhurya. Sweetness or pleasantness of speech (My.).

ವಾಗ್ಜಬಿ ವāg-mukha. The opening or commencement of a speech, an exordium.

ವಾಗ್ಜಲ ವāg-mūla. Origin of words: deposition (Tē; My.).

ವಾಗ್ಜಿ ವāgē. = ವಾಗ್, ವಾಗ್ಜ, (ವಾಗ್, ವಾಗ್). Speaking;—speech; voice; talk; language; discourse. 2, a word, a saying. 3, the goddess of speech, Sarasvatī (ತಾರಕಿ, ವಾಗ್, ಸರಸ್ವತಿ Nn. 28).

ವಾಚಂಯಮು ವಾಚಂ-yama. Speech-restrainer: a sage who practises rigid lactiurnity.

ವಾಚಕ ವಾಚaka. Speaking, reading; declaratory, expressing, signifying;—verbal, expressed by words;—a speaker, a reader;—a word. See Ūb. v. 1. 18; ಭೂ. — ವಾಚಕವಾಚಿ. Finency in reading (My.).

ವಾಚಕತೆ ವಾಚakatē. Expressiveness, significance; the meaning that is intended to be expressed (Kāvy. III, 1, A, 13-15).

ವಾಚಕಶಕ್ತಿ ವಾಚaka-śakti. Power in reading (My.).

ವಾಚನ ವಾಚana. The act of reciting or reading, recitation. 2, the act of relating or declaring, proclamation, declaration. See ಸ್ವಸ್ತಿ.

ವಾಚನೆ ವಾಚanē. = ವಾಚನ, ವಾಚನ.

ವಾಚಸ್ಪತಿ ವಾಚas-pati. The lord of speech: Brihaspati.

ವಾಚಾಗುರು ವಾಚā-guru. A teacher of sacred texts (Bp. 1, 1).

ವಾಚಾಟಿ ವಾಚāṭa. Talkative, loquacious.

ವಾಚಾಮೋಛರ ವಾಚām-agrohara. Impossible to be expressed by words (My.).

ವಾಚಾಮೃತ ವಾಚā-ambikē. Sarasvatī; N. of the mother of the poet Argala (Ūpr. 1, 54).

ವಾಚಾಲಿ ವಾಚāli. Talkative;—boasting.

ವಾಚಾಲಕ ವಾಚālaka. = ವಾಚಾಲ. (My.).

ವಾಚಿ ವಾಚi. = ಹಾಮುಚಿ. (Tē.). — ವಾಚಿತಿಗ. = ಹಾಮುಚಿಬಳ್ಳಿ. (Si. 159; Tē.).

ವಾಚಿ ವಾಚi. (= ವಾಚ 4). Speaking, uttering, expressing; what expresses: a word. See ಕ್ರಮ, ಗುಣ, ಧಾತು, ಮನೋ ಹರ. 2, expressing genera, generic. 3, a word which defines or limits the meaning of another word; an epithet, an attribute, an adjective (ವಿಶೇಷ Nn. 103, o. r. ವಿಶೇಷಣ). 4, a speaker, a counsellor, a minister (ಪ್ರಧಾನ, ಸಚಿವ 103). 5, Sarasvatī (ಸರಸ್ವತಿ 103). 6, an attribute, a quality, a good quality; good or improved state or condition (ಗುಣ 103).

ವಾಚಿಕ ವಾಚika. Verbal, oral. 2, communicated by speech or by word of mouth. 3, news, tidings, intelligence.

ವಾಚಿಸು ವಾಚisu. To speak, to say, to utter, to declare (Rām. 1, 16, 6; J. 11, 30; 26, 15. 49; 29, 4).

ವಾಚಿವಾಚಿ. ವಾಚa. Speech;—a holy word, a sacred text, a divine utterance;—an oath.

ವಾಚೀಯುಕ್ತಿ ವಾಚas-yukti. Possessing fitness or dexterity of speech.

ವಾಚೀಯುಕ್ತಿಪಟು ವಾಚīyukti-paṭn. Skilled in fitness of speech, eloquent.

ವಾಚ್ಯ ವಾಚya. To be spoken or said, proper (or possible) to be said. 2, to be spoken against, blamable, censurable, contemptible. 3, to be predicated (of anything), attributive, adjective, declinable as an adjective, taking three genders. 4, that which may be said of anything. 5, a predicate (in grammar). 6, the voice of a verb. See Ūb. v. 1; Kāvy. III, 3, B, 159.

ವಾಚ್ಯಲಿಂಗ ವಾಚya-liṅga. Adjective gender, i. e. gender that depends on the word which is to be distinguished or defined (ವಿಶೇಷ್ಯಧೀನಲಿಂಗ śmd. 108. 109); adjusting itself to the gender of a noun, being an adjective.

ವಾಚ್ಯಲಿಂಗಕ ವಾಚya-liṅgaka. Being an adjective.

ವಾಚ್ಯಲಿಂಗಕತ್ವ ವಾಚya-liṅgakatva. The state of being an adjective.

ವಾಚ್ಯವಾಚ್ಯ ವಾಚya-avāchya. Proper to be said and improper to be said (My.).

ವಾಚಿ ವಾಚi. = ಓಚ. An artificer, etc. (My.). ವಾಚಿ ಮನ (ಅವೇಶನ, ತಿಲ್ಲತಾರ Si. 108).

ವಾಚಿ ವಾಚi. Strength, vigour, energy. 2, speed (ಹಿಂ. ಬೇಗ Nn. 124). 3, one of the paces of a horse (ಅಶ್ವಗತ ಕುಮಾರಿಯ ನಡೆ 124; ಕುರಗಗತಿ Mr. 524). 4, boiled food in general, vegetable food (ಪಾಕ, ಮೇದೋಗದ ಪಾಕ 524). 5, clarified butter, ghee (ಕೃಷ್ಣ, ಕುಪ್ಪ 124; ಕುಪ್ಪ 524). 6, a wing;—the feather of an arrow (ಹಿ. ಗದಾ 124; ಗದಾ 524). 7, a mantra or prayer concluding a sacrifice (ಮವಾನ್ತ್ರ, ಯಜ್ಞದ ಕಡೆ 124; ಕೃತಮನಸ್ಸು 524). 8, N. of a tree (ತರುಧೇದ, ವೃಕ್ಷಧೇದ 124; ತರು 524; ದ. ವಾ No. 7?).

ವಾಚೀಯ ವಾಚi-pya. N. of a particular sacrifice.

ವಾಚಿ ವಾಚi. Strong, powerful, impetuous; swift. 2, a hero (ಕುಮಾರಿ Nn. 14. 51; ಕುರಗ, ಕುಮಾರಿ 75). 3, a bird (ನಿಮ್ನರ, ಪಕ್ಷಿ 75). 4, an arrow (ಮಾರ್ಗಣ, ವಾಣ 75). 5, a horse (ಅಶ್ವ 75, o. r. ಅಶ್ವ). 6, an enemy (ರಿಪ್ಪ, ಹಗ 75). 7, the plant ವಾಚದನ್ತಕ.

ವಾಚಿತರ ವಾಚi-tara. A mule (ಹಕ್ಕಿಪತಿ, ಹೇಸರಗತಿ Mr. 184).

ವಾಚಿದನ್ತಕ ವಾಚi-dantaka. The shrub Justicia adhaeda (and ganderuasa Lin., = ಅಲಿದಾಪ).

ವಾಚಿಧ್ವಾನ ವಾಚi-dhvāna. Neighing (ಪ್ರಾಣಿ, ಕುಮಾರಿಯ ದ್ವ. Nn. 18).

ವಾಚಿನಿ ವಾಚini. A warrior

ವಾಚಿಬಿ ವಾಚibi. Fit, proper, right (My.; Br.; Mr.; H. ವಾಚಿ, ವಾಚಿಬಿ).

ವಾಚಿಮಿ ವಾಚimi. = ವಾಚಿ. (My.).

ವಾಚಿಮೇಧ ವಾಚi-mēdha. A horse-sacrifice (J. 2, 25. 66).

ವಾಚಿಪಾಲ ವಾಚi-pālā. A horse stable.

ವಾಚಲಿ ವಾಚālyā. Tbh. of ವಾಚಲ್ಯ. (My.).

ವಾಚಿತ ವಾಚābilita. Wishd, desired, longed for.

ವಾಚಿಸು ವಾಚābisā. To wish, to desire (My.).

ವಾಚಿ ವಾಚāchē. Wish, desire; desire for.

ವಾಚಿ ವಾಚi. 1. = ಓಚ. (My.).

ವಾಚಿ ವಾಚi. 2. A slope, an incline, as of the ground, of a roof, of a water-course, etc (My.; Tē.; T., M. ವಾಚಿ; cf. ವಾರಿ & ವಾಲಿ). ಕ್ರಮವಾಚಿ ವಾಚಿ ವಾಚಿಯ ತಕ್ಕ ಸಲ (ಪ್ರವಣ Si. 421).

ವಾಚಿ ವಾಚi. (= ಬಳ್ಳಿ 1, ವಾಚಿ, ವಾಚು, ವಾಚ). An enclosure. 1, a piece of enclosed ground, a court-yard, a compound. 2, a garden, a park, a plantation. 3, the enclosure of a town or village, a fence, a wall, a hedge, etc. 4, a road, a way (cf. ಬದ್ಧ 1); a street (see ವೇದ್ಯ). 5, cover proceedure (Mhr.). 6, made of the vāci-tree.

ವಾಚಿ ವಾಚi. 1. A garden. See ಪುಷ್ಪ.

ವಾಚಿ ವಾಚi. 2. A street (My.; ಓಚಿ G.). 3, = ಕೋಶ (G.).

ವಾಚಿಕ ವಾಚika. = ವಾಚಿ, ವಾಚಿ. A gardener. 2, a garden (see ಪುಷ್ಪ).

ವಾಚಿಕ ವಾಚikē. An enclosure; a garden. See ಪುಷ್ಪ.

ವಾಟಿ ವಾಟಿ. = ಬಿಡಿ 1. (My.).

ವಾಟಿ ವಾಟಿ. 1. = ಬಿಡಿ 2. q. v. (My.).

ವಾಟಿ ವಾಟಿ. 2. = ಬಿಡಿ 1, oto. (My.).

ವಾಟುಲಕ ವಾಟುಲಕಾ. The plant *Sida cordifolia* or *rhomboida* (= ಬಲಿ).

ವಾಡ ವಾಡ. = ವಾಳ. See ಕುಳ.

ವಾಡಬ ವಾಡಬ. = ವಾಡವ.

ವಾಡಬಾನಲಿ ವಾಡಬಾ-ana. = ವಾಡವಾನಲ. (ವಾಡವ, ವಾಡಬಾ Nn. 13).

ವಾಡವ ವಾಡವ. = ವಾಡಬ, ವಾಡವ, ವಾಡಬ, ವಾಡವ. Submarine fire (ವಾಡವಾನಲ, ವಾಡಬಾ Nn. 13). 2, the lower regions (at the south-pole, ವಾಡವಾನಲ, ರವಾತಲ 13). 8, a country (ಜನಾಪ, ದೇಶ 18). 4, a *Brāhmaṇa* (ಎತ್ತ 13). 5, a stud, a collection of mares; a horse (ಕುರಂಗ, ಕುದುರೆ 13).

ವಾಡವಾಗ್ನಿ ವಾಡವಾ-agni. = ವಾಡಬಾಗ್ನಿ. Submarine fire.

ವಾಡವಾನಲ ವಾಡವಾ-ana. The fire of the lower regions.

ವಾಡವಾನುಬ ವಾಡವಾ-mukha. = ವಾಡವಾನುಬ. (ವಾಡವಾನುಬ ಕುಟು Mr. 48).

ವಾಡವೇಯ ವಾಡವೇಯ. = ವಾಡವೇಯ. A bull, an ox.

ವಾಡವೈ ವಾಡವೈ. A number of *Brāhmaṇas*.

ವಾಡಿ ವಾಡಿ. (= ವಳ). (Tō. ವಾಡಿ, ವಾಳ). See ನಾಯಕವಾಡಿ.

ವಾಡಿ ವಾಡಿ. An enclosure; an enclosing wall (Mhr., H.); an enclosed piece of meadow-field, or garden-ground;—a hamlet (cf. ವಾಡಿ);—a division of the suburban portion of a city (Mhr. ವಾಡಿ).

ವಾಡಿಕೆ ವಾಡಿಕೆ. (fr. ಬದಿ). Usage, custom, practice; the state of being habitual, that of being well known by practice (My.; ರೂಢಿ G.; Tō. ವಾಡಿಕೆ, ವಾಡಿಕೆ, ವಾಳ; T. ವಾಡಿಕೆ; Tō. ವಾಡಿಕೆ, to use, make use of). ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ನಿಡದ ಬಿಡಿಂಗಿಗಳ ಕುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಗ್ಗಿಗಳಾಗುವವು (B. 3, 86). ಚಿನ್ನವು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ರುಗಗಳ ರೂಪದಿಲ್ಲದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ (4, 105). ದಿವಸ ಹೋದವರಿಗೆ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಅಪ್ಪು ನಿಡ್ಬ ಬೀಳಾಗುವದಿಲ್ಲ (4, 135). ನನಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲ (My.). ವಾಡಿಕೆಯಿಲ್ಲದವನಾದರೆ ಹಾಡಿಕೆ ತಳೆಯುವದೇ? (Prv.). See ಬೋಳ.

ವಾಡಿಕ ವಾಡಿಕ. (Tbh. of ವಾಡಿಕ). = ವಾಡಿಕ. See ಹುನ್ನಾದಿಗ, ಹೂವಾದಿಗ.

ವಾಡೆ ವಾಡೆ. = ಬಿಡಿ, q. v. (My.; ಕುಟುಬ, ಗಳಿಗೆ SL 416).

ವಾಡೆ ವಾಡೆ. = ವಾಡ No. 1. Hard, firm, strong;—much, abundant, excessive, exceeding. ವಾಡೆ, much, excessively;—indeed, truly, surely positively, very well, yes.

ವಾಣ ವಾಣ. = ವಾಣ. See ವಾಣ.

ವಾಣಿ ವಾಣಿ. 1. = ವಾಣಿ. Sound, speech; voice. 2, *Sarasvati* (ಗೋ, ಸರಸ್ವತಿ Nu. 5; ಸರಸ್ವತಿ, ವಾಣಿ, oto. Kk. 9). 3, speaking. 4, (fr. ವಾಣ) having an arrow or arrows. 5, = ವಾಣಿ, a *Banyan* (Mhr.). 6, an oil-miller, an oilman (T. ವಾಣಿಯು). ವಾಣಿ ಗಾಣಿ (= ಗಾಣಿಗ) ತೇಲಿ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.). 7, articles of trade (see ಹಸರುವಾಣಿ).—ವಾಣಿಯರಸ. -ಅರಸ. *Brahmā* (Bp. 46, 78).

ವಾಣಿ ವಾಣಿ. 2. Weaving;—a weaver's loom.

ವಾಣಿಗ ವಾಣಿಗ. A knave (Bp. 28, 19; lu a corrupt line of Ūt. I, 84 there is: ವಾಣಿಗ ರಕ್ಕು, the metre would require ರಕ್ಕು, whether ರಕ್ಕು; o. r. is ರಕ್ಕು).

ವಾಣಿಜ ವಾಣಿಜ. = ವಾಣಿಯ No. 1. A merchant, a *Banyan*.

ವಾಣಿಜತನ ವಾಣಿಜತನ. Traffic, trade. ರೇಣು ಮಾಣಿವವಾದರೂ ವಾಣಿಜತನ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.).

ವಾಣಿಜ್ಯ ವಾಣಿಜ್ಯ. = ವಾಣಿಯ No. 2. Traffic, trade (ಹರದು Mr. 346).

ವಾಣಿಜ್ಯತನ ವಾಣಿಜ್ಯತನ. = ವಾಣಿಜತನ. (My.).

ವಾಣಿನಿ ವಾಣಿನಿ. A sharp or clever woman, a shrewd woman (ಎದಗ್ಗಿಯುಂ ಮುಗ್ಧಿಯುಮ್ ಅಗರ್ವವಳು Hk.; ಮುಗ್ಧ Mr. 306). 2, a dancing girl. 3, a drunken woman, one literally or figuratively intoxicated, a passionate woman (ಮತ್ತೆ Hk.; ಸೊಕ್ಕಿದವಳು Nr.).

ವಾಣಿಯ ವಾಣಿಯ. Tbh. of ವಾಣಿ. (Ū. Bp. 47, 41; Bh. 8, 24, 42). 2, Tbh. of ವಾಣಿಜ್ಯ. (Bh. 2, 15, 37).

ವಾಣೀಶ ವಾಣೀಶ. *Brahmā*, one of the attendants on *Śiva*. ಶ್ರೀಮಾನಿನೀಶ ಯಕ್ಷೇಶ ವಾಣೀಶರ್ ಎಮ್ಮವರು (ಶಿವನ) ನಿಜಮಿತ್ರರ ಕ್ಕು (Mr. 13).

ವಾಣೀಶ್ವರ ವಾಣೀಶ್ವರ. *Brahmā* (Bp. 1, 46).

ವಾತ ವಾತ. Blown; extinguished. 2, wind, air, breeze. 3, wind or air, as one of the humours of the body. 4, morbid affection of the windy humour, rheumatism, gout. 5, N. of a magical foot (Ūh.). ನಾತವಾಗಿ ಪರಿಮಳವಾಗಿ ವಾತಕ್ಕೆ ಭೇದವಿಲ್ಲ. —ನಾತನಾದರೂ ವಾತ ಬಿಡದು (Prv.). See ಮುಖಸಾರ. ವಾತಕ ವಾತಕ. The plant *Marsilea quadrifolia* Lln. (= ಅತ ನವರ್ಣ; see ಬೊದಗು 8).

ವಾತಕಿ ವಾತಕಿ. Rheumatic, gouty.

ವಾತಕುಮ್ಮ ವಾತ-kumbha. The part of an elephant's forehead below the frontal sinuses.

ವಾತಗುಲ್ಮ ವಾತ-gulma. Acute gout (Sk., Mhr.), attended by an induration of the mesenteric glands (C.).

ವಾತಜ್ವರ ವಾತ-jvara. Fever occasioned by the prevalence of the vāta-humour (My.).

ವಾತಧಾತು ವಾತ-dhātū. One of the (three) arteries near the wrist (My.).

ವಾತನಾಡಿ ವಾತ-nāḍī. = ವಾತಧಾತು. (My.).

ವಾತನಾರಾಯಣ ವಾತ-nārāyaṇa. A small plant of which the fruits are eaten and the leaves, roots, oto. used to remove rheumatism (My.; also ವಾತನಾರಾಯಣ).

ವಾತಪುರಾಣ ವಾತ-pūraṇa. A flag (Bp. 6, 21).

ವಾತಪೋಷ ವಾತ-pōṣha. The *Palāśa* tree, *Butea frondosa*.

ವಾತಪ್ರಕೋಪ ವಾತ-prakōpa. Excess of vāta in the body (My.).

ವಾತಪ್ರಮಿ ವಾತ-pramī. A sort of swift antelope.

ವಾತಮಣಿಲಿ ವಾತ-maṇḍalī. Wind-circle: a whirlwind (ಸು ದವ ಅನಿಲ Mr. 50).

ವಾತಮೃಗ ವಾತ-mṛga. A sort of swift antelope.

ವಾತರೋಗ ವಾತ-rōga. Rheumatism, gout (My.; B. 4, 71).

ವಾತರೋಗವಿದ್ದವನಾದರೆ ವಾಡ್ಯ ಬಾಡಿಸುವನೇ? (Prv.).

ವಾತರೋಗಿ ವಾತ-rōgi. Afflicted with vātarōga.

ವಾತರೋಗಿ ವಾತ-rōgi. A body afflicted with vāta (My.).

ವಾತರೋಗಿ ವಾತ-rōgi. A person who has such a body (My.).

ವಾತಸಹ ವಾತ-saha. Afflicted with vāta.

ವಾತಸುತ ವಾತ-suta. Hanumat (Rām. 4, 1, 16).

ವಾತಾಯನ ವಾತ-ayana. = ವಾಡಣ, ವಾಡವಣ. An air-passage, an air-hole, a window.

ವಾತಾಯು ವಾತ-ayu. An antelope, a deer.

ವಾತಾಶನ ವಾತ-aśana. The act of eating wind (Śāv. 2, 99). 2, a serpent (My.). 3, a tiger (My.).

ವಾತಾಹಾರ vāta-āhāra. = ವಾತಾಹನ No. 1. (My.).

ವಾತಾಲ vātāla. Afflicted with vāta. 2, mad, insauc. 3, a whirlwind, a gale.

ವಾತಾಲಿಕೆ vātālikē. = ವಾತಾಲ No 3. (Ūpr. 4, after 18).

ವಾತ್ಯ vātyē. A whirlwind, a gale.

ವಾತ್ಯಕ vātsaka. (fr. ವತ್ಸ). A herd of calves.

ವಾತ್ಯಲ್ಯ vātsalya. (fr. ವತ್ಸಲ). = ವಾಂಡಲ್ಯ. Lovingness: tender fondness (J. 18, 60; My.; ಮಮತೆ G.).

ವಾತ್ಯಯನ vātsyāyana. N. of a muni and of a writer on amorous subjects (Rāv. 1, after 135).

ವಾದ vāda. 1. = ಓದ. A ditch, a trench; a pitfall for catching elephants (Tē. 16; Abhā. 2, 4; cf. ವಾ 8 No. 4?).

ವಾದ vāda. 2. (= ಓಮ, etc.). — ವಾದಕ. -ಅಕ್ಕ. Bishop's weed (My.).

ವಾದ vāda. = ವಾದು 1. Speaking, talking. 2, sound, sounding; playing a musical instrument (see ವೀಣಾ-). 3, discourse, conversation. 4, disputation, debate, dispute, controversy, words (ಮೃತ, ಜಗದ್ Nn. 11). 5, explanation, exposition. 6, a plait, a sult at law. 7, report, rumour. ವಾದಾ ಮಾದಿ ಮಾದಿ, ಹಾದರ ಕಲಿತು ಕೊಡ್ತೆ. — ಭೇದಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ವಾದಾ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (Prvs.). 8, a marvellous skill or siddhi (to make gold, etc. ದಳ, ರಸವಾದ Nn. 9; My.; Abhā. 2, 37; see ರಣ, ರಸ-).

ವಾದಕ vādaka. Speaking; a speaker. 2, a player of a musical instrument, a musician (Śmd. 46). ಪಾತ್ರವಾದ ವಾದಕಂ ವಾಚಿಸಿದಂ (296).

ವಾದನ vādana. The act of sounding; — instrumental music; the sound of musical instruments.

ವಾದನಕ್ರಿಯೆ vādana-kriyē. The sounding of musical instruments. See ಮೊದಲು.

ವಾದನದಣ್ಣ vādana-daṇḍa. A stick, etc. for striking a musical instrument, a plectrum, etc. (ವಾಡ್ಯಮಂ ನುಡಿಸುವ ಕುಡುಕು Śmd. 46 Cm.). Cf. ವಾಡ್ಯಕೋಣ.

ವಾದನವಿಧ vādana-vidhi. A mode of the sound of musical instruments. See ಮೊದಲು.

ವಾದಪ್ರತಿವಾದ vāda-prativāda. A set disputation, assertion and counter-assertion, dispute, debate (My.; B. 5, 226).

ವಾದವಿವಾದ vāda-vivāda. A discussion about any statement, argument and disputation, dispute, debate, argumentation (B. 4, 206; My.).

ವಾದಿ vādī. Speaking; asserting; disputing. 2, a speaker. 3, a disputant; a dialectician (ಪಾಕೃತ, ಮೇಲದಾದು ತರ್ಕಂ Mr. 360; Bp. 58, 67). 4, a plaintiff, an accuser. 5, an explainer, an expounder of the law, śāstras, etc., a great personage or doctor (ನರೇಂದ್ರ Nn. 136; Mr. 490). 6, one who maintains any particular system of doctrine (see ಅವ್ಯಯ, etc.). 7, learned; wise, sage, skilful. See ಕಲ, ಸ್ವರ, ಹಟ. ವಾದಿಯ ಸಂಗಡ ವಾದಿಸಲು ಸಲ್ಲ, ಕುಣ್ಣಿನ ಕೂಡ ವಾದಿ ನಡೆಯಲು ಸಲ್ಲ (Prv.).

ವಾದಿತ್ರ vāditra. A musical instrument.

ವಾದಿನಿ vādini. The feminine form of ವಾದಿ. See ಪರಿ.

ವಾದಿಪ್ರತಿವಾದಿ vādī-prativādī. An assertor and a counter assertor; — a plaintiff and a defendant (My.).

ವಾದಿಸು vādisu. = ವಾಚಿಸು, ವಾದಿಸು. To dispute (v. i.); to debate; to speak contentiously (Bp. 3, 52; 55, 54; Bh. 1,

8, 16; My.; see Prv. a. ವಾದಿ). 2, to sound a musical instrument, to play.

ವಾದ್ಯ vādya. = ವಾಚಾ, ವಾಚ. To be spoken (see ಅಧಿ); — any musical instrument; — instrumental music. ವಾದ್ಯ ವಾದಿಸು (B. 5, 294).

ವಾದ್ಯಕೋಣ vādya-kōṇa. = ವಾದನದಣ್ಣ. (ವಾಚಿಸುವ ಕುಡುಕು Nn. 127).

ವಾದ್ಯಭಾಂಡ vādya-bhāṇḍa. A musical instrument.

ವಾದ್ಯಭಾಂಡಮುಖ vādya-bhāṇḍa-mukha. The mouth or lip part or point of a musical instrument.

ವಾದ್ಯವೀಣ vādya-vīṇa. A sort of musical instrument. See ಪದಪ.

ವಾದ್ರೀಣ vādhripāsa. A rhinoceros.

ವಾನ್ vān. The masculine form of ವಾ 1. (ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಸಂಚಯ, etc. Mr. 440).

ವಾನ vāna. 1. Blown; blown upon; — dry, dried (cf. ಲಂ). dry or dried fruit (ಕರಾಟು, ಒಣಗಿದ ಕಾಯಿ Nn. 90; ಒಣಗು ದೋರ್ವ ಕಾಯಿ Mr. 109). 2, blowing; — moving, rolling. 3, fragrance. See ನಿರ್.

ವಾನ vāna. 2. Weaving, sewing. 2, the fruit of actions (ಕರ್ಮಫಲ, ಕಟ್ಟಿದನ್ವಾ ಕರ್ಮಗಳು Nn. 90). 3, what is complete or perfect (ಅಕ್ಷೀಣ, ಕೊಡತೆಯಿಲ್ಲದವು 90).

ವಾನ vāna. 3. (fr. ವನ). Relating to a forest or wood. 1, a multitude of woods, a collection of groves or thickets. 3, table-land (ಸಾನು, ಬಿಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 90).

ವಾನಪ್ರಸ್ಥ vānaprastha. (fr. ವನಪ್ರಸ್ಥ). A Brāhmana of the third order (śrāma) who has passed through the stages of student and householder, and has left his house and family for the woods. 2, the tree Bassia latifolia (= ಗುಡಪುಷ್ಪ).

ವಾನರ vānara. A monkey.

ವಾನರಕುಲ vānara-kula. Belonging to the monkey tribe. Nīla (ನೀಲ, ವಾನರಭೇದ, ಕಪಿಗಳ ಭೇದ Nn. 30).

ವಾನರವರಧ್ವಜ vānara-vara-dhvaja. Arjuna (J. 8, 37).

ವಾನರಸಮುನ್ಮತಧ್ವಜ vānara-samunnata-dhvaja. Arjuna (J. 18, 8).

ವಾನಸ್ಪತ್ಯ vānaspatya. (fr. ವನಸ್ಪತಿ). A tree the fruit of which is produced from (viable) blossoms.

ವಾನಾಯು vānāyu. (fr. ವನಾಯು). The district Vānāyu.

ವಾನಾಯುಜಿ vānāyu-ja. = ವನಾಯುಜಿ. A Vānāyu horse.

ವಾನೀರ vānira. A sort of cane, the rotan, Calamus rotang Lin. (ಹಡ್ಡೆಯ ಮರ Hā.).

ವಾನೇಡರ vānīṭhara. Wandering or dwelling in forests (Ūpr. 1, 187).

ವಾನೇಯ vānīya. The fragrant grass Cyperus rotundus.

ವಾನ್ತ va-anta. 1. A word with final ವ (ವ್, Śmd. 323).

ವಾನ್ತ vānta. 2. Vomited, ejected from the mouth, effused. See ಉದ್.

ವಾನ್ತಿ vānti. Vomiting; — the matter vomited; — an emetic. ಕೂಡಿದ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ನಿಲ್ಲದೆ, ಮುಕ್ಕಿರಿಸಿ, ವಾನ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಿತ್ತು (B. 5, 72). ಧಾನ್ತಿ ಹಿಡಿದವಗೆ ವಾನ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೋದಿ ತೇ? (Prv.). — ವಾನ್ತಿಧೇದಿ. Vomiting and purging: cholera (My.). — ವಾನ್ತಿಧಾನ್ತಿ. Vomiting and aberration: cholera (C; B. 4, 182).

ವಾವ vāpa. Sowing seed, strewing. 2, weaving. 3, shearing, shaving. See ನಿರ್, ಪರಿ, ಪ್ರತಿ.

ವಾಪನ vāpāna. 1. = ವಾಪ. See ನಿರ೦.

ವಾಪನ vāpāna. 2. Blowing. See ನಿರ೦.

ವಾಪನ vāpāna. Back, in return (C.; Br.; Mhr., H.).

ವಾಬಿ vāpi. 1. A sowing machine (ಕೂರಿಗೆ Mr. 870).

ವಾಬಿ vāpi. 2. = ವಾಂಬ, ವಾಮಿ, ವಾವಿ, ವಾಯಿ. An oblong reservoir of water, a pool or lake (ವೆಂಕಿ Hla.); a well.

ವಾಬಿಕ vāpita. Sown;—ahaven, shorn. See ಪರಿ.

ವಾಬಿಕೆ vāpitē. A close-shaved woman, a widow (ಮುಣ್ಣೆ Mr. 308);—a female mendicant (ಭಿಕ್ಷು 308).

ವಾಮು ವāma. = ವೀಮು, etc. (My.).

ವಾಮು ವāma. 1. Beautiful, handsome, pleasing, lovely (ಮನೋಹರ, ಒಳ್ಳೆತ್ತು Nn. 24; cf. ಲ 47).

ವಾಮು ವāma. 2. Reverse, adverse, opposite, contrary, inverted (ಪ್ರತಿಶೋಲ Nn. 24). 2, left, not right (ಎಡದ ಭಾಗ 24). 3, crooked (ವಕ್ರ, ಕೊಂಕು 24). 4, had; vile, base, wicked. 5, short.

ವಾಮುದೇವನ ವāma-dēva. Śiva. 2, N. of a fishi (J. 20, 8; 33, 39).

ವಾಮುದೇವನದನ ವāmadēva-vadana. N. of one of Śiva's faces (Śiv. 5, 4).

ವಾಮನ ವāmana. Short in stature, dwarfish;—a dwarf (ಗುಡ್ಡ, ಕುಬ್ಜ Nn. 132; ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಕಡೆದಾಗಿ ವಾಮನನನಿಶ್ಚಿ Mr. 389). 2, Vishnu in his dwarf (5th) incarnation, on account of Bali (Mr. 19; J. 26, 47). 3, the elephant that supports the south (or western) quarter. 4, N. of the author of the kāvyālaṅkāravṛtti (Kāvy. V, 970).—ವಾಮನಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 56, 27).

ವಾಮನಪುರಾಣ ವāmana-purāṇa. The purāṇa that contains an account of the dwarf-incarnation of Vishnu (Bp. 43, 76).

ವಾಮನಾಂತರ ವāmana-avatāra. = ವಾಮನ No. 2. (My.).

ವಾಮನೇತ್ರ ವāma-nētrē. A woman with beautiful eyes.

ವಾಮಲೂರ ವāmalūra. An ant-hill (ವಲ್ಗೀಕ, ಹುತ್ತು Mr. 401).

ವಾಮಲೋಚನ ವāma-lōcanō. A woman with beautiful eyes.

ವಾಮಾಂಗ ವāma-aṅga. The left side of the body (J. 26, 57).

ವಾಮಾಂಗಿ ವāma-aṅgi. A wife who is the left side of her husband (J. 26, 56).

ವಾಮಾರ್ಧಾಂಗ ವāma-ardhāṅga. Śiva, the husband of Pārvatī (Bp. 61, 49).

ವಾಮಿ vāmi. A mare.

ವಾಮೆ ವāme. (= ಬೀಮೆ, etc.). A heap of grass, straw, wood, etc. (Tē. ಒವೆ, ಒವೆ, ವಾಮ; Tē. ವಾಪ, swelling, cf. ವಾ 2). ಹುಲ್ಲು ವಾಮೆ (ಕೃಷ್ಣ, ಕೃಷ್ಣಸಂಜೆ, ಹುಲ್ಲು ರಾತಿ 81. 165).

ವಾಮೆ ವāme. ವಾಮಾ. A handsome female;—an intelligent woman (ಮನೋಹರ, ಹಾನಿ Nn. 24);—Gauri;—a woman in general (ಧಾಮಿನಿ, ಪ್ರೀ 24).

ವಾಯು vāya. 1. (Śmd. 25). (Thh. of ವ್ಯಾಜ). Deceit, lie, vainness, pretext (ಪುಸಿ Bhn. 5; Bp. 40, 45; Bh. 8, 13, 47; J. 5, 38; 9, 22, 34; 11, 34; 18, 55; 26, 43; cf. ವಾಡ No. 2).

ವಾಯು vāya. 2. Weaving, sewing. See ಪನ್ನ, ಪುನ್ನ.

ವಾಯುಜಿ vāyaja. (Thh. of ವೈಷಯ?). See ಪಾಲ.

ವಾಯುದಂಡಿ vāya-danda. A weaver's loom.

ವಾಯನ ವāyana. = ವಾಗಿನ, ವಾಯಿನ. Sweetmeats or oakes which may be eaten during a religious fast;—presents

of sweetmeats, etc., forming part of an offering to a deity, or prepared on festive occasions, such as marriages, etc., and sent as presents to friends and acquaintances.

ವಾಯನದಂಗ ವāya-vaṅga. = ವಾಯವಿದಂಗ, ವಾಯುವಿದಂಗ, ವಾಯುವದಂಗ, ವಾಯುವಿದಂಗ, ವಾಯುವದಂಗ, ವಾಯುವದಂಗ, q. v. (ಅಮೋಘ, ವರಣ, ವಿದಂಗ, ವೇಲ್ಲ, ಸೇತು G.; Mhr. ವಾಂಡಿಂಗ, the plant Embellia ribes).

ವಾಯವಿದಂಗ ವāya-vidāṅga. = ವಾಯವದಂಗ, etc. (ಕೃಮಿಘ್ನ, ಚಿತ್ರಕಣ್ಣುಲ G.).

ವಾಯುವಿದಂಗ ವāya-viṅga. = ವಾಯವಿದಂಗ. (My.).

ವಾಯುವೈ ವāyavya. Windy; relating to Vāyn;—the quarter or region of the wind, the north-west (presided over by the lokapāla Vāyn). (My.; B. 4, 114, 117).

ವಾಯುವ್ಯಾಸ್ತ್ರ ವāyavya-astra. A kind of weapon (J. 18, 15).

ವಾಯನ ವāyasa. A crow (ಕಾಗೆ Nn. 14, 16).

ವಾಯಸಾರಾತಿ ವāyasa-arāti. An owl.

ವಾಯಸಿ ವāyasi. The plant Solanum indicum Linn. (= ಕಾಕ ಮಾಡೆ; see Nr. 8. ಗಣಕ).

ವಾಯನೋಲಿ ವāyasōli. A medicinal root (= ಕಾಕೋಲಿ; see ಗೋಮುಡಿ).

ವಾಯಿ vāyi. Thh. of ವಾಸಿ 2. — ವಾಯಿಕಟ್ಟು. (ವೀನಾಡ 81. 91).

ವಾಯಿವೈ ವāyivē. (Tē. ವಾಯಿವೈ, ವಾವಿವೈ). — ವಾಯಿವೈ ಚಿಟ್ಟು. (ಬುಲಕ, ಕವರಿ, etc., ನಾಡವೈಕೆ 81. 157; Tē.).

ವಾಯಿವೆ ವāyivē. A promise, an agreement, an engagement with fixedness of term (Mhr., H.); period; term fixed for payment; instalment, stated period (My.; Br.).

ವಾಯಿನದಂಗ ವāyi-vaṅga. = ವಾಯವದಂಗ. (ಮೋಘ G.).

ವಾಯಿವದಂಗ ವāyi-vidāṅga. = ವಾಯವದಂಗ. (ಕಣ್ಣುಲ G.).

ವಾಯು vāyn. Wind, air; Vāyn, the god of the wind. 2, the air of the body, a vital air, of which five are reckoned: prāṇa, apāna, samāna, udāna, vyāna. 3, N. of a metrical foot (Ōh.). 4, rheumatism, gout (C.).

ವಾಯುಗುಲ್ಮ ವāyu-gulma. = ವಾತಗುಲ್ಮ (My.).

ವಾಯುಚಾರ ವāyn-cāra. The fleetness of the wind (ಲಘು, ಗಾಳಿಯ ನಡೆ Nn. 145).

ವಾಯುತ್ರಯ ವāyn-traya. (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Nn. 40).

ವಾಯುನಂದನ ವāyn-nandana. Bhīma (J. 2, 54).

ವಾಯುಪಂಚಕ ವāyn-paṅcaka. The set of five vital airs (see ವಾಯು No. 2; My.).

ವಾಯುಪುತ್ರ ವāyn-putra. Bhīma (ಭೀಮ, ಭೀಮಸೇನ Nn. 5; ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ವೈಕೋದರ, ಭೀಮ Mr. 264). 2, Hanumat.

ವಾಯುಭಕ್ಷಕ ವāyn-bhākṣaka. N. of a fishi (J. 33, 40).

ವಾಯುಮೃಗ ವāyn-mṛga. = ವಾತಮೃಗ. (ವಾತಮೃಗ, etc., ಗಾಳಿ ಗೆದ್ದುರಾಗಿ ನಡಿಯುವ ಸ್ವಧಾವವೃಕ್ಷ ಹುಲ್ಲೆ, ಕಡಕದ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಭೀ ದವು 81. 168).

ವಾಯುರಯ ವāyn-ṛaya. Fleet as the wind (Bāy. 18, 91).

ವಾಯುಲಿಂಗ ವāyn-liṅga. N. of a phallus of Śiva (My.).

ವಾಯುವಿಕಾರ ವāyn-vikāra. A change of form of the air of the body. See ತೇಗು.

ವಾಯುವದಂಗ ವāyn-vaṅga. = ವಾಯವದಂಗ, etc. (My.).

ವಾಯುವಿದಂಗ ವāyn-viṅga. = ವಾಯವದಂಗ, etc. A plant of which the seed is used as a vermifuge, Erycibe paniculata Roxh. (ವೇಲ್ಲ, ಅವೋಘ, ಕ್ರಿಮಿಘ್ನ, ವಿದಂಗ etc. 81. 147).

ವಾಯುವೇಗ ವāyn-vēga. The velocity of the wind; a gust or blast of wind;—fleet as the wind (Bp. 84, 24; My.).

ವಾಯುವೇಗಾ vāyu-vēgi. Fleet as the wind;—N. of a horse (Bp. 59, 39).

ವಾಯುಕರೀರ vāyu-karira. = ವಾತಕರೀರ. (My.).

ವಾಯುಸಖಿ vāyu-sakha. Fire.

ವಾಯುಸಖಿ vāyu-sakhi. Fire.

ವಾಯುಸಂಬಾರ vāyu-saṅkāra. The blowing of the wind (ತೀರಿ, ತೀಡೂದು, ಊಡೂದು &c.).

ವಾಯುಸುತ vāyu-suta. = ವಾಯುಪುತ್ರ. (ಭೀಮ Mr. 512).

ವಾಯುಸ್ತಮ್ಭ vāyu-stambha. One of the siddhis: raising the body in the air and maintaining it in such a position without support (My.).

ವಾಯುಸ್ಪರ್ಶನ vāyu-sparśana. The touching or touch of the wind. See ತೀಡು.

ವಾರಿ vār. = ವಾ 2, ವಾರು 1, ವಾದ್. Water.

ವಾರ ವāra. 1. = ಬೀರ, ವಾರಿ, etc. Declivity, sloping; side (T., M.; My. in compounds). See ವಾದಿ, ತಾದ್. Cf. ವಾಸರ. — ವಾರಗಚ್ಛಿ. -ಕಚ್ಛಿ. A kaṭhā that hangs to one side (My.). — ವಾರದುಮುಖ. = ಬಿರುದುಮುಖ (My.).

ವಾರ ವāra. 2. A share: a landlord's half share of the produce of a field in lieu of rent (Bp. 27, 52; My.; Tē., T., M.; see ವರ, ವರು; cf. ಅರ್ 7?). — ವಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡು. To give land to somebody for the sake of cultivation (retaining the ownership and) receiving half its produce instead of rent (My.; also oattle, etc. are given on vāra, My.).

ವಾರ vāra. 1. (= ವಾರಿ 2). Anything which screens, covers or surrounds; a cover. 2, a multitude, a quantity, a heap. 3, a flock, a herd, a troop. 4, a turn, a time; (turning round, see ಕೆಯ್ಯಾರ No. 1; ಪುರ). 5, a day of the week; a stated and recurring day for furnishing a meal to poor males (Mhr.; My.). 6, a moment, an occasion, an opportunity. 7, (ohooing, preferring; adoring, in ಕೆಯ್ಯಾರ No. 2). See ಪರಿ, ಮಧು, ತನಿ, etc. 8, = ಪಾರ, the opposite bank of a river. — ವಾರ ಕೊಡು. To fix a day for free-boarding once a week (My.). — ವಾರ ದನ್ನ. -ಅನ್ನ. Food that is obtained by poor males, according to rotation, from the houses of oharitahle people (My.). — ವಾರದ ಮನೆ. A house where vāradanna is given (My.). — ವಾರದ ಮೇಲೆ ಊಟ ಮಾಡು. To eat gratis by turns in different houses (My.).

ವಾರ vāra. 2. = ವಾಲ 1. A tall (Sk.).

ವಾರಕ vāraka. Restraining, opposing, resisting, obstructing, removing. See ನಿ-.

ವಾರಗಿತ್ತಿ vāra-gitti. = ಬೀರಗಿತ್ತಿ. (My.).

ವಾರಡಿ vāraḍi. = ಬೀರಡಿ.

ವಾರಣ vārāṇa. Warding off, keeping off or back;—stopping; removing; restraining, resisting, opposing;—screening, covering;—guarding, protecting, taking care of;—defending, defence, resistance;—opposition, prohibition; obstacle, impediment. 2, armour, mail. 3, the emhankment of a tank (ತೆರಾವಲನ್ನನ, ಕೆದಿಯ ಎಂ Nn. 99; ಸೇತು, ಕಟ್ಟಿ Mr. 416). 4, an elephant (ಅನೆ, ಗಜ 99). 5, a camel (ತೀಳ್ಳುಗಾಮು, ಒಪ್ಪೆ 99; ಕರಪ Mr. 469). 6, a cloud (ಜಲಧರ, ಮೇಳ 99). See ಜ್ಯಾಘಾತ, ಪ್ರ-, ಮುಕ್ತ-. — ವಾರಣ ಮಾಡು. To ward off, to remove, as fear, trouble (My.).

ವಾರಣನಗರ vārāṇa-nagara. Hastināpura (J. 7, 1).

ವಾರಣಬುನೆ vārāṇa-buṇe. The plantain, Musa sapientum.

ವಾರಣದ್ರವ್ಯ vārāṇa-hasta. The trunk of an elephant, the

ಗಜಸ್ತದ ಅಗ್ರ (ಪುಷ್ಕರ, ಅನೆಯ ಸುಣ್ಣು ತುಂ Nn. 27).

ವಾರಣಾವತ vārāṇāvata. N. of a town (perhaps Allahabad, Bh. 1, 8, 77. 83).

ವಾರಣಾವತಿ vārāṇāvati. = ವಾರಣಾವತ. (My.).

ವಾರಣಾಸಿ vārāṇāsi. = ವಾರಾಣಸಿ. (Bp. 54, 65; 58, 54; My.).

ವಾರಣಾಸ್ಯ vārāṇāśya. Gaṇapati (ಪಶ್ಚಿಮಾ, ವಿಸ್ತಾರ, etc Mr. 16).

ವಾರನಾರಿ vāra-nāri. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Bp. 40, 81; J. 7, 6).

ವಾರಪುರಾಣಿ vāra-purandhri. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Bp. 40, 56).

ವಾರಮುಖ್ಯೆ vāra-mukhyē. The chief of a number of harlots, a royal courtesan.

ವಾರಲಿ vārālī. (= ವರಲಿ). A female swan, a goose (see 2 ಲ್ಲಂಥ).

ವಾರವನಿಕೆ vāra-vanitikē. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Bp. 40, 51).

ವಾರವಾಣ vāra-vāṇa. A bodice; a quilted jacket, a cuirass, armour, mail (ಕವಚ, ಜೋಡು; ಕಂಡುಕ, ದಿವೆ Nn. 51; ಕವ, ಜೋಕ, ಕುಪ್ಪಸ, ವಾಡ Mr. 343).

ವಾರವೂಲಿ vāra-vūli. = ವಾರವೂಲಿ. (Mr. 59).

ವಾರವೂಲಿ vāra-vūli. Any unpropitious day or direction of the compass which is to be avoided for beginning a journey, celebrating marriages, etc. (My.).

ವಾರಸತಿ vāra-sati. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (ರಾಜಕುಲ, ಎರಾಸಿ Mr. 300; Bp. 28, 22; 46, 41). ವಾರಸತಿಯರ ಹಗ್ಗು (ಗಾಣ್ಯ 309).

ವಾರಸದಾರ vārāsa-dāra. = ವಾರಸುದಾರ. (B. 5, 6).

ವಾರಸು vārāsa. Heritage; the proprietorship of it (My. Br. ವಾರಸು; Mhr., H. ವಾರಸಾ, ವಾರಸ; claim, title (My. Mhr.).

ವಾರಸುದಾರ vārāsa-dāra. An inheritor or a proprietor of lands, etc. (My.; Mhr. ವಾರಸೇದಾರ, ವಾರಸ).

ವಾರಸುಂದರಿ vāra-sundari. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Sk.; My.).

ವಾರಸ್ತ್ರೀ vāra-stri. A common woman, a harlot, a courtesan.

ವಾರಾಂಗನೆ vāra-aṅganē. = ವಾರಸ್ತ್ರೀ. (Bp. 40, 3).

ವಾರಾಣಸಿ vārāṇāsi. = ವರಾಣಸಿ, ವಾರಾಣಸಿ. The town Benares (Bp. 53, 58; 57, 23). — ವಾರಾಣಸಿಯ ದಸರಿಯ ಫಣಿ. A kind of cloth (Bp. 11, 26).

ವಾರಾಣಿ vāra-rāṇi. Water-heap: the ocean (ಸಿನ್ಧು, ದರಾವ, ಅರ್ಜವ, etc. Mr. 405; Bp. 4, 44; 53, 25; Sk. ವಾರಾಣಿ. — ವಾರಾಣಿದುರ್ಗ. A fortress in the ocean (Bp. 54, 36).

ವಾರಾಣಿ vārāṇi. (fr. ವರಾಣ). Relating to a boar, boarish:—a boar.

ವಾರಾಣಪುರಾಣಿ vārāṇa-purāṇa. The vāishṇava parāśa said to have been revealed to the earth by Viṣṇu in the form of a boar (Bp. 43, 76).

ವಾರಾಣಿ vārāṇi. One of the mātris, the śakti of Viṣṇu in the form of a boar (see ಮಾತೃ and ಸಪ್ತಮಾತೃ). 2, an

esculent root or yam, Dioscorea (= ಗ್ಯಾಸ್ತಿ).

ವಾರಿ vāri. 1. = (ವಾರಿ 2), ವಾರು 2. By; according to, for (Mr. ವಾರಿ; My. e. g. in ದಿನಸುವಾರಿ, according to the

articles; see ತರಾ-).

ವಾರಿ vāri. 2. Regularity, regular practice: satisfaction; demand (cf. ವಾರಿ 1?). ವಾರಿಯಲ್ಲದ ಸುಖ ವಾರಿ ವಾರಿಯ

(i. e. it escapes by the many ways leading to and from a place, Prv.).

ವಾರಿ vāri. 3. *Water*. 2, a particular drug (= ಪ್ರೀವೇರ). 3, a place for lying or fastening an elephant. 4, a hole or trap for catching elephants (cf. ವಾದ 1?). — ವಾರಿವರ ಲ್. -ಪರಲ್. Hali (Grj. 9, 46).

ವಾರಿಗೆ vārigē. = ಬಿರಿಸಿ, etc. (C.).

ವಾರಿವರ vāri-tara. Moving or living in water, aquatic; — a fish (My.).

ವಾರಿಜ vāri-ja. A lotus (ತಾವರೆ Nn. 8).

ವಾರಿಜಬಾನ್ಧವ vārija-bāndhava. The sun (ಸೂರ್ಯ Nn. 8).

ವಾರಿಜಭವ vārija-bhava. Brahmā (Kk. 1).

ವಾರಿಜರಿಪ vārija-ripa. The moon. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ವಾರಿಜವಿಲೋದನ vārija-vilōdanna. Vishnu (ಎಷ್ಟು Nn. 8).

ವಾರಿಜವೈರಿ vārija-vairi. The moon (ಚಂದ್ರ Nn. 8).

ವಾರಿಜಾಕ್ಷ vārija-aksha. Vishnu (Bp. 54, 41).

ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿ vārija-akshi. A woman with lotus-like eyes (My.).

ವಾರಿಜಾನನಿ vārija-ānanē. = ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿ. (Bp. 40, 29).

ವಾರಿಜಾಮ್ಬಕ vārija-amhaka. Vishnu or Kṛishṇa (J. 2, 49).

ವಾರಿಜಾನನ vārija-āsana. Brahmā (My.).

ವಾರಿಜೋದಭವ vārija-udbhava. Brahmā (ಬ್ರಹ್ಮ Nn. 8).

ವಾರಿತ vārita. Warded off, prevented, hindered, impeded, stopped, restrained. See ಅ-, ಅಪ-; Bp. 5, 16; 28, 58.

ವಾರಿದ vāri-da. Water-giving: a cloud.

ವಾರಿದಪಥ vārida-patha. The sky (ಗಗನ Mr. 31).

ವಾರಿಧರ vāri-dhara. Water-holding: a cloud (ಮೇಘ, ಮುಗಿಲ್ Nn. 57; ಮೇಘ Mr. 42; ಭಸ 510).

ವಾರಿಧಿ vāri-dhi. Water-hold: the ocean (Smd. 408; Ūpr. 1, 61; Bp. 4, 75). — ವಾರಿಧಿಯ ಕಡ್ಡು. (ವಾದವಾಮುಖ Mr. 48).

ವಾರಿಧಿಕನ್ಯೆ vāridhi-kanyē. Lakshmi (My.).

ವಾರಿಧಿರಾಜ vāridhi-rāja. Varuṇa (Bp. 10, 30).

ವಾರಿಧಿವಾರಿ vāri-nātha. The ocean. 2, Varuṇa. 3, a cloud. (R.).

ವಾರಿಧಿ vāri-nidhi. Water-receptacle: the ocean (ವಾರಾ3, etc. Mr. 405).

ವಾರಿಪರ್ಲ vāri-parpi. The aquatic plant Pistitia stratiotes Lin.

ವಾರಿಪ್ರದ vāri-prada. A cloud (ಮೇಘ Nn. 19).

ವಾರಿಪ್ರವಾಹ vāri-pravāha. A water-fall, a cascade.

ವಾರಿಫೇನ vāri-phēna. Cuttle-fish bone (ಕಡಲ ನಾಲಿಗೆ Mr. 144).

ವಾರಿಭವ vāri-bhava. = ವಾರಿಜ. (My.).

ವಾರಿಭೃತ vāri-bhṛit. A cloud (My.).

ವಾರಿಮುಖ vāri-muṇē. Water-discharging: a cloud. (R.).

ವಾರಿಯನ್ತ್ರ vāri-yantra. = ಜಲಯನ್ತ್ರ. (My.).

ವಾರಿರಮ್ಯ vāri-ramya. The deep (ಅಗಾಧ, ಗರ್ಭೀರ, etc., ಮಹಾಸಾಗರದ ನೀರ ಗುಮ್ಮು Mr. 405).

ವಾರಿರುಹ vāri-ruha. A lotus (ಅಲ್ಪ Mr. 516).

ವಾರಿವಾಹ vāri-vāha. Water-bearer: a cloud.

ವಾರಿವೃದ್ಧಿ vāri-vṛiddhi. Flood-tide (see ನೀರೋತ್ತು).

ವಾರಿಸು vārisu. = ವಾರಿಸು 1. (Ūt. II, 73). To ward off, to restrain, to keep back, to stop, to remove (Ūpr. 3, 67; Bp. 1, 44; 21, 37; 26, 53; My.).

ವಾರಿನೀಲನ ವāri-nīlana. Sprinkling of water (J. 11, 24).

ವಾರು vāru. 1. Thh. of ವಾರ್. See ವಾರುಧ.

ವಾರು vāru. 2. = ವಾರಿ 1. (My.; Mhr., H. ವಾರ್, like, in, with, or after the fashion of detail, etc.). See ದಿಸ್.

ವಾರುಣ vārūṇa. (fr. ವರುಣ). Connected with Varuṇa. 2, N. of a weapon. 3, N. of one of the divisions of Bhāratavarsha. 4, water.

ವಾರುಣಾಸ್ತ್ರ vārūṇa-asthra. N. of a weapon (J. 13, 13. 14).

ವಾರುಣಿ vārūṇi. The western quarter or region presided over by Varuṇa, the west; the west looked upon as a woman (Lliv. 3, 4. 6). 2, a particular kind of spirit; any spirituous liquor. 3, N. of the lunar asterism śata-bhishaj, i. e. requiring a hundred physicians. 4, a species of dūrvā grass. 5, the bitter apple, Cucumis oolocynthis (ಬರಿಯನ್ನಾಕ್ಷಿ, ಹಾವುಮೆಳ್ಳೆ Mr. 146). 6, a place for catching elephants (ಗಜನ ಪಿಡಿದ ತಾವು Mr. 157; cf. ವಾರಿ 3 No. 4). 7, the hastard sago tree (ಬಯ್ಯ Mr. 117).

ವಾರುಧಿ vārū-dhi. (Thh. of ವಾರುಧ). The ocean (Lliv. 3, 6); — the number 4 (Ūh.).

ವಾರುವ vārūva. Thh. of ವಾದವ. A horse (Bh. 7, 18, 44; J. 4, 25; Dp. 172, 5).

ವಾರುಷಿಕ vārūshika. Thh. of ವಾರ್ಷಿಕ. Possessing years (J. 32, 37).

ವಾರಿ ವಾರಿ. = ಬಿರ, ಬಿರೆ, ವರೆ, ವಾರಿ 1. Declivity, sloping (C.; see ಅದ-; cf. ವಾಲ).

ವಾರ್ ವಾರ್. = ವಾರ್.

ವಾರ್ಪತ ವಾರ್-patat. The descending or flowing down of water (Ūpr. 1, 72).

ವಾರ್ಪುರ ವಾರ್-pūra. A flood of water (Ūpr. 8, 90).

ವಾರ್ತ vārta. (or ವಾರ್ತ, fr. ವೃತ್ತಿ). Being in good state: healthy, hale; — welfare, health. 2, chaff; — meanness, villainess (ಹೊಲ್ಲೆ Nn. 138). 3, = ವಾರ್ತ, news (ಚರನುಪದ, ದೂತರ ವಾಕ್ಯ 138). 4, = ವಾರ್ತ, vedic tradition (ಸಮನ್ವ, ಅನುಪ್ರತ 138); — good, virtuous (ಸಮ, ಸಮಾನ 138); — visible, manifest (ಪ್ರಕೃತ್ಯ, ದೃಷ್ಟ 138). See Mr. a. ವರ್ತನೆ.

ವಾರ್ತಾಕ ವಾರ್tāka. The egg-plant, Solanum melongena Lin. (ಬದಲಿ Hā.).

ವಾರ್ತಾಕಿ ವಾರ್tāki. The egg-plant.

ವಾರ್ತಾವಹ ವಾರ್tā-vaha. A news-bearer. 2, a vendor of grain, rice, oil, etc., a chandler

ವಾರ್ತಾವಿಶೇಷ ವಾರ್tā-viśēsha. A way of becoming manifest (ಸಾಕ್ಷಾತ್ Nn. 118).

ವಾರ್ತಾಹರ ವಾರ್tā-hara. One who conveys news: a news-bearer, a messenger (Ūpr. 6, after 88).

ವಾರ್ತಿಕ ವಾರ್tika. Relating to news; conveying intelligence; — relating to business, following an occupation. 2, an intelligence, a reporter, a spy, an envoy. 3, a great teacher (ನರೇಂದ್ರ, q. v.). 4, a vaiśya. 5, an explanatory or supplementary rule, a critical gloss.

ವಾರ್ತಿಕಪಟ್ಟಿ ವಾರ್tika-shaṭpadi. = ವಾರ್ತಿಕ, etc. (Ūh.).

ವಾರ್ತೆ ವಾರ್te. ವಾರ್ತಾ. = ವಾರ್ತ, (ವರದಿ), ವಾರ್ತ. Ahiding, staying, being. 2, livelihood; business; profession; — agriculture, trade, the occupation of a vaiśya. 3, tidings, report, rumour, news, intelligence (ನುಡಿದ ಗುಮತ Mr. 534). 4, knowledge (ಸಂಜ್ಞೆ Mr. 480). 5, the state of being or becoming manifest (ಪ್ರಕೃತ್ಯ 534). 6, the state of being

equal, good, etc. (ಸಮ 534). 7, meanness, vileness (ಹೊ
ಲೆಹ 534). 8, a particular figure of rhetoric: simple
description, the mere narration of facts without rhetori-
cal or poetical embellishment.

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಾ. (fr. ವೃದ್ಧ). Increase, augmentation. 2,
old age. 3, a collection of old men.

ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ ವೌರ್ದಹಾ-shatpadi. = ವಾರ್ಧಕ, ವಾರ್ಧಕ, ವಾ
ರ್ಧಕ, ವಾರ್ಧಕ. N. of a metre (Üh.; My.).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹ್ಯಾ. = ವಾರ್ಧಕ. Old age (Sk. & Mhr.).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಾ. A cloud (Skt. 2, 38).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿ. = ವಾರ್ಧಕ. The ocean (ಸಿಂಧು, ಸಮುದ್ರ Nn. 70;
ಸಮುದ್ರ 89; ಮುನ್ನೀರ Æt. II, 16; see s. ವರ್ಷನಿ). 2, the
number 4 (Üh.; see Mr. s. ವ್ಯಾಪರ).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿಕಾ. = ವಾರ್ಧಕ. (not Sk.).

ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ ವೌರ್ದಹಿಕಾ-shatpadi. = ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ, etc. (Üh.;
My.).

ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ ವೌರ್ದಹಿಕಾ. = ವಾರ್ಧಕ. (not Sk.; ಮುಪ್ಪು G.; My.).

ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ ವೌರ್ದಹಿಕಾ-shatpadi. = ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ, etc.
(Üh.).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿತಾ. Increased, grown, great, large (Smd. 188;
Kavy. I, 2, 87).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿ-vibhñ. Varuṇa (Mr. 49).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿಕಾ. = ವಾರ್ಧಕ. (not Sk.).

ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ ವೌರ್ದಹಿಕಾ-shatpadi. = ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ, etc.
(Mr. 8).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿñshi. (fr. ವೃದ್ಧಿ). One who exacts high inter-
est, a usurer.

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿñshika. A usurer.

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿñsh. A water-drop (Üpr. 4, 40).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿñ. To be warded off or prevented, to be
checked or impeded, to be stopped or obstructed. See
s. ನಿರೋ. 2, eligible, desirable, excellent (Bp. 39, 58).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿñ. A writing on water (V. 3, 72).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿಕಾ. (fr. ವರ್ಷ). = ವಾರ್ಷಿಕ. Belonging to the
rainy season;—belonging to a year, annual. 2, N. of
a medicinal plant (= ತ್ರಯಂಜನ).

ವಾರ್ಧಕ ವೌರ್ದಹಿತಾ. = ವಾರ್ಧಕ, q. v. See ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳ.

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. 1. = ಬಾಲ, etc. Hair. 2, a tail. 8, the cuscus-
grass, *Andropogon muricatus* Retz. (= ಬ್ರೇವೇರ).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. 2. = ಬಾಲ 1. — ವಾಲಿಕ್ರಿಯೆ. = ವಾಲಿಗಕ್ರಿಯೆ, q. v.

ವಾಲಿ ವಾಲಿಕಾ. = ಬಾಲಕ. A bracelet. 2, a finger-ring.
3, = ಬಾಲ 1 No. 8, the cuscus-grass. 4, a tail.

ವಾಲಿಖಿಲ್ಯ ವಾಲಿ-khilya. A collection of eleven additional
or apocryphal hymns in the eighth maṇḍala of the
Rigveda (Sk.). 2, a divine personage of a particular
class; they are enumerated as 60,000, were produced
from the hair of Brahmā's body, and are of the size
of the thumb (Mhr.; My.).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. 1. = ಬಾಲ 1 q. v., ಬಾಲ 2. (Thh. of ವಾಲಕ,
in the meaning of tailing, following or hanging to like
a tail, being closely attached to? cf. ವಾಲಿಸು in ಬಿಡು;
—or of ವಾಲಕ, fr. ವ್ಯ, in the meaning of choosing, select-
ing, adoring?). Service, etc. (My.). ವಾಲಿಗಂ ಪರವುದುಮ್
ಅರೋಹಣಿಗ್ ಘೃತ್ಯಂ (Smd. 295). — ವಾಲಿಗಕ್ರಿಯೆ. Doing service
at meals, o. r. ವಾಲಿಕ್ರಿಯೆ. See ಬಿಡು 2.

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. 2. = ಬಾಲ 2. A hanthey (My.; cf. ವೇಣುಕ?).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ-dhi. = ಬಾಲಧಿ. A hairy tail (ರಾಂಗುಲ, ಕೂದಲಿ
ಯ ಬಾಲ Mr. 274).

ವಾಲಿವಾಲ್ಯ ವಾಲಿ-pālyā. = ಬಾಲವಾಲ್ಯ. An ornament worn
between the hair when parted on the forehead;—a string
of pearls binding the hair.

ವಾಲಿವ್ಯಜನ ವಾಲಿ-vyajana. Tail-fan: a chowrie, a whisk
(Si. 267).

ವಾಲಿವ್ಯಜನ ವಾಲಿ-hasta. A hairy tail.

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. = ಬಾಲ. The second astrological division
of time or karana.

ವಾಲಿ ವಾಲಿ-agra. The end of a tail (J. 16, 41).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. = ಬಾಲಿ, q. v. (J. 18, 5). ವಾಲಿಯುಳ್ಳ ಕರೆಮ್ಬಿ.
ರಾಮನ ದಾಳಿ ಹುಸಿಯಲ್ಲ. — ವಾಲಿ ಹಾಗೆ ಬಲವನ್ನಿಟ್ಟು, ಪರಿ
ನಿಶ್ಚಿತ ಸವಿಯಲ್ಲ. — ಬಲದಲ್ಲಿ ವಾಲಿ ಮೇಲು, ಹಲದಲ್ಲಿ ರಾಮ ಮೇಲು
(Prva.).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ-ja. Vālī's son Aṅgada (My.).

ವಾಲಿವನವಿ ವಾಲಿ-tanūja. = ವಾಲಿ. (My.).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. A protector, a patron; a master (My.; Mhr.
H.).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. = ಬಿಲು 8, ಮಾಲು 1, q. v. (My.; Tē; Tē. ವಾ
ಲು = ಮಾಲು 2, sloping, slanting, descending, etc., incl.
a slope; cf. ಬಲಿ 2, ವಾಲಿ 2, ವಾಲಿ).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. = ವಾಲಿಕೆ (Smd. 102). Sand, gravel (Kṛ.
ಮರ Mr. 414). 2, a kind of drug and perfume (= ವಾ
ವಾಲಿಕ, ಪರಿವಾಲಿಕ; ಕಪ್ಪುರಾಮ Mr. 131). 3, a species of
onion (ಸವಿತ Mr. 148; cf. ವಾಲಿಕ).

ವಾಲಿವಾಲ್ಯ ವಾಲಿ-vālvā. A pillar of sand, a cloud
of drifting sand (My.).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. A species of cucumber, *Cucumis utillimus*
(ಸವಿತ Hla.).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. ವಾಲಿಕಾ. = ವಾಲಿಕ. Sand, gravel.

ವಾಲಿವಿಕೆ ವಾಲಿ-vikē. Sloping; descending, perch-
ing (ಸವಿತ, ಇದೆಯುಂಟೆ Si. 178).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. = ಬಿಲಿ. (My.; B. 2, 1). ಕವಿಯಾಗುವ ವಾಲಿ (7
ನಿರೋ); ಪುಸ್ತಕದ ವಾಲಿ (ಸಮುದ್ರ G.).

ವಾಲಿವಾಲಿ ವಾಲಿ-kāra. = ಬಿಲಿವಾಲಿ. (My.).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. (fr. ವಲ್ಯ). Made of the bark of trees.

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. = ವಾಲಿಕ. — ವಾಲಿಕದೇವ. N. of a phallus
of Śiva (Bp. 26, 16).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. = ವಾಲಿಕ. — ವಾಲಿಕದೇವ. = ವಾಲಿಕದೇವ. (Bp.
26, 45).

ವಾಲಿವಾಲಿ ವಾಲಿ-vālvā. = ವಾಲಿಕದೇವ. (Bp. 26, 16).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. (fr. ವಾಲಿಕ). = ವಾಲಿಕ. — ವಾಲಿಕದೇವ. =
ವಾಲಿಕದೇವ. (Bp. 26, 24, 58). — ವಾಲಿಕದೇವ. = ವಾಲಿಕದೇವ.
ಲ್ಲದ. (Bp. 26, 28).

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. N. of the author of the Rāmāyaṇa (J.
19, 38, 39, etc.).

ವಾಲಿವಾಲಿ ವಾಲಿ-vālvā. = ವಾಲಿಕದೇವ. (Bp. 26, 4
5, 10, 32).

ವಾಲಿವಾಲಿ ವಾಲಿ-vālvā. Talking much. 2, eloquent.

ವಾಲಿ ವಾಲಿ. = ವಾಲಿ. Consanguinity, affinity, relationship
(My.; Tē. = ವರಸೆ; vedic Sk. ವಾಸು, related by blood
blood-relationship, consanguinity). See Prv. s. ವರಸೆ. —
ವಾಲಿ ವರಸೆ. dnpl. (My.).

ವಾವಿಲಿ vāvili. The tree *Vitex negundo* (Tē.; ಸಿನ್ದುಕ, ಸಿನ್ದು ನಾರ, ಲಕ್ಕಿ Si. 136).

ವಾವೃತ್ತ vāvṛitta. Chosen, selected.

ವಾವೆ vāve. = ವಾವಿ. (My.).

ವಾಶಿ vāṣi. (= ವಾಸಿ 4). Roaring, singing, orying; a war-ory; voice, speech. 2, = ವಾಸಿ 5, an axe.

ವಾಶಿಕೆ vāṣikē. = ವಾಸಿಕೆ. (ಅಡಸಾಲದ ಗಿಡ G.).

ವಾಶಿತ vāṣita. Roared, orled, anng, etc.;—the cry of birds or animals. 2, = ವಾಸಿತ, perfumed, scented.

ವಾಶಿಕೆ vāṣikē. A female elephant. 2, a woman.

ವಾಶ್ಯ vāṣya. (= ವಾಸರ). Roaring, bellowing, orying, shrieking, singing.

ವಾಪ್ಪ vāṣpa. = ವಾಪ್ಪ, ವಾಪ್ಪ. Vapour, steam, mist. 2, a tear (of joy). See ಸೆಕೆ.

ವಾಪ್ಪಿಕೆ vāṣpikē. N. of a drug.

ವಾಸ vāsa. 1. Tbh. of ವಾಂತ್ಯ (Śmd. 366. 372). Made of bamboo (or reed); a flute, a pipe. See ವಾಸಗಾದಿ, ವಾಸರವ and Mr. s. ಅಯ್ಯು ಉತ್ತಮವಾದ್ಯ.

ವಾಸ vāsa. 2. Dwelling, resting, living;—a dwelling-place, a house, a habitation;—site, situation, abode, place of staying or abiding. ವಾಸ ತಪ್ಪಿದರೂ ವಾಸಲಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ (Prv.). See ಪ್ರ.

ವಾಸ vāsa. 3. Perfuming; perfume. See ಪಟಿ-2, ಮುಖ. 2, scent, trace, sign; the smallest remains of (Mhr.).

ವಾಸ vāsa. 4. Dress, cloth, clothes. See ಕಟ್ಟು, ಪಟಿ.

ವಾಸಕೆ vāṣaka. 1. Cansing to inhabit, making to dwell or abide;—a dormitory.

ವಾಸಕೆ vāṣaka. 2. Perfuming, fnmigating, filling with perfume; perfume. See ಪಟಿ. 2, the shrub *Gendarussa vulgaris* Nees. (*Justicia gendarussa* Lin.; ಅಡಸಾಲದ ಗಿಡ G.).

ವಾಸಕೆ vāṣaka. 3. Clothing, clothes.

ವಾಸಕೆವಜ್ಜಿಕೆ vāṣaka-sajjikē. A woman (or wife) dressed in all her ornaments, etc. to receive her lover (or husband, Rāv. 11, after 126).

ವಾಸಗಾದಿ vāsa-gādi. A flute-player (ವೇಣುಧ್ವಂಷಿಣಿವಿಶ್ವ Nr.).

ವಾಸಗೃಹ vāsa-grīha. An inner apartment, a dormitory.

ವಾಸಕೇಯಿ vāṣatēyi. (fr. ವಸತಿ). Night.

ವಾಸನ vāṣana. 1. Cansing to abide;—abiding, abode;—a particular posture during abstract meditation;—any receptacle or vessel;—knowledge. See ಉದ್-., ಪ್ರ.

ವಾಸನ vāṣana. 2. The act of perfuming, fumigating with fragrant vapours; perfume. See ಮುಖ.

ವಾಸನ vāṣana. 3. (= ವಾಸನಿ). Enveloping, covering;—cloth, clothes;—an envelope.

ವಾಸನದ್ರವ್ಯ vāṣana-dravya. A perfume (Bp. 46, 54).

ವಾಸನಾವಾಸನ (vāṣanā-vāṣana). Perfuming with scent (? Bp. 42, 26).

ವಾಸನಿಸು vāṣanisan. To perfume. ನೆತ್ತಿಯ ವಾಸನಿಸಿದರೆ ಸತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ವಾಸನೆ vāṣanē. 1. (fr. ವಾಸನ 2). Smell, odour, scent; fragrance, flavour (ಸೊವಡು, ನಡು, ನಾನ್ತ, etc. Kk. 55; Bp. 26, 43; 26, 6; 63, 7; 61, 60; C.; B. 4, 176; see ಮರ-., ಸು-). ಬಸೇ ವಾಸನೆಯಲ್ಲಿ ಸೊವಡು ಹಾಗೆ ಕರ ತರೋದು? (Prv.).—ವಾಸನೆಯುಳ್ಳ. The lemon grass, *Andropogon shoenanthus* Lin. (St. & Pl.).

ವಾಸನೆ vāṣanē. 2. (fr. ವಾಸನ 1). Knowledge derived from memory, the present consciousness of past perceptions, an impression remaining unconsciously in the mind from past good or evil actions and hence producing pleasure or pain (ಹಿಂದಿನ ನೆನಪು G.). 2, fancy, imagination, idea, in-olination. 6, expectation, desire; trust, confidence (ಬಯಕೆ G.).

ವಾಸನ್ತ vāṣanta. (fr. ವಸನ್ತ). Relating to spring, vernal.

ವಾಸನ್ತಿ vāṣanti. = ವಾಸನ್ತಿ. The creeper *Gaertnera racemosa* Roxb. (= ಅತಿಮುಕ್ತ). 2, a species of jasmine, *Jasminum auriculatum*.

ವಾಸನ್ತಿಕೆ vāṣantika. Vernal. 2, the buffoon (vidūṣhaka) in a drama. 3, a dancer, an actor.

ವಾಸನ್ತಿಕೆ vāṣantikē. ವಾಸನ್ತಿಕಾ. Spring (Grj. 7, 36).

ವಾಸಯೋಗ vāsa-yōga. Fragrant powder sprinkled on the clothes, the ōkṇi.

ವಾಸಯೋಗ್ಯ vāsa-yōgya. Fit to reside in (My.).

ವಾಸರ vāṣara. = ಬಿಸರ, etc. (C.; cf. ವಾರ 1).

ವಾಸರ vāṣara. A day (ಹಗಲು Nn. 149). 2, = ವಾಸರ (ವೇಕ ಸ, ವಂಜುಲ, ಎದುಲ, ತೀಕ, ಪಡ್ಡ Mr. 124; cf. ವಾಸ 1).

ವಾಸರಪತಿ vāṣara-pati. The sun (My.).

ವಾಸರಮನೆ vāṣara-maṇi. The sun (My.).

ವಾಸರವ vāṣa-rava. The sound of a flute (Mr. 61).

ವಾಸರು vāṣaru. = ವಾಸರ. (My.).

ವಾಸರೆ vāṣarē. = ವಾಸರು. (My.).

ವಾಸರೇನ್ದು vāṣara-indu. A day-moon (Ūpr. 9, after 10).

ವಾಸರೈ vāṣarai. (= ವಾಸತೇಯ). Night (ಇರಳು Mr. 65).

ವಾಸವ vāṣava. (fr. ವಸು). *Indra*. (Bp. 57, 76).

ವಾಸವತಿ vāṣa-vati. A house in which there are many clothes (ಬಹುವಸ್ತ್ರ ವರ್ತಿಸಿತ ಮನೆ Mr. 196).

ವಾಸವನಂದನ vāṣava-nandana. Arjuna; Vāli; Jayanta (My.).

ವಾಸವಾತ್ಮಜ vāṣava-ātmaja. Arjuna, etc. (My.).

ವಾಸವಾನುಜ vāṣava-annja. Vishṇu (My.).

ವಾಸವ vāṣa. Cloth, clothes, dress, a garment;—a curtain; a cover.

ವಾಸವಲ vāṣa-sthala. A place of residence, a house (My.).

ವಾಸವನ vāṣa-sthāna. = ವಾಸವಲ. (My.).

ವಾಸುಗಾರ vāṣa-āgāra. A sleeping apartment (ನೆಚ್ಚೆಯ ಮನೆ Hā.).

ವಾಸುನ್ತರ vāṣa-antara. An abode (Bp. 50, 14).

ವಾಸಿ vāsi. 1. Abiding, dwelling, inhabiting; an inhabitant. See e. g. ನಗರ, ಪ್ರ., ಸಹ, etc.

ವಾಸಿ vāsi. 2. Having or wearing clothes, clothed.

ವಾಸಿ vāsi. 3. Having or emitting perfume.

ವಾಸಿ vāsi. 4. (Tbh. of ವಾಸಿ; cf. also ವಾತಿ No. 1). A word, a promise; an asseveration, vow; resolution; obstinacy (ವಸ್ತ Bhn. 9; Bp. 9, 36; 40, 33; Bh. 2, 2, 114; 4, 4, 70; 7, 1, 9; 8, 22, 44; 6, 26, 36; Rāv. 4, 36; J. 2, 5; 16, 15; 20, 7; 23, 13; 25, 32). 2, quality: the state of being so and so much (My.; Tē., T.; see ಅರ, ಕಾಲು, ಮುಕ್ತಾಯ): a good quality, a good condition or stato, an improved state: the state of being better (in health, etc.), relief, ease; surpassingness, superiority, preference (My.; Tē.,

T.; see ಅಮೃತ, ಕಾಯಕ, ಹೆಸರು; Bh. 8, 22, 21; J. 23, 54).
ನಾಸಿಯಾಗದ ರೋಗಕ್ಕೆ ರಾಸುಮದ್ದು ಮಾಡಿದರೂ ವ್ಯರ್ಥ. —ಈತನಿ
ಗಿನ್ನ ಆತ ವಾಸಿ, ಎಷ್ಟಿನದರೆ ಉಣ್ಣುತ್ತಾನೆ. —ಜಲೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮದ
ಗಾಲ ವಾಸಿ. —ತುಚ್ಛನ ಸಂಗದ ದಾಡೋಲಿನಲೂ ಹುಚ್ಛನ ಸಂಗದ
ಬೀದೋಲಿ ವಾಸಿ. —ದಾತದ ವಸಿಗೆ ಹೂಸಿದಷ್ಟು ವಾಸಿ. —ಮತ್ತೆ ಹು
ಚ್ಛದ ಕೋಡಿಗೆ ನನ್ನ ಮುಂಡೆ ಇರುವ ಕಿವಿಯೇ ವಾಸಿ (Prva.). 3,
reasonableness, moderation (of price, in ದಾರಣವಾಸಿ,
My.). ವಾಸೀಲಿ ಸಿಕ್ಕದ ಜೀನಸು ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದರೂ ಕೊಣ್ಣಾನು
(Prv.). 4, excess, interest (M.; see ತಲ.).

ವಾಸಿ vāsi. 5. = ದಾತ 2, ವಾತ No. 2. An axe, an adze.

ವಾಸಿಕೆ vāsikā. = ವಾತಿಕೆ. The shrub *Justicia ganderussa*.

ವಾಸಿಗ vāsiga. A (house) servant (ಧೃತ್ಯ Bhn. 26).

ವಾಸಿತ vāsita. = ವಾತಿತ No. 2. Perfumed, scented, made
fragrant.

ವಾಸಿನಿ vāsinī. A woman who abides or dwells (Kāvy. I,
1a, 2). 2, a woman who wears (a garment, etc.).

ವಾಸಿಸು vāsīsu. 1. To dwell, to abide (Ūpr. 1, after 101;
My.; B. 4, 127, 418).

ವಾಸಿಸು vāsīsu. 2. To have an odour or particular scent,
to smell, to be fragrant, to be perfumed (Bp. 12, 9; 44,
4). 2, to perceive by the nose, to smell (ಅಭ್ಯಾಸ ಸಿದ್ಧಿ.
Dh.; Ūpr. 3, 44; 6, 49; 8, 37; ಕೆವ. 2, 96; My.). 3, to
perceive. ಸುಗಂಧವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಾಸಿಸಿದ ವಸ್ತು (ಧಾವಿತ, ವಾಸಿತ);
ಕಯ್ಯಗುಳಿಗೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಮುಖ ವಾಸಿಸುವ ಗಂಧಂ (ಅಮೋದಿ, ಮುಖ
ವಾಸನ Nr.).

ವಾಸು vāsu. Dwelling in: the universal soul; the soul;
Vishnu. 2, a young girl.

ವಾಸುಕೆ vāsuki. = ವಾಸುಗಿ, ವಾಸುಗಿ. The serpent *Vāsuki*,
brother of śeṣha or ananta and sovereign of the snakes.

ವಾಸುಗಿ vāsiṅgi. Tbh. of ವಾಸುಕೆ (Smd. 387; ಅಮೃತಕರ, ತೇಜ,
ಧರಣೀಶ್ವರ Nn. 35; see Mr. s. ಎಣ್ಣುಳು; Bp. 51, 57).

ವಾಸುದೇವ ವಾಸು-dēva. *Vishnu* or *Kṛishṇa* (Bp. 54, 24, 49;
57, 24); N. (My.). ತನ್ನ ಮುಣ್ಣು ವಾಸುದೇವ (Prv.).

ವಾಸಿ ವಾತ. The tree *Justicia adhatoda* Lin.

ವಾಸವ ವāstava. (fr. ವಸ್ತು). Substantial; real, true;—one
of the arthāntakāras of poetical composition: a faithful
narration or representation (ವಸ್ತುಸ್ವರೂಪವಚನ Kāvy. III,
3, B, 1-59);—substantiated, determined, demonstrated.

ವಾಸ್ತವಿಕ ವāstavika. Substantial, real, actual, according
with reality, just, right;—demonstrated (ಸತ್ಯ G.; My.;
B. 4, 67, 160).

ವಾಸ್ತವಿಕ ವāstavika. Tbh. of ವಾಸ್ತವಿಕ. (Ūh. 52; B. 5, 118).

ವಾಸ್ತವ್ಯ ವāstavya. = ವಾಸ್ತವ. (My.). 2, fit or proposed to
be inhabited;—an inhabitant.

ವಾಸ್ತು vāstu. The site or foundation of a house, a build-
ing place, building ground. 2, a house, a habitation, a
place of abode.

ವಾಸ್ತುಕ ವāstuka. The pot-herb *Chenopodium album* (ಚಕ್ಕವ
ತು Hlā., Nr., Mr. 95, Nn. 145).

ವಾಸ್ತುಕ್ರಮ ವāstu-krama. The plan of a building ground
or of a dwelling (Ū. Bp. 5, 49).

ವಾಸ್ತುಭರತ ವāstu-purusha. The tutelary god of a house
(My.).

ವಾಸ್ತುವಿಧೇಯ ವāstu-vidhēya. (A place) fit for placing or
building a habitation or habitations on (Bh. 1, 7, 13).

ವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರ ವāstu-śāstrī. = ಗೃಹಶಾಸ್ತ್ರ. (My.).

ವಾಸ್ತುಕ ವāstūka. = ವಾಸ್ತುಕ. *Chenopodium album*.

ವಾಸ್ತೋಪಪತಿ vāstōsh-pati. Lord of the house: Indra
ವಾಸ್ತ್ರ vāstra. (fr. ವಸ್ತ್ರ). Made of cloth; covered with cloth.
ವಾಹ vāh. Bearing, carrying. See ವ್ಯಕ್ತ, ಹಕ್ಕ.

ವಾಹ vāha. Bearing, carrying, conveying, drawing; see
ಗಂಧ, ಪರಿಣ, ಪ್ರ-, ವಾಹಿ, ಎ-. 2, a bearer, a porter. 3, a
beast of burden. 4, a horse (Abh. P. 13, after 44). 5,
any vehicle. 6, the arm. 7, a measure of capacity,
nearly equal to a ton in weight (ವಾಹಿ Mr.).

ವಾಹಕ ವāhaka. Bearing, carrying, conveying. See ರೂ.
ಸಂ, ಸ್ವಸ್ಥ. 2, a porter, a carrier. 3, the driver of a
chariot. 4, a horseman (Abh. P. 13, 65; Bp. 59, 49).

ವಾಹಕತ್ವ ವāhakatva. Horsemanship (Rāy. 13, 25).

ವಾಹದ್ವಿಷತ್ ವāha-dvishat. A buffalo.

ವಾಹನ ವāhana. Carrying, bearing, conveying, conducting,
driving. See ಉದ್-, ನರ-;—any vehicle, a chariot, a
carriage.

ವಾಹವಾ ವāhava. = ವಹವಾ. Bravo! capital! excellent! (My;
Tē.; Mhr., H.).

ವಾಹನ ವāhava. A large snake, especially the *Bes con-
strictor* (ಹೆಬ್ಬಾಸೆ Hlā.; ಅನಗರ, ತ್ರಿಲಿಂಗ, ಗೋವಾಸ್ತ, ತಯ್ಯ, ಎ
ಯ ವಾಹ Mr. 400; see Sl. 77).

ವಾಹಳಿ ವāhali. = ವಾಳಿ (Smd. 361). (Tbh. of ವಾಹಳಿ. A
row of horses, etc.: an exhibition of horses, etc. and of
their running. ತುರಗದ ವಾಹಳಿ (Smd. 131).

ವಾಹಳತನ ವāhālitana. Horsemanship (Rāy. 6, after 11,
13, 89).

ವಾಹಾರೋದಧೇದ ವāha-ārōha-hhōda. A mode of mounting
horses. See ಕೊಸೆ 2.

ವಾಹಿ vāhi. Bearing, carrying. See ಸಾಧು. 2, a chariot.

ವಾಹಿಕ ವāhika. = ವಾಹಿ. See ಅತಿ.

ವಾಹಿಕ ವāhika. The part of an elephant's forehead below
the frontal lobes.

ವಾಹಿನಿ vāhini. ವಾಹಿನೀ. A river. 2, an army, a body of
forces (ಬಲ Smd. 108). 3, a division of an army: 81
elephants, 81 oars, 243 horse, and 405 foot.

ವಾಹಿನೀಪತಿ vāhini-pati. The leader of an army, a general.

ವಾಹಿಸು ವāhisu. To pause to hear, to place upon or in.
ವಾಹಿಸರ್ (ಅರೋಪಿತ, ಹಿತ, ನಿರುತ, ಸ್ವಸ್ಥ Mr. 462).

ವಾಹ್ಯ ವāhya. To be carried or borne;—a carriage, a
vehicle;—any beast of burden: an ox, a horse, etc. ಹ
ಕವ್ವಲು, ವ್ಯಕ್ತ. 2, = ವಾಹ್ಯ, q. v.

ವಾಹ್ಯಕ ವāhyaka. A carriage. See ಕವ್ವಲ.

ವಾಹ್ಯಾಳಿ ವāhya-āli. = (ವಯ್ಯಾಳಿ, etc., ವಾಹಳಿ, ವೈಕಾಳಿ, ವೈಕಳಿ
(Smd. 361). A row of horses, etc.: an exhibition of
horses, etc. and of their running.

ವಾಹ್ಲಿಕ ವāhlika. = ವಾಹ್ಲಿಕ.

ವಾಹ್ಲೀಕ ವāhlika. = ವಾಹ್ಲೀಕ.

ವಾಳ ವāla. (= ವಳ, etc.). See ಅಳ-, ತುಡು-, ತೊಡು-
ಮಡಿ-, ಹೊದಾಗ-.

ವಾಳ ವāla. = ವಾಲ, etc. A tall (ಪ್ರವಾಲ, ಬಾಲ No. 7; ಲವಾ
ಬಾಲ 26). 2, a tnmor, a huko (Mhr. ವಳ, ವಾಲ).

ವಾಳತನ ವālatana. The state of being occupied
with or of being endowed with. See ಅಳ-

ವಾಳನ ವālaṅga. = ವಾಳನ. (Rām. 5, 8, 51).

ವಾಳಿ vāḷi. Tbh. of ವಾಳಿ (Śmd. 361).

ವಾಳಿಕೆ vāḷikē. = ವಾಳಕನ. See ಅಕೆ..

ವಾಳಿ ವಾಳಿ. O. r. of ಲಾಳಿ, q. v.

ವಾಳಿಯ vāḷiṣya. (Bh. 2, 14, 61).

ವಿ vi. (= ವೆ). An affix for forming verbal nouns, e. g. ಅವನಿ, ಬಳವಿ (Śmd. 247).

ವಿ vi. 1. = ವಿ. A prefix: apart, apart from, asunder; in different directions; to and fro; away, away from, off; different; various; distinct; manifold; contrary; improper; etc. 2, a prefix that intensifies an idea.

ವಿ vi. 2. = ವಿ. A bird.

ವಿಂಶತಿ viṁśati. = ವಿಂಶತಿ. (My.).

ವಿಂಶತಿ viṁśati. = ವಿಂಶತಿ. Twenty.

ವಿಂಶಲ viṁśala. Tbh. of ವಿಂಶಲ. (ವಿಂಶಲ, ಅಸ್ಥಿರ Mr. 245; Bp. 22, 14; 57, 74).

ವಿಕಂಕತ vikaṅkata. The plant *Flacourtia sapida* Roxb. (= ಕ್ರಿಶ್ಣಲ).

ವಿಕಟ vi-kaṭa. Having no hair, bald. 2, blown, opened, expanded (as a flower, etc.), spread.

ವಿಕಟತೆ vi-kaṭatē. The state of being blown. 2, the state of being without hair (Ūpr. 9, after 42).

ವಿಕಜ್ಜಲ vi-kajjala. Devoid of lamp-black collyrium (Ūpr. 8, 77).

ವಿಕಟ vi-kaṭa. (= ವಿಗಟ). Large, great (ದೊಡ್ಡತು Nn. 146); powerful. 2, formidable, hideous, ugly, uncomely (ಕುರೂಪ, ರೂಪವೇನಾದುದು 146); —crooked, perverse (ಕೊಂಕು, ಹೊಂಕು 146; ಕರಾಲ, ಅತಿಕೊಂಕು Mr. 450; see ಕೊಂಕು 1 & 2); —horrible, frightful. 3, beautiful, excellent.

ವಿಕಟತೆ vi-kaṭatē. The state of being large, hideous, etc. (Bh. 1, 8, 89).

ವಿಕಟನ vi-katthana. Boasting, vaunting, boastful. 2, speaking ostentatiously, proclaiming loudly; —praise. 3, irony.

ವಿಕರ vi-kara. = ವಿಕರ. A bird (Mr. 187).

ವಿಕರಾಲ vi-karāla. = ವಿಕರಾಲ. Very formidable or terrible; hideous (My.).

ವಿಕರಿಸು vi-kārisu. To alter, to change (v. t., in arithmetic, My.).

ವಿಕರ್ತನ vi-kartana. The sun.

ವಿಕರ್ತನೋದ್ಭವ vikaṭana-udbhava. Śani, Saturn (Bp. 10, 30).

ವಿಕರ್ಮ vi-karma. Various business or duty; see ಕಲ್ಪ. 2, fraud. 3, not acting, free from action.

ವಿಕಲ vi-kala. (ವಿಕಲ). Deprived of a part, defective, imperfect, incomplete. 2, decayed, impaired, withered, waned. 3, confused, confounded, agitated, sorrowful (Ūpr. 5, after 39; Bp. 3, 51; 4, 55). 4, option; optionally (ವಿಕಲ್ಪವಾಗಿ Śmd. 124 Cm.). —ವಿಕಲಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To confuse, etc. (Rām. 3, 7, 34).

ವಿಕಲತೆ vi-kalatē. Confusion, agitation, sorrow (Bp. 37, 9; 40, 64; 56, 81).

ವಿಕಲತ್ವ vi-kalatva. = ವಿಕಲತೆ. (ಬೆಟ್ಟರ Bhn. 44).

ವಿಕಲವಾಣಿ vikala-pāṇi. = ವಿಕಲವಾಣಿಕ. (ವಿಕಲವಾಣಿ Mr. 389).

ವಿಕಲವಾಣಿಕೆ vikala-pāṇika. One who has a mutilated hand.

ವಿಕಲಮತಿ vikala-mati. = ವಿಕಲ No. 3. (J. 25, 60).

ವಿಕಲಾಂಗ vikala-aṅga. Having mutilated or defective limbs, deformed.

ವಿಕಲಿಸು vikalīsu. To grow confused, etc. (Ū. Bp. 19, 31).

ವಿಕಲ್ಪ vi-kalpa. Alternative, option (ಮೇಲ್ಮೆ Śmd. 396); admission of an option or alternative, the act of allowing a rule to be observed or not at pleasure (Śmd. 12, 41). 2, uncertainty, ambiguity. 3, indecision, doubt, hesitation. 4, error, mistake, ignorance. 5, suspicious, surmise, evil apprehension, an evil thought (Mhr.; B. 4, 51). See ನಿರ್ಮ; ಮನೋ-; ಸ್ವ-; Bp. 2, 19; Śmd. 13; ಪಂ.

ವಿಕಲ್ಪಬಿಂದು vikalpa-bindu. An optional bindu (Śmd. 48).

ವಿಕಲ್ಪಿತ vi-kalpita. Made optional, held to be optional, optional (Bp. 8, 3).

ವಿಕಲ್ಪಿಸು vi-kalpīsu. To prepare differently; to prescribe variously; to form (Śmd. 160).

ವಿಕಸತೆ vi-kasat. Opening (as a flower), budding, blown (Kāvy. V, 35).

ವಿಕಸನ vi-kasana. (ವಿಕಸನ). Bursting; opening (as a flower), blossoming, blowing, expanding; displaying itself. See ಅರರ್ 1, ಅರರ್ 1, ಅರರ್ 1, and ದಪ್ಪ.

ವಿಕಸಿತ vi-kasita. Blown (as a flower, ಅರರ್ Nn. 115).

ವಿಕಸಿಸು vi-kasīsu. To open (v. i.), to expand. ವಿಕಸಿಸುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳದು (ವಿಕಾಸಿ, ವಿಕಾಸರ, ಅರರ್ವನ್ನಾದು 8i. 361).

ವಿಕಸೆ vi-kasē. Bengal madder, *Rubia munjista* (= ಮಂಜಿ ಪೈ).

ವಿಕಾಸರ vi-kasara. Opening, expanding.

ವಿಕಾರ vi-kāra. Change, change of form or nature, alteration or deviation from any natural state, modification (ರೂಪಾಂತರ Śmd. 111 Cm.), abnormality. 2, change for the worse, change from a state of health, disease, sickness. 3, change from the quiescent condition of the soul, perturbation, emotion, passion, feeling, excitement. See ಭ್ರಮೆ, ನಿರ್ದಾ, ಮುಖ, ರೋಮ. —ವಿಕಾರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To deviate from the natural or proper state (B. 5, 196; My.).

ವಿಕಾರಬೇಜ್ಜೆ vikāra-bēṣṭhē. Abnormal action (Ūpr. 5, 120).

ವಿಕಾರಿ vi-kāri. Producing a change; undergoing a change. 2, an ugly, ill-natured person (Bp. 14, 26; 40, 53). 3, the thirty-third year in the cycle of sixty (My.).

ವಿಕಾರಿಸು vikaṛīsu. = ವಿಕರಿಸು. (My.).

ವಿಕಾರ್ಯ vi-kārya. Transformable, modifiable (Śmd. 156).

ವಿಕಾರ vi-kāra. (= ವಿಕಾಸ). Opening, expanding, blowing (as a flower ವಿಕಸಿತ, ಅರರ್ Nn. 115; ಅರರ್ 120, o. r. ವಿಕಾಸ). 2, appearance, becoming visible, display, manifestation, exhibition, open or splendid appearance (ವ್ಯಕ್ತ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ ಬಡನ್ದಾದು 115).

ವಿಕಾರಿ vi-kāri. = ವಿಕಾಸಿ.

ವಿಕಾಸ vi-kāsa. (= ವಿಕಾಸ). Opening, expanding, blowing (as a flower, etc.), budding. 2, expanse, sky, heaven. 3, = ವಿಕಾಸ No. 2, appearance, etc. 4, pleasure, joy, enjoyment. See ಅರರ್ 1, ಮನೋ-; Ūh. v. 184; Kāvy. V, 70; Grj. 3, 47; Bp. 2, 16.

ವಿಕಾಸಿ vi-kāsi. = ವಿಕಾಸಿ. Opening, blowing, budding. 2, becoming visible or apparent, becoming manifested, shining forth. 3, expanding, spreading, developing itself. See Nr. 2. ಅರರ್ 1.

ವಿಕಾಳಿಸು *vikāḷisu*. (fr. ವಿಕ್ರಾಳ). To become very formidable or excessive (Bh. 3, 19, 37; J. 18, 14).
 ವಿಕಿರ *vi-kira*. = ವಿಕರ. Scattering about (as hollid rice at a śrāddha, My.). 2, a bird. 3, a well.
 ವಿಕಿರತ *vikirat*. Scattering about (Ūpr. 1, 141).
 ವಿಕೀರಣ *vi-kīraṇa*. Scattering. 2, *gigantic swallow-wort*, *Calotropis gigantea* (= ಅರ್ 1).
 ವಿಕೀರ್ಣ *vi-kīrṇa*. Scattered in different directions, thrown about (or away), sprinkled, tossed about, dispersed, dishevelled;—spread about, expanded, extended, diffused (ಹರಹದನ್ನಾಡು, ಪ್ರಸರ Nn. 108);—covered, filled with;—torn asunder, split, rent;—celebrated, famous. See ಕರ, ಕದರ 1, ಬಿದರ 1, ಸಿದ 3, ಸಿದರ 1; J. 29, 11.
 ವಿಕೀರ್ಣಪತನ *vikīraṇa-patana*. Falling in a scattered-about manner. See ಪದರಿದು.
 ವಿಕೀರ್ಯ *vi-kīrya*. Having scattered about, having spread in different directions. See ಸೀದ 1.
 ವಿಕರ್ವಣ *vi-kurvāṇa*. Undergoing or causing a change of form or of mind;—feeling emotions of joy, *rejoicing*, *cheerful*.
 ವಿಕೃತ *vi-kṛita*. Changed, altered, modified, transformed, changed in form or feeling;—changed for the worse, *diseased*;—disfigured, ugly;—afflicted, hurt (ವಿಪ್ರಲಭ್ಯ, ದ್ವೈತ್ಯ Mr. 242);—unnatural;—affected by passion;—enter-taining feelings of disgust or aversion, estranged;—strange, extraordinary. 2, obange, alteration;—any disorder;—diseased state;—any passion;—disgust, aversion. See Bp. 43, 82. — ವಿಕೃತಮೋದು. -ತೋದು. To show grimaces (Śālv. 1, after 79).
 ವಿಕೃತಗತಿ *vikṛita-gati*. A deformed walk. See ಕಾಞ್ಞು 1.
 ವಿಕೃತರೂಪ *vikṛita-rūpa*. Changed in form or appearance, misshaped, ugly-faced (Śmd. 120 Mdb.).
 ವಿಕೃತಾಕಾರ *vikṛita-ākāra*. = ವಿಕೃತರೂಪ. (My.).
 ವಿಕೃತಾಂಗ *vikṛita-aṅga*. Changed or distorted in form or limbs. (Kāvy. 1V, 2, 30).
 ವಿಕೃತಾಂಗಾಪಹಾಸನ *vikṛitāṅga-apahasana*. Laughing at with grimaces. See ಘೋರಾದು.
 ವಿಕೃತಿ *vi-kṛiti*. *Change, alteration of any kind* (as of purpose, mind, form, nature, matter, etc.);—change from a natural or healthy state, sickness, disease;—change from a quiescent state, emotion, anger, wrath, fear;—disgust, aversion (Ūpr. 1, 49). 2, a production or that which is evolved from a previous source (prakṛiti). 3, N. of a type of metres (Ūh.; Mr. 362). ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವಿಕೃತಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). See ಕ್ಷೀರ, ಮನೋ, ರೋಹಿ; Bp. 38, 31. 4, the twenty-fourth year in the cycle of sixty (My.).
 ವಿಕಿರ *vikira*. Tbh. of ಎಕ್ಕಿರ (Śmd. 350). A bird (ಪಕ್ಕಿ 350).
 ವಿಕೃತಿ *vikṛita*. Separated. See ವಿ.
 ವಿಕ್ರಮ *vi-krama*. Stepping or going beyond; going, proceeding, walking;—a step, a stride. 2, *heroism*, *prohess*, *heroic valour*, *great power or strength* (ಪನ್ನತಿರ Ūt. 11, 15). 3, = ಎಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ. 4, the fourteenth year in the cycle of sixty (My.). — ಎಕ್ರಮೋದ. N. (Bp. 27, 67; 44, 58).
 ವಿಕ್ರಮಕ *vikrama-śaka*. The era of Vikramāditya, which begins 57 B. C. (My.; B. 5, 37).

ವಿಕ್ರಮಕಾಲ *vikrama-śāli*. A valourous, courageous person (My.).
 ವಿಕ್ರಮಹೀನ *vikrama-hīna*. *Destitute of valour, wanting in courage*.
 ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ *vikrama-āditya*. N. of a king of Ujjayini (Oujein), the founder of the *vikramaśaka* (My.).
 ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ *vikrama-arka*. = ಎಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ. (My.).
 ವಿಕ್ರಯ *vi-kraya*. (= ವಿಕ್ರ). *Sale, selling, vending* (ಕೊಡು Mr. 346). See ಬಿರ 1, ಮಾದು 1.
 ವಿಕ್ರಯ *vi-kraya*. = ಎಕ್ರಯ. See ಮಾನ-.
 ವಿಕ್ರಯಕ *vi-krayika*. A seller, a vender.
 ವಿಕ್ರಯಿಸು *vi-krayisu*. To sell, to vend (Bp. 30, 4; 42, 10; My.).
 ವಿಕ್ರಾಂತ *vi-kṛānta*. Stepped or passed beyond. 2, *valiant*, *mighty*, *victorious*, *courageous*;—a hero. 3, a step. 4, valour, prowess; eminence (ಕುಫ, ಪರಾಕ್ರಮ Nn. 133; ಕರ, ಮಂಗಲ, etc. Mr. 530).
 ವಿಕ್ರಾಂತ *vi-kṛānta*. Tbh. of ಎಕ್ರಾಂತ. (Mhr.; Ūb. 116).
 ವಿಕ್ರಿಯಾಬಲ *vikriyā-bala*. The power of changing the form of one's body ad libitum (Abh. P. 16, 49).
 ವಿಕ್ರಿಯ *vi-kriyā*. ವಿಕ್ರಿಯಾ. (= ಎಕ್ರ). *Change, alteration*, transformation, change of mind, etc.; any change from a natural or quiescent state: disease;—emotion, anger, passion;—injury, mischief. See Bp. 4, 60; 6, 24.
 ವಿಕ್ರೀಡಿತ *vi-kṛīḍita*. Played with; play, sport. See ಮತ್ತೆ; ಧ, ಶಾರ್ಫಲ.
 ವಿಕ್ರೀತ *vi-kṛita*. Sold (My.).
 ವಿಕೃಷ್ಟ *vi-kṛuṣṭa*. Called out, cried out. 2, *harsh*, *gruff*, *abusive*, *unkind* (as speech);—harsh speech (ಬಲುಮೆ Mr. 84).
 ವಿಕ್ರೇಷ್ಯ *vi-kṛēṣṭi*. A seller, a vender.
 ವಿಕ್ರೇಯ *vi-kṛēya*. To be sold, saleable, vendible.
 ವಿಕೃಬ *vi-kṛaba*. = ಎಕ್ರಬ. (Ūpr. 5, 19).
 ವಿಕೃವ *vi-kṛava*. Overcome with fear or agitation, *confused*, *titillated*, *bewildered*; *excited*, *alarmed*.
 ವಿಕೃಬ *vi-kṛiba*. (= ಎಕ್ರಬ). Agitated, alarmed, *confused* (ಎಂಜಲ, ಅಕ್ಕಿರ Mr. 245).
 ವಿಕೃವ *vi-kṛāva*. Sneezing, cough. 2, a sound.
 ವಿಕೃಪ್ತ *vi-kṛhipta*. Thrown apart or asunder; thrown away, cast, thrown; scattered; bewildered, perplexed (My.).
 ವಿಕೃಪ *vi-kṛhēpa*. Throwing apart or asunder;—throwing away, casting, throwing; projection;—sending, despatching;—casting off or aside, discarding; rejecting, refusing;—throwing about; scattering;—confusion, alarm, fear;—looking about vaguely or wildly;—a side-glance (ಕಣ್ಣು, ಕಡೆಗಡ್ಡೆ ನೋಟ Mr. 316). See ಅಂಗ, ದೃಷ್ಟಿ, (ಯ 2).
 ವಿಕೃಪಣ *vi-kṛhēpana*. = ವಿಕೃಪ. (A.).
 ವಿಕೃಪಕ *vi-kṛhēpa-śakti*. The projective power (of ignorance or māyā), that power of projection which raises up on the soul enveloped by it the appearance of an external world (Abhā. 5, 56).
 ವಿಖಿಳಿತ *vi-khāḍita*. Well inlaid or studded (Bp. 30, 13).
 ವಿಖು *vikhu*. = ಎಕ್ರ. Noseless. (R.).

ವಿಖ್ಯಾತ vi-khyāta. Generally known, notorious, renowned, famous, celebrated (Śmd. 188; Bp. 61, 88; J. 10, 44); = **ವಿಖ್ಯಾತಿ** (Mr. 417).

ವಿಖ್ಯಾತಿ vi-khyāti. Notoriety, fame, celebrity. **ವಿಖ್ಯಾತಿ** ಪಟ್ಟರೂ ಅವಿಖ್ಯಾತಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 39, 66; J. 2, 6; ನಗದ್ಧ. — **ವಿಖ್ಯಾತಿ**ವೆದು. -ವೆದು. To become notorious, etc. (Bp. 57, 78).

ವಿಖ್ಯಾಪನ vi-khyāpana. Making known; declaring, announcing, publishing; expiation, exposition; avowing, acknowledging, confessing (My.).

ವಿಗದ vigada. Tbh. of ವಿಗದ. Large, great, etc.; a great, etc. man; a wicked man (ಕೆಡುಕೆ Ūt. I, 89). See Bp. 5, 40, 8, 11; 18, 15; 29, 10; 36, 22; 88, 24; 49, 42; 50, 60; 61, 12; Pñi. 8, 5; Bh. 6, 2, 2, 4; Rām. 6, 10, 15; J. 5, 26; 17, 58.

ವಿಗದಿಸು vigadisu. To become crooked or perverse (Bh. 1, 8, 30). 2, to strike or impress with horror (3, 5, 11).

ವಿಗದಿ vigadī. (fr. ವಿಗದ). A great, powerful, perverse, etc. woman (Bp. 55, 86; J. 16, 4).

ವಿಗತ vi-gata. Gone away, departed, disappeared, ceased, gone;—dead;—parted, separated;—devoid of;—lost;—destitute of light, obscured, gloomy, dark. 2, the flight of birds.

ವಿಗತರೋಪ vigata-kriṣa. Devoid of pity (Ūpr. 5, 41).

ವಿಗತಪ್ರಭಾವ vigata-prabhāva. Disappeared strength, etc. See ಷಕ.

ವಿಗತಪ್ರಭೆ vigata-prabhē. Disappeared instre. See ಮುಸುಕ.

ವಿಗತಭಾವ vigata-bhāva. Disappeared nature, etc. See ಷಕ.

ವಿಗತಾರ್ತ vigata-ārtavē. A woman in whom the menstrual excretion has ceased.

ವಿಗತಾರ್ಥ vigata-ārtha. Devoid of meaning or sense (Ūpr. 5, 74).

ವಿಗತಾಸು vigata-asu. One whose life is going (Ūpr. 6, 94).

ವಿಗರ್ಹಣ vi-garhaṇa. Blaming, blame, abuse, censure, reproach. (R.).

ವಿಗಲಿತ vi-galat. Flowing away, flowing, etc. (Ūpr. 1, 130).

ವಿಗಲಿತ vi-galita. ವಿಗಲಿತ. Flowed away, trickled, oozed; dropped down, dropped, fallen; liquefied; passed away (My.).

ವಿಗದಿಸಿ vi-gaigū. Tbh. of ವಿಗಲಿತ. (Mr. 63; Bp. 8, 16; My.).

ವಿಗಾನ vi-gāna. Singing discordantly; defamalion, ill report; censure, reproach. See ಮುಸುಕ.

ವಿಗೀತ vi-gita. Badly sung; derided, abused, reproached. (R.).

ವಿಗುರ್ಬಹಿ vigurbahē. That which is formidable, a fearful object, a thing which causes amazement (Abh. P. 10, after 147; Bp. 18, 67; cf. ಅಗುರ್ಬಹಿ, ಗುರ್ಬಹಿ, etc., ವಿಗುರ್ಬಹಿ).

ವಿಗುರ್ಬಿಸು vigurbisu. To become or be formidable (Abh. P. 9, 186; 9, after 186). 2, to make terrible, to make (some thing) an object of amazement (10, after 147 & 149; 14, after 90).

ವಿಗುರ್ವಿಸು vigurvisu. = ವಿಗುರ್ಬಿಸು No. 1. (Abh. P. 14, after 6 & 170). 2, = ವಿಗುರ್ಬಿಸು No. 2. (8, after 46).

ವಿಗ್ನ vigna. Shaken, trembling, agitated, disturbed, alarmed. See ಅ.

ವಿಗ್ರ vigra. Noseless.

ವಿಗ್ರಹ vi-graha. = ಯಗ್ರ. Stretching out or apart, extension, expansion (ವಿಸ್ತರ Nn. 98). 2, shape, form, figure; an image, an idol (My.). 3, the body (ತರೇರ, ದೇಹ 98). 4, distributing into parts, dividing; separation, resointion, analysis, resointion of a compound word into its constituent parts, the separation or analysis of any word capable of separation. 5, a division, a part, a portion; a given thing (ಕೊಟ್ಟಿದ್ದವೆ Mr. 474). 6, liberal; liberality (ಅಕ್ಕುದಾರ, ಉದಾರ 98). 7, opposition, encounter, conflict, quarrel, war, assault (ಕಾಳಿಗ 98). 8, the expanse, the sky (ಗಗನಾಂಗಣ, ಆಕಾಶ 98). See Bp. 53, 2; 54, 86; 61, 35.

ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆ vigraha-ārādhanē. Idol-worship, idolatry (My.).

ವಿಗ್ರಹಾವೇಶ vigraha-āvēśa. Intentness on war (J. 22, 35).

ವಿಗ್ರಹಿಸು vi-grahisu. To oppose, to offer opposition, to quarrel; to assanit, to wage war against (Bp. 21, 88; 22, 15).

ವಿಘಟನ vi-ghaṭana. Becoming separate, flying apart, being divided, being severed (see ವಿಂಗಡ);—breaking up, destruction, ruin, misfortune;—striking asunder, hurting, destroying (Ūh. v. 56).

ವಿಘಟಿಕೆ vi-ghaṭikē. = ವಿಗದಿಗ. A particular measure of time, the sixtieth part of a ghaṭikā, equal to twenty-four seconds.

ವಿಘಟಿಸು vi-ghaṭisu. To become separate (Ūpr. 2, after 39).

ವಿಘಡಿಸು vi-ghaḍisu. To separate (v. t., Abh. P. 2, 65).

ವಿಘನ vi-ghana. Remains of food (ಉಣ್ಣು ಮಿಕ್ಕಿದು Hā.; ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಮಿಕ್ಕಿದು, ಉಣ್ಣು ಭಾಜನದೊಳಗೆ ಇರಿಸಿ ಉಚ್ಚಿಷ್ಠಮ್ ಎನಿಸಿಕ್ಕು Mr. 220);—the residue of an oblation of food (offered to the gods, to the manes, to a guest, or to a spiritual preceptor).

ವಿಘಾತ vi-ghāta. Destruction; killing;—a blow;—opposition, prohibition, prevention, impediment, obstacle;—abandoning. See Bp. 54, 25; Bh. 2, 2, 10; 8, 13, 31; ಕಾರ್ಯ.

ವಿಘಾತಕ vi-ghātaṭaka. One who destroys or kills. See ತಿಲ.

ವಿಘಾತಿ vi-ghāti. = ವಿಘಾತ. See Bp. 16, 7; Bh. 2, 2, 109; J. 26, 2; 32, 56. 2, he who, or that which, destroys, opposes, etc.

ವಿಘೂರ್ಣಿಸು vi-ghūrṇisu. To expand greatly, to become excessive (Abh. P. 13, 35).

ವಿಘ್ನ vi-ghna. Destroying. 2, an obstacle, an impediment, a hindrance, an embarrassment, an opposition (ಅವರಾಯ, ವ್ಯವಾಯ Mr. 252). 3, any difficulty or trouble. ಮುನ್ನೇ ಮದುವೆಗೆ ಮೂವತ್ತು ವಿಘ್ನ. — ಲಗ್ನಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನ ಮಾಡಿದರು. — ವಿಘ್ನವಾಯಿತೆನ್ನ, ನನ್ನವಾದರೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). See ವ್ಯವಾಯ.

ವಿಘ್ನರಾಜ vighna-rāja. He who overrules obstacles or difficulties: Gaṇēśa.

ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ vighna-īśvara. = ವಿಘ್ನರಾಜ. (ವಿನಾಯಕ Nn. 165).

ವಿಂಗಡ viṅgaḍa. = ವಿಂಗಡ, ಯಿಂಗಡ. (Tbh. of ವಿಘಟ = ವಿಘಟನ). The state of being separate, disunited or apart, separation, parting (My.; Tē. & T. ವಿಂಗಡ, ವಿಂಗಡ; Mhr. ವಿಘಡ).

ವಿಂಗಡಿಸು *vingāḍisu*. = ವಿಂಗಡಿಸು, ಯಿಂಗಡಿಸು, ಹಿಂಗಡಿಸು. To separate (v. t.), to disunite (My.). ಒನ್ನೆದ್ದನ್ನು ತುಡ್ಡ ಬೇಡೆ ಬೇಡೆ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಓದ ಬೇಕು (B. 3, 4).

ವಿಚಕಿಲಿ *vi-śakila*. A kind of jasmine (ಮಲ್ಲಿಗೆ Hk., Mr. 128; ತಕ್ಕ, ಲಿಂಗಮಲ್ಲಿಗೆ Nn. 80, one MS. only ಮಲ್ಲಿಗೆ).

ವಿಚಕ್ಷಣ *vi-śakṣhaṇa*. Seeing distinctly, clear-seeing, far-sighted, discerning, knowing, wise, clever, proficient (Śmd. 68; ವಿಧಿ, ಬಲ್ಲವರ Nn. 21; ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223; Ūpr. 1, 86; Bp. 51, 65; 61, 93).

ವಿಚಕ್ಷಣಿ *vi-śakṣhaṇi*. A clever female. 2, cleverness, skill (My.).

ವಿಚಯ *vi-śaya*. = ವಿಚಯನ. (Sk.; A.).

ವಿಚಯನ *vi-śayana*. Searching for, search, research, investigation, seeking.

ವಿಚರಣ *vi-śaraṇa*. = ವಿಚಾರ. See ಪ್ರ.

ವಿಚರ್ಚಿಕೆ *vi-śarṇikē*. Cutaneous eruption, scab, itch, herpes.

ವಿಡಲಿ *vi-śala*. Moving about, shaking, unsteady, unfixed (J. 26, 18).

ವಿಡಲಿತ *vi-śallita*. Moved about, moving about; agitated; swerved. See Ūh. v. 214; Bp. 35, 24; ಉ.

ವಿಚಾರ *vi-śāra*. = ವಿಚಾರ. Wandering, roaming about, going or moving about (J. 15, 14). 2, deliberation, consideration, reflection, investigation, examination, trial (ವಿಚಾರಾಂಶ Hk.; Śmd. 394; ವಿಶಾಸ Nn. 115; Mr. 493; ತರ್ಕ Nn. 148). 3, the exercise of judgment or reason, discriminating, judging, discrimination, judgment, decision. 4, subject, topic (My.). 5, doubt, hesitation. 6, perplexity, anxiety, anxious thought, trouble (My.; Mhr.). ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). See ಅರ್ 1. — ವಿಚಾರಗಡು. -ಕೆಡು. Judgment to be lost; to grow perplexed, bewildered or distracted. ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಗಟ್ಟುವನು (ವಿಹಸ್ತ, ವ್ಯಾಕುಲ G.). — ವಿಚಾರಗೇಡಿ. -ಕೇಡಿ. One who has lost his judgment, a bewildered or foolish person (Bp. 34, 7; 51, 5). — ವಿಚಾರಗೇಡಿತನ. -ಕೇಡಿತನ. Loss of judgment, foolishness (B. 5, 94). — ವಿಚಾರ ತಿಮ್ಮ. To investigate, to examine. ಸರ್ವರ ವಿಚಾರಮಂ ತಿಮ್ಮವನಂ (ಶಾ ರಣಕ, ಪರೀಕ್ಷಕ Mr. 244). — ವಿಚಾರ ಪಡು. To experience anxious thought; to use earnest thought, to reflect, to care (B. 5, 71. 88. 182; My.). — ವಿಚಾರ ಮಾಡು. To investigate, to inquire into (My.). 2, to reflect (B. 3, 123; 4, 56; My.). 3, to entertain anxious thoughts, to be anxious (My.).

ವಿಚಾರಕ *vi-śāraṇa*. A man who investigates, judges, or manages (My.). See ಮೇಲರ್.

ವಿಚಾರಣೆ *vi-śāraṇē*. = ವಿಚಾರಣೆ. Deliberation, consideration, examination, investigation; the exercise of judgment. — ವಿಚಾರಣೆ ಆಗು. An examination or trial to take place (B. 5, 279). — ವಿಚಾರಣೆಕರ್ತ. One who makes investigation, a judge; — a manager, a superintendent, a master (My.). — ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆ. = ವಿಚಾರಣೆ ಆಗು. (B. 4, 198). — ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡು. To examine, to investigate, to try (B. 5, 267. 268. 279). — ವಿಚಾರನಾಂ. N. (Bp. 12, 4).

ವಿಚಾರದೂರ *vi-śāra-dūra*. Far from (i. e. without) judgment, etc. (Bp. 26, 57).

ವಿಚಾರಪರ *vi-śāra-pāra*. Occupied with reflection, thoughtful, inquisitive (B. 5, 162).

ವಿಚಾರಭ್ರಷ್ಟ *vi-śāra-bhrashta*. Fallen from, or deprived of, judgment, etc. (Bp. 45, 2t).

ವಿಚಾರವಂತ *vi-śāra-vanta*. A man who considers, is inquisitive, thoughtful, or considerate (Bp. 26, 13).

ವಿಚಾರಿ *vi-śāri*. A deliberate, thoughtful, or considerate person (B. 5, 52. 213).

ವಿಚಾರಿತ *vi-śārita*. Deliberated about, examined, inquired into, judged.

ವಿಚಾರಿಸು *vi-śārisu*. To examine, to investigate, to inquire into, to inquire after; to ask; to reflect, etc. (ವಿಶಾಸ Nn. 115; ವೇದನ 156; Śmd. 44. 72. 88. 297 Cm.; Ūpr. 2, after 49 & 81; Bp. 34, 8. 27; 40, 37. 50; 51, 56; Mr. 472; J. 11, 35; B. 5, 138. 192; My.).

ವಿಚಾರಿಸುಕು *vi-śārisuḥ*. Examining, etc. ವಿಚಾರಿಸುಕಂ (ಅಮ ವಮ Śmd. 11).

ವಿಚಾರಿ ವಿ-ಶಾರಣಿ. A woman who thinks about, etc. (Bp. 46, 57).

ವಿಚಾರ್ಯ *vi-śārya*. To be deliberated (adj.). 2, having deliberated; see ಉ.

ವಿಚಾಲಿತ *vi-śālita*. Moved about, shaken. See ಉ.

ವಿಚಿತ್ತಿ *vi-śikṣita*. Doubt, uncertainty.

ವಿಚಿತ್ರ *vi-śitra*. Variegated; — handsome, beautiful, elegant; — wonderful, surprising (ಅಶ್ವಯುಕ್ತ Nn. 13). 2, N of a vṛtta and of a Kannaḍa metre (Ūh.). See Ūpr. 2, after 59; Śiv. 4, 30; J. 2, 47.

ವಿಚಿತ್ರತರ *vi-śitra-tara*. Uncommonly beautiful, etc. (Śmd. 301).

ವಿಚಿತ್ರದೇಹ *vi-śitra-dēha*. Having a variegated body; elegantly formed; — a cloud. (R.).

ವಿಚಿತ್ರಲಲಿತ *vi-śitra-lalita*. N. of a vṛtta (Ūh.).

ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯ *vi-śitra-vīrya*. N. of a king of the lunar race (Bh. 1, 3, 1).

ವಿಚಿತ್ರೀತ *vi-śitrita*. Variegated, coloured; wonderful (Ūpr. 1, 83).

ವಿಚೇತನೆ *vi-śētanē*. Senselessness, unconsciousness (Ūpr. 8, 86).

ವಿಚ್ಛಂದ *vi-śēhanda*. = ವಿಚ್ಛಂದ, ವಿಚ್ಛಂದ, ವಿಚ್ಛಂದ, ವಿಚ್ಛಂದ & v. ವಿಚ್ಛಂದ.

ವಿಚ್ಛಂದಕ *vi-śēhandaḥ*. A building consisting of several stories and surrounded by a portico; a palace, a temple.

ವಿಚ್ಛಾಯ *vi-śēhāya*. 1. The shadow of a flock of birds.

ವಿಚ್ಛಾಯ *vi-śēhāya*. 2. Destitute of shadow, shadowless. 2, a jewel, a gem.

ವಿಚ್ಛಾಯೆ *vi-śēhāyē*. Discoloured condition (Bp. 46, 58).

ವಿಚ್ಛಿತಿ *vi-śēhiti*. Tbh. of ವಿಚ್ಛಿತಿ. Cessation (My.).

ವಿಚ್ಛಿತಿ *vi-śēhiti*. Cutting asunder, tearing asunder. dividing, separating; — cutting off, breaking off; — interruption, cessation; — stealing, theft; anything stolen (ಶಾರ್ಙ್ಗ, ಸ್ವಯಂ, ಕವ್ಯ Mr. 226); — destruction, loss; — cesara, pause in a verse; — boundary, limit; — X. of certain amorous gestures practised by a mistress or heroine in a drama. See ಪದ 1.

ವಿಚ್ಛಿತಿ ಚಿತ್ರ *vi-śēhiti-śitra*. N. of a class of embellishments in poetical composition (Kāvya. III. 2, B. 2. 56-57 cf. III, 1 and ನಾನಾ).

ವಿಚ್ಛಿನ್ನ *vi-śēchinna*. Cut asunder, severed, divided, parted off; broken off, broken; interrupted, discontinued.

ceased; violated; destroyed; variegated, diversified (Bp. 27, 18; 30, 2; B. 4, 73). — ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನ. rep. Various (Bp. 35, 35).

ವಿಜೇದ vi-*chēda*. Cutting asunder or into pieces, dividing, separation, disjunction; cutting off; breaking off, breaking; a broken piece; interruption, termination, disappearance; the division of a book, a section; dissension, difference; space, interval. See ವಿಜಯದುಗು.

ವಿಜೇದನ vi-*chēdana*. Cutting asunder, etc. (ಕಲ್ಪನ, ಕರ್ತನ, etc., ಕಡಿಹಂ Mr. 438).

ವಿಜ್ಞಾನ vi-*jñāna*. Tbb. of ವಿಜಾರ. (Üb. 148). — ವಿಜ್ಞಾನರಗದು. = ವಿಜಾರರಗದು. (Üb. 126).

ವಿಜ್ಞಾನ vi-*jñāna*. = ವಿಜ್ಞಾನ. See ವಿಜ್ಞಾನ.

ವಿಜನ vi-*jāna*. Free from people, lonely, solitary.

ವಿಜನನ vi-*janana*. Bearing young, bringing forth. See ವೈಜನನ.

ವಿಜಲಿ vi-*jāli*. Mud, a muddy place (ವಿಜಲ, ಕೆಸದುಳ್ಳಿ ಹಿ. MS. ವಿಜಲ; ವಿಜಲ, ಕೆಸದ ನೀರ Mr. 418).

ವಿಜಯ vi-*jaya*. Conquest, victory, overcoming. 2, a victor (ಧುರಜೈತ್ರ, ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನು Nn. 94). 3, Arjuna (ಪಾರ್ಥ, ಅರ್ಜುನ 94). 4, yellow myrobalan, Terminalia chebula (ಅಥಯ, ಅಣಿಲೆ 94; Sk. ವಿಜಯ). 5, the twenty-seventh year of the cycle of sixty (My.).

ವಿಜಯತೆ vi-*jayatē*. Victorious state (Bp. 36, 28).

ವಿಜಯದಕಮಿ vi-*jaya-dakami*. The tenth day of the dasari feast (My.).

ವಿಜಯನಗರ vi-*jaya-nagara*. N. of a town (B. 3, 14; 4, 7. 30. 126).

ವಿಜಯನ್ತ್ರ vi-*jayanta*. The victorious: Indra. See ವೈಜಯನ್ತ್ರ.

ವಿಜಯರಾಘವ vi-*jaya-rāghava*. Rāma; N. (My.).

ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ vi-*jaya-lakshmi*. = ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ. (Abb. P. 9, 165; Grj. 2, after 106).

ವಿಜಯಲೇಖ vi-*jaya-lēkhi*. = ವಿಜಯಲೇಖ. (Smd. 376). One who has almost gained the victory.

ವಿಜಯಶ್ರೀ vi-*jaya-śrī*. = ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ. (Üpr. 4, 10).

ವಿಜಯಸೇನ vi-*jaya-sēni*. Tbb. of ವಿಜಯಸೇನ, q. v.

ವಿಜಯಾನಂದ vi-*jaya-ānanda*. N. of a vṛitta (Üb.).

ವಿಜಯಾರ್ಧ vi-*jaya-ardha*. N. of a mountain (Üpr. 6, 2).

ವಿಜಯ vi-*jay*. Hemp (ಬೂ Mr. 116; Sk. ವಿಜಯ).

ವಿಜಯೇಶ್ವರ vi-*jaya-īśvara*. Śiva (Bp. 42 snm.; 42, 39).

ವಿಜಯೋತ್ಸವ vi-*jaya-utsava*. Victory-festival (J. 23, 49).

ವಿಜಾತ vi-*jāta*. Born separately;—base-born; of a mixed origin;—generated; born;—wild, refractory (Mbr.).

ವಿಜಾತಿ vi-*jāti*. 1. Different origin or birth. 2, a different species; a different kind (Mr. 337). 3, a different caste or tribe;—a low caste (J. 17, 1; My.; see Sp. s. ಜಾತಿ ಹೀನ).

ವಿಜಾತಿ vi-*jāti*. 2. The feathered tribe, birds (V. 4, 13).

ವಿಜಾತೀಯ vi-*jātiya*. Of a different or mixed origin;—of a different kind or sort (My.).

ವಿಜಾತೆ vi-*jātē*. A woman who has borne children; a mother.

ವಿಜಾಪುರ vi-*jā-pura*. N. of a town (B. 4, 3. 145). ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ರಾಜಾರದವರನ್ನು ಜನ? ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ವಿಜೇದನ vi-*jigishu*. = ವಿಜೇದನ. (Bp. 20, 38).

ವಿಜೇದನ vi-*jigishu*. Desires of victory or conquest, desires to overcome or surpass (Üpr. 7, after 23). ಶತ್ರುವನಾಶಮಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಲ್ಲಿನ್ನು, ಜೇತಾರಾದಿಗಳಂ ಹಾರುತೆ ದುರ್ಗಾದಿಗಳಂ ಜೆಜ್ಜಿಸುವ ವಿಜೇದನವನ ಸ್ಥಿತಿಯು (ಅಸನ Nr.).

ವಿಜೇದನೆ vi-*jigishabē*. A desire to conquer or overcome or surpass, emulation.

ವಿಜಿತ vi-*jita*. Conquered, subdued, won, gained (Üpr. 6, 6. 43; Bp. 5, 1; 39, 56; Rāv. 5, 26).

ವಿಜಿತಬಲ vi-*jita-bala*. One who has conquered an army (Rām. 1, 14, 2).

ವಿಜಿಲ vi-*jila*. Sauce, etc. mixed with rice-water or gruel; any sauce, or condiment with gravy (see Nr. s. ಮಾದುರು).

ವಿಜಗುಪ್ತತೆ vi-*jugnpsatē*. Diagnat, aversion: one of the athāyibhāvas (Kāv. IV, 2, 15).

ವಿಜುಲಿ vi-*juli*. (= ವಿಜಲ). (ತುಳು ಕಳ್ಳಿ Mr. 219).

ವಿಜ್ಞಮುಖ vi-*jrimbba*. Displaying, extending, etc. (Üpr. 4, 38).

ವಿಜ್ಞಮುಖ vi-*jrimbhapa*. Yawning, gaping;—expanding, unfolding, displaying, exhibiting, extending;—displaying activity or energy, exhibit courage, power, etc.;—blossoming, budding;—pastime, sport. See ಕೆಕರ 1, ಘೂರ್ಣಿಸು, ಮನಗು 1; Üpr. 5, 118.

ವಿಜ್ಞಮುಖ vi-*jrimbhita*. Yawned; expanded, opened, unfolded, displayed, exhibited, acted;—blown, blossomed;—arisen, appeared;—sporting, wanted;—pastime, sport;—wish, desire;—act. See ಘೂರ್ಣಿಸು; Bp. 53, 68.

ವಿಜ್ಞಮುಖ vi-*jrimbhian*. To yawn; to expand, to unfold one's self, etc. See Bp. 39, 43; 51, 59; 53, 9; Rāv. 5, 116; 13, 4.

ವಿಜ್ಞ vi-*jñā*. Knowing, intelligent; wise, learned; clever, skilful; discreet.

ವಿಜ್ಞಪ್ತಿ vi-*jñapti*. = ವಿಜ್ಞಾನ. (My.).

ವಿಜ್ಞತೆ vi-*jñāta*. Discovered, understood, known;—celebrated, famous, notorious.

ವಿಜ್ಞಾನ vi-*jñāna*. = ವಿಜ್ಞಾನ, etc. Distinguishing, perceiving, discerning, understanding; intelligence, knowledge, science, learning, worldly knowledge of any kind, wisdom; experience, experimental knowledge; skill.

ವಿಜ್ಞಾನಿ vi-*jñāni*. = ವಿಜ್ಞಾನಿ. Learned, well-informed, clever, skilful, proficient.

ವಿಜ್ಞಾನಿಕೆ vi-*jñānika*. = ವಿಜ್ಞಾನಿ. Learned, etc. (= ವಿಜ್ಞಾನಿ).

ವಿಜ್ಞಾನೇಶ್ವರೀಯ vi-*jñāna-īśvartya*. N. of a commentary (the mīṭākeharā) by Viṇṇānēśvara on Yājñavalkya's dharmasāstra (My.).

ವಿಜ್ಞಾನನ vi-*jñāpana*. = ವಿಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ. The act of making known or acquainting, teaching;—representing, informing;—respectful statement or communication, respectful representation, humble intimation. — ವಿಜ್ಞಾನನಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To state respectfully (Rāv. 5, 133; Rāv. 1, after 79; J. 2, 37).

ವಿಜ್ಞಾನನಪತ್ರಿಕೆ vi-*jñāpana-patrikē*. = ವಿಜ್ಞಾನಪತ್ರಿಕೆ. A letter of respectful communication and petition (My.).

ವಿಜ್ಞಾನನೆ vi-*jñāpanē*. = ವಿಜ್ಞಾನನ. (My.).

ವಿಜ್ಞಾನಿತೆ vi-*jñāpita*. Apprised, informed; respectfully told and represented (My.).

ವಿಶ್ವ vi-tandra. Untired, indefatigable, without sleep.
 ವಿಶ್ವತ್ವ vi-tandratva. Wakefulness, vigilance, indefatigableness (Rā. 1, 9).
 ವಿಶ್ವರ vi-tarapa. Crossing or passing over. 2, a gift, a donation. 3, giving up, abandoning. 4, liberal; regardless of restraint (as to expense); liberality (Ūpr. 2, 5; Bp. 5, 64; 19, 4; Rā. 4, 112; My. also as ವಿಶ್ವರ).
 ವಿಶ್ವರಗ್ನ vi-tarapa-gṇa. Liberality (My.).
 ವಿಶ್ವರ vi-tarat. Passing over; conveying away; giving; producing, causing (Ūpr. 7, 151).
 ವಿಶ್ವರ vi-tarka. Reasoning, argument, discussion, controversy (ವಿವಾದ Rā. 105 Cm.); inference, conjecture, guess, supposition, opinion;—*deliberation, consideration of probabilities or alternatives, doubt, apprehension* (ತರ್ಕ Mr. 522). See Kā. I, 5, 48; III, 3, B, 9; Ūpr. 1, 31.
 ವಿಶ್ವರ vi-tarkita. Conjectured, imagined, anticipated. (R.).
 ವಿಶ್ವರ vi-tardl. A raised square piece of ground in the centre of a house or temple, a quadrangular seat of earth, etc., a kind of altar or temporary stage, a temporary platform. See Nr. s. ಬಗಲಿ.
 ವಿಶ್ವರ vi-tardikē. (ವಿಶ್ವರ), ವಿಶ್ವರ. A raised square piece of ground, etc. (ಬಗಲಿ Hā. 1; ಜಗಲಿ, ವೇದಿಕೆ Mr. 199).
 ವಿಶ್ವರ vi-tala. The second in order of the seven lower regions (see Mr. s. ಕೇರಳ; Bp. 82, 86; J. 24, 12).
 ವಿಶ್ವರ vi-tastil. A long span measured by the extended thumb and little finger, equal to twelve angulas (ಕಿರುಬೆರಳು Mr. 824).
 ವಿಶ್ವರ vi-tāna. Stretching or spreading out, expansion, extension (ಪ್ರಸಾರ, ಹರಡುವುದು Nn. 115). 2, increase (ವೇದಿಕೆ, ಹೆಚ್ಚು Mr. 115);—a heap, a quantity, a multitude. 8, an awning, a canopy (ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು, ಮೇಲುಕಟ್ಟು 115; ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು Mr. 493). 4, a sacrifice (ಮುಖ, ಯಜ್ಞ 115; ಮುಖ 493). 5, the sacrificial hearth on which the sacred fires are kept, or the sacred fire itself. 6, season, opportunity (ಅವಧಿ 493);—leisure, rest, interval of occupation. 7, unfolding: deliberation, etc. (ವಿಚಾರ, ವಿಚಾರಿಸುವುದು 115; ವಿಚಾರ 493). 8, quickness (ಶೀಘ್ರ, ಬೇಗ 115). 9, empty, vacant (ತುಳ್ಳು 115; 493). 10, pithless, sapless. 11, dull, stupid. See Ch. v. 62. 92. 100. 288.
 ವಿಶ್ವರ vitāla. Tbh. of ವಿಶ್ವರ. Expansion, extension, increase, excess (Bh. 8, 26, 44).
 ವಿಶ್ವರ vitājan. To expand (v. i.), to increase, to become excessive (Rām. 6, 50, 5, 18); to be wholly engaged or absorbed in (Bh. 2, 9, 29).
 ವಿಶ್ವರ vi-tinna. The pot-herb *Marsilia quadrifolia* (M. dentata Roxb.).
 ವಿಶ್ವರ vi-tinnaka. The tree *Flacourtia cataphracta* Roxb. 2, coriander seed. 3, blue vitriol.
 ವಿಶ್ವರ vitē. Tbh. of ವಿಶ್ವರ (Rā. 838. 353; ಪ್ರಯೋಜನಮಲ್ಲದುದು 838).
 ವಿಶ್ವ vitta. Known, notorious, famous. 2, found out; investigated, examined, discussed, judged. 3, found, acquired, gained, possessed. 4, properly, wealth, goods, money, substance, thing (ಪ್ರಕರ, ಕಸ್ತರ Nn. 45; ವಸ್ತು, ಬಣ್ಣ Mr. 846). 5, power.
 ವಿಶ್ವರ vitta-vanija. A shroff (ಬಿನ್ನರವರ Mr. 858).

ವಿಶ್ವರ vitta-adhupa. Knbēra (Ūpr. 2, after 23).
 ವಿಶ್ವರ vitta-adbhāsa. = ವಿಶ್ವರ. (Rā. 1, 83).
 ವಿಶ್ವ vitti. 1. Knowledge; investigation. 2, probability. 3, acquisition, gain. See ಪರಿ.
 ವಿಶ್ವ vitti. 2. Tbh. of ವಿಶ್ವ 1. (Rā. 353 Mdb.).
 ವಿಶ್ವರ vitta-lāvara. Knbēra (My.).
 ವಿಶ್ವರ vitta-lāhapa. Desire of wealth (My.).
 ವಿಶ್ವರ vitpatti. Tbh. of ವಿಶ್ವರ. (My.).
 ವಿಶ್ವರ vitpanna. Tbh. of ವಿಶ್ವರ. (Bh. 3, 19, 9; My.).
 ವಿಶ್ವ vitra. Tbh. of ವಿಶ್ವ. See ವಿಶ್ವರ.
 ವಿಶ್ವರ vi-trasta. Frightened, alarmed. (R.).
 ವಿಶ್ವರ vitra-arl. = ವಿಶ್ವರ. Indra;—N. of a serpent (Bp. 46, 28).
 ವಿಶ್ವರ vi-trāsa. Fear, terror, alarm.
 ವಿಶ್ವ vid. ವಿಶ್ವ. Who or what knows, a knower, knowing. 2, obtaining, possessing (ಯುಕ್ತ, etc. Mr. 440). 3, knowing, knowledge. See ಅತ್ಯ, ತ್ರಿಕಾಲ, ಸಂ.
 ವಿಶ್ವ vīda. Knowing, a knower. See ಅತ್ಯ, ವೇದ. 2, one who has obtained. See ಕೇರಳ, ಸುಬೋಧ.
 ವಿಶ್ವರ (vi-damśikē). = ಅತ್ಯ ವೇದ. (Mr. 213).
 ವಿಶ್ವರ vi-dagdha. Burnt, inflamed; consumed by fire; cooked; destroyed, spoiled. 2, clever, shrewd, knowing, witty;—subtle, cunning, crafty.
 ವಿಶ್ವರ vi-dagdhātana. Sharpness, shrewdness, cleverness, wit (Bp. 12, 6; 17, 28).
 ವಿಶ್ವರ vi-dagdhē. A sharp or knowing woman (ವಾಣಿನಿ Hā. 1; Ch. v. 100).
 ವಿಶ್ವರ vi-dagdhā. = ವಿಶ್ವರ, etc. (Bp. 58, 8).
 ವಿಶ್ವರ vidat. ವಿಶ್ವರ. Knowing, learned, intelligent, wise.
 ವಿಶ್ವರ vi-dani. Tbh. of ವಿಶ್ವರ. (Bp. 47, 8).
 ವಿಶ್ವರ vidara. Tearing asunder, rending.
 ವಿಶ್ವರ vidarbha. A district and city to the south-west of Bengal, the modern Berar proper. 2, the king of Vidarbha (Rām. 3, 2, 16).
 ವಿಶ್ವರ vidarbha-kanyē. = ವಿಶ್ವರ. (My.).
 ವಿಶ್ವರ vidarbha-jē. Damayanti, the wife of Nala. 2, Rukmini, the wife of Kṛishṇa (My.).
 ವಿಶ್ವರ vidarbha-riti. The style of poetical composition that is peculiar to Vidarbha (Kā. IV, 1, 2-4. 9).
 ವಿಶ್ವರ vi-daia. Rent asunder, split; opened, blown (as a flower);—rending; the cuttings or chips of any substance;—a basket made of split bamboos (cf. ಬಿದರು).
 ವಿಶ್ವರ vi-daiana. Tearing or rending asunder, splitting, breaking to pieces (Bp. 81, 1).
 ವಿಶ್ವರ vi-dalita. Burst asunder, rent, torn, split;—opened, blown (as a flower, Ūpr. 6, 81).
 ವಿಶ್ವರ vi-dalita-vanarṇha. N. of a vitta (Ūb.).
 ವಿಶ್ವರ vi-dāraka. Tearing asunder, rending; a render, a divider. 2, a tree or rock in the middle of a stream dividing its course (see Nr. s. ಕಡಲೆ 1). 3, a hole or pit for water sunk in the bed of a dry river.
 ವಿಶ್ವರ vi-dārāpa. Tearing asunder, rending, splitting;—killing, massacre, slaughter; war (ಕಾಳಗ Mr. 289). See ಪೂರ್ವ 1, ಸೀಳ 1.

ವಿದಾರಿ vi-dāri. *Toaring asunder.* 2, the plant *Batatas paniculata* Choise.
 ವಿದಾರಿತ vi-dārita. *Torn asunder, rent, split.* (R.).
 ವಿದಾರಿಸು vi-dārisu. *To tear asunder or to pieces, to rend, to split* (Bp. 22, 12; 29, 6; see Grj. s. ದುಡುಕು).
 ವಿದಾರಿಗನ್ನೆ vidāri-gandhē. *The plant Hedysarum gangeticum.*
 ವಿದಾಹ vi-dāha. *Burning; great heat* (Ūpr. 8, 84; see ತನು).
 ವಿದಿಕ್ಕು vi-dikku. *Tbh. of ವಿದಿತ್.* (My.).
 ವಿದಿತ vidita. *Known, perceived, understood; apprised, informed; represented;—knowledge, information, representation; consideration, thought* (Bp. 2, 24).
 ವಿದಿಕೆ vi-diā. ವಿದಿಕ್. = ವಿದಿಕ್ಕು. *An intermediate point of the compass.*
 ವಿದಿಕೆ vi-diā. = ವಿದಿಕ್. (ಅನ್ನಲಾ, ಪ್ರದಿತ Mr. 59).
 ವಿದು vidu. 1. = ವಿದು 2. *The hollow between the frontal globes of an elephant.*
 ವಿದು vidu. 2. = ವಿದು 1. *Tbh. of ವಿದು.* (ಚನ್ನ ಸಿಂ. 16).
 ವಿದುರ vidura. *Knowing, intelligent, wise.* 2, N. of the younger brother of Dhritarashtra and Pāṇḍu (J. 7, 19).
 ವಿದುಲ vidula. *The ratan, Calamus rotang (and also Calamus fasciculatus, ಹತ್ತಿಯ ಮರ Hā.; see Si. 128; cf. ಬಿದುರು).*
 ವಿದುಷ vidusha. *Tbh. of ವಿದ್ವಾನ್.* A learned, wise man, a scholar (My.).
 ವಿದುಷಿ vidushi. A learned, intelligent woman (Sk.; My.).
 ವಿದೂರ vi-dūra. *Very far, remote;—far from, devoid of, without* (ರಹಿತ Śmd. 4 Cm.; Bp. 82, 2; Bh. 1, 7, 3).
 ವಿದೂರಧಿ vidūratha. N. of a king, younger brother of Hamsadhvajā (J. 10, 44).
 ವಿದೂಷಕ vi-dūshaka. *Corrupting, contaminating, a defiler;—ensorious; a detractor, an abuser;—jocular; a jester, a huffoon; the jocular companion and confidential friend of the hero of a dramatical play;—a libertine, a satamite.* See Ūpr. 8, after 44; Bp. 22, 60; J. 6, 31; 7, 6.
 ವಿದೆ vidē. ವಿದಾ. (= ವಿತ್ತ). *Knowledge, learning; understanding, intellect.*
 ವಿದೇಶ vi-dēśa. *Another or foreign country, any place away from home* (My.).
 ವಿದೇಶ vi-dēśa. *Bodiless, Kāma* (Ūpr. 1, 77). 2, a district in the province of Behar, Mithilā, Tirhut (Ūpr. 1, 74. 77. 78);—its people; a king of Mithilā (Janaka, etc.; Bām. 1, 16, 21).
 ವಿದೇಶಕನ್ನೆ vidēśa-kanyā. *Siā* (My.).
 ವಿದೇಶೆ vi-dēśē. *Mithilā* (the capital of Tirhut).
 ವಿದ್ಧಿ viddi. = ವಿದ್ಧಿ. *Tbh. of ವಿದ್ಧಿ 1* (Śmd. 358).
 ವಿದ್ಧಿ viddē. *Tbh. of ವಿದ್ಧಿ.* (My.; Tō.). *ಬಿಲ್ಲ ವಿದ್ಧಿಯು ಬಿಲ್ಲವನು (ಕೃತಶೂನ್ಯ, etc. Hā.).*
 ವಿದ್ಧಿ viddha. = ವಿದ್ಧಿ 2. *Pierced, perforated, penetrated; wounded; beaten; thrown, cast, sent; opposed, impeded;—resembling, like.*
 ವಿದ್ಧಿಕರ್ಣ viddha-karṇi. *Having bored ears.* 2, the plant *Clypea hernandifolia* W. & A.
 ವಿದ್ಯ vidya. A scholar (Śmd. 402; Ūpr. 5, 138). 2, *Tbh. of ವಿದ್ಯೆ* (Bh. 1, 8, 13; J. 2, 61; My.; B. 4, 2; 5, 171; see

ನಿಜ). ವಿದ್ಯಕ್ಕಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ತ್ರೇಷ್ಯ, ಬುದ್ಧಿಗಿನ್ನ ಅಹಾರ ತ್ರೇಷ್ಯ.—ವಿದ್ಯೆ ಎಲ್ಲದವ ಹದ್ದಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prva.).
 ವಿದ್ಯವಾನ vidyamāna. *Being perceived or knows; being found, being present; being in existence, existing; actual, real; being in one's possession.*
 ವಿದ್ಯಾ vidyā. = ವಿದ್ಯೆ. ವಿದ್ಯಾ ಬಾಹ್ಯರಸಿ, ದಿಟ್ಟು, ದೊಡ್ಡಯ್ಯ, ಒಳ್ಳೆಯ ಬೋವನಾದ (Prv.). — ವಿದ್ಯಾಭಾಗ. Educational department (G.'s preface).
 ವಿದ್ಯಾಗುರು vidyā-guru. A teacher of knowledge or science (My.).
 ವಿದ್ಯಾತ್ರಯ vidyā-traya. = ತ್ರೈವಿದ್ಯ. (Ūpr. 1, 31).
 ವಿದ್ಯಾದಾತೃ vidyā-dātri. One who imparts knowledge, a teacher (My.).
 ವಿದ್ಯಾದಾನ vidyā-dāna. *The giving of knowledge, teaching* (My.).
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥನ vidyā-dhāna. *Wealth consisting in learning;—money acquired by scholarship* (My.).
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ vidyā-dhara. = ವಿಜ್ಞೇಷಕ. *Knowledge-holder, a particular kind of good or evil genius attending upon the gods; a kind of spirit or fairy.* 2, the number 12 (? Ūh.). 3, N. of persons.
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥದಶನರ್ತಿ vidyādhara-śakravartī. *King Vidyādhara* (Śmd. 155).
 ವಿದ್ಯಾಧರಿ vidyā-dhārī. = ವಿಜ್ಞೇಷಕರಿ. A female of the vidyā-dhara, a fairy, a sylph.
 ವಿದ್ಯಾಧೇನು vidyā-dhēnu. *The cow of knowledge, a form of the cow called kāmadhēnu (Śāstrasāra in W. v. 1359).*
 ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ vidyā-ābhāsa. *Pursuit of learning, study* (My.; B. 5, 88. 166. 197).
 ವಿದ್ಯಾಮದ vidyā-mada. *Pride of learning* (My.).
 ವಿದ್ಯಾಮೃತ vidyā-amṛita. *Learning looked upon as ambrosia* (Ūpr. 4, 3).
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥ vidyā-artha. = ವಿದ್ಯಾರ್ಥನ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥನೇ ಮಗ್ಗಲಂ (Śā. 15).
 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ vidyā-arthī. One who seeks for knowledge: a student, a pupil, a disciple (My.; B. 3, 1. 3).
 ವಿದ್ಯಾಲಯ vidyā-ālaya. A school; a college (My.).
 ವಿದ್ಯಾವಂತ vidyā-vanta. A learned man (My.). *Feminine ವಿದ್ಯಾವಂತಳು, ವಿದ್ಯಾವಂತೆ* (My.).
 ವಿದ್ಯಾವಿನೋದ vidyā-vinōda. *Artful play* (J. 33, 19).
 ವಿದ್ಯಾವಿಕಾರದಶ್ಯ vidyā-vikāradatva. *Skill in science and art* (Ūpr. 2, after 14).
 ವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಸಂಗ vidyā-vyāsaṅga. *Diligent study of science and art* (My.).
 ವಿದ್ಯಾಕಾಲಿ vidyā-kālī. *Possessed of learning; a learned person* (My.).
 ವಿದ್ಯಾಕಾಲಿ vidyā-kālī. An institution for learning: a school, a college (My.).
 ವಿದ್ಯಾಕೀರ್ತಕ vidyā-kīśhaka. A man who teaches knowledge (ಕಲ್ಪಾಯು Kk. 86).
 ವಿದ್ಯಾಕುಲ್ಯ vidyā-kulka. *The rate of a teacher's fees* (My.).
 ವಿದ್ಯಾಸದನ vidyā-sadana. = ವಿದ್ಯಾಲಯ. (My.).
 ವಿದ್ಯಾಸಾಧನೆ vidyā-sādhana. *Acquisition of knowledge* (My.).
 ವಿದ್ಯಾಸುಫಲ್ಯ vidyā-sāphalya. *The profit of learning* (My.).

ವಿದ್ಯಾಸಾಮರ್ಥ್ಯ *vidyā-samarthyā*. The power of learning or science (My.).

ವಿದ್ಯಾಹೀನ *vidyā-hīna*. Destitute of knowledge or learning, uninstructed, ignorant (My.).

ವಿದ್ಯುಜ್ವಲವ್ಯ *vidyut-jihva*. Lightning-tongued: a kind of *rākṣha* (My.).

ವಿದ್ಯುತ್ *vi-dyut*. = ವಿದ್ಯುತ್ತು. *Lightning*. See ಮಂಡು 3.

ವಿದ್ಯುತ್ತು *vi-dyuttn*. Tbh. of ವಿದ್ಯುತ್ (Smd. 106).

ವಿದ್ಯುನ್ಮಲೆ *vidyut-naṭi*. Lightning looked upon as an actress (Ūpr. 4, 31).

ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲೆ *vidyut-māli*. N. of an asura (My.).

ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲೆ *vidyut-mālī*. Garland of lightning: N. of a *vr̥tta* (Ūh.).

ವಿದ್ಯುಲ್ಕತೆ *vidyut-latē*. Lightning-orreper: forked or zigzag lightning (B. 5, 219; My.).

ವಿದ್ಯೆ *vidyē*. ವಿದ್ಯಾ = (ಬುದ್ಧಿ, ಬಂಜೆ 2, ಬಿಡ್ಡೆ, ವಿದ್ಯೆ. Knowledge, learning, science; an art;—magical skill;—a spell, an incantation;—the goddess *Durgā*; learning considered as a goddess. See *Kāvy*. II, 1, 1-5. ವಿದ್ಯೆಗೆ ಎಣೆ ಇಲ್ಲ, ಬುದ್ಧಿಗೆ ಕಡೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See *Ahh*. P. 5. ಪೂಜಕರನು.

ವಿದ್ರಧಿ *vidradhi*. A (deep-seated or internal) *abscess*.

ವಿದ್ರವ *vi-drava*. Running in different directions or away, flight, retreat; panic. 2, flowing out, oozing. 3, melting, liquefaction. 4, censure. 5, intellect.

ವಿದ್ರಾವ *vi-drāva*. Flight, retreat;—liquefaction. (B.).

ವಿದ್ರಾವಣ *vi-drāvāṇa*. Driving away, chasing, defeating (*Ahh*. P. 10, 226; Grj. 2, after 106; Bp. 53, 1; 60, 1);—liquefaction.

ವಿದ್ರಾವಿತ *vi-drāvita*. Driven away, put to flight (My.);—liquefied.

ವಿದ್ರವಿ *vi-druta*. Run in different directions or away;—agitated, alarmed;—liquefied, liquid, fluid.

ವಿದ್ರಾಮ *vi-drama*. Coral (ಕವಚ Nn. 130; ಚೆರುಡಿ Kk. 47; Smd. 68).

ವಿದ್ರಾಮಲತೆ *vidrūma-latē*. A sort of perfume (= ಕಪೋತಾಂಭ).
ವಿದ್ವಜ್ಞನ *vidvat-jāna*. A learned man, a scholar, a philosopher (*Kāvy*. IV. 2, 59; *Ahh*. P. 6, 93).

ವಿದ್ವತ್ *vidvat*. = ವಿದ್ವತ್ತು, ವಿದ್ವತ್.

ವಿದ್ವತ್ತು *vidvattu*. Tbh. of ವಿದ್ವತ್. (My.).

ವಿದ್ವತ್ತೆ *vidvattē*. = ವಿದ್ವತ್. (Mhr.; B. 5, 169).

ವಿದ್ವತ್ವ *vidvatva*. Learning, erudition (Ūb. 184; My.).

ವಿದ್ವತ್ಸಭೆ *vidvat-sabbhē*. An assembly or congregation of scholars (Ūt. I, 1).

ವಿದ್ವತ್ಸಮೂಹ *vidvat-samūha*. = ವಿದ್ವತ್ಸಭೆ. (ಬುಧಚಯ Smd. 253 Cm.).

ವಿದ್ವತ್ಸನ್ಮಾಣನೆ *vidvat-sambhāvanē*. Respectful reception or treatment of learned men (My.).

ವಿದ್ವತ್ಸನ್ಮಾಜ *vidvat-samāja*. = ವಿದ್ವತ್ಸಭೆ. (My.).

ವಿದ್ವತ್ಸೇವೆ *vidvat-sēvē*. Service of or attendance on scholars. ಪ್ರತಿಭೆಯುಳ್ಳ ಅಧ್ಯಾಸಮುಂ ವಿದ್ವತ್ಸೇವೆಯುಂ ಕಾವ್ಯವರದಯುಮುಂ ಕವಿತೆಗೆ ಕಾರಣಂ (Smd. 175).

ವಿದ್ವಾನ್ *vidvān*. ವಿದ್ವತ್. = ವಿದುಷ, ವಿದ್ವತ್, ವಿದ್ವತ್ತು, ವಿದ್ವಾಂಸ, ವಿದ್ವಾನ್. *Learned, wise; a wise man, a learned man, a scholar*.

ವಿದ್ವಾಂಸ *vidvāṁsa*. Tbh. of ವಿದ್ವಾನ್ (Smd. 103; ಧೀಮತ್, ಧೀರ, etc. Hk.; ಶೀರ್ಷ Nn. 48; ಕವಿ 59; ಪದ್ಮೆ 126; ಸೂರಿ Mr. 223; Smd. 133. 294 Cm.; C.). Nn. 42 has the following explanation of it (P. o. ra. being ವಿದ್ವಂತ, ವಿದ್ವಾಂತ, ವಿದ್ವನ್, ವಿದ್ವಾನ್): ಅಗಸ (ಆಕಾಶ); 2, ಚಿತ್ತ (ಚಿತ್ತಂಗಲ್); 3, ತಾತ್ಪತ್ಯ (ಸ್ಥಿತಿ); 4, ತಂಕರ (ತಂತ್ರ); 5, ಸರಸಿಬನಾಥ (ವಿಷ್ಣು); 6, ಸಮಾನ (ಸಮ); 7, ಗುಣಾತ್ಮ (ಗುಣಾತ್ಮನು, ಗುಣಜ್ಞನು); 8, ಅಸಿತ (ಕಪ್ಪು).—Feminine ವಿದ್ವಾಂಸಳು (My.). ವಿದ್ವಾಂಸನಾದರೂ ವಿದ್ವಂಸನಾಗಬೇಕು. —ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮುನ್ನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬರಬಹುದೇ, ಗೋವಿಂದ? (Prvs.).

ವಿದ್ವಾನ್ *vidvān*. = ವಿದ್ವಾನ್. (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223; B. 5, 280).

ವಿದ್ವಿಟೆ *vi-dvīṭe*. = ವಿದ್ವಿಷ್. (Ūpr. 5, 84).

ವಿದ್ವಿಟೆ *vi-dvīṭi*. Tbh. of ವಿದ್ವಿಷ್. (ವಿದ್ವಿಷ Ūt. II, 116).

ವಿದ್ವಿಟ್ಟೆ *vidvīṭṭi*. A hostile woman (not a good oomponnd, Smd. 76).

ವಿದ್ವಿಷ್ *vi-dvīṣ*. ವಿದ್ವಿಟೆ. = ವಿದ್ವಿಟೆ. Hating, inimical, hostile, adverse; an enemy, a foe.

ವಿದ್ವಿಷ್ *vi-dvīṣa*. = ವಿದ್ವಿಷ್. (ವಿದ್ವಿಟೆ Ūt. II, 116; Bp. 51, 11).

ವಿದ್ವಿಷ್ಯ *vi-dvīṣṭa*. Hated, disliked, odious. 2, an enemy (Grj. 2, after 106).

ವಿದ್ವಿಷ್ಯ *vi-dvīṣṭa*. *Enmity, hatred; contempt*.

ವಿದ್ವಿಷ್ಯಣ *vi-dvīṣhaṇa*. One who hates, a hater. 2, hatred, enmity.

ವಿದ್ವಿಷ್ಯಣವಿದ್ವಿ *vidvīṣhaṇa-vidyē*. *Vidyā* looked upon as a deity who creates enmity (*Ahh*. P. 6, 93).

ವಿದ್ವಿಷಿ *vi-dvīṣi*. Hating, hostile;—an enemy (My.).

ವಿಧ *vidh*. Piercing, penetrating. See ತ್ಯಾ.

ವಿಧ *vi-dha*. Form, manner, kind, sort;—fold (after numerals). Cf. ವಿಧ. ವಿಧ ತಿಳಿದವನಾದರೂ ವಿಧ ಬಿಡದು.—ವಿಧ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಮನ ಹೋದೀತೇ? (Prvs.). — ವಿಧವಿಧ. rep. ವಿಧವಿಧಾನ, variously (My.).

ವಿಧಜ್ಞ *vidha-jña*. Knowing the form or manner. See ದೀಕ್ಷಾ.

ವಿಧವತೆ *vi-dhavaṭē*. Widowhood (Ūpr. 1, 35).

ವಿಧವೆ *vi-dhavē*. = ವಿಧವೆ. A husbandless woman: a widow (ಪತಿ ಸತ್ತವಳು Mr. 303).

ವಿಧಾತ *vi-dhāta*. Tbh. of ವಿಧಾತೃ. (My.).

ವಿಧಾತೃ *vi-dhātṛi*. An arranger, a disposer, a maker, a creator. 2, *Brahmā*.

ವಿಧಾತೃ *vi-dhātra*. Tbh. of ವಿಧಾತೃ. (Smd. 104; *Kāvy*. I, 2, 93-95). ಧಾತು ತಿಳಿಯದವನು ವಿಧಾತೃನಿಗಿನ್ನ ಕಡೆ (Prv.).

ವಿಧಾನ *vi-dhāna*. = ವಿಧಾನ. The act of putting in order, arranging, making ready, disposing, ordering, performing, forming, making, placing on, putting on or in, putting down, commencing (ಅಗ್ರ Nn. 32, o. r. ಮಾಟ);—arrangement, disposition, creation;—act, action, especially the performance of prescribed acts or rites. 2, a rule, a precept; a law, an ordinance, an injunction; a regulation, sacred text. 3, an act of worship, a rite, a ceremony. 4, a form, a mode, a method, a manner (ವಿಧ Nn. 21). 5, a means, an expedient. 6, an assembly (ತನ್ತ್ರ, ಕೂಟ 75; cf. ವಿಧ No. 12). 7, in grammar: affixing, prefixing, taking as an affix, etc. See ಸಮಕಟ್ಟು; Smd. 14. 42. 65. 352. 333.

ವಿಧಾನಧಾರ್ಮಿಕ *vidhāna-dharmika*. According to rule or precepts (My.; B. 4, 215).

ವಿಧಾಯಕ vi-dhāyaka. Disposing, arranging, performing; consigning; enjoining. 2, a precept; an injunction (My.). 3, one who rules, a ruler, a leader (My.).

ವಿಧಾವಂತ vi-dhā-vanta. A man who receives hire, a hireling (C. Bp. 47, 15; Bh. 2, 1, 40).

ವಿಧಿ vi-dhi. = ವಿಧಿ. A rule, a formula, a precept, an injunction, a text prescribing any act or observance, a vedic text; the veda (ಶ್ರುತಿ, ವೇದ Nn. 21). 2, an order, an ordinance, a statute, a law. 3, a rite, a ceremony. 4, a method, a manner, a way (ವಿಧಾನ Nn. 21). 5, Brahmā (ಅಮೃತಾಸನ, ಬ್ರಹ್ಮ 21; ವ್ಯಕ್ತರ್ಮ Mr. 520). 6, Vishṇu. 7, an excellent person (ಉತ್ತಮ 21). 8, a clever or wise person (ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಬಲ್ಲವ 21). 9, a poet (ಕವಿ, ಕವೀಶ್ವರ 21). 10, a physician. 11, fate, destiny. 12, an assembly (ಮೇಳ 21; ಕೂಟ Mr. 488; cf. ವಿಧಿ No. 6). 13, time (ಕಾಲ 21; ಕಾಲ 488). 14, in grammar: the imperative (ಕೆಂದ. 90. 91. 270. 272. 276. 289. 290; Kāv. I, 5, 1-5). See ಕೆಂದ. 41. 120. 842. 866; Prr. s. ವಿಧ. — ವಿಧಿ ಪಡು. -ಪಡು. To obtain or suffer fate (Ūpr. 9, 8).

ವಿಧಿಕರ್ಮ vi-dhi-kriyē. The imperative (ಕೆಂದ. 86, No. 144. 91).

ವಿಧಿ vi-dhita. Arranged, settled; apportioned, fixed, decreed (Bp. 2, 9).

ವಿಧಿವರ್ತಿ vi-dhi-darī. A priest whose business is to see that everything at a sacrifice is done according to prescribed rules.

ವಿಧಿಪ್ರಕಾರ vi-dhi-prākāra. According to rule (My.).

ವಿಧಿರೂಪ vi-dhi-rūpa. The imperative; the permissive imperative (as in ಮಾತೆ, My.).

ವಿಧಿವಿಖಲಿತ vi-dhi-likhita. Brahmā's writ (on a man's forehead): destiny (My.).

ವಿಧಿವತ್ vi-dhi-va. Agreeably to rule, in due form (My.).

ವಿಧಿವಂತ vi-dhi-vanta. A man who is in conformity with caste-rules (Bp. 57, 6).

ವಿಧಿವಶ vi-dhi-vaśa. The power or influence of a rule or of fate (Kāv. III, 8, B, 48; Ūpr. 8, 89).

ವಿಧಿಸು vi-dhi-sa. To prescribe, to order, to ordain, to appoint, to allot; to give order to (a person). (Bp. 48, 82; Śi. 265; My.; B. 4, 186).

ವಿಧಿಕರಣ vi-dhi-karapa. The act of putting in order, arranging, regulating or ordering. See ವಿಧಿ.

ವಿಧು vidhu. = ವಿಧು 1, ವಿಧು 2. The moon. 2, Vishṇu.

ವಿಧುಕಲಾಧರ vi-dhu-kalā-dhara. Śiva (Bp. 11, 16).

ವಿಧುಕ vi-dhuta. Shaken about; shaken off; abandoned, relinquished, left off.

ವಿಧುಧರ vi-dhu-dhara. Śiva (Bp. 52, 5).

ವಿಧುನ್ಮದ vi-dhu-n-tuda. Moon-troubler: Rāhu.

ವಿಧುಬಿಂಬ vi-dhu-bimba. The moon's disk (J. 4, 7).

ವಿಧುಮುಖ vi-dhu-mukhi. A woman with a moon-like face (My.).

ವಿಧುಮಾಲಿ vi-dhu-maull. Śiva (Bp. 61, 89).

ವಿಧುರ vi-dhura. Separated; separation (from a mistress or lover, ಅಗಲೆ Hiā.). 2, agitated, troubled, distressed, bewildered. 3, adverse: adversity (ಹೊಲ್ಲು ಮೆ Hiā.).

ವಿಧುರ vi-dhura. A woman who is distressed (Ūpr. 5, 124).

ವಿಧುವನ vi-dhuvana. Shaking about, trembling, tremor.

ವಿಧುವನಕರಣ vi-dhuvana-karapa. Causing to shake about or tremble, etc. See ಕೂಸ.

ವಿಧುವನ vi-dhu-n-hāsa. = ಜಪ್ತಾಸ No. 3. (J. 29, 8; 31, 37).

ವಿಧುಕ vi-dhūta. Shaken or tossed about; trembling;—shaken off, dispelled, removed;—abandoned;—repugnance (Bp. 10, 12; 21, 2; 38, 67; 39, 67).

ವಿಧುನನ vi-dhūnana. Causing to shake or tremble;—shaking, trembling, tremor.

ವಿಧುಕ vi-dhūta. Kept apart. 2, seized, grasped, held; taken, assumed, possessed (Ūpr. 4, after 42).

ವಿಧಿ vi-dhē. ವಿಧಿ. (= ವಿಧಿ). Form, formula, rule. 2, manner, kind, sort, way. 3, act, action. 4, doing well, prosperity, affluence. 5, hire, wages. 6, the food of horses, elephants, etc., fodder.

ವಿಧಿಯ vi-dhēya. To be arranged, to be prescribed, to be enjoined;—to be placed on, fit to be put or built on (see ವಾಸ್ತು.);—to be performed;—liable to be ruled, governable, subject to;—compliant, submissive, tractable, obedient. See ವಿಧಿ 1.

ವಿಧಿಯುಕ vi-dhēyatē. = ವಿಧಿಯುಕ್ತ. (Ūpr. 2, after 49).

ವಿಧಿಯುಕ್ತ vi-dhēyatva. Tractableness, docility, submission, obedience (My.).

ವಿಧಿವರ್ತಿ vi-dhi-artha. The imperative (in grammar, ಕೆಂದ. 54. 264. 269. 270 Cm.).

ವಿಧಿವಿಖಲಿತ vi-dhi-ukta. Declared or enjoined by the veda or śāstras (My.).

ವಿಧಿವಶ vi-dhvaśa. Falling to pieces; ruin, destruction, death (Bp. 24, 7);—a man liable or subject to death, one who dies (see Prr. s. ವಿದ್ವಾಂಸ). 2, aversion, enmity. 3, inanity, offence.

ವಿಧಿವಿ vi-dhvaṇi. = ವಿಧಿ. An unnatural sound.

ವಿನತ vi-nata. Bent down, bowed;—humble, modest;—dispirited (Ūh. v. 246; Bp. 85, 8).

ವಿನತಾಕನಯ vi-natā-tanaya. Garuḍa (Ūpr. 5, 75).

ವಿನತಾನಂದ vi-natā-nandana. Garuḍa (Ūpr. 2, after 7). 2, vinatā-nandana, one who treats friends or guests humbly and courteously (2, after 7).

ವಿನತಾನುಕ vi-natā-suta. Garuḍa (J. 14, 21).

ವಿನತಿ vi-nati. Bowing down, bending;—humility, modesty (Bp. 5, 47).

ವಿನತಿ vi-natī. ವಿನತಾ. One of the wives of Kaśyapa and mother of Garuḍa and Aruṇa;—a bent down, etc. woman.

ವಿನದ vi-nada. Sound, noise. (A.).

ವಿನದ vi-naddha. Firmly bound or tied. See ಅ.

ವಿನಮಜ್ಜನ vi-namat-janārdana. Śiva (Bp. 61, 48).

ವಿನಮತಿ vi-namat. Bending down, bowing.

ವಿನಮಿತ vi-namita. Bowed down, bowed, bent;—humble, modest (Ūh. v. 227; Śāv. 5, after 55). Feminine ವಿನಮಿತ (Ūh. v. 224, where originally ವ್ಯತ್ಯಸ್ತನಧರವಿನಮಿತ; Grj. 1, after 12).

ವಿನಮಿಸು vi-namisu. To bow (v. l.) in token of reverence, to make obeisance (Bp. 28, 35).

ವಿನಮ್ರ vi-namra. Bowed (ಮಣಿ, ಅತಿಮಾಡುಮು Nn. 67);—depressed;—humble, modest;—N. of a vr̥tta (Ūh.).

ವಿನಯ vi-naya. Leading away;—leading, guidance, training, discipline;—gentleman-like bearing, good behavior.

our, decorum; condescension, affability; humility (Ūpr. 2, 18; My.);—reverence (Śmd. 124), obeisance, courtesy. ವಿನಯಗ್ರಾಹಿ vinaya-grāhi. *Compliant, submissive, humble.*

ವಿನಯಪೂರ್ವಕ vinaya-pūrvaka. With reverence, etc. (Bp. 25, 88; 28, 48; My.).

ವಿನಯಿತ vi-nayita. = ವಿನೀತ. A well-behaved, etc. man. ಎಡವಡವ ವಿನಯಿತಂ ಪಿತರಾಗನನಿಕ್ಕು (Mr. 241). See Mr. s. ನೀರೀರಾಗ.

ವಿನಯೋಕ್ತಿ vinaya-ukti. A gentle, modest, etc. word (J. 18, 41).

ವಿನಯೋಪಚಾರ vinaya-upācāra. Respectful, etc. attentions (My.).

ವಿನಶನ vi-naśana. Perishing, loss; disappearance. 2, the place where the river Sarasvatī is lost in the sand: Kurukṣētra (Śi. 101).

ವಿನಶ್ಯವ vi-naśvara. *Liable to be destroyed, perishable.*

ವಿನಶ vināsa. Tbh. of ವಿನಾ. (My.; ಹೊರ್ತು G.).

ವಿನಹಾ vinahā. Tbh. of ವಿನಾ. (My.; Tē.). ಈಟಿಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿ ಗನಾದರೂ (ತೆದಿಗು) ಕೊಟ್ಟ ವಿನಹಾ (ಅವನನ್ನು) ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ.—ವಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟ ವಿನಹಾ ಸೆಟ್ಟ ಬಿಡ (Prva.). See Prva. s. ಸಿಟ್ಟು ಬರು ಹಿ ಹೇಣ್ಣು.—ವಿನಹಾಯತಿ. Exemption (My.).

ವಿನಾ vinā. *Without, except* (ವ್ಯತಿ, ವ್ಯರ್ಥ, ಅನ್ವರ, ಬೇಡು ನುಡಿದೆ Mr. 534); *exclusive of.* ಮನುಷ್ಯನು ವಿನಾ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಾ ಜನ್ಮಗತ ಗುಪ್ತಗೂ ಯೂಥವೆನ್ನು ವಿಶೇಷನಾಮವು (Śi. 180).

ವಿನಾದಿ vi-nādi. A period of twenty-four seconds, the sixtieth part of a nādi or Indian bour (My.).

ವಿನಾದ vi-nāda. = ವಿನದ. (A.).

ವಿನಾಯಕ vi-nāyaka. = ವಿನಕ. Taking away; a remover (of obstacles): *Gaṇeśa* (ಎಲರಣಿಸಿದ, ಎಡಗೇರಿದ, ಪೆರೋರಿದ ಯ, ಸುಣ್ಣಿಲ ಮೊಗ, etc. Śm. 4; Kk. 5). 2, leading; a leader or guru. 3, a *Buddha* or *Jina*. 4, an *anarchist* (My.).

ವಿನಾಯಿಸು vināyisu. (fr. ವಿನಾ). To be exempted. ಅವನಿಗೆ ಎದ್ದ ವಿನಾಯಿಸ ಬೇಡ ಪ್ರವೃತ್ತಿಲ್ಲ (My.). 2, to except, to exempt (My.).

ವಿನಾಶ vi-nāśu. *Utter loss, perdition, ruin, destruction, annihilation, extinction* (Bp. 38, 3; 47, 51; 54, 22). See ಅದೃ 1, ಕರು 2, ನನ್ನ 2.

ವಿನಾಶನ vi-nāśana. Destructive, ruinous;—completely lost or ruined (see Mr. s. ದ್ರುತ);—*destruction, annihilation* (My.).

ವಿನಾಶೋನ್ಮುಖ vināśa-nmukha. About to perish: *full ripe, mature.*

ವಿನಾಶ vi-nāha. = ವಿನಾಶ.

ವಿನಿದ್ರ vi-nidra. Sleepless, awake (Bp. 34, 2).

ವಿನಿಧಿತ vi-nindita. Reproached, reviled, abused. 2, blameless (Ūh. v. 7).

ವಿನಿಪತ vi-ni-patāt. Falling down, falling (Ūpr. 4, 44).

ವಿನಮಯ vi-nimaya. *Exchange, barter.* 2, a pledge, a deposit, a security. See ವಿಡ.

ವಿನಿಯತ vi-niyata. Restrained, checked, controlled (Bp. 46, 71).

ವಿನಿಯೋಗ vi-niyōga. Unyoking, separating; parting with; giving up. 2, appointment (to any office). 3, assignment, apportionment, distribution (of eatables, My.). 4, commission, charge. 5, application, use, employment (J. 20, 5; My.). ನಾವೆಲ್ಲರು ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಐಕ್ಯಾರ್ಥ ವಿನಿಯೋ

ಗದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ದೇವರ ಹತ್ತರ ಕೊಡ ಬೇಕು (B. 5, 204). 6, an appointed task or duty, a business, a function, service (Ū. Bp. 47, 15; Śāv. 1, after 79; J. 7, 4). ಇವರು ಭೂರಮ ಣರಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಮಂ ತಾಕ್ಕು, ಪದಿನೆನ್ನರು ಪ್ರಧಾನರನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 272; see ಅಪ್ಪಾದತಪ್ರಧಾನ). ಒಲಗದ ವಿನಿಯೋಗಭೇದ (ಕರಣ, ಸ್ಥಾಭೇದ Nn. 108). ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕೆ (distribution) ಕಡಿಮೆಯಾ ದರೂ ಹನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). 7, a servant (V. 6, 44).

ವಿನಿಯೋಗಿಸು vi-niyōgisu. To assign, to apportion (Bh. 1, 10, 4; My.). 2, to use (My.).

ವಿನಿರ್ಮಲ vi-nirmala. Very pure (Ūpr. 1, 79; Bp. 24, 38; 30, 1; 38, 43b; 41, 80; 54, 20; 57, 66).

ವಿನಿರ್ಮಲತೆ vi-nirmalatē. Great purity or brightness (Śāv. 2, 32).

ವಿನಿರ್ಮಿತ vi-nirmita. Formed or made of;—constructed, built, formed, made, created (Ūh. v. 132, 194, 222; Ūpr. 6, 5).

ವಿನಿವರ್ತನ vi-nivartana. Causing to come forth, calling forth, arousing (Ūpr. 9, 39).

ವಿನಿಶ್ಚಲ vi-niśāla. Immovable, firm, steady (Abh. P. 16, 23; Bp. 10, 16; 21, 34; 26, 55; 60, 16; 61, 70).

ವಿನಿಶ್ಚಿತ vi-niśāita. Ascertained, settled, decided, certain (Bp. 54, 49).

ವಿನಿಹಿತ vi-nihita. Put off or down; placed or put on; fixed upon, directed; fixed in (Śāv. 5, 85).

ವಿನೀತ vi-nīta. Led away, taken away; removed;—conducted, performed, done (Kāvy. 4, 1);—*well-trained, educated, disciplined, refined, well-behaved, well-controlled; compliant; modest, demure, meek, virtuous, gentle;—tamed, broken in;—plain, neat (in dress, etc.);—lovely, handsome* (Bp. 48, 78; My.).

ವಿನೀತಿ vi-nīti. Good behaviour, reverence, homage; morals (Bp. 27, 76; 39, 23; 57, 90).

ವಿನೀಲತೆ vi-nīlatē. The state of being dark-blue or blue (Kāvy. V, 50).

ವಿನುತ vi-nuta. Praised (ಕೊನ್ನಾಡಲ್ಪಟ್ಟ Śmd. 92, 256 Cm.; Ūh. v. 11, 60). 2, N. of a *vr̥tta* (Ūh.).

ವಿನುತಪ್ರಾಸ vinuta-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ವಿನುತಿ vi-nuti. Praise (My.).

ವಿನುತಿಸು vi-nutisu. To utter with praise (Bp. 1, 37); to praise (25, 88; 88, 60; 59, 50; 61, 60).

ವಿನುತ್ಯ vi-nutya. = ವಿನುತ. (Śāv. 5, 63).

ವಿನೂತ vi-nūta. = ವಿನುತ. Praised (Ūh. v. 224, o. r. ಎನೂತ; Ūpr. 2, after 7).

ವಿನೂತ್ಯ vi-nūtna. New, novel. See Ūh. s. ಎನೂತ.

ವಿನೇಯ vi-nēya. To be taken away;—to be governed or directed, governable, tractable; compliant, disciplined, refined (Ūpr. 1, 3, 8, 53, 60, 68; Abh. P. 1, 4).

ವಿನೋದ vi-nōda. = ವಿನದ. Driving away; removing; abandoning. 2, *diversion, sport, pastime, play.* 3, interesting pursuit or occupation, pleasure, gratification, happiness (Śmd. 251). 4, eagerness. 5, jesting, joking (Mr., My.).

ವಿನೋದಗಾತಿ vinōda-gāti. A playful, wanton woman (ಲಲನೆ Śi. 182; My.).

ವಿನೋದಗಾತಿ vinōda-gāga. A playful, wanton man (My.); a man fond of jesting (My.).

ವಿನೋದನ vi-nôdana. = ವಿನೋದ. (Ūpr. 2, 14).

ವಿನೋದಿಸು vi-nôdisu. = ವಿನೋದಿಸು. To play, to sport (My.). 2, to be delighted, to be happy (Bp. 4, 9; My.).

ವಿನ್ದ vindā. Finding, getting, gaining, taking; one who finds, etc. See ಗೋ.

ವಿನ್ದು vindu. = ವಿನ್ದು. 2, intelligent, knowing.

ವಿನ್ದು ಜಾಲಕ vindu-jāḷaka. = ವಿನ್ದು ಜಾಲಕ. See Hā. s. ಚಿಟ್ಟು.

ವಿನ್ದ್ಯ vindhya. = ವೀಣ. N. of a range of mountains. 2, a hunter.

ವಿನ್ದ್ಯಾಚಲ vindhya-aḷala. The Vindhya mountains (ವೀಣಾ ಪಟ್ಟಣ, ಕೊ.).

ವಿನ್ದ್ಯಾದ್ರಿ vindhya-adri. = ವಿನ್ದ್ಯಾಚಲ. (G. 51).

ವಿನ್ನ vinna. Known;—discussed, judged. 2, obtained, gained.

ವಿನ್ನಾಣ vinnāṇa. = ವಿನ್ನಾಣ. (Abh. P. 11, after 46 & 94).

ವಿನ್ಯಸ್ತ vi-ni-asta. Placed down, deposited, fixed;—inlaid, paved;—delivered;—offered, presented (Bp. 7, 16).

ವಿನ್ಯಾಸ vi-ni-āsa. Putting or placing down; depositing, entrusting; a deposit;—putting or placing on or into;—placing in order, adjusting, disposing, arranging, distributing (ಸಿದ್ಧಿಗೇ ಕೊಡ. 5); orderly arrangement, disposition;—any site or receptacle on or in which anything is placed or deposited;—an assemblage. See ಅಕ್ಷರ, ಚರಣ, ಪದ, ಬಲ; Kāv. III, 2, B, 38; Śi. 66. 2, gestulation (My.).

ವಿಪಕ್ವ vi-pakva. Cooked, dressed;—ripened, mature.

ವಿಪಕ್ಷ vi-pakṣa. An opponent, an antagonist, an adversary, an enemy; a rival;—contrary, hostile. 2, a disponent. 3, an exception (in grammar). 4, a syllogism in which the proposition to be maintained is always wanting. 5, an instance on the opposite side (Bp. 45, 44; 61, 47. 50. 88; Bb. 1, 8, 17).

ವಿಪಜ್ಜಲನಿಧಿ vipad-jalanidhi. An ocean of distress, etc. (Bp. 58, 52).

ವಿಪಂಚಿ vi-paṇḍi. A lute (with five strings, Mr. 80; ಪ್ರವಾಸ, ವೀಣೆಯ ಹೊಳವು Nn. 7, o. r. ವೀಣೆ).

ವಿಪಾಣ vi-paṇa. Selling, sale.

ವಿಪಣಿ vi-paṇi. A shop, a stall (see ಪಣಿ 2, No. 12);—a market-street;—any article for sale.

ವಿಪಣಿಕೆ vi-paṇika. A dealer, a merchant (ವಣಿ, etc. Mr. 845).

ವಿಪತ್ಕಾಲ vipad-kāla. A time of calamity, adversity (My.).

ವಿಪತ್ತಿ vi-patti. Going wrongly: adversity, calamity, misfortune, disaster.

ವಿಪತ್ತು vi-pattu. = ವಿಪತ್ತು. Tbh. of ವಿಪದ. (My.). ವಿಪತ್ತು ಬನ್ನರೂ ಆವತ್ತು ಬಿವರಲ್ಲ (Prv.).

ವಿಪಥ vi-patha. A wrong way; a bad road.

ವಿಪದ vi-pad. ವಿಪತ್. = ವಿಪತ್ತು, ವಿಪತ್ತು. Going wrongly: adversity, calamity, misfortune, disaster, distress; death.

ವಿಪದಿ vi-padi. Misfortune, adversity (Sk.). 2, a miserable woman (J. 5, 61).

ವಿಪನ್ನ vi-panna. Gone wrong, fallen into adversity or misfortune, unfortunate, distressed; lost; failed (Ūpr. 4, 40).

ವಿಪನ್ನತೆ vipannatē. The state of being without or destitute of (Ūpr. 3, 79).

ವಿಪರಿಯಸ್ತಕ vi-pari-astaka. = ವಿಪರಿಯಸ್ತಕ. (Mr. 254 in 2 MSs.).

ವಿಪರೀತ vi-parita. Gone or turned the wrong way, reversed, inverted, opposite, adverse, perverse, contrary: reversed state (ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನಾಗುವ Hā.; ಅಧಿಕಾರ, ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನಾಗುವ Nn. 151);—wrong, contrary to rule;—uncommon, unusual (My.);—different;—erose;—disagreeable;—inassolous; hostile (Kāv. II, 2, B, 19-23; Bp. 18, 43; 21, 18; 39, 40; 50, 58). Feminine ವಿಪರೀತ (J. 5, 61). — ವಿಪರೀತಕರ್ಮ. Unusual, exorbitant work or business (My.). ವಿಪರೀತಕಲ್ಪನಾ viparita-kalpāna. One of the padārthas (Kāv. II, 1, A, 12. 16-19; see ಅಪ್ಪಾದಕೋಶ).

ವಿಪರೀತಕಾಲ viparita-kāla. An adverse time, a time of calamity (My.).

ವಿಪರೀತತನ vi-paritatana. Contrariety, inversion, reverse or opposite state or condition (Ūb. 124).

ವಿಪರೀತಪತನ viparita-patana. Falling upside down. See ಕವಿ 2.

ವಿಪರ್ಯಯ vi-pari-aya. Reverse, inversion, contrariety. Inverted order, perverseness, obstruction, opposition (ವಿಪರೀತ ಮೂರು Hā.);—reverse of fortune, misfortune, calamity;—exchange, barter; error, transgression;—mistake;—enmity;—destruction.

ವಿಪರ್ಯಸ್ತಕ vi-pari-astaka. = ವಿಪರಿಯಸ್ತಕ, q. v. What is thrown across (the shoulders): a dōtra (Mr. 254).

ವಿಪರ್ಯಯ vi-pari-āya. = ವಿಪರ್ಯಯ. (Kāv. III, 1, A, 24).

ವಿಪರ್ಯಾಸ vi-paryāsa. Reverse, contrariety: opposition;—interchange;—error, mistake, delusion. See Ūb. 54. 289. 254; ತದ ಮಾದು, ತದೇಶು 1.

ವಿಪರ್ಯಾಸೋಪಮೆ viparyāsa-upamē. One of the similes (Kāv. III, 3, B, 63 seq.).

ವಿಪಲ vi-pala. ವಿಪಳ. A moment, an instant (B. 4, 103).

ವಿಪ್ರತಿ ವಿಪ್ರತಿ. Wise, learned, intelligent.

ವಿಪಾಕ vi-pāka. Cooking thoroughly: cooking, dressing;—ripening, ripeness, maturity;—digestion;—result; the consequence or result of any action either in this or in a former birth matured by the operation of time;—calamity, distress.

ವಿಪಾಕಿ ವಿಪಾಕಿಕೆ. A blister or sore on the foot.

ವಿಪಾಕಿ ವಿಪಾಕಿ. The Vipāśā or Beas river in the Panjab

ವಿಪಾಕಿ ವಿಪಾಕಿಕೆ. -ಕಾ. The Beas river.

ವಿನಿವ vipina. A wood, a forest, a grove (ಸುರ, ಅರಣ್ಯ Nn. 80, o. r. ಅರಣ್ಯ).

ವಿನಿವಚರ vipina-čara. Roaming or living in a forest; a wild animal (Ūpr. 4, 48).

ವಿನಿವಾಹ್ಯ vipina-aḷva. A species of deer (ಕವಿ Mr. 160).

ವಿಪುಲ vi-pula. Large, great, extensive, broad, wide, spacious (ದೊಡ್ಡು Nn. 36. 127); ample, abundant, much; deep, profound.

ವಿಪುಲಕರ vipula-tara. Uncommonly large, etc. (A.).

ವಿಪುಲವಿದ್ಯಾಶಿಕ್ಷಕ ವಿಪುಲ-vidyā-śikṣaka. A teacher of many sciences (ಹಿ Kk. 85). See a. ಕಲ್ಯಾಯ.

ವಿಪುಲಾಧಿನಾಯಕ ವಿಪುಲ-adhināyaka. The ruler of the town Vipulā. (Ūpr. 5, 116).

ವಿಪುಲೆ vi-pulē. ವಿಪುಲ. The wide (female): the earth. 2, N. of a fish's wife (Mr. 258). 3, N. of a metre (Ūb.). 4, N. of a town (Ūpr. 5, 93; 6, after 11 & 17).

ವಿಪ್ರತ್ಯು *vippattu*. Tbh. of ವಿಪತ್. (My.).
 ವಿಪ್ರ *vipra*. A singer of vedio hymns, a poet, a fishi. 2, a *Brāhmaṇa* (ಪಾರ್ವ. II, 50; ಭೂಸುರ, ಪ್ರಾಶ್ನಿಕ Nn. 104). 3, a ray (ಮುರೇಲಿ, ಕರಣ 104). 4, the knée grass (ಕುತಿ, ಪರ್ವ 104).
 ವಿಪ್ರಕಾರ *vi-prakāra*. Treating with disrespect, hurt, injury, offence (ಉಪಮುರ್ವ, ಕಿವುಡುಮು Mr. 457);—abuse;—opposition;—retaliation;—various manner.
 ವಿಪ್ರಕಾರಣ *vi-prakāraṇa*. Offensiveness, offence;—deceit (ವ್ಯಾಲಿ, ವಂಜನ, ಅದಾಗೂಕುಂ Mr. 439).
 ವಿಪ್ರಕೃತ *vi-prakṛita*. Treated with disrespect, hurt, injured, offended;—abused;—opposed;—retaliated.
 ವಿಪ್ರಕೃಷ್ಟ *vi-prakṛiṣṭa*. Drawn or removed away;—remote, distant.
 ವಿಪ್ರಕೃಷ್ಟಕ *vi-prakṛiṣṭaka*. Remote, distant.
 ವಿಪ್ರತಿಷಿದ್ಧ *vi-prati-siddha*. Contradicted, opposod, prohibited, forbidden (Kāvy. III, 3, B, 140).
 ವಿಪ್ರತಿಸಾರ *vi-pratisāra*. Repentance.
 ವಿಪ್ರತೀಸಾರ *vi-pratisāra*. Repentance.
 ವಿಪ್ರಯುಕ್ತ *vi-prayukta*. Disjoined, separated. Feminine ವಿಪ್ರಯುಕ್ತೆ (Üpr. 8, 7).
 ವಿಪ್ರಯೋಗ *vi-prayōga*. Disjunction, separation.
 ವಿಪ್ರಲಬ್ಧ *vi-pralabdha*. Cheated, deceived;—hurt, injured, afflicted, disappointed (ವಿಕ್ರಮ, ದೈನ್ಯ Mr. 242).
 ವಿಪ್ರಲಮ್ಬ *vi-pralambha*. Cheating; deceiving by false assertions or by not keeping a promise; deception, deceit (In general). 2, quarrel, disagreement. 3, disunion, disjunction. 4, separation of lovers, one of the śringāras in poetry (Kāvy. IV, 2, 20. 26-29).
 ವಿಪ್ರಲಾಪ *vi-pralāpa*. Talking idly, prattling;—mutual contradiction, wrangling, quarrelling, quarrel;—deception.
 ವಿಪ್ರವಾರಣ *vi-pravāraṇa*. A gift, a present (ದಾನ Mr. 455).
 ವಿಪ್ರಶ್ಚಿಕೆ *vi-praśnikē*. A female fortune-teller.
 ವಿಪ್ರಿಯ *vi-priya*. Unpleasant, disagreeable, unbeloved;—offence, transgression. 2, very much beloved (Śmd. 166).
 ವಿಪ್ರುಷ್ *vi-pruṣh*. = ವಿಪ್ರುಷ್. A drop of any fluid.
 ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ *vipra-indra*. An exoellent *Brāhmaṇa* (J. 26, 38).
 ವಿಪ್ಲವ *vi-plava*. Floating or drifting about or in different directions;—confusion, perplexity;—trouble, disaster, calamity;—predatory or devastating warfare;—rapino, extortion;—affray, scuffle, turmoil, disturbance.
 ವಿಪ್ಲವನ *vi-plavana*. = ವಿಪ್ಲವ. (Üpr. 1, after 81).
 ವಿಪ್ಲವ್ *vi-plavh*. = ವಿಪ್ರುಷ್. A drop of any fluid.
 ವಿಫಲ *vi-phala*. Fruitless, useles, ineffectual, unmeaning, vain, idle. See ವಿಫಲ; Bp. 26, 48.
 ವಿಫಲಿತ *vi-phallita*. Expanded, blown, as a flower (ಅರಳಿದ G.).
 ವಿಬಂಧ *vi-bandha*. = ವಿವಂಧ. Entire stoppage;—fastening or binding well or on different sides, a diko (P ಪಾಲಿ, ಅತಿವಂಧನ Nn. 31);—constipation, ischury.
 ವಿಬಾಹ *vibāḍa*. (ವಿಭಾಕ). A man who beats or destroys (Rām. 6, 10, 25; 6, 50, 43).
 ವಿಬಾಹಿಸು *vibāḍisu*. (ವಿಭಾಹಿಸು). To beat, to flog; to sub-

dne; to destroy (cf. ಬಡೆ 1). ಗರ್ವಸುನ ದಕ್ಷಿಣವತಿಯ ಮದವಂ ವಿಬಾಹಿಸುನ ಸರ್ವಮಂಗಲಯೋಗುಗ ಬಾರಾ 1 (Bp. 24, 37). ಒಬ್ಬ ನೆ ಭೀಮನ್ ಅನಿಬರ ಸದೇವ, ತಾ ಸೋತರೆ ವಿಬಾಹಿಸು ಕೆದಯುವನು, ಗೆದ್ದೋದಿವರೆ ಬೆನ್ನುತ್ತಿ ಹಿಡಿದೊಡು ಸದೇವು ಬಿಡುವನು (Bh. 1, 6, 8). ಬಗೆಯದೆನ್ನೊಡಲಸುರಭಾತಿಗೆ ಮಿಗೆ ವಿಬಾಹಿಸು ಕೊಡುವಂ (1, 10, 13). ಬಲುಗತ್ತೆ ಗೂಳಿಯನ್ ಇವ ವಿಬಾಹಿಸದನೆ (2, 10, 13). See J, 4, 14; 6, 54; 14, 12; 21, 21.
 ವಿಬುದ್ಧ *vi-budha*. A learned or wise man (ವಿದ್ವತ್ Śmd. 181 Cm.). 2 a god.
 ವಿಬುದ್ಧಪತಿ *vibudha-pati*. Indra (Kk. 1).
 ವಿಬೋಧ *vi-bōdha*. 1. Awaking; perceiving; intelligence; wisdom (Kāvy. I, 1a, 1).
 ವಿಬೋಧ *vi-bōdha*. 2. Want of consciousness, absence of mind.
 ವಿಭಕ್ತ *vi-bhakta*. Divided, partitioned, portioned. 2, parted, separated. — ವಿಭಕ್ತಕುಟುಂಬ. A family the members of which are separated, each having received his portion of the family property (My.). — ವಿಭಕ್ತಸಹೋದರರು. Brothers who are separated, each having received his portion of the paternal inheritance (My.).
 ವಿಭಕ್ತಿ *vi-bhakti*. A division, a partition. 2, a part, a portion, a share of inheritance, etc. 3, a termination or inflection either of a case or of the persons of a verb (Śmd. 46. 62. 86. 88. 90. 116. 163. 170. 194. 195. 253. 255. 256. 259; Kāvy. I, 1b, 1-3; I, 2, 1. 17-22. 55-61; I, 5, 1-16).
 ವಿಭಕ್ತಿಗಣ *vibhakti-gaṇa*. The various terminations or inflections (Kāvy. I, 3, 1-4).
 ವಿಭಕ್ತಿಪರಿಣಾಮ *vibhakti-paripāma*. Changes of the inflections of nouns or of cases (Śmd. 177).
 ವಿಭಕ್ತಿಮಾಲೆ *vibhakti-mālē*. The row of the terminations or their collection arranged in order (Śmd. 89).
 ವಿಭಕ್ತಿರೂಪಕ *vibhakti-rūpaka*. A kind of rūpaka (Kāvy. III, 3, B, 81 seq.).
 ವಿಭಂಗ *vi-bhaṅga*. Breaking, fracture; destroying;—division;—stoppage, obstruction;—bending, contracting;—expression or play of features (Bp. 61, 49).
 ವಿಭಂಗಿತ *vi-bhaṅgita*. Broken, destroyed, divided, etc. (Bp. 7, 3).
 ವಿಭಂಗಿಸು *vi-bhaṅgisu*. To break to pieces, to destroy (Śkāv. 4, 129).
 ವಿಭಜನ *vi-bhajana*. Division, (also in arithmetic, My.), separation, disjunction, partition. See ವಿಕ್ರಮ, ವಸು 3, ಬಿರ್ವು 1.
 ವಿಭಜಿಸು *vi-bhajisu*. To divide, to partition; to divide (in arithmetic, My.).
 ವಿಭಜ್ಯನ *vi-bhartsana*. (= ನಿರ್ಭಜ್ಯನ). See ಕೊಕ್ಕುರಿಸು 1.
 ವಿಭವ *vi-bhava*. Manifestation; display, magnificence (Bh. 1, 8, 164); greatness, glory, dignity, majesty, excellence; power; wealth; lofty-mindedness, magnanimity;—the second year in the cycle of sixty (My.). See ಅಲಮ್ಬು. — ವಿಭವವೈದ್ಯ. -ವೈದ್ಯ. To obtain greatness, to appear in a glorious state (Śkāv. 1, after 81).
 ವಿಭವರಮೆ *vibhava-ramē*. A woman possessed of greatness or wealth: Lakshmi (Rāv. 13, after 71).
 ವಿಭವನತೆ *vibhava-vat*. Possessed of power, wealthy.
 ವಿಭಾಕರ *vibhā-kara*. The sun.

ವಿಭಾಗ vi-bhāga. Dividing, division, separation, partition (ನಿಯೋಗ, ಭಾಗವ ಮಾಡುವುದು Nn. 90);—*portion, part, share* (ಪಾಲಿ, ಭಾಗೆಯ Nn. 31; ಭಾಗ, ಭಾಗ 79);—the share or portion of an inheritance (ವೈಭಾಗ, ದಾಯ Nn. 142);—partition of inheritance, distribution, apportionment;—arrangement. See Kāv. III, 3, B, 162.—ವಿಭಾಗವತ್ತ್ವ. A deed of partition (My.).—ವಿಭಾಗಸಾಧನ. A partition-settling, a deed of partition (My.).

ವಿಭಾಗಿಸು vi-bhāgisu. To divide, to apportion, to distribute (Śmd. 46; B. 5, 92; My.).

ವಿಭಾಜ್ಯ vi-bhājya. To be divided or apportioned, portionable, divisible (My.).

ವಿಭಾತಿ vi-bhāti. Shining;—*dawn, day-break*.

ವಿಭಾತಿ vi-bhāti. Shine, lustre, beauty (Bp. 13, 89; 83, 45);—*dawn*.

ವಿಭಾವ vi-bhāva. Any condition which excites or develops a particular state of mind or body: one of the divisions of bhāvas (Kāv. IV, 2, 13, 19);—any causative or exciting property (as dress, perfumes, etc. causing amorous desire, extravagant gesture causing mirth, etc., etc., Ūpr. 4, 73)—discrimination, judgment;—a friend, an acquaintance. See Bp. 8, 5; 53, 31; 55, 1.

ವಿಭಾವನ vi-bhāvana. = ವಿಭಾವನೆ. Causing to appear distinctly; clear perception, distinguishing or perceiving distinctly, discrimination, judgment. 2, description of effects not arising from the usual causes, peculiar causation; or description by negatives, bringing out the qualities of any object more clearly than by positive description.

ವಿಭಾವನತೆ vi-bhāvanatē. Manifestation (Bp. 56, 47).

ವಿಭಾವನೆ vi-bhāvanē. = ವಿಭಾವನ No. 2. One of the atīśayas in arthāśānkāra (Kāv. III, 3, B, 121, 130 seq.).

ವಿಭಾವರೆ vibhā-vari. The dawn. 2, *night*.

ವಿಭಾವಸು vi-bhāvasu. Abounding in light;—*the sun*;—*fire*.

ವಿಭಾವ್ಯ vi-bhāvya. An alternative, option (Kāv. III, 2, B, 33). 2, another or foreign language (My.).

ವಿಭಾವ vi-bhāva. Tbh. of ವಿಭಾವ. (Bp. 16, 23).

ವಿಭಾವಿ vi-bhāvi. Shining, radiant (Ūpr. 2, 18).

ವಿಭಾವಿ vi-bhāvi. Bright shine, light, lustre.

ವಿಭಾವರ vi-bhāvaka. Very shining or resplendent (Bp. 46, 69, 70).

ವಿಭಿನ್ನ vi-bhinna. Split or broken asunder, divided, separated, pierced;—scattered, dispersed, dissipated, gone (Bp. 42, 20);—bewildered, estranged, perplexed;—disappointed;—various, different.

ವಿಭೀತಿ vi-bhīti. Fearless. 2, *the tree Terminalia bellerica Roxb.* (ಪಾದ Hl.).

ವಿಭೀತಕ vi-bhītika. *The tree Terminalia bellerica Roxb.* (ಅಪ್ಪ, ಪಾದ Mr. 123, o. r. ಪಾದ).

ವಿಭೀತಕ vi-bhītika. Terrifying, formidable. 2, N. of the younger brother of Ravana (J. 13, 7. 3. 38; see ನಿತ್ಯ ಜೀವ).

ವಿಭು vi-bhu. Being everywhere, omnipresent;—excellent, eminent, supreme; capable, able;—a lord, a ruler, a master, an owner;—Brahmā; Vishnu; Śiva (Ūh. v. 5; J. 4, 62; 19, 15).

ವಿಭುತ್ವ vi-bhutva. Might, power (Rāv. 13, 10); *mastership, ownership* (My.).

ವಿಭೂತಿ vi-bhūti. = ಇಬ್ಬರಿ, ಕುಬ್ಜಿ, ಉಬ್ಜಿ, ಯುಬ್ಜಿ. *Great power, might, dominion, supremacy, dignity: great success, prosperity, welfare* (ಮಹತ್ವಯ್ಯ, ದೊಡ್ಡತನ ಮತ್ಯಯ Nn. 106); *glory, renown* (ಜನ, ಕೀರ್ತಿ 106); *superhuman power* (consisting of eight faculties; see ಅಶ್ವ-2, the ashes of cow-dung (ಭೂತಿ, ಬೂದಿ 106; ಕ್ಷುರ, ಧನ್ಯ. etc., ಸಾರಿಪ್ಪ ಬೂದಿ Mr. 48). 3, N. of a vr̥tta (Ūh.)—ವಿಭೂತಿಕನ. = ಬೂದಿಗನ ಕನ. (Z.).—ವಿಭೂತಿಗಟ್ಟಿ. A quadrangular cake of indurated ashes (My.).—ವಿಭೂತಿ ಯುಗ್ಗ. -ಉಗ್ಗ. A ball of indurated ashes (My.).

ವಿಭೂಷಣ vi-bhūṣaṇa. Decoration, ornament; *an ornament* (ಲರಾಮ, ಅಭರಣ Nn. 26; see ಮನೆ).

ವಿಭೂಷಿತ vi-bhūṣita. Adorned, decorated, ornamented (My.).

ವಿಭೂಷೆ vi-bhūṣhē. Decoration; *lustre, splendour, beauty*.

ವಿಭೃತಿ vi-bhṛiti. (= ಪ್ರಭೃತಿ). (Bp. 46, 78).

ವಿಭೆ vi-bhē. ವಿಭಾ. *Light, lustre; a ray of light*.

ವಿಭೇದ vi-bhēda. Breaking asunder, dividing, splitting in two, breaking; opening; separating (ಅಕ್ಕಿಲ Mr. 372; loosening, nntying, etc.;—a variety, a kind, distinction, difference (ಭೇದ Nn. 18, 37; ವಿವರ 72; Ūh. v. 25; J. 12, 41).

ವಿಭೇದಕ vi-bhēdaka. A man who divides or pierces. See ನಮು.

ವಿಭೇದಿಸು vi-bhēdisu. To cleave, to divide, to pierce (Mr. 1, 16; My.). 2, to become different, to alter (My.).

ವಿಭೋಗ vi-bhōga. Enjoyment, joy (Bp. 8, 58; 57, 92).

ವಿಭ್ರಮ vi-bhrama. Roaming or wandering about, whirling round, going round (ಅರಿ ವಾಹನ್ಯಾದು Nn. 129, o. r. ಅರುಗುವನ್ಯಾದು);—error, mistake;—*doubt, apprehension, hurry, confusion, bewilderment, agitation, alarm, perturbation, flurry* (ಸೂಗುರಿಸುದು Ūt. II, 69); *especially one of the classes of feminine action proceeding from love, as when an enamoured woman through flurry puts on her ornaments in the wrong places* (see Mr. 2, 100 2);—*rapture;—beauty, charm, grace*. See ಚಿತ್ತ-; Nn. & Mr. 2, ಶೋಭಿ.

ವಿಭ್ರಮಣ vi-bhramapa. = ವಿಭ್ರಮ. (ಸಮ್ಯಮ, ಅದುಗುವುದು Nn. 63).

ವಿಭ್ರಮಿ vi-bhrami. Agitated, alarmed, etc. (ವಿಪ್ರಲ Nn. 149).

ವಿಭ್ರಮಿಸು vi-bhramisu. To be confused, to become bewildered, to fall into error, etc. (Bp. 45, 17; 54, 30; 55, 34).

ವಿಭ್ರಾಜೆ vi-bhrāj. *Shining, splendid*.

ವಿಭ್ರಾಜಿತ vi-bhrājita. Made splendid or bright (J. 7, 9).

ವಿಭ್ರಾಜಿಸು vi-bhrājisan. To shine forth, to shine, to glitter, to be bright (Bp. 3, 63; 36, 50; A.).

ವಿಭ್ರಾನ್ತ vi-bhrānta. Whirled about; agitated, bewildered, hurried, confused (Abh. P. 14, 171; Bp. 22, 50; 29, 27). Feminine ವಿಭ್ರಾನ್ತೆ (40, 27).

ವಿಭ್ರಾನ್ತಿ vi-bhrānti. Confusion, bewilderment, etc. (Ūpr. 2, 52; Bp. 22, 4; Rāv. 6, 20; see ದಾಪ-).—ವಿಭ್ರಾನ್ತಿಸು. -ಶೋಕ. To grow confused, etc. (Bp. 18, 46).

ವಿಮುಗ್ಧ vi-magna. Pinned into, deeply entered into (Bp. 12, 30).

ವಿಮುಕ್ತ vi-muṣṭa. Greatly adorned or decorated (Abh. P. 14, 177).
 ವಿಮತ vi-mata. Disagreed, disagreeing, dissenting;—at variance, averse;—sighted, despised, offended;—of a different mind or disposition;—an enemy;—a different religion or caste (My.).
 ವಿಮತಸ್ತ vi-mata-stha. A man of a different religion or caste (My.).
 ವಿಮನಸ್ vi-manas. Changed in mind or feeling;—averse, displeased;—sad, distressed, heart-broken;—absent in mind;—perplexed, bewildered.
 ವಿಮನಸ್ತ vi-manaska. Depressed in spirit, sad, melancholy (My.). 2, of estranged mind.
 ವಿಮಯ vi-maya. (ವಿಮೇಯ). Exchange, harter.
 ವಿಮರ್ಶ vi-marda. Crushing, hurling; grinding, pounding;—rushing; trituration (of perfumes);—toning, contact;—destroying;—war, battle.
 ವಿಮರ್ಶನ vi-mardana. = ವಿಮರ್ಶ. Trituration (of perfumes, ಮರ್ಶಿಸುತ, ಪರಿಮಲ Nr.); etc. See ಹಸ್ತ-.
 ವಿಮರ್ಶ vi-marśa. Consideration, deliberation;—investigation, examination, inquiry (My. as ವಿಮರ್ಶ), discussion.
 ವಿಮರ್ಶಕ vi-marśaka. An investigator, etc. (My.).
 ವಿಮರ್ಶನ vi-marśana. = ವಿಮರ್ಶ. Investigation, etc. (G.).
 ವಿಮಲ vi-mala. Stainless, spotless, pure, clean, clear (ಪಂಚ ರ್ತ. II, 59). — ವಿಮಲದೇವ. N. (Bp. 58, 4). — ವಿಮಲಾದೇವಿ. -ದೇವಿ. N. (Bp. 59, 8).
 ವಿಮಲಿತರ vi-mala-tara. Uncommonly pure (Bp. 89, 68; 46, 64).
 ವಿಮಲತ್ವ vi-malatva. Stainlessness, cleanliness, purity, clearness (Bp. 2, 87).
 ವಿಮಲಮತಿ vi-mala-mati. (Śmd. 111). Pure-minded.
 ವಿಮಲಾತ್ಮಕ vi-mala-ātma. Pure-minded, clean, pure.
 ವಿಮಲಿತ vi-mallita. Made clean, clean (Bp. 4, 27; 55, 39).
 ವಿಮಲಿ vi-malē. A stainless woman;—a particular plant (= ಹರ್ಷಕ, etc.).
 ವಿಮಲೇನ್ದ್ರಮುನಿ vi-mala-Indra-munī. N. (Bp. 52, 18).
 ವಿಮಾತೃ vi-mātrī. A step-mother.
 ವಿಮಾತೃಜ vi-mātrī-ja. A step-mother's son. See ಸವತಿದಾಯ.
 ವಿಮಾನ vi-māna. 1. Disrespect, dishonour.
 ವಿಮಾನ vi-māna. 2. A measure. 2, a car or chariot of the gods, serving as a throne or as conveyance through the skies, self-directed and self-moving; a palanquin (3ಬಿಶೆ Nn. 42). See ಪಾದು 2. ವಿಮಾನ ಎದಿ ಬೇರಾದರೆ ಪರಮಾಸ್ತ ತನ್ನ ಬೇರೇ? (Prv.).
 ವಿಮಿಶ್ರ vi-mīśra. Mixed or mingled together.
 ವಿಮಿಶ್ರವರ್ಣ vi-mīśra-varṇa. Commingled or double letters (Kāvy. III, 1, A, 4).
 ವಿಮುಕ್ತ vi-mukta. Loosed, let loose, sent forth, liberated; freed from; acquitted; issued from; hurled, thrown (ನಿಗಮ, ಬಿಟ್ಟು Nn. 40; Śmd. 296 Mḍb.; see Ūpr. 6, 3; J. 5, 80; 10, 9). 2, excrement (see Mr. s. ನಿರ್ವರ್ಗ & cf. ಎರ್ವರ್ಗ).
 ವಿಮುಕ್ತಿ vi-mukti. Liberation, release; escape. 2, final emancipation (My.).
 ವಿಮುಖ vi-mukha. Having the face turned away or cast down, averted; turned away from;—disinclined, opposed

(Bp. 39, 68; 60, 9; J. 11, 4, 5). ಪ್ರಮುಖನಾದವನು ವಿಮುಖ ನಾಗ ದಾರದು (Prv.).
 ವಿಮುಖ್ಯ vi-mukhya. Chief, excellent.
 ವಿಮುಖ್ಯಾಸ್ಪದ vi-mukhya-āspada. The best place or state: detachment of the soul from further transmigration, etc. (ಶೈವಲ್ಯ, ಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನ Nn. 165).
 ವಿಮುಂಠಿ vi-muñṭi. N. of a Brāhmaṇa (Abh. P. 6, after 82 & 35).
 ವಿಮುಣ್ಣನ vi-muṇṇana. Shaving (ಶೈವ, etc. Mr. 438).
 ವಿಮೋಕ್ಷ vi-mōksha. Liberation, release, freedom;—discharging;—final emancipation. See Bp. 24, 85; 34, 86; 46, 8; ತಾಪ-.
 ವಿಮೋಚನ vi-mōcāna. Unloosing, loosening; unharnessing; sending forth; liberating, setting at large; omitting; giving up, quitting; throwing;—escape, liberation, release. See ಉದಾ 1, ಕದಾ 8, ಬಿಡು 1; ಕರ, ಗಾಢ, ಯುಗಾಂಗುಲಿ, ರಥ; J. 8, 6.
 ವಿಮೋಚನೆ vi-mōcānē. = ವಿಮೋಚನ (My.).
 ವಿಮೋಚಿಸು vi-mōcīsa. To liberate, to free, to set at large (My.).
 ವಿಮೋಹ vi-mōha. Infatuation, bewilderment, confusion. See ದುಃ-; ಬಿಚ್ಚಳಿಸು; Ūpr. 8, 26; 5, 6, 8.
 ವಿಮೋಹನ vi-mōhana. Confusing, perplexing, infatigating, bewildering, stupefying; alluring, seducing, bewitching, tempting. See ಚಿತ್ತ-.
 ವಿಮೋಹನವಿದ್ಯೆ vi-mōhana-vidyē. The art or power of bewitching (Ūpr. 5, 5).
 ವಿಮೋಹಿಸು vi-mōhīsa. To grow confused, to become perplexed or bewildered (Ūpr. 2, 25; 4, 78).
 ವಿಮ್ಬ vi-mbha. = ಬಿಮ್ಬ.
 ವಿಮ್ಬಿ vi-mbli. = ಬಿಮ್ಬಿ.
 ವಿಮ್ಬಿಕೆ vi-mbikē. = ಬಿಮ್ಬಿಕೆ.
 ವಿಯತ್ನರ vi-yat-tara. A bird (ಪಕ್ಷಿ Nn. 75). 2, a monkey (Abh. P. 12, 98, 96). 3, a Gandharva.
 ವಿಯತ್ನರೇಶ್ವರ vi-yat-tara-īśvara. A king of the Gandharvas (Ūpr. 6, after 18).
 ವಿಯತ್ನ vi-yat. The sky, the atmosphere. 2, a zero (see s. ವ್ಯಾಪರ).
 ವಿಯತಿ vi-yati. A wrong omen (Bp. 1, 18).
 ವಿಯತ್ತಲ vi-yat-tala. = ವಿಯತ್. (Bp. 11, 44; 44, 40).
 ವಿಯತ್ನಕ vi-yat-tāka. The sky considered as a parrot (Ūpr. 4, 50).
 ವಿಯದಂಗೆ vi-yat-gaṅgē. The sky-Ganges, the heavenly Ganges; the galaxy.
 ವಿಯನ್ನೀಶ vi-yat-nīśa. The sky looked upon as a lotus (Ūpr. 8, 84).
 ವಿಯನ್ನಿರೋರುಹ vi-yat-mahīruha. A tree of the sky (Ūpr. 3, 96).
 ವಿಯಮ vi-yama. Restraint, check; forbearance;—rest, cessation;—pain, distress. See SL s. ಸಾಕು ಮಾಡು.
 ವಿಯಾತ vi-yāta. Shameless, impudent, ill-behaved, bold.
 ವಿಯಾಮ vi-yāma. = ವಿಯಮ. Restraint, etc.
 ವಿಯುಕ್ತ vi-yukta. Disjoined, detached, separated (Ūh. v. 57).
 ವಿಯುತ vi-yanta. Separated, deprived of, separated from.

ವಿಯುತಾರ್ಥಕ viyanta-arthaka. *Void of meaning.*

ವಿಯೋಗ vi-yōga. *Separation* (ಅಗಲಿಕೆ Nu. 149), disunion, disjunction;—loss, death, absence.

ವಿಯೋಗಿ vi-yōgi. Being separated;—one who is separated from his wife, etc. (Ūpr. 4, 39; Śiv. 1, 52);—the ruddy goose. ವಸಸ್ತರಾಜನ್ ಎದ್ದಸ್ತವನ್ ಇನ್ದು, ನಾಳೆ ಬರ್ಹುಕ್ಲ ವಿಯೋಗಿ (Śmd. 260. Mdh.).

ವಿಯೋಗಿನಿ vi-yōgini. A woman separated from her husband or lover (Ūpr. 4, 40).

ವಿರ್ v-ir². An affix for the plural, masculine and feminine, e. g. ತನ್ನವಿರ್, ತಾಯ್ವಿರ್, ಸೊಸೆವಿರ್ (Śmd. 120), ಅತ್ತೆವಿರ್, ಅತ್ತೆ ಎರ್ಹರ್ (124).

ವಿರ virā. = ಇರ 2, etc. TWO. — ವಿರಜಾಚ. Double jasmine (Tē.; ಸಪ್ತಲಿ, ನವಮಾಲಿಕೆ, ಹೆಚ್ಚಾಚ Śi. 139).

ವಿರಕ್ತ vi-rakta. Discoloured. 2, disaffected, estranged, indifferent. 3, free from passion or affection; one who is void of attachment to worldly objects or freed from worldly affections and passions (ವಿರಾಗಾರ್ಹ, ವೈರಾಗಿ ಕ HIA.; ವೈರಾಗಿ Mr. 236).

ವಿರಕ್ತಿ vi-rakti. Change of disposition or feeling, estrangement. 2, absence of affection, freedom from passion, wantonness from the world (Ūpr. 7, 28; Bp. 44, 65; J. 4, 50; see Śi. s. ಅಸ್ತಿತ್ವ).

ವಿರಚನ vi-rācana. The act of arranging, arrangement; constructing, contriving, contrivance; making; compiling, composing, composition; embellishing; any artificial or ornamental fabric.

ವಿರಚನಾರ್ಥ vi-rācana-ārtha. The meaning of vi-rācana; an object of embellishment. See ಪೋದ 3.

ವಿರಚನೆ vi-rācanē. = ವಿರಚನ. (Bp. 11, 31; My.).

ವಿರಚಿತ vi-rācīta. Arranged; contrived, constructed, formed, made, prepared; compiled, composed (Śmd. 408; Ūpr. 6, 43; J. 3, 2).

ವಿರಚಿತೋದ್ಯೋಗ vi-rācīta-ndyōga. Arranged undertaking, etc. See ಮೊಗಸು 1.

ವಿರಚಿಸು vi-rācīsu. To arrange; to construct, to build, to form, etc.; to compile, etc. (Kāv. I, 1a, 3; Ūh. v. 172; Ūpr. 1, after 133; 6, 90; Bp. 1, 23; 4, 27; 21, 27; 25, 20; 53, 32; Mr. 422).

ವಿರಜನ vi-rajas. Free from dust;—passionless;—free from the menstrual excretion.

ವಿರಜಸ್ತಮನ vi-rajas-tamas. Free from the qualities of passion and ignorance.

ವಿರಂಜಿ vi-rāñjē. = ವಿರಂಜಿ. *Brahmā.*

ವಿರಡ vi-rāḍa. (Tbh. of ವಿರಾಟ). ಹರಿಯ ಬಸುಹೋಳಗಖಿಲೋಕದ ವಿರಡವದಗಿಹ ಪೋಲು (Bh. 1, 1, 12).

ವಿರತ vi-rata. Ceased from, desisting from, stopped, ceased;—reared, ended, concluded; come to an end. See ಅ; Grj. 4, after 104; Bp. 27, 83.

ವಿರತಿ vi-rati. Cessation, stop, end;—pansy, oasura (Ūh.);—indifference.

ವಿರಥ vi-ratha. Having no oar or chariot, chariotless (J. 12, 24, 47).

ವಿರಲ virāla. = ವಿರಲ. Having interstices, separated by intervals (of space or time; cf. ಬಿಸು 2, ಬಿರಿ 3 or ಬೇರೆ 2);—not close or compact, open in texture, not thick or dense, fine, thin, delicate;—loose, wide apart;—rare, of unfre-

quent occurrence; rare, scarce;—single;—remote, little, few. See ಅ.

ವಿರಲತೆ virālatē. = ವಿರಲತೆ. The state of being of unfrequent occurrence, etc.

ವಿರಲತ್ವ virālatva. = ವಿರಲತೆ, ವಿರಲತ್ವ.

ವಿರಲವಸ್ತುಮೇಲನ virāla-vastu-mēlana. Joining or collecting things that are separated from one another. See ಅಯ 2.

ವಿರಲವಸ್ತು ವ್ರಿಕರ್ಷಣ virāla-vastu-ākarsaṇa. Pulling or taking things towards one's self that are separated by intervals. See ಅಯ 2.

ವಿರಲಾರ್ಥ virāla-ārtha. In a separate, loose, or single manner. See ಪದನದನೆ.

ವಿರಲಿತ virālita. Not compacted, not closely united, not dense. See ಅ.

ವಿರಲೇತರ virāla-itara. Other than wide apart: dense, thick, compact, close.

ವಿರಸ vi-rasa. Juiceless, sapless, flavourless, tasteless, insipid; dry, flat (as speech); unenergetic; vigorous;—painful; saplessness, etc.; pain. See Bp. 3, 46; 19, 1; J. 22, 16; 40, 80; B. 5, 139; ಶ್ರುತಿ. Feminine ವಿರಸ (Bp. 40, 53; J. 5, 61). ಸರಸ ವಿರಸವಾಗದೇ (Prv.).

ವಿರಹ vi-raha. = ವಿರಹ, ವಿರಹ. Separation, parting, separated state (especially of lovers or friends); the anguish of separation (ಅಲ್ಲರ Ūt. I, 85; ಉತ್ಪಲಿಕೆ Na. 102; ಭೂ Bhn. 41);—loneliness, distance;—want of;—abandonment, cessation, relinquishment. ತಾಳಾರದ ವಿರಹ ಬಿಡೆ ದರೆ ಹೋದೀತೇ? (Prv.).

ವಿರಹಜ್ವರ vi-raha-jvara. The anguish of separation (Ūp. 8, after 66).

ವಿರಹತಾಪ vi-raha-tāpa. = ವಿರಹಾನ್. (My.).

ವಿರಹಾಗ್ನಿ vi-raha-agni. The fire of separation (Ūpr. 5, 129).

ವಿರಹಾನಲ vi-raha-anala. = ವಿರಹಾನ್. (Ūpr. 8, 6).

ವಿರಹಿ vi-rahi. = ವಿರಹಿ, ವಿರಹಿ. Being separated from, absent from, bereft of;—a man separated from his beloved ones, or one who suffers the pangs of absence from them (Śmd. 16, o. r. ವಿರಹಿ; J. 1, 9; 1, 14, 25). Feminine ವಿರಹಿನಿ (Rāv. 11, 10).

ವಿರಹಿತ vi-rahita. Abandoned, deserted, left, left alone, solitary, lonely, separated, absent from;—devoid of, exempt from, bereft of, destitute of, free from, wanting, without (Śmd. 82; Bp. 18, 98; 25, 32; 46, 16; J. 14, 15). Feminine ವಿರಹಿತೆ (J. 5, 51).

ವಿರಹಿಸು vi-rahīsu. = ವಿರಹಿಸು. To be abandoned; to be separated from, etc.

ವಿರಳ vi-rāḷa. = ವಿರಲ. (ಬಿಡಿಕೆ Ūt. I, 43; ಬೇಡೆ Śmd. 234 Mdh. Cm.). ವಿರಳಂ (ಕದಾಡೆಡೆಮೋ Śmd. 236). — ವಿರಳಮುಖ. Separated lips (Bp. 46, 57).

ವಿರಳತೆ vi-rāḷatē. = ವಿರಲತೆ. (ಕೆಲವೆಡೆ Śmd. 211; ವಿರಳತೆ Cm.)

ವಿರಳತ್ವ vi-rāḷatva. = ವಿರಲತ್ವ, ವಿರಳತೆ, q. v.

ವಿರಾಗ vi-rāga. Change of colour or feeling. 2, absence of desire or passion; disregard of all sensual enjoyment (ಮೋಡ, ವೈರಾಗ್ಯ Nu. 20; ಅಪ್ಪ, ವೈರಾಗ್ಯ 37; ಭಗ, ವೈರಾಗ್ಯ; ಮೋಡಕ Mr. 510).

ವಿರಾಗವರ್ತನೆ vi-rāga-varṭana. A life void of passion or desire (Ūpr. 2, 85).

ವಿರಾಗಾರ್ಥ virāga-artha. *Qualified for freedom from passion* (see Hlā. s. ವಿರಕ್ತ).

ವಿರಾಗಿ vi-rāgi. *Void of passion or desire* (My.).

ವಿರಾಜ vi-rāja. *Shining; splendour; hoanty.* 2, *a man of the regal or military class.* 3, *the first progeny of or male power of Brahmā and producer of the first Mann or Manu avāyambhuva.* 4, *intellect located in and ruling over the collective aggregate of bodies.* 5, *the body.*

ವಿರಾಜ vi-rāja. = ವಿರಾಜ್ No. 1. (ಜಪ್ಪನಕ್ಕುದು Nn. 77).

ವಿರಾಜಮಾನ vi-rājamāna. *Shining, brilliant, splendid, handsome* (My.).

ವಿರಾಜಿ vi-rājī. *A person who shines or is filled with brightness* (Nn. 1).

ವಿರಾಜಿತ vi-rājita. *Illuminated, irradiated, splendid, shining, brilliant, handsome; manifested* (Ūpr. 2, 93; Rāv. 8, 2).

ವಿರಾಜಿಸು vi-rājisa. *To shine, to be brilliant, etc.* (Ūh. v. 184. 203. 214; Ūpr. 1, after 125; 4, 78; Bp. 4, 24; 57, 65; Rāv. 6, 7).

ವಿರಾಜಿ vi-rājī. = (ವಿರಜ), ವಿರಾಜ್.

ವಿರಾಜಿ vi-rājī. *N. of a district of India (perhaps Berar) and of its town* (Bh. 4, 1 anm., etc.). 2, *N. of a king* (G. 69).

ವಿರಾಜಿಸು virāt-parṇasha. = ವಿರಾಜ್ No. 3. (My.).

ವಿರಾಧ vi-rādha. *Opposition; annoyance;—N. of a rākshasa* (J. 19, 20).

ವಿರಾಮ vi-rāma. *Cessation, rest, repose;—stoppage, stop, pause; caesura* (Ūh.; Kāv. II, 2, B, 27-29). 3, *end, conclusion, term;—the stop: a small oblique stroke placed under a consonant to denote that it is quiescent.* 4, *N. of a vṛitta* (Ūh.). — *ವಿರಾಮಚಿಹ್ನೆ.* Any sign in a hook to indicate a pause of the voice in reading (B. 2, 1; 3, 5; My.).

ವಿರಾಮಸಮಯ vi-rāma-samaya. *Time of ending, end* (Ūpr. 4, after 49).

ವಿರಾವ vi-rāva. *Sound, cry.*

ವಿರಿಂಚ viriñca. *Brahmā.*

ವಿರಿಂಜಿ viriñci. = ವಿರಂಜಿ. *Brahmā.*

ವಿರುತ vi-ruta. *Shrieking, howling, crying, humming, chirping* (ಪಕ್ಷಿಗಳ ನುಡಿ Mr. 168).

ವಿರುತಿ vi-ruti. *Cry, clamour, sound, tone* (Kāv. V, 47; Ūpr. 6, 96).

ವಿರುತ್ತು vi-ruttn. *Tbb. of ವರುಡ್ (Śmd. 106 Cm.).*

ವಿರುದ್ vi-rud. = ವಿರುತ್ತು, q. v. *Crying aloud, lamenting, etc.*

ವಿರುದ vi-ruda. = ವರುಡ, etc. *Crying; proclaiming; a laudatory poem, a panegyric.*

ವಿರುದ್ಧ vi-ruddha. *Opposed, hindered, obstructed;—contrary, repugnant, opposite, contradictory, perverse, reverse;—incongruous;—hostile, adverse, at variance;—unpropitious, unfavorable, disagreeable;—prohibited, forbidden;—opposition, contrariety, perverseness, incongruity; hostility, enmity, disagreeableness.*

ವಿರುದ್ಧಸಮಾಸ viruddha-samāsa. *An incongruous, improper composition of words* (ಅನುಮಾಸ Śmd. 207).

ವಿರುದ್ಧಭಾಸ viruddha-ābhāsa. = ವಿರೋಧಾಭಾಸ. *The semblance of opposite qualities: one of the ślēshas* (Kāv. III, 3, B, 148. 153 seq.).

ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥ viruddha-artha. *An improper or a contradictory meaning* (Bp. 1, 18).

ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಪದ viruddhārtha-pada. *A word (or verse) that is contradictory to or inconsistent with the meaning* (Kāv. II, 2, B, 13-15).

ವಿರುಪೆ virupē. (Tbb. of ವಿರೂಪೆ?). *N. (of a village, Kk. 2).*

ವಿರುವಕ viruvāka. *See Mr. s. ಜಲರಂಕ.*

ವಿರುಕ್ಷಣ vi-rūkṣha. *Making rough or dry, astringent.* 2, *censure, blame, reviling, abuse;—oath, imprecation.*

ವಿರುಕ್ಷಿಸು virūkṣisu. *To feel aversion or dislike* (Ahh. P. 9, 191).

ವಿರುಪೆ vi-rūpa. *Deformed, of ill-looking form, misshapen, ugly, unnatural in form or nature, monstrous, unnatural;—deformity, etc.* 2, *of various form, multiform.*

ವಿರುಪತೆ vi-rūpatē. *Deformity, malformation* (Ūpr. 7, 79).

ವಿರುಪಸಂಧಿ virūpa-sandhi. *A composition of words that is unusual in its form* (Kāv. II, 1, A, 16-19).

ವಿರುಪಾಕ್ಷ virūpa-akṣha. *Having deformed eyes (i. e. an odd number of them): Śiva.* 2, *N. (Kk. 101).* *See ಪಮ್ಮಾ; Bp. 59, 4.*

ವಿರೇಕ vi-rēka. *Purging, evacuation of the bowels.* 2, *a purgative. (R.).*

ವಿರೇಚನ vi-rēcana. = ವಿರೇಕ No. 1. (My.).

ವಿರೇಕ vi-rēka. *Shining, a ray of light.*

ವಿರೇಚನ vi-rēcana. *Shining, illuminating.* 2, *the sun* (ಪಶಂಗ, ಸೂರ್ಯ Nn. 6). 3, *the moon* (ಚಂದ್ರ, ಚಂದ್ರ 6). 4, *fire* (ಅನಲ, ಅಗ್ನಿ 6). 5, *N. of an asura, the father of Bali* (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸ 6). 6, *a child, a boy* (ಬಾಲ 6).

ವಿರೋಧ vi-rōdha. *Opposition, obstruction, hindrance, impediment;—impediment to the successful progress of a plot in a drama;—restraint, check;—siege, blockade, confinement;—contradiction, contrariety, antithesis, contrast;—inconsistency, opposition of qualities (in food, medicine, etc.);—antagonism; hostility, enmity* (ಹಗೆ Nn. 97); *one of the atiśayas in poetry* (Kāv. III, 3, B, 121 seq.).

ವಿರೋಧನ vi-rōdhana. *The act of opposing, obstructing, hindering, etc.;—opposition, contradiction;—incongruity.*

ವಿರೋಧಭಾವ virōdha-bhāva. *An enemy* (ಮಾದಿ Kk. 67); *—inimical disposition.*

ವಿರೋಧಾಭಾಸ virōdha-ābhāsa. = ವಿರುದ್ಧಾಭಾಸ. (Kāv. III, 3, B, 148. 153 seq.).

ವಿರೋಧಿ vi-rōdhi. *Opposing, adverse to, etc.* 2, *an opponent, an enemy* (ಹಗೆ Mr. 290). 3, *the twenty-third year of the cycle of sixty* (My.).

ವಿರೋಧಿಶ್ವತಿ virōdhi-kṛti. *The forty-fifth year of the cycle of sixty* (My.).

ವಿರೋಧಿಮರ್ದನ virōdhi-mardana. *A victor* (ಜಪ್ಪ, ಹಗೆಯ ಗೆದ್ದವನು Nn. 88).

ವಿರೋಧಿಸು virōdhisa. *To hinder, to obstruct* (ಅವನನ್ನು, My.); *to hate* (My.). 2, *to be opposed to or inconsistent with* (e. g. ಅನುಕೂಲ ದೇಶಕ್ಕೆ, My.); *to be hostile* (J. 2, 39; 10, 88).

ವಿರೋಧೋಕ್ತಿ virōdha-ukti. *Contradiction.*

ವಿಲ vila. = ಬಿಲ.

ವಿಲಕ್ಷ vi-lakṣha. Having no distinguishing mark or aim;—strange, extraordinary;—embarrassed;—*astonished, surprised*;—abashed, ashamed.

ವಿಲಕ್ಷಣ vi-lakṣhaṇa. Having different or opposite marks or characteristics, other, different;—extraordinary, strange, odd, novel. 2, any state or condition for which no cause can be assigned, *vain or causeless state*. (B. 4, 215, 224; 5, 255; My.).

ವಿಲಕ್ಷ್ಯ vi-lakṣya. Having perceived. 2, having become bewildered or confused (Bb. 8, 13, 10).

ವಿಲಗ vilaga. Incongruity, unsuitableness, inconsistency, discordance, discrepancy (Bb. 8, 12, 8; J. 5, 62; 18, 49; Mbr.).

ವಿಲಗ್ನ vi-lagna. Fastened or attached to, fixed or resting on, connected with (J. 8, 41). 2, *the waist* (ನಡು ಹಿಡ.).

ವಿಲಂಘನ vi-lāṅghana. The act of passing beyond, transgressing, overstepping, violating, neglecting;—transgression, offence. See ಯತಿ.

ವಿಲಂಘಿಸು vi-lāṅghisu. To jump, to skip, to leap or jump over (Rāv. 5, 77).

ವಿಲಂಬ vi-lamba. Hanging or falling down, pendulousness. 2, slowness, delay (Sl. 68; My.). See ಲ.

ವಿಲಂಬನ vi-lambana. = ವಿಲಂಬ. See ಲ.

ವಿಲಂಬಮಾನ vi-lamba-māna. Slow measure or time (Sl. 68).

ವಿಲಂಬಿ vi-lambi. Depending, pendulous;—slow;—the thirty-second year of the cycle of sixty (My.).

ವಿಲಂಬಿತ vi-lambita. Hanging or falling down, depending;—pendulous;—dependent on;—retarded, delayed, protracted; *slow* (as time in music, etc.); slowness (Abh. P. 4, 9). See ಲ.

ವಿಲಂಬಿಸು vi-lambisu. To hang down, on, or from. 2, to protract, to procrastinate (My.).

ವಿಲಂಬಿ vi-lambba. Giving;—*liberality*.

ವಿಲಯ vi-laya. Dissolution, liquefaction;—destruction, especially destruction of the world (Bp. 58, 9).

ವಿಲಯರೂಪ vilaya-rudra. A terrible form of Śiva at the dissolution of the world (J. 18, 11).

ವಿಲಯಾಗ್ನಿ vilaya-agni. The fire at the destruction of the world (Rāv. 5, 115).

ವಿಲಸ vi-lasa. Tbh. of ವಿಲಸ. (Śmd. 359; Bp. 4, 10; 39, 25; Mbr.).

ವಿಲಸಿತ vi-lasat. Flashing, shining, brilliant, beautiful, splendid, elegant, charming (ಹಿರ, ಒಪ್ಪುವವನು Nn. 165, o. r. ಒಳ್ಳೆಪು; ಒಪ್ಪಲ್ಪಟ್ಟ Śmd. 23 Cm.; Bp. 35, 7);—playing, sporting.

ವಿಲಸನ vi-lasana. Flashing, gleaming;—sporting, play, sport (Bp.).

ವಿಲಸಿತ vi-lasita. Flashing, gleaming, glittering, shining; manifested; a gleam, a flash; appearance, manifestation;—sporting; sportive, wanton; sport, play, pastime, dalliance. See ಲಿ. v. 163, 210; Ūpr. 4, 44; Bp. 4, 28; 51, 33; Mr. 1a; Śm. 58; ಭ್ರಮರ. Feminine ವಿಲಸಿತ (Ūh. v. 178; A.).

ವಿಲಾಪ vi-lāpa. Lamentation, crying, weeping, wailing, moaning (ಪರಿದೇವನ, ಮೊದಲಾದ ಲಿ. Mr. 396).

ವಿಲಾಯತಿ vilāyati. Relating to a foreign country (Mhr.): a foreign country, but understood especially of England or Europe (My. also as ವಿಲಾಯತಿ; B. 1, 22; 3, 50; 5, 227; Br.; Mhr., H. ವಿಲಾಯತ). — ವಿಲಾಯತಿಗಿಳಿ. -ಗಿಳಿ. A milky plant or small shrub, used as a bordering in gardens. Euphorbia lithymaloides Willd. (Z.). — ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಮರ. -ಅಲ್ಲಿ. A road-side tree with fragrant flowers. Sumacb ocaalpinia coriaria Willd. (St. & Pl.). — ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹತ್ತಿ. = ಕರಿಹತ್ತಿ. (Z.). — ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹರಳುಮರ. The shrub Adenoropium multifidum Pohl. (St. & Pl.). — ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹುಣಿಸು. A road-side tree, Albizzia glomerifera Krr. (P. Z.).

ವಿಲಸನ vi-lāsa. = ವಿಲಸ. Shining forth, appearing, manifestation: a label, a direction on a letter, the marks on goods or packets (My.; Tē., T.; see ಮೇಲು), a short inscription naming the builder of a temple, etc. (My.). 2, sport, pastime, amusement, play, merriness (ಉಲ್ಲಾಸ Ū. I, 85), especially amorous pastime, diversion (with women, dancers, singers, etc.); *coquetry, affectation of coyness, wantonness*: a form of feminine gesture considered as indicative of amorous sentiments, such as change of place, posture, gait, look, hiding at the approach of a lover, assuming a look of displeasure, etc. 8, grace, elegance, charm, beauty. — ವಿಲಾಸವೆನ್ನುವು. -ತೋರು. To show play, to divert, to amuse (Śev. 2, 39). — ವಿಲಾಸವೆನ್ನದ. -ವೆದ. To get beauty, to be full of beauty (Grj. 6, 67).

ವಿಲಾಸಿತೆ vilāsatē. Sporting, sport, etc. (Rām. 3, 2, 16).

ವಿಲಾಸವನವು vilāsa-avanamra. Bowling in a sportive or coquettish manner. See ನಿಕ್ಕುಳಿಸು.

ವಿಲಾಸವಾಸ vilāsa-vāsa. A pleasure-house, a summer-house (Ūpr. 7, 92).

ವಿಲಾಸಿ vi-lāsi. Wanton, sportive, coquettish, playful, dallying; a sporter, a voluptuary, a sensualist (ಸರೋಪ G.). — ವಿಲಾಸಿದೇವ. N. See ಒಡತಿಯ.

ವಿಲಾಸಿತೆ vi-lāsita. Made merry, diverted, amused (Bp. 57, 78).

ವಿಲಾಸಿನಿ vi-lāsini. A wanton woman, a courtesan, a harlot (ವಾಸ್ತವ, etc. Hā.; ವಾಸನಿ, ರಾಮಕುಲ Mr. 305). 2, a coquettish woman;—a woman in general (Bp. 59, 24; J. 2, 7).

ವಿಲಿ vili. A sound in imitation of convulsive movements (Tē. ವಿಲವಿಲ, T. ವೆಲವೆಲ, with cramp, convulsively; M. ವಿಲಕ್ಕ, a cramp, a stitch; cf. ವಲಕ್ಕ. — ವಿಲವಿಲಿಸು. To be convulsed, to shake with irregular spasms (V. 28, 70).

ವಿಲಿಖಿತ vi-likhita. Scratched, scraped; written (Ūpr. 1, 72; 2, after 14).

ವಿಲಿಪ್ತ vi-lipta. Smeared, smeared over, besmeared (J. 81, 22).

ವಿಲೀನ vi-līna. Clinging to, cleaving to, addicted to, immersed in. 2, dissolved, liquefied, melted, liquid. 3, disappeared, vanished, perished. See ವರಿ; ಕರಣ; Bp. 12, 1; 35, 4.

ವಿಲೀನಿತ vi-līnita. Immersed in; dissolved; disappeared (Bp. 35, 40).

ವಿಲಿಲಿತ vi-lulita. Shaken down, falling down, rolling down (Abh. P. 12, after 10).

ವಿಲಾಸ vi-lāsa. Ont asunder, ont off, ont (Bp. 53, 4).

ವಿಲೆ vilē. A class or head; rank, order (Mhr., H. ವಿಲಾ, ವಿಲೇ). 2, order, arrangement (My.). 3, readiness (as of money for payment, My.). — ವಿಲೆವಾರಿ. Assorting, classifying (My.; Mhr., H. ವಿಲೇವಾರಿ). 2, distribution; settlement (My.; Tō.).

ವಿಲೇಖನ vi-lēkhana. Scratching, making incisions, writing;—making furrows;—digging. See ಉದ್, ಬರೆ 1.

ವಿಲೇಪನ vi-lēpāna. Smearing over, besmearing, plastering, spreading over, anointing; smearing or spreading on; anointing the body with fragrant oils, etc. (ಅಂಗರಾಗ, ಉದ್ವರ್ತ, ತೀವಿ ಪೂಸುವುದು Mr. 339);—*unguent for perfuming the body* (ಗೋಮುಖ, ಅನುಲೇಪನ Nn. 20).

ವಿಲೇಪಿ vi-lēpl. Rice gruel (ಗಿಹಿ Hlā.).

ವಿಲೇಪಿತ vi-lēpita. Smear'd over, besmear'd, smear'd, plastered, anointed (My.).

ವಿಲೇಪಿಸು vi-lēpisan. To smear over, etc. (My.).

ವಿಲೋಕನ vi-lōkana. The act of looking or regarding; sight, observation. — ವಿಲೋಕನಂಗಯ್. -o-. To look at or upon, to regard (Abh. P. 6, after 112).

ವಿಲೋಕನೀಯ vi-lōkanīya. Worthy of being looked at, agreeable, beautiful (Ūpr. 5, after 118).

ವಿಲೋಕನ vi-lōcana. The eye (ಫಣ್ಣು Nn. 51. 61; Bp. 18, 75; J. 11, 25). 2, the sun (ಸೂರ್ಯ Mr. 34). 3, one who has an eye—(Abh. P. 12, after 10; Bp. 30, 2).

ವಿಲೋಭನ vi-lōbhana. The act of leading astray, perplexing, beguiling;—allurement, attraction, temptation, seduction;—flattering, praise, commendation (especially by contrast with inferiority). (R.).

ವಿಲೋಭಿತ vi-lōbbita. Allured, beguiled; deceived; flattered, praised. (R.).

ವಿಲೋಮ vi-lōma. Against the hair, against the grain, out of the usual or proper course, reverse, inverted, contrary, opposite;—reverse order, opposite course, reverse (Ch. v. 238).

ವಿಲೋಮಶ್ರೆಯಿ vi-lōma-kriyē. The negative mood (Śmd. 281. 282).

ವಿಲೋಲ vi-lōla. Moving or shaking about;—shaking, trembling, tremulous, fickle, unsteady; tremor (ನಡುಕ Ūt. II, 89);—rolling (as the eye), tossing about, waving. See Śmd. 112; Ch. v. 132. 203. 251; Bp. 16, 29; 21, 2.

ವಿಲೋಲತೆ vi-lōlatē. Tremulousness, unsteadiness; rolling (of the eyes, Bp. 8, 33).

ವಿಲೋಲುನ vi-lōlupa. Very desirous, ardently longing for (Bp. 27, 59).

ವಿಲ್ವ vilva. = ಬಿಲ್ವ.

ವಿವಕ್ಷಿತ vivakṣita. Wished or intended to be spoken or said; purposed, intended; meant, signified, literal (not figurative); wished, desired; handsome, pleasing, agreeable, calm, gentle (ಸೌಮ್ಯ, ಚಲುವೆ; ಸೂನೃತ, ಫೀರ Nn. 103; ಸೌಮ್ಯ Mr. 471). 2, the proximity of a house (ಭವನಾ ಭರ್ಣ, ಮನೆಯ ಸಮೀಪ 103).

ವಿವಕ್ಷಿಸು vivakṣisu. To wish or desire to speak or to say;—to intend; to wish, to desire (Ūpr. 2, after 49; Mr. 480).

ವಿವಕ್ಷೆ vivakṣhē. A wish or desire to speak or to express;—meaning, sense;—intention, purpose, wish, desire (Śmd. 117. 266).

ವಿವಧ vivadha. = ವಿವಸ್ಥ, ವಿನಿವಧ. A yoke or pole for carrying burdens;—a burden, a load (carried on the head, ವರ್ಯಾಹಾರ, ವಿನಿವಧ, ಧಾರ, ತಲೆಮೇಲೆ Hlā.; ವಿನಿವಧ, ವಿವಸ್ಥ, ತಲೆಮೇಲೆ Mr. 213; see Nr. a. ವಿದೆಯಾದು). 2, a road.

ವಿವಸ್ಥ vivandha. Tbb. of ವಿವಸ್ಥ (Śmd. 342, o. r. ವಿವಸ್ಥ).

ವಿವಸ್ಥ vivandha. Tbb. of ವಿವಧ.

ವಿವರ vi-vara. = ವಿವರು. Uncovering, spreading out; expansion, opening, widening; separation; division, variety, distinction (see ಕುಜಾತ, ಕುಲ, ಗ್ರಹ, ದಿಗ್); specification, detailed account, particulars (My.). 2, a fissure, a hole, a chasm, a cave, a burrow, a hollow;—an interval, an intermediate space. 3, a breach, a fault, a flaw, a vulnerable place, a weak point. See ಕಾಸು 2, ಬೇರ್ಪಡು. — ವಿವರವತ್ತಿ. A written statement containing all the particulars (My.). — ವಿವರವಿವರ. rep. (Bp. 33, 11).

ವಿವರಣೆ vi-varāṇa. Uncovering, spreading out, expanding, opening, unfolding; separating. 2, explanation, exposition, interpretation, comment (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಅಪ್ಪ Mr. 251). 3, detailing, describing, description, specification, detailed account. See ಕಾರ್ಪಣ, ಮನನ; ವಿವಿ.

ವಿವರಣೆ vi-varāṇē. = ವಿವರಣೆ. Distinction (Śmd. 252); explanation, etc. (My.).

ವಿವರಿಸು vi-varīsan. To be spread out, to unfold or display one's self, to become manifest, to appear (ವಿವರಿಸುಗು Śmd. 401 Cm.; Ch. v. 214). 2, to separate (Bp. 24, 23; 59, 42). 3, to explain, to interpret (My.); to particularize, to detail, to specify (Bp. 39, 20; 54, 58; J. 5, 37; My.).

ವಿವರು vivarn. Tbb. of ವಿವರ. Specification, etc. (B. 4, 167. 168).

ವಿವರ್ಜಿತ vi-varjita. Left, abandoned; destitute of, entirely free or exempt from, without (Bp. 8, 2).

ವಿವರ್ಜಿಸು vi-varjisan. To leave, to abandon (Grj. 10, 88).

ವಿವರ್ಣ vi-varṇa. Colorless; pale, wan, pallid;—bad-coloured, discoloured;—low, vile;—unlettered, ignorant, stupid;—a man of low caste.

ವಿವರ್ಣಿಸು vi-varṇisan. To describe (Kāvy. V, 939).

ವಿವರ್ತನ vi-vartana. Turning round, revolution;—circumambulating (as an altar, etc.);—passing through a change or succession of various states or existences. (R.).

ವಿವರ್ಧನ vi-varḍhana. Augmenting, increase, growth (Bp. 1, 17; My.).

ವಿವರ್ಧಿಸು vi-varḍhisan. To increase, to become enlarged, to become powerful, etc. (Bp. 35, 57).

ವಿವರ vi-vaśa. Unrestrained, unbounded, uncontrolled. 2, independent. 3, subject, subjected; authority, power (Bp. 26, 30). 4, apprehensive of death.

ವಿವಸ್ಥಿತ vi-vasvat. The shining one: the sun. 2, a deity.

ವಿವಸ್ಥವ್ತೆ vi-vasvanta. Tbb. of ವಿವಸ್ಥಿತ. The sun (ನರಣಿ ಎತ್ತ, ಸೂರ್ಯ Nn. 110). 2, a deity (ಸುಪರ್ವ, ದೇವತೆ 110). 3, Brahmā (ಸರ್ವಜ್ಞಾಸನ, ಬ್ರಹ್ಮ 110).

ವಿವಹನ vi-vahana. = ವಿವಾಹ. (Ūpr. 6, 50).

ವಿವಾಕ vi-vāka. One who declares or who decides causes, a judge. See ಪ್ರಾಡ್.

ವಿವಾದ vi-vāda. A dispute, a quarrel, a controversy, a debate, a contest, contention. 2, a contest at law, a lawsuit. 3, crying out, sound. See ಕೆಳರ್.

ವಿವಾಹ vi-vāha. Carrying off, leading away; conducting home;—*the taking a wife, marriage, matrimony.*
 ವಿವಾಹದೀಕ್ಷೆ vivāha-dīkṣhē. The marriage rite, marriage ceremony (Sk.). 2, the rite of not shaving the head for six months after marriage (My.).
 ವಿವಿಕ್ತ vi-vikta. Separated, disjoined, detached, kept apart, scattered, abstracted, sequestered. 2, single, alone, solitary. 3, distinguished, discriminated, judged. 4, altered. 5, judicious. 6, pure, faultless. 7, profound (as judgment or thought). 8, separation, etc. See Kāvya. V, 50.
 ವಿವಿಧ vi-vidha. Of various sorts or kinds, divers, manifold, various (Bp. 35, 33; 52, 41).
 ವಿವಿರಕ್ತ vi-virakta. Perfectly indifferent to (Bp. 39, 68).
 ವಿವೃತ್ತ vi-vṛtta. Turned or twisted round, whirling, revolving, rolling. See ಅ- & ಪೂರ್ವ.
 ವಿನೇಕ vi-vēka. Discrimination, judgment, the faculty of distinguishing and classifying things according to their real properties;—in the vēdānta system: the power of separating the invisible soul or the brahma from the visible world or reality from mere semblance or illusion. 2, true knowledge. 3, discretion. 4, discussion, investigation. —ವಿನೇಕವೃದ್ಧಿ. -ಎ-ವೃದ್ಧಿ. To acquire knowledge or skill (Grj. 2, after 106).
 ವಿನೇಕಜಲ vivēka-jala. Discrimination looked upon as water (Śiv. 4, after 99).
 ವಿನೇಕತೆ vi-vēkatē. Judgment, discrimination, the faculty of judgment (Ūpr. 2, 34).
 ವಿನೇಕಿ vi-vēki. Discriminating, judicious, prudent, discreet, considerate; a discriminator, etc. See Ch. V, 968; Bp. 36, 33; ಅ-
 ವಿನೇಕಿಸು vi-vēkisu. To distinguish, to discriminate, to decide, to act with judgment, to judge (Bp. 36, 45; Rām. 1, 3, 9).
 ವಿನೇಕನೆ vi-vēkanē. (ವಿನೇಕನ). Discriminating, distinguishing; investigation (My.).
 ವಿನೋಕ vivōka. = ವಿವಿಧೀಕ. (G.).
 ವಿಂ viṁ. An agriculturist, a merchant, a vaiśya. 2, a man in general; people.
 ವಿಸಾ viśa. = ವಿಶ್. (ವೈಶ್ಯ Mr. 345). 2, = ವಿಸ 2.
 ವಿಸಂಕಟ vi-śaṅkaṭa. (ವಿಸಂಕಟ). Great, large, broad (ವಿಸಾಲ, ಅತಿಯಗಲು Mr. 450);—strong, vehement.
 ವಿಸಂಕೇ vi-śaṅkē. Suspicion, doubt, fear, apprehension (Śmd. 16. 67. 176. 396; Kāvya. I, 1b, 15-22).
 ವಿಸದ vi-śada. Clear, pure, bright, pellucid;—white;—evident, apparent, obvious, manifest;—beautiful (Kāvya. III, 1, A, 8).
 ವಿಸದಪ್ಪ vi-śadatva. Clearness, brightness (Ūpr. 3, 94).
 ವಿಸದೇಕರಿಸು viśadī-karisa. To make clear, to explain (Ūpr. 2, after 14).
 ವಿಸರ vi-śara. Splitting, bursting;—destroying, killing, slaughter.
 ವಿಸರ್ಗ vi-śalya. Free from thorns or darts;—free from trouble or embarrassment, without care or pain.
 ವಿಸರ್ಗ vi-śaryē. The plant *Cocculus cordifolius* DC. (*Meunipermum cordifolium* Willd., = ಗುಡೂಬ). 2, a sort of pot-herb (see ಹಾವುಮೆಕ್ಕ; Tē. 2. ತರಗೊಟ್ಟು). 3, the plant

Oroton polyandrum Roxb. 4, the plant *Convolvulus turpethum*. See ಎಲುವನದ್ದಿಗಡ, ದಿನ್ನೆ ದಿಮರು.
 ವಿಸರನ vi-śasana. Cutting up; killing, slaying, immolating, slaughter (ಸೂತನ, etc., ಕೂರ Mr. 300).
 ವಿಸಾಮ vi-śākha. Branches;—having spreading branches 2, an attitude in shooting, standing with the feet a span apart. 3, the top of a tree (ಧೂರುಪಾರ್ವ, ಮರದ ಮ Nn. 38); the branch of a tree (ಮರದ ಪಾಶೆ Mr. 525). 4, *Kāṭikēya* (ಕೃಷ್ಣಾಂಕಾರ, ಸ್ವಾಮಿಪಾರ್ವತೀಯ 38; ಗುಣ 528). 5, power (ಶಕ್ತಿ 38). 6, an enemy (ದಿವ, ವೈ 38). 7, = ವಿಸಾದ (ತಾರಕ, ನಕ್ಷತ್ರಧೇನು 38; ತಾರ 528). 8, the east (ಸೂರ್ಯ. ಮೂಡದಿಕ್ಕು 38; ಮೂಡದಿ ದಿಕ್ಕು 528). 9, = ತಾರಧರ (ತಾರಧರ, ತಾರಧಾರಿ 38; ತಾರಧಾರಿ 528).
 ವಿಸಾಪೆ vi-śākhē. The sixteenth lunar asterism.
 ವಿಸಾಪ vi-śāpa. Deliverance from a curse (J. 23, 2; My.).
 ವಿಸಾಯ vi-śāya. Sleeping and watching alternately, as watchmen.
 ವಿಸಾರದ vi-śārada. Learned, wise; skilled in, conversant with. 2, confident, bold, presuming.
 ವಿಸಾರದಪ್ಪ vi-śāradaṭva. Skillfulness, skill in. See ವಿಸ್ತ.
 ವಿಸಾಲ viśāla. Large, great, wide, broad, extensive (ವಿಸ್ತಾರ Nn. 20). 2, (= ವಿಶಾಲ), the bitter apple, *Cucumis colocynthis* (? ಕಲಿಕ್ಕು, ದಿಕ್ಕುಡು Mr. 133).
 ವಿಸಾಲತೆ viśālatē. Largeness, greatness, width, breadth, expansion, magnitude, bulk (ವರಸಾಪ, ಸುತ್ತು Hā.).
 ವಿಸಾಲಪ್ಪ viśāla-ṭva. The tree *Bauhinia variegata* Lin. (others: *Echites scholaris* Lin.; = ತಾರದ). See Mr. 1. ದೇವದಾರ.
 ವಿಸಾಲೆ viśālē. The bitter apple, *Cucumis colocynthis* Lin.
 ವಿಸಿಖ vi-śikha. Devoid of the śikhā; pointless; without a crest. 2, an arrow.
 ವಿಸಿಖೆ vi-śikhē. A spade; a hoe. 2, a spindle. 3, a broad or carriage road. 4, a harbor's wife.
 ವಿಸಿಷ್ಟ vi-śiṣṭa. Distinguished, distinct, particular, special, peculiar;—endowed with some distinguishing and particularizing property or adjunct, having distinctive qualities or exclusive properties;—distinguished by, endowed with, possessed of, having;—superior, excellent, more excellent, better (Śmd. 123; Bp. 3, 70; 40, 3). 2, without a rest; all (My.).
 ವಿಸಿಷ್ಟವೈಶಿಷ್ಟ viśiṣṭa-advaita. A unity with distinction a union of prakṛiti and puruṣa with the brahma & which the two are always in it, but are distinct from it (My.; see ವೈಶಿಷ್ಟ and ವೈಶಿಷ್ಟವ).
 ವಿಸೀರ್ಣ vi-śīra. Shattered, broken to pieces, wasted (ಬದಮದು Nn. 96; ಬರ್ಹರ, ಬದಮದು Nn. 41; Ūpr. 2, 271—decayed, withered, rotten; impaired, wasted (ವೈಶಿಷ್ಟ ಮಾದು 41; Ūpr. 5, after 51). 2, a flag (ವೈಶಿಷ್ಟ 41). 3, a lotus (ಸರಸ, ತಾರ 41).
 ವಿಸುಧ vi-śuddha. Completely purified or cleansed; clear, clean (ಗೋಮುಖ, ತುಡ್ಡ Nn. 20; My.); pure, free from all vice or fault; pious, virtuous; humble, modest, compliant; rectified, corrected, without error, correct, accurate (My.). 2, a kind of mystical circle (chakra) in the body: the hollow between the frontal sinuses. See Kāvya. IV, 2, 54; Bp. 3, 5; 38, 40; 40, 73; 41, 54, 21.

ವಿಶುದ್ಧಿ vi-śuddhi. Complete purity; cleansedness, purity; correct state, rectitude. See ತುಲನಾಸನ.

ವಿಶ್ವನ್ಯ vi-śūnya. Void, non-existent (ಅವಸ್ಥಿತ, ಅಲ್ಲದುದು Nn. 126).

ವಿಶ್ವಂಖಲ vi-śrīkhala. Unfettered, unrestrained. (R.).

ವಿಶೇಷ vi-śēsha. = ವಿಶೇಷ. The act of distinguishing or discriminating, discrimination. 2, *difference, distinction*, a distinguishing property or mark, a specific quality, speciality, peculiarity (ಕಾಲ Mr. 530). 3, particularity (Śmd. 229); —the state of being especial, especialness. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, especially (ಸಿದ್ಧಂ Śmd. 172 Cm.). 4, in grammar: a word which defines or limits the meaning of another word. 5, *a species, a kind, a sort, a variety, a mode, a manner* (see e. g. ಪಾದನ, ತರು, ಭೂ, ಮೃಗ, etc.). 6, a distinct or different object. 7, distinction, peculiar merit, excellence, superiority. 8, predicament (in logic). 9, extraordinary, singular (My.; Mhr.); —much, more (My.; Mhr.). See Nn. s. ನಾಚಿ. — ವಿಶೇಷವೂ ಪದ ಮರ. The tree Boswellia thurifera Roxb. (St. & Pl.).

ವಿಶೇಷಕ vi-śēshaka. Distinguishing, characteristic, attributive; —any distinguishing property or characteristic; —an attribute, a predicate; —an *ornamental or sectarian mark on the forehead*.

ವಿಶೇಷಣ vi-śēshana. Distinguishing, discriminative, attributive; distinctive (as a property, etc.). 2, *distinction, discrimination*. 3, a word which particularizes or defines another word, the differencer or distinguisher of another word (called the viśēshya); an epithet, an attribute, an adjective. 4, a word used in apposition. See Śmd. 6 Cm. 167. 168. 169. 175. 187; Ūb. v. 1; Kāv. I, 2, 55-57; III, 1, A, 18; III, 8, B, 96. 153. 156. 159; & s. ನಾಚಿ.

ವಿಶೇಷಣಪದ viśēshana-pada. A differencer (see ವಿಶೇಷಣ No. 3); an attribute, an adjective (Śmd. 170).

ವಿಶೇಷತಃ viśēsha-taa. Especially, particularly.

ವಿಶೇಷತ್ವ vi-śēshatva. Distinction, excellence, superiority (Śmd. 125).

ವಿಶೇಷಾರ್ಥ viśēsha-artha. A peculiar or excellent meaning (J. 4, 8). 2, much money (4, 8).

ವಿಶೇಷಿಸು vi-śēshisu. To distinguish; to particularize, to specify (Śmd. 229; My.). 2, to become particular, to become much, more or extraordinary, as wind, etc. (My.).

ವಿಶೇಷೋಕ್ತಿ viśēsha-ukti. Statement of distinction, description of excellence: one of the atīśayas in artbhāṣā-kāra (Kāv. III, 8; B, 121. 144 seq.).

ವಿಶೇಷ್ಯ vi-śēshya. To be distinguished; requiring to be defined or determined; distinguished, pre-eminent. 2, the word to be differenced or distinguished, the thing or object to be particularized by another word (called the viśēshana), a substantive, a noun; the subject of a predicate (Śmd. 6 Cm.; 169. 187. 212; Kāv. I, 8, 18-20; III, 3, B, 121. 144 seq.; Ūb. v. 1).

ವಿಶೇಷ್ಯಪದ viśēshya-pada. = ವಿಶೇಷ್ಯ No. 2. (Śmd. 170 Cm.).

ವಿಶೇಷ್ಯಾಧೀನಲಿಂಗ viśēshya-adbhā-līngas. Gender that depends on or adjusts itself to a noun, or a word the gender of which depends on or adjusts itself to a noun (ನಾಚ್ಯಲಿಂಗ Śmd. 108. 109. 110).

ವಿಶೋಕ vi-śōka. Free from sorrow; exemption from grief, joy (My.).

ವಿಶ್ವಾ vi-śrahdha. Entrusted, confided; —*reliable, trustworthy*; —confident, fearless; —firm, quiet, steady (ಸ್ಥಿರ, ಹದುವುಳ್ಳವಂ Mr. 236); —tranquil, patient, meek, lowly-minded, not lofty.

ವಿಶ್ರಮ vi-śrama. Cessation from labour or fatigue; —rest, repose; —panse, stop; caesura (Ūb.).

ವಿಶ್ರಮಣ vi-śramana. = ವಿಶ್ರಮ. (Ūb.).

ವಿಶ್ರಮಿಸು vi-śramisu. To rest, to repose (Ūpr. 5, after 44; Śiv. 5, 15).

ವಿಶ್ವಾ vi-śrambha. Trust, confidence. 2, affectionate inquiry.

ವಿಶ್ರವ vi-śrava. Thh. of ವಿಶ್ರವಸ್. (My.).

ವಿಶ್ರವಸ್ vi-śravas. A son of Pulastya and father of Kṛhṇa and of Rāvana.

ವಿಶ್ರವಸು viśravasu. Tbh. of ವಿಶ್ರವಸ್. (Rām. 1, 8, 23. 24).

ವಿಶ್ರಾಣ vi-śrāṇa. Giving away, gift, donation.

ವಿಶ್ರಾಂತ vi-śrānta. Rested, reposed; rest, repose; —panse; caesura (Ūb.); —calm, composed.

ವಿಶ್ರಾಂತಿ vi-śrānti. Cessation from toil or work, rest, repose (Bp. 61, 67; J. 3, 13; My.; B. 4, 134). — ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೊಳ್ಳು. —ಕೊಳ್ಳು. To take rest (B. 4, 48; Ūb. 62; My.).

ವಿಶ್ರಾಮ vi-śrāma. = ವಿಶ್ರಮ. (Ūb.; Bp. 7, 17).

ವಿಶ್ರಾವ vi-śrāva. Being heard far and wide: *great fame or celebrity*.

ವಿಶ್ರುತ vi-śruta. Heard of far and wide, renowned, celebrated, famous (ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ Śmd. 161 Cm.).

ವಿಶ್ಲಥ vi-ślatha. Untied, loose (Ūpr. 4, 36).

ವಿಶ್ಲೇಷ vi-ślēsha. Disunion, disjunction; being divided; separation; absence, bereavement. See ಉರು, ಪ್ರ.; ಬಗ 1. 2, one of the dōshas in poetical composition (Ūb. 40). 8, firm union or junction; see ಗಾತ್ರ.

ವಿಶ್ವ viśva. All, every, every one; much, many (ಅದ್ಭು, ಬಹು Nn. 95). 2, N. of a kind of deity belonging to a class of ten (or twelve), viz. vasu, satya, kratu, daksha, kṛā, kṛāma, dhṛiti, kuru, purāvas, mādravas, (rōcna or iōcna, and dhvani). 3, Vishnu (Bp. 57, 26). 4, one of the vital airs (ಕಯ ಕಾಲ ಗಮಯಿಲ್ಲದುದು Mr. 52). 5, the universe, the world (ಜಗ, ಲೋಕ 95). 6, the ornamented gateway or tower of a temple (ಗೋಪುರ 95). 7, dry ginger (ಶುಣ್ಣಿ 95). 8, the number 13 (ಪದಮೂರು Mr. 347). 9, N. of a Sanskrit lexicon (My.). — ವಿಶ್ವಯ. —ಅಯ. N. (Bp. 58, 11).

ವಿಶ್ವಕದ್ರು viśva-kadru. A dog trained for the chase.

ವಿಶ್ವಕರ್ತ viśva-karta. The creator of the universe (Bp. 51, 13; My.).

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ viśva-karma. All-maker: the architect or artist of the gods, Tvashṭri, who presides also over all manual labours as well as the sixty-four mechanical arts, whence he is worshipped by mortals (ವಿಶ್ವಕರ್ಮ Nn. 40). 2, Brahmā (ಅಮೃತವಹ, ಬ್ರಹ್ಮ 40; ವಿಧ Mr. 520). 3, Śiva (ಶಿವ 40; ಕಪ್ತರ 520). 4, a counsellor, a minister (ಮಂತ್ರಿ 40; 520). 5, the sun (ಸೂರ್ಯ 40; ರವಿ 520). 6, = ವಾಯುತ್ರಯ (40). 7, the whole multitude of stars (ಭಗವಾ, ನಕ್ಷತ್ರ 40).

ವಿಶ್ವಕೃತ viśva-kṛt. = ವಿಶ್ವಕರ್ಮ. *The architect of the gods.*
 ವಿಶ್ವಕೇತು viśva-kētu. *Kāma's son Aniruddha.*
 ವಿಶ್ವಕೇನ viśvak-śēna. = ವಿಶ್ವಕೇನ. (Bp. 54, 44).
 ವಿಶ್ವಗುರು viśva-guṛu. *The guru of the universe (Bp. 51, 13).*
 ವಿಶ್ವಜಿತ viśva-jit. *All-suhdning: N. of a particular ceremony or sacrifice (My.).*
 ವಿಶ್ವಂಶ viśvaś. = ವಿಶ್ವಂಶ. *(Cf. ವಿಷಯ?)*
 ವಿಶ್ವತಪಾದ viśvatas-pāda. *Having feet on every side: Śiva (Śiv. 4, 130).*
 ವಿಶ್ವತಕ್ಷಣ viśvatas-śakṣin. *Having eyes on every side: Śiva (Śiv. 4, 130).*
 ವಿಶ್ವತಃ viśva-taḥ. *Everywhere, all around, universally.*
 ವಿಶ್ವತೆ viśvatē. *The state of being all (Mr. 534).*
 ವಿಶ್ವತೋಬಾಹು viśvataḥ-bāhu. *Having arms on every side: Śiva (Śiv. 4, 130).*
 ವಿಶ್ವತೋವಕ್ತ್ರ viśvatas-vaktra. *Having a face on every side: Śiva (Śiv. 4, 130).*
 ವಿಶ್ವದಾತ viśva-dāta. *The giver of all (Bp. 51, 13).*
 ವಿಶ್ವದೇವ viśva-dēva. = ವಿಶ್ವ No. 2.
 ವಿಶ್ವನಾಥ viśva-nātha. *Śiva, as the object of adoration at Benares (My.); N. (My.).*
 ವಿಶ್ವಪತಿ viśva-pati. *Lord of the universe; Śiva (Bp. 53, 63).*
 ವಿಶ್ವಪ್ರಕಾಶ viśva-prakāśa. *N. of a lexicon by Mahāśveta. 2, its author. ವಿಶ್ವಪ್ರಕಾಶನ ಕವಿ (Mr. 4).*
 ವಿಶ್ವಭರ್ತ viśva-bharta. *The non-risher or supporter of the universe (Bp. 51, 13).*
 ವಿಶ್ವಭೇದಜ viśva-bhēdaja. *Dry ginger.*
 ವಿಶ್ವಮಯ viśva-maya. *Made or consisting of all, comprehensive of all: Śiva (Bp. 51, 13).*
 ವಿಶ್ವಮೃತ viśvam-bhara. *Supporting the universe, maintaining; Viṣṇu.*
 ವಿಶ್ವಮೃತಿ viśvam-bharē. *The earth.*
 ವಿಶ್ವರಕ್ಷಣ viśva-rakṣaṇa. *The protector or saviour of the world (Bp. 50, 74).*
 ವಿಶ್ವರೂಪ viśva-rūpa. *Taking all forms, existing in all forms, universal, omnipresent; Viṣṇu or Kṛishṇa.*
 ವಿಶ್ವವಲ್ಲಭ viśva-vallabha. *Śiva (Bp. 51, 54; 57, 26).*
 ವಿಶ್ವವನ vi-śvasana. (= ವಿಶ್ವಾಸ). *Trusting, confiding in (My.).*
 ವಿಶ್ವವನೀಯ vi-śvasanīya. *To be trusted, reliable, trustworthy, credible (My.).*
 ವಿಶ್ವವಿಷಯ vi-śvasan. = ವಿಶ್ವಾಸ. *(My.).*
 ವಿಶ್ವಸೃಜ viśva-sṛj. ವಿಶ್ವಸೃಜಿ. *A creator of the universe; Brahmā.*
 ವಿಶ್ವಸ್ತ vi-śvasta. *Trusted, confided in; worthy of trust; faithful; full of confidence, bold, fearless.*
 ವಿಶ್ವಸ್ತೆ vi-śvastē. *A widow.*
 ವಿಶ್ವಹರ್ತ viśva-harta. *One who destroys, or absorbs, the universe (Bp. 51, 13).*
 ವಿಶ್ವಾತ್ಮ viśva-ātma. *The universal soul; Brahmā; Viṣṇu; Śiva (My.).*
 ವಿಶ್ವಾಧರ viśvā-nara. *Ruling or benefiting all men: the sun. See ವ್ಯಾಧರ.*

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ viśvā-mitra. (or viśva-amitra). *N. of a Kuru-triyn (son of Gādhi) who elevated himself to the rank of a Brāhmaṇa (ಶಾಕಿ Mr. 257; J. 18, 37; 20, 3).*
 ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರದರ್ಭ viśvāmitra-darbhā. *A kind of darbha grass. (Śi. 164).*
 ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸೃಷ್ಟಿ viśvāmitra-sṛṣṭi. *Viśvāmitra's creation (who is said to have created several things in rivalry of Brahmā, e. g. the fruit of the palmyra in imitation of the human skull, the buffalo in imitation of the cow, (the ass of the horse, etc.); lie, untruth (My.).*
 ವಿಶ್ವಾನನ viśvā-vasu. *Wealth of all: N. of one of the gandharvas (worshipped at marriages, My.). 2, the thirty-ninth year in the cycle of sixty (My.).*
 ವಿಶ್ವಾಸ vi-śvasa. = ಯಶಸ್ವಾಸ. *Trust, confidence, faith, reliance (ಪ್ರತ್ಯಯ, ನಮ್ಬುಗೆ Nn. 137; ನಮ್ಬುಗೆ G.); —hope, wish (ಪ್ರತ್ಯಯ, ಬಯಕೆ Nr.); —affection, love (My.; Tc.). See ನಮ್ಬು. 2, a confidential communication, a secret. — ವಿಶ್ವಾಸವಿಷಯ. — ವಿಶ್ವಾಸ. To place confidence in, to rely on (ಬಹುನ ಮೇಲೆ, ಬಹುದ ಮೇಲೆ, or ಬಹುನಲ್ಲಿ, ಬಹುದಲ್ಲಿ, My.; B. 3, 38, 233; ನಮ್ಬು G.). — ವಿಶ್ವಾಸವದ. — ಉದಾ. To abandon one's confidence (Bp. 31, 15).*
 ವಿಶ್ವಾಸಭಾತ viśvasā-ghāta. *Breach of trust, treachery (B. 4, 34; 5, 70; My.).*
 ವಿಶ್ವಾಸಭಾತಕ viśvasā-ghātaka. *A traitor, a betrayer (My.). 2, = ವಿಶ್ವಾಸಭಾತ. (My.).*
 ವಿಶ್ವಾಸಭಾತಕತನ viśvasā-ghātakatana. = ವಿಶ್ವಾಸಭಾತ (My.).
 ವಿಶ್ವಾಸಭಾತಕಿ viśvasā-ghātaki. *A woman who abandons confidence (Bp. 40, 53; My.).*
 ವಿಶ್ವಾಸತನ viśvasātana. *Trustworthiness (Bp. 31, 14).*
 ವಿಶ್ವಾಸನವಚರ viśvasā-nūcaka. *A divulger of secrets, a treacherous man (Bh. 1, 8, 66).*
 ವಿಶ್ವಾಸಿ vi-śvasi. *Confiding, trusting; a person who confides or trusts (My.). 2, trustworthy, trusty, honest; a trustworthy person (Bp. 9, 42; 29, 1; 59, 24; Śi. 4, 20; My.). 3, one who loves (My.).*
 ವಿಶ್ವಾಸಿತನ vi-śvasitana. *Love, affection (ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೀತಿ, ಪಾಪ, ಸ್ನೇಹ Śi. 70).*
 ವಿಶ್ವಾಸಿಸು vi-śvasīn. *To consider as trustworthy or true, to trust (ಅವನನ್ನು or ಅವನ್ನು, My.). 2, to love (ಅವನನ್ನು, My.).*
 ವಿಶ್ವಿ viśvō. *The medicinal plant Aconitum ferox. 1, dry ginger.*
 ವಿಶ್ವಿದೇವ viśvī-dēva. = ವಿಶ್ವ No. 2. (My.).
 ವಿಶ್ವೀಶ viśva-īśa. *Śiva (Bp. 53, 62); = ವಿಶ್ವನಾಥ (J. 5, 13, 45). 2, Viṣṇu (J. 26, 74).*
 ವಿಶ್ವೀಶ್ವರ viśva-īśvara. *Śiva, as worshipped at Benares (Bp. 53, 56, 67; 57, 23); N. (My.).*
 ವಿಷ viṣa. = ವಿಷ. *Feces, ordure, excrement.*
 ವಿಷ viṣa. = ವಿಷ, ವಿಷ 1, ವಿಷ 1. *Poison, venom (ಶಾಕಿ Nn. 11); anything bitter; bitterness. 2, water (ಉದಾ. 3, ornel, etc.; cruel speech (ಕಠೋರ, ನಿಷ್ಕರ 11, ಅ. 1; ಬಿರು, ನಿಷ್ಕರದ ನುಡಿ). 4, intoxication, madness, etc. (ಮದ 11). ವಿಷ ತಿನ್ನದ ಬದುಕು ಬದುಕು, ವಿಷಮದ್ದಿ ಬದುಕು ಬದುಕು. — ವಿಷವನ್ನು ಉಣ್ಣಿಲ್ಲದ ವಿಷ ತಿಳಿಯದು (Prva.). See ವಿಷ. ನಂಬು 2. — ವಿಷಕಾಮ್ಯಕ. (ಕಠೋರದ G.). — ವಿಷವಿಷ. The under-shrub Sida carpinifolia Lm. (Śi. & Pl.). — ವಿಷವಿಷ. An unlooky time (My.). — ವಿಷವಿಷ. The thorn-apple*

(೨). ವಿಷಗಿಡದ ಹುದು (ಮಾಲುಧಾನ, ಮಾತುಲಾಹಿ, ಉಮ್ಮತದ ಹುದು 81. 77). — ವಿಷಬಳ್ಳಿ. A poisonous creeper; a water-creeper. ವಿಷಬಳ್ಳಿ ಎನ್ನುವ ಗ್ರಾಹ, ಅಪಹಾರ 81. 83). — ವಿಷಮುಂಗುಲಿ. The bulbous plant *Crinum deflexum* Kor. (St. & Pl.). — ವಿಷವಿಕ್ಕು. -ವಕ್ಕು. To put or administer poison (Bp. 49, 39; My.). — ವಿಷವಿದು. -ವಿದು. Poison to lose its effects (My.). — ವಿಷವಿದುಸು. -ವಿದುಸು. To remove the effects of poison, to dispoil poison (My.). ವಿಷವನ್ನಿದುಸುವ ವೈದ್ಯನು (ಜಾಂಗುಲಿಕ 6.). — ವಿಷವೇಡು. -ವಿದು. Poison to take effect (B. 3, 101; 5, 49; My.).

ವಿಷಕಣ್ಣಿ *visha-kanṭha*. = ವಿಷಕಂಠರ. (My.).

ವಿಷಕನ್ಧರ *visha-kandhara*. Śiva (Bp. 59, 36).

ವಿಷಕನ್ನಿಕೆ *visha-kannikō*. A maiden who poisons by her touch everybody who marries her (J. 15, 50).

ವಿಷಕಪರ್ಧ *visha-kaparda*. Śiva (Bp. 49, 39).

ವಿಷಕಾರಕ *visha-kāraka*. Poisons (B. 3, 37; My.).

ವಿಷಜಿತ *visha-jita*. An ichneumon (ಬಟ್ಟು, ನಳುಲಿ, ಮುಂಗರಿ Mr. 166).

ವಿಷಜ್ಞಿ *visha-jña*. (vi-sanna). Dejected, sad, downcast (My.).

ವಿಷಧರ *visha-dhara*. Holding or containing poison; a snake (Bp. 21, 1). 2, holding or carrying water; a cloud (21, 1). 3, Śiva (21, 1; 49, 39).

ವಿಷಧರಾಹಿತ *vishadhara-abita*. Snake-enemy: Garuḍa (Bp. 21, 1). 2, a peacock (21, 1). 3, the moon, as an enemy of the serpent Rāhu (21, 1).

ವಿಷಪ *visha-pa*. Elephantiasis (ವಿಷಪ, ತ್ವೀಪದ Mr. 385).

ವಿಷಪುಂಜಿ *visha-puñja*. A scorpion (My.).

ವಿಷಬ್ರಹ್ಮ *visha-bradhna*. A cloud (ವಾರಿಡ, ಮೇಘ Nn. 55, o. rs. ವೃಷಭಧ್ವ, ವಿಷಬ್ರಹ್ಮ). 2, a forest (ಅರಣ್ಯ, ವನ 55). 3, a had man (ದುರ್ಜನ, ದುಷ್ಟ 55). 4, a snake (ಸರ್ಪ, ಹಾವು 55). 5, Śiva (ತಂಕರ, ಈಶ್ವರ 55). 6, the sun (ಹಂಸ, ಸೂರ್ಯ 55).

ವಿಷಭಿಷಜ್ಜಿ *visha-bhishaj*. A poison-doctor; a dealer in antidotes.

ವಿಷಮು *vi-sama*. Uneven: rough, rugged. 2, unequal, irregular. 3, odd, not even (in numbers). 4, different. 5, difficult, hard to be understood. 6, coarse, rude, cross. 7, disagreeable, painful, troublesome, vexatious. 8, odd, unusual, unequalled, unparsimonious. 9, intermittent, inconstant. 10, unfair, dishonest. 11, bad, adverse, unpropitious. 12, wicked. 13, fearful, awful, unhappy. 14, unownness, etc. etc. (ವೈಷಮ್ಯ ಛ. II, 16). 15, one of the dōshas in poetical composition (Ch. v. 40). Feminine ವಿಷಮೆ (J. 5, 61). ವಿಷ ತಿನ್ನರೆ ಬದುಕ ಬಹು ದು, ವಿಷಮದಲ್ಲಿ ಬದುಕ ಕೂಡದು.—ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ವಿಷಮ ತಿಳಿಯದೇ? (Prva.).

ವಿಷಮಕಾಲ *vishama-kāla*. An unfavourable time, an inauspicious season (My.).

ವಿಷಮಗೋ *vishama-gō*. Having an odd number of eyes (i. e. three eyes): Śiva (Bp. 1, 6).

ವಿಷಮಚ್ಛದ *vishma-ṛchada*. The tree *Bauhinia variegata* Lin. (= ವಿಶಾಲಪುಷ್ಪ, q. v.).

ವಿಷಮಜ್ವರ *vishama-jvara*. A fever of irregular periods and of unequal paroxysms (Mhr., Sk.); an unremitting fever (causing the tongue to become red or black, My.); remittent fever (Mhr.).

ವಿಷಮತೆ *visha-mat*. A snake.

ವಿಷಮತರ *vishama-tara*. Uncommonly uneven, etc., etc. (Bp. 53, 56).

ವಿಷಮತೆ *vi-samatē*. The state of being rude or wicked, wickedness (Ch. 2, after 24; 5, 44).

ವಿಷಮತ್ವೀಣನ *vishamat-pīḍana*. A hawk; a felon (ಪ್ರಾಚಿ ಕೆ, ತ್ವೀಣ, ಗಿಡುಗ Mr. 174).

ವಿಷಮದಾರಿ *vishama-dāri*. The shrub *Clerodendron inerme* R. Br. (St. & Pl.).

ವಿಷಮನಯನ *vishama-nayana*. = ವಿಷಮಗೋ. (Bp. 12, 37).

ವಿಷಮಬುದ್ಧಿ *vishama-buddhi*. A crooked or wicked mind (My.).

ವಿಷಮವಿಭಾಗ *vishama-vibhāga*. An unequal division of property amongst co-heirs (My.).

ವಿಷಮವೃತ್ತ *vishama-vṛitta*. A class of vṛittas (Ch.).

ವಿಷಮಕರ *vishama-kāra*. = ವಿಷಮಾಯುಧ. (My.).

ವಿಷಮಶೀತಜ್ವರ *vishama-śīta-jvara*. = ವಿಷಮಜ್ವರ. (My.).

ವಿಷಮಸಂಖ್ಯೆ *vishama-sāṅkhyē*. An odd number (My.).

ವಿಷಮಸಾಯಕ *vishama-sāyaka*. = ವಿಷಮಾಯುಧ. (My.).

ವಿಷಮಸಿಂಹ *vishama-simha*. The fierce lion, the lion (see Mr. s. ಕೊಳ್ಳುಗ).

ವಿಷಮಾದ್ಧ *vishama-adhva*. A rough road (ಕಾನ್ತಾರ, ಬಿಡು ಸಿನ ಹೆದ್ದಾರಿ Nn. 106).

ವಿಷಮಾಯುಧ *vishama-āyudha*. Having an odd number of arrows (i. e. five arrows): Kama.

ವಿಷಮಾಸ್ತ್ರ *vishama-āstra*. = ವಿಷಮಾಯುಧ. (Ch. 2, 30).

ವಿಷಮಿಸು *vi-samisin*. To become abnormal or dangerous, as a fever (My.).

ವಿಷಮುಷ್ಟಿ *visha-muṣṭi*. A kind of shrub possessing medicinal properties (My.; Stryobnos, Tē.).

ವಿಷಮೋನ್ನತ *vishama-unnata*. Unevenly raised, having ups and downs (ಕುದು ತೆವರು Hiā; ಸ್ಥಳ, ಅವನಕ್ಕು ಬುಗುಡು Mr. 450).

ವಿಷಮೋರಗ *vishama-uraga*. A fierce serpent (Ch. 1, 139).

ವಿಷಯ *vi-saya* (vi-saya). = ವಿಷಯ. Binding to (any one or anything). 2, an object of sense (which are five in number: śābda, sparśa, rūpa, rasa, and gandha; see Nr. s. ಕೇಳುಹ);—an organ of sense (Smd. 163). 3, the number 5 (Ch.). 4, anything perceptible by the senses, any object (of affection, of desire, of art, etc.). 5, a worldly object or aim, pursuit, affair, business, transaction. 6, worldly or sensual enjoyment, pleasure of sense, sensuality, sensual passion (ರಸ, ವ್ಯಸನ Nn. 83; coition (J. 15, 50). 7, an object of concern, concern, respect, regard, reformation, aim (Smd. 58. 71. 76. 78); subject, subject-matter, topic, the subject of a book. 8, a country, a region, a district, a province, a realm. 9, a department, a field, a sphere, an element, a peculiar province or abode. 10, that which comes within the range of sight, horizon, scope, range, compass, reach. 11, a refuge, an asylum. ವಿಷಯ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ವಿಷಮ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ವಿಷಯಗ್ರಾಮ *vishaya-grāma*. The aggregate or assemblage of objects of sense or visible objects.

ವಿಷಯಲಮ್ಬುಲಿ *vishaya-lampāṭa*. Addicted to worldly objects, pursuits or sensual enjoyment (Dp. 4, 1).

ವಿಷಯಲೋಭ *vishaya-lōbha*. = ವಿಷಯಾತುರ. (Abh. P. 2, 18).
 ವಿಷಯಾತುರ *vishaya-ātura*. Great desire for objects of sense or for sensuality (Bp. 40, 63).
 ವಿಷಯಾನಂದ *vishaya-ananta*. *Neighbouring*.
 ವಿಷಯಾನಂದ *vishaya-aotara*. A different country or province; a different topic (My.).
 ವಿಷಯಾಭಿಲಾಷೆ *vishaya-abhīlāshē*. = ವಿಷಯಾತುರ. (My.).
 ವಿಷಯ *vi-shay*. Relating to objects of sense; attached to sensual objects; engaged in worldly occupations or enjoyments;—a man of the world;—a materialist. 2, an organ of sense.
 ವಿಷಯೆ *vi-shayē*. N. of a female (J. 30, 1, etc.).
 ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯ *vishaya-indriya*. An organ of sense (My.).
 ವಿಷವೈದ್ಯ *visha-vaidyā*. A poison-doctor.
 ವಿಷವೂಡಕ *visha-sācaka*. The Greek partridge, *Perdix rufa* (= ಚಕೋರ). (R.).
 ವಿಷಹರ *visha-hara*. Removing poison, antidotal (My.).
 ವಿಷಹರಮೃಗ *vishahara-mṛga*. A kind of deer (ರಾಮ, ಹಿರಿಯ ಮಸ್ತಿ, ಹಿಂದದ ಮರೇ ಮೃಗ St. 170).
 ವಿಷಹಾರಿ *visha-hāri*. A species of plant (ಕನ್ನೆ, ಮಡುನಾಗಲ Mr. 149).
 ವಿಷಾಂಗನೆ *visha-aṅganē*. = ವಿಷಕನ್ನಿ. (J. 15, 48).
 ವಿಷಾಣ *vishāṇa*. The horn of any animal (ತೃಂಗ, ಕೋಶು Nn. 28). 2, the tusk of an elephant or boar.
 ವಿಷಾಣಿ *vishāṇi*. The shrub *Odina woodier* Roxb. (= ಅಪತ್ಯಂ, q. v.).
 ವಿಷಾದ *vi-shāda*. (vi-shāda). Defection, lowness of spirits, despondency, want of energy, languor, lassitude; sadness, sorrow; fear (Kāvya. II, 2, B, 7; B. 4, 197). 2, one of the *sañcāribhāvas* (Kāvya. IV, 2, 16).
 ವಿಷಾದಗರ್ಭ *vishāda-garbha*. Containing or filled with sadness (Ūpr. 3, 77).
 ವಿಷಾದನ *vi-shādāna*. (vi-sādāna). = ವಿಷಾದ. (Ūpr. 4, 46).
 ವಿಷಾದಹಾರ *visha-apahāra*. Taking away or removing poison (Ūpr. 5, after 39).
 ವಿಷು *vishu*. In two equal parts;—various, manifold. 2, the fifteenth year in the cycle of sixty (My.). 3, = ವಿಷುವ. (My.).
 ವಿಷುವ *vishuva*. The equinoctial point or equinox, the first point of Aries or Libra into which the sun enters at the vernal or autumnal equinox.
 ವಿಷುವತೆ *vishu-vat*. The equinoctial point or equinox.
 ವಿಷುಚೆ *vi-sūci*. A kind of spasmodic cholera (My.; Sk. ವಿಷುಚಿ).
 ವಿಷಿ *vi-shi*. A kind of very active vegetable poison, *Aconitum ferox* (= ಅತಿವಿಷ).
 ವಿಷೋರ್ವಿರುಹ *visha-urvīruha*. A poison tree, the Upas tree (Abh. P. 2, 16).
 ವಿಷಮ್ಬ *vi-skambha*. An obstacle, an impediment (ತಗಡು 453). 2, the bolt or bar of a door. 3, the first of the twenty-seven astronomical periods or yōgas, the loading star of the first lunar mansion (ವಿಷಮ್ಬಾದಿವಿಷೋಗ Mr. 68).
 ವಿಷ್ಕರ *vishkara*. = ವಿಷ್ಕರ. A bird (Mr. 167; V. 12, 73).
 ವಿಷ್ಕಿರ *vishkira*. = ವಿಷ್ಕಿರ. A bird;—a cock.
 ವಿಷ್ಠ *vishṭa*. Entered, gone to; penetrated, pervaded. See ವಿಷ್ಠ, vi-. 2, (Tbh. of ವಿಷ್ಠ), that which is inauspicious

(ಅಕುಫ, ಅಲ್ಲದುದು Nn. 103). 3, *stu* (ಪಾಪಾಫ, ಪಾಪದೋಗ, 103).

ವಿಷ್ವ *vishṭapa*. = ವಿಷ್ವಪ. The world.

ವಿಷ್ವವೈ *vi-stambha*. Planting firmly, placing in or on 2, obstruction of the urine or feces. 3, paralysis, loss of motion.

ವಿಷ್ವರ *vi-stara*. = ವಿಷ್ವರ. Spreading; anything spread out a layer, a bed, a couch; a seat, a stool, a throne (ಸಿಃನ ಸನ Nn. 69; ಅಸನ, ಪೀಠ, ಮಠ Mr. 208). 2, a handful of *kuśa* grass. 3, a tree.

ವಿಷ್ವರಕ್ರವಣ *vishṭara-kṛavas*. *Vishṭu* or *Kṛishṭu*.

ವಿಷ್ವಿ *vishṭi*. = ವಿಷ್ವಿ. Unpaid labour, press-service. 2, distorting;—consigning to hell. 3, N. of the seventh *karana* or astrological division of the day.

ವಿಷ್ವಿಸು *vishṭisu*. To ease nature (My.).

ವಿಷ್ವಿ *vishṭi*. = ವಿಷ್ವಿ. Nos. 2 & 3, ವಿಷ್ವಿ.

ವಿಷ್ವಿ *vishṭu*. Tbh. of ವಿಷ್ವ. (e.g. Nn. 57, 58; My.).

ವಿಷ್ವಿ *vishṭi*. = ವಿಷ್ವಿ, ವಿಷ್ವ, ವಿಷ್ವಿ. *Feces, excrement*.

ವಿಷ್ವಿ *vishṭu*. = ವಿಷ್ವಿ, ವಿಷ್ವಿ. The second deity of the *Āṇḍa* *triad* or *trīmūrti*. — ವಿಷ್ವಿವ್ಯಾಸ. N. (Bp. 56, 56).

ವಿಷ್ವಿವ್ಯಾಸ *vishṭu-kānti*. = ವಿಷ್ವಿವ್ಯಾಸ. A small creeping herb with sky-blue flowers growing on road-side. *Evolvulus alainoides* Lin. (ನೇತ್ರಮೂಲಿ, ಬಯಸ್ತಿ Mr. 114; 2).

ವಿಷ್ವಿವ್ಯಾಸ *vishṭu-krānti*. = ವಿಷ್ವಿವ್ಯಾಸ. (St. & Pl.; 2).

ವಿಷ್ವಿವ್ಯಾಸ *vishṭu-krānti*. The creeper *Ciboria tenax* Lin. (= ಅಮೃತೇಶಿ).

ವಿಷ್ವಿಗಣ *vishṭu-gaṇa*. A class of metrical feet (R.).

ವಿಷ್ವಿಗುಪ್ತ *vishṭu-gupta*. = ವಿಷ್ವಿಗುಪ್ತ (Sk.). 2, the guru of *Āṇakya* (My.).

ವಿಷ್ವಿವ್ಯಾಸ *vishṭu*. The state of being *Vishṭu* (Bp. 54, 55).

ವಿಷ್ವಿನಕ್ಷತ್ರ *vishṭu-nakshatra*. The nakshatra called *iravāna* (J. 18, 33).

ವಿಷ್ವಿಪದ *vishṭu-pada*. The sky, the atmosphere.

ವಿಷ್ವಿಪದಿ *vishṭu-padi*. Issuing from *Vishṭu*'s foot: the *Ganges*.

ವಿಷ್ವಿಪಾದೋದ್ಭವೆ *vishṭu-pāda-udbhavē*. = ವಿಷ್ವಿಪದಿ (My.).

ವಿಷ್ವಿರಥ *vishṭu-ratha*. *Vishṭu*'s chariot: *Garuda*.

ವಿಷ್ವಿವಾಹನ *vishṭu-vāhana*. = ವಿಷ್ವಿರಥ. (My.).

ವಿಷ್ವಿ *vishṭa*. Deserving death by poison.

ವಿಷ್ವಿ *vishṭak*. Every way, all around, everywhere.

ವಿಷ್ವಿಕ್ಕ *vishṭaku*. Tbh. of ವಿಷ್ವಿ. (Sind. 106 Cm.)

ವಿಷ್ವಿಕ್ಕಮ *vishṭa-sama*. Equal all about, round.

ವಿಷ್ವಿಕ್ಕೇನ *vishṭa-sēna*. = ವಿಷ್ವಿಕ್ಕೇನ. *Vishṭu* or *Kṛishṭu*, the general of *Vishṭu*'s host (My.; Bp. 57, 58). 2, 3, a king, etc.

ವಿಷ್ವಿಕ್ಕೇನಪ್ರಿಯೆ *vishṭa-sēna-priyā*. *Lakshmi*, 2, *śrī*, *yam*, *Dioscorea* (= ವಾರಾಹ).

ವಿಷ್ವಿಕ್ಕೇನ *vishṭa-sēnē*. A kind of plant (= ವಿಷ್ವಿಕ್ಕೇನ).

ವಿಷ್ವಿಕ್ಕ *vishṭu*. = ವಿಷ್ವಿಕ್ಕ. See ವಿಷ್ವಿಕ್ಕ.

ವಿಷ್ವಿಕ್ಕ *vishṭu*. = ವಿಷ್ವಿಕ್ಕ. = ವಿಷ್ವಿಕ್ಕ. Going everywhere all-pervading.

ವಿಷ್ವಿಕ್ಕೇನ *vishṭu-adri-sēnē*. Going everywhere, all-pervading.

ವಿಸ visa. 1. Tbh. of ವಿಸ. (Śmd. 335).

ವಿಸ visa. 2. = ವಿಸ 2, ವಿಸ No. 2. *The film or fibres of the stalk of the water-lily or lotus, the part of the stalk of the lotus which is underground, the stalk itself.* See s. ಕೂದಲಿ.

ವಿಸಂವಾದ vi-samvāda. False assertion, breaking a promise, deception;—contradiction, disagreement.

ವಿಸಕಣ್ಣೆ visā-kaṇṭhikā. (= ವಿಸಕಣ್ಣೆ). *A small crane* (ಬೆಕ್ಕು Hk.).

ವಿಸಜ visa-ja. = ವಿಸಜ. Fibre-produced: *a lotus-flower.*

ವಿಸಂಜೆಮೆ vi-samjē. To go asunder or to pieces (Bh. 4, 9, 58); to become bereft of power (4, 9, 88).

ವಿಸಜ visa-ja. = ವಿಸಜ. (Tbh. of ಎತ್ತರಂ ?). — ವಿಸಜವುರಿ. -ಂ-ವರಿ. To run according to one's desire or ad libitum; to run from street to street; to spread far about (ಯಥೇ ಪ್ರಾಚಾರ Kk. 73; ಯಥೇಪ್ಪದ ಅಚಾರ Śm. 50; ಬೀದಿವರಿ Bhn. 10; Rāv. 5, after 19; 6, after 11; Śāv. 1, 77; 4, 13; Bh. 5, 2, 4; J. 22, 42; 32, 11). — ವಿಸಜವುರಿಯು. -ಂ-ವರಿಯು. To cause to run ad libitum, etc. (Rāv. 6, after 11).

ವಿಸಂಧಿ vi-sandhi. Absence of combination of letters (Śmd. 73, 75). 2, wrong combination of letters: one of the padarśhas (Kāv. II, 1, A, 12, 16-19).

ವಿಸಪ್ರಸೂನ visa-prasūna. Fibre-produced: *a lotus-flower.*

ವಿಸಮುಗೋಲು visamngolu. = ವಿಸಮುಗೋಲು. (St. & Pl.).

ವಿಸಯ visaya. Tbh. of ವಿಸಯ. (Śmd. 885).

ವಿಸರ vi-sara. Going forth or abroad; going; spreading, extending;—*a multitude, a crowd, a flock*, etc. See Śm. 77; ಪಂಚಮಹಾವಿಸರವಾದ್ಯ.

ವಿಸರತ vi-sarat. Spreading, extending (Rāv. 14, after 106).

ವಿಸರ್ಗ vi-sarga. Sending forth, letting go, omission;—*dismissal, abandonment, relinquishment, rejection*, casting off, repudiating, getting rid off; giving away;—*voiding, evacuation of excrement; excrements*;—*separation*;—*emanation*; *creation*;—*final emancipation, freedom from transmigration*;—*the aspirate marked by two dots* (Śmd. 19, 20, 25, 26, 44, 45, 107; Ūh.; Mr. 363).

ವಿಸರ್ಜ vi-sarja. Letting go, abandonment (ತ್ಯಜ, ಬಿಡುವುದು Nn. 62). 2, the rēpha (ರೇಫ, ನೀಟು 62). 3, connot, etc. (ಚರಿತ್ರ, ಚಾರಿತ್ರ 62).

ವಿಸರ್ಜನ vi-sarjana. Sending forth, letting go, letting loose, emitting, dispatching, dismissal;—*abandoning, relinquishing, quitting, abandonment, getting rid off* (ಪ್ರತಿಚಾರ, ತ್ಯಜಿಸುವುದು Nn. 100), voiding; giving away, donation, gift. See ಅಂಕುರಿ, ಮಲ; ಉಗು 1, ಕಳೆ 1, ತೂದಿ¹.

ವಿಸರ್ಜನೀಯ vi-sarjanīya. To be sent forth, etc.; proper, fit or necessary to be abandoned;—*the aspirate marked by two dots* (ವಿಸರ್ಗ Śmd. 19 Cm.).

ವಿಸರ್ಜನೆ vi-sarjanē. = ವಿಸರ್ಜನ. (My.).

ವಿಸರ್ಜಿಸು vi-sarjisu. To get rid off, to abandon, to reject (Ūpr. 3, after 28; 5, after 35; Bp. 60, 15; My.).

ವಿಸರ್ಪ vi-sarpa. Creeping about; gliding; spreading about;—*erysipelatous inflammation, a sort of dry spreading itch; morbid enlargement of the leg, elephantiasis* (ತೀವ್ರವದ, ಎವವ Mr. 385).

ವಿಸರ್ಪಣ vi-sarpana. = ವಿಸರ್ಪ. Creeping about; gliding, going gently;—*spreading, extending, diffusion*;—*itch, itching* (ಪ್ರಸರ, ಚಿಟ್ಟು ತುದಿ ಹಿಡುವುದು Nr.).

ವಿಸಾಗರಿ visāgari. A hingo, an iron band or olamp (M., Portuguese; Mg.).

ವಿಸಾರ vi-sāra. Going out or forth; spreading out, expansion; flowing, sliding, gliding along;—*a flash*.

ವಿಸಾರಿ vi-sāri. Going out or forth; spreading, expanding, diffusing; expansion, diffusion (Ūpr. 2, 12), gliding along.

ವಿಸಿತ visita. Tbh. of ವಿಸಿತ. Flesh (V. 14, 84).

ವಿಸಿನಿ visini. = ವಿಸಿನಿ. *An assemblage of lotus-flowers, a place abounding in lotuses.* 2, the lotus plant, *Netumbium speciosum*. 3, lotus fibres.

ವಿಸುಮಯ visumaya. Tbh. of ವಿಸುಮಯ. (Bp. 50, 59; My.).

ವಿಸ್ತೃತ vi-sṛta. Spread out, extended, expanded, diffuse; drawn (as a bow-string).

ವಿಸ್ತೃತಿ vi-sṛti. Going forth, going; expansion, extension. See ಪದ.

ವಿಸ್ತೃತರ vi-sṛtara. Spreading about;—*sliding, gliding along, flowing, creeping*.

ವಿಸ್ತೃತರ vi-sṛmara. = ವಿಸ್ತೃತರ. *Sliding*, etc.

ವಿಸ್ತೃಷ್ಣ vi-sṛṣṭha. Let go, sent forth, omitted, emanated, created (My.).

ವಿಸ್ತೇಷ visēsa. Tbh. of ವಿಸ್ತೇಷ. (My.).

ವಿಸ್ತೃ vista. *A weight of gold, equal to one karsha or sixteen māśhas*, about half an ounce troy. See ಕುರು.

ವಿಸ್ತರ vi-stara. = ವಿಸ್ತರ (Mr. 447; Kk. 68; Śm. 51). Spreading; extension, expansion (ಎಗ್ಗತೆ Nn. 98; ಎತ್ತರಣ 140), *prolixity, diffuseness; detailed description, minute detail; amplification*. 2, an affectionate solicitation. 3, anything spread out, a layer, a bed;—*a seat, a stool*. 4, abundance, quantity, multitude. 4, good, pure; goodness, purity (ಸಾಧುತ್ವ, ಪವಿತ್ರ 140). 5, a stone (ದೃಢತೆ, ಕಲ್ಲು 140). See Mr. s. ವ್ಯಾಸ.

ವಿಸ್ತರಣ vi-starāṇa. = ವಿಸ್ತರ No. 1. (Bp. 39, 68; 56, 51).

ವಿಸ್ತರಣ vi-starita. Extended, expanded, enlarged (J. 2, 13).

ವಿಸ್ತರಿಸು vi-starisa. = ವಿಸ್ತರಿಸು. To spread out (v. t.), to extend, to amplify, to particularise at length, to detail (Bp. 4, 8; 5, 37; 6, 27; 11, 17; 26, 64; 81, 82; 55, 39; Si. 351; J. 10, 22; My.).

ವಿಸ್ತಾರ vi-stāra. = ವಿಸ್ತರ, q. v. *Spreading, expansion, extension, diffusion; detail*;—*breadth, amplitude* (ಅಗಲ Bhn. 19);—*vastness, expanse* (ಎತ್ತರಣ Mr. 538);—*amplification, evolution* (as of a subject);—*the branch of a tree with its new shoots*. See ಪರ್ವ 1, ಪರ್ವ 1, ಬಿಡು ದಳೆ, ಬಿಡು ದಸು, ಬಿಡುರಿಸು.

ವಿಸ್ತಾರಕ vi-stāraka. A man who spreads or propagates (Grj. 6, 4; Bp. 58, 52).

ವಿಸ್ತಾರಿಸು vi-stārisu. = ವಿಸ್ತರಿಸು. (Ūpr. 3, after 28; 5, 17; Bp. 10, 55; 56, 1; My.). 2, to spread out (v. i.), to extend, to become large, to expand (Ūpr. 2, 12; 4, 10).

ವಿಸ್ತೀರ್ಣ vi-stīrṇa. Spread about, strewed;—*spread out, extended, expanded; broad; large, great, vast; roomy, wide* (ವಿಸ್ತರ, ತಿರುಳು Nn. 140; ವಿಸ್ತಾರ Mr. 538).

ವಿಸ್ತೃತ vi-sṛta. Spread; diffuse; broad; ample.

ವಿಸ್ತೀರ್ಣ vi-stōtra. Great praise (Bp. 59, 45).

ವಿಸ್ತೇಷ vi-sṛṣṭha. Want of affection. See ಘನ.

ವಿಸ್ಪಷ್ಟ vi-spasṭha. Clear, apparent, manifest, evident,

ವಿಞ್ಞಾನಾ ವಿಞ್ಞ-āṇa. The music of the lute (My.).
ವಿಞ್ಞಾದಲ್ಯ ವಿಞ್ಞ-danḍa. The neck of a lute.
ವಿಞ್ಞಾದ್ವನಿ ವಿಞ್ಞ-dhvani. The sound of the lute (Mr. 81).
ವಿಞ್ಞಾನಾದ ವಿಞ್ಞ-nāḍa. = ವಿಞ್ಞಾದ್ವನಿ. (My.).
ವಿಞ್ಞಾನಾದ ವಿಞ್ಞ-vāda. A lutanist.
ವಿಞ್ಞಾನಾದನ ವಿಞ್ಞ-vādāna. Playing on the lute (My.).
ವಿಞ್ಞ ವಿಞ್ಞ. ವಿಞ್ಞ. = ಕಿಞ್ಞ, ಬೀಞ್ಞ. The Indian lute (see Bp. 19, 7). ವಿಞ್ಞ ವಾದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಸಾಞ್ಞ ತೇಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.). — ವಿಞ್ಞಯ ಕುಮ್ಮಳಕಾಯ. The gourd of a lute (ಕುಮ್ಮಳ G.). — ವಿಞ್ಞಯ ಸೂರೆಬುಡುಡೆ. = ವಿಞ್ಞಯ ಕುಮ್ಮಳಕಾಯ. (My.).
ವಿಞ್ಞಗಾದ ವಿಞ್ಞ-gāra. A lutanist (ವಿಞ್ಞಾನಾದ Nr.; My.).
ವಿಞ್ಞಾ ವಿಞ್ಞ. To throw away, etc. (ಬಿಸುಡು ರೆ. I, 42, o. r. ವಿಞ್ಞಾ).
ವಿಞ್ಞ vi-ita. 1. Gone n part, gone away, departed, disappeared (Ūpr. 7, after 62);—set free, let go; exempt, freed from, devoid of.
ವಿಞ್ಞ vi-ita. 2. Gone, moved;—gone towards, approached;—accepted, liked;—quiet, tame, unfit for war (as a horse, etc.);—driven;—driving an elephant as well with a goad as by spurring it with the feel (ಮುಟ್ಟಿದೊಡಹಂ ಹಾರಂ ಕೂಡ Mr. 158).
ವಿಞ್ಞ vi-ita. 3. Covered, clothed, put on, worn. See ಉಪ, ನ, ಸಂ.
ವಿಞ್ಞನ ವಿ-itaṃsa. = ವಿಞ್ಞನ. A cage, any net or chain or apparatus for confining beasts or birds.
ವಿಞ್ಞಕೇತಕ ವಿಞ್ಞ-kētaṅka. Free from screw-pines (Ūpr. 4, after 42).
ವಿಞ್ಞರಾ ವಿಞ್ಞ-rāga. Free from passions or affections; calm;—colourless;—a man with subdued passions;—a Buddhist or Jain saint (ವಿಞ್ಞ, ಜನ Nn. 38; ಜನೇಞ್ಞ Mr. 28; ಜಞ್ಞ Mr. 512).
ವಿಞ್ಞಕೇತಕ ವಿಞ್ಞ-kētaṅka. Free from care or sorrow (My.).
ವಿಞ್ಞ vi-iti. = ವಿಞ್ಞ 2. Going, etc.;—light, lustre;—a horse.
ವಿಞ್ಞಯೇತ್ರ ವಿಞ್ಞ-bōtra. Agni, fire.
ವಿಞ್ಞ vi-iti. = ವಿಞ್ಞ, ವಿಞ್ಞ. A row, a line. 2, a road, a street. — ವಿಞ್ಞಗೋ. — ಕೋ. To form a row or line (Grj. 7, after 72).
ವಿಞ್ಞಕೇ vi-itiḥkē. = ವಿಞ್ಞ. See ವಿಞ್ಞ.
ವಿಞ್ಞ vi-di. Tbh. of ವಿಞ್ಞ. — ವಿಞ್ಞ ವಿಞ್ಞ. rop. (Bp. 5, 19; 21, 9; 52, 42).
ವಿಞ್ಞ vi-dhra. Clean, clear, pure, bright (cf. ಬಿಳಿ).
ವಿಞ್ಞನ ವಿ-nāha. = ವಿಞ್ಞನ. A top or cover for the mouth of a well (ನಾಯಕಟ್ಟು Si. 91; ವಾಯು ಮೊಟ್ಟೆಯ ವಾಂ, ಯಾತನ ವಾಂ G.).
ವಿಞ್ಞ ವಿಞ್ಞ. Several or successive order or series, the arrangement of things or properties in regular succession or each by each; repetition, the repetition of words to imply continuous or successive action (Śmd. 228. 230; Kāvy. I, 3, 89-97).
ವಿಞ್ಞ vi-ra. = ಕಿಞ್ಞ 1, ಬೀಞ್ಞ, ಬೀಞ್ಞ. Heroic, mighty, powerful, strong, robust, excellent, eminent;—a hero, a brave man, a warrior, a champion, an eminent man;—Vira-bhadra (ಭಯೋಕಾರಿ, ದಕ್ಷಾಂ, ಶರಭ Mr. 15); N. (My.);—power, strength, prowess (ವಿಞ್ಞಯ, ಪ್ರಕಾಶ, ವರಾಕ್ರಮ Mr. 438; ತುಡುಕ Kk. 76; Śmd. 163; Ūpr. 2, 5; Abh. P. 7,

54);—*heroism, valour, as one of the rasas* (Kāvya. IV, 1, 7, 9; IV, 2, 37-39, 52, 57);—*fire*. ವೀರನ ಕಾರ್ಯ ಸಾರುವನ ಮೇಲೆಯೇ (Prv.). 2, a man of whom some ancestor died in battle, called so when he on the first of phālguna, habited as a warrior, proceeds with warlike pomp and state to make obolance to an idol (Mhr.). —ವೀರಗಲಸ. ಕೆಲಸ. A heroic, etc. act or work (Bp. 48, 18; 53, 53). ವೀರಗಲಸದ ಸೋಯದೇವ. N. (Bp. 58, 10). —ವೀರ ಚೋರ. N. (Bp. 44, 58). —ವೀರಚೋರವೆ. -ಅವೆ. N. (Bp. 15, 25; 40, 29). —ವೀರಚೋರವೆ. -ಅವೆ. N. (Bp. 9, 40). —ವೀರ ಚೋರಾದೇವ. -ದೇವ. N. (Bp. 33, 17). —ವೀರದಮ್ಮುಲ. -ತಮ್ಮುಲ. Betel fit for a vira (Bp. 60, 61). —ವೀರದೇವ. N. (Bp. 58, 10). —ವೀರನೇವೆ. An anklet fit for a vira (Bh. 1, 14, 6). —ವೀರನಲಗ. A tabor fit for a vira (Bp. 5, 40). —ವೀರನವ. A garment fit for a vira (J. 12, 51). —ವೀರನವಾಡ. Fanatical and generally cruel and furious acts (as ripping open one's belly, cutting one's throat, etc., in the name of Viṣṇu or Śiva, My.). —ವೀರನೊಮ್ಮಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 10). —ವೀರನುಡ್ಡಿ. Genuflection of a warrior when shooting an arrow (My.). —ವೀರನುಡ್ಡಿ. -ಎ.ವೆ. To assume heroism, to become valourous, etc. (Bp. 61, 34). —ವೀರನಾಯ. N. of a king (B. 2, 20). —ವೀರನಡೆ. -ನಡೆ. ಎರವು. See ಕಾಪ್ಪು. —ವೀರನಕರದಾಸ. N. (Bp. 53, 50). —ವೀರನಂಗವೆ. N. See ನೇಮದ. —ವೀರನಟ್ಟ. N. (B. 3, 14). —ವೀರನೇಸೆ. Sāsē fit for a vira (Grj. 7, after 72).

ವೀರಕ viraka. A hero;—one of the pramāṭhas (Bp. 1, 52; 37, 50; 49, 5; 58, 54).

ವೀರಕಂಠಿ virakāṇṭha. A wrist-ornament for a warrior (My.).

ವೀರಗಣ viragaṇa. A host of viras. 2, Virabhadra (Bp. 21, 43).

ವೀರಗಣೇಶ್ವರ viragaṇa-śivara. Virabhadra (Bp. 50, 24).

ವೀರಣ virāṇa. A double drum used at weddings, etc. (Tō.; Ā. Bp. 5, 7; cf. M., T. ವೀರ, erying, bellowing, etc.).

ವೀರಣ virāṇa. The fragrant grass *Andropogon muricatus*.

ವೀರನ virāṇ. = ವೀರಣ. *Andropogon muricatus*.

ವೀರನೇಮುಲ virāṇi-mūla. The root of *Andropogon muricatus*.

ವೀರನನ virātana. = ವೀರನ. (My.).

ವೀರನರ virā-tara. Bolder; a great hero;—*Andropogon muricatus*.

ವೀರನರು virā-taru. The tree *Terminalia arjuna* W. & A.

ವೀರನಿ virāṇi. = ವೀರನ. (Bp. 54, 76).

ವೀರನಿ virātva. Heroism, prowess, valour, courage (Bp. 44, 49; 46, 79). See ಕುರುಕ.

ವೀರನಿ virā-patni. The wife of a hero.

ವೀರನಿ virā-pāṇa (-pāṇa). The drink of warriors, taken, before or during a battle, for refreshment or to raise the courage.

ವೀರನಿ virā-bala. A force of warriors, etc. (ಸರ್ವಸನ್ನಾಹ Mr. 472).

ವೀರನಿ virā-bhakta. A man who is exclusively devoted to one deity (Bp. 6, 26).

ವೀರನಿ virā-bhakti. Devotion that is exclusively directed towards one deity (Bp. 32, 11, 49; 34, 34; 58, 13).

ವೀರಭಟ್ಟ virā-bhāṭa. Bhīma (ಭೀಮ, ಭೀಮಾನೆ Na. 5).

ವೀರಭಟ್ಟ virā-bhāṭa. A distinguished hero;—an avatāra or son of Śiva, said to have been created from Śiva's mouth (or from a drop of his sweat) in order to spoil the sacrifice of Dakṣha, clothed in a tiger's skin dripping with blood (ವೀರ, ಅರವಾನಸವನು Kk. 6, 8, 5; ವೀರ, ಭಯಂಕಾರ, ದಕ್ಷಾರ, ಶರಭ Mr. 15; Bp. 13, 7; 22, 3; 37, 50; 43, 7; 45, 47; 49, 5; 54, 52; 58, 54; 61, 23); N. (C.). —ವೀರಭಟ್ಟನ ಜಾತ್ರೆ. A festival in honour of Virabhadra (Bp. 42, 10). —ವೀರಭಟ್ಟನ ಪರಿಗ. A plate with an image of Virabhadra (Bp. 14, 14). —ವೀರಭಟ್ಟಯ್ಯ. ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 59, 3).

ವೀರಭಾರ್ಯ virā-bhāryā. The wife of a hero.

ವೀರಮಾತೃ virā-mātṛi. The mother of a hero.

ವೀರಮಾತೃಶ್ವರ virā-māhāśvara. = ವೀರಶ್ವರ. (Bp. 3, 35; 21, 5; 25, 4; 43, 1; 58, 16).

ವೀರರಸ virā-rasa. Heroism as one of the rasas (Sā. 4, 67; J. 12, 25).

ವೀರರಾಘವ virā-rāghava. Rāmacandra; N. (My.).

ವೀರಲ virāla. (= ವೀರ) in ವೀರಲ ದೇವ, N. (Bp. 59, 8).

ವೀರಲಕ್ಷ್ಮಿ virā-lakṣmī. = ವೀರಶ್ವರ. (Grj. 2, after 106).

ವೀರನರ್ಮ virā-varma. N. of a king (J. 27 sam; 11, 4, etc.).

ವೀರನರ್ಮಕ virā-varmaka. = ವೀರನರ್ಮ. (J. 27, 11, 15).

ವೀರನನ virā-vasanta. N. of a Liṅgāya who was expected to be born in A. D. 1583 and to become king in Basava's town (Kalyāṇa paṭṭana, Ā. Bp. 63, 44-74).

ವೀರನಿ virā-vriksha. The marking-nut plant, *Semecarpus anacardium* Lin.

ವೀರನಿ virā-valahpava. A champion of the notions and practices of the Vaiṣṇavas, a follower of Rāmasaṅga (My.).

ವೀರನಿ virā-śaiva. A champion of the notions and practices of the Śaivas, a Liṅgavāsi (Bp. 3, 49; 25, 24; 44, 36; 50, 43).

ವೀರನಿ virā-śāra. The practice of the Virāśaivas (Bp. 22, 23).

ವೀರನಿ virā-śrī. = ವೀರಶಿರಿ. The glory of valour; heroism.

ವೀರನಿ virā-śrī. The mother of a hero.

ವೀರನಿ virā-śeṇa. Having an army of heroes; N. of the father of Nala; N. of a great Jaina monk.

ವೀರನಿ virā-śeṇatā. The state of being a Virāṇa (Ā. 1, 31).

ವೀರನಿ virā-ha. Destroyer of the sacrificial fire; a Brahmana who has suffered the sacred domestic fire to become extinct.

ವೀರನಿ virā-jī. Master Vira (Mhr.). ಎಲ್ಲರೂ ನಮಿಸುವ ನಾನು ವೀರಾಚಾರ್ಯನು (Prv.).

ವೀರನಿ virā-avatāra. Śiva's avatāra as Virabhadra (Bp. 61, 22, 24).

ವೀರನಿ virā-āveśa. Excitement of valour (J. 6, 32; 20).

ವೀರನಿ virā-āśāmsana. The post of danger in a battle.

ವೀರನಿ virā-āsana. Kneeling on one knee. 2, a particular posture in sitting practised by ascetics (sitting the thighs, one leg being in the other, My.).

ವೀರು *viru*. A fortified place, a stronghold (Ūpr. 5, 65; Sk. ವೀರು, ವೀರು).

ವೀರುದ್ಧ *vi-rudh*. A far-spreading creeper; a bush (ಮೊದಲ ಹಿಡ.).

ವೀರುದ್ಧ *vi-rudha*. = ವೀರುದ್ಧ. (ಗುಲ್ಮ, etc., ನೆಯ್ಯಗೊಡ್ಡೆದ್ ಹೊದ್ Mr. 108).

ವೀರೇಶ್ವರ *vi-ra-lāvara*. Śiva; Virahhadra. (Bp. 48, 16).

ವೀರ್ಯ *virya*. Vigour, strength, power, energy. 2, heroism, prowess, valour, fortitude, courage. 3, virile energy, virility. 4, semen virile.

ವೀರ್ಯಪುಷ್ಟಿ *virya-pushṭi*. Virile strength (My.).

ವೀರ್ಯವತಿ *virya-vati*. Possessing seeds, etc.; N. of a plant (ದುಂಡು Mr. 149).

ವೀರ್ಯವಂತ *virya-vanta*. A vigorous, brave or heroic man (My.).

ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿ *virya-vṛddhi*. Increase of virile energy (My.).

ವೀರ್ಯಶಾಲಿ *virya-śālī*. = ವೀರ್ಯವಂತ. (My.).

ವೀರ್ಯಶಾಲಿ *virya-śālikē*. A woman who has prowess or heroism as her pride, one who is to be purchased by valour (My.).

ವೀರ್ಯಶ್ಚಲನ *virya-skhalana*. = ವೀರ್ಯಸ್ತವ. (My.).

ವೀರ್ಯಸ್ತವ *virya-sṛava*. Seed-flow: the emission of semen at other times than in sexual intercourse, pollution (My.).

ವೀರಧ *viradha*. = ವೀರಧ, q. v. A yoke or pole for carrying burdens, etc.

ವೀರನ *visa*. = ಈನ 1. The fraction called one-sixteenth, $\frac{1}{16}$ of a haṇa, etc. (Bp. 28, 34; 57, 78; My.; Tē.; Tu. ವೀಸ, ವೀಸು; T. ವೀಸ; M. ವೀಸ; cf. ವಿಸ್ಸ). ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ವೀರನಾಲು (ಕಲಿ Si. 81). ವೀರನ ಲೆಕ್ಕ ತಿಳಿಯದವ ಬಾಸೆಯ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಾನೇ?—ಬೀರನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ಹಾಗೂ ವೀರ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). ಬಾಸೆಯನ್ನು ಹೋಗುವಾಗ ವೀರ ಹತ್ತದ ಕೆಡು, ಹೇಸಿ ತೊಲಗುವಳು ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಆಯುಷ್ಯ ನಾಶವಾಗುವದು (Sp.).—ವೀರಬದ್ಧಿ. Interest to the amount of the sixteenth part (My.);—something small or insignificant (Bh. 4, 4, 70);—interest at the rate of one apē and 2 kāsus for 3 rupāya (My.).

ವೀರಯ *vi-aya*. Tbh. of ವೀರಿ. (My.; see Kk. 9. ವೀರಿಗೆ).

ವೀರಗಿ *vi-gi*. Tbh. of ವೀರಿಗೆ (Śmd. 81; Kk. 59, o. rs. ವೀರಯ, ವೀರಿಯ; T. ವೀರಗಿ, M. ವೀರಗಿ).

ವೀರಿ *vi-ri*. Tbh. of ವೀರಿ. (My.; B. 3, 13; 4, 40; Mhr. ವೀಲ). — ವೀರಿಯ ತಾಸ್ತ. The distribution of hetel on the occasion of promising to give a daughter in marriage (My.).

ವೀರಿಯ *vi-riya*. Tbh. of ವೀರಿ. (ವೀರಿಗೆ Ūt. 11, 13; ತಾಮ್ರಲ Mr. 337; J. 2, 42; 7, 34; My.; see Kk. 9. ವೀರಿಗೆ). ವೀರಿಯ ದಲಿ (B. 4, 204). — ವೀರಿಯಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take hetel (J. 11, 41). — ವೀರಿಯಗೊಡು. -ಕೊಡು. To give hetel (J. 28, 21).

ವೀರೈ *vi-ya*. Tbh. of ವೀರಿ. (My.). ಪಟ್ಟೇ ವೀರೈಕ್ಕೆ ನ್ನ, ಹೋಗಿ, ಕುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಬನ್ನ. — ಪಟ್ಟೇ ವೀರೈವಾದರೆ ಭಟ್ಟರಿಗಾಗದೇ? (Prva.). — ವೀರೈದ ಬಳ್ಳಿ. The betel-leaf popper, Piper betel Lin. (St. & Pl.; Z.). — ವೀರೈದಲಿ. -ಲಿ. A betel-leaf (C.). — ವೀರೈದಲಿ ಬಳ್ಳಿ. -ಲಿ. = ವೀರೈದ ಬಳ್ಳಿ. (ತಾಮ್ರಲವಲ್ಲಿ, etc. Si. 152).

ವೀರೈಯ *vi-ya-ya*. = ವೀರೈಯ. (ತವಲಾಯ Bhn. 17).

ವೀರೈ *vi-ya*. = ವೀರೈ. ಸುಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ವೀರೈ, ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಮದುಮೆ, ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲದನ ಸಂಸಾರ, ಮಳರೊಳಗಿಡುಗೊಡು ಹೊಯ್ದನೆ (Sp.).

ವೀರೈಯ *vi-riya*. = ವೀರೈಯ. (My.).

ವು *vu*. 1. For Kannada words with this initial see ಉ.

ವು *vu*. 2. = ಉ 5, q. v.

ವು *vu*. 3. (= ಷ 1). An affix for forming verbal nouns (Śmd. 247); occasionally it is dropped (56).

ವುಕ *vnka*. = ಬುಕ, ವಕ. A species of plant.

ವು *vu*. For Kannada words with this initial see ಉ.

ವುಂಹಿತ *vr̥mhita*. = ಬುಂಹಿತ. The roaring of elephants. 2, grown, increased.

ವುಕ *vr̥ka*. A wolf. 2, a jackal. 3, a crow, etc.

ವುಕಧೂಪ *vr̥ka-dhūpa*. Compounded perfume. 2, turpentine.

ವುಕೋದರ *vr̥ka-ndara*. Wolf-hellied: Bhīma (ಕುರುಷ್ಠಿ, ನಾಯುಪುತ್ರ, ಭೀಮ Mr. 264; J. 2, 1. 40).

ವುಕೈ *vr̥ka*. Cut; torn; broken.

ವುಕೈ *vr̥ksha*. A tree; a shrub; especially also the tilaka (ತಿಲಕ, ತಿಲಕವೃಕ್ಷ Nn. 110), the syandana (ಸ್ಯಂದನ, ತಾದಿಯ ಮರ 110), the nandivāṭa (110), the sarala (110), the kaṇkēlli (ಕಂಕೇಲಿ, ಅತೋಲಿ 110), the mōṣa (ಮೋಷ, ಬಾದಿ 110), the dāva (ದವ, ಚಿತ್ರಮೂಲ 110), the nalina (ನಲಿನ, ತಾವರೆ 110), and the śāla (ಶಾಲ, ಅಸಿನ ಮರ 110). See ಇಂ ಗಳ 2, ಇಟ್ಟಿ, ತಾದಿ 1, ತೇಗು 1. ವುಕೈ ಮೊದಲಾದವರೂ ಪಕ್ಷಿ ಹೇಲದೆ ಬಿಡದು (Prv.).

ವುಕೈದ *vr̥ksha-hhēda*. A kind of tree. See ಅಸು 2, ತವಸಿ, ತೇಗು 1, ಮೊದಲು 3.

ವುಕೈದ *vr̥ksha-hhēd*. Tree (wood)-splitter: a carpenter's chisel;—a hatchet.

ವುಕೈರುಹೆ *vr̥ksha-rnhē*. A parasitical plant.

ವುಕೈವಟಿಕೆ *vr̥ksha-vāṭikē*. A grove of trees, a garden.

ವುಕೈದನ *vr̥ksha-adana*. A carpenter's chisel;—an adze;—a hatchet.

ವುಕೈದನಿ *vr̥ksha-adani*. A parasitical plant.

ವುಕೈವು *vr̥ksha-amla*. The hog-plum, *Spondias mangifera*;—acid seasoning.

ವುಕೈರೋಹಣ *vr̥ksha-ārōhana*. Mounting or climbing a tree. See ಹಲಕು.

ವುಕೈವೃಕ್ಷಲ *vr̥ksha-utpala*. The tree *Pterospermum acerifolium* Willd. (ಕೊಸಗು Hlā.).

ವುಜಿನ *vr̥jina*. Crooked, bent, curved. 2, curled hair, hair (ತಿರೋಳು, ಮಣ್ಣೆಯ ಕೂದಲೆ Nn. 64). 3, wicked; wrong, sin, vice, wickedness (ಪಾಪ 64; ಗತಿ, ದುಷ್ಕರ್ಮ Nn. 166);—harshness, etc. (ತಿಲೈ, ನಿಮ್ಗರವ 64). 4, distress, misery, affliction (ಅತಿಶೋಕ Mr. 468). 5, sickness (ರುಜಿ, ರೋಗ 64). 6, a crocodile (ನಕ್ಕ, ನೆಗದು 64).

ವುಧ *vr̥dha*. Raised, lifted up, increased. See ಪರಿ.

ವುತ *vr̥t*. Turning, turning round; moving, going; existing. See ನಿ.

ವುತ *vr̥ta*. 1. = ವೃತ್ತ 2. Screened, covered, concealed, encompassed, surrounded, enveloped (ಸುತ್ತಲೆ ಪಟ್ಟಿ Śmd. 11 Cm.; 344; ಬಳಸಿದ, ಸುತ್ತಿ 345; see ನಿ);—restrained, kept

back; impeded, hindered, checked;—chosen, selected; preferred;—agreed, assented to;—loved, adored;—solicited, asked for.

ವೃತ vṛita. 2. = ಮೃತ, q. v. (Nn. 9).

ವೃತ vṛita. 8. = ವೃತ್ತ 1 (cf. ವೃತ). (ವೃತ, ವ್ಯಾವೃತ, ಮರಳಿದು Mr.).

ವೃತಿ vṛiti. = ವೃತ್ತಿ 2. Surrounding, encompassing; hiding;—an enclosure, a hedge (ಅವೇಷ್ಟಕ, ಬೇರಿ HIA.). 2, choosing, selecting, preferring; selection, choice;—soliciting, asking for.

ವೃತ್ತ vṛitta. 1. = (ಬಟ್ಟು, etc., ಬಟ್ಟು 1, etc.), ವೃತ 8. Turned, turned round. 2, round, rounded, circular (ಬಟ್ಟುವು Nn. 112; ಬಟ್ಟುವು Mr. 529, o. r. ಬಟ್ಟು; ಡಕ್ರ, ಬಟ್ಟು Nn. 49, o. r. ಬಟ್ಟು; ಬಟ್ಟು Nn. 95). 8, been, existed, lived;—happened, having taken place;—past, gone, finished;—dead, deceased;—done, performed, engaged in, undertaken. 4, proceeded, derived from. 5, fixed, firm, strong (ವೃಥ, ಸತ್ವ 112; ವೃಥ 529). 6, unimpaired. 7, famous. 8, event, occurrence, news. 9, procedure;—practice, profession, occupation, means of subsistence. 10, act, action, behaviour, demeanour, conduct (ಪಾಠ, ನಡವಳಿ 112); observance of any enjoined practice (ಎಮಲಪಾಠ 529);—actual practice, law. 11, a circle, a circumference. 12, the epicycle (in astronomy). 13, metre; a form or class of metre (ಛ.; Mr. 866; ಛಂದ 529);—a verse. 14, ambrosia (ಅಮೃತವು 112; 529). 15, = ವೃತ್ತ, an enemy (ಅರಿ, ಹಗೆ 112). 16, = ವೃತ್ತ, a daitya (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸಧೇನು 112; ದೈತ್ಯ 529). 17, = ವೃತ್ತ, darkness (ಅಮರ, ಕತ್ತಲೆ 112). — ವೃತ್ತವೆಂದು. —ವೆಂದು. To become round (Bp. 4, 17).

ವೃತ್ತ vṛitta. 2. = ವೃತ 1. Chosen, selected, etc.

ವೃತ್ತಿ vṛittā. Roundness (ಉರುಟು ಕೆಂ. 90).

ವೃತ್ತಧೇವ vṛittā-bhāda. A verse (ಪದ Nn. 84).

ವೃತ್ತಸಮ್ಮನ್ನ vṛitta-sampanna. Well behaved or conducted, behaving with propriety. (R.).

ವೃತ್ತಾಧ್ಯಯನಾರ್ಥ vṛitta-adhyayana-riddhi. Increase of moral conduct and study, holiness resulting from observance of rules and study.

ವೃತ್ತಾಂತ vṛitta-anta. The end or result of a course of action: occurrence, incident, event. 2, tidings, rumour, report, intelligence;—a tale, a story, an account. 3, a topic, a subject. 4, sort, kind; mode, manner, state. 5, the whole, totality. (Bp. 22, 49; 28, 17; 34, 18; 53, 74).

ವೃತ್ತಾಂತರ vṛitta-antara. Different (various) news or tales (Bp. 28, 64).

ವೃತ್ತಿ vṛitti. 1. = ಎತ್ತಿ 2. Turning, turning round, revolving. 2, the circumference of a circle or wheel. 8, being, existence, abiding, staying, remaining. 4, state, condition. 5, proceeding, course, conduct, behaviour, action. 6, a way, a manner. 7, practice, business, profession, function, employment, mode of life;—livelihood, maintenance, means of subsistence (ವಾರ್ತ, ಜೀವನ, ವಾಡಿಕೆ Mr. 345); inām land (My.). 8, application, use, currency; occurrence. 9, style in composition (Kāvya. III, 1, A, 12, 24; III, 8, B, 3, 171; IV, 1; IV, 1, 5; IV, 2, 58 seq.; V, 70). 10, comment, commentary, explanation, exposition, gloss (ಕೆಂ. 5, etc.). 11, wages, hire; fee. See ಅಕ್ಕರ,

ಅರ್ಥ, ಇತ್ಯ, ದ್ವಿತ್ವ, ತೃತೀಯ, ನಿ, ವರಿ, ಪ್ರ, ಒಪ್ಪು, ಮನೋ, ರೋಷ, ಶಿಫಲ.

ವೃತ್ತಿ vṛitti. 2. = ವೃತಿ. A hedge (ಅರಳಿಟ್ಟು, ಬೇರಿ Mr. 192).

ವೃತ್ತಿಕೆ vṛittikē. A kind of metre (see ವೃತ್ಯ). 2, a ring (ಬಳಿ Mr. 285). 3, a kind of plant (ಕಟ್ಟಿವತ್ತಿ Mr. 145).

ವೃತ್ತ vṛitra. = ಎತ್ತ, (ವೃತ್ತ 1, Nos. 15, 16, 17). Darkness. 2, a cloud. 8, the demon Vṛitra, the perpetual enemy of Indra. 4, a wicked man, an enemy.

ವೃತ್ತರಿಪು vṛitra-ripu. Indra (Mr. 41).

ವೃತ್ತಾತ್ರವ vṛitra-ātrava. Indra (Bp. 21, 31).

ವೃತ್ತಹ vṛitra-ha. Indra.

ವೃತ್ತಾರಿ vṛitra-ari. Indra.

ವೃಥಾ vṛithā. = ವೃಥ. Unnecessarily, uselessly, fruitlessly, in vain. 2, wrongly, incorrectly. 3, idly, falsely. 4, vain, purposeless, useless, fruitless.

ವೃಥಾಕೃತ vṛithā-kṛita. Done in vain (J. 4, 63).

ವೃಥಾಭಿಯೋಗ vṛithā-abhiyōga. A useless attack (Bh. 2, 8, 9).

ವೃಥೆ vṛithē. = ಎತ್ತ, ವೃಥಾ. (ನಿಷ್ಠಲ, ಮೋಢ, ನಿರರ್ಥಕ Mr. 462).

ವೃದ್ಧ vṛiddha. Increased, augmented. 2, grown up, full-grown. 8, old, aged, advanced in years, ancient. 4, great, large. 5, wise, learned. 6, an old man (ಮುರ್ತೆ Nn. 106; ಸ್ಥವಿರ, ಹರಿಯ ಮೋದವಂ Mr. 310);—a respectable man;—a sage, a saint. 7, benzoin.

ವೃದ್ಧವೃ vṛiddhatva. Old age. See ವಂಶ; Sp. 2, ತರುಣತ್ವ.

ವೃದ್ಧದಾರಕ vṛiddha-dāraaka. The plant *Argyrea speciosa* or *argentea* Sweet. (= ಮುಕ್ಕಗನ್ನೆ).

ವೃದ್ಧನಾಭಿ vṛiddha-nābhi. Having a prominent nasal prominence.

ವೃದ್ಧಭಕ್ತ vṛiddha-bhakta. An ancient devotee (Bp. 69 snm.).

ವೃದ್ಧಶ್ರವ vṛiddha-śrava. Tith. of ವೃದ್ಧಶ್ರವಸ್. Indra (Mr. 40).

ವೃದ್ಧಶ್ರವಸ್ vṛiddha-śravas. Having great glory: Indra.

ವೃದ್ಧಸಂಘ vṛiddha-saṅgha. An assembly of old men, a meeting or council of elders.

ವೃದ್ಧಸೇವೆ vṛiddha-sēve. The serving or honouring of learned men (śāstrānvitasēve, Kāvya. II, 1, 1-5); reverence for the aged.

ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ vṛiddha-āpya. Old age (J. 5, 52; My.).

ವೃದ್ಧಿ vṛiddhi. 1. = ಬೃದ್ಧಿ 2, ಬೃದ್ಧಿ, ವೃದ್ಧಿ, ಎದ್ದಿ. Increase, increment, augmentation, growth. 2, a heap, a quantity, an assemblage, a multitude. 3, prosperity, success, advancement. 4, extension of power or revenue, as one of the conditions or objects of royal power. 5, profit, gain. 6, paying back money lent with increase or interest, or turning the principal with a proportionate increment. 7, money-lending, usury, interest (ಕರಾವ್ತರ, ಬೃದ್ಧ Mr. 346). 8, in grammar: a peculiar increase or lengthening to which vowels are subject under certain conditions (ಕೆಂ. 17). 9, a sort of medicinal drug (see Nr. 2, ವೃದ್ಧಿ). See ಬಳಿ 1, ಮಲರಸ, ಮುಮು 1. 10, impurity arising to a household on the occasion of a birth in it (Mhr.; My.).

ವೃದ್ಧಿ vṛiddhi. 2. Cutting off, abscission;—in law: forfeiture, deduction. (R.).

ವೃದ್ಧಿ ಕರ vṛddhi-kara. Yielding or causing increase, etc. (Bp. 58, 14; My.).
 ವೃದ್ಧಿ ಜೀವ vṛddhi-jīva. One who lives by money-lending, a usurer.
 ವೃದ್ಧಿ ಜೀವನ vṛddhi-jīvana. Gaining a livelihood by money-lending, subsistence by usury, usury.
 ವೃದ್ಧಿ ಜೀವಿಕೆ vṛddhi-jīvikē. = ವೃದ್ಧಿ ಜೀವನ. Gaining a livelihood, etc.
 ವೃದ್ಧಿ ಮತಿ vṛddhi-mat. Having increase, increased, increasing, growing;—prosperous.
 ವೃದ್ಧಿ ಹೀನ vṛddhi-hīna. Devoid of increase or growth. See ಸುಮತು.
 ವೃದ್ಧಿ vṛddhō. An old woman.
 ವೃದ್ಧಿ ಕೋಶ vṛddha-nksha. An old bull or ox.
 ವೃದ್ಧಿ ಜೀವನ vṛddhi-ājīva. One who lives by money-lending, a usurer (ಬದ್ಧಿಗೊಡುವನು Mr. 345, ono MS. ವೃದ್ಧಿ ಜೀವ).
 ವೃದ್ಧಿ ಜೀವಿ vṛddhi-ājīvi. = ವೃದ್ಧಿ ಜೀವನ, q. v.
 ವೃದ್ಧಿ vṛinta. The stalk of a flower or of a leaf or of a fruit. 2, a nipple.
 ವೃದ್ಧಿ vṛintaka. = ವೃದ್ಧಿ. See ತಾಳ.
 ವೃದ್ಧಿ vṛinda. = ಬಿನ್ನ, ಬಿನ್ನ. A heap, a multitude, a large number; a flock, a drove.
 ವೃದ್ಧಿ vṛindāra. Much, great. 2, excellent, eminent, chief, best;—respectable, venerable. 8, handsome, pleasing. 4, a deity, a god (ನಾಕಾವಾಸ, ದೇವತೆ Nn. 153). 5, an elephant (ಇಥ, ಅನಿ 153). 6, a olond (ಬರಾಹಕ, ಮೇಘ 153). 7, a tree (ಕುಟ, ವೃಕ್ಷ 153).
 ವೃದ್ಧಿ vṛindāra. Beauty (Ūpr. 7, 92).
 ವೃದ್ಧಿ vṛindāra-patha. The sky (ಗಗನ Mr. 31).
 ವೃದ್ಧಿ vṛindā-vana. A wood near the town Gōknia in the district of Mathnrā where Kṛishna as gōpāla passed his youth, associating with the oowherds and milkmaids (Bhāgavata 10, 14, 57, etc.). 2, a little tower-form erection of earth in which the worshippers of Kṛishna plant and preserve the tulasi. ಮಾಡೋನು ದುರಾಚಾರ, ಮನೇ ಮುನ್ನ ವೃದ್ಧಿ ವನ (Prv.).
 ವೃದ್ಧಿ vṛindishtha. Very much or great; very excellent; most beautiful.
 ವೃದ್ಧಿ vṛindē. ವೃದ್ಧಿ. = ವೃದ್ಧಿ ವನ No. 1. 2, the tulasi, Ocymum sanctum.
 ವೃದ್ಧಿ vṛiṣṭika. A scorpion (see ತೇದ, ಎಮ್ಮೆಚೇದ). 2, the zodiacal sign Scorpio. 3, a hairy caterpillar. 4, a centipede.
 ವೃದ್ಧಿ vṛiṣṭika-māsa. The month when the sun is in Scorpio (My.).
 ವೃಷ vṛish. Raining. See ಪ್ರಾ.
 ವೃಷ vṛisha. A rainer, a sprinkler. 2, a bull (ಗೂಳಿ, ಬಸವ Nn. 16). 8, the zodiacal sign Taurus. 4, an amorous or lustful man. 5, the chief of a class, anything the best of its kind: excellent, pre-eminent. 6, justice or virtue personified as a bull (ತರೀರಧೇವ 16);—virtue, goodness (ಬಳ್ಳು, ಬಳ್ಳಿತು 16; Ahh. P. 1, 19). 7, justice, virtue, morality; attentive to duties (ಸುಧರ್ಮ, ಸದ್ಧರ್ಮ 16). 8, a Jina (ಅಚತ, ಜನ 16). 9, Indra. 10, a rat. 11, the plant

Gendarussa vulgaris or adhadola (= ಅಬರೂಷ). 12, a particular drug.
 ವೃಷಕೇಶ vṛisha-kēṣu. = ವೃಷಕೇಶ No. 8. (J. 2, 85; 8, 14; 7, 85; 8, 86).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishapa. Raining, sprinkling. 2, a testicle (ಮುಷ್ಕ, ತರುಮ Si. 209). 8, the scrotum or bag containing the testicles.
 ವೃಷಕೇಶ vṛisha-damāsa. Rat-devourer: a cat.
 ವೃಷಕೇಶ vṛisha-damāsa. A cat.
 ವೃಷಕೇಶ vṛisha-dhvaja. Having a hull for a sign: Śiva. 2, having a rat for a sign: Gaṇapati. 8, Karna's son (J. 2, 87; 8, 29).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishahha. = ಮುಷ್ಕ, ಬಸವ, ರುಸು. A bull (ಗೋಶ್ವ Kk. 6); the zodiacal sign Taurus. 2, anything good or excellent of its kind: good, excellent, best (ಧರ್ಮ, ಬಳ್ಳಿತು Hla.; ಬಳ್ಳಿತು Mr. 467). 8, a particular drug.
 ವೃಷಕೇಶ vṛishahha-gamana. Śiva (Bp. 50, 10).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishahha-dhvaja. Śiva (Śiv. 4, 72; 5, 57).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishahha-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishahha-māsa. The month when the sun is in Taurus (My.).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishahha-ratha. Śiva (My.).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishahha-lakshya. Śiva. ವೃಷಕೇಶ, the metrical foot 000 -- (Ūh.).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishahha-āyata. The stateliness of a hull (J. 16, 12).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishahha-vāhana. Śiva (My.).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishahha-vāhini. A oow (Mr. 180).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishahha-indra. Śiva's hull Basava (Bp. 46, 74; Śiv. 5, 56; see ಅದಿ).
 ವೃಷಕೇಶ vṛisha-rāja. = ವೃಷಕೇಶ. (J. 14 anm.).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishala. A Śūdra (ಕುಂಡಲಿಗ Mr. 375).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishali. A woman of the Śūdras, a low caste woman. 2, an unmarried girl twelve years old, in whom menstruation has commenced.
 ವೃಷಕೇಶ vṛishali-pati. The husband of a woman of low caste, a Brāhmaṇa who owns such a woman as his mistress (My.).
 ವೃಷಕೇಶ vṛisha-vāhana. Śiva (My.).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishasyanti. A lascivious woman. See Hla. s. ಅದಿಕ 1.
 ವೃಷಕೇಶ vṛishākāpi. Wife of vṛishākāpi: the dawn;—Lakshmi;—Gauri.
 ವೃಷಕೇಶ vṛishākāpi. The sun. 2, Agni, fire (ಅಗ್ನಿ Nn. 58). 3, Vishnu (ಮುಕ್ತಾನ್ವ, ಎಷ್ಟು 58). 4, Śiva (ಶಿವಿವಷ್ಟ, ತ ಶ್ವರ 58). 5, a kind of tree (ತಾಪಿ, ವೃಕ್ಷಧೇವ 58). 6, a kind of animal (ಮೃಗಧೇವ 58). 7, a sword (ಬದ್ಧ, ಅಯುಧ 58).
 ವೃಷಕೇಶ vṛisha-ānka. Bull-marked: Śiva (Śmd. 386).
 ವೃಷಕೇಶ vṛisha-adhipa. = ವೃಷಕೇಶ. (Śiv. 1, 86).
 ವೃಷಕೇಶ vṛisha-adhira. = ವೃಷಕೇಶ. (Śiv. 5, 63).
 ವೃಷಕೇಶ vṛishi. The seat of a religious student, a kind of seat or cushion made of kuśā grass wound into a pad, the seat or cushion of an ascetic.
 ವೃಷಕೇಶ vṛishē. The tree Gendarussa vulgaris or adhadola

(*Justitia adhatoda* Lin.). 2, the plant *Salvinia cucullata* Roxb.
 ವೃಷ್ಟಿ vṛiṣṭi. = ರುಪ್ಪ. Rain, a shower (ಮದಿ Nn. 15. 47. 69; ಸಂ, ಮದಿ Kk. 70). — ವೃಷ್ಟಿಗದಿ. -ಕದಿ. To rain (ಸೇವ. 3, 59).
 ವೃಷ್ಟಿ vṛiṣṭi. Raining. 2, a ram. 3, a ray of light. 4, N. of one of the Yādava kings (J. 12, 32; 14, 3).
 ವೃಹತಿ vṛihat. = ಬೃಹತ್. See ಹರಿಮ ಸ. ಹರಿ 1.
 ವೃಹತಿ vṛihati. = ಬೃಹತ್. See ಹರಿಮ ಸ.
 ವೆ ವೆ. 1. (= ಎ). An affix for forming verbal nouns, e. g. ಮದವೆ, etc. (ಸ್ಮದ. 247).
 ವೆ ವೆ. 2. = ಎ 13. A sound that is used to express disgust (My.).
 ವೆಕ್ಕಸ vėkkasa. (fr. ಬಿಡು). Roughness, unsmoothness; harshness, severity; unkindness; unpleasantness, etc. (ಪರ್ವಂಕೆ Ūt. I, 12; Abhā. 2, 52. 54; J. 16, 22; 26, 11; Tē. ವೆಕ್ಕು, ವೆಕ್ಕಸ, ವೆಗು, harshness, repugnance, disgust, dislike).
 ವೆಕ್ಕಲಿಸು vėkkalisu. = ವೆಕ್ಕಲಿಸು. (J. 14, 6).
 ವೆಕ್ಕ ವೆಕ್ಕ. Tbh. of ವೆಕ್ಕ. (My.). ವೆಕ್ಕವಾಮು (ಸ್ಥುತಿ, ಖಲು, ಸ್ವಪ್ನ Dhv. 29).
 ವೆಗ್ಗಲಿ vėggala. (ಸ್ಮದ. 49). = (ಅಗ್ಗಲಿ), ಎಕ್ಕಲಿ, ಎಕ್ಕಲಿ, ಎಕ್ಕಲಿ, ಎಕ್ಕಲಿ, ಎಕ್ಕಲಿ, ಎಕ್ಕಲಿ. Muchness, abundance, greatness, excess (ಅಧಿಕ Ūt. II, 62; ಕಾಗು ūm. 82; Bp. 22, 65; ಸೇವ. 4, 20; Tē. ವೆಕ್ಕಸ, ವೆಗ್ಗಲಿ); — a great man (see Prv. s. ಅಗ್ಗಲಿ). — ವೆಗ್ಗಲಿವಾಗು. -ಅಗು. To become much, etc. (ಅಗ್ಗಲಿಸು ūm. 209 Cm.). ವೆಗ್ಗಲಿವಾಗಿ (ಪೀನಂ 108 Cm.; ಫನಮಾಗಿ 237 Cm.). ವೆಗ್ಗಲಿವಾಗಿ ದಾರದು (ಫನಮಿಲ್ಲ 342 Cm.). ವೆಗ್ಗಲಿವದ ದಾನ (ದಾನೋತ್ಪತ್ತಿ Nn. 142, o. r. ಹರಿವಾಡ).
 ವೆಗ್ಗಲತನ vėggalatana. = ವೆಗ್ಗಲತೆ (Bh. 7, 16, 14).
 ವೆಗ್ಗಲಿಕೆ vėggalikē. The stato of being much, excess, abundance (Bp. 12, 14; Bh. 1, 5, 8).
 ವೆಗ್ಗಲಿಗ vėggala-iga. A superior man (ಪಟ್ಟನವಗ.).
 ವೆಗ್ಗಲಿಸು vėggalisu. = ವೆಕ್ಕಲಿಸು. To become much, to increase greatly, to become plentiful (ಅಗ್ಗಲಿಸು ūm. 365 Cm.); to go beyond the common boundary (in emotions), to be elated or actuated by impulse. See Bp. 4, 25; 28, 56; 34, 23; 36, 62; 40, 40; 42, 16; 44, 33; 50, 42; 54 sum.; 57, 48; Bh. 3, 13, 27; J. 10, 14; 23, 16; 25, 5; 30, 19.
 ವೆಗ್ಗಲಿ vėggali. = ವೆಗ್ಗಲಿ. — ವೆಗ್ಗಲಿಯ. -ಅ 3. A superior man (Bh. 8, 21, 15; 8, 23, 43).
 ವೆಗ್ಗು vėggu. = ಎಗ್ಗು 2, etc. (My.).
 ವೆಂಕ ವೆಂಕ. = ವೆಂಕಲಿ, (My.). — ವೆಂಕಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (My.). ಅಪ್ಪ ಬಿಲ್ಲ ಅಪ್ಪಪ್ಪಗೆ, ನುಪ್ಪುಗಂಪ ವೆಂಕಪ್ಪಗೆ (Prv.). — ವೆಂಕಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.).
 ವೆಂಕಟ ವೆಂಕಟ. = ಎಂಕಟ, ಎಂಕಟ, ಎಂಕಟ. N. of an idol of Vishṇu on a hill at Tirupati (Tripati, My.). — ವೆಂಕಟಗಿರಿ. The hill on which Vishṇu is worshipped (My.). 2, a fort on that hill (My.). — ವೆಂಕಟಪ್ಪ.

-ಅಪ್ಪ. N. (see s. ವೆಂಕಟರಮಣ). — ವೆಂಕಟರಮಣ. The lord Vēṅkaṭa: Viṣṇu (My.; Dp. 140 pallavi). ವೆಂಕಟರಮಣ: ಎನ್ನರೂ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಬೆನ್ನು ದಿವ. — ಸಂಕಟ ಬನ್ನರಿ ವೆಂಕಟರಮಣ (Prvs.). — ವೆಂಕಟಾಡಲ. -ಅಡಲ. = ವೆಂಕಟಗಿರಿ. (My.). — ವೆಂಕಟಾಡಿ. -ಅಡಿ. = ವೆಂಕಟಾಡಲ. (My.). 2, N. of a man (B. 4, 9; My.). — ವೆಂಕಟೇಶ. -ಈಶ. = ವೆಂಕಟರಮಣ. (My.; Dp. 132 pallavi; 140, 10, 16; 141 pallavi). 3, 3, (My.).
 ವೆಂಕಟಿ ವೆಂಕಟಿ. = ಎಂಕಟ, ಎಂಕಟ, ಎಂಕಟ. N. of females (My.).
 ವೆಂಕಿ ವೆಂಕಿ. = ವೆಂಕು. N. of females (My.).
 ವೆಂಕು ವೆಂಕು. = ವೆಂಕಿ. (My.). ವೆಂಕು ಪರಮಾಂಗಿ ಪೂಜಾ ಹಾಗೆ (Prv.). — ವೆಂಕಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ವೆಂಕುಮು. = ವೆಂಕಮ್ಮ. (My.).
 ವೆಂಗಟಿ ವೆಂಗಟಿ. = ವೆಂಕಟ, etc. (My.).
 ವೆಂಗಟಿ ವೆಂಗಟಿ. = ವೆಂಕಟ, etc. (My.).
 ವೆಂಗಲಿ ವೆಂಗಲಿ. = ಎಂಕಲಿ, ವೆಂಗಲಿ. (Tē. ವೆಂಗಲಿ, ವೆಂಗಲಿ, ವೆಂಗಲಿ; cf. ವೆಂಗಲಿ). — ವೆಂಗಲಿಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ವೆಂಗಲಿ. (My.).
 ವೆಂಗಿ ವೆಂಗಿ. (fr. ವೆಂಗ). = ಎಂಗಿ 1. A mad man, a fool (Bp. 9, 10).
 ವೆಂಗುಲಿ ವೆಂಗುಲಿ. The town Vīṅgūrī. (B. 4, 119).
 ವೆಂಗುಲಿ ವೆಂಗುಲಿ. Tbh. of ವೆಂಗುಲಿ. Crookedness, perverseness, impropriety, contrariety (My.; Tē.). — ವೆಂಗುಲಿಯ್ಯ. 1 crooked, etc. word (My.).
 ವೆಂಗುಲಿ ವೆಂಗುಲಿ. Tbh. of ವೆಂಗುಲಿ. Spending, expenditure, outlay, disbursement (Bp. 26, 18; 29, 9; My.; Tē.; Mhr. ವೆಂಗುಲಿ ವೆಂಗುಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಮುಚ್ಚಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.). — ವೆಂಗುಲಿ ಮಾದು. To spend (B. 3, 93; 4, 194; 5, 81, 95). — ವೆಂಗುಲಿ ಗು. -ಅಗು. To be spent, to be consumed (B. 4, 164). — ವೆಂಗುಲಿ ಸಪ್ಪ. reit. (My.). — ವೆಂಗುಲಿ ಪಪ್ಪ. Expenditure is called for or to be required (B. 5, 82). — ವೆಂಗುಲಿ ಪು. = ವೆಂಗುಲಿ ಪಪ್ಪ. (B. 5, 276; My.).
 ವೆಂಗುಲಿ ವೆಂಗುಲಿ. To spend (Bp. 40, 41; J. 31, 26; My.; to distribute (J. 28, 58).
 ವೆಜನಿ ವೆಜನಿ. (ವೆಜನಿ ವೆ Mr. 110, o. r. ವೆಜನಿ; 8, ವೆಜನಿ, the medicinal plant *Serratula anthelmintica* = ಸೇರತು ರಾಟ).
 ವೆಜ್ಜಿ ವೆಜ್ಜಿ. = ವೆಜ್ಜಿ 2, etc. A perforation, etc. (My.).
 ವೆಂಜನ ವೆಂಜನ. Tbh. of ವೆಂಜನ. Condiment; boiled and seasoned vegetables, pickles, chutney (My.).
 ವೆಟ್ಟಿ ವೆಟ್ಟಿ. 1. = ಎಟ್ಟಿ 1. Heat (My.; Tē.; M.; T. ವೆಟ್ಟಿ. Tē. also ವೆಟ್ಟಿ, ವೆಟ್ಟಿ). See ಮೇಷ. — ವೆಟ್ಟಿಮು 1 hot. i. e. strengthless, poor soil (My.). — ವೆಟ್ಟಿಮೇಷ. Venereal disease (My.). — ವೆಟ್ಟಿಪರೇ. A body morbidly heated (My.).
 ವೆಟ್ಟಿ ವೆಟ್ಟಿ. 2. = ಎಟ್ಟಿ 2, ಎಟ್ಟಿ 2, etc. — ವೆಟ್ಟಿಮೇಷ = ವೆಟ್ಟಿ ಬೆನ್ನ. (My.). — ವೆಟ್ಟಿಬೆನ್ನ. = ವೆಟ್ಟಿಬೆನ್ನ. (My.).
 ವೆಡ್ಡಯ್ಯ ವೆಡ್ಡಯ್ಯ. = ವೆಡೆಯ್ಯ, etc. (Bh. 3, 16, 1. J. 31, 11).
 ವೆಣ್ಣಲಿಸು ವೆಣ್ಣಲಿಸು. To encircle; to beset, to cover; to pervade, to go everywhere; to occupy; to be encircled or surrounded (Bh. 8, 25, 19; Rām. 5, 8, 66; J. 9, 11, 10, 43; 13, 67; 17, 7; Mhr. ವೆಣ್ಣಲಿಸು, ವೆಣ್ಣಲಿಸು ವೆಣ್ಣಲಿಸು ವೆಣ್ಣಲಿಸು ವೆಣ್ಣಲಿಸು (cf. ವೆಣ್ಣಲಿಸು). N. (Ūt. v. 1)

11. 13. 14, according to one MS. also in 6; o. rs. ವೆಣ್ಣುಮಯ್ಯ, ವೆಣ್ಣುಮಯ್ಯು).
 ವೆತಿರೇಕೆ *vētirēka*. = ಬೆತಿರೇಕೆ, q. v. Tbb. of ವ್ಯತಿರೇಕ. (My.).
 ವೆತೆ *vētē*. = ಬೆತೆ, q. v. Tbb. of ವ್ಯಥೆ. (My.; Tē.).
 ವೆತ್ಯಾಸ *vētyāsa*. Tbb. of ವ್ಯತ್ಯಾಸ. (My.).
 ವೆಧವೆ *vēdhavē*. Tbb. of ಎಧವೆ. (My.).
 ವೆಮ್ಮ *vemma*. (= ವೇಮ). N. — ವೆಮ್ಮಯ್ಯ. — ಅಮ್ಮ. N. See ಮೊದಿನ.
 ವೆಯ್ *vēy*. ವೈ. ವೈಯ್ಯು. = ಬೆಯ್ 1, etc. To carry off, etc. ವೈಯೋನ (ನಯನ, ವಾಹನ ಛ.). ವೈಯ್ಯು (G. 485).
 ವೆದಿ *vēra*. ವೆದಿಂ. (fr. ಬಿರು). Firmly, emphatically, most certainly, verily (ಎಗಂ, ವಲಂ, ದರ್, ಅತಿನಿಶ್ಚಯಾರ್ಥಂ Smḍ. 392; ವಲಂ, ನೆನಸು, ದಿಟ Kk. 48).
 ವೆದಿ *vēri*. Madness, intoxication, fury, folly, confusion, fear (T., M.; Tē. ವೆದ್ವ; R.; T. also : a devil; see ಬೆದ್ವು 1, ಬೆದರು; cf. ವೇ 1; Mhr. ವೇದ, madness, folly).
 ವೆರ್ತ *vēta*. Tbb. of ವ್ಯರ್ತ. (My.).
 ವೆಲ *vēla*. — ವೆಲನಾದು ದ್ರಾಹ್ಮಣರು. N. of a class of Tēlugu smārta Brāhmanas (My.).
 ವೆಲ್ಲುಹಿಸು *vēllahisu*. (fr. ವೆಲ್ಲುನ). ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ವೆಲ್ಲುಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಉಪಾಪ್ತ ಲುರಿತ ಎನಿಸುಗು, ಇದು ಹೊರಳುವುದು (Nr.).
 ವೆವಧಾನ *vēvadhāna*. Tbb. of ವ್ಯವಧಾನ. (My.).
 ವೆವಸಾಯ *vēvasāya*. Tbb. of ವ್ಯವಸಾಯ. (My.).
 ವೆವಸ್ತೆ *vēvastē*. Tbb. of ವ್ಯವಸ್ಥೆ. (ಸಿರಿ, ಸೂರುಳು Nn. 150; My.).
 ವೆವಹಾರ *vēvabhāra*. Tbb. of ವ್ಯವಹಾರ. (Smḍ. 368 Mḍb.; Bp. 21, 16; Dp. 1, 3; My.; Tē.).
 ವೆಸನ *vēsana*. Tbb. of ವ್ಯಸನ. (My.; Ūh. 147).
 ವೆಸನಿ *vēsani*. Tbb. of ವ್ಯಸನಿ. (Bp. 44, 55; My.).
 ವೇಕೆ *vēka*. Separation; discrimination. See ಪ್ರ-, ಎ-
 ವೇಗ *vēga*. = ಬೇಗ. Agitation; — impetus, impulse, momentum. 2, *impetuously, speed, rapidly, quickness, velocity* (ಮುಪಾಪವ, ಅತಿಬೇಗ Nn. 97; ಚಕ್ರನೆ Ūt. II, 36; ಭದ್ರಲನೆ II, 37); *haste, rashness, violence*. 3, *stream, current*. 4, *energy, activity, force, power, strength*. 5, *an enemy* (ಅರಾತಿ, ಹಗೆ 97). 6, *a fenoe, etc.* (ವರಿಧಿ, ಕೋಟಿ 97). 7, *the Strychnos nux vomica* (ಕಿಮ್ಮಿರ್, ಕಾಂ ಜರ 97). ವೇಗದವನಿಗೆ ರೋಗ ತಪ್ಪದು (Prv.).
 ವೇಗತನ *vēgatana*. Haste, violence (ಉದ್ವಿಗ್ನತ G.).
 ವೇಗತ್ವ *vēgatva*. Haste (My.).
 ವೇಗತಾಲಿ *vēga-tāli*. An agile, quick, active or nimble person (My.).
 ವೇಗಾಯಿಲಿ *vēga-āyila*. A courier, an express (ಹರಿಪಾದಿ ಸಾ.).
 ವೇಗಾಯ್ಲು *vēga-āyila*. Very swift, of great velocity; a runner (ಕದುವೇಗಂ Ūt. II, 32; Bh. 2, 2, 107).
 ವೇಗಿ *vēgi*. *Swift, fleet, impetuous, rapid, hasty*; — a courier, an express.
 ವೇಂಗಿ *vēngi*. A country in the Rajabmandry (Rājama-hendra) district (Tē. ವೇಗಿ, ವೇಂಗಿ). — ವೇಂಗಿವದು. N. of a place in Vēngi (Ūh. 4). — ವೇಂಗಿವಿಷಯ. The Vēngi district (Ūh. 4).

ವೇಟಿ *vēṭa*. A twist (of straw, grass, etc., Mhr.). See ಹುಲು.
 ವೇಡಯಿಸು *vēḍayisu*. = ವೆಡಯ್ಯ, ವೇಡಯ್ಯ. (Ū. Bp. 47, 32).
 ವೇಡಯ್ಯ *vēḍayisu*. = ವೇಡಯಿಸು, etc. (Tbb. of ವೆಡಯ್ಯ).
 To surround, to enclose, to encompass, to invest, to hem in, to secure (Bp. 51, 69; J. 31, 33; Rām. 3, 6, 1; Mhr. ವೇಡಣೀಂ).
 ವೇಡೆ *vēḍē*. 1. = ಬೇಡೆ. A boat.
 ವೇಡೆ *vēḍē*. 2. (Tbb. of ವೇಡ್ವ). Surrounding, enclosing, encircling, blockading, blockado (Rām. 5, 8, 74; Bh. 3, 12, 18); anything that surrounds or encompasses, a ring, an enclosure, a fenoe (Bh. 3, 13, 24, 25; Mhr. ವೇಡಾ). — ವೇಡೆಗೋ. — ಕೋ. To be encompassed or entangled (Bh. 3, 8, 31). — ವೇಡೆಯಾಗು. — ಆಗು. A blockade to take place (Bh. 3, 12, 16).
 ವೇಡೆಯ *vēḍēya*. (= ವೇಡೆ 2, ವೇಡೆಯ). Enclosing; an enclosure, a fence; a circle described by a moving body. 2, a ring or troop of horses, or a circular motion of horses (ಹಯಮುಣ್ಣಲಿ Bh. 40, one MS. ಹಯಮುಣ್ಣಲಿ; Tē. ವೇಡೆಮು, ವೇಡೆಮು, riding or running round in the ring). — ವೇಡೆಯವನಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To put a fenoe round; to surround or shut up by an enclosure (Bp. 50, 52; 51, 70).
 ವೇಡೆಯ *vēḍēya*. (Smḍ. 24). (= ವೇಡೆಯ).
 ವೇಣಿ *vēṇi*. ವೇಣೀ. Weaving, braiding. 2, a braid of hair, hair twisted into a single unornamented braid and allowed to fall on the back. 3, the conflux or meeting of two or more rivers or streams in a common point of union (see ತ್ರಿ-). 4, a stream, a current. 5, N. of a river. 6, the plant *Lipeocercis serrata* Trin. (the grass *Andropogon serratus*, = ಬರೆ; see ದಾಗಡಿ). 7, a certain weight (used for musk, My.).
 ವೇಣಿಬಿನ್ನ *vēṇi-bandha*. The binding of a braid of hair, or a tie for it (My.).
 ವೇಣು *vēṇu*. A bamboo (see ಬಿದಿರೆ 2); a reed. 2, a flute, a pipe.
 ವೇಣುಕಾಣ್ಣ *vēṇu-kāṇḍa*. A multitude of bamboos (ಶಿವ. 3, after 35).
 ವೇಣುಗೋವಾಲಿ *vēṇu-gōpāla*. Kṛishṇa (My.).
 ವೇಣುಧ್ವ *vēṇu-dhva*. A flute-player, a fifer, a piper.
 ವೇಣುನಾದ *vēṇu-nāda*. The sound of a flute (My.).
 ವೇಣುಪತ್ರ *vēṇu-patra*. A bamboo-leaf (V. 8, 11).
 ವೇಣುವಾದ್ಯ *vēṇu-vādyā*. = ವೇಣು No. 2. See ಕೋದರ್.
 ವೇಣು *vēṇu*. = ವೇಡಣ್ಣ. (Mr. 153; Bp. 5, 14).
 ವೇತನ *vētana*. (= ವೇತೆ). Hire, wages; — livelihood, subsistence.
 ವೇತನಾದಾನ *vētana-adāna*. Non-payment of wages. (R.).
 ವೇತನ *vētana*. The ratan, *Calamus rotang* Willd. (see ವೆಡ್ವ).
 ವೇತನಪತ್ರ *vētana-patra*. Abounding in reeds or canes.
 ವೇತಾಲಿ *vētāla*. ವೇತಾಲ. = ಬೇತಾಲ. A kind of ghost, a goblin, a vampire, a demon (J. 12, 45; 31, 55). 2, a door-keeper. 3, ಅಪಾಯನು (Mr. 299).
 ವೇತಾಲಪಂಚವಿಂಶತಿ *vētāla-paṇcaviṁśati*. A collection of twenty-five tales told by a Vētāla to Vikramāditya (My.).
 ವೇತೆ *vētē*. (= ವೇತನ). Hire, wages. (Cf. ದಾದ್ವೆ 9).

ವೇತ್ *vēta*. Tbh. of ವೇತ್ಯ. (Bp. 46, 1; My.).
 ವೇತ್ರಿ *vētri*. A touch-stone (ವರೇಕ್ಷಿತ, ಒರೆಗಲ್ಲು Mr. 358).
 ವೇತ್ತ್ಯ *vēttī*. = ವೇತ್. One who knows, a knower; a sage.
 2, one who obtains or acquires. See ವರೇ.
 ವೇತ್ತ್ಯತೆ *vēttitē*. Knowledge (Ūpr. 1, 81).
 ವೇತ್ಯ *vētra*. A reed, a cane, the ratan (ವೆತ್ತ Mr. 145; Sk. also ವೇತ); a stick, a staff, a rod, a mace.
 ವೇತ್ಯಧರ *vētra-dhara*. A mace-bearer, a door-keeper.
 ವೇತ್ಯವಾಸಿ *vētra-pāṇi*. Staff-handed: a door-keeper (My.).
 ವೇತ್ಯವತಿ *vētra-vati*. The river Betwa.
 ವೇತ್ಯಾನನ *vētra-āsana*. Cane-seat: a small cot or oblong low couch of cane work.
 ವೇದ *vēda*. = ವಿದ, ವೇದ 1. Knowing, knowledge. 2, the *Vēda*, the three *Vēdas* (the tray): ṛigvēda, yajurveda, and sāmavēda, to which the atharvavēda is added (ಪ್ರತಿ, ವೇದ Nn. 58; ಪದವಾತು Kk. 70, 8m. 34; Bp. 55, 45). See ಅರಣ್ಯಕ, ಉಪನಿಷದ್ and ದ್ರಾಹ್ಯದ No. 3; also ವೇದಾಂಗ. 3, Brahmi (ಸಿಹಾಮತ, ಪ್ರತ್ಯ 58). 4, the sun (ತವನ, ಸೂರ್ಯ 58). 5, that which is chief (ಮುಖ್ಯವು 58). ವೇದವೆನ್ನುವುದು ಗಾದೆಯೋ?—ವೇದಾ ತಿಳಿದವನಾದರೂ ವೇದನ ಬಿಟ್ಟೀತೇ?—ವೇದ ಗಾದೆಮಾತು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸನ್ನೆಗುಲ್ಲು, ಪುರಾಣ ಪುಣ್ಯರ ಗೋಟ್ಟು.—ವೇದಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹಾದಿ ತಿಳಿಯದೇ?—ವೇದಾ ಪರಿಸಿದವ ಭೇದಾ ಮಾ ದ್ಯಾನೇ? (Prva.). See Prv. 8. ಗಾದೆ. — ವೇದದ ಪಕ್ಷ. (ತಿತ್ತಿರಿ Si. 177).
 ವೇದಗರ್ಭ *vēda-garhha*. Brahmi (Rām. 1, 1, 10).
 ವೇದಗ್ಧ *vēdaṅga*. = ವೇದಗ್ಧ. An elephant (Bp. 8, 19; 10, 1; 19, 84; 22, 82; 86, 39; 51, 69; Tē.).
 ವೇದನ *vēdana*. Knowledge, perception (ಬಲ್ಲತನ Nn. 156; Kāvy. II, 1, 1);—deliberation, reflection, etc. (ಎಚ್ಚಾರಿಸು ವದು 156). 2, pain, agony (ನೋವು 156). See ತ್ರಸನ.— ವೇದನಂಗೋ. -ಂ-ಕೋ. To get pained, etc. (Bp. 39, 31).
 ವೇದನಾಧ್ವನಿ *vēdanā-dhvani*. A sound of pain. See ಬದರ್ 8, ನರರ್.
 ವೇದನಿಕರ *vēda-nikara*. = ವೇದಸಮೂಹ, q. v.
 ವೇದನೆ *vēdanē*. ವೇದನಾ=ವೇದನ, ವೇದನ No. 1. Knowledge, perception (ಬಲ್ಲತನ Mr. 479). 2, pain, torment, smart, agony (8m. 893; Bp. 52, 13; Prv. 8. ವೇದ).
 ವೇದವಾರಗ *vēda-pāraṅga*. A Brāhmaṇa skilled in the *vēda* (My.).
 ವೇದವಾರಂಗತ *vēda-pāraṅgata*. = ವೇದವಾರಗ. (My.).
 ವೇದವಾರಾಯಣ *vēda-pārāyana*. Reciting the *vēda*; one who recites the *vēda* (My.; Śāstrasāra in W. v. 1291).
 ವೇದಪಿತಾಮಹ *vēda-pitāmaha*. N. of a dog (Bp. 55, 46. 52).
 ವೇದಬಾಹಿರ *vēda-bāhira*. = ವೇದದಾಹ್ಯ. (Bp. 51, 54; 54, 8).
 ವೇದಬಾಹ್ಯ *vēda-bāhya*. External to the *vēda*, not founded on the *vēda*; contrary to the *vēda* (Bp. 49, 14); one who is not allowed to read the *vēda* (My.).
 ವೇದಮೂರ್ತಿ *vēda-mūrti*. Embodiment of the *vēda*: an honourable compilation used in letters before the name of a learned Brāhmaṇa (My.; B. 4, 87).
 ವೇದವಿತ್ತ *vēda-vitta*. One whose wealth or power is the *vēda* (Bp. 6, 17).
 ವೇದವಿದ *vēda-vid*. ವೇದವಿತ. Knowing the *vēda*, conversant with the *vēda*; a Brāhmaṇa versed in the *vēdas* (My.).

ವೇದವಿದ *vēda-vida*. Tbh. of ವೇದವಿದ (8m. 106. 17; Bp. 5, 2).
 ವೇದವ್ಯಂಧ *vēda-vyānda*. The *vēdas* collectively, all the *vēdic* texts (ನಿಗಮ Mr. 465).
 ವೇದವೇದ್ಯ *vēda-vēdya*. He who is to be known by the *vēda*: the universal soul; Brahmi; Vāishṇ; Śiva (My.).
 ವೇದವ್ಯಾಸ *vēda-vyāsa*. *Vēda*-arranger: Vyāsa or Bāda-rāyaṇa (ಕೃಷ್ಣ, ವಾದರಾಯಣ Nn. 47; J. 2, 13. 81).
 ವೇದವಾಸ್ತವ *vēda-vāstava*. Versed in the *vēdas* and *śāstras*: an epithet of a learned Brāhmaṇa (B. 4, 87; My.).
 ವೇದಸ್ಥ *vēdas*. Acquisition, wealth. 2, the *vēdas* collectively. See ಪಾತ, ಸರ್ವ-.
 ವೇದಸಮೂಹ *vēda-samūha*. = ವೇದವೃಕ್ಷ. (ನಿಗಮ, ವೇದಾಂಗ Nn. 40).
 ವೇದಾಂಗ *vēda-aṅga*. N. of certain works or classes of works regarded as auxiliary to and even in some sense as part of the *vēda*; they are: śikṣā, cāndas, vyākaraṇa, nirukta, jyōtiṣa, and kaipa (Bp. 26, 46). See ಪರೇ.
 ವೇದಾಧ್ಯಯನ *vēda-adhyayana*. The going over or study of the *vēdas* (Si. 235; My.).
 ವೇದಾಂತ *vēda-anta*. End of the *vēda*: an upanishad;—the *ullāramimāṃsā*, and the popular pantheistic creed of the present day, which is based on the upanishads (Bp. 51, 12; 53, 7).
 ವೇದಾಂತವೇದ್ಯ *vēdānta-vēdya*. He who is to be known by the upanishads: the universal soul; Vāishṇ; Śiva (My.).
 ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರ *vēdānta-śāstra*. The *vēdānta* philosophy (My.).
 ವೇದಾಂತಿ *vēdānti*. A follower of the *vēdānta* philosophy (Bp. 6, 10; 55, 16). — ವೇದಾಂತಿಗಳ ಕೃಷ್ಣವ. N. (Bp. 54, 41).
 ವೇದಾಭ್ಯಾಸ *vēda-abhyāsa*. Study of the *vēda* (My.).
 ವೇದಾಭ್ಯಾಸಿ *vēda-abhyāsi*. One who studies or has studied the *vēda* (My.).
 ವೇದಾಳಿ *vēda-āli*. A Brāhmaṇa (ಪಾರ್ವ 1. 1, 31).
 ವೇದಿ *vēdi*. 1. Knowing, acquainted with;—a knower; a learned Brāhmaṇa; a teacher. See ಸಿತಿ-.
 ವೇದಿ *vēdi*. 2. (= ವೇದಿಕೆ). A raised place made of brick grass or strewn with il and prepared for an oblation (or placing the vessels used at a sacrifice, a place or ground (more or less raised and of various shapes) prepared for sacrifice (ಯಾಗದ ಭೂಮಿ Mr. 260);—an altar;—a raised quadrangular piece of ground in the centre of a house or temple, a quadrangular seat of earth, etc. (ಬಗಿ Nn. 86; Śiv. 1, 70). 2, a seal-ring (see ಸ್ವರ್ತ-).
 ವೇದಿಕೆ *vēdikē*. A raised square piece of ground in the centre of a house or temple, a quadrangular seat of earth, etc. a seat (ಬಗಿ Nn. 148; ಎತರ್ದಿಕೆ, ಬಗಿ Mr. 199). 2, a seal-ring (ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ Nn. 148). (Bp. 47, 10; 48, 79).
 ವೇದಿತ *vēdita*. Made known, represented, known (Bp. 1, 20; 55, 19).
 ವೇದಿಸು *vēdisu*. To make known, to represent (Bp. 11, 4, 21, 27; 25, 7; 86, 42; 43, 75);—to suffer pain, to be afflicted (5, 2);—to present, to offer (39, 6). See ಸಿತಿ- ಸು, ಸು-. 2, to afflict, to trouble (Bp. 38, 62; 3, 3). ಬೂದಿಯೊಳು ಹುದುಗಿಸಿ, (ತನ್ನ ವರನ್ನು) ವೇದಿಸಿ, ಮದ್ ಮಾನ, ಗು

ವೇದ ಚನ್ನದೊಳು (ವನೂ) ಬೆರಸಿ, ಒರೆ ಹಚ್ಚಿ, ಊದುತಾ ಬೋಸೆವ
(ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯನು, Sp.).

ವೇದೇ vēdō. 1. = ವೇದನೆ. Pain (My.; Si. 424; Tō. ವೇಧ).

ವೇದೇ vēdō. 2. Lively and never-intermitted remembrance,
a constant pricking (Bh. 3, 13, 67; Mhr. ವೇಧ).

ವೇದೋಕ್ತ ವೇದa-ukta. Taught by or declared in the vēdas
(J. 2, 30; 19, 54; 20, 4).

ವೇದೋಕ್ತಾ ಶೀರ್ವಾದ vēdōkta-śīrvāda. A mode of blessing
in a letter from a Brāhmaṇa to his son or to a Kshatriya
or Vāliya (My.).

ವೇದ್ಯ vēdya. Possible, necessary or proper to be known
or ascertained (Bp. 26, 7; see ವೇದ-);—known (My.);—
a knower (Bp. 1, 43; 8, 49; 46, 23).

ವೇಧ vēdha. 1. = ಬಿಜ್ಜೆ 2, etc. Piercing, penetrating, boring,
perforation;—a hole, an excavation.

ವೇಧ vēdha. 2. Tbh. of ವೇಧನ. (My.).

ವೇಧನ vēdhana. Piercing, perforation. See ಮುಕ್ತ.

ವೇಧನಕೇ vēdhanikē. A borer, an auger, a gimblet, an awl,
etc.

ವೇಧಮುಖ್ಯಕ ವೇdha-mukhyaka. Zedoary, Curcuma zerum-
bel Roxb.

ವೇಧಃ vēdhas. = ವೇಧ 2. An arranger, a creator;—
Brahmā;—Vishṇu.

ವೇಧಿ vēdhi. Piercing; hitting a mark; a butt, a target.
See ತತ, ತಬ್ಬ-, ತೀರ್ಥ-

ವೇಧಿತ vēdhitā. Pierced, perforated.

ವೇಧ್ಯ vēdhyā. To be pierced or perforated;—a mark for
shooting at, a bull, a target.

ವೇಪಥ ವೆpāthū. Trembling, tremor.

ವೇಪನ ವೆpāna. Trembling, tremor (My.).

ವೇಪಿಸು ವೆpāsa. Tbh. of ವ್ಯಾಪಿಸು. (Bp. 50, 25).

ವೇಮ ವೇma. (= ವೆಮ್ಮ, ವೋಮ). N. (Bp. 46, 76, 77.

79). — ವೇಮಗುರು N. (Bp. 46, 62). — ವೇಮನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ.

N. (Bp. 46, 18). — ವೇಮನಾರಾಧ್ಯ. -ಅರಾಧ್ಯ. N. (Bp. 46 sum.;

46, 78). — ವೇಮನಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 46, 56, 64-66).

—ವೇಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಬಿಲಿದೇವಿಯರು, ಮೊದಲನ. — ವೇಮ

ವಧು. N. (Bp. 46, 76). — ವೇಮಾರಾಧ್ಯ. -ಅರಾಧ್ಯ. N. (Bp.

46, 80). — ವೇಮಾರ್ಯ. -ಅರ್ಯ. N. (Bp. 46, 60).

ವೇಮ ವೇma. A loom (see Nr. 3. ನೆಯ್ಯೆಕಾದ & Si. 3. ಕೊದಿವ).

ವೇಮದಣ್ಣ ವೇma-daṇḍa. = ವೇಮ. See Nr. 3. ನೆಯ್ಯೆಕಾದ.

ವೇರ vēra. A root (see ಕುಂಗ, and cf. ಬೇರ). 2, the body.
3, the egg-plant. 4, saffron.

ವೇರದಿಗ ವೇradigā. (Mr. 382 in two MSS.; see ಕೇರಲ).

ವೇಲಾವನ ವೇlā-vāna. A wood on a shore or sea-coast (ಸ
ಮುದ್ರದ ತಡೆಯ ಬನ Hlā., Mr. 406).

ವೇಲಿ ವೇlī. ವೇಲಾ. = ವೇಳಿ, ವೇಳ್ಯ. Time; season (ಕಾಲ Nn.
152). 2, opportunity, interval, leisure (ಪ್ರಸ್ತಾವ 152);
inconvenience (ಕುಶಲ Mr. 488 one MS., another one ಕುಶಲ,
the others quite corrupt). 3, the sea-shore ಜಲಧೀತೀರ
152). 4, tide, especially flood-tide (ವಾರಿವೃದ್ಧಿ, ನೀರೊತ್ತು
Hlā.). 5, a firm decree or declaration (ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪ್ರಮಾಣ,
ಪ್ರಮಾಣ 152; ವ್ಯವಸ್ಥೆ Mr. 488).

ವೇಲ್ಲ vēlla. Going, moving; shaking; rolling on the
ground. 2, a particular plant (= ಎಡಂಗ, q. v.).

ವೇಲ್ಲಜ ವೇllaja. Black pepper (cf. ಮೆದಿಸು).

ವೇಲ್ಲತ ವೇllat. Moving about, shaking about (Ūpr. 3, 17;
5, 61).

ವೇಲ್ಲನ ವೇllana. = ವೇಲ್ಲ. No. 1. See ವೆಲ್ಲನು.

ವೇಲ್ಲತ ವೇllita. Shaken, shaking, trembling, tremulous.
2, bent, crooked (cf. ಬರಸು 1).

ವೇಶ ವೇśa. Entrance, ingress. 2, an abode. 3, a house
of prostitutes. 4, dress, apparel. 8, disguise, masque-
rado (ಯೋಗ Mr. 514). See ಅ-, ಕೇಶ-, ದುಃ-, ನಿ-, ಪ್ರ-, etc.

ವೇಶನ ವೇśana. Entering, access, etc. See ಸಂ-.

ವೇಶನ್ತ ವೇśanta. A small pond (cf. ಬೆಂಡೆ).

ವೇಶಸ್ತ್ರೀ ವೇśa-stri. = ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀ. A harlot (ಗಣಿಕೆ, etc. Dhv.
p. 11).

ವೇಶಿ ವೇśi. Tbh. of ವೇಶ್ಯ. (Bp. 42, 1). ದಾಸಿಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ, ವೇಶಿ
ಗೆ ದಯವಿಲ್ಲ (Prv.).

ವೇಶಿ ವೇśi. = ವೇಶಿ. (Sp. 2. ಪದ 2).

ವೇಶ್ಯ ವೇśma. A house, an abode.

ವೇಶ್ಯಧೂ ವೇśma-hhū. The site of a habitation, ground
suitable for a house.

ವೇಶ್ಯಾಂಗ ವೇśma-aṅga. A member or article of a house
(ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳು Nn. 158).

ವೇಶ್ಯ ವೇśya. To be entered;—a habitation;—the habi-
tation of harlots.

ವೇಶ್ಯಾಜನನಮಾತ್ರಯ ವೇśyā-jana-samākṣaya. A habitation
of harlots.

ವೇಶ್ಯಾಪತಿ ವೇśyā-pati. The paramour of a harlot (ಭುಜಂಗ
Hlā.).

ವೇಶ್ಯಾಮಾತೆ ವೇśyā-mātē. Harlot-mother; N. of the mother
of Maluhani (Bp. 42, 6, 19).

ವೇಶ್ಯಾಲಯ ವೇśyā-ālaya. = ವೇಶ್ಯಾಜನನಮಾತ್ರಯ. (ಸೂಳೆಯರ
ಗೃಹ Mr. 198).

ವೇಶ್ಯಾವರ ವೇśyā-vara. = ವೇಶ್ಯಾಪತಿ. (ಎಟಿ, ಭುಜಂಗ, etc. Mr.
239).

ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿ ವೇśyā-vāṭi. A harlot-street (Śmd. 91 Mdb.).

ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀ ವೇśyā-stri. = ವೇಶ್ಯ. (My.).

ವೇಶ್ಯ ವೇśyā. ವೇಶ್ಯಾ. = ವೇಶಿ, ವೇಶಿ. A courtesan, a harlot,
a prostitute (ಸೂಳೆ Hlā., Mr. 805; see ಸ್ವವೇಶ್ಯ).

ವೇಷ vēśha. = ಯಾಸ, ಯೇಸ, (ವೇಶ), ವೇಸ. Dress, apparel,
garb. 2, disguise, masquerade (ಯೋಗ Nn. 113; ಚೋಪ
Bhn. 45). 8, hypocrisy, falsity (ಕಪಟ My.). 4, ornament,
decorallon. See ಪರಿ. ವೇಷಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಯ, ವೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭಾಷೆ
(Prv.). — ವೇಷನ್ದಳಿ. -ಂ-ತಳಿ. To assume a garb or the garb
of, etc. (Bp. 21, 80; 29, 5; 57, 25; V. 14, after 37). — ವೇಷ

ಪದ್ಧತಿ. -ಂ-ಪದ್ಧತಿ. = ವೇಷನ್ದಳಿ. (Śiv. 1, after 71). — ವೇಷವೈದ್ಯ.
-ಂ-ವೈದ್ಯ. = ವೇಷನ್ದಳಿ. (Bp. 27, 62).

ವೇಷಗಾರ ವೇśha-gāra. A masquerader (C.).

ವೇಷಧಾರಿ ವೇśha-dhāri. One that assumes the garb of. 2,
a hypocrite. 3, one who is disguised.

ವೇಷವಾರ ವೇśhavāra. = ವೇಷವಾರ.

ವೇಷಿ vēśhi. Having a dress, dressed;—assuming a parti-
cular garb or form (Bp. 25, 1; 52, 8).

ವೇಷ್ಯ ವೇśhā. (= ವೇದಿ 2). Surrounding, enolosing;—an
enclosure, a fence;—a halo round the sun or moon (ಪರಿ
ವೇಷ, ನಾನಾರೂಪ Nn. 23);—a turban; a dōṭra (ವಸನ, ವಸ್ತ್ರ,
ವಸ್ತ್ರಭೇದ 23); a crown (ಮಕುಟ 23). 2, the head (ಉತ್ತ

ಮಾಂಸ, ತಿರಸ್ಸು 23). 3, exudation, gum; resin (see ಕಾಲ್ಮುಕ, ತ್ರೀ-). See ಪ್ರ-.

ವೇಷ್ಯಕ ವೇಶ್ಯತಾ. Surrounding, encompassing;—anything which encloses or invests: a turban, etc.;—resin, gum (ಅಣ್ಣು G.).

ವೇಷ್ಯನ ವೇಶ್ಯತಾ. Surrounding, encompassing, enclosing, encircling;—anything that surrounds or encompasses: a wrapper; a fence; a turban, a tiara, a diadem; a girdle; a band; a cover, a case; the outer ear. See ಕರ್ಣ-ಮೂರ್ಧ-; ಸುತ್ತು1.

ವೇಷ್ಯಿ ವೇಶ್ಯಿ. A dōtra (My.).

ವೇಷ್ಯಿತ ವೇಶ್ಯಿತಾ. Surrounded, encompassed, enclosed, encircled, enveloped, bound or wound round, wrapped up; dressed; invested; impeded, blocked, secured from access.

ವೇಷ್ಯಿತಕ ವೇಶ್ಯಿತಕಾ. That is surrounded, etc. (Ūpr. 7, 94).

ವೇಷ್ಯಮ ವೇಶ್ಯಮ. (= ವೇಷಯಮ, etc.). To surround, to enclose, to encompass, to encircle; to wind or wrap round (Ūpr. 6, after 64).

ವೇಷ ವೇಷಾ. Tbh. of ವೇಷ. (Śmd. 335; My.; see ಕವ-).

ವೇಷರ ವೇಸಾರಾ. A mule (J. 7, 5; cf. ಹೇಸರ, ಪಾಸರ).

ವೇಸರಿ ವೇಸರಿ. A female mule (Ūpr. 7, after 81).

ವೇಸರಿ ವೇಸಾರಿ. = ವೇಸರ. (J. 5, 73).

ವೇಷವಾರ ವೇಷವಾರಾ. = ವೇಷವಾರ. A particular condiment or kind of seasoning (consisting of coriander, mustard, pepper, ginger, spice, etc., ಊಟದ ಪರಿಕಾರ HIA.).

ವೇಷತ ವೇಶತ. A cow miscarrying from taking the bull unseasonably. 2, a cow that has taken the bull (ಕಟ್ಟಿದಾಳು HIA.).

ವೇಶಿ ವೇಶಿ. A cow that has taken the bull (ಸಮ್ಪೂರ್ಣವಾಚ Mr. 180).

ವೇಳಿ ವೇಳಿ. = ವೇಲಿ. Time (Bp. 35, 47; 41, 10; 47, 19; J. 2, 67; C.). See ಒಪ್ಪು ವೇಳಿ. — ವೇಳಿ ಕಳಿ. To spend time (B. 4, 194; 5, 167). ವೇಳಿ ಕಳೆವೆನ್ನರೆ ಕಾಳ ಕೇಳಾನೇ? (Prv.). — ವೇಳಿಗಲಿ. — ಕಳಿ. = ವೇಳಿ ಕಳಿ. (B. 5, 97). — ವೇಳಿಯಾಳು. — ಅಳು. A watchman (Bp. 53, 35). — ವೇಳಿ ಹತ್ತು. Time to be required (B. 5, 171, 178).

ವೇಳ್ಯ ವೇಳ್ಯಾ. A large measure of distance (see Mr. 2, ಮೊಯ).

ವೇಳ್ಯ ವೇಳ್ಯಾ. Tbh. of ವೇಲಿ. Time (B. 5, 19; My.).

ವೈ ವೈ. = ವೇಯ, q. v.

ವೈ vai. Indeed, certainly; so, just.

ವೈಕಕ್ಶ ವೈಕಕ್ಶಾ. (fr. ವಿಕಕ್ಶ). A garland or string of flowers, worn as a kind of scarf hanging down below the hip, or like the sacerdotal cord, over the left shoulder and under the right arm (ದಕ್ಷಿಣಮ Mr. 334). 2, an upper garment (ಕಾಟಿ, etc., ಪೂಜನ ಉತ್ತರಾಂಗ Mr. 356).

ವೈಕಕ್ಶಕ ವೈಕಕ್ಶಕಾ. = ವೈಕಕ್ಶ No. 1. A garland worn scarf-like across the chest, etc.

ವೈಕಂಕತ ವೈಕಂಕತಾ. (fr. ವಿಕಂಕತ). Coming from the plant *vikāṅkata*, and the plant itself.

ವೈಕಟಿಕ ವೈಕಟಿಕಾ. A jeweller.

ವೈಕಲ್ಪಿಕ ವೈಕಲ್ಪಿಕಾ. (fr. ವಿಕಲ್ಪ). Doubtful, dubious; alternative, optional; option (ವಿಕಲ್ಪ Śmd. 278, 355).

ವೈಕಲ್ಯ ವೈಕಲ್ಯಾ. (fr. ವಿಕಲ್ಪ). Imperfection, incompleteness, deficiency, defect; a defective or imperfect state of any

limb or organ; incompetency, insufficiency;—agitation, hurry, perturbation. See Kāv. III, 3, B, 144; B. 4, 34; My.; ಮನೋ-).

ವೈಕಾರಕ ವೈಕಾರಕಾ. (fr. ವಿಕಾರ; Sk. ವೈಕಾರಿಕ). A modifier;—a blacksmith (ಕಮ್ಮರ Mr. 376).

ವೈಕಾಸ ವೈಕಾಸಾ. (fr. ವಿಕಾಸ). Smiling, laughter (ಸಕ್ಕ- Ūt. I, 42).

ವೈಕುಣ್ಣ ವೈಕುಣ್ಣಾ. *Vishṇu* or *Kṛishṇa* (ಅರವಿಂದ, ಎನ್ನ Nn. 57). 2, *Indra* (ಬಿಡು, ಇಂದ್ರ 57). 3, the *hasten* of *Vishṇu*. 4, the way of final emancipation (ಮುಕ್ತಮಾರ್ಗ, ಮುಕ್ತಮಾರ್ಗ 57). 5, sign for a metrically short syllable (Ūh.). ಕೈರಾಸದವರು ಬಲ್ಲರು, ವೈಕುಣ್ಣದವರು ಬಲ್ಲರು—ವೈಕುಣ್ಣ ಕೈ ಹೋದರು ಕುಣ್ಣಾಣಿತ್ತಿಯವರು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (Prv.).

ವೈಕುಣ್ಣಯಾತ್ರೆ ವೈಕುಣ್ಣಯಾತ್ರೇ. Going to *Vaikuṇṭha*: death. ಅನನ್ತಯ್ಯನ ಮಾತೆ ವೈಕುಣ್ಣಯಾತ್ರೆ (Prv.).

ವೈಕುರ್ವಣ ವೈಕುರ್ವಣಾ. Alteration, change (Abh. P. 14, 48).

ವೈಕೃತ ವೈಕೃತಾ. (fr. ವಿಕೃತ). Undergoing change, changed; change, modification, alteration;—change of mind, aversion, disgust. (R.).

ವೈಬರಿ ವೈಬರಿ. = ವಯ್ಯರಿ. Articulate utterance; the facility of speech (Sk.; Mbr.). 2, good manner or style (T. Tē.).

ವೈಖಾತಿಕ ವೈಖಾತಿಕಾ. Known, notorious, famous (Ūpr. 6, after 105).

ವೈಖಾನನ ವೈಖಾನನಾ. A *Brāhmana* of the third order, a *vānaprastha* or *hermit*. 2, N. of a sect of *Vaiṣṇava* (My.).

ವೈಖಾನಸಾಗಮ ವೈಖಾನಸಾಗಮಾ. The laws of the *Vaiṣṇavas* (My.).

ವೈಚಕ್ಷುಷ್ಯ ವೈಚಕ್ಷುಷ್ಯಾ. (fr. ವಿಕಕ್ಷುಷ್ಯ). Proficiency, skill, cleverness (My.).

ವೈಚಿತ್ರ್ಯ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಾ. (fr. ವಿಕಿತ್ರ್ಯ). Variety;—variety, manifoldness;—surprisingness, surprise, wonderfulness (Ūpr. 4, after 50).

ವೈಜ ವೈಜಾ. Tbh. of ವೈದ್ಯ. — ವೈಜನಾ. = ವೈದ್ಯನಾ. A form of *śiva* (Bp. 52, 29; B. 5, 76). — ವೈಜನ. — ಕವ. II (Bp. 52, 20). — ವೈಜವೈ. — ಅಪ್ಪ. N. (Bp. 52, 5, 21, 23, 37). — ವೈಜಾಪ್ಪಿಕ. — ಅಪ್ಪಿಕ. N. (Bp. 52, 27). — ವೈಜ. = ವೈಜವೈ (Bp. 52, 7).

ವೈಜನನ ವೈಜನನಾ. (fr. ವಿಕನನ). The last month of *pratyānancy*.

ವೈಜಯಂತ ವೈಜಯಂತಾ. (fr. ವಿಕಯಂತ). The banner of *Indra* 2, a banner or flag in general. 3, the palace of *Indra*.

ವೈಜಯಂತಿ ವೈಜಯಂತಿ. A banner, a flag. 2, the brother of *Vishṇu* (My.). 3, N. of a lexicon and of its author (Mr. 1b). ಪರವೈಜಯಂತಿಯ ನಯಂ (Mr. 4).

ವೈಜಯಂತಿಕ ವೈಜಯಂತಿಕಾ. A flag-bearer.

ವೈಜಯಂತಿಕೆ ವೈಜಯಂತಿಕೇ. The plant *Sesbania acutifolia*. Pers.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕಾ. (fr. ವಿಕಜ್ಞಾನ). Skillful, conversant with clever.

ವೈಡೂರಿಯ ವೈಡೂರಿಯಾ. Tbh. of ವೈಡೂರ್ಯ. (Bh. 2, 13).

ವೈಡೂರ್ಯ ವೈಡೂರ್ಯಾ. = (ವಾಯು), ವೈಡೂರ್ಯ. A gem of dark colour, *Lapis lazuli* or a kind of turquoise (ವೈಡೂರ್ಯ ಬಾಲನಾಯಕ Mr. 101).

ವೈವಾ ವೈವಾ. (fr. ವೇವ). Belonging to a bamboo or reed;—a bamboo-staff; a staff (ಲಗುಡ, ದಣ್ಣ, etc., ದೂ Mr. 442);—bamboo-seed (ಬಿದಿರಕ್ಕಿ Nr.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A flute-player, a flutist.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A flutist.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A bamboo-pike, pointed with iron and used to drive an elephant;—a piper, a flutist.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). A seller of the meat of beasts or birds, a butcher (ಕಾಳಕ, ಕಟಕ Mr. 379).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). = ವೈವಿಕ, q. v. (Sk. ವೈವಿಕ, a disputatious or captious person).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Living on wages;—a hireling; a labourer.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). A river which must be crossed before entering the infernal regions: the river of hell.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. N. of a metre (Üb.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A bard whose duty is to awaken a prince at dawn with music and song.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. N. of a metre (Üb.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Artifice, craft, trick. (R.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Cleverness, dexterity, skill, acuteness, wit;—onning, craft (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). = ವೈವಿಕ, q. v. (Smd. II; Kk. 81; Sm. 52), ವೈವಿಕ.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Belonging to the country Vidarbha;—N. of its sovereign, the father of Damayanti.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A partitioner style of poetical composition (Kāvya. III, 1, A, 25).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Damayanti;—Rukmīṣi (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Relating to the vēdas, derived from or conformable with the vēdas, vēdic, prescribed by the vēdas (Üb. v. 12);—vēdic ritual;—a man well versed in the vēdas;—a religious mendicant (My.). ವೈವಿಕ ತಿಳಿಯದವರೂ ಬಯ್ಯದವರೂ ಬಲ್ಲ (Prv.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Sprung from a vaidika (Bp. 60, 52).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Living as a religious mendicant by begging alms (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. The rites of vaidikas (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. = ವೈವಿಕವನ. (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Tbh. of ವೈವಿಕ. (My.; Tö.). 2, the day of performing a śrāddha (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Wisdom, learning, sapience (J. 2, 18).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. = ವೈವಿಕ. The lapis lazuli or a kind of turkois.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). The king of Vidēha, father of Sitā. 2, a dweller in Vidēha. 3, a trader, a merchant.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A trader, a merchant. 2, the son of a Vaisya father and Brāhmaṇa mother.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Sitā (J. 18, 83. 56; 19, 1. 38. 43). 2, long pepper, Piper longum.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). = ವೈವಿಕ 1, ವೈವಿಕ, ವೈವಿಕ. Vedio. 2, relating to medicine, medical, medicinal. 3, a learned

man, a Paṇḍit; a follower of the vēdas, one well versed in them. 4, a medical man, a doctor, a physician (ಅಮೃತ ಕರ Nn. 85). 5, the business of a physician, medical practice, medical treatment (My.). 6, a medicine (ವೈವಿಕ, ಭೇಷಜ Nn. 27). ವೈವಿಕನಿಗೆ ಅಯ್ಯದ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅಯ್ಯದವರು (death) ತನ್ನ ಲಿಟ್ಟ. —ವೈವಿಕನ ಹಾದಿವೇ ರಾಗ, ವೈವಿಕ ಹೇದಿವೇ ರೋಗ. —ಯೋಗ್ಯತೆಯಾದುದು ದೊರೆತನವೂ ರೋಗವಾದುದು ವೈವಿಕನೂ ಒಂದೇ. —ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದೇ ವೈವಿಕ ತರಿಸಿದ. —ಮದಿಯೊಳಗಿನ ಹುಣ್ಣು, ಮಾನನವರ ವೈವಿಕ (Prva.). See Bp. 46, 23; 59, 29. —ವೈವಿಕರಸ. The business of a physician (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Medical science; the business of a physician (B. 3, 109; 4, 220; 5, 210).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Siva (My.). 2, N. of a poet.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A treatise on ethics by the poet Vaidyānātha (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A portion of the medicine sold and administered by a doctor, forming a part of his fee (My.). 2, a part of a book that treats on medicine (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. The mother of a physician. 2, the plant *Gendarussa vulgaris* Nees. (*Justicia gendarussa* Lin.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. A work on medicine; the science of medicine (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Widowhood. See ಮೋಡ.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). *Sanatkumāra*, the son of *Brahmā*.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). N. of a particular position of the sun and moon (yōga) that is considered a malignant aspect (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವೈವಿಕ). Foolish, ignorant.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವಿನತಾ). *Garuḍa*, the son of *Vinatā*.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವಿನಯ). Relating to moral conduct or discipline. 2, a chariot employed in military exercises (ತಮದ ರಥ Hā.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವಿನೀತ). An indirect means of conveyance, as a porter carrying a dooly, a palanquin-bearer, a horse dragging a carriage, etc.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವಿನೀತ). Contrariety, adverseness, reverse.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವಿಭವ). Power, greatness, grandeur, glory, magnificence and splendour of state, wealth (Üpr. 4, 89; Bp. 50, 16; 58, 14; J. 2, 52; 33, 19; Bh. 1, 8, 59; B. 5, 42. 212; My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವಿಭಾಗ). The share or portion of an inheritance, or partition of inheritance (ವಿಭಾಗ, ದಾಯ Nn. 142).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವಿಭಾವ). A female gifted with discrimination. See ಕಟ್ಟು, 2. ಕಟ್ಟು 1.

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Tbh. of ವೈವಿಕ. (My.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. Tbh. of ವೈವಿಕನ. = ವೈವಿಕನ No. 2. (S. Mhr.).

ವೈವಿಕ ವೈವಿಕ. (fr. ವಿನಯ). Great sadness or sorrow, distractedness (J. 4, 47; 15, 26; My.). 2, hostility of feeling towards (Mhr.).

ವೈಮಲ್ಯ *vaimalya*. (fr. ಎಮಲ). Spotlessness, cleanliness, purity (ಎಮಲ *Ēt.* II, 114).
 ವೈಮಾತ್ರೇಯ *vaimātrēya*. (fr. ಎಮಾತ್ರು). A step-mother's son.
 ವೈಮಾನಿಕ *vaimānika*. (fr. ಎಮಾನ). A deity (Bh. 8, 25, 19).
 ವೈಮೇಯ *vaimēya*. (= ಎಮಯ). Barter, exchange.
 ವೈಯಾಕರಣ *vaiyākaraṇa*. (fr. ವ್ಯಾಕರಣ). Grammatical;— a grammarian (*Śmd.* 173 Cm.; 221, 272).
 ವೈಯಾಕರಣಿ *vaiyākaraṇi*. A female grammarian (Sk.). 2, a grammarian (Mhr.; My.).
 ವೈಯಾಘ್ರ *vaiyāghra*. (fr. ವ್ಯಾಘ್ರ). Belonging to a tiger; consisting of a tiger's skin; covered with a tiger's skin;— a tiger's skin.
 ವೈಯಾತ್ಯ *vaiyātya*. (fr. ಎಯಾತ್ಯ). Immodesty, boldness, impudence (R.).
 ವೈಯಾರ *vaiyāra*. = ವಯ್ಯಾರ. (My.).
 ವೈಯಾಸಿಕ *vaiyāsika*. (fr. ವ್ಯಾಸ). Composed by Vyāsa (My.).
 ವೈರ *vaira*. (fr. ಎರ). = ಬೇರ 1, ವಯಿರ 1. Heroism. 2, enmity, malice, spite, hatred (ಅದಿತಿ *Sm.* 95). 3, an enemy (ಪ್ರದ್ವಂಸ, ರಿಪೆ Nn. 25). ವೈರವದ್ಧವನಿದ್ದ ಕ್ಷೌರ ಮಾದಿಸಿ ಕೊಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).
 ವೈರಂಗಿಕ *vairāṅgika*. (fr. ಎರಂಗ). A passionless man, an ascetic (see ಎರಕ್ತ).
 ವೈರತನ *vairatana*. = ವೈರತ್ಯ. (My.; Ūb. 62).
 ವೈರತ್ಯ *vairatva*. Enmity, hostility, hatred (My.; Sk. ವೈರತ್ಯ). See Prv. 8. ವೈರಾಗ್ಯ.
 ವೈರನಿರ್ಯಾತನ *vaira-niryātana*. Revenge, retaliation.
 ವೈರಮೃಣ *vairambhaṇa*. (fr. ಎರಮೃಣ). One of the vital airs (ತಿರಿಗಿಸುವ ಗಾಳಿ Mr. 52).
 ವೈರವರ *vaira-vaśa*. Enemy or hatred-controlled: control over hostile feelings, calmness (? ನಿರ್ವಾಣ, ವೈರವ ತಮ Nn. 19, o. r. ವೈರವ ತಮ).
 ವೈರಕುಂಭ *vaira-kumbhi*. The removal or wiping out of a grudge: revenge, retaliation.
 ವೈರಸ್ಯ *vairasya*. (fr. ಎರಸ). Juicelessness, etc. 2, pain (Ūpr. 3, after 76).
 ವೈರಾಗ *vairāgi*. (fr. ಎರಾಗ). = ವೈರಾಗಿ. One who has subdued all worldly desires, an ascetic or devotee (ಎರಕ್ತ Mr. 236). 2, a class of religious mendicants.
 ವೈರಾಗ್ಯ *vairāgya*. Freedom from passion, absence of all worldly desires and appetites, renunciation of all sensuous delight (ಮೋಕ್ಷ, ಎರಾಗ Nn. 20; ಅಕ್ಷ, ಎರಾಗ 37; ಭಗ, ಎರಾಗ 52; Ūpr. 9, 39; Bp. 43, 27). ವೈರಾಗ್ಯವ್ಯವಹಾರ ರೂ ವೈರತ್ಯ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).
 ವೈರಿ *vairi*. = ವಯಿರಿ. An enemy (ಹಗ Nn. 39).
 ವೈರಿದ್ರುಮ *vairi-druma*. Enemies looked upon as a tree (J. 2, 41).
 ವೈರಿಪದ *vairi-pada*. An improper word (Bp. 1, 18).
 ವೈರೋಚನ *vairōcana*. (fr. ಎರೋಚನ). Bali, the son of Virōcana.
 ವೈರೋಚನನಿಕೇತನ *vairōcana-nikētaṇa*. Abode of Bali: *pūtāla*, the infernal regions.
 ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯ *valiākṣhanya*. (fr. ಎಲಕ್ಷಣ). Contrariety, difference (B. 4, 14), disparity. 2, novelty; strangeness, oddness (Si. 280; My.; Mhr.).

ವೈವಧಿಕ *vaivadhika*. (fr. ಎವಧ). A chandler, a peddler, a vender of grain, oil, ghee, etc.
 ವೈವರ್ಣ್ಯ *vaivarṇya*. (fr. ಎವರ್ಣ). Change of colour or complexion;—one of the *sātvikabhāvas* (Kāvy. IV, 2, 17). 2, deviation or secession from caste, etc. 3, heterogeneity.
 ವೈವರ್ತ *vaivarta*. (fr. ಎವರ್ತ). Revolution, change or modification of existence. See ಬ್ರಹ್ಮ- In ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತಭೂತಾ.
 ವೈವಸ್ವತ *vaivasvata*. (fr. ಎವಸ್ವತ). *Vivasvat's* son Yama. 2, Yama's brother, the Mann of the present period. 3, Śani. 4, the seventh or present period or *manvantara*.
 ವೈವಾದ *vaivāda*. Difference (? ಭಿನ್ನ Bho. 8, o. r. ವೈವಾದ).
 ವೈವಾಹ *vaivāha*. (fr. ಎವಾಹ). = ವೈವಾಹ. Relating to marriage;—marriage (J. 10, 23; 30, 33). ವೈವಾಹಮಾದ ಅಂಗನಾತತಿ (ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು Nn. 136).
 ವೈವಾಹಿಕ *vaivāhika*. = ವೈವಾಹ. (Sk.).
 ವೈಶದ್ಯ *vaishadya*. (fr. ಎಶದ). Whiteness;—cleanness, purity, clearness (Riv. 1, 1).
 ವೈಶಮ್ಪಾಯನ *vaishampāyana*. N. of a sage, who was also the narrator of the *Mahābhārata* to Janamējaya. 2, N. of the author of a law-book. 3, Vyāsa (ಸತ್ಯವತ, ಪರಾಶರ, ವ್ಯಾಸ Mr. 257, one MS., against the metre, ಸತ್ಯವಾದಿ).
 ವೈಶಸ *vaishasa*. (fr. ಎಶಸ). Striking, killing, slaughter. 2, distress, pain, anguish;—hinderance, impediment.
 ವೈಶಸನ *vaishasana*. (fr. ಎಶಸನ). = ಬಿಸಸನ, ವೈಶಸ.
 ವೈಶಾಖ *vaishākha*. (fr. ಎಶಾಖ). = ಬೇಸಗೆ, ವೈಶಾಖ. The second month of the year (April-May; B. 5, 307, 309). 2, a churning-attack. 3, a particular attitude in shooting (standing with the feet a span apart). 4, relating to Kārttikēya (Ūpr. 4, after 42). ವೈಶಾಖಮಾಸ ಬನ್ನರೂ ವೈಶಕ ಉಪವ್ರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).
 ವೈಶಿಕ *vaishika*. (fr. ಎಶಿಕ). = ಭೇಷಿಕ No. 2, ವೈಶಿಕ. A kind of *nāyaka* or lover in erotic poetry, one who associates with courtesans. 2, the attainments of harlots, the arts of courtesans (Sk.);—deceiving, deceiving, seduction (ಅರ್ಪ, ಮೋಹನ Nn. 134).
 ವೈಶೇಷಿಕ *vaishēshika*. (fr. ಎಶೇಷ). Characteristic. 2, a follower of the *vaishēshika* doctrine. 3, one of the divisions of the *nyāya* school of philosophy founded by Kaṇāda, propounding the doctrine of particularity or individual essence, i. e. maintaining the eternally distinct nature of the nine substances: air, fire, water, earth, mind, other, time, space, and soul, of which the first five are held to be atomic (Bp. 15, 12; 53, 8).
 ವೈಶ್ಯ *vaishya*. (fr. ಎಶ). A man of the third caste whose business is agriculture and trade (ಪಸುವೆವಳ Kk. 34; *Sm.* 67). See Prv. 8. ವೈಶಾಖ.
 ವೈಶ್ಯಕಾಂತೆ *vaishya-kāntē*. = ವೈಶ್ಯ. (Ūpr. 3, after 76).
 ವೈಶ್ಯ *vaishya*. A woman of the *Vaiśya* caste.
 ವೈಶ್ರವಣ *vaishravaṇa*. (fr. ಎಶ್ರವಣ). Kubera.
 ವೈಶ್ವದೇವ *vaishvadeva*. (fr. ಎಶ್ವದೇವ). An offering or sacrifice to the *viśvadevas*; a daily offering to all deities (that is given to the dog kept in the house, My.).
 ವೈಶ್ವದೇವಿ *vaishvadevi*. The eighth day of the second half of the month *māgha*. 2, N. of a *vṛitta* (Ch.).

ವೈಶ್ವಾನರ vaiśvānara. (fr. ಎಶ್ವಾನರ). *Agni, fire*. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ವೈಷಮ್ಯ vaiśamya. (fr. ವಿಷಮ). Inequality, unevenness, oddness. 2, calamity, misery, distress (ವಿಷಮ Ūt. II, 116). 3, injustice. 4, solitariness, singleness.

ವೈಷಯ vaiśaya. (fr. ವಿಷಯ). Relating to a viśaya;—a viśaya (ವಿಷಯ Ūt. II, 116).

ವೈಷಯಿಕ vaiśayika. Relating to an object; having for an object; being the aim or object of an action when it is observed by the senses (Śmd. 155);—sensual; carnal.

ವೈಷಮ್ಯ vaiśamya. = ವೈಷಮ್ಯ (ವಿಷಮ Ūt. II, 115).

ವೈಷ್ಣವ vaiṣṇava. (fr. ವಿಷ್ಣು). Relating or belonging to Viṣṇu;—a worshipper or follower of Viṣṇu (Bp. 53, 10; J. 12, 1; 28, 63; 24, 56). ವೈಷ್ಣವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂಗಾರವೇ ಬಂಗಾರ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗನ್ನವೇ ಹೆಣ್ಣು.—ಸ್ವಾರ್ಥಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೆಣ್ಣು, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಹೆಣ್ಣು.—ಪ್ರಸಕ್ತ ಫಕ್ಷ, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಕಕ್ಷ, ನಾರಾಯಣ ಅನ್ದವಗೆ ಮೋಕ್ಷ (Prva.).

ವೈಷ್ಣವಪುರಾಣ vaiṣṇava-purāṇa. A purāṇa of the Vaiṣṇavas (Bp. 46, 76).

ವೈಷ್ಣವಿ vaiṣṇavi. The personified śakti of Viṣṇu (see ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ).

ವೈಸಾಗ vaiśāga. Tbh. of ವೈಶಾಖ. (Śmd. 340).

ವೈಸಾರೀ vaiśārīpa. (fr. ವಿಸಾರಿ). A fish.

ವೈಸಿಕ vaiśika. Tbh. of ವೈತಿಕ. Deceit, fraud, falsity, hypocrisy, false and crafty practice (ದೋಷ್ಯಾಸ ಸಿ.; ದೋಷ್ಯಾಸ Ūt. II, 20; ಕಪಟತ್ವ Bhn. 9; Bp. 20, 20; 24, 54; 37, 10; 40, 51, 60; 51, 21; Bh. 8, 26, 29; Rām. 5, 8, 72).

ವೈಷಾಯನ vaiśāyasa. (ವಿಷಾಯನ). Being in the air, aerial (Ūpr. 8, after 16).

ವೈಷಾಯನಮಾರ್ಗ vaiśāyasa-mārga. The atmosphere, the air, the sky (Ūpr. 5, after 22).

ವೈಪಾಸಿಕ vaiśāśika. (fr. ವಿಪಾಸ). A comic actor, a jester, a buffoon.

ವೈಪಾಳ vaiśāji. Tbh. of ವಾಹ್ಯಾಳ. (Śmd. 361, o. r. ವೈಪಾಳ; Ūpr. 3, after 51; Rāv. 13, 25; 13, after 82; Bh. 5, 3, 65).

ವೈಪಾಳ vaiśāji. = ವೈಪಾಳ, q. v.

ವೊ vō. For Kannada words with this initial see ಓ.

ವೊಡೆ ವೊಡೆ. = ವಡೆ, q. v. (ವಟಕ Nr.; C.; V. 14, 80). ದಧಿಯಾ ಮುದುಗ್ಗಾದಿಯಲ್ಲಿ ವೊಡೆಗಳಂ ಕಲಸಲ್ ಅದು ಕರಮ್ಭಕಂ (Mr. 219).

ವೊತ್ತೆ vōtta. = ವತ್ತೆ. See ಜಲ್ಲೆ.

ವೊಂದಿಸು vōndisu. Tbh. of ವಂದಿಸು. (Bp. 85, 8; 87, 63; 39, 7, 87; 47, 24; 57, 61).

ವೊಲ್ vōl. = ಬಿಲ್ 2, etc. Likeness, etc.;—like, as, similar to; as if; so that (ವೋಲ್, ಅನ್ನೆ, ಅನ್ನೆ ವೋಲ್, ವೋಲಿಸುವ ಎದೆ śmd. 73. 250; ಹಾಗೆ 75 Cm.; ಅನ್ನೆ, ತೋಡು, ವಡಿ, ಸಾಮ್ಯ Ūt. I, 38; ವೋಲ್, etc., ಸಾಮ್ಯ II, 32; ಅನ್ನೆವೋಲ್, ಅನ್ನಿರೆ, ವೋಲಿವ ಅರ್ಥ ಸಿಮ. 55). ಫಣಿಯ ವೋಲ್ (Śmd. 28). ಗರ್ಗಟದ ದನವೋಲ್ (75). ಕಮ್ಮಲಮೋಲ್ (91). ಸರ್ವವೈಕ ಸಂಬಂಧ ವೋಲ್ (Rāv. 4, 76). ಘನನಿವದತ್ತದರ್ಗವಮ್ ಎನಿವ ವೋಲ್ (5, 116). ಕೋಡುಗಲ್ಲಂ ಪತ್ತುವ ವೋಲ್ (J. 2, 65). ತನ್ನ ವೋಲ್ (17, 2). ಎಂದಿನ ವೋಲ್ (26, 26). ಮನ್ನಿಭಿನ್ನಮ್ ಅಗ ದ ವೋಲ್ (29, 27). See Bp. 21, 42; 37, 54; 51, 82, 83; Rāv. 2, 39, 41.

ವೊಲು vōlu. = ಫಿಲ್, etc. (Bp. 56, 47).

ವೊಸಿ vōsi. = ವಸಿ 2. (My.).

ವೊನ್ನು vōstn. Tbh. of ವಸ್ತು. (Bp. 61, 84).

ವೊಳಗೆ vōḷḡe. = ವಳಗೆ, etc. (ಜೇವಣ, ಕಬಳ, ತುತ್ತ ಸಿ.).

ವೊಳೆ vōḷe. = ವಳೆ, etc. See ಸಿಮ. s. ವಳೆ and Kk. s. ವಳೆಯ.

ವೋ vō. For Kannada words with this initial see ಓ.

ವೋಗ್ಯ ವೋಗ್ಯ. Tbh. of ಯೋಗ್ಯ. (S. Mhr.).

ವೋಡಿ ವೋಡಿ. (= ಫೋಡಿ). A female servant.

ವೋಧವ್ಯ ವೋಧavya. To be borne or carried; able to be borne, etc. (R.).

ವೋಧ್ಯ ವೋಧi. One who carries or bears or draws;—a bearer, a porter;—a leader;—a dranght horse;—a bulji;—a bridegroom.

ವೋವದೇವ ವೋವ-dēva. N. of a grammarian (of about the latter half of the 13th century; see s. oo).

ವೋಮ ವೋma. = ಬಿಮ, etc. Bishop's weed (My.).

ವೋಲ್ ವೋl. = ವೋಲ್, etc. (ಅನ್ನೆ, ಅನ್ನೆವೋಲ್, ವೋಲ್, ವೋಲಿಸುವ ಎದೆ śmd. 250; ಉಪಮೆ 251; ಅನ್ನಿರೆ, ಅನ್ನೆ, ಅನ್ನೆವೋಲ್, ಉಪಮಾನಾರ್ಥ 397; ವೋಲಿಸುವ ಅರ್ಥ 397 Cm.; ವೋಲ್, etc., ಸಾಮ್ಯ Ūt. II, 82; Kk. 63; ಸಿಮ. 55; ಹಾಗೆ śmd. 7 Cm.; 19 Cm.; ಹಾಗೆ 148 Cm.). ವೋಲೋ ಹಸ್ತಮುಮ್ ಅಶ್ಯಂ (śmd. 250). ಜಲನಿಯ ವೋಲ್ (251). ಇನ್ನೆ ವೋಲ್ (251). ಮಳಲ ಬೇಳ್ಳೆಯಂ ಮಾಡಿದ ವೋಲ್ (śmd. II). ಅಶ್ಯಮುತಿನ ವೋಲ್ ಪಡ್ಡೆಯಂ ತಳಿದ ವೋಲ್ (Ūpr. 7, 41). ದೋಕಂ ರಾಲಿಸುವ ವೋಲ್ (Bp. 1, 20). See Ūpr. 4, 43; Rāv. 2, 48; Bh. 1, 8, 58; J. 4, 19.

ವೋಲಿ vōla. = ವಾಳ 2, ಬೋಲ, ಬೋಲಿ, ಬೋಲಿ. Gum-myrrh.

ವೋಲಿ ವೋli. A number of flags (ಧ್ವಜಾನೀಕ, ಪತಾಕೆಯ ಸಮೂಹ Nn. 153, o. r. ಓಳಿ). 2, an ear (ಕರ್ಣ, ಕಿವಿಗಳು 153). 3, a oreoper, a plant (ಲತೆ, ಲತೆಗಳು 158). 4, cloth (ಅಮ್ಮರ, ವಸ್ತ್ರ 153). 5, a wicked man (ಅಧಮನರ, ಅಧಮಮನುಷ್ಯ 153; cf. ವೋಲಿ).

ವೊಪ್ಪೆ vāṇṇaḷ. = ವಪ್ಪೆ. An exclamation used on offering an oblation to the gods or manes with fire.

ವೊಂಸಕೆ vi-āṇṇaka. Dividing asunder, etc.;—deceitful; a rogue, a cheat, a juggler. See ಜಿಲಕೆ.

ವೊತ್ತೆ vi-akta. = ವತ್ತೆ. Cansed to appear, manifested, developed, manifest, apparent, evident, clear (ವಿಪಾಕ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ ಬಹನ್ನಾದು Nn. 115); specifically known or understood;—specified, distinguished;—specific, individual;—wise, learned. See ಪ್ರ- — ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸು. To make clear, to manifest, to show (B. 4, 49; My.).

ವೊತ್ತೆ ತರ vyakta-tara. Uncommonly or very evident or plain (Ūh. v. 228).

ವೊತ್ತೆ vi-akti. Visible appearance or manifestation, making clear or evident, clearness, distinctness, discernibility, discrimination (Kāv. III, 3, B, 180; ನೆಟ್ಟನೆ Ūt. II, 87); indication. 2, specific appearance or variation, individuality (B. 5, 279; ವ್ಯಭಾಕೃತೆ G.). 3, a person, an individual (opposed to jāti). 4, a real being, an entity (Mhr.). 5, a harlot (My.). See ಅರ್ಥ-, ಸ್ಥಾನ-.

ವೊಗ್ರ vi-agra. = ಬ್ಯಗ್ರ. Distracted, bewildered, perplexed, agitated, alarmed, disquieted. 2, zealous, eagerly engaged in, occupied, zealously occupied.

ವೊಗ್ರತೆ vyagrati. Perplexedness, perplexity, confusion (ಕೋಪ Ūh.);—zealous occupation, zeal; immoderate zeal (Rāv. 13, 8, 9).

ವ್ಯಂಕೋಲಜಿ *vyāṅkōji*. Mhr. form of *Vēṅka* (B. 4, 81).

ವ್ಯಂಗ *vi-āṅga*. Limbless; *deformed, mutilated, crippled*; deficient, unentire, as an article (Mhr.).

ವ್ಯಂಗತ್ವ *vyāṅgatva*. Deformedness, crippled state. ಅವಯವ್ಯಂಗತ್ವ (ವೈಕಲ್ಯ ಛ.).

ವ್ಯಂಗ್ಯ *vi-āṅgya*. = ಯಂಗಿ, ಬೆಂಗ್ಯ. To be indicated correctly (see ವ್ಯಕ್ತ); to be intimated by sarcastic allusions or insinuations (adj.);—allusive language or insinuation, sarcasm, covert expression of suspicion or contempt, etc.;—deformedness, crookedness, perversity, impropriety (My.; Tē.).

ವ್ಯಂಗ್ಯಾರ್ಥ *vyāṅgya-ārtha*. A covert meaning;—a crooked, improper meaning (My.).

ವ್ಯಂಗ್ಯೋಕ್ತಿ *vyāṅgya-ukti*. Covert language, sarcastic insinuation;—a crooked or an improper speech (My.).

ವ್ಯಂಜನ *vi-ajana*. = ಬೆಂಜನ, ಬೆಂಜನಿ, ಬೆಂಜನಿ, etc. *A fan* (ಬೀಸಣಿಗೆ Nn. 166).

ವ್ಯಂಜಕ *vi-nṅjaka*. Making clear, manifesting, indicating;—*external indication of passion or feeling, gesture, dramatic action*.

ವ್ಯಂಜನ *vi-āṅjana*. = ಬೆಂಜನ, ಬೆಂಜನ. The act of making clear, marking, indicating. 2, a consonant (Śmd. 19. 21. 59. 82. 133. 192. 214. 215. 217. 223; Kāv. I, 1a, 7-9. 28. 29; Ūh.). 3, a mark, a spot, a sign, a token. 4, a sign of puberty; the beard (see ಎಂಜನ). 5, a mark of sex or gender, a privy part (male or female). 6, seasoning, condiment, sauce (ಹಾಲೋಗರದ ಪಾಯಸ Mr. 215). 7, = ವ್ಯಜನ, a fan. 8, = ವ್ಯಜನ.

ವ್ಯಂಜನಸಂಧಿ *vyāṅjana-sandhi*. The junction of consonants (in grammar, My.).

ವ್ಯಂಜನಾಂಗ *vyāṅjana-āṅga*. Having the body, form or character of a consonant (Śmd. 20).

ವ್ಯಂಜನಾಂತ *vyāṅjana-anta*. Ending in a consonant; n word with a final consonant (Śmd. 58. 105. 133. 138. 152. 260).

ವ್ಯಂಜನೆ *vi-āṅjanō*. Figurative expression or insinuation; irony, sarcasm; suggestion. (R.).

ವ್ಯಂಜಿಸು *vi-āṅjisa*. To cause to appear, to manifest. See ಎಂಜಿ.

ವ್ಯದಮ್ಬಕ *vyadamhaka*. The castor-oil plant, *Ricinus communis* (= ಎರಡು).

ವ್ಯದಮ್ಬನ *vyadamhana*. = ವ್ಯದಮ್ಬಕ. (Sk.).

ವ್ಯದಮ್ಬರ *vyadamhara*. = ವ್ಯದಮ್ಬನ. (Sk.; see ಅವಧರ).

ವ್ಯತಿ *vi-ati*. Different (ವ್ಯಥಕ, ಎನಾ, ಅನರ, ಬೇರು ನುಡಿನೆದ Mr. 534).

ವ್ಯತಿಕರ *vi-ati-kara*. Acting reciprocally, reciprocal;—reciprocal action, mutual relation;—obstruction, hindrance; reverse, misfortune, calamity (Ūp. 5, 130; Abh. P. 15, after 69). 2, scattering in different directions; mixing or blending together, mixture.

ವ್ಯತಿಕರಣ *vi-ati-karapa*. Mixing or blending together, mixture (Kāv. IV, 2, 54).

ವ್ಯತಿಕ್ರೇರ *vi-ati-krīra*. Scattered about in different directions; mixed together (Kāv. II, 2, B, 4).

ವ್ಯತಿಕ್ರಮ *vi-ati-krama*. Passing over or beyond, trans-

gressing; violating, disregard;—inverted order, reverse, contrariety, opposition, the contrary of anything: crime, sin: adversity, misfortune (My.).

ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ *vi-nti-rikta*. Reaching beyond, surpassing, excessive, immoderate;—separate, different from, distinct from;—wanting, void of;—excepted; without, except;—withdrawn, withheld (My.).

ವ್ಯತಿರಿಕ್ತತೆ *vyatiriktatē*. The state of being withdrawn or absent (Ūp. 5, 13).

ವ್ಯತಿರೇಕ *vi-ati-rēka*. = ಬೆತಿರೇಕ, ಬೆತಿರೇಕ. Reaching or passing beyond, excelling, excellence;—separation from, difference, distinction, separateness;—exclusion, exclusion;—contrariety, contrast, dissimilitude; a particular figure in poetry, one of the *vāstava*: the contrasting of things compared in some respects with each other (Kāv. III, 3, B, 3. 38-47);—negative inference.

ವ್ಯತಿಹಾರ *vi-ati-hāra*. Taking or receiving mutually;—barter, exchange;—reciprocity;—the composition of words seen e. g. in ಅದ್ವಾ ಅದ್ವಿ, ಮುಖಾಮುಖಿ (My.).

ವ್ಯತಿಕ್ತ *vi-ati-ita*. Passed away, passed by, passed over, gone (My.).

ವ್ಯತಿಪಾತ *vi-ati-pāta*. Falling entirely away; deviation from right, excessive sin, great or portentous calamity; any portent or prodigy indicating or occasioning calamity, as a comet, an earthquake, etc.;—one of the astronomical *yōgas*;—a malignant aspect of the sun and moon (My.).

ವ್ಯತಿಕ್ರಮ *vi-ati-aya*. Going away or in a different direction, contrariety, opposition to the usual rule, irregularity, reverse; inverted or reverse order; transposition, interchange (Śmd. 5. 261; Ūp. 7, 96).

ವ್ಯತಿಕ್ರಮ *vi-ati-asta*. Thrown or placed in an inverted position, reversed, inverted; contrary (Ūp. 7, 151; My.).

ವ್ಯತಿಕ್ರಮ *vi-nti-āsa*. = ವ್ಯತಿಕ್ರಮ. Inverted position, inverted or reverse order; contrariety, oppositeness, opposition, variation; difference (My.).

ವ್ಯಥಕ *vyathaka*. Inflicting pain, painful.

ವ್ಯಥನ *vyathana*. The being agitated or afflicted; suffering pain, being sorrowful;—giving pain. See ಎಂಜನ, ನೋ.

ವ್ಯಥಿತ *vyathita*. Agitated, disquieted, pained; distressed, afflicted; troubled (My.).

ವ್ಯಥಿಸು *vyathisu*. To be afflicted, to be sorrowful or unhappy (J. 7, 39; 18, 21).

ವ್ಯಥೆ *vyathē*. = ಬೆತಿ, ಬೆತಿ, ಬೆತಿ. Disquietude, perturbation, agitation; pain, affliction, agony; sorrow, unhappiness; distress; anguish, ache; alarm, fear.

ವ್ಯಥ ವ್ಯಂಧನ. Piercing, perforating, boring.

ವ್ಯಥವಿ *vi-adhva*. A bad road; a wrong road.

ವ್ಯಂತರ *vi-antara*. = ಬೆಂತರ. A kind of supernatural being; (*piśāca*, *bhūta*, etc.).

ವ್ಯಪದೇಶ *vi-apadēśa*. Information, appraising, notice, hint;—designation by name or appellation; a name, an appellation; fraud, craft, deceit, pretext, show, stratagem, device;—one of the *upamās* (Kāv. III, 2, 3. 61. 108 seq.).

ವ್ಯವಸರ್ಗ vi-apa-sarga. Letting go; dismissing, relinquishing, abandoning (Kāv. III, 3, B, 63).

ವ್ಯವಾಕೃತ vi-apākṛita. Perfectly taken away or removed (Ūpr. 9, 20).

ವ್ಯವಾಯ vi-apāya. Going away, departure (Ūpr. 8, after 77). 2, an obstacle, an impediment (ಅನ್ವರಾಯ, ಎಷ್ಟೆ Mr. 252).

ವ್ಯವೇತ vi-apa-ita. Gone apart, severed, separated; gone away, passed away, departed; opposed to, contrary. (See ೮).

ವ್ಯವೇತಾವ್ಯವೇತಯಮಕೆ vyapēta-avyapēta-yamaka. A kind of yamaka (Kāv. III, 2, B, 3 seq.).

ವ್ಯವಿಚರಿಸು vi-abhi-čārisu. To go astray; to commit adultery (My.; Tō).

ವ್ಯವಿಚಾರ vi-abhi-čāra. Going or departing from, going away; wandering away, going astray;—following improper courses, profligacy; adultery (My.);—erroneous or fallacious reasoning;—irregularity, anomaly. —ವ್ಯವಿಚಾರ ಮಾಡು. To commit adultery (used of males and females, My.). ವ್ಯವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಅಭಿಚಾರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). —ವ್ಯವಿಚಾರಸ್ತ್ರೀ. An adulteress (My.; ಕರ್ವಣಿ G.). —ವ್ಯವಿಚಾರಸ್ತ್ರೀಯಳು. ವ್ಯವಿಚಾರಸ್ತ್ರೀ. (G. 37. 60. 276. 327).

ವ್ಯವಿಚಾರಿ vi-abhi-čāri. Going away; going astray, deviating from; doing what is improper; profligate; an adulterer, an adulteress (My.; ಅನುಕ, ಕಮನ, ಕಾಮಾನ್ವ G.);—untrue, false;—irregular, anomalies.

ವ್ಯವಿಚಾರಿಭಾವ vyabhičāri-bhāva. (= ಸಂಚಾರಿಭಾವ). A transitory feeling or state (of the mind or body described in poetical compositions, Si. 67).

ವ್ಯಯ vyaya. (vi-aya). = ಬಿಡು, ಬಿಡು, ವೆಚ್ಚ, ಪ್ರಯ. Going, moving;—disappearance, loss;—perishing, decay, destruction, decline, misfortune. 2, spending, expenditure, expense, outlay, disbursement; squandering, waste. 3, the twentieth year of the cycle of sixty (My.).

ವ್ಯರ್ಥ vi-arta. = ೦ರ್ಥ, ಯರ್ಥ, ವರ್ಥ. Useless, unprofitable, fruitless, ineffectual, vain;—unmeaning;—uselessness, etc.;—one of the vākyadōshas (Kāv. II, 2, B, 8. 13-15).

ವ್ಯರ್ಥವೆ ಆಲಾಪ (ಬಿಡುಬಿಡು Kk. 79). ವ್ಯರ್ಥವಾದದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಟ್ಟಾರ್ಥ—ವಾಸಿಯಾಗದ ರೋಗಕ್ಕೆ ರಾಸಿ ಮುದ್ದು ಮಾಡಿದರೂ ವ್ಯರ್ಥ (Prva.). See Prv. s. ಸಮಯ. —ವ್ಯರ್ಥಂ ಮಾಡು. To make useless, etc. (Ūpr. 4, after 18).

ವ್ಯರ್ಥಕ vi-artbaka. = ವ್ಯರ್ಥ. Useless etc.

ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಪ vyārtha-lāpa. Useless conversation, speech, etc. (ಬಿಡುಬಿಡು ಕೆ.).

ವ್ಯರ್ಥಿಕ vi-arka. = ವ್ಯರ್ಥಿಕ. Disagreeable, painful, offensive;—improper or unfit to be done;—false;—any cause of pain or uneasiness or disagreeableness; pain, suffering, grief; any improper act;—contrariety;—cheating, tricking; falsehood.

ವ್ಯವಕಲನ vi-ava-kalana. Subtraction, deduction (My.).

ವ್ಯವಚ್ಛೇದ vi-ava-čchēda. Cutting off or in pieces;—dividing, separating;—discrimination;—a division, a section, etc.;—letting fly an arrow, shooting.

ವ್ಯವಧಾನ vi-avadhana. = ವೆವಧಾನ. The act of placing apart or between, intervening, intercession, interposition, separation, break, gap, temporary stoppage;—anything which intervenes or screens; a screen, a

partition, an intervening object;—intervening space, interval, space;—an obstruction; the state of being covered or concealed; covering, concealment; pretext (ಅಪವಾರಣಾ Hā.; ತಿರೋಧಾನ, ಅಪವಾರಣ, ನೆವ Mr. 435); disappearance;—eclipse (My.). ಸವಧಾನ್ಯ ಬೆಳದವನಿಗೆ ವ್ಯವಧಾನ ಎಲ್ಲ (Prv.). See ಕೆಡ.

ವ್ಯವಧಿ vi-avadbhē. Anything which intervenes or conceals from sight; a screen, etc.;—the state of being covered or concealed; covering, screening, concealment; disappearance.

ವ್ಯವಯಸು vyavayisu. (fr. ವ್ಯವಾಯ). = ಎವಯಸು. To have sexual intercourse.

ವ್ಯವಸಾಯ vi-avasāya. = ಬವಸು, ಬವನೆ, ಬೆವಸಾಯ, ಬೇಸಾಯ, ಯವಸಾಯ, ವೆವಸಾಯ. Settled determination, resolve, obstinacy. 2, endeavour, strenuous effort or exertion, activity, energy, diligence, industry, perseverance; seek after, wish, desire. 3, action, performance;—conduct, behaviour. 4, following any business or profession; a trade, business, livelihood. 5, cultivation, agriculture (My.; ಸಾಗವಳಿ ಮಾಡೋಣ G.). 6, an artifice, a stratagem, a device.

ವ್ಯವಸಾಯಗಾರಿ vyavasāya-gāra. An agriculturist, a farmer (My.).

ವ್ಯವಸಾಯಿ vyavasāyi. One who acts energetically, a diligent, assiduous, enterprising or persevering man; a clever man (ಅಲಂಕಾರಿಕ, ಕರ್ಮಶೀಲ Hā.; My.).

ವ್ಯವಸ್ಥಾಕರಣ vyavasthā-karapa. Making a decision or firm declaration, an oath (ಸಾಧೆ, ಸೂರುಳು, ಪ್ರಮಾಣವ ಮಾಡುವುದು Nn. 162).

ವ್ಯವಸ್ಥಾನ vi-ava-sthāna. Regular arrangement or distribution;—remaining firm, steadiness; state, course, condition.

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ vi-ava-sthāpaka. That settles, adjuts or decides (My.).

ವ್ಯವಸ್ಥೆ vi-avasthē. ವ್ಯವಸ್ಥೆ. = ವೆವಸ್ಥೆ. Placing apart, separating. 2, placing in suitable order, adjusting, arranging, arrangement. 3, relative position or state. 4, fixing on a firm basis: settlement, a decision, a decree, a rule, a written declaration of the law; a firm declaration, an affirmation, an oath (ವೇಲೆ, ಪ್ರಮಾಣ, ಪ್ರಮಾಣ Nn. 152; ವೇಲೆ Mr. 488). 5, a state, a course, a condition, a system or order of things (ಸ್ಥಿತಿ, ತನ್ನಿರವು Mr. 486). 6, what is lawful, true or good (see ವೆವಸ್ಥೆ). See Smd. 57. 183; B. 4, 12. 217. —ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡು. To lay down a law, to decree (B. 4, 223; My.).

ವ್ಯವಹರಣ vi-ava-harapa. = ವ್ಯವಹಾರ. (Smd. 240 Cm.; My.).

ವ್ಯವಹರಿಸು vi-ava-harisa. To be employed or used, to be in use, to take place (ವರ್ತಿಸು Smd. 10; ಬರ್ 68 Cm.; see 121. 145. 245. 848. 378. 381; Smd. 18). 2, to use (Smd. 172; Bp. 28, 19). 3, to deal in, to traffic with, to carry on a business or trade (Smd. 234. 240). 4, to carry on legal proceedings, to litigate, to contend (My.).

ವ್ಯವಹರಿಸುವಿಕೆ vyavaharīanvikē. Carrying on a business, etc. (ಬೇವನೆ Si. 436).

ವ್ಯವಹರ್ತೃ vi-ava-hartṛi. One who transacts business or is engaged in any affair;—the conductor of any judicial business, a judge, an umpire;—a litigant, a plaintiff (My.).

ವ್ಯವಹಾರ vi-ava-hāra. = ಬೇಹರ 2, ಬೇಹಾರ, ಯವಾರ, ವೆವಹಾರ.

Doiug, performlag, performance; conduct, behaviour; operation, action; process, procedure, practice;—affair;—occupation, work, profession, business, transaction (ಭೋಗ, ಬೇಹಾರ Nu. 113; My.);—dealing, traffic, commerce, trade;—a contest at law, a lawsuit (My.);—the practice of the courts of law;—fight, quarrel (My.);—use, usage, habit, custom (My.);—adherence to law; steadiness, propriety;—a contract. ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಅಹಾರಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾತ್ರ ವಾರದ (Prv.). See Smṛd. 9. 27 Cm.; 162; Bh. 1, 8, 25.

ವ್ಯವಹಾರಕಾಲ vyavahāra-kāla. The period of action, a mundane period (Abh. P. 1, 48).

ವ್ಯವಹಾರಮಾಲ್ಯಸಂಕೇತನ vyavahāra-maulya-sankētaṇa. Appointment of the price in a transaction. See ಕೆಯ್ಯಾದು.

ವ್ಯವಹಾರಿ vyavahāri. = ಬೇಹಾರ. Transacting, practising any business or trade; a trader, a merchant (My.; see ಫೈತು). ಫೋತದ ವ್ಯವಹಾರಿ (ಸಾಯಾತ್ರೀ Mr. 407). 2, litigant, engaged in a lawsuit. 3, customary. 4, relating to a legal process.

ವ್ಯವಹಾರಿಕ vyavahārika. Relating to practice or business; transacting business, engaged in business;—customary, usual, common, ordinary (My.).

ವ್ಯವಹಾರ್ಯ vyavahārya. To be transacted, to be practised;—liable to a legal process;—to be employed or used;—customary, usual. (R.).

ವ್ಯವಹಿತ vi-ava-hita. Placed apart, placed between; separated; impeded; separated from view, concealed; not contiguous, not immediately connected; hostile, opposite; laid aside, passed over, omitted; surpassed, excelled, put to shame; done, performed;—one of the vākyaśāstras (Kāvy. II, 2, B, 3-6). See ಅ.

ವ್ಯವಹಿತಭ್ರಾತೃ vyavahita-bhrātrī. A brother older than one's self, but not the next in age (My.).

ವ್ಯವಹಿತಯಮಕ vyavahita-yamaka. One of the yamakas (Kāvy. III, 2, B, 3 seq.).

ವ್ಯವಹೃತಿ vi-ava-hṛti. = ವ್ಯವಹಾರ. (Smṛd. 26. 27. 76. 143. 266. 393).

ವ್ಯವಾಯ vi-avāya. Separation;—the state of being alone (ವಿವಾನ್ Nu. 152; Mr. 479);—dissolution, disappearance;—dissipation;—loose habits;—an obstacle, an impediment;—sexual intercourse (ಸುರತಸುಖ 479);—agitation, grief, etc. (ಉದ್ವೇಗ, ಉಮ್ಮಳಿಕೆ 152);—unsteadiness, fickleness (ಚಂಚಲ, ಚಂಚಲತ್ವ 152).

ವ್ಯವಸ್ಥೆ vi-avasthā. Sluggishness, individuality. 2, an aggregate or whole viewed as consisting of many separate bodies, e. g. an object, such as man, viewed as a separate part of a whole or constituting a part of the universal soul, while he is himself composed of parts or individuals (cf. ಸಮಷ್ಟಿ). (R.).

ವ್ಯವಸನ vi-avasaṇa. = ಬಸನ 3, ಬೆಸನ 2, ಬ್ಯಸನ, ಯಸನ, ವೆಸನ. Throwing in different directions, away, or about;—separating; arranging. 2, violation, infraction;—casualty, misfortune, ill-luck;—destruction, loss, defeat, falling away. 3, a sin, a vice (e. g. the following ten: hunting, gambling, sleeping in the day, calumny, addiction to women, drinking spirits, dancing, singing, and instrumental music, and idle roaming; see ಸಪ್ತವ್ಯ

ಸನ), a bad or vicious habit in general, inordinate addiction (ರಸ, ವಿಷಯ Na. 83). 4, intense application or attachment to any object, diligence. 5, grief, sorrow (My.; not Sk.). ಅತನ ವಸನ ಸ್ಥಿತದ ಮೇಲೆ ವ್ಯವಸನ ಯಾಕೆ?—ವ್ಯವಸನವಿದ್ದ ವ್ಯವಸನ ಅಗನು (Prv.). See Na. 158 a. ಸರಿವರ್ತನ—ವ್ಯವಸನ ವದು. To feel grief, to sorrow (B. 5, 144; My.).

ವ್ಯವಸನಕರ vyasana-kara. Grievous (My.).

ವ್ಯವಸನಸುಖ vyasana-sukha. Pleasure arising from a bad habit (Smṛd. 894).

ವ್ಯವಸನಾರ್ತ vyasana-ārta. Afflicted by calamity or misfortune, suffering pain.

ವ್ಯವಸನ vyasani. = ವೆಸನ. Calamitous, unfortunate, unlucky. 2, addicted to any kind of vice or evil practice (Bp. 41, 55; Bh. 1, 6, 1); of vicious habits;—attached intensely to any object (Bp. 40, 2). 3, a sorrowful person (My.).

ವ್ಯವಸ್ಥೆ vi-astha. Thrown in different directions, away, or about;—separated, divided, severed, distinct, uncomposed;—broken asunder or to pieces, shattered;—different, manifold, various, changed;—scattered, dispersed;—agitated, disturbed, troubled, confused, confounded, bewildered;—expelled, removed, spread;—reversed, inverted; disordered, deranged, out of order; reverse, inverse, opposite;—penetrated, pervaded, inherent in or pervading all the several parts of any thing (cf. ಸಮಸ್ತ). See Dh. v. 19; ಬೆವರ್.

ವ್ಯವಸ್ಥೆಪದ vyasta-pada. Confused statement of a case. 1, a simple or uncomposed word (in grammar). 2, a sentence or stanza the words of which do not occur in the regular order (My.).

ವ್ಯಾಕರಣ vi-ākaraṇa. Undoing, analysis, explaining, expounding. 2, grammatical analysis, grammar (Smṛd. 1, 8; see ದತ).

ವ್ಯಾಕರಣಕಾರ vyākaraṇa-kāra. A grammarian (Smṛd. 20 Cm.).

ವ್ಯಾಕರಣಜ್ಞ vyākaraṇa-jña. A grammarian (ವೈಯಾಕರಣ Smṛd. 221 Cm.).

ವ್ಯಾಕರಣ vi-ākiraṇa. Scattered or tossed in every direction, thrown about or away, disordered (J. 31, 57).

ವ್ಯಾಕುಂಭಿತ vi-ākūṇḁita. Crooked, contracted, curved.

ವ್ಯಾಕುಲ vi-ākula. = ವಾಗುಳ, ವಾಗುಳ, ವ್ಯಾಕುಲ. Confused, confused, agitated, bewildered, perplexed, troubled;—thrown into disorder; tumultuous;—perplexing, bewildering (Smṛd. 5);—anxious thought, grief (My.);—busily occupied about anything.

ವ್ಯಾಕುಲಿತ vi-ākulatā. Perturbation, agitation, perplexity, bewilderment, alarm;—anxious thought, grief (My.). See ತವೀರ, ಸ್ಥಾನ.

ವ್ಯಾಕುಲಿ vi-ākuli. N. of a bird (ತವೀರ, ಸ್ಥಾನ Mr. 179).

ವ್ಯಾಕುಲಿತ vi-ākullita. = ವ್ಯಾಕುಲಿತ. Agitated, excited, perplexed, confounded, alarmed;—grieved (My.);—agitation, perplexity, alarm (Bp. 61, 5).

ವ್ಯಾಕುಲಿತ vi-ākullitā. An agitated, etc. female (Bp. 44, 5). ವ್ಯಾಕುಲಿಸು vi-ākullisu. = ವಾಗುಳಸು. To become perplexed, 2, to grieve (Grj. 4, 66; My.).

ವ್ಯಾಕುಲಿತ vi-ākūti. Wrong or evil intention, fraud, deception, disguise (see ವ್ಯಾಕುಲಿತ No. 4).

ವ್ಯಾಕರಣ *vyākāra*. = ವ್ಯಾಕರಣ. (Üb. 124; Mhr.).
 ವ್ಯಾಕೃತಿ *vi-ākṛiti*. Analysing. 2, grammar (Śmd. 15. 17).
 3, change of form, development. 4, a way, a manner,
 a kind, a mode, a form or shape (ವರಿ, ಭಂಗಿ Hiā. MS.
 instead of ವ್ಯಾಕರಣ; ಫಣ್ಣ, ಭಂಗಿ Mr. 445).
 ವ್ಯಾಕರಣ *vi-ākāra*. Expanded, blossomed, blown (as a
 flower).
 ವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃ *vyākhyā-kṛit*. An explainer. See ಮನ್ತ್ರ-
 ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ *vi-ākhyāna*. = ಒಕ್ಕಣೆ, ವಕ್ಕಣೆ, ವಕ್ತವು. Explaining
 in detail, expounding, commenting; explanation, ex-
 position; gloss, comment, interpretation (My.; Si. 484);—
 unfolding;—telling in full;—relating, narrating;—
 naming, calling. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಂ ಪೇದವಂ (ಅಧ್ಯಾಪಕ Mr. 251).
 ವ್ಯಾಖ್ಯೆ *vi-ākhyē*. ವ್ಯಾಖ್ಯಾ. Explanation, exposition; gloss,
 comment; description, delineation; definition.
 ವ್ಯಾಘಾತ *vi-aghāta*. Striking against, etc. 2, contradiction,
 inconsistency of statement (Kāvy. II, 2, B, 13). 3, the
 thirteenth astronomical yōga.
 ವ್ಯಾಘ್ರ *vyāghra*. = ಬಗ್ಗೆ, ಬಗ್ಗೆ 1, ಯಾಗ್ರ. A tiger. 2, at the
 end of a compound: best, pre-eminent. 3, N. of an asura
 (Bp. 18, 23).
 ವ್ಯಾಘ್ರನಖ *vyāghra-nakha*. A tiger's claw. 2, a sort of
 perfume (= ಕರಣ).
 ವ್ಯಾಘ್ರಪದ *vyāghra-pad*. also ವ್ಯಾಘ್ರಪಾದ. The plant *Fla-*
courtia sapida Roxh.
 ವ್ಯಾಘ್ರಪಾದ *vyāghra-pāda*. Tiger-footed. 2, N. (Bp. 44, 46).
 ವ್ಯಾಘ್ರಪುಷ್ಪ *vyāghra-puṣṭha*. A tiger's tail. 2, the castor-
 oil plant, *Ricinus communis*.
 ವ್ಯಾಘ್ರಾಜಿನ *vyāghra-ajina*. A tiger's skin (used to sit
 upon, My.).
 ವ್ಯಾಘ್ರಾಜಿ *vyāghra-aja*. A sky-lark. 2, N. of another bird
 (ಭರವಾಜಿ, ಹೆಗ್ಗಡಿ Hiā.; ಭರವಾಜಿ, ವರಿಯನ ಹಕ್ಕಿ Nr.).
 ವ್ಯಾಘ್ರಾಸನ *vyāghra-āsana*. A tiger's skin used as a seat
 (My.).
 ವ್ಯಾಘ್ರಾಸುರಹರ *vyāghra-asura-hara*. Śiva (Grj. 3, 87).
 ವ್ಯಾಘ್ರಿ *vyāghri*. A tigress. 2, a sort of prickly night-
 shade, *Solanum jacquini* Lin. See ನೆಲಗುಳ್ಳ.
 ವ್ಯಾಜಿ *vi-āja*. = ನಾಯ 1. Deceit, deception, fraud, craft,
 art, cunning; disguise (either of purpose or of person);
 pretext, pretence (My.). 2; wickedness.
 ವ್ಯಾಜಿನಿನ್ನೆ *vyāja-nindē*. False censure: censure in appear-
 ance conveying real commendation; in appearance
 blaming one, in reality another: disguised reproach
 (My.).
 ವ್ಯಾಜಿಸಂಸ್ತವ *vyāja-saṁstava*. A partitioned figure of
 rhetoric: disguised reproach; covert praise; praising
 one person whilst apparently blaming another; censur-
 ing one person whilst apparently commending another
 (Kāvy. III, 3, B, 148 seq.).
 ವ್ಯಾಜಸ್ತುತಿ *vyāja-stuti*. = ವ್ಯಾಜಸಂಸ್ತವ. (Kāvy. III, 3, B, 148
 seq.).
 ವ್ಯಾಜೋಕ್ತಿ *vyāja-ukti*. Covert allusion (intended to mis-
 lead), innuendo (My.).
 ವ್ಯಾಜ್ಯ *vi-āja*. (fr. ಎಜಜ). = ಯಾಜ್ಯ 2. A contest, a
 quarrel, a dispute (My.; Tē., T., M.);—a law-suit (My.;

Tē., etc.). — ವ್ಯಾಜ್ಯ ತೀರಿಸು. To settle a dispute (B. 4, 93.
 142; My.). — ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡು. = ವ್ಯಾಜ್ಯವಾಡು. ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡು
 ವನ ಅಜ್ಜಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). — ವ್ಯಾಜ್ಯವಾಡು. — ಎಡು. To
 quarrel (My.); to litigate (My.). — ವ್ಯಾಜ್ಯವೆಬ್ಬಿಸು. — ಎಬ್ಬಿಸು.
 To create a quarrel (B. 2, 25).
 ವ್ಯಾಜ್ಯಗಾಢ *vyāja-gāṇa*. A litigious man (My.).
 ವ್ಯಾಜ್ಯ *vyāja*. = ವ್ಯಾಲ. A snake 2, a carnivorous animal,
 a beast of prey. 3, a villain, a rogue.
 ವ್ಯಾಜ್ಯಾಯುಧ *vyāja-āyudha*. A sort of perfume (= ವ್ಯಾಘ್ರ
 ನು).
 ವ್ಯಾತ್ಯುಕ್ತಿ *vyātyukṭhi*. Bathing together for amusement,
 mutual splashing and sporting in water. (Si.).
 ವ್ಯಾಧಿ *vyādhi*. = ಬಿಯದ. A hunter. 2, a wicked man.
 ವ್ಯಾಧಾನು *vyādhanu*. A thunder-bolt.
 ವ್ಯಾಧಿ *vyādhi*. = ಬಿಯದ. Sickness, ailment, disease. 2, the
 plant *Costus speciosus* or *arabicus* (= ಕುಷ್ಠ).
 ವ್ಯಾಧಿಘಾತ *vyādhi-ghāta*. The tree *Cathartocarpus fistula*
 Pers. (Cassia fistula Lin.).
 ವ್ಯಾಧಿತ *vyādhi*. Diseased, sick, ill.
 ವ್ಯಾಧಿವಿಕಾರ *vyādhi-vikāra*. A change of the nature of a
 disease (?). See ಇಕ್ಕುಡು 2.
 ವ್ಯಾಧಿಸ್ಥ *vyādhi-sṭha*. A sick man (ದೋಷ Nn. 44. 76).
 ವ್ಯಾನ *vyāna*. 1. Covering. See ಸಂ-
 ವ್ಯಾನ *vi-āna*. 2. One of the vital airs, that which is diffu-
 sed through the body.
 ವ್ಯಾಪಕ *vi-āpaka*. Reaching through, pervading, diffusive,
 comprehensive, going everywhere, widely spreading,
 extending over the whole of anything, invariably con-
 comitant or inherent;—an invariably concomitant or
 inherent property or substance (Śmd. 162). See ಅಖಿಲ-
 2, a man who is an intimate associate of the whole
 community (My.).
 ವ್ಯಾಪದ *vi-āpad*. Death; calamity; ruin.
 ವ್ಯಾಪದ್ಗತ *vyāpad-gata*. Involved in calamity.
 ವ್ಯಾಪನ *vi-āpana*. The act of spreading through or
 throughout, pervading, penetrating, filling up (My.).
 ವ್ಯಾಪರಿಸು *vyāparisu*. = ವ್ಯಾಪಿಸು. (My.).
 ವ್ಯಾಪಾದ *vi-āpāda*. Destroying, destruction, ruin;—the
 wish or project to injure another.
 ವ್ಯಾಪಾದನ *vi-āpādana*. Destroying, killing, slaying, slaughtering.
 ವ್ಯಾಪಾದಿತ *vi-āpādita*. Destroyed, killed; hurt, injured. (R.).
 ವ್ಯಾಪಾರ *vi-āpāra*. = ಬೇಪಾರ, ಬೇರ 2, ಯಾಪಾರ. The state of
 being occupied or engaged in; occupation, employment,
 business, trade, profession (ಉದ್ಯೋಗ Bhn. 51). 2, ex-
 ercise, practice, exertion, activity. 3, work, affair,
 operation, action, transaction, doing, performance. 4,
 trade, traffic (My.; Mhr.). See Sp. s. ಪಾಪಕರ್ಮ. — ವ್ಯಾ
 ಪಾರದ ಹುಡು. See ಕೆನ್ನಲೇ. — ವ್ಯಾಪಾರ ನಡಿಸು. To do a
 work (B. 5, 301). 2, to trade (My.). — ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡು.
 To trade (My.). ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವನ (ವರ್ತಕ G.). ಹವಗದಿಸ್ತ
 ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವನ (ಸಾಯಾತ್ರಿಕ G.).
 ವ್ಯಾಪಾರಗಾಢ *vyāpāra-gāṇa*. = ವ್ಯಾಪಾರಿ No. 2. (My.; B. 5,
 122).
 ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ *vyāpāra-sṭha*. = ವ್ಯಾಪಾರಿ No. 2. (My.; B. 3, 58.
 116; 5, 287).

ವ್ಯಾಪಾರಿ vyāpāri. = ಬೇಸಾರಿ, ಬೇರಿ 1. Occupied, busy; transacting business. 2, a tradesman, a dealer, a merchant (My.; Si. 84; ಪರದ, ಹರದ G.).

ವ್ಯಾಪಾರಿಗ vyāpāriga. = ವ್ಯಾಪಾರಿ No. 2. (ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯಕ G.).

ವ್ಯಾಪಿ vi-āpi. Reaching through, pervading, extending over or to, overspreading, covering. 2, all-pervading, diffusivo; invariably inherent or concomitant. 3, = ಯೋಗವಟಿ, q. v.

ವ್ಯಾಪಿತ vi-āpita. = ವ್ಯಾಪ್ತ. (Bp. 2, 6; 38, 7).

ವ್ಯಾಪಿನಿ vyāpinī. Feminine of ವ್ಯಾಪಿ (Ūpr. 2, 66).

ವ್ಯಾಪಿಸು vi-āpisan. = ವೇಷಿಸು. To reach through, to spread through, to go everywhere, to overspread, to pervade, to permeate, to cover, to fill, to occupy (Bp. 19, 38; 44, 34; J. 1, 4; 18, 1; Si. 50. 76; B. 4, 202; My.).

ವ್ಯಾಪೃತ vi-āpṛita. Occupied or engaged in. See ಕುಟುಮ್ಬ.

ವ್ಯಾಪೃತಿ vi-āpṛiti. Occupation, engagement (Ūpr. 4, 28; 8, 1; 9, 6).

ವ್ಯಾಪ್ತ vi-āpta. Spread through, pervaded, pervading, extended, thoroughly occupied or penetrated by; filled up, full; overspread, covered over; invariably attended or accompanied; etc.

ವ್ಯಾಪ್ತಿ vi-āpti. The act or state of pervading, pervasion, permeation, presence throughout the extension of. 2, universality; fineness (J. 2, 55). 3, obtaining, gaining, acquiring. 4, occupation, work (ಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ Nn. 117; My.).

ವ್ಯಾಪ್ಯ vi-āpya. Permeable, penetrable. 2, that which may be the site or locality of an invariably concomitant cause or characteristic. 3, that is to be comprehended. 4, the medicinal plant *Coslus speciosus* or *arabicus*.

ವ್ಯಾಮಿ vyāma. A fathom or the space between the tips of the fingers of either hand when the arms are extended (ಅಳತೆ, ಪ್ರಮಾಣ Nn. 129). 2, one hundred (ತತ, ನೂರು 129). 3, sickness (ಸರೋಗ, ಅನೇಕ ರೋಗ 129).

ವ್ಯಾಮೋಹ vi-āmōha. Bewilderment. 2, excessive love or affection (Bp. 24, 24; Prll. 3, 12; My.; see ಮೂಫ).

ವ್ಯಾಯತಿ vi-āyata. Drawn asunder, separated;—drawn out, extended, long, tall;—hard, firm;—mighty, powerful, strong, intense, much.

ವ್ಯಾಯಾಮ vi-āyāma. Drawing or stretching out;—athletic exercise; exercise of the body in general (My.; B. 4, 122. 124; B. 5, 189);—fatigue, labour;—a fathom.

ವ್ಯಾಲಿ vyāli. = ಬಿಯಳಿ, ವ್ಯಾಲಿ, ವ್ಯಾಡ. A snake (ಉರಗ, ಸರ್ಪ Nn. 74; ಪನ್ನಗ Mr. 486). 2, a carnivorous animal, a beast of prey (ಕೊಳ್ಳಿಗ, ಕೊಲುನ ಮೃಗ 74; ಕೊಳ್ಳಿಗ 486). 3, wicked, villainous, bad; cruel, fierce, vicious;—a villain, a cheat, a rogue (ಮರ್ಜನನ 74); a cruel man (ಅತೀವನಂಕರ, ನಾನಾಂಸಗ ಮಾಡುವನು 74); a terrible man (ಭಯಕಾದಿ 74; ಉರ್ವ ಭಯಕಾರ 486). 4, a vicious elephant (ಮದೇಫ, ಸೊಕ್ಕಿದಾನೆ 74; ಇಫ 486). 5, the Ceylon leadwort (ಚಿತ್ರಮೂಲ, etc. Mr. 128).

ವ್ಯಾಲಿಗಂಧಿ vyāli-gandhi. The *lehnemon* plant (? ನಾಂಗುರಿಕ Mr. 133, one MS. ವ್ಯಾಲಿನಿ).

ವ್ಯಾಲಿಗ್ರಾಹಿ vyāli-grāhi. A snake-catcher.

ವ್ಯಾಲಿಪತಿ vyāli-pati. A big snake (in ಮುರ್ಘಾಲಪತಿ, J. 34, 20).

ವ್ಯಾಲಿಪಾಯಿ vyāli-āyi. Vishnu (My.).

ವ್ಯಾಲಿಯುದ್ಧ vyāli-āyudha. = ವ್ಯಾಡಿಯುದ್ಧ. A sort of perfume.

ವ್ಯಾಲಿರಿ vyāli-ari. Garuda (Mr. 21).

ವ್ಯಾಲಿ vyāli. The plant *Convolvulus argenteus* (ಕಾಳಿಪುಷ್ಪ, ಎಮ್ಮೆವಳ್ಳಿ Mr. 148).

ವ್ಯಾಲಿಕ vyālika. (= ವ್ಯಾಲಿಕ). Cheating, deceit, falsehood (ವಿಪ್ರಕಾರಣ, ವಂಚನೆ, ಅದೃಗೊಳಿಸು Mr. 439).

ವ್ಯಾಲೀಲಿ vi-āliḍa. Rolling about, shaking, waving (Ū. v. 202).

ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ vyāvahārika. (fr. ವ್ಯವಹಾರ). Relating to business or practice or action, practical, active;—belonging to judicial procedure, judicial, legal;—customary, usual;—use (My.; Si. 48).

ವ್ಯಾವೃತ್ತ vi-āvṛitta. Separated; excluded; freed from.—turned back, turned round, revolved (ಮರಳಮುಖ);—encompassed, surrounded; fenced.

ವ್ಯಾವೃತ್ತಿ vi-āvṛitti. Separation from, selection. 2, exemption, excision, rejection, removal. 3, turning away. 4, rolling round; repetition. See ಕಾಷ್ಠಮೂಲ, ಪದವರ್ಣ.

ವ್ಯಾಸ vi-āsa. = ಬಿಯಸ. Throwing in different directions:—distribution or separation into parts;—severing, severality, distinction, detail. 2, diffusing, extending, spreading (ಬಿತ್ತರ, ವಿತ್ತರ, ಪ್ರವಂಶ, ಪಿಂದು ಮಾಡುವ Mr. 417); diffusion, extension, width, breadth; the diameter of a circle (B. 4, 65; My.). 3, disposing in order, arranging; an arranger;—Vyāsa, the son of Parāśara and Saptarishi, who is regarded as the original arranger of the vēdas and founder of the vēdānta philosophy (ವ್ಯಾಸ Mr. 519; ವ್ಯಾಸವಾಸಿಯನ, ಸತ್ಯವತಿ, ಪರಾಶರ Mr. 257). See Bp. 54, 64; 57, 72.

ವ್ಯಾಸಪೀಠ vyāsa-pīṭha. A kind of stool on which the book is placed in reading (My.).

ವ್ಯಾಸಂಗ vi-āsanga. = ಬಿಯಸಂಗ. Exclusive attachment, close adherence, devotion or addiction to;—assiduous application to, diligent study of. See ವ್ಯಾಸ.

ವ್ಯಾಸಹಸ್ತ vyāsa-hasta. = ಬಿಯಸಹಸ್ತ. Vyāsa's hand cut off by Nandi, and its image (Bp. 54, 49; 57, 24; 58, 53). See ನಂದಿಕಪ್ಪ.

ವ್ಯಾಸೇಶ vyāsa-śa. N. of a liṅga (Bp. 54, 64).

ವ್ಯಾಹರಣಿ vi-āharaṇa. Uttering, pronouncing, etc.

ವ್ಯಾಹಾರ vi-āhāra. Uttering, pronouncing; utterance, speech; voice; a word;—a humorous speech, a facetious allusion.

ವ್ಯಾಹೃತಿ vi-āhṛiti. Utterance, etc. 2, a mystical word pronounced after ōm (bhār, hruvāḥ and svar being the three great vyāhṛiti).

ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮ vi-utkrama. Going out of the right course; transgression;—inverted order, reverse or irregular arrangement, disorder, confusion, contrariety.

ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮಣಿ vi-utkramana. = ವ್ಯುತ್ಕ್ರಮ (Kāv. III, 3, B. 16).

ವ್ಯುತ್ಥಾನ vi-utthāna. Rising up against, opposition, doing anything prohibited;—obstruction, hindering;—(following one's own inclination, independent action;—the completion of a religious act or vow.

ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ vi-utpatti. = ವಿಪತ್ತಿ. Production, origin; derivation (of words from roots, etc.), etymology (My.). 2, one

versancy with or proficiency in (literature or science); —scholarship, learning. See ತಾತ್ಪ್ರ.

ವ್ಯುತ್ಪನ್ನ vi-utpanna. = ವಿತ್ಪನ್ನ. Produced;—derived (from a root, etc.); formed (as a derivative word);—completed, perfected, accomplished. 2, quite conversant with or proficient in (literature, etc.);—learned.

ವ್ಯುತ್ಪಾದಕ vi-utpādaka. Producing, productive;—deriving or tracing (words, My.).

ವ್ಯುತ್ಪಾದನ vi-utpādana. Tracing (words) back to a root or theme (My.).

ವ್ಯುತ್ಪಾದಿಸು vi-utpādisu. To derive from a root, to trace back to a root (My.).

ವ್ಯುದಾಸ vi-udāsa. Throwing or scattering in different directions, throwing or laying away or aside; rejection, exclusion; prohibition; disregard for. See ಕ್ಷಿತಿವ್ಯುದಾಸ. ಹಗ.

ವ್ಯುಷ್ಟ vi-ushṭa. Dawn, day-break.

ವ್ಯುಷ್ಟಿ vi-ushṭi. Dawn. 2, increase, prosperity. 3, product, fruit, consequence.

ವ್ಯೂಹ vi-ūḥa. Expanded, wide, broad, large;—arrayed, arranged.

ವ್ಯೂಹಕಂಠಕಿ ವ್ಯೂಹ-kaṇṭhaka. Accoutred, mailed, armed.

ವ್ಯೂಹಿ vi-ūhi. Weaving, sewing.

ವ್ಯೂಹ vi-ūha. = ಬಹು, ಬಹು q. v. A mass, a multitude, a flock (ಹಿಫ, ಸಮೂಹ Nn. 108);—an army (ಸೈನ್ಯ, ಸೇನೆ 108). 2, orderly arrangement, disposition, array; military array (ರಹನೆ 108; ಪದಯೋದ್ಧ Mr. 468; see ಒಡ್ಡು).

ವ್ಯೂಹಪಾರ್ಷ್ವಿ ವ್ಯೂಹ-pārshvī. The rear of an army.

ವ್ಯೂಹಕಾರ ವ್ಯೂ-kāra. = ಬೋಗಾರ. A blacksmith. 2, a copper-smith; one who makes and sells brass and copper-vessels (ಬೋಹಕಾರ, ಬೋಗಾರ Hlā.; see Mr. s. ಬೋಹಕಾರಕ).

ವ್ಯೂಹಮ ವ್ಯೂma. (ವೇಮ). N. (Bp. 46, 76, 77). —ವ್ಯೂಹಮನಾರಾಯಣ. -ಅರ್ಚಾಯಣ. N. (Bp. 46, 68). —ವ್ಯೂಹಮನಾರಾಧ್ಯ. -ಅರ್ಚಾಯಣ. N. (Bp. 46, 41. 45. 81). —ವ್ಯೂಹಮನಾರಾಯಣ. -ಅರ್ಚಾಯಣ. N. (Bp. 46, 67). —ವ್ಯೂಹಮವ್ರಾಹ್ಮಣ. N. (Bp. 46, 75. 76). —ವ್ಯೂಹಮವಿಷ್ಣು. N. (Bp. 46, 5). —ವ್ಯೂಹಮಾರ್ಯ. -ಅರ್ಚಾಯಣ. N. (Bp. 46, 76).

ವ್ಯೂಹಮ ವ್ಯೂma. The sky, the ether, the atmosphere. 2, the zero (see ಕೃತಯುಗ).

ವ್ಯೂಹಮಕಾಶಾಭಿರಾಮ ವ್ಯೂma-kaśa-abhirāma. Śiva (ತೇ. 5, 25).

ವ್ಯೂಹಮಕೇಶ ವ್ಯೂma-kēśa. Śiva.

ವ್ಯೂಹಮಗಂಗೆ ವ್ಯೂma-gaṅgā. The heavenly Ganges (My.).

ವ್ಯೂಹಮನದಿ ವ್ಯೂma-nadi. = ವ್ಯೂಹಮಗಂಗೆ. (Bp. 24, 74).

ವ್ಯೂಹಮಯಾನ ವ್ಯೂma-yāna. A celestial car, a chariot of the gods (ನಡೆಮಾಡ, ಪಾಡು Śm. 10).

ವ್ಯೂಹಪ್ರ vi-ūḥa. The aggregate of three spices: black pepper, long pepper, and dry ginger.

ವ್ರಜ vṛja. = ಬ್ರಜ. Going, wandering, roaming; a road. 2, a flock, a herd, a multitude. 3, a station of cowherds, a cowpen, a cattle-shed. See ಪಶು.

ವ್ರಜೈ vṛajē. Travelling or wandering about (in quest of alms, etc.). 2, march, attack, invasion. See ಅನು, ಪರಿ.

ವ್ರಣ vṛaṇa. = ಬ್ರಣ, ರಣ 2, ದರ. A wound, a sore, an ulcer, a boil, a bruise, a tumor (ಅರುಷ, ಪುಣ್ಣ Mr. 398). See ನಾಡಿ. ನೋಡು ಕೂಡ ವ್ರಣ ಹೊರ್ತು ವರಣ ಜೀವಿಸಿಕೊಳ್ಳೆ (Prv.).

ವ್ರಣಕಾರಿ vṛaṇa-kāri. Causing wounds, etc.

ವ್ರಣವೈದ್ಯ vṛaṇa-vaidyā. = ರಣವೈದ್ಯ s. ರಣ 2. A doctor for curing sores, etc. (My.); the science of curing sores, etc. (My.).

ವ್ರಣಾಶನ vṛaṇa-aśana. A tick (ಉಣ್ಣೆ Mr. 166).

ವ್ರಣ ವ್ರಾṇi. N. of a plant (ತೇರಾ Mr. 117).

ವ್ರತ vṛata. = ಬತ, ಬ್ರತ. Rite, observance, practice, work (see ಮಧು). 2, any religious act or obligation enjoined by the gods. 3, sacrifice. 4, a self-chosen or voluntary act of religious merit (fasting, continence, etc.), any self-imposed religious observance or obligation to hold it, vowed observance, a vow made to do or bear. ಸೇವಮದ್ದರೆ ವ್ರತ, ಹೋಮವಿದ್ಧರೆ ತೋಧನ (Prv.).

ವ್ರತತಿ vṛatati. Expansion, spreading. 2, a climbing plant.

ವ್ರತಭಂಗ vṛata-bhaṅga. The breach of a vow (My.).

ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟ vṛata-bhrasṭa. Fallen or deviated from one's vow (Bp. 57, 76; 60, 27).

ವ್ರತಸಮಾವರ್ತನೆ vṛata-samāvartanē. = ಸಮಾವರ್ತನೆ. (My.).

ವ್ರತಸ್ಥ vṛata-stha. A man that is under the obligation of a religious vow (My.; Si. 250).

ವ್ರತಹೀನ vṛata-hīna. A man who neglects his vowed observance;—bad penance (ಕುತಪ, ಕೆಟ್ಟ ತಪಸ್ಸು Nn. 107).

ವ್ರತಾಚರಣ vṛata-ācārāṇa. = ವ್ರತಾಚಾರ. See ನೋಡು.

ವ್ರತಾಚಾರ vṛata-ācāra. The act of observing a vow or religious obligation.

ವ್ರತಾದಾನ vṛata-ādāna. Undertaking the obligations of a devotee.

ವ್ರತಿ vṛati. = ಬ್ರತಿ. Observing a vow, practising any penance or religious observance: an ascetic, a devotee (ಕಿತ್ತಿ Kk. 76);—a man engaged in the performance of a sacrifice.

ವ್ರತಿಸತಿ vṛati-pati. An eminent ascetic (ಛಂ. 2, 65; 3, 70).

ವ್ರತೆ vṛatē. = ಬತೆ, ಬತಿ, ಬ್ರತೆ. A woman who keeps her vow (of loyalty to her husband, see ಪತಿ).

ವ್ರಯ vṛaya. Tbh. of ವ್ಯಯ. Spending, expenditure, expensio, outlay (My.; Si. 393; Tē.; see ದುರ್, ಯಾಗ).

ವ್ರಜನ ವ್ರಾಜನಾ. Who or what out;—a small chisel or saw, a fine file.

ವ್ರಾಜೆ vṛājē. Wandering about. See ಪರಿ.

ವ್ರಾಜಕ vṛājaka. = ವ್ರಾಜಕ. See ಪರಿ.

ವ್ರಾತ vṛāta. = ವ್ರಾತ. A multitude, a flock, an assemblage, a troop. 2, manual or bodily labour (Bp. 39, 23; 47, 12).

ವ್ರಾತೃ vṛātṛa. A man of one of the first three classes who has lost caste through non-observance of the saṁskāras, an outcaste (ಸಂಸ್ಕಾರಂಗಲ್ಲದವನು Hlā.; ಸಂಸ್ಕಾರವೇನ Mr. 253);—a man of a particular inferior class (regarded as the descendant of a śūdra father and Kshatriya mother);—a low or vile person;—an illiterate, ill-bred man (My.).

ವ್ರೇದೇ vṛēḍē. Shame, modesty, bashfulness. 2, N. of a plant (ಅಕ್ಕಿಲಿಗಾರ Mr. 184).

ವ್ರೇಹಿ vṛēhi. Rice, paddy (ಸೆಲ್ಲ Hlā.; Nn. 86).

ವ್ರೇಹಿಭೇದ vṛēhi-bhēda. A species of rice. 2, the grain Panicum miliaceum.

ವ್ರೈಹೇಯ vṛāihēya. = ಬ್ರೈಹೇಯ. A field of rice.

ಶ

§

ಶ ಫ. The fifty-first letter of the Alphabet (Śmd. 12. 21). It does not occur in pure Kannaḍa (44-45), and appears as ಸ in tadhhavas (234. 235), or as ಫ (see ಫಕಡಾ, ಫಕ್ಕುಲಿ, ಫಕ್ಕಿ, ಫಕ್ಕಿ, ಫಕಂ, ಫಕ್ಕ 2, ಫಜ್ಜ, ಫುಕ್ಕ; cf. also ಫಕ್ಕ).

ಶ ಫ. The letter ಶ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 5 (Mr. 349). 3, = ತಯ, sleeping, reposing; see ಗಿಂ.

ಶಂಸ ಫಾಂಸಾ. Hurting, injuring. See ನ್ಯ.

ಶಂಸನ ಫಾಂಸಾ. Saying, telling; reciting, repeating; praising (My.).

ಶಂಸಿತ ಫಾಂಸಿತಾ. Said, told;—praised (My.);—desired;—calumniated.

ಶಂಸಿ ಫಾಂಸಿ. Speech; praise, eulogium. 2, wish, desire. See ಪ್ರ.

ಶಕ ಫಾ. N. of a king, especially applied to Śālivāhana. 2, an era, an epoch (My.; B. 3, 23). 3, N. of a country and of a race of people.

ಶಕಟ ಫಾಕಟಾ. = ಹಕ್ಕಡಿ, etc. A cart, a waggon (ಬಟ್ಟೆ Nn. 10; ಅಕ್ಕಿ ಬಟ್ಟೆ 37).

ಶಕಟಾಂಗ ಫಾಕಟಾ-āṅga. A part of a cart. See ಕಸು.

ಶಕಲ ಫಾಕಲಾ. A part, a portion, a piece, a fragment; a poleherd. 2, the skull (ತಲೆಯ ಬಟ್ಟೆ Mr. 397). 3, skin; bark;—the scales of a fish.

ಶಕಲ ಫಾಕಲಿ. Having scales: a fish.

ಶಕನರುಷ ಫಾಕಾ-varuṣa. = ತಲಾಬ್ಬ. (Bp. 61, 92).

ಶಕಾಬ್ಬ ಫಾಕಾ-ahda. A year of the ṣaka era (especially of that of Śālivāhana, My.).

ಶಕಾರ ಫಾ-kāra. The letter ಶ (Śmd. 11).

ಶಕುನ ಫಾಕುನಾ. = ಸಕುನ. A bird. 2, a prognostic, an omen, a prodigy (generally one that indicates good luck). ಶಕುನವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವಶಕುನಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ. — ಶಕುನದ ಹಕ್ಕಿಯ ಗೋಣು ಮುದದ ಹಾಗೆ. — ಶಕುನವಾಗುತ್ತದೆನ್ನು ಬಿಳಗ ತನಕ ಕದ್ದರೆ ಅದೀತೇ? (Prvs.). See ಉದಾಗ 2, ಬಕ್ಕು 4, ಪಾದ 2; Prv. a. ತೂಲ.

ಶಕುನ ಫಾಕುನಿ. = ಸಕುನಿ. A bird. 2, a kite, *Falco cheela*. 3, a doll (ಪುತ್ತಳಿ) of omen (ಸನ್ನ ಸುರಪವನುಸುರ್ವವು ಅಯ್ದಿ ಶಕುನಿಗಳಕ್ಕು Mr. 204). 4, N. of the maternal uncle of the Kauravas (Bh. 1, 6, 11 seq.). 5, = ಶಕುನ No. 4 (My.).

ಶಕುನ ಫಾಕುನಾ. A bird. 2, a particular kind of bird, probably the Indian vulture or perhaps a sort of falcon. 3, a small kind of owl (ಹಿಂಗಲಿ, ಫಾಸ, ಹಾಲುಹಕ್ಕು Mr. 174; see ಪಾಲ್ಕುತಿ). 4, N. of one of the astronomical periods (karapas).

ಶಕುನಲಿ ಫಾಕುನಾಲಿ. N. of a daughter of the apearas Mēnākā by Viśvāmītra, who was reared as his daughter by Kapva and became the mother of Bharata (My.).

ಶಕುಲ ಫಾಕುಲಾ. A kind of fish (ಬಿಕ್ಕಿ ಎಲಾನ್ Mr. 410). See ಲೇಗಡಿ.

ಶಕುಲಾಕ್ಷಕ ಫಾಕುಲಾ-akṣhaka. White bent-grass, *Panicum dactylon* (= ಗಣ್ಣಲಿ).

ಶಕುಲಾದನಿ ಫಾಕುಲಾ-adanl. A medicinal plant (= ಕಟು). 2, the plant *Commelina salicifolia*.

ಶಕುಲಾರ್ಹಕ ಫಾಕುಲಾ-arhhaka. A sort of fish (= ಗಡಕ).

ಶಕೃತ ಫಾಕೃತಿ. (= ಸಗರ, etc.). Excrement, ordure, feces, dung, cow-dung (ನಿಷ್ಠೆ Hlā.).

ಶಕೃತು ಫಾಕೃತಿ-kari. Dung-making: a calf.

ಶಕ್ತ ಫಾಕ್ತಾ. Strong, mighty, powerful;—able, capable, competent;—clever, diligent, attentive, intent. ಧಕ್ಕುನಿ ಧಕ್ಕು, ಶಕ್ತನಿಗೆ ಕತ್ತಿ (Prv.). See ಅನು, ಅ-; Āpr. 5, 118; Bp. 39, 12; 55, 2.

ಶಕ್ತಿ ಫಾಕ್ತಿ. = ಸಕ್ತಿ, ಸಕ್ತಾ. Strength, power; ability, capacity, capability, faculty;—regal power;—a powerful man (ಬಲಾಸ್ಥಿತಿ, ಬಲಾಧ್ಯ Nn. 60). 2, the energy or active power of a deity personified as his wife, e. g. Pārvatī (ನಿರತಿ ಪಾರ್ವತಿ 60; see ಅದಿ);—a woman (ಪಾಮಿನಿ, ಪ್ರೀತಿ 60). 3, the power or signification of a word, the force or meaning of a term. 4, a spear, a pike, a dart;—a sword (ಬಕ್ಕಿ, ಅಯುಧಧೇದ 60). 5, N. of a muni. 6, the female organ (as the counterpart of Śiva's phallus worshipped by the śāktas). ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದವನಾದರೂ ಯುಕ್ತಿಯಿದ್ದವನ ತೆಳಗಿ (Prv.). — ಶಕ್ತಿಗೆದು. -ಕೆದು. Power to be ruined or lost (Bp. 5; 3).

ಶಕ್ತಿಹಯ ಫಾಕ್ತಿ-kṣaya. Diminution or loss of power. See ಹುಟ್ಟಿಸು.

ಶಕ್ತಿಶಕ್ತಿ ಫಾಕ್ತಿ. Power, faculty. See ಅತಿ.

ಶಕ್ತಿತ್ರಯ ಫಾಕ್ತಿ-traya. The three constituents of regal power: prahntva, mantra, and utāḥa; or: king, minister, and energy (Āpr. 2, 8; Rir. 5, after 19).

ಶಕ್ತಿಧರ ಫಾಕ್ತಿ-dhara. A spearman, a lancer. 2, Skanda.

ಶಕ್ತಿಪಾನಿ ಫಾಕ್ತಿ-pāṇi. Spear-handed, a spearman. 2, Skanda.

ಶಕ್ತಿಪೂಜಿ ಫಾಕ್ತಿ-pūjā. Worship of the śakti No. 6 (as done by the śāktas, My.).

ಶಕ್ತಿಮಾನ ಫಾಕ್ತಿ-māna. = ಶಕ್ತಿವನ್. (Mhr.; B. 5, 210; Ūb. 34).

ಶಕ್ತಿವನ್ ಫಾಕ್ತಿ-vanta. Strong, mighty; able, competent (Bp. 58, 20; My.).

ಶಕ್ತಿಹೀನ ಫಾಕ್ತಿ-hīna. Powerless, impotent (B. 5, 210; My.).

ಶಕ್ತಿಹೇತಿಕ ಫಾಕ್ತಿ-hētika. One who has a spear for a weapon, a soldier armed with a lance.

ಶಕ್ತಿ ಫಾಕ್ತಿ. Speaking kindly or pleasantly.

ಶಕ್ಯ ಫಾಕ್ಯಾ. Ahle, possible, capable, practicable, able to be effected or done, easy to be accomplished;—that may be conveyed or expressed (as sense or meaning by any particular word, etc.). ಶಕ್ಯವಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯ ಸ್ವರೂಪ (Prv.). See Śmd. 5. 231 Cm.; Bp. 39, 20; ಅ.

ಶಕ್ಯಾರ್ಥ ಫಾಕ್ಯಾ-artha. Admissible meaning, the meaning conveyed by a word (My.).

ಶಕ್ತ ಫಾಕ್ತಾ. Powerful, strong, mighty. 2, Indra (ಗಣಿ Nu. 60; Mr. 517). 3, Viṣṇu (ಹರಿ, ನಾರಾಯಣ 80). 4, Yama (ಕಾಲ, ಯಮ 60). 5, white (ಕುಪ್ಪ, ಬಿಳುಪು 80; 13 517). 6, the plant *Wrightia antidysenterica* R. Br. 7.

a kind of jasmine (ಎಡಕಲಿ, ನಿರ್ಮಲಿಗೆ 80; ನಿರ್ಮಲಿಗೆ 517).
 8, a kind of Euphorbia (ವಜ್ರ, ಕಳ್ಳಿಯ ಮರ 80, o. r. ವಜ್ರ; ಎಲೆ ಗಳ್ಳಿ 517). 9, an arbour, etc. (ಉಟಿಟ, ವರ್ಣಶಾಲೆ 80). ತಕ್ರ ಶಕ್ರನಿಗೆ ಸವಾ ದುರ್ಲಭ (Priv.).
 ಶಕ್ರಶ್ವರಾದಲ ಶಾಕಾ-krīḍā-āśāla. Indra's pleasure-mountain: the mountain *meru*.
 ಶಕ್ರಗೋಪ ಶಾಕಾ-gōpa. The insect oochineal (= ಇನ್ನಿ ಗೋಪಿ). (V. 14, 16).
 ಶಕ್ರಬಾವ ಶಾಕಾ-bāpa. The rainbow (ಇನ್ನಿರವಿರ ಶಾ.; Bp. 37, 25).
 ಶಕ್ರಜಿತ ಶಾಕಾ-jit. N. of the son of Ravana (My.).
 ಶಕ್ರಜೇತಾರ ಶಾಕಾ-jētāra. = ಶಕ್ರಜಿತ. (My.).
 ಶಕ್ರಧನುಸ್ ಶಾಕಾ-dhanus. The rainbow.
 ಶಕ್ರವಾದ ಶಾಕಾ-pādapa. A sort of pine, *Pinus deodara* Roxh.
 ಶಕ್ರಪುಷ್ಪಿ ಶಾಕಾ-puṣhpi. The plant *Menispermum cordifolium* Willd. (= ಅನ್ನಿ ಶಿಖಿ). 2, the plant *Pontaptea arjuna* (see ತಂಗೊಟ್ಟು).
 ಶಕ್ರಶರಾಸನ ಶಾಕಾ-śarāsana. The rainbow.
 ಶಕ್ರಸಾರಥಿ ಶಾಕಾ-sārathi. The charioteer of Indra: *Mātati*.
 ಶಕ್ರಸುತ ಶಾಕಾ-suta. Arjuna (J. 14, 28).
 ಶಕ್ರೇಭ ಶಾಕಾ-lhha. Indra's male elephant (ಐರಾವತ Nn. 124).
 ಶಕ್ಲ ಶಾಕಾ. = ಶಕ್ಲ. (ಸವಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುವವನು G.).
 ಶಕ್ಲವಿ ಶಾಕವಿ. N. of a typo of metres (Ūh.; ಫನ್ನ, ಫನ್ನೋ ಫೇದ Nn. 58; ಫನ್ನಸ್ Mr. 362; ಫನ್ನ Mr. 520). 2, a oow (ವಕು 58; 520). 3, the védānta (ವೇದ 58, ono MS. ವೇದಾ ನ್ತ; ವೇದಾನ್ತ 520).
 ಶಂಕತೆ ಶಾಕತೆ. = ಶಂಕೆ. See ನಿ-
 ಶಂಕರ śam-kara. = ಶಂಕರ 2. Cansing happiness, conferring good fortune. 2, Śiva. 3, N. (Bp. 54, 74). — ಶಂಕರ ದಾಸ. N. See ಎಲೆ. — ಶಂಕರದಾಸ. N. (Bp. 23, 4. 7. 34. 41; see ಶರಣ). — ಶಂಕರದಾಸನುಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 38; 23, 1. 5. 25; 29, 30; 44, 46; 47, 35; 58, 4). — ಶಂಕರ ಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 39).
 ಶಂಕರಗಣ ಶಾಕರ-gaṇa. A class of metrical feet (Ūh.).
 ಶಂಕರಶ್ವ ಶಾಕaratva. The state of being Śiva. See ಅ-
 ಶಂಕರಪ್ರಸಾದಿತ ಶಾಕara-prasāditā. = ಸಂಕರವಸಾಯಿತ. Purified by Śiva, etc.; graciously presented by Śiva.
 ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಶಾಕara-ācārya. N. of a teacher of the advaita védānta philosophy (My.).
 ಶಂಕರಿ ಶಾಕari. Śiva's wife. 2, a kind of vessel (ಸರಕ, ದಾರಿಗಿಲ್ಲದ Mr. 212, o. r. -ಗಿಲ್ಲದ).
 ಶಂಕಾನಿವೃತ್ತಿ ಶಾಕā-nivṛtti. Putting an end to doubt (My.).
 ಶಂಕಾಪರಿಹಾರ ಶಾಕā-parihāra. Dispelling doubt (My.).
 ಶಂಕಿತ ಶಾಕita. Doubtful, apprehended, feared, suspected, distrusted;—doubtful, uncertain;—alarmed, frightened, apprehensive, having scruples, fearful of;—distrustful, suspicious, suspecting (Bp. 52, 35).
 ಶಂಕೆ ಶಾಕī. Doubting, suspecting, full of fear.
 ಶಂಕಿನಿ ಶಾಕini. A woman that doubts, suspects or fears (Grj. 7, after 11).
 ಶಂಕಿಸು ಶಾಕisu. To doubt, to be doubtful or uncertain, to hesitate;—to fear, to be alarmed;—to have a suspicion (Ūpr. 3, 52; Bp. 25, 26; 43, 55; 56, 16; My.).

ಶಂಕು śaṅku. = ಸಂಕು 1, q. v. A pin, a peg, a spike (ಗೋಪ್ತ Mr. 200); a stake, a post, a pale, a pillar. 2, a dart, a javelin. 3, the trunk of a lopped tree; wood, dry wood (ಶಾಪ್ತ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಒಣಗಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ Nn. 147). 4, the style or pin of a dial. 5, the skate fish. 6, a hole, etc. (ಫನ್ನ 147). 7, destruction, etc. (ಲಯ, ಕೆಡುವನ್ನಾಡು 147). 8, crowdedness, etc. (ಸಂಕೀರ್ಣ, ಇಟ್ಟಿ 147). 9, a particular high number, ten millions. 10, the sine of altitude. 11, a surveyor's compass (My.). See ನಿರ್ವಾನ್ತಿ.

ಶಂಕುಮತಿ śaṅku-mat. Fitted with spikes or stakes.

ಶಂಕುಯನ್ತ್ರ śaṅku-yantra. A sun-dial (Mhr.; B. 4, 190).

ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ śaṅku-sthāpanā. The erection of the first post of a house and its worship (My.). 2, exact determination of the points of the compass by means of ಸಂಕು Nn. 11 (My.).

ಶಂಕೆ śaṅkē. ಶಂಕಾ. = ಸಂಕೆ 1. Doubt, uncertainty, hesitation, scruple, distrust, suspicion, misgiving, fear, alarm, apprehension (ಬೆಗಡು Ūt. 1, 9);—one of the saṅgārihāvas (Kāvy. 4, 2, 16). 2, an objection started in disputation. 3, presumption. 4, hope.

ಶಂಖ śaṅkha. = ಸಂಖ 1, ಸಂಖ 2. A shell, the conch-shell (ಕಮ್ಮು Nn. 66). 2, the temple or temporal bone;—the cheek-bone. 3, a particular high number, a hundred millions (ಸಂಖ್ಯಾತ, ಗಣನಾರ್ಥದ 66; see Mr. 2. ಏರ್ವ). 4, one of Kubera's treasures (ನಿಧಿ 66). 5, a particular perfume. 6, white (ಶ್ವೇತ, ಬಿಳಿದು 66). 7, a kind of military array (ವ್ಯೂಹ, ಬಿಡ್ಡೋದ 66). ಶಂಖ ಪಿಡಿದರೂ ಮಂಕುತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಶಂಖ ಉದಿದವಗೆ ಹೂಸಿನ ವರಮಯೇನು?—ಅಗೋ ಘಟೆ ಆಗಲಿ! ಉದೋ ಶಂಖ ಉದಿ ಬಿಡುವ! (Prva.). — ಶಂಖಚಕ್ರದ ಶೋಲು. A rod with the seal of a śaṅkha and śakra for marking the person or stamping oattle (My.). — ಶಂಖದ ಹುರು. (ಮುದ್ರೆ G.).

ಶಂಖದ್ರಾವಿ śaṅkha-drāvi. A kind of sorrel. See ಸಕ್ಕರೆನಿಮ್ಮೆ.

ಶಂಖಧರ śaṅkha-dhara. Kṛishṇa (Mr. 18).

ಶಂಖಧ್ವಾನಿ śaṅkha-dhvāna. The sound of a conch (My.). 2, the sound produced when heating one's own mouth with the palm of the hand from grief, etc. (My.).

ಶಂಖನಖ śaṅkha-nakha. The shell of the *Trochus perspectivus*.

ಶಂಖಪಾಲ śaṅkha-pāla. = ಸಂಕಪಾಲ. N. of a serpent (see ಎಣ್ಣುಕುಲ and ಅಪ್ಪವಣಿ).

ಶಂಖವಾಪೂಶ ಶಾṅkha-pāshāṇa. White oxide of arsenic (My.).

ಶಂಖಪುಷ್ಪ ಶಾṅkha-puṣhpa-bṣṣṭi. A climbing herb with large blue or white flowers, growing in hedges, *Clitoria ternatea* Lin. (St. & Pl.).

ಶಂಖಮುದ್ರೆ śaṅkha-mudrē. The seal of a conch (My.).

ಶಂಖಲಿಖಿತ ಶಾṅkha-likhitā. The two purāhitas Śaṅkha and Likhita (J. 10, 45. 46; 11, 29. 30).

ಶಂಖವರ್ಮ ಶಾṅkha-varma. N. (Kāvy. 1, 2, 99).

ಶಂಖವಾದ್ಯ ಶಾṅkha-vādyā. The conch-shell used for blowing as a horn. 2, conch-music: heating the mouth with the palm of the hand from grief, etc. (My.).

ಶಂಖವೃತ್ತಿ ಶಾṅkha-vṛtti. N. of a metre (Ūh., o. r. ಶಂಖಾ ವೃತ್ತಿ).

ಶಂಖಾಸು śaṅkhāsu. N. of a plant (ತುಮ್ಮೆ Mr. 150, o. r. ತಮ್ಮಾಸು).

ಕಂಠಿ *śaṅkhi*. Having a oonch; possessing shells;—
Viṣṇu;—a self-blower;—a worker in shells;—the
ocean.
ಕಂಠಿನಿ *śaṅkīni*. (fem. of ಕಂಠಿ). The grass *Andropogon
aciculatus* Roxb.
ಕಣಿ *śaṅi*. = ಸಖ. The wife of Indra.
ಕಣಿದೇವಿ *śaṅi-dēvi*. = ಕಣಿ. (ಇನ್ನಾಣಿ, ಪುಲೋಮುಜಾತ Nn. 28).
ಕಣಿನಲ್ಲ ಭ *śaṅi-valiabha*. = ಕಣಿನಲಿ. (ಇನ್ನಾಣಿ Nn. 47).
ಕಣಿನಲಿ *śaṅi-pati*. Indra.
ಕಣಿನಾಲ *śaṅi-pāla*. Indra (Mr. 41).
ಕಟ *śaṭa*. Sour, acid, astringent.
ಕಟಿ *śaṭi*. The plant *Zedoary*, *Curcuma zedoaria* (C. amhaidi).
ಕರ *śaṭha*. Wicked, bad, perverse, dishonest, perfidious,
deceitful (see ದನ್). 2, a rogue, a knave. 3, a fool, a
hickhead. 4, rognery, perfidy, deceit (Bp. 40, 52). 5,
N. (J. 7, 2; 12, 12. 50).
ಕರಪ್ಪ *śaṭhava*. Wickedness, depravity, rognery, knavery
(Sk.; My.). 2, stupidity, foolishness (My.).
ಕರಾಗಮಕ *śaṭha-āgamika*. A man well versed in rognery
or deceit (Bh. 1, 14, 29).
ಕರಾರ್ಥ *śaṭha-ārtha*. The meaning of deceit. See ಕೊಣಿ 1.
ಕರಿ *śaṭhō*. = ಸಖಿ 1. Deceit, falsehood, lying (ಕುಕ್ಕುಟಿ, etc.
Mr. 450; Bp. 51, 47). 2, a bnflock-load (ಹೇರು Mr. 350).
ಕಣಿ *śaṇa*. = ಸಣು. Hemp, Cannabis sativa. 2, a kind of
hemp, Bengal San, *Crotolaria juncea*.
ಕಣಿ *śaṇaga*. A bullock on which bndies are put or
which carries loads (ಗಣ್ಣಿಕ್ಕು Mr. 350).
ಕಣಿವುಕ್ಕಿ *śaṇa-pushpikō*. *Crotolaria* of various species
(= ಫಣ್ಣಿರವೆ).
ಕಣಿಸೂತ್ರ *śaṇa-sūtra*. Hempen cord or siring, pack-thread,
cordage; a net made of hemp.
ಕಣಿ *śaṇṭa*. = ಕಾಟಿ No. 2, ಕೇಟಿ, ಸಣ್ಣ. A hristle, a stiff hair
(Mhr. ಸಜ; cf. ಸಖಿ 2);—the hair about the privities (My.;
Mhr. ಶೇಣ್ಣ). ಕಣ್ಣು ಕರಿಯದ ನಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಕತ್ತೆಯ ಶಣ್ಣು (Dp. 54, 4).
ಬಣ್ಣು ದಿನ ನಣ್ಣು, ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಬಣ್ಣು, ಮೂದಿನೆಯ ದಿನ ಶಣ್ಣು
(Prv.).
ಕಣಿ *śaṇḍa*. = ಪಣ್ಣು, etc. A multitude. 2, an encampment
(ನಿವೇಶ, ಶಿವರ, ಪಾಳೆಯ Nr.).
ಕಣಿ *śaṇḍha*. = ಪಣ್ಣು, etc. A eunuch; an impotent man. 2,
buli at iiherty.
ಕಶ *śata*. A hundred (ಸೂರು Nr. 129). — ಶತವರುಷ. A
hundred years (Bp. 32, 47). — ಶತಕನ್ತ. A garment
composed of a hundred patches (My.).
ಕಶೋಟಿ *śata-kōṭi*. Having a hundred edges: a thunder-
bolt. 2, a hundred krores (Bp. 1, 65; Dp. 1, 2).
ಕಶಕ್ರ *śata-krāt*. Having or honoured by a hundred
sacrifices: Indra (My.).
ಕಶಕ್ರು *śata-gbni*. Slaying hundreds: a kind of weapon,
a stone or cylindrical piece of wood studded with iron
spikes. 2, a cannon (My.).
ಕಶಕ್ರಿದ್ರ *śata-ō-ōhidra*. A hundred, i. e. many, holes or
fragments (My.).
ಕಶತಮ *śata-tama*. The hundredth (My.).
ಕಶಕಾರಿ *śata-tārō*. = ಶತಕಶಕ. (My.).
ಕಶದಲ *śata-daia*. A lotus (Ch. v. 154; Bp. 13, 30; 35, 13).

ಕಶದಲಾಕರ *śatadaia-ākara*. A collection or multitude of
lotuses (Bp. 19, 61).
ಕಶದಲಾಕ್ಷ *śatadaia-āksha*. Viṣṇu (Bp. 54, 46).
ಕಶದಲಾಮ್ಬಕ *śatadaia-ambaka*. = ಕಶದಲಾಕ್ಷ. (Bp. 16, 26).
ಕಶದಲಾನನ *śatadala-ānana*. Brahmā (Bp. 16, 26).
ಕಶದಲಾನ್ಯ *śatadaia-ānyō*. A woman with lotus-like eyes
(Bp. 40, 7).
ಕಶದ್ರು *śata-dru*. = ಶಿತದ್ರು. Flowing in a hundred branches:
the river Sutlej in the Panjāb.
ಕಶದ್ರೋಹಿ *śata-drōhi*. One who has been guilty of a hundred
acts of treason (My.).
ಕಶಧಾಮ *śata-dhāma*. Having a hundred forms: Viṣṇu
(My.).
ಕಶಧಾರ *śata-dhāra*. Having a hundred edges: a thousand
boil.
ಕಶದ್ರಿ *śata-dbriti*. Having a hundred sacrifices: Indra
2, Brahmā (My.).
ಕಶನಾಮೆ *śata-nāmō*. = ಶತಪುಷ್ಪ, q. v.
ಕಶನಕ *śatapata*. (Tbh. of a ಕಶನದ). = ಕಶನದ. (My.).
ಕಶಪತ್ರ *śata-patra*. A lotus (ಅಮ್ಬುರುತ, ಪಾವರಿ Nr. 43; q.
ನೂದಲಿ). 2, a sort of jasmine, *Jasminum aricalatum*
(ಮಾಗಧಿ, ಸೇವನ್ತಿ 49). 3, a wood-pecker. 4, the Indian
crane (ಸಾರಸ Hk.; ಸಾರಸ, ಸಾರಸವತ್ಸ 49). 5, Indra (13
ಮುಖ, ಇನ್ನಾಣಿ 49).
ಕಶಪತ್ರಕ *śata-patraka*. A wood-pecker (ಬಾಗಸ ಪಕ್ಕಿ G.).
ಕಶಪತ್ರೋಚನ *śatapatra-iōcana*. Viṣṇu or Kṛṣṇa (J.
18, 37).
ಕಶಪತ್ರೋದ್ಭವ *śatapatra-udbhava*. Brahmā (Ch. v. 149).
ಕಶಪಥ *śata-patha*. A hundred paths or lectures (adhyāyas).
ಕಶಪಥಪ್ರಾಪ್ತ *śatapatha-hrābmaṇa*. The brāhmaṇa por-
tion of the white yajurveda, having one hundred
adhyāyas (My.).
ಕಶಪಥ *śata-pada*. A hundred or more steps taken for exer-
cise or pleasure: walking for either purpose (My.).
ಕಶಪದಿ *śata-padi*. A centipede.
ಕಶಪರ್ವ *śata-parva*. Having a hundred knots or joints:
a bamboo.
ಕಶಪರ್ವಕ *śata-parvikō*. *Durrā-grass*, *Panicum dactylon*.
2, an aromatic water-plant (= ವಜ; see Nr. 1. ವದುಕಿ).
ಕಶಪುಷ್ಪ *śata-puṣhpō*. = ಸದಗುಪ್ತ. A sort of dill or fennel
Anethum sowa Roxb. (ಕಶನಾಮೆ, ಸಪ್ತಸಿಗಿ Mr. 136, c. r. 51
ನಾಮ).
ಕಶಮಾಸ *śata-prāsa*. A kind of oleander, *Nerium odorum*
Alt.
ಕಶಬಲಿ *śata-ball*. N. of a monkey-chief (J. 21, 9).
ಕಶಭಿಷಜ *śata-bhishaj*. Requiring a hundred physicians.
N. of one of the nakshatras containing one hundred
stars (My.).
ಕಶಭಿಷ *śata-bhishō*. = ಕಶಭಿಷಜ. (My.).
ಕಶಭಿರು *śata-bhirn*. A sort of jasmine, *Jasminum arbut*
Alt.
ಕಶಮುಖ *śata-makha*. Having a hundred sacrifices: Indra
2, N. of a metrical foot (Ch.).
ಕಶಮುಖುತ *śatamakha-snta*. Arjuna (Sēv. 4, 81).
ಕಶಮನ್ಯು *śata-manyu*. Indra.

ಶತಮಾನ ಕಾತಾ-māna. Of the measure or amount of a hundred. 2, a *pala* of silver (ಹಲತೂಕ ಬೆಳ್ಳಿ Si. 495). 3, an āḍhaka. 4, a centry (My.; B. 3, 23. 88). 5, a hundred-fold.

ಶತಮೂಲ ಕಾತಾ-mūli. A scandent thorny shrub, *Asparagus racemosus* Willd. (ಬದುಸುತೆ, ಅಫೀರು, etc., ಅಸದಿ Nr.; ಸೇರು, ಅಸದಿ Mr. 138, one MS. ಸೀರು).

ಶತಮೂಲಿಕೆ ಕಾತಾ-mūlikē. The shrub *Asparagus racemosus* Willd. (ಅಫೀರು, ಅಸದಿ Hla.).

ಶತರುದ್ರಿಯ ಕಾತಾ-rudriya. N. of a hymn in praise of Rndra (My.).

ಶತರೂಪ ಕಾತಾ-rūpē. N. of the daughter and wife of Brahmā (Bh. 3, 14, 84).

ಶತವೀರ್ಯ ಕಾತಾ-vīryē. White-flowering *dūrvā* (see Nr. 8. ಕದುಳಿ).

ಶತವೇಧ ಕಾತಾ-vēdhi. Piercing a hundred: a kind of dock or sorrel, *Rumex vesicarius*.

ಶತಶತಬಲ್ಲ ಕರಭಾಭಾಂಗರೋಚಿ ಕಾತಾ-ಕಾತಾ-ṣaṇḍakara-bhā-bhā-ṣaṅga-rōchi. Śiva (Bp. 58, 67).

ಶತಶರಾಸನ ಕಾತಾ-śarāśana. A N. of Śiva (Bp. 16, 26).

ಶತದ್ರವಿ ಕಾತಾ-hradē. Lightning.

ಶತಾಂಗ ಕಾತಾ-ṣaṅga. A car, a chariot, a carriage.

ಶತಾನಂದ ಕಾತಾ-ānanda. Brahmā.

ಶತಾಪರಾಧ ಕಾತಾ-aparādha. A hundred, i. e. many, crimes (Śēv. 5, 19).

ಶತಾಯು ಕಾತಾ-āyana. (Sk. ಶತಾಯುಸ್). A person a hundred years old (My.).

ಶತಾವರಿ ಕಾತಾ-avari. The shrub *Asparagus racemosus* Willd.

ಶತ್ರು ಕಾತ್ರ. (ಶತ್ರು). A technical term for the kṛit affix at used in forming present participles.

ಶತ್ರುಶಾನ್ತ ಕಾತ್ರ-ānta. A term with final at (Śmd. 99. 100).

ಶತ್ರು ಕಾತ್ರ. An enemy, a foe, an adversary. 2, an antagonist, a political rival or hostile neighbouring king.

ಶತ್ರುಘ್ನ ಕಾತ್ರ-ghna. N. of one of Rāmacandra's brothers (J. 18, 2. 55. 56).

ಶತ್ರುತ್ವ ಕಾತ್ರiva. Hostility, enmity (My.).

ಶತ್ರುಭಾವ ಕಾತ್ರ-bhāva. = ಶತ್ರುತ್ವ. (My.).

ಶತ್ರುವರ್ಗ ಕಾತ್ರ-varga. = ಅರಿವರ್ಗ, q. v. (My.).

ಶನಿ ಕಾನಿ. = ಸನಿ, ಸನಿ 2. The planet Saturn or the regent of it (of ominous influence). 2, a wicked person, an adversary (My.; Mhr.). ಶನಿ ಕಾಡಿತನ್ನು, ಹನಿಗೆ ನಿತ್ತರೆ ಬಿಟ್ಟೇ ತೇ? — ಶನೀ ಕಾಡಿದಲ್ಲಿ ಸುಖವುಳ್ಳೇ? — ದಿನ ದಿನ ಶನಿ ಕಾಡಿದರೆ ಬಾ ದೋಡು ಯಾವಾಗ? — ಪಂಡಮದ ಶನಿ ಹಂಡಿನಲ್ಲಿ ಉಣಿಸ್ಸಾನು (Prva.).

ಶನಿಗ್ರಹ ಕಾನಿ-graha. The planet Saturn (My.).

ಶನಿಬಾಧೆ ಕಾನಿ-bādhē. The ominous influence of Saturn (My.).

ಶನಿವಾರ ಕಾನಿ-vāra. = ಸನಿವಾರ. Saturn's day, Saturday (My.; B. 1, 7). ಎಣ್ಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೇ ಶನಿವಾರ (Prv.).

ಶನಿವೇದಿ ಕಾನಿ-vēdē. = ಶನಿಬಾಧೆ (My.).

ಶನೀಶ್ವರ ಕಾನಿ-śvara. The regent of the planet Saturn, śani. ಗೋಪಾಲಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶನೀಶ್ವರ ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗೆ. — ರಾಮೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಶನೀಶ್ವರ ದಿದದು. — ಧಿಶ್ವಾನದ ಕುಕ್ಕಿಗೆ ಶನೀಶ್ವರ ಎನ್ನ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಶನೈಶ್ವರ ಕಾನಿ-śvara. Slow-going: the planet Saturn.

ಶನೈಃ ಕಾನಿ. Slowly, lardily; by degrees, little by little.

ಶನ್ತ ಕಾಂತಾ. = ಶನ್ತನು. (Ā. Bp. 54, 6). 2, = ಶಾನ್ತ, ಸನ್ತ 2.

ಶನ್ತನು ಕಾಂತಾನು. N. of the younger brother of Dēvāpi. 2, = ಶಾನ್ತನು, the great grandfather of Pāpān and father of Bṛishma (Bh. 1, 2, 20. 31; My.).

ಶವಥ ಕಾಪಾಥಾ. = ಸವತ. An imprecation, a curse. 2, an oath, administering an oath, swearing, asseveration by oath or ordeal. See ಸೂರು 2. — ಶವಥವಾನ್. -ಅನ್. To receive a curse: to be onrsed (Bp. 27, 64). — ಶವಥವಾನ್. -ಅನ್. = ಶವಥವಾನ್. (Bp. 49, 28).

ಶವನ ಕಾಪಾಥಾ. Imprecating, cursing, a curse. 2, an oath.

ಶವಿಸು ಕಾಪಿಸ. To ntier a ourso (Bp. 61, 8); to onrs; to abuse (ಬಿಟ್ಟನನ್ನು, My.).

ಶವಿಸುವಿಕೆ ಕಾಪಿಸವಿಕಾ. Cursing. ಕತಿಗೊಣ್ಣು ಶವಿಸುವಿಕೆ (ಅಕ್ಕಿತ್ತೇ ಶನ, etc., ಬೊಯಲು Si. 387).

ಶಪ್ತಕೆ ಕಾಪಿತಾ. Cursed;—sworn. See ಸಂ.

ಶಪ್ತ ಕಾಪಾ. = ಸಪ್ತ.

ಶಫ ಕಾಪಾ. A hoof.

ಶಫರ ಕಾಪಾಥಾ. A kind of carp; a kind of small glittering fish, *Cyprinus sophore* Ham.

ಶಫರಿ ಕಾಪಾಥಾ. The female kaphara (see Mr. 8. ಪೋಷಿ).

ಶಬಿ ಕಾಬಾ. = ಶವ, ಶವ 4, ಸಬ 1, ಸವ 2. A dead body, a corpse (ಮೃತ, ಸಾವು Nn. 64; ಸಾವು Mr. 521; Bp. 32, 13; 46, 35; 47, 7).

2, oloth, olothes (ನಿವಸನ, ವಸ್ತ್ರ 64; ಶುಕ್ 521).

3, all sorts of beasts (ಸಾನಾಮೃಗಂಗ 64; ಅಖಿಲಮೃಗ 521).

ಶಬಗನ್ನು ಕಾಬಾಗಸ್ತ. = ಸರಗಸ್ತ. Nooturnāi procession, especially of a marriage (My.; H. ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ).

ಶಬರ ಕಾಬಾರಾ. (= ಶಮ್ಮರ). N. of a wild mountaineer tribe; a Śābara (ಬುಟ್ಟಕೆ, ಕರಾಶ Nn. 59; ಬೇಡ, ಬಿದುಡ, ಬಿಲ್ಲ ಕೆಮ. 32).

2, a sort of deer (ಮೃಗ, ಮೃಗಧೇವ 59). 3, Śiva (ಶಿವ, ಹರ 59).

4, the soul (ಜೀವನು 59). 5, N. of a demon (ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷ ಸಭೇದ 59).

6, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 59). 7, frost, dew, etc. (ತುಹಿನ, ಹಿಮ 59).

8, a cloud (ಅಫ್ರ, ಮೇಘ 59). 9, variegated colour (ಶಬಲಿತ, ಶಬಲವರ್ಣ 59).

ಶಬರಚರ್ಮಾಪೃತ ಕಾಬಾರಾ-ಕರ್ಮ-Āpṛita. Śiva (Bp. 44, 2).

ಶಬರಲೀಲೆ ಕಾಬಾರಾ-llīlē. Śiva's sport in the form of a Śābara or huntsman (Śēv. 5, 59).

ಶಬರಕಂಕರ ಕಾಬಾರಾ-kaṅkara. Śiva in the form of a Śābara (Śēv. 4, after 46).

ಶಬರಕಂಕರವಿಲಾಸ ಕಾಬಾರಾ-kaṅkara-vilāsa. Śābaraśaṅkara's sport: N. of a K. poem by Śhaḍaksharidēva.

ಶಬರಸಮೂಹ ಕಾಬಾರಾ-samūha. A multitude of Śābaras (ಬೇಡು ಕೆಮ. 95).

ಶಬರಾಲಯ ಕಾಬಾರಾ-ālaya. The abode of Śābaras.

ಶಬರಿ ಕಾಬಾರಿ. A Śābara-woman (J. 10, 3). 2, N. (18, 5).

ಶಬರೇಶ್ವರ ಕಾಬಾರಾ-Indra. = ಶಬರೇಶ್ವರ. (Śēv. 4, 86).

ಶಬರೇಶ ಕಾಬಾರಾ-īsa. = ಶಬರೇಶ್ವರ. (Śēv. 4, 24).

ಶಬರೇಶ್ವರ ಕಾಬಾರಾ-śvara. Chief of the Śābaras: Śiva (Bp. 44, 1).

ಶಬಲ ಕಾಬಾಲಿ. Variegated, brndled, speckled (ಹಲವು ವರ್ಣ Mr. 444); a variegated colour (ಸಾರಂಗ 444).

ಶಬಲವರ್ಣ ಕಾಬಾಲಿ-varna. A variegated colour (ಸಾರಂಗ Nn. 34).

ಶಬಲಿ ಕಾಬಾಲಿ. A spotted cow;—the kāmādhēnu.

ಶಬಲಿತ ಶಾಬಲಿತಾ. = ಶಬಲ. (ಶಬರ, ಶಬಲವರ್ಣ Nn. 59; Āpr. 1, 141; 5, 92; Abh. P. 12, after 2).

ಶಬ್ದ ಶಾಬ್ದಾ. = ಸದ್ದ, ಸದ್ದು, ಸಬ್ದ. *Sound, noise; a sound* (ಫಸಿ ಸಂದ. 46 Cm.). 2, *a word, a significant word* (ಸಮಾಖ್ಯ Nn. 166; ಸಮಾಖ್ಯಾನ 115); *a declinable word*. 3, *grammar*. ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಬ್ಬಿದ ಹೋಲಿಗೆ ತನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ (Prv.). See ಸಂದ. 7. 23. 24. 39. 40; Kāv. II, 1, 7; II, 2, B, 1. 2.

ಶಬ್ದಖಂಡಿ ಶಾಬ್ದa-khaṇḍa. A chapter on words (My.).

ಶಬ್ದಖಂಡನ ಶಾಬ್ದa-khaṇḍana. Refutation of words, verbal criticism (Grj. 2, after 106).

ಶಬ್ದಗ್ರಹ ಶಾಬ್ದa-graha. Receiving or catching sound: *the air*.

ಶಬ್ದಗ್ರಾಮ ಶಾಬ್ದa-grāma. *The compass or range of sound*.

ಶಬ್ದಜೋರ ಶಾಬ್ದa-jōra. A plagiarist (My.).

ಶಬ್ದಜ್ಞ ಶಾಬ್ದa-jña. A philologist, a grammarian (ಸಂದ. 98; ಶಾಬ್ದಿಕ 136. 397 Cm.). 2, *one skilled in sounds: a time-keeper in musical performances* (ತಾಳಧರ Mr. 378).

ಶಬ್ದದೋಷ ಶಾಬ್ದa-dōṣa. Verbal fault (in literary composition, My.).

ಶಬ್ದದ್ರವ್ಯ ಶಾಬ್ದa-dravya. The substance called sound (ಸಂದ. 7).

ಶಬ್ದನ ಶಾಬ್ದana. *Making a sound or noise, uttering sounds;—sounding, sonorous;—a sound, a noise*.

ಶಬ್ದನಿರೂಪಣೆ ಶಾಬ್ದa-nirūpaṇa. A word's definition or meaning (ಶಬ್ದಾರ್ಥ, ಅರ್ಥ Nn. 156).

ಶಬ್ದಭಸ್ಮ ಶಾಬ್ದa-paṣṭaka. A primer on nouns (My.).

ಶಬ್ದಭೇದಿ ಶಾಬ್ದa-bhēdi. An arrow that pierces an object the sound of which only is heard (My.).

ಶಬ್ದಮಂಜರಿ ಶಾಬ್ದa-mañjarī. A flower-cluster of words: N. of a Sanskrit vocabulary (Nn. 3). 2, = ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಮಂಜರಿ. 3, N. of a Kannada vocabulary by Tōṣaḍa Ārya (ಸಂದ. 1).

ಶಬ್ದಮುಗ್ಧವರ್ಣ ಶಾಬ್ದa-maṇi-darpaṇa. The jewel-mirror of grammar: N. of a Kannada grammar by Kēśava (ಸಂದ. 3).

ಶಬ್ದವರ್ತ ಶಾಬ್ದa-varta. The function or use of a word (Grj. 10, 114; Sk. ಶಬ್ದವೃತ್ತಿ).

ಶಬ್ದವೇಧಿ ಶಾಬ್ದa-vēdhi. An arrow who can pierce an invisible object the sound of which only is heard (My.).

ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರ ಶಾಬ್ದa-śāstra. A grammar (ಸಂದ. 3).

ಶಬ್ದಶೈಲಿ ಶಾಬ್ದa-śilōṣa. = ಧಂಗಳ್ಳೇಷ, q. v. (Kāv. III, 3, B, 147 seq.). Cf. ಅರ್ಥಶೈಲಿ.

ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ ಶಾಬ್ದa-saṅgraha. A collection of words; a vocabulary (ಪಲ್ಲವ, ಶಬ್ದಸಮೂಹ Nn. 130).

ಶಬ್ದಸಮೂಹ ಶಾಬ್ದa-samūha. = ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ, q. v.

ಶಬ್ದಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಶಾಬ್ದa-sāmarthyā. The sense or force of words (ಸಂದ. 3).

ಶಬ್ದಸಿದ್ಧಿಸ್ವರಣೆ ಶಾಬ್ದa-siddhi-smarana. Rules on the complete use of words: N. of the first adhikaraṇa of the Kāvyaśāloka (Kāv. I, 1a, 6).

ಶಬ್ದಸೌಪ್ತಿಕ ಶಾಬ್ದa-saushṭhava. Excellence of words (My.).

ಶಬ್ದಸ್ಥಿತಿ ಶಾಬ್ದa-smṛiti. = ಶಬ್ದಸ್ಥಿತಿ ಸ್ವರಣೆ. (Kāv. I, 1a, 6).

ಶಬ್ದಾನುಕರಣ ಶಾಬ್ದa-anukāśana. A title of Pāṇini's grammar. 2, N. of two other Sanskrit grammatical works. 3, N.

of a grammar in Sanskrit treating on the Kannada language (ಸಂದ. Cm. 66. 105. 106. 271. 281. 287. 340. 301).

ಶಬ್ದಾಂತ ಶಾಬ್ದa-anta. The end of a word (ಸಂದ. 363).

ಶಬ್ದಾಂತರ ಶಾಬ್ದa-antara. Another or different word; the interior of a word: a word (Kāv. III, 3, B, 147).

ಶಬ್ದಾನ್ತರಕೂಟ ಶಾಬ್ದa-āntara-kūṭa. Union or combination with other words (Kāv. II, 1, 8-11).

ಶಬ್ದಾನ್ತರಸಂವರ್ಗ ಶಾಬ್ದa-āntara-saṁsarga. = ಶಬ್ದಾನ್ತರಕೂಟ (Kāv. II, 1, 8-11).

ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಶಾಬ್ದa-artha. The sense or meaning of a word (ಅರ್ಥ, ಶಬ್ದನಿರೂಪಣೆ Nn.);—that which is real or true (ಸತ್ Nn. 84).

ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ ಶಾಬ್ದa-alankāra. Verbal ornament: rhetorical use of words which is of four kinds: yamaka, anaspha, viśēhittitōtra, and vakrōkti (Kāv. III, 2, B, 2 seq.).

ಶಬ್ದಾಲಂಕೃತಿ ಶಾಬ್ದa-alankṛti. = ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ (Kāv. III, 2, B, 1).

ಶಬ್ದಾವಯವ ಶಾಬ್ದa-avaṇava. The component parts of a term or of terms (Kāv. III, 3, B, 147).

ಶಬ್ದಿತ ಶಾಬ್ದita. Sounded, made to give out a sound (My.).

ಶಮಿ ಸಮ. Happiness, joy, welfare, prosperity, *hail*.

ಶಮಿ ಸಮಾ. = ಶಮಿ. Quiet, tranquillity, rest, calm, peace. 2, quietude, quietism, stillness of the mind, morose, restraint of the organs of sense, indifference to objects of sense, absence of passion. — ಶಮಿ ಪಮಿ Quietism and self-command (Bp. 33, 5).

ಶಮಶ್ಚಿ ಸಾಮatva. = ಶಮಿ. Quietism: one of the sthāyibhāva (Kāv. IV, 2, 15. 49).

ಶಮಧಿ ಸಾಮatha. Quiet, tranquillity, quietism, absence of passion.

ಶಮನ ಸಾಮana. = ಸವನ 3. Appeasing, allaying, tranquillizing, soothing, quenching, removing. 2, tranquillity, calmness, indifference. 3, cessation, termination, end, destruction. 4, killing (animals for sacrifice), immolation. 5, Yama (ಸವನ, ಯಮ Nn. 103; Bp. 41, 29).

ಶಮನಶಮನ ಸಾಮana-sāmāna. Yama's destroyer: *the* (Bp. 27, 27).

ಶಮನಸ್ವಸ್ತ್ರ ಸಾಮana-svasṛi. Yama's sister: *the* river Yamunā.

ಶಮಲ ಸಾಮala. Feculent matter, feces, ordure; impurity, sin.

ಶಮಿ ಸಾಮಿ. ಶಮಿ. = ಜಮ್ಬಿ. A legume, a pod (ಶಮಿ, ಧನ್ಯ ತೋಗಟು Nr.). 2, *the tree Prosopis spicigera* Lin. (ಬನ್ನಿ 2);—*the tree Mimosa* (or *Acaia*) *sum* Roxb. 3, *the shrub Serratia anthelmintica*. 4, = ಶರಣರೂಪ (St. & Pl.). 5, calm, tranquil.

ಶಮಿತ ಸಾಮita. Appeased, allayed, calmed, pacified, calm, etc.; alleviated, onred; tempered, etc.

ಶಮಿಫಲಿನ ಸಾಮi-phalīna. The fruit of the *Sami* tree (ಸಮಿ, ಬನ್ನಿ ಕಾಯ Nn. 19).

ಶಮಿಸು ಸಾಮisn. To be appeased, to be allayed, to grow calm, to become quiet or tranquil; to cease;—to appear to pacify, to soothe, etc. (My.).

ಶಮಿಧಾನ್ಯ ಸಾಮi-dhānya. Pod-grain: *any pulse or grain growing in pods*.

ಶಮಿರ ಸಾಮira. A small variety of the *Sami* tree (ಶಮಿ, ಶಮಿರು).

ಶಮೆ śamṇe. = ಶಮ. (My.). — ಶಮೆ ದಮೆ. = ಶಮ ದಮ. (Bp. 40, 10; My.).
 ಶಮ್ಭಾಕೆ śam-pāka. = ಸಮ್ಭಾಕ. The pudding-pipe tree, *Calhartocarpus fistula* Pers. (Cassia fistula Lin.).
 ಶಮ್ಭೆ śampṇe. Lightning.
 ಶಮ್ಭೆ śamba. Indra's thunderbolt (ತುರಾಪಾಟ್ರೇವ್ರಾಪ್ರ, ಇಂದ್ರನ ಅಯುಧವನ್ನಾ ವ್ರಾ Nn. 119). 2, a ship (ಸುಭೃತ, ಹಡಗು 119).
 ಶಮ್ಭವಾಣಿ śamba-pāṇi. Indra (V. 7, 58).
 ಶಮ್ಭರ śambara. (= ಶುರ), ಸಮ್ಭರ 1. N. of a demon (of drought) represented as an enemy of Indra. 2, N. of a daitya, the enemy of Kāma. 3, a sort of deer (ಕೇಶನೆಯ ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ Nr.; ಎರಕೆ Mr. 163; Mhr. ಸಾಮ್ಭರ). 4, water (ನೀರಂ Nn. 27). 5, a cloud.
 ಶಮ್ಭರಮಥನ śambara-mathana. Kāma (J. 26, 22).
 ಶಮ್ಭರಸೂದನ śambara-sūdana. Kāma.
 ಶಮ್ಭರಾರಿ śambara-ari. Kāma.
 ಶಮ್ಭರಾಹಿತ śambara-ahita. Kāma (Bp. 5, 23).
 ಶಮ್ಭರಾಹಿತಕಾಸನ śambarāhita-kāsana. Śiva (V. 7, 58).
 ಶಮ್ಭರಿ śambari. The plant *Salvinia cucullata* Roxb.
 ಶಮ್ಭಲ śambala. = ಸಮ್ಭಲ, ಸಮ್ಭಲ. Provender or provisions for a journey; (pay, salary, ಸಮ್ಭಲ HIA.).
 ಶಮ್ಭವತಿ śamba-vati. The plant *Marsilea quadrifolia* Lin. (ಮೊದರು Mr. 120).
 ಶಮ್ಭವಾಹರ śamba-vāhaka. A cloud (ಮೇಘ Mr. 42).
 ಶಮ್ಭಾಕೃತ śambā-kṛta. Twice ploughed (ಇರ್ವಾಡ HIA.).
 ಶಮ್ಭಸುಖಿನಿ śambā-sukhinī. N. of a plant (ಹೂಲಿ Mr. 122).
 ಶಮ್ಭು śambu. = (ಕಮ್ಭು), ಕಮ್ಭುಕ. See s. ಸಿಮ್ಭು.
 ಶಮ್ಭುಕೆ śambuka. = ಕಮ್ಭುಕ. (ಗುಳ್ಳೆ Nn. 151). 2, N. of a rakshasa (Rām. 3, 3 anm.; 3, 1).
 ಶಮ್ಭುಕೆ śambūka. A bivalve shell, a cockle (ಗುಳ್ಳೆ Mr. 412); a small conch-shell;—a snail. 2, N. of a daitya.
 ಶಮ್ಭೆ śambṇe. ಶಮ್ಭಾ. The second ploughing of a field.
 ಶಮ್ಭಲಿ śambhali. = ಸಮ್ಭಲಿ, ಸಮ್ಭಲಿ. A procuress, a bawd.
 ಶಮ್ಭು śam-bhu. = ಸಮ್ಭು. Being for or oansing happiness;—a happy, prosperous man (ಕಾಶಲ, ಕುಶಲ Nn. 64). 2, Yudhishthira (ಧರ್ಮಜ, ಧರ್ಮಪುತ್ರ 64). 3, a Jaina sanctified teacher (ಅರ್ಹನು 64). 4, Brahmad (ಅಜ, ಬ್ರಹ್ಮ 64). 5, Vishnu. 6, Śiva (ಶಿವ, ಈಶ್ವರ 64).
 ಶಮ್ಭುದ್ವೀಪ śambhu-dvīpa. A resting place for Śiva (Bp. 2, 6).
 ಶಮ್ಭಾಸು śamṇasu. = ಶಂಭಾಸು, q. v.
 ಶಮ್ಭೆ śamṇe. ಶಮ್ಭಾ. The pin of a yoke; a wooden stick or post; a staff. 2, a kind of cymbal.
 ಶಮ್ಭೆ śamṇe. Lying down, reposing, asleep. 2, sleep, sleeping. 3, a bed, a couch. 4, a hand (cf. ಕಯ 1, ಕಯ 1).
 ಶಯನ śayana. Lying, lying down, reclining; resting, reposing; sleeping. 2, sleep. 3, a couch, a bed (ಮಂಡ Mr. 202). 4, opnation. ಅಯನ ನೋಡಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲ, ಶಯನ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲ (Prv.).
 ಶಯನಗೃಹ śayana-grīha. A dormitory (My.).
 ಶಯನಸ್ಥಲ śayana-sthala. A couch, a bed (ತಲ್ಲ, ಪಾಸಿಕೆ Nn. 118; ಸಂಸ್ಥೆ, ಕಯ್ಯಾಸ್ಥಲ, ಪಾಸಿಕೆ 162).

ಶಯನಸ್ಥಾನ śayana-sthāna. A sleeping-place, a place of repose;—a sleeping apartment (ಸೆಜೆಯ ಮನೆ HIA.). See ಪದ್ಯೆ.
 ಶಯನಾಸನ śayana-āsana. A seat or place of repose (ಇಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕೆ Mr. 25).
 ಶಯನಿಸು śayanisa. To lie down, to recline, to repose, to sleep (Bp. 12, 14; My.).
 ಶಯನೀಯ śayanīya. To be lain on, fit or suitable for sleeping;—a couch, a bed.
 ಶಯಕವಿ (śaya-kavi). A oradio (ಪಾಲಕಯ್ಯೆ, ತೊಟ್ಟಿಲ Mr. 203).
 ಶಯಾನಕೆ śayānaka. Reposing, sleeping. See ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯ-, ಬದಿಸೂರ್ಯ-. 2, the boa constrictor. 3, a chameleon.
 ಶಯಾಲು śaya-ālu. Sleepy, slothful, sluggish.
 ಶಯಿತ śayita. Reposed, sleeping, asleep.
 ಶಯು śayu. The boa constrictor (ಬೆದ್ದವು HIA.; ಅಜಗರ, etc., ಹರಿಯ ಪಾವು Mr. 400).
 ಶಯ್ಯಾಸ್ಥಲ śayyā-sthala. A sleeping-apartment (ಸೆಜೆಯ ಮನೆ, ಪಕ್ಕೆ ಮನೆ HIA.; Öpr. 2, after 89).
 ಶಯ್ಯಾಸ್ಥಲರಕ್ಷಕೆ śayyā-sthala-rakshaka. A guardlan or superintendent of (a king's) sleeping-apartments (ಸೆಜೆಯ ಮನೆ HIA.).
 ಶಯ್ಯಾವಾಸತಾ śayyā-avasatba. A sleeping-apartment (ಸೆಜೆಯ ಮನೆ Mr. 195).
 ಶಯ್ಯಾಸ್ಥಲ śayyā-sthala. = ಶಯನಸ್ಥಲ, q. v.
 ಶಯ್ಯೆ śayyē. ಶಯ್ಯಾ. = ಸಜ್ಜೆ, ಸೆಜೆ. A couch, a bed (ಮಂಡ Mr. 202; ಪದ್ಯೆ, ಸೆಜೆ Kk. 30, ಸಿಮ. 76; ಸೆಜೆ ಸಿಮ. 87). 2, sleeping, sleep (ಸುಪ್ತಿ, ನಿದ್ರೆ Nn. 55).
 ಶರ śara. = ಸರ 5. Injuring; hurt. See ಎ-. 2, a sort of reed or grass, *Saccharum sara* Roxb. (ತೃಣ, ಹುಲ್ಲು Nn. 35; ಮೊದೆ Mr. 109; ತೃಣ Mr. 509). 3, an arrow (ಪಾಣ, ಅಮ್ಭು Nn. 7; ಪಾಣ, ಅಮ್ಭು 35; ಪಾಣ 509). 4, the number 5 (ಓಹ; ಅಯ್ಯು Mr. 347). 5, one of the vibhittibhātras (Kāvya. III, 2, B, 57. 60 seq.). 6, the upper part or cream of slightly curdled milk, cream. 7, water (ವಾರಿ, ಉದಕ 35; ಉದಕ Mr. 404; ವಾರಿ 509). 8, a lako (ಸರೋವರ, ಕೊಳನು 85; cf. ಸರ 6). 9, sound, noise (ನಿನ್ನನ, ಧ್ವನಿ 35; cf. ಸರ 4).
 ಶರಕೋಷ śara-kōsha. A quiver. See ಮೊದೆ 2.
 ಶರಖಂಡೆ (śara-khaṇḍi). N. of a weapon (Bh. 9, 2, 43; cf. ಶರಮುಡೆ).
 ಶರಗತಿ śara-gati. An arrow's flight. See ಎನಾಡು.
 ಶರದ್ರಾಕ್ಷೆ śarad-rākṣa. The autumnal moon (My.).
 ಶರಜನ್ಮ śara-janma. Skanda, said to have been born in thicket of reeds.
 ಶರಣೆ śaraṇe. = ಶರಣು. Tbh. of ಶರಣೆ 2. — ಶರಣೆ. —ಎನ್. To say "(somebody is my) refuge" (Bp. 1, 25. 26; 31, 7; 39, 51). — ಶರಣುಗು. —ಪುಗು. To go for protection or refuge, to take refuge (Bp. 3, 14; ಸಿವ. 4, after 99; J. 11, 83). ಶರಣುಗು ಕಾಯಕ (Śmd. 84 Mdb.).
 ಶರಣೆ śaraṇe. 1. Injuring, killing. See ಸಿ-.
 ಶರಣೆ śaraṇe. 2. = ಶರಣೆ, ಶರಣು, ಸರಣು. A protector, a preserver, a defender. 2, protection, preservation, help, refuge. 3, a refuge, an asylum. 4, a house, an abode; a lair. 5, a devotee, a lingavanta (My.). ಶರಣನ ಗುಣ

ಮರಣದಲ್ಲಿ ನೋಡ ಬೇಕು (Prv.). See Bp. 37, 27; 57, 32. — ಶರಣವೇನು. N. (Bp. 53, 6). — ಶರಣವೆನ್ನು. -ವು. = ಶರಣವು. (Bp. 23, 28; 26, 67; 56, 39). — ಶರಣಶಂಕರದಾಸ. N. (Bp. 53, 69).

ಶರಣಾಗತ ಶರಣಾಗತಾ. Come for protection;—a refugee, an appellant (Bp. 32, 46; 44, 85; J. 9, 84; B. 4, 219; My.).

ಶರಣಾಗತರಕ್ಷಣ ಶರಣಾಗತಾ-rakshana. Affording protection or shelter to a refugee (My.).

ಶರಣಾಗತಿ ಶರಣಾಗತಿ. Coming for protection or help (to a gurn in order to be instructed, My.).

ಶರಣಾರ್ಥ ಶರಣa-arthā. A form of salutation: for the sake of your protection I am your refugee or most humble servant (Mhr.; Bp. 30, 8, 9).

ಶರಣಾರ್ಥಿ ಶರಣa-arthī. A person who solicits protection or refuge (My.). 2, = ಶರಣಾರ್ಥ (Bp. 23, 30; 32, 14; 38, 19; 44, 35; My.).

ಶರಣಾರ್ಥಿಣಿ ಶರಣa-arthīṇi. To solicit protection, help, etc. (Bp. 32, 14).

ಶರಣು ಶರಣ. Tibh. of ಶರಣ 2 No. 2. 2, = ಶರಣಾರ್ಥ (My.). — ಶರಣು ಬೀಡು. = ಶರಣುಬುಗು. ಶರಣು ಬಿದ್ದವನಿಗೆ ಮರಣ ಉಕ್ತಿ? (Prv.). See Prv. a. ಪರಮ. — ಶರಣುಬುಗು. -ವು. = ಶರಣವು. (Bp. 3, 14). — ಶರಣುವುಗು. -ವು. = ಶರಣುಬುಗು. (Bp. 16, 4; 28, 11). — ಶರಣುವುಗು. -ವು. = ಶರಣುವುಗು. (Bp. 28, 17; 46, 36, 50; 50, 6). — ಶರಣು ಶರಣು rep. (Bp. 41, 7).

ಶರಣ್ಯ ಶರಣ್ಯ. Fit or good for refuge, to be protected or aided, needing protection, poor, helpless, miserable;—a place of refuge; a house;—protection, defence;—a protector, one who affords refuge, etc. (My.). See Bp. 19, 72, 75, 77; 82, 63; 43, 7.

ಶರತ್ ಶರತ್. (ಶರತ್) = ಪರಮ.

ಶರತ್ಕಾಲ ಶರತ್-kāla. The autumnal season (J. 25, 5).

ಶರದ್ ಶರದ. Autumn, the season of autumn (the season of two months succeeding the rains, fluctuating from August to November; ಇಪ and ಉರ್ಜ Mr. 70). 2, a year. ಶರದೋ ದ್ವಿಜಯಮ್ ಉಚಿತಂ (Smd. 168).

ಶರದ ಶರದಾ. = ಶರದ್, ಸರದ. (Rāv. 6, after 1).

ಶರದವ್ಯಾಜಿನಿ ಶರದ-ambhōjini. An autumnal lotus-pond (Rāv. 6, 10).

ಶರದಾರಾಶ ಶರದ-ākāśa. An autumnal (clear) sky (My.).

ಶರದಜನ್ಮೋದಮ ಶರದi-bandra-udgama. Moonrise in the season of autumn (Ūpr. 4, 6).

ಶರದಿನ್ದು ಶರದ-indu. The autumnal moon (Bp. 4, 26; 5, 27).

ಶರದ್ಧು ಶರದ-ṛitu. The season of autumn (Rāv. 6, after 10).

ಶರದಿ ಶರದೆ. Autumn, the season of autumn.

ಶರದಿನ ಶರದ-dina. An autumnal day (J. 25, 8).

ಶರಧರ ಶರಾ-dhara. A cloud (Rāv. 1, 120).

ಶರಧಿ ಶರಾ-dhi. The ocean (ಅಮೃತ, ಸಮುದ್ರ Nn. 11; ಕಬ್ಬಿ, ಸಮುದ್ರ Nn. 127, Mr. 523). 2, the number 4 (Ūh.). 3, a river (ನದಿ, ಹೊದಿ 11). 4, a forest (ಕಾನನ, ಅಡವಿ 11). 5, a quiver (ದಾಣಿಗೇಡ, ಬತ್ತಳಿಕೆ 11; ತೂಕ, ಶರಾಶ್ರಯ, etc., ಹೊದಿಯೊತ್ತು, ಹೊದಿ Mr. 295).

ಶರಧಿಶಯನ ಶರಾದhi-śayana. Vishnu (Mr. 17).

ಶರಧಿಸುತಿ ಶರಾದhi-sūtī. Lakshmi (Mr. 18).

ಶರಧೃತ ಶರಾ-dhṛita. Containing the śara grass;—full of arrows (J. 10, 5).

ಶರನಿಧಿ ಶರಾ-nidhi. The ocean (ಕಡಲ್ Ū. II, 23; J. 2, 1).

ಶರನ್ನೇಳು ಶರದ-mēgha. An autumnal cloud (Rāv. 6, 4).

ಶರಪಂಜರ ಶರಾ-pañjara. An arrow-cage: arrows showered on an enemy so as to encompass him as in a cage (My.). 2, a man in whose body many arrows have lodged (Abh. P. 13, 108).

ಶರಪುಂಜಿ ಶರಾ-puñkhē. The feathered end of an arrow. 2, a shrubby plant of a greyish hue, Indigofera argentea Lm. (My.).

ಶರಬುನ್ದ ಶರಾ-bandha. = ಸತವನ್ದ. An arrow-tie.

ಶರಭ ಶರಾ-bha. A fabulous animal with eight legs, represented as stronger than a lion (ಎಣ್ಣಡಿ Ū. II, 25; ಕೇ. 2, ಅಧ್ಯಾ. Mr. 160). 2, an avatāra of Śiva (Bp. 54, 42; 57, 25); Virabhadra (ದಶಾಂಕ, ಎರಡು, etc. Mr. 15).

ಶರಭವ್ಯಾಶ ಶರಾ-bha-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ಶರಮ ಶರಾ-ma. Shame (Mhr., H.). — ತಪಸ್ಸುಪಟ್ಟಿಮಾಡು = ರಾಮಪಟ್ಟಿಯಾಡಿ. (S. Mhr.).

ಶರಮಯ ಶರಾ-maya. Full of arrows, etc. (My.).

ಶರಮುನ್ದ ಶರಾ-muñḍi. A kind of weapon (ಎಣ್ಣಡಿ Mr. 296).

ಶರರುಹ ಶರಾ-ruha. A lotus (Rāv. 9, 31).

ಶರವರ್ಷ ಶರಾ-varsha. A flight or shower of arrows (Rāv. 4, 51; J. 22, 8).

ಶರವಿಮೋಚನ ಶರಾ-vimōcana. The act of throwing arrows. See ಇಸು 3.

ಶರವೃಷ್ಟಿ ಶರಾ-vṛṣṭi. = ಶರವರ್ಷ. (Rāv. 4, 41).

ಶರವೇದ ಶರಾ-vēda. = ಧನುರ್ವೇದ. (J. 21, 44).

ಶರವೈರಿ ಶರಾ-vairi. A kind of bird (ಕರಾವಿ Mr. 172; ಕ ಶರಾವಿ).

ಶರವ್ಯು ಶರಾ-vya. A butt or mark for arrows, an aim.

ಶರಪಟ್ಟಿ ಶರಾ-shatpadi. N. of a metre (Ūh.).

ಶರಪನ್ನಾನ ಶರಾ-sandhāna. Fixing an arrow on a bow. See ಕುದು 1.

ಶರಾಗ್ನಿ ಶರಾ-agni. Fire created by arrows (J. 13, 13).

ಶರಾಭ್ಯಾಸ ಶರಾ-abyāsa. Practice with bow and arrow, archery.

ಶರಾರತ್ ಶರಾರat. Wickedness, outrage (My.; Br.; H.).

ಶರಾರಿ (ಶರಾ-ari). The bird Turdus gluginiensis (ಸರಗಿ ವಕ್ಕಿ Hā.; Sk. also ಶರಾರಿ).

ಶರಾರು ಶರārī. Hurtful, mischievous.

ಶರಾವ ಶರāva. = ಶರಾವೆ, ಸರಾವ. A shallow cup, a dish, a platter; a lid, a cover.

ಶರಾವತಿ ಶರā-vati. Full of reeds: N. of a river.

ಶರಾಶ್ರಯ ಶರā-śraya. A quiver (ಶರಧಿ, etc. Mr. 295).

ಶರಾಸನ ಶರā-asana. Shooting arrows: a bow.

ಶರೀರ ಶರīra. = ಶರೀರ. (ಶರೀರ Nn. 150).

ಶರೀರ ಶರīra. The body (J. 8, 83; B. 4, 133; 5, 177). 1, a covert term for pudendum virile or muliebri (Mhr.). See Nr. a. ಪುಟ್ಟಲ; Nn. 31 a. ಶಾರಿ 2.

ಶರೀರಗುಣ ಶರīra-guṇa. = ಶರೀರವೃತ್ತಿ. (My.).

ಶರೀರಜಿ ಶರīra-ja. Produced by or in the body: a sea. 2, sickness. 3, lust, passion. 4, Kāma. (R.).

ಶರೀರಜನ್ಯ ಷಾರಿರಾ-janya. Produced by or in the body (My.).
 ಶರೀರಶ್ಚಾಂಗ ಷಾರಿರಾ-tyāga. Suiicide (My.).
 ಶರೀರದಾನ್ವೇಷಣೆ ಷಾರಿರಾ-dāṇḍāṇē. Mortification of the body by austerities; corporal punishment (My.).
 ಶರೀರಧರ್ಮ ಷಾರಿರಾ-dharma. The functions of the body; its nature or constitution (My.).
 ಶರೀರಪ್ರಕೃತಿ ಷಾರಿರಾ-prakṛiti. Constitution of the body (My.).
 ಶರೀರಪ್ರಾಣಾರ್ಥ ಷಾರಿರಾ-prāṇa-artha. Body, life, and property (Bp. 39, 15).
 ಶರೀರಬಂಧನ ಷಾರಿರಾ-handhaka. Personal pledge: a hostage. (R.).
 ಶರೀರವ್ಯಾಕುಲತೆ ಷಾರಿರಾ-vyākulātē. Agitation of the body. See ಮಲ್ಲದಾ.
 ಶರೀರಸಂಸ್ಕಾರ ಷಾರಿರಾ-samākāra. Decoration or adorning the person (My.).
 ಶರೀರಸಮನ್ವಯ ಷಾರಿರಾ-samhandha. Bodily connection: relation by marriage, affinity; consanguinity (My.).
 ಶರೀರಸಮ್ಬಂಧಿ ಷಾರಿರಾ-sambandhi. One who is related to by marriage or consanguinity (My.).
 ಶರೀರಸುಖ ಷಾರಿರಾ-sukha. Bodily or animal pleasure (My.).
 ಶರೀರಸ್ಪಂದನ ಷಾರಿರಾ-sphurana. Quivering, throbbing, or agitation of the body. See ಉಲುಕು 1.
 ಶರೀರಾಂಗಭೇದ ಷಾರಿರಾ-aṅga-bhēda. A particular limb or part of the body. See ಹಲಕು 2, ಹರಕು 3.
 ಶರೀರಾಂತ ಷಾರಿರಾ-anta. Death (My.).
 ಶರೀರಾಭಿಮಾನ ಷಾರಿರಾ-ahhimāna. Body-love: taking great care of the body (from fear of disease or death, My.).
 ಶರೀರಾವಸಾನ ಷಾರಿರಾ-avasāna. Death (My.).
 ಶರೀರ ಷಾರಿರಿ. Having a body, embodied. 2, *an animal or sentient being*;—*a man*. 3, the incorporate soul.
 ಶರೀರೋಪಗೃಹ್ಣತ ಷಾರಿರಾ-upagṛhāṇa. Clasping or embracing the body. See ಮುಮುಕು.
 ಶರೀರೇ ಷಾರಿರೆ. = ಸರಿ 6, ಸರಿ. An accumulation, a heap, a mass (ಒಟ್ಟಿಲ Mr. 850).
 ಶರಾಘು ಷಾರಾ-ōgha. A multitude of arrows (Sēv. 4, 131).
 ಶರ್ಕರಾವತೆ ಷಾರಕಾರā-vat. Full of stony particles, gritty, gravelly.
 ಶರ್ಕರಾವರ್ತ ಷಾರಕಾರā-āvarta. A whirlwind abounding with small stones (J. 23, 46).
 ಶರ್ಕರೀಲ ಷಾರಕಾರila. Full of stony particles.
 ಶರ್ಕರೇ ಷಾರಕಾರē. = ಸಕ್ಕರೆ, ಸತ್ತಿ, ಸಕ್ಕಿ. A polished. 2, a small stone, a pebble, gravel, grit. 3, a soil abounding in stony or gritty fragments. 4, granulated or candied sugar.
 ಶರ್ಧ ಷಾರಧa. A troop, a multitude. 2, strength, power. 3, breaking wind.
 ಶರ್ಧಸು ಷಾರಧisu. = ಶ್ರದ್ಧಿಸು. To break wind downwards.
 ಶರ್ಮ ಷಾರ್ಮa. Happy, prosperous. 2, a blessing. 3, happiness, delight, pleasure. 4, refuge, protection;—a house. ಶರ್ಮಮಲ್ಲದ ಗಣ್ಡು ಕರಿಮೊನಕೆಯ ತುಣ್ಣು (Dp. 54). 5, at the end of names of Brāhmaṇas (J. 26, 33).
 ಶರ್ಮ ಷಾರ್ವa. = ಸಬ್ಬ 1, ಸರ್ವ 2. *Sīva*. 2, sign for a long syllable (Ūh.). — ಶರ್ಮಂ. The metrical foot — (Ūh.).
 ಶರ್ಮರಿ ಷಾರ್ವರಿ. Night.
 ಶರ್ಮರೇಪತಿ ಷಾರ್ವರಿ-pati. The moon (My.).

ಶರ್ಮನಿ ಷಾರ್ವನಿ. = ಸವ್ವನಿ, ಸರ್ವನಿ. *Sīva's wife, Pārvali*.
 ಶಲ ಷಾಲa. The quill of a porcupine (ಎಯ್ಯಮ್ಮಗದ ಮುಕ್ Mr. 164). 2, = ಶಲ್ಯ 1.
 ಶಲಭ ಷಾಲಾaha. A grasshopper (ಪತಂಗ Mr. 176); a locust. 2, a moth. 3, a fire-fly (ಪತಂಗ, ಮುತ್ತುಮುರು Nn. 61).
 ಶಲಲಿ ಷಾಲಲಿ. The quill of a porcupine. 2, a porcupine.
 ಶಲಲಿ ಷಾಲಲಿ. The quill of a porcupine. 2, a small porcupine.
 ಶಲಕೆ ಷಾಲಕೆ. = ಸಲಕೆ, ಸಲಗೆ, ಸಲಕೆ, ಸಲಕೆ, ಸಲಕೆ, ಸಲಕೆ, ಸಲಕೆ. A javelin, a dart (ಶಲ್ಯ, ಕೆಯ್ಡು Mr. 287). 2, a spike (as of grass), a quill, a pin (for piercing, etc.), any long, thin, pointed body, a shaft, a rod, a peg, a thin bar, a rib (of an umbrella) (ಶಲ್ಯ Nn. 157). 3, a bone, a rib. 4, the bird *sārikā*, *Turdus satika*.
 ಶಲಮು ಷಾಲಮು. Fresh, moist, raw, unripe (as fruit); nriple fruit (ಎಳೆಗಾಯಿ Hlā.; ಕೋಮಲ, ತಿರುಕುಮೋರ್ವ ಮಡಿಗಾಯಿ Mr. 109);—dry fruit (ನಾನ, ಒಣಗಿದ ಕಾಯಿ Nn. 90).
 ಶಲಮುಕ ಷಾಲಮು. Unripe fruit (ಮಡಿ Sm. 92).
 ಶಲಮುಕಲಿ ಷಾಲಮು-phala. = ಶಲಮುಕ. See ಮಡಿ 7.
 ಶಲ್ಯ ಷಾಲ್ಯa. = ಚಳ್ಳೆ, ಚಳ್ಳೆ, ಸಳ್ಳೆ, ಸಳ್ಳೆ. A fragment, a splint, a paring, a shaving. 2, bark (of a tree), rind. 3, the scale of a fish.
 ಶಲ್ಯ ಷಾಲ್ಯi. A fish.
 ಶಲ್ಯಲಿ ಷಾಲ್ಯಲಿ. = ಶಾಲ್ಯಲಿ. See ರೇಶ್ಮೀ ೧೪.
 ಶಲ್ಯ ಷಾಲ್ಯa. 1. = ಶಲ್ಯಹ, ಸಲ್ಯಹ, ಸಲ್ಯಹ. Any stake or rod, a spike, a quill, a pin, a splinter, a thorn, any piercing object (ಶಲಕೆ Nn. 157). 2, a dart, a javelin, a spear tipped with iron; a pike; an arrow, a shaft (ಶಸ್ತ್ರ, ಅಯ್ಯುಧಭೇದ 157; ಶಲಕೆ, ಕೆಯ್ಡು Mr. 287). 3, a porcupine. 4, a fragment, a piece (ಲವ್ವ, ತುಣ್ಣು 157). 5, a thin, emaciate body (ಶ್ವಶಾಂಗ, ಬಡವಾದ ದೇಹ 157). 6, a fence, a boundary. 7, water (ನಾರಿ, ಉದಕ 157). 8, N. of the prince of Madra, maternal uncle of the sons of Pāṇḍu (ಪಾರ್ಥವಂಶಭೇದ, ಕೃತ್ತಿಯರ ಭೇದ 157; Mr. 263; J. 2, 17; Bh. 9, 1 sm.). 9, the thorny shrub *Vangueria spinosa* Roxb. 10, difficulty, embarrassment, distress, trouble.
 ಶಲ್ಯ ಷಾಲ್ಯa. 2. = ಶಲ್ಯ. Thh. of ಶಲ್ಯ. Muslin cloth without a border (My.; Tē. ಶಲ್ಯ; T. ಚಲ್ಯ). ಶಲ್ಯ ಹೊದ್ದು, ಸಾಲ ಮಾಡಿ, ಕವ್ವಳಿ ಹೊದಿದು ದಾರದು (Prv.).
 ಶಲ್ಯಕೆ ಷಾಲ್ಯಕಾ. A porcupine.
 ಶಲ್ಯಹ ಷಾಲ್ಯಹa. Thh. of ಶಲ್ಯ No. 2. (A.).
 ಶಲ್ಯಕೆ ಷಾಲ್ಯಕಾ. A porcupine.
 ಶಲ್ಯಕೆ ಷಾಲ್ಯಕಿ. = ಸಲ್ಯಕೆ. The gum olibanum tree, *Boswellia thurifera* Roxb. See ಪಡಿಪು, ತದುಕು.
 ಶಲ್ಯ ಷಾಲ್ಯ. = ಶಲ್ಯ 2, ಶಲ್ಯ. (My.).
 ಶವ ಷಾವa. = ಶವ, etc. A corpse.
 ಶವರ್ಣ ಷಾವರ್ಣa. The letter ಶ (Ūh.).
 ಶವಸಂಸ್ಕಾರ ಷಾವ-samākāra. Cremation or burial of a corpse (My.).
 ಶವಿ ಷಾವಿ. See ಶಯ. (Cf. ಶಿವಿ?).
 ಶಕ ಷಾಕa. = ಸಸ. A hare. 2, spots on the moon supposed to resemble the figure of a hare.
 ಶಕಕ ಷಾಕಾ. A hare (ಶಕ, ಮೊಲನು Nn. 27).
 ಶಕಧರ ಷಾಕa-dhara. The moon.
 ಶಕಧರಕಲಾಕೇಶ್ವರ ಷಾಕadhara-kalā-kēkbara. = ಶಶಿಮುಖೇಶ್ವರ. (Bp. 38, 46).

ಶರಲಕ್ಷ್ಮಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lakshma. = ಶರಲಾಂಧನ.

ಶರಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕಲಾಧರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lakshma-kalā-dharō. Pārvatī (Śiv. 5, 47).

ಶರಲಾಂಧನ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lānōhāna. The moon.

ಶರಲೋಮ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lōma. The hair of a hare; hare-skin.

ಶರಾಂಕ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lānka. The moon. 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಶರಾಂಕಲೇಖ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lānka-lēkhē. A digit of the moon; the inner crescent (Śiv. 1, 74).

ಶರಾದನ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lādāna. A hawk, a falcon.

ಶಶಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi. 1. Having hare-like spots: the moon (ಸಂಪದಲೋಕ, ಮಗಲಜ್ವಲ, oto. Kk. 44). 2, the number 1 (ಒನ್ನು Mr. 347; Ūh. v. 283. 287). 3, N. of a metrical foot (Ūh.; Mr. 364). 4, N. of a peasant (Ūpr. 5, 86. 87). 5, the air that is drawn up into the left nostril (Mr. 53).

ಶಶಿಕರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-kara. A moon-beam (Śiv. 3, after 35).

ಶಶಿಕರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-kalē. A digit of the moon (of which there are sixteen, My.).

ಶಶಿಕಾಂತ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-kānta. The moon-stone (= ಚಂದ್ರಕಾಂತ; J. 3, 13; 10, 2. 3; 25, 5). 2, N. of a vṛitta (Ūh.).

ಶಶಿಖಂಡ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-khaṇḍa. = ಶಶಿಕರ. (My.).

ಶಶಿಖಂಡ ಚಂದ್ರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-khaṇḍa-čandra. Whose tuft of hair is a digit of the moon: Śiva (Bp. 10, 1).

ಶಶಿಖಂಡ ಮೌಲಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-khaṇḍa-manli. Śiva (Bp. 88, 25).

ಶಶಿಖಂಡ ಶೇಖರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-khaṇḍa-lēkhara. Śiva (Bp. 9, 43).

ಶಶಿಚಂದ್ರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-čandra. Śiva (Bp. 24, 86; 51, 9).

ಶಶಿಜಾಲ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-jāla. Śiva (Bp. 9, 12).

ಶಶಿಪುರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-pura. N. of a town.

ಶಶಿಪುರಾನಾಥಲೋಮೇಶ್ವರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-pura-adhinātha-lōmēśvara. N. (Mr. after 90).

ಶಶಿಪುರಾಣಲೋಮೇಶ್ವರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-pura-adhīśa-lōmēśa. N. (Mr. 540).

ಶಶಿಪ್ರಭೆ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-prabhē. N. of a queen (Ūpr. 5, 95. 137; 6, 1. 77).

ಶಶಿಭೂಷಣ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-bhūṣaṇa. Śiva (Bp. 50, 71).

ಶಶಿಮುಖಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-mukhi. A moon-faced woman (My.).

ಶಶಿಮೌಲಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-manli. Śiva (Bp. 41, 10; 50, 46).

ಶಶಿಲೇಖಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-lēkhē. A digit of the moon (My.). 2, a daughter of Balarāma (My.).

ಶಶಿಲೇಖಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-lēkhē. A digit of the moon (Abh. P. 4, 30).

ಶಶಿವಕ್ತ್ರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-vaktrē. = ಶಶಿಮುಖಿ. (My.).

ಶಶಿವದನ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-vadanē. = ಶಶಿಮುಖಿ. (Bp. 45, 1).

ಶಶಿಲೇಖರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-lēkhara. Moon-crested: Śiva.

ಶಶಿಹಾಸ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-hāsa. = ಚಂದ್ರಹಾಸ. N. (J. 29, 20. 48; 30, 50; 31, 36).

ಶಶೋರ್ಣ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśi-ōrṇa. The hair of a hare, hare-skin.

ಶಶ್ವತಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśvat. Perpetually, continually, repeatedly, frequently, always, again and again.

ಶಶ್ವಲಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśkuli. = ಶಕ್ಕಲಿ, ಚಕ್ಕಲಿ, ಚಕ್ಕಲಿ. The orifice of the ear. 2, rice-gruel or barley-water (mixed with rice, sesamum, and other grain). 3, a kind of baked oake.

ಶಶ್ವ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśha. = ಶವ, ಸವ. Young grass (ಎಳವಲ್ಲು Hā.).

ಶಸನ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśana. The act of striking, wounding, killing, immolation. See ೨.

ಶಸ್ತಾ. 1. Struck, cut, wounded, injured, killed.

ಶಸ್ತಾ. 2. Said, told, recited, repeated. 2, praised, eulogized. 3, heat, excellent. 4, auspicious, happy. well, right. See ಅಧಿ; Bp. 39, 54.

ಶಸ್ತ್ರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra. 1. A hymn, a hymn of praise.

ಶಸ್ತ್ರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra. 2. An instrument for cutting or wounding. a weapon;—a sword, a knife, a scymitar (ಶೂರಕ Mr. 383). 2, iron; steel. ಶಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕದಿಯಲೇ ತಿಳಿಯದೋ? (Prv.). See ಕೆಯ್ಯ.

ಶಸ್ತ್ರ ಕ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-ka. Iron; steel.

ಶಸ್ತ್ರ ಕೋಷ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-kōsha. The sheath of a weapon. See ಲಕ್ಷಿ 2.

ಶಸ್ತ್ರ ಕ್ರಿಯೆ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-kriyē. Weapon-business. See ಚಿಮ್ಮು 2.

ಶಸ್ತ್ರ ಜೀವಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-jīvi. = ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ. (My.).

ಶಸ್ತ್ರಧರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-dhara. Bearing weapons;—a warrior. See Nr. ೨. ನಿವಾಳಸುಹ.

ಶಸ್ತ್ರಧಾರಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-dhāri. Bearing arms; an armed man (B. 5, 89. 105).

ಶಸ್ತ್ರ ಪಿಠಾಸ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-piḥāsa. = ಶಸ್ತ್ರಕೋಷ. (ಕೋಶ, ಕಿಮ್ಮು ಲಕ್ಷಿ Nu. 52).

ಶಸ್ತ್ರ ಮಾರ್ಜ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-mārja. A furbisher, an armourer.

ಶಸ್ತ್ರ ಯುದ್ಧ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-yuddha. A fight with swords (My.).

ಶಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾಸುರು ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-vidyā-guru. Drōṇa (My.).

ಶಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯೆ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-vidyē. The science of arms (My.).

ಶಸ್ತ್ರ ವೈದ್ಯ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-vaidyā. A surgeon (My.; B. 4, 39). 2, surgery (My.; B. 5, 273).

ಶಸ್ತ್ರ ಸಂಚಾಲನ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-saṇcāliana. The act of shaking arms. See ಕುರುಚ್ಚು, ಕೆಯ್ಯಾಡು.

ಶಸ್ತ್ರ ಸನ್ಯಾಸ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-sannyāsa. The relinquishment of weapons or of their use (My.).

ಶಸ್ತ್ರಾ ಜೀವಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-ājīvi. Living by the profession of arms: a soldier.

ಶಸ್ತ್ರಾ ಜೀವನಾಸ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-ājīva-āśa. An abode of soldiers, a camp (or an armory, ಜೀವನಾಲೆ Mr. 195, q. v.).

ಶಸ್ತ್ರಾ ಜೀವಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-ājīvi. = ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವ. (ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲ ಕಿಮ್ಮು ಲಕ್ಷಿ Mr. 254).

ಶಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-abhyāsa. The practice of arms, military exercise (My.).

ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtra-āstra. Arms and missile weapons (J. 12, 26).

ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtri. Bearing arms; armed with a sword. 2, a knife.

ಶಸ್ತ್ರಾಕ್ಶಿ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāśtrikē. A knife, a blade.

ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ಯಾ. 1. To be told; to be praised, praiseworthy. See ಪ್ರ.

ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ಯಾ. 2. = ಸಸ್ಯ, etc. To be cut, to be wounded or injured (adj.). 2, corn, grain. 3, the fruit or produce of any plant or tree.

ಶಹಬಾಸು ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāhabāsa. = ಶಾಬಾಸು, ಶಾಬಾಸು. Brave! well done! noble! (My.; Ūh. 96; Mhr., H. ಶಾಬಾಸು).

ಶಹರ ಲಾಕ್ಷ್ಮಿ-lāhara. = ಶಹರು, ಸಹರ, ಮಹರು. A city or large town (Ūh. 22; B. 5, 195. 265; Mhr., H. ಶಹರ).

ಶಹರು śaharn. = ಶಹರ. (My.; Br.).

ಶಹಾ śahā. A king (My.; Mhr., H.). 2, in chess-playing : ohook (My.; Mhr., H. ಶಹ).

ಶಹಾಣಿ śahāṇi. = ಶಾಣಿ. Sagacious, knowing, clever (Mhr., H. ಶಹಾಣ; cf. ಶ್ಯಾಹಣ್ಯ). ಹೆಚ್ಚು ಶಹಾಣಿ (ಮೆಚ್ಚುತರ Ūh.). ಶಹಾನ śabāna. N. of a rāga (My.; H.).

ಶಹಾಮೃಗ śabā-mṛiga. = ಶಹಮೃಗ. The king's animal : a fabulous bird, a griffin (Mhr., H.); an ostrich (My.; B. 4, 191).

ಶಹಾನಲಿಬೇರು śahāvali-bēru. = ಸೀಬಲಿಬೇರು. (St. & Pl.).

ಶಾಕ śāka. 1. = ಶಾಮ No. 1. Any potherb or vegetable; vegetable food (ವಾಙ್ಮ, ಮೇಲೋಗರ Nn. 124, one MS. ಶಾಮ; Bp. 24, 84). 2, power, strength. 3, N. of one of the seven dvīpas.

ಶಾಕ śāka. 2. = ಸಾಕ, ಸೇಕ, etc., ಸೇಕ 1. Heat (My.).

ಶಾಕಟ śākaṭa. (fr. ಶಕಟ). Relating to a cart. 2, any yoked animal, a draught-ox. 3, a field.

ಶಾಕಶಾಕಟ śāka-śākaṭa. A field of vegetables, a kitchen garden. See ವಾಙ್ಮ.

ಶಾಕಶಾಕಿನಿ śāka-śākina. A field of vegetables.

ಶಾಕಿನಿ śākina. A field.

ಶಾಕಿನಿ śākini. A powerful female: a kind of female demon or fair attendant on Durgā (Bh. 7, 7, 45).

ಶಾಕುನಿಕ śākunnika. (fr. ಶಕುನ). Belonging or relating to birds;—ominous;—a fowler.

ಶಾಕ್ತ śākta. (fr. ಶಕ್ತಿ). Relating to śakti. 2, a worshipper of the divine energy under its feminine representation. ಶಾಕ್ತಾಯಾಣಿ ಮಾತುನಾಗ ಭಕ್ತ, ಮಧ್ಯಪಾನ ಮಾತುನಾಗ ಶಾಕ್ತ (Prv.).

ಶಾಕ್ತಿಕ śāktika. Relating to a spear;—a spearman, a lancer.

ಶಾಕ್ತೀಯ śāktīya. = ಶಾಕ್ತ. (My.).

ಶಾಕ್ಯ śākya. N. of the family of Buddha. 2, Buddha (son of Māyādevī), the founder of the Buddhist faith.

ಶಾಕ್ಯಮುನಿ śākya-muni. = ಶಾಕ್ಯ No. 2. Buddha.

ಶಾಕ್ಯಸಿಂಹ śākya-simha. = ಶಾಕ್ಯ No. 2. Buddha.

ಶಾಕ್ಯವರ śākya-vara. A bull, an ox (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಶಾಕ್ಯವಾರೋಹ śākya-varā-roha. One who mounts or has mounted an ox (ಅನನ್ದನಾಹ, ಎತ್ತೇಯುವನಂ Mr. 247).

ಶಾಖ śāka. Tbb. of ಶಾಕ 1, q. v. ಸೀಕ್ಲಿಣಿಗಿ ವಾದ್ತಿ ಶಾಮ (ವಾಙ್ಮಂ Ūmd. I). 2, a measure of capacity (ಕೋಳಗ Mr. 206). 3, Thh. of ಶಾಖ. (Bp. 19, 64).

ಶಾಖಾಪಂಕ್ತಮಣಿ śākhā-paṅkramaṇa. Skipping from branch to branch: desinitory study. (R.).

ಶಾಖಾಪರ śākhā-pāra. A monkey.

ಶಾಖಾಪರಬಂಧನ śākhā-pāra-bandha. A certain feat of wrestlers (Śāv. 4, 15).

ಶಾಖಾನಗರ śākhā-nagara. A suburb.

ಶಾಖಾಮುಖ śākhā-mukha. The fore part, top or tip of a branch. See ತಲೆ.

ಶಾಖಾಮೃಗ śākhā-mṛiga. A monkey.

ಶಾಖಾಶಿಫಿ śākhā-śiphī. A pendent root growing from a branch, as in the Indian fig tree.

ಶಾಖಾಸ್ಥಿ śākhā-asthi. The bone of the arm or of the leg (ಕೈಯ್ಯ ಕಾಲ ಎಲ್ಲು Hā.; see ನಲಕ).

ಶಾಖಿ śākhi. Having branches. 2, a tree.

ಶಾಖಿ śākhī. ಶಾಮಾ. = ಶಾಮ No. 3. The branch of a tree, etc., a branch in general. 2, an arm. 3, a subdivision, a section of any hook. 4, a sect, a faction, a party. 5, a traditional recension or text of any of the original vēdas handed down by different schools or sects. 6, any one of the vēdas. See Bp. 43, 75; 55, 45.

ಶಾಖಿಕಿ śākhikī. (fr. ಶಾಖ). Pārvatī (Grj. 3, 81).

ಶಾಖೀರಿಕಿ śā-jīrīgī. An excellent kind of jīrīgī (My.; ಸು ಗಂಧ Ūh.).

ಶಾಖಿ śāka. Cloth;—a particular clean or white garment;—a petticoat (cf. ಜಾಡ). 2, = ಶರ್ಪ. (My.; see Prv. s. ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯ).

ಶಾಖಿಕಿ śāka. = (ಜಾಡಿಕಿ), ಶಾಖಿ. See ಸ್ಥೂಲ.

ಶಾಖಿ śāka. = ಜಾಖಿ, ಸಾಖಿ 1. Cloth. 2, an upper or outer garment (ಬ್ರಹ್ಮಶಿವ, ವೈಕೃತ್, ಪೂಜನ ಉತ್ತರಾಸರ Mr. 256); the cloth of Sannyāsīs dyed with red ochre (My.).

ಶಾಖ್ಯ śākyā. (fr. ಶಕ್ತಿ). Vittatny, dishonesty, perfidy, deceit.

ಶಾಖ್ಯಲಿ śākhāla. = ಶಾಖ್ಯಲ. Abounding in fresh grass, green, verdant;—a grassy spot.

ಶಾಖಿ śāka. 1. = ಸಾಖಿ, ಸಾಖಿ. Sharpening, whetting. 2, a whetstone, a grindstone. 3, a touchstone. 4, a saw. See ಖರ.

ಶಾಖಿ śāka. 2. (fr. ಶಕ್ತಿ). Hempen.

ಶಾಖಿ śāka. 3. = ಶಹಾಣಿ. A sagacious, knowing, clever man (My.). Feminine ಶಾಣಿ (My.).

ಶಾಖಿ śāka. A hempen cloth or garment. 2, a ragged or torn raiment. See Śi. s. ಸಾಣಿ.

ಶಾಖೋಪಲಿ śāka-upala. A whetstone (Rāv. 5, 35).

ಶಾಖ್ಯಲಿ śākhālyā. N. of a muni or sage. 2, the tree Aegle marmelos Corr.

ಶಾಖಿ śāka. Sharpened, whetted, sharp. 2, thin, spare, slender, small (ಅಸಿಮಿ Hā.; ಸನ್ನ, ಸಣ್ಣ Mr. 448, o. r. ಶಾನ್). 3, weak, feeble. 4, beautiful, handsome. 5, happy; joy, pleasure, happiness. See ಖಸಿ 2.

ಶಾಖಾಮೃಗ śāka-kumhba. Gold.

ಶಾಖಾಮೃಗನಿ ಸತಿಕುಮಹಾ-āsana. A golden seat, a throne (My.).

ಶಾಖಾಮೃಗಿ śāka-kanmhba. Gold; golden.

ಶಾಖನಿ śākana. Sharpening, whetting; sharpness. 2, causing to fall or perish, felling (Bp. 53, 4), causing to wither or decay. 3, cutting off; withering, decaying.

ಶಾಖನಿ śākatapa. N. of the author of a law-book (Bp. 43, 73).

ಶಾಖಿ śātra. That which cuts off or away (Bp. 89, 22).

ಶಾಖನಿ śātrava. (fr. ಶಕ್ತಿ). Hostile; an enemy. 2, onmity, hostility. 3, a multitude of enemies. See ದಮಿತ, ವೃತ್ತ.

ಶಾಖಿ śāka. Young or fresh grass. 2, mud, mire.

ಶಾಖನಿ śāka-harita. Green with young grass.

ಶಾಖಿ śādi. Marriage (My.; H.).

ಶಾಖ್ಯಲಿ śākhālyā. = ಶಾಖ್ಯಲ. Abounding in fresh or green grass; etc.

ಶಾನಭವನಿ śāna-bhava. = ಶಾನಭಾಗ. ಶಾನಭವನ ಗುಣ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮಾನವನ ಗುಣ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡು (Prv.).

ಶಾನಭಾಗನಿ śāna-bhāga. = ಶಾನಭೋಗ. (My.). See Prv. s. ಹೊಟ್ಟೆ 3.

ಶಾನಭೋಗ ಖಾನಾ-hbhoga. = ಶಾನಭವ, ಶಾನಭಾಗ, ಶಾಸ್ತ್ರನಭೋಗ, ಸಾನ ಭಾಗ, ಸಾನಭೋಗ, ಸೇನಭೋಗ, q. v. The clerk of a village or of some villages (My.; ಗಣಿತ, ಗಾವಲಿ G.). ಶಾನಭೋಗನ ಸವ್ಯುಳ ಸನ್ನೋ? ಎನ್ನು, ಕೇಳ ಬೇಡ; ಹಸ್ತತೀ ದೇಸಿಯವರು ಉಣ್ಣ ರೋ? ಎನ್ನು, ಕೇಳ ಬೇಡ.—ಊರ ಮೇಲೆ ನೂರು ಬಿದ್ದರೆ ಶಾನಭೋಗ ಗನಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಡು? (or ಶಸ್ತ್ರಕೇಳು?)—ಕತ್ತೆ ಬಿತ್ತಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣ, ಹಣ ನೋಟಗಾಡಿನ ಮಿಣ್ಣ, ಟವಣೆ ಶಾನಭೋಗನ ಮಿಣ್ಣ (Prva.). See ನಾಡು.

ಶಾನಭೋಗತನ ಖಾನahbhogatana. The office or business of a khana-hbhoga (My.).

ಶಾನಭೋಗಿಕೆ ಖಾನahbhogikē. = ಶಾನಭೋಗತನ, ಶಾಸ್ತ್ರನಭೋಗಿಕೆ. (My.).

ಶಾನಾಯ ಖಾನa-āya. The portion of a crop which a khana-hbhoga receives from villagers as his fees (My.).

ಶಾನೆ ಖಾನೆ. = ಸಾನೆ. (Tbh. of ಸೇನೆ). Much; many (My.). ಶಾನೆ ಯಾತೆಯುಳ್ಳವನು (ಶೋಲುನು Si. 358).

ಶಾಂತ ಖಂತಾ. Appeased, allayed, calmed, alleviated, pacified, stilled, hushed; *tranquil, calm, free from passions, contented, satisfied, undisturbed*;—*put an end to, annihilated, destroyed, ceased, extinguished*;—mild, gentle; meek, humble. 2, *an ascetic whose passions are subdued* (ಶಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಶಾಂತ Mr. 251). 3, *tranquillity, quietism, as one of the rasas* (Kāvy. IV, 2, 49-51). 4, *appeasing, pacifying, stilling* (ಸಾಮ, ನವ್ವುಸುತ Mr. 459). 5, *bright, friendly, cheering speech* (ಹೊಳಕುನುಡಿ Mr. 84). — ಶಾಂತ ದೇವ. N. (Bp. 58, 10). — ಶಾಂತ ಪದಸು. To pacify, etc. (ಸನ್ನವಿಸು G.; My.).

ಶಾಂತತನ ಖಂತatana. = ಶಾಂತತೆ. (ಎನಯ G.).

ಶಾಂತತೆ ಖಂತatē. Quietness, calmness, quietism, meekness (Cpr. 2, 73; Bp. 20, 25; 88, 6, 13).

ಶಾಂತತ್ವ ಖಂತatva. = ಶಾಂತತೆ. ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಯ್ದ ಮೂಗು ಶಾಂತತ್ವಕ್ಕೆ ಹತ್ತೀತೇ? (Prv.).

ಶಾಂತನನ ಖಂತanava. Bhishma, the son of Śāntann (My.).

ಶಾಂತನು ಖಂತann. = ಶನ್ತನು No. 2. N. of a king, the father of Bhishma (Sk.).

ಶಾನ್ತಪೂರ್ವಪ್ರಾಶ ಖಂತa-pūrva-prāsa. A kind of alliteration (Ck.).

ಶಾನ್ತಪ್ರಾಶ ಖಂತa-prāsa. A kind of alliteration (Ck.).

ಶಾನ್ತಮಣಿಲ ಖಂತa-maṇḍala. N. of a place (Bp. 13, 19; 50, 62).

ಶಾನ್ತಮನ ಖಂತa-mana. Tranquil-minded, calm (Kāvy. I, 5, 49);—a calm mind.

ಶಾಂತಿ ಖಂತಿ. = ಸಾಂತಿ. 'Quiet, quietness, calmness, peace, ease; composure, serenity; mildness; quietism, stoicism; absence of passion, in difference to objects of pleasure or pain;—rest, repose, remission;—appeasing, pacification, soothing, allayment, alleviation, satisfying;—causing to cease;—any expiatory or propitiatory rite for averting evil or calamity; ceremonies in conciliation of incensed devils, etc.;—good fortune, felicity. ಶಾಂತಿ ತಿಳಿಯದವನಾದರೆ ವಾಸ್ತವಮನ ಅಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ?—ಶಾಂತಿ ಮಾಡದರೂ ಧಾಸ್ತರಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prva.). — ಶಾಂತಿ ಪದಸು. To appease, etc. (G. 237, 492; My.). — ಶಾಂತಿಮರ. The tree *Terminalia heliotropica* Roxb. (St. & Pl.).

ಶಾಂತಿಕೆ ಖಂತikē. Calmness, composure, mildness (Bp. 6, 8).

ಶಾಂತಿತ ಖಂತita. Appeased, tranquil, calm, peaceful (Bp. 20, 19).

ಶಾಂತಿಪರ್ವ ಖಂತi-parva. N. of the twelfth book of the Mahābhārata, containing stories, etc. for the tranquillizing of Yndhishtira (Bp. 5, 2).

ಶಾಂತೀಶ ಖಂತi-īśa. N. of the father of the poet Argala (Cpr. 1, 54).

ಶಾಪ ಖಾಪಾ. = ಶ್ವಾಪ, ಸಾಪ 2. *Curse, anathema, cursing, reviling*. 2, *abuse*. 3, *an oath*. — ಶಾಪ ಕೊಡು. To give a curse, to onrse (My.). ರಾಜನಿಗೆ ಹಲವು ಶಾಪಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು (B. 5, 71). ಶಾಪ ಕೊಡುವವ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ (Prv.). — ಶಾಪ ಕೊಳ್ಳು. To receive a curse, to be cursed. ಶಾಪ ಬರೆ ಪಾರ ದೆನ್ನು, ಶಾಪ ಕೊಣ್ಣ (Prv.). — ಶಾಪಮೃದೆ. -o-ವದೆ = ಶಾಪ ಕೊಳ್ಳು (Bp. 84, 19). — ಶಾಪವೀ. -ಕ. = ಶಾಪ ಕೊಡು. (Bp. 84, 11).

ಶಾಪಗ್ರಸ್ತ ಖಾಪa-grasta. Seized by a curse, suffering under a curse (My.).

ಶಾಪಮೋಕ್ಷ ಖಾಪa-mōksha. Deliverance from a curse (Bp. 84, 12, 14).

ಶಾಪಮೋಕ್ಷಿತ ಖಾಪa-mōkshita. Released from a curse (Bp. 84, 25).

ಶಾಪರಹಿತ ಖಾಪa-rahita. Void of curse (My.).

ಶಾಪವಿಮುಕ್ತಿ ಖಾಪa-vimukti. = ಶಾಪಮೋಕ್ಷ. (My.).

ಶಾಪವಿಮೋಕ್ಷ ಖಾಪa-vimōksha. = ಶಾಪವಿಮುಕ್ತಿ. (Bp. 34, 17).

ಶಾಪವಿಮೋಚನೆ ಖಾಪa-vimōchanē. = ಶಾಪವಿಮೋಕ್ಷ. (My.).

ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಸಮರ್ಥ ಖಾಪa-anugraha-samartha. Capable of conferring benefits and of cursing (My.).

ಶಾಪಿಸು ಖಾಪis. To curse (Bp. 20, 16; 48, 11; 50, 60; 52, 6; 57, 58; J. 15, 32; My.).

ಶಾಪಿಕೆ ಖಾಪika. = ಶಾಪಕ. (Rām. 3, 8, 25).

ಶಾಪರ ಖಾಪara. (fr. ಶಬರ). = ಶಾಪರ. Belonging to the Śābaras;—a man of the Śābara tribe (ಬುಬ್ಬಕ, ಶಾಪ Mr. 127; Bp. 18, 85). 2, *the tree Symplocos racemosa* Roxb. 3, a kind of non-vēdic mantras which are considered as innocent (ಶಾಪರಹಿತ, My.); magic, sorcery (Mhr.).

ಶಾಪಾಸು ಖಾಪāsa. = ಶಪಾಮಸು (B. 4, 69; My.; Br.; Mhr., H.).

ಶಾಬ್ದ ಖಾಬ್ದa. (fr. ಶಬ್ದ). Sonorous, sounding;—relating to sound;—relating to or derived from words;—verbal, oral.

ಶಾಬ್ದವೇತ್ತವ್ಯ ಖಾಬ್ದa-vōttvitē. Knowledge of grammar (Cpr. 1, 31).

ಶಾಬ್ದಿಕೆ ಖಾಬ್ದika. Relating to sounds or words;—a philologist, a grammarian (Śmd. 87, 135, 252, 395, 396; Cpr. 1, 58).

ಶಾಮ ಖಾಮ. Thh. of ಶ್ಯಾಮ (My.); N. (My.).

ಶಾಮಕೆ ಖಾಮaka. Appeasing, onring. ರೋಗಕ್ಕೆ ಶಾಮಕಮಾಡಿ ಪೆಪ್ಪಾಡಿದ್ರೆಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಚಿತ್ತೆ Si. 199).

ಶಾಮನ ಖಾಮana. Tranquillity, peace;—settling, killing. 2, seeing; hearing. See ಸಿ.

ಶಾಮರೆ ಖಾಮil. Including, comprehending, extending to (My.; H.).

ಶಾಮಲಿತು ಖಾಮilātu. A part or parcel of land attached to an estate (My.; see Prv. a. ಸಿಪ್ಪು).

ಶಾಮ್ಬರಿ ಖಾಮhārī. (fr. ಶಮ್ಬರ). Jugglery, sorcery, illusion.

ಶಾಮ್ಬನ ಖಾಮbhava. (fr. ಶಮ್ಬು). Belonging to Śiva;—a worshipper of Śiva (Bp. 50, 4).

ಶಾಮ್ಬವಿ ಖಾಮbhavi. Pārvaṭi (Śiv. 5, 57).

ಶಾಮ್ಬವೀಧನ ಖಾಮbhavi-dhava. Śiva (Śiv. 5, 24).

ಶಾಯ *śāya*. Lying, reposing, sleeping. See ಉಪ, ಎ.

ಶಾಯಿ *śāyi*. 1. Lying down, reclining, sleeping. See ವ್ಯಾಲ, ನೃಪ್ಪಲ.

ಶಾಯಿ *śāyi*. 2. Ink (My.; Br.; Mhr., H.). ಶಾಯಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕಾಗದ ನಾಯಿಗೂ ಬೇಡ (Prv.). — ಶಾಯಿಬುಡಿಕೆ. An ink-bottle (My.).

ಶಾಯಿದ *śāyid*. A witness at law; witness, deposition (Mhr., H., also ಶಾಹಿದೀ; My.; Br. ಶಾಹಿದಿ). — ಶಾಯಿದಿದಾರ. A witness (My.; Mhr.).

ಶಾರ *śāra*. Variegated (in colour), of different colours, mixed, blended. 2, air, wind.

ಶಾರಣ *śāraṇa*. Hurting, injuring, killing. See ನಿ.

ಶಾರದ *śārada*. (fr. ಶರದ್). Antinatal. 2, fresh, new, recent. 3, able, competent, clever (ಕೌಶಲ, ಕುಶಲ Nn. 28; ಕುಶಲ Mr. 510). 4, breaking, reducing to pieces (ಶಿಕ್ಷೆಯುಬಿಡು, ಬಿಡು ನೃಪ್ಪಯ್ಯ 28, o. r. ಶಾರದೆ; ಬಿಡು ನೃಪ್ಪಯ್ಯ 510). 5, fragments, leavings (ಉಪ್ಪಿಷ್ಟ 28). 6, lean, feeble, poor; leanness; etc. (ಶೈಶ, ಬಡವ 28). 7, modest, diffident. 8, corn, grain, fruit. 9, white (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು 28; ಅಮಲಪಾಡು 510). 10, the sky (ನಿಫ, ಆಕಾಶ 28). 11, a ship (ಭೈಶ್ರ, ಹಡಗು 28). See ಶಾರದೆ.

ಶಾರದಾಬ್ರ *śārada-abra*. = ಶರದಾಶರ. (Grj. 3, 34).

ಶಾರದ *śārād*. The plant *Jussiaea repens* Lin. 2, the tree *Atlonia* (or *Echites*) *shotaris* (= ಎಶಾಲಶ್ರವ್).

ಶಾರದೆ *śārādē*. ಶಾರದಾ. = ಸಾರದೆ. *Sarasvatī* (ನಾಕ್, ಸರಸ್ವತಿ Nn. 28; Mr. ಧಾರತಿ 510). 2, understanding, intelligence (ಬುದ್ಧಿ 28; ಸುಬುದ್ಧಿ 510). 3, essence, pith (ಸಾರ, ಕೆಚ್ಚು 28; ಸಾರ 510). 4, a season (ರುತು, ಹದುರುತು 28).

ಶಾರಿ *śāri*. = ಶಾರಿ 2, ಸಾರಿ 2. A piece at chess or at a kind of draughts or at backgammon; — a kind of die.

ಶಾರಿಕೆ *śārikē*. = ಸಾರಿಕೆ, q. v. (ಗೋರವಂಕೆಹಕ್ಕಿ Sl. 484). 2, = ಶಾರಿ.

ಶಾರಿದ *śārīda*. = ಸಾರಿದ. (Śmd. 385 Mdb.).

ಶಾರಿಫಲ *śāri-phala*. A chequered cloth or board for playing draughts, etc.

ಶಾರಿಫಲಿಕೆ *śāri-phalaka*. = ಶಾರಿಫಲ. A chequered cloth, etc.

ಶಾರೀರ *śārīra*. (fr. ಶರೀರ). = ಸಾರೀರ. Corporeal, bodily; — incorporate. 2, a division of medicine comprehending anatomy and pathology (Mhr.; B. 5, 194). 3, = ಸಾರೀರ, guttural sound (in singing, My.).

ಶಾರೀರಕ *śārīraka*. Corporeal; — incorporate. 2, the embodied soni, or the doctrine inquiring into its nature. 3, = ಶಾರೀರ No. 2. (Mhr.; B. 5, 197).

ಶಾರೀರಕಮಾನಾಂನಿ *śārīraka-mānāṃsē*. An inquiry into the embodied soni (My.).

ಶಾರೀರಾಗ್ನಿ *śārīra-agni*. The gastric juice (B. 4, 31; My.).

ಶಾರು *śāru*. Injuring. See ಕಂ.

ಶಾರ್ಕರ *śārka*. (fr. ಶರ್ಕರ). Gravelly, stony; — sugary.

ಶಾರ್ಗ *śārga*. (fr. ಶೃಂಗ). (= ಸಂಗಾಡಿ). Made of horn, horny. 2, a bow. 3, the bow of Vishnu or Krishna.

ಶಾರ್ಗಧನ್ಯ *śārga-dhanva*. Vishnu (My.).

ಶಾರ್ಗಧರ *śārga-dhara*. Vishnu or Krishna (Mr. 18).

ಶಾರ್ಗಿ *śārgi*. Vishnu.

ಶಾರ್ಧೂಲ *śārdūla*. A tiger. 2, best, pre-eminent (at the end of compounds). 3, N. of a metre (Mr. 366). 4, N. of a *rākhasa* (Bp. 54, 56).

ಶಾರ್ಧೂಲವಿಕ್ರೇದಿತ *śārdūla-vikrīḍita*. N. of a *vṛtta* (Ūh.).

ಶಾರ್ಧೂಲಾಜಿನಾಂಬರ *śārdūla-ajina-ambara*. Śiva (Bp. 27, 46).

ಶಾರ್ವರ *śārvara*. (fr. ಶರ್ವರ). Nocturnal; darkness, gloom. 2, killing, mischievous, pernicious.

ಶಾರ್ವರಿ *śārvari*. Night (Mr. 65). 2, the thirty-fourth year of the cycle of sixty (My.). 8, N. of a *śakti* (Śāv. 3, 12).

ಶಾಲ *śāla*. 1. = ಶಾಲ, etc. (B. 5, 297).

ಶಾಲ *śāla*. 2. = ಸಾಲ 1. The timber tree *Vatica robusta* W. & A. (or *Shorea robusta* Roxb.; ವನಸ್ಪತಿ, ವೃಕ್ಷಭೇದ Nn. 20; ಅಸಿನಮರ Nn. 110; see ಅಸು 2, ರಾಳ); its resin. 2, a tree in general. 3, a surrounding wall of masonry on a rampart, a rampart; a fence or wall surrounding a building, any wall (ಶೋಲೆ HIA.; ಶೋಲೆ Nn. 20. 61. 121; see ಪ್ರಾಕಾರ). 4, large, great, etc. (ಎಶಾಲ, ದೊಡ್ಡತು 20). 5, power, ability (ಶಕ್ತಿ, ಸತ್ವ 20; ಘನಶಕ್ತಿ Mr. 471). 6, a root (ಮೂಲ, ಮೊದಲ 20). 7, a kind of fish, *Ophiocephalus wrahl* Ham. (ದಾಳುಮಾನು Nr.).

ಶಾಲಗ್ರಾಮ *śāla-grāma*. = ಸಾಲಗ್ರಾಮ, ಸಾಲಗ್ರಾಮ. A black stone chiefly found in the river Gāndakī and worshipped as sacred to Viṣṇu (Sk.).

ಶಾಲೀ *śālī*. = ಸಾಲೀ. (Śmd. 335, not in Mdb.).

ಶಾಲಿಪರ್ಣಿ *śālīparṇi*. = ಸಾಲಪರ್ಣಿ. The shrub *Desmodium gangeticum* (or *Hedysarum g.*). See ಜೋನ್.

ಶಾಲಿಭಂಜಿಕೆ *śālī-bhaṅjikē*. = ಸಾರಭಂಜಿಕೆ, ಸಾಲಭಂಜಿಕೆ. A doll, a wooden puppet (J. 30, 18). 2, a courtesan, a harlot. 3, a kind of game played in the east of India. ಸಾಲಭಂಜಿಕೆವೆತ್ತು (-ಗೆತ್ತು ?), ಅರಸಂ ನೋಡಿದಂ ಲಲಾಟೋಮರೆ ಯಂ (Śmd. 285, o. r. ಸಾರಭಂಜಿಕೆ).

ಶಾಲಾಜಿರ *śālājira*. A platter, a dish, a saucer. See ಶ್ರಾವೆ.

ಶಾಲಾವೃಕ *śālāvṛka*. = ಸಾಲಾವೃಕ. House-wolf: a dog.

ಶಾಲಿ *śālī*. 1. Belonging to a house. 2, endowed with, possessed of, possessing, having (My.). 3, shining or resplendent with, excellent.

ಶಾಲಿ *śālī*. 2. = ಸಾಲಿ 6. Rice, paddy (ಪ್ರೀಟ, ಸ್ವಪ್ಪಕರಿ, ನೆಲ್ಲ Mr. 373).

ಶಾಲಿಕೆ *śālīka*. Belonging to a house. 2, a weaver. 3, a village of artificers. Cf. ಶಾಲಿ 2; ಶಾಲಿ; ಹಾಡ.

ಶಾಲಿಕೆ *śālīkē*. A small house, a room. See Ūpr. 4, 64; ಐಯನ, ಪಾನೀಯ.

ಶಾಲಿನಿ *śālīni*. A mistress of a house. 2, N. of two *vṛttas* (Ūh.).

ಶಾಲಿನಾಹನ *śālī-vāhana*. N. of a king of Pratishthāna on the Gōdāvarī, the institutor of the era (*śāka*) which commences seventy-eight years after Christ.

ಶಾಲಿನಾಹನಕ *śālīvāhana-śāka*. The era of Śālīvāhana (Mr. after 540).

ಶಾಲಿಹೋತ್ರ *śālī-hōtra*. A horse. 2, N. of a writer on veterinary subjects (Śāv. 6, after 11).

ಶಾಲೀನ *śālīna*. Attached to the house or to one's own room: retiring, humble, modest, diffident.

ಶಾಲು *śālu*. = ಶಾಲ 1, ಶಾಲನೆ, ಶಾಲು. A woollen shawl (My.; B. 3, 9; 4, 164; Mhr., H. ಶಾಲ). ಶಾಲು ಹೊದ್ದವನಾದರೂ ಶಾಲು ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಶಾಲು ಸಕಲಾತಿ ತೇಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಕವುದಿ ತನ್ನ ಗತಿಮೇನು? ಅನ್ನಿತು (Prvs.). — ಶಾಲುಜೋಡು. A double shawl (My., also ಜೋಡಿ). — ಶಾಲಿನಾಮೆ. = ಶಾಲು. (My.).

ಶಾಲುವೆ śāluvē. = ಶಾಲು, etc. (My.; Br.).

ಶಾಲೂಕೆ śālūka. The root of the esculent water-lily.

ಶಾಲೂರ śālūra. A frog.

ಶಾಲೆ śālē. 1. ಶಾಲಾ. = ಸಾಲೆ 3. The upper or main branch of a tree. 2, a hall, a saloon; an apartment, a room (ಶೋಕಿಣಿ Nu. 121);—a house (ಗೃಹ, ಮನೆ Nu. 20);—a stable. 3, a school (My.; Mhr.). 4, (=ಶಾಲ 2?) N. of a plant (ಮುಖಾಸನ Mr. 134).

ಶಾಲೆ śālē. 2. Tbh. of ಚೇಲ. = ಸಾಲೆ 2, etc. A woman's garment (ಸೀರೆ My.). ಶಾಲೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ದರಿದ್ರವಾದರೆ ಮಾಲೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ದರಿದ್ರವೇ?—ತಾಯನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು, ನೂಲಿನ ಶಾಲೆ.—ಬಸವರು ಬನ್ನಾಡ್ವೇ ಹಸರುಶಾಲೆ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? (Prva.). —ಶಾಲೆರೋಗ. = ಸಾಲೆರೋಗ, ಸೀರೆರೋಗ. A morbid issue of blood from the yōni (My.).

ಶಾಲೆಯು śālēya. A field of paddy. 2, a sort of fennel, *Anethum Panmorium* Roxb. (or A. sowa). See ಸಬ್ಬುಸಗಿ.

ಶಾಲ್ಮಲಿ śālmali. ಶಾಲ್ಮಲಿ. = ಶಲ್ಮಲಿ. The *scemul* or silk-cotton tree, *Salmatia malabarica* Soh. & E. (or *Bombax heptaphyllum* Roxb.; ಸ್ಥಿರಚೇದ, ಎಲವ Mr. 119).

ಶಾಲ್ಮಲಿಕುಜ śālmali-kuja. = ಶಾಲ್ಮಲಿ. (ಶುಕ, ಎಲವದ ಮರ Nu. 153).

ಶಾಲ್ಮಲಿವೇಷ್ಯ śālmali-vēṣṭa. The gum of the silk-cotton tree.

ಶಾಲೋದನ śālōdana. A good kind of hollid rice (J. 6, 44).

ಶಾವ śāva. (fr. ಶವ). Relating to a dead body. 2, the young of any animal.

ಶಾವಕ śāvaka. = ಶಾವಕ. The young of any animal.

ಶಾವರ śāvara. = ಶಾವರ. (ಬಿಳಿಯ ರೋಷ್ಣ Nr.).

ಶಾವಿಗಿ śāvigī. = ಸಾವಿಗಿ, q. v. (C.; Bh. 1, 15, 7). Tbh. of ಸೇವಿಕಾ. ಶಾವಿಗಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತವನಲ್ಲ, ಹಾವಿಗಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬದುಕಿದವನಲ್ಲ (Prva.).

ಶಾಶ್ವತ śāśvata. (fr. ಶತ್ವತ). = ಸಾಶ್ವತ. *Eternal, constant, perpetual, permanent* (ಸ್ಥಿರ Nu. 42; ಸತKk. 57). 2, śiva;—N. 3, heaven, other.

ಶಾಷ್ಠಲಿ śāṣṭhala. = ಶಾಷ್ಠಲ, ಶಾಷ್ಠಲ. (ಅಡಗನ್ ಓರನೆ ತಿವ್ವುವಂ Mr. 231).

ಶಾಷ್ಠಲಿ śāṣṭhala. = ಶಾಷ್ಠಲ.

ಶಾಷ್ಠಲಿಕ śāṣṭhalika. (fr. ಶಾಷ್ಠಲಿ). A quantity of baked cakes.

ಶಾಸಕ śāśaka. A kind of kottio-drum (see s. ವಂಜಮಹಾಶಬ್ದ).

ಶಾಸನ śāśana. The act of governing, ruling, government;—training, instructing;—correcting; punishing (see ಶಾಕ-ತಮ್ಬರಾಜತ). 2, instruction, discipline. 3, an order, a command; a precept (ಅಜ್ಜಿ, ಶಾಸಿತ, ಪ್ರಯೋಗ, ಬೇದ್ವಿದು Mr. 440). 4, a royal grant, a charter, an edict (inscribed on stone or copper, Bp. 59, 56; śāv. 1, 36). 5, a writing, a deed, a written contract or agreement. —ಶಾಸನ ಮಾಡು. To punish (B. 4, 142). ದುಷ್ಟರಿಗೆ ಬೇವರು ಶಾಸನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ (5, 280).

ಶಾಸನಧಾರಕ śāśana-dhāraka. A man who receives and carries out orders (Bp. 53, 15).

ಶಾಸಿತ śāśita. Governed, ruled, directed; guided (see ಮಾತೃ);—corrected; punished. 2, = ಶಾಸನ No. 3, q. v.

ಶಾಸಿಸು śāśisu. To instruct; to order; to correct; to punish (ಶಿಕ್ಷೆ śmd. Dh.; Ūpr. 6, 13).

ಶಾಸಿ śāśi. = ಸೇನಿ, q. v. (Bp. 61, 22).

ಶಾಸ್ತ್ರ śāstra. = ಸಾಸ್ತ್ರ. An order, a command, a rule, a precept. 2, a religious or scientific treatise, any work or book of standard authority (śmd. 1). 3, a book, a treatise, a body of teaching in general. 4, divination, ooth (My.). ಶಾಸ್ತ್ರ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ವಸ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು—ಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇದಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಅದೆ, ಬದನೆಸಾಯಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ (Prva.). See Prva. a. ಬೇದ.

ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರ śāstra-kāra. The author of a scientific, etc. book; a writer or author in general (śmd. 3 Cm.).

ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ śāstra-jña. A man who knows the śāstras like Brahmin (śāstraśāra in W. v. 1231).

ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ śāstra-jña. Knowing, or skilled in, religious or scientific works (B. 4, 100; My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಪದ್ಧತಿ śāstra-paddhati. The way indicated by a śāstra (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರವಾಠ śāstra-pāṭha. The reading or study of a śāstra (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರವಾರಗ śāstra-pāraṅga. Well versed in śāstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರವತ śāstra-vat. Conformably or according to the śāstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರವಿದ śāstra-vid. Knowing the śāstras.

ಶಾಸ್ತ್ರವಿದ śāstra-vida. = ಶಾಸ್ತ್ರವಿದ. (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧ śāstra-viruddha. Opposed to the śāstra (Kāvy. II, 2, B. 3, 24-26).

ಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯುಪಪತ್ತಿ śāstra-vyutpatti. Perfect conversancy with the śāstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಶಿಕ್ಷೆ śāstra-śikṣhā. Teaching the śāstras. See ಶಿಕ್ಷಿಸು.

ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧ śāstra-siddha. Established by the śāstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧಾಂತ śāstra-siddhānta. A truth established by the śāstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಾನವಿತ śāstra-anvita. A man who understands the śāstras, a learned man (ವೃದ್ಧ Kāvy. II, 1, 1).

ಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸ śāstra-abhyāsa. The study of religious or scientific treatises (Ūpr. 1, after 101).

ಶಾಸ್ತ್ರೀ śāstri. Versed in the śāstras; a learned man; a teacher of the śāstras (My.; B. 4, 183, 184). 2, a title affixed to the names of smārta Brāhmanas (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ śāstriya. Authorized by or conformable to the śāstras, scriptural (Śi. 243, 436).

ಶಾಸ್ತ್ರೀಕೃತ śāstra-ukta. Declared or enjoined by the śāstras (My.).

ಶಾಸ್ತ್ರಮೃಗ śāstra-mṛga. = ಶಾಸ್ತ್ರಮೃಗ. (B. 3, 94).

ಶಾಸ್ತ್ರಬಾಸು śāśabāsa. = ಶಾಸ್ತ್ರಬಾಸು, etc. (Ūb. 13; My.).

ಶಿಂಶಪೆ śimśapē. = ಸಿಂಶಪೆ. The tree *Dalbergia sisu* Roxb.

ಶಿಂಶುಪೆ śimśupē. = ಶಿಂಶುಪೆ. (My. Amara).

ಶಿಂಶುಮಾರ śimśu-māra. = ಶಿಂಶುಮಾರ. (My. Amara).

ಶಿಂಶುಮಾರಚಕ್ರ śimśumāra-śakra. A collection of smārta near the dhruva (My.).

ಶಿಂಶುಕಾ śimśhāka. = ಸಿಂಶುಕಾ, etc.

ಶಿಕಸ್ತು śikastu. Broken or folded state (as of paper) wrecked (as a ship); ruined, out of repair (as a building tank, etc., My.; Br.; Mhr., II.).

ಶಿಕಾರಿ śikāri. = ಸಿಕಾರಿ. Hunting, the chase (My.; Br.; Mhr., H. ಶಿಕಾರಿ). — ಶಿಕಾರಿಯನ. —ಅವ. A hunter (My.).

ಶಿಕ್ಯೆ śikya. = ಚಿಕ್ಯ 2, ಸಿಕ್ಯ. A sling for suspending things; a loop suspended from each end of a pole to receive the load (see ಕಾಚ್ and ನೆಲಮ); —the strings of a balance.

ಶಿಕ್ಯಿತ śikyita. Suspended in a śikya (see s. ನೆಲಮ).

ಶಿಕ್ಯೋತ್ಸವ śikya-utsava. A festival on the day following Kṛishṇa's birthday when Kṛishṇa's idol is carried about in a maṭṭapa in which pots with milk, butter, and curds are suspended (My.).

ಶಿಕ್ಷಕ śikshaka. A male teacher, an instructor (B. 5, 274; My.; see ವಿದ್ಯಾ-; Mr. s. ಧಾತು 2); —one who corrects or chastises (Bp. 10, 41; 26, 64). Feminine ಶಿಕ್ಷಕಳು (My.; B. 5, 275).

ಶಿಕ್ಷಣ śikshana. Learning, acquiring knowledge. 2, teaching, training (Śmd. 66).

ಶಿಕ್ಷಾಕ್ರಮಣ śikshā-kramṇa. Methodical instruction or training (Bh. 1, 8, 24).

ಶಿಕ್ಷಾಗುರು śikshā-guru. A teacher in general. ತತ್ತ್ವಮ್ ಶಿಕ್ಷಾಗುರು (i. e. ಬಿಲ್ವ ಕರ್ಮ-) ದ್ವೈತಾನುಕ್ರಮಂ (Mr. 294). 2, a religious preceptor.

ಶಿಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ śikshā-ācārya. = ಶಿಕ್ಷಾಗುರು.

ಶಿಕ್ಷಾಚಾರ್ಯಶನ śikshā-ācāryatana. Teaching; training (Pril. 3, 32).

ಶಿಕ್ಷಾಲಯ śikshā-ālāya. A school (ಹಿಮವ ಗೃಹ Mr. 197).

ಶಿಕ್ಷಾವಚನ śikshā-vačana. Words of instruction (Ūpr. 4, after 24; 4, 25).

ಶಿಕ್ಷಿತ śikshita. Instructed, taught (Ūpr. 4, 24); —disciplined, trained; tame; corrected; —skilful, clever, conversant; skilled in archery.

ಶಿಕ್ಷಿತಾಯುಧ śikshita-āyudha. Skilled in weapons.

ಶಿಕ್ಷಿಸು śikshisu. To teach (as science, Ūpr. 4, 4; My.); to check, to train, to discipline, to subdue (ನಿಯಮ ಸಿದ್ಧ. Dh., o. r. ನಿಯಮ; J. 5, 57); —to chastise, to punish (Bp. 27, 33; 36, 36; J. 29, 4; Śi. 20; My.; Śi. 79). ಕಲ್ಪಾಯುಧ ಒಪ್ಪನ ಎನ್ನಿನ ವಿಪುಲವಿದ್ಯಮಂ ಬಲಿತಾಗಿಯೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಾತಂ (Śm. 46). See Mr. s. ದಕ್ಷ.

ಶಿಕ್ಷೆ śikshē. ಶಿಕ್ಷಾ. Learning, study, the acquisition of knowledge. 2, teaching, instruction, training, discipline. 3, punishment (My.; Mhr.). 4, one of the vedaṅgas: the science which teaches proper pronunciation and especially the laws of vedic enphony. See ಶಾಸನ. ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದರೂ ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ನಾಚುವನನ್ನೆ. —ಶಿಕ್ಷೆಯಿದ್ದರೆ ಭಕ್ಷ ಬೇಯುತ್ತದೆ ಅನ್ನ. —ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಮಾಡಿದವಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ತಪ್ಪದು. —ಪುಟಗೋಸಿಗಿನ ದಂಡವಲ್ಲ, ಮರಣಕ್ಕಿನ್ನ ಶಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲ (Prvs.). —ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸು. To suffer punishment, to be punished (B. 5, 279; My.). —ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡು. To give punishment, to punish (B. 5, 266; My.). —ಶಿಕ್ಷೆ ರಕ್ಷೆ. Punishing and protecting (J. 24, 56).

ಶಿಕ್ಷಿಸಪಕರಣ śikshā-upakaraṇa. An instrument or tool for training, etc. (Rāv. 6, after 11).

ಶಿಕ್ಷೀಪಾಯ śikshā-npāya. A means for learning, etc. 2, capital punishment (see Nn. s. ದಕ್ಷ).

ಶಿಖ śikha. = ಶಿಖೆ. The ciltoris (ಅಂಗನೆಯ ಯೋನಿಯ ಅಂಕುರಂ Mr. 326). See ಅನ್ನಿ.

ಶಿಖಂಡ śikhṇḍa. A tuft or lock (or locks) of hair left on the crown or sides of the head at tonsure. 2, the tail of a peacock. 3, a crest; a top (Ūpr. 4, after 75).

ಶಿಖಂಡಕ śikhṇḍaka. A tuft or lock (or locks) of hair left on the crown or sides of the head at tonsure.

ಶಿಖಂಡಿ śikhṇḍi. Tufted; crested. 2, a peacock. 3, a kind of snake. ಎರಸು ತಲೆಗಲುಕ್ಕು ಶಿಖಂಡಿ ಎಮ್ಮ ಸರ್ಪ (ರಾಜಲ, etc. Śi. 77). 4, N. of a fish. 5, N. of a son of Drupada, born as a female (Bh. 6, 6 sum.). 6, an hermaphrodite (Mhr.; My.; ವಜ್ರ, ಕ್ಷೇಪ, etc., ನಪುಂಸಕ Śi. 195).

ಶಿಖಂಡಿಕೆ śikhṇḍikē. A tuft or lock of hair on the crown of the head (ಚಿಟ್ಟೆ ಕೆ Hā.).

ಶಿಖರ śikhara. = ಸಿಖರ. A point, a top, a summit, a pinnacle; —the peak of a mountain; —the top of a tree.

ಶಿಖರಿ śikhari. = ಚಿಖರಿ. Pointed, peaked, crested, tufted. 2, a mountain (ವರ್ತಕ Nn. 65). 2, a tree (ಕುಟ, ಮರನು 65). 4, the tapwing (see ಕೊಟ್ಟುಕ). 5, the plant Achyranthes aspera (ಅಪಾಮಾರ್ಗ, ಉತ್ತರಣೆ Mr. 126). 6, a cover, a lid (see ಉತ್ತುಟ). 7, a forest (ಅರಣ್ಯ, ವನ 65). 8, gold (ಕಾಂಚನ, ಸುವರ್ಣ 65). 9, Arabian jasmine.

ಶಿಖರೀ śikhari. An eminent or excellent woman. 2, N. of a vr̥itta (Ūh.). 3, a dish of curds and sugar with spices.

ಶಿಖರೀದಂತ śikhari-dānta. Teeth that resemble the huds of the Arabian jasmine (J. 30, 11).

ಶಿಖಾಮಣಿ śikhā-maṇi. A crest-gem; —pre-eminent (at the end of compounds, Śi. 217).

ಶಿಖಾರ śikhāra. A pleasing tone or note; singing (ಕಲಕಣ್ಣ, ಗಾನ Nn. 73, o. r. ಗಾನವಿಧ್ಯ).

ಶಿಖಾವತ śikhā-vat. Having a point; crested; having a tuft of hair; —possessing flame, flaming; —fire.

ಶಿಖಾವಲ śikhā-vala. A peacock.

ಶಿಖಿ śikhi. Pointed, crested, peaked, having a tuft or lock of hair on the top of the head. 2, a peacock (ನವೀಲ Nn. 4; Mr. 503). 3, fire (ಅಗ್ನಿ 4; 503). 4, the number 3. 5, N. of a metrical foot (Ūh.). 6, a comet (ಕೇತು, ಕರಣ 4). 7, Kētn, the descending node (ಕೇತು 503; ಕೇತು Mr. 39). 8, the top of a tree (ಕಾಡಪಾಗ್ನ, ಮರದ ತುದಿ 4). 9, the head (ಶಿರಸ್ಸು 4; ಶಿರಸ್, ಹೂಡ Mr. 471). 10, a crest (ಹೂಡ, ಮಕುಟ 4; ಹೂಡ 503). 11, a tuft of hair left on the crown of the head (ಶಿರಸ್ಸು, ಚಿಟ್ಟೆ Nn. 162). 12, a Brāhmana (ದ್ರಾಹ್ಮಣ, ವಿವ್ರ 4). 13, a black serpent (ಕಾಳೋರಗ, ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ 4). 14, the planet Mars (ಅಂಗಾರಕ, ಮಂಗಳನು 4; ವಕ್ರ 503). 15, a tree (ವೃಕ್ಷ 503; Mr. 103). 16, copper (ತಾಮ್ರ, ತಾಮ್ಬ 4; ತಾಮ್ರ 503). 17, a helmet (ಸೀಸಕ 1). 18, Ceylon leadwort (ಮೂಲಿಕೆ, ಚಿತ್ರಮೂಲಿಕೆ 4). (In some of the instances ಶಿಖಿ is = ಶಿಖಿ). — ಶಿಖಿ ಗಿರಿ. reit. (Grj. 6, 86).

ಶಿಖಿಕೇತು śikhi-kētu. N. of a king (J. 25, 56. 57).

ಶಿಖೀವ śikhi-grīva. A peacock's neck. 2, sulphate of copper, blue vitriol.

ಶಿಖಿದ್ವಜ śikhi-dhvaja. = ಶಿಖಿಕೇತು. (J. 26, 32. 55). 2, Kārttikēya (Sk.).

ಶಿಖಿನೇತ್ರ śikhi-nētra. Śiva (My.).

ಶಿಖಿಪಟಾಕರಣ śikhi-paṭākaraṇa. Kindling a fire. See ಕತ್ತು 2.

ಶಿಖಿಪಿಂಧ śikhi-piṇḍa. A feather of a peacock's tail (My.).

ಶಿಖಿಬ್ರಜ śikhi-braja. The number 3 (Ūh.).

ಶಿಖಿವಾಹನ śikhi-vāhana. Having a peacock for his vehicle: Kārttikēya.

ಶಿಖಿಸನ್ಧಾರಣೆ śikhi-sandhāraṇa (P). See ಚದುರ್.

ಶಿಖೆ śikhā. ಶಿಖಾ = ಶಾಖ 2, ಶಿಖ, (ಶಿಖ), ಸಕೆ, ಸಖೆ, ಸಗ್ಗ, ಸಾಕ, ಸಕೆ, ಸಖೆ, ಸಗ್ಗ. A sharp end, a point, a spike, a peak, a projection, a top, an end or point in general. 2, a crest, a tuft, a plume;—a tuft or lock of hair on the crown of the head (see ಶಾಖವಳ್ಳ);—a peacock's crest. 3, the head; the chief of anything, the soma. 4, a nipple. 5, a flame. 6, a ray of light. 7, the heat or fever of love. 8, a branch which takes root; any branch.

ಶಿಗ್ರು śigru. The horse-radish tree, *Moringa pterygosperma* Gaertn. (*Gnillaudina moringa* Lint; see ನುಗ್ಗ). 2, a pot-herb in general.

ಶಿಗ್ರುಜೆ śigru-ja. The seed of the *Moringa*.

ಶಿಂಘಾಣೆ śiṅghāṇa = ಸಿಂಹಾಣೆ, etc.

ಶಿಶಿತ śiśita. Sharpened, whetted;—thin, emaciated;—weak, feeble. See ಸಿ, ಸಂ; Bp. 39, 55.

ಶಿಶಿದ್ರು śiśa-dru. = ಶಶದ್ರು. The river Suttlej.

ಶಿಶಾರು śiśāru. A stringed instrument, a oithara (My.; H.).

ಶಿಶಿ śiśi. = ಸಿಶಿ 2. White. 2, black, dark-blue.

ಶಿಶಿಕಣ್ಣಿ śiśi-kaṇṭha. Śiva.

ಶಿಶಿನಾರಕೆ śiśi-sāraka. Having black essence: a sort of ebony, *Diospyros embryopteris* Pers.

ಶಿಥಲ śiṭhala. Loose, slackened, relaxed, untied, lax, not rigid or compact, not close or firm; out of repair, ruined (as a building, My.);—looseness, laxity, a loose fastening. 2, a peculiar weak state of double consonants: the state of their lacking force of utterance and not lengthening a preceding syllable (Śmd. 52. 71). 3, decayed. 4, inert, weak, feeble (ಮುಪ್ಪ ಬದ್ಧಗೆ ಶಿಥಲನಕ್ಕುಂ Mr. 310).

ಶಿಥಲತೆ śiṭhilatē. Looseness, laxity; the state of being unfastened; that of being ruined or out of repair (My.); a state of dissolution; want of energy, languor (Grj. 6, 50). 2, = ಶಿಥಲ No. 2 (Śmd. 53. 54).

ಶಿಥಲತ್ವ śiṭhilatva. = ಶಿಥಲತೆ No. 1. 2, = ಶಿಥಲತೆ No. 2 (Śmd. 51. 53. 408).

ಶಿಥಲವ್ಯವ್ವ śiṭhila-dvīva. The state of being doubled on the principle of śiṭhila No. 2 (Śmd. 47. 49. 54).

ಶಿಥಲವೃತ್ತಿ śiṭhila-vṛitti. = ಶಿಥಲತೆ No. 2. (Śmd. 55. 140).

ಶಿಧಾನೆ śidāṇa. Behaving badly, etc. (see Mr. s. ದುರ್ವೃತ್ತ).

ಶಿನಿ śini. = ಸಿನಿ. N. of a son of Sumitra;—N. of a descendant of Garga, a chief of the Kshatriya tribe;—a man belonging to a particular class of Kshatriyas. See ಶೈನೇಯ.

ಶಿವಾರಸು śivārasa. Recommendation; patronage (My.; B. 5, 294; Br.; Mhr., H. ಶಿವಾರಸು).

ಶಿಖಿ śipi. A ray of light. 2, skin, leather.

ಶಿಖಿವಿಷ್ಣು śipi-viṣṇu. Leprous; leprosy (ಶಪ್ತಚರ್ಮ, ಕೆಟ್ಟ ತೋಟ Nn. 148; ಶಪ್ತಚರ್ಮ Mr. 479). 2, bald-headed, hairless (ಅರೋಮಕ, ರೋಮವಿಲ್ಲದವನು 14, o. r. ರೋಮವಿಲ್ಲದುದು). 3, a sick man (ರೋಗಿಯುತ, ರೋಗಸ್ಥ 148). 4, Śiva (ಅಂಗ ಜಮ್ಬರಿ, ಪರಮೇಶ್ವರ 148).

ಶಿಖಾಕಂಠ śikhā-kanda. The root of a water-lily, etc. (= ಶರ ಕಾಂಠ).

ಶಿಫೆ śiphē. ಶಿಫಾ. A fibrous root; a root growing from a branch (see ಬೀದರ್ & ಬೀದರ್).

ಶಿಖಿ śibi. = ಶಿಖಿ, ಸಿಖಿ. (J. 24, 21).

ಶಿಖಿಕೆ śibikē. = ಶಿಖಿಕೆ, (ಸಿಖಿಕೆ 2), ಸಿಖಿಕೆ (ನಿಮಾಸ Nn. 42; J. 31, 55; 32, 49).

ಶಿಖಿರ śibira. = ಶಿಖಿರ. (ದಬ್ಬು ಬಿಡುವ ಎತೆ Mr. 287).

ಶಿಖಿ śimbhē. A legume, a pod.

ಶಿರ śira. = ಶಿರಸ, ಸಿರ 2, ಸಿರ 2, ಸಿರ 2. The head (ಮುಖ Nn. 7). 2, the root of the pepper plant (ಮೋಡ, ಒಪ್ಪರೆ ಬೇರು G.). 3, a large serpent (cf. ಸಿರ 2). — ಶಿರದಂ ಧರಿಸು To take upon one's head: to accept with pleasure (as a command) for execution, to honour highly (Bp. 39, 42 My.). Cf. ಶರಿಯೋ ಅನ್. — ಶಿರದೋ ಅನ್. = ಶಿರದಂ ಧರಿಸು. (Bp. 28, 68; 44, 73). — ಶಿರದೋ ಧರಿಸು = ಶಿರದಂ ಧರಿಸು. (Bp. 1, 15; 48, 21). — ಶಿರವುರಂ. -ಂಬರಂ. Up to the head (Grj. 1, 110). — ಶಿರವಾನ್. -ಅನ್. To honour highly (Bp. 45, 16).

ಶಿರಕಮ್ಪನ śiras-kampana. Shaking of the head, waving of it (My.).

ಶಿರಪ್ರಧಾನ śiras-pradhāni. A prime minister (J. 17, 30).

ಶಿರಚ್ಛೇದ śiras-chēda. Cutting of the head, decapitation (My.).

ಶಿರಸ್ತೆ śiras. = ಶಿರಸು, ಶಿರಸ್ತು. The head (ಶಿಖಿ, ಶಾಖ Mr. 471). 2, the skull. 3, the top of a tree; the head or top of anything; the highest part.

ಶಿರಸು śirasa. With the head: with profound reverence or humble submission (Mhr.). — ಶಿರಸು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡು ಶಿರಸು. to honour highly (G., preface; My.). — ಶಿರಸು ಧರಿಸು = ಶಿರದಂ ಧರಿಸು. (My.).

ಶಿರಸಿಜೆ śirasi-ja. Produced on the head: the hair of the head

ಶಿರಸು śirasu. Tbh. of ಶಿರಸ. (Bp. 49, 17; 54, 6. 42; 59, 12). — ಶಿರಸಿನಂ ಧರಿಸು = ಶಿರದೋ ಧರಿಸು. (Bp. 53, 23).

ಶಿರಸ್ತೆ śiraska. Belonging to the head; that belongs to the head. 2, a helmet; a crown (Śiv. 4, 134); a turban. See ಶಿ.

ಶಿರಸ್ತೆ śirastē. The office or business of a śirastēdāra (My.).

ಶಿರಸ್ತೆದಾರ śirastē-dāra. The head native clerk is the office of a collector or in a court of justice (My.; Br.; Mhr., H. ಶಿರಸ್ತೆದಾರ).

ಶಿರಸ್ತೆ śiras-tra. Head-protector: a helmet. 2, a turban, a cap.

ಶಿರಸ್ತ್ರಾ śiras-trāpa. = ಶಿರಸ್ತೆ. (My.; St. 279).

ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣೆ śira-suāṇa. Bathing (the body together with the head: bathing the whole body (My.).

ಶಿರಸ್ತೆ śirasya. Belonging to the head;—clean or washed hair.

ಶಿರಸ್ತೆನಾಣೆ śiras-sandhāṇa. The act of joining, or of supporting, the head. See ಶರಮುಖ.

ಶಿರಸ್ತು śirasu. Tbh. of ಶಿರಸ. The head (ಶುಕ್ರಮಾಣೆ Nn. 28; ಸಿರ, ಮುಖ Nn. 162). 2, a crown, a crest (ಮುಖ 162). 3, a tuft of hair on the crown of the head (ಶಿಖಿ, ಸಿರ 162).

ಶಿರೀಶೆ śirīsha. = ಸಿರಸಲ, ಸಿರಸ, ಸಿರಸಲ. The tree known as śirīsha Buch. (see ಶರಪ). 2, a large tree, *Albizia lebbet* Benth. (St. & Pl.).

ಶಿರೀಶೆ śirī. = ಸಿರ 1, ಸಿರ, ಸಿರ. Any tubular vessel of the body is a nerve, a tendon, a fibre, a gut, a vein, a blood vessel, an artery (ಸಿರಿಯ ನರ Hla.). See ಸಿರ.

ಶಿರೋಗ್ರಹ *śiras-griha*. A room on the top of a house.
 ಶಿರೋಗ್ರಂಥಿ *śiras-granthi*. A huuch or chaplet (of pearls) on the head (ತೋರ್ಣ Mr. 334).
 ಶಿರೋಜ *śiras-ja*. The hair of the head (ಮಣ್ಣಯ ಕೂದಲೆ Nn. 5).
 ಶಿರೋದೇಶ *śiras-dēśa*. The region of the head, the head.
 ಶಿರೋಧರ *śiras-dhara*. = ಶಿರೋಧರೆ. (ಕೋರಣ Nn. 41. 144).
 ಶಿರೋಧರೆ *śiras-dharē*. The neck.
 ಶಿರೋಧಾರಣ *śiras-dhāraṇa*. Taking upon or hearing on the head. See ಪೂರ್ವ.
 ಶಿರೋಧಿ *śiras-dhi*. The neck.
 ಶಿರೋಭ್ರಮಣ *śiras-hhrāmṇē*. Vertigo, giddiness (J. 13, 35).
 ಶಿರೋಮಣಿ *śiras-maṇi*. Crest-jewel, a gem worn in a crest. 2, a most distinguished person; hest (Bp. 41, 5; 61, 70; J. 2, 45; 14, 16).
 ಶಿರೋರಕ್ತ *śiras-rakshē*. = ಶರಸ್ವಾಣ. (My.).
 ಶಿರೋರತ್ನ *śiras-ratna*. A jewel worn in a crest.
 ಶಿರೋರುಹ *śiras-ruha*. The hair of the head (ಮಣ್ಣಯ ಕೂದಲೆ Nn. 4. 22. 45).
 ಶಿರೋರೋಗ *śiras-rōga*. Headache (ಮಣ್ಣನೋವು Mr. 387, o. r. ಶಿರೋವ್ಯಥೆ).
 ಶಿರೋವಲಯ *śiras-valaya*. A certain feat of wrestlers (ಶೇಖ. 4, 75).
 ಶಿರೋವೇದನ *śiras-vēdanē*. = ಶಿರೋರೋಗ. (My.).
 ಶಿರೋವೇಷನ *śiras-vēshṭana*. A turhan (ಉಪ್ಪೇಷ, ತಲೆಸುತ್ತು Nn. 121; Ūpr. 2, 59).
 ಶಿರೋವೇಷ್ಠಿ *śiras-vēshṭi*. = ಶಿರೋವೇಷನ. (V. 38, after 98).
 ಶಿರೋವ್ಯಥೆ *śiras-vyathē*. = ಶಿರೋರೋಗ, q. v.
 ಶಿರೋವ್ಯಾಧಿ *śiras-vyādhī*. = ಶಿರೋವ್ಯಥೆ. (My.).
 ಶಿರೋಸ್ಥಿ *śiras-asthi*. The skull.
 ಶಿರ *śira*. N. of a town on the western ghats (My.; B. 8, 30).
 ಶಿಲ *śila*. Ears of corn left in a field;—gathering ears of corn, gleanings. See ಉಂಥ.
 ಶಿಲವೃತ್ತಿ *śila-vṛitti*. Subsistence by gleanings (Si. 299).
 ಶಿಲಾಜತು *śilā-jatu*. Bitumen; red chalk.
 ಶಿಲಾಜಿತ್ *śilā-jit*. = ಶಿಲಾಜತು. (ಅರ್ಥ, ಅಶ್ವಜ, ಅಶ್ವಪುಷ್ಪ G. as ಶಿಲಾಜತು).
 ಶಿಲಾದ *śilā-ada*. Stone-eater; N. — ಶಿಲಾದಮೂ. N. (Bp. 1 sum.; 1, 64).
 ಶಿಲಾಧಾತು *śilā-dhātu*. Chalk; red chalk; etc. (My.).
 ಶಿಲಾನದಿ *śilā-nadi*. N. of a river on the Himalaya (My.).
 ಶಿಲಾಪಾತ್ರ *śilā-pāṭṭa*. A flat stone for grinding condiments, etc. (ಅಸಿಯ ಕಲೆ Mr. 406).
 ಶಿಲಾವಾಂಗ *śilā-apāṅga*. A deformed, huge stone (J. 10, 7).
 ಶಿಲಾಭೇದಿ *śilā-bhēdī*. A stone-cutter's chisel. 2, the plant *Plectranthus scutellarioides* (?) ಹಿಟ್ಟುಳಿ Mr. 131; Sk. ಶಿಲಾಭೇದ).
 ಶಿಲಾಲಿ *śilāli*. = ಶೈಲಾಲಿ. See ನಲಿ.
 ಶಿಲಾವರ್ಷ *śilā-varsha*. = ಶಿಲಾವೃಷ್ಟಿ. (My.).
 ಶಿಲಾವಿಗ್ರಹ *śilā-vigraha*. A stone image (My.).
 ಶಿಲಾವೃಷ್ಟಿ *śilā-vṛishṭi*. Stone-rain: hail (My.).
 ಶಿಲಾಶಾಸನ *śilā-śāsana*. A grant or edict inscribed on stone (Bp. 87, 25).

ಶಿಲಾಸಾರ *śilā-sāra*. Iron (ಗಿರಿಸಾರ, etc., ಕಾರ್ಪೋನ್ Mr. 98).
 ಶಿಲಿ *śili*. The lower timber of a door. 2, a small earth-worm.
 ಶಿಲಿನ್ದ್ರ *śilindhra*. A mushroom (ಅರಮ್ಬು Nn. 86; Mr. 485). 2, a sort of tree (ವೃಕ್ಷ, ಮರನ ಭೇದ 86; ವೃಕ್ಷ 485). 3, an arrow (ಶರ, ಅಮ್ಬು 86).
 ಶಿಲಿನಮುಖಿ *śili-mukha*. = ಶಿಲೇಮುಖ. An arrow. 2, a bee.
 ಶಿಲಕು *śilukn*. Balance in hand (of money, articles, etc., My.; Mhr., H. ಶಿಲಕ). — ಶಿಲಕನ ದಾಕ. Balance left (My.).
 ಶಿಲಬಿ *śilinhē*. = ಸಿಲಬಿ, q. v.
 ಶಿಲಿ *śili*. ಶಿಲಾ. = ಸಿಲಿ 1, ಸಿಲಿ 1. A stone; a rock (ಕಲ್ಲು Nn. 68; ಗುಣ್ಣು ಶಿಮ. 95; ಕಣಿ 96; ಕಲೆ 108; see ಅದ್ 4); a flat stone on which substances are ground. ಪೇಷಣಗಿಯ ಶಿಲಿ (ಕಣ್ಣು ಶಿಮ. 98). ಶಿಲಿಯನತ್ತವ ಮರ (ತುದುಮ್ಬು 101). 2, the lower timber of a door.
 ಶಿಲೇಶ್ವರ *śilēśvara*. Rock-accumulation: a mountain.
 ಶಿಲೇಶ್ವರನದಾರು *śilēśvarana-dāru*. A wooden lever for raising stones. See ತುದುಮ್ಬು 2.
 ಶಿಲೇಶ್ವರ *śilēśvara*. Stone-fastened (?): a flag-staff (ಇಟ್ಟಿಡುನ ಭೇದ Mr. 192, originally ಶಿಲೇಶ್ವರ, o. r. ಶಿಲೇಶ್ವರ, ಶಿಲೇಶ್ವರ).
 ಶಿಲ್ಪ *śilpa*. = ಚಿತ್ರ. An art, any manual or mechanical or fine art (= ಕಲೆ, q. v.; Śmd. 232). 2, skill in any art. — ಶಿಲ್ಪಕಲಸ. Artisan (especially work upon stone, My.; B. 4, 147). — ಶಿಲ್ಪಕಲಸದವ. — ಅವನ. An artisan (especially one who works upon stone, My.).
 ಶಿಲ್ಪಕ *śilpaka*. An artisan (Śmd. 282).
 ಶಿಲ್ಪಕರ್ಮ *śilpa-karma*. = ಶಿಲ್ಪ No. 1. (ಕಲೆ, ಶಿಲ್ಪಕರ್ಮ Nn. 150).
 ಶಿಲ್ಪಕಾರಕ *śilpa-kāraka*. A man versed in an art.
 ಶಿಲ್ಪಕಾರಿಕೆ *śilpa-kārikē*. A woman versed in an art.
 ಶಿಲ್ಪಗಾರ *śilpa-gāra*. An artisan, a mechanic (B. 4, 95).
 ಶಿಲ್ಪಕರ್ಮ *śilpa-vikarma*. = ಶಿಲ್ಪಕರ್ಮ, q. v.
 ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆ *śilpa-vidyē*. The science of mechanics, mechanical knowledge, skill in art;—handicraft, art. ಶಿಲ್ಪಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರಾಗಿ ಮಕರಕಾವತ್ತ ಮೊದಲಾದ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಯ ಮಾತುನವರು (ಸ್ಮರಣಿ Nr.).
 ಶಿಲ್ಪಕಾಲಿ *śilpa-kālī*. A work-shop, a manufactory.
 ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ *śilpa-śāstra*. A treatise on any mechanical or fine art (as architecture, etc.);—mechanics (My.; B. 4, 151).
 ಶಿಲ್ಪಿ *śilpi*. Belonging or relating to any mechanical art;—an artificer, an artist, an artisan. 2, images engraved on stone (My.).
 ಶಿಲ್ಪಕ *śilpika*. = ಚಿತ್ರಕ 1, ಶಿಲ್ಪಿ. An artisan, a mechanic.
 ಶಿಲ್ಪಕವಿದ್ಯೆ *śilpika-vidyē*. = ಚಿತ್ರಕವಿದ್ಯೆ, ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆ.
 ಶಿಲ್ಪಿಗ *śilpiga*. Thh. of ಶಿಲ್ಪಕ. (B. 4, 151; My.).
 ಶಿಲ್ಪಕಾಲಿ *śilpi-kālī*. A workshop, a manufactory.
 ಶಿವ *śiva*. = ಶಿವ, ಸಿವ 1. Auspicious, prosperous, happy (ಭದ್ರ, ಮಾಂಗಲ್ಯ Nn. 6; ಶುಭ Mr. 495). 2, bliss, prosperity, happiness, well-being, pleasure (ಸುಖ 6). 3, Siva (ಕೃಷ್ಣ 6; ಗಿರೀಶ್ವರ 495; Kk. 5). 4, virtue, etc. (ಪುಣ್ಯ 6). 5, a serpent (ಭೇರೀಶ್ವರ, ಭರಣೀಶ್ವರ 6; ಸರ್ಪ 495). 6, = ಶಿವ, a jaokai (ಸೈಗಾ ಲ, ನಂ 6; ನಂ 495; ಹಮ್ಮುಕ, etc., ನಂ Mr. 162). 7, a parrot

(ಶುಕ, ೧೪ 6; ತರಣಿ 495, o. r. ಕೇಠ). 8, = ತಿವೆ, the tree *Terminalia chebula* Roxb. (ಅಭಯ, ಅಜೇರಿ 6; ಅಜೇರಿ 495). 9, = ತಿವೆ, the embilio myrobalan (ಅಮಲಕ, ನೆಲ್ಲಿ 6; ನೆಲ್ಲಿ 495). 10, the Banyan tree (ನಟ್ಟಿ, ಅಲದ ಮರ 6). 11, the hiaok thorn-apple (ಕಡೇ ಮರಗುಣಿಕೆಯ ಗಿಡ Cb.). 12, N. of a mountain (ಕೇಲಕ, ಪರ್ವತವೆತ್ತೆ 6). 13, water (ಉದಕ 6). 14, foam, etc. (ಫೇನ, ನೋರೆ 6; ಫೇನ 495). 15, white (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು 6). 16, sand (ಸಿಕತ, ಮಳಕ 6). 17, thick, close, etc. (ಸಾನ್ದ, ದಟ್ಟು 6; ಸಾನ್ದ 495). 18, a measure of capacity (ಬಳ್ಳಿ Mr. 206). See Bp. 58, 17-19. ತಿವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸಿದ್ಧವು ಕೊಟ್ಟನೇ? - ತಿವಾ! ಎನ್ನರೆ ಸವಿಗು ಸುತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟ; ಧವಾ! ಎನ್ನರೆ ಭೈರವಾಸ ಹರದು ಬಿಟ್ಟ (Prva.). ಕಟ್ಟಲೂ ಬಿಡಲು (if one ties and suspends Śiva, i. e. his līṅga, round the neck, is it done because) ತಿವ ಬಟ್ಟಲದ ಕಡ್ಡನೇ? ಕಟ್ಟಲೂ ಬೇಡ, ಬಿಡ ಬೇಡ! ಕಣ್ ಮನವ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸಾಕು! (Sp.). — ತಿವಕವಿಡೇವ. N. (Bp. 1, 17). — ತಿವಕಂಕರಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8). — ತಿವಕಿತ್ತ. N. (Bp. 55, 55). — ತಿವದಾರ. = ತಿವಸೂತ್ರ. The cord which like a necklace supports the līṅga on the breast of the Līṅgavantas (C.). 2, the janivāra of the Ārādhya Brāhmanas of which they reject the original meaning, considering it to be identical with No. 1 (C.). — ತಿವದಾ ಸಯ್ಯ. N. (Bp. 23, 29). — ತಿವದೇವ. N. (Bp. 14, 1; see ದಾ ಣಸದ). — ತಿವದೇವಿ. N. (Bp. 59, 7). — ತಿವನ ಕಡ್ಡೆ. An erect shrubby plant, *Pavonia zeylanica* Cav. (Z.). 2, the plant *Hibiscus mioranthus* Lin. (Z.). — ತಿವನಾ ಗಮಯ. N. (Bp. 54 sum.; 57, 86). — ತಿವನಾಗಮಯ್ಯ. N. (Bp. 38, 46; 55, 2. 8. 23; 57 sam.; 57, 80. 81. 88. 89). — ತಿವನಸಾದ. Tbh. of ತಿವಪ್ರಸಾದ. (Bp. 58, 31. 39). — ತಿವನ ಸಾಯ. = ತಿವನಸಾದ. (V. 6, 22). — ತಿವನಸಾಯತ. Tbh. of ತಿವಪ್ರಸಾದಿತ. (Bp. 57, 81). — ತಿವಪ್ರನಾಯಕ. -ಅಪ್ಪ-. N. of a prince of Nagara. ತಿವಪ್ರನಾಯಕನ ತಿಪ್ಪು, taxes imposed by him (My.). — ತಿವಪ್ರದ್ವ. N. (Bp. 9, 45). — ತಿವಮುಗ್ಧ ಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 4). — ತಿವರಕ್ತಬಳ್ಳಿ. A sesident plant with red and yellow flowers, *Gloriosa superba* Lin. (St. & Pl.). — ತಿವರುದ್ರ. N. (B. 2, 43). — ತಿವಲಂಕಮಂಡಣ ಪಣ್ಣಿತ. N. (Bp. 1, 10). — ತಿವಲಂಕಮಂಡಯ್ಯ. N. (Bp. 53, 55).

ತಿವಕ śivaka. A post, a pole, a stake, a peg, a plug (ಗುಡಿಯ ಗೂಟ Hla.; ಗೂಟ Mr. 288; ಗುಣ್ಣಿ, ಕೇಲಕ Nr.).

ತಿವಕಾರಿ śiva-kāri. One who causes happiness (ಸುಖಂಗೆಯ್ಯವಂ Mr. 230).

ತಿವಕೂಟ śiva-kūṭa. The place in a temple where Śaivas have to take their meals (My.).

ತಿವಗಂಗೆ śiva-gaṅgē. A village and hill in Mysore, noted as a place for pilgrimage; the temple there contains a līṅga and Basava (My.).

ತಿವಗಣ śiva-gaṇa. Śiva's host of ancient and new followers (pramathas, jaṅgamas, etc. Bp. 57, 90).

ತಿವಕರ śiva-n-kara. Causing happiness or prosperity, auspicious, propitious.

ತಿವಕಾಶಿ śiva-kāśi. = ತಿವಕರ. Causing happiness, etc.

ತಿವದಾನ śiva-dāna. Battermilk (S. Mhr.); a gift in the name of Śiva (My.). ಅಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು, ಇಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು, ಕಡ್ಡಿಕಗುಣ್ಣೇ ತಿವದಾನ? - ಅಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು, ಇಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣು, ಬಸ್ತಿಯೊಳಗುಣ್ಣೇ ತಿವದಾನ? (Prva.).

ತಿವದೀಕ್ಷೆ śiva-dīkṣā. Initiation in the doctrines of the śaiva sect (Bp. 57, 4).

ತಿವಧಾ śivadhā. An exclamation of sorrow (Grj. 8, 75).

ತಿವನಾಭಿ śiva-nābhi. A particular form of the śiva-līṅga (Sk.). — ತಿವನಾಭಿಬಳ್ಳಿ. = ಸೂತ್ರನಾಭಿಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

ತಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯ śiva-nirmālya. The flowers, etc. remaining of an offering which has been made to Śiva (My.).

ತಿವಪುರ śiva-pura. Benares (Sk.); Kailāsa (Bp. 23, 11).

ತಿವಪೂಜೆ śiva-pūjē. Worship or adoration of Śiva. ತಿವಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕರಡಿ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಿವಪ್ರಸಾದ śiva-prasāda. = ತಿವನಸಾದ, ತಿವನಸಾಯ. A prasāda received from Śiva or left at his worship (Bp. 38 sam.; 58, 29. 33; 59 sam.; Rāv. 18, after 1).

ತಿವಪ್ರಸಾದಿ śiva-prasādi. A Līṅgavanta; one who has received a gift from Śiva (My.).

ತಿವಪ್ರಸಾದಿತ śiva-prasādita. = ತಿವನಸಾಯತ. Given by Śiva as a prasāda (V. 5, after 14) or left at his worship.

ತಿವಪ್ರಾಸಿ śiva-prāsi. A Līṅgavanta (V. 11, 5).

ತಿವಭಕ್ತ śiva-bhakta. A follower of Śiva; a Līṅgavanta (Bp. 25, 22).

ತಿವಮಲ್ಲಿ śiva-māli. The tree *Agathis grandiflora* Desv. (*Sesbania grandiflora* Poir.). 2, the low under-shrub *Indigofera aspalathoides* Vahl. (St. & Pl.).

ತಿವಮೂರ್ತಿ śiva-mūrti. Śiva; his phallus (Oor, ತಿವಮೂರ್ತಿ-ಫೇದ Nn. 114).

ತಿವಯೋಗ śiva-yōga. Abstract contemplation of Śiva, calibrating absorption into Śiva by various means (V. 11, 6).

ತಿವಯೋಗಿ śiva-yōgi. A person who practises śivayōga (My.).

ತಿವರಾತ್ರಿ śiva-rātri. A night on which fasting, vigil, etc. are held in honour of Śiva in the dark half of the month māgha (Bp. 6, 1; 53, 11). ವಿಶಾಖದೇವಿ ಮುನಿಗೆ ತಿವರಾತ್ರಿ ಅವತರಣಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ತಿವರಾತ್ರೆ śiva-rātrē. = ತಿವರಾತ್ರಿ. (Bp. 9, 39; 26, 3; 41, 23; 42, 10; 53, 30; 54, 76; J. 13, 45). ನವರಾತ್ರೇ ಮಕ್ಕ ತಿವರಾತ್ರೆ ಬನ್ನಿತ್ತೇ? (Prv.). — ತಿವರಾತ್ರೆ ಗಿವರಾತ್ರೆ. reit. (Bp. 53, 13). — ತಿವರಾತ್ರೆಯೊಡೇರು. -ಬಡೇರು. A Jaṅgama who has to go from house to house and eat palāra on śivarātrē (My.). — ತಿವರಾತ್ರಸಂಕಣ್ಣ. N. (Bp. 58, 6). — ತಿವರಾತ್ರಸಂಗಮ್ಯ. Y. (Bp. 58, 3).

ತಿವಲಿಂಗ śiva-līṅga. Śiva's genital organ or Śiva worshipped in the form of a phallus (Bp. 26, 30; 61, 76; J. 24, 14; see ಅದಿ). 2, N. — ತಿವಲಿಂಗಪ್ರ. -ಅಪ್ಪ-. N. (B. 4, 217). — ತಿವಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ. A prasāda of the śivalīṅga (Bp. 38, 32; 61, 18). — ತಿವಲಿಂಗರುದ್ರಸೂರ್. N. (B. 4, 216).

ತಿವಲೀಲೆ śiva-līlē. Śiva's sport. ಹುಡ್ಡಲ್ಲ, ಬಿಪ್ಪಲ್ಲ, ತಿವಲೀಲೆ (Prv.).

ತಿವಲೋಕ śiva-lōka. Kailāsa (My.).

ತಿವವಿಪ್ರ śiva-vipra. An Ārādhya Brāhmana (Bp. 30, 1).

ತಿವಕೃತಿ śiva-kṛti. Śiva's energy personified as his wife. 2, attachment or devotion to Śiva. — ತಿವಕೃತಬಳ್ಳಿ. = ತಿವಕೃತಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.).

ತಿವಕರಣ śiva-karāṇa. A Jaṅgama; a Līṅgavanta (My.). — ತಿವಕರಣಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 46, 44).

ತಿವನಮುದ್ರ śiva-samudra. N. of a village and of the temple on the river Kāvēri (My.).

ತಿವಸೂತ್ರ śiva-sūtra. = ತಿವದಾರ. a. ತಿವ. (Bp. 44, 61).

ತಿವಸೋದರಿ śiva-sōdari. A sister in Śiva (Bp. 14, 13).

ತಿವಾಂಗಿ śiva-aṅgi. N. of a plant (ದಾಗಿ Mr. 127).

ಶಿವಾಚಾರ *śiva-ācāra*. The rites or practices of śaivas (especially of līṅgavantas). — ಶಿವಾಚಾರದವ. -ಅವ. A follower of the śaiva rites; a līṅgavanta (My.).

ಶಿವಾಟಿ *śivaṭi*. Hog-weed (ಪುನರ್ನವೆ, ಕೊಮ್ಮೆ Mr. 133, c. r. ತನಾಟಿ).

ಶಿವಾಧ್ಯೈತಭಾಜ್ಯ *śiva-advaita-hhājya*. One whose only portion or lot is śiva (V. 11, 5).

ಶಿವಾನಂದ *śiva-ānanda*. Śiva's joy. 2, N. (Bp. 34, 4. 9).

ಶಿವಾಯಿ (*śiva-āyi*). 1. N. (Bp. 59, 6).

ಶಿವಾಯಿ *śiva-āyi*. 2. Besides; except; extra (My.; Br.; Mhr., H.). — ಶಿವಾಯಿಜಮ. The effects of persons dying without heirs, etc., which revert to government (My.).

ಶಿವಾರಮಣಿ *śiva-ramaṇa*. Śiva (Bp. 25, 51).

ಶಿವಾರ್ಚನೆ *śiva-arcana*. Worship of Śiva. ಶಿಲವನ್ನ ತನ್ನ ಅಗ್ನಿ ನೆ ಜಂಗಮಗೆ ಶಿವಾರ್ಚನೆಗಾಯಿತು (Prv.).

ಶಿವಾಲಯ *śiva-ālaya*. Any temple dedicated to Śiva (ಕೇ ದಾರ, ದೇವಗೇಡ, ದೇವಾಲಯ Nn. 83; Bp. 41, 7).

ಶಿವಾಲಯ ಶಿವ-*valiśa*. Śiva (Grj. 1, 188; 2, 108).

ಶಿವ *śiva*. = ಶಿವ. N. of a king.

ಶಿವಕೆ *śivikē*. = ಶಿವಕೆ, etc. A palanquin, a litter;—a hier.

ಶಿವರ *śivira*. = ಶಿವರ. A camp; an intrenchment for the protection of an army;—a royal camp, a royal residence.

ಶಿವ *śiva*. Tbh. of ಅವ. N. (B. 2, 16).

ಶಿವೆ *śivē*. ಶಿವಾ. = ಸಿವೆ. The wife of Śiva: *Durgā*. 2, a jackal. 3, the emblic myrobalan, *Embolia officinalis* Gaert. (ನಿಲ್ವಿ Hh.). 4, the tree *Terminalia chebula* Roxh. (see ಅನೇಕ). 5, the tree *Prosopis spicijera* Lin. (see ಬನ್ನಿ 2). See ಶಿವ.

ಶಿವೈಕ್ಯ *śiva-aikya*. One who has become one with, or has been absorbed into, Śiva (Bp. 27, 71). See ಸಾಂಖ್ಯ.

ಶಿವರ *śivira*. Cool, cold. 2, coolness, cold, frost. 3, the cool or cold season (from about the middle of January to that of March, comprising the months ತವ & ತವಸ್ಕ Mr. 70).

ಶಿವರಕರ *śivira-kara*. The moon (My.).

ಶಿವರಕರ *śivira-ritu*. = ಶಿವರ No. 3. (My.).

ಶಿವರೋಪಚಾರ *śivira-npācāra*. Kind treatment with cooling or refreshing articles (Ūpr. 8, 84; Ahh. P. 4, 94; Grj. 4, 117; My.).

ಶಿವು *śiva*. = ಸಿವು. A child, an infant;—the young of any animal, as a calf, puppy, etc. 2, a pupil, a scholar. ಶಿವು ಹೋಗಿ ಕೆಸು ತಿನ್ನು! ಎನ್ನ, ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸುಕೊರೆಸಿ ಕೊಡ್ತು (Prv.).

ಶಿವುಕೆ *śivaṅka*. A child. 2, a fish resembling a porpoise or a porpoise.

ಶಿವುಕೆ *śivaṅka*. = ಶಿವುಕೆ. (Ūpr. 2, 13).

ಶಿವುತ್ವ *śivaṅta*. Childhood.

ಶಿವುಮಾಲ *śiva-pāla*. N. of a king who was killed by Kṛishṇa (Bh. 2, 3 anm.).

ಶಿವುಮಾರ *śiva-māra*. = ಶಿವುಮಾರ. The Gangelic porpoise, *Delphinus gangeticus* (see ಮೊಸಳೆ & ನೆಗಡು). 2, the heavenly porpoise: a collection of the stars and planets.

ಶಿವುಸನ್ನಾರಣ *śiva-sandhāraṇa*. (?). See ಶರಣ.

ಶಿವುಹಾರಿ *śiva-hāri*. Child-destroyer: N. of a female demon (Bp. 14, 14).

ಶಿವು *śiva*. The penis.

ಶಿವು *śiva*. = ಶಿವು. (ಮುಷ್ಕ, ಲಿಂಗ Nn. 117; ಮೇಡ್ಕ, ಲಿಂಗ, etc. Mr. 323).

ಶಿವುದಾನ *śivudāna*. Sinful, wicked.

ಶಿವುಜ್ಞ *śivajña*. Tbh. of ಶುಕ್ರಜ್ಞ. (ಉಪಾಸ್ತಿ, etc., ಸೇವೆ Mr. 27).

ಶಿವುಜ್ಞ *śivajña*. = ಶಿವುಜ್ಞ. (My.).

ಶಿವು *śiva*. 1. Left, remaining, residual; remainder. See ಅವ, etc.

ಶಿವು *śiva*. 2. Ordered, commanded. 2, disciplined, educated, trained;—obedient, docile;—learned, wise;—a learned man;—well-behaved, good, virtuous;—eminent, noble, excellent. 3, instruction, order. See Kāvya. V, 1; Bp. 4, 50; 22, 38; 36, 43; 59, 23.

ಶಿವುಪರಿವಾಲಕ *śiva-paripālaka*. = ಶಿವುಪಾಲಕ. (My.).

ಶಿವುಪರಿವಾಲನ *śiva-paripālana*. Protection of the virtuous (My.).

ಶಿವುಪಾಲಕ *śiva-pālaka*. A guardian or protector of the virtuous (Ū. Bp. 47, 27).

ಶಿವುಚಾರ *śiva-ācāra*. The manner and proceeding, the custom and course, of the venerable and good (My.).

ಶಿವು *śiva*. Ruling. 2, an order, a command. 3, punishment, chastisement.

ಶಿವುಬಾಗಿಮರ *śiva-hāge-mara*. A valuable timber tree, furnishing a kind of blackwood, *Dalbergia sissoo* Roxh. (St. & Pl.).

ಶಿವು *śiva*. To be disciplined or educated. 2, a pupil, a disciple. See Bp. 89, 39; J. 2, 18; Sp. s. ರಾಜಾನ್. 8, an apprentice (Mhr.).

ಶಿವುತನ *śiva-tana*. Pupilage; apprenticeship (B. 5, 273).

ಶಿವುತ್ವ *śiva-tva*. The state or character of a pupil, pupilage (My.).

ಶಿವುಸಮ್ಮತ್ತು *śiva-sampatti*. A large number of pupils or followers (My.).

ಶಿವುಜ್ಞಾನ *śiva-ājanā*. The gain or fees received from pupils (My.).

ಶಿವು *śiva*. = ಸಿವು. Aim (My.; Mhr., H.). 2, a roll of the householders (of a village, etc.) from whom the revenue is to be gathered in, or upon whom an assessment is to be laid (Mhr., H.). 3, assessment, tax (My.; Br.). 4, suitable, proper, correct (Mhr.); beautiful, elegant, decorated; decoration (My.). ಸಿಟ್ಟು ಶಿವು ಮಾಡುವದಕ್ಕೋಗಿ ಪಟ್ಟ ಸೂದ್ ಹೋಯ್ತು (Prv.). — ಶಿವುಗಾಡು. A decorated man; a fop; a lewd man (My.). — ಶಿವುಗಾಡುಕೆ. Lewdness (My.). — ಶಿವುಗಾಡು. A decorated female; a foppish one; a whore (My.).

ಶಿವುಮುಖ *śiva-mukha*. = ಶಿವುಮುಖ. (ದಶ, ವಾಣ Nn. 27; Ahh. P. 4, 94; J. 22, 42).

ಶಿವುಕರ *śiva-kara*. = ಸಿವುಕರ, ಸಿವುಕರ. Thin or drizzling rain, drizzle, spray, rain driven by wind. 2, a drop of rain or water.

ಶಿವು *śiva*. Quick, speedy;—ಶಿವುಕರ, quickly, rapidly, swiftly (ಭೋಕನ, etc. Sm. 391; ಭೋಕನ, ಹದುಪುಡನೆ, ಹೆಡ್ಡರ, etc. Kk. 50; ಹೆಡ್ಡರ, ಬೆಡ್ಡರ, ಬೇಗ, ಗದಗದನೆ, ಹದುಪುಡನೆ, ಹೆಡ್ಡನೆ, etc. Sm. 31);—swiftness (Bp. 44, 5).

ಶಿವುಗಾಮಿ *śiva-gāmi*. Going quickly: a camel (ವಾರಣ, ಲುಪ್ತೆ Nn. 99).

ಶಿಫಫವೇದಿ śīghra-vēdhi. Quickly piercing (the mark): a good archer (ಶಿಫಫವೇನಾತ Hk.).

ಶಿಫಫಃ śīghraḥ. A particular plant (= ದಸ್ತಿ, Sk.). 2, another plant (ರಕ್ತವದಿ, ಹತ್ತಿದರೆ ಮುರುಟುಹಂ Mr. 145).

ಶೀತ śīta. = ಸೀತ. Cold, chilly, frigid;—cold, coldness. See ಷಫ. 2, dull, apathetic; idle, lazy, stupid. 3, the reed, *Calamus rotang* Willd. (or a kind of ratan, *C. fasciculatus*; see ವಜ್ರ). 4, the tree *Cordia myxa* Lin. (= ಉದ್ದಾಲ). 5, water (Sk.); dampness; damp (My.). ಶೀತ ಮಾದ ದವಗೆ ವಾತದ ಭಯವೇನು? (Prv.).

ಶೀತಕ śīta-ka. Cold, dull, slow, apathetic; idle, lazy, stupid.

ಶೀತಕರ śīta-kara. Having cold rays: the moon. 2, N. of a metrocal foot (Ūh.).

ಶೀತಕರಧರ śītakara-dhara. Śiva (Bp. 43, 9).

ಶೀತಕಿರಣ śīta-kirṇa. = ಶೀತಕರ No. 1. (J. 4, 4).

ಶೀತಕೃತ್ವರ śīta-kṛt-kara. The moon (Grj. 4, 114).

ಶೀತಜ್ವರ śīta-jvara. A cold fever, ague (ಹಿಮಫರ್ಮ Mr. 387; My.). 2, fever occasioned by cold (My.).

ಶೀತಭೀರು śīta-bhīru. Afraid of cold. 2, Arabian jasmine, *Jasminum zambac*.

ಶೀತಮರೀಚಿ śīta-mariḥ. = ಶೀತಕರಣ. (ಹಸ್ತ Nn. 123).

ಶೀತರಶ್ಮಿ śīta-raśmi. = ಶೀತಮರೀಚಿ. (My.).

ಶೀತರುಚಿ śīta-ruḥ. = ಶೀತರಶ್ಮಿ (Bp. 11, 18).

ಶೀತಲ śīta-la. Cold, chilly, frigid, cool. 2, the plant *Marsilea quadrifolia* Lin. (see ವೇದರು 3).

ಶೀತಲಿ śītalī. = ಸೀತಾಕ, ಸೀತಾಕಿ 1. Small-pox; (the obloken-pox);—the goddess presiding over or inflicting small-pox.

ಶೀತವಾರಿ śīta-vāri. Cold water (Grj. 4, 116).

ಶೀತಶಿವ śīta-śiva. A kind of fennel (= ಕಾಲೀಯ). 2, a sort of resin, storax or benzoin. 3, rock-salt.

ಶೀತಾಂಕು śīta-aṁbu. Cool-rayed: the moon.

ಶೀತಾಂಗ śīta-aṅga. Cold-bodied, having cold limbs. 2, a kind of fever. (R.).

ಶೀತಾಮ್ಬು śīta-ambu. = ಶೀತವಾರಿ. (J. 3, 12).

ಶೀಧು śīdhu. = ಸೀಧು. A spirit distilled from molasses, rum.

ಶೀನ śīna. Congealed, thick.

ಶೀರ śīra. = ಸೀರ. (G.).

ಶೀರ್ಣ śīrṇa. Withered, shriveled; decayed, rotten; thin, wasted; slender, small; shattered, injured (My.).

ಶೀರ್ಷ śīrṣa. = ಸೀರಷ. The head.

ಶೀರ್ಷಕ śīrṣaka. = ಸೀರಷ 1. The head or skull. 2, a helmet;—a turban (ತಲಿಸುತ್ತು Mr. 342). 3, an ornament of flowers on the head (ಮಣ್ಣಿಯಲ್ಲಿ ಮುದಿದ ಹೂವುಗಳಿರು Mr. 334).

ಶೀರ್ಷಚ್ಛೇದ್ಯ śīrṣa-ḥ-ḥhēdya. To be beheaded, meriting death by decapitation. See Nr. s. ಅರಿಸು 1.

ಶೀರ್ಷಣ್ಯ śīrṣaṇya. Clean and unentangled hair. 2, a helmet;—a cap.

ಶೀಲ śīla. = ಸೀಲ. Disposition, inclination, character, natural disposition;—habit, usage. 2, practice, behaviour, conduct (ಅಪಾರ Nn. 129). 3, good disposition or character, good nature, good conduct, moral practice, virtue, piety. 4, form, shape, beauty. 5, at the end of compounds: possessed of naturally; propense, prone, disposed to.

ಶೀಲಶ್ಛೇದನಾದರೂ ಗುಣ ಕೆಟ್ಟದು. — ಸೂಳೆ ಮುಪ್ಪಾಗಿ ಶೀಲ ಹೊಂದಿ ಕೊಡುತ್ತೆ (Prva.). See Śmd. 238.

ಶೀಲಗ್ರಹಣ śīla-grahana. Following an inclination; observing a practice (Śmd. 238).

ಶೀಲವಂತ śīla-vanta. A man possessed of good qualities, one of a good or amiable disposition, a well-conducted man (Bp. 1, 33; 47, 49). ಶೀಲವಂತರ ಒನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡು ಮಾಯನಾಯ್ಕ (Prv.). Feminine ಶೀಲವಂತಿ. ಶೀಲವಂತಿ ತನ್ನ ಹಗ್ಗದ ಹಂಗಮಾಗಿ ತನಾರ್ಥನಾಗಾಯಿತು (Prv.). — ಶೀಲವಂತಿ ಗಾಯ್ತ್ರಿ - ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 7).

ಶೀಲವೃದ್ಧಿ śīla-vṛddhi. Advanced in moral practice, very virtuous (My.).

ಶೀನಲಿ śīvali. N. of a creeping plant (ಕಾನ್ಯೇರಿ, etc. Mr. 145).

ಶುಕ śuka. = ಸುಕ 1. A parrot (ಸಿಂ Nn. 10, 23, 153). 2, a mango tree (ಮಾಕನ, ಮಾವಿನ ಮರ 153). 3, the silk-cotton tree (ಶಾಲ್ಮಲಿಫುಟ, ಎಲವದ ಮರ 153). 4, a particular drug and perfume (= ಗ್ರಸ್ತಿ ಪರ್ಫ). 5, cloth, clothes (ಶು Mr. 521). 6, a son of Vyāsa (Rā. 5, 75); an ascetic (ಮೇಠಿ, ಯತಿ 153). 7, Śiva (ರುದ್ರ, ಕಪ್ತರ 153).

ಶುಕಶಾಪ śuka-tāpa. Vyāsa (J. 5, 47).

ಶುಕನಾಸ śuka-nāsa. Having a nose like a parrot's beak. 2, the tree *Calosanthus indica* Bl. (or *Bignonia indica* Lin.). 3, the tree *Bignonia chelonoides* Lin.

ಶುಕಪಂಜರ śuka-pañjara. A parrot's cage (My.).

ಶುಕವಾಣಿ śuka-vāṇi. The prate of a parrot (My.). 2, a woman who speaks like a parrot (My.).

ಶುಕನಪ್ತಶಿ śuka-saptati. N. of seventy stories related by a parrot (My.).

ಶುಕೋಕ್ತಿ śuka-nkti. The prate of a parrot (ಶಾರ್ವತಮುಕ್ತಿ ಒ. II, 65).

ಶುಕ್ತ śukta. Sour gruel (ಅವಸ್ತಿಸೋಧು, ಅಕ್ಕಿಗಟ್ಟು Hk.). 2, sour, acid (ಅಮ್ಲ, ಹುಳಿತದು Śi. 428); a kind of acid liquid or vinegar. 3, harsh; hard (ಪರುಷ, ದೃಢಿಸುತ್ತು Mr.).

ಶುಕ್ತಿ śukti. = ಸುಕ್ತಿ. A pearl-oyster, an oyster-shell (ಸುಕ್ತಿ Ū. I, 75; ಚಪ್ಪ Mr. 412); a small shell, a muscle, a cookie. 2, a sort of perfume. 3, a curl on a horse's neck or breast.

ಶುಕ್ತಿಕೆ śuktikē. = ಶುಕ್ತಿ No. 1. (My.).

ಶುಕ್ತಿಜ śukti-ja. Oyster-born: a pearl (Kāvy. V, 4; Ū. 8, 34; Śā. 1, 34).

ಶುಕ್ತಿಮತ śukti-mat. N. of a mountain or mountain range. See ಸಪ್ತಕುರಾಂಬ.

ಶುಕ್ರ śukra. = ಶುಕ್ರು. Bright, resplendent. 2, white. 3, Agni, fire. 4, the planet Venus, or its regard, the preceptor of the asuras. 5, semen virile. 6, the month *jyēṣṭha* (May-June). ಶುಕ್ರ ವ್ಯಸನಾದರೂ ತಪ್ಪ ದುಷ್ (Prv.).

ಶುಕ್ರನಾದಿ śukra-nādi. N. of a work on astrology (My.).

ಶುಕ್ರನೀತಿ śukra-niti. N. of a work on ethics (My.).

ಶುಕ್ರಮಹಾದಶಿ śukra-mahā-daśi. An aspect of the planet Venus that is considered as influencing the fortunes of men for good (My., also as ಶುಕ್ರಮಹಾದಶಿ).

ಶುಕ್ರಮೂಢ śukra-mūḍha. The time of the year during which Venus is invisible, which is considered as inauspicious (My., also as ಶುಕ್ರಮೂಢ).

ಶುಕ್ರಲ śukra-la. Spermatic, seminal. 2, *indefatigable*.

ಕುಕ್ರವಾರ śukra-vāra. Friday (C.; B. 1, 7).

ಕುಕ್ರಶಿಷ್ಯ śukra-śiṣya. Pupil of Śukra: an Asura.

ಕುಕ್ರಬಾಯ್ śukra-āśārya. Śukra, the preceptor of the Asuras (My.). 2, a monoculous man, a Cyclops (My.; Mhr.).

ಕುಕ್ರೋದಯ śukra-udeya. The time of the year when the śukramūḍha has passed away (My.).

ಕುಕ್ರ śukla. = (ಕುಕ್ರ), ಸುಕಲ 2. Bright; white; a white colour (ಸಿತ, ಬಿಳಿದು Nu. 32). 2, the light half of a month from new to full moon. 3, the third year in the cycle of sixty (My.). 4, semen virile (ರೇತ, ಇಂದ್ರಿಯ 82; ಮಹಾಸಾರ, ಇಂದ್ರಿಯ Nu. 125; ರೇತಸ, ಇಂದ್ರಿಯ, etc. Mr. 395; ಮಹಾಸಾರ Mr. 497; ಸುರತರಸ Mr. 508). 5, the eye (ಅಕ್ಷಿ, ಕಣ 82; ಕಣ 508). 6, a disease of the cornea or white part of the eye. 7, N. of a mouth (ಮಾಸ, ಮಾಸಧೇದ 32; ಮಾಸ 508; Mr. 70). 8, large, great (ವ್ಯಥು, ದೊಡ್ಡತು 32). 9, a valiant man (ಸುಧಟ 32; ಕಲಿ 508). — ಕುಕ್ರಾಟ. — ಅಟ. = ಎರೆಯಸ್ತ್ರಾವ. ಕುಕ್ರಾಟಕ್ಕೆ ಕುಣ್ಣೇ ತಿನ್ನು, ಮುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಾ ಉಂ (Prv.).

ಕುಕ್ರತ್ವ śuklatva. Whiteness (My.).

ಕುಕ್ರಪಕ್ಷ śukla-pakṣa. The light half of a month, the period from new to full moon (ಬೆಳ್ಳಕ್ಕ Kk. 59; Śm. 20). 2, the innocent or pure side of two sides or parties contending. 3, the condition of a female after menstruation during the śuklapakṣa (Bp. 40, 31).

ಕುಕ್ರವಾದ್ಯ śukla-pādya. The first day of the light half of the month (Śi. 39; My.).

ಕುಕ್ರವಾಂಗ śukla-apāṅga. Having white eye-eyers: a peacock. (R.).

ಕುಕ್ರ ಸುಂ. ಕುಕ್ರ. Sorrow, grief;—affliction.

ಕುಕ್ರ śuci. = ಸುಚಿ. Bright; white; a white colour (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು Nu. 18). 2, clean, pure; purity (ಕುಧ್ಧ, ಕುಧ್ಧವು 18). 3, virtuous, holy, innocent, undefiled;—honest, upright, true;—correct, accurate, free from fault or error; guileless;—innocence, virtue, goodness;—correctness, accuracy. 4, a faithful minister; a true friend. 5, an ascetic (ಯೋಗೀಂದ್ರ, ಯಶಸ್ವರ 18). 6, a Brāhmaṇa (ದಾಸ, ದಾಹ್ಯ 18). 7, fire (ಅನಲ, ಅನ್ನಿ 18). 8, eternal, everlasting (ನಿತ್ಯ, ಕೇಡಿಲ್ಲದುದು 18). 9, = ಅಮೃತ (18). 10, being at the head (ಮುಖ್ಯ, ಮುಖ್ಯವು 18). 11, = ರುತು (18). 12, a particular plant (ಲತಾವಿಧೇದ, ಬಳ್ಳಿಗಳ ಧೇದ 18). 13, wood (ಕಾಪು 18). 14, the month āśāḍha (ಅಷಾಢ, ಅಷಾಢಮಾಸ 18). ಕುಚಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಮುಸಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳೋದರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prv.).

ಕುಕ್ರಕರ śuci-kara. Purifying (My.).

ಕುಕ್ರತನ śucitana. = ಕುಚಿತ್ತ. (Rām. 5, 9, 27).

ಕುಕ್ರತ್ವ śucitva. Purity, cleanness; virtue, holiness (My.).

ಕುಕ್ರಕರ śucira. The colour white (ಸಿತ, ಬಿಳಿದು Nu. 136). 2, goodness, virtue (ಬಳ್ಳು, ಬಳ್ಳಿತು 136).

ಕುಕ್ರರೋಹಿಣಿ śuci-rōṇi. The moon (R.).

ಕುಚಿ śuci. Sorrow, grief; affliction (My.).

ಕುಕ್ರ śupṭa. = ಕುಕ್ರ. (Mhr.; My.; see ವಜ್ರ-).

ಕುಕ್ರ śupṭha. A blockhead, a dolt (My.; Tē.; Mhr.; T. ಮುಢ್ಢ). ಕುಕ್ರನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆಪ್ಪು ಕಲಿಸಿದರೂ ವ್ಯರ್ಥ (Prv.).

ಕುಕ್ರಕಾಯ śupṭha-kāya. = ಕುಕ್ರ. (My.).

ಕುಕ್ರ śupṭhi. = ಸುಣ್ಣೆ, ಸೊಣ್ಣೆ. Dry ginger (ನಾಗರ, ಮಹಾಪದ Mr. 137). See Prv. s. ಕುಕ್ರಾಟ.

ಕುಕ್ರ śupṭa. = ಕುಣ್ಣೆ, ಸುಣ್ಣೆ, ಸೊಣ್ಣೆ, ಸೊಣ್ಣೆ, ಸೊಣ್ಣೆ. An elephant's trunk (ಇಥಹಸ್ತ, ಅನೆಯ ಕೆಯ Nu. 131). 2, a frog (ಧೇಕ, ಕಪ್ಪೆ 131).

ಕುಕ್ರವಾನ śupṭa-pāna. A place where spirits are drunk, a tavern.

ಕುಕ್ರಾರ śupṭāra. = ಕುಣ್ಣೆ, ಸುಣ್ಣೆ, etc.

ಕುಕ್ರಾಲಿ śupṭāla. (= ಸುಣ್ಣೆ ಉ or ಸೊಣ್ಣೆ ಉ-ಅ 3 ?) = ಸುಣ್ಣೆ ಉ. An elephant.

ಕುಕ್ರಾಲಿಕರಾನ್ತ śupṭāla-karānta. The tip of an elephant's trunk (ಗಜಹಸ್ತಾನ್ತ, ಕರ್ಣಿಕ Nu. 21).

ಕುಕ್ರಾಲಿಕೋರ śupṭāla-kīṣora. A young elephant (ಮಹ ಯಾನೆ Nu. 98).

ಕುಣ್ಣೆ śupṭe. ಕುಕ್ರಾ. An elephant's proboscis or trunk. 2, spirituous liquor.

ಕುಧ್ಧ śuddha. = ಸುದ್ಧ. Purified, cleansed, clean, pure; purity, purification; anything pure (ಗೋಮುಖ, ಎಕುದ್ಧವು Nu. 20). 2, stainless, guileless, true, fair, honest, virtuous, holy. 3, free from fault or error; correct, accurate, normal, right (Śmd. 38, 296). 4, simple, unmixed. 5, simple, mere, only, alone; nothing but; wholly. See ಅ, ಅತಿ, ಪರಿ. ಕುಧ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಒದ್ದೆ ಉಡ ದೇ ಕಾಗುತ್ತದೆ (Prv.). ಕುಧ್ಧಮವು (ವಿವಿಕ್ತ Nu. 52); ಕುಧ್ಧಮದ ದರಿತ (ಪ್ರಹ್ಲ, ಬಾರಿತ 79). — ಕುಧ್ಧಕಳ್ಳ. A downright thief (My.; see Sp. s. ಕಳ್ಳ). — ಕುಧ್ಧಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To purify, ಕಲ್ಪವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಕುಧ್ಧಗೊಳಿಸರ್ ವಟ್ಟಮ (ನಿರ್ವಿಕ್ತ, ಕೋಧಿತ, etc. Śi. 368; My.). — ಕುಧ್ಧಬೋಧ. A complete unlettered savage (B. 4, 108). — ಕುಧ್ಧವದವು. Dno west. See Sp. s. ಬಿಡು 2. — ಕುಧ್ಧ ಮಾಡು. To make clean (My.). — ಕುಧ್ಧ ರೋಗ. A man completely diseased (My.). — ಕುಧ್ಧರೋಗಿ. A complete miser (My.). — ಕುಧ್ಧತೂನ್ಯ. A mere hank, nothing at all, etc. (My.). — ಕುಧ್ಧಸಾತ್ವಿಕ. A perfect śātvika (My.). — ಕುಧ್ಧಸುಳ್ಳು. A pure lie (My.).

ಕುಧ್ಧಗಿ śuddhagō. = ಸುದ್ಧಗಿ. Purity. 2, the state of being true or normal: a standard letter (ಕುದ್ಧಾಕ್ಷರ Śmd. 48-45).

ಕುಧ್ಧತೆ śuddhatē. Purity, cleanness, correctness, etc. (Ūpr. 1, 82; Bp. 46, 11).

ಕುಧ್ಧತ್ವ śuddhatva. = ಕುಧ್ಧತೆ. (My.; ವೈಶವ್ಯ Ūh.).

ಕುಧ್ಧಪ್ರತಿ śuddha-prati. A correct, faultless, fair copy (My.).

ಕುಧ್ಧಬೋಧೆ śuddhe-bōdhē. Pure, faultless instruction or knowledge (Bp. 27, 76).

ಕುಧ್ಧಭಕ್ತಿ śuddhe-bhakti. True devotion (Bp. 60 sum.).

ಕುಧ್ಧಮನಸ್ಸು śuddha-manassu. A pure, guileless, honest mind (My.).

ಕುಧ್ಧಯಿಸು śuddhayisu. (Śmd. 65). = ಸುದ್ಧಯಿಸು. To purify, etc.

ಕುದ್ಧಾಕ್ಷರ śuddha-akṣhara. A standard letter (see ಕುಧ್ಧಗಿ).

ಕುದ್ಧಾಚಾರ śuddha-ācāra. Virtuous conduct or practices (My.).

ಕುದ್ಧಾದ್ವಯನಿರಂಜನ śuddha-adveya-nirāṅjana. One who possesses a perfect and peerless purity (J. 13, 28).

ಕುದ್ಧಾಂತ śuddhe-anta. A pure or sacred interior: the

private or women's apartments (in the palace of a king), a harem, a seraglio. 2, a king's wife or concubine.

ಕುಡ್ಧಾನ್ಯಯು *buddha-anvaya*. Of a pure race, belonging to a noble family (ಕೌಲೀನ, ಸತ್ಕುಲೀನ Nn. 76).

ಕುಡ್ಧಾಪಹ್ನುತಿ *buddha-apahnuti*. A particular figure of rhetoric: denial of any quality or property for the sake of applying some other, e.g. this is not the moon, it is a lotus of the heavenly Gauges (My.).

ಕುಡ್ಧಾಕುಡ್ಧ *buddha-sambuddha*. Pure and impure, correct and incorrect (My.).

ಕುಡ್ಧಿ *buddhi*. = ಸುದ್ಧಿ. Purity, cleanness, holiness, freedom from defilement;—cleansed state;—elegance (of a pearl). 2, purification, cleansing. 3, rightness or goodness; freedom from unprompted influences, suitability for holy works (used of planetary aspects, of lunar days, etc.). 4, clearance, acquittal. 5, clearing of expenses, paying off arrears. 6, correction;—correctness, accuracy;—truth, certainty. See ಪಾಯಾ, ವೈರ. 7, searching, exploring; searched state (Mhr.).

ಕುಡ್ಧಿಪತ್ರ *buddhi-patra*. A sheet or paper of corrections, an errata list (My.). 2, a certificate to a person who (through the administration of *prāyāścitta*) has been purified from his pollution, and restored to fitness for the intercommunication of the social relation (My.).

ಕುಡ್ಧೀದನ *buddha-ōdana*. N. of a king, the father of Śākyamuni. See ಶೌದ್ಧೀದನ.

ಕುನಕ *kuṇaka*. = ಸೋಣ, ಸೋಣಗ, ಸೋಣಗು. A dog. 2, N. (Bp. 55, 45). ಪಾನಕಾ ಬೀಜೆನ್ನು, ಕುನಕಕ್ಕೆ ಕರದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಕುನಕೆ *kuṇaki*. A bitch.

ಕುನಾಸೀರ *kuṇāsira*. Indra.

ಕುನಿ *kuṇi*. A bitch. See Sp. s. ಮುಗುಳಿ.

ಕುಭ *kuḥa*. = ಸುಖ. Bright, shining; splendid; handsome, beautiful. 2, auspicious, lucky, fortunate, good, happy (ಮಂಗಳ Nn. 139; Mr. 530);—right, good, virtuous;—eminent, distinguished (ಎತೇಷ Mr. 530). 3, pure (ಅಮಲ, ನಿರ್ಮಲ 139). 4, anything bright or beautiful, auspiciousness. 5, good fortune, good luck. 6, goodness, welfare, happiness, hail, joy (ನಲ್ಕೆ ರ್ತ II, 81). 7, perpetuity (ನಿತ್ಯವು 189). 8, kingship (ರಾಜ್ಯವದ, ವಜ್ರಾಧಿಪತ ಎತೇಷ 139; ಪಟ 530). 9, valour, etc. (ವಿಕ್ರಾಂತ, ಪರಾಕ್ರಮ 139; ವಿಕ್ರಾಂತ 530). 10, the prickly pear (ಮುಳಗಕ್ಕೆ ರ್ತ.). 11, the śāmi tree (? ಧೂಪಾತ, ಮರ 139; Sk. ಕುಢಾ = ತಮಾ). ಕುಭ ಮೆದ್, ಅಕುಭ ತೊದ್ (Prv.).—ಕುಭಗೀದಿ. -ಕೀದಿ. A person of inauspicious words. ಕುಭ ನುಡಿಯೋ, ಕುಭಗೀದಿ ಅನ್ನರ ಹನ್ನರದವರೆಲ್ಲ ಬೋದಾಯರು ಅನ್ನ (Prv.).—ಕುಭಮ್ ಅಸ್ತು. May happiness become your portion (used in letters, My.);—may it be auspicious, etc.

ಕುಭಂಯು *kuḥamya*. Happy, blissful, auspicious, prosperous. 2, a man who causes welfare, etc. (ಒಳತಂಗಿಯು ವ HIA.). Cf. ಕುಭಯುತ.

ಕುಭಕರ *kuḥa-kara*. Causing welfare, etc.;—auspicious, favourable (Bp. 25, 20; 27, 79; 60, 47).

ಕುಭಕರ್ಮ *kuḥa-karma*. A good or virtuous act. 2, a happy or joyous ceremony or rite (as a marriage, upanayana, etc., as opposed to a funeral, dolorous rite, My.; see Nn. s. ಕೋಪನ).

ಕುಭಕಾರ್ಯ *kuḥa-kārya*. = ಕುಭಕರ್ಮ No. 2. (Bp. 66, 1; My.). ಕುಭಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಅಕುಭವಾಗೋದು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಕುಭಕೃತಿ *kuḥa-kṛti*. N. of the thirty-sixth year in the cycle of sixty (My.).

ಕುಭದಾಯಕ *kuḥa-dāyaka*. Granting happiness, etc.; one who grants happiness, etc. (My.).

ಕುಭದಾಯಕಿ *kuḥa-dāyaki*. A woman who grants happiness, etc.: Pārvatī (Rām. 1, 1, 4).

ಕುಭದಿನ *kuḥa-dina*. An auspicious day (Āpr. 2, 54).

ಕುಭನಕ್ಷತ್ರ *kuḥa-nakshatra*. A fortunate star (My.).

ಕುಭವಸ್ತು *kuḥa-prasta*. = ಕುಭಕರ್ಮ No. 2. (My.).

ಕುಭಫಲ *kuḥa-phala*. Auspicious result, good or happy consequence (My.).

ಕುಭಮುಹೂರ್ತ *kuḥa-muhūrta*. A lucky moment or time (Rām. 1, 8, 7).

ಕುಭಯುತ *kuḥa-yuta*. A man who causes welfare, etc. (ಮಗ ಒಳ್ಳೆತಂ ಮಾಡಿದಂ Mr. 240). Cf. ಕುಭಸಂಯುತ.

ಕುಭರೇಖೆ *kuḥa-rēkhē*. An auspicious line (a.s. on the sole of the foot, Mr. 332).

ಕುಭಲಗ್ನ *kuḥa-lagna*. = ಕುಭಮುಹೂರ್ತ. (My.).

ಕುಭವಾರ್ತ *kuḥa-vārtā*. Good news (My.; B. 5, 302).

ಕುಭವೇಷಿ *kuḥa-vēshi*. One who has an auspicious decoration (i.e. a līṅga): a Liṅgavanta (Bp. 50, 71).

ಕುಭಕರಣ *kuḥa-śakuna*. A good omen (My.).

ಕುಭಸಂಯುತ *kuḥa-samyuta*. Endowed with prosperity or happiness, blissful. 2, a man who causes welfare, etc. (ಒಳತಂಗಿಯು ವ HIA.).

ಕುಭಸೂಚನೆ *kuḥa-sācānē*. An auspicious hint or sign (My.).

ಕುಭಾಂಗಿ *kuḥa-aṅgi*. A handsome-limbed, beautiful woman (Śiv. 1, 76).

ಕುಭಾಶ್ವಕ *kuḥa-śtaka*. Agreeable, gladdening.

ಕುಭಾನಂತ *kuḥa-ananta*. N. of a vṛtta (Ā.).

ಕುಭಾನಿವೃತ್ತ *kuḥa-anvita*. Endowed with prosperity or happiness, prosperous, happy.

ಕುಭಾವಹ *kuḥa-āvaḥa*. Causing welfare, etc.

ಕುಭಾಕುಭ *kuḥa-saḥa*. Prosperous and unfortunate, good and evil;—good and evil, good and bad fortune, weal and woe.

ಕುಭೋದಯ *kuḥa-udaya*. Rising or production of welfare (J. 2, 24).

ಕುಭೋರ *kuḥa-ura*. One who has a beautiful chest (J. 5, 6).

ಕುಭ್ರ *kuḥra*. (= ಸುಬ್ರ). Shining, radiant, bright. 2, white (ವಿಳಿದು Nn. 40. 46. 80).

ಕುಭ್ರಕರಿ *kuḥra-kari*. Indra (Mr. 41).

ಕುಭ್ರಕೆ *kuḥra-kē*. Whiteness (Āpr. 1, 33).

ಕುಭ್ರವಸ್ತ್ರ *kuḥra-danti*. The female of the elephant parakeet danti, Indra's elephant (Mr. 42, o. r. ಅಭ್ರವಸ್ತ್ರ).

ಕುಭ್ರವಸ್ತ್ರ *kuḥra-vastra*. A white cloth (My.).

ಕುಭ್ರವಾಹನ *kuḥra-vāhana*. Arjuna (J. 32, 24).

ಕುಭ್ರಾಂಕು *kuḥra-amṣu*. White-rayed: the moon.

ಕುಭ್ರಾಪತ್ರ *kuḥra-āpātra*. A white parasol (Āpr. 2, 24).

ಕುಭ್ರಾಭ್ರ *kuḥra-abhra*. A bright, clear sky (J. 2, 11).

ಕುಟ್ಮೀಪಲಿ subbra-upala. A white stone (ಬಳವ Mr. 359, o.r. ಬಳವ).
 ಕುಟ್ಮು submbha. = ಸುಮ್ಬು, (ಸೊಮ್ಬು). N. of a demon (Ā. Bp. 47, 21; Mhr.). 2, a dull, sluggish and stupid fellow (Mhr.). Cf. ನಿಶುಮ್ಬು.
 ಕುಟ್ಮುನಿ submbhauna. Injuring, killing (see ನಿ-). 2, abiding, brilliant.
 ಕುಟ್ಮು kalka. = ಸುಂಕ. Toll, duty, customs (ಸುಂಕ Nu. 25; Mr. 484). 2, price; purchase-price for a woman (money, valour, learning, etc.). 3, the property settled on a woman before marriage; a dower (ಪ್ರೀತಿಸಮ್ಪನ್ನದ ದ್ರವ್ಯ 25; ಪ್ರೀತಿದ್ರವ್ಯ 484). 4, gain, profit. 5, money advanced to ratify a bargain.
 ಕುಟ್ಮುಕಿ kulkika. N. of a country. See ಕೌಟ್ಮಿಕೇಯ.
 ಕುಟ್ಮುಗ kulkiga. = ಸುಂಕಗ. A collector of customs, a custom-house officer, a publican.
 ಕುಟ್ಮು kula. = ಕುಲ್ಪ. (My. Amara).
 ಕುಟ್ಮು kula. = ಸುರ್, ಸುಲು, ಸುಲ್ಪ. A rope; a cord, a string (ಕುರುಪ್ರಾ Mr. 880). 2, copper.
 ಕುಟ್ಮು kula. A rope.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhapā. = ಕುಟ್ಮುನಿ. (My.).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. = ಕಿಟ್ಮುನಿ, ಕಿಟ್ಮುನಿ. Desire or wish to hear or to obey; obedience. 2, service; obsequiousness, reverence.
 ಕುಟ್ಮು kula. = ಸುಂಕ. 2. Drying. 2, a hole, a chasm.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. = ಸುಂಕ. Full of holes or crevices. 2, a hole, a chasm (ಕುಟ್ಮು Hīā.).
 ಕುಟ್ಮು kulaśhā. Dried, dried up, dry; shriveled, withered;—groundless, causeless;—unproductive, fruitless, unprofitable, useless, vain.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-parpa. A dry leaf.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-pbala. Dry fruit.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-māmsa. Dry flesh, dry meat.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-vāda. Useless talk (My.).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-upaśāra. Unmeaning compliments, etc. (My.).
 ಕುಟ್ಮು kulaśhā. Power, strength, prowess. 2, fire;—light, lustre.
 ಕುಟ್ಮು kulaśhā. = ಸುಂಕ. The awn of barley, etc. 2, a bristle, a spicule; a point (Bp. 39, 64). 3, pity, compassion, clemency.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-kṛta. A caterpillar. See ಮುಕ್ತುಕುರು.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-dhānya. Any awned or bearded grain, as barley, etc.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. = ಸುಂಕ. A hog, a pig. ಮಕರರಾಶಿಗೆ ಗುರು ಬನರೆ ಕೂರರಗೆ ಬನು? (Prv.).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. ಕುಟ್ಮುನಿ. = ಕುಲಕ, ಸೂಕ. An ill-trained, unbroken, restive horse; ill-trained, etc. (Abh. P. 4, 112; 16, after 65; Grj. 2, after 106). See Hīā. a. ಸಿಲುಕುಗುಮರೆ.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-simbi. Cowach, Mucuna prurius Hook.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. = ಸೂಕ.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-yāna. = ಸೂಕ. Marbling in a sharp file or column.
 ಕುಟ್ಮು kulaśhā. = ಸೂಕ. A man of the fourth or servile tribe (or caste; ಕುಡಿಯ Ūt. I, 84, 101; Ūt. II, 16; see ಮಹಾ-). Feminine ಕುಟ್ಮುಕು (My.).

ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. The state or condition of a kulaśhā (Bp. 55, 42).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. The wife of a kulaśhā. See ಮಹಾ-.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. N. of a king (Āmd. 297; Bp. 11, 51; 31, 23).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. A woman of the kulaśhā tribe.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. = ಸುನ್, ಸುನ್, ಸೂನ್ 2. Empty, void, hollow; vacant; non-existent. 2, utterly destitute or deprived of, without. 3, ruined. 4, nonsensical, unmeaning. 5, lonely, private. 6, bare, naked. 7, a void, a vacuum, a blank; inanity. 8, a lonely place, a desert; etc. etc. (ಬಳವ ಬಳವ Ūt. I, 86; ಮುಟ್ಟದ Ūt. II, 54). 9, the sky. 10, a dot, a spot. 11, a oyster, a zero (ಕು Mr. 506). 12, the anusvāra or biudu (Āmd. 19). 13, absolute vacancy, nonentity, nihilism (one of the principles of buddha metaphysics). 14, one of the vital airs (ಬಳವ ಸ ನಡೆಯದಿರೆ ಕುಟ್ಮುಮಕ್ಕ Mr. 53). 15, sorcery (My.). Feminine ಕುಟ್ಮುಕು (see ಪತಿ, ಮತಿ). — ಕುಟ್ಮುನಿ ಮಹಾ. An effigy (of clay) that is to represent the person whom the sorcerer wants to destroy (My.).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-gāra. A sorcerer (My.; Si. 340).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-gāri. A sorceress (My.).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-lalāṭa. A forehead destitute of any sectarian mark (My.).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-vādi. An atheist;—a Buddhist (My.).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-śraha. A bare head (Śiv. 4, 108).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-sādhā. An empty, waste place. See ಪಾದ್ಯ.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-basta. Empty-handed. (R.).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-māna. Swelling, enlarging, increasing; thriving. (G.).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. A hero, a warrior, a valiant man, a great or mighty man (ಅಶ್ವನಾ Bhu. 6).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. = ಸುರಣ, ಸೂರಣ. A kind of esculent root, Amorphophallus campanulatus Decais., or the Telinga potato, Arum campanulatum Roxb.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. Heroism, prowess, valour, bravery (Pril. 3, 7).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. = ಕೂರಕ. (Bp. 38, 64).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-sēna. N. of the country about Mathurā (Bp. 6, 19). 2, N. of a king.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. = ಸೂರ್ಪ. A van, a winnowing basket, a sifting fan. 2, a measure of two drūpas.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā. N. of a demon, an enemy of Kāma.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-prabara. Kāma.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-prahara-prahāri. Śiva (Bp. 58, 41).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-mardana. Kāma (Grj. 7, 3).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-karāṇa. = ಸೂರ್ಪಕರಣ. Winnowing, sifting. See ಬನ, ತೆವು.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-karāṇa. An elephant. 2, Gaṇēśa (My.).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-valri. = ಕೂರ್ಪಕಾರಾಶಿ. (Mr. 22).
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-arāṭi. Kāma.
 ಕುಟ್ಮುನಿ kulaśhā-ari. Kāma.

ಕೂರ್ಪಕಾರಿಪ್ರಹರ ಕೂರ್ಪಕಾರಿ-prahara. Śiva (Bp. 31, 1).

ಕೂರ್ಪ(ಣಿ) ಕೂರ್ಪa-nakhi. ಕೂರ್ಪ(ಣಿ) ಕೂರ್ಪa-nakhē. = ಸೂರ್ಪ ಲಕ್ಕ. N. of the elster of Rāvaṇa (Rām. 3, 4 snm.; J. 16, 14; 18, 4);—any monstrous or hideous female, a Kāṇṭhipe, a vixen (My.).

ಕೂಲ ಕೂla. = ಕೂಲಿ, ಸುಳ, ಸೂಲ 2, ಸೂಲ 1. A sharp or pointed weapon: a pike, a spear, a lance, a spike;—the trident of Śiva. 2, a spit. 3, a stake for impaling criminals. 4, any sharp or acule pain, especially pain in the stomach and head. 5, the ninth astronomical yōga (see ವಾರ-). 6, death, dying. 7, one of the viṃśatīśāstras (Kāvy. III, 2, B, 57, 60 seq.). See Bp. 50, 42. 45. 51. 52. ಕೂಲಕ್ಕೆ ತಿಳಾ ಅನಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಗವಳಿ ತಳುಕು ಕೇಳಿದ (Prv.).—ಕೂಲದ ಬೊಮ್ಮಿ ದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ಕೂಲಕ ಕೂlaka. = ಕೂಲ. An unbroken, restive horse.

ಕೂಲಧರ ಕೂla-dhara. Śiva (Mr. 12). — ಕೂಲಧರ. The foot — — — (Ūh.).

ಕೂಲವಾಸಿ ಕೂla-pāsi. = ಸೂಳವಾಸಿ. Holding or hearing a pike.

ಕೂಲಾಕೃತ ಕೂla-ākṛita. Roasted on a spit; roasted meat. See Nr. a. ಸುಟ್ಟು.

ಕೂಲಾಯುಧ ಕೂla-āyudha. Śiva (Bp. 25 sum.; 61, 25).

ಕೂಲಿ ಕೂlī. = ಸುಳಿ. Suffering sharp pain. 2, a spearman. 3, Śiva. — ಕೂಲಿರೋಗ. = ಕೂಲ No. 4. (Bp. 49, 28).

ಕೂಲಿಕ ಕೂlīka. Having a pike, etc.;—piercing, killing. See ನಯ.

ಕೂಲಿಕೆ ಕೂlīkē. = ಸೂಲಿಕೆ. N. of a plant (ಪಾಲೆ Mr. 138). 2, a orowhar (ಅಯೋಮುಖ, ಒತ್ತುವ ಹಾರೆಗಟ್ಟಿಗೆ Mr. 158). 3, a spear.

ಕೂಲಿ ಕೂlī. = ಕೂಲ No. 4, ಸೂಲಿ. (Bp. 49, 28; My.). 2, = ಸೂಳಿ, a harlot, a prostitute (Sk.). — ಕೂಲಿರೋಗ. = ಕೂಲಿ ರೋಗ. (My.; ಕೂಲ G.).

ಕೂಲೈ ಕೂlīya. Roasted on a spit; roasted meat (ಸುಟ್ಟಿಗೆ Mr. 217).

ಕೃಗಾಲ ಕೃgāla. = ಕೃಗಾಲ. A jackal.

ಕೃಮಿಲ ಕೃmīkhaia. = ಕೃಮಿಲ, ಸಂಕಲಿ, ಸಂಕೋಲಿ. An iron chain; any chain or fetter. 2, a belt or chain worn round the waist. 3, a chain for confining the feet of an elephant (Mr. 154).

ಕೃಮಿಲಿಕ ಕೃmīkhalaka. A chain. 2, a young camel (or other young animal) with wooden rings or clogs on his feet (to prevent his straying). 3, a camel (ಬಟ್ಟಿ Hā.).

ಕೃಮಿಲಾಬಂಧ ಕೃmīkhalā-handha. = ಸಂಕಲಿವಂಧ. Confining with chains or fetters.

ಕೃಮಿಲಿಕ ಕೃmīkhalita. Chained, fettered (ಬೇಡಿ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ವನು Dhv.).

ಕೃಮಿಲಿಕ ಕೃmīkhalī. ಕೃಮಿಲಾ = ಕೃಮಿಲ, etc. (ಶಿವ. 3, 25). 4, N. of a plant (ಕಾಣ್ಣೇರಿ, etc. Mr. 145; Sk. ಕೃಮಿಲೀಲಾ = ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷ).

ಕೃಂಗ ಕೃṅga. = ಹಂಗ 2. A horn (ಗೋ, ಕೋಡು Nn. 5; ಲರಾ ಮ, ಕೋಡು, ಕೊಮ್ಮು Nn. 26; ಕೋಡು Nn. 34; ವಿಷಾಣ, ಕೋಡು Nn. 28). 2, the top of a mountain (ಪರ್ವತದಗ್ಗ, ಬಿಟ್ಟಿದ ಮಡಿ 28). 3, a horn used for blowing. 4, height, elevation (ಮಂಗ, ಬೊಮ್ಮಿ ಮ 28). 5, dignity, lordship, supremacy, sovereignty. 6, a lord, a chief (ಪ್ರಭು, ಮುಖ್ಯ 28). 7, an elephant (ದಸ್ತಿ, ಅನಿ 28). 8, a tree (ಪಾದಪ, ಮರ 28).

9, a medicinal plant and root (= ಕೂರ್ಪಕೇಷ). 10, N. of a fishi (Rām. 1, 5 snm.).

ಕೃಂಗಪುರ ಕೃṅga-pura. = ಕೃಂಗೇರಿ. (My.).

ಕೃಂಗರಿಸು ಕೃṅgarisu. = ಕೃಂಗಾರಿಸು, ಸಂಗರಿಸು. To ornament, to decorate (My.).

ಕೃಂಗವೇರ ಕೃṅga-vēra. Undried ginger (ಅರ್ಜುನ, ಹಸಿಯ ಅಲ್ಲ Mr. 137).

ಕೃಂಗಸಂಕರ್ಷಣ ಕೃṅga-saṅkarṣaṇa. Dragging along or pulling with the horns. See ಕಡಿವ.

ಕೃಂಗಾಟ ಕೃṅgāṭa. A place where four roads meet (ಬಟ್ಟಿಗೆ ಉ ಕೂಡಿ Mr. 192). 2, the aquatic plant Trapa bispinosa, etc. (= ಕೃಂಗಾಟ).

ಕೃಂಗಾಟಿಕ ಕೃṅgāṭika. A place where four roads meet. 2, the plant Trapa bispinosa. 3, the plant Asteracantha longifolia Nees.

ಕೃಂಗಾರ ಕೃṅgāra. = ಹಂಗರ, ಸಂಗರ. Decoration, dress, embellishment; beauty. 2, love, sexual passion, the erotic sentiment (rasa) in poetry, sexual union, etc. (Kāvy. IV, 1, 9; IV, 2, 14. 20-29. 52. 57). ಕೃಂಗಾರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಮಂಗಾಟಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ. — ಬಂಗಾರವಿದ್ದರೆ ಕೃಂಗಾರ (Prv.). — ಕೃಂಗಾರಂಗಿಯ. — To adorn, to decorate (Ūpr. 7, after 151). ಕೃಂಗಾರಂಗಿಯು (ಅಕ್ಕಲ, ಮಣ್ಣಿನ, etc. Hā.). — ಕೃಂಗಾರ ಮಾಡು. = ಕೃಂಗಾರಂಗಿಯ. (ಸಂಗರಿಸು G.). — ಕೃಂಗಾರವೆದ್ದ. — To be adorned (ಶಿವ. 1, after 79).

ಕೃಂಗಾರಿಕ ಕೃṅgāraka. Horned, crested. 2, = ಕೃಂಗಾರ. 3, red lead. (R.).

ಕೃಂಗಾರಿಕ ಕೃṅgārīka. Affected by love, impassioned. 2, adorned, decorated. 3, stained with red-lead (Bp. 44, 70).

ಕೃಂಗಾರಬೇಡ್ಡ ಕೃṅgāra-bēṣṭ. Love-gesture, any outward action indicating love.

ಕೃಂಗಾರಯೋನಿ ಕೃṅgāra-yōni. Love-source: Kāma.

ಕೃಂಗಾರಕೇವಿರ ಕೃṅgāra-kēkhara. A man greatly addicted to amorous passion (My.).

ಕೃಂಗಾರಿ ಕೃṅgāri. Feeling love or amorous passion; enamoured, impassioned. 2, dress, decoration. (R.).

ಕೃಂಗಾರಿಸು ಕೃṅgarisu. = ಕೃಂಗರಿಸು, ಸಂಗರಿಸು. (Bp. 42, 11; My.).

ಕೃಂಗಾರಿ ಕೃṅgārī. A woman who is decorated (Bp. 5, 16).

ಕೃಂಗಿ ಕೃṅgi. = ಹಂಗಿ. Horned; crested, peaked. 2, a mountain (ಬಿಟ್ಟಿ Mr. 96). 3, a kind of gold used for making ornaments. 4, a sort of Silurus or sheat-fish (see ವಾ. 4. 5, the spotted antelope, or a deer (ಸಾರಂಗ Mr. 1 2). 6, a particular medicinal root (= ವೃಷಭ). 7, a very poisonous medicinal plant (see ಅತಿಬಿಡ). 8, = ಕೃಂಗಾರಿ. (Mr. 150). 9, = ಕೃಂಗಾರ No. 2.

ಕೃಂಗಿಕ ಕೃṅgika. A sort of poison. 2, a kind of Betula or birch tree.

ಕೃಂಗಿಸ ಕೃṅgini. A cow.

ಕೃಂಗೀಕರ ಕೃṅgi-kanaka. A kind of gold used for ornaments.

ಕೃಂಗೇರಿ (ಕೃṅga-ēri). = ಕೃಂಗಪುರ. N. of a village and matha on the western ghats (My.).

ಕೃಷಿತ ಕೃṣita. Boiled;—cooked, dressed.

ಕೃತಾನಂತ ಕೃta-ananta. N. of a vr̥ṣita (Ūh., o. ra. ಕೃತಾನಂತ ಕೃತಾನಂತ).

ಶಿಲೆ ಕೊಲಿ. = ಶಿಲೆ. Tbh. of ಜೇಲ. (B. 3, 27).

ಶೇಕದಾರ ಕೆಕಾದಾರ. = ಸೇಕದಾರ. The native collector of the revenue of a division of villages or land (My.; Mhr., H. ತೇಕದಾರ).

ಶೇಕದಾರಿ ಕೆಕಾದಾರಿ. = ತೇಕದಾರಿ. (My.).

ಶೇಕದಾರಿಕೆ ಕೆಕಾದಾರಿಕೆ. The office or business of a ಕೆಕಾದಾರ (My.).

ಶೇಖರ ಕೆಕಾರ. (fr. ಶೇಖರ). A garland of flowers worn on the top of the head, a chaplet, a crest, a diadem (ವಾಸೂಕಿ, ಅವತಂಸ, ಸುರದ ರತ್ನಚೂಡಾಮಣಿ Mr. 333). 2, the chief or head of any thing (Bp. 59, 50).

ಶೇಖ ಕೆಕಾ. = ತೇಕ. (My.).

ಶೇಖಿ ಕೆಕಾ. Toddy (My.; H.).

ಶೇಖ ಕೆಕಾ. The penis.

ಶೇಖ ಕೆಕಾ. The penis.

ಶೇಖಲಿಕೆ ಕೆಕಾ. The small tree *Nyctanthes arbor tristis* Lin. (= ಸೇಲಿಕೆ). 2, the shrub or small tree *Vitex negundo* or *trifolia* Liu. See Nr. s. ಕೊಕ್ಕ.

ಶೇಖು ಕೆಕಾ. Understanding, intellect.

ಶೇಖು ಕೆಕಾ. = ಶೇಖ, etc. The septistan ptum, *Cordia myxa* Liu. (C. latifolia Roxb.).

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ. = ಸೇಲೆ. Tbh. of ಜೇಲ. Clotb; a garment (Bp. 18, 60; My.). ನೂಲಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶೇಲೆ, ನಾಲಿಗೆ ತಕ್ಕ ಎದೆ (Prv.).

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ. A snake. 2, height, elevation. 3, happiness. 4, treasure, wealth. 5, Agni. 6, the penis (= ತೇಲೆ).

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ-dbi. Wealth-receptacle: one of the treasures of Kubera. 2, a hoard, a treasure.

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ. = ತೇಲೆ, ಶೈಲ, ಶೈಲ, ಸೇವಕ, ಸೇವಕ, The aquatic plant *Vallisneria octandra* (or *Blyxa o.*). 2, the green moss-like substance growing on the surface of water, duck-weed.

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ. = ತೇಲೆ, etc. *Vallisneria octandra*, etc.

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ. = ಸೇಲೆ. Remaining, other, all the other. 2, remainder, leavings, rest, residue, surplus, balance (Smd. 162; ors (My.). 3, the thousand-headed serpent *Śeṣha*. 4, Baiaṛāma; Lakṣmaṇa (My.). 5, distinguishing (see ಎ). See Kāv. V, 32; Nn. s. ಪುಣ್ಯರೇಕ.

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ. Distinguishing. See ಎ.

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ-karāṇa. Causing to remain, leave remaining. See ಉದಾ.

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ-giri. N. of the bill at Tirupati (My.). 2, N. of men (My.; B. 2, 36).

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ. Distinguishing. See ಎ.

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ-dhara. Śiva (Bp. 25, 14).

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ-bhūṣaṇa. Śiva (Bp. 37, 12).

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ-akṣhata. = ತೇಲೆ No. 2. (Āpr. 6, after 88 & 97).

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ-adri. = ತೇಲೆ (My.).

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ-anna. Leavings of food (J. 11, 20).

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ. Having an (unessential) rest. See ಎಚ್.

ಶೇಲೆ ಕೆಕಾ. = ಸೇಲೆ, etc. The remains of flowers, raw rice, and other offerings made to an idol or used in a śnha-kārya and afterwards distributed as a blessing among the worshippers and attendants (My.). 2, raw rice over which incantations have been pronounced and which is thrown on the heads of the bride and bridegroom

during the marriage ceremony and other joyous rites (My.). Instead of raw rice also pearls are used (see ಮು ತೇಲೆ ಸೇಲೆ in Āpr. 6, 91; Śiv. 8, 118; J. 8, 12).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). A youthful student just commencing the study of the vēdas.

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). The plant *Achyranthes aspera* (= ಅಶ್ವಮಾರ್ಗ).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). Quickness, rapidity. (R.).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). = ಶೈಕಾ. Coldness, frigidity, cold, coolness; dampness (ತಣ್ಣಗೆ Āt. I, 2; II, 28; ಕೋಷ I, 38; Smd. 94; ಭರ್ತು, ಶೈಕಾ Nn. 22; ಕೋಷ, ಕೋಷ, ತಣ್ಣಗೆ Kk. 23; ತಣ್ಣಗೆ, ಕೋಷ, ಕೋಷ Smd. 86; ಕುಳಿತ Smd. 105); chilliness; (a shivering); prevalence of cold in the system. — ಶೈಕಾ. — ಕೋಷ. To grow faint-hearted or cowardly. ಶೈಕಾ. ಕೋಷಂ (ದೇವಿ Smd. 96).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). A cooling thing, as a plantain, an orange, a cucumber, tamarind, ourds, etc. (My.).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). A cool house (ಕುಳಿತ Smd. 23).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). Attention paid to a tired and heated person in order to cool and refresh his system by presenting cool drinking water, flowers, fruits, scented water, etc., by fanning, etc. (My.).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). Looseness, laxity;—fiacidity, slackness, remissness;—dilatoriness; weakness; etc.;—relaxation of mind or connexion. See ಸದಾ.

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). A decayed, i. e. wrongly omitted, letter (Bp. 1, 18).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). Śātyaki, the charioteer of Kṛṣṇa (J. 12, 47).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). N. of a fish (J. 33, 39).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). Of stone; stony, rocky. 2, a mountain. 3, the number 7 (Āt.).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). Śiva (Bp. 16, 1).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). Pārvatī.

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). The earth (Mr. 91).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). = ಶೈಕಾ. (Grj. 3, 105).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). = ಶೈಕಾ. (Śiv. 4, 69).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). Indra (Bp. 17, 12).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). The Himālaya.

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). = ಶೈಕಾ. (Bp. 10, 33).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). A mountaineer, a savage. 2, a lion. (R.).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). An actor, a dancer.

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). An actor, a dancer, a tumbler, etc. 2, the bitva tree, *Aegle marmelos* Corr. 3, a rogue, a cheat.

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). Produced from rocks or in the mountains; rocky, stony; hard. 2, benzoin or storax.

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). Rooky, stony; hard;—rockiness, stoniness; bardness. 2, a mountain (Mhr.). ಸೇವಕ ಉಳಿಯಲ್ಲಿ ಶೈಕಾ. ಎದೆಯ ಬಹುದೇ? (Prv.).

ಶೈಕಾ. (fr. ಶೈಕಾ). = ಶೈಕಾ. Relating or belonging to Śiva;—a worshipper or follower of Śiva. See Bp. 25, 5; 57, 42; ಎರ.

ಶೈವಕೆ śaivaki. (= ಶಿವಕೆ). A litter, etc. (ಪಾಸು Mr. 207).
 ಶೈವದೀಕ್ಷೆ śaiva-dīkṣhē. Initiation in the doctrines of the śaiva sect (Bp. 57, 67). — ಶೈವದೀಕ್ಷಾಚಾರ್ಯ. — ಅಚಾರ್ಯ. A man who initiates or is fit to initiate in the śaiva doctrines (Bp. 58 anm.). — ಶೈವದೀಕ್ಷಾ ಮುಖ್ಯ. = ಶೈವದೀಕ್ಷಾ ಚಾರ್ಯ. (Bp. 58, 20).
 ಶೈವಪುರಾಣ śaiva-purāṇa. N. of a purāṇa devoted to the praise of Śiva (Bp. 43, 76).
 ಶೈವಮೂರ್ತಿ śaiva-mūrti. Śiva's phallus (Oort Nn. 514).
 ಶೈವಲಿ śaivala. = ಶೇವಲಿ, etc. The aquatic plant *Vallisneria octandra* etc.
 ಶೈವಲಿನಿ śaivalini. Possessing the plant śaivala: a river.
 ಶೈವಾಲಿ śaivāla. = ಶೈವಲಿ. The aquatic plant *Vallisneria octandra* etc.
 ಶೈಶವ ಸಾಲಾ. (fr. ಶಿಶು). Childhood, infancy.
 ಶೈಶಿರ śaishira. (fr. ಶಿಶಿರ). Belonging to the cold or cool season;—the cold or cool season (J. 28, 1).
 ಶೋಕ ಶೋಕಾ. Sorrow, grief, mourning, lamentation (ತಿಮಿರ, ಅಶ್ವಿ Nn. 12). — ಶೋಕ ವಸು. To be grieved or sorrowful, to mourn, to lament (B. 5, 39). — ಶೋಕ ಮಾಸು. = ಶೋಕ ವಸು. (B. 5, 72). ಶೋಕದವರಲ್ಲಾ ಸತ್ತರೆ ಶೋಕ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? (Prv.).
 ಶೋಕಾಗ್ನಿ ಶೋಕ-agni. The fire of sorrow, the torment of grief, deep distress (My.).
 ಶೋಕಾರ್ತ ಶೋಕ-ārta. Afflicted with sorrow, sorrow-stricken (J. 19, 89).
 ಶೋಕಿಸು ಶೋkisu. = ಶೋಕ ವಸು. (Bp. 36, 18; My.; ಮದುಗು G.).
 ಶೋಕೋದಗತ ಶೋk-udgata. Proceeded or arisen from sorrow, caused by grief: one of the sthāyihāvas (Kāvy. IV, 2, 15).
 ಶೋಕೋದ್ರೇಕ ಶೋk-udrēka. Excess of sorrow (Ūpr. 3, 64; 5, after 11).
 ಶೋಕನ ಶೋkana. Sorrow, grief, mourning, lamentation.
 ಶೋಕಿ ಶೋkī. Thb. of ಶೋಕ. (ಕರಣ, ರತ್ನ, etc. Mr. 35).
 ಶೋಕಿಸ್ಪೇಶ ಶೋkīśpēśa. Fire.
 ಶೋಕಿಸ್ಪೇಶ ಶೋkīśpēśa. Light, lustre, radiance, a ray of light.
 ಶೋಕಿ ಶೋkī. Coloured like the red lotus, red, of a ohosunt colour. 2, the colour of the red lotus, red, crimson. 3, a chesnut or bay horse. 4, the river Śōṇa which rises in Gūṇḍavāna on the table-land of Amarakantaka (ನಿರ್ಮಲ, ಹಿರಣ್ಯಮಹಾಪು, ಶೋಕನದಿ Mr. 414).
 ಶೋಕಾಕ ಶೋkaka. The plant *Bignonia* (or *Calosanthos*) *Indica* (= ಕಬ್ಬಿರ). See ಹೆಮ್ಮರ.
 ಶೋಕಾಕ ಶೋkākē. Redness (Kāvy. V, 50).
 ಶೋಕಾಕ ಶೋkātva. = ಶೋಕಾಕ. (Kāvy. V, 52).
 ಶೋಕಾರತ್ನ ಶೋk-ratna. A ruby.
 ಶೋಕಾದಲಿ ಶೋk-aḍala. N. of a mountain (J. 22, 5).
 ಶೋಕಾಭ ಶೋk-ahra. A red cloud (J. 12, 42).
 ಶೋಕಾಮೃತ ಶೋk-amhara. A red garment (J. 17, 41).
 ಶೋಕಾಕ ಶೋk-aśma. A ruby.
 ಶೋಕಿತ ಶೋkita. (= ಶ್ವೇತೀತ). Red, crimson, purple;—blood (ಶ್ವೇತೀತ, ರುಗು, ನೆತ್ತರ Sm. 44, originally ಶ್ವೇತೀತ).
 ಶೋಧ ಶೋtha. Swelling, Intumescence, tumefaction from disease; dropsy.

ಶೋಧಿಶ್ಚ ಶೋtha-ghni. Hogweed, *Boerhavia procumbens* Roxb. (B. diffusa Lin.).
 ಶೋಧ ಶೋtha. Clausulug (Sk.). 2, correction (Sk.). 3, search, quest; inquiry, investigation; scrutiny, inspection (Mhr.; B. 4, 51. 91. 207. 221; 5, 174). 4, an instrument for dressing cotton (ಬಿಸಿ, ಬಿರ, ಕುಮು Mr. 206).
 ಶೋಧಕ ಶೋdhaka. Purificatory;—cleansing;—corrective. 2, a purifier; one who corrects (a writing, etc. My.). 3, one who seeks or seeks after (My.). 4, one who inquires, an inquirer or scrutiner (My.). 5, one who searches (My.). ಶೋಧಕನಾದರೆ ವಾಧಕವಲ್ಲ (Prv.). See ಸೂರು.
 ಶೋಧನ ಶೋdhana. = ಶೋಧನೆ, ಸೋಧನೆ. The act of cleansing, purifying. 2, refining (as metals); filtering. 3, correction, freeing from faults, clearing away errors, removing anything prejudicial or erroneous. 4, payment, clearance or discharge of a debt, quittance. 5, expiation. 6, retaliation, punishment. 7, subtraction (in arithmetic, ಗತ, ಲಾನ, ಕಳಕು Mr. 440). 8, excrement. feces. 9, searching. See ಕಾರ್ತಾಸ, ಪರಿ, ನಗರ.
 ಶೋಧನಿ ಶೋdhani. A broom, a brush. See ಪರಿ.
 ಶೋಧನೆ ಶೋdhane. = ಶೋಧನ, ಸೋಧನೆ. The act of straining or sifting (My.). 2, the act of examining (as articles at the custom-house, a disease, a man's understanding, etc., My.); that of examining and cleansing (as the soil for a foundation, My.). 3, the act of seeking (what has been lost, My.). 4, = ಶೋಧ No. 3, the act of searching (for the purpose of finding something, as a house, people, My.).
 ಶೋಧಿತ ಶೋdhita. Cleaned, cleansed;—purified, refined. 2, strained, sifted, filtered. 3, corrected;—examined. 4, excused. 5, discharged, liquidated. 6, acquitted, absolved. 7, purged. 8, sought after (Ūh. v. 334). See ಪರಿ, ಪರಿ.
 ಶೋಧಿಸು ಶೋdhisu. = ಸೋಧಿಸು, ಸೋಧಿಸು. 1. To purify (Bp. 43, 24-26), to cleanse (My.); to correct (as a book, My.). ಶೋಧಿಸಿದ್ದು (ನಿರ್ದೇಶ G.). 2, to strain, to sift, to filter (Bp. 47, 14. 15; My.). 3, to refine (as metals, My.; B. 4, 105, as jagory, Bh. 1, 15, 7, My.). 4, to remove impurities out of rice (akki), etc. by picking; to clean a place by removing filth (My.). 5, to examine, to investigate, to search (My.; B. 5, 171 twice; 3, 179). ದೇವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ಶೋಧಿಸುವುದಾದರೆ ಅತನ ಬಲ ಜ್ಞಾನದ ದಯೆಗರ ಮಹಿಮೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ (B. 4, 59). 6, to seek, to seek for (a passage in a book, a thing that has been lost, etc., My.), to seek after (Bh. 2, 4, 12; My.). ಶಬ್ದಗಳ ಮೂಲ ಶೋಧಿಸೋಣ (ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ G.). 7, to be cleaned from impurities (as soil, Rām. 1, 7, 11). See ಪರಿ; Grj. 2. ಪರಿ. — ಶೋಧಿಸಿ ತಗ್ಗಿ. To come upon by seeking, to discover by study or experiment (B. 5, 171. 181; My.).
 ಶೋಧ್ಯ ಶೋdhya. To be purified or cleansed, to be cleaned or refined, impure, etc. See ಪರಿ.
 ಶೋಧಿ ಶೋpha. = ಶೋಧಿ, ಶೋಧ 2, ಶೋಧ 2, ಸೋಧಿ. Swelling, Intumescence, tumefaction from disease (ಪಾಸು Mr. 383).
 ಶೋಧಿ ಶೋthē. Thb. of ಶೋಧ. (My.).
 ಶೋಧಿ ಶೋtha. 1. Bright, brilliant, handsome; lustre.
 ಶೋಧಿ ಶೋtha. 2. Thb. of ಶೋಧ. See ಪರಿ.

ಶೋಭಕೃತಿ śobha-kṛit. The thirty-seventh year in the cycle of sixty (My.).

ಶೋಭನ śobhana. = ಸೋಪಾನ. *Shining, splendid;—beautiful, handsome.* 2, propitious, auspicious (Mr. 1); happy;—pleasant (Śmd. 268). 3, lustre, brilliance, splendour (Bp. 1, 39);—any happy or auspicious event or ceremony, as a marriage, etc. (ಮಂಗಳ, ಶುಭಕರ್ಮಗಳು Nn. 154). 4, = ನಿವೇಶ No. 2 (My.). 5, coitus (My.). ನೇಮವಿದ್ದರೆ ವ್ರತ, ಹೋಮವಿದ್ದರೆ ಶೋಭನ.—ಪಾರು ಬಿಗಿದರೆ ಮದ್ದಳೆ, ನಾರಿ ಇದ್ದರೆ ಶೋಭನ (Prva.). See Prv. s. ಸೋಪಾನ. — ಶೋಭನಗೂಡು. —ಕೂಡು. Brilliance or happiness to be added or to come about (Bp. 24, 45).

ಶೋಭನಪ್ರಸ್ತ śobhana-prasta. = ಶೋಭನ No. 4. (My.).

ಶೋಭನ śobhara. (fr. ಶುಭ್ರ). Purity (Rām. 4, 2, 4; Mhr. ಸೋಪಾನ).

ಶೋಭಾಕರ śobhā-ākara. A mine of splendour or beauty (Kāvy. III, 2). 2, śobhā-kara, causing lustre, beautifying.

ಶೋಭಾಂಜನ śobhā-ānjana. The horse-radish tree, *Moringa pterygosperma* Gaertn. (*Hyperanthera moringa* Vahl).

ಶೋಭಾಯಮಾನ śobhāyamāna. Shining, looking beautiful or handsome, splendid (J. 3, 20; 6, 14; B. 5, 12; My.).

ಶೋಭಾಪ್ತಕ śobhā-ashṭaka. = ಮಂಗಲಾಷ್ಟಕ. (Bp. 4, 7).

ಶೋಭಿತ śobhita. Beautiful, adorned, decorated, made splendid (Bp. 43, 26; J. 4, 8; see ಅ., ಪರಿ.).

ಶೋಭಿಸು śobhisu. To shine, to be splendid, to be or look beautiful or handsome, to appear to advantage (Ūh. v. 50; Ūpr. 2, 54; 3, 104; 5, 93; Kk. 3, 26; Śm. 72).

ಶೋಭಿ śobhā. 1. ಶೋಭಾ. *Light, lustre, splendour, sheen* (ಶಾಸ್ತ್ರ, ತೇಜಸ್ಸು Nn. 129). 2, *beauty, elegance, grace, comeliness*, appearing to advantage (ಬಿತ್ತುವುದು Nn. 71; ತ್ರೀ 478). 3, Lakshmi (ಸಿರಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ 129; ಇಂದ್ರಿ 478). 4, a lovely woman (ಶಾಸ್ತ್ರ 478). 5, distinguished merit. See ಎಸೆ, ರಂಜನು, ರಾಜನು, ಸೋಗಯನು. 6, = ಎತ್ತುಮ (71; 478).

ಶೋಭಿ śobhā. 2. Tbh. of ಶೋಭ. (ಗದ, ರೋಗಭೇದ Nn. 129; My.).

ಶೋಷ śoṣa. Drying up, becoming dry; dryness; withering (My. as ಶೋಷ). 2, *pulmonary consumption*.

ಶೋಷಣ śoṣaṇa. Drying up; draining; causing to fade. 2, becoming dry; withering;—exhaustion (My. as ಶೋಷಣ). See ಅಮ್ಲು 2, ಒಣಗು 1, ತಾದ 1.

ಶೋಷದಾಯಕ śoṣa-dāyaka. Giving dryness, drying, causing to languish (Ūpr. 3, 64).

ಶೋಷಿತ śoṣita. Dried, dried up, desiccated, absorbed, exhausted, drained (My.). See ಸಂ-.

ಶೋಷಿಸು śoṣishu. To dry, to become dry, etc. (My.). 2, to make dry, to dry up, etc. (J. 13, 15).

ಶೌಕ śauka. (fr. ಶುಕ). A flock of parrots.

ಶೌಕೈಕೈಯು śauktikēya. (fr. ಶುಕ್ತ). A pearl.

ಶೌಕೈಕ śaukiya. (fr. ಶುಕ್ತ). Whiteness; clearness.

ಶೌಚ śauca. (fr. ಶುಚಿ). Purity (My.). 2, evacuation of excrement. 3, freedom from defilement, purity, cleanness (J. 2, 27; 5, 65).

ಶೌನ್ದಿಕ śaundika. (fr. ಶುನ್ದ). Fond of spirituous liquor, addicted to it. 2, *drunk, intoxicated*; passionately fond of anything (see ಜಯ, ದಾನ).

ಶೌನ್ದಿಕ śaundika. Long pepper.

ಶೌನ್ದಿಕ śaundika. A distiller (and vender) of spirituous liquors (ಸುರಿಯ ಮಾಡು Mr. 378).

ಶೌನ್ದಿಲ್ಯಕ śaundilyaka. N. of a fishi (Rāv. 5, 75). 2, a young elephant (5, 75).

ಶೌನ್ದೀಕ śaundīka. Proud, haughty. 2, elevated, looking upwards. (R.).

ಶೌನ್ದಿಕ śaundika. (fr. ಶುನ್ದ). An Arhat (ಜನೇಶ್ವರ, etc. Mr. 23).

ಶೌನ್ದಿಕದನಿ śaundhōdani. (fr. ಶುನ್ದಿಕದನ). Śūkyamunt. 2, a Buddha.

ಶೌನ್ದಿಕ śaunaka. N. of a learned fishi (Rām. 1, 7, 21).

ಶೌರಿ śauri. (fr. ಶೂರ). = ಸೌರಿ. *Vishnu or Krishna*. 2, the planet Saturn (Bp. 53, 9; 54, 37. 41).

ಶೌರಿದ (śauri-da). = ಸೌರಿದ, q. v. A gift of Krishna, etc. (P).

ಶೌರಿಯ śauriya. Thh. of ಶೌರ್ಯ. (Bh. 5, 10, 34).

ಶೌರ್ಯ śaurya. (fr. ಶೂರ). *Heroism, valour, prowess, might, courage*. 2, the heroic branch of the dramatic art, representation of war, etc. ಬೆವರು ಸುಂದರೂ ಶೌರ್ಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ಎರನ ಶೌರ್ಯ ಹಾರುವನ ಮೇಲೆಯೇ? (Prva.).

ಶೌರ್ಯತೆ śauryatā. = ಶೌರ್ಯ No. 1. (Bp. 53, 5).

ಶೌರ್ಯವಂತ śaurya-vanta. A man who possesses valour, etc. (My.).

ಶೌರ್ಯತಿರೇಕ śaurya-atirēka. Excessive valour, etc. (ಉಬ್ಬಿ Bhn. 35).

ಶೌರ್ಯಿತರ śaurya-itara. Devoid of heroism, etc. (Ūpr. 5, 89).

ಶೌಲ್ಕಿಕೈಯು śaulkikēya. (fr. ಶುಲ್ಕಿಕ). A kind of poison.

ಶೌಲ್ವಿಕ śaunvika. (fr. ಶುಲ್ವ). A coppersmith.

ಶೌಷ್ಣಲ śaushkala. = ಶಾಷ್ಣಲ, ಶಾಷ್ಣಲ. An habitual eater of flesh.

ಶ್ವೇತ ಶೇಖರ. Oozing, trickling out;—sprinkling, aspersion, pouring forth, shedding.

ಶ್ವಕಾನ ಶಮಾಶಾನ. = ಮಸಣ, ಮಸಣ. A cemetery, a burning or burial ground. ಪರಮೇಶ್ವರನಾದರೂ ಶ್ವಕಾನ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. — ಪಾಪಾಣದ ಭೋಗ, ಶ್ವಕಾನದ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? (Prva.).

ಶ್ವಕಾನಭೂಮಿ śmaśāna-bhūmi. = ಶ್ವಕಾನ. (My.).

ಶ್ವಕಾನವಾಸಿ śmaśāna-vāsi. Dwelling in cemeteries;—Śiva (My.).

ಶ್ವಕಾನವೈರಾಗ್ಯ śmaśāna-vairāgya. Abandonment of worldly desire at the sight of a cemetery (My.).

ಶ್ವಕಾನಿ śmaśāni. = ಮಸಣ. Kāṭi or Durgā (not in Sk.).

ಶ್ವಕು śmaśru. The beard (ಕೂರ್ಚ, ಮಾಸೆ Nn. 89).

ಶ್ವಕುಕೂರ್ಚ śmaśru-kūrca. The mustaches (Ūpr. 2, 59).

ಶ್ವಕುಮುಖಿ śmaśru-mukhi. A woman with a beard. (R.).

ಶ್ಯಾನಭೋಗ śyāna-bhōga. = ಶಾನಭೋಗ. (My.).

ಶ್ಯಾನಭೋಗಿಕೆ śyānabhōgikē. = ಶಾನಭೋಗಿಕೆ. (My.).

ಶ್ಯಾಮ ಶ್ಯāma. = ತಾಮ, ಸಾಮ 2, ಸಾಮ, ಸಾವೆ. Black, dark-coloured; dark-blue (ಶ್ಯಾಮಲ, ರಾಮ Mr. 443); green (ಪಾಪಾಶ, ಹರಿತ್, ಹಸಿರು 443); brown. 2, a species of *Ipomoea* with dark blossoms (= ಪಾಂಡಿ). 3, the climbing plant *Ichnocarpus frutescens* R. Br. (or *Echites* fr.). 4, a certain tree (ಪ್ರಿಯಂಗು, ಫಲಿ, ನೇದರ್ Mr. 111; see s. ಶ್ಯಾಮ). 5, = ಶ್ಯಾಮಕ, q. v.

ಶ್ಯಾಮಕ śyāmaka. = ಶ್ಯಾಮಕ. A kind of edible grain, *Panicum frumentaceum* (or *colonum*, ಸಾವೆ Hā.).

ಶ್ಯಾಮಕಣ್ಣಿ *śyāma-kaṇṭha*. A peacock. 2, Śiva.

ಶ್ಯಾಮಕನ್ಧರ *śyāma-kandbara*. A peacock; Śiva; a serpent (Bp. 1, 5).

ಶ್ಯಾಮಕನ್ಧರಗಮನ *śyāmakaṇḍhara-gamana*. *Śvapṇamukha* (Bp. 1, 5).

ಶ್ಯಾಮಕನ್ಧರರಾಜ *śyāmakaṇḍhara-rāja*. The serpent *śēsha* (Bp. 1, 5).

ಶ್ಯಾಮತೆ *śyāmatē*. Blackness, etc. (Ūpr. 7, 79). — ಶ್ಯಾಮತೆ ವೆದ್. -ವೆದ್. To become black, dark-blue, etc. (Śiv. 2, after 42).

ಶ್ಯಾಮಲ *śyāmala*. Black; dark-blue.

ಶ್ಯಾಮಲಾಂಗ *śyāma-laṅga*. Vishnu; Yama (Bp. 1, 5).

ಶ್ಯಾಮಲಾಂಗಿ *śyāmala-aṅgi*. Kālī, Pārvatī (Bp. 1, 5).

ಶ್ಯಾಮಲಿತ *śyāmalita*. Blackened, turned black; darkened, discoloured (Abb. P. 12, after 2).

ಶ್ಯಾಮಲೆ *śyāmalē*. Kālī, Durgā (My.).

ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ *śyāma-varṇa*. = ಸಾಮವರ್ಣ. The colour black.

ಶ್ಯಾಮಾರ್ಕ *śyāmāka*. = ಶ್ಯಾಮಕ. *Panicum frumentaceum* (ಸಾವೆ Hlā.).

ಶ್ಯಾಮಾಂಗ *śyāma-aṅga*. Black or brown-bodied. 2, the planet Mercurry. 3, Vishnu (My.). 4, N. of a vṛttā (Ūh.).

ಶ್ಯಾಮಾಂಗಿ *śyāma-aṅgi*. A dark or brown-coloured woman (Ūh. v. 76). 2, Kālī (My.).

ಶ್ಯಾಮೆ *śyāma*. Night. 2, = ಶ್ಯಾಮ 4 (see Nr. s. ನೆದಲ್).

ಶ್ಯಾಯ *śyāya*. Coagulated; viscous, thlok. See ಪ್ರತಿ.

ಶ್ಯಾಲ *śyāla*. = ಸ್ಯಾಲ. A wife's brother.

ಶ್ಯಾಲಕ *śyālaka*. A wife's brother (Sk.; ಸ್ವಸ್ತೀಯ, ಮಯ್ಯನ Nu. 124); — a younger sister's husband (ತಂಗಿಯ ಅಧಿಪಂ Mr. 313). See ಸ್ವ.

ಶ್ಯಾವ *śyāva*. (= ಶ್ಯಾಮ). Dark; dark-brown, brown.

ಶ್ಯಾವಶ್ಯಾ *śyāvashyā*. = ತಪಾಣಿ. (ವೃದ್ಧ Ūh.).

ಶ್ಯೇತ *śyēta*. (cf. ಶ್ವೇತ). White.

ಶ್ಯೇನ *śyēna*. = ಸೇನ 1. The colour white. 2, a hawk, a falcon. See ಗಡಗ.

ಶ್ಯೇನಿ *śyēni*. A woman described as resembling a (white) water-lily leaf.

ಶ್ಯೈನಮ್ನತೆ *śyaina-m-pātē*. That which is accompanied with the flying of falcons: hunting, the chase.

ಶ್ಯೋನಾಕ *śyōṇāka*. The plant *Stigmatalia indica* (= ಶೋನಾಕ).

ಶ್ರತೆ *śrat*. Faith, trust, belief.

ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ *śraddhā-bhakti*. Faith and devotion (My.); confiding devotion.

ಶ್ರದ್ಧಾಯ *śraddhāya*. N. of a king's minister (J. 10, 37).

ಶ್ರದ್ಧಾಯಪ್ಪಿ *śraddhā-yashṭi*. A staff used (by doorkeepers) to (give) confidence (J. 30, 46).

ಶ್ರದ್ಧಾಲ *śraddhā-lu*. Faithful. 2, desirous. 3, a pregnant woman longing for anything.

ಶ್ರದ್ಧಿಸು *śraddhisu*. Tbh. of ಶರಪು, q. v. (My.; Mbr. ಶ್ರದ್ಧಾ, *vontris oreptus*). ವೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರದ್ಧಿಸದಿದ್ದರೆ ಧೂಪ ಹಾಕುವಷ್ಟು ಭಯ (Prv.).

ಶ್ರದ್ಧಿ *śraddhi*. ಶ್ರದ್ಧಾ. Faith, belief, trust, confidence. 2, =

ಸದ್ಧಿ 2, respect, reverence. 3, hope; wish, desire (ನಿಶ್ಚಾಸ, ಬಯಕೆ Nr.). 3, the longing of a pregnant woman.

ಶ್ರನ್ಧನ *śranthana*. Tying, binding, stringing together, as flowers; arranging, putting in order (ರಶ್ಮಿ Mr. 423). 2, untying, loosening; —destroying, killing.

ಶ್ರಬ್ಧ *śrabdha*. Careless, negligent, etc. See ಎ.

ಶ್ರಮ *śrama*. = ಶ್ರಮೆ, ಶ್ರಮ 1, ಸವ 3. Exertion, labour, toil, taking pains; hard study. 2, exercise, practice, military exercise, drill (ಅಧ್ಯಾಸ Bhn. 33, o. r. ಶ್ರಮ). 3, weariness, fatigue. 4, distress, pain; — vexation, annoyance. 5, penance, mortification of the body. 6, one of the *śaṅkṛi-bhāvas* (Kāvy. IV, 2, 16). ಶ್ರಮದ ರಥ (ಯೋಧ್ಯಾರಥ, etc. Hlā.). See ಎ. — ಶ್ರಮಗೊಳಿಸು. -ಶೋಳಿಸು. To fatigue; to annoy (G. 252. 259; My.). — ಶ್ರಮಗೊಳ್ಳು. -ಶೋಳ್ಳು. To grow wearied or fatigued (ಅಲಸು, ದಣಿ, ಒದಿದ G.; My.). etc. 2, = ಶ್ರಮ ತೊಕ್ಕುಳ್ಳು. (B. 4, 2; 5, 93; My.). — ಶ್ರಮ ತೊಕ್ಕುಳ್ಳು. To exert one's self, to take pains, to be diligent (B. 4, 1. 109; My.). — ಶ್ರಮ ಪಡಿಸು. To weary, to annoy. See Prv. s. ಶ್ರಾದ್ಧ. — ಶ್ರಮ ಪಡು. To be wearied; to be distressed (ತೊದಿರ G.; My.). 2, = ಶ್ರಮ ತೊಕ್ಕುಳ್ಳು. (B. 5, 79; My.). — ಶ್ರಮಬಹು. -ಪಡು. = ಶ್ರಮ ಪಡು No. 2. (B. 5, 79. 208). — ಶ್ರಮ ದೀಡು. Fatigue, fatiguing exertion or toil to take place (B. 4, 103. 151). — ಶ್ರಮ ಮಾಡು = ಶ್ರಮ ತೊಕ್ಕುಳ್ಳು. (B. 4, 177; 5, 178).

ಶ್ರಮಗಾಢ *śrama-gāṇa*. A laborious, hard working man (My.).

ಶ್ರಮಣಿ *śramāṇa*. = ಶ್ರಮಣ 2, ಸವಣ್, ಸವಣ 1. Making effort or exertion, labouring; — following a menial business; vile. 2, an ascetic. 3, a Buddhist mendicant; — a Jaina (ಪ್ರವಣ, ಪೈನ Hlā.).

ಶ್ರಮಣಿ *śramāṇi*. A female religious mendicant.

ಶ್ರಮನಿವಾರಣೆ *śrama-nivāraṇē*. Removal of fatigue (My.).

ಶ್ರಮಸ್ಥಾನ *śrama-sthāna*. A drilling-place.

ಶ್ರಮೆ *śrame*. Tbh. of ಶ್ರಮ. (My.). ಧ್ರಮಯದ್ದದಾಗಿ ಶ್ರಮೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರಮೆಯದ್ದದಾಗಿ ಧ್ರಮೆಯಲ್ಲ (Prv.).

ಶ್ರಮ್ಭಿ *śrambha*. = ಶ್ರಬ್ಧಿ. See ಎ.

ಶ್ರಯ *śraya*. 1. (Tbh. of ಶ್ರಾಯ 1). Improvement of land by cultivation (My.; cf. ಉಪ್ಪಾಯ 1). 2, depreciated land, land let at a rate below its original value, to which it is expected gradually to rise again (My.). — ಶ್ರಯ ಧೂಮಿ. A land fertilized by cultivation. ಸವಲಮಾಡ ಸಮ್ಭವ ಪಡೆಗಲಿ ಸಮ್ಭೂತಮಾಡ ಶ್ರಯಧೂಮಿ (ಉಪಗರಿ Si. 196; My.). 2, = ಶ್ರಯ No. 2 (My.). — ಶ್ರಯಸಾಗುವಳಿ. Farming land on a rent below its original value and progressively rising to it (My.). — ಶ್ರಯಸಾಗುವಳಿಗೊಳಿಸು. Lease of land let below its value (My.).

ಶ್ರಯ *śraya*. 2. Going to, approaching for protection, asylum, refuge, protection, shelter. See ಎ, ಪ್ರತಿ, ಶ್ರವ. cf. ಶ್ರಾಯ 2.

ಶ್ರಯಣಿ *śrayaṇa*. = ಶ್ರಯ 2. Going to, etc.

ಶ್ರಯಣಿ *śrayaṇi*. Feminine of ಶ್ರಯಣ. See ಎ.

ಶ್ರವ *śrava*. 1. Tbh. of ಶ್ರವ. (ಅಧ್ಯಾಸ, ಯೋಗ್ಯ Hlā.). — ಶ್ರವ ಗೃಹ. A place for athletic, etc. exercises (ಏಲೂರಿ, ಗಡೂ ಸಾಧನೆಯ ಮನೆ Mr. 197). — ಶ್ರವಂಗಿಯ. -ಂಗಿಯ. To perform military exercises. ಶ್ರವಂಗಿಯ ಶ್ರವ (ಏಲೂರಿ Hlā.). ಶ್ರವ *śrava*. 2. Hearing, listening to. 2, the ear.

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. 3. = ಸ್ರವ, q. v.

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. 4. = ಶಬ, etc. (My.; see ಚರಣ-).

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. 1. = ಸ್ರವಣ, q. v. Also: the nose (ನಾಸಿಕ, ಮೂನು Nn. 50).

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. 2. = ಸವಣ 1. Tbh. of ಶ್ರಮಣ. A Jaina (Bp. 51, 35). See Prva. s. Tbh. ಮುತ್ತು & ಸಪ್ತಗೆ.

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. 3. The act of hearing. 2, studying. 3, the ear (ಕರ್ಣ, ಕವಿ Nn. 50). 4, the twenty-second lunar asterism (ಧರಣಿ, ನಕ್ಷತ್ರಧೇದ 50). 5, certain sacrificial ceremonies (ಅಧ್ಯರಥೇದ, ಯಜ್ಞಧೇದ 50). 6, good singing, or one who sings songs (ಒಳ್ಳೆಹ ಗಾನವು 50, o. r. ಪಾಡುವ ಗಾನ ಹಾಡುವನು 50). ಶ್ರವಣದಿನ್ದ ಮನನ, ಮರಣದಿನ್ದ ಮುಕ್ತಿ (Prv.).

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. 4. = ಸವಣ 2. A goldsmith's pincers (My.; Tē. ಶ್ರಾವಣ); a pair of tweezers or nippers (My.; see s. ಚಮುಗಿ).

ಶ್ರವಣಶೃಂಗಲ ಶ್ರಾವಾ-kuṇḍala. An ear-ring (ಕರ್ಣಿಕೆ, ಕರ್ಣ ಕುಂಡಲ Nn. 21).

ಶ್ರವಣದ್ವಾದಶಿ ಶ್ರಾವಾ-dvādaśī. A particular tithi or lunar day when fasting and other religious ceremonies are observed (My.).

ಶ್ರವಣಭೂಷಣ ಶ್ರಾವಾ-hhūṣaṇa. An ear-ornament; the ornament of the star ಶ್ರಾವಾ (J. 31, 10).

ಶ್ರವಣಿ ಶ್ರಾವಾṇi. She who has ears (J. 6, 22).

ಶ್ರವಣೇಂದ್ರಿಯ ಶ್ರಾವಾ-indriya. The organ of hearing, the ear (My.).

ಶ್ರವಣ ಶ್ರಾವಾ. The ear. 2, fame, renown, glory. See ಉಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಿ, ಎಷ್ಟರ, ವೃದ್ಧ.

ಶ್ರವಣಿ ಶ್ರಾವಣಿ. The twenty-third (or twenty-fourth) lunar mansion.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. Boiled; stewed, cooked; prepared, dressed. 2, moist, wet. See ಸಿರಿವಸ್ತಿಗೆ.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. Giving. See ಎ.

ಶ್ರಾವಣಿ ಶ್ರಾವಣಿ. (fr. ಶ್ರಾವಣ). Rice-gruel (ಗಿರಣಿ Hk.).

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಣ. (fr. ಶ್ರಾವಣ). Faithful, believing. 2, a funeral ceremony observed at various fixed periods, consisting of offerings of pinda (balls of meal) with water and fire to the gods and manes, and of gifts and food to relations present and assisting Brāhmanas (ತಾಯಿ ತನ್ನ ಗೃಹ ಸಮೃದ್ಧ ವಾದ ಕರ್ಮ G.; see Si. 244; B. 4, 215). ಶ್ರಾವಣದೊಳಗೆ ಧತ್ತಿಯಿನ್ದ ಮಾಡುವ ದ್ರಾಕ್ಷಣಿಕರ ಸೇವೆ (ಪರ್ಯಾಯವೇ G.). ಶ್ರಾವಣದ ಉಪಾಸನೆ ಕರದು, ಶ್ರಮ ಪಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಶ್ರಾವಣ ಮಾಡಿ ವಡೆ ತಿನ್ನು ವದಕ್ಕಿನ್ದ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಒಟ್ಟು ತಿನ್ನುವದು ರೇಸು (Prvs.).

ಶ್ರಾವಣಕರ್ತೃ ಶ್ರಾವಣ-kartṛi. The performer of a funeral rite (My.).

ಶ್ರಾವಣಕೂತರ ಶ್ರಾವಣ-ghātaka. Injuring or spoiling of a funeral rite (e. g. by defiling acts, My.). 2, one who spoils a ಶ್ರಾವಣ (My.).

ಶ್ರಾವಣದೇವ ಶ್ರಾವಣ-dēva. Yama.

ಶ್ರಾವಣಪ್ರಯೋಜನ ಶ್ರಾವಣ-prayōjana. The performance of a ಶ್ರಾವಣ (Si. 224).

ಶ್ರಾವಣೋಕ್ತ ಶ್ರಾವಣ-hhōkṭi. One who eats food prepared at a ಶ್ರಾವಣ; — a deceased ancestor (My.).

ಶ್ರಾವಣಿ ಶ್ರಾವಣ. Wearied, fatigued, tired, exhausted; distressed. 2, calmed, tranquil. 3, one whose passions are

subdued, an ascetic (ಇಂದ್ರಿಯದೃಢ, ಶಾಸ್ತ್ರ Mr. 251). See Bp. 36, 7; ವಧ.

ಶ್ರಾವಣಿ ಶ್ರಾವಣ. Weariness, fatigue, exhaustion. See ಬದಿಲ್ 1.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. Tbh. of ಶಾವ. (S. Mhr.; Mhr.; H. ಸರಾವ).

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. 1. Belonging to śrī, i. e. prosperity, etc. See ಶ್ರಯ 1; cf. ಉಚ್ಛ್ರಾಯ.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. 2. Approaching for protection, refuge, protection. Cf. ಶ್ರಯ 2.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. Hearing. See ದುಃ, ಎ.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. A hearer. 2, a pupil. 3, one of a particular class of Jinas (Bp. 49, 38; 50, 28; 51 sm.; 51, 16. 56. 63).

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. = ಅವಣಿ. Relating to the ear, audible (Śmd. 10. 11). 2, belonging to the asterism ಶ್ರಾವಾ. 3, N. of the fifth lunar month (July-August; B. 5, 307. 308; Bp. 61, 92). 4, the ceremony of renewing the sacrificial thread (My.; Mhr. ಶ್ರಾವಣ). 5, the act of causing to be heard.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. The month ಶ್ರಾವಾ.

ಶ್ರಾವಣ ಶ್ರಾವಾ. Caused to be heard, spoken, told, narrated (My.).

ಶ್ರಾವಣಿ ಶ್ರಾವಣಿ. Tbh. of ಶರಾವ. (ಶರಾವ, ವರ್ಧಮಾನನ Nr., Mr. 210; ಶರಾವಣ, ವರ್ಧಮಾನ, ಶರಾವ Hk.; ಶರಾವ, etc., ಮುಢ್ಡಳ Si. 809; Bp. 56, 66; My.).

ಶ್ರಾವಣಿ ಶ್ರಾವಾ. To be caused to be heard; — to be heard; — fit to be heard, pleasing to the ear (Śmd. 267).

ಶ್ರಾವಣಿ ಶ್ರಾವಾ. Gone to, approached, had recourse to, approached for protection; entered; coming to, founded or placed on; resting or sitting on, attached or contiguous to, connected with, joined with; auxiliary; protected; served, honoured, worshipped; covered with, overspread; contained; having, possessing; assembled, collected. See ಎ.

ಶ್ರಾವಣಿ ಶ್ರಾವಾ-lékhō. A hook (ದತ್ತಿ, ಪುಸ್ತಕ Mr. 859).

ಶ್ರಾವಣಿ ಶ್ರಾವಾ. = ಶಿರು, ಸಿರಿ, ಸಿರಿಯ. Prosperity, well-being, happiness, good fortune, success, thriving or flourishing condition; wealth, riches, plenty. 2, high rank, elevation, dignity, majesty, glory; fame, renown. 3, beauty, grace, loveliness; splendour, light, lustre. 4, Lakshmi, the wife of Viṣṇu; a beautiful woman, a woman (see ಶ್ರೀದಾಸ). 5, any virtue or excellence. 6, decoration, ornament, dress. 7, intellect. 8, the three objects of life collectively (= ತ್ರಿವರ್ಗ). 9, an honorific prefix to the names of deities, celebrated literary works, holy places, spiritual teachers, etc.; it is also written at the beginning of books, letters, and writings generally. 10, clothes (= ಲವಣ). 11, a kind of ant (ಕೊದಲಿ Mr. 165). 12, N. of a rāga. 13, a sort of medicinal drug (= ವೃದ್ಧಿ; poison Tē.). 14, N. of two vṛttas (Ch.). ಶ್ರೀ ಒಗ್ಗಿಡ, ಗ ಒಟ್ಟಿದೆ (Prv., in writing ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ). — ಶ್ರೀವೆಂದು. — ಪೆಂದು = ಸಿರಿವೆಂದು. To obtain prosperity, etc. (Bp. 10, 18).

ಶ್ರಾವಣಿ ಶ್ರಾವಾ. Possessing dignity, etc. See ತಪ, ದಿಗವ್ವರ, ರಾಜ್ಯ.

ಶ್ರಾವಣಿ ಶ್ರಾವಾ-kanṭha. Śiva.

ಶ್ರಾವಣಿ ಶ್ರಾವಾ-kanṭha-sakha. Kubēra.

ಶ್ರಾವಣಿ ಶ್ರಾವಾ-kara. Causing prosperity, etc. (Bp. 2, 36; 4, 38;

35, 86; 89, 55; J. 15, 8). 2, Vishnu. 8, the red lotus. 4, the hand of Lakshmi (J. 8, 1).

ಶ್ರೀಕಾಂತ ಕಿರಿ-kānta. Vishnu (one MS. of Ūh. in its v. 24). 2, N. of a king (Ūpr. 4, 60).

ಶ್ರೀಕಾಂತ ಕಿರಿ-kāntō. ಶ್ರೀಕಾಂತ. Lakshmi (My.). 2, N. of Śrīkānta's wife (Ūpr. 3, after 28). 8, N. of another Jaina woman (Ūh. v. 12).

ಶ್ರೀಕಾರ ಕಿರಿ-kāra. The word kī occurring at the beginning of a book, letter, etc. (Bp. 4, 27. 38; 42, 26).

ಶ್ರೀಕಾಳಿನಾಥ ಕಿರಿ-kālinātha. Śiva (Bp. 50, 15).

ಶ್ರೀಖಂಡ ಕಿರಿ-khaṇḍa. = ಸಂಕಟ. Sandal-wood (ಸಂಗಡ Hā.).

ಶ್ರೀಗಂಧ ಕಿರಿ-gandha. = ಸಂಗಡ. Sandal-wood (ಮಲಯಜ, etc. Nr.). — ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರ. The sandal-wood tree, Santalum album Lin. (St. & Pl.).

ಶ್ರೀಗಿರಿ ಕಿರಿ-giri. = ಸಿಂಹಿ. N. of hills that adjoin those at Tirupati (Bp. 1, 64; 2, 28; 53, 52; 61, 73; My.). — ಶ್ರೀಗಿರಿಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 9).

ಶ್ರೀಗುಣ ಕಿರಿ-ghana. Coagulated milk. 2, a Buddha. See ಬುದ್ಧನವಾರ.

ಶ್ರೀಚಕ್ರ ಕಿರಿ-çakra. A circle of metal containing several bijāksbaras of the mantras of Lakshmi, which is worshipped with the purpose of obtaining wealth (My.).

ಶ್ರೀಚಾರ್ಪ ಕಿರಿ-çārpa. The substance used for making the central of the sectarian marks on the forehead, etc. of Vaishnavas and that mark itself (My.).

ಶ್ರೀಜಗತ್ಪತಿ ಕಿರಿ-jagatpati. Kṛishna (Mr. 18).

ಶ್ರೀತಾಲ ಕಿರಿ-tāla. ಶ್ರೀತಾಲ. The Talipot or fan-palm, Corypha umbraculifera Lin.

ಶ್ರೀತಾಳ ಕಿರಿ-tāli. = ಶ್ರೀತಾಲ. (ಕರತಾಲ, ಹಿನ್ನಾಲ Mr. 859).

ಶ್ರೀತಾಳ ಕಿರಿ-tāli. = ಸೀತಾಲ 2. Th. of ಶ್ರೀತಾಲ. (My.).

ಶ್ರೀತುಲಸಿ ಕಿರಿ-tulasī. The holy basil of a greenish colour (My.).

ಶ್ರೀದ ಕಿರಿ-da. Bestowing wealth: Kubēra.

ಶ್ರೀದಾನ ಕಿರಿ-dāna. Giving a female in marriage (Grj. 8, 68).

ಶ್ರೀದ್ವಾರ ಕಿರಿ-dvāra. = ಸಿಂಧುದರ, ಸಿಂಧುದಾರ, ಸಿಂಧುದಾರ. A royal door; etc.

ಶ್ರೀಧರ ಕಿರಿ-dhara. = ಸಿಂಧರ. Vishnu or Kṛishna (Bp. 53, 67). 2, N. of a muni (Ūpr. 2, after 47; 2, 66). 3, N. of a king (4, 84).

ಶ್ರೀನಂದನ ಕಿರಿ-nandana. Lakshmi's son: Kāma.

ಶ್ರೀನಾರಿ ಕಿರಿ-nāri. Lakshmi.

ಶ್ರೀನಾರೀಕಾಂತ ಕಿರಿ-nārī-kānta. = ಶ್ರೀಧರ No. 1. (ಬ್ರಹ್ಮ, ಕೃಷ್ಣನು Nn. 79).

ಶ್ರೀನಿತಂಬಿನಿ ಕಿರಿ-nitambini. N. of a female (Ūpr. 8, after 76).

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಿರಿ-nivāsa. Vishnu (My.).

ಶ್ರೀಪತ್ನಿ ಕಿರಿ-pandita. = ಶ್ರೀಪತಿಪತ್ನಿ, ಸಿಂಪತ್ನಿ. (Bp. 55, 25).

ಶ್ರೀಪತಿ ಕಿರಿ-pati. A king. 2, Vishnu (J. 23, 24). 3, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಶ್ರೀಪತಿಪತ್ನಿ ಕಿರಿ-pati-pandita. = ಸಿಂಪತಿಪತ್ನಿ. N. (Bp. 55, 24).

ಶ್ರೀಪದ ಕಿರಿ-pada. A stanza that contains the word kī (Ūh. v. 71; cf. ಶ್ರೀಕಾರ).

ಶ್ರೀಪರ್ಣ ಕಿರಿ-parṇa. The tree Premna spinosa or longifolia (= ಅನ್ನಿ ಮುನ). 2, a lotus.

ಶ್ರೀಪರ್ಣ ಕಿರಿ-parṇi. = ಸೀಪರ್ಣಿ. The shrub or tree Gmelina

arborea Roxb. (= ಕಾಪೂ). 2, the medicinal plant katphala.

ಶ್ರೀಪರ್ಣಿಕೆ ಕಿರಿ-parṇikē. The medicinal shrub katphala.

ಶ್ರೀಪರ್ವತ ಕಿರಿ-parvata. = ಶ್ರೀಗಿರಿ. (Bp. 19, 20).

ಶ್ರೀಪಿಪ್ಪ ಕಿರಿ-piṣṭa. The resin of the pine tree, turpentine (ಧೂಪ G.).

ಶ್ರೀಪುರ ಕಿರಿ-pura. N. of a town (Ūpr. 3, 13; 5, 85).

ಶ್ರೀಪ್ರಭ ಕಿರಿ-prahha. N. of a muni (Ūpr. 4, after 24).

ಶ್ರೀಫಲ ಕಿರಿ-phala. The bilva tree, Aegle marmelos Corr. (see ಮಾಲಾರ).

ಶ್ರೀಫಲ ಕಿರಿ-phali. The indigo plant.

ಶ್ರೀಭೂತಿ ಕಿರಿ-bhūti. N. of a prince (Abh. P. 6, 60-62).

ಶ್ರೀಮತ ಕಿರಿ-mat. = ಶ್ರೀಮತು, ಶ್ರೀಮನ್, ಸಿಂಪನ್. Possessed of fortune, fortunate, prosperous, thriving; — wealthy, opulent; — beautiful, pleasing; — famous, illustrious. 2, a title applied to any exalted or venerable person, an illustrious person, a person of high position. 3, the Saka tree.

ಶ್ರೀಮತು ಕಿರಿ-matu. Tbh. of ಶ್ರೀಮತು. (My.; B. 4, 87).

ಶ್ರೀಮತ್ಪುಲಕಗುಣಸಮೃದ್ಧ ಕಿರಿ-mat-sakala-guṇa-sampanna. Endowed with every excellent quality (My.).

ಶ್ರೀಮನ್ತ ಕಿರಿ-manta. Thh. of ಶ್ರೀಮತು (Smd. 108). Fortunate, etc.; a man of fortunate and illustrious station; an opulent, noble man; a rich man (My.; B. 3, 79).

ಶ್ರೀಮನ್ತರಾಜಶ್ರೀ ಕಿರಿ-manta-rājāśrī. A term of courtesy for a person in general (My.; B. 4, 87).

ಶ್ರೀಮಯ ಕಿರಿ-maya. Full of wealth, very rich (Ūpr. 4, 16).

ಶ್ರೀಮಾನಿನಿ ಕಿರಿ-mānini. A lovely and respectable woman (Ūh. v. 96. 151); Lakshmi.

ಶ್ರೀಮಾನಿನೀಶ ಕಿರಿ-mānini-īśa. A Vishnu, one of attendants on Śiva. See Mr. s. ವಾಣೀಶ.

ಶ್ರೀಮುಖ ಕಿರಿ-mukha. An illustrious countenance, a resplendent face. 2, the seventh year in the cycle of sixty (My.). 8, a letter from a religious teacher (guru), a parent, or any elderly, respectable person (My.).

ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ ಕಿರಿ-mudrē. A seal containing the figure either of a śaṅkha or of a çakra, or of a gada, or of a padma or of a śāringa, used by Mādhyas in marking the face, etc.; its mark (My.). ಕುರುದಮಾಮುಗಿ ಶ್ರೀಮುದ್ರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮಗ (Prv.). — ಶ್ರೀಮುದ್ರೆಗಿಡ. The plant Sida mauritana Hook. (St. & Pl.; My.).

ಶ್ರೀರಂಗ ಕಿರಿ-rānga. Kṛishna (My.). 2, N. 3, the town of Seringham near Trichonopoly (My.). — ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ. The town of Seringapatam near Mysore (My.).

ಶ್ರೀರಂಗ ಕಿರಿ-rāngi. Lakshmi (My.); N. (My.).

ಶ್ರೀರಮಣ ಕಿರಿ-ramaṇa. Vishnu (Kk. 1).

ಶ್ರೀರಾಮ ಕಿರಿ-rāma. Rāmaçandra (J. 20, 47). — ಶ್ರೀರಾಮ ಧಟ್ಟ. N. (Bp. 56, 27).

ಶ್ರೀರುದ್ರ ಕಿರಿ-rudra. N. of an upaniṣad (Bp. 53, 39).

ಶ್ರೀಲ ಕಿರಿ-līa. Prosperous, fortunate; rich, wealthy; illustrious, of high position; celebrated.

ಶ್ರೀವತ್ಸ ಕಿರಿ-vatsa. The favourite of kī: Vishnu (Mr. 16). 2, a particular mark (resembling a cruciform flower) on the breast of Vishnu or Kṛishna.

ಶ್ರೀವತ್ಸಕ ಕಿರಿ-vatsaka. A horse with a curl of hair like

the śrīvatsa on its breast. ದೇವಮಣಿಯನ್ನು ಕುದುರೆಯ
ಶ್ರೀವತ್ಸಕನಿಸ್ತು (Mr. 276).
ಶ್ರೀವತ್ಸಲಂಛನ śrīvatsa-lāṅghana. Vishṇu.
ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕ śrīvatsa-āṅka. Vishṇu.
ಶ್ರೀವಧು śrī-vadhū. Lakshmi (J. 1, 1).
ಶ್ರೀವಧುರಮಣ śrīvadhū-ramaṇa. Vishṇu (My.).
ಶ್ರೀವನಿತ śrī-vanitā. = ಶ್ರೀವಧು. (Rām. 1, 1, 1).
ಶ್ರೀವರ śrī-vara. = ಸಿಂಹ. Vishṇu or Kṛishṇa (J. 6, 54).
ಶ್ರೀವರ್ಮ śrī-varma. N. of a king (Ūpr. 8, after 102; 4, 10, 25).
ಶ್ರೀವಾಸ śrī-vāsa. The resin of *Pinus longifolia*, turpentine.
ಶ್ರೀವಜಯ śrī-vijaya. N. of a Kannaḍa poet (Śmd. 4). —
ಶ್ರೀವಜಯಮುನಿ. N. (Bp. 52, 17).
ಶ್ರೀವಿಲಾಸಿನಿ śrī-vilāsini. N. of a vṛitta (Ūh.).
ಶ್ರೀವೃಕ್ಷ śrī-vṛikṣa. The sacred fig-tree, *Ficus religiosa*
Lin. (Bp. 40, 72). 2, a ring or curl of hair on the chest
and forehead of a horse.
ಶ್ರೀವೃಕ್ಷ ಶ್ರೀ-vṛikṣakṣi. A horse with the śrīvṛikṣa.
ಶ್ರೀವೇಷ್ಯ śrī-vēṣṭa. The resin of *Pinus longifolia*, tur-
pentine.
ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ śrī-vaishṇava. A Vaiṣṇava of the viśiṣṭā-
dvaita sect or follower of Rāmānuja (My.; B. 4, 81).
ಶ್ರೀಶ śrī-śā. Vishṇu (Bp. 34, 48; 54, 60). 2, Rāmacandra.
ಶ್ರೀಶೈಲ śrī-śāila. = ಶ್ರೀಗಿರಿ. (Bp. 34, 4).
ಶ್ರೀಶ್ಯವರ śrī-śīvara. = ಶ್ರೀಶ. (Bp. 54, 67).
ಶ್ರೀಶೇಖ śrī-śekhā. N. of Śrīvarma's father (Ūpr. 8, 19; 4, after 12 & 24).
ಶ್ರೀಸಂಜ್ಞ śrī-saṅjña. Cloves.
ಶ್ರೀಸತಿ śrī-sati. Lakshmi (ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ Nn. 89; ಸಿಂಹದಸಿ, ಮಾ
ಲಕ್ಷ್ಮಿ Kk. 7).
ಶ್ರೀಸತೀಶ śrī-satī-śā. Vishṇu (Bp. 54, 1).
ಶ್ರೀಹರ್ಮ śrī-harṣa. N. of a saṁskṛita writer and poet
(My.; see ಹರ್ಷ).
ಶ್ರೀಹಸ್ತಿನಿ śrī-hastini. The sun-flower, *Heliotropium indicum*
Lin. (= ಧೂರದ್ವಿ). See ಹಸ್ತಿ.
ಶ್ರವಣ śrnt. Hearing; sound. See ವ್ರತ-
ಶ್ರವಣ śrnta. Heard, listened to;—reported, heard of;—
ascertained, understood;—called. 2, that which has been
heard: traditional learning and science, a śāstra, the
vēda. See ಅ-, ಎ-. — ಶ್ರವಣ ಪಡಿಸು. To cause to hear, to
let know, to tell (B. 5, 159; My.).
ಶ್ರವಣೇಶ śrnta-kīrti. Having renowned fame, celebrated
(Bp. 26, 65). 2, N. of a Jaina muni (Ūpr. 1, 52).
ಶ್ರವಣೇಶಿ śrnta-dēvi. Goddess of learning: Sarasvatī
(Kāv. II, 3, B. 178).
ಶ್ರವಣಿ śrnti. = ಸುತಿ. Hearing. 2, an ear. 3, anything heard,
oral account, report, news. 4, the vēda;—any vedic text.
5, the number 4 (ನಾಲ್ಕು Mr. 847). 6, a sound. 7, in
music: a quarter tone or interval (twenty-two of these
are enumerated, four constituting a major tone, three
a minor, and two a semi-tone). 8, ಸಪ್ತನಾದಕ ಇವತ್ತೆರಡು
ಶ್ರವಣಿಯಿಸ್ತು (Mr. 78). 8, a sort of drone blown by
musicians (My.; Tē). See ಸಪ್ತ- — ಶ್ರವಣಗಾಡು. —ಕೂಡು.
Vocal song to be adapted (to music, Śāv. 8, after 85). —
ಶ್ರವಣಿಯು. —ಅವ. = ಶ್ರವಣಗಾಡು. (My.).

ಶ್ರವಣಿಶ್ರವಣ śrnti-kāṣṭha. Painful or harsh to the ear, oaco-
phonous (Śmd. 75).
ಶ್ರವಣಿಗಾಡು śrnti-gāḍa. A drone-player (My.).
ಶ್ರವಣಿಗಾಡು śrnti-gāḍa-tama. Tama (Hayagrīva), who
stole the vēdas (Ū. Bp. 47, 28).
ಶ್ರವಣಿಗಾಡು śrnti-nikara. The vēdas collectively, all the
vedic texts (ನಿಗಮ, ವೇದಸಮೂಹ Nn. 40).
ಶ್ರವಣಿಪಥ śrnti-patha. Sound-path: the ear (Ahh. P. 3, 51).
ಶ್ರವಣಿಬಾಹಿರ śrnti-bāhira. External or contrary to the
vēda (Bp. 54, 7).
ಶ್ರವಣಿಬಾಹ್ಯ śrnti-bāhya. = ಶ್ರವಣಬಾಹಿರ. (Bp. 50, 47).
ಶ್ರವಣಿಭೇದ śrnti-bhēda. A division of the vēda (ಪಾಲಿ, ವೇದ
ಭೇದ Nn. 31).
ಶ್ರವಣಿವಿರಸದ śrnti-virasa-pada. A word that is painful to
the ear (Kāv. II, 1, A, 20-28).
ಶ್ರವಣಿಶಿರಸ್ತು śrnti-śīras. The vēdānta (My.).
ಶ್ರವಣಿಶ್ರವಣ śrnti-sahya. Agreeable to the ear, euphonic
(Śmd. 408).
ಶ್ರೇಣಿ śrēṇi. = ಸೇಣಿ. A line, a row, a range. 2, a multitude,
a number, a troop (ಸೈನ್ಯ Mr. 422). 8, a corporation
of artisans following the same business, a guild of
traders dealing in the same articles.
ಶ್ರೇಣಿಕೆ śrēṇikē. = ಶ್ರೇಣಿ. (ಗೊಂಡಿ, ತರಕ್ಕಿ, ಸಾಲ, ಒಬ್ಬಳಿ, ಸೇಣಿ,
etc. Śm. 54). 2, a tent.
ಶ್ರೇಯ śrēya. Thh. of ಶ್ರೇಯಸ್. (Śmd. 107, 159). See Kāv.
II, 2, B. 24).
ಶ್ರೇಯಸ್ śrēyas. Superior, preferable. 2, best, excellent,
eminent. 8, very fortunate, very prosperous. 4, virtue,
moral merit. 5, good fortune, prosperity, bliss. 6, final
beatitude, release from further transmigrating.
ಶ್ರೇಯಸ್ ಶ್ರೇyasa. = ಶ್ರೇಯಸ್ (at the end of compounds).
See ಸಿ-
ಶ್ರೇಯಸ್ ಶ್ರēyasi. The ink-nut tree, *Terminatia chebula* Roxb.
2, the plant *Clypea hemandifolia* W. & A. 8, the plant
Scindaspus officinalis Schott.
ಶ್ರೇಯಸ್ಸು śrēyassu. Thh. of ಶ್ರೇಯಸ್. (Śmd. 107, 159).
ಶ್ರೇಯಾಂನ ಶ್ರēyāṁsa. A man possessing prosperity, etc.
(My.).
ಶ್ರೇಯೋವಂತ ಶ್ರēyas-vanta. = ಶ್ರೇಯಾಂನ. (My.).
ಶ್ರೇಷ್ಠ śrēṣṭha. Best, excellent, most excellent, very eminent,
pre-eminent, far better;—most prosperous;—oldest, senior.
ವಿದ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರ ಬುದ್ಧಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಬುದ್ಧಿಗಿಂತ ಅಪಾರ ಶ್ರೇಷ್ಠ (Prv.).
ಶ್ರೇಷ್ಠತನ ಶ್ರēṣṭhatana. = ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವ. (My.; G. 91, 480).
ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ śrēṣṭhatē. = ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವ. (My.).
ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವ śrēṣṭhatva. Superiority, eminence, excellence
(My.; Ū. 42).
ಶ್ರೇಷ್ಠಿ śrēṣṭhi. = ಸಿಟ್ಟಿ, etc. Best, chief. See ಕುಲ. 2, the
head or chief of a company following the same trade,
a president or foreman of a guild or corporation (ಸಿಟ್ಟಿ G.).
ಶ್ರೇಷ್ಠಿ śrēṣṭhi. An excellent woman. 2, an excellent cow
(ಸಿಟ್ಟಿ, ತರೆಯಾವು Mr. 181).
ಶ್ರೇಷ್ಠಿ śrēṣṭhi. = ಸೇಣಿ. A lame; a cripple. 2, dressed, cooked, matured.
3, the star śrāvāṇa.
ಶ್ರೇಣಿ śrēṇi. = ಸೇಣಿ. The hip and loins, the buttocks
(ಪುನಹಿ. Nn. 2; ಕಾಣ್ಣಿ G.).

ಶ್ವಾಪದ *śvā-pada*. A beast of prey, a wild beast. 2, a tiger.
ಶ್ವಾವಿಧ *śvā-vidh*. A porcupine.

ಶ್ವಾಸ *śvāsa*. = ಸೋಸ. Breathing, breath, respiration;—
sighing;—air, wind;—hard breathing (My.); asthma.
See ಉಜ್ವಾಸ, ನಿಃ-ಶ್ವಾಸ ಅದಿಸು. To breathe (My.). —
ಶ್ವಾಸ ಅದು. Respiration to take place (My.). —ಶ್ವಾಸ
ಎದು. To inhale, to draw breath (My.). —ಶ್ವಾಸ ಬಿಡು.
To exhale (My.).

ಶ್ವಾಸಕೆ *śvāśaka*. An utterance, a word (ಚಿಪ್ಪಾರವ, ಜೆರ್
Mr. 330).

ಶ್ವಾಸಧಾರಣೆ *śvāsa-dhāraṇe*. Suppression or suspension of
breath (In yoga, My.).

ಶ್ವಾಸಪ್ರಹರಣೆ *śvāsa-praharaṇa*. Expelling breath, blowing.
See ಉದು.

ಶ್ವಿತಿ *śviti*. White. See ಉದ.

ಶ್ವಿತ್ರ *śvitra*. White leprosy, vitiligo.

ಶ್ವೇತ *śvēta*. = ಸೇತ. White (ಬಿಳಿದು Nn. 66; ಧನಲ, ಬಿಳಿದು
Nn. 103). 2, silver (ಬಿಳಿ 103). 3, one of the ranges of
mountains dividing the known continent (ಪರ್ವತ, ವರ್ವತ
ಧೇದ 103). 4, one of the minor divisions of the known
continent (ದ್ವೀಪ, ದ್ವೀಪದ ಧೇದ 103). 5, N. (Bp. 41 sm.;
40, 87; 41, 4. 5. 28; 54, 51; see ಕರಿ-). — ಶ್ವೇತಮುನಿ. N.
(Bp. 41, 25. 28).

ಶ್ವೇತಕುಷ್ಠ *śvēta-kushṭha*. White leprosy (My.).

ಶ್ವೇತಕೇತು *śvēta-kētu*. N. of a sage, son of Uddālaka; N.
of a king (My.).

ಶ್ವೇತಗರುತ *śvēta-garut*. A goose.

ಶ್ವೇತಚ್ಛದ *śvēta-śchada*. A goose.

ಶ್ವೇತದ್ವೀಪ *śvēta-dvīpa*. = ಶ್ವೇತ No. 4. (My.).

ಶ್ವೇತಮರಿಚ *śvēta-mariṣa*. White pepper. 2, the seed of
Moringa pterygosperma Gaertn. (= ಶ್ರೀಪ್ರಜ).

ಶ್ವೇತರಕ್ತ *śvēta-rakta*. Pale red, rosy, pink.

ಶ್ವೇತರೋಗ *śvēta-rōga*. A kind of venereal affection in
which whitish urine is passed (My.).

ಶ್ವೇತರೋಚಿನ್ *śvēta-rōciś*. The moon.

ಶ್ವೇತವಾಸನ್ *śvēta-vāśas*. Clad in white: A *baudha* (or
jaina) mendicant (ಸವಣಿ HIA.).

ಶ್ವೇತವಾಹನ *śvēta-vāhana*. Having white horses: the moon.
2, Arjuna (J. 13, 16; 24, 62).

ಶ್ವೇತಸುರನೆ *śvēta-suras*. A *Vitex negundo* Lin. with white
blossoms.

ಶ್ವೇತಾಕ್ಷತೆ *śvēta-akṣatē*. Uncoloured grains of rice, used
for oblations with fire and at funeral rites (My.).

ಶ್ವೇತಾಗರು *śvēta-agarū*. A white kind of *Agallochum* (Sl.
227).

ಶ್ವೇತಾದ್ರಿ *śvēta-adri*. The white mountain (J. 3, 16). Cf.
ರಜಶಗಿರಿ.

ಶ್ವೇತಾರ್ಕ *śvēta-arka*. The *Calotropis gigantea* alba (ಬೆನ
ಕನ ಎಣ್ಣೆ Sl. 141; My.).

ಶ್ವೇತಾರ್ಜುನವೃಕ್ಷ *śvēta-arjuna-vṛkṣa*. = ಮುತ್ತಿ 2 No. 2,
q. v.

ಶ್ವೇತಾರ್ಪಣ *śvēta-āvatara*. N. of a fish. 2, N. of an
upanishad of the *yajurveda* (My.).

ಶ್ವೇತವಸೀಯ *śvēta-vasīya*. Future well-being, good fortune,
prosperity, bliss.

ಷ

SH

ಷ *ṣh*. The fifty-second letter of the Alphabet
(Śmd. 12. 21). It does not occur in pure Kannaḍa (44.
45). It becomes ಸ, e. g. in ಸನಯ, or ಷ, e. g. in ಷಟ್ಪ.

ಷ *ṣha*. The letter ಷ pronounced with a short a, as is
generally done at school. 2, the number 6 (Mr. 349).

ಷಕಾರ *ṣa-kāra*. The letter ಷ (Śmd. 11).

ಷಕ್ತು *ṣakku*. Doubt, suspicion, misgiving (My.; Mhr., H.
ಕಕ, ಕಕ); blamish, fault (My., e. g. in ಷಕ್ತು ಹೊದಿಸು).

ಷಟೆ *ṣaṭe*. = ಸಷ. Six.

ಷಟ್ಪ *ṣaṭka*. = ಷಕ್ತು. Consisting of six, sixfold, six;—an
aggregate of six (Śmd. 101; Ūh. v. 191).

ಷಟ್ಪರ್ಮ *ṣaṭ-karma*. (Śmd. 101). The six acts or duties
enjoined on *Brāhmanas* collectively: *adhyayana*, *adhyā-*
pana, *yajana*, *yājana*, *dāna*, and *pratigraha* (Bp. 2, 46).
2, the six acts or occupations called *lōkhana*, *vyava-*
hāra, *kṛṣhi*, *khadga*, *gōpāla*, *yāgyōyē* (Ū. Bp. 47, 43).
3, six acts belonging to the practice of yoga. 4, six
acts that may be performed by means of magical texts.

ಷಟ್ಕೋನ *ṣaṭ-kōṇa*. Hexangular; a hexagon (My.).

ಷಟ್ಕೋನ *ṣaṭ-khaṇḍa*. Six divisions of the world (Ūpr. 5,
84).

ಷಟ್ಪರಣ *ṣaṭ-pāraṇa*. Six-footed;—a bee (ಮುಪ್ಪಿ HIA.).

ಷಟ್ಪರ್ಕ *ṣaṭ-tarka*. Six kinds of tarka (Ūpr. 1, 31).

ಷಟ್ಪಂಚತ *ṣaṭ-trimśat*. Thirty-six.

ಷಟ್ಪಂಚತ್ವ *ṣaṭ-trimśat-tatva*. Thirty-six tatvas (Śāv. 2,
93; see *Vivēkaśintāmaṇi* 3, 2).

ಷಟ್ಪಂಚದ್ವ *ṣaṭ-trimśat-guṇa*. Thirty-six guṇas (Ūpr.
1, 3).

ಷಟ್ಪಂಚಾಶತ *ṣaṭ-paṇṇāśat*. Fifty-six.

ಷಟ್ಪಂಚಾದ್ವಿಪದ *ṣaṭ-paṇṇāśat-vishaya*. The fifty-six
countries (Ūh. p. 22).

ಷಟ್ಪದ *ṣaṭ-pada*. Six-footed;—a (male) bee;—a louse (ಮ
ಪ್ಪಕವುಗ, ಹೇನ್ Mr. 166).

ಷಟ್ಪದಿ *ṣaṭ-padi*. Six-footed (feminine). 2, N. of a Kan-
naḍa metre (Ūh.; Mr. 866; Bp. 61, 91). 3, a female heo
(Bp. 4, 31; 61, 94).

ಷಟ್ಪ್ರಕಯ *ṣaṭ-pratyaya*. Six kinds of oblations (Ūh.).

ಷಟ್ಪ್ರಾಸ *ṣaṭ-prāsa*. Six kinds of alliteration (Ūh. p. 15
seq.).

ಷಟ್ಶತ shat-śata. One hundred and six. 2, six hundred (Bp. 61, 91).
 ಷಟ್ಸಮಾಸ shat-samāsa. Six kinds of compound words (Śmd. 89).
 ಷಟ್ಪಲ shat-ṣṭhalā. Six (śaiva) subjects or topics (Śm. 1; Ū. Bp. 3, 18, 28), e. g. bhakti, mahāśvara, prasāda, prāṇalinga, śaraṇa, and aikya (Vivēkaśāntāmaṇi 2, 80).
 — ಷಟ್ಪಲದನ. -ಅನ. A Liṅgavanta (C.).
 ಷಡ್ shad. = ಷಟ್, etc.
 ಷಡ್ವೈರ shad-akṣhara. Consisting of six syllables; the six syllables ಓ ನಮಃ ಶಿವಾಯ (Bp. 61, 47; Śāv. 5, 63).
 ಷಡ್ಕುರಿ shad-akṣhari. N. (Śāv. 5, 62).
 ಷಡಂಗ shad-aṅga. Six-membered, as the shadākhara (Bp. 3, 68). 2, the six vēdāṅgas.
 ಷಡಧ್ವಯ shad-adhva. Six particular ways (Bp. 7, 15).
 ಷಡಭಿಜ್ಞ shad-abhijñā. Knowing six sciences: a Buddha.
 ಷಡರಿ shad-ari. The six enemies: kāma, krōdha, lōbha, mōha, mada, and matsara (Bp. 6, 8; 39, 15).
 ಷಡಾನನ shad-ānana. Six-mouthed, six-faced: Kārtikēya.
 ಷಡ್ರಿಯ shad-iudriya. An aggregate of six iudriyas (My.).
 ಷಡು shadu. Tbh. of ಷಡ್.
 ಷಡುದರುಸನ shadu-darusana. Tbh. of ಷಡ್ವರ್ತನ, q. v.
 ಷಡುದರ್ಶನ shadu-darśana. Tbh. of ಷಡ್ವರ್ತನ. (Bp. 3, 66).
 ಷಡುಪ್ರವೃತ್ತಿ shadu-dravya. The six elementary substances (of the Jaines): jīva, dharma, adharma, pudgala, kāla, and ākāśa (ಜೀವಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಷಡುಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು Nn. 164).
 ಷಡುರಸ shadn-rasa. Tbh. of ಷಡ್ವರ್ತನ. (ಲವಣಕಪಾಯಮುಖ್ಯರಸ ಮಾದು Nn. 83).
 ಷಡುರಸಾನ್ನ shadurasa-auna. Boiled rice which has the six flavours (J. 6, 48).
 ಷಡುರುತು shadu-rutu. Tbh. of ಷಡ್ವರ್ತನ. (ರುತು Nn. 28).
 ಷಡುರ್ವರ್ಗ shadn-varga. Tbh. of ಷಡ್ವರ್ಗ. (ಕಾಮಾದಿಷಡುರ್ವರ್ಗ Nn. 51).
 ಷಡುಸಮಾರ್ಜನ shadu-samārjani. Six ways of oleasuring, oleasuring, or rubbing (Bp. 6, 20).
 ಷಡೂಷಣ shad-ūṣhaṇa. Six spices collectively: long pepper, black pepper, dried ginger, the root of long pepper, plumbago, and ōavi. (R.).
 ಷಡೈಕು shad-ritu. = ಷಡುರುತು. The six seasons.
 ಷಡೈನ shad-gava. A yoke of six oxen;—a yoke of six (beasts, as horses, etc.).
 ಷಡೈಶ shad-guṇa. Six-fold, six times. 2, an assemblage of six qualities or properties. 8, the six acts or measures to be practised by a king in his military capacity: sandhi, vīgraha, yāna, āsana, dvaidhibhāva, samāraya. 4, the six excellent attributes: alāvaryā, jñāna, yajña, śrī, vairāgya, dharma (Bp. 8, 48).
 ಷಡೈಶ್ವರ್ಯ shadguṇa-alāvaryā. Lordship or greatness consisting in the possession of the six properties or excellencies (Bp. 54, 68; Śl. 411).
 ಷಡೈನ್ಯ shad-grautha. A variety of the prickly climbing shrub, *Caesalpinia bonducella* Flom.
 ಷಡೈನ್ಯ shad-grauthi. A kind of aromatic root (ವನಿಕೆ, ಕರ್ಪೂರ Mr. 135).

ಷಡೈನ್ಯ ಶೆ shad-granthikē. The plant *Zoodary*, *Carcuma zoodarica* (= ತಲಿ).
 ಷಡೈನ್ಯ ಶೆ shad-granthē. *Orris root* (= ವಶಿ, q. v.).
 ಷಡೈನ್ಯ shad-ja. Six-born, produced from six (i. e. the tongue, teeth, palate, nose, throat, and ohest): N. of the *ṣaṭ* (or, according to others, of the *ṣaṭ*) of the seven primary notes of music (svaras). See ಸಪ್ತಸ್ವರ.
 ಷಡೈನ್ಯ shad-daka. = ಸಪ್ತಕ, q. v. (My.).
 ಷಡೈನ್ಯ shad-danta. Six teeth (of a horse, Mr. 281).
 ಷಡೈನ್ಯ shad-darśana. = ಷಡುದರುಸನ, ಷಡುದರ್ಶನ. The six recognized systems of philosophy: pūrvaśāstra (by Jaimini), uttaraśāstra (or vēdānta, by Bādarāyana), nyāya (by Gōtama), vaiśeṣika (by Kaṇāda), śākhya (by Kapila), and yōga (by Patañjali; ತೀರ್ಥ, ದರ್ಶನ, ಷಡುದರುಸನ, ಅದು ದರ್ಶನ Nn. 48).
 ಷಡೈನ್ಯ shad-daśana. Having six teeth.
 ಷಡೈನ್ಯ shad-bhāṣhē. The six languages: saṁskṛta, prākṛita, paīśāṇa, mālava, māgadhā, rāṣṭra (My.).
 ಷಡೈನ್ಯ shad-rasa. = ಷಡುರಸ. The six flavours or tastes: madhura, kaṭu, amla, tuvara, tikta, lavaṇa (Mr. 218; J. 2, 64).
 ಷಡೈನ್ಯ shad-ripu-varga. = ಷಡ್ವರ್ಗ. (Śāv. 2, 90).
 ಷಡೈನ್ಯ shad-varga. = ಷಡುರ್ವರ್ಗ. A class or aggregate of six things, especially of the six faults: kāma, krōdha, lōbha, mōha, mada, and matsara (ಕಾಮಾದಿಷಡ್ವರ್ಗ Mr. 259).
 ಷಡೈನ್ಯ shad-varṇa. The six colours (ಶೈಲಾದಿಷಡ್ವರ್ಗ, ೬೦ ದು ಮೊದಲಾದ ಅದು ವರ್ಣಗಳು Nn. 71).
 ಷಡೈನ್ಯ ಶಿ shad-vimśati. Twenty-six (Ū. v. 336).
 ಷಡೈನ್ಯ ಶಿ shad-vimśati-śhanda. The twenty-six types of metres (Mr. 348).
 ಷಡೈನ್ಯ ಶಿ shad-vibhakti. The six personal affixes (Śmd. 258).
 ಷಡೈನ್ಯ ಶಿ shad-vairi. = ಷಡರಿ. (My.).
 ಷಡೈನ್ಯ shap. = ಷಪ್, etc.
 ಷಡೈನ್ಯ shandā. = ತಲ್ಲ, ತಲ್ಲ, ತಲ್ಲ, (ಸಲ್ಲ). A multitude, a collection, a quantity, a group, a heap, a flock (ಸಮಾಜ Nn. 128);—a place where two things are joined into one (ಎರಡೊಂದಾದೆಡೆ, ಎರಡು ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ ಠಾವು 128);—two trees being joined (ವೃಕ್ಷವೆರಡು ಒಂದಾಗಿವೆ Mr. 476);—a thick, a wood. 2, a bull at liberty. 3, a eunuch (ಸದ್ವಿವಾಹ 128).
 ಷಡೈನ್ಯ shandāka. A eunuch. 2, = ಸದ್ವಿವಾಹ (Mr. 217).
 ಷಡೈನ್ಯ ಶಾಂಡೀಯ shandāka-yōgya. (A bull) fit to be set free.
 ಷಡೈನ್ಯ ಶಾಂಡೀಯ. The state of a bull at liberty;—the state of being a eunuch (My.). See Nr. a. ಶಾಂಡೀಯ.
 ಷಡೈನ್ಯ shandātra. The state of being a eunuch; the state of being neuter (Hik.).
 ಷಡೈನ್ಯ shandāha. = ತಲ್ಲ, ಸಲ್ಲ. A eunuch. 2, the neuter gender.
 ಷಡೈನ್ಯ ಶಾಂಡೀಯ shandāha-tīla. *Barren sesamum*.
 ಷಡೈನ್ಯ ಶಾಂಡೀಯ shan-mata. The six sects: vaiṣṇava, śāiva, bhakti, gāṇapatya, kāpālika, saura (My.).
 ಷಡೈನ್ಯ shan-mukha. Six-monthed, six-faced: Kārtikēya 2, Agni (My.).

ಷತ್ವ shatva. The letter ಷ (ಷ, Śmd. 350. 369. 370).

ಷರತ sharat. = ಶರತ್, (ಶರತ್). A wager, a bet (My.; Mhr., H. ಶರ್ಯತ್). 2, agreement, conditions agreed upon (My.; Br.; H.).

ಷರಬತ sharahat. The drink called Sherhet, composed of water, lomon juice, and sugar (My.; Mhr., H. ಶರಬತ).

ಷರಾ shara. Remark; postscript; nota-bene (My.; Br.; H.).

ಷರಾಬು sharābhu. Spirituous liquor (My.; Mhr., H. ಶರಾಬ).

ಷರಾಯ sharāyi. Trousers (My.; Br.; H.).

ಷವರ್ಣ sha-varṇa. The letter ಷ (Ūh.).

ಷಷ shash. = ಪಟ್, ಪಡ್, ಪಡು, ಪಲ್, ಪೋ. Six.

ಷಷ್ಠ shashṭa. Sixtieth (after another numeral). 2, Thh. of ಪಷ್ಠ. (My.).

ಷಷ್ಠಿ shashṭhi. 1. Sixty. (Mr. 64; Bp. 24, 14).

ಷಷ್ಠಿ shashṭhi. 2. Thh. of ಪಷ್ಠ. (My.). 2, N. of a low caste of Karpāṭaka Brāhmanas (My.).

ಷಷ್ಠಿಕ shashṭika. A kind of rice ripening in about sixty days.

ಷಷ್ಠಿಕೆ shashṭikē. = ಪಷ್ಠಿಕ. (Si. 301).

ಷಷ್ಠಿಕೈ shashṭikya. A field of shashṭika.

ಷಷ್ಠಿಪೂರ್ತಿ shashṭi-pūrti. The end of the cycle of sixty years when a feast is held (My.).

ಷಷ್ಠ shashṭha. Sixth, the sixth (My.).

ಷಷ್ಠಿ shashṭhi. (femline). = ಚಟ್ಟಿ, ಪಷ್ಠ 2. The sixth day of a inner fortnight (My.). 2, the sixth or genitive case (Śmd. 63. 112. 115. 142. 149. 161. 163. 166. 399; Kāv. I, 2, 36-40. 52-55; V, 947). 3, a N. of Durgā as Kātyāyanti. — ಪಷ್ಠಪಷ್ಠ. = ಸುಬ್ಬರಾಯಪಷ್ಠ. (My.).

ಷಷ್ಠಿಗ್ರಹಣ shashṭhi-grahana. = ಚಟ್ಟಿಗರಣ. (Śmd. 376).

ಷಹರ shahar. ಷಹರು. shaharn. = ಶಹರ, etc. (My.).

ಷಹರ್ಜಾಗ shahar-jāga. A place where a city is (My.; Si. 106).

ಷಹಗುಣ್ಯ shahgunya. (fr. ಪಹಗು). The aggregate of six qualities. 2, the six measures or acts of royal policy (Ūpr. 2, after 49).

ಷಹ್ಮತುರ shahmatūra. (fr. ಪಹ್ಮ-ಮಾತೃ). Having six mothers: Kārtikēya.

ಷಾಪ shāp. A "shop" (My.; ಅನಾ, etc. Si. 106).

ಷಾಲು shālu. = ಶಾಲು, etc. (My.). — ಪಾಲುರುಮಾಲು. A square shawl that is worn like a turhan (My.).

ಷಿಕಮ shikami. A subordinate tenure in which the holder pays his revenue through the proprietor of the land, not direct (My.; H.). — ಷಿಕಮದಾರ. A subordinate cultivator who holds lands in farm and pays the revenue through the proprietor (My.).

ಷಿಡ್ shidga. A profligate man, a libertine, a lecher; — an inconstant lover, a gallant (Sk.; My. Amara; cf. ಸತಗ).

ಷುರು shuru. = ಸುರು 1. Begun (Mhr., H. ಸುರು); hoginning, commencement (My.; Si. 64; Br.).

ಷೋ ಶೋ. = ಪಷ್.

ಷೋಕೆ shōki. Voluptuousness (My.; Mhr., H. ಶೌಕ).

ಷೋಕಿದಾರ shōki-dāra. A voluptuous man (My.).

ಷೋಕು shōku. = ಪೋಕ. (My.).

ಷೋಡಶ shō-dat. Six-teethed: a young ox with six teeth.

ಷೋಡಶ shō-daśa. Sixteenth, the sixteenth. 2, sixteen (Ūh. v. 334; J. 32, 43). 8, a śrāddha ceremony performed on the twelfth or sixteenth day after a person's death (My.). — ಪೋಡಶರ್. A class of famous Śaivas (Lingavantas, Bp. 48, 18).

ಷೋಡಶಗಣ shōdaśa-gaṇa. = ಪೋಡಶರ್. (Bp. 54, 76).

ಷೋಡಶದಾನ shōdaśa-dāna. The aggregate of sixteen kinds of gifts (Ahhā. 2, 100).

ಷೋಡಶೋಪಚರಣೆ shōdaśa-upacharaṇē. = ಪೋಡಶೋಪಚಾರ. (Bp. 41, 23).

ಷೋಡಶೋಪಚಾರ shōdaśa-upachāra. Sixteen ways of doing homage (to idols) or showing civility (to men, viz. āsana, svāgata, pādya, argha, ācāmanīya, madhuparka, ācāmana, snāna, vasana, āhharāṇa, sugandhi, sumanas, dhūpa, dīpa, naivēdya, vandana). (Bp. 45, 11; My.).

ಷ್ಠೀವ shṭhīva. = ಪ್ಠೀವನ. See ಸಿ.

ಷ್ಠೀವನ shṭhīvana. The act of spitting; spittle. See ಸಿ.

ಷ್ಠೀವ shṭhīva. Spitting. See ಸಿ.

ಷ್ಠೀವನ shṭhīvana. = ಪ್ಠೀವ. See ಸಿ.

ಷ್ಠೀತ shṭhīṭa. Spit, ejected (as saliva). See ಸಿ.

ಷ್ಠೀತಿ shṭhīṭi. Spitting. See ಸಿ.

ಢ

ಢ s. The fifty-third letter of the Alphabet (Śmd.

12. 21). It takes the place of ಢ in tadhhavas (284. 285), becomes ಢ (83. 223; 283. 284), ಢ (83), ಢ (88. 204), and is elided (268. 270. 275), when occasionally it takes the form of the bindu (215). Once it appears as ಢ (see ಸೀಳು 3 & ಸೀಳು 1). For its connection with ಢ cf. e. g. ಪಿಸುಳು with ಪಿಡು and see M. s. ಮಸರ್, for that with ಢ and ಢ see e. g. the T., M. and Tē. s. ಒಸಿ 1-3, for that with ಢ and ಯ e. g. the terms ಸ. ಉಯ್ಯರ್, ಒಸಿಡ್ and

ಸಯ 1, and for that with ಢ cf. e. g. ಹಿಸಿ with ಹಿಳಿ. (In Tuḷu ಸ್ occasionally is the substitute of ಢ, so that e. g. ಹಾದಿ, a road, appears as ಸಾದಿ; cf. Sk. ಸಿನ್ಧು and ಹಿನ್ದು). Cf. also ಬೆಸನ 1 = ವಿಧಾನ; ಮಿಡುಕು 3 = ಮಿಸುಕು 1; ಮಿಸುಕು 1 = ಮಿಸುಗು 1.

ಢ sa. The letter ಢ pronounced with a short a, as is generally done at school.

ಢ sa. 1. With, together with, along with, having, accompanied by, possessing, same, similar. 2, N. of a certain

metrical foot (Öh.; Mr. 363). 3, an abbreviated term of the musical note ಪದ್ಮ (Mr. 76). 4, the number 7 (Mr. 349).

ಸ sa. 2. A Tbb. of ಸ್ವ in ಸರೂಪ 2.

ಸಂ sam. = ಸಮ, q. v.

ಸಂಯ sam-ya. A yoko (ಯುಗ, ನೋಗ Mr. 286). 2, a skeleton.

ಸಂಯತೆ sam-yat. Contest, war, battle.

ಸಂಯತ sam-yata. Held together; restrained, hooked, fettered, controlled; constrained, bound; subduer; one who restrains himself or controls his passions.

ಸಂಯತ್ತು sam-yattu. Tbb. of ಸಂಯತ್ (Śmd. 106 Cm.).

ಸಂಯಮ sam-yama. Restraint, check, control; coercion; avoiding infliction of pain on others, humanity, forbearance, compassionateness; a religious vow.

ಸಂಯಮನ sam-yamaṇa. = ಸಂಯಮನ. One who restrains, a ruler. 2, restraining, checking, etc. (= ಸಂಯಮ). (B. 5, 216; My.). 3, a cluster or square of four houses.

ಸಂಯಮನಿ sam-yamani. The city or residence of Yama (ಯಮನ ಪಟ್ಟಣ G.; My.).

ಸಂಯಮಿ sam-yami. = ಸಂಯಮಿ, ಸಯ್ಯಮಿ. Who or what restrains or subdues; one who subdues or controls his passions, an ascetic (ನಿಶ್ಚಲ, ಯತಿ Nn. 46, o. r. ಸಯ್ಯಮಿ; ಯತಿ 52, o. r. ಸಯ್ಯಮಿ; ಯತಿ 80. 94, o. r. ಸಯ್ಯಮಿ; Bp. 19, 78; 88, 8).

ಸಂಯಾತ್ರೆ sam-yātrē. Travelling, voyaging by sea. See ಸಾಂಯಾತ್ರಿಕ.

ಸಂಯಾಮ sam-yāma. = ಸಂಯಮ. Restraint, etc.

ಸಂಯುಕ್ತ sam-yukta. Conjoined; united; attached; mingled, blended; accompanied or attended by; endowed with (J. 5, 53; B. 4, 3, 226; My.).

ಸಂಯುಗ sam-yuga. Conjunction, union, mixture; conflict, war, battle (ಶಾಕಿ Nn. 43). See ಪೂಜಾರ್ಥ.

ಸಂಯುತ sam-yuta. Conjoined, joined together, connected, joined, attached; mixed with, blended; heaped together; endowed or furnished with. See ಕುಠ.

ಸಂಯೋಗ sam-yōga. Conjunction, connection, junction; union, close connection, association; mingling, mixing (Śmd. 157; Bp. 57, 69); a conjunct or double consonant (190); conjunction of two heavenly bodies; endowment with;—copulation (Mhr.; My.). ಕುಟುಂಬ ಸಂಯೋಗ (ಶಾಕಿ Mr. 161). ಸರ್ವತುಲ ಸಂಯೋಗ (388). See ನೆರೆ 1, ಪಾಳೆ 2, ಪೆಣೆ 1, ಮೇಳು; Kāry. III, 2, B, 29.

ಸಂಯೋಗಿತ sam-yōgita. = ಸಂಯೋಜಿತ.

ಸಂಯೋಗಿಸು sam-yōgisu. To join, to mix (My.). 2, to copulate, to cohabit (ನೆರೆ G.).

ಸಂಯೋಜಿತ sam-yōjita. Conjoined, joined, united; attached, annexed,

ಸಂರಕ್ಷಕ sam-rakṣaka. Guarding, etc.; that guards, protects or keeps carefully (Mhr.; My.).

ಸಂರಕ್ಷಣೆ sam-rakṣaṇa. The act of protecting, guarding, keeping, preserving, taking care of, protection; saving. See ಕಾಪಡು, ಕಯ್ಯಾಡು; B. 4, 42.—ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡು. = ಸಂರಕ್ಷಿಸು. To guard, etc. (ಓ G.).

ಸಂರಕ್ಷಣೆ sam-rakṣaṇē. = ಸಂರಕ್ಷಣೆ. (ಕಾಪಡುವಿಕೆ G.; B. 4, 74. 116. 199; My.).

ಸಂರಕ್ಷಿತ sam-rakṣita. Protected, preserved, kept, taken care of (My.).

ಸಂರಕ್ಷಿಸು sam-rakṣishu. To guard, to preserve, to take care of, to protect, to save (ಓವು, ಕಾಪಡು G.; B. 1, 13, 4, 77; My.).

ಸಂರಮ್ಭ sam-rambha. = ಸೌರಮ್ಭ. Taking hold of, beginning; 2, agitation (arising from fear, joy, etc.); cheerful quickness; flurry;—energy, zeal, impetuosity (ಸಮ್ಭ. Hā.; ಸೌರಮ್ಭ, ಸಂವೇಗ Mr. 438); a festival, a feast (in marriage, My.);—rage, wrath, fury, anger;—pride, arrogance.

ಸಂರಾವ sam-rāva. Clamour, uproar; sound, noise, crying aloud. See ಯೋಧ.

ಸಂರೂಢ sam-rūḍha. Grown together, grown over, distended, healed;—grown, sprouted, huddled, blossomed;—burst forth, appeared;—taking firm root;—confident hold. (R.).

ಸಂರೋಧ sam-rōḍha. Complete obstruction or opposition. Impediment, hindrance, stop, check (ಪಟ್ಟಿ, ಪಟ್ಟಿ G.). 2, throwing, sending.

ಸಂಲಗ್ನ sam-lagna. Closely attached, stuck together, united with, adhering (Öpr. 5, 129).

ಸಂಲಬ್ಧ sam-labdhā. Obtained, received (Öpr. 2, 114).

ಸಂಲಾಪ sam-lāpa. = ಸಲಾಪ. Talking together, familiar or friendly conversation, chat, discourse.

ಸಂಲಾಪಿ sam-lāpi. = ಸಲಾಪಿ. Conversing together in a friendly way (adj.); discoursing; one who converses or discourses.

ಸಂವತ್ sam-vat. A year.

ಸಂವತ್ಸರ sam-vatsara. A year; a year of Vikramāditya's era.

ಸಂವತ್ಸರಲವಣಿ samvatsara-lavana. = ಸಂವತ್ಸರಲವಣಿ, ಸಂವತ್ಸರಲವಣಿ. A kind of salt (ಶಾಕಿ Mr. 143, o. r. ಸಂವತ್ಸರಲವಣಿ). ಸಂವದನ sam-vadana. Speaking together, conversing;—subduing by charms (such as mystical gems, drugs, etc.); overpowering by magic.

ಸಂವದನೆ sam-vadanē. = ಸಂವದನ No. 2.

ಸಂವನನ sam-vanana. Subduing by magical drugs or charms. charming, fascination.

ಸಂವರಣೆ sam-varaṇa. The act of covering or screening; concealing, enrolling, concealment; a secret; a disguise, pretext.

ಸಂವರಣೆ sam-varaṇē. 1. = ಸಂವರಣೆ. See ಕವರ.

ಸಂವರಣೆ sam-varaṇē. 2. = ಸಂವರಣೆ, ಸೌರಣೆ. Tbb. of ಸಮ್ಭ. Bringing together, collecting; preparing, preparing, making ready, procuring (of materials or ingredients) of any kind; ಪಟ್ಟಣ Śm. 42; Rām. 3, 8, 36; Bh. 10, 4, 14. Tē. ಸಂವರಣೆ; nourishing.

ಸಂವರಿಸು sam-varishu. = ಸಂವರಿಸು, ಸಂವರಿಸು. To bring together, to collect; to make ready; to prepare; to fit; to make preparations; to support or maintain well, to nourish. See Abh. P. 7, 27; 11, 96; Grj. 3, after 119; Bp. 1, 46 Mr. 4; Bh. 1, 5, 22; 1, 10, 17; 2, 10, 24; 3, 13, 44; Rām. 8, 4, 8; 8, 8, 85; 5, 8, 66.

ಸಂವರ್ತಲವಣಿ samvarṇa-lavana. = ಸಂವತ್ಸರಲವಣಿ (My.).

ಸಂವರ್ತ sam-varṇa. Turning towards; going towards, going (ವರ್ತನ, ಚರಿತ್ರೆ Nn. 160); coming to pass, becoming

ing;—rolling np, destruction; *periodical destruction of the universe* (ಪ್ರಲಯ, ಪ್ರಲಯಕಾಲ 160; ಪರಿವರ್ತ, ಏಗದ್ವಿನಾಶ Mr. 71); *a year* (ಸಂವತ್ಸರ 160); N. of one of the seven clouds at the dissolution of the universe; N. of a fishi (J. 5, 48, etc.).

ಸಂವರ್ತಕ sam-vartaka. The world-destroying fire. 2, N. of Baiarāma (G.). 3, the plough of Baiarāma (G.).

ಸಂವರ್ತನ sam-vartana. = ಸಂವರ್ತ. Periodical destruction of the universe (ಪರಿವರ್ತನ, ಪ್ರಲಯ Nn. 158; ಪರಿವರ್ತನ Mr. 472).

ಸಂವರ್ತಿ sam-varti. = ಸಂವರ್ತಕ.

ಸಂವರ್ತಿಕೆ sam-vartikē. The new leaf of a water-lily, the petal or leaf near the filament.

ಸಂವರ್ಧಿತ sam-vardhita. Brought to complete growth, brought np, reared, raised, cherished, protected, encouraged (ಮೇರೆದಪ್ಪಿದ, ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾದ G.; My.).

ಸಂವಲಯಾವೇಷ್ಯನ samvalaya-āvēṣhāna. N. of a feat of wrestlers (Śiv. 4, 75).

ಸಂವಲಿತ sam-valita. Met together, mixed, mingled; connected or associated with; united; encompassed, surrounded; possessed of. (R.).

ಸಂವಸಥ sam-vasathe. An inhabited place, a village.

ಸಂವಾದ sam-vāda. Speaking together, conversation, colloquy, dialogue; discussing, discussion; communication of intelligence, report, information, news; assent; agreement, conformity, sameness; sounding together, as musical instruments. See Kāv. III, 1, A, 25; Bp. 14, 22; ೨.

ಸಂವಾದಿತ sam-vādita. Caused to speak with, made to converse; sounded, played (Ūpr. 2, after 14); agreed with or upon.

ಸಂವಾದಿನು sam-vādin. To speak together, to speak with, to converse;—to discuss; to dispute (Bp. 50, 77; 51, 12).

ಸಂವಾಯಕ sam-vāhaka. A shampooer (ಮರ್ದನಗ Mr. 377).

ಸಂವಾಯನ sam-vāhana. Rubbing the person, shampooing. 2, bearing (a burden), carrying.

ಸಂವಿ sam-vi. = ಸಂ 4. Sweetness. ಸಂವಿಮಾತಾಡುವವನು (ತಕ್ಕ); ಸಂವಿಮಾತಿನವ (ತಕ್ಕ Ūh.).

ಸಂವಿಗ್ನ sam-vigna. Agitated, startled, started np, alarmed.

ಸಂವಿತ sam-vita. Probably a mistake for ಸಂವಿಗ್ನ. (ಪ್ರಚ್ಛೇದಿತ, ಬೆದಗು Mr. 463).

ಸಂವಿತ್ತಿ sam-vitti. Perception, ascertainment, knowledge, consciousness, feeling. 2, intellect, understanding. 3, recognition, recollection. 4, accommodation of disputes, harmony.

ಸಂವಿತ್ತು sam-vittu. Tbh. of ಸಂವಿತ್. (Śmd. 106 Cm.).

ಸಂವಿದ sam-vid. Knowledge, intellect, understanding. 2, a mutual understanding, agreement, contract, covenant. 3, consent, assent, promise. 4, prescribed custom, established usage. 5, a watch-word, a war-cry. 6, war, battle. 7, a name, appellation. 8, a sign, signal. 9, pleasing, delighting.

ಸಂವಿದಾನ sam-vidāna. Being found with or together with; connected, united; agreeing with, harmonious (G.).

ಸಂವಿದಿತ sam-vidita. Known. 2, agreed upon, assented to, promised; agreement.

ಸಂವಿದ್ಯಾತಿಕ್ರಮ samvid-vyatikrama. Breach of promise, violation of contract. (R.).

ಸಂವಿಧಾನ sam-vidhāna. = ಸುಯಾದಾನ. Disposition, arrangement; performance; plan, mode, rite;—attending to, minding (My.).

ಸಂವೀಕ್ಷಣ sam-vikṣha. Search, inquiry.

ಸಂವೀತ sam-vita. Covered over, coated over, overlaid; wrapped up, covered; clothed; adorned (ಅವಮಾರಿತ, ಸಂವೃತ, etc., ಮುಚ್ಚಲ್ Mr. 441); surrounded, enclosed, encompassed, shut in. See ಸುತ್ತು 1.

ಸಂವೃತ sam-vṛita. Covered np, covered, enveloped, surrounded, wrapped up (ಸಂವೀತ, etc., ಮುಚ್ಚಲ್ Mr. 441); concealed, hidden; secluded; closed, shut np, secured;—filled with, full of; furnished or attended with, accompanied by (Ūpr. 2, 92; Rāv. 5, 92).

ಸಂವೃತ್ತ sam-vṛitta. Become, arisen, happened, taken place. 2, furnished with; covered (ಸಮ್ಪಾದಿಸಿದ G.).

ಸಂವೇಗ sam-vēga. Agitation (arising from joy, fear, etc.); cheerful quickness (ಹರ್ಷದಿಂದ ತ್ವರ ಮಾಡೋಣ G.); flurry; excessive impetus or impetuosity, vehemence (ಸಮ್ಪುಮೆ Hā.; ಸಂರಮ್ಪು, ಸೌರಮ್ಪು Mr. 438); pride, conceit; hurry, haste, speed.

ಸಂವೇದ sam-vēda. Perception, consciousness, knowledge, understanding.

ಸಂವೇದಿನು sam-vēdin. To know thoroughly, to know, to learn (Bp. 1, 22; 47, 69).

ಸಂವೇದ್ಯ sam-vēdya. To be known or understood (adj.); to be made known. 2, the junction of two rivers.

ಸಂವೇಶ sam-vēṣa. Entering. 2, reposting, sleep, sleeping. 3, cohabitation, copulation. 4, dreaming, a dream. 5, a seat.

ಸಂವೇಶನ sam-vēṣāna. The act of causing to enter or causing to lie down; sexual union, coition.

ಸಂವೇಷ್ಯನ sam-vēṣhāna. Surrounding, enveloping, encompassing. See ಮುರ್ಗ.

ಸಂವ್ಯಾಸ sam-vyāsa. The act of covering over; a covering; cloth, clothes, garment, vesture; an upper garment. See ಉಪ.

ಸಂಶಪ್ತಕ sam-śaptaka. A soldier sworn never to recede from a fight and stationed to prevent the flight of others; a picked warrior.

ಸಂಶಯ sam-śaya. = ಸಂಸಯ, ಸಂಸೆ. Uncertainty, irresolution, doubt, scruple, misgiving, suspicion. 2, difficulty, danger, risk, peril. 3, one of the npamēṣ (Kāv. III, 3, B, 61. 103 seq.). — ಸಂಶಯ ಒನ್ನು. To grow uncertain or irresolute or doubtful; to waver; to become suspicious (Bp. 26, 38). — ಸಂಶಯಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. = ಸಂಶಯ ಒನ್ನು. (ತಂಕಸು G.; My.). — ಸಂಶಯ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. = ಸಂಶಯಗೊಳ್ಳು. (B. 5, 292). — ಸಂಶಯ ತೆಗೆ. = ಸಂಶಯ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. (B. 4, 69). — ಸಂಶಯ ವಡು. To doubt, to suspect (B. 4, 168; My.).

ಸಂಶಯಾತ್ಮ samśaya-ātma. Having a doubtful, or irresolute, mind; a sceptic (My.).

ಸಂಶಯಾವನ್ನ samśaya-āpanna. Beset with doubt, irresolute; uncertain, dubious.

ಸಂಶಯಾವನ್ನಮಾನಸ samśaya-āpanna-mānasa. Irresolute, unsettled in opinion.

ಸಂಶಯಿತ sam-śayita. Uncertain, dubious, doubtful (Kāvy. III, 3, B, 103).

ಸಂಶಿತ sam-śita. Thoroughly finished or completed, finished off, accomplished; established, decided, determined, certain; firm, resolute (ಸುನಿಶಿತ, ದೃಢಶಿತ Mr. 252).

ಸಂಶೋಷಿತ sam-śoṣita. Made thoroughly dry, dried up (Ūpr. 4, after 42).

ಸಂಶ್ರಯ sam-śraya. Having recourse to, betaking one's self to; refuge, shelter, protection (ಅಶ್ರಯ G.). 2, seeking alliance, league. 3, an aim, object.

ಸಂಶ್ರವಣ sam-śrava. Hearing or listening attentively. 2, promise, assent, agreement.

ಸಂಶ್ರಿತ sam-śrita. Gone or fled to for refuge, come for protection; taken under protection, sheltered, protected, supported; a dependant, a servant, a follower. 2, united, joined (ಯುತ, ಸಂಘಾತ, etc., ಕೂಡಲ Mr. 440).

ಸಂಶ್ರುತ sam-śrnta. Well heard. 2, promised, agreed, assented.

ಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟ sam-śliṣṭa. Clasped or pressed together, embraced; joined, united. 2, adjoining, touching, close together. 3, one of the gṇas in poetical composition (Kāvy. III, 1, A, 3. 8-12). 4, endowed; possessed of.

ಸಂಶ್ಲೇಷ sam-ślēṣa. Embrace, embracing. 2, union, connection, junction, association, contact. 8, a kind of ślēṣa in poetry (Kāvy. III, 8, B, 184).

ಸಂಸಕ್ತ sam-sakta. Adhered or stuck together, joined or attached or linked together; attached or tied to; fastened; closely connected; close, near, adjoining, contiguous; intent on; possessing, endowed with.

ಸಂಸಂಗ sam-saṅga. Close connection (Ūpr. 2, 62; 4, 40).

ಸಂಸಂಗಿ sam-saṅgi. One who is closely connected with or endowed with (Ūpr. 1, 124).

ಸಂಸದಿ sam-sad. ಸಂಸತಿ. Sitting down together. 2, an assembly, meeting, congress, session; a court of justice.

ಸಂಸಯ saṁsaya. Thh. of ಸಂಸಯ. (Śmd. 335).

ಸಂಸಾರ saṁsāra. Thh. of ಸಂಸಾರ. (Jñs. 22, 53).

ಸಂಸಾರಣ sam-sarāṇa. Going, proceeding; moving or going round in a circuit, revolving, revoluting, passing through a succession of states, birth and re-birth of living beings; the world. 2, going well or unobstructedly; the unresisted march of troops. 3, the commencement of war or battle. 4, a highway. 5, a resting place for passengers near the gates of a city.

ಸಂಸರಿಸು saṁsarīṣu. To go towards (and rest on, Rāv. 5, 73).

ಸಂಸರ್ಗ sam-sarga. Mixture or union together, commixture, conjunction, close or intimate union; close contact, touch, proximity; association, society; intercourse, sexual attachment or connection, coition; acquaintance, familiarity; intimate relation, co-existence. See Sp. a. ಮೇರು; ತದ್ವಾನ್ತರ.

ಸಂಸರ್ಗದೋಷ saṁsarga-dōṣa. The fault or evil consequences of society (with bad people) (My.).

ಸಂಸರ್ಗಭಾವ saṁsarga-abhāva. In the nyāya philosophy: a particular form of the category of non-existence, said to be of three kinds, prior, incidental, and final, or

absence of birth, destruction of present being, and necessary cessation of existence. (R.).

ಸಂಸಾರ sam-sāra. Course, passage. 2, passing through a succession of states, course or circuit of mundane existence, transmigration, metempsychosis; the world, human life, secular life; mundane affairs, the affairs of life (B. 5, 122. 291; My.); worldly illusion;—a household (My.; Tā.); a family (My.; Tā.); a wife (My.; Tā.); ಸುಖವಿಲ್ಲದ ವೀಳೆ, ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಮದುವೆ, ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲದವ ಸಂಸಾರ ಮಳೆದೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯ್ದನೆ (Sp.). ಸಿಲವಿಲ್ಲದೆ ಹಲದಿಕ್ಕು ಹೊರಿದ ಉಳ್ಳೆ; ಸಿಲ ನೋಡಿ, ಸಂಸಾರ.—ಸಂಸಾರ ಗುಟ್ಟು, ರೋಗ ರಟ್ಟು.—ಸಂಸಾರವೆಷ್ಟು ಸಾಗರದ ಹೊದಿ, ಈಸ ಬಿಲ್ಲವಿಗೆ ಎದೆಮುದ್ದ.—ಸಂಸಾರ ಸಾಗರ, ಅವಸರಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.—ಸಂಸಾರ ದೇವ ಎನ್ನು, ಮಾಂಸಾರ ಮಾಡ ಬಹುದೇ? (Prva.). ಆದೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರ ನಡುಗದೊಳು ಮೋಹಮೆಷ್ಟು ಬಲುಬರೆಯೊಳು ನೀ: ಮೋಹಮ: ದ: ದಿಡೆ, ಜೀವನೆ, ನದೆ, ಧರ್ಮದ ಬಟ್ಟೆಯದಾತು (Jm.).—ಸಂಸಾರ ನಡಿಸು. To carry on the affairs of life; to keep house (B. 5, 118; My.).—ಸಂಸಾರ ಮಾಡು. To manage the affairs of life; to keep house (B. 3, 59; My.).—ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸು. = ಸಂಸಾರ ನಡಿಸು. (B. 5, 124; My.).

ಸಂಸಾರಚಕ್ರ saṁsāra-čakra. The whirl and maze of mundane affairs or secular life (Mhr.; My.).

ಸಂಸಾರಕಾಶಪತ್ರಯ saṁsāra-tāpatraya. The three kinds of affliction arising from mundane affairs; familytrouble (My.).

ಸಂಸಾರಪಾಶ saṁsāra-pāśa. The fetters of the world or worldly illusion (J. 13, 28).

ಸಂಸಾರಭಾರ saṁsāra-bhāra. The weight of the affairs of life (My.).

ಸಂಸಾರಮಾರ್ಗ saṁsāra-mārga. The road of the world, the course or stage of mundane affairs, the world. 2, the vulva. (R.).

ಸಂಸಾರವಿಮೋಚನ saṁsāra-vimōcana. Liberating or emancipating from worldly existence; emancipation from the world (My.).

ಸಂಸಾರಿ sam-sāri. Passing through (successive existences), transmigratory; worldly, mundane, secular; engaged in worldly or secular occupations;—that has the care of a family (Mhr.); that has a family (My.). 2, a larva or sentient being, an embodied soul (ಮುದ್ದುಲ, ಅತ್ಮನು B. 96). See Bp. 38, 17; 51, 28; ಅ-, ಸಿ-; Prv. a. 37.

ಸಂಸಾರಿಕ saṁsārika. Worldly, mundane (Ūpr. 2, after 35. 4, 52); a man who has a family (J. 15, 13; My.).

ಸಂಸಿದ್ಧ sam-siddha. Fully done or accomplished, made perfect, perfected; prepared, made. 2, one who has attained final emancipation. See Bp. 51, 40; Śm. 1.

ಸಂಸಿದ್ಧಿ sam-siddhi. Complete accomplishment, completion, perfection, complete attainment; beatitude, final emancipation. 2, nature, natural disposition, natural state or quality. 3, a passionate or intoxicated woman. See Bp. 52, 50; 57, 89; 61, 80.

ಸಂಸ್ಪೃತ sam-sṛita. Gone towards, approached, attained, obtained.

ಸಂಸ್ಪೃತಿ sam-sṛiti. = ಸಂಸಾರ. (Ūpr. 4, after 51; Bp. 11, l. 21, 29; 44, 85).

ಸಂಸ್ಪೃತೇನ್ನದವಾ saṁsṛita-indhana-dāva. Fire with more fuel (Bp. 36, 7).

ಸಂಸ್ಕೃತ sam-sriṣṭa. Commingled, conjoined, united, common to all (My.); composed; associated or connected together (as partners, etc.); reunited (as kinsmen, see ಸಂಸ್ಕೃತ No. 2); involved in; cleanly dressed. 2, created (ಕೂಡಿದನ್ವ, ಹುಟ್ಟಿದನ್ವ G.).

ಸಂಸ್ಕೃತಿ sam-sriṣṭi. Union, combination; association, intercourse, co-partnership; living together in one family; collection, collecting, assembling; the aggregation or combining of a number of metaphors in one passage. 2, a reunited kinsman (applied to persons of the same family who, after having made a partition, again live together, annulling the partition previously made). 3, a co-partner. See ಸಾಂಸ್ಕೃತ.

ಸಂಸೆ samse. The of ಸಂಸೆಯ. (C.).

ಸಂಸೇವಿ sam-sēvi. One who serves or worships (Bp. 7, 3).

ಸಂಸೇವ್ಯ sam-sēvyā. To be served or honored, honorable, eminent (Āpr. 6, after 56).

ಸಂಸ್ಕರಣ sam-s-karapa. = ಸಂಸ್ಕರ. (Kāvy. I, 5, 50).

ಸಂಸ್ಕರಿಸು sam-skarisan. To put together, to construct;—to form well or thoroughly, to make perfect, to refine;—to form accurately;—to make ready, to prepare, to arrange;—to consecrate, to sanctify;—to invest (with the sacrificial thread);—to purify, to cleanse;—to decorate. See Si. 238-241.

ಸಂಸ್ಕರ sam-s-kāra. Forming well or thoroughly, making perfect, perfecting; completing, finishing, refining, refinement, accomplishment. 2, forming in the mind, conception, idea, notion; the power of memory, faculty of recollection, the realising of past perceptions; self-productive quality; any faculty, capacity, instinct. 3, preparation, making ready, preparation of food, etc., cooking, dressing. 4, decoration, embellishment, ornament, elegance. 5, making sacred, hallowing, consecration, dedication; consecration of a king, etc. 6, making pure, purification, purity. 7, a sanctifying or purificatory rite or essential ceremony (enjoined on all the first three classes or castes; the following are considered as saṃskāras: garbhādhāna, puṃsavana, śmāntōnnayana, jātakarma, nāmakarapa, nishkramaṇa, annaprāśana, bṛhṇākarma, npanayana, and vivāha; others name more). 8, any rite or ceremony. 9, funeral obsequies. See ಅಂಗ, ಮೃತ; Bp. 55, 19; B. 4, 215.

ಸಂಸ್ಕರಹೀನ sam-skāra-hīna. Destitute of saṃskāras; a man who has not received the saṃskāras, a Vratya or ontoast (see ವ್ರತ).

ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ sam-s-kāri. One who has received a saṃskāra or is dedicated to (Bp. 49, 32).

ಸಂಸ್ಕೃತ sam-s-kṛita. = ಸೃಷ್ಟ. Carefully or accurately formed, elaborated, highly wrought, artificial, refined, polished, finished, educated. 2, made ready, prepared, cooked, dressed, compounded. 3, consecrated, sanctified, hallowed, initiated. 4, cleansed, purified. 5, decorated, ornamented. 6, excellent, best. 7, highly wrought speech, the Samskrita language (Āh.; Śmd. 44. 62. 64. 105). ಸಂಸ್ಕೃತ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಮರಿಸಿನ ಕಾರ ತಿಳಿಯದೇ (Prv.). See ಅತಿ, ಸಮ; ಪ್ರಕೃತ.

ಸಂಸ್ಕೃತಲಿಂಗ sam-skrīta-liṅga. A Samskrita theme or term (Śmd. 408).

ಸಂಸ್ಕೃತಿ sam-s-kṛiti. = ಸಂಸ್ಕರ. 2, = ಸಂಸ್ಕೃತಿ, N. of a type of metres (Mr. 362).

ಸಂಸ್ಕೃಯಿ sam-s-kṛiyā. = ಸಂಸ್ಕರ. Any purificatory rite. 2, funeral ceremonies or obsequies. (R.).

ಸಂಸ್ತರ sam-stara. A bed, a couch; a bed made of leaves, etc. 2, a sacrifice. 3, a stone (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಕಲ್ಪ Nn. 144). 4, a wood, a jungle (ಅಜಿವ, ಅಜಿವ 144).

ಸಂಸ್ತವ sam-stava. Praise. 2, association together, acquaintance, intimacy, familiarity.

ಸಂಸ್ತವನ sam-stavana. Praise, celebration. See ಪೂಜೆ; Bp. 5, 29.

ಸಂಸ್ತವನ sam-stāva. Reciting vedic hymns or verses in ohorns; the place occupied at a sacrifice by the Brāhmaṇas reciting hymns; praise.

ಸಂಸ್ತುತ sam-stūta. Praised well or properly; lauded, enlogized (ಕೂಡಿದನ್ವ G.; My.). 2, intimate, acquainted, known.

ಸಂಸ್ತುತಿ sam-stūti. Praise in ohorns; praise, celebration (Bp. 58, 58).

ಸಂಸ್ತುತೃ sam-stūtya. Greatly to be praised, greatly praised (Mr. 1). 2, praise (Bp. 54, 83).

ಸಂಸ್ಥಾಯಿ sam-styāya. An assemblage, a collection, a heap, a multitude; expansion, diffusion. 2, vicinity, proximity. 3, a habitation, a house.

ಸಂಸ್ಥ sam-stba. Standing or staying or being together or with, associated; staying, abiding; stationary, fixed; ended, perished, dead; a resident; a neighbor; a spy. See ವಕ್ರ. — ಸಂಸ್ಥಂ ಮಾಡು. To establish (Āpr. 2, after 49).

ಸಂಸ್ಥಿತ sam-stbagita. Covered with (Āpr. 5, 62).

ಸಂಸ್ಥಾನ sam-shtāna. Standing together, being together. 2, a collection, aggregation, heap. 3, the aggregation of primitive atoms, primary formation. 4, conformation, configuration; form, figure, shape; construction; disposition, distribution. 5, an open place, either in a town or its vicinity; a common place of abode, vicinity, neighbourhood. 6, a place where four roads meet (ಪೌವ ಬಿ Mr. 192). 7, any place, a station, an abode (ಸನ್ನಿವೇಶ, ನಿಲವು Hla.; ನಿಲವು Mr. 461; ಲೇನಾದ ಸ್ಥಾನ Śmd. 356 Cm.). 8, a royal city (My.; Mhr.); a capital (My.); a state, a government (My.). 9, standing still, dying, death. ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಹೋಗದು (Prv.). See ಅಕ್ಷರ; Kāvy. III, 2, B, 56; Bh. 1, 7, 41.

ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿ samstbāna-adhipati. A ruler, a king (My.).

ಸಂಸ್ಥಾನಿಕ sam-sthānika. That enjoys a samstbāna or town made over to him for his maintenance (Mhr.); a ruler, a chief (B. 3, 100; 4, 5; My.).

ಸಂಸ್ಥಾನಪಟ್ಟಣ samstthā-pattana. = ಸನ್ನಿವೇಶ. (Śmd. 380). A town of assemblage: a town where a fair is kept.

ಸಂಸ್ಥಾನನ sam-stbāna. Placing together, collecting. 2, fixing firmly, placing, fixing; confirming, establishing, establishment; a statute, regulation. See ನಮ 2.

ಸಂಸ್ಥಿತ sam-stbita. Standing or being together, contiguous, near. 2, brought together, collected, heaped, covered. 3, agreeing, like, resembling. 4, standing

firm, settled, fixed, established. 5, staying, abiding, residing, being in or at. 6, placed in or on (Ūpr. 4, after 88). 7, stationary. 8, stopped, concluded, ended; dead, deceased. 9, a form of sacrifice, a sacrifice (ಯಜ್ಞ Mr. 260; cf. ಸಂಸ್ಥೆ).

ಸಂಸ್ಥಿತಿ sam-sthiti. Staying or abiding or being together. 2, collection, accumulation, heap (Bp. 5, 46). 3, standing or staying with, residing or living with or near; contiguity, nearness, connection. 4, standing firm; duration, continuance. 5, abiding, abode; situation, station, state, condition. 6, standing still, stoppage; death, dying.

ಸಂಸ್ಥಿ sam-sthā. ಸಂಸ್ಥಾ = ಸನ್ 1, ಸೌಸ್ಥೆ q. v. An assembly, assemblage; a thicket. 2, staying; residence, abode (ಇವು ಸದ, ಇವನ್ನಾ ಸ್ಥಾನ Nn. 187). 3, a town. 4, a sleeping-place, a bed. 5, state or condition of being, situation, time of life, etc. 6, occupation, business, profession. 7, the aggregate of actions (ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ, ಮಾಡಿದವನ್ನಾ ಕಾರ್ಯಗಳು 187). 8, continuance in the right way, correct conduct. 9, an ordinance, a rule, an order (ನಿಯಮ Mr. 480). 10, swearing. 11, stop, stay; end, completion; destruction; death, dying (ಮರಣ, ಸಾವು Nn. 187). 12, manifestation, appearance. 13, resemblance, likeness; form. 14, a form or kind of soma sacrifice.

ಸಂಸ್ಪರ್ಶ sam-sparśa. Close or mutual contact, touch, touching, conjunction, laying hold of (see ರಾಹು). 2, perception, sense.

ಸಂಸ್ಪರ್ಶನ sam-sparśana. Touch, touching (Bp. 12, 86).

ಸಂಸ್ಪರ್ಶಸಮ್ಪರ್ಕ್ತ sam-sparśa-sambandha. Connection by means of touch (Śmd. 161).

ಸಂಸ್ಪರ್ಶ sam-sparśā. A kind of fragrant plant or perfume (= ಜನಿ).

ಸಂಸ್ಥೇಳಿ sam-sphēṭa. = ಸಂಸ್ಥೇಳಿ.

ಸಂಸ್ಥೇಳಿ sam-sphēṭa. Conflict, war.

ಸಂಸ್ಥೇಳಿನ sam-sphēṭana. = ಸಂಸ್ಥೇಳಿ. (Mr. 289).

ಸಂಸ್ತರಣ sam-smarana. Remembering, recollecting (Bp. 15, 1). Also ಸಂಸ್ತರಣಿ (Bp. 39, 29).

ಸಂಸ್ಥಿತ sam-smita. Smiled, smiling, etc. (= ಸ್ಥಿತ, Bp. 36, 38).

ಸಂಹ sam-ha. = ಸಂಹತ.

ಸಂಹತ sam-hata. Struck together, closely joined, closed, shut; well knit or compacted together, firmly united, compact, close, firm, solid; closely allied; combined, joined, connected; keeping together; collected, assembled, accumulated; close union (ಕೂಟ Śmd. 219 Mqb. Cm.);—struck, hurt, wounded, killed; fighting (ಕಾಡುವುದು Śmd. 219 Cm.).

ಸಂಹತಜಾನು samhata-jānu. = ಸಂಹತಜಾನುಕ.

ಸಂಹತಜಾನುಕ samhata-jānuka. Knock-need.

ಸಂಹತಲಿ samha-tala. The two hands joined with the open palms brought together.

ಸಂಹತಿ sam-hati. The state of being brought into close contact, firm or close combination; firm union; compactness; a mass, an assemblage, a collection, a heap, a host, a multitude.

ಸಂಹನನ sam-hanana. Striking together. 2, killing,

destroying; a destroyer; destruction (Bp. 54, 57). 3, compactness; strength. 4, the body.

ಸಂಹರ sam-hara. Drawing together, bringing together; union (ಸೌಮರ್ಗ, ಹೊದ್ದುಗೆ Nn. 105, o. r. ಹೊದ್ದುಗೆ). 2, destroying, destruction (ನಿಮರ್ಧನ, ಮರ್ಧಿಸುವುದು 105; Bp. 54, 28).

ಸಂಹರಿಸು sam-harisu. = ಸಮ್ಪರಿಸು. To bring together, to accumulate (Bp. 43, 24). 2, to crush together, to destroy, to annihilate (Bp. 4, 15; 6, 4; 16, 4; 27, 76; 31 enm.; 47, 2; 57, 25; Bh. 1, 8, 15; Śma. 79). ಸಂಹರಿಸುವುದು ಸಂಹರಿಸುವುದೋ? (Prv.).

ಸಂಹರ್ಷ sam-harsha. = ಸಂಘರ್ಷ 1. Bristling or erection of the hair of the body (either from rapture or terror). Thrill of delight, joy, pleasure. 2, emulation, rivalry, contention.

ಸಂಹಾರ sam-hāra. Drawing together, contraction, abridgement, abbreviation, compression. 2, close, end, conclusion. 3, collection, assemblage, accumulation. 4, crushing together: destruction, annihilation (Bp. 56, 80), loss. 5, the periodical destruction of the universe at the end of a kalpa (ಸಮಸ್ತ, etc., ಮಹಾಕಲ್ಪ Mr. 71). 6, withdrawing, withholding, restraining; seizing, laying hold of. ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವವ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ನೇ? (Prv.). See ಇರ್ವ 2, ಮದಿ.

ಸಂಹಾರಕಾಲ samhāra-kāla. Time of destruction (Bp. 31, 19).

ಸಂಹಾರಿ sam-hāri. One who destroys (Bp. 19, 2).

ಸಂಹಾರಿಸು samhārian. = ಸಂಹರಿಸು No. 2. (Bp. 21, 54; 31, 42).

ಸಂಹಿತ sam-hita. Pnt, joined or fastened together, joined, connected, united, conformable to; endowed with, possessed of, accompanied by, abounding in (ಯುತ, ಕೃತ, ಸಮುಕ್ತ, etc., ಕೂಡ Mr. 440).

ಸಂಹಿತ sam-hitā. Conjunction, combination, union; euphonic junction (ಸನ್ನಿ Śmd. 59. 70. 78. 74 Cm.; 74; Kāv. 1, 1a, 28. 29). 2, a collection, compilation, compendium. 3, any methodical or arranged collection of texts or verses; the hymnical text of the vēdas.

ಸಂಹತಿ sam-hṭi. Shouting or calling out together. general shout or clamour, exclamation, tumultuous exultation.

ಸಂಹೃತ sam-hṛta. Drawn together; contracted, abridged; closed; destroyed; collected, assembled; withheld; restrained; seized (G.).

ಸಂಹೃತಿ sam-hṛti. = ಸಂಹಾರ. (A.).

ಸಕೌಚುಕ sa-kaūcuka. Furnished with armour or mail.

ಸಕತಿ sakati. Tbh. of ಕೃ. (Rām. 3, 7, 34).

ಸಕರಣೇಂದ್ರಿಯ sa-karāṇēndriya. The aggregate of the organs of sense (Bp. 35, 6).

ಸಕರ್ಮ sa-karma. Performing any act or rite. 2, following similar business. 3, together with the actions (Bp. 61, 59).

ಸಕರ್ಮಕ sa-karmaka. Having or performing any act. 2, having an object: transitive; the transitive or active verb (Śmd. 299).

ಸಕಲ sa-kala. 1. (fr. ಕಲ). Together with parts or portions all, whole, entire; every thing; the whole. See Bp. 31. 27. 2, a kind of npamē (Kāv. III, 3, B, 81 seq.).

ಸಕಲ sa-kala. 2. Having a soft or low sound.
 ಸಕಲರ್ಥ sakala-ritu. All seasons (Ūpr. 2, 62).
 ಸಕಲಾತಿ sakaiāti. Enrope woollen cloth (chiefly scarlet, My.; B. 2, 38; 3, 9; 5, 284, 297; Br., T., M., H.; Port. escariata). See Prv. s. ತಾಲು. — ಸಕಲಾತಿಬಣ್ಣ. The colour called scarlet (My.).
 ಸಕಲಾಯ sakala-āya. The whole produce prior to partition between the government and cultivator (My.). — ಸಕಲಾಯರಾಜಿ = ಸಕಲಾಯ. (My.).
 ಸಕಲ sakala. = ಸಕಲ 1.
 ಸಕಲ sakali. — ಸಕಲದೇವ. N. (Bp. 59, 1).
 ಸಕಲೇಶ sakala-lā. Śiva; N. (Bp. 19, 6; 47, 50, 51). — ಸಕಲೇಶಮಾದರಸ. N. (Bp. 19, 3, 37; 47 sum.; 47, 38). — ಸಕಲೇಶಮಾದರಸಯ್ಯ. N. (Bp. 37, 6; 47, 63).
 ಸಕಲೇಶ್ವರ sakala-lāvara. = ಸಕಲೇಶ. (Bp. 19, 9; 61, 72). — ಸಕಲೇಶ್ವರನ ಮಾದರಸ. N. (Bp. 47, 1, 70; 58, 1).
 ಸಕಾಯ sa-kāya. Together with the body (Bp. 61, 59).
 ಸಕಾರ sa-kāra. The letter ಸ (Śmd. 11).
 ಸಕಾರಾಂತ sakāra-anta. Ending in ಸ (Śmd. 105 Cm.).
 ಸಕಾಲ sa-kāla. Seasonable (Sk.); seasonable, good time (My.); (ಸಕಾಲಂ) seasonably, in good time or times, betimes (Sk.; My.).
 ಸಕೀಲ sa-kīla. Possessing a pin; being pinned, bound or fastened to (Bp. 38, 68).
 ಸಕೀಲಕ sa-kilaka. = ಸಕೀಲ. 2, onion (Bp. 44, 67).
 ಸಕುಟಿಲ sa-kuṭīla. Having gnlio, etc., dishonest, fraudulent.
 ಸಕುಟಿಲಾತ್ಮ sakutīla-ātma. A crooked, dishonest, etc. person (Bp. 55, 56).
 ಸಕುಟುಮ್ಬ sa-kuṭumbha. With or accompanied by a wife (My.). 2, all sorts together (Bb. 2, 2, 97).
 ಸಕುತಿ sakuti. Tbb. of ತಕ್ಕ. (My.).
 ಸಕುನ sakuna. Tbb. of ತಕುನ. (Śmd. 335). — ಸಕುನವಕ್ಕ. -ಪಕ್ಕ. A bird of omen (ಪಂಗತಿ Ūt. I, 73).
 ಸಕುನಗಾಠ sakuna-gāṭha. A fortune-teller (My.).
 ಸಕುನಿ sakuni. Tbb. of ತಕುನ. (Śmd. 335).
 ಸಕುಪಿತ sa-kuṇṭita. Incensed, angry; passion, anger (Bp. 54, 16).
 ಸಕುಲ್ಯ sa-kuṇṭya. One of the same family and name. 2, a distant relation, a remote kinsman (G.).
 ಸಕುಟಿಲ sa-kūṭa. Joined, beaped. 2, the whole (ಬಟ್ಟು G.).
 ಸಕೃತ sa-kṛit. Once, on one occasion only; at one time; at once, together; together with, with; always. See ಅ.
 ಸಕೃತ್ಸ ಜ sakṛit-praja. Having offspring once: a crow.
 ಸಕೃತ್ಸ ಸೂತ sakṛit-prasūtā. A cow that has had one calf (ಗೃಹ್ಯ, ಷೋಢೈಲ ಮಣಿಕ Hiā.).
 ಸಕೃದ್ಭಾಸಿ sakṛit-grāhi. That apprehends and understands upon once seeing or hearing (Mhr.; My.).
 ಸಕೇ sakē. = ಸಕೇ, etc. Heat (B. 4, 143; My.).
 ಸಕೇಶ sa-kēśa. Having hair, hairy (ಕೂಡಲು G.).
 ಸಕೇಶಿ sa-kēśi. A widow not abaven (on account of her youth, My.).
 ಸಕಾಶ್ವೇಯಕ sa-kankṣāyaka. Having a sword (Ūpr. 5, 111).
 ಸಕ್ತ sakka. = ಚಕ್ರ 2 (cf. ಸಖ್ಯ No. 2). — ಸಕ್ತಸಮ. Quite equal;

equiformity. ದ್ವೇಷಾಂಗಂ ನಿನಗಂ ಬಿರಾಣಿಕೆಯದು ಸಕ್ತಸಮನಿ? (Śmd. 150 Mdh.). — ಸಕ್ತಸಮನ. = ಸಕ್ತಸಮ. (Bp. 18, 83).
 ಸಕ್ತದ sakka. Tbb. of ಸಂಸ್ಕೃತ. (Śmd. 853, 372; Śm. 59; Kk. 66, 100; Ūt. II, 100; see Śmd. 186 Cm.; 334).
 ಸಕ್ತೇ sakkarē. = ಸಕ್ತ, ಸಕ್ತೆ. Tbb. of ತರ್ಕ. (Śmd. 345; Śi. 451; see Śmd. 49; V. 9, 78; J. 28, 20). Sngar. ಜೇನ ತು ವೃಕ್ಕೆ ಸಕ್ತರೆ ಸಲ್ಲದು (Śmd. 159). ಸಕ್ತರೆಗುವಂ ಸಂ ಮಾಡಿದೇ? (Śi. 62). ಸಕ್ತರೆ ಕಹಿ ಅಗದು, ನೆಕ್ತರೆ ಐತ್ಯರ್ಯ ಬಾರದು. — ಬೇವು ಸೀ ಅಗದು, ಸಕ್ತರೆ ಕಹಿ ಅಗದು. — ತಾಯಿನಿ ಹಿತವರಿಲ್ಲ, ಸಕ್ತರೆಗ ನ್ನ ಸವ ಇಲ್ಲ. — ಅನೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟು ಮೇಯುವದಕ್ಕೆ ನ್ನ ಇದುವೆಯಾಗಿ ಸಕ್ತರೆ ಮೇಯುವದು ಲೇಸು (Prva.). See ಕಟ್ಟು, ಬೂರಾ, ಮೊಗ ದುಂ, ರಾಯಪುಡಿ. — ಸಕ್ತರೆಕಂಡಿ. The large citron (Ś. Mbr.). — ಸಕ್ತರೆಕಡ್ಡಿ. A angar stick (My.). — ಸಕ್ತರೆಕುಮ್ಮಳ. A sweet gonrd (My.). — ಸಕ್ತರೆನಿವ್ವಿ. (ಮಧುಕರ, ತಂಬಿತ್ರಾಂ Ūb.). The sweet lime (My.). — ಸಕ್ತರೆನೆಲ್ಲಿ. = ಅರನೆಲ್ಲಿ. (Z.). — ಸಕ್ತರೆ ಪಕ್ತರೆ. reit. (My.).
 ಸಕ್ತಾಸಕ್ತಜ sakka-asakkaja. Equal and unequal; equality and inequality (Rām. 5, 9, 6).
 ಸಕ್ತಿ sakki. Tbb. of ಸಾಕ್ತಿ. (Śmd. 356; Ūpr. 5, 70).
 ಸಕ್ತಿ sakke. = ಚಕ್ತಿ, etc. Tbb. of ತಲ್ಪ. (Śm. 24, o. r. ಸಕ್ತಿ).
 ಸಕ್ತ sakta. Cling, stick or attached to, joined or connected with, in contact with, near at hand, impending; addicted or devoted to, fond of, intent on; diligent, attentive; belonging or related to, concerning; hindered, impeded. See ಅ, ಅ-, ಪ್ರ, ಸಂ; Bp. 49, 34.
 ಸಕ್ತಿ sakti. 1. Clinging to, attachment, contact, union, cohesion; addiction to, devotion.
 ಸಕ್ತಿ sakti. 2. Severity, rigour, violence (Mhr., H.). ಸಕ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರಕುವದೇ? (Prv.).
 ಸಕ್ತ sakta. 1. The flour of barley (fried before ground); barley meal. See ದಧಿ; ಹಿಟ್ಟು.
 ಸಕ್ತ sakta. 2. Hard, firm; harsh, severe; oppressive, rigorous (My.; Mbr., H. ಸಕ್ತ).
 ಸಕ್ತಫಲ sakta-phall. = ಸಕ್ತಫಲ.
 ಸಕ್ತಫಲ sakta-phalē. The tree Prosopis spicigera Lin. or Mimosa suma (= ತಮಿ, 3ವೆ; see Nr. s. ಬನ್ನಿ 2).
 ಸಕ್ತಿ sakti. The thigh.
 ಸಕ್ತಿ sakri. = ಸಕ್ತರೆ. (ತರ್ಕ G.).
 ಸಕ್ತ sakre. = ಸಕ್ತ. (My.). See Prv. s. ಚಕ್ತೇಶ್ವರ.
 ಸಕ್ತ sa-kshata. Having a wound (Śāv. 5, 36; 5, after 47).
 ಸಖ sakha. = ಸಖಿ. (Śmd. 104, 105). ನಿಮಗೆ ಸಖಂ; ಕಮಲ ಸಖಂ (105).
 ಸಖಪ್ಪ sakhatva. = ಸಖಪ್ಪ. (My.).
 ಸಖಾಯ sakhāya. Tbb. of ಸಖಾಯಸ. (Śmd. 108; Kāv. I, 2, 96-103). A friend.
 ಸಖ sakhi. A male friend, an associate, a companion (Sk. ಸಖಿನ್). 2, a female friend or companion, a woman's confidante (Sk. ಸಖೀ; ಗೀತೆ, ಬೆಟ್ಟಿಗೆ Śm., Kk. 29; ಅಳಿ, ಕೆರ ದ Nn. 138; ಅಳಿ Śmd. I, 143).
 ಸಖಪ್ಪ sakhitva. = ಸಖಪ್ಪ. Friendship, intimacy (Sk.).
 ಸಖ sakhe. Tbb. of ಸಖಿ. Heat (Bp. 44, 22; 45, 2; 53, 53; 56, 38; 57, 18).
 ಸಖೇದ sa-khēda. Having grief or sorrow, distressed, painful (B. 4, 146; My.).
 ಸಖ್ಯ sakhya. Friendship, intimacy; a friend. 2, equality. See Nr. s. ಸಖ್ಯ.

सुठु सान्-का. 1. Mixing together, intermixture, blending, union; confusing, confusion; irregular or unlawful mixture. 2, a mixed caste or race, proceeding from the promiscuous intercourse of the four tribes, etc. ? sweepings, dust, off-scourings. 4, a double sack for manure and grain to be carried on the back of a bullock (My.).

ಸಂಕರ saṅkara. 2. Tbh. of ಕಂಕರ.

ಸಂಕರಜಾತಿ saṅkara-jāti. = ಸಂಕರ 1, No. 2. ಅಮೃತಕರಣಾದಿ ಜಾತಿಗಳು ಸಂಕರಜಾತಿಗಳೆನ್ನುವರು ವಡುವರು (Sl. 336).

ಸಂಕರಪಸಾಯಿತ saṅkara-pasāyita. Tbh. of ಕಂಕರಪ್ರಸಾದಿತ. (Śmd. 380).

ಸಂಕರೀಕರಣ saṅkarī-karāṇa. The act of mixing together; confusing, confusion; causing mixture or loss of caste. (R.).

ಸಂಕರ್ಷಣ saṅ-karṣaṇa. Drawing together, contracting; shortening; attracting, drawing; dragging away with, dragging along; making rows, ploughing. 2, Baladēva. See ಪುರ್ವ.

ಸಂಕಲ saṅ-kala. A pile, a collection, an accumulation, a quantity. See Ūt. I, 80 a. ಸಂಕುಲ.

ಸಂಕಲನ saṅ-kalana. The act of heaping together; contact, junction, collision, intermixture (Bp. 51, 39). 2, addition (in arithmetic; My.).

ಸಂಕಲಿಕೆ saṅ-kalikē. Union; a pair of wedding garments (My.). — ಸಂಕಲಿಕೋತ್ರ. Two dōtras (My.).

ಸಂಕಲಿತ saṅ-kallita. Heaped together, piled up, joined; blended, mixed with (Bp. 22, 25); added. 2, addition (in arithmetic).

ಸಂಕಲೆ saṅkalē. Tbh. of ಕುಲ. (Śmd. 353; Mr. 154; ದ್ವಯ Śmd. I; see ಪಾದ, ರಕ್ತ; Bp. 22, 29). ಕರಿಯ ಸಂಕಲೆ (ನಿಗ ಒ. I, 64). — ಸಂಕಲೆಯಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To chain. ತೊಡೆ ಸಂಕಲೆಯಕ್ಕಿದ ಪೂರ್ ಕುದಿಯಕ್ಕಿಗನ್ನೆ ಸುರಿದುವು ಇರ್ಕ್ಕಲಕೆ ಕರುಳ (Śmd. 132). — ಸಂಕಲವನೆ. -ಮನೆ. A jail, a prison (Bh. 3, 8, 10). — ಸಂಕಲವನ್ನ. Tbh. of ಕುಲವಾನ್ವ. (Śmd. 380). — ಸಂಕಲವೇಡು. -ವೇಡು. = ಸಂಕಲವನೆ. (Ūpr. 1, 99).

ಸಂಕಲ್ಪ saṅ-kalpa. Will, volition, strength of will, purpose, mental resolve or determination, resolution, vow. 2, will, wish, desire. 3, idea formed in the mind, thought, imagination, fancy, contrivance; consideration, reflection (ನೆನವದು Mr. 456). 4, mind, soul, heart. 5, a solemn vow to perform a ritual observance, declaration of purpose. See Nn. s. ಮನೋನಿಶ್ಚಯ; Bp. 22, 29.

ಸಂಕಲ್ಪಜ saṅkalpa-ja. Kāma. (R.).

ಸಂಕಲ್ಪಜನ್ಮ saṅkalpa-jaṇma. Mind or heart-born: Kāma.

ಸಂಕಲ್ಪಿತ saṅ-kalpita. Wished for, aimed at, resolved on; conceived, imagined, thought, contrived (Bp. 8, 8).

ಸಂಕಲ್ಪಿಸು saṅ-kalpisi. To will, to purpose, to resolve (My.); to wish for, to desire, to strive after (Bp. 2, 19).

ಸಂಕಮಕ saṅ-kamka. Going or moving about unsteadily, unsteady, inconstant, fickle; uncertain, doubtful; weak, feeble; — had, wicked.

ಸಂಕಾರ saṅ-kāra. Light, radiance (ಅರ್ಕ, ಪ್ರಭೆ Nn. 13). 2, appearance. 3, vicinity. 4, like, similar.

ಸಂಕೆ saṅki. N. — ಸಂಕೇವ. N. (Bp. 9, 89).

ಸಂಕೀರ್ಣ saṅ-kīrṇa. Poured together, mixed together, intermingled; confused; miscellaneous; made full, filled, full; crowded, closely packed (ಕಂಕಲ Ūt. I, 80); contracted, narrow (ತಂಕು, ಇಟ್ಟೆ Nn. 47); indistinct; scattered, strewed, spread, diffused; sprinkled. 2, of mixed caste, of impure origin; impure. 3, a man of mixed or impure origin, an outcast. 4, N. of a metre (Ūh.). See ಇದಿ 1, ತಿವೆ. ಸಂಕೀರ್ಣಕ saṅ-kīrṇaka. = ಸಂಕೀರ್ಣ No. 4. (Ūh.).

ಸಂಕೀರ್ಣರಾಶಿ saṅkīrṇa-rāśi. A heap of miscellaneous things. See ನಿಗುಮ್ಮಿಸು.

ಸಂಕೀರ್ತನ saṅ-kīrtana. The act of reciting or proclaiming at full; greatly praising or celebrating, landing, honouring, glorification (Bp. 42, 37; My.). — ಸಂಕೀರ್ತನಂಗಯ. -ಂ. To celebrate or praise greatly (Śāv. 1, after 79).

ಸಂಕೀರ್ತನೆ saṅ-kīrtanē. = ಸಂಕೀರ್ತನ. (Bp. 61, 78; My.).

ಸಂಕು saṅku. 1. Tbh. of ಕಂಕು. (Śmd. 335). ಸಂಕುವೆನ್ನು ಕೊಡು ನಿರ್ವಹಿಸಿಯು ಅಕ್ಕುಂ (385).

ಸಂಕು saṅku. 2. Tbh. of ಕಂಕು. (ಪಾಂಡಜನ್ಯ, ಕಂಕು Nn. 65; My.; Tē.). ಸಂಕನಲ್ಲಿ (Nn. 65).

ಸಂಕುಚಿತ saṅ-kūcīta. Contracted, narrowed, shrivelled up, shrunk, wrinkled (ಸಣ್ಣದ G.; My.); closed, shut, unknown. ಸಂಕುಲ saṅ-kūla. Crowded together, thronged; mixed together; confused, perplexed; much (ಬಹಳ Ūt. I, 80, o. r. ಸಂಕುಲ); filled with, full of. 2, a crowd, a throng, a multitude (ಗ್ರಾಮ, ಸಮೂಹ Nn. 37; ಸ್ತೋಮ Mr. 422).

ಸಂಕುಲಿತ saṅ-kūlita. Confusion, perplexity (Śāv. 4, 107).

ಸಂಕೃತಿ saṅ-kṛiti. = ಸಂಸ್ಕೃತಿ No. 2. N. of a type of metres (Ūh.).

ಸಂಕೆ saṅkē. 1. Tbh. of ಕಂಕೆ. (Śmd. 335). Cf. ನಿಸ್ಸಂಕೆ. ಸಂಕೆ ತಿಳಿಯದವಗೆ ಅಂಕೆ ಮಾಡ ಬೇಡ (Prv.).

ಸಂಕೆ saṅkē. 2. (Tbh. of ಸ್ಪೃಕೆ). The plant Trigonella corniculata Lin. — ಸಂಕೆಬೇರು. (ಮರುಸ್ತಾಳಿ, ಪುನನೆ, ಸ್ಪೃಕೆ, ದೇವಿ, ಲತೆ, ಲಘು, ಸಮುದ್ರಾನೆ, ಬಧು, ಕೋಟಿವರ್ಣ, ಲಂಕೋಪಕೆ, ಸ್ಪೃಕೆ ಎನ್ನು ಗರ್ಭದ್ರವ್ಯ Sl. 155).

ಸಂಕೇತ saṅ-kēta. Any indicatory sign or gesture, intimation, hint, allusion, a sign, a signal, a token, a mark, symbol (ಸಮಯ Mr. 530); gestation; agreement, convention; engagement, appointment, assignation (with a lover).

ಸಂಕೇತಕ saṅ-kēta-ka. An agreement, a convention, an appointment. 2, a rendezvous.

ಸಂಕೇತನ saṅ-kēta-na. = ಸಂಕೇತಕ No. 1. See ವ್ಯವಹಾರಮಾಲ್ಯ. 2, assignation (see ಸಂಕೇತನಧವನ).

ಸಂಕೇತನಧವನ saṅkēta-na-bhavana. A house of assignation, appointed house (J. 26, 9).

ಸಂಕೇತಭೂಮಿ saṅkēta-bhūmi. = ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ. (ಕೊಮ್ಮು Kk. 89).

ಸಂಕೇತಸ್ಥಲ saṅkēta-sthala. A place of assignation, appointed place (ವನವು, ಕೊಮ್ಮು Śm. 57; ವನವು, ಕೊಳ, ಕೊಮ್ಮು Kk. 94).

ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರ saṅkēta-akṣhara. A secret writing (My.).

ಸಂಕೇತಿ saṅ-kēti. A certain caste of smārta Brāhmaṇas in Mysore, speaking a very corrupt Tamil (My.).

ಸಂಕೇತೋದ್ಯೋಗ saṅkēta-ndyōga. Secret exertion, etc. See ಹೊಂಬು 1.

ಸಂಕೋಚ saṅ-kōca. Shrinking, contracting, shrivelling up, contraction, shrinking; cringing, cowering; compression, ahridgment; diminution; narrowness; shutting up, closing (of flowers). 2, terror, fear (Śk.); reserve, closeness; abashedness, repression (Mhr.; ಭಯ, ಬಿಡೆ Ūh.). 3, saffron. 4, a sort of skate fish. See ಕುರ್ಗು, ಸುರ್ಗು 1.

ಸಂಕೋಚಕರಣ saṅkōca-karāṇa. The act of causing to shrink, contract, etc. See ಮುಗುಳ್ಳು.

ಸಂಕೋಚನಾಥ saṅkōca-gāṇa. A man who is abashed or hesitates (in speaking, eating, etc., My.).

ಸಂಕೋಚನ saṅ-kōṣaṇa. The act of contracting or shrinking, contraction, causing to shrink or close; contracting, shrinking, closing, etc. See ಉದುಗು, ಕುನುಗು, ಮುದುಡು, ಸುರುಣ್ಣು, ಸುರುಳು, ಸುರುಳ್ಳು.

ಸಂಕೋಚಿ saṅ-kōṣi. Shrinking; contracting; closing. See ಗಾತ್ರ.

ಸಂಕೋಚಿಸು saṅ-kōṣisu. To shrink, etc.; to close, to shnt (as a flower, Ūpr. 2, after 39).

ಸಂಕೋಲಿ saṅkōli. = ಸಂಕಲಿ. Tbh. of ತೃಂಬಲ. (ತೃಂಬಲ G.; My.).

ಸಂಕ್ರನ್ನನ saṅ-krandana. Crying, roaring. 2, Indra.

ಸಂಕ್ರಮು saṅ-krama. = ಸಂಕ್ರಮು. Going or coming together, meeting together, etc.; being transferred; etc.

ಸಂಕ್ರಮಣ saṅ-kramana. The act of going along with, concurrence. 2, the act of going or passing through, transition, proceeding, progress; passage. 3, the sun's passage from one sign of the zodiac to another. 4, the day on which the sun passes from one sign of the zodiac to another (My.). 5, the day on which the sun's progress to the north of the equator or summer solstice begins. See ಮುಕರ. 6, the air of both the two nostrils (ಎಡ ಬಲ ಬೆರಸು Mr. 58).

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ saṅ-krānti. = ಸಂಕ್ರಮಣ. Passage of the sun or planetary bodies from one sign into another, etc. (ಸೂರ್ಯಮಾರ್ಗ G.), especially the ಮುಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿ (My.). 2, = ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬ (G.). ಎನ್ನೆನ್ನವರು ಅನ್ನೇ ಹೋದರು, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಬನ್ನ ಹುಡೋನೆ ಬೇಡಿತು (Prv.). See B. 5, 309. — ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬ. The ಪೂಂಗುಹಬ್ಬ, held on ಮುಕರಸಂಕ್ರಾಂತಿ (My.).

ಸಂಕ್ರಾಂತು saṅ-krāntu. = ಸಂಕ್ರಮು. Difficult progress or passage, making one's way over difficult ground (as over rocks or torrents or inaccessible passes). 2, a causeway, a bridge.

ಸಂಕ್ರೇಶ saṅ-krēṣa. Affliction, pain, torment, anguish. See ಜಗಿಲಾ 2, ಪಗಿಲಾ 2.

ಸಂಕ್ರೇಷ್ಟ saṅ-krēṣṭa. Thrown together, heaped up; — dashed together, destroyed; — compressed, abridged, abbreviated, diminished (ಸಂಕ್ರೇಷ ಮಾಡಿದ G.; My.); concise, compact, small; — thrown, despatched.

ಸಂಕ್ರಷ್ಟು saṅ-krēṣṭu. = ಸಂಕ್ರಮು. (ಅಲ್ಲಾದಿದ G.).

ಸಂಕ್ರಷ್ಟಿತ saṅ-krēṣṭita. Tossed together, tossed about, violently shaken or agitated (My.).

ಸಂಕ್ರೇಷ saṅ-krēṣa. Throwing together; compression, abridgment, abbreviation, rendering concise; conciseness, briefness; a brief or concise exposition, epitome, paraphrase; — throwing, sending. ಸಂಕ್ರೇಷವಾಗಿ, concisely, in short, briefly (My.).

ಸಂಕ್ರೇಷಣ saṅ-krēṣaṇa. = ಸಂಕ್ರೇಷ. Abridgment, brevity, abbreviation.

ಸಂಕ್ರೇಷಿಸು saṅ-krēṣisu. To abridge, to shorten, to abbreviate (My.); to reduce to a more simple expression, as a compound quantity or equation (My.).

ಸಂಕ್ರೇಷಭ saṅ-krēṣaḥ. Shaking about, trembling, agitation; disturbance; overturning, upsetting; pride (G.).

ಸಂಕ್ರೇಷಿತ saṅ-krēṣita. Shaken or tossed about; — the state of being violently shaken about or agitated (Ūh. G. 18. in its v. 38).

ಸಂವಿನ್ನ saṅ-khiṇa. Greatly depressed or distressed, suffering great pain or uneasiness. See ಮಿಡುಗು.

ಸಂವಿ saṅkhē. Tbh. of ಸಂಖ್ಯೆ (ಲೆಕ್ಕ, ಅಂಕ Mr. 343; see Mr. 3. ವರ್ತನೆ and ಸ್ವರ 2; Bp. 5, 60; 9, 22; 61, 92).

ಸಂಖ್ಯೆ saṅ-khya. Conflict, battle, war.

ಸಂಖ್ಯಿಕ saṅ-khyika. Numbering, amounting to, compound of a certain number (at the end of compounds).

ಸಂಖ್ಯಾತ saṅ-khyāta. Reckoned up, enumerated, calculated; numbered, counted. 2, number; a particular high number (ತೂಟು, ಗಣನಾರ್ಥದ Nn. 66; Bp. 58, 59).

ಸಂಖ್ಯಾನ saṅ-khyāna. The act of reckoning up, numbering, numeration, calculation (see ಸಂಖ್ಯಾತ). 2, a numeral (Śmd. 169); a noun of a numerical character (as ತೂಟು, ಎರಡು, etc., ಸಾ.).

ಸಂಖ್ಯಾಪೂರಣ saṅkhyā-pūraṇa. Completion, i. e. graduation, in number (Śmd. 242).

ಸಂಖ್ಯಾರುಚಿ saṅkhyā-ruci. Reason, intellect (ಮತಿ, ಪ್ರಜ್ಞೆ, etc., ಬುದ್ಧಿ Mr. 223).

ಸಂಖ್ಯಾವತಿ saṅkhyā-vat. Having number, numbered. 2, possessing reason or intellect, intelligent.

ಸಂಖ್ಯಾವಸ್ತು saṅkhyā-vastu. A thing to which a number is prefixed (Śmd. 170).

ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ saṅkhyā-vācaka. Expressive of number. 2, a numeral (My.).

ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ saṅkhyā-vāci. A numeral (Śmd. 22, 110, 122, 170 C.). ಎಳೆನ್ನು, ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ (Śmd. 1).

ಸಂಖ್ಯಾಸ saṅkhyā-sa. A kind of computation is provided (Ūh.; Mr. 369, o. r. ಸಂಖ್ಯಾಸ).

ಸಂಖ್ಯೆ saṅ-khyē. ಸಂಖ್ಯಾ = ಸಂಖೆ. Reckoning up, numbering, numeration, calculation. 2, an account, sum. 1, number; a numeral (ಲೆಕ್ಕ Śmd. 128, 243 Cm.; ಸಂಖ್ಯಾತ 82, 98, 110 Cm.; see ಒನ್ನು 2, ಮತ್ತು 3; Śmd. 22, 120-122, 134, 179-200, 256; Kāv. I, 1a, 22-27; I, 1b, 42-47, 62-65). 4, deliberation, reasoning, reflection; reason, intellect, understanding. ಸಂಖ್ಯೆಯವರು, persons that number (Bh. 2, 13, 11).

ಸಂಖ್ಯೇಯ saṅ-khyēya. Numerable, calculable. 2, that is to be counted (Śmd. 169).

ಸಂಗ saṅga. 1. Tbh. of ಸಂಘ. (Śmd. 338).

ಸಂಗ saṅ-ga. 2. Going together; coming together; joining, uniting, union, contact, touch (ಘಟಿ, ಯೋಗ Nn. 113). Association, intercourse, friendship, love; sexual intercourse; the confluence of rivers. 2, N. (My.; B. 2, 31). ಸಖ್ಯೆ ಸಂಗಾ ಮಾಡು, ಸಖ್ಯೆ ಸಂಗಾ ಮಾಡ ಬೇಡು — ಹಾರವಯ್ಯ; ಸಂಗ ಜಲದಂಗ — ಹೀನನ ಸಂಗ ಮಾಡಿಗೆ ಆಗದು, ಮಾಡಿಯ ಸಂಗ ಹೀನಗೆ ಆಗದು (Prva.). — ಸಂಗ ಮಾಡು. To connect one self with, to associate with; to have sexual intercourse (ಲೆ G.). — ಸಂಗಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ಸಂಗಮದೇವ (Bp. 2, 31) 2, N. (37, 20; see ಮಿಡುಗು, ಮುಗ್ಧ, ವಿವಾಹ, ಹೆಮ್ಮೆ). — ಸ. ಗವ್ಯೆ. -ಅವ್ಯೆ. N. see ಎಣ.

ಸಂಗಟ saṅgaṭa. Tbh. of ಸಂಘಟ. (My.; Tē. ಸಂಗಟ).

ಸಂಗಡ saṅgaḍa. Tbh. of ಸಂಘಾತ. (Śmd. 363; cf. ಸಂಘಾತ). Closely joined or united, joined; — together with, with (C.); by, in presence. 2, junction, union, combination, company (Śmd. 118; ಸಂ, ಎಣ, ಹೋಡು, ಹೋಳ, ಹೋಳು, etc. ಸಮಾನ ಸಾ.). ಸಂಗಡದ ಒಂದು (Śmd. 187). ಸಿವಿಯು ದ್ವಂದ್ವಮದ ಸಂಗಡಮಾಗಿ ಕುಳ್ಳುಮಾತಿಕಂ (Rat. 5, 46). ದ್ವಂದ್ವವಿಧಮುನಿಗವುಗವರ ಸಂಗಡದೊ (Bp. 27, 56). ಅದಂ ಸಂಗಡ

(J. 2, 29). ಅವರ ಸಂಗದ ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವನು (B. 5, 183). ನಿನ್ನ ಸಂಗದ ಬಟ್ಟೆ ಆಳು ಬರುವನು (1, 3). ಬೀದೀಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಸುರಿದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗದ ಜಗದಾದಿ ಹಾಗೆ. — ಭರಭರನೆ ಹೋಗಿ, ಭರವದೇವರ ಸಂಗದ ಭರವಾಸ ಕೇಳಿದ. — ಮುದದಿ ಇಲ್ಲದವನ ಸಂಗದ, ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟು ಎನ್ನ, ಕೇಳಿದ (Prva.). See Prv. s. ಸ. ನತಿ. — ಸಂಗದ ಕರ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು. To take (somebody) with (one's self, B. 3, 70; 5, 302). — ಸಂಗದ ತಕ್ಕಿಕ್ಕು. To take (something) with (one's self, B. 5, 293). — ಸಂಗದ ತೆಗದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು. To take (somebody) with (one's self, B. 5, 47). — ಸಂಗದಲೂ. — ಲೂ. Together also: also together with (G.). — ಸಂಗದಲೇ. — ಲೇ. Even together with (B. 4, 77).

ಸಂಗದದಾಳ saṅgaḍaḍā. Tbh. of ಸಂಘಾತದಾಳ. (Smd. 331). ಸಂಗದವೆಕ್ಕಣ saṅgaḍavēkkana. Tbh. of ಸಂಘಾತವೇಕ್ಷಣ. (Smd. 380, o. r. ಸಂಗದವೆಕ್ಕಣ).

ಸಂಗದವೆಕ್ಕಣ saṅgaḍavēggana. = ಸಂಗದವೆಕ್ಕಣ, q. v.

ಸಂಗದಿ saṅgaḍi. A companion (ಸಂಗದ ಇರುವವನು G.; cf. ಸಂಘಟ್ಟ). 2, a means, that by the help of which an end is attained (B. 4, 38).

ಸಂಗದಿಗ saṅgaḍiga. A companion, an associate, a friend (ಮಿತ್ರ, ಪ್ರೇಮಿ, ಸಖ Mr. 311; Ūpr. 2, 35; Bp. 26, 12; 29, 8; 47, 36; My.). ಒಂದೆ ಪ್ರಾಯದ ಸಂಗದಿಗನು (ನಯಸ್ಕ, ಸವಯಸ್ಕ, ಸ್ನಿಗ್ಧ); ಎದೆಯಲಾದ ಸಂಗದಿಗನು (ಮಿತ್ರ, ಸುಹೃತ್ Nr.).

ಸಂಗದಿಗತನ saṅgaḍigatana. Intimacy, friendship (ಸಖ್ಯ Nr.).

ಸಂಗದಿಗಿತ್ತಿ saṅgaḍiga-itti. A female companion or friend (My.).

ಸಂಗದಿಸು saṅgaḍisu. (= ಸಂಗಳಿಸು). Union to take place (ಬನ್ನಾಗು Smd. 118 Cm.); to be one (Smd. 55); to be closely joined or united; to assemble (v. i.), to be numerous, to swarm, to crowd; to be joined with (see Bp. 5, 44; 12, 13; 32, 52; 50, 16; 57, 44; 60, 34; Rāv. 5, 46; J. 22, 4). 2, to join (v. t., J. 24, 65). 3, to act immediately or directly, to lose no time (ಅಡಸು Smd. 29 Cm.).

ಸಂಗತ saṅ-gata. Come together, convened, met. 2, joined, conjoined, united, associated, connected with (Kāv. III, 8, B, 140; IV, 1, 7); united in wedlock; sexually united. 3, assembled, collected, assembled, mixed. 4, fitted together, apposite, proper, seasonable, appropriate, applicable, adapted to, fitted for (Smd. 166, 219; Kāv. III, 3, B, 75). 5, union, meeting; association, intercourse, connection; friendship, acquaintance.

ಸಂಗತಿ saṅ-gati. = ಸಂಗಿ. Coming together, meeting; interview; union, junction, conjunction, mixture. 2, association, intercourse, society, company. 3, sexual intercourse. 4, adaptation, fitness, appropriateness, applicability. 5, going to, visiting, frequenting. 6, meeting or coming to pass accidentally, chance, accident. 7, occurrence, affair; matter, subject (C.; B. 3, 1. 13). ಸಂಗತಿ ಸಿರಿಯೋ? ದಾರೋ? ಹಣ್ಣು ಸಿರಿಯೋ? — ಸಂಗತೇ ಗುಣ ನೋಡು ನೋಡು, ಹೆಣ್ಣುತೇ ಗುಣ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡು (Prva.). ಸಂಗತಿಯ ನುಡಿಯು ತಿರಲು (ಛಾಪಾಂಗ Mr. 32). — ಸಂಗತಿಗೆ ಬೀದು. To fall into society. ಎಷ್ಟೋ ಹುಡುಗರು ಕೆಟ್ಟ ಸಂಗತಿಗೆ ಬಿದ್ದು (B. 4, 1). — ಸಂಗತಿಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು. To take into one's company: to take with one's self. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದನ ಕುದುರೆಗಳ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸಂಗತಿಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು, ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ (B. 4, 214). — ಸಂಗತಿನದೆ. — ನದೆ. To become proper or appli-

cable (ಸಮೃದ್ಧವಾಗು Smd. 130 Cm.). — ಸಂಗತಿವೆದ. — ವೆದ. = ಸಂಗತಿನದೆ. (Kāv. V, 950). — ಸಂಗತಿ ಹಿಡಿ. To begin to keep company with, to have intercourse with, to ally or connect one's self with. ಹೀಗೆ ಮಗನು ಕೆಟ್ಟ ಗೆಳೆಯರ ಸಂಗತಿಗೆ ಹಿಡಿದು (B. 1, 1). ಸಭ್ಯ ಆಳು. . . . ತುಡುಗ ಅವನ ಸಂಗತಿ ಹಿಡಿಯಿತು (8, 22).

ಸಂಗತಿದೋಷ saṅgati-dōṣa. A blemish, vice or ill-habit contracted through keeping company with (My.). ಸಂಗತಿ ದೋಷ ಕೊರಳಿಗೆ ಡೊಣ್ಣೆ (Prv.).

ಸಂಗತ್ಯ saṅ-gatya. Having met, having come together, having become united (Sk.). 2, a word or speech in proper course or order (ಕ್ರಮವಿಧ ನುಡಿ Mr. 461).

ಸಂಗಮ saṅ-gama. = ಸಂಗಮ. Coming together, meeting; union, junction, contact, touch; association, intercourse, society, company; sexual intercourse; the junction or confluence of two rivers (ಕೂಡರ್ Ūt. I, 67); the mouth of a river; planetary conjunction; fitness, adaptation. — ಸಂಗಮದೇವ. A form or linga of Śiva as worshipped at ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ (Bp. 4, 70; 5, 7; 22, 53; 32, 11; 35, 50; 61, 51. 55). — ಸಂಗಮನಾಥ. = ಸಂಗಮದೇವ. (Bp. 32, 9). — ಸಂಗಮೇಶ. — ಈಶ. = ಸಂಗಮದೇವ. (Bp. 4, 74; 58, 41; 61 anm.; see ಕೂಡಲ, ಗುರು). — ಸಂಗಮೇಶ್ವರ. — ಈಶ್ವರ. = ಸಂಗಮೇಶ. (Bp. 3, 44; 23, 6; 36, 61; 52, 49; 61, 63; see ಕಪ್ಪಡಿ, ಗುರು). 2, = ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪುರ. (5 anm.). — ಸಂಗಮೇಶ್ವರದೇವ. = ಸಂಗಮದೇವ. (Bp. 30, 29). — ಸಂಗಮೇಶ್ವರಪುರ. The town at ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ (Bp. 61, 10). — ಸಂಗಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ. = ಸಂಗಮದೇವ. (Bp. 61, 49).

ಸಂಗರ saṅ-gara. 1. Agreeing together; agreement, assent; promise. 2, a day and night (ಅಹೋರಾತ್ರಿಗ್, ಹಗಲಿರುಳು ಗ್ Nr. 19).

ಸಂಗರ saṅ-gara. 2. Swallowing up, devouring. 2, flesh, meat (ಮಾಂಸ Nr. 19). 3, war, battle (ಕಾಳಿಗ Nr. 9; ಭರ, ಕಾಳಿಗ 19). 4, misfortune, calamity, trouble, pain (ದುಃಖ, ವ್ಯಥೆ 19). 5, a stupid man (ಮೂಢ, ಮೂಢ 19). 6, the fruit of the śāmi tree (ತಮಿಳಲಿನ ಬನ್ನಿಕಾಯ 19).

ಸಂಗರಕ್ರಿಯೆ saṅgara-kriyē. Causing to fight. See ಕಾದಿಸು.

ಸಂಗವ saṅgava. Tbh. of ಸಂಗಮ. (Smd. 347).

ಸಂಗಳಿಸು saṅ-gaḷisa. (= ಸಂಗದಿಸು). To be joined, combined, mingled or mixed (Rāv. 5, after 19; 5, after 55; 6, after 11; 8, after 5; 8, 85; Sāv. 1, 50). 2, to be brought about, to be produced (Ūpr. 3, 40; 4, 66); to come to pass, to occur, to be used (ಬರ್ Smd. 256 Cm.; ಉಣ್ಣು 264; ಸಮೃದ್ಧವಾಗು 264 Cm.). 3, to produce (Ūpr. 1, 59; 3, 48).

ಸಂಗಾತ saṅgāta. Tbh. of ಸಂಘಾತ. Union, association, company; — with, together with (C.).

ಸಂಗಾತಿ saṅgāti. Tbh. of ಸಂಗಾತಿ. A companion, a friend (My.). See ಸಂ. — ಸಂಗಾತಿಮುಚ್ಚ. Marks on the body said to indicate the number of a person's friends (in children's language, My.).

ಸಂಗಿ saṅgi. Going with or to, uniting with, flowing together. 2, full of attachment or devotion, attached, devoted, addicted to, fond of; desirous; insatiable. — ಸಂಗಿದೇವ. N. (Bp. 59, 1).

ಸಂಗೀತ saṅ-gita. Singing together, song in chorus or harmony. 2, singing accompanied by music and dancing, symphony (ನೃತ್ಯಮ್ ಅ ವಾದ್ಯಮ್ ಅ ಗೀತಮ್ ಇವು ಕೂಡಿದರೆ ಸಂಗೀತಮ್ ಎಂದೆನಿಸು Mr. 79); singing accompanied with

music, a concert; a song sung by many voices, chorus. 3, the art of singing with music and dancing. 4, = ಸಂಗೀತ No. 2, conversation, discourse (ಸಂಘರ್ಷ, ಕೂಡುಮಾಡು Mr. 461). ಬಧಿರ ಕೇಳುವನೆ, ಸಂಗೀತದ ಪಾದಿದರೆ? (Dp. 87). ಸಂಗೀತ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಅಂಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲ (Prv.). — ಸಂಗೀತದ ಹಕ್ಕು. N. of a bird (ಕುಕ್ಕುಭ Si. 177. 178).

ಸಂಗೀತಕ ಸಾಂಗೀತಕ. Singing together; a concert; symphony; public entertainment consisting of songs combined with music and dancing. See Öpr. 4, 84. ಸಂಗೀತಕನ ಸ್ವರಭೇದ (ತಾರ Nn. 109; o. ra. ಸಂಗೀತದ ಸ್ವರಭೇದ, ರಾಗಭೇದ).

ಸಂಗೀತಗಾಂವಿ saṅgita-gāṇa. A singer; a teacher of singing. (? R.).

ಸಂಗೀತವಿದ್ಯಾ saṅgita-vidyā. = ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರ. (My.).

ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರ saṅgita-śāstra. The science of singing combined with music and dancing (My.).

ಸಂಗೀತಸ್ವರ saṅgita-svara. The seven notes of the musical scale (My.).

ಸಂಗೀತಿ saṅgiti. Singing together, a concert, etc. (= ಸಂಗೀತ). 2, conversation, discourse.

ಸಂಗೀರ್ಷ saṅgīrṣa. Praised. 2, agreed, assented to, promised.

ಸಂಸೋಧ saṅ-sōdha. Completely concealed. 2, contracted, abridged. 3, brought into contact, united, joined; heaped together. 4, arranged.

ಸಂಸೋಧಿ saṅ-sōdhi. Society, fellowship (Bp. 12, 24; 37, 36).

ಸಂಗ್ತಿ saṅgti. Tbh. of ಸಂಗತಿ. See Prv. s. ಪಂಕ್ತಿ.

ಸಂಸ್ರೂತ saṅ-srūta. Strung or tied together. (A.).

ಸಂಸ್ರೂತ saṅ-srūta. Seizing or holding together, seizing, grasping, clenching (ಮುಷ್ಕ Mr. 328), grasp, grip, taking hold of, taking. 2, reception, admission, assent. 3, receiving kindly, guarding, protecting, supporting, entertaining. 4, bringing together, a gathering, conjunction, collection, heap, conglomeration (ಕೂಡಲಿಕ್ಕಿವುದು Nn. 109), store. 5, a compilation. 6, sum, amount, totality. 7, condensation, conciseness. 8, an abridgment, epitome, summary. 9, a catalogue, list. 10, restraining, confining, controlling. 11, a store-room, a place where anything is kept. See ನೆರವು, ಸಂಚಿಸು, ಸ್ಥಾನಸಂಗ್ರಹ. — ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡು. To gather together, to collect, to amass, to lay up in store (B. 4, 2; 5, 76); etc. (= ಸಂಗ್ರಹಿಸು).

ಸಂಸ್ರೂತ saṅ-srūta. The act of taking hold of, seizing, grasping, embracing, etc.; bringing or gathering together, collecting, assembling, etc. See ಉಪ.

ಸಂಸ್ರೂತ saṅ-srūta. Diarrhoea, dysentery (ಗ್ರಹಣೇರುಹ, ಪ್ರವಾಹಿ G.).

ಸಂಸ್ರೂತ saṅ-srūta. To include, to comprehend (Śmd. 66 Cm.). 2, to gather together, to collect, to acquire, to amass, to pile (as books, money, grain, furniture, knowledge, My.; Bp. 9, 38; 16, 12). 3, to abridge (as a story, My.).

ಸಂಸ್ರೂತ saṅ-srūta. Gathering together; abridging (ಮೊದಲದಾಗಿ ಉಪವಾದವನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಸಂಕ್ಷೇಪಣ, etc. Si. 394).

ಸಂಸ್ರೂತ saṅ-srūta. (i. e. ಸಂಗ್ರಹಣೆ). To bring or gather together, to collect, etc. (Bh. 4, 2, 52).

ಸಂಗ್ರಾಮ (saṅ-grāma). A battle, war, fighting (ಛನ, ಕಾಳಗ, o. r. ರಣಾಂಗಣ Nn. 15; ಕಾಳಗ 91; ಬದರ Bhn. 33).

ಸಂಗ್ರಾಮಧೀರ saṅgrāma-dhīra. Brave in war; a brave warrior (My.).

ಸಂಗ್ರಾಮಲಮ್ಪಟ saṅgrāma-lampāṭa. Hankering after fighting or quarrel (an epithet of Nārada, Grj. 8, after 40).

ಸಂಗ್ರಾಹ saṅ-grāha. Seizure, grasp; clenching the fist. 2, the fist. 3, the handle of a shield.

ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯ saṅ-grāhya. To be laid hold of or seized, capable of being seized, seizable (Kāvy. V, 10); to be collected; to be received.

ಸಂಘ saṅ-gha. = ಸಂಗ 1. Close contact or combination. 2, any collection, a heap, a mass, a multitude, a quantity, a crowd, a host, a group, a flock, an assemblage (Bp. 58, 48); any number of people or inhabitants living together;—a committee (as of a school, of a municipality, etc., My.).

ಸಂಘಟ saṅ-ghaṭa. = ಸಂಘಟ. (Sk.; Bp. 56, 7).

ಸಂಘಟನ saṅ-ghaṭana. = ಸಂಘಟನೆ, ಸಂಘಟನ (Sk.; My.).

ಸಂಘಟನೆ saṅ-ghaṭanē. Contact, union, junction; embrace;—being come by, obtained or acquired;—being accomplished or effected;—rubbing together, friction, crushing, bruising. — ಸಂಘಟನೆಯಾಗು. -ಅಗು. To be applied or used, to occur (ಸದಿಸು, ಬರ 8md. 79 Cm.). 2, to meet, to occur with: to occur, to happen (ತಾಗು 174 Cm.).

ಸಂಘಟಿ saṅ-ghaṭi. That crushes: a millstone (ದೇವುನ ವ ಲ್ಲು Mr. 206).

ಸಂಘಟಿತ saṅ-ghaṭita. = ಸಂಘಟಿತ. Joined; come by, obtained, achieved (My.);—struck, sounded.

ಸಂಘಟಿಸು saṅ-ghaṭisan. To join, to be combined (J. 4, 15). 2, to come, to occur, to happen (14, 13). 3, to be obtained (Rām. 5, 9, 27). 4, to be effected. ಸಂಘಟಿಸು (ಸಾಧ್ಯ Bhn. 66). 5, to strike (one thing) against (another. Śiv. 4, 39). 6, to crush (J. 11, 16).

ಸಂಘಟಿಕರಣ saṅghaṭi-karāṇa. Joining. See ಉಪ.

ಸಂಘಟಿ saṅ-ghaṭi. = ಸಂಘಟಿ. Meeting, joining together, close contact, union. 2, striking against, touch; clashing together, collision; shock, clash, encounter, conflict, embracing. 3, rubbing together, friction.

ಸಂಘಟನ saṅ-ghaṭana. = ಸಂಘಟನೆ, ಸಂಘಟನ. Close contact, union, junction; cleaving or adhering to. 2, striking against, striking; collision. 3, collecting, meeting, encountering, occurrence. 4, rubbing together, friction. See ಪಾದ; ಕಡು ಕುಟ್ಟು, ತಾಗು, ತಾಗು 1, ತಾಗು 1, ಸವಾಲು 1.

ಸಂಘಟಿ saṅ-ghaṭi. A companion, a follower (Sk.; cf. ಸ. ಗಡಿ).

ಸಂಘಟಿತ saṅ-ghaṭita. = ಸಂಘಟಿತ. Assembled, collected. 2, struck against, touched. (R.).

ಸಂಘರ್ಷ saṅ-gharṣa. 1. Tbh. of ಸಂಘರ್ಷ. (See Mr. 533 a ಹನ್ನ 3).

ಸಂಘರ್ಷ saṅ-gharṣa. 2. Rubbing together, grinding, trituration, friction (ತಿಕ್ಕಾಣಿ G.); rubbing against (another), collision, mutual attrition, emulation, vying or contending for superiority; envy. See Mr. 463, where the text is corrupt.

ಸಂಘರ್ಷಣಿ saṅgharṣaṇi. Rubbing against (another, etc. J. 12, 7; 17, 23).

ಸಂಘಾತ saṅghāta. = ಸಂಗದ, ಸಂಗಾತ. Close combination, union, association, connection (ಯುತ, etc., ಕೂಡಲ್ Mr. 440). 2, a collection, a mass, a multitude, an assemblage, a heap, a cluster, a band. 3, a collection of mucus, phlegm. 4, striking together; striking, killing, hurting. 5, a division of the infernal regions. See ಮತ್ಸ್ಯ.

ಸಂಘಾತಕಾರ saṅghāta-kāra. = ಸಂಗದಕಾರ. (Śmd. 381). Combined musical timo, etc.

ಸಂಘಾತಪ್ರೇಕ್ಷಣಿ saṅghāta-prēkṣaṇi. = ಸಂಗದವೇಕ್ಷಣಿ. (Śmd. 380). Combined sight, etc.

ಸಂಘಾತಿ saṅghāti. A companion, an associate, a friend (Bp. 57, 10).

ಸಚರಾಚರ sa-cāra-ačara. Comprehending all moving and motionless creatures, comprising animate and inanimate, having all things, universal. 2, every created thing animate or inanimate; the universe. See Bp. 10, 42; 51, 15, 31.

ಸಚಿ sači. = ಸತಿ. The wife of Indra. 2, an associate, a friend. 3, connection, friendship.

ಸಚಿನ sačina. A companion, a friend. 2, a counsellor, a minister (ಪ್ರಧಾನ Nn. 108).

ಸಚೀಶ sači-īśa. A minister of state (Bp. 59, 57).

ಸಚೀತನ sa-cētana. Having consciousness, sentient, animate, living (Ūpr. 3, 102; B. 4, 13).

ಸಚೀಲ sa-cēla. Having clothes, clothed, dressed.

ಸಚೀಲಸ್ನಾನ sačēla-snāna. Bathing with one's clothes on, ablution in one's garments (Bp. 55, 35; B. 5, 61; My.).

ಸಚ್ಚರಿತ sat-čarita. Good conduct, good behaviour (ಪ್ರಧಾನ, ಒಳ್ಳೆಯ ಚಾರಿತ್ರವು Nn. 60). 2, well-behaved; a virtuous, honest, upright man (Śmd. 175; ನೀತಿಗಿ Ūt. I, 39).

ಸಚ್ಚರಿತ sat-čaritra. = ಸಚ್ಚರಿತ. (Bp. 6, 1; 33, 77; 39, 57; 55, 46).

ಸಚ್ಚಿದಮಲ sat-čit-amala. Pure in nature and thought (Bp. 39, 28, 34).

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ sat-čit-ānanda. Existence, thought and joy (an epithet of the universal-soul); having existence, thought and joy (Kp. p. 130).

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಮಯ sačēdānanda-maya. Consisting of existence, thought, and joy (Kp. p. 132; J. 5, 7).

ಸಚ್ಚಿದ್ರೂಪ sat-čit-rūpa. Having the form of true knowledge (Śāv. 4, 124).

ಸಚ್ಚೇತನ sat-čētana. Having a virtuous mind (Bp. 83, 3).

ಸಜರ sa-jada. Stupid; ill; etc. See Bp. 40, 65.

ಸಜಮ್ಬಲಿ sa-jambhāli. Having mud, muddy, clayey.

ಸಜಲ sa-jala. Possessing water, watery, wet, humid.

ಸಜಲತೆ sa-jalatē. Wateriness (Ūpr. 5, 124).

ಸಜಾ saja. Punishment (My.; Mhr., H.; see ಪಾತಿ).

ಸಜಾತಿ sa-jāti. Of the same sort or kind or species; of the same class or tribe or caste.

ಸಜಾತೀಯ sa-jātīya. Of the same class or tribe or caste; etc.

ಸಜೀವ sa-jīva. Having life, alive, animate (My.).

ಸಜ್ಜ sajja. = ಸಜ್ಜು. Covered, clothed, dressed. 2, accoutred, trimmed. 3, ornamented, decorated. 4, prepared, made ready, ready. 5, armed, fortified. 6, apparatus, equipment, equipage, harness, armour, mail.

ಸಜ್ಜಕ sajjaka. 1. = ಸಜ್ಜಕ, q. v.

ಸಜ್ಜಕ sajjaka. 2. = ಸಜ್ಜಕ, q. v. (My.; see ಅಕ್ಕ-).

ಸಜ್ಜನ sajjana. 1. Clothing, dressing; preparing, making ready; putting on armour, arming. 2, a guard, a sentry, a picket (ಉಪರಕ್ಷಣ, ಪಾಳೆಯದ ಕಾಪು Nr.). 3, a kind of girth (ಉಪರಕ್ಷಣ, ಬಲ್ಲಾರದಟ್ಟಿ Nr.).

ಸಜ್ಜನ sat-jana. 2. Well-born, of good family, respectable, reputable; virtuous, good. 2, a good man, a virtuous man (Śmd. 114). 3, = ಸೌಖ್ಯ, goodness, generosity, kindness (see s. ಸೌಖ್ಯ). ಮರ್ಜನನ ಸಹವಾಸದಿನ್ನ ಸಜ್ಜನ ಕೆಡುವನು. — ಸಜ್ಜನನಿಗೂ ಸಜ್ಜನನಿಗೂ ಮೂರು ದಾರಿ, ಮರ್ಜನನಿಗೂ ಮರ್ಜನನಿಗೂ ಒನ್ನೇ ದಾರಿ, ಸಜ್ಜನನಿಗೂ ಮರ್ಜನನಿಗೂ ಎರಡು ದಾರಿ (Prva.). See Bp. 23, 37; 36, 2; 55, 32; 59, 51; Bh. 1, 8, 26; Sp. s. ನಾಯ್.

ಸಜ್ಜನಮಿತ್ರ sajjana-mitra. A friend of the good (Bp. 36, 2).

ಸಜ್ಜನವಧು sajjana-vadhu. A woman of good family (Śmd. 136).

ಸಜ್ಜನಸಂಗ sajjana-saṅga. Company of the good (My.).

ಸಜ್ಜನಿಕೆ sajjanikē. Virtuousness, goodness (Ūh. v. 8; My.).

ಸಜ್ಜನೆ sajjanē. 1. A virtuous, etc. woman; a wife (ದಾರ, ಕಲತ್ರ, ಗೃಹ, ವಧು, etc. Mr. 306).

ಸಜ್ಜನೆ sajjanē. 2. The act of dressing; dress, decoration, equipment, accoutrement, caparisoning an elephant; arming.

ಸಜ್ಜರಸ sajjarasa. Tbh. of ಸರ್ಜರಸ. (ಒಡುರೂಪ, ಸರ್ವರಸ, ರಾಶಿ, ಸರ್ಜರಸ Nr.; ರಾಳ, ಶಾಲ Mr. 144; Bh. 1, 8, 69; Si. 227; My.).

ಸಜ್ಜಕ sajjaka. A whip (ಸಜ್ಜನಕೋಲೆ, a scourge or whip Br., fr. H. ಸಜಾ). ಅಶ್ವಾದಿಗಳ ಹೊಡೆದ ಸಜ್ಜಕ (ಕತಿ Nr.).

ಸಜ್ಜಿಕೆ sajjikē. 1. = ಸಜ್ಜೆ. The linga box (V. 3, 66).

ಸಜ್ಜಿಕೆ sajjikē. 2. A female who is clothed or dressed. See ವಾಸಕ-.

ಸಜ್ಜಿಗೆ sajjigē. = ಸಜ್ಜಕ 2, ಸೊಜ್ಜಿಗೆ, ಸೋಜ. Wheaten flour in fine granules, wheaten grits, roleng (My.; Mhr. ಸೋಜಲ). 2, grits of roasted rice: a mess or dish made of grits of roasted rice (My.; Tē., H. ಸುಜ್ಜ, ಸೋಜ್ಜ, ಸೊಜ್ಜೆ; Mhr. ಸೋಜಲ). ನಾವೆ ತಿನ್ನುವವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜಿಗೆ ಹುದುಗಿದ ಹಾಗೆ. — ಸಮೃದ್ಧ ಮದ ಸಮಾನಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಿಗೆ (Prva.). See ಅಕ್ಕ-.

ಸಜ್ಜಿತ sajjita. Clothed, dressed; made ready, prepared; equipped, accoutred (as an elephant for war), armed.

ಸಜ್ಜೀಕರಣ sajjī-karaṇa. Equipping, making ready, preparing; decorating; arming. See ವಜ್ಜು 1.

ಸಜ್ಜೀಕಾರ sajjīkara. (= ಸಜ್ಜಕಾರ). Tbh. of ಸರ್ಜಕಾರ. Impure carbonate of soda, country alkali, natron (Mhr. ಸಜ್ಜಾಪಾರ, ಸಜ್ಜಾಪಾರ; ಸರ್ಜಕಾರ, ಸುಖಾರ್ಜಕ G.).

ಸಜ್ಜೀಕೃತ sajjī-kṛita. Arrayed; prepared; decorated; armed (Ūpr. 2, after 93).

ಸಜ್ಜು sajju. Tbh. of ಸಜ್ಜ. Prepared, made ready, ready (My.). ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೂ ಹೊಡೆ ಸಜ್ಜು ಅಗಲಿಲ್ಲ (Prva.). — ಸಜ್ಜು

ನಿಯತ್. To make ready; to make one's self ready (Riv. 6, after 116).

ಸಜ್ಜುಕ sajjuka. = ಸಜ್ಜುಕ 1, ಸಜ್ಜುಕ. Tbh. of ಸದ್ಯಸ್ಯ. New, recent, young (ಪ್ರತ್ಯಯ, ಸದ್ಯಸ್ಯ Hiā.). 2, that is young or fresh: a bud (ನನ, ಮುಗುಳ್, ವೋಗ್, ಕುಟ್ಟುಲ śm. 22, o. r. ಸಜ್ಜುಕ; Kk. 28, o. r. ಸಜ್ಜುಕ; J. 17, 24; 18, 30).

ಸಜ್ಜೆ sajje. = ಚಜ್ಜೆ, etc. The grain *Holcus spicatus* Roxb. (My.).

ಸಜ್ಜೆ sajje. = ಚಜ್ಜೆ, ಚಜ್ಜೆ, ಸಜ್ಜೆ 1, ಸಜ್ಜೆ q. v. Tbh. of ಶಯ್ಯ. A place of rest or repose, a bed (Bh. 1, 8, 86). 2, a place of rest or receptacle for the līṅga or phallus (of Śiva), the līṅga box suspended from the neck by Līṅgavantas (Bp. 88, 15; Tē. ಸಜ್ಜೆ, ಸಜ್ಜೆ; T. ಚಜ್ಜೆ ೧). 3, an upper story (My.; T. ಚಜ್ಜೆ ೨). — ಸಜ್ಜೆಮನೆ = ಸಜ್ಜೆವನೆ. J. 8, 9). — ಸಜ್ಜೆವನೆ. -ಮನೆ = ಸಜ್ಜೆವನೆ. A sleeping-apartment (ಶಯ್ಯಾವಸಥ Mr. 195; J. 18, 30).

ಸಂ saṁ. = ಸಮ, q. v.

ಸಂಚ ಸಾಂಚ. = ಸಂಚು 2. See Bp. 51, 54 and ಸಂಚಗಾರ್ತಿ.

ಸಂಚ saṁcā. Tbh. of ಸಂಚಯ. That is accumulated, put up or saved (for future use, as money, grain, etc., My.). ಸಂಚಕರ saṁcakara. = ಸಂಚಕಾರ, q. v. Something given by a person as a pledge of bestowing more of the same kind (Ūpr. 2, 55).

ಸಂಚಕಾರ saṁcakāra. = ಸಂಚಕರ, ಸಂಚಗಾರ. Tbh. of ಸತ್ಯಕಾರ. Something given as a pledge of bestowing more of the same kind (Bh. 8, 5, 9; J. 19, 18; 28, 81); something given in advance as an earnest or security for the performance of a contract, earnest-money, pledge (My.); ratification of a contract or bargain (ಸತ್ಯಾವನ, ಸತ್ಯಕಾರ, ಸತ್ಯಾಕೃತಿ Nr.; see ವಸಾವರ್ತನ). ಬೀವಕ್ಕೆ ಸಂಚಕಾರ ಸೀರೆಯ ಸವಗು (Prv.). See Si. 325.

ಸಂಚಗಾರ saṁcagāra. = ಸಂಚಕಾರ, etc. ವಂಚಲೋಪದ ಹಂಚು ಅದರ ಸಂಚಗಾರ ಕೊಡಬಾರದೇ? — ಸಂಚು ನಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಂಚಗಾರ ಕೊಡಬೇಕೇ? (Prvs.).

ಸಂಚಗಾರ್ತಿ saṁcā-kārti. (śmd 246 Mdb.). = ಸಂಚು ಸಾರ್ತಿ.

ಸಂಚಯ saṁcāya. = ಸಂಚ. Piling together, heaping up, collection, accumulation, heap, board, store, multitude, number, quantity. — ಸಂಚಯ ಮಾಡು = ಸಂಚಯ್ಯು. (My.).

ಸಂಚಯನ saṁcāyana. The act of piling together, heaping up, collecting; putting up or saving (for future use, My.; see Prv. 2. ವಂಚನೆ). 2, taking the ashes and bones of a body and casting them, the day after burning, into some river, or burying them (My.).

ಸಂಚಯ್ಯು saṁcāyana. To collect or put up (for future use, My.).

ಸಂಚರ saṁcāra. Going about; going or passing through, passage, transit; a way; any narrow road or difficult pass, a defile, a bridge over a torrent. See ಮರ್ಗ.

ಸಂಚರಣ saṁcārāṇa. Going together, meeting, joining; passing through; going about, travelling, going; motion; setting in motion, use, practice (Ūpr. 8, 95; 4, 15). — ಸಂಚರಣಮೈದ್. -ಂ-ವೆದ್. To begin to practise (Śātr. 4, 69).

ಸಂಚರಣೆ saṁcārat. Going, walking or wandering about (Ūpr. 1, 124).

ಸಂಚರಿಸು saṁcārian. To come together, to join, to be combined; to occur, to come or be used (Ūh. v. 324; ನೆಲಸು śmd. 352; ಇರ್ 374; ಬರ್ 395 Cm.). 2, to go or walk about, to move about, to roam, to wander (Bp. 19, 77; J. 3, 3; 20, 42).

ಸಂಚಲ saṁcāla. = ಸಂಚಲ 1. Moving about (adj.), shaking; moving to and fro, unsteady, wavering, oscillating. flickle; trembling, quivering; — moving away, off or on, departing; — starting or jumping up (ಪಾಪಲ, ಪಂಪಲ, etc. Mr. 228; śmd. 168; Bp. 40, 57). 2, agitation, commotion, etc. (ಬಿಲ್ಲು Kk. 86; śm. 41; ತರಕ್ಕೆ Ūt. I, 3).

ಸಂಚಲಿತ saṁcālatē. ಸಂಚಲಿತ. Shaking, moving to and fro, motion, etc.; agitation, etc. (ಮಿರ್ ೧೬. II, 84; Grj. 9, after 58; Bp. 17, 15).

ಸಂಚಲಿತ್ವ saṁcālatva. = ಸಂಚಲಿತ. See ವಚವದಿಸು.

ಸಂಚಲನ saṁcālana. Moving about, shaking, trembling, agitation, etc. See ಅಲುಗು, ಅಲ್ಲಾಡು.

ಸಂಚಲಿತ saṁcālita. Moved about, unsteady, trembling, etc. See ಅ-; Bp. 38, 24.

ಸಂಚಲಿಯಿಸು saṁcāliyasu. = ಸಂಚಲಿಸು. (Grj. 8, 44).

ಸಂಚಲಿಸು saṁcālisan. ಸಂಚಲಿಸು. To move about (v. L.), to shake, to move to and fro, to grow unsteady, to quiver, to tremble (Ūpr. 4, 46; Bp. 28, 41; 50, 58; 57, 47; Riv. 13, after 77). See ಸುಧ 1.

ಸಂಚಲ saṁcāla. 1. = ಸಂಚಲ.

ಸಂಚಲ saṁcāla. 2. Tbh. of ಸೌವರ್ಣ. A factitious salt prepared by fusing fossil salt with *Emblia myrebalana* (nōlli, Mhr.). — ಸಂಚಲಾರ. = ಸಂಚಲ 2. (ಯವ, ಸೌವರ್ಣ G.).

ಸಂಚಾರ saṁcāra. Going or walking about, roaming, wandering, traversing; — passing through, passage, progress, course; a passage; — the passage or entrance of the sun into a new sign; — difficult progress; etc. ಮುಗಡೆಯಾದರೂ ನಮೂನೆಸಾರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಸಂಚರ ಮಾಡು. To go or walk about, to wander, to move (K. 4, 18, 165).

ಸಂಚಾರಕ saṁcāraka. Causing to go or go towards; conveying, leading; a leader, a guide, a messenger.

ಸಂಚಾರಣೆ saṁcāratē. The act of going or moving about (Grj. 9, 56).

ಸಂಚಾರಿ saṁcāri. Moving about, going, moving, roaming, wandering; one who moves about, etc.; — a go-between, a hawk, a procuress (ಸಂಚಾರಿ Mr. 305). 2, changeable, flickle, unsteady, not permanent, transitory (as a bhāva or feeling); — a transitory bhāva or feeling (J. 21, 38).

ಸಂಚಾರಿಕೆ saṁcārikē. A female messenger, a go-between, a hawk, a procuress.

ಸಂಚಾರಿಭಾವಸಾಂಚಾರಿ-bhāva. (= ವ್ಯಭಿಚಾರಭಾವ). A transitory bhāva or feeling (Kāvy. IV, 2, 16, 18, 19).

ಸಂಚಾಲನ saṁcālana. The act of causing to move about that of shaking, etc. See ಶಸ್ತ್ರ, ಅಸುಮ್ನು.

ಸಂಚಲೆ saṁcālē. A sack, a bag (My.; Tē, M.; Mhr. ಪಾಕ. a bag with divisions or pockets). ಸಂಚಲೆ ಬೀಜವಾದರೂ ಮುಳುಗಿದಿರೇ? (Prv.).

ಸಂಚಲಿಕೆ saṁcālīkē. A collection of a few palm leaves forming a hook (My.; Tē; Sk. ಸಂಚಲ); a section or part of a boat (My.; Tē.).

ಸಂಜಿತ saṁ-jita. Hsaped np, accumnated, amassed, collected, gathered, saved (Bp. 24, 3). 2, filled with, furnished or provided with, full of (Bp. 8, 52; 22, 51; 36, 58). 3, the state of being provided with (J. 4, 8).

ಸಂಜಿತಕರ್ಮ saṁ-jita-karma. Accumnated guilt, demerit or sins contracted in a former birth (My.).

ಸಂಜಿತದ್ರವ್ಯ saṁ-jita-dravya. Amassed wealth (My.).

ಸಂಜಿತಪುಣ್ಯ saṁ-jita-puṇya. Accumnated merit, merit wrought ont and laid np in a former birth (My.).

ಸಂಜಿಸು saṁ-jisu. To pile np, to accumnate, to collect (ಸಂಜಿಸು Ṣmd. Db.). 2, to collect (v. l.), to be arranged in order (Ch. v. 87).

ಸಂಜು saṁju. 1. To be full of artifices or act cunningly (J. 28, 10).

ಸಂಜು saṁju. 2. (fr. ಸಮ್ಜಃ) = ಸಂಜ. (A making, a contrivance): an expedient, a means (My.); an artifice, a stratagem; a trick; intrigue (Rāv. 8, after 11; Śāv. 4, 73; J. 6, 84; My.; Tē. ಚಂಡು, ಸಂಜು, trim, delioacy, fashion; way, mode, manner; artifice, stratagem; Tē. ಸಮುತ, a combination or league, a strike; T. ಚಮುಜು, a seditious assembly, a seditious view, a plot); cleverness, skill. 2, a trace (ಪಾಡೆ Tē.; Si. 81). See ಒಳ, ಮಯ್ಯ. ಸಂಜು ನಡಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಂಜಗಾರ ಕೊಡ ಬೇಕೇ?—ಲಂಜ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಂಜು ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ.—ಅಂಜು ಇಲ್ಲದ ಹೊಲವಿಲ್ಲ, ಸಂಜು ಇಲ್ಲದ ಮಾತು ಇಲ್ಲ.—ವಂಜಕನಿಗೆ ಸಂಜು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prvs.).—ಸಂಜುಗೂಡು. -ಕೂಡು. Cleverness to be combined with (Rāv. 1, after 185).—ಸಂಜುವೆವ್. -ವೆವ್. To get or evince cleverness (Śāv. 8, after 85).

ಸಂಜುಗಾರಿ saṁju-gāri. = ಸಂಜುಗಾರಿ. (My.).

ಸಂಜುಗಾರಿ saṁju-gāri. A man who makes use of good means to reach an aim (My.). 2, a spy (My.).

ಸಂಜುಗಾರಿ saṁju-gāri. = ಸಂಜುಗಾರಿ. A woman who employs good means to reach an aim (My.). 2, a pimp (My.).

ಸಂಜಾರ್ಪ saṁ-jārpa. Powder, any minute particle of substance. See ನುಡು 1, ನುಳ್ಳು.

ಸಂಜೇಯಮಾನ saṁ-jēyamāna. Baling heaped, collected, gathered together, or arranged (Ūpr. 1, after 127).

ಸಂಘನ್ಯ saṁ-ghanna. Entirely covered over or enveloped, concealed, bidden, obscure (Ūpr. 8, 14); surrounded; invested, clothed. See ಎಡೆಗಿಡು, ತುಡುಗು 1, ಮುಸುಡು 1.

ಸಂಘಾಧಿಕ saṁ-ghādita. Put on as a cover (J. 29, 35).

ಸಂಜ saṁ-ja. Universal producer: Brahmā; Śiva. — ಸಂಜಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. See ಸಮ್ಜಃ.

ಸಂಜನನ saṁ-janana. Birth, production, origin (Ūpr. 5, 6). 2, the act of begetting, causing, producing.

ಸಂಜನಿತ saṁ-janita. Produced, caused, created, born, arisen (Ūpr. 5, 8; Ch. v. 51; Bp. 7, 7; 28, 39; 29, 24; 30, 8). ಸಂಜನಿತಸಮಸ್ತಕೃತ್ಯ (ವರ್ಗ, ಹುಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯ Nn. 159).

ಸಂಜನಿಯುಸು saṁ-janiysu. To be born, to arise, to be produced, to take place, to appear, to happen (ಹುಟ್ಟು Ṣmd. 134. 192).

ಸಂಜನಿಸು saṁ-janisu. = ಸಂಜನಿಯುಸು (Rāv. 4, 78; Rām. 6, 48, 9).

ಸಂಜಮು saṁ-jaml. Tbh. of ಸಂಜಮು. (ಸಂಜಮು Ūt. I, 99, o. r. ಸಯ್ಯಮು).

ಸಂಜಯು saṁ-jaya. N. of the obarioteer of king Dhṛita-rāshṭra (Bh. 8, 25, 1).

ಸಂಜವನ saṁ-javana. = ಸಂಜಮನ. A square formed by four houses, a quadrangle (ಪೊರಗೆ Hā.; ಪಾ. Mr. 185).

ಸಂಜಾತ saṁ-jāta. Born, produced, appeared, arisen, become (Ch. v. 152). 2, a multitude or collection of things.

ಸಂಜೀವ saṁ-jīva. Living together, living. 2, bringing to life, animating, life-restoring (see ಮೃತ; Bp. 19, 9). 3, Hanumat (ಹನುಮತ್ G.).

ಸಂಜೀವಕ saṁ-jīvaka. Living together. 2, animating; the act of bringing to life or restoring life (J. 24, 2. 3. 17; see ಮೃತ). 3, N. of a bull.

ಸಂಜೀವನ saṁ-jivana. Living together. 2, remaining alive (My.). 3, bringing to life, animating, re-animating, life-restoring; an animating process; a cordial, an elixir (J. 5, 54; Śāv. 5, after 14; My.). ಸಂಜೀವನ ಅಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಮಂಜನ ನೀರು ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಸಂಜೀವನಕರಣ saṁ-jivana-karaṇi. A cordial, an elixir (My.).

ಸಂಜೀವಿನಿ saṁ-jivini. A plant that restores to life (Rām. 6, 38, 48; Mbr.).

ಸಂಜೀವಿಸು saṁ-jivisu. To remain alive (My.).

ಸಂಜೆ saṁjē. = ಚಂಡೆ, ಸಂಜೆ. Tbh. of ಸಂಜೆ. (Ṣmd. 344; Hā.; Ṣm. 18; ಕುತವ, ಅವರಾಜ್ಞ Nn. 107; ಸಾಯಂ Si. 476; B. 5, 128; C.). — ಸಂಜೆಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. Evening-darkness. See Sp. a. ಹೊಲೆ. — ಸಂಜೆಗಮ್ಮು. -ಕಮ್ಮು. The redness of evening (Rāv. 11, 7; Śāv. 8, 8; J. 4, 39; 5, 15; 17, 26). — ಸಂಜೆವಾರಿ. -ವಾರಿ. An evening-star (J. 28, 5). — ಸಂಜೆಮಲ್ಲಿಗೆ. A kind of medicinal flower that opens in the evening (My.). — ಸಂಜೆಮುಗಿಲ್. A (red) evening-cloud (Ūpr. 6, 70; Abb. P. 13, 63). — ಸಂಜೆವಡು. -ವಡು. An evening-rain (Ū. Bp. 47, 47). — ಸಂಜೆವೆಣ್. -ವೆಣ್. Evening looked upon as a woman (J. 8, 46; 17, 21). — ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತು. Evening-twilight, evening-time (B. 4, 74).

ಸಂಜ್ಞೆ saṁ-jña. Named, called, designated (see ಶ್ರೀ). 2, being consoions. 3, = ಸಂಜ್ಞೆ (ನಾಮ, ಮನ್ತ್ರ Mr. 485).

ಸಂಜ್ಞಕ saṁ-jñaka. = ಸಂಜ್ಞ No. 1. See ಬೀಜ.

ಸಂಜ್ಞವನ saṁ-jñapana. The act of killing (a sacrificial victim).

ಸಂಜ್ಞಾಕ್ಷರ saṁ-jñā-akṣara. A letter, often an initial, denoting a person or thing (My.).

ಸಂಜ್ಞಾಪ್ರಕರಣ saṁ-jñā-prakarana. A section on letters, etc. (Ṣmd. 81; Kāvya. I, 1a, 6 seq.).

ಸಂಜ್ಞಾ ವಾಚಕ saṁ-jñā-vācaka. A syllable used to denote a certain object (My.).

ಸಂಜ್ಞಿತ saṁ-jñita. = ಸಂಜ್ಞಿತ. Named, called, designated, denominated, termed. 2, renowned, honoured (ಪಾಂಡು, ಅರ್ಜುನ ಪಟ್ಟವು Hā.).

ಸಂಜ್ಞು saṁ-jñu. Knock-kneed.

ಸಂಜ್ಞೆ saṁ-jñē. ಸಂಜ್ಞಾ. = ಸಂಜ್ಞೆ, ಸಯ್ಯ, ಸೊಜ್ಞೆ 3. Sense, consciousness, becoming aware of anything; knowledge, understanding, intellect; thought, mind, right mind (ವರದೇವನ, ಚೈತನ್ಯ Nn. 99). 2, a sign, token, signal,

symbol, gesture, gesticulation, indication, hint (ಸೂಚನೆ 99; Śmd. 61). 3, an appellation, a name, title, designation, term (ನಿಜನಾಮ, ಹೆಸರು 99; ಸಮಾಪ್ತಯ, ಹೆಸರು 159). 4, (in grammar) the name of any thing thought of as standing by itself, any name or noun having a special meaning (see Śmd. 61). 5, an entire or complete army (ಚತುರ್ಬಲ, ಚತುರಂಗಬಲ 99). See ಅಶ್ವರ.

ಸಂಜ್ಞೋತಿ sañ-jyōti. A brilliant light (Bp. 21, 4).

ಸಂಜ್ಞಿರ sañ-jvara. Full of heat or fever (Riv. 5, 39).

2, great heat or fever; heat, burning, scorching.

ಸಟ saṭa. 1. = (ಸೆಡು 1). Pride, arrogance. ಸಟ ದ್ವನಿಗೆ ಹಬ್ಬ ಯಾಕೆ? (Prv.).

ಸಟ saṭa. 2. = ಸೆಡ 1. P. p. of ಸಟ 1. — ಸಟ ಕೊಳ್ಳು.

To grow puffed up or proud. ತನ್ನ ಪ್ರಶಂಸೆ ಕೇಳಿ, ಕಾಗೆಯು ತಾನು ಯಾರು? ಎನ್ನು ಎಬ್ಬಿದ ಮಡಿತು, ಸಟ ಕೊಳ್ಳು, ಕೊಂಕು ಮಾತು, ತನ್ನ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಈ ನೆಯ್ಯು ಧ್ವನಿವಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಸನ್ನಿಹಿ ಪೋಸ ಬೇಕೆನ್ನು, ಗಾಯನಕ್ಕೆ ಅರವು ಮಾಡಿತು (B. 3, 12).

ಸಟತನ saṭatana. The state of being puffed up or proud. ಮತವತಿಯಾದರೂ ಸಟತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಸಟಿ saṭi. 1. = ಸೆಡೆ 1. To grow puffed up, etc. (S. Mhr.).

ಸಟಿ saṭi. 2. = ಸೆಡಿ, ಸೆಡೆ 2. To be or become crooked or bent, to bend (S. Mhr.).

ಸಟಿ saṭi. 3. = ಸೆಡೆ 4. Becoming crooked, etc. — ಸಟಿರೋ. A disease by which the limbs grow bent, convulsions (S. Mhr.).

ಸಟಿ saṭigē. A N. of Dnrgā (Mhr. ಸಟಿವಾಕ, ಸಟಿವೀ). — ಸಟಿಗಿಯನ್ನು. -ಅವ್ವ. = ಸಟಿಗಿ (S. Mhr.).

ಸಟುಕ saṭuka. = (ಸಟ್ಟು), ಸಟ್ಟುಗ, ಸೊಡಕ. A ladle of wood or of a cocoa-nut shell (My.).

ಸಟಿ saṭē. 1. Tbh. of ಶರ. (Śmd. 338). Falsehood, lying, cheating (ಅನ್ಯತೆ Śmd. 232 Cm.; J. 5, 56; My.; Tē.). ಸಟಿಯ ನುಡಿ (ಅನ್ಯತೆವಚನ, ಸುಳ್ಳುಮಾತು Śi. 59); ಸಟಿಯಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿನೀ ಪವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು ತಿಂದುಮುಟ್ಟುವದು (ಕುಹನೆ 254; see 299. 406). ಸಟಿವಿಕ್ಕಿದರೂ ಸಟಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಸಟಿ ನುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಮ ತದ ಪೂಜೆ ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ಸಟಿ ಪದ. roit. = ಸಡಿ. (My.). — ಸಡಿಪಡಿಕೆಲಸ. Fictions, useless work (as that of children when they imitate cooking, without fire, water, food, etc., My.). — ಸಡಿಪಡಿಕೆಮಾತು. A lie (My.). — ಸಡಿ ಮಾತು. A lie, untruth. ಮಾರೋದೇ ಪಾರಾಯಣ, ಅದೋದೇ ಸಡಿಮಾತು (Prv.).

ಸಟಿ saṭē. 2. = ಸಡಿ. An ascetic's matted or clotted hair; the mane of a lion, the bristles of a boar. Cf. ಶಣ್ಣ.

ಸಟಿ saṭē-ga. (Śmd. 237). A dishonest, deceitful man (?).

ಸಟಿಗಾಡಿ saṭē-gāḍa. A liar (My.). ಸಟಿಗಾಡಿನ ಮಾತು ದಿಟವಾದ ರೂ ನೆನ್ನುರು (Prv.).

ಸಟಿಗಾರ್ತಿ saṭē-gārti. A female liar (My.).

ಸಟ್ಟ saṭṭa. = ಚಟ್ಟ, ಸಟ್ಟ, etc. Plural ಸಟ್ಟು (My.).

ಸಟ್ಟ saṭṭi. = ಚಟ್ಟ, ಚಟ್ಟ 2, etc., ಸಟ್ಟ, ಸಟ್ಟ, q. v. (My.). — ಸಟ್ಟ ವರ್ತಕರು. A saṭṭi and other merchants (My.).

ಸಟ್ಟು saṭṭu. = (ಸಟ್ಟುಕ), ಸಟ್ಟುಗ, (ಸಟ್ಟು). A ladle (C. Bp. 42, 29; Tu. ಸಟ್ಟ; cf. ತರ್ದು).

ಸಟ್ಟುಗ saṭṭuga. = ಸಟ್ಟು. A ladle, a spoon (ದರ್ಪ, ತರ್ದು, ಖಜಕೆ, ದಾರುಪನ್ನ HIA.; ದರ್ಪ, ಕವ್ವ, ಖಜಕೆ Nr.; Bp. 53, 40; Śi. 310; My.; M. ಚಟ್ಟುಗ; T. ಚಟ್ಟು).

ಸಡಕ saḍaka. = ಸಡಕು 1. An ornament of a certain description. ಹದವಿಗಿಯ ತುದಿಯ ಸಡಕಂ (ಉಪ್ಪಡು Mr. 287). See HIA. 2. ಹದಯಿಗಿ.

ಸಡಕು saḍaku. 1. = ಸಡಕ. ತಳೆತ ಪಲ್ಲವ ಸತ್ತಿಗಿಯ ಹೊಂಗ ಲಸಗ ಹೊದದಿದ್ದ ಝಲ್ಲರಿಗ ಎಚ್ಚಾರವುರದ ಮುತ್ತಿನ ಮೇಲುಗಟ್ಟುಗಳ ನೆರೆ ನೆರೆಯ ಲೋದಿಗ ಮುಕ್ತಾಪಲದ ಸಡಕನ ಸೂಸಾರ ಲವ್ಯದ ಲಗಲಗ ಲಹರಿಯಿರಿ (ಸೌಧಾಲಗ) ರಂಜಿಸಿದವ ಅನವತ (Rām. 1, 7, 14). ಮಿರ್ಚ ಪರ್ವತಗಳ ಪರಿವಿಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಸೂ ಸಕದ ಸಡಕುಗಳ ಸೀಗುರಿಯ ಇದಿದ ಮನೆಮಯಕಲತವಿದ್ದ ಎಸೆದ ಎಡ ಬಲದ ಸೌಧಗ (1, 13, 4).

ಸಡಕು saḍaku. 2. = (ಸಡಸರ 1), ಸೆಡಕು 1. The state of being proper or correct (My.).

ಸಡಗರ saḍa-gara. 1. Nicety, neatness, fitness (Śm. 25. 40. 55), goodness, excellence, beauty (ಒಳ್ಳಿತು Bhn. 56; Bh. 1, 4, 6; 3, 8, 20; cf. ಗರಗರ; ಹಣ 2. ಸಯ 1).

ಸಡಗರ saḍagara. 2. Agitation, great activity; eagerness; elation; joy; merrimake, festivity; festive display (ಸವ್ವು ಮು. Ct. 11, 65; My.; cf. ಕತಂ ಗು 1 & ಕಡು 1? ಚಯ?). ಧುರಕ್ಕೊಡಗುವರಾ? ತುರೋದ ಭಂಗಂ ಬರ್ಕಂ! ಸಡಗರವಿಡು! ಜಯಮೆ ಮೆದುವುದು! (Śmd. 117). See Grj. 9, after 58; Bp. 6, 20; 40, 62; 56, 17; Riv. 4, after 11; 8, after 125; 18, after 65, 71 & 95; Śiv. 4, 134; Rām. 1, 1, 8; 1, 13, 10; 6, 14, 28; B. 3, 71. 77; 3, 291. — ಸಡಗರಾಗು. -ಅಗು. To become or be full of joy or merrimake. ಉಡಲಿನ ಮೂಡಲು ನುಡಿಲಿನ ಬಡಗಲು ಕವಳೋದವರು ಪದವಲು ಬಿಂಕಲು ಸಡಗರಾದವರು (Bp.).

ಸಡಗರಿಸು saḍagarisu. 1. To decorate or adorn (one's self, Riv. 7, after 17; 8, after 5).

ಸಡಗರಿಸು saḍagarisu. 2. To grow agitated, eager, elated or joyful (Grj. 6, after 36; Bp. 3, 22; 24, 44; 30, 9; Riv. 6, after 17).

ಸಡಲ್ saḍal. = ಸಡಿಲ, etc. (Bp. 40, 22).

ಸಡಲ saḍala. = ಸಡಿಲ, etc. (My.).

ಸಡಲಿಸು saḍalisu. = ಸಡಿಲ್ಲ, etc. (Bp. 59, 10; J. 27, 40; My.).

ಸಡಲು saḍalu. 1. = ಸಡಿಲ, etc. P. p. ಸಡಲ (Bp. 22, 8; 33; 44, 9; 45, 20; 46, 57; B. 5, 71. 144; My.). ತೂಗಲು ಸಡಲ ಮುಕ್ಕ, ಹಗಲು ಸಡಲ ಇರುಳು (Prv.).

ಸಡಲು saḍalu. 2. = ಸಡಿಲು 2, etc. (My.).

ಸಡಿ saḍi. (Tē. ಸಡಿ, Infamy, slander, reproach, censure. blame = ದೂರು, ಅವನಾದ, ದೂಹಣ, ಅವಕೀರ್ತಿ; noise. clamour = ಚೂ, ರವ್ವೆ; notoriety = ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ). — ಸಡಿ ವತ. red. (Grj. 6, 36; 8, 40; Bp. 43, 55).

ಸಡಿಲ್ saḍil. = ಸಡಲ, ಸಡಲು 1, ಸಡಿಲು 1, ಸಡ್ಲು 1. To become loose; to become slack; to relax (v. l.); to become lax. P. p. ಸಡಿಲ್ಲ. ಸಡಿಲ್ಲ (ಹಂಗ Kk. 56; ಹಂಗ, ಬರೀ, ಸೋಲೆ Śm. 49; Tē. ಸಡಿಲ ಸವ್ವು). See Cpr. 8, 98. 103; Abh. P. 14, after 3; Grj. 10 92; Bp. 5, 28; 44, 22.

ಸಡಿಲ saḍila. = ಸಡಲ, ಸಡಿಲು 2, etc. (ಶ್ಲಕ, ಶ್ಲಕ Mr. 461).

ಸಡಿಲಿಸು saḍilisu. = ಸಡಿಲ್ಲ, etc. (Grj. 10, after 6; Bp. 59, 3; Tē. ಸಡಿಲಿಸು, ಸಡಿಲಿಸು).

ಸಡಿಲು sadilu. 1. = ಸಡಿಲ್, etc. P. p. ಸಡಿಲಿ (Grj. 4, 30).

ಸಡಿಲು sadilu. 2. = ಸಡಲ, ಸಡಲು 2, ಸಡಿಲ, ಸಡ್ಲ, ಸಡ್ಲು 2, ಸಡ್ಲ, ಸಡ್ಲು. The state of being loose, slack, relaxed, or lax (My.; To. ಸಡಿಲ್). — ಸಡಿಲಾಗು. -ಅಗು. To become loose, etc. (C.; G. 125). ನರಗಳು ಸಡಿಲಾಗುತ್ತವೆ (B. 4, 134). — ಸಡಿಲು ಬಿಡು. To relax (v. t.); to remit in respect to restraint or restriction, to allow too much liberty. ಸಡಿಲು ಬಿಟ್ಟವನಿಗೆ ಬುಧಿ ಮಡಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೂ ಬಾರದು (Prv.).

ಸಡಿಲು sadilu. = ಸಡಲಿಸು, ಸಡಿಲಿಸು, ಸಡ್ಲಿಸು. To make loose, to loosen; to slacken; to relax (v. t., ಶೈಫಿಲಿ Smd. Dh.; Grj. 10, after 61; Räv. 5, after 19; J. 30, 16).

ಸಡ್ಲಕ sadlaka. A man who has become the relation of another by marrying the sister of that man's wife (My.; Të.). ಸಡ್ಲಕನಿಗಿಂತ ನಣ್ಣನಿಲ್ಲ, ಲಡ್ಡಿಗಿಗಿಂತ ಕಜ್ಜಾಯವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಸಡ್ಲಿ sadli. = ಸಡ್ಲ 1. See ಎಳೆ.

ಸಡ್ಲಿ sadlë. 1. A sowing machine used with the hand to sow in rows (ಅಡ್ಲೆ Mr. 370; My.).

ಸಡ್ಲಿ sadlë. 2. Thh. of ಶ್ರದ್ಧೆ. Respect, honour, esteem, regard; attention, heed (My.; Të.; T. ಷಟ್ಪತ್; see ಅಸಡ್ಲೆ). — ಸಡ್ಲೆ ಮಾಡು. To respect, to honour, to regard; to heed, to care for or about (My.).

ಸಡ್ಲೆ sadya. Thh. of ತಾತ್ಪರ್ಯ? ಪಾಡ್ಯವಾದರೂ ಸಡ್ಲೆವರ ಬಾರದು (Prv.).

ಸಡ್ಲೆ sadla. = ಸಡಿಲು 2, etc. (My.).

ಸಡ್ಲಿಸು sadlisu. = ಸಡಿಲು. (My.).

ಸಡ್ಲು sadlu. 1. = ಸಡಿಲ್, etc. (My.).

ಸಡ್ಲು sadlu. 2. = ಸಡಿಲು 2, etc. (My.; ತಿಥಿಲ, ತ್ಲಥ G.; cf. ಸ್ಥಿಲು).

ಸಣ್ಣ sana. P. p. of ಸನೆ 2, to ಸಣ್ಣ ಕೊಳ್ಳು, to wash (My.).

ಸಣ್ಣು sanahu. Thh. of ಸಣ್ಣ. The sun-hemp plant, *Crotalaria juncea* L., and the common hemp plant, *Cannabis sativa* L. (the flower of which is occasionally used in pãjã; ಸಣ್ಣ Mr. 141; St. & Pl.; ಭಂಗಿ Nr., Si. 301; ಮಾ ತುಲಾನ, ಭಂಗಿ Nr., Si. 305; hemp (My.; Bh. 3, 6, 43; J. 26, 54; B. 5, 146, 296; Si. 121). ಸಣ್ಣು ಬಿತ್ತಿದವು ಕೆಯ್ (ಭಾಂಗೀನ Mr. 93).

ಸಣ್ಣು sanasnu. = ಸಣ್ಣು 1, q. v. ಸಣ್ಣುವವನಾದರೆ ಹಣ್ಣು ನೋಡಿ ಹೆದರಬೇಕೇ? (Prv.).

ಸಣ್ಣಾಡಿಕಾಗೆ ಸಣ್ಣಾಡಿಕಾಗೆ. = ಬಳೆವಡಕಗಡ. (St. & Pl.).

ಸಣ್ಣೆ sani. Thh. of ಸನಿ. (ಸನಿ Smd. 17; My.).

ಸಣ್ಣವಾರ sanl-vãra. Thh. of ಸಣ್ಣವಾರ. (Smd. 377; My.).

ಸಣ್ಣೆ sanë. 1. To cause to assume an expression of displeasure or anger. ಮೋಹಿಯನ್ನು ಸಣ್ಣೆಯು ವದು (My.).

ಸಣ್ಣೆ sanë. 2. = ಸಣ್ಣೆ 2. To wash, as clothes (My.; cf. ಸಳೆಳೆ).

ಸಣ್ಣೆ sanã. = ಸಣ್ಣೆ. The hair about the privities. See Prv. 8. ಬೇವ.

ಸಣ್ಣರ sanãra. = ಸುಣ್ಣರೆ, etc. — ಸಣ್ಣರಗಾಳಿ. = ಸುಣ್ಣರೆ ಗಾಳಿ. (G.).

ಸಣ್ಣೆ sanã. Thh. of ಸಣ್ಣ. (Smd. 339).

ಸಣ್ಣವನೆ sanãvanë. Thh. of ಸಣ್ಣವನ. (G.).

ಸಣ್ಣೆಗೆ sanãgë. = ಸಣ್ಣೆಗೆ. Thh. of ಸಣ್ಣೆಗೆ No. 2. A condiment or seasoning of grain or pulse made with chillies, salt, etc., dried and fried in oil or ghee (My.; ಸಣ್ಣೆಗೆ Mr. 217; Rãm. 5, 8, 69). See Prv. 8. ತೇರು 1. ಸಣ್ಣೆಗೆ ಹುರಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ಮಣ್ಣೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕೇ? — ಮಣ್ಣೆ ತಿಮ್ಮವನಿಗೆ ಕಡ ಹಪ್ಪಳ ಸಣ್ಣೆಗೆ (Prva.). — ಸಣ್ಣೆಗೆ ಕುಮ್ಮುಳಾಯಿ. — ಕುಮ್ಮುಳ. (ಇಕ್ಕು ಗಣ್ಣೆ, ಕರ್ಕಾರು, ಕುಮ್ಮಾಣ್ಣೆ, ಕೂಮ್ಮಾಣ್ಣೆ, ಕೆತ್ತಿಪ್ಪು, ಮಹಾಪ್ಪೇತ, ಎದಾರಿ, ಕ್ಷೇರವಿದಾರಿ G.).

ಸಣ್ಣೆಗೆ sanãlã. A pair of tongs or nippers (Sk.; cf. ತಣ್ಣೆ ಸು).

ಸಣ್ಣೆಗೆ sanãlã. Flying together. 2, alighting, perching (as a bird).

ಸಣ್ಣೆ sanã. Thh. of ಸಣ್ಣ 1. Small, little, tiny, minute, thin, fine, delicate, slender, narrow, insignificant; smallness, etc. (ಸಣ್ಣ, ಶಾತ Mr. 448; ಸ್ಥೋಕ, ಅಲ್ಪ, ಕ್ಷುಲ್ಲಕ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕೃತ, ತನು, etc. Si. 370; ಅಲ್ಪ G.; C.; Mhr. ಸಾನ; M. ಸನ್; Të. ಸನ್, ಸನ್; T. ಷನ್). — ಸಣ್ಣೆ ಇವೆ. A small ant (B. 2, 9). — ಸಣ್ಣೆ ಕಡಲೆಮರ. The small date-palm, *Phoenix farinifera* Roxh. (St. & Pl.). — ಸಣ್ಣೆ ಕವುಕು. N. of a plant (ಕಣ್ಣೆ Nr.). — ಸಣ್ಣೆ ಕವಿ. An insignificant or had poet (ಕುಕವಿ, ಕಣ್ಣೆ ಕವಿ Cb.). — ಸಣ್ಣೆ ಕಾಗೆಸೂಪ್ಪು. = ಕರೇ ಹೂರಿ. (St. & Pl. according to Z.). — ಸಣ್ಣೆ ಕುಡಿಕೆ. A small kudikë (My.). — ಸಣ್ಣೆ ಕೆಡೆ. A small tank (ಅಲ್ಪಸರ G.). — ಸಣ್ಣೆ ಕ್ಕೆ. — ಅಕ್ಕೆ. Small-grained, very good rice (My.). — ಸಣ್ಣೆ ಗಮ್ಮುಳೆ. — ಕಮ್ಮುಳೆ. A thin, black onmley (My.). — ಸಣ್ಣೆ ಗಾರೆ. Fine plaster (My.). — ಸಣ್ಣೆ ಗಾಳಿ. (Smd. 386; Kk. 98). A small fish-hook, etc. — ಸಣ್ಣೆ ಗೋಣಿ. Small wheat (ಮಧುರ Cb.). — ಸಣ್ಣೆ ಗೋರಣ್ಣೆ. A kind of gôranpë (ಸಡೆ, ಕುಮಾರಿ, ತರಣಿ Si. 139). — ಸಣ್ಣೆ ಬಂಫೆ. A small or thin shank or leg (J. 28, 46). — ಸಣ್ಣೆ ಜಾಲಿ. = ಕವಿಜಾಲಿ. (St. & Pl.). — ಸಣ್ಣೆ ತಲೆ. A small head. ಸಣ್ಣೆ ತಲೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮುಣ್ಣಾಸು (Prv.). — ಸಣ್ಣೆ ತುಡು. A plant that stings like a nettle, *Taglia cannabina* L. f. (St. & Pl.). — ಸಣ್ಣೆ ಮು. — ಅಮು. That is small, etc., a small, etc. thing, etc. (C.). ಬೀಜ ಸಣ್ಣೆವಾದರೆ ಮರ ಸಣ್ಣೆದೋ? (Prv.). ಬಹಳ ಸಣ್ಣೆದು (ಅಲ್ಪಿವ G.). — ಸಣ್ಣೆ ದೊಡ್ಡ. Small and big. ಕೆಲವು ಸಣ್ಣೆ ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳು (B. 4, 142). — ಸಣ್ಣೆ ಧ್ವನಿ. A low, whispering voice (G. 146). — ಸಣ್ಣೆ ನಡು. A slender, delicate waist (J. 16, 3; 18, 34). — ಸಣ್ಣೆ ನೆಗ್ಗಿಲು. A small kind of nêggiln (My.). — ಸಣ್ಣೆ ನೆಲ್ಲಿ. = ಕಡಿನೆಲ್ಲಿ. (G.). — ಸಣ್ಣೆ ನೆಲ್ಲು. The paddy of ಸಣ್ಣೆ ಕ್ಕೆ (My.). — ಸಣ್ಣೆ ವಡವಲಕ್ಕಿ. = ಕಣ್ಣೆವಡವಲ. (St. & Pl.). — ಸಣ್ಣೆ ಬಟ್ಟೆಗಡಲೆ. (ಮಂಗಳೂರು, ಮಸೂರ Si. 804). — ಸಣ್ಣೆ ಬತ್ತ. (ಅಣು Si. 305). — ಸಣ್ಣೆ ಬರಸ. The plant *Euphorbia thymifolia* Willd. (Z.). — ಸಣ್ಣೆ ಬುರ್ಲಿ. The partridge called *Perdix hepharnil* var. *Pallida odypore* (Bd.). — ಸಣ್ಣೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಕುನ್ಡು My.). — ಸಣ್ಣೆ ಮಾಗು. — ಅಗು. To become small, etc. ಸಣ್ಣೆ ಮಾಗಿ ತುಡಿ (ಕುಮ್ಮುದಿವೆ Smd. I). ಸಣ್ಣೆ ಮಾದು (ಸನ್, ಶಾತ Hlã.). ನಯಮಾಗಿ ಸಣ್ಣೆಮಾಗಿ ಇಡ್ಲೆ ಧ್ವನಿ (ಕಾಕಲಿ Nr.). — ಸಣ್ಣೆ ಮಾತು. A petty, insignificant word (My.). 2, a low, mean word (My.). ಸಣ್ಣೆ ಮಾತಾಡೋಣ (ಕಣ್ಣಿನುದಿ Cb.). — ಸಣ್ಣೆ ಮೊನೆ. A fine point (My.). — ಸಣ್ಣೆ ಮೋಹಿ. A dejected, low-spirited countenance (B. 3, 84). — ಸಣ್ಣೆ ಲುಲು. — ಅಲುಲು. The herb *Alysicarpus huplenrifolius* D. C. (Z.). — ಸಣ್ಣೆ ವ. — ಅವ. A small, etc., young male; a

boy (C.). ಸಣ್ಣವರು (ಪಲ್ಲವ, ಬಾಲಕರು Nn. 180; It is also the plural of ಸಣ್ಣವರು). ಸಣ್ಣವರೂ ದೊಡ್ಡವರೂ ಇದುವೆಗಳ ಹಾಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿರ ಬೇಕು (B. 3, 70). ಸಣ್ಣವರೂ ದೊಡ್ಡವರೂ ಕೂಡಿ (5, 211). ಸಣ್ಣವನಾದರೂ ಚಿಮ್ಮಿಗ ಸೆರೆಯದಾವೆ ಕದಿಯದೆ ಬಿಡು. — ಸಣ್ಣವನಿದ್ದ ಮುದ್ದಿನ ಕೆಲಸವು ಅಗದು (Prvs.). — ಸಣ್ಣವರೂ. A small kind of vadāñji (Bp. 11, 26). — ಸಣ್ಣವಳು. — ಅವಳು. A small, etc., young female; a girl (C.). ಸವತಿ ಸಣ್ಣವಳು, ದಾಯಾದಿ ಚಿಕ್ಕವನಲ್ಲ (Prv.). — ಸಣ್ಣವಳೆ. — ಬಳೆ. A small ring for the wrist (Ūpr. 8, 52). — ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ. rep. ಹಕ್ಕಿ ಇಲಿ ಇಂಟಿ ಮೊಲ ಮುಂತಾದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳು (B. 3, 31). ಹೂವಿನ ನಮನೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತವುಗಳು ಇರುವವು (3, 37). ಮೊದಲು ಜನರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ತವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (3, 38). ಅವನಿಗೆ ಅದು ಮುದ್ದಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು (4, 74). ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನಮಗಡ್ಡೆಗಳೂ ಉಸುಬಿನ ದಿನ್ನೆಗಳೂ ಅವೆ! (4, 204). — ಸಣ್ಣ ಹಸಿ. A small drop (My.). ಅನೆಯ ಕರದಿಂ ಕೆದರ್ವ ಸಣ್ಣ ಹಸಿ (ನಮುರು Mr. 156). — ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗಿ. A little girl (ದಾರೆ, etc. Dhv.). — ಸಣ್ಣ ಹುಡಿ. Fine particles, dust, powder (ಡೂರ್ವ, ಪಾಂಸು, ರೇಣು, ಧೂಳಿ, etc. Mr. 284). — ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗ. A little hoy (My.). — ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗಿ. = ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗ. (My.). — ಸಣ್ಣ ಹುಲ್ಲು. Small, fine grass (Sl. 163). — ಸಣ್ಣ ಹುಳ. A kind of sand-piper (Pr.; cf. ದೊಡ್ಡ). — ಸಣ್ಣಗು. — ಅಗು. = ಸಣ್ಣಮಾಗು. To become small, fine (B. 4, 105. 118. 157; G. 300) or low (in spirits), dispirited, weak (4, 139).

ಸಣ್ಣಗೆ saṇṇa-agṛē. Small, etc. (My.). ಸಾರಂಗದ ಕಾಲುಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿ ಬಹಳ ಸಣ್ಣಗೆ ಅವೆ (B. 3, 18). ಒನ್ನೆಯ ಗೋಣು ಸಣ್ಣಗೆ ಉದ್ದವಾಗಿ ಬಿಡುನನ್ನೆ ದೊಂಕು ಇರುವದು... ಕಾಲು ಸಣ್ಣಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (3, 64). ಸಣ್ಣಗೆ ಕ್ಷಯಿಸಿ ದುರ್ಬಲನಾದವನು (ಗ್ವಾನ, ಗ್ವಾಸ್ತು, Sl. 402). ಸಣ್ಣಗಿರುವ ನರಗಳು (ಸ್ವಾಯು, etc. 205). ಕಾರುತ್ಯಗಳೆಂದ ಸಣ್ಣಗೆ ಮಾಡರ್ ಪಟ್ಟಿ ಸಾಮಾನು (381).

ಸಣ್ಣನೆ saṇṇa-anṇē. = ಸಣ್ಣಗೆ. (My.). ಸಣ್ಣನಾದುದು (ಬದವಟ್ಟು ಮೆರೆ. I, 15). ಸಣ್ಣನೆಗಿದ್ದಾಳು (ಪ್ರತಿ, ಅಲ್ಪತನು Sl. 198).

ಸಣ್ಣನ್ನ saṇṇa-anna. Small, etc. ಒನ್ನ ಸಣ್ಣನ್ನ ಎಂದೆ (B. 4, 175). ಸಣ್ಣನ್ನ ಬಿಳೇ ಮಳಲು (4, 225).

ಸಣ್ಣ saṇṇa. A garment of fibres or silk, that is considered always ceremoniously clean and not requiring washing (Tn.). ಎನ್ನೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಯಾವೆ? (Prv.).

ಸಣ್ಣಗೆ saṇṇagē. That in which anything is made fine or powdered, a mortar. ಶಶಿಕಾನ್ತದ ಸಣ್ಣಗೆ (Ūpr. 1, 123). ಪೊಸ ಸಣ್ಣಗೆಯೋ ಇದಿದ (ground) ಪುನದಿದ್ದೆ (J. 15, 9).

ಸಣ್ಣತು saṇṇa-ttu. = (ಸಣ್ಣದು), ಸಣ್ಣತ್ತು. That is small, fine, etc. (ಅತಿಡೂರ್ವ Ūt. I, 79).

ಸಣ್ಣತ್ತು saṇṇa-ttini. = ಸಣ್ಣತು. ಸಣ್ಣತ್ತುಂ ಕೂರಿತ್ತುಮ್ ಅಹ ಧಾನ್ಯದ ತುಡಿ (ತೂಕ Nr.).

ಸಣ್ಣನು saṇṇasu. To powder: to harass greatly (Grj. 2, after 106).

ಸಣ್ಣಕ saṇṇa-nka. (Ūmd. 239). A man who makes small or fine (?).

ಸತ್ sat. ಸತ್ತ್. = ಸತು, ಸದು. Being, existing. 2, real, essential, true. 3, virtuous, good; right, proper (ಏತ, ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 84); excellent, best; handsome, beautiful. 4, venerable, respectable. 5, wise, learned. 6, a good, intelligent or wise person. 7, that which is, a substance, a thing (ವಸ್ತುವ್ರತೆ, ವಸ್ತುಸಮೂಹ 84). 8, (the various worldly objects as being exceedingly numerous): innumerable (ಅಸಂಖ್ಯತ 84). 9, that which really is, entity or existence; the really existent, the universal

soul. 10, that which is good or real or true; reality, truth (ತದ್ವಾರ್ಥ 84). 11, worship (ಉಪಾಸ್ತಿ, ಪೂಜ 84). 12, gold (ಜಮ್ಮನ್ನಿನ, ಸುಮರ್ವ 84). 13, water. 14, (= ಸದ್) that is to be left or abandoned (ಹೇಯ, ರಜನಂ 84). See Ūmd. 113.

ಸತ sata. Constant, eternal (ತಾತ್ಪತ್ಯ Kk. 57).

ಸತತ satata. Constant, incessant, perpetual, eternal, continual (Kāv. II, 2, B. 44). ಸತತಂ, incessantly, always.

ಸತತಗತಿ satata-gati. Continually moving; the wind.

ಸತತಗತಿನುಜ satatagati-tanuja. Hanumat (Abh. P. 11, 60).

ಸತವ satavu. = ಸತವು. Tbh. of ಸತ್ವ 1. Strength, power, firmness, hardness (My.). 2, = ಸನ್ನಿವರ್ತ (W.). — ಸತವಿನ ಹೂವು. (ಪುಷ್ಪಕೇತು G.).

ಸತಿ satī. 1. (fr. ಸತ್). A virtuous or faithful wife, a suttee. 2, a wife (ಗನ್ನರ್ವ, ಸ್ತ್ರೀ Nn. 135; ಹೆಣ್ಣತಿ G.). ಸತಿಯ ಸೂತಕ (ಮತು 133). ಹುರುಡಿನ ಸತಿ (Ūmd. 73). ಸತಿ ಇವಳೇ ಸತಿ, ಎತಿ ಇದ್ದದ್ದೇ ಕ್ಷೇತ್ರ. — ವತಿಯಿಲ್ಲದ ಸತಿ, ಗತಿಯಿಲ್ಲದ ವಾತಾರ (Prvs.). — ಸತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್. To take a wife (Bp. 51, 9). — ಸತಿ ಹೋಗು. To become a suttee, to burn one's self with the husband's corpse (B. 5, 50).

ಸತಿ satī. 2. In the being or taking place (locative of ಸತ್). 2, = ಸತಿ (i. e. ಸತಿ 1, feminine of ಸತ್), being, true, etc. 3, giving, a gift. 4, end, destruction. 5, = ಸತಿಸವು. — ಸತಿಸವು. The locative (used) when (something else) is taking place, a locative-infinitive to be followed by a verb with another agent (Ūmd. 162 Cm.: 293 Cm. and vṛitti; 294; 295 vṛitti; 296; 408). — ಸತ್ತ್ರ್ವ. — ಅರ್ಥ. The concern or meaning of the ಸತಿಸವು (Ūmd. 162. 163. 293). •

ಸತೀನ satīna. = ಸತೀಲು.

ಸತೀನಕ satīnaka. = ಸತೀಲಕ.

ಸತೀರ್ಥ sa-tīrtha. = ಸತೀರ್ಥ.

ಸತೀರ್ಥ sa-tīrthya. A pupil of the same guru, a fellow religious student.

ಸತೀಲ satīla. = ಸತೀಲಕ.

ಸತೀಲಕ satīlaka. Phrase, pulse of a particular kind (= ಕಾಯ).

ಸತು satu. Tbh. of ಸತ್.

ಸತುಪಾತ್ರ satu-pātra. Tbh. of ಸತ್ಪಾತ್ರ. (Bp. 18, 59; My.)

ಸತುವ satuvu. = ಸತವು. Tbh. of ಸತ್ವ 1. Strength, etc. 2, = ಸತ್ತು, powder, zinc (My.; B. 4, 141).

ಸತ್ಯ sa-tṛya. Having gram or straw: worthless (Ūmd 72).

ಸತ್ಯ sa-tṛishpa. Thirsty.

ಸತ್ಯತ sat-kathē. An excellent story, especially one that contains no obscenities (My.).

ಸತ್ಯರನೆ sat-karapē. Treating with respect, hospitality, etc. (ಅರ್ಥ Mr. 482).

ಸತ್ಯರನು sat-karānu. To treat well or kindly, to treat with respect, to show kindness or respect, to receive hospitably, to welcome; to honour, to worship. See J. 2, 27. 5, 66; 7, 67; 9, 6; 10, 17; 19, 44.

ಸತ್ಯಮರ್ sat-karma. A good or virtuous act, a pious deed (My.; B. 5, 280).

ಸತ್ಯಮಿ sat-karmi. A person of virtuous acts, a virtuous person (Jñs. 22, 53).
 ಸತ್ಯವಿ sat-kavi. An excellent poet (Üh. v. 16; Kāv. V, 1; Nn. 166; Śm. 116).
 ಸತ್ಯವೀನೃ satkavi-indra. = ಸತ್ಯವೀಶ್ವರ. (Bāv. 8, after 5).
 ಸತ್ಯವೀಶ್ವರ satkavi-tēvara. A most excellent poet (Śmd. 239 Cm.).
 ಸತ್ಯಕೆ sat-kañ. A prime science or fine art. See Nn. s. ಸತ್ಯಕೆ.
 ಸತ್ಯಾರ್ sat-kāra. Kind treatment, hospitable treatment or reception, hospitality; reverence, respect; care, attention (ಅರ್ಥ Nn. 102; Bp. 5, 17).
 ಸತ್ಯಾರ್ಯ sat-kārya. = ಸತ್ಯಮಿ. (My.).
 ಸತ್ಯೀರ್ತಿ sat-kirti. Good, great fame (Bp. 36, 47).
 ಸತ್ಯಮಾರ sat-kumāra. = ಸನತ್ಕುಮಾರ.
 ಸತ್ಯುಲ sat-knia. A good family, a noble family (ಅನೂಕ, ಒಳ್ಳೆಕೆ ಕುಲ Nn. 129; Bp. 36, 8).
 ಸತ್ಯುಲಜ satkula-ja. Sprung from a noble family; a man born in a noble family (ಒಳ್ಳೆಕೆ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು Nn. 160; ಪಾತ್ಯ Mr. 482; Bp. 57, 39, 55).
 ಸತ್ಯುಲಜನ satkula-jana. = ಸತ್ಯುಲಜ. See s. ಸತ್ಯುಲಜನ.
 ಸತ್ಯುಲೀನ sat-kulīna. Belonging to a good family, born of a noble family; a well-born man (ಕಾಲೀನ, ತುಡ್ಡಾನ್ವಯ Nn. 76, o. r. ಸತ್ಯುಲಜನ).
 ಸತ್ಯುಕ್ತ sat-kṛita. Done well, acted rightly or properly. 2, treated with respect or hospitality (J. 32, 55). 3, respected, revered, honoured; worshipped, adored, welcomed, sainted. 4, virtue; respect; hospitality.
 ಸತ್ಯುಕ್ತಿ sat-kṛiti. A good or excellent literary composition (Kāv. V, 32; Mr. 7). 2, acting properly; a virtuous act; virtue, morality; treating with respect, hospitality (Rām. 1, 5, 25).
 ಸತ್ಯುಕ್ತೃ sat-kṛitya. A good, virtuous act (My.).
 ಸತ್ಯೈಯ sat-kriyē. A good or virtuous action, virtue, charity (Bp. 22, 19; 32, 4; 57, 81; Śm. 1; My.). 2, respectful treatment; hospitable treatment (Bp. 60, 62); saintation, welcome. 3, excellent, charming action (Kāv. IV, 2, 14). 4, any purificatory ceremony. 5, funeral or obsequial ceremonies.
 ಸತ್ಯ satā. Tbh. of ಸತ್ಯ. Seven (in cards, My.).
 ಸತ್ಯತೀವ್ರತ್ರಿ sat-tapas-vṛitti. Practice of excellent austerities (Üpr. 4, 18).
 ಸತ್ಯತಮ sat-tama. Most or very good or right; most virtuous; excellent, best; very venerable.
 ಸತ್ಯವಿ sattavi. = ಸತ್ಯವೆ. (Śmd. 349).
 ಸತ್ಯವೆ sattavē. Tbh. of ಸತ್ಯವಿ. (Śmd. 365; Śm. 19).
 ಸತ್ಯಾ satā. = ಸತ್ಯ, ಸಥಿ. Being, existence; authority, right over; right of rule, sway, disposal, application or use; power, might (Mhr.; ಅಸ್ತದ Üb.).
 ಸತ್ಯಾರ್ಥ satā-ārtha. The meaning of existence or being. See ಉಕ್ತ 1.
 ಸತ್ಯೀಗೆ sattigē. Tbh. of ಸತ್ಯೀ. (Śmd. 340, 845; Üt. II, 60; ಫತ್ಯ, ಆತಪತ್ಯ Nr., Mr., 265; ತರ್ಪಣ Bhn. 32; ತಯೆ Śm. 42, 114; Üpr. 1, 67, 93; 7, 60; Bp. 56, 13; 53, 53; Ü. Bp. 47, 47; J. 4, 19). ಬಿಳಿಯ ಸತ್ಯಿಗೆ (ಸಿತಾಪತ್ಯ Nn. 16). ಸತ್ಯಿಗೆ ಅರ್ಥ

ಬೋಯಿಗೆ, ಅತ್ತಿಗೆ ಅರ್ಥ ಬಾವಿಗೆ. — ಸತ್ಯಿಯ ವಾಸನಿಸಿದರೆ ಸತ್ಯಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆಯೇ. — ಬಿತ್ತಿದ ಬಿಳುಪು ಸತ್ಯಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).
 ಸತ್ಯ satn. P. p. of ಸಾಯ, ಸಾಯು.
 ಸತ್ಯ satn. = ಸತ್ಯವು No. 2. Pewter (My.; Tē; Śi. 332).
 ಸತ್ಯುಗ satnga. Tbh. of ಸತ್ಯು. (Śmd. 351, 360; perhaps Śk. ಸತ್ಯುಕ = ಸತ್ಯ is meant). Flour of parched barley (ಧಾನ್ಯಾದಿಷ್ಟಮಂ ಮಿದಿದು ಪುರಿಯುಳ್ಳಿ Mr. 219; Mhr. ಸತ್ಯ; cf. ಸ ದ್ವಳ). ಮೊಸರಲಿ ಕಲಿಸಿದ ಸತ್ಯುಗ (ಕರಮ್ಪು, ದಧಿಸತ್ಯು Hiā.).
 ಸತ್ಯವೆ sattava. Tbh. of ಸತ್ಯ (ಸತ್ಯ 1). (My.; Tē.).
 ಸತ್ಯೆ satte. (= ಸದೆ 3). Rubbish, dirt, stuff, trash (My.; Tē. ಚೆತ್ತ, T. ಚೆತ್ತು); a covert name for a serpent (My.). — ಸತ್ಯಹುಲ್ಲು. Worthless grass (My.).
 ಸತ್ಯೆ satte. = ಸತ್ಯ. Existence, entity, being, reality (see ಉಕ್ತ 1); goodness, excellence; essence, sap (My.; Śi. 156).
 ಸತ್ಯ sad-tra. The true Sk. form of ಸತ್ಯ, q. v.
 ಸತ್ಯವೆ sat-tva. The true Sk. form of ಸತ್ಯ 1, q. v.
 ಸತ್ಯನೆ satthani. One of the terms with ಸತ್ಯ (Śmd. 23, o. ra. ಸತ್ಯನೆಯು, ಸುಧರಣೆ).
 ಸತ್ಯರಥ sat-patha. A good road; good course of life, correct or virtuous conduct.
 ಸತ್ಯದ sat-pada. A proper verse or verse-foot (A.).
 ಸತ್ಯಾತ್ರ sat-pātra. = ಸತ್ಯಪಾತ್ರ. A proper object of presents or honours, a worthy or virtuous person (ತೀರ್ಥ Nn. 46; J. 10, 27). ಸತ್ಯಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತಾಸ್ತೀಶ್ವರವಾರ ತಾನಾಗಿ ಕೊಡುವಿಕೆ (ತಾಗ್ಗ, etc. Śi. 243). ಕೊಡ ಬೇಕುತ್ಯಮನಾದವಂಗೆ ಮಗವಂ, ಸತ್ಯಾತ್ರಕಂ ದಾನಮನ್ನಿದ ಬೇಕು (Śi. 25).
 ಸತ್ಯುಣ್ಣಿ sat-pnyya. True virtue, real merit (Bp. 60, 7).
 ಸತ್ಯುತ್ರ sat-putra. A good, virtuous son (B. 4, 78; My.).
 ಸತ್ಯುರುದ sat-purnsha. A good or virtuous man, a worthy man, a respectable man (ಸಾಧು, ಸಜ್ಜನ, ಅರ್ಯ Hiā.; ಸಜ್ಜನ, etc. Mr. 241; ಫಲೀನ, ಉತ್ತಮಪುರುಷ Nn. 45; ಸನ್ಮತ, ಮದನ 115; Bp. 40, 15; 45, 19; J. 2, 56; B. 4, 135). ಕಪ್ಪೆಗಳು ಮಾನುಗಳು ಇಷ್ಟದಮು ತೀರ್ಥವೇ ತುಪ್ಪಮ್ ಒಗರಕೆ ಸಲುಮದು; ಸತ್ಯುರುಜನಿದ್ದೇ ತೀರ್ಥ! (Sp.).
 ಸತ್ಯುತಿಪಕ್ಷ sat-prati-paksha. A counterbalanced reason or one along with which there exists another equally good on the opposite side; contrariety of argument, existence of opposite premises proving the existence or non-existence of a thing. (R.).
 ಸತ್ಯಲ sat-phala. = ಸತ್ಯಫ. Having good fruit; good fruit (ಪ್ರಸೂನ, ಒಳ್ಳೆಕೆ ಫಲ Nn. 25, o. r. ಒಳ್ಳೆತ್ತಕೆ ಫಲ; Bp. 36, 45).
 ಸತ್ಯ satya. True, real, genuine, sincere, honest, truthful, faithful, virtuous, good. 2, fulfilled, realized. 3, truth (ಸ್ವಭ, ನನ್ನಿ Kk. 46; ನಿಶ್ಚಯ, ನನ್ನಿ, ನಿವದ; ನನ್ನಿ Üt. I, 70, 100); sincerity, reality, goodness, the quality of goodness or purity. 4, demonstrated truth or conclusion, dogma; a fixed rule or order (ನಿಬದ್ಧ, ಕಟ್ಟಿಕೆ Mr. 358). 5, a solemn asseveration, promise, oath (ಪ್ರಮಾಣ, ತಪ್ಪದೆಮ್ಪುದು Nn. 139). 6, the uppermost of the seven lokas or worlds, the abode of Brahmā. 7, the first of the four yugas or ages, the best or golden age. ಸತ್ಯಸದ್ಗುಣ ತೀರ್ಥಮ್, ಉತ್ತಮರ ನದೆ ತೀರ್ಥ, ಸತ್ಯರ ಸಂಗಮ್ ಅದು ತೀರ್ಥ; ಹರಿದ ನಿರ್ಲ ಎತ್ತರದ ತೀರ್ಥ (Sp.). ಸತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಎತ್ತರೂ ಭಯವಿಲ್ಲ. — ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದವ

ನ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಬತ್ತಲೆ (Prva). — ಸತ್ಯಮಾತು. A true, good word (B. 5, 127). ಸತ್ಯಮಾತಾಡು, to speak the truth (B. 3, 96).
 ಸತ್ಯಕ satyaka. = ಸತ್ಯ. True, real, etc. 2, N. (J. 11, 50).
 ಸತ್ಯಕಾರ satya-kāra. = ಸಂಜಕರ, ಸಂಜಕಾರ, ಸಂಜಕಾರ. Making good or true, ratification of a contract or bargain. 2, something given in advance as an earnest or security for the performance of a contract, earnest-money, pledge.
 ಸತ್ಯಕನ satyatana. = ಸತ್ಯತೆ. (G. 99. 511; B. 5, 8. 157. 232).
 ಸತ್ಯತೆ satyatā. Trueness, truth, sincerity, veracity (My.).
 ಸುಜನಂ ಸತ್ಯತೆಯುಳ್ಳವಂ (Sā.).
 ಸತ್ಯತ್ವ satyatva. = ಸತ್ಯತೆ. (Sk.; My.).
 ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞ satya-pratijñā. True or faithful to a promise or engagement (My.).
 ಸತ್ಯಪ್ರತಿಜ್ಞೆ satya-pratijñē. A sincere promise or vow (My.).
 ಸತ್ಯಪ್ರಮಾಣ satya-pramāṇa. A sincere oath (My.).
 ಸತ್ಯಭಾಮಿ satya-bhāmī. N. of one of the eight wives of Kṛṣṇa (J. 6, 47. 48. 52).
 ಸತ್ಯಮುನಿ satya-muni. A true muni (ಅಂ Mr. 524).
 ಸತ್ಯರೂಪ satya-rūpa. A true form; a form of truth or goodness; he whose whole form of being is truth (J. 13, 28).
 ಸತ್ಯಲೋಕ satya-lōka. = ಸತ್ಯ No. 6. See Mr. s. ಲೋಕ.
 ಸತ್ಯವಚ satya-vaśa. Tbh. of ಸತ್ಯವಚನ. (G.).
 ಸತ್ಯವಚನ satya-vaśana. Truth-speaking, veracity, speaking the truth; a true word, a sincere promise (B. 5, 47; My.).
 ಸತ್ಯವಚನಿ satya-vaśani. A person who speaks truth (B. 5, 88).
 ಸತ್ಯವಚನಿ satya-vaśana. Truth-speaking, veracious; a truth; truth, veracity.
 ಸತ್ಯವತ satya-vat. Possessing or practising truth, veracious, true.
 ಸತ್ಯವತಿ satya-vati. N. of the wife of Parāśara and mother of Vyāsa (Mr. 257; see s. ಗಂಗ).
 ಸತ್ಯವತಿಜ satyavati-ja. Vyāsa (Mr. 257).
 ಸತ್ಯವತಿಸುತ satyavati-suta. Vyāsa (Sk.; G.).
 ಸತ್ಯವಂತ satya-vanta. Tbh. of ಸತ್ಯವಂತ. A man who practises truth, a faithful, honest, sincere man (ಸತ್ಯಸನ್ನ G.). Feminine ಸತ್ಯವಂತಿ (My.).
 ಸತ್ಯವಾಕ್ satya-vāk. ಸತ್ಯವಾಚ. Truth-speaking, veracious, sincere (My.). 2, a truth.
 ಸತ್ಯವಾದಿ satya-vādi. Speaking truth, veracious; a person who speaks the truth (J. 25, 15; G. 357). See s. ವೈತಮ್ನಯನ.
 ಸತ್ಯಕಾಪ satya-kāpa. An efficacious curse (Bp. 61, 40).
 ಸತ್ಯಕಾಲಿ satya-kālī. Endowed with truth; a faithful, honest person (My.).
 ಸತ್ಯಕೀಲಿ satya-kīlī. Disposed to speak the truth, veracious. 2, N. (J. 26, 33).
 ಸತ್ಯಸಂಸರ satya-saṅgara. True to an agreement or promise, veracious, faithful (ಸತ್ಯವಂತ G.).
 ಸತ್ಯಸನ್ನ satya-sandha. True to an agreement or compact, faithful to an engagement; faithful, veracious; a faithful, etc. man (Abhā. 1, 43; J. 9, 90).
 ಸತ್ಯಾಕೃತಿ satyā-kṛti. Ratification of a bargain.

ಸತ್ಯಾಕರಣ satya-kāraṇa. Observance of truth (J. 11, 30).
 ಸತ್ಯಾನ್ವಿತ satya-anvita. True and false, containing truth and falsehood. 2, practice of truth and falsehood, commerce, trade, traffic.
 ಸತ್ಯಾಪನ satya-āpana. Ratification of a bargain.
 ಸತ್ಯೇಂದ್ರ ಲೋಕ satya-indra-loka. N. of a king of Cēla (Rāva. 3, 144; 13, 99).
 ಸತ್ಯೇಶ satya-īśa. N. — ಸತ್ಯೇಶಬಾಮಯ. N. (Bp. 36, 59). — ಸತ್ಯೇಶಬಾಮಯ. N. (Bp. 47, 35).
 ಸತ್ಯ satra. = ಸತ್ಯ, ಚಕ್ರ 1, ಛತ್ರ 2. A session; a long sacrificial session or sacrifice; a sacrifice. 2, an oblation, offering, gift; giving alms or charity, liberality; — wealth. 3, a residence, house. 4, a place of refuge, a choultry or halting place for travellers or strangers (ತೃತೀಯಾ. Dh.; Kk. 85; Ūpr. 5, 46). 5, covering, concealing. 6, a wood, a forest. 7, the distribution of food to Brāhmanas and mendicants; the building erected on the spot appointed for this distribution (Mr.). ಛತ್ರ ಎಂದರೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯ? (Prv.). See ಅನ್ನ-
 ಸತ್ಯ sa-trām. With, together with (ಅಂ Mr. 535).
 ಸತ್ಯಕಾಲಿ satra-kālī. A building where food and alms are given away to Brāhmanas and mendicants, an alms house.
 ಸತ್ಯ sa-trā. = ಸತ್ಯ. With, together with. 2, always, ever.
 ಸತ್ಯಜಿತ satra-jit. N. of the father of Satyabhama, father-in-law of Kṛṣṇa.
 ಸತ್ಯಜಿತ satrajita. Tbh. of ಸತ್ಯಜಿತ. (Bhāgavata 10, 67 sum.).
 ಸತ್ಯಾಶಾ sat-trāpa. Having power or force; power, force, vehement effort (Bhn. 53; Bh. 2, 2, 96).
 ಸತ್ಯಾಶಾ sat-trāpi. A powerful, strong person (ಛೇಮ, ಸತ್ಯಶಾ Nn. 5).
 ಸತ್ಯಾರ್ಥ satra-artha. The meaning of a choultry. ತೃತೀಯಾರ್ಥದೊಳಗೆ ಕುಳಿತು (Smd. I).
 ಸತ್ರಿ satri. A liberal householder (ಗೃಹಪತಿ) who constantly performs sacrifices and distributes gifts or alms.
 ಸತ್ರಿ sa-trī. = ಸತ್ಯ, ೧. v.
 ಸತ್ಯ satva. 1. = ಸತ್ಯ, ಸತ್ಯ, ಸತ್ಯ, ಸತ್ಯ. Being, existence, entity, essence, true essence (ಅಚತದ ಉಳ್ಳ Mr. 502, a. a. ಅಚತಮುಳ್ಳ, ಅಚತಮುಳ್ಳ, life, the principle of being. 2, breath; spirit, mind, sense, consciousness. 3, a substance, a thing; wealth. 4, an elementary substance, as earth, air, fire, etc. 5, nature, natural property, characteristic disposition (ಸುಖಸತ್ಯಕ್ಕೆ 502; ತ್ರಿಗುಣ, ಸತ್ಯ ರೂಪ ತಮೋಗುಣ Nn. 14). 6, any living or sentient being, an animal, a beast, an evil being, demon, spirit, ghost, goblin, monster (ಛೇತ 502; ಜೀವನಯ, ಜೀವನಯ 14). 7, goodness, virtue, excellence. 8, truth, certainty, reality. 9, strength, energy, vigour, power (ತೃತೀಯಾ 502; ಬಲ, ಶಕ್ತಿ 14; ಅಂ Bhn. 29; ಸದಸ Bhn. 15). 10, the quality of purity or goodness (the other two being rajas and tamas). 11, an embryo. 12, a horse (ನಾಟ, ಕುದುರೆ 14). 13, Pārvatī (ಅದ್ರಿಶಾ ವಾರ್ಧನಿ 14). 14, a mountain (ಪರ್ವತ 14). 15, water (ಅಮೃತ, ಉದಕ 14). 16, a cloud (ಛೇತ, ಮೋಳ 14). 17, alchemy (ಧಾತುವಾದ, ರಸನಾದ 14). 18, a substantiv.

nonn. See ಉದು1. — ಸತ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆ. An able, sensible, clever man (ದಕ್ಷ, ಬಲ್ಲಿದನು Nn. 121).

ಸತ್ಯ satva. 2. The letter ಸ (Śmd. 82 Cm.; 334. 339. 846. 847).

ಸತ್ಯಕ satvaka. See ಸತ್ಯಗ.

ಸತ್ಯಗ satva-ga. Going vigorously (?); standing in connection with vigour (?). See ಅಚ್ಚುಡ.

ಸತ್ಯಗುಣ satva-guṇa. The faculties or organs of sense (ಅವಿಲೇನಿಯ Nn. 67). 2, the quality of purity or goodness (ತ್ರಿಗುಣಭೇದ, ಗುಣತ್ರಯಭೇದ 67). 3, generosity, liberality (ತ್ಯಾಗ 67). 4, power, valour (ವಿರಾಜಮ 67). 5, the colour of twilight, etc. (ಅಸ್ತರಾಗ, ಸನ್ಧ್ಯಾರಾಗ 67).

ಸತ್ಯರ satvara. Having haste or speed, *expeditious, quick, speedy*. ಸತ್ಯರಂ, quickly, swiftly, hastily, suddenly.

ಸತ್ಯರಗ್ರಹಣ satvara-grahana. Quick or sudden seizure. See ತುಡುಕು1.

ಸತ್ಯವಂತ satva-vanta. A powerful man (ಭೀಮ, ಸತ್ಯಾಳಿ Nn. 5).

ಸತ್ಯಸಾಮಾನ್ಯತೆ satva-sāmānyatē. The state of strength being low or feeble. See ಬಸವದ.

ಸತ್ಯಹೀನ satva-hīna. Impotent, weak; a weak man (My.).

ಸತ್ಯಾತಿಶಯ satva-atishaya. Eminence of, or superiority in, strength (J. 7, 88).

ಸತ್ಯಾಧಿಕ satva-adhika. Possessing superior strength (see Mr. 2. ಪುಗದ); a very powerful man (J. 13, 46).

ಸತ್ಯಿ satvī. A pregnant woman (ವರಧುರ್ಯ, ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Mr. 807; cf. ಅಪನ್ನ ಸತ್ಯ).

ಸತ್ಯಂಗ sat-saṅga. Association with the good; good company (J. 13, 39). ಮಗನೇ, ನೀಂ ಸತ್ಯಂಗದಲ್ಲಿರ್ಪುದು! (Sā.).

ಸತ್ಯಮೈದಾಯ sat-sampradāya. Good custom or usage (My.).

ಸತ್ಯಸಹವಾಸ sat-sahavāsa. Living together with the good, keeping good company, good company (My.).

ಸಥ sathi. Thh. of Mhr. ಸತ್ಯ. (B. 4, 138).

ಸದ sad. = ಸತ್. One who sits or settles down, sitting, dwelling, residing, etc. See ತ್ರಿವಿಷ್ಟಸ, ದಿವಿ, ನಿ, ಸಂ, ಸಧಾ.

ಸದ sada. = ಸದ. See ಅಪ, ಸಧಾ.

ಸದಕೀರ್ತನ sat-akīrtana. The neglect to mention what is essential (Kāvy. V, 26).

ಸದಕು sadaku. = ಸದಕು1. To beat (Rām. 6, 43, 8; cf. ಸದಿ1).

ಸದಗುಪ್ತ sadagnppē. (= ಸದಾಬು, etc.). Thh. of ಸತ್ಯಪ್ತ. A sort of fennel (ಸತ್ಯಪ್ತ, ಸಿತ್ಯಪ್ತ, ಅಪಿತ್ಯಪ್ತ, etc. Nr.).

ಸದನ sadana. Sitting; a seat. 2, an abode, a dwelling, a house (ಮನೆ Nn. 84). 3, sinking down, perishing, decaying; exhaustion.

ಸದನಾಂಗಣ sadana-aṅgaṇa. The court or yard of a house (Bp. 40, 8).

ಸದಭಿಮತ sat-abhimata. Approved of by, or pleasant to, intelligent or learned persons (Kāvy. II, 1, 6).

ಸದಮಲ sat-amaia. True and pure; truly pure (ನಿರ್ಮಲ Bhn. 64; Śmd. 64; Ū. v. 179. 226). 2, N. of a vr̥tta (Ū.).

ಸದಮಲಭಕ್ತಿ sadamaia-bhakti. Truly pure devotedness (My.).

ಸದಮಲಾತ್ಮ sadamala-ātma. A truly pure person (Bp. 86, 47).

ಸದಮಲಾತ್ಮಕ sadamaia-ātma. One whose character is truly pure (Bp. 24, 42; 89, 65; 61, 71).

ಸದಯ sa-daya. Merciful, compassionate, benevolent; mercy, etc. (Bp. 22 sum.; 87, 84).

ಸದರ sadar. = ಸದರ1, ಸದರು. The highest court of the law (Mhr., H. ಸದರ). 2, hall of audience, a state-room, a seat for the administration of justice or the direction of public business (Mhr., H.). 3, chief, principal, head (Mhr., H.). 4, a heading (In papers of accounts, etc. Mhr., H.). — ಸದರ ಅಮಾನ್. A zillah court (My.). — ಸದರ ಅಮಾನ್. The second class judge over a civil court subordinate to the zillah courts (My.; Mhr.). — ಸದರ ಬೇಸದರ. A heading and that is not the heading, hut comes under it (My.).

ಸದರ sadara. 1. = ಸದರ. — ಸದರ ಅಮಾನ. = ಸದರ ಅಮಾನ್. (B. 5, 106). — ಸದರ ಅಮಾನಿ. Relating to the ಸದರ ಅಮಾನ (B. 5, 87).

ಸದರ sadara. 2. Familiarity, intimacy, friendliness, affability (Bh. 1, 8, 6; My.); acquaintance, knowledge (Bh. 8, 24, 51); facility, easiness, an easy affair (Śā. 4, 61; J. 16, 35; 25, 15; My.; cf. ಚತುರ?). (ಕಾರ್ಯ) ಬೇದುವದು ಸದರ, ಮಾಮವದು ಇಷ್ಟ (Prv.).

ಸದರ sa-dara. 3. Fearful, afraid, timorous.

ಸದರದು sadarahu. = ಸದರಿ. (My.; Mhr. ಸದರದು, accordingly with the heading, text, matter duly set down, etc.).

ಸದರಿ sadari. Afore-said, above-mentioned, that (My.; Br. ಸದರಬ, ಸದರಿ).

ಸದರಿ sadari. = ಸದರ. A state-room; an assembly (vīramāhāśavaratantṛaṅkā); an assembly before which dancers, players and singers exhibit (My.; T. ಚದರ, ಚದುರ). ಸದರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒದಕುವದಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯದೋ? (Prv.). Cf. ಸದಸ.

ಸದರ್ಥ sat-ārtha. True, proper meaning (Mr. 2); having a proper meaning; mannered, tasteful (Kāvy. III, 1, A, 25).

ಸದಲಿಂಗಾರ sat-aiṅkāra. An excellent rhetorical expression or figure (Kāvy. III, 3, B, 54).

ಸದನ ಸದಾ. = ಸದಸು. A seat, an abode, a dwelling. 2, an assembly, a meeting.

ಸದಸತಿ sat-asat. Being and not being, existent and non-existent, real and unreal, true and false; good and bad, virtuous and wicked (My.).

ಸದಸ್ಯ sadasya. Any man present at or belonging to an assembly, an assessor, a spectator, a member of an assembly, a councillor. 2, any one present or assisting at a sacrifice; a superintending priest (ritvij) whose duties are to superintend the whole sacrifice and correct mistakes.

ಸದಸ್ಯ sadassan. Thh. of ಸದಸ. (Śmd. 106 Cm.).

ಸದರ sadaja. Grain (Rām. 1, 16, 10).

ಸದಕಣ sadaliga. A grain-seiler (Ū. Bp. 47, 46).

ಸದಾ sadā. Always, at all times, continually, perpetually, ever (ನಿರಂತರ, ಅನುಪುತ Nn. 187), everlastingly, eternally (ನಿತ್ಯ, ಕೇಶಿಲ್ಲದನ್ನದು 187).

ಸದಾಕಾಲ sadā-kāla. All times or seasons; at all times, ever (Ū.).

ಸದಾಗತಿ sadā-gati. Ever-going: air, wind, Vāyu.

ಸದಾಚರಣ sat-ācārāṇa. = ಸದಾಚಾರ. (B. 5, 189; My.).

ಸದಾಚರಣ sat-ācārāṇi. = ಸದಾಚಾರ. (B. 5, 153; My.).

ಸದಾಚಾರ sat-ācāra. Moral or virtuous conduct, correct deportment, good manners; approved usage, a good custom (Bp. 61, 13; J. 5, 55; Abhā. 1, 41; B. 5, 204, 281; My.).

ಸದಾಚಾರಿ sat-ācāri. A virtuous person, a person of correct deportment (B. 5, 204; My.).

ಸದಾತನ sadātana. Continual, perpetual, eternal.

ಸದಾದಾನ sadā-dāna. Always giving: liberality, munificence.

ಸದಾನಂದ sadā-ānanda. Always happy (Bp. 2, 17; 8, 58); perpetual happiness (24, 40).

ಸದಾನವ sadā-nava. Always new (J. 10, 5). 2, ಸದಾನವ, containing demons (10, 5).

ಸದಾನೀರ sadā-nirā. Always possessing water: N. of a river, the Kāśyā.

ಸದಾಪ sadāpa. = (ಸದಗುಪ್ತ), ಸದಾಪು, (ಸದ್ಗುಪ್ತ, ಸೋಪ). A kind of fennel, Anethum panmorl or sowa (ತಾಲೇಯ, ತೇತ ತಿವ, etc., ಸದ್ಗುಪ್ತ Si. 147; Tē.).

ಸದಾಪ್ತ sadā-pneha. Ever-flowering; the plant Pteroppermisuharifolium (ಮುಡುಕುನದ Mr. 127); the cocoa-nut.

ಸದಾಪು sadāpn. = ಸದಾಪ. A strong-smelling herb, the common rue, Ruta graveolens L. (Z.).

ಸದಾಭೋಗ sadā-bhōga. Ever-enjoying. 2, perpetual enjoyment or pleasure (Kāvy. IV, 2, 60).

ಸದಾರ sa-dāra. 1. Accompanied by a wife, together with a wife.

ಸದಾರ sadāra. 2. Very strong or powerful, able (ಸಮರ್ಥ Bhn. 25).

ಸದಾರು sadā-arna. Always red (J. 2, 8). 2, ಸದಾರು, always rough (2, 8).

ಸದಾಶಿವ sadā-śiva. Always happy; an epithet of Śiva (ಸೂ ಚ, ತೃನೇಶ Nn. 122; Bp. 43, 78; 54, 49; 61, 58; J. 5, 35; see ದೇವಾಂಗ); N. (B. 4, 7).

ಸದಿ sadi. = ಸದಿ. (G.).

ಸದು sadu. Tbh. of ಸತ್.

ಸದುಸು sadn-guna. Tbh. of ಸದ್ಗು. (Rām. 6, 53, 20).

ಸದುಭಕ್ತ sadn-bhakta. Tbh. of ಸದ್ಭಕ್ತ. (Bp. 1, 35; 47, 4).

ಸದುವಿನಯ sadn-vinaya. Tbh. of ಸದ್ವಿನಯ. (Bp. 22, 19; 26, 64).

ಸದ್ಭಕ್ತ sa-dṛikha. Like, resembling, similar (Kāvy. III, 2, B, 58; Bp. 61, 83).

ಸದ್ಭಕ್ತ sa-dṛiā. ಸದ್ಭಕ್ತ. Like, resembling, similar, same.

ಸದ್ಭಕ್ತ sa-dṛiā. Like, resembling, similar, same (ಪಾಂಠ Kk. 31; ಪಾಡು Bhn. 30); conformable, fit, proper, right, suitable; worthy (Kāvy. III, 3, B, 144, 156).

ಸದ್ಭಕ್ತ sa-dṛiā. Likeness, similarity, sameness (Kāvy. III, 3, B, 75).

ಸದ್ಭಕ್ತ sa-dṛiā. = ಸದ್ಭಕ್ತ. (Āpr. 8, 2).

ಸದ್ಭಕ್ತ sa-dṛiā-vṛtti. Comparison; resemblance (ಸಾಧ್ಯ ಕೃ, ಸಮಾನವರ್ತನ Śmd. 158, 159).

ಸದ್ಭಕ್ತ sa-dṛiā-akshara. A similar letter, the same letter (Kāvy. III, 2, B, 33-47).

ಸದ್ಭಕ್ತ sa-dṛiā-arthatā. The state of having the meaning of ಸದ್ಭಕ್ತ. See s. ತೇಗು 1.

ಸದ್ಭಕ್ತ sa-dṛiā. Like, similar (ಸಮ, ಸಮಾನ Nn. 158). 2, appearance, look (ಸೋಪ 158).

ಸದೆ sadē. 1. = ಪದೆ, ಸದಿ. To pound to some extent, to bruise, to squash, to crush (ತಪ್ಪು ಕೊಡ. Dh.; M.; T. ಪದ್ಯ; see ಪದ; cf. ಪದ್ಯ); to strike, to beat (ತಾಪನ Śm. 99). P. ps. ಸದಮ, ಸದಮ, ಸದ್ಗು. Bp. Grj. 2, after 106; Bp. 14, 20; 55, 36; Ā. Bp. 32, 37; 47. 11; Rāv. 8, after 11; Śāv. 4, 19, 106; J. 7, 47, 59; 13, 56; 14, 5; 16, 26, 34, 35; 18, 6; Bh. 1, 10, 26; 2, 4, 7; ದೀಪ. 2, to be reduced to a palpable powder; to be bruised, etc. (Tē. ಪದ; M. ಪದ್ಯ).

ಸದೆ sadē. 2. Shortened infinitive of ಸದಿ. — ಸದಿ ಬಿ. To beat (any thing) so as to crush (it, Ā. Bp. 32, 44; J. 4, 71; 25, 59; Rām. 5, 9, 6; Bh. 2, 4, 6).

ಸದೆ sadē. 3. = (ಸತ್ತ್ವ), ಸದಸಿ. Trash, rubbish, sweepings, stuff, litter, etc. (ತಪ ಸಮ. 99; Bp. 16, 22). ಉದಾಹರಣೆ ಸದಿಯಾದರೂ ಹುಡುಕ ದೀಪ. — ಪದೇ ಪದೇ ದೇದಾದರೂ ಸದಿ ಕೂಡಿಸೋದು ದೀಪ. — ಸದಿ ಕೂಡಿಸೋದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಾದದ ಹದನಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋದೇ? (Prva.). — ಸದಿಗೂಡಿಸು. — ಪಾಡು. To collect rubbish, to sweep. ಬುಧವಾರವಾದರೆ ಸದಿಗೂಡಿಸು ವಾರದೇ? (Prv.). — ಸದಿಬಿಡಿಗ. A sweeper, a low servant (Abhā. 2, 95).

ಸದೇರ sa-dēra. Possessing a country. 2, of the same country or place. 3, neighbouring, near.

ಸದಲಿ sat-gali. Good or happy state, felicity, fortune (ಯೋಗ, ಒಳ್ಳೆತ ಗತಿ Nn. 118; Bp. 26, 66; 42, 40; J. 2, 32; 26, 56).

ಸದುಣಿ sat-guna. = ಸದುಗುಣ. Having good qualities, good, virtuous. 2, a good quality or property, a virtuous nature or disposition (ಒಳ್ಳೆತ ಗುಣ Nn. 64, 113; Bp. 22, 62; Bp. s. ಸತ್ತ್ವ). — ಸದುಣಿವೆವೆ. — ಪದ. To acquire a virtuous nature (Bp. 55, 2).

ಸದುಣಿವೆವೆ sadgna-jāta. A man with innate good qualities (My.).

ಸದುಣಿ sat-guni. A person who has good qualities, a good, virtuous person (Bp. 41, 23; B. 3, 74; 4, 3). — ಸದುಣಿವೆವೆವೆವೆವೆ N. (Bp. 20, 8). — ಸದುಣಿವೆವೆವೆವೆವೆವೆ N. (Bp. 19, 85).

ಸದುರು sat-guru. A true, good or excellent guru (Āpr. 4, 24; Bp. 35, 27; 37, 32; 50, 29).

ಸದ್ದ sadā. = ಸದ್ಗು. Tbh. of ತಪ್ಪು. — ಸದ್ಗುಣಿಸು. — ಪದ. To destroy the distinction of sound (Abh. P. 5, after 128). — ಸದ್ಗುಣಿಸು. — ಪದ. The distinction of sound is he lost (Āpr. 6, 14; Abh. P. 13, after 34; 13, 100).

ಸದ್ದ sadā. = ಸದ್ಗು, q. v. Cf. ಸದ್ಗು 1, so that the meaning would be "a man who has ceased".

ಸದ್ದಿನಾಲ saddivāla. A town-magistrate (My.).

ಸದ್ಗು saddu. 1. To cease, to stop (v. i. as is speaking or working, used only in the imperative singular ಸದ್ಗು, and plural ಸದ್ಗು, My.; is it = ಸದ್ಗು. ಸದ್ಗು).

ಸದ್ಗು saddu. 2. P. p. of ಸದಿ. (My.).

ಸದ್ಗು saddu. = ಸದ್ಗು. Tbh. of ತಪ್ಪು. (ಧ್ವನಿ Kk. 25; My.; Tē. B. 3, 21). ಸದ್ಗುಗುಣಿ (ತಪ್ಪು, etc., ಕೂಡಿಸು 84, 60). ಸದ್ಗು

కీలవర గవళ నిల్లుతదే, మద్దు చుదివర రోగ నిల్లుతదే (Prv.).

సద్దుక sadduka. Barley (B. 3, 66; 5, 36. 287; Mhr. 366; cf. సమృగ).

సద్విజ sat-dviṣa. = సద్విజ. A true, excellent Brāhman.

సద్ధర్మ sat-dharma. A good religion; a good religious practice; justice, virtue, morality; attentive to duties (వృత్త, సుధర్మ Nn. 16; Mr. 540).

సద్ధర్మబారిణి saddharma-čāriṇi. A woman who lives virtuously: a wife (వార, కలత్ర, చదు, etc. Mr. 306). Cf. సద్ధర్మబారిణి.

సద్ధర్మిక sat-dharmika. A truly virtuous man (నిజధర్మ వృత్త G.).

సద్భక్త sat-hhakta. = సదుభక్త. A true or good follower or devotee (Bp. 53, 42).

సద్భక్తి sat-hhakti. True or good devotion, etc. (Bp. 1, 58; 43, 54; 55, 2).

సద్భావ sat-hhāva. The quality of being, actual existence, reality, being, entity. 2, good nature or disposition (బుద్ధి, బుద్ధి మనస్సు Nn. 68); goodness, amiability. See Bp. 35, 8. 43.

సద్ధా sadma. A seat; a house, a habitation; a temple; an altar; a place, station. See ఉత్తర, బలి.

సద్మి sadmi. An esculent root (సూరక, కన్ద Mr. 137).

సద్మి sadya. = సద్మి. Thh. of సద్మి. (Bp. 49, 34; My.).

సద్మి, now, this moment, etc. (My.; B. 4, 12; G. 78).

సద్మి పదియ తల్ల భల (సాన్ధ్య పుష్ప, సద్మిభల Si. 266).

సద్మిఫల sadyas-phala. Instantly hearing fruit; immediate fruit or consequence. See s. సద్మి.

సద్మిక్షార sadyakshāra. (సద్మిక్షార). Thh. of సద్మిక్షార. (సద్మిక్షార, కాష్ఠిక, etc. Si. 335).

సద్మిస sadyas. = సద్మి. To-day, this very day, this moment, at this time, now; at once, on the spot, presently, forthwith, immediately, on a sudden; quickly.

సద్మిస sadyaska. = సద్మి. Belonging to the present day; immediate, present. 2, new, recent.

సద్మి sadyā. = సద్మి. Now (My.; Mhr., Tē. సద్మి).

సద్మిజమాన sat-yajamāna. The excellent part of a sacrifice performed by the yajamāna himself (J. 8, 10).

సద్మిజఘృత sadyas-ghṛita. Butter just clarified (My.).

సద్మిజఘృత sadyas-jāta. Newly horn, horn in a moment. 2, an epithet of Śiva. 3, a calf. 4, fresh butter (My.).

సద్మిజవదన sadyas-vadana. N. of one of Śiva's five faces (Śiv. 5, 3. 81).

సద్మిత sa-druta. Having quickness, of a quick tempo (Ch. v. 120).

సద్మిత sat-vamā. Of a good family or race, of high birth; a good family (ఆర్థ, అమాయ Nn. 48; Śmd. 160).

సద్మినిత sat-vaniti. A good, virtuous woman (బుద్ధి పుష్ప Nn. 167).

సద్మిస్తు sat-vastu. A good thing (Ūpr. 6, 21); any person or thing true and good.

సద్విజ sadviṣa. Thh. of సద్విజ. (Bp. 55, 55).

సద్విధ sat-vidhi. Right, proper manner (Bp. 52, 5).

సద్వినయ sat-vinaya. = సమవినయ. True decorum or reverence or humility.

సద్విమలత్వ sat-vimalatva. Excellent purity (Śiv. 1, 3).

సద్వివేక sat-vivēka. Just discrimination; good discrimination; true knowledge (Śiv. 4, 55).

సద్విషయ sat-viśaya. A good object, aim or affair (My.).

సద్విష్ట sat-vṛitta. Well-behaved, amiable; virtuous, moral; good conduct (My.).

సద్విష్టి sat-vṛitti. Good course of conduct (My.). 2, a good, honorable profession or office (My.).

సద్విషయ sat-vyaya. Wise, profitable or proper expenditure (My.; B. 3, 93).

సద్విషయవార sat-vyavahāra. Good business, occupation or transaction (My.).

సద్విషయవార sat-vyāpāra. Good occupation, practice or transaction (My.).

సద్వ్రతి sat-vratī. A true, or an excellent devotee (Bp. 38, 31).

సద్వ్రత sat-vratē. A truly faithful wife (Bp. 11, 32).

సద్వ్రయ sat-vraya. = సద్వ్రయ. (My.).

సద్ధర్మ sa-dharma. Having similar duties, having the same or similar properties; of the same sect or caste; performing like duties; resembling, equal, like. 2, the duties peculiar to one's religion (J. 8, 44).

సద్ధర్మబారిణి sadharma-čāriṇi. A wife who assists (her husband) in the performance of religious duties, a virtuous wife; a wife. Cf. సద్ధర్మబారిణి.

సద్ధర్మ sa-dharmi. Observing the same customs or laws.

సద్ధర్మిక sa-dharmiki. A wife.

సద్ధర్మిక sadhryakka. Thh. of సద్ధర్మిక. (Śmd. 106 Cm.).

సద్ధర్మిక sadhryāc. సద్ధర్మయంత. సద్ధర్మయంత. Going with, accompanying.

సన్ san. = సన్ 2. An age or period (Mhr., H.), a year; in the year, anno Domini (C.; B. 4, 3; 5, 173. 184; Mhr.).

సనక sanaka. N. of one of the (four or seven) sons of Brahmā, inhabiting the janatōka.

సనత sanat. Always, ever. 2, Brahmā.

సనత్కుమార sanat-kumāra. N. of one of the sons of Brahmā and oldest of the progenitors of mankind (see వృధాత్).

సనత్కుమార sanat-sujāta. N. of the second of the sons of Brahmā (My.).

సనత్కుమార sanat-anta. = సనత్కుమార. (Bp. 54, 49).

సనది sanadi. Relating to a grant, etc., held by a grant, etc. (B. 5, 274; Mhr., H.).

సనదు sanadu. = సనదు. A grant, a diploma, a charter, a patent, a commission or warrant (My.; B. 5, 231; My.; Mhr., H. సనదు). — సనదుపత్ర. A document conveying to an individual emoluments, titles, privileges, offices, or the government rights to revenue from land, etc., under the seal of the ruling authority (B. 5, 232).

సనన్ద sa-nanda. Joy-possessing; N. of one of the sons of Brahmā (Bp. 1, 43).

సనన్ద sa-nandana. = సనన్ద. (My.).

సనయ sa-naya. Prudent conduct or behaviour; fitness, propriety (జాతి, అతినయ Nn. 76; Bp. 24, 9).

సనా sanā. Always, perpetually, eternally. See Mr. s. సా గుణ్య.

ಸನಾಡಿಕಾಗೆ *sanāḍikā-gīḍa*. = ಬಳವಡಕಗಿಡ. (St. & Pl.).
 ಸನಾತನ *sanātana*. *Continual, perpetual, eternal*; permanent; ancient. 2, *Viṣṇu*; *Brahmā*; etc.
 ಸನಾಥ *sa-nātha*. Having a master or protector, etc. 2, occupied by, possessed by; endowed with, possessed of, possessing, having (Śmd. 251).
 ಸನಾಥಿ *sanāḍi*. (= ಸುನಾಯಿ, ಸೋನಾಯಿ). A oiarion or hant-hoy (S. Mhr.; Mhr., H. ಸನಕ).
 ಸನಾಥಿ sa-nābhi. Uterine; a near kinsman, a nterine brother; a relation or kinsman as far as the seventh degree (= ಸಬಿಣ್ಣ). 2, like, resembling.
 ಸನಾಥಿಜನ *sanābhi-jana*. Kinsmen (Ūpr. 6, 80).
 ಸನಾಥಿಜೆ sa-nābhiṭṭe. The state of having a navel; the state of being a nterine brother (Ūpr. 3, after 9).
 ಸನಾಮಕ *sa-nāmaka*. Having the same name (My.). 2, the horse-radish tree, *Hyperanthera moringa* Vahi.
 ಸನಾರಕ *sa-nāraka*. An inhabitant of hell (ಮಾರ್ಗಣ, ನರಕ ಜೀವಿಗಳು Nn. 70).
 ಸನಿ *sani*. 1. A request, *A respectful entreaty* (addressed to a gurn, etc.). 2, giving, donation. 3, service, worship.
 ಸನಿ *sani*. 2. Thh. of ತನಿ. (My.). ಸಾಯುವ ತಕ ಸನೀ ಕಾಲವಾ ದರೆ ಬಾಡೋದು ಯಾವಾಗ? (Prv.).
 ಸನಿನಿ *sa-ninda*. *Attended with blame*.
 ಸನಿವೇನ *sa-nishṭhēva*. *Sputtered; speech accompanied with sputtering*.
 ಸನಿವೆ *saniha*. Tbh. of ಸಮಾಪ. (ಸಮಾಪ Kk. 83; ಸಮಾಪ Śm. 59; ಪೂರೆ 103; ಬದ 115).
 ಸನೀಡೆ *sa-niḍa*. Having a nest or abode; occupying the same nest or abode; near, proximate.
 ಸನೀನು *sanīna*. A bayonet (My.; Br.; Mhr., H. ಸೋನೀನು).
 ಸನುಮತ *sanmata*. Thh. of ಸನ್ನತ. Well-known or understood (Śm. 94, 103).
 ಸನೇನು *sa-nēma*. Having the same rule, agreeing with one another; alliteration (ಪ್ರಸು Śmd. 27 Cm.).
 ಸನ್ನ *santa*. 1. (fr. ಸತ). = ಸಾನ್ನ 1. A holy man, a saint (My.; Mhr.); venerable, respectable, respected. ಸನ್ನಪದ್ಧ ತರ್ನಂಗಲ್ (ತೀರ್ಥ Mr. 532).
 ಸನ್ನ *santa*. 2. Thh. of ತನ್ನ No. 2. Gentle, calm, soft; mild, not vehement; soft, placid, lovely (as a disposition, Mhr.; Ūh. v. 111). 2, calmness, etc.; peace, agreement (Riv. 6, 132). ಸನ್ನಂ, mildly, gently (Grj. 4, 47); agreeably (Ūh. v. 234). — ಸನ್ನವಿರು. -ಇರು. To be still or calm (Śiv. 1, 38). — ಸನ್ನವಿದು. -ಇದು. To appease, to calm, to soothe, etc. (Grj. 3, after 119; 6, 19; 9, 99; Ū. Bp. 32, 45; J. 24, 11; Bh. 1, 6, 89); to settle, to cause to sink (Bh. 1, 10, 34).
 ಸನ್ನತ *sanat*. A virtuous man (ಮದನ, ಸತ್ಪುರುಷನು Nn. 115).
 ಸನ್ನತ *sa-m-tata*. Stretched along; connected together; extended; continuous, uninterrupted, continual, lasting, eternal. ಸನ್ನತಂ, constantly, continually, eternally, always.
 ಸನ್ನತಿ *sa-m-tati*. Stretching or extending along, extent, expanse; continuity; a continuous line, row; uninterrupted succession, descent; lineage, race; progeny, offspring, a child, a son, a daughter (ಪ್ರಪುರ Nn. 16); a number of people, multitude (Bp. 39, 17).
 ಸನ್ನತನ *sa-m-tapana*. The act of inflaming or tormenting. See ಸಾನ್ನತನ.

ಸನ್ನಪ್ತ *sa-m-tapta*. Greatly heated or inflamed, glowing; melted, burnt up, scorched, dried up; inflamed with passion, etc.; suffering great pain or anguish, tormented, distressed, afflicted, wearied, fatigued.
 ಸನ್ನಮನ *sa-m-tamasa*. *Overspreading or universal darkness*. See ಅವತಮನ.
 ಸನ್ತಯಿಸು *santayisa*. (fr. ಸನ್ನ 2; cf. ಸಾನ್ತ). = ಸನ್ತಯಿಸು, ಸನ್ತವಿಸು. To appease, to alisy, to pacify, to calm, to tranquillize, to soothe, to settle, to comfort, to console (Ūpr. 3, after 63; 8, after 65; Bp. 34, 21).
 ಸನ್ತಯಿಸು *santayisa*. = ಸನ್ತಯಿಸು, etc. (Ūpr. 3, after 63; Abh. P. 14, after 7; 15, after 7; Bp. 24, 10; 44, 15; 49, 21; J. 5, 26, 43; 6, 4; 8, 10; 28, 18; 32, 55, 56). — ಸನ್ತಯಿಸು. To appease one's self, to remain calm (Bh. 3, 13, 34).
 ಸನ್ತಯಿಸು *santayisa*. The act of appeasing, consoling, consolation, comforting, etc. (ಪ್ರಣತಿ, ಅನುನಯ, ಪ್ರಣತಿ, ಸಾನ್ತನನ Hā.).
 ಸನ್ತರ್ಪಣ *sa-m-tarpaṇa*. The act of satisfying, satiating; gratifying, delighting; a sumptuous meal (My., also ಸನ್ತರ್ಪಣ; ಅನ್ನದಿನ್ದ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸೋಣ).
 ಸನ್ತವಣ *santavāṇa*. Tbh. of ಸನ್ತಾನ. (Śā.; probably mistake for ಸನ್ತವಣ).
 ಸನ್ತವಣ *santavāṇe*. Tbh. of ಸಾನ್ತನ. (ಪ್ರಣತಿ, ಅನುನಯ, ಪ್ರಣತಿ Mr. 455; cf. ಸನ್ತಯಿಸು).
 ಸನ್ತವಿಸು *santavisa*. = ಸನ್ತಯಿಸು, etc. (Bp. 13, 12; 29, 31; Rām. 5, 8, 24; 5, 9, 25).
 ಸನ್ತಸ *santasa*. Tbh. of ಸನ್ತೋಷ. (ಸನ್ತೋಷ, ಹಂಸ ಶಾ.; ಹರುಷ Ūt. II, 64; ಶೋಭಿತ, ಸನ್ತೋಷ Nn. 87; ಹರ್ಷ 117; Ūpr. 1, 17; 4, 71; Bp. 1, 60; 23, 18; 27, 17; 48, 6; Ū. Bp. 11, 5). ಕೆಳ ಯಂಗಿ ಸನ್ನಸವಂ ಮಾಡಿದಂ (Śmd. 159 Māb.). — ಸನ್ನಸುಪ್ಪು. -ಕಪ್ಪು. A tear of joy (V. 5, after 61; Śiv. 5, 14). — ಸನ್ನ ಸಂಗಿಡು. -ಂಕಿಡು. Joy to be destroyed or lost (Abh. P. 1, 35). — ಸನ್ನ ಸಂಗೋ. -ಂಕೋ. To grow pleased, delighted, or happy (J. 10, 30). — ಸನ್ನ ಸಮ್ಪದಿಸು. -ಂಪದಿಸು. To cause to be delighted, to rejoice, etc. (Ūpr. 2, after 96). — ಸನ್ನ ಸಮ್ಪದು. -ಂಪದು. To feel satisfied, to be pleased or delighted, etc. (Bp. 49, 28; Riv. 7, after 98; 13, after 64). — ಸನ್ನ ಸಮ್ಪದ. -ಂಪದ. = ಸನ್ನ ಸಂಗೋ. (Ū. Bp. 41, 5). — ಸನ್ನ ಸವೆಡ. -ವೆಡ. = ಸನ್ನ ಸಮ್ಪದ. (Bp. 21, 11; 32, 9; 55, 2). — ಸನ್ನ ಸವಾನ್ದು. -ಂವಾನ್ದು. = ಸನ್ನ ಸವೆಡ. (Bp. 24, 6; 38, 76).
 ಸನ್ತಾನ *sa-m-tāna*. Extending, extension, expansion, spreading; continuance, continuous succession, lineage, race, family (Bp. 61, 38); progeny, offspring, a child, a son or daughter (ತನು, ಮಕ್ಕಳು Nn. 92); a number of people, a multitude (ನಿಜಯ, ಸಮೂಹ 92); one of the five trees of Indra's heaven (ಸುರಭಾ, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ 92); the body (ಪೂರ್, ಬೇಡ 92). ಸನ್ತಾನವಿಲ್ಲದವ ಮುನ್ನಿನನ್ನನಾದಾನೇ? — ಸಾಂದಿ ಕೊಟ್ಟು ಸನ್ತಾನ ಪಡೆಯ ಬೇಕು (Prv.).
 ಸನ್ತಾನ *sa-m-tāna*. Spreading, etc.; one of the five trees of Indra's heaven, the kalpa tree (Ūpr. 2, 56).
 ಸನ್ತಾನಸಮ್ಪದ್ಧಿ *santāna-sampiddhi*. Increase of progeny (My.).
 ಸನ್ತಾನಿಕ *sa-m-tānikē*. Froth, foam; cream, coagulated milk; a cobweb; the blade of a knife or sword. (R.).
 ಸನ್ತಾಪ *sa-m-tāpa*. Great heat, burning heat; inflammation, fire. 2, affliction, pain, anguish, distress (ಬೇಗುಂ Ūt. II, 89; ಅರ್ಕ Mr. 527; ಬೇಡುಳಿ Bān. 64). 3, remorse, re-

sentiment, penance, penitence, repentance. See ಕೂಡಿ, ಮಡುಗು. — ಸನ್ತಾಪಬದಿಸು. -ಪದಿಸು. To afflict, to torment, to torture, to harass. ಹೇರಿಗನುಂ ಸನ್ತಾಪಬದಿಸುವನುಂ ಸ್ತತ ಎನಿಸುಗುಂ (Nr.).

ಸನ್ತಾಪಿತ sam-tāpita. Made very hot, burnt up, scorched; inflamed, consumed; *tormented, pained*, harassed, distressed, afflicted, wearied (Bp. 47, 28).

ಸನ್ತಾಪಿಸು sam-tāpisu. To suffer great pain or anguish, to be distressed or afflicted (Bp. 2, 16, 18; 13, 12; 14, 17; 18, 68; 44, 34; 52, 8; 61, 18).

ಸನ್ತಾಪ ಸಂತಾಪಿ. N. of a tribe inhabiting the skirts of the Rājmaḥāl hills (My.; B. 4, 40 wrongly as ಸಾನ್ತಾಪಿ).

ಸನ್ನಿ santi. = ಸನ್ನೆ 1. (ಹಬ್ಬ, ಒಪ್ಪಾರ G.).

ಸನ್ತು santu. = ಸನ್ನಿಕು. Third person singular of the imperfect of ಸಲ್ಲ (My.). See Prv. a. ಶಾನಭೋಗ.

ಸನ್ತುಷ್ಟ sam-tuṣṭha. Quite satisfied, contented, well-pleased, delighted (Bp. 8, 70; 5, 17; 80, 7).

ಸನ್ತುಷ್ಟಿ sam-tuṣṭhi. Complete satisfaction, contentment, gratification, delight (Grj. 10, 111; Bp. 29, 84; see ಭೋಜ).

ಸನ್ತುಷ್ಟಿ sam-tuṣṭi. Complete satisfaction, etc. (ತೃಪ್ತಿ G.).

ಸನ್ನೆ santē. 1. = ಸನ್ನಿ. Tbb. of ಸಂಸ್ಥಾ. An assemblage, a mass, a crowd, etc. (ತಿಸ್ತೆಣಿ, ತೆಮ್ಮಲೆ, ಒಗ್ಗು, ವಂಗಡ, ಮೊತ್ತ, etc. Sm. 54; Kk. 17). 2, a gathering of buyers and sellers, a (weekly or annual) fair or market (C.; B. 1, 7; Tē.; M. ಚನ್ನೆ, T. ಚನ್ನೆ). 3, a market-place (ನಿವಡ್ಡೆ, ಪಣ್ಯ ಎಣ್ಣೆ, ಒಪ್ಪಾರ G.). ಸನ್ನೆಗೆ ಹೋಗುವವರು ಒನ್ನ ನಾಯಿ, ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವವರು ಒನ್ನ ಊಡಕ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ಒನ್ನ ಅರಗಿಣಿ. — ಸನ್ನೆ ಗುದ್ದು ಮನೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. — ಸನ್ನೆಗೆ ಚೀಟು, ಮುಂಗಿಯೆ ಬಳಿ. — ಸನ್ನೆಗೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೂಡಿ ಮೊದಿ ನೇದಿ ಹಾಗೆ. — ಸನ್ನೆ ಸೂಳೆಯ ನಡೆ, ಮನೇ ಹೊತ್ತಿಯ ಬಿಟ್ಟು. — ಸನ್ನೆ ಹೋದರೂ ಧಾನ್ತಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಸನ್ನೆ ಕಟ್ಟು. A market to convene (v. i.) or assemble (My.). 2, to form or make a fair. ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳರು ಕೂಡಿ, ಸನ್ನೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಸನ್ನೆ ಕೂಟ. The crowd of people at a fair (My.). — ಸನ್ನೆ ಕೂಡು. = ಸನ್ನೆ ನೆರೆ. (My.). — ಸನ್ನೆಗೋವನ್ನ. N. ಅನ್ನಕನ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೆದ್ದಾ, ಸನ್ನೆಗೋವನ್ನನ ಸಾ ಲಕ್ಕೆ ಹೆದ್ದುತನ್ನ (Prv.). — ಸನ್ನೆ ನೆರೆ. A market to convene (v. i.) or assemble (C.; B. 4, 186). ಸನ್ನೆ ನೆರೆಯುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಮುಂಚೆ ಗಣ್ಣುಗರ್ವರ ಹಾವಳಿ (Prv.). — ಸನ್ನೆ ಬಟ್ಟಣ. Tbb. of ಸಂಸ್ಥಾಪತ್ರನ. (Sm. 380).

ಸನ್ನೆ santē. 2. Reading and conning in order to commit to memory (Mhr. ಸನ್ನಾ; Tē. ಸನ್ನೆ). 2, the portion to be read and conned, a lesson (Mhr.; My.). — ಸನ್ನೆ ಹೇದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To have a santē repeatedly told one's self by a teacher (My.). — ಸನ್ನೆ ಹೇದು. (A teacher) to tell a santē repeatedly (My.).

ಸನ್ನೋಷ sam-tōsha. = ಸನ್ನಸ. Contentedness, satisfaction. 2, happiness, delight, joy, pleasure (ಅಪ್ಪಾದ Nn. 77; ಮುದ 78; ಗನ್ನನ Mr. 531; ನಲ Bhn.; ದೊನ್ನಕಿ Sm. 56). ಚನ್ನೆಯೇ ಮುಳ್ಳ, ಸನ್ನೋಷವೇ ಯೌವನ. — ಸತ್ತ ಸುದ್ದಿಯನ್ನಾಡದೂ ಸನ್ನೋಷದಿನ್ನ ಹೇದು (Prvs.). — ಸನ್ನೋಷ ಕೊಡು. To give joy. ಸನ್ನೋಷ ಕೊಡುವನ್ನ (ಅನ್ನದ ಕರ G.). — ಸನ್ನೋಷಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To satisfy, to please, to rejoice, to gladden, to make happy, to gratify (B. 3, 12). — ಸನ್ನೋಷಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To grow delighted or happy. ಸನ್ನೋಷಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಮದೋ

ತರ Ch.). — ಸನ್ನೋಷದಿನ್ನ ಇರು. To be joyful or happy (B. 8, 104). — ಸನ್ನೋಷ ಪಡಿಸು. = ಸನ್ನೋಷಗೊಳಿಸು. (C.; B. 8, 105; G. 401). ಸನ್ನೋಷ ಪಡಿಸೋಣ (ಅಪ್ಪಾಯನ G.). — ಸನ್ನೋಷ ಪಡು. To feel satisfied, to be pleased or delighted, to be cheerful, happy or glad (C.; B. 3, 123). — ಸನ್ನೋಷವುದಿಸು. -ಎ-ಪಡಿಸು. = ಸನ್ನೋಷ ಪಡಿಸು. (Ūpr. 2, after 49; Abh. P. 7, after 7; Bp. 32, 10). — ಸನ್ನೋಷವುದು. -ಎ-ಪಡು. = ಸನ್ನೋಷ ಪಡು. — ಸನ್ನೋಷವಾಗು. -ಅಗು. Joy to be produced or arise. 2, to become joyful or happy. ಅಲ್ಲಿ ಯ ಹಡಗಗಳ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಬಹಳ ಸನ್ನೋಷವಾ ದನು (B. 5, 194).

ಸನ್ನೋಷಕರ santōsha-kara. Causing joy, etc., pleasing (B. 5, 88; My.).

ಸನ್ನೋಷಬಾಪ್ಪ santōsha-hāpā. A tear of joy (Ūpr. 2, after 49).

ಸನ್ನೋಷಿ sam-tōshi. A person of a contented, cheerful or happy disposition (ಉಪಾಂ Mr. 232).

ಸನ್ನೋಷಿತ sam-tōshita. = ಸನ್ನಷ್ಟ. (Bp. 3, 59).

ಸನ್ನೋಷಿಸು santōshisu. = ಸನ್ನೋಷ ಪಡು. (Bp. 53, 11; My.).

ಸನ್ನೋಷಿಸುವಿಕೆ santōshisuvikē. The state of feeling happy, etc. (ದೇವನ Si. 436).

ಸನ್ತ್ರಾಣಿ sam-trāṇi. A person that protects or shelters well (Bp. 11, 31); a very powerful person.

ಸನ್ತ್ರಾನ sam-trāsa. Great trembling, terror, fear, alarm. 800 ಅಗಿ 3, ಬೆರ್ಮ 1.

ಸನ್ನಂಕ sam-damā. A pair of tongs or nippers. See ಇಕ್ಕುಯೆ.

ಸನ್ನಂಕ sandaka. = ಸನ್ನಕ, etc. (B. 5, 140; My.).

ಸನ್ನಗಿಸು sandagisu. = ಸನ್ನಣಿಸು. (Ūpr. 8, after 4).

ಸನ್ನಣ sandapa. = ಸನ್ನಣಿ, q. v. Tbb. of ಸನ್ನಾನ. (Sēv. 1, after 79).

ಸನ್ನಣ sandapi. = ಸನ್ನಣ, (ಸನ್ನವಣಿ). Tbb. of ಸನ್ನಾನ. The state of being joined, united, accumulated or associated: crowded or full state; a collection, a mass, a crowd, a throng, a flock, a swarm, etc. (ಅಚತ, ನಿಚತ, ವ್ಯಾಪ್ತ, ಭನ್ನ, ಕೀರ್ಣ, ಸಂಕುಲ, ಅಕುಲ, ಭಂಕ, ಪೂರ್ಣ Hā.; ಭಂಕ, ಪಂಕೀರ್ಣ, ಪ್ರಪೂರ್ಣ, etc. Mr. 481; ಇಟ್ಟುಳ Kk. 68; ಇದುವೆ 80; ಅಂಗುಳ, ತರಕ್ಕ, etc., ತ್ರೇಣಿ 17; ಇಟ್ಟುಳ, ಇದುವೆ Sm. 53; ಮೊಕ್ಕುಳ, ಮೊಗ್ಗರ, ಪಸರ, ಬಿಡ್ಡು, ಸೇಣಿ, etc. 54; Ūpr. 7, after 81; Grj. 9, after 53; 10, after 79; Bp. 5, 88; 59, 9; 61, 25, 28; Ū. Bp. 5, 3; 42, 15; J. 33, 26; Tē. ಸನ್ನಾ). — ಸನ್ನಣಿಗೋಳ. -ಕೋಳ. To collect (v. i.), to assemble in crowds, to crowd, to become numerous, to swarm (Grj. 4, 16; Rāv. 5, after 19; 13, after 68; Sēv. 5, 14, 87). — ಸನ್ನಣಿಮರ. Numerous trees (Bh. 3, 9, 24).

ಸನ್ನಣಿಸು sandapisu. = ಸನ್ನಗಿಸು. To collect (v. i.), to meet, to join, to assemble or gather in crowds, to flock, to crowd, to throng, to swarm (ಸಮೂಹ Sm. Dh.); to be or become much, many or numerous (ದಾಪುಟ್ಟು Sm. Dh.). See Ūpr. 1, after 101; 6, 85; 7, 128; Bp. 1, 44; 2, 21; 5, 23; 16, 32; 35, 42; 36, 22; 47, 59; 52, 12; Rāv. 2, 46; 5, 110; J. 2, 51; 7, 22, 46; 22, 3, 5; Bh. 2, 13, 11, 15, 2, to join (v. t., Bp. 53, 40).

ಸನ್ನಯ sandaya. = ಸನ್ನೆಗ, etc. Tbb. of ಸನ್ನೇಷ. (Sm. 20, 89, 281; Ūpr. 5, 33; T. ಚನ್ನಯ).

ಸನ್ನರಿ sandari. = ಸನ್ನಿ. (ಗೊಣಿ, ಸನ್ನಿ G.).

ಸನ್ನರುಕನ sandaruṣana. Tbb. of ಸನ್ನರ್ಕನ. (Bp. 85, 41).

ಸನ್ನರ್ಥ sam-darbhā. Stringing or connecting together, weaving, interweaving, arranging. 2, collecting, uniting, mixture. 3, regular connection, *compositing artificially*, a (literary or poetical) *composition*; construction (ರಚನೆ, etc. Mr. 425). 4, convenience, fitness of time, opportunity, leisure (My.; ಸಮಯ, ಅನುಕೂಲ; Tē., T.). 5, affair, matter, subject (My.). See ಅ-.

ಸನ್ನರ್ಥಿಸು sandarbhisu. Opportunity or convenience to be found, to become opportune or convenient (My.).

ಸನ್ನರ್ಥನ sam-darśana. The act of looking steadfastly, gazing, looking; viewing, beholding, seeing, sight, vision; seeing one another, meeting, appearance, presence; an interview, a visit (My.; ಧಿಟ್ಟಿ G.). 2, the act of coming to see, showing, etc. See Çpr. 5, after 2; Bp. 3, 69; 48, 7; J. 24, 70. — ಸನ್ನರ್ಥನ ಕೊಡು. To visit (by coming, My.). — ಸನ್ನರ್ಥನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು. To visit (by going to see another, My.).

ಸನ್ನರ್ಥನೀಯ sam-darśaniya. Fit to be looked at (Çpr. 1, 107).

ಸನ್ನವನೆ sandavapē. (= ಸನ್ನವಣ). Tbh. of ಸನ್ನಾನ. (Kk. 57; Sm. 62).

ಸನ್ನವನ sam-daśana. The two middle teeth (of a horse, ವಿರಡು ನಡುವನ್ನಗಳು Mr. 281).

ಸನ್ನಪ್ಪ sam-dashṭa. Bitten (J. 1, 9); compressed, pressed closely together; nipped, pinched. 2, a particular fault in pronunciation (arising from keeping the teeth too close together).

ಸನ್ನಪ್ಪಯಮಕ sandashṭa-yamaka. A kind of yamaka (Kāv. III, 2, B, 24 seq.).

ಸನ್ನಾನ sam-dāna. A rope (especially for tying cattle).

ಸನ್ನಾನಿತ sam-dānita. Bound, tied.

ಸನ್ನಾಯ sanda (fr. ಸರ್)-āya. Delivering over of what is due, payment (My.; T. ಹಂಚಾಯ, ಹನ್ನಾಯ). ಹಡಗದ ಮೇಲೆ ತಗದ ಉಪನಾಸ ವಿಶಾದಶಿಗೆ ಸನ್ನಾಯ (Prv.).

ಸನ್ನಾಯ sandāyi. N. (Rāv. 11, after 41 & 74).

ಸನ್ನಾಯಿತ sanda-āyita. = ಸನ್ನಾಯ. (My.).

ಸನ್ನಾವ sam-dāva. = ಸನ್ನಾ ದ. Flight, retreat, running away (G.).

ಸನ್ನಿ sandi. = ಸನ್ನರಿ, ಸನ್ನ. Tbh. of ಸನ್ನಿ. (ಸನ್ನರಿ, ಗೊನ್ನಿ G.). ವಿರಡು ತೊಡೆಗಳ ಸನ್ನಿ (ವಂಶರ Mr. 332). ತೊಡೆಯ ಸನ್ನಿ (ವಂಶರ Hiā.). ಸೊಪ್ಪೆಯ ಹೊದೆಯ ಸನ್ನಿಯೊಳಗಿನ ಸಾರಂಗದ ಕೋಡುಗಳು ಅವನ ಕನ್ನಿಗೆ ಬಿದ್ದವು (B. 4, 43). — ಸನ್ನಿ ಗೊನ್ನಿ. dupl. A narrow lane or passage; junctions or narrow ways and nooks (C.; Rām. 5, 8, 54; Bh. 2, 4, 11). — ಸನ್ನಿವಾತ. = ಸನ್ನವಾತ, q. v. (B. 4, 108). — ಸನ್ನಿ ಸನ್ನಿ. rep. Various junctions or corners; the various joints (of the body, Bp. 16, 10; 58, 66).

ಸನ್ನಿಗ್ಧ sam-digḍha. Besmeared; covered, confused; indistinct, obscure, unintelligible; doubted, dubious, doubtful; entertaining doubt, despairing; uncertain, unsafe, dangerous, risky (Rāv. 13, 8; J. 23, 63; 34, 5).

ಸನ್ನಿತ sam-dita. Bound, tied.

ಸನ್ನಿದ sandida. = ಸನ್ನಿದ. See ಉಳಿ 1.

ಸನ್ನಿಸು sandisu. = (ಸನ್ನಿಸು), ಸನ್ನಿಸು. To place together; to join (v. t., ಸನ್ನಾನ Sm. Dh.; Çpr. 2, 24; 8, after 4; Çh.

v. 59; Bp. 2, 26; 35, 23; 49, 16, 21; 51, 78; 52, 44; 57, 81; 61, 63; J. 8, 8); to touch (Bp. 21, 9, 13); to fasten, to tie (Bp. 9, 26; 49, 44); to fix (an arrow on a bow, Bp. 44, 3); to bring together or unite in friendship. ದು ಸಿಸಿದು ನಿನತ್ತು, ಸಯ್ಯನೆಯನತ್ತು, ಕೆಳದಿಗೆ ತನ್ನತ್ತು ಸನ್ನಿ ಸುದಿವಾ; (Sm. 179). 2, to join (v. l.), to unite one's self with, to associate one's self to (ಪೊದುಗಿಯಾಗು Sm. 114 Cm.; 115; Bp. 40, 11; J. 23, 54; 33, 23); to meet (in battle, Abb. P. 13, 45); to occur, to happen, to come (ಸಂಭವಿಯಾಗು, ಬರ್ Sm. 79 Cm.; ಬರ್ 190. 278 Cm.; 203. 212. 217. 275; Bp. 1, 25; 48, 2; 50, 55; 60, 2).

ಸನ್ನು sandu. P. p. of ಸರ್ 1, ಸಲು, ಸಲ್ಲು.

ಸನ್ನು sandn. (= ಸನ್ನ). Tbh. of ಸನ್ನಿ. (Sm. 365, through Mhr. ಸನ್ನ). Junction, union; an opportunity; a joint, an articulation; a nook, a corner; a lane; a cleft, a gap, a fissure, a crack, an opening, a space between (My.; Tē.; T. ಹನ್ನ; Mhr. ಸನ್ನ). ಅನ ಮುಟ್ಟಿದೇ ಸನ್ನು, ಸಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿದೇ ಸನ್ನಿ ರಾ.—ಕಳ್ಳಗೆ ಸನ್ನ ಕೊಟ್ಟು, ಒಡವೆಗೆ ಹುಯ್ಯಲಿಕ್ಕದ (Prv.). ಒಕ್ಕಿದೆಯ ಸನ್ನ (ಮೊದಲರ್ Sm. I). See Bp. 1, 62; 2, 43. — ಸನ್ನುಳ್ಳು. Conjunction; opportunity, convenience (B. 284). 2, the place where two lanes meet and form a right angle (My.). 3, the commencement of any conjunction (in astronomy, My.). See ಸಮಯ. — ಸನ್ನ ಕೊಡು. To rabbit (My.); to shut any crack or hole. ತನ್ನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನು ಬನ್ನರೆ ಸನ್ನ ಕೊಡಿಸುತ್ತದೆ, ಮುನ್ನುಕ್ಕನಿಗೆ ಮುನ್ನು ಬನ್ನರೆ ಮುನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತದೆ (Prv.). — ಸನ್ನು ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. The exactly opportune period, the very opportunity (Bh. 1, 8, 86). — ಸನ್ನು ಗೊನ್ನಿ. = ಸನ್ನಿ ಗೊನ್ನಿ. (My.). — ಸನ್ನು ಬಳ್ಳು. A climbing herb with thick four-winged eatable stems, Vitis quadrangularis Wall. (St. & Pl.). — ಸನ್ನು ಬೇರು. To orack (My.). — ಸನ್ನುರೋಗ. A disease of children arising from cold (śīta) and characterized by panting and heaving of the alvea (My.). — ಸನ್ನು ಬಡೆ. — ಬಡೆ. To join, to obtain. ಒನ್ನು ಅವಿಗೆಯ ಧಾನ್ಯನ್ನೊನ್ನು ಧೋಗವನ್ನೊನ್ನು ಸನ್ನು ಬಡದು ಹಂಚಾದನ್ನೆ ಬಿನ್ನುವನ ದೇಶ (Bp.). — ಸನ್ನು ವಾತ. (Tbh. of ಸನ್ನಿವಾತ Sm. 376). Rheumatism in the joints (My.). — ಸನ್ನುವಿದು. — ಬಿಡು. To leave a space (Rāv. 10, after 31). — ಸನ್ನು ಸನ್ನು. rep. The various joints (of the body, Bp. 49, 10). — ಸನ್ನು ಸೇರು. Exact joinery (My.).

ಸನ್ನುಕ sanduka. = ಸನ್ನಕ, ಸನ್ನಕಿ, ಸನ್ನಕು. A large box, a chest (My.; B. 1, 8; Mhr., H. ಸನ್ನಕ).

ಸನ್ನಕ sanduka. = ಸನ್ನಕ, etc. (My.).

ಸನ್ನಕು sanduku. = ಸನ್ನಕ. (My.).

ಸನ್ನಪ್ಪ sam-dripta. Very mad, wild or proud (Rāv. 3, 37).

ಸನ್ನಪ್ಪಿ sam-driṣṭi. Complete sight, full view; a sight, glance, look, aspect. See ಸಾನ್ನಾಪ್ಪಿ.

ಸನ್ನೆ sandē. = ಸಂಧೆ. (Bp. 40, 45; My.).

ಸನ್ನೆಗ sandēga. = ಸನ್ನಯ, ಸನ್ನಯ, ಸನ್ನೆಹ. Tbh. of ಸನ್ನೇಹ (ಸನ್ನೇಹ Nn. 96; Çpr. 2, 79; 8, after 44; Bp. 1, 59; 51, 57. J. 9, 2).

ಸನ್ನೆಯ sandēya. = ಸನ್ನೆಗೆ, etc. (ಸನ್ನೇಹ Çh. II, 35).

ಸನ್ನೆಹ sandēha. = ಸನ್ನೆಯ, etc. (Bp. 16, 24; 34, 16; 53, 17).

ಸನ್ನೇಶ sam-dēśa. Communication of intelligence, information, tidings, news; a message, commission, command.

ಸನ್ನೇಶವಾಕ್ಯ sandēśa-vākya. = ಸನ್ನೇಶವಾಕ್ಯ. (G.).

ಸನ್ನೇಶವಾಚ sandēśa-vāc. News, tidings; a commission, an order.

ಸನ್ನೇಶಹರ sandēśa-hara. A news-bringer, a messenger, a courier; an envoy.

ಸನ್ನೇಶ sam-dēśa. = ಸನ್ನ, etc. Doubt, uncertainty, suspense; risk, danger. 2, one of the upamās (Kāvy. III, 3, B, 61. 103 seq.). See Sp. s. ಅದೃಶ್ಯ.

ಸನ್ನೇಶಿ sam-dēśi. Doubtful, dubious; doubting (Bp. 51, 29).

ಸನ್ನೇಶ sam-dēśa. Milking; the whole of a quantity of drawn milk. 2, a multitude, a mass, an assemblage.

ಸನ್ನೇಶಕ sam-dēśaka. = ಸನ್ನೇಶ No. 2. (Ūpr. 8, 30).

ಸನ್ನೇಶನ sam-dēśana. = ಸನ್ನೇಶನ No. 2. (A.).

ಸನ್ನೇಶ್ಯ sam-dēśya. Having caused to milk; to be milked (see ಸುಖಸನ್ನೇಶ್ಯ).

ಸನ್ನಾತ sam-drāva. Flight, retreat.

ಸನ್ನ sam-dha. Holding together; joined; placed in or on; possessing. See ಸತ್ಯ.

ಸನ್ನರ್ಮ sam-dharma. = ಸನ್ನರ್ಮ (cf. ಸಧರ್ಮ). ಸನ್ನರ್ಮದೊಳು ನುಡಿಯು ಕಲಿವುದು (Jm. 13).

ಸನ್ನರಣ sam-dharaṇa. Holding together, etc.; putting on (as clothes, Bp. 5, 88).

ಸನ್ನಾನ sam-dhāna. = ಸನ್ನವಣ, ಸನ್ನಣ, ಸನ್ನಣಿ, ಸನ್ನವಣ. The act of placing or holding together, joining, junction, uniting; tying or binding together, tying; a cord, a rope (ದಾಮು Mr. 183; cf. ಸನ್ನಾನ); intimate union, combining, combination; adaptedness (Bp. 3, 22); composing, compounding, mixing; bringing together, uniting in friendship; alliance, league, association; peace; company, companionship; fixing an arrow on a bow (ಕಣಿಯ ಸನ್ನಾನಂ, ತುರುವುದು Śm. 92); directing, taking aim; aim, adventure, attention, heed; the application of expedients, the concentration of efforts, energies or talents towards the performance of (Mhr.; see ಲಾಂಛನ); assisting, sustaining, supporting; reception, receiving;—*sour rice-gruel* (ಅಪ್ಪುಲಿ Hā.). See ಅತಿ, ಕ್ರಮ, ದೃಢ, ಯುಗಲ, ದೋಷ, ಶರ, ತಿರಸ್ಕಾರ; ಸನ್ನ; Nn. s. ಸನ್ನಿಕಾರ್ಯ.

ಸನ್ನಾರಣ sam-dhāraṇa. Holding together; holding in, restraining; observing, practising; supporting, sustaining, preserving, maintaining; keeping in mind, remembering; hearing. See ತಿಳಿ, ತಿಳು.

ಸನ್ನಾರ್ಯಮಾಣ sam-dhāryamāṇa. Being held together; being held, maintained or preserved (Ūpr. 5, after 35).

ಸನ್ನ sam-dhi. = ಸನಿ, ಸನ್ನ. Placing or holding together; conjunction, junction, union, combination, connection, contact (ಕೂಟ Mr. 487). 2, alliance, league, peace, making a treaty of peace, negotiating alliances (ಸೃಪ ಕೂಟ, ಅರಸುಗಳ ಸನ್ನಾನ Nn. 164, o. r. -ಸನ್ನಾನ). 3, enphonic junction of final, (middle) and initial letters in grammar (Śmd. 6. 18. 59. 80. 67. 89. 70. 71. 78. 74. 408; Kāvy. I, 6; I, 1b, 1 seq.; V, 967; Ūt. II, 121). 4, a joint, an articulation (of the body, etc.). 5, juncture; critical juncture, opportune moment, time (B. 4, 8. 9. 13. 80; B. 5, 67). 6, a breach, a chasm, a fissure, a chink, a cleft, a gap, a hole, an opening, a mine (ರನ್ನ, ಛಿದ್ರ Nn. 164;

ಕುಟೆ Mr. 487);—a chapter. ಸನ್ನಿ ಮುಗಿದರೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). 7, the vagina or vivra. 8, an interval, pause, rest. 9, a period at the expiration of each yuga or age. 10, smallness (ಅಲ್ಪವು Nn. 164). — ಸನ್ನಿ ಸಾಧನ. An opportune moment to be obtained (B. 3, 87); to look out for an opportunity (My.).

ಸನ್ನಿಕಾರ್ಯ sandhi-kārya. The act of making an agreement or a treaty of peace (ಹರಣ, ಸನ್ನಿಕ್ಯತ್ಯ, ಸನ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು Nn. 185).

ಸನ್ನಿಕ್ಯತ್ಯ sandhi-kṛtya. = ಸನ್ನಿಕಾರ್ಯ, q. v.

ಸನ್ನಿ sam-dhīni. A cow which has just taken the bull; a cow with calf. 2, a cow milked unseasonably.

ಸನ್ನಿವಾತ sandhi-vāta. = ಸನ್ನಿವಾತ. Rheumatism in the joints.

ಸನ್ನಿವಿಗ್ರಹ sandhi-vigraha. Peace and war, reconciliation and rupture (My.).

ಸನ್ನಿವಿಗ್ರಹಿ sandhi-vigrahi. A minister of war (see Mr. 278. ಅಪ್ಪಾದಶಪ್ರಧಾನ).

ಸನ್ನಿವಿಷಯ sandhi-vishaya. The sphere of grammatical sandhi or its application (ಸನ್ನಿಪ್ರಯೋಜನ Śmd. 60 Cm.).

ಸನ್ನಿ ಸು sandhi. An irregular form of ಸನ್ನಿ, occasionally found in MSS. and books.

ಸನ್ನಿ ಸೂಚನೆ sandhi-sūcanē. The contents at the head of a chapter (My.).

ಸನ್ನಿಕ್ಯಮಾಣ sam-dhīkshyamāṇa. Being kindled or lighted up; being animated or revived; being increased (Ūpr. 8, after 97).

ಸನ್ನಿ sam-dhē. Junction, union; alliance, compact, stipulation; a convention, an agreement, a promise. 2, = ಸನ್ನಿ, twilight. 3, state, condition. 4, a boundary, a limit.

ಸನ್ನಿ ಸಮ-dhyaka. = ಸನ್ನ. See ರತ್ನ.

ಸನ್ನಿ ಸ್ವರ sandhi-akshara. A compound vowel, a diphthong (Śmd. 17. 18; Kāvy. I, 1a, 12-14).

ಸನ್ನಿ ಸ್ವರ sandhyakshari. N. of a viśāhittīlātra (= ದ್ವೈತ್ಯ ರ, Kāvy. III, 2, B, 58. 69 seq.).

ಸನ್ನಿ ಸಾಲ sandhyā-kāla. Twilight-period; evening-time, evening (My.).

ಸನ್ನಿ ಸಾರ್ವ sandhyā-rāga. The (red) colour of twilight or evening (ಅಸ್ತರಾಗ Nn. 87; Ūpr. 8, after 4). 2, a sire which has that colour (Bp. 11, 24). See Mr. s. ಪಟೇದ. 3, red-lead.

ಸನ್ನಿ ಸುರುಜಿ sandhyā-rñci. = ಸನ್ನಿ ಸಾರ್ವ No. 1. (Ūpr. 8, 101).

ಸನ್ನಿ ಸುರು sandhyā-arna. The redness of twilight or evening (J. 1, 3; 12, 8).

ಸನ್ನಿ ಸವನ sandhyā-vandana. Morning and evening adoration or prayer (My., also as -ನಿ).

ಸನ್ನಿ sam-dhyē. = ಸಂಜೆ, etc. Holding or joining together; union, conjunction, connection. 2, twilight, morning or evening twilight; evening, dusk; early morning, day-break. 3, any one of the three divisions of the day (forenoon, noon and afternoon). 4, morning or evening or midday adoration or prayer. 5, the period which precedes a yuga or age. 6, agreement, promise, assent.

ಸನ್ನ sanna. 1. = ಸನ್ನ. Sunk down; seated, resting; settled down; still, motionless; sunk, low (in tone, accent, etc.). 2, stunted, shrunk, contracted. 3, a little, a small

quantity. 4, depressed, low (in spirits), desponding, dispirited, spiritless, weak, feeble, diminished; *wasted away, decayed, perished, destroyed, spoiled, lost* (ತಾತ, ಸನ್ನದು Mr. 448, s. r. ತಾತ, as in the printed edition of Halāyudha; see Hlā. s. ಸನ್ನಮಾಗು); oppressed; gene. Cf. ಸನ್ನಕ. See ಅ., ಉಪ., ಪ್ರ.

ಸನ್ನ sanna. 2. = ಸನ್. (B. 4, 116. 145. 216).

ಸನ್ನಕ sannaka. Low, dwarfish (Sk.).

ಸನ್ನಕದ್ರು sanna-kadrn. The tree *Buchanania latifolia* Roxh.

ಸನ್ನಣ sannapa. = ಸನ್ನಹ. Tbh. of ಸನ್ನಹ. (Kk. 42; Śm. 39; see ಸಪ್ತ., ಸದಗ.).

ಸನ್ನತಿ sam-nati. Bowing down, reverential salutation; reverence, humility. (R.).

ಸನ್ನದು sannadn. = ಸನದು. (My.; Br.).

ಸನ್ನದ್ಧ sam-naddha. Bound or fastened or tied together; bound or girded on or round, fastened on, girt, bound; dressed or clad in, armed, mailed, accoutred (ಕವಚದೊಟ್ಟು ವೇ Mr. 292); harnessed; arranged, arrayed, prepared, provided; ready for battle; prepared, ready (in general); well provided and furnished with anything; provided with destructive weapons, murderous, felonious; closely attached or connected, in close contact with, contiguous, bordering, near. See Ūpr. 5, after 51; J. 7, 29; 27, 32. ತರವೇದ ಸನ್ನದ್ಧವಾಚಸಾಧನಮೂಲ (Śmd. 278 Mdh.).

ಸನ್ನದ್ಧತೆ sam-naddhatē. The act of dressing or arming one's self (Ūpr. 6, 26).

ಸನ್ನಯ sam-naya. Leading or bringing together; a collection, a multitude, a number, a quantity. 2, the rear of an army, a rear-guard.

ಸನ್ನಲಿಗೆ sannaligē. = ಸನ್ನಲಿಗಿ, q. v. (ಬಟ್ಟುಕು ಕೊ.).

ಸನ್ನಹ sannaha. Tbh. of ಸನ್ನಹ. (Bh. 6, 2, 3).

ಸನ್ನಹನ sam-nahana. Binding or fastening or tying together; the act of arming, preparing, making one's self ready; preparation.

ಸನ್ನಹಿತ sam-nahita. Bound together; bound to, joined with, in close contact with (Bp. 2, 44; 38, 54; 50, 17; 51, 64). Feminine ಸನ್ನಹಿತ (Ahh. P. 14, after 103).

ಸನ್ನಾಮ sat-nāma. A good name (Bp. 46, 68, 77). 2, ಸಮಾನಾಮ, howling down before any one, worship.

ಸನ್ನಾಮ sat-nāmi. Having a good name (Bp. 2, 46; 36, 44). 2, a worshipper.

ಸನ್ನಾಯ್ಗ sam-nāyya. = ಸಾನ್ನಾಯ್ಗ, q. v.

ಸನ್ನಾಹ sam-nāha. = ಸನ್ನಹ, ಸನ್ನಹ. Binding or fastening together or on; girding on armour, arming for battle. 2, preparation, military array (ಬದ್ಧನೆ Bhn. 10). 3, an army arranged or ready for battle (ಮೋಹರಿಸಿದ ಸೇನೆ, ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಬದ್ಧಿದ ಸೇನೆ Nn. 105). 4, accoutrements, armour, mail; a collection, a multitude, a number (ಬದು, ಬಹಳ 105). 5, a man provided with knowledge, a learned man (ಧಾವಳ, ಎದ್ದಾಂಸ 105). 6, the supreme soul (ಪರಮಾತ್ಮನು 105).

ಸನ್ನಾಹ್ಯ sam-nāhya. (An elephant) fit for war (ಕಾದ ಬಲ್ಲು, Mr. 156).

ಸನ್ನಿ sanni. 1. Imperative plural of ಸರಿ 1 (Bp. 4, 4).

ಸನ್ನಿ sanni. 2. (cf. ತನು). Coolness. — ಸನ್ನಿಗೂ -ವೇ. The moon (ಹನ್ನ ರ್ತ. 1, 107; ಇರುಳೆಲೆಯ 11, 6).

ಸನ್ನಿ sanni. = ಜನ್ನಿ 2. Tbh. of ಸನ್ನಿ ಪಾಠ No. 3. (ಗ್ರಹಣೆ, ೪೪ Mr. 387; ಗರಲ, ಎಷ, etc., ಪ್ರಾಣಹರಮಾದ ಶಿವ, ಸೂನು ೬೩ ೭೧. My.; Tē.; M.; T. ಜನ್ನಿ).

ಸನ್ನಿರರ್ಪ sam-ni-karsha. = ಸನ್ನಿರರ್ಪಣ. (Sk.; R.).

ಸನ್ನಿರರ್ಪಣ sam-ni-karshaṇa. The act of drawing together bringing near; approaching near, approximation, proximity, nearness, vicinity.

ಸನ್ನಿರೈಷ್ಟ sam-ni-kriṣṭa. Drawn together, drawn near, contiguous, proximate, approximate, near, adjacent, close; — vicinity.

ಸನ್ನಿರೈಷ್ಟ sam-ni-kriṣṭa. Well rubbed. See ಸನ್ನಿರೈಷ್ಟ.

ಸನ್ನಿವ sanna. Tbh. of ಸನ್ನಿವ. (ಸಮ್ಪನ್ನ Śmd. 199 Ca. Ūpr. 6, 92; Abh. P. 14, 105; Śāv. 4, 106).

ಸನ್ನಿವ sam-ni-dha. (= ಸನ್ನಿಧಾನ). Juxta-position, proximity, vicinity; near. See ಸನ್ನಿಧ್ಯ.

ಸನ್ನಿವಾಸ sam-ni-dhāna. Placing down together; juxta-position, proximity, nearness, vicinity, presence or appearance, becoming visible. 2, placing down, depositing, a receptacle. 3, receiving, taking charge of.

ಸನ್ನಿವಾಸಸಮ್ಪನ್ನ sanna-dhāna-sambandha. Connection of proximity (Śmd. 161).

ಸನ್ನಿವ sam-ni-dhl. Placing near; juxta-position, proximity, nearness, vicinity, presence (ಸಮಾಪ Nn. 139); appearance, visibility, perceptibility. 2, receiving, taking charge of. See Ūpr. 2, 73; Bp. 50, 56; 53, 52.

ಸನ್ನಿವಾತ sam-ni-pāta. = ಸನ್ನಿ. Flying down, alighting, descending, falling down. 2, falling together, meeting, contact, union; collision; collection, assemblage; a miscellaneous collection; coming near, arrival. 3, combined derangement of the three humors (wind, bile and phlegm) producing fever and dangerous illness, as convulsions, paralysis, delirium and syncope (Sk.; My.; — ಸನ್ನಿ ಪಾತರೋಗ. (ಮೋಹ ಒಬ.).

ಸನ್ನಿವಾತಕ sam-ni-pātaka. = ಸನ್ನಿ ಪಾಠ No. 3. — ಸನ್ನಿ ಪಾತಕ. (ಸೇವರ ಒಬ.).

ಸನ್ನಿಬದ್ಧ sam-nibaddha. Firmly bound on; firmly tied, fettered; closely connected with or attached to (My.).

ಸನ್ನಿಬದ್ಧ sam-nibandha. Binding firmly, tying. 2, literary composition (Kāvy. II, 2, B, 48). 3, connection; serial arrangement (Kāvy. V, after 2).

ಸನ್ನಿಭ sam-nibha. Like, similar, resembling.

ಸನ್ನಿವಾಸ sam-nivāsa. Dwelling together; living in; dwelling place, abode (Bp. 53, 17).

ಸನ್ನಿವಿಷ್ಟ sam-ni-viṣṭa. Entered together, met together, assembled; entered deeply into; stationed in, abiding in; inserted in, depending on; contiguous, near; united, encamped. (R.).

ಸನ್ನಿವೇಶ sam-nivēśa. Entering together; entering; thorough or deep entrance into, ardent attachment to. 2, assemblage, collection, multitude. 3, union, junction, contact. 4, proximity, vicinity, neighbourhood. 5, station, seat, place, position (ಸಂಸ್ಥಾನ, ಸಂಸ್ಥೆ ೫೩೬; an open space in or near a town. 6, causing to enter together, construction, fabrication, preparation. 7, form, figure. 8, causing to enter, insertion.

ಸನ್ನಿಹು sannih. = ಸನ್ನಿಹು. (Ūh. v. 328).

ಸನ್ನಿಹಿತ sam-ni-hita. Placed near together, near, contiguous, proximate; close at hand, present; deposited, fixed, laid up; put into; prepared, ready; staying, being. See Bp. 24, 71; 27, 57; 43, 61; J. 10, 2; Bh. 8, 3, 30.

ಸನ್ನತ sat-nuta. (or sam-nuta). Highly praised or commended, eulogized (Ūh. v. 286; Bp. 2, 25; J. 2, 28; 11, 41; 13, 7; 18, 18). Feminine ಸನ್ನತೆ (My.).

ಸನ್ನತಾಂಗ saunnta-aṅgi. A woman who has highly praised limbs or such a body (Ūh. v. 328).

ಸನ್ನತಿ sat-ntti. (or sam-ntti). Great praise or eulogium (Bp. 28, 45; 38, 49; 81, 75).

ಸನ್ನೆ sannē. (fr. ಸಂಘ). = ಸೊನ್ನೆ. A lever (Tē.). ಸನ್ನೆ ಸಾಂವರ ಕಾಳಾಳನ ಸತ್ತಮ್, ಅಯ್! (Sā. 11). — ಸನ್ನೆ ಕೋಲು. A pole put under a weight to lift it, a lever (My.).

ಸನ್ನೆ sannē. Tbh. of ಸಂಕ್ಷ. A sign, etc. (Ūpr. 2, after 98; 3, 51; Bp. 5, 89; Rāv. 5, after 114; Sāv. 4, 30; J. 8, 13; B. 3, 51; C.; Tē.; T. ಚನ್ನೆ). ಸನ್ನೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಮುನ್ನೇಯೂ ತಿಳಿಯದೇ? (Priv.). — ಸನ್ನೆ ಗೆಯ್. To make a sign (Ūpr. 3, after 4; Grj. 2, after 106). — ಸನ್ನೆ ವಾಚು. -ಮಾಚು. Words expressed by signs (Rām. 6, 10, 12). — ಸನ್ನೆ ವೇದಿ. -ಬೇದಿ. Signa made in hunting (Rāv. 5, 85). — ಸನ್ನೆ ವೇಣ್ಣೆ. -ಬೇಣ್ಣೆ. = ಸನ್ನೆ ವೇದಿ. (Sāv. 3, 47).

ಸನ್ಯಾಸ sam-nyāsa. = ಸನ್ಯಾಸ. Putting down; deposit, trust; stake, abandon. 2, laying aside, relinquishment, resignation, abandonment of all worldly possession and earthly affections, profession of asceticism. 3, abstinence from food, fasting as a form of suicide.

ಸನ್ಯಾಸ sam-nyāsi. = ಸನ್ಯಾಸಿ. One who has cast off all worldly possessions and carnal affections, an ascetic. 2, a Brāhmaṇa of the fourth order (śārama), a religious mendicant.

ಸನ್ಯಾಸಿಕ sam-nyāsika. A man who abandons or resigns. See ಕರ್ಮ.

ಸನ್ಯಾಸಿನಮಠ sannyāsi-maṭha. An abode of sannyāsis (Bp. 56, 85).

ಸನ್ನತ sat-mata. = ಸನ್ನಮತ. Well esteemed. 2, a good, proper mind, thought, view or doctrine (Bp. 8, 76); approbation, sanction (50, 20). ಉನ್ನತನು ಸನ್ನತನಾಗಿ ನಡೆಯ ಬೇಕು (Priv.).

ಸನ್ನತಿ sat-mati. Good or right judgment or mind, a wise and discerning heart, a good understanding (Bp. 25, 50; 35, 4; 39, 27; 47, 4).

ಸನ್ನಥನ sat-mathana. Proper stirring or agitation (Bp. 51, 23).

ಸನ್ಮಾನ sat-māna. Respect for the good; the respect or esteem of the good; respect, honour (Bp. 37, 31; 45, 13; J. 8, 1; ಪುರಸ್ಕಾರ G.; My.; Tē.; Mhr.). — ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡು. To pay respect to, to honour (G. 98). ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗೆ ಏನಿ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡು (B. 1, 14).

ಸನ್ಮಾನತೆ sat-mānatē. The state of being respected (Bp. 46, 11).

ಸನ್ಮಾನಿತ sat-mānita. Respected, honoured (Rāv. 7, after 97; Mhr.).

ಸನ್ಮಾನಿಸು sat-mānisan. To respect, to honour (J. 9, 21; My.).

ಸನ್ಮಾರ್ಗ sat-mārga. A right way; the right way; the proper course; a virtuous way, good or virtuous conduct. ಕವೀಶ್ವರರ ಉದಾಹರಣಸನ್ಮಾರ್ಗ (Sīm. 119). See Bp. 25, 89; 31, 20; 51, 39; B. 5, 203, 209.

ಸನ್ಮಾರ್ಗವರ್ತನ sanmārga-varṭana. Going in the right way, good or virtuous conduct (Bp. 48, 10).

ಸನ್ಮಾರ್ಗಸ್ಥ sanmārga-sṭha. Standing or being in the right way; a man of good or virtuous conduct (My.).

ಸನ್ಮದ sat-muda. True pleasure, joy, delight, happiness (ಸುಖ, ಹರ್ಷ, etc. Mr. 25; Bp. 4, 70).

ಸನ್ಮನಿ sat-muni. An excellent sage (Bp. 57, 78).

ಸನ್ಮೂರ್ತಿ sat-mūrti. An excellent form (Bp. 47, 64; 50, 70).

ಸನ್ಮೋಹನ sat-mōhana. Greatly stupefying, bewildering, alluring or fascinating (J. 6, 25).

ಸನ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರ sanmōhana-astra. A kind of weapon (J. 21, 2).

ಸನ್ಮೋಹನೋತ್ತರೇ sanmōhana-uttarē. A woman who is very powerful in alluring, etc. (J. 6, 22).

ಸನ್ಯಾಸ sanyāsa. Common Tbh. of ಸನ್ಯಾಸ.

ಸನ್ಯಾಸ sanyāsi. Common Tbh. of ಸನ್ಯಾಸಿ. (ಪರಿವಾಚಕ G.; B. 4, 155; see ದಾಳು). ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ನಾಯಿ ಪಾವಕ್ಕೆ ಹೋಗೋ ವರೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಡಿಯುತ್ತದೆ. — ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಮುಣ್ಣೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಮುತ್ತಯ್ಯೆಯೂ ಅಲ್ಲ (Priv.).

ಸವಕ್ಷ sa-paksha. Having wings. 2, having a side or party; belonging to the same party; a partisan, a follower, an adherent (Bh. 1, 8, 17).

ಸವತ sapata. Tbh. of ತವತ. (My.).

ಸವತಗಾಧಿ sapata-gāḍa. A man who promises or asseverates by oath (to do something), a vaunter (My.).

ಸವತ್ಸ sapatna. Hostile; an enemy, an adversary, a rival (ಹಗೆ Nu. 82).

ಸವತ್ಸಿ sa-patni. = ಸವತಿ. A woman who has the same husband with another woman or whose husband has other wives, a fellow wife, a rival wife (Sāv. 8, after 35).

ಸವತ್ಸೋತ್ಕರ sapatna-utkara. A multitude of enemies (Sāv. 4, 69).

ಸವತ್ರ sa-patra. Having feathers; an arrow.

ಸವತ್ರಾಕರಣ sapatrā-karaṇa. Wounding so that the feathered part of an arrow enters the body; causing excessive pain, worrying any one to death. See Hiā. s. ಪೀಡಿಸು.

ಸವರಿ sa-padi. Instantly, in a moment, immediately; quickly.

ಸವರ್ಯ saparya. = ಸವರ್ಯ. (Bp. 39, 27, 53).

ಸವರ್ಯ saparyē. Worship, adoration, reverence (ಅರ್ಚೆ, ಬಲಿ, ಉಪಹಾರ, ಪೂಜೆ Mr. 28).

ಸವಾಟ sapāṭa. = ಚಪಟಿ. (S. Mhr.; Mhr.).

ಸವಾಯಿ sapāyi. Polish, gloss (Mhr., H. ಸಫಾಕ); smoothness; clearness, cleanness, neatness, elegance (My.; Mhr., H.).

ಸಪೀಡ sa-piṇḍa. Having the same piṇḍa; a kinsman entitled to participate in the offering of funeral cakes to the manes of certain relations (father, grandfather, great-grandfather, etc.) as far as the sixth (or fourth) degree, both in an ascending and descending line (ತನ್ನ ಗೋತ್ರ Mr. 811). See G. s. ಪೀಡ.

ಸಮಿಕ್ಷೆ sa-piṇḍi. The offering of a hali of rice, etc. to a deceased relative, commonly on the twelfth (or sixteenth) day after his decease (My.; Mhr.). — ಸಮಿಕ್ಷೆಶಾಸ್ತ್ರ. = ಸಮಿಕ್ಷೆ. (My.).

ಸಮಿಕ್ಷೆಕರಣ ಸಾಪಿಂಧಿ-karspa. Performing the śrāddha to deceased relatives called sapindas. — ಸಮಿಕ್ಷೆಕರಣಶಾಸ್ತ್ರ. = ಸಮಿಕ್ಷೆಕರಣ. (My.).

ಸಮಿಕ್ಷೆ sa-piti. *Comotation, drinking together or in company.*

ಸಪ್ತ sapta. = ಸಪ್ತ. Seven (Śmd. 101).

ಸಪ್ತಯುಷಿ sapta-rishi. = ಸಪ್ತಯುಷಿ. (Bp. 1, 48; 58, 40).

ಸಪ್ತಕ ಸಪ್ತaka. Containing seven, seven; the seventh; a collection of seven (Śmd. 101; Ūh. v. 244; Ūpr. 1, 132).

ಸಪ್ತಕಿ sapta-ki. A woman's girdle, a zone.

ಸಪ್ತಕುಲಪರ್ವತ sapta-kula-parvata. = ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲ. (My.).

ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲ sapata-kula-ācala. The seven principal mountains of each division of a continent or varsha (My., those of India being mahēndra, malaya, aahya, inkimāt, pīksha, vindhya, and pāriyātra).

ಸಪ್ತಕೋಣ sapta-kōpa. Septangnlar, heptagonal. (R.).

ಸಪ್ತಲದ sapta-lādhada. Having seven leaves; N. of a tree (Ūpr. 5, 49; cf. ಸಪ್ತಪರ್ವ).

ಸಪ್ತಜಿಹ್ವಾ sapta-jihva. Seven-tongued: agni, fire. (R.).

ಸಪ್ತತನ್ಮು sapta-tantn. Having seven performers or seven chief forms: a sacrifice, an offering (Abhā. 2, 98).

ಸಪ್ತತಿ sapta-ti. Seventy. See ಎಕ.

ಸಪ್ತತ್ರಯ sapta-traya. Twenty-one (Ū. Bp. 47, 11).

ಸಪ್ತತ್ವ sapta-tva. The state of being seven (the possession of seven requisites of royal administration, viz. the monarch, the prime minister, a friend or ally, treasure, territory, a stronghold, and an army, Ūpr. 1, 19).

ಸಪ್ತದಶ sapta-dāsa. The seventeenth (My.). 2, (Thh. of - ಸಪ್ತದಶನ), seventeen. (R.).

ಸಪ್ತದ್ವೀಪ sapta-dvīpa. The seven divisions of the terrestrial world (Śmd. 101; Ū. Bp. 47, 11; see ದ್ವೀಪ). The seven dvīpas are: jambu, plaksha, śālmali, kṛnā, kranthā, āka, and pṇakara.

ಸಪ್ತಧಾತು sapta-dhātū. The seven essential ingredients of the body (ಧಾತು Nn. 82). ರಸಮುಖ್ಯಸಪ್ತಧಾತು (ರಸ ಮೊದಲಾದ ಸಪ್ತಧಾತುಗಳು 88).

ಸಪ್ತನಗ sapta-naga. = ಸಪ್ತಕುಲಾಚಲ. See ನಗ 2.

ಸಪ್ತನಾದ sapta-nāda. = ಸಪ್ತಸ್ವರ (Mr. 78).

ಸಪ್ತಪದ sapta-pada. Having seven steps. See ಸಾಪ್ತಪದಿನ.

ಸಪ್ತಪದಿ sapta-padi. The seven steps at marriage (Grj. 10, after 98).

ಸಪ್ತಪರಮಸುನ sapta-parama-athāna. Seven excellent places (in minkti, Ūpr. 1, 3; 4, after 24).

ಸಪ್ತಪರ್ಣ sapta-parṇa. The tree *Alstonia scholaris* R. Br. (ವಿಶಾಲತ್ವದ, ಎಕಮುಳ್ಳದ, ಎದೊಲೆವಾದ N.; ಅಸಮುಳ್ಳದ, ಎದೊಲೆಯಾದ N. Mr. 111).

ಸಪ್ತಪುರಿ sapta-puri. Seven celebrated towns (of pilgrimage, Abhā. 2, 96; they are: Ayōdhya, Madhura, Māya, Kāśi, Kāñci, Avantī, and Dvārāvati, My.).

ಸಪ್ತಮ sapta-ma. The seventh.

ಸಪ್ತಮದ sapta-mada. Seven kinds of pride relating to kula, yanvana, strī, anna, dhana, vidyā, and udyōga (My.).

ಸಪ್ತಮಾತೃ sapata-mātri. = ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ. (Bp. 58, 40).

ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ sapta-mātrikē. The divine mothers or personified energies of the principal deities. ಬ್ರಹ್ಮ, ಮಾತೃಕೆ, ಲಾಮಾರಿ, ವೈಷ್ಣವಿ, ಸುನಾರಾಹಿ, ಮಾತೃಕೆ, ಚಾಮುಂಡಿ ಎನ ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆಯರ ಎನಿಸಿತ್ತು (Mr. 14; Bp. 50, 31).

ಸಪ್ತಮಿ sapta-mi. = ಸಪ್ತಮಿ. The seventh case, the locative (Śmd. 115. 144. 146. 162. 164; Kāv. I, 2, 41-43; see ಸಪ್ತ). 2, the seventh tithi or lunar day of the fortnight.

ಸಪ್ತರಸನ sapta-rasana. Seven-tongued: agni, fire (Mr. 45).

ಸಪ್ತರ್ಷಿ sapta-rishi. = ಸಪ್ತಯುಷಿ. The seven great rishis Marīci, Atri, Angiras, Pṇastya, Pulaha, Krata, and Vasishṭha (see Mr. 2. ಮುಖ್ಯಯುಷಿ and ರಶ್ಮಿಯು). 2, the constellation Ursa major (the seven stars of which are supposed to be the seven great rishis, ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಕುಂಯರ Mr. 89).

ಸಪ್ತಲಿ sapta-lī. Double jasmine (ನದಮಾಲಿಕೆ, ಇರವನ್ನಿ Mr. 174). The soap-nut plant, *Mimosa abstergens* Roxb.

ಸಪ್ತಲೋಕ sapta-lōka. The seven worlds (My.; see 2. ಲೋಕ).

ಸಪ್ತವಿಂಶತಿ sapta-vimāti. Twenty-seven.

ಸಪ್ತವಿಂಶತೀಕ್ಷತ್ರ sapta-vimāti-nakshatra. The twenty-seven asterisms in the moon's path or lunar mansions. See ನಕ್ಷತ್ರ.

ಸಪ್ತವಿಧವಿಧಕೆ sapta-vidha-vibhakti. The seven kinds of case-terminations (ಎದು ತೆರಿನಾದ ಪ್ರತ್ಯಯಂಗರ Śmd. Cm. 114).

ಸಪ್ತವಿಧಕೆ sapta-vibhakti. The seven case-terminations (Śmd. 88 Cm.; 88. 89. 111. 148).

ಸಪ್ತವ್ಯಸನ sapta-ryasana. The seven vices or bad habits (ಅಳ, ವ್ಯಸನ, ಸಪ್ತವ್ಯಸನಗಳು Nn. 115; see 2. ವ್ಯಸನ).

ಸಪ್ತಕೃತಿ sapta-kṛti. = ಸಪ್ತಸ್ವರ. ಪದ್ಯಾದಿಸಪ್ತಕೃತಿಗಳು (Bp. 1, 48).

ಸಪ್ತಸಪ್ತಿ sapta-sapti. Having seven horses: the sea (Mr. 34; Bp. 58, 40).

ಸಪ್ತಸಮುದ್ರ sapta-samudra. = ಸಪ್ತಾಂಧ್ರ. (My.).

ಸಪ್ತಸ್ವರ sapta-svara. The seven notes of the musical scale or gamut: śaḍja, riṣabha, gāndhāra, madhyama, pāñcama, dhātava, and nishāda (ಪದ್ಯಾದಿಸಪ್ತಸ್ವರ Nn. 84). They are designated by their initial letters or syllables: śa, ri, ga, ma, pa, dha, ni. ಸಪ್ತಮುಖ್ಯರಾಜಸ್ವರ ಮಧ್ಯಮ ಪಂಚಮ ಧೈವತ ನಿಷಾದಮ್ ಓರಸ್ವ ಸಪ್ತಸ್ವರಂಗ್ ಅಕ್ಷರ ಅವಧಿಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಅಕ್ಷರದ ಅಧಿಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸರಿ ಗ ಮ ಪ ಧ 2; ಇಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಕ್ಷರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಕುರಗ 40 ಎನಿಸುವುದು ಸಾಧಕ: (Mr. 76; see Bp. 1, 48; 10, 32; 19, 10; J. 21, 58).

ಸಪ್ತಹಯ sapta-haya. = ಸಪ್ತಸಪ್ತಿ. See ಹಯ.

ಸಪ್ತಹಸ್ತ sapta-hasta. Having seven hands; meaning seven ouhita. (R.).

ಸಪ್ತಾಂಗ sapta-āṅga. Consisting of seven members or parts or constituent elements (as a kingdom, ಪ್ರತ್ಯಾಪಿ 111; see ಪ್ರತ್ಯಾಪಿ No. 7 & ಸಪ್ತಪ್ರ); the seven constituent elements (Bh. 1, 8, 19). ಸಪ್ತಮುಖ್ಯಯುಷಿ ಎಲನ ಎನಿಸುವ ಎನಿಸುವದಿಂ ನಿಷಾದ ಎನಿಸುವ ಪರ್ಗದ, ನಗದ್ವಯ ಸಪ್ತಮೋಕ್ಷದ ಜನಪದಂ, ಜಲಶಿರಾಧಾರಮ್ ಅಕ್ಷರ ಸರ್ವಸಂಗ್ರಹದ ಮುಗ್ಧ, ರತ್ನ ಮಾದಿಧಾನ್ಯಾರಂ, ಮಹಾವೀರಸೈನ್ಯಂ, ನಿಜಪ್ರಿಯಂ ಕೂಡ ಸಪ್ತಾಂಗ ಮೃತ್ಯುಮ್ ಎನಿಸುವ ರಾಜ್ಯಮ್ ಅಕ್ಷರಮ್, ಇನಿಪ್ಪಿವಿಡ ರಾಜ್ಯಮ್ ಎನಿಸುತ್ತಂ (Mr. 271).

ಸಪ್ತಾಬ್ದಿ sapta-abdhi. The seven seas, that of salt-water (lavāṇa), sugar-cane juice or syrup (ikṣha), wine (surā), clarified butter (ghrita), curds (dadhi), milk (dugdha), and fresh water (jala). (Ā. Bp. 47, 11; J. 13, 43).

ಸಪ್ತಾರ್ಚಿ sapta-archi. Thh. of ಸಪ್ತಾರ್ಚಿ. (ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ Mr. 489; Bp. 54, 67; Ā. Bp. 47, 11).

ಸಪ್ತಾರ್ಚಿ sapta-archi. Seven-flamed: agni, fire.

ಸಪ್ತಾರ್ಷಿ sapta-ārṣi. Having seven horses: the sun (ನೇರಸದ, etc. Kk. 45; Bp. 54, 67).

ಸಪ್ತಿ sapti. A horse.

ಸಪ್ತಿವರ sapti-vara. An excellent horse (Bp. 59, 36).

ಸಪ್ತೋಪಾಯ sapta-upāya. The seven means of success against an enemy (My.; see s. ಉಪಾಯ).

ಸಪ್ಪ sappa. = ಸಪ್ಪ. — ಸಪ್ಪ ಸಪ್ಪನೆ. rep. ಸಪ್ಪ ಸಪ್ಪನೆ ರಸಂ (Śmd. 229).

ಸಪ್ಪ sappa. = ಶಪ್ಪ. Thh. of ಶಪ್ಪ. The hair round the privities (My.).

ಸಪ್ಪಗೆ sappagē. = ಚಪ್ಪಗೆ, ಸಪ್ಪನೆ. Flatly, vapidly, insipidly; flatness, etc.; flat, etc.; spiritless, dull, dejected; inert, without effect, destitute of results (My.; ಅರೋಚಕ, ಸಪ್ಪನೆ G.); still, quiet (in Prv.). ಅವನು ಸಪ್ಪಗಿದ್ದಾನೆ (My.). ಉಪ್ಪು ಸಪ್ಪಗೆಯಕ್ಕು, ಕರ್ಪೂರವ ಕಂಡಕ್ಕು, ಸರ್ಪಗೆ ಬಾಲವೆರಡಕ್ಕು ಪ್ರವಣಯಂ ತಪ್ಪಾದಿದ ನ್ನು (Sp. in a sarvaśāstric manner). ಸಪ್ಪಗೆ ಇರು! ಎನ್ನರೆ ಅವ್ವ ಪ್ಪ! ಎನ್ನ, ಕೂಗಿದ (Prv.).

ಸಪ್ಪಂಗಗಿಡೆ sappāṅga-giḍa. The long xedoary, Curuma zerumbet Roxb. (St. & Pl.; H. ವತ್ತಂಗಲಕಡ, St. & Pl.).

ಸಪ್ಪಂಗಮರ sappāṅga-mara. The snppan or brasiletto, Caesalpinia sappan Lin. (St. & Pl.; Kōṅkani ಸಪ್ಪಂಗ).

ಸಪ್ಪಡಿ sappadi. = ಚಪಡಿ (Sd.). 2. = ಸಪ್ಪಗೆ (Sd.; M. ಚಪ್ಪಡಿ).

ಸಪ್ಪನೆ sappane. = ಸಪ್ಪನೆ. (My.; see ಸಪ್ಪ-). ಸಪ್ಪನೆಗಂಚ (My.).

ಸಪ್ಪನ್ನ sappanna. Flat, insipid, etc. (ಅರೋಚಕ, ಸಪ್ಪನೆ G.).

ಸಪ್ಪಳ sappala. = ಸಪ್ಪಳೆ, ಸೊಪ್ಪಳೆ, etc. A sound, a noise (My.; ಧ್ವನಿ G. 80; ಕಟ್ಟುಲುಕು 108; Tē. ಚಪ್ಪಿಡಿ, ಚಪ್ಪಿಡು; see Tē. s. ಚಪ್ಪಿ). ವಾದ್ಯದ ಸಪ್ಪಳ (G. 44); ನೀರಿನ ಸಪ್ಪಳ (188); ಗಾಳಿ ಬೀಸುವ ಸಪ್ಪಳ (227); ಕುದಿಯುವ ಸಪ್ಪಳ (231); ಎಲೆಗಳ ಸಪ್ಪಳ (404). ಕಟ್ಟು ನೆಲಕ್ಕೆ ಅವಳಿಸಿದ ಸಪ್ಪಳ (B. 3, 51). ಹಪ್ಪಳ ತಿಮ್ಮುವವನಾದರೆ ಸಪ್ಪಳಾ ನುಂಗ್ಕಾನೇ? (Prv.). — ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು. To make a sound or noise (G. 109). — ಸಪ್ಪಳವಾಗು. — ಆಗು. A sound or noise to be produced. — ಏನಾದರೂ ತುಸು ಸಪ್ಪಳವಾದ ಕೂಡರೆ ಕಾಡ ನಾಯಿಗಳು ಎಚ್ಚರಿವಾಗುತ್ತವೆ (B. 3, 40). ಗೂಗೆಯ ಹೆಳ್ಳೆಯ ಗಡಾಗಳು ಬಹು ಮೆತ್ತಗಿರುವದಾದ್ದ ಅದು ಹಾದುವಾಗ ಸಪ್ಪಳವಾಗುವದಿಲ್ಲ (8, 120). — ಸಪ್ಪಳಾಗು. — ಆಗು. = ಸಪ್ಪಳವಾಗು. (My.; B. 5, 28).

ಸಪ್ಪು sappu. = ತೊಪ್ಪಲು, etc., ಸೊಪ್ಪು 3 q. v. Foliage, etc. (My.; Tn. ತಪ್ಪು, ಸಪ್ಪು). ಬಸಳ ಸಪ್ಪು ಬಸವಗೆ ಯಾಕೆ? — ತಾನು ತಿಮ್ಮಿದು ಪಲ್ಲೇ ಸಪ್ಪು, ಹೀರ ಕುದುರೇ ಚಪ್ಪೆ (Prv.).

ಸಪ್ಪುಳ sappuḷ. = ಸಪ್ಪಳ, etc. (J. 25, 12).

ಸಪ್ಪೆ sappē. = ಚಪ್ಪೆ. Flatness, insipidness; the condition of being spiritless, dull, dejected,

inert, without effect or destitute of results; flat, etc. (My.; Tē., M. ಚಪ್ಪೆ; Tu. ಚಪ್ಪೆ, ಸಪ್ಪೆ). ಕಾಯಸ ರ್ ಕಟ್ಟು ಬಿಸಿಯಾದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊಸರು ಸೇರಿ ಹೆಪ್ಪು ಕಟ್ಟಿ ಬಡದನ್ನೆ ಸಪ್ಪೆಯಾಗಿರುವದು (ಅಮುಕ್ಕೆ Si. 240). ಉಪ್ಪು ಸಪ್ಪೆಯಾದರೂ ಕಾರ ಬಿಡದು (Prv.). — ಸಪ್ಪೆ ವತ್ಯ. Diet without salt, acids and any thing heating (My.). — ಸಪ್ಪೆ ವತ್ಯ ಇಡು. To order such a diet (My.). — ಸಪ್ಪೆಯವಸ್ತಿ. — ಅವಸ್ತಿ. Medicine requiring persons to abstain from salt, acids and any thing heating (My.). — ಸಪ್ಪೆಯಾಗು. — ಆಗು. To become insipid. 2, to grow spiritless, etc. (My.). ಅವನ ಕೆಲಸ ಸಪ್ಪೆಯಾಯಿತು (My.). — ಸಪ್ಪೆಯಿಡು. — ಇಡು. = ಸಪ್ಪೆ ವತ್ಯ ಇಡು. (My.).

ಸಪ್ಪಳ sapphala. Thh. of ಸಪ್ಪಳ. (Śmd. 850).

ಸಪ್ಪಳಾರಕ sa-prakāra. With or according to manner. ಸಪ್ಪಳಾರಕಮಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ (ಉಪಲಕ್ಷ್ಯ, ಅನುಭವ, ಅನುಭವಿಸುವಿಕೆ Si. 897).

ಸಪ್ಪಳವ ಸಾ-prapava. Together with the syllabic om̐ (Bp. 1, 89).

ಸಪ್ಪಳಿಸು sa-prāṇin. To recover breath or consciousness (J. 4, 42).

ಸಫಲ sa-phala. Becoming connected with fruit, bearing fruit, fruitful, productive, profitable, yielding profit, yielding a result, successful. See Bp. 5, 35; 24, 8; 26, 66; 43, 77; 47, 60; 57, 63; J. 10, 49.

ಸಫಲತೆ sa-phalatē. The state of being productive, etc. (Ā. 8, 16).

ಸಫಲತ್ವ sa-phalatva. = ಸಫಲತೆ. (My.).

ಸಫಲಿತ sa-phalita. Having fruit, connected with a result, etc. (Bp. 32, 2).

ಸಫಲೀಕೃತ sa-phalī-kṛta. Made fruitful, etc. (Ā. 2, after 52).

ಸಫೇದು sapphēdu. White, of a clear and bright white (My.; Mhr., H. ಸಫೇತ, ಸಫೇದ; Mhr., H. ಸಫೇತಾ, ceruse or white lead).

ಸಬ saba. 1. Thh. of ಸಬ. (ಕುರವ Kk. 41; Śm. 44).

ಸಬ saba. 2. = ಚಪ್ಪ 2 q. v., ಸಬು, ಸಬ್ಬು 1. — ಸಬಕಾರ. = ಚಪ್ಪಕಾರ. (G. 204; B. 3, 30; 4, 158; 5, 286).

ಸಬಗ sahaga. = ಸೊಬಗ. ಉದ್ದು ಮುದ್ದಲ್ಲ, ಕದ್ದವ ಸಬಗನಲ್ಲ (Prv.).

ಸಬಬು sababu. Cause, reason, motive (My.; Mhr., H.); therefore (Mhr.).

ಸಬರ sabara. A pack-saddle for bullocks (ಕವ ದಿಗ್ಗ Mr. 350; My.; cf. Sk. ಸಭರ?), etc. ಅನೆಯ ಸಬರ (G. 232). ಎತ್ತನ್ನು ಹುಲಿ ತಿನ್ನು, ಸಬರ ಮುರೇ ಗೆದ್ದಲು ತಿನ್ನು (Prv.). — ಸಬರಬಣಿಗಿಡಾವು. The rock-snake, the boa constrictor, Python molurus (Bd.).

ಸಬಲ sa-hala. Having power, strength or weight; powerful, strong, vigorous (B. 5, 284). 2, accompanied by a force or army.

ಸಬಳ sa-haja. 1. = ಸಬಲ. — ಸಬಳಗದ್ಯಾಣ. (Śmd. 385; Kk. 97). A gadyāṇa that has its full weight. — ಸಬಳಗದ್ಯಾಣದಿಂದ. — ತಂದೆ. (Śmd. 387). Tribute of such gadyāṇas.

ಸಬಳ sahaja. 2. One of the Tatsamas (Śmd. 384; Kk. 95; Śm. 77; cf. ಸರ್ವಲಿ). A spear, a lance, a pike (ಪ್ರಾಸ, ಕುನ್ನ Mr. 298; ಕೊನ್ನ, ಕೊಂಕಣಿ Kk. 40; ಕೊಂಕಣಿ, ಕೊನ್ನ Śm. 43; ಕಟ್ಟು 89; Grj. 7, 53; Bp. 34, 84; 57, 29; 61, 25; Bp. 3,

18, 26; Ū. Bp. 42, 14; Rāv. 6, after 11; Tē; T. ಚವಳ).
ಸಾಧಿಸದರೆ ಸಬಳ ನುಂಗ ಬಹುದು (Priv.).
ಸಬಳಶ್ರೀಪತ್ರ sabaḷa-tripētra. (Śmd. 885; Kk. 97). Tripētra
with a spear.
ಸಬಳವಿನ್ಯಸೆ sabaḷa-binnasi. (Śmd. 885; Kk. 97). A person
who is adroit in the use of spears.
ಸಬಳಸಹಸ್ರಬಾಹು sabaḷa-sahasrabāhu. (Śmd. 885; Kk. 97).
Sahasrabāhu with a spear.
ಸಬಳಗ sabaḷiga. A spearman (ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಘೋಷ, ಕಟಿಯು
ಅಯುಧಮಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು Śl. 281; Bp. 16, 13).
ಸಬು sabu. = ಸಬ 2, etc. — ಸಬುಕಾರ. = ಸಬುಕಾರ. (My.).
ಸಬುದ sabuda. Tbb. of ಶಬ್ದ. (ಶಬ್ದ Nu. 7; Śmd. 886 Mḍb.;
Bb. 2, 13, 11; Rām. 5, 8, 28. 72; 6, 55, 24).
ಸಬ್ಬ sabba. 1. Tbb. of ಶರ್ವ. Śiva (ಶಿವ Kk. 4; ಕಶ್ವರ Śm. 2).
ಸಬ್ಬ sabba. 2. Tbb. of ಸರ್ವ (Śmd. 845), ಸರ್ವ 1. All.
ಸಬ್ಬಮಂಗಳೆ sabba-maṅgaḷe. Tbb. of ಸರ್ವಮಂಗಳ. — ಸಬ್ಬ
ಮಂಗಳೆಯನು. — ಅನುಗ. Kārttikēya (ಗುಹ Śm. 4).
ಸಬ್ಬಲಕ್ಷಣ sabba-lakṣaṇa. Tbb. of ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ. (Śmd. 376).
ಸಬ್ಬಲಗ್ನಿ sabba-lagṇe. = ಸರ್ವಲಗ್ನಿ. A union of the sounds
of all musical instruments (Bh. 3, 13, 25; 7, 5, 10).
ಸಬ್ಬವ ಸಬ್ಬava. (fr. ಸಭ್ಯ). (An assembly, a gathering):
mirth, jest, fun, joking, ridionie (ಅಲ್ಲಜಿಗೆ, ಮೇಳ Śmd. II;
ಅಲ್ಲಜಿ, ಮೇಳ Kk. 78; ಅಲ್ಲಜಿ, ಮೇಳ Śm. 53; ಮೇಳ Ūt. I,
26; ದಾಸ್ಯ Ūt. II, 104; Tē. ಸಬ್ಬಜ್ಜ, a jumble, omulium
gatherum).
ಸಬ್ಬನರಾಜ sabba-nārāja. A mirth-maker, a jester, a
ridiculer, a buffoon (ಸರಿಹಾಸಕ Kk. 38; Śm. 48; ಶಿವ. 3, 2).
ಸಬ್ಬನರಾಜಿ ಸಬ್ಬava-kārti. A woman of pleasure, a female
buffoon (ಮೇಳದಾಳೆ Śs.; Śm. 74).
ಸಬ್ಬನಸಾರಿ ಸಬ್ಬava-gārti. = ಸಬ್ಬನರಾಜಿ. (ಮೇಳದಾಳೆ Kk. 28).
ಸಬ್ಬಸನ್ನ ಸಬ್ಬa-sannapa. Tbb. of ಸರ್ವಸನ್ನ. (Śmd. 376)
ಸಬ್ಬಸಿಕೆ sabbasikē. = ಸಬ್ಬಸಿಗೆ. (ಶಾಲೆಯ, ಶಿಕ್ಷಕನ, ಭತ್ತ, ಮ
ಫುಕೆ, ಮಿಸಿ, ಮತ್ತೀಯ, ಸದಾಸ Śl. 147).
ಸಬ್ಬಸಿಗೆ sabbasigē. A sort of fennei, Anethum panmorium
Roxb. (ಶಾಲೆಯ, ಶಿಕ್ಷಕನ, ಭತ್ತ, etc. Nr.). 2, a sort of
dill or fennei, Anethum sowa Roxb. (ತಪಪ್ಪಪ್ಪ, ತಪನಾಮ
Mr. 136). See ಕಲ್ಲು, ಕಾಡು. Cf. ಸದಗುಪ್ತೆ, ಸದಾಸ. — ಸಬ್ಬ
ಸಿಗೆಮಾಣ. A kind of mango (B. 2, 51).
ಸಬ್ಬಸಿಗೆ sabbasigē. = ಸಬ್ಬಸಿಗೆ. (My.).
ಸಬ್ಬನಿ ಸಬ್ಬāni. Tbb. of ಶರ್ವನಿ. (3ನೇ Kk. 5; ಗುಹ Śm. 3).
ಸಬ್ಬಿಗೆ sabbigē. = ಸಬ್ಬಿ. A slender branch of a
tree or shrub (My.; cf. ಚಳ್ಳು, ಸಳಿ). ಬಿಟ್ಟೇ ಕುದುರೆ,
ಅವಂಕೇ ಸಬ್ಬಿಗೆ (Priv.).
ಸಬ್ಬ sabbu. 1. = ಸಬ 2, etc. Soap (My.).
ಸಬ್ಬ sabbu. 2. Sago (Mbr., H. ಸಾಗ, ಸಾಗ; Tē. ಸಗ್ಗ,
ಸಬ್ಬ; T. ಚವ್ವ). — ಸಬ್ಬಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. Sago (My.; T. ಚವ್ವಂ).
ಸಬ್ಬಿ sabbe. = ಸಬ್ಬಿಸಿ. (My.).
ಸಬ್ಬಶ್ರೇಣಿ sa-brabmacāri. A fellow-student, one engaged
in the same studies and observing the same austerities.
ಸಭಯ sa-bhaya. Fearful, apprehensive, timid (Bp. 80,
30; 38, 69; 46, 37; 49, 6).
ಸಭರ sa-bhara. Having weight, poudorous; big with
young.
ಸಭರಿತ sa-bharita. = ಭರಿತ. (Bp. 8, 28; 26, 69).
ಸಭರ್ತೃಕೆ sa-bhartṛikē. A woman whose husband is alive.

ಸಭವ sa-bbava. Having birth or origin (Bp. 51, 26).
ಸಭಾಕಮ್ಮ sabhā-kampa. Trembling or timidity in company.
abasbedness in the public assembly; basbfelness (Mbr.
My., also as ಸಭಾಕಮ್ಮನ).
ಸಭಾಗೃಹ sabhā-griha. An assembly house, a public hall,
a town-hall, etc. (My.; Mbr.).
ಸಭಾಜನ sabhājana. Courtesy, politeness, civility, service,
honour; affection, friendship (ಕೆಳೆಯ Hlā.). 2, ಸಭಾಜನ
persons of an assembly (My.). 3, ಸಭಾಜನ, possessing a
number of vessels.
ಸಭಾಜಿತ sabhājita. Served, honoured (ಮಾಸ ಮಾಡಿದ 6).
ಸಭಾತಾಮೃತ sabhā-tāmbūla. Betel and betel-leaf served
out at a meeting (My.).
ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷ sabhā-adhyakṣa. Master of an assembly,
president, chairman, master of ceremonies (My.; Mbr.).
ಸಭಾನಾಯಕ sabhā-nāyaka. The president of an assembly.
obairman. ಸುಧಾಪಿತವಿಲ್ಲದವ ಸಭಾನಾಯಕನಾದರೇ? (Priv.).
ಸಭಾನಿಕೇತನ sabhā-nikētaṇa. = ಸಭಾಗೃಹ. (Śiv. 1, 70).
ಸಭಾಂತರ sabhā-antara. Another assembly; the interior
of an assembly or community (Bp. 23, 20, 38; 34, 15).
ಸಭಾಪತಿ sabhā-pati. = ಸಭಾನಾಯಕ (My.). 2, N. (My.).
ಸಭಾಪರ್ವ sabhā-parva. N. of the second book of the
Mahābhārata (Bp. 5, 2).
ಸಭಾವಾಗ್ಧ್ಯ sabhā-pāṇḍitya. Learning sufficient to find
occasionally at public meetings (My.; Mbr.).
ಸಭಾಮುಖ್ಯ sabhā-maṅgaḷa. A temporary shed or hall
(ಜನಾತ್ರಯ, ಮೇಳವ Hlā.); a portico or an erection in
front of a temple where people assemble (Mbr.); the
open space of a temple in front of the apartment of the
idol (Mbr.); an audience hall, a council-chamber.
etc. (My.; Mbr.).
ಸಭಾನ sa-bbāva. A proper bhāva or feeling (in artima
Rāv. 5, after 19).
ಸಭಾವಿಭಾವ sabhā-vibhāva. The majesty of a court (Pr.
2, 7).
ಸಭಾಸದ sabhā-sad. One who sits at an assembly; an
assistant at an assembly; a member of any society or
company; an assessor of an assembly, council or court.
ಸಭಾಸದ sabhā-sada. = ಸಭಾಸದ. (Rāv. 5, after 19; B. 4,
118; My.).
ಸಭಾಸ್ಥಾರ sabhā-astāra. An assistant at an assembly; a
member of any society or company.
ಸಭಾಸ್ಥಾನ sabhā-sthāna. An assembly-room (My.).
ಸಭಿಕ sabhika. The keeper of a gambling-house.
ಸಭೆ sabbe. ಸಭಾ. An assembly, a congregation, a meeting;
a society, a company, a community; good society. 2, a
place in which noble or learned persons assemble; a
hall, a ball of audience, a council-chamber; a court of
justice, a court, a palace. 3, a gambling-house. ಮ
ಕೂಡಿದಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಥಮ ಕೂಟಾರೋ? (Priv.). — ಸಭೆಮೇಳ. — ಸಭೆ
A meeting to convene (Bp. 58, 58).
ಸಭ್ಯ sabhya. Belonging or relating to an assembly; fit
for an assembly; suitable to or fit for good society;
polite, well-bred, decent, refined, civilized; tame, mild
or gentle in disposition (B. 3, 16, 21); trusted, con-
fidential, faithful. 2, an assistant at an assembly, as

assessor. 3, a man of honourable parentage; a polite man; a man who is mild and gentle in disposition (My.).

ಸಭ್ಯತನ sahyatana. = ಸಭ್ಯತ್ವ. (My.; B. 5, 183).

ಸಭ್ಯತ್ವ sahyatva. Politeness, refinement, good breeding, mild and gentle disposition (My.).

ಸಮ sam. = ಸಂ (sam), ಸಂ (ಸಂ, sam), ಸಂ (ಸಂ, sam). Con, with, together with, along with, together; much, greatly, thoroughly, quite, very, well, completely, etc.; beautifully; same, like, similar.

ಸಮ sama. (fr. ಸಮ ೨). Getting ready, preparation; readiness. — ಸಮಕಟ್ಟು. 1. To prepare, to make ready; to arrange (ವಿಧಾನ ಕೆಂದ. Dh.; ಛಂ. 5, after 135; 6, after 86; Abh. P. 11, 74). ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸಮ ಕಟ್ಟಿ (ಕೆಂದ. 270). — ಸಮಕಟ್ಟು. 2. Preparation (for a journey, a marriage, etc. My.; ಭದ್ರಾಯ ಕೆಂದ. I; ಮುರಿ ಕೆಂದ. 105). — ಸಮ ತಳಿಸು. To cause to appear ready, to make ready (Bh. 1, 12, 18). 2, to make one's self ready (J. 32, 8).

ಸಮ sama. 1. = ಸವ 1. Even, level, flat, plain (ತದವ್ವರೆ Kk. 69); even (as number). 2, same, equal. 8, like, similar (ದೊರೆ ಕೆಂದ. 105). 4, acting in the same way or with equal justice towards every one, not having partiality, impartial, alike, fair; neutral; unmoved. 5, straight; uniform; upright, honest, just, temperate; good, virtuous; normal; fit, proper, right, suitable; perfect. 6, ordinary, common; common to all, general; all, every one; full, complete; whole, entire. 7, (in rhetoric) sameness of objects compared to one another, identity of objects compared (Kavy. III, 1, A, 8-7). 8, (in geometry) a mean. ಸಮ, equally, etc.; with, together with, together (ಕೂಟ Mr. 535). ಅಕ್ಕಿಯೊಳಗಣೆ ನೀರು, ಮುಕ್ಕೋ ಕೆಯೊಳಗಣೆ ಹಣೆ ಸಮ (Prv.). — ಸಮಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To make proper or nice, to put in order (My.). — ಸಮನು. (i. e. ಸಮನು). = ಸಮ. ಭಿನ್ನವಾದ ಗಡಿಗೆ ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಮನಾದೀತೇ (Prv.). — ಸಮ ಹಡಿಸು. To be equally obstinate (Bh. 2, 2, 95). — ಸಮನೋ. -ಂತರ. To make equal (ಛಂ. 6, 68). — ಸಮ ಮಾಡು. To make even or flat (C.; B. 4, 225). 2, to make equal to (My.). 3, to put in order (My.). 4, to make nice or proper (My.). — ಸಮನೋ. -ಪೆದ. To become equal. (ತಾಳಂ) ಸಮನತ್ತಲ್ಲಿ ಲಯಮ್ ಎನಿಕ್ಕು (Mr. 79). — ಸಮ ಸರ್. = ಸವ ಸರ್. To be in common use, to be well known (ಸಮಾನಮಾಗಿ ಸರ್ ಕೆಂದ. 15 Cm.; 25 Cm.; 139 Cm.; Kavy. I, 5, 38).

ಸಮ sama. 2. = ಸಮ್. Skin, leather. See ಸಮಗಾಡ.

ಸಮಕಟ್ಟು sama-kaksha. Equal, alike, par (Kavy. III, 3, B, 164; Mhr.).

ಸಮಕಾಲ sama-kāla. The same time, the same moment; simultaneous, coeval (Kavy. III, 8, B, 9).

ಸಮಕ್ಷ sam-aksha. Being before the eyes or in sight, visible, being in presence of; sight, presence, front (ಛಂ. 7, 28; Bp. 22, 12; 80, 8; Mr. 8, 286; J. 88, 40). ಸಮಕ್ಷ, before the eyes, in sight of, visibly, in presence of, face to face.

ಸಮಕ್ಷಮ sam-akshama. = ಸಮಕ್ಷ. (My.; ಕಣ್ಣಾರೆ, ಕಣ್ಣು ಮುಟ್ಟು G.).

ಸಮಗಾಡ sama-gāḍa. Tbh. of ಚರ್ಮಕಾರ. (ಚರ್ಮಕಾರ, ಪಾದೂ ಕೃತ್ G.). ಗನ್ನದ ಕೊರಡು ಸಮಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ಹಲವು ಸಮಗಾಡರು ಕೂಡಿ ತೊಗರೆಲ್ಲ ಹದ ಕೊಡಿದರು (Prva.).

ಸಮಗ್ರ sam-agra. All, entire, whole, full, complete (ಕೆಂದ. 251); entirety, totality. ಸುಖಾರ್ಸಮಗ್ರದೊಳ್ ಧಾತಂ (Mr. 475).

ಸಮಗ್ರತೆ sam-agra-tē. Complete activity, etc. See ಮನವೆತ್ತಿಯ.

ಸಮಗ್ರತೆ sam-agra-tē. Entireness, completeness, fullness. See ನೆದಿ 2; Bp. 19, 21; 57, 88.

ಸಮಗ್ರತ್ವ sam-agra-tva. = ಸಮಗ್ರತೆ. See ಎದು, ನೆದಿ 2.

ಸಮಂಗೆ sam-aṅgē. Bengal madder, Rubia munjista or cordifolia. 2, a sensitive plant, Mimosa pudica.

ಸಮಚಿತ್ತ sama-ōitta. Even-minded, even-tempered, equanimous; indifferent; having the thoughts directed to the same object. (R.).

ಸಮಚ್ಛೇದ sama-ō-ōhēda. Common denominator (in arithmetic, Mhr.; My.).

ಸಮಜ sam-aja. A multitude of beasts or animals.

ಸಮಜಾತಿ sama-jāti. Equal in kind, homogeneous (My.).

ಸಮಜಾಯಿಸಿ samajāyishi. = ಸಮದಾಯಿಸು. Bringing to a right and just understanding, bringing round (Mhr., H. ಸಮಜಾವಿಶೇ, ಸಮಜೇ); persuading, appeasing; right understanding of, with or towards, as effected through speech in conviction or persuasion (My.; Mhr., H.); peace (My.).

ಸಮಜಾಯಿಸು samajāyisu. = ಸಮದಾಯಿಸು. To make (a person) to understand; to explain (a subject, Mhr., H. ಸಮಜಾವಿಶೇ); to bring round, to persuade, to convince, to satisfy, to appease (My.; Mhr., H.).

ಸಮದೋಳ sama-jōli. A proper match (Rām. 4, 2, 37).

ಸಮಜ್ಞೆ sama-jñē. = ಸಮಾಜ್ಞೆ.

ಸಮಜ್ಞೆಯು sam-ajñēya. Wholly haffing or passing knowledge; complete non-cognisance (Bp. 35, 22).

ಸಮಜ್ಞೆ sam-ajñē. A meeting, an assembly.

ಸಮಂಜಿತ sam-añjita. Gone or joined together, combined, united; greatly honoured, etc. See Bp. 45, 24; 46, 72; Rāv. 6, after 17.

ಸಮಂಜ sam-añja. = ಸಮಂಜಸ. See ಏ.

ಸಮಂಜಸ sam-añjasa. Proper, right, fit; correct, accurate, true, consistent; virtuous, just, good; exercised, practised, experienced. See ಕೆಂದ. 283. 2, propriety, fitness, truth, accuracy, etc.; fame (ಕೀರ್ತಿ, ತೊರೆ Nn. 158).

ಸಮತಿಗೆ samatiḡē. = ಚಮ್ಮಟ್ಟಿಗೆ. Tbh. of ಚರ್ಮಪಟ್ಟಿಕೆ. (ಕೆಂದ. 882).

ಸಮತಿರಿಕ್ತ sam-atirikta. Excessively abundant, exceeding, excessive, much. (R.).

ಸಮತೆ samatē. Evenness, sameness, equality, similarity; identity; unity; immovableness; equanimity; propriety; fairness, impartiality, justness, uprightness (ಪ್ರಮಾಣ Mr. 529); perfectness; commonness; — composition of words (Kavy. I, 3, 84-88). See Bp. 10, 15; 87, 10. — ಸಮತೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To assemble (v. l., Bp. 87, 45). — ಸಮತೆಗೆಡು. -ಕೆಡು. Immovableness to be destroyed; to lose immovableness or a settled state (J. 19, 4). — ಸಮತೆವೊಡ. -ವೊಡ. To carry or exhibit equality or propriety (J. 5, 53).

ಸಮತ್ವ samatva. = ಸಮತೆ. (My.).

ಸಮದ sa-mada. Intoxicated; furious, mad with rut; delighted.

ಸಮದಗಜಗತಿ samada-gaja-gati. A person who has the gait of an elephant in rut (Üb. v. 177).

ಸಮದಣಿ sama-dandī. The beam of a balance (ತೂಗುವ ಕೋಣೆ Mr. 356). 2, equally balanced power (Śāiv. 4, 66, 65; Bh. 2, 2, 17). — ಸಮದಣಿಗೆಯ್. To evince equal power (Śāiv. 4, 61).

ಸಮದಾಯಿಷಿ samadāyishī. = ಸಮಜಾಯಿಷಿ. (My.).

ಸಮದಾಯಿಸು samadāyisu. = ಸಮಜಾಯಿಸು. (My.).

ಸಮದೃಷ್ಟಿ sama-drishṭi. The act of looking at equally or impartially, impartial and equal regard, impartiality; the act of facing (Śāiv. 264).

ಸಮಧಿಕ sam-adhika. Very abundant, exceeding, excessive, plentiful.

ಸಮಧುರ sa-madhura. Sweet, pleasant, pleasing, etc. (Bp. 4, 24; 30, 31; 45, 48; 47, 52).

ಸಮನಂತರ sam-anantara. Time immediately following (Rām. 1, 16, 51; J. 2, 6). ಸಮನಂತರ, immediately after (Üpr. 4, after 140).

ಸಮನಿಸು samanisu. (fr. ಸಮೆ 2). = ಸವನಿಸು. To grow ready or prepared; to be acquired, found, got or gained; to be brought about; to come about; to occur; to become (ಪ್ರಾಪ್ತಿ Śāiv. Dh.; ಅಪ್ಪದು Śāiv. 117, 362; ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು 117 Cm.; 161 Cm.; 149 Cm.; 662 Cm.). ಸಮನಿಸುಂ (Śāiv. 266). ಪೊನ್ನಿಂ ಸಮನಿಸು ಗುಮ್ ಅಲಿ ಪೆಣ್ಣುಂ ಮುಣ್ಣುಂ? (84). ಸಮನಿಸುಗೆ ಜಗತ್ಕಲ್ಪಿಯು ಮ್ ಅರ್ಥೇಶ್ವಂ ಕ್ಷೇಮವೃತ್ತಿ ಮತಲಂ ಭವಂ ಭಾವಕಂ ಭವತವ್ಯಂ ತ್ರೇಯಂ ತಿವಂ ಕುಭಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಮಂಗಲಂ ಕಲ್ಯಾಣಂ! (159). See Üpr. 2, 63, 71; 6, 69; 5, 136; 8, 79; Abh. P. 3, 152; 11, 115; 14, 11; Prli. 3, 4; Ü. Bp. 47, 16; Rāv. 2, 54; 9, 12; 13, 25; J. 6, 32; 15, 27; 16, 29; 26, 10; Bh. 3, 27, 35. 2, to prepare; to cause to get; to apply to (Grj. 10, 30).

ಸಮನ್ತ sam-anta. Being on every side or part, universal, complete, whole, entire, all. 2, limit, boundary, term, end. See ಸಾಮನ್ತ.

ಸಮನ್ತಕ್ಕು samanta-tas. All round, on every side, every-where, from all quarters, altogether, wholly.

ಸಮನ್ತದುಗ್ಧಿ samanta-dugdhā. The milk-hedge plant, Euphorbia antiquorum (= ಸ್ತುಬ್ಧ).

ಸಮನ್ತಭದ್ರ samanta-bhadra. A Buddha or Jina. ಸಮನ್ತ ಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ (Śāiv. 125).

ಸಮನ್ತಾತ samantāt. From every side, on every side, from every part, all round.

ಸಮನ್ತು samantu. (= ಸಮಂತು 2). Beauty, grace; beautifully, nicely, etc. (Grj. 1, 108; 6, 120; 4, 22; Bp. 9, 49; Rāv. 13, 25). — ಸಮನ್ತಾಗಿಸು -ಅಗಿಸು. To make beautiful, nice, neat, etc. (Üpr. 6, 64).

ಸಮನ್ತು samant-tu. (or Sk. sam & K. antu 1). In the very same way; in that way, so, thus (ಹಾಗೆ Śāiv. 27 Cm.; ಹಾಗೆ 226, 240 Cm.). 2, vedic tradition (ವಾರ್ತ, ಅನುಕ್ರಮ Nn. 138).

ಸಮನ್ಥ samandha. Tbh. of ಸಮನ್ಥ. (Mhr.; Üb. 47).

ಸಮನ್ವಯ sam-anvaya. Regular succession or order, conjunction, mutual connection (Śi. 48). 2, a lineage, a race, a family (Rāv. 13, 63).

ಸಮನ್ವಿತ sam-anvita. Connected with, joined; completely possessed of, endowed with, possessing (ಯುತ, etc., ಏಕ ದರ್ Mr. 440; J. 11, 26).

ಸಮನ್ವಿತಲಯ samanvita-laya. Keeping time together. etc. (= ನಿಶ್ಚಲ).

ಸಮನಪದ sama-pada. Holding the feet even: an antelope in shooting (Colebr.).

ಸಮಬಂಧು sama-bandhu. A kinsman of equal standing (My.); one of equal age (J. 33, 25).

ಸಮಭರವಿಭಾಗ sama-bhara-vibhāga. Proper disjunction of a number (of connected sentences in poetry) (Kāv. II, 2, B, 27).

ಸಮಭಾಗ sama-bhāga. An equal share (ವಸ್ತು Ü. 1, 103, II, 9).

ಸಮಭಾವ sama-bhāva. Of like nature or property; sameness, equability; proper nature (Kāv. IV, 2, 49). 5, ಎತ್ತು 2.

ಸಮಭಿಮತ sam-abhimata. Fully assented to; greatly desired; very much honoured (Kāv. III, 1, A, 3).

ಸಮಭಿವ್ಯಾಹಾರ sam-abhivāhāra. Mentioning together, proximity to or association with a word whose meaning is well understood (My.).

ಸಮಭಿಹಾರ sam-abhahāra. Seizing or taking together 2, repetition, reiteration. See ತ್ರಯಾ.

ಸಮಭೂಮಿ sama-bhūmi. Even or level ground (My.).

ಸಮಯ sam-aya. = ಸಮಯ. Going or coming together. 2, an assemblage, a company, a congregation. 3, convention, agreement, compact, covenant, treaty, contract, engagement, appointment. 4, stipulation, condition. 5, an oath. 6, concurrence of circumstances, juncture, fit or proper time, right moment, opportunity, occasion, season, emergency, exigency. 7, time (ನಿಮಿಷದ, etc. Nn. 56; ಕಾಲ Mr. 530); leisure. 8, speciality (ನಿರ್ದೇಶ 530). 9, conventional rule or usage, established custom, law, rule, religious obligation. 10, demonstrated conclusion, dogma (ಸಿದ್ಧಾಂತ 530). 11, order, direction, precept. 12, sign, hint, indication (ಸಂಕೇತ 530). 13, poetical idiom or conventionality. See ಸಮಿ, ಸಾಮ್ಯ, ಸಮಿ, ಜನ, ವರ, ಬದ್ಧ, ಸ್ವ. ಸಮಯಕ್ಕಾಗದ ಅರ್ಥ ಸಹಸ್ರವಿಧದ ರೂಪಕ್ಕೆ. — ಸಮಯಕ್ಕೆ ದವನೇ ನಡ್ಡು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ದಗಿದವನೇ ಬದ್ಧ (Prva.). — ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು. An unlucky conjunction of circumstances, a difficulty (My.).

ಸಮಯಸ್ಥ samaya-stha. A man belonging to a congregation or sect (Bp. 32, 63).

ಸಮಯಾ samayā. At a fixed or appointed time; in due time or season. 2, within, in the middle, in the midst. 3, near.

ಸಮಯಾರ್ತವತಿ samayā-kapatī. A hypocrite who acts on the occasion suits him (Bp. 45, 21).

ಸಮಯಾಚಾರ samaya-āchāra. Conventional practice or usage. 2, superintendence of a congregation or sect (My.).

ಸಮಯಾಧೀನ samaya-adhina. Dependent on circumstances (Kāv. V, 54).

ಸಮಯಾನ್ವೇಷಣೆ samaya-anvêṣhana. Seeking for an opportunity, etc. See ಸಾರ್.

ಸಮಯ samayl. A person belonging to a congregation or sect (Bp. 82, 49; 38, 27; 38, 76; 50, 34; 51, 5; 52, 80).

ಸಮಯಿಸು samayisu. (fr. ಸಮೆ 1). = ಸಮಸು, etc. To destroy (ಕೊಲ್ಲು G.).

ಸಮಯೋಜಿತ samaya-uṛta. Suited to the occasion or time, suitable to an emergency, seasonable, opportune (B. 4, 127).

ಸಮರ sam-ara. Coming together in a hostile manner, conflict, combat, battle, war (ಕಾಳಗ Nn. 45).

ಸಮರಂಗ samaraṅga. Tbh. of ಸಮರಂಗ. (Grj. 6, 34; J. 11, 16).

ಸಮರತಿ sama-rati. A kind of colt (J. 11, 22; 15, 44; 18, 31, 33).

ಸಮರಥ sama-ratha. A superior warrior or hero fighting from a car (J. 14, 5).

ಸಮರಂಗ samara-raṅga. = ಸಮರಂಗ. A battle-field, a place of combat.

ಸಮರಸ samara-rasa. Fit or suitable sentiment, emotion or feeling (Śiv. 2, 104; 5, 49). Cf. ಸಾಮರಸ್ಯ.

ಸಮರಾಂಕಣ samara-aṅkṇa. = ಸಮರಂಗ. (Śiv. 5, 52).

ಸಮರಾಂಗಣ samara-aṅgaṇa. = ಸಮರಾಂಕಣ. (Śiv. 5, 51).

ಸಮರಾತ್ರಿ sama-rātri. Midnight (My.).

ಸಮರೂಪ sama-rūpa. Of the same form (My.).

ಸಮರೇಖೆ sama-rēkhē. A straight line (My.).

ಸಮರೋಜಿತ samara-uṛta. Fit for war (B. 4, 30).

ಸಮಯಿ samaru. 1. = ಸಮದು. To make proper, fit, neat or beautiful, to trim (ಚಾರುಕರಣ Śmd. Dh.). P. p. ಸಮದ್ (Āpr. 6, after 64; Kāv. I, 5, 47; Abh. P. 8, 14; 14, 85); to adjust the contents of a corn-measure by scraping off what is above the level of the top (My. as ಸಮದು).

ಸಮಯಿ samaru. 2. Trim, decoration. ಸಮದು ಎಂದಾದ ಹೆಣ್ಣು, ಸಮ್ಭಾರ ಎಂದಾದ ಮೇಡೋಗರ (Prv.).

ಸಮರ್ಪಣ sam-arṇana. ಸಮರ್ಪಣೆ. Adoration, worship (Bp. 29, 28; 81, 2; 84, 8; 45, 10).

ಸಮರ್ಥ sam-artha. Having a similar or suitable aim or object, having proper aim or force, very forcible or adequate, well adapted, well suited, proper, fit, suitable, regular (Śmd. 164). 2, capable, competent. 3, very strong, strong, powerful, able, energetic (ಸಾಸಿಗ Āt. I, 41; ಐಶ್ವರ್ಯವ್ಯಕ್ತವಂ Mr. 283). 4, having the same sense or meaning, having the same sense, connected in sense. 5, having the same construction, being in opposition (as words). 6, full of meaning, coherent, significant, intelligible. 7, made fit or proper, prepared, allowed. 8, a significant word. 9, the construction or coherence of words together in a significant sentence. Feminine ಸಮರ್ಥ (My.). See ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ಸಮರ್ಥತೆ sam-arthatē. Adequacy; capability, ability, strength, force, power, energy. 2, sameness of meaning; force or signification (of words), sense, meaning. See Āpr. 1, 33; Bp. 23, 25; 46, 49; 47, 68.

ಸಮರ್ಥತ್ವ sam-arthatva. = ಸಮರ್ಥತೆ. See ಅರ್ಥ 2.

ಸಮರ್ಥನ sam-arthana. The act of making fit or ready; that of giving force or strength, establishing, maintaining, corroborating. 2, deliberation, determination, deciding on the propriety of anything. 3, adequacy; capability, force, efficacy, ability. 4, reconciling differences, reconciliation, allaying disputes.

ಸಮರ್ಥಕ sam-arthikē. Ability, strength, power (Bp. 19, 56; 46, 78).

ಸಮರ್ಥಸು sam-arthisu. To make fit or ready; to establish (My.).

ಸಮರ್ಥಕ sam-arthika. Causative to prosper or increase; granting a blessing or boon.

ಸಮರ್ಪಕ sam-arpaka. Going or coming together, meeting; fitting, uniting; worthy of; agreeing with; conformable unto (Mhr.; My.; B. 4, 126).

ಸಮರ್ಪಣ sam-arpāṇa. Causative to meet; the act of delivering or handing over, consigning, presenting, offering (My., also as ಸಮರ್ಪಣ). — ಸಮರ್ಪಣಂಗಿಯ. -ಂ. To present (Bp. 35, 39; 58, 87).

ಸಮರ್ಪಿತ sam-arpiṭa. Delivered, made over, consigned, offered, devoted (Bp. 12, 18).

ಸಮರ್ಪಿಸು sam-arpiṣu. To deliver completely over, to hand over, to consign, to present, to offer, to devote (Bp. 6, 31; 80, 20; 85, 15; 88, 8; 59, 16, 27; 59, 57; J. 3, 81).

ಸಮರ್ಯಾದ ಸಾ-maryāda. Bounded, limited. 2, bordering upon, near, proximate. 3, keeping within bounds or in the right course, correct in conduct; respectful.

ಸಮಲ ಸಾ-mala. Dirty, impure; sinful. 2, excrement, feculent matter, ordure (ಪುರೀಷ, ಮಲ Mr. 396).

ಸಮವಯಸ್ಸು sama-vayas. Equal age; of equal age.

ಸಮವಯಸ sama-vayasa. Tbh. of ಸಮವಯಸ್. (Śmd. 106).

ಸಮವಯಸ್ಸು sama-vayaska. Of equal age (My.).

ಸಮವರ್ತಿ sama-varti. Being equal, being of a fair or impartial disposition; Yama.

ಸಮವಸರಣ sam-avasaraṇa. Good luck, felicity (Āpr. 2, 62; Abh. P. 10, 92).

ಸಮವಸರಣಭೂಮಿ samavasarāṇa-bhūmi. An auspicious, holy place (Abh. P. 10, after 92).

ಸಮವಸರಣಸ್ಥಳಿ samavasarāṇa-sthali. = ಸಮವಸರಣಭೂಮಿ. (Āpr. 8, 8).

ಸಮವಾಕ್ಯ sama-vākya. A word that expresses commonness or generalizes (see Mr. 2, ಸರ್ವಥಾ).

ಸಮವಾಯು sam-avāya. Coming or meeting together, conjunction, close union, connection. 2, a collection, an aggregate, a meeting, a concourse, a congress, an assemblage; a multitude; an association, a joint company. 3, constant or inseparable connection or cohesion, intimate or material relation.

ಸಮವಾಯು sam-avāyl. Closely and intimately connected; intimate and inseparable cause.

ಸಮವಾಯುಕಾರಣ samavāyl-kāraṇa. Inseparable cause or connection, cause of constant inherence or cohesion, material cause, substantial cause (My.).

ಸಮವೃತ್ತ sama-vṛtta. A class of metres (Āh.). 2, the prime vertical line (in astronomy).

ಸಮವೇಶ sam-avēṣa. Come together, met together, met; closely united, mixed, mingled, blended; collected, as-

somblod; intimately united or inherent; contained or comprised in.

ಸಮಪ್ತಿ sam-ashṭi. Collective pervasion, a collective aggregate or one which is viewed as consisting of one thing or as constituted of parts of which each is substantially the same with the whole, totality (My.).

ಸಮಪ್ತಿಲೆ sam-ashṭilē. A kind of pot-herb (= ಗಜ್ಜೇಲೆ).

ಸಮಸಂಸ್ಕೃತ sama-saṁskṛita. A word that has been adopted from Samskṛita without any alteration (Śmd. 98. 408; Kāv. I, 3, 84-88).

ಸಮಸನ sam-asana. The act of throwing together, aggregation, combination, conjunction, composition, formation of compound words. 2, contraction, abridgment.

ಸಮಸಂಧಿ sama-sandhi. Equal alliance, peace on equal terms. (R.).

ಸಮಸಪ್ತಕರ sam-saptakar. N. of a class of rākshasas (Bh. 7, 5, 27. 28).

ಸಮಸು samasū. (fr. ಸಮಿ 1). = ಸಮಯಸು, ಸಮಿಸು, etc.

To make wear away, etc. (My.).

ಸಮಸುಪ್ತಿ sama-supti. Universal sleep, the end of a kalpa and destruction of the universe (ಸಂಹಾರ, etc. Mr. 71).

ಸಮಸ್ತ sam-asta. Thrown together, combined, united, compounded. 2, inherent in or pervading the whole of anything. 8, all, whole, entire; the whole.

ಸಮಸ್ಥಾನ sama-sthāna. Equal or proper state or condition; even or level ground (ಪ್ರಮಾಣ, ಸಮವಾದ ಸ್ಥಾನ Nn. 139).

ಸಮಸ್ಥ sam-asya. To be thrown together, to be compounded or combined (adj.); to be made entire or complete.

ಸಮಸ್ಥಾರ್ಥ samasya-arthō. = ಸಮಸಾರ್ಥ. (Colehr.).

ಸಮಸ್ಯೆ sam-asyē. The act of giving part of a stanza to any one and requiring him (as a proof of his skill) to complete it.

ಸಮಸ್ತಲಿ (samatlu-arṣṭe) = ಸವಸ್ತಲಿ. Daybreak, dawn, morning (ಕಾಲ್ಕ, ಉಪಸ್, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, etc. Hk.).

ಸಮಾ samā. = ಸಮ 1. A year.

ಸಮಾಂಸಮಾನೆ samā-m-saminē. A cow bearing a calf every year (ಬಂದಿವಿದು ವರುಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ Mr. 131).

ಸಮಾಕರ್ಷಿ sam-ākārshi. Drawing together; attracting; drawing out. 2, a scent spreading far.

ಸಮಾಕಲಿತ sam-ākalita. Tied or bound to, closely united with (Kk. 2); fully laid hold of or occupied (J. 24, 18).

ಸಮಾಕಾರ sama-ākāra. Of the same or like form, like in appearance (Ūpr. 5, 96).

ಸಮಾಕ್ರಾಂತ sam-ākṛānta. Trod upon. 2, attacked, assailed; seized upon, possessed. 3, overcome; overrun, pervaded, overspread; surmounted (My.).

ಸಮಾಖ್ಯೆ sam-ākhyā. = ಸಮಾಖ್ಯೆ. (ಶಬ್ದ Nn. 166).

ಸಮಾಖ್ಯಾತ sam-ākhyāta. Reckoned up, enumerated; fully related; declared, proclaimed; famed, celebrated, well known, public, notorious. See ೮.

ಸಮಾಖ್ಯಾತಿ sam-ākhyāti. Great fame or notoriety. See ೮.

ಸಮಾಖ್ಯಾನ sam-ākhyāna. A word, a term (ಶಬ್ದ Nn. 115).

ಸಮಾಖ್ಯೆ sam-ākhyē. Report, fame, renown, celebrity. 2,

a name, appellation; a word, a term (ಶಬ್ದ Nn. 69. 70). 3, a document of convention signed by all concerned (My.).

ಸಮಾಗತ sam-āgata. Come together, met, encountered, united, joined; assembled; being in conjunction; come to, approached, arrived, come (ರೇನಾಗಿ ಬಂದವರೇ 161 Cm.).

ಸಮಾಗಮ sam-āgama. Coming together, meeting, encounter; union, junction; assembling; association, intercourse, society, company; sexual intercourse (Kāv. II 2, 22-24); an assembly; conjunction (in astronomy, approach, arrival).

ಸಮಾಗತ sam-āghāta. Striking together; striking down, killing; conflict, war, battle.

ಸಮಾಚರಣ sam-ācārana. Coming near, intercourse (Bh. 6, 16); the act of proceeding, practising, performing, observing, behaving.

ಸಮಾಲಾರ sama-ākāra. 1. Equal or similar conduct, upright or virtuous conduct, proper practice.

ಸಮಾಲಾರ sam-ākāra. 2. Proceeding, going. 2, performance, practice, conduct, usage, way. 3, doing; report, accounts, intelligence, information. ಶಬ್ದ: ೮ ಮನ ಸಂಗತ ಕಟ್ಟಿನ ಸಮಾಲಾರವೇ (Priv.). = ಸಮಾಚಾರ. To inquire about (B. 5, 281).

ಸಮಾಲಾರಪತ್ರ samācāra-patra. A newspaper (My.).

ಸಮಾಜ sam-āja. A meeting, assembly, congregation, congress; a society, company, association, club, a convivial meeting, party; a multitude, a number. See Bp. 26, 86; 57, 19.

ಸಮಾಜ್ಞೆ sam-ājñē. Reputation, fame.

ಸಮಾಧಾನ sam-ādāna. The act of putting together or collecting or composing. 2, fixing the mind intently on an object under consideration, deep meditation, profound contemplation (ಸಮಾಧಿ Mr. 30). 3, agreeing, assenting, promising. 4, contentment, satisfaction. 1, rest, relief, ease, calm, peace (ಕ್ರಮ, ಶಾಸ್ತ್ರ Div. 29, 6, removal of an objection. See Bp. 53, 14; Bk. 1, 10, 34; B. 2, 20; 4, 16. 123. 153; 5, 74. 72. 114. 159. ೪೦ ದಾನ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಮಾಧಾನ ಬೇಕು (Priv.). = ಸಮಾಧಾನವು. -ಕೊಳಿಸು. = ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸು (My.). = ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸುವೆ. Satisfying, etc. (My.). = ಸಮಾಧಾನಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To get comfort, to grow cheerful (B. 3, 18). = ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸು. To be comforted (B. 1, 66). = ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸು. To satisfy; to comfort, to please, etc. (ಸನ್ನಿವಿಸು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಡಿಸು G.). = ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡು. To satisfy, to please; to comfort, etc. (ಸನ್ನಿವಿಸು ೬೫ ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವವಳಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ ಯುವತಿ ಕೆಯ್ಯೂ ಪರಿಲ್ವ (B. 3, 72). ಕೃಷ್ಣಾಕರನು... ಯಯ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ (3, 72). = ಸಮಾಧಾನವು. -ಕಳು. Contentment, ease, comfort, etc. to be produced or come (B. 4, 77. 201; 5, 192).

ಸಮಾಧಾನಾರ್ಥ samādāna-artha. Purpose or end of contentment, ease, etc. ಕೆಲವು ತ್ರೇಮಸ್ತನುಮತ... ಮೃಗೇ ಮನಸಿನ ಸಮಾಧಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ದಿವಾಗಿನಿ ಮುಕ್ತರ ಕೃಷ್ಣ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 5, 87).

ಸಮಾಧಿ sam-ādhi. Putting together, collecting, composing. 2, fixing the mind intently on an object under consideration

tion, deep meditation, profound or abstract meditation (on the true nature of soul, etc., ಸಮಾಧಾನ Mr. 30). 3, devotion. 4, a religious vow or self-imposed restraint. 5, composing differences, making up quarrels, reconciliation. 8, agreement, assent, promise. 7, making good. 8, requital, retaliation. 9, perseverance in extreme difficulties. 10, collecting and laying up grain in times of dearth (see Nr. s. synonyme ನೀವಾಕ). 11, a particular figure of rhetoric, described as the coincidence of two events accidentally connected and expressed by a common verb (Kāvy. III, 1, A, 3. 22. 23; Śmd. 118). 12, a grave, a tomb. ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸೋಲೈ ಕಾಟ (Prv.). See ಅಷ್ಟವಿಧ; Bp. 47, 23; 48 sum.; 48, 29; B. 4, 215.

ಸಮಾಧಿ ಸಮಾಧಿ-ātha. Abiding in contemplation, absorbed in devout meditation (Bp. 34, 4).

ಸಮಾನ samāna. 1. Same, alike, similar, equal, uniform, one. 2, common to all, common, general. 3, good, virtuous, right. 4, an equal, a friend; an equal thing, the same. 5, any letter which corresponds to another, a letter having the same place or organ of utterance, a monophthong (Śmd. 13, 18). ಗಲ್ಲಂ ತೋರಣಂ, etc. ಸಂ ಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕರ್ತೃಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟು ಸಮಾನಂ (Ūt. II, 48). ಹತ್ತಿರವಾದ ಮದುವೆ ಸಮಾನ. -ಹತ್ತು ಜನ ಎಷ್ಟು ವರು ಮುತ್ತಿನ ಸಮಾನ (Prvs.).

ಸಮಾನ sam-āna. 2. One of the vital airs, that which circulates about the navel and is considered essential to digestion (ನಾಭಿಗೆ ಬದಗುವ ಅನಿಲಂ Mr. 51).

ಸಮಾನಕಾಲಿಕ samāna-kālīka. = ಸಮಾನಕಾಲೀನ. (My.).

ಸಮಾನಕಾಲೀನ samāna-kālīna. Synchronous, occurring or produced at the same time (My.).

ಸಮಾನಜಾತಿ samāna-jāti. Of the same sort; of the same tribe or caste (My.).

ಸಮಾನತ್ವ samānatva. Sameness, equality, likeness; commonness of kind or quality (ಜೋರಿಕೆ G.; My.).

ಸಮಾನವಸ್ತು samāna-vastu. A similar or equal thing (Kāvy. III, 3, B, 80).

ಸಮಾನಸ್ಥ samāna-stha. An equal man (My.).

ಸಮಾನಾಕ್ಷರ samāna-akṣara. A monophthong (Kāvy. III, 2, B, 54. 55; see ಸಮಾನ 1 No. 5).

ಸಮಾನಾಧಿಕರಣ samāna-adhikaraṇa. Being in the same subject or category, being in the same predicament, having the same location or sphere; agreeing together in the same case, etc., being in the same government; etc., etc. (Sk.; B.).

ಸಮಾನೋದಯ samāna-ndarya. Born from the same womb, a brother of whole blood.

ಸಮಾನಸ sam-āpana. The act of causing to obtain or gain completely; accomplishing, conclusion, completion (My.).

ಸಮಾಪ್ತ sam-āpta. Concluded, completed, finished, ended, done (Sk.); exhausted, spent (Mhr.). (Bp. 44, 29; B. 4, 10).

ಸಮಾಪ್ತಿ sam-āpti. Complete acquisition, accomplishment, completion, perfection, conclusion, finish, end; exhausted state (Mhr.). ಶರೀರದ ಸಮಾಪ್ತಿ (B. 4, 133). - ಸಮಾಪ್ತಿ ಮಾಡು. To finish. (Bp. 32, 39). - ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗು. - ಆಗು. To be concluded (Bp. 81, 92).

ಸಮಾಮ್ನಾಯ sam-āmnāya. Traditional repetition or mention; tradition, repetition, mention; enumeration, reading, recitation. 2, totality, aggregate (ಬಟ್ಟುಬೇರಿಸಿ ಲೆಹ.).

ಸಮಾರಂಭ sam-ārambha. Undertaking, enterprise, commencement, beginning; using (Sk.). 2, the arrangement, disposition and management (of a festivity, public entertainment, pompous procession or ceremony): the celebration or solemnization with full form and state (of a religious observance or institution, etc.), a festival (Mhr.; B. 2, 20. 52; 3, 111; 4, 215; My.; ಅಡಮ್ಬರ G.). 3, = ಸಮಾಲಂಛ. (Sk.).

ಸಮಾರಾಧನೆ sam-ārādhanē. ಸಮಾರಾಧನ. The act of conciliating, gratifying, conciliation, serving (Sk.). 2, worship, service (Bp. 12, 18). 3, entertainment made to Brāhmanas on festive or religious occasions (Mhr.; B. 4, 52; My.).

ಸಮಾರಾಧಿಸು sam-ārādhisu. To serve, to worship (My.).

ಸಮಾರೂಢ sam-ārādha. Having ascended, mounted, gone up. (A.). 2, grown over, healed. 3, agreed upon.

ಸಮಾರ್ಜನಿ sa(f. e. sam-)mārjani. Rubbing off well, cleansing, purifying. See ಪಡು.

ಸಮಾಲಕ್ಷಿತ sam-ā-lakṣita. Looked at attentively, beheld, seen, perceived (Kāvy. II, 2, B, 19).

ಸಮಾಲಂಛ sam-ālamṣha. Smearing the body with fragrant unguents.

ಸಮಾಲಂಛನ sam-ālamṣhana. = ಸಮಾಲಂಛ. Smearing etc.

ಸಮಾವರ್ತನ sam-āvartana. -ನೆ. The act of turning back, returning; a pupil's return home after finishing his religious studies; completing (My.; see ವ್ರತ-). See ಸೋಡಮುಂಜ.

ಸಮಾವಿರ್ಭೂತ sam-āvīrṣhūta. Fully become visible, manifest (Kāvy. III, 3, B, 170).

ಸಮಾವೃತ್ತ sam-āvṛtta. Come together; returned; completed. 2, a pupil who has returned home after completing his studies. See Nr. s. ಹದೆ.

ಸಮಾವೇಶ sam-āvēśa. Entering together, meeting; entrance, penetration; possession (by evil spirits, etc.). 2, entrance into and containedness in, inclusion in or among, contained or comprised state (Mhr.; B. 4, 94).

ಸಮಾಶ್ರಯ sam-āśraya. Seeking protection; support, protection; a place of refuge, a place of resort or shelter, resting-place, dwelling-place. See ವೇಶ್ಯಾಜನಸಮಾಶ್ರಯ.

ಸಮಾಶ್ರಿತ sam-āśrita. Fled to for refuge, resorted to, entered (Rāy. 8, after 17). 2, protected, defended, cherished; depending on, supported by.

ಸಮಾಸ sam-āsa. Throwing or bringing together, aggregation, collection, conjunction, connection, union, compounding, composition. 2, composition of words, a compound word (Śmd. 8. 70. 78. 80. 83. 90. 98-100; 139. 194. 207. 217. 231. 245. 375. 377. 378. 381. 382. 384. 388; Kāvy. I, 6; I, 3, 1 seq.; I, 4, 50-52; III, 1, A, 13; IV, 1, 7. 11; see ಪರ್ಕ-). ಸನ್ನಿ ಸಮಾಸವಿಧಿಗಳು (Ūt. II, 121). 3, composition of differences, reconciliation. 4, a collection of parts, whole, totality, all (ಅವಿಲ, ಸರ್ವ Mr. 426). 5, contraction, abbreviation, condensation, abridgment, brevity, conciseness.

ಸಮಾಸಕ್ತ sam-āsakta. Fastened or joined together, attached, united, combined; attached to, fixed on; reached, attained; affected by. (R.).

ಸಮಾಸವ್ಯಾಸ samāsa-prāsa. *Consisting chiefly of compound words.*

ಸಮಾಸಲಿಂಗ samāsa-linga. A compound nominal theme (Śmd. 88 Cm.).

ಸಮಾಸವದ್ವಾಸ samāsa-vat-bhāva. The state of being like a compound term (Śmd. 139).

ಸಮಾಸಾದೃಶ sam-āśādīśa. Approached; assailed; met with, attained, obtained; accomplished, effected, finished, done (My.).

ಸಮಾಸಾದೃಶ sam-āśādīśa. Attainable, obtainable, procurable, to be effected.

ಸಮಾಸಾರ್ಥ samāsa-arthā. The act of giving a part of a stanza to any one and requiring him (as a proof of his skill) to complete it.

ಸಮಾಸಿಸು sam-āśīśa. To join together, to compound, to form a compound (Śmd. 387).

ಸಮಾಸೋಕ್ತಿ samāsa-ukti. A compound metaphor, protracted metaphor (Kāv. III, 3, B, 61. 91 seq.).

ಸಮಾಹಾರ sam-āhāra. Bringing together, collection, accumulation, aggregation. 2, contraction, abridgment, conciseness, brevity. 3, composition of words. 4, conjunction of words and sentences (as by the particle "and").

ಸಮಾಹಿತ sam-āhita. Placed together, composed, collected, compiled, accumulated, assembled. 2, united, joined, reconciled, made up, set right, settled, arranged. 3, concluded, inferred, demonstrated. 4, agreed upon, assented to; promised. 5, imposed, applied. 6, deposited, delivered over. 7, intently absorbed, very intent on. 8, steadfast, firm, calm. 9, made, effected, finished. 10, a pure or holy man. 11, great attention or intention, description of great intentness (Kāv. III, 3, B, 3. 48-53).

ಸಮಾಹೃತ sam-āhṛita. Brought together, collected, accumulated, combined, compiled. 2, abundant, much. 3, contracted, abridged. 4, accepted, received, taken (My.; ಕೂಡಿದ, ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ G.).

ಸಮಾಹೃತಿ sam-āhṛiti. Collection, compilation; abridgment.

ಸಮಾಹ್ವಯ sam-āhvaya. Calling out; challenging. 2, a single combat; war, battle. 3, selling animals to fight for sport, as cocks, rams, etc. 4, an appellation, name; a word (ಸಂಜ್ಞೆ, ಹೆಸರು Nn. 159; ಪದ 11. 48. 51. 65). 5, equality, etc. (ಸಮ 159).

ಸಮಾಳಿಸು samāliśu. = ಸಮ್ಯಾಳಿಸು, q. v. To manage, to use address in bringing about a purpose (My.; Tā. ಸಮಾಳಿಸು; T. ಜಮಾಳ).

ಸಮಿತ sam-it. Going or coming together; conflict, war, battle.

ಸಮಿತ sam-ita. Come together, met; conflict, war (Mr. 289).

ಸಮಿತಿ sam-iti. Coming together, meeting, union, association; an assembly, a company (ಸಂಗತಿ, ಸಭೆ Mr. 48; ಸಾಂಗತ್ಯ, ಕೂಟ, ಅಸ್ಯಾನ, ಸಭೆ Nn. 141); a multitude (ರಾಜ್ಯದ, ಸಮೂಹ Nn. 22; ಸಂಘಯ, ಸಮೂಹ 141). 2, hostile meeting, conflict, war, battle. 3, sameness, likeness, equality; moderation; that is highest, chief, best or excellent (ಉತ್ತಮ 141).

ಸಮಿತ samitē. Thh. of ಸಮಿತ್. (Bp. 89, 82).

ಸಮಿಧ sam-idh. ಸಮಿತ್. = ಸವದೆ, ಸವದೆ. That is kindled: fuel, wood, firewood, grass, etc. employed as fuel (ಸವದೆ Nr.).

ಸಮಿಧ sam-idha. Fire (Sk.). 2, Thh. of ಸಮಿಧ.

ಸಮಿಧಸ್ಥಲ samidha-sthala. A place for fuel (Śāv. 2, 66).

ಸಮಿಧ sam-idhi. = ಸಮಿಧ. (ಇನ್ನನ, ಇನ್ನನ, etc., ಅಮಿಧು Mr. 48).

ಸಮಿಧನ sam-indhana. The act of kindling, fuel, firewood.

ಸಮಿಸು samisu. (fr. ಸಮಿ 1) = ಸಮಿಸು, ಸಮಯಿಸು, ಸಮಿಸು 2, ಸಮಿಸು 1. To cause to wear away, etc. (My.).

ಸಮಿಕ samika. Conflict, war, battle.

ಸಮಿಕರಣ samī-karapa. The act of making even or equal. 2, the reducing of fractions to a common denominator, equation (My.).

ಸಮಿಕರಿಸು samī-karisa. To make even or equal, to equalise (Ūpr. 2, after 49).

ಸಮಿಕೃತ samī-kṛita. Equalised; levelled, equipointed, balanced; done in the same manner, imitated; sammed up, added (Ūpr. 4, 27; 4, after 27).

ಸಮೀಕ್ಷ್ಯ samī-kṣhya. Having well looked at or considered, having reflected. See ಅಸಮೀಕ್ಷ್ಯವಾರಿ. 2, to be looked at or considered (adj.); to be investigated.

ಸಮೀಚ್ಛಿನ samīcīna. (fr. ಸಮ್ಯಾಚ್ಛ). Tending in a common direction, agreeing with, concordant, consistent, consistent, fit, proper, correct, true, just, right.

ಸಮೀಚ್ಛಿನತ್ವ samīcīnatva. Fitness, justice, etc. (Bp. 2, 31).

ಸಮಾನ samina. Yearly, annual, relating to a year. See ಸಮಾನಸಮಾನ.

ಸಮಾನ samipa. = ಸನಿಹ. Near, contiguous, proximate, adjacent, close by, at hand. 2, proximity, vicinity; presence (ಸನಿಹ, ಕೆಲ, ಪೂರ, etc. Kk. 33; ಸಕ್ಕ, ಪೂರ, ಪೂರ್ವ, ಕೆಲ, ಸನಿಹ Śm. 59; ಹತ್ತಿರ Nn. 56, o. r. ಹತ್ತಿರ; 112). See Śmd. 280; Kāv. I, 3, 89-97; ಪೂರ್ವ 1.

ಸಮಾನವ್ಯಾಸ samipa-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ಸಮಾನಾಗಮನ samipa-āgamana. Coming near, approaching. See ಅಯ್ಯರ, ಎದ್ದರ, ಸಾರ 1, ಸಾರ್ವ, ಸಾರ್ವ.

ಸಮಾನಿಸು samipisa. To come near, to approach. ಅವನು ಸಲ್ಲಕ್ಕೆ ಸಮಾನಿಸಿದನು (My.). ಇವನು ಸಮಾನಿಸಿದನು (My.). ಅವನು ಉದ್ದೇಶದ ಸಿದ್ಧಿಯು. . . . ಅವನಿಗೆ ಸಮಾನಿಸುವುದು (B. 5, 207).

ಸಮಾರ sam-ira. Wind, air.

ಸಮಾರಕುಮಾರ samira-kumāra. Hanumat (Rām. 4, 1, 17).

ಸಮಾರಣ sam-irapa. Wind, air. 2, N. of a certain metrical foot (Ūh.). 3, N. of a plant (ಮರುಮರ).

ಸಮಾಹಿತ sam-ihita. Longed or wished for; that is desired; wish, desire (Kāv. III, 3, B, 48).

ಸಮುಖ sam-mukha. Talkative, loquacious; eloquent.

ಸಮುಚಿತ sam-ucita. Liked; well suited, suitable, fit, right, proper; appropriate, worthy; accustomed, used. See Śmd. 131. 371. 408; Bp. 6, 26; 9, 33; J. 13, 26. 2. suitability, etc. (Bp. 33, 10; 40, 40).

ಸಮುಚ್ಛಯ sam-nōcaya. Collection, assemblage, aggregation, accumulation, multitude, mass, aggregate. 1, conjunction of words or sentences (as by the particle "and", etc.). 2, the gathering together of two or more

things independent of each other (but associated in idea with reference to some common action). 4, the rhetorical ornament of conjunction (Kāvya. III, 3, B, 3. 21-29). See Śmd. 80; 85 Cm.; 86. 149. 176. 187; 199 Cm.; 201 Cm.; 257. 264. 276. 285; 334 Cm.; 396; Bp. 59, 57.

ಸಮುಚ್ಚ sam-učca. Very lofty or great.

ಸಮುಚ್ಚಯಿಸು samuočayisu. To join words or sentences (My.).

ಸಮುಚ್ಚಾಮರ samuoča-amara. A very great deity or dignitary (Rāv. 6, after 17). 2, ಸಮುದಾಚಾಮರ, a large chamber (6, after 17).

ಸಮುಚ್ಚಾಯಕ sam-uočāyaka. Collecting together, conjoining.

ಸಮುಚ್ಚಾಯಕಾವ್ಯಯ samuočāyaka-avyaya. A conjunction (My.).

ಸಮುಚ್ಚ್ರಯ sam-uočhraya. Raising aloft; elevation, height (of a tree, etc.). 2, opposition, enmity.

ಸಮುಚ್ಚ್ರಯ sam-uočhraya. Raising up; elevation, height (My.).

ಸಮುಚ್ಚ್ರಿತ sam-uočhrita. Well raised or elevated, high, lofty (Ūpr. 4, after 42).

ಸಮುಚ್ಚ್ರಿಲ sam-ujjvala. Shining very brightly (Bp. 6, 20; 42, 26).

ಸಮುಚ್ಚ್ರಿಲಿತ sam-ujjvalita. = ಸಮುಚ್ಚ್ರಿಲ. (Bp. 8, 1).

ಸಮುಚ್ಚ್ರಿಲಿಸು sam-ujjvalisu. To shine very brightly (Bp. 4, 38; 53, 52).

ಸಮುಚ್ಚಿತ್ತ sam-ujjhita. Quite given up, abandoned, left; a remnant, leavings. See ಭುಕ್ತ.

ಸಮುತ್ಕಟ sam-utkata. Very great, excessive (J. 4, 18).

ಸಮುತ್ಕಣ್ಣಿಕ sam-ut-kañjaka. Having large thorns (Ūpr. 5, 65).

ಸಮುತ್ಕೀರ್ಣ sam-utkirṇa. Greatly piled up, heaped, raised or very lofty (Rāv. 6, after 17).

ಸಮುತ್ಕಾರಕ sam-uttāraaka. Conveying across; a man who conveys across or transports over (Bp. 58, 52).

ಸಮುತ್ಕಂಠ sam-ntuṅga. Very lofty, high, etc. (Bp. 1, 32; 17, 18; 38, 44).

ಸಮುತ್ಥ sam-uttha. Rising up, risen; arising, arisen or produced from; occurring, occasioned (Ūpr. IV, 2, 20).

ಸಮುತ್ಥಾಂಕು samuttha-amānu. Risen light or rays (Ūpr. 6, 71).

ಸಮುತ್ಥಾನ sam-utthāna. Rising up, rising; recovering from slothness or injury; increase; active occupation, effort. (R.).

ಸಮುತ್ಥಿತ sam-utthita. Risen up, risen, raised; recovered, cured; swollen up; increased; produced; obtained. 2, a man who has risen or stands (ಕೂರ್ವಜಾನು, ನಿನ್ನ ಇದರ್ವಹ Hlā; ನಿನ್ನಂ Mr. 246).

ಸಮುತ್ಪನ್ನ sam-utpanna. Sprung up together, arisen, produced, effected, excited; occurred, happened, occurring, taking place (Bp. 2, 25; 24, 81; 88, 49; J. 2, 56).

ಸಮುತ್ಪಿಂಜ sam-utpinja. Excessively confused or confounded, bewildered. 2, excessive or complete confusion.

ಸಮುತ್ಸುಕ sam-utsuka. Very uneasy or anxious, anxiously

desirous, longing for, eager for; regretting, missing, grieving for, sorrowful. (A.).

ಸಮುತ್ಸುಕತೆ sam-utankatē. Longing desire (Śkē. 1, 11).

ಸಮುದ sa-muda. Possessing joy, joyful (Ūpr. 6, 76).

ಸಮುದಕ್ತ sam-udakta. Lifted up, raised, thrown up, drawn up.

ಸಮುದಗ್ರ sam-udagra. Very high, etc. 2, great fierceness or excitement. (A.).

ಸಮುದಯ sam-udaya. Going upwards, rise, ascent, rising. 2, coming together, a collection, number, mass, multitude, heap, quantity. 3, totality, the whole. 4, revenue. 5, combination, mixture. 6, effort. 7, combat, war. 8, the rear or reserve of an army.

ಸಮುದಯಕರ samudaya-kara. Producing rise or a multitude (Bp. 38, 44).

ಸಮುದಾಚಾರ sam-ud-ācāra. Proper or right practice or usage. 2, intention, purpose, design, motive. (R.).

ಸಮುದಾತ sam-udāta. Very elevated, noble, etc. (Bp. 24, 38).

ಸಮುದಾಯ sam-udāya. = ಸಮುದಯ. Rise, etc. 2, a collection, etc. 3, combat, war.

ಸಮುದಾಯಕ sam-udāyaka. A multitude, etc. (ಸಮೂಹ, ನರನು Nu. 144).

ಸಮುದಿತ sam-udita. Gone up, risen, ascended, rising upwards, lofty, elevated. 2, arisen, produced, occasioned (ಲೇಸಾಗ ಉತ್ಪಾದ Śmd. 98 Cm.). 3, come together, collected, united (ಕೂಡಲೆ ಪಟ್ಟಣ್ಣ Śmd. 98 Mdh. Cm.). 4, possessed of, furnished with. See Bp. 30, 12; 46, 64.

ಸಮುದಿತ sa-mudga. A covered box or casket (ಸಮುದಿತ, ಮುದಿತ ಕರಡಿ, o. r. ಕರಡಿ Mr. 463).

ಸಮುದಿತಕ sam-mudgaka. A covered box or casket. See Nr. 8. ಸರಕು 1.

ಸಮುದಿತತ sam-udgata. Gone up together, risen, ascended, arisen; rising; breaking forth, issuing (Bp. 25, 49).

ಸಮುದಯಮಕ samudga-yamaka. A kind of yamaka (Kāvya. III, 2, B, 24 seq.).

ಸಮುದೀರ್ಣ sam-udgirṇa. Vomited forth, ejected; raised up, lifted up; raised (as the voice), uttered, exclaimed. (G.).

ಸಮುದ್ಧಾತ sam-udghāta. Thoroughly striking or inflicting, inflicting (Kāvya. IV, 2, 42).

ಸಮುದ್ಧೋಷ sam-udghōsha. A loud cry or sound (Rāv. 6, after 11).

ಸಮುದ್ಧೃಣ sam-uddaṇḍa. A very powerful, etc. man (Bp. 39, 56).

ಸಮುದ್ಧತ sam-uddhata. Raised well up, upraised, uplifted, elevated, risen, upheld. 2, puffed up with pride, proud; impudent; ill-mannered.

ಸಮುದ್ಧರಣ sam-uddharaga. Drawing up, upraising, lifting; picking up; drawing out, taking or lifting out; extrication, deliverance; extirpation, eradication; food thrown up (from the stomach), vomit. See Bp. 10, 11; 38, 1; 60, 1.

ಸಮುದ್ಧರಿಸು sam-uddharisu. To raise up, to deliver, to redeem, to treat kindly (Bp. 3, 5; 15, 7; 23, 40).

ಸಮುದ್ಧೃತ sam-uddhrita. Well raised or drawn up or

uplifted; piked up; drawn out; extricated; etc. (Śāv. 2, 79).

ಸಮುದ್ರೈತಿ sam-uddhriti. = ಸಮುದ್ರರೂ. Drawing or pulling up, etc. (A.).

ಸಮುದ್ರವ sam-udbhava. Existence, production, origin. 2, sprung up, produced, born, descended from.

ಸಮುದ್ರವಿವ sam-udbhaviṣ. To be born, to be produced, to arise, to spring up (Bp. 2, 10).

ಸಮುದ್ರಾವಿವ sam-udbhāviṣ. Caused to exist, produced (Kāvy. IV, 2, 16; V. 1).

ಸಮುದ್ರಯತಿ sam-ndyat. Going upwards, ascending, rising, risen, lofty, elevated (Kāvy. III, 8, B, 173; Bp. 89, 54).

ಸಮುದ್ರೋಗ sam-ndyōga. Active exertion, zeal, energy (Bp. 56, 63).

ಸಮುದ್ರ sam-udra. 1. A collection of water, a sea, the sea, the ocean (ಮುನ್ನೀರ ಕ್ಕ. 85; Ū. I, 70). ಸಮುದ್ರದ ನೆಟ್ಟು, ಉಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬದತನ. — ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳೆ ಇಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಸಮುದ್ರದೊಡ್ಡದಾದರೂ ಪಾತ್ರೆಯದ್ದಷ್ಟೇ ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿತು. — ಸಮುದ್ರ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಯಾರು ನೂಡೋದೇನು? — ಪಾಪ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಮೋಳಾಬುದ್ದ ನೀರು (Pṛva.). — ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು. Sea-salt (ಅಕ್ಷಿವ G.). — ಸಮುದ್ರಬಳ್ಳಿ. An extensively climbing shrub, the elephant-oreepeer, *Argyrea speciosa* Sweet. (Z.). — ಸಮುದ್ರದಾಂಡೆ. A fish (My.). — ಸಮುದ್ರಸೋಗಿ. = ಸಮುದ್ರಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಸಮುದ್ರಹಾಲಿ. = ಸಮುದ್ರಸೋಗಿ. (St. & Pl.).

ಸಮುದ್ರ sa-mndra. 2. Having a stamp or seal, stamped, sealed; having marks. See ಸಾಮುದ್ರ 2.

ಸಮುದ್ರರಾನ್ತೆ samndra-kāntē. A river.

ಸಮುದ್ರಜಿ samudra-ja. Sea-horn; sea-salt; fossil salt (ಉಪನಿಷತ್, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ Mr. 143).

ಸಮುದ್ರತಟ samndra-taṭa. The sea-coast (ಸಮುದ್ರದ ದಡ Nn. 132).

ಸಮುದ್ರಫಲ samndra-phala. An evergreen tree with rose-colored flowers, *Barringtonia racemosa* Bium. (St. & Pl.). 2, a particular drug (Sk.).

ಸಮುದ್ರಫೇನ samndra-phēna. Sea-foam: cuttle-fish bone, *Os sepiae* (Colehr.).

ಸಮುದ್ರಮಥನ samudra-mathana. The churning of the ocean (of milk, My.).

ಸಮುದ್ರಲವಣ samudra-lavana. Sea-salt (My.).

ಸಮುದ್ರವಸನೆ samndra-vasanē. Sea-clothed: the earth.

ಸಮುದ್ರವಹ್ನಿ samndra-vahni. Submarine fire.

ಸಮುದ್ರಸೇನ samudra-sēna. N. of a king (Bh. 2, 4, 9).

ಸಮುದ್ರಾತ್ಮಜೆ samudra-ātmajē. Lakshmi (J. 5, 65).

ಸಮುದ್ರಾನ್ತ samudra-anta. The sea-shore.

ಸಮುದ್ರಾನ್ತೆ samudra-antē. The shrub *Alhagi maurorum* Tournef. 2, the cotton plant. 3, the plant *Trigonella corniculata* Lin.

ಸಮುನ್ದನ sam-undana. Wetness, moisture, damp.

ಸಮುನ್ಮ sam-unna. Wet, moist, moistened.

ಸಮುನ್ಮತ sam-unnata. Risen up, raised; elevated, exalted; erect; high, lofty; prominent; dignified; proud. See Bp. 2, 25; 29, 69; 36, 49.

ಸಮುನ್ಮತಿ sam-unnati. Elevation, exaltation; height, loftiness; greatness; rank, dignity; pride, arrogance; prosperity, increase. See Bp. 5, 13; 29, 9; 51, 64; 56, 14; ಚತು.

ಸಮುನ್ಮತಿಕೆ sam-unnatikē. Greatness, dignity (Bp. 16, 50).

ಸಮುನ್ಮದ್ಧ sam-unnaddha. Tied up; raised up, elevated; swollen, pressed up or out; full, excessive; puffed up, proud, conceited, arrogant, overbearing; supreme. 2, untied, unfettered; produced.

ಸಮುನ್ಮಲಿತ sam-ud-milita. Well united, combined or mixed; closely connected with (Śāv. 1, 35).

ಸಮುನ್ಮಲಿತ sam-mpaṭita. Collected, heaped, accumulated (Ūpr. 4, after 48).

ಸಮುನ್ಮೋಷಂ sam-mpaṭiśam. Entirely according to wish or desire, happily. (Colebr.).

ಸಮುನ್ಮಾತೃ sam-mpāta. Well gained, received, acquired, assumed, accepted (ಲೇನಾಗಿ ಅಯ್ದುಕ ಪಟ್ಟಿ Śmd. 93 Cm. ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಪಟ್ಟಿ Mdb. Cm.). 2, taken away. 3, collected.

ಸಮುನ್ಮೇತ sam-mpēta. Come together; arrived at; furnished with, possessed of, endowed with; inhabited by (Kāvy. IV, 1, 5).

ಸಮುಲ್ಲಾಸ sam-ullāsa. Excessive brilliance. 2, sporting, exhilaration, great delight (J. 18, 24; 29, 7).

ಸಮುಲ್ಮಾಸಾಂಮು sam-ulvapa-ambn. Thick, muddy water (Ūpr. 4, 55).

ಸಮುಹ್ಯ sam-uhya. = ಸಮೂಹ್ಯ. (G.).

ಸಮೂರು samūru. A kind of deer.

ಸಮೂಲ sa-mūla. Having a root, along with the root (ಬೇರು ಸಹ Ū.; My.). ಸಮೂಲಂ, by the roots, with the roots, completely.

ಸಮೂಹ sam-ūha. A collection, an assemblage, an aggregate, a heap, a number, a multitude, a quantity (ಒಂದು ಸಮ. 103; ಲಾವಣಿಗೆ, ಒಳ ಕ್ಕ. 72, o. r. ಪಾವಣಿಗೆ). See ಗೊತ್ತೆ ನಿಸು, ಸನ್ನೆನಿಸು. — ಸಮೂಹಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To be brought together, to form a heap, to be assembled (G. 191, 395).

ಸಮೂಹ್ಯ sam-ūhya. To be brought together, assembled or collected (adj.). 2, a kind of sacrificial fire.

ಸಮೃದ್ಧ sam-riddha. Very prosperous, thriving, flourishing. 2, full-grown, increased, grown. 3, fully furnished with, rich in, rich, wealthy. 4, completed, full, complete, entire. ಸಮೃದ್ಧ ಮಧುಗರ್ಭ (Śmd. 117 Mdb.).

ಸಮೃದ್ಧಿ sam-riddhi. Great prosperity or success, exuberance, profusion. 2, growing greatly, thriving, increasing; gain; happiness, good fortune, well-being; plenty, opulence, wealth. 3, power, supremacy, sway. See ಲವಣ, ಕೊಬ್ಬು 1, ಮಿಠು 3.

ಸಮೆ samē. 1. = ಸಮಿ 1, ಸಮಿ 2 q. v. To be spent, to be consumed; to be destroyed; to wear away, to be wasted, consumed or diminished by use and gradual attrition (as vessels, ornaments, etc.), to be abraded; to pass away (as time); to be diminished or grow less (in quantity or quality); to decline in strength; to be levelled by use, as a road (ನಿತ್ಯತಃ Śmd. Dh.; My.; Tē.; M. ಚವಡಿ, consumption; T. ಚವರು, to faint or decline in force, etc.; see ಪದ 1, ಪದ 1).

ಸಮೆ samē. 2. = ಸಮಿಸ. To be made ready, to be prepared, to be carried out, to be made

(ನಿರ್ದೇಶನ ಸಿದ್ಧ. Dh.). ಮರದೊಳ ಸಮೆದ ಅಂಕವಣಿಯನ್ ಎಡ
ದಂ (Smd. 288). See Abh. P. 3, 152; 13, 62; Sdv. 2, 89.
2, to make ready, to prepare, to make (Ūpr.
1, 45, 66; 1, after 101; 3, 88; 4, 88; 6, after 64; M. ಚಮು,
T. ಚಮ್ಪು).

ಸಮೆ samē. 1. = ಸಮಾ. A year.

ಸಮೆ samē. 2. A lamp stand (My.; Mhr. ಸಮಕ).

ಸಮೆಯ samēya. Thb. of ಸಮಯ. (Nn. 168).

ಸಮೇತ sam-ēta. -Come together, met together, assembled,
joined or united together, associated; conjoined, con-
comitant; united with, together with; furnished with,
possessed of, having; come near, approached near. ಅವ
ನು ಸಮೇತ ಬಂದನು (My.): See Smd. 18, 98; Bp. 3, 50;
21, 9; 25, 50.

ಸಮೇಲಿ sam-mēla. ಸಮೇಲ. Coming together, meeting (adj.,
Bp. 12, 30). 2, union; intercourse; company (12 sam.;
42, 25; 46, 75; 56, 8).

ಸಮೇಲಿನ sa-mēlana. ಸಮೇಲನ. Union; connection (Bp. 1,
38; 29, 85; 46, 54); = ಮೇಲ No. 5, a set of dancing-
girls, etc. (12, 38).

ಸಮೋಕ್ಷ sa-mōksha. Release from transmigration (ಕೈವಲ್ಯ,
ಮುಕ್ತಿ Nn. 165).

ಸಮೋಕ್ಷಕ sa-mōkshaka. Being together with mōksha (ಮೋ
ಕ್ಷದೊಡಗೂಡಿದ Si. 255).

ಸಮೋಘ sam-ōgha. = ಸಮಗ. A great multitude.

ಸಮೋಘಸನ್ನಾಹ sam-ōgha-saunāha. = ಸಮಗಸನ್ನಾಹ. An array
of a great multitude.

ಸಮ್ಪا sampa. Unanimity, confederacy (Mhr.). — ಸಮ್ಪಗಾವಿ.
N. of a place (B. 4, 216).

ಸಮ್ಪಗೆ sampagē. = ಸಮ್ಪಗೆ. Thb. of ಚಮ್ಪಕ. A tall tree
with very fragrant flowers, Michelia champaca Ltn.
(ಚಮ್ಪಕ Nr., Ūt. II, 7; Si. 25; C.; Ūpr. 7, after 92; J. 8, 4;
15, 18). ಅಕ್ಕಿಹಾ, ಮರುಳ್ಳುಬಿಲ್ಲುಗಳ ಎಕೆ ಸಮ್ಪಗೆಗಳೊಳ ಪಗೆಗೊ
ಬ್ಬುವಾ ನಿರ್ಮಿತದಿಂ (Smd. 143). See ನಾಗ.

ಸಮ್ಪತ್ತಿ sam-patti. Prosperity, welfare, success, increase of
wealth or happiness; completion, fulfilment, perfection;
excellence; a suitable state or condition (Smd. 277; B.
5, 87).

ಸಮ್ಪತ್ತು sampattu. Thb. of ಸಮ್ಪದ. (Smd. 106 Cm.; B. 5,
145).

ಸಮ್ಪದ sam-pad. ಸಮ್ಪತ್ತ. Success, welfare, prosperity, good
fortune; luck, fate; Increase of wealth or happiness;
advantage, benefit, blessing; wealth, riches, treasures;
attainment; accomplishing, achieving; excellence; excess,
abundance.

ಸಮ್ಪದ sampada. Thb. of ಸಮ್ಪದ. (Smd. 106; ಐಶ್ವರ್ಯ Nn.
84; Bp. 21, 35). 2, one who is possessed of or has
(J. 2, 10). Feminine ಸಮ್ಪದೆ (Smd. 188).

ಸಮ್ಪದ್ವಿಕೇಸ sampad-vikēsha. Excellent or superior suc-
cess, etc. (ಐಶ್ವರ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ Nn. 84).

ಸಮ್ಪನ್ನ sam-panna. Fallen or turned out well; successful,
prosperous, thriving, happy, opulent; accomplished,
effected, completed, finished, complete, perfect; perfectly
acquainted or conversant with; right, correct, fit, proper,
worthy; procured, acquired, obtained; possessed of, en-
dowed with. See Kāv. IV, 2, 14; Smd. 1; J. 2, 28; 6, 40;
B. 5, 88. Feminine ಸಮ್ಪನ್ನೆ (Prll. 3, 10).

ಸಮ್ಪನ್ನಸೃಷ್ಟ ಸampanna-grīhastha. An accomplished,
worthy householder (My.).

ಸಮ್ಪನ್ನತೆ sampannatē. The state of possessing or being
endowed with; accomplishment, attainment, ability (Ūpr.
4, after 91; Grj. 6, 37; Bp. 12, 29; Bh. 1, 8, 90).

ಸಮ್ಪರಾಯ sam-parāya. Meeting together (in conflict),
war, battle. 2, calamity, adversity. 3, futurity, future
time, future state.

ಸಮ್ಪರಾಯಕ sam-parāyaka. War, battle. (G.).

ಸಮ್ಪರ್ಕ sam-parka. Mixing together, conjunction, union;
connection by touching, contact, touch (J. 22, 18; My.).

ಸಮ್ಪಾಕ sam-pāka. = ಸಮ್ಪಾಕ. Cooking or ripening
thoroughly; reasoning well, etc. 2, the pudding-pipe tree,
Cathartocarpus fistula Pers.

ಸಮ್ಪಾತ sam-pāta. Falling or coming together; meeting,
encountering; falling, falling down, descending, coming
down, alighting; going, moving. See ಧಾರಾ.

ಸಮ್ಪಾತಿ sam-pāti. N. of a fabulous bird (J. 23, 20).

ಸಮ್ಪಾದ sam-pāda. Acquisition, obtaining (Bp. 4, 64;
57, 6).

ಸಮ್ಪಾದನ sam-pādana. ಸಮ್ಪಾದನೆ. Effective of, procuring,
gaining. 2, the act of bringing about, accomplishing,
effecting, making. 3, gaining, acquiring, getting, at-
taining; gain, etc. (ಗದಾಕೆ G.; Bp. 27, 50; My.).

ಸಮ್ಪಾದಿತ sam-pādita. Brought about, accomplished, effect-
ed. 2, attained, obtained, gained, gotten (Bp. 53, 7).

ಸಮ್ಪಾದಿತಕರ್ಮ (ತರ್ಕ, ಕಟ್ಟಲು ಪಟ್ಟಿ ಕರ್ಮ Nn. 148, o. r. ತನ
ಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡುಣ್ಣ ಕರ್ಮಂಗಳು).

ಸಮ್ಪಾದಿಸು sampādīsu. To achieve, to perform; to acquire,
to attain, to obtain, to get (Bp. 86, 42; 58, 9, 57; J. 10,
28, 29; 17, 44; C.; B. 8, 15; 4, 2, 51, 183).

ಸಮ್ಪಾದ್ಯ sam-pādyā. Gain, acquisition, acquirement (My.).

ಸಮ್ಪಾಲಿಸು sam-pālīsu. To guard or protect well (Bh. 8,
10, 4).

ಸಮ್ಪಿಗೆ sampige. = ಸಮ್ಪಿಗೆ. (ಚಮ್ಪಕ Mr. 126; J. 2, 57). ಸ
ಮ್ಪಿಗೆ ಕಮ್ಪು ಎಣ್ಣುಗಡಿಗೆ, ನೆಣ್ಣಿರಪ್ಪರ ಗುಣ ಅರ್ಥಗಳಿಗೆ (Prv.).
See ನೆಲ; Prv. a. ಸಿವ್ವಿಸು. — ಸಮ್ಪಿಗೆ ಮಗ್ಗು. (ಬಾಮ್ಬೇಯು,
ಚಮ್ಪಕ, ಹೇಮಪತ್ಮಕ Si. 136). — ಸಮ್ಪಿಗೆಮರ. The sampigē
tree (C.). — ಸಮ್ಪಿಗೆಯೆಣ್ಣು. -ಎಣ್ಣೆ. Sampigē oil (My.). —
ಸಮ್ಪಿಗೆಹೂ. A sampigē flower (ಚಮ್ಪಕ, ಭೃಂಗಾರಿ, ಸುರಭಿ
G.).

ಸಮ್ಪಿಷ್ಟತ sam-piṣṭita. Heaped together; contracted,
clenched.

ಸಮ್ಪಿಷ್ಟತಾಂಗುಲಿ sampiṣṭita-aṅgūli. Having the fingers
clenched or closed.

ಸಮ್ಪಿದನ sam-pīdana. Compression, pressing together,
squeezing, pinching; punishing, chastigation, punishment;
pain, torture (My.; ಬಹುಬವದ್ರವ G.).

ಸಮ್ಪು sampu. = ಸಿಮ್ಪು, q. v. ಇಮ್ಪು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಮ್ಪು. —
ತಮ್ಪು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸಮ್ಪು ಇದ್ದೀತು (Prvs.). 2, N. of a plant
(ಇಮ್ಪುವತಿ Mr. 116, o. r. ಸಮ್ಪು).

ಸಮ್ಪುಟ sam-puta. A covered box, a casket (ಸಮ್ಪುಟ್ಟ, ಮು
ಚ್ಚಿದ ಕರಡಿಗೆ Mr. 463).

ಸಮ್ಪುಟಕ sam-putaka. (= ಸಮ್ಪುಟಕ). A box, a casket.

ಸಮ್ಪುರ sampura. Smallness, fineness (ಕಿಡಿದು Ūt. II, 73;
Tn. ಸಪುರ, ಸಪುರ; ೪. ಸಮ 1P).

ಸಮ್ಪೂಜನ sam-pūjana. Treating with great respect, honoring, reverence, esteem (Bp. 6, 30).

ಸಮ್ಪೂರ್ಣ sam-pūrṇa. Completely filled or full, replete; full (as the moon); complete, finished; all, whole, entire (೨೩, ಪೂರ್ಣ Nn. 93; ನೆರೆದುರು Kk. 71). See ಅ-; ತುಮ್ಮು 1. 2, any mode of music in which all the notes of the gamut are employed.

ಸಂಪೂರ್ಣತನ sam-pūṇatana. = ಸಂಪೂರ್ಣತೆ. (ನಿವೃತ್ತಿ G.).

ಸಮ್ಪೂರ್ಣತೆ sam-pūṇatē. Complete fullness, perfection, completeness, finished state (Ch. v. 296).

ಸಂಪೂರ್ಣತತ್ವ sam-pūṇatva. = ಸಂಪೂರ್ಣತೆ. (My.).

ಸಂಪೂರ್ಣೇಂದ್ರ sam-pūṇa-indra. The full moon. — ಸಂಪೂರ್ಣೇಂದ್ರಮುಖಿ. A woman who has a face like the full moon (Ch. v. 89. 135).

ಸಮ್ಪೂರ್ತ sam-pūrta. Completely filled, filled with (Ch. III, 3, B, 103).

ಸಮ್ಪೂರ್ತಿ sam-pūrti. = ಸಮ್ಪೂರ್ಣತೆ. (Bp. 6, 12; J. 5, 72).

ಸಮ್ಪ್ರಿಕೃತ sam-prikṛta. Mixed together, blended, combined, conjoined, connected, united (ಅನಿತ್ಯತ, ಯುತ, etc., ಕೂಡಲೆ Mr. 440). 2, in contact with, touching, in close contact, near to.

ಸಮ್ಪ್ರೆ sampṛē. = ಸಮ್ಪ್ರ No. 2, q. v.

ಸಮ್ಪ್ರತಿ sam-prati. Now, at this time, at present. 2, the present time, the present tense (ವರ್ತಮಾನಕೃಯೆ Sīmd. 91 Cm.; ವರ್ತಮಾನಕಾಲ 294 Cm.; Kāvy. I, 5, 24-26).

ಸಮ್ಪ್ರತಿವತ್ತಿ sam-pratipatti. Approach, arrival, presence, attaining to, obtaining, acquirement, gain; assault; arising, occurring; agreement, concurrence, admission, assent, affirmation; effecting; agreed together, consentient (Kāvy. III, 3, B, 54).

ಸಮ್ಪ್ರತಿವನ್ತ sam-pratipanna. Gone near, approached, attained, reached, gained, arrived; agreed, concurred; recognised, acknowledged, assented to; brought about, performed (Bh. 1, 8, 90).

ಸಮ್ಪ್ರತ್ಯಯ sam-pratyaya. Firm conviction, perfect faith, belief, confidence.

ಸಮ್ಪ್ರದ sam-prada. = ಸಮ್ಪ್ರದೆ. A gift, a present (ಉಚಿತ Mr. 537). 2, quickness, speed (ನಿರ್ದು ನಡೆವುದು 537).

ಸಮ್ಪ್ರದಾನ sam-pradāna. The act of giving or handing over completely, bestowing; gift, donation, bestowal; one of the Kārikas in grammar, the idea expressed by the dative case (Sīmd. 115. 158; Kāvy. I, 2, 2. 3).

ಸಮ್ಪ್ರದಾಯ sam-pradāya. Giving, bestowing; tradition, established doctrine transmitted from one teacher to another, traditional belief or usage; a system of religious doctrines; custom, usage.

ಸಮ್ಪ್ರದಾಯಸ್ಥ sam-pradāya-stha. A man who walks according to established doctrine or usage (My.). Feminine ಸಮ್ಪ್ರದಾಯಸ್ಥಿ (My.).

ಸಮ್ಪ್ರದಾಯಿ sam-pradāyi. One who holds any traditional doctrine, a member of some sect (My.).

ಸಮ್ಪ್ರದಾಯಿನಿ sam-pradāyini. A female who bestows gifts to (Kāvy. I, 1a, 2).

ಸಮ್ಪ್ರದೇ sam-pradē. = ಸಮ್ಪ್ರದೆ. A gift (ಉಚಿತ, ಕೊಡುವುದು Nn. 140). 2, speed (ತೂರ್ಗ, ಬೇಗ 140).

ಸಮ್ಪ್ರದಾರಣ sam-pradhāraṇa. ಸಮ್ಪ್ರದಾರಣೆ. Determination, deliberation, deciding on the propriety or impropriety of anything.

ಸಮ್ಪ್ರಮೋದ sam-pramōda. Great happiness, delight (ಸು. ಹರ್ಷ, etc. Mr. 25).

ಸಮ್ಪ್ರಯೋಗ sam-prayōga. Joining together, union, connection, relation, dependence; mutual intercourse sexual union, collision; mutual properties, order; application, employment; magic.

ಸಮ್ಪ್ರಶ್ನ sam-praśna. Full inquiry; a question, an inquiry

ಸಮ್ಪ್ರಹರ್ಷ sam-praharṣa. Great joy, thrill of delight

ಸಮ್ಪ್ರಹಾರ sam-prahāra. Mutual striking; war, combat

ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತ sam-prāpta. Well reached or attained, arrived, met with; completely obtained, got; effected, accomplished (Bp. 27, 19).

ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿ sam-prāpti. Attainment, obtaining, getting, acquisition; gaining (Bp. 8, 69; 24, 41; 43, 64).

ಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು sam-prāptisu. To be obtained, to be got, to be found (Bp. 61, 80).

ಸಮ್ಪ್ರಿಯ sam-priya. Very dear or beloved; mutually dear, loving each other; a very lovely thing (Bh. 1. 13, 24).

ಸಮ್ಪ್ರೀತಿ sam-pṛiti. Attachment, affection, love; friendship; assent; delight (Mr. 1a; Bp. 6, 9; 19, 59; 24, 24; 39, 23. J. 2, 6).

ಸಮ್ಪ್ರಲ್ಲ sam-phulla. Full-blown, blossomed, fully opened (Bp. 47, 14; 50, 72).

ಸಮ್ಪ್ರಬಂಧ sam-bandha. = ಸಮನ್ಧ, ಸಮನ್ಧ. Binding together, joining together; union, association, connection; relationship, relation (Sīmd. 6); a relation, a relative; binding, restraining, restraint. 3, the notion expressed by the genitive case (Sīmd. 115. 161). 3, fitness, propriety. See ತಾಂಟು.

ಸಮ್ಪ್ರಬಂಧಕ sam-bandhaka. Relating to; fit. 2, a relation; a friend. Cf. ಸಮ್ಪ್ರದೇಶ.

ಸಮ್ಪ್ರಬಂಧಭಕ್ತಿ sambandha-bhakti. Mutual or proper attachment (Bp. 55, 27).

ಸಮ್ಪ್ರಬಂಧಸಮ್ಪ್ರಬಂಧ sambandha-sambandha. The connection of one genitive to another that precedes it (Sīmd. 161).

ಸಮ್ಪ್ರಬಂಧಾಕ್ಷರ sambandha-akṣara. A fit, suitable letter (Ch.).

ಸಮ್ಪ್ರಬಂಧಿ sam-bandhi. = ಸಮನ್ಧಿ. Connected with. 2, a relation or connexion, a relative, a kinsman (J. 7, 49).

ಸಮ್ಪ್ರಬಂಧಿಸು sam-bandhisi. = ಸಮನ್ಧಿಸು. To be connected or related; to belong to; to be fit (Bp. 28, 37). 2, to join (v. 6., ಕೂಡಿಸು G.).

ಸಮ್ಪ್ರಬಂಧಿಣಿ sam-bandhika. = ಸಮನ್ಧಿಣಿ. (B. 5, 60; Mr.).

ಸಮ್ಪ್ರಬಂಧ 1. Tbh. of ಸಮ್ಪ್ರದ. (Sīmd. 333).

ಸಮ್ಪ್ರಬಂಧ 2. = ಸಮ್ಪ್ರದೇಶ, ಸಮ್ಪ್ರದೇಶ. Tbh. of ಸಮ್ಪ್ರದೇಶ. Ingredients of seasoning used in cookery, seasoning materials, as pepper, cloves, cinnamon, nutmeg, coriander, etc. (V. 14, 49). — ಸಮ್ಪ್ರದೇಶಿ = ಸಮ್ಪ್ರದೇಶಿ, ಸಮ್ಪ್ರದೇಶಿ (My.; Tk.). — ಸಮ್ಪ್ರದೇಶವ. Tbh. of ಸಮ್ಪ್ರದೇಶವ. (Sīmd. 376. 381).

ಸಮೃದ್ಧಿ sambarian. Tbb. of ಸಹರಿಸು. (Rām. 6, 48, 27).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambala. = ತಮ್ಮಲ, ಸಮೃದ್ಧಿ. Provender, stock of provisions for a journey (Sk.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambali. Tbb. of ತಮ್ಮಲಿ. (R.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambala. = ಸಮೃದ್ಧಿ, etc. Pay, salary (monthly or yearly, C.; ತಮ್ಮಲಿ Hā.; ಪಾಠೇಯ Mr. 234). ಸಮೃದ್ಧಿಗಾದರೆ ಮುನ್ನ, ಚಾಕ್ರಿಗಾದರೆ ಹಿನ್ನೆ. — ನೋಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಡದ ಸಮೃದ್ಧಿ. — ಶಾಸನೋಗನ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸನ್ನೋ? ಎನ್ನು. ಕೇಳ ಬೇಡ; ಹೆಣ್ಣುತಿಯ ದೇಸು ಯವರು ಉಣ್ಣೋ? ಎನ್ನು. ಕೇಳ ಬೇಡ (Prva.). See B. 5, 80 eeq. — ಸಮೃದ್ಧಿಕ್ಕೆ ಇರು. To take (any body) into one's employ on a monthly or yearly pay (B. 5, 295). ಸ್ತ್ರೀಯ ರನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿ ಮನೆಯೋಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ (5, 275). — ಸಮೃದ್ಧಿ ನಿಲ್ಲು. To remain, i. e. to serve, for a salary (B. 5, 275). — ಸಮೃದ್ಧಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To receive pay. ಸಮೃದ್ಧಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ (ಕರ್ಮಕರ G.). — ಸಮೃದ್ಧಿ ತಿನ್ನು. To enjoy the benefit of a salary, to receive pay (G. 392). — ಸಮೃದ್ಧಿದವ. -ಅವ. A man who receives a monthly or yearly pay (G. 484). — ಸಮೃದ್ಧಿ ಮುಟ್ಟು. Salary to be paid (B. 5, 270).
 ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಢ sambalagāḥ. A man who receives a monthly or yearly salary (My.).
 ಸಮೃದ್ಧಿಗಿ ಸಂಬಾಲ್ಗಿ. (Tbb. of ಸಮೃದ್ಧಿ). A covered box made of ಥಿಲೆ (Bp. 12, 10; 56, 28; My.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಂಬಾಲ್ಗಿ. N. (B. 4, 81; Mhr.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bāḍba. Pressing together, pressure, thronging, blocking up; the state of being thronged, blocked up, confined or hindered (ನಿನ್ನೆ Mr. 484); difficulty, obstruction; firmly bound together, narrow, confined, crowded. 2, the female organ of generation. 3, fear, dread. 4, blame (ತೆಗದ 484; ನಿನ್ನೆ Nn. 156). 5, a curse, an oath (ಛತ್ರ 484; ಛತ್ರ, ಸೂರುಳು 156). 6, death (ಸಾವು 156).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambāra. = ಸಮೃದ್ಧಿ 2. (My.; ವೇಷನಾರ, ಮಸಾಲೆ G.). ಹಿಂಗು ಜೀರಿಗೆ ಮುನ್ನಾದ ಸಮೃದ್ಧಿ (ವೇಷನಾರ, ಉಪಸ್ಥರ, ಮಸಾಲಾ St. 810). See Prv. s. ಸಮುದ 2. — ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ. = ಸಮೃದ್ಧಿ ರಾಗಿ. The crow pheasant (Pr.). — ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ. = ಸಮೃದ್ಧಿ ರಾಗಿ. (ಧರದ್ವಾಜ G.). — ಸಮೃದ್ಧಿರಬಳ್ಳಿ. The climbing shrub Vitis indica Lin. (St. & Pl.). — ಸಮೃದ್ಧಿರಬೀಜ. Coriander (My.). — ಸಮೃದ್ಧಿರಸೊಪ್ಪ. The coriander plant (My.). — ಸಮೃದ್ಧಿರಹುಲ್ಲು. = ಚಾಹುಲ್ಲು. (St. & Pl.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambāl. (fr. ಸಮೃದ್ಧಿ). Multitude, number (Rām. 1, 18, 7; 6, 50, 12).
 ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಂಬಾಲ್ಗಿ. = ಸಮೃದ್ಧಿ. To manage, to use address in bringing about a purpose (My.; Tē. ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ, fr. H. ಸಮೃದ್ಧಿ). 2, to support, to preserve, to take care of, to uphold (Mbr. ಸಮೃದ್ಧಿ; see ಜೋಲಿ). 3, to last, to continue unimpaired (as wood, S. Mbr.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambn. Tbb. of ತಮ್ಮಲಿ. (ತತ್ತರ ಕಿಂ. 3). — ಸಮೃದ್ಧಿ ಗಿಮ್ಪು. reit. (Bp. 26, 22).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-buddhi. Perfect knowledge or perception. 2, calling to; the vocative case (Smd. 151; 154 Cm.; ಮುನ್ನ 395 Cm.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambh. (= ಸಮೃದ್ಧಿ?). A wide-climbing creeper with large pods, commonly cultivated, the sword-bean, Canavalia ensiformis D. C. (S. Mhr.; cf. ಜಿಪ್ಪಿ?). See ಹುಟ್ಟು. — ಸಮೃದ್ಧಿ. A superior kind of rice (My.; M. ಚಿನ್ನಾ, ಚಿನ್ನಾಸ). .

ಸಮೃದ್ಧಿ sambōl. Tbb. of ತಮ್ಮಲಿ. (Bp. 56, 50).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bōḍbana. The act of causing to know thoroughly, informing, instructing; calling to, addressing; the vocative case (Smd. 154). — ಸಮೃದ್ಧಿಧನವ್ಯಮಾ ವಿಧಿ. The vocative of a noun (My.). — ಸಮೃದ್ಧಿಧನವಿಧಿ. = ಸಮೃದ್ಧಿಧನವ್ಯಮಾವಿಧಿ. (My.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bōḍhanē. = ಸಮೃದ್ಧಿಧನ. (Smd. 152, 154; ಸಮೃದ್ಧಿಧನ, ಸಮೃದ್ಧಿ 154 Cm.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bōḍhisu. To cause to know, to inform, to instruct, to advise; to exhort, to admonish; to explain (Cpr. 5, 29); to call to, to address.
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bōḍbē. = ಸಮೃದ್ಧಿಧನ (ಹಾ, ಹೇಡುವುದು Nn. 140; ಹೇ, ಅಹೋ, ಹೋ, ಸ್ಮರಣೆ Mr. 537).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sambrāṇl. A Malayan tree, the Java almond, Canarium commune Lin. (St. & Pl.).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bharapa. = ಸಮೃದ್ಧಿ 2. Carrying or bringing together; preparing, making ready, procuring.
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bhava. Birth, production, origin, existence, being (ಸೂತ್ರ, ಹುಟ್ಟುವುದು Nu. 32; Kāvy. V, 40). 2, cause, motive. 3, uniting together, combination, mixing, union. 4, appropriateness, adaptation, adequacy. 5, ability, possibility, probability (B. 5, 103). 6, conformity. 7, equivalence. 8, spring up, produced, coming from.
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bhavisu. To be born or produced; to exist, to be found, to occur; to take place, to happen (ಹುಟ್ಟು Smd. 122 Cm., ಅಹುದು Mdb. Cm.; ಹುಟ್ಟು 235, 368 Cm.; ಬರ 365 Cm.; Kāvy. 5, 26; Cpr. 1, 50; Bp. 18, 50; 48, 12; J. 3, 35; B. 4, 53).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bhāra. = ಸಮೃದ್ಧಿ 2, ಸಮೃದ್ಧಿ. Bringing together, collecting; preparing, preparation, equipment, provision; apparatus, materials, necessities, constituent parts, ingredient, requisite, assemblage of things required for any purpose; multitude, number, quantity, heap; fulness, completeness; wealth; maintenance, support.
 ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಂಬಾಲ್ಗಿ sambhāra-kabala. = ಸಮೃದ್ಧಿಗವಳ. A bolus of ingredients or seasoning materials.
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bhāvaū. Compatibility, fitness, adequacy, competency, ability. 2, possibility; doubt. 3, considering, reflecting, supposition, idea, fancy, imagination, thought. 4, regard, esteem. 5, worship, honour. 6, paying honour, salutation, greeting, respectful reception or treatment (as of a guest); the honours shown, the presents given, etc.; a present (My.); the (estimated) value or price of a thing (My.). 7, celebrity, fame. See Bp. 40, 84; J. 1, 2; B. 4, 154; ತೀರ್ಥ-
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bhāvita. Suited to, adequate, fit for (Cib. v. 180); possible. 2, perceived, thought about, considered, supposed, conjectured, imagined. 3, thought highly of, esteemed, honourable; a respectable, reputable or worthy man (C; B. 5, 213).
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-bhāvisu. To think highly of, to honour, to esteem, to do honour to, to pay one's respects to, to salute, to greet; to receive or accept with honour or favour; to honour or gratify with, to present with (Cpr. 2, after 49; Sāv. 4, 117; J. 5, 54; 6, 55).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhāvya. To be adapted, to be made fit; suitable, capable; amposable, imaginable, possible, probable; to be honoured, respectable, etc.; adequacy, competency, fitness. See Bp. 3, 33; J. 1, 4.

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhāṣa. Conversation; speaking, saying (ನುಡಿ Nn., o. r. ಸಮ್ಯಕ್).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhāṣa. Conversation, discourse, conference (Bp. 6, 16). ನುತಸಮ್ಯಕ್ (ಒಕ್ಕಿದ ಸಮ್ಯಕ್ Nn. 163). 2, war-ory, watch-word. 3, sexual intercourse.

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhāṣa. = ಸಮ್ಯಕ್ No. 1. (Smd. 397; J. 33, 25; C.). — ಸಮ್ಯಕ್ ಮಾತು. To speak together, to converse with. ಎರಡು ತರದ ಮದ್ದಿಯ ಸಂಗಡ ಸಮ್ಯಕ್ ಮಾತಿದ್ದೇನೆ (B. 5, 152).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhāṣa. Conversation, discourse. 2, contract, agreement. 3, war-ory. 4, criminal connection.

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhūta. Being together, combined with. 2, become, born, produced, arisen; birth, origin (ಧಾವ, ಹುಟ್ಟು ನನ್ನದು Nn. 100). 3, capable, adequate, equal.

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhūya. Being together, being united or combined with.

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhūya-samntibhā. Engaging in business after joining partnership, association in trade, partnership. (R.).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhūta. Brought together, collected, etc., prepared, got ready, equipped; laden, filled, furnished, endowed, possessed of; full, complete; placed, offered; acquired, gained; produced; maintained, nourished; carried, borne (Bp. 7, 7; J. 10, 5).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhūda. Breaking to pieces, splitting. 2, union, junction, mixture; the confluence of two rivers, the junction of a river with the sea.

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhūga. Complete enjoyment, pleasure, delight; fruition (ಭುಕ್ತ Nn. 163; ಭುಕ್ತ Mr. 435). 2, lust, desire (ಕಾಮ, ಒಯಕೆ 163; ಕಾಮ 435). 3, sexual intercourse (ರತಿ, ಕೂಟ 163; ಸುಸುಕ್ Kk. 90; Kāv. IV, 2, 20-25). 4, eating (ಉಟ 163, o. r. In one MS. ಉದ್ರೇಕ). 5, use, employment.

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhūgian. To enjoy carnally (My.).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhrama. Moving round, whirling about, turning round (ಎದ್ದು ಮಡಿ, ತಿರುಗುವುದು Nn. 63); haste, hurry (ತೀವ್ರ, ಬೇಗ 63); flurry, confusion, agitation, confused and precipitate state of mind (ಕವರ ಕೆ. 31, ಕೆ. 51; ಅವೇಶ Hk.); bustling activity, zeal (ಮಾತುಸಕೆ ಕೆ. II, 41); fear, terror, alarm. 2, a thrill of rapture (ರೋಮಾಂಚನ, ಪುಕ 63); rapture, extreme joy or pleasure (My.); grandeur, pomp, parade (My.; ಸವಗರ ಕೆ. II, 65). 3, the yellow myrobalan tree, Terminalia chebula (ಪರೀತ, ಅಣಿಲ 63, o. r. ಅಳಿಲ). 4, a lip (ಒಪ್ಪ, ತುಟಿ 63). See Smd. 142; Kāv. I, 2, 52-55; Rāv. 6, after 11; J. 2, 45; 3, 5; 16, 1; 18, 39. ಸಮ್ಯಕ್ ಮದ ಸಮ್ಯಕ್ ಒಮ್ಮಾನ್ಯ ಸಜ್ಜೆಗೆ (Prv.). — ಸಮ್ಯಕ್ ಮನಾನ್. — ಅನ್. To obtain extreme joy, etc. (Bp. 27, 17). — ಸಮ್ಯಕ್ ಮನೇರು. — ಬೇರು. Pomp, etc. to be joined with (Bp. 53, 30). — ಸಮ್ಯಕ್ ಮನೇಡ್. — ಪೆಡ್. = ಸಮ್ಯಕ್ ಮನಾನ್. (Bp. 2, 21). — ಸಮ್ಯಕ್ ಮನೇಗೆ. — ಒಗೆ. Great joy, etc. to arise (Bp. 29, 33).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-bhraman. To grow confused or bewildered (Bp. 1, 44; 2, 13; 4, 53; 89, 35; 45, 50).

ಸಮ್ಯಕ್ samma. = ಹಮ್ಮ, ಸಮ. Tbh. of ಹಮ್ಮ. (ತೀವ್ರ, ತೀವ್ರ ಕೆ. 32, Kk. 46; Rāv. 5, 114; ಕೆ. 3, 16).

ಸಮ್ಯಕ್ samma-gāṭi. A shoe-maker woman. — ಸಮ್ಯಕ್ ತೀರು ಗಿಡು. The soap-nut plant (ಸವರೆ, ನಿಮರೆ, ಸಾಕರೆ, ಭೂರಿಕೇನ, ಹಮ್ಮಕೆ Nr.).

ಸಮ್ಯಕ್ samma-gāṭa. A shoe-maker (ಹಮ್ಮಕಾರ Mr.; Mr. 331).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-mata. Agreed, assented to, concurred in; corresponding, like, resembling; attached, liked, beloved; thought highly of, esteemed; thought, considered. 2, assent, consent, approval, acquiescence, concurrence. 3, opinion, impression. See Cpr. 1, 58; J. 26, 57; 31, 78; 6.

ಸಮ್ಯಕ್ sam-mati. Samentess of opinion, agreement, consent, assent, approval, approbation. 2, esteem, respect. 3, regard, affection, love. 4, order, command (ಹಮ್ಮಕೆ G.; My.; B. 4, 93).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-matin. To agree, to consent to, to assent to (Bp. 1, 53; 61, 59; ಹಮ್ಮಕು G.; My.).

ಸಮ್ಯಕ್ sammatn. A part (Mhr.); the division of a tale (My.; Br., H. ಸಮತ್ವ, ಸಮತ್ವ).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-mada. Exultation, joy, pleasure, happiness.

ಸಮ್ಯಕ್ sam-mada-janaka. Producing or causing joy (Cpr. 1, 49).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-madan. To rejoice (Bp. 32, 36).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-mana. A good mind (Abh. P. 7, 67).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-manan. To think highly of, to esteem, to value, to honour (Cpr. 4, 23). 2, to regard with awe (7, 40); to take notice of, to notice (7, 97; 8, 82, 95). 2, to be thought of, to occur to one's mind (V. 3, 27).

ಸಮ್ಯಕ್ sammandha. Tbh. of ಸಮ್ಯಕ್. (My.; G.; Ck. 176).

ಸಮ್ಯಕ್ sammandhi. Tbh. of ಸಮ್ಯಕ್. (My.).

ಸಮ್ಯಕ್ sammandhan. Tbh. of ಸಮ್ಯಕ್. (My. as v. I.).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-marda. Rubbing together, friction; the pounding or trituration of perfumes (see a. ಪರಮಾ. 2, conflict, war, battle).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-māna. 1. (= ಸನ್ಮಾನ). Honour (My.; ಪುಕೆ G.).

ಸಮ್ಯಕ್ ಮದ ಸಮ್ಯಕ್ ಒಮ್ಮಾನ್ಯ ಸಜ್ಜೆಗೆ (Prv.).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-māna. 2. Measuring out, equalizing, comparing; measure.

ಸಮ್ಯಕ್ sam-mānan. (= ಸನ್ಮಾನಿಸು). To honour (My.).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-mārjana. Sweeping or cleansing thoroughly; cleaning, scouring, purifying, brushing, rubbing or wiping off, sweeping, taking away, removing; the anointing of images, etc. See ಗುಡ; ತೀರ್ಥ, ಬರಹ.

ಸಮ್ಯಕ್ sam-mārjani. A brush, a broom.

ಸಮ್ಯಕ್ sam-mārjanā. = ಸಮ್ಯಕ್. Smearing with cow-dung (Bp. 9, 41).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-mārjisu. To clean, etc., to sprinkle, to anoint, to smear with cow-dung (Bp. 19, 69; 41, 21).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-mita. Measured; of the same measure, equal same, like, similar. (R.).

ಸಮ್ಯಕ್ sam-miśra. Commingled, mixed together, mixed, blended, joined; connected, furnished or endowed with. See ಕಲಸು 1, ಬೆರಸು 1; Bp. 46, 61.

ಸಮ್ಯಖ sam-mukha. Facing, fronting, being in front of, being face to face, opposite; confronting, meeting, encountering; looking towards, directed towards; the state of being in front, etc., presence. ಸಮ್ಯಖಂ, before the face, in front of, in the presence of (Bp. 5, 52; 29, 10; J. 5, 11; 14, 16). — ಸಮ್ಯಖಂಗಯ್. —೦. To stand face to face, to front (Rā. 6, after 11; Śā. 1, after 79).

ಸಮ್ಯದ sam-muda. Great joy, joy, pleasure, delight (Bp. 2, 39; 40, 16; 57, 59; J. 31, 76). — ಸಮ್ಯದವರ್. —ವೆರ್. To obtain joy, to rejoice (Bp. 5, 70; 34, 25).

ಸಮ್ಯದಿತ sam-mudita. Greatly rejoiced, joyful, happy, delighted, glad (Bp. 1, 58; 2, 24; 37, 34).

ಸಮ್ಯಥ sam-mūḍha. Completely stupefied, astounded; unconscious; bewildered; foolish, ignorant. 2, heaped, accumulated. (R.).

ಸಮ್ಯಚ್ಛೇದನ sam-mūroḥana. Congealing or becoming dense. 2, stupefaction, fainting away. 3, increasing or spreading in all directions, universal pervasion, entire permeation, expansion, oo-extension. See Nr. a. ಹಸರಿಸು.

ಸಮ್ಯಸ್ತ sam-mṛiṣṭa. Well swept or scoured, cleaned, cleansed; strained, filtered.

ಸಮ್ಯೇಲ sam-mēla. ಸಮ್ಯೇಳ. Meeting or coming together, joining, union; a large concourse of people. 2, a double drum (My., also as ಸಮ್ಯೇಳದ ಕಾಯ). ಹಿಮ್ಮೇಳ ಇದ್ದರೆ ಮುಮ್ಮೇಳ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಮ್ಯೇಳ (Prv.).

ಸಮ್ಯೇಲನ sam-mēlana. Meeting, coming together, joining, assembling, associating with; mixture. See ಒನ್ನ 1, ಒದ್ದ 1, ಕೂಡು 1, ನೆರೆ 1. — ಸಮ್ಯೇಲನವ್ವೆರ್. —ವೆರ್. To obtain union (Ūpr. 7, 88).

ಸಮ್ಯೇಲಿಸು sam-mēlisa. ಸಮ್ಯೇಳಿಸು. To join (Ū. Bp. 19, 41). ಸಮ್ಯೇದ sam-mōda. = ಸಮ್ಯದ. (Bp. 3, 20, 40; 21, 27; 32, 35; 47, 69).

ಸಮ್ಯೇಹನ sam-mōhana. Stupefying, bewitching, fascinating; fascination; stupefaction, bewilderment (J. 11, 21). ತೊಟ್ಟಂ ಸಮ್ಯೇಹನಮನ್ (= ಸಮ್ಯೇಹನಾಸ್ತ್ರಮಂ?) ಅಥಯಂ ಪಾಣ್ಡುಂ (Śmd. 287).

ಸಮ್ಯೇಹನಾಸ್ತ್ರ sam-mōhana-asthra. A kind of weapon (J. 6, 82; 16, 14). ತೊಟ್ಟಂ ಸಮ್ಯೇಹನಾಸ್ತ್ರಮಂ (Śmd. 282).

ಸಮ್ಯಕ್ಕರಣ samyaḥ-karṇa. Befitting compassion (Bp. 13, 24).

ಸಮ್ಯಕ್ಕ samyakkn. Thh. of ಸಮ್ಯಕ್. (Śmd. 106 Cm.).

ಸಮ್ಯಕ್ಸಕ್ತಿ samyaḥ-hakti. Proper or true devotion (Śā. 4, 109).

ಸಮ್ಯಕ್ samī-ṣ. = ಸಮ್ಯಕ್, ಸಮ್ಯೂ.

ಸಮ್ಯಕ್ samī-ṣ. ಸಮ್ಯಕ್. Going along with or together. 2, uniform, same, identical. 3, all, entire, whole, complete. 4, correct, accurate, proper, true, right; pleasant, agreeable. 5, with, together; entirely, fully; accurately, etc.

ಸಮ್ರಾಜ್ sam-rāj. A sovereign lord, a paramount sovereign, one who rules over other princes and has performed the rājāsūya sacrifice.

ಸಯ್ say. 1. (ಸೆಯ್. ಸೈ). Straightness; down-rightness; rectitude, propriety; merit; beauty (see ಕೆಯ್ 4, ಚನ್ 2, ಚಾಡು, ಸಡಗರ 1, ಸಸಿನ, ಸಸಿನೆ 2, ಸಾಗು 3, ಸಾವಗಿಸು 1). — ಸಯ್. —ಕೆ. Straightness or beauty to hide or disappear: to become downcast (Bh. 4, 4, 55). — ಸಯ್. —ಕೆ. To rain, shower or let fall straight down or with accuracy or right heavily (J. 4, 24; 22, 20). — ಸಯ್. —ಕೆ. To make fall straight down (J. 6, 82). — ಸಯ್. —ಕೆ. To fall straight down or prostrate (Bp. 20, 4, 6; 22, 49; 27, 72; 86, 36; 47, 46; 50, 32; 59, 50; V. 9, 81; J. 11, 34; 28, 6; 31, 58). — ಸಯ್. —ತೆ. To assume beauty: to become or be beautiful (Bh. 6, 2, 6). — ಸಯ್. —ಕೆ. A shower that falls straight down or with accuracy, or a right heavy shower (Bh. 6, 7, 17). — ಸಯ್. —ಕೆ. To be stretched straight up (J. 8, 18). — ಸಯ್. —ಕೆ. To rise straight upward, to hristie (Bh. 7, 7, 52, 66). — ಸಯ್. —ಕೆ. A straight syllable, a syllable denoted by a straight line, i. e. a short syllable (Ūh. v. 26; cf. ಸಯ್. —ಕೆ; Mr. 368, 364). — ಸಯ್. —ಕೆ. Straight-foot: a person of rectitude or merit (Ūh. XX; v. 27, 151; Madras Govt. MS. v. 2). — ಸಯ್. —ಕೆ. To run or move straight on (V. 5, 11; Śā. 8, 48; 4, 40; 5, 15; Rām. 8, 8, 68; Bh. 3, 13, 26; 8, 17, 35; J. 4, 14; 14, 21; 16, 89). — ಸಯ್. —ಕೆ. To become right or in a great degree astonished (J. 15, 29; 18, 47; 21, 46; 80, 19; 81, 50). — ಸಯ್. —ಕೆ. Right great, excessive astonishment, amazement (Grj. 5, 38; Śā. 2, 104; Bh. 4, 4, 21, 81).

ಸಯ್ say. 2. To cease, to be quieted, to be stilled or calmed. ಫಯಂ ಸಯ (when . . . , Ūpr. 6, 83).

ಸಯ್ say. ಸೈ. = ಸಯ, ಸಹ. (My.; B. 1, 7; 2, 5). — ಸಯ್ ಸಯ್. rep. (B. 2, 10; 8, 54).

ಸಯಂ sayam. Thh. of ಸಯಂ. ಸಯಮ್ ಅಕ್ಕ ದೀಪ್ತಿ ವದ್ಯ ತುಗಲೊಳಂ ಮುಂದು (Śm. 85).

ಸಯಮ್ sayambh. Thh. of ಸಯಮ್. (Śmd. 868).

ಸಯ sayi. = ಸಯ್, etc. A word answering to signature in writing, and to acceptance in oral communication. 2, a particle of emphatic indication or concession: Indeed, in truth, aye, of course, well said, correct (My.; Mhr., H. ಸಹ, ಸಹ). — ಸಯಜ್ಜಿ ಕ sayijñita. Thh. of ಸಂಜ್ಜಿ. Honoured, etc. (ಕಾಂ ಚಿ, ಅರ್ಚನಂ Mr. 449).

ಸಯಸು sayisa. Thh. of ಸಹಸು. (ಸಹಸು, ಪಾಕು G.; My.; Tē. ಸಯುಂಡು; T. ಹಗ್ಗ, ಹಕ್ಕು). ಸಯುಕ್ತಿ sa-yuktika. Suitabie, proper (Si. 263).

ಸಯುಜ್ sa-yuj. Closely yoked or joined. See ಸಾಯುಜ್. ಸಯ್ saygē. Thh. of ಸಂಜ್ಜಿ. (My.; Bh. 3, 21, 13; see ಕೇ.).

ಸಯ್ saytu-ṣ. = ಸಯ್. v., ಸಯ್. A man of rectitude, etc. (ನಿರುದ್ಧ, ತಕ್ಕ ರೆ. 1, 39).

ಸಯ್ saytu. 1. ಸೈ. = ಸಯ್, (ಸಯ್. 1). Straightness; rectitude, propriety; a straight line used to denote a short syllable: a short syllable (ಲಘು ಸಾ.). — ಸಯ್. —ಕೆ. To put in order, to make proper (Grj. 3, after 119); to put on in a proper

manner (10, 44). — ಸಯ್ಯಗರೆ. A straight line: the sign for a short syllable (Ūh. v. 25). — ಸಯ್ಯವರಿಯಿಸು. — ಸರಿಯಿಸು. To cause to run or go straight on (Abh. P. 13, 85; 18, after 122; cf. ಸಯ್ಯರಿ).

ಸಯ್ಯ saytu. 2. (= ಸಯ್ಯ 2). Cessation, ceasing from action, rest, ease, quiet, stillness, silence (ಸುಮ್ಮನೆ ಇರ್ಪಡು Śm. 68; ಸಾವಗಿಪ್ಪದು, ಮಾನಾ ಥಂ Kk. 49; cf. ಸಸನೆ). — ಸಯ್ಯರೆ. — ಇರ್. ಸಯ್ಯರು. To be in a state of rest, to be quiet or at ease; to be silent (Ūpr. 5, 108; 55, 15; Abh. P. 12, 82; Bp. 28, 84; 52, 21; Rāv. 11, 125; Śāv. 4, 111; V. 9, 92). ಅವನು ಸಂಕಟಂ ನಿನ್ನಗೆ ನಿಲ್ಲಬ, ನಿಲ್ಲಬ! ಸಯ್ಯರು! (Śmd. 139 Mdh.). — ಸಯ್ಯ ಪೋಗು. To take rest, to keep quiet. ಪೂದಮಾದೆ ಸಯ್ಯ ಪೋಗುಮೇ ಪರಸ್ತನಂ? (Śmd. 290 Mdh.).

ಸಯ್ಯ saytē. Straightness; rectitude, etc. (ಸೇರ್ಪೆ ಶಿ.). — ಸಯ್ಯದೋರ್. — ತೋರ್. To appear proper or orderly arranged (Ūpr. 2, 20).

ಸಯ್ಯ sayda. = ಸಯ್ಯ, etc. A man of rectitude, a straightforward, upright or honest man (ಸರಳ, ದಕ್ಷಿಣ HIA.). 2, a Brāhmaṇa (ಸೇರಿದ Śmd. II, Kk. 93, o. r. ಸಯ್ಯ; ದಿಮ್ಮಿಡ, ಗನಪ, ಸೇರಿದ, ಪಿರಿಯ, ದ್ವಿಜ Śm. 52, Kk. 34).

ಸಯ್ಯ saypu. 1. (= ಸಯ್ಯ 1). Rectitude, propriety, justice, virtue, merit (ಸೇರ್ಪೆ Ū. II, 53; ಪುಣ್ಯ Śmd. II; Ū. I, 12; I, 98; II, 110; ಪುಣ್ಯವೇಡು Kk. 89; ಹಾನ್ಯ, ಪುಣ್ಯ ಶಿ.; Śm. 34; Ūpr. 8, 45; 9, 55; Abh. P. 7, 78; 10, 7; 13, 113; 15, 37; Rāv. 3, 79; 18, 21; J. 18, 21). — ಸಯ್ಯವರ್. — ವರ್. To obtain merit (Ūpr. 7, 98).

ಸಯ್ಯ saypu. 2. (= ಸಯ್ಯ 2). Cessation, quiet, stillness, etc. — ಸಯ್ಯದು. — ಇದು. To quiet, to still, to calm, to suppress (J. 20, 88; 24, 10; 28, 55; 32, 48). ಸಯ್ಯನು sayyami. Tbh. of ಸಯ್ಯಮ, q. v. (Bp. 24, 40).

ಸಯ್ಯ sayraṇṇ. = ಸೈರಣ. (Tbh. of ಸಪನ). Patience, endurance, forbearance, hearing, enduring (ಮರ್ಪ, ಕ್ಷಮೆ, ತಿತಿ, ಕ್ಷಾನ್ತಿ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ HIA.; ತಿತಿ, ಕ್ಷಮೆ, etc. Mr. 481; ಸಾಮ 287; ಕ್ಷಾನ್ತಿ, ತಿತಿ Śi. 68; Bp. 88, 12; 42, 20; My.; B. 4, 155). ಸ್ವಭಾವದಿನ್ದ ಸಯ್ಯನೆಯುಳ್ಳವನು (ಸಹಿಷ್ಣು, ಸಹನ, etc. Śi. 361). ಮುನಿಸಿದು ನಿನ್ನತ್ತು, ಸಯ್ಯನೆಯನ್ನತ್ತು, ಕೆಳದಿಗೆ ತನ್ನತ್ತು ಸನ್ನಿಸುವೆನಕಂ (Śmd. 179). ಸಯ್ಯನೆಯಮ್ಮುದು ಮೆಯ್ಯಿರಿ; ಸಯ್ಯನೆಯ ದಾನಧರ್ಮ ಜಪವಂ ತಪವಂ; ಸಯ್ಯನೇ ಪುಣ್ಯದ ಮೂಲಂ; ಸಯ್ಯನೇ ಸರ್ವರಿಗೆ ಹಿತವು; ವಾಣಿಯ ಮುಕುರಾ (Sinhā-shīta Kandapadya). ಸ್ವರಣ ತಪ್ಪಿದರೂ ಸಯ್ಯನೇ ಇರಬೇಕು (Prv.). — ಸಯ್ಯನುಗುನ್ನು. — ಕುನ್ನು. To lose (one's) patience (Rām. 8, 8, 68).

ಸಯ್ಯನು sayrian. ಸೈರಿಸು. (= ಸಹಿಸು). To bear, to bear patiently, to suffer, to endure; to be patient; to bear with, to put up with, to pass unavenged; to be strong or able to hear up against (ಸಹನ Śmd. Dh., o. r. ಕ್ಷಮಪ್ಪ; Ūpr. 5, 12; 8, after 57; 8, 85, 102; Bp. 8, 58; 18, 28; 18, 38; 22, 84, 63; 23, 40; 27, 80; 32, 82; 34, 13; 37, 42; 40, 42; 49, 28, 45; 57, 14; 60, 8, 18; 61, 58; Śāv. 4, 87; J. 2, 15, 88; 4, 28; 21, 81, 82, 41). ತಪದ ಬಾಧೆಯಂ ಸಯ್ಯನುನಾತಂ (ದಾನ್ತ HIA.). ಹೆದರ ಮೇಲನ್ನು ಸಯ್ಯನರಾದದೇ ಕಳವ ಕಗೊಳ್ಳುವದು (ಅಪ್ಪಾನ್ತಿ, etc. Śi. 68); ಸಯ್ಯನ ಕೊಳ್ಳರ್ ಪಟ್ಟಿಯೊಲು ಹೊಡತ ಮುನ್ನಾದವುಗಳು (ಸೋಧ, ಕ್ಷಾನ್ತ 380). ಸಯ್ಯ

ನು, ಪೃಥಯಮೇ! ಸಯ್ಯನು! (Śmd. 155). ಅವಧಿ ಬರ್ತೊಗೊ ಸಯ್ಯನಿದಂ (295). ಬಡೆ ಇಲ್ಲದಲ್ಲಿ ದಾದಿ ಬಹುದು, ಹಳಾಳಿ ಸಯ್ಯನ ಕೂಡದು (Prv.). See ಅವರಾಧ, ತಪ್ಪು.

ಸಯ್ಯ sayva. = ಸಯ್ಯ q. v., etc. (ದಕ್ಷಿಣ, ಸರಣ Mr. 243).

ಸರ sar. (= ಸರ 2). Head: the chief, principal, president, superintendent, etc.; a prefix to words designating the public officers of state and their offices; the chief leading person of any corporation (Mhr., H. ಸರ; My.). — ಸರ ಘೋಷಕರ. The office of the principal native collector (My.), or of a colonel (My.).

ಸರ sara. 1. = ಸರಿದು. P. p. of ಸರಿ, in ಸರ ಕೊಳ್ಳು, to go to one side, or aside, etc. (My.; G. 529).

ಸರ sara. 2. (fr. ಸರಿ). — ಸರ ಸರನೆ. rep. Quickly, hastily (Bp. 8, 8, 43; 9, 8; 11, 28; 20, 21; 22, 10; 24, 34; 26, 16; 37, 47; 47, 8, 60; 48, 80; 50, 37; 60, 4; Rāv. 5, after 53; 6, after 11). — ಸರ ಸರಿಸು. To hasten (Rām. 3, 8, 35).

ಸರ sara. 3. An imitative sound (M. ಪರ, a rustling sound). — ಸರದುವು. — ತುವು. A herb or half-shrub with lachate flowers, *Leucas coillina* Dalz. (Z.). — ಸರ ಬರೆ. The sound produced when eating ambali or when the menses of the nose is going up and down in the nostrils (My.). 2, that produced when ascending or descending a tree (C.). — ಸರ ಸರ. rep. The sound of rustling (produced by snakes, birds, etc. in leaves, bushes, etc., My.; cf. Mhr. ಸರ ಸರ).

ಸರ sara. 4. ಸರವು. = ಸರದು, etc. Hunting, the chase. ಸರವನೆ ಬೇಣ್ಣಿಯನೆ ಸರವ (Śm. 31).

ಸರ sara. 5. — ಸರಕುಲವಕ್ಕ. — ವಕ್ಕ. The bird *Turdus ginginlanns* (ಅಡೇಲು Śi. 175). ತರಾರಿ ಅಟಿ ಅಡಿ ಎನ್ನಿದ ಸರ ಕುಲವಕ್ಕ; ಗಣ್ಣು ಮುದುಗನ್ ಎನ್ನಿ, ಎಮ್ಮರು (Mr.). — ಸರಕುಲವಕ್ಕ. — ವಕ್ಕ. = ಸರಕುಲವಕ್ಕ. (ಅಟಿ, ತರಾರಿ, ಅಟಿ HIA.).

ಸರ sara. 6. = ಸರಿ 2, q. v. — ಸರಗುಣಿ. — ಕುಣಿ. A loop with a running knot, a noose (G. 573; Mhr. ಸರಘಾಂ). — ಸರಗುಣಿಬೇಲ. A hag with a saragunike (G. 578). — ಸರಮಣಿ. A leather rope with a noose (S. Mhr.).

ಸರ sara. 1. A sudden and forceful gush, rush or proceeding; a fit of delirium or of minor mental disturbance (Mhr.). ಪದ ಕಸ, ಸ್ವರ ಸರ (Prv.).

ಸರ sara. 2. (= ಸರ 2 ಸರ 1). — ಸರವಕ್ಕ. Many mistakes (My.). — ಸರವಟಂಗ. A great lecher (My.). — ಸರಮುಗ್ಗ. The chief multiplication-table, that which every one ought to know (from 1×1 to 10×10, My.). — ಸರವಣ್ಣಿ. — ಬಣ್ಣಿ. The state of being many-wayed, i. e. that of being disorderly or without order (My.). 2, that of being falsehood, falsehood, lie (My.).

ಸರ sara. 3. Going, moving, proceeding (adj.); going, motion. See ಅಗ್ರತ, ಅಪ, ಉಪ, ಎಕ್ತ-2, ಪರಿ, ಪ್ರ, ಮ.

ಸರ sara. 4. Tbh. of ಸರ 2. (Śmd. 368; ಧ್ವಾನತೆ Śm. 30). Sound, etc. See ಇಂದರ, ನಿಮ, ನುಗ್ಗರ, ಮೇಲ್. — ಸರಗಿಯ. — To utter a sound, to sound, to cry (Ūpr. 2, after 92; Abh. P. 9, after 117). — ಸರನೋಡು. — ಅ-ತೋಡು. To cry aloud (Rāv. 6, after 11). — ಸರವಿ. — ವಿ. To catch a tone (Ūpr. 7, 97). — ಸರವಿ. — ಇದು. = ಸರಗಿಯ. ಸರವಿವಳು ಕರಿಯ ಅತಿ ತನ್ನರಮನೆಯ ಕೋಗಿರಿಗೆ (Pril. 3, 32).

ಸರ sara. 5. Tbh. of ಪರ. (Śmd. 385). See ಪಂಪ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ No. 1.

ಸರ sara. 6. = ಸರಸ್. A lake, a pond, a pool (ವದ್ಯ. ಕೊಳಸು Nn. 54). See Ūpr. 5, after 44; J. 3, 2; ಅಲ್ಪ.

ಸರ sara. 7. A string (Sk.; Mhr.; My.; Sk. also ಸರತ್, ಸರತ್). See ಅಯ್, ಎಕ್-1, ಎಕ್, ಕೊಟ್ಟಿಂ, ಬಣ್ಣ. No. 2; Ūpr. 6, after 84; 8, after 4; Bp. 32, 29; J. 6, 19; 18, 24; 81. 217. 218. 229. ನೂರು ಸರಮುತ್ತು (ಬೇವಚ್ಚನ್ನ Mr. 338); ಅಯ್ಯತ್ತು ಸರದ ಮುತ್ತು (ಮಾಣವತ್ 338); ಒನ್ನು ಸರಮಾರ್ಗದ ಹಾರಂ (ವಿಶಾ ವರಿ, ಕನ್ನೆ 388). ಮಣಿ ಸರಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವ ಹಣ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟನೆ? (Prv.). 2, a long piece of timber put on a roof to support the bamboos (Mhr.; My.). — ಸರಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To form a string or continuous line of (Ū. Bp. 58, 20; Rām. 8, 44, 14).

ಸರಕಲ್ಪ ಸರಾ-ಕಲ್ಪಾ. Equal to a lake (Ūpr. 2, 58).

ಸರಕ ಸarak. A sound that is produced in sliding (8. Mhr.; Mhr. ಸರಕನ).

ಸರಕ ಸaraka. Going, moving (cf. ಸರಾಗ). 2, a lake, a pond. 3, heaven, sky. 4, a continuous line of road. 5, spirituous liquor, rum. 8, drinking spirits. 7, a drinking vessel, a goblet (ಶಂಕರಿ, ದಾರಿಗೊಳ್ Mr. 212; cf. ಚಂಗಿ?).

ಸರಕಟಿಸು sarakatisu. (fr. ಸರ 1?). To rush forward (Bh. 8, 13, 12).

ಸರಕರ ಸara-karāna. Tbh. of ಸ್ವರಕರಣ. (Śmd. 376).

ಸರಕಾರ ಸarakāra. = ಸರ್ಕಾರ. The government of a state; the supreme power; the state (My.; Mhr., H.; ಸರಕಾರ is a comprehensive term applying alike to the judicial court of the king or ruler, the collector's entcherry, the courts of the māmalāidāra, etc., etc.). ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ತೆರಿಗೆಯ ಹಣ (ಧಾಗಧೇಯ G.). — ಸರಕಾರದಾತೆ. State department, public department (B. 5, 380). — ಸರಕಾರದವರು. — ಅವರು. Government officers (Ū; B. 8, 43; 4, 88). — ಸರಕಾರದ ಹಣ. Public money, the money of the state (Ū). — ಸರಕಾರ. Relating to the government, state or court (My.; B. 4, 142. 214; Mhr.).

ಸರಕಿಸು sarakisu. = ಸರಕಿಸು, ಸರುಕಿಸು. To push or move on, aside, away or back (My.; Mhr. ಸರಕಾವಿಣೇ; cf. ಜರಗಿಸು, ಸರಿಸು).

ಸರಕು saraku. 1. = ಸರ್ಕು. (Tbh. of ಸರಕ, going, i. e. movable things? or fr. ಸರ 1?). Goods, things, commodities, merchandise, cargo; different valuable articles, as cloths, minerals, etc. (Bp. 22, 55; Ū. Bp. 47, 20; J. 7, 5; 18, 33; Bh. 1, 10, 84; C.; B. 8, 9. 118; Tē. ಸರುಕು; T., M. ಚರಕು). ಸರಕನ್ ಇಕ್ಕುವ ಭರಣಿ (ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ, ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ Mr.). ಸರಕು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸುಂಕವೇ? — ಬೆಲೆ ಬಿದ್ದ ಸರಕನ್ನಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಉಣ್ಣೇ? (Prva.). ಸರಕು ತುಮ್ಮವ ಗೋಣಿ, etc. (ಧಾಣ್ಯ, etc. 81. 309). See Mr. 2. ಉಗ್ರಾಣ.

ಸರಕು saraku. 2. (fr. ಸರ 1?). (Going out of the way or aside to show one's esteem?), esteem, regard, care (Bp. 26, 14; 38, 21; 47, 43; 49, 17; 54, 1; 59, 48; Tē.). — ಸರಕುಗೋಳ್. — ಕೋಳ್. To regard, to care for, to take care of (Bp. 18, 8).

ಸರಕು saraku. 1. = ಸರುಕು. To slip or slide (Mhr., H. ಸರ ಕಣೇ; to move on, aside, or back; to give place, yield or recoil (My.; Mhr., H.; cf. ಜರಗು 1, ಸರ 1).

ಸರಕು saraku. 2. Sliding, etc. 2, the side-part, the lower part (Rām. 8, 80, 30). — ಸರಕುಬೇಗಿ. — ತೇಗಿ. To slip or run away (Rām. 4, 2, 88).

ಸರಕ್ಕನೆ sarakkanē. (fr. ಸರ 2). Swiftly. — ಸರಕ್ಕನೆ ಸಂ. To move quickly aside (My.).

ಸರಗ saraga. = ಸರಗ, q. v. ಸರಗಂ (Śmd. 90 Mdb., o. r. ಸರಗಂ).

ಸರಗ saraga. (Tbh. of ಸರಕ?). N. of a vṛitta (Ūh.).

ಸರಗಸ್ತು saragastu. = ಶಬ್ದಗಸ್ತು. (My.).

ಸರಗು saraghe. A bee. See ಸಾರಗ.

ಸರಂಜಾಮು sarañjāmu. Materials, apparatus, utensils, tools, furniture, goods and chattels (My.; B. 5, 198; Mhr., H.).

ಸರಬ ಸarā. A kind of lizard or chameleon (ಒತಿ HIA.; Nn. 38; ಕಮ್ಮಳಿಯಳಗ Ūt. I, 68). See ಒತಿ.

ಸರಡು saraḍu. = ಸರ 4, ಸರವಿ. Hunting, the chase (ಬೆರಡು, ಸರವಿ ಶಿ.; ಬೇಣ್ಣ, ಸರವಿ Kk. 51). See ಹಳ್ಳಿ.

ಸರಣ ಸarāpa. 1. Going, moving, proceeding; who or what goes or moves. See ಅನು, ಅವನ, ಅವನ, ನಿಲ, ಪರಕ, ಪ್ರ., ಸಂ.

ಸರಣ ಸarāpa. 2. = ಸರಲ, ಸರಳ. (ದಕ್ಷಿಣ, ಸಯ್ಯ Mr. 243).

ಸರಣಿ saraṇi. A road, a path, a way. 2, manner, mode, method (Bp. 1, 19; 88, 45; Mhr.). 3, a straight or continuous line. 4, a disease of the throat. — ಸರಣಿಗೆಡು. — ಕೆಡು. To lose one's path; to get out of order (Ū. Bp. 47, 3).

ಸರಣು saraṇu. Tbh. of ಸರಣ 2. (My.).

ಸರಣಿ saraṇi. The creeping plant *Paederia fetida* Lin.

ಸರಣಿ sarat. Going, moving, proceeding. 2, a thread, a string.

ಸರಣಿ sarati. = ಸರದಿ 1, ಸರ್ತಿ, ಸರ್ತಿ. (Tbh. of ಸರತ್; or could it be = ಸರತಿ fr. ಸರ 1? cf. ಸರ?). A course: a time; a turn, rotation (My.; B. 8, 57. 88). ಅಡುಗಲು ಸರಣಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಮಡಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದುವೆ (B. 8, 11). ಗಣ್ಯಹುಡುಗರ ಸಾಲೆಗಳು... ವರುಷದೊಳಗೆ ಎರಡು ಸರತಿ ಕಟ್ಟಾಗುತ್ತವೆ (5, 278). — ಸರತಿಯ ಮೇಲೆ. By turns (My.).

ಸರಣಿ saratni. A short cubit, from the elbow to the extremity of the fist (ಹಿಡಿಯ ಹಿಡಿದು ಅಳಿದ ಮೊದಲ N.; ಗುದ್ದು ಮೊದಲ G.).

ಸರಥ sa-ratha. Having a car or chariot; riding in the same car; a warrior. See ಸಾರಥ.

ಸರದ sarada. Tbh. of ಸರದ. (Śmd. 385. 289; Ūpr. 6, after 84).

ಸರದಾರ saradāra. A chieftain or chief; a prince or a leader; an officer (My.; Mhr., H.; B. 4, 81; 5, 5; ಅನೀಕ ಸ್ಥ, ವಾಹಿನೀವತಿ G.). ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗೆ ಸರದಾರನಾದರೂ ಮನೆಗೆ ಣ್ಣತಿ ಕಾನ್ತಾರ (Prv.).

ಸರದ saradi. 1. = ಸರತಿ, etc. (My.).

ಸರದ saradi. 2. Coldness, dampness (as of climates, air, etc.), coldness (as in drugs, articles of food, etc., the implication being of insalubriousness or injuriousness, Mhr., H.; My.; B. 5, 208; cf. ಚಲದಿ); cold in the system, morbid cold.

ಸರದು saradu. P. p. of ಸರ 1. (Ū.). ಎಲ್ಲಾ ಹುಡುಗರು ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಸರದು, ಕೂತು ಕೊಟ್ಟು, ಮನಸುಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ ಹತ್ತಿದರು (B. 5, 129). ಅದಿವಸ ಅವನು ಅಂಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಸರದಿದ್ದರೆ ಹದಗ ಮೊಳಗಿನ ಜನರೆಲ್ಲರು ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು (5, 185). — ಸರದಾದು. — ಅಡು. (ಕಳೆ ವರು ಒ.).

ಸರಧ್ವ sa-randhra. Full of holes, perforated.

ಸರಪನಿ sarapani. = ಸರಪಳಿ, ಸರ್ಪಳಿ. A chain (My.; Si. 218; Tē. ಸರಪಣಿ, ಸರಪಳಿ; M. ಸರಪಳಿ, T. ಚರಪಳಿ; cf. Sk. ಸರ್ಪಣಿ). ಅನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ರೋಪದ ಸರಪಣಿ (ತೃಣಾಲ, etc., ಅನೇ ಬೀದಿ Si. 271). 2, a kind of collar or necklace.

ಸರಪಳಿ sarapali. = ಸರಪಣಿ, etc. (My.). See Bp. 46, 21; 61, 27; Rāv. 6, after 11; Ū. Bp. 47, 44; B. 3, 43; Mr. 339 a. ರೇವಳ.

ಸರಫರಾಜು sarapbarāju. Advancement, promotion, commendation and exaltation for exploits or services (Mhr., Br. ಸರಫರಾಜಿ); the attention, regard or kindness shewn by a superior to an inferior (My.; Br. as ಸರಫರಾಜಿ, ಸರಫರಾಜು).

ಸರಬರಾಯಿ sarabarāyi. The act of providing supplies for a journey, etc. (H. ಶರಬರಾಜಿ; My.; H. ಶರಬರಾಜಿ, soppy; travelling expenses, or cash to pay them).

ಸರಭಸ sa-rabhassa. Possessing speed, etc. ಸರಭಸಂ, with great speed, etc. (Rāv. 6, after 11).

ಸರಮೆ saramē. A bitch. 2, N. of the wife of Vibhishapa. Cf. ಸಾರಮೇಯ.

ಸರಯು sarayu. N. of a river (Śmd. 103; Si. 94; see ಸಾರವ).

ಸರಲ saral. = ಸರಳೆ, ಸರಳು. (Śmd. 41). An arrow (ಕಣ್ಣೆ, ಕೋಣ್, ಪುಣುಮುಟ್ಟು, ಅಮುಟ್ಟು Śm. 43; Ūpr. 1, 127; 6, 13, 84, 36; Tē. ಸರಳು; Sk. ಶರ).

ಸರಲೆ saral. = ಸರಲು. A kind of ornamental chain for the wrist. See ಮುಂಗಯ್ಯರಲ್.

ಸರಲ sarala. = ಸರಲಿ 2, ಸರಳ. Straight, not crooked, right, direct; honest, sincere, candid, artless, simple, upright (ಸರಸ, ಸೇರಿತು Nn. 63). 2, a species of pine tree, *Pinus longifolia* Roxb. (ಘಟ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 63). 3, a kind of bird, *Pavo bloicarata*. 4, the yak or bos grunniens (ಚಮುರಿ ಮೃಗ 63). 5, disease, sickness (ಸರೋಗ, ಬಿಡದೆ ಇಡ ರೋಗ 63).

ಸರಲತರ sarala-tara. Uncommonly straight or direct (Ūpr. 2, 59; 3, 54).

ಸರಲತೆ saralatē. Straightness; honesty, sincerity, etc. (Ūpr. 8, 51).

ಸರಲತ್ವ saralātva. = ಸರಲತೆ. (My.).

ಸರಲಪ್ರಸ sarala-drava. The resin of *Picus longifolia*, turpentine.

ಸರಲು saralu. = ಸರಲ್. (My.).

ಸರಲೆ saralē. = ಸರಲೆ. A kind of convolvulus (= ತ್ರಿಪಲಿ). 2, N. of a bird (Rām. 3, 3, 13; cf. ಸರಲ No. 3 & ಸರಲ್).

ಸರವನ್ನ saravanda. Tbb. of ಶರಲನ್ನ. (Śmd. 380).

ಸರವನ್ನಿಗ saravanda-iga. (Śmd. 233). A man who ties arrows.

ಸರವಾದಿ saravādi. Tbb. of ಸ್ವರವಾದಿ. (Śmd. 376). A person who utters musical notes: a (clavier) singer (Bh. 3, 20, 27; 8, 28, 6).

ಸರವಿ saravi. = ಸರವು, etc. (ಬೀಣೆ Śmd. 11; Śm. 108; Ū. I, 7; ಸರ, ಬೀಣೆ Śm. 31; ಸರವು, ಬೀಣೆ Kk. 51; ಸರವು, ಬಿಡು Śm.).

ಸರವಿ saravi. (= ಸರವಿ). A string, a cord, a rope (ರಜ್ಜು Śm. 108; Bp. 16, 21; 42, 2; Śāv. 2, 81; Bh. 1, 4, 17; T., M. ಚರವು).

ಸರವೆ saravē. = ಸರವಿ. See ಸಿಲ್ವಹುಲ್ಲು.

ಸರಕನ sa-raiana. Having a girdle, girdled. See ಸಾರಕನ.

ಸರಸಿ saras. A lake, a pond.

ಸರಸ sa-rasa. Having juice, sappy, juicy, succulent; fresh, new; sapid, tasty; spirited, savoury, piquant, witty, jocular; beautiful, charming, excellent; excellence; agreeable; expressive of poetical sentiment; impassioned, enraptured. 2, piquancy, wit, jocularly, fun, a joke, a jest, a witticism (ಬಲ್ಲ Ū. I, 30; My.). 3, cheap (My.). ಸರಸಸಂಗೀತಸುಪ್ರಸಂಗ (Kk. 101). ಸರಸವಾದಿ ಎರಸವಾದಿ — ಸರಸವಾದಿಲ್ಲ ಎರಸಕ್ಕೆ ಹೇಳು — ಸರಸ ಬಿರಸಿ ಕೊಡು (was mixed up with heterogeneous matters, i. e. become offensive). — ಸರಸವಿದ್ವವನ ಮನೆಗೆ ಬದಿಸುಳ್ಳ ಹೋದರೆ ಹೋದ ಕೊಟ್ಟಿನನ್ನೆ ಒನ್ನು ಮೊದಿ ಸುಳ್ಳ (Prva.). See Bp. 40, 80; J. 2, 60; 15, 45; Prva. a. ಸರ್ಪ and ಹಾವು. — ಸರಸವುಡಿ. — ಎರಸಿ To obtain or evince excellence (Grj. 2, after 106). — ಸರಸವದು. — ಅದು. To sport (Ū. v. 65; Bp. 47, 39; 57, 51; 59, 20; J. 15, 19). — ಸರಸಾಗು. — ಅಗು. To become spirited, beautiful, etc. (B. 4, 183).

ಸರಸಕವಿ sarasa-kavi. An excellent poet; a poet of proper poetical sentiment (Ū. II, 105, 106). ಕವಿಸರಸಕವಿ ನೈರ್ವಕ (II, 122).

ಸರಸಕೇಲಿ sarasa-kēli. Jocular play (My.).

ಸರಸಗಾಲಿ sarasa-gāli. A spirited, jocular woman (My.).

ಸರಸಗಾಲಿ sarasa-gāli. A spirited, jocular man (My.).

ಸರಸತಿ sarasati. Tbb. of ಸರಸತಿ. (Śmd. 368, 408; ಪರದೆ Kk. 9; ಅರವಿನ್ನಧವನ ಅರಸಿ Śm. 8).

ಸರಸರವಿ sarasa-ravi. A charming tone (Śāv. 1, after 79).

ಸರಸವತಿ sarasa-vati. A charming or jocular woman (ಶು ಗಾರ್ತಿ Kk. 23; Śm. 73).

ಸರಸಾಶೋಕನ sarasa-śōkana. An agreeable look; a charming or funny expression of the eye (ಕಣ್ಣು ಲ್ಲಿ). ಸರಸಿ sarasi. 1. A spirited, jocular person (My.). ಸರಸಿ sarasi. 2. A pond (ಬಿಡು Ū. II, 40; Kk. 63; ಕೊಣ್ Śm. 36; ಕಾಸಾರ, ಕೊಣ್ Mr. 417).

ಸರಸಿಜ sarasi-ja. A lotus (ಕುಕ್ಕರ, ಪಾಪರ Nn. 27; ಎಣ್ಣೆ, ಪಾಪರ 41; ಪಕ್ಕ Mr. 419).

ಸರಸಿಜನಾಭ sarasi-ja-nābha. Vishnu (Nn. 42).

ಸರಸಿಜನೇತ್ರ sarasi-ja-nētra. Vishnu (My.).

ಸರಸಿಜನೇತ್ರ sarasi-ja-nētrō. A woman with lotus-like eyes (Grj. 4, 43).

ಸರಸಿಜಭವ sarasi-ja-bhava. Brahmā. — ಸರಸಿಜಭವನಿ. — ಗಿ. A class of metrical feet (Ū.).

ಸರಸಿಜಮಿತ್ರ sarasi-ja-mitra. The sun (My.).

ಸರಸಿಜವಾಸ sarasi-ja-vāsa. Brahmā (Nn. 150).

ಸರಸಿಜಸಮಿ sarasi-ja-sakha. The sun. — ಸರಸಿಜಸಮಿ. A certain metrical foot (Ū.).

ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿ sarasi-ja-aksha. Vishnu or Kṛishṇa (Mr. 17).

ಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿ sarasi-ja-akshi. A woman with lotus-like eyes (Bp. 45, 25).

ಸರಸಿಜಾತ sarasi-jāta. A lotus (Bp. 58, 40).

ಸರಸಿಜಾತೋದ್ಭವ sarasi-jāta-udbhava. Brahmā (Bp. 38, 63).

ಸರಸಿಜಾನನಿ sarasi-ja-ānanē. A woman with a lotus-like face (Bp. 42, 86; 52, 26).

ಸರಸಿಜಾಮೃತ sarasi-ja-ambaka. Vishnu (Bp. 10, 31).

ಸರಸಿಜಾರಿ sarasi-ja-ari. The moon (My.).

ಸರಸಿಜಾಲಯ sarasi-ja-ālayē. Lakshmi (Mr. 18).

ಸರಸಿಜಾವಾಸಿನಿ sarasija-āśasini. = ಸರಸಿಜಾಲಯ. (My.).

ಸರಸಿಜಾಸನ sarasija-āsana. Brahmā (Bp. 28, 22; 46, 13).

ಸರಸಿಜೋದರ sarasija-ndara. Viṣṇu. — ಸರಸಿಜೋದರಗಣ.

A class of metrical feet (Īh.).

ಸರಸಿಜೋದ್ಭವ sarasija-ndbhava. Brahmā (Mr. 9).

ಸರಸಿರುಹ sarasi-ruha. A lotus (Śm. 1). 2, N. of a vṛitta (Īh.).

ಸರಸಿರುಹಸಂಭವ sarasiruha-sambhava. Brahmā (Bp. 46, 71).

ಸರಸಿಜ sarasi-ja. A lotus (My.; Tē.).

ಸರಸಿಜಾತ sarasi-jāta. = ಸರಸಿಜ. (Bp. 34, 25).

ಸರಸಿರುಹ sarasi-ruha. A lotus.

ಸರಸೋಕ್ತಿ sarasa-ukti. A charming, agreeable, witty or jocular word, one expressive of poetical sentiment (Śmd. 81; J. 1, 8; 6, 46; 15, 20).

ಸರಸ್ವತ saras-vat. Having water, watery, juicy, sapid; elegant; sentimental. 2, the sea, the ocean. 3, a male river.

ಸರಸ್ವತಿ saras-vati. = ಸರಸ್ವತಿ. A river (in general). 2, the river Sarasvatī. 3, the goddess of speech and eloquence, and wife of Brahmā. 4, speech, voice, eloquence. 5, an excellent woman. — ಸರಸ್ವತೀಪುತ್ರಮಯ. (ಕರ್ಣಪರಾಕೆ, ತತವದಿ Śi. 171).

ಸರಸ್ವತೀಪೀಠ sarasvatī-pīṭha. N. of Śrīṅgerī in Nuggur (My.).

ಸರಸ್ವತೀಪೂಜೆ sarasvatī-pūjē. The worship of Sarasvatī, observed in the light half of the month Śivina, when hooks and implements are held sacred and not allowed to be used (My.).

ಸರಸ್ವತೀವಿಗ್ರಹ sarasvatī-vigraha. A form of Sarasvatī: a very learned person (My.).

ಸರಸ್ವತೀವೀಣೆ sarasvatī-vīṇē. A kind of lute with one gourd (My.).

ಸರಹದ್ದು sarahaddu. Frontier or confines, boundary (My.; Mhr.).

ಸರಳ sarala. = ಸರಲ, etc. (Śmd. 41). An arrow (ಕಣ, ಕೋರ, ಅಮ್ಬು Ūt. II, 47; ಪುಷ್ಪ, ದಾಸ, ಎತಿಖ, ತರ, ಇಮ, etc. Śi. 289; ಕಾಣ್ಣ 417; ಪಿಲು 455; Bp. 4, 26; 52, 16; 61, 25; Rāghc. 17, 67; J. 12, 20, 21; 20, 30; 22, 44). — ಸರಳದ. -ಕದ. To shower arrows (J. 7, 61).

ಸರಳ sarala. = ಸರಲ. Straight, etc. (ದಕ್ಷಿಣ, ಸಯ್ವ Hiā.; B. 4, 158); N. (J. 27, 5). 2, a species of pine (ವೃಕ್ಷ Nr. 110). 3, N. of two vṛittas (Īh.). — ಸರಳಮರ. = ಸರಳ No. 2. (ಸರಲ, ಪಿಲಮ್ಬು, etc. Nr.).

ಸರಳತನ sarajātana. = ಸರಲತ. (My.).

ಸರಳಿಸು sarajisu. To jump, to jump about (ಎಂ ಕಡು, ದಾಣ್ಣು, ಮುಳ್ಳು, ಕೋಣಕು Śm. 81; Abh. P. 7, 86; Rāv. 5, 83, 86; 6, after 11; Śiv. 8, 48).

ಸರಳು saralu. = ಸರಲ, etc. An arrow (Bp. 34, 24; Bh. 8, 18, 22). ಕಬ್ಬಿನದ ವಾರಾಳ ಕುತಿ ಎನಿಸುಗು, ಸರಳು ಮೊದಲಾದು (Nr.). 2, an iron rod, a bar (My.). ಸರಳು ಹೋದಾ ಕ್ಷಣ ದುರುಳತನ ಬಿಟ್ಟುನೇ? (Prv.). See ಹಿಡಿ.

ಸರಳೆ saralē. The notes of the gamut rightly or properly sung up and down (My.; M., Tē. ಸರಳ; T. ಚರಳ).

ಸರಾಗ sarāga. (Thb. of ಸರಳ?). (Proceeding), unobstructed, easy, without impediment or obstruction (My.; M.,

Tē.; T. ಚರಾಗ; T. also = ಸರಳ, directness). — ಸರಾಗಮೂರ್ಗ. A road without any difficulties, an easy road (My.).

ಸರಾತಿ sarāti. A tent-wall (Tē. ಸರಾತಿ = ಅಂಕಣ). ಚಿತ್ರಕುಟಿಯ ಸುತ್ತಣ ಸರಾತಿ ಪಟ್ಟಿತ್ತಿಯಕ್ಕು (Mr. 288).

ಸರಾಫ sarāpha. A shroff, a money-changer, a hanker (C.; Mhr., H.; Br.); a oash-keeper (My.).

ಸರಾಯ sarāya. = ಸರಾಯಿ, ಸರೆ, (ಸರಾಯಿ 1, ಸರಾಯಿ). Spirituous liquor: liquor distilled from the juice of trees of the palm tribe (ಇರೆ, ಮುಡಿರೆ G.; B. 5, 54; Mhr. ಸರಾ). ಸರಾಯ ಕುಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಕೂಡಿದ ಮದ್ದಿ (ಅಪಾನ); ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲಿನಿಂದ ಅಗುವ ಸರಾಯ (ಅಸವ); ಸರಾಯದ ಅಂಗಡಿ (ಪಾನ, ಮದ್ಯಪಾನ, ಶುಣ್ಣಾ ಪಾನ, ಶುಣ್ಣ); ಸರಾಯ ಮಾಡುವವ (ಮದ್ಯಪಾರಕ G.). — ಸರಾಯಿಬಟ್ಟೆ. A spirit-still (G. 104, 365).

ಸರಾಯಿ sarāyi. = ಸರಾಯ, etc. (S. Mhr.; ಪರಿಮುಕ್, ಪರಿಮುಕ್ತ G.). ಸರಾಯದ ಅಂಗಡಿ (ಪಾನ Ūh.).

ಸರಾವ sarāva. = ಸರಾವ. (Sk.; ಪರಿಯಾಸ G.).

ಸರಾಸರಿ sarāsari. In a onrsory manner; anyhow; conjecturally, upon a loose estimate;—lu the average; average (My.; Br.; T. ಚರಾಸರಿ; Mhr., H.; M. ಸರಾಸರಿ). ಬೇಳೆತೂಕದ ಗುಲಗುಣಿ ಅಂಕಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ೧ ರೂಪಾಯಿತೂಕವಾಯಿತು (Śi. 328).

ಸರಳ sarāla. (fr. ಸರಲ). Directness (T. ಚರಳ); going without hindrance, without difficulty (My.; T. ಚರಳ; Tē. ಸರಳ).

ಸರಿ sari. 1. To move, to go (Bp. 9, 31; 20, 10; 25, 32; 26, 26; 52, 7; Rām. 5, 8, 55); to go away. ಹಿನ್ನಕ್ಕೆ ಸರಿ (My.; B. 3, 38, 105; 4, 112). ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ (My.; B. 5, 48). ಸನ್ನೆಯ (or ಪಾತ್ರೆಯ) ಜನರಲ್ಲರು ಸರಿದರು (My.). 2, to go or move to one side or aside (so as to give room, My.; cf. ಸರಳು 1); to move out of its place, to slide (v. l., as a curtain, Śiv. 1, after 79; My.); to slide (as a tile on the roof, My.; cf. ಪರಿ 1); to go to the right or left (as a door when opened to some extent, My.); to slip (as a piece of wood out of a bundle, etc., My.); to fall down (as corn from a heap), to run over (as anything in measuring, My.; T., M. ಪರಿ); to run off, fall or decrease (as the water of a stream or river, My.). 3, to run away, to flee (ಸರಾಯನ Śmd. Dh.; Śm. 108; ಮಯ್ಯೆಗೆ, ವಡಮೆಟ್ಟು, ಅಕ್ಕುಳಿಸು, etc. ಅವಸರಣೆ ಸಿ.; Grj. 1, 89; Bp. 2, 15; J. 4, 46, 47; 18, 85; 17, 20; 31, 79). 4, to put to one side or aside (Rām. 5, 8, 28; J. 18, 21). 5, to draw together, as a net. ಬಲಿಯಂ ಸರಿವ ಕುನಿಕೆ (ಗೋಣಸು Mr. 880). 6, to put in, to shove in, to push in (as a sword into the sheath, a stick into the side of a cart, etc., My.; see Sarpabhatshana s. ಯಮಗೋರೆ, Prv. s. ಬೋಗಲು 1). ಬಿಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನ ಸೋದರಲ್ಲಿ ಕೊಡ್ಲೆಯನ್ನು ಸರಿದ ಹಾಗಿ (Prv.). P. pa. ಸರಿದು, ಸರಿದು q. v.; imperative plural also ಸರಿ q. v.

ಸರಿ sari. 2. = ಸರಳ, ಸರು 1. Sliding, etc. 2, flight (ಸರಾಯನ Ūt. I, 48). 3, the state of being gone, passed or ended, end (My.; Tē.; see Prv. s. ಅಕ್ಕಿ). 4, that of being aside: a side (Bp. 18, 58).

5, = 8, (ಸರ 2), that has a (steep) side, a precipice, a deep ravine (My.). — ಸಂಗುಣಿಗಣ್ಣು. — ಕುಣಿಕೆ. A running knot (S. Mhr.). — ಸಂಗುಣ್ಣು. A rock fallen from a mountain. ನಿಂತಿರುವದನ್ನು ಕುಣ್ಣು ಸಂಗುಣ್ಣುಗಳು (ಗಣ್ಣುಶೈಲಂಗಲ್ Mr. 96, one M8. ಸರ 1).

ಸರಿ sari. 3. To put in proper order, to adjust (J. 26, 12).

ಸರಿ sari. 4. = ಸರು 2. The state or condition of being adjusted: fitness, propriety, suitability, rightness; correctness; evenness; sameness, similarity, equality; an equal thing; fit, proper, right, reasonable, etc., etc.; indeed, in truth (ಸಾವ್ಯು ಕೆಂದ. Dh., Sm. 103; ಸಮಾನ ಕೆಂದ. 24. 111 Cm.; ತೋಡು, ಒರೆ, ದೋರೆ, ತೋರಿ, ಪಾಸಟಿ, ಸರಿಸ, ಸಾವ್ಯು ಕೆ. II, 25; ಸದ್ಭಕ್ತ, ಸಮಾನ, ಸದ್ಭಕ್ತ, ಪ್ರಕಾರ, ತುಳ್ಳು, ಸಮ, etc. Hk.; ಪಾದಿ, etc. ಕೆ. 5; C.; see ಸೆಲ; ಕೆಂದ. 147; Bp. 11, 27; 22, 18; 28, 11; 40, 38; 45, 25; 48, 27; 50, 34, 35; 53, 73; 54, 5; 55, 32; 59, 47; B. 4, 24, 161; 5, 131, 246). ಹಡಗು ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಒದಿದ ಬಣ್ಣಂ (ಪ್ರಾಣ Mr. 408). ಧರಣಿಸುರರ್ ಆ ಪಾದ ರಕ್ಷೆಯ ಸರಿಯ ತೋಳೆ ದಾರದ (Bp. 55, 57). ಎನ್ನುವಂ ನಿಮ್ಮ ದಿಯ ಸರಿಯೇ? (59, 51). ಬಿಗಿದ ನೀಲದ ಸರಿಯ ಸೆಲಗಟ್ಟುಗಲ್ (Bh. 2, 13, 25). ಸರಿಯ ಗೊರೆಯೋ? ಬಿಕ್ಕಿನ ಉಣ್ಣೆಯೋ? ಸವಿಯ ಚಿತ್ರಕಳೋ? (1, 8, 76). ಸರಿಯೇ ಸೂರ್ಯಗೆ ಕೋಟಿ ಮಿಂಚು ಬುಡುಗಲ್ (S. 62). ಉರಿಗದು ಸರಿ ಕಡುವಿಸಲ್ (Riv. 5, 34). ಹೀಗಿಯೇ ಸರಿ (ಎವ, etc. Si. 475); ಇದು ಹೀಗೇ ಸರಿ ಎಷ್ಟು ನಿಟ್ಟಯ (ನೂನಂ 469). ಜೀನನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ್ಗೆ ಹೀನವೇ ಸರಿ. — ನೀನಾದರೇನು? ನಾವಾದರೇನು? ದಾವಿಲಿ ನೀರು ಬನ್ನರೆ ಸರಿ. — ಬಲವಿದ್ದದ್ದು ಬಲವಾದ ಮೇಲೆ ಧಯ ಪಡುವದೇ ಸರಿ. — ಸೋರುವ ಮನೆಯೂ ಲೊಟಕುವ ಗಣ್ಣು ಸರಿ. — ಹರವಿಯನ್ನದ್ದಲ್ಲಿ ಒನ್ನಗಳು ನೋಡಿದರೆ ಸರಿ (Prva.). — ಸರಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To make equal, to make one's equal (My.; ಪುರುಡಿರು G.). ತಮಗಿನ್ನ ಮೇಲಾದವರನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕೆನ್ನು ಒಣದಮ್ಮಿಗೆ ಹೋದರೆ ಕೆ (ಕಪ್ಪದ) ಹಾಡು ಅಗುವದು (B. 2, 12). — ಸರಿಗಾಣ್. — ಕಾಣ್. To compare (Abh. P. 9, 58; Riv. 4, 79). — ಸರಿಗಾದು. — ಕಾದು. To fight in an equal manner (Abh. P. 10, 226). — ಸರಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. To join well, to agree with (as one thing with another, My.). — ಸರಿಗವರ್. — ಬರ್. To become equal (ಕೆಂದ. 83, see ಪವಣ್ಣಂ; Kavy. 8, 8, 55). — ಸರಿಗೆ ಸರಿ ಮಾಡು. To requite, to repay (in a good or bad sense, My.). — ಸರಿಗೆ ಸರ್. = ಸರಿಗವರ್. (Bh. 8, 22, 41). — ಸರಿಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To put in a proper state, to make proper (Rām. 6, 80, 82; My.). — ಸರಿ ನೋಡು. To compare (Riv. 2, 48; My.). 2, to examine, to superintend (Si. 287; My.). — ಸರಿಪಾಲು. An equal portion or share (My.). ತಮಿಬದವಗೂ ಒದಿದವಗೂ ಸರಿಪಾಲುಕಟ್ಟು (Prv.). ಅದಾತಂಗಿ ಅವತ್ತು, ಮದಿತಂಗಿ ಮೂವತ್ತು, ಬರೆವಂಗಿ ರಾಕ್ಕುಸರಿಪಾಲು; ಪ್ರಾಹ್ಮಣ ಬರೆಯದೆ ಕಟ್ಟು (Sp.). — ಸರಿಪ್ರಾಯ. Equal or the same age (My.). — ಸರಿ ಬರ್. = ಸರಿವರ್. To become or be equal to, to liken (C. Bp. 5, 52; Riv. 8, 105). 2, to become proper, right or correct (as an account, My.). 8, to snit. ನಿನ್ನಗೆ ಸರಿ ಬನ್ನದ್ದು ಮಾಸು (B. 4, 200). — ಸರಿಬಂ. — ಬಂ. Equal manner, state or condition (Bh. 8, 22, 44). — ಸರಿಬಂ ತಿಡ್ಡು. To reproduce equilibrium (of two hostile forces that fight, J. 22, 29). — ಸರಿ ಬೀಡು. To become or be right or proper; to fall together, to coincide with; to agree with, to snit (My.). ಅವಳ ಕಾಲದ ನಡತೆಗೆ ಕಟ್ಟು ಕೆಗ ನಮಗೆ ಸರಿ ಬೀಡುವ (B. 4, 190).

ಕೇಡ ತರುವದು ನಮಗೆ ಸರಿ ಬೀಡು (5, 7). — ಸರಿ ಬೆಲೆ. Even and odd. ಸರಿ ಬೆಲೆಯ ಅಟಿ, a game at evens and odds (played with tamarind seeds, betel nuts, etc. or money, C.). — ಸರಿಮಗ. A son who has reached his proper form: a son grown up (My.). Famine ಸರಿಮಗಲು (B. 5, 23; My.). — ಸರಿಮನೆ. A house of equal standing, rank or condition (My.). ಸರಿಮನೆಯಾಳೆ ಸರಿಗೆ ಹಾಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ನೆರವೇಯಾಳೆ ಉರುಳು ಹಾಕೆ ಕೊಟ್ಟರು (Prv.). — ಸರಿ ಮಾಡು. To adjust (ಕೆಂದ. 98; My.). 2, to compare (Bp. 28, 36; 53, 44; 47; My.). 3, to make even or level (as soil, My.; Si. 235). — ಸರಿ ಮಾಡಿ ನೋಡು. To compare (B. 4, 66; 5, 124, 212). — ಸರಿಮಾಡು. A word equal to (that of one's master, uttered from arrogance). ಅದಾವು ಇರದಿರೆ ಹೊಲ್ಲ, ಇಂದು ಬೆದರಲು ಹೊಲ್ಲ, ಅದಾಯದೋಳಿಗರ ಹೊಲ್ಲ, ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಮಾಡು ಹೊಲ್ಲ (Sp.). — ಸರಿ ಮಿಗಲು. Equality and surpassingness (Rām. 6, 44, 14; J. 12, 48). — ಸರಿಯಲ್ಲದದು. — ಅಲ್ಲದದು. That is improper, etc. (ಪ್ರಸಕ್ತ, ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ, etc. Si. 876). — ಸರಿಯವನು. — ಅವನು. A man of equal standing or position (My.). Feminine ಸರಿಯವಳು (My.). — ಸರಿಯಾಗು. — ಆಗು. To become or be similar or equal to (Cpr. 3, 3; J. 8, 36; 11, 11; 12, 89, 40; Si. 293; My.). ಸರಿಯಾಗು (ಉಪಮೆ, ಉಪಮಾನ, etc. Kr.). 2, to become or be equal (My.). ಅಂತೆ ಸರಿಯಕ ಧಾಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಎನಿಸುಗು (Kr.). ಎರಡು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗದು (ಸಾಧಾರಣ, ಸಾಮಾನ್ಯ Kr.). 2, to become or be fit, right or correct (My.). Frequently ಸರಿಯಾಗ used adverbially: properly, rightly, correctly. e. g. Si. 62, 397, 410; B. 4, 195. — ಸರಿಯಾಳು. — ಅಳು. A labourer of equal standing (My.). — ಸರಿಯಿಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು. To compare (Bp. 11, 22). — ಸರಿಯುಡು. — ಇಡು = ಸರಿಯಿಕ್ಕು. (Bp. 24, 27). — ಸರಿಯಿಲ್ಲದ. — ಇಲ್ಲದ. Having no equal. ಸರಿಯಿಲ್ಲದವ (ಅಪ್ರತಿಮ); ಸರಿಯಿಲ್ಲದವಳು (ಅಸಮವಳು G.). — ಸರಿಯುಳ್ಳ. — ಉಳ್ಳ. To be equal. ಧಕ್ಕಂಗಾರು ಸರಿಯುಳ್ಳ? (Bp. 25, 22). — ಸರಿಯೇ ಸರಿ. Very proper indeed (B. 4, 195). — ಸರಿಯಾತ್ರಿ. Midnight (My.). — ಸರಿಯಾಕ್ಕು. An equal (portion of a) kingdom, the half of a kingdom. ಅದಾದವರೊಡನಾದ ಸರಿಯಾಕ್ಕುವಾಕ್ಯದಕೆನ್ನ ಅದಾಯಿಕ್ಕುಯವರೊಡನಾದ ಯಾವಾಗ ಸರಿಯುಕ್ಕು ಬೇಸು (Sp.). — ಸರಿವರ್. — ಬರ್. = ಸರಿ ಬರ್. To become near or aligh, to become equal (Cpr. 4, 89; 6, 57; Riv. 1, 24; Riv. 3, 59; 4, 53). — ಸರಿವಾಳು. An equal share (My.). — ಸರಿವಟಿ. A gallant, etc. of equal position (Bp. 28, 17; 42, 7). — ಸರಿವಾಗು. — ಇಾಗು. To run equally into one another (Bh. 2, 2, 96). — ಸರಿವಾಳು. A companion or friend of the same age (ವಯಸ್ಕ, ಸ್ನೇಹ. ಸವಯಸ್, ಸಮಾನವಯಸ್ಕುಳ್ಳ ಸ್ನೇಹಿತ Si. 206; My.). — ಸರಿ ಸಮ. Quita equal (My.). 2, equality, par (J. 22, 25). — ಸರಿಸಮಾನ. = ಸರಿಸಮ No. 1. (My.). — ಸರಿಹಗಲು. Midday, noon (My.). — ಸರಿಹೊತ್ತು. Exact time. ರಾತ್ರಿಯ ಮುಕ್ಕಾ ಗದ ಸರಿಹೊತ್ತು (ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ, ನಿಶೀಥ Si. 38). — ಸರಿ ಹೊತ್ತು. To become fit, to fit (My.); to become equal (C.; B. 4, 77). — ಸರಿ ಹೋಲಿಸು. To compare (Si. 346). — ಸರಿ ಹೋಲುವ. Resemblance (Si. 332).

ಸರಿ sari. 5. (That falls down, a fall of rain?), rain (ಮದ್ Kk. 12; ಮದ್, ಕೃಷ್ಣ 70; ವರ್ಷ ಕೆಂದ. 103; see Riv. 1, 113; ಬೆರ್ರಂ; Cpr. 2, 86; 5, 126; Abh. P. 8, 14; 10, 67 Grj. 9, 51; J. 27, 41). ಮುಂಚಿನ ಸರಿ (ಹಗಲಿನ ಹಾದೆ Bk. 1, C. 6. — ಸರಿವರ್. — ಮದ್. All kinds of rain (Abh. P. 9, 61; Bh. 1, 19, 23; 2, 2, 78).

ಸರಿ sari. 6. = ಸರಿ q. v., ಸರಿ. (That fallen down and accumulated?), an accumulation, a heap, a mass (J. 6, 6).

ಸರಿಸari. Going, moving; that goes. 2, a cascade (of ಧಾರ).

ಸರಿಕತನ sarikatana. = ಸರೀಕತನ. Equality of position. ಈ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಮಗಿಂತ ಬಲಿಷ್ಠರಾದವರ ಕೂಡ ಸರಿಕತನದ ಸಮೃದ್ಧ ಮಾಡುವ ಧರಣಿಗೆ ಯಾರೂ ಬೀದಿ ದಾರರೂ (B. 4, 12). ಸರಿಕಿಸು sarikisu. = ಸರಕಿಸು, etc. (My.).

ಸರಿಗ sariga. An equal, a man of equal power (Rām. 5, 8, 87; 6, 58, 87).

ಸರಿಗಮಪಧನ sa-ri-ga-ma-pa-dha-ni. (J. 21, 58; see Mr. a. ಸಪ್ತಸ್ವರ).

ಸರಿಗೆ sarigē. = ಸರಿಗೆ. An ornament for the neck of females (Kāv. III, 3, 55; My.; Mhr. ಸರಿಗೆ; Sk. ಸಹಾರ್, a necklace). 2, = ಸರಿಗೆ, a wire (My.; Mhr. ಸರಿಗೆ). 3, = ಹರಿ, gold or silver thread (My.; Tē.; T. ಹರಿಗ್ಗ). ಬಿಡುಗಾಳಿಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ಸರಿಗೆ ಅದೀತೇ? — ಸರಿಮನೆಯಾಳೆ ಸರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ ನೆರೆಮನೆಯಾಳೆ ಉರುಳು ಹಾಕಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ (Prva.). — ಸರಿಗಿಯೊಲ್ಲಿ. — ಒಲ್ಲಿ. A small dōtra with borders of gold or silver thread (My.). — ಸರಿಗಿಸೀರೆ. A strē of the same description (My.).

ಸರಿತ sarit. A stream, a river. 2, a thread, string.

ಸರಿಪತಿ sarit-pati. The ocean.

ಸರಿಪ್ಪಿತ sarit-pat. The ocean. (R.).

ಸರಿಪ್ಪಿತ sarit-pata. Bhishma, son of Gaṅgā. (R.).

ಸರಿಪ್ಪರ sarit-para. = ಸರಿಪ್ಪರ. (J. 2, 13).

ಸರಿಪ್ಪರ sarit-parā. Beat of rivers: the Ganges.

ಸರಿಲ್ saril. N. of a fish (Rāv. 5, 115).

ಸರಿಲ sarila. = ಸರಿಲ.

ಸರಿಪನ sarishapa. = ಸರ್ಪನ.

ಸರಿಸ sarisa. Straightness; exactness, propriety, exact measure, measure, exact place, the state of being in a direct line with, opposite or standing in front; equality, etc. (ಸರಳ, ಸೇರತು Nn. 68; ಸರಿ, etc. ಸಾಮ್ಯ. Ūt. II, 25; ಸರಿ, etc. ಸಮಾನ ಸಿ.; Mhr. ಸರಿಸಾ, similar, like; in the neighborhood of; along with, together with). See Bp. 5, 4; 52, 38; Rāv. 6, after 11; J. 8, 9; 6, 18; 12, 19; 18, 1. 11. 88. 64; 14, 1. 2; 25, 28; 27, 34; 28, 48; Rām. 6, 44, 14; Bh. 1, 8, 18; Dp. 172. — ಸರಿಸಂಗೀತ್. — ಸಂಗೀತ್. To make to stand in a direct line with one's self (Rāv. 6, after 11).

ಸರಿಸ sarisa. Glee (S. Mhr.; Mhr., H. ಸರಸ; Tē., H. ಸರೇಸು, ಸರೇಸು).

ಸರಿಸು sarisu. To move (v. t., B. 5, 165); to move to one side or aside (v. t., My.). — ಸರಿಸಾಡು. — ಅಡು. To move about or from one side to the other (v. t., B. 4, 158).

ಸರಿಸು sarisu. To go, to proceed. See ಅನು.

ಸರೀಕ sarika. A man of equal position (B. 4, 72; My.; Mhr. ಸರಿಸಾ, like, etc.).

ಸರೀಕತನ sarikatana. = ಸರಿಕತನ. (My.).

ಸರೀಪ್ಪನ sarisipa. Crawling, creeping; a snake.

ಸರು saru. 1. = ಸರಿ 2, etc. Moving, going (Bh. 3, 17, 38).

ಸರು saru. 2. = ಸರಿ 4. Sameness, equality. — ಸರು ರಾತ್ರಿ. = ಸರರಾತ್ರಿ. (ಸಟ್ಟುರು G.).

ಸರು saru. 3. A track of wild beasts (ಎಗವಟ್ಟು ಸಿ.; Grj. 1, 83. 86; V. 29, 117; Sāv. 4, 23). — ಸರುವಿಡಿ. — ವಿಡಿ. To seize or follow such a track (Rāv. 5, after 80; Sāv. 3, after 44).

ಸರು saru. = ಸ್ವರು.

ಸರುಕಿಸು sarukisu. = ಸರಕಿಸು, etc. (My.).

ಸರುಕು saruku. = ಸರಕು 1. (My.).

ಸರುಂಕೆಳೆ (sarun-kēḷē?). (ನೂನಾಟ ಸಿ.).

ಸರುಜ sa-ruja. Suffering pain or sickness, sick, ill, diseased (ಕೇನಾತ, ಅತೀರೋಗ Nn. 92; Ūpr. 2, 38; Sāv. 5, after 14).

ಸರುಪನ sarusapa. Tbh. of ಸರ್ಪನ. (Smd. 386; ಸಾಸನ 386).

ಸರೂಪ sa-rūpa. 1. Having shape; well shaped; beauty (ರೂಪತ, ಚೆಲುವು Nn. 135). 2, same shape, like, similar, resembling. 3, shaped, formed.

ಸರೂಪ sa-rūpa. 2. Tbh. of ಸ್ವರೂಪ. (Smd. 368).

ಸರೆ ಸಾರೆ. = ಸರೆ, ಸರಿ 6.

ಸರೆ ಸಾರೆ. = ಸರಾಯ, etc. (ಹೆಣ್ಣು Ūb.).

ಸರೆಗಾಡ ಸಾರೆ-ಗಾಡ. A man who fabricates and sells spirituous liquor (S. Mhr.).

ಸರೇಫ sa-répha. Having the répha or letter r; a word with r (ರೇಫಮೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಪದಂ Smd. 49 Cm.; 50); a letter that has the r (ರೇಫಮೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಅಕ್ಷರಂ 71 Cm.); together with the r. See Kāv. III, 2, B, 50. 51.

ಸರೋಗ sa-rōga. Affected with disease. 2, sickness; sickness (ಸರಲ, ಬಿಡದೆ ಇಹ ರೋಗ Nn. 63; ವ್ಯಾಧಿ, ರೋಗತ ರೋಗ 129).

ಸರೋಜ saras-ja. Lake-horn: a lotus.

ಸರೋಜಪಾಲೆ sarōja-pāpl. Having a lotus in the hand (Nn. 2).

ಸರೋಜಪ್ರಭವ sarōja-prabhava. = ಸರೋಜಸಮೃದ್ಧ. (Bp. 54, 66).

ಸರೋಜರಿಪು sarōja-ripu. The moon (Ūpr. 3, 63). 2, N. of a certain metrical foot (Ūb.).

ಸರೋಜಸಖಿ sarōja-sakha. The sun (Ūpr. 3, 63).

ಸರೋಜಸಮೃದ್ಧ sarōja-sambhava. Brahmā (ಕಂ, ಬ್ರಹ್ಮನು Nn. 7).

ಸರೋಜಾಮೃತೆ sarōja-amhakē. A woman with lotus-like eyes (Ūb. v. 58).

ಸರೋಜಾನನ sarōja-ānana. Brahmā (Nn. 110).

ಸರೋಜಿನಿ sarōjini. A pond abounding in lotuses; a multitude of lotuses; a lotus (Kāv. II, 2, B at the end).

ಸರೋಜಿನೀಪತಿ sarōjini-pati. The eun (My.).

ಸರೋಧ saras-dhi. The ocean (Rāv. 5, 131).

ಸರೋರುಹ saras-ruha. Pond-growing: a lotus.

ಸರೋರುಹಭವ sarōruha-hhava. Brahmā (Bp. 25, 46).

ಸರೋರುಹಮಿತ್ರ sarōruha-mitra. The sun. 2, N. of a certain metrical foot (Ūb.).

ಸರೋರುಹಿನಿ saras-ruhini. A lotus (Ūpr. 2, 83).

ಸರೋವರ saras-vara. A lake, a pond (ಶರ, ಕೋಶನು Nn. 85; Śmd. 272).

ಸರೋವ sa-rōsha. Full of anger, angry, wrathful (ರೋಹಿತ, ಕೋಪ Nn. 87).

ಸರೋ sar. A sound to imitate that of a flying rocket (C.). — ಸರೋ ಬಹ. A sound in imitation of that produced by churning (My.).

ಸರಂಗು sarāṅgu. = ಸರಗು, etc. (Bp. 27, 61). See ಮುಂಟು. — ಸರಗೊಡ್ಡು. -ಬಡ್ಡು. = ಸರಗೊಡ್ಡು, q. v. ತಾನು ಮಾಡಿದ ಅವರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸ ಬೇಕೆನ್ನು, ಅವನಿಗೆ ಸರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿ ಕೊಡು (B. 4, 155). ನೀನು ಅವನಿಗೆ ರಾಪ್ತು ನಿಪುರನಾಗ ಬೇಡ! ನೀನಿಗೆ ಸರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ (4, 201).

ಸರಂಗು sarāṅgu. = ಸರಗು, etc. See ಕಡೆ.

ಸರೊ sari. 1. Paste, gum, glue (ಅಪ್ಪು Śm. 90. 117; C.; B. 1, 22; 4, 40; Tē. ಥಂ). See Mr. s. ವಸ್ತು. — ಸರಾಗೊಳ. -ಕೋಳ. To become sticky, etc. ಸರಾಗೊಡ್ಡು (ಬಿಗಿಲ್ಲದು Śs.). — ಸರಾಮಣ್ಣಿ. A female who has not had her first coitus (ಪ್ರಥಮರುತುನಾಗದವಳೆ Śm.; ಪ್ರಥಮರುತುನಾಗದಳೆ Kk. 27; ಪ್ರಥಮರುತುನಾಗದವಳೆ Śm. 73). — ಸರಾಯೂದು. -ಉದು. Frankincense-paste (Śiv. 2, after 42).

ಸರೊ sari. 2. (= ಸರಿ 2 No. 5). A steep, a precipice (ಕಮ್ಮರಿ Śm. 66. 117; ಕಮ್ಮರಿ Kk. 71, but ಸರಿ in the MS.; Bp. 52, 15; J. 10, 8; Tē. ಸರ್ರಿ; cf. T. ಥಡುಗು s. ಪಾಡು 1?). See Mr. s. ಸಂಗುಡ್ಡು.

ಸರೊ ಸಾರ್. = ಸರೊ 2, q. v. (My.). ಸರೋರಿ ಬಿಡುವನಿಗೆ ಮಲೆಯೇನು? (Priv.). — ಸರೊ ಬಿಡು. = ಸರೊ ಬಿಡು. (My.). — ಸರೊಮನೆ. = ಸರೊಮನೆ. (My.; ಕಾರಾಗಾರ, ಕಾವರಿ, ಗುಪ್ತಿ G.).

ಸರೊನೆ sarāṇē. A sound in imitation of that produced by splitting, rending and grating (Śiv. 3, after 85; J. 13, 35; Bh. 4, 2, 65).

ಸರ್ಕಾರ sarkāra. = ಸರಕಾರ. (My.).

ಸರ್ಕು sarku. = ಸರಕು 1. (My.). ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಸರ್ಕಿಗೆ ಹಾಗೆ ಕಾಸು (Priv.).

ಸರ್ಗ sarga. = ಸಗ್ಗ 2, ಸ್ವರ್ಗ 2. Letting go, relinquishment, abandonment; letting loose. 2, voiding (as excrement). 8, creation. 4, nature, the universe. 5, natural property, disposition, tendency. 6, onset, advance, rush. 7, effort, resolution, determination, resolve, will; ascertainment, certainty. 8, a chapter, a book, a section. See ಉತ್, ಉಪ, ಎತ್, ಗೋ, ನಿ, ಎ.

ಸರ್ಗಬಂಧ sarga-bandha. Chapter-composition, a great poem, any work or book comprising several sections or chapters. See Kāv. V, 960.

ಸರ್ಜ sārja. The timber tree *Vatica robusta* W. & A. (= ಶಾಲ, q. v.; ಶಾಲ, ಅಸು Mr. 114).

ಸರ್ಜಕ sārjaka. = ಸರ್ಜ. 2, the tree *Terminalia tomentosa* W. & A. (= ಅಪನ್ನ).

ಸರ್ಜನ sārjana. = ಸರ್ಗ. Nos. 1 & 2. See ಅಪಿ, ಉತ್, ಉಪ, ಎ.

ಸರ್ಜರಸ sārja-rasa. = ಸಜ್ಜರಸ, ಸರ್ವರಸ. The resinous exudation of the tree *Vatica robusta*; resin.

ಸರ್ಜಿಕಾಶ್ವರ sārjikā-kshāra. = ಸಜ್ಜಿಕಾಶ್ವರ, ಸದ್ಯಶ್ವರ, ಸ್ಯಶ್ವರಾಶ್ವರ. Natron.

ಸರ್ಜಿಕೆ sārjikē. ಸರ್ಜಿಕಾ. Natron, impure alkali or carbonate of soda.

ಸರ್ಜಕ sārjaka. = ಸಜ್ಜಕ, q. v.

ಸರ್ಜಿ sari. = ಸರಜಿ, etc. (C.; ಸೂರ್ಯ G.). ಎರಡು ಸರ್ಜಿ (ಸೂರ್ಯ G.). ಆ ದಿವ್ಯದ ಬೇಟೆಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಡ್ಡು, ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಬಡ್ಡಿ ಸರ್ಜಿಗೆ ಒನ್ನು ಬೇಟೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದೆ! ಎರಡು ತಕ್ಕೊಡ್ಡರೆ ವೈದ್ಯ ಹೇದಾದ್ದಕ್ಕಿನ್ನ ತೀವ್ರ ಶಕ್ತಿ ಬಂದೀತೆನ್ನು, ಅರೋಚನಿ (B. 3, 28).

ಸರ್ಜಿ sari. = ಸರ್ಜಿ, etc. (My.). ಸರ್ಜಿ ಮೇಲೆ (by turns, alternately) ಬಟ್ಟುನು ನಿರ್ದೇಗಿಯಲು ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಎದ್ದದವಾಗಿದ್ದು ಬದಲಿ ಮಲಗುವದು (ಉಪಾಯ, etc. Śi. 398).

ಸರ್ಪ sarpa. = ಸರ್ಪ. A creeping or serpentine or tortoise motion, creeping, gliding, aliding; going, flowing. 2, a snake, a serpent (ಹಾಪು Nn. 55; ಪುನ್ನಾಗ, ಭರಿ 61). ಸರ್ಪನ ಕೂಡೆ ಸರಸವೇ? (Priv.). — ಸರ್ಪದ ತಪಿಯವ. A man who is quick of hearing (My.).

ಸರ್ಪಕಂಠ sarpa-kaṇṭha. Śiva (Bp. 31, 1).

ಸರ್ಪಕಂಠ sarpa-kaṇṭha. Danger arising from a serpent or serpents (My.).

ಸರ್ಪಕಂಠ sarpaka. = ಸರ್ಪ No. 1. See ಅಪ, ಉತ್, ಎ.

ಸರ್ಪಕುಸ್ತ sarpa-kupṭika. A catcher and exhibitor of snakes (ಹಾವರಿ Mr. 391).

ಸರ್ಪನಕ್ಷತ್ರ sarpa-nakṣatra. N. of the ninth lunar mansion (J. 84, 21).

ಸರ್ಪಸಂಕರ sarpa-paryāṅka. A snake-bed: a snake-basket (ಹೇಳಿಗೆ Mr. 391).

ಸರ್ಪಭುಜ sarpa-bhuj. A snake-eater: an ophiophagous serpent (ಉಪಸರ್ಪ, ಅರಹಾಪು HIA.). 2, a peacock.

ಸರ್ಪಭೂಷಣ sarpa-bhūṣaṇa. Śiva (C. Bp. 47, 17). 2, N. of a Kannada author (B. 5, 319).

ಸರ್ಪಯಾಗ sarpa-yāga. Serpent-sacrifice, a particular sacrifice for the destruction of serpents. (My.).

ಸರ್ಪರಾಜ sarpa-rāja. Vāsuki.

ಸರ್ಪವೇನಿ sarpa-vēni. A female who has serpent-like braids of hair (J. 11, 7).

ಸರ್ಪ sarpali. = ಸರಪಳಿ, etc. (ನಿಗದ, ಪೂಜಲ, ಬೇಡಿ G.; My. B. 2, 18).

ಸರ್ಪಾಕ್ಷಿ sarpa-akṣi. The mungoos-plant (ಸುಕುರಿ, ಮುಕು, ಗಣ್ಣನಾಳು Śi. 150).

ಸರ್ಪಾರಿ sarpa-ari. An ichneumon; a peacock; Garuda (My.).

ಸರ್ಪಾಶನ sarpa-āśana. Snake-eater: a peacock.

ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರ sarpa-āstra. A kind of arrow (Rām. 6, 15 am.).

ಸರ್ಪಿ sarpi. 1. Tbh. of ಸರ್ಪಿನ್. (ಸರ್ಪಿನ್, ಮಪ್ಪ Mr. 163).

ಸರ್ಪಿ sarpi. 2. (ಸರ್ಪಿನ್). Going gently or tortuously, creeping, gliding.

ಸರ್ಪಿನಿ sarpiṇi. A female serpent (Celebr.).

ಸರ್ಪಿ ಸರ್ಪಿ. Clarified butter, ghee (ಮಪ್ಪ HIA.).

ಸರ್ಪಿಸಮುದ್ರ sarpis-samudra. The sea of ghee. (My.).

ಸರ್ಪ sarpn. Tbh. of ಸರ್ಪ. (C. B. 140).

ಸರ್ಪೋಪಜೀವಿ sarpa-upajīvi. A person who subsists by catching and exhibiting snakes (ಕೌಶಿ, ಹಾವಾರಿ Nn. 14, o. r. ಹಾವರಿ).

ಸರ್ಪೋಪಜೀವಿ sarpa-upajīvi. A sacrificial thread made of a serpent (Grj. 10, after 61).

ಸರ್ಪ sarpa. = ಸಜ್ಜ 2, ಸರ್ಪ 1. All, etc. (Bp. 32, 31; 31, 18; 52, 84; 57, 8. 86). — ಸರ್ಪವಡು. The whole army (J. 25, 27). — ಸರ್ಪಲಗ್ನ. = ಸಜ್ಜಲಗ್ನ. (C. Bp. 47, 32). — ಸರ್ಪಸನ್ನಾಹ. = ಸರ್ಪಸನ್ನಾಹ. (J. 12, 12; 22, 2).

ಸರ್ಯ sarya. To be gone; to be approached. See ಉಪಸರ್ಯ, ಪರ.

ಸರ್ಲಿ sarlī. A web-footed water-fowl, the teal (My.; see ಸರ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ-). — ಸರ್ಲಿಪಕ್ಕಿ = ಸರ್ಲಿ. (My.).

ಸರ್ವ sarva. 1. = ಸರ್ವ 2, ಸರ್ವ. All, every; whole, entire, universal, complete (ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತು Nn. 57; ಎಲ್ಲವು 162).

ಸರ್ವ sarva. 2. = ಸರ್ವ. Siva.

ಸರ್ವಸಾರ್ವ sarva-m-saha. All-sustaining, all bearing; patient, enduring.

ಸರ್ವಸಮೆ sarva-m-sahē. The earth.

ಸರ್ವಕಾಲಂ sarva-kālam. For all seasons, at all times. See ಸಾರ್ವಕಾಲ.

ಸರ್ವಗ sarva-ga. Going everywhere, all-pervading, ubiquitous (Bp. 1, 66).

ಸರ್ವಗತ sarva-gata. Going everywhere, universally diffused, all-pervading, omnipresent (Bp. 21, 24; 89, 12; 51, 34, 57).

ಸರ್ವಜಿತ sarva-jit. All-conquering, all-subduing, irresistible; all-surpassing, excellent (My.).

ಸರ್ವಜ್ಞ sarva-jña. All-knowing, omniscient, all-wise. 2, Siva. 8, a Buddha; a Jina (ಜನೇಂದ್ರ Mr. 28). ಸಾರ ಬಲ್ಲವ ಸರ್ವಜ್ಞ (Prv.).

ಸರ್ವಜ್ಞತೆ sarva-jñatē. Omniscience (Bp. 53, 5; J. 13, 29).

— ಸರ್ವಜ್ಞತೆಯು ಸಧ. -ಜಿ ಸಧ. (ಪಾರಾಕಾಂಕ್ಷಿ, etc. Si. 159).

ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ sarva-jñatva. = ಸರ್ವಜ್ಞತೆ. (Bp. 2, 25; 50, 13).

ಸರ್ವತನ್ತ್ರ ಸ್ವತನ್ತ್ರ sarva-tantra-svatantra. Master of all knowledge (My.).

ಸರ್ವತಃ sarva-tas. From every quarter, from all parts; on all sides, everywhere; wholly, entirely.

ಸರ್ವತಾಪನ sarva-tāpana. All-inflaming; Kāma. (R.).

ಸರ್ವತೋಭದ್ರ sarvatas-bhadra. Everywhere or on every side good or auspicious. 2, a temple or palace of a square form and having an entrance opposite to every point of the compass. 3, a square mystical diagram (painted on a cloth with various colours). 4, a kind of charade in which the same word answers several questions. 5, a particular kind of artificial verse, so contrived that the same meanings and syllables occur, whether the line be read backwards or forwards or in various other directions. 6, one of the viśekhikāśtras (Kāvy. III, 2, B, 57, 60 seq.). 7, the nimb-tree, *Ajadirachta indica* Juss. (= ನಿಮ್ಮ, etc.).

ಸರ್ವತೋಭದ್ರಿ sarvatas-bhadre. The tree *Gmelina arborea* Roxb.

ಸರ್ವತೋಮುಖ sarvatas-mukha. Facing every quarter of the compass, turned everywhere; complete, unrestrained, unlimited. 2, water. 3, sky, heaven.

ಸರ್ವತ್ರ sarva-tra. Everywhere, in all places (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ G.); always, at all times. ಮಾನಂ ಸವತ್ರ ಸಾಧನಂ (Prv.). 2, all (Mhr.).

ಸರ್ವತ್ರಾಸಿ sarva-trāsi. Almighty (B. 4, 13, 144, 145).

ಸರ್ವಥಾ sarvathā. In all ways, by all means (ಸಮವಾಕ್ಯ Mr. 534); altogether, entirely, wholly, completely, mostly (ಎತ್ತತೆ 584); assuredly, certainly (ಸರ್ವಸತ್ಯ 584); exceedingly; at all times. See B. 4, 201.

ಸರ್ವದಾ sarvadā. Always, at all times (My.; B. 4, 17).

ಸರ್ವದೇಹಾನಿಲ sarva-dēha-anila. The vital air that is diffused through the body (ವ್ಯಾಸ Mr. 51).

ಸರ್ವಧಾರಿ sarva-dhāri. N. of the twenty-second year of the cycle of sixty. (My.).

ಸರ್ವಧುರಾವಹ sarva-dhura-āvaha. An ox fit for any kind of carriage or draught.

ಸರ್ವಧುರೀಣ sarva-dhurīṇa. An ox (or other animal) fit for any kind of carriage or draught.

ಸರ್ವನಾಮ sarva-nāma. A pronoun (Śmd. 96, 97, 110, 116, 118, 120, 123, 134, 137, 200, 256; Kāvy. I, 2, 4-11, 17-19, 23-30).

ಸರ್ವನಿಯಾಮಕ sarva-niyāmakā. All-controlling (B. 4, 145).

ಸರ್ವಪತಿ sarva-pati. The lord of all; Śiva (Bp. 51, 18).

ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯ sarva-pāpa-kshaya. Destruction or removal of all sin. ನೀರೋಗಿ ಮುಂದುಂಕ, ಸರ್ವಪಾಪಕ್ಷಯಮಾಗಲೆನ್ನು, ಮಾಡುವ ಜನವು (ಅಭಿಮುಖದಾ Nr.).

ಸರ್ವಪಿತ sarva-pita. The father of all; Śiva (Bp. 50, 8).

ಸರ್ವಪುರುಷಾಧಿಪ sarva-purusha-adhipa. The ruler of all human beings; Śiva (Bp. 50, 8).

ಸರ್ವಪ್ರಕಾರ sarva-prakāra. Every way, mode or manner (My.).

ಸರ್ವಬಂಧು sarva-bandhu. A man who is equal to all one's relations (My.).

ಸರ್ವಭಕ್ಷ್ಯ sarva-bhaksha. Eating all kinds of food, omnivorous (ಎಲ್ಲವೂ ತಿನ್ನುವಂ Mr. 234).

ಸರ್ವಭಕ್ಷ್ಯಕ sarva-bhakshaka. = ಸರ್ವಭಕ್ಷ್ಯ. (Bp. 54, 11). 2, Agni (My.).

ಸರ್ವಭೂಮಿ sarva-bhūmi. The whole earth. See ಸಾರ್ವಭೌಮ.

ಸರ್ವಮಂಗಲ sarva-maṅgala. All-auspicious (Bp. 50, 8).

ಸರ್ವಮಂಗಲಾಸ್ಪದ sarvamaṅgala-āspada. An all-auspicious seat. 2, sarvamaṅgalā-āspada, a seat of Pārvatī (J. 10, 85).

ಸರ್ವಮಂಗಲಿ sarva-maṅgalī. = ಸರ್ವಮಂಗಲೆ. She who is all-auspicious, *Durgā, Pārvatī*. 2, N. (Riv. 7, after 14).

ಸರ್ವಮಯ sarva-maya. Made or consisting of all, all-containing, universal, comprehensive of all (Bp. 10, 54; 89, 12; 51, 18).

ಸರ್ವಮಾತೆ sarva-mātē. The mother of all, Pārvatī (Bp. 50, 8).

ಸರ್ವಮಾನ್ಯ sarva-mānya. Lands or villages exempt from all tax whatsoever (Bp. 27, 58; My.).

ಸರ್ವರಕ್ಷಕ sarva-rakshaka. All-protecting, all-saving; Śiva (Bp. 10, 54).

ಸರ್ವರಸ sarva-rasa. = ಸರ್ವರಸ. Fluids of all kinds; saltiness, salt; the resinous exudation of the tree *Vatica robusta*; resin. See Mr. s. ಉಗ್ರಾಣ.

ಸರ್ವರ್ತು sarva-ritu. Every season.

ಸರ್ವರ್ತುಕ sarva-rituka. Adapted to every season, habitable in.

ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ sarva-lakṣaṇa. = ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ. All attributes or qualities, all marks; all lucky marks or favourable signs.

ಸರ್ವಲಿಂಗ sarva-liṅgi. Having all the external marks (of the orthodox faith); a heretic, an imposter.

ಸರ್ವಲಿ ಸರ್ವಲಿ. (= ಸರ್ವಲಿ 2). A lance, a javelin; an iron club or crow.

సర్వలోక sarva-lōka. The universe. (My.).
 సర్వనామ sarva-varma. N. of the author of the kātānta-sūtras or the grammar kaitāpa. See అధినామ.
 సర్వవిషయ sarva-vishaya. All the countries (of India).
 — సర్వవిషయభాషాశాస్త్రం. The peculiar languages of all the countries (of India, Ūh.). — సర్వవిషయభాషాశాస్త్రం. -అది. The languages of all the countries and their style (Ūh.).
 సర్వవేద sarva-vēda. 1. A Brāhmaṇa who has read the four vēdas; having all knowledge.
 సర్వవేద sarva-vēda. 2. Tbh. of సర్వవేదన. (సర్వస్వము శ్లోకము Mr. 261).
 సర్వవేదస్థ sarva-vēdas. A man who gives away all his property to the priests employed by him at particular sacrifices.
 సర్వవ్యాపక sarva-vyāpaka. All-pervading, ubiquitous. (My.; also సర్వవ్యాప్తి).
 సర్వశక్తి sarva-śakti. All might, all power. 2, almighty; the almighty or universal soul (సర్వసన్నాత Hīā. Cm.; B. 4, 15).
 సర్వశేష sarva-śēsha. Anything remaining out of a whole. (R.).
 సర్వసత్య sarva-satya. Complete truth. See Mr. 2. సర్వధా.
 సర్వసన్నాత sarva-sannāta. A complete armament.
 సర్వసన్నాత sarva-sannāta. = సర్వసన్నాత, సర్వసన్నాత. A complete armament, the arming or assembling of foot and horse, elephants and chariots (ఎరబల Mr. 472). 2, the supreme or universal soul (see Hīā. Cm. 2. సర్వ శక్తి).
 సర్వసన్నాత sarva-satya. Bearing all kinds of corn.
 సర్వసాధన sarva-sādhana. All-accomplishing; fulfilling all requirements. Feminine సర్వసాధన (Kāvy. I, 5, 1. 27, 41).
 సర్వసాధారణ sarva-sādhārana. Common to all. (My.; B. 4, 87. 189).
 సర్వసాధు sarva-sādhū. In all respects good, virtuous, etc. (Nn. 150).
 సర్వసామర్థ్య sarva-sāmarthya. All power, ability or strength (My.).
 సర్వసాధు sarva-sādhū. Accomplishment of every object, attainment of all one's objects, universal success. (My.).
 సర్వసూక్ష్మ sarva-sūkṣma. Easy of access to all (My.).
 సర్వసూక్ష్మ sarva-sūkṣma. A universal friend (My.).
 సర్వస్వ sarva-sva. The whole of a person's property or possessions; whole substance or essence of anything. (Ūpr. 1, after 78; Śmd. 78).
 సర్వస్వతంత్ర sarva-svatantra. Quite self-dependent, quite independent, free or unrestrained (J. 13, 23).
 సర్వస్వహరణ sarvasva-harāṇa. The seizure or confiscation of the whole of any one's property; seizure of the whole substance or essence. See సేవ శ్లోకం.
 సర్వస్వహరణ sarvasva-apahāra. Taking away or stealing the whole of any one's property (My.).
 సర్వశరణ sarva-ākaraṣaṇa. Drawing the whole; taking away the whole. See గెరణ.
 సర్వాంగ sarva-aṅga. The whole body (Bp. 4, 41; 87, 24; 48, 11; 57, 61; J. 12, 81, 84). 2, having all members, perfect in limb. 3, all the vēdāṅgas collectively.

సర్వాంగశరణ sarvāṅga-kṣaura. Shaving the whole body with the exception of the pañcāśikhās (My.).
 సర్వాంగీకార sarvāṅgīkara. Spread over all the limbs. (Ūpr. 1, after 81).
 సర్వాంగి sarvāṅgi. = సర్వాంగి, etc. Pārvaṭi.
 సర్వాత్మ sarva-ātma. The universal soul; epithet of Śiva (Bp. 39, 12).
 సర్వాధికార sarva-adhikāra. General superintendence; universal rule, etc. (My.).
 సర్వానుభూతి sarva-anubhūti. Universal experience. 2, all-perceiving. 3, the plant *Convolvulus turpeethum* R. Br.
 సర్వాన్నభోజి sarva-anna-bhōji. Eating all sorts of food (whether clean or otherwise).
 సర్వాన్నిన sarvānnina. Eating all sorts of food.
 సర్వాపరాధ sarva-aparādha. All offences or transgressions (My.).
 సర్వాపరాధి sarva-aparādhi. One who has committed all sorts of offences (Bp. 32, 62).
 సర్వాభిసార sarva-abhisāra. An attack with a complete army.
 సర్వాయుజ sarva-ayasa. Entirely made of iron.
 సర్వార్థ sarva-artha. Having all objects or aims. 2, all matters; all objects.
 సర్వార్థసిద్ధ sarvārtha-siddha. One by whom all objects are effected; Śākyamuni, Buddha.
 సర్వార్థసిద్ధి sarvārtha-siddhi. = సర్వార్థసిద్ధి. 2, N. of a king (My.).
 సర్వేశ్వర sarva-īśa. Lord of all; the universal soul; a universal monarch, a paramount lord; epithet of Śiva. (Bp. 1, 66; 39, 12; 51, 38).
 సర్వేంద్రు sarva-ēṅdra. The assembling of a complete army
 సర్వప sarvapa. = సర్వప, సర్వప, సామ, సామ, సామ, సామ, సామ, సామ. Mustard, *Sinapis dichotoma* Roxb.; Mustard-seed.
 సర్వ sal. 1. = సలు, సల్లు, (సల 1). To enter a place, to enter (సాధనప్రదేశ శ్మ. Dh.; Ūpr. 8, 7; Abh. P. 7, 15); to enter upon, to engage in, to undertake (śmd. 58); to undergo, to be subjected to (Bp. 59, 49; 61, 57); to join, to associate one's self to (Bp. 37, 23; 48, 19; Bh. 1, 8, 84); to agree to, to be pleased with (Bp. 28, 23; 47, 47); to accrue, to arise (Bh. 1, 10, 39); — to enter upon a course: to pass, to be current (as money, etc.); to be used, to be in use; to pass by general consent, to be valid, proper or fit (సమవశయాగ్న శ్మ. 19 Cm.; 24 Cm.; సమవ యాగ్న 27 Cm.; 207 Cm.; see 89. 109. 112. 248. 294; Bp. 5, 52); to be (241. 367; cf. Bp. 55, 12 a. సమ); to pass (as time, Ūpr. 2, after 14 & 53; 8; after 68; Bp. 43, 14 44, 5; Rāy. 8, after 96); to pass, to depart from life (My. as సన్న మోగ); to pass from one person to another, to be given (Bh. 1, 8, 84).

to be paid or liquidated (My. as ಸಲ್ಲ);—to become agreeable (Bh. 1, 8, 4);—to become or be well-known or famous (ಸಮಾಖ್ಯಾತಿ Śmd. Db.; Rāv. 5, 23; Bh. 1, 3, 77; Kk. 26). P. p. ಸನ್ಮ (Bp. 61, 57); ಸನ್ಮಂ, ಸನ್ಮಪಂ (Śmd. 230); ಸಲ್ಲವು (291); ಸಲ್ಲದು (Bh. 1, 8, 23). ಸನ್ನಿತು (Bp. 36, 48, 61; 52, 43), ಸನ್ನಿತ್ತು (41, 19). ನುಡಿಗಲ್ಲಂ ಸಲ್ಲದ ಕನ್ನಡಂ (Śmd. 121). ಜೇನ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸಲ್ಲದು (159). ಎಕೆ ನಿರ್ವಾಹಣಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಮೊ ಪುಣ್ಯದೊಂ ಕೃತಿಬಿ ನ್ನಮಂ? (177). ಸನ್ನ ಎರನೊಳು ಭಯವುಳ್ಳೆ? (Bp.). ಜೊನ್ನಾನು ಸನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟವನಿಗೆ ಗದ್ದುಗೆ ಎಮ್ಮುದು (Kk. 26). ಬನ್ನನವ ಮಾಡಿದರು (i. e. -ರೂ) ಸನ್ನ ಜ್ಞಾನಿಯೆ ಲೇಸು? (Bp.). See ತದ್-, ತುದ್-, ಬದ್-, ಮನಂ-, ಮೆಯ್-, ಸಮ-, ಸವ-, ನಿಂದೆತಾ; Ūh. v. 69; Bp. 21, 33; 22, 9; 43, 28; 51, 30; 55, 6; J. 1, 10; 2, 7, 23; 4, 5; Śm. 3. 5. 7. 13. 34. 63. 77. Cf. Tē. ಜನು, ಜೆಲ್ಲು; T. ಜೆಲ್ಲು, M. ಜೆಲ್ಲು. — ಸಲ್ಲ = ಸಲ್ಲದು. It is unfit, improper, etc. ಇದ್ದ ಊರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ಕದ್ದು ಕೊಮ್ಮುವರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ.—ಉದ್ದ ಮದ್ದಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಿದ್ದ ಯೋಗಿಗೆ ಸಲ್ಲ.—ಕೊಂಕುಡ್ಡಿಗೆ ಕುರು ಸಲ್ಲ, ಕೊಂಕುಡಿಗರ ನೆರೆ ಸಲ್ಲ.—ತಳ್ಳಿಯವನ ನಣ್ಣಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ಒಣ್ಣಿಯಾಗಿ ಹೋಗ ಸಲ್ಲ.—ಪೋಕನಿಗೆ ನಾಕ ಸಲ್ಲ, ಮೂಕನಿಗೆ ಸ್ವಸ್ತ ಸಲ್ಲ.—ಮರಾಟರ ಹತ್ತರ ಹೋರಾಟ ಸಲ್ಲ.—ಮಿಗಾಡವನ ಹತ್ತರ ಹಗೆ ಸಲ್ಲ, ನಗಿಗಾಡನ ಹತ್ತರ ಮೈತ್ರಿ ಸಲ್ಲ (Prva.). — ಸಲ್ಲದವ. -ಅವ. An improper, useless man (ಎಡೆಗ Kk. 37; Śm. 46). — ಸರ್ ಸರ್. rep. (Bp. 47, 62).

ಸಲ್ sal. 2. = ಚುಲೆ, etc. See ಮುಡ, ಮುಡು.

ಸಲ sal. = ಸಲವು 2, No. 1. Entering, entrance, ingress (ಪ್ರವೇಶ Śmd. II; Kk. 84). 2, a coming to pass: a time (My.). See 6. 9. ಒನ್ನು ಸಲ.

ಸಲಿಕೆ saliki. = ಸಲಿಗೆ. — ಸಲಿಕೆಯುಳ್ಳ. The grey or spotted-bill duck, *Anas poolei-rhyncha* (Bd.).

ಸಲಕ್ಷಣ sa-lakṣhaṇa. Having the same marks (Śmd. 222), of the same species. 2, having marks, being distinguished by (A.). 3, having good marks; a good mark (ಲರಾಮು, ಒಳ್ಳೆಹ ಲಕ್ಷಣ Nn. 26; Bp. 33, 43). Feminine ಸಲಕ್ಷಣಿ. ಅ ಕನ್ನಿಕೆ ಸಲಕ್ಷಣಿ (Śmd. 109 Mdb., o. r. ಸಲ್ಲಕ್ಷಣಿ). ಸಲಕ್ಷಣಪುರುಷ salakṣhaṇa-puruṣa. A fine looking man (My.).

ಸಲಗ salaga. A leading animal, the leader of a herd (especially an elephant, My.); a bull (ಗೂಳಿ Bhn. 24, o. r. ಸಲಗು). — ಸಲಗಾನೆ. -ಅನೆ. (ಯಾಭನಾ ಭ, ಯಾಭವ, ಅನಿಗರ ಹಿಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಗೂಳಿ Śi. 269).

ಸಲಿಗೆ saligē. Tbh. of ತಲಾಕೆ. (Śmd. 359).

ಸಲಣ್ಣು salanṇu. The act of entering or going into, entrance, the act of taking possession. — ಸಲಣ್ಣುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. To take possession of, to seize (ಅ ಕ್ರಮಿಸಿ ಕೊಳ್ Śmd. II; Kk. 38).

ಸಲಪು salapu. = ಸಲವು 1, ಸಲಹು. To forward: to foster, to tend, to preserve, to bring up, to take care of (ರಕ್ಷಣೆ Śmd. Dh.; Rāv. 2, 50).

ಸಲವು salavu. 1. = ಸಲವು, etc. (My.; B. 5, 229).

ಸಲವು sal-a-vu. 2. (Śmd. 247). = ಸಲ No. 1. Entrance, etc. (Abh. P. 10, after 116; 11, 67). 2, = ಸಲವು, validity, force: valid reason, cause, account. ಸಲವಾಗಿ, on account of, for (My.). ಇದದ ಸಲವಾಗಿ (B. 5, 106).

ಸಲವೆ salavē. Washing and bleaching new cotton cloth (My.; Tē. ಜಲವೆ; Tē. ಜಲವೆ also: cold, etc., see ಜಲಿ 1).

ಸಲಹಾ salahā. = ಸಲಹೆ, ಸಲಹೆ. Counsel (My.; Mhr., H. ಸಲಾ, ಸಲಾ).

ಸಲಹು salahu. = ಸಲಹು, etc. (Ūpr. 3, 31; Bp. 2, 2; 13, 13; 47, 45; 52, 33; Ū. Bp. 11, 10; Rām. 3, 2, 15; Bh. 1, 8, 15; J. 1, 2; 2, 50; 11, 35; My.). ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಲಹರ್ ಪಟ್ಟು ಬದಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಹಕ್ಕಿಯೊ ಮೃಗವೂ (ಛೇಕ, ಗೃಹ್ಯಕ Śi. 181); ಸಲಹರ್ ಪಟ್ಟು ಹಕ್ಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು (ಪುಷ್ಪ, ಪುಷ್ಪ 380). ಸಲಹರಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಕೊಲ್ಲರಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prv.).

ಸಲಹುವಿಕೆ salahuvikē. Fostering, etc. (ರಕ್ಷ, ತ್ರಾಣ Śi. 338).

ಸಲಹೆ salahē. = ಸಲಹಾ. (My.).

ಸಲಾಂ salām. = ಸಲಾಮು. Safety, peace (the word used in salutation by and to most people, accompanied with the raising of the hand to the forehead; it well answers also to compliments, respects and thanks; C.; Mhr., H. ಸಲಾಮು). ಸಲಾಂ, ಸೆಟ್ಟರೆ! (B. 4, 163).

ಸಲಾಕೆ salāki. Tbh. of ತಲಾಕೆ. An iron rod or bar; a stem (of the sandal tree, My.); etc. ವಜ್ರಸಲಾಕೆ (Śi. 399; My.).

ಸಲಾಕೆ salākē. = ಸಲಾಕೆ. (ತಲಾಕೆ G.). ಮಾಂಸವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಸಲಾಕೆ (ಅರ್ಬುಡ); ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯರ ಸಲಾಕೆ (ಇಪ್ಪಿಲೆ, ತೂಲಿಕೆ G.). See ಕಟ್ಟಣ.

ಸಲಾಕ್ಷಣ sa-lākṣhaṇya. A kind, a species (ರೂಪಕ, ಲಕ್ಷಣ ಭೇದ Nn. 135).

ಸಲಾಕೆ salākhē. Tbh. of ತಲಾಕೆ. See ಗುಣಕೃತ.

ಸಲಾಮು salāmu. = ಸಲಾಂ. (C.). ಕಂಕುಡ್ಡಿಗೆ ಹೊಣ್ಣೆ, ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಲಾಮು (Prv.). — ಸಲಾಮು ಮಾಡು. To make salām, to compliment by lifting the hand to the forehead (and uttering the term), to greet (C.). ಹೊಣೆಗೆ ಸಲಾಮು ಮಾಡಿ (B. 3, 63). — ಸಲಾಮು ಹೇಡು. To tell one's compliments or thanks (through any person, My.).

ಸಲಿಕೆ saliki. = ಸಲಿಕೆ. (B. Mhr.). ಕೊಡಲಿ ಗುದ್ದಲಿ ಸಲಿಕೆ ಮುನ್ನುಡದ ಒದವೆಗಳು (B. 5, 74).

ಸಲಿಕೆ salikē. = (ಸಲಿ 2), ಸಲ್ಲಿಕೆ. Delivering over, paying, payment (My.).

ಸಲಿಕೆ salikē. = ಸಲಿಕೆ. Tbh. of ತಲಾಕೆ. An iron rod, a orow-bar (My.; Tē.); a kind of spade or hoe (My.). See B. 5, 79.

ಸಲಿಗೆ saligē. (fr. ಸಲಿ 1). = ಸಲಿಸಿ, (ಸಲಿ). Familiar intercourse, familiarity (My.); excessive familiarity, indulgence (in the intercourse with children, etc., My., also in ಸಲಿಗೆ ಕೊಡು); improper familiarity, freedom (Bp. 43, 40; My.; Mhr., H. ಸಲಿಕಾ, good terms with or together; amicable footing; friendly relation with a foreign power, is Arabic and not to be compared; Mhr. ಸಲಿಗೆ, ಸಲಿಗೆ, intimacy, familiarity, probably is taken from K.). ಅ ಹುಡುಗರು ಹೆದರಿದರೆ, ಸಲಿಗೆ ಯಿನ್ನ (ಅವನ ಸಂಗಡ) ಅದಿದ್ದರಾದ್ದ ರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ಸನ್ನೋಪವಾಗಿ ಹತ್ತಿ (B. 5, 183). ಅತನಿಗೆ ಚಿಕ್ಕನಿನಿಂದ ಅವನ ಸಲಿಗೆಯೇ ಬಹಳ (5, 140). ಸಲ್ಲದ ಹಾನಿಯಲ್ಲಿ ಸಲಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲೇ ಹೋಯಿತು ಅಭಿ ಮಾನ. — ಸಲಿಗೆ ನಾಯಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. — ಸಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನಾಯಿ ತಲೆಗೇಡಿತು (Prva.).

ಸಲಿಗೆ saligē. = ಸಲಿಗೆ No. 2. A wire (My.).

ಸಲಿಲ salila. = ಸಲಿಲ. Water. 2, N. of a certain metrical foot (Ūh.).

ಸಲಿಲಜ salila-ja. A lotus. (My.).

ಸಲಿಲಾಶ್ರಯ salila-āśraya. A tank, a lake (J. 2, 18).

ಸಲಿಸು salisu. = ಸಲಿಸು. To cause to enter (Ūpr. 2, after 49; 5, 50); to execute, to perform (Bp. 12, 45; 42, 16; 44, 18; 59, 24); to use, to employ (Śmd. 38; Mr. 3); to fulfil (as another's desire, Rām. 8, 3, 35; 18, 5; J. 19, 41, 44); to give (Bp. 8, 51; 7, 1; 27, 10), to grant (Riv. 18, 26; J. 5, 44, 47; Bhāgavata 10, 18, 8), to bestow, to show (Bp. 6, 8; 40, 40); to pay (J. 29, 17); to spend (as time, Bp. 24, 2).

ಸಲಿಲ sa-lila. Playful, wanton, sportive. (G.).

ಸಲು salu. = ಸಲಿ 1, etc. To enter, etc., etc.; to be (Bp. 55, 12); etc., etc. ಸಲುವತ್ತೆ (i. e. ಸಲುವ ಒತ್ತೆ; a fit pledge, 40, 11). ತುಪ್ಪಮ ಒಗರಕ ಸಲುವದು (Sp.). — ಸಲು ಸಲು. rep. (Bp. 36, 25).

ಸಲುಗೆ salugē. = ಸಲಿಗೆ. (Bp. 6, 8; 40, 40; J. 6, 42, 55; 30, 47).

ಸಲುವ salupa. Tbh. of ಸ್ವಲ್ಪ. (My.).

ಸಲುಫ salupha. = ಸಲ್ಫುಸಿಗ. (St. & Pl.).

ಸಲುವಳಿ salu-vali. = ಸಲ್ವಳಿ, (ಸಲುವಳಿ). Currency, general acceptance, use;—fitness, propriety (My.; see Śmd. Cm. s. ಸಲ 1). — ಸಲುವಳಿಕೆಯ. A proper or just price (My.). — ಸಲುವಳಿಯಾತು. A proper word (My.). — ಸಲುವಳಿಯಾಗು. -ಆಗು. To become or be fit or proper (ಆಗು Śmd. 75 & 76 Cm.; ಸಾರ್ 97 Cm.). — ಸಲುವಳಿಯಾರ. Just transactions or trade (My.).

ಸಲುವು saluvu. = ಸಲುವ 2, No. 2. Cause, etc. ಸಲು ವಾಗ = ಸಲವಾಗ (C.; B. 1, 24; 2, 82, 83; 3, 77, 78; 5, 104, 182; ಒಸ್ಕರ G.).

ಸಲುವ saluha. Entering; current, onward motion. See ಬದ್.

ಸಲೆ salē. 1. Infinitive of ಸಲಿ 1. So that it passes: currently, perpetually, constantly (ಸಿಕ್ಕ Śmd. 895; ತಪ್ಪಜ 110 Mdb. Cm.); fitly, properly, nicely, well (ಹನ್ನೂರ Śmd. Cm. 110 & 157; ಕೊನ್ನೂರನು ಭ. 88; often the term is a mere expletive or pādapūrāṇa, Ūt. I, 19; II, 34). See Ūpr. 1, 69; 8, 64; Bp. 27, 23, 77; 57, 88; Riv. 5, 122; 8, 112; 11, 68; J. 8, 5, 24, 31; 28, 63; Śm. 3, 4.

ಸಲೆ salē. 2. (= ಸಲಿಕೆ, etc.). Payment, the sum paid (My.). 2, that is come by (?): the number resulting from the multiplication of two or more numbers, product (My.; is this a foreign term?). — ಸಲಿಗ. A square yard (My.). — ಸಲಿ ಮಾಡು. To find the area by multiplication (My.); to find the number of cubic feet by multiplication (My.). — ಸಲಿಯುಡಿ. -ಅಡಿ. A square foot; a cubic foot (My.).

ಸಲೋಕ sa-lōka. Being in the same world. See ಸಾರೋಕ.

ಸಲ್ಲ salā. See s. ಸಲಿ 1.

ಸಲ್ಲಕೆ sallaki. = ಕಲ್ಲಕೆ. The gum olibanum tree, Boswellia thurifera Roxh. See ಕಡಿಕು, ಕಡಿಕು.

ಸಲ್ಲಕೆ sat-lalita. Very lovely, handsome or beautiful; very pleasant, wished for, desired or loved (Ūh. v. 1; Bp. 9, 19; 22, 27; 85, 16; 39, 13; Riv. 11, 57; J. 4, 1, 18, 24); great beauty, etc. (Bp. 42, 24). ಸಲ್ಲಕೆ (ಹಂಸ Mr. 505).

ಸಲ್ಲ salā. = ಸಲಹಾ, etc. Connasi (My.; Mhr., H.). 1. peace; truce (My.; Mhr., H.). ಹಗಲುನರ ಸಂಗ ಸಲ್ಲಾ ದುಮಿಕೆ (ಸನ್ನಿ Śi. 262).

ಸಲ್ಲ ಸ salāpa. = ಸಲಾಪ. (ಸೂದುನುಡಿ Hā; ವ್ಯಾಸನು ದುನುಡಿ Mr. 88; Bp. 4, 24; 19, 88; 45, 1).

ಸಲ್ಲ ಪ salāpi. = ಸಲಾಪಿ. (Bp. 32, 2).

ಸಲ್ಲಿಕೆ sallikē. = ಸಲಿಕೆ. (My.). ಸಲ್ಲದ ನಾನ್ಯ ಸಲ್ಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಯಿತು (Prv.).

ಸಲ್ಲಿಸು sallisu. = ಸಲಿಸು. (My.). Among the M. Lingavantas ಸಲ್ಲಿಸು means also 1, to serve up food, 2, to eat.

ಸಲ್ಲಿಕೆ sat-lilō. Great sport or amusement; great grace, beauty or loveliness (Bp. 40, 88; Ū. Bp. 47, 4; Riv. 12, after 41; 13, after 61).

ಸಲ್ಲ salu. = ಸಲಿ 1, etc. (My.; Bp. 58, 35). P. p. ಸಲ್ಲ, third person singular imperfect ಸಲ್ಲಿತು, ಸಲ್ಲು. ಹಾಜರಿ ಮಾಡು ತ್ತ ಸಲ್ಲ ತಕ್ಕ ಚಿತ್ತ (ಸ್ವ ಸಲಕ್ಕ Śi. 268). ದೂತ ಮೂವನು ಛೇತು ಸಲ್ಲದು. — ಪರವಾಸ ಮಾಡುವನು ಛೇತು ಸಲ್ಲದು. — ಪು ಸ್ಥಿತರೂ ನಿರಸುವವನು ಸಲ್ಲದು. — ಸಲ್ಲದ ಪಾವನ ಸಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಯಿತು ಅಭಿಮಾನ. — ಸಲ್ಲದ ನಾನ್ಯ ಸಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಯಿತು. — ಸಲ್ಲದ ಪೂಜೆಗೆ ವಸ್ತುವು (Prv.).

ಸಲ್ಲುಡಿ salluḍi. — ಸಲ್ಲುಡಿಗ. A climbing shrub with necklace-like fruits, Maera arenaria Hook. f. & T. (L.).

ಸಲ್ಲಿ salē. = ಸಲಿಗೆ, ಸಲಿಗೆ. (V. 5, after 39).

ಸಲ್ಲಿಹ salihā. = ಸಲ್ಲಿಹ. Tbh. of ಸಲ್ಪ 1. (Grj. 7, 54; Riv. 6, after 11). — ಸಲ್ಲಿಹದ ಕೋಲು. (ತಲ್ಪ, ಹಂಸ Śi. 290).

ಸಲ್ವಳಿ sal-vali. (Śmd. 252). = ಸಲುವಳಿ.

ಸವ sava. P. p. of ಸವೆ 2, is ಸವ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಸವ sava. 1. Tbh. of ಸವ 1. (G.; ಸವಾನ Śmd. 367 Cm.; 400 Cm.). — ಸವನು. = ಸವನು. ಸವನು. -ಆಗು. To be or become equal, etc. (B. 3, 25; 4, 64). ಸವನುಡು (B. 66). — ಸವನು. -ಎ 3. Quite equal, etc.; in the very same manner (B. 3, 4, 39, 89; 5, 274). See ಒನ್ನೆ. — ಸವನು. Level ground (ಆಗ G.). — ಸವ ಸವ. = ಸವ ಸವ. (Śmd. 400; Śm. 34, 63).

ಸವ sava. 2. Tbh. of ಕಲು. (Śmd. 342).

ಸವ sava. 3. Tbh. of ಕ್ರಮ. (Śmd. 347).

ಸವ sava. 4. Pressing out the soma juice; a libation, oblation, sacrifice; the juice or honey of flowers. See ಉತ್ಸವ.

ಸವ sava. 5. Begetting, bringing forth young; a procreative offspring. See ಪ್ರಸವ.

ಸವಗ savaga. 1. (Tbh. of ಕವನ? or of ಯಮನ?). A kind of armour or mail (ಮಯ್ಯ ಹೋದು Śm. 42; ಹೋದು Bp. 80; Riv. 2, 108; J. 12, 49; Bh. 6, 4, 52; 10, 7, 6).

ಸವಗ savaga. 2. Tbh. of ಸಮೋಳ.

ಸವಗಸನ್ನ ಸವಗ-sannapa. Tbh. of ಸಮೋಳಸನ್ನ (Śmd. 376).

ಸವಟು savaṭu. 1. = (ಸಟ್ಟು), ಸವಟು, ಸೋಟು 2. A ladle, a spoon (My.; B. 3, 46).

ಸವಟು savaṭu. 2. To dirty (v. t., as clothes, My.). 2, to become dirty (as clothes, My.; cf. ಡಟ್ಟು 2?).

ಸವಟಿ savaṭi. (= ಸೋಟಿ? ಸೊಟ್ಟಿ?). — ಸವಟಿವಾಯು. — ವಾಯು. (Śmd. 95).

ಸವಡೆ savaḍa. = ಜವಳ. — ಸವಡಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. A double structure or wall; a wall built on the outer side of another to support it (My.). — ಸವಡಚಿತ್ತಿ. = ಸವಡಗಟ್ಟು. (My.).

ಸವಡಿ savaḍi. 1. = ಜವಳ. A pair; a junction; confluence (J. 19, 49; see ಒಡ್ಡವಡಿ, ಮುಡ್ಡವಡಿ). See Bhn. s. ಪಿಡಿಸವತಿ. — ಸವಡಿಗಾರ್. — ಕಾರ್. Two or both feet (Bh. 2, 10, 13). — ಸವಡಿಗಯ್. — ಕಯ್. Two or both hands (Bh. 10, 8, 7). — ಸವಡಿದು. — ಇದು. To put together, to join, to pair (?). ಸವಡಿಟ್ಟು (Śmd. 63). — ಸವಡಿದುಡಿ. Two words (Bh. 3, 6, 98). — ಸವಡಿವಾತು. — ಮಾತು. Two words (Bh. 8, 22, 28). — ಸವಡಿವೆರಳು. — ವೆರಳು. Two fingers (Bh. 8, 25, 2).

ಸವಡಿ savaḍi. 2. A person who turns water from a tank on rice-fields (My.; H.).

ಸವಡಿಸು savaḍisu. To join, to comprise (Bh. 8, 27, 27).

ಸವಣಿ savaṇi. = ಸವಣಿ 1. — ಸವಣಿನಿ. A Jain temple (ಬಸವಿ Cū. II, 100).

ಸವಣಿ savaṇi. 1. Thb. of ಕ್ಷವಣಿ. (Śmd. 346) and of ಕ್ಷವಣಿ (i. e. ಕ್ಷಮಣಿ 345 Mḍh.). A Jain temple (ಕ್ಷವಣಿ, ಕ್ಷವಣಿ, ಕ್ಷಮಣಿ Hā.). ನವೋಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸವಣಿಗ್ಗೆ ಬೆಸೆಯುವುದು (Śmd. 93). ಸವಣಿ ಬಳವಂಗೊಳಿ (200). See Ūpr. 6, 95; Abh. P. 9, 13; Bp. 28, 37; 49, 9; 51, 36. 77; 52, 16. 20; 53, 10; Thb. ತಟ್ಟು 1. — ಸವಣಿಬಳಗೊಳಿ. — ಕೊಳಿ. N. of a Jain village in Mysore (My.). — ಸವಣಿಬಳಗೊಳಿ. = ಸವಣಿಬಳಗೊಳಿ. (My.).

ಸವಣಿ savaṇi. 2. = ಕ್ಷವಣಿ 4. Pincers (My.).

ಸವಣಿಸು savaṇisu. = ಸವಣಿಸು. Thb. of ಸಂವರಿಸು. To prepare, to make or get ready, to arrange (My.; cf. ಸವಣಿಸು).

ಸವತಿ savaṭi. = ಸವತಿ, etc. — ಸವತಿ ಕಾಯಿ. (ಉರ್ವಾರು G.; ವಾಲುಕೆ Ūb.).

ಸವತಿ savaṭi. Thb. of ಸವತಿ. A rival wife (Ūpr. 6, 1; Bp. 18, 11; J. 18, 10; My.; Tē.; Mhr. ಸವತಿ). ಸವತಿಗೆ ಸವತಿ ಪುರುಷನು (Śmd. 159). ಸವತಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಸವತಿಯಿರಿ! ಅನ್ನರೆ ಮುಣ್ಣಿ ಅಗುವವರು ಯಾರು? — ಸವತಿಗೆ ಮುಣ್ಣಿ ಅಗು ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಸವತಿ ಸಣ್ಣವಳಲ್ಲ, ದಾಯಾದಿ ಚಿಕ್ಕವನಲ್ಲ. — ದವ್ವತಿ ಇಲ್ಲವೆನ್ನು, ಸವತಿಗೆ ಸಂಗಡ ಜಗಲಾದಿದಳು. — ಸವತಿಗೆ ಕಾಯಿ ಕಳಿಯಾದರೆ ಸವತಿ ಏನು ಮಾಡುವಳು? — ಸವತಿ ತಾರದೆ ಇದ್ದರೆ ಸವತಿ ಏನು ಮಾಡ್ಕಳು? (Prv.). — ಸವತಿದಾಯ್. — ತಾಯ್. A step-mother. ಸವತಿದಾಯ ಮಗನು (ವೈಮಾತ್ರೇಯ, ಏಮಾತೃಜಿ Nr.). — ಸವತಿಮಗ. A step-son (My.). Feminine ಸವತಿಮಗಳು (My.). — ಸವತಿಮತ್ಸರ. The enmity between rival wives (My.).

ಸವತಿ savaṭi. = ಸವತಿ, etc. (My.). — ಸವತಿ ಕಾಯಿ. = ಸವತಿ ಕಾಯಿ. See Prv. s. Thb. ಸವತಿ.

ಸವದು savaḍu. = ಸವದು. P. p. of ಸವ 2. (Bp.).

ಸವದೆ savaḍe. = ಸವದೆ. (My.). ಸಾಲಗಾರರನ ಮನೆಗೆ ಸವದೆ ಹೊತ್ತರೆ ಮೇಲಣ ಬಡ್ತಿಗೆ ಸಮವಾಯಿತು (Prv.).

ಸವನ savana. 1. The act of extracting the juice of the soma plant; a libation; an oblation or sacrifice. 2, bathing; any purificatory ablution.

ಸವನ savana. 2. The act of bearing children, etc.

ಸವನ savana. 3. Thb. of ತಮನ. Yama (ತಮನನು, ಯಮನು Nn. 103).

ಸವನಿಸು savaṇisu. (fr. ಸವೆ 3). = ಸಮನಿಸು. To be acquired, found, got or gained; to come about; to occur (ಪ್ರಾಪ್ತಿಸು Śmd. 15. 125. 146. 341; Śēv. 4, 85).

ಸವಯಸು sa-vayas. Coeval, cotemporary; a coeval, a contemporary, a friend of the same age.

ಸವಯಿಸು savayisu. = ಸಮಯಿಸು, etc. To destroy, etc. (Bp. 61, 14).

ಸವರ್ savaṛ. To perish, etc. (ಬೀ, ತೀರ್ Bhn. 33, o. r. ಸವ).

ಸವರನೆ savaṛaṇe. = ಸಂವರಣೆ, ಸೌರಣೆ. (My.).

ಸವರಿಸು savaṛisu. 1. To cause to cut off the side branches of a branch, etc. (My.); to cause to chip (My.); to cause to cut down (J. 9, 22).

ಸವರಿಸು savaṛisu. 2. To have applied to, etc. (My.).

ಸವರಿಸು savaṛisu. = ಸಂವರಿಸು. (My.). ತಿರಿಚಿಸುವಳಿಗೆ ತಿರುದುವೊಳಿ ದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಕೆಯ್ ಸವರಿಸ ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಸವರು savaṛu. 1. To cut off the side branches of a branch of a tree, the branches of a bush or bamboo (My.), or the bark of a tree (B. 3, 7). 2, to diminish prominences of the soil by cutting away a little at a time, to chip (My.). 3, to cut, to cut down (Bp. 53, 10; Rām. 5, 9, 12; Bh. 6, 4, 107; J. 12, 49; 20, 26; 22, 26).

ಸವರು savaṛu. 2. To rub in or apply to, as water, oil, medicine, polish, or ashes (My.; B. 4, 175; Tē. ಜಮರು, ಜಮುರು, ಜವರು, ಜವರು). 2, to convey with a stick, knife, etc. any sticky substance to a vessel by rubbing the substance off on its brim (My.; B. 4, 40).

ಸವಯಿಸು savaṇisu. = ಸಮಯಿಸು. To trim (as the hair with one's hand), etc.; to measure even with the striker (My.). ಬಿಲ್ಲಿನ ಜಿಡಿಯನ್ನು ಸವಯಿ ತೀಡುವಾಗ ನಾರಿಯು ಕೆಯ್ ಕೊಡಿತು ಹಾಕದನ್ನೆ ಅಂಗಿಯನ್ನಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಕವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುವ ತೊಗಲ ಕೆಯ್ದಿಲು (Sl. 287).

ಸವರ್ಣ sa-varṇa. The syllable sa (Ūb.). 2, being of the same colour; like, resembling; of the same tribe or class. 3, belonging to the same class of letters, i. e. uttered by the same organs of speech. 4, homogeneous; a homogen. See Śmd. 13. 15. 16.

ಸವರ್ತಿ sa-varti. A person who moves or walks (Bp. 6, 12).

ಸವಸು savaṣu. 1. (fr. ಸವೆ 3). To make ready, to prepare (Bh. 1, 8, 86).

ಸವಸು savaṣu. 2. (fr. ಸವೆ 2). = ಸಮಿಸು, etc. To cause to wear away, to exhaust, to spend (Bp. 18, 20).

ಸವರೆ savaḥē. = ಸವರೆ, No. 1.

ಸವಳದೆ savaḷaḍe. Daybreak, dawn (ಉದಯ Śmd. 400).

ಸವಳು *savālu*. = ಚವಳು, ಸವಳು. q. v. (ಕವಾಯು G.).
ಸವಳ ನೇರು (B. 5, 74).

ಸವಳುಡೆ (*savālu-ādē*). = ಸಮುಕ್ತಲೆ. Daybreak,
dawn, morning (ಉದಯ ಕೆಂದ. 400). ಸವಳುಡಿಂಗ, ಸವ
ಳುಡಿನ (401). 2, the next morning (ಮಾದನ ರೆ. I, 81).
ಸವಾ *savā*. = ಸವಾ. Having a fourth more; more by a
fourth (My.; Mhr.). — ಸವಾಸೇರು. 1. ಸೇರು (in weight,
My.). ಸ್ವಲ್ಪ ಸವಾಸೇರು, ಲಿಂಗ ಅದಿಸೇರು (Prv.).

ಸವಾಯಿ *savāyi*. Excess by a fourth; having the excess
of a fourth (Mhr. ಸವಾಕ). — ಸವಾಯಿಮಾಧವರಾಯ. N. (B.
4, 218).

ಸವಾರ *savāra*. = ಸ್ವಾರ 2. Mounted upon or seated in (a
horse, a coach, etc.; Mhr.); a man on horseback, a
horseman (My.; Si. 278; Mhr., H. ಸ್ವಾರ). — ಸವಾರಕಚೇರಿ.
The office of troopers or native cavalry (My.).

ಸವಾರಿ *savāri*. 1. = ಸ್ವಾರಿ. Riding upon the back of any
animal or in a carriage, riding; going, walking (My.).
ಸವಾರಿ ಎತ್ತು, -ಕುದುರೆ, -ಬಣ್ಣ, etc.; ಕುದುರೇ ಸವಾರಿ, ಬಣ್ಣೆ-
ರಿ, etc. (My.). 2, the equipage, retinue or train of a great
personage (Mhr., H. ಸ್ವಾರಿ); (the bamboo structure on
oarts, S. Mhr.). 3, the great personage singly; any
person in the customary adulatory or complimentary
style (My.; Mhr.). — See Si. 274, 275.

ಸವಾರಿ-sa-vāri. 2. A cloud (Ahh. P. 13, 59); a stream (18, 81).

ಸವಾಲೆ *savāl*. ಸವಾಲೆ. A question, inquiry (My.; Si. 53;
Br.; Mhr., H.).

ಸವಾಸ್ಥಿ *savāshpi*. Tbh. of ಸುವಾಸಿನಿ. A woman whose
husband is living (ಮುತ್ತುಯ್ಯ G.; Mhr. ಸವಾಸೇರು, ಸವಾಸ್ಥಿ).

ಸವಿ *savi*. 1. = ಸವಿ 2. To wear away, etc., to pass,
as time (Bp. 25, 3; 27, 21).

ಸವಿ *savi*. 2. = ಸವಿ 1. To test by eating, to taste;
to eat (ಮಾದನವರೇಕ್ಕೆ ಕೆಂದ. Dh.; Bp. 15, 25; 24, 29; 28,
31; 33, 17; 36, 46; ಕೆಂ. 4, 36, 93; J. 1, 7; 6, 15; 15, 46;
C.; B. 4, 2; cf. ಚವರಸು 1, T. ಚುಪ್ಪೆ, M. ಚುಪ್ಪೆ. ಜ್ಞಾನವಳ್ಳವರ
ಸಂಗ ತಾ ಸಕ್ಕರೆ ಜೇನು ಸವದನ್ನೆ (Sp.). ಸ್ವಲ್ಪನರ ಸಂಗವದು ಹೆಜ್ಜೆ
ನು ಸವದನ್ನೆ (Sp.). ಆಧಾರವಿಲ್ಲದವನು ಅಮೃತಾನ್ನ ಸವಿದಾನೆ?
(Dp. 87). — ಸವ ಸವಿ. rep. (Grj. 2, after 106; Bp. 10, 49;
J. 3, 37).

ಸವಿ *savi*. 3. P. p. of ಸವಿ 2, in ಸವ ಸವಿದು (Bp. 35, 2).

ಸವಿ *savi*. 4. = ಸವಿ. That has taste, that is
palatable, savoury, sweet or nice; ambrosia;
taste; sweetness (ಮಧುರ Mr. 218; ಇಮ್ಮು Kk. 72, ಕೆಂ.
65; ಸೀ G.; ಓಪ್ರ. 1, 51; 7, 49; 8, 56, 78, 82; Bp. 10, 49;
38, 17; 36, 46; 51, 49; 60, 42; My.; T. ಚವಿ; T. ಚುಪ್ಪೆ, M.
ಚುಪ್ಪೆ. ಮಾಮೂ... ಮಾದಿಹತ್ತು ಸವಿಯು (ಓಪ್ರ. 7, 41). ಅದಿ
ವುಡಿ ಪಾಲ ಸವಿಯು ಕೆಸರೋಳ ಇದ ಬಳಸು? (Bp. 80, 43).
ದಾಯ ಸವಿಯಿಲ್ಲದ ರಸಾಯನದಲಿ ಎನು? (Dp. 167). ಕಬ್ಬು ಕೊ
ನೆಯಿಲ್ಲ ಮೆದ್ದುರೂ ಬುಡದಿಲ್ಲ ಮೆದ್ದುರೂ ಸವಿ ಬಣ್ಣೆ. — ಕಬ್ಬು ದೊಣಾ
ದರೆ ಸವಿ ದೊಣೆ? — ತಾಯಿಗಿನ್ನ ಹಿತವರಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆಗಿನ್ನ ಸವಿ ಇಲ್ಲ. —
ಬಿಲ್ಲದ ಸವಿ ತನ್ನ ಹೊದಿತು ತಿಳಿಯದು. — ಬಿಲ್ಲವನೇ ಬಿಲ್ಲ ಬಿಲ್ಲದ
ಸವಿ. — ಮಕ್ಕಳ ದಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಸವಿ. — ವಾಲಿ ಹಾಗೆ ಬಲವನ್ನಿಲ್ಲ,
ಹಾಲಿನಕ್ಕಿನ್ನ (i. e. ಹಾಲಿಗಿನ್ನ) ಸವಿ ಇಲ್ಲ (Prv.). See ಕಾಕ,
ಕಾಕ, ಮೆಯ್ಯ. ಸವಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡುವವನು (ಶಕ್ತ G.). — ಸವಿ
ತತ್ತಲೆ ಹಣ್ಣು. A sweet ripe orange (G. 155). — ಸವಿಗಡಲೆ.
-ಕಡಲೆ. The sea of ambrosia or milk. — ಸವಿಗಡಲೆ.

-ಅರುಗಿ. The son of the milk-sea, the moon (ಹನ್ನಿರ, ಕಾ.
ತತಿ Kk. 44; ಚನ್ನ ಕೆಂ. 15, 16). — ಸವಿಗಲಿ. -ಕಲಿ. Sweet
(amorous) art (J. 6, 34). — ಸವಿಗಾಣಿಸು. -ಕಾಣಿಸು. To
make appear sweet; to please (v. t., ಓಪ್ರ. 2, 101); to
cause to taste. — ಸವಿಗಾರು. -ಕಾರು. To taste (My.). 2.
to be pleased (B. 4, 53). — ಸವಿಗೋಳ. -ಕೋಳ. To taste
(Bp. 18, 29). — ಸವಿಗೋಳಿಸು. -ಕೋಳಿಸು. To cause to taste
or eat (J. 3, 48). — ಸವಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು. To perceive the sweet-
ness or flavor (of anything, My.). ವಾಯೋಳಗೆ ತಿನ್ನುವ ಹತ್ತು
ಇದುಮಾಗ ನಾಲಿಗೆಯೂ ಅಂಗರೂ ಅದರ ಸವಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (B. 4,
85). — ಸವಿತುಟಿ. A sweet lip (ಇಮ್ಮುಟಿ G.). — ಸವಿಮತ್ತು.
-ಮತ್ತು. A sweet morsel (Grj. 8, 59). — ಸವಿದೋರು. -ದೋ
ರು. To appear as or to be sweet or delicious. ಕೊಡು
ಸವಿದೋರುತು ಇನ್ನಪ್ಪ ಕಾಯಿ (Bēdagurācupadi). — ಸವಿನೀರು.
Sweet, fresh, not salt water (B. 4, 101, 143; 5, 74). — ಸ
ವಿಮಡಿ. A sweet word or speech (Grj. 2, after 106; J. 11,
10). — ಸವಿನೋಟಿ. A pleasant sight (ಕೆಂ; J. 6, 34). — ಸವಿ
ನೋಡು. To taste, to relish, to eat (ಅಮ್ಮಾಯಿ G.; Bp. 3,
85; My.). — ಸವಿಮಣ್ಣುಲ. The lunar disk (ಚನ್ನ ದಿವ್ಯ ರೆ. I,
26). — ಸವಿಮಾತು. A sweet word (My.; B. 4, 17). ಮುಕ್ತ
ಯಾ ಹಗೆ, ನೃಪನ ಕಾಣಿಯಾ ಸವಿಮಾತು, ಮುಕ್ತವಿಡವ ಗೇತ
ಗಲು ತನ್ನ ಮುನ್ನೆ ಕೊಲ್ಲುವವು (Sp.). ಸವಿಮಾತಿನವನು (ಮಾತು
G.). — ಸವಿಮಾತು. A sweet mango (ಇಮ್ಮುಯ್ಯ, ಕರ್ತಾರ G.).
— ಸವಿಯೂಟಿ. -ಲೂಟಿ. A savoury, delicious meal (C.). ಸವಿ
ಯೂಟಿಗಲಸುಣ್ಣು ಬಿಮಿಸ ಬೇಡ! (Dp. 4). — ಸವಿವಣ್. -ವಣ್.
A sweet ripe fruit (ಕೆ. 76). — ಸವಿವೆಚು. -ವೆಚು. Sweet-
ness to increase; to increase in sweetness (ಓಪ್ರ. 6, 65).
— ಸವಿವೆಸರ್. -ವೆಸರ್. A pleasant name or word. ಕಡ್ಡೆಗಾ
ಇನ್ನೆಗೊ etc. ಎಣ್ಣು, ನುಡಿವ ಸವಿವೆಸರ್ ಸೀಮಾರ್ಥದ ಪ್ರಮಾಣೆ
(Kk. 89). — ಸವಿವೆಟಿ. -ವೆಟಿ. Sweet amorous play (J. 13,
48). — ಸವಿ ಸವಿ. rep. (B. 4, 32, 152). — ಸವಿಹಣ್ಣು. = ಸವಿ
ವಣ್. (My.). — ಸವಿ ಹತ್ತು. To have a pleasing taste (C.).
ಅದು ಗೋಡಿ ರೊಟ್ಟಿಯ ಹಾಗೆ ಸವಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (B. 3, 78). ಲೂಡೊ
ಗಲು ಸಹ ನರಿಗಲಿಗೆ ಸವಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (5, 267). 2, a taste or
desire (for anything) to arise or exist. ಲಮ್ಮಿ ಕುಮಾರ
ದಕ್ಕದರೆ ಮುನ್ನೆ ಅದರ ಸವಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ (B. 3, 78).

ಸವಿಗಾಡಿ *savi-gāra*. A man who creates plea-
sant feelings, a jocose or witty man, etc.
(ರಸಿಕ, ಜಾಣ, ಸೊಗಸುಗಾಡಿ, ಸುಖವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವನು G.).
ಸವಿತಾರ *savitāra*. Tbh. of ಸವಿತ್ಯ. The son (Mr. 34; ಕೆಂ.
104).

ಸವಿತ್ಯ *savitri*. Generating, producing, causing. 2, ಧಿ
sun.

ಸವಿತ್ರಿ *savitri*. A mother.

ಸವಿಧ *sa-vidha*. Of the same kind or sort. 2, near, pro-
ximate; vicinity.

ಸವಿನಯ *sa-vinaya*. Having good behaviour or propriety.
well-conducted, modest; good behaviour, propriety
modesty (Bp. 24, 2; 28, 48; 35, 3).

ಸವಿನಯಸ *savinaya-sa*. A well-behaved, modest man
(Bp. 38, 6).

ಸವಿಧವ *sa-vihhava*. Having greatness or dignity. great
etc. (ಓಪ್ರ. 2, 94).

ಸವಿಸು *savisu*. 1. = ಸವಿಸು, etc. (My.).

ಸವಿಸು *savisu*. 2. To cause to taste or eat
(J. 7, 42; 15, 47).

ಸವಿಸ್ತಾರ sa-vistāra. Detailed, circumstantial; circumstantially, minutely (My.; B. 4, 92).

ಸವಿಸ್ಮಯ sa-vismaya. Astonished, surprised. ಸವಿಸ್ಮಯಂ, with surprise (My.).

ಸವಿಹ sa-viha. Tasting; flavour, as one of the five objects of sense. ಕಾಣ ಬಹುದು, ಕೇಳುವ, ಪರಿಮಳಿಸುವ, ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸವಿಹ, ಮುಟ್ಟುವ ಎವ್ವಿವು ವಿಷಯಗಳು (ರೂಪ ತಟ್ಟು ಗಂಧ ರಸ ಸ್ಪರ್ಶ Nr.).

ಸವಂಗಂಧಿ savangandhi. Tbh. of ಸೌಗಂಧಿ. See Mr. 117 s. ಸೌಗಂಧಿ.

ಸವುಟು savuṭu. ಸೌಟು. = ಸವಟು 1. A spoon, a ladle (ಕಂಡೆ Mr. 205; ದರ್ಪ, ಕವ್ವು, ಬಜಾಳಿ Si. 810; My.). ಅಡಗಿಯ ಸವಟು (ದರ್ಪ G.). ಮರದ ಸವಟು (ತರ್ಮ, ದಾರುಕ ಸ್ತುಕ Si. 310). ಅವಟು ಇದ್ದವನಿಗೆ ಸವಟಿನಿಂದ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ. — ಸವಟು ಕೆಡ್ಡು ಇದ್ದಾಗ ಅವಟು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಬಿತ್ತು (Prva.).

ಸವುತೆ savutē. ಸೌತೆ. = ಸವತಿ, ಸವತೆ, ಸವಂತೆ. A kind of cucumber, Cucumis utilisissimus Roxb. (ಉರ್ವಾರು, ಕರ್ಕಟಿ Nr.; ವಾಲುಕ Mr. 148). See ಮುಕ್ಕು, and cf. Mr.'s ಉರ್ವಾರು 3. ಮೆಕ್ಕು. — ಸವತೆಕಾಯ. A cucumber (My.). ಬಣ್ಣ ಸವತೆಕಾಯ (ಉರ್ವಾರು); ಕಾಯಸವತೆಕಾಯ (ಕರ್ಕಟಿ Si. 161). — ಸವತೆಕಾಯಿಕೋಸುಮ್ಬರಿ. A kōsumhari made of cucumbers, ourds, etc. (My.). — ಸವತೆಗಿಡ. The cucumber plant (ಉರ್ವಾರು, ಕರ್ಕಟಿ Si. 161; My.).

ಸವುಡೆ savudē. ಸೌಡೆ. = ಸವಡೆ. Tbh. of ಸವುಡ್. Firewood, fuel (ಸವುಡ್ Nr.; My.). ಸವುಡೆ ತಾರದೆ ಇದ್ದರೆ ಸವತಿ ಏನು ಮಾಡ್ತಾಳು? — ಸವುಡೆ ಹೊಡೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಡ್ತು ಹೊಡೆಲಿ ಕೂತ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಸವುಧ savudha. Tbh. of ಸೌಧ (on account of the metre in Nn. 94).

ಸವುನೆ savunē. = ಸವತೆ, etc. (ವಾಲುಕ, ಕರ್ಕಟಿ Hia.).

ಸವುಸವ savusava. ಸೌಸವ. Smell; fragrance (ಕಮ್ಮು Śmd. II; Kk. 83; ಅಮೋಘ ರೀ. II, 94; ನಡು, ಸೊವದು II, 45; ಸೊವದು, ನಡು, ಮಗಮಗಿಸಿತು, ನಾನ್ತ, ವಾಸನೆ Kk. 85). 2, the nectar of flowers; honey (ಮುಕರನ್ನ Śm. 23). — ಸವುಸಗೋಲ. -ಕೋಲ. Who has fragrant arrows: Kāma (ಮನುಷ್ಯ Kk. 8).

ಸವುಳು savuḷu. ಸೌಳು. = ಸವಳು, etc. Brackishness (C.; Mhr. ಸಲಾಳ). ಸವುಳುಳ್ಳ ನೆಲ (ಕರಿಣ, etc. Mr. 92). — ಸವುಳ ಕಾರ. = ಹವುಳುಕಾರ. (B. 4, 225, potash; My.). — ಸವುಳ ಗಿಡ. A plant that grows in brackish soil (B. 3, 48). — ಸವುಳುನೀರು. Brackish water (C.; B. 4, 119, 202). — ಸವುಳುನೆಲ. Brackish, saline soil, salt land (My.). — ಸವುಳುಸದಾರ್ಥ. Any vegetable that grows in brackish soil (My.). — ಸವುಳುಪ್ಪ. -ಉಪ್ಪ. = ಹವುಳುಪ್ಪ. (C.; B. 4, 202). — ಸವುಳುಮುಮಿ. = ಸವುಳುನೆಲ. (My.). — ಸವುಳುಮುಣ್ಣು. = ಹವುಳು ಮುಣ್ಣು. (ಇರಿಣ, ಉಸರ Hia.; ಉಸರ, ಇರಿಣ Nr.; ಕ್ಷಾರವೃತ್ತಿಕೆ G.; C.). ಸವುಳುಮುಣ್ಣುಳ್ಳ ಹವು (ಉಪ್ಪು, ಕ್ಷಾರವೃತ್ತಿಕೆ Nr.). ಸವುಳುಮುಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಳ (ಇರಿಣ, ಇರಿಣ); ಸವುಳುಮುಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿ (ಕರಿಣ, ಕರಿಣ G.).

ಸವೆ savē. 1. = ಸವಿ 2. To taste, to eat (Bp. 3, 16, 44).

ಸವೆ savē. 2. = (ತವೆ 1), ಸವಿ 1 q. v., etc. To be spent, etc., etc. (ಕ್ಷಯಮನ್ ಅಯ್ದು Bhn. 33; C.; Bp. 11, 14, 16; 16, 16; 27, 1, 15, 42, 47; 43, 22; 44, 29; 59, 14, 42; 61, 14, 39; Śév. 1, after 15; 4, 57, 84; J. 20, 86; B. 4, 126).

P. pa. ಸವದು, ಸವದು. ನಯಬಟ್ಟೆಯಾದರೆ ಸವೆಯದೆ ಇದ್ದೀತೇ? (Prv.).

ಸವೆ savē. 3. = ಸವಿ 2. To be made ready, etc. (C. Bp. 5, 48; Rām. 1, 13, 1). ಅರಿತೇನ್ನ ನೀಲದಿಂ ಸವೆದ ಬೊಗಂ (Rāgho. 17, 66). 2, to make ready, etc. (V. 14, 49).

ಸವೇರ sa-vēra. Dressed, ornamented. 2, near, proximate. ಸವೈ savya. Left (not right), left hand. 2, south, southern. 3, reverse, contrary, backward.

ಸವೈಭಾರ sa-vyahhāra. A reason or argument that is incompatible with the conclusion drawn from it; an allegation that proves too much; a too general middle term. (R.).

ಸವೈವಹಾರ sa-vyavahāra. Intercourse (My.).

ಸವೈಸಾಜೆ savya-sāji. Arjuna. (Śmd. 283; J. 2, 31; 5, 71).

ಸವೈಕುಲ sa-vyākula. Confused, overcome with fear, etc. (Bh. 8, 19, 13).

ಸವೈಸಸವೈ savya-avasavya. Left and right, reverse and direct, wrong and right (My.).

ಸವೈಸೈ savya-sāi. Standing on the left: a charioteer.

ಸವೈಸೈ savya-sāi. = ಸವೈಸೈ. A charioteer.

ಸವೈಕ savai. (fr. a ಸಂವಲಿ). The crest of a wave (Bp. 2, 8; J. 9, 24).

ಸವೈ savai. = ಸವಾ. (B. 5, 270).

ಸರಂಕ sa-sānka. Fearful, doubtful, auspicious. (R.).

ಸರರೀರ sa-sārira. Having a body, embodied; together with the body. — ಸರರೀರಸ್ವರ್ಗ. A sarga to which one goes together with the body, indraloka (My.).

ಸರಲಿ sa-sāliya. Pierced by a thorn or dart, pierced; thorny; troublesome. (R.).

ಸರಿವೆ sa-sāva. Śiva-like, of like essence with Śiva (Bp. 1, 31; 24, 14; 61, 71).

ಸಸ asa. Tbh. of ತತ. (G.).

ಸಸನೆ sasanē. = ಸಸನೆ 1. Still, uttering no sound, motionless (My.; cf. ಸಯ್ಯು 2). ಸಸನೆ ಇರಲಾದ ಬಡ್ತಿಗೆರು ಬುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಲು (Prv.).

ಸಸಮ್ಭ್ರಮ sa-sambhrama. Filled with confusion or bewilderment, agitated; full of elation. ಸಸಮ್ಭ್ರಮಂ, with perplexity, etc.; in fear; with elation (Rāv. 18, after 64).

ಸಸಾಕ್ಷಿ sa-sākshika. Having witnesses, in the presence of witnesses (My., as ಸಸಾಕ್ಷಿವಾಗಿ).

ಸಸಿ sasi. To pull out, as corn, etc. (ಸಸ್ಯಾಡ್ಯುತಾಟನ Śmd. Dh.). 2, to dress cotton (ಕಾರ್ಪಾಸತೋಧನ Śm. 11).

ಸಸಿ sasi. 1. Tbh. of ತತಿ. (Śmd. 335). The moon (ಚಂದ್ರ Śm. 16, 99; ಮೃಗಾಂಕ 11; Ūpr. 8, after 44; Bp. 28, 87). — ಸಸಿ ಗರ್. -ಕರ್. The moon-stone (ಚಂದ್ರಕಾಂತಿ ಶಾ.; Rāv. 1, after 185; Śév. 3, 30; 3, after 35). — ಸಸಿಗರೆ. The curved line or pale streak of the young moon (Rāv. 3, 32). — ಸಸಿ ಬಲೆಯ. -ತಲೆಯ. Śiva (ಪರಮೇಶ್ವರ ಶಾ.). — ಸಸಿಮೋಗ. A moon-like faec (Rāv. 2, 22). — ಸಸಿವದನ. = ಸಸಿಮೋಗ. (J. 6, 27).

ಸಸಿ sasi. 2. = ಸೊಸಿ. Tbh. of ಸಸ್ಯ. (Śmd. 666; 864, 368). Coru; a young plant (as of rice, etc., My.; ಸೀತ್ಲ ಸಸ್ಯ).

Hlā.; ಸೀತ Mr. 371; ಲತೆ Śm. 111; Śmd. 267; Ūpr. 1, after 101; 3, 103; 7, after 96; J. 19, 49). ಸಸಿಯ ಸುದ' (Śmd. I). ಸಸಿಕು sesikn. A certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಸಸಿನೆ sasina. (fr. ಸಯ). Straightness, evenness; rectitude; propriety (ಸೌಧ, ನಿರುತ, ನೇರಿತು Nn. 94; ಪ್ರಕೃತ್ಯ, ನಿರುತ, ತಪ್ಪದಿಮ್ಬುದು 162; Bp. 5, 41; 45, 36; 47, 45; 54, 15; 60, 48; Rām. 6, 51, 16, 17). ಸಸಿನಮಾದು (ಪುಟು, ಅಚ್ಯು ಪ್ರಗುಣ Nr.).

ಸಸಿನೆ sasinē. 1. = ಸಸನೆ. — ಸಸಿನರು. -ಾರು. To be still (Bh. 4, 8, 13).

ಸಸಿನೆ sasinē. 2. Straightly; properly, nicely, exactly, etc. (Ūh. v. 325; Bp. 6, 11; 11, 21; 20, 7; 21, 37; 28, 29, 49; 32, 4; 43, 36; 48, 6, 22; 52, 10; 53, 64; 56, 57; 60, 19; 61, 40). ಇನ್ನೆ ಚಾವ ಸಸಿನ (ಪುಟು) ಮೂದಿದದೆ ರೋಹಿತ ಎನುಗು, ಅದು ಕೊರಡು (Nr.). ಸಸಿನೆ ಫಲವಾಗಿ (ತರು) ಕೆಡರ್ ಓಪಧಿಗಳನ್ನು (Mr. 104); ಸಸಿನೆ ಗೆಲ್ಲವ (ಜತಾಪವ 300). ಸಸಿನೆ ಮಾದ್ದುದು (ಸಾವಗಿಸುವುದು Śs.).

ಸಸಿಲ್ sasil. A sort of fish (Riv. 5, 115).

ಸಸೀಮು sa-sime. Having the same boundary, *Conterminous*, near.

ಸಸೂತ್ರ sa-sūtra. According to the line or rule, properly, nicely (Rām. 5, 8, 82; My.).

ಸಸ್ತು sastu. P. p. of ಸಸಿ in Prv. s. ಬೆಸ್ತು.

ಸಸ್ಪೃಹಿತ sa-sprīhat. The state of being filled with desire or longing (Bp. 13, 102).

ಸಸ್ಯ saśya. = ಶಸ್ಯ 2, ಸಸಿ 2, ಸೊಸಿ. *Corn, grain; fruit.*

ಸಸ್ಯಕ್ರಿಯೆ saśya-kriyā. Work with regard to corn. See ಹರಗು.

ಸಸ್ಯಪಂಕ್ತಿ saśya-paṅkti. A furrow. See ಸಾರ್ 2.

ಸಸ್ಯಮಂಜರಿ saśya-manjari. An ear or spike of corn.

ಸಸ್ಯವೃದ್ಧಿ saśya-vṛddhi. Growth of corn. See ಬೆಳೆ 1.

ಸಸ್ಯಕೂಶ saśya-kūka. An awn or beard of corn.

ಸಸ್ಯಸಂವರ saśya-saṁvera. The tree *Vatica robusta* (= ತಾಲ).

ಸಸ್ಯಾಧ್ಯುತ್ಪಾದನ saśya-ādi-utpādana. The pulling up (by the roots) of corn. See ಸಸಿ.

ಸಸ್ಯಾವಳಿ saśya-āvali. All sorts of corn or grain (ಸಸಿಗಳ ಸಮೂಹ Śmd. 256 Cm.).

ಸಹ saha. 1. = ಸಹಾ, ಸಾ. *With, along with, together, together with; also, too.*

ಸಹ saha. 2. Bearing, hearing patiently, suffering, enduring. See e. g. ತಪಶ್ಚೇತ, ಸರ್ವಂ.

ಸಹ saha. 3. = ಸಹನ್. The month mārgaśīrṣa (Sk.; Mr. 70).

ಸಹಕಾರ sa-hakāra. 1. Having the lotter or sound ha.

ಸಹಕಾರ saha-kāra. 2. Acting with, co-operation; assistance. 2, a sort of fragrant mango (ಹೂತ, etc., ಮಾವು Mr. 112).

ಸಹಕಾರಿ saha-kāri. One who co-operates with another, an assistant, associate; co-operating, etc.

ಸಹಗಮನ saha-gamana. = ಸಾಗಮಾನ. The act of going with or accompanying; a woman's going with her deceased husband, i. e. burning herself with his dead body (My.).

ಸಹಚರ saha-čara. Going with, accompanying, associating with; a male companion, etc. See ಸಹಚರ್ಯ.

ಸಹಚರಿ saha-čari. A female companion or friend; a wife.

2, the shrub *Barleria cristata* (or *B. prionitis*), yellow and blue *Barleria* (ಕೆಮ್ಮುಗೋರಣಿ Mr. 124).

ಸಹಚಾರಿ saha-čari. = ಸಹಚರಿ. A wife (Mr. 306).

ಸಹಜ saha-ja. = ಸಾಜ, q. v. Born or produced together, born of the same mother, uterine; cognate; innate, inherent, naturally belonging to, natural; co-existent. 2, true, proper; truth (My.; Bh. 1, 8, 11). 3, a brother of whole blood. 4, the natural state or disposition, nature, disposition, character (ಅಚ್ಯು, ಸ್ವಭಾವ Nn. 464; Śm. 118).

ಸಹಜಗುಣ saha-ja-guṇa. Natural disposition, inherent nature (My.).

ಸಹಜದೋಷ saha-ja-dōṣa. An offence, etc. that can be easily accounted for or explained (My.).

ಸಹಜಭಾಷು saha-ja-dhātu. A true verbal theme, the verbal theme itself (ನಿಭಾಷು Śmd. 260).

ಸಹಜವೈರ saha-ja-vaira. Natural enmity (as that between an elephant and a lion, etc., My.).

ಸಹಜವ್ಯಂಜನ saha-ja-vyañjana. A natural (nasal half) consonant (Śmd. 107 Mqb.).

ಸಹಜಾತ saha-jāta. (Śmd. 379). Born together; born from the same mother, a brother (ಸಹೋದರ, ಧೃತ್ಯ Mr. 311; J. 2, 39); twin-born; innate (Ūpr. 4, 90). See ಸಾರ್ 2.

ಸಹಜೀವಕೆ saha-jivakē. A female friend (ಸಾರತ್ಯ, ಮಿತ್ರ, ಸಖಿ, etc., ಕೆಳದಿ Mr. 305).

ಸಹಜಿ sahani. = ಸಾಹಜೆ, (ಸಾಹಜೆಗ). A groom (Riv. 13, 5; 13, after 61; V. 6, 43; M. ಹಾಜೆ).

ಸಹಜೇವ saha-dēva. = ಸಾಹಜೇವ. The youngest of the five Pāṇḍava princes (ಕೌಶ್ಲೇಯ Mr. 264; Śmd. 116, 263; J. 3, 10; 7, 19; 10, 2).

ಸಹಜೇವಿ saha-dēvi. The wife of Sahadēva. 2, a common weed, the ash-colored flea-bane, *Vernonia cinerea* Less. (St. & Pl.). 3, N. of another plant (ಗಾಡ್ಗೋಲ, ಸಾಳನಾರ Mr. 127; ದಣ್ಣೋಲ Hlā.).

ಸಹಜೇವಿ saha-dēvi. N. of a plant (= ದಣ್ಣೋಲ).

ಸಹಧರ್ಮ saha-dharmi. (Śmd. 379). Following the same duties or customs; possessing similar properties.

ಸಹಧರ್ಮಿ saha-dharmī. A lawful or legitimate wife.

ಸಹನ sahana. Enduring, patient. 2, enduring, bearing, endurance, patience, forbearance, toleration (ಸಾಹ್ಯ, ಕ್ಷಮೆ G.). See ಉದಾಸು, ಸಯ್ಯಸು.

ಸಹನಶೀಲ sahana-śīla. Of a patient, forbearing disposition (ಕ್ಷಮ ಲ್ಲ.; My.).

ಸಹನೆ sahanē. = ಸಹನ No. 2. (Si. 68, 320; My.).

ಸಹಪಂಕ್ತಿ saha-paṅkti. Being in the same line or row; the same row (My.; G. 217).

ಸಹಪಾಂಶುಕ್ರೀಡಿತ saha-pāṁśu-kṛīḍita. One who has played with another in the sand: a friend from childhood, a contemporary (Ūpr. 4, after 24).

ಸಹಪಾನ saha-pāna. Drinking together (ಸಾರಿ ಕೆಲಸು ಸಾಕು ಕುದಿಯ Mr. 221).

ಸಹಪಾನಕ saha-pānaka. Drinking together.

ಸಹಭವ saha-hava. Born together. 2, affection towards, love (ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ನೇಹ, etc. Mr. 420).

ಸಹಭವೆ saha-bhavē. A sister of whole blood (ಹೂತ ಮಕ್ಕಳು Nn. 109).

ಸಹಭೋಜನ saha-bhōjana. Eating together; joint possession. 2, the same dinner (Bh. 1, 8, 45).

ಸಹಭೋಜಿ saha-hhōji. (Śmṛd. 379). One who eats together with others.

ಸಹಮರಣ saha-marana. Dying together, a widow's hurling herself with the corpse of her husband. (R.).

ಸಹಮೂಲ saha-mūla. Along with the root (My.).

ಸಹಯೋಗ saha-yōga. Conjunction: one of the upamāsa (Kāvy. III, 3, B, 61. 112 seq.; in v. 61 the text has ಸಮಯೋಗ).

ಸಹವಾಸ saha-vāsa. = ಸಾನಾಸ. Dwelling or living together; companionship; intercourse. (C.; J. 8, 44; B. 2, 25). ದುರ್ಜನನ ಸಹವಾಸದಿನ್ನು ಸಜ್ಜನ ಕೆಡುವನು. — ಪರವಾಸ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹವಾಸ ಬೇಕು (Prva.).

ಸಹವಾಸ saha-vāsi. = ಸಾನಾಸ, q. v. Living together; that abides with, that keeps the company of. 2, N. of a race or family (Ahhā. 1, 3).

ಸಹಶಯನ saha-śayana. Lying together with (My.).

ಸಹಸ್ರ sahas. = ಸಹ 3. Strength, force, power. 2, the month mārgaśīrṣa (November-December).

ಸಹಸ್ರ sahasa. Thh. of ಸಹಸ್ರ. (ಸತ್ಯ Bhu. 15).

ಸಹಸ್ರ sahasā. With great force or precipitation, precipitately, quickly, inconsiderately; on a sudden, suddenly; at once, instantly. 2, never, by no means (Mhr.; B. 4, 61. 93. 124).

ಸಹಸ್ರ sahasi. Powerful, strong, mighty.

ಸಹಸ್ರ sahasiga. A powerful, strong or mighty man (Rām. 3, 6, 59).

ಸಹಸ್ರತನ sahasitana. The state of being strong (Grj. 2, after 105).

ಸಹಸ್ತ sa-hasta. Having hands; dexterous or skilled in handling weapons.

ಸಹಸ್ತ sahasya. The month pausha (December-January).

ಸಹಸ್ತ sahasa. = ಸಾಯಿರ, ಸಾವರ, ಸಾವಿರ, ಸಾಸಿರ, ಸಾಸಿರ. A thousand. ಸಮಯಕ್ಕಾಗದೆ ಅರ್ಧ ಸಹಸ್ತವಿದ್ದರೂ ವ್ಯರ್ಥ (Prv.).

ಸಹಸ್ತಕರ sahasra-kara. = ಸಹಸ್ತಕರ. (My.).

ಸಹಸ್ತಕಾಲ sahasra-kāla. A thousand years, many years (My.). ಬೇಸುವ ಕೆಯ ತಪ್ಪಿದರೆ (or ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡ್ತಾರೆ) ಸಹ ಸ್ವಕಾಲ (ಬದುಕು ಬದುಕು, Prv.).

ಸಹಸ್ತಕೀರಣ sahasra-kīraṇa. Thousand-rayed: the sun.

ಸಹಸ್ತದಂತ್ರ sahasra-damshtra. Thousand-toothed: a sort of sheat fish, *Silurus petorius*.

ಸಹಸ್ತದಲ sahasra-dala. = ಸಹಸ್ತಪತ್ರ. (Bp. 35, 13).

ಸಹಸ್ತಧಾರ sahasra-dhāra. Flowing in a thousand streams; having a thousand edges; the discus of Viṣṇu. (R.).

ಸಹಸ್ತಧಾರೆ sahasra-dhārē. A stream of water for the ablution of an idoi (liṅga, etc.) conveyed through a vessel pierced with a multitude of little holes like a shower-bath (My.).

ಸಹಸ್ತನಯನ sahasra-nayana. Thousand-eyed: Indra.

ಸಹಸ್ತನಾಮ sahasra-nāma. The thousand names of any deity. 2, = ಸಹಸ್ತನಾಮಪುಜೆ (My.).

ಸಹಸ್ತನಾಮಪುಜೆ sahasranāma-pūjē. Worshipping an idoi by putting a thousand flowers, or tulasi- or bilva-leaves, on it, at each flower, etc. mentioning one of the idoi's names (My.).

ಸಹಸ್ತನಾಮಾರ್ಚನೆ sahasranāma-ārcanē. = ಸಹಸ್ತನಾಮಪುಜೆ. (My.).

ಸಹಸ್ತಪತ್ರ sahasra-patra. Having a thousand leaves: a lotus.

ಸಹಸ್ತಪತ್ರಾಸನ sahasrapatra-āsana. Brahmā (My.).

ಸಹಸ್ತಪಾದ sahasra-pāda. Thousand-footed or thousand-rayed: the suu; Viṣṇu. (R.).

ಸಹಸ್ತಫಲ sahasra-phala. Having a thousand hoods: the serpent vāsuki (Ahh. P. 3, 129).

ಸಹಸ್ತಬಾಹು sahasra-bāhu. Having a thousand arms; Śiva; Kārtivīrya; Bāṇa. See ಸಬಹ.

ಸಹಸ್ತಮೂಲ sahasra-mauli. Thousand-crosted: Viṣṇu. (R.).

ಸಹಸ್ತಲೋಚನ sahasra-lōcana. Thousand-eyed: N. of a vidyādhara (Ahh. P. 10, after 91).

ಸಹಸ್ತವೀರ್ಯ sahasra-vīryē. A kind of dūrvā or bent grass, *Panicum dactylon*.

ಸಹಸ್ತವೇಧ sahasra-vēdhi. A sort of sorrel, *Oxalis monadelphica* or *Rumex vesicarius*. 2, *Asafoetida*. 3, a sort of cane, *Calamus fasciculatus*.

ಸಹಸ್ತಶಿಖರ sahasra-śikhā. Thousand-peaked: the Vindhya mountain. 2, the hills at Tirupati (My.).

ಸಹಸ್ತಶೀರ್ಷ sahasra-śīrṣā. Thousand-headed, having a thousand heads (Bp. 38, 60).

ಸಹಸ್ತಾಂಕ sahasra-aṅku. Thousand-rayed: the sun.

ಸಹಸ್ತಾಕ್ಷ sahasra-akṣa. Thousand-eyed: Indra.

ಸಹಸ್ತಾಂಗ sahasra-aṅgi. The tree *Careya arborea* Roxb. (ಪೀಲು, ಉಗುನ Mr. 146).

ಸಹಸ್ತಾಧಿಪತಿ sahasra-adhipati. The governor of a thousand villages, chief of a district (Sk.).

ಸಹಸ್ತಾಂಬುಕ sahasra-ambaka. = ಸಹಸ್ತಾಕ್ಷ.

ಸಹಸ್ತಾಂಬುಕಸೂನು sahasrāmbaka-sūnu. Arjuna (Śālv. 5, 53).

ಸಹಸ್ತಾವಧಿ sahasra-avadhi. By thousands (My.; B. 5, 92; Mhr.).

ಸಹಸ್ರ sahasri. Having a thousand; consisting of thousands; amounting to a thousand. 2, a body of a thousand men, etc. 3, the commander or prefect of a thousand.

ಸಹಸ್ರೇಕ್ಷ sahasra-ikṣhaṇa. = ಸಹಸ್ತಾಕ್ಷ. (Ahh. P. 5, 80).

ಸಹಹೇತುಕ saha-hētnka. Being connected with a reason (Kāvy. III, 3, B, 21).

ಸಹಾ sahā. Thh. of ಸಹ 1. (C.; B. 2, 50; 3, 4; 5, 53. 60. 119).

ಸಹಾಧ್ಯಾಯ saha-adhyāyī. A fellow student (My.).

ಸಹಾಯ saha-aya. = ಸಾಯ 1. One who goes along with another, a companion; a follower, an adherent, an ally; a servant (ಸೇವಕ, ಅನುಗ, ಅನುಕರ, ಅನುಜೀವಿ, ಓಲೆಕಾರಿ Mr. 266). See Nr. 2. ಬದ್ಧವಿ. 2, a helper, a patron. 3, aiding, aid, help, assistance, succour (ಕೆಲಸು Kk. 77; Śm. 57; ಬಲ Nu. 14; C.; Mhr.). — ಸಹಾಯ ಕೊಡು. To give assistance (My.). — ಸಹಾಯ ಮಾಡು. To furnish help, to lend aid, to give assistance or support (C.; B. 4, 2. 116). ನಾವು ಅವನಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 3, 93).

ಸಹಾಯಗಾರ sahāya-gāra. A helper, an assistant (My.).

ಸಹಾಯಕ sahāyatā. Companionship, association, friendship; assistance, help. 2, a number of companions, company of associates or followers.

ಸಹಾಯಿ sahāyi. A companion, an adherent; an assistant (Bp. 59, 39; 60, 62; J. 12, 23).

ಸಹಾಯಿಗ sahāyiga. = ಸಹಾಯಿ. (Grj. 6, 39; Bp. 22, 50).

ಸಹಿ sahi. = ಸಯಿ. Sign of approval, signature (My.). ಅ ಕರಾರನಾಮೆಯ ಮೇಲೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದನು (B. 5, 221).

ಸಹಿತ sahita. Accompanied or attended by, associated or connected with, in company with, with, possessed of. ಸಹಿತಂ, with, along with, together with. See Śmd. 26, 31; Ūh. v. 224; Bp. 37, 2; J. 4, 65; 5, 73.

ಸಹಿಸ್ತು sahishṭu. Able to support, capable of enduring, disposed to hear, forbearing, patient.

ಸಹಿಸ್ತುತೆ sahishṭutē. Ability to bear or support; patience, forbearance, resignation (ಕ್ಷಮೆ, ಕ್ಷಮಿಸಿ, etc., ಸಯಿಸಿ Hiā.).

ಸಹಿಸು sahisu. (= ಸಯಿಸು, q. v.), ಸಯಿಸು, ಸೋಸು 2. To bear, etc., etc. (ತಾಳು G.; My.; Si. 249, 386; B. 5, 12).

ಸಹೃದಯ sa-hṛidaya. Possessing a heart, good-hearted, compassionate, amiable (ರೇಸವು ಮನದಮಂ Hiā.); with the heart, sincere; intelligent; a learned man.

ಸಹೆ sahe. ಸಹು. The earth. 2, the plant *Aloe perfoliata* Ltn. 3, a kind of kidney-bean, *Phaseolus trilobus* Ait. See ಮಹಾ-, ಸರ್ವಂ-; Nr. 8. ಹೆಸರು.

ಸಹೋಕ್ತಿ saha-ukti. Speaking at the same time. 2, a figure of rhetoric, either employing a word in a double meaning, or connecting different ideas by using the word saha; a kind of vāstava (Kāvy. III, 3, B. 3, 9-12).

ಸಹೋದರ saha-ūdhā. The son of a woman pregnant at marriage.

ಸಹೋದರ sahoūdhā-ja. = ಸಹೋದ. (Sk.; R.).

ಸಹೋತ್ಸ saha-nṭha. Coming forth or originating together (Ūpr. 4, 90).

ಸಹೋದರ saha-ndara. Co-uterine: a brother of whole blood (ಸಹಜಾತ, ಧೃತ್ಯ Mr. 311). See Śmd. 258.

ಸಹೋದರಿ sahoūdari. A sister of whole blood (My.).

ಸಹೋದರ sahoūdare. = ಸಹೋದರ. (Bp. 3, 84).

ಸಹ್ಯ sahya. To be borne or endured, enduring, sufferable, tolerable (see ಅ-). 2, able to bear, adequate to, equal to. 3, strong, powerful. 4, sweet, agreeable (see ಶುಷ್ಕ-). 5, N. of one of the seven principal ranges of mountains in India (ಅದ್ರಿ, ಪರ್ವತ Nu. 101; see ಸಪ್ತಕುಲಾಶಲ). 6, health; a healthy man (ಅರೂ, ಸೋದರ 101). 7, wish, desire (ಮನೋರಥ, ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆ 101). 8, adequacy; assistance.

ಸಳಿ saji. = ಚಳಿ 2, etc. Coldness, etc. (My.).

ಸಳಿ sajē. = ಸಳಿ 3. To pull, etc. ಬಿಡು ಸರವು ಎತ್ತಿ ಬಿಡುವಿಕೆ (ನಿರ್ವಾಹ, ಅಧ್ಯವಸ್ಯಾಂ Si. 393).

ಸಳೀಡ sa-lēha (-lēha). A man who licks with another, one who tries to outdo another, an antagonist (Grj. 2, after 106).

ಸಳು saltu. See ಬಡ್.

ಸಳು saḷa. = ಸಡಿಲು 2, etc. (My.; T. ಚಳು, to slacken, relent, etc.; cf. ಚಳು).

ಸಳು saḷu. = ಸಳು, etc. — ಸಳುವಂ. -ಹಂ. To run loose: to escape (B. 8, 23).

ಸಾ sa. Thb. of ಸಹ 1. (Śmd. 378).

ಸಾಯಾತ್ರಿkā sāmyātrika. (fr. ಸಂಯಾತ್ರಿ). A merchant who trades by sea (ಪೋತದ ವ್ಯವಹಾರ Mr. 407).

ಸಾಯುಗೀನ sāmyingina. (fr. ಸಂಯುಗ). Relating to war or battle; warlike, skilled in war.

ಸಾಂವತ್ಸರ sāmvatsara. (fr. ಸಂವತ್ಸರ). Yearly, annual, perennial. 2, an astrologer, an almanac-maker.

ಸಾಂವತ್ಸರಿಕ sāmvatsarika. = ಸಾಂವತ್ಸರ. (Sk.; My.).

ಸಾಂಕುತಿಕ sāmsayika. (fr. ಸಂಕುತ). Doubtful, doubtful: in doubt, uncertain, irresolute.

ಸಾಂಸಾರಿಕ sāmsargika. (fr. ಸಂಸಾರ). Contagious (as a disease, My.).

ಸಾಂಸಾರಿಕ sāmsārika. (fr. ಸಂಸಾರ). Worldly, belonging to the world (My.).

ಸಾಂಸ್ಥಿಕ sāmsiddhika. (fr. ಸಂಸ್ಥಿ). Effected naturally, belonging to nature, natural, innate (B. 5, 219).

ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಾಂಸ್ಥಿಕā. The immediate result of action (ಅಗರವನ ಫಲ Mr. 72).

ಸಾಕ sāka. = ತಾಕ 2, ಸಾಕ, etc. Heat (My.).

ಸಾಕಂ sākaṁ. With, together with, at the same time (Kā. Mr. 535).

ಸಾಕಲ್ಯ sākaḷya. (fr. ಸಕಲ). Totality, entireness, completeness; the whole, entire, all (Śmd. 61).

ಸಾಕಲ್ಯವಚನ sākaḷya-vācāna. A complete person.

ಸಾಕಾರ sa-ākāra. Having form, having any shape or definite figure, figurate; having one's real form; a definite shape. See Bp. 1, 29; 20, 2; 26, 25; J. 26, 67; Dp. 1, 4: 61, 5.

ಸಾಕಿ sāki. N. of females among amārtā and mādhyā Brāhmaṇas (My.). — ಸಾಕಿ. -ಅಕ್ಕ. N. (My.).

ಸಾಕಿಸು sākisū. To cause to bring up, etc. (C.).

ಸಾಕು sāku. 1. To bring up, to foster, to rear, to nurse, to keep, to protect, to preserve (ರಕ್ಷಣೆ Śmd. Dh.; Śm. 78; Bp. 3, 79; J. 28, 16; C.; T. cf. ಸಲಕು; Sk. ಚರ, to foster). ಒಂದು ಸಾಕುವುದು (ಧಾತಿ Mr. 312). ಸಾಕದ ತಾಯಿ (ಧಾತಿ Si. 451). ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಣೆ ಉಣ್ಣಿಸಿದರೆ ಅಕ್ಕ ಸಾಕಾಳೇ?—ಸಾಕದ ಮಗ ಸಾಕ ಸೇರಿಕಾಳೇ? (Prva.).

ಸಾಕು sāku. 2. Bringing up, fostering, etc. — ಸಾಕು ಕೊಡು. To give to another person to bring up (My.). — ಸಾಕುತಂದೆ. A foster-father (My.). — ಸಾಕುತಾಯಿ. A foster-mother (My.). — ಸಾಕು ತೆಗೆ. To take and rear as a child; to adopt (My.). — ಸಾಕುಮಗ. A foster-son: an adopted son (My.). Feminine ಸಾಕುಮಗಳ. (My.). — ಸಾಕುಮಗ. A foster-animal, etc. (My.).

ಸಾಕು sāku. 3. (= ಸಾರ್ವಂ, 3rd person singular future of ಸಾರಿ 1). He, she or it is sufficient or enough. they are sufficient, etc. (C.). 2, sufficiency. sufficient, enough (C.). 3, enough! (as exclamation denoting disdain, ತಿರಸ್ಕಾರ Śm. 78; C.; ಅಮರ, ಕರಣ, ನಿ, ನಿಷೇಧ Si. 469). ಸಾಕಿಮುದು (ಹಸ್ತವಾರಣ, ವರ್ಷಾ, ಪಂಚಾರಾ Nr.). See Bp. 13, 29; 14, 10; 37, 12, 52; 40, 12; 42, 18; 49, 23; 50, 67, 72; Bh. 1, 8, 7. 8. 10; 1, 10, 22; 2, 19; 6, 35. ಭಕ್ತವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು (Prv.). ನೆಗಳ ಹಗಲು ಬದಲುವದಿಲ್ಲ; ಇವರು ಮಾತ್ರ ಬನ್ನ ಕೂಗಿದರೆ ಸಾಕು. ಯಾವತ್ತು ಕೂಗಿ ಹತ್ತಿ ಕಲಕಲಾಟ ಎನ್ನ ಕುತ್ತರ (B. 2, 73). ಕೃಷಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯು ಅದರಲ್ಲಿ (ಮದ್ದಿನಲ್ಲಿ) ದಿವ್ಯ ಸಾಕು, ಮಹಿಮೆ ಸುಖ್ಯ ಬುದಿಯಾಗುತ್ತದೆ (4, 62; see also 4, 139). (In Śmd.)

Canara ಸಾಕು is used in the sense of "he, she or it is likely", e. g. ಮದ್ ಬರಲಕ್ಕೆ ಸಾಕು). — ಸಾಕಾಗು. -ಅಗು. To become or be sufficient (C.; Si. 230). ಸಾಕಾದವು ಇರುವಿಕೆ (ಎಧಾ, ಸಮುದ್ರಿ Si. 339); ಸಾಕಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ಉಪ್ಪಾಗಿರುವಿಕೆ (ಕುತಲ 457). ಸಾಕಾಗುವವು ಹಿಟ್ಟು (B. 5, 129). 2, to become or be unnecessary, not to be required or desired, to go against one's will; to become or be disquietful (C.). — ಸಾಕು ಮಾಡು. To make or let be sufficient (My.). 2, to avoid, to give up (Si.). ಪರಪೀಡಾದಿಗಳನ್ನು ಸಾಕು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಎಯಾಮ, ಎಯಮು); ಜನ್ಮಾಗಿ ಸಾಕು ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡುವದು (ಸಂಯಾಮ, ಸಂಯಮ Si. 393). 3, to cause to feel disquiet, to trouble (ನನ್ನನ್ನು or ನನಗೆ, etc., My.). — ಸಾಕು ಸಾಕು. rep. (Bp. 11, 39).

ಸಾಕು saku. 4. To throw (cf. ಹಾಕು, and Tu. ಸಾದಿ, ಹಾದಿ, a road). ಸಾಕರ್ ಪಟ್ಟಿದು (ನುನ್ನ, ಕ್ಷಿಪ್ರ Hiā.; is ಸಾಕು an error of the copyist?).

ಸಾಕು saku. 5. A pretence, pretext, excuse, palliation (Tē.; T. ಹಾಕು; R.).

ಸಾಕೇತ sākēta. N. of the city Ayōdhyā or Onda (My.).

ಸಾಕೈ sakkī. = ಸಕ್ಕಿ. Thh. of ಸಾಕ್ಷಿ. (Smd. 346).

ಸಾಕ್ಷರ sa-aksara. Having or containing syllables or letters.

ಸಾಕ್ಷಾತ್ sa-aksāt. Before the eyes, in sight of, in presence of, before. 2, eye to eye, visibly, evidently, openly, manifestly; truly, certainly (ಸೂನ್ಯತ, ದಿಬಿ Nn. 113). 3, visibly present, visibly manifested as, like. 4, a particular way of manifestation (ವಾರ್ತಾವಿಶೇಷ, ವಾರ್ತಾವಿಶೇಷಣ 113). 5, one's own sphere or country (ತನ್ನಯ ಸೀಮೆ 113). 6, disease (ಗದ, ರೋಗ 113). 7, a weapon (ತಸ್ತ, ಅಯುಧ 113). — ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಮ್ಮ. A maternal brother (My.).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಾಕ್ಷāta. Thh. of ಸಾಕ್ಷಾತ್. — ಸಾಕ್ಷಾತ್ಯಮಿಮ್. The very Bōmma, Bōmma himself (Bp. 55, 33).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸು sākshāt-karisa. To place clearly before one's mind (My.); to see with one's own eyes (My.).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ sākshāt-kāra. Perception with one's own eyes or mind (My.; ಉಪಲಬ್ಧ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ G.).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತ sākshāt-kṛita. Perceived or experienced; done by self. (R.).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ರಿಯಮ್ಮಕ sākshāt-triyambake. Śiva himself, the very Śiva (Bp. 54, 32).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಾತ್ಮರ sākshāt-parātpara. The highest (God) himself (Bp. 51, 30).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರದ್ವ sākshāt-brabma. The very Brabma (Śiv. 5, 35).

ಸಾಕ್ಷಾತ್ವಿಷ್ಣು sākshāt-vishṇu. Vishṇu himself, the very Vishṇu (My.).

ಸಾಕ್ಷಿ sa-akshi. = ಸಕ್ಕಿ, ಸಾಕ್ಷಿ. Observing, witnessing, seeing. 2, attesting, testifying, giving evidence. 3, evidence, testimony. 4, an observer; an eye-witness; any witness (in law). ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಿದರೆ ಮೋಕ್ಷ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಪೂಜ್ಯಕ್ಕೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ, ಬಾವಿಗೆ ಫಲವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. — ಮಣ್ಣುಬೇವರಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ (Prva.). See Bp. 35, 50; 53, 71; 54, 51; Bh. 3, 17, 15. — ಸಾಕ್ಷಿ ಪಾಟಿಪಾಟಿ. A list of witnesses (My.). — ಸಾಕ್ಷಿ ಪಟ್ಟಿ. = ಸಾಕ್ಷಿ ಪಾಟಿಪಾಟಿ. (My.). — ಸಾಕ್ಷಿ ಪಟ್ಟಿ. Subsistence-money given to attending witnesses (My.).

ಸಾಕ್ಷಿ ಕ sa-akshika. = ಸಾಕ್ಷಿ. See ಅಕ್ಷಿ, ಸ.; Śiv. 5, 35.

ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಧಿ sākshi-gāra. A man bearing witness, a witness (My.).

ಸಾಕ್ಷಿ ದಾರ sākshi-dāra. = ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಧಿ. (My.; B. 5, 265).

ಸಾಕ್ಷಿ ವಾಚ್ಛಾಲಿ sākshi-vācchāli. A deposition of evidence (My.).

ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರನೆ sākshi-vicārapē. The examination of witnesses (My.).

ಸಾಕ್ಷಿ ಭೂತ sākshī-bhūta. Established by testimony (Bp. 32, 3). 2, being witness, bearing witness to (My.).

ಸಾಗ ಸಾಗ್ರ. = ಸಾಗು 2. — ಸಾಗ ಮಾಡು. = ಸಾಗು ಮಾಡು. (B. 5, 114). — ಸಾಗವಾಗು. = ಸಾಗು ಆಗು. (B. 5, 115).

ಸಾಗದ ಸಾಗ್ರಾದೆ. The forest tree Sleichera trijuga (My.; Van Someren).

ಸಾಗವಾನ sāgamāna. Thh. of ಸದಗಮನ. See ಯುಧಾತ್ಯ.

ಸಾಗರ ಸಾಗ್ರ. (fr. ಸಾಗು 3). The state of extending one's self and bending forwards. — ಸಾಗರ ಬೀದು. To extend one's self and bend forwards (S. Mhr.).

ಸಾಗರ ಸಾಗರ. (fr. ಸಗರ). The ocean (said to have been named sāgara by Bhagīratha who is said to have brought the waters of Gaṅgā from heaven and led them to the sea, calling this sāgara after his ancestor king Sāgara; another legend asserts that the bed of the ocean was dug by the sons of Sāgara). 2, a kind of computation of time (Ūpr. 9, 49; Abh. P. 1, after 66, 67 & 68). ಪಾಗಾರಾ ಹಾದಿದವನು ಸಾಗರ ಹಾದ್ಯಾನೇ? (Prv.).

ಸಾಗರಾಮ್ಬರೆ sāgara-ambare. She who is ocean-clothed: the earth (Mr. 91).

ಸಾಗವಳಿ ಸಾಗ್ರ-pāli. = ಸಾಗುವಳಿ, q. v. (My.). ಸಾಗವಳಿ ಮಾಡೋಣ (ವ್ಯವಸಾಯ G.).

ಸಾಗವಾನ sāgavāni. Made of or belonging to teak wood (My.; Mhr.).

ಸಾಗವಾನು sāgavānu. The teak tree or wood (My.; Mhr., H.).

ಸಾಗಿಸು sāgisu. To cause to go or go on (as a ship, B. 3, 119); ಹಡಗು ಸಾಗಿಸುವ ಹುಟ್ಟು (ಕ್ಷೇಪಣ G.); — to carry on, to cause to proceed or advance, to perform or do (as any kind of work, C.; B. 3, 18, 32; 4, 16, 134; 5, 285); to conduct (as any business or affairs, C.; B. 3, 74); to carry on (as commerce, C.; B. 3, 80); to manage (as a household, C.; J. 10, 23; as temples, Bp. 51, 52); to convey (any things, C.; J. 5, 72); to sustain, to maintain, to foster (as children, Bp. 24, 61; 39, 23; J. 32, 29), to nourish (as the belly, B. 1, 10; 2, 32). 2, to keep in or bring into a state of cultivation, to cultivate (as land). ತಾನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕೂಲಿಯವರಿಗೆ ಬೇರೂರಿಸಿ ಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ (B. 5, 35).

ಸಾಗು sāgu. 1. To go, to move forward, to proceed (as a ship, B. 3, 117, 119; as a person, J. 19, 31; 22, 41; C.; B. 3, 123; 4, 123); to proceed or advance (as work, C.; B. 5, 285); to go, to proceed

My.). ಬೋಧಕನಾದರೆ ಸಾಧಕ ಮಾಡಲಿ! (ನಮ್ಮ ಹಾದಿಗೇನು ಅಡ್ಡಿ? (Prv.).

ಸಾಧಕತಮ ಸಾಧಕಾ-tama. *Very effective.*

ಸಾಧನ ಸಾಧನಾ. = ಸಾಧನೆ 2. *The act of accomplishing, effecting, achieving, performing, executing.* 2, settling. 3, accomplishment, completion, complete attainment of any object. 4, a means of accomplishing or effecting, means of obtaining, efficient cause, a means, an expedient (ಅಯುತ Nn. 114); an instrument, an agent. 5, an implement, a utensil, an apparatus (ಗೃಹೋಪಕರಣಂಗಳ್, ಮನೆಯ ಸಮಸ್ತ ಮುಟ್ಟುಗಳು 114; ಗೃಹಕ್ಕೆ ಎಸೆನ ಮುಟ್ಟುಗಳ್ Mr. 501); any weapon (ಕುಶಾದಿಯುಪಕರಣ 501). 6, the instrumental case (in grammar). 7, the penis. 8, matter, materials, ingredient, a substance, a thing; a drug, medicine. 9, property, wealth (ವಸು, ಧನ 114; ವಸು 501). 10, a component part of an army, any military apparatus, force, army (ಪಡೆ, ಸೇನೆ 114). 11, aid, assistance, an assistant. 12, substantiation, proof, establishment of the truth, proving, demonstration. 13, a document (My.). 14, a reason or premise leading to a conclusion, middle term in a syllogism. 15, ಲೋಕವರ್ತನ (ಲೋಕಯುತವರ್ತಿಸು ವೃತ್ತಿ 114; 501). 16, accomplishing anything by magic or incantations, magic. 17, obtaining (ಪಡಿಯುವಿಕೆ Si. 437); enforcement of payment or settlement (of a debt), compelling the delivery of anything, infliction of a fine. 18, good works as secondary means of obtaining purity and emancipation, the observance of moral and ceremonial duties (ಉತ್ತಮಕಾರ್ಯ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯ 114; ಕಾರ್ಯ 501). 19, advantage, profit. 20, friendship. 21, the act of subduing, overcoming, mastering. 22, subduing by charms, stupefying, fascinating. 23, exercise, practice (My.). 24, conciliating, propitiating, worshipping. 25, expressing, denoting; a mark, a sign (ಅಂಕ, ಕುರುಹು 114). 26, a man endowed with fame (ಅಸಯುತ, ಕೀರ್ತಿವಿದನನನ್ನ ಪುರುಷ 114). 27, savor (ಅನ್ನಮುಖ್ಯರುಚಿಸಂಧಯ, ಅನ್ನವೊಂದ ರುಚಿಗಳು 114; ಅನ್ನದಿರುಚಿವಾರ 501). 28, a point of the compass (ಅಸೆ, ದಿಕ್ಕು 114). 29, a bodily organ; the three karapas called mana, vaṇa and kāya (ಕರಣತ್ರಯಂಗಳ್, ಮನವಚನಕಾಯವೆವ್ವು ತ್ರಿಕರಣ 114). 30, torture (ಹೀಡೆ 501). 31, killing, destroying. 32, killing metals (e. g. mercury), depriving them by oxidation, etc. of their metallic properties for medicinal or alchemical purposes. 33, burning on the funeral pile, obsequies. 34, setting out, proceeding, going. 35, going after, following. 36, various modes of writing verses (ಚಿತ್ರ Nn. 8). ಮಾನಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಧನಂ (Prv.). See Kāv. III, 8, B, 30; B. 8, 92; 4, 147. 190; 5, 128. — ಸಾಧನಂಗುಡು. -ಂ-ಕುಡು. To give the (necessary) substances (Sāv. 2, 64). — ಸಾಧನ ಸಮುಕ್ತು. Materials and means (My.).

ಸಾಧನೆ ಸಾಧನೇ. = ಸಾಧನ Nos. 17 (J. 28, 22; My.) and 28 (My.). ಗರುಡಸಾಧನೆಯ ಮನೆ (ತೃವಗೃಹ, ಖಲೂರಿ Mr. 197). 2, = ಸಾಧನ No. 4 (B. 5, 89. 195). — ಸಾಧನೆ ಮಾಡು. To practice (with or on, My.). 2, to compel the delivery of anything (taken away), to recover (My.).

ಸಾಧಾ ಸಾಧಾ. = ಸಾಧಾ 2, etc. Plain, simple; plain, mere, pure, etc. (Mhr., H.). — ಸಾಧಾಉಡುಗೆ. A plain cloth (B. 5, 239). — ಸಾಧಾಪೋಷು. A couple of plain dōtaras

woven together (B. 8, 102). — ಸಾಧಾದೋಷತರೋಷು = ಸಾಧಾಪೋಷು. (B. 8, 102). — ಸಾಧಾಬಟ್ಟೆ. A plain cloth (B. 5, 217). — ಸಾಧಾಬಡತನ. Para poverty (B. 5, 133).

ಸಾಧಾರಣ ಸಾಧಾರಣ. (fr. ಸ-ಧಾರಣ). Belonging or applicable to many, common to many or all, general, universal, common, joint. 2, equal, like, similar. 3, middling, ordinary (My.; Mhr.). 4, generic. 5, a common rule or precept or one generally applicable. 6, specific character. 7, the forty-fourth year of the cycle of ages (My.). ಸಾಧಾರಣವಾಣಿ, generally (My.; B. 3, 117); is an ordinary or common way (My.).

ಸಾಧಾರಣತಃ ಸಾಧಾರಣ-taḥ. Generally (B. 4, 96. 164).

ಸಾಧಾರಣಧರ್ಮ ಸಾಧಾರಣ-dharma. Common or universal duty. (My.).

ಸಾಧಾರಣರೀತಿ ಸಾಧಾರಣ-riti. An ordinary, common manner (B. 2, 1).

ಸಾಧಾರಣ ಸಾಧಾರಣ. = ಸಾಧಾರಣ (B. 5, 200).

ಸಾಧಿತ ಸಾಧಿತ. Effected, completed, finished, achieved, accomplished, succeeded; settled, fulfilled; substantiated, proved; made good, settled, discharged, recovered; obtained; fined; amerced, punished by fine, made to pay; awarded (as a punishment or fine); subdued, mastered; enabled to effect or obtain. See ಪ್ರ-

ಸಾಧಿಸ್ಥ ಸಾಧಿಸ್ಥ. Best, most excellent; very fit, most proper or right; hardest, very hard or firm.

ಸಾಧಿಸು ಸಾಧಿಸು. To accomplish, to effect, to perform, to do, to complete, to settle (Smd. 6; B. 4, 13); to observe (J. 10, 15). 2, to substantiate, to prove, to establish, to vindicate (My.; Si. 48). 3, to compel the delivery of anything (taken away), to recover (My.). 4, to obtain, to acquire (Āpr. 8, 84; J. 2, 26; 10, 38; My.; B. 4, 19. 121). 5, to subdue, to overcome, to conquer (Āpr. 7, 29; Smd. 188. 260; Bp. 16, 15; Ā. Bp. 47, 11); to master (as say vidyā, My.). 6, to practice. ಸಾಧಿಸಿದ ಸುಖ ಸುಖವೆಂದು (Prv.). 7, to charge (upon another, My.). 8, ಸಾಧಿಸುವ ಸುವರ್ಣವು (Sip.). ಸಾಧಿಸಲು ಪಟ್ಟ (ಸಾಧಿತ Nn. 146). ಸಾಧಿಸು ಮಾಡಿದ್ದು (ಸಾಧಿತ G.). See ಹೊತ್ತು.

ಸಾಧಿಸುವಿಕೆ ಸಾಧಿಸುವಿಕೆ. = ಸಾಧಿಸುವ (ಕರಣತ್ರಯ Si. 133).

ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಧಿಸುವ. Accomplishing, effecting, fulfilling, carrying out, etc. ಹಗಲಯ ಸಾಧಿಸುವ (ವೈಕುಂಠ, ಪ್ರಭಾತಂ ವೈಕುಂಠಾರ್ತನ Nr.).

ಸಾಧೀಯ ಸಾಧೀಯ. Better, more excellent; more proper or right, very proper or right, very handsome, harder, firmer, very hard or firm.

ಸಾಧು ಸಾಧು. = ಸಾಧ 1, ಸಾಧು 1. Accomplished, perfect, excellent, good, eminent. 2, virtuous, honorable, pure, righteous, faithful, honest; mild or gentle in disposition (used also of beasts, My.). 3, correct, pure, classic (as a language, etc.). 4, fit, proper, right. 5, pleasant, beautiful. 6, well-born, noble, of honorable or respectable descent. 7, a good or honest man; a saint, a sage, a well done! good! indeed.

ಸಾಧುವನ ಸಾಧುವನ. Goodness (ರೂಪ Mr. 501). 1, good, etc. person (My.).

ಸಾಧುವನ ಸಾಧುವನ. A cry of "good!" (My.).

ಸಾಧುವಾಹಿ *sādhn-vāhi*. Carrying well: a good horse, well-trained horse.

ಸಾಧುವೃತ್ತಿ *sādhn-vṛtti*. Good profession or means of living; good or excellent practice, moral and ritual observances. (My.).

ಸಾಧ್ಯ *sādhya*. To be accomplished or effected, to be done; to be formed. 2, accomplishable, practicable, feasible, attainable, being within one's power (to get, etc., ಛನ, ಸಾಧ್ಯವಾದುದು Nn. 15; ಛನ Mr. 510). 8, to be proved or demonstrated. 4, to be inferred or conjoined (in logic). 5, to be subdued or mastered, subduable, to be conquered, conquerable. 6, to be cured, curable (as a disease). 7, accomplishment, perfection. 8, an object to be accomplished (in law), the thing to be proved or established by proof, the matter in debate. 9, the major term in a syllogism, the subject of a proposition. 10, a class of celestial beings. ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೇಲೆ ಆದೀತೇ? (Prv.).

ಸಾಧ್ಯಸಿದ್ಧಿ *sādhya-siddhi*. The effecting of what has to be done. 2, the establishing of what has to be proved. 3, the success of an undertaking, accomplishment. 4, proof, conclusion. (R.).

ಸಾಧ್ಯನ *sādhya*. Fear, terror.

ಸಾಧ್ಯಿ *sādhvi*. A chaste or virtuous woman; a faithful wife.

ಸಾನ *sāna*. 1. Destroying; bringing to an end. See ಅನ.

ಸಾನ *sāna*. 2. Tbh. of ತಾನ. (ನಾಯಕ Sm. 31).

ಸಾನ *sāna*. 3. Thh. of ಸ್ನಾನ (My.).

ಸಾನಂದ *sa-ānanda*. Possessed of joy, happy, delighted, enjoying happiness, endowed with happiness;—joy, happiness. See Bp. 2, 21; 8, 6; 35, 5; 43, 17; 53, 7; J. 11, 2; 28, 59. — ಸಾನಂದವೇನು. N. (Bp. 58, 69).

ಸಾನಜಾಗ *sāna-hāga*. = ಸಾನಜೋಗ. (My.).

ಸಾನಜೋಗ *sāna-bōga*. = ತಾನಜೋಗ, etc. (My.).

ಸಾನಿ *sāni*. A second; a companion; a fellow, an associate, a colleague (in an office, etc., My.; Tē.; H.); also used in the feminine gender, see e. g. ದೊರೆಸಾನಿ. — ಸಾನಿಗುಮಾಸ್ತ. A fellow-gnāmāsta (My.). — ಸಾನಿತಾನಜೋಗ. A fellow-*sānabhōga* (My.).

ಸಾನು *sānu*. Level ground on the top or edge of a mountain, table-land (ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲು Nn. 90, 108; ಲಿಲಿಯ ಪೊರೆ Mr. 97). 2, a summit; a point, end, top.

ಸಾನುಕೂಲಿ *sa-anukūla*. Friendly, well disposed; amiable, favourable; well equipped (My.).

ಸಾನುನಯ *sa-anunaya*. Courteous, kind, civil, polite.

ಸಾನುನಾಸಿಕ *sa-anunāsika*. Nasal (My.).

ಸಾನುಭವ *sa-annbhava*. Possessing fruition or experience; one who enjoys or experiences (Bp. 40, 82). 2, fruition, experience (3, 80; 6, 28; 8, 20).

ಸಾನುಭಾವ *sa-annbhāva*. = ಅನುಭಾವ No. 2 or 3. (Bp. 33, 2).

ಸಾನುಮತ *sānu-mat*. A mountain.

ಸಾನುಮತ *sa-anumata*. Assented to, concurred with; approbation, assent. See ಸೇರ.

ಸಾನುಮತಿ *sa-anumati*. Approbation, assent (My.).

ಸಾನುಮನ್ತ *sānu-manta*. = ಸಾನುಮತ. (ಬೆಟ್ಟ Mr. 96).

ಸಾನುಮಾನ *sa-anumāna*. Dependent on or associated with inference. (R.).

ಸಾನುರಾಗ *sa-annrāga*. Attached, passionate, impassioned. 2, affection, love, passion, desire (Bp. 24, 50; 85, 3; J. 3, 22).

ಸಾನುಸ್ವಾರ *sa-annsvāra*. Having the nasal mark *annsvāra*. (My.).

ಸಾನೆ *sānē*. = ತಾನೆ, q. v. (My.). Thh. of ಸೇನೆ. (T. ಜೇನೈ, an army; a great many).

ಸಾನ್ತ *sānta*. 1. = ಸನ್ತ 1. (My.). Cf. ತಾನ್ತ.

ಸಾನ್ತ *sānta*. 2. (Tbh. of ತಾನ್ತ?). Śiva (ಉಮೆಯಾಳ್ವ etc. Ct. II, 5; ಶಿವ Kk. 5; ಕಪ್ಪರ Sm. 2). — ಸಾನ್ತಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. Pārvaṭi; N. (My.). — ಸಾನ್ತಾಯಿ. -ಅಯಿ. = ಸಾನ್ತಮ್ಮ. ಉ ಮೈಲೆ ತಿಮ್ಮಲೆ ಮಾಯಿ, ಕಪ್ಪು ಜೊಡೋಲೆ ಸಾನ್ತಾಯಿ (Prv.).

ಸಾನ್ತ *sa-anta*. 3. A word with final ಸ (Sm. 274, 328).

ಸಾನ್ತಪನ *sāntapana*. (fr. ಸನ್ತಪನ). A sort of severe penance.

ಸಾಂತಿ *sānti*. Thh. of ತಾಂತಿ. (Sm. 335).

ಸಾನ್ತವಿ *sāntva*. (ತಾನ್ತವಿ). Consolation, consoling, comforting; conciliation; conciliatory, pleasing or mild speech (ಅತ್ಯರ್ಥಮಧುರ, ಸೊಗಸುನ ಮಾತು Nr.).

ಸಾನ್ತವಿನ *sāntvana*. (ತಾನ್ತವಿನ). = ಸನ್ತವನಿ. The act of appeasing or consoling; speaking kindly and in a conciliatory manner; friendly salutation and inquiry, courtesy, complaisance (ಪ್ರೀತಿ, ಅನುನಯ, ಪ್ರಣಿವಾಹ, ಸನ್ಮಯ್ಯಹ Hk.).

ಸಾನ್ತವಿವಾದ *sāntva-vāda*. Speaking in a kindly and affectionate manner. (R.).

ಸಾನ್ತವಿತ *sāntvita*. (ತಾನ್ತವಿತ). Consolated, comforted. (R.).

ಸಾನ್ದು *sāndu*. (Sm. 48). = ಸಾದು 1.

ಸಾನ್ದುಪ್ಪಿಕ *sāndupṭika*. (fr. ಸನ್ದುಪ್ಪಿ). Present perception of a result, immediate consequence. Cf. ಸಾನ್ದುಪ್ಪಿಕ.

ಸಾನ್ದು *sāndra*. Thick, close, dense, compact; clustered together, collected, united in a mass; coarse, gross; strong, stout, robust (ಶಿವ, ದಟ್ಟವು Nn. 6; ಛನ, ದಟ್ಟ 15; ಶಿವ Mr. 495); much, abundant, excessive, vehement, intense; unctuous, oily; viscid, smooth, soft, bland; pleasing, agreeable. 2, a thicket, a wood; a heap, a cluster. 3, a fragrance (ಸಾದು Mr. 386).

ಸಾನ್ದುತ್ವ *sāndratva*. The state of being thick, etc. etc. See ಮನ್ದಯಿಸು.

ಸಾನ್ದುಪದ *sāndra-pada*. N. of a *vṛtta* (Ch.).

ಸಾನ್ದುನಂದ *sāndra-ānanda*. Excessive or great joy (Cpr. 3, 98).

ಸಾನ್ದುಯ್ಯ *sānnāyya*. = ಸನ್ದುಯ್ಯ. Any substance mixed with ghee, etc., and offered as an oblation with fire (= ಹ ಎಸಾ).

ಸಾನ್ದುಧ್ಯ *sānnidhya*. (fr. ಸನ್ನಿಧಿ). Nearness, vicinity, proximity; presence. (Bp. 19, 46; 28, 12; 24, 20; J. 10, 19, 20).

ಸಾಪ *sāpa*. 1. = ಸಾಪ. (B. 5, 116, 117).

ಸಾಪ *sāpa*. 2. Thh. of ತಾಪ. (Sm. 335).

ಸಾಪತ್ನಿ *sāpatna*. (fr. ಸಪತ್ನೀ). Born from a rival wife, belonging to fellow-wives; a son of a rival wife (ದಾಯಾದ್ಯ Mr. 812; Bh. 1, 8, 6).

ಸಾಪತ್ನಿಕ *sāpatnikē*. The state of being a rival wife. See ಕೃತ.

ಸಾಪತ್ಯ *sāpatnya*. The son of a rival wife. 2, a rival, an enemy, an adversary. 3, the state or condition of a rival wife; rivalry, ambition, enmity. (My.).

ಸಾಪಿಂಧ್ಯ *sāpindya*. (fr. ಸಪಿಂಡ್ಯ). Connection by presenting obsequial offerings to the same Manes, consanguinity, kindred, kin. — ಸಾಪಿಂಧ್ಯಶ್ರಾದ್ಧ. = ಸಪಿಂಡ್ಯಶ್ರಾದ್ಧ or ಸಪಿಂಡ್ಯಶರಣ. See s. ನಿಮಿತ್ತಶಫಲ.

ಸಾವೆ ಸ್ಕಿಪ್. = ಬಾವೆ. A mat (ಬಟ್ಟೆ, ಕಿರೀಟೆ St. 308; My.; St. 165).

ಸಾವೇಕ್ಷ್ಯ *sa-apēksha*. Having regard or respect to, dependent on. (Kāvy. II, 2, B, 1. 2).

ಸಾವೇಕ್ಷ್ಯ *sa-apēkshā*. See s. ಬಯಕೆ, in G. = ಬಯಕೆ.

ಸಾವತ್ವದ ಸ್ತಾಪದಾ. (fr. ಸಪ್ತಪದ). Belonging to seven steps, produced by or depending on seven steps.

ಸಾವತ್ವದೇನ ಸ್ತಾಪದಾ. Circumambulation of the nuptial fire by the bride and bridegroom in seven steps. 2, friendship (easily contracted), intimacy.

ಸಾಫ *sāpha*. = ಸಾಫ. (Cb. 20).

ಸಾಫಲ್ಯ *sāphalya*. (fr. ಸಫಲ). Productiveness, fruitfulness; profit, advantage; success. (Grj. 4, 41).

ಸಾಫಲ್ಯಶ್ಚೈ ಸಾಫಲ್ಯಾತ್ವಾ. The state of having productiveness, etc. (Bp. 5, 51).

ಸಾಫ ಸಾಫು. = ಸಾವ 1, ಸಾಫ. Clean (My.; Mbr., H. ಸಾಫ); free from moral impurity; pure; free from disease, clear of blemish; smooth, even; plain, clear, simple, fair (as a piece of composition, speech, etc. (Mhr., H.). 2, ruin, utter destruction (My.; Tē.).

ಸಾಬಿ ಸಾಬ. = ಸಾಬೇಬ. (My.; see ಸಾಬಾ).

ಸಾಬೀತು ಸಾಬಿತು. = ಸಾಬೀತು. Sound, firm; proved, established (My.; Mbr., H. ಸಾಬೀತು, ಸಾಬೀತು).

ಸಾಬೀತು ಸಾಬಿತು. = ಸಾಬೀತು. (My.).

ಸಾಭಿಪ್ರಾಯ ಸಾ-sābhīprāya. Having an aim or purpose, persevering, resolute; having a meaning or sense. (Kāvy. III, 3, B, 166; Rāv. 6, after 182).

ಸಾಭಿಲಾಷೆ *sa-abhīlāshē*. Desire, eagerness, wish, passion (J. 26, 6).

ಸಾಮ *sāma*. 1. Calming, tranquillizing, soothing; reconciling, conciliating, appeasing; *conciliation*, speaking kindly, kindness; gentleness, mildness (ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಸುಖ Mr. 4, 58; ತದ್ವಚನು Ct. II, 49). 2, negotiation, peaceable or conciliatory behaviour (as one of the four means of success against an enemy, ಸಮ್ಯಕ್ Mr. 267, see ಹತುರೋಪಾಯ). 3, N. of one of the three principal *vēdas* (arranged for chanting).

ಸಾಮ *sāma*. 2. Tbh. of ಸಾಮ. (My.; see ಸಾಮವರ್ಣ). — ಸಾಮಕುಸುಮಿ. The weed *Goudoucaulon glabrum* Cass. (Z.).

ಸಾಮಕೆ ಸಾಮಕಿ. See Mr. s. ವಾಕೆ.

ಸಾಮಗ್ರಿ *sāmagri*. (fr. ಸಮಗ್ರ). Entireness, wholeness, etc.; a collection or assemblage of implements or materials, apparatus, goods and chattels, furniture, effects, year. (Cpr. 2, after 14; Kāvy. III, 3, B, 144; My.; B. 4, 12). — ಸಾಮಗ್ರೀಸನ್ನಾಹ. Preparation of all materials or things (My.).

ಸಾಮಜ ಸಾಮ-ja. Arising from conciliation, produced by gentleness of conduct or kindness. (J. 6, 28). 2, produced by the *sāmavēda*. (J. 28, 8). 3, an elephant (ನಿ

ವಾಣಿ, ಅನಿ Mn. 19; ಕದಲಿ, ಅನಿ 43; J. 6, 9, 28; 28, 9; 31, 11); N. of an asura.

ಸಾಮಜಾರಿ ಸಾಮaja-ari. The enemy of the elephant a lion (Bp. 55, 22).

ಸಾಮಜಾಸುರ ಸಾಮaja-asura. The asura Sāmaja or Gajāsura (Bp. 46, 18).

ಸಾಮತಿ ಸಾಮati. Tbh. of ಸಾಮ್ಯತೆ. Likeness; a comparison, a simile (My.; Tē.).

ಸಾಮನಿ ಸಾಮani. = ಬಾಮನಿ (Colebr.).

ಸಾಮನ್ತ ಸಾಮanta. (fr. ಸಮನ್ತ). = ಸಾವನ್ತ. Bordering, bounding, neighbouring. 2, a neighbour. 3, a neighbouring king; a *feudatory or tributary prince*, the chief of a *tribe* (paying tribute to a lord paramount); a leader, general, captain, champion. 4, neighborhood. — See Bp. 61, 39.

ಸಾಮನ್ತಿ ಸಾಮanti. = ಸಾಮನ್ತಿಗೆ, etc. ಹಳದಿ ಸಾಮನ್ತಿ (ಕೆ.ವಿ. ಪುಸ್ತಕ St. 139).

ಸಾಮನ್ತಿಗೆ ಸಾಮantigē. = ಸಾಮನ್ತಿ, ಸಾವನ್ತಿ, ಸಾವನ್ತಿಗೆ, ಸೇವೆ, ಸೇವೆಗೆ q. v. ಹಸರುಸಾಮನ್ತಿಗೆ (ಹೇಮಪುಸ್ತಕ, ಹಸರುಮಲ್ಲಿಗೆ St. 139).

ಸಾಮರಸ್ಯ ಸಾಮarasya. (fr. ಸಮರಸ). Union of *essence*, essential union (Bp. 51, 20).

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಾಮarthyā. (fr. ಸಮರ್ಥ). Sameness of aim or object, sameness or oneness of meaning or signification. 2, adequacy, fitness, capacity, the state of being entitled. 3, force, power, might, ability, capability. *ಸಾಮರ್ಥ್ಯ*. fortitude (ಪ್ರವೀಣ, ಪೌರ್ವ, ಪರಾಕ್ರಮ, etc. St. 293; Cpr. 2, 62, 71; Bh. 1, 8, 13, 26). 4, sense or force of words, signification (see ಪದ್ಧತಿ). 5, wealth. 6, interest, advantage.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆ ಸಾಮarthyāt. The state of having force, power, etc. (Grj. 10, 67).

ಸಾಮವರ್ಣ ಸಾಮ-varṇa. Tbh. of ಸಾಮವರ್ಣ. (Snd. 346).

ಸಾಮವಾಕ್ಯ ಸಾಮ-vākya. A conciliatory expression (My.).

ಸಾಮವಾಯಿಕೆ ಸಾಮavāyika. (fr. ಸಮವಾಯು). Belonging to an assembly or association, collective; relating to close or intimate connection. 2, a minister or councillor (ಪ್ರಧಾನ G.). 3, the chief of a company or corporation.

ಸಾಮವೇದ ಸಾಮ-vēda. = ಸಾಮ 1 No. 3. (C.).

ಸಾಮವೇದಿ ಸಾಮ-vēdi. A Brāhmana who studies the *sāmavēda* (Bp. 9, 43; 56, 27, 36); N. (15, 25; 24, 74; 57, 1, 2, 5).

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮājika. (fr. ಸಮಾಜ). Relating or belonging to an assembly. 2, an *associate or spectator of an assembly*, member of an assembly.

ಸಾಮಾನ ಸಾಮāna. = ಸಾಮಾನು, q. v. (B. 5, 125, 240). ಸಾಮಾನ ಗುಣವು ಏನು? (Prr.).

ಸಾಮಾನಿಕೆ ಸಾಮānika. Equal, of the same position (Cpr. 9, 53).

ಸಾಮಾನು ಸಾಮānu. = ಸಾಮಾನ. Instruments; apparatus, furniture; goods, chattels, things, articles (C.; B. 3, 14, 4, 60; 5, 122; St. 84, 381; Br.; Mhr., H. ಸಾಮಾನ); a thing, an article (My.).

ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮānya. (fr. ಸಮಾನ). = ಸಾಮಾನ. Common, general, universal, generic, equal. 2, vulgar, ordinary, middling, common-place, insignificant, low (see ಸಾಮಾನು).

3, community, generality, universality. 4, totality, entireness. 5, common or generic property, specific property. 6, kind, sort, genus or species. 7, equality or sameness of meaning (Śmd. 144. 152). 8, = ಸಾಮ್ಯ 1, the connection of different objects by common properties (Kāv. III, 3, B, 96 seq.).

ಸಾಮಾನ್ಯಕಾಲ ಸಾಮಾನ್ಯ-ಕಾಲ. Time in general. See ಪೂರ್ವ.

ಸಾಮಾನ್ಯಬಿಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ-khaṇḍa. A section of words that differ in form, but have the same meaning (Mr. 423 seq.).

ಸಾಮಾನ್ಯತೆ ಸಾಮಾನ್ಯತೆ. The state of being common, etc.; that of being low, etc. See ಸತ್ಯ.

ಸಾಮಾನ್ಯಧರ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ-dharma. Common or universal duty (My.).

ಸಾಮಾನ್ಯಪ್ರವೇಶ ಸಾಮಾನ್ಯ-pravēśa. The occurrence of an astrologically unlucky moment (My.).

ಸಾಮಾನ್ಯಬಲ ಸಾಮಾನ್ಯ-bala. A common force, a force in general. See ದೃ.

ಸಾಮಾನ್ಯಮಾಲಾಬಂಧ ಸಾಮಾನ್ಯ-mālābandha. A common garland. See ಅದಾಂಶ.

ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣ ಸಾಮಾನ್ಯ-lakṣaṇa. A generic definition or sign, a definition comprising many individuals, a specific characteristic. (R.).

ಸಾಮಾನ್ಯರೂಪ ಸಾಮಾನ್ಯ-rūpa. A common form, a form in general. See ಪೂರ್ವ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯ. An ordinary woman (Bp. 40, 88). 2, one of the transcendental perceptions in the nyāya philosophy.

ಸಾಮಾನ್ಯಸಾಮಾನ್ಯ-sāma-ābhāsa. Mere appearance of conciliation or negotiation (Ūpr. 6, after 22).

ಸಾಮ ಸಾಮಿ. 1. Half; blamably.

ಸಾಮ ಸಾಮಿ. 2. = ಸಾಮ. Tbh. of ಸಾಮಿ. (Śmd. 128. 368; Bp. 35, 27; 51, 7).

ಸಾಮಧೇನಿ ಸಾಮಧೇನಿ. (fr. ಸಮಧ). A particular prayer recited on adding fuel to the sacrificial fire.

ಸಾಮಪಕ್ವ ಸಾಮಿ-pakva. Half-ripened (Ūpr. 6, after 55).

ಸಾಮಾಪ್ಯ ಸಾಮಿ-pya. (fr. ಸಮಾಪ). Nearness, vicinity, proximity, contiguity; nearness to the deity. (Grj. 3, after 69; Bp. 1, 30; 24, 33).

ಸಾಮಾಪ್ಯಪದ ಸಾಮಿ-pya-pada. The state of being near to the deity (V. 14, after 106).

ಸಾಮು ಸಾಮು. Gymnastics, feats of strength (My.; Br.; H.). ಸಾಯುವ ತನಕ ಸಾಮು ಕಲಿತರೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವದು ಯಾವಾಗ? (Prv.).

ಸಾಮುದ್ರ ಸಾಮುದ್ರ. 1. (fr. ಸಮುದ್ರ 1). Oceanic, marine, sea-born. 2, a seafarer, a mariner. 3, sea-salt.

ಸಾಮುದ್ರ ಸಾಮುದ್ರ. 2. (fr. ಸಮುದ್ರ 2). An impression or mark on the body, spot.

ಸಾಮುದ್ರಿಕಾಲಕ್ಷಣ ಸಾಮುದ್ರಿಕ-lakṣaṇa. Characteristic spots, lines, etc. on any part of the body and their interpretation (My.).

ಸಾಮುದ್ರಿಕಾಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಮುದ್ರಿಕ-śāstra. A treatise on the interpretation of spots, etc. upon the body (My.).

ಸಾಮುದ್ರಿಕ ಸಾಮುದ್ರಿಕ. -ಕಾ. Spots, lines, etc. on the body and their interpretation (My.; ಮನುಷ್ಯನ ರೇಖೆ ಮುಕ್ತಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ G.).

ಸಾಮಿ ಸಾಮಿ. = ಸಾಮಿ 1, q. v. Tbh. of ಸಾಮಿ No. 5. (My.). ಸಾಮಿ ಕಾದು (ಸಾಮಿ 81. 164).

ಸಾಮೀದ್ಭವ ಸಾಮಿ-udbhava. An elephant.

ಸಾಮೀದಭಾರ ಸಾಮಿ-upaśāra. A mild and moderate application, operation or curative. 2, a mild, conciliating measure. (B. 4, 72; 5, 170).

ಸಾಮೀದಾಯ ಸಾಮಿ-apāya. A mild remedy, moderate measure, gentle means. 2, negotiation, as one of the upāyas or means of success against an enemy (My.).

ಸಾಮ್ಪರಾಯ ಸಾಮ್ಪರāya. (fr. ಸಮ್ಪರಾಯ). Relating to war or battle, warlike. 2, belonging to the future. 3, contention, conflict. 4, the future, future life. (R.).

ಸಾಮ್ಪರಾಯಿಕ ಸಾಮ್ಪರāyika. Relating to war, military, strategic; warlike; calamitous; relating to the other world or a future state, future. 2, a war-chariot. 8, war, battle.

ಸಾಮ್ಪ್ರತ ಸಾಮ್ಪ್ರata. (fr. ಸಮ್ಪ್ರತಿ). Fit, proper, becoming. 2, the present time. ಸಾಮ್ಪ್ರತ, ಸಾಮ್ಪ್ರತ, at present, now. (B. 4, 139. 214; 5, 265).

ಸಾಮ್ಪ್ರದಾಯ ಸಾಮ್ಪ್ರadāya. (fr. ಸಮ್ಪ್ರದಾಯ). Custom, practice, a custom (C.; Bp. 5, 42; V. 9, 32; B. 4, 88).

ಸಾಮ್ಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಮ್ಪ್ರadāyika. Relating to tradition or popular doctrine or practice. (My.).

ಸಾಮ್ಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಮ್ಪ್ರadāyika-stha. A man carefully observant of the doctrines and customs of his forefathers (My.).

ಸಾಮ್ಪ್ರ ಸಾಮ್ಪ್ರ. Attended by Ambā or Dargā: Śiva (Bp. 9, 41). 2, N. of a Yādava (J. 7, 2; 12, 12; 24, 69). — ಸಾಮ್ಪ್ರಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಸಾಮ್ಪ್ರವ. Śiva along with Ambā. (My.).

ಸಾಮ್ಪ್ರಜ್ಯ ಸಾಮ್ಪ್ರājya. Tbh. of ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ. (My.; Tē.).

ಸಾಮ್ಪ್ರಜ ಸಾಮ್ಪ್ರaji. 1. Tbh. of ಸಾಮ್ರಾಜಿ. Benzoin (M. ಸಾಮ್ರಾಜಿ, ಸಾಮ್ರಾಜಿ; T. ಸಾಮ್ರಾಜಿ; Tē. ಸಾಮ್ರಾಜಿ, ಸಾಮ್ರಾಜಿ); frankincense (ದೋವಾನ My.). — ಸಾಮ್ರಾಜಿತ್ವ. An oil extracted from sāmrājī (My.).

ಸಾಮ್ರಾಜ ಸಾಮ್ರājī. 2. N. of a country (Mr. 282); a horse of that country (Mr. 282; Rāv. 6, after 11; Bh. 7, 7, 46; Tē. ಸಾಮ್ರಾಜಿ).

ಸಾಮ್ಯ ಸಾಮ್ಯ. 1. (fr. ಸಮ). Evenness; equality, parity, sameness, equipoise; likeness, similarity (ಸಂ Śmd. Dh., Śm. 108; ಪೂರ್, ಅನ್ವ, etc. Ūt. I, 88; ತೋಡು, ದೊರೆ, ತೋಡಿ, etc. II, 25; ಪೂರ್, etc. II, 32; ಪಾಂಗು, ಭಂಗಿ II, 101; ಪಡಿ, ಪಾಟಿ, ಪಾಂಗು, ಏವಳಿ, etc. Śm. 55; ಪಾಂಗು 88; ತೋಡು 91; ಪಡಿ 95); a comparison, a simile; harmony, tempo, equal time in music and dancing; equability; impartiality, indifference; = ಸಾಮಾನ್ಯ No. 8, the connection of different objects by common properties (Kāv. III, 3, B, 61. 96 seq.).

ಸಾಮ್ಯ ಸಾಮ್ಯ. 2. Tbh. of ಸಾಮ್ಯ (Bp. 51, 21; My.); My. also: fees that, for the performance of particular ceremonies, are to be given to pūjāris, purōhitas and jūyissas.

ಸಾಮ್ಯತೆ ಸಾಮ್ಯತೆ. = ಸಾಮಿ. Equality, sameness. ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನ ಸಾಮ್ಯತೆಯ ಕೊಡ ತಕ್ಕದ್ದೋ, ಅ ವಸ್ತು (ಉಪಮಾನ G.).

ಸಾಮ್ಯತ್ವ ಸಾಮ್ಯatva. = ಸಾಮ್ಯತೆ. (ದಾಟಿ Śm. 90).

ಸಾಮ್ಯಪ್ರತಿತಿ *sāmya-pratiti*. Notion of similarity (Kāvy. III, 3, B, 80).

ಸಾಮ್ಯಾವಸ್ಥೆ *sāmya-avasthā*. Equal state, equipoise.

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ *sāmrajya*. (fr. ಸಮ್ರಾಜ್). Complete or universal sovereignty, empire, dominion. (Ūpr. 4, after 24; Bp. 21, 25; 54, 84; 61, 7; B. 4, 227).

ಸಾಮ್ರಾಸ *sāmraṣi*. = ಸಾಮ್ರಾಸಿ 1. A kind of perfume.

ಸಾಯ್ ಸ್ಯಾ. = ಸಾಯು. (Śmd. 58). To die, to de cease, to depart from life (ಮೃತಿ Śmd. Dh.; ಅದ್ವಿ, ಕದ, ಬಿದ, ಅದ್ವಿ Śmd. I; Ūpr. 5, 74; Abh. P. 6, 62; 6, after 36; 8, 15; 13, 56; 16, after 71; Bp. 13, 14. 16. 17. 26; 14, 20; 15, 2; 22, 53; 24, 12; 32, 50; 35, 33; 42, 5; 43, 14; 46, 20. 23. 58; 49, 18; 50, 31. 37; 52, 8; 56, 16; 57, 32; 60, 24; J. 11, 84; 12, 44; 20, 14; 24, 1; 25, 59; T., M. ಖಾ; Tē. ಚಡ್ಡು; Tu. ಸಯ್, ಸ್ಯ; the word may be connected with ಸಯ್ 2, or with ಸಯ್ 1 and ಖಾಡು). P. p. ಸತ್ತು. ಸತ್ತಂ (Śmd. 285). Present and future participle (instead of ಸಾಯು) frequently ಸಾವ, q. v. ಸತಾತ (ಪರಾಸು, ಉಪಸ ವ್ಯುತ್ಪನ್ನ, ಪ್ರಸಾತ, ಸಂಸ್ಥಿತ, ಮೃತ Hā.). ಸತ್ತಂ (ಮೃತ, ಸಂಸ್ಥಿತ, etc. Mr. 894); ವತಿ ಸತ್ತವಳು (ವಿಧವೆ 308). ಸತ್ತವನ ಸುತರನ್ನು, ಒಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ವಿಶ್ವ Nr.). ಸಾಯಲವೇಡಿ, ಕಾಣು ಕಾಯನ ದರೆಯಂ ಗಾಂಗೇಯ, ಕೇರ್ (Śmd. 64 Māb.). ಸತ್ತು ಹೋದರೆ ನಿನ್ನಗದತ್ತ ಣದು ಮೋಕ್ಷಮ್, ಅಯ್ಯ? ಸತ್ತು ಹೋಗದವಿಲ್ಲವಮ್ ಇರಲು ಮೋ ಕ್ಷದ ಗೊತ್ತು ತಿಳಿ! (Sp.). ಸತ್ಯವನ್ನಾದರೇ ಸತ್ತ ಹಾಗಿರ ಬೇಕು; ಸತ್ಯವನವಾದುಮ್ ಉಸುಂದರೆ ಸತ್ತವರಿಗತ್ತ ಹಾಗಕ್ಕು (Sp.). ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವರೆವು ವಿಧವಾ ನುಡಿ ಯಾಕೆ? ಬಿತ್ತಿದರೆ ಬಿಡು ಬಿಡವನ್ನ ಗಿಡ ತಾ ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುವೆ? (Sp.). ಸಜ್ಜನರು ಸಾಯಲೋಡಿ ನಿರ್ವರರು ಮದುವರು; ಬೌದ್ಧನಕ್ಕಾರಿ ಸತ್ತರೇನ? ದೇಹದ ಕಟ್ಟಿ ಹರಿದನೆ! (Sp.). ಸಾಯಲಾದಾನೆನಲು ಬಿನ್ನ ಬಿಡುವರೆ ಮೃತ್ಯು? (Dp. 4).

ಸಾಯು ಸ್ಯಾ. 1. Tbh. of ಸಹಾಯ. ಸಾಯುವಿಲ್ಲದ ಸಾಯು ಸತ್ಯವಾ ದರೆ ಏನು? (Dp. 167).

ಸಾಯು ಸ್ಯಾ. 2. End, close, termination (see ಅವನ). 2, the close of day, evening.

ಸಾಯಂ ಸ್ಯಾಮ. In the evening (ಬಯ್ಯನಲ್ಲಿ Nr.).

ಸಾಯಕ ಸ್ಯಾಕಾ. An arrow. 2, a sword. ಸಾಯಕದ ಪುಂಜ (ಕೆಯ್ಯೆಡಿ Kk. 39).

ಸಾಯಂಕಾಲ ಸ್ಯಾ-ṇ-kāla. Evening, eventide (ದಿವಸಾನ್ತಮಪ್ಪ ಇರುಳು Mr. 66; ಸಾಯು Śi. 476).

ಸಾಯಂನ ಸ್ಯಾಂತಾನಾ. Belonging to evening, vesper time. (Ūpr. 8, after 4).

ಸಾಯರು ಸ್ಯಾರ್ನ. Excuse, custom (My.; Br.; Mhr., H.).

ಸಾಯಸ ಸಾ-āyasa 2. Exertion, trouble, difficulty, weariness (Bp. 55, 86; Abhā. 1, 32).

ಸಾಯಾಹ್ನ ಸ್ಯಾ-ahna. Evening, eventide. (My.).

ಸಾಯು ಸ್ಯಾ. 1. = ಸಾವೆ 2. Cream; any cream-like laver (Mhr. ಸಾಕ; see ಕಡ್ಡಾಕೆ, ಕಾರ).

ಸಾಯು ಸ್ಯಾ. 2. Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ. See ಗೋ. — ಸಾಯಿದೇವ. N. (Bp. 56, 41; 58, 10). — ಸಾಯಿದೇವಿ. N. (Bp. 59, 6).

ಸಾಯಿರ ಸ್ಯಾರಾ. Tbh. of ಸಪ್ತ. ಸಾಯಿರ ಗಣ್ಣಿರ್, ಸಾಯಿರ ಪಣ್ಣಿರ್, ಸಾಯಿರ ಮನೆಗರ್ (Śmd. 111).

ಸಾಯು ಸ್ಯಾ. = ಸಾಯ್. (C.; ಪದು G.). P. p. ಸತ್ತು. ಸತ್ತ ವನು (ಪರಾಸು, ಪರೀತ, ಪ್ರೇತ, etc. Śi. 297); ಸಾಯುವನು (ಪಂಚ ತೆ, ಕಾಲಧರ್ಮ, ದಿವ್ಯಾನ್ತ, ಪ್ರಲಯ, ಅತ್ಯಯ, ಅನ್ತ, ನಾಶ, ಮೃತ್ಯು, ಮರಣ, ನಿಧನ 297); ಗಣ್ಣನು ಸಾಯಿದೇ ಇರುವಾಗಲೇ ಮಿಣ್ಣನ ದನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ ಹಾದರದ ಮಗನು (ಕುಣ್ಣ 192); ಗಣ್ಣನು ಸತ್ತ ಮೇರೆ ಮಿಣ್ಣನ ದನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ ಹಾದರದ ಮಗನು

(ಗೋಲಕ 198); ಸತ್ತ ಕಡುವನ್ನು ಕದ ಲಕಲು (ದೇವತಾ 321). ಸತ್ತ ದಿವಸದಿನ್ನ ಹತ್ತು ದಿವಸದ ತನಕ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮ (ದೇವತಾ 321); ಗಣ್ಣ ಸತ್ತ ಬದಕ ಕೆಮ್ಮು ಸೀರೆಯ ಉಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿರುವನು (ಸಾ ತ್ಯಾಯನ); ಗಣ್ಣ ಸತ್ತ ಬದಕ ಕಾರಪುರುಷನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂರು (ಗುಡ); ಸತ್ತ ತಾಯಿ ತನ್ನಿಗರ್ ಸಲುಪಾಗಿ ಕೊಡುವ ಅನ್ನ (297); ಗಣ್ಣ ಸತ್ತವಳು (ವಿಧವೆ, ವಿಧವೆ); ಗಣ್ಣ ಸತ್ತ ಬದಕ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ (ಸಕೇತಿ G.). ೪ ಸೆಟ್ಟಿಯು ಒಮ್ಮೆ ಸೆಟ್ಟಿಮೇರೆ ಸತ್ತನು (Śi. 2, 39). ತಾಯಿ ತನ್ನಿಗರ್ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಮ್ಮನ್ನು ಹೋದಾನ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಅನ್ನೇ ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು (2, 40). ಎರಸೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮ್ ಕನು... ಸಾಯುವಾಗ (8, 14). ಕೋಪನಿರ್ವಹನು (Coperation) 71 ವರುಷದವನಾಗಿ ಸತ್ತನು (5, 169).

2, power to be lost (as that of the foot, hand or tongue), use to be gone (as that of teeth), truth to be gone (as that of the tongue, i. e. of a promise, My.). ಸತ್ತ ಕುಲ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಜಲೇ? — ಸತ್ತ ಮಗುವಿನ ಕಣ್ಣು ಸಾರಿ. — ಸತ್ತ ಮಗುವಿನ ಹೆಣ್ಣು ತಾರಾಬಲ ಕೇಳದ ಹಾಗಿ. — ಸತ್ತ (i. e. ಸತ್ತವನ) ಮುಕ್ಕ ಎತ್ತ ದಿಟ್ಟಿ ರೇನು? ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹಾನಿಹಾಲು, ಹೆತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾತನಾಲು. — ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹಾಲು ಹೆತ್ತು. — ಸತ್ತವನ ಕಾಲು ತಟ್ಟಿದ ಹಾಗಿ. — ಸತ್ತವರ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದವರ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ. — ಸತ್ತು ಸಗ್ಗ ಕೂತರಲ್ಲಿ. ಇದ್ದು ಬೈವಾ ಕೂತರಲ್ಲಿ. — ಸತ್ತವರ ಮನೆಗೆರೆ ಕೆಟ್ಟವರು ಯಾರು? ಎಂದರೆ ಸತ್ತವನೇ ಕೆಟ್ಟನು. — ಸತ್ತವರಿಗೆ ಅತ್ತರೆ ಅತ್ತವರು ಸಾಯರೇ. — ಸತ್ತ (i. e. ಯಾರೂ ಸತ್ತನೆನ್ನು) ಸುದ್ದಿಯನ್ನಾದರೂ ಸಪ್ಪಿ ಕೂಡ ಹೇಡು! — ಸಾಯುವ ತನಕ ಸಾವು ಕಲಿತರೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಯಾವಾಗ? — ಸಾಯದಿದ್ದರೆ ಸಾವಿರ ಸೋವಿಗೆ ಕಣ್ಣೇನು. — ಸಾಯುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುದ್ದಿವನೇ ಜವರಾಯ. — ಸಾಯುವವರಿಗೆ ದೇವರು ಕೆಟ್ಟವರಿಗೆ ನೆಣ್ಣಿರಲ್ಲಿ. — ಸಾಯುವೆನೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಬಿಡುಳು ಅತ್ತ ಹಾಗಿ. — ಬನ್ನ ಬನ್ನವರು ನಿನ್ನಿಸಿದರೆ ಗಣ್ಣ ಸತ್ತ ಮಾಲು ಬಿಟ್ಟು ಕೊ ದೀತೇ? — ದಾತವರು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ, ಸೀತವರು ಸಾಯುವದಿಲ್ಲ. — ಮಗನಿಗೆ ಮಾತ ಸತ್ತರೇನು? ಸೋಸಿಗೆ ಅಪ್ಪ ಸತ್ತರೇನು? — ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೊತದಕ್ಕೂ ಮುಖ ಸಿಗ್ಗ ಸತ್ತದಕ್ಕೂ ಮಕ್ಕವೇನು? — ರೋಗದವರೂ ಸತ್ತರೆ ಕೋಳ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? — ಸಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತವಿಲ್ಲ, ಹಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬದುಕಿದವನಿಲ್ಲ. — ಸೆಟ್ಟಿಯ ವಾಯು ಸತ್ತಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯ ದು. — ಸೊಟ್ಟು ಸೊಲ್ಲಿಗೆ ನಲ್ಲನಾದರೆ ಸಾಯೋ ಪಯಸ್ಸರ ಎತ್ತು ಎ ಲ್ಲರು? — ಹೇದಾದರೆ ತಾಯಿ ಸಾಯುತ್ತಾಳೆ, ಹೇದಿಬಿದ್ದರೆ ತನ್ನಿ ನಾಯ ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ (Prva). See Sp. 2. ಗುಗ್ಗ 01. — ಸತ್ತು ಸತ್ತು ಕೂಡ. To have a hair-breadth escape, to recover from a dangerous disease (C.; B. 2, 31). — ಸತ್ತು ಸತ್ತು ಬದುಕು. — ಸತ್ತು ಸತ್ತು ಉದ್. (My.). — ಸಾಯ ಕೊಲ್ಲು. To murder, to kill (Śi. 865, 398). — ಸಾಯಗೊಳಸುವೆ. — ಕೊಳಸುವೆ. Slaughter (ಪ್ರವಾಸಗ, ನಿಬರ್ಹಣ, ಮಾರಣ, etc. Śi. 297).

ಸಾಯುಜ್ಯ ಸ್ಯಾಜ್ಯಾ. (fr. ಸಯುಜ್). Intimate union, identifica tion, absorption into the divine essence. (Grj. 2, after 68; Bp. 1, 31; 58, 54; J. 5, 30).

ಸಾರ್ ಸಾರ್. 1. = ಸಾರು, (ಸೇರಿ). To come or go near or to, to approach; to be or become near; to join, to associate one's self to; to come to hand, to be obtained; to come about; — to come or go (ಸಮೀಪಾಗಮನ Śmd. Dh.); — to be applied or used (Śmd. 29, 91). P. p. ಸಾರ್ವ. ಸಾರ್ವ (Śmd. 50, 55). ಸಾರ್ವ (i. e. ಸಾರ್ವಂ, Bp. 1, 35). ಎತ್ತ ಕೆಯ್ಯಳ್ ಮುತ್ತಿದನ, ಅತ್ತಿತ್ತುತ್ತತ್ತಂ ಸಾರ್ವರ್ ಇನ್ನಿತ್ತಾರ್ (Śmd. 145). ಮರಣಂ ಸಾರ್ವಂ (156). ಇದೆ ಇದೆ ಸಾರ್ವ ದ್ವರ್ ಗಣಾಕಳೆ ಪೇಣ್ಣ ಮುಹೂರ್ತಂ! (281). ಅರಯ್ಯಾರು ಸಾರ್ವ (277). ಸಾರ್ ಕೆಲವರು ಕೂಡಿ ಕುಡಿಯ (ಸಹಪಾಸ Mr. 221). ಸ ಬಗ್ಗ ಸಾರ್ವ ಗವಿ! (Bāghā. 17, 69). See Ūpr. 2, 45. 12. 1 34; 6, 83; 8, 51. 71; Grj. 4, 68; 9, after 58; Bp. 41.

44, 13. 30; 55, 5; 60, 50; Ṛ. Bp. 8, 12; Rāy. 4, after 14; 5, 21; 5, after 114; 5, 122; 9, 7; J. 4, 21. 58; 7, 16; 8, 5; 11, 40; 16, 11; 17, 2; 26, 4; 81, 30; Rām. 8, 2, 16; ಕೆಯ್, ಜಿಸನಂ, ಮೆಯ್.

ಸಾರ್ ಸ್ಕರ. 2. = ಸರ್ 1, q. v. P. p. of ಸಾರಿ.

ಸಾರಿ ಸ್ಕರ. (Thh. of ಸಾರ). ಸಾರಿಪ್ಪ ಬೂದಿ (ಇದ್ದರ, ಫಸ್ಟ, ವಿಧಾತಿ, etc. Mr. 48).

ಸಾರ ಸ್ಕರ. Scaffolding (My.; T.; Tē. ಚಾರವೆ, ಸಾರವೆ, ಸಾರುವೆ, ತಾರ). — ಸಾರಕಟ್ಟು = ಸಾರ. (C.).

ಸಾರ ಸ್ಕರ. Going, moving, proceeding (see ಅನು-, ಪರೀ-, ಪ್ರ-, ಎ, ಸಂ-). 2, essence, substance; the substantial or essential part of anything (ರಸ ರ್ತ. 1, 70); the best or choicest part (ಶ್ರೇಷ್ಠಮ್ ಅಗುವದು Śmd. 867 Cm.); the quintessence; the matter (of a hook, speech, etc.); real meaning, main point, real truth. 3, marrow. 4, pith (ಕೆಡ್ಡು Nn. 80; ತಾರವೆ, ಕೆಡ್ಡು 28). 5, the sap of trees and plants (see ಪದು). ಮರದ ಸಾರ (ಕೆಡ್ಡು Śm. 87). 6, nectar. 7, the matter formed in a hole or nioer, pns, any impure matter (ಮಲ 80). 8, semen virile (ಇನ್ನಿಯ 80). 9, strength, power, vigour, prowess, valour, heroism (ತಾಯ್, ಪರಾಕ್ರಮ 80). 10, firmness, hardness. 11, worth, excellence, highest degree of perfection. 12, wealth, goods, riches (ವಸ್ತು 80). 13, a climax (in rhetoric), one of the vāstavas (Kāvy. III, 8, B, 8. 54-56). 14, a compendium, summary, epitome. 15, water. 16, fresh butter. 17, steel. 18, impure carbonate of soda. 19, a fish (ಬಲಚರ, ಮಾನು 80). 20, sickness, disease; misery, etc. (ಮುಖ 80). 21, propriety fitness. 22, essential, substantial; vigorous, strong, hard, etc. (ಸ್ಥಿರ, ಸುಸ್ಥಿರ 80). 23, excellent; good, sound, best. 24, real, true, genuine. 25, sound (as an argument), thoroughly proved. 26, a decree, a judgment: a verdict (Mhr.). ಸಾರ ಬಲ್ಲವ ಸರ್ವಜ್ಞ (Prv.). — ಸಾರಂಗಿಡು. -ಂಕಿಡು. Sap or essence to be lost (Abh. P. 7, 87).

ಸಾರಕ ಸ್ಕರ. Causing to go; oarthartio, laxative. See ಉತ್, etc.

ಸಾರಕ ಸ್ಕರ. = ಸಾರಕ, q. v. (ವೆಣ್ಣೆಳಿ Śm. 28. 29).

ಸಾರಗ ಸ್ಕರ. = ಸಾರಂಗ. A spotted antelope, a sort of deer (My.; ಕೆಮ್ಮುಬಣ್ಣದ ಹುಲ್ಲೇ ಹೋರಿ, ತಮ್ಮರ Śl. 169).

ಸಾರಗಾನ ಸ್ಕರ. An exosilent song (Bp. 1, 7).

ಸಾರಗುಣ ಸ್ಕರ. A person of choice qualities. See Bp. 2. ವಾರಣಿ.

ಸಾರಗ್ರಾಹಿ ಸ್ಕರ. Extracting the essence or best part of anything. (My.; Śl. 410).

ಸಾರಘ ಸ್ಕರ. (fr. ಸರಘ). Coming from the bee: honey.

ಸಾರಂಗ ಸ್ಕರ. = ಸಾರಗ. Of a variegated colour, variegated, spotted; a variegated colour (ಶಬಲವರ್ಣ Nn. 34; Mr. 508). 2, the spotted antelope; a deer, the spotted deer, Axis macneatus (Gz.; ಕುರಂಗ 34; ಪೃಷ್ಠ 508; ಶೃಂಗಿ Mr. 162). 8, a lion. 4, an elephant (ಗಜ, ಅನೆ 84). 5, the cūlaka bird, Cuculus melanoleucus (ಚಾತಕ, ಚಾತಕಪಕ್ಷಿ 84; ಚಾತಕ 508; ಧೃಂಗ, etc. Mr. 171). 6, a large bee. 7, a kind of horse (ಅಶ್ವಪಾತಿ 84; ಕುರಂಗುಲ 508). 8, a cloud (ಅಭ್ರ, ಮೇಘ 84; ಘನ 508). 9, a horn (ಶೃಂಗ, ಕೋಡು 84). 10, the eyes (ಕಂಗಲ್, ಕಣ್ಣುಗಲ್ 34). 11, oamphor. 12, pleasing, beautiful (ಕಮನೀಯ, ಮನೋಹರ 34). 13, gold. ಕರಿಯ ರೇಖೆಯನುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ (ಕೃಷ್ಣಸಾರ);

ಬಿಳಿಯ ರೇಖೆಯನುಳ್ಳ ಸಾರಂಗ (ದುರು); ಬಿಳುಪು ಘನಮಾದ ಸಾರಂಗ (ನೃಂಕು); ಕೆಡ್ಡಿನೆಯ ಗುಡ್ಡಸಾರಂಗ (ತಮ್ಮರ Nr.). — ಸಾರಂಗ ಬಣ್ಣ. A variegated colour (B. 3, 55).

ಸಾರಂಗಧರ ಸ್ಕರ. āraṅga-dhara. Śiva (My.).

ಸಾರಂಗ ಸ್ಕರ. āraṅgi. A kind of fiddle. (My.; Tē.). ಸಾರಂಗಿ ವಾ ದಿಸುವ ಬಿಲ್ಲು (ಕೋಣ G. 164); ಎಣೆ ಸಾರಂಗಿ ಮುನ್ನಾದವುಗಳ ಧ್ವನಿ (ನಿಕ್ಷಣ, ನಿಕ್ಷಣ 288).

ಸಾರಜ್ಞ ಸ್ಕರ. āra-jña. Acquainted with the essence, etc. (My.).

ಸಾರಜ್ಞಿ ಸ್ಕರ. āra-jñi. A female who knows the essence, etc.: a female friend (ಮಿತ್ರ, ಸಖಿ, ಸಹಚರಿತೆ, etc., ಕೇವಿ Mr. 305). **ಸಾರಜಿ ಸ್ಕರ.** āra-ji. = ಸಾರಜಿ, ಸಾರಜಿ. A "chariot", a gig, a huggy, etc. (My.; Tē.).

ಸಾರಜ್ ಸ್ಕರ. āra-ji. Nearness, proximity (Abh. P. 9, 38. 100).

ಸಾರಜ ಸ್ಕರ. āra-ji. Causing to go or flow. 2, dysentery, diarrhoea (ಬಗುಳ್ Śmd. Dh.). 3, a term used in sāṅgita (Bp. 19, 8).

ಸಾರಜಿ ಸ್ಕರ. āra-ji. A canal, a drain, a channel, a water-pipe. 2, the camel on which the āravāna sits (My.). See ಪರಿ ಕಣಿ, ಪರುಕಣಿ.

ಸಾರಜಿ ಸ್ಕರ. āra-ji. A sieve, a strainer (ರನ್ನಿ, ಬಾಲನಿ Mr. 208).

ಸಾರಜಿ ಸ್ಕರ. āra-ji. = ಸಾರವಣಿ. Applying to, plastering, smearing, smoothing (with oow-dnng, water, etc., C.; Prii. 8, 4; Bp. 4, 8; 47, 14; Ṛ. Bp. 5, 5. 51; Rām. 1, 13, 5; V. 14, 51; J. 17, 27). — ಸಾರಜಿ ಯ್. To plaster, to smooth (Śēv. 2, 72).

ಸಾರಜಿ ಸ್ಕರ. āra-ji. Thh. of ಚಾರಣ. See ಅಂಕುಸ.

ಸಾರತಮ ಸ್ಕರ. āra-tama. Most excellent, etc. (My.).

ಸಾರತರ ಸ್ಕರ. āra-tara. Worthier, more or very excellent, etc. (Bp. 40, 80; My.).

ಸಾರಥಿ ಸ್ಕರ. āra-thi. (fr. ಸರಥ). A charioteer, a coachman.

ಸಾರಥಿತನ ಸ್ಕರ. āra-thitana. = ಸಾರಥ್ಯ. (J. 13, 21).

ಸಾರಥ್ಯ ಸ್ಕರ. āra-thya. The office of a charioteer, charioteering, driving. (J. 18, 9).

ಸಾರವೆ ಸ್ಕರ. āra-dē. Thh. of ತಾರವೆ. (ತಾರವೆ Kk. 9; ಅರವಿನ್ದಧವನ ಅರಸಿ Śm. 8). — ಸಾರವೆಯಾಳ್. -ಅಳ್. Brāhmā (ಬ್ರಹ್ಮನು Śm. 8).

ಸಾರಭಂಜಿಕೆ ಸ್ಕರ. ārahānjikē. = ತಾಲಭಂಜಿಕೆ, q. v.

ಸಾರಮತಿ ಸ್ಕರ. āra-mati. Good disposition of mind (Bp. 54, 41. 65).

ಸಾರಮೇಯ ಸ್ಕರ. āra-mēya. (fr. ಸರಮಾ). A dog. (Bp. 55, 45. 54). ಸಾರಮೇಯಂಗಲ್, the two four-eyed brindled watch-dogs of Yama.

ಸಾರಯ್ಯ ಸ್ಕರ. ārayya. = ಸಾರಿ. See s. ಸಾರವಣಿ.

ಸಾರನ ಸ್ಕರ. āra-va. (fr. ಸರಯು). Being on or belonging to the river Sarayu.

ಸಾರವಣಿ ಸ್ಕರ. āra-vaṇi. = ಸಾರವಣಿ. (ಸಾರಯ್ಯದು Śā.; Kk. 69; Abh. P. 12, 3; Mhr. ಸಾರವಣಿ).

ಸಾರವತಿ ಸ್ಕರ. āra-vati. N. of a plant (ಹಾಡಗ Mr. 184).

ಸಾರವಾಣಿ ಸ್ಕರ. āra-vāṇi. One who has strength, etc.; a scholar (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 223).

ಸಾರವಾನ ಸ್ಕರ. āra-vāṇa. A camel-driver, a caravaneer (My.; B. 4, 181; Mhr., H.).

ಸಾರವೆ śāraye. = ಸಾರ. (My.).

ಸಾರಕನ śāraka. (fr. ಸರಕನ). = ಸಾರಕನ. See SL s. ಉಪದಾರ.
ಸಾರನ śārasa. (fr. ಸರಸ and ಸರಸ). Relating or belonging to a pond. 2, the Indian crane, *Ardea sibirica* (ತತವತ್ಸ, ಸಾರಸಪಕ್ಷಿ Nn. 49; ವಿಹಂಗ, ಪಕ್ಷಿಭೇದ Nn. 56; ಪುಷ್ಕರ, ವೆಣ್ಣು ಲಕ್ಷಣ Mr. 172). 3, a flamingo; a goose (ಹಂಸ 56; ಮರಾಲ Mr. 521). 4, a lotus (ಬಿಜ, ತಾವರೆ 56; ಅಮೃತ 521). 5, the tree *Pterospermum acerifolium* (ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ Mr. 117). 6, the ghāṭaṭe tree (ಗಾವಟಿ, ಗಾವಟಿಯ ಮರನು 56; ಗಾವಟಿ Mr. 142). 7, death, Yama (ಮೃತ್ಯು 56; ಕಾಲನ 521). 8, a mountain (ಗಿರಿ, ಪರ್ವತ 56; ಸಕಲಗಿರಿ 521). 9, nearness, proximity (ಸಮಾನ, ಹತ್ತಿರ 56). 10, a shrewd, sharp man (ಘೋಷ, ಚತುರನು 56). 11, = ಸಾರಸನ, a girdle or zone (ಮೇಖಲೆ, etc., ಉದಿವಾರ Mr. 344; ಕಾಂಡ, ಒಡ್ಡಣ ಓಬ.). — ಸಾರಸವಕ್ಕ. -ವಕ್ಕ. = ಸಾರಸ No. 2 or 3. ಸಾರಸವಕ್ಕಿಯ ಧ್ವನಿ (ಕಳ ಕಳ ಸೊ.).

ಸಾರಸನ śārasana. = ಸಾರಕನ. A woman's zone or girdle; a military bell or girdle (ನಮವಿನ ಪಟ್ಟಿ, ಒಡ್ಡಣ; ಪುರುಷನು ಅಂಗ ತೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಿದ ವಸ್ತ್ರ G.).

ಸಾರಸವದನೆ śārasa-vadanē. A lotus-faced female (Bp. 46, 49).

ಸಾರಸಿ śārasī. A female Indian crane.

ಸಾರಸ್ವತ śārasvata. (fr. ಸರಸ್ವತಿ). Relating or belonging to the river Sarasvatī. 2, relating to the goddess Sarasvatī. 3, eloquent, learned. 4, N. of the country about the Sarasvatī river. 5, N. of a muni. 6, N. of a particular class of Brāhmanas. 7, connected with saṁskṛita (ಸಂಸ್ಕೃತಸಮ್ಪನ್ನವಾದ G.; ಪ್ರಾಕೃತ B. 4, 128).

ಸಾರಸ್ವತಪುರ śārasvata-pura. N. of a town (J. 17 sum.; 17, 18-20. 56).

ಸಾರಾಂಶ śāra-aṁśa. Essence, substance; asp, pith; scope, purport; an abstract, epitome (ಪ್ರಾಪ್ತರ್ಯ G.; B. 3, 93; My.; Mhr.).

ಸಾರಾಯ śāraya. 1. = (ಸರಾಯ, etc.), ಸಾರಾಯ. Spirituous liquor, arrack, gin (My.; Tō. ಸಾರಾ, ಸಾರಾಯ, ಸಾರಾಯ; T., M. ಸಾರಾಯ). ಸಾರಾಯ ಕುಡಿಯೋಣ (ಅನುತರ್ಪಣ, ಮದ್ಯ ಪಾನ G.). — ಸಾರಾಯಗಿಡ್ಡಂಗಿ. An arrack-godown (My.). — ಸಾರಾಯಗುತ್ತಿಗೆ. A tax levied on the sale of spirituous liquors (My.). — ಸಾರಾಯದ ಅಂಗಡಿ. An arrack shop, a gin shop (My.).

ಸಾರಾಯ śāra-āya. 2. = ಸಾರಾಂಶ. (Bp. 2, 36; J. 5, 48). ಊರಿಗೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಯಾರು ತೋರಿದಡೆನು? ಸಾರಾಯದಾ ನಿಜ ತೋರು ವಾ ಗುರುವು ಯಾರಾದರೇನು? (Sp.).

ಸಾರಾಯ śārāyi. = ಸಾರಾಯ 1. (Sl. 848; B. 4, 25. 71). ಸಾರಾಯ ಮಾಡುವ ಗಡಂಗು (ಗಂಡೆ SL 108).

ಸಾರಾಸಗಲು śārāsagaḷu. In the gross; in the lump; indiscriminately (My.; Mhr. ಸರಸಗಲು).

ಸಾರಾಸಾರ śāra-asāra. Substantial and unsubstantial, valuable and worthless, real and vain; substance and emptiness, the fat and the lean, the good and the bad (My.; B. 5, 100; Mhr.).

ಸಾರಿ śāri. (fr. ಸಾರಿ). = ಸಾರಿ 1 No. 2. A going or coming: a time, a turn; time (C.; M. ಸಾರ; ಚಾರ, time; see ಬಯ್ಯಾರಿ, ಮುಖ್ಯಾರಿ). ಹದಿನೆಂಟು ಸಾರಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಅಡಿಸುವವು ಹೊತ್ತು (ಕಾಪ್ಪೆ SL 40); ಸನ್ನಿಹಿತ ತ್ವರೆ ಮುನ್ನಾದವುಗಳ ಸ್ವ ಎರಡು ಮಾಡು ಸಾರಿ ನುಡಿದ ಮಾತೇ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ನುಡಿಯಲೆ ಪಡುವದು (ಅಮೃದಿತ 56); ಎರಡು ಸಾರಿ ಮದುವೆ ಆದವಳು

(ವನಭೂ, etc. 189); ಬಹುಕಾಲಕ್ಕೆ ೧ ಸಾರಿ ಕೆಯುವ ಅಕ್ಕಳು (ಪಿ ಸೂತ, etc. 322); ವರುಷಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಬೆಳೆಯುವ ನೆಲ್ಲು (ಮಾಮ ನ 434); ಒಂದು ಸಾರಿ (ಸಕ್ಕು, ವಿಹಾರ 467). ವರುಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಸಾರಿ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ (B. 2, 42).

ಸಾರಿ śāri. 1. Going, moving, proceeding, resorting to, running, flowing. 2, having the essence or substance of. See ಅಭಿ, ಪ್ರ.

ಸಾರಿ śāri. 2. = ಸಾರಿ q. v., ಸಾರಿ 4. A chess-man, etc. (ಸಾರಿ Nr.; Sl. 349; ಅರ್ಷ Mr. 492; Bp. 42, 3. 13-15; Bh. 2, 11. 33. 46. 49. 50). See ಸತ್ತ, Nr. a. ಅಯ್ಯಸು, and ಮದ್ದುಕ etc.

ಸಾರಿಕೆ śārikē. = ಸಾರಿಕೆ, ಸಾರಿಕೆ. The bird called *Minia* (either the *Gracula religiosa* or the *Turdus salica*). 2, a female parrot (ಪೆಣ್ಣೆ ಬೆ. 3; ಪೆಣ್ಣೆ ಕೆ. 24). 3, a virtuous, chaste woman (ಕುಲನಾರಿ, ವಶಿಷ್ಠ Mr. 305). 4, a piece or man at chess or backgammon; chess-playing. ತೊಟ್ಟುಗಡೆ ಮಳ ಸಾರಿಕೆ (ಸಂದ. 24).

ಸಾರಿಗೆ śārigi. = ಸಾರಿ. (B. 5, 139. 148).

ಸಾರಿಗೆ śārigē. = ಸಾರಿ 1 No. 1. (Sl. 165; only in S.). 2, a complex: a piece of land (My.).

ಸಾರಿದ śārida. Tbh. of ಸಾರಿದ. (ಸಂದ. 335 Māb., a. r. ಸಾರಿದ = ಸಾರಿದ).

ಸಾರಿರ śāriṛa. Tbh. of ಸಾರಿರ No. 3. (Bp. 19, 19).

ಸಾರಿವೆ śārivē. The creeper *Ichnocarpus frutescens* R. Br. (used as a substitute for *Sarsaparilla*).

ಸಾರಿಸು śārisu. = ಸಾರಯ್ಯ. To smear (the ground, etc. of a house with a wash of oow-dang), to smooth, to clean (C.; Bp. 18, 34; 38, 10; 60, 4; B. 5, 133. 233; Mhr. ಸಾರಿಸೋಂ). ಸಾರಿಸು (ಸಂದ. 260). ಸಾರಿಸೋಂ (ಸಮಾಚರಣ G.). ಅರೋಗ್ಯರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಇರುವ ಮನೆ ಅರಗ್ಗೆ ಕ. ದಿಗಿ ಸಾರಿಸಿ ನಿರ್ಮಲ ಮಾಡ ಬೇಕು (B. 4, 25).

ಸಾರಿರ śāriṛa. Tbh. of ಸಾರಿರ. (ಸಂದ. 335).

ಸಾರು śāru. = ಸಾರಿ 1, q. v. P. p. ಸಾರಿ, once ಸಾರಿದು (Bh. 1, 14, 20). 3rd person future ಸಾರುಗುಂ (ಸಂದ. 29. 31). ಮದೆಯ ಸಾರಿ ಬಹಿ ಗಾಳಿ (ಝಂಝಾನಿಲ Mr. 50); ಸಾರ ಸಾರಿ ರಾರ್ಧ ವನಂ (ಅರಾಮ 152). See Bp. 26, 31; 28, 16; 49. 46; Rāy. 9, 23; Rām. 2, 7, 3; 3, 2, 14. 15. 23; Bh. 1, 16, 17; Dp. 172, 5.

ಸಾರೂಪ್ಯ śārāpya. (fr. ಸರೂಪ 1). Sameness or similarity of form, resemblance, conformity; assimilation to or conformity with the deity. (Grj. 2, after 69; Bp. 1, 31. Rāy. 11, 87; J. 9, 13).

ಸಾರೂಪ್ಯದ śārāpya-pada. The state of being assimilated to the deity (Bp. 44, 32).

ಸಾರಿ śārē. 1. Being near, nearness, proximity; union (Bp. 50, 9; 51, 74; V. 4, 103; 9, 87). 2, = ಸಾರಿ a time, a turn (B. 3, 75; 4, 43. 165. 202. 234; 5, 22. 268). — ಸಾರಿಯಾಗು. -ಆಗು. To become near, to approach (Bh. 3, 16, 13); to be united (Ūh. v. 136). — ಸಾರಿದ. -ಬರ. To come near, to approach (Abh. P. 3, 16; 14 after 65; Rāy. 5, after 55 twice).

ಸಾರಿ śārē. 2. = ಸರಿ, ಸೇರಿ. The palm of the hand bent so as to receive or hold anything (My.; ಸತ್ತ ಮಗುವಿನ ಕಣ್ಣು ಸಾರಿ (Prv.). See ಒಡ್ಡಣ.

ಸಾರಣಿ sārṇi. = ಸಾರಣ, etc. (Sl. 275).

ಸಾರಣಿ sārṇi. = ಸಾರಣ, etc. (My.).

ಸಾರಣಿ sārṇi. = ಸಾರಣ, etc. (Colchr.).

ಸಾರಣಿ sārṇi. To cause to proclaim aloud, etc. (Bp. 44, 70; 51, 70; J. 7, 1. 31; 8, 8; 10, 47; 15, 49, 50; C.; see ಸಾರಣ).

ಸಾರಣಿ sārṇi. (ಸಾರಣ). 1. To cry out, to proclaim aloud, to publish (ಘೋಷಣೆ ಸಂದ. Dh.; C.; T., M. ಚಾಡು; Tē. ಚಾಡು; cf. ತಾಡ 2). P. p. ಸಾರಣಿ (ಛಂ. 6, 82). ಗಣ್ಯಯ ದಾಡು ಸಾರಣವನು (ಚಕ್ರ, ಭಾಷ್ಯ Nr.). ಸಾರಣವನು ಸಕಲಸೂಚನು (Pril. 3, 81). ಸಾರಣ ಕೊನ್ನರೆ ಪಾಪ ಎಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 86, 28; 56, 24; J. 2, 62; 24, 63; 25, 44; 31, 75. — ಸಾರಣ ಸಾರಣ rep. (Bp. 22, 22).

ಸಾರಣಿ sārṇi. (ಸಾರಣ). 2. = ಸಾರ 2. A relish in a liquid state, well-seasoned sauce, broth, pepper-water (ರಸಾರ್ಥ ಸಂದ. Dh.; My.; T., M. ಚಾಡು; Tē. ಚಾಡು). ಸಾರಣ ಚನ್ನಾಗಿ, ನೀರು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. — ಅದಿಗೇ ಗುಣ ಸಾರಣದಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮದಿಗೇ ಗುಣ ಫಲದಲ್ಲಿ ನೋಡು. — ಹುರುಳಿ ಸಾರಣಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಕುದುರೇ ಕ್ರಯ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಹುಳಿ ಸಾರಣ ಮಾಡಿದವ ನೆರವಾಕ ಮಾಡ್ಕಾನೇ? — ಬೇರೇ ಸಾರಣಾದರೆ ಹೋದಾಗ ಅಗದೇ? (Prva.).

ಸಾರಣಿ sārṇi. Proclaiming aloud, etc. ಸಾರಣವು (ಘೋಷಣೆ Nr.).

ಸಾರಣಿ sārṇi. 1. = ಸಾರ 2. — ಸಾರಣ. To approach (ಸಮೀಪಗಮನ ಸಂದ. Dh.; ಛಂ. 2, 93; 6, after 69; 7, 17; Abh. P. 13, 45. 102; Grj. 3, 19).

ಸಾರಣಿ sārṇi. 2. = ಸಾರ 2. ಸಾರಣ (J. 6, 44).

ಸಾರಣಿ sārṇi. Approach: nearness, proximity (ಅಣಿ Çt. I, 37; Rāv. 5, after 52). — ಸಾರಣವರ್. — ಬರ್. To come near, to approach (Sāv. 2, 9).

ಸಾರಣಿ sārṇi. To make one's self to come or go near or to: to go near, to approach (ಛಂ. 7, 69; J. 28, 45). 2, to make go or come near or to; to apply to, to put to, on or in, to put (Abh. P. 13, 90; Grj. 10, after 61; Rāv. 5, 73. 92; 6, 9; 6, after 11; 14, 29; J. 5, 11; 14, 26; 18, 21; see ಮಯ).

ಸಾರಣ sa-artha. Having an object; having meaning, significant, important; serving a purpose, useful, serviceable; of like meaning or purport; having property, opulent, wealthy. 2, a wealthy man. 3, a company of traders, a caravan. 4, a multitude of similar animals, a troop, a multitude in general.

ಸಾರಣ sa-arthaka. Full of meaning, important; serviceable, useful, advantageous; fruitful, yielding fruit (My.).

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sa-arthakatē. The state of being adapted to any purpose, useful, etc., etc. (My.).

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sa-arthakya. Completion, fulfilment; the use or end proper to the product (Mhr.; B. 5, 177).

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sa-arthakē. The state of being full of meaning, the fullness of meaning; the state of being opulent (ಛಂ. 8, 11; 4, 20).

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sārtha-vāha. The leader of a caravan; a merchant.

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sa-arthikya. = ಸಾರಣಕತೆ. (My.).

ಸಾರಣ sa-ārdra. Wet, moist, damp.

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sa-ārdratva. Wetness, etc. See ತೋಯ.

ಸಾರಣ sa-ardha. Joined with a half, plus one half, and a half. ಸಾರಣ, with, along with, together with (ಕೂಟ Mr. 535).

ಸಾರಣ sārpiṣa. (fr. ಸರ್ಪಿಷ). Containing ghee, cooked with ghee, dressed with ghee (ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದವು Mr. 216).

ಸಾರಣ sārva. (fr. ಸರ್ವ). Relating to all, general, universal; fit for all. (J. 5, 49).

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sārva-kāla. (fr. ಸರ್ವಕಾಲ). Taking place at all times, suitable for all seasons. ಸಾರಣಕಾಲಂ, continually (J. 5, 49).

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sārva-kālika. (fr. ಸರ್ವಕಾಲ). Belonging to all times, suited to all seasons, everlasting. (ಛಂ. 9, 93; Sl. 885).

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sārva-janīna. (fr. ಸರ್ವಜನ). Relating or belonging or suited to all men, universal, public. (My.).

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sārva-trika. (fr. ಸರ್ವತ್ರ). Belonging to every place, universal, general, suited to all places or circumstances. (My.; B. 4, 87).

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sārva-bhāma. (fr. ಸರ್ವಭೂಮಿ). Relating to or consisting of the whole earth, comprising the whole world, known throughout the world. 2, a universal monarch, an emperor. 8, N. of the elephant of Kūhēra. ಸಾರಣ ಸಾರಣ sārva-bhāma. An emperor (J. 26, 58), a governor general, a leader (Rām. 4, 2, 24).

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sārva-laukika. (fr. ಸರ್ವಲೋಕ). Prevailing throughout the whole world, common to all the world, known by every one, universal. (R.).

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sārva-ākāśa. The ākāśa of the dark half of the month jyēṣṭhā (My.).

ಸಾರಣ ಸಾರಣ sārshatī. Equality in rank or condition, equality in power, etc. See ಸಾರಣ No. 22.

ಸಾಲ ಸಾಲ. 1. = (ಸಲ 1), ಸಾಲ 1. To be joined or bound to, to become indebted, to be placed under a debt, to be obliged or under obligation (ಸುಣ ಸಂದ. Dh.); to be required, fit or proper (ಸಲವಳಿಯಾಗು ಸಂದ. 97; ಛಂ. 2, 46. 54; Abh. P. 9, 177. 191; Rāv. 13, 15; J. 5, 60; 18, 21). P. p. ಸಾಲ್ದ. 2, to be all that is required, to be sufficient or enough, to suffice (Bp. 8, 28. 24; 59, 11; J. 9, 33; 28, 28; 26, 26; see ಸಾಕು 3; T., M., Tē. ಚಾಲು).

ಸಾಲ ಸಾಲ. 2. = ಸಾಲ 2. (A joining, i.e.) a continuous line, a row; a furrow; a mass, a multitude (ವಂಕ್ರಿ, ಅಲಿ Nr.; ಸಸ್ಯವಂಕ್ರಿ ಸಂದ. Dh.; ಅಲಿ, ವಂಕ್ರಿ Nn. 138, o. r. ಸಮೂಹ; ತರಕ್ಕಿ, ಭಟ್ಟು, ಕದಲಿ, ಸನ್ನೆ, etc., ಶ್ರೇಣಿ ಕೆ. 17; ಗೊನ್ನಣಿ, etc., ಶ್ರೇಣಿ ಸಿ. 54; ಸೇಣಿ, etc., ಸಮೂಹ ಸಿ. 107. 114; T., M. ಚಾಲ್; Tē. ಚಾಲು). ಸಾಲ್ದ (ಛಂ. 1, after 101; Ç. Bp. 42, 13). See Bp. 61, 30; Ç. Bp. 5, 48; 42, 14; J. 3, 7. 17. 21. 26; 7, 3; 12, 8; 17, 6; ಮುಚ್ಚಾಲ್. — ಸಾಲಿದು. — ಸಾಲು. To form a line, to go or come in rows, to come uninterruptedly one after another; to form a mass; to amass (Abh. P. 9, 69; Grj. 2, after 106; Rāv. 5, 116; 6, after 11; 6, 36; Sāv. 4, 42;

Rām. 6, 12, 26). — ಸಾರ್ವತ್. -ಕೊರ್. To form a line, to be in rows; to form a mass or multitude, to be amassed (Rāv. 2, 36; 5, after 19; 10, after 31; J. 21, 14). — ಸಾರ್ವತ್. -ಕೊರ್. To cause to form a row, to put in rows, to put one after the other (Rāv. 8, 3; J. 23, 60; B. 4, 209). — ಸಾರ್ವತ್. -ತಳಿ. = ಸಾರ್ವತ್. (J. 3, 17). — ಸಾರ್ವತ್. -ತಗ್ಗಿ. To form a row; to form a mass or multitude (Grj. 4, 68). — ಸಾರ್ವತ್. -ಬರೆ. A kind of net (Rāv. 3, 24). — ಸಾರ್ವತ್. -ಮಿಡಿ. = ಸಾರ್ವತ್. (Bp. 26, 41; Rāv. 6, 9; 13, after 77; 13, 92). — ಸಾರ್ವತ್. A kind of rain (Rāv. 8, 112).

ಸಾಲೆ ಸಾಲಿ. = ಸಾಲ, ಸಾಲೆ 5. A year (My.; Br.; Mbr., H. ಸಾಲ). — ಸಾಲೆ ಅಮ್ಬರು. The end of a year (My.). — ಸಾಲೆ ಬಸಾರ್. Every year (My.). — ಸಾಲೆ ಮುಚ್ಚೂರು. The present year (My.). — ಸಾಲೆ ವಾರ್. Annual (My.).

ಸಾಲ ಸಾಲಿ. Debt (of money, cloth, grain, etc.; ಅವಮುತ್ಯಕ, ಉದ್ಧಾರ, ಪುಣ, ಪರ್ಯವಂಶನ Hlā.; ಪುಣ Nr.; ಅಧಿ ಪಂಗ, ರಿಣ Nn. 122; ಪುಣ, ಅವಮುತ್ಯಕ, ಉದ್ಧಾರ Mr. 346; ಪುಣ, ಪರ್ಯವಂಶನ, ಉದ್ಧಾರ, ಕಡ Si. 299; C.). ಸಾಲ ತಲೆ ಹೊಡೆ, ಬಡ್ತಿ ಬಡ್ತಿ ಹೊಡೆ. — ಸಾಲವೋ? ತಲೆವೋ? — ನಿನ್ನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು. — ಪತ್ರೆಯಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ, ವತ್ತೆಯಿಲ್ಲದ ಸಾಲ. — ಸಾವಿರ ತನಕ ಸಾಲ, ಆ ಮೇಲೆ ಲೋಲ (Prva.). ಅಲಕ್ಕೆ ಹೂವಿಲ್ಲ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ, ಜಾಲಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಗಡ್ಡೆಲ್ಲ; ದೇವರು ಸೂಳಿಗಿಲ್ಲ (Bp.). See Bp. 23, 38; 26, 61; Prv. s. ಲೋಲ. — ಸಾಲ ಕೇಳು. To ask for a loan (My.); to require payment of a debt, to call in a debt (My.). ಸಾಲ ಕೇಳದೆ ಹೋಯಿತು, ಹೂಲಿ ನೋಡದೆ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಸಾಲ ಕೊಡು. To lend (My.; Bp. 60, 17; B. 5, 98); to pay a debt (Bp. 42, 13). ಸಾಲವ ಕೊಡುವವನು (ಉತ್ತಮರ್ಣ Nr.). ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವನು (ಉತ್ತಮರ್ಣ Si. 300). ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲವ ಕೇಳಿ ಹೊತ್ತನದೆಯ, ಕಟ್ಟಿ ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ಬಣಮಾತ್ರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ (Dp. 4). — ಸಾಲ ಕೊಳ್ಳು. To borrow (Bp. 60, 17). ಸಾಲವ ಕೊಳ್ಳುವವನು (ಅಧಮರ್ಣ Nr.). 2, to receive a loan. ನನ್ನಿಗೆಯುಳ್ಳವ ತಾ ಕೊಳ್ಳುವವನು ಸಾಲವನು; ನನ್ನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಡ್ತಿ ಬೆನ್ನಾವಿಗೆಯ ಕುಮ್ಮದನ್ನಿಹನು (Bp.). — ಸಾಲ ತಿದ್ದು. To pay a debt (Bp. 42, 13). See Prv. s. ಸಾಲ ಮಾಡು. — ಸಾಲ ತೀರಿಸು. To discharge a debt (My.; B. 5, 111). ಸಾಲ ತೀರಿಸುವಿಕೆ (ನಿರ್ಯಾತನ Si. 437). See Prv. s. ಸಾಲ ಮಾಡು. — ಸಾಲ ತೀರು. A debt to be discharged. ಹೋಲುವವನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದರೆ ಸಾಲ ತೀರೇತೆ? (Prv.). — ಸಾಲ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು. To contract debt, to borrow (My.). ಸಾಲ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವವನು (ಅಧಮರ್ಣ Si. 300). — ಸಾಲದ ಮನುಷ್ಯ. = ಸಾಲದವ. (ಪುಣದ ನರಂ Rmd. 232 Cm.). — ಸಾಲದವ. -ಅವ. A debtor (My.); a creditor (My.). ಸಾಲದವನ ಮುನ್ನೆ ಇರು, ಅರಮನೆಯ ಹಿನ್ನೆ ಇರು (Prv.). — ಸಾಲ ಬಿಡು. To grant quit-tance of a debt, to quit a debt (of money or goods, My.). — ಸಾಲ ಬೀಯು. To get into debt (My.); a debt to come upon (one, My.). — ಸಾಲ ಮಾಡು. To contract debt, to borrow (My.). ಸಾಲ ಮಾಡಿ, ಓಲೆ ಮಾಡಿದ; ಓಲೆ ಮಾಡಿ, ಬಡ್ತಿಗೆ ಹೋಯಿತು. — ದ್ರವ್ಯವಿಲ್ಲವನು ತಿನ್ನು ಸಾಯಲಿಲ್ಲ, ಸಾಲ ಮಾಡಿದವ ತಿನ್ನಿ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ. — ಸಾಲ ಮಾಡಿದವ ತೀರಿಸಿ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ, ಮೂಲ ಮಾಡಿದವ ಉಣ್ಣಿ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ (Prvs.). — ಸಾಲ ಮುಟ್ಟು. To pay a debt (B. 5, 112). — ಸಾಲ ಮುಟ್ಟು. dupl. ಸಾಲ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲದಾಕೆ ಮೂರು ಮನೆ ತಿರುಗಿದರು (Prv.). — ಸಾಲ ಸಲ್ಲು. A debt to be discharged (My.). ಸಾಲ ಸಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಲು ಕಡಿ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಸಾಲ ಸೋಲ. = ಸಾಲ ಮುಟ್ಟು. (My.). — ಸಾಲ ಪರಿ. A debt to be discharged (My.; B. 5, 222). — ಸಾಲ ಪರಿಸು. To discharge a debt (My.).

ಸಾಲಿ ಸಾಲಿ. 1. = ಸಾಲ 2. The timber tree *Vatica robusta* W. & A.; its resin; etc.

ಸಾಲಿ ಸಾಲಿ. 2. (fr. ಸಾಲಿ 1). A man who has a room or shop. See ಅಕ್ಕ, etc.

ಸಾಲಗಾತಿ ಸಾಲ-ಗಾತಿ. = ಸಾಲಗಾರ್ತಿ. (My.).

ಸಾಲಗಾರ್ತಿ ಸಾಲ-ಗಾರ್ತಿ. A creditor (My.); a debtor (My.). ಸಾಲಗಾರ್ತಿನ ಮನೆಗೆ ಸವನೆ ಹೊತ್ತರೆ ಮೇಲೂ ಬಡ್ತಿಗೆ ಸಾಲವಾಯಿತು. — ಪೇಟೆಗೆ ಹೋದರೆ ಸಾಲಗಾರ್ತರ ಕಾಲಿ, ಮನೆಗೆ ಬಡ್ತಿಗೆ ಸಾಲ ತೀರು ಕಾಲಿ (Prva.).

ಸಾಲಗಾರ್ತಿ ಸಾಲ-ಗಾರ್ತಿ. A female creditor (My.). a female debtor (My.).

ಸಾಲಗ್ರಾಮ ಸಾಲ-ಗ್ರಾಮ. = ಸಾಲಗ್ರಾಮ, etc. (Rām. 5, 8, 69. J. 26, 46; 28, 24. 32. 34; 31, 78. 79; see ಪಟ್ಟಿ). 2. E. of a place of pilgrimage in Mysore (My.).

ಸಾಲಕಾರ ಸಾಲ-ಕಾರ. Together with ornaments, adorned with jewels and trinkets (J. 3, 27); the state of being adorned (Rām. 6, 39, 7).

ಸಾಲಕಾರಕನ್ಯಾದಾನ ಸಾಲಕಾರ-ಕನ್ಯಾದಾನ. The going away in marriage of the female adorned with jewels and trinkets (My.; Mhr.).

ಸಾಲಕೃತಕನ್ಯಾದಾನ ಸಾಲ-ಕೃತ-ಕನ್ಯಾದಾನ. = ಸಾಲಕಾರಕನ್ಯಾದಾನ. (My.).

ಸಾಲಂಗುಳಿ ಸಾಲ-ಗುಳಿ. (Rmd. 238). A person who is wont to contract debt.

ಸಾಲಿ ಸಾಲಿ. Tbb. of ಸಾಲಿ. (Rmd. 335).

ಸಾಲಪರ್ಣ ಸಾಲ-ಪರ್ಣ. = ಸಾಲಪರ್ಣ. (ವನಸ್ಪತಿ, ಹಮೂರಿ 61).

ಸಾಲಬಡಕ ಸಾಲ-ಬಡಕ. = ಪಡಕ. = ಸಾಲವನ. (R. Mhr.).

ಸಾಲಭಂಜಿಕೆ ಸಾಲ-ಭಂಜಿಕೆ. = ಸಾಲಭಂಜಿಕೆ. (ಗಿಮ್ಮ 6).

ಸಾಲವನಿಗೆ ಸಾಲ-ವನಿಗೆ. (Rmd. 242). A man who contracts debt.

ಸಾಲಕೃಂಗ ಸಾಲ-ಕೃಂಗ. The cooping of a wall (ಹಿತ್ತಲ ಹೂಡೆ G.).

ಸಾಲ ಸಾಲಿ. Salep.

ಸಾಲಮಿಸರಿ ಸಾಲ-misari. = ಸಾಲಮಿಸ್ರಿ. (My.).

ಸಾಲಮಿಸ್ರಿ ಸಾಲ-misri. Salep of Misar or Egypt; salep the tubers of several species of Orchis, especially *Orchis mascula* L. (My.; Tē., M.; St. & Pl.; Si. 151; Mhr. ದು ಮಿತ್ತಿಲ).

ಸಾಲವಳಿ ಸಾಲ-ವಳಿ. = ಸಲವಳಿ. Fitness, suitability (My.).

ಸಾಲಾವೃಕ ಸಾಲ-ವೃಕ. = ಸಾಲಾವೃಕ. A dog. 2, a jackal; an ape.

ಸಾಲಿ ಸಾಲಿ. Tbb. of ಸಾಲಿ 3. (R. Mhr.). ಅಧಿಗಾರಿಕೆ ಅಧಿಗಾರವನು (ಪಾರೋಗವ Si. 304).

ಸಾಲಿಕೆ ಸಾಲಿಕೆ. Business in a room or shop. See ಅಕ್ಕ, etc.

ಸಾಲಿಗ ಸಾಲ-ಿಗ. (Rmd. 238). A debtor (ಮನಸ್ಸು ಅಧಮರ್ಣ G.; My.). 2, a creditor (My.). ಸಾಲಿಗ ಕಲುಗುಣಂ ಮಿಗೆ ಪೇದುವಾರ್ (Bk.). ಸಾಲವನು ತರುವಾಗ ಸಾಲ ಬೋಲುವುದ್ದಿ; ಸಾಲಿಗನು ಬನ್ನ ಕೇಳದರೆ ಕುಣ್ಣಿಗೆ ಕಡು ಕಡು (Bp.). ಸಾಲವನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಪಾರೋಗವುದ್ದಿ; ಸಾಲಿಗನು ಎದುವಾಗ ಕಟ್ಟಿದೆಯ ಕಲು ಮುಡುವನ್ನೆ (Bp.). ದನ್ನೆದರೆ ಮುಡುವರು (i. e. -ರೂ) ಗುಣ್ಣಿದ್ದು ತೀರಿದರು (i. e. -ರೂ) ಬಡ್ತಿ ಪಟ್ಟಿ ಬಿಗಿತರು (i. e. -ರೂ) ಸಾಲಿಗನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕೊಡು (ಫಿ). ಸಾಲಿಗ ಸಾಲಿ. 1. (fr. ಸಾಲಿ 2). A weaver (ಪನ್ನವನು, ಸಿ. ಗ್ಲಕ Hlā.).

ಸಾಲಿಗ sālīga. 2. A man who has a room or shop. See ಅಳ, etc.

ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ sāligrāma. Tbh. of ಅಲಗ್ರಾಮ (My.; Mhr. ತಾಲಿ; see Prv. s. ತಾದಿ).

ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ sāligrāma. = ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ. (G.).

ಸಾಲಿತಿ sāliti. A woman who belongs to a man that has a shop or room. See ಅಳ.

ಸಾಲು sālū. 1. = ಸಾಲೆ 1 No. 2 (without a P. p.). To be sufficient, etc. (C.). ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಯಲಿ ತಿಳಿದು, ತನ್ನೊಳು ತನ್ನ ಮೋಕ್ಷದ ಗದಾ ಕೊಡುರೆ ಸಾಲದೇ? ಸಂಸ್ಕೃತದಲಿ ನೇನು? (Abh. 1, 5). ಯಾತರದು ಹೂವೇನು? ನಾತರದು ಸಾಲದೇ? (Sp.). ಉದ್ದ ಸಾಲದ ಕುಳುನು (ವಾಮನ, etc. Sl. 197); ಅವ ಕಾತ ಸಾಲದೇ ಇರುವದು (878); ಬುದ್ಧಿ ಸಾಲದದು (ಅಪ್ರತಿಭ, ತಾರದ 431). ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಹೊರಡುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 221). ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಲದ ಹೂದಿ (B. 5, 186).

ಸಾಲು sālū. 2. = ಸಾಲೆ 2. A line, etc. (ಸೀತೆ Mr. 371; ಎಳೆ, ಅಲಿ, ಅವಲಿ, ಪಂಕ್ತಿ, ಶ್ರೇಣಿ Sl. 119; Bp. 28, 46; 80, 19; Rām. 1, 12, 3; C.). ನೇಗಲಿ ಸಾಲು (ಸೀತೆ, ಲಾಂಗಲಪದ್ಧತಿ Hā.; Nr.). ರೇಖೆ, ರಾಜ ಎನ್ನೊಡೆ ಎಡೆದವರು ಇಲ್ಲದ ಸಾಲು; ವೃಕ್ಷಾದಿ ಗಳ ಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯಮ್ ಎನ್ನೊ, ಎಷ್ಟರು (Nr.). See Sl. 284. 301. 302. 303. — ಸಾಲುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a line or row (Bp. 22, 8). — ಸಾಲುಗೊಳ್. -ಕೊಳ್. = ಸಾರ್ಗೊಳ್. (Bp. 26, 41; B. 2, 9; 4, 54. 83). — ಸಾಲುತೋಳು. A row of trees (along roads, My.). — ಸಾಲುಬೆ. -ತೆ. A mass of heads (Rām. 3, 6, 10). — ಸಾಲುಮರ. = ಸಾಲುತೋಳು. (My.).

ಸಾಲು sālū. = ಸಾರ್, etc. — ಸಾಲುಗುಣಸ್ತಾ. ಸಾಲುಗುಣಸ್ತಾ. The past year (My.; Mhr.).

ಸಾಲೆ sālē. 1. See ಬೆವರುಸಾಲೆ. (Mhr., H. ಸಾಲ, bark, rind; husk; the skin, of man or beast, as rubbed off; the dried rind of the mangosteen. Is ಸಾಲೆ to be compared?).

ಸಾಲೆ sālē. 2. = ತಾಲೆ 2, ಸೇಲಿ, etc. Tbh. of ಜೇಲಿ (cf. ಪಾಡ). Cloth, etc. — ಸಾಲೆಯು. -ಅ 3. A weaver (ಕುಂದಿಕ Mr. 377, o. r. ಸಾಲೆಯು). — ಸಾಲೆಯವ. -ಅವ. A weaver (especially of coloured cloth, My.). — ಸಾಲೆರೋಗ. = ತಾಲೆರೋಗ, q. v. (My.). — ಸಾಲೆಹುರು. A spider (ಲಾತೆ, ತನ್ತುನಾಯ, etc. Sl. 171; Tē. ಸಾಲೆ = K. ಸಾಲೆಯು).

ಸಾಲೆ sālē. 3. ಸಾಲಾ. = ತಾಲೆ 1, ಸಾಲಿ. (Sk.; Tbh. of ತಾಲೆ śmd. 335). A hall, a room, etc.; a school (C.; B. 1, 7; 5, 274). ಸಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಊರು, ಮಾಲೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸ್ತ ಗೋರಿಯಾಡುವವರಾದ ರೂ ಮೇಲು ಅನ್ವಾರೇ? (Prv.). 2, a man who has a room or shop. See ಅಳ, etc. — ಸಾಲೆಗೆ ಹಾಕು. To pnt to school (B. 5, 289. 274). — ಸಾಲೆ ಬರೆ. (i. e. ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆ). To write at school, i. e. to study (B. 4, 195). — ಸಾಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸು. To establish a school (B. 5, 272. 302). — ಸಾಲೆ ಹಾಕಿಸು. To have a school pnt or established (B. 5, 188. 802). — ಸಾಲೆ ಹಾಕು. To pnt or establish a school (B. 5, 270).

ಸಾಲೆ sālē. 4. = ಸಾಲಿ 2, etc. See ಲಿಪ್ತ.

ಸಾಲೆ sālē. 5. = ಸಾರ್, etc. — ಸಾಲೆ ಸಾರ್. Yearly (My.; Mhr. ಸಾರೋಸಾಲ). — ಸಾಲೆ ಪಾಲು. The present year (My.).

ಸಾಲೆ sālē. 8. Tbh. of ತಾಲೆ 2. See ಗಮ- (a. additions), ಬೇರಿಗ.

ಸಾಲೋಕ್ಯ sālōkya. (fr. ಸಲೋಕ). The state of being in the same sphere or world (with another), residence in the same heaven (with any particular deity). See Grj. 8, after 69; Bp. 1, 30.

ಸಾಲ್ಯ sālva. N. of a demon-king who was slain by Kṛishṇa. (J. 7, 28; see ಅನು).

ಸಾಲ್ಯನುಜ sālva-annuja. Sālva's younger brother (J. 12, 36. 41).

ಸಾಲ್ಯನರಜ sālva-avaraja. = ಸಾಲ್ಯನುಜ. (J. 38, 24).

ಸಾವ sāvā. Present and future participle of ಸಾಯ್, frequently occurring instead of ಸಾಯ್ತು (Abh. P. 6, 72; Bp. 50, 55. 60; 58, 35; Bh. 1, 10, 29; J. 5, 54). ಸಾವಂ (Bp. 22, 18). ತನ್ನ ತಾ ಸಾವನಂ (ನಯತೂಲಿ Mr. 237); ಮಕ್ಕಳು ಉಡೆ ಸಾವ ಸತಿ (ಭಿನ್ನ 803).

ಸಾವಕಾತಿ sāvakāti. A rich woman (My.).

ಸಾವಕಾರ sāvakāra. = ಸಾವಕಾರ, ಸಾಯಕಾರ. A banker, a merchant; a rich man (My.; B. 2, 17; 4, 169; Mhr., H.). ಸಾವಕಾರಾದರೇನು? ಸಾವ್ ತಪ್ಪು ಸ್ವಾರೋ? — ಹುಟ್ಟು ಕೋಲುಕಾಡಿನದು, ಕಟ್ಟು ಸಾವಕಾರನದು (Prv.).

ಸಾವಕಾರಕೆ sāvakāraki. The business of a sāvakāra (B. 5, 92; Mhr.).

ಸಾವಕಾರಿಕೆ sāvakārikē. = ಸಾವಕಾರಕೆ. (My.).

ಸಾವಕಾರ sa-avakāsa. Having leisure, leisurely, slow, soft, easy; leisure, spare time; an interval; slowness, easiness (C.; B. 2, 4. 28; ತಡ G.; M., Tē.). ಸಾವಕಾತಮಲ್ಲದು (ಅವಿವಿಷ್ಟ, etc. Sl. 876).

ಸಾವಕಾರಕೆತಿ sāvakāsa-gati. Slow manner. ಸಾವಕಾತಗತಿ ಯಾದ ವಿವಿಷ್ಟಮಾನ (ವಿವಿಷ್ಟ Sl. 618).

ಸಾವಗಿಸು sāvagisu. 1. To make straight, proper or nice (ಸೂಸಿ ಮಾಡ್ತಿದು ಕಾ.; Abh. P. 5, 49. 53; 7, 28. see ಸಯ್ 1).

ಸಾವಗಿಸು sāvagisu. 2. To cease, to become quiet or still, etc. ಸಯ್ತು, ಮೌನಾರ್ಥ Kk. 49, o. r. ಸಾವಗಿಸು; cf. ಪಾಗು 2).

ಸಾವಧಾನ sa-avadhāna. Having attention, attentive, heedful, careful, cautious, wakeful; diligent; attention, carefulness, due heed; deliberation. (Bp. 48, 12; J. 27, 48; My.).

ಸಾವಧ್ಯ sāvadhya. (fr. ಸ-ವಧ). Killing, slaughter (ಕರಣ, ಕೊಲೆ Nn. 108).

ಸಾವಂತ sāvanta. Tbh. of ಸಾಮಂತ (śmd. 128). See Bp. 5, 14; 9, 45; 59, 26.

ಸಾವಂತಿ sāvanti. = ಸಾಮಂತಿ, etc. (My.). ಹಳದಿ ಸಾಮಂತಿ (ಹೇಮ ಪುಷ್ಪಕೆ Sl. 139).

ಸಾವಂತಿಗೆ sāvantiḡe. The garden-flower Chrysanthemum indicum Lin. (St. & Pl.; My.). — ಸಾವಂತಿಗೆ ಬಿಡ. (ಮಾಗದಿ, etc. Sl. 189).

ಸಾವಯವ sa-avayava. Composed of parts. 2, N. of a kind of rūpaka (Kāvya. III, 3, B, 81 seq.).

ಸಾವರ sāvāra. = ಸಾವರ. (My.).

ಸಾವರಿಸು sāvārisu. To recover strength, to recruit one's spirits, to regather pristine vigour, power, etc. (ಜೇತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು G.; Ūb.; B. 3, 81; 5, 31; Mhr. ಸಾವರಣೇಂ).

ಸಾವಾನ sāvāsa. Tbh. of ಸವಾನ. (My.; G.).

ಸಾವಾಸ sāvāsi. Tbh. of ಸವಾಸ (śmd. 379). A guard or attendant on the women's apartments (ಸೌವದ, ಸೌವದಲ್ಲ, ಸ್ಥಾಪಕ, ಕಂಡುಕಿ Hā.; ಸೌವದ, ಸ್ಥಾಪಕ Mr. 268); a house-servant (Bp. 31, 12; 47, 35; 59, 28). 2, an ārya (ಅರ್ಯ Mr. 478; Nn. 106). 3, the state of living together. ಅ ಜೈನ್ಯ ಸಾವಾಸ (śmd. II).

ಸಾವಿ sāvī. Tbh. of ಸಾವಿ. (śmd. 128; see ಗೋ-).

ಸಾವಿಗೆ *śāvigra*. = ತಾವಿಗೆ, ಸೇವಿಗೆ, etc. *Macaroni, vermicelli* (of rice or wheat, C.; *Sl.* 314; *Mhr.*, H. ಶೇವಳ). ಹನುಮಸ್ತ ರಾಯ ಹಗ್ಗ ತಿಸ್ತರೆ ಪೂಜಾರಯ್ಯ ಸಾವಿಗೆ ಬಯಸಿದನನ್ನೆ (Prv.). — ಸಾವಿಗೆಪರಮಾನ್ನ. *Vermicelli* of wheat fried and mixed with milk, sugar, etc. (My.). — ಸಾವಿಗೆ ಪಾಯಸ. = ಸಾವಿಗೆ ಪರಮಾನ್ನ. (My.; B. 2, 50). — ಸಾವಿಗೆಯೊರಳು. -ಬರಳು. A perforated machine for making vermicelli (My.).

ಸಾವಿತ್ರ *śāvitṛa*. (fr. *ಸವಿತ್ರ*). Relating or belonging to the sun; descended from the sun; the sun; *Śiva*; etc. (Sk.; R.).

ಸಾವಿತ್ರಿ *śāvitṛi*. A cluster of solar rays. 2, N. of a verse of the *ṛigveda*, addressed to the sun, the *gāyatri* (i. e. III, 62, 10). 3, N. of a wife of *Brahmā*. 4, N. of *Umā* (J. 31, 72). 5, N. of the wife of king *Satyavat*, daughter of *Śivapati*; etc. 6, N. of a plant (ದೇವವತ್ಸ, ಗಾನ್ಧಾರಿ Mr. 182, o. r. ಸಾವಿತ್ರಿ).

ಸಾವಿರ *śāvira*. Tbh. of ಸಹಸ್ರ. (Bp. 28, 40; 80, 10; 89, 45; 50, 58; 51, 78; 60, 19; 61, 57; C.; B. 4, 209; 5, 225). ಸಾವಿರವಂ (Bp. 40, 68). ಸಾವಿರದ (51, 68, 68). ಸಾವಿರದುಸೂರ್ಯ ಜ್ವಾಲ (10, 5). ಸಾವಿರ ಕುಳುಕಿಗೆ ಸರಪಾರನಾದರೂ ಮನೆ ಹೆಣ್ಣು ತಿ ಕಾಸ್ತರ. — ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟು, ಸನ್ಮಾನ ಪಡೆಯ ಬೆಳಕು. — ಸಾವಿರ ತನಕ ಸಾಲು, ಆ ಮೇಲೆ ರೋಲು. — ಸಾವಿರ ತೂಕ ಬೆನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ತೂಕ ಮಡ್ಡು. — ಸಾವಿರ ಬೆಕ್ಕು ಕೂಡಿದರೆ ಒಂದು ಹುಲಿ ಆದೀತೇ? — ಸಾವಿರ ಬಾರಿ ಗೋವನ್ನು ಎನ್ನ ಬಹುದು, ಒಬ್ಬ ದಾಸಿಯನ್ನು ಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡೋದು ಕಷ್ಟ. — ಸಾವಿರ ಹಾದಿ ಹೋಯಿತು, ನೂದು ಬೆರಗು ಬನ್ನು. — ಸಾವಿರ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ, ಒಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡು. — ಸಾವಿರಸುಳ್ಳನ ಮಗ ಕೋಟಿ ಸುಳ್ಳು. — ಸಾವಿರ ಸುತ್ತಿಗೆ ಒನ್ನೇ ಗಜ್ಜು. — ಸಾವಿರ ವರುಷವಾದರೂ ಸಾವು ತಪ್ಪದು, ನೂದು ವರುಷವಾದರೂ ಬೇಡ ಅಗುವದು ತಪ್ಪದು (Prva). ಸಾವಿರ ದಣ್ಣಿನೊಡೆಯ (ಸಾಹಸ್ರ G.). — ಸಾವಿರಕಾಲು. A kind of innocent articulate with a great number of feet which appears after the first rains and rolls itself firmly up into a ball when touched (My.). — ಸಾವಿರ ಕೋಡಿಗೆಗಳು ಎಣಿಸು. (ಸಹಸ್ರದಂಷ್ಟ, etc. *Sl.* 87). — ಸಾವಿರ ದಾಡೆಯ ಎಣಿಸು. (ಸಹಸ್ರದಂಷ್ಟ, ಪಾಲಿನ Nr.). — ಸಾವಿರಾರು. -ಅರು 8. Fully a thousand, a great number (C.; B. 2, 8; 3, 46, 47; 5, 108, 211). — ಸಾವಿರಾರು. -ಅರು. A thousand people, etc. ಗುಟ್ಟು ಸಾವಿರಾರು ಬೆಟ್ಟ (Prv.).

ಸಾವಿರು *śāviru*. = ಸಾವಿರ. ಸಾವಿರಂದ (B. 3, 270).

ಸಾವು ಕೊಳು. Death (ನಿಧನ, ಸಾಕ, ಮೃತ್ಯು, ಮರಣ, ಪಂಚ ತ್ಯ, etc. *Hik.*; Mr. 394; ಮರಣ Nr.; ನಿರ್ಯಾಣ, ಮೃತಿ Nn. 79; ನಿರ್ಯಾಣ, ಮೃತ 90; ಸಂಕ್ಷೇ, ಮರಣ 137; ಸಮೃದ್ಧ 156; ಬರ್ಮಗೆ *Śmd.* II; ಬರ್ಮ *Śm.* 44; *Abh.* P. 8, 15; Bp. 18, 7; 22, 17, 18; *Abh.* 2, 76; C.; B. 5, 155, 206; T. ಹಾ, ಹಾವು, T. ಹಾವು). 2, a corpse (ತಲ, ಮೃತ Nn. 64; ತಲ Mr. 521). ರೂಪದ ಸಾವು (ಮೃದ್ವಾ *Śmd.* I). ಸಾವಿಗೆ ಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಧನ ರವಯ್ಯ? ಸಾವು ತಾ ಸಮೃದ್ಧಿಯೆಲ್ಲ, ಕೋಪದ ತಾವು (i. e. ತವ ಸುವರಿ) ಸಮೃತಿ (Sp.). ದೊಮ್ಮರ ಸಾವು ಗಣಿಯ ಮೇಲೆ, ಬಿಲ್ಲವರ ಸಾವು ಮರದ ಮೇಲೆ. — ಸಾವಕಾರದಾದರೇನು? ಸಾವು ತಪ್ಪಿ ಸ್ವಾರೇ? — ಸಾವಿಗೆ ಅಂಜದವನು ನೋವಿಗೆ ಹೆದರೋಣ? — ಹತ್ತಿ (i. e. ಹತ್ತು ಮಂದಿಯ) ಸಾವು ಮದುವೆ ಸಮಾಜ. — ಮನವದಾಯದ ಪಾವವಿಲ್ಲ, ತಿವನದಾಯದ ಸಾವಿಲ್ಲ (Prva; see Prv. a. ಸಾವಿರ). — ಸಾವು ನೋವು. Death and pain. ಸಾವು ನೋವು ಅನಿವಾರ್ಯ (Bp. 28, 11). — ಸಾವು ಹುಟ್ಟು. Death and birth (Bp. 54, 21; *Śikṣasāra* in W. v. 1301).

ಸಾವಕಾರ *śāvakāra*. = ಸಾವಕಾರ, etc. (C.; B. 8, 41; 4, 170). ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಾವಕಾರ (ಉಪಮರ್ಶ G.).

ಸಾವೆ *śāv*. 1. = ಸಾವು. The grain *Panicum frumentaceum*

(ತಾವುಕ, ತಾವುಕ *Hik.*; ತಾವುಕ Mr. 373; My.). See Pr. a. ಸವಿಗೆ. — ಸಾವೆಯುಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. The *śāv* grain (My.). ಸಾವೆ *śāv*. 2. = ಸಾಯಿ 1. (My.).

ಸಾವೇರಿ *śāvēri*. N. of a tne (J. 31, 56; My.; T.).

ಸಾವ್ಯಂಗ *śa-ashṭa-āṅga*. With eight limbs or members viz. the hands, breast, forehead, knees and feet; with humble prostration of the body, touching the earth with the eight members; such an humble prostration (Bp. 1, 54; 4, 47, 58; 49, 36; 53, 26; J. 17, 47). ಸಾವ್ಯಂಗ ಮಾಡಿದರೂ ಅಟ್ಟವೊಡ್ಡು ಹೋಗಿಲ್ಲ (Prv.). — ಸಾವ್ಯಂಗದ ಗು. -ಎಡಗು. To prostrate, touching the earth with the eight members (Bp. 23, 55; 41, 22; J. 11, 1).

ಸಾವ್ಯಂಗದೊ ಪ್ರಣಾಮ *śāṣṭāṅga-dandaprapāma*. A *dandaprapāma* at which the eight members touch the ground (Bp. 80, 23; 87, 51; 44, 42).

ಸಾವ್ಯಂಗದೊ ಪ್ರಣಾಮ *śāṣṭāṅga-dandaprapāma*. = ಸಾವ್ಯಂಗದೊ ಪ್ರಣಾಮ. (My.).

ಸಾವ್ಯಂಗವನು ಸಾವ್ಯಂಗ *śāṣṭāṅga-namaskāra*. A *namaskāra* at which the eight members touch the ground (My.).

ಸಾವ್ಯಂಗವನು ಸಾವ್ಯಂಗ *śāṣṭāṅga-prapāma*. A *prapāma* at which the eight members touch the ground (Bp. 21, 31; 10, 12, 27; J. 18, 25).

ಸಾವ *śāsa*. Tbh. of ಸಾವಸ. (ಸಾವಸ *Śmd.* 361; *Ś.* II, 11. ಅರ್ಪ, ಅದಟ, ಸಾವಸ *Kk.* 41; ಅದಟ, ಅರ್ಪ *Śm.* 38).

ಸಾವತ *śāsata*. Tbh. of ತಾವತ. (*Śmd.* 368).

ಸಾವವ *śāsvi*. Tbh. of ಸರ್ವಪ. ದಿವ್ಯ ಸಾವವ (ಸರ್ವಪ. *Hik.*).

ಸಾವವೆ *śāsv*. = ಸಾವವ. (ಸರ್ವಪ *Śmd.* 336; ಸರ್ವಪ, ಸರ್ವಪ ಕದಮ್ಬು Nr.; My.; T. ಎಯವ).

ಸಾವಿ *śāvi*. Tbh. of ಸಾವಸಿ ಅಸವನುಮ್ಬುದು, ಸಾವಸಿ ಬಾಯಲ್ಲಿ, ಬೇಸದಿದ ಹೊತ್ತು ಕೊಲುತೆಹುದು; ಕವಿಗಳ ಸಾವಿ. ಪೇದಿ (a syringe, Sp.).

ಸಾವಿಗ *śāsiṅga*. = ಸಾವಿಗ. Tbh. of ಸಾವಿಗ, 9. 1. (ಸರ್ವ *Ś.* I, 41; *Abh.* P. 9, 101; G. 1, 108; *Rām.* 3, 6, 46; see 4 ತವರು 8).

ಸಾವಿಮೆ *śāsim*. = ಸಾವವೆ, etc. The Indian mustard, *Brassica juncea*, H. f. or T. (*Ś.* & Pl.; Z.).

ಸಾವಿರ *śāira*. = ಸಾವಿರ (*Śmd.* 226). — ಸಾವಿರಗೊ. -ಇಯ್ಯ. (ಸುರಪತಿ *Śm.* 9). — ಸಾವಿರಗೊ. -ಕೊಯ್ಯ. The sea (*Ś.* 1. — ಸಾವಿರಗೊ. Thousand-fold (*Śmd.* 227; *Śikṣasāra* in W. v. 1269; Grj. 4, 15). — ಸಾವಿರಗೊ. A thousand women (*Śmd.* 227).

ಸಾವಿರ *śāira*. Tbh. of ಸವಸ. (*Śmd.* 225, 226; *Ś.* 6, 1. T. ಅಯಿರ). ದೇವರ್ಷಿ 1 ಸಾವಿರ ಯುಗಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಿಹಿತ (*Hik.* I, 115). ಸುರರ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಯುಗಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಿಹಿತ ಎನಿಸ್ತುಂ (Mr. 71). — ಸಾವಿರಗೊ. -ಕೊಯ್ಯ. The sea (ದಿ. ದಿರ, etc., ಸವಸ *Kk.*).

ಸಾವಿರ *śāira-m*. (*Śmd.* 248). A thousand times.

ಸಾವಿರ *śāira-var*. (*Śmd.* 227). A thousand persons. ಸಾವಿರ ಪ್ರಿಯತಮನೊಡನೆ (227 *Mṛ.*). ಪಯೋಧಿಸುಮು ಪದ್ಧದೊ (121).

ಸಾವಿವೆ *śāiv*. = ಸಾವಿವೆ, etc. Mustard (Bp. 1, 65; My.; *Ś.* 6, 1. T. G.); a kind of dish (My.). — ಸಾವಿವೆ Mustard-seed. a grain of mustard-seed (ಇಯ್ಯ ತಾಳಿಸನ G.). ಸಾವಿವೆ, ಜೀವ ಉದಾದರೆ ಅನಿಯಮ್ಬು ಉಳ್ಳದ್ದು. — ಸಾವಿವೆ ದಿ. 1. *Ś.* (Prva). — ಸಾವಿವೆಗೊ. A disagreeable smell arising

from the hurnlug of mustard (C. Bp. 42, 82). — ಸಾಸುವೆ ಯನ್ನ. -ಅನ್ನ. Boiled rice mixed with mustard, etc. (My.). ಸಾಸುವೆ sāsuvē. = ಸಾಸುವೆ, etc. (ಸರ್ವಪ, ರಾಜ Mr. 187; Si. 304; My.). ಬಿಳಿ ಸಾಸುವೆ (ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ Si. 304); ಕರೀ ಸಾಸುವೆ (ಕೃಷ್ಣ, etc., ದೊಡ್ಡ ಸಾಸುವೆ, ಹುಡ್ಡು ಸಾಸುವೆ 305).

ಸಾನೆ ಸಾಂ. = ಸೇನೆ. (Bp. 61, 22).

ಸಾಸ್ತ್ರ sāstra. Thh. of ಶಾಸ್ತ್ರ. (My.).

ಸಾಸ್ತೆ sāstē. The dewlap of an ox.

ಸಾರ್ sār. Bearing, enduring, able, overpowering, winning. See ಕುರಾಸಾರ್, ಪೃತನಾಸಾರ್.

ಸಾರ ಸಾ. = ಸರ್. See ಉತ್.

ಸಾರಜಯ sārājaya. (fr. ಸರ್ಜಯ). Companionship, fellowship, company, association, society.

ಸಾರಜಿಕ sārājika. (fr. ಸರ್ಜ). Natural, co-existent (B. 4, 208).

ಸಾರಣ sārāṇa. The act of tending and training horses (Ūpr. 9, 95).

ಸಾರಣ sārāṇi. = ಸರ್ಜಣ. A groom (Bp. 59, 28).

ಸಾರಣಿ sārāṇiga. = ಸರ್ಜಣಿ. (Bp. 9, 47).

ಸಾರಣ sārāṇa. = ಸಾರ. Violence, force, rapine; any act of aggression or oppression or hatred. 2, punishment, chastisement, fine. 3, holdness, daring, courage, effort, prowess, valour, power, strength (ಪರಾಕ್ರಮ Nu. 56; ನಾನಾ, ಅದಲು 145; ಬಲ Si. 108). 4, foolhardiness, rashness, temerity, inconsiderate hastiness, impetuosity.

ಸಾರಣಸಾರಣ sārāṇa-gāṇa. A valourous or daring or effort-making or reckless man (My.).

ಸಾರಸಾರ್ sārāṇa-sāṇa. Marked or characterized by daring or prowess (Siv. 4, 53).

ಸಾರಸಾರ್ವ sārāṇa-sarvāṇa. A man who is an ocean of valour (Siv. 4, 85).

ಸಾರಸ sārāsī. = ಸಾಸಿ. Violent, furious, ferocious. 2, hold, daring; impetuous; a person who displays holdness, courage, effort, valour, power or strength (My.; B. 4, 68; Rā. 5, 131). 3, foolhardy, rash, inconsiderate.

ಸಾರಸಿಕ sārāsika. = ಸಾಸಿಕ, ಸಾರಸಿಕ. Using great force or violence, violent, cruel, brutal, ferocious, rapacious. 2, impetuous; hold, daring; valourous, strong, powerful, vigorous, valiant (Ūpr. 10, 100; Bh. 4, 2, 67).

ಸಾರಸಿಕ sārāsika. Thh. of ಸಾರಸಿಕ. A hold, daring, valourous, strong, powerful or valiant man (ಹಾಣಿಕ Bhn. 18; Bp. 22, 2; 49, 45).

ಸಾರಸ್ಯ sārāsya. (fr. ಸರ್ಜ). Relating or belonging to a thousand; consisting of a thousand; etc. 2, a multitude of thousands; an army or detachment consisting of a thousand men.

ಸಾಹಾಯ್ಯ sāhāyā. (fr. ಸಹಾಯ). Friendship, fellowship, alliance, confederation. 2, help, succour. (R.).

ಸಾಹಿತ್ಯ sāhitya. (fr. ಸಹಿತ). Association, connection, combination, union, society, fellowship; associated with, etc. 2, literary composition, rhetorical composition, rhetoric, poetry. (Bp. 3, 42). 3, a collection of materials or means or rule for the production or performance of anything, a collection of materials or implements for cooking, travelling or working (Grj. 3, after 119; B. 4, 115; My.). ಅವಿರಲಪ್ರಸಾದಸಾಹಿತ್ಯ (Mr. 1). ತನುವಿನೊಡನೆ, ಗುಣಗಳೊಡನೆ

ದು, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೆಂದು ಮೂಡಿ, ಮನದಿಂದ ನಾಲ್ಕುಮಲತ್ವದಿಂದ, ಸುಖಾರತ್ನಗಳನ್ನಾಡಿ, ಸಜ್ಜನದೊಡನೆ, ಸುತತ್ವದೊಡನೆ ತಳವೆಣ್ಣುಂಗೆ ಭುಜವನ್ನೊಡನೆ ತನಗಿನ್ನಾಡ್ ಸರಿ ನಾಗವರ್ಮನಿಗೆ ದಾಸಂ ಕಾಲಿ ದಾಸವ್ವರಂ (one MS. of Ūh. as its verso 25).

ಸಾಹಿತ್ಯಭೇದ sāhitya-hhēda. A particular figure of speech in rhetoric or poetry (ಶಾ. Na. 76).

ಸಾಹುಕಾರ sāhukāra. = ಸಾವಕಾರ, etc. (My.). ಸಾಹುಕಾರರು ಮನೆ (ಹಮ್ಮ, ಹರಗಾದಿರುವ ಸ್ಥಳ, ಧನಿಕರಿರುವ ಉಪರಿಗೆ Si. 109).

ಸಾಹೇಬ sāhēba. (= ಸಾಧ). A lord or master; a gentleman; Sir, etc. (My.; B. 5, 285; Mhr., H.).

ಸಾಹ್ಯ sāhya. (fr. ಸಹ). Conjunction, union, society, association, companionship. (R.).

ಸಾಳಗ sājaga. = ಸಾಳಂ. A kind of rāga or musical mode (Ūpr. 7, 97; Bp. 19, 11; J. 21, 58; Bh. 1, 12, 20; Sk. ಸಾಲಂ).

ಸಾಳಂ sājāṅga. = ಸಾಳಂ. (J. 21, 56).

ಸಾಳುವ sājūva. = ಸಾಳು. A kind of bird, a hawk used in hunting (? Rām. 3, 1, 32; Bh. 1, 20, 53; Tē. ಸಾಳುವ, ಸಾಳುವೆ).

ಸಾಳಿಯ sājīya. = ಸಾಲಿಯ s. ಸಾಲಿ 2, q. v.

ಸಾಳಿವು sājīva. = ಸಾಳಿರಿ-mpiga. A porcupine (S. Mhr.; Mhr. ಸಾಳಿವು).

ಸಾಳಿ sājīva. = ಸಾಳುವ. (Siv. 3, 38).

ಸಾಲಿಗೆ sājīgē. = ಜಾಲಿಗೆ, q. v. (ಉದಿಗೆ Kk. 63).

ಸಿಂಹ simha. = ಸಿಂಹ, ಸಿಂಹ 1, ಸಿಂಹ 2. A lion. 2, the sign of the zodiac Leo. 3, pre-eminent, best; a hero or any eminent person. ಸಿಂಹವಾದದ್ದು ಸಂಪರಿಸರಾದಿದೋ? (Prv.).

ಸಿಂಹನಾದ simha-nāda. A war-cry, a war-hoop. See ಅಡ್ಡವ.

ಸಿಂಹನಾಶನು sīmha-nāśana-mpiga. An animal that destroys lions. ಎಷ್ಟು ಕಾಲುಗಳಿದ್ದರೂ ಎರಡು ಮುಖಗಳಿದ್ದರೂ ಉಗ್ರವಾಗಿದ್ದ ಸಿಂಹನಾಶನು (ಕರಣ Si. 170).

ಸಿಂಹಪೀಠ simha-pīṭha. = ಸಿಂಹಾಸನ. (ಪಟ್ಟವನೇ Ū. II, 87; Bp. 51, 10).

ಸಿಂಹಪುಷ್ಪ simha-puṣṭi. N. of a plant (= ಕ್ರೋಮ್ಪುಷ್ಪ, q. v.).

ಸಿಂಹಲ simhala. ಸಿಂಹಲ = ಸಿಂಹಲ, ಸಿಂಹಲ. The island or country of Ceylon (Bp. 6, 18; 61, 30); N. of a king of Ceylon (Rā. 5, 130, 131; 6, 32; 7, 15).

ಸಿಂಹಲಾಲಿ simha-lālita. The form of a lion's head on a bracelet (My.).

ಸಿಂಹನಾಶನ simha-nāśana. Śiva. — ಸಿಂಹನಾಶನ. Durgā (My.).

ಸಿಂಹವಿಷ್ಣು simha-viṣṭara. = ಸಿಂಹಾಸನ. (Grj. 3, 116; 4, after 163).

ಸಿಂಹಸಂಹನ simha-samhāna. Lion-shaped: well-shaped, handsome.

ಸಿಂಹಸೇನ simha-sēna. N. of a king (Smd. 177).

ಸಿಂಹಾಗಾರ simha-āgāra. (Smd. 283). A lion's den.

ಸಿಂಹಾಸನ simhāṇa. = ಸಿಂಹಾಸನ, (ಸಂಘಾತ), ಸಿಂಹಾಸನ, ಸಿಂಹಾಸನ. The mucus of the nose (Sk.; cf. ಸಿಂಹಾಸನ).

ಸಿಂಹಾಸನ simhāṇa. Rust of iron. 2, the mucus of the nose.

ಸಿಂಹಾಸನ simhāṇa. = ಸಿಂಹಾಸನ. See ಬಿತ್ತರಿಗೆ.

ಸಿಂಹಾಸನ simhāṇa. = ಸಿಂಹಾಸನ. Lion-seat: a throne (ಮುಖೇರ, ಅಸನ Nu. 91; ಭದ್ರಲೀಲ Mr. 262; ಪಟ್ಟವನೇ, ಗದ್ದುಗೆ

Kk. 26; Bp. 46, 52; 59, 57; Č. Bp. 47, 16). ಮಣ್ಣಿನ ಕುಣ್ಣು, ಲಕ್ಕಿ ಹಣ್ಣಿನ ಕುಣ್ಣಿನ ಸಿಂಹಾಸನ ಎಂದಾಣೆ? (Prv.).
 ಸಿಂಹಾಸನಾಧಿಪತಿ *siṃhāsana-adhipati*. A king (My.).
 ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ *siṃhāsana-ārūḍha*. Sitting on a throne; a king (My.).
 ಸಿಂಹಾಸನ *siṃha-āsana*. = ಸಿಂಹಾಸನ. (Abb. P. 6, 169; 13, 101).
 ಸಿಂಹಾಸನ *siṃha-āsa*. Lion-faced. 2, the plant *Gendarussa vulgaris* Nees.
 ಸಿಂಹಿ *siṃhi*. A lioness. 2, the plant *Gendarussa vulgaris* Nees. 3, the plant *Solanum melongena*. 4, N. of the mother of Rāhu.
 ಸಿಂಹಿಕಾತನುಜ *siṃbikā-tannja*. Son of Siṃhikā, Rāhu (Mr. 39).
 ಸಿಂಹಿಕೆ *siṃhikē*. ಸಿಂಹಿಕಾ. N. of the mother of Rāhu. (Rām. 5, 1, 22). 2, (= ಸಿಂಹಿ No. 3?) ಚಿತ್ರಕೆ, ಕುಳಿ, ಸೊಡ್ಡೆ (Mr. 130).
 ಸಿಂಹ್ಯ *siṃhva*. Tbh. of ಸಿಂಹ. (B. 5, 241; Ūb. 142. 158. 159).
 ಸಿಂಹ್ಯಲ *siṃhvāla*. Tbh. of ಸಿಂಹಲ. (B. 5, 89).
 ಸಿಂಹ್ಯಾಸನ *siṃhvāsana*. Tbh. of ಸಿಂಹಾಸನ. (Ūb. 153).
 ಸಿಕ್ *siḥ*. = ಸಿಕ್ಕಿ, ಸಿಕ್ಕು. P. p. of ಸಿಕ್ಕು 1 or ಸಿಗು, in ಸಿಕ್ಕಿ (My.). ಲಂಗರವ ತಕ್ಕಿ ಹೋಗಿ, ಬುಡದೊಳಗಿನ ಕೆಸ ದೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು, ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ (B. 3, 113).
 ಸಿಕ್ತ *sikata*. = ಸಿಕ್ತ. Sand (ಪ್ರದೇಶ, ಮರಳ, ಮರಳ, ಮರಳ ಕೆ. 36; ಮರಳ Nn. 6); a sand-bank; an island with sandy shores.
 ಸಿಕ್ತಾಮಯ *sikātā-maya*. Full of sand, sandy.
 ಸಿಕ್ತಾವತ *sikātā-vat*. Sandy.
 ಸಿಕ್ತಲ *sikātala*. Sandy.
 ಸಿಕ್ತೆ *sikāṭē*. ಸಿಕ್ತಾ. = ಸಿಕ್ತ. Sandy soil (ಮಳಲುಳ್ಳ ಮಣ್ಣು Mr. 93); sand, gravel; a sand-bank, etc. (ಪ್ರದೇಶ Ūb. II, 10).
 ಸಿಕ್ತಲ *sikara*. Tbh. of ಸಿಕ್ತ. (My.).
 ಸಿಕ್ತಲ *sikala*. Polishing, furbishing, burnishing (Mhr. 3 ಕಲ, ಸಲ).
 ಸಿಕ್ತಲಗಾರ *sikala-gāra*. = ಸಿಕ್ತಲಗಾರ. A polisher of tools, weapons, etc. (ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸುವವ, ತಪ್ಪುಮಾರ್ಗ G.; Mhr. 3- and 4).
 ಸಿಕ್ತಲಗಾರ *sikaligāra*. = ಸಿಕ್ತಲಗಾರ. (S. Mhr.). ಬೇಗಗಾರಿಗೆ ಸಿಕ್ತಲಗಾರ ಸಾಣೆ (Prv.).
 ಸಿಕ್ತಲಗಾರ *sikaligāra*. = ಸಿಕ್ತಲಗಾರ. (S. Mhr.).
 ಸಿಕ್ತಲ *sikāra*. Hunting; game (Mhr. 3- and 4).
 ಸಿಕ್ತಲಮಾನೆ *sikāra-khānē*. A menagerie, an aviary, etc. (B. 5, 251; Mhr. 3-).
 ಸಿಕ್ತಲ *sikāri*. = ಸಿಕ್ತಲ, q. v. (My.).
 ಸಿಕ್ತ *sikā*. = ಸಿಕ್ತ, etc. — ಸಿಕ್ತಯಂಗರ. — ಸಿಕ್ತಯಂಗರ. (My.).
 ಸಿಕ್ತ *sikā*. = ಸಿಕ್ತ, ಸಿಕ್ಕಿ. A coining-die; the royal seal; the stamp produced by the coining-die or by a seal or stamp (Mhr., H. 3- and 4; My.; ಮುದ್ರೆ G.). — ಸಿಕ್ತಯಂಗರ. — ಸಿಕ್ತಯಂಗರ. The royal seal (My.).
 ಸಿಕ್ತ *sikka*. Tbh. of ಸಿಕ್ಕಿ. ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಮುಕ್ತಳಿಗಾಗಿ ಹೋ? (Prv.).
 ಸಿಕ್ಕಿ *sikkaṭi*. = ಸಿಕ್ಕಿಟಿ, ಸಿಕ್ಕಿಟಿ. A comb (My.; Tē. ಚಕ್ಕಿ; T. ಚಕ್ಕಿ, ಚಿಕ್ಕಿ; M. ಚಕ್ಕಿ; M. ಚಕ್ಕಿ, ಚಿಕ್ಕಿ, ಚಿಕ್ಕಿ, to comb; ಚಕ್ಕಿಮುಕ್ಕಿ, to disentangle, comb out).

ಸಿಕ್ಕಿಟಿ *sikkaṭigṛ*. = ಸಿಕ್ಕಿಟಿ, etc. (My.).

ಸಿಕ್ಕಿಟಿ *sikkaṇigṛ*. = ಸಿಕ್ಕಿಟಿ, etc. (My.).

ಸಿಕ್ಕಿಸು *sikkisu*. = ಸಿಗಿಸು. To insert, to put in or on (My.). ಚಿಕ್ಕಿ ಹೋಗುವವನ ಸೊಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕುಕ್ಕಿಸು. ಲು ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, to cause one's self to be caught, to be caught (My.). 3, to cause to become entangled or ensnared, to entangle, to ensnare (Bp. 42, 16).

ಸಿಕ್ಕು *sikku*. 1. = ಸಿಗು, ಸಿರ್ಕು 1, ಸಿರಿಕು, ಸಿಲಕು 1, ಸಿಕ್ಕು 1. To become entangled; to be caught; to fall into the hands of; to fall or be brought under the power of; to get among; to enter; to be found; to be obtained or got (C.; Tē. T., M.; Tu. ಚಿಕ್ಕು, ಸಿಕ್ಕು). ಸಿಕ್ಕಿದ ಅಳಿ ಪೊದವನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬಿಡುವಾಗ ಇದು (Bp. 12, 43). ಖಗಮುಗನಿರವನು ಸಿಕ್ಕಿ ಸಿಕ್ಕಿದನು (13, 54). ನಿಮ್ಮ ಕಕ್ಕಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವವನು (24, 63). ಒಲೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾ ಎನನಂ ತೆಗದು (27, 20). ಬಿಡುಬಿಡು... ದು ಸಿಕ್ಕಿ (27, 22). ಈ ಗೃಹದೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದವನಿಗೆ ಹತ್ತು ಮುಕ್ತಿ (30, 13). ಎನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಂ (31, 13). ಎನ್ನ ಸಿಕ್ಕಿ (32, 15). (ಕೇಸರಿ) ಅವಳೆ (ಪಾಯಲಂಗಕ್ಕೆ) ಸಿಕ್ಕಿದ (34, 24). ತಂದೆಯ ಗಣದೊಳಗೆ ಅವರಂ ಸಿಕ್ಕಿರಲು (35, 47). ತಾವು ಸಿಕ್ಕಿದವನು (52, 14). ಫತ್ತಿಹಿನಿರಂಗಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವವನು ಈತ್ತರೇತ್ತರನು? (53, 30). ಹರಗನಾಡು ಪಾತದಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರವನು ಆ ಹರಿಯು (53, 68). ಕೂಡಾ ತಾವುಗಳ ಬಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ (54, 29). ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ (54, 39). ಕವಿ ನಿರ್ದರ ಮನದ ಕುಟಲಂಗಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ (60, 16). ಕರ್ಮವಿಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿ (60, 47). ಸಿಕ್ಕಿದವನು ಕಟ್ಟಿದೊಳಗೆ ಮಾತುಗಳ (J. 18, 14). ಬೇಡರ್ಗ ಸಿಕ್ಕಿದೊಡಮೊದಲಿನಲಿ (28, 52). ಇದು ದಿನಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹುರಿ (1, 8, 21). ಸಿಕ್ಕಿದವನು ಹೆದ್ದೊಡಗಲ ಕುರಗನ ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ (3. 13, 33). ಬುದ್ಧಿಯನ್ನಲಿ ಗದಾಸಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಅರ್ಥಂ (Dp. 1). ಸಿಕ್ಕಿದ ಬೇಡವನ ಬಲಿಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಡು (B. 4, 91). ಅಮೃತಾಯು ಪಾತದಲಿ ರವನು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತೇ? — ಕುಡಿಯುವ ಪಾನವದಲಿ ಕನ್ನಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆ. — ಬುಟ್ಟಿ ಇದ್ದವನು ನಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಾನು. — ನೇತಾಯುವವನು ಹತ್ತಿರ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹೋತಾಯುವವನು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. — ಪಾನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ. ಸತ್ತವನಿಲ್ಲ; ಪಾನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ, ಬದುಕಿದವನಿಲ್ಲ. — ಪುರ್ವಕ ಹೋದ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಕಿರ್ತನೆ ಹೇದಾದರೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತೇ? — ಬಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಕೊಡಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತೇ? — ದಾರಿಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಫರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. — ಒಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪಕ್ಕಿ, ಒಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಇಡುವೆ. — ಬಿಡಿಯಲ್ಪಡೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಒಲೆಗೆ ಹೋದಿತು. — ಫತ್ತಿಹಿನಿರಂಗದ ದಕ್ಷಿಣ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು. — ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಕಳ್ಳ ಕುಡಿದೇನು, ಸೊಕ್ಕಿದರೆ ಕಳ್ಳ ಕುಡಿದೇನು. — ಮನ್ನನೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ತಕ್ಕದ ಗೊಳ್ಯ ಬಹುದೇ? (Prv.). ತಕ್ಕದಗಳ ತಯ್ನೆ ಸಿಕ್ಕಿದ (ಅರ್ಥವು 3. 439). See Bh. 1, 10, 38; J. 6, 30. 2, to cause to go or make go in, to insert, etc. (Bp. 21, 41; 33, 44; J. 28, 1). — ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿಡು. To be caught; to fall into (another's) hands (My.).

ಸಿಕ್ಕು *sikku*. 2. = ಸಿರ್ಕು 2, (ಸಿಲಕು 2), ಸಿಕ್ಕು 2. The state of being entangled, entanglement, intricacy (My.; Tē., T. ಚಿಕ್ಕು); impediment, hindrance, obstacle, trouble (J. 27, 42; My.). ಒತ್ತಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿದ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಕೂವಲು (ಚಿಕ್ಕಿ, etc. 31. 216); ಕೂವಲು, ಬಿಡಿಸುವ ಸಾಧನ (ಪ್ರಸಾಧನ, etc., ಪಾತದಲಿ, 331). — ಸಿಕ್ಕಿದ - ತಲೆ. An entangled head of hair (My.). — ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿಡು. To disentangle (as hair or thread, My.). — ಸಿಕ್ಕಿ ಮಾಡು. To entangle (Dp. 33, 5).

ಸಿಕ್ಕು sikkū. 3. (= ಸಿಕ್). P. p. of ಸಿಗು (S. Mhr.). ಸಿಕ್ಕು ಪರ ಸಂಗದ ಒಗ್ಗಾಡುತಾರ (B. 1, 18). ಇವ (ಎತ್ತು, ಆಳಳು) ಬಹುತರವಾಗಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತವೆ (3, 17). ಸಾವ ಕಾರಣ ಮನೆಯ ಕನ್ನ ಕೊಡೆದು, ಸಿಕ್ಕು ಬದುಕು ತಕ್ಕೊಳ್ಳು ಹೋಗಿ (3, 41). ಒಂದು ದಿನ ಕಳವಿನ ಒಡವೆ ಸಹಿತ ಸಿಕ್ಕುನು (3, 48). — ಸಿಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕು. rep. ಸಿಕ್ಕು ಸಿಕ್ಕು ಹಾಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಚಾಡಿ ಹೇಡಿ ಹತ್ತಿದನು (B. 4, 51).

ಸಿಕ್ಕೆ sikkē. = ಸಿಕ್, etc. (ಮುದ್ರೆ ಲಿ.).

ಸಿಕ್ತ siktā. Sprinkled, besprinkled; wetted, moistened; ponred ont; impregnated, engendered. See ಅಭಿಷಿಕ್ತ.

ಸಿಕ್ತ siktā. Boiled rice; a lump of boiled rice, a monthful of boiled rice kneaded into a ball; bee's-wax; indigo. See ಫಕ್ತ.

ಸಿಕ್ತ ಸಿಕ್ತ siktā. = ಸಿಕ್ತ. A lump of boiled rice, etc. (see ಫಕ್ತ.); bee's-wax (ಮಯೂರ Mr. 358, o. r. ಮೇಣ).

ಸಿಗಸು sigasū. = ಸಿಗಸು 1. To have split (as wood, My.).

ಸಿಗಿ sigi. To split, as wood; to tear or rend with the teeth, as sugar-cane (My.; Tu. ತಿ, ತಿರು, ತಿರುರು, ಸಿಗುರು).

ಸಿಗಿಸು sigisu. 1. = ಸಿಗಸು. (My.).

ಸಿಗಿಸು sigisu. 2. (fr. ಸಿಗು). = ಸಿಕ್ಕಿಸು. (S. Mhr.).

ಸಿಗು sigu. = ಸಿಕ್ಕು 1. (S. Mhr.). P. p. ಸಿಕ್ಕು 8, q. v. ಮುರಾಂ ಗೋಪಿಯರಲ್ಲಿ ಹಾದರವಾದಿ, ಸಿಗನೇ? (Bp. 54, 40). ಒಮ್ಮೆ ಮನುಷ್ಯರೂ ತೋಳಗಲ ಕೆಯ್ಯೋಳಗೆ ಸಿಗುವದುಟ್ಟು (B. 2, 18). ಕಾದ ನಾಯಿಗಳು ಬಹು ತೀವ್ರ ಬಿಡುವವು, ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೆಯ್ಯಿ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ (3, 40). ಅದವೇ ಕತ್ತಿಗಳು ಮನುಷ್ಯರ ಕೆಯ್ಯಿ ಬೇಗ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ (3, 48). ನಿನಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಯಾರ ಬಹಿಯಲ್ಪಾದರೂ ಕೆಯ್ಯಿದ ಇಸ ಕೋಲಿ (3, 78). ನಿನಗೆ ಈ ಗುಡ್ಡದೊಳಗೆ ದಾರಿ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ (3, 123). ನಿಮಗೆ ದಾರಿ ಸಿಗರೊಲ್ಲದೋ? (3, 123). ಕುಮರ ಇನ್ನು ಹಾಕಿಗೆ ಸಿಗುವವು? (4, 79). — ಸಿಕ್ಕು ಬೀಡು. = ಸಿಕ್ಕು. ಆ ಹುಡುಕು ಹೇಡಹುದಿದ ಬರೆಯೋಳಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಬಿಡು (B. 4, 112).

ಸಿಗುಡು sigur. ಸಿಗುಡು. = ಸಿಬಿಡು, ಸಿವಿಡು, ಸಿವಿಡು. A splinter, a shiver; that is pared off, rind (ಕೆಲ್ಲಿ ಸಿಮ. 49; ಕಕ್ಕು 79; ಕೆಲ್ಲಿ Kk. 56; see ಚಿವ್ವು). ಕಳೆದ ಸಿಗು ದಾನ ಕಟ್ಟಿನನ್ನೆದಿ... ಲಲಿತಮ್ ಅವ ಕನ್ನದದ ಮಡಿ (Abhā. 1, 5, o. r. ಸಿಬಿಡು). — ಸಿಗುಡು ಚಿವ್ವು. N. (Bp. 58, 7). — ಸಿಗು ಬೇಡು. = ಬಿಡು. Splinters or shivers to rise or be raised (Bh. 5, 11, 89; Rām. 4, 3, 7).

ಸಿಗುಳು sigulū. = ಸಿಕ್ಲೆ 1, etc. ಸಿಗುಳು ವಟ್ಟು (ದಾಂತ, ಫನ್ನ, ಫೇದಿತ Si. 382; only in Si.).

ಸಿಗಾಳಿ siggu-āli. (Smd. 239). A person who is ashamed, a bashful person.

ಸಿಗಿಗ siggiga. A daitya or rākshasa (ಮದ್ದಿಗ, ರಕ್ಕಸ, ದೈತ್ಯರಾಕ್ಷಸಾವಳ Kk. 11a; cf. ಸರಗು? Tē. ಸಿಗ್ಗು, reproach, censure = ಅವನಾದ, ನಿನ್ನೆ).

ಸಿಗ್ಗು siggu. (Smd. 248). Shame, decency; modesty, bashfulness; timidity (My.; Tē.); disgust (My.). Cf. ಎಗ್ಗು 2; ಸೆಡೆ 8. — ಸಿಗ್ಗುಗು. — ಆಗು. To feel ashamed, to become hashful (Abh. P. 7, after 58; 9, 39; Bp. 18, 10). — ಸಿಗ್ಗೊನ್ನು. — ಒನ್ನು. = ಸಿಗ್ಗುಗು. (Bp. 38, 19).

ಸಿಂಗ sigā. 1. Thh. of ಸಿಂ. A lion (ಸಿಂಹ Smd. 848; Ūt. I, 96; II, 28; ಕೇಸರಿ Smd. 88; Si. 166). 2, Kāma (ಮನ್ಮಥ

Smd. 7; ಮದನ 88). ರಂಗನ ಮುನ್ನೆ ಸಿಂಗನೇ? (Prv.). — ಸಿಂಗಕೇ ಸರಿ. N. of a plant (ಫತ್ತತಾಬೆ Mr. 121, o. r. ಚತ್ತತಾಬೆ; Sk. ಸಿಂಹಕೇಸರ, the plant Mimosaops elengi). — ಸಿಂಗದನ್ನಂ. — ಅನ್ನಂ. A lion-like man (Smd. 192). — ಸಿಂಗದೇರವಳ. — ತೇರವಳ. Whose vehicle is a lion: Durgā (2ನೇ Kk. 5; ಸಿಂಹ Smd. 3). — ಸಿಂಗಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. (My.). — ಸಿಂಗಪ್ಪಾಸ. A kind of illiteration (Ūt.). — ಸಿಂಗಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. N. (My.). — ಸಿಂಗಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಸಿಂಗವೇಣ್ಣ. — ಬೇಣ್ಣ. (Smd. 387). A lion's-hunt.

ಸಿಂಗ sigā. 2. Thh. of ಸಿಂಗ (Smd. 88). A horn, etc. — ಸಿಂಗನಾದ. The sound of the horn of an antelope blown by jōgis (My.). — ಸಿಂಗಹಲ್ಲು. An irregular tooth (My.).

ಸಿಂಗಣಿಕೆ singanika. = ಸಿಂಗಕೇ. (J. 21, 18, 33).

ಸಿಂಗರ sigāra. Thh. of ಸಿಂಗಾರ. (ಚಾಲ, ಸಿಂಗಾರ Nn. 34; ಸಿಂಗಾರ, ತನ್ನ 75; ಸಿಂಗಾರ 108). — ಸಿಂಗರಂಗಿಯ. — ಅ. To adorn, to decorate (J. 18, 7). ಸಿಂಗರಂಗಿಯು (ಪ್ರತಿಮೆ, ಪ್ರಸಾಧನ, etc. Mr. 883). — ಸಿಂಗರೋಲಿ. Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8). — ಸಿಂಗರವೈದ. — ಅ.ವೇದ. To be embellished or adorned (Siv. 5, after 57). — ಸಿಂಗರವೇ. — ವೇ. = ಸಿಂಗರವೈದ. (Siv. 8, after 85).

ಸಿಂಗರಿ singeri. Vishnu in his lion-incarnation; N. (My.). See ಮುಗ್ಧೇದಿಗಳ.

ಸಿಂಗರಿಗ sigāra-iga. (Smd. 283, o. r. ಸಿಂಗಾರಿಗ). A man who adorns.

ಸಿಂಗರಿಸು singārisu. Thh. of ಸಿಂಗರಿಸು. To adorn, to embellish (Bp. 4, 32; 5, 18; Siv. 4, 13; J. 4, 66; 6, 11).

ಸಿಂಗರ sigāra. Thh. of ಸಿಂಹಲ (R.; T. ಚಿಂಗಲ).

ಸಿಂಗಕೇಳೆ singakālika. = ಸಿಂಗಕೇ. A black monkey (Rām. 6, 30, 7, 16; My.; Tē. ತಿಂಗಲೇಳ).

ಸಿಂಗಾಡಿ singāḍi. A how (J. 16, 7; 29, 29; T. ಚಿಂಗಾಡಿ, ಚಿಂಗಾಡಿ; M. ಚಿಂಗಾಡಿ, a Turkish bow; Tē. ಸಿಂಗಾಡಿ, ಸಿಂಗಾಡಿ, made of horn; a how made of horn, a how).

ಸಿಂಗಾರ sigāra. Thh. of ಸಿಂಗಾರ (Smd. 853; Ūt. II, 56). ರಂಗಾ, ಈ ಹೊತ್ತು ಯಾಕೆ ಬಹಳ ಸಿಂಗಾರಾಂಗಿರೇ? (B. 2, 7).

ಸಿಂಗಾರಿಸು singārisu. Thh. of ಸಿಂಗಾರಿಸು. To adorn. 2, to be adorned or decorated (Pril. 3, 4; Rām. 6, 53, 7).

ಸಿಂಗಿ sigi. Thh. of ಸಿಂಗಿ (Smd. 353; Bp. 58, 55). See ಉಂ. — ಸಿಂಗಿಬೊವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 6).

ಸಿಂಘಾಣಿ singhāṇa. = ಸಿಂಹಾಣಿ, etc. (Coislr.). See ಸಿಮ್ಪುಳ.

ಸಿಂಘಿನಿ singhīni. The nose.

ಸಿಕ್ಲೆ sic. ಸಿಕ್. The skirt of a web or dress.

ಸಿಕ್ಲೆ sicā. = ಸಿಕ್. (ವರ್ತೆ Mr. 342).

ಸಿಕ್ಲೆಯ sicāya. Cloth, a ratment (ವಾಸ, ಅಚ್ಚಾದನ, etc., ಸೀರೆ Mr. 841; see ಸೀರೆ).

ಸಿಂಜಾನಿ siñjāna. Tinkling (Ūpr. 1, after 101).

ಸಿಂಜೆ siñji. Tinkling.

ಸಿಂಜಿಕೆ siñjika. Tinkled, tinkling; tinkling (G.).

ಸಿಂಜಿನಿ siñjini. A bow-string (ಬಿಲ್ಲ ಹೆಡೆ Mr. 294). 2, tinkling rings worn round the toes, a tinkling ornament for the ankle (ಪಾದಕಟಕ, ಕಾಲ ಕಡಗ Hā.; ಹಂಸಳ, etc. Mr. 844).

ಸಿಂಜಿನಿಪ್ರಹರಣಿ siñjini-praharāṇa. The twang of a bow-string. See ಹೇವಡೆ.

ಸಿಟ್ಟಿ siṭṭi. Thh. of ಸಿಟ್ಟು (Smd. 370; T.; see ಸ. ವೆರಣ).

ಸಿಟ್ಟು siṭṭu. Anger, passion, wrath, rage (ಕೋಪ, ಕ್ರೋಧ, ಅಮರ್ಷ, ರೋಷ, ಪ್ರತಿಘ, ರುಷ್, ಕ್ರುಧ್ Si. 69; Ū;

T. ಚಿತ್ತ, ಚಿತ್ತ; T., M. ಚಿತ್ತ; T. ಸೀಸ, ಚಿತ್ತ; see ಕೀಡು 2, ಚೀಡು 3, ಸೀಡು 2, ಸೀಡು 2). ಸಹಜವಾದ ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳವನು (ಕ್ರೋಧನ, ಅಮರ್ಷಣೆ Si. 361); ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳವನು (ಅಭಿನೀತ 428). ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳ ನ್ನಾಕೆ (ಚಿತ್ತೆ Dhv.). ಸಿಟ್ಟಿನವ (ಅಮರ್ಷಣೆ G.). ಸಿಟ್ಟಿನವರು (ಧಾರಮಿ, ಧಾಮಿ G.). ಬದವನ ಸಿಟ್ಟು ದವಡೆಮೂಲ.—ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಯ್ತ ಮೂಗು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರೇ?—ಸಿಟ್ಟು ತನಗೆ ಕೇಡು, ಸಮಾಧಾನ ಪರರಿಗೆ ಕೇಡು (Prvs.). — ಸಿಟ್ಟುಗು. — ಅಗು. To grow angry, etc. (ಮುಳಿ G.). ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ದೇವರು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟುಗುವನು (B. 4, 94). ನೀವು ಅವನ ಮೇಲೆ ಬಹಳೇ ಸಿಟ್ಟುಗುವಿರಿ (4, 199). ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಸಿಟ್ಟಾದನು (5, 63). — ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರು. To grow angry, etc. ತಾವು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರಬಾರದು (B. 4, 124). — ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಡು. To provoke to wrath (G. 186). — ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಡು. — ಎದ್ದು. To grow angry, etc. (B. 2, 19, 31; 3, 49, 59; 4, 153). — ಸಿಟ್ಟು ಇದ್ದು. Anger, etc. to abate (B. 3, 60; 5, 197). — ಸಿಟ್ಟು ಇದ್ದು. To abate anger, etc. ಅವನ ಸಿಟ್ಟು ಇದ್ದು ಬಿಡು (B. 5, 47). — ಸಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. = ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳು (My.). — ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To oase to become angry, etc. (G. 154). — ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To become angry, etc. ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳು ಅದುವಿಕೆ (ಮನ್ಯು, ಕೋಳ, ತುಳು Si. 69). — ಸಿಟ್ಟು ತಡ ಕೊಳ್ಳು. To keep down one's anger, etc. (B. 3, 81). — ಸಿಟ್ಟು ತೀರು. To wreak vengeance for; to revenge one's self. ಮಗನ ಕೊಂದ ಸಿಟ್ಟು ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕೆನ್ನು (B. 5, 46). ಇದರ ಸಿಟ್ಟು ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು ಬೇಕೆನ್ನು (5, 68). — ಸಿಟ್ಟು ತುಂಬು. To fill with anger, etc. (G. 410). — ಸಿಟ್ಟು ನುಂಗು. To swallow or suppress one's anger, etc. (B. 4, 16). — ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡು. To excoite anger, to enrage (ಮುಳಿಯು G.). — ಸಿಟ್ಟು ಬರು. Anger, etc. to oome or arise. ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಬದಿಬರೆ ನಿನಗೆ ಹಾಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುವದೋ, ಹಾಗೆ ದನಕೂ ಬರುವದು (B. 2, 19). ಗದ್ದುನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದದನ್ನು ಕಣ್ಣು (3, 60). ಸಿಟ್ಟು ಬಂದರೆ ಹಿಟ್ಟು ಮುಕ್ಕು!—ಸಿಟ್ಟು ಬಂದರೂ ಅಟ್ಟು ವಿನಹಾ ಉಣ್ಣ ಕೂಡದು (Prvs.). — ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡು. To remove or appease anger (ತೀವೃ G.). — ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡು. Anger to cease; to forsake wrath. ಬೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಟ್ಟು ಅದರೂ ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡು. To oause to become angry. ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, to oause another's anger to oome down upon one's self. ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೆಳಕಿ, ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡ್ತೀರೇ? (B. 3, 84). — ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡು. To shew anger or displeasuro; to become angry with (C.). ತಾಯಿ ಮೇಲಿನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೂ ಕೆಳ ತನ್ನ ನಡತೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 6). ಎನಗೆ, ತನಗೇ, ಬೇಕೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೂವ ಕೊಯ್ಯ ಬೇಕೇ? ಎನ್ನು, ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದನು (3, 80). ಕಮತಿಗರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ (4, 43). ತಮ್ಮನ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡ ಬೇಡ! (4, 201). — ಸಿಟ್ಟು ಹಿಡಿ. To estoh anger, to grew angry (B. 3, 40; 5, 28, 67). — ಸಿಟ್ಟು ಬಿಡು. — ಎದ್ದು. To arense anger; to enrage (My.).

ಸಿಟ್ಟುಗಾರಿ siṭṭu-gāra. A passionate man (My.). ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟುಗಾರ (ಪಣ್ಣ, ಅತ್ಯಂತ ಕೋಪನ Si. 361). — ಸಿಟ್ಟುಗಾರಿ. A passionate woman (ಕೋಪನ, ಧಾಮಿ 182).

ಸಿಡತ siḍata. A quick to-and-fro-movement of the muscles of the head (My.). ತರೇ ಸಿಡತಕ್ಕೆ ಮುಲೋಧನೇ ಕೊಣ್ಣ ಹಾಗೆ (Prv.). 2, a jumping about from pride (My.).

ಸಿಡದು siḍadu. = ಸಿಡಿ. P. p. of ಸಿಡಿ. (C.).

ಸಿಡಿ siḍi. 1. The state of being small, thiu, fine or atomic (ಸೂಕ್ಷ್ಮ Siḍ. Dh.; ಕಾಣ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದ ಧಾವಂ Cm.; see ಕೆಡೆ, ಸೆಡೆ 2). — ಸಿಡಿಸೋನಿ. A very fine, light drizzle (Rām. 4, 6, 6).

ಸಿಡಿ siḍi. 2. An iron hook (ಅಯಸ ಕಿಂಡ. Dh.; T.; see ಸೆಡೆ 2); the hook-machine on which men of the Śūdra class are suspended in the air by a hook passed through the sinews of the back (the hook being attached to one end of a lever which is raised on the top of a high pole or fulcrum) and swung round (by means of a rope fixed to the lever's other end, C.; T.; T. ಸೆಡೆ 2). — ಸಿಡಿ ಮರ. The lever to which the man is secured (My.). — ಸಿಡಿಯಾಟ. — ಅಟ. The ceremony of men being suspended on the siḍi and swung about, which is performed as accout of Māri (My.). — ಸಿಡಿಯಾಟ. — ಅಟ. To perform that ceremony (My.). — ಸಿಡಿ ಹಬ್ಬ. The swinging fest (My.).

ಸಿಡಿ siḍi. 3. To be scattered; to fly about; to be spattered, as mud, etc.; to snap, as parched grain; to burst forth spontaneously, as seed from over-ripe fruit, etc.; to move quickly from side to side, as muscles, as the head from pride; to start; to bounce (ಎಕೀರ್ಣ ಕಿಂಡ. Dh.; C.; T., M. ಕೆಡೆ? see 1. ಅಮರ್ಷಣೆ; to scatter over, to cover (J. 11, 38). ಸಿಡಿದು (ಎಕೀರ್ಣ G.). ಉಗುಳು ಸಿಡಿವ ನುಡಿ (ಅಮೃತಕೃತ Hk.). ಬೀಜವನ್ನು ಓಮವಾಗ ಬಾಯೊಳಗಿಂದ ಸಿಡಿವ ಪನಿ (ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣು G.). ಸಿಡಿದು, ಸಿಡಿವದು (Siḍ. 260). ನೈತ್ರಿಕವೇದಿಣಂ ಕೆಲಂ ಸಿಡಿಮಾಡೆ ಮರ್ಗನ ಅಗದೇ? (Si. 44). ಚಿತ್ತೆ ಬಿಡು ಸಿಡಿವ ಮುಕ್ಕುಗ (J. 6, 6). ಗಡುಮರನನ ಎಡೆಗೊಣ್ಣು ಸಿಡಿವದರ ಕೆಲರ (16, 49). ಕೆಲಕೆ ಸಿಡಿಯದಿರೇ! ಫೊಡೆ! (28, 45). ಅವಂ ಸಿಡಿಮಾಡು ಕಾರಂಗದ ಬೆನ್ನನ ಅಯ್ದಿದಂ (28, 58). ಬೇಳವುಬಿಡು ಕೆಲ ಸಿಡಿ ಬನ್ನಾ ಎಪಯೆ (30, 19). See Rāv. 5, 46; 8, 109; Sēv. 3, 46; Bh. 1, 20, 54; J. 22, 83; 23, 25.

ಸಿಡಿ siḍi. 4. = ಸಿಡಿ. P. p. of ಸಿಡಿ, in ಸಿಡಿ ಸಿಡಿ (C. Bp. 2, 4).

ಸಿಡಿ siḍi. 5. The state of being scattered, etc. that which is scattered or sputtered from the mouth; moving quickly from side to side (on account of pride, My.). 2, an iron spring-trap (J. 28, 47; My.). ಸಿಡಿ ಸುರಿವ ಮೇಲೆ ಮು ಎನು? (Prv.). — ಸಿಡಿದರೆ. — ತರ. = ಸಿಡಿಯುಬಿಡು (Bh. 2, 104). 2, a head that moves quickly from side to side (on account of pride, My.). — ಸಿಡಿಯುಬಿಡು. — ಕೂತರ. (Siḍ. 204). A head that is flying about or bouncing. — ಸಿಡಿದರೆ. — ಬರೆ. A kind of net (Sēv. 3, 24; Bh. 3, 23, 10).

ಸಿಡಿ siḍi. 6. End of thirst or desire: satiety, disrelish, dislike (? ಬಾಪಾನ್ವ ಕಿಂಡ. Dh.; G. ಚಿತ್ತ 7). hopelessness, despair (? if this were the true meaning, the word would probably be = ಸಿಡಿ 7).

ಸಿಡಿ siḍi. 7. (= ಸೆಡೆ 5). (Fear, perplexity). — ಸಿಡಿಮಿಡಿ. Great agitation, alarm, consternation (ಇತರ, ತಕ್ಕಂ Siḍ. 50; ತಕ್ಕಂ Kk. 67; Tē. ಚಿತ್ತಮುಡಿ). — ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To become greatly alarmed (Orj. 2, after 104; 3, 83. Bp. 14, 19; 26, 60; 48, 9; 58, 42; Rāv. 5, after 53; 9, 24).

V. 84, 92; ಶೆವ. 4, 88; Bb. 6, 4, 67; J. 8, 40; 31, 2). — ಸಿಡಿಮಿಡಿ ಒರೆ. Consternation to arise (Öpr. 8, after 4; Abh. P. 14, 163). — ಸಿಡಿಮಿಡಿಹಕ್ಕಿ. (ವರ್ತಕೆ Si. 178).

ಸಿಡಿ ಸಿಡಿ. 8. (= ಸಿಡಿ 5). The fluid flowing from an elephant's temples when in rut (ಪ ಗಣಕೋದ್ರ ಪಸ್ಯು ಸಿಮ್. Dh.).

ಸಿಡಿ ಸಿಡಿ. A ladder: a staircase (My.; Mhr., H. ಸಿಡಿ).

ಸಿಡಿಲ್ ಸಿಡಿಲ. 1. = ಸಿಡಿಲು 1. To be scattered in different directions; to become loose (ಎಕೀರ್ಣ ಸಿಮ್. Dh.; ಸಿಮ್. 107; Öpr. 5, 5; Abh. P. 7, after 52; 11, after 143; 13, 69; Räv. 5, 69). P. p. ಸಿಡಿಲ್ಲ. ಸಿಡಿಲ್ಲದ (ಶ್ಲಥ, ತಿಳಿಲಿ Hi.).

ಸಿಡಿಲ್ ಸಿಡಿಲ. 2. = ಸಿಡಿಲು 2, ಸಡ್ಲು 1. A shaft of lightning, a thunder-bolt (ಮೇಳವೆಟ್ಟು ಸಿಮ್. Dh.; ಮೇಳವೆಟ್ಟು ಸಿಮ್. 107; Tu. ತಡಲ; cf. T. ಚಿಡಿ, splendour, and the terms s. ತಿಂಗಳೆ?). ಘನರವಂ ಪ್ರಸತಮನೆ ಮೊದಲು, ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪ ಕಡಿಯ ನುಡಿ ಸಿಡಿಲಿನಕ್ಕುಂ (Mr. 43). ಚಳಚಳನೆ ಎಂಚಿತ್ತು ಸಿಡಿಲ ಕೆಯ್ಯಿ ಎಗ್ಗೋ (ಸಿಮ್. 229). ಅಕ್ಕಿಗನ್ನಿಗಂ ತವೆ ನುಂಗಿರ್ಲಂ ಕದ್ದಿರೆ, ಸಿಡಿಲಿನೆಗುಗುಂ (267). ಹೊಡೆವ ಸಿಡಿಲ್ (Bh. 1, 8, 31). See Öpr. 5, 5; Abh. P. 13, 75, 76; Grj. 9, after 58; Räv. 6, after 11; 6, 54; ಶೆವ. 8, 19; J. 7, 55; 13, 43; 15, 17; ಒಡ. — ಸಿಡಿಲ ಗರ್ಜನೆ. A clap of thunder, thunder (J. 7, 31). ಘೊಡವ ಸಿಡಿಲ ಗರ್ಜನೆ (13, 1). — ಸಿಡಿಲ ದನ. = ಸಿಡಿಲ ಗರ್ಜನೆ. (ಮೊದಲು Kk. 73). — ಸಿಡಿಲ ಧ್ವನಿ. = ಸಿಡಿಲ ದನ. (ಸ್ಥಳಿ ಬಿಟ್ಟು Hi.). — ಸಿಡಿಲನ್ನ. -ಅನ್ನ 1. A man like a thunder-bolt. ಸಿಡಿಲನ್ನಂ ಸಿಂಗದನ್ನಂ ಪುರದರನ ಉರಿಗಣ್ಣನ್ನನ್ ಈ ನಾರಸಿಂಹಂ (ಸಿಮ್. 192). — ಸಿಡಿಲ ಮದ. A small thunder-bolt (Räm. 3, 6, 50). — ಸಿಡಿಲ ರವ. = ಸಿಡಿಲ ದನ. (ಮೊದಲು ಸಿಮ್. 84). — ಸಿಡಿಲ್ಲನ. = ಸಿಡಿಲ ದನ. ಗುಡುಗುಡು ಬಿಳಿಬಿಲಿನ್ಮಗ್ಗದ ಸಿಡಿಲ್ಲನ ಘೊಡೆಯ (Räv. 8, 113). — ಸಿಡಿಲೈಗು. -ಬೆಳಗು. Lightning (ಮುಗಿರಿಟ್ಟು Öt. II, 118).

ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಲು. 1. = ಸಿಡಿಲ 1. P. p. ಸಿಡಿಲ. (ಅಹಿಯು) ತಕ್ಕ ಸಿಡಿಲಿ (Bh. 3, 13, 38).

ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಲು. 2. = ಸಿಡಿಲ 2, etc. (C.). ಮೊದಲು ಸಿಡಿಲಿನಟ್ಟು ರಘೋ (Bh. 1, 19, 19). ಸಿಡಿಲುಗಳ ಗರ್ಜನೆ (8, 13, 20). ಮದ್ದೇ ತಡಸದ ಕೊಡೆ ಸಿಡಿಲ ತಡಿಸೀತೇ (Prv.). See Prv. s. ಸಿಡಿಲ್ಲದೇವ. — ಸಿಡಿಲೊಲ್ಲದ ನಿದ. -ಒಲ್ಲದ. (ವಾತಕ, ತೀತಲ Si. 159).

ಸಿಡಿಸು ಸಿಡಿಸು. To cause or make (water, mud, etc.) to fly about (and fall upon persons or things), to spatter, to bespatter (C.). ಸೂಡೆಗಳನ್ನು ಹರವಿ, ಎಣ್ಣೆಯ ಸಿಡಿಸಿ (B. 4, 158). ಅಲ್ಲಿ ಗಂಗೋದಕವನ್ನು ಸಿಡಿಸಿ, ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತುಡ್ಡ ಮಾಡಿದರು (5, 61). ಕೊದಿಡೇ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ, ಮೋದೇ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಸಿಕೊಟ್ಟನಿ (Prv.). 2, to cause to snap, etc. (see ಬಿಟ್ಟು).

ಸಿಡು ಸಿಡು. = ಸಿಡುಕು 2. (Cf. Mhr. ಬಿಡಬಿಡಾ, peevish, oross; ಬಿಡಣ್ಣೆ, to take offence). — ಸಿಡುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಸಿಡುಕು 1. (My.).

ಸಿಡುಕು ಸಿಡುಕು. 1. To be snappish: to chide, to scold (in an angry manner, My.).

ಸಿಡುಕು ಸಿಡುಕು. 2. = ಸಿಡುಕು 2, (ಸಿಟ್ಟು 2), ಸಿಟ್ಟು 8. Snappishness: peevishness, irascibility, wrath (My.). — ಸಿಡುಕ. -ಅ. A peevish, irascible, wrathful man (My.). — ಸಿಡುಕ. A peevish, etc. woman (My.). — ಸಿಡುಕು ಮೋದಿ. A peevish, sulky, wrathful countenance (My.).

ಸಿಡುಕುತನ ಸಿಡುಕುತನ. = ಸಿಡುಕು 2. (My.; B. 8, 104).

ಸಿಡುಲು ಸಿಡುಲು. The small-pox (My.); the vaccine. — ಸಿಡುಲಾಗು. -ಅಗು. = ಸಿಡುಬೇಡು. (My.). — ಸಿಡುಲು ಮಾಡು. To vaccinate, to inoculate (My.). — ಸಿಡುಲು ಮೋದಿ. A pock-marked face (My.). — ಸಿಡುಲು ಹಾಕು. = ಸಿಡುಲು ಮಾಡು. (My.). — ಸಿಡುಬೇಡು. -ವಿದು. The small-pox to break out (My.).

ಸಿಡುಮ್ಬು ಸಿಡುಮ್ಬು. (ಸಿಮ್. 48). = ಸಿಡುಮೈ. A (thorny) tree, a bush, a thicket (ಕುಟಿ ಸಿ. cf. ಕುಟಿ; Räv. 5, 118; ಶೆವ. 4, 23; cf. the terms s. ನಿಡಿ).

ಸಿಡುಮೈ ಸಿಡುಮೈ. = ಸಿಡುಮೈ. (ಕುಟ್ಟು Öt. II, 85).

ಸಿಡೆ ಸಿಡೆ. 1. = ಸಿಡೆ 1, q. v.

ಸಿಡೆ ಸಿಡೆ. 2. = ಸಿಡೆ 7, q. v.

ಸಿಡ್ಲು ಸಿಡ್ಲು. 1. = ಸಿಡಿಲ 2, etc. (ಸ್ವರು Si. 449; My.).

ಸಿಡ್ಲು ಸಿಡ್ಲು. 2. = ಸಿಡ್ಲು 2. Rheum of the eye. ಕಣ್ಣಿನ ಸಿಡ್ಲು (ದೂಷಕೆ, ನೇತ್ರಮಲ, ನಿಲು Si. 206).

ಸಿಣ್ಣು ಸಿಣ್ಣು. A disagreeable, nauseous, fetid smell (as of sheep, tigers, raucoid butter, etc., My.; cf. ತೀ 2?).

ಸಿಣ್ಣೆ ಸು ಸಿಣ್ಣೆ. = ಸಿಣ್ಣೆ ಸು (in ಮೊಗ-). To put on a snappish, stern, grim or surly look, to frown (My.). 2, to cause (the face) to assume such a look (My.).

ಸಿತ ಸಿತ. 1. Bound, tied, fastened; surrounded. See ಪ್ರ.

ಸಿತ ಸಿತ. 2. Destroyed; brought to an end, finished, completed. See ಅವ.

ಸಿತ ಸಿತ. 3. White; the colour white (ತುಕ್ಕ, ಬಿಳಿದು Nu. 32; ಕಲಧಾತ, ಬಿಳಿದು 44; ಬಿಳಿದು 80); silver.

ಸಿತಕೀರ್ತಿ ಸಿತ-ಕೀರ್ತಿ. White, pure glory (Bp. 53, 57).

ಸಿತಗ ಸಿತಗ. (= ಸಿಡ್ಲಿ). A lewd, profligate man; a paramour; a whoremonger; an adulterer (ಸೊನ್ನಿ, ಪೊಲದಿ, ಹೋಡ, ಪಾಣ್ಣಿ ಸಿಮ್. II; ಪಾಣ್ಣಿ Öt. I, 16; ಹೋಡ, ವರಳಗ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಹಾರ ಸಿ. ಪೊಲದಿ Kk. 84; ಪಾಣ್ಣಿ, ಹೋಡ 89; ಪೊಲದಿ ಸಿಮ್. 57; V. 6, 7; ಶೆವ. 2, 86; Bh. 1, 6, 11; cf. Mhr., H. ತಿನ್ನಳ, whorish, unchaste). 2, a wicked or vicious wretch (Tö. ಸಿತಕುಡು = ಕ್ಷುದ್ಧುಡು). ಒಪ್ಪಿಗೋಡುಂ ಸಿತಗನ ಕಪ್ಪಡಮುಂ (ಸಿಮ್. 79). — ಸಿತಗಲನೆ. A vicious elephant (ವ್ಯಾಲ, ದುಷ್ಟಗಣ Hi.). — ಸಿತಗಲ. = ಸಿತಗ. (V. 9, 91). — ಸಿತಗಾನೆ. = ಸಿತಗಲನೆ. (ವ್ಯಾಲ Mr. 156).

ಸಿತಗತನ ಸಿತಗತನ. Profligacy; whoredom; adultery (ಪಾಡು ಸಿಮ್. 117).

ಸಿತಗ ಸಿತಗ. (ಸಿಮ್. 245). A lewd, profligate woman; a whore; an adulteress (ಪಾಡು, ದಡ್ಡುಂಡಿ, ಹೋಡ, ಪಾಣ್ಣಿ ಸಿಮ್. II; ಹೋಡ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಬೆದಿಗಾರ್ತಿ, ಹಾರ ಸಿ. ಹೋಡ Öt. II, 99; ಹೋಡ, ಪಾಣ್ಣಿ Kk. 89; ದಡ್ಡುಂಡಿ, ಪಾಡು 91; ಸಿಮ್. 75; ಪಾದರ ನಿತ್ತಿ, ಹೋಡ, ಬೆದಿಗಾರ್ತಿ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಹಾರ Kk. 29, ಸಿಮ್. 75). See ಸಿಮ್. 244 s. ಬಕ್ಕುಡ್ಡುಯಲ.

ಸಿತಚ್ಚಿತ್ರ ಸಿತ-ಚ್ಚಿತ್ರ. A white umbrella. (R.).

ಸಿತಚ್ಚಿತ್ರ ಸಿತ-ಚ್ಚಿತ್ರ. A sort of dill or fennel, Anethum sowa Roxb.

ಸಿತದರ್ವೆ ಸಿತ-ದರ್ವೆ. White dārve grass (ಬಿಳಿಯ ಕದಕೆ Mr. 109).

ಸಿತದ್ವಿವೆ sita-dvipe. N. of one of the female elephants. See Mr. 59 a. ದ್ವಿಪ.
 ಸಿತಪಕ್ಷು sita-paksha. The light half of a lunar month. (Kavy. V, 80).
 ಸಿತಯುತ sita-yata. A man of white, pure fame or glory (Bp. 29, 1).
 ಸಿತರೋಶಿ sita-rōshi. Having white light or splendour: the moon (ಎಣಾಂಕ, ಚಂದ್ರ Nn. 146). 2, good report (ಸುಕರ್ತ 146). 3, a good, virtuous man (ಸಜ್ಜನ 146). 4, an ascetic (ಮುನೀಶ್ವ, ಯತಿ 146). 5, Siva (ಶಿವ, ಈಶ್ವರ 146).
 ಸಿತವಾಹನ sita-vāhana. Having a white horse or white horses: Arjuna (J. 9, 1; 11, 1; 25, 19).
 ಸಿತಶಿವ sita-siva. Rock-sail.
 ಸಿತರೂಪ sita-rūpa. Barley.
 ಸಿತಹಯ sita-haya. = ಸಿತವಾಹನ. (ಇಂದ್ರ ಜ, etc., ಫಲ್ಗುನ Mr. 264; Bh. 8, 8, 87).
 ಸಿತಾಂಕು sita-amśu. The moon; oamphor. (R.).
 ಸಿತಾಂಗ sita-aṅga. Śukra, the planet Venus (Mr. 88). 2, Siva (Bp. 35, 24). 8, white limbs, a pale body (Bp. 3, 12).
 ಸಿತಾತಪತ್ರ sita-ātapatra. A white umbrella (ಪುಣ್ಯೋಕ, ಬಿಳಿ ಯ ಸತ್ರಿಗೆ Nn. 18).
 ಸಿತಾತವನಾರಣ sita-ātapavāraṇa. = ಸಿತಾತಪತ್ರ. (Ūpr. 8, 51).
 ಸಿತಾನನ sita-ānana. White-faced; Garuḍa. (R.).
 ಸಿತಾಬ್ಜ sita-ahja. A white lotus (ಪುಣ್ಯೋಕ Mr. 504).
 ಸಿತಾಭ್ರ sita-abhra. A white cloud. 2, camphor.
 ಸಿತಾಮ್ಬರ sita-amhara. Clothed in white garments; an ascetic wearing white garments, a Buddha mendicant.
 ಸಿತಾಮ್ಬುಜ sita-ambuja. A white lotus.
 ಸಿತಾಮ್ಬೋಜ sita-ambhōja. A white lotus.
 ಸಿತಿ siti. 1. Binding, fastening. See ಪ್ರ-
 ಸಿತಿ siti. 2. = ತಿತಿ. (Sk.).
 ಸಿತೆ sitē. Candied sugar.
 ಸಿತೇತರ sita-itara. Other than white, black.
 ಸಿತೇತರಗತಿ sitētara-gati. Having a black course: fire.
 ಸಿತೋತ್ಪಲ sita-utpala. A white water-lily (My.).
 ಸಿದಿಗೆ sidigē. 1. = ಸಿದಗ. Tbb. of ಚಿಕ್ಕ. A funeral pile (ಚಿಕ್ಕ, ಚಿಕ್ಕ Mr. 898).
 ಸಿದಿಗೆ sidigē. 2. Tbb. of ತಿವೆ. A litter, a hier (Bp. 32, 43, 44). ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿದೇ, ಕವನವ ಜಯ್ದೇ, ಸುಪತಿಯರೊ ಲನೆಯದಾದುದು ಅರಸು ತಾ ಸಿದಿಗೆ ಹೇಗವನೈ (Bp.).
 ಸಿದುಗು sidugu. To search or feel about or for with the hand (ಹಸ್ತಾನ್ವೇಷಣಾ ಕರ್ಮ. Dh.; Tē. ವತಕು, ವತುಕು, ವದಕು, to search = ಅನ್ವೇಷಿಸು; ದೇಕು, to search = ವತುಕು, ದೇವು, to grope for as with a drag under water; T. ತೇಕು, to seek).
 ಸಿದ್ಧ sidda. Tbb. of ಸಿದ್ಧ. (My.).
 ಸಿದ್ಧಾ siddā. Tbb. of ಸಿದ್ಧಾ. — ಸಿದ್ಧಾದೇವಿ. Durgā; N. (My.). ಇದ್ದವರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಸಿದ್ಧಾದೇವಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಲು ಬದೀಕು (Prv.).
 ಸಿದ್ಧಾಯ sidda-āya. Established revenue: tribute paid to a lord paramount (ಅರ್ಪಣಮು, ಆಯ, ಧಾಗಧೇಯ, ಬಲಿ, ಕರ Hk.; ಕರ, ರಾಜಾರ್ಥ Nn. 19, o. r. ರಾಜಾರ್ಥ, ಧಣ್ಯಾರ; J. 17, 12; 29, 17; Tē.: tax, fee).
 ಸಿದ್ಧ siddi. 1. An Abyssinian (My.; Br.; Mhr. ತಿದ್ದಿಲಿ).

ಸಿದ್ಧ siddi. 2. Tbb. of ಸಿದ್ಧಿ. (My.).
 ಸಿದ್ಧಿಗೆ siddigē. = ಸಿದ್ಧಿ. A leather-bottle (for ghee and oil, used in trade, My.; Tē. ಸಿದ್ಧಿ; T. ಚಿತ್ತಿ, ಚಿತ್ತಿ; T. ಕುಚಿ, ಚಿತ್ತಿಗೆ, ಕುಚಿಗೆ, an oil vessel). — ಸಿದ್ಧಿಗುಮಾರ = ಸಿದ್ಧಿಗ (My.; Si. 809).
 ಸಿದ್ಧಿ siddē. = ಸಿದ್ಧಿಗೆ, q. v. (My.).
 ಸಿದ್ಧ siddha. = ಸಿದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ 1. Accomplished, effected, completed, finished, perfected, fulfilled (ಸರ್ವಾರ್ಥ Na. 94). 2, obtained, acquired, gained. 3, succeeded, successful. 4, settled, established, substantiated, demonstrated, proved. 5, valid (as a rule of grammar or in law). 6, concrete: primitive (in grammar). 7, ready (as money); ready (as a person to act, an animal to be employed). 8, admitted to be true or right, true (Bm, ಸಿದ್ಧವಾದ 94). 9, adjudicated, decided, terminated (as a lawsuit). 10, paid, liquidated, settled (as a debt). 11, thoroughly prepared, concocted, compounded (as drugs, etc.). 12, cooked, dressed; matured, ripened, ripe. 13, subjugated, subdued, brought into subjection (by magical power). 14, thoroughly skilled or versed in. 15, purified or sanctified (by penance, etc.). 16, emancipated (from worldly existence, etc.). 17, endowed with supernatural powers or faculties. 18, sacred, holy, pious, divine, immortal, eternal. 19, well-known, eminent, celebrated: illustrious, shining, splendid. 20, a semi-divine being (demigod) said to be specially characterized by the eight siddhis, inhabiting the middle region (bhavarāṭha) between the earth and the sun. 21, an inspired sage or seer. 22, any holy or sanctified personage or great saint (especially one who has attained one or all of five purposes, viz. śālokya, sārāpya, śāṁpiya, śārya and śārshatī). 23, an adept in magical arts, a magician, an alchemist, etc. 24, final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ 94). 25, a lawsuit, judicial trial. 26, N. of the twenty-first of the astronomical yōgas. — ಸಿದ್ಧಪ್ರ. ಕಪ್ಪ. N. ಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸಿದ್ಧಪ್ರ ಕೊಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). — ಸಿದ್ಧ ಮಾಡು. To have made ready or prepared (B. 5, 71). — ಸಿದ್ಧ ಮಾಡು. To demonstrate, to prove (B. 5, 184); to judge, to decide (as a suit, 5, 273); to accomplish, etc.; to prepare.
 ಸಿದ್ಧಕನ್ಯಿಕೆ siddha-kannikē. A maiden of the siddhas or demigods (Bp. 80, 81).
 ಸಿದ್ಧಗಂಗೆ siddha-gaṅgē. The celestial Ganges. (R.).
 ಸಿದ್ಧತೆ siddhatē. Perfection, completion; establishment or validity (of a rule or doctrine). (My.; B. 4, 63).
 ಸಿದ್ಧಧಾತು siddha-dhātu. Quicksilver (Sk.); ore (as gold, etc., My.). 2, a primitive verbal theme (My.).
 ಸಿದ್ಧಪತ್ರ siddha-patrē. Hemp-leaves (for smoking, etc., My.). ಸಿದ್ಧಪತ್ರ ತಿವಧ್ಯಾನ, ಸಿದ್ಧ ದಿವದ್ರ ಎಮ್ಮೆ ಕೋಗ (Prv.).
 ಸಿದ್ಧಪದವಿ siddha-padavi. A divine state (Ūpr. 2, after 18).
 ಸಿದ್ಧಪ್ರಯೋಗ siddha-prayōga. Perfect or great efficacy (Bh. 1, 8, 16).
 ಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ siddha-prasāda. Remnants of food left by a guru (Bp. 43, 63; 56 sam.; 56, 2. 23. 80).
 ಸಿದ್ಧರಸ siddha-rasa. Quicksilver. (Bp. 57, 69). ಸಿದ್ಧರಸೋಪಮ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ವರದ್ರ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.).
 ಸಿದ್ಧರಾಮ siddha-rāma. N. (Bp. 10, 11; 53, 27). — ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 47, 38).

ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ siddha-liṅga. N. (My.). See Bp. 58, 9.

ಸಿದ್ಧವಟ siddha-vaṭa. N. of a place (Sk.).

ಸಿದ್ಧವಟಧಾಮ siddhavaṭa-dhāma. Śiva (Bp. 1, 2).

ಸಿದ್ಧವಟನಾಥ siddhavaṭa-nātha. Śiva (Bp. 1, 5).

ಸಿದ್ಧ siddha. = ಸಿದ್ಧಾ, ಸಿದ್ಧಿ. — ಸಿದ್ಧಾಚೇನಿ. = ಸಿದ್ಧಾಚೇನಿ. Dnrgā (My.); N. (Bp. 59, 8).

ಸಿದ್ಧಾಂತ siddha-anta. Established end; demonstrated conclusion of an argument, the true logical conclusion; established truth, settled opinion or doctrine, dogma, axiom. 2, any fixed or established text-book resting on conclusive argument, especially certain received treatises on astronomy, algebra, etc. ಕುಡಿಯನನರ ಒಕ್ಕಲಿಗನನ್ನು ಇಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ (Kk. 34). See Bp. 50, 70; 51, 12; 53, 7. 3, a theorem (Mhr.). — ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡು. To demonstrate, to prove (B. 5, 183).

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ siddhānti. One who establishes or proves his conclusions. 2, one learned in scientific text-books. 3, an astrologer or astronomer (My.). 4, an experimentalist (Mhr.).

ಸಿದ್ಧಾನ್ನ siddha-anna. Dressed food, cooked viotnais. (My.).

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ siddha-artha. One who has accomplished an aim or object. 2, Buddha. 3, N. of the father of the last and most celebrated Arhat of the present period of time with the Jainas. 4, white mustard.

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ siddha-arthi. N. of the fifty-third year in the cycle of sixty. (My.).

ಸಿದ್ಧ siddhi. = ಸಿದ್ಧಿ. Accomplishment, fulfilment, completion, perfection, complete attainment (of any object), performance. 2, success, prosperity. 3, settlement, establishment, substantiation, demonstration, proof, indisputable conclusion. 4, validity (of a rule or law). 5, certainty, truth, accuracy, correctness. 6, decision, adjudication, determination (of a lawsuit). 7, payment, liquidation (of a debt), acquittance. 8, the solution of a problem. 9, preparation, cooking, maturing, maturity. 10, readiness. 11, complete knowledge. 12, complete perfection or sanctification (by penance, etc.). 13, final emancipation. 14, the acquisition of supernatural powers by magical means; the supernatural faculty so acquired (eight are usually enumerated, viz. apiman, mahiman, lagbiman, gariman, prāpti, prakāmya, śāitva, vaśitva; see Mr. s. ಅನೇಮೆ). 15, any marvellous skill or capability. 16, a magical shoe or slipper (supposed to have the power of conveying the wearer wherever he likes). 17, good effect or result, advantage. 18, understanding, intellect. 19, a kind of medicinal root (see ವದ್ವಿ). — See Kāv. III, 3, B, 144. — ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಯ್ಯು. To bring to completion, to accomplish, to effect (ಕೊನೆಗಾಣಿಸು G.; B. 5, 55. 53. 199). ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಯ್ಯೋಣ (ಸಂಸ್ಕಾರ G.). — ಸಿದ್ಧಿಗೆ ತರು. To bring near to completion, to almost accomplish (My.). 2, to accomplish (My.). — ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಹೋಗು. To be accomplished or fulfilled (B. 5, 207).

ಸಿದ್ಧಿಗಣೇಶ siddhi-gaṇēśa. N. of Gaṇēśa. ಇದ್ದ ಮತಿ ಹಾದಿ ತೋ, ಸಿದ್ಧಿಗಣೇಶ? (Prv.).

ಸಿದ್ಧಿ ಸiddhita. Accomplished; obtained (Bp. 56, 9).

ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಾಯಕ siddhi-pradāyaka. Epithet of Gaṇēśa (J. 1, 3).

ಸಿದ್ಧಿ ಸiddhita. To be accomplished, to be fulfilled, to be effected (Bp. 1, 26; 2, 57; 34, 14; 43, 74; 52, 50; 57, 89; My.).

ಸಿದ್ಧಿ ಸiddhith. = ಸಿದ್ಧಾ, etc. One of the eight ṛgins (Sk.). 2, a medicinal plant or root (= ಪುದ್ಧಿ, Sk.).

ಸಿದ್ಧೀಶ siddha-īśa. N. of Śiva (Bp. 1, 4).

ಸಿದ್ಧೀಶ್ವರ siddha-īśvara. = ಸಿದ್ಧೀಶ. (My.). — ಸಿದ್ಧೀಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ. N. (Mr. in one MS. after 484).

ಸಿದ್ಧ siddha. = ಬಿಟ್ಟು, etc. A kind of cutaneous disease, a blotch, pustule, scab (ಬಿಟ್ಟು Mr. 335); a kind of leprosy. ಸಿದ್ಧಲ ಸiddhala. Covered with blotches or pustules.

ಸಿದ್ಧಲ ಸiddhala. A blotch; a sort of leprosy. 2, dried fish.

ಸಿದ್ಧ ಸiddhya. N. of the asterism Pushya.

ಸಿದ್ಧಕೆ ಸiddhrakē. A kind of tree (ಬಿಲ್ಲಮರ Śi. 484).

ಸಿನಿ sinl. = ಸಿನಿ.

ಸಿನಿಸುತ sini-anta. N. of Śātyaki (J. 25, 19).

ಸಿನೀವಾರಿ sinitvāli. The day preceding that of new moon; the day on which the moon rises with a thin crescent of light scarcely visible (ಚಿತ್ತ ನಂ ಕಾಣ ಬಹತ್ತರ ಅಮವಾಸ್ಯೆ Hlā.; ಇನ್ನು ಇರ್ವ ಅಮವಾಸೆ Mr. 69).

ಸಿನ್ಧ sinda. Tbh. of ಸಿದ್ಧ (My.). ಸೂಳೆಯ ದಾಗಲಲ್ಲಿ ಅನೆ ಕಟ್ಟಿದ ಸಿನ್ಧ (Prv.).

ಸಿನ್ಧಿ sindi. Wild date-tree; the spirituous exudation of it, date-toddy (ತಡಲ ಹಣ್ಣು G.; ಮಧುರ ಓ.; Mhr., H. ತಿನ್ನಿ).

ಸಿನ್ಧು sindu. = ಸಿನ್ಧು 1. To rub out, to extinguish, to destroy (cf. ತಕ್ಕು? ತೀರು 2). ರಥರ ಜನನಾಶ್ವವು ಕಣಿ ರೋಮರೋಮನ್ನವು ನಾಣ್ಣುವು, ಸಿನ್ಧುವು ಎಳಿರಿಪಿಯಂ (Abh. P. 13, 71).

ಸಿನ್ಧು sindu. 1. = ಸಿನ್ಧ. (My.).

ಸಿನ್ಧು sindu. 2. Tbh. of ಸಿನ್ಧು. — ಸಿನ್ಧುಬಲ್ಲಾಳ. N. (Bp. 24, 73).

ಸಿನ್ಧುಕೆ sinduka. The small tree or shrub Vitea negundo Lin.

ಸಿನ್ಧುಕೆ sindukē. = ಸಿನ್ಧುಕ. (ತೊಡೆಮತ್ತಿ Mr. 116).

ಸಿನ್ಧುರ sindura. Tbh. of ಸಿನ್ಧುರ (Śmd. 339).

ಸಿನ್ಧುವೆ sinduva. N. (Bp. 33, 57).

ಸಿನ್ಧುವಾರ sinduvāra. The small tree or shrub Vitea negundo Lin. (= ನಿರ್ಗುಣ್ಣಿ).

ಸಿನ್ಧುರ sindūra. = ಚಿನ್ನ 2, etc., ಸೆನ್ನರ, ಸೇನ್ನರ. Red lead, minium (ಚಿನ್ನ Mr. 102). — ಸಿನ್ಧುರಬೊಟ್ಟು. A round mark (on the forehead) made with red lead (My.).

ಸಿನ್ಧ ಸindhā. A kind of banner (Ūr. 7, after 31; Rāv. 8, 70; J. 8, 38; 22, 5; 38, 28; Bh. 1, 12, 8).

ಸಿನ್ಧು sindhu. = ಸಿನ್ಧು 2. A river or stream of water (ನದಿ Nn. 70). 2, the river Indus. 3, the ocean, sea (ವಾರ್ಧಿ, ಸಮುದ್ರ 70). 4, the country around the Indus, Sindh, and its inhabitants (ಜನಪದಭೇದ, ದೇಶಭೇದ 70). — ಸಿನ್ಧು ಬಲ್ಲಕಾಯ. N. (Bp. 11, 37).

ಸಿನ್ಧುಜೆ sindhu-ja. Ocean-born, sea-born, marine. 2, ambrosia (a Ch. MS. in its v. 24). 3, river-horn, aquatic. 4, born or produced in Sindhu. 5, rock-salt.

ಸಿಂಧು ದೇಶ sindhn-dēśa. The country of Sindh (Śmd. 162; J. 32, 1. 50).

ಸಿಂಧು ನದಿ sindhu-nadi. The river Indus (B. 4, 114).

ಸಿಂಧು ಪಾರಾಜ sindhu-pāra-ja. Born or produced on the further bank of the Indus or in the country traversed by it.

ಸಿಂಧು ರ ಸಿಂಧುರಾ. = ಸಿಂಧುರ. An elephant. 2, the number 8 (see Mr. s. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ). 3, the asura Sindhura, Gajāsura (Bp. 54, 56).

ಸಿಂಧು ರಂಗ sindhu-rāṅga. The arena of the ocean (J. 6 anm.).

ಸಿಂಧು ರನಗರ sindhura-nagara. Hastināpura (J. 6 sum.).

ಸಿಂಧು ರಾಜ sindhu-rāja. King of Sindh, Jayadratha. 2, king of rivers, the ocean (J. 25, 4).

ಸಿಂಧು ಲವಣ sindhn-lavana. Rook-salt. (R.).

ಸಿಂಧು ಸಂಗಮ sindhn-saṅgama. The mouth of a river or its point of junction with the sea.

ಸಿಂಧು ಸ್ಥ ಸಿಂಧು-nthā. Sindh-produced: rock-salt.

ಸಿಂಧು ರ ಸಿಂಧುರಾ. = ಸಿಂಧುರ. (ನಾಗ, ಅನೇ Nn. 26).

ಸಿಂಧು ಯ ಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು. (B. 5, 39. 247).

ಸಿಂಧು ಯ ಸಿಂಧು. A native soldier; policeman and attendants of kings and grandees who are belted and armed, peons, etc. (C.; B. 2, 5; 3, 124; Mhr., H. ತಿಪಾಳ). ಸಿಂಧು ದ ಸಿಂಧುಯಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ದ ಕುದುರೆ (Prv.). See Prv. s. ಅನೇ 2. — ಸಿಂಧುಯಿಗಿರಿ. The profession of a soldier (My.; Mhr.).

ಸಿಂಧು ಲೆ ಸಿಂಧು. A wagtail (? J. 6, 89).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. (Śmd. 49). = ಸಿಂಧು, ಸಿಂಧು. An oyster-shell, etc. (ಕುಕ್ಕಿ ರೆ. 1, 75; Mhr. ತಿಪ್ಪ, ತಿಪ್ಪ, ತಿಪ್ಪ; see ಸಿಂಧು, ಸಿಂಧು). ಮುಕ್ಕಿನ ಸಿಂಧು (ಮುಕ್ಕಿಸಿಂಧು, ಕುಕ್ಕಿ); ಕಲೆಯ ಸಿಂಧು (ಕಲಾಸಿಂಧು).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. The skin of fruits, the rind of sugar-cane, the fibrous coat of the cocoa and betel nut, the refuse of chewed sugar-cane (My.; cf. Sk. ತಿಪ್ಪ, ಸಿಂಧು, ಸಿಂಧು, a pod?). ದಾ ದೇ ಹಿನ್ನ ತಿಪ್ಪ ಪರದೇ ತಿಪ್ಪ ಕುಕ್ಕಿ ದಿಪ್ಪಾ; ಅನ್ಯ. — ಸಿಂಧು ಇದ್ದರ ಕಾಯಿ, ಮುಕ್ಕಿ ಅದರ ಮರಣ (Prva.). — ಸಿಂಧುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. Rind, i. e. scales, to form, to become scaly (B. 4, 191).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು, q. v. (B. 5, 187. 218).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು, etc. ಕಟ್ಟಿನ ಸಿಂಧು (G. 589).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು, etc. (Bp. 18, 19).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು, etc. Tbh. of ಸಿಂಧು (ಕಿರಾಸ, ಸಿಂಧು Si. 200; Mhr. ತಿಪ್ಪ). ಪ್ರಾಯದ ಅನೇಗೆ ಮಯ್ಯಾಲ ಪದ್ಮಾಕಾರವಾಗಿ ದಿವ ಸಿಂಧು ಮಯ್ಯಾಲ (ಪದ್ಮಕ, ದಿವ್ಯ ಜಾಲಕ 270).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು. Irregular soldiery, armed peons; an establishment of clerks, peons and servants (My.; Br.; Mhr., H. ತಿಪ್ಪ).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು, etc. ಸಿಂಧು ಇದ್ದರ ಕುದುರೆ ಕೊಡ್ಡರ ಅದೊನ್ನು ಹಿಡ್ಡರೇ (Prv.).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು, etc. ಸಿಂಧು ಉನ್ನಾದದು (ಸಿಂಧು Si. 485).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. The sound of burning gently and hissingly (cf. ಚಿವು 1?). — ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. — ಕರ. To burn

gently with repeated hisses (Rām. 3, 5, 6). — ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಮಿಸು. = ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. (Bh. 1, 20, 27; 8, 25, 13).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧುಸಿಂಧು, ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. To sprinkle, to besprinkle (G. 541). ಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ತೊಗರಿಸ ತಿಪ್ಪ (ಸಿಂಧು ಕಪಾಳ G.). ಸಿಂಧುಸಿಂಧು (ಅನೇಕ ರೆ. 1).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು, etc. Tbh. of Mhr. ತಿಪ್ಪ (see a ಸಿಂಧು). An oyster-shell, etc. ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧು (ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟು).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧುಸಿಂಧು, etc. A tailor (My.; ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟು ಯುನವ, ಕುಕ್ಕಿನಾಯ, ಸಿಂಧು G.; B. 5, 84. 108). ಎಕ್ಕು ಗಾಣ: ಬಟ್ಟು, ಸುಕ್ಕು ಸಿಂಧು ಬಟ್ಟು, ಕಟ್ಟರನು ಬಟ್ಟು ತಳವಾರ; ಬಟ್ಟುಗಾ ಎಕ್ಕಿನನು ಬಟ್ಟು (Sp.). — ಸಿಂಧುಗನ ಹುಟ್ಟು. A very common grass, Panicum oroscorvi L. (? Z.).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. Sprinkling (Āpr. 6, 4; Abh. P. 1. 159; Mhr. ತಿಪ್ಪನೇ). — ಸಿಂಧುಸಿಂಧುಸಿಂಧು. — ಅನು. To sprinkle on one another (Āpr. 6, 50).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. (fr. ಸಿಂಧು). To sprinkle; to besprinkle (ಸೂಸು ಸಿಂಧು. 35; ಅಳಿಯ, ಸೂಸು ಕಟ್ಟು. 8; Āpr. 5, 119; 7, after 129; 7, 138; see ಚಿವುಕು 2 ಚಿವುಕು 1). ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು (ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟು). ಸಿಂಧುಸಿಂಧು (ಸೂಸು ಕಟ್ಟು). ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಕಟ್ಟು ಸಿಂಧುಗ ಅಳಿಯಕಟ್ಟು (Prv.).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು, etc. A pearl-oyster, etc. (Bp. 2, after 71, twice; Bp. 12, 11). ಸಿಂಧುಸಿಂಧು (ಕಟ್ಟು. 134).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು, etc. (My.). ಕಟ್ಟುಸಿಂಧು ಹಾಲು ಹಾಲು ಸಿಂಧು (ಕಟ್ಟು G.).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. N. (Bp. 47, 34; V. 32, 39).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧುಸಿಂಧು, etc. (C.).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು, ಸುಕ್ಕು. The mucus of the nose, snot (My.; Si. 206; ಸಿಂಧುಸಿಂಧು G.; Tē. ಚಿವುಕು, ಚಿವುಕು; Mhr. ತಿಪ್ಪುಕು). — ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ತಿಪ್ಪ. To blow the nose (My.).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು. A ring (of cloth) to be put under a vessel, etc. upon the head; a coil (of straw or of a creeper) for setting a vessel on the ground (ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. 65; Bp. 24, 64; My.; T. ತಿಪ್ಪು, ಕುಕ್ಕು, ಕುಕ್ಕು; Mhr. ಕುಕ್ಕು). 2, the coil of a snake (My.). — ಸಿಂಧು ಸುಕ್ಕು ಕೊಕ್ಕು. To coil (as a snake, My.).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು. (ಸಿಂಧು ಕಟ್ಟು. 68).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು, etc. (My.).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧುಸಿಂಧು, etc. (ಕಟ್ಟು. 152).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. Sweetly (ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟು, ಮಟ್ಟು ಸಿಂಧು. 389. 109; ಕಟ್ಟು. 2, 49; cf. ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು 1).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. 1. Tbh. of ಸಿಂಧು. Any tubular vessel of the body. etc. (ನಕ್ಕ, ನಾಡಿ G.; B. 4, 74).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. 2. Tbh. of ತಿಪ್ಪ (Śmd. 335; ತಿಪ್ಪ, ಮಟ್ಟು Nn. 162; ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟು).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. Tbh. of ತಿಪ್ಪ. (Bp. 9, 15; see Mr. s. ಕಟ್ಟು).

ಸಿಂಧುಸಿಂಧು ಸಿಂಧುಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು, etc. — ಸಿಂಧುಸಿಂಧು (ತಿಪ್ಪ G.).

ಸಿಂಧು ಸಿಂಧು. = ಸಿಂಧು. Tbh. of ತಿಪ್ಪ (Śmd. 336; ಕಟ್ಟು ರೆ. 11. 117; Nn. 108; ಮಟ್ಟುಕಟ್ಟು Nn. 124; ಲಕ್ಕು, etc., ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟು. 6; ಎಕ್ಕು, ಕಟ್ಟು, ಸೂಸುಕಟ್ಟು, ಲಕ್ಕು, ಮಟ್ಟುಕಟ್ಟು Nn. 169).

See Smd. 159. 160. 296. 408; Ūpr. 1, 97; 5, 46; Bp. 37, 32. ಸಿರಿ ಎದ್ದವಗೆ ನರೆ ಬನ್ನರೆ ಹರನಾದಾನೇ?—ಬೆಳೆ ಸಿರಿ ಮೊಳೆಯಲೇ ಕಾಣುವದು.—ಸಿರಿ ಒಲಿದರೆ ಐತ್ತಯ್ಯ, ಹರಿ ಒಲಿದರೆ ವೈಕುಣ್ಣ.—ಹುಲಿದನೆ ಉರಿ, ಕನಸಿನ ಸಿರಿ ನಿಲ್ಲದು (Prv.). See Prv. s. ದಾವ 1. — ಸಿರಿಕಣ್ಣ. Siva (Bp. 58, 17). — ಸಿರಿಕಣ್ಣ. Thh. of ತ್ರೀಲಿಂಗ (Smd. 376; Ūt. II, 48; Kk. 19; Smd. 24). — ಸಿರಿಕಣ್ಣ. The sunflower, *Heliotropium indicum* Lin. (ಮಧುಮೂಲಿ, ಹಣ್ಣೆ Mr. 150). — ಸಿರಿಕಾಳ. A raven (ಮೌಕುಲಿ, etc., ಕಾಡ ಕಾಗೆ Mr. 170). — ಸಿರಿಕಾಳಗಿಡ. A strongly smelling herb, *Gynandropsis pentaphylla* L. (St. & Pl.). — ಸಿರಿಕಾಳ. N. of a town (Bp. 50, 1). — ಸಿರಿಕುಡಿ. N. of a town (Bp. 26, 56). — ಸಿರಿಗಣ್ಣ. -ಕಣ್ಣ. A kind of coloured silk cloth (Bp. 11, 26). — ಸಿರಿಗಣ್ಣ. Thh. of ತ್ರೀಲಿಂಗ. (ಹನ್ನನ, ಮುಯ್ಯು, ತ್ರೀ ಲಿಂಗ, etc. Hk.; Grj. 2, after 106). — ಸಿರಿಗಮ್ಮ. -ಕಮ್ಮ. Excellent perfume (Ūpr. 6, 92; 8, 87). — ಸಿರಿಗರ. Wealth looked upon as an evil spirit (Ūpr. 10, 120). — ಸಿರಿಗಿರಿ. Thh. of ತ್ರೀಲಿಂಗ. (Bp. 2, 45; 10, 13; 18, 9; 58, 34; 59, 3). 2, the Nukhta or oomb duck, *Sarcidornis melanoctus* (Bd.). — ಸಿರಿಗುರು. An excellent guru (Bp. 56, 8). — ಸಿರಿಗಡು. -ಕಡು. Wealth to be lost (Bp. 29, 28). — ಸಿರಿಧರ. Thh. of ತ್ರೀಲಿಂಗ. (Bp. 43, 41). — ಸಿರಿವಣ್ಣಿತ. Thh. of ತ್ರೀವಣ್ಣಿತ. (Bp. 1, 10). — ಸಿರಿವಣ್ಣಿತತಮ್ಮ. -ಅಯ್ಯ. = ತ್ರೀವಣ್ಣಿತತಮ್ಮ. (Bp. 4, 43). — ಸಿರಿವರ್ಣತ. = ತ್ರೀಶೈಲ. (Bp. 12, 32). — ಸಿರಿಯ ಕರುಮಾಡ. A lotus (ಕರ್ಮುಲಿಗೆ, ತಾವರೆ, etc. Ss.); a beautiful upper story (ಮುಖ್ಯ ಕೆ. 13). — ಸಿರಿಯ ತಮ್ಮ. The moon (ಹನ್ನಿರ, etc., ತರಿ Kk. 44). — ಸಿರಿಯರಸ. -ಅರಸ. Vishnu (ಉಪೇಕ್ಷೆ Kk. 7; Smd. 5). — ಸಿರಿಯರಸಿ. -ಅರಸಿ. Lakshmi (ತೀರತಿ Kk. 7). — ಸಿರಿಯ ವರ. Vishnu (Bp. 1, 46). — ಸಿರಿಯಾಳ. N. of a merchant (Bp. 9, 33, 44; 15, 26; 24 sum.; 24, 8; 25, 11-48; 81, 28; 88, 58; V. 14, 6, etc.). — ಸಿರಿಯಾಳಸಟ್ಟಿ. = ಸಿರಿಯಾಳ. (Bp. 24, 4, 74; 25, 13, 14). — ಸಿರಿಯಾಳು. = ಸಿರಿಯಾಳ. (Bp. 37, 44). — ಸಿರಿವಣ್ಣ. -ಬಣ್ಣ. A kind of coloured cloth (Bp. 11, 26). — ಸಿರಿವತ್ತು. -ಪತ್ತು. = ಸಿರಿವತ್ತು, q. v. — ಸಿರಿವರ. Thh. of ತ್ರೀಲಿಂಗ. (Dp. 63, 3). 2, the holy fig tree (ಅಶ್ವತ್ಥ, etc., ಅರಕೆ Mr. 113). — ಸಿರಿವಲ್ಲಭ. Vishnu (My.); N. (Bp. 56, 42). — ಸಿರಿವೆಣ್ಣ. -ವೆಣ್ಣ. An excellent woman (Ūpr. 10, 128). — ಸಿರಿವೆದು. -ವೆದು. = ತ್ರೀವೆದು. ಸಿರಿವತ್ತ ಹಗ್ಗದೇಗ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತರ ಅಕ್ಕಿ (Mr. 268). — ಸಿರಿವತ್ತು. -ವತ್ತು. = ಸಿರಿವತ್ತು. The three auspicious periods of the day: dawn, noon, sunset (ಮುಂಜನ್ನೆ Ūt. I, 81, o. r. ಮುಜ್ಜಂಜಿ). — ಸಿರಿವೋಮನಾಥ. N. of a linga (Bp. 43, 47). — ಸಿರಿವರಿ. Vishnu or Krishna (Dp. 4).

ಸಿರಿಗಿ sirigi. N. of a woman (Bp. 27, 89).

ಸಿರಿಯ siriya. = ಸಿರಿ. Thh. of ತ್ರೀ (Smd. 384).

ಸಿರಿಯದರ siriyadara. Thh. of ತ್ರೀದ್ವಾರ (Smd. 384).

ಸಿರಿಯದಾರ siriyadāra. = ಸಿರಿಯದರ. (Smd. 384).

ಸಿರಿಯಬಾರ siriyahāra. = ಸಿರಿಯದಾರ. (Smd. 384).

ಸಿರಿವತ್ತಿಗೆ sirivattigē. = ಸಿರಿವತ್ತಿಗೆ, q. v.

ಸಿರಿವಣ್ಣ sirivanta. (Smd. 242). Thh. of ತ್ರೀಮುಖ. A wealth, etc. man (ತೀಮುಖ, ಲಕ್ಷ್ಮೀವನ್ N.; ಐತ್ತಯ್ಯವೈಕುಣ್ಣ Mr. 238; My.). ಸಿರಿವಣ್ಣ ಮನೆ (ಹವ್ಯು Hk.). ಬಡವಗೆ ಯಾಕೆ ಸಿರಿವಣ್ಣ ಹಣ್ಣು? (Prv.). — Feminine ಸಿರಿವಣ್ಣ (My.).

ಸಿರಿವಣ್ಣಗೆ sirivantigē. = ಸಿರಿವತ್ತಿಗೆ. The half of an earthen pot used for parching or frying (ಪುರಿಯಾಡು Smd. II; Smd. 51; Kk. 80, o. r. ಸಿರಿವತ್ತಿಗೆ; Sk. roots ತ್ರೀ, ತೈ, ಸೈ, ತಾ, to cook, to boil, to burn, etc.; cf. ತಾಪನ).

ಸಿರಿಸ sirisa. Boldness; heroism; pride (ಅವಟು, ಕಡುಪು, ದರ್ಪ Ūt. II, 49).

ಸಿರಿಸ sirisa. Thh. of ತಿರೇಷ. The tree *Acacia sirissa* Buch. (ದಾಗೆ Mr. 119; Ūpr. 6, 49). ಸಿರಿಸದ ಮರ (ತಿರೇಷ, ಭಣ್ಣಿಲ, etc. Nr.).

ಸಿರು siru. (= ಕವಲೆ, bifurcation?). — ಸಿರುವಾಯು. -ದಾಯು. A harelip (My.; T. ಕವರುದಡು).

ಸಿರೆ sirē. Thh. of ತಿರೆ. (ನಾಳವತ್ತ, ಸರೆ Mr. 456).

ಸಿರ್ಕಾ sirka. Vinegar (Mhr., H. ತಿರಕಾ; Br. ಸಿರಕಾ, ಸಿರ್ರಾ).

ಸಿರ್ಕು sirku. 1. = ಸಿಕ್ಕು 1, etc. To become entangled, impeded, etc. (ಪ್ರತಿಬಂಧ Smd. Dh.).

ಸಿರ್ಕು sirku. 2. = ಸಿಕ್ಕು 2, etc. — ಸಿರ್ಕುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To obstruct, to impede (V. 32, 12).

ಸಿರ್ಕಲ sirala. = ಸಿರಸಲ, ಸಿರಸ. Thh. of ತಿರೇಷ. A large tree, *Ahizasia lebbek* Benth. (Z.).

ಸಿಲ್ sil. = ಜುಲೆ, etc. See ಮದಿಸಿಲ್.

ಸಿಲಿಕು siliku. = ಸಿಲುಕು 1, etc. To come in contact with, to fall on (as water, Bp. 42, 31).

ಸಿಲುಕಿಸು silukisu. To cause to be entangled, etc. (Bh. 3, 23, 10).

ಸಿಲುಕು siluku. 1. = ಸಿಲಿಕು, ಸಿಕ್ಕು 1, etc. To become entangled, to be caught, etc. (Bp. 6, 6; 18, 59; 31, 23; 61, 14; J. 2, 57; 10, 12, 17; Rām. 5, 8, 74; Bh. 3, 13, 29; cf. ಸಿಕ್ಕು). ಸಿಲುಕಿದುದು ಜನವೃಷ್ಟಿ ಬಲುಗತ್ತರೆಯ ಬನ್ನೆ ದೋಳ (Bh. 1, 16, 15). ಮರಗೂಡಿನಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಹುಲಿಯ ಘೋರ (1, 8, 58). ಧೂಪತಿಲಕ ಸಿಲುಕಿದನ್ ಅವದಿರೊಡ್ಡಿದ ಬಲಗೆ (2, 13, 45). 2, to cause to go in, to insert, etc. (Rām. 3, 8, 69; T. ಚಿಲುಕ್ಕು).

ಸಿಲುಕು siluku. 2. = (ಸಿಕ್ಕು 2), ಸುಡುಕು 2, (ಸಿಲುಕು 2), ಸಿಲುಕು 3.

Troublesomeness, viciousness. (Tē. ಚಿಲುಗು, ಸಿಲುಗು, ಚರುಪು, mischief, etc., cf. ಸಿರಗು; T. ಚಿಲುಕ್ಕು, intricacy; trouhie, impediment; quarrel). — ಸಿಲುಕುಗುಡುರೆ. -ಕುಡುರೆ.

A troublesome, vicious, restive horse (ತೂಕಳ Hk.).

ಸಿಲುಕು siluku. = ಸಿಲುಕು. Balance in hand (of money, articles, etc., My.; Mhr., H. ತಿಲಕ).

ಸಿಲುಕೆ silukē. = ತಿಲುಕೆ. A crucifix, a cross (My.; Br., M. ಸಿಲುಕೆ; Syriac *silibo*; H. ತಲೀದ; H. ತಲ್ಪ, crucifixion).

ಸಿಲುವು siluvu. (= ಜಿನುಗು 1, etc.). Thin, as boards, paper, sheets of metal; transparent, as water (My.).

ಸಿಲೆ silē. 1. Thh. of ತಿಲೆ. A stone; a rook (Abh. P. 7, 57; 14, after 88).

ಸಿಲೆ silē. 2. = ಸಿಲೆ 2, q. v. See ಬೆಟ್ಟು.

ಸಿಲ್ಕು silku. 1. = ಸಿಕ್ಕು 1, etc., ಸಿರ್ಕು 1 (Smd. Dh.). ತಗ ಒಂ ಸಿಕ್ಕಿದಂ (Smd. 157). See Smd. 264; Ūpr. 9, 122; Grj. 4, 16; 5, 49; Bp. 9, 12; 40, 7; Rāv. 6, after 11; 13, 108.

ಸಿಲ್ಕು silku. 2. = ಸಿಕ್ಕು 2, etc. An object to entangle or catch game (Rāv. 5, after 114).

ಸಿಲ್ಕು silku. 3. = ಸಿಲುಕು 2, etc. Troublesomeness, etc. ಸಿಲ್ಕುಡ ಕುಡುರೆ ಸೂಕಳನ್ ಎನಿಸ್ಕುಂ (Mr. 276).

ಸಿಲ್ಕು silku. = ಸಿಲುಕು. (My.).

ಸಿಲ್ಲಿಮಿಳ್ silimimil. Insignificant, trivial, trifling (S. Mhr.).

ಸಿಲ್ವ silha. Tbh. of ಸಿಹ. (ಊದ, ರೋದಾನ G.).

ಸಿವೆ siva 1. Tbh. of ಸಿವೆ. See ಸಿವೆ. — ಸಿವರಾಮಕಳ್ಳಿ. The prickly pear (St. & Pl.). — ಸಿವರೋದಿ. = ಸಿವನ್ನಿ, q. v. (Z.).

ಸಿವೆ siva 2. Tbh. of ಸಿವೆ. See Prv. 2. ಪನ್ನಿ.

ಸಿವಂಗಿ sivaṅgi. The tiger-wolf, the hyena; a leopard used in hunting (ತರಕ್ಕ, ಮೃಗಾದನ Si. 167; My.; Tē. ಚಿವಂಗಿ, ಶಿವಂಗಿ, ಶಿವಂಗಿ; T. ಚಿವಂಗಿ; M. ಚಿವಂಗಿ).

ಸಿವಡಿ sivaḍi. = ಸಿವರು, ಸಿವಡಿ, ಸಿವರು. A coil or truss of palmyra-leaves (Bp. 81, 28; 53, 75); a bundle, a mass (Bh. 10, 1, 49).

ಸಿವಡು sivaḍu. = ಸಿವಡಿ, etc. A pad to be put under a load on the head or underneath a pitcher or vessel (My.). 2, a truss or bundle of straw or grass (B. 2, 19; 3, 125), or of betel-leaves (ಎಲೆಯ ಸಿವಡು G. 196).

ಸಿವನಿ sivaṇi. (= ಸಿವನ್ನಿ). ಕಡಾಯ ಸಿವನಿ ಮರ (ಕಟ್ಟಲ Si. 131).

ಸಿವನ್ನಿ sivanni. = ಸಿವರೋದಿ 2. ಸಿವ 1, ಸೀವನ್ನಿ q. v. The tree Gmelina asiatica Roxb. (Z.).

ಸಿವಯಿ sivayru. = ಸಿವಹ, etc. (My.).

ಸಿವೆ ಸಿವಿಗಿ. Tbh. of ಸಿವಿ (Smd. 342; Ūpr. 7, after 81; Ahh. P. 15, after 183).

ಸಿವಿ ಸಿವಿ. "Civil" (My.; Si. 55).

ಸಿವಡಿ ಸಿವುಡಿ. = ಸಿವಡಿ, etc. A pad to be put under a load on the head or underneath a pitcher or vessel (Bp. 36, 48).

ಸಿವಡು ಸಿವುಡು. = ಸಿವರು, etc. A pad, etc. (ಸಿವು Smd. 65; ಸಿವು Kk. 68; My.). 2, a truss or bundle. ಪುಲ್ಲಿನ ಸಿವಡು (G. 547, 556).

ಸಿವಯಿ ಸಿವುರು. = ಸಿವರು, etc. (My.).

ಸಿವೆ ಸಿವೆ. Tbh. of ಸಿವೆ (Smd. 335).

ಸಿವೆ ಸಿವೆ. Tbh. of ಸಿವೆ. The tree Dalbergia sisam Roxb. (ಅರುರು, ಕಪಿಲನ, ಪಿಟ್ಟಿಲ, ಭಸ್ಕರಭಿ G.).

ಸಿವಿಲೆ ಸಿವಿಲೆ. N. of a fish (ನಲಮಾನ, ಚಿಲಿಮು Nr., o. r. ನದಮಾನ).

ಸಿವು ಸಿವು. Tbh. of ಸಿವು (Bp. 47, 34).

ಸಿವು ಸಿವು. = ಸಿವು. ಸಿವು ಇಲ್ಲದ ಧೂಮಿಗೆ ತಾಮರಾತು ಕೂಡಿ ತೋ? (Prv.).

ಸಿಹಿ ಸಿಹಿ. = ಸೀ 1. Sweetness (ಮಧುರ Nr.; My.). ಸಿಹಿ ಅಹುಡು (ಮಧುರ, ಸ್ವಾದು Nr.). ಸಿಹಿ ಆದರೆ ಮಿಲ್ಲುಪ್ಪಾನೆ, ಕಹಿ ಆದರೆ ಬಿಡುಪ್ಪಾನೆ (Prv.).

ಸಿಹಿ ಸಿಹಿ. = ಸಿಹಿ. Olibanum, benzoin, Indian incense.

ಸಿಹಿ ಸಿಹಿ. Olibanum.

ಸಿಹಿ ಸಿಹಿ. 1. Whistling (of men or birds, C.; Mhr. ತಿಲಾಳ, ತಿಲಾಳ, ತಿಲಾಳ. — ಸಿಹಿ ಹಾಕು. To whistle (C.).

ಸಿಹಿ ಸಿಹಿ. 2. = ಸಿಹಿ 2, ಸಿಹಿ 2. Rheum of the eye (S. Mhr.).

ಸಿಹಿ ಸಿಹಿ. 1. Bifurcation; a fork, as that formed by two branches (Tē. ಚಿಹ್ನೆ, ಚಿಹ್ನೆ). ಹಕ್ಕಿ ಸಿಹಿ (ಕೂರ್ಚಿಹ್ನೆ, ಮಧುರ, ತೃಣ, ಪ್ರಸ್ತಾಂಗ, ಚೀವಕ Si.

157). ಮರದ ಸಿಹಿ (ಸರ್ವಕ, ತೋರು, ಹಾಸೆ ಮುಂತಾದ ಅಹುಡು 290).

ಸಿಹಿ ಸಿಹಿ. 2. = ಸಿಹಿ 2, etc. — ಸಿಹಿ ಗಾಣು. -ಕಣು. A face full of rheum (S. Mhr.). — ಸಿಹಿ ಮುಸುಡು. A face covered with rheum, a nasty face (Rām. 5, 8, 72; S. Mhr.).

ಸೀ si. 1. = ಸಿಹಿ, (ಸೀಯ). Sweetness (C.; cf. ಸಿಹಿ see 2. ಹೀನ್ and ತೀಯ; T. ತಿಹಿ, ತೀ, ತೀಯ, ತೀಯ, ತೀಯ M. ತಿಹಿ, Tē. ತೀಯ, ತೀಯ, ತೀಯ, sweetness). ಸೀ ಅಗಿ ತೀಯ (ಮಧುರ Si. 50); ಸೀ ಅದಮ (ಸ್ವಾದು 451; ಮಧುರ 454). ತೀ ಹಾಲು ಸೀ ಅಗಿ ತೀಯವು (B. 5, 15). ತೀ ಹಾಲು ಹರಕೆ ಸೀಯ. ಉಪ್ಪು ಸೀಯನ, ಬುಡಕಾಯಿನವರ ಅಗಿಯ ಹಾಲು — ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಸೀಯನು, ಬಳ್ಳಿ ಸಹ ತಿನ್ನ ವಾರದು — ದೀಪ ಸೀಯನು ಸಕ್ಕರೆ ಕಹಿಯಾಗದು. — ಸಂಗತಿ ಸೀಯೋ? ದಾಡೇ ಹಣ್ಣು ಸೀಯೋ? (Prv.). — ಸೀಕರಣ. The pulp of ripe mangoes mixed with milk and sugar (J. 6, 44; My.; B. 3, 94). — ಸೀಯ. A sweet fruit (Jūs. 22, 29). — ಸೀಯವು. A kind of pumpkin (Si. 161). — ಸೀಯವು. A prickly climber plant, the Goa potato, Dioscorea aculeata L. (St. & Pl.). — ಸೀಯವು ಬಳ್ಳಿ. -ತೋರು. A climbing herb, Zehnera umbellata Thwait. (St. & Pl.; My.). — ಸೀಯವು = ಸಕ್ಕರೆ ನಿವ್ವು. (My.). — ಸೀಯರು. Drinking water (C.). — ಸೀಯ. A vegetable dish without tamarind (My.; Si. 319). — ಸೀಯವು. Soli without saltiness (Si. 100). — ಸೀಯ. A mango that is sweet also when unripe (My.). — ಸೀಯವು. Cards that are fresh and sweet (My.). — ಸೀಯ. Pepper water without tamarind (My.). — ಸೀಯ. The gourd Lagenaria vulgaris Ser. (ಮುಪ್ಪು, ತೀಯ Si. 161; My.). — ಸೀಯಕೆ. A sweet lime (My.).

ಸೀ si. 2. = ಸೀ 1. To be scorched or burnt, to be singed, to be parched (My.). P. p. ಸೀ (Ūpr. 5, 132; Grj. 9, 22; 23, 20). ಮಾರ್ಗದ ತೃಣ ಸೀ (Siv. 3, 57). ಧೂಳಿ... ಅಮೃತವೆಸಕು ಸೀವ (Bh. 1, 30, 31). ಪಕ್ಕಿಗಳ ನುಣ್ಣಿದ ಸೀಯದು;... ಬೀಸಗಿಯುಗ್ರವ್ ಎನ್ನುವೊ (Riv. 5, 46). ಗರಲಮಯದ ಉರಿಯೊ ಎನೆ ಸೀಯದು (J. 24, 6). ಸೀಯ ಹೋದ ಅನ್ನ (ಧನ್ಯ, ದನ್ಯ Si. 315). 2, to scorch. etc. (My.).

ಸೀ si. 3. The state of being scorched, burnt, etc. (Bp. 14, 9). — ಸೀಯ. A parched ear of corn (ಧನ್ಯಕ Si. 11; ಉಪ್ಪು Mr. 375, o. r. ಉಪ್ಪು).

ಸೀ si. 4. (= ಸೀ; cf. ಸೀಯ). — ಸೀಯವು. -ವುದು o. r. ಎವುದು 2. ಎ 13. (Smd. II).

ಸೀಕರ ಸೀಕರ. = ಸೀಕರ, etc. Thin or drinking water, etc.

ಸೀಕರಿ ಸೀಕರಿ. The state of being scorched, burnt, singed or parched. — ಸೀಕರಿಯು. -ತೋರು. ಸೀಕರಿಯಾಗು (J. 21, 41). — ಸೀಕರಿ ಮಾಡು. To reduce to charcoal, to burn up (Rām. 5, 9, 13). — ಸೀಕರಿಯಾಗು. -ಅಗು To become scorched, to be burnt, etc. (Bp. 60, 15).

ಸೀಕರಿ ಸೀಕರಿ. -ತೋರು = ಸೀಕರಿಯಾಗು (Ahh. P. 1, 12 Grj. 8, after 77; Siv. 2, 107; Bh. 4, 4, 35).

ಸೀಕು ಸೀಕು. That is scorched, burnt, singed, etc.; anything burnt at the inside bottom of a vessel in cooking (My.). ಲಗಡ ಸೀಕು (ಧನ್ಯ, ದನ್ಯ Si. 315). ಅನ್ನದ ಸೀಕು (ಧನ್ಯ, ದನ್ಯ Si. 315).

ಸೀಕು ಸೀಕು. = ಸೀಕು. "Sick" (My.).

ಸೀಗಡಿ sigadi. A very small kind of fish that is sold in a dried state (My.; ಗಡಕ, ತಕುರಾರ್ಥಕ Si. 87; Tu. ತೀಲೊಡೆ).

ಸೀಗುಡಿ sigudi. = ಸೀಗಡಿ. (Rāv. 5, 115).

ಸೀಗುರಿ siguri. A kind of chowrie (ಚಾಮರ, ಪ್ರಕೀರ್ಣ Hla.). See Grj. 2, after 106; Rām. 1, 18, 4; Bh. 8, 10, 51; J. 3, 17; S. 88; 22, 5; 33, 26.

ಸೀಗುರಿಸು sigurisu. ಸೀಗುರಿಸುತನಕ್ಕೆ ಬಳ್ಳಿ ಮೂಡಿದುದಕ್ಕೂಂ (Bhn. 12, o. r. ಬಳ್ಳಿ ಮೂಡಿದುದಕ್ಕೂಂ; cf. ಸೂಗರಿಸು?).

ಸೀಗಿ sigē. A climbing prickly shrub the pods of which are used like soap for washing the hair, etc., *Acacia concinna* D. C. (ತೃಲಾಂ Mr. 150; C.; ಚಮುಕತೆ, ಭೂರಿಭೇನ, ತಾತರೆ G.; Tē. ತೀಳಾಯಿ, ಸೀಳಾಯಿ; T. ಚೀಯಕ್ಕಾಯ್, M. ಚೀಕ್ಕಾಯಿ, ಚೀಯಕ್ಕಾಯಿ; see ಸೀಗಿಳಾಯಿ. Note: The soap-nut tree is often called ಸೀಗಿ, but not correctly; the soap-nut tree is ಅಣ್ಣವಾಳ, etc.). ಇವನ ವನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗಿ. — ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೋ, ಹಾಗೇ ಪ್ರೀತಿ. — ದಾದಿ ಯೊಳಗೆ ಸೀಗಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ (Prva.). — ಸೀಗಿಳಾಯಿ. The pod or berry of sigē (C.). — ಸೀಗಿಬಳ್ಳಿ. = ಸೀಗಿ. (C.). — ಸೀಗಿ ಬೇರಿ. A hedge of sigē (My.). — ಸೀಗಿಸೊಪ್ಪ. The leaves of sigē (medicinally used, My.).

ಸೀಟು siṭu. 1. = ಸೀಣ್ಣು. q. v. (My.; cf. ತೀರು 2; Tē. ದೇಕು, to creep or slide along the ground on the posteriors).

ಸೀಟು siṭu. 2. The act of rubbing the anus on the ground, etc. — ಸೀಟುಗಾಲು. -ಕಾಲು. Feet that rub or drag on the ground in walking (My.).

ಸೀಣ್ಣು siṇṇu. = ಸೀಟು 1. To rub the anus: to move or slide along on the posteriors whilst sitting on the ground (as children or maimed persons do, ಗುಡಪಮಾನ್ಯನ Smd. Dh.).

ಸೀತ sita. Tbh. of ತೀತ (Smd. 335).

ಸೀತದ್ sitar. Anger, wrath (ಮುಳಸು, ಕಿಸುಗಣ್ಣು, ಸೆಣಸು, ಕಿನಿಸು, etc., ಕೋಪ Smd. 89; ಕೋಪವಿಕಾರ Kk. 52; ಕೆಕ್ಕ ಕಿಸಿದುಮ, ಭಯವಿಕಾರ Ss.; see ಸಿಟ್ಟು & ಸೀವರಿಸು).

ಸೀತರ sitaja. Combined derangement of the three humours etc. (ಗ್ರಹಣೆ, ಸನ್ನಿ Mr. 887).

ಸೀತಾಕುಮಾರ sitā-kumāra. Lava or Kṇāsa (J. 20, 48. 59. 62).

ಸೀತಾಧುನ sitā-dhuni. N. of a river (Ūpr. 1, 79).

ಸೀತಾಪತಿ sitā-pati. Rāma (My.).

ಸೀತಾಫಲ sitā-phala. The custard-apple, *Anona squamosa* Lin., originally American, but now naturalized in India (C.; Tē., T., Mhr.).

ಸೀತಾರಮಣ sitā-ramapi. Sitā (J. 18 sum.).

ಸೀತಾರಾಮ sitā-rāma. Rāma; N. (My.).

ಸೀತಾಶ್ರೇಷ್ಠ sitā-śrēṣṭha. = ಸೀತಾಧುನ. (Ūpr. 1, 82).

ಸೀತಾಕ sitāka. = ಸೀತಾಕೆ 1. Tbh. of ತೀತಕ. The ohiocken-pox (My.). — ಸೀತಾಕಸಿದುಮ. = ಸೀತಾಕ. (My.).

ಸೀತಾಕೆ sitākē. 1. = ಸೀತಾಕ. (My.).

ಸೀತಾಕೆ sitākē. 2. Tbh. of ತೀತಾಕೆ. (My.).

ಸೀತು situ. P. p. of ಸೀನು 1. (My.).

ಸೀತೆ sitē. ಸೀತಾ. A furrow, the track or line of a plough-share (ಸಾಲು Mr. 871). 2, N. of the wife of Rāmacandra,

daughter of king Janaka; N. 3, a kind of grass (ಮಾನುವೆ Mr. 110). See Smd. 68, 155; Bp. 54, 39; J. 16, 34; 18, 4. S. 23. 26. 39. 51. 60. ಬೆಳಗಾಣಾ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ, ರಾಮನಿಗೆ ಸೀತೆ ಎನಾಗ ಬೇಕೆಂದ (Prv.).

ಸೀತೋದಾನದಿ sita-udā-nadi. N. of a river (Ūpr. 3, after 9).

ಸೀತಾರ sit-kāra. A sound made in shivering with cold, sighing (Ūpr. 7, 151; Rāv. 9, 22; J. 28, 38). 2, a sound made in sexual enjoyment.

ಸೀತ್ಯತ sit-kṛita. = ಸೀತಾರ No. 2. (ಸುರತದೊಳ Mr. 89).

ಸೀತ್ಯ stitya. Ploughed, tilled. 2, corn, grain; a young plant, as of rice, etc. (ಸಸಿ Mr. 371).

ಸೀಧು sīdhu. = ತೀಧು. (Sk.; G.).

ಸೀಧ್ರ sīdhra. The anus. (R.).

ಸೀನ್ sin. 1. (Smd. 59). = ಸೀನು 1. To sneeze (ಕುತ ಕರಣ Smd. Dh.; T. ಚೀನ್ದು, Tē. ಚೀದು, M. ಚೀನ್ದು, ಚೀದ್ನು, to blow the nose; T. ತುಮ್ಮು, ತುಮ್ಮು, to sneeze; Mhr. ತಿಂಕ ತೇಂ, to sneeze; ತಿಂಕ, ಸಿಂಕ, a sneeze; ತಿಂಕರತೇಂ, to blow the nose). P. ps. ಸೀನ್ತು, ಸೀನ್ತು (Smd. 287 Cm.). ಸೀನ್ತಂ (275).

ಸೀನ್ sin. 2. = ಸೀನು 2. Sneezing; a sneeze (ಕುತ, ಕುತ, ಕುತ Nr.; ಕುತ Mr. 887).

ಸೀನು sinu. 1. = ಸೀನ್ 1. (C.). P. p. ಸೀತು, ಸೀನಿ. ವಾತವರು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ, ಸೀತವರು ಸಾಯುವದಿಲ್ಲ. — ಸೀತರೆ ಬೀದುವ ಮೂಗು ತಿವರಾತ್ತಿವರೆಗೆ ಇದ್ದೀತೇ? — ಸೀನಿದರೆ ತಾನನಾದಾನೇ? — ಸೀನಿದರೆ ಹೇನು ಹೋದೀತೇ? — ನೆಗದಿಯವ ಸೀನುವಾಗ್ಯೆ ದಗದೀ ಮಗ! ಎನ್ನರೆ ನಿತ್ತಾನೇ? (Prva.).

ಸೀನು sinu. 2. = ಸೀನ್ 2. (ಕುತ, ಕುತ, ಕುತ Si. 200; ಕುತ G.; Rām. 6, 3, 45; My.). ಕ್ಷೀರಕ್ಕೆ ಕೂತಲ್ಲಿ ಸೀನು ಬನ್ನ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಸೀಪಿಸು sipisu. To cause to suck (My.).

ಸೀಪು sipu. = ಬೀಪ. To suck (My.). ಬೊಟ್ಟು (finger) ಸೀಪಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುತ್ತೇ? (Prv.).

ಸೀಬ್ sib. A sound used in calling cats. — ಸೀಬ್ ಸೀಬ್. rep. (My.).

ಸೀಬರಿ sibari. — ಸೀಬರಿಬಳ್ಳಿ = ಸೀಬರಿಬೇರು. (Z.). — ಸೀಬರಿ ಬೇರು. A scandent thorny shrub with needle-like leaves, *Asparagus sarmentosus* Lin. (Z.); also *Asparagus racemosus* Willd. (Z.).

ಸೀಬಿ sibi. The gnava (My.; see ಪೇರಲ; cf. H. ಸೇಬ್, ಸೇವ್, an apple). — ಸೀಬಿಪಣ್ಣು. A ripe guava (My.).

ಸೀಬು sibu. (fr. ಸೀಳೆ?). A bamboo-slit (Bp. 16, 21; B. 4, 122; My.). 2, twigs cut off from bamboos and put on the roofs of houses to protect them against monkeys (My.).

ಸೀಮ sita. = ಸೀಮೆ. Force, ability, etc. (ಸಾಮರ್ಥ್ಯ Bhn. 19, o. r. ಸೀಮೆ; Mhr. ಸೀಮಾ, excess, extravagance).

ಸೀಮನ್ sitman. = ಸೀಮೆ. (Smd. 107; Sk.).

ಸೀಮನ್ತ simanta. A separation or parting of the hair on each side of the head so as to leave a line (made for the first child, My.; ಬಯ್ಲರೆ Mr. 320; J. 18, 37).

ಸೀಮನ್ತ ಕರಣ simanta-karaṇa. The act or ceremony of parting the hair. (My.).

ಸೀಮನ್ತಪುತ್ರ simanta-putra. A first-born son (My.). Feminine ಸೀಮನ್ತಪುತ್ರಿ (My.).

ಸೀಮಂತಪ್ರಸ್ತ simanta-prasta. The ceremony of parting the hair connected with a meal (My.).

ಸೀಮಂತಮಣಿ simanta-mani. A jewel worn on the parting of the hair (J. 18 sm.).

ಸೀಮಂತರತ್ನ simanta-ratna. = ಸೀಮಂತಮಣಿ. (Skt. 1, after 81).

ಸೀಮಂತರೇಖಾವಿಲಾಸ simanta-rékhā-vilāsa. The beauty of the simanta line (Ūpr. 1, after 94).

ಸೀಮಂತಿನಿ simantini. She who has hair-parting, a woman.

ಸೀಮಂತೋನ್ಮಯನ simanta-nuayana. Arranging the parting of the hair, N. of one of the saṃskāras (observed by women in the sixth or eighth month of their first pregnancy, My.).

ಸೀಮೆ simē. ಸೀಮಾ. = ಸೀಮ, ಸೀಮನ್. A boundary, bound, border, limit, margin, frontier (see ಅನ್ನಂ, ಅನ್ನೆಗಂ, ಇನ್ನೆಗಂ, etc.); a mark, land-mark; a bank, shore, coast; the horizon; a field. 2, a country (not Sk.; My.; Tē., T.). 3, Europe (not Sk.; My.; Tē., T.). ಸೀಮೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕರಕರೆ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). — ಸೀಮೆಕೋಡು. A duck; a goose; a turkey (My.). — ಸೀಮೆಯುಕ್ಕು. -ಅಕ್ಕು. Sago (My.). — ಸೀಮೆಯುಗಸೆ. -ಅಗಸೆ. The ring-worm shrub, Cassia alata Lin. (St. & Pl.). — ಸೀಮೆಯುಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. Kerosene oil (My.). — ಸೀಮೆಯುಣ್ಣು. Chalk (My.; B. 4, 126).

ಸೀಯಾಳ siyāla. A tender cocoa-nut (B. 2, 41).

ಶಿ, the water of an unripe cocoa-nut (Mg.).

ಸೀಯೆ siyē. = ಸೀ. (St. 124; only in St.).

ಸೀರ್ sir. = ಕೂರ, ಸೀರು. A nit, an egg of a louse (ಶಿಕ್ಷೆ Nr.). ಸೀರ್ಗರ್ (Smd. 51). Cf. ಕೂರ.

ಸೀರ sira. N. of a grāma. — ಸೀರನಾಡುಪ್ರಾಚಾರರು.

N. of a class of Tēngu smārta Brāhmanas (My.).

ಸೀರ sira. A plough. 2, the sun.

ಸೀರಣ sirāṇa. = ಚೀರಣ, etc., ಸೀರ್ಣ. A small chisel (My.).

ಸೀರಣ sirāṇa. See Mr. s. ಹಾಳೆಯು.

ಸೀರಣಿಗೆ siru1 or 2-anigā. = ಕೂರಣಿಗೆ s. ಕೂರ. A comb for clearing the head of nits and lice (My.; ಪ್ರಸಾಧನ, ಕಂಕಾಶಿ St. 231). — ಸೀರಣಿಗೆಕಸ. A common weed, Sesbania aculeata Pers. (Z.).

ಸೀರವಾಣಿ sira-pāṇi. Plough-handed: Balarāma.

ಸೀರಾಂಗ sira-aṅga. A plough-share.

ಸೀರಿ siri. Having a plough: Balarāma.

ಸೀರಿಕು siriku. To cause to louse (My.).

ಸೀರು siru. 1. = ಸೀರ, etc. (My.; Tē. ಸೀರ, the louse called pediculus pubis).

ಸೀರು siru. 2. = ಕೂರ. To clean from lice, to louse (My.).

ಸೀರೆ sirē. Tbh. of ಚೀರ (Smd. 847. 364). Cloth; a garment in general (not sewed); a female's garment (not sewed, ಚೀಲ, ಚೀರ, ವಾಸನ್, ಕಪಟ, ಅಚ್ಚಾದನ, ಅಚ್ಚುರ, ಅಂಕುಶ, ವಸ್ತ್ರ, ಸಿಡಿಯು, ಪಟ Hk.; ವಾಸ, ಅಚ್ಚಾದನ, ವಸ್ತ್ರ, ಪಟ, ಚೀಲ, ಸಿಡಿಯು, ಅಂಕುಶ, ವಸನ, ಅಚ್ಚುರ Mr. 341; ಮೇಖರಿ, ವಸ್ತ್ರ Nn. 118; ಹುಟ್ಟಿಗೆ ರೆ. 11, 78; ಹುಟ್ಟಿಗೆ Smd. 72; ಏಕಶ 112; ವಸ್ತ್ರ, ಚೀಲ, ವಸನ, etc. Nr.; ನೇತ್ರ Mr. 516). ಹತ್ತಿಯನ್ನ ಅದ ಸೀರೆ (ಕಾರ್ಪಸ್, ದಾದರಿ); ಸೀರೆಯು ಸದಗು (ಅಂಜಲ); ಹೊಸ ಸೀರೆ (ಅ

ಹತ); ಹದಿಯ ಸೀರೆ (ಪಟಚರ Hk.). ಕಾರ್ಪಸ್ ದಾದರಿಮ್ತೆ, ಫಲದಿನ್ನ ಅದ ನೂಲ ಸೀರೆ (ಫಾಲ್); ಕೆರಳೆಯ ಹುಡು ಮೂರು ಕಾರದಿನ್ನ ಮಾದಿದು ದಿಡಿಸಿ ನೆಯ್ಯ ಸೀರೆ (ಕೂರಿಯ); ಮೂರು ರೋಮಗಳನ್ನಾದ ಸೀರೆ (ರಾಂಕವ); ಹೊಸ ಸೀರೆ (ಅನಾಹತ, ಮುಟ್ಟು etc.); ಹಿರಿಯ ಬೆರೆಯ ಸೀರೆ (ಮಹಾವಾಸ); ಹೊದಕೆಯ ಸೀರೆ (ಎಲೆ, ಪ್ರಾಪ್ತ); ಸೀರೆಯ ನಿಲ (ದೈರ್ಘ್ಯ, ಆಯಾಮ, ಎಲ); ಹಾಯ ಸೀರೆ (ಚೀರಣವಸ್ತ್ರ); ಮಾಸಿದ ಹದಿಯ ಸೀರೆ (ಕೃಷ್ಣ, ಕರಗು, ರೇಸಪ್ಪ ಸೀರೆ (ಮಜೇಲಕ, ಪಟ); ಬೊತ್ತ ನೂಲ ಸೀರೆ (ರಡು, ಲುಲಕಾಟಕ, ಉಡುವ ಹುಟ್ಟಿಗೆ); ಹಡ್ಡದಿಯ ಸೀರೆ (ಸಿಡಿಯ, ದ್ರವ ಪಟ, ಹಡ್ಡ); ಉಡುವ ಸೀರೆ (ಪರಿಧಾನ, ಎಲ); ಸೀರೆಯು ಹೊದ ಚೂರ್ಣ (ಸಿಪ್ಪಾತ, ಪಟವಾಸ Mr.). ನಾರು ನೂಲ ಕ್ಷುಣ್ಣು ಮಂಗಳನ್ನ ನೆಯಿದು ಆ ಸೀರೆ ನಾಲ್ಕು ತೆರಿನಕ್ಕು (Mr. 341); ರೇ ಸೀರೆ (ಅನಾಹತ); ಪೂಸದಾದುದು (ಪಟಚರ 343); ಲೋಕದ ಸೀರೆ (ಅತ್ತರ 531). ನಿವಸನೋದ್ವಹನಮೆನ್ನು, ಮುದುವು ಮುಟ್ಟು ಸೀರೆ (Smd. 239). ಸೀರೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನು ಹಾಳೆ ಉಟ್ಟು ಕೊಡು. — ನೆರಮನೇ ಜಕಣಿಗೆ ತವರ ಮನೇ ಸೀರೆಯೇ? — ಸೀರೆ ಅದೇ ತವರ ಗಿತ್ತಿಗೆ ಅಗದೇ? — ನೆರೇ ವರಕ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸೀರೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಪೀಠ — ಪೂಜ್ಯ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ಮೊದಿ ಅತ್ತಲು (Prv.). — Ūpr. 7, after 89; Bp. 22, 65; 28, 19; 53, 48; St. 223. 459. — ಸೀರೇಕಳ್ಳ. -ಕಳ್ಳ. A cloth-stealer (ಪಟಚರ Hk.). — ಸೀರೇರೋಗ. A morbid issue of blood from the yoni (My.). — ಸೀರೇವರದ. -ವರದ. A cloth-merchant (ಪಟಚರ Smd. 87).

ಸೀರಿ sirā. = ಸೀರು 2, etc. A line, a streak, a stripe; full of lines or stripes (B. 3, 10).

ಸೀರು siru. 1. To be scattered, to be sprinkled to fly about. P. p. ಸೀರು (Ūpr. 4, 40).

ಸೀರು siru. 2. = ಕೀರು 2, ಸೀರು. To grow enraged to become angry; to grow very contentious or quarrelsome (ದುರ್ವಲಪ Smd. Dh., e. n. ಮೂಲ ಹ, ಮೂಲಯ; Bp. 26, 21; 56, 20; M. ಚಿಪ್ಪು, T. ಚಿಪ್ಪು, to hiss, rage, rail at one; see ಸಿಟ್ಟು; to rail at one (see ಸೀರು).

ಸೀರು siru. 3. = ಚೀರು 3. Raging, fierceness. (ಚೀರಣ, ಚೀರು). — ಸೀರು ನಾಯಿ = ಚೀರು ನಾಯಿ (My.).

ಸೀರು siru. 4. = ಚೀರು, etc. To scream, etc. (B. 52, 13).

ಸೀರುದು sirudu. A cascade (?). ಕೆರದ ಸೀರುದು ಗರ್, ಸೀಮರಗಾದರೆಯಕ್ಕು, ಕದ್ದಿರಿಂದರ್ಪಣ, ಕೊಡಗೇ ಮುಟ್ಟು, ಚ, ಬೆಳ್ಳಿಯಲೋಕ ಸರಳಿಸಿದವು ಮರುಮರಣವಾದವುಗಳ (Bk. P. 7, 88).

ಸೀರುಮ್ಪುಳ sirumbul. Being scattered, sprinkled, etc. (ಮೂಲಪಿ St.; Kk. 51; Smd. 61). — ಸೀರುಮ್ಪುಳಾದು. -ಅದು. To sprinkle about (Riv. 5, after 55).

ಸೀರ್ sir. Being scattered, sprinkled, etc. — ಸೀರ್ಪಣ. Spray or fine drops of water (Riv. 2, after 5, 69; V. 9, 49).

ಸೀರ್ಣ sirāṇa. = ಸೀರಣ, etc. (My.).

ಸೀರ್ಪ sirpa. A finger-ring (ಅಂಗುಲೇಶ Mr. 341).

ಸೀರೆ siri. Tbh. of ಚೀಲ (Smd. 363).

ಸೀರೆ siri. Tbh. of ಚೀಲ (Smd. 347). ಸೀರೇಕಳ್ಳ ಎಲೆನ್ ಕೈ (ಮಮೂರ Nr.).

ಸೀವಕ sirāṇa. A squeezed mass or a mass (of fruits, food etc., B. 3, 9, 21; Mhr. ಚಂದಲ, ಚವತಾ).

ಸೀವನ sivana. *Sewing, stitching; a seam, suture.*
ಸೀವನಿ sivani. = ಸೀವನಿ. ಕಡೆಯ ಸೀವನಿ ಮರ (ತೀವನಿ, ಕು ಮುದಿ, etc. Si. 131). 2, a needle (8k.).
ಸೀವನೆ sivane. = ಸೀವನಿ. ಸೀವನೆಯ ಮರ (ಗಮ್ಬರಿ, ಸರ್ವತೋ ಭದ್ರೆ, etc. Si. 129).
ಸೀವನಿ sivani. = ಸೀವನಿ, ಸೀವನಿ, (ಸೀವನಿ, ಸೀವನಿ). Tbb. of ತೀವನಿ (ಗಮ್ಬರಿ, ಸರ್ವತೋಭದ್ರೆ, ಕಾಶ್ವರಿ, ಮಧುಪರ್ವಿ, ತೀವನಿ, ಭದ್ರಪರ್ವಿ, ಕಾಶ್ವರ್ಯ Nr.; ಕಾಶ್ವರಿ Mr. 122). ಕಡೆಯ ಸೀವನಿ (ತೀವನಿ, ಕುಮುದಿ, ಕುಮ್ಬಿ, ಕೈಟರ್ಯ, ಕಟ್ಟಲ Nr.).
ಸೀವರ sivara. Tbb. of ತೀವರ (Smd. 362; ತುನ್ತುರ್ವನಿ 1, 75; ತುಪಾರ II, 88; ತನ್ದರ್, ಜಲಕಣ Kk. 13, Sm. 35). Cf. ಜೂಪದ.
ಸೀವರಿ sivari. (ಸೀವರಿಸು). To hiss, to puff, to pass the proper temper, to show disgust or disdain (Rām. 4, 3, 7; 5, 8, 45; 6, 12, 84; 6, 50, 40; Bb. 8, 24, 41; J. 5, 54; 8, 39; 17, 56; 19, 15; cf. ಸೀತಕ, ಸೀಮ 2).
ಸೀವು sivu. To adorn (ಭೂಷಣ Smd. Dh.).
ಸೀಸ sisa. A kind of Kannada metre (Āb.; Tē.; Tē. also: Irritation, madness, see s. ಸಿಟ್ಟು).
ಸೀಸ sisa. 1. = ಸೀಸ. Lead (ಸೀಸ, ನಾಗ, ಯೋಗೇಷ್ವ, ವಪ್ಪ Nr.; ಸೀಸ, ಸೀಸವತ್ಪ Hla.; ನಾಗ Nn. 26; C.; Si. 884; B. 4, 106). ಸೀಸದ ಉಳಿಯಲ್ಲಿ ಶೈಲ್ಯ ಒಡಿಯ ಬಹುದೇ?—ಸೀಸವನ್ನು ಇಲಿ ತಿನ್ನರೆ ತಿನ್ನಣ್ಣನ ಹದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಯಿತು (Prva.). — ಸೀಸ ವಾಳು. A leaden sword (? Bh. 8, 19, 40).
ಸೀಸ sisa. 2. = ಸೀಸ. (My.).
ಸೀಸಕ sisaka. 1. Tbb. of ತೀಸಕ (Smd. 345). A helmet (ಶಿವ Nn. 4; ತಲೆಯ ಟವಳಿ Kk. 43, Bbn. 9; Grj. 2, after 106; T. ಚಿತ್ರಗ). — ಸೀಸಕನ್ದಾರ್. -ಂತಾರ್. To put a helmet on (Rāv. 13, 70).
ಸೀಸಕ sisaka. 2. Lead.
ಸೀಸವತ್ಪ sisa-patra. Lead.
ಸೀಸು sisu. = ಸೀಸ 1. (ಸೀಸ G.; B. 4, 124, 209).
ಸೀನೆ sine. = ಸೀಸ 2. A bottle, a flagon (My.; B. 4, 225; Mbr., H. ಅನಾ).
ಸೀಹುಣ್ಣಿ sihunṇa. The milk-hedge plant, *Euphorbia anti-quorum*.
ಸೀಳು sil. 1. = ಸೀಳು 1. To split (v. t.), to be cleft, to divide, to part, to come into; to be rent;—to split (v. t.), etc. (ವಿದಾರಣ Smd. Dh.; Tē. ಚೀಲು). P. p. ಸೀಳು. ಪೋಷಿಸ್ತು, ಸೀಳು ಭಾಗಂ (Smd. I). ದಾದಿಕಮಿಸ್ತು, ಸೀಳುಗಿ ದಾದಿ ತಾಖಂ (1). ಉರ್ವೇಧ್ರಪ್ರಜಂ ಸೀಳುದು... ಆ ಗ್ರೀಷ್ಮದೊ (Rav. 5, 86). (ಕೇಸರಿ) ಕುಮ್ಬಿತಿರ ಪದೇತಮಂ ಕೊನೆವುಗುಂನೈ ಸೀಳು (5, 116). ಸಿಕ್ಕಿದರಂ ಸೀಳು, ... ಮಟ್ಟಿ ಸೀಳು ಕಟ್ಟುಟ್ಟಿಯ ದುಷ್ಟಗುಂಗಳ್ (6, after 11). See Bp. 35, 49; 42, 4; 52, 33; 56, 29; Rāghc. 17, 69; Sīav. 4, 6; J. 4, 44; 5, 37; 16, 26; 26, 45. 55. 60-63.
ಸೀಳು sil. 2. = ಸೀಳು 2. Splitting; a split, a fragment, a piece, a part, a division (ತಲ ಕೆಂದ. Dh.). ಸೀಳು (J. 4, 46). ಇದಾದರೆಯು ಏದಲ್ಲ, ಹದಾದರೆಯು ಸೀಳಲ್ಲ (fire, Sp.). — ಸೀಳಾಗು. -ಆಗು. To be divided, etc. (J. 25, 24).
ಸೀಳು sil. 3. = ಸೀಳು, ಜೀಳು. A scream, a cry. (M. ಚೀಳು, ಹೊಳೆ, a whistle, cf. ಸಿಕ್ಕು 1). — ಸೀಳಿದು -ಇದು. To scream, etc. (Bp. 20, 13; V. 11, 63).

ಸೀಳು sil. 4. = ಸೀಳು. P. p. of ಸೀಳು 1. — ಸೀಳಿದು.
 To split and throw to the ground (J. 19, 29).
ಸೀಳಿಸು silisu. To cause to split, etc. (C.).
ಸೀಳು silu. 1. = ಸೀಳು 2, ಸೀಳು 1. P. pa. ಸೀಳು (C.), ಸೀಳು ದು (= ಸೀಳು, Bp. 49, 10; 45, 27). ಸೀಳುವದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುವದು (ದಾರಿತ, ಭಿನ್ನ, ಭೇದಿತ, ಸಿಗುಳರ್ ಪಟ್ಟದು Si. 882). ಅದೆಯಂ ಸೀಳುವದೆ ಆನೆ ಮಟ್ಟರ್ ಅಹುದೇ? (Sā. 11). ಅವಗದಿಸಿ, ಸಿಂಹದ ಸೀಳದನು (Bb. 8, 18, 80). ಹೆಬ್ಬಲಿಯ ಸೀಳು, ಸಿಂಗವನಿದು (Rāghc. 17, 74). ಕತ್ತೀ ದಾಯಲಿದ್ದ ತುಪ್ಪ ನೆಕ್ಕ, ನಾಲಿಗೆ ಸೀಳು ಕೊಣ್ಣ (Prv.). See Bp. 21, 48; 45, 32; 55, 24; B. 1, 21.
ಸೀಳು silu. 2. = ಸೀಳು 2. (C.; ಸೂತ್ರವೇಷ್ಣನ, ಜೇಡರು ಸುತ್ತಿದ ನೂಲು, ಪಟ್ಟಿ G.). — ಸೀಳು ಆಗು. = ಸೀಳಾಗು. A splitting or division to take place, etc. ಸೀಳು ಆದರೂ ಆಗುವದು ಬಿಡ (Prv.). — ಸೀಳುದಾರಿ. A road that branches off, a by-path (My.). — ಸೀಳುಹಾದಿ. = ಸೀಳುದಾರಿ (My.; ವ್ಯಕ್ತ, ದುರದ್ವ, ಎವಫ, etc. Si. 104).
ಸು su. = ಬು. See c. g. ಕೊಲ್ಲು, and cf. ಅನು 2 (also c. g. in ಕರಸು 1 & 2).
ಸು su. 1. = ಸೂ, of which it may become a K. Tbb. c. g. in ಪ್ರಸು (ಪ್ರಸೂ).
ಸು su. 2. A prefix implying good, well, excellent, excellently, beautiful, beautifully; excessive, excessively, much, very; readily, easily, etc.
ಸುಕ suka. 1. Tbb. of ಕುಕ (ಕರ Smd. 78).
ಸುಕ suka. 2. Tbb. of ಸುಕ (ಪರಿಣಾಮ Smd. 78; My.).
ಸುಕನ್ದಕ su-kandaka. An onion.
ಸುಕರ su-kara. Easy to be done, practicable, feasible, attainable; easy to be managed, doing well; good, beautiful, etc.; doing good, charity, benevolence. See Kāv. I, 1a, 3; Bp. 3, 69; 4, 8; J. 2, 33.
ಸುಕರತ su-karat. Charity, benevolence (Āpr. 2, 51).
ಸುಕರೆ su-karē. A tractable cow.
ಸುಕಲ su-kala. 1. One who has a great reputation for liberality both in giving and using.
ಸುಕಲ su-kala. 2. Tbb. of ಕುಕ (G.).
ಸುಕಲಾಪ್ರವೀಣ sukalā-praviṇa. Conversant with the beautiful (sixty-four) fine arts (Kk. 101).
ಸುಕಲೆ su-kalē. ಸುಕಲಾ. A beautiful fine art; an auspicious mark (J. 11, 25).
ಸುಕವಿ su-kavi. A good or excellent poet (Smd. 92, 238; Āh. v. 15; Kāv. III, 2, B. 81; Abh. P. 1, 31; Bp. 1, 20).
ಸುಕವೀನ್ದ್ರ su-kavi-indra. A superior poet (J. 25, 6).
ಸುಕಾಣು sukāṇa. = ಕುಕ್ಕಣ, etc., ಸುಕಾಣು. (B. 3, 118).
ಸುಕಾಣು sukāṇa. = ಸುಕಾಣು. (B. 3, 117, 118).
ಸುಕಾರ su-kāra. The syllable ಸು (Smd. 268, 274 Cm.; 284).
ಸುಕಾರ್ಯ su-kārya. A good work (Bp. 39, 69).
ಸುಕಾಲ su-kāla. A time of plenty (My.).
ಸುಕಾಲಿ su-kālīga. A Lambādi (My.; Tē. ಸುಕಾಲಿ, a sort of gypsies).
ಸುಕೀರ್ತಿ su-kīrti. Good report; celebration (ಅಪ್ಪರ, ಕೀರ್ತಿ Nn. 75; ಒಳ್ಳೆದ ಕೀರ್ತಿ 146).
ಸುಕುಮಾರ su-kumāra. A beautiful youth; a good son (Bp. 3, 19, 41; 50, 3). 2, very soft or tender, delicate, smooth. 3, one of the guṇas in rhetoric (Kāv. III, 1, A, 3, 15-17).

ಸುಕುಮಾರತೆ su-kumārātē. Beauty (Grj. 4, 57).
 ಸುಕುಮಾರಿ su-kumārī. A beautiful, good daughter (Prli. 3, 23).
 ಸುಕುಲ su-kula. A good or virtuous family. (My.).
 ಸುಕುಲದೀಪಕೆ sukula-dīpaka. One who makes a good family illustrious (Bp. 24, 40).
 ಸುಕೃತ su-kṛta. Done well or properly; well made, well constructed; treated with kindness; virtuous, pious; fortunate, auspicious. 2, any good or virtuous act, kindness, bounty, friendliness, aid; *virtue, moral merit* (ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಸುಕೃತಿ Nn. 68); fortune, auspiciousness; reward, recompense. ಸುಕೃತಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಅದರೂ ದುಷ್ಟತತ್ವ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See Bp. 3, 69; 32, 62; 40, 66; 51, 26.
 ಸುಕೃತಕರ್ಮ su-kṛta-karmi. A person who performs good works (Bp. 54, 16).
 ಸುಕೃತಿ su-kṛti. Acting well or kindly; virtuous, pious, good; fortunate, lucky. 2, well-doing; kindness; virtue.
 ಸುಕೇಶ su-kēśa. Having beautiful hair.
 ಸುಕೇಶಿ su-kēśī. N. of an Apsaras.
 ಸುಕು su-kku. 1. = ಸುಕು 1. To shrink, to shrivel up (Bp. 43, 84).
 ಸುಕು su-kku. 2. = ಸುಕು 2, etc. Shrinkage, shrink; a wrinkle, fold, crease, indentation (Bp. 44, 26; My.; Tē. ದುಕ್ಕು, ಸುಕ್ಕು). — ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To shrivel, to shrink; to grow wrinkled (My.; B. 5, 238).
 ಸುಕ್ಷೇತ್ರತೇಜಃ su-kṣhētra-tēja. Fine lustre belonging to the military class (Bh. 1, 10, 2).
 ಸುಕ್ಷೇತ್ರ su-kṣhētra. An excellent field; an excellent place of pilgrimage (My.); etc. ನಕ್ಷತ್ರವಾದರೂ ಸುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರಬೇಕು (Prv.).
 ಸುಕ್ಷೇತ್ರತೆ su-kṣhētratē. The state of having excellent places of pilgrimage (Ūpr. 1, 75).
 ಸುಕ್ಷೇಮ su-kṣhēma. Perfect health (Bp. 36, 44; My.).
 ಸುಖ su-kha. = ಸುಖ 2, ಸೊಕ, ಸೊಗ. Happiness, pleasure, delight, joy, comfort (ಸೊಕ, ಸೊಗ Kk. 31; Śm. 76); ease, alleviation; easiness. 2, happy, joyful, delighted; agreeable, sweet; easy, practicable; meet, suitable. ಮದಕು ಇಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮರಳು ಸುಖ. — ಮೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮರಣವೇ ಸುಖ (Prv.). — ಸುಖ ಕೊಡು. To give or afford pleasure (B. 4, 153). — ಸುಖಂಗಿಯ. -ಂ. To cause happiness or pleasure. ಸುಖಂಗಿಯನು (ಶಿವಕಾರಿ Mr. 230). — ಸುಖದಿಂದ ಇರು. To be happy, etc. (B. 5, 128, 272). — ಸುಖದ್ದಕ್ಕೆ. -ಂ-ತಕ್ಕೆ. To get pleasure (Grj. 4, 86). — ಸುಖ ವಡಿಸು. To cause to feel pleasure, to make happy (B. 4, 152). — ಸುಖ ವಡು. To feel pleasure, to be happy (B. 8, 105; 4, 2). — ಸುಖ ಭೋಗಿಸು. = ಸುಖ ವಡು. (B. 5, 58). — ಸುಖವೃದ್ಧಿ. -ಂ-ವದ್ಧಿ. To get pleasure, to attain happiness. ಇರುವೆನ ಚಕ್ರಾಪ್ತಿಯದ ಫೋರಿದ್ವನಂ ಸುಖವೃದ್ಧಿವನನಿ? (Śm. 184).
 ಸುಖಕರ su-kha-kara. Causing happiness or pleasure; doing anything easily, done easily. (My.).
 ಸುಖಜೀವಿ su-kha-jīvi. A happy person or being (My.).
 ಸುಖಕರ su-kha-tara. Uncommonly or very pleasant or agreeable (Bh. 1, 8, 85).
 ಸುಖತರಂಗಿಣಿ su-kha-taraṅgiṇī. A river of joy (Grj. 2, after 106).

ಸುಖದ su-kha-da. Giving or affording pleasure, etc (Grj. R.).
 ಸುಖದುಃಖ su-kha-duḥkha. Pleasure and pain (Bp. 14, 13). ಸುಖದುಃಖ ತಿಳಿಯದ ಮನುಷ್ಯ ನುಕ್ಕು ನ್ನು ಕಡಿ — ಸುಖದುಃಖ ಕೂಡ ಸುಖದುಃಖವೇ. — ಸುಖದವನ ಕೂಡ ಸುಖದುಃಖ ಕೊಡುವ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಏನು? ಅನ್ನನನ್ನೆ (Prv.).
 ಸುಖನಾಸಿ su-kha-nāsi. A small room in a temple is from of that wherein the idol is placed (Bp. 43, 41; My.).
 ಸುಖಪ್ರದ su-kha-prada. = ಸುಖದ. (My.).
 ಸುಖಪ್ರಸವ su-kha-prasava. = ಸುಖಪ್ರಸೂತಿ. (My.).
 ಸುಖಪ್ರಸೂತಿ su-kha-prasūti. An easy delivery or accommodation (Ūpr. 3, after 92).
 ಸುಖರೂಪ su-kha-rūpa. Well, happy (ಕರ್ಯಾಃ G; Mr.).
 ಸುಖವರ್ಚಕ su-kha-varōka. Natron, alkali.
 ಸುಖವಸತಿ su-kha-vasati. A pleasant place of residence (My.).
 ಸುಖವಸ್ತು su-kha-vasti. A person sojourning at a place without the connection of an estate (B. 5, 150).
 ಸುಖವಾಸಿ su-kha-vāsi. A person who keeps himself from all work, and simply lives for his pleasure or convenience (My.).
 ಸುಖವನ್ನೋಡು su-kha-sandōhyē. Easily milked: a *tender and gentle cow*.
 ಸುಖವನ್ನಿ su-kha-sauni. Sanni arising from sexual intercourse (My.).
 ಸುಖವನ್ನಿರುಕವಾತ su-kha-sparśa-vāta. A wind that is agreeable to the touch or refreshing (J. 19, 35).
 ಸುಖಾನ್ತ su-kha-anta. Ending in pleasure; friendly; pleasant (Ū Mr. 493); universal of pleasure.
 ಸುಖಾವಹ su-kha-āvaḥa. Bringing or conferring pleasure, delighting, pleasing. (My.).
 ಸುಖಾಸನ su-kha-āsana. A suitable or comfortable seat (Bp. 24, 22).
 ಸುಖಿ su-khi. Possessing happiness or pleasure, happy, joyful, pleasant, comfortable, easy, enjoying comfort. A person who is happy, in good circumstances, etc. (Bh. 109, 192; Bp. 40, 79; B. 5, 274). 2, a goat-herd (ವಾಚನ, ಪಾದಾಲ Mr. 239). 3, a religious ascetic.
 ಸುಖಿಸು su-khi. To feel pleasure, to be happy (B. 5, 300).
 ಸುಖೋದಯ su-kha-udaya. The rising of pleasure (Ūpr. 6, 86).
 ಸುಖೋಪಭೋಗ su-kha-upabhōga. Enjoyment or savour of pleasure (B. 4, 152).
 ಸುಗತ su-gata. Well-gone; going well; passed, gone, bestowed. 2, a Buddha (ದೌದ್ಧ Mr. 23).
 ಸುಗತಿ su-gati. A fine, beautiful going or gait (Bp. 1, 42; 17, 16, 21). 2, a good or happy condition (ಮ. Mr. 514; Bp. 2, 28; 36, 28; 42, 8).
 ಸುಗಂಧ su-gandha. Sweet-smelling, odoriferous, fragrant. 2, fragrance, odour, perfume (ಸುಗಂಧ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪರಮಶಾ. 30). 3, sulphur.
 ಸುಗಂಧಕೈಲ su-gandha-tāla. Scented oil (My.).
 ಸುಗಂಧವಾಲಿ su-gandha-pāla. N. of a plant (ಗೋ. ಶ್ಲೋ. ಅನನ್ತಿ, etc., ಸೊಗಡಿ, etc. Bi. 149; Tē. ಸುಗಂಧ, ಸುಗಂಧಕೆ a plant and medical drug, Periploma indicum).

ಸುಗಂಧಮುಷ್ಟಿ sugandha-muṣṭi. A herb growing in the Himalaya, the Indian spikenard, *Nardostachys jatamansi* D. C. (St. & Pl.).

ಸುಗಂಧರಾಜ sugandha-rāja. The tuberose, *Pollanthes tuberosa* (My.). — ಸುಗಂಧರಾಜನ ಗೆಡ್ಡೆ. The medicinal root of the tuberose (My.).

ಸುಗಂಧವಾಣಿ sugandha-vāṇi. A tall perennial plant, the greater galangal, *Alpinia galanga* Sw. (St. & Pl.).

ಸುಗಂಧಾನಿಲ sugandha-anila. Fragrant air: fragrance (ಅಮೋಘ, ಸಾರಭೃ Mr. 50).

ಸುಗಂಧಿ an-gandhi. Sweet-smelling, redolent with perfumes. 2, virtuous, pious. 3, a perfume, fragrance. 4, a drug and perfume (= ಎಲವಾಲುಕ). 5, a kind of fragrant grass (both *Cypripedium rotundus* and *Scirpus kysoor*). 6, N. of a town (Cpr. 3, after 9). 7, one who prepares perfumes (ಬುಕ್ಕಿಟ್ಟುಗಾಡ G.). — ಸುಗಂಧಿ ಬಳ್ಳಿ. A twining shrub, the country sarsaparilla, *Hemidesmos indians* R. Br. (St. & Pl.). — ಸುಗಂಧಿ ಹೂವು. (ಕಲ್ಲಾರ, ಸಾಗಂಧಿ G.).

ಸುಗಂಧಿಕ su-gaundhika. Incense. 2, snipbur. 3, a sort of large rice. 4, the white lotus. 5, the red water-lily (ಕಲ್ಲಾರ, ಹಂಸಗಿರಿ Mr. 420).

ಸುಗಂಧಿತ su-gaundhita. Fragrance, agreeable scent, perfume.

ಸುಗಂಧಿ su-gaundhi. The ichneumon plant (= ರಾಸ್ತೆ).

ಸುಗಮ su-gama. Easy to be traversed or travelled over, easy of access; easy, practicable; plain, intelligible. ಪ್ರಸಿದ್ಧವನಿಗ ಸುಗಮವಾಕ್ಯಂ (Kk. 100).

ಸುಗಹನ su-gahana. Very thick or close, very impervious.

ಸುಗಹನಾವೃತ್ತಿ sugahana-āvr̥tti. An enclosure round a place of sacrifice to exclude profane access. (G.).

ಸುಗಾನ su-gāna. Good slinging (ಅಣತೆ Cē. II, 110).

ಸುಗಿ sugi. 1. To tear off; to strip off; to plunder; to peel (ಸುರಿಗೆ Śm. 80; Bp. 11 sum.; 11, 33, 36; 12, 11; cf. ಸುರಿ 1, ಉರಿ 1).

ಸುಗಿ sugi. 2. To fear (ಭಯ Śmd. Dh.; ಭಯವನ್ ಅನ್ Kk. 72; ಅನಿ 90; ಸದೆ, ಅಕ್ಕು, ಬಿಮರ್, ಬಕ್ಕು, ಸುರುಕ್, ಅನ್, ಭಯವನ್ ಅನ್ Śm. 40; ಅಂಜಿ 80; Cpr. 2, 52; 10, 60; Abh. P. 8, after 62; 13, 109; Grj. 4, 113; cf. ಉರಿ 8).

ಸುಗುಡುತನ suguḍutana. Desire, lust (Bp. 42, 17; Bh. 3, 14, 2). Cf. ಸೂಗುಡು?

ಸುಗುಣ su-guṇa. Endowed with good qualities, possessed of merit; such a man. ಮಲ್ಲದಿಗಾರ್ತಿಯನೆ ಸುತ್ತಿ ಬರ್ಪಾಕೆ ಯನ್ನು, ಪೇದ್ದುರ ಸುಗುಣರು (Kk. 28). 2, a good quality (C.). See Cē. v. 56; Bp. 39, 69; 44, 31; B. 4, 186.

ಸುಗುಣಧಿ suguṇa-nidhi. A receptacle or an ocean of good qualities (Bp. 30, 27; 53, 2).

ಸುಗುಣಿ su-guṇi. Rich in good qualities or virtues; a person rich in good qualities (My.).

ಸುಗುಣಿ su-guṇi. A female rich in good qualities (Bp. 41, 5).

ಸುಗೋಮಯ an-gōmaya. Excellent oow-dung (Bp. 18, 84).

ಸುಗ್ಗ sugga. — ಸುಗ್ಗಂ (Śmd. 49).

ಸುಗ್ಗಲ suggala. — ಸುಗ್ಗಲದೇವಿ. N. (Bp. 51 sum.; 51, 2, 4, 10).

ಸುಗ್ಗಲಿ suggali. — ದೇವಸುಗ್ಗಲಿ (Bp. 51, 63).

ಸುಗ್ಗಿ suggi. (Śmd. 49). The season of spring (from the middle of March to that of May, ಚೈತ್ರಮಾಸ Cē. I, 5; ಹೂವಿನ ಹಬ್ಬ, ಬಸವ, ವಸವ Śm. 20; Cpr. 6, 64; J. 10, 14; cf. T. ತುರ್ಕಾಫ, the season of spring?). ಸುಗ್ಗಿ ಬಸ್ತು (ವಸವ Kk. 18). ಪ್ರಪಲ್ಲಮಲ್ಲಿನವಪ್ಪತ್ತಮ್ ಒಗರದ ಕಮ್ಮಿಗವಾಗರಮ್ ಅಯ್ತು ಸುಗ್ಗಿಯೋ (Cpr. 7, 49). 2, the season of gathering a crop of any kind, especially the time of reaping the corn and grain, harvest (October-November, My.; ವಯ್ಯ ಬರು ವ ಕಾಲ G.). ಅಕ್ಕಿರಿದದ ಹಣ್ಣಿನ ಸುಗ್ಗಿ ಅತ್ತಿನ ಕಾರ್ತಿಕಗಲ್ಲ (B. 3, 115). ಒನ್ನು ಜೇನ ನೋವು ಒನ್ನು ಜಟ್ಟಿಗೆ, ನೀನು ಸುಗ್ಗಿಯೋಗೆ ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಅನ್ನ ಸಂಗ್ರಹ ಯಾಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ? ಬೇ ಸಗೆಯನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಕಳೆದಿ? ಎನ್ನು, ಹೇದೇತು (5, 86). 3, plenty (My.; Mbr. ಸುಗ್ಗಿ, the period of the coming to maturity or of the abounding of the products of the earth, etc., season). 4, a feast (ಹಬ್ಬ Bhn. 13; Rām. 6, 44, 11). ಕತ್ತೆ ಬಲ್ಲದೇ ಭತ್ತದ ಸುಗ್ಗಿಯೇ? — ಸುಗ್ಗಿ ಮೇಲೆ ಕೊಳಕೆ, ಮಗ್ಗಿ ಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕ. — ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಸೊಕ್ಕಲಿಲ್ಲ, ಅಪಾಧದಲ್ಲಿ ಸೊರಗಲಿಲ್ಲ (Prva.). — ಸುಗ್ಗಿಕಾಲ. = ಸುಗ್ಗಿ No. 2. (My.; B. 4, 2; 5, 86). ಸುಗ್ಗಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗೆ ತನ್ನ ಕಾಕಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಗಲಿ ತಿನ್ನಾನೇ? (Prv.). — ಸುಗ್ಗಿಕೆಯು. Spring's friend, Kāma (ಮನ್ಮಥ Kk. 8; Śm. 7). — ಸುಗ್ಗಿವಕ್ಕಿ. -ವಕ್ಕಿ. Spring's bird, the oukoo (ಓಕೆ ಸಾ.). — ಸುಗ್ಗಿವದೆ. -ವದೆ. To obtain plenty of — (V. 28, after 13).

ಸುಗ್ಗಿ suggi. O. r. of ಪುಗ್ಗಿ, q. v.

ಸುಗ್ಗು suggu. Rice parched, ground and mixed with jaggery and cocoa-nut (My.). — ಸುಗ್ಗುನುಡ್ಡಿ. -ಉಡ್ಡಿ. A ball of suggu. (My.).

ಸುಗ್ಗುವ su-griva. Handsome-necked. 2, N. of a monkey-king. (J. 18, 5, 8, 38).

ಸುಗ್ಗುವಾಜ್ಞೆ sugriva-ājñe. Sugriva's order: a very strict order (My.).

ಸುಂಕೆ snika. Thb. of ತುಲ್ಲು. Toll, duty, customs (ತುಲ್ಲು Nr.; Nn. 125; Mr. 484; Bp. 27, 52; C.; Tē.; T. ಚುಂಗು. See Sp. s. ಕಂಕ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಂಕ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಬಿಂಕ. — ಬಿಂಕೆ ಅ ದಾದೂ ಸುಂಕ ಅದಿಲ್ಲ. — ಬೋದಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ, ಸೂಳಿಗೆ ಕರುಣ ವಿಲ್ಲ. — ಮಂಕೆ ಮಗನಾದರೆ ಸುಂಕ ಕೊಡ ಬಾರದೇ? — ಯಾರಿಗೆ ಯಾರಿಲ್ಲ, ದಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ. — ಸರಕು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸುಂಕವೇ? — ಹೇಡು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸುಂಕ ಕೇಳುವದೇನು? (Prva.). — ಸುಂಕದ ಬೊಂದೇವ. N. (Bp. 58, 8). — ಸುಂಕದವ. -ಅವ. A custom-house officer, a publican. ಸುಂಕದವ ಸುಕ್ಕು, ಕೋಮು ಟಿಗ (or ಬಣಬಗಿ) ಕಕ್ಕು. — ಸೂಳೆ ತಿರಿಗಿ ಕೆಟ್ಟುಕು, ಸುಂಕದವ ತಿರುಗದೆ ಕೆಟ್ಟನು. — ಸುಂಕದವನ ಕೂಡೆ ಸುಮದುಮವೇ? — ಸುಂಕದವನ ಕೂಡೆ ಸುಮದುಮ ಹೇದಾದರೆ ಕಂಕಾದಿಲ್ಲ ಎನು? ಅನ್ನನನ್ನೆ (Prva.).

ಸುಂಕೆ sniki. = ಸುಂಕ. ಬಣ್ಣವಾಕಸುಂಕಯ ಪಾರುಪತ್ಯದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಸುಂಕದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 8).

ಸುಂಕೆಗ snikiga. Thb. of ತುಲ್ಲುಗ. (ತುಲ್ಲುಗ Cē. I, 9; V. 6, 87; Rām. 5, 8, 52; see Sp. s. ಕಂಕ).

ಸುಂಕು sniku. 1. = ಸುರ್ಕು 2, etc. A fold, a curl. — ಸುಂಕು. -ಇದು. To onri (v. t., Śā. 2, 68).

ಸುಂಕು sniku. 2. = ಸೊಂಕು 2, etc. Touch. — ಸುಂಕು ಗಾಳಿ. An infectious air (My.). — ಸುಂಕುರೋಗ. An infectious disease (My.).

ಸುಂಕು sniku. Thb. of ತೂಕ. The bristle or beard of ooru, an awn (ಕಂತಾರು Mr. 372; Si. 305; My.).

ಸುಚರಿತ su-śarita. Good conduct. 2, well conducted, well behaved; well managed.

ಸುಚರಿತೆ su-śarītē. A well conducted or faithful wife.

ಸುಚರಿತ್ರ su-śaritra. Good conduct. 2, well conducted. ಸುಚರಿತ್ರತೆ su-śaritrātē. The state of being well conducted, etc. (Ūpr. 5, 121).

ಸುಚರಿತ್ರೆ su-śaritrē. A well conducted or faithful wife.

ಸುಚಾರಿತ್ಯ su-śaratva. = ಸುಚರಿತ No. 1. See Ūh. s. ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಸುಚಾರಿತ್ರ su-śaritra. A good or an excellent story (Bp. 27, 76; 45, 55).

ಸುಚಿ snči. Tbh. of ಕುಚಿ (Śmd. 335; My.). (ಅಮೇಧ್ಯದ) ಕುಚಿ ಕಣ್ಣ ನಾಯ (ತಾನು) ಸುಚಿಯಾದರೂ ಬಿಡದು (Prv.).

ಸುಚಿತ್ತ su-śit. Good intellect (Bp. 28, 58).

ಸುಚಿತ್ತ su-śitta. A good mind (Bp. 27, 15).

ಸುಚಿತ್ತೆ su-śittē. A woman who has a good mind (Bp. 24, 1).

ಸುಚಿನ್ತ su-śinta. A man without sorrowful thoughts (B. 4, 77).

ಸುಚೀಲಕ su-śēlaka. Fine cloth.

ಸುಜನ su-jana. A good or virtuous or benevolent man (ಬಲಿ, ಸಜ್ಜನ Nn. 16; ಸಜ್ಜನ, ಸಮೃದ್ಧ 95; see Śmd. 114; Kk. s. ಅಂಗೀಕರಿಸು; Bp. 21, 4); a gentleman. 2, good, virtuous, respectable; kind, benevolent.

ಸುಜನತೆ su-janatē. = ಸುಜನತ್ವ. (Ūpr. 8, 76; 9, 111).

ಸುಜನತ್ವ su-janatva. Goodness, virtue, kindness, affability, gentlemanliness, kindness, benevolence, mildness (ಸಾಮಿ Śm. 99).

ಸುಜನಪ್ರಕೃತಿ su-jana-prakṛiti. The disposition of proper men (ಸತ್ಯ Mr. 502).

ಸುಜನೋತ್ತಮ su-jana-uttama. A crest of respectable persons: N. of a Kannaḍa poet (Śmd. 4. 109. 112. 133. 164).

ಸುಜಾಣ su-jāṇa. Knowing, intelligent, well-informed, sharp, ready (Bp. 51, 44; Mhr.).

ಸುಜ್ಞ su-jña. Intelligent, well-informed (B. 4, 223; 5, 213).

ಸುಜ್ಞಾನ su-jñāna. Knowing, understanding, knowledge (ಜ್ಞಾನ Nn. 52; ಬ್ರಹ್ಮ, ಜ್ಞಾನ 79; Bp. 37, 31; 50, 49; 57, 90).

ಸುಜ್ಞಾನದೂರ su-jñāna-dūra. A man who is far from knowledge (Bp. 58, 44).

ಸುಜ್ಞಾನಿ su-jñāni. A well-informed, intelligent or wise person (Bp. 3, 23; 22, 53; 31, 1). ತನ್ನ ತಾನು ಅದಾದರೆ ಸುಜ್ಞಾನಿ (Prv.).

ಸುಟಿ suṭi. Clever, able, powerful (My.; see ಚೂಟಿ).

ಸುಟ್ಟು suṭṭu. 1. P. p. of ಸುಡು 1.

ಸುಟ್ಟು suṭṭu. 2. To point at with the finger (ಅಂಗುಲದರ್ಶನ Śmd. Dh.; Ūpr. 10, after 89; Abh. P. 7, after 82; 15, 24. 25; T. ಚುಟ್ಟು).

ಸುಟ್ಟು suṭṭu. 3. (fr. ಸುರುಟ್ಟು). Contracting, etc. — ಸುಟ್ಟುಮೈಕ್ಕು. -ಂ-. A kind of sensitive plant. ನಮಸ್ಕಾರ, ಗಡ್ಡಕಾರಿ, ಖಿಡಿ, etc. ಎಣ್ಣೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುರುಟುಕ; ಸುಟ್ಟು ಮೈಕ್ಕು, ಎಮ್ಮರು (Nr.).

ಸುಟ್ಟುಮೈ suṭṭumbē. The index or forefinger (Mr. 354; Tē. ಚುಟ್ಟುಮೈ). ಹೆಣ್ಣುಮೈ ಸುಟ್ಟುಮೈ ಕೂಡಿ ಅಳದರೆ ಪ್ರಾದೇಶ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಸುಟ್ಟುಮೈ suṭṭumbē-kāra. A man who uses the forefinger or points at (Ūpr. 8, after 44).

ಸುಟ್ಟುರೆ suṭṭurē. = ಸಣ್ಣರೆ, ಸುಣ್ಣರೆ, ಸುಣ್ಣುರೆ, ಸುಣ್ಣುರೆ, ಸಣ್ಣ: Turning round, whirling; a whirlwind, cyclone (Ūpr. 8, after 4; Abh. P. 14, 7; Bā. 5, 45; Tē. ಸುಣ್ಣುರೆ, ಸಣ್ಣ: ಗಾಲಿ; T. ಚುಂದಿವಾಡ್ತು, ಚೂದಾವಳಿ, ಚೂದಾವಳಿವಾಡ್ತು, ಚುಂದಿ Tē. ಚುಟ್ಟು, to go round; cf. ಸುಡಿ 1 & 3). — ಸುಟ್ಟುರೆನ. A whirlwind, cyclone (ವಾತ್ಯೆ Hā.).

ಸುಡ suḍa. That burns: fire. — ಸುಡನಾ A man who destroys fire, i. e. refuses to give it: a great man (My.). — ಸುಡನಾಕಿ, Snoh a woman (My.).

ಸುಡಾರ su-ḍāra. Great lustre (Pril. 3, 23; Mhr. ಸುಡಾರ, lustrous, clear; of good form, fashion).

ಸುಡಿಸು suḍisu. To cause to burn, to burn, to burn up; to have burnt (My.; B. 3, 4, 5, 6, 7, 47, 22). ಉತ್ತರ ಹೊಲ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡ್ತೇನು, ಸತ್ತ ಹೊಲ ಬಿಟ್ಟೇನು (Prv.).

ಸುಡು suḍu. 1. To burn (v. t.); to roast; to bake; to fire off, as a gun; to consume: — to be consumed by fire; to burn (v. t.); to be very hot; to be effected with a sensation of heat, to feel excess of heat; to be roasted; etc.; to be consumed (ವಾಚ. Śmd. Dh.; ಕುಡು B. 15, Śm. 12. 86; C.; T., M. ಕುಡು; Ta. ಕುಡು; Tē. ಕುಡು, ಕೂಡು; see ಚೂಡು 1; ಕುಪ್ಪಡಿಗಿ. P. p. ಸುಟ್ಟು (C.). ಎಣ್ಣೆ ಕಾಯ್ದುಂ ಬೆನ್ನೇರೆ ಮನೆ ಸುಡದು (Śmd. 216). ಸುಡುಗೆ (192 284). ಸುಟ್ಟುಂ (282. 284). ಸುಟ್ಟು ಅಡಗು (ಘಟಿ Hā.). ಒಗೆ ಗೊಡೊಲು ಸುಟ್ಟು ಅಡಗು (ಘಟಿ Mr. 217). ಸತ್ತವರ ಸುಡು, ಬಟ್ಟೆದ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಚಿತ್ತೆ, etc.); ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟು ಸುಡುವ ಮನೆ (ತೂಲ್ಯ Nr.). ಸುಡುವುದು (ದಗ್ಗಿ, ದಕ್ಕಿ Nn. 33). ಸುಡು ಬಿಡು (ಪುಷ್ಪ, ಪುಷ್ಪ, ಉಪಿತ, ದಗ್ಗಿ 81. 381); ಸುಡುವ ದಾಳಿಗಿ ಕೆದ ಮುಡಿ (ಅವಸ್ಥೆ 449). ಪಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ ಪೂರ್ವ ಮುಡೆ ಸುಡು ದಿದೆ, ಅಗ್ನಿ ಹಿಮಸಮಯಮುಹೀವಲ್ಲವನ್ನದೆನಾ ಅಡು, ಎ: ಕುಡು ಕಡಿದುಡೋ? (Rā. 9, 27). ತಳಮಂ ಸುಡ ಸೆಲಸೆ, ಅಡುಡು ಅಳಮಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಸಿಕ್ಕುರೆಂಗರೆ (5, 42). ಅಡುಗೊಡು ಹುಡುಗ ನ್ನ ಸಹ ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿ, ತೋಡಿದ ಎರಡು ಕಲ್ಲುಗಳಾಗಿ ಪಾ, ಸುಡುತ್ತಾರೆ (B. 3, 112). ಅಡು ತಿಮ್ಮುವರ... ರೈ ಮೂಡು ಸುಟ್ಟು, ಮುಡು ಬಿಡು ಹೋಗುವುದು (4, 41). ಕೆ ಮಾಡು ಕೊಡವರ ನಾಲಿಗೆ ಸುಡಲಿ! (5, 71). ಅಂಗೆ ತಲ್ಲದ ಕೆಲ ಬಲಗೆ ಸುಟ್ಟು- ಬಿಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಸುಟ್ಟು ಬಕ್ಕಲು-ಬೆಂ ಪಾಡದ ಸೂತ ವಹೆ ಸುಡೇ? — ಬಂಗಿ ಸುಟ್ಟುರೂ ಹಂಗು ಸುಡಲಿ. — ಹೆಣ ಸುಟ್ಟುರೂ ಸುಡಲಿ (Prva.). See Ūpr. 8, 81; Bp. 32, 56; 36, 64, 6. 26. 32; 53, 52; 56, 34; Bā. 5, 41; Bh. 1, 8, 64; J. 4. 11. 5, 40; 7, 64; 10, 16; B. 4, 62. — ಸುಡು ಸುಡು ಗಾ (Bp. 29, 29; 48, 9; J. 17, 54; Bh. 1, 8, 90).

ಸುಡು suḍu. 2. = ಸೋಡು, ಸೋಡು. Burning, etc. — ಸುಡುಗರ. An evil spirit that burns: Ignis fatuus (T. 11. 91). — ಸುಡುಗಾರ. ಸುಡುಗಾರು 3. N. of Śādra and Hōlōya men (My.). 2. = ಸುಡುಗಾರು. (B. 3, 136. 137 ನನ, ಪುತಾನ (G.). — ಸುಡುಗಾರಿ. N. of Śādra and Hōlōya women (My.). — ಸುಡುಗಾರು. -ವಾಡು (Śmd. 394). A controversy (ತತ್ವಾನ, ವಿವಾದ ನನ; 81. 297; ಸೂತುರೆ Ū. 1, 15. C. ನಾಡಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟುರೂ ಸುಡುಗಾರು ಬಿಡದು. — ಸುಡುಗಾರಿ ಕೂಡು ಹುಡಿರುಗಿ ಬಣ್ಣ ತೇ? — ಸೂತುಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ, ಸುಡುಗಾರಿ ಕೂಡು ಹುಡಿ (Prva.). — ಸುಡುಗಾರುಕೆಲಸ. A disagreeable business (My.).

— ಸುಡುಗಾಡುಮಾತು. A disagreeable word (My.). — ಸುಡುಗಾಡುಮಾತು. = ಸುಡುಗಾಡ No. 1. (My.). — ಸುಡುನುಡ. A word that burns, a very unkind word (Ūpr. 8, after 79). — ಸುಡುಬರಿ. = ಸೂಡಬರಿ, q. v. — ಸುಡುವಾಡು. (Śmd. 82). Roast meat (ಸುಟ್ಟಿಗೆ, ಕೋಲ್ಪುನ ಸಿ.; ಸುಟ್ಟಿಗೆ, ಕೊಟ್ಟನ ಸಿ. 32, o. r. ಸುಟ್ಟಿಗೆ).

ಸುಡುಕ ಸುಡುಕ. Who has burnt. See ಬಾಲ.

ಸುಡುವಿಕೆ ಸುಡುವಿಕೆ. Burning, etc. (ಓಷ, ಪೋಷ Si. 389).

ಸುಡುಹ ಸುಡುಹ. Burning, etc. (ಓಷ, ಪೋಷ Nr.; ಭಂಜನ, ದಹನ Mr. 48).

ಸುಟ್ಟಿಗೆ ಸುಟ್ಟಿಗೆ. (Śmd. 48). = ಸುಟ್ಟಿಗೆ. Roast meat (ಸುಡುವಾಡು, ಕೊಟ್ಟನ ಸಿ. 32; ಕೂಲ್ಪು, ಭಟ್ಟಿ Hla.; ಕೂರಾಕೃತ, ಕೂಲ್ಪು, etc., ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಚುಟ್ಟು ಸುಡುವ ಮಾಂಸ Nr.).

ಸುಟ್ಟಿರ ಸುಟ್ಟಿರ. = ಸುಟ್ಟಿರ, etc. — ಸುಟ್ಟಿರಗಾಳಿ. = ಸುಟ್ಟಿರ ಗಾಳಿ. (My.; ಬಿರಗಾಳಿ G.).

ಸುಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟಿ. Thh. of ಶುಟ್ಟಿ (Śmd. 335. 338). Dry ginger; the common ginger, Zingiber officinale Rosc. (C.). See ಅಗುಳು, ಕಲ್ಲು, ಹಸಿ. ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಅರಳಿಸಿನ ಸುಟ್ಟಿ (Prv.). — ಸುಟ್ಟಿಹುಲ್ಲು. The rousa or ginger grass, Andropogon martinii Roxh. (St. & Pl.).

ಸುಟ್ಟಿಗೆ ಸುಟ್ಟಿಗೆ. = ಸುಟ್ಟಿಗೆ. (ಕೂಲ್ಪು Mr. 217; ಸುಡುವಾಡು, ಕೋಲ್ಪುನ ಸಿ.; see ಸಿ. s. ಸುಡುವಾಡು). 2, the act of burning or roasting: that which is chiefly taken for roasting on a spit, the heart (J. 22, 23). — ಸುಟ್ಟಿಗೆಯದಗು. — ಅಡಗು. The flesh of the heart (ಪ್ರದಯಮಾಂಸ Bhn. 62, o. r. ಸುಟ್ಟಿಗೆ; Bn. 1, 8, 7).

ಸುಟ್ಟಿರ ಸುಟ್ಟಿರ. = ಸುಟ್ಟಿರ, etc. — ಸುಟ್ಟಿರಗಾಳಿ. = ಸುಟ್ಟಿರ ಗಾಳಿ. (J. 13, 35).

ಸುಟ್ಟಿರೆ ಸುಟ್ಟಿರೆ. = ಸುಟ್ಟಿರ, etc. (Rā. 18, 78). — ಸುಟ್ಟಿರಗಾಳಿ. = ಸುಟ್ಟಿರಗಾಳಿ. (Rā. 6, after 11).

ಸುಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟಿ. Thh. of ಶುಟ್ಟಿ. A musk rat (My.; T. ಚುಟ್ಟಿ; see ಚುಂಡಿ, etc. s. ಚುಂಡು 1). — ಸುಟ್ಟಿಲಿ. — ಇಲಿ. = ಸೊಟ್ಟಿಲಿ. A musk rat (ಚುಟ್ಟಿ, ಗಂಧಮೂಲಕಿ Hla.; My.).

ಸುಟ್ಟಿಲು ಸುಟ್ಟಿಲು. = ಸುಟ್ಟಿಲು, etc., ಸುಟ್ಟಿಲಿ, ಸುಟ್ಟಿಲಿ, ಸೊಟ್ಟಿಲು, ಸೊಟ್ಟಿಲು. Thh. of ಶುಟ್ಟಿರ. An elephant's trunk (My.). — ಸುಟ್ಟಿಲಿ. — ಇಲಿ. = ಸುಟ್ಟಿಲಿ. (My.).

ಸುಟ್ಟಿಲು ಸುಟ್ಟಿಲು. = ಶುಟ್ಟಿಲು. An elephant (Bp. 18, 44).

ಸುಟ್ಟಿಲಿ ಸುಟ್ಟಿಲಿ. = ಸುಟ್ಟಿಲು, etc. (Bp. 22, 15; J. 7, 47; 11, 18). ಅನೆಯ ಸುಟ್ಟಿಲಿ ತುಡಿ (ಪ್ರಪ್ಪರ, ವಾರಣಹಸ್ತದ ಅಗ್ರ Nn. 27; ಕರಿಕದ ಅಗ್ರ 72). — ಸುಟ್ಟಿಲಿ ಮೊಗ. Gaṇḍēsa (ವಿನಾಯಕ Kk. 5; ಬೆನಕ, ಕರಿಮೊಗ, etc. Śm. 4). — ಸುಟ್ಟಿಲಿ. — ಇಲಿ. = ಸೊಟ್ಟಿಲಿ. A musk-rat (ಚುಟ್ಟಿ, ಗಂಧ Mr. 164; My.).

ಸುಟ್ಟಿಲಿ ಸುಟ್ಟಿಲಿ. = ಸುಟ್ಟಿಲು, etc. (B. 5, 224).

ಸುಟ್ಟಿಸುಟ್ಟಿಸು. To make evaporate, to reduce in boiling (My.).

ಸುಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟಿ. To evaporate (v. l., My.; T. ಚುಟ್ಟಿ). **ಸುಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟಿ.** = ಸೊಟ್ಟಿ. The plant Solanum pubescens Lin. (My.; M. ಚುಟ್ಟಿ, T. ಚುಟ್ಟಿ).

ಸುಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟಿ. Thh. of ಚೂರ್ಣ 1 (Śmd. 347; Mr. 265; Kk. 63; Śm. 66). Channam, lime, guloklime (C.; J. 7, 29; 30, 35). ಸುಟ್ಟಿದ ಗಾರೆ ಮಾಡುವವನು (ಪಲಗಟ್ಟಿ, ಲೇಪಕ Si. 388). ಸುಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲದ ವೀಳಿ, ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಮದುವೆ, ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಸಂಸಾರ ಮಳ

ರೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಯಿದವನೆ (Sp.). ಸುಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲದ ವೀಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಸುಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ, ಬೆಣ್ಣೆ ತಿನ್ನ. — ಸುಟ್ಟಿ ಹಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಣ್ಣಗಾದೀತೇ? (Prva.). — ಸುಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟು. The fluid which gathers on the powder of dry ginger mixed with water, and is used mediocinally (My.). — ಸುಟ್ಟಿಕಾಯಿ. A small metallo box for carrying lime in, to eat with betel leaf (My.). — ಸುಟ್ಟಿದ ಗೂಡು. A lime-kiln (My.). — ಸುಟ್ಟಿದವ. — ಅದ. A man who makes and sells ohnam (My.). — ಸುಟ್ಟಿದ ಬೋಯಿ. = ಸುಟ್ಟಿದವ. (My.). — ಸುಟ್ಟಿ ಪಾದ. The hasement of a pillar (My.).

ಸುಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟಿ-ಗಟ್ಟಿ. A man who makes ohnam (S. Mhr.).

ಸುತ ಸುತ. 1. Poured out; extracted, expressed. See ಅಭಿಮತ.

ಸುತ ಸುತ. 2. Begotten, brought forth. 2, a son. 8, a king.

ಸುತನಿಲ್ಲದವಳ ಭಾಗ್ಯ. ಮತವಿಲ್ಲದವನ ಘನತೆ. — ಏಕಾ ಮಾತಾ ಮುನಿದ ಸುತನಿಗೆ ಗತಿ ಏನು? (Prva.).

ಸುತತ್ವ ಸು-ತತ್ವ. A beautiful property. See s. ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಸುತರಂಗಿ ಸು-ತರಂಗಿ. She who has nice waves: the Ganges (J. 9, 24).

ಸುತರಾಮ್ ಸು-ತರಾಮ್. Better, more excellently; exceedingly; consequently (Sk.). 2, altogether, utterly; in all ways and respects (My.; Mhr.); never, by no means; not or none (My.; Mhr.).

ಸುತಲಿ ಸು-ತಲಿ. One of the seven divisions of the lower regions or regions under the earth peopled by the nāgas. (Mr. 82; J. 24, 12).

ಸುತಲಾಭ ಸು-ತಲಾಭ. Acquisition of a son (J. 34, 42).

ಸುತಲೇನಿ ಸು-ತಲೇನಿ. The plant *Salvinia cucullata* Roxh.

ಸುತಾತ್ಮಜ ಸು-ತಾತ್ಮಜ. A grandson.

ಸುತಾತ್ಮಜಿ ಸು-ತಾತ್ಮಜಿ. A grand-daughter.

ಸುತಾನ ಸು-ತಾನ. A nice tone (in music, J. 21, 58).

ಸುತಾಪಸು ಸು-ತಾಪಸಿ. An excellent ascetic (ಬಳಿದ ತಪಸ್ವಿ Nn. 115).

ಸುತಾಹೃತಿ ಸು-ತಾಹೃತಿ. The act of taking away a son (Ūpr. 5, 29).

ಸುತಿ ಸುತಿ. Thh. of ಶ್ರುತಿ. The veda (ವೇದ ಸಿ.; Bp. 26, 49; 40, 10; 50, 69; 55, 43; 57, 6); a quarter tone or interval (Bp. 19, 10). — ಸುತಿಗುಡು. — ಕುಡು. To produce the quarter tones (Rā. 5, after 55).

ಸುತೆ ಸುತೆ. ಸುತಾ. A daughter.

ಸುತ್ತ ಸುತ್ತ. (Infinitive of ಸುತ್ತು 1). So that it, etc. is round about: around, about (J. 12, 10; C.). ಸುತ್ತ ಕೆಡದಿರುವ ಚಾಮರ (ಪ್ರಕೀರ್ಣ Mr. 265). 2, since, from (S. Mhr.; Tē. ಸುತೆ), e. g. ಅದು ಸುತ್ತ, thence, from that time. — ಸುತ್ತ ಬರು. To come round about. 2, to go against. ಈಗ ನಾನು ಹೋಗಿ ದಾಮೋದರನಿಗೆ ಕ್ಷಮಾ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಜೀವದ ಸುತ್ತ ಬನ್ನೆ (B. 4, 45). ಹಿರಿಯರೇ, ನಿಮಗೆ ನಾನಾದರೂ ಕೆಟ್ಟ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸ ಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ಜೀವದ ಸುತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ; ಅದರೂ ಮಾಡ ತಕ್ಕದ್ದೇನದೆ? (4, 196). — ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ. All around, completely around. ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಇರುವವರು (ಪರೀವಾರ Si. 449). ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನೆರವು, ಅದುವವು (B. 5, 64). ಅವರು ಪಟ್ಟಣದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಕೋಟೆಮನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ (5, 104). ಆ ಹುಡುಗರಲ್ಲಿರುವ ಅವನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ನೆರವು (5, 127). — ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಮನೆ. The surrounding or neighbouring houses (My.). — ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲು. = ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ. (My.). ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿರುವ ಮೈಗಳಲ್ಲಿ ಗದ್ದದನೆ

ನದುಗಿ (B. 5, 243). — ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೂ. = ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲು. ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲೂ ಸಮಾಪವಾಗಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡಗಳು (ಪಾದ Si. 113). — ಸುತ್ತ ಸುತ್ತಲುಂ. All around. ಸುತ್ತ ಸುತ್ತಲುಮ್ ಅನ್ವಕಾರಮಾಗರುತಿರ್ (J. 28, 13). — ಸುತ್ತಾ. = ಸುತ್ತ. (My.). ಊರ ಸುತ್ತಾ ಸುತ್ತಿದರೂ ಊರ ದಾಗಿ ಲಲ್ಲಿ ನುಸಿಯ ಬೀಳು (Prr.).

ಸುತ್ತಲ್ suttal. ಸುತ್ತಲು. Around, round about; the state of being round about. (T. ಹುಟ್ಟಲ್). ಮನೇ ಸುತ್ತಲಿನ ಗೋಡೆ or ಸುತ್ತಲ ಗೋಡೆ (My.). — ಸುತ್ತಲುಂ. -ಉಂ 1. = ಸುತ್ತಲೂ. ಸುತ್ತಲುಂ ದಿಗ್ವಿಜಯಮಂ ಮಾಡಿ (J. 29, 22). See J. 3, 13; 4, 19; ಸುತ್ತ-. — ಸುತ್ತಲೂ. -ಉಂ 7. All around (J. 13, 59; My.). ಕೋಡೇ ಸುತ್ತಲೂ ಅಗಿಯಲ್ ಪಟ್ಟು ನೀರು ನಿನ್ನ ಕನ್ನಕವ (ಪೇಯ, etc. Si. 91). ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಅರಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವನ್ನನು (ಅಧೀಶ್ವರ 256). ದನಗಳು ಬಾರದನ್ನೆ ಸುತ್ತಲೂ ಗೂಟಿಗಳು ನೆಟ್ಟಲ್ (Siol) ಪಟ್ಟು ಗುದಾ (457). — ಸುತ್ತಲೆ. -ಎ 3. Even around (G. 319). ದಿಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತಲೆ ಮಾರು ಮಾರುದ್ದ ಎಲೆಗಳು ಜೋತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ (B. 2, 37). ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೆ ಸರ್ವಗ್ರಹಗಳು ತಿರುಗುತ್ತವೆ (5, 138).

ಸುತ್ತಾಲೆ suttu 2-ಕಿಲೆ (i. e. Alaya). The surrounding wall of a temple (ಪ್ರಕಾರ My.).

ಸುತ್ತಿ suttu. Tbh. of ಸುತ್ತಿ (Smd. 349; II, 121; Kk. 32).

ಸುತ್ತಿಗೆ suttigē. A hammer (ರೋಪಕ Mr. 383; O.; T. ಹುತ್ತಿ, ಹುತ್ತಿಯರ್; M. ಹುತ್ತಿ, ಹುತ್ತಿಗೆ ಹುತ್ತಿ; Tē. ಸುತ್ತಿ; Mhr. ಸುತ್ತಿ, an instrument for stone-splitters). ಸುತ್ತಿಗೆ ಯಿನ್ನ ಹೊಡೆದರೆ ಕಲ್ಲುಗಳು ಒಡೆದು ಹೊಡು ಹೊಡುಗುವನ್ನೆ (B. 4, 93). ಅದು ಸುತ್ತಿಗೆಯಿನ್ನ ಸಾಗ ಬದಿಯುವದಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ (4, 148). ಉಕ್ಕಿನ ತುಣ್ಣನ್ನು... ಸುತ್ತಿಗೆಯಿನ್ನ ಹೊಡೆದು (4, 157). ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿಗೆಯಿನ್ನ ಬದಿದು, ಸರಕ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ (4, 158). ಸುತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಹರದ, ಅತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಯ್ದುನ. — ಸುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಯಿತು, ಸುತ್ತಿಗೆ ಮುಣುಗಿ ಹೋಯಿತು (Prr.).

ಸುತ್ತಿಗೆ suttigē. Tbh. of ಸುತ್ತಿಗೆ (Smd. 345 Mqb.; 353).

ಸುತ್ತಿಸು suttisu. To cause to go round; to cause to wind or roll round or up; etc. (Riv. 13, 32; My.).

ಸುತ್ತು suttu. 1. To surround, to encompass, to put around, to inwrap (ವೇಷ್ಣನ Smd. Dh.; C.); to wind; to roll up; to make a coil of; to wrap up; to go or turn round; to go or walk about; to circumambulate (C.; Tē. ಹುಟ್ಟು; T., M. ಹುಟ್ಟು; M. also ಹುಟ್ಟಿ). ಸಮುದ್ರದಿನ್ನ ಸುತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಭೂಮಿ (ಅರ್ಣವವೃತಧಾತಿ Smd. 11 Cm.). ಅಲ್ಲಿಯ ವೆಣ್ಣೆರನ ಅಗ್ನಿ ಸುತ್ತಿದಂ (145). ಸುತ್ತಲು ಪಟ್ಟಿದು (ನಿವೃತ್ತ, ವೇಷ್ಣತ, ಪಂವೃತ್ತ, ವಲಯಿತ, ಪಂಕ್ಷಿಪ್ತ HIA.; ಪಂಕ್ಷಿಪ್ತ, ನಿವೃತ್ತ Nr.). ಸುತ್ತಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ವೇಷ್ಣತ, ವಲಯಿತ, ಸಂವೇತ, ರುದ್ಧ, ಅವೃತ್ತ Nr.). ಸುತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಪಂಕ್ಷಿಪ್ತ, ನಿವೃತ್ತ Si. 377). ತಿರವ ಸುತ್ತಾಡು (ಉಪ್ಪೇಷ Mr. 439); ಪರೆಯದೆ ಸುತ್ತಾಡಿತ ಕತ್ತಲೆ (ಅವತಮಸ, ಸನ್ನಮಸ 37). ನೆಯಿಗಯನರು ನೂಲು ಸುತ್ತುವ ಅರಟೆ (ತೃಸರ, ಸೂತ್ರವೇಷ್ಣನ Si. 396); ಲತಾಕಾರವಾಗಿ ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣು ಪ್ರಾಣಿಹಂಪೆ ಮಾಡುವ ಮಹಾಮುಕ್ತ (ಗ್ರಾಹ, etc. 83); ಬಸುಧೋಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣಿರುವ ಮಾವಿಲೆ (ಗರ್ಭಾಕರಯ, etc. 194); ಜುಟ್ಟುಗಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತಿ ಕೊಣ್ಣಿರುವ ಹುವಿನ ಹಾರ (ಅಪೀಷ, etc. 230). ರವಿಕವಂ ಕೋದ್ದವರ್ ಸದ್ವರೂಪಂಗೋಳ ಬಪ್ಪವೈತ್ತು ಸುತ್ತುತ್ತೆ ಒಡವರೆ (Riv. 6, 12). ಸುಣ್ಣುರೆಯನ್ನೆ ಸುತ್ತಿ, ಪತ್ತಿ, ನಾಗಾನಕನನ್ನೆ ಪಾಡು ದುಡು ತುಂಗತುರಂಗಮ್ ಇಳಾಧಿನಾಥನಾ (13, 73). ಕಾನನದೊಳು ಹಂದಾಮನ ಉರಗವು ಕಾಲಿಗೆ ಸುತ್ತಿದರೇನು? (Dp. 33, 3). ಕೊಂ

ಕಣ ಸುತ್ತಿ, ಮಯ್ಯಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ದಾಗೆ. — ಊರು ಮೂಡು ಸುತ್ತ ಸುತ್ತಿದರೂ ಊರುದಾಗಲಿಯೇ ಹೊದಿದ ಬೀಳು (Prr.). ಅಂದೆ ಸೊನ್ನೆಯು ಸುರಳಿ ಸುತ್ತುವದಕ್ಕೂ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಡುವದಕ್ಕೂ ದೇವತೆ ಅದಿಸುವದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ (B. 5, 239). See Smd. 343; Cpr. 1, 107; 5, 51; Abh. P. 6, 57; Grj. 10, 98; Bp. 20, 21; 14 15; 53, 13; Riv. 6, after 11 twice; 6, after 113; 13, 31 J. 8, 39. — ಸುತ್ತಿ ಬರ್. To go round and come (Bp. 12 28). 2, to surround. ಸುತ್ತಿ ಬರುವಿಕೆ (ಪಂಪರ್ವ, ಪಂಪೆ Si. 394). 3, to go or move about. ಸುತ್ತಿ ಬತ ಬೀದಿಬೀಳು ಬಂಗಮಯಕ್ಕು (Mr. 32). 4, to turn round, to wander : rave. ಕಾಮನ ಗರವಟಿಗೆವರ್ವನ್ನೆ ಸುತ್ತಿ ಬರ್ವವು ನಿಳಗಲ್ (Smd. 31 Mqb.). ಮಲ್ಲದೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಬರ್ವಮು (Smd. 1). — ಸುತ್ತ ಸುತ್ತ. rep. (Bp. 1, 36; 18, 61; 52, 12).

ಸುತ್ತು suttu. 2. That surrounds, encloses or is round about; an enclosure (Abh. P. 11, 24). the state of being surrounded; that of being round about (ವೇಷ್ಣತ, ಪಂಕ್ಷಿಪ್ತ, ವಲಯಿತ Mr. 334; Riv. 6, after 33; see ತೆರೆ; ಉಸುರು); circumferential extent, expansion, magnitude, compass (ಪಾಪ, ಎತಾಲೆ HIA.; ಪಂಪಾಮ, ಎತಾಲೆ Mr. 456; T. 2 ಹುಟ್ಟು); a wind (of cloth) round (the body, Riv. 6, 68); a coil, a roll, a cheeroot or cigar (My. T. ಹುಟ್ಟು); a coiled metal ring (My. T. ಹುಟ್ಟು; M. ಹುಟ್ಟು); a round, a walk round (My.; see Prr. 1); a turn (of the hand, C. 9. In preparing a pill on a slab, My.). 2, the state of being circuitous: circuitous (My.); around, round about. Genitive ಸುತ್ತಣ. ಗಾಲಿಯ ಸುತ್ತಣ ಕೆಲೆ (ಪಿಂ. Nr.). ಸುತ್ತಣ ಸರಾಕಿ ಪಟ್ಟಿಪ್ತಿ ಅಕ್ಕು (Mr. 289). ದೇಗುಲ ಸುತ್ತಣ ಅಮರರು (Bp. 37, 43). ಊರ ಸುತ್ತಣ ಒಯ್ಯು (ಸೂತ್ರಾಪ Si. 445). ಯಜ್ಞಕಾಲಾರಕ್ಷಣಾರ್ಥಮಾಗಿ ಸುತ್ತು ಒರೆಯುವ ವೇಲೆ (ಕುಟ್ಟು Nr.). ಮಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪುವರಾ (Prr. ಪಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತು ಹಾಪ್ತಿ ಇರುವದು (B. 3, 32). — ಸುತ್ತು. -ಎ 3. All around, completely around (Bp. 16, 20). — ಸುತ್ತು. -ಅಂ 5. To run or go around (the earth, B. 4, 69). — ಸುತ್ತು. -ಅಳತೆ. Compass, perimeter, circuit, circumference (C.; B. 2, 23; 4, 146; ಪಂಪು G.). — ಸುತ್ತುರುಗು (i. e. ಸುತ್ತು. ತಿರುಗು). To go around (the earth, B. 4, 65). — ಸುತ್ತಿ. -ಇದ. To put round (Cpr. 7, 91; 10, 45; Abh. P. 11, 14). — ಸುತ್ತುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To surround, to encompass, to encircle. ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯಿಂದ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿದ ದಣ್ಣಿನ ಮುತ್ತಿಗೆ (ಕವನ ಎದು ದೀಪಗಳನ್ನು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು ಕೋಟೆ (ಪ್ರಕಾರ G. 1) be surrounded or encircled. ಪ್ರತಿ ಒಪ್ಪು ಮಹಾದೀವನ ಹುಟ್ಟು ಕಡೆಗೂ ನೀರಿನಿನ್ನ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣಿರುವದವನ್ನೆ (B. 4, 96). — ಸುತ್ತುಗೋಣ್ಣೆ. -ಕೋಣ್ಣೆ. A wall round a town (Bp. 26, 21). — ಸುತ್ತುಂಗಡಲು. -ಎಂಗಡಲು. The ocean which surrounds ಸುತ್ತುಂಗಡಲು ಹರದ ಕುಡುವ (ಅನ್ವರಿತ HIA.). — ಸುತ್ತುಂಗಡಲೆ. Tassels which surround (Riv. 6, after 11). — ಸುತ್ತ. -ತೆರೆ. A surrounding screen (ಅಪಟಿ Mr. 303). — ಸುತ್ತುಬೆಟ್ಟ. A surrounding mountain range (ಪ್ರಕಾರ, etc. Si. 114). — ಸುತ್ತು ಮುತ್ತ. = ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲು (My.). — ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲು. = ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲೂ. (My.). — ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲೂ. All around (C.). ಎಮಾಲಯದ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲೂ (B. 1 114). — ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು. = ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲೂ. (C.). 2, the state of being all around. ಯಾಲ್ಕಿಯು ನಿಜಗಳು ಧರಣ್ಣಿ

ದಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಿನ ಸೆತೆಯುಳ್ಳ ನಡುಗಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (B. 8, 29). ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಿನ ಮದ್ದಿ ಓಡಿ ಬನ್ನಿ (3, 72). — ಸುತ್ತುವರ್. -ಬರ್. To come or go round about. Frequently ಸುತ್ತುವರೆ, so that it, etc. goes about, i. e. round about (Bp. 16, 9, 10; 38, 10; 60, 50). — ಸುತ್ತುವಳಯ. A surrounding enclosure, a compound, a wide compass (Rām. 1, 13, 9, 10; Bh. 1, 8, 70). — ಸುತ್ತುವಳಯ. Going or moving round in circles (? ತಿರುಪು Mr. 82). — ಸುತ್ತುವಿಳಯ. Betel leaves circularly put on a plate (My.). — ಸುತ್ತು ಪಾಕು. To put round; to surround. ಹದ್ದಿನ ಕಾಲಿಗೆ ಒನ್ನು ಪಾಕು ಸುತ್ತು ಪಾಕು (B. 2, 28). ಒನ್ನು ಗಲಿಯು ಒನ್ನು ತತಿಯ ಹತ್ತರ ಹೋದ ಮೆಯ್ಯಿ ಬಿದ್ದು, ತನ್ನ ಮೆಯ್ಯಿನ್ನ ಅದಕ್ಕೆ ಸುತ್ತು ಪಾಕು (3, 21). — ಸುತ್ತೆ. I go round, I wander, I am bewildered (ಭ್ರಮಮಂ ಕೆಂದ. 395 Cm.). — ಸುತ್ತೋಲೆ. -ಲೆ. (ಕೆಂದ. 63). A coiled circle (?).

ಸುತ್ತುವಿಕೆ suttuvikē. Turning round, being giddy, etc. (ಭ್ರಮ, ಭ್ರಮಿ Si. 389).

ಸುತ್ತು suttu. = ಸುತ್ತಲೆ, etc. (My.).

ಸುತೆಯು suthayya. A term with ಘ (ಕೆಂದ. 28, o. rs. ಸುತಳೆ, ಸತ್ಯಳೆ).

ಸುತ್ರಾಮು su-trāma. = ಸೂತ್ರಾಮು. Good protector: Indra.

ಸುತ್ಯ sntva. 1. The syllable ಸು (ಕೆಂದ. 268).

ಸುತ್ಯ sntva. 2. An offerer of soma juice. 2, a student who has performed his ablutions (subsequent or preparatory to a sacrifice).

ಸುದತಿ su-dati. A woman who has handsome teeth (Bp. 57, 7; J. 8, 17).

ಸುದಂತಿ su-danti. A female elephant with handsome tusks, that of the north-west quarter. See Mr. s. ದಿವ.

ಸುದಾಯಿಸು sudāyisa. = ಸುಧಾರಿಸು. To rest, etc. (My.).

ಸುದರ್ಶನ su-darśana. Good looking, handsome. 2, the discus of Viṣṇu. 3, easily seen. 4, a vulture. 5, the son of Hamsadhvaja (J. 10, 44).

ಸುದಾ suda. = (ಸುದಾ), ಸುದ್ಧಾ, ಸುದ್ಧಾ, ಸುಧಾ. Together with, along with; also; even (My.; Tē. ಸುದ್ಧಾ; Mhr. ಸುದ್ಧಾಂ).

ಸುದಾಮ su-dāma. One who gives liberally. 2, N. of a poor Brāhmaṇa who came to Dvārakā to ask Kṛishṇa's aid, and was raised to wealth by him. (My.). 3, a cloud. 4, the sea. 5, a mountain. See ಸೌದಾಮಿನಿ.

ಸುದಾಯ su-dāya. A good gift; a special gift given on particular solemn occasions (e. g. a nuptial present, etc., Si. 266).

ಸುದಾನ su-dās. A liberal man. 2, N. of a king at whose court both Vasishṭha and Viśvāmitra appear to have acted as family priests. See ವಸಿಷ್ಠ.

ಸುದಿನ su-dina. A fine day, auspicious day, happy day; fine weather.

ಸುದಿನಾ su-dina-aha. A day of fine weather, a fine day.

ಸುದೀನ su-dina. Very poor or miserable (Bp. 32, 62).

ಸುದೀಪ್ತಿ su-dipti. Great splendour (Bp. 3, 6).

ಸುದುರ್ಲಭ su-durlabha. Very difficult to be attained, quite unattainable, very scarce or rare. (R.).

ಸುದುರ್ಲಭ su-durlabha. Very difficult to be performed or attained; very arduous or painful. (R.).

ಸುದುಸ್ತರ su-dustara. Very difficult to be passed or crossed. (R.).

ಸುಧಾರ su-dhāra. Very distant.

ಸುಧೃಢ su-dṛḍha. Very firm or hard. (R.).

ಸುದೇಶ su-dēśa. A good country (My.).

ಸುದೇಶೀಯ su-dēśīya. Proper native dialect (Bhn. 2).

ಸುದೇಹ su-dēha. A man who has a beautiful body (Bp. 44, 31).

ಸುದೈವ su-dalva. Good fortune (ಅರಿಷ್ಟ ರಿಬ.).

ಸುದ್ಧ sudda. Tbh. of ತುದ್ಧ. (My.; see Prv. s. ಕಜ್ಜೆ).

ಸುದ್ಧಗೆ suddagē. Tbh. of ತುದ್ಧಗೆ. Pure, unworked clay (My.).

ಸುದ್ದಯಿಸು suddāyisa. Tbh. of ತುದ್ಧಯಿಸು. (My.).

ಸುದ್ಧ sudda. = ಸುದಾ, etc. (B. 5, 61, 127).

ಸುದ್ಧ sudda. Tbh. of ತುದ್ಧ (ಕೆಂದ. 335, 339). Purely, etc., etc. 8, clear or correct knowledge of circumstances;—circumstances that have come to light or become manifest: news, tidings, intelligence; rumour, talk (ವೃತ್ತಾಂತ G.; C.; Tē.; Rām. 3, 2, 17; 4, 3, 15; B. 2, 14; 3, 73, 83, 127; 4, 87; Si. 282). ಬೇಸುಕಾದಿನ ಅರಸಂ ಸುದ್ಧಿಯಂ ಕೇಳಲೆ ಪಟ್ಟಂ (ಕೆಂದ. 800). ಸುದ್ಧೀ ತಿಳಿಸುವವನು (ಅನವರ್ತ, ಹರ, ಸ್ತುತ); ಮದ್ದಿ ಮಾತಾಡುವ ಸುದ್ಧಿಯನ್ನು ನಾವು ವಿಳವಾಗಿ ಹೇ ಬೋಲಾ (ಉದತ್ತ); ಮದ್ದಿ ಮಾತಾಡುವ ಸುದ್ಧಿ (ಜನಪ್ರತಿ); ಸುದ್ಧೀ ತರುವ ಮನುಷ್ಯ (ವೈವರ್ಧ G.). ಸುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿ ಹೋದರೂ ಮದ್ದು ಮಾಡದೆ ರೋಗ ಹೋಗದು.—ದಣ್ಣಿನ ಸುದ್ಧೀ ಕೇಳೋಕೆ ಹನ್ನ, ನೋಡೋಕೆ ಭಯ.—ಪಾಶಾ ಹೇರುವವಗೆ ಕೋಟದ ಸುದ್ಧಿ ಯಾಕೆ?—ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವವಗೆ ಬೇಟೆಯ ಸುದ್ಧಿ ಯಾಕೆ?—ಬಾವುವ ವನಗೆ ಹಾದಿರ ಸುದ್ಧಿ ಯಾಕೆ?—ಬಿಸಲಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಹಸೀ ಸುದ್ಧಿ ಯಾಕೆ?—ಸತ್ತ ಸುದ್ಧಿಯನ್ನಾದರೂ ಸನ್ನೀಪದಿನ್ನ ಹೇದು!—ಸುಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು, ಸುದ್ಧಿ ಹೇಡಿ ಕೂಡದು.—ಸುದ್ಧಿ ಹೇದಿವ ಸುದ್ಧಿ ಹೇದ್ಯಾನೇ? (Prva.). — ಸುದ್ಧಿಗೆಳೆ. -ಕೇಳೆ. To ask for information (Abh. P. 10, 62).

ಸುದ್ಧ sudda. = ಸುದ್ಧಾ, etc. (B. 5, 63, 76).

ಸುಧನ್ವ en-dhanva. A good archer. 2, N. of a son of Hamsadhvaja (J. 10, 44; 11, 6, etc.).

ಸುಧರ್ಮ en-dharma. Keeping well to duty, attentive to duties; justice, virtue, morality (ವೈಷ, ಸಧರ್ಮ Nn. 16; ಧರ್ಮ 52).

ಸುಧರ್ಮ su-dharmē. An assembly or council of the gods.

ಸುಧಾ sudhā. = ಸುದ್ಧಾ, etc. (B. 5, 194, 280, 283, 304). See another ಸುಧಾ s. ಸುಧೆ.

ಸುಧಾಂಶು sudhā-āṁśu. Nectar-rayed: the moon. 2, one of the tongues of Agni or fire (Mr. 46).

ಸುಧಾಂಶುವಲ್ಲಭ sudhā-āṁśu-valiabha. The moon looked upon as a husband (Rāy. 4, 14).

ಸುಧಾಕರ sudhā-ākara. Mine of nectar: the moon (ಕುಮುದ, ಚಂದ್ರ Nn. 29; ಹಮ, ಚಂದ್ರ 46; ಚಂದ್ರ 69, 124, 150).

ಸುಧಾಕರಧರ sudhā-ākara-dhara. Śiva (Śēv. 4, 83).

ಸುಧಾನಿಧಿ sudhā-nidhi. Nectar-receptacle: the moon (My. Amara).

ಸುಧಾಬ್ದಿ sudhā-abdhi. An ocean of nectar (Nn. 1).

ಸುಧಾಮ su-dhāma. N. of a mountain. 2, N. of a mountain. 8, N. of a lokapāla. 4, N. of a class of deities. See Rām. 1, 16, 16.

ಸುಧಾಮಯ sudhā-maya. Consisting of nectar; made of plaster, etc.; a brick or stone building; a palace, mansion. (R.).

ಸುಧಾರಣೆ *su-dhārapāṇē*. The state of being made straight, a revised, finished, polished, civilized or enlightened state (B. 4, 189. 208; Mhr. ಸುಧಾರಣಾ, adjusting, composing). 2, rest, repose; forbearance; getting through somehow or other, shift, making shift (My.).

ಸುಧಾರಿಸು *su-dhārisu*. = ಸುಧಾರಯಿಸು. To adjust, to compose; to make straight; to train; to finish; to polish; to civilize, to enlighten (B. 5, 208. 224; Mhr. ಸುಧಾರಿಸು); to get straight, to become conformable, civilized or enlightened (B. 3, 110; 4, 73. 128. 130. 182; Mhr.). 2, to rest; to forbear; to manage or get through somehow or other (My.).

ಸುಧಾರುಣ್ಣ ಸುಧಾರುಣ್ಣ-dhara. *Śiva* (V. 9, 127).

ಸುಧಾರುಣ್ಣ ಸುಧಾರುಣ್ಣ. = ಸುಧಾರುಣ್ಣ.

ಸುಧಾರಣ ಸುಧಾರಣa. Whose food is nectar: a deity (Bp. 1, 41).

ಸುಧಾರಣನಿಧಿ ಸುಧಾರಣanidhi. = ಸುಧಾರುಣ್ಣ. (Bp. 26, 11).

ಸುಧಾರುಣಿ ಸುಧಾರುಣi. Born in the sea of ambrosia: the moon.

ಸುಧಾರುಣಿಮಾನಿ ಸುಧಾರುಣi-manli. *Śiva* (J. 15, 15).

ಸುಧಿ *su-dhi*. ಸುಧಿ. Having a good understanding, wise, clever, sensible; a wise or clever or intelligent man (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223). 2, a good understanding, good sense, intelligence.

ಸುಧಿಮಣಿ ಸುಧi-maṇi. A jewel of an intelligent man (Bp. 57, 54).

ಸುಧಿಮಾನ್ ಸುಧi-mān. An intelligent, learned man (ಎದ್ದಾಂಸ Mr. 223).

ಸುಧಿರ ಸು-dhira. Very firm or resolute; very courageous (Bp. 36, 4).

ಸುಧಿರ ಸು-dhiriti. Very firm or energetic (Bp. 5, 46).

ಸುಧಿ ಸುdhir. ಸುಧಿ. = ಸುಧಿ. Well-being, welfare. 2, the beverage or food of the gods, nectar, ambrosia; the honey of flowers; milk; julee; water. 3, lime, whitewash, mortar, plaster. 4, the milk-hedge plant, *Euphorbia antiquorum*. 5, = ಅಲಸನ್ನಿ, q. v. 6, the plant *Aletris hyalinothoides*. 7, the emblic myrobalan (= ನೆಲ್ಲಿ). 8, the yellow myrobalan.

ಸುನತಿ ಸnnati. = ಸುನ್ನತಿ. Circumcision (B. 4, 185; Mhr., H. ಸುನತಿ, ಸುನತಾ). ಸುನತಿ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವನು (ಮುಖಲ ಲಿ.).

ಸುನಂದಿ ಸu-nandī. A delighting woman; N. of the daughter of a merchant (Upr. 3, after 76); N. of a queen (J. 33, 43).

ಸುನಯ ಸu-naya. Good conduct; good policy. (Upr. 6, 17).

ಸುನಾದ ಸu-nāda. A pleasant sound (Bp. 28, 5).

ಸುನಾಮ ಸu-nāma. Well named; a good or nice name. 2, N. of a vr̥tta (Ch.). — ಸುನಾಮವದ್. -ವದ್. To get a nice name (Kk. 99).

ಸುನಾಯಾಸ ಸu-na (i. e. sunna)-āyāsa. Without trouble or difficulty, easily (My.; Tē.).

ಸುನಾಯಿ ಸunāyi. = (ಸನಾದಿ), ಸುನಾಯಿ. A sort of clarinet (Tē. ಸುನಾಯಿ, ಸುನಾಯಿ; R.).

ಸುನಾಯಿಸು ಸunāyisu. To explain, to tell (My.; Mhr. ಸುನಾಯಿಸು).

ಸುನಾವಣೆ ಸunnāvaṇē. = ಸುನಾವಣೆ. Explaining; the reading and explaining (in a court) of a petition, etc. (My.; Br., Mhr. ಸುನಾವಣೆ).

ಸುನಾಸುರ ಸunāsira. *Indra*.

ಸುನಿಮಿಷ ಸu-nimīṣa. Beautiful twinkling of the eyes (J. 8, 25).

ಸುನಿಶಿತ ಸu-niśīta. Well ascertained or determined. *Śrāyā* decided, resolved; commended, approved. (Ch. v. 183).

ಸುನಿಷ್ಣು ಸu-niṣṭhā. The potherb *Marattia quadrifolia*.

ಸುನೀತ ಸu-nīta. Well-conducted, well-behaved; politic. 3 of a king (J. 27, 42). 2, good conduct; good policy; prudence.

ಸುನೀತಿ ಸu-nīti. Good conduct or behaviour; moral rectitude; good manners; just laws and rules; good policy. (Bp. 40, 86; Bh. 1, 8, 54).

ಸುನೀಲ ಸu-nīla. Very black or blue.

ಸುನೀಲರತ್ನ ಸunīla-ratna. A fine sapphire (Kk. 2).

ಸುನುವಲಿ ಸunuvalli. The potherb *Marattia quadrifolia* (= ತುನ್ನ, ಸುನಿಷ್ಣುತ Nr.).

ಸುಂದರ ಸundara. Beautiful, handsome, lovely, charming agreeable. 2, beauty (ಸುಂದರ್ಯ ಸಂದ. 190 Cm.; ಮರ ಜಿಲ್ಲೆ Nn. 70). 3, N. of a vr̥tta (Ch.). 4, N. of a class of deities (ಸುರಪಾಲಭೇದ, ದೇವತೆಗಳ ಭೇದ 70).

ಸುಂದರತೆ ಸundaratē. Beauty (Cidakhaṇḍānubhava 1, 8).

ಸುಂದರಾಂಗಿ ಸundara-āṅgi. A woman with beautiful limbs (My.).

ಸುಂದರಿ ಸundari. A beautiful woman; a woman (ಸುಂದರಿ Nn. 70; ಹೆಂಗಸು Mr. 301; see ವಾರ.).

ಸುನ್ನು ಸundu. 1. To lie with (ಮುನ್ನು ಸಂದ. Dh.; ಮುನ್ನು 1; cf. ಸುನಿ 2; T. ತುನ್ನು, to come near, as ತೂನ; ತುನ್ನು, to be thick together); to lie down, to repose, to sleep (ತಮನ ಸಂದ. Dh.; T. ತುನ್ನು, to sleep ತುಯಿರ್, sleep).

ಸುನ್ನು ಸundu. 2. Coition. See ಮುನ್ನು 2, ಸುನ್ನು ಸನ್ನಾ. Tbh. of ತುನ್ನು (ಸಂದ. 11; Kk. 83; cf. ಸುನ್ನು 2); ಸುನ್ನು 2).

ಸುನ್ನತಿ ಸunnati. = ಸುನತಿ. (Mg.; Br.).

ಸುನ್ನಿ ಸunni. Tbh. of ತುನ್ನು. The anuvāsa or kind (ಸುನ್ನಿ Ch.).

ಸುಪ್ಪ ಸu-paṭṭa. A fine badge of honor (Bp. 18, 42).

ಸುಪಥ ಸu-patha. A good road; good course or way; good conduct. (Bp. 43, 58; 44, 39).

ಸುಪಥ ಸu-pathi. A good road.

ಸುಪದಿ ಸu-pad. A beautiful foot (Bp. 56, 7).

ಸುಪದವಿ ಸu-padavi. Great dignity, high rank (Bp. 1, 2).

ಸುಪದಾರ್ಥ ಸu-padārtha. A nice thing (Bp. 44, 40).

ಸುಪರ್ಣ ಸu-parṇa. Well-winged: *Garuḍa*.

ಸುಪರ್ಣಕೇತು ಸuparṇa-kētn. *Vishṇu*.

ಸುಪರ್ಣಕಯನ ಸuparṇa-ṛayana. A mound of earth in the form of a garuḍa (J. 34, 12).

ಸುಪರ್ಣವಾಹನ ಸuparṇa-vāhana. *Vishṇu* or *Kṛishṇa* (J. 2, 42).

ಸುಪರ್ಣಿ ಸu-parṇi. -ರೇ. The mother of *Garuḍa*.

ಸುಪರ್ಣಿಜ ಸuparṇi-ja. *Garuḍa* (Mr. 21).

ಸುಪರ್ಣಿತನುಜ ಸuparṇi-tanuja. *Garuḍa*.

ಸುಪರ್ವ ಸu-parva. A god, a deity.

ಸುಪರ್ವನಾಥ ಸuparva-nātha. *Indra* (Bp. 43, 42).

ಸುಪರ್ವಾಕ್ರಮ ಸuparva-āgrāṇi. *Śiva* (Śā. 4, 121).

ಸುಪಾತ್ರ su-pâtré. A good or snitable vessel (ಕಡಾಪ, ಒಳ್ಳೆ ಪಾತ್ರೆ Nn. 107).

ಸುಪಾರ್ವಕ su-pârâvaka. The tree *Ficus infectoria*.

ಸುಪ್ತ supta. Slept; sleeping, asleep; paralyzed, numbed; insensible. 2, sleep, deep or sound sleep. 3, one of the saucârîbhâvas (Kâvy. IV, 2, 16).

ಸುಪ್ತಿ supti. Sleep; sleepiness, drowsiness; numbness, etc. (ತಯ್ಯ, ನಿದ್ರೆ Nn. 55). See ಒದಗು 1. ಅಕ್ಷ ಮುದ್ರಿಸೆ ಸುಪ್ತಿ, ಬದುನೆನಪು ಸ್ವಪ್ನಮ್, ಅಪಾದಿಕ್ಷ ಸಲು ಜಾಗ್ರಂ (Mr. 317).

ಸುಪ್ತಿ ದೂರ snpti-dâra. Far from sleep, knowing no sleep (Bp. 58, 40).

ಸುಪ್ತಿಸೆ snppatigé. = ಸುಪ್ತಿಸೆ (My.).

ಸುಪ್ತಿಸೆ snppatigé. A sleeping mattress (My.; Si. 280; C. Bp. 47, 40; ತಲ್ಲ, ತಲೆನ Mr. 202; Mhr. ಸುಪ್ತಿಸೆ, bedding).

ಸುಪ್ರಕಾಶ su-pratâps. Great glory or power (Bp. 5, 1).

ಸುಪ್ರತಿಭೆ su-pratibhê. Spirituous liquor. (R.).

ಸುಪ್ರತಿಭೆ sn-pratisbthê. Good position; good reputation, fame; the establishment of a temple, idoi, etc.; installation, consecration (Bp. 54, 1). 2, N. of a typo of metres (Üb.; Mr. 362).

ಸುಪ್ರತಿಭೆ su-pratika. Having a beautiful shape or form, handsome (Bp. 59, 34). 2, the elephant of the north-east quarter.

ಸುಪ್ರಬಂಧ sn-prabandba. A fine literary composition (J. 4, 8).

ಸುಪ್ರಭ sn-prabha. Very bright or splendid, brilliant.

ಸುಪ್ರಭಾತ su-prabbâta. Well dawned, well shone forth. 2, an auspicious dawn or day-break, a beautiful morning (V. 9, 24). 3, a kind of morning prayer (My.).

ಸುಪ್ರಭೆ su-prabhê. One of the tongues of Agni or fire.

ಸುಪ್ರಯೋಗ sn-prayôga. Good application, good management. 2, dexterity, expertness. 3, close contact.

ಸುಪ್ರಯೋಗವಿಶಿಖೆ snprayôga-viśikha. A good marksman, a skilful archer. (G.).

ಸುಪ್ರಲಾಸ su-pralâps. Discoursing well, eloquence.

ಸುಪ್ರಸನ್ನ sn-prasanna. Well pleased, very gracious or favorable. (Bp. 2, 50; 36, 48).

ಸುಪ್ರಸಾದ su-prasâda. Extreme graciousness or kindness, great propitiouness. (Bp. 61, 80).

ಸುಪ್ರಸಾದಿ su-prasâdi. One who is fit to receive extreme kindness (Bp. 47, 87).

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ su-prasiddha. Very well known very famous or celebrated; greatly adorned (Kâvy. III, 8, B, 159).

ಸುಪ್ರಾಸ su-prâsa. A kind of alliteration (Üb.).

ಸುಪ್ರೀತಿ su-prîti. An object of great favour or pleasure. (ನಾನಾರ್ಪಣಾಕರಂ) ಗಮನಿಸನ್ನಾ ನಸುಪ್ರೀತಿ (Nn. 163).

ಸುಪ್ರಾಭಿ su-praâbhi. Great skill (J. 34, 31).

ಸುಫಲ su-phala. Bearing good or much fruit, very fruitful, very fertile, very productive, very profitable. 2, good fruit; good reward (My.).

ಸುಫಲದಾತೆ snphaia-dâta. One who gives good fruit or reward (Bp. 54, 15).

ಸುಬ suba. Tbh. of ಶುಭ (Śmd. 389 Mqb.; My.; see ಸುಖ್ಯ).

ಸುಬುದ್ಧ su-buddhi. Good understanding (ತಾರದೆ Mr. 510;

Bp. 40, 87). 2, of good understanding, wise, clever, intelligent, shrewd. 3, N. of a minister (J. 17, 13).

ಸುಬೆ subê. A province, a subhâ; the governor of a subhâ (Mhr., H. ಸುಭಾ).

ಸುಬೇದಾರ subê-dâra. The chief native officer of a talook (My.). 2, a native officer in the army (My.). See Prv. a. ಸೂಕೆ.

ಸುಬೇದಾರಿಕೆ subê-dârikê. The office of a subêdâra (My.).

ಸುಬೇದನೆ su-bûdhanê. Good instruction (My.).

ಸುಬೇದನೆ su-bûdhê. N. of a vocabulary. See Nr. a. ಪೆಗ್ಗಡು.

ಸುಬ್ಬ snbba. (Tbh. of ಶುಭ್ರ). The white one: the serpent Âdiśêsha (My.). — ಸುಬ್ಬಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. N. (My.). — ಸುಬ್ಬಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. N. (My.). — ಸುಬ್ಬಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಸುಬ್ಬರಾಯ. The Âdiśêsha (My.); N. (My.). — ಸುಬ್ಬರಾಯಸ್ವಾಮಿ. A ceremony on the sixth day of the bright half of the month of mârgaśîra when people throw milk, etc. into snake-boles or offer presents to brahmachâris in the name of snbbarâya, and take only one meal (My.). — ಸುಬ್ಬಾಯ. = ಸುಬ್ಬರಾಯ. (My.).

ಸುಬ್ಬಲು subbalu. Roughness (on the surface of cloth or the hairy skin of animals, My.).

ಸುಬ್ಬಲೆ subbalê. = ಸುನ್ವಲೆ, etc. (Bb. 3, 13, 17).

ಸುಬ್ರತ su-brata. = ಸುವ್ರತ. (Bp. 38, 6; 39, 29; 44, 6; 58, 45).

ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ snbramanya. Tbh. of ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ. A place of pilgrimage in South Canara where formerly Kârttikêya was worshipped, but which now is a place of worship of the serpent Âdiśêsha (My.).

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ sn-brabmanya. Kârttikêya. 2, one the sixteen priests employed at a solemn sacrifice. 3, N. of a district.

ಸುಭಕ್ತೆ su-bhakti. Good or true devotion or piety (Bp. 40, 36; 43, 9; 47, 4).

ಸುಭಗ su-bhaga. = ಸೊಬಗು. Possessing good fortune, very fortunate or prosperous, happy, blessed, auspicious, highly favoured. 2, beautiful, lovely, pleasing, charming, pretty. 3, beloved, liked, amiable. 4, respectable, illustrious. 5, beauty, etc. (ಗಾಡಿ, ಚೂಕ್ಕು, ಸೊಬಗು, ಗರಗಂಕೆ, ನಿದತೆ Śm. 47).

ಸುಭಗತೆ su-bhagatê. Beauty, etc. (ಸೊಬಗು Kk. 54).

ಸುಭಗತ್ವ su-bbogatva. Beauty (Üpr. 7, 155); prosperity.

ಸುಭಗಮತ subbagâ-anta. The son of a favourite or much-loved wife. 2, the son of an honoured or honourable mother.

ಸುಭಗನೆ sn-bhagê. ಸುಭಗಾ. A favourite wife. 2, an honoured or honourable mother.

ಸುಭಟ su-bhaṭa. A great warrior, a valiant man (ಶುಕ್ಲ Nn. 32; My.). 2, a good servant (My.).

ಸುಭದ್ರ su-bhadra. Very propitious or auspicious; very happy or fortunate. 2, N. of an elephant (Bp. 59, 33).

ಸುಭದ್ರಾಹರಣ subhadra-barâṇa. The seizure of Snbhadra; N. of a work by Kêśîrâja (Śmd. 408; the story is also in the Âdiparva of the mahâbhârata).

ಸುಭದ್ರೆ sn-bbadrê. ಸುಭದ್ರಾ. N. of the sister of Kṛishṇa and wife of Arjuna. She was forcibly seized and carried off by Arjuna from Dvârakâ after obtaining Kṛishṇa's leave. (J. 7, 24; 33, 3. 42).

ಸುಭಾಷು su-hhānu. = ಸ್ವಭಾಷು. The seventeenth year of the cycle of sixty (Sk.).

ಸುಭಾವ su-hhāva. Of good properties, good, virtuous, eminent, auspicious, etc. (Bp. 55, 1); that is good, etc. (ಕುಫ, ಮಂಗಲ, etc., ಏಳು Mr. 26).

ಸುಭಾಷಿತ su-bhāshita. Spoken well or eloquently; speaking or discoursing well, eloquent. 2, a fine speech, eloquence; an elegant or accurate composition. (Abh. P. 8, 47).

ಸುಭಾಷಿತವಿಲ್ಲದವ ಸಭಾಷಾಯಕನಾದರೇನು? (Prv.).

ಸುಭಾಷೆ su-hhāshē. A good promise (Bp. 44, 70).

ಸುಭಿಕ್ಷು su-bhiksha. Good alms, successful begging. 2, abundance of food (especially that given as alms); an abundant supply of provisions, plentifulness and cheapness of the necessities of life. (My.).

ಸುಭಿಕ್ಷು sn-bhikshē. The tree *Grislea tomentosa*.

ಸುಭಿಕ್ಷು sn-bhikshē. A ship (ಹಡಗು Nn. 119).

ಸುಮಂಗಲ sn-maṅgala. Very auspicious, bringing good fortune (ಧರ್ಮ, ಕುಫ Nn. 99).

ಸುಮಂಗಲಿ su-maṅgali. A woman who brings good luck. 2, a woman whose husband is alive (My.; see ದೀರ್ಘ-).

ಸುಮಂಗಲತ್ವ su-maṅgalitva. The state of a woman whose husband is alive (My.).

ಸುಮಂಗಲಪ್ರಾರ್ಥನೆ su-maṅgalī-prārthanē. A ceremony to appease the spirit of a deceased sumāṅgali (My.).

ಸುಮತ su-mata. Well or kindly disposed, friendly. 2, a good mind or disposition (Bp. 89, 53).

ಸುಮತಿ su-mati. A good mind or disposition, benevolence, kindness, friendship (Bp. 6, 8; 38, 31; Śmd. 277). 2, well or kindly disposed; one who is well or kindly disposed (Bp. 55, 39; 81, 9); very wise. 3, N. of a minister (J. 11, 27. 31. 33).

ಸುಮಧುರ su-madhura. Very sweet or saccharine; very sweet or pleasing, very gentle or soothing. (R.).

ಸುಮನ su-mana. Very charming, beautiful, handsome; one who has a good or virtuous mind or disposition (ಕಮನೀಯಸ್ವಾನ್, ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತ Nn. 68). 2, a god, a deity (ದೇವಸ್ವಾನ್, ದೇವತೆಗಳು 68). 3, a flower (ಲತಾನ್, ಪುಷ್ಪ 68). 4, wheat. 5, opulence, etc. (ವಸ್ತುರ್ಯ 68). 8, wind (ವಾತ, ವಾಯು 88). 7, the thorn-apple.

ಸುಮನಸ್ sn-manas. Good-minded, well-disposed, benevolent; happy; well pleased, satisfied. 2, a god, a deity. 3, a learned man, a teacher; a student of the vēdas, etc. 4, a flower. 5, great-flowered jasmine, *Jasminum grandiflorum*.

ಸುಮನಸ su-manasa. Tbh. of ಸುಮನಸ್. A god, a deity (Mr. 8). 2, a flower (ಕುಸುಮ, ಪುಷ್ಪ, etc. 107; Bp. 88, 5). 3, N. of a son of Hamsadhva (J. 10, 44).

ಸುಮನೆ su-manē. Great-flowered jasmine.

ಸುಮನೋಗನಿಕೆ sn-manas-ganikē. A whore of the gods (Bp. 41, 14).

ಸುಮನೋಜ್ಞ su-manōjña. Very agreeable to the mind, charming, fascinating, pleasing, lovely, beautiful (ಮನೋಹರ, ಕಮನೀಯ, etc. Mr. 107).

ಸುಮನೋನುರಾಗ sn-manas-annrāga. Benevolent affection; redness of flowers (J. 80, 18).

ಸುಮನೋಬಾಣ sumanas-hūpa. Kāma. 2, N. of a Kannaḍa poet (Śmd. 2).

ಸುಮನೋರಜ್ಞ sumanas-rajās. The pollen of a flower.

ಸುಮನೋರತ sumanas-rata. Delighted in flowers; devoted to the gods (J. 2, 10).

ಸುಮನೋವಿಶಿಖಾ sumanas-viśikha. An arrow of flowers (My.). 2, Kāma (My.).

ಸುಮನೋಹರ su-manōhara. Very captivating or agreeable, very charming or pleasing, beautiful (J. 15, 11). 2, Śiva (Bp. 12, 47). 3, sumanas-hara, a seizer of the gods, a rākshasa (J. 15, 11). 4, a flower-gatherer (J. 15, 11).

ಸುಮಹತ್ su-mahat. Very great, very large or abundant, very numerous. (Bp. 43, 61).

ಸುಮಹತ್ವ su-mahatva. Great majesty or importance (Bp. 88, 74).

ಸುಮಾಣ್ಯವ್ಯ sn-māṇḍavya. The excellent fishi Māṇḍavya (Mr. 258).

ಸುಮಾನ (su-māna) = ಸುಮಾಸ. Pleasure, joy, delight (Bp. 3, 31; 6, 9; 16, 14; 36, 3; 50, 2. 42; 58, 18; My.; Tā. 2. ಮಾಳ). 2, delighted in, taking pleasure in (Bp. 2, 37; cf. ಸುಮನಸ್).

ಸುಮಾನಗೌಡ sumāna-gāḍa. A happy man (My.); a benevolent man (My.).

ಸುಮಾನಗೌಡಿಕೆ sn-māna-gāḍikē. A happy state (My.; lewdness (My.).

ಸುಮಾನಗೌಡಿಕೆ sn-māna-gāḍikē. A happy woman (My.; a coquette, a sensual woman (My.).

ಸುಮಾರ snmāra = ಸುಮಾರು, q. v. ನಿನ್ನ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಮುಂದು ರಕ್ಕೆ ಅದು ಆಯಿತು (B. 4, 52). ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ೪೦೦ ಬಸ್ತು (5, 49). ಈಗಿನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಬಹಳ ಸುಮಾರ ಆದಾಳಿ (3, 111). ಬಸ್ತು ದಿನ ಸಾಯಿಸಾಲದ ಸುಮಾರದಲ್ಲಿ (5, 164).

ಸುಮಾರು sumāra = ಸುಮಾರ. Number; numerical amount (Mhr., H. ಸುಮಾರ). 2, excessiveness, immoderation (Mhr., H.). 3, a conjectural estimate, conjecture or guess (C.; Mhr., H.). 4, nearness, aboutness (with application to time, space, objects or forms, and properties, C.; Mhr., H.); about (C.). 5, moderation, reasonableness, tolerableness; middling, ordinary; mediocrity (C.; Mhr., H.). ನೂರು ಸುಮಾರು ಎಷ್ಟು ಬಹಳ ಅಪರೂಪ (B. 3, 74). ಅದೇ ಮಾತುಮಾಡುವ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು (4, 89). ಸನ್ ೧೦೦೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ (4, 69). ಸನ್ ೧೦೦೦ನೇ ಇಸವಿ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ (5, 182).

ಸುಮಾರ್ಗ su-mārga. An excellent way or method (ಕುಮಾರ್ಗ ಸುಮಾರ್ಗ Śmd. 4 Cm.).

ಸುಮಾಲಿಕೆ su-mālati. N. of a vr̥tta (Ck.).

ಸುಮಾಲಿ sn-māli. Well-garlanded; N. of a rākshasa (Rām. 5, 3).

ಸುಮಿತ್ರ su-mitra. Good friend; N. of several persons. See 2ನಿ.

ಸುಮಿತ್ರಾಕಮುಜ sumitrā-tanuja. Lakshmapa (J. 19, 14).

ಸುಮಿತ್ರ sn-mitrā. -ತೃ. N. of one of the wives of Daśaratha (mother of Lakshmapa, etc.). (J. 12, 62).

ಸುಮಿತ್ರೋದಯ su-mitra-udaya. A good, beautiful sunrise (J. 11, 47).

ಸುಮುಖ sn-mukha. A good or beautiful mouth. 2, handsome face. 3, a smile (ಸ್ಮೇಯ, ನಗ Nn. 126). 4, having an excellent mouth, etc.; handsome-faced, lovely; pleasing, agreeable (Bp. 60, 47); joyful (37, 41). 5, a learned man (ಪಂಡಿತ, ವಿದ್ವಾನ್ 126; ಪಂಡಿತ Mr. 335).

6, a son; a child (ತನೂಧವ, ಮಕ್ಕಳು 128; ಪುತ್ರ 528). 7, Garuda (ಸುರ್ವಾ, ಗರುಡ 128; ಗರುಡ 528). 8, a high street (ರಾಜವೀಳ, ರಾಜಬೀದಿ 128). 9, ಪರ್ವತೇದ (Mr. 528).
ಸುಮುಖವೃತ್ತಿ *sumukha-vṛtti*. Pleasing conduct (Ūpr. 2, 1).
ಸುಮುಖಿ *su-mukhi*. A handsome woman. 2, N. of a vṛtti (Ūh.).
ಸುಮೇರು *su-mēru*. The sacred mountain Méru.
ಸುಮ್ಪುರೆ (*sumpn* = *śukha-nṛ*?). A term used in praising (ಕೊಣ್ಣಾಟದ ನುಡಿ Bhn. 88).
ಸುಮ್ಪು *sumha*. Tbh. of ತುಮ್ಪು (Śmd. 389, o. r. ಸುಖ = ತುಫ). = (ಜೋಲು), ಸೊಮ್ಮ. A dull, sluggish and stupid man (ನಾಮ್ಮ, ಅಸುಗಗಾಹಿ 88). Ū. ಸೋಮಾರಿ.
ಸುಮ್ಪುಳ *sumbhāḷa*. = ಸಿಮ್ಪುಳ. — ಸುಮ್ಪುಳದ ಹುಯ. A kind of worm or insect (8. Mhr.).
ಸುಮ್ಪುಳ *sumbhāḷa*. White arsenic (Mhr., H. ಸೋಮಲ). — ಸುಮ್ಪುಳಾರ. White arsenic (8. Mhr.; B. 4, 124).
ಸುಮ್ಪು *summa*. = ಸುಮ್ಪುಸಿ, etc., when preceding those terms. (T. ಹುಮ್ಪು, M. ಹುಮ್ಪು. — ಸುಮ್ಪು ಸುಮ್ಪುಗೆ. rep. of ಸುಮ್ಪುಗೆ. (My.). — ಸುಮ್ಪು ಸುಮ್ಪುನೆ. rep. of ಸುಮ್ಪುನೆ. (My.). ಸುಮ್ಪು ಸುಮ್ಪುನೆ ಒದಿದರೆ ನಿನಗೆ ಹಾಕು ಸಿಟ್ಟು ಬರುವದೋ, ಹಾಗೆ ಆಳಗೂ ಬರುವದು (B. 2, 19). ಒಟ್ಟು ಗೃಹಸ್ಥನ ಕೂಡ ಸುಮ್ಪು ಸುಮ್ಪುನೆ ಕಾಲ ಕೆದಕಿ ಜಗದಾ ತೆಗೆದು (2, 31). ಸುಮ್ಪು ಸುಮ್ಪುನೆ ತನ್ನ ಪಾಣತನ ಮೆದಿಸಿ ಹೋದರೆ (3, 29). ಹುರಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಮ್ಮಿ ದಾಗ್ಯ ಸುಮ್ಪು ಸುಮ್ಪುನೆ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವದು (4, 37).
ಸುಮ್ಪುಗೆ *summagāḥ*. = ಸುಮ್ಪುನೆ, q. v. (Śmd. 889, 397; My.). ಸುಮ್ಪುಗಿದ್ದರೆ ಒದವುಟ್ಟು (Prr.).
ಸುಮ್ಪುನೆ *summanāḥ*. = ಸುಮ್ಪುಸಿ. Quietly; silently; quiet; silent (ಮಾನ, ಸುಮ್ಪುಗೆ, ಉಸಿಕನೆ Śmd. 389; 109; C.; Mhr. ಸುಮಾಸು); causelessly; without proper or just cause; without a particular cause; in an objectless manner, for nothing; uselessly; without the intention of getting labour done; without the intention of exacting remuneration (ಅಕಾರಣ, ಸುಮ್ಪುಗೆ, ಬದಾದೆ, ಅಲ್ಲವದ 397; ಬದಾದೆ 242 Cm.; ಸೋದಂ, ದಾದಂ Ū. I, 14; ಕೆಮ್ಮನೆ Ū. II, 79; C.). ಸುಮ್ಪುನೆ ಇಹವನು (ತೂಷ್ಟೀಂತಿಲ, ತೂಷ್ಟೀಕ Nr.). ಸುಮ್ಪು ನಿರ್ತಕರು (ಸಯ್ಯು ಶಿಮ. 83). ಮಾತಾದದೆ ಸುಮ್ಪುನಿಹರಿ (ಮೋನ, ತೂಷ್ಟೀರುತ Nn. 155). ಸುಮ್ಪುನೆ (ತೋಪ, ತೂಷ್ಟೀಂ 81. 489). ಮಾ ತಾದದೇ ಸುಮ್ಪುನೆ ಇರುವಿಕೆ (ಮಾನ, ಅಧಾಪಣ 247). ಸುಮ್ಪುನೆ ಇರುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ತೂಷ್ಟೀಂತಿಲ, ತೂಷ್ಟೀಕ 884). ಮಾನವವೃತ್ತಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿ ತೆರೆಗೆ ಎದ್ದದಾಗ ಎನೂ ತೋಪದೇ ಸ್ವಯ್ಯುಸಿ ಸುಮ್ಪುನೆ ಇರುವದು (ಪ್ರಲಯ, ನಷ್ಟಭೇಷ್ವತೆ 73). ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಸುಮ್ಪುನೆ ಇರುವಿಕೆ (ಪ್ರಣ, ನಿರ್ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥಿತಿ 419). ಉದುವ ಎತ್ತಿನ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅ ಧ್ಯಾಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸುಮ್ಪುನೆ ಕಟ್ಟಿರ ಬಟ್ಟೆ ಎತ್ತು (ಪ್ರಾಸಂಗ್ಯ 820). ಜೇದಿಂ ತೆಗೆಯಲ್ಪ ಸುಮ್ಪುನೆ ಇಹದೇ? (83. 85). ತುಟಿ ಸುಮ್ಪುನಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಸುಮ್ಪುನಿರದು (Prr.). ಆ ಹುಡುಗನು ನೆಲ್ಲಿ ಕಾಯಷ್ಟು ಇದ್ದ ಬೆರ್ರ ತಕ್ಕೊಟ್ಟು, ಸುಮ್ಪುನಾದನು (B. 2, 17). ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇದಿದೆ ನಿನ್ನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನಾಗರಿ ಕಾಗದಗಳನ್ನಾಗರಿ ತಕ್ಕೊಟ್ಟರೆ ನೀನು ಸುಮ್ಪುನೆ ಇರುವಿಯೋ? (2, 29). ಚಕ್ರನಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ನೋಡಿ, ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗಳು ಸುಮ್ಪುನೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರೇ ದುಷ್ಟತನ ಕಲಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ (3, 48). ಬೇಳೆಯನ್ನು ಸೋಮಾರಿತನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಆಟದಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಪುನೆ ಕಳೆಯುವದು (4, 1). ಛಂಗಾರವನ್ನು ಪಾಪ ಗುಂಜ ತೂಕ ಸಹ ಸುಮ್ಪುನೆ ಯಾರೂ ಕಳೆಯುವದಿಲ್ಲ (4, 194). See Bp. 15, 6; 26, 58; 27, 8; 28, 85; 81, 5; 43, 79; 45, 85; 47, 9; 50, 22, 80; 58, 85; 81, 18; 6, 49;

21, 35; 28, 57; Dp. 16 pāḷa. — ಸುಮ್ಪುನಿರಸು. -ಇರಿಸು. To quiet (v. t.); to silence (J. 12, 8; C.). — ಸುಮ್ಪುನೆ. -ಎ 2. = ಸುಮ್ಪುನೆ (with emphasis). ದೈವವನ್ನು ನಮ್ಪು, ಸುಮ್ಪುನೆ ಕೂಡ ದಾರದು (B. 1, 17). ಸುಮ್ಪುನೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದನು (2, 84). ಅವರು, ಈ ಹುಡುಗ ಸುಳ್ಳನಿದ್ದಾನೆನ್ನು, ತಿಳಿದು, ಸುಮ್ಪುನೆ ಹೋದರು (2, 84). ಸ್ವಾಮಾ, ಸುಮ್ಪುನೆ ನಾನು ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನು (2, 47). ಎರಡನೆ ವಶುಗಳ ಮದಾಗಳನ್ನು ಆಡುಗಳ ಮೊರೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಅವು ಸುಮ್ಪುನೆ ಮೊರೆ ಕೂದಿಸುವವು (3, 10). ಅವು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತವೆ? ನೋಡ ಬಿಳಿನ್ನು, ಸುಮ್ಪುನೆ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ನಿನ್ನು ಕೊಣ್ಣುನು (3, 20). ನಾಯಿ ಗುರ್ತುಳ್ಳವರ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ತಿಳಿದು, ಸುಮ್ಪುನೆ ಇರುತ್ತವೆ; ಸಾಕಿದವನು ಎಷ್ಟು ಹೊದಿದರೂ ಸುಮ್ಪುನೆ ಹೊದಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು, ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಸಹ ಹಿಡಿಯುವದಿಲ್ಲ (8, 40). ಕತ್ತೆಗಳು... ಸುಮ್ಪುನೆ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆ (3, 48). ಕುದುರೆ ಸುಮ್ಪುನೆ ಹತ್ತಗೊಟ್ಟಿತು (8, 125). ಸುಮ್ಪುನೆ ಅದುವದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ (4, 175). ಸುಮ್ಪುನೆ ದೇವರಿಗೆ ದೋಷ ಇಡ ಬೇಡ! (4, 178). See Bp. 47, 44, 57; 52, 8; 58, 56.
ಸುಮ್ಪಾನ (*su-m-māna*). = ಸುಮಾನ. (ಅನನ್ಯ G.; Bp. 48, 19; Bh. 1, 10, 24; 2, 13, 8; Rām. 8, 14, 38; J. 4, 7; 12, 5; 23, 51; 28, 57).
ಸುಮ್ಪಾನೆ *summāṇē*. A woman who delights or takes pleasure in (Grj. 8, after 91).
ಸುಯ್ *su*. 1. = ಸುಯಿ, ಸೂಯ 1. To breathe; to sigh (ಉಚ್ಚಾಸ Śmd. Dh.; Ūpr. 5, 51; 8, 22; Ahh. P. 4, 54; Grj. 4, 87; Bp. 3, 17; 14, 17; 52, 12; Rāv. 5, 32; V. 9, 81; J. 25, 81; Rām. 8, 2, 18; Ū. Bp. 46, 20; see ಬಿಸು ಸುಯ 1). P. p. ಸುಯ್ತು. ಸುಯ್ತಲ್ (Śmd. 85). ಸುಯ್ತಲ್ (86).
ಸುಯ್ *su*. 2. = ಸೂಯ 2. Breath; a sigh (Ūpr. 5, after 64; 5, 128; Grj. 4, 88; Rāv. 4, 9; 5, 86. 118; V. 32, 10; Śēv. 2, 94; see ಎಳೆ, ನಡು, ನಿಡು, ಬಿಸು-2). ಬಿರುಯಿಗಳ ಸುಯ್ತೊಡನೆಯ ಬಿರುಯುವ ದಿವಸಂಗರ್ ಅವುವು (Śmd. 119). — ಸುಯ್ತು. -ಕಮ್ಪು. Fragrance of breath (Ūpr. 1, 125; Grj. 7, 41). — ಸುಯ್ತಲ್. -ಎಲರ್. The air of breath, breath (Ūpr. 5, 129; 7, 84. 118; 8, 48; Rāv. 5, 32; J. 19, 18). — ಸುಯ್ತಲ್ಗಮ್ಪು. -ಕಮ್ಪು. = ಸುಯ್ತು. (Ūpr. 1, 123). — ಸುಯ್ತಿದರ್. -ಪೊಡರ್. Sighs to be manifested; to sigh (Ūpr. 5, 182).
ಸುಯಿ *su*. 1. ಸುಯಿವ (J. 6, 2); ಸುಯಿದು (Dp. 32, 1).
ಸುಯಿದಾನ *suvidāna*. = ಸುವಿದಾನ. Tbh. of ಸಂವಿಧಾನ. Attention, protection, care (Grj. 8, after 119; Bp. 18, 14. 18; 27, 62; J. 5, 19); watch (J. 7, 3. 12. 18; 14, 3; 24, 29); a watchman (Bp. 16, 18).
ಸುಯಿದಾನಿ *suvidāni*. = ಸುವಿದಾನಿ. An attentive person; a watchman (Bp. 9, 48).
ಸುಯಿಲ್ *su*. 1. ಸುಯಿಲು, ಸುಯ್ತು. Breath; a sigh (Grj. 1, 92; see ನಿಡು-).
ಸುಯಿಲು *su*. 2. ಸುಯಿಲ್, etc. (Bp. 17, 19).
ಸುಯೋಧನ *su-yōdhana*. Fighting well: an epithet of Duryōdhana. (J. 2, 4. 17).
ಸುಯ್ತು *su*. 1. ಸುಯಿಲ್, etc. (Abh. P. 4, 54; Bp. 35, 84; Rām. 8, 14, 20; Bh. 8, 23, 40; see ನಿಡು-).
ಸುರ *su*. 2. A god, a deity (ಬಿಡುಗಟ್ಟುವ, ಬೋದೆಯ, ಅಗಸವಟ್ಟಿಗ, etc. Śm. 9). 2, the number 88 (ಮೂವತ್ತುಮೂರು Mr. 848). 3, the ann. 4, the number 1 (Ūh.). 5, N. of a certain metrical foot (Ūh.). — ಸುರ

ವೇ. -ವೇ. Au Apsara woman. ಹರಿಯೋ ನಾರದ ಮುನಿ
ವಾಳದಿ ಮಹಾ ತಾವಂಗಂ ತಾವನೇ? ಸುರವೆಣ್ಣಿನಲಿ ಪುಷ್ಪದತ್ತ ಚನ
ದೋ ತಾಂ ಕೈಲಾಸದೂಪಾಗನೇ? (Sā. 63).
ಸುರಕರಿ sura-kari. An elephant of the gods (ಚೌವತ್ತ ಸಿಂ.
10; Smd. 251).
ಸುರಕುಜ sura-kuja. = ಸುರತರು. (Bp. 31, 18; Sā. 5, after
57).
ಸುರಕುಮಾರ sura-kumāra. A son of a god (Abh. P. 5, 54).
ಸುರಕ್ತಿ su-rakti. Attachment, love (Bp. 44, 65).
ಸುರಕ್ಷಿತ su-rakṣita. Well preserved or protected, care-
fully guarded, well kept; safe and sound; the state of
being safe and sound. (B. 4, 6; 5, 2. 90; My.).
ಸುರಕ್ಷೆ su-rakṣhē. Good protection (Bp. 61, 70).
ಸುರಗಂಗಿ sura-gaṅgā. The celestial Ganges (Bp. 32, 35).
ಸುರಗಜ sura-gaja. Au elephant of the gods. 2, Indra's
elephant. (My.).
ಸುರಗಿ suragi. = ಸುರಯ. N. of a tree with very
fragrant flowers (ನಾಗ Mr. 126; My.; Sā. 2, after
42; 3, after 85). — ಸುರಗಿಯ ಮರ. = ಸುರಗಿ. ದೇವವಲ್ಲಭ,
ಪನ್ನಾಗ, ಪುರುಷ, ತುಂಗ, ಕೇಸರ ಎನ್ನಿದಿ ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಮರ;
ಸುರಗಿಯ ಮರನೆನ್ನಿ, ಕೆಲಮ್ಬರ ಎಮ್ಮರು (Nr.; cf. Sī. 127).
ಸುರಗಿ suragi. = ಸುರಿಗ, ಸುರಿಗೆ. Tbh. of ಕುರಿಕೆ or ಫುರಿಕೆ.
(ಕುರಿಕೆ, ಅಸಿಧೇನುಕೆ, etc. Nr.; ಅಸಿಧೇನು, etc. Mr. 297; ಕತಾ
o Nn. 43; ಗೇಣಿ Ū. II, 21; ಗೇಣಿ Kk. 40, Smd. 43. 96;
Grj. 7, 52; Bp. 33, 10; 34, 32; 60, 45; 61, 35; Sā. 3, 26;
Bh. 3, 13, 26; see ನಿದು). — ಸುರಗಿ ಹವುಡ. N. (Bp. 15, 27).
— ಸುರಗಿಹವುಡಯ. N. (Bp. 47, 34). — ಸುರಗಿಹವುಡಯ್ಯ. N.
(Bp. 33 sum.; 33, 5; 37, 7). — ಸುರಗಿಯ ಹವುಡದೇವ. N.
(Bp. 33, 19). — ಸುರಗಿಯ ಹವುಡರಸ. N. (Bp. 3, 15; 33,
12). — ಸುರಗಿಯ ಹವುಡರಾಯ. N. (Bp. 33, 1; 53, 5).
ಸುರಗಿಹವು suragi-kāga. One who carries a knife or dag-
ger (Bp. 9, 47; V. 6, 41).
ಸುರಗಿರಿ sura-giri. The mountain Méru (ಮೇರು, ಕನಕಾದ್ರಿ
Mr. 29; ಪೊಮ್ಮಟ್ಟು, ರತ್ನದಪ್ಪರ Smd. 10; Bp. 55, 23).
ಸುರಗುರು sura-guru. Preceptor of the gods: Brhaspati
(Nu. 78; ಜೀವ 73). See Smd. 133.
ಸುರಂಗ suraṅga. 1. = ಸುರಂಗಿ, ಸುರುಂಗಿ. A hole made by
burglars in a house-wall, etc., a mine (Sk.; ಸಣ್ಣಿ, ಕಣ್ಣ
Mr. 226; Bp. 42, 22; My.; Mhr.; Tō. ಸೂರಂಗ). ಸುರಂಗ
ಕೊಡದರೆ ಅವರಂಗವಾದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಹುದೇ? (Prv.).
ಸುರಂಗ su-raṅga. 2. A good colour, bright colour, brilliance
(Bp. 4, 37). 2, great love (3, 26; 22, 53; 57, 52; 61, 21).
3, a fine stage or arena (12, 13).
ಸುರಂಗಿತ su-raṅgita. Well coloured or tinted, bright (Bp.
49, 33).
ಸುರಂಗಿದ su-raṅgi-de. A term used in sāṅgita (V. 11, 9).
ಸುರಂಗಿಸು su-raṅgisu. To shine (Bp. 13, 94; 35, 2; 33, 47;
43, 56; 46, 52).
ಸುರಂಗಿ suraṅgē. = ಸುರಂಗಿ. 1. A hole out in a wall for the
purpose of breaking into a house, etc. (Sk.).
ಸುರಬಾಸ sura-bāpa. A rainbow (Abh. P. 1, 64; Sā. 73).
ಸುರಜಿತ sa-raṁita. Well prepared, strung together, fastened
or placed in or on (Ū. v. 178).
ಸುರಜಾಲ sura-jāla. A host of gods, the gods (ದೇವತೆಗಳು
Nn. 70).
ಸುರಜೈತ್ರ sura-jaitra. A conqueror or victor of the gods.
See Smd. s. ಬೇಳೆ 1.

ಸುರಜೈಷ್ಠ sura-jyēṣṭha. Oldest of the gods: Brahma
ಸುರಂಜಿಸು eu-raṁjisu. To shine (Bp. 28, 23; 42, 37).
ಸುರಟಿ suraṭi. A tune so called (My.; Tō. ಸುರಟಿ, T. ದೂಟ
ಸುರಣ surapa. = ಸೂರಣ. An esculent root, Arum can-
panulatum; Dioscorea purpurea; elephant's-foot yam
(Mhr.). — ಸುರಣಗಡ್ಡೆ. = ಸೂರಣ. (ಅರ್ಕೋಶ್ವ, ಸೂರಣ G.)
ಸುರತ surata. 1. The town called Surat (B. 3, 20; 4, 21
104). Cf. ಸೂತ; ಸೂರಟಿ.
ಸುರತ su-rata. 2. Much sported or dallied, playful; much
enjoyed; compassionate, tender. 2, great delight or
enjoyment. 3, sexual intercourse, coition (ಸುರತ Ū. II.
72; Kk. 30; Smd. 76). See ನೆರೆ 3.
ಸುರತಧ್ವನಿ surata-dhvanī. Sound in coitus (ಅರಸು Ū. L. 14.
Kk. 35).
ಸುರತರವ surata-rava. = ಸುರತಧ್ವನಿ. (ಅರಸು Smd. 76).
ಸುರತರಸ surata-rasa. Semea virile (ಮು. Mr. 508).
ಸುರತರು sura-taru. A tree of the gods, a tree of amara
(ಸಗ್ಗದ ಮರ Smd. 10; see ದೇವತರು, ಪಾರಿವಾತ). 2, A dā-
vritā (Ūh.). Cf. ಸುರಫಲಮ.
ಸುರತ್ನ su-ratna. A fine precious stone (ನಿಲ, ರತ್ನ-
N. 30, o. r. ಒಳ್ಳೆದ ರತ್ನ; ಮಣಿ, ರತ್ನಂಗಳು 67).
ಸುರಥ su-ratha. N. of a son of Hamsadhvaja (J. 19, 64
13, 61).
ಸುರದೀರ್ಘಿಕೆ sura-dīrghikē. The celestial Ganges.
ಸುರದ್ರುಮ sura-druma. = ಸುರತರು No. 1. (Bp. 36, 49).
ಸುರದ್ವೇಷ sura-dvish. An enemy of the gods, an Asura
a demon.
ಸುರಧನು sura-dhanu. A rainbow (Ūpr. 4, 42).
ಸುರಧಾಮ sura-dhāma. Heaven, svarga (ಚೈತನ್ಯ Mr. 463).
ಸುರಧೇನು sura-dhēnu. A cow of the gods, the fabulous
cow of plenty yielding all desires (ಸಗ್ಗಮು Smd. 10; Bp.
55, 23; 60, 46).
ಸುರನಗರ sura-nagara. N. of a village in Mysore (J. 31, 79).
ಸುರನದಿ sura-nadī. The celestial Ganges (Smd. 13, 234.
Bp. 55, 23; J. 19, 35; ಸಗ್ಗಮು Ū. II, 45).
ಸುರನಿಮ್ಮಗೆ sura-nimugā. The celestial Ganges.
ಸುರನಿಲಯ sura-nīlaya. Heaven, svarga (My.).
ಸುರಪ sura-pa. Indra (ಮಯ್ಯಣ್ಣ Ū. II, 31; ಮಯ್ಯಣ್ಣ, 32
etc. Kk. 11a; ಅರ್ಕ Mr. 508). 2, N. of a certain metrical
foot (Ūh.). — ಸುರಪ. The metrical foot — (Ūh.).
ಸುರಪಕೇಲ surapa-kēla. N. of a mountain (= 32 ಕೇಲ.
Bp. 19, 29).
ಸುರಪತಿ sura-pati. Indra (32 ಕೇಲ, ಒರ್ವಿಲಾಳ, ಸುಗೃಹವಾ.
etc. Smd. 9). — ಸುರಪತಿ ನಿರಪತಿ. reit. (Grj. 6, 38).
ಸುರಪದವಿ sura-padavi. The rank of the gods (Bp. 41, 16).
ಸುರಪರಿಪು surapa-ripu. Garuḍa (Mr. 21).
ಸುರಪರ್ವ sura-parv. = ಸುರಹೊನ್ನೆ. The tree Rotularia
tinctoria Roxb.
ಸುರಪರ್ವಿಕೆ sura-parvīkē. = ಸುರಪನ್ನಿಕೆ. The tree Rotularia
tinctoria Roxb. (ಸುರಹೊನ್ನೆ Hlā.).
ಸುರಪರ್ವತ sura-parvata. The mountain Méru.
ಸುರಪರಧೇನು sura-pārā-dhēnu. = ಸುರಧೇನು (ಸುರಧ Mr. 23).
ಸುರಪಾಲ surapa-pāl. The quarter of Indra, the east
quarter (ನಿಲಯ, ಮೂಡದಿಕ್ಕು Nn. 33).

ಸುರಪುನ್ನಿಕೆ *sura-punnikā*. = ಸುರಪರ್ವತ. (Bp. 26, 36; Sk. ಸುರಪುನ್ನಿಕ).
 ಸುರಪುರ *sura-pura*. The capital of Indra. 2, = ಸುರನಗರ (J. 6, 53; 9, 34). 3, N. of a metrical foot (Ūh.). — ಸುರ ಪುರಾಣ. Vishnu's idol at Surapura (J. 34, 41).
 ಸುರಪುರಿ *sura-puri*. The capital of Indra. (My.).
 ಸುರಪುರೋಹಿತ *sura-purōhita*. Br̥haspati (J. 5, 32).
 ಸುರಭಿ *su-rahbi*. Agreeable, charming, pleasing; handsome; excellent, celebrated, famous; good, virtuous; wise, learned. 2, sweet-smelling, fragrant. 3, a fragrance, a perfume (ಸುಗಂಧ, ಒಳ್ಳೆ ಪರಿಮಳ Nn. 30; ಗಂಧ Mr. 509). 4, beauty (ಸೌಂದರ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ 30, o. r. ಸುಂದರ; ಚಲುವು 509, o. r. ಚೆಲ್ಲು). 5, a charming man; a wise man (ಮನೋಹರ, ಜ್ಞಾನಿ 30, o. r. ಜ್ಞಾನಿ). 6, Sarasvatī (ಧಾರತಿ, ಸರಸ್ವತಿ 30). 7, a man rich in virtues or excellences (ಗುಣಗ್ರಾಣಿ, ಗುಣ ಶ್ರೇಷ್ಠ 80). 8, a cow (ಪಶು 30; 509). 9, the fabulous cow of plenty (ಕಾಮಧೇನು 30; ಸುರವತುಧೇನು Mr. 29). 10, spring (ವಸಂತ 30). 11, Kāma (ಕಾಮ, ಕಾಮನು 30). 12, a flower (ಲತಾ, ಪುಷ್ಪ 80). 13, a forest (ವಿಹಿ, ಅರಣ್ಯ 80, o. r. ಅರಣ್ಯ). 14, food (ಆಹಾರ, ಆಹಾರ 30). 15, spirituous liquor (ಮದ್ಯ, ಸುರೆ 30; ಸುರೆ 509). 16, the gum *olibanum* tree, *Boswellia thurifera* Roxb.; gum *olibanum*. 17, a strong-smelling potherb, mint, *Mentha sativa* Willd. (ಮರುಗ 30; 509; Mr. 129). 18, another sort of fragrant plant or perfume (ಗಂಧವತಿ, ಮುರ 129).
 ಸುರಭಿಕರ *surabhi-kara*. Kāma (ಕಾಮನುಗಳೆಂದು Ūt. II, 16).
 ಸುರಭೀಶ್ವರ *surabhi-rasē*. = ಸುರಭಿ No. 16. (Colebr.).
 ಸುರಭಿಜಿ *surabhi-jā*. = ಸುರತರು. (ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ Nn. 92).
 ಸುರಮ *surama*. = ಸುರಮ. Sulphuret of antimony used as a collyrium (ಯಾಮುನ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಸ್ವೀಕರಣನ G.; Mhr., H. ಸುರಮಾ).
 ಸುರಮಹಿಜಿ *surma-mahija*. = ಸುರತರು. 2, the number 5 (Bp. 5, 64; see ದೇವತರು).
 ಸುರಯಿ *surayi*. = ಸುರಗ. (Ūpr. 7, after 115; Rāv. 10, 2. 19; 10, after 31; V. 7, 14).
 ಸುರರಮಣ *sura-ramana*. Indra (Bp. 41, 18).
 ಸುರರಾಜ *sura-rāja*. Indra (Mr. 42; ದಿಶಾಪಟ 57; Ūpr. 3, 103).
 ಸುರರ್ಷಿ *sura-r̥shi*. A *r̥shi* of the divine order, a divine sage, as Nārada, etc.
 ಸುರರೋಹಿತ *sura-lōka*. The world of the gods, the heaven of Indra (Ahhā. 1, 40).
 ಸುರವರ *sura-vara*. Indra (Rāv. 9, 66; 12, 25. 26).
 ಸುರವರ್ತ *suravartma*. The sky, the atmosphere.
 ಸುರವರ್ಧಕಿ *sura-vardhaki*. The carpenter of the gods, Vīśvakarma (Ūpr. 1, 134).
 ಸುರವಲ್ಲಭ *sura-vallabha*. Śiva (Bp. 51, 34).
 ಸುರವೈರಿ *sura-valri*. An Asura, a Dātya (ಮಧು Mr. 509).
 ಸುರಶತ್ರು *sura-śatru*. An Asura, a demon.
 ಸುರಸ *su-rasa*. Well flavoured, juicy, savoury; sweet; elegant; a good rasa. 2, gum-myrrh. 3, Cassia bark. 4, fragrant grass. See ಸುರಸಾಲಯ.
 ಸುರಸತಿ *sura-sati*. = ದೇವಸ್ತ್ರೀ, q. v. (ರಮ್ಯ, ದೇವಸ್ತ್ರೀಯರ್ Nn. 62).
 ಸುರಸದ್ವ *surasadma*. The abode of the gods, the heaven of Indra.

ಸುರಸರಿತ *sura-sarita*. River of the gods, the Ganges.
 ಸುರಸಾಲಯ *surasa-ālaya*. The abode of all good rasas; an elegant abode (Śmd. 112).
 ಸುರಸಿನ್ಧು *sura-sindhu*. = ಸುರಸರಿತ. (Śmd. 67; Līl. 3, 7).
 ಸುರಸುಂದರಿ *sura-sundari*. A lovely celestial female, an Apsaras. (R.).
 ಸುರಸೆ *su-rasē*. -ಸಾ. A kind of plant (= ರಾಸೆ). 2, the holy basil (ತುಲಸಿ, ಬಹುಮುಖ Mr. 129).
 ಸುರಸ್ತ್ರೀ *sura-strī*. A celestial woman, an Apsaras. (R.).
 ಸುರಹಯ *sura-haya*. Indra's horse (ಪುಷ್ಪನ ಅಶ್ವ Mr. 41).
 ಸುರಹರಿ *surahari*. N. of an author. ಸುರಹರಿಯ ಸುವಿಭಕ್ತಿ (Mr. 4).
 ಸುರಹೊನ್ನೆ *sura-honū*. Tbh. of ಸುರವರ್ತ (Śmd. 374). The tree *Rottleria tinctoria* Roxb. from which a yellowish dye is prepared (ಪುನ್ನಾಗ, ಸುರವರ್ತ HIA.; ಪುನ್ನಾಗ Mr. 126; Bp. 45, 37; V. 4, 86). ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಮರ (ದೇವ ವಲ್ಲಭ, ಪುನ್ನಾಗ, ಪುರುಷ, ತುಂಗ, ಕೇಸರ Nr.; cf. Śl. 127). ಸುರ ಹೊನ್ನೆಯ ತರು ಡಮರುಗಕ್ಕೆ (Śmd. 75). 2, a middle-sized tree, the Alexandrian laurel, *Calophyllum inophyllum* Lin. (St. & Pl.; Tē. ಸುರಪೊನ್ನೆ).
 ಸುರಳಿ *surālī*. = ಸುರುಳಿ, ಸುರುಳಿ. A coil, a roll (My.; T. ಚುರುಳ್ಳಿ, ಚುರುಳ, ಚುರುಳ್ಳಿ; M. ಚುರುಳಿ; Mhr. ಸುರಳಿ). ನಾಯಿಗಳು ಮಲಗುವಾಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಶರೀರವನ್ನು ಸುರಳಿ ಸುತ್ತಿ ಕೊನ್ನು ಮಲಗುತ್ತವೆ (B. 5, 28). ಅನೆಯ ಸೊಜ್ಜೆಯು ಸುರಳಿ ಸುತ್ತುವದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ (5, 288).
 ಸುರಳಿತ *surālita*. Straight and smooth; fair and flowing; plain, regular; etc. (S. Mhr.; Mhr. ಸುರಳಿತ).
 ಸುರಾಕಾರ *surākāra*. Saltpetre or nitre (Mhr., H. ಸುರಾಕಾರ; R.; Tē. ಸುರೇಕಾರ).
 ಸುರಾಘಟ *surā-ghaṭa*. A vessel to hold spirituous liquor (My.).
 ಸುರಾಚಾರ್ಯ *sura-ācārya*. Preceptor of the gods, Br̥haspati.
 ಸುರಾಜ *su-rāja*. A good king.
 ಸುರಾಜ *surāja*. Pleasure (? Rām. 3, 7, 39).
 ಸುರಾದ್ರಿ *sura-adri*. The mountain Méru (Bp. 8, 43).
 ಸುರಾದ್ರಿ *sura-adhva*. The sky (Śiv. 2, 88).
 ಸುರಾವಾನ *surā-pāna*. The drinking of spirituous liquor. (My.). — ಸುರಾವಾನ ಮಾಡು. To drink spirituous liquor (My.).
 ಸುರಾಮಣ್ಣ *surā-maṇḍa*. The scum or froth of vinous liquor during fermentation, yeast, barm.
 ಸುರಾರಿ *sura-ari*. An Asura, a demon. (My.).
 ಸುರಾಲಯ *sura-ālaya*. The mountain Méru. 2, Indra's heaven.
 ಸುರಾವಾನ *sura-āyāsa*. Indra's heaven (ಸ್ವರ್ಗ Nn. 128).
 ಸುರಾಪ್ಪ *su-rāshṭra*. N. of the country Surat.
 ಸುರಾಪ್ಪಜಿ *surāshṭra-ja*. Born or produced in Surat. 2, a sort of fragrant earth (= ತುಂಬರಿ).
 ಸುರಾಸುರ *sura-asura*. Gods and demons (J. 18, 52).
 ಸುರಾಹಾರ *sura-āhāra*. Neotar, ambrosia (ಅಮೃತ Nn. 4; Mr. 29).
 ಸುರಿ *suri*. 1. To flow, to pour (v. i.), to drop, as tears (Ūpr. 5, 11; 10, 56; Rām. 5, 8, 89), as water from the eyes (Bp. 18, 46; 45, 54; 53, 28), as blood

(Bp. 22, 10; 88, 28; 46, 22; 57, 60; Rāv. 5, 119), as rain (Bp. 2, 12; 51, 24; 55, 13; 59, 48; Rāv. 8, 112), as a rain of flowers (Bp. 22, 57; 44, 72; 61, 64; J. 8, 28), as a rain of stones or hailstones (Bp. 61, 11; Ūpr. 7, 5; 10, 51), as a rain of sparks (J. 8, 89), as milk (Bp. 48, 80; 60, 35), as a dhārē or stream of honey (Bp. 26, 44), as scum from the mouth (Bp. 51, 53), as live coals (Bp. 61, 89), as feces in purging (see Prv. 2. ಬೊಡ ಬೊಡನೆ), etc. (ಗಲನ ಕೆಂದ. Dh.; My.; T., M. ಹುರ, ಹೊರೆ; cf. ಹುರ, ತೊರೆ 1, ಸೋರೆ 1). ತೊಡೆ ಸಂಕರೆಯಿಕ್ಕಿದ ವೇರ ಕುದಿಯುಳ್ಳಿಗಲಿಕ್ಕೆ ಸುರಿಮವು ಇರ್ತಲಕ್ಕೆ ಕರು (ಕೆಂದ. 132). ಗದ ಗದನೆ ಕಣ್ಣೀರ ಸುರಿಯು ಬಿಟ್ಟ ಪಾರ್ವನ (229). ಅನೆಯ ಕೆಯ್ಯಿನ್ ಸುರಿವ ತೀಕರವ (ಕರ ತೀಕರ, ವಮಫು Nr.). ಸುರಿವ ಹನಿ (ದಿನ್ನು Mr. 418). ಸುರಿವದು (ಸ್ವವ, ಪ್ರವ Si. 889); ಮುಠ ಸುರಿಯುವ ಮುಗಲು (ಫನಾಫನ 435); ಮೂತ್ರ ಸುರಿಯುವ ಕಪ್ಪವಾದ ತಡೆ (ಅತ್ತೂ, ಮೂತ್ರಕ್ಕುಳ್ಳ 201); ರೋಗದಿನ್ನ ಕೊಡು ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣುಗುರುಳ್ಳವನು ಅಥವಾ ಕೊಡು ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಕಣ್ಣು (ಹುಲ್ಲ, ಬಿಲ್ಲ, ಸಿಲ್ಲ 202); ಜೊಲ್ಲುನೀರು ಸುರಿಯುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದಾಯಿಯ ಅಂಚು (ಸ್ವಕ್ಕನ, etc. 214). ಕಸಾ ಗುದಮಿ ಅನ್ನರ ಬಸ ಬಸ ಸುರೇತೋ?—ಬೆವರು ಸುಂದರೂ ಪೌರ್ಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.—ಬೊಡ ಬೊಡರೆ ಸುರಿಯುವವನು ಕಡ ಕಡನೆ ನಡವಾನೇ? (Prva.). 2, to cause to flow,

to pour (v. t.), to drop (v. t.), to shower, to discharge, to throw in profusion, to pour out, to shoot out, to hurl, as water or other fluids (Ūpr. 6, 48; Bp. 59, 15; Rāv. 11, 68; J. 11, 88), as tears (Ūpr. 6, 91), as blood (Bp. 54, 44), as a rain of fruits (Ūpr. 2, 86), as pus (Bp. 89, 64), as arrows (J. 12, 80), as food for a dog (Bp. 61, 20), as gold (Bp. 40, 18), as corn (Ū. Bp. 42, 15), as pearls (Rāv. 8, 5; J. 17, 47. 48; Bb. 2, 13, 8), as bundles of grass, etc. (Rāv. 6, 116), as sticks, etc. (My.). ದಾರೆಯಿಟ್ಟು ಸುರಿವದು (ಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರಾರ್ಥನ Nr.). ಬೀದೀಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಸುರಿವದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗಡ ಜಗದಾದಿ ಹಾಕಿ.—ಬೊಗರವ ನಾಯಿಗೆ ಹದಿ ಸುರಿವ ಹಾಕಿ (Prva.).

ಸುರಿ suri. 2. = ಸುರಿಮ. P. p. of ಸುರಿ 1. — ಸುರಿ ತರ. (i. e. ಸುರಿಮ ಕೊಣ್ಣು ಬರ). To flow, as juice from an elephant's temples (Ūpr. 9, 90); to drop, as flowers from the head (Sēv. 1, 45).

ಸುರಿ suri. = ಸುರಿ 2. Tbh. of Sk. ಘುರೀ, a knife. ಸುರಿಯು ಕತ್ತಿ (ಘುರಿಕೆ, ಅಸಿಧೇನುಕೆ, etc., ಸೂರುಕತ್ತಿ, ಹೂರಿ, ಬಾಕು, ಸುರಿಗ ಕತ್ತಿ Si. 290).

ಸುರಿಗ surigi. = ಸುರಿಗೆ. See Si. 2. ಸುರಿ.

ಸುರಿಗೆ surigē. = ಸುರಿಗೆ, etc. Tbh. of ಘುರಿಕೆ (ಕೆಂದ. 340; ಕ್ಷುರಿಕೆ, ಅಸಿಧೇನು, etc. Hiā.; ತಸ್ತಿಕೆ, ಪತ್ರಿ, ಅಸಿಧೇನು Mr. 297). ಸುರಿಗೆ ವೊಡರಾದುದು ಕಯ್ಯಂ ಬಿದರ್ ದಾರದ(ದು) ಅಮುಕ್ತಮೆಮ್ಮದು (Hiā.). See ಕಟ್ಟುಂಬುರಿಗೆ, ಕೆಮ್ಮುರಿಗೆ, ಪೊಂಬುರಿಗೆ.

ಸುರಿಲೆ suriti. = ಸೂರ್ತಿ, etc. Made or produced in Surat. ನವಿಲ ಗದಾವರೆದ ಸದಿಗಿನನ್ನಿನ ತರ್ವಣ್ಣದ ಸುರಿಲೆಯ ಸೆರೆ (Rāghē. 17, 65).

ಸುರಿಯುವಿಕೆ suriyuvikē. Flowing, etc. (ಸ್ವವ, ಪ್ರವ Si. 889).

ಸುರಿವು surivu. = ಸುರಿವ. To pour (v. t.), etc. ಅರಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹರವಾದ ಹರಿಗಯ ಮೇರೆ ಸುರಿವಿ (B. 4, 225).

ಸುರಿಸು surisu. To cause to flow, to pour (v. t.). etc. (= ಸುರಿ 1 No. 2, q. v.). ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ (B. 3, 54). See Bp. 57, 88; B. 4, 74. 201; 5, 58.

ಸುರು suru. A sound produced in burning (Mhr. ಸುರಾಸುರ, imitation of the hissing of gunpowder under explosion). — ಸುರು ಸುರನೆ. rep. (Bp. 50, 37).

ಸುರು suru. 1. = ಸುರು, q. v. (My.).

ಸುರು suru. 2. = ಸುರಿ. A sword (Rām. 6, 30, 16).

ಸುರುಗು surugu. A withered dry portion of a plantain leaf (My.; Tē. ಸುರುಗು, to wither, *and* cf. ಸೊರಗು).

ಸುರುಂಗೆ suruṅgē. = ಸುರುಂಗ 1, etc. A hole made underground for military purposes, a hole dug through the walls of a building for the purpose of house-breaking a mine, an excavation, a breach, a subterraneous passage. ಸುರುಬೆರೆ su-rudra. Very bright, beautiful or pleasing (Ūh. v. 178. 308; Bp. 3, 9; 6, 16; 83, 9).

ಸುರುಬೆರಾಂಗ surudra-aṅga. A tiger (ವ್ಯಾಕೃ. Mr. 158).

ಸುರುಬು suruṭu. = ಸುರುಬ್ಬ. To become shrivelled or contracted, to coil or roll up (My.; T. = ರುಟ್ಟು, to involve, roll up).

ಸುರುಬು suruṭu. A military salute (My.; H.).

ಸುರುಬ್ಬ suruṭṭu. = ಸುರುಬು. To contract (v. i.) to shrivel, etc. (ಸಂಕೋಚನ ಕೆಂದ. Dh.).

ಸುರುಮು suruma. = ಸುರಮ (My.; Br., H. ಸುರುಮಾಡು).

ಸುರುವು suruvu. = ಸುರಿವ. ನೀರಲ್ಲ ಮತ್ತೊಂದು ಬಿಡಬಿಡ ಬಯ್ಯು ಸುರುವುತ್ತಾರೆ (B. 4, 54).

ಸುರುಳೆ suruḷ. To contract (v. i.), to shrivel. to shrink (ಸಂಕೋಚನ ಕೆಂದ. Dh.); to fear (ಭಯಂ ಅನ್ Kk. 72; ಸೆಡೆ, ಅಕ್ಕು, ಮಗ, ಬೆಮರ್, ಬಕ್ಕು, ಅನ್ ಭಯಂ ಅನ್ ಕೆಂದ. 40). ಸುರುಳ್ಳಂ (ಕೆಂದ. 49). See Ūpr. 2, 42, 67, 1, 89; 4, after 104; 6, 6. 7. — ಸುರುಳೆನು ಸುರುಳೆನು To shoot so that fear is produced (Ūpr. 5, 109).

ಸುರುಳೆ suruḷi. = ಸುರಳೆ, etc. (My.; cf. ಕುರುಳೆ. ಸುಳೆ ಕಯಾದದ್ದು (ಸುರಾ G.). — ಸುರುಳೆ ಮಾಡು. To make a roll or ool (My.). — ಸುರುಳೆ ಸುತ್ತು. To roll up, etc. (q. 416).

ಸುರುಳೆ suruḷē. = ಸುರುಳೆ, etc. ಸುರುಳೆಯೊಳಗಿನ ಸೂರ್ತು. (B. 4, 158). — ಸುರುಳೆ ಮಾಡು. To make a roll (B. 4, 158; to roll up (4, 157). — ಸುರುಳೆ ಸುತ್ತು. To roll up (ಹೂಗಿಯು) ಸುತ್ತುಟ್ಟು ಸುರುಳೆಯನ್ನು ಹೋಗಿ ಕುರುಳಿಸಿ ದಿಟ್ಟು (B. 4, 154); to be coiled or curved. ಬಿಗಿದ ಕೋಡುಗಳು ಕೇವಲ ದಾಗಿ ಸುರುಳೆ ಸುತ್ತುರುತ್ತವೆ (3, 9).

ಸುರುಳ್ಳು suruḷḷu. To cause to contract, etc. (ಸಂಕೋಚನ ಕೆಂದ. Dh.).

ಸುರೂಪು su-rūpa. Well-formed, handsome, beautiful (My.; ಸುರೂಪವೃತ್ತಿ surūpa-vṛtti. A beautiful state (Ūpr. 6, 10). ಸುರೆ surē. ಮದ. Spirituous liquor, toddy (ಅನ್ ಕೆಂದ. 111). ಸುರೆ ಕುದಿಯುವವನಿಗೆ ಮದ ಅಮ್ಮೇದೇನು?—ಸೂರ್ಯನ ದೇವ ಸುರೇ ಹಲ್ಲಿದರೆ ಮೋರೇ ಮೇಲೆ ಬೀದುವದು (Prva.). — ಸುರೆ ದುಬ. -ಕುರುಬ. A drinker of spirituous liquor (Bb. 2, 27).

ಸುರೇಖೆ su-rēkhē. A beautiful line or mark (Bp. 12, 44, 40, 20).

ಸುರೇಂದ್ರ *surā-indra*. Chief of gods: Indra.

ಸುರೇಂದ್ರಜಿತ *surēndra-jit*. *Garuda*.

ಸುರೇಭ *surā-ihha*. A celestial elephant, Indra's elephant (ಛಾಂದೋಗ್ಯ, ಐದಾವಕ ನಂ. 15).

ಸುರೇಶ್ವರ *surā-tēvara*. Indra. (J. 13, 33). 2, ಶಿವ.

ಸುರ *sur*. The sound of a whirlwind (8. Mbr.). 2, the sound produced when supping liquids (My.). — ಸುರ ಸುರ. rep. (C.).

ಸುರ *surā*. 1. (ಸುರ). (= ಸುರ 2, ಸುರ 8). — ಸುರಸುರಾಕೆ. A kind of Bryonia, the woolly oncnember plant (My.; ಕೊಪ್ಪುರುಮುನು 81. 152).

ಸುರ *surā*. 2. = ಸುರ No. 2. — ಸುರ ಸುರ. rep. The repeated sound, or with the repeated sound, of *surā* in supping liquids (My.). — ಸುರ ಸುರವು ಕೂಡಿ. To sup with the repeated sound of *surā* (My.). — ಸುರ ಸುರವೆ. With the repeated sound of *surā* (My.).

ಸುರ *surā*. 3. P. p. of ಸುರ 1, in ಸುರ ಕೊಕ್ಕು (C.).

ಸುರ *suri*. 1. To drink with a supping noise (C.; V. 40, 65, 69; Bh. 1, 10, 30; Tē. ಬುದ್ಧಿ; T. ಉದಾಹರಣೆ). ಬುದ್ಧಿ ಬುದ್ಧಿ ಸುರಾಪುಕು (Bp. 59, 19). ಸುರಾದು, ಉಣ್ಣು ಬೇಕು; ಗೊಡಾದು, ಮಲಗ ಬೇಕು (Prv.).

ಸುರ *suri*. 2. P. p. of ಸುರ 1, in ಸುರ ಸುರಾದು (Bp. 15, 26).

ಸುರ *suri*. 3. (= ಸುರ 1, etc.). — ಸುರಮುಕ್ಕು. A prickly shrub, *Zizyphus oenophia* Mill. (St. & Pl.).

ಸುರ *suru*. P. p. of ಸುರ 1, in ಸುರ ಕೊಕ್ಕು (My.).

ಸುರ *suruku*. The sound produced by supping. 2, a sup (My.; Tē. ಬುದ್ಧಿ ಬುದ್ಧಿ ಕು, at every sap). See Prv. 2. ಮುದುಕು 2. — ಸುರಕುಡು. -ಇದು. To produce a supping sound, to sup (Sā. 3, 55). — ಸುರಕುಣ್. -ಎನ್ನ. = ಸುರಕುಡು. (V. 40, 65).

ಸುರ *surauē*. With the sound of hard breathing (V. 9, 31; with snorting (J. 13, 35).

ಸುರ *surku*. 1. = ಸುಕ್ಕು 1. To contract (v. 1.), to shrivel, to shrink; to fade; to curl (ಸಂಕೋಚ ಶಮ. Db.; Sā. 9, 17; 11, 125).

ಸುರ *surku*. 2. = ಸುಕ್ಕು 2, ಸುಂಕು 1, ಸೂಕ್ಕು 1. Contracting, shrivelling, shrinking; a wrinkle; a curl. ದೇಹಸುರಕು (ತೆರೆ ಶಮ. 105). — ಸುರಕುಗಿವೆ. -ಕಿವೆ. A contracted ear (Sā. 3, 53). — ಸುರಕುಗೊಳ. -ಕೊಳ. To shrivel (Sā. 5, after 55). — ಸುರಕುಗೊಳಸು. -ಕೊಳಸು. To shrink (v. t.), to lessen (Bp. 47, 12). — ಸುರಕುಂಘುರುಕು. -ಂಘುರುಕು. (Sā. 203). Curled hair. — ಸುರಕುವೆಡ. -ವೆಡ. To contract (v. l.), to be coiled, to bend (Sā. 9, 29). — ಸುರಕುಸುರು. -ಉಸುರು. Suppressed breath (Abh. P. 11, 33).

ಸುರ *survu*. Exuberance, luxuriance; a mass (Ūpr. 3, after 44; cf. ಕೊವ್ 2, ತುದುಗು 2, ಸೊರ್ಕು 2). — ಸುರ್ವಗಿವು. -ಕಿವು. Luxuriance to be lost; to lose (one's) luxuriance (Ūpr. 5, after 64). — ಸುರ್ವಗೊಳ. -ಕೊಳ. To grow luxuriant (Ūpr. 1, after 101).

ಸುಲ್ *sul*. = ಚುಲ್, etc. See ಸುಲಿ 4?

ಸುಲ್ *snl*. = ಸುಲು. Tbh. of ಸುಲು (Sā. 368; ತಾವುಪ್ಪು 83.).

ಸುಲ *sula*. = ಸುಲಿದು. P. p. of ಸುಲಿ 1, in ಸುಲ ಕೊಕ್ಕು (B. 3, 127; 5, 104. 103. 185; My.).

ಸುಲಕ್ಷಣ *su-lakṣaṇa*. A good mark or characteristic, an auspicious mark, a recommending feature, a virtue, a grace. 2, having beautiful or auspicious marks, having an auspicious name, fortunate, having graces and excellences. (J. 4, 3).

ಸುಲಗ್ನ *su-lagna*. An auspicious time (My.).

ಸುಲಂಗಿ *sulāngi*. A mining orowbar (? Mhr. ಸುರಂಗೀ; cf. ಸೂಲಂಗಿ?). ಕಬ್ಬಿಣದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸುಲಂಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). ಸುಲತಾನ *sulatāna*. = ಸುಲ್ತಾನ. A sultan (My.).

ಸುಲತಾನಿ *sulatāni*. Relating to a Sultan (My.; Tē. ಸುರತಾನಿ, ಸುಲತಾನಿ). — ಸುಲತಾನಿರೂಪಾಯ. A kind of Rupee (My.). — ಸುಲತಾನಿವರಕ. A kind of pagoda (My.). — ಸುಲತಾನಿಹಣ. A kind of fanam (My.). — ಸುಲತಾನಿಹರದಾಂ. A kind of oom (My.).

ಸುಲದು *suladu*. = ಸುಲಿದು. P. p. of ಸುಲಿ 1 (My.). ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವ ಕೂರಲ್ಲಿ ಸುಲದು ಬಿಟ್ಟದೇ ಗುಣ (Prv.).

ಸುಲಭ *su-lahba*. = ಸುಲುಬ, ಸುಳು, ಸುಳುವು. Easy to be obtained or effected, easy of acquisition or attainment, easy of access, attainable, feasible, easy. 2, N. of a vṛitta (Ūb.). 8, N. of a prince (J. 27, 5). — ಸುಲಭ ಬೀಡು. To become or be easy (B. 5, 100).

ಸುಲಿತ *su-lālita*. Sporting gracefully; greatly pleased or happy; very delicate or dainty; very pleasing, beautiful, charming, lovely, pure (ಪ್ರತ್ಯ, ನಿರ್ಮಲ Nu. 79; Sā. 98; Bp. 19, 44; J. 6, 6). 2, N. of a vṛitta (Ūb.).

ಸುಲಿತ *su-lālita*. Beauty, grace (Bp. 13, 44). — ಸುಲಿತ ತಿ. A graceful woman (Grj. 3, after 91).

ಸುಲಿತಸು *su-lālisa*. To listen to very kindly, etc. ಸುಲಿತವು ಧರಣೀತಲದ ರಸಿಕರು! (Kk. 94).

ಸುಲಿತನೆ *snlāvanē*. = ಸುನಾವಣೆ. (My.).

ಸುಲಿ *suli*. 1. (= ಸುಗಿ 1). To tear or strip off; to flay, to skin; to peel, to pare; to shell, as beans, etc.; to plunder, to rob (ಕವರ್, ಇದ್, ಸಕೆ ಶಮ. 63; ಸಕೆ 107; Bp. 85, 88; C.; M. ಕೊಲಿ; Mbr. ಸೋಲಕೋ). P. ps. ಸುಲಿದು, ಸುಲಿದು. ಅವನನ್ನು or ಅವನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸುಲಿದು (My.). ಸುಲಿಯರ್ ಪಟ್ಟ ಧಾನ್ಯ (ಪುಷ್ಪ, ಅವಸಿತ 81. 806, slo). ಹೆದರ ಬುತ್ತಿಗೆ ಉಕ್ಕಿಗಡ್ಡೆ ಸುಲಿದವೆ (Prv.). ಸುಲಿದ ಹಾದ್ ಯ ಹಣ್ಣಿನವೆ... ಸುಲಭಮಾಗಿದ ಲಿತಮಹ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Abhā. 1, 5). ಪುಲಿಯ ತಲೆಯೊಡೆಯಟ್ಟು, ಸುಲಿದು ಹರ್ವಹ (Rāghā. 17, 70). ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೆ ಸುಲಿದು (B. 3, 114). 2, to be excoriated (Bp. 88, 56; My.).

ಸುಲಿ *suli*. 2. = ಸುಲಿದು. P. p. of ಸುಲಿ 1, in ಸುಲಿ ಸುಲಿದು (Bp. 35, 89).

ಸುಲಿ *suli*. 3. The state of being stripped, peeled, bare or uncovered. — ಸುಲಿತ. An uncovered, shining tooth or such teeth (Abh. P. 3, 90; Bp. 3, 27; Sā. 4, after 14; 5, after 19; 5, 51; J. 28, 9). — ಸುಲಿವಲ್ಲ. -ವಲ್ಲ. The potherb *Marsilea dentata* (ಎತ್ತನ್ನ, ಸುಲಿ ಕಣ್ಣು, ನೀರುಹಂಚಲಿ 81. 159).

ಸುಲಿ *suli*. 4. A cow; kine (ದನ ಶಮ. 107; cf. ಸುಲ್ ತುದು 2?).

ಸುಲಿಗೆ *suligē*. Plundering, robbery, pillage, booty (ಸುಗಿ ಶಮ. 80; ಉಗಿ 81; C.). ಇಲ್ಲಿ ಹೊರದ ಸುಲಿಗೆ

(B. 5, 69). ಸುಲಿಸು ಸುಲಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ದಣ್ಣಿನ ಸಂಗಡ ಕೊಟ್ಟು (5, 69). ಬೀಜಗಳು ಸುಲಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ದಾರದನ್ನು ಕಾವಲಕ್ಕಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ತಪ್ಪುಧಾಯನ್ನು ಕರ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ (5, 105). ಬಲಿ ಮುದ್ರೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸುಲಿಗೆ ತಪ್ಪು ಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡು. -ಕೊಡು. To give as booty (Dp. 158, 5). — ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡು. To rob, to plunder. ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಬೀಜಾದ ಹಾಗೆ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಿ (B. 4, 10).

ಸುಲಿಸು sulisu. To cause to fly, etc., etc. (C.; Bp. 38, 15; B. 5, 108). ಸುಲಿಸು ಕೊಳ್ಳು ಬಹುದು, ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಿ ಕೂಡದು (Prv.).

ಸುಲಿಹ ಸುಲಿha. Plundering, etc. (ಉಗಿಪದ ಕೆಂದ. II).

ಸುಲು sulu. = ಸುಲಿದು. P. p. of ಸುಲಿ, in ಸುಲು ಕೊಳ್ಳು (My.; B. 5, 107).

ಸುಲು salu. = ಸುಲ. Tbh. of ಸುಲು (ಕೆಂದ. 364. 368). ಸುಲು ವಸ್ತ್ರ, ಕಿಮುಫನ್ (864).

ಸುಲುಬಿ suluba. Tbh. of ಸುಲಭ. Easy to be effected, etc. (My.). 2, thin, as cloth, etc. (My.).

ಸುಲೋಚನ ಸು-lōcana. Fine-eyed; causing to see well; spectacles (My.; Tē.).

ಸುಲೋಭ ಸು-lōbha. N. of a prince (J. 27, 5).

ಸುಲ್ಪನ ಸು-lpāna. = ಸುಲತಾನ. (My.; Tē. ಸುಲ್ಪನು).

ಸುಲ್ಪಿ sulva. = ತುಲ್ಪ, ಸುಲ, ಸುಲು.

ಸುವಚನ ಸು-vačana. Good speech, eloquence.

ಸುವಯೋವಿದ ಸು-vayas-vida. One who has attained the prime of life (ಪ್ರಾಯದವ Mr. 310).

ಸುವರ್ ಸuvar. = ಸ್ವರ್.

ಸುವರ್ಚಲ ಸು-varčala. N. of a country. See ಸೌವರ್ಚಲ.

ಸುವರ್ಣ ಸು-varṇa. Of a good or beautiful colour, brilliant in hue, bright, golden, yellow; of a good tribe or caste. 2, a good colour. 3, gold (ಚಿನ್ನ Nn. 10; ಭಂಗಾರ 44). 4, a particular weight of gold (about 175 grains troy). 5, a gold coin. 6, = ಚೂರ್ಣ 2 (My.). — ಸುವರ್ಣವದು. A kind of cloth or garment. See Mr. a. ಪಟಭೇದ.

ಸುವರ್ಣಕ ಸು-varṇaka. The tree *Cathartocarpus* or *Cassia fistula*.

ಸುವರ್ಣಕಾರ ಸuvarṇa-kāra. A goldsmith.

ಸುವರ್ಣತಾಳ ಸuvarṇa-tāla. A golden cymbal (Bp. 50, 14).

ಸುವರ್ಣನಾಭ ಸuvarṇa-nābha. = ಸ್ವರ್ಣನಾಭ. N. of a king (Ūpr. 2, after 56).

ಸುವರ್ಣಪರ್ವತ ಸuvarṇa-parvata. The mountain Méru (My.).

ಸುವರ್ಣಮಾಲೆ ಸuvarṇa-mālō. N. of a queen (Ūpr. 2, 11; 2, after 14).

ಸುವರ್ಣವಾದ ಸuvarṇa-vāda. A good report (ಕೌಲೀನ, ಕಾಂಡ ನವಾದ Nn. 76).

ಸುವರ್ಣದಾಯ ಸuvarṇa-ādāya. The land revenue which is paid in gold coins or money (My.).

ಸುವರ್ಣಮೃತ ಸuvarṇa-ambara. A garment of a beautiful colour (Śāv. 3, after 35).

ಸುನಲ್ಲಿ ಸು-nallī. The medicinal plant *Vernonia anihel-minthica* Willd. (= ಅವಲ್ಲು).

ಸುನಹೆ ಸು-nahē. The small tree *Nyctanthes arbor tristis* Lm. 2, the thorny shrub *Mimosa octandra* Roxb. 3, the shrub *Cissus pedata* Lam.

ಸುವಾಂಛಿತ ಸು-vāñchita. What is greatly desired, desired (J. 15, 22).

ಸುವಾದ್ಯ ಸು-vādya. A good musical instrument (ಕಥಾ 1, 16 ವಾದ್ಯ Nn. 161).

ಸುವಾರ ಸuvara. Tbh. of ಸೂತಕಾರ. (Bh. 1, 6, 14).

ಸುವಾರಿ ಸu-vāri. Good, fresh water (J. 17, 4).

ಸುವಾರ್ತೆ ಸu-vārtē. Good news. (My.).

ಸುವಾಸ ಸu-vāsa. An agreeable perfume, a fragrant ointment, a perfume. ಸುವಾಸವನ್ನು ತರುವ ತಾಮ್ರದ ಮುನ್ಸಾದದು (ಮುನ್ಸಾದನ G.).

ಸುವಾಸನೆ ಸu-vāsane. = ಸುವಾಸ. Fragrance (Bp. 33, 7; My.).

ಸುವಾಸಿಕ ಸu-vāsika. Odoriferous (Mhr.; B. 2, 107).

ಸುವಾಸಿನಿ ಸu-vāsini. = ಸುವಾಸಿನಿ, ಸೂವಾಸಿನಿ, ಸೂವಾಸಿನಿ, ಸುವಾಸಿನಿ. A female dwelling in a comfortable or respectable abode; a woman married or single who resides in her father's house; a half grown up girl; a term of respect for a respectable woman whose husband is alive (ಪದ್ಯ Amara; ಕುಂಭಕೃಷ್ಣ HIA, Mr. 306; ಸೂವಾಸಿನಿ HIA (ಕುಂಭಕೃಷ್ಣ Kk. 27)).

ಸುವಾರ ಸu-vāra. Good or deliberate consideration, good thoughts. (B. 4, 17; My.).

ಸುವಿಖ ಸu-viṭa. A clever paramour, etc. (J. 8, 22).

ಸುವಿಶರಣ ಸu-vitarapa. Great liberality (Bp. 3, 47).

ಸುವಿದ ಸu-vida. An attendant on the women's apartment. See ಸೌವಿದ.

ಸುವಿದಾನ ಸuvidāna. = ಸುಯಿದಾನ.

ಸುವಿದಾನ ಸuvidāni. = ಸುಯಿದಾನ. An attentive person (Bp. 7, 5).

ಸುವಿದಿತ ಸu-vidita. Well known or understood, etc. (Ūpr. II, 2, B. 8).

ಸುವಿದ್ಯೆ ಸu-vidyē. Good knowledge (ಕಾವ್ಯ, ಲಕ್ಷಣ ಪದ್ಯ 116).

ಸುವಿಧಿ ಸu-vidhi. A good rule or ordinance. 2, one of the feats of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಸುವಿಭಕ್ತಿ ಸu-vibhakti. Good inflection of nouns and of the persons of a tense. See a. ಸುರಚರ.

ಸುವಿಶೇಷ ಸu-viśēsha. Great distinction or importance, good tidings, good news (T.; My.).

ಸುವಿಹರಿಸು ಸu-viharisa. To roam; to divert one's self (Bp. 28, 54).

ಸುವಿಹಿತ ಸu-vihita. Well placed or deposited; well furnished or appointed, well provided, well arranged, well supplied; well done, well performed. (Kāvya. 7, 47).

ಸುವೃತ್ತ ಸu-vṛtta. Well rounded, beautifully globular or round; a disk (ಬಿಟ್ಟು, ಅತಿಬಿಟ್ಟು Nn. 69). 2, virtuous, good.

ಸುವೇಗ ಸu-vēga. N. of a prince (J. 4, 26. 33, etc.; 4, 19).

ಸುವೇದಿಸು ಸu-vēdisu. To become properly known (Bp. 19, 19).

ಸುವೇಲ ಸu-vēla. Bowed or stooping greatly; humble, low. 2, N. of an aerial spirit (ಅರ್ಥ Abb. P. 12, 34). 1, of a mountain.

ಸುವೇಲಿವಾಲ ಸu-vēla-āvala. = ಸುವೇಲ No. 2. (Abb. P. 12, after 39).

ಸುವೇಷ ಸu-vēsha. Well dressed, well clad. (B.).

ಸುವ್ಯಕ್ತ ಸu-vyakta. Very plain, manifest. (Bp. 37, 66. 11).

ಸುವ್ಯಾಕುಲ ಸu-vyākula. Greatly perplexed or bewildered (Bh. 3, 19, 29).

ಸುಪ್ರತ su-vrata. = ಸುಪ್ರತ. Strict in observing a religious vow or obligation; virtuous. 2, a good vow.

ಸುಪ್ರತೆ su-vratē. A virtuous wife. 2, a cow easily milked or one of tractable disposition.

ಸುವ್ರಲೆ suvvalē. = ಸುಬ್ರಲೆ, ಸುವ್ರಾಲೆ, ಸುವ್ರಿ q. v. (Bh. 3, 13, 17).

ಸುವ್ರಾಲೆ suvvalē. = ಸುವ್ರಾಲೆ, etc. (My.; Tē.).

ಸುವ್ರಿ suvvi. = ಸುವ್ರಾಲೆ, etc. A chorus used by two or more women (whose husbands are alive) when gently beating wheat at the beginning of investiture with the sacrificial thread (māñji), marriages, etc. (My.), occasionally used also by other women when beating rice, etc. (Riv. 5, 110; My.; Tē.). ಸುವ್ರಿ ಅನ್ನರ ತಿಳಿಯದೇ ಒನಕೆ ರಾಗ? (Priv.). — ಸುವ್ರಿ ಹೇಯ. To perform that ohorns (My.). — ಸುವ್ರಿ ಸುವ್ರಿ. rep. (My.).

ಸುರಬಲಿ su-śabala. N. of a rākshasa (Ū. Bp. 47, 21).

ಸುರಬ್ದಿ su-śabda. A good or excellent term (Mr. 6).

ಸುರವಿ su-śavi. = ಸುಪವಿ, etc. (Sk.; G.).

ಸುಶಿಕ್ಷಿತ su-śikṣita. Well trained or taught, disciplined, well instructed, clever, skilful (ಚತುರ, etc., ಬಲ್ಲವ Mr. 224; B. 4, 189; 5, 274).

ಸುಶಿಕ್ಷಣ su-śikṣhē. Good instruction, training (B. 5, 196).

ಸುಶೀಮ su-śīma. = ಸುಷೀಮ. (Sk.; G.).

ಸುಶೀಲ su-śīla. Well-disposed, good tempered, having an amiable disposition. 2, excellence of temper or disposition (ಧಾಮ, ಶೀಲ Nn. 82; Bp. 27, 16). See Bp. 54, 85; B. 5, 204). — ಸುಶೀಲೆ. A well-disposed, etc. female (Bp. 52, 4).

ಸುಶೀಲತೆ su-śīlatē. Excellence of temper or disposition, good morals, natural amiability. (My.).

ಸುಶೋಭಿತ su-śōbhita. Very handsome; elegantly embellished (Ūb. 57; Mhr.).

ಸುಪ್ರಾನ್ಯ su-śrāvya. Distinctly audible; pleasing to the ear. (J. 1, 4).

ಸುಪ್ರಕೃತ su-śrūta. Well heard; versed in the vēdas. 2, N. of a purōhita (Ūpr. 3, after 28).

ಸುಶೋಭಿ su-śōbhī. Having beautiful hips. (J. 11, 7).

ಸುಶೋಭೆ su-śōbha. Of good fame or reputation (Bp. 49, 2).

ಸುಷಮ su-śama (-sama). Very even; very beautiful or handsome; very pleasing; same, all. 2, a particular Jaina division of time (Ahh. P. 1, after 67).

ಸುಷಮೆ su-śamē. Exquisite beauty.

ಸುಷವ su-śavi. = ಸುಶವಿ, ಸುಸವಿ. The gourd *Momordica charantia* Lin.

ಸುಷಿ sushi. 1. = ಸುಷೆ. A mother (ಜನನಿ, ಮಾತು, ಅಮ್ಮ, etc., ತಾಯಿ Mr. 309, o. r. ತಾಯಿ).

ಸುಷಿ sushi. 2. = ಕುಷಿ. (Sk.).

ಸುಷಿರ suśhira. = ಸುಷಿರ, ಸುಸಿರ. Full of holes, perforated, hollow. 2, a hole, a cavity. 3, a wind-instrument.

ಸುಷಿರ suśhira. A sort of perfume (= ನಟಿರ, ನಲಿ).

ಸುಷೀಮ su-śīma. = ಸುಷೀಮ. Cold, frigid.

ಸುಷುಪ್ತಿ su-śhupti (-śhupti). Deep sleep, profound repose. (Ūpr. 8, 96).

ಸುಷುಮ್ನ suśhumna. = ಸುಷುಮ್ನ. (Mr. 52).

ಸುಷುಮ್ನ suśhumnē. A particular artery or vessel of the body (lying between the vessels called idā and piṅgālā, and supposed to be one of the passages for the breath or soul).

ಸುಷೇಣ su-śhēṇa (-śhēṇa). Having a good army: N. of a monkey-chief and doctor (J. 21, 9, 19). 2, the prickly shrub *Carissa carandas* Lin. (= ಕರಮರ್ದಳ).

ಸುಷೇಣ su-śhēṇi. The plant *Ipomoea turpethum* R. Br. (Convolvulus t.).

ಸುಷೇಣಕೆ su-śhēṇikē. A kind of dark *Ipomoea turpethum*.

ಸುಷು suśhū. Well, excellently, beautifully. 2, much, very, exceedingly; truly.

ಸುಷ್ಣ suśhma. = ಕುಷ್ಣ. A rope, a cord (Colebr.).

ಸುಸಂಸ್ಕೃತ su-saṁskṛta. Well perfected or completed, well polished, highly finished; highly seasoned, well-cooked.

ಸುಸಂಗ su-saṅga. Good company or society (My.).

ಸುಸಂಗೀತ su-saṅgita. A good song (Nn. 2).

ಸುಸಮ su-sama. = ಸುಪಮ. (Colebr.).

ಸುಸರ su-sara. Going or passing easily or without trouble (Bp. 3, 85); going together, agreeing with one another (28, 37); an associate, a friend (38, 52); going away with ease, escaping (Rām. 5, 8, 63).

ಸುಸವಿ su-savi. = ಸುಪವಿ, etc. (Sk.; G.).

ಸುಸಾಧ್ಯ su-sādhyā. Easily to be accomplished or effected; easily attainable, attainable (Bp. 39, 19).

ಸುಸರ anśira. Tbh. of ಸುಸರ. A hole (Ūpr. 8, after 44).

ಸುಸಿಲ್ susil. 1. Morning-time, dawn, day-break (ಪ್ರಧಾತಕಾಲ ಕಿಮ. II; see ಚಾಪ 1).

ಸುಸಿಲ್ susil. 2. Sexual embrace (ಸಮ್ಭೋಗ ಕಿಮ. II; ಸುರತ Ūt. II, 72, Kk. 30, kī. 76; cf. ಕೊನೆ 1, ಸುಸ್ಥ 1; see Ūpr. 6, 84; 8, 78; Riv. 2, after 8; 5, 101; 8, after 82; 11, 154; Śiv. 1, 40).

ಸುಸೂತ್ರ su-sūtra. Nicely strung: easily, without obstruction; easiness (My.; B. 4, 78, 138, 150).

ಸುಸ್ಥ suśti. Slowness, dilatoriness, delay (My.; Mhr., H. ಸುಸ್ಥತೆ, ಸುಸ್ಥಿ); easiness (My.; Br.; Mhr., H.).

ಸುಸ್ಥಿ ಸೂತಿ suśti-gāra. A slow, dilatory man; a lazy man (My.).

ಸುಸ್ಥ suśtu. Languidness (My.).

ಸುಸ್ಥ su-śtha. Well situated, being well or in good condition, in health, facing well, well off, happy.

ಸುಸ್ಥತೆ su-śthatē. The state of being well or well-established, health, welfare, happiness, good or easy circumstances. (Ūpr. 4, after 18).

ಸುಸ್ಥಲಿ su-śthaia. An excellent place (J. 19, 43).

ಸುಸ್ಥಿಲಿ su-śhiti. Good condition, good circumstances or position, well-being, welfare; health. (Bp. 1, 25; 56, 3).

ಸುಸ್ಥಿರ su-śthira. Very firm or steady, stable; resolute, vigorous, etc. (ಸಾರ, ಸ್ಥಿರ Nn. 80; Mr. 365; Bp. 4, 44; 27, 28; 48, 21; kī. 1). 2, ದೀಪಕ (ಸ್ಥಿರ Nn. 20).

ಸುಸ್ಥಿಗ್ಧ su-śhigḍha. Very shining or resplendent (Bp. 17, 23).

ಸುಸ್ವಪ್ನ *su-svapna*. A good or lucky dream. (My.).
 ಸುಸ್ವಭಾವ *su-svabhāva*. A good, amiable disposition (B. 4, 5; 5, 292; Ūb. 90).
 ಸುಸ್ವರ *su-svara*. A pleasant note, sound or tone (Bp. 3, 79); of a good musical sound, well-sounding, melodious. (B. 3, 12).
 ಸುಸ್ವಾದನ *su-svādāna*. Nicely tasting, eating or drinking (Kk. 1, o. r. ಸುಸ್ವಾದಿತ).
 ಸುಸ್ವಾದಿತ *su-svādita*. Greatly relished; greatly pleased (see s. ಸುಸ್ವಾದನ).
 ಸುಹವಿ *su-havi*. A good oblation (J. 19, 11).
 ಸುಹಿತ *su-bita*. Very fit or suitable; salutary, beneficial, good; very friendly, affectionate (Bp. 4, 63; 41, 30); satiated, satisfied.
 ಸುಹೃತ್ತು *su-hṛittu*. Tbh. of ಸುಹೃದ್. (My.).
 ಸುಹೃದ್ *su-hṛid*. ಸುಹೃತ್. Having a kind heart, cordial, friendly, affectionate. 2, a friend; an ally (ಕೆಳೆಯ Hla.; Mr. 268); a well-disposed, good man (ಸಜ್ಜನ, ಪೂಜನ Nn. 95); an intelligent, wise man (ವಿದ್ವಾಂಸ Mr. 225).
 ಸುಹೃದ್ *su-hṛida*. A friend. (R.).
 ಸುಹೃದಯ *su-hṛidaya*. Good-hearted, well-disposed, affectionate. (My.).
 ಸುಹೃದ್ಭಂಗ *su-hṛid-bhaṅga*. Misfortune that befalls friends (J. 15, 88).
 ಸುಹೃದ್ಭೇದ *su-hṛid-bhēda*. The separation of friends. (My.).
 ಸುಹೃದ್ಯ *su-hṛidya*. Cordial, tending to cheer (Bp. 26, 7).
 ಸುಹೃದ್ಭಾ *su-hṛid-bhā*. Acquisition of a friend or friends (My.).
 ಸುಹೋತ್ರ *su-bōtra*. N. of several persons. See s. ಅತಿಥಿ.
 ಸುಳ *suḷa*. Tbh. of ಸೂಲ. See ಸುಲ.
 ಸುಳ *suḷi*. Tbh. of ಸೂಲಿ. (ಕಪ್ಪರ ಕೆಂದ. 1). See ಸುಲಿ.
 ಸುಳು *suḷu*. = ಸುಳು.
 ಸುಳುವು *suḷuvu*. A sound, a noise (ಶಬ್ದ, ಸಪ್ತಕ, ಉಲುಹು, ಕಟ್ಟುಲುಹು G.).
 ಸುಳುವು *suḷuvu*. = ಸುಳು. Tbh. of ಸುಲಭ. Facility, lightness (My.; Tē.; T. ಚುಳು); refined, fine workmanship (My.; B. 4, 146); ingenuity (My.); cheapness (My.). — ಸುಳುವುಗಿ. — ಕೇಡಿ. A person devoid of ingenuity. ಸುಳುವುಗಿಡು ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೆನ್ನೆಯನ್ನು ಬಾಯ್ತಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟ (Prv.).
 ಸುಳ್ಳು *suḷlu*. Falsehood, untruth, fiction; a lie (ವ್ಯರ್ಥಿಕ Sl. 406; ಕೃತವ, ಕಪಟ 415; ಮೃತ, ಅಲೀಕ Dhv.; C.; Tn.; M. ಚುಳ್ಳು, what is little, trifling, cf. ಕೊಳ್ಳು, etc.). ಒಳ್ಳೆ ಮಾತಿಗೆ ಸುಳ್ಳೆ ಪ್ರಧಾನ (Prv.). ಸುಳ್ಳೆ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಳುವದ ದಾನ್ತೆ. ಒಹಕ ಹಾನಿಯಾಗುವದು (B. 4, 72). See Prv. s. ಸುಳ್ಳು. — ಸುಳ್ಳು. — ಅತಿ. A liar (C.). ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು... ಕೆಸರೋಕೆಗೆ ಮುಳ್ಳು ತುದಾದನೆ (Sp.). ಈ ಹುಡುಗ ಸುಳ್ಳನಿದ್ದಾನೆ (B. 2, 84). ಸುಳ್ಳನ ಮನೇಲಿ ಉಣ್ಣೆಲ್ಲದೆ ಬದ್ಧವಲ್ಲ. — ಪೋಕನ ಮಾತು ಕಾಳು, ಸುಳ್ಳನ ಮಾತು ಕೊಳ್ಳು. — ಸರಸ ಕದ್ದವನ ಮನಗೆ ಬದಿಸುಳ್ಳ ಹೋದರೆ ಹೊದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನನೆ ಒನ್ನು ಮೊದಿ ಸುಳ್ಳ (Prva.). See Prv. s. ಸಾವರ; B. 3, 96. — ಸುಳ್ಳು. — ಅದು. To lie (My.; B. 2, 10). — ಸುಳ್ಳು. — ಅಸೆ. False hopes (My.). — ಸುಳ್ಳುಅರಸ. A counterfeit pretender to the throne (B. 5, 69). — ಸುಳ್ಳು ಕಥೆ. A fable, a fiction, a fabrication (My.; B. 5, 127). — ಸುಳ್ಳು ಅರಿಯ. Falsehood or truth (B. 5, 182, 179). —

ಸುಳ್ಳುಬಾಡಿ. False accusation, calumny (ವಿಘ್ನಾಧಿಕಾರ ಅಧಿಕಾರ Sl. 56; My.). — ಸುಳ್ಳುಬಾಡಾರ. A calumniator a whisperer (ದ್ವಿಜಪ್ಪ, ಸೂರ್ಯ Sl. 440). — ಸುಳ್ಳುಬಾಡೆ False opinion, false conception, error (ವಿಘ್ನಾಧಿಕಾರ G.). — ಸುಳ್ಳು ತಪ್ಪು. A groundless fault. ಸುಳ್ಳುತಪ್ಪು ಹೊದಿಸೋಣ (ಅಪ್ಪು ವ್ಯಾಸ G.). — ಸುಳ್ಳುತಳವಿಕೆ. = ಸುಳ್ಳುತಪ್ಪು. (ಅಪ್ಪು ಸ್ವ. ಧೃತಿ 6. — ಸುಳ್ಳುತಳವಿಕೆ. = ಸುಳ್ಳುತಳವಿಕೆ. (ಅವಿದ್ಯೆ, ಅಪ್ಪು 4 G.). — ಸುಳ್ಳುದತ್ತಪ್ಪ. A feignedly adopted son (B. 4, 217). — ಸುಳ್ಳುದಿವ್ಯ. A demon of lie (B. 5, 169). — ಸುಳ್ಳುದೇವಿ. A false deity. ಸುಳ್ಳುದೇವರಿಗೆ ಕಳ್ಳ ಪೂಜಾರಿ (Prv.). — ಸುಳ್ಳು ನಿಮಿತ್ತ. A false cause, a false plea (B. 4, 196; My.). — ಸುಳ್ಳುನೆನನ. A false pretext or plea (B. 1, 14; My.). — ಸುಳ್ಳುಭಯಾಡಿ. A false complaint, a false accusation (ವಿಘ್ನಾಧಿಕಾರ G.; My.). — ಸುಳ್ಳುಪ್ರೀತಿ. False, immature love (G. 383). — ಸುಳ್ಳುಧೃತಿ. Vain confusion or delusion (ಸಾಧೇಶ್ವರ G.). — ಸುಳ್ಳುಮನುಷ್ಯ. A fraudulent man (B. 1, 222). — ಸುಳ್ಳು ಮಾಡು. To prove to be false or erroneous (My.; B. 5, 194). — ಸುಳ್ಳುಮಾತು. A lie, a falsehood (C. B. 3, 96; 5, 9; ಗಾಳಿಮಾತು G.). — ಸುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳು. To be a lie (B. 3, 96). — ಸುಳ್ಳುನಾಡೆ. A false report (B. 5, 18). — ಸುಳ್ಳುಸಂಸಾರ. The illusive affairs of life, etc. ಸುಳ್ಳು ಮನುಷ್ಯನ ಪಾಪ ಸುಳ್ಳುಸಂಸಾರದೊಳು ಮುಳ್ಳಿದಮು, ಮಾಮುಳ್ಳು ವಳ ಬಲೆಯೊಳು ಹೊಳ್ಳುಮುಡಿಹರು (Sp.). — ಸುಳ್ಳುಸಾಕ್ಷಿ. False witness (My.); a false witness (My.). — ಸುಳ್ಳು ಹೇಳು. To tell a falsehood, to lie (C.; B. 3, 76). ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವರು (ಹುಸಿಗ G.). ನಾಳೆ ನಾಳೆ ಎನ್ನು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳು, ಹೋಗಿ ಬಿಡು. — ಸಾವರ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳು, ಒನ್ನು ಮುದಿದ ಮಾತು (Prva.).
 ಸುಳ್ಳುಗಾತಿ *suḷlu-gāti*. = ಸುಳ್ಳುಸಾರ್ಥಿ. (My.).
 ಸುಳ್ಳುಗಾತಿ *suḷlu-gāra*. A male liar (My.).
 ಸುಳ್ಳುಗಾತಿ *suḷlu-gārti*. A female liar (My.).
 ಸುಳ್ಳುತನ *suḷlutana*. Falsity, untruth (v. 311 My.). ಆ ಮತಗ ಸುಳ್ಳುತನವನ್ನು ಎರ್ಪನೆಯದಾಗಿ ಕೊಡು 3 ತ್ರಿದನು (B. 5, 172).
 ಸುಲಿ *suḷi*. 1. (= ಕುದ 4). To be turned round to turn round (v. 1.), to go round, to whirl, to revolve; to curl; to wander, to ramble, to roam, to move about; to move; to walk, to go; to be unsteady, to wave or flicker, to flicker, waver or fluctuate (ಪ್ರಮದ ಕೆಂದ. 30. ಬಟ್ಟಿನದರ, ಸಂಕರಿಸು; ಪಂಥಮಾ ಕೆಂದ. 115; T. ಕೂ, ಕೂಡ, ಕುದರ; Ta. ಕುಳ, ಸುಳ; Tē. ಸುಡಿ; Ūp. 1, 121; 4, 82; 6, 48; Ūb. v. 17; Abh. P. 9, 81; 12, 96; Bp. 4, 1; 11, 13; 22, 7; 25, 5; Bh. 1, 10, 23; 1, 12, 15; 6, 2, 2; Bh. 11, 45; J. 3, 2, 3, 8, 25; 4, 70; 5, 57; 6, 8; 6, 6; 9, 22, 12, 15; 19, 5). ಅಪರೋಪದ್ಯ ದೃಷ್ಟಿ ಅಲ್ಲದೆ ಹೇದಾದ ಕೆಲಸದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ರಾಜೀವಾಸದೊಳು ಸುದಾವಳು (ಅಸಿತ್ತಿ Mr.). ಸುದಾವಳು (ವಾತಮುಣ್ಣಿ Mr. 50). ಸುದಾವು ಬಪ್ಪ ತೆಂದ (ಬಟ್ಟಿನ 312, 313, 314, 15). ಗಾಳಿ ಸುದಾವು ಪುಲ (ನಿವಾಸ Sl. 428). ಅದು ಹಾಕಿ ಹಿಡಿದು ನಡೆಯುವಾಗ ಅದನದ್ದಪ್ಪಿಯು... ಎತ ಬಲದ್ದಮದ ಎ ವಿನ ಗಿಡಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸಹ ಸುದಾಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (B. 5, 197). ಕಾವನದ ಕಡೆಗೆ ಸುದಾವದನೇ ಬದಾಯ (Prv.). ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಡಿದು ಬಲ್ಲ ಗುರುಪಡುಗಳೂ; ನಲ್ಲಳು ಮುಣ್ಣ ಸುದಾವರ ರೋಗೋ ಬಲ್ಲದವರಾರು? (Sp.). — ಸುದಾವು. — ಅತಿ. Roaming about (see Sp. s. ಅತಿ 3). — ಸುದಾವು. — ಅದು. To roam (v. 1.); to move about (C.; Sēv. 1, 18). ಸುದಾವುಮದ ಸೂಳು ಹುದ (ಪ್ರಮದ್ಯ ಮರು; ಸುದಾವುಮದವಳು (ಸುತಿ ಬಹಾರ 6. 1.

ಸುಲಿ *suli*. 2. P. p. of *ಸುಲಿ* 1, in *ಸುಲಿ* *ಸುಲಿ* (ಓಪ್ರ. 2, 14; Bp. 11, 41; 42, 16; 43, 24; Bév. 6, after 11; 13, 85. 91). *ಓ. Mhr.* ಸುಳಸುಳಣೀಂ, to swarm; to stir about busily.

ಸುಲಿ *suli*. 3. Turning round, whirling, curling, moving about, motion, waving (*ಸುಲಿ* ವಾಂ *ಸುಲಿ* 1; ಓ. Bp. 42, 14). 2, a whirl, a whirlpool, an eddy (ಅರ್ವಾಂ *ಸುಲಿ* Dh.; 1; *ಸುಲಿ* 115; ಆವರ್ತ *ಸುಲಿ* 114; ಆವರ್ತ, ಅಲವ್ವು Mr. 415; ವರ್ತ, ಆವರ್ತ Nn. 86; T. ಚುಲ; T. ಸುಲ; ಓಪ್ರ. 7, 91; Abh. P. 9, 81; ಓ. Bp. 2, 3; J. 6, 3; 9, 24; 19, 5). ನೀರ ಸುಲ (ಆವರ್ತ *ಸುಲಿ*). ಅಶೆಯ ಮುಂದು ನದಿಯು, ... ಮೋಸ ಮೋಹವು ಸುಲಿಯು (Jñs. 42, 83). 3, a curl (T. ಚುಲ; T. ಸುಲ). ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯದ ಸುಲ (ಲಾರ್ನೆ *ಸುಲಿ*; see Sl. 419). ಕುದುರೆಯ ಪುರ್ವನೊಳು ಕದನೊಳು ಬೆನ್ನೊಳುರದೊಳು ವೆಗದೊಳುದರದೊಳು ತುದಿಮೂಗು ತುದಿಯಿರು ಮೊದಲ್ಪಟ್ಟ ಕಡೆಗಳೊಳು ಮುಪ್ಪುಮೊಳು ತಿಗದೊಳು ಮೊದಲ ದಾಲ ಮೊಳು ಮೂಗಿನ ಕವ್ವುನೊಳು ಮೇಣ್ ಗುದದಗ್ರದೊಳು ಮಧ್ಯನತ್ತಿಯೊಳು ಜಾನು ಒಂಫಿಯೊಳು ಮೂತ್ರದ ನಾಳದೊಳು ಗಲ್ಲದೊಳು ನಿಜಾ ಸನದಿ ಸುಲ ಪುಟ್ಟಿ ಕವ್ವುಮಕ್ಕುಂ (Mr. 280; see Mr. a. ದತ್ತವು, ದೇವಮನೆ and ರೋಹಮಾನ). 4, the tender, still folded leaf of a plantain, cocoa or areca-nut tree (*ಸುಲಿ* ಸುಲ *ಸುಲಿ* 1; ಮೊಳೆ *ಸುಲಿ* 115; C.; B. 2, 37; Sl. 123; T. ಸುಲ). 5, a vagrant, an idle or lazy man (ಕೆಲಸಗಲ್ಯ *ಸುಲಿ* 1). 6, deception, deceit, fraud (My.; M. ಚುಲಪ್ಪು, whirl; wriggling, untruth ಸುಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುವದು, ಸುಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದು, ಸುಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಳುವದು (My.). — ಸುಲಿಗಾಳ. A whirlwind (ಓಪ್ರ. 9, 5; Abh. P. 9, 17; Bp. 61, 66; Bh. 10, 7, 2; J. 10, 7, 3). — ಸುಲಿಗುಣ್ಣಿ. A whirlpool. ನೀರುಗಳ ಸುಲಿಗುಣ್ಣಿ (ಆವರ್ತ *ಸುಲಿ* 82, only in Sl.). — ಸುಲಿಗುರುಳ. -ಕುರುಳ. Curled hair (ಓಪ್ರ. 6, after 64; 7, 71. 103; Bp. 4, 29; J. 6, 27; *ಸುಲಿ* 118). — ಸುಲಿಗುರುಳ. -ಕುರುಳ. = ಸುಲಿಗುರುಳ. (ಉಂಗ್ರ ಗೂಡಲು ಓಬ.). — ಸುಲಿಗೊಳ. -ಕೊಳ. To take the form of an eddy, i. e. a circular form (Abh. P. 9, 81); to encircle, to encompass (Bh. 8, 24, 43); to assemble (v. l.) and form a round body (8, 26, 58); to eddy (v. l., Grj. 2, after 106). — ಸುಲಿದರೆ. -ತರೆ. A head with curled hair (Bh. 1, 9, 12). — ಸುಲಿನದಿಕೆ. One of the paces of a horse (ವರಿತ *ಸುಲಿ* 274). — ಸುಲಿನಾಭಿ. An eddy considered as a navel (J. 25, 4); an eddy-like navel (28, 18). — ಸುಲಿನತ್ತಿ. The fontanel (My.). — ಸುಲಿಮುಂಗುರುಳ. A front curl (ಅಲಕ, ಚೂರ್ಣಕುಸ್ತುಲ *ಸುಲಿ* 215). — ಸುಲಿಯರೆ. -ಎರೆ. = ಸುಲಿ No. 4. ಎಳೆನಾದಿಯ ಸುಲಿಯರೆಯ ತಳತಳಿಸ ಮೇಲ್ಗಟ್ಟು (ಓಪ್ರ. 7, after 92). — ಸುಲಿವರ್. -ವರ್. To wander, to roam (ಓಪ್ರ. 5, after 64). — ಸುಲಿವರ್ತದ. -ವರ್ತದ. = ಸುಲಿನಾಭಿ. (ಸು.). — ಸುಲಿನಾದಿ. -ದಾದಿ. The tender, still folded leaf of a plantain (Bh. 4, 4, 54). — ಸುಲಿಸುಲಿಗೊಳ. -ಕೊಳ. To assemble (v. l.) and form round bodies (Bh. 8, 31, 15).

ಸುಲಿ *sulivu*. = ಸುಲಿಹು, ಸುಡು, ಸುಡುವು, ಸುಡುಹು. Turning or moving about, motion, going, waving (Bp. 40, 75; Bh. 1, 16, 15; 8, 27, 8; ತಿರಿಗಾಟ *ಸುಲಿ*; My.; see ನಸು-). 2, a flickering shine (ಪಂಚಲವಾದ ಪ್ರಕಾಶ *ಸುಲಿ*): a transitory perception, a glimpse, a slight notice, a slight sign (My.). ತುಡುಗ ಅಳು

ಗತ ಗತ ತಿನ್ನು, ಹೊಲ ಕಾಯುವವರ ಸುಲಿವು ಕಣ್ಣು ಕೂದರೆ ಹೊಳೆ ಕದ ನಿಲುಕು ಬಿಡು, ಓಡಿ ಹೋಯಿತು (B. 3, 22).

ಸುಲಿಸು *sulisu*. To cause to move or go (Bh. 8, 26, 6); to turn round (v. l., Rām. 4, 3, 9).

ಸುಲಿಹು *sulihu*. = ಸುಲಿವು No. 1. (Grj. 3, after 69).

ಸುಲಿ *sulu*. = ಸುಲಿವು No. 2. (My.).

ಸುಲಿವು *suluvu*. = ಸುಲಿವು No. 1. (J. 2, 64). 2, = ಸುಲಿವು No. 2. (My.). ಕುದುರೆಗಳು ಎನಾದರೂ ಜೀವಿಯು ಸುಲಿವು ಕಣ್ಣರೆ (B. 3, 57). ಆ ದೈನಿಯ ಸುಲಿವು ಓಡಿದು, ಕುರುಡನು ತನ್ನ ಕೋಲು ಬಿಸಾಟಿದನು (3, 124). ಅವನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಸುಲಿವು ನಾದರೂ ಕಾಣದೆ (3, 126). ಸುಲಿವು ಹೇದದವ ಸುಧಿ ಹೇದ್ಯಾಣೇ? (Prv.).

ಸುಲಿಹು *sulihu*. = ಸುಲಿವು No. 1. (Bp. 25, 5).

ಸೂ *sū*. = ಸು 1. Bringlug forth, hearing, producing. See e. g. ಚೀವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಎರ-.

ಸೂಕರ *sūkara*. A hog, a pig. ನಾಕದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಸೂಕರಗೆ ತಿಳಿದೀತೇ? (Prv.).

ಸೂಕರ *sūkara*. = ಸೂಕಲ, etc. (ಸಿಲ್ವಾದ ಕುದುರೆ Mr. 276).

ಸೂಕಳ *sūkāl*. (ಕೊಟ್ಟಿ *ಸು* 89).

ಸೂಕುಮ *sūkuma*. Tbh. of ಸೂಕ್ಷ್ಮ (ಸುಂದ. 836 Mdh.).

ಸೂಕುಳಿ *sūkūli*. (ಸುಂದ. 40). = ಸೂಕಳ (P.).

ಸೂಕ್ತ *su-ukta*. Well spoken, well or properly said. 2, a vedic metrical prayer or hymn. (J. 8, 42; 27, 16). 3, a good word (ಚರೋ ಮಾತು G.).

ಸೂಕ್ತಿ *su-ukti*. = ಸೂಕ್ತ. (Bp. 2, 11; 26, 49; 43, 74).

ಸೂಕ್ಷ್ಮ *sūkshma*. = ಸೂಕುಮ. Subtle, minute, atomic; little, small; thin, fine, attenuated, delicate; exquisite, refined; nice; sharp, acute; subtle, crafty, artful, sly, ingenious; exact, precise, accurate, correct. 2, an atom. 3, the subtle all-pervading soul, the supreme soul. 4, subtilty, minuteness; slyness, craft, ingenuity. 5, fraud, cheating. 6, fine thread, etc. 7, a particular figure of rhetoric, one of the vāstavas (Kāv. III, 8, B. 3. 30-34). — ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೆಲಸ. = ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರ್ಯ. (My.).

ಸೂಕ್ಷ್ಮಕಾರ್ಯ *sūkshma-kārya*. A delicate work; a nice affair (My.).

ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಿ *sūkshma-darśi*. Sharp-sighted, eagle-eyed; of acute discernment; acute, quick, intelligent.

ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿ *sūkshma-dṛishṭi*. Sharp-sighted, etc. 2, sharp sight (My.); acute discernment (My.).

ಸೂಕ್ಷ್ಮದ್ವಾರಪ್ರವೇಶ *sūkshma-dvāra-pravēśa*. Entering a small, narrow passage. See ನುಗುಳ್ಳು.

ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿ *sūkshma-buddhi*. Sharp wit, acute intellect, mental acumen. ಸೂಕ್ಷ್ಮಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವಂ (ಕುಶಾಗ್ರಮತಿ Mr. 242). 2, sharp-witted.

ಸೂಕ್ಷ್ಮಕರೀರ *sūkshma-kārīra*. The subtle body which is invested by and the pattern of the grosser material frame. (My.).

ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಯನದಾಹಾನ್ತಗಜಕೋರಧವಸ್ತು *sūkshma-āyana-dāhānta-gajakrōdhavastu*. See ಸು 1. 2. 6. 8.

ಸೂಗರಿಸು *sūgarisu*. = ಸೂಗುರಿಸು. To confuse, to bewilder (Bh. 8, 28, 40; cf. ಸೀಗುರಿಸು?).

ಸೂಗುರಿಸು *sūgurisu*. To wander, to grow

bewildered or confused (Grj. 6, 6). ಸೂಗುಂಸಿದು ದೇನಲ್ ಎದ್ದು ಅದಮ್ ಅದಕ್ಕುಂ (ಓ. II, 39). *Gr. ಸೂ 1?*
 ಸೂಚಕ ಸೂಚಕ. Indicative, indicating, making manifest; betraying, informing; that indicates, etc. (ಕೆಂದ. 259); indication, intimation (J. 17, 50). 2, a piercer; a needle, any implement for perforating or sewing. 3, an informer, a tale-bearer, a spy (ಬೇದ್ವನು, ಬೇದುವನ್ನಾವನು Nn. 122). 4, a teacher, an instructor (ಬೋಧಕ Mr. 526). 5, a festoon (ತೋರಣ 122). 6, a wood (ವನ, ಅದವ 122; ವನ 526). 7, property, etc. (ಎತ್ತ 526). 8, a dog (ಕುನಕ, ಕಾನ 122; ಕುನಕ 526). 9, a cat (ಬಿಡಾಲ, ಬಿಕ್ಕು 122; ಬಿಕ್ಕು 526). 10, a monkey (ಕಮಿ, ವಾನರ 122; ಕಮಿ 526). 11, Śiva (ತೈನೇತ್ರ, ಸದಾಶಿವ 122; ಕುತ 526).

ಸೂಚನ ಸೂಚನ. The act of piercing or perforating, perforation. 2, pointing out, indicating, indication, intimation. 3, informing against, traducing, betraying. 4, indicating by signs or gestures, gesticulation. 5, hinting, hint. 6, informing, information. 7, teaching, showing, describing. 8, spying out, espying, eellog. 9, villainy, wickedness.

ಸೂಚನೆ ಸೂಚನೆ. = ಸೂಚನ. (ಸಂಕ್ಷ. Nn. 99; C.). Also: an index, a summary, the contents of a chapter, etc. (e. g. in the Bp.; My.). — ಸೂಚನೆಯು. To indicate, to point out (Kavy. I, 5, 48).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. = ಕೂಚಿ, ಸೂಚ, ಸೂಚಿ. Piercing, perforating. 2, a needle. 3, the point of a blade of grass, the point of a bud, a bristle, a quill, the sharp point of anything. 4, a kind of military array, a sharp file or column. 5, a cone, a pyramid. 6, gesticulation. 7, dramatic action. 8, an index, table of contents, catalogue, list. — ಸೂಚಿ ಕಲ್. A magnet, a loadstone (ಕಾರ್ತೀಕೇಶ್ವರ ಓ. II, 117). ಸೂಚಿಕಾವಾಯು ಸೂಚಿಕಾ-ವಾಯು. Tbh. of ಸೂತಿಕಾವಾಯು, q. v. (My.).

ಸೂಚಿತ ಸೂಚಿತ. Pierced. 2, pointed out, indicated, intimated, hinted; made known, indicated by signs or gestures, communicated, told; ascertained, known. (J. 29, 44).

ಸೂಚಿಮುಖ ಸೂಚಿ-mukhs. The point of a needle (Bp. 3, 30; 31, 4).

ಸೂಚಿಸು ಸೂಚಿಸು. To point out, to indicate, to intimate, to hint; to show, to make manifest; to tell (Ūpr. 7, 42, 79; ಕೆಂದ. 122; Bp. 24, 44; 37, 14; J. 2, 55; C.; B. 3, 27; 4, 24, 219; 5, 219, 235; ತಿಳಿಸು G.). ಸೂಚಿಸು, ಸೂಚಿಸುಂ (ಕೆಂದ. 267). ಯೋಚಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಸೂಚಿಸುವದು (Prv.).

ಸೂಚಿಸುವಿಕೆ ಸೂಚಿಸುವಿಕೆ. = ಸೂಚಿಸುವ. ಹಸ್ತಾಭಿನಯಾದಿಗಳನ್ನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಿಕೆ (ಸಂಕ್ಷ. Si. 414).

ಸೂಚಿಸುವ ಸೂಚಿಸುವ. Pointing out, indicating, etc. ಕೆಯ ಕಣ್ಣು ಮೊದಲಾದವಂಗಳನ್ನ ಅರ್ಥವ ಸೂಚಿಸುವ (ಸಂಕ್ಷ. Nr.).

ಸೂಚ್ಯ ಸೂಚ್ಯ. To be indicated or pointed out, to be made known, communicable.

ಸೂಚ್ಯ ಸೂಚಿ-agra. The point of a needle; a thorn. 2, needle-pointed, acuminated.

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. Tbh. of ಕೂಚಿ (ಕೆಂದ. 338; ವಸನಬದ್ಧಿ Mr. 206; ಸೂಚಿ Si. 434; Bp. 23, 14; My.; B. 4, 149). ಸೂಚಿಯ ಕೊನೆ (ಕಣ್ಣು, ಸೂಚ್ಯ Si. 408). ಬಂಗಾರದ ಸೂಚಿಯನ್ನ, ಹಿಂದೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳು ಬಹುದೇ? — ಸೂಚಿಗೆ ಸೂಚಿ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ, — ಸೂಚಿಯನ್ನು ಬಾಯಿ, ಗುಡಾರದಷ್ಟು ಯೊಟ್ಟಿ (Prv.). —

ಸೂಚಕಣ್ಣು. The eye of a needle (My.). — ಸೂಚಕಣ್ಣು = ಸೂಚಕಣ್ಣು. (My.). — ಸೂಚಕಣ್ಣು. = ಕಣ್ಣು. A load stone, a magnet (ಕಣ್ಣುನಗಲ್ ಸಿ.). — ಸೂಚಕಣ್ಣು. The eye of a needle that is above its eye (My.). — ಸೂಚಕಣ್ಣು = ಸೂಚಕಣ್ಣು. (My.). — ಸೂಚಕಣ್ಣು = ಸೂಚಕಣ್ಣು. (My.). — ಸೂಚಕಣ್ಣಿಗೆ. The eared jasmine, *Jasminum arborescens* (Tē. ಸೂದಿವುಕ್ಕಿ; My.).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. = ಸೂಚಿ. (B. 4, 157 seq.). — ಸೂಚಿ ಕೆ. = ಸೂಚಿ. (B. 4, 171).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. Tbh. of ಸೂಚಿ (B. 4, 109).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. = ಸೂಚಿ. Smartness, quickness (ಗಾರ್ಥ Bn. 24; Bh. 1, 7, 2; 3, 7, 19; 3, 18, 39; 3, 111, 9, 2, 42; 10, 1, 6). 2, a device, a scheme, an expedient (My.).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. A torch of wisps, etc. (Mhr. ಮುಡಿ, ಮುಡಿ ತೂಟಿ, ಸೂಚಿ). ಸೂಚಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಹನ್ನಾವಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Pr. ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ). = ಸೂಚಿ. A bracelet (ಕವಾ. ಪಾರಿಪಾರ್ವ, ಕಬ್ಬಿ, ವಲಯ Nr.; Bp. 4, 36; T. ಮುಡಿ, ಸೂಚಿ; T. ಮುಡಿ, ಮುಡಿ, to environ, surround. see pass; see ಪೂಜಾರ್ಥ).

ಸೂಚಿಯ ಸೂಚಿಯ. = ಸೂಚಿ. (Ū. Bp. 47, 44).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. = ಸೂಚಿ. A small bundle of grass (My.).

ಸೂಚಿ ಸೂಚಿ. = ಸೂಚಿ. (ಅವಾಸ, ಪಾರಿಪಾರ್ವ, ಮುಡಿ Si. 219).

ಸೂಚಿಸು ಸೂಚಿಸು. To cause to put on; to have put upon one's self (Abh. P. 3, 61).

ಸೂಚು ಸೂಚು. 1. To put on the head, etc., flowers, etc.; to receive, to obtain, etc. (ಪ್ರ. ಪೂಜಾರ್ಥ ಕೆಂದ. Dh., ಕೆಂದ. 92; ಮುಡಿಮುಡಿ Ū. I. 31, 1 ತೂಟು, to put on; ತೂಡು, to wear, bear; M. ಸೂಚು, to put on the head; to tie a bundle like a hairlock; ತೂಡು, to wear on the head). See Ūpr. 6, 92; Abh. P. 3, 46; 10 after 42 twice; Bp. 1, 32; 2, 55; 24, 45; 54, 35; Si. 1, 9; 4, 109; J. 11, 41; 30, 18; 32, 9.

ಸೂಚು ಸೂಚು. 2. = ಸೂಚಿ. A bundle, as of grass, etc. (ಪ್ರ. ಪೂಜಾರ್ಥ ಕೆಂದ. Dh.; ಪೂಜಾರ್ಥ ಕೆಂದ. Dh. 2, 4, 4. T. ತೂಡು, M. ತೂಟು).

ಸೂಚು ಸೂಚು. 3. (Pr. ಸೂಚು, ಕೆಂದ. 250). Burning cauterization. — ಸೂಚು. = ಸೂಚು. To apply iron for cauterization. ಅರಿಗೆ (to the dog called Gaibn) ಸೂಚು (to the owner of the dog called Gaibn) ಸೂಚು (Prv.).

ಸೂತ ಸೂತ. 1. = ಸೂತ 1. Born, engendered, produced birth; child-bearing, bringing forth (ಸೂತ, ಸೂತ Nn. 32; ಹದವು Mr. 529). 2, quicksilver (ಹದವು 529).

ಸೂತ ಸೂತ. 2. Impelled, sent, despatched; gone, departed. 2, a charioteer (ಸಾರಥಿ Nn. 32; Mr. 529). 3, a man of mixed caste, the son of a Kshatriya father and Brahmin mother. 4, a bard, an encomiast (ವನ್ನಿವಾಕ್, ವನ್ನಿವಾಕ್ 32; ವನ್ನಿ 529). 5, a carpenter. 6, an owner of a carriage, or one who rides in a carriage, or a warrior who fights from a chariot (ರಥ, ರಥ 32). 7, a teacher of the pūrāṇas (ಪೂರಾಣ, ಪೂರಾಣ 32). 8, making known

(ಅದ್ಭುತ 529, o. r. ಅದ್ಭುತ). 9, power, strength (ಶ್ತು 32). 10, a fisherman (ಪಾಲಿ, ಪಾಲಿಗಾಂ 32, o. r. ಬಲಿಯ ಬೀಸುವನು). 11, a kind of fight or war (ಅಪವಾಂಗ, ಕಾಳಗದ ಭೇದ 32).

ಸೂತ್ರಕ sūtraka. Birth, production. 2, impurity from child-birth; the meuses (ಪೋಲಿ, etc. Ct. II, 51). ಸತಿಯ ಸೂತ್ರಕ (ಮುತು Nu. 133); ಸೂತ್ರಕನಾದ ಸ್ತ್ರೀ (ರಹಸ್ಯ 91).

ಸೂತ್ರಕಾಗೃಹ sūtraka-griha. = ಸೂತ್ರಕಾಗೃಹ. (Colebr.).

ಸೂತ್ರಕೇ sūtraki. = ಸೂತ್ರಕ. (ಸೂತ್ರಕನಾದ ಸ್ತ್ರೀ, ಪುಷ್ಪಕ Nn. 123; J. 5, 58). 2, one who has been defiled by the touch of the wife of another (J. 4, 4).

ಸೂತ್ರಕೇ sūtrakē. ಸೂತ್ರಕಾ. = ಸೂತ್ರಕ.

ಸೂತ್ರಕಪುತ್ರ sūtra-putra. Karṇa. (My.).

ಸೂತಿ sūti. Birth, production, delivery, child-bearing, bringing forth; offspring, progeny. See e. g. ಪ್ರ., ಬಹು.

ಸೂತಿಕಾಗೃಹ sūtika-griha. A lying-in chamber.

ಸೂತಿಕಾಭವನ sūtika-bhavana. A lying-in chamber.

ಸೂತಿಕಾನಾಯು sūtika-vāyu. = ಸೂತಿಕಾನಾಯು. A wasting disease after child-birth (My.).

ಸೂತಿಕ್ಯತಿ sūti-kr̥iti. A midwife (ಸೂಲಗತಿ Mr. 308).

ಸೂತಿಕೇ sūtikē. ಸೂತಿಕಾ. A woman who has recently given birth to a child, a lying-in woman. See e. g. ನಮ, ಪ್ರ.

ಸೂತಿನಾಸ sūti-māsa. The month of delivery, the last month of gestation or pregnancy. ಸೂತಿಮಾಸಂ ಮೂತ್ತಿನೊಳಗ ಕೃ (Mr. 308).

ಸೂತೆ sūte. A woman who has given birth to a child or one recently delivered. See ಬಿರ.

ಸೂತ್ರಾಸನ su-ntthāna. Good effort or exertion, active effort. 2, making good effort, clever.

ಸೂತ್ಯೇ sūtyē. Expressing or drinking the soma juice (at a sacrifice).

ಸೂತ್ರ sūtra. = ಸೂತ್ರ. A thread, a string, a line, a cord; fibre, wire; the sacrificial cord; the string or wire of a puppet or doll. 2, a short rule or precept, axiom, aphorism; any rule, law, canon, decree. 3, the art, trick, mystery, key, spring (of an ingenious piece of mechanism or a complicated business. See Ch. Śmd. 6. 61. 152; ಪಾಣಿನಿಯು. — ಸೂತ್ರದ ಗೊಮ್ಮೆ. A puppet moved by strings, etc. (My.).

ಸೂತ್ರಧಾರ sūtra-dhāra. A stage-manager, a director or principal actor who arranges the plot of a drama and takes a leading part in the prelude (ಧಾರಣೆ Hā. Cm.). 2, the holder and manager of the strings of puppets (Mhr.). See Ūpr. 3, 98; Śiv. 4, 123. 3, a thread, etc. (ಧಾರ, ಸೂತ್ರ Nu. 12).

ಸೂತ್ರಧಾರಕ sūtra-dhāraka. = ಸೂತ್ರಧಾರ. (My.).

ಸೂತ್ರಧಾರಿ sūtra-dhāri. = ಸೂತ್ರಧಾರ. (My.).

ಸೂತ್ರನಾಭಿಬಳ್ಳಿ sūtra-nābhi-baḥḥi. A small ornamental shrub, Rauwolfia serpentina Benth. (St. & Pl.).

ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಶ sūtra-pravēśa. Threading. See ಕೋ 3, ಕೋಸು 1.

ಸೂತ್ರಯನ್ತ್ರ sūtra-yantṛa. A thread-mechanism (Rām. 1, 13, 10). 2, a shuttle. 3, a weaver's loom.

ಸೂತ್ರವೇಷ್ಯನ sūtra-vēṣhāna. A weaver's shuttle.

ಸೂತ್ರಾಮ sūtrāma. = ಸೂತ್ರಾಮ. (Sk.; Mr. 1a).

ಸೂತ್ರಾರ್ಥ sūtra-ārtha. The purport of a short rule. — ಸೂ

ತ್ರಾರ್ಥವೈದ್ಯ. -ವೈದ್ಯ. To obtain or have the purport of an (introduced) short rule (Ūh. v. 103).

ಸೂತ್ರೀಕ ಸūtrika. = ಸೂತ್ರಧಾರ No. 1. (Bp. 21, 31).

ಸೂತ್ರೀಕೇ sūtrikē. = ಸೂತ್ರೀಕ. A thread, a string. See ಉರ. 2, a kind of dish or cake.

ಸೂತ್ರಿಸು sūtrisu. To tie, to bind; to thread, to string; to bring about (Ahh. P. 3, 39); to use strings (Bh. 1, 12, 15); to place a measuring line (ಮಾನಸೂತ್ರಸ್ಥಾಪನ ಶ್ಲೋ. Dh.).

ಸೂದ ಸūda. Cooking; a cook (ಸೂಪಕಾರ, etc. Mr. 269). 2, sauce, soup, seasoning. 3, anything seasoned, a made dish. 4, destroying, destruction. 5, mud, mire. 6, sin. ಸೂದಕರ್ಮ sūda-karma. A cook's work, cooking. (J. 26, 55).

ಸೂದನ ಸūdana. Destroying; destruction, killing, slaughter. See e. g. ನಮುಚಿ, ಬಲ, ತಮ್ಮರ.

ಸೂದಾಗಾರ sūda-āgāra. = ಸೂದಾರ. A kitchen.

ಸೂದಾಧ್ಯಕ್ಷ sūda-adhyakṣa. A superintendent of cooking, an overseer of the kitchen.

ಸೂದಾರ ಸūda-āra. 1. Thh. of ಸೂದಾಗಾರ. (Bh. 4, 4, 38).

ಸೂದ್ರ ಸūdra. Thh. of ಸೂದ್ರ. (My.).

ಸೂದ್ರಗತಿ ಸūdra-giti. A sūdra woman (My.).

ಸೂದ್ರತಿ ಸūdr̥iti. = ಸೂದ್ರಗತಿ. (My.). ಬೆನ್ನಿವ ಮನೆಗೆತ್ತ ಮುನ್ನ ತೋರಣ ಯಾಕೆ? ಸನ್ನ ಸೂದ್ರತಿಯೊಡನಿರುವ ದ್ರಾಹ್ಮಣಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಯಾಕೆ? (Sp.).

ಸೂನ ಸūna. Born, produced. 2, blown, blossomed, huddled. 3, bringing forth, parturition. 4, a blossom, a flower. See ಪ್ರ.

ಸೂನಕ ಸūnaka. = ಸೂನ. See ಪ್ರ.

ಸೂನಗಿ ಸūnagi. = ಸೂನಗಿ, ಸೂನುಗಿ. A kind of knife or sword (Bh. 7, 4, 10).

ಸೂನಂಗಿ ಸūnangi. = ಸೂಲಂಗಿ. (Thh. of ಸೂಲಿಕೆ). The flower-stalk of the sugar-cane (My.; Śi. 164).

ಸೂನಿ ಸūni. A butcher. (R.).

ಸೂನಿಕ ಸūnika. = ಸೂನಿ. (Sk.).

ಸೂನಿಗಿ ಸūnigi. = ಸೂನಗಿ, etc. (Bh. 3, 18, 29).

ಸೂನು ಸūnn. A son; a child, offspring; a daughter's son; a younger brother. 2, the sun. 3, a daughter.

ಸೂನುಗಿ ಸūnugi. = ಸೂನಗಿ, etc. — ಸೂನುಗಿಗತಿ. -ಕತಿ. = ಸೂನುಗಿ. (Riv. 6, after 11).

ಸೂನ್ಯತ ಸūnṛita. Agreeable, pleasant and at the same time true; brisk, lively (ವಿವಕ್ಷಿತ, ಭೇದ Nn. 133; ಸಾಕ್ಷಾತ್, ವಿಟ 113).

ಸೂನಿ ಸūnē. 1. Any place where animals are killed or sacrificed; any place or utensil in a house where animals are liable to be accidentally destroyed (see ಪಂಡ); a slaughter-house, shambles. 2, the uula or soft palate.

ಸೂನಿ ಸūnē. 2. A daughter.

ಸೂನಿಗಾರ ಸūnē-gāra. A butcher (ವೈತಂಸಿಕ, ಕಾಟಕ, ಮಾಂಸಿಕ Nr.; ವೈತಂಸಿಕ, ಕಾಟಕ, ಸೂನಿಕ Hā., o. r. ಕಾಟಕ; Bp. 24, 21; 25, 31).

ಸೂನ್ಯದ su-unmada. Quite mad, orszy. (Colebr.).

ಸೂನ್ಯದ su-numāda. = ಸೂನ್ಯದ. (Colebr.).

ಸೂಪ ಸūpa. = ಸೂಪ. Sauce, condiment, soup, broth; split pease; a cook.

ಸೂಪಕಾರ sūpa-kāra. = ಸುಪಾರ. A cook (ವಲ್ಲವ, ಸೂಪ, ಭೂಪ ಗರ್ವ ಅಡಿಗಿಯವಂ Mr. 269).

ಸೂಪಕಾರಕಿ sūpa-kāraki. N. of a plant (ಕೊಣ್ಣು ಸು Mr. 191, o. r. ಸೂಪಕಾರಕಿ).

ಸೂಪಧೂಪನ sūpa-dhūpana. Asa fetida. (R.).

ಸೂಪರ್ಲಕ್ಕಿ sūparlakkī. Tbh. of ಕೂಪರ್ಲಕ್ಕಿ. (My.).

ಸೂಪಕಾಸ್ತ್ರ sūpa-kāstra. A book on cookery (My.).

ಸೂರ್ಯ sūry. 1. = ಸುರ್ಯ 1. (Bp. 3, 13).

ಸೂರ್ಯ sūry. 2. = ಸುರ್ಯ 2. (J. 6, 32).

ಸೂಯ sūya. Expressing the soma juice (as a sacrificial act, see ರಾಜ-).

ಸೂಯಾಣ sūyāṇa. Tbh. of ಕೂಯಾಣ (Śmd. 382).

ಸೂರ್ ಸುರ. ಸೂರು. = ಕೂರು 2. (ವರೇಶ, ನೀರು, ವಟು ಪ್ರಾಪ್ತ Nr., Hla.; ವರೇಶ Mr. 200; My.; Si. 111; cf. the T. a. ಸೂದಗ). ಸೂರ್ಗ (Śmd. 51; V. 39, 18). — ಸೂರವಟ್ಟು. A long piece of wood fastened to the border of a shelving roof (My.).

ಸೂರ ಸುರ. The sun (ಪ್ರಾಪ್ತ Ūt. I, 31).

ಸೂರಣ sūraṇa. = ಕೂರ್ಣ 2, ಕೂರಣ, ಸುರಣ, ಸುರ್ಣ No. 6. (Nr.; ಕನ್ನ, ಸಮ್ರ Mr. 137; ಸುರಣಗಡ್ಡೆ G.). ಸೂರಣದ ದಣ್ಣು (ಕಾರ್ Śmd. I).

ಸೂರತ ಸು (i. e. su)-rata. Well disposed towards, compassionate, tender; tranquil, calm.

ಸೂರತಿ sūratī. = ಸೂರ್ತಿ, etc. (My.).

ಸೂರತೆ sūratē. A tractable cow.

ಸೂರಸೂತ sūra-sūta. Charioteer of the sun: Aruṇa, the dawn.

ಸೂರಿ sūri. A wise or learned man (ವಿದ್ವಾಂಸ Śmd. 133, 294 Cm.; Mr. 223). — ಸೂರಿನ. Scholars (Nn. 3; Bhn. 2).

ಸೂರಿಗೆ sūrigē. = ಸುರಿಗೆ. See ಮೊಗ.

ಸೂರಿವಾನ sūripāna. = ಸೂರಿವಾನ, ಸೂರ್ಯವಾನ. A round and perpendicular parasol or fan, carried before a prince or an idol (My.; Tē. ಸೂರಿವಾನು, ಸೂರ್ಯವಾನು).

ಸೂರಿಯ sūriya. Tbh. of ಸೂರ್ಯ. (Rām. 3, 12, 24). — ಸೂರಿಯಸೂನು. Sngriya (Rām. 4, 4, 16).

ಸೂರು sūru. Tbh. of ಭೂರು. — ಸೂರುಕತ್ತಿ. (ಭೂಕೆ, ಅಸಿಧೇನುಕೆ, etc. Si. 290).

ಸೂರುಳ್ ಸುರುಳ್. 1. = ಸೂರುಳು 1. To swear, to utter a solemn declaration (ತಪಃ Śmd. Dh.; T. ಚೂರು, M. ಚುರು; T. ಚೂರ್, an oath). P. p. ಸೂರುಳ್ಳು (Ūpr. 8, after 60).

ಸೂರುಳ್ ಸುರುಳ್. 2. = ಸೂರುಳು 2. An oath (ತಪನ, ತಪಃ Nr.; ಪ್ರತ್ಯಯ Nr., Mr. 493; ಪಾಠ, ಭೃತ Kn. 64; Ūpr. 8, 61; see a. ಮಜ್ಜಾಸಾರಿ). — ಸೂರುಳು. — ತಪು To swear (Riv. 11, 167).

ಸೂರುಳಿಸು sūruḷisu. To swear, to utter with a solemn declaration; to make a solemn promise (Abh. P. 15, after 72; Bp. 43 sum.; Riv. 11, 166).

ಸೂರುಳು sūruḷu. 1. = ಸೂರುಳ್ 1. P. p. ಸೂರುಳಿದು (Bh. 1, 6, 3).

ಸೂರುಳು sūruḷu. 2. = ಸೂರುಳ್ 2. (ಸಿರಿ, ವೆವಸ್ತೆ Nn. 150; ವೇರಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ 152, o. ra. ಪ್ರಮಾಣ, ಪ್ರಮಾಣ; ಸಮಾಧ, ಭೃತ 156; ಸಾಕ್ಷಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಕರಣ 162, o. r. ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುವುದು).

ಸೂರುಳಿನಲ್ಲಿ (Nn. 150, 156). — ಸೂರುಳು ಮಾಡು. To swear (Bh. 1, 6, 7).

ಸೂರಿವಾನ sūripāna. = ಸೂರಿವಾನ. (My.).

ಸೂರಿಯೆ ಸುರಿಯೆ. = ಸೂರ್. — ಸೂರ್ ಮಾಡು. = ಸೂರ್ ಕೊಡು (G. 340).

ಸೂರಿಯೆ ಸುರಿಯೆ. Plundering, pillaging, ransacking; plunder, spoil (Ūpr. 7, 101; Bp. 26, 2; Bh. 2, 4, 12; My.; Tē. ಚೂರ್, T. ಚೂರ್; cf. ಸುರಿ 1). See ಕೊಡು. ಬಲ್ಲಿದ. ಕೊಡುಯವರು ಕೊಡುಗತ್ತರು, ಸೂರಿಯವರು ಸೂರಿಯವರು (Priv.). — ಸೂರಿಯೆ ಕೊಡು = ಸೂರಿಯು ಕೊಡು ಕೊಡು ಕೊಡು (Priv. 3, 30). — ಸೂರಿಯು ಕೊಡು. To give as spoil: to give lavishly, to lavish, to squander. ಎನುಕು ಕೊಡು ಮಂಥುರಂ ಸೂರಿಯೊಟ್ಟು (Śmd. 73, 282). — ಸೂರಿಯು ಕೊಡು = ಸೂರಿಯು. (Bp. 54, 73; B. 5, 42). — ಸೂರಿಯು ಕೊಡು. To plunder; to take or acquire by force (Bp. 4, 13; 24, 51; 25, 15; Riv. 13, 25; J. 5, 36; 12, 4; Bh. 2, 4, 8). — ಸೂರಿಯು ಮಾಡು. To plunder, to ransack (My.). — ಸೂರಿಯು ಮಾಡು. — ಮಾಡು. To be plundered or ransacked. ಮೆದೇ ಹುಲ್ಲು ಸೂರಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಹಿಮ್ಮುಗಿಗಿಲ್ಲ ಹುಲ್ಲು. — ಸೂರಿಯು ಮಾಡು ಮೇಲೆ ಮಾಡು ಮಾಡು (Priv.). — ಸೂರಿಯು ಮಾಡು. — ಮಾಡು = ಸೂರಿಯು. (J. 10, 11). — ಸೂರಿಯು ಮಾಡು. — ಮಾಡು. To give up to be plundered or ransacked (J. 8, 3). — ಸೂರಿಯು ಮಾಡು. To be plundered or ransacked. ಕೂಡುವ ಕುಲಗಿರಿಯನ್ನೇ, ತವರೊಳಗಿರು, ದೇವಿಯು ಹನಿ ನಿದನೆ ಬಿಳಿದ ಹೊಲ ಸೂರಿಯು ಹೋಗುತ್ತ (Bp.). ಸುಟ್ಟಿತ್ತು ಮಾಡುವದೊಳಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಸೂರಿಯು ಹೋಗುತ್ತ. — ಸೂರಿಯು ಹೋಗುತ್ತ ಎನಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Priv.).

ಸೂರಿಯೆ ಕೊಡು ಸುರಿಯೆ ಕೊಡು. A man who gives lavishly or bestows with profusion (Bh. 7, 2, 9).

ಸೂರಿಯೆ ಗೊಡು ಸುರಿಯೆ ಗೊಡು. A plunderer (Bh. 7, 2, 9; 28; Dp. 138, 5).

ಸೂರಿಯೆ ಸುರಿಯೆ. = ಸೂರಿಯೆ, ಸೂರಿಯೆ. Made or produced in Surat (My.; Tē.). Cf. ಸುರಿಯೆ 1. — ಸೂರಿಯೆ ಮುತ್ತು. A sea pearl from Surat (My.). — ಸೂರಿಯೆ ಮಾಡು. A Surat soap (My.).

ಸೂರ್ಯ sūrya. = ಸೂರ್ಯ. (ಮೊದಲು Mr. 209).

ಸೂರ್ಯಕರಣ sūrya-karaṇa. = ಸೂರ್ಯಕರಣ. See ಕರಣ.

ಸೂರ್ಯ sūrya. = ಸೂರ್ಯ. (ದೇವತೆ ಪ್ರಮಾಣ Mr. 13).

ಸೂರ್ಯ sūrya. A brass or iron image, statue or pillar.

ಸೂರ್ಯ sūrya. = ಸೂರ್ಯ. The sun (ನೇರವ್ Śmd. 1; ಸೂರ್ಯೋ Ūt. 1, 46; ಪ್ರಾಪ್ತ, ನೇರವ್, ಅಗಸವಣಿ, ಸೂರ್ಯೋ Ūt. 14, Kk. 11b). 2, the sun reckoned as one of the twelve ādityas or emblems of the sun in the twelve months of the year; the sun moves through the sky as a chariot drawn by seven ruddy horses or mares (ಸೂರ್ಯೋ). 3, N. of a peasant (Ūpr. 3, 86-88). 4, N. of a metrical foot (Ūh.). 5, the sun regarded as a planet (Ūh.). 6, the number 12. ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲೆ ಸುರಿಯೆ ಪರಿವರ್ತನೆ (ಮುಟ್ಟು ಕೂಡಿದರೆ) ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ವಿದುವರು (Priv.).

ಸೂರ್ಯಕಾಂತ sūrya-kānta. Sun-crystal; crystal (ಪ್ರಾಪ್ತ Ūt. ನೇರವುಗಲ್, ಬಿಸುಗಲ್ ಕೊ.).

ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ sūrya-kānti. Sun-light, sun-shine 2, the sun-flower, a native of tropical America, Helianthus annuus Linn. (Bk. & Pl.; Mhr. ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ).

ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ sūrya-grahana. A solar eclipse. (C.).
 ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಜಗದ ಜಕ್ಕಣ್ಣ sūryagṛhaṇajagad jakkanna. N. (Bp. 56, 41).
 ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರವಾದ್ಯಗರು sūrya-čandra-vādyagaṛu. Two kinds of tabours of which the one is round like the sun and the other has the form of the half moon (My.).
 ಸೂರ್ಯತನಯ sūrya-tanaya. Śani, the planet Saturn. 2, Yama (My.). 3, Karna. 4, Sugriva. 5, Varna.
 ಸೂರ್ಯತನಯ sūrya-tanayē. Daughter of the sun: the river Yamunā.
 ಸೂರ್ಯನಕ್ಷತ್ರ sūrya-nakṣatra. That nakṣatra in which the sun happens to be. (R.).
 ಸೂರ್ಯನಮಸ್ಕಾರ sūrya-namaskāra. Prostration (on Sunday) to a kind of altar (pīṭha) on which oblations are put in honour of the rising sun (My.).
 ಸೂರ್ಯಪಾನ sūrya-pāna. Sun-drinking or enjoying. 2, the sun-flower (Z.). 3, = ಸೂರಿಪಾನ, q. v. (R.).
 ಸೂರ್ಯಪುಟ sūrya-puṭa. An application of the sunbeams, a heating or drying (as of a chemical or medical preparation) by exposure to the sun (My.; Mhr.).
 ಸೂರ್ಯಪುತ್ರ sūrya-puṭra. = ಸೂರ್ಯತನಯ. (My.).
 ಸೂರ್ಯಬಿಂಬ sūrya-bimba. The disk of the sun. (My.).
 ಸೂರ್ಯಮಂಡಲ sūrya-maṇḍala. The orb or disk of the sun. (My.).
 ಸೂರ್ಯಲೋಕ sūrya-lōka. The world or heaven of the sun, a region or space supposed to exist round the sun, constituting a heaven of which the sun is regent. (My.).
 ಸೂರ್ಯವಂಶ sūrya-vamśa. The family or race of the sun, the solar race of kings, the royal dynasty of Rāma-čandra, king of Ayōdhyā. (My.).
 ಸೂರ್ಯವೃಕ್ಷ sūrya-vṛkṣa. The plant Calotropis or Asclepias gigantea (ಎಕ್ಕದ ಗಿಡ Si. 141).
 ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ sūrya-siddhānta. A celebrated astronomical text-book. (My.).
 ಸೂರ್ಯತಪ sūrya-ātapa. The heat or glare of the sun, sun-shine (ಬಿಸಿರ ಸ್ಮ. 15).
 ಸೂರ್ಯವರ್ತ sūrya-āvarta. The plant Cleome viscosa. 2, a kind of sun-flower, Helianthus indicus. (R.).
 ಸೂರ್ಯಸ್ತ sūrya-asta. Sun-set. (My.; B. 5, 805).
 ಸೂರ್ಯಸ್ತಮಯ sūrya-astamaya. Sun-set (My.).
 ಸೂರ್ಯಸ್ತಮಾನ sūrya-astamāna. Sun-set (My.).
 ಸೂರ್ಯಸ್ತಸಂಗಮ sūrya-indu-saṅgama. Conjunction of sun and moon, the day of new moon.
 ಸೂರ್ಯೋದಯ sūrya-ndaya. Sun-rise. (Bp. 37, 54; J. 7, 12; B. 5, 805).
 ಸೂಲ ಸ್ತೃ. = ಸೂಲೆ q. v., etc., ಸೂಲು 1. Pregnancy (especially of oows). ಹಲವು ಸೂಲಾವು (ಪರೇಮ್ಪುಕೆ, ಪ್ರತುರವು ಸೂಲೆ Hiā.). ಹಲವು ಸೂಲಾಕರು (ಪರೇಮ್ಪುಕೆ Mr. 181).
 ಸೂಲ ಸ್ತೃ. 1. Tbh. of ಸೂತ 1. Child-bearing, bringing forth (it may, however, be the genitive of ಸೂಲು 1 in B. 2, 37). ಬಾಡಿಯು ಒಂದೇ ಸೂಲ, ಒಂದೇ ಗೊನೆ ಕಯುತ್ತದೆ (the comma is in the print, B. 2, 37).
 ಸೂಲ ಸ್ತೃ. 2. Tbh. of ಸೂಲ (Smd. 385 Mdb.; B. 2, 26).
 ಸೂಲಗಾತಿ ಸ್ತೃ-gāti. = ಸೂಲಗತಿ. (My.).
 ಸೂಲಗಿತಿ ಸ್ತೃ-gliti. A woman that assists other women in childbirth, a midwife (ಸೂಲಗತಿ Mr. 308).

ಸೂಲಂಗಿ ಸ್ತೃ-āngi. = ಸೂಲಂಗ. (My.). ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಸೂಲಂಗ ಹೊದಿಸಿ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಸೂಲಿ ಸ್ತೃ. See ಬಿಳೇ ಸೂಲಿಗಡ.

ಸೂಲಿಕೆ ಸ್ತೃ-likē. Tbh. of ಸೂಲಿಕೆ. A spear, a spike (Bh. 6, 3, 20).

ಸೂಲು ಸ್ತೃ. 1. = ಸೂಲೆ, etc. (My.). ಸೂಲು ತಪ್ಪಿದರೆ ಗೊಡ್ಡೇ (Prv.). ಕತ್ತೆಗಳು ಸೂಲಿಗೆ ಒಂದೇ ಮದೆಯ ಕೊಡುವವು (B. 5, 17).

ಸೂಲು ಸ್ತೃ. 2. = ಉಸಲು, etc. Breath, etc. (Bh. 3, 19, 1; My.).

ಸೂಲೆ ಸ್ತೃ. Tbh. of ಸೂಲೆ. (My.).

ಸೂವ ಸ್ತೃ. Tbh. of ಸೂವ (Smd. 342).

ಸೂವೆ ಸ್ತೃ-ahē. = ಸುಖ 1. A mother.

ಸೂಸಕ ಸ್ತೃ-saka. A trinket or other ornament for the forehead, a jewel or a golden or other trinket, etc. worn below the partition of the hair (ಪತ್ರಪಾತ್ಯೆ, ಲಲಾಟಿಕೆ Nr.; T. ಚೂಟು, an ornament for the forehead; cf. ಸೂಸು 1). See Ūpr. 6, 47; 7, after 92; Grj. 3, after 91; 10, 43; Bp. 4, 40; 5, 25; 12, 20; Rāv. 8, after 5; 10, after 31; Rām. 1, 7, 14; 1, 13, 4.

ಸೂಸಲ್ ಸ್ತೃ-sāl. Breaking forth, appearance (of a smile, J. 30, 11); etc. 2, a kind of dish. ತಿಲಾದನ ಎಣ್ಣೆ ಎಕ್ಕ ಹುಗ್ಗೆ; ಸೂಸಲೆಸ್ತೃ, ಎಕ್ಕುರು Nr.). — ಸೂಸ ಲಹಮು. Rice flour pastry laid on a plantain or other leaf strewn with jaggery and sesamum powder, folded and hoiled in steam; when ready and opened, it crumbles or falls into small pieces (My.).

ಸೂಸಿಕೆ ಸ್ತೃ-sikē. The act of showing forth or exhibiting (Rām. 6, 55, 15).

ಸೂಸು ಸ್ತೃ-su. 1. To come forth, to break forth, to appear, to issue, as breath (Rāv. 5, 117), as sweetness in singing (Siv. 2, 40), as laughter or smiles (Bp. 33, 18; J. 11, 10; 19, 21), as sounds of joy (Bp. 37, 21), as sparks from a fiery arrow (J. 13, 12), as fire (Bh. 1, 20, 60), as lustre from the eyes of women (J. 33, 22), as brain out of the head (Abh. P. 13, 68); to flow, as tears (Ūpr. 5, 181; Abh. P. 4, 25), as blood (Abh. P. 13, 47; Rāv. 13, 96; J. 25, 40), as honey-drops from a lily (Abh. P. 4, 25), as a stream of water (J. 3, 9); to shower (v. i.), as a rain of gold or of nectar (Bp. 9, 33; 23, 41); to drop, as water-drops or hoar-frost (Rāv. 9, 24, 29); to run over, as the water of a tank (Ūpr. 5, 42), to be shed, to spill, as the water of a vessel (Bp. 10, 2); to be shed, thrown off or cast, to drop, as the tail-feathers of a peacock in a gale (Ūpr. 2, 83), as points off the filament of flowers (Ūpr. 3, 103); to fall out of, as an eye ball out of its orbit (Abh. P. 13, after 54); to get loose, as the pole of a carriage (Abh. P. 13, 69); to become disheveled,

as hair (J. 22, 26); to go away or disappear, as desire or fatigue (Bp. 29, 18; 59, 15); to be scattered or fly about, as sparks (Bh. 1, 20, 61); to spread about (v. i.), as fame (Bp. 54, 84); to disperse (v. i., Bh. 3, 13, 25). ಇರ್ಲಿವರಗುಮ್ ಇನ್ದ್ರಗೋಪಮುಂ ಸೂಸಿದುವದ್ದದಿಂ (142. 166). 2. to emit, as the moon does ambrosia (Śiv. 1, 41), as a face does beams (Rāv. 6, 133), as sighs (J. 19, 17); to cause to break forth, to let appear, as the nectar of a smile (J. 15, 45); to cause to flow, as water (Abh. P. 1, 103), as honey (Rāv. 2, 89); to cause to fall, to shower (v. t.), as a rain of dust (J. 10, 8), as rain (J. 15, 17), as arrows (J. 22, 18); to sprinkle about, as water-drops (J. 19, 84); to let drop, as a loose hair-knot its flowers (Rāv. 7, 17; J. 11, 19); to scatter or throw about, as fibres of the lotus-stalk (Rāv. 6, after 24); to throw, as sēsē (J. 8, 12; ಪಂತ್ಯಾಗ ಸಿಮ್ಧ. Dh.; ಇಳಿಯ, ಸಿವ್ವುಸು Kk. 69, ಸಿಮ್. 35; cf. ಸುಂ 1). ಎತ್ತಂ ಸುಧಾಸೌಧಮಂ ಸೂಸುವ ಚನ್ದ್ರಂ ತಾನೆ ಮೇಲ್ ಪುಟ್ಟಿಸಿದನೆ ಅತಿಜಡಂ ಭಾಸ್ತಂ (ಸಿಮ್ಧ. 127). ಸೂಸುತುಂ ನದನದ್ಯಜ್ಜಲಂಗಳಂ (280). ಆನನದಲಿ ಉಮ್ಮುವದು, ಸೂಸುವದು ದಾಯಲ್ಲಿ (a syringe, Sp.). — ಸೂಸಾಟಿ. — ಆಟಿ. Being scattered, sprinkled, etc.; soattering, sprinkling, etc. (ಸೀದುವುಳ್ ಸಾ.; Kk. 51; ಸಿಮ್. 61; ಸಿವ್ವುಸು ಸಾ.).

ಸೂಸು ಸುಸು. 2. Being scattered, thrown about sprinkled, etc. (ಪಂಕ್ತೀರ್ಒ ಓ. I, 89); the act of showing forth or exhibiting (Rām. 5, 16, 44); etc. — ಸೂಸುಗೂಡ್. — ಕೂಡ್. Boiled rice that is thrown about (Rāv. 5, after 114). — ಸೂಸುನೀರ್. Dropping water (Ūpr. 2, 20). — ಸೂಸುವೆಳಗು. — ದೆಳಗು. Spreading lustre (Rāv. 5, after 19).

ಸೂಸು ಸುಸು. 1. Thh. of ಸೂಸು. (My.; Tē.).

ಸೂಸು ಸುಸು. 2. To drive or scare away (My.). ಸೂಸುತ್ತು (ಸೂಸುವದು ಓ. II, 111).

ಸೂಸು ಸುಸು. 1. ಸೂಸು. A loud sound, noise (cf. ಸು ಸು; Mhr. ಸೂರ, a note in music; a tune; air breathed through the nostril). See Bp. 6, 10; 28, 46; Bh. 1, 8, 1; ನಿಪು, ಲಗ್ನಿ. — ಸೂಸುಯ್. To make a loud sound, to noise (J. 12, 5). — ಸೂಸುಯ್. A loud sound or noise to come about (J. 4, 80).

ಸೂಸು ಸುಸು. 1. Thh. of ಸೂಸು. See ಸೂಸುವಾನೆ.

ಸೂಸು ಸುಸು. 2. ಸೂಸು. — ಸೂಸುಗೇರಿ. — ಸೂಸುಗೇರಿ. (My.). ತಾನು ಗರ್ಜಿ ಆದರೆ ಸೂಸುಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟು (Prv.).

ಸೂಸುಗಾಡು ಸುಸು-ಗಾಡು. ಸೂಸುಗಾಡು. (My.).

ಸೂಸುಗಾಡುಕೆ ಸುಸು-ಗಾಡುಕೆ. ಸೂಸುಗಾಡುಕೆ. (My.).

ಸೂಸುವಾನೆ ಸುಸು-ಪಾನಿ. Thh. of ಸೂಸುವಾನೆ (ಸಿಮ್ಧ. 376).

ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಸುಯಿಸು. To make a loud sound (as certain musical instruments), to noise (Rāv. 6, after 11).

ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಸುಯಿಸು. 1. = ಸೂಸುಯಿಸು, ಸೂಸುಯಿಸು. To noise, etc. (Grj. 10, after 79; J. 13, 18; Bh. 3, 2, 3).

ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಸುಯಿಸು. 2. = ಸೂಸುಯಿಸು. To beat (cf. Bh. 31; Bh. 8, 23, 3).

ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಸುಯಿಸು. 1. = ಸೂಸುಯಿಸು, etc. To noise (Bh. 3, 19, 48; 5, 11, 34; 6, 4, 101; 7, 10, 17; Rām. 1, 38).

ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಸುಯಿಸು. 2. = ಸೂಸುಯಿಸು. To beat (Bh. 7, 10, 17; 8, 24, 49; 8, 26, 15).

ಸೂಸು ಸುಸು. = ಸೂಸು. 2. Thh. of ಸೂಸು. A harlot, a prostitute (ರೂಪಾಚರ, ವೇಶ್ಯ, ಗಣಿಕೆ, ಗಣ್ಯಾಂಗನ, ಕ್ಷುರ್ದಿ Hā; ವೇಶ್ಯ. 805; ಗಣಿಕೆ, ಕಾಮುಕೆ Nn. 98; ಭೋಗ್ಯ, ಕಾಮುಕೆ 112; ಪುರ Bh. 63; ಅಪ್ಪುಕೆ 81. 65; ವಾರಪ್ಪಿ, ಗಣಿಕೆ, ವೇಶ್ಯ, ಮದುವೆ 188; Ū. Bp. 47, 12; Bp. 42, 13; 53, 12; Bh. 3, 13, 13 Rām. 1, 5, 27; J. 6, 35; C.; M. ಸೂಸು, T. ಸೂಸು; according to ಸಿಮ್ಧ. 140 it might be a true Dravid word; cf. ಸು. 1?). ಸೂಸುಯಿಸು or ಸೂಸುಯಿಸು (ಸಿಮ್ಧ. 140). ಸೂಸು ಮೊತ್ತ (ಗಾಣಿಕೆ Hā.). ಸೂಸುಯಿಸು (ವೇಶ್ಯಾಲಯ M. 19). ನಾಟ್ಯಭಾವೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಸು ಅಪ್ಪುಕೆ ಎನಿಸು (Rr.). ಸೂಸು ವಾಕ್ಯ (ವೇಶ್ಯ. 81. 106); ಜನರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡುವ ಬಟ್ಟೆ ಇದಾದ ಸೂಸು (ವಾರಮುಟ್ಟಿ 188); ಸೂಸುಯಿಸು ಗುಟ್ಟು (ಗಾಣಿಕೆ 189); ಸೂಸುಯಿಸು ಅರಿತೊಡೆಗಳ ವಂಗೂ ಮುತ್ತು ಬಟ್ಟೆ (ಸೂಸು 224). ಅತ್ತಿಗಿಡಕೂವಿಲ್ಲ, ಕತ್ತಿಗೆ ಕೊಡು, ಹತ್ತಿರು ಹೊಕ್ಕಿ ಯಿಲ್ಲ; ಸೂಸಿಗೆ ಸಕ್ಕವಿಲ್ಲ (89). ಅಲಕ್ಕಿ ಹೂವಿಲ್ಲ, ಸೂಸು ಯಿಲ್ಲ, ಜಾಲಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಗಿಟ್ಟಿಲ್ಲ; ದೇವರು ಸೂಸಿಲ್ಲ (89). ಪು ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಸುಮಗಾಡಿಗೆ ಹೋದ ಹಣ. — ಸೂಸು ಬಾಳು, ಸುಂಕದವ ತಿರುಗದೆ ಕೆಟ್ಟು. — ಸೂಸು ಬನ್ನರೆ ಅವು ಹಕ್ಕಿ. — ಸೂಸು ಮುದ್ದಾಗಿ, ತೀಲ ಹಿಡು ಕೊಟ್ಟನೆ. — ಸೂಸು ಮುದ್ದಾಗಿ ಕೊಡುವ ವರು. — ಸೂಸು ಮುದ್ದಾಗಿ ಹೋಗಿತೆ ಆದರು. — ಸೂಸು ಯೋಗಿ ಪು ತಿ? ದೊರೆ ಯಾರಿಗೆ ಅವು? — ಸೂಸು ಕೆಟ್ಟನೆ ಹೋಗು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ. — ಹಾದಿಗೆ ಕಡಗು, ಸೂಸಿಗೆ ದಿವಗು. — ದೊಡ್ಡ ಸೂಸು. ಸೂಸಿಗೆ ಕರುನಿಲ್ಲ. — ಸನ್ನೆ ಸೂಸುಯಿಸು, ಮನೆ ಹೊಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟು. — ಸೂಸುಯಿಸು ಬಾಗಲಲ್ಲಿ ಅನೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸ್ವ. — ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಬೇದಾರ, ಹಾದರಿಗಿತ್ತಿ ಮಗ ಹವಾಬಾರ (Prv.). See sū. a. K. ಕೂಮೆ; Prv. a. ತನ್ನೆ, ಮಗು, ಮೂಸು — ಸೂಸು. An associate of harlots (Ūpr. 8, 53). — ಸೂಸುಯಿಸು. To have intercourse with harlots (Bp. 11, 56; 13, 11; 12. 8. 49. 50. 51; 28, 19; V. 9, 32. 33. 34). — ಸೂಸುಯಿಸು. — ಕೆಟ್ಟು. Intercourse with harlots, whoredom (V. 1, 108 3). — ಸೂಸುಗೇರಿ. — ಕೇರಿ. = ಸೂಸುಗೇರಿ. A street or an abode of harlots (ವೇಶ್ಯ, ವೇಶ್ಯಾಂಗನಸಮಾಕ್ರಯ Rr.; Ūpr. 3, 108 & 44; Rām. 5, 8, 72). — ಸೂಸುಯಿಸು. A small tree, Pavetta indica L. (St. & Pl.). — ಸೂಸು. A whore's son (My.). 2, a dancing-master (My.). — ಸೂಸುಯಿಸು. A harlot's house (My.). ಸೂಸುಯಿಸು (Bp. 11, 16). ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಸು-ಗಾಡು. = ಸೂಸುಯಿಸು. A whore's house (My.). ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಸು-ಗಾಡುಕೆ. = ಸೂಸುಯಿಸು. Whoredom (My.). ಸೂಸುಯಿಸು ಸುಸು-ಗಾಡು. The state of a whore (Bh. 3, 13).

ಸೂಸು ಸುಸು. ಸೂಸು. A time, a turn; a season (ವಾರಿ ಸಿಮ್ಧ. 1; Ū. I, 45; M. ತುರುತ್ತು, cf. ಸೂ. 1; Abh. P. 14, after 31); wandering about. ಕ ಸೂಸುಯಿಸು, ವಾ ವಾಸವರ್ಷಂ (ಸಿಮ್ಧ. 1). ಕ ಸೂಸುಯಿಸು (133). ಕೂಸುಯಿಸು ಪದನೀರದು ಸೂಸು ಉದ್ದಿಂಪದು (280). ದು ಎದ್ದುಕೊಳ್ಳು ಅದ ಸೂಸುಯಿಸು (242). ಫಲದಿಂ ಮುಟ್ಟುಗೊ ಸೂಸುಯಿಸುಯಿಸು ಅದಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದಂ ಹಾಮುಕ್ಕುಂ (223). ಮನೆಮಾ ಸೂಸುಯಿಸುಯಿಸು ಅಯ್ಯು (265). ಎರಡು ಮೂರು ಸೂಸುಯಿಸುಯಿಸುಯಿಸು.

ದಿತ Hiā. ಸೂರ್ಯ (Grj. 10, 55). ಹಲವು ಸೂರುದಕದೊಳ
ಅಲುಬಿ ಸಕೆ ಸಕೆದೊಗೊಡಂ ಬಿಳಿದಹುದೆ ಕವುಳಿ (Bp. 60, 48).
ಸೂರಾಗಿ (Bp. 60, 61); ಸೂರಾಗಿ (18, 101). — ಸೂರು. — ಅದ.
To know one's turn (Grj. 2, after 106; Rā. 5, after 19;
Sā. 1, after 79); to know the proper moment (Abb. P.
1, 118; Rā. 5, after 11); to know the time (in mnsio,
Rā. 5, after 19). — ಸೂರು ಸುನ್ನು. Colition by turns (Kāvy.
II, 1, 24). — ಸೂರಾರ್. — ಅರ್. The person who wandered
about very much: king Nāla (ನಳ Ū. I, 79). — ಸೂರು
ಗರೆ. — ಕರೆ. = ಸೂರಗರೆ, q. v. ಪುಯ್ಯಲೆ ಕರೆವಂ ಸೂರುಗರೆವನಾ
ಎನಿಕು (Sm. 42). — ಸೂರುನುಡಿ. Talking by turns: con-
versation (ಸರಾಸನ Hiā, Mr. 88). — ಸೂರುಪಾಡು. Chal-
lenge by turns (Rām. 4, 3, 9). — ಸೂರುಪಾನ. Drinking
by turns or repeatedly, carousing (ಮಧುಪಾನ, ಮಧುಕ್ರಮ
Nr.). — ಸೂರುಬಿಟ್ಟು. Bravery by turns: repeated or inces-
sant bravery (Rām. 4, 2, 25). — ಸೂರು. — ಉರು.
Fire or wrath appearing from time to time (Bh. 2, 10,
28). — ಸೂರುನಾಡು. — ಮಾಡು. = ಸೂರುಮಾಡು. (Rām. 6, 50,
12). — ಸೂರಗರೆ. — ಕರೆ. = ಸೂರುಗರೆ. To call at (various)
times: to make proclamation, to bear a verbal com-
munication; to announce that a fight is acceptable or
desired. ಸೂರಾಯ್ತನೆನ್ನು, ಸೂರಗರೆವಂ (Sm. I). ಸೂರಗರೆವನ
ನಡೆ ದೂದವಂ (Ū. I, 45, o. r. ದೂದಂ). — ಸೂರಗರೆ. — ಉರೆ.
To come for one's turn (in any affair, Ūpr. 8, after 83;
8, after 94; Abb. P. 15, after 62). ಪದಮೆಟ್ಟಿದ ಸೂರಗರೆ
ವನ್ನು ಇದುದುಬಲದಾಧಂ ಭುವನೈಕರಾಮನಾ (Sm. 206). —
ಸೂರಗರೆ. — ಪಡೆ. To obtain by turns (Ūpr. 8, 69). — ಸೂರಗರೆ.
Rains that fall by turns (Rā. 8, 112). — ಸೂರಗರೆ.
rep. (Abb. P. 7, 141).

ಸೂರ್ಯಾಯ ಸಲಿ-kyata. The business of a
messenger (Bh. 8, 19, 19).

ಸೂರ್ಯಾಯ ಸಲಿ-kyata. A caller at (various)
times: a crier, one who makes proclama-
tion; a messenger; a herald (ಸೂರಗರೆವಂ Sm.
I; Grj. 2, after 106; Bh. 8, 7, 99). ಅಯ್ಯ, ಅಭಯ ಗೂ
ರ್ಣಸುವನೆ ಅಯ್ಯ ಅರಮನೆಯೊಳಗೆ ಪುಗುವ ಪೂವಮಡುವ ಜಳ
ಮ್ಹಾಯ್ತರ ಸೂರಾಯ್ತರ ಕರಾಯ್ತರ ಕಡಂಗಾಯ್ತರ ಅಜ್ಜಿ ಕಾಯ್ತರ
ರಥನ (Sm. 285, 289).

ಸುಕ್ಕೆ spikka. = ಸುಕ್ಕೆ. (Colebr.).

ಸುಕ್ಕೆ spikva. The corner of the mouth (ಕಟವಾಯ Mr. 818).

ಸುಕ್ಕೆನೆ spikvani. = ಸುಕ್ಕೆ. (Sk.).

ಸುಗ್ಗ spiga. A short javelin or arrow.

ಸುಗಾಲ spigāla. = ಸುಗಾಲ. (Sk.).

ಸುಜೆ spij. Creating; a creator. See ಎತ್ತ.

ಸುಜೆಕಾಕ್ಕುರ spijika-kahāra. = ಸರ್ವಕಾಕ್ಕುರ. (Colebr.).

ಸುಜೆಯನು spijiyin. = ಸುಜನು. (Sā. 1, 17).

ಸುಜೆನು spijisu. To let go, to let loose; to emit. 2, to
create, to produce, to make (Rām. 5, 2, 17).

ಸುಗರೆ spigā. A hook for driving an elephant. 2, a hatchet
(ರೋಹಿತ, ಕೊಡಂ Nn. 86).

ಸುಗರೆ spigikē. Saliva, spittle, slaver.

ಸುಗರೆ spigikē. = ಸುಗರೆ. (Sk.; G.).

ಸುತ spita. Gone, proceeded, flowed, moved. See ಪ್ರ., ಎ.,
ಸಂ.

ಸುತಿ spiti. Gliding, going, proceeding; a road, a path. See
ಕು., ಪ್ರ.

ಸುವಾಟ spipāta. A kind of measure.

ಸುವಾಟ spipāti. A kind of measure. 2, = ನದೀತೇಷ (Si.
497); = ನದಿ (G.).

ಸುವಾಟೆ spipātikē. The beak of a bird (Sk.). 2, = ಸುವಾ
ಟ (G.).

ಸುಮರೆ spimara. A kind of animal; a young deer; ದೊಡ್ಡ
ಡವರ ಮೃಗ (Si. 170).

ಸುಪ್ಪ spishā. Let go, let loose; emitted; given away;
abandoned, left; emanated; created, made; joined,
attached, connected; abundant, much, many; ornament-
ed, adorned; ascertained. ಸುಪ್ಪವದಾರ್ಥಗಳು (B. 4, 94).

ಸುಪ್ಪನೆ spishānē. = ಸುಪ್ಪನೆ. (My.).

ಸುಪ್ಪನೆ spishānē. A making, fabrication, forgery, false-
hood (My.). — ಸುಪ್ಪನೆವತ್ತ. A forged document (My.). —
ಸುಪ್ಪನೆವಾಕ್ಯ. False witness (My.).

ಸುಪ್ಪ spishāi. = ಸುಟ್ಟ. Letting go, letting loose, emission;
giving away; emanation; creation; the expansion of
Brahma constituting the universal system; nature,
natural property or disposition. ಭ್ರಷ್ಟದೈವಕೆ ವಾಯು ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ
ಫಲವಿಲ್ಲ; ಸೃಷ್ಟಿಗೀತರನ ಭಜಿಸಿದರೆ ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವೇನ (Sp.).
See Nn. 2. ಸ್ವರ್ಗ 2.

ಸುಪ್ಪಕರ್ತ spishāi-karta. A creator, a maker (B. 4, 89, 144).

ಸುಪ್ಪಕರ್ತನಾದನ್ನಾ ಬ್ರಹ್ಮನು (ಬ್ರಹ್ಮ, etc. Dh.).

ಸುಪ್ಪನು spishāin. = ಸುಪ್ಪನು. (Bp. 1, 13; 51, 49).

ಸೆಕೆ ಸೆಕಾಳೆ. = ಸಗಲೆ, ಸಗಲೆ, ಸಗಲೆ, ಸಗಲೆ, ಸಗಲೆ. Heat;
hot vapour, steam (ಉಷ್ಣ, ವಾಪ Mr. 47).

ಸೆಕೆ ಸೆಕೆ. = ಸಾಕ 2, ಸಕೆ, ಸಜೆ, ಸಾಕ, ಸಜೆ, ಸಗಿ, ಸೇಕ 1 q. v.
(Partly Tbb. of ಸಿಬೆ and of Mhr., H. ಸೇಕ). Heat (My.;
Bp. 17, 19; Rā. 12, 13; Ū. Bp. 19, 81; ಸ್ತೀಷ್ಣ, ಝಳ, ಉಷ್ಣ,
ಗಮ್ಮ G.; Tē.). ಸಕೆಯ ಹವೆ (ದಾಪ್ಪ, ಉಷ್ಣ Si. 439). ಸಕೆ
ಹೆಚ್ಚಾಯಿತೆನ್ನು ಕವುಳಿ ಹೊದ್ದು ಕೊಂಡು (Prv.). — ಸಕೆನಾಡು. A
hot country (B. 2, 2. 37. 51). — ಸಕೆಹವುಳ. A kind of
happala (My.).

ಸೆಕ್ಕು ಸೆಕ್ಕು. = ಸೆಕ್ಕು. To put in, to insert (Bp.
43, 25; Rām. 6, 45, 48; T. ಹರುಗು, ಹೊರುಗು).

ಸೆಕ್ಕೆ ಸೆಕ್ಕೆ. Insertion: a joint (?). ತೊಡೆಯ ಸಕ್ಕೆ
or ತೊಡೆಸಕ್ಕೆ (Sm. 195).

ಸೆಕ್ಕೆ ಸೆಕ್ಕೆ. = ಹಕ್ಕೆ, etc. A ohip, etc. (Bp. 48, 25. 36. 88).

ಯೂವಸ್ತಮ್ಹದ ಸಕ್ಕೆ (ಸ್ತು Nr.).

ಸೆಜೆ ಸೆಕ್ಕೆ. = ಸೆಕೆ, etc. (ಉಷ್ಣ, ದಾಪ್ಪ Hiā; Bb. 4, 4, 55).

ಬೆಣ್ಣೆ ಬೆಂಕಿಯ ಸೆಜೆಗೆ ತಣ್ಣಗಿರ ಬಲ್ಲದೇ? ಹೆಣ್ಣೆದ್ದ ಮನೆಗೆ ಎಡ ತಾಕೆ,
ತಿವಯೋಗಿ ಮಣ್ಣುಮುಸಿಯಾದ (Sp.).

ಸೆಗಣ ಸೆಗಣ. = ಸಗಣ 1, etc. Cow-dung, etc. ಕಡುವಿನ ಸೆಗಣ
(ಎರಣ Kk. 69).

ಸೆಗಣ ಸೆಗಣ. = ಸೆಗಣ, etc. ಕಡುವಿನ ಸೆಗಣ (ಎರಣ ಸಿ.).

ಸೆಗಣ ಸೆಗಣ. = ಸೆಕಲೆ, etc. (ಜಳ, ಉಷ್ಣ Sm. 15). — ಸೆಗಣಗದಿರ.
— ಕದಿರ. The hot-rayed, the sun (ಬೆಂಕದಿರ, etc., ಸೂರ್ಯ
Sm. 14).

ಸೆಗಣ ಸೆಗಣ. = ಸೆಕಲೆ, etc., ಸೆಗಣ. (Bb. 1, 5, 5).

ಸೆಗಣ ಸೆಗಣ. = ಸೆಗಣ, etc. (ಉಷ್ಣ, ಝಳ Kk. 11b; Bh.
6, 5, 34).

ಸೆಗಣ ಸೆಗಣ. = ಸೆಕಲೆ, etc. (Bh. 3, 19, 18).

ಸೆಗೆ ಸೆಗಣ. = ಸೆಕೆ, etc. (G.; Tē.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. = ಸೆಜ್ಜೆ, etc. A tall and stout kind of grass cultivated for its grain, *Holcus spicatus* Roxb. (ಫಾನ್ಸೆ ಸೆಮ. 87; Z.; My.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. = ಸೆಜ್ಜೆ, etc. Tbh. of ತಯ್ಯ (ಸೆಮ. 357). A place of rest or repose, a bed (ತಯ್ಯ, ಪದ್ಯೆ Kk. 30; ಪದ್ಯೆ, ತಯ್ಯ ಸೆಮ. 76; ತಯ್ಯ 87; Ūpr. 6, after 86; 8, 41). 2, a līṅga-box; a box in general (Bp. 3, 26; 18, 31; 22, 7; 38, 47; 43, 26, 83; 47, 46; 54, 69). ಸೆಜ್ಜೆಯ ಮನೆ (ತಯನಸ್ಥಾನ, etc. HIA.; ಗರ್ಭಾಗಾರ, ವಾಸಗೃಹ Nr.). — ಸೆಜ್ಜೆ ಮುನ್ನು. — ತುಮ್ಮು. A box to become full (Bp. 22, 9). — ಸೆಜ್ಜೆ ಮನೆ. = ಸೆಜ್ಜೆ ಮನೆ, ಸೆಜ್ಜೆ ವನ. A sleeping-apartment; a dormitory (ಪಕ್ಕೆ ಸೆಮ. 79). — ಸೆಜ್ಜೆ ಮೂಡ. An upstairs-room used for sleeping (V. 5, 7). — ಸೆಜ್ಜೆ ವನ. = ಸೆಜ್ಜೆ ವನ, ಸೆಜ್ಜೆ ಮನೆ. (ಸೆಮ. 387; Ūpr. 7, after 69; 8, after 60 & 94; Grj. 2, after 106; Rāv. 11, after 1). — ಸೆಜ್ಜೆ ವಳ. (ಸೆಮ. 234). A guardian or superintendent of (a king's) sleeping-apartments; a man who has the charge of, or waits at, their door (ತಯ್ಯಗೃಹ ರಕ್ಷಕನೇ; ಸೆಜ್ಜೆ ವಾಹಿತ Kk. 37; ಸೆಜ್ಜೆ ವಾಹಿತ ಸೆಮ. 46). — ಸೆಜ್ಜೆ ವಳ. (ಸೆಮ. 244, 246). A woman who is the superintendent of sleeping-apartments; etc. — ಸೆಜ್ಜೆ ವಳ. = ಸೆಜ್ಜೆ ವಳ (ಸೆಮ. 234). — ಸೆಜ್ಜೆ ವಾಹಿತ. — ವಾಹಿತ. = ಸೆಜ್ಜೆ ವಾಹಿತ. (ಸೆಮ. 46). — ಸೆಜ್ಜೆ ವಾಹಿತ. — ವಾಹಿತ. = ಸೆಜ್ಜೆ ವಾಹಿತ. (Kk. 37).

ಸೆಜ್ಜೆರ ಸೆಜ್ಜೆರ. A bed (Ūpr. 8, after 4; 8, 26).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. = ಸೆಜ್ಜೆ, etc. To bend (v. 1.). ಲಕ್ಕಾ ಎನ್ನು ಪಾ ರಿವಾಳಗಳು ಎದೆ ಹಾಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹಿಂಗಾಯನ್ನು ನಿಗರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹಿನ್ನಕ್ಕೆ ಸೆಜ್ಜೆದಿರುತ್ತದೆ (B. 3, 114).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. = ಸೆಜ್ಜೆ, etc. Tbh. of ಶ್ರೇಷ್ಠ. A respectful ommellation for a hanker, merchant or tradesman, and for certain men of the arts of industry (potters and oil-millers, My.); the head or chief of a caste (My.); etc. (Bp. 9, 8; 24, 22; B. 2, 25; Mhr. ಶೇಖ.). ಬಿದರುತ್ತಲೇ ಮಾದಾ ದಾ ಕ್ಷಣ ಸೆಜ್ಜೆ ಅದಾನೇ? ಅನೆ ಮುಟ್ಟಿದೇ ಸನ್ನು, ಸೆಜ್ಜೆ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲೇ ಪಟ್ಟಣ. — ಸೆಜ್ಜೆ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲೇ ಪಟ್ಟಣ. — ಸೆಜ್ಜೆಯ ದಾದು ಸತ್ತಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯದು. — ಸೆಜ್ಜೆ ಎನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ? ಅಳಿಯುತ್ತಾನೆ, ಹೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ. — ಸೆಜ್ಜೆ ಸಿಂ ಗಾರವಾಗುವಾಗ್ಯೆ ಪಟ್ಟವಲ್ಲಾ ಸೂಡೆ ಹೋಯಿತು. — ಸೆಜ್ಜೆ ಸವಾಸೇರು, ರಿಂಗ ಅದೇಸೇರು. — ಸೆಜ್ಜೆ ಹೆಡ್, ಕುಮ್ಮಾರ ಹಾಣ. — ಪೇಟೆಗೆ ಜಟ್ಟ, ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸೆಜ್ಜೆ. — ಬಟ್ಟೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಯಿತನ್ನರ ಸೆಜ್ಜೆ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಬಟ್ಟೆ ಬಿಸಿಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟುತ್ವದೆ ಎನ್ನು, ಸೆಜ್ಜೆ ಅತ್ತ ಹಾಗೆ. — ಬೆಟ್ಟಿಡನ್ನ ಅದರ ಸೆಜ್ಜೆಗೆ ಅಗದೇ? — ರಾಧವಿಲ್ಲದೆ ಸೆಜ್ಜೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗ. — ವಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟ ಎನಹಾ ಸೆಜ್ಜೆ ಬಿಡ (Prvs.). — ಸೆಜ್ಜೆ ಗಿಟ್ಟ. relt. ಸೆಜ್ಜೆ ಸಂಗಾ ಮಾದು, ಗಿಟ್ಟ ಸಂಗಾ ಮಾಡ ದಾರದು (Prv.).

ಸೆಜ್ಜೆತನ ಸೆಜ್ಜೆತನ. The state or business of a ಸೆಜ್ಜೆ; headship in a caste (My.). ಕತ್ತೆ ಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೊತ್ತರ ಸೆಜ್ಜೆತನಾ ಮಾಡೇ ತೇ? (Prv.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 1. = ಸಜ್ಜೆ, ಸೆಜ್ಜೆ. P. p. of ಸೆಜ್ಜೆ 1, in ಸೆಜ್ಜೆ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 2. = ಸೆಜ್ಜೆ. P. p. of ಸೆಜ್ಜೆ 2, in ಸೆಜ್ಜೆ ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಸೆಜ್ಜೆಕು ಸೆಜ್ಜೆಕು. 1. = ಸೆಜ್ಜೆಕು 2. (My.).

ಸೆಜ್ಜೆಕು ಸೆಜ್ಜೆಕು. 2. Pride, haughtiness, arrogance (Dp. 161, 8; My.; see ಕೆಟ್ಟು 5; T. also ಹೆಕ್ಕುಕ್ಕು).

ಸೆಜ್ಜೆವು ಸೆಜ್ಜೆವು. 1. (= ಸಜ್ಜೆ). Pride (Dp. 161, 4).

ಸೆಜ್ಜೆವು ಸೆಜ್ಜೆವು. 2. The state of being crooked or bent (My.).

ಸೆಜ್ಜು ಸೆಜ್ಜು. To be sewn, stitched together or united; to sew, etc. (ಸೂತ ಸೆಮ. Dh.; see ಸೆಜ್ಜೆ. ತಯ್ಯ 2, ತೇವೆ).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 1. = ಸಜ್ಜೆ 1, ಸೆಜ್ಜೆ 1. To grow bulky or large, to increase (ಅಸ್ಥಿಲ ಸೆಮ. Dh., o. r. ಸಜ್ಜೆ; 2, ಹುರ್ಗಿ Cm.; cf. ತಿಟ್ಟು 1, ತಿಜೆ, ತಿಜ್ಜೆ, ತೇವೆ; M. ತಿಜ್ಜೆ, to become stout, corpulent, thick, etc.; cf. also ಹೆಜ್ಜೆ 1). 2, to grow puffed up or proud (My.). 3, to become stiff, as a limb, a rope, etc. (My.). 4, to become erect from cold, as the hair of the body (My.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 2. = ಸಜ್ಜೆ 2, ಸೆಜ್ಜೆ. To grow crooked or bent, to bend; to shrink, to contract (ವ್ಯ. ಸೆಮ. 91; Abh. P. 1, 76; Grj. 3, 22; Rāv. 9, 25; My.; cf. ಸಜ್ಜೆ 1 & 2; T. ತಿಟ್ಟು, shrinking, shrivelling; M. ಹೆಜ್ಜೆ, T. ಹೆಜ್ಜೆ, to shrink, cf. ತೇವೆ; ಸೇವು 1).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 3. (To shrink, to recoil); to fear (ಭಯವನ ಅನ್ Kk. 72; ಅಕ್ಕು, ಸುಗ, ಬೆಹುರ, ಬಕ್ಕು, ಸುಹು, ಅಗ, ಭಯ ವನ ಅನ್ ಸೆಮ. 40; ಭೇರುತ್ತ 91; cf. ಸಿಗ್ಗು, ನಿರಿ 2, ಪರಿ 1). See Abh. P. 7, 8; 9, 74; Grj. 4, 53; 9, after 58; Rāv. 6, 11; V. 9, 81; J. 28, 45; Bh. 3, 13, 16.

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 4. = ಸಜ್ಜೆ 3. Crookedness. ಸಾಯ ದಾಬೆಡೆಯಂ ಕಟ್ಟಿಡ್ಡೆ ಹನ್ನಪ್ಪಿಡೇ? (Bā. 85).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 5. (= ಸಿರಿ 7). Fear, anxiety. — ಸೆಜ್ಜೆವು. — ವಮ. To suffer fear, to undergo anxiety (Abh. P. 13, after 7).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 6. N. of a plant (ಪೆಡೆ Mr. 134).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 7. = ಸೆಜ್ಜೆ 2. A vessel for the reception of liquids or grain (ರಸಧಾನ್ಯಾರ್ಹಣಾತ್ರ ಸೆಮ. Dh., o. r. ಸೆಜ್ಜೆ).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. = ಹೆಡೆ. (8. Mhr.).

ಸೆಜ್ಜು ಸೆಜ್ಜು. 1. = ಸೆಜ್ಜು, ಸೆಜ್ಜು 2. To be envious or jealous, to be filled with envious feelings (ಅರ್ಹ ಸೆಮ. Dh.; Ūpr. 6, after 106; Abh. P. 5, 33; Grj. 4, 22; Bp. 42, 14; Rāv. 4, 122, 134; J. 4, 32; 7, 59; 14, 3; Abh. 2, 51); to envy (with accusative, Abh. P. 1, 95; 17, 2). ಬಿರುದರ್ಗ ಬಿರುದರ್ ಸೆಜ್ಜುಮದರ್ (ಸೆಮ. 159). ಇಜ್ಜಿ ಗರಿ ಸೆಜ್ಜುಮದ ಫಟಿರ್ ಅರ್ (177). See a. ಮರಿ 3. Cf. ಕೆಣು? — ಸೆಜ್ಜುಸಾಟ. — ಅಟ. Unwillingness to be excelled. ಮರೇ ಕೂಡೆ ನರಿಗೆ ಸೆಜ್ಜುಸಾಟೇ? (Prv.).

ಸೆಜ್ಜು ಸೆಜ್ಜು. 2. Anger, wrath (ಕೋಪ, etc. Kk. 43; ಮುಳಸು, ತಮಗಣ್ಣು, ಬರಸೊರಸು, ಕಾಯ್ತು, ತನಿಸು, ಕವರ್. ಮುನಿಸು, ಸೀತವರ್, ಕೋಪ ಸೆಮ. 39; ದಣ್ಣೆ Bhā. 27; Ūpr. 1, 37; Abh. P. 13, 24; Rāv. 4, 121; J. 10, 42; Bh. 1, 3, 1; T. ಹೆಜ್ಜೆ, to be angry; ಹೆಜ್ಜೆ, anger, wrath; cf. ತನಿಸು 1 & 2; ಸುಟ್ಟು).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 1. To be or become angry (ಕ್ರೋಧ ಸೆಮ. Dh.; cf. ಸೆಜ್ಜೆ 1).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. 2. = ಸೆಜ್ಜೆ 2. To wash (My.).

ಸೆಜ್ಜೆ ಸೆಜ್ಜೆ. = ಸೆಜ್ಜೆಗೆ. (B. 2, 37). — ಸೆಜ್ಜೆಗೆ ಸುಟ್ಟುಕಾಸು = ಸೆಜ್ಜೆಗೆ. (8. Mhr.).

ಸೆಜ್ಜು ಸೆಜ್ಜು. = ತೆಜ್ಜು, etc. A cluster, a tassel; a ball to play with (ಸೇಜ್ಜು, ಕಣ್ಣು, ಕಣ್ಣು, ಕಣ್ಣು).

Öt. I, 104; cf. ಸೆತು or ಸೆದಿ 1). ವಾಲಪಾತ್ಯೆ, ಪಾಂತ್ಯೆ ಎನ್ನೊಡೆ ಮುದಿಯ ಮೇಗಣ ಮುತ್ತಿನ ಸೆಣ್ಣು; ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಣೆ ಎನ್ನೊ, ಎಮ್ಮರು (Nr.). — ಸೆಣ್ಣಾದಿಸು. — ಅಡಿಸು. To play with as with a ball (Bp. 36, 48).

ಸಿದಗಿ ಸೆಡಾಗೆ. = ಸೆದಿ. Trash, etc. (V. 37, 92).

ಸಿದಗಿ ಸೆಡಾಗೆ. = ಸಿದಗಿ 1. Tbh. of ಚಿತ್ಯ. A funeral pile (ಚಿತ್ಯ, ಚಿತ್ಯ Hiā.).

ಸೆಂದವೆ sēndava. Tbh. of ಸೆನ್ನವ (Smd. 357).

ಸೆನ್ನು ಸೆಂದು. 1. = ಸನ್ನು. To rub out, etc. (T. ಚರ, to destroy = ಅದ 1; Tē. ಚರ, ruin; ಚರುದು, to ruin; ಚರುಮು, to rub; cf. ಕಿ 1, etc.).

ಸೆನ್ನು ಸೆಂದು. 2. Rubbing out, extinguishing, destroying, killing (ಒರಸು, ಹಂಸೆ Kk. 68; ಒರಸು Smd. 51). — ಸೆನ್ನುಗೋರ್. — ಕೋರ್. A stiek to kill with (Öpr. 5, 53).

ಸೆನ್ನುರ sēndura. Tbh. of ಸೆನ್ನರ (Smd. 357; Öpr. 2, 82; 8, 26; 8, after 78).

ಸೆಮ್ಮೆ ಸೆಂಬೆ. (= ಸೆಮ್ಮೆ). N. of a plant (ಪತ್ರವಾ Mr. 150).

ಸೆಯ್ ಸೆಯ್. = ಸಯ್ 1.

ಸೆರಗು ಸೆರಾಗು. Calamity, evil, mischief (Tē. ಚಲುಗು, ಚರುಪು, ಸುಲಗು; see ಸುಲಕು 2); sin, crime (Abh. P. 9, 196; 10, 19; 11, 7, 92; 13, 12, 47, 57; 16, 9). — ಸೆರಗ. — ಅಸ. = ಸರಗ. A sinner (Smd. 90 Mdh., o. r. ಸರಗ). 2, sin, orime (ಪಾತಕ Öt. I, 59, where probably ಪಾತಕ, or ಸೆರಗು, is meant).

ಸೆರೆ ಸೆರೆ. = ಸುರೆ 2, ಸೆರೆ. The palm of the hand bent so as to receive or hold anything; a handful (My.; Bb. 2, 13, 50; B. 3, 59; Tē. ಚೇರೆ; T. ಚರಂಗಾಯ್, ಚೇರೈ; see ಕಸುಸೆರೆ, ಮುಚ್ಚೆರೆ). ಅರ್ತ ಕದಮ್ಮು ಬತ್ತಿ ದ ಕಾಲುಂ ಕುರಿಯದದ ಅದಮಿಳ ಎಸಕದ ಸೆರೆಯುಂ (Smd. 286). ಸಣ್ಣ ವನಾದರೂ ಚಿವುಗ ಸೆರೆಯದಿವೆ ಕದಿಯದೆ ಬಿಡ. — ಸೆರೆ ವರಕ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸೀರೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಬೇಡ (Prva.). — ಸೆರೆ ಬಿಗಿ. To join the two onp-palms for petition's sake (J. 18, 59). — ಸೆರೆವರಿ. — ಸರಿ. To become a palm bent so as to receive anything (Abh. P. 4, 39; 11, 135). — ಸೆರೆವಿಡಿ. — ಸಿಡಿ. = ಸೆರೆ ಬಿಗಿ. (J. 19, 14). — ಸೆರೆವಿಡು. — ಬಿಡು. To let drop the (contente of a) palm (Smd. 224).

ಸೆರೆ ಸೆರೆ. Tbh. of ಸೆರೆ. (ನಾಳಪತ್ರ, ಸೆರೆ Hiā. MS. 4, 98; Mr. 456). ಸೆರೆಯ ನರ (ಸ್ವಸೆ, ಸ್ವಾಯು, ಸೆರೆ Hiā.).

ಸೆರಿಗು ಸೆರಾಗು. = ಸರಗು, ಸರಗು, ಸೆರಗು. Either end of a piece of cotton or silk cloth used as a garment; the loose end of a garment; that end which is put over the shoulder or head; the ornamental colored cross stripes near each of the ends (ದತೆ, ವಸ್ತಿ Nr.; ಅಂಜಲ Mr. 342; C.; Tē. ಚಿಂಜು; T. ಚಿಂಜು, a wing; see ಕಿಂಜು); cover, protection, refuge (Abh. P. 13, 70; C.). See ಒಜ್ಜೆಗು, ಒಜ್ಜೆಗು, ಕಡೆ, ಕುಡಿ, ಕುಡಿ, ಮೇಲೆ; Öpr. 5, 22; Grj. 2, after 106; Bp. 47, 47; 52, 27; Räv. 18, after 71; Rāghb. 17, 64, 65; J. 6, 55; 19, 16; 80, 29; Pril. 8, 29; B. 1, 25; 5, 159. ಮೇಲುದು ಕುಡದ ಮೇಲಿರ್ಪ ಸೆರಿಗು (Smd. 71). ಸೀದಿ ಯ ಸೆರಿಗು (ಅಂಜಲ Hiā.). ಗುಡಿಯ ಬೋದಿಗೆ ಕಲ್ಲು, ನಡುರಂಗ ತಾ ಕಲ್ಲು, ಕಡೆ ಮೂರೆ ಸೆರಿಗು ತಾ ಕಲ್ಲು; ವರವನು ಕೊಡುವಾತ

ಬೇಡ (Öp.). ತಿವಾ ಎನ್ನರೆ ಸೆರಿಗು ಸುತ್ತಿ ಕೊಡು, ಭವಾ ಎನ್ನರೆ ಪೈರ ವಾಸ ಹದಮು ಬಿಟ್ಟ (Prv.). — ಸೆರಿಗೊಡ್ಡು. — ಒಡ್ಡು. = ಸರಿಗೊಡ್ಡು. To take the end of one's garment that is thrown over the shoullder, down under the shoullder, put both hands under it and stretch it forth as a sign of very humble petition (Öpr. 6, 87; C.).

ಸೆರಿಗು ಸೆರಾಗು. = ಸೆರಿಗು, etc. (Smd. 48; Öpr. 4, 82; 10, 17; Bp. 11, 34; 14, 6; Räv. 1, 40; 3, after 85; see ಕಡೆ, ನಡು, ಮುಂಜೆಂಗಳು). ಮೇಲುದು ಸೆರಿಗು ಒಸರಿಸುವುದೆರೆ (Smd. 135).

ಸೆರಿ ಸೆರೆ. 1. To narrow, to contract, to confine: to harass (see Sā. a. ಬೇಡ 2; T. ಚೆರ, to narrow, to contract; to destroy; to kill; see a. ಕೆರ).

ಸೆರಿ ಸೆರೆ. 2. = ಸೆರೆ. (fr. ಕೆರ, q. v.). Confinement, captivity, bondage; a hold, a prison (C.; T. ಚೆರೈ; ಕಾರೆ Hiā.; ಪ್ರಗ್ರಹ, ಉಪಗ್ರಹ, ಬಸ್ತಿ Nr.; ಬಸ್ತಿ Öt. I, 29; Öpr. 5, 36; Abh. P. 14, 43; 14, after 79; Grj. 3, after 103; J. 2, 5; 8, 3; Si. 322; see ಕೆಯ್, ವೇಳ್). ಆ ಸಭೆಯ ವರು ಅವನನ್ನು ಕೆಲವು ದಿವಸದ ತನಕ ಸೆರೆಯೊಳಗಿಟ್ಟು (B. 5, 176). ಸೆರೆಯ ಮನೆ (ಕಾರೆ, ಬಸ್ತಿನಾಲಯ Nr.). ಸೆರೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬುತ್ತು ಬಿಟ್ಟ ದಾಗೆ (Prv.). — ಸೆರೆಯಿಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To fetter, to take prisoner. (ಸಂಹರಣಂ) ಸೆರೆಯಿಟ್ಟು, ತನ್ನವಂ (Räv. 5, 130). — ಸೆರೆಯಿಟ್ಟು. To confine, to hold fast or firm, to fetter (Öpr. 8, after 44; 10, 12; Abh. P. 1, 114; 9, after 191; Räv. 6, after 11; Räv. 2, 14; J. 8, 48). ಕುಳಂ ಪ್ಪಾಸಮಾಗೆ ವೇರೈ ಕ್ಕುಂ ಕ್ಕಳನಂ ಸೆರೆಯಿಟ್ಟುದಾಗಿ ಲಕಾರಮಂ ಎಕಲ್ಮಮಂ ಮಾಡ ವಾರದು (Smd. 13). — ಸೆರೆಯಿಟ್ಟು. — ಕೋರ್. To take prisoner, to imprison, to shut np (Öpr. 4, 15; Abh. P. 15, 45; J. 29, 49). — ಸೆರೆ ಬಿಡಿಸು. = ಸೆರೆ. To release from confinement or prison (Bp. 40, 45; My.). — ಸೆರೆ ಬಿಡು. Captivity to cease (J. 81, 63). — ಸೆರೆಯನು. = ಸೆರೆ. A prison (ಕಾರೆ, ಬಸ್ತಿನಾಲಯ Si. 298; ಗುಪ್ತಿ 426; J. 81, 26; B. 2, 25; 5, 57, 106; C.). — ಸೆರೆಯನೆಯೊಳಗೆ ಇರುವವನು (ಪ್ರಗ್ರಹ, ಉಪಗ್ರಹ, ಬಸ್ತಿ Si. 298). — ಸೆರೆಯಾಗು. — ಆಗು. To be enloosed, to grow captive, to be made prisoner, to get into prison (Öpr. 8, 62; J. 17, 20; 27, 8). ಹೊರೆಯೊಳಗೆ (on account of) ಬಸ್ತಿ ಮನೆಯೊಳು ಸೆರೆಯಾಯಿತು (Prv.). — ಸೆರೆಯಿಟ್ಟು. — ತಾರೆ. To be imprisoned or shut np (J. 18, 8). — ಸೆರೆಯ ನೆ. — ಮನೆ. = ಸೆರೆಯನು. (Öpr. 10, 111). — ಸೆರೆಯಿಡಿ. — ಸಿಡಿ. To take prisoner (Grj. 4, after 70; Räv. 1, after 79; Bh. 2, 4, 12). — ಸೆರೆಯಾರಿ. A jail (ಕಾರಗೃಹ Mr. 197). — ಸೆರೆಯಾಕು. To imprison (My.). — ಸೆರೆ ಹಿಡಿ. = ಸೆರೆಯಿಡಿ. (C.; B. 4, 9, 217). — ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ. Taking prisoner (ಪ್ರತಿಯುಕ್ತ Si. 434).

ಸೆರ್ಕು ಸೆರ್ಕು. = ಸೆಕ್ಕು. To shove in, to put in, to insert, to tuck (the end of a garment) into another (part of the) garment (ವಸ್ತ್ರಾಂತರ ಪ್ರವೇಶ Smd. Dh.; M. ಚರುದು, ಚೂರುಗು; see ಚುಚ್ಚು 1; cf. ಸುಲಕು 1).

ಸೆಲದಿ ಸೆಲದಿ. = ಸೆಲದಿ. A spider (Tē. ಚಲದಿ 2; T. M. ಚಲದಿ). — ಸೆಲದಿನೂರ್. A spider's thread or web (Bp. 43, 36). — ಸೆಲದಿಪ್ಪು. A spider (Bp. 13, 19).

ಸೆಲದಿ ಸೆಲದಿ. = ಸೆಲದಿ. (V. 9, 56; Räv. 2, 73).

ಸೆಲವು ಸೆಲವು. Leave, permission, order (J. 10, 47; 12, 14; Tē.; Tē. also: expenses, charges; expendi-

ture; dismissal; cf. ಸಲೆ 1). — ಸಲವುಗೀರ್. -ಕೋರ್. To get permission (J. 20, 56).

ಸಲೆ ಸಲೆ. 1. Sound, noise; echo (M. ಬಲವು, ಬಲ; T. ಬಲ; cf. ಕಲ; T. ಜಲ, a clasp of thunder; cf. ಸಲೆ 1). ತಲ್ಲಿದನ್ನ ಹುಟ್ಟುವ ಸಲೆ (ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ, ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ Si. 60).

ಸಲೆ ಸಲೆ. 2. A spring, a fountain-head (T. ಜಲ, ಸಲೆ; see ಜಲಮು). — ಸಲೆವೂಡೆ. -ಬಡೆ. A spring to be opened (Bp. 18, 68).

ಸಲೆ ಸಲೆ. 1. Tbh. of ತಲೆ (Śmd. 857; Abh. P. 12, 68).

ಸಲೆ ಸಲೆ. 2. Tbh. of ತಲೆ No. 3. See ಬಿಟ್ಟು.

ಸಲೆ ಸಲೆ. 3. Tbh. of ಜೇಲ. Cloth. See Rāghc. s. ಸುರಿ.

ಸಲೆ ಹ ಸಲೆ. = ಸಲೆ. ಸಲೆಹದ ಕಟ್ಟಿಗೆ (ತಲ್ಲ, ತಂಕು Nr.).

ಸಲೆ ಸಲೆ. = ಸಲೆ, etc. P. p. of ಸಲೆ 2, in ಸಲೆ ಕೊಳ್ಳು (My.) and ಸಲೆ ಸಲೆ (Bp. 47, 47; 60, 48).

ಸಲೆತ ಸಲೆ. The act of pulling (My.). 2, spasm (of the muscles, My.). 3, the force or velocity of a stream (My.).

ಸಲೆದು ಸಲೆ. = ಸಲೆ. P. p. of ಸಲೆ 2, (O.; Dp. 82, 2; see ಸಲೆ).

ಸಲೆವು ಸಲೆ. The force or velocity of a stream (C.; B. 4, 88, 104).

ಸಲೆಸು ಸಲೆ. 1. To cause to pull, etc. (My.).

ಸಲೆಸು ಸಲೆ. 2. = ಸಲೆಸು 1. To be envious, etc. (J. 22, 85).

ಸಲೆಸು ಸಲೆ. 3. To cause to cane or flog (My.).

ಸಲೆ ಸಲೆ. 1. A twig, a small branch, a stick, a staff, a rod, also one for training or punishing children (ದಾಲಿಪ್ಪದನ್ನ Śmd. Db., Śm. 114; Ūpr. 3, 88; J. 10, 12; Bh. 1, 12, 3; T. ಸಲೆ; M. ಬಲಿ, ಬಲಿ, a small branch; Tu. ಗೆಲ್ಲು, a branch, twig; cf. ಹಕ್ಕು, ಸಕ್ಕು, ಕೆಕ್ಕು). ದಾಲಿ ಸಲೆ (ಪ್ರಾಚೀನ, ತೋಪನ, ತೋಪು Nr.). ಸಲೆಗೆ ಹದದದ ಮಗು ಬಲೆಗೆ ಹದದೇತೆ? (Prv.). — ಸಲೆಗೊಮ್ಮ. -ಕೊ ಮ್ಪು. A slender branch (Śm. 118; Ūpr. 7, 45; Grj. 3, after 103). — ಸಲೆಗೀರ್. -ಕೋರ್. A slender stick (Bp. 81, 4). — ಸಲೆನದು. A waist like a small rod, a thin, delicate waist (Śm. 118; J. 8, 19; 26, 11). — ಸಲೆಮಂಡು. A rod-like lightning (Rāv. 3, 4; Śāv. 1, 46, 51). — ಸಲೆವ ದ. -ವಿ. To seize a small branch (J. 18, 28).

ಸಲೆ ಸಲೆ. 2. To cane, to beat or flog with a stick (My.; cf. ಬಡ 47).

ಸಲೆ ಸಲೆ. 3. = ಸಲೆ. To draw or attract towards one's self, as a net (Bp. 27, 26), as a dear person (J. 18, 24; Bh. 1, 8, 61), as a military force (J. 18, 3), as the essence of poetical works (Ū. 1, 1); to attract, to captivate, as people's eyes and mind (Bh. 1, 5, 8); to attempt to catch, as a reflected image (Prll. 3, 27); to take, as a drop (Rāv. 8, 117), as a bow (J. 25, 31); to levy forcibly, as tribute (Bh. 2, 3, 7); to take away, to rob, as grass (Ūpr. 3, after 4), as a sword (Śāv. 3, 40), as a bow (Śāv. 4, 50) and

all sorts of things (Bh. 2, 3, 6); to remove, as pride (J. 18, 2); to pull or take off or remove forcibly, as the end of a woman's garment from her breast (J. 25, 3), as the folds of a garment tucked in (J. 26, 19); to pull from an inclosure or sheath, as an arrow (J. 12, 34; Rām. 3, 8, 69), as a sword (J. 23, 61); to pull, as an ear (Ūpr. 5, 64), as hair (Ūpr. 6, 39), as the branch of a tree (Rāv. 9, 24); to pull up, to draw, as the reins (Rām. 3, 2, 22); to pull out, as pearls out of—(Rāghc. 17, 72); to pull or bend upwards (J. 28, 40); to pull or shake about, as clothes in washing (Bp. 60, 48); to draw up or suffer spasms, as the muscles of a limb or a limb (My.); to rush, to move forward with impetuosity, as the water of a stream or river (J. 6, 3, 2, 20; ಉರ್ವ ರಾ Śmd. Db., Śm. 114; ಉರ್ವಾ Śm. 86; ಸುರಿ 187; ವರಾ, ವರ, ಸುರಿ, ಪರಮುತ್ 68; ಪರಮುತ್ Kk. 71; ತಲಾ Śmd. 1; cf. ಜಲಮು 1 & 2. Remark: Si. 89, 278. 319, 320 use it = ಎಡೆ, to draw, as a carriage, etc., which is unwarrantable). P. ps. ಸಲೆ, ಸಲೆ. ಸಲೆ ಕೊಳ್ಳು (ಕರ್ತೃಗೋಚರ ರಾ. 11, 96). ಪರಮುತ್ ಸಲೆ ಕೊಳ್ಳು ಪಾಪತನಂ (Jm. 22).

ಸಲೆ ಸಲೆ. 4. = ಸಲೆ. P. p. of ಸಲೆ 3, in ಸಲೆ ಸಲೆ (J. 6, 3).

ಸಲೆ ಸಲೆ. 5. Pulling; pulling off; robbing. 2, the force of a stream or river (J. 25, 4; see ಎಡೆ). — ಸಲೆಮಂಡ (Śmd. 385, o. r. ಹೊಮ್ಮಂಡ; Kk. 96). A oot that is pulled: a swinging oot (Ūpr. 8, 8; Abh. P. 2, 75). — ಸಲೆಸಲೆ. A woman's garment that is pulled off (Bh. 8, 2, 10). — ಸಲೆಸಲೆ. Robbing and plundering (J. 10, 53).

ಸಲೆಯ ಸಲೆ. Tbh. of ತಲ್ಲ 1 (P). See Mr. s. ಎಲೆ.

ಸಲೆ ಸಲೆ. = ಹಕ್ಕು, etc. Cordia myxa Lim. ಸಲೆದ ಮರ (ಕೆಲ, ಕೆಲಪ್ಪಾತ, etc. Nr.).

ಸಲೆ ಸಲೆ. = ಹಕ್ಕು, etc. — ಸಲೆಗುರ. -ಉಗುರ (Ū. 11, 68; Śm. 118). A long (but nice pointed) nail (of woman, Grj. 2, 87; 5, 61; 5, after 76; J. 13, 43; Rām. 6, 10, 12). ಬೆಸತೆಯು... ಸುಣ್ಣುಬೆಲೆಗಲ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ರಂಧ್ರವನ್ನು ಸಲೆಗುರ ನ್ನಲಿ ಎರಡೊಂದು ಮಿದು (Rāghc. 17, 66).

ಸಲೆ ಸಲೆ. A wound made by scratching or a wale (ಬಲರ ಗಾಯ, ವಾಸು G. 504).

ಸಲೆ ಸಲೆ. 1. = ಸಲೆ, etc. Heat (Ūpr. 2, 74; Bp. 46, 31; Tā; Mhr., H. ತೇವ, warming one's self before a fire; fomentation of a limb with heated cloths, leaves, etc.; warming or fomenting another; a little fire of sticks and rubbish for warming one's self). See ಸಸು.

ಸಲೆ ಸಲೆ. 2. Sprinkling, besprinkling, moistening; copulation; pouring out, effusion, emission; seminal effusion, impregnation; a libation, an offering; seminal fluid; a drop. See ಎಳೆತೇವ, ಉತ್ತೇವ, ಎಳೆತೇವ.

ಸಲೆಸಲೆ ಸಲೆ. Per hundred; an aggregate of one hundred (My.; Mhr., H. ತೇವಣ).

ನೀಲದಾರ *śekadāra*. = ತೇಲದಾರ. (My.; Si. 259).

ನೀಲಪಾತ್ರ *śeka-pātra*. A vessel for pouring out or holding water; a *balting-vessel*, a *bucket*.

ನೀಲರಾವುತ *śeka-rāvnta*. A boasting horseman (Mhr. ತೇಲಿ, boasting, vannting). ನೀಲರಾವುತ ಎಲ್ಲಿ? ಗೋಕುಲಾಪ್ಪನು ಎಲ್ಲಿ? (Prv.).

ನೀಲಗುಡಸಿ *śēgudasi*. = ನೀಗುಡಿ, etc. (Z.).

ನೀಲಗುಡಿ *śēgudi*. = ನೀಗುಡಿತ, etc. (Z.).

ನೀಲಗುಡಿತ *śēgudita*. = ನೀಗುಡಿಸಿ, ನೀಗುಡಿ, ನೀಗುಡುತಿ, ನೀಗುರ್. A medical plant considered as one of the eight principal drugs (ಕೂರ್ಪತೇಜ, ಮಧುರಕ, ತ್ಯೂಗ, ಪ್ರಸ್ವಾಂಗ, ಜೀವಕ Nr. 6; ನೀಗುಡುತಿ Nr. a).

ನೀಲಗುಡುತಿ *śēguduta*. = ನೀಗುಡಿತ, etc. (Nr. a; ತ್ಯೂಗೀನಿ Mr. 139, o. r. ನೀಗುಡಿತ).

ನೀಲಗುರ್ತಿ *śēgurā*. = ನೀಗುಡಿತ, etc. The shrub *Cadaba indica* Lam. (Z.).

ನೀಲಕ *śēka*. = ನೀಲನ. (Ūpr. 6, 38). See ಅ.

ನೀಲಕ *śēka*. Sprinkling, a sprinkler; a cloud. (ಬೋಲ G.).

ನೀಲನ *śēnana*. The act of sprinkling, watering, besprinkling, moistening, pouring out, shedding, aspersion, effusion; impregnating, engendering; dripping, oozing out. 2, a *balting-vessel*, a *bucket*. See ತಳಿ, ತುಳುಕು. — ನೀಲನಂಗಿಯ. — o. To sprinkle, to besprinkle (J. 19, 45; 84, 5).

ನೀಲನಕ *śēnaka*. = ನೀಲನ. See ಅ.

ನೀಲನಕ *śēnaka*. The act of scattering or sprinkling (Ūpr. 5, after 19).

ನೀಲಿತ *śēlita*. Sprinkled, poured out, effused (Ūpr. 1, 72).

ನೀಲದು *śēdu*. 1. = ನೀಲ. (fr. ಸೆಡೆ 2). Bending, shrinking, contraction (Bh. 8, 9, 24). — ಸೇದುಗೋ. — ಕೋ. To shrink, to contract (Ūpr. 8, after 4; Grj. 9, after 58; Bh. 1, 19, 23; 3, 9, 23). ಅಡವಿಯೊಳು ಮದ್ದು ಹೊಡೆದು ನಿಡ ಸೇದುಗೋನ್ನು, ಮದ್ದಿಯೊಳಗೆ ಕಮಲ ಬೆಳೆದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ನುಡಿಯ ನಡುಗಿ (Sp.). — ಸೇದುಂಗೋ. — ಕೋ. = ಸೇದುಗೋ. (Rā. 9, 28). — ಸೇದು ಪದು. = ಸೇದ್ದು (Smd. 28). To shrink, etc. — ಸೇದುವಡೆ. -ಪಡೆ. = ಸೇದುಗೋ. (Rā. 8, 125).

ನೀಲದು *śēdu*. 2. = ಸಿಟ್ಟು. Anger, etc. (B. 4, 16).

ನೀಲೆ *śēpi*. Tbh. of ಶ್ರೇಣಿ (Smd. 345 Mdh.; ಸಮೂಹ ಶಿಖ; ಬಂಗುಳಿ, ನರವಿ, ಗೊನ್ನಣಿ, ಪಿಣ್ಣು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17; ಪಿಣ್ಣು, ಒಟ್ಟು, ಕಿಕ್ಕಿನ್ನ, ತಣ್ಣ, ತೊಪ್ಪು, etc., ಶ್ರೇಣಿಕೆ Sm. 54; ಬಿನ್ನ, ತ್ಯೂಗ 96).

ನೀಲಕ *śēta*. Tbh. of ಶ್ರೇತ (Smd. 368; Bp. 34, 6).

ನೀಲು *śētn*. A ridge of earth, a mound, a bank, a *causeway*, a dike, a dam, any raised piece of ground separating fields; a landmark; a *bridge* (ನಾರಣ, ಕಟ್ಟಿ Mr. 416; ವರಣ, ಕಟ್ಟಿ Hā; ಕಟ್ಟಿ, ಅರಿ Si. 104). 2. = ನೀಲಬನ್ನ (Smd. 188). 3, the tree *Crataeva roxburghii* R. Br. or *Tapia crataeva* (ನಾಯವರ್ಣ G.).

ನೀಲಬನ್ನ *śētn-bandha*. The ridge of rocks extending from the south extremity of the Coromandel coast towards the island of Ceylon (supposed to have been formed by Hanumat as a bridge for the passage of Rāma's forces against Rāvana, Sk.). 2, any causeway, bridge, etc.

ನೀಲಬನ್ನನ *śētn-bandhana*. = ಸೇತುಬನ್ನ No. 1. (My.).

ನೀಲಬನ್ನಾಶ್ರಮ, *śētn-yātrē*. A pilgrimage to the *śētnhandhana* (My.).

ನೀಲವೆ *śētnvē*. A bridge (My.; B. 4, 118, 204).

ನೀಲಬನ್ನಾನ *śētn-snāna*. Bathing at *śētnhandhana* (My.).

ನೀಲ *śēdi*. (= ಜೇದಿ). — ಸೇದಿರಾ. N. (Bp. 27, 35).

ನೀಲದು *śēdu*. 1. = ಸೇವ್ವ. To draw up water (from a well hand over hand by means of a rope, My.; Tē. ಜೇದು; T. ಜಾಮ್ಬು); to pull in (a string, as that of a paper kite, etc., My.; B. 4, 176); to draw in with the mouth, to drink (as hood, Bh. 8, 22, 48, or as another's life, Bh. 7, 1, 18); to snuff, to draw in with the breath (as snuff, the mmons of the nose, My.); to draw in (as breath, My.); to draw in a fluid (as roots, B. 8, 84); to draw or smoke (as a pipe, a shiroot, opium, etc., My.; B. 4, 40); to draw along, to drag (Bh. 3, 19, 46); to pull (as an elephant's trunk, J. 7, 47); to take away, to rob (as a cart, Rām. 1, 8, 31). 2, muscles, limbs or the tongue to draw up or suffer spasms (My.; ನಾಳಿ ಸೇದಿ ಹೋಗುವದು, not to be able to speak a word, My.); to throb and pain (as a wound, etc. in which pus is forming, My.); to be contracted or shrunk (as the belly, B. 8, 123). ಸೇದುನ ದಾವಿ (ಅನ್ನ, ಪ್ರಹ, ಕೂಪ Si. 90); ಸೇದುನ ದಾವಿ ದೆಸೆಯನ್ನ ನೇರವು ರಾಹಿ (343; see G. a. ರಾಹಿ). ನಾಸಿಕದ ಸೇದುನ ಅನಿಲಂ (ಪೂರಕ Mr. 53). ಅಂಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬಂಗಿ ಸೇದಿ, ಮಂಗನಾದ. — ಸೇದಿನ ನೀರು ಹಾದೀರಿ ಹಾಕಾ ರೇ? (Prv.). (Ū. M. ತೇಗು, ತೇವೆ, to draw water, empty a well, hale out for irrigation).

ನೀಲದು *śēdu*. 2. Drawing, etc. — ಸೇದುದಾವಿ. A well for drawing water (My.). ಸೇದುದಾವಿ ಕಣ್ಣು, ನಾಯಿ ಸನ್ನಿವೇಶ ಪಟ್ಟಿ ಹಾಗೆ (Prv.).

ನೀಲೆ *śēdē*. Fatigue, weariness, distress (ಬದಿಕ್ಕಿ Ū. I, 50; II, 87; Kk. 46; Sm. 59; Tē. ತಾಡೆ, ಸೇದಿ).

ನೀಲದ್ಯ *śēdya*. Cultivation, tillage, farming (Tē.; R.; Ū. ಕಯ 2).

ನೀನ *śēna*. 1. Thh. of ಶ್ರೇನ (Ūpr. 6, 27).

ನೀನ *śa-ina*. 2. Having a lord, possessing a master or leader (Sk.). 2, = ಸೇನಾ. (Sk.).

ನೀನ *śēna*. 3. An officer who collects the revenue in a village (H. ಸೇನಾ).

ನೀನದೋವ *śēna-hōva*. = ತಾನದೋಗ, etc. The clerk of a village or of some villagee (ಕಾಯಸ್ಥ, ಅಕ್ಷರಜೀವಕ Hā; ಅಕ್ಷರಜೀವಿ, etc. Mr. 858; Bp. 9, 42).

ನೀನಾಂಗ *śēna-ānga*. A component part of an army.

ನೀನಾಧಿಪತಿ *śēnā-adhipati*. The leader of an army, a general (ಪಡೆವಳ Kk. 37; ಸೇನಾನಿ, etc., ದದವಾಯಿ Si. 279).

ನೀನಾನಾಯಕ *śēnā-nāyaka*. = ಸೇನಾನಿ. See Mr. e. ಅಪ್ಪಾದಕ ಪ್ರಧಾನ.

ನೀನಾನಿ *śēnā-ni* (i. e. ni). The leader of an army, a commander, a general (ಪಡೆವಳ Sm. 45). *Skanda*, the god of war.

ನೀನಾಪತಿ *śēnā-pati*. An army-chief, a general (ಬಲಿ, ಪಮೂಪ Nn. 16; Ūpr. 2, after 93).

ಸೇನಾಮುಖಿ ಸಿಂಹ-mukha. A division or battalion of an army, a company consisting of three elephants, three chariots, nine horse and fifteen foot.

ಸೇನಾರಕ್ಷ ಸಿಂಹ-raksha. Army-protector: a guard, a sentinel.

ಸೇನೆ ಸಿಂಹ. ಸೇನಾ. = ತಾನೆ, ಸಾನೆ. A host, an army, an armed force (ಪದ Nn. 114. 127; Sm. 90).

ಸೇನ್ದು ಸೆಂದು. (Sm. 48). = ಸೇದು 1. To draw water out (of a well, ಬಲಸಪ್ತ ಮೂ Sm. Dd.).

ಸೇನ್ದುರ ಸೆಂದುರ. Tbh. of ಸಿನ್ದುರ. (ನಾಗಸಮ್ಪದ G.).

ಸೇಬು ಸೆಬು. An apple (My.; Sk. ಸೇಬ; see H. a. ಸೇಬ).

ಸೇಮ ಸೆಮ. Tbh. of ಕ್ಷೇಮ (Sm. 846).

ಸೇರ್ ಸೆರ್. = (ಸರ್ 1), ಸೇರು 1. To become or be close or near; to go to; to approach; to reach; to come; to belong to; to enter; to be included; to be connected with; to join; to side with, to join; to join, to have connection with (a female); to assemble, to meet, to be collected; to agree to, to concur with; harmony, concord or friendship to exist; to suit or agree with, as food; to be suitable or agreeable (ಸಾನುಮತ Sm. Dh.; My. as ಸೇರು; T. ಜೇರ್, ಜೇರು; M., T. ಜೇರು); to obtain (Bp. 30, 14 as ಸೇರು). P. p. ಸೇರ್ಮ (J. 81, 80).

ಸೇರಿಕೆ ಸೆರಿಕೆ. Meeting, union, etc. (ಮೇಲಕ, ಸಂಗ, ಸಂಗಮ Si. 398); agreement, etc.

ಸೇರಿಗೆ ಸೆರಿಗೆ. Being or coming near, approaching, etc. (ಉಪಸನ್ನ Mr. 457).

ಸೇರಿಸು ಸೆರಿಸು. To join (v. t.); to put together; to put to; to attach; to cause to reach or arrive at; to put into; to make enter; to insert: to fix; to assemble (v. t.). ಸ್ವತ್ತ ಗೀತ ವಾಕ್ಯಗಳು ಮೂಡಿಸ್ತು ಸಂಯೋಗ ಸೇರಿಸಿ ಎಕತಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯ ಗೊಳಿಸುವದು (ಎಕತಾಲ, etc. Si. 62); ಹದಾಗೋಲು ಮುಸ್ತಾದವು ಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿ ದತ ಸೇರಿಸಿ ತಕ್ಕ ಕೂರಿ (ಅತರ 84); ಬೊಗ್ಗಿಸಿ ಸೇರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಅಂಗಿಯಳು (ಅಂಜರಿ 212); ಅನೇಕ ಪರಮವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಧೂಪ (ವ್ಯಕಥೂಪ 227); ಹಣವನ್ನು ಸುಮದ ದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಚಿತಿ (ಚಿತಿ, etc. 297); ಸೇರಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಸಂಗೂಧ, ಸಂಕಲಿತ 879). ಇವನನ್ನು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ ದಾರದು (B. 2, 8). ಹಲವ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳು, ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದನು (4, 81). ವ್ಯಾಪಾರದೊಳಗೆ ಬಣ್ಣವಲವನ್ನು ಸೇರಿಸುವದು ಒನ್ದುಂಧ ಉಣ್ಣು (5, 101). ಸಾಕಿದ ಮಗ ನಾಕ ಸೇರಿಸ್ತಾನೇ? (Prv.). See Bp. 5, 42; 85, 54; 40, 40; 49, 18; U. Bp. 42, 24.

ಸೇರು ಸೆರು. 1. = ಸೇರ್, q. v. P. p. ಸೇರು. ಒನ್ದು ಸರಮಾಣ ದೇವರಾಂ ಕಣ್ಣಿಕೆ; ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಇಪ್ಪತ್ತೇರು ತೋರಮುತಿನ ಸರಂ ಸಕ್ಷತ್ರಮಾರ ಎನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 888); ದಕ್ಷಿಣದಿವಾಸಿಗಳು ಸ್ವಗುಪ್ತಕ್ಕು; ಸೇರಿಪ್ಪ ಕುಸುಮಮಾ ಉತ್ತಂಸಮಕ್ಕುಂ (884). ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪದಗಳ ಗುಣ್ಣು ಹೇರಲ್ ಪಟ್ಟಿ (Si. 28); ಬಹು ಮಣ್ಣಿ ಸೇರಿ ಕರೆಯಿಸುವದು (ಸಂಹೂತಿ 55); ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಸೇರಿ ಸೊಗಸಿನಿನ್ನ ಅಮಂಕಿ (ಪ್ರವ, ಕೇರಿ, ಕ್ರೀಡೆ, etc. 72); ಬೋಣಿ ಮುಸ್ತಾದವುಗಳಿದ್ದ ಹಾಯ್ಲು ಅಪೇ ದಡಕ್ಕೆ ಸೇರ ತಕ್ಕ ದುಸ್ತರಜಲವುಳ್ಳ ಹೊದಿ ಮುಸ್ತಾದವುಗಳು (ಸಾವ್ಯ 88); ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಧೂಮ

(ಸೇದು 113); ಒನ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಸೇರಿದ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಕೂಪಲು (ಶಿಖಾನ್, etc. 216); ಬಣ್ಣಿಯ ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪು ಸೇರುವ ಕಟ್ಟಿನ ಸುತ್ತು ಕೂಪದ ಬಳಿ (ಸೇವಿ, etc. 276); ಅನೇಕರು ಸೇರಿ ಸ್ವೀಕೃತ ಮಾಡುವರು (ಚಾಕ್ರಕ, etc. 292); ಎರಡು ಸೇನೆಗಳೂ ಮೊಪ್ಪಿಯಾಗಿ ಭೂ ಹೋರಾಡುವ ವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳ (ತುಮುಲ 294); ಮರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇವ ಕಟ್ಟಿಣ ಸೇನೆಗಳು (ನಿರೀಷ, ಕೂಟಕ 303); ಒನ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಒತ್ತಾಗಿರುವಣ್ಣು (ಘನ, ನಿರಸ್ತರ, ಸಾನ್ವ 371). ಸರ್ವ ಉದಾಹರಣೆ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನ (8p.). ಒತ್ತಾಸೆಗಳ ಸೇವಿದ ಸುತನನ್ನ ಫಲವೇನು? (Dp. 167). ವಾಯ್ಲುಡ ಕೂರ ಭೂರ್ಮ, ಫಲವೇನು? (167). ಮರ್ಹನರ ಸೇರದಿವು ಮುಂದೆ (117). ನನಗೆ ಒಣ್ಣೀ ಕಡೆ ಕೂತು ಕೊಟ್ಟು ಅಮುವದು ಸೇರುವಡಿ (B. 1. 16). ಗಣ್ಣುಗುಣ್ಣು ಹೊದಿಗನ್ನ ಬಣ್ಣ, ಆ ಗೂಡು ಸೇರಿತು (2, 4). ದೊಡ್ಡ ವನವು ವನು ಪಟಿಗರೊಳಗೆ ಸೇರಿ (2, 25). ಅವರು ಒಟ್ಟಿ ಗೊಟ್ಟು ಸೇರಿದ, ದಿನಾಲು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಜಗವಾಪ್ತವು (2, 80). ಆ ಹುಡ್ಡುಮದಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಸೇರಲಿಲ್ಲ (2, 45). ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹೊಲಸುತನ ಸೇರುವಡಿ (3, 31). ಎರಡನೆಯವರು ಸದಗೆ ಸೇರದಿದ್ದರೆ ನಾವೂ ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಸೇರುವಡಿ (3, 106). ಖ್ಯ ದೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಜೀವಗಳು ಸೇರುತ್ತದೆ (4, 88). ಸಾಮಾಂಜಿಕ ಬಿಟ್ಟು, ಅದೇ ಸೇರಿ, ಈ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷವಾಯಿತು (4, 179). ನೆಣ್ಣು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕೊಟ್ಟು (4, 194). ದೊಡ್ಡಮಾಳು ಸೇರುತ್ತಾ ಜನರು ಬೇಡಿಯಾದ ಮುಕಕ್ಕು ಸೇರಲಿಲ್ಲ (4, 214). ಕಟ್ಟಿದ ಮೈ ನಾ ಸೇರ ಬೇಕು. —ತಾಯಿಗೆ ಸೇರದ್ದು ನಾಯಿಗೆ ಸಹ ಸೇರು. —ಬೇಕು ಅನ್ನಾ ಕ್ಷಣ ನಾಕ ಸೇರುವನೇ? —ವಾಲ್ಮುಕಿಯು ಒಂದೆಡೆಯೇ ನಾಕ ಸೇರುವನೇ? —ಸೇರಿದ ಗಣ್ಣಿನಿಗೆ ಮೊಸರಲಿ ಕಲ್ಪು (Prv.). See Bp. 11, 10; 26, 50; 28, 87; 30, 14; 43, 7; 44, 18. Rā. 9, 28; J. 1, 5; 6, 42; 18, 23; Prv. a. ಹೇರು 1. —ಸೇರಗೊಡು. —ಕೊಡು. To allow to enter or come into (B. 2, 1. 5, 13). — ಸೇರು ಸೇರು. rep. (J. 25, 29).

ಸೇರು ಸೆರು. 2. Meeting, etc. — ಸೇರುವು. Friendly intercourse (Rām. 6, 51, 84).

ಸೇರು ಸೆರು. 1. A seer, a measure of weight or capacity that varies in various parts of the country (C. T. ಜೇರ್; M. ತೇರ್; Mhr., H. ತೇರ್; B. 4, 40. 71; 5, 102). ಸೇರು ರಾಜ, ಮಣಿ ಬಣ್ಣ. —ಸೇರು ಹೊದಿದ ಪ್ರಾಸು ಧಾರ ಹೊದಿಕೆ? — ಸೇರು ಕದಿಮೆ ಅದರೂ ಮಾದಾಟದಲ್ಲಿ ಕದಿಮೆ ಇಲ್ಲ (Prv.). See Prv. a. ಸೆಟ್ಟು.

ಸೇರು ಸೆರು. 2. See Mr. a. ತತಮೂರಿ.

ಸೇರುವಿಕೆ ಸೆರುವಿಕೆ. Joining, etc. (ಸ್ವ. ಕ್ಷೇ. ಕ. 890). ಹೆಣ್ಣು ಪಶುವಿನ ಬದಿಗೆ ಗಣ್ಣು ಪಶುವು ಕಾಮಾತುರವಾಗಿ ಸೇರುವಿಕೆ (ಪ್ರಜನ, ಉಪಸರ 996); ಸಂಯೋಗ ಸೇರುವಿಕೆ (ಮೇಗ್, 803 410).

ಸೇರುವೆ ಸೆರುವೆ. = ಸೇರ್ವೆ. Connection (Rām. 1. 4. 48; Bh. 1, 8, 72); company (J. 6, 22); assemblage. mass (Bp. 26, 85). (T. ಜೇರು). 2. a herd of cattle (My.). See ಉಳಿತ; ಸನ್ದು ಸೇರುವೆ. — ಸೇರುವೆಮಾ. —ಅಗು. To be joined together (J. 6, 34).

ಸೇರುವಗಾಡಿ ಸೆರುವೆ-ಗಾಡಿ. The native officer in charge of the public establishment for rearing cattle (My.).

ಸೇರೆ ಸೆರೆ. = ಸೇರೆ, etc. (ಪ್ರಸ್ತುತಿ Si. 212; My.; Bp. 12, 2. J. 6, 21). ವೇದಪಾಠಸಮಯದಲ್ಲಿ ವೇದಂಗ ಗುರುಗಳೂ ಸಮಾಧಾನವನುಧಾವಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವವಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮೂರು ಕೆತ್ತನೆ ಸೇರೆ (ಪ್ರಹಾಂಜರಿ (Si. 248). See ಒಣ್ಣೀರೆ.

ಸೇರು ಸೆರು. = ಸೇರು 2. To rail at, to scold, to treat with derision or scorn (Bp. 36, 22; 45, 10).

ನೀರ್ವ ಕರ್ವಂ. = ಸೇರುವೆ No. 2. (My.). (T. ಚೇರೈ, mixture, commixture; a body of soldiers).

ನೀರ್ವಗಾಯಿ ಕರ್ವಂ-ಗುಕ್ಕಿ. = ಸೇರುವೆಗಾಯಿ. (My.; T. ಚೇರೈ, ಕ್ವಾರನ್, a commander of a body of soldiers).

ಸೇರೆ ಕೀರ್. = ತೇರೆ, ಸಾಲೆ 2, etc., ಸಲೆ 3. Tbh. of ತೇಲ. Cloth, etc. (Bp. 21, 11; 28, 38; My.).

ಸೇವ ಸೇವಾ. (Smd. 25). Tbh. of ತೇವ (?).

ಸೇವಕ ಸೇವಾ. Serving; worshipping; practising; servile, dependent; (service, devotion). 2, a servant, an attendant, a follower; a worshipper, a votary (ಅರ್ ಸ್ಮದ. Dh.; Smd. 115; ಗಜಚೇವ Mr. 157). Feminine ಸೇವಕಳು (B. 5, 288). ಸೇವಕನಿಗೆ ರಾವಕತನವರ ದಾರದು. — ತಾರತಮ್ಯವದಾಯ ದವ ದೊರೆಯಲ್ಲ, ಮಾತು ಮೊದಲಾದ ಸೇವಕನಲ್ಲ (Prva.). — ಸೇವಕದ ಗೌರವ್ಯ. N. (Bp. 59, 8).

ಸೇವಕಾವೃತ್ತಿ ಸೇವಾ-ವೃತ್ತಿ. The business or functions of a servant (My.).

ಸೇವಕಿ ಸೇವಗಿ. (Smd. 25). = ಸಾವಿಗೆ, etc., ಸೇವಿಗೆ. Macaroni, vermicelli (Bp. 19, 65; Rām. 5, 8, 69).

ಸೇವಧಿ ಸೇವಾ-dhi. = ತೇವಧಿ. (Sk.).

ಸೇವನ ಸೇವಾ. 1. The act of following, serving, service; devotion or addiction to, being fond of, fondness for, using, practising, adopting, enjoying, taking, trying. — ಸೇವನ ಮಾಡು. To use, to enjoy, to take (B. 4, 25, 149).

ಸೇವನ ಸೇವಾ. 2. The act of sewing, darning, stitching; a sack.

ಸೇವನೆ ಸೇವನೆ. = ಸೇವನ 1. Service; devotion or addiction to, etc. (Üpr. 4, 3; 8, 88; Bp. 13, 10; 28, 47; My.).

ಸೇವನ್ತಿ ಸೇವಂತಿ. = ಸಾಮನ್ತಿ, ಸಾಮನ್ತಿಗೆ, etc. A kind of jasmine, *Jasminum auriculatum* Vahl. (ಮಾಗಧಿ, ಯೂಥಿ Mr. 123; Sk. ಸೇಮನ್ತಿ, ಸೇಮನ್ತಿ, ಸೇವಂತಿ, the Indian white rose, *Rosa glandulifera*).

ಸೇವನ್ತಿಗೆ ಸೇವಂತಿಗೆ. = ಸೇವನ್ತಿ, etc. *Jasminum auriculatum* (ಮಾಗಧಿ, ಯೂಥಿ Hiā; ಗುಜ್ಜಿಗೆ Smd. 28; Kk. 22; ಕಾತಿ ರೆ. I, 38; ತವತವ, ಮಾಗಧಿ Nn. 49). ಮಾಗಧಿ, ಗಣಿಕೆ, ಯೂಥಿಕೆ, ಅಮೃತ ಎನ್ನದೆ ಸೇವನ್ತಿಗೆ; ಅದು ಪೂವುಳ್ಳ ಮಾದರೆ ಹೇಮಪುಷ್ಪಿಕೆ ಎನಿಸುಗು (Mr.). See Grj. 5, 55; J. 8, 33; 8, 28. 2, the garden-flower *Chrysanthemum indicum* Lin. (My.; T. ಚಾಮನ್ತಿ; Tē. ಚೇಮನ್ತಿ, ಸೇಮನ್ತಿ, ಸೇವನ್ತಿ; M. ಚಾಮನ್ತಿ, ಚೇವನ್ತಿ, ಚೇಮನ್ತಿ; T. ಚವನ್ತಿ, Chrys. ind. with a red flower).

ಸೇವಕ ಸೇವಾ. = ಸೇವಾಕ. (G.).

ಸೇವಾವೃತ್ತಿ ಸೇವಾ-ವೃತ್ತಿ. The functions of service (My.).

ಸೇವಾಕ ಸೇವಾ. Tbh. of ತೇವಾಕ. (ದಾವನೆ Smd. 35). — ಸೇವಾಕ ವೃತ್ತಿ. -ಂ-ಪೂರೆ. To be furnished with ಸೇವಾ (Abh. P. 5, 130; 12, 13).

ಸೇವ ಸೇವಿ. Following, serving; practising, using; a servant. See ಸಂ.

ಸೇವಿಗೆ ಸೇವಿಗೆ. = ಸೇವಿಗೆ, etc. (ಪಿಪ್ಪತನ್ನು Mr. 218, o. r. ಸೇವಿಗೆ; My.; Sk. ಸೇವಿಕಾ, a kind of sweetmeat).

ಸೇವಿತ ಸೇವಿತಾ. Followed; served, attended on; honoured, adored, worshipped; enjoyed, cherished, practised, used; infested or frequented by. (Mr. after 90).

ಸೇವಿಸು ಸೇವಿಸು. To serve, to honour, to worship (Smd. 398; Sāv. 1, after 71; 1, 77; J. 4, 84; 5, 54; 14, 28; 19, 5; B. 4, 59; My.). 2, to enjoy, to use, to take, to eat or drink (Bp. 11, 11; 43, 78; 50, 4; 57, 78; 59, 11; J. 8, 8; My.; see Sp. s. ಬಯ್ಯದು).

ಸೇವೆ ಸೇವೆ. ಸೇವಾ. Service, attendance; worship, homage; devotion or addiction to; use, practice, employment; resorting to, frequenting. ಸೇವೆಗಿಲ್ಲದ ಬಣ್ಣ, ಧಾವಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿ (Prv.). — ಸೇವೆಗಿಯ. To use, etc. (V. 4, 16). — ಸೇವೆ ಮಾಡು. To do service, to serve. ನಿಮಗೆ ಮುನ್ನವೆ ಸೇವೆಯುಂ ಮಾಡುವನು (Bp. 48, 23). ಮಾಡಿದ ಸೇವೆ ದಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸಾಲದು (Prv.).

ಸೇವೈ ಸೇವೈ. To be served or obeyed, to be worshipped or honoured, honourable, worthy; to be practised, to be used or employed or enjoyed; to be taken care of or guarded. See Üpr. 2, 41; Smd. 174. 192. 296; Çh. v. 128; Nn. 8; Bp. 8, 38; 53, 41. 2, the root of *Andropogon muricatus*.

ಸೇವೈಮಾನ ಸೇವೈಮಾನ. Being served or waited on, being attended on. (Üpr. 1, 50).

ಸೇನ ಸೇನ. Tbh. of ತೇನ (Smd. 835).

ಸೇನ ಸೇನ. Tbh. of ತೇನ. See ವಿಜಯ.

ಸೇನೆ ಸೇನೆ. = ತಾನೆ, ಸಾನೆ. Tbh. of ತೇನೆ (Smd. 835; Tē. ತಾನೆ, ಸೇನೆ; My.). See Rāv. 8, 118; ಎರ. ಮದುವೆಗೆ ತನ್ನ ಅಕ್ಕ ಸೇನೆಗೆ ತೇರಿ ಹೋಯಿತು (Prv.). — ಸೇನಿಕ್ಕು. -ತಕ್ಕು. To put or throw ಸೇನೆ (Üpr. 8, 91; 7, 60. 121; Smd. 68; Grj. 2, after 108). — ಸೇನೆ ಅನ. To receive ಸೇನೆ (Abh. P. 8, 47; Grj. 10, after 79). — ಸೇನೆ ಕೆಯ್ಯಿಕ್ಕು. = ಸೇನೆ ಅನ. (Ü. Bp. 47, 5). — ಸೇನೆ ತಳ. To strew or throw ಸೇನೆ (Abh. P. 8, 48; J. 24, 72). — ಸೇನೆದಳ. -ತಳ. = ಸೇನೆ ತಳ. (J. 11, 6; 29, 41; 33, 28). — ಸೇನೆ ಸೂಸು. = ಸೇನೆ ತಳ. (J. 8, 12).

ಸೇನಿ ಸೇನಿ. = ಸೇನು 1. — ಸೇನುಡು. = ಸೇನು ಪಡು (Smd. 28).

ಸೈ ಸೈ. say. = ಸಯ.

ಸೈ ಸೈ. say. = ಸಯ.

ಸೈಂಹಿಕೇಯ ಸೈಂಹಿಕೇಯ. (fr. ಸಿಂಹಿಕಾ). Simhikā's child: Rāhu.

ಸೈಕತ ಸೈಕತ. Sandy; a sand-bank, an islet (see Mr. s. ಪುಲಿನ).

ಸೈಕವಾಹಿನಿ ಸೈಕವಾಹಿನಿ. (fr. ಸಿಹ-ವಾಹಿನಿ). The river Bahudā.

ಸೈತಾನ ಸೈತಾನ. Satan, the devil (My.; Mr., H.).

ಸೈತನ್ಯ ಸೈತನ್ಯ. Tbh. of ತೈತನ್ಯ. Prevalence of cold in the system. ಪೈತನ್ಯವಾದವನಿಗೆ ಸೈತನ್ಯವಾಗದೋ? (Prv.).

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ. (fr. ಸಿದ್ಧಾನ್ತ). One who knows the real truth. (Üpr. 1, 22. 28).

ಸೈನಿಕ ಸೈನಿಕ. (fr. ಸೇನಾ). Relating or belonging to an army, military, drawn up in martial array. 2, a soldier. 3, a body of forces in array. 4, N. of a vṛitta (Çh.).

ಸೈನ್ದವ ಸೈನ್ದವ. Tbh. of ಸೈನ್ದವ (Smd. 339).

ಸೈನ್ದವ ಸೈನ್ದವ. (fr. ಸಿನ್ಧು). = ಸೈನ್ದವ, ಸೈನವ. Produced or born in Sindh. 2, belonging to the sea, oceanic, marine, aquatic. 3, a man of the country of Sindh; the king of Sindh, Jayadratha (see ದುಪ್ಪಡಮಪ್ಪಯ). 4, the country of Sindh (ದೇಶ Nn. 28). 5, a horse bred in Sindh; a horse (ಅಪ್ಪ, ಕುದುರೆ 23; ಅಪ್ಪ Mr. 504). 6, a kind of rock-salt (ಲವಣ, ಉಪ್ಪು 23; ಲವಣ 504). 7, the moon (ಚಂದ್ರ, ಸೋಮನು 23; ಚಂದ್ರ 504). 8, a parrot (ತುಳ, ನಿಳ 28).

ಸೈನ್ಯ ಸೈನ್ಯ. (fr. ಸೇನಾ). A soldier. 2, an army.

ಸೈರನೆ ಸೈರನೆ. = ಸಯನೆ.

ಸೈರನ್ಯ ಸೈರನ್ಯ. = ಸೈರನ್ಯ, ಸೈಕೇನ್ಯ. A maid-servant or female attendant in the women's apartments; an inde-

pendent female artisan working in another person's house; a female perfumer, a toilet-woman (ಗನ್ನಕಾರಿಕೆ, ಗಟ್ಟಿ ಪಲ್ಲಿ Hk.; ಗಟ್ಟಿಪಲ್ಲಿ Mr. 804; see Nr. s. ಮಕರಕಾವತ್ಯ). 2, N. of Dranpadī.

ಸೈರಿಕೆ sairika. (fr. ಸೀರ). Relating or belonging to a plough. 2, a ploughman. 8, a plough-ox.

ಸೈರಿಂದ್ರಿ sairindri. = ಸೈರಂದ್ರಿ. (Colebr.).

ಸೈರಿಭೆ sairibha. A buffalo.

ಸೈರಿಸು sairisan. = ಸಯಿಸು.

ಸೈರೀಯಕ sairiyaka. The shrub *Barleria cristata*.

ಸೈರೇಯಕ sairéyaka. = ಸೈರೇಯಕ. (Sk.; ಗೋರಬ್ಬೆ ನದಿ G.).

ಸೈಲು sailu. Black, loose; not firm (B. 4, 93; 5, 298; Mbr. ಸೈಲ; cf. ಸದ್ಭು 2).

ಸೈವ saiva. Tbh. of ಶೈವ (Smd. 857).

ಸೈಲೇಂದ್ರಿ sailéndri. Tbh. of ಸೈರಂದ್ರಿ. (J. 6, 50; Bh. 4, 1, 7).

ಸೊ ಸಂ. Tbh. of ಸ್ವ and ಸ್ವ. See ಸೊಪ್ಪ, ಸೊಪ್ಪಿಕೆ, ಸೊಪ್ಪ, ಸೊಪ್ಪಯ.

ಸೊಂಯಿ sōmyi. = ಚುಂಯಿ, etc. (S. Mbr.).

ಸೊಕ ಸೊಕ. Tbh. of ಸುಖ (Smd. 855, o. r. ಸೊಗ; Ūt. 11, 60; Kk. 81; Śm. 78; Ūpr. 4, 80; 8, 78, 83).

ಸೊಕ್ಕು sōkku. 1. = ಸುರ್ಕು 2, etc. A wrinkle, etc. (My.).

ಸೊಕ್ಕು sōkku. 2. = ಸೊರ್ಕು 1. To become mad, intoxicated, infatuated or ruddy; to grow stupefied, bewildered or confused; to grow proud or arrogant (C.; Tē. ಚೊಕ್ಕು; see s. ಚೊಂಗುಳ and ಚೊವ್ವು 2; Abh. P. 11, 23; Bp. 1, 84; 81, 13; 56, 21; 59, 20; J. 7, 81; 11, 28; 29, 10, 25; 31, 27; Abh. 2, 52). ಸೊಕ್ಕಿದಾತ (ಕ್ಷಿಪ, ಮತ್ತೆ Hk.). ಸೊಕ್ಕಿದವಂ (ಮತ್ತೆ Mr. 246). ಸೊಕ್ಕಿದವನು (ಮೂರ್ಛಿತ); ಸೊಕ್ಕಿದವನು (ವಾಚಿನ); ಇಕ್ಕಿದ ಮದದ್ದಿ ಸೊಕ್ಕಿದ ಅನೆ (ಮದಕಲ, ಮದೋತ್ಪತ್ತಿ Nr.). ಸೊಕ್ಕಿದ ಅನೆ (ಮದೇಧ Nn. 74); ಸೊಕ್ಕಿದವನು (ಉನ್ನತ 115). ಸೊಕ್ಕಿದಂ (ಮೂರ್ಛ Bhn. 65). ಸೊಕ್ಕಿ ನಡೆಯುವ ಧೃತ್ಯನವ ಕ್ರೂರಕೃತ್ಯ (Dp. 54). ಸೊಕ್ಕಿದ್ದು ಉಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಉಕ್ಕಿದ್ದು ಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತದೆ (Prv.). 2, to stupefy (My., in ಅದಿಕೆ ಸೊಕ್ಕುತು).

ಸೊಕ್ಕು sōkku. 3. = ಸೊರ್ಕು 2. Infatuation, intoxication, rut; stupefaction, torpor, loss of consciousness (Ūpr. 8, 78; cf. ಸೊಪ್ಪ 8); pride (Ūpr. 5, 121; C.; T. ಚೊಕ್ಕು; Tē. ಚೊಕ್ಕು, ಸುಕ್ಕು, ಸೊಕ್ಕು). ಸೊಕ್ಕು ಬನ್ನ ರೆ ನತ್ತರ ಕೂದಿದಾನು, ಸುಕ್ಕು ಬನ್ನರ ಮುಸರೆ ತಿನ್ನಾನು (Prv.). 2, a substance that produces torpor (Bp. 42, 17). — ಸೊಕ್ಕುಡಿಕೆ. — ಅದಿಕೆ. A stupefying areca nut (My.). — ಸೊಕ್ಕುನೆ. — ಅನೆ. = ಸೊರ್ಕುನೆ. An elephant in rut (J. 8, 24; 6, 89; 8, 20; 14, 6; 28, 2, 43). — ಸೊಕ್ಕುಡೆ. — ಇದ. To grow proud (Smd. 204 Mdh.). — ಸೊಕ್ಕುಡೆ. — ಇದ. Pride to abate or be humbled. ಸೊಕ್ಕುಡೆದವನು (ಅತ್ತಗನ್ನ G.). — ಸೊಕ್ಕುಡೆಸು. — ಇದಸು. To abate or abandon pride (B. 5, 61). — ಸೊಕ್ಕುಗೋಗಿಲೆ. — ಕೋಗಿಲೆ. = ಸೊಕ್ಕು-ಗೋಗಿಲೆ. A kōgilē in ecstacy (on account of the vernal season, Ūt. 11, 68). — ಸೊಕ್ಕುಬವ್ವನ. Mad, foolish, lusty youth (J. 6, 12; 16, 8; 28, 49). — ಸೊಕ್ಕುತಕ್ಕ. An embrace that causes stupor (J. 11, 17). — ಸೊಕ್ಕುತಕ್ಕ. — ತಕ್ಕ. = ಸೊಕ್ಕುತಕ್ಕ. (J. 15, 5). — ಸೊಕ್ಕುನೀರ್. The juice of rut, the ichor of a rutting

elephant (ಮದಕಲ ಕೆ.; ಮದ, ವಾನ 81, 269). — ಸೊಕ್ಕು ಮಾಡು. To manifest pride, to become proud (B. 3, 93). — ಸೊಕ್ಕೇರು. — ಎರು. Pride or insolence to arise (B. 4, 133).

ಸೊಕ್ಕು sōkku. 4. = ಸೊರ್ಕು 1. To touch, to come in contact with; to catch, to infect; to attack (Bb. 3, 13, 26). ಮದ ಸೊಕ್ಕಿದ ಅನೆ (ಪ್ರಧನ್, ಗರ್, ಮತ್ತೆ Nr.).

ಸೊಕ್ಕು sōkku. 5. = ಸೊರ್ಕು 2, etc. Touch; coitus (J. 26, 11).

ಸೊಕ್ಕುಹ sōkkuha. Becoming or being mad, etc. (ಮದ, ಮದ Nr.).

ಸೊಗ ಸೊಗ. P. p. of ಸೊಗಸು 1, in ಸೊಗ ಸೊಗಸು (J. 3, 87).

ಸೊಗ ಸೊಗ. Tbh. of ಸುಖ (Kk. 81; Śm. 78; Ūpr. 3, 81; 35). — ಸೊಗವ್ವುಡೆ. — ಎದ. To get joy (V. 28, 8).

ಸೊಗದು ಸೊಗದು. 1. = ಸೊವದು. A sharp smell: smell in general (ಹಸುಕು, ನಾತ, ಸೊವದು, ಕೂಪಾತ ಗನ್ನ Śm. 28, o. r. ಸೊಗದ; J. 2, 24; 28, 2, 43; Bh. 3, 19, 87; cf. ಕವುರು). — ಸೊಗದುಗಮ್ಮ. — ಕಮ್ಮ. = ಸೊಗದು (J. 18, 25).

ಸೊಗದು ಸೊಗದು. 2. Touch, etc. ಒಬ್ಬ ಪರನು ಪ್ರೀತಿಯು ತನಗೆ ಬೆತಧವ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಆ ದೈದ್ಯನನ್ನು ಕೂರಿಸಿದ್ದಾನೆ ಅವನು ಅವಳ ಹತ್ತರ ಹೋದಾಗ ಅವಳ ಸೊಗದಿನಿಂದ ಅವನಿಗೆ ದುರ್ದೈವ ಬೇಗನೇ ತೀರಿದನು (B. 5, 210). — ಸೊಗದುರೋಗ. A disease caused by contact; a contagious disease (ಪ್ರಕೃ, ಅಗ್ನಿ ಕೋಗ G.).

ಸೊಗದು ಸೊಗದು. = ಸೊಗದು, q. v.

ಸೊಗದೆ ಸೊಗದೆ. (Tbh. of ಸುಗಂಧ). — ಸೊಗದೇ ದೇರು (ಗೋಷಿ ತ್ಯಾವು, ಕಾರಿವೆ, ಅನೇ, ಉತ್ತಲಸಾರಿವೆ, ಸುಗಂಧಕಾಲ, ಸೊಗದು 149; ತ್ಯಾವು 449). 2, the medicinal shrub *Withania somnifera* Dunal. (St. & Pl.).

ಸೊಗಯಿಸು ಸೊಗಯಿಸು. = ಸೊಗಸು 1. To shine, to be or look beautiful or handsome, to appear to advantage, to be pleasant or agreeable: to appear (ಕೋಳಿ Śmd. Dh.; ಕೋಳವಮಾನು 208; ಹಸ ಮಾಗು 268 Cm.; Ūpr. 1, 69, 70, 105, 129, 135; 4, 72; Ūb. v. 4; Rāv. 2, 2; 5, 28; J. 1, 10; 3, 35; 28, 19; 29, 48; Rām. 1, 13, 9; Śm. 10, 11, 100). ಸೊಗಯಿಸುವ ಗಾಳ. ಸ್ವಾಮಿ Nr.). ಗದಗದನೆ ಗುಡುಗುಡು ಎನುಕು ಪಂದವುಕರ ಸೊಗಯಿಸುಗುಂ (Smd. 1; 65). ಸೊಗಯಿಸುಗುಮೆ ಪಲ್ಲಿಂದಮಾ (221). ಕವಿಗೆ ಸೊಗಯಿಸದ ಎಡೆಯೋ (268). ದಿನದ ದಿವ್ಯ ಸೊಗಯಿಸುವ ಮುನ್ನ ಮನ್ನರಕೈಲಂ (266).

ಸೊಗಸ ಸೊಗಸ. = ಸೊಗಸು 2. (Bp. 47, 41).

ಸೊಗಸು ಸೊಗಸು. 1. = ಸೊಗಯಿಸು. (Bp. 37, 2; 42, 13; 43, 19; 47, 10; 50, 1; 51, 3; 53, 81; 59, 20; 61, 4; Pril 3; Rām. 1, 13, 7, 8; Bb. 1, 5, 5; J. 8, 31; 10, 43; 11, 18, 29, 85). ಸೊಗಸುವ ಗನ್ನ (ಸುಗಂಧ); ಸೊಗಸುವ ಮಾತು (ಪಾಪ) ಸೊಗಸುವದಾಗಿ ಅದೆಯ ದಾರದ ಪ್ಪನಿ (ಕಲ Nr.).

ಸೊಗಸು ಸೊಗಸು. 2. = ಸೊಗಸು. Shine; beauty, charm, excellence; agreeableness; happiness, pleasure, delight (ಅಲಮ್ಬು, ಎಳೆಹ ಕಲ 21 Śm. 76; My.; Tē. ಸೊಗಸು, ಸೊಗಸು; T. ಚೊಗುಲು; 2, ಕೆ, ಚೊಗು; see s. ಚೊಕ್ಕು; cf. ಕೋಳಿ 2, ಸೊಕ್ಕು; ಅನ

ಚೂಪ 1?); beautifully (J. 8, 5). ಸೊಗಸಾದದು (ಸುಂದರ, ರುಚಿರ, ಸುಷಮ, ಸಾಧು, ತೋಫನ, ಕಾನ್ತ, ಮನೋಹರ, ರುಚ್ಯ, ಮನೋಹರ, ಮುಖ್ಯ, ಮುಖುಲ SI. 388). ಸೊಗಸಿನ ರುಚಿ (ತೃಂಗಾರ, ರುಚಿ, ಉಜ್ವಲ, ತೃಂಗಾರರಸ 68); ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಸೊಗಸಿ ನಿನ್ನ ಅಡುವಿ (ಪ್ರವ, ಕೇರಿ, ಪ್ರೀತಿ, etc. 72). ಸಲ ಸೊಗಸಿನಲಿ ಬೆಳವಲದೇತ ಮೆದೊಡು (Pril. 8, 1). ಅಲದ ಮರದ ನೆರಳಿನಿನ್ನ ಬಹು ಸೊಗಸು ಅಗುತ್ತದೆ (B. 2, 22). See Bp. 89, 25; Rām. 1, 18, 2; 2, 7, 4; 3, 2, 20; J. 8, 8, 80; 29, 49; 80, 19. — ಸೊಗಸುಗುಣ್ಣು. — ಕುಣ್ಣು. Pleasure to become less; to become deficient in pleasure (J. 18, 20). — ಸೊಗಸುಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To cause pleasure (J. 18, 32; 21, 58). — ಸೊಗಸು ವಡೆ. — ವಡೆ. To get pleasure (J. 11, 17). — ಸೊಗಸುವೆಡು. — ಬೇಡು. Pleasure-ground (J. 2, 11).

ಸೊಗಸುಗಾತಿ ಸೌಗಸು-ಗ್ಗಾ. A beau, a gay man (My.; SI. 118; B. 8, 112; ಸವಿಗಾತಿ, ಸುಖವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವವನು G.).

ಸೊಂಕಿಲ್ ಸಂಕಿಲ್. Touching, touch (Ūpr. 7, 94).

ಸೊಂಕು ಸಂಕು. 1. = ಸೊಕ್ಕು 4, ಸೋಕು 1. To touch, to come in contact with; to come near; to taint, to infect (ಸ್ತರ್ಷನ Śmd. Dh.; Ūpr. 6, 88; 7, after 70; 7, 94; 8, after 4; Bp. 85, 5; 88, 11; 89, 81; 40, 10; 55, 28, 35; 57, 18, 88; 58, 56; Bh. 3, 18, 18, 32; 6, 2, 2; Rāv. 4, 14; J. 8, 86; 8, 18; 11, 19; 21, 20; 80, 23; see ತನಿ; Tē. ಜನಕು, ಜನಕು; cf. ತೊಡಕು). ಬಿಟ್ಟು ವೈತ್ತ ಸವಾಳೆಯ ಸದ್ವಿಳಮುನ್ ತೊಟ್ಟು ಗಡೆವ ತುಳತಾರಿಕೆಯಂ ಸೊಕ್ಕು ಬಲವನ್ನು ತಿಡುವ ತಕ್ಕಣ ಗಾಳಿಯುಮ್ ಇವೇಮ್ ಮನಹೊಳೆಸಿದುವೋ? (Śmd. 24). ಚಿತ್ರಧನಗ್ರಹದ ಸೊಂಕಿ (184).

ಸೊಂಕು ಸಂಕು. 2. = ಸುಂಕು 2, ಸೊಕ್ಕು 5, ಸೋಕು 2. Touching, touch, etc. (Ūpr. 4, 78; 7, 78; 8, 56, 86; Abh. P. 7, 47; 9, 158; Śāv. 5, 54; J. 2, 18; 8, 32; 25, 51; My.; see ಮಯ್ಯ). ವಾಯುವಿನ ಸೊಂಕುಸೊಳು ತೀಡಿಸಿಕು (Śm. 94). — ಸೊಂಕುರೋಗ. An infectious disease (My.; T. ತೊಪ್ಪುಪಾಧಿ, ತೊಡ್ಪು-).

ಸೊಂಕುವಿಕೆ ಸಂಕುವಿಕೆ. Touching, etc. (ಸ್ಪೃಷ್ಟ, ಪೃಷ್ಟ SI. 389).

ಸೊಣ್ಣೆ ಸೆ ಸೌಗಿಣ್ಣೆ. = ಸಜ್ಜೆ, etc. (My.).

ಸೊಟಕ ಸೌಟಕ. A sound produced in sneezing. — ಸೊಟಕ ಸೊಟಕ. rep. (S. Mhr.).

ಸೊಟಕ ಸೌಟಕ. = ಸಟಕ, etc. (My.; SI. 310).

ಸೊಟ್ಟ ಸೌಟ್ಟ. = ಬೊಟ್ಟ, etc., ಸೊಟ್ಟ. Crookedness, curvedness (ಅಸ್ಥಿಹ, ಹೊಂಕು, ಮುಂಗ.). — ಸೊಟ್ಟಗಾಲು. — ಕಾಲು. A bandy-leg (My.). — ಸೊಟ್ಟಗಯ್ಯ. — ಕಯ್ಯ. A crump hand (My.). — ಸೊಟ್ಟಗರೆ. A crooked line (B. 8, 97). — ಸೊಟ್ಟವಾಯಿ. A wry mouth (My.). — ಸೊಟ್ಟಮೋಡೆ. A wry face (My.).

ಸೊಟ್ಟಗೆ ಸೌಟ್ಟಗೇ = ಬೊಟ್ಟಗೆ. Crookedly, crooked; crookedness (My.).

ಸೊಟ್ಟು ಸೌಟ್ಟು. = ಸೊಟ್ಟ, etc., ಸೊರಟು (My.; ಅರಾಲ, ಹೊಂಕ G.). ರೋಗದಿನ್ನ ಬೆನ್ನು ಅಥವಾ ಮೋಡೆ ಸೊಟ್ಟು ಅಡವ (ನ್ಯಾಟು G.). ಕೆಲವ ಜನರ ಕೆಯ್ ಕಾಲು ಸೊಟ್ಟುಗುತ್ತವೆ (B. 4, 228). ಒಲೆ ಸೊಟ್ಟುಬರೆ ಬದನೆಯ ಬೇಯದೇ? (Prv.).

ಸೊಟ್ಟಿ ಸೌಟ್ಟಿ. = ಸೊಟ್ಟ. (Tē.). ಸೊಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವದು (ಅರಾಲ, ವೈಜನ, ಜಪ್ಪ, ಊರ್ವಮುತ್, ಕುಂಚಿತ, ನತ, ಅವಧ್ವ, ಕುಟಿಲ, ಫುಗ್ಗ, ವೇರಿತ, ವಕ್ರ SI. 372); ಸೊಟ್ಟಿಯಾದ ಮರದ ಪಟ್ಟಿ (ವಕ್ರದಾರು

111); ಕಾಲು ಗುಣ್ಯಗಿಯೂ ಸೊಟ್ಟಿಯಾಗಿಯೂ ನಿಶ್ಚೇದ (ಮಣ್ಣುಲ 288). — ಸೊಟ್ಟಿಕೊಮ್ಮು. A bent horn. ಸೊಟ್ಟಿಕೊಮ್ಮುಕಳು (ವಕ್ರತೃಂಗ SI. 821).

ಸೊಡ ಸೌಡ. = ಸುಡು 2, etc. Burning. — ಸೊಡಬಲಿ. A cemetery (Ūt. I, 18, o. r. ಸುಡುಬಲಿ). — ಸೊಡವಲಿ. — ಬಲಿ = ಸೊಡಬಲಿ. (ಮಸಣವಟ್ಟಿ Kk. 78, o. r. ಸೋಡಬಲಿ).

ಸೊಡರ್ ಸೌಡರ್. = ಜೊಡರ್, ಸೊಡರು, ಸೊಡಲು. A lamp (ದೀಪ, ಪ್ರದೀಪ Nr.; Ūpr. 1, 118; 4, 45; Abh. P. 3, after 75; 8, 149; Bp. 3, 8; 28, 28; 37, 25, 34; 51, 37; 80, 42; Rāv. 5, 52; J. 13, 59; 28, 50; 24, 50; 29, 10; 31, 62; T. ಜುಡರ್, Tu. ತುಡರ್; cf. ಜೊಪ 1, ಸುಡು 1; see ಕಣ್ಣೋಡರ್, ತಣ್ಣ, ತುಡು, ತೂಗುಂ, ದಾನ). ಗಾಳಿ ಸೊಡರ್ (Śā. 74). — ಸೊಡರಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. Grains of rice charred at a lamp. (ತಿರುವಿಗ) ಹೆಚ್ಚು ನೀರಿದಾದು, ಇಟ್ಟು ತೊಟ್ಟಿರೋ, ಒಡ್ಡಿದುಗುಡುಕುಲದಲಿ ತನುವನು ಮುಟ್ಟಿ, ಸೊಡರಕ್ಕಯಿಲಿ ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟು, ಒಲವಿನಲಿ ಹರಸಿ (Pril. 3, 26). — ಸೊಡರ್ಗಮ್ಮ. — ಕಮ್ಮ. The smell of a burning lamp (J. 33, 18). — ಸೊಡರ್ಗುಡಿ. — ಕುಡಿ. The end of the flame of a lamp (Ūpr. 8, 99). — ಸೊಡರ್ವೆಳಗು. — ಬೆಳಗು. The light of a lamp (J. 29, 10).

ಸೊಡರು ಸೌಡರು. = ಸೊಡರ್. (Bp. 50, 54; J. 24, 28; Bh. 1, 18, 15; My.; ದೀಪ G.). See Sp. 3. ಲಂಡ.

ಸೊಡಲು ಸೌಡಲು. = ಸೊಡರು. ಸೊಡಲ ನಾತ (My.).

ಸೊಡ್ಕ ಸೌಡ್ಕ. = ಸೊಡ್ಕಳ. Śiva (Bp. 54, 8). — ಸೊಡ್ಕಳದೇವ. N. (Bp. 53, 15). — ಸೊಡ್ಕಳದೇವವಾಯಯ್ಯ. N. (Bp. 9, 42). — ಸೊಡ್ಕಳದೇವದಾಡರಸ. N. (Bp. 58, 31). — ಸೊಡ್ಕಳದೇವದಾಡರಸಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 1). — ಸೊಡ್ಕಳದಾಡರಸ. N. (Bp. 54, 80). — ಸೊಡ್ಕಳದಾಡೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 1). — ಸೊಡ್ಕಳದಾಡರಾಜ. N. (Bp. 47, 38; 54 sum.; 54, 84). — ಸೊಡ್ಕಳಲಿಂಗದೇವ. N. (Bp. 54, 27).

ಸೊಡ್ಕಳ ಸೌಡ್ಕಳ. = ಸೊಡ್ಕಳ. — ಸೊಡ್ಕಳದೇವ. N. (V. 37, 88).

ಸೊಣಕ ಸೌಣಕ. = ಸೊಣಗ. (My.). — ಸೊಣಕವನಾಯಕ. The chief of father-dogs, a big dog. ಸೊಣಕವನಾಯಕರು ಬನ್ನರು; ನಡವೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕೊಣ್ಣು, ದಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಟ್ಟಿದರು (Prv.).

ಸೊಣಗ ಸೌಣಗ. Tbh. of ತುನಕ (Śmd. 364; ಪೇರಡಿ Ūt. II, 59; V. 88, 50, 55).

ಸೊಣಗು ಸೌಣಗು. = ಸೊಣಗ. (ಪೇರಡಿ, ಜಾಯಿಲ, ಕುಕ್ಕುರ, ತುನಕ).

ಸೊಣಡುಹ ಸೌಣಡುಹ. Retreating, taking flight (Tē. ಸುರುಗು, to take flight, retreat; ಹುಡುಗು, ಹುಣುಗು, ಸುಣುಗು, ಸುನುಗು, to retire, withdraw, retreat; T. ಜುಣುಗು, to oringe, wheedle; to grow lean; cf. ಹುಣುಗು 1). ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೊಣಡುಹ (ಪ್ರದ್ರಾವ, ಉದ್ರಾವ, ಸನ್ವಾವ, ಅವಕ್ರಮ, etc. Nr.).

ಸೊಣೆ ಸೌಣೆ. To strike with the fingers, etc. (ಅಂಗುಲಿಪ್ರಹರಣ Śmd. Dh.). 2, to point at a person with both forefingers and then put them to the corners of the mouth, as a sign of mockery (My.; cf. ಸುಟ್ಟು 2?). (T. ಜುಣ್ಣು, to project marbles by a filip; M. ಜೊಟ್ಟು, to rap with the knuckles, knock with the finger).

ಸೊಣ್ಣ ಸೌಣ್ಣ. The hip, the loins, the waist (ಕಟ, ತ್ವೀಣಿಪಲಕ SI. 208; ಮಧ್ಯಮ, ಮಧ್ಯ, ಅವಲಗ್ಗ, ಹೊಂಕ, ನಡು 210; ಕಟ 414; ಮಧ್ಯ 447; My.; Tē. ತುಣೈ, ತೋಣೈ, the joint of the hip; plural ತುಣ್ಣು, ತೋಣ್ಣು, the hips or lolus; T. ತುನ್ನು, the back; cf. ತುಡು 1, ಹೊಂಕ). ಬೆಟ್ಟದ ಸೊಣ್ಣ (ಕಟಕ,

ನಿತ್ಯವು, ಬೆಟ್ಟ ಪಿಂಡಿ Si. 115); ಕವಚವನ್ನು ತೊಟ್ಟವರು ಸೋಪ್ಪದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಲಶಾಸ್ತ್ರಗಿ ಬಿಗಿದು ಕೊಳ್ಳುವ ತಂಗುವಟ್ಟಿ (ಸಾರಸನೆ, ಅಧಿ ಕಾಂಗ 279). ಸೋಪ್ಪ ಮುದಾದ ಮೇಲೆ ನೆಟ್ಟಿರಿಲ್ಲ, ಗಟ್ಟಿಲು ಮುದಾದ ಮೇಲೆ ರಾಗವಿಲ್ಲ. - ಗಟ್ಟಿ ಪರರ ಕೆಯ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು, ಸೋಪ್ಪ ಮುದಾಸಿ ಕೊಟ್ಟು. - ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನ ಸೋಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕುಡುಗೋಲು ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಹಾಗಿ. - ದನ್ನರಡು ವರ್ಷ ಸಾಧಕಾ ಮಾಡಿ, ಮನೆಯ ಮುದುಕೇ ಸೋಪ್ಪ ಮುದಾದ ಹಾಗಿ (Prvs.).

ಸೋಪ್ಪರ ಕಂಠಕಾರಾ. = ಸುಟ್ಟುರೆ, etc. - ಸೋಪ್ಪರಗಾಳಿ. = ಸುಟ್ಟು ರಗಾಳಿ. (My.; G.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಪ್ತಿ. Tbh. of ಕುಟ್ಟಿ. (My.; Të.; Si. 335; see ಅಗುಳು, etc.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಾ. = ಸುಟ್ಟು, ಸೋಪ್ಪಿ, ಸೋಪ್ಪಿ. Tbh. of ಕುಟ್ಟಿ. - ಸೋ ಪ್ಪಿಲಿ. - ಇಲಿ. = ಸುಟ್ಟಿಲಿ. The musk shrew, *Sorex myosurus* (Bd.).

ಸೋಪ್ಪಿಲು ಸಂಧಾಲು. = ಸೋಪ್ಪಿಲು. (My.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. = ಸೋಪ್ಪಿ, etc. (B. 5, 233). ಸೋಪ್ಪಿ ಇಲಿ (ಕುಟ್ಟು ನ್ನರ, ದಿನಾನ್ತಕ, ದೀರ್ಘಕುಟ್ಟಿ G.).

ಸೋಪ್ಪಿಲು ಸಂಧಿಲು. = ಸುಟ್ಟುಲು, etc. (My.; Si. 269, 453). - ಸೋಪ್ಪಿಲಿಲಿ. - ಇಲಿ. = ಸುಟ್ಟಿಲಿಲಿ. (Mr. 278).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧೆ. = ಸುಟ್ಟಿ. The plant *Solanum pubescens* Lin. (My.); the plant *Solanum melongena* (? ಚಿತ್ತರಬಿ, ರುಚಿ, ಸಂಕಟ Mr. 180); the small tree or shrub *Solanum verbascifolium* Lin. (St. & Pl.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧೆ. = ಸೋಪ್ಪಿ, etc. (B. 4, 22). ಅನೆಯ ಸೋಪ್ಪಿಯ ತುಡಿ (ಪುಷ್ಪಳಿ); ಅನೆಯ ಸೋಪ್ಪಿ (ಹಸಿ G.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿಲು. = ಸೋಪ್ಪಿಲು, etc. (My.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. Tbh. of ಸ್ವತಃ. (My.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. Tbh. of ಸ್ವತಃ. (My.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. Tbh. of ಸ್ವತಃ. (Bp. 35, 26).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. = ಸೋಪ್ಪಿ, etc. (My.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. = ಸೋಪ್ಪಿ, etc. (My.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. = ಸೋಪ್ಪಿ, etc. (My., T. ಚಿತ್ತು).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. (Tbh. of ಸ್ವತಃ). Property, goods (My.; Të.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. Tbh. of ಸುಧ (Smd. 355; Kr.; Çt. II, 44; Kk. 10b; Grj. 2, 32). - ಸೋಪ್ಪಿವಳು. - ಬೆಳಗು. The whiteness of chunam-plaster (Çpr. 3, 81).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. Tbh. of ಸ್ವತಃ (J. 3, 4).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. = ಸುನಾಯ. (Të.; R.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. The watery juice that exudes from the stalk of the mango fruit and of the fruit of the marking-nut tree (My.; Të.; M. ಚುನೆ, to ooze out; see ಜನಿ, ಜನೆ, ಜನಿ).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. Tbh. of ಸ್ವತಃ. (My.; Të., T.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. A profligate or unchaste person (males, female, or neuter, Smd. 109; ಸಿತ್ತಗ, ಪೊಲದಿ Smd. II, o. r. ಸೋಪ್ಪಿ; cf. ಸುಟ್ಟು 1 & 2, and Sdk. ಕುಟ್ಟಿ). See ಕಚು ಸೋಪ್ಪಿ. ಬಳ್ಳಿವುಯಲ.

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. = ಸೋಪ್ಪಿ 1. (ಸ್ವರ್ಣ G.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. = ಸೋಪ್ಪಿ 1. (ಸ್ವರ್ಣ G.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. = ಸೋಪ್ಪಿ 2. (ಸ್ವರ್ಣ G.). *Roundness; what is round* (ಬಟ್ಟುತು Kk. 48, o. r. ಸಸ್ತರಿ). - ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. N. (Bp. 5, 43; 10, 10). - ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. = ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. (Bp. 53, 27).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. Gilt, gilding (My.; Mhr., H. ಸೋಪ್ಪಿ, golden).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. = ಸೋಪ್ಪಿ. A lever. - ಸೋಪ್ಪಿ ಸೋಪ್ಪಿ = ಸೋಪ್ಪಿ. (ಅಂಕ, ತಮಿಷ್ಕು, ಸಸ್ತರಿ G.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. 1. = ಸೋಪ್ಪಿ. Tbh. of ಸ್ವರ್ಣ (Smd. 356). Gold (ಸ್ವರ್ಣ Çt. I, 32; II, 59; ಸುಧರ್ಣ Kk. 47; ಕಸಪರ Smd. 63, 99). - ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. - ಪರದ. A dealer in gold, a money-changer (ಚಿತ್ತರಬಿ Smd. 35; ಪುಷ್ಪರದ Kk. 35; Smd. 67; V. 4, 80). - ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. - ಬೆಟ್ಟ. The mountain *Māra* (ಚಿತ್ತರಬಿ Smd. 35). - ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. - ಬೆಟ್ಟ. *Siva* (ಚಿತ್ತರಬಿ Smd. 27).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. 2. Tbh. of ಕೊಪ್ಪಿ (Smd. 19; Smd. 48; Smd. 67). A olypher or dot representing the anuvāra (ಕೊಪ್ಪಿ, ಅನುವಾರ Smd. 19, 26; ದಿನ್ದು Smd. 99); a olypher or anuvāra (see Mr. a. ನಥ).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. 3. Tbh. of ಸಂಧಿ. (B. 3, 11; 3, 23). ಕೊಪ್ಪಿ ಎತ್ತಿ ಕರ ಎತ್ತಿದ್ದು ಎತ್ತಿ ಸೋಪ್ಪಿ (Prv.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. Tbh. of ತ್ವರಣ. (Bp. 57, 2). - ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. - ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 25, 4; 57, 1).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. Tbh. of ಸ್ವತಃ. (My.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. = ಸೋಪ್ಪಿ, q. v.

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. (= ಸೋಪ್ಪಿ?). - ಸೋಪ್ಪಿಯು ಮದೇವ. - ಕೊಪ್ಪಿ ದೇವ. N. (Bp. 58, 13).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. To cause to slacken, languish or sink away (J. 13, 50). ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ (Smd. 309, ad-duced as a bad formation); ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ (274).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. 1. To slacken; to repress, to check (ನಿವಾರಣ Smd. Dh.).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. 2. Slackness; weakness; languishing, sinking away (cf. ಸೋಪ್ಪಿ 3; M. ಕುರುಗು, to be stupefied, slightly intoxicated, giddy; Të. ಕೊಪ್ಪಿ, to faint; cf. also ಸೋಪ್ಪಿ). See ಗರ್ವ. Smd. 309, q. v. (Çt. I, 66). - ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. - ಅಗು. To slacken (v. l. as cloth, paper, feathers, the lips, My.; Bh. 6, 4, 161; J. 11, 25); to lose cohesion (as a mark on the forehead, J. 10, 50); to grow weak (My.); to languish, to pine, to sink away, to droop (Abh. P. 4, 13; Grj. 4, 84). ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ (ಕೊಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ); ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ (ಕೊಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ, ಕುರುಗು Smd. I). - ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. reit. ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ ಸಂಧಿ. - ಅಗು. = ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ (V. 31, 19).

ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. 3. = ಕೊಪ್ಪಿಲು, etc., ಸಸ್ತರಿ. Foliage; a vegetable, a herb, greens; covering, bark (Çt.; ಕೊಪ್ಪಿಲು G.; Bp. 30, 14; 43, 36; 58, 43; M. ಕಪ್ಪಿ, ಕೊಪ್ಪಿ). ಮರದ ಹೊದಿಕೆ (ಪುಷ್ಪ, ವಲ್ಲು, ಕೊಪ್ಪಿ, ಕೊಪ್ಪಿ). ಸೋಪ್ಪಿ (Si. 112); ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ (ಕಪ್ಪಿ, ಕೊಪ್ಪಿ 310). ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ (ನಾಡಿ 417); ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ (ಕೊಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ 311). ಕೊಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ ಸೋಪ್ಪಿ, ಕೊಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ ಸಂಧಿ (Prv.). - ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. To ornish like foliage (J. 23, 25). - ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. A small sickle or knife for cutting vegetables (My.). - ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. - ಕುಟ್ಟಿ. To beat the underbrush or bushes (for game). ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ (ಕಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ 309). - ಸೋಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ. - ಕುಟ್ಟಿ. Beating the bushes (ಕಪ್ಪಿ ಸಂಧಿ).

II). — ಸೊಪ್ಪು ಮೇಲೋಗರ. Boiled and seasoned vegetables (My.). — ಸೊಪ್ಪು ಸದೆ. Leaves and litter (My.). — ಸೊಪ್ಪು ಸೊಗದು. reit = ಸೊಪ್ಪು. (Bp. 16, 22; 48, 36). — ಸೊಪ್ಪು ಸೊಪ್ಪು. rep. (J. 28, 41).

ಸೊಪ್ಪು ಸೊಪ್ಪು. = ಸಪ್ಪು, etc., ಸೊಪ್ಪು, ಸೊಪ್ಪು. A sound, a noise (ಅಬ್ಬರ, ದನ, ಸರ, ಗಾವರ, ಗಾವಳ, ಉರಿ, ಧ್ವನಿ ಕೆ. 80; Kk. 25, o. r. ಸೊಪ್ಪು; ದನ Kk. 94; J. 30, 29; Rām. 6, 53, 86).

ಸೊಪ್ಪು ಸೊಪ್ಪು. = ಸೊಪ್ಪು. (ದ್ರ. 5 G.).

ಸೊಪ್ಪು ಸೊಪ್ಪು. The straw of the various kinds of millet (B. 4, 42, 43; Tē. ಜೊಪ್ಪು).

ಸೊಬಗು ಸೊಬಗ. Tbh. of ಸುಭಗ (Śmd. 855). Beauty, charm, loveliness, etc. (ಜಕ್ಕು, ಸುಭಗ HIA.; ಗಾಡಿ, Ū. I, 14; ನಿಲಿತ I, 77; ನಿಲಿತ, ಗಾಡಿ, ಸುಭಗ Kk. 54; ಗಾಡಿ, ಜೊಕ್ಕು, ಗರಗಂಕಿ, ನಿಲಿತ, ಸುಭಗ ಕೆ. 47; Ū. 5, 125, 134; 7, after 62; Grj. 4, 57; Prll. 3, 2, 4, 31; Bp. 26, 32; 44, 33; 50, 5; J. 2, 48; 6, 21; 28, 18; Ū. IV, 2, 60). ಸೊಬಗಿನಾ ರಮ್ ಎಲ್ಲಿದಂ (Śmd. 136). ಸೊಬಗುಳ್ಳವಳೆ ಪೆರ್! (174). ಸೊಬಗಿ ದಿದ ತಮ್ಮಂ (Kk. 100). See Bp. 8. ಹೀನತನ. — ಸೊಬಗ. -ಅ 3. = ಸುಬಗ. A beautiful, charming, etc. man (Bp. 1, 33; Rāv. 13, 104). — ಸೊಬಗುವದು. -ಪದು. = ಸೊಬಗುವದೆ. (J. 30, 17). — ಸೊಬಗುವದೆ. -ಪದೆ. To get beauty or charm (J. 6, 25). — ಸೊಬಗುವದೆ. -ಪದೆ. = ಸೊಬಗುವದೆ. (Grj. 2, after 106; Bp. 11, 40).

ಸೊಮ್ಮಗೆ ಸೊಮ್ಮಗ. Nicely, beautifully; nice, etc. (My.; ಜನ್ಮಾ G.).

ಸೊಮ್ಮು ಸೊಮ್ಮು. = ಸಮ್ಮು. Beauty, elegance, charm, grace (C.; B. 3, 37; Grj. 10, 115; Bp. 6, 8; 82, 89; Ū. Bp. 5, 5; ಕೆ. 1, 10; 2, 61; J. 2, 65; 6, 19, 32; 15, 17; 17, 4; 29, 26; Bh. 1, 5, 8; Tē.; T. ತುಪ್ಪ; cf. ಸೊಗಸು 2). ಬರ್ಗವುನ ಸೊಮ್ಮು (o. r. ಪಮ್ಮನ) ಅಕ್ಕಿ ಬಾಯ್ದೆ (Śmd. 78). ದೇಶಿಯಕಮರ್ದ ಸೊಮ್ಮು (Kk. 8). — ಸೊಮ್ಮುಗದ. -ಕದ. To shower beauty (Rāv. 2, after 42). — ಸೊಮ್ಮುದೀ. -ತೀ. Beauty to abound (J. 3, 24). — ಸೊಮ್ಮುದೀಸು. -ತೀ. To exhibit beauty (J. 6, 19). — ಸೊಮ್ಮುವದೆ. -ಪದೆ. To get beauty (Rāv. 10, after 29). — ಸೊಮ್ಮುವದೆ. -ಪದೆ. = ಸೊಮ್ಮುವದೆ. (J. 3, 17).

ಸೊಮ್ಮುಲಿ ಸೊಮ್ಮುಲಿ. Probably a mistake for ಪೊಮ್ಮು ದ, q. v. (ಪಮ್ಮ, ಅದಂ, ಅಯ್ಯ, ಅಗ್ಗ, etc., ಅತಿಯ ಕೆ.).

ಸೊಮ್ಮು ಸೊಮ್ಮು. = ಸುಮ್ಮು. (ಅಲಸ, ತೀತ, ಮದ್ದ, ಜಡ, ಜಪ್ಪ, ಮ ಸ್ಥರ HIA.; ನಾಮ್ಮ, ಅಲಸುಗಗಾಡ Kk. 38; ನಾಮ್ಮ, ಅಲಸುಗಾಡ ಕೆ. 47).

ಸೊಮ್ಮು ಸೊಮ್ಮು. (fr. ಸ್ವಂ). Own, one's own; property, wealth, riches (Prll. 3, 30; Bp. 31, 29; 47, 56; Bh. 1, 8, 55; V. 40, 27, 34; Tē.; T. ಜೊಂ).

ಸೊಯಂ ಸೊಯಂ. Tbh. of ಸ್ವಯಂ. (Bp. 61 anm.; My.).

ಸೊಯಂವರ ಸೊಯಂವರ. Tbh. of ಸ್ವಯಂವರ. (Rām. 8, 2, 17).

ಸೊರ ಸೊರ. 1. Tbh. of ಸ್ವರ 2. (My.; Tē.).

ಸೊರ ಸೊರ. 2. Tbh. of ಸುರ. (Ū. Bp. 33, 18).

ಸೊರಗು ಸೊರಗು. To wither, to grow dry or sapless (J. 19, 32); to languish, to sink away (Ū. Bp. 19, 31); to grow lean or meagre (C.; Tē. ಸುರುಗು, ಸೊರುಗು, ಸ್ತುಕ್ಕು; ಕೊರಗು G.; cf. ಸುಕ್ಕು 1, ಸುರುಗು, ಸೊಕ್ಕು 2, ಸೊಕ್ಕು 1). ತುಡುಗ ಅಕ್ಕಿ, ನೀನು ಗಾಪ್ಪು ಯಾಕೆ ಸೊರ

ಗಿಡ್ಡಿ? ಎನ್ನು, ಆ ಸಪ್ಪು ಅಕ್ಕನ್ನು ಕೇಳಿತು (B. 3, 22). ಹೊಟ್ಟೆಯು ಸೊರಗಿ, ಎಲವನ ಪಂಜರ ಮಾತ್ರ ಉದಾಯಿತು (5, 94). ಮಗನಿಗೆ ಹುಡ್ಡು ಹತ್ತಿದ ಚಿನ್ನೆಯಿನ್ನ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಸೊರಗಿದನು (5, 209).

ಸೊರಟ ಸೊರಟ. Tbh. of ಸೊರಟ. (Śmd. 856, 370).

ಸೊರಟು ಸೊರಟು. = ಸುಟ್ಟು 3, ಸೊಟ್ಟು, etc. The state of being contracted, shrivelled, as a leaf; that of being crooked, as a bamboo pole or wood (My.; see ಸುರುಟು, ಸುರುಟ್ಟು).

ಸೊರಟಿ ಸೊರಟಿ. N. of a plant (ಸೊರಟಿ Mr. 135).

ಸೊರನೆ ಸೊರನೆ. Tbh. of ಸ್ವರ. (Ū. Bp. 19, 31).

ಸೊರಣ್ಣು ಸೊರಣ್ಣು. (Śmd. 48). = ಸೊರಟು (?).

ಸೊರಡು ಸೊರಡು. 1. (fr. ಸೊರ 1). To utter, to speak, to say (Bh. 3, 8, 13; 4, 8, 28; Rām. 4, 3, 9).

ಸೊರಡು ಸೊರಡು. 2. Sounding, talking, prating, etc. — ಸೊರಡ. -ಅ 3. A loquacious man, etc. (ಗದಪ ಕೆ. I, o. r. ಸ್ವರಡ, ಸ್ವರಡುವ).

ಸೊರಡುಗಾಡ ಸೊರಡು-ಗಾಡ. A talkative man, etc. (ಪುಲ್ಲೆಗ Ū. I, 59).

ಸೊರೆ ಸೊರೆ. 1. = ಸೊರೆ 1. The bottle-gourd, Lagenaria vulgaris Ser. (ದ್ವಿಕ್ಕಿ, ತುಟ್ಟು, ಅರಾಯ Mr. 148; ಕಡಾಡ Nn. 107; when hollowed and dried, it is put also under the neck of a lute, Grj. 3, 98). See ಕ ಯ್ಯ. — ಸೊರೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To fasten a gourd (to a lute, J. 22, 24).

ಸೊರೆ ಸೊರೆ. 2. The milk collected in the udder of cows or buffaloes (My.; see ಸೊರೆ 1). — ಸೊರೆ ಬಿಡು. To let down that milk, to give milk (My.).

ಸೊರ್ಕು ಸೊರ್ಕು. 1. = ಸೊಕ್ಕು 2. To grow intoxicated, etc.; to grow proud (ಉಕ್ಕಡ ಕೆ. Dh.; Rāv. 9, 51; ಕೆ. 2, 14).

ಸೊರ್ಕು ಸೊರ್ಕು. 2. = ಸೊಕ್ಕು 3. Infatuation, etc.; torpor, etc.; pride (Śmd. 250; Ū. 3, 69; Grj. 2, 106; Rāv. 5, 128; cf. ಸುರ್ಕು). 2. = ಸೊರ್ಕುಮರ್ಕು (Rāv. 5, after 114). — ಸೊರ್ಕು. -ಅದ. To lose (one's) pride (Grj. 6, 80). — ಸೊರ್ಕುನೆ. -ಅನೆ. (Śmd. 93). = ಸೊಕ್ಕುನೆ. — ಸೊರ್ಕು ಗೆಸರ್. -ಕೆಸರ್. Mnek (Rāv. 2, after 8). — ಸೊರ್ಕುಗೋಗಿ. -ಕೋಗಿ. (Śā.). = ಸೊಕ್ಕುಗೋಗಿ. — ಸೊರ್ಕುಮರ್ಕು. A powder used to stupefy (beasts or birds, Rāv. 5, 52; T., M. ಜೊಕ್ಕು ಪೊದ).

ಸೊರ್ಗ ಸೊರ್ಗ. Tbh. of ಸ್ವರ್ಗ 1. (My.). ಸೊರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಸೊರ್ಗ ಹಮ್ಮಲ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಸೊಲ್ ಸೊಲ್. 1. = ಸೊಲ್ಲ 1. To say, to speak, to tell. (T. ಜೊಲ್ಲು, ಜೊಲ್ಲು; M. ಜೊಲ್ಲು, ಜೊಲ್ಲು; Tē. ಜೊಲ್ಲು; cf. ಸರೆ 1). ಸೊಲ್ಲ (J. 28, 30).

ಸೊಲ್ ಸೊಲ್. 2. A word (Śmd. 389 Cm.; Ū. II, 97; Abh. P. 3, 9; Bp. 9, 9; J. 4, 4; 6, 18; 21, 4; T. ಜೊಲ್, ತೋಲ್, ತೋಲ್; M. ಜೊಲ್; Tē. ಸೊಲ್ಲ).

ಸೊಲಗೆ ಸೊಲಗೆ. = ಸೊಲಗೆ, ಸೊಲ್ಲಗೆ, ಸೊಲ್ಲಗೆ. A measure of capacity, equal to one-fourth of a Kudava or of a balli (My.; Bp. 38, 18; Tē. ಸೋಲೆ; cf. Sk. ತುಲುಕ). ಸೊಲಗೆ ಅಳಿಯಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿದುಡವ ಕಣಿ ಅಳಿಯುವಣೆ? (Prv.).

J. 3, 25). ಕೇಗಿಮದು ಸೋಗೆ (Smd. 169). — ಸೋಗೆದುಮುಟ್ಟು. — ತುಮುಟ್ಟು. A turumb decorated with peacock-feathers; a peacock considered as a turumb (Siv. 3, 61). — ಸೋಗೆನವರ್. A peacock (Cpr. 2, 79; Abh. P. 1, after 107; 3, 92).
 ಸೋಚು ಏರಿಂ. Tbh. of ತೋಫಸು (G.).
 ಸೋಚುಯ sa-nōhraya. High, tall.
 ಸೋಚಿ ಏಗಿ. = ಸಚಗಿ, etc. Meal ground coarse, etc. (My.; Mhr.; H. ಸೂಚಿ).
 ಸೋಚಿಗ ಏಗಿ. = ಚೋಚಿ, q. v. (ಅಕ್ಕಳ, ಅಕ್ಕಯ G.; C. Bp. 47, 9; Rām. 6, 12, 3; J. 7, 19; 15, 29; Dp. 169, 8; My.; B. 2, 23; 8, 84, 90; 4, 54; 5, 198; see Prv. s. ಸಾಯು).
 ಸೋಚು ಏಗಿ. A club, a mace (My.; Mhr., H.).
 ಸೋಚು ಏರಿ. 1. = ಚೋಚು. See ಮುಚ್ಚು.
 ಸೋಚು ಏರಿ. 2. = ಸಮು 1, etc. A spoon (My.).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. The lower part of the cheek, opposite to the corner of the mouth (My.). — ಸೋಚಿದಿ. — ಅದಿ. = ಸೋಚಿದಿ. (My.). — ಸೋಚಿದಿ. — ಅದಿ. = ಸೋಚಿದಿ. (My.). — ಸೋಚಿದಿ. A man whose lower part of the cheek is torn (My.). — ಸೋಚಿದಿ. Snob a woman (My.).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. = ಸುರು 2, etc. Burning, etc. — ಸೋಚಿ ಏರಿ. A cemetery (ಮನೂವಟ್ಟಿಗೆ Smd. II; ಮನೂವಟ್ಟಿ Kk. 78, o. r. ಸೋಚಿ). — ಸೋಚಿಏರಿವನೆಯ. — ಮನೆಯ. Whose residence are cemeteries: Śiva (ತವ Kk. 5; ಕತ್ತರ Smd. 3).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. ಸೋಚಿ. 1. Much, more, further (ಪಿರುದು, ದಾಡಂ Smd. 893; ಪಿರುದು, ದಾಡಂ, ಉಣ್ಣವಳಿಯದು II). 2, in vain, causelessly (ದಾಡಂ, ಏರುದು Smd. 110; ದಾಡಂ, ಸುಮ್ಮನೆ C. I, 14; ದಾಡಂ, ಉಣ್ಣವಳಿಯದು, ಏರುದು Kk. 89).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. 2. Letting go freely, setting at large (Mhr., H.). — ಸೋಚಿವತ್ತ. A bill of divorce (S. Mhr.; Mhr. ಸೂಚಿ ವತ್ತ). — ಸೋಚಿಮುಂ. The ceremony of loosening the string from the loins of a Brāhmana, about sixteen years after binding it at the ceremony of investiture with the saorificial thread (ಸಮಾವರ್ತನ Cb.; Mhr. ಸೋಚಿ ಮುಂ). ಸೋಚಿಮುಂಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ (ಸ್ವತಃ G.).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. (= ಚೋಚಿ 2). Remission of a debt, etc.; the ann remitted, abatement (My.; Mhr. ಸೂಚಿ). 2, release from bondage, freedom granted (My.; Mhr. ಸೂಚಿ).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. Borne, suffered, endured; patient, enduring.
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. One who bears or suffers; patient, enduring; able, powerful (R.).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. (= ಚೋಚಿ). — ಸೋಚಿಏರಿ. An Arab greyhound (My.; Tē. ತೋಚಿಏರಿ).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. Tbh. of ತೋಚಿ (Smd. 345 Mdb.).
 ಸೋಚು ಏರಿ. P. p. of ಸೋಚು 1.
 ಸೋಚು ಏರಿ. sa-nkāṇṇa. Ardently longing, impatiently eager; regretful; bewailing, sorrowing. (ಅದೋಚಿ G.).
 ಸೋಚು ಏರಿ. sa-nkāṇṇa. Excessive; exaggerated. 2, violent laughter. 3, ironical exaggeration, sarcasm, sneering praise and covert censure (ಬಯ್ಯುಳು, ಚುನ್ನ Hk.).
 ಸೋಚು ಏರಿ. ಸಹಸಿತ ಸತಿಪ್ರಾಸಾ-hasita. Sarcastic laughter.
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. Tbh. of ತೋಚಿ. (My.).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. Born from the same womb, co-uterine. 2, a co-uterine brother, a brother of whole blood, an own

brother. ಕಣ್ಣಿಡ್ಡು ಕೇಳಿಡ್ಡು ಗಣ್ಣಿನ ಸೋಚರ (Prv.). — ಸೋಚರ. = ಸೋಚರ. (B. 4, 188). — ಸೋಚರ. — ಅತ್ತಿ. = ಸೋಚರ. (ಮಾತುರಾ Dhv.). — ಸೋಚರ. — ಅತ್ತಿ. A father's sister (My.); a mother's brother's wife (My.). ಸೋಚರ. ಗಿ ಮಾನ ಬನ್ನರ ಚಿಕ್ಕವ ಅನ್ನಿ ಕೊಣ್ಣಾಳಿ (Prv.). — ಸೋಚರ. ಮಗ. A father's sister's son (ಪೈತ್ತವಸ್ವಯ S. 189). — ಸೋಚರ. — ಅತ್ತಿ. (Bp. 40, 46). — ಸೋಚರ. ಮಾತ. A mother's brother, a maternal nnole (My.; ಮಾತು Mr. 813; S. 192; ಮಾತು, ತಾಯಿಯಣ್ಣ G.; B. 1, 25; 2, 35). ಕತ್ತಿಗೆ ಕುದುರೆ ಸೋಚರ. ಮಾತನೇ. — ದಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸೋಚರ. ಮಾತನೇ (Prv.). — ಸೋಚರ. ಮಾತನ ಮಗ. A maternal nnole's son (My.). — ಸೋಚರ. ಮಾತನ ಹೆಣ್ಣಿ. The wife of a maternal nnole, a maternal ann (ಮಾತುರಾ, ಮಾತು Nr.). — ಸೋಚರ. ಮಾನ. A man's sister's daughter (My.); a wife's brother's daughter (My.). — ಸೋಚರ. ಅಯ. — ಅಯ. A man's sister's son; a sister's son (ಧಗಿಣಿ, ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ Mr. 314; ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ, ಧಗಿಣೀಯ, ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವ ಮಗನು, ಅಕ್ಕನ ಮಗ, ತಂಗಿ ಮಗ S. 192; My.); a wife's brother's son (My.).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ sa-udari. A co-uterine sister (Bp. 14, 3). See ತಿವ.
 ಸೋಚಿಯ sa-ndarya. An own brother (ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವನು Nr.; ಒನ್ನು ತಾಯಿ ಮಗ S. 192).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. Payment: tax (? Bp. 27, 52; cf. ತೋಫನ).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. Tbh. of ತೋಫಸು. To clear away. ಕಸವ ಸೋಚಿಸದೆ ಬಿತ್ತಿದೊಕ್ಕಿರಿಗನ ವೋರ (Smd. 267). 2, to search or examine (the bushes when hunting, S. 3, 49); etc.
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. Tbh. of ಸ್ವಾಮ. (Dp. 76, 2).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. Tbh. of ತ್ವಾನ. See Sp. s. ಬರ 1.
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. A thin, light, but long-continued rain, an incessant drizzle, an incessant rain (ತನ್ವರ C. I, 101; II, 113; ಒಡಿ Smd. 93; Grj. 9, after 58; T. ಚೋಚಿ, Tē. ಸೋಚಿ; cf. ಚೋಚಿ, ಸೋನಿ? ಸೋಚಿ 1?), 2, of nectar (Bp. 23, 41), of arrows (Bh. 3, 19, 36; J. 22, 36), of sparks (8, 89), of dust (10, 8), or of pearls (38, 45). See ಬರ.
 ಸೋಚಿ ಏರಿ sa-nmāda. Mad, insane (Colebr.).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ sa-upaskara. = ಸೋಚಿಏರಿ. Materials, provision, necessary articles (My.; Tē.).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ sa-upaskara. A measure or means, an act, item adopted toward the finishing of — (ಸಾಧನ G.; Mhr.).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ sa-upahāsa. Accompanied with derisive laughter, sneering, jocular, sarcastic.
 ಸೋಚಿ ಏರಿ ಸೋಚಿ. Stairs, steps, a staircase, a ladder (ತೀರ್ಥ Nn. 48).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. (= ಸದಾವ). Anise-seed (My.; Tē.; T. ಚೋಚಿ; Mhr., H. ತೀವ, ತೋವ). — ಸೋಚಿಏರಿ. The potherb anise, Pimpinella anisum Lin. (St. & Pl.).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ ಸೋಚಿ. A companion, fellow; match, the man or fellow for (B. 2, 25; Mhr. ಸೋಚಿಏರಿ).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ ಸೋಚಿ. Company, society (My.; Mhr. ಸೋಚಿಏರಿ).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ ಸೋಚಿ. Tbh. of ಸೋಚಿಏರಿ. (My.).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ ಸೋಚಿ. Tbh. of ತೋಫನ. A song used on festive occasions at the end of each foot of which ಸೋಚಿ occurs as a chorus (My.; Tē.).
 ಸೋಚಿ ಏರಿ. Tbh. of ತೋಫ. (My.; Tē.; T. ಚೋಚಿ, ಚೋಚಿ).

ಸೋಮ ಸೋಮಾ. A climbing plant, *Sarcostema viminalis* (or *S. acidum* R. Br.; ನಲ್ಲಿ, ಲಘಾಧೇದ Nn. 25; ವಲ್ಲಿ Mr. 506). 2, the intoxicating juice of the above plant. 3, the above plant or its juice personified and deified. 4, ambrosia, nectar (ಅಮೃತ 25; ಸುಧೆ 506). 5, water (ಅಮೃತ, ಉದಕ 25; ವಾರಿ 506). 6, the moon (ಶಶಿ, ಚಂದ್ರ 25; ಸೋಮನ್ 506). 7, air, wind (ಸಮಾರ, ವಾಯು 25; ಸಮೀರ 506). 8, Kṛhṇa (ಕೃಷ್ಣ, ಕುಷ್ಣ 25). 9, Yama (ಕಾಲ, ಯಮ 25; ಅನ್ತರ 506). 10, Śiva (ರುದ್ರ, ಈಶ್ವರ 25; ಸೋಮಧರ 506). 11, a sage; an assemblage of sages (ಮುನಿ, ಎತಿ 25; ಮುನಿಸ್ತೋಮ 506). 12, the ruler at the beginning of a yuga (ಯುಗದ ಆದಿಯ ಆವನಿಪ, ಯುಗದ ಆದಿಯ ಅರಸು 25). 13, N. (C.). 14, oamphor (ಕರ್ಪೂರ 25; 506). 15, the plant *Coccoloba cordifolia* DC. (ಅಮೃತ, ಜೀವನ್ತಿ, ಗುಡೂತಿ, ಅಮರ ವಲ್ಲಿ Mr. 145). 16, N. of a metrical foot (Ūh.). 17, one of the *vasus*. — ಸೋಮಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. N. (Bp. 9, 86). — ಸೋಮಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪ. N. (C.). — ಸೋಮಬಳ್ಳಿ. A twining leafless shrub, *Sarcostema brevistigma* W. & A. (St. & Pl.). — ಸೋಮಯು. — ಅಯು. Śiva (Bp. 44, 6. 17); N. (My.). See ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ. — ಸೋಮವೃ. — ಅವೃ. N. See ವರದ.

ಸೋಮಕ ಸೋಮಕಾ. N. of a demon who stole the *vēdas* (Bp. 54, 10; My.).

ಸೋಮಜ ಸೋಮ-ja. Moon-born; the planet *Budha* or *Mercury*.

ಸೋಮದೈವತ್ಯ ಸೋಮ-daivatya. Having *sōma* as a deity, presided over by the moon.

ಸೋಮಧರ ಸೋಮ-dhara. Śiva (ಸೋಮ Mr. 506).

ಸೋಮಧಾರಿ ಸೋಮ-dhāri. Śiva (Bp. 47, 11).

ಸೋಮನಾಥ ಸೋಮ-nātha. Śiva, or his *linga* (Bp. 46, 16. 18; 44, 4; 58, 25. 27). 2, N. of an anther (Bp. 1, 16). 3, N. (Bp. 48, 4). See ಸಿಂ.

ಸೋಮನೇಮಾಚಾರ ಸೋಮ-nēma-ā-śūda. Whose crest is the half moon: Śiva (Bp. 6, 36; 37, 80).

ಸೋಮಪ ಸೋಮ-pa. One who drinks the *sōma* juice; a *Brāhmaṇa* (Mr. 240).

ಸೋಮಪಾ ಸೋಮ-pā. A drinker of *sōma* juice; a *Brāhmaṇa*; the performer of a sacrifice.

ಸೋಮಪಾನ ಸೋಮ-pāna. The drinking of the *sōma* juice. (My.).

ಸೋಮಪೀತಿ ಸೋಮ-pīti. A drinker of the *sōma* juice.

ಸೋಮಪ್ರವಾಧಿ ಸೋಮ-pramāthi. One who ernashes the stalks of the *sōma* plant between stones, sprinkles them with water, and places them on a sieve or strainer (whence, after further pressure, the acid juice trickles into a vessel, ಸೋಮಲತೆಯನ್ನು ಕುಟ್ಟುವದು ಮುನ್ನಾದವುಗಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಾತುರ್ಯಗಳುಳ್ಳವನು Si. 265).

ಸೋಮಯಜ್ಞ ಸೋಮ-yaṇa. = ಸೋಮಯಾಗ No. 1. ಸೋಮಯಜ್ಞ ಮಾಡುವವನು (ದೀಕ್ಷಿತ G.).

ಸೋಮಯಾಗ ಸೋಮ-yāga. A *sōma* sacrifice, an offering or libation of the *sōma* juice. 2, a great triennial sacrifice in which the *sōma* juice is drunk. (Si. 234; G. 554).

ಸೋಮಯಾಜಿ ಸೋಮ-yāji. A *sōma* sacrificer, one who has performed a *sōma* sacrifice (ದೀಕ್ಷಿತ, ಸೋಮಯಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ತನಾದವನು Si. 264); N. See Bp. 55, 16. 83; 56, 36; 57, 80; ಬಸನ್ತ.

ಸೋಮರಾಜಿ ಸೋಮ-rāji. The plant *Vernonia anthelmintica* Willd. See ವಾಘಬಲಿ.

ಸೋಮರೋಗ ಸೋಮ-rōga. A particular disease incidental to women. (Ūb. 167).

ಸೋಮಲ ಸೋಮa. Tbh. of ಸೋಮಾಲ. — ಸೋಮಲೋಕ 3. (Bp. 12, 46).

ಸೋಮಲತ ಸೋಮ-latē. = ಸೋಮ No. 1. (Si. 235; G. 554).

ಸೋಮಲಾಂಧನ ಸೋಮ-lāṇhāna. Śiva (Bp. 25, 2).

ಸೋಮವಂಶ ಸೋಮ-vamśa. The lunar dynasty or line of kings (in which came Yādū, Kṛishṇa, Bharata, Kārṇ, etc.). (My.).

ಸೋಮವತ ಸೋಮ-vat. Possessing *sōma*; lunar.

ಸೋಮವಲ್ಲ ಸೋಮ-vaika. The tree *Acacia catechu* Willd. (= ಬದಿರ). 2, another tree (= ಕಲ್ಲು).

ಸೋಮವಲ್ಲರಿ ಸೋಮ-vallari. The plant *Ruta graveolens* (or *Asclepias aoida* R., or *Cynanchum viminalis*). See ಸೋಗಣ್ಣ 2. ಹೋನ್.

ಸೋಮವಲ್ಲ ಸೋಮ-vall. = ಸೋಮ No. 1. 2, the shrub *Coccoloba cordifolia* DC.

ಸೋಮವಲ್ಲಿಕೆ ಸೋಮ-vallikē. The plant *Vernonia anthelmintica* Willd.

ಸೋಮವಾರ ಸೋಮ-vāra. Monday. (C.; Bp. 2, 51; B. 1, 7).

ಸೋಮವಾರವ್ರತ ಸೋಮ-vāra-vrata. A kind of religious observance performed in the evening and consisting of the worship of Śiva and Durgā preceded by fasting every Monday. (My.).

ಸೋಮಸೂತ್ರ ಸೋಮ-sūtra. A channel for conveying the water with which a *linga*, or another idol, has been bathed. (My.).

ಸೋಮಾರಿ ಸೋಮāri. A sluggard, an idler (C.; B. 3, 69; 4, 2; Tā.; T. ಚೋದ್ಯಾರ; see ಕೂಲಿ).

ಸೋಮಾರಿತನ ಸೋಮāritana. Sluggishness, lareness (C.; B. 4, 1. 194; T. ಚೋದ್ಯಾರಿತನ).

ಸೋಮಾಲ ಸೋಮāla. = ಸೋಮಲ. Resembling the moon, soft, bland, placid.

ಸೋಮಿ ಸೋಮi. 1. A performer of a *sōma* sacrifice (Si.).

ಸೋಮಿ ಸೋಮi. 2. Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ. (My.).

ಸೋಮೇರ ಸೋಮ-tā. Śiva (Bp. 52, 17. 21; Mr. 1. 7. See ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ).

ಸೋಮೇಶ್ವರ ಸೋಮ-tivara. Śiva, or his *linga* (Bp. 51, 57; 58, 18. 19. 24; 57, 60. 64). 2, N. of a *Kannāda* poet. 3, N. See ಕೊಟ್ಟಾರ. 4, sign for a long syllable (Ūh.).

ಸೋಮೇಶ್ವರ ಸೋಮ-udbhavē. The river *Narmadā*.

ಸೋಮಿ ಸೋಮi. 1. = ಸೋಮ. (Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ). — ಸೋಮೇಶ್ವರ. — ಸೋಮಣ್ಣ. N. (Bp. 51, 78. 83). See ವೀರಗೋಪ.

ಸೋಮಿ ಸೋಮi. 2. Opportuneness of circumstances (ಅನುಕೂಲತೆ; Ūb.; Mr. ಸೋಮ).

ಸೋರ ಸೋ. 1. = ಸೋರು 1. To drop, to drip, to trickle, to ooze, to flow, as cocoa-unt water (Ūp. 3, 15; J. 3, 27), as water drops (Ūp. 4, 46), as the juice of a ripe fruit (J. 3, 11), as ichor from an elephant's temples (Ūp. 3, 24. 27), as poetical essence (Mr. 2); to come forth, as entrails (Abh. P. 13, after 54; ಗುರು Śānd. Dh.; N. T. ಚೋರು; T. ಚೋರು, rain; blood; ಚೋರು, blood; N. ಚೋರು, blood; cf. ಬಸರ್ 1, ಸುರಿ 1); to leak (C. as ಸೋರು - ಸೋರ್ (Ūp. 3, 15; Abh. P. 13, 54).

ಸೋರ ಸೊ. 2. = ಸೋರು 2. Dropping, etc., leaking.
— ಸೋರೋಡು. -ಓಡು. A leaking potsherd, i. e. one full of holes (Bp. 60, 46).

ಸೋರ ಸೊ. 3. (= ದೋರೆ 1). To be or become loose or slack, etc. (ದೋರೆ ಕ್ರಮ. 103; T. ದೋರೆ).

ಸೋರ ಸೊ. 4. = ಸೋರ್. The state of being loose, dangling, etc. (ಹಂಗಳ, ಬದರ್, ಸಿಡಿಲ್ಲದ ಕ್ರಮ. 49).

ಸೋರ ಸೊ. 5. (= ಸೋರೆ 3). To become free from pride (ಗರ್ವಹೀನ ಕ್ರಮ. Dh.; ಕ್ರಮ. 103; T. ದೋರೆ, to wither, fade away = ವಾಡು). ಸೋರದಂ (ಕ್ರಮ. 50, 55). See ಒಳ-.

ಸೋರ ಸೊ. 6. To become wet or soaked (ನಸ ಕ್ರಮ. 108; cf. ಕುಯ್ಯ). ಸೋರದಂ (ಕ್ರಮ. 4, 46).

ಸೋರಿಸು ಸೊರಿಸು. = ದೋರಿಸು. To cause to drop, trickle or flow (My.). ದೋಲು ಸೋರಿಸುತ್ತ ಮಾತಾಡು ವಕ್ಕ (ಅಮೃತಕೃತ G.).

ಸೋರು ಸೊ. 1. = ದೋರು 1, ಸೋರೆ 1. To drop, etc. (O.), as tears (Rām. 5, 9, 8), as blood (B. 1, 10). P. p. ಸೋರು. ಸೋರುವ ಮನೆಯನ್ನೂ ಹೋರುವ ಹೆಣ್ಣಿನೆಯನ್ನೂ ದೂರ ಬಿಡ ಬೇಕು. — ಸೋರುವ ಮನೆಯೂ ರೊಟಕುವ ಗಣ್ಣಿನೂ ಸಂ. — ಸೋರುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜೆ ಹೊಯ್ದರೆ (or ನೀರು ಚೆಲ್ಲಿದರೆ) ಹಕ್ಕದ ಕೂಡೆ ಹಕ್ಕ (Prvs.). ಮದ ಸೋರುತ್ತಿರುವ ಅನೆ (ಪ್ರಭಿನ್ನ, ಗರ್ವತ; ಮತ್ತೆ Si. 389); ಸೋರಿ ಹೋದದು (ಸ್ಥನ್ನ, ರೀಣ, ಸ್ತುತ, ಸ್ತುತ 379); ಸೋರಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರಾಕಾರ 890). ಮದ ವೇದವಾಗ ಅನೆಗಳ ಗಣ್ಣು ಸ್ಥಲಗಳೊಳಗಿಗಿಗಿ ಮದೋದಕವ ಸೋರು ತ್ತದೆ (B. 4, 28; 5, 289). — ಸೋರಾಟ. -ಅಟ. Dropping, etc. (ಪ್ರವ, ಪ್ರವ Si. 389).

ಸೋರು ಸೊ. 2. = ದೋರು 2, ಸೋರೆ 2. — ಸೋರು ದಾರು. reit. = ದೋರು ದಾರು. (My.).

ಸೋರುಪ್ಪು (ಸೊರೆ-ಪ್ಪು). Nitre, saltpetre (C.; B. 4, 159; Tē; Mhr., H. ಸೋರಾ; ಅಪ್ಪುರುಹಕ G.).

ಸೋರುವಿಕೆ ಸೊರುವಿಕೆ. = ಸೋರುವ. (ಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರಾಕಾರ Si. 390). ವಸ್ತುಗರ್ವದೋಷದಿಂದ ರೇತಸ್ಸು ಕರಗಿ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸೋರುವಿಕೆ (ಮೇತ 201).

ಸೋರುಹ ಸೊರುಹ. Dropping, etc. (ಪ್ರವ Nr.).

ಸೋರೆ ಸೊರೆ. 1. = ಸೋರೆ 1. The bottle gourd (ಕುಮ್ಮ, ಅರಾಲು, ದುಗ್ಗಿಕೆ Hla.; My.; Tē; occasionally stone-vessels are made in the form of a sōrē, see ಕಲ್ಲು-, ಹುರೋ-). ಕುಮ್ಮದ ಪ್ರಸೇವಕ ಎನ್ನೊದೆ ಎಣೆಯ ಗವಸಣಿಗೆ; ಸೋರೆಯನ್ನೂ, ಎಮ್ಮರು (Nr.). ಸೋರೆಯೊಳಗೆ ಮದ್ದು ಕುಮ್ಮ, ಮೇಲೆ ಹೂಪಾರ ಗಣ್ಣು ಧರಿಸಿದನೇ (Dp. 80, 4). ಉಣ್ಣು ನಗದಿಹ ಮೋಟೆ ಅದುವೆ ಕಹಿಸೋರೆ (54, 4). — ಸೋರೆಯಾಯ. A fresh bottle gourd (My.). ಸೋರೆಯಾಯ ಅದರೆ ಹಾರೋರಿಗೆ ಅಗಿದೇ? — ಕುಮಾರರಾ ಮನು ಸೋರೆಯಾಯ ತಿನ್ನ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಸೋರೆಯುಡು. A bottle gourd deprived of its pulp and tried, when it is used as a vessel and for the lute and in swimming (My.). ಸೋರೆಯಾ ಬುಡುಡೆಗಳು ಗೊಂಡೆಯ ಸರಗ್ಗ ಪಿಡಿದು, ... ಬೇಣ್ಣಿಯಾ ದುತ್ತಿದರು (Rāghā. 17, 67).

ಸೋರೆ ಸೊರೆ. 2. A kind of bird (Riv. 5, 59).

ಸೋರ್ ಸೊ. = ಸೋರೆ 4. Being loose, etc. — ಸೋ ಮುರ್ದ. A loose knot or braid of hair (Öpr. 10, 11; Abh. P. 3, 73. 108; 7, 13; Öt. II, 68. 98; V. 4, 18; J. 8, 18).

ಸೋರ್ಗಲ್ ಸೊರ್ಗಲ್. ಸೋರ್ಗಲಿನ ಗಣಿಕರಕ್ಕು (Öt. I, 80).

ಸೋರ್ಚು ಸೊರ್ಚು. = ಸೋರಿಸು. To cause to drop, etc. (ಗಲನ ಕ್ರಮ. Dh.).

ಸೋಲ್ ಸೊ. = ಸೋಲು 1. To be defeated or overcome, not to win (ಪರಾಜಯ ಕ್ರಮ. Dh.; T. ತೋರ್, ತೋಡ್; M. ತೋಲ್). P. ps. ಸೋಲು (ಕ್ರಮ. 288; Öpr. 1, 118; Riv. 18, 90; Bp. 27, 10), ಸೋಲು (J. 3, 7; 5, 60; 7, 44; 20, 31; 21, 1; 27, 51; Bh. 1, 8, 53). ಸೋಲಿನೇ? (J. 12, 36). ಸೋಲುಂ (21, 14). ಸೋಲುವಂಗೆ ರವಿ (ಗಣಾ) ಉಚಿತಂ (Mr. 365); ಸೋಲ ಹೊತ್ತು (ಅಭಿವಂಗೆ 492). See Bp. 40, 6. 22; 50, 23. 2, to lose (v. t.), to forfeit (Bp. 44, 61. 65). — ಸೋಲಿ ನುಡಿದವನು. A man who is overcome in argument (ಅಧರ, ಹೀನನಾದಿ Hla.).

ಸೋಲ ಸೊ. = ಸೋಲು 2. Defeat, loss (Öpr. 2, 19; 8, 70; 10, 6; Bp. 4, 16; 20, 23; 59, 11; 61, 58; Rām. 4, 3, 16; Riv. 13, 61; T. ತೋಲ್). ತನ್ನ ಸೋಲಿನ ನುಡಿದು ಕೊಮ್ಮಂ (ಅಧರ Mr. 237). ಸೋಲನಾಟ (ಮನ ನಟ್ಟಿದು Öt. I, 47). See ಕರ್. — ಸೋಲ ಗೆಲ. Loss and gain, defeat and success (J. 11, 5; Dp. 67, 6). — ಸೋಲ ಗೆಲವು. = ಸೋಲ ಗೆಲ. (My.). — ಸೋಲವ್ವುಡೆ. -ಎವಡೆ. To generate or cause defeat (Öpr. 6, 85).

ಸೋಲಿಸು ಸೊಲಿಸು. To defeat, to overcome, to vanquish (ಅಪಹಯ ಕ್ರಮ. Dh.; Bp. 6, 4; 40, 62; 50, 22; Riv. 4, 80; J. 12, 40; My.; B. 4, 37; 5, 246). ಸೋಲಿಪುದು (ಪಾಳಿಸು ಕ್ರಮ. 42; ಪಾಳಿಸು Kk. 73).

ಸೋಲು ಸೊ. 1. = ಸೋರೆ. To be defeated, etc. P. p. ಸೋಲು (Bp. 27, 29; 49, 28; 50, 89; C.). ಸೋಲವನು (ಪರಾಜಿತ Nr.). ಸೋಲ ವೇಳೆ (ಅಭಿವಂಗೆ, ಸೋಲೆ Nn. 122). ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಸೋಲು ಹೋಗುವಿಕೆ (ಪರಾಜಯ Si. 296); ಸೋಲು ಹೋದವನು (ಪರಾಜಿತ, ಪರಾಧನ 296). ಸೋಲುವಂ (J. 10, 49). ಸೋಲದೆ ಗೆಲುವ ಅಗದು, ನೂಲದೆ ಬಟ್ಟೆ ಅಗದು. — ಗೆದ್ದರೆ ಹಲವರು ಗೆದ್ದರು, ಸೋತರೆ ಕೊಂಕಣಿಗರ ಗಣ್ಣು ಸೋತ. — ಗೆದ್ದರೆ ಕೆಯ ಕಾಲು, ಸೋತರೆ ಕಿವಿ ಮೂಗು. — ನೂತನವಾದದಕ್ಕೆ ಸೋಲವನು ನಾತ ದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸೋತಾನೇ? — ಮಗ ಸೋತರೂ ಜೂಜಿನ ಒಳವು ಕಲಿತ. — ಮಾತು ಬನ್ನಾಗ ಸೋಲು ಹೋದವನೇ ಜಾಣ (Prvs.). ಸೋಲ ಪುರುಕೆ (a female who has lost, My. in children's language). ಸೋಲ ಪುರುಕೆಗೆ ಸೋಲಿಕಾಯಿ, ಗೆದ್ದ ಪುರುಕೆಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿ (Prv.). 2, to fail, to fall off in respect to vigour, etc. (Tē. ಸೋಲು). ನಿಂದೆಯ ಹೊತ್ತಾಯಿತನ್ನ ರೆ... ನರಗಳು ಸದಿರಾಗುತ್ತವೆ, ಗೋಣು ಸೋಲುತದೆ (B. 4, 134). 3, to lose (v. t.), to forfeit (Rām. 3, 2, 18).

ಸೋಲು ಸೊ. 2. = ಸೋಲ. (My.). — ಸೋಲು ಗೆಲವು. = ಸೋಲ ಗೆಲ. (J. 12, 26).

ಸೋಲುವಿಕೆ ಸೊಲುವಿಕೆ. = ಸೋಲುವೆ. (My.).

ಸೋಲುವೆ ಸೊಲುವೆ. Defeat, losing, loss (ಅಭಿವಂಗೆ, ಪರಾಧನ Nr.; T. ತೋಡ್, ತೋರ್ಚು, ತೋರ್ಚು).

ಸೋಲೆ ಸೊಲೆ. The skin or slough of a snake; the coat of an onion (My.; cf. Mhr. ಸೋಲನೇಂ = K. ಸುರಿ 1).

ಸೋಲೈ ಸೊಲೈ. = ಸೋಲುವೆ. (ಅಭಿವಂಗೆ, ಸೋಲ ವೇಳೆ Nn. 122).

ಸೋಲುಣ್ಣು sa-ullunṭha. Irony, sarcasm, ridicule.

ಸೋವತ ಸೊವತ. Prey (P Abh. P. 14, 201; 15, after 56).

ಸೋವಸೇಯ ಸೌವಸ್ಯಾ. Anspicious, fortunate, etc. (ಅವ, ಶುಭ, ಮಂಗಳ, etc. Mr. 26).

ಸೋವಾಸಿನಿ ಸೌವಸಿನಿ. Tbh. of ಸುವಾಸಿನಿ (Smd. 355. 364; ಅದ್ವೈತ Sm. 78).

ಸೋವಾಸಿನಿ ಸೌವಸಿನಿ. (Smd. 364). Tbh. of ಸುವಾಸಿನಿ (ಸುವಾಸಿನಿ Hk.).

ಸೋವಿ ಸೌವಿ. (Smd. 25). = Tbh. ಸೋವಿ? or = ಸೋವೆ?

ಸೋವಿ ಸೌವಿ. = (ಸೋವು 2), ಸೋವು 1. (Tbh. of ಸ್ವಾಮಿ). — ಸೋವಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. = ಸೋವುಡೇವ. N. (Bp. 51, 76. 80. 82). — ಸೋವರಸ. — ಅರಸ. N. (Bp. 59, 7).

ಸೋವಣ್ಣ ಸೌವು. 1. = ಸೋವು 2, etc. To drive off, etc. P. p. ಸೋವಿ (J. 6, 17; 23, 47). ನಾಯ್ಕ ಸೋವಣ್ಣವರು (ಪದಾ Smd. I, o. r. — ಸೋವಣ್ಣವರು).

ಸೋವಣ್ಣ ಸೌವು. 2. = ಸೋವು. Trace, mark, sign (Tu.). ಸೋವಣ್ಣ ತಿಳಿದ ಮಾತು ನೂಲು ಬಿಟ್ಟುನೇರಿ (Prr.).

ಸೋವಣ್ಣ ಸೌವು. N. of a plant (ರಾವೆ Mr. 120).

ಸೋವಣ್ಣ sa-nashpa. Hot (Räv. 5, 32. 40).

ಸೋವಣ್ಣ ಸೌವು. Tbh. of ತಾವಣ್ಣ. (Bp. 42, 26; Bh. 3, 13, 33).

ಸೋವಣ್ಣ ಸೌವು. 1. Tbh. of ತೋವಣ್ಣ. (My.). ತವ ಸೋವಣ್ಣದ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ (B. 3, 98). ಆ ಪಶ್ಚದೊಳಗೆ ಸೋವಿ ಎರಡುವರೆ ತೋವಣ್ಣದ ತಿಳಿಸುಣ್ಣ ಕೂಡಿಸಿ, ಸೋವಿ ತೆಗೆಯುವರು (4, 71). ಮನೇ ಕಟ್ಟುವದ ಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಬನ್ನಾಗಿ ತವ ಸೋವಣ್ಣ ಬೇರಾಗುತ್ತದೆ (4, 120). ತವ ಸೋವಣ್ಣವದಕ್ಕಾಗಿ ನೆಲ ಅಗಿಯ ಬೇಕು (4, 151). ಕಡ್ಲೆಳಗಿಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಣ ಸೋವಿ ತೆಗೆಯ ಬೇಕು (4, 152). ಕಟ್ಟಿಣವನ್ನು ಬಟ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಸೋವಣ್ಣ ಬೇಕು (5, 75). ಕಟ್ಟಿಣವನ್ನು ಕೊಲಿಮೆಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಸೋವಣ್ಣವರ ತ್ರಮ (5, 123).

ಸೋವಣ್ಣ ಸೌವು. 2. Tbh. of ಸಹಸು. To endure, to bear (Mhr. ಸೋವಣ್ಣ). ಎಲ್ಲರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಸೋವಣ್ಣವದದ್ದು ಬಹುಗಾಲ ದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬದುಕುವರು (B. 5, 103).

ಸೋವಣ್ಣ ಸೌವು. Tbh. of ಸೋವಣ್ಣ. The ego, the self; identity (Bp. 1, 63; 3, 57; 87, 53).

ಸೋವಣ್ಣ ಸೌವು. I myself; I am He (the universal soul).

ಸೋವಣ್ಣ ಸೌವು. ಸೋವಣ್ಣ-ಬಹವಾ. The conception or realization of He (the universal soul) being I, and of I being He, the personal verification of pantheism (My.; Mhr.).

ಸೋವಣ್ಣ ಸೌವು. = ಸೋವಣ್ಣ 2. (G.; Mhr. ಸೋವಣ್ಣ).

ಸೋವಣ್ಣ ಸೌವು. 1. = ಸೋವಣ್ಣ 1, etc. (Bp. 20, 14; Bh. 3, 13, 17; 7, 6, 81).

ಸೋವಣ್ಣ ಸೌವು. 2. Beating, driving, chasing (Bh. 1, 7, 2; 3, 13, 25). — ಸೋವಣ್ಣಮೃಗ. A hunting-animal (ಅಟ್ಟು Mr. 330).

ಸೋವಣ್ಣ ಸೌವು. = ಸೋವಣ್ಣ 2. (Bh. 3, 13, 15; cf. ಪಾಡೆ?).

ಸೌ sau. For some words with this initial syllable in writ see ಸಂ, ಸವ, and ಸವ, e. g. ಸಂವರಣ = ಸಾರಣ, ಸವಳು = ಸೌಳು, ಸವಣ್ಣ = ಸೌವಣ್ಣ, ಸವಣ್ಣ = ಸೌವಣ್ಣ, ಸವಣ್ಣ = ಸೌವಣ್ಣ.

ಸೌಕರ್ಯ sankarya. 1. (fr. ಸೌಕರ್ಯ). Hoggishness, swinishness. (My.).

ಸೌಕರ್ಯ sankarya. 2. (fr. ಸೌಕರ್ಯ). Easiness of performance, practicability, etc. (Sk.).

ಸೌಕುಮಾರತೆ sankumārata. = ಸೌಕುಮಾರ್ಯ. (Grj. 7, after 11).

ಸೌಕುಮಾರ್ಯ sankumārya. (fr. ಸೌಕುಮಾರ್ಯ). Youthfulness, tenderness, delicacy; softness, fineness. — ಸೌಕುಮಾರ್ಯ ವೃಕ್ಷ. — ವೃಕ್ಷ. To get tenderness, etc. (V. 28, after 13).

ಸೌಖ್ಯ saukhya. (fr. ಸೌಖ್ಯ). Pleasure, happiness, felicity, ease, comfort, enjoyment. (J. 2, 6; C.). — ಸೌಖ್ಯವು ಸೌಖ್ಯ To be happy, etc. (B. 4, 2).

ಸೌಖ್ಯತರ saukhya-tara. Uncommonly pleasant, very gratifying (Ch. v. 222; Bp. 40, 78).

ಸೌಗತ sangata. (fr. ಸೌಗತ). A Buddhist. (ಸಾಸ್ತ್ರ, ವೇದಾಂತ ನಮ್ಮಿಕೆಯಲ್ಲದವನು G.).

ಸೌಗಂದ್ಯ saugandha. (fr. ಸೌಗಂದ್ಯ). Possessing a fragrant odour, sweet-scented, fragrant; fragrance.

ಸೌಗಂದ್ಯ saugandhi. = ಸವಣ್ಣ. (fem.). That is sweet-scented or fragrant; sandal wood.

ಸೌಗಂದ್ಯ saugandhika. Fragrant. 2, a dealer in perfume. 3, sulphur. 4, the white water-lily (ಪನ್ನೆಯು Mr. Hk.). 1, a kind of fragrant grass (= ಕತ್ತಿಣ).

ಸೌಗಂದ್ಯ ಸೌಗಂದ್ಯ. To possess a fragrant odour (Bp. 57, 35).

ಸೌಲಿಕ saulika. (fr. ಸೌಲಿಕ). A tailor.

ಸೌಜನ್ಯ saujanya. (fr. ಸೌಜನ್ಯ). Goodness, generosity, kindness, compassion, benevolence, clemency; friendship (Bp. 24, 13; 47, 61; My.).

ಸೌಜನ್ಯವಿದೂರ saujanya-vidūra. Very far from kindness, etc., cruel (Siv. 4, 127).

ಸೌಜ್ಞ saujñ. Tbh. of ಸಂಜ್ಞ. (Tē.; R.).

ಸೌದಾಮಿನಿ sandāmani. (fr. ಸೌದಾಮಿನಿ). A particular kind of lightning; lightning. 2, N. of an apocryph of Indra's heaven.

ಸೌದಾಮಿನಿ sandāmini. A particular kind of lightning. lightning (ಮಿಂಚು Mr. 43).

ಸೌದಾಮಿನಿ sandāsa. (fr. ಸೌದಾಮಿನಿ). The first-born son of Nahsha (Abh. P. 2, 60).

ಸೌದ ಸೌದ. = ಸವಣ್ಣ, etc.

ಸೌಧ sandha. (fr. ಸೌಧ). = ಸವಣ್ಣ. A plastered or white washed mansion; any great mansion or house; a palace (ಪವಾರ Hk.; ಸುಧಾಧವರಿತ, ನೆಲೆಯು ತೀವ್ರವು Mr. 123. ಹಮ್ಮು, ಉಪರಿತ Nn. 94). 2, white, whiteness (ಪವಾರ, ಬಿಳಿವು 94); silver. 3, having nectar; nectar (ಬಿಳಿವು, ಅಮೃತ 94). 4, truth, etc. (ನಿರುತ, ಸಸಿ, ವೇದವು 94). 5, mud (ಸಂಕ, ಕಸವು 94). 6, grass (ಪುರ, ಹುಲ್ಲು 94).

ಸೌಧಮ್ sandharma. (fr. ಸೌಧಮ್). Heaven, svarga (Upr. 3, 77).

ಸೌನಂದ್ಯ sannandaka. N. of a sword (Upr. 6, after 106).

ಸೌನಿಕ sannika. (fr. ಸೌನಿಕ). A butcher.

ಸೌಂದರ saundara. (fr. ಸೌಂದರ್ಯ). Beauty, loveliness, etc.; handsome, pleasing, etc. (ರಾಮ, ರೂಪ Nn. 24; ಸೌಂದರ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯ 30; ಜಿಲ್ಲೆ 43; ಮನೋಹರ, ಸೌಮ್ಯ, etc. Mr. 424. Upr. 3, 87; 6, 5; Grj. 4, 43). 2, N. of three different vr̥ttas (Ch.). 3, the lapis lazuli (ಪಾಲಾಯು, ವೈಷಯ Mr. 101). 4, N. of a rakshasa (Bp. 18, 20). — ಸೌಂದರ ನಾಟ. N. (Bp. 60, 37). — ಸೌಂದರನಾಟವೇದ N. (Bp. 60, 37). — ಸೌಂದರವಾಣಿ. N. (Bp. 60, 31).

ಸೌಂದರ ಸೌಂದರ-angī. A beautiful woman (Ch. v. 96).

ಸೌಂದರ saundari. A beautiful woman (Upr. 3, 122; 6, 94. Ch. v. 101; Bp. 28, 21; 31, 22). 2, N. of a vr̥tta (Ch.). 3, sandal wood (ಪನ್ನೆ Mr. 117, one MS. ಸವಣ್ಣ).

ಸೌಂದರಿಯ saundariya. Tbh. of ಸೌಂದರ್ಯ. (J. 11, 9; 26, 65).

ಸೌಂದರ್ಯ saundarya. (fr. ಸುಂದರ). Beauty, loveliness, gracefulness, elegance.

ಸೌಂದರ್ಯಶಾಲಿ saundarya-shāli. A person endowed with beauty (My.). Feminine ಸೌಂದರ್ಯಶಾಲಿನಿ (J. 27, 22).

ಸೌಪ್ತಿಕ sauptika. (fr. ಸುಪ್ತ). Connected with or relating to sleep. 2, a night-attack, an attack on sleeping men (ವಿತ್ತರದಿ ಕವನ ಕಾವ್ಯಂ Mr. 288).

ಸೌಖ್ಯ sauhala. (fr. ಸುಖ). Śaknni, son of Śnabala. (R.).

ಸೌಭ sanha. N. of Hariścandra's city. 2, N. of a town of the Śāivas. See ಸೌಭನಗರ.

ಸೌಭದ್ರ sanhadrā. (fr. ಸುಭದ್ರಾ). Abhimanyu, son of Śanhadrā. (R.).

ಸೌಭದ್ರೀಯ sauhadrāya. Abhimanyu. (R.).

ಸೌಭನಗರ sauhā-nagara. N. of a town (J. 7, 29).

ಸೌಭರಿ sanhārī. N. of a muni. (J. 10, 16 seq.). 2, N. of a country (Śi. 813).

ಸೌಭಾಗಿನೀಯ sanbhāginīya. (fr. ಸುಭಾಗ). The son of a favourite wife or of an honoured mother.

ಸೌಭಾಗ್ಯ sanbhāgya. (fr. ಸುಭಾಗ). Auspiciousness, good fortune, fortunateness, good luck; blessedness; beauty, grace, charm; the happy and joyous state of wife-hood (as opposed to widowhood, consisting in the privileges of using pigments, wearing ornaments, etc.). 2, the fourth of the astronomical yōgas. 8, minium or red lead. See Śmṛ. 408; Ūpr. 1, 126; 8, after 74; Bp. 9, 17; 39, 18; J. 1, 1.

ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ sanbhāgya-vatī. A woman possessing good fortune or blessedness; a married and unwidowed woman. (My.; B. 4, 87).

ಸೌಮಂಗಳ್ಯ sanmaṅgalya. (fr. ಸುಮಂಗಳ). A very auspicious state (J. 5, 58).

ಸೌಮಿತ್ರ sanmitrī. (fr. ಸುಮಿತ್ರ). Lakshmana, son of Śmitrā and younger brother of Rāma (J. 18, 4. 8. 57. 64).

ಸೌಮ್ಯ saumya. (fr. ಸೋಮ). Belonging or relating to the moon, sacred to the moon; resembling the moon. 2, handsome, pleasing, good, mild, calm, gentle, soft, benign, placid (ಪಾಶ್ವ. ಚಲುವನು Nn. 74); auspicious. 3, handsomeness (ಚಲುವನು Nu. 103). 4, Budha or the planet Mercury, son of the moon (ತಂಗವನು, ಬುದ್ಧ Śm. 17). 5, the forty-third year in the cycle of sixty (My.).

ಸೌಮ್ಯರೂಪ sanmya-rūpa. A handsome, pleasing form (My.).

ಸೌಮ್ಯವತ್ಸರ sanmya-vatsara. = ಸೌಮ್ಯ No. 5. (Bp. 61, 92).

ಸೌಮ್ಯವಾರ sanmya-vāra. Wednesday. (My.).

ಸೌರ sanra. (fr. ಸೂರ). Belonging or relating to the sun, solar. 2, a worshipper of the sun. 3, the planet Saturn. 4, a solar month. See Ūpr. 7, 66; 10, 68.

ಸೌರಣಿ sanraṇi. = ಸವರಣಿ, etc.

ಸೌರಭ sanraha. (fr. ಸುರಭ). Fragrant; fragrance. (Ūpr. 8, after 4; Bh. 1, 10, 23; Śm. 1). 2, a bull, an ox (ಗೋವ, ವೃಷಭ, ಬಸವ Nn. 58).

ಸೌರಭೇಯ sanrahhēya. A bull, an ox (ಎತ್ತು Mr. 178).

ಸೌರಭೇಯಿ sanrahhēyi. A cow.

ಸೌರಭ್ಯ saurabhya. = ಸೌರುಭ, ಸೌರುಭ್ಯ. Fragrance (ಪರಿಮಳ Nn. 119). 2, the aggregate of the (four) principal

tastes (ಕಟ್ಟಿಕ್ರಮ್ಯ ಕಷಾಯ, ಕಾರ ಕಟಿ ಹುಳಿ ಬಗರುಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರಸಗಳು 119, o. r. ರುಚಿಗಳು; ಕಷಾಯ ಕಟಿ ತ್ರಿಕ್ರಗಳು Mr. 478). 3, a huli (ಗೋವ 119).

ಸೌರಮಾನ saura-māna. Solar measurement of time (B. 5, 309. 310; My.).

ಸೌರಮಾನವರ್ಷ sauramāna-varsha. A solar year (B. 5, 809).

ಸೌರಮಾಸ sanra-māsa. A solar month. (B. 5, 809; My.).

ಸೌರಮೃ sauramhha. Thh. of ಸಂರಮೃ, q. v. (ಸಂರಮೃ, ಸಂ ವೇಗ Mr. 438; ಪದಪು Ū. II, 44; J. 8, 41; 5, 17; 13, 19; Rām. 1, 16, 12).

ಸೌರಮೃವತಿ sanramhha-vatī. A woman of pleasurable excitement, a charming woman (ಪದಪುಗಾರ್ತಿ, ಹೊಸಹುಗಾರ್ತಿ 3F 81a.).

ಸೌರವರ್ಷ saura-varsha. = ಸೌರಸಂವತ್ಸರ. (B. 5, 309. 310; My.).

ಸೌರಸಂವತ್ಸರ saura-samvatsara. A solar year. (My.).

ಸೌರಸಂಕ್ರಾಂತಿ sanra-saṅkrānti. Passage of the sun from one sign into another (B. 5, 809).

ಸೌರಾಸ್ತ್ರ saurāshṭra. (fr. ಸುರಾಸ್ತ್ರ). = ಸೊರಾಶಿ. Belonging or relating to the district of Śurat. 2, the district or country of Śurat. (Bp. 53, 11. 13; 57, 58-60; 58, 34; J. 27, 2; 28, 1). — ಸೌರಾಸ್ತ್ರ ಸೋಮಯ. N. (Bp. 48, 81).

ಸೌರಾಸ್ತ್ರಕ saurāshṭraka. Bell-metal, brass (ಕಂಡು Nu. 85).

ಸೌರಾಸ್ತ್ರನಾಥ saurāshṭra-nātha. The lord of Śurat (Bp. 5, 42; 58, 26).

ಸೌರಾಸ್ತ್ರಪತಿ saurāshṭra-patī. = ಸೌರಾಸ್ತ್ರನಾಥ. (Bp. 43, 20; 58 sum.; 53, 17).

ಸೌರಾಸ್ತ್ರಪುರ saurāshṭra-pura. The town of Śurat (Bp. 43, 85).

ಸೌರಾಸ್ತ್ರಪುರಪತಿ saurāshṭrapura-patī. The lord of the town of Śurat (Bp. 43, 16).

ಸೌರಾಸ್ತ್ರರಾಗ saurāshṭra-rāga. N. of a tune (My.).

ಸೌರಾಸ್ತ್ರಸೋಮೇಶ saurāshṭra-sōmēśa. Sōmēśa of Śurat (Bp. 48, 17. 30. 70).

ಸೌರಾಸ್ತ್ರಸೋಮೇಶ್ವರ saurāshṭra-sōmēśvara. Sōmēśvara of Śurat (Bp. 44, 1).

ಸೌರಾಸ್ತ್ರಾಧಿಪತಿ saurāshṭra-adhipatī. = ಸೌರಾಸ್ತ್ರನಾಥ. (Bp. 43, 18).

ಸೌರಾಸ್ತ್ರೀ saurāshṭrī. N. of a plant (ಹಿಂದುಳಿ Mr. 147, one MS. ಹಿಂದುಳಿ). 2, a sort of fragrant earth found in Śurat.

ಸೌರಾಸ್ತ್ರೀಕ saurāshṭrīka. Belonging to Śurat. 2, a sort of poison. 3, a kind of snake.

ಸೌರಾಸ್ತ್ರೀಕ saurāshṭrīka. = ಸೌರಾಸ್ತ್ರನಾಥ. (Bp. 48, 47).

ಸೌರಾಸ್ತ್ರೀಶ್ವರ saurāshṭrīśvara. = ಸೌರಾಸ್ತ್ರೀಕ. (Bp. 43, 21).

ಸೌರಿ sanri. Thh. of ಸೌರಿ (Śmṛ. 385; ಉಪೇಂದ್ರ Kk. 7; Śm. 5).

ಸೌರಿಕ sanrika. 1. (fr. ಸೂರಿ). Celestial. 2, heaven, svarga. 3, the planet Saturn, śani. (G.).

ಸೌರಿಕ sanrika. 2. (fr. ಸುರ). Spirituous, vinous. 2, a vender of spirituous liquor.

ಸೌರಿದ saurida. Thh. of ಸೌರಿದ (Śmṛ. 385, o. r. ಸೌರಿದ).

ಸೌರಿಸು sanrisn. = ಸವರಿಸು, etc.

ಸೌರುಭ sanruha. = ಸೌರುಭ್ಯ. (Bp. 53, 56).

ಸೌರುಭ್ಯ *saubhya*. = ಸೌರಭ್ಯ, ಸೌರುಭ. Fragrance, odour (ಅಮೋದ, ಸುಗಂಧಾನಿ Mr. 50).

ಸೌರ್ಯ *saurya*. Solar. (Ch. 145).

ಸೌಲಭ್ಯ *saubhya*. (fr. ಸುಲಭ). Easiness of acquisition or attainment; feasibility, facility. (My.).

ಸೌವರ್ಣ *sauvarṇa*. (fr. ಸುವರ್ಣ). = ಸಂಚಳ 2. *Sochal salt*, prepared by fusing fossil salt with myrobalan (ನೆಲ್ಲಿ). 2, *natron*, *alkali*.

ಸೌವರ್ಣಲವಣ *sauvarṇa-lavana*. = ಸೌವರ್ಣ. (ಸೌವರ್ಣ, ಅಕ್ಷ, ರುಚಿ Si. 312; My.).

ಸೌವರ್ಣ *sauvarṇa*. (fr. ಸುವರ್ಣ). Made or consisting of gold, golden. (Bp. 4, 38; 56, 6; 57, 69).

ಸೌವಸ್ತಿಕ *sauvastika*. (fr. ಸ್ವಸ್ತಿ). Benedictive, salutatory. 2, a family or domestic priest.

ಸೌವದ *sauvida*. (fr. ಸುವಿದ). A guard or attendant on the women's apartments.

ಸೌವದಲಿ *sauvidalla*. A guard or attendant on the women's apartments.

ಸೌವೀರ *sauvira*. (fr. ಸುವೀರ). N. of a country in the west of India; a man of that country. 2, *sour gruel* (ಅಷ್ಟುಲ Hk.; ಕದಾ Śmd. Dh.; see ಧಾನ್ಯಮ್). 3, the fruit of the *junbe* (see ಬೋಲಿ). 4, antimony.

ಸೌಶೀಲ್ಯ *sauśīlyā*. (fr. ಸುಶೀಲ). Excellence of disposition, good morals. (Upr. 1, 29).

ಸೌಪ್ತ *sauśṭhaya*. (fr. ಸುಪ್ತ). Excellence, superior goodness or beauty, great ability (ಲೇಸಾರಿಪದ Hk.; ಲೇಸು Mr. 451). 2, excess. 3, tightness, suppleness, fleetness.

ಸೌಸವ *sausaṣva*. = ಸವಸವ.

ಸೌಸ್ಥಿ *sauśthi*. Thh. of ಸಂಸ್ಥೆ, q. v. A town (ಪುರ, ವಜ್ರಣ N. 162). 2, a sleeping-place, a bed (ತಯ್ಯಾಸ್ಥಲ, ಹಾಸಿಕೆ 162, o. r. ತಯನಸ್ಥಲ). 3, an ordinance, etc. (ಕಟ್ಟಿಕೆ 162, o. r. ಕಟ್ಟಿಕೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ). 4, a thicket, etc. (ವಲವು ಲತಾವೇ ಸ್ವಗುಲ್ಮ ಹಲವು ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಬ್ಬಿದ ಹೊದಲು 162, - - ಹಬ್ಬಿದ ಮೆಳೆಗಳು). 5, swearing (ವ್ಯವಸ್ಥಾಕರಣ, ಸೂರುಲು 162, o. r. ಪ್ರಮಾಣವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ).

ಸೌಸ್ಥೀನ್ಯತಿ *sauśthā-unnati*. Prosperity of living or business (Upr. 1, 78).

ಸೌಹಾರ್ದ *sauhārda*. (fr. ಸುಹೃದ್). Affection, friendship.

ಸೌಹಿಕ್ಯ *sauhitya*. (fr. ಸುಹಿತ). Satiety, satisfaction; fulness, completion; kindness, friendliness.

ಸೌಹೃದ *sauhṛida*. (fr. ಸುಹೃದ್). Friendship.

ಸೌಳು *sauḷu*. = ಸವಳು.

ಸ್ಕಂದ *skanda*. Leaping; flowing. 2, *Kṛttikya*, the son of Siva and god of war (ಗುಹ, ಸ್ವಾಮಿಶಾಸ್ತ್ರೀಶ Nn. 144). 3, a minister, etc. (ಪ್ರಧಾನರ, ಪ್ರಧಾನಪುರುಷರ 144); a prince, a king; a clever or learned man. 4, the body. 5, the bank of a river. 6, a kind of disease attacking children.

ಸ್ಕಂದಪಿತ *skanda-pita*. Śiva (Bp. 57, 23).

ಸ್ಕಂದಪುರಾಣ *skanda-purāṇa*. N. of one of the purāṇas, a fragment of which, the *kāśikhaṇḍa*, gives a description of the *lingas* near Benares. (Bp. 43, 76).

ಸ್ಕಂದ *skandha*. The shoulder; the neck and throat (ಬೋಲಿ, ಕೊರಲು Nn. 144 as ಸ್ಕಂದ). 2, the part of the stem of a tree where the branches begin (ಕುಪಾತದ ಕೂಟ, ಮರದ ಹೆಣೆ Nn. 144 as ಸ್ಕಂದ, o. r. ಎರಡು ಮರಗಳೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ; probably ಹಣೆ 1 is meant); a large branch or bough: 3,

a branch or department of human knowledge; a series, chapter, division of a book. 4, a body of men, horses and elephants (ಛೋಟಕಹಸ್ತಿ ಮುಕ್ತಸಮುದಾಯ, ಇವರ ಅನೆ ಕಾಲಾಳ ಸಮೂಹ 144 as ಸ್ಕಂದ; ಅನೆ ಕುದುರೆ ಮಾನವ 2; ಭಾತ Mr. 476 as ಸ್ಕಂದ); a troop, multitude, quantity. 5, the withers of an elephant (ಅಸನ Mr. 154). 6, a king, a prince; a wise man. 7, a sort of metre (cf. ಕ್ಷ.).

ಸ್ಕಂದಕ *skandhaka*. = ಸ್ಕಂದ No. 7. A kind of metre (Ch.).

ಸ್ಕಂದೇಶ *skandha-dēśa*. Shoulder-region, the shoulder, the part about the shoulders or withers of an elephant where the driver sits.

ಸ್ಕಂದಧಾನ *skandha-dhāna*. A royal city (ರಾಜಧಾನಿ Mr. 100).

ಸ್ಕಂದವಾಹಕ *skandha-vāhaka*. Carrying on the shoulder, an ox trained to carry burdens; one broken in for the plough, etc. (ಹೂಡುವೆತ್ತು Hk.).

ಸ್ಕಂದಶಾಖೆ *skandha-śākhē*. A principal branch, the first branch which issues from the upper stem of a tree (ಮುಖ ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಮು Hk.; ಮರದ ಹೆಗ್ಗೊಮ್ಮು Mr. 105).

ಸ್ಕಂದನ *skandha*. = ಸ್ಕಂದ. (Colebr.).

ಸ್ಕಂದನಾರ *skandha-āvara*. An army or a division of it attached to the person of a king. 2, a royal capital, a royal residence. 3, a camp.

ಸ್ಕಂದಿಕ *skandhika*. = ಸ್ಕಂದವಾಹಕ. An ox trained to carry burdens; etc. (ಹೂಡುವೆತ್ತು Mr. 100).

ಸ್ಕಂದ skanna. Fallen, fallen down, descended; coaxed out, trickled down; emitted, sprinkled; gone; dried up. See ಪ್ರ.

ಸ್ಕಂದ skambha. (= ಕವ್ವು). Support, prop, fulcrum, pillar. See ಎತ್ತವ್ವು.

ಸ್ಕಂದ skānda. (fr. ಸ್ಕಂದ). Relating to Kṛttikya.

ಸ್ಕಂದಪುರಾಣ *skanda-purāṇa*. = ಸ್ಕಂದಪುರಾಣ (Hk.; My.).

ಸ್ಥಲಿತ *skhalat*. Stumbling, tripping; blundering; faltering, stuttering; dropping, trickling. (A.)

ಸ್ಥಲಿತ *skhalana*. The act of stumbling, slipping, tripping, falling, tottering; falling or deviating from the right course; blundering, an error, a mistake, a blunder, blundering in speech or pronunciation; dropping, tripping, tripping, effusion, emission; dashing or dashing together, shock, collision; mutual striking or rubbing together. See ಕವ್ವು 1.

ಸ್ಥಲಿತ *skhalita*. Stumbled, slipped tripped, fallen; dropped down (ಪ್ರಸ್ತನ್ನ, ದಿಕ್ಕಿಸಿದವು Mr. 300); shaking, tottering, unsteady; erring; stuttering, stammering, faltering, hesitating; agitated, disturbed; dropped, emitted; trickling down; interrupted, stopped, obstructed; confounded; gone. 2, tumbling, falling; deviation from the right course; blunder, fault, error; deceit, treachery; circumvention, strategem.

ಸ್ಥಲಿತ *skhalītya*. The state of being fallen from, deviated from the right course, etc. (My.). See ಒಡ್ಡಿ.

ಸ್ಥಲಿತ *sta*. Thh. of ಸ್ಥ. (C.).

ಸ್ಥಲಿತ stana. 1. = K. ತನ. See ದೊಡ್ಡಪ್ರಸನ್ನ

ಸ್ಥಲಿತ stana. 2. The breast of a woman; the nipple of the breast; an udder or dug or breast of any female animal.

ಸ್ಥಲಿತ stana-n-dhaya. Breast-sucking; a male infant. Feminine ಸ್ತನಸ್ಯಯ.

ಸ್ತನನ stana-pa. Breast-sucking; a male infant.
 ಸ್ತನನಯೋಗಸ್ಥಿ stana-payas-gandhi. The weed Alternan-
 thera sessilis, used as a potherb (ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ Mr. 135).
 ಸ್ತನಪೆ stana-pō. A female infant.
 ಸ್ತನಯಿತ್ತು stanayitnu. Thunder; a thunder-cloud; a cloud.
 ಸ್ತನಿತ stanita. Thundering; thunder. See ಮೊದಲು 2.
 ಸ್ತನ್ಯ stanya. Milk. See ಮೊದಲ 1.
 ಸ್ತನ್ಯಪಾನ stanīya-pāna. Drinking milk (My.).
 ಸ್ತನನ stapanā. Tbh. of ಸ್ತನನ. (My.).
 ಸ್ತಬಕ stahaka. = ಸ್ತವ 1. A cluster of blossoms, a bunch
 of flowers, a nosegay, a tuft; a quantity, a multitude.
 ಸ್ತಬ್ಧ stadbha. Fixed, firm, stiff, rigid, hard; immovable,
 motionless, numb, paralyzed; senseless, stupid, dull,
 insensible, indifferent; stopped, brought to a stand,
 blocked up; obstinate, stubborn, hard-hearted; coarse.
 ಸ್ತಬ್ಧತ್ವ stadhātva. Fixedness, rigidity, immobility; stupor,
 stubbornness.
 ಸ್ತಬ್ಧರೋಮ stadbha-rōma. Stiff-bristled: A boar, a hog.
 ಸ್ತಬ್ಧ stabha. (= ಸ್ತಬ). A he-goat; a ram. See ಹೋನ್ನ.
 ಸ್ತಮ್ಬ stamba. 1. A clump of grass, etc.; any clump or
 bunch or cluster; a bush, a thicket; a shrub.
 ಸ್ತಮ್ಬ stamba. 2. Tbh. of ಸ್ತಮ್ಬ. (C.).
 ಸ್ತಮ್ಬಕರಿ stamba-kari. Forming clusters: corn; rice (ನೆಲ್ಲ
 Hiā.).
 ಸ್ತಮ್ಬನುನ stamba-gbana. = ಸ್ತಮ್ಬಕ್ಕೆ. A tool for cutting or
 eradicating clumps of grass, etc.
 ಸ್ತಮ್ಬಘ್ನ stamba-gbna. Clump-destroyer: a tool for cutting
 or eradicating clumps of grass, etc.; a sickle for cutting
 corn.
 ಸ್ತಮ್ಬೇರಮ stambh-rama. Delighting in clumps of grass:
 an elephant.
 ಸ್ತಮ್ಬ stambha. (= ಸ್ತಮ್ಬ), ಸ್ತಮ್ಬ 2. Fixedness, stiffness,
 rigidity (ಅನತ, ಬಿಡಿತವಿಲ್ಲದು Nn. 76, o. r. ಬಾಗದುದು). 2,
 immobility; a prop, support, fulcrum. 3, a pillar, a
 column, a post (ಸ್ತಮ್ಬ 76); a stem, a stock, a trunk. 4,
 insensibility, stupor, stupefaction; numbness, paralysis,
 torpor; stupidity. 5, stoppage, obstruction, hindrance;
 suppression. 6, a particular faculty acquired by magical
 means, the supernatural suppression or arresting of
 any of the bodily feelings or forces of nature (ಸ್ತಮ್ಬ 3,
 360 76). 7, a man (ಮನುಷ್ಯ ಪುರುಷ 76). 8, a mountain
 (ತುಂಬ, ವರ್ತ 76). 9, one of the sātviḥhāvas (Kāvy.
 IV, 2, 17).
 ಸ್ತಮ್ಬನ stambhana. The act of fixing firmly, making stiff
 or hard or rigid, making like a post; paralyzing,
 stupefying, stunning, benumbing; propping or support-
 ing, holding upright; stopping, making immovable,
 hindering, arresting, bringing to a stand, obstruction,
 suppressing; stopping of hemorrhage, staunching the
 flow of blood. 2, = ಸ್ತಮ್ಬ No. 6. See ಮೊದಲ 1.
 ಸ್ತಮ್ಬನಮಸ್ತ stambhana-mantṛa. A mantra by which
 stambhana is produced (My.).
 ಸ್ತಮ್ಬನೆ stambhanē. = ಸ್ತಮ್ಬನ. (My.).
 ಸ್ತಮ್ಬಿಸು stambhisu. = ತಮ್ಬಿಸು. To fix firmly, etc.; to stop,
 etc. 2, to become fixed, immovable, etc. (Si. 73).

ಸ್ತರ stara. Spreading, extending, expanding; covering,
 etc.; anything spread; a bed, couch. See ಎಷ್ಟರ, ಎಸ್ತರ,
 ಸಂಸ್ತರ.
 ಸ್ತವ stava. Praising, celebrating, hymning; praise,
 eulogium.
 ಸ್ತವಕ stavaka. 1. = ಸ್ತವಕ. See Hiā. s. ಪೂ 2.
 ಸ್ತವಕ stavaka. 2. Praising; a panegyrist, praiser; praise,
 eulogium.
 ಸ್ತವನ stavāna. Praising; praise; a hymn. See ಸಂ-; Bp.
 2, 35.
 ಸ್ತವನೀಯ stavanīya. To be praised, praiseworthy, laud-
 able. (Smd. 301).
 ಸ್ತವ staja. Tbh. of ಸ್ತವ. (Nn. 31).
 ಸ್ತಾನ stāna. 1. Tbh. of ಸ್ತಾನ. (My.; Tē.).
 ಸ್ತಾನ stāna. 2. Tbh. of ಸ್ತಾನ. (My.; Tē.).
 ಸ್ತಾರ stāra. Spreading; covering. See ಎ-
 ಸ್ತವ stāva. = ಸ್ತವ. See ಪ್ರ-, ಸಂ-
 ಸ್ತಾವಕ stāvaka. A praiser, panegyrist, eulogiser, flatterer.
 (R.).
 ಸ್ತಿಕೆ stikē. Tbh. of ಸ್ತಿಕೆ. See e. g. ದೊಡ್ಡ-, ಮುಕ್ಕ-
 ಸ್ತಮಿತ stimita. = ತಮಿತ. Still, motionless, unmoved, steady,
 fixed, rigid, immovable, hennmbed. 2, tender, soft;
 gratified, pleased. 3, wet, moist; moisture. See ತದವ 1;
 Bp. 8, 41.
 ಸ್ತಮಿತಭಾವ stimita-bhāva. The state of being still, motion-
 less, etc. See ತದವ 1.
 ಸ್ತೀರ್ಣ stīrṇa. Spread, expanded, covered, strewn. See ಎ-
 ಸ್ತುತ stuta. Praised, eulogised, hymned; flattered.
 ಸ್ತುತಿ stuti. = ತುತಿ. Praise, eulogy; commendation, adulation,
 flattery. ಸ್ತುತಿ ತಿಳಿಯದವನಿಗೆ ಗತಿಯೇನು? (Prv.). — ಸ್ತುತಿಗೆ
 ಯ್. To praise, to laud (Abh. P. 5, after 6; Bp. 35, 5).
 — ಸ್ತುತಿದ್. -ವೆದ್. To get praise (Bp. 38, 47).
 ಸ್ತುತಿವಾಕ್ stuti-pāṭhaka. A panegyrist, encomiast, hard,
 heraid.
 ಸ್ತುತಿಭೂಮಿ stuti-bhūmi. A place at a sacrifice for priests
 to recite hymns.
 ಸ್ತುತಿಯಿಸು stutiyisu. = ಸ್ತುತಿಸು. To praise, to laud (Ūpr.
 7, 47); to hymn, to praise in song, to worship by hymns.
 ಯಾಗಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರಾಹ್ಮಣರು ನೆರೆದು ಸ್ತುತಿಯಿಸುವ ತಾವು ಅವಧಾನ
 ನ್ನು, ಅದು ಸಂಸ್ತವ (Nr.).
 ಸ್ತುತಿಸು stutisu. = ತುತಿಸು, ಸ್ತುತಿಯಿಸು. (Bp. 19, 6; J. 11, 38;
 My.; B. 5, 204).
 ಸ್ತುತ್ಯ stutya. To be praised, laudable, praiseworthy.
 (Bp. 8, 53; 17, 12; 38, 72).
 ಸ್ತುಭ್ stubh. Stopping; one who stops; one who praises.
 See ಅನುಷ್ಠಾಪ್, ತ್ರಿಷ್ಠಾಪ್.
 ಸ್ತುಭ stubha. (= ಸ್ತಬ). A he-goat.
 ಸ್ತುಪ stūpa. A heap or pile of earth, any heap or pile or
 mound; a Buddhist monument or topo, a kind of tmnu-
 lus erected over sacred relics of Buddha.
 ಸ್ತುತ stūta. Spread, spread out. See ಎ-
 ಸ್ತೇನ stēna. A thief, a robber. See ಕಳ್ಳ 1.
 ಸ್ತೇಮ stēma. (= ತೇಮ). Wetness, moisture.
 ಸ್ತೇಯ stēya. Theft, robbery; anything stolen or liable to
 be stolen. See ಕಳ್ಳ 2.

ಸ್ತೇಯಿ stēyi. A thief, a robber. (My.).

ಸ್ತೈನ್ಯ stāinya. Theft, livery, robbery.

ಸ್ತೋಕ stōka. (= ತೋಕ). Little, small, short (ಅಲ್ಪ Nn. 151; ಕಡು Mr. 587); few; low. 2, a small portion, a drop. 3, a kind of body (ತನುಭೇದ, ತೋರದ ಭೇದ 151, probably: the state of being little-bodied). 4, a tail (ಪುಷ್ಪ, ಬಾಲ 151). 5, offspring, children (ಪುತ್ರರು, ಮಕ್ಕಳು 151). 6, penance (ತಪ, ತಪಸ್ಸು 151). 7, the stōka bird (ಸ್ತೋಕ Mr. 171).

ಸ್ತೋಕ stōkaka. The stōka bird, *Cuculus melanoleucus*.

ಸ್ತೋತ್ರ stōtra. = ತೋತ್ರ. Praise, eulogium; a hymn of praise, ode. See ವರ್ಣನು. — ಸ್ತೋತ್ರಂಗಯ್. -ಂ. To praise (Grj. 4, after 48).

ಸ್ತೋಭನ stōbhana. Celebration, glorification, praise.

ಸ್ತೋಭನಕಾರಿ stōbhana-kāri. Cansing to praise, producing approbation (Kāvy. III, 3, B, 2).

ಸ್ತೋಮ stōma. = ತೋಮ. Praise, eulogium; a hymn. 2, a sacrifice, an oblation. 3, a heap, collection, assemblage, number, multitude, quantity, mass.

ಸ್ತೌತ್ಯ stāntya. (fr. ಸ್ತುತಿ). Praise, etc. (ವರ್ಣ, ಸ್ತುತಿ Nn. 71; ಸ್ತುತಿ 82. 89; ಸುತ 142, o. r. ಸುತಿ). 2, prayer (ಏವ 52).

ಸ್ತೌನ್ಯ stānya. Collecting into a mass; thickened, coagulated, congealed; thick, bulky, gross; soft, bland, unctuous, smooth.

ಸ್ತೌಯ stāya. Collecting into a mass, crowding together. See ಸಂ.

ಸ್ತ್ರೀ stri. (Śmd. 103). A woman, a female; (a wife). 2, the feminine gender (Śmd. 108. 285; Kāvy. I, 2, 74-88; I, 5, 18-20). ಸ್ತ್ರೀಯ, ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಥ or ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಥ (Śmd. 140). ಸ್ತ್ರೀಯ ಧಾತ್ಯ ಪುರುಷನ ಲಕ್ಷಣ (Prv.). — ಸ್ತ್ರೀಯಳು. = ಸ್ತ್ರೀ. (B. 5, 158. 210. 275; see ಕುಲ, etc.).

ಸ್ತ್ರೀಯ stāitva. Womanhood (Abh. P. 7, 14). 2, feminineness, effeminaoy. 3, the feminine gender.

ಸ್ತ್ರೀದಾನ stri-dāna. The gift of a woman (Grj. 3, 63).

ಸ್ತ್ರೀಧನ stri-dhana. A woman's peculiar property, property belonging to a woman over which she has independent control.

ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ stri-dharma. The dnty of a woman; the laws concerning women; menstruation.

ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮ stri-dharmiṇi. A woman during menstruation.

ಸ್ತ್ರೀನಪ stri-nap. The feminine and nenter gender; the state of (a word) being used both in the feminine and nenter gender (Śmd. 108).

ಸ್ತ್ರೀನಪ stri-napnmsa. = ಸ್ತ್ರೀನಪ. (Śmd. 108. 109).

ಸ್ತ್ರೀಪಾಕ stri-pāka. Food dressed by a woman (My.).

ಸ್ತ್ರೀಪುನ stri-pnmsa. Wife and husband, man and wife.

ಸ್ತ್ರೀಪುನ stri-pnn-dharma. The law (which regulates the duties) of man and wife, the mutual duties of husband and wife or of man and woman. (R.).

ಸ್ತ್ರೀಬುದ್ಧಿ stri-buddhi. The female understanding. (My.).

ಸ್ತ್ರೀರಂಜನ stri-ranjana. Delighting women: betel. (R.).

ಸ್ತ್ರೀರತ್ನ stri-ratna. A jewel or gem of a woman, an excellent woman. (My.).

ಸ್ತ್ರೀರಾಗ stri-rāga. A female rāga, a rāgiṇi (Bp. 19, 18).

ಸ್ತ್ರೀರಾಜ್ಯ stri-rājya. The kingdom of women. (J. 16 sum.).

ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ stri-līṅga. The female organ. 2, the feminine gender (Śmd. 108. 112. 119. 120. 126. 147. 184. 187).

ಸ್ತ್ರೀವಶ್ಯ stri-vaiya. Subduing or seducing a woman (My.).

ಸ್ತ್ರೀವಾಚಕ stri-vācaka. A feminine noun (Śmd. 187; Kāvy. I, 2, 7-11).

ಸ್ತ್ರೀವೇಷ stri-vēsha. The guise of a woman (My.).

ಸ್ತ್ರೀಸಂಗ stri-sāṅga. Attachment or addiction to women. intercourse with a woman. (My.).

ಸ್ತ್ರೀಸಂಗ್ರಹ stri-saṅgrahapa. The act of embracing a woman (improperly), adultery, seduction. (R.).

ಸ್ತ್ರೀಶ್ಚ stāiṣa. Female, feminine. 2, womanhood, feminineness. 3, the female sex. 4, the feminine gender (Kāvy. I, 2, 71-73 b; I, 4, 11. 12). 5, the nature of woman.

ಸ್ಥ stha. = ಸ್ತ. Standing, staying, abiding, being situated. living, existing, being. See e. g. ಅಸ್ಥಿ, ಕುಲ, ಸ್ಥಳ. 2, a place, spot, ground.

ಸ್ಥಗನ sthagana. The act of covering or concealing, concealment. (R.).

ಸ್ಥಗಿತ sthagita. Covered; concealed, hidden. See ಸಂ.

ಸ್ಥಗ್ಧಿಲ sthagdhila. A piece of ground (levelled, squared and prepared for a sacrifice, ಬಹುವಿಧ ಗಿಡ್ಯುತೆ Mr. 144). 2, a barren field. 3, a heap of clods. 4, a boundary, limit.

ಸ್ಥಗ್ಧಿಲಾಯ sthagdhila-āy. A devotee who sleeps on the bare ground (or on the sacrificial sthagdhila, on account of a religious vow).

ಸ್ಥಪತಿ stha-pati. Ground-lord: a sovereign, a chief, a king. 2, an architect. 3, a master carpenter or mason. 4, a performer of the bṛihaspatisara (ಯಾಗಗುಪ್ತ Mr. 161). 5, a guard or attendant of the women's apartments.

ಸ್ಥಪ್ತಿ sthapti. Being in contracted or difficult circumstances. 2, unevenly raised, elevated and depressed, bent down. See ಎತ್ತಮೇಸ್ತ.

ಸ್ಥಲ sthala. ಸ್ಥಳ. = ಸ್ಥ 2, ಸ್ಥಳ. Firm or dry ground, terra firma, dry land (as opposed to water); ground or land in general (ಸೆಲ Hk.). 2, a place, a spot, a site, a locality. 3, stand, place, lieu. 4, field, tract, district. 5, station. 6, a topic, a case, a subject (Bp. 26, 65; see ಸ್ಥಳ). 7, shore, strand, beach. ಸ್ಥಲದವನಿಗೆ ನದೀ ತಟ (Prv.). 8, the number 18 (ಪದಿಸು Mr. 348).

ಸ್ಥಲಾಪ sthala-pāṭa. Change of place, transfer (My.). 2, confusion with regard to a place or places (My.).

ಸ್ಥಲವಾಸ sthala-vantiga. A man belonging to a place, a resident (My.).

ಸ್ಥಲವಾಸ sthala-vandiga. Tbh. of ಸ್ಥಲವಾಸ (My.).

ಸ್ಥಲವಾಸ sthala-vāra. = ಸ್ಥಲವಾಸ, etc. A man who surveys or watches a place: a watchman, a beadle. See Mr. 1. ಅಪ್ಪದತ್ತಪ್ರಧಾನ.

ಸ್ಥಲವಾಸ sthala-vāsa. Place of residence (My.).

ಸ್ಥಲಕೃಂಶಿ sthala-sringāṭa. The herb *Tribulus terrestris* or *lanuginosus* Lin. (ಸಿಂಗ್ಲೆ Hk.).

ಸ್ಥಲ sthali. = ಸ್ಥಳ. Firm or dry ground, etc., etc. 2, a deity of the soil, local or tutelary divinity.

ಸ್ಥಲೀಕ sthālīka. = ಸ್ಥಲವಾಸ (Tā.; R.).

ಸ್ಥವಿರ sthavira. Fixed, firm, steady. 2, old, aged (ವೃದ್ಧ, ಹರೆಯ ದೊಡ್ಡವನು Mr. 310).

ಸ್ಥವಿಷ್ಠ sthavishtha. (fr. ಸ್ಥಲ). Largest, most bulky, very corpulent.

ಸ್ಥವೀಯ sthavīya. Larger, more bulky, uncommonly corpulent. (R.).

ಸ್ಥಳ sthala. = ಸ್ಥಲ, q. v.

ಸ್ಥಾನ sthāna. = ತಾಣ. Standing, firm, fixed, stable, immovable, motionless. 2, Śiva (ತೃನೇತ್ರ Nn. 162). 3, a stake, a post. 4, a peg, a pin; a pillar. 5, a branchless trunk or stem, the trunk of a lopped tree (ಕೊರಡು 162). 6, a spear, a dart. See Mr. 200 a. ಮುಟ್ಟಿಗೆ.

ಸ್ಥಾನಿಲ sthānila. A devotee who sleeps on the bare ground (or on ground prepared for a sacrifice).

ಸ್ಥಾಪಿ sthāpi. Who or what stands or stays, standing. See ಅವ.

ಸ್ಥಾನ sthāna. = ತಾಣ 2, etc., ಸ್ಥಾನ 1. Standing, staying; stay, continuance, the state of being fixed or stationary; state, condition; a stationary state or condition (as one of the three aims or results of state policy, a kind of neutral or middle state characterized by neither loss nor gain, failure nor success). 2, halt. 3, a place, a spot, a locality, a site. 4, situation, position; office, rank, degree, dignity. 5, an altitude of the body (e. g. in shooting). 6, proper or right place. 7, the place or organ of utterance of any letter. 8, a dwelling-place, an abode, a house; a country, region, district; a town, city. 9, interval, opportunity, leisure. 10, an object. 11, likeness, resemblance. See Ūh. III, 2, B. 54. 55; III, 3, B. 171. ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮಾನವರೈ? (Prv.).

ಸ್ಥಾನಕ sthānaka. A place; an abode, see ಗೋ; a situation. 2, a basin or trench for water at the foot of a tree.

ಸ್ಥಾನದ sthāna-da. Vishnu (Ūb.).

ಸ್ಥಾನದೀಪಿಕೆ sthāna-dīpikē. = ತಾಣದೀಪಿಕೆ, q. v. (Śmd. 376; Ūpr. 3, after 97).

ಸ್ಥಾನಪ್ರವೇಶ sthāna-pravēśa. Entering a place. See ಸರ್ 1.

ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟ sthāna-bhṛaṣṭa. = ತಾಣಬಿಟ್ಟ. Fallen or removed from any place or station, ejected from an office, displaced, out of place.

ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟತ್ವ sthāna-bhṛaṣṭatva. The state of being fallen or removed from any place or station, etc. (My.).

ಸ್ಥಾನಮೃಗ sthāna-mṛiga. An alligator (ಮುಸಳ); a fish (ಮಾನ); a tortoise (ಅವೆ); a crab (ಎಡಿ Ūh.).

ಸ್ಥಾನವ್ಯಕ್ತಿ sthāna-vyakti. Clearing out of or leaving a place. See ಉದ 1.

ಸ್ಥಾನವ್ಯಾಕುಲತೆ sthāna-vyākulaṭe. Perplexity with regard to place or position (ಕದಕದ Śmd. I.).

ಸ್ಥಾನಸಂಗ್ರಹ sthāna-saṅgraha. Seizing or taking a place or position. See ಇಮ್ಮು ಕೆಯ.

ಸ್ಥಾನಸ್ಥ sthāna-stha. Abiding in one place, staying at home.

ಸ್ಥಾನಾಂತರ sthāna-antara. Another place.

ಸ್ಥಾನಾಂತರಪ್ರಸೇಕ sthāna-antara-prasēka. Brought or conveyed to another place. See ಅಡಕು 1.

ಸ್ಥಾನಾಪಗಮನ sthāna-apagamana. Going away or departing from a place. See ತರು.

ಸ್ಥಾನಿಕ sthānika. Local, topical. 2, any one holding an official post. 3, a paid servant in a temple who assists the pūjāri (My.).

ಸ್ಥಾನಿಕ sthānika. = ಸ್ಥಾನಿಕ No. 3. (My.).

ಸ್ಥಾನೀಯ sthāniya. Belonging or suitable to any place, prevailing in any place, local. 2, a town.

ಸ್ಥಾಪಕ sthāpaka. Causing to stand, establishing, founding; an establisher, a founder, an erector. See e. g. ಮೂಲ, ಸ್ಥಿತಿ.

ಸ್ಥಾಪಕೃ sthāpatya. A guard of the women's apartments.

ಸ್ಥಾಪನ sthāpana. = ತಾಪನ. The act of causing to stand, placing, fixing, establishing, erecting, founding, instituting; regulating, directing, appointing, arranging. See ಬೀಜ, ಸಂ; ನಡು 2. — ಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡು. To establish, to found, etc. (B. 4, 138; My.).

ಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ sthāpana-ācārya. An ācārya who establishes or has established (J. 2, 53; 34, 40).

ಸ್ಥಾಪನ sthāpani. The plant *Clypea hernandifolia* W. & A. See ನಡವಲು 2.

ಸ್ಥಾಪನೆ sthāpanē. = ಸ್ಥಾಪನ. (Sk.; My.).

ಸ್ಥಾಪಿತ sthāpita. Caused or made to stand, fixed, established, placed; set up, erected; founded, instituted; appointed; ordered, regulated, ordained; settled, ascertained, certain; firm, steady. (Bp. 46, 3; My.; B. 5, 301).

ಸ್ಥಾಪಿಸು sthāpisi. = ತಾಪಿಸು 2. To establish, to set up, to found, to institute, to erect; to place, to put, to locate, to set, to lay; etc. (ನ್ಯಾಸಕರಣ Śmd. Dh.; My.; B. 5, 172. 272. 303).

ಸ್ಥಾಪ್ಯ sthāpya. To be placed or deposited (adj.); to be fixed or established. 2, establishment (Bp. 54, 63). 3, the state of being established (57, 42). 4, an anchor (ನೂ ಗರ್ Mr. 407).

ಸ್ಥಾಮ sthāma. Fixity, stability. 2, firmness, strength, vigour, power.

ಸ್ಥಾಯಿ sthāyi. (= ತಾಯಿ, etc.). Standing, staying, being, situated; abiding, stopping, fixed, stationary, enduring, continuing, permanent, constant, lasting; steady, firm, unchangeable, invariable; a term used also in sāṅgita (J. 21, 57).

ಸ್ಥಾಯಿಭಾವ sthāyi-bhāva. A particular fixed or permanent condition of mind or body, lasting feeling (Kāv. IV, 2, 15, as love, mirth, sorrow, etc. in poetical and dramatic composition, opposed to the vyabhiçāri- or sañçāri-bhāva; cf. ಸಾತ್ವಿಕಭಾವ).

ಸ್ಥಾಯಕ sthāynka. Stopping, stationary, steady, firm. 2, the headman or overseer of a village.

ಸ್ಥಾಲಿ sthāli. (= ಸ್ಥಾಲಿ). A plate or dish; a cooking-pot, caldron, or any online utensil. See ತರು.

ಸ್ಥಾಲಿ sthāli. = ತಾಲಿ 1. A pot, a pan, a cooking-pot, caldron, kettle, boiler (ಡರು, etc. Mr. 209); a particular vessel used in the preparation of sōma.

ಸ್ಥಾಲೀಪಾಕ sthālī-pāka. A particular religious act performed by a householder, a cooked offering of rice, etc. (My.).

ಸ್ಥಾಲೀಪಲಾಕನ್ಯಾಯ sthālī-pñāka-nyāya. Judging of the whole by a part, for the whole kettle is boiled if a morsel is (Tē.; R.).

ಸ್ಥಾವರ sthāvāra. Standing still, not moving, not having the power of motion, fixed to one spot, fixed, stationary, firm, stable, immovable; real (such as land or houses). — ಸ್ಥಾವರಸೊತ್ತು. Immovable property, property which ought not to be alienated; real estate (My.).

ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮ sthāvāra-jāṅgama. Things stationary and movable or inanimate and animate; immovable and movable, as an article or property. (My.).

ಸ್ಥಾವರ sthāvira. Old age.

ಸ್ಥಾಸಕ sthāsaka. Perfuming or smearing the body with fragrant unguents.

ಸ್ಥಾನು sthānu. Firm, stationary, immovable, stable; durable, permanent, eternal.

ಸ್ಥಿ. = ಸ್ಥ. Standing, etc. See ಪರಮೇಶ್ವ.

ಸ್ಥಿಕೆ sthikē. = ಸ್ಥಿಕೆ. The state of standing or being.

ಸ್ಥಿತ sthita. Stood, stayed; standing; risen, erect; staying, resting, abiding; being, situated, existing; standing still, desisted, stopped; fixed, permanent, settled, steady, firm, immovable; steadfast; steady; being close at hand, ready. See ಅನುಮತ, ವಚನೇ, ಸಂ.; Kāv. III, 8, B, 88.

ಸ್ಥಿತಿ sthiti. = ಸ್ಥಿತಿ. Standing, staying, abiding, being (ಇದಕ್ಕೆ Nn. 154); stay, residence; continuance in one state; stability, duration, continuance, fixedness, a firm position; continuance in life (of created things); situation, state, position, condition (ತನ್ನಿರವ, ಪುನಸ್ತೆ Mr. 488); good condition, well-doing, welfare; station, rank, dignity; permanence; continuance or steadfastness in the path of duty, correctness of conduct, propriety, good manners; settled rule, sure or fixed decision, ordinance, decree, axiom, maxim;—property, wealth (My.). ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ರೂ ಗಣಿತದ ಬಾರದು (Prv.). See Nn. 2, ಸ್ವರ್ಗ 2.

ಸ್ಥಿತಿಕರ್ತ sthiti-karta. Who keeps created things alive or preserves them: Viṣṇu (My.).

ಸ್ಥಿತಿಗತಿ sthiti-gati. State and course of life (B. 4, 59; My.).

ಸ್ಥಿತಿಹಿತ ಭೃಂಶ sthiti-ḥita-bhramśa. Loss of the stability or sound condition of the mind (as one of the sañcāri-bhāvas, Kāv. IV, 2, 16).

ಸ್ಥಿತಿರೀತಿ sthiti-riti. Conduct, carriage of a person; one's manners and morals (Mhr.; R.).

ಸ್ಥಿತಿವಸ್ತು sthiti-vanta. A man possessing wealth (My.).

ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕ sthiti-sthāpaka. Fixing in a (former) state or condition, having elastic properties, elastic. (B. 4, 140). 2, the capability of placing in or recovering a (previous) position or condition, elasticity.

ಸ್ಥಿರ sthira. = ಸ್ಥಿರ. Firm, fixed, steady, steadfast; permanent, enduring, durable, lasting, imperishable, eternal (ಸನಾತನ, ಅನತ್ಯರ Mr. 25); immovable, still, placid, calm, quiescent, cool, composed (ಎತ್ತಪ್ಪ, ಹದುವುಳ್ಳವಂ 338); constant, faithful, determined; certain, sure, convinced; firm, hard, solid, strong (ಮೋಡ, ಸ್ಥಿರ, ಸುಸ್ಥಿರ Nn. 20;

ಸಾಧ, ಸುಸ್ಥಿರ Nn. 80). — ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To confirm, etc. (B. 5, 7). — ಸ್ಥಿರ ಮಾಡು. To make firm, to confirm, to strengthen, to corroborate (My.).

ಸ್ಥಿರಕುಕ್ಷಿ sthira-kukshi. A stone (ಬಾಹ್ಯ, etc., ಕರ Mr. 14). ಸ್ಥಿರಜೀವಿ sthira-jīvi. The silk-cotton tree (ಪಾಲ್ಕು, Mr. 119).

ಸ್ಥಿರಜೀವಿ sthira-n-jīvi. Long-lived (My.).

ಸ್ಥಿರತನ sthira-tana. = ಸ್ಥಿರತೆ. (ಸ್ಥಿರತೆ G.).

ಸ್ಥಿರತರ sthira-tara. More firm, etc.; very firm or permanent durable, eternal.

ಸ್ಥಿರತೆ sthira-tē. Firmness, stability, steadiness, steadfastness; fortitude. (Upr. 1, 59).

ಸ್ಥಿರತ್ವ sthira-tva. = ಸ್ಥಿರತೆ. See ೮.

ಸ್ಥಿರಪ್ರೇಮ sthira-prēma. Firm or steady in affection; a firm friend.

ಸ್ಥಿರಬಲ sthira-bala. Immovable stock, dead stock in trade (B. 5, 101).

ಸ್ಥಿರಬುದ್ಧಿ sthira-buddhi. Steady-minded, resolute, calm, dispassionate; sedate, sober. 2, steadiness of mind, staidness, sedateness (My.).

ಸ್ಥಿರವಾರ sthira-vāra. Saturday (My.).

ಸ್ಥಿರಾಯು sthira-āya. Long-lived, long-lasting. 2, the silk-cotton tree. See Mr. 2, ಮೋಡ.

ಸ್ಥಿರ sthira. = ಸ್ಥಿರ. A strong-minded woman. 2, the root. 3, the plant Desmodium gangeticum Dec.

ಸ್ಥಿ sth. = ಸ್ಥ. Standing, etc. See ಮುಖ್ಯ.

ಸ್ಥಿ sth. = ಸ್ಥಿರ. (Colebr.).

ಸ್ಥಿ sth. A sort of long tent; a tent (ಗುಡಿ Hā.).

ಸ್ಥಿ sth. A post, a pillar. 2, an iron image, a statue.

ಸ್ಥಿ sth. A horse carrying loads on his back, a pack-horse; a pack-bullock.

ಸ್ಥಿ sth. = ಸ್ಥಿರ. Strong, powerful; stout, bulky, big, huge, great, large, thick (ಬಲ, ಮೊಟ್ಟೆ Mr. 14); (of. corpulent; clumsy, coarse, gross, rough; not exact; doltish, stolid, thick-headed; stupid, dull, ignorant.

ಸ್ಥಿ sth. A cogel; a palisade. See ೨.

ಸ್ಥಿ sth. The gross and material body; (with which a soul clad in its subtle body is involved, opposed to liṅgāśāra and sūkshmaśāra). (My.).

ಸ್ಥಿ sth. Dull-witted, dull, stupid. 2, dlnness, stupidity, dull sense (My.).

ಸ್ಥಿ sth. Munificent, liberal, generous.

ಸ್ಥಿ sth. Munificent, etc.

ಸ್ಥಿ sth. = ಸ್ಥಿರ. (Sk.; My.).

ಸ್ಥಿ sth. Thick or coarse cloth. See ಮುಖ್ಯ.

ಸ್ಥಿ sth. Mighty and subtle: greatness and inferiority of position (My.); dahnness and ingenuity (My.).

ಸ್ಥಿ sth. Incompleteness, deficiency, defect. 2, the middle pace of elephants (neither fast nor slow, ನಿಟ್ಟುಳಿಮುಖ ಅನಿಯ ಸಹ Mr. 158).

ಸ್ಥಿ sth. Standing, etc. See ನಿಟ್ಟು.

ಸ್ಥಿ sth. Firmness, stability, fixedness. (G.).

ಸ್ಥೀಯ sthēya. To be placed or fixed (adj.); to be settled or determined. 2, an arbitrator, a judge.

ಸ್ಥೀಯಃ sthēyaḥ. (fr. ಸ್ಥಿ). Firmer; very firm or stable, eternal, permanent.

ಸ್ಥೈರ್ಯ sthāirya. (fr. ಸ್ಥಿ). Firmness, stability, fixedness, steadiness; continuance; firmness of mind, resolution, constancy, calmness; patience; hardness, solidity. (Bp. 7, 6; 22, 24; ಸ್ಥಿರತನ, ಕಸುವು, ಧೈರ್ಯ, ತಾನ್ರಿ G.).

ಸೌಂದೇಯ sthānēya. A vegetable perfume.

ಸೌರಿ sthanri. A pack-horse.

ಸೌರೀಯ sthauriya. A pack-bullock (ಹೇದಾದೆತ್ತು Mr. 179).

ಸೌಲ್ಯ sthauya. (fr. ಸ್ಥಿ). Stoutness, bigness, largeness, bulk, size, thickness, coarseness, grossness, denseness; doltishness, density of intellect. See ಬೀಗು 2.

ಸೌಲ್ಯವ್ಯ sthāniyavya. = ಸೌಲ್ಯ. See ಬೀಗು 2.

ಸ್ವಪನ sthāpana. = ಸ್ವಪನ. Causing to bathe, bathing, ablution; washing, sprinkling, wetting. See ಎ 1.

ಸ್ವವ sthāva. Oozing, dripping, trickling.

ಸ್ವಸೆ sthāsē. A tendon, a muscle. See ಸ. Tbb. ಸರಿ.

ಸ್ವತ ಸ್ಥಿತ. Bathed, washed, purified by ablution. 2, immersed; deeply engaged; see ನಿಷ್ಪಾತ. 3, one whose spiritual instruction is finished; an initiated householder.

ಸ್ವತಃ ಸ್ಥಿತಾ. A Brāhmana who has performed the ceremony of ablution required on his finishing his first āśrama or period of studentship as a brahmacārī and on becoming initiated into the second āśrama or order of a grāhastha; a Brāhmana just returned from the house of his preceptor and become a married man or initiated householder.

ಸ್ವಾನ sthāna. = ತಾನ 2, ಸಾನ 3, ಸ್ನಾನ 2. Bathing, ablution (ಅಕೃ G.); dipping in water, wetting, purification by bathing, religious or ceremonial ablution; the ceremony of bathing or anointing an idol. ಸ್ನಾನ ತಪ್ಪಿದರೆ ಹೋಮದ ದಕ್ಷಿಣೆ ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.). — ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸು. To bathe (v. t.), to wash, to cleanse. ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲ್ ಪಟ್ಟ ತನ (Sl. 357). — ಸ್ನಾನ ಮಾಡು. To bathe, to take a bath (Bp. 50, 2; My.; ಎ 3 G.). ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ (ಸ್ವತ G.). ಮರಣ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದವನು (ಅಪಸ್ವಾತ, ಮೃತಸ್ವಾತ Sl. 357).

ಸ್ವಾನಘಟ್ಟ sthāna-ghaṭṭa. Steps on the side of a river or large tank leading to the bathing place (My.).

ಸ್ವಾನಕಾಟಿ sthāna-kāṭi. A small cloth put on by sannyāsīs for bathing (My.).

ಸ್ವಾನೀಯ sthāniya. Fit for bathing or ablution, suitable for bathing.

ಸ್ವಾನನ sthāpana. The act of causing to bathe; bathing, ablution (Bp. 18, 85).

ಸ್ವಾಯು sthāyu. A sinew, a tendon, a muscle.

ಸ್ವಸ್ಥ sthāstha. Oily, oleaginous, unctuous, greasy, fat, sticky, viscid, cohesive, adhesive; emollient, smooth; glossy, shining, resplendent; moist, wet; oozing; bland, kind, amiable; attached, loving, tender, affectionate, friendly, well affected; a friend (ಕೆಳೆಯ Mr. 268); lovely, agreeable; coarse, thick, dense.

ಸ್ವಸ್ಥ sthāstha. The level summit or edge of a mountain, table-land.

ಸ್ವತ sthāta. Trickled, dropped, trickling, flowing, dropping, oozing.

ಸ್ವತೆ sthāstē. = ಸ್ವತ. A daughter-in-law (ಮಗನ ಹೆಣ್ಣು 3 Mr. 314).

ಸ್ವಹ sthāh. = ಸ್ವಹ. The milk-hedge plant, Euphorbia antiquorum.

ಸ್ವಹ sthāh. = ಸ್ವಹ. The milk-hedge plant (ಮುಳ್ಳುಗಳ್ಳಿ Mr. 186).

ಸ್ವೇದ sthāha. = ಸ್ವೇದ. Oiliness, unctuousness, fattiness, greasiness, lubricity, viscosity. 2, any unctuous or oleaginous substance, oil, grease, fat, an unguent. 3, a fluid of the body. 4, moisture. 5, blandness, tenderness, love, affection, fondness, attachment, friendship (ಉದ್ಧೃ. Ct. I, 45). See ಉದ್ಧೃ, ಬದಲ 1, 2, 4, ಕೂರ್ 2. ಸ್ವೇದವೆ ಮುಖವು ದೋಡೆ ಬಣ್ಣಿಯ ಹಾಗೆ ಬೀಳು (i. e. able to take in much). — ಬರೆಯುವವನ ಸಂಗಡ ದ್ವೇಷ, ದಾಯಾದಿಯ ಸಂಗಡ ಸ್ವೇಷ (Prv.). — ಸ್ವೇಷ ಬೀಡು. Attachment or friendship to come into existence or originate. ಅವನಿಗೂ ಇವನಿಗೂ ಸ್ವೇಷ ಬಿತ್ತು (B. 5, 280; My.). — ಸ್ವೇಷ ಮಾಡು. To form affection for, to cultivate or court friendship. ಒಳ್ಳೆ ಹುಡುಗರ ಕೂಡ ಸ್ವೇಷ ಮಾಡ ಬೀಳು (B. 4, 1). ಧಾರ್ಮಿಕರ ಕೂಡ ವಿದ್ಯಾಂಸರ ಕೂಡ ಮಾತ್ರ ಸ್ವೇಷ ಮಾಡುವನು (5, 167). ಬಣ್ಣನ ಸ್ವೇಷ ಮಾಡಿ, ಇದ್ದ ಬಣ್ಣ ಕಳೆ ಕೊಡ್ತು. — ಬಣ್ಣನ ಸ್ವೇಷ ಮಾಡಿದರೆ ಬಂಗ ತಪ್ಪದು. — ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸ್ವೇಷ ಇದ್ದ ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ (Prv.). 2, to love. ಅವನನ್ನು ಸ್ವೇಷ ಮಾಡು (My.).

ಸ್ವೇದತನ sthāhatana. Friendship (Ch. 66).

ಸ್ವೇದವಾತ್ರ sthāha-pātra. An oil-vessel, a leather bottle for oil. 2, a worthy object of affection.

ಸ್ವೇದಿತ sthāhita. Anointed. 2, loved, beloved. 3, a loved one, a friend (ಮಿತ್ರ, ಸಖ Mr. 311). Feminine ಸ್ವೇಹಿತ (My.). ಹನ್ನಾಗಿಬ್ಬರೆ ನನ್ನಿಬ್ಬ, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ವೇಹಿತರು. — ದಾದಿ ಬದುಕಿದರೆ ಅಕ್ಕ ತಂಗಿ, ಕೆಟ್ಟರೆ ಸ್ವೇಹಿತ (Prv.).

ಸ್ವೇದಿಸು sthāhīsu. To regard with affection, to love (My.; 2, ಕೂರ್ G.).

ಸ್ವಸ್ಥ sthāstha. = ಸ್ವಸ್ಥನ. See ಪರಿ.

ಸ್ವಸ್ಥನ sthāsthanā. Throbbing, pulsation, palpitation, quivering, vibration, moving, motion; tremor, agitation; rapid motion, going. See ಅಭ್ಯುದ, ಕೆತ್ತು 2, ಮಿಸುಕು 1. 2, a sort of tree (cf. ಸ್ವಸ್ಥನ 2).

ಸ್ವರುಕ sthāruka. Tbb. of ಸ್ವರ್ಣ. See ಸುಖಸ್ವರುಕವಾತ, ಸ್ವರುಕ ವೇದಿ.

ಸ್ವರುಕನ sthāruka. Tbb. of ಸ್ವರ್ಣನ. (Nn. 155; Bp. 35, 28).

ಸ್ವರುಕವೇದಿ sthāruka-vēdi. = ಸ್ವರ್ಣವೇದಿ. (My.).

ಸ್ವರ್ಧ sthārdhi. Rivaling, emulating, competing; envious, envious; proud, superh. See ಪ್ರ.

ಸ್ವರ್ಧಸು sthārdhisu. To contend or compete with, to contest, to vie with, to emulate, to rival; to be equal with; to envy; to challenge, to defy, to bid defiance to (J. 18, 3).

ಸ್ವರ್ಧ sthārdhē. Emulation, rivalry, competition; envy, jealousy; defiance; equality with.

ಸ್ವರ್ಣ sthāra. = ಪರಿಣ, ಪರುಕ 2, ಪರುಕ 1, ಸ್ವರುಕ. Touching, tonob, handling, contact; perception by touch, the sense of touch; the quality of tangibility; anything which touches or comes in contact; affection, morbid affection or influence, anything the contact or influence of which causes pain or disease, disorder, sickness, morbid heat, fever. See ಅಭ್ಯುದ; ಕೆಂಡ 2. — ಸ್ವರ್ಣ ಮಾಡು. To touch; to

come in contact with (My.). ಯಾವದಾದರೂನ್ನ ಬೇಡೆ ಹುದು
ಜೇಡಹುದು ದ ಪಾಳಿಗೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ (B. 4, 112).
ಸ್ಪರ್ಶಕಾಲ spārśa-kāla. The time of an astrological con-
junction (My.).
ಸ್ಪರ್ಶನ spārśana. = ಪರಿಸ್ಪರ್ಶ, ಪರುಷನ, ಸ್ಪರ್ಶನ. Touching,
handling, taking hold of; touch, contact (see Mr. s. ನಿಗ್ರ
ಹ; ಮುಟ್ಟುಪಡು, ಮುಟ್ಟುವುದು Nn. 155 as ಸ್ಪರ್ಶನ). 2, a
hattle (ರಣ, ಕಾಳಗ 155). 3, air, wind. 4, sense of touch;
organ of sensation or feeling. 5, gift, donation.
ಸ್ಪರ್ಶನೀಯ spārśanīya. To be touched, fit to be touched,
tangible, etc. (Ūpr. 1, 107).
ಸ್ಪರ್ಶಮಣಿ spārśa-maṇi. A stone supposed to turn every-
thing it touches to gold, the philosopher's stone. (My.).
ಸ್ಪರ್ಶವೇದಿ spārśavēdi. = ಪರಮ No. 2, ಪರುಷವೇದಿ, ಪರುಷವೇದಿ,
ಸ್ಪರ್ಶವೇದಿ, (ಸ್ಪರ್ಶಮಣಿ, q. v.). The philosopher's stone
(Bp. 19, 84; My.; Tē.).
ಸ್ಪರ್ಶಿಸು spārśisu. To touch (B. 4, 59; My.).
ಸ್ಪರ್ಶ spārśa. A spy; any secret messenger or emissary.
See Nr. s. ಸನ್ತಪುಡಿಪು. 2, a fight, war, battle.
ಸ್ಪಷ್ಟ spāṣṭa. Clearly perceived or discerned, distinctly
visible, distinct, clear, evident, manifest, plain, apparent,
intelligible; true, real.
ಸ್ಪಷ್ಟಾರ್ಥ spāṣṭa-artha. Clear in meaning, obvious,
perspicuous, intelligible. 2, one of the pēlikās (Kāvy.
III, 2, B, 82 seq.).
ಸ್ಪಷ್ಟೋತ್ತರ spāṣṭa-ūtara. The reverse of clear: indistinct,
unintelligible.
ಸ್ಪರ್ಶನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ spārśanapratyakṣa. (fr. ಸ್ಪರ್ಶನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ).
Tactile perception, perception by touch or feel. (R.).
ಸ್ಪೃಶ್ಯ sprikkē. = ಸ್ಪೃಶ್ಯ. The plant *Trigonella corniculata*
Lin.
ಸ್ಪೃಶಿ spriṣi. The prickly nightshade, *Solanum jacquini*
Willd.
ಸ್ಪೃಶ್ಯ spriṣṭa. Touched, felt with the hand, handled;
formed by complete contact of the organs of utterance;
defiled. See ಕಾಣ್ಕೆ-
ಸ್ಪೃಶ್ಯ spriṣṭi. Touch, touching, feeling, contact.
ಸ್ಪೃಹೆ sprihātē. = ಸ್ಪೃಹೆ. See ಸ-
ಸ್ಪೃಹಯಾಲು sprihāyālu. Wishful, desirous, eager for,
covetous, envious. (G.).
ಸ್ಪೃಹೆ sprihē. Desire, wish, eager desire, longing; envy,
covetousness. — ಸ್ಪೃಹೆವಿಹೆ. — ವಿದೆ. To get eager desire
(Śāv. 4, 188).
ಸ್ಪೃಶ್ಯ sprashtī. Who or what touches or affects or acts
upon. 2, bodily pain or sickness; morbid heat.
ಸ್ಫಟ spṣṭa. A snake's expanded hood.
ಸ್ಫಟಿಕ spṣṭika. = ಪಟಿಕ 1, ಪಳಕು, ಪಳಕ, ಪಳಕು, ಪಳಕು.
Crystal; quartz (ಪರಮೇಶ್ವರ, ಇನಾತ್ Mr. 101).
ಸ್ಫಟಿಕಸುಲೋಚನ spṣṭika-sulōcana. Spectacles of crystal
(My.).
ಸ್ಫಟಿಕಾದ್ರಿ spṣṭika-adri. N. of a mountain (Ūpr. 10, 50);
the mountain Kālīśa (Sk.).
ಸ್ಫಟಿಕ spṣṭikē. = ಪಟಿಕ 1, ಪಟಿಕ 2, ಪಟಿಕ 1. Sulphate of
alumina, alimn.
ಸ್ಫಟ spṣṭē. = ಪಟೆ, ಪಟೆ. The expanded hood of a cobra
(ಪಟೆ Ūt. II, 91; ಪಟೆ, ಪಟೆ Mr. 401).

ಸ್ಫರಣ spharāṇa. Trembling, quivering, throbbing, vibration.
See ಹೊಳಪು 1.
ಸ್ಫಟಿಕ spṣṭika. (fr. ಸ್ಫಟಿಕ). Made of crystal, crystalline
(Riv. 18, 92).
ಸ್ಫಟಿಕಗ್ರಾಫ spṣṭika-grāva. Crystal stone: crystal (Ūpr.
1, 157).
ಸ್ಫುಲಿ sphāli. Swelling, intumescence; increase, growth.
ಸ್ಫುಲಿ sphāra. 1. Throbbing, quivering, vibration; twang-
ing. See ಎ-
ಸ್ಫುಲಿ sphāra. 2. Swelling, increase, enlargement; large
increased, expanded, spreading, great; abundant (ಸ್ಫುಲಿ
ಅಪ್ಪಣ್ಣನ Mr. 437).
ಸ್ಫುಲಿ sphikkē. = ಹಕ್ಕೆ (Śmd. 358).
ಸ್ಫುಲಿ sphic. = ಸ್ಫುಲಿ.
ಸ್ಫುಲಿ sphil. ಸ್ಫುಲಿ. A buttock, hip.
ಸ್ಫುಲಿ sphira. Swollen, expanded; large; abundant, much
many.
ಸ್ಫುಲಿ sphita. Swollen, enlarged, bulky, fat, big, large,
thick (ಸ್ಫುಲಿ, ಅನನ್ಯನ Mr. 437); abundant, much, many,
numerous; successful, prosperous. See Bp. 19, 34; 42,
9; 61, 88.
ಸ್ಫುಲಿ sphuṭa. = ಭುಲ, (ಭುಲ 2, ಭುಲ 2). Burst, split open.
broken, rent, torn, opened, expanded; open, blossomed,
blown; clearly displayed, clear; plain, distinct, manifest,
evident.
ಸ್ಫುಲಿ sphuṭana. The act of breaking or rending sud-
denly, bursting, tearing open; disruption; breaking
forth, expanding; opening, blossoming; becoming
manifest or made public. See ಭುಲ 1, ಭುಲ 1.
ಸ್ಫುಲಿ sphuṭita. Burst, etc.; budded, blown, blossomed;
made clear, manifested, spread out; torn, destroyed.
(R.).
ಸ್ಫುಲಿ sphura. Trembling, throbbing. 2, swelling. 1.
oornscating. 4, a shield. (Colebr.).
ಸ್ಫುಲಿ sphurāṇa. Trembling, throbbing, pulsation, vi-
bration; vibrating motion, quivering or throbbing of
parts of the body (as of the lips, etc.); springing or
breaking forth, starting into view, expansion; flash-
ing, caruscation, scintillation, twinkling, glittering,
sparkling; flashing on the mind, rising to mind,
suggesting itself. See ಭುಲ 2, ಭುಲ 2; ಭುಲ, ಭುಲ; Bp.
61, 59; B. 4, 155; ಹೊಳಪು 1.
ಸ್ಫುಲಿ sphurāṇi. A grindstone (ಪಟೆ Mr. 299).
ಸ್ಫುಲಿ sphurat. Trembling, etc.; becoming clear or
manifest; flashing, glittering, sparkling; flashing vividly
on the mind; swelling, expanding. See ಎ-; Śmd. 71, 120.
ಸ್ಫುಲಿ sphurita. Trembling, heaving, throbbing, thrill-
ing, palpitating; shaken, agitated; flashing, glittering,
gleaming; swelled, swollen; starting into view. 2, a
throb, throbbing, tremor, quivering or twitching of the
eyelids, etc., agitation or emotion of mind, etc.; aster-
icity (Mr. 491). See Śmd. 81, 152, 394; Bp. 3, 1, 2; 34
26; 40, 19; 43, 10; 57, 52; ಎ-
ಸ್ಫುಲಿ sphurisu. To shine (J. 11, 9). 2, to rise to mind
to suggest itself (My.). See ಎ-

ಸ್ಪರಿಸುವಿಕೆ sphurisuviḥ. Rising to mind, etc. ಬುಧಿಯಲ್ಲಿ
ಸ್ಪರಿಸುವಿಕೆ (ಕಪ, ಕಾನ್ತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ) ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ 81. 388).
ಸ್ಪುಲಿಂಗ sphullinga. A spark of fire (ಕಡಿಯೇದಾಗಿ Mr. 47).
ಸ್ಪುರ್ಜಕ sphūrjaka. A sort of ebony tree, *Diospyros
embryopteris* Pers.
ಸ್ಪುರ್ಜಕು sphūrjathn. A clap of thunder (ವಜ್ರದ ನುಡ
Mr. 44).
ಸ್ಪುರ್ಜಿತ sphūrjita. Thundered; roar. See ಎ-
ಸ್ಪುರ್ತಿ sphūrti. Throb, palpitation, tremor, trembling,
shaking, vibration; spring, bound, start; breaking forth
visibly, becoming evident or apparent, manifestation,
expansion; glittering, shining; flashing on the mind.
See ಎ-; 81. 230.
ಸ್ಫೇಷ್ಠ sphēṣṭha. (fr. ಸ್ಫಿ). Most abundant, very much or
abundant.
ಸ್ಫೋಟ sphōṭa. Breaking, splitting open, bursting, crack-
ing; disclosure; destroying, killing. 2, a swelling, boil,
tumor. See ಮು-; ಪಾದ-, ಮುಕ್ತ-, ಎ-, ಸಂ-
ಸ್ಫೋಟಕ sphōṭaka. = ಹೋಳಿಗೆ 2, ಹೋದಾಗಿ. One who bursts
or splits open. 2, a swelling, a boil, a tumor, a pustule,
a blister, a pimple (ಪಿಟ, etc. Mr. 384); small-pox (My.).
3, (if the meaning of ಅಂಗಾರಸ್ಫೋಟಕ in the text be correct,)
a sort of cake.
ಸ್ಫೋಟನ sphōṭana. Breaking or splitting asunder, splitting,
breaking, cleaving, cracking; opening, making clear,
disclosing, manifesting; winnowing grain, etc.; cracking
the finger-joints, snapping the fingers. See ಪ್ರ-; ಒಡೆ 1.
ಸ್ಫೋಟನು sphōṭiṣṇ. To crack the finger-joints, to snap the
fingers (Grj. 8, after 67).
ಸ್ಫೋಟಿ sphōṭiḥ. The expanded hood of a snake. (R.).
ಸ್ಫೋರಣ sphōraṇa. = ಸ್ಫಾರ. (Sk.; G.).
ಸ್ಮಯ smaya. Smiling at anything, wonder, surprise,
astonishment. See ಎ-; Śmd. 131; Bp. 43, 80; 49, 37. 2,
pride, conceit, arrogance.
ಸ್ಮರ smara. Remembrance, recollection; loving recol-
lection, love. 2, Kāma.
ಸ್ಮರಗ್ರಹ smara-grīha. = ಸ್ಮರಮುಧಿರ. (My.).
ಸ್ಮರಣ smarana. = ಸ್ಮರಣೆ, ಸ್ಮರಣೆ. The act of remember-
ing, recalling to mind, recollection, reminiscence; re-
membrance, retention in mind; thinking of or upon;
being mindful of, bearing in mind; memory. 2, mental
recitation of the names of a deity, calling upon a deity
in supplication or adoration. 3, any act or thing to
preserve the remembrance of, a memento. 4, tradition,
traditional precept. 5, one of the upamās (Kāvy. III,
3, B, 61. 108 seq.). See Śmd. 203. 394; ಅವಧರಿಸು; ನೆನೆ 1.
ಸ್ಮರಣೆ smarane. = ಸ್ಮರಣ. (ಪಾ, ನೆನಪಲ್ಲಿ Nn. 140; ಹೇ, ಅಹೋ,
ಹೋ, ಸಮೋಧ Mr. 537; J. 5, 51). ಸ್ಮರಣೆ ತಪ್ಪಿದರೂ ಸಮಾನ
ಇದ ಬೇಕು (Prv.). 2, N. of a plant (see Mr. 2. ತುಟ್ಟ).
ಸ್ಮರಧ್ವಜ smara-dhvaja. The penis. (R.).
ಸ್ಮರಮುಧಿರ smara-mandira. Pudendum muliebre.
ಸ್ಮರಪತಿ smara-sakha. The moon. (My.).
ಸ್ಮರಹರ smara-hara. Kāma's remover or destroyer: Śiva.
ಸ್ಮರಿಸು smarisa. To remember, to recollect, to bear in

mind, to think of, to be mindful of; to recite mentally
the names of a deity, to think or call upon a deity in
supplication or adoration (Bp. 3, 43; 45, 54; 51, 22;
My.).
ಸ್ಮಾರ smāra. Recollection, remembrance. See ಅವ-
ಸ್ಮಾರ್ತ smārta. (fr. ಸ್ಮೃತಿ). Relating to memory. 2, recorded
in the smṛitis, prescribed in the codes of traditional
law, based on smṛiti; sanctioned by law, canonical,
legal. 3, a Brāhmaṇa skilled in jurisprudence or
traditional law; a Brāhmaṇa belonging to the sect of
Śāṅkarācārya, the teacher of the advaita vēdānta creed.
3, any act or rite enjoined by smṛiti. See ತ್ರಿಮತ. ಸ್ಮಾರ್ತ
ರಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೆಚ್ಚು, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚು. — ವೈಷ್ಣವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಅಂಗಾರವೇ ಬಂಗಾರ, ಸ್ಮಾರ್ತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗೆಣ್ಣೆವೇ ಬೆಣ್ಣೆ (Prv.).
ಸ್ಮಾರ್ತ ಸಿಮೆ smārt ship. A small ship (ಸ್ಥೂತ, etc. 81. 85).
ಸ್ಮಿತ smita. Smiled; smiling. 2, expanded, blown, blossomed.
3, a smile, a gentle laugh. Feminine ಸ್ಮಿತೆ, she who
smiles (A.).
ಸ್ಮೃತ smṛita. Remembered, recollected, called to mind;
recorded, mentioned, said, declared; termed, styled,
named; enjoined by smṛiti or traditional law.
ಸ್ಮೃತಿ smṛiti. Remembrance, memory, reminiscence, recol-
lection; thinking of or upon. 2, what is remembered:
tradition, law. 3, the institutes or body of traditional or
memorial law (as handed down by Mann, Yājñavalkya,
etc.); any particular law-book or code of laws; any
particular law or rule of law, canon, legal text; a passage
in a work treating of law. 4, pensive or loving recol-
lection, desire, wish. 5, understanding. 6, a kind of
sañcāribhāva (Kāvy. IV, 2, 16).
ಸ್ಮೃತಿರರ್ಥ smṛiti-karta. A legislator (My.).
ಸ್ಮೃತಿವಚನ smṛiti-vaṇana. A word or passage of a law-
book (My.).
ಸ್ಮೇರ smēra. Smiling, laughing; a smile, a gentle laugh
(ನೆಗೆ Nn. 126); expanded, opened, blown, blooming;
proud; evident, apparent; appearance, manifestation.
See Grj. 3, 117; J. 3, 18; 6, 46.
ಸ್ಮಯಾ smāca. Spreading out, amplification, expansion (ಚಿತ್ರರ,
ವ್ಯಾಸ, ಪ್ರಸಂಜೆ, ಪಿಂದು ಮಾಯ್ದು ಮು Mr. 447).
ಸ್ಮಯ syada. Rapid motion, speed, velocity, rush.
ಸ್ಮಯ syanda. Trickling, flowing; moving rapidly; a chariot.
ಸ್ಮಯ syandana. Trickling, oozing, dropping; flowing;
going or flowing swiftly; quick, expeditions, swift. 2,
a chariot, a car (ರಥ Nn. 11). 3, water (ಉದಕ 11). 4, a
river (ತರಂಗಿಣಿ, ನದಿ 11). 5, air, wind. 6, the tree *Dalbergia
ougetensis* Roxb. (ಕುಪಾತ, ವೃಕ್ಷಭೇದ 11). 7, the tree
Terminalia belerica Roxb. (ವೃಕ್ಷ, ಪಾದಯ ಮರ Nn. 110).
ಸ್ಮಯನಾರೋಹ syandana-ārōha. A warrior who fights
mounted on a chariot; a charioteer (see Mr. 2. ರಥ).
ಸ್ಮಯ syandi. Trickling, oozing, dropping; flowing, rush-
ing; going, moving. 2, a drop (ಓರ. 7, after 77). See
ನಿಷ್ಕಣ್ಣಿ.
ಸ್ಮಯಿನಿ syandini. Saliva.
ಸ್ಮಯ್ಯ syanna. Flowed, trickled, dropped; flowing, dropping,
trickling.
ಸ್ಮಯನ್ತಕ syamantaka. The jewel worn by Kṛishṇa (given
to Satrajit by the sun and transferred by him to his

brother Prasēna, from whom it was taken by Jāmbhanta, and after much fighting and contention appropriated by Kṛishṇa. (My.; see Bhāgavata 10, 67).

ಸ್ಯಮಿಕಾ syamika. A cloud. 2, an ant-hill. 3, a kind of tree. 4, time. (R.).

ಸ್ಯಾತಿ syāti. It may be, perhaps, perchance (ಅನೇಕಾನ್ತ, ಏಕಾನ್ತವಲ್ಲದು; ಕೃಷ್ಣದ್ವೇಷ, ಅಲ್ಪದ್ವೇಷ, ಅಲ್ಪಸುಖ; ಉಚ್ಚಲವಿದ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ತಕಳಿಗಳು, ಒಳ್ಳೆದ ವಿದ್ಯೆ ಮೊದಲಾದ ಕಳಿಗಳು Nn. 160).

ಸ್ಯಾದ್ಯದ syāt-vāda. Assertion of possibility. (My.).

ಸ್ಯಾದ್ಯದಿಶ್ syāt-vādikā. One who asserts possibility (ಮೋಕ್ಷ ಅದೆಯೋ? ಇಲ್ಲವೋ? ಎಷ್ಟು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡುವ ನಾ ಸ್ಯಕ G.).

ಸ್ಯಾಲ syāla. = ಸ್ಯಾಲ. A wife's brother.

ಸ್ಯಾತ syāta. Sewn, stitched; joined; fabricated; pierced, penetrated. 2, a sack, a bag. See ಪೂಲ 1, ಸಡು.

ಸ್ಯಾತಿ syāti. Sewing, stitching; joining. 2, needle-work. 3, a sack. 4, lineage, family, offspring.

ಸ್ರಂಜನ sraṁjana. The act of falling; that of causing to fall, bringing down. See ಅಧಃ.

ಸ್ರಂಜಿ sraṁji. Falling down, slipping down; hanging down; being loosened. 2, the pilu tree (see s. ಒಗಟ).

ಸ್ರಗು sragu. Thb. of ಸ್ರಜ್. ದಕ್ಷಿಣಿವಾದಿಗಳು ಸ್ರಗುವಕ್ಕು (Mr. 334).

ಸ್ರಜ್ ಸ್ರಜ-dharē. N. of a vṛtta (Ūh.; Mr. 366).

ಸ್ರಜ್ವತಿ sraj-vati. Panicle italicum Lin. (ಕೊದರೆ Mr. 110).

ಸ್ರಗ್ವಿ sragvi. ಸ್ರಗ್ವಿನ. Garlanded, wearing a garland, hearing a chaplet.

ಸ್ರಗ್ವಿನಿ sragvini. N. of a vṛtta (Ūh.).

ಸ್ರಗ್ವಿಸರ sraj-visara. A multitude of garlands (Ūpr. 5, 119).

ಸ್ರಜ್ sraj. ಸ್ರಜ್. = ಸ್ರಗು, ಸ್ರಜ. A chaplet, a wreath of flowers, a garland.

ಸ್ರಜ್ ಸ್ರಜa. Thb. of ಸ್ರಜ್ (Ūmd. 106).

ಸ್ರವ srava. = ಸ್ರವ. Flowing, streaming, dropping, trickling, oozing. 2, a drop. 3, a spring, fountain, torrent.

ಸ್ರವಣ sraṇa. = ಸ್ರವಣ. Flowing, streaming, dropping, dripping, trickling, oozing. See ಒಡೆ 1, ಒಸರೆ 1.

ಸ್ರವತಿ sraṇati. Flowing, streaming, oozing, dripping, dropping, slipping away.

ಸ್ರವದರ್ಭ sraṇat-garbhā. A woman that miscarries; a cow misoarrying by accident.

ಸ್ರವಂತಿ sraṇanti. A stream, a river.

ಸ್ರವಿಸು sraṇisu. To flow, to ooze, to drip, to drop (My.).

ಸ್ರಶ್ವ sraṣṭri. (fr. ಸ್ರಜ್). One who lets emanate; a creator; an author; Brahmd; Śiva.

ಸ್ರಸ srasa. Falling, falling down or asunder, etc. See ಸಿ.

ಸ್ರಸ್ತ sraṣṭa. Fallen, dropped, fallen down, fallen from; hanging down; loosened; let go, relaxed; separated. (Ūpr. 10, 3).

ಸ್ರಕ್ sraṁk. (= ದ್ರಕ್). Quickly, speedily, instantly.

ಸ್ರಾವ sraṇa. Flow, flowing, oozing, dripping, dropping. See ಗರ್ಭ, ಸಿ, ಸ್ರ.

ಸ್ರಕ್ ಸ್ರukkn. Thb. of ಸ್ರಜ್. (Sl. 241).

ಸ್ರಕ್ ಸ್ರnō. ಸ್ರಕ್. A sort of ladle used for pouring clarified butter on a sacrificial fire.

ಸ್ರುತ sruṭ. Flowing, dripping, trickling, etc. See ಸಿ.

ಸ್ರುತ sruṭa. Flowed, trickled, flowing, dripping, dripping, fluid.

ಸ್ರುತಿ sruṭi. Flow, flowing, streaming, oozing. (R.).

ಸ್ರುವ sruva. A sort of semicircular ladle used to pour clarified butter on a sacrificial fire; a soma ladle or spoon.

ಸ್ರುವಾಪ್ತ sruvā-vṛksha. The plant Flacourtia aspalathus Roxb.

ಸ್ರುವ sruv. ಸ್ರುವಾ. The plant Sansseiera rarberrhiana Schult. 2, the tree Boswellia thurifera.

ಸ್ರೋತ srota. = ಸ್ರೋತ. ಭೋಜೋದನ ವಾಯುವು ಒಂದು ಸ್ರೋತ (Ūmd. 231 Mṛbb.).

ಸ್ರೋತ srota. A natural stream of water, current, flow or course of water; a rapid stream, a torrent, a river. 2, an organ of sense.

ಸ್ರೋತಸ್ವಿತಿ srota-svati. A river.

ಸ್ರೋತಸ್ವಿನಿ srota-svini. Having a stream or current.

ಸ್ರೋತಸ್ವಿನಿ srota-svini. A river.

ಸ್ರೋತೋಜನ srota-anjana. Antimony.

ಸ್ರೋತೋವಹೆ srota-vahē. A river. (Colebr.).

ಸ್ರೋತಸ್ವಿನಿ srota-svini. A river. (Ūpr. 5, 20).

ಸ್ರವ sra. = ಸ್ರವ. Own, one's own. 2, innate, native, natural, inherent, proper, peculiar, appropriate. 3, belonging to one's own family or tribe; a kinsman. 4, self, one's own self, self-identically.

ಸ್ರವಂ sraṇam. = ಸ್ರವಂ. Property, wealth, riches.

ಸ್ರವಕ sraṇaka. Own, one's own; proper, peculiar.

ಸ್ರವಕೋಲಕೃತ sraṇakopala-kalpita. Invented in one's own cheek; apocryphal; a story made out of one's own head (Tē.; My.).

ಸ್ರವಕರ್ತೃ sraṇakartṛ. One who acts (or experiences) of his own accord or himself (Ūmd. 273).

ಸ್ರವಕಾರ್ಯ sraṇakārya. One's own business or duty or function. (My.).

ಸ್ರವಕೀಯ sraṇakiya. Own, one's own; of one's own, belonging to one's self; belonging to one's own family. (Ūpr. 4, 21; Bp. 39, 63; My.).

ಸ್ರವಕೀಯಜನ sraṇakiya-jana. Persons belonging to one's own family (My.).

ಸ್ರವಕೋಶ sraṇakōṣa. One's own place (My.). ಸ್ರವಕೋಶದೊಳಿರ ಬೇಕು (Prv.).

ಸ್ರವಗ್ರಾಮ sraṇagrāma. One's own village. (My.).

ಸ್ರವಂಗ sraṇaṅga. Embracing, embrace. See ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಸಿ, ಸ್ರವ.

ಸ್ರವಚಿತ್ತ sraṇacitta. One's own mind (Ūmd. 267).

ಸ್ರವಚ್ಛ ಸ್ರavacchā. = ಸ್ರವಚ್ಛ. Very transparent or clear. pellucid, crystalline; white; pure, stainless, free from filth. (C.; B. 1, 24; 3, 32).

ಸ್ರವಚ್ಛತನ sraṇacchātana. = ಸ್ರವಚ್ಛತನ (B. 5, 204).

ಸ್ರವಚ್ಛತ ಸ್ರavacchāt. Great transparency; great purity. (B. 3, 10; ಕೃತವ್ಯ ರೂ.).

ಸ್ರವಚ್ಛತ ಸ್ರavacchāt. One's own will, own choice, own fancy; independence. 2, self-willed, independent, uncontrolled; spontaneous; unsolicited, wild.

ಸ್ವಚ್ಛಂದಿ *svachhandi*. Self-willed, wilful (Mhr.; B. 5, 24).
 ಸ್ವಜನ *sva-jana*. One's own people. 2, a kinsman, a relation.
 ಸ್ವಜಾತಿ *sva-jāti*. Own caste or tribe; own kind or species.
 ಸ್ವತಃ *svataḥ* = ಸೊತ. Tbh. of ಸ್ವತಃ. (My.; B. 4, 79, 184).
 ಸ್ವತಃಪ್ರಮಾಣ *svataḥ-pramāṇa*. Self-proved, self-evident. (R.).
 ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧ *svataḥ-siddha*. Self-accomplished, self-made; self-existent; self-proved, self-demonstrated. (B. 4, 107, 126; My.).
 ಸ್ವತಂತ್ರ *sva-tantra*. = ಸೊತಂತ್ರ, ಸೊಸಂತ್ರ. Self-dependent, self-reliant, independent, free, absolute. 2, self-willed, unrestrained, unruly, libertine. 3, no longer subject to parents, of age. 4, independence, etc. — ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ. To be independent, free, etc. (B. 3, 113; 5, 265).
 ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ *svatantra-gāra*. An independent man (My.). Feminine ಸ್ವತಂತ್ರಗಾರಿ (My.).
 ಸ್ವತಂತ್ರತನ *svatantratana*. = ಸ್ವತಂತ್ರತ. (ಯದ್ವತ್, ಸ್ವತಂತ್ರ, ಸ್ವತಂತ್ರತೆ G.; B. 5, 95, 115).
 ಸ್ವತಂತ್ರತ್ವ *svatantrātva*. Self-dependence, self-reliance, independence; whiffiness. (My.; B. 5, 84).
 ಸ್ವತಂತ್ರವೃತ್ತಿ *svatantra-vṛtti*. Acting self-reliantly, independent action (ಒಂದಿನ್ನ ನದಂ Mr. 452).
 ಸ್ವತಂತ್ರನಾಯ *svatantra-anvaya*. An independent character (in a sentence, Rmd. 174).
 ಸ್ವತಂತ್ರಕೆ *svatantrikē*. = ಸೊತಂತ್ರಕೆ, ಸ್ವತಂತ್ರತ, q. v. (My.).
 ಸ್ವತಂತ್ರಕೆ *svatantrika*. Independent, free (B. 5, 108).
 ಸ್ವತಂತ್ರ *sva-ta*. By one's self, in one's self, of one's self, of one's own accord, in one's own nature.
 ಸ್ವತಾ *svatā*. = ಸ್ವತಃ. (My.; B. 5, 87, 98; Mhr. ಸ್ವತಾಂ).
 ಸ್ವತೇನ *svatā-iva*. Of one's self indeed, of one's self, etc. (C.).
 ಸ್ವತ್ತು *svatn*. (Tbh. of ಸ್ವತ). Property, wealth (My.; Sk. ಸ್ವತಃ, *sva-vat*, possessing property, wealthy).
 ಸ್ವತ್ವ *svatva*. (= ಸೊತ್ತು, ಸ್ವತ್ತು). Independent being or condition. 2, own right or property, ownership, proprietorship, propriety, proprietary right. 3, selfness, individuality. (Si. 243).
 ಸ್ವದಕ್ಷಿಣೆ *sva-dakṣiṇē*. A gift or donation one has a claim to. ಪ್ರವಕ್ಷಿಣೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವದಕ್ಷಿಣೆ ತಪ್ಪು (Priv.).
 ಸ್ವದಂಡ *svadana*. The act of tasting, eating.
 ಸ್ವದೇಶ *sva-dēśa*. Own country, native country. (My.; B. 4, 326; 5, 98, 301).
 ಸ್ವಧರ್ಮ *sva-dharma*. Own duty; peculiar duty or occupation, office; the duties of one's own class or caste; peculiar property, peculiarity. ಸ್ವಧರ್ಮ ತಪ್ಪಿದರೂ ಅಧರ್ಮ ಮಾಡಿದರೂ (Priv.).
 ಸ್ವಾಧಿಪತಿ *svadhiti*. An axe.
 ಸ್ವಾಧಿ *sva-dhē*. ಸ್ವಾಧಿ. One's own condition or nature. 2, manner, habit, custom, usage. 3, the food or oblation offered to the pitris. 4, an exclamation used on presenting an oblation to the gods or pitris.
 ಸ್ವಾನ *svana*. = ಸೊನೆ. Sound, noise; voice, speech.
 ಸ್ವಾನತ *svanat*. Sounding, resounding. (R.).

ಸ್ವಾನಿತ *svanita*. Sounded, sounding, making a noise; rustling. 2, a thunder-clap.
 ಸ್ವಾನಿತ *svanitā*. = ಸ್ವಾನಿತ No. 1. (Si. 60).
 ಸ್ವಾನಿಮಿತ್ತ *sva-nimitta*. Own, peculiar cause or motive (Kāv. III, 8, B, 135).
 ಸ್ವಂತ *su-anta*. 1. Ending in ಸು (Rmd. 288; Kāv. I, 3, 35-40).
 ಸ್ವಂತ *su-anta*. 2. Having a good end, terminating well.
 ಸ್ವಂತ *svanta*. 3. = ಸೊಸಂತ್ರ. (Tbh. of ಸ್ವ). Own, belonging to one's self; proper, peculiar, etc. (C.; Tē.; M.). 2, the state or condition of belonging to one's self or being one's own. ಸ್ವಂತವನು (My.).
 ಸ್ವಪಕ್ಷ *sva-pakṣa*. One's own side, own party. 2, being on one's own side: a friend.
 ಸ್ವಪತಿ *ava-pati*. Self-owner or possessor. See ಸ್ವಾಪತೇಯ.
 ಸ್ವಪರಚಕ್ರ *sva-para-ṅakra-ja*. Arising from the army of one's own prince or from that of an enemy.
 ಸ್ವಪರಭಾವ *sva-para-bhāva*. Regard to men et tuum; distinguishing between one's own things and the things of others; respect of persons; distinguishing between one's own (relations, family, etc.) and the multitude (Mhr.; R.).
 ಸ್ವಪ್ನ *svapna*. = ಸೊಪ್ನ. Sleep, sleeping. 2, a dream, dreaming (see Mr. 2. ಸುಪ್ನ). ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ದಪ್ಪಿಗೆ ಏಕೆ, ಸೊಪ್ನ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ. — ಪೋಕನಿಗೆ ನಾಕ ಸಲ್ಲ, ಮೂಕನಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನ ಸಲ್ಲ. — ಮೂಕನ ಸ್ವಪ್ನ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದು, ಹೇಳದೆ ತಿಳಿದು. — ಹುಟ್ಟುಕುರುಹಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನವಲ್ಲ, ಮಟ್ಟು ತಿಳಿದವಗೆ ರೋಗವಲ್ಲ (Priv.).
 ಸ್ವಪ್ನಾ *svapna*. Sleepy, drowsy, sleeping, asleep.
 ಸ್ವಪ್ನೋದ *svapna-dōsha*. Sleep-fault: pollutio nocturna. (R.).
 ಸ್ವಪ್ನವಿವರ *svapna-viśāra*. Interpretation of dreams. (R.).
 ಸ್ವಪ್ನಸೃಷ್ಟಿ *svapna-sṛiṣṭi*. The creation of dreams or illusions in sleep. (R.).
 ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ *svapna-avasthē*. The state of dreaming; life as hnt a state of dreaming. (My.).
 ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಿಯ *svapna-indriya*. Pollutio nocturna (My.).
 ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ *sva-prakāśa*. Self-resplendent, self-luminous, self-evident. (Abb. 1, 14).
 ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ *sva-pratiśṭhē*. Self-esteem, self-opinion, self-worship (My.).
 ಸ್ವಪ್ರಯೋಜನ *sva-prayōjana*. One's own object or purpose; one's own interest or profit (My.).
 ಸ್ವಬಂಧ *sva-bandha*. One's own fetters. ನಿರ್ಬಂಧ ಮಾಡಿದವನ ಸ್ವಬಂಧ ಹೋದೀತೇ? (Priv.).
 ಸ್ವಬುದ್ಧಿ *sva-buddhi*. One's own mind, intellect or judgment (My.; B. 1, 12).
 ಸ್ವಭಾವ *sva-bhāva*. Self-luminous, self-shining. 2, = ಸು ಧಾನು, the seventeenth year of the cycle of sixty (My.).
 ಸ್ವಭಾವ *sva-bhāva*. Own state, essential or inherent property, innate or peculiar disposition, natural state or constitution, natural temper, nature (Kāv. III, 8, B, 4; ಸಹಜ Rmd. 158 Om.). ರತ್ನ ತಿಳಿಯದ ಪೂಜಿಗೆ ಪುಟ್ಟವ ಮನವಾರೂ ಸ್ವಭಾವಮಕ್ಕು, ಅದು ರಸಮನಕ್ಕು (Mr. 75). ಸ್ವಭಾವ ತಿಳಿದರೆ ನಿಧಾನವು ಬಹುದು. — ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿದರೂ ಸ್ವಭಾವ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ (Priv.).
 ಸ್ವಭಾವತಃ *svabhāva-taḥ*. ಸ್ವಭಾವತಃ. From natural disposition, by nature, naturally. (My.; B. 4, 87).

ಸ್ವಭಾವವಾದ *svabbāva-vāda*. The doctrine that the universe was produced and is sustained by the natural and necessary action of substances according to their inherent properties. (R.).

ಸ್ವಭಾವನಿಧ್ವ *svabbāva-siddha*. Accomplished by one's own nature, natural, native, essential, spontaneous, not acquired. (My.).

ಸ್ವಭಾವಿಕ *svabbāvika*. = ಸ್ವಭಾವಿಕ. See ೮.

ಸ್ವಭಾವೋಕ್ತಿ *svabbāva-nkti*. Description of natural or innate peculiarities or properties. (Grj. 2, after 106).

ಸ್ವಭಾವೇ *sva-bhāshē*. One's own language (My.; B. 5, 196. 275).

ಸ್ವಭಾವ *sva-bhā*. ಸ್ವಭಾವ. Self-existent; *Brahmā*; *Viṣṇu*; *Śiva*.

ಸ್ವಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ *sva-māhātmya*. = ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ. Self-greatness, self-esteem, etc. (My.).

ಸ್ವಯಂ *svayam*. = ಸಯಂ, ಸೂಯಂ. Self (myself, himself, herself, itself, one's self, etc.); by one's self, spontaneously, of one's own self, of one's own accord.

ಸ್ವಯಂವರ *svayam-vara*. = ಸೂಯಂವರ. Self-choice: the election of a husband by a princess or daughter of a kshatriya at a public assembly of suitors held for the purpose.

ಸ್ವಯಂವರ *svayam-varā*. A maiden who chooses her own husband at a public assembly.

ಸ್ವಯಂಕರ್ತೃ *svayam-kartṛi*. The agent indicated by a verb as doing (or experiencing) anything himself (Śmd. 278. 325).

ಸ್ವಯಂಕರ್ತೃಕ *svayam-kartṛika*. = ಸ್ವಯಂಕರ್ತೃ. (Śmd. 278. 325).

ಸ್ವಯಂಕೃತ *svayam-kṛita*. Self-formed, self-made, natural, spontaneous; done by one's self; done to or undertaken for one's self. (My.).

ಸ್ವಯನ್ನತ *svayam-datta*. Self-given; a child who has given himself to be adopted by adoptive parents. (R.).

ಸ್ವಯಮೇವ *svayam-eva*. Of one's own self or accord (My.).

ಸ್ವಯವ್ಯಾಕ *svayam-pāka*. Cooking one's food with one's own hand; cooking; the food dressed (My.; Mbr.).

ಸ್ವಯವ್ಯಾಕ *svayam-pāki*. A cook (My.).

ಸ್ವಯಮ್ಪ್ರಕಾಶ *svayam-prakāśa*. That shines by his or its own light (Mhr.; R.).

ಸ್ವಯಮ್ಪ್ರಭ *svayam-prabhā*. N. of an apsaras. (Rām. 4, 10 sm.).

ಸ್ವಯಮ್ಪ್ರಭ *svayam-bhā*. = ಸಯಮ್ಪ್ರಭ. Self-existent; *Brahmā*. (Bp. 57, 42).

ಸ್ವಯಾರ್ಜಿತ *svayārjita*. Tbb. of a ಸ್ವಯಮುರ್ಜಿತ. Acquired by one's self (My.). Cf. ಸ್ವಾರ್ಜಿತ.

ಸ್ವಯಿರ *svayira*. Tbb. of ಸ್ವೈರ. (Nn. 101).

ಸ್ವರ *svar*. The sun. 2, the sky, ether;—heaven, the world of the gods, abode of the deities; the heaven of Indra and temporary abode of the virtuous after death. 3, the mystical word *sva*, represented as produced from the *sāmaveda* and being one of the *vyākṛitis*.

ಸ್ವರ *svara*. 1. Tbb. of ಸ್ವರ. Heaven (ಪ್ರೀತ, ಸ್ವರ್ಗ Nn. 84). 2, welfare, etc. (ಸಮೃದ್ಧ, ಐಶ್ವರ್ಯ 84). 3, final emanci-

pation (ಅಮೃತ, ಮುಕ್ತಿ 84). 4, the mystical word *sva* (? ಪ್ರತ್ಯಾಳಿಪಾರ Mr. 500).

ಸ್ವರ *svara*. 2. = ಸರ 4, ಸೂರ 1. Sound, noise (ಛಾಂದೋ 84; ಅನುಶ್ರುತವು Mr. 500); voice, articulation. 3, tune, music; a primary musical sound, a note of the musical scale or gamut (ಪದ್ಯಾದಿಸಪ್ತ ಸ್ವರ 84; ಮುಖ್ಯವಾದ 500; see ಸಪ್ತ ಸ್ವರ; Śi. 61). 3, an accent (ಉದಾತ್ತಾ ವಿಹಾರಸ್ವರ 84, ಉದಾತ್ತ ಅನುದಾತ್ತ ಸ್ವರ ೮ ಎದ್ದು ರವ 500). 4, a vowel (Rām. 13. 43. 44. 62; Kāv. I, 1a, 7-9; I, 1b, 1-5. 6-14; I, 2, 20-22; I, 3, 18-34. 69-74). 5, the (fifty-two) letters (ವರ್ಣಮಾಲ, ಅಕ್ಷರಂಗಲು 84; ಅಯ್ಯತ್ತಿರತು ಸಂಖ್ಯೆಯು 500). 6, the number 7 (ಎದು Mr. 347). 7, nasal sound; snoring. ಊರಿಗೆ ಮೊರೆಯು ರೂಪ, ನಾರಿಗೆ ಗುಣವು ರೂಪ, ಮದು ಕೋಗಿಲೆಗೆ ಸ್ವರ ರೂಪ, ಮನುಷ್ಯಗೆ ಭೀರವು ರೂಪ (Rā.). — ಸ್ವರಯ. To sound, to cry, to sing, etc. (J. 3, 28).

ಸ್ವರಕರಣ *svara-karapa*. = ಸರಕರಣ. Sounding, etc.

ಸ್ವರಗಾಂ *svara-gāra*. A man who intonates. ಸ್ವರಗಾಂ ಅದಿಷ್ಟೇ ರಾಗ, ವೈದ್ಯಗಾಂ ಹೇದಾಷ್ಟೇ ರೋಗ (Prr.).

ಸ್ವರಧಾತು *svara-dhātu*. A base or verbal theme ending in a vowel (Śmd. 302).

ಸ್ವರಪ್ರಶ್ನ *svara-prāśnē*. Inquiry into the future based on the sound of a person's breathing through the nose (My.).

ಸ್ವರಭಂಗ *svara-bhaṅga*. Interruption or indistinctness of utterance, broken articulation, cracking of the voice, hoarseness, fluttering of the voice, any defect in speaking, caused by emotion or morbid affections of the chest. (My.).

ಸ್ವರಭೇದ *svara-bhēda*. = ಸ್ವರಭಂಗ. 2, one of the *śavika-bhāvas* (Kāv. IV, 2, 17).

ಸ್ವರಮಂಜರಿ *svara-manḍala*. A number of reeds joined together and played on with the finger (Tā.; R.).

ಸ್ವರಲೋಪ *svara-lōpa*. Elision of a vowel or of vowels (Kāv. I, 1b, 1-5).

ಸ್ವರವಾದಿ *svara-vādi*. = ಸರವಾದಿ, q. v.

ಸ್ವರಸಂಧಿ *svara-sandhi*. The junction or coalition of vowels. (My.).

ಸ್ವರಾಂಗ *svara-aṅga*. Having the body, form or character of a vowel (Śmd. 20).

ಸ್ವರಾಂತ *svara-anta*. Ending in a vowel; a term with a final vowel (Śmd. 104. 105. 138. 152).

ಸ್ವರಿತ *svarita*. Sounded; sounded as a note, pitched; articulated; accented; having the mixed or circumflex accent. 2, the third or mixed tone between high and low (which is thought to correspond with the circumflex accent, see a. ಸ್ವರ No. 2; Bp. 55, 51).

ಸ್ವರು *svaru*. A slip of a wood from a sacrificial post. 2, a sacrifice. 3, a thunderbolt. 4, an arrow.

ಸ್ವರುಚಿ *sva-ruči*. One's own taste or inclination, one's wish. 2, following one's own likings and desires, self-willed, uncontrolled, wilful.

ಸ್ವರೂಪ *sva-rāpa*. = ಸರೂಪ. One's own form or shape; one's visage, features; natural state or condition, essential properties; natural character or appearance, true constitution or purpose; one's natural constitution, nature; peculiar aim. 2, having a like nature or character; similar, like, identical. 3, pleasing, handsome.

4, wise, learned. See śmṛd. 9. 26. 142; Bp. 54, 58; 57, 60; ಪರಂಜ್ಯೋತಿಃ. ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿದರೂ ಸ್ವಧಾವ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. — ನರಕದ ಸ್ವರೂಪ ನಾಯಿ ಬಲ್ಲದು. — ನಿರೂಪ ಇದ್ದರೆ ಸ್ವರೂಪ. — ಮತದ ಸ್ವರೂಪ ಕೋತಿ ಬಲ್ಲದೇ? (Prva.).

ಸ್ವರೂಪವರ್ಣನ svarūpa-kathana. Relation or description of natural character, etc. (Kāvy. II, 1, A, 29).

ಸ್ವರೂಪನಾರನ svarūpa-nāna. Disgrace (My.).

ಸ್ವರೂಪಭಂಗ svarūpa-bhaṅga. Disgrace (My.).

ಸ್ವರೂಪಹೀನ svarūpa-hīna. A disgraced man; disgrace (My.).

ಸ್ವರೂಪಾಭಾವ svarūpa-ahhāva. Disfiguration. See ಅಪ 3.

ಸ್ವರೂಪಿ svarūpi. Having one's own form or character; having essential properties; identical. 2, that hears the natural form or qualities of; that is in the form of; that is a form. See śmṛd. 2; Bp. 1, 85.

ಸ್ವರ್ಗ svar-ga. 1. = ಸಗ್ಗ 1, ಸೂರ್ಗ. The heaven of Indra, the abode of the deities and of beatified mortals (supposed to be situated on the mountain Méru; ನಾಕ Nn. 154; ನಾಕ, ದೇವಾಗಾರ 71; ದೇವರೋಕ 115; ನಾಕ, ಸುರಾವಾಸ 128; ದೇವ ರೋಕ Hiā. 2. ಪನರು). 2, happiness, joy (ಸುಖ 154). 3, that exists from eternity (ಅನಾದಿ 154; this may belong to ಸ್ವರ್ಗ 2). 4, N. of a metrical foot (Ūh.). ಸ್ವರ್ಗದ ವಾಗ ಲಿಗೆ ನರಕದ ನಾಯಿ. — ಸ್ವರ್ಗವೂ ತಪ್ಪಿತು, ಮರ್ಗವೂ ತಪ್ಪಿತು. — ಸ್ವರ್ಗವೆಮ್ಮುದು ಮರ್ಗದ ವಾಗರೋ? — ತಾನು ನಾಯಿ ಬೇಕು, ಸ್ವರ್ಗ ಪಡಿಯ ಬೇಕು. — ಮೂಲ ಮೂಪವಾದೀತೇ? ಮೂಲಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗ ವಾದೀತೇ? — ನರಕದ ವಾಗಲಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಪಾಲಕನೋ? — ನರಕದಲ್ಲಿ ಕರುಣವಿಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮರಣವಿಲ್ಲ. — ನರಕದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗ ದಲ್ಲಿ ರೋಗವಿಲ್ಲ (Prva.). ಖಚ್ಛಿಸದೆ ಕರಣವನ್ನು, ದಕ್ಷಿಸದೆ ದೇವ ವನ್ನು, ಉಣ್ಣುಣ್ಣು ಸ್ವರ್ಗವಯ್ಯಕ್ಕೆ ಅದೇನೇ? ರಣ್ಣಾಕುಕಾಳೇ? (Sp.). ಸಜ್ಜನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಸುಖವೂ ಮಜ್ಜನಿಗೆ ನರಕದ ವಾಘೆಯೂ ಕೇಡಲ್ಲದೆ ಉಣ್ಣಾಗುತ್ತವೆ (B. 5, 279).

ಸ್ವರ್ಗ svarga. 2. = ಸರ್ಗ (of which it is a wrong form). Creation (ಸೃಷ್ಟಿ Nn. 154). 2, nature; natural state (ಸ್ಥಿತಿ, ಇರವು 154).

ಸ್ವರ್ಗಕ svargaka. N. of a serpent (Bp. 46, 28).

ಸ್ವರ್ಗಮ svar-gama. Going to svar or the world of the gods: state of celestial felicity (Ūpr. 4, 73).

ಸ್ವರ್ಗರೋಕ svar-ga-lōka. The celestial region; the heaven of Indra. ಸ್ವರ್ಗರೋಕದ ಪಾತರದವಳು (ಸ್ವರ್ವೇಶ್ಯ G.). ಸ್ವರ್ಗ ರೋಕದ ಬದಗಿ (ಎಶ್ವರಮರ್ಗ Nr.).

ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥ svarga-stha. One who abides in heaven; a deity (ಸಗ್ಗಿ, ದೇವತೆ G.).

ಸ್ವರ್ಗಾಕಾಶ svarga-ōkas. Having an abode in heaven: a god, a deity.

ಸ್ವರ್ಣ svarṇa. (fr. ಸುವರ್ಣ). = ಸೊನ್ನ, ಸೊನ್ನ 1. Gold; a gold coin. ಸ್ವರ್ಣ ತಿನ್ನರೆ ಮರಣ ತಪ್ಪಿತೇ? — ಸ್ವರ್ಣದ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಿಳಿಯ ದಿದ್ದರೆ ವರ್ಣದ ಪರೀಕ್ಷೆ ತಿಳಿಯದೇ? — ಪೂರ್ಣವಾದ ರೂ ಸ್ವರ್ಣದ ಬಯಕೆ ತೀರದು (Prva.).

ಸ್ವರ್ಣಕಾರ svarṇa-kāra. = ಸೊನ್ನ ಗಾರಿ. A goldsmith.

ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷೇರಿ svarṇa-kshtri. A kind of soma or moon-plant with yellow juice.

ಸ್ವರ್ಣಗಿರಿ svarṇagiri. The mountain Méru (ಸುವರ್ಣಪರ್ವತ Ūb.).

ಸ್ವರ್ಣದ svar-nadi. = ಸ್ವರ್ನದಿ. The celestial Ganges.

ಸ್ವರ್ಣಧೇನು svarṇa-dhēnu. A cow of gold (Bp. 55, 14).

ಸ್ವರ್ಣನಾಭ svarṇa-nāha. = ಸುವರ್ಣನಾಭ. (Ūpr. 2, 58).

ಸ್ವರ್ಣಭುಷ್ಣ svarṇa-puṣṭhi. The pudding-pipe tree, *Cassia fistula* Lin. (ಅರಗ್ಗಧ, ರಾಜಕರು, etc. ಕಳ್ಳೆ Mr. 114).

ಸ್ವರ್ಣಮಯ svarṇa-maya. Consisting of gold (My.).

ಸ್ವರ್ಧಾಮ svar-dhāma. The celestial abode, the heaven of Indra (J. 18, 3).

ಸ್ವರ್ಧುನಿ svar-dhuni. = ಸ್ವರ್ನದಿ.

ಸ್ವರ್ಧುನಿಜಾಲ svar-dhuni-jāla. Śiva (Śāv. 5, 2).

ಸ್ವರ್ನದಿ svar-nadi. = ಸ್ವರ್ನದಿ. (ಸಗ್ಗ ಪೂನರ್, ಸಗ್ಗಿ ಗಮೋ, ವಾ ಮ್ಹೋ śm. 10).

ಸ್ವರ್ಧಾನು svar-hhānu. Rāhu.

ಸ್ವರ್ಮಣಿ svar-maṇi. The sun (J. 20, 60).

ಸ್ವರೋಕ svar-lōka. The celestial region, Indra's heaven. See Mr. 2. ರೋಕ.

ಸ್ವರ್ವೇಶ್ಯ svar-vēśy. A courtesan of heaven, an apsaras.

ಸ್ವರ್ವೈದ್ಯ svar-vaidyā. Physician of heaven: either of the two asvins.

ಸ್ವಲ್ಪ su-alpa. = ಸುಖ, ಸ್ವಲ್ಪ. Very small or little; little, minute, trifling, insignificant; very few. 2, insignificance.

ಸ್ವಲ್ಪದ ಅರಸನಿಗೆ ಅಲ್ಲದ ಪ್ರಧಾನ (Prv.). — ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ. rep. (B. 5, 105. 171). — ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು. A little while (My.).

ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಷತ svarpa-kshata. A slight wound. See ಮಸ 2.

ಸ್ವಲ್ಪದಾಣ್ಣ svarpa-dāṇḍa. A small, short stick. See ಬದಿ 3.

ಸ್ವಲ್ಪದಿನ svarpa-divasa. Very few days, a few days (My.).

ಸ್ವಲ್ಪದೂರ svarpa-dūra. A little way, not far (My.).

ಸ್ವಲ್ಪಮನುಷ್ಯ svarpa-mannshya. An insignificant or mean man (My.).

ಸ್ವಲ್ಪವಿರಾಮ svarpa-virāma. A very short pause: a comma (B. 3, 5).

ಸ್ವಲ್ಪಕರೀರ svarpa-kārira. Having a very diminutive body, small in stature.

ಸ್ವಲ್ಪಾಂಗುಲಿ svarpa-aṅguli. A small finger.

ಸ್ವಲ್ಪ svarpa. Thh. of ಸ್ವಲ್ಪ. (B. 8, 45; 4, 147. 186. 212; G. 557. 561; Ūb. 66. 167).

ಸ್ವಪರ svar-vaia. Subject to one's own will, self-anhdued, self-controlled; ruled by one's own free will, independent, free.

ಸ್ವವಿಕಲ್ಪ svar-vikaipa. One's own mistake, etc. (Kāvy. II, 1, A, 16-19).

ಸ್ವಪ್ರಾಣಿಕ svar-kyālika. One's own father's sister's son (J. 13, 28).

ಸ್ವಪ್ರೇಯಸ svar-āréyasa. One's own good fortune (Bp. 61, 81).

ಸ್ವಪ ಸವಾ. Females connected with one's self and other people (ಅತ್ತೀಯಕಾಮಿನಿಮುಖ್ಯವು, ತನ್ನ ಸವಸ್ಥವಾದ ಪ್ರೀಯರು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಜೆಗಳು Nn. 167). 2, laughter, mirth (ಹಾಸ್ಯ 167).

ಸ್ವಪನಮಯ svar-samaya. = ಸೊಸಮಯ. One's own congregation.

ಸ್ವಸೃ svar-sri. A sister.

ಸ್ವಸೇಯ svar-sēya. = ಸ್ವಪ್ರೀಯ. See ಪೈತ್ಯಪ್ರಸೇಯ, ಮಾತ್ಯಪ್ರ ಸೇಯ.

ಸ್ವಸ್ತ svarsta. Thh. of ಸ್ವಸ್ಥ. (My.). ಸ್ವಸ್ತವಿಧವನ ಹಸ್ತ ನೋಡ ಬೇಕೇ? — ಪ್ರಸ್ತದ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವಸ್ತವಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದ (Prva.).

ಸ್ವಸ್ತಿ su-astī. Welfare, health, prosperity, hieasing; joy, happiness, bliss (ಪುಣ್ಯ Nn. 138; Mr. 582); goodness

(ಬಳ್ಳು, ಬಳ್ಳು 188; ಬಳ್ಳು 582). 2, may it be well! hail! health! (ಅಶ್ವಿನ, ಹರಿಸು 188; ಅಶ್ವಿನ 582). 3, so be it! amen! (ಅವಧಿ, 482; ಪ್ರಾ. 582). 4, an auspicious particle used at the beginning (of a letter, etc., ಅದಿ 582, o. r. ಅಧಿ). 5, ಬದನು (138). See Sm. 158.

ಸ್ವಸ್ತಿಕ svastika. Any lucky or auspicious object; a kind of mystical mark (shaped like a Greek cross with the extremities of the four arms bent round in the same direction); a particular symbol made with ground rice and shaped like a triangle. See Mr. s. ರಂಗವಾಡಿ. 2, a mansion, palace or temple of a particular shape.

ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಸನ svastika-āsana. A particular mode of sitting practised by yōgis. See ಅಸನ 2.

ಸ್ವಸ್ತಿಕ svastika. The potherh Hingsha repens (ಚಿಲೆ Mr. 149).

ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನ svasti-vācana. Invocation of blessings by the repetition of certain mantras at marriage and other happy ceremonies (My.).

ಸ್ವಸ್ತಿಯನ svasti-ayana. A prosperous journey; a means of attaining prosperity; the averting of evil by the recitation of mantras or performance of propitiatory rites. (R.).

ಸ್ವಸ್ತಿಸ್ತು svasti-astu. May it be well! (J. 26, 28).

ಸ್ವಸ್ತೀರನ svasti-ārava. The cry of "hail!" (Ūpr. 10, 61).

ಸ್ವಸ್ತ್ರೀ sva-śtrī. One's own wife; a wife, a woman of a good family and respectable conduct (ಪು., ಕುಲಸ್ತ್ರೀ Nn. 118, o. r. ಪತ್ನಿ ಸ್ತ್ರೀ).

ಸ್ವಸ್ಥ sva-stha. = ಸ್ವಸ್ತ, ಸ್ವಸ್ತ. Self-staying, self-abiding, relying upon one's self, confident, resolute, firm; self-sufficient, independent; contented. 2, well, healthy, comfortable, at ease, in health. 3, well-being, health (My.; B. 3, 28).

ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತ svastha-chitta. A sound mind (My.); a mind at ease (My.; ಅಪ್ಪಣ್ಣ Ūh.).

ಸ್ವಸ್ಥತೆ svasthātē. Self-possession. 2, well-being, sound state, health (Sk.; My.; B. 5, 7. 70. 189).

ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ svasrīya. (fr. ಸ್ವಸ್ತ್ರ). A sister's son. 2, a wife's brother, a brother-in-law (ಪ್ರಾ. 14, ಮಯ್ಯನ Nn. 124; ಮಯ್ಯನ Mr. 489). 3, a daughter's husband, a son-in-law (ಪ್ರಾ. 14, ಅಳಿಯ 124; ಮಗವನಿತ್ತ ಅಳಿಯ 489). 4, sense of devotion, great devotion (ಧತ್ತಿರನ 124; ಅತಿಧತ್ತಿ 489). 5, bewilderment, etc. (ನಿಮೋಹ, ಮೋಹ 124); loss of consciousness, fainting (ಮೂರ್ಛ, ಮದಹು 124); ignorance (ಅಜ್ಞತೆ, ಅದ್ವಯದ್ವಿ 124). 6, final emancipation (ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ 124; ಮುಕ್ತಿ 489).

ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯ svasrīyē. A sister's daughter (Colehr.).

ಸ್ವಹಸ್ತ sva-hasta. One's own hand (Sk.; My.; B. 4, 77). 2, own handwriting, autograph, signature.

ಸ್ವಾಗತ sv-āgata. 1. Welcome, salutation, welcoming. See s. ಮೋಹಮೋಹಾರ. 2, N. of a vṛtta (Ūh.).

ಸ್ವಾಗತ sv-āgata. 2. Come of one's self.

ಸ್ವಾಚ್ಛಂದ್ಯ svācchandya. (fr. ಸ್ವಚ್ಛಂದ). The power of following one's own will or fancy, own will, free choice, independence.

ಸ್ವಾಚ್ಛಂದ್ಯ svācchya. (fr. ಸ್ವಚ್ಛ). Purity (Ūpr. 5, 88).

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ svātantrya. (fr. ಸ್ವತಂತ್ರ). The power of following

one's own will, freedom of will, independence; free will (My.; ಸ್ವತಂತ್ರತನ G.).

ಸ್ವಾತಿ svāti. = ಸಾತಿ 1. An auspicious constellation; the star Arcturus as forming the fifteenth lunar asterism.

ಸ್ವಾತಿನಿರುದ svāti-varuṣha. Rain that falls when the sun is in svāti (Bp. 51, 24).

ಸ್ವಾದ svāda. Taste, flavour, savour; tasting, eating, drinking; liking, relishing, enjoyment. (My.; Bp. 13, 26; B. 4, 71). ನಾದದ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾದ ಮೋದೀತೇ? (Prv.).

ಸ್ವಾದನೀಯ svādānya. To be tasted; tasty, savory. (Ūpr. 1, 107).

ಸ್ವಾದಿಸು svādīsu. To be sweet or pleasant to the taste (ಸವಿಯಾಗು G.).

ಸ್ವಾದಿಸು svādīsu. = ಸೋಮ. Sweet, pleasant to the taste, savory, tasteful, dainty, delicate. 2, pleasing, agreeable, lovely, charming, handsome. 3, flavour, sweetness, relish. 4, a particular perfume or fragrant substance.

ಸ್ವಾದುಕಣ್ಣ svādu-kāṇṇa. The plant Placortia aspidi Roxb. 2, the plant Asteracantha longifolia Nees. 3, the herb Triphala terrestris or lanuginosa (see ಪಿಪ್ಪಲ). 4, a particular perfume or fragrant substance.

ಸ್ವಾದುಪಾನ svādu-panasa. A sweet kind of jackfruit (ಬಳ್ಳಿವಲಸು Sm. 26).

ಸ್ವಾದುರಸೆ svādu-rasē. A medicinal root (= ನಾಯಸೋಲ). 2, spirituous liquor.

ಸ್ವಾದ್ಯ svādvi. A grape.

ಸ್ವಾದ್ಯಾನ್ sva-adhīkṣāna. One of the cakras or mystical circles of the body, the umbilical region. See s. ಮೃ.

ಸ್ವಾದ್ಯನ್ sva-adhīna. Self-subject, self-dependent; independent, uncontrolled, free. 2, in one's own power or subjection, dependent on or belonging to one's own side or party, one's own subject or dependent. 3, at the control of, under. 4, in the custody of. 5, self-dependence, etc. (Prv.). See Kāv. III, 3, B. 171. ಮಾರ್ಗವ ದೂರ ಸ್ವಾದ್ಯನ ಬರಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಸ್ವಾದ್ಯನ ಮಾಡು To bring under the control, power or dominion of, to subjugate; to take possession of. ಅವರು ಆ ದೇಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾದ್ಯನ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು (B. 5, 187). ಆ ಹಡಗವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾದ್ಯನ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು (5, 201).

ಸ್ವಾದ್ಯಾಯ sva-adhyāya. Going over any subject to one's self, self-reciting, self-reading, repeating or rehearsing to one's self; repetition or study of the vēdas (Bp. 33, 41). 2, the vēdas. 3, oolitus (My.; see ಮೊಟ್ಟು).

ಸ್ವಾದ್ಯಾಯ svādhyāyī. One who recites or repeats to himself, a repeater or student of the vēdas. (R.).

ಸ್ವಾನ svāna. Sound, noise.

ಸ್ವಾನುಭವ sva-anubhava. One's own personal experience or observation. (Abhā. 1, 14; My.; ಪನ್ನ ಅನುಭವ, ಮೂಲೋದ G.).

ಸ್ವಾನುಭವ sva-anubhāva. = ಸ್ವಾನುಭವ (Dp. 8, 1).

ಸ್ವಾಂತ svā-anta. 1. Having the end in itself: the end (Bp. 81, 16; 86, 49; 61, 54). 2, one who has a mind—(Bāv. 6, after 32).

ಸ್ವಾಂತ svānta. 2. Sounded, making a noise.

ಸ್ವಾನೋತ್ಪಲ svānta-utpala. The mind looked upon as a water-lily (Ūpr. 2, 53).

ಸ್ವಾಪ svāpa. Sleep; sleeping; a dream; a dream; sleepiness, slough; loss of sensation; numbness.

ಸ್ವಾಪತ್ಯೇಯ svāpātīya. (fr. ಸ್ವಪತಿ). *Property, wealth.*
 ಸ್ವಾಪತ್ಯೇಯ svā-apāha. Keeping back or removing for one's self, taking away for one's self. ವರವಸ್ತುಸ್ವಾಪತ್ಯೇಯ (ಪರರೋ ದವೇಯನ್ ಅಪಹರಿಸುವವು Nn. 151).
 ಸ್ವಾಭಾವಿಕ svābhāvika. (fr. ಸ್ವಭಾವ). Belonging to one's own nature, natural, native, peculiar, inherent, constitutional; spontaneous. (My.; B. 3, 104; 4, 16, 172).
 ಸ್ವಾಮಿ svāmi. = ಸಾಮ 2, ಸಾಯಿ 2, ಸಾವಿ, ಸೋಮ 2, (ಸೋಮ 1, ಸೋಮ). A proprietor, an owner. 2, a master, a lord (ಬಡೆಯ Bhn. 19); a sovereign, king, monarch; a gurn; a husband; a learned Brāhmaṇa; etc. 3, Śiva's son Skanda (Mr. 13). — ಸ್ವಾಮಿಮರ. The redwood tree, *Soy-mida fehrifuga* Juss. (St. & Pl.). — ಸ್ವಾಮಿರಾಯ. N. (My.; B. 3, 80).
 ಸ್ವಾಮಿತ್ವ svāmītvā. Ownership; mastership; lordship, sovereignty. (Kāv. I, 2, 36-40; My.; B. 5, 95).
 ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹ svāmi-drōha. Hatred indulged against one's master, treachery to a master (My.).
 ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿ svāmi-drōhi. One who is treacherous to his master (My.). ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಿಯ ಮನೆಗೆ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕದ ಹಾಗಲು (Prv.).
 ಸ್ವಾಮಿಪಾಲನಾವಾ svāmi-pāla-vivāda. A dispute between a master and the servant who tends his cattle. (R.).
 ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿ svāmi-bhakti. Devotedness to a master (My.).
 ಸ್ವಾಮಿಸಮ್ಪನ್ದ svāmi-samhandha. Association with, or concern of, ownership (Śmd. 161; Kāv. I, 2, 36-40).
 ಸ್ವಾಮ್ಯ svāmya. = ಸಾಮ್ಯ 2. Mastership, lordship, ownership; right or title to property; rule, supremacy, dominion. (My.).
 ಸ್ವಾಯಮ್ನುಪ svāyamhna. (fr. ಸ್ವಯಮ್ನು). Relating to, or derived from, svayambhū; the son of svayambhū, epithet of the first Mann. (My.; see a. ವಿರಾಜ).
 ಸ್ವಾರ svāra. 1. Relating to sound or accent; sound. See ಅನು.
 ಸ್ವಾರ svāra. 2. = ಸವಾರ. (ಸಾದಿ G.; ರಾವುತ Ūb.; B. 5, 247; Mhr., H.).
 ಸ್ವಾರಸ್ಯ svārasya. (fr. ಸ್ವರಸ). Possession of natural savouriness, pathos, fire, nerve or excellence; goodness, excellence. (My.; see ಅ-).
 ಸ್ವಾರೋದ svārōd. (fr. ಸ್ವರ-ರಾಜ). The ruler of heaven: *Indra*.
 ಸ್ವಾರಿ svāri. = ಸವಾರಿ 1. (My.; G. 266, 536; B. 5, 240).
 ಸ್ವಾರೋಚಿಷ svārōciṣa. (fr. ಸ್ವ-ರೋಚಿಸ). N. of the second Mann. (My.).
 ಸ್ವಾರ್ಜಿತ sve-arjita. Self-acquired, acquired by one's own efforts. (My.).
 ಸ್ವಾರ್ಥ svā-ārtha. One's own object or aim or wish; own advantage or interest, self-interest; (selfishness); — one's own property or substance; own meaning, inherent or real meaning (of a word, etc.); similar or same meaning, a pleonasm; independence. (Śmd. 164; Kāv. II, 2, B, 13; Bp. 46, 49; My.). ಸ್ವಾರ್ಥವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ನಿಲ್ಲದು. — ಸ್ವಾರ್ಥವಿದ್ದವನ ಅರ್ಥ ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. — ನಾಥನಾಗ ಬೇಕೆನ್ನು, ಸ್ವಾರ್ಥ ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯರ್ಥವೇ ಸರಿ. — ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಡೆದುದು ಯಾಕೆ? — ಧಾರ್ಮಿಕವಿದ್ದರೂ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ವ್ಯರ್ಥವಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪಟ್ಟಾರೇ? — ಸ್ವಾರ್ಥಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೆಚ್ಚು, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಹೆಚ್ಚು (Prva.).

ಸ್ವಾರ್ಥಪರ svārtha-para. Intent on one's own object or advantage, self-interested, selfish. (R.).
 ಸ್ವಾರ್ಥಬುದ್ಧ svārtha-buddhi. Selfishness (My.; B. 3, 105).
 ಸ್ವಾರ್ಥಲೋಲುಪ svārtha-lōlupa. Greedy after one's own advantage, very self-interested or selfish (My.).
 ಸ್ವಾರ್ಥೋಚ್ಛರಿತ svārtha-ūcārita. A term that is uttered or used independently or by itself in its meaning (ತನ್ನರ್ಥದೊಳಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರಂ Śmd. 261; ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತನ್ನರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಛರಿಸಲ್ಪಡು Cm.).
 ಸ್ವಾಶ್ರಿತ svā-ārita. Dependent on one's self. (My.).
 ಸ್ವಾಸ್ತ್ಯ svāstyā. (fr. ಸ್ವ-ಆಸ್ತಿ). Land either liable to a trifling quitrent, or altogether exempt from tax (My.).
 ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ svāsthya. (fr. ಸ್ವ-ಸ್ಥ). Self-reliance, self-dependence, self-possession, fortitude, resolute, firmness. 2, sound state, health, prosperity, happiness, comfortableness, competence. 3, complacency, contentment, satisfaction. (R.).
 ಸ್ವಾಹಾದೇವ svāhā-dēvi. The wife of Agni (My.).
 ಸ್ವಾಹಾಪ್ರಿಯ svāhā-priya. Agni. (R.).
 ಸ್ವಾಹಾಭಿಧಾನ svāhā-abhidhāna. The name of Svāhā (J. 9, 3).
 ಸ್ವಾಹಾಸ್ತನ svāhā-stena. The breast of Svāhā (Č. Bp. 32, 44).
 ಸ್ವಾಹೆ svāhē. ಸ್ವಾಹಾ. *Svāhā, the wife of Agni, a daughter of Dakṣa* (ಅಸ್ತಿಯ ನಾರಿ Mr. 46). 2, an exclamation used in making oblations to the gods: *hail! blessing!*
 ಸ್ವಿದ svīd. *Hey? what? can it be that?* (a particle of interrogation or inquiry, often implying doubt or surprise).
 ಸ್ವಿನೃತ svinnat. The state of perspiring (Čpr. 10, 42).
 ಸ್ವೀಕರಣ svī-karana. (= ಸ್ವೀಕಾರ, q. v.). Making one's own, appropriation; adopting; taking; accepting; assenting, agreeing; assent; promise. (Bp. 5, 17).
 ಸ್ವೀಕರಿಸು svī-karīsu. To make one's own, to take or receive as one's own, to adopt, to take, to accept (ಕೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿಕ್ಕಿ Śmd. 4; ಅಂಗೀಕರಿಸು Cm.; see 116); to espouse, to accept in marriage (Bp. 4, 2); to embrace, as a system of faith (B. 4, 81); to take up, as new manners (4, 189); to receive, as a letter (4, 87); to take upon one's self, to undertake; to admit, to assume (in argument); to assent, to agree to. See Čpr. 4, 1; Bp. 22, 64; 38, 33.
 ಸ್ವೀಕಾರ svī-kāra. Making one's own, taking on one's self, appropriation; taking; adopting; assuming, assumption; claiming, claim; assent, agreement, consent; promise (ಅಪಾನ Śmd. 160; see ಕೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿಕ್ಕಿ, ವರಯಸು); an admission, a confession (Mhr.). See ವಕ್ಷ್ಯ, ಹಿತರಸ.
 ಸ್ವೀಕೃತ svī-kṛita. Appropriated, owned; accepted; admitted; acknowledged; adopted; claimed; agreed, assented to; promised (ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು Śmd. 377 Cm.). See Čpr. 4, after 4; 9, 51; Bp. 29, 2; 36, 58; 38, 3.
 ಸ್ವೀಕೃತಪುತ್ರ svīkṛita-putra. An adopted son (My.).
 ಸ್ವೀಕೃತಾರ್ಥವರ್ಧನ svīkṛita-ārtha-vardhana. Thriving or succeeding in one's adopted object or affair. See ಕೊನೆ 1.
 ಸ್ವೀಯ svīya. Own, relating or belonging to one's self; peculiar, characteristic. (My.).
 ಸ್ವೀಚ್ಛಾಪ್ರದಾನ svīcchā-pradhāna. Giving away according to one's inclination or at one's pleasure. See ಬೀಡ 1.

ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮರಣ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ-*maraṇa*. Death of one's own will.
2, dying at one's own will.

ಸ್ವೇಚ್ಛಾಮರಣಃ svēcchā-marapi. One who has the power of fixing the time of his own death, an epithet of Bhishma (J. 9, 80).

ಸ್ವೇಚ್ಛೆ *sva-lōṣhō*. ಸ್ವೇಚ್ಛಾ. One's own wish or will, own inclination; self-will, wilfulness (ಸ್ವೈರ, ಪದ್ಧತಿ Nn. 101; ಸ್ವೈರ Mr. 487). See Čpr. 5, 60; Bp. 41, 6; 48, 82; J. 8, 13.

स्वेद svēda. Sweating, perspiring; sweat, perspiration; warmth, heat; vapour. 2, one of the sāvika bhāvas (Kāv. IV, 2, 17).

ಸ್ವೀದಕರಣ svēda-karṇa. Cansing to sweat. See ಬೆನುಚು.

ಸ್ವೇದಜ಼ svēda-ja. Sweat-produced, engendered by heat and moisture, as insects and vermin.

ಸ್ವೇದನ svēdana. Sweat, perspiration; sweating, causing to perspire; a diaphoretic, sudorific.

ಸ್ರೀದನಿ svēdani. A frying-pan, an iron plate or pan for baking bread, etc.

ಪ್ರೇದನಿಕೆ svēdanikē. = ಪ್ರೇದನಿ. A frying-pan, etc. (ಕಡ್ಡೆ, ಕಾವರಿ Mr. 211).

ಪೈಪಿನ್ನು svada-bhinn. A drop of perspiration (Op. 1.
72).

ಸ್ವೇದಭಾವ svēda-bhāva. Sweating, perspiring. See ವಿಸ್ಮದ
ವೀ / ರ svaira. = ಸಯಿರ. Following one's own fancy, etc.

1, *willful*, *willful*. 2, *willfulness*, *own inclination*, *self-will*.
 (ಸ್ವಚ್ಛ, ತನ್ನಚ್ಛ Nn. 101 as ಸ್ವಯಿರ; ಸ್ವ:ಚ್ಛ Mr. 487; J. 3. 28)
 3, *slow*, *lazy* (ಮಂದ, 101; ಮಂದ 487). 4, *slow* (101)

ಸ್ವೈರತೆ avairatē. = ಸ್ವೈರಿತೆ. (Colebr.).

ಸ್ವೈರಿ. ಸ್ವೈರ್ನ್. Self-willed; wanton.

സ്വീദി svairipi. A loose or unchaste woman, a wanton woman.

ಸ್ವೈರೀತ್ಯೆ svairitā. Willfulness, independence.

ನೋಂದರ *sva-udara*. Ona's own belly.

स्वोदरपूर svôdara-pûraka. *Filling or nourishing only one's own belly, selfishly voracious* (= ४३३ ७).

ಹೆ ಹ. The fifty-fourth letter of the Alphabet (Śmṛ. 12. 21). As an initial it is occasionally treated as a kind of spiritus lenis (see ೪16, ೪11, ೫14, ೬11, ೮8, ೮೨, ೧12, ೧8, ೬5, ೬5, and cf. e. g. 8k. ಇಜ್ಜಲ = ಇಜ್ಜಲ). It often changes places with ಏ (Śmṛ. 190. 191). About its connection with ಏ see e. g. ಉರುವೆ, ಉರುವೆ, ಎದವೆ, ಕೆದವೆ, ಕೊದವೆ, ತದವೆ, ಸೋವೆ, (ಬದವೆ); and about that with ಏ see e. g. ಹೆಬ್ಬರೆ, ಹೆಬ್ಬರೆ, ಹೆಬ್ಬರೆ, ಹೆಬ್ಬರೆ, ಹೆಬ್ಬರೆ.

ಹ ಹಾ. 1. The letter ಹ pronounced with a short a, as is generally done at school. 2, the number 8 (Mr. 849).

ತ ಹಾ. ೨. = ೨4 (see additions), (೨4). A letter for the formation of verbal nouns. See e. g. ಇಕ್ಕುತ, ಇರಿಸುತ, ಇರುತ, ಎಡಹುತ, ಎದಗುತ, ಒದಕ, ಕುಟ್ಟುತ, ಕೆಡತ, ಕೆಡುತ, ಕೊಡುತ, ಕೊಳುತ, ಜಡತ, ಹೆಬ್ಬರಿಸುತ, ನಡತ, ನನಿತ, ನುಡಿಸುತ, ನುಡಿತ, ನೆಗೆತ, ನೆನತ, ನೋಯಿಸುತ, ಪಡುತ, ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ, ಪಿಡಿತ, ಪ್ರೆಟ್ಟುತ, ಬರತ, ಬರ್ತ, ಬೆರೆಸುತ, ಮಡುಗುತ, ಮಾಡುತ, ಸವಿತ, ಸಾಧಿಸುತ, ಸಾಡುತ, ಸುಡುತ, ಹುಟ್ಟಿಸುತ, ಹುಟ್ಟುತ.

ಹಾ. 1. Killing, destroying; removing, counteracting.
 See e. g. ಅವನು, ಎಲ್ಲರೂ, ಮೃತ್ಯು.

ॐ ha. 2. *Verily, indeed, manifestly, evidently, etc.*

ಹಂ ham. A particle used in lofty or great questions
(ಉನ್ನತಪ್ರಶ್ನೆ, ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ Nn. 161; ಉನ್ನತಪ್ರಶ್ನೆ Mr. 538),
great conceit (ಸಗರ್ವ, ಅತಿಗರ್ವ 161), option, etc. (ಎಫಲ್ಪ
538), anger (Sk.), and courtesy or respect (Sk.).

ಹಂಸ haṁsa. = ಹಂಸ 2, ಹಂಸಿ, etc. A goose, a gander, a swan, a flamingo, a duck (ಮೂಲ, ಹಂಸೆ Nn. 8; ಪಂಸೆ Mr. 505). 2, the universal soul; the soul (ಅತ್ಮನು 8; ಅತ್ಮ

ನಾ 505). 2, *Siva* (ಶಾಮರಾಂ, ಶಿವ 8; ಸಖ್ಯಂತರವ 505). 3, *Brahmā* (ವಾರಿಹೋದ್ರವ, ಬ್ರಹ್ಮ 8). 4, *Viṣṇu* (ವಾರಿಹೋದ್ರವ, ವಿಷ್ಣು 8). 5, *the sun* (ವಾರಿಹೋದ್ರವ, ಸೂರ್ಯ 8; ಅರ್ಕ 505). 6, *the moon* (ವಾರಿಹೋದ್ರವ, ಚಂದ್ರ 8; ಶಶಿ 505). 7, *K. of a rākhaṣa* (Bhāgavata 10, 25, 11. 35. 36). 8, *Kāma*. 9, *an ascetic* (ಮುನಿ, ನಿತಿ 8). 10, *an eminent or excellent man* (ಮಹತ್ವ 505). 11, *a strong or able man* (ಬುದ್ಧಿವಂತ 505). 12, *best, excellent; pre-eminence* (ಮುಖ್ಯವು 8). 13, *a lotus* (ವಾರಿಹ, ಶಾಮರಾಂ 8). 14, *pure* (ಅಮಲ, ನಿರ್ಮಲ 8). 15, *a ray of light* (ಮುರೇಳಿ, ಕಿರಣ 8; ಕಿರಣ 505). 16, *the eye* (ನೇತ್ರ, ಕಣ 8; ನೇತ್ರ 505). 17, *a horse* (ಶಯ್ಯ, ಕುದುರೆ 8; ಅಶ್ವ 505). 18, *See Ū. v. 222. ಹಂಸಸನ್ನಾ ಪುನಃ ತಾಪ್ಯ, ಹಂಸಸನ್ನಾ ರಾಕ ಸನಿಲ (Prv.).*

ಹಂಸಕ ಹಂಸಕಾ. A goose, a gander, a flamingo. 2, a tinkling ornament for the ankle of a woman, an eulogist

(ಅನ್ನುಗೆ Hia.; ಸಂಚನಿ Mr. 344). 3, N. of a vitta (Ch.).
ಹಂಸಕಾಂತೆ, hamsa-kāntē. A female goose or swan.

ಹಂಸಕೂಟ hamṣa-kūṭa. = ಹಂಸಕೂಟ. N. of one of the peaks
of the Himalaya. 2, the hump on the shoulder of an ox.

ಹಂಸಕೇತು haṁsa-kētu. = ಹಂಸಧ್ವಜ. (J. 17, 17. 45. 50).

ಹಂಸಕೇಲಿ haṁsa-kēli. N. of a vr̥tta (Āh.).

ಹಂಸಗತಿ haṁsa-gati. Having a swan's gait. ೨, ೫. of a
vṛtta (Ūh.).

ಹಂಸಗಮನಿ hamsa-gamanē. A woman moving gracefully like a swan (My.). 2, N. of Brahmā's wife (My.).

ಹೆಂಸಕೂಲಿ *hamisa-tūla*. The soft feathers or down of a goose. (J. 2, 64).

ಹಂಸಕೂಲಿಕಾಶಲ್ಪ haṃsa-kūlikā-talpa. The down bed of a
goose (My.).

ಹಂಸಧ್ವಜ *hansa-dhvaja*. N. of a king (*J.* 10, 37. 43. 49; 18, 12).

ಹಂಸನಾದ *hamsa-nāda*. The cackling of a goose, cry of a goose or swan. (R.).

ಹಂಸಪದ *hamsa-pada*. N. of a *vr̥tta* (Ūh.).

ಹಂಸಪಾದ *hamsa-pāda*. = ಹಂಸಪಾದ. The foot of a goose. 2, a mark (+) which shows that something omitted in the line is inserted at the top (My.), at present represented also by a caret (^). 3, *vermillion*.

ಹಂಸಪಾದಿ *hamsa-pādī*. The plant *Cissus pedata* Lam. (ಧೃತಮುಣ್ಣಿಲಿ, ಮರಾಲಪದಿ, ತ್ರಿಪದಿ Mr. 141; ಗೋಧಾಪದಿ, etc. Sl. 151). 2, a prostrate herb, *Coldenia procumbens* Lin. (St. & Pl.).

ಹಂಸಪಕ್ಷಿ *hamsa-pakṣi*. = ಹಂಸಪಕ್ಷಿ. A flock of geese or swans.

ಹಂಸಮುಕ್ತ *hamsa-matta*. N. of a *vr̥tta* (Ūh.).

ಹಂಸಮಾಲಿ *hamsa-mālī*. A flock of geese or swans. 2, N. of a *vr̥tta* (Ūh.).

ಹಂಸಯಾನಿ *hamsa-yāni*. = ಹಂಸಗಮನಿ. (My.).

ಹಂಸರಥ *hamsa-ratha*. Whose vehicle is a *hamsa*: *Brahmā*. (My.).

ಹಂಸರಾಜ *hamsa-rāja*. A king of geese. 2, N. of a *Kannāḍa* poet (Śmd. 377).

ಹಂಸರೋದನರೋಧಿ *hamsa-rōcana-rōdhī*. Shining with *hamsas* that form (a pond's) eyes; *Vishṇu* (J. 15, 12).

ಹಂಸವಾಹನ *hamsa-vāhana*. Borne on a *hamsa*: *Brahmā*. (My.).

ಹಂಸವಳಿ *hamsa-āvalī*. N. of a kind of *śtrī* (Bp. 11, 25). ಹಂಸಿ *hamsi*. A female goose. 2, N. of a *vr̥tta* (Ūh.).

ಹಂಸೆ *hamsē*. = ಹಂಸೆ, etc. ಹಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಕೆಮ್ಮು, ಕಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಹಂಸೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆಯರಳ ತನಿಗಮ್ಮ, ಹೊಸ ಮೋಹ ನಿಲ್ಲವು. ನೋಡು! (Sp.).

ಹಂಸೆ *hamsē*. = ಹಂಸೆ, ಪಂಸೆ, ಹಂಸ. (ಮರಾಲ Nn. 8. 17; Mr. 173; ಸಾರಸ Nn. 56). ಹಂಸೇ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಂಹೋ *ham-hō*. Ho! hullo!

ಹಂ *ham*. A word used in ಅಪರೇಕ, in ಪೃಥಕ್ (ಬೇಡು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ), and in ಪ್ರತಿಪ್ರಸುತರು (Nn. 168, o. r. ಒಂದೆ ಪ್ರತಿಪ್ರಸುತವಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಪ್ರಸುತವಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಪ್ರಸುತವು).

ಹಕಾರ *ha-kāra*. The letter ಹ (Śmd. 11. 190).

ಹಕೀಕತು *hakikatū*. Account, statement; affairs, events, facts (My.; Mhr., H.). — ಹಕೀಕತುನಾಮೆ. A written account of occurrences (My.; Mhr., H.).

ಹಕೀಮ *hakima*. A physician (My.; Mhr., H.).

ಹಕ್ಕರಿಕೆ *bakkarikē*. = ಪಕ್ಕರಿಕೆ, etc. (ದಂಶನ Mr. 292; Bp. 44, 51; Ū. Bp. 47, 44; J. 8, 38).

ಹಕ್ಕರೀಕೆ *bakkarikē*. = ಹಕ್ಕರೀ. The plant *Chrysopogon aciculatus* Trin. (*Andropogon aciculatus* Roxb.; ತಂಬಿನಿ, ಹೋರಪುಟ್ಟ, ಕೇಶಿನಿ Sl. 153). See ನಾಯಿ, ಹಾಲು. — ಹಕ್ಕರೀಕೆಸಲ್ಯ. A milky herb, used as a vegetable, *Lactuca remotiflora* D. C. (Z.).

ಹಕ್ಕಲ *hakkala*. = ಹಕ್ಕಲು 1. ಗೋದಿ ಕೊಯ್ಯುವಾಗ ಬಡವರ ಹೆಗಸರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರ ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗಿ, ಹೊಲದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಹಕ್ಕಲವನ್ನು ಅರಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 5, 295).

ಹಕ್ಕಲು *hakkalu*. 1. ಹಕ್ಕಲ್. = ಬಾಕಲು, ಹಕ್ಕಲ. Gleaning (of oorn, My.; Tē. ಪದಿಗೆ, ಪಂಗ; see ಹಕ್ಕು 2; T. ಪೊದುಕ್ಕು, to pick or peek up, from the ground, as grain,

small stones, etc.). ಹಕ್ಕಲಿಲ್ಲದ ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಧಾಗ್ಗವಲ್ಲ (Prv.). — ಹಕ್ಕಲನಾಯ್. — ಅಯ್. ಹಕ್ಕಲನಾಯು = ಬಾಕಲಾಯು. To glean (My.). ಅರಣ್ಯನೀನಾರಥತ್ತದಿಲ್ಲೂ, ಹಕ್ಕಲನಾಯು ಧತ್ತದಿಲ್ಲೂ ಬದುಕುವುದು (ಪುತ Nr.).

ಹಕ್ಕಲು *hakkalu*. 2. ಹಕ್ಕಲ್. = ಅಕ್ಕಲು, ಅಂಗಲ, etc. (Bh. 6, 4, 44; My.).

ಹಕ್ಕಳು *hakkalu*. = ಹಯ್ಕಳು. (My.).

ಹಕ್ಕಳಿ *hakkali*. An incrustation, a crust or coat, as that of cow-dung smeared on a floor, of lime applied to a wall, of serum on a wound, of an exudation on the bark of a tree, etc. (S. Mhr.; T., Tē. ಪಕ್ಕು; cf. ಪರೆ 4, ಪಕ್ಕು); lac or stick-lac incrusting small sticks (ಲತ್ತಿಕೆ Mr. 110, o. r. ಅಲತ್ತಿಕೆ). — ಹಕ್ಕಳಿಯೆಡು. — ಎದು. An incrustation to rise or come off (S. Mhr.).

ಹಕ್ಕಿ *hakkī*. 1. = ಅಕ್ಕಿ 1, ಪಕ್ಕಿ 1, etc. A bird (ಪಕ್ಕಿ, etc. Hlā.; J. 7, 58; C.). ಹಕ್ಕಿಯ ಮುಖ (ಹಂಡು, etc. Hlā.). ಪಕ್ಕಿಯೊಂದು (ತೆಂಗುಹಂ ಸಂದ. II). ಹಕ್ಕಿಯಿಲ್ಲದ್ದು ತೋರಿವಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ್ದು ಮನೆಯಲ್ಲ. — ರಾಗಿ ತಿನ್ನದ ರೋಗಿ, ಅಕ್ಕಿ ತಿನ್ನದ ಹಕ್ಕಿ (Prva.). — ಹಕ್ಕಿಕೂದಲು. The plumage or down of a bird (My.). — ಹಕ್ಕಿಗಡ. A quill (My.). — ಹಕ್ಕಿಗೂಡು. A bird's nest; a bird's cage (My.). — ಹಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕೇ ಗಡ. (ಕೂಡರ್ತೀರ್ಪ, etc. Sl. 157).

ಹಕ್ಕಿ *hakkī*. 2. = ಪಕ್ಕಿ 2. A manner, etc. — ಹಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕ. reit. Wonderful ways: sleight of hand (My.).

ಹಕ್ಕು *haku*. Crusted or dry mucus or rheum; a scab (My; see ಹಕ್ಕಳಿ). ಕಣ್ಣು ಹಕ್ಕು (ದೂಷಿಕೆ); ಕಣ್ಣು ಹಕ್ಕು ಮೊದಲಾದ ಮೆಯ್ಯ ಮಲಂ (ಕಟ್ಟು, ಮಲ Nr.). — ಹಕ್ಕುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. Such mmons, title to form or arise (My.).

ಹಕ್ಕು *haku*. Right, title, a true, just, legal or prescriptive right or claim (My.; Mhr., H. ಹಕ್ಕ; B. 4, 12; 5, 263). 2, the share due (of the revenue or of the crops) of the hereditary district or village officers (My.; Mhr.). 3, province, peoniar business (My.; Mhr.).

ಹಕ್ಕುದಾರ *haku-dāra*. The holder of a right, a man vested with any property, perquisite or privilege (My.); a holder of a share of the revenue or of the annual crops (My.; Mhr.).

ಹಕ್ಕುದಾರಿ *haku-dāri*. = ಹಕ್ಕು. (My.).

ಹಕ್ಕುದಾರಿಕೆ *haku-dārikē*. = ಹಕ್ಕುದಾರಿ. (My.).

ಹಕ್ಕೆ *hakkē*. = ಪಕ್ಕೆ 1, etc. A place for reposing, etc.; a bed (ಗವಿ, ಗರುಡಿ, ಗೋತ್ತು, ತಾಣ, ನೆಲೆ, ಪೊದಲೆ, ಇಕ್ಕಿ, ಬಾವಡಿ, ಬೀಡು, ಇಮ್ಮು, ಅಡುಪ್ಪಿಲ, ಅತ್ತಯ ಸಿಂ. 58; ಗವಿ, ಗರುಡಿ, etc., ಅತ್ತಯ Kk. 64; Bh. 3, 21, 48. 49; B. 4, 42. 43). ಇಕ್ಕಿ, ಹಕ್ಕಿ (ತಯನಾಸನ Mr. 25). ಹಕ್ಕಿ, ಇಕ್ಕಿ (ಪಾತೀರ, ತಯನಾಸನ Hlā.). ದನದ ಹಕ್ಕಿ (ಗೋಪ್ತ, ಗೋಸ್ಥಾನಕ, ಪ್ರಜ G.). — ಹಕ್ಕಿದಲೆ. — ಪರೆ. The chief place for wild beasts to rest (Ūpr. 8, after 4).

ಹಕ್ಕೆ *hakkē*. = ಹಕ್ಕಿ 1, etc. ಹಕ್ಕೇ ಮೂಗು (ಹಂಡು, ತೋಟ, ಪಕ್ಕಿಯ ಮೂಗು, ಹಕ್ಕೇ ತುಟಿ Sl. 178).

ಹಗ *haga*. = ಹನೆಯ 2, etc. A hole in the ground (for storing grain), a subterranean granary (ಪ್ರತಿಪ್ರದಾಸ, ಗುಟ್ಟ Nr.; My.; cf. ಹದಿ 8; ಪಕ್ಕಿ? ಅಗಿ 2? T. ಪ

ಯಮ್ಬು, a pit; ವಂಗು, a hole; ವಗುರ್, to divide, separate, cf. ಪಗಡಿ?).

ಹಗರ hagara. = ಅಗುರ, ಹಗರು 1, ಹಗುರ, ಹಗುರು, ಹಪರ, ಹಪರು, ಹಾರ. The state of being light or not heavy, lightness; light (My.; cf. ಅಜ್ಜ 2); easy; (unimportant, mean).

ಹಗರಣ hagarana. 1. (ಹಗರಣ). = ಅಗರಣೆ, ಅಂಗರಣೆ, ಅಂಗ್ರಾಣೆ, ಹಗರಣೆ, ಹಂಗರಣೆ. Vain talk, chatter, babble (Ü. Bp. 8, 12; Rām. 8, 4, 80; My.; see ಪದವಿ). ಹಗರಣ ಮಾಡದೆ ಹಾದರ ವಾರದು (Prr.).

ಹಗರಣ hagarana. 2. = ಹಗರ, q. v. (only in Si.). (ಶ್ವಲ್ಪುಕ Si. 406; ಲಘು 412; see also 869).

ಹಗರಣಗಾತಿ hagarana-gāti. A female chatter-box (My.).

ಹಗರಣಗಾತಿ hagarana-gāṭi. A male chatter-box (My.).

ಹಗರಣಗಿತ್ತಿ hagarana-gitti. = ಹಗರಣಗಾತಿ. ಹಗರಣಗಿತ್ತಿಯ ಮೆಯ್ಯನ್ನು ತಗಣೆ ಕದಿದರೆ, ಗುಹಾರ ಗಡತರೆ! ಗುಳ್ಳೆ ಎದ್ದಿತು! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಹಗರಣಗಿತ್ತಿ ಹಬ್ಬ ಮಾಡಿದರೆ ಮನೇ ಗಣ್ಣಿಗೆ ಉಪವಾಸ (Prr.).

ಹಗರಣೆಗ hagarana. A babbler, a tattler, etc. (ಶೇಷಣ Üt. I, 93; Bp. 51, 52).

ಹಗರಣೆಸು hagarana. To talk idly. ಹಗರಣೆಸು ಗುಹಕಪಂ (Sarpabdhāshapa in B. 5, 320).

ಹಗರತ್ವ hagaratva. Lightness; briskness. ಬೊಗರೇ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಿದರೂ ಹಗರತ್ವ ಹೋಗಿಲ್ಲ (Prr.).

ಹಗರಣೆ hagarane. (ಹಗರಣೆ). = ಹಗರಣ 1, etc. (My.).

ಹಗರು hagaru. 1. = ಹಗರ, etc. (My.; ಸುಗಮ, ಸುಲಭ G.).

ಹಗರು hagaru. 2. = ಅಗರು, ಅದರು 4, ಅದುರು 4. The dandruff of the head (My.; T. also ಪೊದುಗು).

ಹಗರ ಹಾಗು. ಹಗರಿಯಿ. = ಹಂಜಿ. A split of a bamboo. ಹಗರ್ಗ (Smd. 53). ಹಗರಾಗುಣಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದೊಡೆಯ ದಾಲಮದು ಬದಿಕೆ ನೀಳೆ ಸುನಮಹುದೇ? (Bp. 60, 48).

ಹಗರ ಹಾಗು. = ಹಗರ ಹಾಗೆ. The grass Andropogon aciculatum Roxb. (ತಂಜಿನಿ, ಹೋರಪಟ್ಟಿ, ಕೇಶಿನಿ, ನದು ವಂಜಿ Nr.). ಹಗರ ಹೊದಿಂಗಕ್ಕುಂ (Mr. 147).

ಹಗಲು hagalu. ಹಗಲ್. = ಅಗಲು 3, ಪಗಲ್. The daytime; a day; in the daytime, by day (ದಿವಸ, ದಿನ, etc. Hk.; ಅಹಸ್, ವಾಸರ Nn. 149; ಫಸ್ತ, ದಿನ, ಅಹಸ್, ದಿವಸ, ವಾಸರ Si. 87; C.; Bp. 57, 48; 61, 11, 12). ಹಗಲಿನವ ದಮ್ಬತವಕ್ಕೆ (Bh. 1, 3, 9). ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ (ದಿನಾ Si. 472). ಕುರುಡ ಬಲ್ಲನೆ ಹಗಲಿನಿರು? (Dp. 87). ಹಗಲು ಸತ್ತರೆ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲ, ರಾತ್ರಿ ಸತ್ತರೆ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲ. — ಹಗಲು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ ಬೇಡ, ಇರುಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ ಬೇಡ. — ಇರುಳು ಕಣ್ಣು ದಾವೆಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಬಿದ್ದು. — ಹಗಲಿಲ್ಲಾ ಪಾದರವಾಡಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಣಿನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗದಳನ್ನೆ. — ತೋಗಲು ಸದರಿ ಮುಪ್ಪು, ಹಗಲು ಸದರಿ ಇರುಳು (Prr.). — ಹಗಲಿನ ಹಾವಸೆ. (ಮಂಜಿನ ಸರಿ Bhn. 8). — ಹಗಲಿರುಳು. — ಇರುಳು. — ಇರುಳು. Day and night; a day and a night; days and nights; by day and by night (ದಿನಾರಾತ್ರಿ G.; Bp. 81, 25; 47, 10). ಹಗಲಿರುಳಿನ ಅಮುವು ಗದಗಿ (ಅಹೋರಾತ್ರಿ); ಹಗಲಿರುಳಾದರೆ ಗಣರಾತ್ರಿ ಎಮ್ಮುದು, ಅಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಚರರಾತ್ರಿ ಎಮ್ಮುದು (Hk.). — ಹಗಲು ಇರುಳು. (ಅಹರ್ನಿಶ G.). — ಹಗಲುಕೆಯಿತ್ತು

ಎಗಿ. A lamp lighted in the daytime and carried before great persons (Bh. 1, 7, 26). — ಹಗಲುಗತ್ತರ. — ಕತ್ತರ. Darkness that comes about in the daytime (Bp. 53, 50; Bh. 8, 28, 85). — ಹಗಲುಗನ್ನ. — ಕನ್ನ. A hole in a wall made by burglars in the daytime (Bp. 31 sum.; 31, 16). — ಹಗಲುಗಳ್ಳ. — ಕಳ್ಳ. A man who robs in the daytime (My.). — ಹಗಲುದೀವಲಿಗೆ. A torch carried before idols and great men when going in procession in the daytime (My.). ಹಗಲುದೀವಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟವರು ಯಾರು? ಅಸ್ತರೆ ಸ್ವ ಕೊಣೆ ಹೊಲದ ಹರವನ್ನ ನಾಯಕ! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prr.). — ಹಗಲು ಬತ್ತಿ. A kind of firework (called Roman candles) which when lighted at night gives a brilliant white or blue or green or red flame (My.; Tē. ಪಗಲುವತ್ತಿ). — ಹಗಲು ಹಗಲು. By day and by night, day and night (Bp. 44, 7). — ಹಗಲುರಾತ್ರಿ. Day and night (My.). — ಹಗಲುಹಾವಸೆ. = ಹಗಲಿನ ಹಾವಸೆ. (Bh. 1, 5, 5). — ಹಗಲು ಇರುಳು. Day and night (B. 4, 108).

ಹಗಿನು haginu. = ಪಗಿನು, etc. Gum, etc. (ಅಮರ್ತ ಕಪಾಯ Nr.; Bp. 43, 86). ಎಲವದ ಹಗಿನು (ಓಪ್ಪಿ, ಪಾಲ್ಕಿ, ಕೊಪ್ಪಿ Nr.). ಹಗಿನಿನಲ್ಲಿ (Nn. 88 a. ರಸ).

ಹಗುರ hagara. = ಹಗರ, etc. (My.; ಸುಲಭ, ಪದರ G.). ಬಹಳ ಹಗುರ (ಲಘು G.). ಕಪ್ಪುರ ನೀರಿಗಿಂತ ಹಗುರವಾದುದು ದಾನ್ಡ ನೀರ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತದೆ (B. 4, 71). ಎಲ್ಲಕ್ಕೆ ಹಬ್ಬ ಹಗುರ; ಹಲ್ಲಿನಂ ಹಗುರವಾ ಬೂರಲದರಳೆಯದು; ಹುಲ್ಲಿಂ ಬೂರಲಕ್ಕಂ ಜಿಡೆ ಮುಲ್ಲರನು ಬೇಡುವಾತನೆ ಹಗುರಂ (Sibbhāshita khandapadya).

ಹಗುರತನ hagaratana. The state of being light (ಲಘು G.).

ಹಗುರು haguru. = ಹಗುರ, etc. (My.; ಪಾಠವ G.). ಕಳ್ಳ ದಿನ್ನ ನಮ್ಮ ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಬರ ಬೇಡಾದರೆ ಅದು ಪಹನವಾ, ಸಮ್ಪ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅದರಿ ರಸವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು; ಅದಕ್ಕೆ ಹಗುರವ ಅಕ್ಕಿ (food) ಉಣ್ಣ ಬೇಕು, ಜಡ ಅನ್ನದ ರಸ ತೀವ್ರವಾಗುವುದು (B. 4, 32). ಹೊಗೆಯು ಹದಗಿತ್ತ ಹಗುರವುದು (4, 61). ಕೆಲವು ತೀರ ಹಗುರವ ಧಾತುಗಳು (minerals) ಗೊತ್ತಾದವು (4, 96). ಮಹಾಧಾತು ನೀರು ಉಪ್ಪಾಗಿರುವದಾನ್ಡ ಸವಿನೀರಿಗಿಂತ ಹಗುರವುತ್ತದೆ (4, 101). ವಾನುಗರ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಒನ್ನು ಚೀಲವಿರುತ್ತದೆ; ನೀರ ಮೇಲೆ ಚುನಾಗ ತರೀರವನ್ನು ಹಗುರು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಚೀಲವನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸುತ್ತದೆ (4, 118). ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಾತಿಯುಳ್ಳ ಗೃಹಸ್ಥರ ಮದೀಗರ್ತ... ಎನಗೆ ಹಗುರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನು ಮಾಡಬೇಕು (B. 5, 287).

ಹಗಿ hagi. 1. = ಹೆಗಿ, ಹೆಗಿ 1, (ಹೆಗಿ). Manner, mode. See 4, 2, 4, and cf. ವಾಂಗು, ಬಗಿ 3.

ಹಗಿ hagi. 2. = ಪಗಿ. Hatred, enmity (ಕಾಣಿಕೆ: ವಿರೋಧ Nn. 97; ಕಲ್ಯ 105; C.). ಎನ್ನಪ್ಪನಾದರೂ ಮುದ್ರಿಯಾ ಹೆ ಹೊಲ್ಲ; ಎನ್ನಕ್ಕುಮ್, ಅರಸು ಮುನಿದರೆಯಾ ಮುದ್ರಿಯಕ್ಕು (Bp.). ಮುದ್ರಿಯಾ ಹಗಿ, ನೃಪನ ಕಾನ್ತಿಯಾ ಸವಿಯಾತ್ತು, ಮುದ್ರಿಯದನ ಗೆಳೆತನಗಳು ತನ್ನ ಮುದ್ರಿ ಕೊಲ್ಲುವವು (Bp.). ಹಗಿ ಮಾಡುವೆ (ಅವಮರ್ಧ, ಪೀಡನ Si. 296). 2, an enemy (ಅಧಿಮಾತಿ, ಅರಾತಿ, ಅಮಿತ್ರ, ರಿಫ, ವಿರೋಧಿ, ಅರಿ, ಕಪ್ಪು, etc. Hk.; ರಿಫ, ಕಪ್ಪು, ಅಮಿತ್ರ, ಅಹಿಶ Nr.; ಅರಿ, ವಿರೋಧಿ, ಕಪ್ಪು, etc. Nr. 290; ಪತ್ರ, ಕೈರಿ Nn. 39; ಕಣ್ಣು, ಅರಾತಿ 39; ಕಣ್ಣು, ಸದ್ವ 62 ದಾಢ, ಅರಾತಿ 64, 61; ರಿಫ 75; ವೇಗ, ಅರಾತಿ 97; ಅರಿ 112; Bp. 8, 25; 56, 16; Bh. 1, 8, 80, 81, 35, 48; B. 2, 36). ಹಗಿಗು ಇಲ್ಲದವರು (ಅಪಾತಕತು Nn. 74). ಹಗಿಯ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪವವನು (ಪರಸ್ಪೃಶ); ಹಾನಿ ಹಗಿಯ ಮೇಲೆ (ದಗ್ಗು ನ) ಎತ್ತಿ ಹೋಡ್ಡ ಹೆಣ್ಣಿ ರಾಜ್ಯವನುಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಾಹ); ಅವನೊಬ್ಬರು ಹಗಿಯ ಗೆಲುವು ಸಮರ್ಥನಾಗಿ ಇತಿರಾಗಿ ಸವಿಯನು, ಅತನು ಅಕ್ಕಿ

ಮಿತ್ರ, etc. ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಹಗಗೀರ್. = ಹಗಗೀರ್. (J. 9, 22). — ಹಗಗೀರ್ಯವಿ. — ಕೊಳ್ಳುವಿ. Becoming hostile, etc. (ಪರ್ಯವಸ್ಥೆ, ವಿರೋಧನ Si. 894). — ಹಗ ತೀರಿಸು. To satiate spite, to revenge one's self (My.). ಹಗ ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ಪ್ರಕೃತಿ, etc. Si. 296); ಹಗ ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಿ (ನಿಯಾತನ 437). — ಹಗ ಮರಳಿಸು. To retaliate. ಹಗಯ ಮರಳಿಸುವದು (ಪ್ರಕೃತಿ, etc. Nr.). — ಹಗಯ. — ಅ 3. = ವಗಯ. (Rām. 4, 3, 24; ವೈರಿ G.). ಹಗಯರಿಬ್ಬರೊಳಗೆ ವಿರೋಧವ ಹುಟ್ಟಿಸು (ಭೇದ Nr.). — ಹಗಯವ. — ಅವ. An enemy (My.; Bp. 61, 14; Si. 262, 232). ಹಗಯವನ ಚಿತ್ತ ಕಾರಾಬಲ ಕೇಳಿದರೆ ಮಧ್ಯಾಂತಕ್ಕೆ ಮರಣ. — ಹಗಯವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೆವದಲ್ಲಿ ಕೊಡ ಹಾಗೆ. — ಹಗಯವರಿಲ್ಲವೆನ್ನು, ಆಯುಧ ಮದೆಯ ದಾರದು (Prvs.). — ಹಗ ಸಾಧಿಸು. To accomplish (the aim of) one's hatred or enmity, to revenge one's self, to retaliate. ಹಗಯ ಸಾಧಿಸು (ಪ್ರಕೃತಿ, ಪ್ರತೀಕಾರ, ವೈರಿನಿಯಾತನ Nr.). — ಹಗ ಪರಿ. Enmity to go or end (J. 7, 53; 23, 42).

ಹಗಗಾಯಿ ಹಗ್ಗ-ಗ್ಗಾ. = ಪಗಿತಾ. (My.).

ಹಗಿತನ ಹಗಿತನ. = ಪಗಿತನ. (ಪ್ರಕೃತಿ, etc. Nr.; ವಿವೇಕ, ಪ್ರೇಮ G.; Rām. 5, 8, 85; C.). ಶತ್ರುವಿನ ಹಗಿತನದ ಚಿತ್ತ (ಪ್ರೇಮ ಹಿಡಿದು); ಬಹಳ ಹಗಿತನ (ಅನುತಯ G.). ಹಗಿತನದವರು ಹಗಿತನ ಬಿಟ್ಟು, ಗೆಳೆಯರಾಗುವರು (B. 2, 36). — ಹಗಿತನ ಮಾಡು. To be actuated by unfriendly feelings; to fall out with. ಬನ್ನಿ ದೇಶದವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ದೇಶದವರ ಕೂಡ ಹಗಿತನ ಮಾಡುವರು (B. 4, 161). ಹಲವು ಕಾಲದ ಹಗಿತನ ಮಾಡ ಮರುಗು (ಅನುತಯ Nr.). — ಹಗಿತನ ಮುರಿ (or ಮುರಿದು). To retaliate. ಹಗಿತನವನ್ನು ಮುರಿಯೋಣ (ಪ್ರತೀಕಾರ G.).

ಹಗಿಯ ಹಗ್ಯಾ. 1. See s. ಹಗಿ. 2.

ಹಗಿಯ ಹಗ್ಯಾ. 2. = ಅಗೆ 5, ಹಗ, ಹಗೀವು. (My.). ಹಗಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದ ನಾಯಿ ಹಾಕುವವರನ್ನೆದೆಯದು, ತೆಗೆಯುವವರನ್ನೆದೆಯದು (Prv.).

ಹಗೀವು ಹಗ್ಯವು. = ಹಗಿಯ 2, etc. (My.; Si. 75). ಬಂದವನ ಹಗೀವು ತೆಗೆಯೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಡವನ ಪ್ರಾಣ ಹೋಯಿತು (Prv.). ಹಗೀವಿನಲ್ಲಿ (My.); ಹಗೀವಿನ (Si. 75).

ಹಗ್ಗ ಹಗ್ಗಾ. 1. = ಅಗ್ಗ 1. (My. occasionally).

ಹಗ್ಗ ಹಗ್ಗಾ. 2. = ಅಗ್ಗ 3. Thh. of ಪ್ರಗ್ರಹ (Smd. 366). A rope (ಪ್ರಗ್ರಹ Hk.; Mr. 475; Nn. 121; ಪ್ರಗ್ರಹ, ರಥಿ Nr.; ಯೋತ್ರ, etc. Hk.; ಯೋತ್ರ Mr. 371; ಅಗ್ಗರಣಿ, ವಾಮು Kk. 70; ರಜ್ಜು, etc. Si. 848; C.). ಕಾಶಿ ಹೊಸದು ಹಗ್ಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (B. 2, 42). ಹಗ್ಗ ಸುಟ್ಟರೆ ಪುರಿ ಹೋದೀತೇ? — ನುಗ್ಗಿದವನಿಗೆ ಹಗ್ಗ ತಪ್ಪಿತೇ? — ಮಗ್ಗದ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಗ್ಗವಾದೀತೇ? — ಮಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಗ್ಗ ನೇಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prvs.). ಬಲುಕುರಿಯ ಹಗ್ಗ (Bh. 1, 10, 27).

ಹಗ್ಗಿ ಹಗ್ಗಿ. Thh. of ಅಗ್ಗ (Smd. 354; ಅಗ್ಗಿ, ಅಗ್ಗಿ, etc., ಅನಿಲ Smd. 11; ಕರ್ಪು Kk. 21).

ಹಗ್ಗು ಹಗ್ಗು. Low ground (My.; cf. T. ಪದಂಗು, a hole made in the ground, see ಪಡಿ 3).

ಹಂಕರಿಸು ಹಂಕರಿಸು. Thh. of ಅಹಂಕರಿಸು. (Rām. 6, 12, 34).

ಹಂಕಾರ ಹಂಕಾರ. Thh. of ಅಹಂಕಾರ. (My.; Tē.). ಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಉಪಾಸನವೇ ಮದ್ದು (Prv.).

ಹಂಗ ಹಂಗಾ. The jay (Pr.), the Indian roller or jay (Gz.; ಹಾಪ, ಕೇರಿದ Si. 172; ಅಸಮಾಜ Mr. 174; see ಹೊಂಗಾಗಿ). 2, the fork-tailed shrike (ಕರಿಂಗ, ಭೃಂಗ, ಧೂಮ್ಯಾಟ Nr.). ಹಂಗಾ (Smd. 143).

ಹಂಗಣೆ ಹಂಗಣೆ. = ಹಂಗಣೆ, ಹಂಗು, etc. (My.).

ಹಂಗರಕ ಹಂಗರಕಾ. = ಹೊಂಗರಕ. (St. & Pi.).

ಹಂಗರಣೆ ಹಂಗರಣೆ. = ಹಂಗರಣೆ 1, etc. (My.).

ಹಂಗರಲು ಹಂಗರಲು. = ಹಂಗರು, ಹನ್ನರು, etc. An evergreen shrub, *Dodonaea viscosa* Lin. (My., the ಬನ್ನದುಬಿ of S. Mhr.); its leaves and wood are so dry that they easily burn when in the greenest state.

ಹಂಗರು ಹಂಗರು. = ಹಂಗರಲು. (My.).

ಹಂಗಾಮಿ ಹಂಗಾಮಿ. Entertained for the season or occasion (as a public servant), temporary, for the time being (My.; Br.; Mhr., H. ಹಂಗಾಮಿ). 2, relating to the season. — ಹಂಗಾಮಿಸಿಬ್ಬಣ್ಣಿ. A temporary establishment of clerks, etc. (My.).

ಹಂಗಾಮು ಹಂಗಾಮು. 1. The season (as of the products of the earth); the time at which any thing or business is most abundant (My.; Mhr., H. ಹಂಗಾಮು).

ಹಂಗಾಮು ಹಂಗಾಮು. 2. Uproar, tumult, riot; an assault, a settling upon with clamor and vociferation and furious manifestation (My.; Mhr., H. ಹಂಗಾಮು).

ಹಂಗಿಗ ಹಂಗಿಗಿ. (Smd. 288). A man who is bound by some favor rendered, a man under obligation (Bp. 24, 64).

ಹಂಗಿಗಿ ಹಂಗಿಗಿ. A woman under obligation (Cpr. 5, 131).

ಹಂಗಿಣೆ ಹಂಗಿಣೆ. = ಹಂಗಣೆ, etc. (Si. 376).

ಹಂಗಿಸು ಹಂಗಿಸು. To remind a person of, or charge him with, neglecting his obligation or obligations (Bp. 12, 39; 13, 58; My.; Si. 78). ಹಂಗಿಸಿದರೂ ಮಂಗತನ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ಬೆಳೆ ಹೊಗದಾಸಿ ಉಣ್ಣ ಬೇಕು, ಹಯನು (i. e. the haynu crop) ಹಂಗಿಸಿ ಉಣ್ಣ ಬೇಕು (Prvs.).

ಹಂಗು ಹಂಗು. = ಹಂಗು q. v., (ಹಂಗಣೆ, ಹಂಗಣೆ). The state of being bound by some favor rendered, etc.; regard (Grj. 6, after 56; Bp. 3, 31; 10, 14; 11, 13; 61, 57; J. 24, 23; Bh. 8, 26, 5; C.). ಹಂಗಿನರಮನಿ ಗಿನ್ನಿ ಹಂಗದ ಗುಡಿ ಲೇಸು; ಛಂಗುಬಟ್ಟು ಮು ಬಿಸಿಯನ್ನಕ್ಕನು ತಂಗಿ ತವೆ ಲೇಸು (Sp.). ತಂಗಿಗೂ ದೇವಗೂ ಹಂಗ ಮಾಡಲಿ ಬೇಕು; ತಂಗಿನ ಮೊದಲಿಗೆ ನಿರದಿಯೆ ಕಡೆಯಲಿ ಹಂಗದೀವನಿ (Sp.). ಜೀವದ ಹಂಗು ತೊಡಿದು ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸದ ಕೃತ್ಯ (ಅತ್ಯಾಹಿತ G.). ಅತನು ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವದ ಹಂಗು ತೊಡಿದು ಕಾದಿ (B. 2, 10). ಈ ಗೃಹಸ್ಥನ ಹಾಗೆ ಲೋಕೋಪಕಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ಜೀವದ ಮೇಲಿನ ಹಂಗ ತೊಡಿದವರು ಮತ್ತೆ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ (5, 164). ಹಂಗು ಪರದ ಮೇಲೆ ತೋಗೇನು? ತೊಡರೇನು? — ತೊಡದವನಿಗೆ ಬದದ ಹಂಗೇನು? — ಉಣ್ಣಿದ್ದು ಉಣ್ಣಿ ಹಾಗೆ ಹೋದರೆ ವೈದ್ಯನ ಹಂಗೇನು? — ತುಣ್ಣು ಪಿಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಯಾರ ಹಂಗು? ಎನು? — ಬಂಗಿ ಕುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಹಂಗು ಯಾರದು? — ಮಣಿಯ ಗಾಡಿನ ಹಂಗು ಹಣಗಾಡಿನಗೂ ಬೇಕು. — ಬಂಗಿ ಸುಟ್ಟರೂ ಹಂಗು ಸುಡಲಿಲ್ಲ. — ರಿಂಗ ಹದದ ಮೇಲೆ ಹಂಗಮನ ಹಂಗೇನು? — ವರದಿ ಹೇಯುವವನಿಗಾದರೂ ಪರದನ ಹಂಗು ಬೇಕು (Prvs.). — ಹಂಗಾಕು. — ಅಕು. A person under obligation. ಹಂಗಾಕಾದ ಮೇಲೆ ಮಂಗನ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕು (Prv.). — ಹಂಗು ನಂಗು. relt. (My.). ಹಂಗುಳಿ ಹಂಗುಳಿ. (= ಹಂಗುಳಿ). A kind of seat or couch (ಅಸನ್ನಿ Nr.).

ಹಂಕುಳಿಗೆ haṅguligē. A stool or a low table (ಕಾಲ್ಕುಣಿ ರಿ. II, 92; cf. ಅಡ್ಡಣಿಗಿ).

ಹಂಗೆ haṅgē. = ಹಂಗೆ 1. See ೮, ೨, ೪.

ಹಳ್ಳಕ ಹಾಂಕಾ. See ಹಂಕುಳಕ ಸ. ಹಂಕು, ಹಂಕುಳಕ ಸ. ಹಂಕು.

ಹಳ್ಳಗಿ ಹಾಂಕಾಗ. = ಹಳ್ಳನೆ, etc., ಹಳ್ಳನೆ. Greenness; green; yellowish; greenly (C.). ನಿಳಗಲು ಒಹುತರ ವಾಗಿ ಹಳ್ಳಗಿ ಇರುತ್ತದೆ (B. 2, 2). ಈ ದಿನಸದೊಳಗೆ ಅದಿಲ್ಲ ಹಳ್ಳಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ (3, 77). ತೋಳದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಯಾಸಿಯಾಗಿ, ಗುಡ್ಡೆಗಳು ಹಳ್ಳಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ (3, 84). ಎಳೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಳ್ಳಗಿರುವ ದೇಶ (ಶಾಸ್ತ್ರಲಿ. 102).

ಹಳ್ಳದ ಹಾಂಕಾ. = ಹಳ್ಳದ, q. v., etc., (ಹಳ್ಳದಿ). (ಹುಪ್ಪಟೆ Mr. 342; ನಿರ್ತಾರ G.; C.; see Nr. s. ಹಳ್ಳದಿ; Bp. 47, 25. 47). ಮುಖ ಗಾಳಿ ಇವುಗಳ ವಾಡೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಹಳ್ಳದ ಮುನ್ನಾದ ವಸ್ತುವೇಕ (ನಿರ್ತಾರ B. 224). ಹಳ್ಳದವನ್ನು ಹೊದಿಸುವವನು (G. 308). ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳದವಿಲ್ಲ (B. 3, 91). ಹಳ್ಳದ ಹೊದಿಸಿದರೆ ಹುಡ್ಡು ಹೊದೀತೇ?—ಕವುಳಿಯವನ ಹೊದಡು, ಹಳ್ಳದವನ ಹೆದವಾಸ ಬೇಕು (Prva.).

ಹಳ್ಳದಿ ಹಾಂಕಾ. (Tbh. of Sk. ಪ್ರಚ್ಛಾದಿಕೆ, covering over, covering, enveloping, wrapping up, putting on). Covering, etc.; a cover, a wrapper; a cloth on which one lies down for sleeping and covers one's self with (ತಲ್ಪ, ತಯನ Nr.). ನಿಜೋಲ ಪ್ರಚ್ಛದವನು ಎನ್ನಿದ ಹಳ್ಳದಿಕೆಯ ಸೀರೆ; ಹಳ್ಳದ ಮೆನ್ನಿ, ಎನ್ನರು (Nr.).

ಹಳ್ಳದಿ ಹಾಂಕಾ. = ಹಳ್ಳದಿ. ಹಳ್ಳದಿಸುವಾ (ಹಳ್ಳದವತಿ Sm. II).

ಹಳ್ಳನೆ ಹಾಂಕಾ. = ಹಳ್ಳನೆ, etc. ಹಳ್ಳನೆಯ ವರ್ಣ (ಹಂಕಿ, ಹಂಕಿ Nr.).

ಹಳ್ಳದಿ ಹಾಂಕಾ. (= ಹಳ್ಳದ). A cover, a wrapper (ಪ್ರಚ್ಛದ, ಉತ್ತರಚ್ಛದ HIA.).

ಹಳ್ಳಿಸು ಹಾಂಕಿಸು. 1. = ಹಳ್ಳಿಸು, (ಹಳ್ಳಿಸು 2), ಹಳ್ಳಿಸು 2, ಹೊತ್ತಿಸು 1. To kindle (v. t.), to light (My.).

ಹಳ್ಳಿಸು ಹಾಂಕಿಸು. 2. To cause to apply to, to have affixed or applied (My.; B. 3, 64). 3, to have planted (B. 3, 52, 79; 5, 208). 3, to put or join to (B. 4, 181).

ಹಳ್ಳಿಸು ಹಾಂಕಿಸು. 3. To mince, as vegetables (My.).

ಹಳ್ಳು ಹಾಂಕು. 1. = ಹಳ್ಳು 2, (ಹಳ್ಳಿಸು, ಹಳ್ಳಿಸು 1). To apply to; to put to; to join, to affix, to attach; to fix (My.; B. 2, 80; 3, 80. 82. 88. 117. 125; 4, 21. 188; see ಹಳ್ಳು ಹಾಂಕು). ಮುದ್ದು ಹಳ್ಳು ಕೊಳ್ಳುವವನಾಗಿ ತೇಯದ ಗನ್ನ (ವರ್ಣಕ, ವಿಲೇವನ B. 229), ಹಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಮುಂಗೆಯ ಕಳ್ಳ ಕೊಡು ಹಾಗೆ—ಹಳ್ಳದನ್ನೆ ಬಿಡಲು ಬಾಲು (Prva.). See Prv. s. ಹೋಮು. 2, to put to (any work); to use or employ for (B. 3, 18; 5, 98. 97). 3, to supply with, to give (as a new book, B. 3, 1; 4, 1; as knowledge or information, ಗೊತ್ತು; ಗೊತ್ತು ಹಳ್ಳು also: to point out, B. 4, 20); to transfer (B. 5, 115). 4, to appoint (as a profession, etc., B. 4, 50. 178; 5, 144). 5, to plant (as trees, etc., B. 2, 22. 37; 3, 7. 18).

ಹಳ್ಳು ಹಾಂಕು. 2. (= ಹಳ್ಳಿಸು 1). To kindle (v. t.), to light (My.; B. 3, 46; 4, 71. 215; see ಉಂಕಿ).

ಹಳ್ಳು ಹಾಂಕು. 3. = ಹಂಕು 1, ಹೆಚ್ಚು 2. To cut into small pieces (J. 13, 18); to mince, as vegetables (My.).

ಹಳ್ಳು ಹಾಂಕು. 4. = ಹಳ್ಳು 2, etc. (ವಿವಾಧ ರಿ. I, 38).

ಹಳ್ಳು ವಿಕೆ ಹಾಂಕುವಿಕೆ. Applying to, etc. (ಸಮಾಲಂಕ. ವಿಲೇವನ B. 397).

ಹಳ್ಳಿ ಹಾಂಕಿ. 1. = ಹಳ್ಳಿ 2, ಹೆಚ್ಚಿ 1. Cane or ratan; tattoo. ಹಳ್ಳಿಯ ಮರ (ವಾನೀರ, ವಂಜುಲ, ಎದುಲು, ವೇಣು HIA.). ಬಹಳಮಾದ ಹಳ್ಳಿಯ ಧೂಮಿ (ವೇಣುಪ್ಪ ಹಂಕು). — ಹಳ್ಳಿ ಹುಟ್ಟು. To tattoo (My.). — ಹಳ್ಳಿ ತಿಳುಕು. A tattooed perpendicular line on the forehead (My.). — ಹಳ್ಳಿ ಮೆಟ್ಟು. A tattooed round mark on the forehead (My.).

ಹಳ್ಳಿ ಹಾಂಕಿ. 2. = ಹೆಚ್ಚಿ 2. A bamboo-split (My.).

ಹಜಂ hajam. Concealment (My.; H.; ನಿರ್ವಹ B. 458); digestion (My.).

ಹಜಾಮ hajama. = ಹಜಾಮ. A barber (My.; Mhr., H.).

ಹಜಾಮತ್ hajamat. Shaving (My.; Mhr., H.).

ಹಜಾರ hajara. = ಹಜಾರ. A hall, a pavilion (B. 47. 38; My.; Tō. ವಾಹಾರ).

ಹಜೀರ hajira. = ಹಜೀರು. (B. 5, 269; Mhr., H. ಹಜಿ, ಹಜಿರ).

ಹಜೀರು hajiru. = ಹಜೀರು. Royal presence, the presence of a superior authority, as of a judge, collector, etc.; the principal collector's office (My.; M.; Mhr., H. ಹಜೀರು). — ಹಜೀರುಕರ್ತೆ. The principal collector's office (My.). — ಹಜೀರುಕರೂದಿ. The yearly jamābandi made by the principal collector (My.).

ಹಜಿ hajji. = ಹಜಿ, etc. (Bh. 1, 5, 5; Tā.). — ಹಜಿ ಗೊಳಿಸು. — ಹೊಳಿಸು. To cause to stop (Rāv. 6, after 17).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. (T. ಪಂಕಾಯ್, the general name of the genera of Cyperus or different grasses = ಹೊಕ್ಕಿ). — ಹಂಕಿಕ್ಕಿ. = ಹಂಕಿಹುಲ್ಲು. (My.; B. 39. 165). — ಹಂಕಿಹುಲ್ಲು. A broom made of hañē grass (My.). — ಹಂಕಿಹುಲ್ಲು. — ಹಂಕಿಹುಲ್ಲು. An awn of hañē grass (My.). — ಹಂಕಿಹುಲ್ಲು. = ಹಂಕಿಹುಲ್ಲು, ಹಂಕಿಹುಲ್ಲು. (My.; ಧೂಮಿ, ಧೂಮಿ B. 403).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 1. Sharing, dividing, distributing (My.).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 2. = ಹಂಕಿ, ಹಂಕು. An expedient, a means, a scheme, a plan (C.; ಯೂಪಿಯುಕ್ತ, ಸಾಧನ, ಉಪಾಯ G.; B. 2, 88. 52; 3, 22; cf. ಪೂಕಿ). — ಹಂಕಿ ತೆಗೆ. To devise a plan (B. 1, 16; 5, 319). — ಹಂಕಿ ಮಾಡು. To make use of an expedient; to form or devise a plan (B. 2, 80; 4, 175; 5, 191).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 3. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 4. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 5. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 6. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 7. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 8. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 9. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 10. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 11. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 12. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 13. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 14. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 15. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 16. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 17. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 18. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 19. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಹಂಕಿ ಹಾಂಕಿ. 20. = ಹಂಕಿ. (Bp. 43, 8).

ಅಯ್ಯು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಾಲು ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು, ಬೇಡಿಯಾದರು (B. 2, 25). ಮುನ್ನಾದವುಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಗ ಮಾಡಿ ಪಾಲು ಮಾಡಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿ (3, 15). ಇದ್ದ ವಸ್ತು ಒಡವೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕದ್ದು ಕೊಟ್ಟು, ಹಂಚಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅದವಮೋಳಗನಡೊನ್ನು ಬೇಗುಬದ ಹಾದೀ ಹಿಡಿದರು (3, 100). ಶ್ರೀಮನ್ಮಹನರ ಬದುಕನ್ನು ಕಸ ಕೊಟ್ಟು, ಒಡವರಿಗೆ ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು (5, 89). ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನಿರಾದರೂ ಹಣ್ಣು ಹಂಚಿ ಉಣ್ಣುತ್ತಾರೆ. - ತಿಂದುಮುಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಬೀದಿ ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆ. - ಹಂಚಿದವನಿಗೆ ಹಲ್ಲು ಉದೆಯಿಲ್ಲ. - ಹಂಚಿದವಗೆ ಹಲ್ಲು ಬಾಯಿ (ಉದಾದವು, Prva.).

ಹಂಚು haṁṣu. 3. = ಹಂಚಿಕೆ 2. (Bp. 51, 54).

ಹಂಚು haṁṣu. 4. = ಅಂಚು 2, ಹೆಂಚು. A tile; the half of a madakē used for eating and parching (My.). ಹಂಚಿನ ಒಡು (ಕರ್ಪರಾಂಪ, ಶರ್ಕರೆ Nr.). ಹುರಿವ ಹಂಚು (ಅವ್ವರೀಷ Mr. 211). ಹುರಿಯುವ ಹಂಚು (ಅವ್ವರೀಷ, ಧಾಪ್ಪು Si. 308). ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಂಚು ಹಾಕುವದು (B. 8, 58). ಹಂಚು ಹೊಚ್ಚಿ, ಬೆಂಕಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ತಲೆಹಂಚು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ (4, 121). ಹಂಚಿಗೆ ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿದರೆ ಕನ್ನಡಿ ಅದೀತೇ? - ಹಂಚು ಕಾಣದಿದ್ದವಳು ಕಂಚು ಕಣ್ಣಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರಾರ್ತಿ ಬೆಳಗಿ ಉಣ್ಣಳು. - ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಉಣುವವನಿಗೆ ಪಂಜಾರವು ಯಾಕೆ? - ಪಂಚಮದ ತನಿ ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಉಣಿಸ್ಕಾನು (Prva.). See Sp. s. ಸನ್ನವದೆ.

ಹಂಚರ haṁjara. = ಪನ್ನರ, etc. (My.).

ಹಂಚರ haṁjara. Tbb. of ಪಂಚರ (Smd. 342; My.). - ಹಂಚರವಕ್ಕೆ. - ಪಕ್ಕೆ. Tbb. of ಪಂಚರವಕ್ಕೆ (Smd. 380).

ಹಂಚರಿಸು haṁjarisu. Tbb. of ಪಸರಿಸು. (ಪಸರಿಸು Smd. 62; ಪಸರಿಸು Kk. 57).

ಹಂಚರಿಸಿ haṁjara. = ಹಗಹ. A bamboo-split (My.). - ಹಂಚರಿಸು. - ಕೂಳಿ. A fishing-basket made of bamboo-splits (Riv. 5, after 114).

ಹಂಚಿ haṁji. = ಪಂಚ. A ball or roll of cotton (ವರ್ತೆ Mr. 207; My.). 2, = ಪತ್ತಿ, q. v. (My.). ನೂತದ್ದಿಲ್ಲ ಪಂಚ, ಕಲಿತದ್ದಿಲ್ಲ ಗಂಚ (Prv.). - ಹಂಚಿಬತ್ತಿ. = ಹಂಚು (My.).

ಹಂದೇ haṁjē. = ಅಂದೇ. A vocative particle used in addressing a female attendant or maid-servant (in the drama).

ಹಟ haṭa. = ಅಟ 3. Tbb. of ಹೆ. Obstinaoy; obstinate insisting upon (C.; Mbr.; B. 2, 49, 50). ನೀನು ಮೇಲೆ ಬೀದಿ ಹಟ ಮಾಡಿದಾಗ (B. 1, 24). ಹಟ ಹಿಡಿಯುವವನಿಗೆ ಅನೇಕಪ್ರಕಾರದ ದುಃಖಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸುವವು (4, 190). ಹಟ ಮಾಡಿ, ಮಾಡಿ, ಮುಠ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು. - ಸಟವಿದ್ದವನಿಗೆ ಹಟವು ಯಾಕೆ? (Prva.). - ಹಟವಡಿ. Obstinate insisting upon and contending for; importunity (S. Mhr.; Mhr. ಹಟವಟಿ). - ಹಟಮಾರಿ. An obstinate, stubborn person (My.; B. 2, 49; 4, 76). - ಹಟಮಾರಿತ್ವ. Obstinaoy, stubbornness (My.; B. 2, 50). - ಹಟವಾದಿ. An extremely stubborn person (My.; Mbr.). ಹಟವಾದಿಯು ಸಂಗಡ ಹಟವಾದಿ ಸೇರಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಟಗಾತಿ haṭa-gāti. An obstinate, stubborn female (My.).

ಹಟಗಾತಿ haṭa-gāra. An obstinate, stubborn man (My.).

ಹಟಿಕೆ haṭikē. = ಹಟಿಕೆ, etc. See ಅಟವಟಿ.

ಹಟಿಗೆ haṭigē. = ಹಟಿಕೆ, ಹಟಿಕೆ, etc. See ಅಟವಟಿ.

ಹಟ್ಟಿ haṭṭa. = ಅಟ್ಟ 8. A market, a movable market.

ಹಟ್ಟಿವಿಲಾಸಿನಿ haṭṭa-villāsini. = ಅಟ್ಟವಿಲಾಸಿನಿ. Dallying in market-places: a wanton woman, a prostitute. 2, a sort of perfume.

ಹಟ್ಟಿ haṭṭi. = ಅಟ್ಟ 1, ಪಟ್ಟಿ q. v., ಪಟ್ಟಿ 3. (Bp. 60, 26, 29, 45; C.). ಜೀವಧನಗಳ ಹಟ್ಟಿ (ಗೋಸ್ಥಾನಕ Nr.). ಹಟ್ಟಿಯ

ಅಂಗ (ಅಂಗಣ, ಹತ್ತರ, ಅಚರ Si. 110). See ಮುಖ. ಹಟ್ಟಿಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವ ಮುಠ ಕಟ್ಟಾಣೀ? - ಹಟ್ಟೀಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ, ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. - ಪರಮಗತಿಯಿಲ್ಲದವ ನೆರಮಣೀ ಹಟ್ಟಿಯೋ? - ಬಟ್ಟಿಯಾಳು ಅದರ ಹಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿದಾರದೇ? - ಮಟ್ಟಿ ತಿಳಿದ ನಾಯಿ ಹಟ್ಟೀಲಿ ಇದ್ದೀತೇ? (Prva.).

ಹಟ್ಟಿ haṭṭi. A petty market or fair (Sk.).

ಹಟ್ಟಿಕಾರಿ haṭṭi-kāra. A herdsman (ಗೋಪಾಲ, etc. Nr.). ಹಟ್ಟಿಕಾರಿಹ ಹಳ್ಳಿ (ಫೋಷ Mr. 187).

ಹಟ್ಟಿಕೆ haṭṭikē. Tbb. of ಪಟ್ಟಿಕೆ (Smd. 342).

ಹಟ್ಟಿಗೆ haṭṭigē. = ಪಟ್ಟಿಗೆ 2, ಹಟಿಕೆ, ಹಟಿಕೆ, (ಹಟ್ಟಿ), ಹಟ್ಟಿಸಿ, ಹೊಟ್ಟಿಸಿ. An abode. See ಅಟವಟಿ.

ಹಟ್ಟು haṭṭu. P. p. of ಹಡು.

ಹಟ್ಟಿ haṭṭē. = ಪಟ್ಟಿ 2, etc. Silk, woven silk.

ಹಟ್ಟಿಗಾತಿ haṭṭi-gāra. = ಪಟ್ಟಿಗಾತಿ. A silk-weaver. ಹಟ್ಟಿಗಾತಿರ ಅಟ್ಟಿ (ತೃಸರ, ಸೂತ್ರಪ್ರವೇಶನ Nr.).

ಹಠ haṭha. = ಹಟ. Violence, force (ಬಲುಹು Hk.). 2, obstinate insisting upon.

ಹಠಯೋಗ haṭha-yōga. A particular mode of abstract contemplation, forcing the mind to abstain from external objects (as by standing on one leg, holding up the arms, etc.). (My.).

ಹಠಾತ್ haṭhāt. By force, forcibly, with precipitation, suddenly (My.). - ಹಠಾತ್ತಾರೆ. Suddenness, etc. (My.).

ಹಡಕೆ haḍaka. = ಹಡಕು. One who has or has had sexual intercourse. See ಕುಣ್ಣಿ.

ಹಡಗ haḍaga. = ಹಡಗು, etc. (C.; B. 4, 229; 5, 128, 201). ಹಡಗದ ನಾಳ (ಅಂತ್ರ, ಕಡ್ಡೆ G.). ಹಡಗದ ಮೇಲೆ ತೆಗದ ಉಪವಾಸ ಏಕಾದಶಿಗೆ ಸನ್ನಾಯ. - ಹಡಗ ಮುಠಿದು ಹೋಯಿತು, ಮಡದಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಳು. - ಹಡಗ ಹಡವಲ್ಲ, ಮಡದಿ ರಾಣಿಯಲ್ಲ (Prva.).

ಹಡಗು haḍagu. = ಪಡಗು, etc. A ship, etc. (ಯಾನ ಪಾತ್ರ, ಪೋತ Nr.; ಪೋತ, ಭೈತ, ಪ್ರವಹಾ Mr. 407; ತಾರದ, ಭೈತ Nn. 28; ತಪ್ಪು, ಸುಭೈತ 119; ಕೂಟ, ಭೈತ 152; ನೌ, ತರಣಿ, ತರಿ Si. 88; ನಾವೆ, ಯಾನಪಾತ್ರ G.; C.; B. 3, 116). ಹಡಗಿನ ಮುಖ (ಕೋಟಿಪಾತ್ರ Mr. 408); ಹಡಗಿನ ಕಿನ್ನು (ದುಕ್ಕುಲ 408); ಹಡಗಿನ ಅದಿವ ಅಟ್ಟಣಿ (ತರ್ಪಣ 408); ಹಡಗಿನ ಇದ್ದೆಸೆ (ಮಂಗ, ಪೂರಿಂಗ 408). ಹಡಗು ನಡಿಸುವವನು (ಕರ್ಣಧಾರ, ನಾವಿಕ Si. 84); ಹಡಗು ನಡಿಸುವ ಗಡೆ (ನೌಕಾದಿ, ಕ್ಷೇಪಣಿ 84). ಹಡಗುಗಳ ಭೇದ (ಪಾಡಿ ರಿ. I, 77).

ಹಡಗು haḍagu. See ಪಡಗು.

ಹಡಣ haḍaṇa. (Smd. 109).

ಹಡತ haḍata. The act of bearing or bringing forth (My.).

ಹಡದಿ haḍadi. = ಅಡದಿ, etc. (S. Mbr.; Tē. ಸಡಿಡಿ).

ಹಡದು haḍadu. = ಹಡೆದು. P. p. of ಹಡಿ.

ಹಡದೆ haḍadē. An annual allowance of grain or money to carpenters, washermen, barbers, etc., looked upon as their pay (My.).

ಹಡಪ haḍapa. = ಅಡಪ. A small bag, etc. (ಚಿತ್ರದ ತಾಮ್ಬುಲಸಂಗ್ರಹಂ Mr. 265; Bp. 1, 46; 12, 10). ಹಡಗ ಹಡವಲ್ಲ, ಮಡದಿ ರಾಣಿಯಲ್ಲ (Prv.).

ಹಡಪಗಾತಿ haḍapa-gāra. A barber (ನಾನರಿಗ G.).

ಹಡಪವಳ haḍapa-vaḷa. = ಅಡಪವಳ. (Riv. 14, after 41).

ಹದಪಾಳಿ hadapa-āli. A servant who prepares and furnishes the betel with its ingredients; a barber (ತಮ್ಮಂ ರಿ. I, 25; ಅದವವ II, 117).

ಹದಪಿಗ hadapiga. = ಅದಪಿಗ. A man who carries his master's betel-nut pouch; a barber. (Bp. 47, 85; 59, 26).

ಹದಬೆ hadabē. = ಅದಬೆ. — ಹದಬೆ ಬೀದು. To go stray and be vicious, as cattle (My.).

ಹದಲ hadala. = ಪದಲ, etc. Tbh. of ಪದೋಲ. (ಕೋಶಾತಕ, ಪದೋಲ Hla.; My.).

ಹದಲಗೆ hadalage. = ಅದಲಗೆ q. v., ಹದಲಗೆ, ಹದಲಗೆ, etc. Tbh. of ಪಟಲಕ (Śmd. 838). A flat round basket, etc. (My.).

ಹದಲಗೆ hadalige. = ಪದಲಗೆ, etc. (My.).

ಹದದು hadahu. See ಪದಗು.

ಹದಿ hadi. 1. = ಹದೆ, etc. To get, etc. ಹದಿಯಲ್ ಪಟ್ಟು (ಬಟ್ಟು, ಪಾಪ, ಎಣ್ಣೆ, ಧಾವಿತ, ಅನಾದಿತ, ಘಟ Nr.). ದಳವು ದಪ್ಪವು ಅಗಲವು ಇರ ಬೇಕು, ಕಾಸು ಮೂದು ಕ್ರಯ ಹದಿಯ ಬೇಕು (Prv.).

ಹದಿ hadi. 2. = ಪದಿ. A door. ಹದಿಗೆ ಅದ್ದಲಕ್ಕುವ ಅಗುಡಾ (ಅಗಲು Nr.).

ಹದಿಕೆ hadiki. 1. A woman who has been embraced sexually (My.).

ಹದಿಕೆ hadiki. 2. A stinkard, a stinker (Bp. 51, 58).

ಹದಿಕೆ hadikē. (Śmd. 248). A disagreeable smell, stench (Abhk. 2, 82). — ಹದಿಕೆನಾಚ. Stench. ಮದಿಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟರೂ ಹದಿಕೆನಾಚ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.). — ಹದಿಕೆ ನಾಡು. To stink (Bp. 82, 54).

ಹದು hadu. = ಪದು. To embrace sexually. P. p. ಪಟ್ಟು (My.).

ಹದುಕೆ haduka. = ಹದಕೆ. (My.).

ಹದುಕು haduku. (= ಹದಿಕೆ). An ill smell (cf. ಹಸು ಕು). — ಹದುಕುನಾಚ. Stench, as of drains, closets, bad sores, urine, the mouth, etc. (My.).

ಹದೆ hadē. = ಪದೆ, q. v. To get; to incur, etc.; to acquire, to gain, to obtain; to obtain as price, to fetch;—to bear, to give birth to (C.); to generate, to procreate (Bh. 1, 8, 57). P. pa. ಹದಮ, ಹದಮ (Bp. 38, 78; 40, 27). ವರ್ಣಂಗಳ ಅಕಾರಾಭ್ಯಾಸಾರ್ಥತಯನ್ ಅ ಕಾರವ್ಯುಕ್ತಗಂ ಹದವವ (Śmd. 11 Cm.). ಅವನಾಣೊನ್ನು ಹದೆಯಲು ಪಟ್ಟಿ ಎದ್ದವನುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಗುರುವಿನತ್ತ ನೆನ್ನ, ಗೃಹಸ್ಥನಾಗೆನ್ನ, ಹದೆಯಲು ಪಟ್ಟಿ ಅನುಜ್ಞೆಯನುಳ್ಳ ಅತನು ಸಮಾನ್ಯತೆನೆಸುಗುಂ (Nr.). ಪೂಜೆ ಹದೆಯ ಬೇಳೆನ್ನು, ಮಾದುನ ಉಪವಾಸಾದಿಕಂಗಲು (ನಿಯಮ, ಪ್ರತ Nr.). ಹದಪಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸ (ಅರಿವ್ವ Mr. 198). ಆಳೆ ನಾಚಿ ಕೊಣ್ಣು, ಅಕ್ಕಗೆ ತಿಳುವಿನದೆ, ದಿನ ಮುನ್ನು ಬದಾ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಬನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಹದವಲು (B. 5, 158). ಹದದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದಾಡಿತಿತನದ ವೆಡ್ಡಕ್ಕೆ ಎನಿಕೆ ಹಣ ದೊರೆಯುವದು (5, 804). ಪದದಪ್ಪು ಹದದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಕಡೆಗೆ ಬದತನ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. — ಹಾವು ಹದದನ್ನು ಬೇರಿ ಹೊಕ್ಕರು. — ಕೂಸು ಕಾಸು ಹದೆಯದು, ಹೋಗುಕ ಮುಗಲು ಮುಟ್ಟುಕು (Prva.). See Bp. 28, 12, 19; 40, 45.

ಹದೆಯುವಿಕೆ hadēyuvikē. = ಪದೆಯುವಿಕೆ. Bearing, bringing forth, etc. (ಪ್ರಸೂತಿ, ಪ್ರಸವ, ಪದುವಿಕೆ Śi. 890).

ಹದ್ಲಿಗೆ hadligē. = ಅದ್ಲಿಗೆ, ಪದಲಗೆ, etc. (My.).

ಹದ್ಲು hadlu. = ಅದಲಿ, etc. Mud (My.).

ಹಣ hana. (= ಹನೆ 1). — ಹಣಬಲ್ಲ. The coarse ones

or particles that in winnowing appear on the surface (My.).

ಹಣ hana. = ಪಣ 2. Money (ಪಣ Nr.; C.); four aples and

eight kāsas (My.); wealth. ಹಣದ ಬಟ್ಟಿ (ಅಪ್ರಾಪ್ತಿಯೋ

Śi. 299); ಹಣದ ಅಸ್ತಿ (ಪ್ರಭು, ಎತ್ತ, ೧೦. 330). ಹಣಕ್ಕೊಡ್ಡು

ಪ್ರಣಕ್ಕೊಡ್ಡು ಬೇಳೆಯು ತಿಣಿಯನ ಮುಕುಟನಾದರಕ್ಕಾಳೆಮು ದೊ

ಯದೆ ಬಿಡನು (see Bp. 8. ಬೋಳಿ). ಹೊನ್ನು ಹಣವನ್ನೆದ್ದು, ನಾ

ಲಾಡನು (Dp. 4). ಹಣದಿನ್ನ ರುಣ ಅಗುವದು, ಗುಣದಿನ್ನ ರುಣ

ಅಗುವದು. — ಹಣವುಳ್ಳವನ ಹೆಣ್ಣು ತಿಯಾದರೂ ರುಣವಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿ

ಮ. — ಹಣವಿದ್ದವನಿಗೆ ಗುಣವಿಲ್ಲ, ಗುಣವಿದ್ದವನಿಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲ. — ಹ

ವಿಲ್ಲದವನು ಹಣಕ್ಕಿನ್ನ ಕಡೆ. — ಹಣವೆನ್ನರೆ ಹಣ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ.

— ಹಣವಿದ್ದವಗೆ ತಿರುಪತಿ, ಮಣವಿದ್ದವಗೆ ಕಾವೇರಿ. — ಪಣ ಕಟ್ಟಿದವ

ಹತ್ತರ ಹಣಗ ಬಹುದು, ಹಣ ಕೂಡಿಸುವವನ ಹತ್ತರ ನಿಲ್ಲದಾ. —

ಪಟ್ಟಿಗೆ ಮವ್ವು ಹಣವಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರ್ತು ಗುಟ್ಟು. — ರುಣ

ಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣೆಯಿಲ್ಲ, ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ವರಹವಿಲ್ಲ. — ಬೊಕ್ಕಸದರೆ ಹಣ ಗಣ್ಣೆ

ನ್ನರೆ ಅಕ್ಕ ಸಾಕ್ಕಾಳೇ? — ಕತ್ತಿ ಚಿತ್ರಗಾಧಿನ ಮಿಣ್ಣು, ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಗಾಧಿನ

ಮಿಣ್ಣು. ಟಿಪಣಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಗನ ಮಿಣ್ಣು (Prva.). ದೊಡ್ಡ ಮರ್ಯಾ

ದೂ ತ್ರೀಮನ್ನರೂ ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಹಣವನ್ನು ಇನಾಮ ಕೊಟ್ಟು.

ಅವಳ ವಯಸುಗುಣಕ್ಕೂ ಹೊರತನಕ್ಕೂ ಮೆಟ್ಟಿ ಕೆಲವರು ಕೃಷ್ಣ ಕಟ್ಟಿ

ಳಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ, ಅ ಹಣವನ್ನು ಅಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು (B. 1, 137).

See Bp. 28, 5; 29, 15. — ಹಣವಡ್ಡ. — ಅಡ್ಡ. A hapa and an

adḍa, i. e. seven aples (My.). ಹಾಡಿಬಳ ಹಣವಡ್ಡ (or ಹಣ

ಹಾಳಿ), ಬೀಡಿಬಳ ಮುಟ್ಟುಗ. — ಹರಿಯಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣು ಹಣವಡ್ಡ. — ಪಾ

ಡಿಬಳ ಹಣವಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣುಕು (Prva.).

ಹಣಕೆಸು hanakisū. = ಅಣಕೆಸು, ಅಣಕೆಸು, ಹಣಕೆಸು

(My.).

ಹಣಕು hapaku. = ಹಣಕೆ, etc. To look slyly, to

pry. ಹಣಕೊಲ್ಲದ್ದು ಹಣಕೆದರೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳೆ (Prv.). — ಹಣ

ನೋಡು. To peep, to look slyly. ಅ ಮುಕುಟು ತಟ್ಟಿದ

ಳಗೆ ಹಣಕೆ ನೋಡಿ (B. 2, 51).

ಹಣಗಾಡಿ hapa-gāḍi. A wealthy woman (My.).

ಹಣಗಾಡಿ hapa-gāḍa. A wealthy man (My.). ಮಡೆಯುಣ

ಹಂಗು ಹಣಗಾಡಿಗೂ ಬೇಕು (Prv.). ಹಣಗಾಡಿಯ ಹುಲ (ಪ

ರ್ಯು Śi. 109).

ಹಣಬೆ hanaji. = ಹಣಬೆ. See ಬೇಳೆ.

ಹಣಬೆ hanajē. N. of a plant (ತಕ್ಕುಳೆ Nr. 118; 1.

ಅಣಿಚ್ಚಿ is ನಾಗಮಲ್ಲಿಗೆ). — ಹಣಬೆಮುಲ್ಲು. A common grass.

ಹಣಬೆ hanaḍi. = ಪಣಬೆ, etc. (My.).

ಹಣಬೆ hanaḍi. = ಅಣಬೆ, etc. (My.).

ಹಣವನ್ನ hana-vanta. A rich man (My.; B. 3, 96).

ಹಣವು hapavu. = ಹಣ. ಹಣವಿನ ಅಣಿ (Bp. 40, 56). ಪಟ್ಟು ಬಟ್ಟು

ರು ಹಣವಿನ ಗಣ್ಣಿರುವ ಪಣ ಹಣವನ್ನದಿ ನಡವರು ಗಣ್ಣಿ ಬೇಳೆ

ಮುದಿನ ನಣ್ಣರೆ ಗಣ್ಣರಿಗೆ ಗಾಣಿ (Sabbāhāṭi hadapayā).

ಹಣಾ hana. (fr. ಹಣೆ 8). = ಹಾಣ. Beating. — ಹಣ

ಹಣೆ. reit. Mutual beating (My.). — ಹಣಾಹಣಾ. A

quarrel accompanied with mutual beating (My.).

ಹಣೆ hani. 1. = ಪಣೆ, ಹಣೆ. The upper part of the

stem of a tree. ಹಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮೇಲೆ ಬಳ್ಳಿ ಗಿಡುಗಳ (ಗುಟ್ಟು

Nr.). — ಹಣೆಗೊಡ್ಡು. — ಕೊಡ್ಡು. The forked branch which

issues from that part of the stem (ಪುಟ್ಟು ಹಣೆ, ಪಣೆ 3).

ಹಣೆ hani. 2. = ಪಣೆ 1, etc. To twist, etc. (*only* in Si.).
ಹಣೆಯಲ್ ಪಟ್ಟಿ ಜಡೆ (ವೇಣಿ, ಪ್ರವೇಣಿ Si. 216); ಕುರುಳು ಹಣೆದ
ಜಡೆ (ಜಡಿ 415).

ಹಣೆ hani. 3. To beat (Grj. 2, after 106; Bh. 1, 6, 4;
8, 8, 9); to beat thin, to sharpen by beating,
as a sickle (My.); to beat or cut off (Rām. 3, 7,
12). 2, to be hurt (B. 4, 181; Mhr. ಹಣಣೇಂ, to strike,
beat; to cut up; to kill).

ಹಣೆ hani. 4. = ಹಣೆ 8, etc. The forehead (ಗೋಧ G.;
B. 3, 24).

ಹಣಿಕೆಸು hanikisu. = ಹಣಿಕೆಸು, etc. (My.).

ಹಣಿಕು haniku. = ಇಣಿಕು, ಹಣಿಕು, ಹಣಿಸು, ಹಣಿಸು 1,
ಹಣಾಂಸು, ಹಣುಂಸು, ಹಿಣಿಕು. To look slyly, etc.
ನೆನಪಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಹಣಿಕೆದರೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). — ಹಣಿಕೆ ನೋಡು. =
ಹಣಿಕೆ ನೋಡು, q. v. (My.; B. 5, 39).

ಹಣಿಗು hanigu. = ಹಣಿಕು, etc. To look slyly, to
lurk. ಮೃಗಂಶು ಹಣಿಗಿದರೆ ಪರಿಣಾಗಿ ಗೆಲವೇ? (Bh. 1, 8, 40).

ಹಣಿಗೆ hanigē. = ಅಣಿಗೆ 1. A comb (ಕಂಕತ, ಕೇತಮಾರ್ಜ
ನ HIA.; ಪ್ರಸಾಧನ, ಕಂಕತಿಕ್ Nr.; ಕೇತಮಾರ್ಜನ, ಕಂಕತ Mr.
208; My.). 2, a comb, i. e. one of the clusters
of fruits, round the fruit-stalk of a plantain
(B. 2, 37). — ಹಣಿಗೆಯ. — ಅಣಿ. A mau who makes combs
for weavers (S. Mhr.).

ಹಣಿಕೆ hanigē. = ಪಣಿತ, etc. Tbh. of ಪ್ರಣಿತ. (Smd. 845
Mdb; My.; ಮಲ್ಲಕ Si. 497).

ಹಣಿದ hanida. (fr. ಹಣೆ 3). Beating, thrashing;
a blow, blows (Bh. 10, 4, 48; Rām. 6, 13, 35). — ಹಣೆ
ಮಾಡು. — ಅಡು. To beat soundly, to thrash (Bh. 1, 8, 40;
J. 18, 7; 25, 28).

ಹಣದ hanida. (Tbh. of ಫಾಣಿತ). The inspissated juice of
the sugar-cane; jaggery (ಫಾಣಿತ HIA.). ಕಾವಲಿಯಲಿ ಅಪ
ವ (ಫಕ್ತೃಗಳು) ಅಯ್ಯ ಹಣದವಳ್ಳುಂ (Mr. 213).

ಹಣಿಸು hanisu. 1. To cause to sharpen by beat-
ing (My.).

ಹಣಿಸು hanisu. 2. = ಹಣಿಸು. ನೀರು ಹಣಿಸು (ಎಪ್ಪೆ G.).

ಹಣ್ಣು hanu. = ಹಣ್ಣು 2. — ಹಣು ಹಣ್ಣು = ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು.
(Bh. 8, 26, 8).

ಹಣುಗು hanugu. 1. = ಹಣಿಸು, etc. To lurk, etc.
(Bh. 2, 2, 105; 3, 13, 27).

ಹಣುಗು hanugu. 2. Lurking. — ಹಣುಗುದರೆ. — ತರೆ.
A head with a lurking expression (Rām. 6, 37, 15).

ಹಣುಂಗು hanungu. = ಹಣುಗು 1, etc. To lurk
(Riv. 5, 94).

ಹಣುಮಣಿಕೆ ಹಣು-manikya. = ಹಲುಮಾಣಿಕೆ (ಎ. ಹಲು 1).
— ಹಣುಮಣಿಕೆನ ನಿದ. A thorny shrub or tree, Flacourtia
sepiaria Roxb. (Z.).

ಹಣೆ hanē. 1. = ಪಣೆ 2, ಹಣೆ 1. The upper part of
the stem of a tree. ಪ್ರಕಾಣ, ಸ್ವಸ್ಥ ಎನ್ನಿಡೆ ಮರದ
ಹಣೆ; ಮರದ ಹಣೆಯಂ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಕಾಣ ಎನ್ನುವರು (HIA.). See
Nn. s. ಸ್ವಸ್ಥ.

ಹಣೆ hanē. 2. = ಪಣೆ 3. A haunt or lair of wild

beasts (ಮಗವಕ್ಕೆ Kp. 52; ಮಗಮರ್ಪ ತಾಣ ಸಿಂ. 31; ಮಗ
ವಾಣ 96; Riv. 5, after 80).

ಹಣೆ hanē. 3. = ಅಣೆ 2, ಪಣೆ 1, ಹಣೆ 4. The forehead
(ಅರಿಕ, ಲರಾಟ, ಧಾಲ, ನೊಸಲು Mr. 318; ನೀಡಕ HIA.; ನೈಚೆ
Mr. 179; ನೊಸಲ್ ಸಿಂ. 96; ಲರಾಟ, ಅರಿಕ, ಗೋಧ Si. 214;
Bp. 37, 14; 56, 6; J. 11, 41; B. 4, 83; C.). ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ
ಹೋರಾಡುವ ಮುಂಗುರುಳು (ಭ್ರಮರಕ Si. 215); ಹಣೆಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೊ
ಳ್ಳುವ ತಿಲಕ (ತಮಾಲವತ್ತ, ಲಿಂ. 226); ಅನೆಯ ಹಣೆ (ಅವಗ್ರಹ,
ಲರಾಟ 270); ಹಣೆಯ ಮೂಳೆ (ಕಂಬ 408). ಹಣೆಲಿಲ್ಲದ್ದು ಹಣೆ
ದರೆ ಸಿಕ್ಕೀತೇ? — ಮಣೇಲಿ ಕುಣ್ಣು ಲಿಕ್ಕೆ ಹಣೆಲಿಲ್ಲದವ ಸಿಂಹಾಸನ ಎ
ದ್ಯಾನೇ? (Prva.). — ಹಣೆಕಟ್ಟು. The form of the forehead
(My.). — ಹಣೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. To affix to one's forehead,
i. e. to use (said contemptuously, My.). ಇನ್ನವನು ಈ ಸಾವು
ಕಾರನ ಬದುಕು ತಕ್ಕೊಣ್ಣು, ಎನು ಹಣೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವನನ್ನು
ದಣಿಯರು ಅಲೋಚಿಸಿ ತಕ್ಕದಿತ್ತು (B. 4, 170). — ಹಣೆಗೆ ಬಡು
ಕೊಳ್ಳು. = ಹಣೆಗೆ ಗಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು. (My.). — ಹಣೆಗೆ ಹೊಡೆ ಕೊಳ್ಳು.
= ಹಣೆಗೆ ಬಡು ಕೊಳ್ಳು. (My.). — ಹಣೆಬರಹ. The writ on (a
person's) forehead: destiny, fortune (C.). — ಹಣೆಬಾರ. =
ಹಣೆಬರಹ. (My.; ಪ್ರಾರ್ಥನೆ U.). — ಹಣೆಬೊಟ್ಟು. An orna-
mental or sectorial round mark on the forehead (ಅಪಾಂ
ಗ, ತಿಲಕ Si. 409). — ಹಣೆಪೊನ್ನು. — ಒನ್ನು (or ಪೊನ್ನು). To
cause the forehead to join or touch another's feet (in
greeting, Bp. 48, 30; 61, 60). — ಹಣೆಹಗ್ಗ. A rope tied to
a bullock's forehead (by which it is guided, C.).

ಹಣ್ಣಿಗೆ hanigē. = ಹಣ್ಣಿಗೆ, etc. See ಅಣಿವಣ್ಣಿಗೆ.

ಹಣ್ಣು hanu. 1. = ಪಣ್ಣು. (Smd. 342 Mdb.).

ಹಣ್ಣು hanu. 2. (Tbh. of ಪಾಣ್ಣು?). — ಹಣ್ಣು ಬಣ್ಣ. reit. A
certain colour of a pigeon (B. 3, 113).

ಹಣ್ಣು hanu. = ಅಣ್ಣು (see additions), ಹಣ್ಣು. A large metal
pot or boiler, an open-mouthed metal vessel in general
(My.; Mhr.), exceptionally made of glass (B. 4, 225 as
ಹಣ್ಣು). Locative ಹಣ್ಣುವಲ್ಲಿ (My.).

ಹಣ್ಣು hanu. A small cooking pot (My.; Mhr. ಹಣ್ಣು). —
ಹಣ್ಣುಬಾಳ. A man who eats his food from the hanu in
which it has been cooked: a voracious fellow (My.).

ಹಣ್ಣು hanu. = ಹಣ್ಣು, etc. (My.; B. 4, 52). ಕಾಚನ ಹಣ್ಣು (G.
127); ಭಂಗಾರದ ಹಣ್ಣು (579). ಹಣ್ಣು ತುಮ್ಮದಿ ನೀರು ಮಿನ್ನರೂ
ಮಣ್ಣೇ ಕೂಡಲು ಬೆಳೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. — ಹಣ್ಣು ತುಮ್ಮದಿ ಮುಣ್ಣು ಉಣ್ಣು ಬೆ
ಬಿಡಲು. — ಹಣ್ಣೇ ನೀರು, ಮುಣ್ಣೇ ಅಡಿಗೆ. — ಹಣ್ಣೇ ಮಾದಿ ಬೀಡ,
ಮುಣ್ಣಿಗೆ ಹಾದಿ ಬೀಡ. — ಹಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ, ಹಿಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ
ಲಿಲ್ಲ (Prva.).

ಹಣ್ಣೇ hanu. (= ಹಂಜೇ). A vocative particle used in ad-
dressing a female of inferior rank.

ಹಣೆ hanē. The sunflower, Heliotropium
indicum Lin. (ತೀಪ್ಪನಿ, ಫಾರುಣ್ಣಿ Nr.).

ಹಣ್ಣು hannu. 1. = ಪಣ್ಣು 1. To make ready, etc.
(Bp. 60, 21; J. 7, 29; 18, 60). ಹಣ್ಣಿದ ಅಣೆ (ಸಜ್ಜತ, ಕಲ್ಪಿತ
HIA.). ಹಣ್ಣಿದುಡು (ಅಣೆ, ಸಜ್ಜತ, etc. Mr. 156); ಅತಿಯುಧ್ಧಮಂ
ದಿದ ಹಣ್ಣಿರೆ (ದ್ಯಾತ 466). Cf. ಹಣೆ 3.

ಹಣ್ಣು hannu. 2. = ಪಣೆ 2, etc., ಹಣು. A ripe fruit,
etc. (ಪ್ರಸಾಣ, ಫಲ Si. 488; Bp. 18, 16; J. 6, 31; C.). ತಕ್ಕಾ
ಲದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಮರ (ಫಲವತ್ Si. 120); ದ್ರಾಕ್ಷೀ ಹಣ್ಣಿನ
ಹಣ್ಣು (ಮಾಧ್ಯೇಕ 347); ಸಮ್ಭೂತಮಾಣಿ ಹಣ್ಣಿನ ಅವಸ್ಥೆಗೆ ಬಣ್ಣಿರುವ
ಮರ (ನಿಶಿತ, ಕಲ್ಪಿತ, ತಾತ, ತೇಜತ 378). ಹಣ್ಣು ಹಾದಿ ಹಾಲಲ್ಲಿ
ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ. — ಹೋದರೆ ಒನ್ನು ಕಲ್ಲು, ಬಂದರೆ ಒನ್ನು ಹಣ್ಣು. — ಹಣ್ಣು

ತನ್ನವ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಅದ, ಸಿಪ್ಪೆ ತನ್ನವ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಣ್ಣು. — ಹಣ್ಣೆನ್ನು, ತಲಭ ದೀಪದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತ ಹಾಗೆ (Prva.). ಹಣ್ಣನ್ನು ಹೊನ್ನನ್ನು ಹಣ್ಣಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಿರಿ ಕಣ್ಣು, ಮನದಲ್ಲಿ ಬಯಸದಿಹ ಅಣ್ಣಂಗೆ ವಾರು? (Sp.). ಹೊನ್ನು ಹಣ್ಣು ರಿಣವ ತೀರಿದಾ ಕ್ಷಣದಿ ಮುಣ್ಣು ಪಾರ್! (Sp.). — ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕು. To put to ripen, to make ripe (G. 10). — ಹಣ್ಣು ಗಾಯ. — ವಾಯು. A ripe pod vegetable (My.). ಅವನನ್ನು ಹಣ್ಣುಗಾಯ ನೀರುಗಾಯ ಮಾಡಿದರು, they thrashed him sonndiy (My.). — ಹಣ್ಣುದಾರು. — ವಾರು. To become a ripe fruit or ripe (Si. 380). — ಹಣ್ಣುಮುಡುಕ. A man broken and ripe with age, a very old man (My.). — ಹಣ್ಣುಮುಡುಕ. Such a woman (My.). — ಹಣ್ಣು ಬರಿ. — ಹರಿ. To come up to maturity, to become ripe (B. 3, 37). — ಹಣ್ಣು ಹವುಲ. = ಹಣ್ಣು ಹವುಲು. (B. 3, 37). — ಹಣ್ಣು ಹವುಲು. = ಹಣ್ಣು ಹವುಲು. reit (Rām. 5, 8, 29; My.; B. 5, 298). — ಹಣ್ಣೆರೆ. — ಎರೆ. An old leaf, a full grown leaf. ಹಣ್ಣೆರೆ ಉದುರುವಾಗ ಚಿಗುರೆರೆ ನಗುವದು (Prv.).

ಹಣ್ಣು ವ hannuva. Making ready, equipping, etc. ಕಲ್ಲನೆ, ಸಣ್ಣನೆ ಎನ್ನಿಡೆ ಅನೆಯ ಹಲ್ಲಣಿಸುವದು; ಹಣ್ಣುವಮನ್ನೂ, ಎವ್ವುರು (Nr.).

ಹಣ್ಣೆ hannē. = ಅಣ್ಣೆ 4, ಹಣ್ಣೆ. The sunflower (ಸಿಂಹಸ್ಥ, ಮಧುಮೂರಿ Mr. 150; ತ್ರೀಹಸ್ತಿನ, etc. Si. 138). ೨, the kitchen herb Celosia albida (My.; T. ಪಣ್ಣೆ). ಹಣ್ಣೆ ಸೊಪ್ಪು ಬೇಯುವವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನಿಣ್ಣು ಮನಸು (Prv.).

ಹಣೆ hat. An interjection of contemptuous or angry reproof (My.; Mhr.).

ಹಣೆ hata. Struck, beaten; struck down, killed, slain; wounded, hurt; destroyed, ruined; impeded, checked; removed (Abh. P. 3, 60); disappointed; deprived of, bereft of, destitute of; miserahie. 2, striking; killing; hurting.

ಹಣೆ ಹಾತಾ. Miserable; ill-bred, bad (in general, ಕಟ್ಟಿವಂ Mr. 239).

ಹಣಾಹಣಿ hata-hati. Mutual striking (J. 27, 6. 10).

ಹಣಿ hati. = ಹಣಿ 2. Striking; killing; destroying; removing; a stroke, a blow. See e. g. ಉವ, ಪದ, ಸಂ; J. 3, 31; 12, 48.

ಹಣೇಣಿ hatēi. = ಹಣೇಣಿ. (Tbh. of ಹಸ್ತವರ್ತಿ?). Snhjeotton, control (My.).

ಹಣೇದ್ಧಿ ಹಾತಾ-uddhāta. Raised by striking or blows (J. 22, 1).

ಹತ್ತ ಹatta. = ಹತ್ತ. The state of joining or fitting close; closely. ೨, all, together. — ಹತ್ತ ಕಟ್ಟು. To tie tightly, as a necklace, etc. (My.). — ಹತ್ತ ಕಡು. An ear-ring which fits close to the ear (My.; Si. 218). — ಹತ್ತ ಕಾಸು. To heat thoroughly (My.). — ಹತ್ತ ಕೆಡು. To be completely ruined or spoiled (My.). — ಹತ್ತ ಬಡಿ. To heat all (fruits) off (from a tree); to strike off all (that is above the level of the top in measuring, My.). — ಹತ್ತ ಸೇದು. To draw up all things at once (My.). 2, to draw tightly (My.). — ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ. — ಬಣ್ಣೆ. = ಹತ್ತಕಡಲು (My.).

ಹತ್ತ ಹatta. Tbh. of ಹಸ್ತ (Smd. 378). See ಗಳ, ತೋರ, ದು, ದೂ, ಪರ, ಪದ.

ಹತ್ತಡಿ hattadi. = ಹತ್ತರಿ, ಹತ್ತಣ್ಣಿ, ಹತ್ತರಿ, ಹತ್ತಿ. A carpenter's plane (My.).

ಹತ್ತಣ್ಣಿ hattandi. = ಹತ್ತಡಿ, etc. (S. Mhr.).

ಹತ್ತರ hattara. = ಅತ್ತರ, ಹತ್ತಿರ, ಹತ್ತಿರು, ಹತ್ತಿರೆ, ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿ. The state of joining: nearness, proximity; near; close by; by (C.). ಅರಸುವು ಬಲ್ಲವ ಹತ್ತರಲೇ ಇರುವ ಚಿಕ್ಕ ಊರು ಪಾವನಗರ Si. 106; ವರ್ಣ ಹತ್ತರವಿರುವ ಕೆಳಗಣ ಭೂಮಿ (ಉಪತ್ಯಕೆ 116); ಒಣ್ಣೆಕ್ಕಿತ್ತು ಹತ್ತಿ ವಾಗಿ ಪೋಣಿಸಲಾ ಪಟ್ಟಿರುವ ಮುತ್ತಿನ ದಣ್ಣಿಗಳು (ಹಾರ, ಮುಗ್ಧ 218); ಹತ್ತರವಲ್ಲದ್ದು (ದೂರ 373). ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಹತ್ತರ ಬ ಗೊಡುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 6). ಹಾರುವನು ಅದರ ಹತ್ತರ ಬನ್ನ (2, 24) ನೋಡು, ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಎನ್ನಾ ಬೇರೇ ಹೊರಿ ಅದೆ! (2, 28). ಕಳೆ ದನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ (3, 124). ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಎನ್ನಾ ಇಲ್ಲದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪವಾಸ ಸಾಯುತ್ತೇನೆ (3, 124). ತನ್ನ ಗುಡಸರಿನ ದಾಸಿ ಹತ್ತಿ ಕೂತು ಕೊಣ್ಣು (4, 176). ಹತ್ತರದ್ದರ ಹಣ್ಣು, ಬದ್ಧರ ಹಣ್ಣು, ಕೆಳಕು ಕಟ್ಟಿರೆ ಗಣಿಯು. — ಮುತ್ತಿನಾದವನ ಹತ್ತರ ಕತ್ತಿ ಇದ್ದರೇ! (Prva.). See Prva. 2. ಸಲ್ಲ. ಹತ್ತರದಲ್ಲಿ (ಸಾರಸ, ಸಮಾಜ, ಪುಟ Nn. 56).

ಹತ್ತರಿ hattari. = ಹತ್ತಡಿ, etc. (My.).

ಹತ್ತಾ ಹತ್ತಿ hattahatti. Tbh. of ಹಸ್ತಾಹಸ್ತಿ. Hand to hand fight (Bh. 4, 2, 62).

ಹತ್ತಿ hattil. 1. = ಹತ್ತಿ 2, ಹತ್ತಿ, etc. Cotton in the pod, or not cleared from the seed; cotton in general (ಪಿಡಕ್ಕು, ದಾದರ, ಕರ್ನಾಟಿ Hā; ಕರ್ನಾಟಿ ಪಿಡಕ್ಕು, ದಾದರ Mr. 128; ಪಿಡುಲ Hā. 107; ಪುಲ ರಿ. 1. 7. C.; B. 4, 26). ಹತ್ತಿಯ ಗಿಡು (ಪುಣ್ಯಕೇರಿ, ಸಮುದ್ರಾಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಿ, ಬದರ Nr.). ಹತ್ತಿಯನ್ನ ಅದ ಸೀರೆ (ಕರ್ನಾಟಿ, ದಾದರ Hā; ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಹೊಲದೊಳಗೆ ಹತ್ತಿ ಬಿತ್ತಿದನು; ಪಯ್ಯ ದೇವು, ಹತ್ತಿ ಬಿಡಿದ ಬದಿಕ ಕೂಲಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಹತ್ತಿ ಬಿಡಿದರು (B. 4, 174). ಹತ್ತಿ ನೂಲ ಬೇಳು, ಮುತ್ತಯ್ಯ ಹಾಡ ಬೇಳು. — ಹತ್ತಿ ಹೂಲದಲ್ಲಿ ಒಣ್ಣೆ ಉಪವಾಸ. — ಹತ್ತಿಗೂ ಮುತ್ತಿಗೂ ಹಾಡದ ಹಣ ಯಾವುದ ರದು. — ಅದರ ಹೋದರ ಹತ್ತಿ ಬೇಳದ, ಅಲ್ಲ ನಿನ್ನಾಪ್ಪ ಬೇಳೆ ಸೀರೆ. — ಹೊಲದ ಹತ್ತಿ ಹೊಲದಲ್ಲೇ! ನಿನ್ನಗೆ ಹೊಲ ಇದ್ದು, ಸೀರೆ ಮಾಡಿ ರುದ್ದ! ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prva.). — ಹತ್ತಿ ಕಾಯಿ. An earripe cotton pod (My.). — ಹತ್ತಿ ಕಾಯಿ. Cotton seed (C. 2, 19; 3, 17). — ಹತ್ತಿ ಗಿಡ. The Indian cotton plant, Gossypium herbaceum Lin. (ಕರ್ನಾಟಿ G.; ಪುಣ್ಯಕೇರಿ, etc. Si. 134; My.). — ಹತ್ತಿ ಗಿಡು. — ಕೇಳು. Ruin or waste of cotton. ಹತ್ತಿ ಹತ್ತಿ ಪ್ಪವನು ಹತ್ತಿಸಿದ ಫಲವೇನೂ ನಿತ್ಯ ನೆರಗೊಳದ ಫಲವಲ್ಲವೆಂದು ಹಾಡ ಹತ್ತಿಗೇಡೆನ್ನ (Sp.). — ಹತ್ತಿ ಬಿಡಿಸು. To pull off or plant cotton (B. 4, 178); to dress cotton (My.). — ಹತ್ತಿ ಬಿಡಿಸು. = ಹತ್ತಿ ಕಾಯಿ. (My.). — ಹತ್ತಿ ಬೇರೆ. A cotton crop (C. 2, 4, 26).

ಹತ್ತಿ hattil 2. Nearness, proximity. ಹತ್ತಿಗ ಹತ್ತಿ ನ್ಣು (Bp. 46, 8). C. ಹತ್ತಿ.

ಹತ್ತಿಗ hattiga. A man who is near, a companion (Bh. 7, 5, 2).

ಹತ್ತಿರ hattira. = ಹತ್ತರ, etc. (ಕರ್ನಾಟಿ, ಸಮಾಜ 5. 6. ಅಭಿಪ್ರಾಸ, ಸಮಾಜ 470; Bp. 32, 28; J. 25, 58; 26, 11). ಸಮಾಜ ನಿಳಟಿ ಅಸನ್ನ ಸನ್ನಿಹೃತ್ಯ, etc. ಎನ್ನುವ ಹತ್ತಿರ ಕರಡು (371). ದೂರದಲ್ಲಿ ಇರುವದಂ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತರುವ (ಪ್ರತ್ಯಾಹ್ನ, ಗ. ಪಾದಾನ); ಕಾಣಿಸ ಹತ್ತಿರ ಬಹ ಸಮುದೊಳು ಸಮುದೊಳು ಹುವ ತೊಡಿಯ ಪಲ್ಲಟ (ಎಧ್ವನು Nr.).

ಹತ್ತಿರು hattiru. = ಹತ್ತರ, etc. ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಕೂತು (ಪರಸರ್ಯ, ಪರೋಪ Nr.). ಹತ್ತಿರಿಗೆ (Bp. 14, 41; 24, 11 32, 58; 44, 10).

ಹತ್ತಿರೆ hattirē. = ಹತ್ತರ, etc. (ಸಮಯಾ, ನಿಶಾ, ಹಿರುಕ್
Nr.; ಸಾರಸ, ಸಮೀಪ, ಹತ್ತದಲ್ಲಿ Nn. 56; ಪಕ್ಷ, ಸಮೀಪ 112;
Bp. 39, 39).

ಹತ್ತಿಲೆ hattilē. = ಹತ್ತರ, etc. ಸತ್ಯವೆನ್ನುವು ತಾನು ಹಿತ್ತ
ಲದ ಗಿಡ, ನೋಡ! ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿಯದಿಸದೆ, ತಾನಿಡ ಹತ್ತಿಲೆ
ನೋಡಲಿ (Sp.).

ಹತ್ತಿಸು hattisu. 1. = ಪತ್ತಿಸು, (ಹಚ್ಚು 1). To join (v. t.),
to apply (Bp. 18, 60); to fix on (J. 4, 81); to
cause to climb or ascend, to cause to mount
or get upon (C.). ಇವನು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ
ಹತ್ತಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು (B. 3, 127).

ಹತ್ತಿಸು hattisu. 2. = ಹಚ್ಚಿಸು 1, etc. To kindle, to
light, as fire, a light (My.). See Sp. s. ಹತ್ತಿಗೇಡು.

ಹತ್ತು hattu. 1. = ಪತ್ತು 1, q. v. To stick to, to ad-
here; to join (v. i.), to touch (5, 292); to join
(one), to follow (J. 22, 86); to apply one's self
to (B. 5, 189, 293); to touch, to reach, as a shore
(4, 228); to get to: to be got, as a wound (5,
161); to hit, as a ball, etc. (5, 161). 2, to be
reached, arrived at or found, as a road, etc.
(B. 3, 126; 4, 38, 114). 3, to be required; to take;
to suffice (B. 3, 121; 4, 48, 86, 152; 5, 102-124, 141, 171,
226, 306). 4, to be of effect on: to hurt, as
strokes, etc. (B. 5, 250). 5, to begin (C.; B. 1, 6,
11, 21; 2, 13, 14; 3, 75, 124; 5, 271). 6, to take root,
to fix the root, to begin to grow (C.; B. 2, 22).
7, to rise (Bp. 56, 38); to ascend, to climb, to
mount, to scale (C.; B. 3, 15, 21). ನಿಜಗುಣಿಯು ತನಗೆ
ಹತ್ತುವಷ್ಟು ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು (B. 3, 121). ಅದರ
ಬೆಳುವಣಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯು ವರ್ಷ ಹತ್ತುವದು (4, 48).
ಎನ್ನಾ ದೊಡ್ಡ ಮದ್ದಿ ಬರ ಹತ್ತಿತು! (1, 21). ಕಾಳಗದೊಳಗೆ ಕಡತ
ಹತ್ತಿ (3, 124). ಕೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಹತ್ತುವವು (2, 22). ಕಾಳ
ಗದ ಬಣ್ಣಿಯಂ ಹತ್ತಿ ಹೊಡೆದುಂ (ರಥಕ, ಸ್ವಸ್ಥನಾರೋಹ Mr. 247).
ಕುದುರೆಯನ್ನು ಹತ್ತುವ ಸವಾರ (ಅತ್ತಾರೋಹ, etc. Si. 278). ತೆಂಗಿ
ನ ಮರ ಯಾಕೆ ಹತ್ತುತ್ತಿ? ಅನ್ನರೆ ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಯೋದಕ್ಕೆ
ಅನ್ನ. — ನಡುಮರಾ ಹತ್ತಿ, ಬುಡಾ ಕಡಿದ. — ಬುಡ ಹತ್ತಲದೆಯದವ
ನದು ಹತ್ತಾನೇ? — ಮಠದ ಮಾಳಿಗೆಯೊಡದವ ಗಟ್ಟಿ ಹತ್ತಾನೇ?
(Prva.). See Sp. s. ಹತ್ತಿವಿಡಿ. — ಹತ್ತಿಗೊಡು. — ಕೊಡು. To let
mount (B. 3, 125; 5, 289). — ಹತ್ತಿದರೆ ಮುರುಟುಹ. A
species of plant (ಶೀಲಿ Mr. 145). — ಹತ್ತಿತ್ತು. — ಒತ್ತು. To
press so as to join well, to press firmly (B. 3, 106; 4,
208); to suppress, as laughter (5, 143).

ಹತ್ತು hattu. 2. = ಪತ್ತು 2. Joining, etc.; climbing,
scaling, etc. — ಹತ್ತುಗೋಣ್ಣೆ. — ಕೋಣ್ಣೆ. A fort for
scaling (Śmd. 386). — ಹತ್ತಿಸರು. — ಎಸರು. The water in a
cooking pot when so far evaporated that it is nearly
exhausted and sticky, as a sign that the rice, etc. is
completely done. ಹತ್ತಿಸರಿಗೆ ಬರು, to be nearly done, as
rice (8, Mhr.); to be at the point to die (8, Mhr.).

ಹತ್ತು hattu. 3. = ಪತ್ತು 3, etc. Ten (ದಶ Mr. 347; Bp.
9, 21; 51, 68; J. 12, 84; 20, 50; 21, 19; 29, 22; C.). ಹತ್ತ
ದರಿ (Bp. 35, 32; C.), ಹತ್ತದ, ಹತ್ತಕ್ಕೆ (C.). ಹತ್ತು ಬೆರಳು (Bp.
53, 56). ಹತ್ತು ಬೆರಳಾರಿ (48, 17). ಹತ್ತು ಕಡೆ (B. 4, 51). ಹತ್ತು

ಮಡಿ (5, 83). ಹತ್ತರ ಕೂಡ ಹನ್ನೊಂದು, ಪರಸೇ ಕೂಡ ಗೋವಿತ್ತ. —
ಹತ್ತರ ಸಾವು ಮದುವೆ ಸಮಾನ. — ಹತ್ತದ ಹಲ್ಲ ಕಡ್ಡಿ ಒಟ್ಟುನ ತಲೆ
ಹೊಡೆ. — ಹತ್ತು ಜುಟ್ಟು (f. e. men) ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರ ಬಹುದು, ಎರಡು
ತುಂಬು (f. e. women) ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರ ಕೂಡದು. — ಹತ್ತು ಮಡಿಯು
ವದು ನನ್ನಿನ್ನ, ಮತ್ತೆ ಕೂಡುವದು ನನ್ನಿನ್ನ. — ಹತ್ತು ಮಡಿಯ ಮಾತು
ಮಾಡಿ ಬೇಡ, ರಾಯರಿಗೆ ಬೇರರಿಗೆ ಸುಳ್ಳಾದ ಬೇಡ. — ಹತ್ತು ಮಡಿಯ
ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿಗೆ ಸತ್ತ ಮಗುವಿನ ನೆನಪು ಹೋಗದು. — ಹತ್ತು
ಮಡಿಯ ತಾಯಿ ಬೀದಿಲಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತಳನ್ನೆ. — ಹತ್ತು ಮಡಿಯ ತಾಯಿ,
ಹೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸಾಯಿ! — ಹತ್ತು ಹಡೆಯುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಒನ್ನ ಮುತ್ತು
ಹಡೆಯ ಬೇಕು. — ಹತ್ತು ಜನ ಎಮ್ಮುವದು ಮುತ್ತಿನ ಸಮಾನ. — ಹತ್ತು
ಹಣ ಹೋದರೂ ಮೃದಂಗಕ್ಕೂ ನಿರ್ವಿ ಆಯಿತು (Prva.). See
Prv. s. ಮಗುಣ. — ಹತ್ತುಕ್ಕೊನ್ನ ಬಿಡಗಡೆ. — ಒನ್ನ. Release
to one out of ten (My.). — ಹತ್ತುತ್ತು. — ಅತ್ತು (f. e. ಹತ್ತು).
Ten and ten (in a distributive sense (B. 4, 209). —
ಹತ್ತನೆಯ. — ಅನೆಯ. Tenth. ದಾದುಣ್ಣೆನ್ನ, ಹತ್ತನೆಯ ತಲೆಯುಮಂ
ನೇರಾರ್ಗರ್ (Śmd. 288). ಹತ್ತನೇ ಅವಸ್ಥೆ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು
(ದಶಮಿ, etc. Si. 196). — ಹತ್ತು ಅವತಾರ. The ten incarna-
tions of Vishnu (C.). Mr. enumerates them as follows:
ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮ, ವರಾಹ, ನೃಪತಿ, ವಾಮನ, ಪರಶುರಾಮ, ಹರಿ
ರಾಮ, ರಾಮಚಂದ್ರ, ದಾಂಡ, ಕೃಷ್ಣ (Mr. 19). — ಹತ್ತು ಹತ್ತು. Ten
and ten (in distributive sense, J. 20, 50; 21, 19). 2,
ten times ten. ಹತ್ತು ಹತ್ತುಗಳು ನೂರು, ನೂರು ಹತ್ತುಗಳು ಸಾ
ವಿರ, ಸಾವಿರ ಹತ್ತುಗಳು ಅಯ್ಯುಹ, ಹತ್ತು ಅಯ್ಯುಹಗಳು ಲಕ್ಷ (Si.
327). — ಹತ್ತು ಹದಿನಯ್ಯು. Ten or fifteen (B. 2, 37); etc.
— ಹತ್ತು ಹದಿನಾಲ್ಕು. Ten or fourteen (B. 3, 40); etc. —
ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು. Ten or twelve (B. 2, 37; 3, 11, 13, 118);
etc. — ಹತ್ತಿವ್ವು. — ಎವ್ವು. (Śmd. 63). Ten or eight (B. 1, 19;
5, 125); etc. — ಹತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು. — ಒಮ್ಮತ್ತು. Nineteen (C.). —
ಹತ್ತೊಮ್ಮತ್ತು ಇವತ್ತು. Nineteen or twenty (B. 3, 100); etc.

ಹತ್ತು hattu. 4. = ಘತ್ತು 1, etc. To be kindled, etc.
(My.). See Prv. s. ಬೇಗಿ.

ಹತ್ತು hattu. 5. = ಘತ್ತು 2, etc. To be burnt, as
rice, etc., at the bottom of the cooking vessel,
etc. (My.).

ಹತ್ತುಗೆ hattugē. = ಪತ್ತುಸಿ. Connection, tie (Ūpr.
8, 82).

ಹತ್ತೆ hattē. Nearness, proximity; near. ಹತ್ತಗೆ
ಅಯ್ಯನ್ನು (Bp. 18, 51). C. ಹತ್ತಿ. — ಹತ್ತ ಬರ್. To come
near (Bp. 61, 74). — ಹತ್ತಿವಿಡಿ. — ಒಡಿ. To keep near. ಚಿತ್ರ
ವೃತ್ತಿಯನದಾದು, ಹತ್ತಿವಿಡೋಯ್ಯು! ಚಿತ್ರವ ಪಡೆದು ಮದವೇಹೆ
ಮೊಲ ನಾಯಿ ಹತ್ತಿದನ್ನಕ್ಕು (Sp.). — ಹತ್ತಿ ಸಾರ್. To come
near (Grj. 8, 78; Bp. 2, 21; 60, 50; J. 30, 23).

ಹತ್ತೆಹ hattēha. Proximity: dearness, friendship
(Bh. 1, 6, 46, o. r. ಹತ್ತೆಯು).

ಹತ್ಯಾ hatya. Killing, slaying. See ಗೋ, ಪ್ರಾಣ, ಘತ್ರಾಣ.

ಹತ್ಯಾದೋಷ hatyā-dōṣa. Sin or onipability of killing
(J. 2, 24).

ಹತ್ಯಾರ hatyār. An instrument, a weapon (ಅಯ್ಯುಧ, etc.
Si. 286; My.; Mhr., H. ಹತ್ತೇರ, ಹತ್ಯಾರ).

ಹತ್ಯಾರ hatyāra. = ಹತ್ಯಾರ್. (ಹೇತಿ Ūb.; B. 5, 100, 101).

ಹತ್ಯೆ hatyē. ಹತ್ಯಾ. Killing, slaying, slaughter, murder.
See ಬ್ರಹ್ಮ.

ಹತ್ತ hatra. = ಹತ್ತರ, etc. (My.). ನೋಸಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಡಾ,
ಅತ್ತ ಅಗಸನ ಹತ್ತ ಹೊದನೆ (Prv.).

ಹತ್ತಿ hatri. = ಹತ್ತಿರೆ, etc. (My.).

ಹದುವಿ hadulida. (= ಹದುವಿ). A steady, reliable man (ಎತ್ತಲ್ಪ, ಸ್ಥಿರ HIA.).

ಹದುವಿ hadulir. = ಪದುವಿ. To recover one's strength; to grow firm or steady (see ಹದುವಿ).

ಹದುವಿರಿಸು hadulirisu. To cause one's self to cheer up or recover one's strength: to become tranquil or calm (Bp. 55, 5).

ಹದುವಿಸು hadulisu. = ಪದುವಿಸು, q. v. (Bp. 81, 26; 86, 1; 47, 22; Bh. 4, 2, 63; 5, 3, 108; 7, 1, 7; 8, 23, 17).

ಹದ್ದು haddu. 1. = ಪದ್ದು, etc. A kite; a hawk or falcon; a vulture (ಹಾಲ್ವಾಯ್, ಗೃಹ Nr.; ಪಕ್ಷಿಚೈತ್ರ, ಗೃಹ Mr. 175; C.; B. 2, 28; see ಕದ್ದಾರೆ, ಕರೇ, ರಣಹಾಳೆ, ಹಾಳೆ). ಹದ್ದು ಹಾದಿಕ್ಕೂ ಕೋವಿ ಹೂಡಿಕಕ್ಕೂ ಹೋದು. — ಮದ್ದು ಸುಡುವಲ್ಲಿ ಹದ್ದಿಗೇನು? — ಎದ್ದು ಎಲ್ಲದವ ಹದ್ದಿಗಿಂತ ಕಡೆ. — ಸೀಸವನ್ನು ಇರಿ ತಿನ್ನರೆ ತಿನ್ನಣ್ಣನ ಹದ್ದು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಯಿತು. — ಹಾಪ್ ಕೊಣ್ಣು, ಹದ್ದಿನ ಮುನ್ನ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಹದ್ದು haddu. 2. P. p. of ಹದಿ 1. (My.).

ಹದ್ದು haddu. A limit, a border; the end or extremity of (ಅನ್ನರ, ಅವಧಿ Si. 433; My.; Mhr., H. ಹದ್ದು). — ಹದ್ದುಬಸ್ತು. Settlement or demarcation of boundaries (My.).

ಹನ್ han. = ಪತ್ತು 8, etc. Ten. — ಹನ್ನೆರಡನೆಯ. Twelfth (C.). — ಹನ್ನೆರಡು. Twelve (ರಂ Mr. 347; B. 4, 125; C.; Bp. 5, 18). ಬೆರಳು ಹನ್ನೆರಡಾಗಲಿ ಒನ್ನು ಗೇಣ್ ಅಕ್ಕು (Mr. 325). ಮೇಷ ಮುನ್ನಾದ ಹನ್ನೆರಡು ರಾಶಿಗಳು (G. 440). ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ರಾಮಾಯಣ ಕೇಳಿ, ರಾಮ ರಾಕ್ಷಸನೋ? ರಾವಣ ರಾಕ್ಷಸನೋ? ಎನ್ನು, ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. — ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಸಾಧನಾ ಮಾಡಿ, ಮನೆಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ನೋಟ ಮುದ್ದಿದ ಹಾಗೆ. — ಮೂರು ನಾಮದವ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹನ್ನೆರಡು ನಾಮದವ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಾನು? (Prva.). — ಹನ್ನೆರಡು. = ಹನ್ನೆರಡು. (B. 5, 88). — ಹನ್ನೊಂದನೆಯ. Eleventh (B. 5, 293). — ಹನ್ನೊಂದು. Eleven (ರುದ್ರ Mr. 847). ಹನ್ನೊಂದು ಒದಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕೇಳಿ ಬೇಡ. — ಹತ್ತಿದ ಕೂಡ ಹನ್ನೊಂದು ಪರಸೇ ಕೂಡ ಗೋವಿನ್ದ (Prva.). — ಹನ್ನೆರಡು. = ಹನ್ನೆರಡು. (G. 209, 465). — ಹನ್ನೆರಡು. = ಹನ್ನೆರಡು. (B. 5, 36, 41, 69, 285, 307).

ಹನಗಾಣಿ hanagāṇi. = ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ. ಹೊನ್ನ, q. v. (Z.).

ಹನನ hanana. The act of striking, killing, destroying, slaughter, destruction; wounding, hurting, injuring. 2, multiplication. See ಸಂ; ಇಕ್ಕು 4; Bh. 1, 3, 53.

ಹನಸು hanasu. (A saying, a diction): any vedic verse or stanza (My.; Tu. ವರ್ಣ, to say, tell, recite; cf. ಪನ್ನ, ಅನ್ 1).

ಹನಾಸು hanasu. = ಅನಾಸು. (St. & Pl.).

ಹನಿ hani. 1. = ಪನಿ 1. To fall in drops, to drop (ಬಿನ್ನು ಪತನ ಕೆಂದ. Dh.; My.; Tu. ಪನಿ, ಪನಿ, to drizzle).

ಹನಿ hani. 2. = ಪನಿ 2, etc. A drop (ಎತ್ತಲ್ಪ, ಬಿನ್ನು HIA.; ಬಿನ್ನು Nr.; C.; Tu. ಪನಿ, dew; ಪನಿ, dew, drizzling rain). ಗಾಳಿಯೊ ಕೆದಕಿದ ಹನಿ (ಸೀಕರ HIA.). ಅತಿಗಾಳಿಯೋ ಕೆದಕಿದ ಹನಿ (ತೀಕರ Mr. 44); ಅನೆಯ ಕರಕೊ ಕೆದಕಿದ ಸಣ್ಣ ಹನಿ (ವಮಘ 156). ಕೆದಕಿದ ನಿರ್ದುರಣಬದ ಹನಿಗರ್ (Rāgho. 17, 56). ಹನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಹಳ್ಳ, ತನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಭತ್ತ. — ಮದ್ದೇ ಹನಿ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮರದ ಹನಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ತನಿ ಕಾಡಿತನ್ನು, ಹನಿಗೆ ನಿತ್ತರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? (Prva.). See Bp. 51, 24; B. 2, 49). — ಹನಿಯೋಗ. Joining or application of drops: presenting some tirtha in temples. ಎನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಹನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ (Prva.).

ಹನಿ hani. 3. To become mature, ripe or ready (cf. ಹದ 1, ಹಣ್ಣು 1). ಹನಿತು (ಪಕ್ಷಿ, ಪರಣತ Nr.). ಹನಿತು ಬೇದಿರಾದುದು (ವಿನಾಶೋನ್ಮುಖ, ಪಕ್ಷಿ Nr.).

ಹನಿಕಿಸು hanikisu. = ಹನಿಸು. (My.).

ಹನಿಕು haniku. = (ಹನಿ), ಹನಿಕು. To fall in drops, to drop (My.).

ಹನಿಸು hanisu. = ಹನಿಸು. To present a liquid: to pour, as water, etc. (ರಸದಾನ ಕೆಂದ. Dh.; C.).

ಹನು hanu. Anything which destroys or injures. 2, the jaw. 3, a kind of drug, a sort of perfume (= ಹಟ್ಟಿವಿರಾ ಸಿನಿ; ಉತ್ತರ Mr. 121).

ಹನುಕು hanuku. = ಹನಿಕು. (My.). — ಹನುಕಲು. Drooping: small or fine rain, drizzle (My.).

ಹನುಮ hanuma. Tbh. of ಹನುಮತ್. (J. 12, 51; 13, 48; 21, 10; My.). ಹನುಮನ ಮುನ್ನ ಹಾದೋ ಗುಬ್ಬಿಯೇ? (Prva.). — ಹನುಮನ ಹಕ್ಕಿ. The Mahratta woodpecker, Pious mahrattensis (Bd.; Gz.).

ಹನುಮತಿ hanu-mat. Having (large) jaws: N. of a monkey-chieftain, the ally of Rāmacandra in his war with Ravana, and son of the wind.

ಹನುಮನ್ತ hanu-manta. = ಅನುಮನ್ತ. Tbh. of ಹನುಮತ್ (ಕೆಂದ. 108, 178; J. 18, 5; 19, 25; C.). — ಹನುಮನ್ತಜಯಂತಿ. The birthday of Hanumat, the day of full moon of the month caitra (My.). — ಹನುಮನ್ತನ ತಾಲಿ. The square or round centre piece of a necklace, bearing the image of Hanumat (My.). — ಹನುಮನ್ತನ ಹಕ್ಕಿ. The hoopoe (S. Mhr.). — ಹನುಮನ್ತರಾಯ. King Hanumat. 2, N. (B. 5, 126). ಹನುಮನ್ತರಾಯ ಹಗ್ಗ ತಿನ್ನರೆ ಪೂಜಾರಯ್ಯ ಸಾವಿಗೆ ಬಯಸಿ ದನನ್ನೆ. — ಉರು ಸುಟ್ಟರೂ ಹನುಮನ್ತರಾಯ ಹೊದಿಗಿ. — ಮೊದಲು ಬೇವರು ಮೂಲೇಲಿದ್ದರೂ ಹನುಮನ್ತರಾಯಗೆ ದೀಪೋತ್ಸವವು (Prva.).

ಹನಿ hanē. = ಹೊನೆ. — ಹನಿಮರ. A tall tree, Pterocarpus indicus Willd. (St. & Pl.).

ಹನ್ನ hanta. = (ಹತ್ತು 2), ಹತ್ತ. A stair, a step; a flight of stairs (My.; Si. 112). 2, closely (only in Si.). ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನವಾಗಿ ಧರಿಸಲ್ಪ ಪಟ್ಟಿ ಒದವಿ (ಗೈವೇಯಕ, etc. Si. 218).

ಹನ್ನ hanta. 1. Tbh. of ಪನ್ನ (ಕೆಂದ. 342).

ಹನ್ನ hanta. 2. = ಪನ್ನ 1. A vow, etc. — ಹನ್ನ ಮುದ್ದೆ. To break or frustrate a vow, etc. (Bp. 56, 16).

ಹನ್ನ hanta. 3. An interjection indicating grief (ತೋಳ Hn. 150; ಅತಿತೋಳ Mr. 533), compassion (ಕರುಣ 150), joy (ಸಂ ಪರ್ವ 588, o. r. ಸಂಭರ್ವ), goodness, good luck or bene-diction (ಒಕ್ಕು, ಒಳ್ಳೆತ್ತು 150), or dialike (ಬುಗುಪ್ಪೆ, ಹೇಸಿಕೆ 150). 2, an inceptive particle. 3, a certain member of the body (ತರೀರನಿಭೇದ, ತರೀರದ ಅವಯವದ ಭೇದ 150; cf. ಹನು ೧).

ಹನ್ನವು hanavva. To be struck or killed, deserving death. See ಅ.

ಹನ್ನಿ hanti. = ಪನ್ನಿ, etc. A line, a row, etc. (ಪನ್ನಿ, etc. ಕೆ.; Bb. 1, 7, 14; 1, 12, 16; Rām. 6, 12, 88; J. 12, 8). ಹನ್ನಿ ತ ಪ್ಪಿದರೆ ಉಟ ತಪ್ಪೀತೇ? (Prva.). See ಹರು 1. — ಹನ್ನಿಲುಗಟ್ಟಿ. A kuppā that is used on a threshing floor (S. Mhr.). — ಹನ್ನಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a row (Bh. 6, 9, 16). — ಹನ್ನಿ ದಾವಣಿ. A rope to which bullocks are tied in a row for treading out oorn on a threshing floor (My.).

ಹನ್ನ hantfi. A murderer, slayer; a destroyer. (R.).

ಹನ್ನೆ hantē. Pride (ಬಿಳ, ಗಬ್ಬ, ಮುರ್ಕು, ಗರ್ವ Kk. 57; ಹಮ್ಮು, etc., ಗರ್ವ 8s.; cf. ಪನ್ನ, ಪಪ್ಪ, ಹಮ್ಮು 2).

ಹನ್ನರ್ handar. = ಪನ್ನರ್ (Smd. 191), etc. A pandal, etc.

ಹನ್ನರ handara. 1. = ಹನ್ನರ್, etc. (ಪನ್ನರ, ಪಪ್ಪರ Nn. 148; ಜನಾತ್ರಯ, ಮಣ್ಣಿನ ಒ.; C.). ಹನ್ನರದ ಮೇಲ್ಬಟ್ಟು (ಪರಿಚ್ಛದ G.). ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಹನ್ನರವು ಎತ್ತರವಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜಗಿದಾಗಿದ್ದ ಗೊನೆಗಳು ಬಾಯಿಗೆ ನಿಲುಕಲಿಲ್ಲವು (B. 2, 16). ಮದುವೆ ಮುಂಜಿ ಮುನ್ನಾದ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸಿಗಳಿಗೂ ಹನ್ನರಗಳಿಗೂ ಮಾವಿನ ತೋರಣಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವರು (2, 52).

ಹನ್ನರ handara. 2. = ಅನ್ನರ, ಹಂಗರು, ಹನ್ನರು. (My., not general).

ಹನ್ನರ handara. Tbh. of ಪಂಜರ 1. (My.).

ಹನ್ನರು handaru. = ಹನ್ನರ, etc. ಸೊಸೆಗೆ ಬಿಸಿ ಇಲ್ಲ, ಹನ್ನರಿಗೆ ಹಸಿ ಇಲ್ಲ (Prv.).

ಹನ್ನಿ handi. = ಪನ್ನಿ. A hog; a pig, a swine (ಕೋಳ, ಕೋಡ, ಕೂಕರ, ವರಾಹ, etc. HIA.; C.). ನೀರೋಳಗೂ ಹನ್ನಿ (ತಂಕು Nr.). ಉರೋಳಗೂ ಹನ್ನಿ (ಎಬ್ಬರ, ಗ್ರಾಮ್ಯಕೂಕರ Si. 343). ಕಾಡ ಹನ್ನಿ (ಎಕ್ಕಲ ರೆ. II, 86). ಹನ್ನಿಯ ಮುಖ (ಪೋತ್ರ, ಸೂಕ ರಾಷ್ಟ್ರ Nn. 151; ಪೋತ್ರ Mr. 487). ಹನ್ನಿ ಇಟ್ಟು or ಹನ್ನಿಟ್ಟು (Smd. 63). ಹರಿಯು ಹನ್ನಾಪನ್ನು ಹರಸು ತಿರುಗುನ್ನು ಹರಸುವನು ತಿರುವದನ್ನು ಲಿಖಿತವನು ಬರೆದವನಾರು? (Sp.). ಹನ್ನಿಗೆ ಹಲವು ಮದ, ಸಿವನಿಗೆ (A. C. ಸಿಂಹನಿಗೆ) ಒನ್ನೇ ಮದ. — ಹನ್ನಿ ಹಾದವರಿಗೆ ಕಗ್ಗಲು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಥಯ. — ಹನ್ನಿಗೆ ತೋದರೆ ಕೆಸರು ಬಿಡದು. — ಹನ್ನಿಯವರು ಜಾದರ ಮಾಡಿದರೆ ತಮಟೆಯವರು ದಣ್ಣು ತೆತ್ತರು. — ಹನ್ನಿ ಹದಿನಯ್ಯು ಅದರೂ ಒನ್ನದ ಹಯನಾಗಲಿಲ್ಲ. — ಹನ್ನಿ ಕೂಡ ಅಡಿ, ಕನ್ನ ಹೇಳು ತಿನ್ನನು. — ಹನ್ನಿ ಮೇಲೆ ಕೂತವ ಹೇಸಿಗೆಗೆ ಅಂಚಾನೇ? — ವನ್ನನ ಮಾಡಿದರೂ ಹನ್ನಿ ಕಾಟ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ಬನ್ನಿಗೆ ಒಡದರೆ ಹನ್ನಿಗೆ ನೀರು ಎಲ್ಲಿ? — ಹರಿಯಕ್ಕೆ ಹನ್ನಿ ಹದವದ್ದ. — ಹೇರೋಳ ಕೂತರೆ ಹನ್ನಿ ಕಾಟ (Prv.). — ಹನ್ನಿಕೇರ. = ಕಿವಕಸಾರ. (St. & Pl.). — ಹನ್ನಿಕೇರ. The small screech-owl, said to grunt like a pig (My.). — ಹನ್ನಿಗಿರ. = ಹನ್ನಿಕೇರ. (My.). — ಹನ್ನಿಹೋಗಿ. A class of low-caste jōgis who feed and sell pigs (My.). — ಹನ್ನಿಮಾನು. N. of a sweet-water fish (My.). — ಹನ್ನಿಯ ಗೆಡ್ಡೆ. A pignut (ಕಾಕೆರು, ಗಾಂಗೇಯ Nr.).

ಹನ್ನು handu. = ಹೆನ್ನು. To move, etc. (My.). ಹೆನ್ನ ಹನ್ನಿದರೆ ಇವೆ ಹಾಕುವವು ಬಿಟ್ಟೇತೇ? (Prv.). — ಹನ್ನಡು. — ಅಡು. To move about (ಅಲ್ಲಾಡು My.).

ಹನ್ನೆ handē. = ಪನ್ನೆ. A coward (ದಂಕ, ಭೀತ, ತ್ರಸ್ತ, ಭೀರು, ಕಾತರ HIA.; ಭೀರು, ಭೀತ Mr. 238; ಕರೇಣು 487; ಹೇಡಿ Smd. 96; Bh. 1, 6, 34). ಅರಸಂಗಮ್ ಅರಸಿಗೂ ಪುಟ್ಟದ (o. r. ಪುಟ್ಟ) ರಾಜಸುತನಿಹಿ ಹನ್ನೆಯುಂ ರೋಭಿಯುಂ (Smd. 138).

ಹನ್ನ hanna. Passed as excrement, evacuated, excreted; excrement, ordure.

ಹಪ್ಪೆ haptē. A stated period at which a portion of a sum due is to be paid; the portion so paid, an instalment (My.; G. 175; Mhr., H. ಹಪ್ಪಾ).

ಹಪ್ಪಳ happala. = ಪಪ್ಪಳ q. v., etc. (Rām. 5, 8, 69; C.; see Mr. 2. ಮಗ್ಗುಳ). ಹಪ್ಪಳಾ ತಿಮ್ಮುವವನಾದರೆ ಸಪ್ಪಳಾ ನುಂಗಾನೇ? — ಹಪ್ಪಳಾ ಮುಖಯೋಳೆ ಬೊಗ್ಗಲು ಹಾಕ ಬೇಕೇ? — ತದಗು ತಿನ್ನು ವದನ ಮನೆಗೆ ಹಪ್ಪಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು. — ಹಪ್ಪಳಾರ. A spicy substance, or an alkali (soda), used in the preparation of happalas (My.; B. 4, 225). — ಹಪ್ಪಳದ ಎಲೆ. A thick-leaved half-shrubby erect herb, Bryophyllum calycinum

Salish. (Z.). — ಹಪ್ಪಳ ಸಪ್ಪಳಿ = ಹಪ್ಪಳ ಸಪ್ಪಳಿ. Happala and sandigē. ಮನೆ ತಿಮ್ಮುವವನಿಗೆ ಕಡ ಹಪ್ಪಳ ಸಪ್ಪಳಿ (Prv.) ಹಪ್ಪಳಿಗೆ happaligē. = ಹಪ್ಪಳ. (Cpr. 8, 39).

ಹಪ್ಪು happu. A piece of flesh (see Mr. 2. ಹಂಪು). ತನ್ನ ತಾಯಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳದ ಮಕ್ಕಳು ನಾಯಿದಾಯಿಗೆ ಹಪ್ಪು (Prv.).

ಹಬ್ಬು habasi. An Abyssinian (My.; B. 4, 46; 5, 248; Mhr., H. ಹಬಶೀ, ಹಬಶೀ).

ಹಬ್ಬು habu. Tbh. of ಪ್ರಭು (Smd. 345 Mqb.).

ಹಬೆ habē. 1. Tbh. of ಪ್ರಭ (Smd. 345; C. II, 55; ಕಳೆ, ಕಳೆ, ಮನುಗು, ಮಿಂಚು, etc., ಕಾನ್ನಿ Smd. 15; Kk. 25).

ಹಬೆ habē. 2. = ಹವೆ 1. Vapour: hot vapour, heat (My.; cf. ಅವೆ 1). ಹಬೆಗೆ ತಾಳದೆ, ಉರಿಯೋಳಗೆ ಬಿದ್ದ ಸನ್ನಿ (Prv.).

ಹಬ್ಬು habba. Tbh. of ಪರ್ವ. A festival, a feast, a holiday (ಉತ್ಸವ Si. 458; C.; Bp. 28, 22; 40, 35). ಹಬ್ಬು ಪರ್ವದ ಬೇಳು, ಹಾಲು ಉದಾಯ ಬೇಳು. — ಹಬ್ಬದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಒನ್ನ. — ಹಬ್ಬ ಊಟ, ಹಾತ್ರೆ ನೋಟ. — ಹಬ್ಬ ತಪ್ಪಿದರೆ ಹೋಳಿಗೆ ತಪ್ಪೇತೇ? — ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹದೇ ಗಣ್ಣಿನೇ? — ಹಬ್ಬದ ಊಟ, ಪರಿವಾಹದ ವಿಷಯ. — ಊರಿಗೆ ಹಬ್ಬವಾದರೆ ನಾಯಿಗೆ ರೋಡ್ಡೆಟ್ಟ. — ಬೊಟ್ಟಿ ಮಾವರೆ ಹಬ್ಬ ಅದೀತೇ? — ತಬ್ಬ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಬ್ಬದ ಹೋಳಿಗೆ ತಪ್ಪೇತೇ? ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. — ಸಿಬ್ಬು ಇದ್ದದ ಮದಾಸಿ ಕೊಣ್ಣರೆ ಅದು ಒನ್ನ ಹಬ್ಬ ವೇ? — ಹಾಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಹಬ್ಬ ಮಾಡು (Prv.). See ಹಬ್ಬ. — ಹಬ್ಬಗುಳ್ಳ. A prickly shrub with yellow berries, the Indian nightshade, Solanum indicum Lin. (Z.). — ಹಬ್ಬದ ಹೂವು. The flower of Artemisia indica (ದಮರ Kk. 28; Smd. 27). — ಹಬ್ಬ ಹಬ್ಬ. rop. (Bp. 42, 9). — ಹಬ್ಬ ಹಬ್ಬದ. Feasts and full moons (My.).

ಹಬ್ಬಿಗ habbiga. A son-in-law, who is to be invited to every feast (ಅಯಿ ರೆ. I, 26).

ಹಬ್ಬಿಸು habbisu. To cause to spread or extend, etc. (Bp. 16, 20; My.).

ಹಬ್ಬು habbu. 1. = ಪರ್ಬು 1, etc. To spread (v. 1.), to extend, etc.; to spread or run, as a creeper (C.; Bh. 1, 8, 1; 3, 13, 33). ಹಬ್ಬದ ಬಳ್ಳಿ (ಎಳು ಧ, ಗುಡ್ಡೆ Nr.). ಹಲವು ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹಬ್ಬದ ಹೊದವು (ಸಾತ್ತ್ Nn. 162). ಹಬ್ಬೋಣ (ಪ್ರಸರ B. 4, 97).

ಹಬ್ಬು habbu. 2. = ಪರ್ಬು 2, etc. The state of being spread, extended, lengthened or long. ಬೆಕ್ಕ ಮೆಯ ಹಬ್ಬು (B. 8, 30). — ಹಬ್ಬುಗಿ. — ತಿ. Sparks thus spread (Rām. 4, 3, 9).

ಹಬ್ಬುಗೆ habbugē. = ಪರ್ಬುಗೆ Spreading, extension, vastness (ಎಸ್ತಾರ Nr.; Bh. 1, 8, 9; 1, 20, 54; 3, 11, H. 6, 2, 6; J. 2, 1; 28, 46).

ಹಬ್ಬುವಿಕೆ habbuvikē. Spreading, etc. (My.; ಮರ್ ಗಿ G.).

ಹಬ್ಬೆ habbē. Cane, Calamus rotang, rattan (see T. & M. 2. ಬೆತ್ತ; cf. ಅಬ್ಬೆ; ಪಕ್ಲೆ No. 8; ಪ್ರಭುಲಿ. ಹಬ್ಬೆಯ ಗಿಡ (ಬೇತಸ, ರಭ, ಅಪ್ಪಪ್ಪ, ಎಮಲ, ತೀತ, ವಾನೀಡ, ದಂಬು Nr.). ನೀರೋಳಗೂ ಹಬ್ಬೆ (ಪರಿಮಾಳ, ಎಮಲ, ಸಾಬೇಯ, ಅಮ್ಮುತೀತ Nr.). ಹಬ್ಬೇ ಗಿಡ (ಬೇತಸ, etc., ಪ್ರಭುಲಿಹಟ್ಟಿ Si. 123).

ಹಮರಹ hamaraha. With (My.; H.).

ಹಮಾಂ hamām. All, together. — ಹಮಾಂಕೋಯು. All the tribes, all classes (My.; H.). — ಹಮಾಂಹನಮ. All kinds of articles (My.; H.).

ಹಮಾಲ hamāla. A bearer (of a palanquin, etc.); a porter (B. 5, 256; Mhr., H.).

ಹಮಾರ hamra. = ಅಮಾರ. An emir, a nobleman, a grandee; a valiant mau (My.). ಹಮಾರನಾದ ಎರನು (ತೂರ, ಎರ, ಎ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಿ. 283).

ಹಮೇಷಾ hamēshā. Always, ever (My.; Br.; Mhr., H. ಹ ಮೇಷಾ).

ಹಮ್ಪಾ hampa. = ಪಮ್ಪ No. 2. N. of a Kannada author (Śmd. 4).

ಹಮ್ಪಾ hampa. = ಹಮ್ಪ. See Mr. s. ಹಂಡು 1. Cf. ಪಮ್ಪ No. 1?

ಹಮ್ಪೆ hampē. = ಪಮ್ಪ, q. v. ಹಮ್ಪೆಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಕೊಮ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವದು ಲೇಸು. — ಹಮ್ಪೆಗೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಸಮ್ಪಿಗೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲವೇ (Prva.). — ಹಮ್ಪಣ್ಣ. — ಅಣ್ಣ. N. (My.). — ಹಮ್ಪಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. N. (My.). — ಹಮ್ಪೆಯಾಳ್. — ಅಳ್. N. of a Sivalinga at Hampē (Grj. 8, 47). — ಹಮ್ಪೆವಿರೂಪಾಳ್. = ಹಮ್ಪೆಯಾಳ್. (My.).

ಹಮ್ಪಲ hambala. = ಪಮ್ಪಲ q. v., etc. (ಚನ್ನೆ G.; My.). ಅಹಾ! ಮದಗಳನ್ನು ಹಮ್ಪಲದಿಂದ ಕಾಯುವ ಗುಣವನ್ನು ಗುಣ್ಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ದೇವರು ಇಷ್ಟು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನಲ್ಲವೇ (B. 2, 6). ಹಮ್ಪಲ ಬಿಟ್ಟರೂ ಮುಖತೆ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ. — ಸೋಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಸೋಸೇ ಹಮ್ಪಲ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prva.).

ಹಮ್ಪಲಿಸು hambalisu. = ಪಮ್ಪಲಿಸು, q. v. To feel desire, to long, etc. (C.; ಚನ್ನೆ ಮಾದು, ದುಃಖಿಸು G.). ಹಮ್ಪಲಿಸುವಣ್ಣ (ಉತ್ತ G.). ಹಾರೇ ನಡೆದು, ದಣೆದು, ಮುನ್ನಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಲಾದಿದೆ, ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಹಮ್ಪಲಿಸುತ್ತ ಬನ್ನಿ ಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ಕೊಣ್ಣನು (B. 3, 125). ಅಮ್ಪಲಿಗೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲದವನಿಗೆ ಹಮ್ಪಲಿಸುವದು ಯಾಕೆ? — ತಮ್ಪು ಒಳ್ಳೇದೇ, ಸರ; ನೆರಳಿಗೆ ಮಾತ್ರಾ ಹಮ್ಪಲಿಸಬೇಕು. — ನಿಮ್ಮೇ ಹಕ್ಕಾದರೆ ಹಮ್ಪಲಿಸಿದರೆ ಬನ್ನೀತೇ? — ಬಮ್ಮು ಹೊದುವವನ ಸಂಗಡ ಹಮ್ಪಲಿಸಿದರೆ ಇಮ್ಮು ಸಿಕ್ಕೀತೇ? (Prva.). ಮೈಕು ನವನ್ನು ಕುಡಿತು ಹಮ್ಪಲಿಸಿ ಕೂಗಿ ಮೊದೆಯಕುವದು (ಅಕ್ಕರಣೆ ಸಿ. 57). See J. 19, 23; 24, 47; 26, 84. 2, to mind, to regard with attention, to heed (J. 28, 56).

ಹಮ್ಪಲು hambalu. = ಹಮ್ಪಲ, etc. (My.). ಅಮ್ಮು ತಾಗಿದರೂ ಹಮ್ಪಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. — ತುವಣ್ಣ ಹೊಯ್ದರೂ ಹಮ್ಪಲು ಹೋಗದು. — ಹೊಯ್ದಿಗೆ ಹೋದವನು ತರೀರದ ಹಮ್ಪಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಲೇಸು (Prva.).

ಹಮ್ಪು hampu. = ಅಮ್ಮು 3. A creeper (ವಲ್ಲಿ ಸಿ. 480; My.); a rope (for hanging). ಹೊಯ್ದಿಸಾಕ್ಷಿ ಹಮ್ಪಿಗೆ ಕಾರಣ (Prv.).

ಹಮ್ಪದ hammada. Loss of consciousness or of the control of the mental functions, fainting, swooning, stupor, torpor (ಹರವಸ, ಮುಜ್ಜೆ, ಮೂರ್ಛೆ ಸಾ; Ūpr. 5, after 19; cf. M. ಪರುಹ್ಣಿ, to be perplexed, ಪವ್ವಿರಿ, intoxication?). — ಹಮ್ಪದವ್ವೇಗು. — ಅಪೋಗು. To be stupefied, to faint, etc. (from fear, grief, etc., Grj. 1, after 181; 4, after 120; Rév. 5, after 55; Sāv. 2, 10; 4, 136). ಹಮ್ಪದವ್ವೇಗದಂ (ಮೂರ್ಛೋದಂ Ūt. II, 111).

ಹಮ್ಪಯಿಸು hammayisu. = ಹಮ್ಪಯ್ಪು. To faint, to swoon, to be stupefied, etc. (Bp. 13, 3; Rév. 13, after 104).

ಹಮ್ಪಯ್ಪು hammayyu. = ಹಮ್ಪಯಿಸು. (Rām. 3, 8, 71; J. 4, 22; 18, 54; 19, 16; 23, 51; 24, 44; 31, 53. 63).

ಹಮ್ಪಾಣಿ hamṇi. = ಹಿಮ್ಮಣ್ಣಿ. A long and narrow money-bag or purse (B. 4, 169; Mhr. ಹಮಣೇ).

ಹಮ್ಪಾರ hamṇra. N. of a country (Bp. 6, 19).

ಹಮ್ಪು hammu. 1. To make ropes (ರಬ್ಬತ್ತಿಯೆ ಸ್ತಂಧ. Dh.; T. ಪಮ್ಪು, to sew; ಪಮ್ಪು, ಪಮ್ಪು, to tack, or pin, a seam before it is sewed).

ಹಮ್ಪು hammu. 2. Pride, conceit (ದವಿತಿವ್ವದು ರೆ. I, 44; ಹನ್ನೆ, etc., ಗರ್ವ ಸಾ; C.; Bp. 1, 58; 80, 10; 42, 17; 46, 15; 55, 38; T. ಪಮ್ಪು, to extend = ವರವು; to increase; to rise, to get up = ಎದ್ದು; cf. ಪಮ್ಪು 1 & 2, and see ಹನ್ನೆ). ಹಮ್ಪು ಮುದದ ಮೇಲೆ ಗುಮ್ಮನಾದ. — ದಮ್ಪು ಇಟ್ಟ ಕೊಣ್ಣ, ಹಮ್ಪು ಇಳ ಕೊಣ್ಣ. — ಬಿಮ್ಮಿಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ಹಮ್ಪು ಹೋಗದೇ (Prva.).

ಹಮ್ಪುಗಾತಿ hammu-gāti. A proud woman (My.).

ಹಮ್ಪುಗಾತಿ hammu-gāti. A proud man (My.).

ಹಮ್ಪುಗೆ hammu-gē. A rope, a band (Ū. Bp. 41, 46; Bh. 8, 24, 25). ಹಮ್ಪುಗೆಯ ಕುಣಿಕೆಗಳು (ಸಂಕಟಕ Mr. 292).

ಹಯ್ hay. A child. (T. ಪಬ). See ಹಯ್ಯಳು.

ಹಯ haya. A horse (ಕುದುರೆ Nu. 8). 2, the number seven (that being the number of the horses of the suu, ಎದು Mr. 347). See Prv. s. ಹಣ್ಣಿ.

ಹಯಗ್ರೀವ haya-grīva. N. of a daitya who seized and carried off the veda. (Bhāgavata 8, 23, 17). 2, N. of a form of Vishnu.

ಹಯಘೋಷ haya-ghōsha. Neighing. See ಕಳೆಕೆ.

ಹಯಜ್ಞೆ haya-jñāṭe. Knowledge of horses and their management, horsemanship. (My.).

ಹಯತತಿ haya-tati. The number seven (Ūh.).

ಹಯಧ್ವನಿ haya-dhvanī. Neighing. See ಕಳೆಕೆ.

ಹಯನ hayaṇa. A covered carriage or palanquin (ರಥದ ಹರಿ Hā.).

ಹಯನಿಕರ haya-nikara. The number seven (Ūh.).

ಹಯನು hayaṇu. = ಪಯ 2, ಹಯ್ಯ, etc. Milk and all that is made of milk, as curds, butter, etc. (My.). 2, a milch cow. See Sp. s. ಗೊಡ್ಡು. 3, water: the crop that is raised by means of tank water of which the planting begins in January (My.). See Prv. s. ಹೊಗದಾಸು. — ಹಯನುಗಡ್ಡೆ. Lands for raising the hainn crop (My.). — ಹಯನುಬತ್ತ. The paddy of the hainn crop (My.). — ಹಯನುಬೆಳೆ. The growing hainn crop (My.).

ಹಯಪರಿಕರ haya-parikara. A horse-girth. See ಬಿಗಿ.

ಹಯಪುಚ್ಚಿ haya-puṇṇi. The plant Glycine debilis Lin.

ಹಯಪ್ರಾಸ haya-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ಹಯಮಣ್ಣಿಲಿ haya-maṇḍali. A ring or circular motion of horses. See ವೇಡೆಯು.

ಹಯಮಾರ haya-māra. The fragrant oleander, Nerium odoratum Ait. See ಕಣಗಲು.

ಹಯಮಾರಕ haya-māraka. The fragrant oleander. See ಕಣಗಲೆ.

ಹಯಮೇಧ haya-mēdha. The horse-sacrifice. (J. 2, 47. 55; 14, 31; 20, 2).

ಹಯರಕ್ಷೆ haya-rakshē. The guarding or watching of a horse or of horses (J. 10, 17).

ಹಯವದನ haya-vadana. (= ಹಯಗ್ರೀವ). N. of a form of Vishnu (My.).

ಹಯವಾಹನ haya-vāhana. Rēvanta; Kubēra. (R.).

ಹಯವ್ರಾತ haya-vrāta. The number seven (Ūh.).
ಹಯಾಗಮನ haya-āgamana. The arrival of a horse (J. 17, 19).
ಹಯಾರೂಢ haya-ārādha. Mounted on a horse; a horse-man, a rider. (J. 7, 8; 29, 39; 31, 43).
ಹಯಾರೋಹ haya-ārōha. Mounted on horseback, a rider; horsemanship, riding.
ಹಯಾರ್ಜುನರಂಹ haya-arjuna-rnk. Shining like white horse (Bp. 88, 1).
ಹಯಿಲು hayilu. = ಅಯಿಲು q. v., ಅಯ್ಲು, ಹಯ್ಲು. Bewilderment, etc. (My.).
ಹಯಿವ hayiva. = ಹೈವ, q. v.
ಹಯ್ಯಳು haykaḷu. (fr. ಹಯ್). = ಹಕ್ಕಳು. Male or female children (My.; T. ಪಟಗಲ್; see ಪಸುಳಿ, etc.).
ಹಯ್ಯ hayda. A boy (My.).
ಹಯ್ಯ hayna. = ಹಯನು, ಹಯ್ನು. ಪನ ಕದುಗಳು ಬಹಳ ಇದ್ದವು, ಹಯ್ಯನು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು (B. 4, 230). ಹಿನ್ನಡ್ಡನವ ನೆನಸಾ ದುಗಳ ಕೆಲವು ಜನರಿಗೆ ಹಯ್ಯವು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ (5, 20).
ಹಯ್ಯ haynu. = ಹಯ್ನು, etc. (C.). ಚೋಳರಾಜ ಬೋನಕ್ಕೆ ಬೇಕೆ ಯಾ ತೋಗಿಯಾಗಿ, ಕಾಡೊಮ್ಮೆ ಕಡಿದ ಹಯ್ಯಾಗಿ, ಬೆಳವಲವ ಹವನಾಂ ನೋಡು! (Sp.). ಅಕಳ ಹಯ್ಯ ತುಸು, ಅದಾಗ್ಯೂ ಬಹು ಅರೋಗ್ಯವು (B. 1, 21).
ಹಯ್ಯಂಗವೀನ hayya-n-gavina. = ಹೈಯಂಗವೀನ, q. v. (ನವ ನೀತಿ, ಬೆನ್ನ Mr. 183).
ಹಯ್ಲು haylu. = ಹಯಿಲು, etc. (My.).
ಹರ hara. 1. (fr. ಹರೆ). Spread, extent: broadness, breadth (C.). ಅಲವ ಎಲೆಗಳು ಹರವಿರುವದಾನ್ವ ಪತ್ರಾವಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ (B. 2, 22). ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಗಾಲು ಹರವಾಗಿ, ಬಹು ಮತ್ತಿಗೆ ಇರುತ್ತವೆ (3, 64). ಒನ್ನು ಹರವಾದ ಹರಿಗೆ (4, 223). 2, spreading, becoming public. See ಹರವಾ.
ಹರ hara. 2. (fr. ಹರಿ). = ಹರಿಸ, ಹರು, ಹರ್. Running, etc.; flowing. — ಹರದಾರಿ. = ಅರದಾರಿ. The way or distance a man can run, three English miles (My.; B. 3, 65; ಕ್ರೋಡ G.; Tē. ಪರುಗು). ಎರಡು ಹರದಾರಿ (ಗವ್ಯಾತಿ G.); ನಾಲ್ಕು ಹರದಾರಿ (ಯೋಜನ G.). — ಹರದಾರಿಯಕತಿ. -ಅಕತಿ. The measure or distance of a haradāri (Bp. 26, 32). — ಹರ ನಾಲಿಗೆ. = ಹರಿ. A gutter, etc. ನೀರ ಹರನಾಲಿಗೆ (ಕಾಪ್ಪಾ ಮ್ಪುನಾ ಹಿರಿ, ಪ್ರಣಾಲ G.).
ಹರ hara. 1. Bringing, conveying, carrying; taking, seizing; captivating; removing, taking away, depriving of; dividing; destroying; a seizer, etc. See ಕಾನು, ಪುರ, ಪ್ರ., ಪ್ರಾಗ್, ಪ್ರಾಣಿ, ಮನೋ, ವಾರ್ತಾ, ಸನ್ನೇತ. 2, force, etc. (ಪ್ರಸರ, ಬಲುಕು Mr. 461; perhaps mistake for ಹರ). 4, sign of a metrically long syllable (Ūh.; Mr. 363). 5, the number eleven (Ūh.). ಕರ್ಮದಿನ್ದವೆ ಹರನು ಕರ್ಮದ ಪಾನುಟ್ಟನು, ಹೊಮ್ಮರಾಳನ್ ಅಜನ್ ಅದನು, ಗೋವಿನ್ದನು ಎಮ್ಮೆಯ ಕಾದಂ (Sp.). ಸಿರಿಯದ್ದವಗೆ ನರೆ ಬನ್ನರೆ ಹರನಾದಾನೇ? (Prv.).
ಹರ hara. 2. Tbh. of ಪರ 1. See ಹರವಸ.
ಹರ hara. 3. Every (My.; Mhr., H.).
ಹರಕತ harakata. = ಹರಕತ್ತು. ಹರಕತ ಮಾಡೋಣ (ವಾರಣ Ūh.).
ಹರಕತ್ತು harakattu. Opposition; any measure or act in prevention; hindrance (My.; Mhr., H. ಹರಕತ್ತು).
ಹರಕಾರ harakara. A courier (Mhr., H. ಹರಕಾರ; Br., R.).

ಹರಕೆ harakē. = ಪರಕೆ 1, etc. A blessing, a benediction (ಸ್ವಸ್ತಿ, ಅತಿನ್ Mr.; Bp. 4, 46; 5, 37; 32, 13. 46, 17. 37; ಅತಿನ್, ಅತಿರ್ವಾರ್ತ G.). 2, a vow (My.; ಪರಿಗೆ ಬೋ ಕೊಡ್ತು ಕುಡ ಕೋಡ್ ಮುಪ್ಪಾಡ್ತು ಕೊಡುತು Mhr.). — ಹರಕೆ ಕಟ್ಟು. To tie money or ornaments in cloth coloured with turmeric and put them before an idol, vowed as a gift in case of delivery or recovery (My.). — ಹರಕೆ ಕೊಡು. To give a blessing, to bless (B. 126, 165). 2, = ಹರಕೆ ತೀರಿಸು (My.). ಹರಕೆ ಕೊಟ್ಟು 2: ಯೋಡು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. — ಚೋರಕದರೆ ಹರಕೆ ಕೊಡ ಬಹುದು (Prv.). — ಹರಕೆಗೋಳ. = ಪರಕೆಗೋಳ. (Bp. 13, 7; 46, 43). — ಪರ ತೀರಿಸು. To make over to an idol what has been vowed (My.). — ಹರಕೆ ಮಾಡು. To make a vow, to vow (My.). — ಹರಕೆ ಪರಮು. = ಹರಕೆ ಮಾಡು (My.).
ಹರಗಣ hara-gaṇa. A class of Kannaḍa metrical feet (Ūh.).
ಹರಗಣಿ haragaṇi. The act of removing superfluous standing corn by means of the kuppē (My.).
ಹರಗಿರಿ hara-giri. Kallāsa. (Bp. 44, 45; Bk. 1, 14, 3).
ಹರಗು haragu. 1. To do work with regard to corn (ಸಸ್ಯಕ್ರಿಯೆ kmd. Dh.): to remove superfluous standing corn by means of the kuppē (My.); to clean (a field) by removing the grass, weeds, etc. from it with the kuppē before sowing (S. Mhr.). ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಲ.ಹರಗು ವಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕುತ್ತಾರೆ (B. 3, 18). ಅವರಿಗೆ ಕೊಲಾ ಹರಗು ಮಾಡಿ ವದೂ ಅವಕ್ಕಿವಿಲ್ಲ (3, 111). ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯು ಧಾವಿಯನ್ನು ಹರಗಿ ಅವದೊಳಗೆ ಬಿತ್ತಲಾಗಿ (5, 129). ಹರಗದ ಕೊಲ (ಪ್ರಕಟ); ಹರಗದ ಕೊಲ (ಕೃಷ್ಣ); ಮೂರು ಸಾರೆ ಹರಗದ ಕೊಲ (ಶಿಶ್ಯ 2).
ಹರಗು haragu. 2. The act of doing work with regard to corn, etc. — ಹರಗುವಳ್. -ವಳ್. (kmd. 1). The iron used for it.
ಹರಟು haraṭu. To talk idly, to prate, to blab (My.; T. ಅರಡ್ಡು, ಅಲಟ್ಟು).
ಹರಟೆ haraṭē. = ಅರಟೆ. Idle talk, prate, jabber, babble (C.; T. ಅಲಟ್ಟು; see ರಡ್ಡು). ಹರಟುಳ್ಳವನು ಹರಟೆ ರಟೆ ಯಾಕೆ? — ಬರಟಿನಿನ್ದ ಹರಟೆ ಉದ್ಭವಿಸುವದು (Prv.). ಹರ ಯಿನ್ದ ಹೊತ್ತು ಕಳದೆ ಸಾ (Dp. 29, 2). — ಹರಟೆ ಕೊಟ್ಟು. ಕಟ್ಟು. (B. 4, 49, 194; 5, 96). — ಹರಟೆಮಲ್ಲ. A male great prater, etc. (My.). — ಹರಟೆಮಲ್ಲ. A female great prater etc. (My.).
ಹರಟೆಗಾರಿ haraṭē-gāra. An idle talker, a tattler, a prater (My.).
ಹರಡಿ haraḍi. = ಹರಡು 2, etc. The protuberant ends of the radius and ulna above the wrist; the ankle; the wrist. (My.). 2, a bracelet for the wrist composed of alternate gold and coral beads (My.). — ಹರಡುಗಟ್ಟು. = ಹರಡು No. 2. (My.).
ಹರಡು haraḍu. 1. = ಪರಡು 2, etc. To spread, etc. (v. t., ಪ್ರಸಾರಣ, ಪ್ರಸಾರ kmd. Dh.; My.); to spread.

etc. (v. i., My.). ಹರಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ಪ್ರಸಾರ, ವಿಸಾರಿ Si. 361); ಬಹಳವಾಗಿ ಹರಡಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಪ್ರಪಂಚ, ವಿಸ್ತರ 412).

ಹರಡು haradu. 2. = ಪರದು 3. To scratch with the fingers or nails, to claw (ಅಂಗುಲಿನನ ಸಂದ. Dh.).

ಹರಡು haradu. 3. = ಪರದು 4, ಹರಡಿ, ಹರದೆ 2. The ankle (ತರಲಾಂಗಧೇವ, ಗುಲ್ಮ ಸಂದ. Dh.; ಘಂಟು, ಗುಲ್ಮ HIA., Mr. 332; Bp. 89, 84; My. exactly = ಹರಡಿ No. 1). ಪಾದದ ಹರಡುಗಳೆರಡೂ (ಘಂಟಿಕೆ, ಗುಲ್ಮ); ಆ ಹರಡುಗಳೊಳಗಣ ಮೆಯಿ (ಪಾಪ್ಪಿ Nr.).

ಹರಡಿ haradē. 1. = ಪರದೆ. The Numidian crane (ಕರ್ಕರೇಟು, ಕರೇಟು Nr.; ಗುಲ್ಮ Mr. 175; Bh. 1, 20, 53; 3, 4, 33; Tū. ಪಗ್ಗಡ). ಹರಡೇ ಹಕ್ಕಿ (ಲೋಹವೃಷ್ಣ, ಕಂಕ Si. 172).

ಹರಡಿ haradē. 2. = ಹರಡಿ, etc. ಹೆಜ್ಜೆ ಹರಡಿ (ಘಂಟಿಕೆ, ಗುಲ್ಮ Si. 207). 2, = ಹರಡಿ No. 2 (S. Mhr.).

ಹರದೆ haradē. = ಅರಳಿ, ಅರ್ದೆ, ಹರ್ದೆ, ಹರ್ದೆ. The ink-nut tree (= ಅನೇರ My.; H.).

ಹರಣ harapa. 1. Taking; accepting, receiving; making an agreement (ಸನ್ನಿಹಿತ, ಸನ್ನಿಹಾಯ್, ಸನ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು Nu. 165). 2, seizing, carrying off or away, removing; stealing; withholding, annulling. 3, killing (ಕೊಲೆ 165). 4, disregarding; what is undesirable (ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗೆ ಬಾರದುದು, ತನ್ನಿಚ್ಛೆಗೆ ಬಾರದ ಕಾರ್ಯ 165). 5, a nuptial present. 6, a gift to a student at his initiation.

ಹರಣ harapa. 2. Tbh. of ಪ್ರಾಣ (ಸಂದ. 336; ಪ್ರಾಣ, ಜೀವ Nu. 165; Bp. 4, 63; 5, 66; 30, 24; 45, 3; B. 1, 25). ಹರಣ ಉದ್ಧಾರವಾದರೆ ಮರಣಕ್ಕೆ ಅಂಜನು. — ಪುರಾಣಾ ತಿಳಿದವನಾದರೆ ಹರಣ ಉದ್ಧಾರಿ (Prva.). — ಹರಣಕ್ಕೆ ಹರಣಂ ತರ್. To give (one's) life for the life (of another, Bp. 13, 13). — ಹರಣ ಕೊಡು. To restore life (Bp. 46 sm.; 46, 78; 50, 61). 2, to give one's life (13, 13). — ಹರಣಂಗೆಳೆ. -ಂ-ಕಳೆ. To give up one's life, to die (Siv. 3, after 35). — ಹರಣದ ಹರಣ. The life of life (Bp. 15, 31). — ಹರಣ ಪಡೆ. To obtain life (Bp. 32, 50; 37 sm.; 47 sm.; 50, 20). — ಹರಣವಿ. -ಕ. To restore life (Bp. 28, 68). — ಹರಣವೊಡಗಿಸು. -ಬಡಗಿಸು. To restore life (Bp. 54, 74). — ಹರಣ ಹಿಡಿ. To keep one's life, to remain alive (Bp. 42, 32).

ಹರಣದೇಹಾರ್ಥ harapa-dēha-arthā. Life, body and property (Bp. 39, 17).

ಹರಣಾಳ haratāla. Tbh. of ಹರಿತಾಲ. Yellow orpiment (Ch. 170; Mhr.).

ಹರತೆ haratē. (= ಹರಗನೆ). The act of removing superfluous standing corn by means of the kuṇṭhē (My.).

ಹರಡ haradu-33. = ಪರಡ. A dealer, a trader, a merchant (ಪಣ್ಯಾಚಾರ, ವಣಿಜ್, ಪ್ರಾಪಣಿಕ, ನೈಗಮ, ವೈದೇಹ HIA.; ವೈದೇಹ, ಸಾರ್ಥವಾಹ, ನೈಗಮ, ವಾಣಿಜ, ವಣಿಜ್, ಪಣ್ಯಾಚಾರ, ವಣಿಜ, ಕ್ರಯವಕ್ರಯಿಕ Nr.; Bp. 8, 9; 25, 27; Rām. 5, 8, 49). ಪದಿಯಾನೆ ಹರಡಂಗಿ, ನುದಿಯಾನೆ ವೇಶಿಗೆ, ಜಿಡಿಯಾನೆ ಬೂದಿಗೊರವನಿಗೆ, ಹಾದರಕೆಯೆಡೆಯಾಟಗಾನೆ (8p.). ಹರಡನ ಕುದುರೆಗೆ ಹರಡುಬಣ್ಣ. — ಹರಡರ ವರಾತ ಎನ್ನು, ಹರವಿಯಲ್ಲಿ ತಲೆ ಅಡಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಬಾರದ ಬರಹ ಹರಡರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತೇ? — ವದಿ ಹೇದುವ ವನಿಗಾದರೂ ಹರಡನ ಹಂಗು ಬೇಕು. — ಸುತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಹರಡ, ಅತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಯ್ಯನ (Prva.). — ಹರಡನ ಹಳ್ಳಿ. N. of a village in Mysore (My.).

ಹರದಿಕೆ haradikē. Trade, traffic (ವಾಣಿಜ್ಯ, ವಣಿಜ್ಯ Nr.).

ಹರದು haradu. 1. Trade, traffic (ವಣಿಜ್ಯ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ವಣಿಜ್ಯ HIA.; ವಾಣಿಜ್ಯ Mr. 346). See ಎಲೆವರದು. — ಹರದು ಗರ್ಯ. = ಪರದು. To trade (ಬೇಹಾರವಂ ಮಾಡು ಸಂದ. 240 Cm.).

ಹರದು haradu. 2. = ಹರದು. P. p. of ಹರೆ 1. (My.).

ಹರಪ್ರಿಯ hara-priya. Kṇhēra (Ūpr. 9, 68).

ಹರಯ haraya. = ಹರಯ. Tbh. of ಪ್ರಾಯ (ಸಂದ. 336).

ಹರವಡಿ hara-1-padi. The state of becoming public or manifest; manifestation; display, parade (ಗಾಥಾ, ದೋಹರ್, ಪ್ರಕಟ Kk. 52).

ಹರವರಿ hara-1-pari. = ಹರವಡಿ. (ಗಾರಣ, ದೋಹರ್, ಪ್ರಕಟ ಸಿ.). ಹರಣಂಗಳ ಹರವರಿ (Ūpr. 5, 45).

ಹರವನ hara-vasa. Tbh. of ಪರವತ (ಸಂದ. 342). Loss of self-control or consciousness, etc. (ಮುಚ್ಚೆ, ಮೂರ್ಛ Kk. 31; ಮುಚ್ಚೆ, ಜೊಂಗುಳಿ, ಮೂರ್ಛ ಸಮ. 56; Ūpr. 6, 84; 8, 71).

ಹರವಿ haravi. = ಪರವಿ, ಹರಿವಿ, ಹರಿವಿ, ಹರುವಿ, ಹರುವಿ.

An earthen water-vessel of the form of the kōḍa, but larger (ಘಟ, ಕರೇರ HIA.; ಘಟ, ಕರೇರ Mr. 209; ಘಟ, ಪರವಿ Nr.; ಅಲಂಕರ G.; C.; Bp. 10 sm.; 14, 12; 22, 64; 30, 14; 38, 33; 51, 57; 55, 29; Bh. 1, 10, 25, 30). ಹರವಿಯ ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ಒನ್ನ ಅಗಳು ನೋಡಿದರೆ ಸರಿ. — ಮುರು ಎಗೆ ಬಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹರವಿಗೂ ಬಂದ್ರವೇ? (Prva.). See Prv. 3. ಹರವ.

ಹರವು haravu. (= ಹರಹು 1), ಹರ್ವ 1. To spread (v. i., My.). ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹರವಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ (ಸಮೂರ್ಥನ, ಅಭಿವ್ಯಾಪ್ತಿ Si. 387). ಹರವಿನನ್ನಾಡು (ಕೀರ್ಣ, etc. Dhw.). 2, to spread, to spread out (v. t., My.; B. 3, 106; 4, 158).

ಹರಸಮಯ hara-samaya. A śalva congregation (Bp. 50, 22).

ಹರಸು harasu. = ಪರಸು, ಹರಸು. To bless (as a devotee blesses śiva, Bp. 9, 36; as a yati a śivabhakta; 32, 14, 43; as a śivabhakta others, 32, 50; 46, 7, 10, 14, 15, 16; as śītā Hannimat, Rām. 5, 8, 89; as parents their children, Prli. 3, 12, 26; Bh. 1, 10, 26; B. 1, 6; as a blind man his benefactor, B. 3, 124; as a king his relations, Bh. 2, 13, 10; see Bp. 32, 44; according to My. use the giver of a blessing always ought to be either older or of a higher position than the receiver of it). 2, to make a vow (Bp. 48, 18; Bh. 1, 13, 3; ದೇವರಿಗೆ ಹರಸುವದು My.). ಹರಸೋದು ತಪ್ಪೇದಿಲ್ಲ, ತಿರು ಮೈದಿರು ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ. — ತನ್ನ ಕಾರಿಗೆ ತಾನೇ ತರಣು ಮಾಡಿ ಹರಸಿ ಕೊಡು ಹಾಗೆ (Prva.). ಹರಸುವುದು (ಸ್ವಸ್ತಿ, ಅಶೀರ್ವದ, ಅಶೀರ್ವದ Nu. 138).

ಹರಸು harasu. (= ಅರಸು?). — ಹರಸುಪಾಪರೇ ಗಿಡ. (ಪಾಟಲಿ, ಅನೋಳಿ, ಕೃಷ್ಣವೃಕ್ಷ, etc. Si. 134).

ಹರಹು harahu. 1. = ಪರಹ, ಹರಹ. To spread, to spread out or about (v. i. and v. t.; see Grj. 9, 62; Bp. 58, 50; Bh. 3, 23, 10). ಹರಹಿನನ್ನಾಡು (ಪ್ರಸರ, ಎಕೀರ್ಣ Nu. 108); ಹರಹಿದುದು (ವಿಶಾಸ, ಪ್ರಸರ 115). ಹರಹಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ವಿಸ್ತೃತ, ವಿಸ್ತೃತ, ತತ); ಅಗಲಕ್ಕೆ ಹರಹಲು ಪಟ್ಟಿದು

(ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರಸುತ Nr.). ೧೩ ಮನೆ ನೀರು ಮುನ್ನಾದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ನಾನು ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಹರಹುತ್ತೇನೆ (B. 3, 27).

ಹರಹು harahu. 2. Spreading, extension, expanse, vastness (Bh. 1, 12, 6; 3, 11, 16; Rām. 4, 7, 9; J. 38, 4). — ಹರಹಾಗೆ. — ಕೆಸು. To become devoid of extension (ಅವಕುಂಚಿತ, etc. Mr. 451).

ಹರಹು harahu. 3. (= ಪರಿವೃ, ಹರಿವೃ). Running, flowing, flow, current. ನೀರ ಹರಹು (ಅರ, ಧಾರೆ, ಪ್ರವಾಹ, ಒಳ, ವೇಣಿ Mr. 415). — ಹರಹುಬತ್ತು. — ವತ್ತು. A current to be checked. ಹರಹುಬತ್ತಿದುದು, that by which a current is checked: a dam (ಅಧಾರ Mr. 416).

ಹರಳಿಗ haraliga. = ಪರಳಿ, q. v. (ಹಾರ śmd. II).

ಹರಳು haralu. = ಪರಳೆ, etc., ಹಕ್ಕು 1. A nodule, a pebble, a stone, grit (ತರ್ಕರ Nr.; ಉಪಲ Nr.; My.; B. 4, 151). 2, that which bears kernels: the castor-oil plant, Palma Christi, Ricinus communis (My.). 3, the tree Terminalia tomentosa (? ಹೊನ್ನೆ Mr. 134). ಮೂತ್ರವ್ಯಾಧಿವಸ್ತು ಹರಳು ಬೀದಿನ ರೋಗ (ಅತ್ತರಿ, ಮೂತ್ರಕೃತ್ಯ G.). ಮರುಳನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹರಳು ಬೀಳು. — ಒರಳಲ್ಲಿ ಹರಳು ಹುರಿವರೆ ಅರಳು ಅದೀತೇ? (Prva.). — ಹರಳವ್ವ. — ಅವ್ವ. = ಹರಳು No. 2 (playfully used). See Prv. a. ಹಗಲುಬೀದಿನಿಗೆ. — ಹರಳುಗಿಡ. = ಹರಳು No. 2. (ವ್ಯಾಘ್ರಶುಭ್ರ, ಗಂಧರ್ವಹಸ್ತಕ, ಏರಣ್ಣ, ವರ್ಧಮಾನ, etc. Si. 134. 148). — ಹರಳುಗುಣಿಮಣಿ. A tablet with fourteen holes for a game played with pebbles, etc. (My.). — ಹರಳುಗರ. — ಉಂಗರ. A ring set with one or more precious stones (My.; Si. 220). — ಹರಳುಗುರ. — ಉಂಗುರ. = ಹರಳುಗರ. (Bh. 1, 6, 37). — ಹರಳು ಹರಳು. rep. (B. 3, 45; 4, 204). — ಹರಳೆಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Castor oil; lamp oil (as it is frequently used for burning in lamps, My.; Si. 134).

ಹರಳೆ haralē. = ಅರಳೆ 2, etc. (My.).

ಹರಳು haralu. To cause hinderance or opposition to the eye, to annoy or trouble the eye (ನೀತ್ರವಿರೋಧಕರಣ śmd. Dh.).

ಹರಾಬಿ harābi. = ಅರಾಬಿ. Broad, etc. (My.; H.).

ಹರಾಮಿ harāmi. A wicked, vile woman (My.). 2, vile, base, villainous (Mhr., H. ಹರಾಮಿ).

ಹರಾಮು harāmu. Unlawful; wicked, wrong; violone, vile (My.; Mhr., H. ಹರಾಮು); forbidden. — ಹರಾಮುಕುದುರೆ. A vicious or restive horse (My.).

ಹರಾಮುತನ harāmutana. Wickedness, etc. (My.).

ಹರಿ hari. 1. = ಪರಿ 1 q. v., etc. To run; to flow; etc. (ಧಾನನ śmd. Dh.; Bp. 32, 20; 45, 28; 57, 2; J. 22, 36; 28, 16; Bh. 2, 4, 9, 11; C.). ಹರಿದು ಮುತ್ತುಹ (ಅಭ್ಯವಸ್ಥನ್ನನ, ಅಭ್ಯಾಸಾದನ); ಬೀಗದಿವ್ವ ಹರಿವಾತನು (ತರಸ್ತಿ, ತ್ವರಿತ, ವೇಗ, ಪ್ರಜ್ವಲ, etc.); ಹರಿದು ಹೋದಾತನು (ಅತಿಹವ, ಜಂಘಾಲ); ಬದಿತು ಹರಿವ ಹಕ್ಕ (ಸ್ವೀತನ); ನೀರ ಹರಿಯಲಿರುವ ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿ (ಅಧಾರ); ಉದಕ ಹರಿವ ಬಟ್ಟಿ (ಪ್ರಣಾಲಿ Nr.). (ಅನಿ) ಹರಿವುದು (ಸ್ಥೂಲೋಚ್ಚಯ); ಸುತ್ತುಂಗವಲು ಹರಿದ ಕುದುರೆ (ಅನ್ತರೀಪ Hā.). ಹರಿದು ಪಾಪವ ಮಾಡಿ, ಹರಿದ ನೀರೋಳು ಮುದುಗಿ ಕರಗಿದೇ ಪಾಪ? (Sp.). ನಿಲ್ಲದೆ ಅತಿ ಹರಿವವಂ (ಜಂಘಾಲ, ವೇಗ Mr. 234). — ಹರಿ ದಾಡು. — ಅಡು. To run about (in a battle, J. 25, 46); to move about (as blood in the body, B. 3, 35; 4, 138); to creep about (as a serpent, Dp. 63, 3; B. 3, 97; as an ant,

B. 4, 64). ಹರಿವಾಡುವ ಮಾನಸು (ಚಿತ್ರ ಎಪ್ಪದು G.). — ಹರಿಮಡಿ. — ಅಡಿ. To beat (another) so that he runs away, to drive, etc. ಹರಿಯದುದು (ಎದಿಸಿದುದು, ಕಡೆಗಣಿಸಿದುದು, ತರಿಸಿದುದು, etc., ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ಸಾ.).

ಹರಿ hari. 2. = ಪರಿ 2. P. p. of ಹರಿ 1, ia ಹರಿ ಹರಿವ (Bp. 32, 17; J. 26, 4). — ಹರಿ ತರ್. (i. e. ಹರಿದು ತೊಟ್ಟು ಬರು). = ಪರಿ ತರ್. (Bp. 5, 28; 20, 14; 22, 11; 44, 6; 46, 12; 53, 16; J. 28, 54; Bh. 1, 5, 21; 1, 10, 27). ಹರಿದು ಹರಿದು ನ್ನ ಬಸರಿ ಹರಿ ತಪ್ಪ ಹಕ್ಕ (ನಿರ್ದಾರ Mr. 97).

ಹರಿ hari. 3. = ಪರಿ 3, ಹರಿ 2, ಹರು. Running; a run. going; flowing. 8:0 ಒಳ; Hā. a. ಹರು. — ಹರಿವ. = ಹರುಳಣಿ. A channel for (water) to run, a water-conduit (ಪಾನ, ಸಾರಣಿ Hā.); a water-trench. ಮೂಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಹರಿವಣಿ (ಅವಾಲ, ಅಲವಾಲ Hā.). — ಹರಿಗುಡು. — ಕುಡು. To pay money for being ferried over a river. ಹರಿಗುಡುಪುದು (ಕರ Hā.). — ಹರಿಗೊಳ್. — ಕೊಳ್. To run away (Bh. 4, 2, 13). — ಹರಿದಾರಿ. = ಹರಿದಾರಿ. (My.; Si. 105). — ಹರಿಪಾಳ. A waste-pipe, a gutter, a channel (ಪ್ರಣಾಲಿ Hā.; Mr. 427). — ಹರಿನಾಳಿಗ. = ಹರಿನಾಳಿಗಿ, ಹರಿನಾಳಿ. (Si. Mhr.). — ಹರಿಮುರ. — ಅನ್ತರ. The area of a run, i. e. of a haridiri (Bh. 2, 13, 32). — ಹರಿಯುಡು. — ಅಡು. To run, to hama (Cpr. 3, after 4). — ಹರಿಹರಿಗಿ. A plank to the one end of which a rope is fastened and on which a boy sits and is pulled along (Bh. 1, 6, 2).

ಹರಿ hari. 4. = ಪರಿ 4, ಪರಿ 1, ಹರಿ 1 (occasionally is Hā. and prints). To spread (v. l.), etc.; to disperse; to go away; to end (Bp. 45, 8, 47; J. 17, 25; 27, 36). ಗುರುರಾಯನು ಪದೇಶ ದೊರೆ ಕೊಡೆ ಪಾದಪೇ ಹರಿವುದು ದಾಡದಿಲ್ಲ ವಜ್ರದಿಂ ಹರಿಯ ಹೊಯವನ್ನೆ (Sp.). See Sp. a. ಕಪ್ಪ. — ಹರಿವ ಶ್ವಕ. (ಹರಿದ ಹಪ್ಪಕ). = ಹರಿಧಪ್ಪಕ. A straggling herb with bur-like flowers that stick to hands and clothes, Papalio oappaoa Mog. (? Z.).

ಹರಿ hari. 5. (= ಹರಿಬ 1). Spread, extent: a mass, a multitude, etc. (ಹಂಗುಳಿ, ಬಳಗ, ಬಮ್ಮರ. 2:0. etc., ಕ್ರೇಣಿಕೆ Kk. 17).

ಹರಿ hari. Green, greenish yellow, yellow. 2, reddish brown, bay, tawny. 3, of a shining white colour, white, bright (ಧವಲ, ಬಿಳಿದು Nn. 10; ಕುಪ್ಪ Mr. 495). 4, the sun (ಅರ್ಕ, ಸೂರ್ಯ 10). 5, the moon (ಚಂದ್ರ 10). 6, a ray of light (ಅಂಕು, ಕಿರಣ 10). 7, water (ಪಾರಿ, ಉದಕ 10). 8, gold (ಸುವರ್ಣ 10). 9, a horse (ಪುರಂಗಮ 10). 10, a lion (ಹಿ 10). 11, a parrot (ಕುಕ, ಹಿ 10; ಹಿ 495). 12, a peacock. 13, a pigeon (ಪಾರಾವತ, ಪಾರಿವಾಳದ ಹಕ್ಕಿ 10). 14, an ape (ನಾನರ, ಕಪಿ 10). 15, a frog (ಧೀಳ, ಕಪ್ಪೆ 10). 16, a snake (ಅಪಿ, ಸರ್ಪ 10). 17, the ocean (ಅಪ್ಪಿ 10). 18, a point of the compass (ದಿಕ್, ದಿಕ್ಕು 10). 19, an arrow (ಅಮ್ಬು, ದಾಣ 10). 20, a treasury (ಕೋಶ, ಧನಾಧಾರ 10). 21, a cart, a waggon (ತಕ್ಕಲಿ, ಬಟ್ಟೆ 10). 22, Indra (ದಿವ್ಯಾ ಇಂದ್ರ 10). 23, Vishnu, Krishna (ಕುಮಾರಾಕ್ಷ, ಎಪ್ಪು 10). 24, Śiva (ಧನೇಶ್ವ 495). 25, Brahma. 26, Vama (ಮಮ 10). 27, Vāyu (ವಾಯು 10). 28, N. of the author of the gīṇ-jākalyāna (Grj. 10, 113, 114). 29, one of the devanā (varshas) into which the known continent is divided. 30, sign for a metrically short syllable (ಛ. Mr. 345). 31, the number eight (ಛ.). See ಕಪಿ; Bp. 54, 43. 32, ಧವನಪ್ರಿ, ಎಪ್ಪು ಎಮ್ಮೆಯ ಕಾಡು, ಮುತ್ತು ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹರಿ

ಯು ತಾನತ್ತಲೆ ದೈವ? (Sp.). ನರಸಿಂಹನವತಾರ ಹಿಂದಾದದಮುಖ; ಉಗಂಧ ತರದ ಕೊಲ್ಲುವಾಗ ಹರಿಯೂರನೆಯದನ್ನವದ (Sp.). ಹಿರಿಯ ಬೊಮ್ಮನು ಕೆಂಪ, ಕಿರಿಯ ಹರಿ ತಾ ಕರಿಗ, ಪುರಹರನು ತುಡ್ಡ ಧವಲಕನ; ಇವರುಗಳು ಸರಿಯೆ ದೈವಕ್ಕೆ? (Sp.). — ಹರಿಗಪ್ಪಪ್ಪ. — ಅಪ್ಪಪ್ಪ. Appappa, the son of a certain Hari (Bp. 56, 55). — ಹರಿ ಗಿ. reit. (Grj. 6, 38; Bp. 54, 5). — ಹರಿಬುವು. A meal on the fourth day of a marriage (of smārtas or mādhyas) at which the son-in-law is looked upon as Vishnu, is waited on only by his mother-in-law, plays tricks with his ṛājā, etc. (My.).

ಹರಿಕಣ್ಣಿ hari-kaṇṭha. A peacock (ನವಿ Mr. 163).

ಹರಿಕಥೆ hari-kathē. The story of Vishnu or Krishna (related with music and singing). ನರೇ ಕಥೆಯ ಮುನ್ನ ಹರಿ ಕಥೆಯೇ? (Prv.).

ಹರಿಕಾಂತ hari-kānta. The sapphire (ಅಮೃತಾ, ನೀಲ Mr. 101).

ಹರಿಕಾರಿ hari-kāra. = ಪರಿಕಾರಿ. A runner, a courier (ಒಂಭಾಕರಿಕ, ಒಂಭಕ Nr.); a swift, fleet man (ಒಂಭಾಲ, ಒವನ, ವೇಗಿ Hā.; ವೇಗಾಯಿಲ Ss.). 2, a hawker, a chandler (ವಾರ್ತಾವಹ, ವೈವಾಹ Nr.). 3, a spy (ಉದಾಹೃತ, ಪರಧೇವ Nr.).

ಹರಿಕೆ hari-kē. 1. = ಪರಿಕೆ, ಹರಿಕೆ. A vow (My.); etc. ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀದುವವನು ಹರಿಕೆ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪೇತೇ? — ಪರಿಕೆಯ ಕೂಡು ತಿನ್ನು, ಹರಿಕೆಯ ಕೋಣನಾದ (Prva.).

ಹರಿಕೆ hari-kē. 2. = ಹರಿಕು, ಹರಿಕೆ. A kind of harrow (ಕೋಟಕ, ಕೋಪ್ಪಳೇವನ Hā.; cf. ಪರಗು 1).

ಹರಿಗಣ hari-gaṇa. A class of pure Kannada feet (Ūh.).

ಹರಿಗು harigu. = ಅರಿಗು 1, etc. A margin, etc. (Sl. 101; only in Sl.).

ಹರಿಗೆ hari-gē. = ಪರಿಗೆ, etc. Tbh. of ಫಲಕ. A shield (ಪೇಟಕ, ಫಲಕ, ಚರ್ಮ, ಅವರಣ Hā.; ಫಲಕ, ಫಲ, ಫರ, ಚರ್ಮ Nr.; ಫಲಕ, ಪೇಟಕ, etc. Mr. 292; ವಸು, ಪೇಟಕ Nn. 17; ಅಡ್ಡಣ Ū. II, 33; Kk. 40; Ssm. 43; Grj. 7, 52; Bp. 61, 25).

ಹರಿಗಾಂವಿ hari-gāṅvi. A man who carries a shield (Grj. 6, after 56).

ಹರಿಚಂದನ hari-çandana. A sort of yellow sandal-wood (ಬುರ್ಲಿ Mr. 335). 2, one of the five trees of svarga (see ದೇವ ತರು).

ಹರಿಣ hariṇa. Greenish or yellowish white; white. 2, a deer, an antelope (ಹುರ್ರಿ Mr. 162).

ಹರಿಣಧರ hariṇa-dhara. The moon (Bp. 5, 24).

ಹರಿಣಧರಧರ hariṇadhara-dhara. Śiva (Bp. 53, 46).

ಹರಿಣಪಕ್ಷ hariṇa-paksha. The light half of a month (Bh. 1, 3, 11).

ಹರಿಣಾಂಕ hariṇa-aṅka. The moon. (J. 25, 46). — ಹರಿಣಾಂಕ ಕುಲಮ. Arjuna (25, 46).

ಹರಿಣಿ hariṇi. Greenish, green (ಗಿ ಪಸುಮ್ನುಗಳ ಗಡಿಯನ್ನಪ್ಪ ವರ್ಣ Mr. 444). 2, a female deer or antelope, a doe (ಮೃಗ, ಎರಕೆ Nn. 95). 3, a kind of woman. 4, a golden image (ಪಾಂಚಾಲಿಕೆ, ಪುತ್ರಕೆ 95). 5, a heap, collection, multitude (ಹಯ, ಸಮೂಹ 95; cf. K. ಪರಿ 1). 6, roundness (ವೃತ್ತ, ಬಟುಕು, ವೃತ್ತಧೇವ 95).

ಹರಿಣಿಪ್ತ ಹರಿಣಿ-pluta. N. of a vṛitta (Ūh.).

ಹರಿತಿ hariti. Green; the colour green (ವರ್ಣ Nn. 93). 2, grass (ತೃಣ, ಹುಲ್ಲು 93). 3, beautiful (ರಮಣೀಯ, ಮನೋ ಹರ 93). 4, a point of the compass, a quarter, region (ಅಕ್ಕ 93). 5, authority, etc. (ಅಧಿಕಾರ 93).

ಹರಿತ harita. Green; the colour green (ವರ್ಣ Nn. 60); grassy, verdant.

ಹರಿತಕ haritaka. A green vegetable, a pot-herb.

ಹರಿತಭಾವ harita-bhāva. Greenness. See ಪಸುರ್.

ಹರಿತಾಯಮಾನ haritāyamāna. Becoming green or verdant (Ūpr. 4, after 49).

ಹರಿತಾಲ haritāla. = ಅರದಳ, ಅರದಾಳ, ಅರದಳ, ಅರದಾಳ, ಹರಿತಾಳ, ಹರಿದಳ. Yellow orpiment or sulphuret of arsenic, Arsenicum flavum (ಹರಿತಾಲಕ, ಅಲ, etc., ಅರದಾಳ Nr.). 2, a kind of pigeon of a yellowish green colour.

ಹರಿತಾಲಕ haritālaaka. = ಹರಿತಾಲ. Yellow orpiment. 2, a kind of pigeon.

ಹರಿತಾಲಿ haritāli. The grass Panicum dactylon Lin. (or Agrostis linearis Retz., ದೂರ್ವ, ಕದಾಳ Mr. 109).

ಹರಿದಕ್ಷಿಣ harit-dākṣiṇa. The sun.

ಹರಿದಳ haridāḷa. Tbh. of ಹರಿತಾಲ. (ಹರಿತಾಲಕ, etc. Sl. 338).

ಹರಿದಾಸ hari-dāsa. A slave or worshipper of Vishnu; a celebrator of Vishnu in his incarnations who relates his exploits with music and chanting (My.).

ಹರಿದ್ರ haridra. Yellow colour (ರಜನಿವರ್ಣ, ಪೇತ Mr. 444).

ಹರಿದ್ರಾಂಗ haridrā-aṅga. A body to which turmeric is applied (J. 9, 42).

ಹರಿದ್ರಾಭ haridrā-abha. Resembling turmeric, of a yellow colour, yellow.

ಹರಿದ್ರಾಂಗ haridrā-rāga. Turmeric-coloured. 2, unsteady in affection or attachment (like the colour of turmeric which does not last, ಸ್ಥಿರಮಲ್ಲದೆ ಸ್ವೇತ ಮಾದುವನು Hā.; cf. ಪೇತರಾಗ).

ಹರಿದ್ರು hari-drū. A kind of turmeric, Curcuma aromatica.

ಹರಿದ್ರೆ haridrē. ಹರಿದ್ರಾ. = ಅರಿಸಿನ, etc. Turmeric, Curcuma longa Lin. (ಅರಿಸಿನ Mr. 130; cf. ಪಕವ). 2, the ink-nut tree (ಜಲಕ, ತಿವೆ, etc., ಅಪೇರಿ Mr. 122).

ಹರಿದ್ರಾಹರಿ hari-dvāra. N. of a town and tirtha where the Ganges finally leaves the mountainous districts for the level plains. (B. 5, 152; My.).

ಹರಿನಂದನ hari-nandana. Indra's son, Arjuna (J. 25, 46).

ಹರಿನಮುಚಿಭಿದ hari-namūcibhid. The moon and Indra (Bp. 38, 1).

ಹರಿನಾದ hari-nāda. A lion's roar: a war-cry (J. 25, 46).

ಹರಿನಾಮ hari-nāma. The name or names of Vishnu. See Prv. a. ಟೋರೋ.

ಹರಿನೀಲ hari-nīla. The sapphire (Ūpr. 1, 119).

ಹರಿನೀಲಮಣಿ harinīla-maṇi. = ಹರಿನೀಲ. (J. 26, 9).

ಹರಿನ್ದ್ರ ಹರಿ-maṇi. An emerald (ವರ್ಣಿ Hā.).

ಹರಿವೀಥ hari-pīṭha. A throne (My.).

ಹರಿಪ್ರಾಸ hari-prāsa. A kind of alliteration (Ūh.).

ಹರಿಪ್ರಿಯ hari-priyā. Lakṣmī.

ಹರಿಬ hariba. 1. (= ಹರಿ 5). A mass, a multitude, a number, a host, an assemblage (ತೇಕ, ಹಸ್ತಿ, ಸಾರ್, ತೋಮ, etc., ಸಮೂಹ Ss.; Bh. 3, 19, 48, 45; 7, 1, 8).

ಹರಿಬ hariba. 2. (fr. ಹರಿ 1?). Business, affair, work, concern (Ūpr. 6, 26; Bh. 1, 5, 23; 4, 4, 45; 8, 8, 4; Rām. 4, 2, 25; J. 11, 12; 14, 4; 16, 26; 25, 46).

ಹರಿಬಂಧು hari-bandhu. Arjuna (ಫಲ್ಗುನ, etc. Mr. 264).

ಹರಿಬಿ harihi. = ಹರವಿ, etc. (My.).

ಹರಿಭಕ್ತ hari-bhakta. A worshipper of Vishnu. (My.).

ಹರಿಮನ್ತು hari-mantha. The tree Premna spinosa, the wood of which by attrition produces flame. See a. ಅಮುಕ್ತ. 2, N. of a country.

ಹರಿಮನ್ತುಕ hari-manthaka. The chick-pea, *Cicer arctinum*.

ಹರಿಮಯ hari-maya. Made of, or full of, gold (J. 25, 46).

ಹರಿಯಕ್ಷ hari-aksha. = ಹರಿಯಕ್ಷ. (ಸಂಖ Mr. 159; Rām. 6, 19, 17).

ಹರಿಯಣ hariyana. = ಹರಿಯಣ, etc. A plate-like vessel of metal or wood (Bh. 4, 4, 87; Rām. 6, 55, 38). ಮರದ ಹರಿಯಣದೊಳ್ ಉಣ್ಣಂ (Śmd. 287).

ಹರಿಯಾಣ hariyāṇa. = ಹರಿಯಣ, etc. (Bp. 8, 14).

ಹರಿಯಿಸು hariyisu. = ಹರಿಯಿಸು. To cause to flow (My.).

ಹರಿಯುವಿಕೆ hariyuvikē. Running; flowing. ನೀರನ ಹರಿಯುವಿಕೆ (G. 819).

ಹರಿವಂಶ hari-vamśa. The family of Krishna. 2, N. of a poem in Samēkṛita. 3, N. of a poem in Kannaḍa by Gṇavarma (Śmd. 144).

ಹರಿವತ್ hari-vat. Indra.

ಹರಿವರ hari-vara. N. of a vṛtta (Ūh.).

ಹರಿವರುಷ hari-varuṣa. Tbh. of ಹರವರ್ಷ. (Ūpr. 3, after 82).

ಹರಿವರ್ಷ hari-varuṣa. One of the divisions of the known continent.

ಹರಿವಾಣ harivāṇa. = ಹರಿವಾಣ, ಹರಿಯಣ, etc. (C.; B. 4, 74; Tē.). ಚಿನ್ನದ ಹರಿವಾಣವಾದರೂ ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಒದಗಿ ಬೀಳು. — ಹಂಚಿನಲ್ಲಿ ಉಣುವವನಿಗೆ ಹರಿವಾಣವು ಯಾಕೆ? — ಹಬ್ಬದ ಊಟ, ಹರಿವಾಣದ ವಿಶೇಷ (Prva.).

ಹರಿವಾಲಕ hari-vāluka. A perfume, the fragrant bark of *Feronia elephantum*.

ಹರಿವಾಸರ hari-vāsara. Vishnu's day, the eleventh or twelfth lunar day when nṛpaśa, etc. is performed (J. 29, 26; My.).

ಹರಿವಿ harivi. = ಹರವಿ, etc. (My.).

ಹರಿವಿಷ್ಠರ hari-viṣṭara. A throne (My.).

ಹರಿವು hariyu. 1. = ಹರಿವು. Running; flowing, streaming; current. ನದಿಯ ಹರಿವು (ಸ್ತೋತ್ರ Nr.).

ಹರಿವು hariyu. 2. (fr. ಹರಿ4) = ಹರಿವು. Spreading, extending; increase; dispersing; going away; end; ruin (Bp. 27, 2; J. 28, 58; Bh. 1, 8, 30, 56; 7, 1, 2). — ಹರಿವುಲಿ. — ಒಲಿ. An extensive, long fire-place built in the ground (My.).

ಹರಿವೇಗ hari-vēga. The velocity of the wind (J. 46, 25).

ಹರಿಶರ hari-śara. Having Vishnu for an arrow: Śiva. (Śiv. 4, 122).

ಹರಿಚಂದ್ರ hari-4-candra. Having golden-coloured splendor. 2, N. of a king of the solar dynasty. See J. 2, 52; 11, 30; 18, 54; Mr. a. ಅಮೃತ.

ಹರಿಸ ಹರಿಸಾ. = ಹರಿಸ. Tbh. of ಹರ್ಷ. (ಸನ್ನಿಹ, ಸನ್ನಿಹಿತ ಸಿ.; see ಬೀಗು 2).

ಹರಿಸು harisu. 1. = ಹರಿಸು. To bless (B. 5, 190).

ಹರಿಸು harisu. 2. = ಹರಿಸು, ಹರಿಸು. To cause to run or flow (Bp. 21, 38; J. 4, 18, 27; 22, 25; Bh. 1, 18, 29; My.).

ಹರಿಸು harisu. 3. To cause to disperse, go away or end; to destroy. See c. g. ಸಾಲ; Bp. 22, 34, 31, 84; 54, 48; 57, 25, 28; Bh. 10, 6, 3.

ಹರಿಸು harisu. To remove, to take away, to carry off, etc. to divide (ಧಾರಿಸು Mr. 349). See c. g. ಅನ, ತರಿ, ತಾ.

ಹರಿಸೇವೆ hari-sēv. Service or worship of Vishnu. ಹರಿಸೇವೆ ಮನೇರಿ ಹರಿಸೇವೆ ಅದರ ಮೂಡನಾಯಿಗೆ ಒಡ್ಡು (Prv.).

ಹರಿಹ hariha. Running; flowing, streaming; current. ತೊಡೆಯ ಹರಿಹ (ಓಳ, ಪ್ರವಾಹ, ಬೇಗ, ಧರ, ಸ್ವೀಕೃತ, ರಯಿ Hā.).

ಹರಿಹಯ hari-haya. Indra.

ಹರಿಹರ hari-hara. The remover of Vishnu: Śiva (Bp. 44, 46; 57, 27, 28).

ಹರಿಹು harihu. Running, run, velocity; flying. ಭಣ್ಣಿಯ (i. e. ಬಣ್ಣಿಯ) ಹರಿಹು (ಆಯನ, ಪ್ರವಾಹ Mr. 194).

ಹರಿಹರಿ harihaki. The yellow myrobalan tree, *Ternstroemia chebula* (ಅನಿಲಿ Nn. 63, o. r. ಅಳಿಲಿ).

ಹರು haru. = ಹರ, etc. Running; flowing. — ಹರುಳಿ. = ಹರಳಿ. A channel to carry off water (ಮಾತ, ಹರಳಿ Mr. 422). — ಹರುಪಾರಿ. = ಹರಿಪಾರಿ, ಎರಡು ಹರುಪಾರಿ (ಗೋರುಕ G.).

ಹರುಬಿ harubi. = ಹರವಿ, etc. (My.).

ಹರುಬು harubū. Tbh. of ಹರ್ಷ. A feast. ಹರುಬು ಹರ್ಷ ಹರುಬು ನಿಶ್ಚಿತೇ? (Prv.).

ಹರುವಿ haruvi. = ಹರುಬಿ, etc. (My.).

ಹರುವು haruvu. = ಹರ್ವು 2. A way, a means, an expedient (Bh. 1, 8, 21; 8, 26, 22; My.; Tē.).

ಹರುಷ haruṣa. Tbh. of ಹರ್ಷ. (ಹರ್ಷ Nn. 154; ಸನ್ನಿಹ Ū. 11, 64; Bp. 44, 70; 47, 30). ಪುರುಷಾದರ ಹರುಷ ಬೀಜ (Prv.). — ಹರುಷ ಪಾಠ. To get joy, to begin to rejoice (Bp. 87, 24). — ಹರುಷವನ್ನು -ಂ-ಪಡು To experience or feel joy (Bp. 11, 15; 37, 51; 52, 40). — ಹರುಷವನ್ನು -ಂ- = ಹರುಷ ಪಾಠ. (Bp. 4, 58; 60, 33). — ಹರುಷವನ್ನು -ಂ- = ಹರುಷ ಪಾಠ. (Bp. 36, 36). — ಹರುಷ ಪಾಠ. = ಹರುಷ ಪಾಠ. (Bp. 32, 45).

ಹರುಷಿತ haruṣita. Tbh. of ಹರ್ಷ (Bp. 3, 58, 70; 11, 6, 22, 68; see ರೋಮ). Feminine ಹರುಷಿತ (44, 47).

ಹರುಷ haruṣa. Tbh. of ಹರ್ಷ (Śmd. 335, 336).

ಹರಿ harē. 1. = ಹರಿ 1, ಹರಿ 4. To spread (v. 1.), to extend; — to disperse, to go away; etc. (Bp. 21, 41; Rām. 3, 2, 24; Bh. 1, 5, 5; 8, 26, 56; B. 2, 12). P. ps. ಹರಿದು, ಹರಿದು. ಹರಿದ ಕತ್ತಲಿ (ಸ್ವೀಕೃತಮುಷ, ಅಮೃತ Nr.). ಹರಿದ ಕತ್ತಲಿ (ಅಮೃತಮುಷ, ಅಮೃತಮುಷ ಕತ್ತಲಿ) — ಹರಿಧಕ್ಕ. (i. e. ಹರಿದ ಹಕ್ಕ). = ಹರಿಧಕ್ಕ. A creeping perennial herb, *Blepharis molluginifolia* Pers. (L.).

ಹರಿ harē. 2. = ಹರಿ 2. To begin to shine, to dawn (C., as ಬೀಳು, ರಕ್ಕ).

ಹರಿ harē. 3. Dawn, break of day (C.).

ಹರಿಹನ haritana. = ಹರಿಹನ. Youth (ಪ್ರಾಯ Ū.).

ಹರಿಯ harēya. = ಹರಿಯ. Tbh. of ಪ್ರಾಯ. The time of youth, the prime of life, maturity (Gr. 4, 37; Bp. 2, 41).

9, 33; 40, 15. 75; C.; B. 3, 51; 5, 288. 298). ಹರಿಯದ ಎತ್ತು (ಅರ್ಜುನ, ಹೋರಿ, ಹಾತೋತ್ತ G.). ಸೀಂ ಎಳೆವರೆಯು, ನಡುಹರಿಯು. ಹರಿಯು ಹೋದವಂ (ವೃದ್ಧ, ಸ್ಥವರ Mr. 310). ಹರಿಯಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಿ ಹಣವೆತ್ತ. — ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಬದ್ಧಿ ಹರಿಯಕ್ಕೆ ಬಸ್ತರೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೆ? (Prva.). — ಹರಿಯದವ. — ಅವನ. A young man (My.; B. 5, 147). — ಹರಿಯದವಳು. — ಅವಳು. A young woman (My.; ಯುವತಿ G.). — ಹರಿಯಬೋಗುಹ. — ಪೋಗುಹ. The passing away of the prime of life, growing old, etc. (ಚ್ಯಾನಿ, ಜೀವಿ Nr.). — ಹರಿಯುವುದೆ. — ಎ.ಪೆ. To become ripe (Grj. 5, after 76). — ಹರಿಯುವೊಗು. — ಎ.ಪೋಗು. The prime of life to pass away, etc. ಹರಿಯುವೊಗುಹ (ಪ್ರವಯಸ್, ಸ್ಥವರ, ವೃದ್ಧ, ಯಾತಯಾನು Hk.). — ಹರಿದವ. (i. e. ಹರಿಯದವ). A young man (ಯುವ ಒಬ್ಬ.). — ಹರಿದವಳು. — ಅವಳು. A young woman (ಯುವತಿ ಒಬ್ಬ.).

ಹರವು harvū. = ಹರವು 2. Spreading; increase (see ಮುನಿಸು); dispersion, going away; end.

ಹರೇಣು harēṇu. A sort of drug or medicinal substance (= ರೇಣು). 2, paṣe, pulae (= ಕಲಾಯ; ಬಟಗಡ್ಡೆ ಕಾಯ G.).

ಹರೇತನ harēṭana. = ಹರೇತನ. (ಪ್ರಯ ಒಬ್ಬ.).

ಹರ ಹಾ. 1. = ಹರದು, etc. P. p. of ಹಾ 1, in ಹರ ಕೊಳ್ಳು (C.; B. 3, 37; 4, 78. 170; 5, 250).

ಹರ ಹಾ. 2. = ಪದ 4, etc. Flying; etc., etc. — ಹರಗಲ್. — ಕಲ್. ಹರಗಲು. = ಪದುಗೋಲ್, etc. A round basket boat lined with leather, a boat made of wicker work covered with hides (My.). — ಹರಗಲುಕಡ. A ferry for such a boat (My.). — ಹರಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. ಹರಗೋಲು. = ಹರಗಲ್. (My.; ಪೋತ G.; B. 5, 298). ಕೆಸದಾಗೆ ಹರಗೋಲು ಬೇಕೇ? (Prv.).

ಹರ ಹಾ. 1. = ಹರಕು, etc. Rent or tattered or toused state; a tatter, a rag. — ಹರಕುಬಟ್ಟ. A torn cloth (My.). — ಹರಕು ಬದಕ. reit. (My.).

ಹರ ಹಾ. 2. = ಅರಕ 2. A man of whom anything is rent. See ಕಡ್ಡೆ, ಸೋಟಿ.

ಹರ ಹಾ. 1. = ಅರಕಿ, ಹರಕಿ. A woman of whom anything is rent. See ಕಡ್ಡೆ, ಸೋಟಿ.

ಹರ ಹಾ. 1. = ಅರಕು, ಪರಕು, ಪದುಕು, ಹರಕ 1 q. v., ಹರಕು, ಹದುಕು, ಹರ್ಕು. (C.). ಹರಕಿನಲ್ಲಿ ಇರಿ ಕಡಿಯತು (Prv.). ತಮ್ಮಾ, ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವ ನನ್ನ ಹರಕ ದೋತರಾ ತನ್ನ ಕೊಡು (B. 3, 25). See Prv. 3. ಮುದಕ. — ಹರಕುಅದಂ. A torn or tattered cloth. ಹರಕುಅದಂಯ ತುಣುಕು (ಕರ್ಪಟ G.). — ಹರಕುಪಾಟಲ. A tattered floor-cloth (B. 5, 126). — ಹರಕುತೋಗಲು. Rent leather (Dp. 54). — ಹರಕು ಪದಕು. rep. — ಹರಕು ಪದಕುಬಟ್ಟ. A cloth quite torn or tattered (C.). — ಹರಕುಪುಸ್ತಕ. A torn book (B. 4, 44). — ಹರಕು ಮಾತು. A speech that lacks coherency (ಅಶ್ಲೀಲ, ತಿಥಿಲಾ ಪಣ G.). — ಹರಕುಮೊದ. A worn out dust-fan (My.). — ಹರಕುವಸ್ತ್ರ. = ಹರಕುಅದಂ. (C.; B. 5, 76).

ಹರ ಹಾ. 1. = ಹರಕ, ಹರ್ಕ. Cutting: sharpness (My.). ಹರತನಾದ ಹರವು ಕೊನೆ (ಪೀಠಾನ್ವಯ Si. 306).

ಹರ ಹಾ. 1. = ಹರದು. P. p. of ಹಾ 1. (B. 1, 23). ತಿನಾ ಎನ್ನರೆ ಸದಗು ಸುತಿ ಕೊಡ್ತು, ಭವಾ ಎನ್ನರೆ ಪುರನಾಸ ಹರದು ಬಿಟ್ಟು (Prv.).

ಹರ ಹಾ. 1. = ಅರ 2, ಪದ 1 q. v. To tear (v. 1.), to rend, to break, to slit, etc.; to pluck

(Grj. 2, after 106; Bh. 3, 13, 21; B. 3, 3; My.). ಪತಿತ್ವನ ಕೊರಕ ನೇಣ ಹರದ ನದಿ (ಎಪಾತಿ Nr.). ಇದಾದರೆಯು ಎದ್ದಲ್ಲ, ಹರಾದರೆಯು ಸೀಳಲ್ಲ (fire, Sp.). 2, to cut, as a knife, etc. (C.). ಹರದ ಗರಗುನಲ್ಲಿ ತರನೊಡ್ಡಲು ಬಹುದು (Dp. 172). 3, to be torn or rent; to be severed, to break (C.). ತಲೆ ಹರದು ಅಡುವ ಅಟ್ಟಿ (ಕಬನ್ದ Nr.). ಹರಯೋ ಪರಿಯನ್ನರ ಎದೆಯ ದಾರದು, ಮುದಯೋ ಪರಿಯನ್ನರ ಬೊಗ್ಗಿನ ದಾರದು. — ತನ್ನ ಹರದರೆ ದೋಣಿ. — ತನ್ನ ಹರದರೆ ಮುಪ್ಪಿ ನವನೇ ಸಾಯುವನೋ? (Prva.). ಹರದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ (B. 5, 294). P. pa. ಹರದು, ಹರದು.

ಹರ ಹಾ. 2. = ಪದ 2, ಹರ 1, etc., in ಹರ ಹರದು (My.).

ಹರ ಹಾ. 3. = ಪದ 3. Tearing, etc.; the state of being torn, etc. — ಹರಗಲು. — ಕಲ್. A slit or split stone (Rām. 6, 37, 15). — ಹರಗಲು. — ಕವಿ. A break-pot: a paltry poet (Ch. v. 19; Grj. 1, 30). — ಹರದರೆಯ. — ತಲೆಯ. (Smd. 95). A man whose head has been severed from the body.

ಹರ ಹಾ. 4. = ಹರ 2, etc. — ಹರಗಲ್. — ಕಲ್. ಹರಗಲು. = ಹರಗಲ್. (My.). — ಹರಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. ಹರಗೋಲು. = ಹರಗಲ್. (J. 12, 14; My.; ಉಡುವ, ಪನ್ನ, ಕೋಲ, ತನ್ನ Si. 84; ಪೋತ 422).

ಹರ ಹಾ. 1. = ಹರಕಿ. See e. g. ಕವಿ.

ಹರ ಹಾ. 1. = ಹರಕು, ಹರಕ 1, etc. — ಹರಕ ಗಡ್ಡ. A toused, disheveled beard (Bp. 53, 49).

ಹರ ಹಾ. 1. = ಹರಕ. (My.; ಕೋಣ, ಪಾಲಿ, ಅತ್ತಿ, ಕೋಟಿ, ಅಂಡು, ಅಯುಧಗಳ ದಾಯಧಾರಿ Si. 291). ಹರತನಾಗಿರುವ ಅಯುಧಾದಿಗಳು (ಪೀಠ 420).

ಹರ ಹಾ. 1. = ಹರವು. Tearing, etc.; being rent or broken (Bh. 3, 13, 21).

ಹರ ಹಾ. 1. = ಹರವು 4 (see corrections), ಹರವು, ಹರವು, ಅರ್ವಿ. A common potherb, *Amarantus oleraceus* Willd. (C.). ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹರವೆಯಾದರೂ ಹಾಕದಾರದು (Prv.). — ಹರವೆವಳ್ಳ. = ಹರವೆ. (C.). — ಹರವೆನೋಪ್ಪ. = ಹರವೆವಳ್ಳ. (C.).

ಹರ ಹಾ. 1. = ಹರಿಸು. To cause to tear or rend (My.).

ಹರ ಹಾ. 1. = ಪದ, etc. — ಹರಗಲ್. — ಕಲ್. ಹರಗಲು. = ಹರಗಲ್ (My.). ಹರಗಲಿಕ್ಕುವ ನೀರು (ನಾವು); ಹರಗಲಿಕ್ಕಿದುನಾತ (ನಾನಾರೋಪ, ನಾವಿಕ Hk.). — ಹರಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. = ಹರಗಲ್. (ನೌ, ತರಣಿ, ತರಿ Nr.). ಹರಗೋಲನೆ ಹೋಗಯಿಸಿ ಕೊಳುತಲಿ ತೊಡೆಯ ದಾಣುವರೂ (Pril. 12, 14). — ಹರಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. ಹರಗೋಲು. = ಹರಗೋಲ್. (Bp. 32, 33; My.).

ಹರ ಹಾ. 1. = ಹರಕು, ಹರಕು, etc. — ಹರಕ ಗಡ್ಡ. = ಹರಕ ಗಡ್ಡ. (Bp. 20, 11). — ಹರಕು ಕವಿ. A slit ear (My.). — ಹರಕು ತುಟಿ. A slit lip (My.). — ಹರಕು ಬಟ್ಟ. A torn or tattered cloth (My.; ನಕ್ಷತ್ರ, ಕರ್ಪಟ Si. 223). — ಹರಕು ಮೂಗು. A rent nose (My.).

ಹರ ಹಾ. 1. = ಹರವೆ, etc. (My.). See ಮರ.

ಹರ ಹಾ. 1. = ಹರವೆ, etc. See ಮರ.

ಹರ ಹಾ. 1. = ಪದ 1. A drum (Rām. 3, 6, 3; 11, 1, 16). ಹರಿಯ ದ್ವನಿ (ತೂರ್ಯರವ, ಅಡವುರ Nr.). ಹರಿಯ ಕುಡುಹು (ದ್ವನಿ Mr. 525). (ಕೃಷ್ಣನು ರವಮಕ್ಕುವ ಹರ ದುಸ್ತುಬಿಡುನಕ್ಕು (Mr. 20).

ಹರ್ har. = ಹರ ೨, etc. — ಹರ್ನಾಳಗಿ. = ಹರನಾಳಗಿ. (S. Mhr.).

ಹರ್ಕು harṅku. = ಹರಕು, etc. ಪುರ್ವ ಅನ್ವರ ಹರ್ಕು ಮುಚ್ಚಿ ತೇ (Priv.).

ಹರ್ಡೆ hardē. = ಹರಡೆ, etc. — ಹರ್ಡೆಕಾಯಿಮರ. The ink-nut tree (St. & Pl.).

ಹರ್ತ harṭa. = ಹರಿತ, etc. (My.).

ಹರ್ತ harṭa. Tbh. of ಪರ್ತ. See Bp. 54, 4; ಎತ್ತ.

ಹರ್ತವ್ಯ hartavya. To be taken away or removed, etc. See ಪರಿ.

ಹರ್ತೃ harṭṛi. One who brings or conveys; one who takes or receives; one who seizes; a remover; a robber; a destroyer (My.).

ಹರ್ಮ್ಯ harṁya. A mansion, a palace, any large building or residence of a man of wealth (ಸೌಧ, ಉಪರಿಗೆ Nn. 94; ಮಾಡ ೮೬ I, 67).

ಹರಿಯಕ್ಷ hari-akṣa. = ಹರಿಯಕ್ಷ. A lion.

ಹರ್ರ harṛ. A sound made by monkeys from disgust or anger (Grj. 1, after 131; Rāv. 5, after 55; 9, 29). Cf. ಪರ್.

ಹರ್ವ harvu. 1. = ಪರ್ವ 1, ಹರವ. (My., especially as v. t.).

ಹರ್ವ harvu. 2. = ಹರುವ. (My.).

ಹರ್ವ harvā. = ಹರವೆ, etc. ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹರ್ವಸೂಚಿ ತಿನ್ನ ರೂ ಗರ್ವ ಹೋದೀತೇ? (Priv.).

ಹರ್ಷ harṣa. = ಪರುಸ ೨, ಹರಿಸ, ಹರುಷ, ಹರುಸ. Bristling, erection (of the hair, etc.). 2, thrilling, thrill, rapture, delight, glee, joy, pleasure, gladness. See ಅರಿ, ಅಮರುಳ.

ಹರ್ಷಗರ್ಭ harṣa-garṣa. Filled with joy (Upr. 8, 84).

ಹರ್ಷಣ harṣaṇa. Causing to hristle or stand erect; hristling, becoming erect. 2, causing delight, gladdening, delightful. 3, the fourteenth of the astronomical yōgas. 4, a morbid affection of the eyes. See ರೋಮ.

ಹರ್ಷಭಾವ harṣa-bhāva. The state of being happy. See ಬೀಗು ೨.

ಹರ್ಷಮಾಣ harṣamaṇa. Rejoicing, joyful, happy.

ಹರ್ಷಾಬ್ಧಿ harṣa-abdhi. An ocean of delight (My.).

ಹರ್ಷಾಕ್ರೃ harṣa-ākṛ. Tears of joy (My.).

ಹರ್ಷಿತ harṣita. = ಹರುಷಿತ. Bristled, become erect. 2, made glad or happy, gladdened, delighted, happy.

ಹರ್ಷಿಸು harṣisu. To rejoice, to exult, to be glad or pleased (My.).

ಹರ್ಷೋತ್ಸವ harṣa-utsava. Excess of happiness, abundance of joy (My.).

ಹಲ್ hal. = ಪರಿ, ಹಲ 1, ಹಲ್ಲು. A tooth (ಪತನ, ವ್ಯುಹ, ಪನ್ನ, ರವ, ರವನ Hā., Mr. 318; ಪನ್ನ, ವ್ಯುಹ Nn.; ವ್ಯುಹ, ಪನ್ನ Nn. 36; ಪನ್ನ, ಪತನ Nn. 81; Bp. 54, 52). ಅದು ಹಲ್ಲು ಹೋರಿ (ಹೋರತ, ಪದ್ಧತನ Hā.). ಕಪ್ಪರವಲುಮ್ಬರು, ಒಪ್ಪರವಿ ನಡೆವರು, ತಪ್ಪಿ ಪರಿ ಹಲ್ಲು ಕಳೆವರು; ಮಹಾತ್ಮರ ಒಪ್ಪವಂ ನೋಡು! (Sp.). — ಹಲ್ಲು ರಿ. To grind or gnash the teeth (from anger or fear, My.). — ಹಲ್ಲುರು. A gum-boli (My.).

ಹಲ hal. A consonant. (My.). 2, the small oblique stroke at the root of a consonant, denoting that it has not the inherent short ಏ, or that it is but a half-letter (Mhr.).

— ಹಲಸ್ತ. -ಅಸ್ತ. Ending in a consonant (My.). — ಹಲ್ಯು. The junction of consonants (in grammar, My.).

ಹಲ hala. 1. = ಪಲ 1, etc., ಹಲು ೨. Much; many.

etc. — ಹಲಬರ್. ಹಲಬರು. = ಪಲಬರ್, etc. Many or several

persons (Bp. 38, 15; 44, 49; 56, 26; My.). — ಹಲಬು. = ಪಲಬರ್, ಹಲಬರ್. (Bhāgavata 3, 2, 48). — ಹಲವರ್.

-ಅಂಗ. = ಪಲವಂಗ. Various kinds or ways (Bp. 8, 44). — ಹಲವನಾದು. -ಅದು. To utter many words (Bp. 34, 19).

— ಹಲವರ್. ಹಲವರು. = ಹಲಬರ್, etc. (C.; H. 2, 24). ಹಲವರ ಸಂಗ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಕಾರಣ (Priv.). — ಹಲವರ್ತ. -ಅರ್ತ.

Many meanings (Mr. 465 a. ಬೆವರು). — ಹಲವಿರು. -ಅವರು. Many nights (ಗಣರಾತ್ರೆ Mr. 66). — ಹಲವು. = ಪಲವು.

ಹಲ. (ಧೂಮನ, ಪ್ರಾಯ Nn.; ನಾನಾ Nn. 162; Bp. 19, 42; ಅನೇಕ G.; C.). ಹಲವಾನೆ (ಛೇದಿ Hā.). ಹಲವನೀಡ ಆರ್ (ವೆ. ಪುಕೆ Nn.). — ಹಲವು ಕಾಲ. A long time (Bp. 57, 15). ಹಲವು ಕಾಲದ ಪಗಿಪನ ಮಾಡಿ ಮರುಗುಹ (ಅನುಪಯ Nn.). ಹಲವು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಮ ಹೆತ್ತರು (Pril. 8, 12).

— ಹಲವು ಕೆಲಸ. Several (ಕೆಲ ಕೆಲಸ ಕೆಂದ. 47. 53 Cn.; ಕವಿಯರು ೮೬ I, 91).

— ಹಲವು ಚಿತ್ರ. Many pictures. ಹಲವು ಚಿತ್ರರ ಮು ಸೂಗಿತು (Priv.). — ಹಲವು ದೇವರು. Many gods. ಹಲವು ದೇವರು ನಮ್ಮ, ಹಾರುವ ಕೆಟ್ಟ; ಹಾರುವನನ್ನು ನಮ್ಮ, ಹಲವರು ಕೆಟ್ಟ (Priv.).

— ಹಲವು ಧಾನ್ಯ. Many kinds of oorn or rice; much oorn or rice (ಬಹುಧಾನ್ಯ Nn. 132). ಹಲವು ಧಾನ್ಯಂಗ್ ಅನುಪದ್ಧಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳವನೆ (ಕೆಯ್ಯೂರ ಎನಕ್ಕು Mr. 94).

— ಹಲವು ಪದ. Many feet or syllables, etc. ಸಮಾಸ ಹಿಂಪದ ಹಲವು ಪದಗಳು (ಪದ್ಯಕ Hā.). — ಹಲವು ಸಮಾಸ. Many or several things, etc. ಹಲವು ಸಮಾಸಂಗ್ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಕ್ರಿಯೆ

ಯ ನುಡಿತ ಎಮ್ಮದದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಮುನಿಸುಗು (Mr.). — ಹಲವು ಪ್ರಕಾರ. Various manners or kinds. ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಮಾಡಿದ (ಉಚ್ಚವಡ, ಸ್ವಕಥೇತ Nn.). — ಹಲವು ಬಗೆ. = ಹಲವು ಪ್ರಕಾರ.

ಹಲವು ಬಗೆ ಅದು (ಉಚ್ಚವಡ, etc. 81. 376). — ಹಲವು ಭಾಗ. Much discomfiture or trouble. ಹಾರುವಮ್ಬನ ಸಂಗ ಹಲವು ಭಾಗ (Priv.).

— ಹಲವು ಮಕ್ಕಳು. Many children. ಹಲವು ಮಕ್ಕಳ ತನ್ನೆ (Sp.). ಹಲವು ಮಕ್ಕಳ ಬಳ್ಳಿ, the shrub Apocynum sarmentous Lin. (St. & Pl.). — ಹಲವು ಮಾತು. Many words

(Bp. 38, 24; 42, 37; J. 5, 62; 32, 17; Bh. 2, 12, 48). — ಹಲವು ಯೋಜನ. Many yōjanas (Bh. 1, 8, 93).

— ಹಲವು ರೋಗ. Many worlds (J. 2, 59). — ಹಲವು ವರ್ಣ. Various colours; a variegated colour (ಪಲಬ Mr. 444). — ಹಲವು ಸಮಾಸರು. Many shoemakers. ಹಲವು ಸಮಾಸರು ಹಿಗಲು ಪದಗಿದಿಸಿದರು (Priv.).

— ಹಲವು ಸುರ. -ಅಸುರ. To utter many words (Bp. 27, 6; 40, 50; 45, 48). — ಹಲವು ಸೂರ್. Many pregnancies. ಹಲವು ಸೂರಾವು (ಪರೇಪ್ಪುಕೆ, etc. Hā.).

ಹಲವು ಸೂರಾಳು (ಪರೇಪ್ಪುಕೆ Mr. 181). — ಹಲವು ಸೂರ್. Many times (Bp. 35, 11). — ಹಲವು ಹರರು. Many vessels

(Bh. 1, 10, 25). — ಹಲವು ಹಳ್ಳ. Many brooks. ಹಲವು ಹಳ್ಳ ಕೂಡಿ ಒನ್ನ ಹೋದ ಅಯಿತು (Priv.).

ಹಲ hala. 2. (= ಪಲ ೨). — ಹಲ ಹಲ. rep. A sound to imitate idle oamour (My.).

ಹಲ hala. 1. = ಪಲ. (My.). ಹತ್ತು ಹಲ ಪಾವ್ತುರೋದಿ ಬೇರು (Mr. 80). ಹಲತಕ ಬೆಳ್ಳಿ (ಕತಮಾನ 81. 495). ಹೊಲಮ್ಬುಕಲನಾಗುತ್ತದೆ, ಹೊಲಿಯನ್ನು ಪ್ರಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ (Priv.).

ಹಲ hala. 2. A plough. ನಿಲವಿಲ್ಲದೆ ಹಲದಿಷ್ಟ ಹೊಲದ ಉಳ್ಳ: ಒನೋಡಿ, ಸಂಸಾರ. — ನಿಲಕ್ಕೆ ಹಲ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲ (Priv.). 2, deformity, deformity (ವೈದ್ಯನು).

ಹಲಕು halaku. 1. To climb a tree (ವೃಕ್ಷಾರೋಹ) 8md. Dh., o. r. ವೃಕ್ಷಾರೋಹ.

ಹಲಕು halaku. 2. A certain member of the body (ಶರೀರಾಂಗಭೇದ śmd. Dh.); the lower part of the cheek (ಕಪಾಲದ ಕೆಳಗಿರುವ ಸ್ಥಾನ S. Mhr.; T. ಅಲಗು, the jaw-bones). See Rām. 6, 30, 30.

ಹಲಕು halaku. 3. = ಹಲಕೆ, q. v. (S. Mhr.).

ಹಲಗತ್ತಿ halagatti. A shrubby creeper (the seeds of which are clothed with a silky wool) of the family Asclepiadeae, perhaps *Toxocarpus Kleinii* Wight. and Arn. (Z.).

ಹಲಗೆ halagē. = ಪರಿಗೆ, etc. Thh. of ಫಲಕ (śmd. 25. 191. 338; ಫಲಕ Nn. 134). A plank, etc. (My.). ನಸೆ ಇದ್ದ ಹಲಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಹಸೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). See Bp. 33, 13; 39, 62; 43, 3; Bh. 2, 13, 46; B. 5, 135. 2, a kind of tabor (S. Mhr.; Mhr. ಹಲಗ). — ಹಲಗೆಮನೆದೊಟ್ಟರ. — ತೊಟ್ಟರ. A cradle with jewel-boards (Pril. 3, 27). — ಹಲಗೆಸೇರುವೆ. A ceiling of boards (My.).

ಹಲಗೆಸಾಡಿ halagē-kāga. A man who carries a shield (Bp. 16, 13).

ಹಲಜೆ halači. The state of being like a board: flatness (B. 3, 24. 103; 5, 21. 174. 253). — ಹಲಜೆಮೂಗಿನವ. A flat-nosed man (ಅವಟಿಟ G.).

ಹಲದಣ್ಣ hala-danḍa. The pole or shaft of a plough (ನೇಗಲ ಕೆಸು Nn. 7).

ಹಲದಿ haladi. = ಪಳದಿ, etc. Turmeric (Sk. ಹಲ್ಲದಿ). — ಹಲದಿ ಅದವಿಬೆಳ್ಳೆ. A small tree, *Erinocarpus nimmooanus* Grah. (Z.).

ಹಲಧರ hala-dhara. Balarāma (J. 7, 2. 20).

ಹಲಪಿ halapi. A round potsherd used in the ಕುಣ್ಣಿಹಲಪಿಯಾಟ (S. Mhr.).

ಹಲಮುಖಿ hala-mukhi. N. of a vr̥ṭta (Ūh.).

ಹಲಸನ್ನಿ halasandi. = ಅಲಸನ್ನಿ, etc. (My.).

ಹಲಸನ್ನೆ halasandē. = ಹಲಸನ್ನಿ, etc. (My.).

ಹಲಸಿಗ halasiga. (fr. ಪರಾಕ). A man who deals in medicinal leaves, a doctor (Śāstrasāra in W. v. 1647).

ಹಲಸು halasu. = ಹಸು. Thh. of ವನಸ. The jack tree (C.; Bp. 19, 66; ವನಸ Mr. 119) and its fruit. ಹಲಸು ತಿನ್ನರೆ ಹೊಲಸು ಹೋದೀತೇ? (Prv.). ಅವ ಕಾಲದರಾದದೆಯು ಫಲಮಾ ಲತಿಕ ಹಲಸುಗಳು (Pril. 3, 3). — ಹಲಸಿನ ಮರ. The jack tree (C.). — ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು. A ripe jack fruit (C.; B. 5, 142). ನನ್ನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು (Prv.).

ಹಲಹು halahu. To blame (?) or to destroy (?) Rām. 6, 51, 10).

ಹಲಾ halā. A vocative particle used in addressing a female friend (in theatrical language).

ಹಲಾಕು halāku. Oppressed, overcome, spent through sickness, labour, etc., ruined, destroyed, lost (My.; Tē; T. ಅಲಾಕು; Mhr., H. ಹಲಾಕ).

ಹಲಾನ್ನಿಕವೃಷಭಯುಗ್ಮ hala-anvita-vṛṣhabha-yugma. A pair of oxen yoked to the plough. See ಅರ್ 4.

ಹಲಾಯಿಸು halāyisu. To shake (v. t., My.; H.).

ಹಲಾಯುಧ hala-āyudha. Plough-weaponed: *Baladēva*, *Balarāma* (ರಾಮ, ಬಲದೇವ Nn. 24). 2, *Rāmacandra* (Ahh. P. 12, 11). 3, N. of the author of the *abhidhānaratna-mālā*. ಹಲಾಯುಧನ ವಿಸ್ತರದ ವಚನೋಕ್ತಿ (Mr. 4). 4, N. of a

śivahhaktā (Bp. 25 sum.; 25, 1; 37, 44). 5, = ಹಲಮುಖಿ (Ūh.).

ಹಲಾಲ್ಪೀಲ halāl-khōra. A sweeper (C.; Mhr., H.).

ಹಲಾಹಲ halāhala. = ಹಾಲಹಲ. A sort of deadly poison.

ಹಲಿ hali. 1. = ಹಲಿ 1. (fr. ಫಲಿ). The fruit or embryo. — ಹಲಿವದಾ. — ಉದಾ. The embryo to leave, miscarriage to happen (S. Mhr.). ಹಲಿವದಾಯೋಗ (ಗರ್ಭಪಾತ, ಗರ್ಭಸ್ತಾವ); ಹಲಿವದಾದವಳು (ಸುವರ್ಣ G.).

ಹಲಿ hall. 2. A ploughman, an agriculturist. 2, *Baladēva*. 3, a large plough; a ploughshare. 4, a furrow. 5, agriculture. 6, the poisonous plant *Methonica superba*.

ಹಲಿಕೆ halikē. = ಹರಿಕೆ 2, ಹಲಕು 3, ಹಲನೆ, q. v. A kind of harrow (ಕೋಟಿತ Mr. 370).

ಹಲಗೆ hallgē. = ಹಲಗೆ, etc. (C.; Bh. 1, 10, 27; B. 4, 71. 121; Sl. 276. 281. 290. 349. 461). 2, a kind of tabor (S. Mhr.; see a. ಪಂಡಮಹಾವಾಡ್ಯ). — ಹಲಗೆಬೆಲ್ಲ. A small flat cake of jaggery cut off from a large one (My.).

ಹಲಿಪ್ರಿಯ hall-priya. The tree *Nauclea cadamba* Roxb.

ಹಲಿಪ್ರಿಯ hall-priyē. *Spirituos liquor*.

ಹಲರಾಮ hall-rāma. *Baladēva* (Mr. 19).

ಹಲಿವೆ halivē. = ಹಲಕು 3, ಹಲಕೆ, ಹಲುವೆ, ಹಲುವೆ. A thick lengthy piece of wood with teeth or a kind of harrow that is drawn over ploughed land to level it and to cover seed when sown (My.; Tē. ಪಲುಗೊದ್ದು. The meaning attached to the S. Mhr. ಹಲಕು is as follows: ಕೆಸಿದು ಮುನ್ನಾದ್ದು ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟು ಎದೆಯುವ ಗೋರೇ ಪ್ರಕಾರ ಇರುವ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಾಮಾನು).

ಹಲು halu. 1. = ಹಲೆ, etc. A tooth (Bh. 1, 8, 94). — ಹಲುಗಿ. — ಹಿರಿ. = ಪರಿಗಿ. To grin (Bp. 49, 21). — ಹಲುಗಿ ಸು. — ಹಿರಿಸು. To cause to grin (J. 25, 39). — ಹಲುದಿನ. — ತಿನ. To gnash the teeth (Rām. 6, 39, 7). — ಹಲುಬೆಗೆ. — ತೆಗೆ. To grin (Rām. 3, 4, 30). — ಹಲುಮಾಣಿಕ. = ಹಲುಮಣಿಕ್ಕ. A thorny shrub or tree, *Flacourtia separia* Roxb. (or *Flacourtia sapida*, ಸ್ವಾಮಕಣ್ಣಿಕ, ಎಂಕಕ, ಸ್ತುವಾನ್ವಜ, ಗ್ರಸ್ಥಿಲ, ವ್ಯಾಘ್ರಪಾದ Nr.; ಘಂಟೋಣ್ಣ Mr. 115, sic!). — ಹಲು ಮಾಣಿಕಮರ. (ಸ್ವಾಮಕಣ್ಣಿಕ, etc., ನಾಯಿಬೇಲ, ಹುಳಿ ಬೇಲ Sl. 130). — ಹಲು ಮೊರೆ. = ವಲೊರೆ. To gnash or grind the teeth (Bh. 1, 10, 31). — ಹಲು ಹಲು ಹರಚು. To strike the teeth together (Bh. 3, 10, 25).

ಹಲು halu. 2. = ಹಲಿ 1, etc. Much; many, etc. — ಹಲು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ ಬಳ್ಳಿ. A scandent thorny shrub, *Asparagus racemosus* Willd. (St. & Pl.). — ಹಲುಳ. = ಹಲಳ. (ಬಹು Nr.).

ಹಲುಲು halulu. = ಪಲುನ್ನು. To lament (Bp. 15, 21; Bh. 3, 27 sum.; J. 13, 56. 53; 19, 36; 20, 19. 20; 24, 1; 26, 34; 31, 61. 62).

ಹಲುಬೆ halubē. = ಹಲನೆ, etc. (My.).

ಹಲುವೆ haluvē. = ಹಲನೆ, etc. (My.).

ಹಲಿ halē. 1. = ಹಲಿ 1. ಅಕ್ಕಸಾತ್ ಹಲಿವದಾದವಳು (ಅವತೋಕೆ G.).

ಹಲಿ halē. 2. ಹಲಾ. Water; spirituous liquor; the earth.

ಹಲ್ಯಾ halkā. Light; unimportant, insignificant; of little or low estimation or influence (My.; Br.; Mhr., H. ಹಲಕಾ).

ಹಲೈ halāḥ. = ಅರಳಿ, ಅರಳಿ, ಹರಡಿ, ಹರಡಿ. (My.; H.).

ಹಲ್ಯ halya. To be ploughed or tilled, arable; a ploughed field, arable land. 2, ugliness; deformity.

ಹಲ್ಯ halyā. A multitude of ploughs.

ಹಲ್ಲ halla. = ಅಲ್ಲ 8. — ಹಲ್ಲ ಕಡ್ಡೀಲ. = ಅಲ್ಲ ಕಡ್ಡೀಲ. (My.; Tē.).

ಹಲ್ಲಕ hallaka. A red water-lily, *Nymphaea rubra*. See Nr. 8. ಹುಟ್ಟು 1.

ಹಲ್ಲಣ hallaṇa. = ಪಲ್ಲಣ. (Smd. 25). Thh. of ಪಲ್ಲಯನ (Smd. 351. 375; Nr.; Hā.; ಪಲ್ಲಣ, ನೀವಿ Nu. 105; Bp. 58, 33; J. 8, 33).

ಹಲ್ಲಣಿಸು hallaṇisu. 1. = ಪಲ್ಲಣಿಸು. ಅನೆಯ ಹಲ್ಲಣಿಸುವುದು (ಕಲ್ಲಣಿ, ಸಜ್ಜನೆ Nr.).

ಹಲ್ಲಣಿಸು hallaṇisu. 2. To go on or advance without stopping (Bh. 8, 18, 82. 85; Mhr. ಹಾಲಣೀ, to move, to stir; to be agitated). ಹಲ್ಲಣಿಸಿತನ್ನೆ ನಿಲ್ಲದಯ್ಯದುದಕ್ಕುಂ (Bha. 14).

ಹಲ್ಲರು hallaru. = ಹಲನರು 8. ಹಲ 1. ಗಿಡ್ಡರೆ ಹಲ್ಲರು ಗಿಡ್ಡರು, ಸೋತರೆ ಕೊಂಕಣಿಗರ ಗಲ್ಲು ಸೋತ (Prv.).

ಹಲ್ಲ hallā. An attack, onset (My.; Mhr., H.); escalade, scaling a fort (My.). — ಹಲ್ಲಾ ಏರು = ಹಲ್ಲಾ ಹತ್ತು (My.). — ಹಲ್ಲಾ ಹತ್ತು. To scale, as a fort (My.).

ಹಲ್ಲಿ halli. 1. = ಪಲ್ಲಿ. The small house-lizard, *Lacerta gecko*, *Gecko swinhonis*, *Gecko subpalmatus* (Bd.; ಮುಸರಿ, ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ, Nr.; ಮುಸರಿ, ಗೃಹಗೋಧಿಕೆ, etc. Mr. 166; ಮುಸರಿ, etc., ಗವಳಿ Si. 171; C.). ಹಲ್ಲಿ ಒಡೋದೇನು? ಬೆವರು ಸೋರೋದೇನು? — ಹಲ್ಲಿ ಸವನ. The omen occasioned by a lizard (My.).

ಹಲ್ಲಿ halli. 2. = ಹಲ್ಲಿ 1 No. 1, etc. (S. Mhr.).

ಹಲ್ಲಿ halli. 3. That has teeth (? or is it connected with ಹಲ್ಲಿ 1? or with ಹಲ್ಲಿ 2?). See ಗೋರಿ.

ಹಲ್ಲ hallu. = ಅಲ್ಲ 3, ಹಲ, etc. A tooth (ದ್ವಿ. Si. 418; C.), also of a saw (B. 4, 181; C.); a step of a ladder (B. 4, 150; C.); a spoke of a wheel (S. Mhr.). ಹಲ್ಲಿನ (B. 4, 181). (ಕುಮರಿಯ) ಹಲ್ಲು ಕಪ್ಪಾಗಿರಲು ಹೊಲ್ಲ, ಬಿಳಿದಾಗರ್ಪ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಪೂಜ್ಯವುದು, ಕೆಳಗಾದ ಮೇಲಾದ ಹಲ್ಲಿರಲು ಒಯ್ಯುವುದು, ಹೆಚ್ಚು ಕುಣ್ಣಿಗೆ ದನ್ತಾಧಿಕಂ ದನ್ತೋನಂ (Mr. 277). ಹಲ್ಲು ಇರುವಾಗಲೇ ಕಡ್ಡೆ ತಿನ್ನ ಬೇಕು. — ಹಲ್ಲು ಕಡ್ಡೆ ಕೊಣ್ಣು, ಅವಲಕ್ಷಣ ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು. — ಹಲ್ಲುಗಳ ನಮನೆ ನಾಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಹಾಗೆ. — ಹಲ್ಲು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಒಗ್ಗಡೇನು ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಹಲ್ಲಿಗೆ ಹದಾಯದ ಮೂಕೆ ಹತ್ತು ರುವಿಯ ಮುಸಾಲೆ ಕೆಡಿಸಿತು. — ಬೆಣ್ಣೆ ತಿನ್ನು, ಹಲ್ಲು ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. — ನಿಲಕಡೆ ಇಲ್ಲದವನಲ್ಲಿ ಉಬ್ಬಿ ಹೋಗಿ, ಇದ್ದ ಹಲ್ಲು ಉದುರಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು. — ನುಂಗಿ ದಾರದ ತುತ್ತ ತುಟಿ ಎರಡೆ ಹಲ್ಲು ಸಮ. — ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಲ್ಲು ಒಡಿದು ನೋಡಿದ (Prv.). See ಪೂಜ್ಯ. — ಹಲ್ಲ ಕಡ್ಡೆ. = ಹಲ್ಲುಕಡ್ಡೆ. ಹತ್ತಿದ ಹಲ್ಲ ಕಡ್ಡೆ ಒಟ್ಟಿನ ತಲೆ ಹೊಡೆ (Prv.). — ಹಲ್ಲ ಪಡಿ. = ಹಲ್ಲುಪಡಿ. (G. 100). — ಹಲ್ಲು ಕಡಿ. To gnash the teeth (G. 822). — ಹಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ. A tooth-pick (My.). — ಹಲ್ಲು ಕಸಿ. To grin (B. 2, 12). — ಹಲ್ಲುಗಿರಿ. -ಕರಿ. To grin (Abhā. 2, 71). — ಹಲ್ಲುಗಿರಿಕು. -ಕರಿಕು. Grinning (Rām. 6, 87, 15). — ಹಲ್ಲು ತಿನ್ನು. To gnash the teeth (C.; B. 5, 189). — ಹಲ್ಲುನೋವು. The toothache (My.). — ಹಲ್ಲುನೋವುಮರ. A small tree, *Wrightia tinctoria* Br. (S. & Pl.). — ಹಲ್ಲು ಪಡಿ. Toothpowder (My.). — ಹಲ್ಲುಬೇನೆ. The toothache (ಅರ್ಘ್ಯ G.). — ಹಲ್ಲುಬ್ಬು. -ಉಬ್ಬು. A man with prominent

teeth (My.). — ಹಲ್ಲುಬ್ಬು. -ಉಬ್ಬು. A woman with prominent teeth (My.). ಹಲ್ಲುಬ್ಬು ಪಕ್ಕರೂ ಕಾಣ ದಾರಕು, ಅತ್ತರೂ ಕಾಣ ದಾರಕು (Prv.). — ಹಲ್ಲುಮದ್ದುಗಿಡ. The tree *Mimosa alapa* Lin. (ಕೇಸರ, ವಕುಲ, ಪವಳದ ಹುವಿನ ಗಿಡ, ವಜ್ರದವನಿಗಿ Si. 137). — ಹಲ್ಲುಮುದುಕ. A man with broken teeth (My.). — ಹಲ್ಲುಸೂರೆ. The toothache (My.). — ಹಲ್ಲುಹುರ. An insect that infests the teeth and causes the toothache (My.).

ಹಲ್ಲಿ hallā. 1. = ಅಲೆ 4, ದಾಲೆ 3, ಹಲ್ಲಿ 2, ದಾಲೆ 3. The lobe of the ear (My.). 2, the round flat part or blade attached to a handle and used in turning dōsēs (My.). 3, a horse- or bullock-shoe (My.).

ಹಲ್ಲಿ hallā. 2. (Tu. ಪಲ್ಲಿ). — ಹಲ್ಲಿಕಾಯಿಬಳ್ಳಿ. An immense climbing shrub bearing pods of extraordinary size, *Entada monastachya* Dec. (or *Entada scandens* Benth. S. & Pl.; the shrub is called ಕಪ್ಪಳಿಕಾಯಿ ಬಳ್ಳಿ in My.).

ಹಲ್ಲಿಲ್ಲ hallōla. = ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ. — ಹಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕಡ್ಡೀಲ. = ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕಡ್ಡೀಲ. (Grj. 2, after 106).

ಹವ hava. 1. = ಹವಾ, q. v. (My.).

ಹವ hava. 2. An oblation, an offering, a sacrifice, a burnt-offering. See ಅವವ 1.

ಹವ hava. 3. Calling, call; challenging; order, command. See ಅವವ 2.

ಹವಣಿ havāṇa. = ಪವಣ, ಹವಣು. Thh. of ಪ್ರಮಾಣ (Bp. 4, 31; 26, 15; 89, 58; 51, 75).

ಹವಣಿ havāṇi. Agreeable, good (?). ಸವಣಿಯಾ ದೋಣಕ್ಕೆ ಹವಣಿಯಾ ತೋಗಿಯಾಗಿ ಕವಣಿಗಲ್ಲಪ್ಪು ಬಣ್ಣಾಗಿ ದೆಕವುಡ ಹವಣಿ ನೋಡು (Sp. in one MS.).

ಹವಣಿಕೆ havāṇikē. One consideration, deliberation; contemplation; thought; desire (B. 3, 27; 4, 181). ಗಿಡಿಯು ವ ಹವಣಿಕೆ (ಬೇವನ G.).

ಹವಣಿಗೆ havāṇigē. = ಪವಣಿಸಿ. (Bh. 7, 1, 4).

ಹವಣಿಕು havāṇiku. That is well-measured, proper, agreeable, etc. ಹವಣಿಕಾಗಿ ದಾಡಾಸುಡ (ಮಧ್ಯ Nr.).

ಹವಣಿತ್ತು havāṇiṭṭu. = ಹವಣಿತು. ಸಗೆ ಹವಣಿತ್ತಾದೊಡೆ ಎಟಿಸಿತು (Nr.).

ಹವಣಿಸು havāṇisu. = ಅವಣಿಸು. To make ready, to prepare (Grj. 4, 74; My.; Sk. ಪ್ರಮಾ); to arrange; to make ready. ಹವಣಿಸಲಾ (ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಸಮಾಪಾರ, ಅಪ್ಪಣೆ Mr. 446). 2, to deliberate; to think; to desire (B. 1. 12 2, 18. 15; 3, 88. 101; Sk. ಪ್ರಮಾ also: to form a correct notion of, to understand; to conjecture). ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹವಣಿಸೋಣ (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮು); ಕೊಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸುವದ ನನ್ನ ಬಯಸೋಣ (ಹಸ್ತವಾರಣ G.).

ಹವಣಿ havāṇi. = ಹವಣ, etc. Measure; proper measure, manner or state, fitness, etc. (Bp. 16, 9; 44, 7. 44; Bp. 47, 48; Rām. 8, 2, 22; 6, 30, 13; My.; making ready, preparing (My.). ನಡೆಗೆ ಹವಣಾಗಿ ಬೆದ್ದಲಾ ಪಲ್ಲ ಎತ್ತಿ. ಕಟ್ಟಿ ತಕ್ಕ ಬಣ್ಣ (ಗಜ್ಜಿ, etc. Si. 275). ಹವಣಿವಾ ಮೂಕಮು ತುಣ್ಣುಗೆಯ್ದು ಉಪ್ಪುಡಿವದದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಾರಮಿಸಿಕ್ಕು (Mr. 214). ದಾವಣಿ ಕಟ್ಟುವದಿಗಾದರೂ ಹವಣು ಬೇಕು (Prv.).

ಹವನ havāna. 1. The act of offering an oblation with fire; an oblation (to the gods), a burnt-offering, a sacrifice (ಅಗ್ನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಅಪುತಿ G.; My.). ಪವನ ಹವಾ ಅಪ್ಪಣೆ ಹವನದಾದೀತೇ? (Prv.).

ಹವನ havana. 2. The act of calling; ohalleuging.

ಹವಸು havasu. = ಹೌಸ, q. v. ಹವಸುಳ್ಳನ (ನಿರಾಸಿ ಓಬ.).

ಹವಳ havala. = ಹವಳ. Coral (ಪ್ರವಾಲ Nr.; ಎದ್ದುಮು Nn. 180; ಪ್ರವಾಲ Si. 381; C.). ನೇವಳವಾದರೆ ಹವಳದ್ದು ಅದೀತೇ? (Priv.). — ಹವಳಕ್ರಮಿ. The coral polyp (C.; B. 4, 172). — ಹವಳದ ಹುಡಿ. = ಹವಳಕ್ರಮಿ (C.; B. 4, 171). — ಹವಳಪಾಟಿ. A coral bracelet (C.). — ಹವಳಬಣ್ಣ. A coral rook (C.; B. 4, 171). — ಹವಳನುಲ್ಲಿಗೆ. A small tree with fragrant flowers, Nyo-tanthos arbor tristis Liu. (Z.; ಮನ್ದಾರ G.). — ಹವಳಸದಗಿ ನ್ಲಕ. A kind of limestone (My.). — ಹವಳಾರತಿ. -ಅರತಿ. A waving-platter ornamented with coral (My.).

ಹವಳು havala. = ಹವಳ. (ಪ್ರವಾಲ G.).

ಹವಾ havā. = ಹವ 1, ಹವೆ 2. Air, wind; weather; climate (My.; B. 5, 206; Mhr., H.).

ಹವಾಲತಿ havālati. = ಹವಾಲತಿ. Transfer; the transfer of a debt from the original debtor to one who becomes responsible for it to the creditor (My.; H. ಹವಾಲತಿ).

ಹವಾಲದಾರ havāla-dāra. = ಹವಾಲದಾರ. (B. 5, 106).

ಹವಾಲಿ havāli. = ಹವಾಲಿ. Charge, trust, care; responsible custody: charge (to pay on account of) as committed (My.; Mhr., H. ಹವಾಲಿ).

ಹವಾಲಿದಾರ havāli-dāra. A non-commissioned officer in the native army under the subēdāra, corresponding with serjeant (My.; Mhr. ಹವಾಲಿದಾರ). 2, the chief of a company of armed men, peons, etc. (B. 5, 106; Mhr.). 3, the officer of a district under a subēdāra (Mhr.).

ಹವಾಲಿ havāli. = ಹವಾಲಿ. (My.).

ಹವಾಲಿ havāli. = ಹವಾಲಿ. (My.).

ಹವಾಲಿದಾರ havāli-dāra. = ಹವಾಲಿದಾರ No. 1. (My.). See Priv. 2. ಸೂಳೆ.

ಹವಿ havi. Tbh. of ಹವಿಸ್. (Bp. 39, 88). ಬೇಳ್ಳ ಹವಿ (ಹುತ, ವಜ್ರಪ್ರತಿ Hā.). — ಹವಿಕೊಡು. To offer a havi (Bp. 57, 18). ಹವಿಪ್ರದಾನ havi-pradāna. The act of offering into fire or with fire. See ಬೇಳ್ಳ 1.

ಹವಿಗೌಡ havi-gēha. Any house or chamber in which an oblation is offered, a sacrificial hall.

ಹವಿಭಾಗ havi-bhāga. A portion or share of the oblation (J. 5, 44, 45; 8, 42).

ಹವಿಷ್ಯ haviṣya. Anything fit for an oblation; clarified butter; wild rice; rice mixed with ghee; a hymn in praise of oblations. (G.).

ಹವಿಸ್ haviṣ. = ಹವಿ. Anything offered as an oblation with fire, clarified butter, grain, milk, soma, etc. (ಚರು, ಬೇಳ್ಳ ಮತ್ತುಗಳು Mr. 260); an oblation or burnt-offering in general.

ಹವಿಸ್ಸು haviṣsu. Tbh. of ಹವಿಸ್. (My.).

ಹವಿಕೆ haviḥa. = ಹೈಗ, q. v.

ಹವಿಕೆ haviḥa. (B. 4, 177).

ಹವಿದಾ havudā. = ಹೌದಾ, q. v. (My.).

ಹವುದು havudu. = ಅಹುದು, ಹೌದು. It becomes, it is; it is so; yes (My.). ಹವಿದೆಂದರೆ ಬಯ್ಯುತ್ತಾನೆ, ಅಲ್ಲಿ ನ್ನರೆ ಹೊಡಿಯುತ್ತಾನೆ (Priv.).

ಹವುರ havura. ಹೌರ. = ಹಗರ, etc. (My.).

ಹವುರಗೆ havurage. ಹೌರಗೆ. Lightly (My.; Ūb. 99).

ಹವುರು havuru. ಹೌರು. = ಹವರ, etc. (B. 4, 148).

ಹವೆ havi. 1. = ಹವೆ 2. (My.). ಸಕಿಯ ಹವೆ (ದಾಪ್ತ, ಊಪ್ಪೆ Si. 439).

ಹವೆ havi. 2. = ಹವಾ. (B. 2, 49; 8, 36; 4, 26, 102).

ಹವೇಲಿ haviḥli. A large house, a villa, especially one of a rāja (My.; Br.; Mhr., H. ಹವೇಲಿ).

ಹವ್ಯ havya. Fit to be offered in oblations. 2, an oblation or offering to the gods. ಪ್ರವ್ಯವಿಧವನಲ್ಲಿ ಹವ್ಯವಾದರೂ ಗವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬಡತನ (Priv.).

ಹವ್ಯಕವ್ಯ havya-kavya. Oblations both to the gods and to the spirits of deceased ancestors. (My.).

ಹವ್ಯವಾಕ havya-pāka. An oblation (of rice, barley, etc.) cooked with butter and milk for presentation to the gods; the vessel in which such an oblation is prepared.

ಹವ್ಯವಾಹ havya-vāh. Agni, fire.

ಹವ್ಯವಾಹನ havya-vāhana. Bearing oblations, conveying oblations; Agni, fire.

ಹವ್ಯವಾಹನಸಖ havya-vāhanasakha. Wlad (J. 18, 9).

ಹವ್ಯಾಸ havyaśa. Desire, lust; any longing or itching (My.; Mhr., H.).

ಹವ್ಯ havva. = ಹವ್ಯನೆ. ಈ ಅಕ್ರಮ ವಕ್ರಾಕ ರೂಪವನ್ನು ಕಣ್ಣು, ಹವ್ಯ ಹಾಡ್ ಮೂರ್ಛಿತವಾದಳು (B. 5, 182). See B. 5, 155.

ಹವ್ಯನೆ havvanē. = ಸವ್ಯನೆ. Suddenly (ಅಕ್ಕಿ ಕೆಂದ. 398). ಆ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಹವ್ಯನೆ ಹಾಡ್ (Bp. 15, 18). ಸರ್ವ ನಂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹವ್ಯನೆ ಹಾಡ್, ಮೂರ್ಛಿತವಾಗಿ, ಸತ್ಯನು (48, 28). 2, oh! woe to me! (ಭಯಭಾವಿತ ಕೆಂದ. 398).

ಹಸ hasa. (= ಹದ 1). Niceness, comeliness, charm, beauty; good manner, state or order; tillage; purity; ease (ಮನೋಹರ ಸಾ.; ಅನು, ಲೇಸು, ಚೋಕ್ಕಳೆ, ಗಟ್ಟಿ, ಎದ್ದ, etc., ಮನೋಹರ Kk. 18; ಚೋಕ್ಕಳೆ, ಚೋಕ್ಕ, ರಯ್ಯ, ಲೇಸು, ಎದ್ದ, ಅನು, ಮನೋಹರ ಕೆಂದ. 55). — ಹಸಗೆದು. -ಕೆದು. Beauty to be lost (Bp. 39, 64). — ಹಸಂಗಿ ದು. -ಕೆದು. Ease to be lost (V. 9, 100). — ಹಸ ಮಾಡು. To put in a proper state; to till; to clean, to purify (My.). ಕಾದು ಹಸ ಮಾಡು (ಕೇದು G.).

ಹಸ hasa. 1. Tbh. of ಹಸು. A cow (My.). ಕಡೆಯುವ ಹಸಾ ಕೊಟ್ಟು, ಒಡೆಯುವ ಕತ್ತಿ ತನ್ನ ಹಾಗೆ (Priv.). — ಹಸ ಕಡಿ. A cow and a calf (My.).

ಹಸ hasa. 2. Laughter, laughing, a laugh; derision.

ಹಸತ hasat. Laughing, smiling. See ಹಸನ್ನು.

ಹಸನ hasana. (= ಹದನ), ಹಸ q. v., ಹಸನು. (Bp. 22, 47; ಸ್ವಚ್ಛ Ūb.; ನಿರ್ಮಲ G.). — ಹಸನ ಮಾಡು. = ಹಸ ಮಾಡು. To clean (B. 8, 83), etc. ಹಿಟ್ಟು ಹಸನ ಮಾಡು (ತೆಣ್ಣು); ಕಾದುಗವ ನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡೋಣ (ಹದ G.).

ಹಸನ hasana. Laughing, laughing, a laugh. See ನಗು; ಕೆಂದ. 393; Bp. 37, 24.

ಹಸನಿ hasani. A portable fire-place, a chafing dish.

ಹಸನು hasanu. (= ಹದನು), ಹಸ q. v., ಹಸನ. Beauty, etc. (ಅನವಸ್ಕರ, ನಿರ್ಮಲ, ಅಮಲ, ಸ್ವಚ್ಛ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ G.; My.; Bp. 28, 12; 40, 24; 46, 57; 61, 80; Bh. 1, 8, 48; Si. 222). ಹಸನಾಗಿದೆ ಬದುಕು (Dp. 4). ಮೊಸರು ಕಡೆಯಲು ಬೆಣ್ಣೆ ಯೊಸದು ತೋಡುವ ತೆದಿ ಹಸನುಳ್ಳ ಗುರುಪದೇತದಿಂ ಮುಕ್ತಿ ವತೆ ವಾಗಿದುದೇ? (Sp.). ಹಸನಾದ ಹಲ್ಲು (G. 546). ವಾದಾವೀ ಚಿತ್ತು

ಸುಟ್ಟು, ಕರಬಾದಿ ಮಾಡಿ, ಅದವನ್ನ ಹಲ್ಪು ತಿಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಅದವನ್ನ ಹಲ್ಪು ಹಸನಾಗಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವವು (B. 8; 20). ವ್ಯಸನವಿರುವ ಹಸನು ಆಗನು. — ಹಸಿ ಹೇದಾದರೂ ಹಸನಾಗಿರ ಬೇಕು. — ಹಲ್ಪು ಹಸನಾಗಿರ ಬೇಕು, ಹಾಲು ಉದಾಯ ಬೇಕು (Prva.). — ಹಸನು ಮಾಡು. = ಹಸ ಮಾಡು (My.). ಹಸನು ಮಾಡಿದ್ದು (ನಿಶೋಧ್ಯ); ಹಸನು ಮಾಡಿದ ಕಾಯಿ (ಪೂತ G.). ಬೆಕ್ಕು ಅಂಗಾಲಿನ ಮೆಯ್ಯನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (B. 3, 81). ಒಟ್ಟು ಒನ್ನು ಸಾರೆ ಹೊಲವನ್ನು ನೇಗಲ ಹೊದಿದು ಹಸನು ಮಾಡಿ, ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ ಬದಕ (5, 115). ಮನೆಯ ಸಾರಿ ಹಸನು ಮಾಡಿ (5, 135). ಧಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಒರಸಿ ಹಸನು ಮಾಡಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದಳು (5, 283). ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒರಸಿ ಹಸನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ (5, 286).

ಹಸನ್ತಿ hasanti. A portable fire-place, a chafing dish (ಹಸನ್ತಿ, ಬೆಸಕೆಗೆ Mr. 210).

ಹಸನ್ತಿ ಹಸಂತಿಕೆ. = ಹಸನ್ತಿ. A portable fire-place, etc.

ಹಸನ್ತುಖ hasat-mukha. A smiling countenance (My.).

ಹಸರ್ hasar. = ಹಸರು. — ಹಸರಾಣಿ. = ಹಸರ್ವಾಣಿ, etc.

(My.). — ಹಸರಾಣಿಬಳ್ಳಿ. A creeping or twining weed, Convolvulus arvensis Lin. (Z.). — ಹಸರ್ವಾಣಿ. = ಅಸರಾಣಿ, ಹಸರಾಣಿ, ಹಸರುವಾಣಿ. Articles of trade that come from trees, creepers or vegetables, as leaves, fruit, etc. (My.). — ಹಸರ್ವಾಣಿಕನ್ಯಾಯ. A tax levied on such articles (My.).

ಹಸರ್ hasara. = ವಸರ್. Tbb. of ಪ್ರಸರ್ (Smd. 845 Mdb.).

ಹಸರಿಸು hasariṣu. = ವಸರಿಸು, etc. To spread (v. l.), to extend in all directions (ಹಂಚರಿಸು Kk. 57; Abhā. 2, 74). ಹಸರಿಸಿದುದು (ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರಸಾರ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ Nr.).

ಹಸರು hasaru. = ಸಸು 2 q. v., etc. Green colour, etc. (C.). ಕೆಮ್ಮುಗೂಡಿದ ಹಸರು (ಧೂಮಲ, ಧೂಮ್ರ Mr. 448).

— ಹಸರುಕಾಯ. A green head of plants; an unripe fruit; a bud (ಶ್ವರಕ, ಜಾಲಕೆ Sl. 128). — ಹಸರುಗೆಮ್ಮು. — ಕೆಮ್ಮು. Reddish-brown (ಕೆಸಿ, ಶ್ವರಕ Mr. 448). — ಹಸರುನಾಗರಹಾವು. — The venomous snake Trimeresurus carinatus (Bd.).

— ಹಸರುನೂರಿಗ. A kind of green venomous eoluber, Coluber gramineus Shaw, or Trimeresurus gramineus Günther (Bd.). — ಹಸರುನಿಲ. Ground covered with young green grass (ಶಾಶ್ವಲ, ಪರಿತ HIA.). — ಹಸರುಬಣ್ಣ. The colour green (C.; Sl. 51). — ಹಸರುಬಣ್ಣದ ಪಕ್ಕ. The green pigeon, Columba horriala B. MSS. (ಹಾರೀತ Nr.). — ಹಸರುಬೆರವ. The green pigeon (Bd.; Pr.). — ಹಸರುಮುಗ್ಗು. A tender flower-bud, an unblown flower (My.; ಶ್ವರಕ, ಜಾಲಕೆ Sl. 128; ಜಾಲ, ಶ್ವರಕ 456). — ಹಸರುಮಲ್ಲಿಗೆ. A kind of jasmine. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಹಸರುಮಲ್ಲಿಗೆ (ಸೀತಮಾಗಧಿ, ಹೇಮಪುಷ್ಪಕೆ Sl. 189).

— ಹಸರುರತ್ನ. An emerald (ಮರಳತ ರಿ. 73). — ಹಸರುವಾಣಿ. = ಹಸರ್ವಾಣಿ, etc. (My.). — ಹಸರುಸಾಮುಗ್ಗಿ. = ಹಸರುಮಲ್ಲಿಗೆ. (ಹೇಮಪುಷ್ಪಕೆ Sl. 189). — ಹಸರುಹಾವು. Any snake of a green colour (C.).

ಹಸಲು hasalu. = ಅಸಲ್, ಅಸಲು. (My.). See Prv. 2. ಮಲ್ಲಾಖಿ.

ಹಸಲೆ hasalē. = ವಸಲೆ, q. v. (ತಾದ, ತಪ್ಪ Nr.).

ಹಸವು hasavu. = ಹಸಿವು, etc. Hunger (B. 5, 133).

ಹಸವು hasavu. = ಹಸಿವು, etc. A oow (My.).

ಹಸವದ hasāda. = ವಸಾದ, etc. Tbb. of ಪ್ರಸಾದ. (Bp. 11, 29; 85, 56; 87, 3; 89, 41. 50; Bb. 1, 8, 78; 1, 9, 11; Rām. 4, 2, 12).

ಹಸಿ hasi. 1. = ಸಸಿ, etc. Greenness; freshness; moisture (of the ground, etc.); rawness; the

state of being not boiled or heated (as milk or ghee); (green, etc.); a substance that is green, fresh, moist, etc. (ಪ್ರವೃದ್ಧ ಸಿದ. Dh., 8m. 100.

ಲಸ, ಕೆನ್ನ HIA., Mr. 448, but originally, and probably wrongly, ಹಸಿ; C.). ಕೆದೆಯ ನೀರು ಕಾಯುವೆಗೊಳಗಿದ್ದ ಒಂದು ಹಸಿದರೆ ಧೂಮಿಯು ಹಸಿಯಾಗಿ, ಬಿತ್ತಿದ ಪಯ್ಯಿಗೆ ಬಹಳ ಕಾಸಯೋಗವಾಗುವದು (B. 4, 184). ಸೊಸೆಗೆ ಬಿಸಿ ಇಲ್ಲ, ಹತ್ತರಗೆ ಹಸಿ ಇಲ್ಲ. — ಬಿಸಿಯಾದ್ದು ಅದಾಸ ಬೇಕು, ಹಸಿಯಾದ್ದು ಕಾಯಿಸ ಬೇಕು.

(Prva.). — ಹಸಿಬಟ್ಟಿಗೆ. Green wood (My.). — ಹಸಿಬೀದಿ. A mud wall that is not yet dry. ಹಸಿಬೀದಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಹೊದಿದಾಗ (Prv.). — ಹಸಿಬಟ್ಟು. — ಇಟ್ಟು. Raw flour of rice (My.). — ಹಸಿ ಬಿಸಿ. That is raw and that is boiled. ಹಸಿ ಬಿಸಿ ತನ್ನ ರಿಕ್ಕಿ ಮನಸ್ಸೇ ಪ್ರಧಾನ (Prv.). — ಹಸಿಬೆರಕೆ. Fresh cow-dung (My.). — ಹಸಿಮುಟ್ಟಿಗೆ. (ತೇಮನ, ನಿಷ್ಕಾನ, ತೇವನ, ಪರ್ವ 5, 313). — ಹಸಿಮುದ್ದೆ. A rain that moistens the soil in a small degree, but does not wet it thoroughly (B. Mar.).

— ಹಸಿಮಾಂಸ. Raw flesh (My.). — ಹಸಿಯಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. Raw rice. ದುಡಿಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಸಿಯಕ್ಕ ತಿನ್ನಾನು (Prv.). — ಹಸಿದಿರೆ. — ಅದಿರೆ. Green, unboiled areca-nuts (My.). — ಹಸಿಮತುರುಕ. A Turk full of freshness or vicious vigor (My.; Abhā. 2, 58). — ಹಸಿಯ ದಡಿ. A green stick (Bp. 17, 57).

— ಹಸಿಯ ಫಲ. A green unripe fruit (ತಲಾಟ, ಕಮಫಲ Nr.). — ಹಸಿಯ ಮಾಂಸ. = ಹಸಿಮಾಂಸ (G. 116). — ಹಸಿಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ. A young green chilli pod (My.). — ಹಸಿಯ ರಸ. Immature juice (G. 113). — ಹಸಿಮಲ್ಲ. — ಅಲ್ಲ. Green ginger (ಅರ್ವಕ, ಶ್ವಂಗವೇರ Mr. 157). — ಹಸಿಮಸುಣ್ಣೆ. Green ginger (ಪಾಠಿ, ಅರ್ವಕ Nr. 31).

— ಹಸಿಯ ಹೊಲೆಯ. An outcaste full of vicious vigor (Bp. 55, 12; 56, 49). — ಹಸಿಯೆರೆ. — ಎರೆ. A green young leaf. ಒಂದು ಎರೆ ಉದುರುದಾಗ ಹಸಿಯೆರೆ ನಗಾಡುತ್ತದೆ (Prv.). — ಹಸಿಮುಟ್ಟು. Moistened lime (My.). — ಹಸಿಮೆಣ್ಣೆ. = ಹಸಿಯ ಮುಣ್ಣೆ (My.; ಅರ್ವಕ, ಶ್ವಂಗವೇರ Sl. 311). — ಹಸಿಮುರುಕು. Meats berries (ಪಾಮ G.). ಹಸಿಮುರುಕು ಹಿತ್ತದ (ಪಾಮನೂರಿ). — ಹಸಿ ಕಾಯಿ. A green unripe fruit (ತಲಾಟ G.; B. 4, 33). — ಹಸಿ ಬೀರು. A green, fresh root (B. 4, 71).

ಹಸಿ hasi. 2. = ಅಸಿ, etc., (ಹಸಿ). — ಹಸಿಹಲ್ಲು. = ಅಸಿಹಲ್ಲು. (My.). ಹಸಿಹಲ್ಲು ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಾದ ಹಾಗಿ (Prv.).

ಹಸಿ hasi. 3. = ಸಸಿ. To hunger, to crave food (ಪ್ರವೃದ್ಧ ಸಿದ. Dh.; ಕ್ವತ್ತು ಸಿದ. 109; C.; Bp. 8, 43; 14, 10. 17). P. ps. ಹಸಿವು, ಹಸು. ಹಸಿವಾಸ (ಕ್ವದ್ವಕ, ಒಕ್ಕಾತಿ, ಪಾತಿ, ಜಫತ್ತು, ಕ್ವಧಿತ HIA.). ಹಸಿಹವನು (ಕ್ವಧಿತ, ಹಸಿ; ಹಸಿ ದಿರಲಾದವನು (ಅದ್ವಾನ, etc. Nr.). ಹಸಿಹ ತೋರಾಯ ಮುಟ್ಟಿ ಕಾಯಿ ಒದಗಿತು. — ಹಸಿಹ ಬೆಕ್ಕು ಹತ್ತಿಗೆ ಜಪ್ಪಿಸಿತು. — ಹಸಿಹ ಜಾಲವನ್ನು ತೊಡಗ ದಾರದು, ಉಣ್ಣೆ ತುರುಕವನ್ನು ತೊಡಗ ದಾರದು. — ಹಸಿಹ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನು, ಉಣ್ಣೆ ಕ್ವತ್ತು ತಿನ್ನು. — ಹಸಿವು, ಹಸಿವು; ಉಣ್ಣೆ. ಮಾಣ. — ಹಸಿವು ಹೊಟ್ಟೆ ತೋರಿಸಿದರೆ ಮನೆಯ ಕತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದನಾಯಿ ಹಸಿದಿತ್ತು, ಒಟ್ಟು ಹದಿಸಿತ್ತು (Prva.).

ಹಸಿಕೆ hasikē. (= ಹಸಿಕೆ No. 2). A certain cloth of an ascetic. ತಪಸ್ವಿಯ ಹಸಿಕೆ (ಪರ್ಯಾಪ್ತಿಕೆ, ಪರ್ವಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತ HIA.).

ಹಸಿಗೆ hasigē. = ಸಸಿಗೆ, etc. Dividing, etc. (Bh. 1, 8, 79); division or sharing of the produce between the cultivator and landlord (My.). — ಹಸಿಗೆಪಟ್ಟಿ. A list or account of the division of the produce (My.). — ಹಸಿಗೆಮುಟ್ಟಿ. A clerk who keeps the account of such divisions (My.).

ಹಸಿಗೆ hasigē. A toll (as of vegetable, grain) exacted by official personages from the vendors (My.; Br. ಪಸಿಗಿ; Mhr. ಪಸಿಗಿ).

ಹಸಿತ hasita. Laughed, laughing, smiling; expanded, blossomed, blown (ಎಳಸನ್ನ, ಬಿಟ್ಟು, etc. ಅರಳಿದು Mr. 107); laughter, a laugh; smiling, a smile (ಮುಗುಳ್ಳಗೆ Mr. 880). See ಎ; Bp. 6, 27; 28, 49.

ಹಸಿತಯಶಸ್ಸಿ hasita-yāśas. Expanded, far-spread glory or fame (Kāv. V, 18).

ಹಸಿಬೆ hasibē. = ಪಸುಬೆ, etc. (My.; Mhr. ಪಸಿಬೆ, a long and dourie money-bag). — ಹಸಿಬೆಡೀಲ. = ಹಸಿಬೆ. (My.).

ಹಸಿರು hasiru. = ಹಸರು, etc. (ಪಾಲಾಕ, ಪಂಕ, ಶ್ಯಾಮ Mr. 442).

ಹಸಿವಿ hasivi. = ಪಸಿ 2, etc. Hunger (B. 3, 121; 5, 262).

ಹಸಿವು hasivu. = ಹಸವು, ಹಸಿವಿ, etc. Hunger (ಅತನಾಯ, ಬುಧುಳ್ಳಿ, ಪೈ, ಚಳುಪ್ಪಿ, ಕ್ಷುತ್, ಕ್ಷುಧೆ HIA.; Nr.; Si. 817; Ūpr. 3, 35; Bp. 9, 9; 24, 55; 27, 48; Bh. 1, 10, 32; My.; B. 4, 123). ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಹಸಿವು (ಕ್ಷುತ್, ಕ್ಷುಧೆ, ಬುಧುಳ್ಳಿ Mr. 235). ಪಶುವಿದ್ಯೆ ಪವಿತ್ರ, ಹಸಿವಿದ್ಯೆ ಲಾಭ (Prv.). — ಹಸಿವು ಗೊಳ್ಳು. — ಕೊಳ್ಳು. To get hungry. ಹಸಿವುಗೊಳ್ಳುವನು (ಬುಧುಳ್ಳಿ, ಕ್ಷುಧಿತ, etc. Si. 358).

ಹಸಿವು hasivu. = ಹಸುವು, etc. A cow. ಹಸಿವಿನ ಹಾಲು etc. (ಗವ್ಯ Si. 315; only in Si.).

ಹಸಿವೆ hasivē. = ಹಸಿವಿ, etc. (My.; ಅತನಾಯ G.). ಹಸಿವಿಗೆ ದಾಯವಿ ಬೀಡ, ನಿಡ್ಡೆಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಬೀಡ (Prv.).

ಹಸು hasu. = ಪಸು 2, etc. — ಹಸುಗೂಸು. — ಕೂಸು. = ಪಸು ಗೂಸು (My.). — ಹಸುಮಕ್ಕಳು. — ಕು. Young children (ತರಕ, ಬಾಲಕರ Nn. 68; My.).

ಹಸು hasu. = ಪಸು. A cow (My.). ಒಳ್ಳೆಹ ಹಸು (ಗೋಮಾತಲ್ಲಿಕೆ HIA.). ಅದು ಹಸುವು ಪಡ್ಡವ ಎಮ್ಮೆದು (HIA.). ಬಂಡಹಸು (ವತೆ Si. 460). See ಎಳಗನ್ನಿ-; Bh. 3, 13, 21.

ಹಸುಕು hasuku. A sharp smell (ನಾಕ, ಸೊಂಪು, ಕೂರಿತಾದ ಗಂಧೆ Sm. 28), a disagreeable smell of certain leaves or unripe fruits (My.), the smell of raw meat, etc. (cf. ಹದುಕು). ಅವುಮೊಂಡು ಹಸುಕು ನಾಡುವುದು, ಅದು ಎತ್ತ ಅಮಗನ್ನಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಹಸುಕುನಾಕ. = ಹಸುಕು. (My.).

ಹಸುಗೆ hasugē. = ಪಸುಗೆ, etc. (Bh. 1, 8, 64; 1, 10, 5).

ಹಸುಬು hasuba. = ಪಸುಬು, etc. (Sm. 148; My.). — ಹಸು ಬನ ಹಕ್ಕಿ. (ಪಾಂಕ, ಹಸರುಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ Si. 177).

ಹಸುಬೆ hasubē. = ಪಸುಬೆ, etc. (My.).

ಹಸುಮ್ಬು hasumba. (Sm. 48; not in Mqb. MS.). = ಹಸು ಬ, etc. ೧೪ ಹಸುಮ್ಬುಗ ಗಡಾಯನ್ನ ಪರ್ವ (ಹಂಸಿ Mr. 444).

ಹಸುಮ್ಬು hasumbē. (Sm. 48). = ಹಸುಬೆ, etc.

ಹಸುರು hasuru. ಹಸುರ್. = ಪಸುರ್ 2 q. v., etc. Green colour, etc. (ಪಾಲಾಕ, ಪಂಕ, ಪಂಕ HIA.; ಪಂಕ Nr.; G.; B. 8, 30). ಹಸುರ ತಾಕದ ಕಾವು (ಕದವ್ವು Sm. 852 Cm.). ಹಸುರಾದ ತಾಕವು (ಶಿಗ್ಗು); ಹಸುರಾಗಿದ್ದ ಎನೆ (ತೋಪ್ಪು); ಬಾಲಕನ ದಿನ್ನ ಹಸುರಾದ ಭಾಮಿ (ಕಾವು Nr.). ಕೆಮ್ಮು ಹಸುರವುದು (ಭಾಮಿ, ಭಾಮಲ HIA.). (ಕುದುರೆ) ನೆಹಿ ಹಸುರ್ (i. e. ಶ್ಯಾಮ, see Mr. 8. ಹಸುರು) ಇರಲಿ ಮುಂಜನಕ್ಕು (Mr. 276). ಹಸುರ ಕದ್ದ (ಮುದ್ದ G.). — ಹಸುರಂಗಿ. — ಅಂಗಿ. A green coat or jacket (Bh. 3, 13, 19). — ಹಸುರಲಿ. — ಅಲಿ. Greenness or freshness

to disappear (Bp. 18, 80). — ಹಸುರುಗುವು. — ಕುವು. A green bodice (Rāgh. 17, 65). — ಹಸುರುಗಿಮ್ಮು. — ಕೆಮ್ಮು. Reddish-brown (ಕಪಿತ, ಶ್ಯಾಮ Mr. 448). — ಹಸುರುಬಣ್ಣ. A green colour (My.). — ಹಸುರುಬೆ. A wrist-ring of green glass (My.). — ಹಸುರುಧಾರಿಕಡೆ. The green spearmen's office (My.). — ಹಸುರುಬೆಳಕು = ಪಸುರ್ಬೆಳಕು. (G.). — ಹಸುರುಬೆಳೆ. A green crop (G. 323). — ಹಸುರುಪಾಲೆ. A green garment of women. ಬಸವು ಬಣ್ಣ ಕ್ಷಣ ಹಸುರುಪಾಲೆ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿ (Prv.). — ಹಸುರುಪಾಣ. = ಹಸರುಪಾಣ. (My.). — ಹಸುರು ಬಣ್ಣ. (Women) to express the juice of certain herbs with the hands upon the head of men to decoy or allure them (My.). — ಹಸುರುಹುಲ್ಲು. Green grass. ಹಸುರು ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನುವವಗೆ ಮೊಸರನ್ನ ಅಗದೇ? — ಮೊಸರು ಹುಳಿಯೆನ್ನ, ಹಸುರುಹುಲ್ಲು ಹಿಡ್ಡಿದನೆನ್ನ (Prvs.). — ಹಸುರೆಲೆ. — ಎಲೆ. A young green leaf or sneh leaves (ಪನ್ನಲಿರ G.). — ಹಸುರ್ಗನ್ನಿ. — ಕನ್ನಿ. A moderate-sized tree, Daihergia lanceolaria (Van Someren).

ಹಸುವು hasuvu. = ಹಸಿ 1, ಹಸವು, ಹಸಿವು. Thh. of ಪಸು. A cow (ಅನ್ನದಿ Mr. 180; My.). ಹಸುವಿನ ಸಗಣೆ (ಗೋಮಯ, etc. Si. 315). ಹಸುವುಗಳು (Si. 460).

ಹಸುಳ hasula. = ಪಸುಳ. A (male) child (Bp. 25, 16; B. 5, 4).

ಹಸುಳೆ hasulē. = ಪಸುಳೆ. (ಅರ್ಥಕ, ಅರ್ಥ Nr.; Bp. 11, 17; 24, 65; ಹೂಕೆ Bhn. 23). See Sm. 109.

ಹಸುಳಿತನ hasulētana. = ಪಸುಳಿತನ. (Bh. 5, 1, 89).

ಹಸೆ hasē. = ಪಸೆ 1, (ಹಾಸೆ). A layer: a bed; a beautiful seat (Grj. 7, after 11; 10, after 97; J. 81, 18; 84, 88; My.; cf. ಅಸೆ); a spot on the ground decorated with flowers or colours (My.). ಹಾಡ ರಗತ್ತಿಯ ಕಾಲು ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲದು. — ಹಸೆ ಬರುವಾಗ್ಯ ಹಸೆ ಮೇಲೆ ರತ್ನ ಬಿತ್ತು. — ನಸೆ ಇದ್ದ ಹಲಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಹಸೆ ಯಾಕೆ? — ನಸೆ ಕೊಟ್ಟವ ಹಸೆ ಕದ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಹೋದ. — ಬಿಸಲಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಹಸೆ ಸುಡ್ಡಿ ಯಾಕೆ? (Prvs.). — ಹಸೆಗಲಿ. An artificially raised spot to put the ornamented seat upon (My.). — ಹಸೆಮಣಿ. A plank used to form a hasē (My.); the ornamented seat itself (My.; ಅಸ್ಥಿ Si. 485).

ಹಸ್ತ hasta. = ಹತ್ತ. The hand (ಕರ, ಕೆಯ್ Nu. 19; ಕರ, ಕಯಿ, ಕೆಯ್ಯಿ 131). 2, an elephant's trunk. 3, an elephant (ಗಜ, ಅನೆ 131). 4, a measure of length from the elbow to the tip of the middle finger. 5, the fore-arm, cubit. 6, the thirteenth lunar asterism (ಮುಕ್ತಭೇದ, ನಕ್ಷತ್ರಭೇದ 181). 7, quantity, abundance, mass (at the end of compounds with words signifying "hair"; see ಕೇಶಹಸ್ತ and ಹಿಮ್ಮುಡಿ). 8, a bamboo (ಪ್ರಶ್ನಾರ, ಬಿಹಿರೆ 131). 9, N. of a rākshasa (Ahh. P. 18, 12). See Mr. 8. ಕೋಪು and ಸಾಟಕ. ಹಸ್ತದ ಗುಣ ಸ್ವಸ್ತವಾದ ಮೇಲೆ ನೋಡ ಬೇಕು. — ಸ್ವಸ್ತವದ ಹಸ್ತ ನೋಡ ಬೇಕು (Prvs.). — ಹಸ್ತಕದಗ. A bracelet for the wrist (Bp. 61, 27; My.).

ಹಸ್ತಕ hastaka. A mass of hair (ಹುಡುಬು Mr. 820). 2, a position of the hands. 8, a mate, an associate, the hand of (B. 4, 81; Mhr.).

ಹಸ್ತಕಂಠಿ hasta-kaukapa. (Sm. 886; Kk. 98). A bracelet for the wrist.

ಹಸ್ತಕಾಲ hasta-kauśala. Skillfulness of hand, manual dexterity.

ಹಸ್ತಕಾಲಿ hasta-kauśalya. = ಹಸ್ತಕಾಲ. (My.).

ಹಸ್ತಕ್ರಿಯೆ *hasta-kriyē*. Any manual performance. (R.).

ಹಸ್ತಗತ *hasta-gata*. Gone into the hands of; come to hand, fallen into one's possession, procured, gained, obtained; fallen into the power, charge or care of. (My.; B. 5, 44; Mhr.).

ಹಸ್ತಗುಣ *hasta-guṇa*. Look, quality of affecting, in a good or evil manner, the things touched, the works done, or the persons, business, etc. with whom or which connection is held, as supposed to inhere in every human agent:—the power or principle to which is referred, as the source and spring, the prosperousness or wretchedness, the successfulness or unsuccessfulness which attends and characterizes him through his course of life (Mhr.; My.).

ಹಸ್ತಬಾಪಲ್ಯ *hasta-bāpalya*. = ಹಸ್ತಕೌಶಲ. (Sk.; R.).

ಹಸ್ತತಲ *hasta-tala*. The palm of the hand.

ಹಸ್ತಕಲಾಮಲಕ *hastakalā-malaka*. An Emblio myrobalan fruit on the palm of the hand (Upr. 3, 88).

ಹಸ್ತಕಲಾಮಲಕನ್ಯಾಯ *hastakalāmalaka-nyāya*. The manner of an Amalaka on the palm of the hand, i. e. indisputable (My.).

ಹಸ್ತದೋಷ *hasta-dōṣa*. A slip of the hand, a mistake committed by the hand. (My.).

ಹಸ್ತಪರೀಕ್ಷೆ *hasta-parīkṣē*. Examination (of the lines) of the hand (by a chiromancer, My.).

ಹಸ್ತಬಿಮ್ಮ *hasta-bimba*. Perfuming or smearing the body with unguents.

ಹಸ್ತಭೂಷಣ *hasta-bhūṣaṇa*. An ornament of the wrist, a bracelet (ಕಂಕಣ Nn. 45).

ಹಸ್ತಮರ್ದನ *hasta-mardana*. Crushing or bruising with the hand. See ಕಮುದ್ದು 1.

ಹಸ್ತಲಾಗ *hasta-lāga*. A respectful catch or hold of the hand of a rāja to lead him (My.).

ಹಸ್ತಲಾಘವ *hasta-lāghava*. Lightness of hand, manual readiness, dexterity; sleight of hand,legerdemain. (My.).

ಹಸ್ತವರ್ತಿ *hasta-vartī*. Being or remaining in the hand, seized, held, caught hold of. See ಹಸ್ತವೃತ್ತಿ.

ಹಸ್ತವಾರಣ *hasta-vāraṇa*. Restraining the hand (of another); warding off a blow.

ಹಸ್ತವಿಭೂಷಣ *hasta-vibhūṣaṇa*. = ಹಸ್ತಭೂಷಣ. (ಕಂಕಣ, ಮುಂಗೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕುವಣ್ಣ ಅಭರಣ Nn. 127).

ಹಸ್ತವಿಮರ್ದನ *hasta-vimardana*. = ಹಸ್ತಮರ್ದನ. See ಕಮುದ್ದು 2.

ಹಸ್ತಶುದ್ಧಿ *hasta-suddhi*. Successful practice, as that of a skilful physician (My.).

ಹಸ್ತಸೂಚನ *hasta-sūcana*. Indication by signs of the hand. See ಕೈಯ್ಯಾಸು.

ಹಸ್ತಸೂತ್ರ *hasta-sūtra*. A bracelet worn on the wrist, a cord used as an amulet worn round the wrist at nuptials, etc. (ಮುಂಗೈಯ್ಯಲ್ಲಿನ ಸರ್ವಭೂಷಣಂ Mr. 340).

ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ *hasta-akṣara*. One's own sign manual, autograph signature, handwriting (ಕೈಯ್ಯರಹ G.; My.).

ಹಸ್ತಾಂತರ *hasta-antara*. That is in hand or charge: a treasury (My.).

ಹಸ್ತಾನ್ತ್ರ *hasta-antṛa*. = ಹಸ್ತಾಂತರ. ಹಸ್ತಾನ್ತ್ರ ವಾಕಿಯಾದರೆ ಪುಸ್ತಕ ಎನು ಮಾಡಿತು? (Prv.).

ಹಸ್ತಾನ್ವೇಷಣ *hasta-anvēṣaṇa*. Seeking for or searching with the hand or hands. See ತಡವು 8, ಸುಮಾರು.

ಹಸ್ತಾಭರಣ *hasta-abharana*. Adorned with the makhaṭra called hasta (J. 31, 10). 2, an ornament for the wrist, a bracelet (31, 10).

ಹಸ್ತಾಹಸ್ತ *hasta-hasti*. Hand to hand (Sk.). See ಹಸ್ತಾಹಸ್ತ.

ಹಸ್ತಿ *hasti*. Having hands, having a trunk; an elephant (ಅನಿ Nn. 144). 2, N. of a king, the founder of Hastināpura.

ಹಸ್ತ ಹಸ್ತಿ. Thrown. See ಅಪ.

ಹಸ್ತದಂತ *hasti-danta*. The tusk of an elephant; ivory (My.; B. 4, 24).

ಹಸ್ತನಖ *hasti-nakha*. A raised mound of earth or masonry protecting the access to the gate of a city or fort (furnished with an inner staircase, etc., ಹವ್ಯಾಸು ಕಟ್ಟಿ HIA). See Nr. 2, ಮುಣ್ಣು.

ಹಸ್ತನಾಭರ *hastinā-pura*. N. of a city founded by king Hasti (Hastin), the capital of the kings of the Kaur race (about fifty-seven miles north-east of Delhi on the banks of a channel of the Ganges). (J. 2, 2, 4; 12, 7).

ಹಸ್ತನಾಪತಿ *hastinā-vatī*. = ಹಸ್ತನಾಭರ. (J. 2, 11, 12; 6mm; 24, 81).

ಹಸ್ತಿನಿ *hastini*. A female elephant. 2, a woman of a particular class (having thick lips, thick hips, etc. Grj. 7, after 11).

ಹಸ್ತಪತಕ *hasti-paka*. An elephant-driver or rider; an elephant-keeper.

ಹಸ್ತು *hastu*. P. p. of ಹಸ್ತ. (My.). ಹಸ್ತುಕರಣ (ಕೃಷಿ, etc. Si. 358). ಮಾತು ಕೊಟ್ಟು ಹೋದವರನ್ನು ಬಸ್ತು, ಮಾತು ಕೊಟ್ಟು ಹೋದವರನ್ನು ಬಸ್ತು (Prv.).

ಹಸ್ತೀದಕ *hasti-ndaka*. Hand-water, i. e. the water which at meals is poured upon the left hand that had been on the leaf-plate whilst the right was conveying some morsels of food to the mouth (My.).

ಹಸ್ತೀನ್ಮುಕ್ತಿ *hasti-unmukti*. Loosening from or with the hand. See ಸಿಳೆ.

ಹಸ್ತ್ಯ *hastya*. Belonging to the hand, done with the hand, manual; given with the hand. (R.).

ಹಸ್ತಾಗ್ರೋಹ *hasti-ārōha*. An elephant-rider, an elephant driver.

ಹಸ್ತು *hasru*. = ಹಸರು, etc. (My.). — ಹಸ್ತುಗೂ 3. d. plant (ಲರಿತ Mr. 121).

ಹಹಹ *ha-ha-ha*. (= ಹಹಹ). Ha, ha, ha! (My.; Mhr.).

ಹಳ ಹಳ. (G. ಪಳಪಳ). — ಹಳ ಹಳ. rep. Unsteady shine or motion (Bp. 5, 38). — ಹಳ ಹಳ. = ಹಳ ಹಳ. (Bh. 8, 28, 5; 8, 24, 58).

ಹಳಚೆ ಹಳಚಿಕೆ. Flash, glitter, shine (ಹಳಚು ಬೆಳಗು, ಓ. 1, 28).

ಹಳಚು ಹಳಚು. = ಹಳಚು, etc. To strike against etc. (Bp. 51, 70; 61, 27; Bh. 4, 2, 34; 6, 3, 1; 6, 21 mm. 8, 28, 10; 10, 7, 2; Bām. 3, 6, 14; 3, 9, 3; 6, 10, 2; ಹಳು ಹಳು).

ಹಳದಿ ಹಳದಿ. = ಹಳದಿ, ಪಳದಿ. The colour of tamar, yellow, greenish yellow (ಅವಧಾಪ, ಬೀತ Si. 423; ಹಳದಿ ಹಳದಿ 443; C.; B. 1, 5). See ಅದ್ದಿ. — ಹಳದಿವಾಯವಿ. A small cultivated tree, yielding a red dye, the later

mulberry tree, Morinda oitrofolia Lin. (St. & Pl.). — ಹಳದಿಬಣ್ಣದ ಹಾವು. The venomous snake Trimeresurus erythrurus (Bd.). — ಹಳದಿಯೆನೆ. — ಎನೆ. (ತೋಳ್ಕೆ, ಹರಿತಯನ Si. 804). — ಹಳದಿಬಣ್ಣ. — ಬಣ್ಣ. The colour yellow (Bp. 12, 17). — ಹಳದಿ ಗಿಡ. The long-rooted turmeric, Curcuma longa Lin. (St. & Pl.). — ಹಳದಿ ಗೋರಬೆ. (ಕುರಣ್ಣ, ವಜ್ರ ದನ್ತಿ, ಸಹಜಂ G.). — ಹಳದಿ ಚನ್ನಣ. (ಹರಿಚನ್ನಣ Si. 228). — ಹಳದಿ ಚನ್ನಣ. (ಕಾರಾನುಸಾಯಂ G.). — ಹಳದಿ ನೀರುಳ್ಳಿ. (ಲತಾ ಕ, ದುಮ್ಮನು, ಹರಿತವರಾಣ್ಣ Si. 159). — ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ. The colour of turmeric (B. 3, 52; 4, 209; 5, 252; ಹರಿದ್ರಾಘ G.). ಹಳದಿ ಬಣ್ಣವುಳ್ಳದು (ಹರಿಣಿ, ಹರಿತ Si. 419). — ಹಳದಿ ಸಾಮ್ರಾಜಿ. (ಸೀತಮಾಗಧಿ, ಹೇಮಪುಷ್ಪಕೆ Si. 139). — ಹಳದಿ ಸಾಮ್ರಾಜಿ. = ಹಳದಿ ಸಾಮ್ರಾಜಿ. (My.).

ಹಳದು haladu. = ಹಳದು. (ಅವದಾತ G.; B. 3, 99; Mbr. ಹಳದು).

ಹಳವಣ್ಣ halavanna. Inquietude; painful restlessness; great perturbation (S. Mhr.; Mbr. ಹಳಹಳ, ಹಳವಾಳ).

ಹಳವಳಿಸು halavajisu. To become unquiet and anxious, to become painfully restless, to be greatly perturbed (Rām. 6, 47, 38; J. 13, 59; 21, 4; 23, 27; Mbr. ಹಳಹಳಣ್ಣ).

ಹಳಸು halasu. = ಹಲಸು. (ಪನಸ, ಕಣ್ಣಿಕೆಫಲ Nr.).

ಹಳಹಳ halahali. = ಹಳವಣ್ಣ. (ಉಮ್ಮಳ, ಚಿನ್ನಿ G.).

ಹಳಹಳಿಸು halahajisu. = ಹಳವಳಿಸು. (Bh. 3, 9, 25).

ಹಳಿ halī. (= ಹಳಕು). A bit, a piece, a lump, as of sugar-candy or camphor (My.; cf. ಹಣಿ).

ಹಳಿಗೆ haliga. (ಹಲಿಗ?). (The oripple, cf. ಹವನ? or the derided one, cf. ಹಲಿ 1). The three-legged attendant of Śiva (ಘಂ. ūt. I, 63).

ಹಳಿದಿಸು halidisu. = ಹಳಯಿಸು, etc. To lament.

ಹಳಿದಿಸುವ halidisuva. Lamentation (ಎಲಾಪ, ಪಂದೇವನ Nr.).

ಹಳಕು haluku. (= ಹಳ). A bit, a piece, a lump (My.; Tē. ಪಲುಕು). See ಹಣಿ; Rām. 6, 53, 88; Bh. 3, 24, 24. — ಹಳಕುವೆರಸು. — ಬೆರಸು. A bit, etc. to be mixed with (Bh. 21, 5).

ಹಳುಂಗು halungu. = ಹಣಕು, etc. To look silyly or cautiously, etc. (Grj. 1, after 181).

ಹಳುನರ halunara. Tenderness, delicateness, leanness (Rām. 6, 51, 64; Mbr. ಹಳವಳಿ, ಹಳವಾರ).

ಹಳುವಾಯಿ haluvāyi. A mode in saṅgita (Bp. 13, 15; V. 11, 9).

ಹಳ್ಳ halla. = ಪಳ್ಳ. Depth, etc. (C.; Bp. 44, 5; Rāgbō. 17, 56; Si. 83. 91. 112. 115). — ಬಣ್ಣ ನಾಯಿ ಮೂಸದ ಕರಣಿ ಯನ್ನು ಪಳ್ಳಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹಳ್ಳ ದಾಟುವಾಗ (B. 2, 4). ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳದ ನೀರು ಕುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು (5, 45). ಗಿರಿಯ ತುದಿಯನ್ನ ಒಸಂ ಪರಿ ತಪ್ಪ ಹಳ್ಳ (ನಿರ್ದರ್ಶ Mr. 97). ಒದಕು ಹರಿತ ಹಳ್ಳ (ಸ್ತೋತ್ರಂ Nr.). ಸೋರುವ ಮನೇರಿ ಉಳ್ಳ ಹೊಯ್ದರೆ ಹಳ್ಳದ ಕೂಡೆ ಹಳ್ಳ. — ಪನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಹಳ್ಳ, ತನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಬಪ್ಪ (Prva.). — ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳ. dupl. (My.). — ಹಳ್ಳ ಪಳ್ಳ. dupl. (My.).

ಹಳ್ಳಿ halli. = ಪಳ್ಳಿ 1. A settlement, etc. (Rām. 8, 2, 16; Bh. 1, 3, 93; C.). ಗೋಲ್ದರ ಹಳ್ಳಿ (ಅಭೀರದಲ್ಲಿ, ಫೋಣ); ಬೇಡರ ಹಳ್ಳಿ (ಪಕ್ಕಣ, ತಬರಾಲಯ Nr.). ಹಟ್ಟಿಕಾರಿಹ ಹಳ್ಳಿ (ಫೋಣ Mr. 187). ಹಳ್ಳಿ ಗವ್ವದನಿಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಕಣ್ಣಾಯ. — ಹಳ್ಳಿ ಕಾದಾದರೇನು? ದಿಕ್ಕು ಪುಸ್ತಾದರೇನು? — ಹಳ್ಳಿ ಕುದುರೆಯ ಗಾಣಿ ಮಾಣಿಕ್ಕು. — ಹಳ್ಳಿ ಬೇವರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿಯೇ ದೀಪ. — ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಅದರ ಹಳ್ಳಿಯವಗೆ ಅಗದೇ? — ರಾಥವಿಲ್ಲದೆ ಸಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗ (Prva.). — ಹಳ್ಳಿಗಾದಿನನ. — ಅವ. A rustic (My.). — ಹಳ್ಳಿಗಾದು. — ಕಾದು.

A hamlet surrounded by a forest, a hamlet without civilisation (My.; Si. 113). — ಹಳ್ಳಿ ಪಳ್ಳ. dupl. (My.). — ಹಳ್ಳಿಸರದು. N. of a plant (ಹೋರಬಣ್ಣ Mr. 142).

ಹಳ್ಳಿಕಾರಿ halli-kāti. A female villager (Bh. 2, 2, 78).

ಹಳ್ಳಿಕಾರಿ halli-kāra. A male villager (Rām. 3, 6, 8).

ಹಳ್ಳಿ hallu. 1. = ಹರಳು, etc. (My.). — ಹಳ್ಳಿಗುಣಿಮಣಿ. = ಹರಳುಗುಣಿಮಣಿ. (My.).

ಹಳ್ಳಿ hallu. 2. = ಲಿಕ್ಕು, etc. — ಹಳ್ಳಿಯ್ಯ. — ಅಯ್ಯ. = ಹಳ್ಳಿಯ್ಯ. (Bp. 61, 1, 6). See ಎದಿಹೂಟ.

ಹಲಿ hala. 1. = ಪದ 2, etc. Oldness: old, etc. — ಹಲಿ ಗನ್ನಡ. — ಕನ್ನಡ. = ಪದಗನ್ನಡ. (My.).

ಹಲಿ hala. 2. (ಹಳ). = ಪದ 2. Weeds, useless shrubs (My.).

ಹಲಿಕು halaku. Decay; that is decayed or rotten, etc. (ಪೊಚ್ಚಿ ಕೆಂದ. II).

ಹಲಿಚು halachu. = ಹದಿಸು. (S. Mhr.).

ಹಲಿತು halatu. = ಹದದು. (My.). ಹೊಸತು ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ, ಹದಿತು ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ (Prv.).

ಹಲಿದು haladu. = ಪದದು, etc., ಹದಿತು. That is old, etc. (ಜೀರ್ಣ, ಜರತ್, ಪುರಾಣ, ಪ್ರತ್ಯ, ಪ್ರತನ, ಪುರಾತನ HIA.; ಅನನ್ಯ, etc. Mr. 435; ಪುರಾಣ, ಜರತ್ Nu. 138; Bp. 32, 22; My.). ಹದಿದಾದುದು (ಫಣಿ, ಜರತ್ Nu. 15; ಜರತ್, ಪುರಾಣ 146). ಹದಿದಾದನ್ನಾದ್ದು (ಜೀರ್ಣ, etc. Dbw.). ಹದಿದಿನಲ್ಲಿ (Nu. 15). ಹದಿದು ಮೂಡು ಹೊಸದಿಲ್ಲ, ಬಿಳಿದು ಮೂಡು ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹಲಿಬ ಹಲಾಬಾ. An old man; an old inhabitant; an old servant; one of the ancients, an ancestor (My.; B. 4, 157. 217).

ಹಲಿಮೆ halamē. = ಪದಮೆ (see additions). Antiquity, old times: an old traditional saying, a tradition (Rām. 6, 45, 89).

ಹದಿಯಾಗಿ halayigē. = ಪದಿಯಾಗಿ, etc. (ವೈಜಯಂತಿ, ಪತಾಕೆ, ಕೇತು, ಕೇತನ, ಧ್ವಜ HIA.). ಹದಿವಿಗಿಯ ತಲೆಮೋಗದ ಕೆಳಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕುಂಠ (ಉಡ್ಡೂಡ, ಅವಡೂಲ HIA.).

ಹದಿವಾಗಿ halavigē. = ಹದಿಯಾಗಿ, etc. (ಪತಾಕೆ, ಕೇತು, ಕೇತನ, etc. Mr. 237; ಬಿಕ್ಕಿ ರೆ. I, 58; Grj. 4, after 120; Bp. 56, 13. 17; 53, 49). — ಹದಿವಿಗೆಗೋಲ್. — ಕೋಲ್. A flag-staff (Bh. 6, 5, 18).

ಹಲಿವು halavu. = ಹದುವು, etc. (ಮಹಾರಣ್ಣ G.).

ಹಲಿಸು halasu. = ಪದಿಸು, ಹದಿತು. To spoil (v. i.), to become foul or old (My.). ಹದಿಸಿ ಹೋದದು (ಯಾತ ಯಾಮ, ಜೀರ್ಣ Si. 443). ನಾಯಿ ಹಸಿದಿತ್ತು, ಹಿಟ್ಟು ಹದಿಸಿತ್ತು (Prv.). — ಹದಿಸಲು. Spoiling: that which is spoiled (My., in ಹದಿಸಲನ್ನ, ಹದಿಸಲುಹಿಟ್ಟು).

ಹಲಿ ಹಲಿ. 1. = ಪದ 1. To revile, etc. (C.; Bp. 59, 54; B. 1, 4; 2, 14; 3, 19; 4, 131). ಹದವ ನುಡಿ (ದುರ್ವಗಾನ, ದ್ವಿತಯನಾಕ್ Mr. 86).

ಹಲಿ ಹಲಿ. 2. = ಪದ 2, etc. Blame, rebuke, calumny, etc. (My.). — ಹದ ಪದ. dupl. (Abh. P. 16, 56).

ಹಲಿವು halivu. = ಹದ 2, etc. (ಗರ್ಹ Nr.; Rām. 6, 58, 6).

108). ನಿಷಮ ಮುಷ್ತಮ ಗರ್ಹ್ಯ ಎವ್ವಿವು ಪದವಿಸೂಕ್ ಅಪ್ಪವು (Nr.).

ಹಲಿಸು halisu. To cause to reprehend or chide, etc.; to cause one's self to be blamed or chidden, etc. (C., with ಕೊಳ್ಳು). ಪದಾಸಿ ಕೊಳ್ಳುವನು (ಗರ್ಹ್ಯಾಧೀನ, ವಕ್ರವ್ಯ); ಪದಾಸಿ ಕೊಳ್ಳು ನುಡಿಯ ನುಡಿವಂ (ಗರ್ಹ್ಯ ವಾದಿ, ಕಪ್ಪದ Nr.).

ಹಲುವ haluva. = ಪದುವ, etc., ಹದುವ. (J. 19, 7; 21, 4; Rām. 3, 2, 16; Bh. 1, 8, 93). ನೆದಲು ಸೇರ ಬೇಕೆನ್ನು, ಹದುವಕ್ಕೆ ಹೋದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಲುವು haluvu. = ಪದುವ, etc., ಹದುವ. A forest, a jungle (Bh. 1, 8, 21; 8, 5, 16; B. 2, 23; 3, 63; 4, 205).

ಹಲಿ ಹಲಿ. = ಪದ, etc., ಹದ. Oldness: old, etc. — ಪದಗಂಡುಗನ್ನಡಿ. — ಕಂಡು-ಕನ್ನಡಿ. An old bell-metal mirror (Ūpr. 9, 5). — ಪದಗನ್ನಡ. — ಕನ್ನಡ. = ಪದಗನ್ನಡ. — ಪದಗನ್ನಡ ರೀತಿ. The old Kannada character (Bp. 5, 53). — ಪದಗರ್ವಾಳಿಕೆ. — ಕರ್ವಾಳಿಕೆ. A low class of Kārnāṭaka Brāhmanas (My.). — ಪದಬಿಟ್ಟಿ. An old rag (My.). — ಪದಪರ. Old manner, etc. (ಪರ್ವಾಳಿಕೆ). — ಪದದಾರಿ. An old road (My.). — ಪದನೀರು. Water not fresh, stale water (My.). — ಪದಬೇಟೆ. N. (My.). — ಪದಬಟ್ಟೆ. An old garment (My.). See Prv. s. ಹಾವು. — ಪದಮಗ. A house-slave (My.). — ಪದಮಾತು. An old, former word (My.). — ಪದಾಯ. — ಅ. 8. ಪದಾಯ, q. v. (Bp. 59, 29). — ಪದಾಯ ತುದುಹಟ್ಟಿ. (ಗೋಪೀನ Nr.). — ಪದಾಯದು. — ಅದು. That is old, etc. (ಚರ, ಪಾರಾಧ Nn. 165). — ಪದಾಯ ನೆಲ್ಲು. = ಪದನೀರು, q. v. — ಪದಾಯ ಸಾಲ. A debt contracted by one's deceased father (My.; Bp. 26, 61). — ಪದಾಯ ಸೀರೆ. (ಪಟ್ಟರ HIA.; ಪಟ್ಟರ, ಪರ್ವಾಳಿಕೆ Nr.). ಮೂಸಿದ ಪದಾಯ ಸೀರೆ (ಪಟ್ಟರ, ಕರ್ವಾಳಿಕೆ Nr.). — ಪದಾಯತ್ತು. — ಅತ್ತು. An old bullock. ಪದಾಯತ್ತು ಹೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ನೋಡು (Prv.). — ಪದಾವಾತು. — ಮೂತು. = ಪದಾವಾತು. A tradition, a legend (ಅನಾದಿನಾರ್ತ, ಪಟ್ಟಿ HIA.). — ಪದಾವಾರ್ತ. = ಪದಾವಾತು. (Bp. 82, 22). — ಪದ (i. e. ಪದಾಯ) ಗಣ್ಣ. The old husband. ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಪದೇ ಗಣ್ಣನೇ? (Prv.). — ಪದೇದು. = ಪದಾಯದು. (C.; ಪರಾಧ, etc. Si. 374; B. 4, 187). — ಪದೇ ನಾಣ್ಯ. An ancient coin (B. 5, 212). — ಪದೇ ಬಟ್ಟೆ. = ಪದಬಟ್ಟೆ. (ಪಟ್ಟರ Si. 223). — ಪದೇ ರೊಟ್ಟಿ. Bread not fresh, stale bread (B. 3, 111).

ಹಲಿದು halidu. (ಹದದು, etc.). That is old, etc. (C.; B. 3, 79, 111). ಪದದಹುದು (ಪರಾಧ, ಪ್ರತನ, ಪ್ರತ್ಯ, ಪರಾತನ, ಚರನನ Nr.).

ಹಲಿ halgi. = ಪದ. The putting of full-grown fruits (cocoa-nuts and pods) into smoke for preservation (ಮಾವೆಯೇ ತಲಂ ಪುಟ್ಟಿ ಕ್ರಿಯೆ ಕಂಡ. I, o. r. ಪುಟ್ಟಿ-).

ಹಾ ಹಾ. An interjection expressing grief (ಮೂ Nn. 140), pain, weariness, disgust (ಹೇಯ, ಬುಗವೆ 140), command (ಸಮೀಧಿ, ಹೇದುವುದು 140), remembrance (ಸ್ಮರಣೆ, ನೆನಪುದು 104), laughter (ನಗ, ನಗುವುದು 104), stopping (ಹೋ ಎದ್ದುದು, ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು 104), joy or surprise, and anger or reproach. See Grj. 8, 67; Bp. 11, 3; 14, 81; 28, 12; 36, 6; 45, 7; 46, 22; J. 18, 50, 53, 60. — ಹಾ ಹಾ. rep. (Grj. 8, 67; Bp. 45, 7). See ಹಾಹಾ separately. — ಹಾಹಾರವ. The sound of ಹಾ ಹಾ (Ūpr. 5, 17; Bp. 46, 84).

ಹಾಂ hām. = ಹಾಂವ, etc. (Bh. 3, 28, 40; C.).

ಹಾಂ hām. Ah! yes! (B. 5, 144, 149, 150; Mhr.).

ಹಾಂವು hāmvu. = ಹಾಂ, ಹಾವ. A snake (ಕುಮ್ಮದ ಎನಧರ, ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂ.; C.).

ಹಾಂಸೆ hāmsē. = ಹಾಂಸೆ, etc., ಹಂಸೆ. (My.).

ಹಾಕಸು hākasu. = ಹಾಕಿಸು. (C.). ಬೇಡಿ ಹಾಕಸಿ ಕೊಡ್ತೆ ವನು (ಪ್ರಂಬರಿತ Dhv.).

ಹಾಕಿಸು hākisu. = ಹಾಕಿಸು. To cause to put, to have put (as big stones, etc. Bp. 16, 10; as a cloth. B. 5, 39), to have put or poured (as milk, B. 2, 13), to cause to put or establish (as a school, B. 5, 188, 302), to lay out, to plan, to plant (as a garden, Si. 118), etc. ಹೊದಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡ್ತೆ (ಅವ್ಯಕ್ತ). ಹೊದಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡ್ತೆವನು (ನಿಷ್ಕಾಸಿತ, ನಿಷ್ಕಾಮಿತ G.). ಹಾ ಅಕ್ಕಿ-.

ಹಾಕು hāku. = ಅಕು, ಹಾಯಕು, ಹಾಯ್ಕು. To put (as fishes into a basket, Si. 86; as the hand into the pocket, B. 3, 62; as money into a box, 4, 52; as modakas into a bottle, 4, 226); to put on (as a cloth, B. 3, 32; as a turban, 5, 80; as ornaments, 5, 76); to put or establish (as a school, B. 5, 270; as a shop, 5, 273); to lay out, to plan, to plant (as a garden, B. 118); to sow (ಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಪದವಿಯಾದರೂ ಹಾಕು ಹಾಕು Prv.); to give (as bread to a cow, B. 2, 19; as rice, ಸೂಕುವವನು ಹಾಕನು, ಬೋಕೆಯವನು ಕೊಡನು Prv.); to put or pour (as milk, Si. 241; as water, B. 3, 201); to cast or throw (as a mirror, B. 3, 82; as stones, etc., C.); to bring forth (as beasts bring forth young, C.); ಕನ್ನ ಹಾಕಿದ ಅಕಲು ಬೇಡತ್ ಎನಿಸುಗು Nr.; ಅವಶೇಷ ಎನ್ನುವದು ಕನ್ನ ಹಾಕಿದ ಹಸುವು Si. 321); to place or write (as numbers on the dial-plate of a clock, B. 3, 97); to apply (as the hand to a work, B. 3, 204; as the mind, ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಗದಾಸುವದಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಗೂ ಮನಕು ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ, B. 5, 206); to appropriate, to devote (as wealth, B. 5, 204); to put (as to school, B. 5, 208; as to learn any science, 5, 82, 214); to employ, to perform (as magical art, mōha, G. 572; as spying, ಪಿಂಚು, B. 2, 21). ಕೂಸಿಗೆ ಹಾಲು ಹಾಕುವ ಸಿದ್ಧಿ (ಅಕಲಿ); ಮುದ್ದಾಳಿಗೆ ಕದವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಡುವನು (ಪ್ರಾಕಾಳಿಕೆ); ಕವಚವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಡುವನು (ಸನ್ನಿಧಿ G.). ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಗಾಳುಕನ ಕೋಳಿ? — ಎನ್ನ ಹಾಕಿದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗುಣ, ಮಗ್ಗು ಹಾಕಿದರೆ ಬುಗಕ್ಕೆ ಗುಣ — ಎ ಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಕರಿ ಮರಿ ಹಾಕೇ? — ಮೂಡಿ ಮೂಡಿ ಮಹಾಳೆ ಮುದ್ದಾಳೆ, ನೋಡಿ ನೋಡಿ ದಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ (Prv.). Remark: ಹಾ. is frequently used in a pleonastic manner, e. g. ಹಾಕು ಕನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ನಿಡಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ, ಓಡಿ ಹೋದನು (B. 2, 53). ಅಕ್ಕಿ ಬಿಡಿದು, ಹಾವದಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದನು (3, 23). ಅಕ್ಕಿಹಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ರೋಹದ ಸರಪಳಿ (ಪ್ರಂಬರಿ, etc. Si. 271). ಹಾ ಕನ್ನ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಗೂಟ (ತಿವಾ); ದನಗಾಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವ ಕಿರಕ ಕುಣಿಕೆಹಗ್ಗ (823); ಅದಾಸ ಹಾಕುವದು (ಪರಾಧ, ಮೂಕಿ, etc. 297).

ಹಾಕುವಿಕೆ hākuvikē. Putting, throwing, etc. (ಕೈ, ಕೈವನು Si. 390). ಕುಣಿಗೆ ತಗದು ಹಾಕುವಿಕೆ, ಮೀಸೆ ಎದು ಹಾಕುವಿಕೆ (ನಿರ್ವಾಹ, ಅಧ್ಯಾಪಕವನು 393); ಮೀಸೆ ಹಾಕುವಿಕೆ (ಕುಟ್ಟಿ-ಪದ 400); ಹುಟ್ಟಿ ಹಾಕುವಿಕೆ (ಪ್ರವನ 436).

ಹಾಗ hāga. = ಹಾಗ, ಹಾಗು. One and two hāgas (C.); one-fourth. ಕಡಮೆ ಹಾಗ ಪಾಲು ನೀರು ಬೆರೆಸಿದ ಮಜ್ಜೆಗೆ (ತಕ್ಕ, ಪಾ ದಾಮ್ಪು Si. 316). ಹಾಗದ ಕೋತಿ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಬೆಲ್ಲ ತಿನ್ನು. — ಹಾಗದ ಕೋದ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಮೇವು ತಿನ್ನು. — ಹಾಗದ ಗೋದ ಮುಪ್ಪಾಗದ ಬೆಲ್ಲ ತಿನ್ನು. — ಅದು ಹಾಗ, ಕೂರಿ ಮುಪ್ಪಾಗ. — ಉಟ ಹಾಗ, ಪಲಹಾರ ಮುಪ್ಪಾಗ. — ಭಾಗಾಕಾರಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹಾಗದ ಲಕ್ಷಣ ತಿಳಿಯದೇ? — ಸಾವಿರ ತೂಕ ಚಿನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾಗ ತೂಕ ಮಜ್ಜೆ. — ಸೂಜ ಚಿನ್ನವಾದರೆ ಹಾಗದ ಕಾಸು (Prva.). See ನೆಲ; Bp. 28, 5; 29, 15, 28; Prv. a. ಹಾಗಲವಾದಿ.

ಹಾಗಲ್ hāgal. ಹಾಗಲು. = ಹಾಗಲ. A winding plant with bitter fruit, Momordica charantia Lin. (ಕೋರಬೆಳೆ, ಪಿಡಿತಪ್ಪು Mr. 146; ಕಾರವೇಲ್ಲ, ಕಬಿಲ್ಲಕ, ಸುಪವಿ Nr.; T. ಪಾಗಲ್, M. ಪಾವಲ್). See ಮದುನಾಗಲ್.

ಹಾಗಲ hāgala. = ಹಾಗಲ್. (My.; Si. 180). — ಹಾಗಲವಾಯಿ. The Momordica fruit (C.; ಕಬಿಲ್ಲಕ, ಸುಪವಿ G.). — ಹಾಗಲಹಿದ. = ಹಾಗಲ. (ಕಾರವೇಲ್ಲ, etc. Si. 180; My.). — ಹಾಗಲಬಳ್ಳಿ. = ಹಾಗಲ. (C.). — ಹಾಗಲವಾದಿ. — ಪಾದ. N. of a place. ಹಾಗಲವಾದಿಗೆ ಹೋದರೆ ಗೀದರೆ ಹಾಗಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ತನ್ನರೆ ಗಿನ್ನರೆ ನಿಮ್ಮವರಿಗೆ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಕೊಟ್ಟೀಯಾ? — ಹಾಗಲವಾದಿಸಂಸ್ಥಾನದ ಹಾಗೆ (Prva.). — ಹಾಗಲಹಣ್ಣು. A ripe Momordica fruit (C.; B. 2, 38).

ಹಾಗು hāga. = ಹಾಗ, etc. — ಹಾಗೂ ಎಸ. A hāga and a vīsa, i. e. 1 and 5 hāgas (My.). ಬೇಗೆ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಹಾಗೂ ಎಸ. — ಮಗ್ಗಿ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ಎಸ ಗುಣಿಸು! ಅನ್ನ. — ಬೀಗನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ಹಾಗೂ ಎಸ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಹಾಗೆ hāga. = ಲಂತೆ, etc., ಹಾಗೆ. In that manner or way, thus, so; like; as; as if; likewise; so that; without cause, for nothing (ಪೋಲ್ ಸಿಮ್. 19 Cm.; ವತ್, ವಾ, ಯಥಾ, ತಥಾ, ಇವ, ಎವಂ Si. 473). ಅಕ್ಕ ಕೋಳು ಕುದುರೆಯ ಕೊಳಗಿನ ಹಾಗಲ್ಲ, ಸೀಳುತ್ತವೆ (B. 1, 21). ಕಣಿಕೆ ನನ್ನ ಕೆಯ್ಗೆ ನಿಲುಕುವ ಹಾಗಲ್ಲ (2, 19). ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ತುಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು (8, 13). ಅವರ ದನಗಳಿಗೆ ಬನ್ನ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೇವು ಸಿಕ್ಕದ ಹಾಗಾಯಿತು (4, 218). ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಹುಟ್ಟುವೆ ಇಲ್ಲದ್ದೆಂದನ್ನ (5, 127). ನೀವು ಹೇದಾದ ಹಾಗೆ (Bp. 14, 25). ಆ ಎಮಲಸುಜ್ಜಾಣ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾ (22, 53). ಕೊಡತೆಯಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪೂರಯಿಸಿ ನಾಕ್ಯಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ತನ್ನ ಇಟ್ಟು ಕೊಡ್ತೆ ಪದ (ಅಧ್ಯಾಪಾರ, etc. Si. 48). ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನ ಹೊಡೆತರೆ ಪಟ್ಟು ಮನೆಯ ಹಾಗೆ ಇರುವ ಬೇರಿ (ನಿಕುಂಜ, ಕುಂಜ 117). ತುಡುಲು ಮುಸಾಪದ ಕೇತಪಾಪದ ನದಿವೆ ಕಡೆಗೆ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಮುಷು ಕೊಣ್ಣೆರುವ ಹುವಿನ ಸರ (ಗರ್ಭಕ 229). ಕತ್ತೆಯ ಹಾಗೆ ಹೊರಳಾಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಬನ್ನ ಕುದುರೆ (ಉಪಾಪತ್ರ, etc. 274). ಹೇದಾದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವನು (ವಡನೇಸಿತ್ತ, ಅತ್ತವ 359). ಮನಸ್ಸು ಬನ್ನ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ದಿಡಿ ಬಿಡ್ತೆ ರಾಗಿ ಇರುವವು (ಯವ್ಯಚ್ಚಿ, etc. 386). ಹಾಲಾಗಿದ್ದದು ಉಪಾಯಿನ್ನ ಮಸರಾದ ಹಾಗೂ ಮುಸ್ಸಾಗಿದ್ದದು ಮದಿಕೆಯಾದ ಹಾಗೂ ಬೀಜವು ವೃಕ್ಷವಾದ ಹಾಗೂ ಬನ್ನ ಬಗೆಯಾಗಿದ್ದದು ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯಾಗುವ ವಿಚಾರವಿಶೇಷ (ಸಂಸ್ಕಾಮ 392). ಅದಿ ಹಾಗೆ ಇರುವಿಕೆ (ಅನುಹಾರ, etc. 693). ಹೀಗಾಯಿತೋ ಹಾಗಾಯಿತೋ? ಎನ್ನುವದು (ಕಂವಣ್ಣ Dhv.). ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುವ ಬದ್ಧಿ ಹರೆಯಕ್ಕೆ ಬನ್ನರೆ ಬಿಟ್ಟಾಕೇ? — ಬೀಗನ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ, ಹಾಗೂ ಎಸ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). See Prv. a. ಹಾದಿಯವ. — ಹಾಗೂ. — ಉ 7. So also, likewise also; (and). ಅವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬದಿಯುವದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೂ ಅವನ ಸಿಟ್ಟು ಸಹ ಬೇಗ ಇದಿಯುವದು (B. 3, 60). ತಿರಿಗಿ ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಾವು ಬರ ಬಾರದ್ದು, ಹಾಗೂ ನನಗೆ ಕೋದ ಕೋದವ ಬಾರದು (3, 67). ಇದು ಬಹಳ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ (3, 107). ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳು ಇವರ ಅಪ್ಪನೆಯ ಮೇಲೆಗೆ ನಡ ಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದು; ಹಾಗೂ, ಅವರಿಗೆ ಕರ್ಯಾಣ ವಾಗಲಿನ್ನು, ದಿನಾಲು ದೇವರನ್ನು ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದು (4, 8). ಆ

ಖಣ್ಣ ಬೋಳಗೆ ಈಗಿನಷ್ಟು ಎದ್ದೆಯೂ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯಗಳೂ ಎದ್ದಿಗೂ ಅಳಿ ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಯವರು ಇಷ್ಟು ಉತ್ತಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಎನ್ನೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (4, 210). ಎತ್ತು, ಹಾಗೂ ಅಕ್ಕ, ತರೀರದಿನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಎದ್ದಾಗ್ಯೂ (5, 18). ಅವನು ತನ್ನ ಗ್ರನ್ಥದೊಳಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಅವಯವಗಳ ಕಲ್ಪಿತಭಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇದಾದ್ದಾನೆ (5, 93). ಆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ, ಬಾದಿಗೇ ಕೋಡೋಣ ಹಾಗೂ ಬಾದಿಗೇ ಇಸ ಕೊಳ್ಳೋಣ ಎನ್ನು. ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ (5, 113). ಅವನು ಸುಮ್ಮನೇ ಹೊದಟು, ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸುತ್ತ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಕಷ್ಟಬಡುತ್ತ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿದನು (5, 69). — ಹಾಗೇ. — ಎ 2. Even in that manner or so, etc.; without another cause or object. ಹಾಗೇ (without my ring) ನಿನ್ನ ಬೆರಳು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರು! (B. 3, 34). ಎಷ್ಟೋ ದೇಶಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಹೀಗೇ ಉಬ್ಬು; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲ ಕೊಳ್ಳುವವರು ಸುಲ ಕೊಳ್ಳುವದಿ ಸಲು ವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಅಂಚೆ ಯಿನ್ನ ಜನರು ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡ ಕೊಟ್ಟು ಎಡ್ಡದಿದ್ದ ಇರುವರು ಅಲ್ಲ ದೇ ಹಾಗೇ ತಿರುಗಾಡಿದರೆ ಬದುಕು ಬರುವ ಧರವಸ್ತು ಅವರಿಗೆ ಇರುವ ದಿಲ್ಲ (5, 104). ಅನ್ನಿನನ್ನ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಬನ್ನ ಅಧಿಕಾರವು ಇನ್ನಿನ ತನಕ ಹಾಗೇ ಉಬ್ಬು (5, 188). ಎಣ್ಣೆ ಸೀಗಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೋ, ಹಾಗೇ ಪ್ರೀತಿ (Prv.). — ಹಾಗೆಯೇ. — ಎ 2. = ಹಾಗೇ. (My.). ಬೇಗನೇ ಮಾಡಿದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಗುವದು (Prv.). — ಹಾಗ್ಗಾ. = ಹಾಗೆ ಹಾಗೆ. ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಭಯಗೊಮ್ಮುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಅವನಿಗೆ ಬರುವವೋ, ಹಾಗ್ಗಾಗೆ ಅವನು ಹೆಚ್ಚು ಧೈರ್ಯಗೊಳ್ಳುವನು (B. 5, 85).

ಹಾಂಗೆ hāga. = ಹಾಂಗೆ, etc. (ಪೋಲ್ ಸಿಮ್. 148 Cm.; ಅನ್ನಿರೆ 358; ಅನ್ನೆ 362 Cm.; Bp. 8, 44; 27, 36; 47, 70). ಇಷ್ಟೆ ಬನ್ನ ಹಾಂಗೆ (ಯಥೇಷ್ಟಂ ಸಿಮ್. 140 Cm.). ರಸಮಿಲ್ಲದ ಹಾಂಗೆ ಅಟ್ಟಿ ಮದುರ (ಪಿಟ್ಟು); ಹೆಗೆ ಅಹುದು, ಹಾಂಗೆ ಎಷ್ಟುರ್ಥದಲ್ಲಿ ಯಥಾಸ್ಥಂ ಯಥಾಯಥಂ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಹಾಂಗೂ. = ಹಾಗೂ. ಎಲವ್ವಿತ ಎಮ್ಮುವದು ಅಲಸ್ಕಕ್ಕೆ ನಾಮ, ಹಾಂಗೂ ಹೋಲು ಬಿದ್ದನ್ನಾದ್ದಕ್ಕೆ ಸಹ ವಾಗಿ ಅಗುತ್ತದೆ (Dhv.).

ಹಾಬೆ hābi. = ಹಾಬೆ, etc. (ಫಲನೀರಿ, ತೈವಾಲ, ತೈವಲ Si. 95).

ಹಾಜರಿ hājari. = ಹಾಜರು, etc. Present (My.; Mhr., H. ಹಾಜರಿ). — ಹಾಜರಿಗೈರುಹಾಜರಿ. — ಗೈರು. Present and absent (My.). — ಹಾಜರಿಗೈರುಹಾಜರಿವಟ್ಟಿ. A list or roll of the names of the persons of an establishment used to ascertain who are present and who are absent (My.). — ಹಾಜರಿವಾಲು. A ready answer; a repartee; that answers readily (My.; Mhr., H. ಹಾಜರಿವಾಲು).

ಹಾಜರು hājarn. = ಹಾಜರ, ಹಾಜರಿ. Present; ready (My.). — ಹಾಜರುಹಾಮಾನು. A security for the appearance of, ball (My.; Mhr., H. ಹಾಜರಿಹಾಮಾನು).

ಹಾಂಬೆ hāmba. = ಹಾಂಬೆ, etc. (G.).

ಹಾಟಕ hāṭaka. Gold. 2, the thorn-apple.

ಹಾಟಕಗಿರಿ hāṭaka-giri. Mēru (My.).

ಹಾಟಕೇಶ್ವರ hāṭaka-śvara. N. of a līṅga at Śrīgiri (Bp. 53, 52); N. of a līṅga in pātālaloka (J. 24, 14). — ಹಾಟಕೇಶ್ವರಬೊಮ್ಮದೇವಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 5).

ಹಾಟು hāṭu. (fr. ಹಡು). The emitted seminal fluid (My.).

ಹಾಡ hāḍa. = ಹಾಡು 2.

ಹಾಡಕಾಯಿ hāḍa-kāya. = ಹಾಡುಕಾಯಿ. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಹಾಡ ಕಾಯಿ (ತುಮ್ಮುರ G.).

ಹಾಡಗ hāḍaga. = ಹಾಡಗ, (ಹಾಡಂಗ). N. of a plant (ಸಾರವತಿ Mr. 134).

ಹಾಡಂಗ hāḍaṅga. — ಹಾಡಂಗಮರ. The tree Cordia wailuehii G. Don. (Z.).

ಹಾಡಿಕೆ hādika. Singing (ಗಾನ, ಸಂಗೀತ G.). ಬೀಡಿಕೆ ಯು ಅದರ ಹಾಡಿಕೆಯನ್ನು ಬನ್ನೀತೇ?—ಹಾಡಿಕೆಯಲ್ಲದವನಾದರೆ ಹಾಡಿಕೆ ತಿಳಿಯುವದೇ? (Prva.).

ಹಾಡಿಯ hādīya. = ಹಾಡಿಯ, etc. (Bp. 40, 85).

ಹಾಡಿಸು hādīsu. = ಹಾಡಿಸು. To cause to sing (C.).

ಹಾಡು hādū. 1. = ಲಡು 4, ಪಾಡು 1. To sing (C.; Bp. 48, 82; 47, 89; 59, 24). ಹಾಡುವದು (ಗೀತೆ SI. 64). ಹಾಡೋ ತಮ್ಮ! ಹಾಡೋ, ಬೊಮ್ಮ!—ಹಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಒಡಲಿಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯದೇ?—ಹಾಡಿದ್ದೇ ಹಾಡೋ, ಕಸವಾಯಿದಾಸ!—ಹಾಡುವ ವರೆಗೂ ಹಾಡು! ಕಡಲಿ ಕವಾ ಮುಟ್ಟು ಕೊಣ್ಣು ಹೋಗು!—ರೂಢಿಯಲ್ಲದ ಪದ ಹಾಡಿದರೆ ತಿಳಿದಾಸೇ? (Prva.).—ಹಾಡು ಹಾಡು. rep. (Bp. 85, 8). ಹಾಡುತ್ತಾ ಹಾಡುತ್ತಾ ರಾಗ, ಉಗುದುತ್ತಾ ಉಗುದುತ್ತಾ ರೋಗ (Prva.).

ಹಾಡು hādū. 2. = ಲಡು 5, ಪಾಡು 2, ಹಾಡ. Singing; a song (ಗೀತೆ, ಗಾನ Hā.; Mr. 75; SI. 61; Bp. 55, 45; C.; B. 4, 186). ಗವೂರ ಹಾಡಿಗೆ ತವರೇ ತ್ಯಾಗ (Prva.). ರಾಗವಿಲ್ಲದ ಹಾಡು, ಭೋಗವಿಲ್ಲದ ಜನ್ಮ ತ್ಯಾಗವಿಲ್ಲದನ ದೊರೆತನ ಹಾಡೂರ ಗೂಗಿಯನ್ನಕ್ಕ (Sp.).—ಹಾಡು ಹಾಡು. To sing a song (Bp. 22, 48).

ಹಾಡು hādū. 3. = ಪಾಡು 8, etc. Manner, mode (My.; B. 2, 80; 8, 7). 2, suffering, trouble (My.; B. 2, 12, 47).

ಹಾಡುಕಾಡಿ hādū-kāra. = ಹಾಡಕಾಡಿ, ಹಾಡುಗಾಡಿ, q. v. (ಗಾಯಕ G.). ಸ್ವರ್ಗರೋಚದ ಹಾಡುಕಾಡಿ (ಗನ್ನವ G.).

ಹಾಡುಗಾಡಿ hādū-gāra. = ಪಾಡುಂಗಾಡಿ, ಹಾಡುಕಾಡಿ, etc. A singer, a minstrel (My.; SI. 292).

ಹಾಡುಗಾಡಿಕೆ hādū-gārikē. Singing (My.; ಗೀತೆ, ಗಾನ SI. 61).

ಹಾಡಾ hādā. = ಹಡಾ. (Mhr. ಹಾಣೇಕೆ, to strike, beat; cf. ಹಣೆ 8). — ಹಾಡಾಹಾಣೆ. (Smd. 220, o. r. ಹಡಾಹಣೆ). Mutual or vehement beating (Bp. 21, 19). 2, a mēlé (ಬೆರಸುವವನು Bhn. 18; Bh. 6, 7, 15).

ಹಾಡು hādu. A hand (My.; Mhr. ಹಾಡ). — ಹಾಡುಬೇಡಿ. A handout, a manole (My.; Mhr.).

ಹಾಡೆ hādē. = ಲಡೆ. (My.). — ಹಾಡೆಹುಡು = ಅಡೆಹುಡು. (My.).

ಹಾಡರ hādara. = ಪಾಡರ. Adultery; fornication (C.). ಹಾಡರದ ನಾಂ (ಸ್ವೀರಿಣೆ, ಪುಂಶ್ಚರಿ, etc. Mr. 804); ಹಾಡರದ ಮನೆ (ಅಪತಿವನನ 198). ಗಣ್ಣನು ಸಾಯದೇ ಇರುವಾಗಲೇ ಎಣ್ಣನ ದಿಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಣ್ಣ ಹಾಡರದ ಮಗನು (ಕುಣ್ಣ SI. 193). ಹಾಡರಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ ಹೊಯ್ಯಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತ. — ಪಟ್ಟಿಗೆ ಮಯ್ಯಿಗೆ ಸಲ್ಲ, ಮುತ್ತಯ್ಯಿಗೆ ಹಾಡರ ಸಲ್ಲ. — ವಾದಾ ಮಾಡಿ, ಮಾಡಿ, ಹಾಡರ ಕಲಿತು ಕೊಣ್ಣ. — ಹಸ್ತಿಯವರು ಹಾಡರ ಮಾಡಿದರೆ ತಮಟೆಯವರು ದಣ್ಣ ತೆತ್ತರು. — ಹಣವಿದ್ದವರು ಹಾಡರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹಾಡಲಿ ಹೋಗುವವರು ದಣ್ಣ ತೆತ್ತರು. — ಹೊನ್ನಿದ್ದ ಮೈನ ತೊನ್ನು ಮುಟ್ಟುಕು, ಮುಕ್ಕಳಿದ್ದ ಮೈನ ಹಾಡರ ಮುಟ್ಟುಕು (Prva.). ಹಾಡರದ ಕಥೆಯನ್ನು (the Bhārata) ಅದರೂ, ಪುಣ್ಯಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಮಾಡಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). See Prva. a. ದಣ್ಣ and ಹಗರಣ 1. — ಹಾಡರಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To accuse of adultery (My.). — ಹಾಡರಗ್ಯ. -ಕ್ಯ. An adulterer (My.). — ಹಾಡರದ ಮೊಟ್ಟೆ. A bundle of adultery, i. e. a place where adultery abounds (My.). — ಹಾಡರವಾಡು. -ಅಡು. To commit adultery (Bp. 54, 40; My.). ಹಗಲಿಲ್ಲಾ ಹಾಡರವಾಡಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಣನ ತಲೆಯ ಹೇಣು ತೆಗದಕನ್ನೆ (Prva.).

ಹಾಡರಗಿತ್ತಿ hādara-gitti. An adulteress; a fornicatress (ಹೋಡೆ, ಬೆದಿಗಾರ್ತಿ, ಪಾಣ್ಣಿ, ಸಿವಗಿ, ಪಾರ ಕೆ. 72, ಪುಂಶ್ಚರಿ, ಭರ್ತಣಿ, ಬನ್ನತೆ, ಅನತೆ, ಕುಲಬಿ, ಇತ್ತರಿ, ಸ್ವೀರಣೆ, ವಾ. ಸುಲೆ SI. 185; ಕುಲಬಿ C.; Bp. 40, 55; C.). ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಯು ಎಗನು (ಪಾಣ್ಣತನೀಯ, ಬನ್ನಲು, ಅನತೀಸುತ, etc. SI. 190). ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಯ ಕರೆ ಹನ್ನರದೋಗಿ, ಗರ್ತಿಯ ಕರೆ ಪತ್ತಾದಕ ತೆಗೆಯುವ ಕೈ. — ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಗೆ ಹದಿನೆಣ್ಣು ಹೆಸರು. — ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಯ ಕಾಲು ಪಡೆ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲದು. — ಕಳ್ಳಗೆ ಕಮನಾಲಿಗೆ, ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಗೆ ಹಲವು ಪಾಡೆಗೆ. — ನಾಗರಪಂಚಮಿಯಾದರೆ ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಗೆ ಎನು? — ಸೂಳೆಯ ಮನುಷ್ಯದಾರ, ಹಾಡರಗಿತ್ತಿಯ ಮಗ ಹವಲ್ಲಾರ (Prva.).

ಹಾಡರತನ hādaratana. Adultery (My.).

ಹಾಡರಿ hādari. = ಪಾಡರಿ 1. Tbh. of ಪಾಲಕ (Smd. 264 Māh.). — ಹಾಡರಿಯ ಮರ. (ಪಾಲರಿ, ಅಮೋಘ, etc. Mr.). 2, a large tree Mimosa kauki Lin. (St. & Pl., = ಪಾಡರಮರ). — ಹಾಡರಿಯ ಹೂ. (ಧಾತಕ Mr.).

ಹಾಡರಿಗ hādariga. = ಪಾಡರಿಗ. An adulterer; a fornicator; a paramour (ಪಾಡ, ಉಪಪತಿ Hā.; Mr. 248; Bp. 11, 51; ಅನುಕ. ಕಾಮಾಸ್ಥ, ವ್ಯಥಿತಾಂ G.).

ಹಾಡರಿಗಿತಿ hādariga-iti. (Smd. 246). = ಹಾಡರಿಗಿತಿ.

ಹಾಡಿ hādi. = ಪಾಡಿ 1. A road, a way (ಕುಣ್ಣಿ: ಮಾರ್ಗ Nn. 42; ಅಯನ, ವರ್ತು, ಮಾರ್ಗ, ಅಪ್ಪ, ಪಕ್ಕ, ಪದ, etc. SI. 104; Rā. 9, 26; C.). ನೀರು ಹರಿಯುವ ಪಾಡಿ (ಉ. ಮಾರ್ಗ SI. 82); 4000 ಹನ್ನಪರಿಮಾಣವಾದ ಪಾಡಿ (ಸ್ವ. 105); ಹಾಡಿಗಳನ್ನ ಕೆಳಗೆ ಬರುವಿಕೆ (ಪ್ರವಹ 393). ಹಾಡಿಯಾ ಕಳ್ಳಗೆ ಮಾಡಿ ನಮಿಸುವ ಮಾಡಿಗರ ನೋಡು! (Sp.). ಅದೇ ಪಾಡಿ ಹಿಡಿತ ಗವಳಗರು ನೆರವೂರಿಗೆ ಹಾಲು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು (B. 2, 13). ಸುಮ್ಮನೇ ನಾನು ಹಾಡಿ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆನು (2, 47). ಒಮ್ಮೆ ದಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟೆ ಹೇಡಾದ ಬರ್ತ ಕತ್ತೆಗಳು ಸುಮ್ಮನೇ ಹಾಡಿ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆ (3, 48). ಒನ್ನು ಹಾಡಿದೇಗುಲದ ಹಾಡಿ ಹಿಡಿದರು (3, 100). ಅತನನ್ನು ಹಾಡಿಗೆ ತರ ಬೇಕೆನ್ನು, ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣರು (4, 56). ನೀನು ಅವನ ಹಾಡಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ (4, 189). ಅವರು ಅಗಸೆವಾಗಲಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಒನ್ನು ಅನಿ ಹಾಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಣ್ಣು ನಿಲ್ಲಿತ್ತು (5, 48). ನಾನು ನನ್ನ ಹೆರೋ ಹಾಡಿಗೆ ತಪ್ಪು, ಪಾಡು ತರೋ ಹಾಡಿ ಹಿಡಿಯುವವನು ನನ್ನಿಲ್ಲಾಗಲೊಲ್ಲದು; ಅಹಹಾ, ಎನು ಹಾಡ ಬೇಕು? (5, 197). ಹಾಡಿ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿಸುವವಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡ ಹಣಾ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ (5, 300). ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವವರನ್ನು ಅಪ್ಪ! ಅನ್ನರೆ, ನೀನು ಯಾರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ, ಮುಖಾಂ ಎ? ಹಾಗೆ — ಬೋಧಕನಾದರೆ, ಸಾಧಕ ಮಾಡಲಿ! ಹಾಡಿಗೆ ಎನು ಅಪ್ಪ? — ದೇವಾ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹಾಡಿ ತಿಳಿಯದೇ? — ಮಾಡಿಗರ ಮುಳುಕಿ ಪರಮ ಸ್ವವಿದ್ದರೆ ಹಾಡಿಲಿ ಹೋಗೋರಿಗೆ ಎನು? — ಸೇದಿದ ಸ್ವರು ಹಾಡಿ ಹಾಕಾರೇ? (Prva.). — ಹಾಡಿಮಾರ್ಗ. The expenses of a journey, travelling expenses (B. 5, 159). — ಹಾಡಿಗಿಕ್ಕ. ಕೊಳ್ಳು. To commence to go, to go (My.). — ಹಾಡಿಗಿಕ್ಕ. A road-quarrel (in which one has no personal concern. My.). ಹಾಡಿಗಿಕ್ಕ ಹಣವದ್ದಕ್ಕೆ ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣರು (Prva.). — ಹಾಡಿನೆಡೆ. To go along the road, to walk on a road (My.). ಹಾಡಿ ನಡೆಯೋಣ (ಎಣಿ C.). ಪಾಡಿಯ ಸಂಗತ ಪಾಡಿಗಳು ಸ್ವ. ಕುಣ್ಣನ ಕೂಡ ಹಾಡಿ ನಡಿಯಲು ಸಲ್ಲ (Prva.). ನೀರಾಗಿ ಹೆಸುವದು, ಮೃಗವು ಪಾಣ್ಣ; ಹಾಡಿಲಾಯದು, ಹಾಡಿ ನಡೆಯುವದು (a boat, Bēdāgūṇaupadi). — ಹಾಡಿ ನೋಡು. To look for, to wait for, to wait, to look forward to (My.). ಎನ್ನ ಅಪ್ಪ ಬರುವ ತನಕ ನಾನು ಹಾಡಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ (B. 2, 7). ಕೂಡೆಗಳು ತಮ್ಮಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹಾಡಿ ನಿಲ್ಲುವ ಹಾಡಿ ನೋಡ ಬೇಕು (4, 61). ಕಳ್ಳನು ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಕರೆ ಕಳಿಸಿ, ಅವರ ಹಾಡಿ ನೋಡುತ್ತ ಕುಲದ್ದಾರಿ (4, 187). ಪಾಣ್ಣಮನಸುಕಳವಾಗಿ ಸಾವಿನ ಹಾಡಿ ನೋಡ ಬೇಕು (5, 155). — ಹಾಡಿಮಾರ್ಗ. A man who sits by the road.

side (on festive occasions) and asks alms from them who pass by him (My.). — ಹಾದಿಯವ. -ಅವ. A man of the road, a wayfarer. ಬೀದಿಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಸುರಿದು, ಹಾದಿಯವರ ಸಂಗಡ ಜಗವಾದಿ ಹಾಗಿ (Prv.). — ಹಾದಿಹೋಕ. A man who goes on a road, a wayfarer. ಹಾದಿಹೋಕನ ತಲೆ ಕಟ್ಟಲೆ ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆ (i. e. he is killed and offered to that deity as a narabali, a custom that prevailed in former times, Prv.).

ಹಾದಿಕಾರಿ hādi-kāra. A traveller (ಅಪ್ಪಣ G.; C.; B. 2, 22; 3, 44; 4, 180).

ಹಾದು hādu. P. p. of ಹಾಯು. (C.).

ಹಾನ hāna. The act of leaving or quitting. (Abh. P. 6, 66).

ಹಾನಿ hāni. Abandonment, relinquishment; neglect; loss, want, privation, absence; decrease, deficiency, diminution; detriment, damage, harm, destruction, extinction, hurt (ಅಪಹಾರ, ಅಪಹಾರ Si. 892; Ūh. v. 37; J. 7, 26; 10, 24; Bp. 40, 78; B. 4, 24). ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವನ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಇದ್ದ ಮಾನಕ್ಕೆ ಹಾನಿ. — ತನಗೆ ಒನ್ನ ಹಾನಿ ಅರ್ಥದಿನ್ನ ಹೋಯಿತು. — ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕೂತಾಗ್ಯೂ ಹಾನಿ ಬರುವದು ತಪ್ಪಿತೇ? (Prv.).

ಹಾನು hānu. = ಅಹನು, ಅನು 4. See ಹಾನೆ; ಇದ್ಧಾನು.

ಹಾನೆ hānu-89. = ಅನು 1. See ಇದ್ಧಾನು.

ಹಾನೆ hānē. = ಪಾನೆ. A pot. ಸತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹಾನೆಹಾಲು, ಹೆತ್ತ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾನೆಹಾಲು (Prv.).

ಹಾನಿ hānti. — ಹಾನಿಹುಲ್ಲ. A common fodder-grass, Anthistiria ciliata Lin. (Z.). See ಮರ.

ಹಾನಿತ hāpita. Caused to be relinquished, made to give up; abandoned, left; omitted; lost. See ಎ.

ಹಾವೆ hāpē. = ಅಗವೆ, etc. (My. among Brāhmanas who speak a corrupt Tamil).

ಹಾಮಣಿ hāmaṇi. — ಹಾಮಣಿಬಳ್ಳಿ. (ಎಪ್ಪತ್ತೇನಪ್ರಿಯ, ಕೃಷ್ಣ, ವಾಸಾಂ, ನದರೆ, ವಾಟೇಗಿ Si. 159).

ಹಾಯ್ hāy. 1. = ಹಾಯ್ 1 q. v., etc. To jump over; etc., etc. (Bh. 1, 5, 9; 1, 8, 88, 93; 2, 18, 28; 3, 18, 25, 27, 80, 81, 33; J. 7, 45, 52; 28, 6). P. p. ಹಾಯ್ತು (exceptionally also in the common language). ಹಾಯ್ತು (B. 8, 94). ಹೋಣಿ ಮುನ್ನಾದವನು ಹಾಯ್ತು ಅಣ್ಣ ದಡಕ್ಕೆ ಸೇರ ತಕ್ಕ ಮನಸ್ಸರಬಲವು ಹೋದ ಮುನ್ನಾದವನು (ನಾನ್ಯ Si. 88); ಹೋದ ಹಾಯ್ತು ಹಾಟಿಸುವ ಹಡಗಿನವನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮಹಾರೀ ರೊಕ್ಕ (ಅಪರ 84); ಕಡೆ ಹಾಯ್ತು ದಾರಿ (ಅಪಕ, ಅಪಕ 105); ಹಾಯ್ತು ಓಡುವಿಕೆ (ವರಿತ 274); ಗೂಳಿ ಹಾಯ್ತು ಓಡುತ್ತಿರುವ ಅಳಕು (ಸಂಧಿ 321). ನೀರ ನಡೆ ಹಾಯ್ತು ತಪ್ಪ (ಉದ್ಧವ Mr. 416).

ಹಾಯ್ hāy. 2. = ಹಾಯ್ 2, etc. Crossing; going; propriety: pleasurable, nice, pleasant (as a meal, a place, sleep, etc. My.). — ಹಾಯ್ತು. -ಕಡೆ. A place where a river is forded (My.). — ಹಾಯ್ತು. -ಬಿಡು. To let loose (Rām. 6, 19, 17).

ಹಾಯ್ hāy. 3. A sail (My.; M. ಪಾ, ಪಾಯ್, a mat; a sail; a sheet of paper; T. ಪಾಯ್, a sail; a mat).

ಹಾಯನ hāyana. A year. 2, a ray. 3, a sort of red rice.

ಹಾಯಿ hāyi. 1. = ಹಾಯ್ 1, etc. P. p. ಹಾಯಿದು (My.; B. 5, 85).

ಹಾಯಿ hāyi. 2. = ಹಾಯ್ 2, etc. (Tē. ಹಾಯಿ = ಸುಖ, ಸೌಖ್ಯ). — ಹಾಯಿದೋಡು. -ತೋಡು. To appear, i. e. to be, agreeable. ಕವಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಕೇಳ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ಹಿತವಾಗಿ ಹಾಯಿದೋಡುವ ನಾಡ (ಕಲ Si. 61).

ಹಾಯಿಕು hāyiku. = ಹಾಕು, etc. (Bp. 43, 13; Rām. 5, 8, 72; 6, 10, 11; Bh. 1, 8, 15; 2, 12, 50; 3, 24, 24).

ಹಾಯಿಸು hāyisu. = ಹಾಯಿಸು, ಹಾಯ್ತು, ಹಾಸು 3. To cause to go (B. 5, 300); to cause to go forward, to stretch forward, to extend (B. 3, 114; My.); to cause to pass over or cross (My.); etc.

ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ hāyisuvikē. Causing to go, etc. See ಕಡೆ.

ಹಾಯು hāyu. = ಹಾಯ್ 1, etc. P. p. ಹಾದು (C.). ಅಲ್ಲದ ಹುದ್ದೆನ್ನು ಅಜಾಣನೊಡನಾಟ ಕಲ್ಲು ಹಾದೆನ್ನ (Sp.). ಎಲೋ, ಹುದು ಗಾ! ನಿನ್ನ ಕೆಯ್ಯಳಗಿನ್ನ ನೆತ್ತರ ಹಾಯುತ್ತದೆ (B. 2, 47). ಅಡುಗಳು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು, ಅವರನ್ನು ಹಾಯುತ್ತವೆ (5, 24). ಹೋತಿನ ಕೋಡುಗಳು ಮೇಲ್ಗಡೆಗೆ ಹಾದಿರುತ್ತವೆ (3, 9). ಅನರಬ್ಬರು. ಒನ್ನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾವನ ತೋಟಸೊಳಗಿನ್ನ ಹಾದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು (3, 37). ನಮ್ಮ ಬಾಗಿಲ ಮುನ್ನ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು (3, 38). ಮೋಡ್ ಸೀರ, ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಹಾದಿರುತ್ತದೆ (3, 74). ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾದ ಹೊಕ್ಕು (ಗಣ್ಯಾಣಿ); ವಾತದಿನ್ನ ಯಾವನ ಹೊಕ್ಕು ಹಾದಿರುತ್ತದೋ, ಅವನು ತುಣ್ಣಿಲ (G.). ತಲೆ ಗಟ್ಟಿಯೆನ್ನು, ಕಲ್ಲು ಹಾಯ ಬಾರದು (Prv.). See Prv. s. ನಮ್ಮ. — ಹಾದಾಟ. -ಅಟ. Mutual hitting (My.); fording (My.). — ಹಾದಾಡು. -ಅಡು. To hutt with horns (My.); to pass over, to cross (My.; B. 1, 16).

ಹಾಯುವಿಕೆ hāyuvikē. Passing over, etc. (ಉದ್ದೇನ Si. 178). See ಕಡೆ.

ಹಾಯ್ತು hāyiku. = ಹಾಕು. (Bp. 28, 27; J. 11, 33; see ಕಡೆ).

ಹಾಯ್ತು hāyiku. = ಹಾಕು. (Bp. 18, 14; 21, 85, 48; 22, 10; 24, 59; 30, 15; 32, 26; 42, 85; J. 10, 30; 13, 63; 14, 18; Bh. 2, 13, 46, 50). See ಇದ್ವಾಯ್ತು.

ಹಾಯ್ತು hāyisu. = ಹಾಯಿಸು, etc. To cause to go or proceed, to drive (Bp. 21, 89); etc.

ಹಾರ್ hār. = ಹಾರ, ಹಾರು 1. To look for; to investigate, etc. 2, to desire (Grj. 9, after 58; Bp. 28, 34). ಅಸನ ಎನ್ನೊಡೆ ಶತ್ರುವನಾಕ್ರಮಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಲ್ಲ ಎನ್ನು, ದೇಶಕಾಲಾದಿಗಳ ಹಾರುತೆ ದುರ್ಗಾದಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವಿಚಾರವಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯು (ಅಸನ Nr.). — ಹಾರ್ವ. = ಪಾರ್ವ, etc. A Brāhmana (My.). ಪರ್ವತಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾರ್ವನಾದರೆ ಗರ್ವವು ಯಾಕೆ? — ಪೂರ್ವ ಹೇದರೆ ಹಾರ್ವ ಓಡ್ತಾನು (Prv.). See Sp. s. ಹೋರ. — ಹಾರ್ವ. = ಪಾರ್ವ. A Brāhmana woman (My.; see Sp. s. 344).

ಹಾರ ಹāra. = ಹಗರ, etc. (Bh. 1, 7, 1; see ಕೆಯ್ಯಾರ No. 1).

ಹಾರ hāra. = ಅರ 3. Taking; conveying; seizing; carrying away or off; robbing; removing, depriving of; obtaining, holding, retaining; captivating, charming; throwing, casting; offering; loss, waste. 2, a string of pearls: a necklace of sixty-four or hundred and eight strings; any necklace. See Mr. s. ಜಾವರಿ; Si. 217, 218, 230.

ಹಾರಕ ಹāra. = ಹಾರಕು. The grain Paspalum scrobiculatum Lin. (ಉನ್ನಾಳ, ಕೋದ್ರವ Mr. 373; ಕೋರದೂವ, etc. Si. 804). ಹಾರಕ ಬೆಳೆಯುವ ನೆಲ (ಕೌಶ್ಠವೇಣ Si. 301). — ಹಾರಕದಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. = ಹಾರಕ. (My.).

ಹಾರಕ ಹāra. Taking; bringing; conveying; seizing; etc. See ಮುಣ್ಣು.

ಹಾರಕು hāraku. = ಹಾರಕ. (ಕೋರದೂವ, ಕೋದ್ರವ Nr.).

ಹಾರಕು ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಕೌದ್ರವೀಣ Nr.). ಹಾರಕನ ಕೆಯಿ (ಕೌದ್ರವೀಣ Hla.). ಹಾರಕಂ ಬೆಳೆವ ಕೆಯಿ (ಕೌದ್ರವೀಣ Mr. 94).

ಹಾರಯಿಸು hārayisu. = (ಅರಯಿಸು), ಹಾರಯ್ಲು, ಹಾರವಿಸು. (My.).

ಹಾರಯ್ಕೆ hāraykē. (= ಅರಯ್ಕೆ, etc.). Wish, desire (ದೋಷದ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಂಕ್ಷೆ, ಸ್ವಪ್ನ, ಮನೋರಥ, ಕಾಮ, ಅಭಿಲಾಷ, etc. Si. 70; ತೃಪ್ತೆ, ಸ್ವಪ್ನ 420; ತೃಪ್ತೆ, ಸ್ವಪ್ನ 483). ಹಿತವಾಗಲಿ ವ್ಯು ಹಾರಯ್ಕೆ (ಅಶಿಸ್ 463).

ಹಾರಯ್ಲು hāraylu. = (ಅರಯ್ಲು), ವಾರಯ್ಲು, ಹಾರಯಿಸು. To look for; to get a longing after; to desire. ಧನವನ್ನು ಹಾರಯ್ಲುಪವಳು (ಇಚ್ಛಾಪತಿ, ಕಾಮುಕ, ಭೋಗವನ್ನು ಬಯಸುವವಳು Si. 185); ಹನ್ನಾಗಿ ಹಾರಯ್ಲು ಪಟ್ಟಿದು (ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಅರ್ಪಣೆ, ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲ ಪಟ್ಟಿದು 381). ಪರರ ಮುಖವ ಕೇಳಿ, ಮನದಲಿ ಹಿಂದು ಬಿಟ್ಟು, ಪರರ ಪದವಿಗೆ ಹರುಷ ಮಿಗೆ ಹಾರಯ್ಲು (Akṛāra-niti 32). See Grj. 4, after 104; 5, 81; Rām. 6, 14, 21; 6, 44, 52; J. 7, 40; 13, 5; 18, 9; 27, 18.

ಹಾರವ ಹāraya. See s. ಹಾರು 2.

ಹಾರವ bhā-rava. The sound or cry of ಹಾ (Upr. 5, 11, 12; Abh. P. 14, 101).

ಹಾರವಗಿತ್ತಿ hāraya-gitti. See s. ಹಾರು 2.

ಹಾರವಲಯ hāra-valaya. An encircling necklace (J. 2, 8). 2, ಹಾರವಲಯ. destruction connected with the cry of ಹಾ (2, 8).

ಹಾರವಾಣ bhāravāṇa. 1. Tbb. of ಪಾರಾವತ. (My.).

ಹಾರವಾಣ bhāravāṇa. 2. = ಹಾರಿಯಾಳ q. v., etc. (My.).

ಹಾರವಿಸು hārayisu. = ಹಾರಯಿಸು, ಹಾರಯ್ಲು, etc. (Bp. 4, 13; 5, 42, 48; 12, 20, 23; 44, 15; 54, 65; 61, 64; Rām. 4, 2, 10; 5, 1, 5).

ಹಾರಹೂರಿ bhārahūre. A grape (ದ್ರಾಕ್ಷೆ Mr. 112).

ಹಾರಿ bhāri. Taking; conveying; bringing; carrying away; removing, taking away; seizing, robbing; obtaining, acquiring; captivating, charming, delighting; pleasant; agreeable, beautiful.

ಹಾರಿಕೆ bhārikē. She who brings, takes, seizes, removes, etc. See ಕುಟ್ಟು.

ಹಾರಿದ್ರ ಭāridra. (fr. ಹರಿದ್ರಾ). Yellow; yellow colour.

ಹಾರಿಯಾಳ bhāriyāḷa. = ಪಾರುವಾಣ 1, ಹಾರವಾಣ 2, ಹಾರಿವಾಳ, ಹಾರುವಾಣ, ಹಾರಿವಾಣ. Tbb. of ಪಾರಿಭದ್ರ. — ಹಾರಿಯಾಳದ ಮರ. The coral tree, Erythrina indica Lam. (ಪಾರಿಭದ್ರ, ಮನ್ವಾಂಶ, ನಿವೃತ್ತತು Nr.).

ಹಾರಿವಾಳ bhārivāḷa. = ಹಾರಿಯಾಳ, etc. The coral tree (ಮನ್ವಾಂಶ, ಪಾರಿಭದ್ರ Hla.).

ಹಾರಿಸು hārisu. = ಹರಿಸು. See ಸಂ.

ಹಾರೀತ ಭārita. A kind of pigeon of a yellowish green colour, Columba hartiola Buch. (ಹೊದಿಸು Hla.).

ಹಾರೀತ ಭāritaka. = ಹಾರೀತ. (Upr. 6, after 86).

ಹಾರು hāru. 1. = ಹಾರ, etc. (Bp. 3, 80; 11, 11; 35, 54).

ಹಾರುವುದು (ಯಾಚನೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ Mr. 235). ಹಾರಬೇಡುವಂ (ಅರ್ಪಣೆ, ಯಾಚನೆ, ಮಾರ್ಗಣೆ, ವಸನೆ Mr. 235). — ಹಾರುವ. = ಹಾರವ, etc. A Brāhmana (Bp. 57, 86; Rām. 5, 8, 49; C.; B. 2, 10). ಹಾರುವನಿಗೆ ಅಳಾಗ ಬೇಡ, ಗಾಣಿಗೆನಿಗೆ ಎತ್ತಾಗ ಬೇಡ. — ಕುದುರೇ ಹಿಡಿದ ಬೇಡ, ಹಾರುವನ ಮುಗಿದ ಬೇಡ. — ಹಾರುವನ ಬದುಕು ಮಗನಿಗೆ, ಸೆಟ್ಟಿಯ ಬದುಕು ಅಳಿಯನಿಗೆ. — ಹಾರುವರ ಮನೇಲಿ ಪರಿಸೇವೆ ಅದರ ಮೂಡಿನಾಯಿಗೆ ಒಡ್ಡು. — ಹಾರುವನ ಮೋಡಿಯಾದರೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಳೆಯದಿದ್ದರೆ ನಾಡಿದ ಇದ್ದೀತೇ? — ಎಲೆನ ಶಾಯಿ ಹಾರು

ವನ ಮೇಲೆಯೇ? — ಹೊರೆಯನ ಪಾಯಸ ಹಾರುವನಿಗೆ ಯಾಕೆ? — ಹೊಸ ಹಾರುವನನ್ನು ತೊಡಗಿ ಹಾರದು, ಉಣ್ಣೆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ತೊಡಗಿ ಹಾರದು. — ಹಲವು ದೇವರನ್ನು ನವ್ವು, ಹಾರುವ ಕಟ್ಟು; ಹಾರುವದನ್ನು ನವ್ವು, ಹಲವರು ಕಟ್ಟರು. — ಹಾರುವನಿದ್ದ ಊರು ಹಾರದು, ಎಡೆಮೆಡೆ ಕೆಲೆ ಹಾರದು. — ಹಾರುವ ಮಾಡುವದು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊರೆಯ ಮಾಡುವದು ಹೆಣ್ಣು. — ಹಾರುವನ ಬೊಟ್ಟು ಹರವಾರಿ ದೊರೆ. — ಹಾರುವರ ಮೆ ಬೋನಗಿತ್ತಿಗೆ ನೀರೇ ಬಿಟ್ಟು (Prva.). — ಹಾರುವಳು. The Brāhmana tribe or caste (Bp. 3, 80). — ಹಾರುವಗಾಳಿ. -ಕಾಳಿ. The end of a garment put into regular folds and tucked in behind, as is done by Brāhmanas (My.). — ಹಾರುವಗಿತ್ತಿ. = ಹಾರವಿ. A Brāhmana woman (My.). — ಹಾರುವಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. Mr. Brāhmana (ದ್ವಿಪಾತಿ, ಭೂದೇವ, ಪ್ರಾಪ್ತ, etc. Si. 232). ಹಾರುವಯ್ಯನ ಸಂಗಿ ಹಲವು ಭಾಗ (Prva.). — ಹಾರು ಹಾರು. rep. (Bp. 6, 26). — ಹಾರೋ. ಹಾರೋನು = ಹಾರುವ. ಹಾರುವನು. (My.). ಸೋರಳಾಯಿ ಅದರ ಹಾರೋರಿಗೆ ಹಾಗೇ? (Prva.). — ಹಾರೋಳು. A dog of a Brāhmana, a mean Brāhmana. ಪೂರನಿಗೆ ಸೇರಿ ತೊಡ್ಡು, ಹಾರೋಳನ್ನು ಸೋತು ಹೋದ (Prva.). — ಹಾರೋಳೇರಿ. -ಕೇರಿ. A street where Brāhmanas live (My.).

ಹಾರು hāru. 2. = ಹಾರು 1. Looking for; looking after; desiring. — ಹಾರ. -ಅ 3. = ಹಾರವ. 3ನೇ ಪದ್ಧತಿ. — ಹಾರವ. -ಅವ. A Brāhmana. ಅಧ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ಹಾರವ ಕಾಣಿಯಾ ಮಾಡಿದರೆ ಗಡ್ಡೆ ಎಸೆ ಹೊತ್ತಿತು (Prva.). — ಹಾರವಾಣಿ. A Brāhmana woman. ಸೀರೆ ಅದರ ಹಾರವಗಿತ್ತಿಗೆ ಅನೇಕ? (Prva.). — ಹಾರವಯ್ಯ. Mr. Brāhmana. ಅನೇಕದ ಹಾರವಯ್ಯ ಗೋನಿಯೇಳಿಗೆ ಮೂಳೆ ಕಟ್ಟಿದ (Prva.).

ಹಾರು hāru. = ಹಾರು. See ಕವಳಗೆ.

ಹಾರುವ hāruva. See s. ಹಾರು 1.

ಹಾರುವಗಿತ್ತಿ hāruva-gitti. See s. ಹಾರು 1.

ಹಾರುವಾಣ hāruvāṇa. = ಹಾರಿಯಾಳ, etc. (My.).

ಹಾರೆ hārē. = ಅರೆ 5. See ಇದ್ದಾರಿ.

ಹಾರೆ hārē. = ಹಾರೆ, etc. A crowbar (ಕೇರಿ Mr. 271; My.: Bp. 23, 34; U. Bp. 47, 48); a short hoe (B. Mr.; Tc. ಕಾಳಿ. ಹಾರೆ ಮೋಟು, ಗುಡ್ಡಲಿ ಬೊಡ್ಡು, ಗೆಯ್ಯುವವನಿಗೆ ಒಡ್ಡಿಯ. — ಹಾರದ ಪಾದದಾಣಿ; ಹಾರೆ ನುಂಗು! — ಹಾರೇ ಕೆಲಸ ನನ್ನ ಸ್ವ ಎಡೆಮೆ, ಕಾಳಿದ ದೋಸಿಗೆ ನಾನು ಬಡೆಯ (Prva.). — ಹಾರೆಗಾಲು. The spoke of a wheel (My.). — ಹಾರೆಗಟ್ಟಿಗೆ. -ಕಟ್ಟಿಗೆ. A crowbar (ಕಮೇಮು, ಕೂಲಿ Mr. 156).

ಹಾರೋ ಹāro. See s. ಹಾರು 1.

ಹಾರ್ ಹār. = ಹಾರು 1, etc. ಪಾರ್ವದು (Bp. 38, 39).

ಹಾರಿಸು hārisu. = ಹಾರಿಸು. (U. 25, 31).

ಹಾರಿಕೆ hārikē. Jumping, a jump, etc. (Rām. 6, 30, 13; B. 4, 37, 212; ಲಂಛನ G.).

ಹಾರಿಸು hārisu. = ಅರಿಸು 2, ವಾರಿಸು. To cause to jump or jump over (My.; B. 5, 62); to cause to fly (My.); to cause to fly down, to throw (as a horse does a rider, My.; B. 4, 184); to remove (as a fault, My.; B. 4, 200); to cause to copulate (My.); to cause to explode, to discharge. to fire (as gunpowder or fire-arms, My.; B. 4, 200, 112, 192).

ಹಾರು hāru. 1. = ಅರಿಸು 5, ವಾರು 1 q. v. To jump; to run; to run or go away; etc. (Bp. 28, 28).

86, 28; 46, 23; 52, 18; 56, 20; 59, 24; J. 20, 47; Bh. 2, 13, 44, 50; C.); to be discharged or fired (as fire-arms, My.). ಹಾಡುವುದು (ದಯನ HIA.). ಕೆಳಯಿಕ್ಕೆ ಹಾಡುವ ಪಕ್ಕಿ (ಸಣ್ಣೇನು); ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾಡುವ ಪಕ್ಕಿ (ಉದ್ದೇನ N.). ಹಾಡು ಬೀದುವ ಮೀನು (ಪ್ರೋಕ್ಷ, etc. SI. 87); ಹಾಡುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವನು (ಉತ್ತಮ, ಉತ್ತಮ 360); ದನಗಳ ಮೇಲೆ ಗೂಳಿಗಳು ಹಾಡುವ ಸಮಯ ಗೂಳಿ ಬಸವು ಮಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರಜನ, etc. 396); ಹಾಡು ಹೋಗುವುದು (ಪ್ರವಗ 410). ಅದು ಬಿಟ್ಟವನೊಬ್ಬ ಹಾಡು ಬಹುದೆನ್ನಲಿ, ಹಾಡು ಬಹುದೆನ್ನು, ಎನ ಬೇಕು; ಮೂರ್ಖನನು ಗೆಲುವುದಾಯ್ತು! (Sp.). ನಿನ್ನಗೆ ವಿನಾದರೂ ನೋಡು ಅದಾಗ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇನೆ ಬನ್ನಾಗ ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗಳ ಹರಣ ಹಾಡುವುದು (B. 1, 25). ಹಾಡುವ ಕಾಗೆ ಹೋರಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಲಿ ತೇ (or ಬಲ್ಲದೇ)?—ಹಾಡುವ ಗುಟ್ಟಿಗೆ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ.—ಗೋಡೆ ಹಾಡುವವ ಬೇಲಿ ಹಾಡಿನೇ?—ಹಗಲಿ ಹಾಡಿದವ ಗಗನಾ ಹಾಡಾಡಿನೇ?—ನಡಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಮಡೂ ಹಾಡು ಹೋಗ ಬಹುದೇ?—ಪಾಗಾರ ಹಾಡಿದವನು ಸಾಗರ ಹಾಡಾಡಿನೇ?—ವಾರಿ ವಾರಿ ಬನ್ನವರು ಹಾಡು ಹಾಡು ಹೋಗರೇ?—ಮದ್ದಿಗೆ ಹೆದರು, ಹೋದೇಲಿ ಹಾಡಿದ ಹಾಗೆ.—ತಿರದ ಕಾರ್ಯ ಹಾಡದರೂ ಆಗದು (Prvs.). ಗುಣ್ಣು ಹಾಡು (G. 184). — ಹಾಡು ತೆಗಸು. To cause or make (somebody) to open (a door) suddenly (Bp. 50, 19). — ಹಾಡು ತೆಗೆ. To cause (a door) to fly open (Bp. 28, 49; 43, 47); to open a door completely (My.). — ಹಾಡು ಬಿಡಿ. To open (a door) completely (My.). — ಹಾಡಾಡುವಿಕೆ. -ಅಡಿಸುವಿಕೆ. Canaling to jump or move qulokidi about. ಕಣ್ಣು ಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಹಾಡಾಡಿಸುವಿಕೆ ಮುನ್ನಾದದ್ದು (ಅಂಗಿಕ SI. 86). — ಹಾಡಾಡು. -ಅಡು. To jump about, to run about, to fly about, etc. (B. 2, 2, 5; 8, 10, 68; 5, 86). — ಹಾಡಾಡುವಿಕೆ. -ಅಡುವಿಕೆ. Flying about, etc. ಹಾಡಾಡುವಿಕೆ (ಪ್ರದೀನ, ನೆಗೆಯುವಿಕೆ SI. 178). — ಹಾಡಾಡು. -ಅಡು. = ಹಾಡಾಡು. (B. 3, 80). ಬೇಡು ಅದರೂ ಹಾಡಾಡೋದು ತಪ್ಪೆಲ್ಲ (Prv.).

ಹಾಡು ಹಾರು. 2. = ಹಾಡು 2, ಹಾರ್. Running; jumping; flying; throbbing; copulating. See ಎರ್ಡ್. — ಹಾಡುಗಾರಿ. -ಕಾರಿ. A woman who has feet that run about: a gad-about (My.). — ಹಾಡುಗುಪ್ಪ. -ಕುಪ್ಪ. A game at which boys form two parties each of which makes a heap of sand in its front, when one of a party is ordered to jump from one heap to the other; if he is not successful, one jumps on his shoulders and drives him about (My.; ಪದಮದ Kk. 71; ಪದಮದ Rm. 56, o. r. ಪರಮದ). ಹಾಡುಗುಪ್ಪೆಯಾಳ ಅಡು, to play that game (My.). — ಹಾಡುಗಯ್ಯ. -ಕಯ್ಯ. Copulation, coitus (Upr. 8, after 56). — ಹಾಡುಮಾಡು. (ಪ್ರೋಕ್ಷ, ತಪರಿ SI. 87).

ಹಾಡುವಿಕೆ ಹಾರುವಿಕೆ. Jumping, leaping over, etc. (ಅತಿ, ಲಂಛನ SI. 467).

ಹಾರ್ har. = ಹಾಡು 2. — ಹಾರ್ಗುಪ್ಪ. -ಕುಪ್ಪ. = ಹಾಡುಗುಪ್ಪ. (Bp. 82, 87).

ಹಾರ್ದ bārda. (fr. ಹೃದ್). Affection, love, kindness.

ಹಾರ್ದಕೃ hardikya. A N. of Kṛitavarma. (J. 13, 35).

ಹಾರ್ಯ hārya. To be taken, to be taken away (adj.). See ಅ, ಪರಿ. 2, the dividend.

ಹಾರ್ವ hārva. See a. ಹಾರ್.

ಹಾರ್ವಿತಿ hārviṭi. See a. ಹಾರ್.

ಹಾರ್ಸ hāra. A horse (SI. 272).

ಹಾಲ್ hāl. = ಹಾಲ್ 1, ಹಾಲ, ಹಾಲು. Milk; the white juice of some plants; the juice of sugar-cane and that of a cocoa-nut; vaccine

matter (My. as ಹಾಲು; ಉದಾಹರಣೆ, ಮಗ್ಗ, ಪಯಸ್, ಪೀಯೂಷ HIA.; Bp. 28, 65; 50, 35; 55, 15; 57, 80; 60, 49, 60). ಹಾರಾ! ಅಮರ್ವಾ! ಇನದು, ಗಡಾ! (Smd. 69). ನಾಗುಳ ಹಾಲ ಕಹೆವ ಆಳಳು (ದೋಣಮಠ); ನಿನ್ನ ಕಹೆದ ಹಾಲಿನಿಂದ ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪವು (ಹೈಯಂಗವೀನ N.). ಅವುಗಳು ಕಹಿದ ಹಾರ್ (ಕ್ಷೀರ, etc. Mr. 182). — ಹಾಲಿಕ್ಕರಟಿಗಬಳ್ಳಿ. A climbing foetid milky herb, *Daemia extensa* R. Br. (St. & Pl.). — ಹಾಲ್ಪುತ್. = ಹಾಲ್ಪುತ್. (My.). — ಹಾಲ್ಪಿನೆ. -ತನೆ. = ಪಾಲ್ಪಿನೆ. (My.). — ಹಾಲ್ಪುಕ್ಕ. -ಹಕ್ಕ. = ಪಾಲ್ಪುಕ್ಕ, etc., ಹಾಲ್ಪುಕ್ಕ. (My.).

ಹಾಲ hālā. = ಹಾಲ್, etc. (B. 5, 247). — ಹಾಲವಕ್ಕ. -ಹಕ್ಕ. = ಹಾಲ್ಪುಕ್ಕ, etc. A small kind of owl of which the cry is ominone (Bd.).

ಹಾಲ hāla. (fr. ಹಲ). A plough. 2, Balarāma. (Colebr.).

ಹಾಲಹಲ hālahala. = ಹಲಾಹಲ, ಹಾಲಾಹಲ No. 1. (Bp. 58, 55, 62).

ಹಾಲಹವಾಲು hālahavālu. Distressful condition; the woefulness of disgrace, fatigue, hunger, etc. (My.; Mhr., H.). **ಹಾಲಾಹಲ hālāhala.** = ಹಾಲಹಲ, etc. A sort of deadly poison (Bp. 58, 46, 84). 2, spirituous liquor. 8, a kind of lizard (cf. ಹಲ್ಲಿ 1).

ಹಾಲಿ hāli. (= ಹಾಲಿ 4?). — ಹಾಲಿಹಾಯಿ. The fruit of ಹಾಲಿಬಳ್ಳಿ (Z.). — ಹಾಲಿಬಳ್ಳಿ. A creeper common in hedges, *Leptadenia reticulata* Wight. (Z.).

ಹಾಲಿ hālī. A present; present (My.; Tē.; see ಹಾಲು).

ಹಾಲಿಕೆ hālīka. Relating to a plough, agricultural; a ploughman, an agriculturist.

ಹಾಲಿಗೆ hālīgē. (Smd. 25).

ಹಾಲಿವಾಣ hālīvāṇa. = ಪಾಲಿವಾಣ, etc. The coral tree (ಪಾಲಿ ಧವ್ರ, etc. SI. 127; My.).

ಹಾಲು hālu. = ಹಾಲ್, etc. Milk; etc. (C.; Bp. 14, 8; 28, 37; Bh. 1, 10, 25, 30; SI. 315). ಕುದಿಯ ಹಾಲು (ಅವ ದೂಸ HIA.). ಆಳಳ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲ (ಗವ್ವು); ಕಾಯ್ದು ಬಿಸಿಯಾಗಿದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವುಮಾಣಿಸ್ತು ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದು ದಹಿಸಿಟ್ಟು ಒಡೆದುದು (ಅಮಲ್ಕೆ, ಒಡೆ N.). ಹಾಲಿನ ಕಡಲು (ಕ್ಷೀರೋದ SI. 81). ಕಾಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟು ಬಿಸಿಯಾದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊಸರು ಸೇರಿ ಹೆಪ್ಪು ಕಟ್ಟಿ ಒಡದನ್ನ ಸಪ್ತೆಯಾಗಿರುವುದು (ಅಮಲ್ಕೆ 240). ಅರ್ಧ ಪಾಕವಾಗಿ ಕಾಯಿಸಿದ ಕಟ್ಟಿನ ಹಾಲು (ಛಾಣಿ 312). ನಿನ್ನಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಳಳಿನ ದನೆಯನ್ನ ಕಹೆದು ಹಿಣ್ಣಾರ ಪಟ್ಟ ಹಾಲಿನನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ ತುಪ್ಪವೂ ಬೆಣ್ಣೆಯೂ (ಹೈಯಂಗವೀನ 816). ಅದಾದ ಉತ್ಪಾದ ಹಾಲಿನನ್ನದಿ ಸುಲಭವಾಗಿದ್. . . ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ (Abba. 1, 5). ಹಾಲಿನೂಟದ ಹೆಪ್ಪು (Dp. 4). ಕೊತ್ತಿ ಬಲ್ಲದೆ ಹಾಲು ಮೊಸರಮ್ಪುದನು? (Dp. 76). ಹಾಲಿನನ್ನ ಕೆನೆ ರುಚಿ.—ಹಾಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಹೆಪ್ಪು ಮಾಡು.—ಹಾಲು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕು, ಕೂದು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನಾಯಿ.—ಆಳಳು ಕಪ್ಪಾದರೆ ಹಾಲು ಕಪ್ಪೇ?—ನೇಗಲು ಉತ್ತರ ಹೊಲ, ಹಾಲು ಇದ್ದರೆ ಗೋಳು.—ಪೋಲೀ ದನಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು, ಕೂಲೀ ಮುನ್ನೆಗೆ ಹಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು.—ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಸೆಯ ಬೇಡಾದರೆ ಕಳ್ಳೇ ಹಾಲು ಬೇಕೇ?—ವಾಲಿ ಹಾಗೆ ಬಲವನ್ನಿಲ್ಲ, ಹಾಲಿನಕ್ಕಿನ್ನ ಸವಿಯಲ್ಲ.—ಹಾಲು ಹೊದ್ದವನಾದರೂ ಹಾಲು ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prvs.). See ಮಯ್ಯೆ. — ಹಾಲ ಆಗದ. White paper (My.). — ಹಾಲಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. 1. = ಹಾಲವಕ್ಕ, etc. A small owl, called pingalā in Mahratta (Pr.). ಹಾಲಕ್ಕ ಅದರೆ ಹಾಲು ಕಡಿದೀತೇ? (Prv.). — ಹಾಲನ್ನ. -ಅನ್ನ. Milk and boiled rice (My.). — ಹಾಲ ಮನೆ. A common white glass-head (My.). — ಹಾಲಿನವ. -ಅವ. A seller of milk, a milk-man (My.). — ಹಾಲುಕುಮ್ಮಳ. = ಹಾಲುಗುಮ್ಮಳ. (ಇವ್ವಾಳು G.). — ಹಾಲುಕುಮುಲ. A class of Kurnhas who keep oattie, sell milk and cultivate the soil (My.). — ಹಾಲುಗಣ್ಣು. = ಗಣ್ಣು 1. (My.;

ಕೂರ್ಚಿ Si. 312). — ಹಾಲುಗುಮ್ಮಳ. -ಕುಮ್ಮಳ. (ಕುತುಮ್ಬಿ G.). — ಹಾಲುಫಣ್ಣಾಮಣಿ. (ಕ್ಷೀರಾವಿ, ಮುಗ್ಧಿಕೆ Si. 146). — ಹಾಲುಣ್ಣೆ. -ಲುಣ್ಣೆ. A wart (My.). — ಹಾಲುತೊಟ್ಟಿನ ಗಿಡ. (ಕ್ಷೀರಾವಿ, ಮುಗ್ಧಿಕೆ Si. 146; My.). — ಹಾಲುತೊಟ್ಟಿನ ಗಿಡ. (My.). — ಹಾಲುಬಳವ. A milk-white superior kind of ಬಳವ (for writing, My.). — ಹಾಲುಬಳ್ಳಿ. The creeper *Argyrea malabarica* Choisy. (Z.). 2. = ರಾಜಾದನ, etc., ಹಾಲೆಯ ಗಿಡ, ಪಾಲೆ 2. (Si. 132). — ಹಾಲುಬೆಳ್ಳಿ. White, pure silver (My.; Tē. ಪಾಲೆಬೆಳ್ಳಿ). — ಹಾಲುಮುಡ್ಡಿ. A kind of incense (My.; ತುರುಕ್ಕು, ಸಿಣ್ಣಿಕ, ಸಿಣ್ಣು, ಯಾವನ, ತುಮಕಿನ ಮುಡ್ಡಿಯನ್ನು ಧೂಪ, ಅಸ್ತು ಗವೋಂ Si. 227). — ಹಾಲುಮೊಸರು. Excellent curds. ಅತ್ತೇ ಮನೆಗೆ ಮುಟ್ಟುಗಿನೀರು, ತವರ ಮನೆಗೆ ಹಾಲುಮೊಸರು (Prv.). — ಹಾಲುಮಕ್ಕಿ. -ಹಕ್ಕಿ. = ಪಾಲ್ಕಕ್ಕಿ q. v., etc., ಹಾಲ್ಕಕ್ಕಿ. A small owl etc. (ಸಿಂಗಲಿ, ಫಾಸ, ಶಕುನ್ತ Mr. 174). — ಹಾಲುಸಮುದ್ರ. The milk-sea (G. 56). — ಹಾಲುಸೋರೆ. A sweet kind of ಸೋರೆ fruit (My.). — ಹಾಲುಹಕ್ಕಿಹಿಳೆ. A milky herb, *Lactuca heyneana* D. C. (Z.). — ಹಾಲುಹುಳಿ. N. of a plant (ಕುಲಾರಿ Mr. 148). — ಹಾಡೋಗರ. -ಹಿಗರ. Boiled rice mixed with milk (Dp. 55, 1). ಹಾಡೋಗರದ ಪಾಯಸ (ವ್ಯಂಜನ Mr. 215). ಲೋಗರ ಮನೆಗೆ ಎಮ್ಮೆ ಇದ್ದರೆ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹಾಡೋಗರಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಏನು? — ಲೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದು ಹಾಡೋಗರ, ವೈದ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದು ಹಾಡೋಗರ (Prvs.).

ಹಾಲು hālu. Now; current (Mhr., H. ಹಾಲ; Tē. ಹಾಲ, ಹಾಲು). See ಸಾಲೆ.

ಹಾಲುವಾಣಿ hālvāṇa. 1. Tbh. of ಪಾರಾವತ. A dove (ಪಾರಾವತ, ಕಲರವ, ಕಪೋಕ Si. 171; My.).

ಹಾಲುವಾಣಿ hālvāṇa. 2. = ಪಾರುವಾಣಿ, etc. The coral tree (My.).

ಹಾಲೆ hālē. 1. (= ಪಾಲೆ 1). (Tē. ಪಾಲೆ, milky; milk-white). — ಹಾಲೆಹಕ್ಕಿ. = ಹಾಲುಹಕ್ಕಿ, etc. (My.).

ಹಾಲೆ hālē. 2. = ಲೆ 6, ಪಾಲೆ 2 q. v. The tree *Mimusops kauki* (My.). 2, the tree *Alstonia scholaris* (St. & Pl.). See ಕಿದಾಯ. — ಹಾಲೆಯ ಗಿಡ. = ಹಾಲೆಯ ಮರ. (ರಾಜಾದನ, etc. Si. 132). — ಹಾಲೆಯ ಮರ. = ಪಾಲೆ No. 1. ರಾಜಾದನ, ಫಲಾಢ್ಯ, ಕ್ಷೀರಕೆ (Nr.).

ಹಾಲೆ hālē. 3. = ಪಾಲೆ 3, etc. The lobe of the ear (ಬಪ್ಪಿಕೆ, ಪತ್ರಾಕ್ರಮ Mr. 319; My.).

ಹಾಲೆ hālē. 4. (= ಹಾಲೆ?). A species of creeper (ಸಿಟಿ Mr. 110).

ಹಾಲೆ hālē. 1. Tbh. of ಪಟೋಲ. A species of cucumber or gourd (ಕೋತಾತಕ, ಪಟೋಲ Mr. 128; ಕಾಣ್ಣಿಗೆ 149).

ಹಾಲೆ hālē. 2. The vinous juice of the palm, *spirrituous liquor*.

ಹಾವ hāva. Calling, a call. 2, any feminine or coquettish gesture tending to excite amorous sensations, blandishment, dalliance, the airs and arts of lovers.

ಹಾವದಿಗ hāvu-ḍiga. (Sind. 239, o. r. ಹಾವದಿಗ). = ಹಾವದಿಗ, etc. A man who plays with snakes, a snake-catcher and exhibitor, a snake-charmer (ವ್ಯಾಲಗ್ರಾಹಿ, ಅಹಿತುಡ್ಡಿಕೆ HIA., Nr.; ಸರ್ಪತುಡ್ಡಿಕೆ Mr. 391; Rām. 5, 8, 50). ಹಾವದಿಗನಿಗೆ ಹಾವಿನಿಡಲೇ ಮರಣ. — ಲೇವದೇ ರುಹಿ ಹಾವದಿಗ ಬಲ್ಲನೇ? (Prva.).

ಹಾವಭಾವ hāva-bhāva. Actions and postures expressive of sentiments, gestures and movements exhibiting the passions, gesticulation (Mhr.; J. 33, 22).

ಹಾವನೆ hāvane. = ಹಾವನೆ, etc. The aquatic plant

Vallisneria octandra, etc. (ಕೀವಾಲ, ಕೀವಲ, ಕೀವಲ, ನೀರಿಕೆ HIA., Nr., Mr. 421; ಕೀವಾಲ Kk. 13, Rām. 10, Bp. 20, 11; Bh. 1, 5, 5). ನೀರ ಹಾವನೆ (Sind. 163). ಹಾವನೆ (o. r. ಹಾವನೆ) ಕಡೆದೊಡಂ ನೀರ ತಿಳಿಮದು (o. r. ತಿಳಿಮದು, ಸಾ). ಹಾವಳಿ hāvali. (fr. ಹಾವು No. 2 -ವಳಿ). Trouble, harass, annoyance, molestation (My.; B. 2, 10, J. 20, 47; 24, 24; 30, 38). ಜಗನ್ನೇ ಉಪಹಾಸ ನೋಡೋಣ? ಹಾವಳಿ ನೋಡೋಣ? — ರಾಯರು ಸತ್ತ ಹಾವಳಿ. — ಸತ್ತ ಹಾವಳಿ ಯುವದಕ್ಕಿನ್ನ ಮುಂಚೆ ಗಣ್ಯಗರ್ವರ ಹಾವಳಿ. — ಗಣ್ಯ ಇಲ್ಲದ ಗಣ್ಯಳಿ, ದಣ್ಯ ಇಲ್ಲದ ಹಾವಳಿ (Prva.).

ಹಾವಾದಿಗ hāvu-ḍiga. = ಹಾವದಿಗ. (ಕಾಶಿಕ, ಸರ್ಪೀಕ ಜನಿ Nn. 10, o. r. ಹಾವದಿಗ; ಕಾಶಿಕ, ವ್ಯಾಲಗ್ರಾಹಿ Si. 404, My.).

ಹಾವಿಗೆ hāvigē. = ಹಾವಿಗೆ 1, etc. (ಅನುಪದೀಪ, ಹಾದುಕೆ Mr. 390, o. r. ಹಾವಿಗೆ; My.). ಮರದ ಹಾವಿಗೆ (ಹಾದುಕೆ, ಜಾ. Si. 349).

ಹಾವು hāvu. = ಲೆ 4, ವಾವ, ಹಾಂ, ಹಾಂವ. A snake.

a serpent (ವಿಷಧರ, ದಸ್ತ ಕೂಕ, ಪವನಾತನ, ಸರ್ಪ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಉರಗ, ವ್ಯಾಲ, ಭುಜಗ, ಭುಜಂಗ, ಕುಮ್ಭಿನಸ, ಸ್ವರ್ಗ, ವ್ಯಾಲ, ಭೂಗಿ, etc. HIA.; ಸರ್ಪ Nn. 55; Si. 78, 416; Bp. 44, 4; Si. 34, J. 7, 59; Bh. 1, 8, 35; 8, 23, 40, 41; C.; B. 2, 8, 36; 3, 97). See 2. g. ಅರ, ಅರವಾವ, ಉಸರವಳ್ಳಿಹಾವು, ವಾವು, ನೀರಿಗ, ಬಳೆವಡಕ, ಬಿಲ್ಲುಹಿ, ಹೆದ್ದಾವು, etc. ನಿರ್ಮಲ ಹಾವ (ಅಹಿರಾಜ ದೀರ್ಘಪುಷ್ಪ); ತೆಕ್ಕಿಗಟ್ಟಿದ ಹಾವ (ಕುಣ್ಣಲಿ, ಚಪ್ಪಗ); ಹಾವಿನ ಹೆಣೆ (ಫಣಿ, ಫಣಿ, ಫಣಿ); ಹಾವಿನ ವಿಷ (ವಿಷ, ಗರಲ, ಗರಿ); ಹಾವಿನ ಬಾಲ (ಫೋಗ); ಹಾವಿನ ದಾಡೆ (ಅಹಿ, ದಂತ್ಯ); ಹಾವಿನ ಹೆಣೆ (ಸಿರ್ಪಮಾನಿ, ನಿರ್ಮೋಕ, ಕಂಡುಕ); ಉರ್ಜದ ಹೆಣೆ (ಉಜ್ಜವ, ಉರ್ಜವ. ವಪ್ಪು, ಉಪದೇಹಿಕೆ HIA.). ಹಾವಿನ ಹೆಣೆ (ಕಂಡುಕ, ನಿರ್ಮೋಕ), ಹೆಣೆ ಉಜ್ಜದ ಹಾವ (ನಿರ್ಮೋಕ, ಮುಕ್ತ ಕಂಡುಕ); ಹಾವಿನ ಹೆಣೆ (ಸ್ವತಿ). ಹಾವುಗಳ ಅರಸು (ವಾಸುಕಿ Nr.). ಹಾವಿನ ಮುಖ (ಕಾಶಿಕ, ಅಹಿತುಡ್ಡಿಕೆ Nn. 10); ಹಾವಿನ ಹೆಣೆ (ಮೂಲಿಕ, ನಿರ್ಮೋಕ 44; ಕವಚ, ಪರಾಸ 88). ಹಿರಿಯ ಹಾವು (ಅಹಿಗರ, etc. Mr. 490). ಹಾಗೋಗರದ ರುವ ನರಾಣರದ ಹಾವುಗಳು (ಸಾಗಗಳು Si. 76); ಹಾವುಗಳ ಉರಗ (ಫೋಗದಾ 425); ಕವಿ ಹೋಗುವ ಹಾವು (ದ್ವಂದ್ವ 485). ಹಾವಿಗೆ ಹಾಲೆದವರ ವಿಷ ಬಿಟ್ಟೇತೇ? — ಹಾವಿನ ಕೂಡೆ ಕವಿಗೆ ಸರಸವೇ? — ಹಾವು ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಹದೊಬ್ಬದಿ ಬರಸಿದರೆ ಹೋದೀತೇ? — ಹಾವು ಕಟ್ಟಿ, ಲೆ ಹಾಯ್. — ಹಾವು ಕೊನ್ನು, ಹದ್ದಿನ ಮುಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ ಹಾಕಿ — ಹಾವು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ವಿಷ ಮುಟ್ಟೇ? — ಹಾವು ಹದ್ದುಮುಟ್ಟಿ ಬಿಳಿ ಕೊಳ್ಳು. — ಹಾವದಿಗನಿಗೆ ಹಾವಿನಿಡಲೇ ಮರಣ. — ಹೇದಾನ ಮುಟ್ಟುಹಾಕುವವರ ಹಾವಿನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಹಾಕಿದ ಹಾಕಿ — ಮುಟ್ಟುಹಾಕಿರುವ ಹಾವು ಕಡೆದೇ ಇದ್ದೀತೇ? — ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲದೆ ಹಾವು ಕಡಿಯದು — ಹಾವು ಸತ್ತವನಿಲ್ಲ; ಹಾವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬದುಕಿದವನಿಲ್ಲ (Prva.). See Prv. 1. ಹುತ್ತ. — ಹಾವ ರಾಣಿ. = ಹಾವರಾಣಿ. A kind of snake (ಉರಗಸರ Mr. 165). — ಹಾವಿನಲ್ಲ ಮಹೇಂದಿ - ಅಲ್ಪಮು. 3 (Bp. 59, 8). — ಹಾವಿನ ಹಾದು. N. of a town (Bp. 33, 36). of a village (My.). ಹಾವಿನ ಹಾದು ಕಲಿಹೇವ, N. (Bp. 33, 33). ಹಾವಿನ ಹಾದು ಕಲ್ಪಯ್ಯ, N. (Bp. 9, 44; 58, 7). — ಹಾವುಕಡೆ 2 1/2 (ಸಾಕುರಿ, ಸಕಲೇಷ್ಟ, ಭುಜಂಗಾಕ್ಷ, etc. Si. 150). — ಹಾವುಕಡೆ (ತತ್ವಕ Si. 405). — ಹಾವುಮಾಸು. A kind of snake (ಸಾಕುರಿ (ಮರ್ನಾಮ, ದೀರ್ಘಕೋಶಿಕ Nr.); a kind of gymnastes (My. 1 a big leech (ಮರ್ನಾಮ, etc., ಹೆಚ್ಚಗಣಿ Si. 99); another water-animal (ಗ್ರಾಹ, ಅದಹಾ Si. 88). — ಹಾವುಮುಳ್ಳಿ. Calceyinth, *Caecumis oolocynthis* Lin. (*Citrallus oolocynthis* Schrad., ಎಕಾಲೆ, ಇನ್ನ ವಾರುಣಿ Nr.; My.; Bh. 3, 17, 13; 16 ಬನ್ನಾಕ್ಷಿ, ವಾರುಣಿ Mr. 146). ಹಾವುಮುಳ್ಳಿ ಗಿಡ (ವಿಷಕ್ಕೆ Si. 404). — ಹಾವುಮುಳ್ಳಿಬಳ್ಳಿ. = ಹಾವುಮುಳ್ಳಿ. (My.). — ಹಾವುರಾಣಿ. = ಹಾವರಾಣಿ. A kind of snake (My.), *Mabocia quadrifasciata*

ಭಾಷೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. - ಬೇರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಯ, ದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಭಾಷೆ (Prvs.).

ಹಾಸ್ಯಗಾರಿ *hāsya-gāra*. A jester, a huffer, a merry-andrew; a derider, a mocker, a scoffer (C.; ಪರಿಹಾಸಕ G.). ಹಾಸ್ಯರಸ *hāsya-rasa*. The sentiment of humour, sense of humour, comic vein. (My.).

ಹಾಸ್ಯವಾಕ್ಯ *hāsya-vāk*. A ridiculous word (Ūh. v. 40).

ಹಾಸ್ಯಸ್ಥದ *hāsya-sthapa*. A laughing-stock, a butt for derision. (My.).

ಹಾಹಾ *hāhā*. An interjection expressing grief (ಶೋಕ Mn. 158), surprise, pain (ಅಲ, ಅ 158, o. r. ದೇಶ ಎಮ್ಮಲ್ಲಿ), and counteraction or opposition (ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾರ್ಥ Mr. 588). 2, a *gandharva* (ಬೇಡರಭೇದ, ಗಂಧರ್ವರ ಭೇದ 158). See ಹಾ ಹಾ s. ಹಾ; Bp. 48, 13; 50, 80.

ಹಾಹಾಕಾರ *hāhā-kāra*. A general lamentation (J. 26, 68; My.; Mhr.).

ಹಾಹಾರವ *hāhā-rava*. The sound or cry of ಹಾಹಾ (Bp. 87, 21).

ಹಾಹೆ *hāhē*. = ಹಾಹೆ, q. v. (Grj. 4, after 120; 7, after 11; Ū. Bp. 47, 14). ಬಿರುದಿನ ಹಾಹೆ (ತೋಡರ್ ಕೆ. 51). ಬಿರುದಿನ ಹಾಹೆ (ತೋಡರ್ Kk. 67). ಕಲ್ಲ ಹಾಹೆ (ಕಾಕೆ, ಕಲ್ಲ ಬೊಮ್ಮೆ Nr.). 2, a sail (ಪಟ Mr. 408; cf. ಹಾಯ್ 8).

ಹಾಳಿ *hālī*. = ಹಾಳೆ 1, No. 2. A sheet of glass (B. 4, 225).

ಹಾಳಿ *hālī*. = ಹಾಳೆ. = ಹಾಳೆಹದ್ದು. = ಹಾಳೆಹದ್ದು. (ಗೃಹ್ಯ, ಚಲ್ಲ G.).

ಹಾಳೆ *hālē*. 1. = ಹಾಳೆ. The broad spathe at the bottom of an areca-palm branch, used as a vessel, etc. (My.; Tā., Tu. ಪಾಲೆ; M. ಪಾಲು, ಪಾಳೆ; T. ಪಾಳೆ). 2, a sheet of paper, the leaf of a book, a sheet of glass, any broad leaf to eat from, etc. (My.). ಸೀರೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನು, ಹಾಳೆ ಉಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ. - ಸೋಲೇ ಮದ್ದು ಹಾಳೆಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ಪಾನಿಗೆ ಪಾನಿಯೇ (Prvs.). See ಕಯ್ಯ.

ಹಾಳೆ *hālē*. 2. = ಲೆಳೆ. See ಇದ್ದಾಳೆ.

ಹಾಳೆ *hālē*. = ಹಾಳೆ. = ಹಾಳೆಹದ್ದು. The tawny eagle, *Aquila fulvaceus* (Bd.). See ರಣ.

ಹಾಲ್ *hāl*. = ಹಾಲ್, ಹಾಲ್, ಹಾಲ್. Ruin; desolation; a waste. ಹಾಲ್ಹಾಡು (ತೋಡ್ಯ, ಇರಣ Nr.). - ಹಾಲ್. - ಅ. A ruined, miserable being. See ಹಾಲ್ಹಿನಹಾಲ್. - ಹಾಲ್ಹಿನ. = ಹಾಲ್ಹಿನ. - ಹಾಲ್ಹಿನಹಾಲ್. The miserable being at the houses in ruins: a dog that lives on stolen things or by stealth (ಮದುಗುಣಿಸಾಯ್ ಕೆ. 1; ಮದುಗುಣಿ Ū. II, 81); a dog in general (ಸೋಗ, ಸಾಣ, ಕುಕ್ಕುರ, ಸಾಯ್ ಕೆ. 81).

ಹಾಲ್ *hāl*. = ಹಾಲ್, etc. - ಹಾಲ್ಹಿನಹಾಲ್. - ಅ. To pull down and bring to ruin. ಅ ಭವ್ಯವಾದ ರಾಜಧಾನಿಯೊಳಗಿನ ಮಂದಿರಗಳನ್ನೂ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನೂ ಹಾಲ್ಹಿನಹಾಲ್ (B. 4, 10).

ಹಾಲ್ಹಿತ *hālita*. = ಹಾಲ್ಹಿತ. Propriety, fitness; proper dimension; due proportion; the state of being suitable to or fitting, as a coat (My.; B. 4, 92. 141). ಹಾಲ್ಹಿತ ತಿಳಿಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮೂಳವು ಏನು ಮಾಡ್ತಾನು? (Prv.).

ಹಾಲ್ಹಿ *hālī*. = ಹಾಲ್. Regularity, regular or proper order, etc. (Bp. 26, 68; Bh. 7, 1, 26). - ಹಾ

ದಾಗದು. - ಅ. Proper order or way to be had (Bp. 26, 28).

ಹಾಲ್ಹಿತ *hālita*. = ಹಾಲ್ಹಿತ. ಹಾಲ್ಹಿನಹಾಲ್ ತನ್ನ ಪಾಲ್ಹೆಗೆ ಲೀಲಿಸುತ್ತದೆ (Prv.).

ಹಾಲ್ಹಿ *hālī*. = ಹಾಲ್, etc. (C.). ಹಾಲ್ ಹಾಲ್ಹಿನಹಾಲ್ (Prv.). - ಹಾಲ್ಹಿಗು. - ಅ. To go to ruin; to be destroyed; to become waste (Bp. 57, 47; 60, 17; 61, 1).

ಸುಳ್ಳಿನಹಾಲ್ ಹಾಲ್ಹಿನಹಾಲ್ಹಿಗು ಕಟ್ಟಿಕಡೆಗೆ ಅವರು ಸಿಪ್ಪಾ ಹಾಲ್ಹಿಗು (B. 8, 96). ಸಾಯಿ ಕೊಡರೆ, ದೇವರೊಳಗೆ ಹಾಲ್ಹಿ ತೇ? - ಲೋಕ ಹಾಲ್ಹಿನಹಾಲ್ ಹಾಲ್ಹಿ ಹಾಲ್ಹಿನಹಾಲ್? (Prv.). ಹಾಲ್ಹಿ Nr. s. ಹಾಲ್ಹಿ. - ಹಾಲ್ಹಿಹಾಲ್ಹಿ. A desert (B. 3, 44; 1, 181).

ಹಾಲ್ಹಿಗೋಡೆ. A dilapidated wall. ಕತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಲ್ಹಿಗೋಡೆ. - ಕತ್ತಿ ಸತ್ತ ಹಾಲ್ಹಿಗೋಡೆ (Prv.). See B. 2, 8, 27. - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A waste, unproductive ground. ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆಗೆ ನಿರು ಹಾಲ್ಹಿ, ದೇವರೊಳಗೆ ದೇವರೊಳಗೆ (Prv.).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A temple in ruins (B. 3, 100). - ಹಾಲ್ಹಿ ಹಾಲ್ಹಿ. Blighted or empty grala (ಕುಕ್ಕುರ, ಕುಕ್ಕುರ ಹಾಲ್ಹಿ).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate road. ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ ಹಾಲ್ಹಿ ಹಾಲ್ಹಿ (ಪ್ರಾಸ್ತರ Nr.). - ಹಾಲ್ಹಿಹಾಲ್ಹಿ. A well out of repair and not used. ಹುಟ್ಟುಕುಕ್ಕುರ ಹಾಲ್ಹಿಹಾಲ್ಹಿ ಹಾಲ್ಹಿ ಹಾಲ್ಹಿ (Prv.). - ಹಾಲ್ಹಿ ಹಾಲ್ಹಿ. = ಹಾಲ್ಹಿಹಾಲ್ಹಿ (Bp. 23, 10). - ಹಾಲ್ಹಿ ಹಾಲ್ಹಿ. Waste land (Dp. 148). - ಹಾಲ್ಹಿಹಾಲ್ಹಿ. Ruin of ruined land-forts, etc. Deprived of all sterility (B. 1, 181).

ಹಾಲ್ಹಿಹಾಲ್ಹಿ. A dilapidated, desolate or empty house. ದೇವರೊಳಗೆ ಹಾಲ್ಹಿಹಾಲ್ಹಿ ಹಾಲ್ಹಿಹಾಲ್ಹಿ ಹಾಲ್ಹಿ ಹಾಲ್ಹಿ (Prv.). - ಹಾಲ್ಹಿ ಹಾಲ್ಹಿ. To ruin; to destroy; to waste (C.; Bp. 52, 7; B. 3, 23; 5, 86).

ಹಾಲ್ಹಿ ಹಾಲ್ಹಿಹಾಲ್ಹಿ. A useless word (My.). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A forsaken without a sectarian mark (My.). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252). - ಹಾಲ್ಹಿಹೋಡೆ. A desolate place (B. 5, 252).

ಹಿಂಸಾರ್ಮು *himsā-karma*. Any injurious or hostile act. 2, *magic applied to the ruin or injury of an enemy, employment of spells and mystical texts* (especially those of the *atharvaveda*) for injurious purposes.

ಹಿಂಸಾಯಸ್ತ್ರ *himsā-yastri*. A staff that hurts (J. 30, 47).

ಹಿಂಸಾಲು *himsā-lu*. Disposed to injure, injurious, mischievous, hurtful, murderous. (R.).

ಹಿಂಸಿಸು *himsisu*. To hurt, to harm, to wound, to injure; to kill, to slay, to destroy (My.).

ಹಿಂಸೆ *himsē*. ಹಿಂಸು. *Injuring, injury, mischief, hurt, harm, wrong*. 2, molesting, annoying, harassing, tormenting (= *ಪೀಡನೆ* My.). 3, *killing, slaying, slaughter* (ಕೊಲೆ *Hā.*; Mr. 476; Nn. 118; ಬರಸು, ನೆನ್ನೆ *Kk.* 68; ಗೋದ್ದುರಿ 70; ಗೋದ್ದುರಿ *Śā.*). 4, *theft, robbery, spoliation* (ಕಳವು 476; ತಸ್ತರ, ಕಳವು 118). 5, a sword (ನಿಶ್ಚಿಂತ, ಮಡ್ಗ 118).

ಹಿಂಸ್ರ *himsra*. *Injurious, mischievous, hurtful, destructive, murderous; cruel, fierce, savage; a man who kills or murders* (ಕೊಲುವನನು *Hā.*; Mr. 238).

ಹಿಂಸ್ರವರು *himsra-paṇi*. A beast of prey.

ಹಿಕ್ *hik*. = ಹಿನ್ನೆ, etc., ಹೆಕ್, ಹೆನ್ 2. The state of being behind, etc. — ಹಿಕ್ಕಟ್ಟು. The backside or back part (ಹಿಂಗಡೆ, ಪಿನ್ನಿಲ್ *G.*) of a ship (B. 3, 118), of a carriage (4, 6); the state of being later, as rain (S. Mhr.). ಹಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ತಲೆ (ಪಡವಲಿ *G.*).

ಹಿಕ್ಮತ್ತು *hikamattu*. Skill, enunning; art, trick (My.; Mhr., H. ಹಿಕ್ಮತ್ತು). ಮಹಾನನ್ನ ಹಿಕ್ಮತ್ತಿನಿಂದ ಜಯಿಸಿದಳು (Prv.).

ಹಿಕ್ಮತ್ತುನಾದ *hikamattu-nāda*. A clever or cunning man (My.).

ಹಿಕ್ಕಲು *hikkalu*. A separation: a small branch-channel in gardens or rice-fields (My.).

ಹಿಕ್ಕು *hikku*. = ಹಿಕ್ಕು. To separate: to comb (C.; B. 1, 6). ಕೂಡಲುಗಳನ್ನು ಹಿಕ್ಕುಣ (ಕಂಕತ); ಕೂಡಲುಗಳನ್ನು ಹಿಕ್ಕುವ ಅನಿವಾರದ ಹಣೆಗೆ (ಪ್ರಸಾದನ *G.*).

ಹಿಕ್ಕೆ *hikkē*. = ಹಿಕ್ಕೆ, etc. The dung of goats, sheep, deer, rats, etc. (Bp. 9, 12; Rāghō. 17, 68; My.).

ಹಿಕ್ಕೆ *hikkē*. *Hiccough*.

ಹಿಕ್ಕೇರಿ *hik-kēri*. = ಇಕ್ಕೇರಿ. (My.).

ಹಿಗ್ಗಿ *higgi*. (ಹಗ್ಗಿ, etc.). Manner. See ಹಿಗ್ಗಿ.

ಹಿಗ್ಗ *higga*. = ಹಿಗ್, etc. — ಹಿಗ್ಗಾ ಮುಗ್ಗಾ. Backwards and forwards (My.).

ಹಿಗ್ಗಲಿಸು *higgalisu*. To separate or disjoin, as the legs, to straddle; to open wide, as an eye with the fingers; to open, as the mouth of a bag, of a bullock, or of the yōni (My.).

ಹಿಗ್ಗಿಸು *higgiisu*. To separate or disjoin one from another, as two boards by inserting a chisel or as the double tail of a hasp (My.); to slacken, as the bandage of a bundle of wood (My.).

ಹಿಗ್ಗು *higgu*. (ಗ. ಹಿಗ್ಗು). To separate (v. i.), to be disconnected (as the cracked earth, J. 7, 46; as a cracked vessel, My.; as a dilapidated wall, My.). 2, to extend (v. i., as the skin of animals, My., B. 3, 64; as Indian rubber, My.). 3, to distend or swell (from joy), to grow elated, to begin to rejoice (C.; Bp. 15, 14; 25, 15; 27, 77; 28, 14; 30, 22; 32, 24; 47, 31; 49, 20; 57, 48; J. 8, 32; 13, 25; 24, 60; 28, 16, 19; Dp. 65 *pālā*; B. 3, 6. 43. 126). ಹಿಗ್ಗಿದವ ಮುಗ್ಗಿದನು, ತಗ್ಗಿದವ ಜಯಸ್ಥನು (Prv.).

ಹಿಗ್ಗಿ. ಹಿಗ್ಗಾ. = ಹಿಂ (ಹಿಗ್ಗಾ), etc. ಹಿಗ್, ಹಿನ್, etc. — ಹಿಗ್ಗಡ್ಡೆ. -ಕಡ್ಡೆ. The end of a garment tacked behind into the waist-band (Bp. 27, 18). — ಹಿಗ್ಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. The place behind, the backside (Grj. 6, after 56). 2, the outside of the emhankment of a tank (My.). — ಹಿಗ್ಗಟ್ಟುಮುರಿ. The state of having the hands tied behind the back. — ಹಿಗ್ಗಟ್ಟುಮುರಿ ಕಟ್ಟು. To tie the hands behind the back (My.). — ಹಿಗ್ಗಡ್ಡೆ. -ಕಡ್ಡೆ = ಹಿಂಗಡ್ಡೆ. The backside, the place behind (ಪಡಮಟ್ಟು, ಪೆಡಮು, ಪೆಡಿಗು, ಪಿನ್ನಿಲ್ *Śā.*; C.; Bp. 5, 44; B. 5, 249). — ಹಿಗ್ಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. The eyes behind: a snamerset at which the heels turn backward (My.; cf. ಮುಂಗಣ್ಣು). — ಹಿಗ್ಗತ್ತಲೆ. -ಕತ್ತಲೆ. The early dawn (My.). 2, the darkness that begins after the moon has set (My.). — ಹಿಂಗಡ್. The tail of a bird (B. 3, 114; 4, 191). — ಹಿಂಗಾರಿ. -ಕಾರಿ = ಹಿಂಗಾರು. (S. Mhr.). — ಹಿಂಗಾರು. -ಕಾರು. The latter rain (My.). — ಹಿಂಗಾರುವಯ್ಯ. The latter growing crop (of *navapē*, *kadalē*, etc., My.). — ಹಿಂಗಾರ್. -ಕಾರ್. -ಲು. The hind leg of a quadruped (C.; B. 3, 11; 4, 99). ಅನೆಯ ಹಿಂಗಾರ್ (ಅವರ Mr. 158). 2, the hind part of the foot (My.; C. Bp. 47, 14). — ಹಿಂಗಿಯ್. -ಕೆಯ್. The back of the hand (ಪಡಗಿಯ್ *G.*); the backside (My.).

ಹಿಂಗಡಿಸು *hingadisu*. = ಹಿಂಗಡಿಸು, q. v. (Bp. 24, 21).

ಹಿಂಗವ ಹಿಂಗಾ. = ಹಿಂಗು, ಹಿಂಗು. — ಹಿಂಗವ ಗಿಡ. = ಹಿಂಗು. *Ferula asafoetida* (St. & Pl.).

ಹಿಂಗಿಸು *hingisu*. = ಹಿಂಗಿಸು. To cause to go back, to remove, etc. (Bp. 26, 12; 51, 26); to cause to fail (ಅಗಲ್ *Śmd.* 176 *Māb.* Cm.). ಬದಿ ಹಿಂಗಿಸು, to remove one's hunger (My.).

ಹಿಂಗು *hingu*. 1. = ಹಿಂಗು, q. v. To go back, etc. (Bp. 8, 44; 18, 58, 74; 24, 64; 31, 8; 36, 14; 43, 34; 54, 78; 55, 15; Bh. 1, 10, 37; 3, 17, 56; J. 26, 20; 30, 28). ಹಿಂಗಿದುದು (ಬಿಟ್ಟು ಹೋದುದು Bhn. 39). ಕಡೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತನ್ನ ದೃಢಬುದ್ಧಿ ಹಿಂಗುವವನು ಬಡೆಯನನು ಭಜಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮನವಿಲ್ಲದಿಹನು (Dp. 148). ನಮ್ಮ ಬಡತನವೇನೂ ಹಿಂಗುವದಿಲ್ಲ (B. 4, 101). ತರಲಿಲ್ಲ, ಬರಲಿಲ್ಲ; ಬದಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಹಿಂಗಿತು? — ಹಿಂಗಾರದ ಸೂಸೆಯನ್ನ, ಹಿಂಗಡೆ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕು ಕೊಳ್ಳು ಬಹುವೇ? (Prv.).

ಹಿಂಗು *hingu*. 2. = ಇಂಗು 1. To be imbibed etc. (My.).

ಹಿಂಗು *hingu*. = ಹಿಂಗು. The plant *Asafoetida*, the resin of its root, *Ferula asafoetida*. ಹಿಂಗಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಹಿಂಗು ಹಟ್ಟಿದನೆ (Prv.).

ಹಿಂಗುನಿರ್ಯಾಸ *hingu-niryāsa*. The concrete juice of *Asafoetida*. 2, the nimble-tree, *Asadrachta indica* Juss.

ಹಿಂಗುಪತ್ರಿ, *hingu-patri*. A drug composed of a leaf resembling that of *Asafoetida*.

ಹಿಂಗುರು hiṅguru. A kind of bird (Bā. 5, 59; Śā. 3, 33).

ಹಿಂಗುಲಿ hiṅgula. A preparation of mercury with sulphur, vermilion (ಹಂಸಪಾದ, ಕುರುವಿನ್ದ, ಇಂಗಲೀಕ Mr. 102).

ಹಿಂಗುಲಿ hiṅguli. The egg-plant, *Solanum melongena*.

ಹಿಂಗುಲಿಕ hiṅgulika. = ಇಂಗುಲಿಕ, q. v.

ಹಿಂಗುಲು hiṅgulu. Vermilion.

ಹಿಂಗುಲಿಕ hiṅgūlaka. = ಇಂಗುಲಿಕ, q. v.

ಹಿಡಿಕು hiḍiku. = ಹಿಡಿಕು, q. v. ಕರಡಿಗಳು ಅವರ ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿಕು (B. 3, 109; 5, 259).

ಹಿಡುಕು hiḍuku. = ಹಿಡಿಕು, ಹಿಡುಕು, etc. (ಅವುಕು, ಒತ್ತು G.).

ಹಿಜರಾ hijarā. = ಹಿಜರಿ. (Mhr., H.; R.).

ಹಿಜರಿ hijari. The Mahomedan era, commencing with the day after the flight of Mahomed, viz. on the 16th of July, 662 A. D. (My.; Br.; Mhr., H.).

ಹಿಜಾರ hijāra. = ಹಿಜಾರು, etc. (My.).

ಹಿಜಾರು hijāru. = ಇಜಾರ, ಇಜಾರು, ಹಿಜಾರ. (My.).

ಹಿಜಲ hijala. = ಇಜಲ. The tree *Barringtonia acutangula* Gaertn. (Sk.; ತೊಡೆಗಿಣ್ಣು Nr.; ನೀರ ಬೆತ್ತ G.).

ಹಿಂ hiṁ. ಹಿಂ = ಹಿನ್, ಹಿನ್ನೆ, etc. — ಹಿಂಬರಿ. To shrink back, to retreat, to withdraw, to recoil (My.; B. 3, 98). — ಹಿಂಚೂರಿ. A backward motion (S. Mhr.).

ಹಿಂದು hiṁdu. 1. = ಹಿಂದು. To be behind, etc. (Rāghā. 17, 71; Bh. 8, 28, 10; My.). ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂದು, ನೀರಿಗೆ ಹಿಂದು. — ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂದು, ನೀರಿಗೆ ಹಿಂದು. — ಊಟಕ್ಕೆ ಮುಂದು, ದಣ್ಣಿಗೆ ಹಿಂದು (Prva.).

ಹಿಂದು hiṁdu. 2. = ಹಿನ್ನು. — ಹಿಂದು ಮುಂದು. The state of being behind or later and in advance or sooner (My.).

ಹಿಂತೆ ಹಿಂಠೆ. = ಹಿನ್ನೆ. Afterwards (Bp. 36 sum.).

ಹಿಂಜರಿ hiṁjari. = ಹಿಂಜರಿ. Silver (ಬೆಳ್ಳಿ Śi. II, 80).

ಹಿಂಜೀರ hiṁjira. A rope or chain for fastening an elephant's foot.

ಹಿಂಜು hiṁju. = ಹಿಂಜು 1. To separate, to disentangle, etc. (My.; B. 5, 122).

ಹಿಟ್ಟಗಾಣೆ hiṭṭagāṇi. A common creeping plant with sky-blue flowers, *Commelina communis* Lin. (Z.).

ಹಿಟ್ಟು hiṭṭu. = ಇಟ್ಟು, ಪಿಟ್ಟು, etc. Flour, meal (C.; B. 5, 184); powder. 2, porridge (especially of ragi, My.). 3, food (My.). ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಸಕ್ಕ); ಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದ ಜವೆಯ ಹಿಟ್ಟು (ಕರಮ್ಮ, ದಳಕಮ್ಮ); ಹಿಟ್ಟು ನಮದ ದಾಳಿ (ಮುಜೀಷ, ಪಿಪ್ಪಳನ Nr.). ಕುಂಕುಮ ಮುನ್ನಾದ ಅಂಗರಾಗದ ಹಿಟ್ಟು (ಚರ್ಚ, ಹಿಮ್ಮಿಂಚು ಪುಡಿ Si. 225); ಹಿಟ್ಟು ತೊದಿಸುವ ದಾನ (ಮುಜೀಷ, etc. 309); ಹಿಟ್ಟು ಮಾದಲಾ ಪಟ್ಟಿದು (ಅವಧ್ಯಸ್ತ, ಅವಶೋರ್ಣಿಪ, ಪುಡಿಮಾಗುವ ಹಾಗೆ ಕುಟ್ಟಿಲ್ ಪಟ್ಟಿದು 379). ತಂಗಿ ಬದನವಾದರೆ ತಂಗಳ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಗತಿಯಲ್ಲವೇ? — ಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಹಿಟ್ಟು ಬೀಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prva.). — ಹಿಟ್ಟಿಗಿ. — ಅಡಿಗಿ. A cake (ಪೂಜ, ಅಪೂಜ, ಪಿಪ್ಪಳ, ಹಿಟ್ಟು ಕರಿಸಿ ಮಾಡುವ ದೋಸೆ ಎಲೆಯಪ್ಪ ಕಚ್ಚಾದು ಮುನ್ನಾದದು Si. 314). — ಹಿಟ್ಟುಗಲ್ಲು. — ಕಲ್ಲು. Any soft kind of stone (My.). — ಹಿಟ್ಟು ಬಟ್ಟು. Food and raiment (My.). — ಹಿಟ್ಟುಬಳ. A soft kind of pot-stone (My.). — ಹಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು. Forced labour for which some food is given, as when villagers are

forced to drag an idol-car, etc.; food given by the gāvāda or villagers to a peon who is sent on an errand (My.).

ಹಿಟ್ಟುಳಿ hiṭṭuli. N. of a plant (ಶಿವಾಧೀನ Mr. 131).

ಹಿಡ hiḍa. 1. = ಹಿಡಿಕು, etc. A testicle. — ಹಿಡ ಹಿಡ To castrate, to geld (by beating or compression, My.). — ಹಿಡ ಮಾಡು. = ಹಿಡ ಬಿಡಿ. (My.). — ಹಿಡವಿಡೆ. — ಹಿಡೆ = ಹಿಡ ಬಿಡಿ. (My.).

ಹಿಡ hiḍa. 2. = ಹಿಡಿ 2, etc. P. p. of ಹಿಡಿ 1. — ಹಿಡ ತೆಕ್ಕು. To seize, to lay hold on, etc. (C.; B. 2, 53; 3, 7, 21; 4, 12, 85, 104). — ಹಿಡ ತರಿಸು. = ಹಿಡಿ ತರಿಸು, ಹಿಡಿ ತರಿಸು (My.; B. 5, 228). — ಹಿಡ ತರು. = ಹಿಡಿ ತರ, ಹಿಡಿ ತರ. To seize and bring (C.; B. 3, 108; 4, 79; 5, 255).

ಹಿಡಕ hiḍaka. A seizer. See ತರ.

ಹಿಡತ hiḍata. = ಹಿಡತ. The act of seizing or grasping; hold (My.). 2, parsimony; parsimonious (used of the hand, (My.).

ಹಿಡದು hiḍadu. = ಹಿಡಿದು. P. p. of ಹಿಡಿ 1. (My.). ಕೈನಲ್ಲಿ ದಣ್ಣಿಗೆ ನೀರು, ಗೊಣ್ಣೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹಿಡಲು hiḍalu. = ಹಿಡ್ಲು. A broom (My.).

ಹಿಡಿ hiḍi. 1. = ಹಿಡಿ 1, q. v. To seize, etc., etc. (C.): to take, to remove (as a person who is at the point of death out of the house to a place before it, My.); to gain, obtain or have (value, as money, My.); to be able to be received (see Prva.); to press, to shampoo (any limb, My.); to produce an effect on (as medicine, ರೋಗಕ್ಕೆ or ಅವನಿಗೆ ಔಷಧ ಹಿಡಿಸು, My.); to agree with (ಅ ಊರಿನ ನೀರು ನನಗೆ ಹಿಡಿಸುವಿಲ್ಲ, My.); to exact (as unpaid labour). ದಟ್ಟ ಹಿಡಿಸುವದು (ಎಳ್ಳು, ಅಜು Si. 79). ಕೂಲಿ ಹಿಡಿದ ಮೂರು (ಕರವು; ಕಡೆದು ಹಿಡಿದ ಕಾವು (ವಾಣಿ; ಇಲಿಯ ಹಿಡಿಯಲಸುಗಿದ್ದು ದಕ್ಕು (ಪಾಕ. etc. Hā.). ಹಿಡಿಯಲೋಸ್ತರ ಮಾಡಿದ ಕಪ್ಪುಗುದ (ವಾಣಿ; ಹಿಟ್ಟು ಕೂಲಿ ಹಿಡಿದು (ಪ್ರಸರ, ವಿಸರ್ಜನ); ಮೃಗಗಳ ಹಿಡಿದು (ವಿಗುರಿ); ಗಣಾಧಿಗಳ ಹಿಡಿಯಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಪಾಕಪ್ಪುಪಾಕಗಳು (ಕೂಲಿಯನ್ನು); ದಂಕ ಮೊದಲಾದ್ದು ಹಿಡಿದು ದಾಳಿಮಾಡು (ಸುಂದ Nr.). ಹಿಡಿದು (ಗ್ರಹ, ಅರ್ಚನಾ Hā. 33). ಹಿಡಿದು ಸೇವು (ಉರ್ಬು ಸಿ. 86). ಬಗನೆ ಹಿಡಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಯ ಮುಗಿಯುವ (ಪ್ರಹಾಂಕರ Si. 248); ಅರಸುತನಕ್ಕೆ ಗುರ್ತಾಗಿ ಹಿಡಿಯ ತಕ್ಕ ಭೋಜ ಕೊಡೆ (ಕಪ್ಪ, etc. 268); ಮದ ಹಿಡಿದ ಅನೆ (ಮೋಕ್ಷಪಟ 367); ತಾನಿ ಹಿಡಿಯುವವನು (ಪತಾಕ, etc. 281). ಕಪಾಧಿಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ಹಿಡಿಯುವ (borling holes) ವಜ್ರಕಲಾಕ ಮುನ್ನಾದದು (ಅವಧ್ಯಸ್ತ. ಅ ಕಾತ್ರೆ ಅಪ್ಪು ಹಿಡಿಯುವಿಲ್ಲ (My.). ಮನಗೆ ದಂಕ ಹಿಡಿಸು (My.). ನನಗೆ ಹಳೆ ಹಿಡಿಯು (My.). ಅವನಿಗೆ ಮುತ್ತು ಅ ಕೆಯ ಹಿಡಿಯು (My.). ನನಗೆ ಅಗತ್ಯ ಹಿಡಿಯು (= ನನಗೆ ದಣ್ಣು ಹಿಡಿಯು). ಹಿಡಿದದು ತಟ್ಟಿತು, ಮುಟ್ಟಿದದು ಮುಡಾಯಿತು. — ಹಿಡಿದು ದಕ್ಕು ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ನೆಲವಿಲ್ಲ (or ಕೊನೆಯಲ್ಲ). — ಹಿಟ್ಟು ಬಿಡವಗೆ ದೈವದ ಯೋಚನೆ ಏನು? — ಸಂಜೆ ಹಿಡಿದದಾದರೆ ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡೀತೇ? — ತಡಗು ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯದು. — ಪ್ರಹಾಂಕರವಾಲ್ಮೀಕಿ ಗುಡಾಣದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದೀತೇ? — ಮಾನದಲ್ಲಿ ಅನೆ ಹಿಡಿದೀತೇ (Prva.) See Bp. 26, 24; 26, 13; 40, 74; 42, 32; 51, 48; 53, 16, 47. J. 6, 31; 11, 2; Bh. 1, 8, 31, 74; 1, 10, 27, 37; 1, 20, 60 3, 18, 80. ಸನ್ನಿಯೊಳಗೆ ತನ್ನ ಕುಡುರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೀಳಿಸ್ತು, ಒಡ್ಡುತ್ತಿದ್ದನು (B. 3, 70). ಸಾಧಾರಣವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ರೂಪಾಯಿ ಹಿಡಿದು ಎಣ್ಣು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ತಕ್ಕ ಇದ್ದು (1

108). ತತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮದೆಯು ಹೊದಿಗೆ ಬರಲಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕತ್ತು ದಿನವ ಹಿಡಿಯುವದು (4, 193). ಮುಮ್ಮಯಿಯನ್ನ ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದಿನವ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ? (5, 227). ಸ್ವಲ್ಪ ಖರ್ಚು ಹಿಡಿಯುವ ಸಾಲೆಯೊಳಗೆ ಕಲಿಯುವವನು (5, 271). ಈ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರ ಸಾಲೆಯೊಳಗಾದರೂ ಒನ್ನ ಹುಡುಗಿಗೆ ವರುಷವೊನ್ನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನ ಸಾವಿರ ಹದಿನಯ್ದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೆಡ್ಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ (5, 276). — ಹಿಡಿವಾಟ. -ಅಟ. Mutual seizing and pulling (My.). — ಹಿಡಿವಾಡು. -ಅಡು. To take and play (Bp. 14, 4). 2, to seize and pull one another (My.). — ಹಿಡಿ ಹಿಡಿ. rep. (Bp. 28, 9; 56, 28).

ಹಿಡಿ hidī. 2. = ಹಿಡಿ 2, etc. P. p. of ಹಿಡಿ 1, in ಹಿಡಿ ಹಿಡಿದು (Bp. 33, 38; 47, 32; 51, 71; My.; see Pril. s. ಅಟಿ). — ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳು. = ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳು s. ಹಿಡಿ 2. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದು (ಮುಟ್ಟುಬಣ್ಣ, ಸಂಗ್ರಾಹ Si. 391). — ಹಿಡಿ ತರಿಸು. = ಹಿಡಿ ತರಿಸು s. ಹಿಡಿ 2. (Bp. 55, 30). — ಹಿಡಿ ತರು. -ತರ. = ಹಿಡಿ ತರು s. ಹಿಡಿ 2. (Bp. 9, 25; 14, 23; 60, 24; My.). ಹಿಡಿ ತನ್ನ ನಾಯಿ ಮೊಲ ಹಿಡಿದೀತೇ? (Priv.). ದುಷ್ಟಬಗ್ಗನ ಕಯ್ಯ ಮುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿ ತರ ಬಹುದು (Dp. 172).

ಹಿಡಿ hidī. 3. = ಹಿಡಿ 3 q. v., ಹಿಡು 2. (My.; ತ್ತರು, ಮುಟ್ಟು HIA.; ತ್ತರು, ಖಡ್ಗಾದಿಮುಟ್ಟು Nr.; ಮುಟ್ಟುಬಣ್ಣ, ಸಂಗ್ರಾಹ Si. 391; Bp. 23, 9). ಖಡ್ಗದ ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಸೂತ್ರ (ಮೇಖಲೆ Nr.). ಹಿಡಿ ಒಡಗೂಡಿದ ಮೊದಿ (ರತ್ನ Si. 212); ಚಾಡರ್ ಪಟ್ಟ ಕದ ಬೆರಳುಳ್ಳ ಹಿಡಿಯನ್ನ ಒಡಗೂಡಿದ ಮೊದಿ (ಅರತ್ನ 212); ಕತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವ ಗಳ ಹಿಡಿ (ತ್ತರು 289); ಹಲಗೆಯ ಹಿಡಿ (ಸಂಗ್ರಾಹ 290). 6, 2 weapon of the athlete, etc. (= ವಜ್ರಮುಟ್ಟು No. 2, Bp. 31, 3). ಮುತ್ತಯ್ಯ ಕಯ್ಯ ಭಿಕ್ಷು ಮೂರು ಹಿಡಿ ಸಾಕು. — ವಜ್ರ ಎದ್ದರೆ ಹಕ್ಕಿ, ಹಿಡೀರಿ ಕೊಟ್ಟ ರೊಕ್ಕಕ್ಕೆ ದುಕ್ಕವೇನು? (Prvs.). — ಹಿಡಿ ಕಾಯಿ. A handful of grain. ಹಿಡಿಕಾದಿಗೆ ಅಡಿ, ಪಡಿಕಾಯಿ ಕಳ ಕೊಣ್ಣ (Priv.). — ಹಿಡಿ ಕಯ್ಯ. = ಹಿಡಿ ಕಯ್ಯ. To cause a fist to be formed, to make a fist, to form into a fist, to close or clenoh. ಹಿಡಿ ಕಯ್ಯದ ಕಯ್ಯ ಕುಡಿತ (ಮುಟ್ಟು); ಹಿಡಿ ಕಯ್ಯದ ಮೊದಿನು (ರತ್ನ HIA.). 2, to seize or grasp (Bp. 3, 25). — ಹಿಡಿಗವಡೆ. -ಕವಡೆ. A certain play with oowries (Bh. 1, 6, 1). — ಹಿಡಿಗಯ್. 1. To close or clenoh. ಬರಿದು ಹಿಡಿಗಯ್ಯ ಕಯ್ (ಮುಟ್ಟು Mr. 323). — ಹಿಡಿಗಯ್. -ಕಯ್. 2. The closed hand (J. 25, 54). — ಹಿಡಿಹೋಳ. = ಮೊಡ್ಡ ಹೋಳ. (St. & Pl.). — ಹಿಡಿ ತುವು. So that the fist or hand is filled: a handful (B. 4, 127). ಹಿಡಿ ತುವು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ನುಡಿ ಹಸನಾಗಿ (or ಹನ್ನಾಗಿ) ಇರ ಬೇಕು. — ಎಲ್ಲದಕ್ಕೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹಿಡಿ ತುವು ಗಡ್ಡಕ್ಕೂ ಬಡತನವೇ? (Prvs.). — ಹಿಡಿಮೃಗ. A beast that has been taught to seize wild animals (Bh. 3, 13, 21). — ಹಿಡಿಯಾರ್. -ಅರ್. A captive (Bh. 1, 19, 18). — ಹಿಡಿವಡೆ. -ವಡೆ. To be seized, to be taken prisoner, to be brought into subjection (Bp. 13, 53; 53, 20). ಹಿಡಿವಡೆ ದವನು (ಅಭಿವನ್ನ, ಅಭಿಗ್ರಸ್ತ Nr.). — ಹಿಡಿವರಡ. A handful of gold coins. ಮೊದಿಯುವ ಗಣ್ಣಿನ ಹತ್ತರ ಹಿಡಿವರಡಾ ಇದ್ದರೇನು? (Priv.). — ಹಿಡಿವಿಡಿ. -ವಿಡಿ. To seize firmly, to grasp (Üpr. 9, 12). — ಹಿಡಿಸರಳು. An instrument for boring holes (My.). — ಹಿಡಿಸೂಡಿ. A bundle of grass comprising only a handful. See Priv. s. ಹೊಲ 3. — ಹಿಡಿಸಾಕುಲ. An auger, a drill (S. Mhr.; Tē. ಪಿಡಿಸಾನ). — ಹಿಡಿಹಿಡಿಕೆ. See Mr. s. ತ್ರಿಪತ್ತಿಣಿ. — ಹಿಡಿಹುಲ್ಲು. A handful of grass. ಮದೇ ಹುಲ್ಲು ಸೂಡೆ ಅಗುತ್ತದೆ, ಹಿಡಿಹುಲ್ಲಿಗೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾನೆ (Priv.). — ಹಿಡಿಬೆ ದ್ವಾರ. A Hēbbāra who is only a handful, i. e. very insignificant. ಹಿಡಿಬೆದ್ವಾರನ ಕಾಲು ಹಿಡಿದಷ್ಟು ಗಾತ್ರ (Priv.).

ಹಿಡಿ hidī. 4. = ಹಿಡಿ 4. — ಹಿಡಿಯಾನೆ. -ಅನೆ. A female elephant (ಹಸ್ತಸಿ, ವತಿ HIA.; ಕಂಜಿ, ಭೇನುಕೆ, ವತಿ Nr.).

ಹಿಡಿ hidī. 5. = ಹಿಡಿ 5, etc. (Tē. ಪಿಡಿ). — ಹಿಡಿಹೋಲ. A steer that has still its testicles (ಅರ್ಪಣ್ಣ Mr. 173).

ಹಿಡಿಕೆ hidiki. 1. A woman who seizes. See ತಲೆ.

ಹಿಡಿಕೆ hidiki. 2. = ಹಿಡಿಕೆ. A handle, a hilt (B. 3, 11; 5, 25).

ಹಿಡಿಕ್ಕು hidiku. = ಹಿಡಿ 1, ಹಿಡಿ 5, ಹಿಡಿ 5. A testicle.

(T. ಪಿಡುಕ್ಕು, ಪುಡುಕ್ಕು). ಹಿಡಿಕ್ಕು ಹಿಡಿದ ಎತ್ತು (ಚಾತೋಳ್ Nr. 4).

ಹಿಡಿಕೆ hidikē. = ಹಿಡಿ 2. The fist. ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿದು

ಅಳಿದ ಮೊದಿ (ಸರತ್ನಿ); ಹಿಡಿಕೆಯ ಹಿಡಿದು ಕಿಡುಕುಣಿಕೆಯ ಬಟ್ಟು

ಅಳಿದ ಮೊದಿ (ಅರತ್ನಿ Nr.). 2, a handle, a hilt (ಕಾವು G.).

ಕತ್ತಿ ಕರಾಂ ಮುನ್ನಾದವಳು ಹಿಡಿಕೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ದಾರು (ಮೇಖಲೆ G.).

ಹಿಡಿಗಲು hidigalu. A broom (My.).

ಹಿಡಿಗು hidigu. = ಹಿಡಿ 5, etc. ಹಿಡಿಗು ಹಿಡಿದ ಎತ್ತು (ಚಾತೋಳ್ Nr. 6).

ಹಿಡಿತ hidita. = ಹಿಡಿತ (My.).

ಹಿಡಿವು hidimba. A rakshasa slain by Bhīma. (Bh. 1, 9, 16, 19).

ಹಿಡಿವುಕೆ hidimbaka. = ಹಿಡಿವು. (Bh. 1, 9, 16).

ಹಿಡಿವುಪತಿ hidimba-pati. Bhīma. (ಭೀಮಸೇನ G.). 2, Hanumat.

ಹಿಡಿವು hidimbi. = ಹಿಡಿವು. (Bh. 1, 9, 16, 24).

ಹಿಡಿವು hidimhē. ಹಿಡಿವು. Hidimba's sister, who changed herself into a beautiful woman and married Bhīma. 2, the wife of Hanumat.

ಹಿಡಿಯಿಸು hidiyisu. = ಹಿಡಿಯಿಸು. To castrate, to geld. ಹಿಡಿಯಿಸರ್ ತಕ್ಕ ಹೋಲ (ಅರ್ಪಣ್ಣ HIA.).

ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ hidiyuvikē. Seizing, etc. (Si. 392. 400. 434. 442).

ಹಿಡಿಸು hidisu. = ಇಡಿಸು, ಪಿಡಿಸು. To cause to seize, to cause to lay hold of or on (Bp. 29, 33; 60, 22); to cause to occupy (as a place of being) (39, 15); to cause one's self to occupy (as a place of being): to enter, to go into (C.); to make go into one's self: to hold, to have capacity for (as a vessel, a cart, a ship, C.); to make go into, to fill into; to cause to shampoo (My.). ಆ ಪಾತ್ರದೊಳಗೆ ನಯ ಮೋಡ್ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ (B. 3, 95). ಆ ಹಡಗುಗಳು ಸಾವಿರಾರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒಣ್ಣೆ ಹಿಡಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇರುವವು (3, 117). ಒಳಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರನ್ನೂ ಹೊದಿಗೆ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಜನರನ್ನೂ ಹಿಡಿಸುವವನ್ನ ರಥಗಳು (5, 299). ಒನ್ನ ಹಡಗದೊಳಗೆ ಹಿಡಿಸುವ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಎತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇದರೆ ಬಹಳ ಎತ್ತುಗಳು ಬೇಕಾಗುವವು (4, 160). ಅವನ ತಲೆಯು ಗಗನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದರೂ ಅವನು ಉಡುಗಿದರೆ ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಸಹಾ ಹಿಡಿಸುತ್ತಾನೆ (5, 142).

ಹಿಡಿಹ hidīha. Seizing, grasping, etc. (ಪೀಡನ, ಸ್ವರ್ತನ, ಗ್ರಹಣ, ನಿಗ್ರಹ Mr. 439).

ಹಿಡು hidu. 1. = ಹಿಡಿ 2, etc. P. p. of ಹಿಡಿ 1. — ಹಿಡು ಕೊಳ್ಳು. = ಹಿಡಿ ಕೊಳ್ಳು s. ಹಿಡಿ 2, etc. (B. 2, 32. 42; B. 4, 68. 176; 5, 240. 254). ಹಿಡು ಕೊಳ್ಳುವದು (ಗ್ರಹ, ಗ್ರಾಹ Si. 388).

ಹಿಡು hidu. 2. = ಹಿಡಿ 3, etc. Hold, etc.

ಹಿಡುವಿಕೆ hidu-vali. Possession, ownership (of land, My.).

ಹಿಡುವಳಿದಾರ *hiduvali-dāra*. A possessor, an owner (My.).

ಹಿಡುಹು *hiduhu*. The act of seizing, catching or hitting (used of an arrow, Bh. 7, 4, 42).

ಹಿಡ್ಡು *hidḍu*. = ಹೆಸಲು. A broom (My.).

ಹಿಣಿನಿ *hiṇani*. = ಹೆಸ, etc. ಎತ್ತಿನ ಹಿಣಿನಿ (ಕಳುವ, ಕಳುವ Si. 430).

ಹಿಣಿ *hini*. = ಇಣ, ಹಿಣಿ 2, ಹಿಣಿ 1, ಹೆರಲು, ಹೆಣಿ. A bull's or bullock's hump (ಅಂಸಕೂಟ, ಕಳುವ Hia.; M. ಪೂಜ್ಯ; T. ಪಿಪರ).

ಹಿಣಿಕು *hiṇiku*. = ಹೆಣಿಕು, etc. — ಹಿಣಿಕ ನೋಡು. = ಹೆಣಿಕ ನೋಡು. (My.).

ಹಿಣಿಲ್ *hiṇil*. 1. ಹಿಣಿಲು. = ಹೆಣಿ, etc. (ಕಳುವ, ಕಳುವ Nr.; ಕಳುವ Mr. 179). ಗೂಳಿಯ ಹಿಣಿಲು (ವೃಷಾಂಕ, ಕಳುವ Nr.). ಗೂಳಿಯ ಹಿಣಿ ಹಿಣಿಲು (ಕಳುವ Nn. 143, o. r. ಹಿಳಲು).

ಹಿಣಿಲ್ *hiṇil*. 2. ಹಿಣಿಲು. = ಹಿಣಿ 1, ಹೆಣಿಲು, ಹೆರಲು, ಹೆಣಿ, ಹೆಣಿಲು. The string of a bow (Bh. 8, 22, 27); a braid of hair (ಕಡಬನ್ನ ರಿ. 1, 74; ಪಾಶ Mr. 820; Rām. 1, 16, 52); a peacock's tail (J. 13, 51). ಗಣ್ಣು ದಿಗಮುಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟು ಹಿಣಿಲು (ಸಂದ. 232, o. r. ಕಣ್ಣು ದಿಗ). See ಬೆಳವಿಣಿಲು.

ಹಿಣ್ಣಿ *hiṇṇi*. = ಪೆಟ್ಟು, etc. A lump, a clod (My.).

ಹಿಣ್ಣಿ *hiṇṇi*. The oil-seed from which the juice has been expressed, the refuse of oil-seed, an oil-cake (ಪಿಣ್ಣು Nr.; ತೈಲ Mr. 873; C.; Bp. 24, 68; B. 2, 19). 2. ಹಿಣ್ಣಿ, a kind of chutney made of the emblic myrobalan (ನಲ್ಲಿ My.).

ಹಿಣ್ಣಿಲಿ *hiṇṇili*. A coiled serpent (ಜಪ್ಪಗ, ಕಾಣ್ಣಿಲಿ, ಮುಂದೆ ಘೆ Mr. 400, o. r. in two MSS. ಹಿಣ್ಣಿಲು).

ಹಿಣ್ಣಿಲಿ *hiṇṇiḷa*. Cuttle-fish bone, *Os septae*.

ಹಿಣ್ಣು *hiṇṇu*. = ಹಿಣ್ಣು. To press with the fist or between the palms of the hands, etc. in order to extract the juice, oil, etc., to squeeze out (ಮುಟ್ಟುನಿಟ್ಟುಡನ ಸಂದ. Dh.; ಸಿಪ್ಪೆಡನ ಸಂದ. 96; ರಿ. Bp. 11, 11; My.); to wring, as a wet cloth (My.); to squeeze through (cloth, etc., My.); to squeeze or pinch, as the ears (My.); to extract, as milk, to milk (B. 1, 21; 4, 220; 5, 235); to give milk, as buffaloes, etc. (B. 1, 15, 13); to squeeze, to oppress with hardships, to harass (Bh. 1, 10, 81, 85; J. 31, 26). ದೊಣ್ಣೆ ಹಿಣ್ಣಿದರೆ ಎಣ್ಣೆ ಬಿಡುವದೇ? — ವೊಸರು ಹುಳಿಯನ್ನ, ಹಸುರುಹುಟ್ಟು ಹಿಣ್ಣಿದನನ್ನ (Prva.).

ಹಿಣ್ಣು *hiṇṇu*. = ಹಿಣ್ಣು, q. v. A collection, a multitude, etc. (ಗೋಪಮೂಲ ಸಂದ. Dh.; ಪುದುಮುನ್ನ ಸಂದ. 96; ಕಲಾಪ, ಸಂಪತ್ Si. 439; Grj. 2, after 106; 6, after 56; Bp. 51, 54; Bh. 8, 13, 18; C.; B. 4, 37). ಪುದುವಿನ ಹಿಣ್ಣು (ಗೋವೃಷ್ಣ, ಗೋಧನ, ಧನ Hia.). ವಾರಸತಿಯರ ಹಿಣ್ಣು (ಗಾಣಿಕೆ Mr. 805). ಪಶುಗಳ ಹಿಣ್ಣು (ಸಮುಖ Si. 318); ಗಣಿಗಳ ಹಿಣ್ಣು (ಪಾಶ 181); ಅನಿಗಳ ಹಿಣ್ಣು (ಹಸ್ತಿ 269); ಅಳಗಳ ಹಿಣ್ಣು (ಗೋಕುಲ, ಗೋಧನ 313); ಎತ್ತುಗಳ ಹಿಣ್ಣು (ಪಶು 613); ಎಳೆಹದಿಗಳ ಹಿಣ್ಣು (ವಾತ್ಸ 313). See Prv. a. ಹಣ್ಣು. — ಹಿಣ್ಣು ಕಳ. — ಅಳಕ. A herd of cows

(J. 9, 19). — ಹಿಣ್ಣಿಗೆ ಬಿಡಿ. To fasten together into one mass (Bhaktisāra 85). — ಹಿಣ್ಣುಕಾಪ. A number of small pieces of cloth. ದಣ್ಣುಕಾಪಿನ ಪುದಿಗೆ ಹಿಣ್ಣುಕಾಪದ ಕಟ್ಟು, ಮಣ್ಣೆಯರ ಕಣ್ಣು ಪ್ರಮಿಸುವ ಯೋಗಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಬೋಧಿಸಿ? (ಪ್ರ.). — ಹಿಣ್ಣುಗಂಕಣ. — ಕಂಕಣ. = ಹಿಣ್ಣುಗಂಕಣ, q. v. (ಸಂದ. 386; Kk. 98). — ಹಿಣ್ಣುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To form a herd, to come together in crowds, etc. (B. 2, 2, 18; 3, 56, 67). — ಹಿಣ್ಣುಗಣ. — ಕಣ. A heap or number of arrows (J. 32, 20). — ಹಿಣ್ಣುಗೂಡು. — ಕೂಡು. To come together in crowds, to assemble in numbers, etc. (C.; B. 5, 105). — ಹಿಣ್ಣುಕೆರೆ. — ಕೆರೆ. A variety of net (Bh. 3, 13, 23). — ಹಿಣ್ಣು ಹಿಣ್ಣು. rep. (Bp. 28, 21). — ಹಿಣ್ಣುಹೊಳವು. The shine of a large number (Bh. 3, 13, 18). — ಹಿಣ್ಣುರೇಡ. — ರೇಡ. To rise in numbers (Grj. 4, 45). — ಹಿಣ್ಣುರೇಡೆ. — ರೇಡೆ. To separate from or leave the herd. ಹಿಣ್ಣುರೇಡ ಅಳಕು ಕಣ್ಣು ಕಡೆ (Prv.).

ಹಿಣ್ಣುಳಿ *hiṇṇuḷi*. N. of a plant (ಪಿಣ್ಣು Mr. 167, one MS. ಹಿಣ್ಣುಳಿ).

ಹಿಣ್ಣಿ *hiṇṇi*. Tbh. of ಪಿಣ್ಣು. — ಹಿಣ್ಣಿ ಕೂಡು. A meal at the sapindikarāṇa (My.). ಹಿಣ್ಣಿ ಕೂಡು ಮುನ್ನಗೆ ಕಡೆ? (Prv.).

ಹಿಣ್ಣಿ *hiṇṇi*. (= ಹಿಣ್ಣುಳಿ?). — ಹಿಣ್ಣಿ ಕಾಯ. The fruit of a creeper of the cucumber tribe, perhaps *Cucumis trigonus* Roxb. (Z.).

ಹಿತ *hita*. Put, placed, laid, imposed; held, taken, seized. 2, suitable, proper, fit, worthy; advantageous, beneficial, profitable, useful, good; salutary, wholesome, agreeing with. 3, friendly, affectionate, kind. 4, a friend, a benefactor. 5, advantage, profit, benefit, service, good, welfare (ಪ್ರಯೋಜನ Nn. 84). ಹಿತವು (ಪ್ರ. Kk. 88). ಪರಹಿತ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಹಿತ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಡು. — ಮದುವೆ ಮನೇರಿ ಅನ್ನವಕ್ಕೆ, ಹಿತವ ಪಡದ ಹಾಗೆ (Prva.). See ಸಂದ. 136, 365; Bp. 38, 7; 40, 90; B. 4, 17; 5, 206.

ಹಿತರರ *hitakara*. Doing what is fit or proper, doing a service, performing a kindness, friendly, favourable, beneficial; a benefactor. (Ch. v. 222; Bp. 40, 89).

ಹಿತಕಾರಕ *hita-kāra*. Doing what is good, beneficial, salubrious, etc. (C.; B. 3, 37).

ಹಿತಕಾರಿ *hita-kāri*. Doing services, performing kindnesses or benefits, befriending, useful, beneficial, amicable. (Bp. 16, 25; My.). ನಾರಿ ಪರಲಪಕಾರಿ, ನಾರಿ ಸ್ವಗಣಿ ವಾರಿ. ನಾರಿ ಸಕಲರಿಗೆ ಹಿತಕಾರಿ; ಮುನಿದರೇ ನಾರಿಯೇ ಮಾರಿ (Sp.).

ಹಿತಜಾರಿ *hitakāri*. = ಹಿತವಾರಿ, q. v. (My.).

ಹಿತರಸಸ್ವೀಕಾರ *hita-rasa-avikāra*. The making one's own of pleasant fluids. See ಹೀರ 1.

ಹಿತವತೆ *hita-vat*. Friendly, favourable, doing good, useful.

ಹಿತವನ್ನ *hita-vanta*. Tbh. of ಹಿತವರ್. One who confers benefits, a benefactor, a friend (C.; B. 3, 179). ಪಾಪಿ ಗಿಣ್ಣಿ ಹಿತವನ್ನರಿ, ಸತ್ಕರಗಿಣ್ಣಿ ಸಮಯಿಲ್ಲ (Prv.). Famine ಹಿತವನ್ನ (My.).

ಹಿತಕತ್ತು *hita-kattu*. Hostile to the well or advantage of (Mhr.); a secret enemy (My.).

ಹಿತಕತ್ತುಪ್ಪ *hita-kattuva*. Secret enmity (My.).

ಹಿತವದರು *hita-āvaḥa*. Bringing benefit, etc., salutary, salubrious (B. 4, 51).

ಹಿತವರನೆ *hita-āvaḥa*. Benediction.

ಹಿತ್ತಲೆ hita-ēshi. Wishing well, desiring another's welfare, kindly disposed, benevolent. (My.).

ಹಿತ್ತಲೆವದೇರ hita-upadēsa. Friendly advice, good counsel, salutary instruction. 2, N. of a popular collection of stories and fables. (C.; B. 4, 198).

ಹಿತ್ತಲೆ hittal. ಹಿತ್ತಲು. = ಹಿತ್ತಲೆ, etc., ಹಿತ್ತಲೆ, ಹಿತ್ತಲೆ. A back-yard (C.; Bp. 81, 5; B. 1, 9; 4, 25; Si. 118). ಹಿತ್ತಲೆ ಗಡೆ ಮಧ್ಯಲೆ, ಮಕ್ಕಳ ಮಾತು ನಿಜವಲ್ಲ. — ಒಲಪುಗಾತಿಗೆ ಮನೆಮರಾ ಹಿತ್ತಲು. — ಭರ್ವಕ್ಕೆ ದಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮೊದಲ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದ (Prva.). — ಹಿತ್ತಲೆ ದಾಗಿರ್. A back-yard gate (Bp. 61, 20). — ಹಿತ್ತಲೆ ಮನೆ. A building in the back-yard (Bp. 42, 81).

ಹಿತ್ತಲೆ hittala. = ಹಿತ್ತಲೆ, etc. (ನಿಷ್ಕುಟ, ಪತ್ತಿರ್ Nn. 142; ನಿಷ್ಕುಟ Mr. 480; B. 5, 135, 203).

ಹಿತ್ತಲೆ hittali. = ಹಿತ್ತಲೆ, etc. (Si. 832).

ಹಿತ್ತಲೆ hittali. = ಹಿತ್ತಲೆ 1, etc. Brass (ಅರಳುಟ, ರೀತಿ HIA., Nr.; Si. 332).

ಹಿತ್ತಲೆ hittali. = ಹಿತ್ತಲೆ, etc. (B. 1, 18; 4, 141; ಪುಷ್ಪ Mr. 527; ಅರಳುಟ G.). ಮುಯ್ಯಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು, ಕವಿ ಮಾತು ಹತ್ತಲೆ (Prv.).

ಹಿತ್ತಲೆ hittali. = ಹತ್ತಲೆ, ಹಿತ್ತಲೆ, etc. (ಪುಷ್ಪ, ರೀತಿ Nn. 123; ಅರಳುಟ, ರೀತಿ Mr. 98, o. r. ಹತ್ತಲೆ; My.).

ಹಿತ್ತಲೆ hittali. ಹಿತ್ತಲು. = ಹಿತ್ತಲೆ, etc., ಹಿತ್ತಲೆ. (ನಿಷ್ಕುಟ HIA.).

ಹಿತ್ತಲೆ hittlu. = ಹಿತ್ತಲೆ, etc. (My.).

ಹಿಡುಕು hiduku. 1. = ಹಿಡುಕು, etc., ಹಿಡುಕು 1. To squeeze the soaked pulse called avarā with the fingers and thus remove its skin (My.).

ಹಿಡುಕು hiduku. 2. = ಹಿಡುಕು 2. The state of being freed from one's skin by squeezing (My.). — ಹಿಡುಕುವರೆ. — ಹಿಡುಕುವರೆ. = ಹಿಡುಕುವರೆ. (My.).

ಹಿನ್ ಹಿನ್. = ಹಿನ್ (ಹಿನ್), etc., ಹಿನ್, ಹಿನ್ (ಹಿನ್), ಹಿನ್ (ಹಿನ್), ಹಿನ್, etc. — ಹಿನ್ರಿಗು. = ಹಿನ್ರಿಗು. (Rb. 57). — ಹಿನ್ರಿಗು. = ಹಿನ್ರಿಗು. (My.). — ಹಿನ್ಗೆ. = ಹಿನ್ಗೆ. (My.). — ಹಿನ್ದೆ. — ಹಿನ್ದೆ. The hinder part of the head (My.). — ಹಿನ್ರಿಗು. — ಹಿನ್ರಿಗು. To turn back (v. t.); to turn round (v. t., My.). ರೂಪರಸಾದಿವಿಷಯಗಳ ದೇಯಿನ್ದ ಕಣ್ಣು ಕವಿ ಮೊದಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಹಿನ್ರಿಗು ನಿರ್ವಹಿಸುವೆ (ಪ್ರತ್ಯಾಪಾರ Si. 892). — ಹಿನ್ರಿಗು. — ಹಿನ್ರಿಗು. To turn back; to return; to turn round (My.). — ಹಿನ್ರಿಗು. — ಹಿನ್ರಿಗು. = ಹಿನ್ರಿಗು, ಹಿನ್ರಿಗು. (My.). ಗಣಪತಿ ಹಿನ್ರಿಗು ನೋಡಲಾಗಿ (B. 4, 79). ಒಂದು ಹಾಡಿಕೆಗೆ ಬೇಟೆ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಸಿಂಹವು ಹಿನ್ರಿಗು, ತನ್ನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರುವದು (4, 212). — ಹಿನ್ರಿಗುವೆ. — ಹಿನ್ರಿಗುವೆ. Turning back, etc. (ಸಾಧನ, ನಿವರ್ತನ Si. 487). — ಹಿನ್ಗೆ. — ಹಿನ್ಗೆ. To draw back, to flinch (My.). ಯಾವ ಕಷ್ಟ ಬನ್ನರೂ ಹಿನ್ಗೆಯೆನು (My.). — ಹಿನ್ಗೆ. The direction that is behind (Bp. 25, 45; 27, 74; 39, 40; 42, 86, 84; 57, 88). — ಹಿನ್ಗೆ. = ಹಿನ್ಗೆ. Back ground (Bh. 8, 19, 12).

ಹಿನ್ದಾಲೆ hintāla. The marshy date tree, Phoenix (or Elate) paludosa.

ಹಿನ್ದಾಲೆ hintāli. The Talipot or fan-palm (ಕರತಾಳ, ತ್ರೀತಾಳ Mr. 359).

ಹಿನ್ದೆ hintā. = ಹಿನ್ದು, etc., ಹಿನ್ದೆ. (Smd. 285 Om.).

ಹಿನ್ದೆ hindā. = ಹಿನ್ದು, etc. — ಹಿನ್ದೆ. — ಹಿನ್ದೆ. Subsequent time; afterwards (ಅನು G.). ಹಿನ್ದೆಗಡೆಯಲ್ಲಿ (ಪತ್ಯಾತಾ); ಹಿನ್ದೆಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಗುವ ಮನಸ್ಸಿನ ನಿರಾಸ (ಪತ್ಯಾತಾಪ G.). ಮೊದಲು ಸುಳ್ಳು ಹೇದಿ, ಹಿನ್ದೆಗಡೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವದೇನು ಹಿನ್ದೆ? (B. 8, 88). ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆನ್ನು, ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳು, ಹಿನ್ದೆಗೆ ಹೇತ್ತು ಒಪ್ಪಾಗ, ತನ್ನಿನ್ನಾಗದನ್ನು ಹೇದಿ ಬಾರದು (4, 34). — ಹಿನ್ದೆ ಹಿನ್ದೆ. (i. e. ಹಿನ್ದೆ ಹಿನ್ದೆ). rep. (Bp. 22, 31; J. 19, 29). — ಹಿನ್ದೆ ಹಿನ್ದೆ. = ಹಿನ್ದೆ ಹಿನ್ದೆ. (Bp. 27, 13).

ಹಿನ್ದೆ hindāla. = ಹಿನ್ದೆ. (My.).

ಹಿನ್ದೆ hindāla. = ಹಿನ್ದೆ. = ಹಿನ್ದು. (My.).

ಹಿನ್ದು hindu. = ಹಿನ್ದು. q. v., etc., ಹಿನ್ದು 2. That which is back (in place), behind, and previous, past; that which is afterwards or hereafter (ಹಿನ್ದು Smd. 64; Bp. 24, 19); the direction behind; past time; subsequent time; behind, etc. Genitive: ಹಿನ್ದು (Bp. 57, 23; 61, 84; J. 2, 57; 7, 30; 18, 48; 15, 30; 19, 24; 25, 8, 16), ಹಿನ್ದುವ (Bp. 4, 61), ಹಿನ್ದು, ಹಿನ್ದು, ಹಿನ್ದು (My.); Dative: (ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ, ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ (Bp. 22, 15; 44, 22; B. 2, 18; 8, 59; 4, 112, 126, 132; 5, 70, 206), ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ (Bp. 11, 20; 26, 29; 40, 8; J. 13, 35); Ablative: ಹಿನ್ದಿನ (B. 8, 23, 41, 42, 85; 4, 110), ಹಿನ್ದಿನ (B. 3, 71, 122), ಹಿನ್ದಿನ (B. 4, 187; 5, 253). ಹಿನ್ದಿನ ಸೇವೆ (ಪಾಪ್ಯ); ಪದೆಯ ಹಿನ್ದು ಮೆಯ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ HIA.). ಸೇನೆಯ ಹಿನ್ದಿನ ಅರೇನಿ (ಪ್ರತಿಗ್ರಹ Nr.). ಹಿನ್ದು ಧಾಗ (ಪಾಪ್ಯ, ಹಿನ್ದು Nn. 134). ಹದಗು ಮುನ್ದಕ್ಕೆ ಹಾಯುವನ್ನೆ ಕೆಳಗಡೆ ನಿರನ್ನ ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುವ ಮರಮುಟ್ಟು (ನೌಕಾದಣ್ಣ Si. 84); ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ತಿರುಗದೇ ಇರುವವನು (ಅನಿವರ್ತಿ 292); ಬಟ್ಟೆಟ್ಟು ಕೊಡುವನ್ನೆ ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವೆ (ನಿರ್ಯಾತನ 487); ಕಳವ ಪರಾಪ ಪರಾಪ ಎನ್ನುವು, ಅದಕ್ಕನುಲಿ ಹಿನ್ದು ಸಂವತ್ಸರ ಪರಾಪ ಎನ್ನುವು (476); ಹಿನ್ದು ದಿನ (ಪೂರ್ವೋದ್ಯುಕ್ತ 477; ಹ್ಯಾ 477). ಹಿನ್ದು ಪಿಡುವದು (ಪಾಪ್ಯ Mr. 484). ಹಿನ್ದಿನ (B. 4, 190). ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ಮುನ್ದಕ್ಕೆ (B. 8, 126). ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ಮುನ್ದಕ್ಕೆ (4, 158). ಕಡೆಗೆ ಮುನ್ದು, ಕಡೆವಾಣಕ್ಕೆ ಹಿನ್ದು. — ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ಮುನ್ದಕ್ಕೆ ಪಾಸಯ್ಯನಾದರೆ ತಿರುಮನ್ನಾ ಹೇದ್ಯಾನು. — ಹಿನ್ದಿನ ಭೇಟಿ ಹೋಯಿತು, ಮುನ್ದಿನ ಕೋರಾನ್ನ ಹೋಯಿತು. — ಹಿನ್ದಿನ ಅನಿ ಹೋಗಿ ಬಂದು, ಮುನ್ದಿನ ನುಸಿ ಹೋಗಿ ಬಾರದು (Prva.). — ಹಿನ್ದಟ್ಟು. — ಅಟ್ಟು. To go or come after, to follow (My.). — ಹಿನ್ದು. — ಅಟ್ಟು. To be or remain behind; to flinch (My.). — ಹಿನ್ದು. — ಅಟ್ಟು. To speak behind a person. See Prv. a. ಎದುರಿಗೆ ಅಟ್ಟು. — ಹಿನ್ದಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳು. — ಇಟ್ಟು. To place behind one's self, to shelter, to protect (Bh. 6, 5, 80). — ಹಿನ್ದರಿ. — ಇಟ್ಟು. To place behind or back (Bp. 18, 5). — ಹಿನ್ದು. = ಹಿನ್ದು. (Si. 288). — ಹಿನ್ದು. — ಇಟ್ಟು. A place that is behind; subsequent time (My.). ಹಿನ್ದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ (ಹಿನ್ದು Smd. 52 Cm.). See Si. 110, 209, 284. — ಹಿನ್ದು. — ಇಟ್ಟು. To flinch (J. 28, 11); to transgress, to reject (27, 30). — ಹಿನ್ದು. — ಕೊಳ್ಳು. = ಹಿನ್ದು. To go or come after, to follow (Bp. 28, 57; J. 28, 6). — ಹಿನ್ದು. A portion or part that is behind (Si. 285). — ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು. = ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು. That is behind and in front (Rām. 6, 50, 10). 2, the hind part being in front, reversed position, etc. (ಎಪರೀತ, ಪರಾಚೀನ Mr. 437). ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು ಪಾತನು (ಪರಾಚೀನ, ಪರಾಚೀನ Nr.). ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದುಗುಹ (ಎಪರೀತ, ಪರಾಚೀನ HIA.). ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದುಗುಹ (ಎಪರೀತ Nn. 151). ಮೊದಲಾದ ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು ಯೋಚನೆಯುಳ್ಳವನು (ದೀರ್ಘದರ್ಶಿ Si. 288). ಎನ್ನೂ ಎದದ ರಾವುತ ಕುದುರೆ ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದುಗುಹ ಎದದ (Prv.). — ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು ನೋಡು. To be circumspensive or cautious, to hesitate (B. 5, 88, 55, 205). — ಹಿನ್ದು ಮುನ್ದು ನೋಡು. =

ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು ನೋಡು. (B. 5, 178, 246). ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು ನೋಡದವ (ಹವಲ G.). — ಹಿನ್ನುದ್. -ಉದ್. To remain or stay behind (J. 10, 46; 11 snm.; 17, 30).

ಹಿನ್ನು hindu. = ಹಿನ್ನು. (Thh. of ಸಿನ್ನು). A Hindoo (C.; Mhr., H. ಹಿನ್ನು). — ಹಿನ್ನುಜನ. Hindoos (My.). — ಹಿನ್ನುದೇಶ. India (My.).

ಹಿನ್ನುಸ್ಥಾನ hindu-sthāna. North India; India (My.; B. 3, 41; 3, 58; 4, 114; 5, 160).

ಹಿನ್ನುಸ್ಥಾನಿ hindu-sthāni. Relating to North India: a language containing many Sanskrit terms, Sanskrit tadbhavas, Persian and Arabic words, etc. (C.; B. 4, 129).

ಹಿನ್ನು hindu. = ಹಿನ್ನು. — ಹಿನ್ನುಜನ. = ಹಿನ್ನುಜನ. (B. 3, 41; 4, 205). — ಹಿನ್ನು ಮಹಾಸಾಗರ. The Indian ocean (B. 4, 101).

ಹಿನ್ನು hindu. = ಹಿನ್ನು, etc., ಹಿಕ್ಕ, etc., ಹಿಂತೆ, ಹಿನ್ನೆ, ಹಿನ್ನು. The direction behind; past time; subsequent time; behind, after, toward the back part or rear, in the rear, at the back, backwards; in former times, ago; later in time, after, afterwards (ಪಶ್ಚಾತ್, ಅನು Si. 468; C.; Bp. 18, 58; 58, 17; 61, 57; J. 10, 38; 11, 2, 85; Bh. 1, 8, 20; 1, 10, 89). ತಾನು ಹಾಗೆಯೇ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೋಗಲು ಹಿನ್ನು ರಾಜ್ಯವನು ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವವನು (ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಹಿನ್ನು). ಅಭಿಮುಖವಾಗದೇ ಹಿನ್ನು ತಿರಿಗಿದವನು (ಪರಾಭಿಮುಖ, ಪರಾಭಿಮುಖ Si. 862); ಹಿನ್ನು ಸಂಗಡ ಹೋಗುವವನು (ಅನುಗ, etc. 374). ಆ ಬಾದೇ ಎಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಗಡದೊಳಗಿದ್ದ ಒಂದು ಹಿನ್ನು ಹಿನ್ನು ಹೋದ ಸುದಾ ಎದುತ್ತವೆ (B. 2, 37). ನಾನು ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ತನ್ನೆಗಳ ಹಿನ್ನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೋಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು ದೊಡ್ಡ ಮಾತಲ್ಲ (4, 200). ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿನ್ನು (4, 214). ಹಿನ್ನು ಬಯ್ಯ ಬಾರದು, ಮುನ್ನ ಹೋಗದ ಬಾರದು. — ಹಿನ್ನು ಹೋದರೆ ಹೋದಿ, ಮುನ್ನ ಬಂದರೆ ಗರ್ವ. — ಹಿನ್ನು ಮದ, ಮುನ್ನ ಅರಿ (Prvs.). ನೀನು ಹೋಗು ಮುನ್ನ; ನಾನು ಇದೇ, ನಿನ್ನ ಹಿನ್ನು ಬರುತ್ತೇನೆ (B. 4, 138). — ಹಿನ್ನು ಬೀದಿ. To remain behind (My.); to become of less use (B. 5, 227). — ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನ. = ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು. 3, backwards and forwards (Bp. 26, 30). — ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನ ನೋಡು. = ಹಿನ್ನು ಮುನ್ನು ನೋಡು. (B. 3, 59; 4, 13, 37, 48; 5, 70). — ಹಿನ್ನುಯಿಟ್ಟು. -ಅಟ್ಟು. To go or come after, to follow (Bp. 54, 38). — ಹಿನ್ನುಯಾದು. -ಅಡು. To hackbite, to calumniate (My.). ಹಿನ್ನುಯಾದುವ ನುಡಿಯು ಭೋರವಿವ, ಮನವೆ! (Op. 172). — ಹಿನ್ನುಯಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳು. -ಅಟ್ಟು. To place behind one's self (My.). — ಹಿನ್ನು ಹತ್ತು. To follow (Bp. 28, 9). — ಹಿನ್ನು ಹೋಗು. To go or come after (Bp. 56, 58).

ಹಿನ್ನುಲಿ hinduila. A swing, a hammock. 2, one of the rāgas (Ūpr. 7, after 62).

ಹಿನ್ನು hinnī. (= ಹಿನ್ನು?). The feathered part of an arrow (ಪಶ್ಚಾತ್, ಪಂಖ Nr.).

ಹಿನ್ನುರಿಗೆ hippirigē. = ಹಿನ್ನುರಿಗೆ. N. of a town (Bp. 24, 4).

ಹಿನ್ನುಲಿ hippaili. (Smd. 49). = ಹಿನ್ನುಲಿ (842; Hia.; ಕೃಷ್ಣ, ಮಾಗಧ Nr. 47; ಕಣಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಮಾಗಧ Mr. 188; Si. 145). ಹಿನ್ನುಲಿ ದೇರು (ತಿರ G.). — ಹಿನ್ನುಲಿನೀರಿಕೆ. The mniherri, Morns india (My.). — ಹಿನ್ನುಲಿಬಳ್ಳಿ. A shrubby climber, wild and cultivated, the long pepper, Piper longum Lin. (St. & Pi.; Z.).

ಹಿನ್ನು hippī. (fr. ಹಿನ್ನು). = ಹಿನ್ನು 1, ಹೀದಿ. (My.). ಮಡದ ಹಿನ್ನು (ಕಿನ್ನ, ನಗ್ನು Si. 348); ಗಾಣದ ಎಕ್ಕುಹಿನ್ನು (ಪಿನ್ನಾಕ 406).

ಹಿನ್ನುರಿಗೆ hippirigē. = ಹಿನ್ನುರಿಗೆ. — ಹಿನ್ನುರಿಗೆಯ್ಕು. 3. (Bp. 58, 12).

ಹಿನ್ನುಲಿ hippili. = ಹಿನ್ನುಲಿ. (B.).

ಹಿನ್ನು hippī. 1. = ಹಿನ್ನು, etc. The refuse or residue of what is squeezed out (Rām. 6, 46, 38; Tk. ಪಿನ್ನು. M. ಪೀರೆ; T. ಪಿನ್ನು); the refuse or residue of what has been used in the manufacture of spirits. ಕಿನ್ನ ನಗ್ನು ಎನ್ನದೆ ಬೀಜಸಂಸ್ಕರಣೆ ಅಹ ಸುರಾರಮ್ಭವ್ಯ; ಅಹಾ ಹಿನ್ನುಲಿನಿನ್ನಿ, ಎನ್ನುರು (Nr.).

ಹಿನ್ನು hippī. 2. = ಇಪ್ಪಿ. The tree Bassia latifolia (My.; ಮಧೂಕ, ಗುಡಪುಷ್ಪ, ಮಧುಮಯ, etc. Si. 127). ಪಿನ್ನ: ಹಿನ್ನುಲಿನಿನ್ನಿ (ಮಧುಮಯ, etc. Si. 347).

ಹಿಮ ಹಿಮ. = ಹಿಮ, etc., ಹಿನ್ನು. — ಹಿಮುಲ. Hail, rain (My.). — ಹಿಮುಲಿ. A plain hollow silver ring worn by women on the wrist behind the kadaga (My.). — ಹಿಮುಲಿ. The time afterwards (Rām. 4, 2, 40); the place behind, the rear (Rām. 6, 50, 12). — ಹಿಮುಲಿ. = ಹಿಮುಲಿ (My.). — ಹಿಮುಲಿ. To bend backwards (v. i., Si. 386). — ಹಿಮುಲಿ. Weight in the back part (of a cart, C.). — ಹಿಮುಲಿ. A hind tail: the state of being like a tail behind a person, following. — ಹಿಮುಲಿ ಮಾಡು. To follow. ಅವನ ಹಿಮುಲಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದನು (My.). — ಹಿಮುಲಿ ಮಾಡು. To follow. ಅವನನ್ನು ಹಿಮುಲಿ ಮಾಡು (My.). ಹಿಮುಲಿ ಮಾಡು ಎಕೆ (ಸಾಧನ, ಅನುಪ್ರಾಸ Si. 437). — ಹಿಮುಲಿ. The hind (ಪಾಶ್ಚಾತ್ G.). — ಹಿಮುಲಿ. = ಹಿಮುಲಿ. (My.). — ಹಿಮುಲಿ. The hind part or portion (My.; B. 3, 99; 4, 62); the rear (J. 14, 12). — ಹಿಮುಲಿ. = ಹಿಮುಲಿ. (Rāghc. 17, 74; B. 5, 397). — ಹಿಮುಲಿ. The heel (My.). ಹಿಮುಲಿಯ ಗುಳಿ ಕಟ್ಟುವ ಸೂತ್ರ (Prv.). — ಹಿಮುಲಿ. = ಹಿಮುಲಿ. ಕಾಲ ಹಿಮುಲಿ ಪಡೆಮುವ ರೋಗ (ವಿಪಾದಿಕೆ G.). — ಹಿಮುಲಿ. = ಹಿಮುಲಿ (My.). — ಹಿಮುಲಿ. A hack knot of hair (ಹಸ್ತ, ಪಶ್ಚ, ಪಶ್ಚ Hia.). — ಹಿಮುಲಿ. To cause to turn back or retreat (My.). — ಹಿಮುಲಿ. To step or go backwards, to turn back, to retreat, to flinch (ಪಶ್ಚ ಮುಟ್ಟು Kk. 70; Sm. 64). See Bp. 4, 7; 11, 3; 14, 7; 22, 83; Bh. 8, 23, 24; J. 5, 29; 7, 44; 11, 4, 16, 22). — ಹಿಮುಲಿ. The music and singing in the rear of a company of dancing girls (My.). ಹಿಮುಲಿ ಪದ್ದತಿ ಮುನ್ನೇಳ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮೇಳ (Prv.).

ಹಿಮ ಹಿಮ. = ಹಿಮ. Cold, frigid, frosty, cool, dewy. 2, frost, hoar-frost, ice, snow, dew, cold, coldness, coolness (ಅಯ್ಯುಲ Kk. 24; ಕುಳಿಲ, ಹಿಮ, ಹಳೆ, ಅಯ್ಯುಲ ಸಿಮ. 16; ಕ. ರ 105; ಪಿರ Nn. 46; ಕುಳಾರ, ಮಂಟು 81). 3, the cold season, cold, winter. 4, the Himalaya mountain (ಹಿಮ ಪಲ, ಹಿಮಪರ್ವತ 46; ಕುಳಾರ್ವಿತ್ತೇಶ 81). 5, Śiva (ಕಂಠ, ಪಶ್ಚ 46). 6, a king (ನೃಪ, ಅರಸು 46). 7, the moon (ನಿಧಾಕರ, ಚಂದ್ರ 46). 8, nectar, etc. (ಅಮೃತ 46). 9, water (ಜಲ, ಉದಕ 46; ಅರ್ಜ, ಉದಕ 81). 10, camphor (ಕಾಂಫ, ಕರ್ಪೂರ 81). 11, white (ಶುದ್ಧ, ಬಿಳಿ 46). 12, red (ರಂಜಿತ, ಕಾಂ 81). 13, fame (ಕೀರ್ತಿ 46). 14, the state of being chief (ಮುಖ್ಯವು 46). — ಹಿಮಗದಿರ. -ಹದಿರ. The cool-rayed the moon (ಚಂದ್ರ ಹಿ.). — ಹಿಮಗದಿ. -ಹಿ. Snow to obtain or get (Bp. 1, 38).

ಹಿಮಕರ hima-kara. The moon (ಚಂದ್ರ Mr. 36; ಅಮೃತರ ಚಂದ್ರ ಮ Nn. 35). 2, camphor.

ಹಿಮಕರಾಂತ himakara-kānta. = ಚಂದ್ರ ಕಾಂತ. (My.).

ಹಿಮಕರಭೂಷಣ himakara-bhūṣaṇa. Śiva (Bp. 20, 33).
ಹಿಮಕಿರಣ hima-kirana. The moon (Bp. 43, 43).
ಹಿಮಕಿರಣಾಂತ himakirana-kānta. = ಹಿಮಕರಾಂತ. (Bp. 3, 12).
ಹಿಮಕಿರಣಕಲಾಭರಣ himakirana-kāla-bharaṇa. Śiva (Bp. 26, 45).
ಹಿಮಕೃತ hima-kṛit. The moon. 2, a certain metrical foot (Ūh.).
ಹಿಮಗಿರಿ hima-giri. The Himālaya mountain.
ಹಿಮಗಿರಿನಂದನ himagiri-nandanē. Pārvatī (Bp. 2, 37).
ಹಿಮಗು hima-gu. Cold-rayed: the moon. 2, the moon-stone (ಪ್ರಸ್ತಾವನ Mr. 102).
ಹಿಮಘರ್ಮ hima-gharma. A cold fever, ague (ತೀತಪ್ಪರ Mr. 337).
ಹಿಮಘೃಷ್ಣಿ hima-ghṛiṣṭi. Cool-rayed: the moon.
ಹಿಮಘೃಷ್ಣಿಕೇಶಿರ himaghrīṣṭi-kēkhara. Śiva (Bp. 53, 15).
ಹಿಮಚೂರ್ಣ hima-cārṇa. Camphor (Grj. 2, 39).
ಹಿಮನಗ hima-naga. The Himālaya mountain.
ಹಿಮನಗಸುತ himanaga-sutē. -ಸುತಾ. Pārvatī.
ಹಿಮನಗಸುತೇಶ himanagasutā-īśa. Śiva (Bp. 24, 52).
ಹಿಮನಗಾತ್ಮದಿ himanaga-ātmajē. Pārvatī (Bp. 3, 30; 25, 43).
ಹಿಮಪ್ರಭ hima-prahha. The moon (Abh. P. 9, 74).
ಹಿಮಭಾನು hima-hhānu. The moon (Bp. 37, 31).
ಹಿಮನತ hima-vat. Having frost or snow, snowy, icy, freezing, snow-clad. 2, the Himālaya mountain.
ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತ himavat-parvata. = ಹಿಮೋತ್ಪರ್ವತ. The Himālaya mountain (My.).
ಹಿಮವನ್ಮಗ himavat-naga. The Himālaya.
ಹಿಮವನ್ಮಗದಿ himavannaga-jē. Pārvatī (Bp. 3, 40).
ಹಿಮವಾರಿ hima-vāri. Dew-water: water distilled from various flowers (ಪನ್ನೀರ್ Mr. 336).
ಹಿಮವಾಲಿಕ hima-vālika. Camphor (ಚೀನಿ, ತುಹಿನ, ಪನ್ನಿ Mr. 336).
ಹಿಮವಾಲಿಕೆ hima-vālikē. Camphor.
ಹಿಮಸಂಹತಿ hima-samhātī. A mass of ice or snow.
ಹಿಮಸಂಘಾತ hima-saṅghāta. A mass of ice or snow.
ಹಿಮಾಂಕು hima-amāṇu. Cool rayed: the moon. 2, camphor.
ಹಿಮಾಂಕುಕೇಶಿರ himāmāṇu-kēkhara. Śiva. 2, sign for a metrically long syllable (Ūh.).
ಹಿಮಾಚಲ hima-aśaia. The Himālaya mountain (ಹಿಮ ಪರ್ವತ Nn. 46, o. r. ಹಿಮಾದ್ರಿ).
ಹಿಮಾಚಲತನುಕಿ himāśaia-tannujē. Pārvatī (My.).
ಹಿಮಾಚಲನಂದನ himāśaia-nandanē. Pārvatī (Bp. 1, 62).
ಹಿಮಾದ್ರಿ hima-adri. The Himālaya mountain (ಕುಲರ್ವಟ್ಟು, etc. Ūt. II, 10).
ಹಿಮಾನಿ himāni. A mass of snow, a collection of ice and snow.
ಹಿಮಾಲಯ hima-ālaya. A hoed of snow: the Himālaya mountain. (J. 2, 32; 5, 35).
ಹಿಮಾವತಿ hima-vatī. A kind of soma or moon-plant.
ಹಿಮಾಹ್ವಯ hima-āhva. Called after ice: camphor. (R.).
ಹಿಮಿಕೆ himikē. Hoar-frost, cold dew (ಮಂಜನ ಹನಿ G.).

ಹಿಮೆ himē. ಹಿಮಾ. The cold season, winter; etc.
ಹಿಮೋತ್ಪರ್ವತ himōtparvata. Tbh. of ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತ. (My.).
ಹಿಮ್ಪು himpu. = ಹಿಮ್ಪು, etc. (Rām. 6, 55, 39).
ಹಿಮ್ಪುಣ್ಣಿ himmāṇṇi. = ಹಮ್ಮಾಣ್ಣಿ. (My.).
ಹಿಮ್ಪುತ್ತು himmattu. Protection, patronage, aid (My.; Br.; Mbr., H. ಹಿಮಾಕೃತ).
ಹಿಮ್ ಹಿ. = ಹೀ, q. v. — ಹಿಮ್ಪುಳಿ. -ಅಳಿ. A despicable being (Bh. 3, 15, 7). — ಹಿಮ್ಪುಳಿಕೆ. = ಹಿಮ್ಪುಳಿಕೆ. (Rām. 6, 50, 12). — ಹಿಮ್ಪುಳಿಸು. = ಹಿಮ್ಪುಳಿಸು. (My.).
ಹಿರಣ್ಮಯ hiraṇ (i. e. ಹಿರಣ್ಮಯ) -maya. Made of gold, golden.
ಹಿರಣ್ಮಯ hiraṇya. Gold. 2, wealth, riches, properly. 3, N. of a khācāra (Ūpr. 5, 33, 90; 6, 23).
ಹಿರಣ್ಮಯ ಹಿರಣ್ಯಾಕಾ. N. (Śmd. 203). 2, = ಹಿರಣ್ಮಯಕೃತ. See ಹಿರಣ್ಮಯಕರ.
ಹಿರಣ್ಮಯಕೇಶಿರ hiraṇya-kēṣiṇ. N. of a king of the daityas, whom Vishnu as narasiṃha tore to pieces. (Ū. Bp. 47, 3; Bhāgavata 7, 1, 34, 35).
ಹಿರಣ್ಮಯಕರ hiraṇya-kara. Vishnu or Kṛiṣṇa (Mr. 13).
ಹಿರಣ್ಮಯಗರ್ಭ hiraṇya-garbhā. Brahmā.
ಹಿರಣ್ಮಯಗಿರಿ hiraṇya-nagari. N. of a town in svargalōka (Bh. 3, 12, 16).
ಹಿರಣ್ಮಯಾಭ hiraṇya-nāha. The mountain Maināka. (My.).
ಹಿರಣ್ಮಯಾಬು hiraṇya-hāhu. Golden-armed: the river Sōṇa.
ಹಿರಣ್ಮಯಮಯ hiraṇya-maya. = ಹಿರಣ್ಮಯ. (My.).
ಹಿರಣ್ಮಯೇಶ ಹಿರಣ್ಯ-ēśa. Agni; Śiva.
ಹಿರಣ್ಮಯಾಹ hiraṇya-vāha. The river Sōṇa. (My. Amara). 2, Śiva.
ಹಿರಣ್ಮಯಾಧ hiraṇya-ārāddha. Money distributed at a śrāddha (My.).
ಹಿರಣ್ಮಯಾಬು hiraṇya-subāhu. = ಹಿರಣ್ಮಯಾಬು. (ತೋಟನದಿ Mr. 414).
ಹಿರಣ್ಮಯಾಕಾ hiraṇya-akāha. N. of a daitya, twin brother of Hiraṇyakāṣipu; he was killed by Vishnu in his varāhāvatāra. (Ū. Bp. 47, 5; Bhāgavata 7, 1, 34).
ಹಿರಣ್ಮಯ hiraṇyā. One of the seven tongues of fire (Mr. 46).
ಹಿರಳಿ hiraḷi. = ಇಳಿ, ಕಳಿ, ವೇರಳಿ, ಹಿಳಿ 2, ಹೇರಳಿ, ಹೆರಳಿ, ಹೇರಳಿ. A kind of bitter sour orange (ಕಂಚಿ My.; ಕಂಚಿ ಇಯ G.).
ಹಿರಿ hiri. 1. = ಹಿರಿ. Extensiveness, etc., etc. — ಹಿರಿ ಕಿಡಿಯರು. Old and young (My.). — ಹಿರಿಮೆ. = ಹಿರಿಮೆ. That is extensive, large, big, great, superior, etc., and of advanced age (ವೃಹತ್, ಉರು, ಗುರು, ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಪುರು, ಪುಷ್ಪ, ಮಹತ್, ವಿಶಾಲ, etc. Hīā; My.); extensively, greatly, much, etc. (Bp. 24, 54; 55, 4; 57, 32; 61, 64). ಹಿರಿಮೆ ಸತ್ವ (J. 25, 58). ಹಿರಿಮೆ ಪಾಪವೆ ಮಾಡಿ (Śp.). ಹಿರಿಮೆ ಇವರದು (ಕಾಮ, ಪ್ರಕಾಮ, ಪರ್ಯಾಪ್ತ, ನಿಶಾನ್ತ, ಭೃತ, ಅತ್ಯರ್ಥ, ಅತಿಮರ್ಯಾದ, ಅತಿವೇಲ); ಹಿರಿಮೆಪ್ಪ ಹೆಮ್ಮೆ (ಪ್ರಭಾವತೆ); ಸಮಾಸ ಹಿರಿಮೆ ಹಲವು ಪದಗಳು (ದಕ್ಷಿಣ); ಹಿರಿಮೆಗೆ ಪೀಡಿಸುವುದು (ಸಪತ್ನಾಕರಣ); ಹಿರಿಮೆ ಮಾಡು (ವ್ಯಾಸ, ಪ್ರಸಂಹ, ವಿಸ್ತಾರ); ಹಿರಿಮೆನಿವನು (ಸ್ಥೂಲಲಕ್ಷ, ಬಹುಮಯ Hīā). ಹಿರಿಮೆ ಹಾಸ (ದಾಸೋತ್ಪತ್ತಿ Nn. 142, o. r. ವೈಗವಹ ದಾನ). ಪರರ ದುಃಖವೆ ಕೇಳಿ, ಮನದಲಿ ಹಿರಿಮೆ ಚಿನ್ನಿಸಿ (Akṛānti 32). Plural ಹಿರಿಯವು. ಬನ್ನೆಕ್ಕಿನ್ನು ಹಿರಿಯವವು ಮಾನು (ಚೀರಲ್ಲಿ, ತಿಮ, etc. Hīā). See Bp. 35, 38;

38, 28; 44, 61; 45, 7; Bh. 1, 8, 94. — ಹಿರಿಮೆ ಕೆಲವು. That is old or young (Bp. 40, 15); that is big or small (B. 3, 39). — ಹಿರಿಬಸಕೇ ಬಳ್ಳಿ. A climbing potherb of two different species, *Basella lucida* or *cordifolia* Willd. (St. & Pl.). — ಹಿರಿಮಗ. An elder son; the eldest son (My.; B. 4, 3). Feminine ಹಿರಿಮಗಳು (My.). — ಹಿರಿಮನೆ. A superior pupil, the monitor in a school (My.). — ಹಿರಿಮದ್ದಿನ ಗದ್ದೆ. A medicinal shrub, *Withania somnifera* Dunal. — ಹಿರಿ ಮೆಕ್ಕೇ ಗಿಡ. A climbing herb, *Cucumis pubescens* Willd. (St. & Pl.). — ಹಿರಿಯ. = ಹಿರಿಯ. 1, Genitive of ಹಿರಿ. 2, ಹಿರಿ 3, a great, eminent or noble man; a man more advanced in age, one who is older; an elder, a senior (ಉದಾತ್ತ, ಉದೀರ್ಘ, ಮಹಾತ್ಮ, ಉದಾರ Hā.; ಮಾರಿಪ Hā., Nr.). ನರ್ತನದ ಹಿರಿಯ (ಮಾರಿಪ Mr. 89). ತನ್ನಿನ್ನಲೂ ಹಿರಿಯನು (ಮೂಲಿಕ, ಅಗ್ನಿ Nn. 44, o. r. ತನ್ನಿನ್ನಲೂ). — ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಕನು. = ಹಿರಿಯಕ್ಕ. The eldest of the elder sisters (ಅತ್ತಿ ತಿ Nr.). — ಹಿರಿಯ ಕರಣ. A spacious corn-bin, etc. (Bp. 53, 18). — ಹಿರಿಯ ಕಳೆಪಿಪ್ಪ. A large ripe *Carissa* berry (R.). — ಹಿರಿಯಕ್ಕ. = ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಕನು. (My.). ಹಿರಿಯಕ್ಕನ ಪಾಳೆ ಮನೆ ಮಕ್ಕಳಿಗಲ್ಲ (Priv.). — ಹಿರಿಯಣ್ಣ. -ಅಣ್ಣ. The eldest of the elder brothers (My.). — ಹಿರಿಯ ತಗಲಿ. A large metal plate (ಸ್ಥೂಲ Nr.). — ಹಿರಿಯ ಮುಪ್ಪಿ. (ರಾಮ Si. 170). — ಹಿರಿಯ ನಾಚೆಯ್ಯ. N. (Bp. 51, 65, 74). — ಹಿರಿಯ ಪೀಠ. A large pedestal or seat (Bp. 57, 53). — ಹಿರಿಯ ಬಸದಿ. A large Jaina temple (Bp. 52, 32). — ಹಿರಿಯ ಬಿಟ್ಟೇಡು. A large missile (ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟೇಡು Sm. II). — ಹಿರಿಯ ಬೆಲೆ. High price or value. ಹಿರಿಯ ಬೆಲೆಯ ಸೀರೆ (ಮಹಾದಾನ Nr.). — ಹಿರಿಯ ಬೊಟ್ಟುಲಿಮರ. A tall Babool tree (Bp. 20, 10). — ಹಿರಿಯ ಭಕ್ತ. A senior devotee (Bp. 55 sum.; 55, 4, 57). — ಹಿರಿಯ ಭಕ್ತೆ. A senior female devotee (Bp. 57, 56). — ಹಿರಿಯ ಭವನ. A large mansion (Bh. 1, 8, 70). — ಹಿರಿಯ ಮಗ. = ಹಿರಿಮಗ. (B. 3, 15). Feminine ಹಿರಿಯ ಮಗಳು (B. 5, 158). — ಹಿರಿಯಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. = ದೊಡ್ಡಪ್ಪ. (J. 27, 11). — ಹಿರಿಯರ. Eminent persons; elders; ancestors (Bp. 28, 47; 87, 3; 57, 8; J. 16, 28; My.). ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಇವಿರಾಗಿ ಬದು ವುಮ (ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ, etc. Nr.). ಹಿರಿಯರ ಹೇದಾಳಿಯನ್ನ ನಮ್ಮ ತಕ್ಕ ಕಥೆ (ವಿಶಿಷ್ಟ Si. 236); ಹಿರಿಯರ ಬುದ್ಧಿ (ಅನುಭವ 459). ತನ್ನಡದ ಸುಡಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಸಲಿನ್ನು ಹಿರಿಯರಿಗುಡಿತಮ್ ಅಲ್ಲಿಮ (Abhā. 1, 4). ಬಲ್ಲಿನೆನ್ನೆ ಮುನ್ನವರೆಲ್ಲರ ಹಿರಿಯರೇ? ಸೊಲ್ಲೆ ಸಿ ಫೇದವನದಾಸೇಡೆ ಕದಾಯ ತಾನೆಲ್ಲರಿಗೆ ಹಿರಿಯ! (Sp.). ಜಡೆಯಕ್ಕ ಹಿರಿಯರಿಗೆ, ಹೆಡೆಯಕ್ಕ ಸರ್ವಸಿಗೆ ನಡುಗುತ್ತ ನಮಸಿ ನಯದಿನ್ನೆ ಹೆಡೆನು ಬಡದೆ ಕೊಡೆ ಭಕ್ತಿ (Sp.). — ಹಿರಿಯರುಗಳು. = ಹಿರಿಯರು. (ಅರ್ಯರು, ದೇವ ಭೂಮಿಜರು Nn. 78). — ಹಿರಿಯ ಲಿಂಗ. A big linga (Bp. 57, 53). — ಹಿರಿಯವ. -ಅವ. A man who is older (My.; G. 819). — ಹಿರಿಯ ಪಾಲ. A large pike or stake (Bp. 39, 51). — ಹಿರಿಯ ಹಬ್ಬ. A great festival (Bp. 28, 21). — ಹಿರಿಯ ಹಾವ. A large snake (ಅಹಗಿರ, ತಯು, ವಾಹನ, etc. Mr. 400). — ಹಿರಿಯಳು. An elder female; the oldest female (My.). ತನ್ನಿನ್ನಲೂ ಹಿರಿಯಳು (ದ್ವೇಷಿ Nn. 128). — ಹಿರಿಯಾಳೆ. -ಅಳೆ. = ಹಿರಿಯಳು. (My.). — ಹಿರೋಡೆ. f. e. ಹಿರಿಯ ಒಡೆ. The French rocks (My.).

ಹಿರಿ hiri. 2. To separate into portions, to break up, to pull to pieces, to demolish (Bp. 27, 48; 49, 42, 46; 51, 52, 64; 59, 29; My.; T. 30, to separate, disunite, disjoin, etc.; see ಸಿಕ್ಕು); to pull (a thing) out of (a bundle, fire, etc., My.; B. 2, 12); to pull from a sheath, to unsheathe (My.; B.

5, 47); to take from (a string, as a pearl or pearls. My.). 2, to be broken up or demolished (My.); to fall out of (a bundle, etc., My.); to fall from (a string, My.). ಬೆನ್ನ ಮನೆಗೆ (or ಮನೆಯಲ್ಲಿ) ಹಿರಿವಡ್ಡೆ ರಾಜ (Priv.).

ಹಿರಿ hiri. 3. = ಹಿರಿಮ. P. p. of ಹಿರಿ 2, in ಹಿರಿ ಹಿರಿ (Bp. 27, 48; 49, 42; 51, 52, 67).

ಹಿರಿಯತನ hiriyatana. Exalted state or position, greatness, dignity (My.; B. 5, 219; Bp. 28, 32; B. 22). — ಹಿರಿಯತನಗಿತ್ತು. -ಕೆತ್ತು. An exalted position to be lost (Bp. 56, 19).

ಹಿರಿಯ hiruk. Without, except. 2, in the midst of. amongst 3, near. 4, below.

ಹಿರಿ hirē. = ಹಿರಿ 1, etc. — ಹಿರಿಮಗ. = ಹಿರಿಯ ಮಗ (My.).

— ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಕ. = ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಕನು. (ಅತ್ತಿ ತಿ G.). — ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣ. = ಹಿರಿಯಣ್ಣ. (ಅಗ್ನಿಯ, ಅಗ್ನಿಯ, ದ್ವೇಷಿ G.). — ಹಿರಿಯ ಮಗ. = ಹಿರಿಯ ಮಗ. (B. 1, 1). — ಹಿರಿಹೆಣ್ಣು. = ಹಿರೀ ಹೆಣ್ಣು. The wife first married by a man (My.). ಹಿರಿಹೆಣ್ಣು ತಿ ತಿಳಿಯದ ನ್ನರೆ, ಕದಾಯವಲು ಕೆಟ್ಟವಳಿಕ್ಕ, ಹೇದ ಬೇಳಾ? (Priv.). — ಹಿರಿ: ಅಣ್ಣ. = ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣ. (B. 2, 42). — ಹಿರೀ ಕಡಲಾ ಮರ. A middle-sized tree, *Garcinia xanthochymus* Hook. f. — ಹಿರೀ ಕುದುರೆ. A big horse. ತಾನು ತಿಮ್ಮೇನು ಪರೇ ಕಟ್ಟಿ. ಹಿರೀ ಕುದುರೇ ಹೇಳಿ (Priv.). — ಹಿರೀ ಬರಸ. *Euphorbia hira* Willd. (Z.). — ಹಿರೀ ಮಗಳು. An elder daughter, the oldest daughter. ಎಮ್ಮೇ ಕದು ಸಾಯ ಬೇಳು, ಹಿರೀ ಮಗಳ ಗಣ್ಣ ಸಾಯ ಬೇಳು (Priv.). — ಹಿರೀ ಮರ. A leafy tree, *Allanthus excelsa* Roxb. (St. & Pl.). — ಹಿರೀ ದೀರ್ಘ. A dysenterical epidemic of cattle (S. Mhr.); a kind of leprosy (S. Mhr.). — ಹಿರೀ ಹೆಣ್ಣು. = ಹಿರಿಹೆಣ್ಣು. (B. 182).

ಹಿರಿಯತನ hiriyatana. = ಹಿರಿಯತನ. (My.; G. 483).

ಹಿರ್ರನೆ hirranē. Elatedly, greatly, in ಹಿರ್ರನೆ ಹಿರ್ರನೆ (B. 3, 43, 80).

ಹಿಲಮೇಜೆಕೆ hīlamōikē. The pot-herb *Hingulaka repens* Roxb. (see Si. 162).

ಹಿಲ್ಲಿ hilli. = ಹಿಲಿ q. v., ಹೀಲಿ.

ಹಿವ hiva. Thb. of ಹಿವು (Sm. 347; Sm. 16; ವರ್ಣ ರ. 1, 49). — ಹಿವಗದಿರ. -ವದಿರ. Cool-rayed: the moon (Kk. 44).

ಹಿವಾರೆ hīhārē. = ಇವಾರೆ. (My.).

ಹಿಸಕು hisaku. = ಇಸಕು, ಇಸಕು, ಹಿಸಕು, ಹಿಸುಕು, ಹಿಪಕು, ಹಿಚುಕು, ಹಿಮಕು, ಹಿಸಕು, ಹಿಸುಕು. To squeeze, to press, as a fruit; to press closely, as the throat; to knead; to shampoo (My.).

ಹಿಸಾಲು hisālu. Numbers, practical arithmetic; computation, calculation; an account; a register of debts, costs, etc. (My.; Mhr., H. ಹಿಪೇಲು, ಹಿಪೇಲು, ಹಿಸಾಲು).

ಹಿಸಿ hisi. (= ಹಿಕ್ಕ). To burst (v. i., as a jack burst a very tight jacket, My.; as a female breast, J. 11, 17); to crack (as a wall, a cooking vessel, My.). 2, to squeeze (a ripe fruit) so as nearly to separate (it) into two pieces (My.).

ಹಿಸಿಕು hisiku. = ಹಿಸಕು, etc. (My.; Si. 381).

ಹಿಸುಕು hisuku. = ಹಿಸಕು, etc. (My.).

ಹಿಮಕುವಿಕೆ hisukuvikē. Squeezing, etc. (ಮರ್ವನ, ಸಂವಾಹನ Si. 895).

ಹಿಮಕು hisupa. = ಹಿಮಕು. Tbh. of ಹಿಮಕು (Smd. 842, 864; Rām. 6, 44, 10).

ಹಿಮಕುಕೆ hisupikē. Slander, etc. (Bh. 6, 1, 19).

ಹಿಮ್ನೆ hisē. A share, part (My.; Si. 380; Mhr., H. ಹಿಮ್ನ).

ಹಿಮ್ನದಾರ hisē-dāra. A shareholder (My.; Mhr., H. ಹಿಮ್ನದಾರ).

ಹಿಹಿಹಿ hihihī. Imitation of the sound of giggling (My.; Mhr.).

ಹಿಳೆ hila. A crack (ಮರದಿಲು Mr. 385, o. r. ಮರದಿಲು Mr. 385; see ಪೆವು).

ಹಿಳಲು hilalu. = ಹಿಲ, etc. A bull's or bullock's hump (My.; ವಹ, ಪಣ್ಣ ಸ್ಪರ್ಧ ಪ್ರದೇಶ Si. 319).

ಹಿಳಿ hili. (= ಹಿಸಿ). To crack, to burst, to split (v. i., ದಲನಾರ್ಥ Smd. Dh.; ಬಿರಿ Smd. I; T. ಹಿಡ್, ಹಿಕ್, ಹಿಕ್; see ಪೆವು). ಹಿಳನೆ ಹಿಳಿದು (Smd. Dh.). See Bh. 1, 20, 54, 57; 3, 2, 2.

ಹಿಳಿಗೆ hiliḡē. = ಪೆವು, etc., ಹಿಳಿ, ಹಿಳಿ. Tbh. of ಹಿಳಿ (or ಪೆವು, ಪೆವು). A basket (ಕಾಣ್ಕುಲ, ಹಿಳಿ Nr., o. rs. ಹಿಳಿ, ಪೆವು).

ಹಿಳಿಲ್ hiliḷ. ಹಿಳಿಲು. = ಹಿಳಲು, etc. (ಕಳುವೆ Nn. 148; My.).

ಹಿಳುಕು hiluku. = ಹಿಳುಕು, ಹಿಳುಕು q. v. (Bh. 6, 4, 141; 8, 23, 25, 44). ಅವುನ ಹಿಳುಕು (ಪಂಪು Nr.). ತೆತ್ತಿಹು ಹಿಳುಕು (ಕರ್ವಂ, ಪಂಪು Mr. 295).

ಹಿಳು hilgu. = ಹಿಳು. To break, to crack, to burst (v. i., ಬಿರಿ, ಹಿಳಿ Smd. I Mdh.).

ಹಿಳಿ hiliḡē. = ಹಿಳಿ, etc. See a. ಹಿಳಿ.

ಹಿಳಿನೆ hiliṇē. With a cracking noise; crack! ಹಿಳಿನೆ ಹಿಳಿದು (Smd. Dh.).

ಹಿಳಿ hili. = ಹಿಳಿ 1. A branch, a shoot, a rootlet. = ಹಿಳಿಯೆ. -ಬಡೆ. Shoots to break forth. ಹಿಳಿಯೆಡೆಡು ಬೆಳೆದ ತ್ಯಾಧಾನ್ಯಂಗಲು (ಗುಬ್ಬು Nr.).

ಹಿಳಿ hiliḡē. 1. = ಹಿಳಿ. — ಹಿಳಿನೆ. -ಸರೆ. Rootlets to spread. ಹಿಳಿನೆದ ಗಿಡ್ಡ (ಕರವಾಟ Nr.).

ಹಿಳಿ hiliḡē. 2. = ಹಿಳಿ, etc. (My.).

ಹಿಳಿ hiliḡē. 3. (= ಬೆಳೆ 1, etc.; cf. ಪೆವು?). — ಹಿಳಿಕೋಲು. = ಬೆಳಿಕೋಲು. A small piece of wood or a piece of a stick used in the game of tip-out (My.).

ಹಿಳಿ hili. = ಹಿಳಿ. To squeeze out, to deprive of juice or moisture or essence, etc. (ಕಸಮಂ ಬಣ್ಣ Smd. I; ನಿರ್ವ್ರವಕರಣ Smd. Dh.; Grj. 6, 5; 9, 18; 10, 74; J. 31, 26).

ಹೀ hi. 1. = ಹಿಯ. (M. ಹೀ, excrements; fle, for shame = ಹೀ; cf. ಹೀ; vedio Sk. ಹೀಯು, to hiamē, abuse, treat disrespectfully or with contempt; cf. Sk. ಹೀ). — ಹೀಗಲಿ. -ಕಳಿ. To scoff, to revile. ಹೀಗಲಿ ಹೀಗಲಿ ಹೀಗಲಿ (ಅಕ್ಕುಂ ತಳಿ, ಹಂಗಿ ನಗುವದು Si. 73). — ಹೀಗಲಿ. -ಕಳಿ. = ಹೀಗಲಿ. — ಹೀಗಲಿಯುವಿಕೆ. -ಕಳಿಯುವಿಕೆ. Scoffing, etc. (ಅರ್ವಣ, ಅಕ್ಕೇವ, ನಿರ್ವಾಹ, ಪರಿವಾಹ, ಅಪವಾಹ, ಉಪಕ್ರೋಧ, ಹುಗುಪ್ಪೆ, ಕುತ್ಸ, ನಿಂದೆ Si. 57). — ಹೀಯಾಳಿಕೆ. -ಅಳಿಕೆ. = ಹೀಯಾಳಿಕೆ. Scoffing, etc. (ನಿಂದೆ, ಹೀಯೋಣ G.; not My.). — ಹೀಯಾಳಿಸು. -ಅಳಿಸು. To

address with contemptuous language, to treat with opprobrious and contemptuous language, to scoff, to revile (My.; B. 4, 34; ನಿಂದೆ G.). — ಹೀಯಾಳಿ. (ಹೀಯಾಳಿ). Scoffing: disrespectfully, rough or cruel treatment (ಕಾಲ್ಪು ದಿ Bhn. 20; text corrupt, one MS. ಹೀಯಾಳಿ). — ಹೀಯಾಳಿ ದಸು. -ಕೆಡಸು. To let fall or drop scoffing words, to scoff, to revile (Bh. 7, 1, 26). — ಹೀಯಾಳಿಸು. = ಹೀಯಾಳಿಸು. (Bp. 21, 28; Bh. 8, 18, 1).

ಹೀ hi. 2. = ಹೀ 7, (ಹೀ). See ಹೀ (e. g. B. 1, 7, 15; 2, 48).

ಹೀ hi. An interjection expressing surprise: ah! ah!, and fatigue, despondency or sorrow: ah! alas! (Sk., Mhr. ಹೀಹೀ = ಹಿಹಿ, q. v.).

ಹೀಗ್ hig. = ಹೀಗ್. — ಹೀಗ್ಲಿ. = ಹೀಗ್ಲಿ. (Z.).

ಹೀಗಿ higē. = ಇದನೆ, etc. In this manner, thus

(ಇನ್ನು Smd. 885 Cm.; ಏವಂ Si. 469; O.; B. 1, 24; 2, 53). ಹೀಗ್ಲಿ? (B. 5, 146). ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೀಗಿ ಅಭಿನವಿಸ ಬೇಕೆ ವ್ವ ಗೊತ್ತು (ತಾಲ Si. 64); ಹೀಗಿ ನಡೆಸಲ್ಪ ಬೇಕೆನ್ನು, ಅಧಿಕಾರ ದಿನ್ದ ವಿಧಿಸಿ ಹೇಳುವಿಕೆ (ಅಕ್ಕಿ, etc. 265); ಹೀಗಾದಿತ್ತೆವ್ವ ಕಯಸ್ (ತಿಲ, ಹೀಗಿತ್ತೆ, ಹೀಗಿಲ್ಲ 470). — ಹೀಗಿಯೆ. -ಎ 3. Even in this manner, in this very manner (ಏವಂ Si. 103, 189); ಹೀಗಿಯೆ ಸರಿ ಎಮ್ಮುವಿಕೆ (ಏವಂ 475). — ಹೀಗಿಯೆ. -ಎ 2. In this very manner; without a particular or plausible cause (B. 3, 123). ಇದು ಹೀಗಿಯೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆವ್ವ ವೇದೋಕ್ತ ವಾದ ವಿಧಾನ (ಕಲ್ಪ, etc. Si. 248). — ಹೀಗೀ. -ಎ 2. = ಹೀಗಿಯೆ. (B. 2, 28; 5, 104). ಇದು ಹೀಗೀ ಸರಿ ಎಮ್ಮು ನಿಶ್ಚಯ (ನೂನಂ Si. 469). ಹೀಗೀ ವಾಯಾದಿಸುವವರು ಅವಲಕ್ಕೇ ಕಾದು ಕಣ್ಣರೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೀ? (Prv.). — ಹೀಗೋ. -ಎ 3. In this manner? thus? ಹೀಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೀಗೋ? ಹೀಗೋ? (ಅಕ್ಕೇ, etc. Si. 472).

ಹೀಗಿ hiiḡē. = ಇದನೆ, etc., ಹೀಗಿ q. v. (ಇನ್ನು Smd. 61, 85 Cm.; My.).

ಹೀಜು hīju. = ಹೀಜು 2, ಹೀಜು 2 q. v. (ಎಳಿಗಾಯಿ, ಮಿಡಿ, ಪದಿರ್ Smd. 22; My.; B. 3, 90). — ಹೀಜುಗಾಯಿ. -ಕಾಯಿ. = ಹೀಜು. (G. 142).

ಹೀಜು hīju. 1. = ಹೀಜು 1. To swim (My.).

ಹೀಜು hīju. 2. = ಹೀಜು 2. Swimming (My.).

ಹೀಜು hīju. 3. = ಹೀಜು 1, etc. To rend (v. t., as cloth); to be rent (as cloth, My.).

ಹೀದೆ hīdē. = ಹೀದೆ, ಹಿಪ್ಪಿ, etc. The refuse or residue of what has been squeezed out (My.).

ಹೀನ hina. Left, forsaken, relinquished, abandoned, deserted, neglected; excluded, shunt out from; deprived of, free from, devoid of, destitute of, without, bereft of; feeble; deficient, defective, faulty, inferior, insufficient; deducted, subtracted, minus; mean, base, vile, bad, low; avaricious. 2, a forsaken man, etc., etc.; that is had, etc. (see e. g. ಬಳಿ). ಹೀನನ ಸಂಗ ಮಾನಿಗೆ ಅಗದು, ಮಾನಿಯ ಸಂಗ ಹೀನನಿಗೆ ಅಗದು. — ಹೀನನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ್ನಿ ಹೀನವೇ ಸರಿ. — ಬೋನವಾದರೆ ಹೀನನಿಗೆ ಅಗದೇ? (Prva). See ಗರ್ವ, ನಿ, ವಿಕ್ರಮ, ಎ, ವೃದ್ಧಿ. — ಹೀನಕೆಲಸ. A low occupation; a base act (My.).

ಹೀನಜಾತಿ hina-jāti. Low-horn, of low caste, outcast, degraded, vile (J. 10, 39). 2, a low caste (My.). 3, an inferior kind (My.).

ಹೀನತನ hinatana. Meanness, baseness. ಅನೇಗತೆ ಯಾ?

ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಸೊಬಗು ಯಾಕೆ? ದಾಣಿಗೆ ದೀನತನ ಯಾಕೆ? ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಹೀನತನ ಯಾಕೆ? (Sp.).

ಹೀನತೆ *hinatē*. = ಹೀನತ್ವ. The state of being deprived of or devoid of, etc. (Bp. 44, 65; see ಭಕ್ತಿ, ಎ-).

ಹೀನತ್ವ *hinatva*. Defectiveness, deprivation, destitution, the state of being without, absence of. See ಎ-.

ಹೀನದಳೆ *hina-daṣē*. A hapless, miserable state (My.).

ಹೀನಯ್ಯ *hinyayan*. To degrade by contemptuous language (My.).

ಹೀನವಾದ *hina-vādi*. Overcome in argument, worsted, silenced; cast in law; making a defective statement, insufficient or inadmissible (as a witness).

ಹೀನಸರ *hina-sara*. Tbh. of ಹೀನಸ್ವರ, q. v.

ಹೀನಸ್ವರ *hina-svara*. A defective or bad, disagreeable voice (My.; ಅಧ್ವಾನ, ಹೀನಸರ Nn. 164).

ಹೀನಾಂಗ *hina-āṅga*. Deficient in limb, crippled, maimed, mutilated, imperfect, defective. (R.).

ಹೀನಾಯ *hina-āya*. Defective gain; want (ಕೊರತೆ G.); dishonour (My.). ಅಪ್ಪ ಹೊದದ್ದಕ್ಕಿತ್ತ ಅಕ್ಕ ಅನ್ನದ್ದು ಹೀನಾಯವಾಯಿತು (Prv.).

ಹೀನೋಪಮೆ *hina-āpamē*. N. of a simile (Kāv. III, 8, B, 75 seq.).

ಹೀರ್ *hir*. 1. = ಹೀರ, ಹೀರು. To suck, etc. (ರಸಾನನ್ನು ದನ ಸ್ಮದ. Dh.; ಹಿತರಸಸ್ವೀಕಾರ ಸ್ಮ. 104). P. p. ಹೀರ್ಮ.

ಹೀರ್ *hir*. 2. (Tbh. of ಹೀರ?). An ornament (ಭೂಷಣ ಸ್ಮದ. Dh.; ಸ್ಮ. 104).

ಹೀರ *hira*. A thunderbolt. 2, a diamond (Ūpr. 7, 129). 3, a snake. 4, a necklace. 5, a lion. 6, Siva. 7, N.

ಹೀರಕ *hiraka*. A diamond.

ಹೀರಾವಳಿ *hira-āvali*. A necklace of diamonds (Bp. 4, 87).

ಹೀರಿ *hiri*. 1. = ಹೀರಿ 1. See ಇದ್ದೀರಿ.

ಹೀರಿ *hiri*. 2. = ಹೀರೆ. ಹೀರೇ ಇಾಯ ಬಳ್ಳಿ (ಕೋಶಾಶಕ G.).

ಹೀರು *hiru*. = ಹೀರಿ 1, etc. P. p. ಹೀರಿ (C.). ರಕ್ತವನ್ನು ನೋಯಿಸದಂತೆ ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳಲುಳ್ಳ ಜನ್ತು (ರಕ್ತಚ, ಜಗಣೆ Si. 39); ಅನೇಕ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಲುಳ್ಳ ದೊಡ್ಡ ಜಗಣೆ (ದುರ್ವಾಮ, etc. 90). ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು (G. 298). ಬೇರುಗಳು ನೆಲದೊಳಗಿನ ರಸವನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು (B. 3, 85). ಎಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ಬೆನ್ನ ಮೇಲಿರುವ ಹಲವು ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹವೆಯೊಳಗಿದ್ದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಾಯುವನ್ನು ಹೀರಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು (8, 36).

ಹೀರುಳೆ *hiruḷē*. = ಹೀರುಳೆ, etc. See s. ಹೇರುಳೆ.

ಹೀರಿ *hirē*. = ಹೀರೆ, ಹೀರಿ 2. The vegetable *Luffa acutangula* Roxb. or *Cucumis acutangulus* Lin. (C.; T. ಪೀರ್, ಪೀರ್ಚು; Tn. ಪೀರೆ; Tē. ಬೀರೆ; see Mr. s. ಪಾಠಿನ). ಇದರ ಹೀರೆ (ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಫೋಷಕ Nr.; ಫೋಷ, ಕೋಶಾಶಕ Nr.). See ಕಯ್ದೀರೆ, ತುಪ್ಪಹೀರೆ. — ಹೀರೇ ಇಾಯ. The fruit of the *Luffa* (ಫೋಷಕ, ಧಾಮಾರ್ಗವ, ಮಹಾಜಾರಿ G.). — ಹೀರೇ ಬಳ್ಳಿ. A climbing herb whose half grown fruit is a very good vegetable, *Luffa acutangula* Roxb. (C.).

ಹೀಲ *hila*. N. of a plant (ಬಂಗರಕೆ Mr. 119). 2, semen virile.

ಹೀಲಿ *hili*. A peacock's tail (ಪ್ರಜಲಾಕ, ಶಿಖರ Hā.; Mr. 169; ಮಲ, ಪೀಲಿ Nn. 22, o. r. ಹಿಲ್ಲಿ); a feather of a peacock's tail (Bp. 13, 2); an eye in a

peacock's tail. ನವಿಲ ಹೀಲಿಯ ಕಣ್ಣು (ಪೀಲಿ, ಹಸ್ತ 32, 69).

ಹೀಹಾಳಿ *hihāli*. See s. ಹೀ 1.

ಹು *hu*. 1. = ಹು 1. See e. g. ಕಡುಹು, ಕುಡುಹು, ತಗಹು, ಪಿಡುಹು, ಬಲುಹು.

ಹು *hu*. 2. = ಹು 2. See e. g. ಕೆಡಹು, ಕೊಡಹು, ತಡಹು 1, ಪಿಡುಹು 1, ಸಲಹು.

ಹುಂ *hum*. ಹುಮ್. An imitative sound expressive of remembrance, doubt, interrogation, assent, anger, aversion, reproach, fear. Cf. ಹೂಂ.

ಹುಕುಂ *hukum*. A command, an order (My.; B. 5, 7; Mr. H. ಹುಕೂಮು). — ಹುಕುಂ ನಾಡು. A written order (My.); a written award upon a suit settled; a decree (Mr. H.).

ಹುಕ್ಕು *hukka*. A smoking apparatus, a hooka (My.; Mr. H.).

ಹುಕ್ಕುಂ *hukum*. = ಹುಕುಂ. (My.; SL 399).

ಹುಕ್ಕುಮು *hukkumu*. = ಹುಕ್ಕುಂ. (My.; B. 5, 159, 269).

ಹುಗಲು *hugalu*. = ಹುಗುಲು, etc. (My.).

ಹುಗಿ *hugi*. = ಉಗಿ 7. To inter, to bury (C.; 4 ಪದ 1, ಭೂ). ಹುಗಿದಿಲ್ಲ ದ್ರವ್ಯ (ಉಪನಿಧ G.). 34 ಡುಕ. ತಕ್ಕಿಣ್ಣು ಹೋಗಿ, ಬಸ್ತು ಹೊಲದೊಳಗೆ ಹುಗಿದಿಲ್ಲ (B. 3, 11). ನಂಗಲು ಹುಗಿದ ಹೊಗವನ್ನು ಕೆಡದ ತಗಡು ಪಿಕ್ಕುವುದು (8, 12). ಆತನ ಪ್ರೇತವನ್ನು ಬಹುಸಮಾರಂಭದಿಂದ ವಿಧಾನವಾಗಿ ಹುಗಿದು (4, 215). ಅವರು ಅಂಜ ಕೊಣ್ಣು, ಹಣವನ್ನು ನೆಲದೊಳಗೆ ಹುಗಿದಿರುವರು (5, 90).

ಹುಗಿತ *hugita*. = ಉಗಿತ. The act of burying or interring (My.).

ಹುಗಿಲು *hugilu*. To state of being rent or split (cf. ಉಗಿ 2). — ಹುಗಿಲುಗಲೆ. -ಕಲೆ. To split and remove (Bh. 1, 7, 8).

ಹುಗಿಸು *hugisu*. 1. = ಹುಗಿಸು, etc. To cause to enter (Bp. 43, 50; 45, 19).

ಹುಗಿಸು *hugisu*. 2. To cause to inter or bury (My.; B. 5, 55).

ಹುಗು *hugu*. = ಹುಗು 1, etc. To enter (Bp. 13, 14, 23, 53; 36, 52; 43, 40, 41, 44; 45, 27; 49, 8; 53, 42, 54, 58; 57, 59; 58, 53; 60, 26; Bh. 3, 13, 26). P. p. ಹೋಗು ಕೂಡಾ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳು ಹೋಗು (Sp.). ಉರಿ ಬಸ್ತು ಬೇರೆಯಲು ಹೋಗುವ ಕಣ್ಣು (Sp.). ಹೋಗುವ ಕಾನನವನ ಅನಿಲವು (Bh. 1, 13, 24). (ಹೆಬ್ಬದ್ದಿ) ಭೀಮನ ಭೀತಿಯಿರಿ ಹೋಗುವ ಮಹಾರಾಜನ ಗಜಪರವ (8, 13, 31). ವನವೀಳಿಗಳ ವರ್ಯವ ಹೋಗು ಮರವಿಲ್ಲ ಎರಹಿಗಳು (1, 5, 10). (ಭೀಮನ) ಅಸುರನ ಹೋಗು. ಪಿಡುಹು (1, 10, 88). — ಹುಗು ಹುಗು. rep. (Bp. 53, 45).

ಹುಗುಳು *hugulu*. = ಹುಗುಳೆ, ಹುಗುಳು. A blister, vesicle, a boil, a sore (ಪಿಟಕ, ಸ್ತೋಲಕ, ಗದ್ದು Hā. ಎಸ್ತೋಲ, ಪಿಟಕ Nr.; ಹೋಲಿಗಿ Kk. 46; Bh. 1, 6, 14; Mr. ಕಾಲ ಹುಗುಳು (ಪಾದಸ್ತೋಲ, ಎಪಾದಿಕೆ Nr.). — ಹುಗುಳು -ನಿರು. Blisters or sores to arise (Bp. 13, 20, 21, 22, 23).

ಹುಗ್ಗಿ *huggi*. = ಹುಗ್ಗಿ 9, v., etc. (Bp. 2, 33; 14, 12; 11, 23, 33, 17, 18; Bp. 33, 2; ಉಕ್ಕಿಲೆ, ಪಾಯಕ, ಯಮಗು, ಹುಗ್ಗಿ C.). ಯವಮ ಹುಗ್ಗಿ, a hodge-podge of barley (ಚುಕ್ಕಿ 35). ಹುಗ್ಗಿ ಪಿಡ್ಡು ಕ್ಷಣ ಮುಗ್ಗಿ ಬಸ್ತು ಹಾಗಾಯಿತೇ? (Prv.). — ಹುಗ್ಗಿ -ದುಗ್ಗಿ ಕವ್ವ. N. (Bp. 59, 6).

(ಅಕ್ಕತ); ಬಿತ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೆಡು (ವೀಣಾಕೃತ್, etc.); ಗುಟ್ಟಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಗಣ್ಯಮದ (ಪಾಟ್ಯಕ); ಕೆಡನೆ ಅವ ಬನ್ನಿಗೆ (ಹಲ್ಲಕ, etc.), ಅದು ಜಲದೊಳಾದದೂ ಸ್ಥಲದೊಳಾದದೂ ಹುಟ್ಟುವದು (Nr.). ಹುಟ್ಟುವಾಗ ಬತ್ತಲೆ, ಸಾಯುವಾಗ ಕತ್ತಲೆ. — ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೆ ನನ್ನ ಮಗ, ಉದಿಗೆ ಹೆ ಕಡ್. — ಹುಟ್ಟಲ್ಲ, ಸತ್ತಿಲ್ಲ, ಸುಡುಗಾಡು ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ; ದುಕ್ಕ ಹಾಗೆ ತಿ ದೀತು? — ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಹೊಲೆಯೂರು, ಬೆಳದಿದ್ದು ಮೊಲೆಯೂರು, ಇದ್ದ ದ್ದು ಈ ಊರು, ಎದ್ದದ್ದು ಕಾಡೂರು. — ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ, ಬೇ ದಾಗ ದಾಯಾದಿ. — ಪುಟ್ಟಿ ಮಾಡದೆ ಕೆಟ್ಟು ಹಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟು (Prvs.). ಹುಟ್ಟುವದು (ಪ್ರಸೂನ, ಉತ್ಪತ್ತಿ Nn. 25; ಸೂತ, ಸಮ್ಯವ 32; ಉದ್ಧ ವ 82; ಭವ Bhn. 17). ಹುಟ್ಟುವನ್ನಾಡು (ಭೂತ, ಜನಿತ Nn. 78; ಭಾವ, ಸಮ್ಯುತ 100).

ಹುಟ್ಟು huttu. 2. = ಪುಟ್ಟು 2 q. v., ಹುಟ್ಟು 2. Birth, etc. (ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಜನ್ಮ G.; My.). ಸಾವು ಹುಟ್ಟುಗಳು (Bp. 54, 21). ಹು ಟ್ತುಗಳು (54, 34). See ಕಡೆ. — ಹುಟ್ಟಿದ. — ಅದ. = ಹುಟ್ಟಿದಿರು. (My.). — ಹುಟ್ಟುವವನು. A male born deaf (My.). — ಹುಟ್ಟು ತವರು. A female born deaf (My.). — ಹುಟ್ಟುಕುರುಡ. A male born blind (My.). ಹುಟ್ಟುಕುರುಡಗೆ ಸ್ವಪ್ನವಿಲ್ಲ, ಮುಟ್ಟು ತಿಳವನಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ. — ಹುಟ್ಟುಕುರುಡ ಪಾಲು ತಿಳು ಕೊಣ್ಣ ಹಾ ಗೆ. — ಹುಟ್ಟುಕುರುಡ ಹಾದುದಾವಿರಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ (Prvs.). — ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡಿ. A female born deaf (My.). — ಹುಟ್ಟುಗುಣ. A natnral or innate disposition. ಹುಟ್ಟುಗುಣ ಬಿಟ್ಟು, ಕೊಟ್ಟ ಗುಣ ಬಿಟ್ಟಿರತೇ? (Prv.). — ಹುಟ್ಟುಗುರುಡ. — ಕುರುಡ. = ಹುಟ್ಟುಕು ರುಡ. (Bp. 47, 65). — ಹುಟ್ಟುಗೆಡು. — ಕೆಡು. Birth, i. e. race or family, to be destroyed (Bp. 31, 22). — ಹುಟ್ಟುಚಾರ. A natural habit. ಹುಟ್ಟುಚಾರ ಗಟ್ಟಿ ಹತ್ತಿದರೂ ಬಿಡದು (Prv.). — ಹುಟ್ಟುಬಂಜೆ. A woman born barren (Dp. 84; My.). — ಹುಟ್ಟುಬುದ್ಧಿ. Natural perception or ideas, natural propensities, instinct (My.; B. 4, 119). ಹುಟ್ಟುಬುದ್ಧಿ ಸುಟ್ಟಲ್ಲದೇ ಹೋಗದು (Prv.). — ಹುಟ್ಟುಮುಳ್ಳೆ. A natural mole or freckle (ಜುಬುಲ, ಕಾಲಕ, ಪಿಕ್ಕಿ, ತಿಲಕ, ತಿಲಕಾಲಕ Bk. 199). — ಹುಟ್ಟುಮನೆ. The house in which one has been born. ಹು ಟ್ತುಮನೆ ಎಕಾದತಿ (on which strict fasting is observed), ಕೊಟ್ಟ ಮನೆ ಗೋಳುಕಾಪ್ಪವು (on which during the night only a slight repast is taken, Prv.). — ಹುಟ್ಟುರು. — ಊರು. A native place, birth-place (My.).

ಹುಟ್ಟು huttu. 3. = ಉಟ್ಟು 2, ಪುಟ್ಟು 3. A wooden ladle or spoon; a paddle (ಎಜಲೆ, ದರ್ವಿ, etc. Mr. 205; ಪಾಣದಣ್ಣ, ಗಡೆ 416; My.; B. 5, 149, 156). ನಾ ವೆಯ ನಡೆಯಸುವ ಹುಟ್ಟು (ಅರಿತ್ತ, ಕೇನಿಪಾಕಳಿ). ಹಡಗವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಹುಟ್ಟು (ನೌಕಾದಣ್ಣ); ಹಡಗು ಸಾಗಿಸುವ ಹುಟ್ಟು (ಕ್ರೇವಣಿ G.). ಹುಟ್ಟು ಇರುವಾಗ ಕೆಯ್ ಹುಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೇ? — ಹುಟ್ಟು ಕೋಲುಕಾಡಿನದು, ಕಟ್ಟು ಸಾವಕಾಡಿನದು (Prvs.). ಅಟ್ಟಿದಿಗೆಯ ರುಜಯನು ಹುಟ್ಟು ತಾ ಬಲ್ಲದೇ? (Sp.). — ಹುಟ್ಟು ತಾಕು. To use a paddle (with a boat, My.).

ಹುಟ್ಟು huttu. 4. = ಹುಟ್ಟಿ, etc. See ಹೇನ.

ಹುಟ್ಟಿಗೆ huttugē. = ಹುಟ್ಟಿಗೆ. (ಸೇರಿ ರೆ. II, 78).

ಹುಟ್ಟುವಳಿ huttu-vali. = ಹುಟ್ಟುವಳಿ. Produce, the produce of a garden or field, that of any trade; the amount of an assessment (My.; B. 5, 85, 91, 304). ಲಾಭದ ಹುಟ್ಟುವಳಿ (ಪ್ರಾಪ್ತಿ Bk. 424).

ಹುಟ್ಟುವಿಕೆ huttuvikē. = ಹುಟ್ಟುವಿಕೆ. (ಜನುಸ್, ಜನನ, ಜನ್ಮ, ಜನಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಉದ್ಭವ Bk. 47; ಅಭ್ಯುದಯ Ūb.; B. 2, 22). ಮ ಕ್ಕಳ ಹುಟ್ಟುವಿಕೆ (ಪ್ರಜೆ Bk. 413).

ಹುಟ್ಟುಹ ಹuttuha. = ಪುಟ್ಟುಹ. Coming into exist-ence, springing up, being born, etc. ಮರಳಿ ಮ ರಳ ಹುಟ್ಟುಹ (ಪುನರ್ಭವ Nn. 114).

ಹುಡಕು hūdaku. = ಹುಡುಕು, etc. (My.; B. 2, 100; Mhr. ಹುಡಕಣೀಂ, to search). ಹುಡಕೋಣ (ಮೃಗ, ಮಾರ್ಗದ ರಿ.)

ಹುಡಗ hūdaga. = ಹುಡುಗ, etc. (My.; Bk. 194; ತರೂ Ūb.).

ಹುಡಗತನ hūdagatana. = ಹುಡುಗತನ. (My.; Bk. 194).

ಹುಡಗಿ hūdagi. = ಹುಡುಗಿ, etc. (My.). ಸಣ್ಣ ಹುಡಗಿ (ಪಾಡ. etc. Dhv.).

ಹುಡದಿ hūdadi. A game at which boys push, shove and beat one another (often played in moonahise, B. Mhr. Mhr. ಹುಡ್ಡದಾ, ಹುಡ್ಡದೀ, ಹುಡುಕು).

ಹುಡಿ hūdi. = ಪುಡಿ. Powder; dust; etc. (C.; B. 1, 18). ಹೂವಿನೋಳಿನ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹುಡಿ (ಬಣ್ಣ); ಹೂವಿನೋ ಳಿನ ಹುಡಿ (ಸುಮನೋರಹ G.). ಸಣ್ಣ ಹುಡಿ (ಧೂಲಿ, etc. Mr. 194). ಅಡವಿಯೊಳು ಮದ್ದಿ ಹೊಡದು ಗಿಡ ಸೇಡುಗೊಡ್ಡನ್ನು, ಹುಡುಕಲ್ ಕಮಲ ಬೆಳದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸುಡಿಯ ನೆಡ್ಡು? (Sp.). — ಹುಡಿ-ಹುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. = ಪುಡಿಗುಟ್ಟು. To reduce to powder or dust by beating, etc. (Grj. 2, after 106; Bp. 51, 72; Bk. 8, 24, 65). ಹುಡಿಗುಟ್ಟಿದ ದೂಳಿ (ತೂರ್ಣ, ಕ್ಷೇದ Nn.). — ಹುಡಿಹುಟ್ಟು. Earth in a dry and fine state, dust (My.). — ಹುಡಿ ಹುಡುಕು. To have reduced to dust (Bp. 49, 42). — ಹುಡಿ ಹುಡುಕು. To reduce to powder or dust (Bk. 7, 7, 46; My.). — ಹು ಡಿಯಾಗು. — ಆಗು. To be reduced to powder or dust (Bp. 23, 25). — ಹುಡಿ ಹುಡುಗಿಯ. = ಹುಡಿ ಹುಡಿ ಮಾತು (J. 21, 47). — ಹುಡಿ ಹುಡಿ ಮಾತು. To reduce to very fine powder or dust (Bp. 45, 31; 52, 48; Bk. 2, 4, 6). — ಹುಡಿ ಹು ಡಿಯಾಗು. — ಆಗು. To be reduced to very fine powder or dust (Bk. 3, 18, 38).

ಹುಡಿಕು hūdiku. = ಹುಡುಕು, etc. (Bp. 23, 9; B. 5, 100). ಹುಡಿಕೆ ನೋಡುವಿಕೆ (ಅಸ್ತಿತ್ವದ, ವಿಷಯದ, ಮಾರ್ಗದ, ಮೃಗದ ಮೃಗ Bk. 398). ಹಿಡಿಯುವದು ಹೆದ್ದಾವು, ಪಡೆಮಾಡುವದು. ಹುಡುಕೆ ನೋಡುವದು ಪರಮಮೃತ್ಯು, ಮೋಕ್ಷದ ಕೊಡುವದು (Sp.). — ಹುಡಿಕೆ ತೇಗಿ = ಹುಡುಕೆ ತೇಗಿ (B. 5, 173, 176, 227).

ಹುಡಿಗೆ hūdigī. = ಹುಡುಗಿ, etc. (C.; B. 1, 6). ಬಳ್ಳಿ ಹುಡುಗಿ (ನಾಸು, ದಾಲಿ Bk. 65); ಮದುವೆಯಿಲ್ಲದ ಎಣ್ಣು ದಡುಕಾಗ ಹುಡುಗಿ (ಕಣ್ಣಿ, ಕುಮಾರಿ); ಮೆಯ್ ಪೆಡೆಯದೇ ಇರುವ ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗಿ (ಗೌರಿ); ಹೊಸದಾಗಿ ಮೆಯ್ ನೆದಿದ ಹುಡುಗಿ (ಮಧ್ಯಮ, Bk. 194); ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗಿಯರ ಗುಟ್ಟು (ಯೌವನ); ಮದುವೆಯಾಗದೆ ಹುಡಿ ಗಿಯಾಗಿರುವವಳು ಹೆತ್ತ ಮಗನು (ಕಾಸೀನ 189; ಮಣ್ಣುಹುಡಿ (ದಾಲಿ); ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗಿ (ತರೂನ 196).

ಹುಡಿಗೆ hūdigē. = ಹುಡುಗಿ, etc. (B. 2, 14).

ಹುಡು hūdu. Seeking (? see ಹುಡುಕುಳಿ).

ಹುಡು hūdu. A ram.

ಹುಡುಕಿಸು hūdukisu. To cause to seek (see lost book, etc., My.). 2, to cause to search or examine (B. 4, 100).

ಹುಡುಕು hūduku. = ಪುಡುಕು, ಹುಡಕು, ಹುಡಿಕು. To search or feel for with the hands (Bp. 2, 51, 78); to go in search of, to seek, to seek for, to search for, to try to find (My.). 2, to search, to examine (see ಹುಡುಕು Bk. 39, 70). ವೆಗಲು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಪಾರ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುತ್ತದೆ (B. 2, 3). ಹು ಡವನ್ನೇ ಹುಡುಕುವವನು (ದೋಷಕವ್ಯಕ್ತ, ಪುರೋಹಿತ Bk. 36). ಹುಡುಕಲ್ ಪಟ್ಟಿರುವದು (ಅಸ್ತಿತ್ವದ, ಗವೇಷಿತ, ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮಾರ್ಗ ಮೃಗ Bk. 383). — ಹುಡುಕೆ ತೇಗಿ = ಹುಡುಕೆ ತೇಗಿ. To seek and

(after finding) to take (My.); to find (in arithmetic, My.); to discover (B. 4, 220, 222; 5, 177, 179, 181, 184, 189, 230, 234). ಅರ್ಥವನ್ನು ಹುಡುಕು ತಿಳಿಯೋಣ (ಸಾಧನ G.).

ಹುಡುಕುವಿಕೆ *hūdūkuvikē*. Seeking (ಪ್ರ. Si. 409). ವಿಷಯವಾರಗಳನ್ನು ಸಂಧಾನವಿ ಬೇಡದ ಬಗೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವಿಕೆ (ಉಪಾಧಿ 70); ಪ್ರಾಪ್ತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪ್ರಾಪ್ತವನ್ನು ಪ್ರದ್ವಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವಿಕೆ (ಪರ್ಯಾಯವೇ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಗವೇಷಣೆ 245).

ಹುಡುಕುಳಿ *hūdū-kulī*. (Sind. 239; o. r. in Māb. ಪಾಡು ಕುಳಿ). A man who seeks (7).

ಹುಡುಕು ಹುಡುಕು. A small hourglass-shaped drum (see ಪಂಚಮಹಾವಾದ್ಯ; Ūpr. 3, after 94).

ಹುಡುಗ *hūduga*. = ಉಡುಗ, ಹುಡುಗ. A boy (to the age of about sixteen years, C.; B. 1, 18; Tē. ಬುಡಕೆ, ಬುಡಕೆ, a little one or child; ಬುಡಕೆ, ಬುಡಕೆ, a male child; see ಪುಟ್ಟ). ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗನು (ವಯಸ್ಸು, ತರುಣ, ಯುವ Si. 196); ಹುಡುಗರ ಗುಮ್ಮು (ಮಾಣವು 401); ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗ ಕನಿಷ್ಠ (416). ಹುಡುಗ ನೆಣ್ಣಿನಲ್ಲ, ಹುಟ್ಟು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲ. — ಹುಡುಗ ಎಣ್ಣಿನಲ್ಲ, ಗಡಗ ಪಕ್ಷಿಯಲ್ಲ (It being a ಹವ್ವು, Prvs.). 2, a child, whether male or female (S. Mhr.; B. 5, 276; see ಗಣ್ಣು, ಹಣ್ಣು). — ಹುಡುಗಾಟ. -ಅಟ. Boyish, futile play or behaviour (C.; B. 4, 111). — ಹುಡುಗಾಟ. -ಅಟಕೆ. = ಹುಡುಗಾಟ (C.; B. 2, 84).

ಹುಡುಗತನ *hūdugātana*. = ಹುಡುಗತನ. Childhood (of males to the age of about sixteen years, My.). 2, boyish behaviour, boyishness, childishness (My.).

ಹುಡುಗಿ *hūdugi*. = ಉಡುಗಿ, ಹುಡುಗಿ, ಹುಡುಗಿ. A girl (to the age of about sixteen years, C.; B. 5, 127, 276).

ಹುಡುಗು *hūdugu*. 1. Boyishness. ಹುಡುಗು ಗಣ್ಣಿನಲ್ಲ, ಗುಡ್ಡು ಮನೆಯಲ್ಲ (Prv.). — ಹುಡುಗುದರವಾರು. A boyish, unjust rule or government (My.).

ಹುಡುಗು *hūdugu*. 2. = ಉಡುಗು 1, etc. To sweep (B. 5, 283, 285).

ಹುಡುಗು *hūdugu*. 3. Sweeping. — ಹುಡುಗು ಮಾಡು. To sweep (B. 5, 286).

ಹುಣ್ಣು *hūṇ*. = ಹುಣ್ಣು, etc.

ಹುಣಿಸೆ *hūṇisē*. = ಹುಣಿಸೆ, etc. (C.). ಹುಣಿಸೆ ಮುಖಾದರೆ ಹುಣಿ ಮುಖೇ? — ಗಣಿಸೆ ಗಣಿಸು ಬೇಡ, ಹುಣಿಸೆಗೆ ಹುಣಿ ಬೇಡ (Prvs.). — ಹುಣಿಸೆಸಾಯಿ. An unripe tamarind fruit (My.). — ಹುಣಿಸೆಸಾಯಿತುಳು. A kind of tamarind chutney (My.). — ಹುಣಿಸೆಗಡ. The tamarind tree (ಅಮ್ಲಿಕೆ G.). — ಹುಣಿಸೆ ಗೊಟ್ಟು. A thick mess of boiled or raw tamarind need as a condiment (My.). — ಹುಣಿಸೆಬೀಜ. A tamarind stone (My.). — ಹುಣಿಸೆಬೀಜದ ಸದ. A kind of paste made of tamarind stones and used by blanket-weavers (My.). — ಹುಣಿಸೆಮರ. = ಹುಣಿಸೆಗಡ. (My.). — ಹುಣಿಸೆಯ ಹಣ್. A ripe tamarind fruit (Bp. 18, 16). — ಹುಣಿಸೆಸದ. = ಹುಣಿಸೆಬೀಜದ ಸದ. (My.). — ಹುಣಿಸೆಸಾಮ. A sauce made of tamarind (My.). — ಹುಣಿಸೆಹಣ್ಣು. = ಹುಣಿಸೆಯ ಹಣ್. (My.). — ಹುಣಿಸೆ ಹುಳಿ. Tamarind (My.). 2, tamarind dissolved in water (My.).

ಹುಣಿಸೆ *hūṇisē*. = ಹುಣಿಸೆ, etc. See ಹುಳಿ.

ಹುಣಿಸೆ *hūṇisē*. = ಹುಣಿಸೆ, etc. (My.; ಹುಣಿಸೆ G.).

ಹುಣಿಸೆ *hūṇisē*. = ಹುಣಿಸೆ, ಹುಣಿಸೆ, ಹುಣಿಸೆ, ಹುಣಿಸೆ. The tamarind, *Tamarindus indica* Lin. (ತಿಸ್ತಾ, ಚಿಂಚಿ, ಅಮ್ಲಿಕೆ Nr.).

ಹುಣಿಸೆ *hūṇisē*. = ಹುಣಿಸೆ, etc. (C.). ಹುಣಿಸೆಗನಾದರೆ ಹುಣಿಸೆಯಲ್ಲದೆ ಅಪ್ಪಾನೇ? (Prv.). — ಹುಣಿಸೆಮರ. = ಹುಣಿಸೆಮರ. (C.; ತಿಸ್ತಾ, etc. Si. 132; G.).

ಹುಣುಮೆ *hūṇumē*. = ಹುಣುಮೆ, etc. (My.).

ಹುಣ್ಣಿ *hūṇḍi*. (fr. ಉಡು, ಉಳಿ 1). A hamlet (My.).

ಹುಣ್ಣಿ *hūṇḍi*. = ಉಣ್ಣಿ. A hill of exchange (C.; B. 5, 221; Mhr. ಹುಣ್ಣಿ). — ಹುಣ್ಣಿಳಕ. -ಅಳಕ. (i. e. ಅಳಕ). Trade in bills of exchange (My.). — ಹುಣ್ಣಿಗಡಿ. A box for money received (in a temple or at a enetom-bonee, My.). — ಹುಣ್ಣಿ ಕಾಗದ. = ಹುಣ್ಣಿ. (My.). — ಹುಣ್ಣಿ ಬೇಟು. = ಹುಣ್ಣಿ. (My.).

ಹುಣ್ಣಿ *hūṇḍi*. = ಹುಣ್ಣಿ. ಕಾಲಿಗೆ ಅದ ಹುಣ್ಣಿ ಹುಣ್ಣಿ (ಶೀಠಪದ G.).

ಹುಣ್ಣಿ *hūṇḍi*. = ಹುಣ್ಣಿ, etc., ಹುಣಿಸೆ, ಹುಣುಮೆ. Full moon (ಪೂರ್ಣಿಮೆ Nr.; Si. 89; J. 18, 57; 16, 3; My.).

ಹುಣ್ಣಿ *hūṇḍi*. = ಹುಣ್ಣಿ, etc. (ಪೂರ್ಣಿಮೆ ಸಿ. 19). ಹಣ್ಣು ಕುಣ್ಣಿದ ಹುಣ್ಣಿ (ಅನುಮತಿ); ತುಣ್ಣಿದ ಹುಣ್ಣಿ (ರಾಕೆ HIA.).

ಹುಣ್ಣಿ *hūṇḍi*. = ಹುಣ್ಣಿ, etc. (My.; Ūh. 114).

ಹುಣ್ಣಿ *hūṇḍi*. = ಹುಣ್ಣಿ, etc. (C.; B. 2, 17; ರಾಕೆ G.). ಕಳೆಯಲ್ಪದ ಚಣ್ಣಿನ ಹುಣ್ಣಿದ ಹುಣ್ಣಿ (ಅನುಮತಿ G.).

ಹುಣ್ಣು *hūṇṇu*. = ಉಣ್ಣು 2, ಪುಣ್ಣ, etc. A sore, an ulcer, an abscess; etc. (ಅರುಣ, ಪ್ರಣ HIA.; ಪ್ರಣ, ಕರ್ಮ, ಅರುಣ Nr.; Si. 200; C.; Tn. ಪದ). ಹುಣ್ಣಿನ ಹೊಕ್ಕು (ಎಣ್ಣಿ, ಬಿಟ್ಟ Si. 200); ತಿಕ್ಕಿಪಟ್ಟದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಹುಣ್ಣು (ಭಗವದ್ 200); ಹುಣ್ಣು ಮಾಡುವದು (ಅರುಣ 458). ಅನನದ ಹುಣ್ಣು (ಬಾತಿ Mr. 386). ಹುಣ್ಣು ಮಾಡದೂ ಹುಣ್ಣಿನ ಕರೆ ಮಾಡಿತೇ? — ಹುಣ್ಣು ಮಾಯ ಬೇಕು, ಕಣ್ಣು ಬೆಳಗ ಬೇಕು. — ಅಂಗಿಯುಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಯಾಕೆ? — ಖರ್ಚು ಹಣ್ಣುಗನಾಗ್ಯೆ ಕಾಗೆ ವಾಯಿಗೆ ಹುಣ್ಣು. — ನಾಯಿಹುಣ್ಣಿಗೆ ಬಾದಿಯೇ ಮದ್ದು (Prvs.). See ನಾರು; Prv. 3. ಬೆಂ. — ಹುಣ್ಣಿಮೆ. -ಎಮ್ಮೆ. A female buffalo that has a sore or wound. ಪುಣ್ಣಿಮೆ ಅದರ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಬಿದ ವಾರದೇ? (Prv.).

ಹುಣ್ಣು *hūṇṇu*. = ಹುಣ್ಣು, etc. (My.). ಕಾಮನ ಹುಣ್ಣು ಮಿಗೆ ಕಲಕ ನೀರು (Prv.).

ಹುಣ್ಣು *hūṇṇu*. = ಹುಣ್ಣು, etc. (My.).

ಹುಣ್ಣಿ *hūṇḍi*. = ಹುಣ್ಣು, etc. (My.).

ಹುಣ್ಣು *hūṇḍi*. = ಪುಣ್ಣ. (ಪುಣ್ಣ Ūt. II, 58; cf. ಹುಣ್ಣು).

ಹುತ *huta*. 1. Offered with fire, poured forth in the fire, burnt as an oblation, sacrificed. 2, an oblation, a sacrifice.

ಹುತ *huta*. 2. Called, summoned, invited.

ಹುತಭುಕ್ತಿಯೆ *huta-bhuktye*. The wife of Agni.

ಹುತಭುಜೆ *huta-bhuj*. ಹುತಭುಜೆ. Oblation-eater: Agni; fire.

ಹುತವದ *huta-vaha*. Oblation-hearer: Agni; fire (ಪುಣ್ಣ, etc., ಅಡುಗಬ್ಬು Mr. 48). 2, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಹುತವಹಾವು *huta-vaha-smhaka*. Śiva (Bp. 35, 44).

ಹುತವಹಾಹಾರ *huta-vaha-āhāra*. Fire. (ಪುಣ್ಣ, etc., ಅಡುಗಬ್ಬು Mr. 48).

ಹುತಾಶನ huta-āsana. Oblation-eater: *Agni*; fire. 2, N. of a metrical foot (Ch.).

ಹುತ್ತ hutta. = ಉತ್ತ 8, ಫತ್ತ, etc. A white ant hill (ನಾಮೂರ, ನಾಕು, ವರ್ಮೀಕ Nr.; ವರ್ಮೀಕ Nn. 128; Sl. 104; Bp. 18, 91; 44, 48; C.; B. 2, 9). ಹುತ್ತ ಬದಿದರೆ ಹಾವು ಸಾಯುವದೇ?—ಗದ್ದಲು ಹುತ್ತವಿಕ್ಕಿ, ಹಾವಿಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿತು.—ಜೇಬಿನ ಮಸ್ತವನ್ನೆದ್ದು ಹಾವಿನ ಹುತ್ತಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಹಾಕಿದ ಹಾಗಿ (Prva.). See Dp. s. ಕಲಕು 1. — ಹುತ್ತದ ಹುಣ್ಣು. Elephantiasis. ಕಾರಿ ಗೆ ಅದ ಹುತ್ತದ ಹುಣ್ಣು (ಶ್ಲೀಷದ G.).

ಹುತ್ತು huttu. = ಹುತ್ತ, etc. (ವಸ್ತ್ರೀಕೂಟ, ನಾಕು, ವರ್ಮೀಕ, ನಾಮೂರ Hk.; ವರ್ಮೀಕ Nn. 71; ನಾಮೂರ, ವರ್ಮೀಕ Mr. 401; C.; B. 8, 67; Bh. 1, 20, 59, 60). — ಹುತ್ತನೆಲಿಸು. -ವಿಠಿಸು. To make (one) ascend a white ant hill (in war, as a sign that his life is to be spared, Rām. 8, 6, 48). — ಹುತ್ತಗಾರ. -ಕಾರ. A kind of elephantiasis (ಚರಣವಾ ರ್ಮೀಕ Mr. 885).

ಹುದಿ hudī. = ಛದಿ 1, q. v. To enter, etc. (Bh. 2, 18, 44; 8, 9, 24; Rām. 5, 8, 67).

ಹುದಿಗಿಸು hudigisu. = ಛದಿಗಿಸು q. v., etc. See Sp. s. ಬೋ 1.

ಹುದು hudu. = ಛದು q. v., etc. (Bh. 1, 8, 6; M. ಛದು).

ಹುದುಗ huduga. A cover (ಗರ್ಭದೊಳಗಿನ ತಿಳುವಿಗೆ ಸು ತ್ತಿದ ಪರೆ, ಜರಾಯು G.).

ಹುದುಗಿಸು hudugisu. = ಹುದಿಗಿಸು, etc. (My.).

ಹುದುಗು hudugu. 1. = ಛದುಗು. To be covered or hidden (Bh. 1, 15, 8; to hide (v. i.), to conceal one's self (8, 9, 24; 8, 13, 29, 88; 8, 28, 40; My.); to conceal, to guard (ಗೋಪನ ಕೆಂದ. Dh.). ಹುದುಗಲ ಪಟ್ಟದು (ಸಂಗೊಡ, ಸಂಕಲಿತ Sl. 379). See Rn. s. ಅಮ್ಮು 1.

ಹುದುಗು hudugu. 2. Entering; joining, meddling (Bp. 40, 10); partnership (40, 44); guarding, protection (38, 78).

ಹುದುವು huduvu. = ಹುದು, etc. (Bh. 1, 8, 48; My.).

ಹುದ್ದೆ huddē. An office, a post (My.; B. 5, 268; Mhr., H. ಹುದ್ದಾ). — ಹುದ್ದೇದಾರ. One holding a public charge; an officer (My.; B. 5, 268; Mhr.). — ಹುದ್ದೇದಾರಿ. Relating to a huddēdāra; the business of a huddēdāra (My.; B. 5, 274).

ಹುನ್ನರ hunnar. = ಹುನ್ನರ್. An art; a resource or power of skill; any ability (as subsisting in) for contriving, devising (My.; Mhr. ಹುನ್ನರ).

ಹುನ್ನರ್ಗಾರ hunnar-gāra. An artful, skilful man (My.).

ಹುನ್ನಾರ hunnār. = ಹುನ್ನರ್. (My.).

ಹುಬ್ hub. = ಹುವೈ, etc. A flower. — ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. -ಹಳ್ಳಿ. N. of a town (C.; B. 3, 28, 103; 4, 28).

ಹುಬ್ಬು hubbu. = ಉಬ್ಬು, ಫುಬ್ಬು, etc. The eye-brow (ಫು Nr.; Sl. 214; ಫು, ಬಿಲ್ಲಿ Mr. 817; C.; B. 4, 83; Bp. 46, 57; Rām. 6, 10, 11; J. 6, 17; 13, 51). ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯದ ಸುದಾ (ಉರ್ವ Nr.). — ಹುಬ್ಬಿಕ್ಕು. -ತಿಕ್ಕು. = ಫುಬ್ಬಿಕ್ಕು. (My.). — ಹುಬ್ಬು ಗಟ್ಟಿಕ್ಕು. To knit the brows, to frown (My.; Sl. 74, 214). ಹುಬ್ಬು ಗಟ್ಟಿಕ್ಕುವದು (ಫುಕುಟ, ಫುಕುಟ Hk.). ಹುಬ್ಬು ಗಟ್ಟಿನ್ ತಕ್ಕುಕ (ಫುಕುಟ, ಫುಕುಟ, ಫುಕುಟ Nr.). — ಹುಬ್ಬು ಗಟ್ಟು ಕಾಕು = ಹುಬ್ಬು ಗಟ್ಟಿಕ್ಕು. (My.; B. 4, 56).

ಹುಬ್ಬೆ hubbē. = ಉಬ್ಬೆ, ಫುಬ್ಬೆ. Thk. of ಫುಬ್ಬೆ (ಕೆಂದ. 336; D.). ಹುಬ್ಬೇ ಮದ್ ಅದ್ದೇ ಹಾಲು (Prv.).

ಹುಮ್ಮುಸ್ hummas. Pride, arrogance (My.; Tē. ಹುಮ್ಮುಸ್. cf. Mhr., H. ಹಿಮುತ, ಹಿಮ್ಮುತ, boldness, courage, spirit; joy (My.).

ಹುಮ್ಮನೆ hummēnē. Scolding, etc. (ಹಂಕನ ರ. 1. 44; cf. 8k. ಹುಂ).

ಹುಯ್ huy. 1. = ಉಯ್ 4, etc. The husk of rice or corn. ಧಾನ್ಯದ ಹುಯ್ (ತುಕ Nr. 8. ಉಯ್ Nr. 8).

ಹುಯ್ huy. 2. = ಫುಯ್, etc. To beat, etc. (My.). P. ps. ಹುಯ್ಬು, ಹೂಬು (My.).

ಹುಯಿ huyi. = ಹುಯ್ 2, etc. P. p. ಹುಯಿದು (My.).

ಹುಯಿಲು huyilu. = ಫುಯ್ಬರ 2, ಹುಯ್ಬರ 1, ಹೊಯಿಲು 1. Vociferation, etc. — ಹುಯಿಲಿಕ್ಕು. -ತಿಕ್ಕು. To cry or roar out (My.). — ಹುಯಿಲುತಮುಡಿ. A loud-sounding tambourine (My.).

ಹುಯಿಸು huyisu. = ಫುಯಿಸು, etc. To cause to beat, etc.; to cause to pour (My.). ಎರಡು ಬಾರಾ ಹುಯಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು (Prv.).

ಹುಯ್ಯಲ್ huyyal. 1. ಹುಯ್ಯಲು. = ಹುಯಲು, etc. (Bp. 25, 29; 45, 48; 46, 36). — ಹುಯ್ಯಲಿಕ್ಕು. -ತಿಕ್ಕು. = ಹುಯ್ಬಲಿಕ್ಕು (My.). ಕಳ್ಳಗೆ ಸನ್ನೆ ಕೊಟ್ಟು, ಒತ್ತದಗೆ ಹುಯ್ಯಲಿಕ್ಕು (Prv.). — ಹುಯ್ಯಲಿಕ್ಕು. -ತಿಕ್ಕು. To cry or roar out (Bp. 14, 46).

ಹುಯ್ಯಲ್ huyyal. 2. = ಫುಯ್ಬರ 1, etc., ಹೊಯಿಲು 2. Beating (C. Bp. 8, 12).

ಹುರ hura. 1. = ಹುರಿ 2, etc. — ಹುರಕಡ್ಡೆ. = ಹುರಿಕಡ್ಡೆ. (R. 82). — ಹುರಗಡ್ಡೆ. -ಕಡ್ಡೆ. = ಹುರಿಗಡ್ಡೆ. (My.). — ಹುರಗಡ್ಡೆ. -ಕಾದು. = ಹುರಿಗಾದು. (My.).

ಹುರ hura. 2. = ಹುರು. Roughness (ಹೂ ಹುರು). — ಹುರ ಬರಕ. relt. The state of having many inequalities on the surface, roughness (B. 4, 47; 5, 238). — ಹುರ ಬರಕು. = ಹುರ ಬರಕ. (My.).

ಹುರ hura. Thh. of ಫರ 1. A town, etc. See ಗೋ 1, 2.

ಹುರಕಲು hurakalu. = ಉರಿಕಲು, ಹುರಿಕಲು, ಹುರುಕಲು. Parched corn or pulse (mixed with ash, etc. My.).

ಹುರಕು huraku. = ಉರಕು, ಹುರುಕು. The state of the skin having many inequalities on its surface (from uneasiness, etc.), roughness of the skin (My.). 2, a kind of herpes (R. Mhr. see ಬಣ). — ಹುರಕು ಬರಕು = ಹುರ ಬರಕು (My.).

ಹುರದು huradu. = ಹುರಿದು. P. p. of ಹುರಿ 1. (My.). ಹುರದ ಕಾದು (ಕಾಡ G.). See Prv. s. ಕುರುತ ಕುಮಡಿ.

ಹುರಸಕು hurapalīu. To be singed, seared or parched (B. 3, 27; 5, 165; Mhr. ಹುರಸಕಣ್ಣೆ).

ಹುರಮಂಜಿ hramanji. = ಹುರುಮಂಜಿ. (R. Mhr.).

ಹುರಳಿ hurali. = ಉರಳಿ 2, etc., ಹುರುಳಿ, ಹುಳಿ. ಹುಳಿ The seed of the pulse *Dolichos uniflorus* Lam., horse-gram (C.). cf. ಹುಲುಕ; see ಹೂ. Prv. s. ಕುರುತ ಕುಮಡಿ.

ಹುರಿ huri. 1. = ಉರಿ, ಫರಿ. To parch, as grain.

pulse, etc.; to roast, as coffee, pulse, etc. (ಸಿದ್ಧವಚರಣೆ Smṛ. Dh.; Rām. 5, 8, 75; C.). P. pa. ಹುರಿದು, ಹುರಿತು. ಹುರಿತ ಹಂಪು (ಧಾನ್ಯ, ಅಮ್ಬುರೇಷ Mr. 211). ಹುರಿಯು ಹಂಪು (ಅಮ್ಬುರೇಷ, etc. Si. 808); ಹುರಿದ ಬುರುಗಲು (ಧಾನ್ಯ, ಭೃತ್ಯಯನ 814). ಹುರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಳವಿಲ್ಲ, ಹೂಡೇವು ಕಟ್ಟಿ ಸಲಕ್ಕೆ ಓಡ್ಡುಮತ್ತಿದ್ದ. -ಒರಳಲ್ಲಿ ಹರಳು ಹುರಿದರೆ ಅರಳು ಅದೀ ತೇ? -ಉದ್ದೋಗವಿಲ್ಲದ ತೊತ್ತು ಉದ್ದು ಹುರಿದು ತಿನ್ನಳು. -ಕಡ್ಡೇ ಸಂಗಡ ರಾಗಿ ಕೂಡಿ ಹುರಿದ ಹಾಗೆ (Prva.).

ಹುರಿ huri. 2. = ಉರಿ 2, ಪರಿ 2, ಹುರಿ 1. Parching, etc. - ಹುರಿಕ್ಕ. Parched rice (C.). - ಹುರಿಗಡಲು. -ಕಡಲು. = ಪರಿಗಡಲು. (My.). - ಹುರಿಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. Parched Bengal gram (Rām. 5, 8, 29; My.). - ಹುರಿಗಡ್ಡೆ. -ಕಡ್ಡೆ. = ಹುರಿಗಡಲೆ. (My.). - ಹುರಿಗಾವರಿ. -ಕಾವರಿ. A parching, roasting or frying pan (ಅಮ್ಬುರೇಷ, ಧಾನ್ಯ, HIA.). - ಹುರಿಗಾಡು. -ಕಾಡು. = ಉರಿಗಾಡು, ಹುರಿಗಾಡು. Parched eorn or pulse (mixed with salt, etc., My.). - ಹುರಿಮೆಣಸುಗಡಲೆ. -ಕಡಲೆ. Parched Bengal gram mixed with obillies (C. Bp. 47, 42). - ಹುರಿಯೋಡು. -ಓಡು. The half of an earthen pot used for parching, roasting or frying (ಸಿರಿನನ್ನಿಗೆ Smṛ. II; Kk. 80; Sm. 51; My.). - ಹುರಿಸಕ್ಕರೆ. A kind of sugar (B. 3, 45). - ಹುರಿಹಂಪು. = ಹುರಿಯೋಡು. (ಅಮ್ಬುರೇಷ, ಧಾನ್ಯ, Nr.; My.). - ಹುರಿಹಟ್ಟು. Flour made of parched paddy (My.). ಮೊಸರು ಬೆರಸಿ ಕಲಸಿದ ಹುರಿಹಟ್ಟು (ಕರವು Si. 314).

ಹುರಿ huri. 3. = ಉರಿ 4, ಪರಿ 3. Twisting; twisted state (Bp. 47, 80); twist, cord, twine, etc. (ನುರಿಕೆ C. I, 66; C.; B. 2, 26). ಹುರಿಹಲ್ಲದ ಒಡ್ಡನ್ನು, ಬಿಡಿಸಿಲ್ಲದ ಹುರಿಯು. -ಹಗ್ಗ ಸುಟ್ಟರೆ ಹುರಿ ಹೋದೀತೇ? (Prva.). ಹುರಿಯ ದಾದ ಅದಿಮಳೆ (Smṛ. 286). - ಹುರಿಗಾತಿ. -ಕಾತಿ. A cord made of ooir (B. 4, 121). - ಹುರಿಗೊಳಸು. -ಕೊಳಸು. To twist and fix (Bp. 18, 38). See another ಹುರಿಗೊಳಸು s. ಹುರಿ 4. - ಹುರಿನೂಲು. Twisted cotton threads (G. 337). - ಹುರಿ ಬರಿ. To be well twisted (Bh. 4, 4, 10). See another ಹುರಿ ಬರಿ s. ಹುರಿ 4. - ಹುರಿ ಮಾಡು. To twist (C.; B. 2, 2). - ಹುರಿ ಹೊಸ. To twist cords, etc. (My.).

ಹುರಿ huri. 4. = ಪರಿ 4, etc. Strength, refreshment, spirit, courage, valour. - ಹುರಿ ಕಟ್ಟಿಸು (I. e. ಕಟ್ಟಿಸು). To establish courage in one's self: to become courageous (Rām. 6, 11, 26; 6, 26, 30). - ಹುರಿಗೂಡಿಸು. -ಕೂಡಿಸು. To encourage (My.; G. 337). - ಹುರಿಗೂಡು. -ಕೂಡು. To become endowed with courage (Bh. 8, 26, 56). - ಹುರಿಗೊಳಸು. -ಕೊಳಸು. To strengthen, to nourish, to sustain (Bp. 51, 45); to encourage (My.). - ಹುರಿದುಷ್ಟಿಸು. -ತುಷ್ಟಿಸು. To encourage (My.); to stimulate (B. 5, 187; ಪ್ರೇರಿಸು G.). - ಹುರಿದುಷ್ಟು. -ತುಷ್ಟು. To become courageous (B. 4, 217). 2, to encourage (My.). - ಹುರಿ ಬರಿ. Courage to grow firm (Rām. 4, 2, 25; Bh. 6, 7, 15). - ಹುರಿ ಮಾಡು. To encourage (My.). - ಹುರಿಯಾಗು. -ಅಗು. Strength to be created; to gain strength, to become strong. ನರಿ ಹುರಿಯಾದರೆ ಕರಿಯಾದೀತೇ? (Prva.). - ಹುರಿಯೇ ದು. -ವಿದು. To increase in strength (Bh. 8, 21, 8); to grow spirited (8, 25, 8). - ಹುರಿಹಲ್ಲು. A firm, strong tooth. ಸುಂಕಗನು ಹುರಿಹಲ್ಲು (orig. ಹುರಿಹಲ್ಲು) ಬಿಂಕನಾ ಬಿಲೆವೆಣ್ಣು ಕಂಕಿಯು ಸುಂಕ ನಸುಗುಣ್ಣಿ ತ ಅದು ಸುಂಕದರೆ ಬಿಡವು (8p.).

ಹುರಿ huri. 5. The back-bone, the spine (B. 4, 46, 82; 5, 248). ಬೆನ್ನ ಹುರಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಿದ ಮೂದು ಎಲುತು (ತ್ರಿಕ); ಬೆನ್ನ ಹುರಿ (ವಂಶ, ಬೆನ್ನಲುತು G.).

ಹುರಿಕಲು hurikalu. = ಹುರಿಕಲು, etc. (My.).

ಹುರಿಡಿಗ huridiga. = ಪರುಡಿಗ. An envious man (ಅಪ್ಪಾರ್ಲು, ಕುಪನ HIA.; Mr. 248).

ಹುರಿಡು huridu. = ಪರುಡು 1, etc. See ಹುರಿಡಿಗ.

ಹುರಿಯಿಸು huriyisu. To cause to parch, etc. (Bp. 27, 49; My.).

ಹುರಿಯೋ ಹುರಿ huriyō huri. An interjection used in hooting (Bh. 8, 1, 81; Mhr. ಹುಯೋ ಹುಯೋ, ಹುರೋ ವೂರು).

ಹುರಿಸು hurisu. = ಹುರಿಯಿಸು. (My.).

ಹುರು huru. = ಹುರಿ 2. - ಹುರು ಬರಳು. = ಹುರಿ ಬರಳು. (C.; B. 1, 15; 4, 70).

ಹುರುಕಲು hurukalu. = ಹುರಿಕಲು, etc. (My.).

ಹುರುಕು huruku. = ಹುರಿಕು, etc. Roughness of the skin (My.). 2, a kind of herpes (B. 3, 80; T. ಪೂಡು, ಪೂಡುಗು, soab; see ಹಸಿ). ಹುರುಕನ ಗುರುಳಿಗಳು (ವಿಚರ್ಚೆ G.). - ಹುರುಕ. -ಅ 3. A man whose skin is rough (from uncleanness, etc. (My.).

ಹುರುಡಿಸು hurudisu. = ಪರುಡಿಸು q. v., etc. (Bp. 59, 8; My.). ಹುರುಡಿಸಾ ಸತಿಯ ಹೂಣಿಗಾರ್ತಿ (Kk. 28). ಹುರುಡಿಸ ಸತಿಯ ಹೂಣಿಗಾರ್ತಿಯಕ್ಕುಂ (Sm. 78).

ಹುರುಡು hurudu. = ಪರುಡು 1 q. v., etc. (Bh. 7, 5, 83; Rām. 4, 1, 10; My.).

ಹುರುಪು hurupu. = ಹುರುಕು No. 1. (My.). - ಹುರುಪ. -ಅ 3. = ಹುರುಕ. (My.).

ಹುರುಮಂಜಿ hurumāñji. = ಹುರಿಮಂಜಿ, ಹೊರುಮಂಜಿ. A particular red ochre (My.; Mhr., H. ಹುರಿಮಂಜಿ). - ಹುರುಮಂಜಿಬಣ್ಣ. The colour of that ochre (My.).

ಹುರುಳಿ huruḷi. ಹುರುಳು. = ಪರುಳು 1, q. v. (Grj. 7, 82; Bh. 6, 4, 109; My.). ಅತ್ತಿ ಹಣ್ಣು ಕೆಮ್ಮಾದರೂ ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹುರುಳಿಲ್ಲ (Prva.). - ಹುರುಳುಗಾಣ್. -ಕಾಣ್. To see what is true or good (Abhā. 2, 84). - ಹುರುಳುಗಡಿಸು. -ಕಡಿಸು. To destroy the power of (Bh. 4, 4, 10; 8, 24, 11); to deprive of strength (Rām. 1, 5, 27).

ಹುರುಳಿ huruḷi. = ಹುರಿಳಿ, etc. (C.). ಹುರುಳಿ ತಿನ್ನುವವನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಹಿಡಿಯುವವರು ಮೂದು ಮುಡಿ (Prva.). See Prva. s. ಕುರುಡ ಕುರುಡು. - ಹುರುಳಿಕಟ್ಟು. The water in which horse-gram has been boiled (My.). - ಹುರುಳಿಯಸರು. -ಎಸರು. = ಹುರುಳಿನಾಡು. (My.). - ಹುರುಳಿನಾಡು. Seasoned broth or pepper-water of horse-gram (My.). ಹುರುಳಿನಾದಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಕುದುರೇ ಕ್ರಯ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ (Prva.). - ಹುರುಳಿಪಾಲು. The white fermentation of steeped gram. ಹುರುಳಿಪಾಲಿಗೆ ಬಣ್ಣವಾಗಿ ಕುದುರೇ ಬಿಲೆ ಯಾಕೆ? (Prva.).

ಹುರೋ hurō. = ಹುರಿಯುವ of ಹುರಿ 1. ಹುರೋ ಮಡಿಕೆ (ಅಮ್ಬುರೇಷ, ಧಾನ್ಯ, Si. 808); ಹುರೋ ಸೋರೆ (ಅಮ್ಬುರೇಷ, etc. 308).

ಹುರೋ hurō. (Hurra!). - ಹುರೋಯನ್. -ಎನ್. To cry out from joy (My.).

ಹುರಿಲೆ hurilē. = ಪರುಲೆ, etc. (My.).

ಹುರ್ಬು hurbu. = ಪುರ್ಬು, etc. ಎರಡು ಹುರ್ಬಿನ ನಡು (ಕೂರ್ವ HIA.).

ಹುರ್ಳಿ hurli. = ಹುರಿಳಿ, etc. (ಕುಲಕ್ಕ G.; My.).

ಹುಲ್ hul. = ಪುಲ್. etc. Grass; straw (Bp. 28, 19; 60, 27; see ಕೂ-).

ಹುಲಬು hulabu. = ಹುಲಬು. To come to light, to be detected (as a crime, S. Mhr.; see ಪೊಲಬು and ಪೊಲಿ).

ಹುಲಸು hulasu. = ಹುಲಸು. (My.).

ಹುಲಿ huli. 1. = ಪರಿ. A tiger (ವ್ಯಾಕೃ., ಪುಣ್ಯರೇಷ, ದ್ವೀಪ, etc. HIA.; ವ್ಯಾಕೃ., etc. Mr. 159; ಪುಣ್ಯರೇಷ, ಚಮೂರ Nn. 18; Bp. 18, 70; 42, 5. 12; Bh. 1, 8, 21. 58; 8, 18, 44; C.). ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೊದಿಸಲು ಪಟ್ಟ ರಥ (ದ್ವೀಪ, etc. Nr.). ಹುಲಿ ಕೂಡೆ ನರಿಗೆ ಸೇರಿಸುವೇ? - ಹುಲಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ನರಿ ಮೆಯ್ಯ ಸುಟ್ಟು ಕೊಡು ಹಾಗೆ. - ಬರುವಾಗ ಹುಲಿಯ ಹಾಗೆ, ಹೋಗುವಾಗ ಇಲಿಯ ಹಾಗೆ. - ಸಾವಿರ ಬೆಕ್ಕು ಕೂಡಿದರೆ ಒಂದು ಹುಲಿ ಅದೀತೇ? - ಹೇಳು ಬನ್ನರ ಹುಲಿಗೆ ಹೆದರಿ (Prva.). - ಹುಲಿಕಣ್ಣು = ಹುಲಿಕಣ್ಣು. (My.). - ಹುಲಿಕಣ್ಣು = ಪುಲಿಕಣ್ಣು No. 2. A game with fifteen small stones and three big ones that represent tigers and to which small lost stones are given as tribute (My.). - ಹುಲಿಗಣ್ಣು. - ಕಣ್ಣು. A tiger's eye. - ಹುಲಿಗಣ್ಣು ಲಬು. - ಅಲಬು. The procumbent herb *Crotolaria bifaria* Lin. (Z.). - ಹುಲಿಗೂಡು. - ಕೂಡು. A tiger to join (v. i.). ಬಡ ಬಟ್ಟೆಯ ಹೋಗಿರೋದನೆ ಸಂಗಡವೇ? ಬಡತನವನ್ನು ಹುಲಿಗೂಡಿ ಬರುವಾಗ ನುಡಿಸುವಲ್ಲಿ (Sp.). - ಹುಲಿಗಡೆ. - ಕಡೆ. = ಪುಲಿಗಡೆ. (Bp. 51, 81; 58, 21). - ಹುಲಿಗಡೆಯರಸ. - ಅರಸ. Siva (Bp. 44, 6). - ಹುಲಿಚರ್ಮ. = ಹುಲಿಕೂಗಲು. (My.). - ಹುಲಿಕೂಗಲು. A tiger's skin (My.). - ಹುಲಿಕೂಗಲು. - ಕೂಗಲು. = ಹುಲಿಕೂಗಲು. (C.; B. 4, 37. 155). - ಹುಲಿಮನೆಯಾಟ. - ಅಟ. = ಹುಲಿಕಣ್ಣು. (S. Mhr.). - ಹುಲಿಮದ. A young tiger. ಹುಲಿಮದ ಹುಲ್ಲು ಮೇದೀತೇ? (Prv.). - ಹುಲಿಮುಖ. = ಪುಲಿಮುಖ, q. v. (Rām. 1, 18, 2; 6, 11, 2). - ಹುಲಿಯುಗುರು. - ಉಗುರು. = ಪುಲಿಯುಗುರು, q. v. (Pril. 3, 25; My.; B. 4, 88). - ಹುಲಿವೇಷ. The guise of a tiger. ನರಿ ಹುಲಿವೇಷ ಹಾಕಿ ಕೊಡು ರೂ ನಾಡೋದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹುಲಿ huli. 2. = ಪೊರೆ. (P). See ನರ-. (Tē. ಪರಿಮಿ, ಪರಿ ಪರಿ, a wart).

ಹುಲಿಗಲಿ huligali. = ಹುಲಿವಿ. (ಅನಕ, ಸ್ವಸ್ಥನ, ನೇಮ, ರಥವು, ಅತಿಮುಕ್ತಕ, ವಂಜುಲ Si. 127).

ಹುಲಿಗಲಿ huligali. = ಹುಲಿಗಲು, etc. (ಚರವಲ್ಲ, etc. Si. 188; My.).

ಹುಲಿಗಲು huligilu. = ಪರಿಗಲಿ, ಪರಿಂಗಲಿ, ಹುಲಿಗಲಿ. The Indian beech, frequently planted on roadsides, *Pongamia glabra* Vent. (ಚರವಲ್ಲ, ನಕ್ಷಮಾಲ, ಕರಣ, ಕರಣ Nr.; ನಕ್ಷಮಾಲ, ಕರಣ Mr. 123; M. ಪುಟ್ಟ).

ಹುಲಿಗೆ huligē. = ಹುಲಿಗಲಿ. (ಅನಕ, etc. Si. 127).

ಹುಲಿವಿಲಿ hulivili. = ಹುಲಿಗಲಿ. The tree *Dalbergia oujeinensis* Roxb. (ಅನಕ, ಸ್ವಸ್ಥನ, etc. Nr.).

ಹುಲಿವೆ hulivē. The timber tree *Terminalia paniculata* (Van Someren; My.).

ಹುಲಿಸು hulisu. To increase in bulk, to thrive, to grow rich (as a crop, My.; cf. ಹುಲಸು; ಪೂರಿ?).

ಹುಲು hulu. = ಪರಿ, etc., ಹುಲ್ಲು. Grass; straw (Bp. 16, 22; 43, 72). - ಹುಲುಗಡ್ಡು. - ಕಡ್ಡು. To gnaw grass (Bp. 32, 26). - ಹುಲುಗುಡಿ. A grass-hunt (Bp. 18, 7). - ಹುಲುಬೇಡ. An insignificant huntsman (Bk. 36). - ಹುಲು ಮುಳ್ಳಿ. A petty chief (Bp. 21, 40). - ಹುಲುಮನುಷ್ಯ. An insignificant man (J. 18, 58). - ಹುಲುಕಕ್ಕ. A con-

temptible demon (Bh. 1, 14, 5). - ಹುಲುಪುಟ. - ಪುಟ. A trifling or mean meal (Bp. 61, 19). - ಹುಲುಬೇಡ. A comb of grass (Bh. 6, 1, 8). - ಹುಲುಸರವ. A string of grass or straw (Bp. 16, 21). - ಹುಲುಕೂಡ. A worthless character (J. 18, 9).

ಹುಲಿಗಲು huligilu. - ಹುಲಿಗಲುಹುಲ್ಲು. The root *Amphidonax karka* Lindl. (Bk. & Pl.).

ಹುಲಬು hulubu. = ಹುಲಬು. (S. Mhr.).

ಹುಲುವರ huluvara. Horse-gram (ಹುಲುವರ Mr. 374. o. r. in two MSS. ಹುಲುವರ; Tē. ಉಲವು, ಉಲವು horse-gram).

ಹುಲಸು hulusu. = ಹುಲಸು. Increase in bulk, richness of a crop (Bh. 6, 8, 18; My.; cf. ಹುಲಸು; rich augmentation in bulk, as of rice when boiling (My.); thriving state (Bh. 10, 7, 38).

ಹುಲ್ಲಾಳಿ hullāḷi. - ಹುಲ್ಲಾಳಿ. (ವೀರಣ, ವೀರಣ Si. 164). - ಹುಲ್ಲಾಳಿಬೇಡ. (ಉಬೇರ, ಅಧಯ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ, etc. Si. 164)

ಹುಲ್ಲು hullu. = ಉಲ್ಲು, ಪರಿ, etc. Grass; straw (Bp. 33, 35; 38, 3; 39, 98; ಪುಲ 123; ಪುಲ, etc. Si. 165; C.). ಎಲ್ಲಾ ಹುಲ್ಲುಮಾಡು ಅರ್ಪಣೆ ಎನ್ನುವರು (HIA.). ಒಳ್ಳೆ ಹುಲ್ಲು ಹಗುರಂ, ಹುಲ್ಲಿನಂ ಹಗುರವಾ ಬೂರಲದರಕೆಯದು; ಹುಲ್ಲಿ ಬೂರಲಕೆನ್ನಂ ನಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬೇಡುವಾತನೆ ಹಗುರಂ (Babababika kandapadya). ಹುಲ್ಲಿನ ಉರಿ ಕನಸಿನ ಸಿರಿ ನಿಲ್ಲದು. - ಹುಲ್ಲು ಕೊಡವದ ಉಣ್ಣು ಬನ್ನ, ಗೋಡೆ ಕೊಡವದದ ಹಸಿಮ ಬನ್ನ. - ರಾವಣ ಪೂ ಹುಲ್ಲೇ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರಾಣ ಮನುಷ್ಯನೇ, ಅದೇ ಧರ್ಮವಲ್ಲವೇ? - ಹುಲಿಮದ ಹುಲ್ಲು ಮೇದೀತೇ? (Prva.). See Prv. & ಪೂರಿ. - ಹುಲ್ಲದ. - ಅಡಕ. A heap of grass or straw (ಪುಲ್ಲೆ ಪುಲ. ಪೂಲೆ Si. 165). - ಹುಲ್ಲುಕಡಲು. A small herb, *Corallorhiza brevifolia* Ait. (Z.). - ಹುಲ್ಲುಕಟ್ಟು. A the made of grass or straw (My.). - ಹುಲ್ಲುಕಟ್ಟು. A small piece of grass or straw (My.). - ಹುಲ್ಲುಕೆಲಸ. = ಹುಲ್ಲುಕಟ್ಟು. (My.). - ಹುಲ್ಲು ಮಾರ. Grass-fodder (Bp. 22, 27). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡು. - ಕಡ್ಡು. Grass and thorns (My.). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡು. A paddy-field overgrown with grass (B. 4, 79). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡು. - ಕಡ್ಡು. Pasture-lands belonging to government (My.). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡಿನ ಅಟ. A play with balls made of grass (S. Mhr.). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ. A grass-mat (My.). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ. A tax levied from those who bring their cattle to graze on government pasture-lands (My.). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ. A stack of hay or straw (My.). - ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ. = ಹುಲ್ಲುಗಡ್ಡೆ (My.). - ಹುಲ್ಲುಮನೆಯ. A man in charge of public straw (My.). - ಹುಲ್ಲುಮನೆ. A house with a roof of grass or straw (My.). - ಹುಲ್ಲುಮಾನು. (ನಲಮಾನ, ಚರಿತಮಾನ Si. 17). - ಹುಲ್ಲುಮಾಡೆ. = ಹುಲ್ಲದ. (ಪುಲ್ಲೆ Si. 165). - ಹುಲ್ಲು ದೆ. = ಹುಲ್ಲುಬಂದೆ. (My.; ಪುಲ್ಲೆ Si. 165). - ಹುಲ್ಲುಬಂದೆ. (ಪುಲ್ಲೆ Si. 165). - ಹುಲ್ಲುಬಂದು. (ಪುಲ್ಲೆ Si. 165). - ಹುಲ್ಲುಬಂದೆ. A load or bundle of grass or straw (My.; ಪುಲ್ಲೆ Si. 165). - ಹುಲ್ಲುಕಟ್ಟು. - ಕಟ್ಟು. The act of bullocks treading out straw that has been thrashed (My.).

ಹುಲ್ಲೆ hullē. = ಪರಿ. A male or female antelope or deer (ವಿ, ಕುರಂಗ, ಕರಣ, ಮೃಗ HIA.; Mr. 162; ಮೃಗ ಕರಣ Nr.; J. 28, 32; Bh. 3, 18, 29; Rāgh. 17, 68. 68. My.). ಹುಲ್ಲೆಯ ಚರ್ಮ ಕೊಡಲು ಹೊದಿಸುವ (ನಕ್ಷಮಾಲ Mr. 123; ಕಾಯ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಅದೀತೇ? (Prv.). - ಹುಲ್ಲೆಕೂಡ. = ಹುಲ್ಲೆ (My.). - ಹುಲ್ಲೆಗಡಿ. = ಹುಲ್ಲೆಕೂಡ. (Si. 168).

ಹುನ್ನಾಡಿಗ *huvvu-vāḍiga*. (or *huvvu-āḍiga*?). = ಹೂವಾಡಿಗ. A florist, a dealer in flowers (ಮೂಲಾಕಾರ, ಮೂಲಕ *Si.* 249; *My.*).

ಹುನ್ನ *huvvu*. = ಉನ್ನ, ಉಂ, ಉನ್ನ, ಉನ್ನ, ಉನ್ನ, etc., ಹುನ್ನ. A flower, etc. (ಸುಮನಸ್, ಪುಷ್ಪ, ಪ್ರಸೂನ, ಕುಸುಮ *Si.* 124, 438; *Bp.* 22, 32; 58, 22; *C.*; *B.* 5, 76, 129). ಹುನ್ನ ಬಿಟ್ಟಿರುವ ಬಳ್ಳಿ (ವಲ್ಲರಿ, etc. *Si.* 122). — ಹುನ್ನರನೆ. — ಅರನೆ. (ನೂದ, ಪೂಪ, ಕ್ರಮುಕ, ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಕಾರು *Si.* 181; *cf.* ಹೂವರನೆ). — ಹುನ್ನಿನ ಹಡ್ಡೆ. Muslin interwoven with flowers (*My.*).

ಹುನ್ನಾರ *hushāra*. = ಹುನ್ನಾರು. (*Ū.* 9, 78).

ಹುನ್ನಾರಿ *hushāri*. Smartness, intelligence; wariness; smart, etc. (= ಹುನ್ನಾರು, *My.*; *Mhr.*, *H.* ಹುನ್ನಾರಿ).

ಹುನ್ನಾರು *hushārū*. Smart, sharp; attentive, alert, watchful; fresh, brisk (as through good feeding for a time); fresh-feeling (as after recovery or daring convalescence, *My.*; *Br.*; *Mhr.*, *H.* ಹುನ್ನಾರು).

ಹುನ್ *hus*. = ಉನ್, etc. A sound used in scaring away animals (*My.*).

ಹುನ್ *husi*. 1. = ಫಲಿ, *q. v.* To become or prove untrue or false; etc. (ಅನ್ಯತ ಕೆಂದ. *Dh.*; *Bp.* 6, 2; 13, 16; *Si.* 23; *My.*). ಸತ್ಯರು ಹುನ್ಮಾಡೆ, ಒತ್ತಿ ಹಂದದೆ ತರಧಿ, ಉತ್ತಮರು ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಲೋಕವನ್ನೆತ್ತ ಬದುಕುವನು? (*Sp.*). See *Sp.* s. ಬಯ್ಯ.

ಹುನ್ *husi*. 2. = ಫಲಿ 2, *q. v.* A falsehood, a lie; etc. (ಅನ್ಯತ, ಕೂಟ *Nr.*; ಅನ್ಯತ, etc. *Mr.* 36; ಅಪಾಪ, ಫಲಿ *Nn.* 158; *Ū.* 3, 35; *Bp.* 56, 49; *Bh.* 1, 8, 48; *Dp.* 24, 4; *My.*). ಹುನ್ಯಾದೊಡೆ ಬೇವರ ಪಾದವಾಣಿ (ಕೆಂದ. 120). ಹುನ್ಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯಮಾಗಿ ನುಡಿದ ನುಡಿ (ಅಪಕ, ಮೃಪಾರ್ಥ *Nr.*). ಬಲ್ಲಿನ ಮೃದವ ಮಾತು ಎಲ್ಲವು ಹುನ್, ಕಾಣೋ! ಬಲ್ಲರೆ, ಬಲ್ಲಿನನ ಬೇಡ; ಸು ಮೃದರ ಬಲ್ಲವನ ಬಲ್ಲ (Sp.). ಹುನ್ ಹೇದಿದರೂ ಹಸನಾಗಿರ ಬೇಕು (*Prv.*). — ಹುನ್ಗಾಯಿ. — ಕಾಯಿ. An unripe, unsubstantial fruit (*My.*). — ಹುನ್ಗುಣ್ಣು. A missing shot (*S. Mhr.*). — ಹುನ್ಗಿಯ. — ಕಿಯ. An impotent hand (*Ū.* 4, 19). — ಹುನ್ಗು. A false, hypocritical laugh (*My.*). 2, a gentle emile (*My.*). — ಹುನ್ನುಡಿ. A lie (ಅನ್ಯತ *Nr.*). — ಹುನ್ಫಲ. Unsubstantial fruits that drop before ripening (*My.*). — ಹುನ್ಪುಟ್ಟು. Badly charged and insufficient powder (*My.*). — ಹುನ್ಮಾತು. = ಹುನ್ನುಡಿ. (*My.*). — ಹುನ್ಯ ಹೋಯಿ. A lying *Hōlēya* (*Bp.* 55, 18). — ಹುನ್ಹೂ. A flower that drops without producing fruit (*My.*).

ಹುನ್ಗ *husiga*. = ಫಲಿಗ. (ಸುಳ್ಳು ಹೇದುವನು *G.*).

ಹುಹು *huhu*. A cry expressive of shivering from cold (*Riv.* 9, 22; *My.*; *Tē.* ಹೂಹೂ). *cf.* ಉಹುಹು.

ಹುಳಕ *hulaka*. See ಹೂಡ್ಡೆ, ಸಣ್ಣ.

ಹುಳಿ *huli*. 1. To be or turn sour (*T.*, *M.* ಪಳಿ). ಹುಳತದು (ಶುಕ್ರ, ಅಮ್ಲ *Si.* 428).

ಹುಳಿ *huli*. 2. = ಪಳಿ, etc., ಹುಳು. Acidity, sourness (ಅಮ್ಲ, ಅಮ್ಲ *Nr.*; *Si.* 50; ಅಮ್ಲ *Nn.* 119; ಅಮ್ಲ *Mr.* 218; *C.*); a sour substance (*Bp.* 28, 37). See *Prvs.* s. ಹುಣಸೆ. — ಹುಳಗುಡಿ. See *Mr.* s. ಫೋರಾಪ್ಪ. — ಹುಳಿಚಕ್ಕನ ಗಡ. = ಹುಳಹುಣಿಸೆಯ ಗಡ. (*St.* & *Pl.*). 2, a cultivated potherb, *Rumex vesicarius* *Lin.* (*Z.*). — ಹುಳಿಬೇಳೆ. — ತೇಗು.

ಹುಳಿ *heli*. = ಹುಳಿ. A heart-burn (*My.*). — ಹುಳಿಬೇಳೆ. A dōḥ made of leavened dough (*My.*). See *Prv.* s. ಸಂಕ್ರಾಂತಿ. — ಹುಳಿಪದಾರ್ಥ. A sour substance (*B.* 4, 140). — ಹುಳಿವಳ್ಳಿ. Boiled vegetables mixed with tamarind, etc. (*My.*). — ಹುಳಿಬೇಳೆ. (ಸ್ಯಾಮಕಣ್ಣಿಕ, ವಿಹಂಕ, ಸ್ಯಾಮಕಣ್ಣಿಕ, ಗ್ರಹಿಲ, ನ್ಯಾಲ್ಪಾಪಾದ *Si.* 130). — ಹುಳಿಮರ. = ಹುಳಿಸಮರ. (*St.* & *Pl.*). — ಹುಳಿಮಾಳ. A sonr mango (*My.*). — ಹುಳಿಯನ್ನ. — ಅನ್ನ. Boiled rice mixed with tamarind, chillies, oil, etc. (*My.*). — ಹುಳಿಯುಕ್ಕುಕಳ. — ಅಮ್ಲಕಳ. = ಹುಳಿಯುಕ್ಕು. (*Bp.* 15, 26). — ಹುಳಿಯುಕ್ಕು. — ಅಮ್ಲ. An amhali mixed with any sonr substance (*My.*; *G.* 107). — ಹುಳಿಸಾಬಿ. Pepper-water (*My.*). ಹುಳಿಸಾಬಿ ಮಾಡದವ ನಳಪಾಕ ಮಾಡಕ್ಕನೇ? (*Prv.*). — ಹುಳಿಸಾಬಿ. Boiled vegetable-leaves mixed with tamarind, etc. (*My.*). — ಹುಳಿಹಡ್ಡೆ. (ಸಹಸ್ರವೇಳಿ, ಚುಕ್ರ, ಅಮ್ಲ ವೇತಸ, ತತವೇಳಿ *Si.* 157). — ಹುಳಿಹಣ್ಣು. Ripe tamarind (*My.*); (ಪಿನ್ನಿಡಿಳ, ಚುಕ್ರ, ವೃಷ್ಣವು *Si.* 310). — ಹುಳಿಹಡ್ಡೆ. Sorrel (ಸಹಸ್ರವೇಳಿ, ಚುಕ್ರ, ಅಮ್ಲವೇತಸ, etc. *Nr.*; *Tē.* ಪಲ್ಲೆ ಪ್ರಭು). — ಹುಳಿ ಹಿಡಿ. To turn sonr, as milk or juice (*My.*). — ಹುಳಿಹುಣಿಸೆಯ ಗಡ. A trionhiesome weed, the yellow wood-sorrel, *Oxalis corniculata* *Lin.* (*St.* & *Pl.*). — ಹುಳಿ ಹುಳಿ. rep. (*B.* 1, 15).

ಹುಳು *hulu*. = ಹುಳು 2. — ಹುಳುಗೋಳ. A climbing herb with fleshy stem and leaves, *Vitis setosa* *Wall.* (*Z.*). — ಹುಳುಚಿಕ್ಕನ ಗಡ. = ಹುಳಿಚಿಕ್ಕನ ಗಡ *No.* 2. See ಅದವಿ. — ಹುಳುಮುಟ್ಟಿ. A fleshy leafless plant with quadrangular stems, *Caralinna fimbriata* *Wall.* (*Z.*).

ಹುಳ್ಳಿ *hulli*. = ಹುಳ್ಳಿ, etc. (*C.*). See *Prv.* s. ಹಳ್ಳಿ.

ಹುಳ್ಳಿ *hullē*. = ಪಳ್ಳಿ *q. v.*, etc. (ಎಧ, ತರ್ಪಣ, ಇನ್ನನ, ಎಧ ಸ, ಸಮಿಧ, ಇಧ *HIA.*).

ಹುಳಿ *hula*. = ಪುಳಿ, etc. A worm, etc. (*Bp.* 18, 40; *C.*; *B.* 2, 11; 3, 120). ಹುಳಿ ತಿನ್ನ ಅಕ್ಕಿ ಅದರೆ ಮದ್ದಿಗೆ ನೆನೆಯಿರೇ? (*Prv.*). — ಹುಳ ಹತ್ತು. To be attacked or injured by worms (*B.* 4, 72, 140). — ಹುಳಿ ಹುಪ್ಪಡಿ. relt. (*C.*).

ಹುಳಿಕಲು *hulakalu*. = ಹುಳಿಕಲು. (*My.*).

ಹುಳಿಕು *hulaku*. = ಹುಳಿಕು, etc. — ಹುಳಿಕುಗೋಡೆ. A wall of which the plaster is in a bad state (*My.*). — ಹುಳಿಕುಣಿ. A floor that is out of repair (*My.*).

ಹುಳಿತು *hulatu*. P. p. of ಹುಳಿ (*My.*).

ಹುಳಿವು *hulavu*. = ಹುಳಿ, etc. ಹುಳಿವನ, ಹುಳಿವನಲ್ಲಿ (*My.*).

ಹುಳಿ *huli*. = ಪುಳಿ, ಹುಳು 2. To get worm-eaten, to rot, to decay (*Bp.* 57, 48; *My.*). P. p. ಹುಳಿತು (*My.*).

ಹುಳಿ *hulu*. 1. = ಉಳಿ, ಉಳು, ಹುಳಿ, etc. A worm, etc. (ಕೃಮಿ, ಕೀಟ, ನೀಲಂಗು, ಪುಲಕ *HIA.*; ನೀಲಂಗು, ಕೃಮಿ *Nr.*; ಕೃಮಿ *Si.* 221; ಕೃಮಿ, ತ್ವಸ *Nn.* 121). ಬೆವರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹುಳುಗಳು (ಸ್ವೇದನ *Si.* 376). — ಹುಳಿಕಡಿ. = ಉಳಿಕಡಿ. Ringworm (*My.*). — ಹುಳಿಕಡ್ಡಿ. = ಹುಳಿಕಡಿ, ಹುಳಿಕಡಿ. (*My.*). — ಹುಳುಗಲುಹುಲ್ಲು. A reed, *Amphidiox karka* *Lindl.* (*St.* & *Pl.*). — ಹುಳು ಬೀಡು. Worms or insects to fall upon or attack. ಬೆಳೆಗೆ ಹುಳು ಬಿತ್ತು (*My.*).

ಹುಳಿ *hulu*. 2. = ಹುಳಿ, etc. ಹುಳಿವು (Bp. 22, 18; *Bh.* 4, 4, 13). P. p. ಹುಳಿತು (*My.*).

ಹುಳಿಕಲು *hulakalu*. = ಹುಳಿಕಲು. The state of being worm-eaten or decayed (*My.*).

ಹುಳಿಕು *huluku*. = ಉಳಿಕು, ಪುಳಿಕು, ಹುಳಿಕು. The

state of being worm-eaten, decayed, etc.; baseness (Bh. 2, 18, 14; My.). ಹೂವಿದ್ದರೆ ಹುಲುಕು ಮುಳ್ಳು (Prv.). — ಹುಲುಕುನೀತಿ. Unsound, base precepts (My.). — ಹುಲುಕುಮನಸ್ಸು. A corrupt, base mind (My.). — ಹುಲುಕುಮರ. A rotten tree (My.). — ಹುಲುಕುಮೋಡೆ. A peck-marked face (Dp. 59, 1; My.). — ಹುಲುಕುಹಲ್ಲು. A carious tooth (My.).

ಹುಲುಕು huluṭu. P. p. of ಹುಲು 2. (My.).

ಹೂ ಹಿ.1. = ಘ 1. Flowers to be produced, etc.

ಹೂಕುಮ (ಹೂ ಅಮದು ಕೊ.).

ಹೂ ಹಿ.2. = ಉ 8, etc., ಘ 2, etc., ಹುನ್ಯ, etc., ಹೂವ.

(Smd. 95, o. r. ಘ). A flower, a blossom (ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಪ್ರಸವ, ಕುಸುಮ, ಪ್ರಸೂನಕ, ಸುಮನಸ್ HIA.; ಪ್ರಸೂನ, ಲತಾನ್ತ Nn. 25; Bp. 19, 65; C.; B. 3, 106; 4, 2); albugo (Bp. 18, 66; My.). ಹೂವಿನ ರು (ರಹಸ್ಯ, ಸರಾಗ); ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಮಾಲೆ, ಮಾಲ್ಯ); ತುಡುಪ್ಪಿನ ಹೂ (ಗರ್ಭಕ); ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಮಾಲೆ, ಮಾಲ್ಯ); ಹೂವಿನ ತೊಡವು (ಪ್ರಜ್ಞೆ); ಹೂವಿನ ಗೊಂಚಲು (ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಗುಚ್ಛ, etc.); ಹೂವಿನ ತೋಡು (ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಮಾಲೆ); ಹೂವಿನ ಬಣ್ಣ (ಮಕರಂದ, ಮಧು); ಹೂವಿನ ಮುಗುಳು (ಕೋರಕ, etc.); ಕೊರಕರಿ ತಕ್ಕದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ (ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಮಾಲೆ); ಹೂವಿನಲಯ ಅಕಾರದ ಭೇದದ ವೇನೆಯ ಅಮ್ಲುಗಳು (ಅರ್ಥ-ಪ್ರಜ್ಞೆ, etc.); ಚಿಕ್ಕಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಹೂ (ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಮಾಲೆ); ಮುನ್ನಲೆಯ ಹೂ (ಲತಾಮಲೆ); ಹೂವಾಗಿ ಕಾಯಕ ಮರಂ (ವಾಸಸ್ತು HIA.). ಹೂವಿನ ದೂಳು (ಪರಾಗ, etc. Nr.). ಹೂವಿನ ವೊಗೆ (ಕುಟ್ಟು Nn. 52). ಹೂವಿನ ಗಿಡು (Bp. 38, 9). ಯಾಕಾದ ಹೂವೇನು? ನಾಕರದು ಸಾಲದೇ? (Sp.). ಹೇನು ಬಲ್ಲದೆ ಮುಡಿದ ಹೂವಿನಾ ಪರಿಮಳ? (Dp. 76). ಹೂ ಮಾಲದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಮಾಲದವು. — ಹೂ ಮಾಲದ ಊರಲ್ಲಿ ಹೂ ಮಾಲದ ದಾರದು. — ಹೂವಿಗೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹೂವಿಗೆ ಬಡತನವಲ್ಲ. — ಪರಿಮಳದ ಹೂ ಪರಿಮಳದಲ್ಲೇ ಇರ ಬೇಕು. — ದಾಡಿದ ಹೂ ನಾಡಿದವರಿಗೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಹೂಗಣ್ಣು. -ಕಣ್ಣು. Albugo (My.). — ಹೂಗಾಯ. = ಊಗಾಯ. A slight wound (My.). — ಹೂಗಿಡು. A flowering plant (Bp. 38, 10). — ಹೂಗೊಂಚಲ. A flower-bunch (Bh. 7, 7, 43). — ಹೂಹವು. Flowers with some hair of the tail of the Bos grunniens. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮುಡಿದ ಹೂಹವುಗಳು (ಪ್ರಜ್ಞೆ Mr. 384). — ಹೂಚಣ್ಣು. A bouquet (My.). — ಹೂದಿಂಗಣ. A scarlet flower, the Indian shot, Canna indica Lin. (St. & Pl.). — ಹೂದಿಂಗಲು. (ಹಗದಿ Mr. 147). — ಹೂದುಮುಗಲು. -ತುಮುಗಲು. A multitude of flowers (Rām. 6, 49, 85). — ಹೂದುಮುಲು. -ತುಮುಲು. A bundle of hair adorned with flowers (Rām. 1, 16, 52). — ಹೂದೋಟಿ. -ತೋಟಿ. A flower garden (Bp. 22, 7, 25; B. 3, 80). — ಹೂಬಣ್ಣ. Any light colour (My.). — ಹೂವಾಣ. A kind of firework (My.). — ಹೂ ಬಿಡು. To produce flowers, to begin to blossom (C.; B. 3, 20, 106; 4, 27). — ಹೂಬಿನಲು. A moderate evening sunshine (My.). — ಹೂ ಮಡು. A shower of flowers (Bp. 61, 64; Rām. 5, 9, 6); a flower-like, light rain (My.). — ಹೂಮಾಲ. A chaplet or garland of flowers. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೂಮಾಲ (ಪ್ರಜ್ಞೆ, etc.); ತುಡುಪ್ಪಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಹೂಮಾಲ (ಗರ್ಭಕ); ಚಿಕ್ಕಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲ (ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಮಾಲೆ); ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ನೇಲುವ ಹೂಮಾಲ (ಲತಾಮಲೆ Nr.). ಕೋಡಿಕೆ ಕೆಯ್ಲಲ್ಲಿ ಹೂಮಾಲ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹೂ ಮುಡಿಸು. To tie flowers on the head. ಹೂವಿದ್ದರೆ ಹೂ ಮುಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು (Prv.). 2, to tie flowers on the head of a woman who has arrived at the fifth month of her first pregnancy (My.). — ಹೂವಂಗ. -ಅಂಗ. A cloth made of flowers to adorn a male idol (My.). —

ಹೂವಂಗಿಸೇನೆ. Adorning an idol by adorning it with a cloth of flowers (My.). — ಹೂವರಸೆಮರ. -ಅರಸೆ. The portia tree, Theopesia populnea Corr. (St. & Pl.; T. ಪುನರೂಪ. — ಹೂವಾಗು. -ಅಗು. Flowers to be produced; to begin to blossom (see a. ಹೂ 1; B. 2, 51); albugo to be produced. — ಹೂವಿನ ಹಬ್ಬ. The season of spring (ಸುಗ್ಗಿ ಬಣ್ಣದ ಹಬ್ಬ, ವಸಂತ Kk. 18; ಸುಗ್ಗಿ, ಬಣ್ಣ, ವಸಂತ Smd. 20). — ಹೂವೀರ. Flowers and betel distributed by a muttaydē to appease the spirit of a deceased muttaydē (My.). — ಹೂವೇರ. A flower-arrow, i. e. an arrow without power (Bh. 4, 24, 86). — ಹೂವೀರ. A garment made of flowers for an idol of Durgā or Lakshmi (My.). — ಹೂವೇರ. Meala interwoven with flowers (My.). — ಹೂವಾರ. = ಹೂವಾರ. (Dp. 30, 4).

ಹೂ ಹಿ.3. = ಹೂನು, ಹೂನ್ನು. A particle expressing consent or assent: yes, ah, well (My.; Mr. ಹೂ; cf. ಹೂಂ). ಉಬಿ ಅನ್ವರ ಹೂ, ಲಿಬಿ ಅನ್ವರ ಉಬಿ (Prv.). — ಹೂಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To utter hi as a sign of consent or assent (My.).

ಹೂಗಾವಿ ಹಿ-ಗ್ಗಿ. A cultivator and seller of flowers (G. 27, 338, 342, 412, 576).

ಹೂಂ ಹಿ. ಹಿ. ಹಿ. = ಹೂಮ್. A particle used to express reproach (ಪರಿಸ್ಥಾರ, ಹಿವಿವಿ Nn. 154), menace, roaring, interrogation (ಕೇವ್ಲಿ. ಒಬ್ಬರ ಮಾತುಗಳ ಕೇವಲವಿ 154), and occurring in demoniac incantations (ಗ್ರಹಾಂಗಮೃತ ವಿನಯ, ಗ್ರಹವಿಷಯವಾದವು ಮೃತ್ಯುಗ ವಿನಯ 154). It is also used as a particle of assent (Bk.; see ಹೂ 3, and cf. ಹೂ. ಹೂಂಕರಣೆ ಹಿ-ಕರಾಪೆ. The roaring of fire (Bh. 2, 23, 6). ಹೂಂಕರಿಸು ಹಿ-ಕರಿಸು. To cry out angrily or menacingly (C. Bp. 32, 39; 47, 37).

ಹೂಂಕಾರ ಹಿ-ಕಾರ. The uttering of a sound of overness (Bp. 5, 16); the roaring of warriors (Rām. 13, 76).

ಹೂಂಕೃತ ಹಿ-ಕೃತ. A (roaring) sound of brave or bold men (ಪರೋಪ Mr. 89).

ಹೂಂಕೃತಿ ಹಿ-ಕೃತಿ. An angry or menacing cry (C. Bp. 47, 38); the roaring of warriors (Bh. 5, 23, 7; 2, 24, 26).

ಹೂಜಿ ಹಿ. = ಹೂ 1, ಹೂ. A water-jug of earth or metal, a goglet (My.; B. 5, 142, 143, 296). ಚಿಕ್ಕದ ಹೂ (ಕುಲಾರ, etc. Si. 268). ಒಬ್ಬ ಒಕ್ಕಲು ಅಲ್ಲ, ಹೂವು ಧಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಗಾಡೊನ್ನು ಲೋಕದೊಳಗಲ್ಲ, ಅಮ್ಮರಿ ಲೋಕದವೆ ಅಲ್ಲ (Sp.).

ಹೂಜಿ ಹಿ. Envy, jealousy (see ಪುರುಷ 1, etc.).

ಹೂಜಿ ಹಿ. = ಹೂಜಿ, etc. (B. 3, 94). ಹೂಜಿ ಹೂಜಿ (J. 34, 13). ಹೂಜಿ ಮಾಡಿದರೂ ಹೂಜಿ ಸತ್ತು ಅಗಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹೂಜಿಗಾರ್ತಿ ಹಿ-ಗಾರ್ತಿ. An envious or jealous wife (ಹುರುದಿ ಸ 2 Kk. 28; Smd. 73).

ಹೂಬಿ ಹಿ. (fr. ಹೂದು). Joining, uniting, tying to, yoking. ಹೂಬಿದ ಎತ್ತು (ಧುಯ- HIA.). 2, arrangement: a plan, a means, an expedient, a scheme (ಉದಾಹರಣೆ My.). 3, ಹಬ್ಬ (Smd. 38).

ಹೂಬಿಗಾರ್ತಿ ಹಿ-ಗಾರ್ತಿ. A contriver, a schemer, etc. (My.).

ಹೂಬಿ ಹಿ. = ಹೂಬಿ No. 1. Tying to, yoking; the state of being yoked. See ಎತ್ತು. — ಹೂಬಿಗಾರ್ತಿ. The piece of wood that is inserted in the strap which

is tied to the yoke of a cart (ಬಣ್ಣಿಯ ನಗಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ಮೀಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕುಣ್ಣು S. Mhr.). — ಹೂಟಿ ಹಾಡು. Unyoking to take place (S. Mhr.).

ಹೂದಿಸು hūdisu. = ಘಡಿಸು. To cause to put to (Bp. 57, 80), etc.; to cause to put together, to have collected (Bh. 2, 4, 11); etc.

ಹೂಡು hūdu. = ಉಡು 2, ಘಡು 1 q. v., etc. To join (v. t.), to unite; to put together, as stones for a fire-place; to join together, as dice (for a throw, Bh. 2, 13, 46); to yoke; to put oxen, horses, etc. to carts, etc. (C.; B. 2, 23; 5, 14); to tie or fix carts, etc. to oxen, etc.; to fix, as an arrow (J. 7, 62; 12, 39; 13, 42); to shut, as a door (J. 8, 48); to arrange, to make ready, to place properly, as cannons (B. 4, 217); etc. (ಯೋಜನ ಸಂದ. Dh.). ಹೂಡುವ ಎತ್ತು (ಸ್ವಸ್ಥಿಕ, ಸ್ವಸ್ಥವಾಹಕ HIA.; Mr. 179). ರಥವ ಹೂಡುವ ಕುದುರೆ (ವಾಹನ, ಭೋರಣ, ಯುಗ್ಯ, ಯಾನ, ಪತ್ರ HIA.). ನೋಗನು ಹೂಡುವ ಎತ್ತು (ಯುಗ್ಯ); ಬಣ್ಣಿ ಹೂಡುವ ಎತ್ತು (ಕಾಕು); ರಥಕ್ಕೆ ಹೂಡುವ ಕುದುರೆ (ರಥ್ಯ Nr.). ಹಯದಿನ್ನ ಹೂಡಿದ ರಥ (ಅದ್ವೈತ Mr. 284). ಉತ್ತಮವಾಹ (i. e. ವಾಹಯನ್ನು) ಹೂಡಲಿ ವರವರಾಧಕ್ಕೆ! (Rām. 3, 2, 19). ಹೂಡಿದನು ಹೊನ್ನೇರಿನಲಿ ಹಯವ (3, 2, 20). ಹೂಡು ಬಣ್ಣಿಯಂ! (Bh. 1, 10, 24). ಹೂಡಿದ ಹೋರಿಗರ್ ಹೂಯ್ದು (1, 10, 29). ನೇಗಲಿಗೆ ಹೂಡಿದ ಎತ್ತು (G. 50). ಹೂಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯದೇ?—ಹೂಡಿದರೆ ಒಲೆ, ಮಾಡಿದರೆ ಮನೆ, ಕೂಡಿದರೆ ಗಣ್ಣು.—ಅಗೋಡು ಹೋಗೋಡು ದೇವರಣ್ಣ, ಹೂಡೋಡು ಬಿತ್ತೋಡು ನನ್ನಿಣ್ಣಿ.—ಊರ ಮುನ್ನ ನೇಗಲಿ ಹೂಡಿದರೆ ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ವರಿಗೆ ಬನ್ನೊನ್ನಿ ಮಾತು.—ಫರಾ ನೋಡದೆ ಕಟ್ಟಿತು, ಹೂಡಾ ಹೂಡದೆ ಕಟ್ಟಿತು.—ಹದ್ದು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೂ ಕೋವಿ ಹೂಡಲಿಕ್ಕೂ ಹೋಡು.—ಹೂಡುವ ಎತ್ತು ಕೊಟ್ಟು, ಅಡುವ ಹೋರಿ ತನ್ನ.—ಹದೆಯೆತ್ತು ಹೂಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿ ನೋಡು (Prva.).

ಹೂಡೆ hūḍe. = ಹೂಡೇನ. A circular bastion-like structure of stones, etc. at some distance from a village in which peasants endeavoured to secure themselves in the time of a sudden attack from marauders (C.; Tā. ಊಡೆಮು, T. ಊಡೆಯು; cf. ಹೂಡು and ಊಡು 3).

ಹೂಡೇನು hūḍēnu. = ಹೂಡೆ. (My.). ಹುರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋರ ಎಲ್ಲ, ಹೂಡೇನು ಕಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಓಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ (Prv.).

ಹೂಣ್ ಹūṇ. = ಹೂಣ. To bury one's self in or enter a mêlée: to enter with power or forcibly (ಸತ್ಪಾದದಿ ಒಳ ಹುಗು Bhn. 53). — ಹೂಣ್ ಹುಗು. To enter (a mêlée) so that one is as it were hurried (in it), to enter (it) deeply (Bh. 2, 3, 40; 7, 5, 62; J. 12, 42; 20, 45; 28, 43).

ಹೂಣ hūṇa. A barbarian, a Hun (Sk.; ಕಾಡುಮನುಷ್ಯ G.; a European (My.).

ಹೂಣಭಾಷೆ hūṇa-bhāṣhē. European language (My.).

ಹೂಣರ ಹūṇa-āka. The era of Europeans (My.).

ಹೂಣಿ hūṇi. (= ಘಣಿ). A vow (Bp. 17, 5).

ಹೂಣಿಕೆ hūṇikē. Valour, prowess (Bh. 9, 2, 18).

ಹೂಣಿಗ hūṇiga. A bold, daring, valorous man

(ಸಾಹಸಿಗ Bhn. 18; Bh. 6, 7, 15; 7, 6, 62; 7, 10, 57; 7, 16, 18).

ಹೂಣಿಗತನ hūṇigatana. Prowess, bravery (Bh. 7, 16, 14, 25).

ಹೂಣಿಸು hūṇisu. 1. (= ಘಣಿಫ). To make one's aim; to offer as an aim (Bh. 1, 7, 6; 4, 8, 84); to fix the mind upon (with an evil design, Rām. 5, 1, 4). 2, to make a vow or vows (Ā. Bp. 88, 20; Rām. 5, 8, 37; 6, 30, 18).

ಹೂಣಿಸು hūṇisu. 2. A promise, a vow (ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ Kk. 41; śm. 38).

ಹೂಣಿಸು hūṇisu. 3. To cause to bury (My.).

ಹೂಣು hūṇu. = ಉಣು, ಘಡ್, etc. To bury (My.). — ಹೂಣಲಿಡು. — ಾಡು. To heat (enemies with so many weapons) that they are buried (under them, Ā. Bp. 42, 28). — ಹೂಣಿಸು. — ಾಡು. To hurry (My.).

ಹೂಕೆ hūka. Called, summoned, invited. See ಪುರು.

ಹೂಲಿ hūli. Calling; invocation; calling defiantly, challenging. See ಸಂ.

ಹೂತು hūtu. 1. = ಘತು 1. P. p. of ಹೂ 1, q. v. (Bh. 3, 11, 16).

ಹೂತು hūtu. 2. P. p. of ಹೂಡು. (My.).

ಹೂದು hūdu. P. p. of ಹುಯ್ 2. (My.).

ಹೂನು hūnu. = ಹೂಣ. (S. Mhr.).

ಹೂನ್ತು hūntu. = ಹೂನು. (S. Mhr.).

ಹೂನ್ಯ hūnya. = ಪುಣ್ಯ, ಪೂಣ್ಯ, ಹುಣ್ಯ. (ಸಯ್ಯ, ಪುಣ್ಯ ಸೀ.; śm. 84).

ಹೂನ್ಯವಂತ hūnya-vanta. (Śmd. 242, o. r. ಪೂಣ್ಯವಂತ). A virtuous man, etc.

ಹೂಮ್ hūm. A particle expressive of doubt or consideration, of interrogation, of assent, of anger, menace, aversion, repulse, of reproach, contempt; a magical or mystical monosyllable. Cf. ಹೂಂ, ಹೂಃ, ಹೂಃ.

ಹೂರ hūra. = ಪುರ, ಪೂರ, ಹೂರಣ 1. A stream, a river (ಹೊನಲ್ Kk. 18).

ಹೂರಣ hūraṇa. 1. = ಹೂರ, etc. (ಹೊನಲ್ ಸೀ.).

ಹೂರಣ hūraṇa. 2. = ಹೂರಣ. Thh. of ಪೂರಣ. The filling or stuffing of oaks. — ಹೂರಣಕಡಬು. A stuffed kaḍabu (C.). — ಹೂರಣಹೋಳಿಗೆ. A stuffed hōḷigē (My.).

ಹೂರಿಗೆ hūrigē. Thh. of ಪೂರಿಗೆ, q. v. (Bp. 14, 11; 24, 55; Bh. 1, 15, 7; Rām. 5, 8, 69). ಬರಗದ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವವ ಹೂರಿಗೆ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ.—ಬಯ್ಯಿಗೆಯನ್ನ ಹೂರಿಗೆ ಅದೀತೇ?—ಹೋರುವ ಮುಣ್ಣೆ ಹೂರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? (Prva.).

ಹೂರ್ಣ hūṛṇa. = ಹೂರಣ 2. (My.). ಪೂರ್ಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೂರ್ಣ ಮಾಡ ದಾರದೇ? (Prva.).

ಹೂಲಿ hūli. N. of a straggling shrub (My.; ತವ್ವಾಸುಖಿನಿ Mr. 123). See ಎಲ, ಕರೇ.—ಹೂಲಿಬಣ್ಣು. An aquatic plant of which sun-hats are made, Aeshynomene aspera Lin. (Z.).

ಹೂಲಿ hūli. A poplar commotion; an alarm, a clamorous stir, a row, a storm (Mhr. ಹೂಲ, ಹೂಳ). — ಹೂಲಿ ಎದ್ದಿಸು. To raise an alarm, etc. (B. 3, 126; G. 336, 548).

ಹೂವಡಿಗ hūḍi-ḍiga. = ಘನಡಿಗ. (My.).

ಹೂವಾದಿಗ ಹಿರಿ-vāḍiga. (or ಹಿರಿ-āḍiga?). = ಹುವಾದಿಗ.
(My.).

ಹೂವಾದಿಗಿತ್ತಿ hūvāḍiga-itti. A female florist
(My.).

ಹೂವು hūvu. = ಹೂ, etc. A flower, etc. (C.; B 3,
20; G. 441). ಹೂವಿನ ಗಿಡ (B. 2, 5). ಹೂವುಗಳು (8, 35). See
Prva. s. ನಾರು. — ಹೂವುಗಣ್ಣು. = ಹೂಗಣ್ಣು. (My.). — ಹೂವು
ಬಿಡು. = ಹೂ ಬಿಡು. (My.).

ಹೂಸಕ ಹಿರಸಾ. Smearing, etc. (ತೊಡಕ Bhn. 26).

ಹೂಸರುಳಿ hūsarulli. = ಉಸರವಳ್ಳಿ, etc. (C.).

ಹೂಸರುಳ್ಳಿ hūsarulli. = ಹೂಸರುಳಿ, etc. (My.).

ಹೂಸು hūsu. 1. = ಘಸು 1, q. v. To smear, etc.
ಮೆಚ್ಚು ಹೂಸಲೆನ್ನು, ಮಾಡಿದ ಗುಳಿಗೆ (ವರ್ತ Nr.). ಮೆಚ್ಚು ಎಣ್ಣೆ
ಹೂಸ (B. 1, 24).

ಹೂಸು hūsu. 2. = ಉಸು 1, ಘಸು 3. To break wind
downwards, to fart (ಅಘೋನಾಯು ಸಿದ್ಧ. Dh.; C.).
ಹೂಸದಿದ್ದರೆ ಹೂ ಮುಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. — ಹೂಸದಿದ್ದರೆ ಹೂ ಕೊಟ್ಟ
ಪು. — ಹೂಸಿದ್ದಲ್ಲದೇ ನಾಡಿದು. — ಅನಿ ಹೂಸಿದ ಹಾಗೆ ದುಡಿದು
ವೇ. — ದಾಡಿದ್ದವಗೆ ಹೂಸಿದಪ್ಪು ನಾಸಿ. — ಹೂಸಿದವಳು ಯಾರನ್ನೆರೆ
ಮಾಸಿದ ಬಟ್ಟೆಯವಳೇ (Prva.).

ಹೂಸು hūsu. 3. = ಉಸು 2. A fart (C.). ಕೆಮ್ಮಿನಿಂದ
ಹೂಸು ಮಡಿಸಿದ. — ಹೂಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಹೂಸಿನ ನಾಕ ಹೋದೀತೇ? —
ಹೂವಿಗೆ ಬಡತನವಾದರೆ ಹೂಸಿಗೆ ಬಡತನವಲ್ಲ. — ತಂಬ ಊದಿದವಗೆ
ಹೂಸಿನ ಪರವಿ ಏನು? (Prva.). — ಹೂಸುದಗ್ಗಿ. -ತಗ್ಗಿ. A shrub
or small tree, Clerodendron plicoides Lin. (Z.). — ಹೂ
ಸುಲಕ್ಕಿ. = ಹೂಸುದಗ್ಗಿ. (Z.).

ಹೂಹೂ hūhū. N. of a gandharva.

ಹೂಹೆ hūhē. A child; a puppet (ಹಸುಳೆ Bhn. 23;
Bh. 3, 15, 22; cf. ಹಾಹೆ).

ಹೂಹೆ hūhē. Tbh. of ಊಹ. (ಊಹ, ಊಹೆ, ತರ್ತ, etc. Nr.;
ನೂನಂ, ತರ್ತ Nr.; Bh. 3, 7, 10; My.).

ಹೂಯಿ hūi. = ಘಯ, etc. To bury, etc. P. p. ಹೂದ್ದು
(Bp. 29, 30; 55, 28).

ಹೂಯಿ hūi. = ಉಯಿ, ಹೂಯ, etc. To cover; to
bury (C.). 2, to sink into, as a foot, etc.
into mud (My.). 3, to be filled up, as a
channel (My.). P. p. ಹೂದ (Bp. 32, 20), ಹೂತು (My.).
ಚನ್ನದ ಗಿಡವು ಹದಿದಾದ ಬದಲೆ ಅದನ್ನು ಕಡಿದು, ಕೊರತುಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿ, ನೆಲದೊಳಗೆ ಹೂದುತ್ತಾರೆ (B. 3, 79). ಹೆಣ ಹೂದ ಸುಮನ
ಸ್ಥಲ (ತೃತಾನ, ಸಿಕ್ಕುವನ Si. 297). ಕೊರತು ಮಟ್ಟಿಗೂ ಹೂದ, ಮು
ಗಲ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಹೂದು! ಅನ್ವರ್ತೆ (Prv.). 4, to be filled
into. ಕೂದಮುರ್ತಿನರಾದವರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆಲ್ಲದಲೆ ಕೂರಿದ
ಹೂದ ತುಂಬಿರುತ್ತಿಹುದು ಸರ್ವಾಂಗದಲಿ ಎಪ (Jūs. 42, 72). — ಹೂ
ದಾಡು. -ತಾಡು. To bury (Bp. 38, 1; My.).

ಹೃಚ್ಚಯ hrid-īya. Lying or abiding in the heart; love,
Kāma.

ಹೃಚ್ಚಯ hrid-īya. Abiding in the heart (Bp. 36, 4).

ಹೃಚ್ಚಲ hrid-īya. Heart-spear; heart-piercing (Bp. 5, 2).

ಹೃಚ್ಚಲ hrid-īya. Heart-pang, any acute internal pain,
pain in the chest. (J. 18, 57).

ಹೃಚ್ಚೇಕ hrid-īka. Heart-ache. (My.).

ಹೃಜ್ಜನ hrid-ījana. Kāma (Mr. 23).

ಹೃನೇಯ hriṇyā = ಹೃನೇಯ. Censure, reproach; shame
bashfulness.

ಹೃತ hrita. Taken; taken away, seized; captivated; ac-
cepted; — that which is taken; a portion, share. See ಅ-
ಪಂ.

ಹೃತಿ hriti. Taking; taking away, seizure, robbing, rob-
bery; destruction. See ಅಪ, ಅ.

ಹೃತ್ಯಮಲ hrid-kamala. A lotus-like heart; the heart
looked upon as a lotus (Grj. 3, 16. 33; Bp. 32, 6).

ಹೃತ್ಯಮ್ನ hrid-kampa. Heart-throb, tremor of the heart;
anxiety, etc. (ಉತ್ಕರಕ, ಉತ್ಕರ, etc., ಅಮರ Mr. 446).

ಹೃತ್ಯಮುದ hrid-kumuda. = ಹೃತ್ಯಮಲ. (J. 1, 1).

ಹೃತ್ತಾಪ hrid-tāpa. Mental distress (My.).

ಹೃತ್ತು hrittu. Tbh. of ಹೃದ (B.; G.).

ಹೃತ್ಯಯೋಜ hrid-payōja. = ಹೃತ್ಯಮಲ. (No. 1).

ಹೃತ್ಯಮೋದ hrid-pramōda. Mental delight (Ūpr. 10. 61).

ಹೃತ್ಯಮುದ್ಭೂತ hrid-samudbhūta. Heart-born: Kāma (Ūpr.
5, 121).

ಹೃದ hrid. (ಹೃತ). The heart; the mind, the soul, the
faculty or seat of thought and feeling; — the interior of
the body, breast, chest, bosom.

ಹೃದ hrida. Tbh. of ಹೃದ (B.; G.).

ಹೃದಯ hridaya. = ಹೃದಯ. The heart; the mind, the soul,
the faculty or seat of thought and feeling; the interior
of the body, breast, chest, bosom; the interior or core
or essence of anything; true knowledge; science.

ಹೃದಯಂಗಮ hridaya-ṅgama. Going to the heart, heart-
stirring, thrilling, affecting, touching, moving, dear, be-
loved; an apposite or appropriate speech (ಮನ್ವೆ 1. 3 ಮನ್ವೆ
Nr.). See ಮನಮ್ಭುಗ; Kāv. IV, 2, 59.

ಹೃದಯಭೇದಕ hridaya-bhēdaka. Heart-piercing, heart-
rending (B. 4, 20).

ಹೃದಯವಲ್ಲಭ hridaya-valiabha. A dearly beloved hu-
band or gallant (Bp. 42, 35).

ಹೃದಯಕೂನ್ಯ hridaya-kūnya. A heartless, unfeeling man.
See Sp. 2. ಹಮಕ.

ಹೃದಯಕೂಲ hridaya-kūla. = ಹೃದಯ. (My.).

ಹೃದಯಸ್ಥಾನ hridaya-sthāna. The breast, the chest.

ಹೃದಯಾನಿಲ hridaya-anila. The vital air of the interior
(ಪ್ರಾಣ Mr. 51).

ಹೃದಯಾಲ hridaya-ālu. Good hearted, affectionate, kind.

ಹೃದಯೇಕ hridaya-īka. Heart-lord, a husband; Vāhaṇa; —
ಹೃದಯೇಕಂ, N. of a metrical foot (Ūh.).

ಹೃದಗತ hrid-gata. Gone to the heart; seated in the heart
come to mind; conceived, designed; believed, cherished,
feelingly remembered. (My.).

ಹೃದ್ಭವ hrid-bhava. Kāma (Abh. P. 9, 62).

ಹೃದ್ಯ hridya. Proceeding from or produced in the heart,
heartly, cordial; dear to the heart, beloved, cherished, de-
sired; affectionate, kind; pleasant, agreeable, charming,
savory.

ಹೃದ್ಯವಿದ್ಯ hridya-vidya. A man of pleasant knowledge,
ಸರಮಾಲ್ಯಕ ಹೃದ್ಯವಿದ್ಯರಂ (ಸಿದ್ಧ. 109).

ಹೃದ್ಯಾರ್ಥ hridya-artha. To the point, pertinent, compound

ಹೃದ್ರೋಗ hrid-rōga. Heart-disease, heart-ache, heart-burn; sorrow, grief, anguish. (My.).

ಹೃದ್ರೋಗ hrid-vallabha. A husband (Ūpr. 8, 7).

ಹೃದ್ರೋಗ hrid-vēga. Mental activity, mental effort (Ūpr. 8, after 66).

ಹೃದ್ರೋಗ hrid-lēkha. Heart impression: knowledge, reasoning. 2, heart-sorath: heart-ache, heart-sorrow, etc. (ಎರಡು Hlā.).

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishita. = ಹೃಷ್ಠ. (Sk.; G.).

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishika. Any organ of sense.

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishika-saṁcāya. The organs of sense collectively (Śiv. 2, 90).

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishika-tā. Vishnu or Krishna.

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishā. = ಹೆಚ್ಚು. Having the hair of the body bristling or thrilling (with delight or rapture), enraptured, delighted, rejoiced, pleased, glad, joyous.

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishātē. Delight, pleasure (J. 5, 72).

ಹೃದ್ರೋಗ hṛishā-mānasa. Rejoiced in mind, glad in heart, happy.

ಹೆಕ್ ಹೆಕ್. = ಹಿಂ, etc., ಹೆಗ್ಗಣ, ಹೆಗ್ಗಣ. The state of being behind, etc. — ಹೆಕ್ಕು. The back or nape of the neck (My.).

ಹೆಕ್ಕಳ ಹೆಕ್ಕಳ. The state of being or becoming large or of increasing (see ಹೆಕ್ 1, etc.); flood-tide (of the sea, Rām. 1, 15, 43); excessive abundance; excellence (of power, Rām. 4, 3, 1; of a shower of flowers, 5, 9, 6; of swords, Bh. 8, 18, 85); inflation, conceit, pride (Bh. 8, 24, 50; J. 16, 81). Cf. ಹೆಗ್ಗಣ, etc. — ಹೆಕ್ಕಳವು. -ಹೆಕ್ಕಳ. To employ a superabundance (of words, Grj. 1, 28).

ಹೆಕ್ಕಳಿಸು ಹೆಕ್ಕಳಿಸು. = ಹೆಕ್ಕಳಿಸು. To grow inflated, to act overbearingly, etc. (Bh. 4, 2, 56; Rām. 4, 6, 4; 6, 44, 31; J. 5, 29; 31, 27).

ಹೆಕ್ಕು ಹೆಕ್ಕು. 1. = ಹೆಕ್ಕು, etc. To comb (My.).

ಹೆಕ್ಕು ಹೆಕ್ಕು. 2. To pick up, to take up one by one (My.; M. ಪದ್ಮಕು; Tu. ಪಟ, ಪಟ; see ಹೆಕ್ಕು 1; Prv. s. ಮಾಣಕು); to pick off (Bh. 3, 21, 22).

ಹೆಗ್ಗಣ ಹೆಗ್ಗಣ. 1. = ಹೆಗ್ಗಣ, etc. Largeness, etc. — ಹೆಗ್ಗಣು. A large gajjuga (My.). 2, ಪಟಲಿ, ಅಮೋಘ, ಕಾಶಸ್ಥಾ, etc. (Sl. 135). — ಹೆಗ್ಗಣವು. -ಹೆಗ್ಗಣ. A large hatchet of female demons (ಅಮೃತಗೊಡಲಿ Śmd. II; Kk. 77). — ಹೆಗ್ಗಣು. -ಹೆಗ್ಗಣ. A strong hand or knot (C.; B. 4, 122). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. A big wasp (My.). ಅಲಿ, ದ್ವಲ, ವೃತ್ತಿ ಎನ್ನಿದ ಜೇದು; ಹೆಗ್ಗಣನನ್ನು, ಸುಮೋಘೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದು (Nr.). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. The wife of a headman or gāvudā; a mistress (My.). ಹೆಗ್ಗಣ ಹೆಗ್ಗಣ ಅದರ ಗಣ್ಣು ಮೂಡಿನಾಯಿಗಿತ್ತಳೆ (Prv.). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. = ಹೆಗ್ಗಣ. (My.; see Prv. s. ಗವುಡ). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. = ಹೆಗ್ಗಣ, etc. A headman, a chief, a master (Bp. 9, 48; My.). 2, an epithet of the blanket-weavers and shepherds of the Kṛguba oaste (My.). — ಹೆಗ್ಗಣ. = ಹೆಗ್ಗಣ. A bandit (ಉನ್ನರ, ಖನಕ Hlā.; ಹೇಳಿದೇಕೆ, ಮೂವೆ Sl. 170; Abhā. 9, 73; C.). ಎಲ್ಲರ ದಾದಿ ನೀರನಿದಾದಾರು ಕಾಣದೇ ಭಕ್ತ ಪಾ ಗಣಿಕಂ ಹೆಗ್ಗಣಿಕಂ ಸಮಂ

(Sl. 94). ಹೆಗ್ಗಣ ನರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ನೆಲಾ ಕೊಡೆಯೋಡು ಬಿಡದು. — ಅರಮನೇ ಬತ್ತಕ್ಕೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಗುಡ್ಡಾದಿ ಹಾಗೆ. — ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಮುದ್ದು, ಕೂಡಿದವಳಿಗೆ ಕೋಡಗ ಮುದ್ದು (Prva.). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. Great darkness (My.; ಸನ್ನಮಸ Sl. 76). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. A great thief; a great idler. — ಹೆಗ್ಗಣವು. A very lazy hnilock. ಹೆಗ್ಗಣವು ಹೆಗ್ಗಣ ಎನ್ನಿದ ಬೆನ್ನೇ ಸೊನ್ನೆ (Prv.). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. A large or thick forest (My.; ಮಹಾರಣ್ಯ, ಅರಣ್ಯಾನಿ Sl. 118; ಕಾನ್ತರ 450). — ಹೆಗ್ಗಣ. A large oil-mill of stone worked by two oxen (My.). — ಹೆಗ್ಗಣ. A class of oil-men who work the hēgṛgāna (My.). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. The king-orow (? ವ್ಯಾಘ್ರಾಟ, ಭರವ್ಯಾಟ Hlā.; ಭರವ್ಯಾಟ Mr. 170; see ಪರಿಯ). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. A large plate or pan for baking or frying (Bp. 45, 28). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. A large metal horn (Ū. Bp. 5, 7; Bh. 6, 2, 4; see ಬೊಗ್ಗು). — ಹೆಗ್ಗಣ. A large, tall tree. ಕಾಡೆಲ್ಲ ಕಸುಗಾಯ, ನಾಡೆಲ್ಲ ಹೆಗ್ಗಣವು, ಅದಿದ ಮಾತು ನಿಜವಲ್ಲ; ಮಲನಾಡ ಕಾಡು ಸಾಕು! (Sp.). — ಹೆಗ್ಗಣ. A large mountain (Rām. 6, 45, 61). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. A large hnilock-hoe used in weeding and stirring crops in the field (My.). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. A large pumpkin (Sl. 161). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. = ಹೆಗ್ಗಣ. (ಮೂವೆ, etc. Sl. 142). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. The how-string hemp, Sansiviera roxburghiana Rohlt. (ಮೂವೆ, ಬೇವು, ಮಧುರಸೆ, ಮೋರಬೆ, ತೇಜಸಿ, ಪ್ರವೆ, ಮಧುರಲೆ, ಮಧುರಲೆ, ಧನುರಲೆ, ಗೋಕರ್ಣ, ಪೇಲುವರ್ಣ Nr.). — ಹೆಗ್ಗಣ. = ಹೆಗ್ಗಣ. (My.). — ಹೆಗ್ಗಣ. A prominent sign or mark (My.; Sl. 113). — ಹೆಗ್ಗಣ. A sort of prickly nightshade, Solanum jaoquinii Willd. and another sort (ವೃಹತಿ, ಕುದ್ರವಾರ್ತಾ Nr.; ನಿಡಿಗಿಳಿ, ಸ್ವತಿ, ವ್ಯಾಘ್ರ, ವೃಹತಿ, ಕವ್ಯಕಾರಿ, etc. Sl. 144). ಹೆಗ್ಗಣದ ಹಣ್ಣು (ನಾರ್ತಾ Nr.). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. (ಮೂವೆ, ಕರ್ಣ, ಪತ್ರಿಕಾರ್ಣ, etc. Sl. 135). — ಹೆಗ್ಗಣ. A large hnil (Bp. 32, 24). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. A large odder. ಹೆಗ್ಗಣವು (ಪೀನೋದಿ, ಪೀನರಪ್ಪನಿ Hlā.). ಹೆಗ್ಗಣ ಅಳಕು (ಪೀನೋದಿ, etc. Sl. 322). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. A large, or the main, branch of a tree (Bh. 8, 1, 30). ಮರದ ಹೆಗ್ಗಣ ಮುಟ್ಟು (ಸ್ವಸ್ಥಪಾಟಿ, ಕಾಲಿ Hlā.; Mr. 105). ಹೆಗ್ಗಣವು ದೂರು ನುಗ್ಗೇ ಮರದಾಗದು (Prv.). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. = ಹೆಗ್ಗಣ. (My.). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. A large fire-brand (Rām. 5, 8, 54). — ಹೆಗ್ಗಣ. Glohe amaranth, Gomphrena globosa Linn. (ಅಮೃತ, ಮಹಾನರ Nr.). — ಹೆಗ್ಗಣ. (ಕರವಕ Sl. 139).

ಹೆಗ್ಗಣ ಹೆಗ್ಗಣ. 2. = ಹೆಗ್ಗಣ, etc. — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. The back or nape of the neck (ಅವಟು, ಘಾಟಿ, ಕೃಕಾಟಿ Sl. 218; ಪಟ 319).

ಹೆಗ್ಗಣ ಹೆಗ್ಗಣ. = ಹೆಗ್ಗಣ, etc. The shoulder (Bp. 44, 7, 13; 47, 41; 50, 1, 13; Tu. ಪಗಲ್, ಪಗಲ್; the shoulder or neck of an ox (ಸ್ವಸ್ಥದೇಶ, ವಹ Hlā.); the withers of an elephant (ಸ್ವಸ್ಥ, ಅಸನ Hlā.). ಗಣದ ಹೆಗ್ಗಣ (ಸ್ವಸ್ಥ, ಅಸನ Mr. 154). — ಹೆಗ್ಗಣ. N. (Bp. 56, 41). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. To join the neck (of an ox) to, to yoke (an ox, Bp. 56, 6).

ಹೆಗ್ಗಣ ಹೆಗ್ಗಣ. = ಹೆಗ್ಗಣ, etc. (ಸ್ವಸ್ಥ, ಭುಜರಸ, ಅಸನ Sl. 209; Rām. 3, 6, 5; C.; B. 3, 127). ಜೀವಧನವನ ಹೆಗ್ಗಣ (ಸ್ವಸ್ಥದೇಶ, ವಹ Nr.). ಹೆಗ್ಗಣ (Bp. 57, 38). — ಹೆಗ್ಗಣ. -ಹೆಗ್ಗಣ. The neck of oxen to swell (My.). — ಹೆಗ್ಗಣ. A shoulder-heater: a ruthless man (Rām. 4, 8, 3).

ಹೆಗ್ಗಣ ಹೆಗ್ಗಣ. See s. ಹೆಗ್ಗಣ.

ಹೆಗ್ಗಳ hæggala. = ಎಗ್ಗಳ, etc. (cf. ಹೆಕ್ಕಳ). ಹೆಗ್ಗಳದ ಫಾ
ಗ್ಯವು ಗದಾಗೇರಿ ಹೋಗುವಾಗ (Dp. 38, 2).

ಹೆಗ್ಗು hæggu. = ಎಗ್ಗು 2, etc. (My.).

ಹೆಂ hæñ. = ಹೆಂ (ಪೆಂ), etc. A female; a woman. —
ಹೆಂಗ್. Women (J. 3, 11; 80, 4. 5). — ಹೆಂಗಳು. = ಹೆಂಗ್.
(Sl. 109, 208. 410. 418. 422). — ಹೆಂಗಳ್ಳ. -ಳ್ಳ. A robber
of females (Rām. 6, 47, 22). — ಹೆಂಗೂಸು. -ಕೂಸು = ಹೆಂ
ಗೂಸು, etc. A woman (ಧಾವಿನಿ, ಅಂಗನೆ, ಸ್ತ್ರೀ, etc. Mr. 301,
o. r. ಹೆಂಗುಸು; Bp. 20, 20). — ಹೆಂಗೊರೆ. -ಕೊರೆ. Murder
of women (J. 16, 15).

ಹೆಂಗಸು hængasu. (abbreviation of ಹೆಂಗೂಸು). A
female; a woman (ವಧು, ಸ್ತ್ರೀ Sl. 438; ವನಿತೆ 426; C.).
ತಮ್ಮಾ, ಆ ಹೆಂಗಸು ತರೆಯ ಮೇಲೆ ಏನು ಹೊತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾ
ಳೆ? (B. 1, 1). ಅದುವ ಹೆಂಗಸನ್ನೂ ನಗುವ ಗಣ್ಯನನ್ನೂ ನಮ್ಬು ಹಾರ
ದು. — ಗಣ್ಯನು ಕೂತು ಕಟ್ಟನು, ಹೆಂಗಸು ತಿರಿಗೆ ಕಟ್ಟಳು (Prvs.).
2, a wife (In certain clear cases, C.). ಎದ್ದೆ ಕಲಿತ ಹೆಂಗಸು
ತನ್ನ ಗಣ್ಯನನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಸನ್ನಿಹಿತ ಪಡಿಸುವಳು
(B. 8, 32). ಕಟ್ಟಿದವನಿಗೆ ಮಾಟಾದ ಹೆಂಗಸು (Prv.). Plural
ಹೆಂಗಸರು (C.; B. 4, 165; 5, 140. 283). ಹೆಂಗಸರ ತಕ್ಕ ಕಾಲಿಗೆ
ಬಿದ್ದ ಬಳ್ಳಿ. — ಹೆಂಗಸರ ದಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತು ನಿಲ್ಲದು, ಗಣ್ಯಸರ
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೂಸು ನಿಲ್ಲದು. — ಹೆಂಗಸರ ಬುದ್ಧಿ ಮೊಣಕಾಲಿನ ಕೆಳಗೆ
(Prvs.).

ಹೆಂಗುಸು hængusu. (abbreviation of ಹೆಂಗೂಸು). = ಹೆಂಗ
ಸು. (Bp. 24, 64; J. 7, 59; Bh. 4, 4, 88; see Mr. 3. ಹೆಂ
ಗೂಸು).

ಹೆಂಗಿ hængē. 1. = ಹೆಗೆ 1, etc. Manner, mode. See
ಎಹೆಂಗಿ.

ಹೆಂಗಿ hængē. 2. = ಎಹೆಗೆ, etc. How? (Bp. 9, 25; 81, 8;
86, 13; My.). ಹೆಂಗಿ ಅಪುದು, ಹಾಗೆ ಎದ್ದುಕೊಳ್ಳದೆ ಯಥಾಸ್ಥಂ
ಯಥಾಯಥಮ್ ಎನಿಸುಗು (Nr.).

ಹೆಣ್ಣಿ ಹೆಣ್ಣಿ. = ಎಣ್ಣಿ, etc. (My.).

ಹೆಣ್ಣಿಕೆ ಹೆಣ್ಣಿಕೆ. = ಎಣ್ಣಿಕೆ. (Dp. 91, 1 seq.; My.;
Tē.).

ಹೆಣ್ಣಿಯ ಹೆಣ್ಣಿಯ. = ಹೆಣ್ಣಿ, etc. (My.).

ಹೆಣ್ಣಿ ಹೆಣ್ಣಿ. Elation: pride, conceit (My.).

ಹೆಣ್ಣಿಸು ಹೆಣ್ಣಿಸು. To become elated: to
begin to rejoice (J. 26, 19).

ಹೆಣ್ಣಿಕೆ ಹೆಣ್ಣಿಕೆ. = ಹೆಣ್ಣಿ 1. (G. 580).

ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ. 1. = ಹೆಣ್ಣಿಗೆ 1, etc. Increase, growth,
moreness, advancement, etc. ತನ್ನ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ (ಪರ
ಂಗೆ) ಕೇಡ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವ (ಸ್ಥಾನ Nr.). 2, greatly,
to a great extent, much, more (C.; B. 2, 1; 3,
40; 4, 1. 16. 180; 5, 228. 288). 3, extra, beyond
what is expected, appointed or due (C.; B. 8,
15). ಎಷ್ಟು ನೋಡಿದಾಗ್ಯೂ ಸಾಕಾಗದೆ, ಮತ್ತೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ನೋಡ ಬೇ
ಕೆನ್ನು, ಎಪೇಕ್ಷೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಒಡವೆ (ಅನೇಕನಕ G.).

ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ. 2. A small flat square basket
of bamboo (My.).

ಹೆಣ್ಣಿನತನ ಹೆಣ್ಣಿನತನ. Increase, etc. (ಸಮುಚ್ಚ
ಯ G.).

ಹೆಣ್ಣಿಸು ಹೆಣ್ಣಿಸು. = ಹೆಣ್ಣಿಸು, etc. To cause to in-

crease or grow, to augment, to multiply, etc.
(Bh. 1, 8, 18; C.). ತಪ್ಪುಪಾಪವೆಸಲು ಸಮರ್ಥವು ಎಷ್ಟು.
ದೇಶಕಾರಾದಿಗಳಂ ಹಾರುತಿ ಮರ್ಗಾದಿಗಳಂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಎಷ್ಟೋಮಾ
ಸ್ಥಿತಿಯು (ಅಸನ Nr.). ಹೆಚ್ಚಿಸಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಗುಣಿತ, ಅಪಕ, ಗುಣ
ಸಲ್ ಪಟ್ಟದು Sl. 377).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 1. = ಎಚ್ಚು 3, ಹೆಚ್ಚು 1, ಹೆಚ್ಚು 1 q. v. To
increase (v. i.), etc. (Bp. 22, 33; 23, 4; 24, 44; 30, 7.
32, 44; 40, 41. 76; Bh. 1, 10, 32; 3, 13, 34; C.). ಹೆಚ್ಚು
ಪಟ್ಟದು (ಪ್ರವೃದ್ಧ, ಪ್ರೌಢ Nr.). ತಿಮಿಂಗಿಲವೆಷ್ಟು ಮಾತು ತಿಮಿ
ದರೆ ಕಡಲುಕ್ಕೆ ನೀರು ಹೆಚ್ಚುವದು (Sl. 88); ತಪ್ಪುಪಾಪವೆಷ್ಟು ತಾ
ಹೆಚ್ಚುವಂತೆ (ವೃದ್ಧಿ 263); ಅಕತೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳು (ಸಿದ್ಧಿ, 4
ಪಟಿತ 377); ಹೆಚ್ಚುವಂತೆ (ಕಾಪೆ, ಉತ್ಪತ್ತಿ 416). — ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು
(i. e. ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೆಚ್ಚು). (B. 5, 301; My.).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 2. = ಎಚ್ಚು 4, ಹೆಚ್ಚು 2, ಹೆಚ್ಚು 2 q. v. In-
crease, etc., etc.; more, excessive, etc. (Bp.
28, 47; 40, 4; C.). ಹೆಚ್ಚು ನೀರಿಂದೆ (Pril. 3, 26). ಎಚ್ಚು
ನಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ದೇವಮಾನ ಹೆಚ್ಚಿನದಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು (Sl. 44). ಹೆಚ್ಚು
ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾವಂತೆ (ಅತಿನಾದ, etc. 57); ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಗುಣ
ಸಲ್ ಪಟ್ಟ ದಶಕಸ್ಥಾನಗಳ ರೀತಿಗಳು (ದಶಗುಣೋತ್ತರಂ 377; ಸಾ
ಹೆಚ್ಚಾದವನು ಎಷ್ಟು ಚಿತ್ತವೆತ್ತ (ಮಾನ, etc. 68); ಗುಣವೆಷ್ಟು
ರೂಪವೆಷ್ಟು ಹಾತೆಯನಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದವನು (ಮಾರೋತ್ತ, 4. 32.
etc. 183); ಹೆಚ್ಚಾದ ಬಲ (ಎತ್ತಮ, ಅತಿಶಕ್ತಿ 293); ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎತ್ತ
ಪ್ರಯೋಜನ (ಕಾಫಿ, ಅಧಿಕಫಲ 324); ಹೆಚ್ಚಾದದು (ಪ್ರಭಾವಿ ಪ್ರಪ
ರ, ಬಹುಲ, ಸ್ಥಿರ, etc. 370); ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವಂತೆ (ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಅತಿಶಯ
390). ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹರಿಯುವದು (G. 97). ಸುಖಾದಮಾ, ತಕ್ಕ
ನ್ನ, ಧಾವಿಸ ಬೇಕು. — ಪೋಲಿ ದನಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು, ಕೂಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ನಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು. — ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚು, ನಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಗರ್ವ ಹೆಚ್ಚು. —
ಸ್ವಾರ್ಥಿಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಹೆಚ್ಚು, ವೈಶ್ವವಂಶಿಗೆ ಉಪ್ಪ ಹೆಚ್ಚು (Prvs.). —
ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ. Increase and decrease; difference; in-
equality; variation; more or less, about (My.). ಮಕ್ಕಳ
ಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ದಾರದನ್ನೆ ಸರಿ ನೋಡುತ್ತ ಇರುವ ಮುಕ್ತಿ (ಹ
ಸ್ಥ, ಎಧಿಧರ್ತಿ Sl. 337). — ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ = ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ (C.;
ವೈಶವಂ G.). ಬಂಗಾರಕ್ಕೂ ಬತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಎನು? (B.
1, 19). ನಡತೆಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸಮ
ದೋಷಿನ ಹಲವೆ ತರದ ತಾವನ್ನೆ ನಿವಾರಣವಾಗಿ, ಸುಖವಾಗದು
(B. 4, 190). — ಹೆಚ್ಚು ಕುನ್ನು. = ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ (Bp. 4, 43; 4.
1; 40, 61; 54, 11; Bh. 1, 8, 31). ಯಾಗವಿಧಾನ ಹೆಚ್ಚು ಕ.
ನ್ನುಗಳ ನೋಡುವವರು ಸದಸ್ಯರಿಸುಗು (Nr.). See Mr. 3. ಹೆಚ್ಚು.
— ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಮಣಿ. = ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಮಣಿ. (My.). — ಹೆಚ್ಚು ಗುಣ
ಸು. To multiply (My.). — ಹೆಚ್ಚು ಗೋಳಸು. -ಕೋಳಸು To in-
crease (v. t., ವರ್ಧಿಸು, ಹೆಚ್ಚಿಸು G.; B. 5, 97. 98. 166). — ಹೆ
ಚ್ಚುಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. To increase (v. i., B. 5, 98). — ಹೆಚ್ಚು
ತಿಳಿ. To know more (My.). 2, to estimate higher (B. 4,
199). — ಹೆಚ್ಚು ಪಾರುವಕ್ಕು. Unwarrantable, improper su-
perintendence (My.). — ಹೆಚ್ಚು ಮಗ್ಗಿ. The multiplication-
table that begins with 11×11 (My.; cf. ಸರಮಗ್ಗಿ). — ಹೆ
ಚ್ಚು ಮಾಡು. To increase (v. t., C.; B. 3, 124). — ಹೆಚ್ಚು
ಹೆಚ್ಚು. rep. (B. 5, 117). — ಹೆಚ್ಚು ದಾ. -ಉದಾ. To remain, B.
5, 85). — ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. -ಎಚ್ಚು. rep. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು, excessively
(B. 2, 16).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 3. = ಹೆಚ್ಚು 3, etc. To cut up small.
to mince, as vegetables, the kernel of the
cocoanut, sugar-cane, etc. (C.; B. 1, 4; 2. 1. 4.
4, 177; to cut into small pieces, as a body
(J. 26, 87). ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ನುಣ್ಣಿನ ಅಕ್ಕಿ? (Prv.).

ಹೆಚ್ಚುಗಾಹಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು-ಗ್ರಾಹಿಕೆ. Exaltation. ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚು
ಗಾಹಿಕೆಯ ಮಾತು ಹೇಳಿದ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ (My.).

ಹೆಚ್ಚುಗೆ ಹೆಚ್ಚುಗ್ರ. = ಹೆಚ್ಚುಗೆ 1, etc. Increase, growth,
augmentation, swelling, etc. (ಎತಾನ, ಪರ್ಯಗ
Nn. 115; ಕುಳುಲ, ಉತ್ಪನ್ನ 141; ಅತಿ, ಪ್ರಕರ್ಷೆ Sl. 467; Bh.
1, 8, 48). ವಜ್ರಯುಧ ಹೆಚ್ಚುಗೆ (ಸಮುದ್ರತೀರ್ಥ Nn. 84); ಜ್ಞಾನದ
ಹೆಚ್ಚುಗೆ (ಜ್ಞಾನೋತ್ಪನ್ನತೆ 141).

ಹೆಚ್ಚುಲಿ ಹೆಚ್ಚುಲಿ. — ಹೆಚ್ಚುಲಿಹುಲ್ಲು. A grass often colti-
vated for its grain, Eleusine striata Roxb. (Sl. & PL).

ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆ. Increasing, etc. (ಸಮುದ್ರಿ G.;
ಸ್ವಾತಿ, ವೃದ್ಧಿ Sl. 389).

ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆ. 1. = ಹೆಚ್ಚೆ 1, etc. Tattoo (My.).

ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆ. 2. = ಹೆಚ್ಚೆ 2. A bamboo-split (My.).

ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆ. 1. = ಹೆಚ್ಚೆ 1, etc. Largeness, etc. — ಹೆಚ್ಚೆ ಜ.
Arabian jasmine, Jasminum sambac Ait. (ಸವಲಿ, ನವಮಾ
ಲಿ Sl. 139). — ಹೆಚ್ಚೆಲಿ. A large babool tree. ದಾದಿಯ
ಗಿಡದೊಳಿ ಹೆಚ್ಚೆಲಿಯ ಮರ ತಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯಲು ಮತ್ತಂ
ಕೊಡಲು ಹೆಚ್ಚೆದ ತಾವಿರಿ ದಾದುವನನ್ ಅಳಾಗ ಬಹುದೆ? (Subhā-
shita kandapadya). — ಹೆಚ್ಚೆಲಿ. N. of a plant (ವೆಚ್ಚಿ Mr.
110, o. r. ಹೆಚ್ಚೆಲಿ). — ಹೆಚ್ಚೆಗಿಣಿ. A large leech (My.; ದು
ರ್ಗಮ, ದೀರ್ಘಕೋಶಿತಿ Sl. 90). — ಹೆಚ್ಚೆಗುಣ. Superior honey
deposited in large oombs (My.). ಸ್ವಜನರ ಸಂಗಮದ ಹೆಚ್ಚೆ
ನು ಸದವನೆ (Sp.).

ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆ. = ಹೆಚ್ಚೆ, etc. A foot-step; a foot-print, the mark
of a foot, track (Bh. 1, 5, 5; 3, 18, 15; C.; B. 3, 44).
2, the foot (ಪದ, ಅಂಜು Sl. 431; C.; B. 3, 108; 5, 238, 258).
— ಹೆಚ್ಚೆಯಕೆ. — ಅಳತೆ. The measure of a foot (My.). —
ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆ. rep. (J. 80, 28).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. = ಹೆಚ್ಚು 4, etc. A tile; etc. (My.;
Sl. 111; Tē. ಪೆಂಕು, ಪೆಂಕು, a potsherd). — ಹೆಚ್ಚನ ಮನೆ.
A house with a tiled roof (My.). — ಹೆಚ್ಚುಹೂರು. A
potsherd (ತರ್ಕರಿ Sl. 451). — ಹೆಚ್ಚುಹೂರಿ. A tiled roof
(Sl. 111).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 1. Dregs of castor-oil (ಎರಡು ಕಟ್ಟಿ ಕೆಂ.
89). Cr. ಪೆಂಕು 2.

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 2. (ಹೂಟ ಕೆಂ. 89).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 3. = ಹೆಚ್ಚು, etc. A lump of earth, a
clod (ಲೋಪ್ಪ ಕೆಂ. 89).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 4. = ಎಚ್ಚು, etc. A bush-harrow (My.).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. Tbb. of ಹೆಚ್ಚು (ಕೆಂ. 358).

ಹೆಚ್ಚುಗೆ ಹೆಚ್ಚುಗಿ. A stout beam (My.). ಬಟ್ಟೆತಲೆಯವ
ನಾದರೆ ಹೆಚ್ಚುಗೆ ಹೊತ್ತಾನೇ? — ಮಟ್ಟ ನೋಡ ಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚುಗೆಯಿನ್
ಅದೇತೇ? (Prva.).

ಹೆಚ್ಚುಗೆ ಹೆಚ್ಚುಗಿ. = ಹೆಚ್ಚುಗೆ, etc. A dove-oot (ಕಪೋತ, ಎಟಂಕ
Mr. 300).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 1. = ಹೆಚ್ಚು 1. To beat, to give a blow,
as with the hand, a staff, a hammer, etc.
(My.). ಬಿಟ್ಟರದು ಹಾಕುವದು, ಗಿಡಗ ತಾನಲ್ಲ; ದಿಟ್ಟರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವ
ದು, ಪೆರಣ ತನಗಿಲ್ಲ (an arrow, Bēḡagruṇapadi). 2, to
push or put into, to insert (as a stooe, etc. to
shut a hole, etc.); to put (My.). ಅಟ್ಟ ಪಾಯಸದಲ್ಲಿ
ಕಿಣಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ. — ಅಗುಳು ನುಂಗಲಿಕ್ಕೆ ತೀರದವನ ದಾಯಿಲ್ಲಿ
ಕಡಲು ಹೆಚ್ಚಿದ. — ಉಪ್ಪುವದಕ್ಕೆ ಉಡುವದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ ಕರೆ, ಕೋಕ

ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುವದಕ್ಕೆ ದಾವನ ಕರೆ! — ಮುಳ್ಳು ತಗದು, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ
(Prva.). 3, to push the penis into the vagina
(My.). — ಹೆಚ್ಚುಗಿಟ್ಟ. — ಅಟಿ. Mutual striking or pushing or
wrangling. ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಾಟ, ಹೇಡು ಹೆಚ್ಚುಗಿಟ್ಟ, ತಲೆಮೊಟ್ಟೆ ಪರಮ
ಸುಖ. — ಮುಟ್ಟು ತಿಳಿದವನ ಸಂಗಡ ಹೆಚ್ಚುಗಿಟ್ಟ ಮಾದ ದಾರದು (Prva.).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. 2. = ಹೆಚ್ಚು 2, etc. A stroke, a blow
(My.).

ಹೆಚ್ಚುಗೆ ಹೆಚ್ಚುಗಿ. A female friend (ಗಿಳಿತಿ, ಸಖಿ ರಿ.
1, 15; Kk. 29; Sm. 74); an affectionate or beloved
woman, a wife (ಕಾಮಿನಿ ರಿ. II, 78; ವನತಿ ಕೆಂ.; Bp. 11,
38; Śāstrasāra in W. v. 1565).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. = ಹೆಚ್ಚು, etc. A lump of earth, a clod
(ಲೋಪ್ಪಕ, ಲೋಪ್ಪ, HIA.).

ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆ. = ಹೆಚ್ಚೆ, etc. 1. The state of being
behind, etc. — ಹೆಚ್ಚಕಟ್ಟು. Hind-binding. — ಹೆಚ್ಚಕಟ್ಟು
ಕಟ್ಟು. To restrain by binding the arms to the back, to
pinion (My.). — ಹೆಚ್ಚಗುಡಿ. — ಕುಡಿ. Hind-point. — ಹೆಚ್ಚಗುಡಿ
ಕಟ್ಟು. To pinion (Rām. 8, 44, 11). — ಹೆಚ್ಚತಲೆ. = ಹೆಚ್ಚತಲೆ.
The back of the head (Bp. 46, 13; Rām. 5, 8, 58; Dp. 4;
C.). ಹೆಚ್ಚತಲೆಯ ಕುಣಿ (ಅವಟು, ಘಾಟಿ, ಕೃಪಾಟಿಕೆ Nr.). ಹೆಚ್ಚತಲೆ
ಯೊಳಗಿರುವ ನರ (ಮನ್ನೆ Sl. 205). — ಹೆಚ್ಚಮುರಿ. = ಹೆಚ್ಚಮುರಿ.
— ಹೆಚ್ಚಮುರಿ ಬಿಗಿಸು. To cause to pinion (B. 4, 169). —
ಹೆಚ್ಚಮುರಿ. Torniog round or twisting (the arms) to the
back, pinioning (G. 577). — ಹೆಚ್ಚಮುರಿ ಕಟ್ಟು. To pinion
(B. 3, 128).

ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆ. = ಹೆಚ್ಚೆ, etc. 2. Tbb. of ಎಟಿ. A basket, a
box. — ಹೆಚ್ಚಗೋಣ್ಣೆ. — ಕೋಣ್ಣೆ. = ಹೆಚ್ಚಗೋಣ್ಣೆ q. v., ಹೆಚ್ಚಗೋಣ್ಣೆ.

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. The back or nape of the neck
(ಘಾಟಿ, ಅವಟು, ಕೃಪಾಟಿಕೆ HIA.; ಕೃಪಾಟಿಕೆ Mr. 827; ಹೆಚ್ಚು G.;
Rām. 5, 1, 2; 8, 39, 8; B. 4, 211); the hind part of a
fort (Rām. 4, 8, 20).

ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆ. = ಹೆಚ್ಚೆ, etc. A basket (ಎರಡ Mr. 208, o. rs.
ಹೆಚ್ಚೆ, ಹೆಚ್ಚೆ; Bp. 23, 7; 49, 44; 58, 9; C.; B. 5, 185). —
ಹೆಚ್ಚೆಗೋಣ್ಣೆ. — ಕೋಣ್ಣೆ. (ಕೆಂ. 888, o. rs. ಹೆಚ್ಚೆಗೋಣ್ಣೆ, ಹೆಚ್ಚೆ
ಗೋಣ್ಣೆ). A basket-like fort (P).

ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. (= ಹೆಚ್ಚು). Dandruff (S. Mhr.).

ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆ. = ಹೆಚ್ಚೆ, etc. (My.; ಕಾಣ್ಕಾಟ, ಎಟಿ Sl. 307; see
Mr. s. ಹೆಚ್ಚೆ; Sp. s. ಕಣಗಾಣ್ಣೆ). — ಹೆಚ್ಚೆಗುಮ್ಮು. A basket
considered as a devil. ರವಿ ಕಾಣದ್ದು ಕವಿ ಕಣ್ಣಿ, ಕವಿ ಕಾಣದ್ದು
ಹೆಚ್ಚೆಗುಮ್ಮು ಕಣ್ಣಿ (Prv.).

ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆ. 1. = ಎಚ್ಚೆ 2, ಪೆಡೆ. The expanded hood of a cobra
(ಸ್ವಟಿ, ಫಣಿ Sl. 78; Bp. 11, 12; 51, 59; 58, 48; Bh. 1, 20,
81; C.; B. 2, 8). ಹಾವಿನ ಹೆಡೆ (ಫಣಿ, ಫಣಿ, ಫಣಿ HIA.; ಸ್ವಟಿ
Nr.).

ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆ. 2. = ಹೆಚ್ಚೆ, etc. — ಹೆಚ್ಚೆಗೋಣ್ಣೆ. — ಕೋಣ್ಣೆ. (Kk. 99). =
ಹೆಚ್ಚೆಗೋಣ್ಣೆ, etc.

ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆ. = ಹೆಚ್ಚೆ, etc. (Bp. 56, 12; Bh. 1, 10, 25; My.).

ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆ. = ಎಚ್ಚೆ 2. A dull, stupid man, a
fool (ಅಟ್ಟ, ಮೂಢ, ಯಥಾಜಾತ, ಮೂರ್ಖ, ವೈಫಲಯ, ದಾಲಿ
ತ Nr.; ಗಾವಿಲ, ಗಾವು, ಎಗ್ಗ ಕೆಂ.; C.; B. 3, 51). ಸರಿ ಭರವ
ಳ್ಳುಗಳು ಮಹಾಯದವನ ಜಾಣ; ಕೊಣಿತಿಯಾಗಿ, ಯಾಕೊಡವನಿಗಿಲ್ಲ
ನ್ನ, ಅಹಿಸುವನ ಹೆಚ್ಚೆ (Sp.). ಹೆಚ್ಚೆನಾದರೂ ಹೊಡೆದವನೇ ಲೇಸು. —
ಹೆಚ್ಚೆನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚೆನನ್ನೆರೆ ಮುದ್ದನಿಗೆ ಹಾಣಾ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಹಾಣನಿಗೆ ಮೂ
ಖ ಕಡೆ, ಹೆಚ್ಚೆನಿಗೆ ಒಣ್ಣೆ ಕಡೆ (Prva.). — ಹೆಚ್ಚೆವಾಮೋದರ. N.
(Bp. 56, 33).

ಹೆದ್ದತನ hēddatana. = ಹೆದ್ದತನ 2. Stupidity, foolishness (ಮೆದಿ ಕೆಂ. 99; My.). ಒದ್ದಾಡು ಮಾಡಿದ ಹೆದ್ದತನ ಹೇಗೆ ದೀತೇ? (Prv.). See Prv. 8. ಮಹಾಬಲ್ಲ.

ಹೆದ್ದತಿ hēddati. = ಹೆದ್ದತಿ. A stupid, foolish woman (My.).

ಹೆದ್ದಯ್ಯ hēddayau. To flout, to treat with contempt (Rām. 3, 3, 23; Mhr. ಹೆದ್ದಯ್ಯನೋ).

ಹೆದ್ದು hēddu. = ಹೆದ್ದು 2. Stupidity, foolishness (My.; see ಅತಿ). — ಹೆದ್ದಾಟ. -ಅಟ. Stupid, foolish behaviour (My.). — ಹೆದ್ದಾಳು. -ಅಳು. A stupid, foolish person. ಹೆದ್ದಾಳಾದರೂ ಒದ್ದಾಳಾಗಿದ ದೇಳು (Prv.).

ಹೆದ್ದೆ hēddē. = ಹೆದ್ದೆ 2 (My.).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇe. = ಹೆಣ್ಣೆ, etc. A female; a woman (J. 2, 61). ಹೆಣ್ಣಾದೊಡಂ ಗಣ್ಣಾದೊಡಂ (Smd. 148). ಹೆಣ್ಣೆ (Bh. 1, 8, 35). ಹೆಣ್ಣೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಅತ್ತೆ (ಗೃಹಮಾತೆ Mr. 313); ಹೆಣ್ಣೆ ಕೊಟ್ಟವಂ (ವಧೂತಾತೆ 313). — ಹೆಣ್ಣೆಯೆ. -ಅಂ. A female swan, a goose (ವರಲೆ, ವರಲೆ HIA.; ವರಲೆ SI. 175). — ಹೆಣ್ಣಾನೆ. -ಅನೆ. A female elephant (ಬನೆ Smd. 342; ಬಿಡಿ ರೆ. I, 102; ಪೆಣ್ಣನ್ನಿ, ಕರೇಣು Nn. 120; ಕರೇಣು SI. 420). — ಹೆಣ್ಣಾವೆ. -ಅವೆ. A female turtle (ಕೂರ್ವಿ Nr.; ಕಮರಿ, ದುರಿ Nr.; ದುರಿ Mr. 411). — ಹೆಣ್ಣೇದೆ. -ಎದೆ = ಹೆಣ್ಣಾವೆ (ದುರಿ HIA.). — ಹೆಣ್ಣೊಣ್ಣೆ. -ಎಣ್ಣೆ. A female camel (ಉಪ್ಪುಕೆ, ಉಪ್ಪು Nn. 85).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇe. 1. = ಹೆಣ್ಣೆ. A corpse; a carcass (ಪ್ರೇತ, ಪರೇತ, ಕೂಣ, ತವ HIA.; ಕೂಣ, ತವ Nr., SI. 297; ಪ್ರೇತ, ಕೂಣವ Mr. 395; ಮೃತ, ಕೂಣವ Nn. 11; Bp. 21, 17; 82, 53; 46, 36, 60, 78; 54, 74; C.). ಪ್ರಾಣ ತೊಲಗಿದ ಹೆಣ್ಣೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಗಂಟಲು ಬಲುಬೆ? (i. e. ಬಲುಬೆ? Dp. 87). ಹೆಣ್ಣೆ ಸುಟ್ಟರೂ ರುಣ ಸುಟ್ಟರಲ್ಲ. — ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊದವನಿಗೆ ರೋಮ ದಾದಿಯೇ? — ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊದವನು ಹೆಣ್ಣೆ ಅತ್ತರೆ ಕೊರವ ಮುಡಿಗೆ ಅತ್ತ. — ದಣ್ಣು ಸುಟ್ಟವನು ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊದವನೇ? — ನೋಣ ಕೂಡಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣೆ ಮುಣ್ಣುವಾದರೆ ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊತ್ತವನಿಗೆನು? — ನೋಣ ಕೂಡಿಸಿದ ಪ್ರಣ ಹೊತ್ತವ ಹೆಣ್ಣೆ ಜೀವಿಸಿದೇ? — ಸಣ್ಣು ಸುಟ್ಟವನಾದರೆ ಹೆಣ್ಣೆ ನೋಡಿದ ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊತ್ತವನೇ? — ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ ಹೊದಿದ ಹೆಣ್ಣೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದಿತೇ? — ರಾಯ ಸತ್ತರೂ ಹೆಣ್ಣೆ, ನಾಯ ಸತ್ತರೂ ಹೆಣ್ಣೆ. — ಹಣವೆನ್ನರೆ ಹೆಣ್ಣೆ ದಾಯ ಬಿಡುತ್ತವೆ. — ಹಣವಿಲ್ಲದವನು ಹೆಣ್ಣೆ ಕಡೆ. — ಅವ್ವೆ ಇಲ್ಲದವನ ಹೆಣ್ಣೆ ಒಪ್ಪೆ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? (Prv.). — ಹೆಣ್ಣೆ ದತ್ತ. -ಅತ್ತ (i. e. ಅನ್ಯವ). A good-for-nothing man; a coward (My.). — ಹೆಣ್ಣೆದನು. -ತಿನು. A corpse-eater, a demon (Bh. 10, 3, 11). — ಹೆಣ್ಣೆದಿಹು. -ತಿಹು. An open space between corpses (Bh. 10, 3, 14). — ಹೆಣ್ಣೆಮಯ. Full of corpses (J. 27, 7). — ಹೆಣ್ಣೆಮುಣ್ಣೆ. A good-for-nothing woman (My.). — ಹೆಣ್ಣೆಮೋದಿ. A lifeless, spiritless, stupid fellow (My.).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇe. 2. P. p. of ಹೆಣ್ಣೆ 1. — ಹೆಣ್ಣೆಕೊಳ್ಳು. To intertwine (v. i., as creepers, snakes, etc., My.). 2, to plait, etc. (My.).

ಹೆಣ್ಣೆಗಿಸು hēṇṇegisu. = ಹೆಣ್ಣೆಗಿಸು. To cause to fight (My.).

ಹೆಣ್ಣೆಗು hēṇṇegu. = ಹೆಣ್ಣೆಗು. To wrangle, to quarrel, to fight, to strive (Bp. 18, 37; 58, 39; Bb. 2, 2, 97. 101. 105; J. 22, 29; C.; B. 3, 99). ಹುಣ್ಣುಗುವವನ ಸಂಗಡ ಹೆಣ್ಣೆಗ ದಾರದು. — ಹೊಣವೇ ತಾಪಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣೆಗೋದೇ ಅರ್ಥ. — ಹಣ ಕಟ್ಟುವವನ ಹತ್ತರ ಹೆಣ್ಣೆಗ ಬಹುದು, ಹಣ ಕೂಡಿಸುವವನ ಹತ್ತರ ನಿಲ್ಲರಾಗದು. — ಮೂಗದ ಮನುಷ್ಯ ಹೆಣ್ಣೆಗಿದರೂ ಬಗ್ಗ (Prv.). — ಹೆಣ್ಣೆಗಾಟ. -ಅಟ. Quarrel, fight (My.). — ಹೆಣ್ಣೆಗಾಡು. -ಅಡು = ಹೆಣ್ಣೆಗು. (C.; B. 2, 40).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇe. = ಹೆಣ್ಣೆ 1, etc. To plait, etc. (My.).

ಹೆಣ್ಣೆಕೆ hēṇṇekē. = ಹೆಣ್ಣೆ 2, ಹೆಣ್ಣೆ (My.).

ಹೆಣ್ಣೆಗೆ hēṇṇēge. Plaiting, etc.; that is plaited, etc. (My.). — ಹೆಣ್ಣೆಗೆಳಸ. Work done by plaiting, etc. (My.); the art of plaiting, etc. (My.).

ಹೆಣ್ಣೆಲು hēṇṇelu. = ಹೆಣ್ಣೆ 2, etc. A braid of hair, braided hair (Rām. 6, 53, 57).

ಹೆಣ್ಣೆ ಹೆಣ್ಣೆ. 1. = ಹೆಣ್ಣೆ 2, ಹೆಣ್ಣೆ 1, etc. To intertwine (v. i.), etc., to plait, as mats, baskets, etc.; to braid, as the hair; to work in meshes or knit, as nets; to rattan, as a chair (Bp. 47. 30; C.; B. 2, 42). P. ps. ಹೆಣ್ಣೆಮು, ಹೆಣ್ಣೆಮು, ಹೆಣ್ಣೆ. 2, to intertwine (v. i.), to be joined, etc.

ಹೆಣ್ಣೆ ಹೆಣ್ಣೆ. 2. = ಹೆಣ್ಣೆ 1, ಹೆಣ್ಣೆ 2. Joining together; the state of being joined, etc. See Nn. 144. ಸ್ವತ್ತೆ No. 2. — ಹೆಣ್ಣೆ ಕಟ್ಟು. To tie a row of cattle to the pillar in the middle of a threshing floor so as to tread out corn (My.).

ಹೆಣ್ಣೆ ಹೆಣ್ಣೆ. = ಹೆಣ್ಣೆ 1, etc. — ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊಡೆ = ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊಡೆ (S. Mhr.).

ಹೆಣ್ಣೆ ಹೆಣ್ಣೆ. 1. = ಹೆಣ್ಣೆ, etc. A bush-harrow. — ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊಡೆ = ಹೆಣ್ಣೆ ಹೊಡೆ, q. v. (My.).

ಹೆಣ್ಣೆ ಹೆಣ್ಣೆ. 2. = ಹೆಣ್ಣೆ, etc. A lump of earth, a clod (ರೋಪ್ಪ Nr., SI. 302; ಪೆಟ್ಟೆ ಕೊ.; ಪೆಟ್ಟೆ ಕೆಂ. 64; My.). ಮಣ್ಣಿನ ಹೆಣ್ಣೆ (ರೋಪ್ಪ G.). 2, an unburnt brick (B. 4, 121). ಕೊಡುಕೆ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣೆಗೆ ಹಾಕಿ, ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಕೊಡು (Prv.). — ಹೆಣ್ಣೆಗುಡ್ಡ. = ಹೆಣ್ಣೆಗೊಡ್ಡ. (My.). — ಹೆಣ್ಣೆಗೊಡೆ. -ಕೊಡೆ. A large wooden hammer for breaking clods in fields (My.); a kind of harrow (ರೋಪ್ಪದೇವ, ಕೊಡುಕೆ Nr.). — ಹೆಣ್ಣೆಗೊಡ್ಡ. A kind of lizard or chameleon (ಸುಟ್ಟ ಕೃಕರಾಸ, ಒಪ್ಪುಕೆ SI. 170; My.).

ಹೆಣ್ಣೆ ಹೆಣ್ಣೆ. 1. = ಹೆಣ್ಣೆ. A female, a woman; a wife. Plurals ಹೆಣ್ಣರು (C.), ಹೆಣ್ಣನ್ನರು (B. 4, 214). ಹೆಣ್ಣೆ, ಹೆಣ್ಣೆ ಹೆಣ್ಣರಿಲ್ಲದ ಮನೆ ದಣ್ಣು, ಗಣ್ಣರಿಲ್ಲದ ಮನೆ ಬಣ್ಣು. — ಹೆಣ್ಣೆಗುಡ್ಡದ ಬರುಣಾಗ ಹೆಣ್ಣೆಗೆ ಗೊಡವೆ ಏನು? — ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಮಾತೆ ದೂರದ ಅವನಿಗೆ ಯಾಕೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣರು? (Prv.). ದಮ್ಬಿಗೊಳ್ಳು ಸತಿ ಪತಿಗಳೆನೆ ಹೆಣ್ಣೆಗೆ ಪೆಣ್ಣಿನಿಕ್ಕುಂ (Mr. 24). ಹೆಣ್ಣೆಗೊಳ್ಳುವ ಗಣ್ಣರೂ ಬಲ್ಲರೇ? ಗಣ್ಣಿನೀರೊಳಗೆ ಕೊಡುಗೊಡೆ ಹೆಣ್ಣೆಯನು ಕಣ್ಣು ನಾರು? (Sp.). — ಹೆಣ್ಣರು ಮಕ್ಕಳು. A wife and children. (C.; B. 4, 153).

ಹೆಣ್ಣೆ ಹೆಣ್ಣೆ. 2. (fr. ಹೆಣ್ಣೆ). Vinous liquor or toddy extracted from the wild date tree (My.; B. 1, 14), etc. (ಮೇದಕ, ಜಗಲ Nr.; ಸುರೆ, ಹರಿಪ್ರಯ ಹೊದ ಪಂಪುಕೆ, ವರುಣಾಶ್ವತೆ, ಗಣ್ಣಿತ್ತರು, ಪ್ರಸನ್ನ, ಕರೆ, ಕಾಣ್ಣು, ಹೆ ಸ್ತುತೆ, ಮದಿರೆ, ಕಕ್ಕ, ಮಧ್ಯ SI. 347; ಸುರೆ, ವಾರುಡೆ 420; 73, 131). ಹೆಣ್ಣೆದ ಕಡಲು (ಸುರೋದ SI. 81); ಹೆಣ್ಣೆ ಮೂವುವನು (ಪೆಣ್ಣೆ. ಮುಡಾರಕ 339); ಹೆಣ್ಣೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣೆ (ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 347); ಹೆಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣಿನ ಹೆಣ್ಣೆ (ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನ 347); ಅರೆ ಹುಟ್ಟು ಬೆಳ್ಳ ಕಲಗಡ್ಡೆ 21; ನಿನ್ನ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣೆ (ಮೈರೆಯ 346); ಪಕ್ಕವಾದ ಕಣ್ಣಿನ ರೂಪ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣೆ (ಅಸವ, ಶೀತು, ಎಂ, ಸಾರಾಯಿ, ಕಲ್ಲು, ದ್ರಾಕ್ಷಿ 346); ಹೆಣ್ಣೆ ಮಾಡುವದು (ಸಣ್ಣಿನ, ಅಧಿಕವ 349); ಹೆಣ್ಣೆದ ಮೇಲೆ 34 (ಕಾರೋತ್ತಮ, ಸುರಾಮ್ 346); ಹೆಣ್ಣೆ ಕೂಯುವ ಬಹು (ಹಣ್ಣೆ

(348). ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಎದ್ದಿದ್ದು ಕುಣ್ಣ ಬಡ ಕೊಣ್ಣರೆ ಇದಾದೀತೇ? (Prv.). — ಹೆಣ್ಣದ ತಿತ್ತಿ. A small liquor bottle made of one skin (My.). — ಹೆಣ್ಣದ ಪಕಾಲಿ. A large leather bag for carrying toddy on a horse or a donkey (My.). — ಹೆಣ್ಣದ ಬುರುಡ. A toddy bottle made of a shērkāyī (My.).

ಹೆಣ್ಣುತಿ hēṇṇuṭi. = ಪೆಣ್ಣುತಿ, etc. A wife (ದಾರ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕಲಿತ್ರ, ಧಾರ್ಮ, ವಧು, etc. Hk., Mr. 806; ತಲ್ಲ, ದಾರ Nr., Si. 489; ದ್ವಿತೀಯ Hk.; ಧಾರ್ಮ, ಜಾಯ, etc. Dh.; Bp. 47, 4; C.). ಹೆಣ್ಣುತಿಯ ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮನರು (ಸ್ವಾಂಬರು); ಸೋದರಮಾವನ ಹೆಣ್ಣುತಿ (ಮಾತುರಾನ, etc. Nr.). ಬಸುವ ಹೆಣ್ಣುತಿ (ಗರ್ಭಿಣಿ, etc. Hk.). ಮಗನ ಹೆಣ್ಣುತಿ (ಸ್ವಪ್ನ Mr. 314). ಅಗ್ನಿಸಾಕ್ಷಿವಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣ ಹೆಣ್ಣುತಿ (ಪತ್ನಿ, ಪಾಣಿಗೃಹೀತಿ, ದ್ವಿತೀಯ, ಜಾಯ, etc. Si. 183). ಆ ಸಾಹೇಬನು ಎರ್ಪನೇ ಹೆಣ್ಣುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣನು (B. 5, 203). ಹೆಣ್ಣುತಿ ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಅದರೆ ಗಣ್ಣ ಮೂದಿನಾಯಿಗನ್ನ ಕಡೆ. — ಕೆಲವಿದ್ದರೆ ಅರ್ಥ, ಹತ್ತರಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣುತಿ. — ನೂಲೋ ಹೆಣ್ಣುತಿಯ ಬಟ್ಟೆ, ಹೇರೋ ಮೂದಿಯ ತನ್ನ. — ಬಡವನ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಎಲ್ಲರ ಅತ್ತಿಗೆ. — ಮುದ್ದೆಲ್ಲಾ ಮೂದಿನೆಯ ಹೆಣ್ಣುತಿಗೆ. — ಮದು ಕವಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣುತಿಗನ್ನ ಮರದ ನೆರಳು ಸುಖ. — ತಾನಭೋಗನ ಸಮುಳ ಸನ್ನೋ? ಎನ್ನು, ಕೇಳ ಬೇಡ; ಹೆಣ್ಣುತಿಯ ದೇಯವರು ಉಣ್ಣರೋ? ಎನ್ನು, ಕೇಳ ಬೇಡ. — ಸಾಯುವೆನೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಬಯ್ಯಳು ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗೆ ಸರದಾರನಾದರೂ ಮನೇ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಕಾಸುತ್ತಾ. — ಸೋರುವ ಮನೆಯನ್ನೂ ಹೋರುವ ಹೆಣ್ಣುತಿಯನ್ನೂ ದೂರ ಬಿಡ ಬೇಕು. — ಹತ್ತರಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣುತಿ, ಬದಕಿದ್ದರೆ ಅಕ್ಕ, ಒಳಕು ಕೆಟ್ಟರೆ ಗಿಣಿಯ. — ಸಂಗತೀ ಗುಣ ಸೋತು ನೋತು, ಹೆಣ್ಣುತಿ ಗುಣ ಹೇತು ನೋತು. — ಸನ್ನೇ ಸೂಳಿಯ ನಟ್ಟ, ಮನೇ ಹೆಣ್ಣುತಿಯ ಬಟ್ಟ. — ಹೋರುವ ಹೆಣ್ಣುತಿ, ನಾಡುವ ನೀರು ತ್ಯಜಿಸು. — ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುತಿ ಮುದ್ದು, ಹೆಣ್ಣುತಿಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ತಾನೇ ಮುದ್ದು (Prv.).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇē. 1. = ಎಣ್ಣೆ. Cowdung (ಗೋಮಯ Si.; Tē. ಪಣ್ಣೆ, ಪೇಡ; T. ಪಿಟ್ಟಿ, a lump of beast's dung). — ಹೆಣ್ಣೆ ಮೂಗಕ್ಕ. — ಅಕ್ಕ. (ಪರೋಕ್ಷ, ತೈಲಪಾಂಚಿ Si. 175).

ಹೆಣ್ಣೆ hēṇṇē. 2. = ಪೆಟ್ಟ, etc. A lump of earth, a clod (ಲೋಪ್ಪ Mr. 371; G. 57). — ಹೆಣ್ಣೆ ಗೊಡತಿ. — ಕೊಡತಿ. = ಹೆಣ್ಣೆ ಗೊಡತಿ. (S. Mhr.).

ಹೆಣ್ಣೆಗೆ hēṇṇiga. = ಅರ್ಧಗ. An impotent man; a coward (My.).

ಹೆಣ್ಣೆಗತನ hēṇṇigatana. Impotency; cowardice (My.).

ಹೆಣ್ಣು hēṇṇu. = ಹೆಣ್, etc. A female; a woman (Bp. 18, 91; C.; B. 5, 289). ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು ಸೇರಿ ಸೊಗಸಿಲ್ಲ ಆಡುವಿಕೆ (ವ್ರವ, ಕೇರಿ, etc. Si. 72); ಸ್ವಯಂವರದ ಹೆಣ್ಣು (ಸ್ವಯಂವರ, etc. 183); ಒಳ್ಳೇ ಪ್ರಾಯದ ಹೆಣ್ಣು (ತರುಣಿ, ಯುವತಿ 184); ಕಾಮವೃಕ್ಷ ಹೆಣ್ಣು (ಕಾಮಿನಿ 435). ಹೇವವಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣುಗೆ ಬೆಳೆದಾ ಕಣ್ಣು (Dp. 54). ಬೆಣ್ಣೆ ಬೆಂಕಿಯ ಸೆವೆಗೆ ತಣ್ಣಗೆರ ಬಲ್ಲುದೇ? ಹೆಣ್ಣದ ಮನಗೆ ಎಡ ತಾಕಿ, ತಿವಲೋಗಿ ಮಣ್ಣು ಮುಸಿಯಾದ (Sp.). ಯಾತಗಣ್ಣೆಯದು ಚಿಗು ಕಾತು ಫಲವಾದನ್ನು, ಹೋತು ಹೆಬ್ಬುಲಿಯ ನಿಹದನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಾತ ನೆಡ್ತು (Sp.). ಆದವಿಯೊಳು ಮದಾ ಹೊಡದು ಗಡ ಸೇಡುಗೊಣ್ಣನ್ನು, ಹುಡಿಯೊಳಗೆ ಕಮಲ ಬೆರವನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ನುಡಿಯ ನೆಡ್ತು (Sp.). ಸುಣ್ಣು ಎಲ್ಲದ ಎಣ್ಣೆ, ಬಣ್ಣು ಎಲ್ಲದ ಮದುವೆ, ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲದನ ಸಂಸಾರ ಮಳಲೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಡೆಯದ್ದೆ (Sp.). ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಇಟ್ಟ ಬಂಗಾರ, ಗೋಡೆಗೆ ಹಟ್ಟದ ಸುಣ್ಣ. — ಹೆಣ್ಣಿನ ನೆಲೆ ಕುದುರೆಯ ನೆಲೆ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. — ಹೆಣ್ಣು ದೂರದಿದ್ದ ತರ ಬೇಕು, ದನ ಹತ್ತರದಿದ್ದ ತರ ಬೇಕು. — ಹೆಣ್ಣು ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಿಗೆ, ಅಪರಾಧ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಿಗೆ. — ಹೆಣ್ಣು ಹಡದವನ ಮನೆ ತಣ್ಣಗೆ, ಗಣ್ಣು ಹಡದವನ ಮನೆ ಸುಣ್ಣಿಗೆ. — ಹೆಣ್ಣು ಸೊಕ್ಕದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದು, ಎತ್ತು ಸೊಕ್ಕದರೆ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದು. — ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟೆಯೋ? ಬೆನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆಯೋ? — ಹೆಣ್ಣು

ತನ್ನಯೋ? ಮಣ್ಣು ತನ್ನಯೋ? — ಹೆಣ್ಣು ಒಳ್ಳೇದೇ ಸರಿ, ಕಣ್ಣು ಮಾತ್ರ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. — ಹೆಣ್ಣು ತೆತ್ತು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು, ಗಣ್ಣು ತೆತ್ತು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು. — ಹೆಣ್ಣಾದರೇನು? ಮಣ್ಣಾದರೇನು? ಪುಣ್ಯವಿನವಾ ಸಿಕ್ಕದು. — ಎಣ್ಣೆದ್ದು ಮಣ್ಣು ಅಯಿತು, ಹೆತ್ತದ್ದು ಹೆಣ್ಣು ಅಯಿತು. — ಪುಣ್ಯ ಮಾಡದೆ ಕೆಟ್ಟ, ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟ. — ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣು ಕೆಟ್ಟ ಕೊಣ್ಣರೆ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಿತೇ? — ಬಡವಗೆ ಯಾಕೆ ಸಿರಿವನ್ನ ಹೆಣ್ಣು? (Prv.). ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹೊನ್ನನ್ನು ಹಣ್ಣಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಿಲಿ ಕಣ್ಣು ಮನದಲ್ಲೆ ಬಯಸದಿಹ ಅಣ್ಣುಗಳಾರು? (Sp.). — ಹೆಣ್ಣಾದು. — ಆಡು. A female goat (My.). — ಹೆಣ್ಣುಳು. — ಆಳು. A kull woman (C.). — ಹೆಣ್ಣು ಅವೆ. A female turtle (ಕಮರಿ, etc. Si. 90). — ಹೆಣ್ಣು ಎಣ್ಣೆಯ ಗಿಡ. The shrub Calotropis procera R. Br. (Z.). — ಹೆಣ್ಣು ಎರುಬುಹುದು. (ತಿಲಿ, ಗಣ್ಣುವದಿ Si. 90). — ಹೆಣ್ಣು ಎದಿ. (ಕರ್ಕಟಿ G.). — ಹೆಣ್ಣು ಒಣ್ಣೆ. A female camel (C.; B. 3, 86). — ಹೆಣ್ಣು ಕಣ್ಣೆ. The small roller in a sugar-mill (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಕಪ್ಪೆ. A female frog (ಛೇಕಿ, ವರ್ಷಾಪ್ಪಿ Si. 90). — ಹೆಣ್ಣು ಕರಡಿ. A she-bear (C.; B. 3, 109). — ಹೆಣ್ಣು ಕವಿ. A female calf (G. 104). — ಹೆಣ್ಣು ಕುಣಿಕೆ. The part of a clasp which is hooked on (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಕುದರೆ. A mare (ಅತ್ತೆ G.). — ಹೆಣ್ಣು ಕುದರೆ. A mare (ವ್ರಸು, ಅತ್ತೆ Si. 463). — ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸು. A female child (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಕೋತಿ. A she-monkey (My.; Si. 52). — ಹೆಣ್ಣು ಕೋದ. A hen (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಗಣ್ಣು. A female and male; a female or male (B. 5, 291). — ಹೆಣ್ಣು ಗಪ್ಪೆ. — ಕಪ್ಪೆ. A she-frog (ಛೇಕಿ, etc. Nr.; ವರ್ಷಾಪ್ಪಿ Hk.). — ಹೆಣ್ಣು ಗದ. — ಕದ. A she-calf (C.; B. 5, 19). — ಹೆಣ್ಣು ಗುಬ್ಬಿ. — ಹೆಣ್ಣು ಗುಬ್ಬಿ. (ಚಟಿಕೆ Si. 172). — ಹೆಣ್ಣು ಗುಬ್ಬಿ. A female sparrow (B. 2, 6). — ಹೆಣ್ಣು ಗೋಣ್ಣಾವುಗ. A female rhinoceros (B. 5, 250). — ಹೆಣ್ಣು ಗೊರಳು. — ಕೊರಳು. A woman's voice (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಬೆಗರಿ. A female antelope (ಹರಿಣಿ G.). — ಹೆಣ್ಣು ಜಲವಕ್ಷ. A she-orane (ಲಕ್ಷ್ಮಣ Si. 175). — ಹೆಣ್ಣು ತೋಳ. A she-wolf (B. 3, 86). — ಹೆಣ್ಣು ದೇವತೆ. A female deity (My.). ಹೆಣ್ಣು ದೇವತೆಯರು (ಮಾತಾಳಿ Nr. 136). — ಹೆಣ್ಣು ನರಿ. A she-fox (B. 3, 75). — ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿ. A bitch (ಶುನ, ಸರಮೆ Hk.; ಶುನ, ಸರಮೆ Nr.; B. 3, 40). — ಹೆಣ್ಣು ನೀಲಿ. The common indigo shrub, Indigofera tinctoria Linn. (St. & Pl.). — ಹೆಣ್ಣು ವತಂಗ. (ವತಂಗಿಕೆ, ಪುತಿಕೆ Si. 175). — ಹೆಣ್ಣು ವತು. A cow (Si. 898). — ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾರ. A she-pigeon (B. 3, 118). — ಹೆಣ್ಣು ದಾದಿ. A woman's state of life (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು. Female children (C.; B. 3, 32, 83; 4, 5; 5, 274); women (S. Mhr.; B. 5, 43). ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾಡ ಕಲಿಸಿದವರಿಲ್ಲ, ನಾಯಿಗೆ ಬೊಗಕ ಕಲಿಸಿದವರಿಲ್ಲ (Prv.). — ಹೆಣ್ಣು ಮಗಲು. A woman (B. 5, 156, 291). — ಹೆಣ್ಣು ಮದ. A female young animal. ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮದ (ಚಟಿಕೆ Nr.). — ಹೆಣ್ಣು ಮಾನು. (ಪ್ರೋಕ್ಷಿ, ತಫರಿ Hk.). ಮಾನಿನೊಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಾನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿ, ತಫರಿ Mr. 409). ಮದ್ಯರಮೆ ಮದ್ದು ಅಡುದಾದೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಾನು (ತೃಂಗಿ Nr.). — ಹೆಣ್ಣು ಮೇಕೆ. A she-goat (My.). — ಹೆಣ್ಣು ವೇಷ. The apparel or guise of a woman (My.; Si. 64). — ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹ. A lioness (B. 4, 212). — ಹೆಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕ. = ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹ. (B. 5, 242). — ಹೆಣ್ಣು ಸೋಗು. = ಹೆಣ್ಣು ವೇಷ. ಹೆಣ್ಣು ಸೋಗಿ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಣು ಕುಣಿಯುವ ಪುರುಷನು (ಶೈಲಾರಿ G.). — ಹೆಣ್ಣು ಹಣ್ಣಿ. A sow (My.). — ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗ. A girl (B. 5, 276). ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರು ಆಡುವ ಅಣ್ಣಿಳ್ಳ (G. 10). — ಹೆಣ್ಣು ಹುಲಿ. A tigress (C.; B. 4, 87). — ಹೆಣ್ಣು ಹುಲ್ಲೆ. A spotted doe (My.; Si. 168). — ಹೆಣ್ಣು ಹುಡು. A female insect (B. 4, 113).

ಹೆಣ್ಣುಗ hēṇṇu-ga. (Śmd. 240 Mdb.). A pimp.

ಹೆಣ್ಣು ತನ hēṇṇutana. = ಪೆಣ್ಣನ. (Bh. 4, 4, 86).

ಹೆಣ್ಣು hēṇṇu. P. p. of ಹೆಣ 1. (My.).

Vulgar form of ಹೆಬ್ಬು (My.). — ಹೆಬ್ಬುನರ್. A bat (ಚತುಕೆ, ಅಜನಪತ್ರ Nr. 6). — ಹೆಬ್ಬು. — ಹಾವು. = ಬೆರ್ದಾವು. A large snake; the boa, Python reticulatus (Bd.; ತಿರಿಕ್ಷ, ಗೋನಾಸ, ವಾಹಸ, ಅಜಗರ, ತಯು Hk.; ಅಜಗರ, ತಯು, ವಾಹಸ Nr.; ಗೋನಾಸ, ತಿರಿಕ್ಷ, ತಯು, ವಾಹಸ, ವಾಸರಿಹಾವು Si. 77; C.; B. 2, 26). — ಹೆಬ್ಬುನರ್. = ಹೆಬ್ಬುನರ್. (Nr. a). — ಹೆಬ್ಬುನರ್. — ಅರ್. A superior man, etc. (ಮಹೋತ್ತರ, ಮಹೋದ್ಯಮ, ಮಹೋತ್ಸವ, ಮಹಾಮನಸ್ Hk.). — ಹೆಬ್ಬುನರ್. ಹೆಬ್ಬುನರು. = ಬೆರ್ದುನರ್. A tall and thick bamboo (Bh. 1, 20, 57; My.). — ಹೆಬ್ಬುನರ್. An extensive bottom (Rām. 6, 10, 28). — ಹೆಬ್ಬುನರು. The common Indian grey quail (Bd.; Pr.). — ಹೆಬ್ಬುನರು. — ಹುರಿ. = ಬೆರ್ದುನರು. A large, or royal, tiger (Rāghā. 17, 74; Dp. 61, 4; C.; B. 5, 245). ನಾನು ಹುರಿ ಅದರೆ ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ಹೆಬ್ಬುನರು (Prv.). ಒಕ್ಕಲಿಗನೋದಲು (i. e. ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಒಡು ಅಲ್ಲದ್ದು), ಬೆಕ್ಕು ಹೆಬ್ಬುನಿಯಲ್ಲ, ಎಕ್ಕೆಯ ಗಿಡವು ಬನವಲ್ಲ; ಇವು ಮೂರು ಲೆಕ್ಕದೊಳಗಲ್ಲ (Sp.). — ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು. = ಬೆರ್ದುಟ್ಟು. A great mountain (J. 6, 17; 23, 21). — ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು. The thumb; the great toe (My.; Si. 211). — ಹೆಬ್ಬುರರು. = ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು. (ಅಂಗುಷ್ಠ G.; Si. 211; C.). — ಹೆಬ್ಬುರಗು. Great astonishment (Bp. 61, 28). — ಹೆಬ್ಬುರಗಾದಿ. (ಪ್ರ. ನದಿ, ವದ್ವಿ Hk.). — ಹೆಬ್ಬುರಗು. A large orop (Bh. 6, 8, 13). — ಹೆಬ್ಬುರಗು. A kind of bevu timber-tree (My.). — ಹೆಬ್ಬುಗಿ. — ಹೆಬ್ಬುಗಿ. = ಬೆರ್ದುಗಿ. Excessive, dense smoke (Bp. 44, 21). — ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು. = ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು. (C.; B. 8, 44). ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟಿನ ಒತ್ತಿನ ಬೆರಳು (ತರ್ಜನಿ, ಪ್ರದೇಶಿನ); ಅಂಗುಷ್ಠತರ್ಜನಾದಿಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಅಳವರೆ ಕ್ರಮದಿನ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಕ್ಕು, ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು ಸುಟ್ಟುಟ್ಟು ಕೂಡಿ ಅಳವರೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಎನಿಸುಗು, ಆ ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು ನಡುವಣ ಬೆರಳೂ ಕೂಡಿ ಅಳವರೆ ತಾಲ ಎನಿಸುಗು, ಆ ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು ಅನಾಮಿಕೆ ಕೂಡಿ ಅಳವೆರ್ದೆ ಗೋರ್ತನ ಎನಿಸುಗು, ಆ ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟು ಕಿರುಕುಡಿಕೆಗೂಡಿ ಅಳವರೆ ಎ ತಸ್ತಿ ಎನಿಸುಗು; ಹೆಬ್ಬುಟ್ಟಿನ ಮೂಲಂ (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೀರ್ಥ Nr.).

ಹೆಬ್ಬು hēbbu. (= ಹೆಬ್ಬು?). — ಹೆಬ್ಬುಗಿಣಸು. A kind of yam, Dioscorea atropurpurea Roxb. (St. & Pl.).

ಹೆಮ್ hēm. 1. = ಪೆ 1, etc. — ಹೆಮ್ನೀ. — ಹೇಡಿ. A great ooward (J. 17, 54). — ಹೆಮ್ನೀ. = ಬೆರ್ದುನರ್. A large tree. 2, the tree Calosanthos ludia Blum. ಮಣ್ಣುಕವರ್ಣ, ಪ ತ್ರೋರ್ಣ, ನಟ, ದೀರ್ಘವೃತ್ತ, ತೋರ್ಣ, etc. Nr.; Si. 135). 3, a lofty tree furnishing a fragrant resinous gum, Allantbus malabarica D. C. (St. & Pl.). ಹೆಮ್ನೀನದೇರ್ಣ? ಹೆದಾನ್ದಲೆತ್ತಲಹುದೇ? ಬರ್ದಾನ್ಮು? ಸನ್ನಿ ಸಾವಿರ ಕಾರಾಳನ ಸತ್ತಮ್, ಅಯ್! (St. 11). ಅಲಭ್ಯಮೂರನನ್ನೆ (i. e. ಅಲಬ ಹೆ) ಹೋಲು ಹೆಡೆಗಳ ಬಿಟ್ಟು, ನಾಲಿಗೆ ಕಾಪ ತುದಿಯಲ್ಲ; ಮಹಾನಾಯ ದಾಲದನ್ನಕ್ಕು (Sp.). See Bh. 1, 10, 87; 1, 20, 55; 3, 1, 80; 3, 9, 24; 8, 13, 82; Rām. 6, 10, 28; Prv. a. ಹೆದವ. — ಹೆಮ್ನೀರು. = ಹೆಮ್ನೀರು. (Si. 161). — ಹೆಮ್ನೀರುದುಗಿಲ್. — ತುಡು ಗಲ್. A mass of hēmmaras (Bh. 3, 23, 10). — ಹೆಮ್ನೀರು. = ಬೆರ್ದುನರ್. A large deer or doe. — ಹೆಮ್ನೀವಾರ್. — ಪಾರ್. Milk of a large doe (Bp. 18, 17). — ಹೆಮ್ನೀರು. A very bad or wicked woman (Dp. 54, 4); Durgā (My.). — ಹೆಮ್ನೀರೋಗ. A face like that of Durgā (C. Bp. 47, 14). — ಹೆಮ್ನೀನ್. — ನು. A large fish; a sort of large fish (ಯುಷ Nr.; ವಾಗು, ಮದ್ಗು, ತೃಂಗಿ Mr. 409). ತೃಂಗಿ ಮದ್ಗು ರವಾಗುಸ ನನ್ನಾಂವರ್ತ ಈ ವ ಮೊದಲಾಗುವುದು ಹೆಮ್ನೀನು (Nr.). — ಹೆಮ್ನೀಗೇ ಗಿಡ. (ವಸ್ತ್ರ, ತತ್ತ್ವ, ಇನ್ನೆ ಒಂ G.). — ಹೆಮ್ನೀಕ್ಕಿ. A sort of ouomber, Cuomis madraspatanus (ಚಿತ್ರ, ಗವಾ ಕ್ಕಿ, ಗೋಡುಮ್ಬೆ Nr.). — ಹೆಮ್ನೀರೂ. A large billook (Rām. 6, 45, 61).

ಹೆಮ್ hēm. 2. = ಪೆ, etc. — ಹೆಮ್ನೀರು. Women (Bh. 6, 7, 81).

ಹೆಮ್ hēm. 3. A certain sound originating in the belly of a horse. — ಹೆಮ್ ಹೆಮ್. rep. (S. Mbr.).

ಹೆಮ್ hēm. 4. = ಹೆಮ್ 1. — ಹೆಮ್ನೀಗುಳು. A medicinal garden plant with yellow heads of flowers, Spilanthes scemella Lin., var. oleracea Cl. (Z.; the name is also used for the wild-growing variety, Z.).

ಹೆಮಿಕೆ hēmikē. = ಎಮಿಕೆ 2. (My.).

ಹೆಮ್ನು hēmpu. = ಪೆಮ್ನು. Greatness, etc. (Grj. 2, after 106; 3, after 69; 7, 14; Bp. 36, 29; 38, 6; 46, 47; 47, 49; 53, 24; 59, 54; 61, 77; Rām. 6, 46, 2; 6, 50, 10). — ಹೆಮ್ನುದ. — ಅದ್. Graudeur to be lost (Rām. 6, 53, 67). — ಹೆಮ್ನೀರು. — ಎದು. To grow, or begin to appear, grand (Grj. 5, 4).

ಹೆಮ್ನಿ hēmmē. = ಎಮ್ನಿ 2, ಪೆಮ್ನಿ, q. v. Greatness, etc.; pride, vanity, self-conceit (ಪೆಮ್ನಿ ರ್ತ. II, 76; ಪ್ರಭುತ Mr. 459; ಲವಾಮ 498; Bp. 30, 19; 42, 17; J. 32, 47; C. lu the sense of "pride"; B. 2, 12, 39; B. 4, 9, 72); elation, joy. ಹಿರಿದಪ್ಪ ಹೆಮ್ನಿ (ಪ್ರಭುತ, ಪ್ರಭುಮ್ನುತೆ Hk.). ಹೆಮ್ನಿಯವನಿಗೆ ಒಮ್ಮಾನಕ್ಕೆಯೂ ದೊರಕದು (Prv.). — ಹೆಮ್ನಿ. — ಅಡಿ. = ಬೆರ್ದು. See ಭೂಪಾಲ. — ಹೆಮ್ನಿಗಳಿಸು. — ಕೊಳಿಸು. To elate, to fill with delight. (ದಾಲಿ) ಒಮ್ಮೆ ಮಮ ಕಾರಾವನೀಪನನ್, ಒಮ್ಮೆ ಮೋಹಿನಿದೇವಿಯನ್ನು, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತನ್ನವ ನ್ ಅಡಿಸುವ ಕೆಳದಿಯರ ತಣ್ಣವನ್ನು ಹೆಮ್ನಿಗಳಿಸುತ್ತ, ಸುಖಮುಖವ ನ್ನು ಹೊದ ಹೊಮ್ಮಿಸುತ್ತ (Pril. 3, 30). — ಹೆಮ್ನೀಸಂಗಯ್ಯ. N. (Bp. 58, 2).

ಹೆಮ್ನಿಗಾದಿ hēmmē-gāḍi. A proud, vain, conceited man (My.).

ಹೆರಲ್ hēral. ಹೆರಲು. = ಎರಲ್ 2, ಎರಳ್ 2, ಹೆರಲ್ 2, etc. A braid of hair (My.).

ಹೆರಸು hērasu. To cause to scrape, etc. (My.).

ಹೆರಳ್ hēraḷ. ಹೆರಳು. = ಹೆರಲ್, etc. (My.). — ಹೆರಳುಬಂ ಗಾರ. A gold-ornament resembling a braid of hair and furnished with ಗುಣ್ಣಿ, worn over a braid of hair (My.). — ಹೆರಳು ಹಾಕು. To braid the hair (C.; B. 5, 283).

ಹೆರಳು hēraḷu. ಎಣ್ಣೆಯ ಹೆರಳು (ಕಳುಹ, ಪ್ರಸೇವಕ); ಎಣ್ಣೆಯ ತನ್ನಿ ಹೆರಳು ಮೊದಲಾದ ಶರೀರ (ಕೋಲಮ್ಬುಕ Si. 63).

ಹೆರಳೆ hēraḷē. = ಹೆರಳ್, etc. (My.; Si. 130). — ಹೆರಳೆಕಾಯಿ. (ಕಂಚೀ ಕಾಯಿ G.).

ಹೆರೆ hēre. 1. To scrape, as the surface of a wall, floor, fruit, bamboo-slit, etc. (C. Bp. 53, 20; My.; see a. ಯಮಗೋಲಿ); to shave, as the head (My.); to make a pen or pencil (My.); to grub, as grass (My.; cf. ಪರಡು 1 & 8). ಹೆರೆಯಲಿಕ್ಕಲ್ಲವೆನ್ನು, ಗೊ ದಿಡಿ ಹೆರದ ಹಾಗಿ (Prv.).

ಹೆರೆ hēre. 2. = ಎರೆ 5, ಪೆರೆ, etc. The slough of a serpent (ನಿರೋರ್ಣ, etc. Mr. 400; ಕಂಡುಕ, ನಿರೋರ್ಣ Nr.; C.; B. 2, 27). ಹಾವಿನ ಹೆರೆ (ನಿರ್ಬಯನಿ, ನಿರೋರ್ಣ, ಕಂಡುಕ Hk.; ಮೂಲಿಕ, ನಿರೋರ್ಣ Nu. 44; ಕವಡ, ಮಮರ್ 88). ಉರ್ಜದ ಹೆರೆ (ಉಪಚಿತ್ತೆ Hk.). ದೇಹದ ಎಣ್ಣೆಗಳೆಯದ ಇಹ ಹೆರೆ (ಉಪಚಿತ್ತೆ, ಉಪದೇಹಿಕೆ Mr. 401). ಹೆರೆ ಉಚ್ಚಿದ ಹಾವು (ನಿರ್ಮುಕ್ತ, ಮುಕ್ತಕಂಡುಕ Nr.). ಹೆರೆ ಹೋದ ಉರುಗನಾಗರ ತಾ ತಪ್ಪುವ ದೆ? ಪರಜ್ಞಾನಬೋಧೆಯದಾ ಗುರುಗಳು ಸಿರಿಯ ತೊಡೆದೇನು? (Sp.). ಹೆರೆಗೆ ಹೆದದವ ಹಾವಿಗೆ ಹೆದದನೇ? (Prv.).

ಹೆರಿ *hērē*. 3. = ಎರಿ 1. Black grease for wheels (My.). — ಹೆರಿಗೊಮ್ಮು. — ಕೊಮ್ಮು. A horn or hollow piece of bamboo in which such grease is kept (C.).

ಹೆರಿಗೆ *hērīgē*. — ಹೆರಿಗೆಹಾಲಿ. (ಪ್ರಾಂ. ವ್ಯವಹ. ವ್ಯವಹ. Si. 150).

ಹೆರಿ *hēr*. ಹೆರಿಯು. 1. = ಪೆರಿ 1. To get, etc.; to bear, to give birth to (ಪ್ರಸವ, ಪ್ರಸೂತ Nn. 120; Bp. 57, 15; C.). P. p. ಹೆತ್ತು. ಹೆತ್ತು ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟಗೃಹ, ಸೂತಿಕಾಭವನ *Hik.*). ಹೆತ್ತವಳಿದ್ದ ಮನೆ (ಅರಿಷ್ಟ, ಸೂತಿಕಾಗೃಹ *Nr.*). ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆದುವವಳು (ಜಾತಾಪತ್ನಿ, ಪ್ರಜಾತ, ಪ್ರಸೂತ, ಪ್ರಸೂತಿಕೆ Si. 187). ಹೆತ್ತಾಳೆಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಉಂದರೆ (from sorrow) ನೆರೆಮನೆಮಾಳೆಯು ಬಲೆ ಉರಿಯಿತು. — ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಮುದ್ದು, ಕೂಡಿದವಳಿಗೆ ಕೋಡಗ ಮುದ್ದು. — ಹೆತ್ತ ತಾಯಿನ ತಿಮ್ಮುವವಳು ಅತ್ತಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಳೇ? — ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು, ಗಣ್ಣು ತೆತ್ತು ತಿಳಿಯ ಬೇಕು. — ಹೆದಿರಾದವಳು ಹೆತ್ತರೆ ಮನೆಯಲ್ಲ ಹೇಳು. — ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೆದರಿಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ? — ಅದು ಹೆತ್ತವಳಿಗೆ ಮೂದು ಹೆತ್ತವಳು ಮುಲುಕು ಕಲಿಸಿದಳೆ. — ಹೊತ್ತು ಮೀದಾದರೆ ತೊತ್ತು (i. e. ಸೂಳೆ) ಹೆತ್ತವಳಾದಾಳೇ? (Prva.). — ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ = ಹೆತ್ತಮ್ಮ. (Bp. 61, 34; see Prv. above). — ಹೆತ್ತಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. The mother who bore one. ಉತ್ತರೆಯು ಬದಿತರೆ, ಹೆತ್ತಮ್ಮ ತೊಡದರೆ, ಸಕ್ಕರೂ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಲೋಕ ತಾನೆತ್ತ ಸೇರುವದು? (Sp.). — ಹೆತ್ತರು. = ಹೆತ್ತವರು. ಹಲವು ಕಾಲಕೆ (ತಿತುವಂ) ಹೆರಸಿ ಹೆತ್ತರು (Pril. 3, 12). — ಹೆತ್ತವ. — ಅಪ. A father (My.). — ಹೆತ್ತವರು. — ಅವರು. Parents (C.). ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು, ಬಿತ್ತಿದವರಿಗೆ ಬೆಳೆ, ಎತ್ತಿದವನ ಕೆಯ ಬಡಿಗೆಯ. — ಬಿತ್ತಿದ ಬೆಟ್ಟು ಹೆತ್ತವರು ಹೊಡೆದರೆ ನೋಯದೇ? (Prva.). — ಹೆತ್ತವಳು. — ಅವಳು. Also: the mother who bore one (My.). — ಹೆತ್ತವ್ವೆ. — ಅವ್ವೆ = ಹೆತ್ತಮ್ಮ. (Bp. 15, 38). — ಹೆತ್ತಾತ. — ಅತ. = ಹೆತ್ತವ. ಹೆತ್ತಾತನ ಅರ್ಜುನು, ಮುತ್ತುಯ್ಯ ಬೇವೇದ್ವಿ, ಮತ್ತೆ ಮಾತುಲನ ಹರಿಯಿರೆಯುಮನ್ನು ಸತ್ತನೇಕಯ್ಯ? (Sp.).

ಹೆರಿ *hēr*. ಹೆರಿಯು. 2. = ಪೆರಿ 2. To thicken, to congeal, as clarified butter or ghee and curds (C.; Tē. ಪೇರು). P. p. ಹೆತ್ತು. ಹೆತ್ತು ಹೆದಲು (ತೀನ, ಸ್ವಾಸ್ತ *Mr.* 188). ಹೆತ್ತು ಹುಪ್ಪ (ತೀನ, ಸ್ವಾಸ್ತ *Hik.*). ಹೆತ್ತು ಮೊಸರು (My.). — ಹೆತ್ತುಪ್ಪ. = ಹೆತ್ತು ಹುಪ್ಪ. Congealed ghee. ಬತ್ತಿ ಹೆತ್ತುಪ್ಪವನು ಹತ್ತಿಸಿದ ಫಲವೇನು? ನಿತ್ಯ ನೆಲೆಗೊಳದೆ ಫಲಸುತಿರಲಾ ಪೂಜೆ ಹತ್ತಿಗೇಡು (Sp.).

ಹೆರಿ *hērī*. = ಪೆರಿ. Another, other (Bp. 40, 24; C.). ಹೆದಿರ ವತದಾತ (ಪರವತ್, ಪರಾಧೀನ, ನಿಪ್ಪ, ಪರವತ್, etc.); ಹೆದಿರಿ ಕ್ಷುದ ಕೂದಿನುಮ್ಬ (ಪರಾನ್ನ, ಪರಪಿತ್ತಾದ); ಇದ ಎಡೆಯಲಿರ್ದ ಹೆದಿರ್ಗ ಮುನಿನವಂ (ಗೋಪ್ತ *Hik.*). ಹೆದಿರಿಂದ ಮೇಲೆವ್ವಂ (ಅಹಂ ಕಾರ *Mr.* 230); ಹೆದಿರ್ ಅರಿಕ್ಕಿದುದ ತಿಪ್ಪವಂ (ಪರಾನ್ನ, ಪರೈಫತ, ಪರಪಿತ್ತೆ 231). ಹೆದಿರ ಬುಕ್ಕಿಗೆ ಉಕ್ಕಿದ ಸುಲಿದನೆ. — ಹೆದಿರ ದಾಯಿಲ್ಲಿಕ್ಕುವದ ತನ್ನವರ ಕುಣ್ಣೀರಿಕ್ಕಿದನೆ (Prva.). — ಹೆದಿವರು. — ಅವರು. Others (C.; B. 3, 7. 37. 105).

ಹೆರಿಗು *hērīgu*. = ಹೊದಿಗು, etc. Outer side; outside (My.; cf. ಹೆರಿ 1).

ಹೆರಿಗೆ *hērīgē*. Bringing forth, delivery (used only of women, My.; not of animals, as Si. 322 does). — ಹೆದಿಗಾಲ. (A woman's) time of delivery (My.). — ಹೆದಿಗತಿಂಗರು. The last month of gestation (ಸೂತಿಕಾಭವನ, ವೈಜನನ Si. 148). — ಹೆದಿಗಮನೆ. A lying-in chamber (My.).

ಹೆರಿಯು *hēru*. Bringing forth (?). — ಹೆದುವುಕ್ಕಿ. — (Śmd. 204). A ring that is worshipped in the room of delivery in order to accelerate it (?).

ಹೆರಿಯಿಕ್ಕಿ *hēruvikē*. Bringing forth (ಪ್ರಸೂತ, ಪ್ರಸವ Si. 390; ಗರ್ಭಮೋಹನ 458).

ಹೆರಿಯು *hēruha*. Bringing forth (ಪ್ರಸೂತ, ಪ್ರಸವ *Pr.*) ಹೆರಿಯಿ *hērē*. 1. = ಹೆರ, etc. The state of being back backwards. — ಹೆರಿದಿಗ. — ತಿಗ. To go or come back, to retreat (Bh. 7, 5, 44; Rām. 4, 6, 10; J. 22, 40). — ಪೆರ ಸಾರ್. = ಹೆರಿದಿಗ. (Bh. 8, 25, 18). — ಪೆರ ಹಂಗು = ಪೆರದಿಗ. (Bp. 33, 8; J. 18, 31).

ಹೆರಿಯಿ *hērē*. 2. = ಪೆರ. The crescent; the moon (Cpr. 2, 88). — ಹೆರಿಯಿಗು. — ಹಾಲು. To see the moon (Rām. 1, 15, 48). — ಹೆರಿದಲಿಯವ. — ತಲಿಯವ = ಪೆರಿದಲಿಯ (Bp. 28, 26). — ಹೆರಿಯಮ್ಮ. — ಅಮ್ಮ. = ಪೆರಿಯಮ್ಮ. (ಕರ್ತ *Hik.*).

ಹೆರ *hēr*. = ಪೆರಿ 1, etc. — ಹೆರಿಯಿಗ. — ಹೊಗ. = ಪೆರಿಯಿಗ. Excessive, dense smoke, a mass of smoke (ಪೂವೈ. ಪೂವ ಸಂಹತಿ *Hik.*).

ಹೆರಿದಿ *hēllanē*. (= ಫಿಲ್ಲಣ). Badness, etc. (ಬಟ್ಟೆ. ನಿಷ್ಕಾರಿ ಕೆ.). See Kk. 57 s. ನಿಟ್ಟರ.

ಹೆಸರನೆ *hēsaranē*. Tbh. of ಪ್ರಸಾರನೆ. The creeping plant: *Paederia foetida* Lin. (ಸರನೆ, ಪ್ರಸಾರನೆ, ಕಟ್ಟಿಮರ್ದಿಣ; 5:1

ಹೆಸರಿಸು *hēsarisu*. = ಪೆಸರಿಸು. To name, etc. (Bk. 2, 13, 49).

ಹೆಸರು *hēsaru*. ಹೆಸರ್. = ಪೆಸರ್ q. v., etc. A name, etc. (ಗೋತ್ರ, ನಾಮ Nn. 16; ಸಂಜ್ಞೆ. ನಿಜನಾಮ 38; ಸಮಾಖ್ಯಯ, ಸಂಜ್ಞೆ 159; ನಾಮ 162; ಅಪ್ಪಯ, ಅಪ್ಪಿ, ಅಪ್ಪಿ, ಅಪ್ಪಿ ನಾಮಧೇಯ, ನಾಮ Si. 55; ಸಂವಿಧ 430; ಪ್ರಾಮು 470; Bk. 8, 13, 21; J. 18, 7; C.; B. 5, 64). ಇಂಗನೆಯ ಹೆಸರು ಕಾರು ದಾಪ್ತಿಕೆ; ಬಡಗಿ ಅಕ್ಕಸಾರೆ ಕಮ್ಮಾರಿ ಕಲುಕುಟಗಿ ಕಂಪಾರಿಯನ್ನು ಅಯ್ಯರ ಹೆಸರು ಕಾರು ತಿಲ್ಲಿ (Nr.). ಪಾದ ಬೇವ ಧನ್ಯಾರ್ಥ ಮೂದು ಹೆಸರ ಕಡೆಯೊಳು ಪೂಜಾವದನ (*Hik.*). ಪಾಪಕ ತನ ಮೂದು ಲೋಕದೊಳಗೆ ಯಾಕಕ್ಕು ಬೇಡ! (Sp.). ಹೆಸರು ಕ್ಷೇತ್ರವ ಗರಭಟ್ಟಿ, ಮುಟ್ಟಿಗೇ ನೀರಿಗೆ ತಪ್ಪರ (Prva.). ಹೆಸರ್ (G. 333. My. as ಹೆಸರಲಿ). — ಹೆಸರಾಗು. — ಅಗು. To become noted or famous (C.; B. 2, 10; 4, 28. 30). — ಹೆಸರುಕ್ಕು. — ಇಕ್ಕು = ಹೆಸರಿದು. (My.). — ಹೆಸರಿಗೆ ಬರು. = ಹೆಸರಾಗು (C.; B. 2, 25). — ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. In name only (C.; B. 3, 64). — ಹೆಸರು. — ಇದು. To put or give a name, to name (C.). ಅತಿವ್ಯವಹಾರ ಅತ್ಯಂತಿಗೆ ಅಖಿಲವಿಧವಾದ ಹೆಸರನಿಟ್ಟನ್ನು ಮೂರುಮೈತ್ಯ ಹೆಸರ ನಾಮವನು (Pril. 3, 24). ದಾಸಿಯನ್ನು ಕರೆಯುಮಾಗು ಹೆಸರಿಟ್ಟು. ಹೆಸರಿಡ ಬೇಕು (Si. 66). ಆ ತಿಂಗಲುಗಳಿಗೆ ಆ ನಾಡುಗಳ ಹೆಸರು ಇವರ ಪಟ್ಟಿವೆ (B. 5, 306). — ಹೆಸರು ಕಟ್ಟು = ಹೆಸರಿಟ್ಟು (My.). ದ್ವೇಷದಿಂದ ಅನಿಷ್ಟವಾದ ಹೆಸರು ಕಟ್ಟಲ್ಪಡು ಪಟ್ಟವರು (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನು, ಕರ್ಮಶೂನ್ಯನಾದ ದ್ರಾಹಣ Si. 483). — ಹೆಸರುಗೊ. — ಇ. — ಗೊಕ್ಕು. To get a name, to become famous or celebrated (Bp. 58, 39; My.). — ಹೆಸರು ಪಡೆ = ಹೆಸರುಹೆ (My.). — ಹೆಸರು ಬೇಡು. A name to accrue to or be obtained (C.). ಈ ಹೆಸರು ಬೇದರಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಾಯಿತೆನ್ನರೆ (B. 4, 38). — ಹೆಸರುಪಡೆ. — ಪಡೆ. To get a name; to become known, celebrated or praised (Bh. 1, 8, 46). — ಹೆಸರುಮಾ. A good condition of name: fama, notoriety, reputation (My. ಯಶಸ್, ಕೀರ್ತಿ, ಸಮಜ್ಞೆ Si. 56; ಪ್ರಭೆ, ಪಾತಿ 383). ಹೆಸರು ಹೆಸರುಮಾ (ಎತ್ತಾವ, ಪ್ರತಿಪಾತಿ 397). — ಹೆಸರು ಹೊಕ್ಕು. To get a name, to become noted or famous (C.; B. 4, 230. 2, to get the name of, to be called (My.). — ಹೆಸರು ಹೋಗು. A name to go or disappear (Bp. 36, 34; My.). To fame to spread about: to become noted or famous (My.). ಹೆಸರಿದ *hēsari*. ಹೆಸರಿಯು. = ಪೆಸರ್, q. v. (ಮುಪ್ಪ *Pr.*; Bk. 374; C.). ಹೆಸರು ಬೆಳೆವ ಕೆಯ (ಮಾಧೀನ); ಕಾದ ಹೆಸರು (ಮುಪ್ಪ

ಪರ್ಣ, ಕಾಕಮುಳ್ಳೆ, ಸಹೆ Nr.). ಹೆಸದ ಕೆಯ (ಮಾಧೀನ HIA.). ಹೆಸದ ಕೆಯ (ಮಾಧೀನ Mr. 93). ಪುದ್ರೆಯನ್ನು, ಉರ್ದು ಕಡಲ ತೊವರಿ ಗೋಡುವೆ ಹೆಸದು ಮೊದಲಾದುವನಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟ ಕೂಡ (Smd. I). See ಕಾಡ-. — ಹೆಸದುಕಾಯ. Green gram. See Prv. s. ಮುಣ್ಣುಮೋಡು. — ಹೆಸದುಗಿಡ. The hēsaṅu plant (My.). — ಹೆಸದುಬೀಳೆ. Split green gram (My.).

ಹೆಳಲು hēlaṅu. = ಹೆಲೆ 2, etc. A braid of hair (C.). — ಹೆಳಲುಬಂಗಾರ. = ಹೆರಳುಬಂಗಾರ. (My.). — ಹೆಳಲು ಪಾಕು. = ಹೆರಳು ಪಾಕು. (C.; B. 1, 8).

ಹೆಳೆ hēḷe. = ಹೆಳೆಗೆ, etc., ಹೆಡೆಗೆ, etc. A basket: a snake-basket (ಪಾಪವೆಸಗೆ Ct. I, 45, o. rs. ಹೆಳೆ, ಹೇಳೆ).

ಹೆಳೆ hēḷe. A lump of earth, a clod (ಪೆಟ್ಟು, ಹೆಟ್ಟು G.).

ಹೆಲುವ hēḷava. = ಪದವ. A lame man, a cripple (ಮೂವ, ಪಂಗು, ಶ್ರೀಣ HIA., Mr. 888; ಶ್ರೀಣ, ಪಂಗು Nr.; Bp. 42, 2; J. 17, 43; C.; B. 5, 278). ಕೆಯ್ಯಿಲ್ಲದ ಹೆಲುವನು (ಕುರಕ, ಕುಣಿ Si. 198). ಹೆಲುವನಿಗೆ ಭಾಗೀರಥಿಯೋ? ಕಳುವವಗೆ ಅರಮನೆಯೋ? — ಹೆಲುವ ಹೆಮ್ಮರದ ಹಣ್ಣು ಬಯಸಿದರೆ ಗಾಳಿ ಗುದ್ದಿ, ಮೆಯ್ಯ ನೋಯಿಸಿ ಕೊಡು (Prvs.).

ಹೆಲುವಿ hēḷavi. = ಪದವಿ. A lame, crippled woman (My.).

ಹೆಲುವು hēḷavu. The state of being lame or crippled (My.).

ಹೆಲಿ ಹೆಲಿ. (fr. ಹೆಲಿ) = ಹೆಲಿವು. — ಹೆಲಿಗಾಲ. -ಕಾರ್-ಅ 3. A man who cannot see his feet. ಹೆಲಿಗಾಲಂ (Smd. 95, o. r. in Mq. ಹೆಲಿ). — ಹೆಲಿಗಾರಿ. -ಕಾರಿ. A woman who cannot use her feet. ಹೆಲಿಗಾರಿ (Smd. 198, o. r. in Mq. ಹೆಲಿ).

ಹೇ ಹೇ. = ಪೇ 1. Madness, etc.

ಹೇ ಹೇ. A vocative particle: oh! ho! a particle of respectful calling (Mhr.); a particle used in vociferating or challenging: hallo! ho there! an interjection expressing envy or ill-will or disapprobation.

ಹೇಕರಿಸು hē-karisa. ಹ್ಯಾಕರಿಸು. To neigh (as a horse, B. 3, 58, 57; 5, 13).

ಹೇಕಳಿ ಹೆ-kulī. = ಪೇಕಳಿ q. v., etc. ಹೇಕಳಿಯದು (ಅರ್ಕ Mr. 185). — ಹೇಕಳಿಗೋಳ. To become mad. ಮುದ್ದಿನ ಮರುಳಾಗಿ ಹೇಕಳಿಗೊಟ್ಟಿದ್ದ ನಾಯಿ (ಅರ್ಕ, ಯೋಗಿತ Nr.).

ಹೇಗ ಹೆga. A mad, foolish man (Bp. 51, 19, 52).

ಹೇಗೆ ಹೆgē. = ಎಹಗೆ, etc. How? (Bp. 19, 32; 20, 26; 22, 54; 49, 12).

ಹೇಂಗೆ ಹೆhēgē. = ಹೇಗೆ, etc. (Bp. 25, 22).

ಹೇಟು ಹೆtu. = ಏಟು 1. A blow (My.).

ಹೇಟಿ ಹೆtē. = ಹೇಣ್ಣೆ, ಹ್ಯಾಟಿ. A hen (of fowls, My.; T. ಪೇದು, ಪೇಡು; see s. ಪೇ).

ಹೇಡಿ ಹೆdī. = ಪಿಡಿ 2. (Smd. 109). A timid person, a coward (ದಂಕ, ಕಾಕರ, ತ್ರಸ್ತ, ಪಂಕ Mr. 283; ಹೆಣ್ಣೆ, ಶೈತ್ಯಗೊಣ್ಣು ಸೆ. 96; J. 12, 18; C.; M. ಪೇಡಿಕ್ಕ, to be afraid; see ಅಪೇಡಿ; ಪೋಟಿ); an effeminate man, a hermaphrodite (ಉಭಯವ್ಯಂಜನ, ಪೋಟಿ HIA.; ಕ್ಷೇಪ Si. 359). ಹೇಡಿ ಬಲ್ಲನೆ ರಣದ ಸಾಹಸದ ಪರ್ಯವನು? (Dp. 76). ಹೇಡಿಯ ಬೆನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಲ್ಲ, ಹೇಡಿಯ ನಿಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸಲ್ಲ. — ಹೇಡಿಯದ್ದಕ್ಕೆ ಹೋಗ, ಪೋಡಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗ. — ಹೆಣ್ಣೆ ಹೋದರೆ ಹೇಡಿ, ಮುಣ್ಣೆ ಬನ್ನರೆ ಗರ್ವ (Prvs.).

ಹೇಡಿತನ hēditana. Cowardice (Rām. 6, 35, 26; My.). ಬೇಡಿ ಕೊಡುವ ಹೇಡಿತನ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ (Prv.).

ಹೇಣ್ಣೆ hēṇṇē. = ಹೇಟಿ. (My.).

ಹೇತ ಹೆt. A sound used in fields when scaring away birds (S. Mhr.).

ಹೇತಿ ಹೆti. A weapon. 2, light, splendor. 3, flame. 4, a ray of light.

ಹೇತು ಹೆtu. P. p. of ಹೇಲು 1.

ಹೇತು ಹೆtn. Impulse, motive; cause, ground, reason, object, purpose; a logical reason, the reason for an inference; any logical deduction or argument, proof; reasoning, logic; excuse, sophistry; a particular figure of speech, a brief speech giving a reason; one of the vāstavas (Kāvy. III, 3, B, 21-29). See Smd. 156, 158, 159, 268, 272. ಹೇತುವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತು ದಾರದು. — ಸರಸವಾದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಎರಸಕ್ಕೆ ಹೇತು (Prvs.).

ಹೇತುಕ ಹೆtuka. Belonging to a motive or cause, causal, instrumental; causing, producing; cause, active cause, instrument. (Kāvy. IV, 2, 30).

ಹೇತುಕರ್ತೃಕ ಹೆtn-kartika. The agent indicated by a verb as causing something to happen (Smd. 325).

ಹೇತುಕ್ರಿಯೆ ಹೆtn-kriyē. Causal action (ಕಾರಣಕ್ರಿಯೆ Smd. 277 Cm.; ನಿಮಿತ್ತಮುಪ್ಪ ಕ್ರಿಯೆ vṛitti).

ಹೇತುಗರ್ಭ ಹೆtn-garha. That has involved within itself its reason, meaning, etc.; that has some involved sense, as an act, etc. (Mhr.; R.).

ಹೇತುಪ್ರಯೋಗ ಹೆtu-prayōga. Causal form (of verbs, Kāvy. I, 5, 44-46).

ಹೇತುಮತೆ ಹೆtu-mat. = ಹೇತುಮತ್. Having a reason or cause, proceeding from a cause; having a logical reason or the reason for an inference; accompanied by arguments; controverted by arguments.

ಹೇತುರೂಪಕ ಹೆtn-rūpaka. One of the rūpakas (Kāvy. III, 3, B, 81 seq.).

ಹೇತುವತೆ ಹೆtn-vat. = ಹೇತುಮತ್.

ಹೇತುವದಾಖ್ಯಾನ ಹೆtuvat-ākhyāna. A branch of the hētn in poetical composition (Kāvy. III, 3, B, 21).

ಹೇತುವೆ ಹೆtnvē. = ಹೇತು. (G.; R.).

ಹೇತುವನ್ಯಾಸ ಹೆtu-npanyāsa. The assignment of reasons or motives, statement of an argument. (R.).

ಹೇತುವಮೆ ಹೆtn-npamē. One of the npamēs or similes (Kāvy. III, 3, B, 63 seq.).

ಹೇದೆ ಹೆdē. A demon (ಭೂತ Smd. II; see s. ಪೇ 1; cf. ಪೇತು).

ಹೇನ್ ಹೆn. ಹೇನು. = ಪೇನ್ 2. A louse (ಮಸ್ತಕಮೃಗ, ಪಟ್ಟದ Mr. 166; ಯೂಕ G.; C.; ರಿಕ್ತೆ Si. 485). ಹೇನಿನ ತತ್ತಿ (ದಿಂಕ G.). ಹೇನು ಬಲ್ಲದೆ ಮುದಿದ ಹೂವಿನಾ ಪರಿಮಳವ? (Dp. 76). ಹೇನು ಕುಕ್ಕುವದಕ್ಕೆ ಅಮ್ಮು ಬೇಕೇ? — ಹೇನು ಬೆಳದರೆ ಅನೆ ಅದೀತೇ? — ಬೇನೆ ನಿಶ್ಚರೂ ಹೇನಿನ ಕಾಳಿ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. — ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಹಾ ದರವಾದಿ, ಇರುಳು ಗಣ್ಣಿನ ತಲೆಯ ಹೇನು ತೆಗದವನ್ನೆ. — ಸೀನಿದರೆ ಹೇನು ಹೋದೀತೇ? (Prvs.). (ಹೋಗಿ) ಜಡೆಯ ಕಟ್ಟಿದ ಮುನ್ನ ಬಡ ನೆ ಬನ್ನದು ಮಾರಿ; (ಅ ಮೇಲೆ) ಗುದ್ದುಗುದ್ದಿ ಹೇನು (ಜಡೆಯಲ್ಲಿ) ಹರಿಯಲು, ಬೋದಿಯು ಕಡು ನಗುವನಯ್ಯ (Sp.).

ಹೇನೆ ಹೆnē. = ಹೆನೆ, (ಅಹೆಂ, ಅಹೆನೆ). See ಇದ್ದೇನೆ.

ಹೇನು ಹೆma. 1. Gold. 2, a horse of a dark or brownish colour. ತುರಗವರ್ಣ ಕರಿದಾಗಿ ಹೇನುನಕ್ಕು (Mr. 275). ಹೇಮು

ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಕಾಮಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯೇ?—ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಹೇಮ ಕೂಡಿಸಿ, ಹೋಮಕ್ಕೆ ತಣ್ಣೆ ತೀರಿಸಿದ.—ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹೇಮದ ಅತಿ ಬಿಡ (Prva.).

ಹೇಮ ಹೇಮಾ. 2. (fr. ಹಿಮ). Winter; cold, the cold season. See ಹೈಮ 2.

ಹೇಮಕುಕ್ಷಿ ಹೇಮಾ-kukshi. Having a golden belly: Brahmā (Mr. 9).

ಹೇಮಕೂಟ ಹೇಮಾ-kūṭa. Golden-peaked: a mountain-range to the north of Himālaya.

ಹೇಮಗರ್ಭ ಹೇಮಾ-garbha. = ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ. Brahmā (Bp. 46, 16).

ಹೇಮದುಗ್ಧ ಹೇಮಾ-dugdha. A kind of soma or moon-plant with yellow juice (= ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷೀರ 8k.; ಚುಕುಳ, ಅಕ್ಕಿಹೆಡೆ Mr. 129). 2, the glomerous fig-tree.

ಹೇಮದುಗ್ಧಕ ಹೇಮಾ-dugdhaka. The glomerous fig-tree, *Ficus glomerata* Roxb.

ಹೇಮನಗ ಹೇಮಾ-naga. = ಹೇಮಾದ್ರಿ (P).

ಹೇಮನಗಧಾಮ ಹೇಮನಗಾ-dhāma. Śiva (Śāv. 5, 25).

ಹೇಮವ್ರ ಹೇಮಂತಾ. Winter, the cold season (comprising the months saha and sahasya Mr. 70, from middle of November to middle of January; ಅಯ್ಯಿರ್, ಮಂಜುಗಾಲ Ct. II, 85).

ಹೇಮಪರ್ವತ ಹೇಮಾ-parvata. The mountain Méru.

ಹೇಮಪ್ರಜ್ಞಾ ಹೇಮಾ-pñja. = ಹೇಮಪ್ರಜ್ಞ. (Hlā. M8.).

ಹೇಮಪ್ರಜ್ಞಾ ಹೇಮಾ-pñshpa. The tree *Mesua ferrea* Lin. 2, the tree *Michellia champaca* Lin.

ಹೇಮಪ್ರಜ್ಞಕ ಹೇಮಾ-pñshpaka. The tree *Michellia champaca* Lin.

ಹೇಮಪ್ರಜ್ಞಿಕೆ ಹೇಮಾ-pñshpikē. The golden or yellow jasmine. See Nr. 2. ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ.

ಹೇಮಪ್ರಭ ಹೇಮಾ-prabha. N. (Abh. P. 3, 57, 60).

ಹೇಮಮೃಗ ಹೇಮಾ-mṛiga. A golden deer (being a transformation of the rākshasa Mārīca). (My.; cf. ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ).

ಹೇಮಲಮ್ಬ ಹೇಮಾ-lamba. = ಹೇಮಲಮ್ಬ. N. of the thirty-first year of the cycle of sixty.

ಹೇಮಾಂಗ ಹೇಮಾ-aṅga. A golden body. 2, having a golden body: Garuḍa; a lion; the mountain Méru; Brahmā; Viṣṇu. (R.).

ಹೇಮಾದ್ರಿ ಹೇಮಾ-adri. The mountain Méru.

ಹೇಮಾಮ್ಬರ ಹೇಮಾ-ambara. A garment of yellow silk (J. 28, 69).

ಹೇಮಾಸನ ಹೇಮಾ-āsana. A golden seat (Upr. 5, 7).

ಹೇಯ ಹೇಯಾ. To be gone. 2, to be left or abandoned, to be avoided; that is to be left or abandoned (ಸತ್, ಬಿಡುವುದು Nn. 84, o. r. ತೊಡೆದು; ಹೇಡ, ತೊಡವಿ, o. r. ತೊಡೆವುದು 95); that is very distant (ಅತಿದೂರ Nn. 137). 3, grief (ದುಃಖ 137). 4, anger (ನಿಪುರ, ಕೋಪ 137). 5, option or volition (ಮನೋವಿಕಲ್ಪ, ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಕಲ್ಪ 137). 6, that is perceptible to the eye, etc. (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ದೃಷ್ಟ 137). 7, that is near (ಅಸನ್ನ, ಸಮೀಪ 137). 8, an object of disease (Bp. 40, 76). 9, an object of sorrow (J. 28, 62). 10, dislike, etc. (ಹಾ, ಬುಗುಪ್ಪೆ Nn. 140). — ಹೇಯವ್ಯಕ್ತ. -ಉಳ್ಳವ. A disgusting man (ಅರೋಹಿತ Śmd. 72 Cm.).

ಹೇರ ಹೇರ. = ಪೇರ, etc. Largeness, etc. — ಹೇರದಂ. -ಅದಂ. = ಪೇರದಂ. A large forest or jungle (ಮಹಾರಣ್ಯ Nr.; Bh. 1, 5, 20; 6, 4, 107; J. 12, 15). — ಹೇರಾನೆ. -ಅನೆ. = ಪೇರಾನೆ. A large elephant (Bp. 26, 15; Bh. 2, 3, 42). —

ಹೇರಾಳ. -ಅಳ. = ಪೇರಾಳ. A great soldier (Bh. 3, 28, 33).

— ಹೇರಟ್ಟ. -ಱಟ್ಟ. A large lance or spear (C. Bp. 49, 37).

— ಹೇರುರ. -ಉರ. = ಪೇರುರ. A large, broad chest (C. Bp. 47, 14). — ಹೇರೊಡರ್. -ಒಡರ್. = ಪೇರೊಡರ್. A large belly (Bp. 51, 54; J. 4, 46).

ಹೇರಕ ಹೇರಾಕಾ. = ಹೇರಕ. A spy, a secret emissary or agent (Hlā. M8. ಹೇರಕ).

ಹೇರಮ್ಬ ಹೇರಾಂಬಾ. Gaṇeśa. 2, a buffalo.

ಹೇರಮ್ಬಜನಕ ಹೇರಾಂಬಾ-jaṇaka. Śiva (Śāv. 4, 102).

ಹೇರಳ ಹೇರಾಳಾ. = ಹೇರಳ. Largeness, greatness, muchness, abundance; much, many (C.; ಒಳ G.; B. 4, 147).

ಹೇರಳ ಹೇರಾಳ. (ಪೇರಳೆ 2. ಪೇರ), ಹಿರಳ. etc. (My.; ಮಾವಳ, ನಾರಂಗ Sl. 130; ಕತ್ತಳೆ G.). See ಹೇರಳ.

ಹೇರಾನಿ ಹೆ (i. e. hēr)-rāsi. A large heap: abundance, muchness (Rām. 6, 45, 61; My.). — ಹೇರಾನಿ ಮಾರಾ. rekt. (My.).

ಹೇರಾಳ ಹೇರಾಳಾ. = ಹೇರಳ. (Bp. 23, 33, 36; Bh. 1, 10, 11; 1, 12, 6; Rām. 6, 30, 14; J. 8, 27; 16, 42; Tē; Y. ಅದಾ).

ಧಾರಾಳವನ ಹತ್ತರ ಹೇರಾಳ ಕೆಳ ಒಡುಮು (Prv.).

ಹೇರಿಕ ಹೇರಿಕಾ. = ಹೇರಕ, ಹೇರಿಗ. A spy, etc.

ಹೇರಿಗ ಹೇರಿಗಾ. Tbh. of ಹೇರಿಕ (Śmd. 337 Mdh., o. r. M8. ಹೇರಿಕ = ಹೇರಿಗ; ಯಥಾರ್ಥವರ್ಣ, ಮುಪ್ಪು, ಸ್ತಳ, ಹೇರಿಕ Hlā;

ಸ್ತಳ Nr.; ಯಥಾರ್ಥವರ್ಣ, ಪ್ರಸಿಧಿ, ಅಪಸರ್ವ, ಹರ, ಸ್ತಳ, ಹರ, ಗೂಢಪುರುಷ, ಬೇಹಿನನ Nr.; ಬೇಹಿನನ Śmd. II).

ಹೇರುಳಿ ಹೇರುಳ. = ಹೇರುಳಿ, etc. A kind of lime or bitter, sour orange (ಕಂಡ Mr. 112, o. r. ಹೇರುಳಿ).

ಹೇರಾ ಹೇರ. = ಹೇರು 2, etc. ಹೇರಗ (C. Bp. 47, 46).

ಹೇರಾಸು ಹೇರಾಸು. = ಪೇರಾಸು 2, q. v. (My.; Bh. 2, 4, 8, 9).

ಹೇರು ಹೇರು. 1. = ಪೇರು 2 q. v. To lift up or take and put upon, etc. (C.; J. 12, 39). ಹೇರುವ ಎತ್ತು

(ಸ್ಥೂರಿ, ಪೃಷ್ಠವಾಹ್ಯ Hlā.). ಹೇರುವ ಕುದುರೆ (ಪೃಷ್ಠಾ, ಸ್ಥೂರಿ; ಧಾರವಂಗಳಾಗಿ ಹೇರುವ ಎತ್ತು (ಧುರ್ಯ, ಧೋರೆಯ, ಧೋರಾ, ಧುರನ್ನರ Nr.). ಹೇರಿಡತ್ತು (ಸ್ಥೂರಿಯ Mr. 179). ಅಲ್ಲಿಯ ಹೇರು

ಅಮೃತ ಮೇಲೆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೇರಾ ಕೊಡು (B. 3, 9). ಒಮ್ಮೆ ಅದಿವೇ ಕತ್ತಿಗರ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಪ್ಪಿ ಹೇರಾದ ಒಡು (3, 48). ವೇದ

ಗುಡಾರ ಮುನ್ನದ ದಣ್ಣಿನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗ ಮೇಲೆ ಹೇರಾತ್ತಾರೆ (3, 66). ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಗದ್ದಿಗೇ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅವು

ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮೇಲೆ ಮದಿಗೆಯನ್ನು ಹೇರಾ, ಮೇಲೆ

ನೇ ಅನ್ನಸ್ತು ಮಾಡುವರು (4, 121). ಮೇಲೆ ಒಪ್ಪಿ ದಪ್ಪವಾದ ಹರಿ

ಗಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಅದರ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಒಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೇರಾ

(4, 158). — ಹೇರಾಗೊಡು. -ಕೊಡು. To allow to put upon one's self. ಅನೇಕರು ಒಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೇರಾಗೊಡುತ್ತಾರೆ (B. 3, 239).

— ಹೇರಾಬಿ. -ಅಬಿ. The profession of loading, etc. ಒಬ್ಬ ಬಟ್ಟೆ ಹೋಗಿ, ಹೇರಾಬಿ ಕರ ಕೊಟ್ಟ (Prv.).

ಹೇರು ಹೇರು. 2. = ಪೇರು 3, ಹೇರು. A load, especially a bullock-load (ಕೆ Mr. 330; Bp. 9, 8; 3, 30; C.; Mh. ಹೇರು). ತಟ್ಟಿಹೇರುತ್ತು (ದಾವರ Mr. 330). ಹೇರು

ನುಂಗುವ ಸೇರು ಬಿಟ್ಟಾಣೇ?—ಹೇರು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಕೇಳುವದೇನು?—ಒಟ್ಟಿ ಬಟ್ಟಾಬಿ, ಹೇರು ಹೆಟ್ಟಾಬಿ, ತರದೊಟ್ಟಿ ವ

ಮಸುಬ. — ಸಾದವಿತ್ತಿಗೆ ಎರಡು ಹೇರು (Prva.).

ಹೇರು ಹೇರು. 3. = ಪೇರು 1. To spread about, to display (as beauty, Pril. 3, 81), to manifest (as grief, Bh. 1, 8, 8).

ಹೇಲನ *hēlana*. The act of disregarding, slighting, disrespect, contempt; sporting amorously. See ಅವಹೇಲನ.
ಹೇಲಿ *hēli*. The sun. (R.).

ಹೇಲಿಕೆ *hēlikē*. See ಪ್ರ. (Cf. ಹೇಲಿಕೆ?).

ಹೇಲು *hēlu*. 1. = ಬಲು 1, ಪೇಲಿ 1, q. v. To void excrement, to cack (C.). P. p. ಹೇತು. ಹೇಲೋಕೆ ಕೂ ತಲ್ಲಿ ಹನ್ನೀ ಕಾಟ. — ಕತ್ತೆ ಬೆರ್ರಾ ಹೇತರ ದೊಮ್ಮಗೆ ಯಾಕೆ ಬಿಕ್ಕಿ? — ವೃಕ್ಷ ದೊಡ್ಡದಾದರೂ ಪಕ್ಷಿ ಹೇಲದೆ ಬಿಡದು. — ನೂಲೋ ಹೆಣ್ಣತಿಯ ಬಿಟ್ಟು ಹೇಲೋ ಮೂದಾಯ ತನ್ನ. — ಸಂಗತೀ ಗುಣ ಸೋತು ನೋಡು, ಹೆಣ್ಣತೀ ಗುಣ ಹೇತು ನೋಡು. — ಅಂಗಕದಲ್ಲಿ ಹೇತು, ಮಂಗಕಕಪ್ಪ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಕೂತರೂ ನಾತ ಹೋದೀತೇ? ಹೇತವಕ್ಕಿನ್ನ ಹೆಣ್ಣ. — ದಣ್ಣಾ ತತ್ತವನೂ ಉಣ್ಣು ಹೇತವನೂ ಒಣ್ಣೆ. — ನಡುಮನೇಲಿ ಹೇತು, ನಾತ ಬರುತ್ತೆ ಎಣ್ಣ. — ನಿಜವಾಗಿ ಸಾಯುವವನ ಹಾಗೆ ಮನೆ ತುಟ್ಟು ಹೇತ. — ನೋತವಾದರೆ ಹೇತರ ತಪ್ಪೀತೇ? — ಛೂತ ಹೋದರೂ ಹೇತು ಕೊಳ್ಳೋದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ (Prvs.).

ಹೇಲು *hēlu*. 2. = ಬಲು 2, ಪೇಲಿ 2. Ordure; cacking (C.; Si. 205). ಹನ್ನೀ ಕೂಡಾಡಿ, ಕನ್ನ ಹೇಲು ತಿನ್ನ. — ಬಾಲನಾಗಿರು ವಾಗ ಹೇಲು ತಿನ್ನರೆ ಪ್ರಾಯ ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ತಿನ್ನ ಬಹುದೇ? — ಹೇಲು ಅಲ್ಲ, ಭಟ್ಟ ಹೇತದ್ದು. — ದಣ್ಣೆಗೇ ಮೇಲೆ ನಾಯಾ ಕುಣ್ಣೆ ಸಿದರೆ ಹೇಲು ಕಣ್ಣು, ಹಾಡುತು. — ಮಕ್ಕಳ ಹೇಲು ತಿನ್ನುವವರು ತುಪ್ಪದ ಗಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೀಳೆ — ಮಂಗನ ಕೊಣ್ಣು, ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಾ ಹೇಲು. — ಹೇಲುಕಸ. A common herb, a native of America, *Ageratum conyzoides* Lin. (Z.). — ಹೇಲು ಬರು. Cacking to come, a call of nature to happen. ಹೇಲು ಬನ್ನರೆ ಹುಲಿಗೆ ಹೆದರಿ (Prv.).

ಹೇಲಿ *hēli*. *Disrespect, slight, contempt* (ಪದವು, ಜಡೆವುದು Nn. 108). 2, *wanton sport, amorous dalliance, manner or gesture of lovers, play, sport, pastime, pleasure, delight* (ಸುಗರ, ತೃಂಗಾರ 108). 3, *wealth, etc.* (ಸಿರಿ, ಐಶ್ವರ್ಯ 108). 4, *opportunity, etc., facility, ease* (ಪ್ರಸ್ತಾವ 108).

ಹೇವ *hēva*. Disgust at or repugnance to what is to offend one's sensibilities or moral feelings (Bp. 55, 15; Tē. ಎವ; see s. ಎಪ್ಪಾಸು). ಹೇವಬಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು ಗುಣ ಬೆರದಾ ಕಣ್ಣು (Dp. 54). — ಹೇವಗೇಡಿ. — ಕೇಡಿ. An unblushing person. ಹೇವಗೇಡಿಗಳಿಗೆ ವಾಯೋನು? ವರಸೆಯೇ ನು? (Prv.).

ಹೇವ *bēva*. = ಹೇವ, q. v. Sorrow, grief (Sēv. 4, 29; Bām. 3, 2, 26); sickness.

ಹೇವನಾರಿ *hēva-māri*. A person full of slothly or foolish obstinacy (Bh. 8, 8, 29).

ಹೇವರಿಸು *hēvarisu*. To feel aversion, to recoil, to shrink (Bh. 8, 25, 17; J. 2, 61; Tē. ಎವಗಿಂಚು).

ಹೇವಿಲವ್ವಿ *hēvilambi*. ಹೇವಿಲವ್ವು. Tbb. of ಹೇವಲವ್ವು. (My.).

ಹೇವೆ *hēvē*. = ಬನೆ 1, (ಅಹೆವ, ಅಹೆನೆ). See ಇದ್ದೇವೆ.

ಹೇವೆ *hēsha*. = ಹೇವೆ. (Sk.; R.).

ಹೇವಾರಸಿತ *hēbā-rasita*. The loud sound of neighing (V. 5, 22).

ಹೇಬಿ *hēabi*. Neighing; a horse. (R.).

ಹೇಪಿತ *hēshita*. Neighing. See ಕಿಹಿಲ.

ಹೇಸಿಸು *bēshisu*. To neigh (B. 5, 18).

ಹೇವೆ *bēshē*. ಹೇವಾ. Neighing (of horses), whinnying, braying.

ಹೇವ್ವಿ *hēshya*. Tbb. of ಎಪ್ಪತ್. A portent, an omen of ill, a sign of coming calamity (My.; Tē.).

ಹೇವರ *hēsara*. = ಹಾಸರ. Tbb. of ವೇಸರ. A mule (Tē. ಎಸ

ದ, ವೇಸದ; T. ವೇಜರಿ). — ಹೇಸರಕತ್ತೆ. = ಹೇಸರಗತ್ತೆ. (C.). — ಹೇಸರಗತ್ತೆ. — ಕತ್ತೆ. A mule (ಹಕ್ಕಿವತಿ, ವಾಚತರ Mr. 186; My.).

ಹೇಸಿ *hēsi*. A disgusting female (My.). ಹೇಸಿಯ ಪಾಪ ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಹತ್ತಿತು. — ಹೇಸಿ ಮಯ್ಯೆಗೆಗೆ ಅಂಜಲು, ನಾಸಿ ನಾಟ ಕೆಗೆ ಅಂಜಲು. — ಹೇಡಿಯ ಬೆನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಲ್ಲ, ಹೇಸಿಯ ನಿಟ್ಟುಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸಲ್ಲ (Prvs.).

ಹೇಸಿಕತ್ತೆ *hēsikatva*. Disgust, etc. (Jās. 42, 63).

ಹೇಸಿಕೆ *hēsikē*. = ಹೇಸಿಕೆ, ವೇಸಿಕೆ. Aversion, disgust (ಜುಗುಪ್ಸೆ, ಘಣಿ Nr.; ಭೃಣಿ, ಜುಗುಪ್ಸೆ Nn. 104; ಜುಗುಪ್ಸೆ 150; C.); nastiness; a nasty, disagreeable object, an object that causes disgust (Bp. 40, 81; Abbā. 2, 80; C.). — ಹೇಸಿಕೆಯ ನಾತ. A nauseous smell (Bp. 46, 59; My.). — ಹೇಸಿಕೆಯ ಮಾತು. A disgusting word (Bp. 40, 83; My.).

ಹೇಸಿಗೆ *hēsigē*. = ಹೇಸಿಕೆ. (C.). ದೊಡ್ಡವನು ಉಣ್ಣಿರೆ ಮದ್ದು, ಬಡವನು ಉಣ್ಣಿರೆ ಹೇಸಿಗೆ. — ಪರಸೇ ಯಜಮಾನನೆನ್ನು, ಪರರ ಹೇಸಿಗೆ ತೆಗಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಹನ್ನೀ ಮೇಲೆ ಕೂತವ ಹೇಸಿಗೆಗೆ ಅಂಜಾನೇ? (Prvs.). — ಹೇಸಿಗೆಗಿಡ. A prickly shrub, native of America, now growing wild everywhere, *Lantana aculeata* Lin. (Z.). — ಹೇಸಿಗೆಗೊಳಸು. — ಕೊಳಸು. = ಹೇಸಿಗೆ ಮಾಡು. (My.). — ಹೇಸಿಗೆ ಮಾಡು. To soil, to dirty, to make filthy (My.).

ಹೇಸು *hēsu*. 1. = ವೇಸು 1. To feel aversion, to have a dislike, to recoil (ಜುಗುಪ್ಸೆ Smd. Dh.; Bp. 18, 34; 21, 19; 24, 55; 42, 9; 51, 43; 56, 18; 57, 78; J. 2, 60; 33, 45; 16, 15; 20, 54; Bh. 1, 8, 73; C. with dative). ಎಂಜಲಿಗೆ ಹೇಸದವರು ತಂಗರನ್ನಾ ಬಿಟ್ಟುಕೀಳೆ? — ಎನೂ ಇಲ್ಲದವ ಯಾವದಕ್ಕೂ ಹೇಸ. — ಮಾಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೇಸದವರು ಮುಸರೆಗೆ ಹೇಸಾ ಕೀಳೆ? (Prvs.). — ಹೇಸಿ ಹೋಗು. To feel aversion (as the mind, My.).

ಹೇಸು *hēsu*. 2. = ವೇಸು 2, ಹೇಸಿಕೆ. (My.). — ಹೇಸುಮಗ. A nasty son (My.). — ಹೇಸುಮಾತು. A disgusting word (My.). — ಹೇಸುಮುಣ್ಣ. A nasty widow (My.).

ಹೇಸುತನ *hēsutana*. Nastiness (My.).

ಹೇಹ *hēha*. = ಹೇಯ, ಹೇವ. That is to be left or abandoned (ಹೇಯ, ತೊಡವಿ Nn. 98, o. ra. ತೊಡೆವುದು, ಹೇವ). 2, *grief* (ಮಾಲು 98). 3, *disease* (ಗದ, ವ್ಯಾಧಿ 98). 4, *a stupid man* (ಮೂರ್ಖ, ಮೂಢ 98). 5, *a flag* (ಪತಾಕೆ 98). 6, *calling* (ಅಪ್ಪಾಣ, ಕರೆವುದು 98; cf. ಹಾವ).

ಹೇಳಿಕೆ *hēligē*. = ಹೇಳಿಕೆ, etc. A basket; a snake-basket (ಸರ್ಪ ಪರ್ಯಂಕ Mr. 391; Bh. 1, 8, 35; 8, 28, 89). ಪೀಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟ ಕೂಡದೇ? (Prv.).

ಹೇಳಿ *hēligē*. = ಹೇಳಿಕೆ, etc. See ಹೇಳಿ.

ಹೇಲಿಕೆ *hēlikē*. = ಹೇಲಿಕೆ. Saying; telling, ordering (C.; B. 5, 150, 233); order, command (J. 80, 54; 82, 6; C.; B. 3, 108). ಹಿರಿಯರ ಹೇಲಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ತಕ್ಕ ಕಥೆ (ಎತಿಹ್ಯ Si. 236). — ಹೇಲಿಕೆಮಾತು. Rumour, hearsay (C.). ಹೇಲಿಕೆಮಾತಿಗೆ ಧರ್ಮರಾಯ ಮುನಿದ (Prv.).

ಹೇಲಿತು *hēlita*. (i. e. ಹೇಲಿದುದು). The condition of having been said. ಇದ್ದದ್ದೋ ಸಾಕಲ್ಕುಸಂಜ್ಞೆ ಹೇಲಿ ತಿಲ್ಲಿನ ಬೇಡ (Smd. 61 Cm.).

ಹೇಲಿವು *hēlivu*. Rumour, report (ನಿರ್ವಾಹ Nr.).

ಹೇಲಿಸು *hēlisu*. = ವೇಲಿಸು. To cause to say or tell, to have told, etc. (My.); to have one's self called, to be called (B. 5, 86); to have (or

consider something) ordered to one's self, to make one's mind up for (4, 19). See Bp. 42, 4; 58, 28. ಬೆಸನ ಹೇಳು ಕೊಳು (ಅನುಕ್ರ. Mr.). ತಂದೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯವ ಎನ್ನ, ಹೇಳಿದವ ಎನ್ನಿಗನ ಮಗ (Prv.).

ಹೇಳು *hēlu*. = ಹೇಳು, ವೇಳು, ವೇಳು. To say, to speak; to name; to mention; to adduce; to narrate, to relate; to tell; to order, to command (Bp. 5, 54, 55; 10, 4, 7; 11, 4, 5; 12, 29, 49; 13, 8; 14, 25; 22, 81, 52; 28, 6, 10; 24, 38, 58; 28, 10; 31, 12; 37, 87; 40, 9, 90; 41, 19; 50, 20; 58, 44; 55, 7, 35; 56, 28; Rām. 1, 13, 7; 3, 2, 22; Bh. 1, 19, 19; 2, 4, 7; 2, 18, 84, 48; C.; B. 2, 30). ಹೇಳು ಕಳುಹಿದ ಮಾತು (ಸನ್ನೇಶವಾಕ್, ವಾಚಕ); ಪುತ್ರಂ ಗೌರವಂ ತರೇವನೂ ಆತ್ಮವನೂ ಹೇಳುವವು; ಮೂಲ್ಯ ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಹೇಳುವ ಶಾಸ್ತ್ರವು (ಅನುಕ್ರ.); ಆನುಕೂಲ ವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವ ಮಾಡುವವಾಗಿ ರಾಣಿವಾಸದೊಳ ಸುಡುವಳು (ಅಸಿ ಕ್ತಿ Mr.). ಲೋಕದ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರ ಹೇಳುವವರು (ಲಿಂಗ Nn. 117); ಹೇಳುವವರು (ಹಾ, ಸಮ್ಪ್ರದಿ 140). ಇಲ್ಲದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸಿ ಹೇಳುವವರು (ನಿರ್ದಾಳಿತಂಸನ, etc. Si. 56); ಕಣಿ ಮುನ್ನಾದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವವರು (ವಿಪ್ರಶ್ನಿಕೆ, etc. 188); ಗೋತ್ರ ನಾಮ ಪ್ರವರಗಳನ್ನು ಹೇಳು ಕಾಲಿಗೆ ಎರಿಗುವವರು (ಅಭಿವಾದನ, etc. 249); ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಮುದ್ರಿ (ಮುದ್ರಿ, etc. 257); ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವನು (ವಚನೇಶ್ವರ, etc. 359); ಚಾಡಿ ಹೇಳುವವನು (ಕರ್ಣೇಜವ, etc. 366); ಹೇಳಿದ ಪಟ್ಟದ (ಉಕ್ತ, ಭಾಷಿತ, ಉದಿತ, ಜಲಿತ, ಆಪ್ಯಾತ, ಅಭಿಹಿತ, ಲಪಿತ 383). ಹೇಳು ಕೊಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ, ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ ಎಲ್ಲಿ ತನಕ ಬರುವದು?—ಹೇಳು ಕೊಟ್ಟರೆ ದಾರದ ಎದ್ದು ಕೇಳಿ ಕರಿತಾನೇ?—ಹೇಳಿದರೆ ತಾಯಿ ಸಾಯುತ್ತಾಳೆ, ಹೇಳಿದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ನಾಯಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ.—ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ, ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ.—ಹೇಳುವವರು ಹೆದ್ದರಾದರೆ ಕೇಳುವವರಿಗೆ ಮತಿ ಇಲ್ಲವೇ?—ದೊರೆ ಹೇಳಿದನೆಂದರೆ ಮರದ ಕಾಯಿ ಬಿದ್ದೀತೇ?—ಮಜ್ಜಿಗೆ ತಕ್ಕ ರಾ ಮಾಯಣ ಹೇಳಿದ.—ಮಣಿಯಗಾಡಿಗೆ ಮುಖ ಸುಖ ಹೇಳಿದರೆ ಮನುವಿನ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟಾನೇ? (Prv.). ಮೂರ್ಘಂಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ನೂರ್ಣು ಹೇಳಿದರೆ ಗೋಕಲ್ಯ ಮೇಲೆ ಮದ್ದಿಗದೊಡರಾ ಕಲ್ಲು ನೀ ಕುಂಡಿಯಲಹುದೇ? (Bp.). ತನ್ನ ತಾಯಿಗಳ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನಸಿ, ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳು! (B. 1, 25). ಆ ಕೆ ನನಗೆ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂಗಿ ಹೊರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆನ್ನು, ಹೇಳಿದ್ದಾಳೆ (1, 28). ಹಾವಿನ ಹೆದೆಯಲ್ಲಿ ರತ್ನವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅದರ ಸಮಾಪಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಹೋಗರು ಎನ್ನು, ಹೇಳಿದನು (2, 8). ಈ ಮಾತು ನೆನಪಿ ಇರಲಿ! ಎನ್ನು, ಹೇಳಿದನು (5, 10). —ಹೇಳಾಟ. —ಅಟ. Telling, ordering; talk (My.). ದಣೇ ಹೇಳಾಟ, ಬಡಗೇ ಮಾಡಾಟ (Prv.). —ಹೇಳು ಕಳು. ಹೇಳು ಕಳುಹಿಸು. To send word (My.) ತಾ ಹೋದರೆ ಮಜ್ಜಿಗಿಲ್ಲ, ಹೇಳು ಕಳುಹಿದರೆ ಮೊಸರು ಕೊಟ್ಟಾರೇ? (Prv.). 2, to communicate intelligence. ಹೇಳು ಕಳುಹಿಸುವದು (ಸನ್ನೇಶ Dhv.). —ಹೇಳು ಹೇಳು. rep. (Bp. 37, 15; 41, 5; Rām. 3, 5, 4).

ಹೇಳುವಿಕೆ *hēluvikē*. Saying; telling; etc. ಸಮಾಧಾನನಾಗಿ ಒಪ್ಪುಡಿಕೆ ಹೇಳುವಿಕೆ (ಸಾಮಾ. Si. 263); ಹೀಗೆ ನಡೆಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆನ್ನು, ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ವಿಧಿಸಿ ಹೇಳುವಿಕೆ (ನಿರ್ದೇಶ, etc. 285). **ಹೇಳುವಿಕೆ** *hēluvikē*. = ಹೇಳುವಿಕೆ. ಜನರ ಹೇಳುವಿಕೆ (ಸಂವದ್ಧಿ, ಜನಪ್ರತಿ Si. 85); ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಿದೇ ಮೊದಲನ್ನು, ಹೇಳುವಿಕೆ (ಉಪಕ್ರಮ 442).

ಹೈ *hay*. A vocative particle (used in calling or vociferating): oh! ho! hallo! ho there! —ಹೈ ಹಸಾದ. Oh! kindness or welfare! (Bh. 1, 8, 78; Rām. 6, 20, 28; J. 16, 21).

ಹೈಗ *haiga*. = ಹಯಿಗ. A class of smārta Brāhmanas, inhabitants of the Tulu country and of some western places in Mysore (My.).

ಹೈದಿಮ್ಮ *haidimba*. Relating to Haidimba (Bh. 1, 9, 23). **ಹೈದಿಮ್ಮಿ** *haidimbi*. N. of a son of Ghastakā (J. 2, 44, 67; 4, 29).

ಹೈತಕ *haitaka*. (fr. ಹಿತ). Marks on the skin (grāhara) arising from bile (S. Mhr.).

ಹೈತಿಗ *haitiga*. Tbh. of ಹೈತಿಗ (Smd. 335 Mdb.).

ಹೈತಿಗ *haitigē*. = ಹೈತಿಗ (Smd. 338).

ಹೈದಕ *haidaka*. = ಹೈತಕ. (S. Mhr.).

ಹೈದರ *haidar*. N. of Tippu Sultan's father (B. 1, 160). —ಹೈದರಾಬಾದು. —ಅಬಾದು. The country and town of the Nijām (My.; B. 3, 30).

ಹೈನ *hayna*. = ಹಯ್ನ q. v., etc.

ಹೈನು *haynu*. ಹಯ್ನ q. v., etc.

ಹೈನು *haima*. 1. (fr. ಹೇಮ 1). Golden, made of gold, of a golden, yellow colour.

ಹೈನು *haima*. 2. (fr. ಹೇಮ 2). Wintry, cold, frigid freezing; hoar-frost, dew. See ಕುಳರ್.

ಹೈಮನ *haimana*. Wintry, cold; winter, the cold season (B.).

ಹೈಮನ್ತ *haimanta*. (fr. ಹೇಮನ್ತ). Wintry, cold; the winter season, the cold season. (My.).

ಹೈಮವತ *haimavata*. (fr. ಹಿಮವತ್). Snowy, covered with snow; belonging to the Himalaya mountains (i. pr. 1, after 32). 2, Bhāratavarsha or India. (My.).

ಹೈಮವತಿ *haimavati*. *Pārvatī*. 2, a kind of white arrow root or vacā. 3, a kind of ashme or moon-plant with yellow juice. 4, yellow myrobolan. 5, the Ganges.

ಹೈಮಾಮ್ಬರ *haimāmbara*. (fr. ಹೇಮಾಮ್ಬರ). *Krishna* (J. 25, 2).

ಹೈಯಂಗವೇನ *hayas-ā-gavina*. = ಹಯ್ಯಂಗವೇನ. Clarified butter prepared from yesterday's milk (ಹೊಸಮುನ್ನ HIA). 2, butter prepared only a day before it is used, fresh butter (ನವನೀತ, ಬೆಣ್ಣೆ Mr. 183).

ಹೈರಣ್ಯ *hairanya*. (fr. ಹಿರಣ್ಯ). Gold (ರಾಂಗೀಮು ಹೇಸರ Nn. 44).

ಹೈರಣ್ಯನಗರಿ *hairanya-nagari*. N. of a town (Bh. 3, 12, 7).

ಹೈರಣ್ಯವತ *hairanyavata*. N. of a division of the world (i. pr. 3, after 32).

ಹೈರಾನು *hairānu*. Distressful condition, bewilderment, confusion, perturbation, trouble (My.; Mhr., H. ಹೈರಾನು, perturbed, etc.).

ಹೈರೋಡ *hay-rōd*. A high-road (My.; ಕನ್ನಡನು, ಅ. ಅಗಲವಾದ ದಾರ Si. 105).

ಹೈವ *haiva*. (= ಹೈ?) N. of a tribe (ಹೈವ Mr. 30). **ಹೈವಳ** *haivala*. = ಹೈವ, q. v.

ಹೊ *hō*. = ಹೋ 2. A particle used in astonishment (My.) and in the endeavour of stopping people or animals (My.). —ಹೊ ಹೊ. rep. (My.).

ಹೊಕ್ಕರನೆ *hōkkaranē*. = ಹೊಕ್ಕರನೆ. Tbh. of ಹೊಕ್ಕರನೆ (Smd. 335, 365; Nr.; HIA; Rām. 1, 7, 6).

ಹೊಕ್ಕರಿ *hōkkari*. Spitting out, vomiting (Rām. 8, 39, 16; cf. ಒಕ್ಕರನು).

ಹೊಕ್ಕಲ *hōkkala*. = ಹೊಕ್ಕಲ 1. ನದ್ಯ ನದ್ಯಗೆ ಮಾವು ಕನ್ನಡ ಹೊಕ್ಕಲಕ್ಕೆ ಮಾವಿ (Prv.).

ಹೊಕ್ಕಲು hōkkala. = ಹೊಕ್ಕು, etc. (My.).

ಹೊಕ್ಕಲು hōkkalu. = ಹೊಕ್ಕು, etc. The navel (ನಾಭಿ Sl. 441; My.). — ಹೊಕ್ಕುಬಿಳು. The navel-string or umbilical cord (My.). — ಹೊಕ್ಕುಬಿಳು. = ಹೊಕ್ಕುಬಿಳು. (My.).

ಹೊಕ್ಕು hōkku. 1. A boil, etc. (ಎಸ್ಕೇಟ, ಪಿಟಿ Sl. 200; only in Sl.).

ಹೊಕ್ಕು hōkku. 2. The threads that cross the warp in weaving, the woof of a loom (My.; see ಹಾಸು-).

ಹೊಕ್ಕು hōkku. 3. = ಹೊಕ್ಕು. P. p. of ಹೊಗು.

ಹೊಕ್ಕು hōkku. = ಹೊಕ್ಕು, etc. (G. 79. 173. 193. 286. 346).

ಹೊಕ್ಕು hōkku. ಹೊಕ್ಕು. = ಹೊಕ್ಕು, etc. (My.; ನಾಭಿ Sl. 485; Tē. ಪೊಕ್ಕು; see ಬುಗುಡುಹೊಕ್ಕು). ಹೊಕ್ಕು ಬುಗುಡುಹೊಕ್ಕು (ತುಣ್ಣಿಲ, ತುಣ್ಣಿ Nr.). 2, the perpendicular dash put under a letter to make it an aspirate, e. g. ದ the aspirate ಧ (My.; Tē. ಪೊಕ್ಕು).

ಹೊಗರು hōgaru. = ಹೊಗ, q. v. Shine, etc. (Grj. 3, after 69; Rām. 1, 5, 30; 6, 10, 12; Bh. 7, 3, 72). — ಹೊಗರು. — ಹೊಗರು. A shining blade (J. 18, 18). — ಹೊಗರು. — ಎತ್ತು. To exhibit brightness or intensiveness (Grj. 7, after 11). — ಹೊಗರು. — ಎತ್ತು. Lustre to rise; to become full of lustre (Bh. 8, 13, 22). — ಹೊಗರು. — ಎತ್ತು. ಹೊಗರು, q. v. (Bb. 6, 3, 20; J. 18, 20; Rām. 6, 13, 6).

ಹೊಗಲಿತೆ hōgalite. = ಹೊಗಲಿತೆ. Praising, praise (ಪ್ರವ, ಸ್ತೋತ್ರ, ಸ್ತುತಿ, ನುತಿ Nr.; Bp. 47, 38).

ಹೊಗಲಿಕೆ hōgalike. = ಹೊಗಲಿಕೆ, q. v. (My.; Tē. ಪೊಗಲಿಕೆ).

ಹೊಗಲಿತು hōgalitu. = ಹೊಗಲಿತು, ಹೊಗಲಿತು. P. p. of ಹೊಗಲು 1 (ಹೊಗಲಿತು, Rām. 5, 1, 7).

ಹೊಗಲಿಸು hōgalisu. = ಹೊಗಲಿಸು. To cause to praise (My.). ಬೆರೆ (i. e. the first crop) ಹೊಗಲಿಸು ಲಣ್ಣು ಬೆರೆ, ಹಯನು (the second or baynu crop) ಹೊಗಲಿಸು ಲಣ್ಣು ಬೆರೆ (Prv.).

ಹೊಗಲು hōgala. 1. = ಹೊಗಲು 1, etc. To praise (Bp. 4, 86; Bh. 2, 18, 28; C.). ಹೊಗಲು ಪಟ್ಟು (ಅಡಿತ, ಅಲಿತ, ಪಟ್ಟು, ಸ್ತುತ, etc. Sl. 884). ಹೊಗಲು ಪಟ್ಟು ಮಗಲು ಬಗಲಾಡೋದು ಬಿಡುವಿಲ್ಲ. — ಬಗಲೋನು ಹೊಗಲು, ಹೊಗಲೋನು ಬಗಲನು. — ಬೊಗಲುವವನ ಹೊಗಲು ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಹಿನ್ನೆ ಬಯ್ಯೆ ದಾರದು, ಮುನ್ನೆ ಹೊಗಲು ದಾರದು (Prv.).

ಹೊಗಲು hōgala. 2. = ಹೊಗಲು 2. Praise; renown. ಹೊಗಲು ಎದುರಿಗಾದು, ಹೊಗಲು ಎದುರಿಗಾದು (Prv.).

ಹೊಗಿಸು hōgisu. = ಹೊಗಿಸು, etc. To cause to enter (Rām. 8, 7, 52; Bh. 1, 8, 88; Bhāgavata 10, 18, 2; C.; B. 5, 48).

ಹೊಗು hōgu. = ಹೊಗು 1, etc. To enter in, to enter (Bp. 14, 6, 33; 56, 14; Bh. 1, 8, 19, 91; 1, 10, 32; 7, 4, 2; Rām. 6, 39, 18; J. 8, 89; 12, 42; 18, 55). P. p. ಹೊಗು. ಹೊಗು ಹಯವನು (Bb. 1, 8, 98). ಕವಿ ಹೊಗುವ ಹಾವು (ದೃಢಿ Sl. 485). ತಪನ ಮಾಡುವನೆನ್ನು, ಗುಹೆಯ ಹೊಕ್ಕು ಬೀಡು! ತಪದಲ್ಲಿ

ಕುಪಿತ ಬಿಡದಿರಲು ತಪವಾತವತಾಪ ಕಣ್ಣಿ? (8p.). ಹೊಕ್ಕು ಮನ ಹಾದು, ಇದ್ದ ಮನ ಬೋಡು. — ಹಾವು ಹದದಮ್ಮ ಬೀರಿ ಹೊಕ್ಕು (Prv.).

ಹೊಗೆ ಹೋಗೆ. 1. = ಹೊಗೆ 1. To smoke, to emit smoke (ಧೂಪಧೂಪನೋಧುಪಯ ಸಂದ. Dh.; Rām. 3, 6, 50; 3, 7, 13; My.). P. ps. ಹೊಗದು, ಹೊಗದು. 2, to create smoke (Bh. 1, 8, 80). 3, to be kindled into anger, to look sullen (as the face, Bh. 1, 8, 91).

ಹೊಗೆ ಹೋಗೆ. 2. = ಹೊಗೆ 2. P. p. of ಹೊಗೆ 1. in ಹೊಗೆ ಹೊಗದು (J. 8, 89).

ಹೊಗೆ ಹೋಗೆ. 3. = ಹೊಗೆ 3. Smoke (ಧೂಪ ಸಂದ. Dh.; Bp. 44, 27; 57, 16; Bh. 1, 20, 56; J. 8, 39; C.); steam, vapour (My.). ಹೊಗೆಯೊಳುವ ಹಕ್ಕಿ (ಕರಿಂಗ, ಭುಂಗ, ಧೂಪಾಟಿ Nr.). ದಿಲು ಸೆರೆ ಮುನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಹೊಗುವವನೆ ಬಗಲಿಸಿ ಕಾಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟು (ಸನ್ನಾಪಿತ, ಸನ್ನಪ್ತ, ಧೂಪಾಯಿತ, ಧೂಪಿತ Sl. 882). ಹೊಗೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ, ತಗ್ಗು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹಲ. — ಬೀರಿ ಹತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆಗೆ ನಿಮಿತ್ತು ಕೇಳ ಬೀರಿ? (Prv.). — ಹೊಗೆ ಕಡ್ಡಿ. The ribs or veins in a leaf of tobacco (My.). — ಹೊಗೆ ಕಡ್ಡಿ. An opening to let out smoke (My.). — ಹೊಗೆ ಕೊಡು. To apply smoke to (My.). 2, to overlay with a very thin covering of gold or silver by a chemical process (My.). — ಹೊಗೆ ಹಿಟ್ಟು. A railway carriage (C.; B. 4, 103, 164). — ಹೊಗೆ ಹಿಟ್ಟು. A cheroot, a cigar (My.). — ಹೊಗೆ ಹಿಟ್ಟು. = ಹೊಗೆ ಹಿಟ್ಟು. (My.). — ಹೊಗೆ ಹಿಟ್ಟು ನಿದ. The tobacco plant, Nicotiana tabacum Lin. (My.). — ಹೊಗೆ ಹಿಟ್ಟು. Tobacco (My.). — ಹೊಗೆ ಹಿಟ್ಟು. A steamer (B. 4, 104, 164; My. as ಹೊಗೆ ಹಿಟ್ಟು). — ಹೊಗೆ ಹಾಕು. To create smoke (My.). ಹೊಗೆ ಹಾಕುವುದೆ, ಹೊಗೆ ಹಾಕು! — ಹೊಗೆ ಬೀಡು! ಹೊಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ (Prv.). — ಹೊಗೆ ಹುಡಿ. Powder made of the veins of tobacco leaves, taken with betel leaves, etc. (My.).

ಹೊಂ hōn. = ಹೊಂ (ಪೊಂ), etc. Gold; a gold coin. ಹೊಂಗರ (Bp. 23, 35; 28, 15, 16). — ಹೊಂಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A golden ferrule (Bp. 61, 26). — ಹೊಂಗರಾರಿ. -ಕರಾರಿ. A golden dagger (Bp. 26, 12). — ಹೊಂಗಣ್ಣೆ. A golden bell (V. 38, 69). — ಹೊಂಗಮ್ಪುಗೆ. -ಕಮ್ಪುಗೆ. A golden kambugē (Bh. 6, 3, 20). — ಹೊಂಗಣ್ಣೆ. A gold-coloured feather (Bh. 8, 13, 22). — ಹೊಂಗಲಸ. -ಕಲಸ. A gold pinnacle (Rām. 1, 7, 14; J. 21, 21); a gold vase or pot (Bh. 10, 4, 15). — ಹೊಂಗಣ್ಣೆ. -ಕಣ್ಣೆ. The blue jay, Coracias indica (ಕಕ್ಕೇ ದಿವ, ಹಾವ Nr.). — ಹೊಂಗಣ್ಣೆ. A small spherical bell of gold (J. 5, 11; Bh. 1, 12, 12). ಹೊಂಗಣ್ಣೆ ಮಂಗಳಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ? (Prv.). — ಹೊಂಗಲಸ. -ಕಲಸ. Work in gold (Bh. 10, 4, 14). — ಹೊಂಗಣ್ಣೆ. -ಕಣ್ಣೆ. A gold-coloured kedligē (J. 8, 85). — ಹೊಂಗಣ್ಣೆ. -ಕಣ್ಣೆ. Gold-coloured filament (J. 15, 10). — ಹೊಂಗಣ್ಣೆ. -ಕಣ್ಣೆ. A golden köpparigē (Bh. 1, 12, 16; 10, 4, 15). — ಹೊಂಗಣ್ಣೆ. -ಕಣ್ಣೆ. A golden branch (Bh. 6, 4, 88). — ಹೊಂಗಣ್ಣೆ. -ಕಣ್ಣೆ. The point of a merlon of a gold fort (J. 3, 21).

ಹೊಂಗರ hōngara. = ಹೊಂಗರ. The Indian coral tree, planted as a support for betel pepper, Erythrina indica Lam. (St. & Pl.).

ಹೊಂಗರಕ hōngarak. = ಹೊಂಗರಕ, ಹೊಂಗರ. (St. & Pl.). ಹೊಂಗರ ಹೊಗದರೆ ಹೊಂಗರಕನ ಮರ ಕೇಳತೋ? — ಹೊಗರಕ

ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹೊಂಗರಕನ ಕೆತ್ತ ತಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? (Prvs.).

ಹೊಂಗಿಯ hōngiya. = ಹೊನಗ್ಯಾ. The leopard cat, *Felis bengalensis* (Gz.).

ಹೊಂಗು hōngū. = ಘೋಗು 1. To swell; to boil over (Bp. 44, 27; 59, 1); to boil, to suffer boiling (Grj. 9, 21); to be elated, to exult, to be overjoyed (Grj. 3, 7; Bp. 24, 16; 26, 12; Bh. 1, 4, 25; 7, 1, 22).

ಹೊಂಗಿ hōngi. = ಬಂ. The tree *Dalbergia oujeinensis* Roxb. (ತಿಸಿ, ಸ್ವನ್ನನ, ನೇಮಿ, ರಥದ್ರು, etc., ಹುಲಿಗರಿ Si. 127). 2, the Indian beech, *Pongamia glabra* Vent. (ಚರವಲ್ಲ, ನಕ್ಷಮಾಲ, ಕರಣ, ಕರಂಜ, ಹುಲಿ ಗರಿ Si. 133; St. & Pl.). 3, the tree *Xantochymus pictorius* Roxb. (ಕಾಲಸ್ವನ್ನ, ತಮಾಲ, ತಾಸಿಡ್ರು Si. 138). ಮಂಗನ ಪಾರುವಕ್ಕ ಹೊಂಗೇ ಮರದ ಮೇಲೆ (Prv.). — ಹೊಂಗಿ ಯಣ್ಣೆ. — ಎಣ್ಣೆ. Oil made from hōngi seeds (My.).

ಹೊಟ್ಟೆಸು ಹೊಟ್ಟೆಸು. = ಹೊಟ್ಟೆಸು 2. To cause to put on (My.). 2, to put on, as tiles or grass on a roof (with dative, My.); to put on (another), as a kambali or duppati (with dative, My.).

ಹೊಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟು. = ಘೊದಿಸು, etc. To put on, as tiles (C.; B. 4, 122); to cover (My.). ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನ ಹೊಟ್ಟಲ ಪಟ್ಟಿ ಮನೆಯ ಹಾಗೆ ಇರುವ ಬೇರಿ (ನಿಕುಂಜ, ಕುಂಜ, ಲತಾಗೃಹ Si. 117). 2, to hide one's self, to enter deeply (J. 13, 18).

ಹೊಂಟಿಕೆ ಹೊಂಟಿಕೆ. Lurking, etc. (Si. 288).

ಹೊಂಚು ಹೊಂಚು. 1. = ಅಂಚು 3, ಘಂಚು. To look after, to wait for expectantly (Bh. 1, 19, 20); to exert one's self secretly, not publicly (ಸಂಕೇತೋದ್ಯೋಗ ಕೆಂದ. Dh.); to inspect narrowly, to espy (J. 16, 7; RAm. 6, 50, 28); to keep out of sight, to lurk (J. 15, 18; 28, 10); to lie hid, to lie in wait, to be on the look-out, as robbers, thieves or animals (My.; Si. 260); to spy (v. i., My.).

ಹೊಂಚು ಹೊಂಚು. 2. Lying hid, etc. — ಹೊಂಚುಜಾಗ. A concealed place in which robbers or thieves lie hid (My.). — ಹೊಂಚು ನೋಡು. To spy clandestinely (My.). — ಹೊಂಚು ಹಾಕು. To lie in wait, to be on the look-out (C.; B. 3, 31. 67; 5, 31).

ಹೊಂಚುಗಾಡಿ ಹೊಂಚು-ಗಾಡಿ. A man who lies in wait or is on the look-out; a spy (My.).

ಹೊಂಚುವಿಕೆ ಹೊಂಚುವಿಕೆ. = ಹೊಂಟಿಕೆ. Being on the look-out for, etc. ದಣ್ಣಿನೋಡನೆ ಖಾಣ್ಣಿ ಹಾಕಿ ಸಮಯ ಹೊಂಚುವಿಕೆ (ಅಸನ Si. 262).

ಹೊಂಬಲ ಹೊಟ್ಟಾ. — ಹೊಂಬಲಕೆ. N. of a town (Bp. 51, 1. 8, 52. 62).

ಹೊಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆ. A deaf man (My.; T. ಘಟ್ಟಿ, blindness).

ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ. = ಹಟ್ಟಿಗೆ, etc. See ಅದ.

ಹೊಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟು. = ಘಟ್ಟು. Chaff (ಬುಕ or ಬುಕ, ಕಹಣ HIA.; Mr. 372; C.; G. 366); husk of rice or corn (ಕುಹ, ಧಾನ್ಯತ್ರಚ್, ಸಿಪ್ಪೆ Si. 306; C.); a pod emptied of its contents (My.; ತಮ, ತಿಮ್ಮ, ಸಿಪ್ಪೆ Si. 306). ಹೊಟ್ಟು ಕಟ್ಟು, ಕೆಟ್ಟು ಗುಳ್ಳೆ (Prv.). — ಹೊಟ್ಟುಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To utter chaff, to speak nonsense (Bh. 4, 2, 34).

ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಟ್ಟೆ. 1. A cover, a lid (ಛ. ಘಟ 1, ಅ. 1 ಕಟ್ಟ ಹೊಟ್ಟೆ (ನೇತ್ರಪದ, ವತ್ಸರ್ Mr.).

ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಟ್ಟೆ. 2. = ಘಟ್ಟ 1, etc. A hole in a tree Nn. 43, as o. r. of ಹೊಟ್ಟೆ in one MIA.). — ಹೊಟ್ಟೆಹೂರಿ. A babool tree full of holes. (See Bp. 2. 11 ಹೂರಿ, & ರ ಘಟ್ಟುಹೂರಿ).

ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಟ್ಟೆ. 3. = ಘಟ್ಟ 2, etc. The belly (ಅಸನ, ವದರ, ತುನ್ನ, ಕುಕ್ಕ, ಗರ್ಭ HIA.; Mr. 327; ಲಿಟ್ಟ, ಕುಕ್ಕ, Si. 209; ಗರ್ಭ Si. 441; ಕುಕ್ಕ Nn. 5; ಉದರ 64; C.); the body of a vessel (C.; B. 3, 94). ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ 32 (ಧರ್ಮ, ಗರ್ಭ Mr.). ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ ದಿವ್ಯವು ನೋಡ ಬೇಕು. — ಹೊಟ್ಟೆ, ನಿನ್ನನ್ನ ಕೆಟ್ಟೆ. — ಸೂಜಿಹುಟ್ಟು ಹುಟ್ಟು, ಗುಡಾದಹುಟ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆ. — ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಮಣ್ಣು? ಮೂ ಯೇನು? — ಕುಟಿ ಮುನುಬಿದ್ದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಮುಮ್ಮರಿಯು. — ಹೊಟ್ಟೆ ಹೋದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿಡದು. — ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತನ್ನ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. — ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರಣ್ಯನ ಮುಟ್ಟಿಗೆಯೇ? (Prv.). See Bp. 9, 8; 50, 11; 55, 17; 59, 4. 17. — ಹೊಟ್ಟೆ. — ಎನ್. An envious man (My.). — ಹೊಟ್ಟುಕೆ. — ಉದ. An envious woman (My.). — ಹೊಟ್ಟುಕೆ. — ಉದ. Envy (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟು. 1. To restrain the appetite, to live very frugally (My.). ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದವ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿದೇ? (Prv.). 2, constipation to take place (with dative of person, My.). — ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. 2. Constipation (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. Gripe in the Intestines (B. 2, 25). — ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. A kind of filled oak (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. Purging (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟು. The bowels to purge (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. Envy (ಅಪ್ಪಣ್ಣಿ, ಕರ್ತು Si. 68; ಅಸಾಯ G.; C.; B. 4, 51). ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟಿನವ (G. 40. 117). ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು ಮಾತು (G. 40). — ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. Expense for food (B. 5, 270). — ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು. — ಅಯ. To agree with the stomach (Bp. 14, 9). — ಹೊಟ್ಟೆ ಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ಹೊಟ್ಟೆಕಟ್ಟು. (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು. — ಇದ್ದಿ There being nothing (or no food) for the stomach. ಯದಿ ದಿನವದಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು ಉಪವಾಸ ಸಾಯುತ್ತದೆ (B. 4, 9). ಇದ್ದ ಹಣ ತೀರಿದ ಕೂಡಲೇ ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು ಸಾಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುವ (5, 90). ಕಡೆಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ (5, 103). ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು ತಾನಧಾಗ (or ಸಟ್ಟಿ) ಹದ್ದೇ ಇದ್ದ ಹುಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ. — ಹೊಟ್ಟೆಗಟ್ಟು ದೇವರಾದಿ (Prv.). — ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬದು. Pregnancy to take place (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕು. To give to eat (C. B. 2, 24. 38; 5, 141); to administer medicine for allaying or killing (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಗೊಡಿ. A kind of good wheat the grain of which is thick (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಟ್ಟು = ಹೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟು. (C.; B. 4, 41). — ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟು. So that the belly becomes full, till the stomach is filled (C.; B. 206). — ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟು. The belly to be filled (Bp. 21. 14 My.). ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು. — ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟಿದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. — ಹೊಟ್ಟೆ ಸೀದಿದರೂ ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟಿ ತೇ? (Prv.). 2, to fill the belly (C.; B. 1, 10; 2. 48). — ಹೊಟ್ಟೆ ಸುರಿ. The belly to gripe (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಸೀರು. A pain in the belly or stomach (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಸುರು.

Obtaining for the body: means of subsistence (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಬರು. The belly to grow big (from gluttony, My.). — ಹೊಟ್ಟೆಬಾಳ. A male glutton (My.). Feminine ಹೊಟ್ಟೆಬಾಳು (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಬಾಳತನ. Gluttony (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಬೇನೆ. Belly-ache (ಗುಡಬಾಸ Mr. 386). — ಹೊಟ್ಟೆಯಚ್ಚುತ ಬೇನ. -ಅಚ್ಚುತ. N. (Bp. 56, 84). — ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬಡ. To heat upon (another's) belly: to take away the means of subsistence (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಯಿದ. -ಇದ. Premature birth or miscarriage to happen (used only of cattle, My.). ಹೊಟ್ಟೆಯಿದದ ಅಳು (ಅವಶೇಷ, ಸ್ವನದರ್ಭ Si. 821). — ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ. -ಉರಿ. 1. The belly to burn from sickness or distress (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ. -ಉರಿ. 2. Burning of the belly from sickness or distress (My.). ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಾಣದಿದ್ದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ (Prv.). — ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬೀಯು. Envy to be produced (My.); sorrow to be produced (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹಾಳು. To put into one's belly: to keep to one's self, to conceal and forgive (B. 4, 16, 201). — ಹೊಟ್ಟೆಕೂಲೆ. = ಹೊಟ್ಟೆನೋವು. (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಸಾಗಿಸು. = ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆ. (B. 1, 10; 5, 99). — ಹೊಟ್ಟೆಹಾವು. A man whose belly is always in an empty state, one who can always eat, a glutton (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಹಾವತನ. Gluttony (My.). — ಹೊಟ್ಟೆಹೊರಕ. A man who cares only for sustaining or nourishing his belly (My.). — ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆ. To sustain or nourish the belly, to support life (My.). ಪೋಷಕವರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆ ಕೊಮ್ಮುವವನು (ಅತ್ಯಮೃದಿ, ಕುಸ್ತಮೃದಿ Si. 358). ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತಾನು ಹೊರೆಯದವ ಮುನ್ನರ ಸಲ ಹುವನು? (Prv.).

ಹೊಟ್ಟೆಗ ಹೊಟ್ಟೆಗ. A gorbellied, corpulent man (ಹಿಡ್ಡಲ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ತುಣ್ಣಲ, ಉದರಲ Hk.; ತುಣ್ಣಲ Mr. 388).

ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಟ್ಟೆ. = ಹೊಟ್ಟೆ, q. v., etc. (My.).

ಹೊಡ ಹೊಡ. 1. = ಬೆಡ, etc., ಹೆಡ, ಹೊಡೆ 7. The state of being behind, etc. — ಹೊಡ ಮಗುಡು. To turn backwards (v. l., Bp. 46, 22).

ಹೊಡ ಹೊಡ. 2. = ಹೊಡೆ 4, ಹೊಡೆ 4. Extension, etc. — ಹೊಡಗುಳು. -ಳುಳು. Extension-extension: expansion, prolixity, diffuseness (Bh. 5, 11, 39; 6, 4, 28).

ಹೊಡ ಹೊಡ. 3. Beating. — ಹೊಡಡಣ್ಣು. N. of a play at which balls are struck with a stick (My.; Bh. 1, 8, 8).

ಹೊಡ ಹೊಡ. 4. = ಹೊಡದು, ಹೊಡೆ 2, ಹೊಡೆದು. P. p. of ಹೊಡೆ 1, in ಹೊಡ ಕೊಳ್ಳು (C.; B. 2, 45; 5, 114) and in ಹೊಡ ಹೊಡದು (Bp. 21, 48; J. 22, 44). ಹೊಡ ಕೊಳ್ಳು also: to take away, to carry off; to rob (My.).

ಹೊಡ ಹೊಡ. 1. = ಹೊಡೆ 1 q. v., ಹೊಡೆ. — ಹೊಡ ಮಡು. = ಹೊಡ ಮಡು, q. v. (Bp. 12, 28; 13, 24). — ಹೊಡವಡಿ. -ಮಡಿ. = ಹೊಡವಡಿ, q. v. (ಸಮಸ್ಯೆ, ವಸ್ತುನೆ Hk.). — ಹೊಡವಡು. -ಮಡು. = ಹೊಡವಡು. To take leave in going away (ಉದಾಹರಣೆ, ಸಿಸರಣೆ Nr.; is ಹೊಡವಡು meant?).

ಹೊಡ ಹೊಡ 2. = ಹೊಡೆ 2, q. v. — ಹೊಡಕರಿಸು. = ಹೊಡಕರಿಸು. To make one's appearance, etc. (Rām. 3, 6, 50; 6, 11, 10; 6, 20, 5; 6, 30, 14; J. 28, 17; 29, 28); to make one's appearance (amongst a host and come to a mēlīe with it, ತಾನು ಬರಿಸು Bhn. 16; Bh. 6, 8, 18).

ಹೊಡಕು ಹೊಡಕು. See Bhn. 16 s. ಕೋಟಿ 1.

ಹೊಡಕೆ ಹೊಡಕೆ. The elephant grass (My.).

ಹೊಡಗು ಹೊಡಗು. = ಹೊಡಗು, ಹೊಡಗು. A hole (My.).

ಹೊಡತ ಹೊಡತ. Beating; a stroke, a blow (Bp. 52, 9; C.; B. 2, 81, 48; 4, 87, 212; Si. 380).

ಹೊಡದು ಹೊಡದು. = ಹೊಡೆದು. P. p. of ಹೊಡೆ 1. (Bp. 9, 13; 45, 10; 49, 42; 50, 60; C.).

ಹೊಡಸು ಹೊಡಸು. = ಹೊಡಸು, etc., ಹೊಡಿಸು. To cause to beat or strike, etc. (Bp. 38, 57; 54, 46; My.). ಹಮ್ಮಟಗಿಯನ್ನ ಹೊಡಸಿ ಕೊರಕ ತಕ್ಕವನು (ಕಕ್ಕ, ಕತಾರ್ಹ Nr.).

ಹೊಡಹ ಹೊಡಹ. One who beats. ಕಾಳಗದ ಬಣ್ಣಿಯಂ ಪತ್ತಿ ಹೊಡಹಂ (ಸೃಷ್ಟನಾರೋಪ, ರಘು Mr. 247).

ಹೊಡಿ ಹೊಡಿ. = ಹೊಡೆ 1, etc. To beat, etc. (C.). ಅರಸಿನ ಮುದ್ದೆ ಹೊಡಿಯಲ ಪಟ್ಟ ಬೆಳ್ಳಿ ಭಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳು (ರೂಪ್ಯ Si. 380); ಕೆಯ್ಯಾರ ಹೊಡಿಯುವನು (ಪಾಣಿವಾದ, etc. 340); ಕುಮರೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಹೊಡಿಯುವ ಚಾಟಿಕೋಲು (ಕಶಿ 844); ಹೊಡಿಯಲ ಪಟ್ಟನು (ಅಪಕ 877). ಹೊಡಿಯ ಬೀಳೆವುನಗೆ ಕೂತ ಮಣೆಯೇ ಕೊರಕು. — ಮಾಡುವವರ ಮುನ್ನೆ, ಹೊಡಿಯುವವರ ಹಿನ್ನೆ ನಿಲ್ಲ ಬೇಕು. — ಹವುದೆನ್ನರೆ ಬಯ್ಯುತ್ತಾನೆ, ಅಲ್ಲೆನ್ನರೆ ಹೊಡಿಯುತ್ತಾನೆ (Prva.).

ಹೊಡಿಸು ಹೊಡಿಸು. = ಹೊಡೆಸು, etc. (C.; B. 3, 40, 49; 4, 20; 5, 28, 222). ಹೊಡಿಸಿ ಕೊಡ್ಡಣ್ಣ (ಹತ G.).

ಹೊಡ ಹೊಡೆ. 1. = ಹೊಡೆ 1, q. v., etc. To strike, etc. (Bp. 21, 42; 50, 6; 52, 8; 57, 37; J. 11, 38; Bh. 1, 8, 8; 1, 10, 37; C.; B. 4, 157); to devour, to eat (Bh. 1, 10, 30; My.). P. ps. ಹೊಡದು q. v., ಹೊಡೆದು. ಅಶ್ವಾದಿಗಳ ಹೊಡೆವ ಸಜ್ಜೆ (ಕಶಿ Nr.). ಕೆಲವು ಅಡುಗರನ್ ಒರೊಬ್ಬರಿಯ ಮರನಿನ್ನೆ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಅತನು ಹೊಡೆದು (Bp. 20, 14). ಹೊಡೆವ ಗಾಳಿ (22, 8). ಪಲೆಯಂ ಹೊಡೆದು (28, 24). ಹೊಡೆವ ಸಿಡಿಲ (Bh. 1, 8, 81). ಅದಯೊಳು ಮದ ಹೊಡೆದು (see Bp. 3, ಸೇಮಗೋಳ). ಬೆತ್ತದ ಬೆಟ್ಟು ಹೆತ್ತವರು ಹೊಡೆದರೆ ನೋಯದೇ? (Prv.). — ಹೊಡೆದಾಟ. -ಅಟ. Beating, striking; mutual beating, fighting (ಪ್ರಹಾರ G.; C.; B. 5, 1). — ಹೊಡೆದಾಡು. -ಅಡು. To beat; to heat mutually, to fight (C.; B. 1, 16).

ಹೊಡ ಹೊಡೆ. 2. = ಹೊಡೆ 4, etc., in ಹೊಡೆ ಹೊಡೆದು (B. 4, 97).

ಹೊಡ ಹೊಡೆ. 3. The principal top-beam in a roof (My.).

ಹೊಡ ಹೊಡೆ. 4. = ಹೊಡೆ 4, ಹೊಡೆ 2. Extension, etc. — ಹೊಡೆಗೆಡದು. -ಕೆಡದು. To throw down to the full length or headlong (Bp. 37, 70). — ಹೊಡೆಗೆಡೆ. -ಕೆಡೆ. = ಹೊಡೆಗೆಡೆ, q. v. (Bp. 2, 14).

ಹೊಡ ಹೊಡೆ. 5. — ಹೊಡೆ ಮರಳು. To grow (ಬೆಳೆ Bhn. 16; see another ಹೊಡೆ ಮರಳು s. ಹೊಡೆ 7).

ಹೊಡ ಹೊಡೆ. 6. = ಹೊಡೆ 8, No. 8. An ear of corn just before fully shooting forth; the calyx of the kēdagē just before fully opening (C.; ಕೇದಗೇ ಹೊಡೆ G. 347). 2, = ಹೊಡೆಹುಲ್ಲು (ನೀನಾರ Mr. 372). — ಹೊಡೆಜಾಲಿ. A shrub or low tree with very large white spines, *Azadirachta indica* Willd. (Z.; cf. ಹೊಟ್ಟೆಜಾಲಿ s. ಹೊಟ್ಟೆ 2?). — ಹೊಡೆಯಕ್ಕ. -ಅಕ್ಕ. Rice of not fully grown grain. — ಹೊಡೆಯಕ್ಕದುಯ್ಯಲು. -ತುಯ್ಯಲು. A dish made of not fully grown rice-grain, etc. (Bp. 18, 17). — ಹೊಡೆ ಪಾಯು.

ಹೊದಲು hōdayu. **ಹೊದಲು**. = ಘಡಕ, etc. A bush, etc. (ಉಪ, ಸ್ತವ್ಯ, ಗುಲ್ಮ, ವೀರುಧ, ಎಟಪ HIA.; Bh. 1, 20, 27, 55, 60; 3, 13, 28, 33; Sm. 85; My.). ನೈಯಗೋದ್ದರ್ ಹೊದಕ (ಗುಲ್ಮ, ವೀರುಧ, etc. Mr. 108). ಲತೆಯ ಹೊದಲು (ಗುಂಟ, ಲತಾಸಮಾಹ Nn. 133); ಹಲವು ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹದ್ದಿದ ಹೊದಲು (ವಲವು ಅಲೇಪ್ಪಗುಲ್ಮ, ಹದ್ದಿದವು ಮೆಳಗಲು 162). 2, a mass, a large number, a host, a herd (Bh. 6, 2, 4; 7, 17, 25). — ಹೊದಕುಳ್ಳು. -ಕಳ್ಳು. To form a herd (Bh. 3, 13, 16). — ಹೊದಲುಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To form a mass, to assemble (v. l., Bh. 8, 7, 7). — ಹೊದಲುಮಿ. -ತಿವಿ. A great striking or cuffing (Rām. 4, 3, 9). — ಹೊದಕುಳಿಯು. -ಮಿ. To grow massive, numerous or abundant, to orowd (Rām. 1, 7, 14; 5, 9, 15; 8, 45, 3; Bh. 2, 2, 108).

ಹೊದಲು hōdayu. = ಹೊದಲು. (Si. 305; only lu Si.).

ಹೊದಲು hōdayu. = ಹೊದಲು, etc. To put over; to put on; to cover; etc. (My.). ಹುಲಿಯ ಹರ್ಮದಲಿ ಹೊದಲು ಪಟ್ಟಿ ರಥ (ದ್ವೈಪ, ವೈಯಾಪ್ರ Nr.).

ಹೊದಿ hōdi. = ಹೊದಿ, etc. To put on, as a cloth (Bp. 47, 47); etc. ಹೊದಿಯುವ ಬಟ್ಟೆ (ನೀಲಿತ, ಪ್ರಾಪ್ತ Si. 222).

ಹೊದಿಕೆ hōdikē. = ಹೊದಿಕೆ, etc. A cover, etc. (My.; ಅನ್ನರ್ಥ, ವ್ಯವಹಾರ, ಅವವಾರಣ, ಅಪಿಧಾನ, etc. Si. 31). ಹುಲಿಯ ತೊಗಲು ಹೊದಿಕೆಯುಳ್ಳ ರಥ (ದ್ವೈಪ, etc. Si. 275); ಮರದ ಹರಿಗೆ ಹೊದಿಕೆಯುಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ (ವಾರವ 276); ಗುಡಾರ ಮುನ್ನಾದ ಹೊದಿಕೆ (ಪರೀವಾಸ 439). 2, a roof. ಮನೇ ಹೊದಿಕೆ (ಫದಿಸ್, ಪಟಲ Si. 457).

ಹೊದಿಸು hōdisu. = ಹೊದಿಸು, etc. (Bp. 15, 21; C.). ಬಿಳಿಯ ಕಪ್ಪುಳಿಯಿಲ್ಲದ ಹೊದಿಸಿದ ರಥವು (ಪಾಣ್ಡುಕವ್ಯುಲಿ Nr.). ಕಪ್ಪುಳಿಯಿಲ್ಲದ ಹೊದಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿ ತೆರಳು (ಕಾವ್ಯುಲಿ); ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲದ ಹೊದಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿ ತೆರಳು (ವಾಸ್ತ Si. 278); ಹೊದಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದು (ಫನ್ನ, ಛಾದಿತ 381). ಹಜ್ಜದವನ್ನು ಹೊದಿಸುವವನು (G. 308). ತನಗೇ ಇಲ್ಲದವಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೇನು ಹೊದಿಸ್ಕಾರು? — ಹಜ್ಜದ ಹೊದಿಸಿದರೆ ಹುಡ್ಡು ಹೋದೀ ತೇ? (Prvs.).

ಹೊದಿ hōdē. 1. = ಹೊದಿ, etc. To put on; to put over; to wrap round; to cover (ಅಚ್ಚಾದನ Smid. Dh.; ಅವರಣ Sm. 98; Bp. 42, 4; My.). P. ps. ಹೊದಿದು, ಹೊದಿದು, ಹೊದ್ದು, ಹೊತ್ತು. ಕಾವಿಯ ಹೊದಿದು ಹೋದಾತ ಯೋಗಿಯ ನ ಬೇಡ (Sp.). ಮೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊದ್ದಿರುವ ವಸ್ತ್ರ (ಪ್ರಾಪ್ತ, etc. Si. 224). ತಾಲು ಹೊದ್ದ ವನಾದರೂ ಹಾಲು ಬಿಟ್ಟಾನೇ? — ಅಂಗದೇ ಮಾದ, ಗೊಂಗದೇ ಹೊದ್ದ (Prvs.). — ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳು. To put on, etc. (C.; B. 2, 33; 3, 25; 4, 135). ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳುವ ಸೀರೆ (ಪ್ರಾಪ್ತ, etc. Nr.).

ಹೊದಿ hōdē. 2. = ಹೊದಿ, etc. A quiver (ಶರಕೋಶ Smid. Dh.; ಹೊದಿ Sm. 98; Bh. 3, 13, 22). ಕಣಿಯ ಹೊದಿ (ಹೊದಿ, ಬತ್ತಳಿಕೆ, ಮೂದಿಗೆ Kk. 40). 2, a bush, a thicket (My.; ಕುಂಟ Si. 413; ಗುಲ್ಮ, ಸ್ತವ್ಯ 442). — ಹೊದಿಯೊತ್ತು. -ಬತ್ತು. A quiver's hold (ತೂಟಿ, ಶರಾತ್ರಯ, ಶರಧಿ, etc., ಹೊದಿ Mr. 295).

ಹೊದಿಕೆ hōdikē. 1. = ಬದ್ಧಿಕೆ, ಘೋಷಣಿ, etc. Joined state, union; concord, friendship (My.).

ಹೊದಿಕೆ hōdikē. 2. = ಹೊದಿಕೆ. A cover, a wrapper (My.).

ಹೊದ್ದಿಗೆ hōddigē. = ಘೋಷಣಿ, etc. Union (see Nn. 105 & ಹೊದ್ದಿಗೆ). 2, that is joined to or appended:

an appendage, something subordinate or inferior (ಉಪಸರ್ಗನ, ಉಪಾಗ್ರ Mr. 451).

ಹೊದ್ದಿಸು hōddisu. 1. = ಹೊದ್ದಿಸು. To join (v. t., Bh. 6, 7, 21); to put to, to affix, to attach (J. 30, 50). ಲೋಕಿಯ ಹೊದ್ದಿಸಿದ ಡೊಂಕ ಮರ (ಗೋಪಾನಿ Nr.).

ಹೊದ್ದಿಸು hōddisu. 2. = ಹೊದ್ದಿಸು, ಹೊದ್ದಿಸು 2. To put on, as cloth, tiles, etc. (My.).

ಹೊದ್ದು hōddu. 1. = ಹೊದ್ದು 1, ಹೊದ್ದು 6, ಹೊದಿದು. P. p. of ಹೊದಿ 1.

ಹೊದ್ದು hōddu. 2. = ಹೊದ್ದು 2, etc. To join (v. i.); to come in contact with; to go or come near; etc. (Bp. 29, 7; 32, 45; 43, 82; 52, 28; 55, 7; 81, 37; Bh. 1, 8, 93; 8, 7, 21; Rām. 6, 45, 3; J. 8, 47; 22, 29; 25, 55). ಇದಕ್ಕೋ ಪದರನ್ ಅಭಿವಂಶಿಸುವ ಮಹಾಯ ಶಬ್ದ ಹೊದ್ದಿರಲ್ (Mr. 5). ತನ್ನ ತಾನೆವವನ ಮುನ್ನ ಹೊದ್ದದು ಮಾಯ; ಉನ್ನತವ ವ್ವ ಗಣವೇದಿ ಬವವನು ಕುನ್ನಿಗಂಟವನೇ? (Sp.). ಮುತ್ತು ನೀರಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಮತ್ತೆ ನೀರವ್ವದೇ? ಸತ್ಯವನದಾದ ಜ್ಞಾನಿ ಸಂಸಾರವನು ಮತ್ತೆ ಹೊದ್ದವನೇ? (Sp.).

ಹೊದ್ದುಗೆ hōddugē. = ಹೊದ್ದುಗೆ, etc. Union, etc. (ಸಂ ಹರ, ಘೋಷಣಿ Nn. 105, o. r. ಹೊದ್ದಿಗೆ).

ಹೊನ್ hōn. = ಹೊನ್, etc. Gold (ಹೇಮ, ಸ್ವರ್ಣ, ಪಾತಕೂಪ, ಸುವರ್ಣ, ಭರ್ಮ, etc. HIA.; ಕಲಧಾತ್ HIA.; ಸ್ವರ್ಣ, etc. Mr. 199; Ūpr. 8, 82; Bp. 45, 37; 55, 14; 58, 31; Bh. 2, 13, 46); a gold coin, the half of a varaha (1 Rupee 7 As. 4 cash, My. as ಹೊನ್; Bp. 28, 5, 12; 29, 15; 40, 35). ಹೊನ್ನುಳ್ಳವಂ (ಧನಪತ್, ಅಸ್ತಿಮತ್ HIA.; ಧನಾಧ್ಯ Mr. 237). ಹೊನ್ನ ಪ್ರತಿಮೆ (ಹರಣಿ, ಹರಣಿಯು); ಹೊನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಯುಂ (ಅಪುಷ್ಕ HIA.). ಹೊನ್ನನೂ ಬೆಳ್ಳಿಯನೂ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಟ್ಟದೊಡೆ ರೂಪ್ಯ ಎನಿಸುಗು (Nr.). ಹೊನ್ನಂ ಕುಡುವದೇಗೆ ಕಲ್ಪತರು (Smid. 75). ಹೊನ್ನ ಬಯಕೆ (ನಿಕ್ಷೇಪ, ಉಪನಿಧಿ Mr. 58). — ಹೊನ್ನಗನೆ. = ಹನ್ನಗನೆ, ಹೊನ್ನ ಗನ್ನ, ಹೊನ್ನಗೊನೆ, ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ q. v., ಹೊನ್ನಗೋನೆ. (My.; ಪ್ರಾಪ್ತ, etc. Si. 158). — ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ. = ಹೊನ್ನಗನೆ, etc. (G.). — ಹೊನ್ನ ಗೊನೆ. = ಹೊನ್ನಗನೆ, etc. (My.). — ಹೊನ್ನಳಿಗೆ. -ತಳಿಗೆ. = ಹೊನ್ನಳಿಗೆ. A gold plate (Rām. 1, 17, 22; 3, 8, 58). — ಹೊನ್ನಾದಿ ರೆ. -ತಾವರೆ. = ಹೊನ್ನಾದಿ ರೆ. A gold-coloured lotus (Grj. 2, 68). — ಹೊನ್ನೇರ್. -ತೇರ್. -ರು. = ಹೊನ್ನೇರ್. A gilt chariot (Bh. 3, 18, 41; J. 12, 15; Rām. 3, 2, 20). — ಹೊನ್ನೊಡವು. -ತೊಡವು. = ಹೊನ್ನೊಡವು. A gold ornament (Ūpr. 6, 96). — ಹೊನ್ನೊಡವೆ. A golden trough (Rām. 1, 13, 10). — ಹೊನ್ನ. -ಅ 3. = ಹೊನ್ನ. N. of a Kannada author (Smid. 4); N. (C.; B. 4, 75). — ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ. -ಕನ್ನೆ. = ಹೊನ್ನಗನೆ, etc. A common weed, used as a potherb, Alternanthera sessilis R. Br. (C.; ಪ್ರಾಪ್ತ, ಮತ್ಸ್ಯಾಪ್ತ, ಸೋಮವಲ್ಲರಿ, ವಯ್ಯಾಪ್ರ Nr.; ಸ್ತನವಯೋ ಗನ್ನಿ Mr. 135; T. ಹೊನ್ನಂಗಣಿ; Tu. ಹೊನ್ನಂಗಣಿ, ಹೊನ್ನಂಕಣಿ). — ಹೊನ್ನ ಗುಟ್ಟು. A golden knob or head (Grj. 6, after 56). — ಹೊನ್ನಗೋನೆ. = ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ. (My.). — ಹೊನ್ನಣ್ಣೆ. -ಅಣ್ಣೆ. A golden hoiler (Rām. 1, 16, 53). — ಹೊನ್ನ ತನ್ನಿಗ್. N. (Bp. 58, 8). — ಹೊನ್ನದೇವ. N. (Bp. 9, 41). — ಹೊನ್ನಫೇನು. A cow of gold (Bp. 55, 15). — ಹೊನ್ನನ್ನಣ. -ಅನ್ನಣ. = ಹೊನ್ನನ್ನಣ. A golden palankeen (Rām. 1, 16, 13). — ಹೊನ್ನ ಪುತ್ರಳಿ. A golden puppet (Bp. 12, 6). — ಹೊನ್ನಪ್ಪ. -ಅಪ್ಪ. N. (C.). — ಹೊನ್ನ ಬಟ್ಟಲ್. A gold cup (Bp. 50, 4). — ಹೊನ್ನಮ್ತು. -ಅಮ್ತು. N. (My.). — ಹೊನ್ನಯ್ಯ. -ಅಯ್ಯ. N. (Bp. 45, 37; My.). — ಹೊನ್ನವರೆ. -ಅವರೆ. A common shrub with clusters of yellow flowers, Cassia auriculata Linn. (Z.). — ಹೊನ್ನಾ

); to touch (as sin, Bp. 55, 7; My.); to go

Terminalia tomentosa W. & A.
A large timber tree yielding

ಹೊನ್ನೆ No. 1). — ಹೊನ್ನೆಹದಿ. The fire-fly (ಇನ್ನೆಗೋಪ, ಬ ದ್ಯೋತ, ಹ್ಯೋತಿಂಗಣ, ತಮೋಮಣಿ G.).

ಹೊಪ್ಪಳ hōppala. (fr. ಫಿಮ 2). A blister occasioned by a burn (My.).

ಹೊಪ್ಪಳಿಸು hōppalīsu. To blister (v. i., Grj. 9, after 27; My.).

ಹೊಪ್ಪೆ hōppē. Either of the two divisions (whether equal or not) into which a nut or fruit is broken, slit or cut (My.; cf. the terms s. ಪೊದ್ಡ).

ಹೊಮ್ hōm. 1. = ಫಿಮ 1, etc., (ಹೆಮ 4). Gold. — ಹೊಮ್ಮುಟ್ಟರ್. = ಫೊಮ್ಮುಟ್ಟರ್. A golden cup (Bp. 50, 12). — ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ. = ಫೊಮ್ಮಣ್ಣ. (Smd. 193). A yellowish, brown or tawny colour (ಕದ್ರು, ಪಿಂಗಲ Nr.; ಬದ್ರು, ಕಾಂಡನವರ್ಣ Nn. 125; J. 25, 5). ಕಪ್ಪು ಬೆರಸಿದ ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ (ಕಡಾರ, ಕಪಿಲ, ಪಿಂಗ, ಪಿಶಂಗ, ಕದ್ರು, ಪಿಂಗಲ); ಬಿಳಿದು ಬೆರಸಿದ ಹೊಮ್ಮಣ್ಣ (ಪಿಂಗ, ಪಿಶಂಗ, etc. Nr.). ಹೊಮ್ಮಣ್ಣದ ಗೋರಣ್ಣೆ (ಸಹಚರಿ, ಪೀತರೂಪಿಣಿ Hlk.). ಸೇವನಿಗೆ ಹೊಮ್ಮಣ್ಣಮಾಡಿದ ಹೇಮಪ್ಪುಳಿ ಎನಿಸುಗು (Nr.). — ಹೊಮ್ಮರಣಿ. A gold jar or vase (Bh. 8, 21, 4). — ಹೊಮ್ಮರಹ. A golden writ (Bh. 1, 12, 13; 8, 21, 12; 8, 23, 10). — ಹೊಮ್ಮದ್. -ಪದ್. 1. A kind of gold cloth (Bh. 10, 4, 14). — ಹೊಮ್ಮದ್. 2. To gild (Bh. 6, 4, 85). — ಹೊಮ್ಮದ್. = ಫೊಮ್ಮದ್. A kind of plantain (B. 2, 38). 2, the half-opened flower-sheath of the ooooo and betel-nut tree (My.). ಕಾಡಲ್ಲಿ ಹೊಮ್ಮದ್ ಬಯಸಿದ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹೊಮ್ಮದ್‌ಕುಸುರಿ. The very young nuts of the hōmbāṭṭ (My.). — ಹೊಮ್ಮೆಸವು. Gold soldering (Rām. 1, 13, 9). — ಹೊಮ್ಮುಳ್. Gold dust (Bp. 23, 39). — ಹೊಮ್ಮುರಾಲು. A gold-coloured goose. ಕರ್ಮದಿನ್ನೆನೆ ಹರನು ಚರ್ಮವ ತಾನುಟ್ಟನು, ಹೊಮ್ಮುರಾಲುನ್ ಅಳನಾದನು, ಗೋವಿಂದನನ್ ಎಮ್ಮೆಯ ಕಾದಂ (Sp.). — ಹೊಮ್ಮದ್. = ಫೊಮ್ಮದ್. (Rām. 8, 8, 14, 37, etc.; J. 13, 4; see ಹೇಮಮೃಗ). Cf. ಹೊಮ್ಮುಗ. — ಹೊಮ್ಮದ್. = ಫೊಮ್ಮದ್. A shower of gold (Bp. 9, 33; 57, 83). — ಹೊಮ್ಮದ್. 2. = ಫೊಮ್ಮದ್. A golden self-moving oar (Bp. 27, 6; 34, 29). 2, = ಫೊಮ್ಮದ್. — ಹೊಮ್ಮಿಲಿ. A gilt leather-rope (Ā. Bp. 41, 46). — ಹೊಮ್ಮುಗುಳು. = ಹೆಮ್ಮುಗುಳು. A medicinal garden plant with yellow heads of flowers, Spilanthes. somella Lin. var. oleracea Clarke; the name is also used for the wild-growing variety (ವಸುಷಾಲಕ Mr. 141; My.). — ಹೊಮ್ಮುಡಿಗಿ. A golden quiver (Bh. 8, 25, 4). — ಹೊಮ್ಮುಗ. = ಹೊಮ್ಮದ್. (Rām. 6, 51, 84).

ಹೊಮ್ hōm. 2. = ಫಿಮ 2. — ಹೊಮ್ಮದ್. = ಫೊಮ್ಮದ್, q. v. (Rām. 6, 45, 3; 6, 52, 6; Bh. 1, 13, 61; 6, 6, 34).

ಹೊಮ್ಮಿಸು hōmmisu. To cause to rise, etc. See ಹೊದ.

ಹೊಮ್ಮು hōmmu. = ಫೊಮ್ಮ, etc. To rise, to break out, to come forth (as chicken-pox, small-pox or vaccine-pox, My.); to egress (Rām. 6, 14, 21). See ಹೊದ.

ಹೊಯ್ hōy. 1. = ಫಿಯ 1, etc., ಹೊಯ್ಯ. To beat, etc.; to cast, to pour (Bp. 87, 44; 45, 6; 50, 7; 52, 9, 10; 61, 28; J. 20, 51, 26, 6; Bh. 1, 5, 8; 1, 10, 29; 2, 4, 6, 8; 2, 18, 47, 48; 8, 13, 84; C.; B. 1, 28). ಕಾಯ್ದು ಬಿಸಿಯಾಗಿದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅವಧಾನೊನ್ನ ಮೊಸರ ಹೊಯ್ದದಿತ್ತೆನೆ ಬಡೆದುದು (ಅಮಿಕ್ಕಿ Nr.). ಫುಟವ ಹೊಯ್ (ದಾಹಪ್ಪಳಿಸು Bhn. 82). ಅದುಗಾಲ ಮದ್ ಹೊಯ್ದರೂ ಮುತ್ತುಗಳ್ಗೆ ಮೂದೇ

ಎಲೆ. — ತುಮ್ಮಾ ಹೊಯ್ದರೂ ಹವ್ವುಲು ಹೋಗದು. — ದಿನ್ನೇ ಮೇಲೆ ಮದ್ ಹೊಯ್ದರೆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬರುವದು. — ಸೋರುವ ಮನೇಲಿ ಉಚ್ಚ ಹೊಯ್ದರೆ ಹಳ್ಳದ ಕೂಡೇ ಹಳ್ಳ (Prva.). — ಹೊಯ್ದಾಡು. -ಅಡು. = ಫೊಯ್ದಾಡು. (Bh. 1, 10, 37; My.). 2, to pour about (My.).

ಹೊಯ್ hōy. 2. = ಹೊಯ್ಯ. P. p. of ಹೊಯ್ 1, in ಹೊಯ್ ಕೊಳ್ಳು (My.). See Dp. s. ಬುಗ್ಗಿ.

ಹೊಯ್ hōy. 3. = ಫಿಯ 2, etc. A stroke, a blow (Bh. 1, 10, 36); casting, etc. ಹೊಯ್ಯವ್ವು. A club for beating (Bh. 1, 7, 16). — ಹೊಯ್ಯಯ್. = ಹೊಯಿಕೆಯ್, q. v. (Bh. 2, 13, 27). — ಹೊಯ್ಯಡುಲು. -ಕಡುಲು. = ಹೊಯಿ ಗಡುಲು, q. v. (My.). — ಹೊಯ್ಯಾರ್. = ಫೊಯ್ಯಾರ್. Water that is poured (My.). — ಹೊಯ್ಯಾಲು. Milk that is poured or pnt (into the month of children, My.).

ಹೊಯಿ hōyi. 1. = ಬಯ 2, ಹೊಯ್ 1, etc. To beat, etc.; to cast (as types, C.; B. 4, 209), to pour. P. p. ಹೊಯಿದು. See Sp. s. ಹರಿ 4; Bp. 21, 10; 87, 42, 44. ಬಯ್ದಾಯಿಗೆ ಹೊಯಿದ ಬೆಟ್ಟು. — ಮಣ್ಣು ಹೊಯಿದು ಅವ್ವರಿ ಕಾಸಿದರೆ ಉಮ್ಮೇಳಾದೀತೇ? (Prva.). — ಹೊಯಿದಾಟ. -ಅಟ. Beating, etc. (ಹೊದದಾಟ G. 580). — ಹೊಯಿದಾಡು. -ಅಡು. = ಹೊಯ್ಯಾಡು. (Bhāgavata 3, 2, 48; G. 219). — ಹೊಯಿ ಹೊಯಿ. rep. (Bp. 37, 42).

ಹೊಯಿ hōyi. 2. = ಹೊಯ್ 2, etc. Beating; casting; pouring. — ಹೊಯಿಕೆಯ್. = ಹೊಯ್ಯೆಯ್. Casting or moulding-work: a cast (of something else), a counterfeit, a likeness; likeness (ಸರಿ, ದೊರೆ, ಪಡಿ, ಪಾಸಟಿ, ಎಣಿ, ಹೋಟಿ, etc., ಸಮಾನ ಸಿ.). — ಹೊಯಿಗಡುಲು. -ಕಡುಲು. = ಹೊಯ್ಯಡುಲು. A cake of which the dough is poured into a vessel and boiled in steam (Ā. Bp. 47, 42). — ಹೊಯಿಗಲವು. (-ಕಲವು). See Mr. 216 s. ಕ್ಷೇರಸ.

ಹೊಯಿಗೆ hōyigē. Sand (My.; cf. ಪುದರ್). ಹೊಯಿಗೆಲಿ ಬರೆದು, ಉದೇಲಿ ಹಾಕಿ ಕೊಣ್ಣೆ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹೊಯಿತ hōyita. Beating; a stroke, a blow (My.).

ಹೊಯಿಲು hōyilu. 1. = ಹುಯಿಲು, etc. Calling out, vociferation; noise (My.).

ಹೊಯಿಲು hōyilu. 2. Beating, etc.; a stroke, a blow (Bp. 52, 9, 20; My.; see ಬಿಹು); the beating, i. e. the current or flow of a river or stream (My.).

ಹೊಯಿಸಣ hōyisana. N. of a country. (ಕುಮರಿ) ಹೊಯಿಸಣದೊಳ್ ಲದಿಸಿರಲ್ (ಭೂಮಿ Mr. 282).

ಹೊಯಿಸು hōyisu. = ಫಿಯಿಸು, etc. To cause to beat (as a drum, etc., My.); to cause to cut off (as a head, C.; B. 4, 80); to cause to beat, i. e. to cause to create (as a sonnd, Bp. 26, 22); to cause to cast or pour (My.).

ಹೊಯ್ಯು hōyyu. = ಹೊಯ್ 1, etc. ಹೊಯ್ಯುವದು (C.). ಸೆಟ್ಟಿ ಎನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಆಳಿಯುತ್ತಾನೆ, ಹೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ (Prv.).

ಹೊಯ್ಯು hōyylu. = ಫಿಯಿಲಿ, etc., ಹೊಯಿಲು 2. Beating (as of a drum, Rām. 3, 68); a stroke, a blow (Bp. 50, 6, 7; 52, 10, 18, 16, 18; Bh. 1, 19, 19; 3, 19, 50; 5, 8, 99). ಹಾದರಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ ಹೊಯ್ಯಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಸತ್ತ (Prv.).

ಹೊಯ್ಯ hōysu. = ಹೊಯಿಸು, etc. To cause to beat (as a drum, Rām. 1, 13, 12; 5, 1, 5); to cause to beat or cut in, to cause to engrave (Bp. 59, 56); to cause to cast or pour (55, 14).

ಹೊರ hōra. 1. P. p. of ಹೊರೆ 1, in ಹೊರ ಕೊಳ್ಳು. (C.; B. 4, 199).

ಹೊರ hōra. 2. = ಹೊರೆ 4, etc. Joining, etc. See ಹೊರ ಕುಳಿ.

ಹೊರಕ hōraka. One who nourishes. See ಹೊಟ್ಟೆ-ಹೊರಕುಳಿ hōra-kulī. A person who joins others, i. e. depends on others (for his sustenance, ಪರಪಾತ, ಪಶ್ಚಿಮ HIA.).

ಹೊರಜಿ hōraji. = ಹೊರಜಿ, ಹೊಜಿ. A stout and long rope used in drawing an idol-car on festive occasions (My.).

ಹೊರಜಿ hōrajī. A cord put round the neck of an elephant, etc. (C. Bp. 47, 44; T. ಪುರಾಣ, ಪುರಾಣ).

ಹೊರಟು hōraṭu. = ಹೊರಟು 2. A hump (Bp. 50, 31; cf. the terms 2. ಪೊರಟು 2; T. ಪೊರಟು, greatness = ಪೊರಟು). — ಹೊರಟಿ. -ಅ 3. A hump-backed man. — ಹೊರಟಿಪಾಡು. N. (Bp. 50, 31). — ಹೊರಟಿ ಬಿನ್ನು. A baok with a hump (Bp. 20, 11; 50, 31).

ಹೊರಡು hōraḍu. 1. = ಹೊರಡು, etc. To roll; to welter; to cause to roll, etc. (ಪಂಬುತನ, ಪಂಬುತನಮೆನ್ನು, ಪೊರಡು ಪುನು śmd. Dh.).

ಹೊರಡು hōraḍu. 2. = ಹೊರಡು. A hump. ಗಡು ಎನ್ನಿ ದಿ ಕುಟ್ಟು, ಬಿನ್ನಿ ಹೊರಡು (Nr.).

ಹೊರದು hōradu. = ಹೊರದು. P. p. of ಹೊರೆ 1. (My.).

ಹೊರಸು hōrasu. A cot, a couch (ಬಟ್ಟೆ Mr. 202; B. 2, 80; 4, 75). ಎದ್ದೆನ್ನು, ಹೊರಸಿನ ನೆಯ್ತೆಯ ಊಳಿಯ ನುಲಿಯುಮ್ ಅಕ್ಕುಂ (śmd. I).

ಹೊರಳಿ hōraḷi. = ಹೊರಳಿ. A heap, a mass, an assemblage (ಸಮೂಹ ಶಿ.; ಮೊಕ್ಕಳಿ, ಬಟ್ಟಳಿ, ಬಟ್ಟಲ, ಬಗು, etc. Kk. 17; ಗೊಂದಲಿ, ತರಳಿ, ಸಾರ್, ಬಟ್ಟಳಿ, ಬಳಗ, ಮೊತ್ತ, etc., ಶ್ರೀನಿಶಿ śm. 54; Bp. 58, 50; Bh. 1, 20, 55, 60; J. 13, 12). — ಹೊರಳಿಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. A mass to be formed: to assemble (Bh. 6, 7, 19). — ಹೊರಳಿಗಿಡಿ. -ಕಿಡಿ. Amassod sparks (Bb. 8, 25, 12). — ಹೊರಳಿಗಿಡು. -ಕಿಡು. To disperse (v. i., Bh. 3, 18, 42). — ಹೊರಳಿವೆಣ. -ವೆಣ. Amassed corpses (Rām. 8, 30, 8).

ಹೊರಳಿಸು hōraḷisu. = ಹೊರಳಿಸು, ಹೊಳಿಸು. To cause to roll, etc., to roll about (C.); to have rolled (My.). ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರದು ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಿಸಿದ ಗೋದಿಯ ತುಕದಿಗ ಕೂರು (Ch. 138).

ಹೊರಳು hōraḷu. = ಹೊರಳು, etc., ಹೊರಳು 2. To roll; to welter; to wallow (Bp. 45, 27; 49, 28; 52, 15; Bh. 4, 4, 15; 8, 8, 12; Rām. 6, 80, 14; J. 8, 40; C.; B. 4, 82). ಉಬ್ಬಿನವ ಕೆಟ್ಟಿನವರೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯವ ಹೊರಳಿ ಹೊರಳಿ ಅತ್ತ. — ಕತ್ತಿ ತಿನ್ನು ಹಾಡು, ಹೊರಳಿಯು ಹಾಡು (Prva.). ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅದಿಗ ದಿಗೆ ಮೆಲ್ಲುಮುವಲ್ಲಿ ಉಪಾವೃತ್ತ ಲೂತ ಎನುಗು, ಇದು ಹೊರಳು ವದು (Nr.). — ಹೊರಳಾಡು. -ಅಡು. To roll about; to welter,

to tumble about (as a horse, a donkey, etc., C.; Bh. 77. B. 3, 24; 4, 47). — ಹೊರಳಾಡಿಸು. -ಅಡಿಸು. To cause to roll about, etc. (G. 98). — ಹೊರಳಾಡು. -ಅಡು = ಹೊರಳಾಡು (G. 78; Ch. 89; B. 5, 21, 250).

ಹೊರಳುವಿಕೆ hōraḷuvikē. Rolling, etc. (G. 100).
ಹೊರಳಿ hōraḷi. 1. = ಹೊರಳಿ 1. A nostril (B. 3, 63; 22; see ಪುರಿ).

ಹೊರಳಿ hōraḷi. 2. Money of one head of account transferred to another in order to be returned (My.).

ಹೊರಿಕೆ hōrikē. = ಹೊರಿಕೆ, ಹೊರಿಸಿ. The scale or coat of an onion; a thin layer or scale of a stone, a lamina, a stratum, a layer (My.).

ಹೊರಿಗೆ hōrigē. = ಹೊರಿಕೆ, etc. (My.; Rām. 3, 6, 5).

ಹೊರಿಸು hōrisu. = ಹೊರಿಸು. To have one's self nourished, to depend on somebody for one's sustenance. ದೈವವೊರಿಸಿ (i. e. ದೈವಂ ಪೊರಿಸಿ) ಇವನು (ಯದ್ವಿವಿಧ, ದೈವಪರ HIA.). 2, to cause to nourish
ಹೊರುಕುಳಿ hōrukulī. = ಹೊರುಕುಳಿ, q. v.

ಹೊರುಮಂಜ hōrumaṅja. = ಹೊರುಮಂಜ, etc. (B. 18r).

ಹೊರೆ hōrē. 1. = ಹೊರೆ 1, q. v. To nourish, etc. (ಶಿ. ಪರ śm. 103; Bh. 1, 10, 5, 15; C.); to invigorate, to refresh (Bh. 1, 5, 10). ತನ್ನ ಬಡಲ ಹೊರೆವಾತನು (ಅಕ್ಕವುರಿ, ಕುಕ್ಕವುರಿ); ಹೊರೆವಾತನು (ಪೋಪ್ಪು, ಪಕ್ಕು); ಹೊರೆಯಲಾಟು (ಪುಕ್ಕು, ಪುಕ್ಕು Nr.). ತನ್ನ ಬಡಲ ಹೊರೆವನು (ಅಕ್ಕವುರಿ, ದೊರೆ HIA.). ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆ ಕೊಟ್ಟುವನು (ಅಕ್ಕವುರಿ, 88. 81, 858; see ಹೊರೆ ಕೊಳ್ಳು 2. ಹೊರೆ 1). ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಗಾಂಧೀ ರಿಯದವ ಮುನ್ನರ ಸಲಹುವನು? (Prv.).

ಹೊರೆ hōrē. 2. = ಹೊರೆ 2, q. v. To join (v. i.); to come near; to come upon (Bh. 1, 8, 73; Rām. 6, 50, 10);—to join (v. t.), to apply to, to put to (Rām. 1, 13, 5). ಸೀರಿಯ ಹೊರೆವ ಹೂಣ (ಪಿಪ್ಪು 2. ಮಹಾ Nr.). See ಹೊರೆ.

ಹೊರೆ hōrē. 3. = ಹೊರೆ 4, etc. Joining; a joining. a web or piece of cloth (B. 3, 108); nearness neighbourhood, vicinity (ಸನಿಹ ಶಿ. 108; Bp. 18; 50, 20; Bh. 10, 8, 7; J. 7, 62); side (ಪಕ್ಕು ಶಿ. 108; ಊರ ಹೊರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತಿಕ, ಉಪಶಲ್ಯ, ಪರ್ಯವೃತ್ತ, ಪರವ, ೪ HIA.).

ಹೊರೆ hōrē. 4. = ಹೊರೆ 5, etc. The skin or slough of a serpent (My.; 81. 77, 78); a layer or coat of a plantain tree (Bp. 35, 38; My.); a fold (ಸರ śm. 103).

ಹೊರೆ hōrē. 5. = ಹೊರೆ 7. Wrongness, fault, defect (Bp. 40, 80; Bh. 1, 8, 76). — ಹೊರೆ ಹೊರು. To feel a choking sensation (Bh. 7, 1, 39).

ಹೊರೆ hōrē. 6. = ಹೊರೆ 4, etc. Invigoration, spirit courage, etc. (Bh. 8, 5, 10; 8, 21, 3, 5; 9, 28, 4). — ಹೊರೆಗುನ್ನು. -ಕುನ್ನು. To become spiritless or discouraged (Bh. 1, 14, 25). — ಹೊರೆಯು. -ಯು. To grow tall or spirit, etc. (Bh. 6, 6, 84; 8, 21, 4).

ಹೊರಕೆ hōrēha. Nourishing: invigorating, re-
viving. ಕಟ್ಟಿ ಗನ್ನವ ಹೊರಕೆ (ಪ್ರಬೋಧನ, ಅನುಬೋಧ Nr.).

ಹೊರ hōra. = ಘೋರ 2. The outside; outside; to
the outside; forth. Datives ಹೊರಕ್ಕೆ (My.; Si. 85. 393),
ಹೊರೆಯಕ್ಕೆ (Bp. 83, 18). — ಹೊರಲುಸುಲು. Breath exhaled
(S. Mhr.). — ಹೊರಕಡೆ. The outside. ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕೆ ತಳರು
ಹೊರಣೆ ಮಾಡಿನ ಸೊಪ್ಪು ಮುನ್ನಾದವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ
ಬಾಕಲ ಹೊರಕಡೆಗೆ ಕಾಣುವವನೆ ಎರಡು ಕಮ್ಮಗಳನ್ನ ಕಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟ
ದ್ವಾರಬನ್ನನದ ಚೌಕಟ್ಟು (ತೋರಣ, ಬಹದ್ದಾರ Si. 112). 2, a
public privy (My.). 8, evaouation of the bowels (My.,
in ಹೊರಕಡೆಯಾಗು). — ಹೊರಕೂಟ. An outer or other
connection, etc. (ಅನ್ನರ Mr. 531; Nn. 77). — ಹೊರೆಯೆ. The
outside (Bh. 8, 25, 4; My.). 2, another hand (Bp.
15, 10). 8, the upper part of the hand (Bp. 21, 49). —
ಹೊರಕಡೆ. -ಕಡೆ. The outside (C.; B. 5, 261). — ಹೊರಗಿರಿ.
-ಕರಿ 4. To go far outside: to jut, to project (Bp. 20, 12).
— ಹೊರಗುಡಿ. A tent that is outside (a wood, Bh. 3, 18,
84). — ಹೊರಗಿಡವು. -ಕಿಡವು. To throw to the outside: to
allow to burst forth or come out (as a laugh or fear
(B. 5, 143. 164). — ಹೊರ ಜಿಲ್ಲು. To pour out (My.). 2,
to flow over, to be spilt (C.; G. 67). — ಹೊರತನಕ. So far
as the outside (B. 3, 34). — ಹೊರದವಡೆ. The outer side
of the lower cheek (My.), or of the jaws (Si. 214). —
ಹೊರ ನೂಕು. To push outside, to remove (Bp. 21, 30).
— ಹೊರ ಮಾಡು. To make public (My.). — ಹೊರ ಪಡು. To
become public (My.). — ಹೊರಪಾಯ. A oamp that is
outside (Ü. Bp. 42, 18; Bh. 8, 18, 34). — ಹೊರದಾಗಿಲು.
The outer door or gate (My.; Si. 112; ಅಲಿನ್, ತೋರಣ G.).
— ಹೊರದಾಹೆ. The outside (Bh. 8, 17, 42). — ಹೊರ ಬೀಡು.
To oome forth (B. 8, 31. 86. 68. 75; 4, 22. 40. 49. 113.
119); to sally; to escape (Bh. 1, 8, 21). 2, to oome out,
to become public (My.), to be detected (My.; G. 226). —
ಹೊರಮುಗ್ಗಲು. The outside (C.; B. 4, 70). — ಹೊರಮುಟ್ಟು.
The outer space about (a house, etc., My.). — ಹೊರಮುಡಿ
ಸು. -ಪಡಿಸು. = ಘೋರಮುಡಿ, q. v. (Bp. 50, 21. 22). — ಹೊರ
ಮರಿ. -ಪರಿ. To flow forth (Bh. 3, 19, 12). — ಹೊರಮುಂಡು.
= ಘೋರಮುಂಡು, q. v. (My.). — ಹೊರಮುಚ್ಚಕ. A small
annual plant, Biophytum sensitivum D. C. (Z.). — ಹೊರ
ಮೆಯ. = ಘೋರಮೆಯ. The outside (C.; B. 4, 140). — ಹೊ
ರವಡಿಸು. -ಪಡಿಸು. = ಹೊರಮುಡಿಸು, etc. (Bp. 42, 19; 48, 52).
ಹೊರವಡಿಸಲು ಪಟ್ಟವನು (ನಿರಾಸಿತ, ಅವಶ್ಯವು Nr.). — ಹೊರವ
ಡು. -ಪಡು. = ಘೋರಮುಡು, q. v. (Bp. 18, 53). P. ps. ಹೊರವ
ಟ್ಟು, ಹೊರವಟ್ಟು (Bp. 12, 48; Rām. 4, 8, 4. 5). ಕೂಪಾದಿಗಳ
ನ್ನ ಉದಕ ಹೊರವಟ್ಟು ಹಕ್ಕಾಕಾರದಿನ್ ಎರಡು ದನೆಯಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸುತ್ತಿ
ದ್ದದು (ಹಕ್ಕ, ಪುಟಿಧೇದ, ಮೊರಡು Nr.). — ಹೊರವಣ್ಣಿಸು. = ಹೊ
ರವಡಿಸು, etc. ಬಣ್ಣಿಯನ್ ಊರ ಹೊರವಣ್ಣಿಸಿದ (Bh. 1, 10,
29). — ಹೊರ ವಳಯ. = ಹೊರ ವಳೆಯ, etc. (Rām. 6, 13, 3;
Bh. 1, 6, 1). — ಹೊರ ವಳೆಯ. = ಘೋರ ವಳೆಯ. Environs,
surroundings; the state of being about in a circle. ಹೊರ
ವಳೆಯದ ಕಾವಲವನು (ವಂಧಿಸ್ತ, ಪರಿಚರ Nr.). — ಹೊರನಾಡು. =
ಘೋರನಾಡು, etc. A buttook; the posteriors, the buttocks
(ನಿವಟ್ಟು Nr.). ಹೊರನಾಡಲಿ ಇದ್ದ ಕುಣಿಕೆಗಳೆರಡು (ಕುಳುನ್ದರ
Nr.). — ಹೊರವುಕ್ಕಡ. -ಉಕ್ಕಡ. A guard-house outside a
town or near the borders of a country (My.). — ಹೊರ
ತಾಲ. A stake outside (the town, Bh. 6, 1, 7). — ಹೊರ
ಸುತ್ತ. = ಹೊರ ವಳೆಯ. (My.; G.). — ಹೊರ ಸೂಸು. = ಘೋರ
ಸೂಸು, q. v. (Bh. 1, 20, 60). — ಹೊರಸೊಪ್ಪು. The outer

foliage; the rind. ಮರದ ಹೊರಸೊಪ್ಪು (ತೃಡ್, ವಲ್ಲ, ವಲ್ಲು
Hlā.). — ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿಸು. To cause to arise, come forth
or spring up; to produce or create. (ಬಾಲಿ) ತನ್ನ ನನ್ ಅಡಿ
ಸುವ ಕೆಳದಿಯರ ತಣ್ಣವನು ಹೆಮ್ಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತ, ಸುಖಮುಖವ ಹೊರ
ಹೊಮ್ಮಿಸುತ್ತ (Pril. 3, 30). — ಹೊರ ಹೊಮ್ಮು. To rise; to
come forth; to break out (as chicken-pox, etc., My. = ಹೊ
ಮ್ಮು); to sprout, to shoot. ಹೊಸತಾಗಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿದ ವತ್ತ
ಪುಷ್ಪ ಫಲಾದಿಗಳ ಗೊಂಚಲು (ವಲ್ಲರಿ, ಮಂಜರಿ Nr.). — ಹೊರ ಹೊ
ದಿಗೆ. rep. (Bp. 25, 27. 31; 26, 22; 28, 26). — ಹೊರ ಹೊರ
ದು. To go forth, to egress (C.; Bp. 26, 31; B. 5, 59. 144.
262). — ಹೊರಾಯ. -ಅಯ. = ಹೊರಮುಟ್ಟು. (My.).

ಹೊರಿದು hōragu. = ಘೋರಗು, etc., ಹೊರಗು, ಹೊರಗಿ, ಹೊರ
ಜ್ಜು. The outside (Bp. 37, 46; 60, 6). Deolensiou :
ಹೊರಗಣ, ಹೊರಗಿನ, ಹೊರಗಿನ್ದ (C.; B. 2, 6), ಹೊರಗಿನಿನ್ದ (C.;
B. 4, 83). ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗಣ ತೋರಣ (ತೋರಣ, ಬಹದ್ದಾರ);
ಹೊರಗಣ ಬಾಗಿಲನ್ನೂ, ಎಪ್ಪುರು (Nr.). ಮಣಿಕಟ್ಟು ತೊಡಗಿ ಕಿರು
ಕುಣಿಕೆವಯ್ಯನ ಮಾಗಿ ಉಕ್ಕ ಕೆಯ್ಯ ಹೊರಗು (ಕರಪ, ಮೇಗಿಯ
Nr.). ಕುದುಕಟ್ಟುನೋರು ಹೊಕ್ಕು ಅದವದೇ ತನಿರವು, ಹೊರಗಣ
ಸೋಗಿ ಅಗಿವನ್ನೆ? (Sp.). ಹೊರಗಿನ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿಯ ಬಹುದು,
ಬಳಗಿನ ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾಗದು (Prv.). — ಹೊರಗಿತ್ತ ನೂಕು.
-ಅತ್ತ. To push far away (Bp. 18, 84). — ಹೊರಗಿನ ಆಚ
ರಣೆ. External practice or observance of established
rules (B. 5, 279). — ಹೊರಗಿನ ಸಾಲ. A loan taken from
strangers (My.); a loan taken by strangers (My.).

ಹೊರಿದಿಗೆ hōragē. = ಘೋರಗಿ. etc. The outside (Bp.
57, 32); outside, without (Bh. 1, 8, 70; 2, 13, 32;
ಬಹನ್, ಚಾಪ್ಪು Si. 475; C.). ಚನ್ನಿಗನ್ ಅನುವಾಯ ಹೊರಿದಿಗೆ
ಹಾಕುವರು (Dp. 1). ಬೆಕ್ಕು ಪಂಚರವನ್ನು ಬೇಕಾದಾಗ ಹೊರಿದಿಗೆ
ತೊಯುವವು (B. 3, 30). ಬಳಗಿನ ಹತ್ತಿ ಹೊರಿದಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ (4, 27).
ಹೊರಿದಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮಾರಿ ನನ್ನ ಮನೇ ಹೊಕ್ಕು ಹೋಗು! ಅನ್ನ
ಹಾಗೆ. — ಹೊರಿದಿಗೆ ಭಕ್ತಿ, ಬಳಗಿ ಕತ್ತಿ. — ಹೊರಿದಿಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕೋಟಿ,
ಬಳಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಹೋಟಿ (Prvs.). ಊರ ಹೊರಿದಿಗೆ, ಮನೆಯ ಹೊ
ರಿದಿಗೆ, etc. (C.). — ಹೊರಿದಿಗಾಗು. -ಅಗು. = ಘೋರಿದಿಗಾಗು. To be-
come or be outside: to be exeluded. ಆಕಾಶ ಹೊರಿದಿಗಾದ
ಪಂಚಧೂತ (ಅಮೃತಪರ್ವಪಂಚಧೂತ Nn. 82). 2, to become
free or exempt from, to be liberated from (as from
trouble, offence, etc., My.). 3, to be absent or fall. ತ್ರೀ
ಗುರುಸ್ಥಿರಭಕ್ತಿಯದು ಹೊರಿದಿಗಾಗಿ ಕೋಟಿವಿಧಗಳಂ ಪ್ರತಿಯೋಗ
ದಲಿ ಹರಭಕ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿದೊಡೆ ನಿಷ್ಠಲವು (Bp. 39, 24). 4, to
have to go to some outer part of the house: (a woman)
to get her courses (My.). — ಹೊರಿದಿಕ್ಕು. -ಇಕ್ಕು. To put
out of anything; to put outside, to put out of caste
(Bp. 18, 10; My.); to treat contemptuously. ಹೊರಿದಿಕ್ಕಲು
ಪಟ್ಟವನು (ಅವಧ್ಯಸ್ತ, ಧಿಕ್ಕುತ, etc. Nr.). — ಹೊರಿದಿಗೆದಿ. -ಎದಿ.
To drag outside (Bp. 28, 27).

ಹೊರಿದಿಜ್ಜು hōradē. = ಹೊರಗು, etc. — ಹೊರಿದಿಜ್ಜಾಗಿ ಬರು.
To oome outside or round (a village, etc., without
touching it, My.).

ಹೊರಿದಿಟು hōratu. = ಹೊರಟ್ಟು. P. p. of ಹೊರಡು. (C.).
ಹೊರಿದಿಸು hōradisu. To cause to go outside
or out of; to turn out; to cause to start
(My.). ಹಡಗಿನೊಳ ಹೊಕ್ಕು ಬರುವ ನೀರನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಿದಿಸುವ
ಪಾತ್ರ (ನೇಕಪಾತ್ರ, etc. Si. 85).

ಹೊರಿದು hōradu. To go outside or out of;
to come forth; to egress; to set out; to

start; to come forth or appear, as a boil (My.). P. ps. ಹೊದಿಟು, ಹೊಣ್ಣು. ವೇದವಾಚಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಾಯು ಹೊದಿದು ತುಣ್ಣುಕುಗಳು (ಬ್ರಹ್ಮವಿನ್ಯು 81. 248); ಯಾವನು ಹಗೆಯವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಹಳವಾಗಿ ಹೊದಿದುಕೊಂಡು, ಅನ್ಯವನು (ಅಭ್ಯಮಿತ್ರ, etc. 282); ಜಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಹೊದಿಟ ಅರಸನ ಪ್ರಯಾಣ (ಯಾತ್ರೆ, etc. 291); ದಣ್ಣು ರಾಣ್ಯದ ಸ್ಥಲ ಬಿಟ್ಟು ಹೊದಿಟದು (ಪ್ರಚಕ್ರ 291); ಹೊದಿದ ಹಾಕಲ್ ಪಟ್ಟವನು (ನಿಷ್ಕಾಸಿತ, ಅವಶ್ಯ 364); ಒನ್ನದ್ವಿ ಕಚಿಗೆ ಹೊದಿಟದು (ಉದ್ವಾಸ, ಉದ್ವ 380); ಬಿಸಿಲು ಸೆರೆ ಮುನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಹೊದಿದುವನ್ನೆ ಒಣಗಿಸಿ ಕಾಯಿಸಲ್ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಡು (ಸನ್ಯಾಸಿತ, ಸನ್ಯಪ್ರ, etc. 382). ರಾಯನು ತನ್ನ ಒಲಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಹೊದಿಟು (B. 3, 49). ಊರು ಮೂಡು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಿದರೂ ಊರ ದಾಗಲಲ್ಲಿಯೇ ಹೊದಿದ ಬೇಕು (Prv.).

ಹೊದಿದುವಿಕೆ hōḍadvikē. Going outside, etc.

ದಕ್ಷಿಣ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೊದಿದುವಿಕೆ (ಯಾನ 81. 262); ಶತ್ರುಗಳೆದುರಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಹೊದಿದುವಿಕೆ (ಅಭಿಷೇಕನ 891); ಹೊದಿಕ್ಕೆ ಹೊದಿದುವಿಕೆ (ಪ್ರವಹ, ಬರ್ಗಮನ 899).

ಹೊದಿತು hōḍratu. = ಹೊಡು. That is outside, that is excepted: being left alone; being not that; being not present; except; without. ಈ ಮಾತು ಹೊದಿತು ಬೇಡೆ ಯಾವದಾದರೂ ಹೇಡು! (My.). ಇವರ್ಗ ಬರ್ಗಂ ಗರ್ ಹೊದಿತಾಗಿ (ಇಬರ್ಗಮ್ ಉದಯ 8md. 78 Cm.). ಕಡೆ ಗೋಲು ಹೊದಿತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೆ ತೋಡುವದೇನೋ? (Dp. 148). ಅವನ ದಾಯ್ಕಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತೇ ಹೊದಿತು ಒಳ್ಳೇ ಮಾತು ಬರುವದಿಲ್ಲ (My.).

ಹೊದಿಬಿಗ hōḍabiga. = ಘೋಬಿಗ. (Bh. 10, 6, 9; J. 23, 10).

ಹೊದಿಮೆ hōḍamē. That is outside or in the rear. ಸೇನೆಯ ಹೊದಿಮೆ (ಪ್ರತಿಸರ Nr.).

ಹೊದಿಸು hōḍasu. A kind of pigeon (ಜೀವಂಜೀವ, ಕಪಿಂಜಲ, ಚೋರ, ಹಾರೀತ, ವಂಜಲ, ಕಪೋತ HIA.; ಕಪೋತ, ಚೋರ, ಜೀವ, ಹಾರೀತ, ಕಪಿಂಜಲ Mr. 172). Cf. T. ಪದವ, ಪದವೆ, ಪದಾ, a dove.

ಹೊದಿಗೆ hōḍigē. = ಘೋಗಿ, (ಹೋದಿ). Business, work (Bh. 5, 4, 118; 6, 6, 19; 7, 1, 5; 8, 26, 3; C.).

ಹೊದಿಗೆವಾಳ hōḍigē-vāḷa. A servant (Rām. 5, 1, 84; 6, 50, 31).

ಹೊದಿಸು hōḍisu. = ಬಿಡಿಸು, ಘೋಸು. To put on the head (of another, My.), to put on (another, Rām. 5, 8, 53); to cause to carry, to have carried (C.); to lay on, to impose (as a business, My.); to impute (as blame, orime, etc., My.). ಒಬ್ಬ ಸೇವಕನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿ ಪರಿಯ ಅನ್ನವನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಕೊಣ್ಣು ಸಂಗಡಲೇ ಬನ್ನ (B. 4, 77). ಇಲ್ಲದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸಿ ಹೇಡುವನು (ವಿಧ್ಯಾಭಿಶಂಸನ, ಅಭಿಶಾಪ 81. 56); ಅವನೊಡೆಯನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಅವರಾರ ಮಾಡುವಿಕೆ (ನಿಶಾರ, ವಿಪ್ರಕಾರ 892). ತಪ್ಪು ಹೊದಿಸೋಣ (ಅರೋಪಣ G.). ಅವನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಹೊದಿಸಿದನು (My.). ಅವಳಿಗೆ ಮಾತು ಹೊದಿಸುತ್ತಾರೆ (B. 2, 292).

ಹೊದಿ ಹōḍu. ಹೊದಿ = ಘೋ, ಘೋ. To take upon or bear on the head, to carry on the head, etc.; to carry about (in the heart, as another's dear feet, Bp. 88, 81); to take upon one's self (as a row, 27, 62), to impute or attribute to one's self (as a fault, 39, 32); to assume or

adopt (as a name, 54, 45); to obtain or fetch (as price, see Mr. below); —to come upon (as a fault, c. 9. ಅವನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಹೊದಿತು, Mr.); —to impute (to another, see ಅಪರಾಧ). P. p. ಹೊತ್ತ (q. v. C.). ಹೊತ್ತ ಬಿಲಿ (ವೇತನ, ಮೂಲ್ಕ, ಪಪ್ಪ Mr. 346). ಮುಕ್ಕು ಹೊದುವವಂ (ವಹ Mr. 881). ಹೆನ್ನಾಗಿ ಹೊದುವು ಕಾಮದ (ವಿನೀತ, etc. 81. 272). ಆ ಹೆಂಗಸು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಸಿ ಹೊತ್ತ ಕೊಣ್ಣು ಬರುತ್ತಾಳೆ? (B. 1, 1). ಅದವಿಯೊಳಗಡೆ ದೇಗು ತಿತ್ತಿವೆ ಮೆಯೊಟ್ಟು ಕಡುಹುಕ್ಕು ಮೊರೆಗಳನ್ನು ಹೊದಿವುತ (as an example of able form for ಹೊದಿವುತ) ಇಹದು (Dp. 148). ಹೊದಿ ಬಲಿವು ಆಳು ಬೀಡ, ಅದ ಬಲಿವನಿಗೆ ಹೊತ್ತಿ ಬೀಡ. —ಮಣ್ಣು ಹೊದಿವುತ ತಲೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಣ್ಣು. —ಲೆಕ್ಕದಿನ್ವ ಹೊತ್ತವಕ್ಕು ಮುಕ್ಕು ಸತ್ತವಕ್ಕು ದುಕ್ಕುಬೇನು? —ಒತ್ತ ಕತ್ತ ಹೊತ್ತರೆ ಅತ್ತ ಅತಿ ಮಾತೆಳೆ? —ಛರದಿನ್ವ ಹೋಗುವವನ ಸಂಗಡ ಹೊದಿ ಹೊತ್ತಿಯಾ? —ವಾವನಾದರೆ ದಾರವಾದ ಹೊದಿ ಹೊತ್ತಾನೇ? (Prva). See Bp. 10 aum.; 10, 6; 18, 51; 21, 8; 29, 18. 20; 30, 4; 44, 5; 50, 35; 55, 28; 57, 82.

ಹೊದಿತಿ hōḍiti. = ಘೋ. A load (for the head, as of wood, Bp. 30 aum.; 30, 4; 38, 57; C.; B. 2, 30; as of wood, B. 4, 42; etc.), a burden (in general). 2, the burden: bulk, etc. (ಮಾತೆ, ಘೋ Nr. 157). ತಲೆಹೊದಿ (ಮಕ್ಕು ಬಿ ವಧ, ಧಾರ, ಪರ್ಯಾಪಾರ HIA.). ಒಣ್ಣಿಯ ಹೊದಿ (ಅಗ್ರ ಹೊದಿ ಧಾರ Nr.). ಹೊದಿಯ ಹೊತ್ತು ಒಡುಕುವವನು (ಧಾರೀಪಾಪ 38. 86). ಹೊದಿ ಹೊತ್ತವನ ಮದ ಮದಿಯಾದರೆ ಹೋದಿತಿ —ಹೊದಿ ಮಾತಿನವ ಹೊದಿ ಹೊತ್ತಾನೇ? —ಹತ್ತಲ ಹಲ್ಲ ಕತ್ತ ಬಲ್ಲ ಪರಿ ಹೊದಿ (Prva; see Prva. a. ಸವದೆ, ಸವದೆ & ಹೊದಿ). ಹೊದಿಯನ್ನು ಹೊದುವ ಕರ್ಣಾಪ್ತ (ಪ್ರತ್ಯ, etc. 81. 273); ಹೊದಿಯನ್ನು ಹೊದುವದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಯಸ್ಸುಳ್ಳ ಹಲುವಾದ ಹೋರಿ (ಹೋರಿ 319). See Sarphahāḥḥaḥa a. ಮಧುರ. —ಹೊದಿಗಟ್ಟು -ಕಟ್ಟು. To tie into a load, to make a bundle of (Bp. 21, 6). —ಹೊದಿ ಗಡ. -ಕಡಿ. To cut down to the full extent (Bh. 7, 17, 25). —ಹೊದಿಯಾಳು. -ಆಳು. A porter, a carrier (Rām. 1, 16, 10).

ಹೊದಿಕಾಲು hōḍi-kāḷa. A porter (ಧಾರವಾಹ, ಧಾರ Nr.).

ಹೊದಿ ಹōḍi. = ಹೊರತಿ, etc. (My.).

ಹೊಡು hōḍu. = ಹೊದಿತು. (C.; ಮತೇ, ಮತೇ G.). ಇದು ಹೊಡು ಒಡುವ ಪುಕ್ಕದೊಳಗಿನದೊನ್ನು ಪುಟ ಹರವಿತ್ತು (B. 1, 23). ಇದರ ಹೊಡು ಮತ್ತೇನಾದರೂ ನಿನಗೆ ನೆನಪನ್ನಿಲ್ಲ (3. 2). ಕಾಳಿಗಳ ಹೊಡು ಎರಡನೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ದಾದ ಗುಪ್ತನ ಮಹಿಯ ಮೇಲೆ ಸಹಾ ಅಹುಗಳು ಏದುತ್ತದೆ (3, 10). ಕ್ಷುಧೆ ಮಾಡ ಹೊಡು ತಾಳೇ ಮರದ ರಸದಿನ್ವಲೂ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (3. 47). ಯಾರಾದರೂ ಬನ್ನು, ಈ ಮನೆ ತನ್ನಿನ್ವ ಪಾನೀ ಅಗಿ ಹೊಡು ಮನುಷ್ಯನಿರ್ವತವಲ್ಲನ್ನು, ಹೇಡಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಕಡು ವರೋ? (4, 58). ಚಿನ್ನವು ಸ್ವತಃಬಿಧ ಪದಾರ್ಥದೇ ಹೊಡು ಮುಕ್ಕು ಕೃತಿಯಿನ್ವ ಉಣ್ಣಾಗದು (4, 107). ಮೂಡು ಹಾಲು ಗಡಿಗೆ ಹೊದಿ ದೊಡದ ಹೊಡು ನನಗೆ ಹೊದಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ (4, 136). ಅನೇಕ ಜನರು ಚೋರ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮನೋಹರವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ದೊರಕಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ದ್ರವ್ಯವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹೊಡು ಕಡನ್ನ ಉರಟಿ ಅದವಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಕಲ್ಲ (3. 76). ಆ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕಷ್ಟದ ಹೊಡು ಮೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ (3. 77). ಕಾದಿಗಳನ್ನು ಸನ್ನಿಯೊಳಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ಒಡುವದೇ ಬಿಲಿ ಒಡುವದೇ ಹೊಡು ಅದವೊಳಗೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅಗಲಿಕ್ಕಲ್ಲ (3, 121). ಆ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆಗೇ ಹೊಡು ಬೆಣ್ಣಾದಷ್ಟು ಧೂಮಿ ಹಾಗೆ ಹೊದಿಯುತ್ತದೆ (5, 127). ಇದನ್ನು ಅರಿಯುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅದರ ಹೊಡು

ಎಡನೆಯವರಿಂದ ಅಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ (5, 129). ಕೆಲಸದ ಹೊರ್ದು ಮತ್ತೇ ನೂ ನನಗೆ ಬೆಳಗಿಲ್ಲ (5, 182). ಇನ್ನಾ ಮಾತುಗಳು ವಿಧ್ವಂಸದ ಹೊರ್ದು ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ (5, 169). ದೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಹೊರ್ದು ಮೋಕ್ಷ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. — ನೀರು ಹಕ್ಕಿಕ್ಕೆ ಹೋದೀತೇ ಹೊರ್ದು ದಿನಗೆ ಹೋದೀತೇ? — ನೋ ಕೂತರೆ ಪ್ರಣ ಹೊರ್ದು ಹೇಗೆ ಬೀವಿಸೀ ತೇ? — ಪಾಯಸವಾದರೂ ಅಯಾಸದ ಹೊರ್ದು ಸಿಕ್ಕದು. — ಓರಿಯಾದಿ ಮಾಡದ ಹೊರ್ದು ದಾಯಾದಿ ಕೇಳ. — ಬೆಟ್ಟಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಹಣವಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರ್ದು ಗತಿ ಇಲ್ಲ. — ಭೂತವಾದರೂ ಭುಕ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಹೊರ್ದು ಭೂತಿ ತಪ್ಪದು. — ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗಣ ಕೂಸಾದರೂ ಅತ್ತ ಹೊರ್ದು ಹಾಲು ಕೊಡರು (Prva.). — ಹೊರ್ದು ಮಾಡು. To except, to exempt (ಎನಾಯಿಸು, ಬಿಡು G.).

ಹೊರ್ದುಗೇ hōrdugē. = ಹೊರ್ದುಗೇ, etc. Joining; that is appended: something subordinate or inferior (ಉಪಾಗ್ರ, ಉಪಸರ್ಜನ HIA.).

ಹೊಲ್ hōl. = ಹೊಲೆ 2, q. v. Meanness, badness, etc. ಹೊಲ್ಗಾ ನುಡಿವಂ (ಕದ್ದದ, ಗರ್ಹವಾದ HIA.; ಗರ್ಹವಾದ Mr. 240). ದ್ವಾಹ್ಯಣಿಕೆ ಹೊಲ್ ಕೆಯ್ಯದು (ಅಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಅವಧ್ಯ HIA.). — ಹೊಲ್ಲಂ. -ಅಂ. = ಹೊಲ್ಲಂ. A mean, bad man. ಇಲ್ಲದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾ ಹೊಲ್ಲನವ ಜನರಿಗೆ; ಅಲ್ಲದ ಗುಣವುಳ್ಳ ಅರಸಿಂಗೇ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕಡೆದೆಯ ಬೀಳು (Sp.). — ಹೊಲ್ಲದ. -ಅಹ. Mean, bad, improper, disagreeable, etc. (Bp. 18, 40; 21, 14). ಹೊಲ್ಲದ ನಾತ (ದುರ್ಗನ್ಯ); ಹೊಲ್ಲದ ಬಟ್ಟೆ (ಕಾಪಫ, ಎಪಫ, etc. Nr.). ಹೊಲ್ಲದ ವಸ್ತು (ಅರ್ಪ, ಅಣಕ, ವಪಸದ, ಅಧಮ HIA.). — ಹೊಲ್ಲದವನು. -ಅವನು. A mean, contemptible man (ಕಟ್ಟಿದ, ಕುಟ್ಟಿದ HIA.).

ಹೊಲ hōla. 1. = ಹೊಲೆ, etc. — ಹೊಲಗೇರಂ. -ಕೇರಂ. = ಹೊಲಗೇರಂ (My.). ಉಂದಿದ್ದ ಕಡೆ ಹೊಲಗೇರಂ. — ಉರು ಬಿಟ್ಟು, ಹೊಲಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದರು (Prva.).

ಹೊಲ hōla. 2. = ಹೊಲದು. P. p. of ಹೊಲ, in ಹೊಲ ಕೊಳ್ಳು (C.; B. 5, 124).

ಹೊಲ hōla. 3. = ಹೊಲ. A plough-field; a corn land (ವಲಹ, ಕ್ಷೇತ್ರ Si. 413; C.; Bp. 18, 12. 70; 60, 22. 23; Bh. 1, 8, 48; S. 18, 18); etc. ಹೊಲ ಬಲ್ಲದುಮು (ಕಲ, ಸಮ್ಯಕ್ Nr.). ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹುಲಿಯ ಕಾಟ, ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಸುಸಿಯ ಕಾಟ. — ಹೊಲ ಹೆಚ್ಚುಗಾಯಿತು, ಬಡೆಯನ ಕಣ್ಣು ಕೆಮ್ಮುಗಾಯಿತು. — ಹೊಲವೆಲ್ಲ ಹಾದಾಯಿತು, ಹಿಡಿಸೂಡಿಗೆ ಬಡಿದಾಟ. — ಹೊಲಿಯನ ನವ್ವಿ ಹೊಲವ ಹೊಗ ದಾರದು, ಕುಳ್ಳನ ನವ್ವಿ ನೀರಿಗಾಯ ದಾರದು. — ಹೊಲದ ಹತ್ತಿ ಹೊಲದಲ್ಲೇ! ನಿನಗೆ ವೊಡಿ ಉದ್ದ, ನನಗೆ ಮಾರು ಉದ್ದ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ. — ಹೊಲಾ ಬಿತ್ತಿ ನೋಡು, ನೆಲಾ ಸಾಂಸಿ ನೋಡು! — ನೇಗಲು ಹುತ್ತರೆ ಹೊಲ, ಹಾಲು ಇದ್ದರೆ ಗೋವು. — ಪೋಲಿಯವನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬೇರಿ ಉಣ್ಣೇ? — ಭರಾ ನೋಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು, ಹೊಲಾ ಹೂಡದೆ ಕೆಟ್ಟಿತು. — ಬೇರಿ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವಾಗ್ಗೆ ಕಾಯೋದು ಯಾರು? (Prva.). — ಹೊಲ ಮಾಡು. To till the ground (C.; B. 5, 81). ಹೊಲ ಮಾಡುವವ (ಕರ್ಷಕ G.). — ಹೊಲದವರೆ. -ಅವರೆ. = ಅವರೆಬಳ್ಳಿ. (St. & Pl.). — ಹೊಲಮೇರೆ. A boundary, a limit (ಅವಧಿ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಸೀಮ, etc. HIA.; ಸೀಮೆ, ಅಪಾಟ Mr. 188). — ಹೊಲಹೊಲಸದಹ. (Rām. 5, 8, 50; ತದಕ, a cutter?).

ಹೊಲಗೆ hōlagē. = ಹೊಲಗೆ. (C.; B. 5, 294).

ಹೊಲತಿ hōlati. = ಹೊಲತಿ. A low-caste woman (Bp. 57, 57; My.).

ಹೊಲಬಿಗ hōlabiga. = ಹೊಲಬ್ಬಿಗ. A circumspective, clever man (Bp. 35, 35).

ಹೊಲಬು hōlabu. = ಹೊಲಬು. A way; a manner, a mode, a circumstance (Bp. 25, 7; Rām. 3, 2,

20; Abhā. 1, 81); proper manner. ಹೊಲಬನದಾಯದ ಮಾತು ತಲೆದಾಗಿಯೆದ್ದನೆ, ಹೊಲಬದಿತು ಬನ್ನ ನುಡಿದರೆ ಆ ಮಾತು ಫಲಪಕ್ವವೆನ (Sp.). ಹೊಲಬನದಾಯದ ಗುರುವು, ತಿಳಿಯಲದಾಯದ ಶಿಷ್ಯ, ನೆಲೆಯನಾರಯ್ಯದುದವೇತಮ್ ಅನ್ಯಕನು ಕೊಳನು ಹೊಕ್ಕನೆ (Sp.). — ಹೊಲಬುಗಿದು. -ಕದು. = ಪೊಲಮ್ಬುಗಿದು. The way (or direction) to be lost; to become bewildered (ದಿಗ್ಗ ಮಣಿ Rmd. Dh.). — ಹೊಲಬುಗಿದು. -ಕೆಡಿಸು. To destroy the ways or rules: to transgress ad libitum (Bh. 5, 8, 14). — ಹೊಲಬುಗಿದು. -ಕೆಡು. = ಹೊಲಬುಗಿದು. (Bp. 40, 28). — ಹೊಲಬುದಪ್ಪ. -ತಪ್ಪ. = ಪೊಲಮ್ಬುದಪ್ಪ. (Dp. 158, 1).

ಹೊಲಸ hōlasa. = ಹೊಲಸು. (B. 5, 83. 205. 292).

ಹೊಲಸತನ hōlasatana. = ಹೊಲಸುತನ. (B. 5, 31).

ಹೊಲಸು hōlasu. = ಹೊಲಸು. Nastiness; nasty matter, filth, impurity; dirtiness; nasty (ಅವ ಕರ, ಕಚ್ಚರ, ಮಲಿನ G.; C.; B. 1, 6; S. 82; 4, 24. 225. 226; Dp. 54); disagreeableness (disagreeably, Bp. 4, 25). ಹದಗಡೊಳಗಿನ ಹೊಲಸು ತೆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೋರೆ (ಅಬ್ಬಿ); ಹೊಲಸು ನಾಮದ ಹೇ (ಕಾಣವ G.). — ಹೊಲಸುಮಾತು. An obscene word (My.).

ಹೊಲಸುತನ hōlasutana. The state of being nasty, impure, etc. (C.; B. 3, 31).

ಹೊಲಿ hōli. = ಹೊಲೆ 1. To sew (Bp. 18, 29; 23, 8; C. Bp. 47, 48; C.; B. 5, 275). ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹೊಲಿಯುವವನು (ಪಾ ದೊಕ್ಕುತ್, etc. Si. 338); ಪಾದದಿನ್ನು ಹೊಲಿಯಲ್ ಪಟ್ಟದು (ಉತ, ಸ್ಯೂತ, ಉತ 882). ಹೊಲಿಯುವವನ ಬಲಕ್ಕೆರ ಬೇಡ, ಅದುವವನ ಎಡಕ್ಕೆರ ಬೇಡ (Prva.). ಹೊಲಿಯೋಣ (ನೇವನ G.).

ಹೊಲಿಗೆ hōligē. = ಹೊಲಿಗೆ, ಹೊಲಗೆ. Connection (Ch. v. 19); sewing; needle-work (C.; B. 5, 148. 277).

ಉತ ಸ್ಯೂತ ಎನ್ನುವ ನೂಲನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಲಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ತಿಸುಗು (Nr.).

ಹೊಲಿಸು hōlisu. To cause to sew, to have sewed (C.; B. 1, 28; 2, 7).

ಹೊಲು hōlu. P. p. of ಹೊಲ, in ಹೊಲು ಕೊಳ್ಳು (My.).

ಹೊಲೆ hōlē. = ಹೊಲೆ q. v., ಹೊಲೆ 1. The lochia (ರಜಸ್, ಪುಷ್ಪ, ಅರ್ತವ, ಮುಟ್ಟು Si. 188; My.). ಹೊಲೆ ಕೆಡಲು (ನಿಷ್ಕಲೆ Mr. 802). ಹೊಲೆಯಾದವಳು (ರಜಸ್ವಲೆ, ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಣಿ, ಮಲಿನ, ಪುಷ್ಪವತಿ, ಮತುಮತಿ, ಉದಕ್ಕೆ Si. 188); ಹೊಲೆ ನಿನ್ನು ಹೋದ ಮುನಕ ಯನ್ನಾವಳು (ನಿಷ್ಕಲೆ, ವಿಗತಾರ್ತವೆ 188); ಹೆಂಗಳ ಹೊಲೆ (ರಜಸ್ 464). 2. taint, pollution, defilement; impurity; meanness, etc. (C.). ಮುಕ್ಕಾದ ಹೊಲೆಯೊಳಗೆ ಹುಡ್ಬೋದು ಜಗವೆಲ್ಲ; ಮುಟ್ಟಿ ಬೇಡೆನ್ನು, ತೊಲಗುವ ಹಾರ್ವ ತಾ ಹುಟ್ಟಿದನೆಲ್ಲ (Sp.). ಎಂಜಲು ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ, ಸಂಜೆಗತ್ತಲೆಯಿಲ್ಲ, ಅಂಜಕೆಯನ್ನು ಧಯವಿಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವೆಮ್ಮ ಅಂಜನವರಲು (Sp.). ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ, ಗಂಗಿಗೆ ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ. — ತೊಲೆಯಿನ್ನು ಹಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಹೊಲೆಯಿನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. — ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದವನ ಮಾತು ಹೊಲೆಗಿನ ಹೆಡ್ಡು (Prva.). — ಹೊಲೆಗಲಸು. -ಕಲಸು. To have one's self intermixed with pollution (of caste), to be defiled (Bp. 55, 6; 57, 38). 2, to defile (55, 9. 12). — ಹೊಲೆಗಿನ್ನರಂ. -ಕಿನ್ನರಂ. A vulgar lute, a lute of the Cāṇḍālas (ಚಾಣ್ಡಾಲಿಕೆ, ಕನ್ನೋಲವೀಣೆ, ಚಾಣ್ಡಾಲವಲ್ಲಕೆ Nr.). — ಹೊಲೆಗಿಡು. -ಕೆಡು. To be ruined by any pollution (as a house, My.). — ಹೊಲೆಗೇರಂ. -ಕೇರಂ. = ಹೊಲಗೇರಂ. A street of pollution or filth: a street or place where outcasts or Hūlīyas live (Bp. 30, 28; 49, 80; C.).

— ಹೊಲೆಗಾಟು. A had state or mode. See Sp. s. ಮೇ. — ಹೊಲೆಮನ. An impure, base mind (Ahhā. 2, 82). — ಹೊಲೆಮನ. A room appropriated to a woman in her courses (My.); a lying-in chamber (My.). — ಹೊಲೆಯ. — ಅ 3. = ಘೋರಿಯ, q. v. A low-caste man, a Höleya (ದಿವಾಕರ್ತಿ HIA., Mr. 479; ಚಣ್ಣಾಲ, ಪ್ಲವ, ಮಾತಂಗ, ದಿವಾಕರ್ತಿ, ಜನಂಗಮ, ನಿಪಾದ, ಶ್ವಪಚ, ಅಸ್ತೇವಾಸಿ, ಚಾಣ್ಣಾಲ, ಪುಕ್ಕನ Nr.; ದಿವಾಕರ್ತಿ, ಘೋರಿಯ Nn. 152; Bp. 21, 44; 56, 49, 50; Bh. 8, 25, 40; 6, 3, 48; Dp. 24; C.; B. 5, 123). ಕೊಲುವ ಕೆಯ್ಯಳು ಪೂಜೆ, ಮೆಲುವ ದಾಯೊಳು ಮನ್ತ್ರ; ಸಲೆ ಪಾವವೆರೆದ ಮನದೊಳು ಪೂಜವನು ಹೊಲೆಯಗು ಕಷ್ಟ (Sp.). ಹೊಲೆಯನ ಪಾಯಸ ಹಾರುವನಿಗೆ ಯಾಕೆ? — ಹೊಲೆಯನ ನಮ್ಮ ಹೊಲವ ಹೊಗ ದಾರದು, ಕುಕ್ಕನ ನಮ್ಮ ನೀರಿಗಿದೆಯ ದಾರದು. — ಹೊಲೆಯನ ಇಷ್ಟ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿಯ ಕೇಡು. — ಹೊಲೆಯ ಹೊತ್ತು ಅದಾಯ, ಕಟ್ಟಲಿಗೆ ಕಾಯ್ ಅದಾಯ. — ಹಾರುವ ಮಾಡುವದು ಪಿಣ್ಣಕ್ಕೆ, ಹೊಲೆಯ ಮಾಡುವದು ಪಿಣ್ಣಕ್ಕೆ (Prvs.). — ಹೊಲೆಯರ ಕಾಗೆ. A raven (Pr.). — ಹೊಲೆಯರ ಹೊಲೆಯ. A very low Höleya (Bp. 56, 48). — ಹೊಲೆಯವ. — ಅವ. A nasty man (My.). 2, a Höleya (ಚಣ್ಣಾಲ, etc. Si. 841; ಮಾತಂಗ 409). — ಹೊಲೆಯಾಗಿದು. — ಅಗ-ಇರು. (A woman) to be in (her) courses (My.). — ಹೊಲೆಯಾರು. — ಅಳು. A low-caste servant. ಹೊಲೆಯಾರಿಗೆ ಒನ್ನು ಮನೆಯೊಳು ಸೆವೆಯಾಯಕು (Prv.). — ಹೊಲೆಯೂರು. — ಊರು. A nasty village (i. e. the yōni). See Prv. s. ಹುಟ್ಟು 1. — ಹೊಲೆ ಹೊರೆ. Impurity to be attached (Bh. 6, 3, 48).

ಹೊಲ್ಲ hōlla. 1. = ಘೊಲ್ಲ. Meanness, impropriety, etc. (Bp. 40, 47, 49; Bh. 7, 1, 9). ಅಳ ಹೊಲ್ಲ ಅದಿನ, ಕೆಳ ಹೊಲ್ಲ ಕೋಡಗನ, ಅದು ಕೋವಪೂವರೊಳ ಹೊಲ್ಲ, ಮೂರ್ಖನ ಗೆಳೆ ತನ ಹೊಲ್ಲ (Sp.). ಬೇಡಂಗ ಕೊಡ ಹೊಲ್ಲ, ಅದಿಗೆ ಮದ ಹೊಲ್ಲ, ಬೇಡುವುದು ವೆಗೆ ಬದ ಹೊಲ್ಲ, ದ್ವಿಜನಿಗೆ ನಾಡ ನುಡಿ ಸಲ್ಲ (Sp.). ಅದಿ ಹುಸಿಯು ಹೊಲ್ಲ, ಕೂಡಿ ತಪ್ಪಲು ಹೊಲ್ಲ, ಕಾಡುವ ನೆಣ್ಣ ಬರ ಹೊಲ್ಲ, ಮಾನಿಗೆ ನಾಡ ಮಾತೊಲ್ಲ (Sp.). ಅದಾವ ಇರದಿರ ಹೊಲ್ಲ, ಕರಿಯು ಬೆಡದಲು ಹೊಲ್ಲ, ಅದಯದೊರೊಳಗಿರ ಹೊಲ್ಲ, ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಮಾತು ಹೊಲ್ಲ (Sp.). ಎನ್ನಪ್ಪನಾದರೂ ಮದ್ರಿಯಾ ಹಗೆ ಹೊಲ್ಲ; ಎನ್ನಕ್ಕು ಮ್ ಅರಸ ಮುನಿದರೆ ಆ ಮದ್ರಿಯನ್ನೆಕನಕ್ಕು (Sp.).

ಹೊಲ್ಲ hōlla. 2. (fr. ಘೋಲ 1 = a ಹೊಲೆ). Joining, uniting (T. ಪಲ್ಲರ). — ಹೊಲ್ಲಾ ಹೊಲ್ಲ. (Smd. 220, o. r. in Mdh. MS. ಹೊಲ್ಲಾ ಹೊಲ್ಲ). A close fight.

ಹೊಲ್ಲಮೆ hōllamē. = ಘೊಲ್ಲಮೆ, etc. Badness, etc. (ಪ್ರತ್ಯಯ HIA.).

ಹೊಲ್ಲಯಿಸು hōllayisu. To join (v. t. n). ಹೊಲ್ಲಯಿಸಿದಂ or ಹೊಲ್ಲಿಸಿದಂ (Smd. 189).

ಹೊಲ್ಲವೆ hōllavē. = ಹೊಲ್ಲಮೆ, etc. (ಅನಕಾರ, ದ್ವೇಷ HIA.).

ಹೊಲ್ಲಹ ಹōllaha. = ಹೊಲ್ಲಹು, ಹೊಲ್ಲಹ, ಹೊಲ್ಲಹು. Badness, impropriety, contumeliousness; reproach, blame. ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹವನ್ ಇಕ್ಕುವ (ಮಿಥ್ಯಾ ಭಿಯೋಗ, ಅಭ್ಯಾಪ್ತನ Nr. a). (For another ಹೊಲ್ಲಹ see s. ಹೊಲರ).

ಹೊಲ್ಲಹು hōllahu. = ಹೊಲ್ಲಹ, etc. ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲಹಂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನುಡಿದ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಕರನ, ಅಭಿಪಾಸ Nr. a).

ಹೊಲ್ಲೆಯ ಹōllīya. (ಹೊಲ್ಲೆಯ). = ಘೊಲ್ಲೆಯ. See Kk. s. ಘೊಲ್ಲಣ.

ಹೊಲ್ಲೆಹ ಹōllēha. = ಹೊಲ್ಲಹ, etc. (ವಾರ್ತ Nn. 138; Bp. 88, 82; 47, 44; 51, 50; Bh. 2, 13, 35). — ಹೊಲ್ಲೆಹಗಿಯ್. To perpetrate bad, savage actions. ಹೊಲ್ಲೆಹಗಿಯ್ವನು (ನೃತಂ, ಕ್ರೂರಕರ್ಮಕೃತ HIA.).

ಹೊಲ್ಲೆಹು hōllēhu. = ಹೊಲ್ಲಹ, etc. (Bh. 1, 8, 39; 2, 28). ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲೆಹನ್ ಇಕ್ಕುವ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಯೋಗ, etc. Nr. b). ಹೊಲ್ಲೆಹ ಜರ್ಮ (ತಿಪಿಸ್ತ HIA.) ಇಲ್ಲದ ಹೊಲ್ಲೆಹಂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನುಡಿದ (ಮಿಥ್ಯಾಭಿಕರನ Nr. b).

ಹೊಸ hōsa. 1. = ಒಸ, ಘೋಸ q. v. Newness, freshness, etc. (Bp. 43, 24; 47, 10; C.; B. 2, 4, 22, 37; ಅಶ್ವಾರ್ಥ ಎಂನನ G.). — ಹೊಸ ಅಗಸ. A new washerman. ಹೊಸ ಅಗಸ ಗೋಣಿ ಬಗದ (Prv.). — ಹೊಸ ಅತ್ತೆ. A new mother-in-law. ಹೊಸಲು ದಾಟುವಾಗಲೇ ಹೊಸ ಅತ್ತೆಯನ್ನ ತರ ಬೇಕು (Prv.). — ಹೊಸ ಬಲುಮೆ. New or novel love (Bp. 27, 2). — ಹೊಸ ಕಣಿ. A new arrow (J. 13, 20). — ಹೊಸ ಗತಿ. A novel way (J. 22, 46). — ಹೊಸ ಗುಪ್ತ. Fresh ghee (ಪ್ರತ್ಯಯ: ಗವೀನ HIA.). — ಹೊಸ ನೀರು. Fresh water, i. e. water lately come into a tank or to-day brought home (C.). ಹೊಸ ನೀರು ಬನ್ನ, ಹದ ನೀರು ಕೊಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟ ಹೊಸಮನು (Prv.). — ಹೊಸ ಪೇಟೆ. A new market-place; N. (My.). — ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ. New cloth (ಅನಾಹತ, etc. Si. 221). — ಹೊಸ ಬೆಣ್ಣೆ. Fresh butter (Bp. 42, 2). — ಹೊಸ ಮುದಿ. Newly washed clothes (Bp. 21, 9). — ಹೊಸ ಮುದಿ. A new vessel (Bp. 55, 29). — ಹೊಸ ಮನೆ. A new house (Dp. 4). ಹೊಸ ಮನೆ ಹೊಗುತ್ತಾ ಕಾಗೆ (that has a bad omen) ಕೊಳವೆಗೆ ಇಟ್ಟ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.). — ಹೊಸ ಮಸ. = ಘೋಸ ಮಸ q. v. (Bh. 6, 2, 6). — ಹೊಸ ಮಾತು. A new word; news (My.). — ಹೊಸ ಮೋಹ. New (not old) love. ಹಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಕೆಮ್ಮ, ಕಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಹಂಸ, ಮಲ್ಲಿಗೆಯರಳ ತನಿಗಮ್ಮ, ಹೊಸ ಮೋಹ ನಿಲ್ಲವು; ನೋಡು! (Sp.). — ಹೊಸ ರೊಟ್ಟಿ. Fresh bread (B. 2, 111). — ಹೊಸ ವರ. A new gift (Bp. 23, 13). — ಹೊಸ ರಟ್ಟು. New cloth (ನೂತನಾಪ್ತುರ Nn. 27). — ಹೊಸ ವೈದ್ಯ. A new doctor. ಹೊಸ ವೈದ್ಯನಿತ್ತ ಹದೋ ರೋಗಿ ವಾಸಿ (Prv.). — ಹೊಸ ಸೀರೆ. New cloth, a new garment (ಅಹತ HIA.; ಅನಾಹತ ನವಾಪ್ತುರ, etc. Nr.). — ಹೊಸ ಹೊಸ. rep. (B. 2, 22, 46, 3, 90).

ಹೊಸ hōsa. 2. P. p. of ಹೊಸೆ 1, in ಹೊಸ ಹೊಸರು. (Bp. 14, 17; 18, 28).

ಹೊಸ hōsa. 3. P. p. of ಹೊಸೆ 2, in ಹೊಸ ಹೊಸರು. (Bp. 16, 21; 57, 18).

ಹೊಸಕು hōsaku. = ಉಸಕು, ಉಸಗು, ಉಸಕು; ಉಸಗು, ಹೊಸಕು. To rub anything between the hands or with the foot (My.; cf. ಹೊಸ 1).

ಹೊಸಗು hōsagu. = ಹೊಸಕು, etc. (My.).

ಹೊಸಗೆ hōsagē. 1. = ಒಸಗೆ 1, ಒಸಗೆ, ಘೋಸಗೆ, ಘೋಸಗೆ; Joy; etc. (My.). 2. = ಮುಕುಪ್ಪು (My.).

ಹೊಸಗೆ hōsagē. 2. = ಒಸಗೆ 2, ಹೊಸಗೆ 2. Report, news, tidings (My.).

ಹೊಸತಿಲು hōsatilu. ಹೊಸತಿಲ್. = ಘೋಸತಿಲ್. A door-sill, a threshold (ಗೃಹಾವೃತನ, ಚಿಕ್ಕ HIA.; ಚಣ್ಣಾಲ Mr. 199). — ಹೊಸತಿಲುಗಡ್. — ಇಡ್. A hole made by burglars under a threshold (Bp. 31, 3).

ಹೊಸತು hōsatu. = ಘೋಸತು 1, etc. That which is new, fresh, novel, etc.; newness, etc. (ಪ್ರತ್ಯಯ: ನವ, ನವೀನ, ನೂತನ, ಅಭಿನವ, ನೂತ HIA.; Bp. 23, 27; 53; 32, 22; 38, 52; 47, 18; 60, 19; Bh. 6, 2, 1; My.). ಒಸತಾಗಿ ಮೂದಿದ ಮೊಳೆ (ಅಂಕುರ); ಹೊಸತಾಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸವು ವತ್ತ ಪುಪ್ಪ ಫಲಾದಿಗಳ ಗೊಂಡಲು (ವಲ್ಲೂ. ಮೂವು 37). ಒಸ

ತಾಗಿ ಮಲತ ಮೊಳೆ (ಅಂಕುರ Si. 119); ಹೊಸತಾದದು (ತಾರದ 431). ಹೊಸತು ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ, ಹದಿತು ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ (Priv.). — ಹೊಸತು ಹೊಸತು. rep. (Bp. 8, 46).

ಹೊಸದು hōsadu. 1. = ಹೊಸತು, etc. (ಪ್ರತ್ಯಗ್ರ, ಅಭಿನವ, ನವ್ಯ, etc. Si. 374; C.). ಹದಿತು ಮಾತು ಹೊಸದಿಲ್ಲ, ಬಿಳಿತು ಮಾತು ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲ (Priv.). — ಹೊಸ ಹೊಸದು. rep. (B. 5, 269). ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವನು (ಪ್ರಗಲ್ಭ, etc. Si. 359).

ಹೊಸದು hōsadu. 2. P. p. of ಹೊನೆ 1, in ಹೊಸ ಹೊಸದು. See Bp. s. ಹೊಸ 2.

ಹೊಸದು hōsadu. 3. P. p. of ಹೊನೆ 2 (My.; see Bp. s. ಹೊಸ 3).

ಹೊಸಬು hōsaba. = ಹೊಸವು. A new man (Bp. 21, 20; C.; B. 4, 157; 5, 48).

ಹೊಸಬಿಗಿ hōsabiga. A wonderful man (Bh. 7, 4, 2).

ಹೊಸಲು hōsalu. = ಬಸಲು, ಹೊಸಲಿಲು, etc. (My.).

ಹೊಸಿಗೆ hōsigē. 1. = ಹೊಸಗೆ 1, etc. Joy; etc. (My.). — ಹೊಸಿಗೆಪ್ರಸ್ತ. = ಪುತುತಾಸ್ತಿ (My.). — ಹೊಸಿಗೆದಾಗಿ. Distribution of cakes at the ಪುತುತಾಸ್ತಿ (My.).

ಹೊಸಿಗೆ hōsigē. 2. = ಹೊಸಗೆ 2, etc. Report, etc. (My.).

ಹೊಸಿಲು hōsilu. = ಹೊಸಲು, etc. (My.).

ಹೊನೆ hōṣe. 1. = ಹೊನೆ 1. To churn; to rub, to generate fire by friction. P. ps. ಹೊಸದು, ಹೊಸದು. ಕಚ್ಚೆ ಹೊಸವ ಕೋಲು (ಅರಣಿ Hlā.). ಯಾಗಾಗ್ನಿಯ ಹೊಸವ ಮರಂ (ಅರಣಿ Nr.). ಹೊಸವ ಕೋಲ್ (Bp. 18, 28). ಹಸಿಯ ಸಮಿಧೆಯ ತನ್ನ ಹೊಸದರುಣ್ಣೇ ಕಚ್ಚು? ಎತಯಗಕುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯಗೆ ಗುರುಕರು ವಶವರ್ತಿಯಹುದೇ? (Bp.).

ಹೊನೆ hōṣe. 2. = ಹೊನೆ 3. To twist, etc. (C.; Bp. 42, 2; B. 2, 42). P. ps. ಹೊಸದು, ಹೊನೆದು, ಹೊಸ್ತು.

ಹೊಸ್ತಲ hōstala. = ಹೊಸ್ತಲು. (G. 72. 169. 270. 499).

ಹೊಸ್ತಲು hōstalu. = ಹೊಸಲಿಲು, etc. (B. 4, 199). ಹಾಳು ಹೊಸ್ತಲು (ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣೆ, etc. Si. 110). ಹೊಸ್ತಲು ಹಾಳುವಾಗ ಲೇ ಹೊಸ ಅತ್ತೆಯನ್ನ ತರ ಬೇಕೆನ್ನ ಹಾಗೆ (Priv.).

ಹೊಸ್ತಿಲು hōstilu. ಹೊಸ್ತಿಲ್ = ಹೊಸಲಿಲು, etc. (ಗೃಹಾವಗ್ರಹಣೆ, ದೇಹಲಿ Nr.; J. 5, 66; My.). ಪ್ರಸ್ತಪ್ರಯೋಜನ ಎದ್ದರೆ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲೇ ಕಾಣುವದು (Priv.).

ಹೊಸ್ತು hōstu. 1. = ಹೊಸತು, etc. That is new, etc.; newness, etc. (My.; ಪ್ರತ್ಯಗ್ರ, etc. Si. 374). ಹೊಸ್ತಾಗಿ ದ್ದದು (ನೂತನ, etc. Dhv.). ಹೊಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಗಸ ಗೋಣೀ ಒಗದ, ಹದಿದಾದರೆ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವದೇ ಪ್ರಯಾಸ (Priv.; cf. the Priv. s. ಹೊಸ ಅಗಸ).

ಹೊಸ್ತು hōstu. 2. P. p. of ಹೊನೆ 2. (My.; Si. 361).

ಹೊಳೆ hōḷe. = ಹೊಳದು, ಹೊಳೆದು. P. p. of ಹೊಳೆ 1, in ಹೊಳೆ ಹೊಳೆ (Bp. 27, 28; Rām. 3, 6, 46; Bh. 1, 17, 10; J. 2, 40; 6, 10; 11, 10; 15, 10).

ಹೊಳೆಕಿಸು hōḷekisu. To cause to appear (Rām. 6, 54, 27.).

ಹೊಳೆಕು hōḷaku. 1. To make one's appearance, to appear, to become manifest (Bh. 1, 7, 32; Rām. 3, 6, 48. 56; 3, 7, 15; 6, 11, 2; 6, 30, 14; 6, 50, 28).

ಹೊಳೆಕು hōḷaku. 2. Lustre, shine (cf. ಪೊಳಕು?). ಬೆಳಕು ಇಲ್ಲದೆ ಹೊಳೆಕು ಕಣ್ಣೀತೇ? (Priv.).

ಹೊಳೆತು hōḷatu. To pare off (Bp. 48, 25; see s. ಉಳಿ 4).

ಹೊಳೆತ hōḷata. Lustre, shine (My.).

ಹೊಳೆದು hōḷadu. = ಹೊಳೆದು. P. p. of ಹೊಳೆ 1. (Bp. 27, 28; 25, 5).

ಹೊಳೆವಿಸು hōḷapisu. 1. = ಹೊಳೆಯಿಸು, ಹೊಳೆಸು. To brandish (as a sword, My.).

ಹೊಳೆವಿಸು hōḷapisu. 2. To make bright, to scour, to furbish (My.).

ಹೊಳೆಪು hōḷapu. = ಹೊಳೆಪು 1, etc. Radiance, etc. (C.; B. 4, 124. 225). ಬಹಳ ಹೊಳೆಪು (ಸುಷಮ, ಪರಮಶೋಭೆ Si. 32).

ಹೊಳೆಲೆ hōḷalē. = ಬಳಲೆ. (My.).

ಹೊಳೆವು hōḷavu. = ಹೊಳೆವು. (My.).

ಹೊಳೆಸು hōḷasu. = ಹೊಳೆಯಿಸು, etc. To cause to roll, to cause to welter (Bh. 3, 16, 14); to cause to move about or to and fro (6, 3, 2).

ಹೊಳೆಹು hōḷahu. 1. = ಹೊಳೆಪು, etc. Radiance, etc. (ಸ್ವರಣ, ಸ್ವರಣ Nr.; Rām. 3, 4, 25; J. 12, 20; 30, 10; Bh. 1, 15, 19; 6, 2, 6). — ಹೊಳೆಹುಗಿದು. -ಕಿದು. Radiance to be destroyed: to become gloomy (ನಿಪ್ರಭ Nr.). — ಹೊಳೆಹು ನುಡಿ. Bright, cheering speech (ಶಾಸ್ತ್ರ Mr. 84).

ಹೊಳೆಹು hōḷahu. 2. = ಹೊಳೆಪು 2. A swing, a hammock (ಪ್ರೇಮ, ಪೂಜೆ Nr. 129).

ಹೊಳೆಹು hōḷahu. 3. The neck of a lute. ಎಣೆಯ ಹೊಳೆಹು (ಪ್ರವಾಲ, ಎಪಂಚ Nn. 7).

ಹೊಳೆವಿಕೆ hōḷivikē. Shining, shine (Ch. 106).

ಹೊಳೆಸು hōḷisu. = ಹೊಳೆವಿಸು 1, etc. ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಳೆಸು (ದುಳಿಸಿಸು G.).

ಹೊಳೆ hōḷe. 1. = ಹೊಳೆ 1. To be radiant or bright, to shine (Bp. 16, 2; 26, 18; 32, 6; 61, 66; Rām. 1, 13, 6; 6, 30, 9; Bh. 4, 4, 36; 6, 3, 16; J. 13, 51; C.; Si. 176; B. 1, 18). P. ps. ಹೊಳದು q. v., ಹೊಳೆದು. ಹೊಳವ ಅರಳಲೆ (Prill. 6, 25).

ಹೊಳೆ hōḷe. 2. = ಹೊಳೆ 2. To roll: to fail (as a promise, J. 4, 2).

ಹೊಳೆಸು hōḷisu. = ಹೊಳೆವಿಸು, etc. To cause to roll (v. t., My); to roll (v. t., My.). 2, to cause to escape one's grasp (Bh. 6, 4, 34; 7, 4, 54).

ಹೊಳ್ಳು hōḷlu. 1. = ಹೊಳ್ಳು, q. v. Hollowness; etc. 2, a worthless person (Bp. 21, 40; 58, 20). ಮರನ ಹೊಳ್ಳು (Bh. 1, 19, 23. 25). — ಹೊಳ್ಳುಗು. -ಅಗು. To become worthless or vain (as abstract meditation, Bh. 3, 5, 21); to become hollow or empty (My.). — ಹೊಳ್ಳುಹಿತ. -ಹಿತ. The dealing out of harmless blows (Bh. 1, 13, 5). — ಹೊಳ್ಳುಕಣ. A hollow, strengthless arrow (Bh. 8, 23, 44). — ಹೊಳ್ಳುಗಣ. -ಕಣ. = ಪೊಳ್ಳುಗಣ. To despise, to scorn. ಹಳ್ಳು ಮಾತಿನಿಂದ ಹೊಳ್ಳುಗಣೆಯುತ್ತಾನೆ (Priv.). 2, deprive of

strength (Bh. 8, 28, 19). — ಹೊಕ್ಕುನಾಡು. — ಮಾತು. = ಘಕ್ಕು ಮಾತು. An empty, vain word (Bh. 8, 22, 27). — ಹೊಕ್ಕು ನಾಡು. — ವಾಡು. To run about to no purpose (Bb. 1, 14, 34); to fly fruitlessly (8, 25, 17). — ಹೊಕ್ಕಬೆ. — ಎದೆ. Cowardice (J. 23, 10). — ಹೊಕ್ಕಬೆ. — ಎಕ್ಕು. Barren sesamum (ತೆಲಿಮಂಜಿ, ತೆಲಿವೇಣಿ, ಪಣ್ಣು ತೆಲಿ HIA., Nr.).

ಹೊಕ್ಕು hōllu. 2. = ಹೊರಳು, etc. To roll, etc. (My.). — ಹೊಕ್ಕು. — ಅಡು. To roll about (v. l.), etc. ಹೊಕ್ಕು ಮನುಷ್ಯ ತಾವು ಸುಕ್ಕುಸಂಸಾರದೊಳು ಮುಳ್ಳಿದಿವು, ಮಾಯೆಯೆಲ್ಲವಳ ಬಲಿಯೊಳು ಹೊಕ್ಕುಮತಿಹರು (Sp.).

ಹೊಕ್ಕುಗ hōlliga. = ಹೊಕ್ಕುಗ. A man destitute of strength, a weak man (Bb. 8, 24, 40).

ಹೊಕ್ಕಿ hōllē. 1. = ಹೊರಳಿ. A nostril (C.; B. 4, 88).

ಹೊಕ್ಕಿ hōllē. 2. = ಹೊಕ್ಕಿ. — ಹೊಕ್ಕಿಹಾವು. A kind of amphibiaena (My.).

ಹೊಕ್ಕಿಗ hōllēga. = ಹೊಕ್ಕುಗ. (J. 4, 21).

ಹೊಲಿಲ್ hōlāl. ಹೊಲಿಲು. = ಘಿಲ್, etc. A town (Bp. 40, 36; 57, 47; Rām. 8, 2, 16; 6, 53, 6).

ಹೊಲಿ ಹōllē. = ಘಿಲ್. A river (ನದಿ Na. 11, 40; C.). ಹೊಲಿಯ ವೇಗ (ಸ್ವರೂಪ ಸಿ. 465). ಹೊಲಿಯ ನೀರಿಂ ಬೆಳವ ಮಹಿ (ನದೀ ಮಾತೃಕ Mr. 94). ಹೊಲಿ ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗನ ಮಿಡ್ಲಿ. — ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕುವದಾದರೂ ಅಳಿದು ಹಾಕ ಬೇಕು. — ಹೊಲಿಗೆ ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಹಳೆಯೇನು? ಮದೆಯೇನು? — ಹೊಲಿಗೆ ನೆನೆಯ ದ ಕಲ್ಲು ಮದಿಗೆ ನೆನದೀತೇ? — ಹೊಲಿ ಪರ್ಯವರ ಓಟ, ದೊರೇ ಪರ್ಯವರ ದೂಡಿ. — ಹೊಲಿ ಮೂಗಾವದ, ಅನ್ನ ಕೆರಾ ಕಳಚುವದು ನ್ನೇ? — ಹೊಲಿ ನೀರಿಗೆ ದೊಣ್ಣೆ ಪ್ರನಾಯಕನ ಅಪ್ಪನೆಯೇ? — ಮದಿಗೆ ಹದವಾ, ಹೊಲಿಲಿ ಹಾದಾದ ಹಾಗಿ (Priv.). ಹೊಲಿಯ ನೀರೊಟ್ಟಿ ನೇ ಅಳಿಯ ಬಹುದೆನ್ನರೇ ಅಳಿಯ ಬಹುದೆನ್ನ ಎನ ಬೇಕು; ಮೂರ್ಖನ ಕಳಿಯಲಕವಲ್ಲ (Sp.). — ಹೊಲಿಬುಕ್ಕು. A spinous shrub growing in salt marshes, the holly-leaved acanthus, Acanthus illefolius Lin. (St. & Pl.). — ಹೊಲಿನೆಕ್ಕುಮರ. = ನಾಮವೈಲೆಮರ. (St. & Pl.). — ಹೊಲಿವಾಸಾರದ ಮರ. A valuable timber tree with showy purple flowers, Lagerstroemia flos reginae Retz. (Z.). — ಹೊಲಿ ಹಳ್ಳ. dupl. (G. 106; 5, 298).

ಹೋ ಹō. 1. = ಘೇ, q. v. Going, etc. — ಹೋಗಲು. — ಕಾಲ. The time of going or going away: death (My.).

ಹೋ ಹō. 2. = ಹೊ. A common particle used in stopping (ನಿವಾರಣಾರ್ಥ śmd. 398; ಹಾ, ನಿರಿಸುವದು, ಬೇಡ ಮ್ತುದು Nn. 140; Bp. 9, 32; 55, 52; ಕೆ. 1, after 79), in rejoicing (Bp. 17, 14), in fear (28, 28), in pain (38, 10) or sorrow (50, 7). — ಹೋಯನ್. — ಎನ್. To utter ಹೋ (Bp. 28, 60, 63). — ಹೋ ಹೋ. rep. (Bp. 8, 17; 22, 80; 44, 10; 52, 13).

ಹೋ ಹō. A particle used in calling (Sk.; ಸವ್ವೇಧೆ Mr. 537), challenging (Sk.), surprise (Sk.), and remembering (ಸ್ವರಣೆ 537).

ಹೋಕ ಹōka. = ಘೇಕ, q. v. A goer, etc. See ಕಲೆ, ತಿಟ್ಟೆ, ದಾರಿ, ಹಾದಿ.

ಹೋಕು hōku. The state of anything being gone: a defect, a fault (My.; T. ಘೇಕ್ಕು). ಹೋಕ ಬುದ ಕೆಲಸ ನಾಕದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಕು (Priv.).

ಹೋಕೆ ಹōkē. Going: a way, a passage, a

means (My.; Tē. ಓಕೆ, ಘೇಕು, ಘೇಕೆ; T. ಘೇಕ್ಕು; ಹ. ಘೇಕ್ಕು).

ಹೋಗಿಸು hōgisu. = ಘೇಗಿಸು. To cause to go, etc. (My.).

ಹೋಗು hōgu. 1. = ಘೇಗು 1 q. v., etc. To go: etc. (C.); to go on (Bp. 50, 49); to go near. To embrace sexually (see Sp. below). ಹೋಗು ದಾರು. ದು (ಗಹನ, ಕಲಿ); ಹೋಗು ದಾರದ ಬಟ್ಟೆ (ಕಾಪ್ತು, ದುರ್ಗ Mr. 73). ಹೋಗು ದಾರದನ್ನಾದು (ಅಪ್ಪರ, ಅಸಂಗತ Na. 73). P. p. ಹೋಗು (C.); relative P. p. ಹೋದ; relative present participle ಹೋಗುವ (C.), ಹೋದ (Bp. 28, 37; 45, 34). ಹೋಗು q. v. 3rd person singular imperfect ಹೋಯು (C.), ಹೋಯುತ್ತ (Bp. 14, 9), ಹೋಯುತ್ತ (C.); 3rd person imperative ಹೋಗು (Bp. 51, 30; C.); 2nd person plural imperfect ಹೋದಿರಿ (Bp. 28, 36, instead of the old form ಹೋದಿರಿ). In common language ಹೋಗು is frequently joined to a P. p. ಅವನು ಬೆನ್ನು ಹೋದರು (Bh. 1, 8, 89). ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗುವರು (ಪ್ರಮಾದ, etc. SI. 71); ಹತ್ತಿರ ದಾಟಿ ಹೋಗು (ಅನಿ 85); ಹೋಗದಿದ್ದ ದುರ್ಬಲನಾಗಿ ಹೋಗಿ ಹೋದವರು (ಸ್ವ. 208); ಸತ್ತು ಹೋದವನು (ಮೃತ 243); ಸೋತು ಹೋದವನು (ದಾ. ಬತ, etc. 296); ಸೀದ ಹೋದ ಅನ್ನ (ಧನ 2, etc. 313); ಕಾಮ ಹೋದದು (ಪ್ರಾ. 475). — ದಾಸಿಯನು ಹೋಗುವಾಗ ಎಸ ಹತ್ತಿರ ಕೆಯ್ಯಿ, ಹೇಸಿ ತೊಲುವರು ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಆಯುಷ್ಯ ನಾಕವಾನು (Sp.). ಹೋಗು! ಅದ್ವೀದಿಲ್ಲ, ಹೋಗಿ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ — ಹೋಗುತ್ತ ಊರಿಗೆ ಆಗದಿದ್ದ ಚೀರು. — ಹೋದ ಪುಟ್ಟ, ಬನ್ನ ಪುಟ್ಟ, ಪುಟ್ಟ ಕಾಕೆ ಗಿ ನೀರಿಲ್ಲ. — ಹೊದರೆ ಕಾಸಿ, ತಾಲ್ಲದ್ದರೆ ಗಾಸಿ, ಇದ್ದರೆ ವಾಸಿ — ಹೊದರೆ ಒನ್ನು ಕಲ್ಲು, ಬನ್ನರೆ ಒನ್ನು ಹಣ್ಣು. — ಹೊದ ಒದರೆ ಹೊದವರು. — ಹೋದೆಯಾ, ಬೇಡ? ಅನ್ನರೆ ಬನ್ನಿ ದಳನ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನ. — ಧಾನ್ತಿ ಹೋದರೂ ಧಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. — ಮುಟ್ಟು ತಾಲ್ಲರೆ ಹತ್ತು ಹೋದೀತೇ? — ಮುಳ್ಳುಮೊನೆಯನ್ನು ಅನ್ನದ ಕೊಡವದ ಕಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಡ. — ಮಾತು ಬನ್ನಾಗ ಸೋತು ಹೋದವನೇ ಹಾದಿ (Priv.). — ಹೋಗಗೊಡು. — ಕೊಡು. To allow or permit to go (C.; B. 3, 35, 194). — ಹೋಗು ಬರು. To go and come (B. 3, 226). — ಹೋಗು ಬಿಡು. To let go (Bp. 59, 13; 60, 13, 25). — ಹೋಗು ರಾಡಿಸು. — ಅಡಿಸು. To remove; to make away with, to destroy, to kill; to dissipate (My.; SI. 225, 297, 333). ಇದ್ದದ್ದು ಹೋಗರಾಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ (Priv.). — ಹೋಗರಾಡು. — ಅಡು. To let go; to lose; to dissipate; to ruin (a word), to fall in (a promise, My.). — ಹೋಗರಾಡು. — ಕಡು. = ಹೋಗಗೊಡು. (My.). — ಹೋಗು ಹೋಗು = ಹೋಗು ಹೋಗು. (Bp. 18, 4; B. 5, 305). — ಹೋಗಾದಿಸು. — ಅಡಿಸು = ಹೋಗರಾಡು. (My.). ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೋದ, ಮದುವೆಗೆ ಹೋದ, ಇವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೋಗಾದಿಸಿ ಒನ್ನ (Priv.). — ಹೋಗಾದಿಸು. — ಅಡು. To throw away, to scatter, to squander, to dissipate (ಪ್ರಮಾದ, ದೃಢನ śmd. Db.; My.; Mhr. ಹೋಗಾದಿಸೇ). ಇದ್ದದ್ದು ಮಾತಾದಿ, ಇದ್ದವನು ಹೋಗಾದಿ, ಉದ್ದ ಮರದ ತುದಿಯೇನೋ, ಕೆಡು ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತನೆ (Sp.). 2, to abandon, to quit. ಒಳ ಹೋಗಾದಿದರು (i. e. — ರೂ), ನುಡಿ ನೀಗಾದಿದರು (i. e. — ರೂ, etc. (see Sp. a. ನೀಗಾದು). 3, to lose (Bp. 21, 47; 22, 44; 42, 23; 54, 39, 41; 58, 44). 4, to discharge (see as obligation, Bh. 8, 24, 42). — ಹೋಗು ಹೋಗು (Bp. 12, 1, 23, 10; 37, 13; 60, 6; B. 3, 100; 4, 5, 67, 150, 214).

ಹೋಗು hōgu. 2. = ಘೇಗು 2. Going; not coming about, failure. See ಅಗು. — ಹೋಗಿರ. — ಅರ. = ಹೋದಿರಿ. (My.).

ಹೋಗುವಿಕೆ hōguvikē. Going, etc. (Bh. 194, 24)

296. 390. 393. 395. 398. 399. 416; B. 5, 309). ತೀರಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಸಾತಿ Si. 424); ಆಗಿ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಅರ್ಥ, ನಿವೃತ್ತಿ 429); ಕಾಣದಾರದೇ ಹೋಗುವಿಕೆ (ಅಸ್ತ, ಅದರ್ಶನ 475).

ಹೋಲೆ ಹೊತಿ. = ಹೋಲೆ. Resemblance, likeness, similarity (ಸಂ, ದೊರೆ, ಪಾಪಟ, ಹೋಡು, ಹೊಯಿಕೆಯ, ಸಂಗಡ, etc., ಸಮಾನ ಸಿ.).

ಹೋಲೆ ಹೊತೆ. = ಹೋಲೆ. The hollow of a tree (see Nr. 8. ಹೋಲೆ and ಹೋದರ್); a hollow, empty state (My.). ಹೋದಿಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹೋಲೆ, ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹೋಲೆ (Prv.). ಮರದ ಹೋಲೆ (ನಿಷ್ಕೃತ G.).

ಹೋಲೆ ಹೊತೆ. = ಹೋಲೆ, etc., ಹೋತು q. v., ಹೋನ್ನು. (My.; ಸ್ತುತ, etc. Si. 323; see ತಿಕ್ಕಿ-). ಹೋಲೆನಿಗೆ ಗಡ್ಡವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. — ಮಾರಿಯ ಕಣ್ಣು ಹೋಲೆತನ ಮೇಲೆ. — ಮಾರಿಯ ಮನಗೆ ಹೋಲೆತ ಕನ್ನಿ ಕೊಡಿದ ಹಾಗೆ (Prvs.).

ಹೋಲೆ ಹೊತೆ. Tbh. of ಹೋತು. See ಮೇಲೋ.

ಹೋಲೆತಾರ ಹೊತೆ. Tbh. of ಹೋತು (Smd. 104).

ಹೋಲೆತು ಹೊತು. = ಹೋಲೆ, etc. A he-goat (ಸ್ತುತ, ಸ್ತುತ, ಭಾಗ, ವಸ್ತ, ಭಗಲಕ, ಅಹ Nr.; ಸ್ತುತ, ಭಾಗ, etc. Mr. 134; ಅಹ Nn. 47; S. Mhr.; B. 3, 9; 5, 28; see Sp. 8. K. ಯಾತ). ಹೋಲೆತನ ಗಡ್ಡ ನೂತನವನ್ನು, ಕೊಯಿದರೆ ಕೋತಿ ಅದೀತೇ? (Prv.).

ಹೋಲೆತು ಹೊತಿ. = ಹೋಲೆತ, ಹೋಲೆತಾರ. An offeror of an oblation or burnt-offering; a priest who at sacrifice invokes the gods or recites the hymns of the *ṛigvéda*, a priest conversant with the *ṛigvéda*.

ಹೋಲೆತು ಹೊತೆ. Anything intended or fit for offering with fire (generally clarified butter); the clarified butter so offered; an oblation with fire, a burnt-offering, a sacrifice. See ಎಲೆ.

ಹೋಲೆತು ಹೊತಿ. A sacrificing priest; the priest who offers the oblation. See ಅನ್ನಿ.

ಹೋಲೆದ ಹೊದ. = ಹೋಲೆ. Relative P. p. of ಹೋಗು 1.

ಹೋಲೆನ್ನು ಹೊತು. = ಹೋತು, etc. A he-goat (ಅಹ, ಸ್ತುತ, ವಸ್ತ, ಭಾಗ, ಭಗಲಕ, ಭಗ Hk.).

ಹೋಲೆಬಳಿ ಹೊಬಳಿ. A division of a talook (My.). — ಹೋಲೆಬಳಿತಾನ್ವೋಗ. The accountant of a hōbali (My.).

ಹೋಲೆಬಳಿದಾರ ಹೊಬಳಿ-ದಾರ. A chief of armed peons (My.; T. ಒಪ್ಪುಡೆ = ಕಾವಲ್, custody).

ಹೋಲೆಮ ಹೊಮ. = ಹೊಮ, etc. (My.).

ಹೋಲೆಮ ಹೊಮ. The act of making an oblation to the gods by casting clarified butter into the fire, accompanied with reciting mantras; an oblation of clarified butter, an oblation with fire, a burnt-offering; a sacrifice. ಹೋಮಕ್ಕೆ ಹೋದರಿಯೂ ನಾಮ ಹಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೋ? — ಹೋಮ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹೋಗಿಗೇ ಉಟ ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? — ತೇಮಾನದಿನ್ನ ಹೋಮಾ ಮಾಡಿ, ಗುಮಾನ ಪಟ್ಟಿ. — ನೇಮವಿದ್ದರೆ ಪ್ರತ, ಹೋಮವಿದ್ದರೆ ಕೋಫನ. — ನೇಮ ಹಟ್ಟಿ, ಹೋಮ ಮಾಡಿ, ತ್ಯಾನನ ಹಾಗೆ ತಿರುಗಾಡುವವಾಯಿತು. — ಪ್ರೇಮದಿನ್ನ ಹೇಮ ಕೂಡಿಸಿ, ಹೋಮಕ್ಕೆ ತಟ್ಟಿ ತೀರಿಸಿದ. — ಸ್ನಾನ ತಟ್ಟಿದರೆ ಹೋಮದ ವಕ್ಷಣೆ ತಟ್ಟಿತೇ? (Prvs.). — ಹೋಮ ಹವನ dnpl. (My.).

ಹೋಲೆಮಕರಣ ಹೊಮ-ಕರಣ. The act of making a hōma. ನಾಮಕರಣ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹೋಮಕರಣ (Prv.).

ಹೋಲೆಮಕರಣ ಹೊಮ-ಕರಣ. A hole in the ground for receiving the consecrated fire for an oblation. (My.).

ಹೋಲೆಮಧೇನು ಹೊಮ-dhēnu. A cow the milk of which is used for oblations (ಮಾಹೇಯ Hk.; Mr. 180).

ಹೋಲೆಮಕರಣ ಹೊಮ-ಕರಣ. A chamber or place for keeping the sacred fire for oblations. (My.).

ಹೋಲೆಮಾಗ್ನಿ ಹೊಮ-agni. Sacrificial fire, the fire for an oblation. (My.).

ಹೋಲೆಮಾನಲ ಹೊಮ-anala. = ಹೋಲೆಮಾಗ್ನಿ. (Rām. 1, 16, 47).

ಹೋಲೆಯಿತು ಹೊಯಿತು. = ಹೋಯಿತು, ಹೋಯ್ತು. Third person neuter singular of the imperfect of ಹೋಗು 1. (Bp. 50, 40; 55, 6, 15; C.).

ಹೋಲೆಯಿತ್ತು ಹೊಯಿತ್ತು. = ಹೋಯಿತು, etc. (Bp. 14, 9).

ಹೋಲೆಯ್ತು ಹೊಯ್ತು. = ಹೋಯಿತು, etc. (C.).

ಹೋಲೆ ಹೊರಿ. A bull calf, an uncastrated young male of the ox kind, a young bull (ತರ್ಕ, ವತ್ಸ Hk.; Bp. 4, 53; C.; B. 3, 17; Tu. ಬೋರಿ). ಹಿಡಿಯಿಸಲ್ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಅರ್ಪಣೆ); ಅದು ಹಲ್ಲ ಹೋರಿ (ಹೋದರ್, ಪದ್ಧತನ Hk.). ತಿದ್ದಲ್ ಅದ ಹೋರಿ (ದಮ್ಮ, ವತ್ಸತರ); ಗೂಳಿಯಾಗಿ ಮುದ್ರಿ, ಸುವಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹೋರಿ (ಅರ್ಪಣೆ, ಪಣಿತಾಪೋಣೆ); ತಿದ್ದಲೆನ್ನು, ನೋಗದ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿ (ಪ್ರಪ್ತವಾಕ್, ಯುಗಪಾತ್ಯಗ); ಮೂಗುನೋಗ ಇಕ್ಕಿದ ಹೋರಿ (ನಕ್ಷಿ, ನಸೋತ Nr.). 2, 3 bullock (Bp. 56, 28; Bh. 1, 10, 29; ಅರ್ಪಣೆ, ಹರಿಯದ ಎತ್ತು G.). ಉತ್ತಮದ ಹೋರಿ (ಧಾನ್ಯ Mr. 179). ಹೋರಿ ನೆಟ್ಟಿ ಹೊಲ ಮಾಡಿದರೆ ದೂರಿ, ಹೋರಿ ನೆಟ್ಟಿ ಬೇಡಿ ಆಗಿದರೆ ದೂರಿ. — ಹೋರಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ದೂರಿ ಉದ್ದ ಅನ್ನ ಹಾಗೆ (Prvs.). See ಎಮ್ಮೆಹೋರಿ, ಕುರುಹೋರಿ, ಗೂಳಿಹೋರಿ, ತಿಮ್ಮಹೋರಿ, ಬಲುಹೋರಿ, ಹಿಡಿಹೋರಿ. — ಹೋರಿಗದ. -ಕದಿ. A bull calf (Si. 319). — ಹೋರಿಯದ. -ಅದಿ. Cowdung (ಗೋಮಯ Si. 83).

ಹೋರಿಕ ಹೊರಿಕ. ಹೋರಿಕ ಹೊರಿಕ. See 8. ಹೊರಿಕ.

ಹೋರಿಕ ಹೊರಿಕ. = ಹೋರಿಕ, q. v. (My.).

ಹೋಲೆರು ಹೊರು 1. ಹೋಲೆರು. = ಹೊರು 1, ಹೋರಿ 1. To wrestle; to fight; to altercation (Bp. 13, 11; 21, 36; 53, 34; J. 10, 31; 13, 55; 22, 29; My.). ಹೋರಿ ಬಾಡುವ ದಕ್ಕಿನ್ನ ಸೇರಿ ಬಾಡ ಬೇಕು. — ಹೋಲೆರುವ ಮುಣ್ಣೆ ಹೊರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ — ಹೋಲೆರುವ ಹೆಣ್ಣಿತಿ, ನಾಡುವ ನೀರು ತ್ಯಜಿಸು — ಹೋಲೆರುವ ಮನೆಯ ನ್ನು ಹೋಲೆರುವ ಹೆಣ್ಣಿತಿರುವ ನ್ನು ಹೊರ ಬಿಡ ಬೇಕು (Prvs.). — ಹೋಲೆ ರಹಿ. -ಅಹಿ. Fight, strife; a fight, a hattle, a combat (ಪೋರ್ Bhn. 25, o. r. ಹೋರ್; Ūpr. 8, 55; Rām. 4, 2, 86; 6, 50, 21; Bh. 1, 3, 2; 9, 2, 15; J. 22, 7). — ಹೋಲೆರಾಟ. -ಅಟ. Mutual fight (with the hands); strife, contention, altercation (My.; ಹೋಲೆರಹಿ, ಹಗಲ G.). ತೇಲಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಕೊಣ್ಣಿ. — ನೀರುಳ್ಳಿಯವನ ಸಂಗಡ ಹೋಲೆರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೋಲಿಲ್ಲ ನಾಡಿದೇ? — ಮರಾಟದ ಹತ್ತರ ಹೋಲಾಟ ಸಲ್ಲ (Prvs.). ಹೋಲೆರಾಡು. -ಅಡು. To wrestle, to fight; to altercate (My.). ಎರಡು ಸೇನೆಗಳೂ ದೊವ್ವಿಯಾಗಿ ಸೇರಿ ಹೋಲೆರಾಡುವ ಪ್ಪನ್ನಯದ್ಧ (ತುಮುಲ Si. 294). — ಹೋಲೆರಾಡು. -ಅಡು. = ಹೋಲೆರಾಡು. (My.). ಬಾಡುವ ಕಾಗೆ ಹೋಲೆರಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಿತೇ (or ಬಲ್ಲದೇ? Prv.).

ಹೋಲೆರು ಹೊರು 2. = ಹೋರಿ 2, (ಹೊದರು). A hole (B. 4, 91; ತೂರು G.).

ಹೋಲೆರುಕುಳಿ ಹೊರು-kuli. = ಹೋಲೆಕುಳಿ, q. v.

ಹೋಲೆ ಹೊರೆ. ಹೋಲೆ. (fr. the Greek). The rising of a zodiacal sign; part of the duration of a sign; an hour; a mark, line; a particular scientific work or science. (My.).

ಹೋಲೆ ಹೊರೆ. (= ಹೋಲೆ). Business, work (My.).

ಹೋಲಿಸಿಗ hōlēga. A servant (Śāstrasāra in W. v. 1297; Bh. 1, 13, 5).

ಹೋಲಿಸಿಗ್ವೆ hōlēgv. = ಹೋಲೆ. ಹೋಲಿಸಿಗ್ವೆ ಇಲ್ಲದೆ ಮಲಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮಲವತಿ ಮೂದು ಬೊಟ್ಟು ಎಳವತಿ ಹತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನೆ. — ಹೋಲಿಸಿಗ್ವೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಹೋದ ಗೋಡೆ ಸಾರಿಸಿದರು (Prva.).

ಹೋಲರ್ಕ್ hōlērk. = ಫೀರ್ಕ್, q. v.

ಹೋಲ್ hōl. = ಫೀಲ್ 1, etc. To be like, to resemble. ಹೋಲ್ವೆ (Dp. 67, 3, 5).

ಹೋಲಿಕೆ hōlikē. = ಫೀಲ್ವೆ. Resemblance, similitude, likeness (ಉಪಮೆ, ಉಪಮಾನ Nr.; ಸಾಮ್ಯ Nr.; ಉಪಮೆ Dhv.; My.). ಕನ್ನಡನಿಗೂ ಮೂಗನಿಗೂ ಹೋಲಿಕೆ ಆದವನು (ಅನೇಕಮೂಕೆ Sl. 363). See Prv. s. ಘಾತು.

ಹೋಲಿಸು hōlisu. = ಫೀಲಿಸು, etc. To cause to resemble; to make analogous; to compare (Bp. 25, 11; 26, 41; 30, 6; 34, 10; 37, 67; 50, 35; 54, 12; J. 17, 59). ಬನ್ನೆನ್ನು ಬನ್ನೆಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸು, or ಬನ್ನೆನ್ನು ಬನ್ನೆಕೆ ಸಂಗಡ ಹೋಲಿಸು (My.).

ಹೋಲು hōlu. = ಹೋಲ್, etc. (Bp. 38, 61; 40, 13; 55, 18; Bh. 4, 4, 88, 84; 8, 4, 81; C.). ತನ್ನೆಯ ಹೋಲುಮಾತನು (ಬಿತ್ತ ಸನ್ನಿಧಿ, etc. Nr.). ಅರಿಸಿನಪತ್ತೆಯನ್ನು ಹೋಲಿ ಹೆಣ್ಣುಕೊಡಿಯ ಮುಖದತ್ತೆ ಕೆಪ್ಪಾದ ಬಣ್ಣ (ಶ್ಯಾವ, ಕಪಿತೆ Sl. 52); ತನ್ನೆಯನ್ನು ಹೋಲಿದವನು (ಮನೋಜವ, ಬಿತ್ತ ಸನ್ನಿಧಿ 855). ತನ್ನೆಯನ್ನು ಹೋಲು, ತನ್ನೆಗೆ, or ತನ್ನೆಯೊಡನೆ (My.). ಕೂಸು ಕಾಸು ಹೋಲದು, ಹೋಗುಕೆ ಮುಗಲು ಮುಟ್ಟಿತು (Prv.). ಹುಲಿಯ ಆಕಾರವು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಂಹನನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ (B. 4, 35). ತುಳುವು ಮಲೆಯಾಳ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ (4, 130). ಹಾಲುಮ್ಬು ಹಂಸವನು ಹೋಲಬಲ್ಲನೆ ಯೋಗಿ? ಮೇಲಣ ಪಥವನದೆಯೊಡೆ ಗಣಿಯೋಡಿ ಕಾದು ಗಡದತ್ತೆ (Sp.).

ಹೋಲುವಿಕೆ hōluvikē. = ಹೋಲಿಕೆ. (B. 8, 47; 5, 15). ಸರಿ ಹೋಲುವಿಕೆ (ಅನುಹಾರ, ಅನುಕಾರ Sl. 893).

ಹೋಲುವೆ hōluv. = ಫೀಲ್ವೆ. Resemblance, etc. (ಅನುಹಾರ, ಅನುಕಾರ Nr.; ಪ್ರಕಾರ, ಸಾದೃಶ್ಯ Nr.).

ಹೋಲುವಿಕೆ hōluvik. = ಹೋಲುವಿಕೆ. (ಪ್ರಕಾರ, ಸಾದೃಶ್ಯ Sl. 448; ಅನು, ಸಾದೃಶ್ಯ 468; ಉಪಮೆ 469).

ಹೋಷು hōshu. Ardour, eagerness; consciousness, as opposed to insensibility (Mbr., H. ಹೋಷ; R.).

ಹೋಸ್ ಹೊಸ. = ಉಛ, etc. A sound used in scaring away animals (My.).

ಹೋಹ ಹೊಹ. Relative present participle of ಹೋಗು 1 (Bp. 5, 36). ಹೋಹೆ (2nd person singular of the future, Bp. 44, 68); ಹೋಹದು (46, 47); ಹೋಹುದು (28, 16; 32, 13; 41, 17; 44 sum.; 44, 48; 46, 18, 47; Bh. 4, 6, 25), ಹೋಹರ್ (11, 38), ಹೋಹರ್ (56, 24), ಹೋಹರ್ (18, 91), ಹೋಹವು (17, 4; 5, 55; 60, 24). ಹೋಹಂ (let us go, 47, 50). ಮುನ್ನೆ ಹೋಹವನು (ಪ್ರದೀಗ, ಅಗ್ರಸರ, etc.); ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೋಹವನು (ಮನ್ನೆಗಾಮಿ, ಮನ್ನೆರ); ಹಂದು ಹೋಹಾತನು (ಅತಿ ಜವ, ಜಂಘಾಲ); ಸ್ವದೇಶದಿನ್ನೆ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಹುದು (ಬಹಿರ್ಗಮನ); ತಾನು ಹಗೆಯ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಹೋಹಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನೆ ರಾಜ್ಯವನುಪದ್ರವ ಮಾಡುವನು (ಪಾಲ್ವಿಗ್ರಾಹ Nr.). ಹೋಹವು (ಫೀಷವು Śmd. 195 Mdh. Om.). ಕಾಲವು ಅತಿಗರದು ಹೋಹಲ್ಲಿ ಕಾರಾತಿಕ್ರಮ ನ್ನು (182); ಕಾಳಿಗಕ್ಕೆ ಹೋಹಲ್ಲಿ (ಸಮರಪ್ರವೇಶ 151). ಹೋಹಾಗ (Bp. 12, 7; Śingirāja 28, 32). See Sp. s. ಮಡದ.

ಹೋಹು hōhu. = ಫೀಶ. To be zealously active

in going, to be willing to go. ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಹು ಇರುಹಂ (ಪರಮರ್ಯ Nr.).

ಹೋಳ ಹೊಲ. N. of a fishi (J. 33, 39).

ಹೋಳಕೆ ಹೊಲಾಕ. The painted sand-grouse, Pterocles (L. ciatus (Bd.; Mhr. ಹೋಲಾ, a bird, ringed turtle). ಕೂ ಕಲ್ಲು.

ಹೋಳೆ ಹೊಲಿ. N. of a female demon (rākhaṣa), a paragon of Kāma (Mhr.; My.); the hōli festival observed on account of her death for the last three or four days terminating with the full moon of the phālguna month when Kāma is burnt in effigy (My.; see ಕಾಮನ ಸುಮಯ the red liquid (ಬಿಳಿ) sprinkled at that festival. (೪ ಹೋಲಾಕಾ, ಹೋಲಿ. — ಹೋಲಿಯಾಡು. — ಅಡು. To sprinkle or squirt ṛkāli upon one another at the hōli feast. ಹೋಲಿಯಾಡದಿದ್ದರೆ ಹೋಲಿಗೆ ತಿನ್ನ ವಾರದೇ? (Prv.). — ಹೋಲಿಹು ಹೋಲಿ. The hōli feast (C.). — ಹೋಲಿಹುಣ್ಣೆ. The full moon of ಫಾಲ್ಗುನ (C.; B. 2, 51; cf. ಕಾಮನ ಸುಮಯ). ಹೋಳಕೆ ಹೊಲಿಕೆ. = ಹೋಲಿಗೆ 1. ಹೋಳಕೆಯೂ ನಾಲಿಗೆಯೂ ಸಮ ನಾಗಿರ ಬೇಕು (Prv.).

ಹೋಳಿಗೆ ಹೊಲಿಗ. 1. = ಫೀಳಿಗೆ. Tbh. of ಫೀಲಿಕೆ. A kind of cake (ಫೂಪ, etc. Sl. 314; G.; C.). ಯಾರಾರ್ಹವೂ ಹೋಳಿಗೆ (ಪ್ರದೀಗಾತ Nr.). ಹೋಳಿಗೆ ಹುಗ್ಗಿ ಎದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೋಳಿಗೆ ಗುರಿ ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದ. — ನಮ್ಮ ಮಗ ಇಪ್ಪತ್ತು ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕಾವುವರು ಯಾರು? — ನಾಯಿಯ ಬೊಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಮೇಷವ ಹೋಳಿಗೆ — ನಾಳೆ, ನಾಳೆ! ಎನ್ನು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಡಾ, ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನುವೆ — ಹೋಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟು, ಹೋಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು. — ನರಮನೇ ಹೋಳಿಗೆಗೆ ಒತ್ತು ಕಾಯಿಸಿದ ಹಾಗೆ. — ಬೀಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಎಂತ? — ತಬ್ಬದ ಅರ್ಧ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಹಬ್ಬದ ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕವಿ ಇಲ್ಲ. — ಹಬ್ಬ ತಬ್ಬದರೆ ಹೋಳಿಗೆ ತಬ್ಬೀತೇ? — ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನದಿದ್ದರೆ ಹೋಳಿಗೆ ಉಣ್ಣಾ ಉಣ್ಣಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದೇ? — ಹೋಳಿಯಾಡದಿದ್ದರೆ ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನ ವಾರದೇ? — ಕೋಲಿಯಾಗಲಿ ಹೋಳಿಗೆಯಾಗಲಿ ಫೀಲಿ ಮಾಡುವವಗೆ ಬೇಡುತ್ತಿಲ್ಲ (Prv.). ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಕರಕರಿಸಿ ನ್ನು ಹಬ್ಬ ಬಿಡಿಸಿದ ಹೋಳಿಗೆ (G. 85); ಅಕ್ಕಿಯ ಹಿಟ್ಟಿನ ಹೋಳಿ (ಅಪೂಪ G.). — ಹೋಳಿಗೆಹಂಪು. An iron plate to bake a hōligē on (My.).

ಹೋಳಿಗೆ ಹೊಲಿಗ. 2. = ಹೋಲಿಗೆ (Śmd. 31). Tbh. of ಹೊಲಿಗ (Śmd. 31, 358). A blister, etc. (ಹುಗುಳು Kh. 46).

ಹೋಲಿ ಹೊಲಿ. = ಫೀಲಿ, etc. To cleave, etc. P. p. ಫೀಲಿ (Bp. 52, 28).

ಹೋಲಿಲ್ ಹೊಲಿಲ್. ಹೋಲಿಲು. = ಫೀಲಿಲ್. The hollow of a tree (ನಿಪ್ಪುಹ, ಕೋಟರ Nr.; Mr. 105). ಮರದ ಹೊಲಿಲು (ನಿಪ್ಪುಹ, ಕೋಟರ HIA; ನಿಪ್ಪುಹ, ಕೋಟರ Hs. 142, a. r. ಹೋಲಿ). 2, a hollow, a pitfall, a trap (ಮೋಹ Mr. 380).

ಹೋಲಿಗೆ ಹೊಲಿಗ. = ಹೋಲಿಗೆ 2, q. v.

ಹೋಲಿದು ಹೊಲಿದು. = ಹೋಲಿದು. P. p. of ಹೋಲಿ. (Bp. 53, 71).

ಹೋಲಿಸು ಹೊಲಿಸು. To cause to split, etc. (Bp. 6, 4, 86).

ಹೋಲಿಸು ಹೊಲಿಸು. 1. = ಹೋಲಿಸು, etc. (ಮಣ್ಣು ಮಾಡು G.).

ಹೋಲಿಸು ಹೊಲಿಸು. 2. = ಫೀಲಿಸು, etc. A split, a piece, a slice, a part (C.; ಮಣ್ಣು G.). — ಹೋಲಿಸು ಬಿಡು. One division or side of the body (B. 3, 21). — ಹೋಲಿಸು. — ಕರೆ. To be divided into parts (Rām. 3, 6, 15). — ಹೋಲಿಸು

ಮಾಡು. To split, to divide into pieces or parts (as fruits or nuts, C.; B. 1, 8; 2, 42).

ಹಾ han. For some Kannada and foreign words with this initial syllable in writ see ಹನ.

ಹೌದ handa. A basin made for the water of a jet-d'eau: an uncovered receptacle of masonry for water: a haslu or tank; a reservoir (Mhr., H.). ನೀರಿನ ಹೌದ ಮುಸ್ತಾದವು (ಅಶಯ G.).

ಹೌದಾ hauda. = ಹವದಾ, ಹೌದೆ. An uncovered box or chair upon an elephant, for the convenience of the riders (My.; Mhr.).

ಹೌದು haudu. = ಹವದು, etc. (C.; B. 1, 25; 4, 168; 5, 187).

ಹೌದು, ಬಸವಾ, ಹೌದು; ಅಲ್ಲ, ಬಸವಾ, ಅಲ್ಲ (Prv.).

ಹೌದೆ hande. = ಹೌದಾ. ಸವದೇ ಹೊದಿ ಹೊತ್ತು ಕೊಟ್ಟು, ಹೌದೇರಿ ಕೂತ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಹೌರ haura. = ಹವರ, etc.

ಹೌವ hanvu. Earnest desire; earnest hope (B. 4, 82; Mhr., H. ಹಾವ, ಹಾವು).

ಹೌಸ hausa. = ಹವಸು. Inordinate desire; ambition, eagerness, lust, fire (My.; Mhr., H.).

ಹೌವ hnavu. Secreting, hiding, concealment; a denial. See ಅಪ, ನಿ.

ಹೌತಿ hnuti. = ಹವನ. See ಅಪ.

ಹೌಸ hyas. Yesterday.

ಹೌಸ hyastana. Hesternal, belonging to yesterday.

ಹೌಸ hyastana-dina. Yesterday.

ಹೌಗಿ hyāṅgē. = ಹವನಿ, etc. In what manner?

how? (C.; Śmd. 14 Cm.; Si. 469. 470. 474; B. 1, 24; 4, 174; 5, 128). — ಹೌಗನ್ನರೆ. -ಅನ್ನರೆ. If one says (or asks) how? 2, If I say (or tell) how? i.e. that is to say, namely (C.; B. 4, 215; 5, 38. 95; Si. 274. 315. 401. 403). — ಹೌಗಾದರೂ. -ಅದರೂ. Somehow; in one way or another (C.). ಆ ಹುಡುಗನು ಹೌಗಾದರೂ ಮಾಡಿ, ದಡಕ್ಕೆ ಬನ್ನ ಹತ್ತಿದನು (B. 4, 39). ಎನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಹೌಗಾದರೂ ಆಗುವವು (Prv.). — ಹೌಗೂ. -ಊ 7. = ಹೌಗಾದರೂ. (My.). ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೌಗೂ ಬರೆಯ ಬಹುದು, ಸುಡೋದು ಹೌಗಿ? (Prv.). 2, however, at all events (C.). ಹೌಗೂ ಹಬ್ಬದೊಳಗೆ ಅಯ್ಯು ದಿನ ಸಾಲೆ ಇರುವ ದಿಲ್ಲ (B. 1, 25). — ಹೌಗಿ ಹೌಗಿ. rep. (B. 5, 57).

ಹೌಗಿ hyāṅgē. = ಹೌಗಿ, etc. (C.).

ಹೌಟಿ hyāṭi. = ಹೇಟಿ, etc. (My.).

ಹೌಯೆ hantyē. = ಹೌಯೆ. (Colebr.).

ಹೌದ hrada. 1. A ray of light. See ತತಪ್ರದ.

ಹೌದ hrada. 2. A large or deep piece of water, a lake, a pool (ತೋಮಾತಯ, ಮಡು Hlā.; Mr. 416).

ಹೌದಿನಿ hradini. 1. Lightning.

ಹೌದಿನಿ hradiui. 2. A river.

ಹೌಸ್ಯ hrashīṭha. (fr. ಹ್ರಸ್ವ). Shortest, smallest.

ಹೌಸ್ಯ hrasva. Short, small, little, dwarfish. 2, prosodically or metrically short. 3, a dwarf. 4, a short vowel, a vowel containing only one mātrā. See Śmd. 14. 17. 19. 150. 218. 222. 228. 236. 275. 285. 289. 355. 358; Kāv. I, 1a, 10. 11; I, 2, 47-49. 84-89; I, 3, 64-74; I, 4, 13. 14. 19. 21.

ಹೌಸ್ಯ hrasvā-gavēdhukē. The plant *Uraria lagopodioides* Dec.

ಹೌಸ್ಯ hravatē. Shortness (of a vowel, Śmd. 188. 284. 364. 379).

ಹೌಸ್ಯ hravatva. = ಹ್ರಸ್ವತೆ. (Śmd. 189. 365 Cm.).

ಹೌಸ್ಯ hrasva-mūrti. Short in stature, small in figure, dwarfish. (R.).

ಹೌಸ್ಯ hrasva-akshara. A short letter, a letter with a short vowel (Śmd. 71).

ಹೌಸ್ಯ hrasva-aṅga. N. of a medicinal plant (= ಜೀವಕ).

ಹೌಸ್ಯ hrasvi. A small bird (ಕಿರುಪಕ್ಷಿ Mr. 175).

ಹೌದ hrāda. Noise, sound.

ಹೌದಿ hrādi. ಹೌದಿನ. Making a sound or noise.

ಹೌದಿನಿ hrādini. Indra's thunderbolt. 2, lightning. 3, a river.

ಹೌಸ hrāsa. Sound, noise. 2, shortening, diminution, abatement, decrease, decline, deterioration, detriment; paucity, scarcity. (R.).

ಹೌಸ hrī. Shame, bashfulness, modesty.

ಹೌಸ hrīṇa. Ashamed, bashful, modest, shy, timid.

ಹೌಸ hrīta. Ashamed, bashful, modest.

ಹೌಸೇರ hrīvēra. A kind of *Andropogon*, a drug and perfume (ಕರಿಯ ವಾಳ Hlā.).

ಹೌಸೇಲ hrīvēla. = ಹೌಸೇರ. (Sk.).

ಹೌಸೇ hrēshē. Neighing (of a horse).

ಹೌಸ hlauna. Glad, pleased, delighted, happy. See ಪ್ರ.

ಹೌದ hlāda. Pleasure, joy. See ಪ್ರ.

ಹೌದಿನಿ hlādini. = ಹೌದಿನಿ. Indra's thunderbolt. 2, lightning. 3, the gum olibanum tree, *Boswellia serrata* (= ಗಜ ಭಕ್ಷಿ).

ಹೌಸ hva. Crooked, enrvd, bent. See ಪ್ರ.

ಹೌಸ hvāra. (ಹೌಸರ). Crookedness; the state of being bent (towards). See ಉಪ.

ಹೌಸ hvāla. Moving, shaking, trembling. See ಎ- (for which cf. also ಹೃ).

ಛ

L

ಛ ಲ. The fifty-fifth letter of the Alphabet (Śmd. 11. 12. 21). It forms the final of many words, e. g. ಒಛ, ತಛ (Mqb. ತಛ), ಮಿಡುಛ, ತರುಛ, ಕರುಛ, ಪಿರುಛ, ಮುಗುಛ (59), ಮುಛ (139), ನುಸುಛ, ಬಗುಛ, ಬೇಛ, ಮಸುಛ, etc. About its reduplication when final see 84. 205. 214. It takes the place of ಹ (81) and ಡ (29. 897), and changes into ಣ (ಉಣ್ಣು fr. ಉಞ, ಕೊಣ್ಣು fr. ಕೊಞ, 291. 292); cf. ಮಣರ = ಮಞರ. In the Kannaḍa of the present day it represents also the ancient letter ಡ. Cf. also the different forms of ಲೋಳ.

ಳ ಲ. The letter ಳ pronounced with a short a, as is generally done at school. ೨, the number 9 (Mr. 349).

ಳ ಲ. A very common substitute for Saṃskṛita ಲ, when it is called *kṣaḷa* (Śmd. 12. 13. 44. 45). This kṣaḷa changes places with the ancient letter ಡ in several words (80).

ಳಕಳ ಲakaḷ. ಳಕಳೆ. (Śmd. 139).

ಳಕಾರ ಲa-kāra. The letter or syllable ಳ (Śmd. 11. 12. 25).

ಳತ್ವ ಲatva. = ಳಕಾರ. (Śmd. 361. 369).

ಳಾನ್ತ ಲa-anta. A term with final ಳ (Śmd. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2

ADDITIONS.

ಅಕಾ a-k. 1. *Add:* ಅಕ್ಕರೆ. That bank or side of a river (My.; cf. ಇಕ್ಕರೆ s. 38).
ಅಕೈತವ a-kaitava. Free from deceit or fraud (J. 10, 41).
ಅಕ್ಕಸಾಲೆ akka2-sālē. — ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯು. *Add:* ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯವರ. — ಅನ. = ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯು (ಸೊನ್ನಗಾದಿ, etc. G.).
ಅಕ್ಕಲೆ akkaḷē. A cockroach (Tu. ಎಕ್ಕಲು, ಎಕ್ಕಲಿ). — ಅಕ್ಕಲೆಹುದು. A cockroach (My.).
ಅಕ್ಕಿ akki. — ಅಕ್ಕಿಗಡ್ಡು. *Add as the first meaning:* Water in which raw rice has been washed, used, when sweet, as a drink and medicine (C.).
ಅಕ್ಕು akku. 4. — ಅಕ್ಕುಡು. *Add:* to perish; to lose one's strength. *After* Rām. 5, 8, 74 *insert:* Bh. 3, 6, 13; 3, 12, 47.
ಅಕ್ಕರ akraḷa. — ಅಕ್ಕರವಿಕ್ಕರ. Frightful, hideous (Mhr., also ಅಕ್ಕರವಿಕ್ಕರ; cf. Sk. ಕರಾಲ). See s. ಹವ್ವ.
ಅಕ್ಷಯತೃತೀಯ akshaya-trītiyē. = ಅಕ್ಷತೃತೀಯ, ಅಕ್ಷತದಿನ (s. ಅಕ್ಷ). A festival, the third day of the bright half of the month vaiśākha, which is the first day of the satyanga; the fruits of meritorious actions performed on this day are permanent. (My.).
ಅಕ್ಷಪ್ರ a-kshudra. (= ಅಕ್ಷುಲ?). Not small; not mean or base.
ಅಕ್ಷುಣ a-kshūṇa. Unbroken, uncurtailed, whole, sound (Ūpr. 3, after 102; 4, after 88; 6, 104).
ಅಗ a-ga. 2. *Add:* 4, N. (J. 20, 27).
ಅಗದು agadu. *Add:* (= ಅಸದು). — ಅಗದುವನ. Vicious cattle (Rām. 4, 3, 3). — ಅಗದುಮೋಹಿ. A savage face (Rām. 6, 13, 6).
ಅಗದುತನ agadutana. *After* J. 20, 8 *add:* Rām. 6, 4, 39.
ಅಗಲ್ agal. *Add to* No. 5: Ūpr. 6, 55.
ಅಗಲ agala. *Read:* = ಅಕ್ಕಲು, ಅಗಲು 2, ಅಗಲ, ಅಂಗಲ, ಅಂಗಲು, ಹಕ್ಕಲು 2.
ಅಗಲೈ agalkē. *Add:* ಅಗಲೈಹುಟ್ಟು. -ಹಿಟ್ಟು. The fire (i. e. affliction) of separation (Ūpr. 3, 4).
ಅಗಲ್ಲು agallu. *Add:* See Ūpr. 5, 10.
ಅಗಲಿ agali. Exceeding of hounds, surpassing, greater or larger (Mhr. ಅಗಲಿ). — ಅಗಲಿಹಣ್ಣು. A sort of wide breeches that reach to the knees, worn by peasants (S. Mhr.).
ಅಗಲು agalu. *Add:* See Prv. s. ಸ೦ 4.
ಅಗು agu. 2. *Read:* (My.; Tē.).
ಅಗುರ್ವಿಸು agurvisu. *Insert before* Ahh. P. 3, 54: Ūpr. 4, 46; 5, 10.
ಅಗುರ್ವು agurvu. *Insert before* Ahh. P. 7, 114: Ūpr. 4, 44, 48; 5, 46; 6, 4; 10, 65, 86. — ಅಗುರ್ವನದ.

Add: See Ūpr. 5, after 64. — ಅಗುರ್ವನದ. -ವೆದ. = ಅಗುರ್ವನದ. (Ahh. P. 7, after 114).
ಅಗಾಂಕನ aga-ōkasa (i. e. ōkas). Whose home are trees: a monkey (Śāv. 3, 34).
ಅಗರಣೆ aggarane. *Add:* See Ūpr. 9, after 102.
ಅಗ್ಗ aggi. — ಅಗ್ಗಿಮೋಗ. *After* A fire-face insert: ; a deity (Śāv. 5, 9).
ಅಗ್ಗಣೆ aggrāṇē. = ಅಗ್ಗರಣೆ, ಬಿಗ್ಗರಣೆ. (My.).
ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರ agni-hōtra. *Add:* 2, the sacred fire (Sk.; Śi. 24).
ಅಂಗವೀರ aṅka-pīṭha. The thigh regarded as a seat (Śāv. 1, 76).
ಅಂಗುರ aṅkura. *Add:* 2, a certain feat of wrestlers (Ūpr. 5, 77).
ಅಂಗ aṅga. 1. — ಅಂಗವಟ್ಟು. *Add:* Bh. 4, 4, 7. — ಅಂಗವದ. -ವದ. To get or assume a body (Śāv. 1, after 79).
ಅಂಗಪ್ರತ್ಯಂಗ aṅga-pratyāṅga. The major and minor members of the body (Ūpr. 3, after 102; 4, after 88).
ಅಂಗಯ್ಯ aṅgayya. *Add:* Bh. 3, 18, 43.
ಅಂಗಾರವೈಶ್ವೇಷಿಕ aṅgāra-sphōṭaka. *Add:* Or perhaps: a blister occasioned by the touch of a live coal.
ಅಂಗುಲಿಕ aṅgulika. = ಅಂಗುಲ. (J. 5, 65; Sk. ಅಂಗುಲ).
ಅಂಗುಸ್ಥ aṅghas. = ಅಂಗುಸ್ಥ. (Sk.).
ಅಂಗುಸ್ಥ aṅghri. = ಅಂಗುಸ್ಥ. (Sk.).
ಅಜಿವಿವಿ a-jivita. *Add:* Ahh. P. 16, after 13.
ಅಜಿವಿವಿ. 1. — ಅಜಿವಿವಿ. *After* (Śmd. 44, 45. *insert:* 98. — ಅಜಿವಿವಿ. A fine ripe fruit (Śāv. 1, 51).
ಅಜಿವಿವಿ a-jivita. *Before* Rām. 2, 22 *insert:* Ūpr. 4, 67, 79, 83.
ಅಜಿವಿವಿ a-jivita. 1. — ಅಜಿವಿವಿ. *Add:* Ūpr. 9, 6. — ಅಜಿವಿವಿ. -ವಿವಿ. To spread surprise (Śāv. 5, 58). — ಅಜಿವಿವಿ. -ವೆದ. To become or be surprised (Ahh. P. 12, 96).
ಅಜಿವಿವಿ a-jivita. *Add:* Dp. 116, 28.
ಅಜಿವಿವಿ. 4. = ಹಜಿ. A sound made in sneezing (C.).
ಅಜಿಗಿ a-jigā. *Add:* Ūpr. 8, after 65; Ahh. P. 12, 96; Śāv. 4, 17; J. 27, 29.
ಅಜ್ಜು a-jju. 1. — ಅಜ್ಜು. *Before* Ahh. P. 14, 70 *insert:* Ūpr. 8, 80.
ಅಜ್ಜು a-jju. 2. *Add:* Dp. 116, 5.
ಅಜ್ಜುಕಲ್ಪ a-jyuta-kalpa. N. of a certain region (Ahh. P. 16, after 73; 16, 75).
ಅಜ aja. *Add:* No. 2.
ಅಜಜ aja1-ja. Nārada (V. 7, 58).
ಅಜಭೇದನ aja2-hhōdana. A wolf (Śāv. 3, 34).

ಅಜಿ ajji. — ಅಜಗಜ. *Add:* See Bh. 6, 7, 17.

ಅಜಿತಂಜಯ ajita-n-jaya. N. of a king (Ūpr. 4, 88; 5, after 2).

ಅಜಿತಸೇನ ajita-sēna. N. of the son of Ajitanjaya (Ūpr. 4, 88; 6, after 25).

ಅಜಿತಸೇನಿ ajita-sēnē. N. of the wife of Ajitanjaya (Ūpr. 4, 88; 5, 11).

ಅಜೀರ್ಣ a-jīrṇa. Indigestion (J. 12, 45; My.).

ಅಂಜಿ ಅಂಜಿ. — ಅಂಜನದ. *Add:* Ūpr. 1, after 101.

ಅಂಜಲಿಪುಟ aṃjali-puta. *Add:* Śiv. 1, after 79.

ಅಂಜಿ ಅಂಜಿ. *Add:* The word very probably is ಅಂಜ; see Mr. a. ಕುಸುಂ.

ಅಜಿ ಅಜಿ. 1. — ಅಜಮಜಿ. *Insert* Rām. 3, 6, 45 before My.

ಅಜಿಸು ajisu. *Add:* = ಅಜಿಸು 2, etc.

ಅಜಿ ಅಜಿ. *Insert* ಅಜನಿ after ಅಜಿ 1.

ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ. 1. *Add:* See ಅಜ್ಜಿ.

ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ. 2. — ಅಜ್ಜಿಮರ್. -ತರ್. To be haughty or conceited (or backward, reserved, coy, V. 14, 110).

ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ. *Add:* Ūpr. 1, 112.

ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ. 1. *Add:* Dp. 122 pallavi.

ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ. 3. *Add:* 2, the body (Riv. 5, 95, 117; My.).

ಅಜಿ ಅಜಿ. 1. After ಅಜಿ 1 *insert:* ಉಗ್ರ, ತೂಕದ.

ಅಜಿ ಅಜಿ. 4. — ಅಜಮಜಿಸು. *Add:* See Ūpr. 6, after 40.

ಅಜಿ ಅಜಿ. 6. — ಅಜಗೂಡು. -ಕೂಡು. To out down in fronting (others, Bh. 7, 3, 76). — ಅಜತರ. An inferior kind or state: dejection (Bh. 3, 19, 42). — ಅಜದು. To ಅಜತರ *add:* Ūpr. 5, 10, 69; 10, after 86.

ಅಜಕ ajaka. *Add:* 11, a compact (in ಪಟ್ಟದ).

ಅಜಕಿಲ್ ajakil. 1. — ಅಜಕಿಲ್. -ಕಿಲ್. One to be plied upon another (Ūpr. 1, 76, 132). — ಅಜಕಿಲ್ಪಟ್ಟು. -ಪಟ್ಟು. A raised ornamental mark on the forehead (Ūpr. 6, 66).

ಅಜಕು ajaku. 1. *Add after* See: Rām. 1, 5, 29.

ಅಜಂಗು ajangu. 1. *Add after* See: ಒಳದಂಗು Ūpr. 4, 46; 5, 43.

ಅಜನಿ ajani. = ಅಜಿ, etc. See ಉಗ್ರದ.

ಅಜಪನವ ajapa-vaṇa. *Add:* Ūpr. 7, 86.

ಅಜಪು ajapu. 2. *Add:* 2, a certain attitude in dancing (Riv. 5, after 19).

ಅಜಪು ajapu. *Read:* (śmd. 50). (Union): an accumulation, a heap, a mass (Śiv. 1, 84). 2, foundation, basis (for the mind, Śiv. 1, after 81). 3, confidence, trust, faith (ಅಂಜಿ, ನಮ್ಮಗೆ Kk. 74; śm. 66; cf. ಅಜಿ). 4, a true representation, an image (Śiv. 4, 88). Cf. ಅಜಪು 2.

ಅಜವಿ ajavi. — ಅಜವವಾ. -ವಾ. A jungly place (J. 12, 42).

ಅಜಿ ಅಜಿ. 2. — ಅಜಮಜ್ಜಿ. -ಮಜ್ಜಿ. To strike, i. e. to sham-poo, the feet (Ūpr. 6, after 86). — ಅಜಮರ್. -ತರ್. The feet regarded as young shoots (Abh. P. 1, 76). — ಅಜಿ ಮೇ. To fall under or into (Dp. 14, 3).

ಅಜಿಕು ajiku. = ಅಜಕು 1. (Rām. 6, 5, 17).

ಅಜಿಸು ajisu. *Add:* 1.

ಅಜಿಸು ajisu. 2. = ಅಜಿಸು, ಅಜಿಸು, (ಅಜಿಸು). Verb of ಅಜಿ 1. See ಅಜಮಜಿಸು, ಉಗ್ರದ.

ಅಜಮರ್ ajamr. See ಅಜಮು a. ಅಜಮ.

ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ. 1. After ಅಜ್ಜಿ 3 *insert:* ಎತ್ತ 4. — ಅಜ್ಜಿ ಪರಕರ. -ತರ್. To bring (back) to the cross (or side) position (Ūpr. 3, 51). — ಅಜ್ಜಿ ನಗಿ. *Add:* Rām. 2, 2, 43. — ಅಜ್ಜಿ ಮುಡಿ. -ಮುಡಿ. To run across or over (Ūpr. 1, 80).

ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ. 3. *Add:* Dp. 145, 4.

ಅಜ್ಜಿಯು ajjaysu. *Add:* Bh. 2, 1, 75.

ಅಜಲ್ ajal. 3. ಅಜಲು. = (ಅನಲು). ಅಜಲ 2. Heat (My.).

ಅಜನು ajanu. *Add to* No. 1: V. 5, after 14.

ಅಜಿ ಅಜಿ. 2. To No. 2 *add:* Dp. 134, 1; 136, 7; 142, 1; 170, 2; and to No. 3 *add:* See ಅಜಲನಿ, ಮುಡಿ.

ಅಜಿ ಅಜಿ. 3. After = ಅಜಿ 5, etc. *add:* ಅಜಿ 4; and *insert* ಉರಬಿನಿ before ಉರವನಿ.

ಅಜಿ ಅಜಿ. Put a full stop after = ಅಜಿ.

ಅಜಿಲ್ ajal. *Add:* Tn. ದನಿಲ್.

ಅಜಿಸು ajisu. (fr. ಅಜಿ 5). = ಅಜಿಸು 2, etc. See ಉರವನಿ.

ಅಜುಗು ajugu. Affection, tender liking, love (cf. ಅಜುಪು 2, ಅಜುಗು 2). ಎನ್ನ ಜುಗುಗನ್ನತನಾಂ (Ūpr. 3, 18).

ಅಜಿ ಅಜಿ. 3. *Add:* See Ūpr. 10, after 81; Bh. 7, 3, 76; Dp. 84, 8 (where the meaning may be "to remove").

ಅಜ್ಜಲು ajjalu. = ಅಜ್ಜಲು? — ಅಜ್ಜಲವಾಯ್. -ವಾಯ್ To run so as to touch, to run up to (or ಅಜ್ಜಲವಾಯ್. -ವಾಯ್ to tremble for fear that one might come in contact with. Rām. 6, 19, 30).

ಅಜ್ಜು ಅಜ್ಜು. 2. — ಅಜ್ಜುಪುರು. Spear grass (Mr. H. Haigh).

ಅಜ್ಜಲಿಯು ajjalayisu. To harass (Ūpr. 1, 100).

ಅಜ್ಜು ಅಜ್ಜು. 1. — ಅಜ್ಜುಗಿಲ್. *Add after* (Ūpr. 1, 104) to go near, to approach (Śiv. 4, after 6; 4, 10, 11).

ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ. A cooking-pot; an open-mouthed metal vessel in general (Mhr. ಪಾಪು). See ಅಜ್ಜಿ ನ್ನ.

ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜಿ. 1. — ಅಜ್ಜಿವಾಲ್. *Add:* V. 9, 82.

ಅಜ್ಜು ಅಜ್ಜು. 1. *Add:* Ūpr. 6, 92; J. 6, 12.

ಅಜ್ಜು ಅಜ್ಜು. 1. To ಅಜ್ಜು *add:* Abh. P. 10, 58.

ಅಜ್ಜು ಅಜ್ಜು. 2. *Add:* Ūpr. 10, after 94; 10, 97.

ಅಜನು a-tanu. *Add:* Ūpr. 1, 77; 4, 42.

ಅಜನುಹರ anu-hara. He who removes Kāma: Śiva (Śiv. 4, 81).

ಅಜಿಕ್ರಮ ati-krama. *Add:* See Nr. a. ಎತ್ತಮು a. ಎತ್ತ 1.

ಅಜಿಕ್ರಮ್ತಿ ati-kranta. Passed, elapsed (Abh. P. 15, after 10).

ಅಜಿಕರ ati-tara. *Add:* See Ūpr. 5, 96.

ಅಜಿವಾತಿ ati-pāta. *Add:* See Nr. a. ಎತ್ತಮು a. ಎತ್ತ 1.

ಅಜಿರಥ ati-raṭha. *Add:* Ūpr. 10, 75; Abh. P. 13, 72.

ಅಜಿರಸ ati-rasa. To No. 2 *add:* V. 9, 78.

ಅತಿರಾಗ *ati-rāga*. Excessive affection, etc. (Ūpr. 4, 18).
 ಅತಿರಾಗತೆ *ati-rāgatē*. The state of being very red, full of feeling or passion, etc. (Ūpr. 7, 96, 147).
 ಅತುಚ್ಛ *a-tuṣṣa*. Not small, great (Ūpr. 5, 18).
 ಅತ್ತ *atta*. 3. = ಅನ್ಯವ. See ಹೆಣದತ್ತ.
 ಅದಟು *adaṭu*. 3. Before Ū. Bp. 47, 10 insert: Grj. 5, 89.
 ಅದಟುತನ *adaṭutana*. = ಅದಟು 8. (Rām. 5, 8, 28).
 ಅದವು *adavu*. — ಅದವದರ್. Add: Ūpr. 9, 74.
 ಅದಿರ್ *adir*. 1. Add: See Ūpr. 4, 46.
 ಅದಿರ್ *adir*. 2. — ಅದಿರ್ಗದ್. Add: Grj. 7, after 34; 7, 86, 88.
 ಅದಿರ್ಪು *adirpu*. 1. To frighten (Ūpr. 2, after 49; 5, 19; Abh. P. 10, after 156).
 ಅದಿರ್ಪು *adirpu*. Put No. 2 to it.
 ಅದೃಶ್ಯಾಂಜನ *adṛśya-āṇjana*. An ointment which renders invisible (Ūpr. 8, 20).
 ಅದೆ *ade*. 4. Add to No. 2: Dp. 18 pallavi.
 ಅದ್ದರಿಸು *addarisu*. (fr. ಅದು). To make tremble, to frighten (My.).
 ಅದ್ದಲಿಸು *addalisu*. = ಅದ್ದರಿಸು. (Rām. 2, 3, 42; 6, 38, 12).
 ಅದ್ದಿಸು *addisu*. = ಅದ್ದಯಿಸು. (Rām. 6, 38, 15).
 ಅದ್ರಿಜಾತೆ *adri-jātē*. = ಅದ್ರಿಜೆ. See Nn. 18 a. ಸ್ವಪ್ನ 1.
 ಅದ್ರಿಮಥನ *adri-mathana*. Indra (or Skanda, J. 2, 41; see ಕೃಷ್ಣದಾಸರಾ).
 ಅಧಃಕರಿಸು *adhah-karisa*. To put down, to cast down, to lower (Grj. 2, after 106).
 ಅಧಃಕೃತ *adhah-kṛita*. Put down, cast down. (Ūpr. 3, after 9).
 ಅಧರತೆ *adharatē*. The state of being lower (Ūpr. 3, after 9).
 ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗ *adhika-prasaṅga*. Meddling, officious interposition, impertinence (Tē., My.).
 ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಿ *adhika-prasaṅgi*. An impertinent fellow (Tē., My.).
 ಅಧಿಕೃತ *adhyakṛita*. Add: Śmd. 102.
 ಅಧಿದೇವ *adhi-dēva*. A presiding or tutelary male deity. See ಅಧಿದೈವ.
 ಅಧಿಭೂತ *adhi-hbūta*. The spiritual or fine substratum of material or gross objects; the supreme soul; naturo; (a master; a being). See ಅಧಿಭಾವಿ. Feminine ಅಧಿಭೂತೆ; see ರಸಾಧಿಭೂತೆ.
 ಅಧಿರಾಜತ್ವ *adhi-rājatva*. Supremacy, imperial dignity (Rām. 2, 2, 41).
 ಅನತಿವಿಮಲ *an-atidūra*. A small distance (Ūpr. 5, after 109).
 ಅನಭಿಜ್ಞತ *an-abhijñāta*. Not perceived, unknown (Ūpr. 6, 21).
 ಅನಾದಿ *an-ādi*. Add: See 2. ಸ್ವರ್ಗ 1.
 ಅನಾಧಾರತೆ *an-ādhāratē*. Add: See Ūpr. 5, 37.
 ಅನಾಯುಧ *an-āyudha*. Weaponless; having no impiments. See Ūpr. 5, 75.
 ಅನಾಯುತ *an-āhnta*. Not sacrificed; uninvited; unexpected. 2, calamity, loss, damage, ruin (My.; Kōṅkapi ಅನಾವತ).

ಅನಿನ್ದಿತ *a-nindita*. Irreproachable, not despised, pious, virtuous. (Grj. 7, 20).
 ಅನಿರಂತರ *a-nirantara*. Not continuous, etc.; not constant, not incessant (Ūpr. 1, 114).
 ಅನುಕರಿಸು *anu-karisa*. Add: Ūpr. 5, 124; Abh. P. 11, after 82.
 ಅನುಗದಿಸು *ann-gadisa*. 2. To stroke, to run lengthwise; to strike;—to push back, to slight (Bb. 5, 3, 41).
 ಅನುಜಾಯಿ *anu-jāyi*. A mode in sāṅgita (V. 11, 9).
 ಅನುದ್ಗತ *an-ndgata*. Not risen, etc. — ಅನುದ್ಗತವೃತ್ತಿ. A mode in sāṅgita (V. 11, 9).
 ಅನುಪಮಾನ *an-npamāna*. = ಅನುಪಮ. (Ūpr. 2, 88).
 ಅನುಭವಿಸು *ann-hbavisa*. Add: 2, to enjoy carnally (Abh. 2, 90, 98; My.).
 ಅನುರಕ್ತತೆ *ann-raktatē*. = ಅನುರಾಗತೆ. (Ūpr. 4, 28; 8, 16).
 ಅನುರಾಗತೆ *ann-rāgatē*. Attachment, affection, love; passion (Rāv. 11, 94).
 ಅನುಸರ *anu-sāra*. Obedience to the will of another; obedient to the will of another (Abh. P. 16, after 39).
 ಅನುವಿಸು *anuvisa*. Add: Abh. P. 10, 218.
 ಅನುಸಂಧಾನ *anu-sandhāna*. Add: the act of fixing (an arrow on a bow-string, Grj. 8, after 45).
 ಅನುಸರಿಸು *anu-sarisa*. Add: See Dp. 159 pallavi; 159, 8, 14.
 ಅಂತಃಕರಿಸು *antaḥ-karisa*. To inclose, to comprise (Ūpr. 5, 3).
 ಅಂತರ *antara*. Add: 30, the story of a building. See ದೊಡ್ಡ ಅಂತರ.
 ಅಂತರ್ದಾಹಕ *antar-dāhaka*. A man who causes internal heat (Bh. 2, 1, 60).
 ಅಂತರ್ದಾನ *antar-dhāna*. Add: Grj. 8, 35.
 ಅಂತಸ್ಥ *anta-stha*. Add: Bb. 4, 2, 50.
 ಅನ್ತೆ *ante*. 1. Put a full stop after said.
 ಅನ್ತ *anda*. — ಅನ್ತವದ. Add: Bh. 8, 19, 23.
 ಅನ್ದು *andu*. 3. Add: See Grj. 5, 37.
 ಅನ್ಯಸುರೋಚನೆ *andha-anlōcane*. N. (Ūpr. 5, 82).
 ಅನ್ಯಪುಟ್ಟ *anya-putṭa*. Tbb. of ಅನ್ಯಪುಟ್ಟ. (Ūpr. 5, 98; Grj. 7, 41).
 ಅವ *ava*. 2. — ಅವಪ. Add: Cf. Mbr. ಪವಾಪ, and put a dash before ಅವಾ.
 ಅವಗತತನ್ವ *apagata-tandra*. Remote from or without assistance or fatigue (Ūpr. 6, 6).
 ಅವಚಯ *apa-ōaya*. Add to No. 2: See Grj. 5, 51; 8, after 20; ಪದ್ಧಾಪಚಯ.
 ಅವದೇನೆ *apa-dēne*. Add: pitiful state (Bh. 3, 19, 37).
 ಅವರಂಜಿ *(apa-rāñji)*. Add: Abh. 3, 9.
 ಅವರಾಗ *apara-aṅga*. The hind part, the back (Rāv. 5, 92).
 ಅವರಾಜಿತೆ *a-parājitē*. N. of one of the wives of Daśaratha (Abh. P. 7, 14).
 ಅವಯುಷಿತ *a-paryushita*. Not stale; fresh (My.).
 ಅವರ್ತನ *apa-vartana*. Turning away; taking away; transferring from one place to another;—abbreviation, abridging;—reduction of a fraction to its lowest terms (My.);—division without remainder (My.);—divisor.

ಅಪಸಾರಿತ apa-sārīta. Removed, put away, thrown aside. (Abh. P. 1, 62).
 ಅಪಹ apa-ha. Add: removing.
 ಅಪಹರಿಸು apa-harīsu. Add: Ūpr. 5, 183.
 ಅಪಹಾರಿ apa-hārī. One who takes away, etc. (Śēv. 1, 75).
 ಅಪಾರ್ಥ apa-artha. Add: ಅಪಾರ್ಥಂ, without any object, vainly (Śēv. 4, 91).
 ಅಪೂಟ (a-pūṭa). Entire, whole (S. Mhr.; Tn. ಅಪೂಟು; see ಪೂಟು 1).
 ಅಪೂರ್ವತರ apūrvā-tara. Uncommonly wonderful, quite new (Śēv. 1, after 79).
 ಅಪೂರ್ವಗ apūrviga. Thh. of ಅಪೂರ್ವ. One who has not formerly come (Grj. 9, 90).
 ಅಪ್ಪಯಿಸು appayisu. Add: Ūpr. 5, after 121.
 ಅಪ್ಪಯ್ಯು appayyu. Add: Ūpr. 4, 4; 10, after 126.
 ಅಪ್ಪಳಿಸು appaḷisu. Add: Ūpr. 10, 97.
 ಅಪ್ಪು appu. 1. — ಅಪ್ಪಿ ತಪ್ಪಿ. To become connected with and to fail. ಅಪ್ಪಿ ತಪ್ಪಿ ಒಮ್ಮೆ ಮಾಡಿದನು, he did (so) occasionally (S. Mhr.).
 ಅಪ್ಪು appu. 3. — ಅಪ್ಪಿ ಕೆಯ್. Add: Abh. P. 1, after 71; 6, after 40.
 ಅಪ್ರಮತ್ತ a-pramatta. Not careless, careful, attentive, vigilant, sober. (Ūpr. 6, after 18).
 ಅಪ್ರಮತ್ತತೆ a-pramattatē. The state of being careful, etc. (Ūpr. 10, 100).
 ಅಬ್ಜಾಂಡಾ abjaṅga-āṇḍa. = ಅಬ್ಜಧನಾಂಡ. (Śēv. 1, 71).
 ಅಬ್ಜಿನಿಕಾಂತ ahjini-kānta. = ಅಬ್ಜಿನೀವರ. (Śēv. 1, 88).
 ಅಬ್ಧಿಕಾಲ abhda-kāla. The rainy season (Ūpr. 4, 29).
 ಅಬ್ಬರ abbara. 2. After ಅಮ್ಮು 2 (insert): , ಅಳವು 1.
 ಅಬ್ಬರಣೆ abbarāṇḇe. Add: Rām. 6, 18, 2.
 ಅಬ್ಬು abbu. = ಅಮ್ಮು 3, ಹಬ್ಬು 2, ಹಮ್ಮು. Extension, largeness (J. 6, 27).
 ಅಬ್ಬುಜಿ abbuji. Add: Cf. ಬಾಜಿ, etc.
 ಅಭಿಸುರಿನು abhi-gbarīsu. To cause to trickle down, to sprinkle, to drop upon (as ghee), to besprinkle (Ūpr. 170, 1).
 ಅಭಿಜಾತೆ abhi-jātāṭe. Nobility; fitness, propriety. (Ūpr. 5, 121).
 ಅಭಿಜ್ಞತೆ abhi-jñāta. Recognized, perceived, known, recollected, acknowledged. See ಅನಭಿಜ್ಞತೆ.
 ಅಭಿದ್ಯೋತಿಸು abhi-dyōṭisu. To become manifest or appear clearly (Ūpr. 9, 180).
 ಅಭಿನಮಿಸು abhi-namīsu. To bow, to bend, to salute (J. 21, 50; 23, 18).
 ಅಭಿನಯಿಸು abhi-nayisu. Add: Ūpr. 4, 67.
 ಅಭಿನೀತೆ abhi-nivēṭa. Application, perseverance, intentness, study, affection, devotion; determination; tenacity, adherence. (Ūpr. 9, 120).
 ಅಭಿವಹಿಸು abhi-bhavisu. To overcome, to overpower; to attack; to humiliate (Abh. P. 14, 92).
 ಅಭಿರಾಮ abhi-rāma. Add: Abh. P. 15, 50.
 ಅಭಿವಾಸಿಸು abhi-vāsisu. To perfume (Ūpr. 1, 123).

ಅಭಿಲೇಖಿಸು abhi-līkṣisu. Add: Ūpr. 5, 122.
 ಅಭಿರವಲ್ಲಿ abhira-paill. = ಅಭಿರವಲ್ಲಿ. See Mr. a. ಪಕ್ಕಿ.
 ಅಭ್ಯಮಿತ್ರೀಣ abhi-amitripa. A soldier who faces the enemy valiantly. (Ūpr. 10, after 55).
 ಅಭ್ಯರ್ಥನ abhi-arthana. Petition, request; wish, desire (Śēv. 4, 70).
 ಅಭ್ಯವಹೃತಿ abhi-avahṛiti. Eating; food (Abh. P. 7, after 47).
 ಅಭ್ಯಾಗತ abhi-āgata. Add: Abh. P. 7, after 47.
 ಅಭ್ರಂಕಶ abhra-ṇ-kasha. To No. 1 Add: Ūpr. 1, 121.
 ಅಭ್ರಮೂಪತಿ abhramū-pati. = ಅಭ್ರಮುಮುಖ. (Ūpr. 2, after 42).
 ಅಭ್ರಾಗಮ abhra-āgama. Approach of clouds: the rainy season (Ūpr. 4, 43).
 ಅಮರಗಿ amara-gē. River of the gods: the Ganges (Ūpr. 10, 28).
 ಅಮರಾಯಿ amarāyi. A mango-grove (My.; Mhr. ಅಮರಾಯಿ, ಅಮರಾಯಿ).
 ಅಮರ್ತ್ಯತೆ a-martyatē. Immortality. (Ūpr. 4, 99).
 ಅಮೀರ amīra. Add: = ಹಮೀರ.
 ಅಮೃತಮಹಾಲ amṛita-mahāla. The government department for rearing cattle (Mr. H. Haigh; ಸರ್ವಕರವರಾಣಸಿ ನಲ್ಲಿ ದನಗವಳಿಟ್ಟು ಕಾಡುವ ಪಕ್ಷಿ, Rāmasavāmi śāstrī).
 ಅಮ್ಮು ammu. 1. — ಅಮ್ಮುಗಣ್ಣಿ. -ವಣ್ಣಿ. A part or embrasure through which arrows are shot (Ūpr. 3, 101). — ಅಮ್ಮುವೀಡು. -ವೀಡು. A shooting of arrows (Ūpr. 6, after 39).
 ಅಮ್ಮು ammu. 3. Read: = ಅಮ್ಮು, ಹಮ್ಮು 2, ಹಮ್ಮು.
 ಅಮ್ಮು ammu. — ಅಮ್ಮಿರಿವೆಡು. Add: to flow (Abh. P. 6, 42, 18, 47).
 ಅಮ್ಮುಚರ ammu-čara. Add: a fish (Śēv. 1, 33).
 ಅಮ್ಮುಜಾಣ್ಣಿ ammuja-āṇṇa. Lotus-eyed: Rāma (Rām. 3, 4, 25), etc.
 ಅಮ್ಮ amma. — ಅಮ್ಮಣ್ಣಿ. Add: a grandmother (Mr. E. Rām).
 ಅಮ್ಮಿ ammi. Add: 1.
 ಅಮ್ಮಿ ammi. 2. (fr. ಅರಿ 2). (= ಉಮ್ಮಿ, q. v.). Grinding, bruising;—a stone to grind or bruise things upon. — ಅಮ್ಮಿಪಲ್ಲ. A stone to grind or bruise things upon (My.); a stone used to remove juices (ರಸವು: Mr. 206, o. r. in one MS. ಉಮ್ಮಿಪಲ್ಲ).
 ಅಮ್ಮು ammu. 1. Add: Bh. 4, 4, 2; 4, 11, 11; Rām. 3, 4, 23; 6, 51, 10; J. 30, 23.
 ಅಯ್ ay. 5. — ಅಯ್ಯರು. Add: Ūpr. 2, 9.
 ಅಯಿಲು ayilu. Read: = ಅಯ್ಲು, (ಅಯಿಲು), ಹಯಿಲು, ಹಯ್ಲು.
 ಅಯ್ಯೋಗ ayyōga. In the priate of J. 23, 40 this word probably is a mistake for ಅಯ್ಯೋಗ, a porcupine (see ಅಯ್ಯೋಗ a. ಯ್ 2).
 ಅಯ್ಯೋಗಾರ ayyāṅgār. Add: See Prv. a. ಕೆ. 2.
 ಅರಗು aragu. 1. After ಅರುಗು add: , ಹರುಗು.
 ಅರಣಿ arāṇḇi. 2. = ಅರಣಿ 3 (?). See Ūpr. 1, 124.
 ಅರವ arada. Add: 2, a chariot (Ūpr. 10, after 54; Ya.).

ಅರದಾಪರದಾ aradā-paradā. Importunity (Mr. H. Haigh).

ಅರಲ್ arali. 2. — ಅರಲಮ್ಮ. -ಅಮ್ಮ. Who has flowers for arrows: Kāma (Ūpr. 8, after 4; V. 5, after 14).

ಅರಮು aramu. — ಅರಮುಗಿಯ. To make the king, i. e. to rule (Ūpr. 2, 58; 4, after 28).

ಅರಮುತನ arasutana. — ಅರಮುತನಗಿಯ. To rule (Ahh. P. 10, 173).

ಅರಳಿ arali. 1. After ಅರನೆ insert: , ಅರುಳಿ.

ಅರಳು aralu. 3. — ಅರಳಿದ. -ಎದ. To become like parohed grain (Grj. 9, 21).

ಅರಳಿ arali. 1. — ಅರಳಿ. Add: Ahb. P. 3, 141.

ಅರಿ ari. 2. — ಅರಿವು. -ಹೊಯ್. = ಅರಿವೊಯ್. (Bh. 6, 7, 17). In Ūpr. 5, 104 the term appears as ಅರಿವೊಯ್.

ಅರಿ ari. 5. Add No. 1 to ಹರಿ, and after ಮುನ್ನರಿ insert: , ಸುತ್ತರಿ (s. ಸುತ್ತರಿ 2).

ಅರಿಸು arisu. 1. Add: See Ahb. P. 3, 156.

ಅರುಳಿ aruli. = ಅರಳಿ 1. (Śiv. 3, 82).

ಅರೆ arē. 6. — ಅರೆನಿ. Add: Ūpr. 10, after 94.

ಅರೆ arē. 7. — ಅರೆಕಾರ. Add: ಅರೆಕಾರು. — ಅರೆಗುನ್ನ. -ಕುನ್ನ. To become a little less (J. 11, 87). — ಅರೆಗೊಲ. One who has not finished his work (Rām. 2, 2, 37). — ಅರೆದಿಟ್ಟ. A half-opened eye (Rām. 2, 2, 38). — ಅರೆವೊಯ. -ವೆದ. -ಅ. 3. Śiva (V. 5, 18).

ಅರೆ arē. 1. — ಅರೆನಿವೊಯ್. -ವೆದ. A ripe rose-apple (Śiv. 8, 7).

ಅರೇ arē. 2. Add: ಅದಿತರ್ (Ūpr. 7, 48).

ಅರೇ arē. 2. Add: Ūpr. 3, 78; 4, 17; 10, 122.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅರೇ arē. 2. Add: Rām. 6, 19, 80.

ಅವುಂಕು avuñku. 1. Add: Ūpr. 10, 73.

ಅವುಟು avuṭu. Add: See Prv. 2. ಸವುಟು.

ಅವುಡಲ avuḍala. After ಅವುಡ್ಡು insert: ಉಡಲು.

ಅವುಡು avuḍu. 1. Add: = ಅವಡು.

ಅವೇತ avēta. Gone away, past. 2, joined with. See ಸಮ ವೇತ.

ಅವ್ರತಿಕ a-vratika. A man who does not observe religious rites or obligations, etc. (Abh. P. 7, 51).

ಅವ್ಯಳಿಸು avyalisu. Add: Ūpr. 1, 128.

ಅವ್ಯಗುಣ avyaguna. Eight-fold; the eight qualities. (Ūpr. 9, after 56).

ಅವ್ಯಾಕ್ಶರಿ avyākṣari. A (vāśhpava) mantra consisting of eight syllables, either two ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ, or two ನಮೋ ವಾಸುದೇವಾಯ (C.).

ಅವ್ಯಿ avyī. Add: 2, pervasion; accumulation. See ಸಮವ್ಯಿ.

ಅಸ aśa. 3. — ಅಸ ಕರ. Add: to go beyond (Abh. P. 18, after 109).

ಅಸ aśa. 4. — ಅಸವಸ. Add: Ūpr. 9, after 102.

ಅಸದಳ asadala. Add: Ūpr. 9, 88.

ಅಸಮಾಸ asama-astra. Having an odd number (i. e. five) of arrows: Kāma (Ūpr. 6, 67).

ಅಸಲ aśal. Add: = ಹಸಲು.

ಅಸಿದನೆ aśidu-anē. 1. Thinly, minutely, nicely (Ūpr. 8, after 4; 8, after 44).

ಅಸು asu. — ಅಸುಂಗೀಳ. Add: Ūpr. 10, 80.

ಅಸುಕೆ asukē. — ಅಸುಕದಳರ. -ತಳರ. = ಅಸುಗದಳರ. (Ūpr. 6, after 64).

ಅಸುರ asura. Add: 4, a Basil leaf or Basil leaves (ದಿಲ್ಲ ವತ್ತ Mr. 117).

ಅಸೆ aśē. 2. = ಸನೆ 1, ಹನೆ. — ಅಸಮನೆ. = ಹಸಮನೆ. (Dp. 116, 4).

ಅಸ್ತು astu. = ಅಸಿದು (a. ಅಸಿ 6, My.).

ಅಸ್ತುಕಾರ astu-kāra. Assenting, agreeing, consent (My.). ಅಸ್ತುಕಾರ ಪದಿಸು, ಅಸ್ತುಕಾರ ಪದು (My.).

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ a-sprīṣya. Not to be touched, intangible. (Abh. P. 9, 178).

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ a-sprīṣṭa. Untouched. (Ūpr. 5, after 22).

ಅಸ್ವಸ್ಥ a-svastha. Not in good health, not one's self, sick. (My.).

ಅಳ ಅ. 2. — ಅಳಲಳ. -ತಳಲಳ. Shaking young foliage (Ūpr. 7, 99). — ಅಳಲೆ. -ತೆರೆ. An oscillating wave (Ūpr. 7, 84).

ಅಳ ಅ. 2. — ಅಳವಡಿಸು. Add: Ūpr. 9, 96. — ಅಳವಡ. -ವಡ. To break power (Ūpr. 10, after 94). — ಅಳವಡು. -ಅಡು. Strength to be dried up or go out (Ūpr. 8, 78; Śāv. 1, 44).

ಅಳಂಕೆ alankē. = ಅಳೆ (?) — ಅಳಂಕೆಗೀಳ. -ಕೀಳ. To embrace (Ūpr. 7, 37).

ಅಳದ್ ಅ. 1. Add: See Ūpr. 6, 84; Śāv. 8, 39.

ಅಳಲೆ alalē. — ಅಳಲೆಕಾಯವಟ್ಟ. A doctor who knows only one or two common remedies for all diseases and

who therefore for whatsoever disease prescribes one remedy (Mr. E. Rice); a quack doctor (Mr. H. Haigh).

ಅಳವಿ alavi. — ಅಳವಿವಡ. -ವಡ. To go beyond the proper bounds, to grow excessive (Ūpr. 5, after 19).

ಅಳ ಅ. — ಅಳವಣ್ಣ. -ವಣ್ಣ. The colour of the black bumble bee, a black colour (8p. in W. v. 1103).

ಅಳಿಪು alipu. 2. Add: See Abh. P. 3, 77; Śāv. 3, 34. ನಿ ಯ್ಯಳಪ.

ಅಳಿಲೆ alil. The state of being slack or loose (J. 10, 50; cf. M. 2. ಅಳಲ).

ಅಳಿಸು alisu. 3. = ಅಳಿಪು 1. See ತಮರಳವಂ a. ತಮರ 2.

ಅಳುಪು alupu. 1. Add: Rām. 3, 8, 21; Abh. 2, 39.

ಅಳುಕೆ alurkē. Add: Ūpr. 10, 92; Abh. P. 7, 54. 11. after 108; Śāv. 1, 34; 4, 38. 91.

ಅಳು ಅ. 1. — ಅಳುಕ. Add: Abh. P. 13, after 24.

ಅಳೆ ಅ. 2. — ಅಳೆಗುತ್ತು. -ಗುತ್ತು. Striking the alib (Rām. 6, 26, 28).

ಅಲಿಲೆ alil. 2. After ಅಡಲು 2 No. 3 insert: ಅಲಿಲೆ 2. — ಅಲಿಲಿ. -ಲಿಲಿ. Grief-fire: excessive grief (Śāv. 1, 31. — ಅಲಿಲಿಸಗಿ. -ಲಿಸಗಿ. Borrow and joy (Ūpr. 3, 31).

ಅಲಿಲ್ಲು alillu. Add: Ūpr. 5, 10.

ಅಲಿಕೆ alika. Add: 2, a good-for-nothing man (Ūpr. 6, 89).

ಅಲಿಪು alipu. 2. To Ruin, destruction add: (Abh. P. 15, 50).

ಅಲಿಪು alika. — ಅಲಿಪುಪು. Add: V. 6, after 3.

ಅಲಿಪು alika. 2. Add: Ūpr. 1, 86.

ಅಲಿಪು aliku. 1. — ಅಲಿಪು. Add: Ūpr. 5, after 108; 10. after 87; 10, 98; Śāv. 2, 17.

ಅಲಿಪು alidu. 2. Add: Ūpr. 7, 140.

ಅಲಿಪು alivu. 1. Add: to burn excessively (Abh. P. 7, 94).

ಅಲಿಪುನನ alipunana. Add: Ūpr. 6, 63.

ಅಲಿಪುನನ alipunana. Add: Ūpr. 6, 63.

ಅಲಿಪುನನ alipunana. Add: Ūpr. 6, 63.

ಅಲಿಪುನನ alipunana. Add: Ūpr. 6, 63.

ಅಲಿಪುನನ alipunana. Add: Ūpr. 6, 63.

ಅಲಿಪುನನ alipunana. Add: Ūpr. 6, 63.

ಅಲಿಪುನನ alipunana. Add: Ūpr. 6, 63.

ಅಲಿಪುನನ alipunana. Add: Ūpr. 6, 63.

ಅಲಿಪುನನ alipunana. Add: Ūpr. 6, 63.

ಅಲಿಪುನನ alipunana. Add: Ūpr. 6, 63.

ಅಲಿಪುನನ alipunana. Add: Ūpr. 6, 63.

ಅಲಿಪುನನ alipunana. Add: Ūpr. 6, 63.

ಅಕ ಪಿಂ. Add: ಶೆವ. 3, 32.

ಅಕಿಕೆ ಪಿಂಕೆ. Add: ಎಲಾಕೆ.

ಅಕಿಸು ಪಿಂಸು. Add: Ahh. P. 12, 17.

ಅದಿಗ ಪಿಂಗಾ. Add: Cf. ಹೂವಾದಿಗ?

ಅದಿಗಾಯಿ ಪಿಂ-ಗಪ್ಪಾ. = ಅದಿಗ. See Dp. 159, 10.

ಅದಿತನ ಪಿಂದಿತನ. Add: ಒಡನಾದಿತನ.

ಅದು ಪಿಂ. 2. — ಅಮವೈಲ. Add: Rām. 2, 2, 38; Ūpr. 2, 79.

ಅಣ ಪಿಂ. (fr. ಅಳೆ 1). Holding; hold (in ಒಡ್ಡುಣ?).

ಅಣಿಕೆ ಪಿಂಕಿ. Add: Ūpr. 10, 86.

ಅಣಿ ಪಿಂ. 4. = ಅಣಿ 3. See ಉರುಹಾನಿ.

ಅಣ್ಣ ಪಿಂಕೆ. (= ಅಣಕೆ 1, ಅಣ್ಣ). Rule, authority (Ūpr. 6, 88).

ಅಕುರಿಯ ಪಿಂರಿಯ. = ಅಕುರ. (Bh. 2, 1, 59).

ಅತ್ಯಜ್ಞತೆ ಪಿಂ-ಜ್ಞತೆ. Knowledge of the universal soul; — self-knowledge, true wisdom (Ūpr. 2, 32).

ಅತ್ಯವಿಗುಪ್ತ ಪಿಂ-ವಿ-ಗುಪ್ತ. Hidden in self (ಶೆವ. 4, 98).

ಅತ್ರೇಯ ಪಿಂ-ತ್ರೇಯ. Add to No. 3: Ūpr. 1, 33.

ಅದಲೆ (ಪಿ 13-ತಾಲೆ). Add: Ūpr. 1, after 125; 8, after 42.

ಅದಿಕಮರ ಪಿಂ-ಕಾಮರ. The tortoise supposed to uphold the world. — ಅದಿಕಮರಮ್ಪುರಂ. -ಎದರಂ. Down to the Adikamaṭha (ಶೆವ. 1, 54).

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪಿಂ-ಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ (fr. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ). Relating to self; relating to the senses, organs or faculties, by which the objects of human cognizance are apprehended (Mhr.); relating to the supreme soul or spirit; spiritual. (My.; see s. ಪಾಪತ್ರಯ).

ಅನ್ ಪಿಂ. 2. Add: Ūpr. 10, 98, 99.

ಅನಂದಬಾಷ್ಪ ಪಿಂ-ಂದಾ-ಬಾಷ್ಪ. Tears of joy (ಶೆವ. 1, after 79).

ಅನಿಲ ಪಿಂಲ. Add to No. 1: ; wind (Mr. 53).

ಅನೆ ಪಿಂ. 2. — ಅನವರವರಂ. -ವರ-ವರಂ. To run after the manner of elephants (Bh. 2, 1, 76; 5, 3, 104).

ಅಪನ ಪಿಂನ. Add: 2, pepper (ಕರೆ ಕೆಂದ. Dh.).

ಅಪಾದನ ಪಿಂ-ಪಾದನ. Add: Ūpr. 6, 44.

ಅಬ್ಬ ಪಿಂ. = ಅಬ್ಬ. See Prv. s. ಬೋನಗಿತ್ತಿ.

ಅಯತಿಕೆ ಪಿಂ-ಯತಿ-ಕೆ. — ಅಯತಿ-ಕೆ. One of the feats of wrestlers (ಶೆವ. 4, 75).

ಅಯಾತ ಪಿಂ-ಯಾತ. Come, arrived, approached, attained. (Ūpr. 1, 141).

ಅಯುಧಪಾಲ ಪಿಂ-ಯುಧ-ಪಾಲ. Add: Bh. 8, 8, 7.

ಅಯ್ಯಳಿ ಪಿಂ-ಯ್ಯಳಿ. Before ಅಯ್ಯಳಿ insert: ಅಯ್ಯಳಿ.

ಅರತಿ ಪಿಂ. 2. — ಅರತಿವೆಳು. -ವೆಳು. The shine of a waving-lamp (Rām. 3, 6, 58).

ಅರನಾಲಮ್ಮ ಪಿಂ-ರನಾಲ-ಮ್ಮ. = ಅರನಾಲ. (V. 6, 30).

ಅರರ ಪಿಂ. = ಅರ 1. A place (My.). 2, = ಅರರ. A door (My.).

ಅರಕಾಯಿ ಪಿಂ-ಕಾಯಿ. Add: Ūpr. 9, after 102; Grj. 6, after 56.

ಅರಕೆ ಪಿಂಕೆ. Add: ಉಸುರಾಕೆ.

ಅರಲ ಪಿಂ. (?) ಅರಲನಮ್ಮ ಪಿಂ-ರಲನಮ್ಮ ಅರಲನಮ್ಮ ಅರಲನಮ್ಮ ಅರಲನಮ್ಮ (Ūpr. 9, 94).

ಅರಸು ಪಿಂಸು. 1. Add: Ūpr. 5, 41.

ಅರು ಪಿಂ. 1. Insert after Tu.: ; Tu. also ಅರು, and before Bp. 1, 25; Ūpr. 4, 40.

ಅರು ಪಿಂ. 5. Add: J. 11, 38.

ಅರ್ವಿಜ್ಯ ಪಿಂ-ರ್ವಿಜ್ಯ. Add: J. 16, 29.

ಅರ್ಬು ಪಿಂ. — ಅರ್ಬುಪಿಂ. Add: Ū. Bp. 31, 8. 11. 51.

ಅರ್ಬು ಪಿಂ. (P). See Ūpr. 1, 8; 4, after 60.

ಅರಿ ಪಿಂ. 2. — ಅರಿನರ್ವನ. -ವನ. A tear (Ūpr. 5, 131).

ಅರಿಕೆ ಪಿಂಕೆ. (= ಅರಿಕೆ?). The vessel by means of which another vessel is filled (My.).

ಅವಗೆ ಪಿಂ-ವಗೆ. = ಅವಗೆ, etc. (Ūpr. 9, 80).

ಅವರಿಕೆ ಪಿಂ-ವರಿಕೆ. Add: 1, and: See Prv. s. ಸವರಿಕೆ.

ಅವರಿಕೆ ಪಿಂ-ವರಿಕೆ. 2. = ಅವರಿ. Covering, enclosing. See ನೆರವರಿಕೆ.

ಅವಿವೃತ್ತ ಪಿಂ-ವಿವೃತ್ತ. Add: Ūpr. 1, 126 (originally ಅವಿವೃತ್ತ).

ಅವಿವೃತ್ತ ಪಿಂ-ವಿವೃತ್ತ. The state of hoping or expecting (to get the object hoped for, Ūpr. 8, 2).

ಅವಿವೃತ್ತ ಪಿಂ-ವಿವೃತ್ತ. Affectionate towards dependants. 2, love shown to dependants (Mr. H. Haigh; ಕಪ್ಪ ವಸುವ ವರಲ್ಲಿಯ ಪಿಂ-ವಿವೃತ್ತ Rāmāsvāmī śāstri).

ಅವಿವೃತ್ತ ಪಿಂ-ವಿವೃತ್ತ. (fr. ಅವಿವೃತ್ತ). (A story) belonging to the horse-anorifice (J. 2, 2).

ಅಸ ಪಿಂ. Impossible (= ಅಸಾಧ್ಯ My.; see Prvs. s. ಪುಟಾರ and ಮನೆ).

ಅಸ ಪಿಂ. 2. Add: ಸಿಂಹಾಸ.

ಅಸ್ವ ಪಿಂ-ಸ್ವ. One who has property or possesses (Ūpr. 2, after 52).

ಅಹತ ಪಿಂ-ಹತ. Add: 8, one of the feats of wrestlers (ಶೆವ. 4, 75).

ಅಹಾರ್ಯ ಪಿಂ-ಹಾರ್ಯ. The ornamentative part of the drama, the dress, decorations, etc. (Ūpr. 5, after 51).

ಅಹೃತಿ ಪಿಂ-ಹೃತಿ. Add: taking away, robbing (see ಸುಹಾಪ್ತ 3).

ಅಳ ಪಿಂ. 2. — ಅಳಸ. Add: Ūpr. 6, after 106.

ಅಳತಿ ಪಿಂ-ತಿ. Add: Ūpr. 7, 97.

ಅಳು ಪಿಂ. 2. — ಅಳುಕೂಗಿನ ಹಕ್ಕಿ. = ಹಾಲುಹಕ್ಕಿ, q. v. (My.).

ಇಂ ಪಿಂ. 7. = ಇನು, ಇನ್ನು. An ablative particle: from that place or time, thence (put to the past relative participle). ನೆಗದ್ದಂ ಬದಿಕ್ಕೆ (Ūpr. 9, 130). ಕದದಿಂ ಬದಿಯಂ (Ahh. P. 1, after 67). ಅರ್ಬುಪಿಂ ಬದಿಕ್ಕೆ (15, after 9). ಪೋದಿಂ ಬದಿಯಂ (15, after 10). ಅಯ್ಯಂ ಬದಿಯಂ (16, after 8).

ಇಕ್ಕಲಿಸು ಪಿಂ-ಕಲಿಸು. To join, to be joined (Bh. 3, 19, 26; 5, 2, 4; cf. ಇದ 1, ಇದಕು 2, etc.).

ಇಕ್ಕ ಪಿಂ. 4. = ಇಕ್ಕ, etc. Dung (Dp. 173, 2).

ಇಂಗಲ ಪಿಂ-ಗಲ. 2. Add: ಶೆವ. 3, 32.

ಇಜ್ಜ ಪಿಂ. — ಇಜ್ಜ. -ಸಜ್ಜ. A two-fold, i. e. very great, rogne (P Bh. 3, 19, 46).

ಇಜ್ಜಲ ಪಿಂ-ಜ್ಜಲ. Add: = ಇಜ್ಜಲ.

ಇಟ್ಟ itṭa. To No. 1 add: Ūpr. 5, 104, and to No. 2: Ūpr. 9, 98.

ಇಟ್ಟ itṭu. 1. — ಇಟ್ಟ. Add to No. 1: Ūpr. 6, 82.

ಇಡಿದು idḍu. Add: = ಎಡ 4, etc.

ಇಡಿ idi. 3. To No. 1 add: J. 15, 9.

ಇಡಿಕೆ idikē. The state of being joined; excess.

See ಮಂಜಡಿಕೆ.

ಇಡಿಸು idisu. 2. Add: Ūpr. 5, 105.

ಇಡು idu. 2. — ಇಡುಗಾಯ. -ಕಾಯ. Cooannts broken on a stone before a temple as an offering to the deity (Mr. H. Haig; ತಂಗಿನ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಚೂರು ಹೊಡೆಯುವದು, Rāmasvāmi śāstri). — ಇಡುವರೆ. -ಬರೆ. A kind of net (Śiv. 3, 24).

ಇಡುಕು iduku. 1. — ಇಡುಕು. = ಇಡುಕು. (Ūpr. 8, after 4).

ಇಡುಕು iduku. 2. Add: Rām. 3, 6, 57.

ಇಡ್ಡ idu. = ಇಡರು. (My.).

ಇಡ್ it. — ಇಡ್. Add: Rām. 3, 9, 4. — ಇಡ್. Add: Bh. 2, 18, 50.

ಇಡು itu. Add: 3, = ಇಡು 2, in ಹೊಗದಿತ್ತು, q. v.

ಇಡು idu. Add: 1.

ಇಡು idu. 2. = ಇಡು No. 8. An anomalous termination of the past participle instead of ದು 2 (on ಇ 4), e. g. ಕೇಳಿದು (= ಕೇಳಿದ, Rām. 3, 8, 71; 8, 9, 4; 6, 40, 10), ಬಾಡಿದು (= ಬಾಡಿದ, Rām. 6, 51, 5), ತೂಳಿದು (= ತೂಳಿದ, Abhā. 12, 59), ಬದಲಿದು (= ಬದಲಿದ, Rām. 2, 7, 3; ಮರಳಿದು (= ಮರಳಿದ, Bh. 2, 4, 12); ಸಾರಿದು (= ಸಾರಿದ, Bh. 1, 14, 3, 20); ಸೀಳಿದು (= ಸೀಳಿದ, Bp. 45, 27; 49, 10; Bh. 4, 10, 86); ಸೂರುಳಿದು (= ಸೂರುಳಿದ, Bh. 1, 6, 3); ಹೋರಿದು (= ಹೋರಿದ, Bh. 1, 14 snm; 7, 4, 42); and ಹೋದಿದು (= ಹೋದಿದ, Bp. 58, 71).

ಇಡ್ಡ iddu. After B. 8, 19 add: It may be specially remarked that the subjunctive mood which appears in B. 1, 20, is used there in the sense of the present, viz. ನನಗೆ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಕೂಡ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನು, If I could write, also I would have written with you (i. e. would write with you, on the coming feast-day). See also 1, 26.

ಇನಿ ini. — ಇನಿವಾರ. -ವಾರ. Sweet, delicious milk (V. 9, 90). — ಇನಿವಿ. Add: Ūpr. 5, 83.

ಇನಿತ್ತು inittu. Add: Ūpr. 8, 62.

ಇನಿಸು inisu. Add: Abh. P. 3, 49, 50.

ಇನ್ನದು intaru. (= ಅನ್ನದು). ಇನ್ನದನ್ನಂ, subsequently, in consequence (Ūpr. 9, 119).

ಇನ್ನರೇ indirē. — ಇನ್ನರೆಯರನ. -ಅರನ. Viṣṇu (Dp. 122, 21).

ಇನ್ನರೇ indrē. (= ಇನ್ನರೇ. Tbh. of ಇನ್ನರೇ. ಇನ್ನರವ ನುಡ್ಧನ (Ūpr. 6, 64). If ಇನ್ನರೇ were a Tbh. of ಇನ್ನರೇ, the ಇನ್ನರೇ, ಇನ್ನರೇ in page 148 of the Śabdamaṇi-darpaṇa probably would be the same word.

ಇನ್ನರೇ indrē. (= ಇನ್ನರೇ; Śind. 143).

ಇನ್ನರೇ indra-nandana. = ಇನ್ನರ. (Riv. 13, 60).

ಇನ್ನಂ innam. 1. Add: Plural ಇನ್ನಂ (Abh. P. 11, 9).

ಇನ್ನು innu. Add before ಇನು: ಇಂ 7. It is most probable that in the ancient language there was no ಇನು, the double ಇಂ happening on account of ಇಂ 7 being followed by a vowel.

ಇಮ್ im. 1. — ಇಮ್ನನಗಾರ. -ಮ್ನನಗಾರ. To show, or have, two points (Ūpr. 10, 80).

ಇಮ್ im. 2. — ಇಮ್ನಂ. To grow nicely or well enlarged (Ūpr. 4, 48).

ಇಮ್ಮು imbu. 1. — ಇಮ್ಮು. -ಅಮ್. To know or observe in a pleasing manner (V. 9, 9). — ಇಮ್ಮುಗು. -ಅಮ್. Beauty to be lost: to lose beauty (Ūpr. 9, 5).

ಇರಸು irasu. Add: Ū. ಎರಸೇಲು 2. ಎರ 3, and the 7 2. ಎರ 1 No. 1.

ಇರೈ iri. 1. After ಮುನ್ನಿಡ್ add: ಮುನ್ನಿಡ್.

ಇರೈ iri. 3. — ಇರೈಗು. -ಕು. The business of plowing etc. (Bh. 4, 8, 12).

ಇರೈತ irita. Add: See ಉದ್ದಿಷ್ಟ, ದೊಡ್ಡದ, ಮೇಲೆ.

ಇರುಮ್ಮು irumbu. To No. 1 add: closeness (Śiv. 3, after 35).

ಇರ್ ir. 1. — ಇರ್. -ವಾಯ್. -ಅ 2. = ಇರ್ನು. (on the ಭೇರು, Śiv. 3, 33). — ಇರ್ನು. = ಇರ್ನು. (V. 9, after 71). — ಇರ್ನು. Add: See ಮರ್ನು. 2. 2.

ಇರ್ಕು irku. 5. — ಇರ್ಕು. ವದು. To be straitened or distressed (Ūpr. 5, 81).

ಇರ್ಕೆ irkē. — ಇರ್ಕೆ. -ವಟ್ಟು. A mountain of rumour (Ūpr. 8, after 4).

ಇಲಾಚೆ ilāci. Add: See Mr. 2. ಎಲಾ.

ಇಲಿ ili. 2. — ಇಲಿ. A kind of mouse or rat-trap (My.).

ಇಸು isu. 2. Delete only in P., and at the end add: ಇ-ಎಸ (Bp. 58, 58).

ಇಸು isu. 3. After ಎಯ್ insert: ಎಸು 1.

ಇಳಿದು ilidu. The state of wasting away, diminution, decay, etc. (ತೀರ; see 2. ಇಳಿದು. — ಇಳಿದು. -ಅಗು. To grow worn out, to grow wan (Ūpr. 2, 4).

ಇಲೈ il. To ಇಡ್ add: Ūpr. 5, 110.

ಇಲೈ ilī. 4. — ಇಲೈ. Add: to put into shade (Abh. P. 16, 26). See Ūpr. 2, 42).

ಇಲೈಲೆ ilikē. — ಇಲೈಲೆ. Add: Grj. 2, after 104.

ಇಲೈಲೆ ilil. Diminution, decrease, decline (Ūpr. 7, 150).

ಇಲೈಸು ilisu. 2. After ಇದ್ನು. Add: See ಇದ್ನು. (2. ಪಂ 1).

ಈ 1. 7. After ಇ 9, No. 2 insert: ಹೀ 2.

ಈಗಡು i-gaḍu. 1. Add: ಈಗಡ (Ūpr. 9, 119).

ಈಡು idu. 1. — ಈಡ. Add: Ūpr. 5, after 64; 2. after 1.

ಈಡು idu. 3. — ಈಡ. Add: to pain (the mind) grow (Bh. 3, 19, 37). — ಈಡೆ. -ಅಡ. To rub well (Ūpr. 5, 68).

ಕರ್ ir. 1. — ಕರೊಡ್ಡು. -ಬಡ್ಡು. Two or both hosts (Ūpr. 10, after 74; 10, 83).

ಕರಿ iri. 1. After ಕರಿರ್ add: ಹರಿ 1.

ಕಲ್ il. Add: See V. 4, 95; 6, 3; Śāv. 4, 60, 115.

ಉಕ್ಕವಿಸು ukkavisu. (?) (Ūpr. 9, 106).

ಉಕ್ಕಿಸು ukkisū. Add: to cause to rise (as the sea, Ū. Bp. 31, 52).

ಉಗಿಸು ugisu. Add: = ಉಗಿಸು 2.

ಉಗು ugu. 2. — ಉಗು ತರ್. Add: Ūpr. 9, 76.

ಉಗುಲ್ ugul. 2. Add: Śāv. 3, 45.

ಉಗುಲ್ ugul. 3. P. p. of ಉಗುಡ್ 1. — ಉಗುಡ್ತರ್. To emit, to let drop (Ūpr. 10, 11).

ಉಗ್ಗಡಿಸು nggadisu. (Tbh. of ಉಗ್ಗಟಿಸು). To rub over, to make smooth, to even. ನೆಲನುಗ್ಗಡಿಸ (Ūpr. 6, after 86). ನೆಲನುಗ್ಗಡಿಸ್ತೆ (10, 9).

ಉಗ್ಗಿ uggi. 2. Add: Dp. 170, 4.

ಉಗ್ಗಿಕರ ngra-kara. The snn (Ūpr. 5, 50).

ಉಗ್ಗಲಿಸು ud-balisu. Add: See Ūpr. 5, after 89.

ಉಗ್ಗರಿಸು nd-bārisu. To utter, etc. (Rām. 3, 8, 70).

ಉಗ್ಗು uggū. 1. Put the number 1 to ಉಗ್ಗು.

ಉಗ್ಗಿತ್ತಿ nd-čhätti. Cutting off or out, extirpation, destruction (Ūpr. 4, 92).

ಉಗ್ಗಾವಿಸು nōbbvāsa. Put the No. 1 to the last word ಸುಯ್.

ಉಗ್ಗಿಳೆ njjaḷikē. Splendor, radiance, beauty (Ūpr. 4, 85).

ಉಗ್ಗಿಳಿಸು njjaḷisu. To blaze up, to flame; to shine (Ūpr. 1, 73; 3, 79).

ಉಗ್ಗುಗಿಸು njjagisu. Add: Ūpr. 3, after 71.

ಉಗ್ಗುಪ್ಪಿಸು ud-jrīmmbisu. To gape; to open; to become visible, to come forth; to expand, to open, to blow (Ūpr. 7, after 62).

ಉಂಡ nñca. Add: See ಉಂಡವಕ್.

ಉಡಿ udi. 1. Add: Ūpr. 5, after 89 & 64; 10, 11.

ಉಡಿ udi. 2. — ಉಡಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. To tie fragments, i. e. to restore to a good state, to repair (Ūpr. 5, 53).

ಉಡುಗು uḍugu. 1. Add: Ūpr. 5, 19, 99.

ಉಡುಪ್ಪೇಡು uḍupa-udaya. Moon-rise (Ūpr. 6, 93).

ಉಡೆ uḍē. 1. — ಉಡೆವನೆ. Add: Abb. P. 3, 180.

ಉಡೆ uḍē. 2. After ಉಕ್ಕಡೆ 3. ಉಕ್ಕ 2 add: ಗಟ್ಟಡೆ, ತಳರುಡೆ, ಬೀಡುಡೆ.

ಉಟ್ಟಿಗಿಕಾರಿ undigē-kāra. A man who stamps or impresses (V. 6, 41).

ಉಟ್ಟಿ uḍḍē. — ಉಟ್ಟಿಗಡುಬು. -ಕಡುಬು. A kind of kaḍubn. See Prv. s. ಬೆಟ್ಟು.

ಉತುಂ utum. Add immediately after it: (fr. ಉತು).

ಉಕ್ಕಟಿಸು ntkaḷisu. Add: 2, to become furious (Śāv. 3, 63).

ಉಕ್ಕಣ್ಣತೆ nt-kapṭhatē. The state of longing for a beloved person or thing, etc. (Ūpr. 3, 74).

ಉಕ್ಕಮ್ಮ ut-kampi. Trembling; agitating, causing to tremble. (Ūpr. 2, 59).

ಉಕ್ಕೇವಣಿ nt-kshēpapa. Throwing upwards, tossing; sending, sending away; vomiting; etc. See Śi. s. ಹಾಳು ಎಕೆ.

ಉತ್ತಮತೆ ntamatē. Excellence, superiority; goodness. (Ūpr. 9, 105).

ಉತ್ತರಕ್ಷಣ uttara-kṣapa. The next moment (My.).

ಉತ್ತರಾಯ uttarāyi. Discharged from the obligation (of a favour, etc.; Mhr. ಉತ್ತರಾಕ; Bb. 4, 2, 50, 51).

ಉತ್ತರಿಸು uttarisu. 2. Add: Ūpr. 5, after 44.

ಉತ್ತರೇಕ್ಷರತೆ uttara-nttaratē. Constant continuation, incessant (Ūpr. 4, 25).

ಉತ್ತಮತೆ uttavajisu. To make efforts, to strive, to struggle (? Ūpr. 3, 47).

ಉತ್ತಾರ nd-tāra. To the meaning of No. 4. add: (My.).

ಉತ್ತಾರಕ nd-tāraka. Add: Rām. 3, 8, 70.

ಉತ್ತಾಪಿಸು ntāḥḥisu. Add: Bh. 2, 12, 38.

ಉದಕ udaka. Add: = ಉದಕ, and as No. 2 add: broth, pepper-water (My.).

ಉದಕ udnka. Tbh. of ಉದಕ. (My.).

ಉದಗರಿಸು ndngarisu. Tbh. of ಉದಗರಿಸು. (Rām. 3, 5, 9).

ಉದಭವಿಸು ndnbhavisu. Add: J. 11, 14.

ಉದ್ಭಟಿಸು nd-ghaṭisu. Add: = ಉಗ್ಗಡಿಸು, and as No. 2 add: to rub over, to stroke.

ಉದ್ದ udda. — ಉದ್ದಂ. -ಅಂ. Having long thighs (? Ūpr. 5, 55).

ಉದ್ಧಮತೆ uddamatē. The state of being unrestrained, etc. (Ūpr. 7, 79).

ಉದ್ಧವ nd-dbava. Add: 3, N. of a messenger (Ūpr. 6, after 13).

ಉದ್ಧಮ್ನುತೆ nd-bbrāmyat. Whirling, flourishing (Ūpr. 5, 56).

ಉದ್ಧಾನಮಹತರ ndyāna-mahātara. The overseer of a garden, a gardener (Ūpr. 2, 87).

ಉದ್ಧೇಜಿಸು nd-vējisu. To hurt the feelings, etc. (Ūpr. 4, 21).

ಉನ್ನಾಳ nd-nāḷa. Having high stalks (Ūpr. 7, 60).

ಉನ್ನದ್ರತೆ nd-nidrātē. Sleeplessness. (Ūpr. 5, 124).

ಉನ್ನಕರನ್ನ ud-makaranda. Excellent nectar or honey of flowers (Śāv. 2, 47).

ಉನ್ನಗ ud-mṛiga. A large wild beast. See ಯುನ್ನೇನ್ನಗ.

ಉಪಕರಿಸು upa-karisa. Add: to prepare; to furnish with (Rām. 3, 2, 20).

ಉಪಜೇಯಮಾನ npa-čtyamāna. Being collected or filled. (Ūpr. 2, after 21).

ಉಪಪಾಪ್ಯ npa-jāpya. To be whispered into the ears of another (adj.; Ūpr. 3, 89).

ಉಪಧಾರಿತ npa-ḍbankita. Gone to; brought near; presented as an offering, offered as a respectful gift; carried out, accomplished; a respectful offering or present. (Ūpr. 6, 31).

ಉಪದೇಶ npa-dēṣa. — ಉಪದೇಶಂ ಗುಡು. -ಕುಡು. To give instruction, to teach; to prescribe (Ūpr. 5, 113).

ಉಪಪ್ರದಾನ npa-pra-dāna. Delivering over, presenting; a present, a bribe. (Ūpr. 9, 119).

ಉಪಲಾಲಿಸು npa-lālisu. To No. 2 add: Bb. 8, 2, 6.
 ಉಪಶಮಿಸು npa-śamisu. Add: 2, to calm, to mitigate, to make quiet, to bring to an end (Śālv. 4, after 24).
 ಉಪಶಾಂತಿ upa-śānti. Add: Ūpr. 7, 22.
 ಉಪಹತೆ npa-bati. — ಉಪಹತೆಗಿಯ. To do harm to (Śālv. 4, after 24).
 ಉಪಾಂಶತೆ upāśantē. The state of uttering prayers in a low voice (P Ūpr. 9, 119).
 ಉಪಾಯನ npa-ayana. — ಉಪಾಯನಗಿಯ. -ಂ-. To make a present, to present (Śālv. 2, after 42).
 ಉಪ್ಪಯಣ uppayaṇa. This word probably is formed of ಉದು 3, abandoning, and ಪಯಣ; if so, it ought to appear in large type.
 ಉಪ್ಪರ uppara. — ಉಪ್ಪರಗೂ. Add: See Ūpr. 7, after 81. — ಉಪ್ಪರವಟ್ಟು. -ವಟ್ಟು. Grand state (P Ūpr. 1, 106).
 ಉಬ್ಬಣ ubbhaṇa. To No. 2 add: Bh. 8, 19, 88.
 ಉಬ್ಬರ ubbhaṇa. — ಉಬ್ಬರಗೂ. -ಕೂ. Abundant sparks (Bh. 6, 2, 6). — ಉಬ್ಬರವ್ವರ. -ಎ-ವರ. To flow abundantly (Ūpr. 2, 84).
 ಉಬ್ಬಸ ubbhaṇa. Add: Bh. 2, 1, 77; 5, 8, 102.
 ಉಬ್ಬಳು ubbālu. = ಉಬ್ಬು 2. (Rām. 6, 24, 1; 6, 50, 12).
 ಉಬ್ಬಿ ubbi. A female who has something prominent or projecting. See ಹಲ್ಲುಬ್ಬಿ.
 ಉಬ್ಬು ubbu. 2. — ಉಬ್ಬು. -ಅ 2. A male who has something prominent or projecting. See ಹಲ್ಲುಬ್ಬಿ. — ಉಬ್ಬಿದಾತ. -ದಾತ. Excessive stabbing (Rām. 6, 19, 80).
 ಉಬ್ಬಿ ubbē. 1. Add: Bh. 3, 19, 1.
 ಉಮುಡು umuḷ. (= ಉಮುಡು 1). See Ūpr. 9, 129.
 ಉಮ್ಬು umba. Add No. 1.
 ಉಮ್ಬು umba. 2. That is eaten (= ಉಮ್ಬು ಕೂಡ, Śāstrasāra in W. v. 1258).
 ಉಮ್ಬು ummaḥa. (P). See Ūpr. 6, after 18.
 ಉಮ್ಬು ummē. Add: (= ಅಮ್ಬು 2).
 ಉಯ uy. 1. Add the number 1 to ಉಯ.
 ಉರ ura. 3. = ಉರಿ 2, etc. — ಉರಕೊಳ್ಳು. A flaming fire-brand (Abh. P. 4, 39). — ಉರಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಉರಕೊಳ್ಳು. (My.). 2, a passionate person (My.).
 ಉರಕ uraka. A man who burns or suffers from excess of heat. See ಹೊಟ್ಟುರಕ 2. ಹೊಟ್ಟು 3.
 ಉರಕಿ uraki. A woman who burns or suffers from excess of heat. See ಹೊಟ್ಟುರಕ 2. ಹೊಟ್ಟು 3.
 ಉರವಣಿ ura-ṇi. 1. Add: Ūpr. 10, 70.
 ಉರಿ uri. 2. Insert ಉರ 3 before ಉರು 2. — ಉರಿಗೊಳ್ಳು. -ಕೊಳ್ಳು. = ಉರಗೊಳ್ಳು. (My.). — ಉರಿವಳು. -ವಳು. Blazing shine (V. 10, 12).
 ಉರಿತು uritu. Add the number 1 to ಉರು.
 ಉರಿಪ uripa. = ಉರಿಪ 2, etc. Burning; heat (Śālv. 8, after 85).
 ಉರುಬು urubu. To blow strongly with the mouth (ಉದು My.). ಕುಟ್ಟಲಾದವ ಬದ್ಧಿ ಉರುಬಿ ಉರುಬಿ ನೋಡಿದವು (Prv.).

ಉರುಲ್ urul. Mr. 370 (My. MS.) has ಉರುಲ್ (ಉರುಲ್, instead of ಉರುಲ್). This form of the word may have existed at Mr.'s time, and if so, would connect the word clearly with M. ಉರುಲ್ 2. ಉರುಲ್ 1.
 ಉರುಳ್ urul. 1. — ಉರುಳ್ಳು. ಉರುಳ್ಳು. To shoot arrows so that (an opponent) is overturned (Ūpr. 3, 109).
 ಉರುಳ್ಳಿ uruli. Add: See ನಂಬುರುಳ್ಳಿ; and add: 4, the state of being round or curled. — ಉರುಳ್ಳು. -ಉರುಳ್ಳು. A lock, a ringlet of hair (Ūpr. 3, 69).
 ಉರುಳ್ಳಿಗ uruliḡa. N. of a bird (Śālv. 3, 33).
 ಉರುಳ್ಳಿರು uruliḡu. Add: Rām. 5, 9, 4.
 ಉರುಳ್ಳು uruliḡu. Add: Ūpr. 5, 36.
 ಉರೋಬ್ಬು uras-bandha. A certain feat of wrestling (Śālv. 4, 75).
 ಉರೈ urai. Add: Śālv. 2, after 42.
 ಉರು uru. Add the number 1 to it, and add: Ūpr. 1, 48; ಬೆಕ್ಕನಮುದು, ಭಯಮುದು, ಎಕ್ಕನಮುದು.
 ಉರು uru. 2. Being, state; occasion (Ūpr. 3, 15).
 ಉರುಕು uruku. — ಉರುಕುಗೊಳ್ಳು. Add: to be abundant (Bh. 4, 10, 40).
 ಉರುರ್ uru. Add the number 1 to it.
 ಉರುರ್ uru. 2. To burn, to glow (Abh. P. 7, 10).
 ಉರುರ್ uru. Add to ಅದುರು: 2. ಅದುರು 6.
 ಉರುರ್ uru. 2. Add as a new meaning: MASS, great multitude (Abh. P. 14, 7). — ಉರುರ್. -ಅದು. Swelling to disappear: flood or the flowing in of waters to cease to begin to ebb (V. 9, 24).
 ಉರ್ವಿಸು urvisu. Add: Ūpr. 9, 78.
 ಉರ್ವಿಸು urvi-ruha. A tree. See ನೋಡುರ್ವಿಸು.
 ಉರ್ವಿಸು urvi-ṭāra. A king.
 ಉರ್ವಿಸು urvi-ṭāra. Relating or belonging to the king (Ūpr. 10, 22).
 ಉರ್ವು urvu. 1. Add: See ಪರ್ವಪರ್ವ.
 ಉರ್ವು urvu. 2. — ಉರ್ವು. -ಎರ್ವು. To rise, to go upward (Ūpr. 5, 42). Ūpr. MS. 4, 47 has ಉರ್ವು instead of ಉರ್ವು.
 ಉಲಿಪು ulipu. Add: Ūpr. 3, 48; Śālv. 3, 49.
 ಉಲ್ಲಪನ ud-lapana. Speaking loud; sounding (Ūpr. 1, 113).
 ಉಷ್ಣ uṣh. 2. Add: See ಸೀತೆನ (2. ಸೀತೆ 3).
 ಉಸಿರ್ usir. 2. After ಉಸುರು 2 add: ಸುಸು 2. — ಉಸುರು. -ಸುಸು. = ಉಸುರು. (Śālv. 4, 88).
 ಉಸುರ್ usur. 2. — ಉಸುರು. -ಅದು. Dried-up state of respiration: exhaustion (Rām. 6, 24, 18).
 ಉಳ್ ul. 2. — ಉಳ್ಳು. Add: Śālv. 4, 90; V. 9, 2.
 ಉಳ್ uli. 4. Add: Cf. ಹೊಕ್ಕು.
 ಉಳ್ಳು ulku. 3. Add: Ūpr. 6, 16; Śālv. 4, 71.
 ಉಳ್ಳಿ ulkē. The state of being. See 2. ಸ್ಥಿತಿ.
 ಉರೈ uli. 2. After ಅರಿ ಉರು add: ಬೆಕ್ಕನಮುದು. — ಉರು. -ಕಾಲ. Time of (continually) remaining or staying

ಎಸಡಿ ṣaḍḍi. Add: Abh. P. 15, after 87.

ಎಸರ್ ṣaṣ. After ನೀರಸ add: , ಹತ್ತಸರು.

ಎಸರ್ಪುದು ṣarpudu. (P). (Ūpr. 5, 27).

ಎಹಗಿ ṣi-hagṣi. After ಹೇಗಿ insert: , ಹೇಗಿ.

ಎಳೆ ಶಿಲೆ. — ಎಳವರ್ಧು. -ಬರ್ಧು. Childly profligacy (V. 2, 2).

ಎಳೆ ಶಿಲೆ. 2. — ಎಳೆಗರ್. -ಕರ್. A delicate, fine eye (J. 30, 22). — ಎಳೆಗನ್ನಡವಕ್ಕಿ. -ಕನ್ನಡವಕ್ಕಿ. A young parrot (V. 2, 31). — ಎಳೆಗದುಂಕೆ. -ಕದುಂಕೆ. Tender Hurialie grass (Ūpr. 8, after 4). — ಎಳೆಗಾರ. -ಕಾರ. The newly arrived rainy season (Ūpr. 4, 88). — ಎಳೆಗೊಂ. Add: Ūpr. 1, after 101; 5, 182. — ಎಳೆನೀರು. = ಎಳೆನೀರು. (Ūpr. 10, 54). — ಎಳೆಮುತ್ತು. Add: ṣāṣ. 5, 7. — ಎಳೆಯಂಡೆ. -ಅಂಡೆ. A young goose or swan (V. 9, 25). — ಎಳೆಯುಟ್ಟುಲ. -ಅಯ್ಲು. Weak, watery gruel (V. 2, 13). — ಎಳೆನಲಸು. -ನಲಸು. A young jack tree (Ūpr. 7, 86). — ಎಳೆವಸಿಹ. -ಬಸಿಹ. A delicate womb (Abh. P. 3, 100, 101). — ಎಳೆವಳಕು. -ವಳಕು. Fine crystal (Ūpr. 1, 111). — ಎಳೆವಳಕು. -ವಳಕು. = ಎಳೆವಳಕು. (ṣāṣ. 5, 3).

ಎರೀ ಶಿಲೆ. 3. — ಎರೀ. Add: Ūpr. 5, 81.

ಎರೀತು ಶಿಲೆ. — ಎರತಲಿ. After Dragging-play add: decoy (Rām. 4, 1, 14), and after fainting add: (Rām. 8, 8, 89).

ಎರೀಲೆ ಶಿಲೆ. Add the number 1, and before Grj. 2, after 108 insert: Ūpr. 10, 82.

ಎರೀಲೆ ಶಿಲೆ. 2. P. p. of ಎರೀ 1. — ಎರೀಲೆ. To hang down (Ūpr. 4, 47).

ಏಕವಾರ ಠಕಾ-ಠಕಾ. (ಏಕವಾರಂ). Only once, at once, at one time, suddenly.

ಏಕಾಹಿಕ ಠಕಾಹಿಕಾ. Occurring daily, unremitting (as fever, My.).

ಏಕೇನಮೂಹ ಠಕಿ-samūha. A herd of antelopes (Ūpr. 1, 187).

ಏಕಿಸು ಶಿಲೆ. Add: Ūpr. 6, 87, 77.

ಏಕಿಸು ಶಿಲೆ. 1. — ಏಕಾಹಿಕ. -ಅಹಿಕ. = ಏಕಾಹಿಕ. (Rām. 8, 30, 30).

ಏಕಿಸು ಶಿಲೆ. 2. Add: greatness, grandeur. See ಮಹಿ ಯೇದು. — ಏಕಿಸವ್ವನ. = ಏಕಿಸವ್ವನ. (ṣāṣ. 8, after 35).

ಏಕಿಸು ಶಿಲೆ. 5. Add: Ūpr. 8, after 44; Rām. 8, 19, 80.

ಏಕಿಸವುಕ ಠಕಾಠಕಾ. Add: See ಕಕ್ಕಂಗದಲೆ.

ಏಕ ಶಿಲೆ. Add: = ಹೇನ; and add: Abh. P. 8, 2.

ಏಕಯ್ಯ ಕಿವಯಸು. To be disgusted or vexed (Ūpr. 8, 47; 5, after 64; Tē. ಏಕಗಂಜು).

ಏಕು ಕಿರು. 2. — ಏಕುಕೆಸ. -ಕೆಸ. Shooting-performance (Ūpr. 6, 80). — ಏಕುಕೆಸನ. -ಕೆಸನ. Order to shoot (Ūpr. 5, 113).

ಏಕಿದ ಶಿಲೆ. — ಏಕದಂಗಿಯ. Add: Ūpr. 9, after 108.

ಏಕಿಸು ಶಿಲೆ. Add: Ūpr. 10, 5, 26.

ಏಕಿಸು ಶಿಲೆ. 1. To ಎತ್ತು add: Bp. 82, 45, 58; 61, 87.

ಏಕಿಸಿ ಕಕ್ಕಾಕೆ. Add: Dp. 180, 78.

ಏಕಲಿಗ ಕಕ್ಕಲಿಗಾ. Add: Ūpr. 5, 86.

ಏಕಲಿನ ಕಕ್ಕಲತನ. = ಏಕಲತನ. (Ūpr. 5, 86).

ಏಕತನ ಕಕ್ಕಲತನ. Add: Dp. 95 pallavi.

ಏಕಿಸು ಕಕ್ಕಿಸು. Add the number 1.

ಏಕಿಸು ಕಕ್ಕಿಸು. 2. = ಉಗಸು. To cause to become loose, to cast (as a sough, Ūpr. 9, 71).

ಏಕರಿಸು ಕಕ್ಕರಿಸು. Add: Dp. 135 a, 16; 170, 7.

ಏಕು ಕಕ್ಕು. 2. — ಏಕುಗಡು. -ಕಡು. An assembly to be destroyed: to part, to become separated (Ūpr. 4, after 56).

ಏಕು ಕಕ್ಕು. 3. Add: to turn or lead towards (Ūpr. 9, after 102).

ಏಕು ಕಕ್ಕು. — ಏಕುಕಡು. Add: Ūpr. 3, 45; 6, 8.

ಏಕು ಕಕ್ಕು. (= ಏಕು 1?). (Rām. 8, 6, 55).

ಏಕು ಕಕ್ಕು. Add: Ūpr. 10, 114; ṣāṣ. 2, 89, 91; Bh. 7, 8, 78. — ಏಕುಕಡು. -ಕಡು. To give pleasure (Ūpr. 8, after 72).

ಏಕು ಕಕ್ಕು. (= ಏಕುಕಡು). To join (v. t., Rām. 8, 4, 55; ವಡ್ಡು in the print).

ಏಕು ಕಕ್ಕು. Add: Ūpr. 7, after 81 (where it appears to be = ಏಕುಕಡು), and before ವಡ್ಡುಕಡು insert: , ವಡ್ಡು. Add also: Cf. ಏಕು.

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. Add: to pile up (Ūpr. 3, after 64).

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. Tumult (Ūpr. 5, 104).

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. = ಏಕುಕಡು. Add: Ūpr. 9, 80.

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. 1. To No. 1 add: ṣāṣ. 2, 58.

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. 2. — ಏಕುಕಡು. -ಕಡು. Accumulation or mass of fire (Rām. 6, 4, 31).

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. Add: Dp. 130, 26.

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. — ಏಕುಕಡು. Add: Ūpr. 5, 122.

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. — ಏಕುಕಡು. 2. Add: Ūpr. 7, after 77.

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. Add: Ūpr. 5, after 86.

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. Add: Ūpr. 5, 104; 8, after 72; 2, 114, 119.

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. Add: Ūpr. 6, 80.

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. — ಏಕುಕಡು. -ಕಡು. To present the body (Ūpr. 4, 47).

ಏಕು ಕಕ್ಕು. 1. — ಏಕುಕಡು. Add: Ūpr. 5, after 41.

ಏಕು ಕಕ್ಕು. 2. — ಏಕು ಕಡು. To crush by trampling on (Pa. 5, 8, 88). — ಏಕು ಕಡು. To pass over so as to crush (Bh. 5, 3, 104).

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. Add: Dp. 64, 3; 98 pallavi; 102, 3; 112, 9; 135a, 8, 17.

ಏಕು ಕಕ್ಕು. 4. — ಏಕುಕಡು. -ಕಡು. A massive, stout person. See Prv. 2. ಹಡ್ಡುಕಡು. — ಏಕುಕಡು. -ಕಡು. = ಏಕುಕಡು (Ūpr. 5, 104). — ಏಕುಕಡು. Add: ṣāṣ. 3, after 35. — ಏಕುಕಡು. Add: Ūpr. 2, 59.

ಏಕು ಕಕ್ಕು. 2. — ಏಕುಕಡು. A gift of dried, i.e. uncooked, rice (Mr. H. Haigh). 2. = ಏಕುಕಡು, ಹಡ್ಡುಕಡು ಕಡು (Rāmavāmi Māstri).

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. Add: Ūpr. 10, 56.

ಏಕುಕಡು ಕಕ್ಕು. Add: Ūpr. 8, 79.

ಒತ್ತು *ottu*. 5. — ಒತ್ತು ಬರ್. To come near: to afford help (Sév. 4, 106).
ಒತ್ತು *ottu*. 6. Add No. 2 to ಹೊತ್ತು.
ಒತ್ತು *ottu*. 7. Add No. 5 to ಹೊತ್ತು.
ಒದವು *odavu*. Add the number 1.
ಒದವು *odavu*. 2. Getting, obtainment (Çpr. 1, 107).
ಒಂದಿಗ *ondiga*. A man who is together with or has. See ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗ.
ಒನ್ನುಗೆ *ondugē*. Union, combination; getting (Çpr. 5, after 19).
ಒಪ್ಪರ *oppara*. Add the number 1.
ಒಪ್ಪರ *oppara*. 2. (öppu2-ara, i. e. Åra 1?). (Quite properly); propriety. See Sp. s. ಪರ್.
ಒಪ್ಪು *oppu*. 2. — ಒಪ್ಪುಕೊಡು. -ಹಿ. To agree (Dp. 154, 7).
ಒಮ್ಮ *om*. — ಒಮ್ಮತ್ತು ಪಣದವರು. The left-hand oases (Mr. E. Rice). See ಪದಿನೆನ್ನು ಪಣದವರು (s. Additions).
ಒರಲೆ *oralē*. N. of a bird (Sév. 8, 33).
ಒರೆ *orē*. 3. To No. 1 add: cf. ಪುರ 8, and to No. 5 add: Sév. 2, after 42.
ಒರೆ *orē*. 4. — ಒರಕರ್. = ಬರಗರ್. (Çpr. 1, 46).
ಒರೆಪ *orēpa*. Applying to, rubbing on (Çpr. 1, 46).
ಒರಲಿಕೆ *oralikē*. Crying from pain, screaming. See ಕಡ್ಡಿದಲಿಕೆ.
ಒರ *or*. — ಒರಗು. Add: V. 7, 56. — ಒರಗರ್. -ಸರ್. A wreath (V. 4, 86).
ಒರ್ಪು *orpu*. 1. Add: Çpr. 7, 140.
ಒಲ್ *ol*. 3. Pleasure, delight. — ಒಲ್ಲಮ್ಬಲ್. -ಅಂ -ಸಾರ್. Delightful milk (Çpr. 4, 48; cf. Śmd. sūtra 172).
ಒಲಹು *olahu*. Add: Bh. 8, 19, 1.
ಒಲುವೆ *oluvē*. After ಪಂಜು add: , and ಸಿದಿಗೆ 2
ಒಲೆ *olē*. 2. To No. 4 add: to cause to go to one side (Bh. 5, 8, 108).
ಒಲ್ಲನೆ *ollanē*. Add: Abh. P. 18, after 84.
ಒಲ್ಲು *ollu*. = ಒಲವ. (Çpr. 8, 30).
ಒಸಗೆ *osage*. 1. Add: Çpr. 5, 31, 66.
ಒಸಗೆ *osage*. 2. Add: Cf. T. ವದಂಗಳು, to speak.
ಒಸಯಿಸು *osayisu*. To grow joyful, to be delighted (? Çpr. 7, after 94).
ಒಸರ್ *osar*. 3. P. p. of ಒಸರ್ 1. — ಒಸರ್ತರ್. To drip (v. i., Çpr. 123).
ಒಳ *ōl*. 2. — ಒಳಗನೆ. -ಕಾನೆ. A nice cloth to gird the loins (Ç. Bp. 81, 9). — ಒಳ್ಳಲಿ. -ತಲರ್. Beautiful young foliage (V. 4, 84). — ಒಳ್ಳಲಿ. A beautiful form (Sév. 5, 9). — ಒಳ್ಳಲಿ. Fine, bright lightning (Sév. 5, 8). — ಒಳ್ಳಲಿ. -ಪರರ್. A fine stone (Çpr. 6, 49). — ಒಳ್ಳಲಿ. -ಬಳಿ. A nice ring (Sév. 8, 10).
ಒಳ *ōl*. 3. — ಒಳ್ಳಲಿ. To undertake (Çpr. 2, 85). — ಒಳ್ಳಲಿ. Add: See Çpr. 4, 47.

ಒಳ *ōl*. 1. — ಒಳಕಯ. 1. Add: the inside (My.). — ಒಳಕಯ. 2. Add: Çpr. 1, after 101; 1, 122, 139; 2, 2, 6, 65; 4, 85; 6, after 13. — ಒಳ ತೊಡಕು. Entanglement in or among (see s. ಬೆರಕುಬಾಳಿ). — ಒಳ ಪುಗು. Add: Çpr. 5, after 89. — ಒಳ ಪೂಯ. To pour or cast into (Çpr. 1, after 101). — ಒಳ ಸೋರ್. Add: See Çpr. 5, 19; 6, 80; 7, 77; Abh. P. 11, after 51; Sév. 4, 115. — After (Bp. 51, 80) add: Dative also ಒಳಹಿಂಕೆ (Dp. 102, 3).
ಒಳಗು *ōlagu*. Add: Çpr. 5, 42. — ಒದಗಾಮು. -ಅಮು. The interior to dry: to wither in the mind, to languish (V. 81, 33; Sév. 4, 91). — ಒಳಗುಮೋಡು. Add: Bh. 5, 3, 49. — ಒಳಗು ಮಾಡು. To subdue, to put into shade (Çpr. 1, 130).
ಒಳತು *ōlatu*. Add: See Prv. s. ಹಣ್ಣು 3.
ಒಳಮು *ōlamu*. Add: Çpr. 5, 76.
ಒಳಲೆ *ōlalē*. Add: = ಹೊಳಲೆ.
ಒಳು *ōlu*. 1. — ಒಳುಗನ್ನಡ. -ಕನ್ನಡ. Good or true Kannada (Suhhāshlāntikāṇḍa).
ಒಳ್ಳು *ōlu*. = ಒಳತು, etc. (V. 4, 28).
ಒಳ್ಳು *ōlu*. Add: Çpr. 2, 65; 5, 115.
ಓ *ō*. 2. After Prv. s. ಕೊಳ್ಳು 1 add: ; Dp. s. Thh. ಕಳ್ಳಸ.
ಓ *ō*. Add: See Dp. 71.
ಓಕುಳಿ *ōkuli*. — ಓಕುಳಿ ಅಮು. Add: Çpr. 5, 66.
ಓಗಟಿ *ōgaṭi*. Add: See Mr. s. ಪ್ರವೃತ್ತಿ.
ಓಗಡಿಸು *ōgaḍisu*. Add: Çpr. 9, 81.
ಓಜ *ōja*. Add: In the Bombay Indian Antiquary (November, 1891, p. 393, note 23) Dr. E. Hultzsch remarks that the intermediate Pāli form *upajjha* proves that *ōja* must be derived from the Sāṃskṛita *upādhyāya*.
ಓಜರ *ōjara*. A mistake for ಒಜ್ಜರ. See J. 83, 8.
ಓರ್ *ōr*. 1. — ಓರನ್ನ. -ಅನ್ನ. One, or a, mode or way (Çpr. 4, 47). — ಓರೋಮರ್. Add: Çpr. 9, after 58.
ಓರಣಿಸು *ōraṇisu*. Add: Bh. 7, 7, 44.
ಓಲಗ *ōlaga*. — ಓಲಗಸಾಲೆ. = ಓಲಗಸಾಲೆ. (Çpr. 5, after 112).
ಓಲಗು *ōlagu*. Add: Çpr. 8, 90.
ಓವರಿ *ōvari*. Add: Çpr. 1, 120; 8, after 64.
ಓಲಿ *ōli*. = ಓಲಿ 2, etc. See ತಲೆಯೋಡ್.
ಔದ್ಧತ್ಯ *auddhatya*. Add: Çpr. 4, 11.
ಔಮ್ಯ *aumya*. (fr. ಉಮಾ). A field of flax (Çpr. 1, 89).
೦೦ ṛh. Read: or ಓ (i. e. the K. consonant ಓ in Çpr., Hā. and Abh. P. MSS.) or ು (in Vopadēva's grammar). After ತೇಜದ್ವಿಜ್ಞ insert: ದುದ್ದರಿನಾಮು, ದುದ್ದೇರಣಿ, ನಿವೃತ್ತ.
ಕ *k*. Add: About the very frequent dialectical interchange of ಕ and ಛ (or ಫ) see e. g. ಕಮು 2, ಕಮಿ, ಕಮಿ, ಕಯ 2, etc.
ಕಕ್ಕಡೆ *kakkadē*. 1. Add: Grj. 6, after 56.
ಕಕ್ಕು *kakku*. 1. — ಕಕ್ಕುನದಿ. Add: V. 4, 33.
ಕಖನದ *kakhkhavaḍa*. A certain feat of wrestlers (Çpr. 5, 77).

ಕಮನೀಯತೆ kamaniyatē. Loveliness, beauty; desirableness. (Ūpr. 6, 58).

ಕನ್ನೆ kannē. Add: ಹಸುಗನ್ನೆ.

ಕಬ್ಬಿ kabbi. Add: Grj. 6, after 56.

ಕಮ್ಮಳ kambala. 2. A buffalo-race (Tn.). See Prv. 2. ನನ್ನಾರ.

ಕಮ್ಮಿ kambhi. 4. See ಹೊಯ್. 2. ಹೊಯ್. 3.

ಕಮ್ಮರಿ kammari. (ಕಮ್ಮರೆ?). — ಕಮ್ಮರಿಯೋಳು. — ಲೂ. (Ūpr. 10, 124).

ಕಯ್ಯ kaypē. Add: Ahh. P. 7, 126.

ಕರ kara. 4. — ಕರಕರ. Add: Rām. 6, 12, 4.

ಕರಗು karagu. Add: Ūpr. 4, 51.

ಕರಂಜಿ karāñji. = ಕರಜೆ, etc. — ಕರಂಜಾಯ್. = ಕರಜಾಯ್. (V. 9, 78).

ಕರಣೆ karāñē. Read: = ಕಣ್ಣೆ, ಗರಣೆ.

ಕರಹ karaha. = ಕರಗ. Tbh. of ಕರಕ. (Ūpr. 6, after 86).

ಕರಿ kari. 3. — ಕರಿಯಾರಿ. Add: V. 3, 5.

ಕರಿ kari. 4. See ಹೊದಗಂ.

ಕರಿ kari. Add: 8, N. of a tree (ತಗ್ಗಿ Mr. 118).

ಕರಿಂಕು kariñku. — ಕರಿಂಕುವಿದ್. — ಬಿದ್. To grow soorohed, etc. (Ūpr. 5, 182).

ಕರೆ karē. 6. Add: Ūpr. 6, 63; ಮೇಗರ.

ಕರೆ karē. 9. = ಕರೆ 4. Calling, etc. See ನೆರೆಕರ 2. ನೆರೆ 3; (ಗೋಗರೆ?).

ಗರೆತ karēta. Calling, sounding. See (ಗೋಗರೆತ), ವಡಗರೆತ 2. ವಡ 1.

ಕರೈ kari. 2. — ಕರಾಗನ್ನು. — ಕನ್ನು. Black colour to fade (V. 29, 26). — ಕರಾಗಲ್. — ಕಲ್. A black stone (Ūpr. 9, 80).

ಕರೈ karu. 2. See ಕರುತ್ತು, which appears to be its P. p. The meaning is not clear. T. ಕರು (P. p. ಕರುತ್ತು) means: to grow or turn black; to grow angry. Of this the second meaning is perhaps connected with that of K. ಕರು, hut is not identical.

ಕರುತ್ತು karuttu. (P. p. of ಕರು 2). See Ūpr. 5, 86; 6, 28; Ahh. P. 3, 50; 4, 17; 5, 98; 9, 104; 13, 51; 90; Grj. 1, 99. 110; 2, 88; Rāv. 6, 82; 8, 105; Sāv. 3, 50; 4, 6. 10.

ಕರ್ kar. 1. — ಕರ್ಪನ. Add: Ūpr. 5, 69. — ಕರ್ಪನ. Add: Ūpr. 6, 13. — ಕರ್ಪನಿಲ್. — ಬಸಿಲ್. Gloomy sunshine (Ūpr. 9, 78). — ಕರ್ಪನಿ. — ಪುಗ್. Black smoke (Ūpr. 8, 19).

ಕರ್ಕಡೆ karkadē. Add: Ūpr. 10, 80.

ಕರ್ತರಿ kartari. Add: 4, one of the feats of wrestlers (Ūpr. 5, 77).

ಕರ್ದುಂಕು kardunūku. Add: Ūpr. 5, after 89.

ಕರ್ಪಡೆ karpada. Add: See ಪರ್ವಕರ್ಪಡೆ.

ಕರ್ಪು karpu. Add: Ūpr. 8, 85. — ಕರ್ಪವೆವ್. — ಬೆವ್. To grow black, etc. (Ūpr. 6, 61).

ಕರ್ಬು karbu. Add: See ಬೆಳ್ಳುಬು.

ಕರ್ವರ karvura. = ಕರ್ವರ. (Grj. 4, 31).

ಕಲಂಕು kalañku. Add: See ನಸು; Ahh. P. 5, 98.

ಕಲುವೆ kaluhē. Add: Bh. 8, 19, 21.

ಕಲ್ಪಿ kalpi. Add: Ūpr. 7, 140.

ಕವಡಿಕೆ kavāḍikē. 2. Add: See ಪುಂಗವಡಿಕೆ.

ಕವಡು kavāḍu. 1. Add: Rām. 2, 2, 43.

ಕವತೆ kavatē. 1. Add: Rām. 6, 19, 30.

ಕವಲ್ kaval. 2. — ಕವಲ್ಬಲಿ. — ತಲೆ. The head of a bifurcation (Ūpr. 8, after 4).

ಕವಲು kavalu. — ಕವಲುಮನ. A mind divided into two (Dp. 159, 7).

ಕವ್ವರೆ kavvarē. — ಕವ್ವರಗೋಳ. Add: Ūpr. 5, after 64.

ಕಸರಿಕೆ kasarikē. Add: Bh. 4, 4, 55.

ಕಳ kal. 2. To ಕಳ್ಳ add: Ūpr. 5, after 86.

ಕಳ kala. 3. — ಕಳವಳ. Add: Rām. 6, 24, 16. — ಕಳವಳು. Add: Ūpr. 8, after 79.

ಕಳ kala. 2. = ಕಲ 1, No. 8. — ಕಳಧಾಸನೆ. A woman who speaks sweetly (Ūpr. 8, 62).

ಕಳಕಳ kalakala. — ಕಳಕಳು. To olamour, etc. (Ūpr. 5, after 89 & 64).

ಕಳಚು kalāḍu. Add to No. 4: to be removed (Bh. 8, 5, 10) and: See ಪುಗವಚು.

ಕಳಸ kalasa. — ಕಳಸವೆವ್ವಿಲ್. — ಪೊವ್. To carry a water-vessel (V. 9, after 21).

ಕಳಹು kalāhu. 1. Add: Cf. ಕದಾಪು and Tn. ಕಡಪುದುನಿ.

ಕಳಿ kali. 3. — ಕಳಿನ. Add: Juv. 2, 16.

ಕಳಿಂಗ kaliṅga. The black-bird, a singing bird with a fine note, Merula musica (Coorg).

ಕಳ್ಳ kalā. 1. — ಕಳ್ಳವರ. A counterfeit coin (Ahhā. 3, 9).

ಕಲಿಲ್ kalal. 5. Add: Ūpr. 8, after 67.

ಕಲಿಲ್ವ kalālū. Add: Ūpr. 6, 86.

ಕಲಿ kali. 1. Add: See ಪದುಗದ.

ಕಲಿಪು kalipu. To cause to go away, to remove (Ūpr. 5, 51); to pass or move over, to cross (6, after 88).

ಕಲ್ಕಿಲಿ kalakala. (= ಕದಕುಡ 2. ಕದ 1). — ಕದ್ದಿದಿಗದಲ್. — ಕದಲ್. To get quite out of the original position (Ūpr. 10, after 86).

ಕಲ್ತಲಿಸು kalṭalisu. Add: Ūpr. 7, 106.

ಕಾಕತಾಳೆಯ kaka-tāliya. = ಕಾಕತಾಳೆನ್ಯಾಯ. (Ūpr. 1, 48; 7, 22; Sk.).

ಕಾಕು kaku. — ಕಾಕುಮೂದಿ. A perverso hrute (Bh. 8, 8, 21).

ಕಾಕೋದರಾದ್ರೀಶ kākōdara-adri-īśa. Viṣṇu (Dp. 61, pallavi).

ಕಾಂಜಿಕೆ kāñjika. Add: See Smd. 2. 34 4.

ಕಾಡು kādū. 2. Read: T. also ಕಡ, ಕಡದು, ಕಡ್ಡು. — ಕಾಡು ಪಾಪ. The Loris or sloth monkey (My.).

ಕಾಣಿಕೆ kāṇikē. Add: Rām. 4, 1, 22; Dp. 135a, 20; 140, 11. 14. 20. See ಪಾದಗಾಣಿಕೆ.

ಕಾಣ್ಣಿಕೆ kāṇkē. Add: Ūpr. 5, 90.

ಕಾಲಿಕೆ kātikē. N. of the month of śiśāḍha (June-

July, Tu. ವಾರ್ತೆ) when the horse-radish (ಸುಗ್ಗಿ) is scarce. See Prv. s. ಸುಗ್ಗಿಕಾಲು.

ಕಾಲು kāla. = ಕಾನ. (Bh. 3, 7, 8; 3, 8, 8; 7, 7, 23).

ಕಾಯ್ kāy. 4. — ಕಾಯ್ದುಗರ್. — ತುಡುಗರ್. A mass of unripe fruits (Abh. P. 12, 9).

ಕಾರ್ kār. 1. — ಕಾರಜಂ. — ಅಜಂ. A dark jungle (Dp. 160, 1). — ಕಾರೊದ್. — ಒದ್. A black scabbard (V. 4, 103).

ಕಾರಣೆ kāraṇē. Add: = ಗಾರಣೆ; and add: Rām. 6, 55, 12.

ಕಾರೆ kārē. = ಕಾರಿ 2, etc. See ಮುಂಗಾರ.

ಕಾಯಿ ಕಾರೈ. See ಕೆಂಗಾಯಿ.

ಕಾಲ್ kāl. 1. — ಕಾಲ್ಕು. Add: Ūpr. 10, after 85. — ಕಾಲ್ಕು ದ್ವ. 2, 1. Add: Bh. 5, 11, 40; see ಹೀದಾಳ. — ಕಾರೊದ್. — ಪೂದ್. = ಕಾರೊದ್. (Ūpr. 5, after 89).

ಕಾಲ್ kāl. 2. Add: V. 4, 18, 23.

ಕಾಲ್ kāl. Add: ಮುತ್ತುಂಗಾರ.

ಕಾಲಯುಕ್ತೆ kāla-yukti. The fifty-second year of the cycle of sixty (My.).

ಕಾಲಶೇಯ ಕಾಲಾಶೇಯ. (fr. ಕಲಶ). Buttermilk.

ಕಾಲಾವಧಿ kālavādhī. (i. e. a wrong form of ಅವಧಿ). Scaffolding (My.).

ಕಾಲಮೆ kālima. Blackness. (Ūpr. 4, 43).

ಕಾಲು kālu. 1. — ಕಾಲುಕಣ್ಣೆ. 1. Add: Bh. 5, 8, 47. — ಕಾಲು ನಡ. Add: 2, a cow (My.).

ಕಾಲೋದಕ ಕಾಲ-udaka. N. of a dark piece of water; N. of an ocean. See Ūpr. 1, 72; 1, after 73; 10, after 105.

ಕಾವ kāva. Add: = ಕಾವ.

ಕಾವಣ kāvaṇa. Add: Ūpr. 8, after 73; V. 4, 50.

ಕಾವು kāvu. 2. Add: Ūpr. 1, 98, and: Mbr. ಪಾವ್ವು.

ಕಾಶ್ಮಯ ಕಾಶ್ಮಯ. = ಕಾಶ್ಮರ. See Nr. s. ಸೀವನ್.

ಕಾಸಿ kāsī. 1. Put a dash before ಕಾಸಿದಾಸ.

ಕಾಹುರ kāhura. Add: 2, an excited, bewildered man (Bh. 2, 1, 60).

ಕಾಯ್ kāl. 1. — ಕಾಯ್. A wild boar, a wild hog (Ū. Bp. 81, 49). — ಕಾಯ್. Add: Ūpr. 5, 123.

ಕಾಯಿ kāl. 1. — ಕಾಯಿ. Add: See Sp. s. ಹೋಲು.

ಕಿಂಕಲ kiṅkala. Add: (fr. ಕಿಂಕ).

ಕಿಡಿ kiḍi. 1. — ಕಿಡಿವಣ್ಣ. — ಒಣ್ಣ. A sparkling colour (Ūpr. 9, 94).

ಕಿಡು kiḍu. 2. — ಕಿಡು ತರ್. To approach (Ūpr. 4, 2).

ಕಿನಿಸು kinisu. 2. Add: Cf. ಸೇಸು 2.

ಕಿನ್ನುಕ್ಕು kintu-gbna. The eleventh of the periods called karapas. (My.).

ಕಿರಿಕು kiriku. Displaying or showing the teeth. See ಪಲ್ಲಗಿರಿಕು.

ಕಿರಿಸು kirisu. To cause to display or show the teeth. See ಪಲ್ಲಗಿರಿಕು.

ಕಿರೀ kiri. — ಕಿರೀದನ್ನರ. — ಅನ್ನರ. A small distance (Ūpr. 6, after 88). — ಕಿರೀದು. (Ūpr. 10, 98).

ಕಿರಿಯು kiru. 1. — ಕಿರಿಯೆ. — ಕಿರಿಯೆ. A very small pond (V. 8, 10).

ಕಿಲಕಿಂಚೆ ಕಿಲ-kiñcīta. Add: Ūpr. 5, 121.

ಕಿವಿ kivi. Add: Tu. also: ಕಿರಮ. — ಕಿವಿಗು. — ಕಿವಿ. The ear considered as a cup (Ūpr. 7, 16).

ಕಿವುಡು kivuḍu. — ಕಿವುಡು. — ಕಿವು. To make dumb (Ūpr. 5, 45).

ಕಿಶೋರ ಕಿಶೋರ. Add: 2, the young of any animal; and after ಕುಣ್ಣು. add: , ಮರ್ಕು.

ಕಿಸರು kisaru. Read: = ಕಿಸರು, ನೀರು 2.

ಕಿಸು kisu. 2. — ಕಿಸುಗಣ್ಣು. 1. Add: Ūpr. 8, after 44; 10, 117.

ಕಿಸು kisu. 3. Add: = ಕಿಸು.

ಕಿಸುರ್ kisur. 2. — ಕಿಸುರ್. — ಕಿಶೋರ. A disagreeable root (Ūpr. 8, 19).

ಕಿಲ್ kil. 1. — ಕಿಲ್. The head downwards. — ಕಿಲ್ ಕಿಲ್. reit. (Ūpr. 5, 102).

ಕಿಲಿ ಕಿಲಿ. A screamer or screecher. See ಕಿಲಿ-ಕಿಲಿ.

ಕಿಲಿಸು kirisu. To raise a painful cry (Bh. 6, 19, 29).

ಕಿಲಿಯು kiru. 1. Read: (= ಕಿಲಿಯೆ, etc., ಸೀದು 4).

ಕಿಲಿಯು kiru. 2. Add: = ಸೀದು 2; and: Ūpr. 10, after 77, and: cf. ಕಿಲಿಯು 3.

ಕಿಲಿಸು kisu. 3. Add: (ಕಿಲಿಯು 2).

ಕಿಲಿ kil. 1. — ಕಿಲಿ. A downcast look (Bh. 3, 19, 1).

ಕುಂಸಲ kumsal. "Council" (My.).

ಕುಕ್ಕುಡಿಗ kukkudiga. (?). (Ūpr. 10, 79).

ಕುಕ್ಕುರಿಸು kukkurisu. It ought to be ಕುಕ್ಕುರಿಸು. see Ūpr. 10, 86. For Bh. 8, 26, 16 read Bh. 8, 26, 16, 44.

ಕುಗ್ಗು kuggu. 2. A becoming low, etc. (Dp. 4, pallavi).

ಕುಜ್ಜಿ kujjē. Add: Tu. ಗುಜ್ಜಿ.

ಕುಂಜು kūju. Add: Cf. ಕುಂಜು 1.

ಕುಟ್ಟು kuṭṭu. 1. After See add also: ಅದಿಗುಟ್ಟು. ಮುಟ್ಟು. ಗುಟ್ಟು.

ಕುಡಿ kuḍi. 5. Add: = ಗುಡಿ 2. — ಕುಡಿಯೆ. Add: Bh. 7, 5, 2.

ಕುಡು kuḍu. 2. Add: Cf. ಕುಡು 2.

ಕುಡು kuḍu. 3. — ಕುಡುಮು. Add: Ūpr. 4, 46; 9, 92. — ಕುಡುಮರ್. Add: Ūpr. 6, after 64.

ಕುಡುಕು kuḍuku. 3. Add: See Ūpr. 2, after 4 (where 2 means "food, aliment").

ಕುಡುಹಿ kuḍuhi. A drinker. See ಸುಡುಗು.

ಕುಣಿಕೆ kuṇikē. 2. Add: Cf. ಗುಣಿಸು.

ಕುಣಿಸು kuṇisa. To grow blunt, to be impaired in brow (Bh. 6, 24, 17).

ಕುಣ್ಣಿ kuṇṇi. 1. After is simply used for removing weeds add: , etc.

ಕುಣ್ಣಿ kuṇṇi. 3. = ಕುಣ್ಣು. See Prv. s. ಕುಣ್ಣು.

ಕುತೂಹಲ ಕುತೂಹಲ. Curious, wonderful (Ūpr. 10, after 2).

ಕುತ್ತ kutta. *Add:* See Öpr. 8, after 67.

ಕುತ್ತಿಗೆ kuttigē. 2. (= ಕುತ್ತಿಗೆ). The act of beating. See ತಲಗುತ್ತಿಗೆ.

ಕುತ್ತು kuttu. 2. *Add:* Dp. 127, 7.

ಕುತ್ತು kuttu. 3. — ಕುತ್ತುಂಗದ. *Add:* a heating, stabbing or pricking leaf of the kuravaka or of the kētaki (Öpr. 7, after 115; Ahh. P. 2, after 13).

ಕುದು kudu. = ಕುದಿ 2. See ಕುದುಗುಳಿ.

ಕುದುಕು kuduku. 1. *Add:* Cf. ಗುದ 4.

ಕುದುಗುಳಿ kudu-guḷi. An angry person (Öpr. 5, 5).

ಕುದುರೆ kudurē. — ಕುದುರೆಗಾಯ. -ಕಾಯ. = ಕುದುರೆಗಾವಲ್. (J. 4, 13).

ಕುದುರೆಗಾಡಿ kudurē-gāḍi. *Add:* Bh. 8, 19, 11.

ಕುದೆ kudē. *Add:* Cf. ಗೋ 1.

ಕುನ್ದ kunda. 2. (= ಕುನ್ದ 2). — ಕುನ್ದಗಾಲು. A maimed foot: limping, halting (ಕುನ್ದ ಕೊನ್ದ ನಡೆಯುವದು, Rāma-svāmi śāstri).

ಕುನ್ದಣ kundana. *Add:* Dp. 118, 1.

ಕುನ್ದಣಿಗೆ kundanaigē. *Add:* See Sp. In W. v. 1102.

ಕುಪ್ಪ kuppa. 2. (p). See Öpr. 7, 63.

ಕುಪ್ಪರಿಸು kupparisu. 1. *Add:* Rām. 6, 5, 18.

ಕುಪ್ಪಳಿಸು kuppaliṣu. 1. (ಕುಪ್ಪಳಿಸು). See Öpr. 7, 71.

ಕುಪ್ಪಿಗೆ kuppigē. What in Rām. 6, 44, 8?

ಕುಪ್ಪು kuppu. 3. *Add:* 2, a ball of clay (My.). See ಬಲಿ ಗುಪ್ಪ.

ಕುಪ್ಪೆ kuppē. 1. *Add:* Öpr. 5, 53.

ಕುಮ್ಮೆ kumbē. *Add:* 2, a parapet (Mr. E. Rice).

ಕುಮ್ಮೆ kumbha. *Read:* = ಕುಮ್ಮ 2, ಗುಮ್ಮ.

ಕುಯ್ kuy. *Add:* Dp. 80, 8.

ಕುಯ್ಣೆ kn-yōni. A hase womh, the womh of a low woman. (Öpr. 7, 21, 22).

ಕುರವ ku-rava. A bad or harsh sound. 2, perhaps a mistake for ಕುರರ (Öpr. 5, after 89).

ಕುರುಣೆ kurunē. Tenderness (T. ಕುರುಣೆ). — ಕುರುಣೆ ವದ. -ಮದ. A tender, feeble young one (Öpr. 8, after 4).

ಕುರುಧರೆ kurn-dharē. See Öpr. 1, 78; 3, 12.

ಕುರುಳ್ kurul. 1. *After* Tē. ಕುರುಲು *insert:* Tn. ಕುರು ಲ್ಲ.

ಕುರ್ರಿ kurrī. 3. — ಕುರ್ರಿಗೊಯ್. -ಕೊಯ್. To slaughter or kill sheep (Dp. 156, 4). — ಕುರ್ರಿದದ. 2. *Add:* Öpr. 10, after 74.

ಕುರುಕು kuruku. *After* (Śmd. 48) *insert:* , ಕೊಡಕು, etc.

ಕುರುಪು kurupu. — ಕುರುಪುಗೋ. -ಕೋ. = ಕುರುಪುಣ್ಣ. (Ö. Bp. 81, 53).

ಕುರುಬು kuruba. 1. *Add:* See ನೋಬು, ನಾದಕುರುಬು, and ಹೆಗ್ಗಡ.

ಕುಲ್ kul. = ಕೊಲ್ 2, etc. See ಪದುಗುಲ್.

ಕುಲತ್ಥ kulattha. A kind of pulse, Dolichos uniflora. See ಕುಲ್ಫ, and cf. ಕುಲಿ.

ಕುಲಧರ kula-dhara. See Ahh. P. 1, 69; 1, after 70. — ಕುಲಧರಾವತಾರ. -ಅವತಾರ. (1, after 68).

ಕುಲಾಲಿ kulāli. *After* o. r. -ಹುರಳಿ put: Mr. 148.

ಕುಲಿಕ kulika. *Add:* = ಗುಳಿ.

ಕುಲ್ಯ kulya. *Add:* 9, a measure of eight drōpas. See ಸೊಲಿಗೆ.

ಕುಸಿ kusi. 2. *Add:* Öpr. 4, 47.

ಕುಸುಂಕುರ್ kusunkur. (?). (Öpr. 8, after 101).

ಕುಸುಮಿಸು kusumisu. To flower (Öpr. 2, 82).

ಕುಳಿರ್ kulir. 1. *Add:* See Öpr. 9, 78.

ಕುಳಿರ್ kulir. 3. — ಕುಳರ್ವಳುತವನೆ. -ಬೆಳ-. A cool white arbour (Öpr. 5, 131).

ಕುಳು kulū. *Add:* See ಹೊಡಗುಳು s. ಹೊಡ 2.

ಕುಲಿ kula. 1. *Add:* Cf. ಗುಣ 2.

ಕೂಟವಾಲಕ kūṭa-pālaka. A bilious fever, fever, as a disease happening to elephants;—a potter's kiln. See Öpr. 6, 19.

ಕೂಟಗಿ kūṭagi. *Add:* Öpr. 8, after 64.

ಕೂತು kūtu. 1. *Add:* Cf. ಗುದ 4.

ಕೂದಲ್ kūdal. *After* M. ಕೂನ್ದಲ್ *add:* ; Tu. ಕೂಜಲ್.

ಕೂನಿ kūni. 1. *Add:* = ಗೂನಿ.

ಕೂರಿಸು kūrisu. 1. *Add:* Öpr. 8, after 61.

ಕೂರ್ಪು kūrpu. 1. *Add:* Öpr. 10, after 94.

ಕೂರುಮ kūruma. *Add:* Rām. 6, 4, 31.

ಕೂಸು kūsu. *After* ವಸು- *add:* ವೇಸು.

ಕೂಸುತನ kūsutana. *Add:* ಗಣ್ಯಗೂಸುತನ, in which the meaning is "the state of being a person".

ಕೂಲಿತನ kūlatana. *Add:* Dp. 107, 2.

ಕೃತಕ kṛitaka. *Read:* = ಕತಕ 2, ಗದಕ.

ಕೃತಕೃತ್ಯ ಕೃತ kṛita-kṛityatē. The full discharge of any duty or realisation of any object, accomplishment, attainment, success. (Öpr. 5, 27; 6, 80).

ಕೃತಿ kṛiti. — ಕೃತಿವೇದ. -ವೇದ. To (compose and) recite a literary work (Öpr. 1, 49).

ಕೃಷ್ಣ ಲೋಹ kṛishṇa-lōha. Iron. ಅಯಸ್ಕಾನದ ಬದುವಿದ ಕೃಷ್ಣ ಲೋಹದ ತೆದಿಂ (Öpr. 7, 21).

ಕೆಚ್ಚು kēṇṇu. 4. — ಕೆಚ್ಚುಮನ. A firm, conrageous disposition (Bh. 7, 3, 76).

ಕೆಚ್ಚು kēṇṇu. 5. *For* cf. ಸೆಡಕು *read:* cf. ಸೆಡಕು 2.

ಕೆಡಸು kēḍasu. = ಕೆಡಪ. See ಹೇಡಾಳಗಡಸು.

ಕೆಡಹು kēḍahu. *Add:* Dp. 14, 8.

ಕೆಡೆ kēḍē. 1. *Read:* = ಕಡ 6, ಗೆಡ 2; and *after* ಬೂಕು, *add:* ಬೆಕ್ಕು.

ಕೆಡೆ kēḍē. 3. — ಕೆಡನುಡಿ. 1. *Add:* Dp. 151, 5.

ಕೆಣಕು kēṇaku. *For* cf. ಸೆಣಸು *read:* cf. ಸೆಣಸು 1.

ಕೆನ್ kēn. — ಕೆನ್ನಳರ್ವಸೆ. -ವಸೆ. A hed of red young leaves

(Āpr. 5, 131). — ಕೆನ್ನಂಗು. — ತೆನ್ನಂಗು. (My.). — ಕೆನ್ನಾಯು. A red, wild jungle-dog (My.).

ಕೆಬ್ಬೆ kēbbē. 1. — ಕೆಬ್ಬರೋಗ. Mildew (My.).

ಕೆಮ್ kēm. — ಕೆಮ್ಮರ. Add: Āpr. 6, 58. — ಕೆಮ್ಮರ. Add: Āpr. 6, 62.

ಕೆಯ್ kēy. 3. Add: 7, side (see ಹಿಂಗಿಯ, ಹೆದಿ). — ಕೆಯ್ವು. — ಕೆಯ್ವು. A small mace (? Rām. 6, 55, 11). — ಕೆಯ್ವು. — ಕೆಯ್ವು. A walking stick (Dp. 113, 2). — ಕೆಯ್ವು. Hand-water, water for the hand (Āpr. 6, 72). — ಕೆಯ್ವು. Add: Āpr. 1, 106. — ಕೆಯ್ವು. Add: Āpr. 6, 72; 9, 106. — ಕೆಯ್ವು. Add: Āpr. 9, 94. — ಕೆಯ್ವು. Add: Āpr. 10, 83. — ಕೆಯ್ವು. — ಕೆಯ್ವು. A wick or candle in the hand (Abhā. 12, 44). — ಕೆಯ್ವು. Add: 3, to come about, to arrive, to be got (Bh. 10, 8, 10). — ಕೆಯ್ವು. 2. Add: Āpr. 2, 72. — ಕೆಯ್ವು. An enologist (Rām. 6, 53, 37). — ಕೆಯ್ವು. — ಕೆಯ್ವು. 2. See Āpr. 5, 63. — ಕೆಯ್ವು. Add: Bh. 10, 8, 10.

ಕೆಯ್ kēy. 4. Add: Cf. ಕೆ (ಕೇ). — ಕೆಯ್ವು. Add: Āpr. 7, after 151. — ಕೆಯ್ವು. 2. Trimming-work, decoration (Āpr. 7, after 151).

ಕೆಯ್ kēy. 5. Add: Cf. also ಕೆ 6, ತೆನೆ 1.

ಕೆಯ್ kēy. 6. Work. See ಕೆಯ್ವು 2 s. ಕೆಯ್ 4, ಕೆಯ್ವು, ಕೆಯ್ವು.

ಕೆಯ್ವು kēyṭa. Add: ಕಾಯು, ಸೂಕಿಯು.

ಕೆಯ್ವು kēymē. Add: Rām. 1, 5, 29.

ಕೆಯ್ವು kēysu. Add: ; to make, to do, etc.; and after See add: ಕೆಯ್ವು, ಬಲಂಗಿಯು.

ಕೆರವು kēraṇṭu. 2. The act of scratching. — ಕೆರವು. — ಕೆರ. A head full of scratches (V. 11, 60).

ಕೆಲೆ kēlē. Add: See ಕೆಲೆ.

ಕೆಸರು kēsaru. Add: See ಕೆಸರು 2.

ಕೆಳ kēla. — ಕೆಳ. — ಕೆಳ. = ಕೆಳ, q. v.

ಕೆಳಮು kēlamu. (= ಕೆಳ?). The state of being adequate to the end proposed, sufficiency (?). ಕೆಳಮು ತಗ್ಗಿ ನೋಡುವುದು ಕೆಳಮು ವಲಂ (Āpr. 2, 32; T. ಕೆಳಮು, ಕೆಳಮು, to be full; to learn; to be sufficient; to germinate; see s. ಕೆಯ್ 5).

ಕೆಳೆ kēlē. 2. — ಕೆಳೆ. Add: 2, to hold in play (Bh. 7, 4, 19).

ಕೆಳೆ kēlē. Add: Āpr. 7, 41.

ಕೆಳೆ kēlē. Add: = ಕೆಳೆ.

ಕೆಳೆ kēlē. Add: Āpr. 6, after 64.

ಕೆಳೆ kēlē. Strike the sign of interrogation, and add: See ಕೆಳೆ.

ಕೆಳೆ kēlē. A starting or falling back, recoil; aversion (Āpr. 9, 112; 10, 108).

ಕೆಳೆ kēlē. See Āpr. 6, after 64.

ಕೆಳೆ kēlē. Read: = ಕೆಳೆ, ಹಂ, etc.

ಕೆಳೆ kēlē. 2. Add: Bh. 7, 3, 76.

ಕೆಳೆ kēlē. 7. = ಕೆಳೆ. To remove, to take away. See Prev. s. ಕೆಳೆ ನೋಡು.

ಕೆಳೆ kēlē. Add: 2, a low, mean man. See Prev. s. ಕೆಳೆ.

ಕೆಳೆ kēlē. 1. — ಕೆಳೆ. — ಕೆಳೆ. The state of being a maiden (Āpr. 8, 50).

ಕೆಳೆ kēlē. Read: (fr. ಕೆಳೆ 3 or fr. ಕೆಳೆ 3).

ಕೆಳೆ kēlē. = ಕೆಳೆ, etc. (My.; Bh. 8, 24, 7; T. ಕೆಳೆ).

ಕೆಳೆ kēlē. Giving (in marriage, etc.). (My.).

ಕೆಳೆ kēlē. 1. — ಕೆಳೆ. — ಕೆಳೆ. A leaf (of the beam) that resembles an umbrella (Āpr. 5, after 39).

ಕೆಳೆ kēlē. Read: = ಕೆಳೆ 3, (ಕೆಳೆ).

ಕೆಳೆ kēlē. Add: Āpr. 5, 105.

ಕೆಳೆ kēlē. 2. Read: cf. ಕೆಳೆ, ಕೆಳೆ.

ಕೆಳೆ kēlē. — ಕೆಳೆ. (Grj. 6, after 50).

ಕೆಳೆ kēlē. 1. Add: Āpr. 9, 58.

ಕೆಳೆ kēlē. 1. Add: Mhr. ಕೆಳೆ.

ಕೆಳೆ kēlē. — ಕೆಳೆ. Add: a babbler.

ಕೆಳೆ kēlē. — ಕೆಳೆ. To cause to increase, etc. (Āpr. 5, 113).

ಕೆಳೆ kēlē. 2. Read: = ಕೆಳೆ 3, ಕೆಳೆ, ಕೆಳೆ 3.

ಕೆಳೆ kēlē. A certain class of people (Rām. 5, 8, 51).

ಕೆಳೆ kēlē. — ಕೆಳೆ. Add: Bh. 1, 3, 76.

ಕೆಳೆ kēlē. — ಕೆಳೆ. Add: Rām. 6, 12, 4.

ಕೆಳೆ kēlē. 2. Add: Rām. 6, 45, 28.

ಕೆಳೆ kēlē. 3. The penis (ಕೆಳೆ, according to the late Śrīnivāsa Ācārī; Tā: the tip or end). 2, = ಕೆಳೆ or ಕೆಳೆ (according to the same authority).

ಕೆಳೆ kēlē. 1. — ಕೆಳೆ. Add: Āpr. 6, 53.

ಕೆಳೆ kēlē. — ಕೆಳೆ. — ಕೆಳೆ. The wakening of a tank (Bh. 3, 10, 52).

ಕೆಳೆ kēlē. — ಕೆಳೆ. Add: Bh. 3, 10, 52.

ಕೆಳೆ kēlē. 1. Add: See Mr. s. ಕೆಳೆ.

ಕೆಳೆ kēlē. Add: Āpr. 8, 53, 81.

ಕೆಳೆ kēlē. Furnished with a point (Āpr. 6, 5).

ಕೆಳೆ kēlē. 4. After Bp. 24, 45 add: see ಕೆಳೆ 1.

ಕೆಳೆ kēlē. 5. To No. 2 add: cf. ಕೆಳೆ 1. — ಕೆಳೆ. — ಕೆಳೆ. = ಕೆಳೆ. (Āpr. 3, after 75, 182).

ಕೆಳೆ kēlē. (To be dazzled or dazzled); to be confused or bewildered (Āpr. 10, 60).

ಕೆಳೆ kēlē. Add: Dp. 51, 1.

ಕೆಳೆ kēlē. 2. ಕೆಳೆ. — ಕೆಳೆ. The teacher (of the Pāṇḍus), Drōṇa (Bh. 7, 14, 461).

word might be referred also to ಕೋಲು, and mean "arrow-teacher").

ಕೋಲುಗಾತಿ *kōlu-gāṭi*. = ಕೋಲುಗಾತಿ. (Dp. 145, 1).

ಕೋಳು *kōlu*. — ಕೋಳು ಹೋಗು. = ಕೋಳುಮೋಗು. (Bh. 3, 8, 21).

ಕಾಲನ *kanlava*. The third *karana*. or astronomical period. (My.).

ಕ್ಷಮ *kshama*. Add: 3, friendly; favourable; — hearable, tolerable. See ಸಹನಶೀಲ.

ಕ್ಷಮಶ್ಯ *kshamatva*. = ಕ್ಷಮತೆ. See ಸ. ಸಯ್ಯಸು.

ಕ್ಷಮಿಸು *kshamisu*. After ಅವರಾಧ- *put*: ತಪ್ಪು-, and add: See Bh. 3, 6, 80; Dp. 120, 2, 6; 150, 1.

ಕ್ಷಮೆ. *kshamē*. Add: See ಸಯ್ಯಸು, and B. 4, 45 s. ಸುತ್ತ.

ಕ್ಷರತೆ *ksharat*. Flowing, streaming, dropping, melting away, etc. (Ūpr. 9, 100).

ಕ್ಷಿತಿವೃದ್ಧಾಸ *kshiti-vyrdāsa*. A cave within the earth. See Nr. s. ಹಗ.

ಕ್ಷುದ್ರ *kshudra*. Add: = ಚುದ್ರ.

ಕ್ಷುಣ *kshūṇa*. = ಕ್ಷುಣ್ಣ. See ಅ-.

ಖಜ್ಜಿಯ *khajjīya*. A ohnrning-stick; a ladle (P Ūpr. 6, after 86).

ಖಜ್ಜಾರ *khajāt-kāra*. The sound of tramping or trampling (Ūpr. 10, 67).

ಖಜ್ಜಿಸು *khajjisin*. Add: Dp. 94.

ಖಪ್ಪು *kha-puppa*. A flower in the sky (a term for anything impossible, Ūpr. 8, 14).

ಖಪ್ಪರ *khūppara*. Add: As in Mr. 299 ಖೋಪರ ದಣ್ಣೆ immediately stand before ಧಾಳಿ ಕಾರಾಸ, It is possible that ಖೋಪರ and ದಣ್ಣೆ mean "the staff or pole of a hanner".

ಗ್ ಗ. Add: Cf. also ಗೇಳು = ಜೇಳು.

ಗಂಗಾವಾರ *gaṅgā-dvāra*. The door of the Ganges: the place where the Ganges enters the plains. (Ūpr. 1, after 129).

ಗಂಗೇವಳ *(gaṅgēl-hāḷa)*. Long hair, a long tail (P Bh. 6, 4, 35).

ಗಜಗ್ರಾ. — ಗಜಬಜ. Add: Bh. 3, 10, 52; 8, 9, 38. — ಗಜಬಜ. = ಗಜಬಜ. (Bh. 8, 25, 9).

ಗಜಯ *gajayū*. 1. Add: Ūpr. 10, 102; Bh. 8, 25, 9.

ಗಟ್ಟಿ *gaṭṭi*. — ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು. Firm, hard, certain (S. Mhr. according to Z.).

ಗಡವೆಸು *gaḍavisu*. To No. 2 add: Ūpr. 5, 105, 128; 8, 103.

ಗಡಿ *gaḍi*. 3. Add: Ūpr. 4, 8; Ahh. P. 4, after 53.

ಗಡಿಸು *gaḍisu*. 2. Before ಅವಗಡಿಸು 1 *put*: ಅನುಗಡಿಸು.

ಗಡುಬ *gaḍuba*. Add: Dp. 145, 2.

ಗಣ್ಣಲ್ *gaṇṭal*. Add: Ūpr. 4, 47.

ಗಣ್ಣ *gaṇṇa*. — ಗಣ್ಣಗೂಸುತನ. Manliness (Ūpr. 8, after 67).

ಗಣ್ಣಿಕೆ *gaṇṇikē*. Before ಬಗ್ಗಣ್ಣಿಕೆ *insert*: ಪೋಗಣ್ಣಿಕೆ.

ಗಣ್ಣು *gaṇṇu*. — ಗಣ್ಣು ದಿಗಿ. — ಉದಿಗಿ. = ಗಣ್ಣು ದಿಗಿ (P). ಗಣ್ಣು ದಿಗಿ ಯುಟ್ಟು, ಬಿಟ್ಟು ಹಿಡೆಲಂ (Smd. 282, o. r. ಕಣ್ಣು ದಿಗಿ). — ಗಣ್ಣು ವಸ. — ಬೆಸ. A firm injunction (P Ūpr. 8, 68).

ಗದ *gaḍa*. — ಗದಬದಿಸು. To tremble (P Rām. 6, 24, 17;

hnt perhaps from Mhr. ಗದಮದಣ್ಣೆ, to be sultry and oppressive; to swelter).

ಗದಗದಿತ *gadagadita*. Thh. of Sk. ಗದಗದಿತ. Stammered, sobbed; stammering, etc. (Rām. 2, 2, 24).

ಗದಡು *gaḍaḍu*. Add: See ಸಾಸಿವೆ.

ಗನ್ನಿರಾದ *gandhi-kāra*. A seller of perfumes and medical drugs (Dp. 145, 15).

ಗನ್ನ *ganṇa*. — ಗನ್ನಗತ. Add: Bh. 5, 3, 5, 26.

ಗಭಸ್ತುಮತೆ *gabhasti-mat*. Shining; the sun. See ದ್ವಾದಶಾ ದಿತ್ಯ.

ಗಮ *gama*. — ಗಮಸಾಲೆ. A kind of fragrant rice (My.).

ಗರ *gāra*. After ಗರಗರಕೆ *put*: ಸದಗರ 1.

ಗರುವತನ *garuvātana*. The state of being proud or arrogant (Dp. 123, 3).

ಗಲಿ *gālī*. Add: the leaf of a flower (My.).

ಗರ್ಭದೀಕ್ಷೆ *garbha-dīkṣhē*. The rite of a husband's keeping the head unshaven during his wife's pregnancy (C.).

ಗವ *gava*. Add: (= ನವ 3).

ಗರ್ವಕರಿಸು *garvikarisa*. To be or become proud or haughty (Bh. 5, 3, 6).

ಗಲ್ಲಿಸು *gallisū*. Add: Dp. 155, 3.

ಗಸಗಿ *gasaṇi*. (Thh. of ಘರ್ಷಣೆ?). Pounding, etc. (P). — ಗಸಜಿಮದಿ. A pounding, vehement rain (P). See Rām. 4, 6, 6.

ಗಲ *gala*. — ಗಲಹತ್ತ. Add: Śiv. 4, 75.

ಗಲಿಹತನ *galihātana*. = ಗಲಿಹತ 2. (Bh. 8, 10, 38).

ಗಾಯಿಸು *gallyisu*. Add: Ūpr. 7, 118.

ಗಾಡಿಸು *gāḍisu*. Add to No. 2: Bh. 3, 10, 52; 8, 25, 9.

ಗಾಢಿಕೆ *gāḍhikē*. (= Sk. ಗಾಢತ್ವ). Intensity, closeness; firmness, hardness; excess. See ಸ-.

ಗಾಢ *gāḍa*. 1. Add: Ūpr. 7, 97.

ಗಾಢಿಕೆ *gāḍikē*. Add: See ನಿರ್ಗಾಢಿಕೆ.

ಗಾಢಹಸ್ತ *gāruhasṭya*. Thh. of ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ. (Bh. 5, 3, 34).

ಗಾಢ *gāḍu*. — ಗಾಢಗತ್ತಲೆ. — ತತ್ತಲೆ. Excessive darkness (Dp. 128, 8).

ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯ *gāruhasṭya*. Add: = ಗಾಢಹಸ್ತ.

ಗಾಢ *gāḍu*. — ಗಾಢಗತ. Add: Bh. 2, 12, 38.

ಗಾಳಿ *gālī*. — ಗಾಳಿಗೋವು. Add: Dp. 143, 6.

ಗಿಲಿ *gīli*. 2. For cf. ಸಿಡೆ read: cf. ಸಿಡೆ 3.

ಗಿಲ್ಲ *gillu*. = ಗಿಲ್ಲು, q. v. (Bangalore).

ಗಿಳಿ *gīli*. — ಗಿಳಿವಣ್ಣ. — ಬಣ್ಣ. The colour of the parrot: green colour (Sp. In W. 1105).

ಗಿಳು *gīḷu*. 2. After ಗಿಟ್ಟು, etc. add: , (ದಿಟ್ಟು 1).

ಗಿರ *gīra*. An imitative sound. — ಗಿರಗುಟ್ಟು. — ಕುಟ್ಟು. To breathe heavily or heavingly, as children do when their nose does not afford a free passage for the breath (My.).

ಗಿರ *gīra*. = ಗಿರ 2, ಸೀದ. (S. Mhr.).

ಗಿರ *gīl*. After ಗಿರ add: , ಸೀದ 3.

ಗುಜು *guju*. — ಗುಜುಗುಜು. Add: Rām. 2, 2, 26. — ಗುಜುಗುಜು. — ಕೋಳ. = ಗುಜುಗುಜು. (Ūpr. 10, 102).

ಗುಣ್ಣು gūṇṇu. 2. — ಗುಣ್ಣು ಗೋಳ. -ಕೋಳ. To become small, to shrink (Ūpr. 8, 73).
 ಗುಂಜು guṇṇu. 3. To No. 2 add: = ಜುಂಜು.
 ಗುಡಿ gudi. 1. — ಗುಡಗಟ್ಟು. Add: Ūpr. 8, after 4.
 ಗುಡಿ gudi. 2. After Rāv. 13, 50 add: ; T., M., Tē., Tu. ಕೂಡಿ).
 ಗುಡು guḍu. 3. = ಗುಡುಗು 4. — ಗುಡುಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. = ಗುಡುಗು 3. See Prv. s. ಬದಿವಾರ.
 ಗುಣ್ಣಿ guṇṇi. — ಗುಣ್ಣಿವು. -ವು. To enter a pit or pool (Ūpr. 7, 189).
 ಗುಣ್ಣುಗುಂಡು. 2. — ಗುಣ್ಣು. -ಅಂ. The round (coloured) border of a dōtra (My.).
 ಗುನಗು gunagu. (= ಬುನಗು). The rear (My.).
 ಗುಮ್ಮು gummu. 1. Add: Rām. 6, 5, 19.
 ಗುಮ್ಮು gummu. 5. — ಗುಮ್ಮು. -ಇದು. = ಗುಮ್ಮುಕ್ಕು. (Rām. 6, 39, 6).
 ಗುಲ್ಫು gulpha. For ಹರಡು read: ಹರಡು 8.
 ಗುಲಿ gula. 1. Add: Ūpr. 10, 82.
 ಗುಲಿ gulu. 3. — ಗುಲಿಗುಡು. Add: Ūpr. 10, after 94.
 ಗೂಡಿ gūḍi. 2. Add: Mhr. ಗುಳಿ, the rectum protruding at stool.
 ಗೂರ್ಣಿಸು gūrṇisu. 1. Add: Abh. P. 12, 18.
 ಗೃಹ್ಣ ಗ್ರಹಿḍha. Desirous of, eagerly longing for. (Ūpr. 10, 87).
 ಗೊಣ್ಣು gōṇṇu. Add: See Śmd. 215 s. ಮುಗುಳ.
 ಗೆಲ್ ಗೆಲ. 1. — ಗೆಲವರ್. Add: Ūpr. 10, 14.
 ಗೆಲಿ ಗೆಲಿ. Add: Dp. 14, 7.
 ಗೆಲ್ಲು ಗೆಲ್ಲು. Add: P. p. ಗೆದ್ದು, q. v.
 ಗೊಗರ ಗೊಗರ. (= ಗೋಗರ). A loud bellow. ಅ ನಾಯಗು... ಗೊಗರವಾದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಬನ್ನೇ ಸವನೆ ಬದಲುತವೆ (Kanarese Fifth Reading Book, Department of Public Instruction, Bombay, Mangalore, 1885, p. 18).
 ಗೊಡ್ಡು ಗೊಡ್ಡು. — ಗೊಡ್ಡ. -ಅ 3. A useless man. ಪಾವನದ ಮಾನಸರಂ ಸುಡು ಸನ್ನ ಗೊಡ್ಡರಂ! (Ūpr. 8, 81).
 ಗೊಣ್ಣಿಯ ಗೊಣ್ಣಿಯ. Add: Bh. 6, 4, 85.
 ಗೊಣ್ಣಿ ಗೊಣ್ಣಿ. = ಕೊಣಿ 1. To snore. See Prv. s. ಸುಡು 1. ಸೋಚರಿಸು gōḥarisu. Add: Rām. 2, 2, 26.
 ಗೋಣ್ ಗೋಣ್. — ಗೋಣ್ಣು. -ಮುರಿ. = ಗೋಣ್ಣು 2. (Ūpr. 10, 70).
 ಗೋಣಾಣಿ ಗೋಣಾಣಿ. Add: Bh. 4, 4, 54; Rām. 2, 2, 88.
 ಗೋಣ್ಣಿ ಗೋಣ್ಣಿ. Add: See Ūpr. 2, 24; ಪದಾ.
 ಗೋಣಿ ಗೋಣಿ. Add: See ಪರಿವೆ.
 ಗೋವತಿ gōvatī. (fr. ಗೋವ 1). A herdswoman (Śāstrasāra in W. v. 1259).
 ಗೋವತಿ ಗೋವತಿ. A mistake for ಗೋವತಿ? See Ūpr. 8, 98.
 ಗೋಳಿ ಗೋಳಿ. The upper part of bamboos, etc. (My.).

ಗ್ರಹಣಿ grahaṇi. Read: Diarrhoea, dysentery (ಬೆಹುಲ Mr. 387; My.), and dele: or small-pox or a sort of insanity (ಸೀತಳ, ಸನ್ನ Mr. 387).
 ಘನ ghaṇa. Add: See Mr. s. ಸಾರಣ.
 ಘರ್ಮಘರ್ಮ gharma-ṇitu. The hot season (Ūpr. 10, 25).
 ಘರ್ಮಘರ್ಮಿ gharmaḥṇi. See s. ಪುನರಾವೇಶ.
 ಘಟನ ghaṭana. (= ಘಟ್ಟನ?). See ಸಂ- (in Additions).
 ಘಾಣಿಕ ಗಾಣಿಕ. (fr. ಘಾಣ). A bell-ringer; a man who rings a bell and proclaims aloud (ಹತ್ತಿಳ, ಗಾಣಿ ಮು ವಾದಿಸಿ ಸಾಮವನು Nr.).
 ಘಾತಕನ ಗಾತಕನ. Mischievousness (Dp. 57, 1).
 ಘಾತಕಿ ghaṭāṇi. Add: Rām. 2, 2, 38.
 ಘಾರಾಘಾರಿ ghāraḥghāri. Add: Grj. 6, after 56.
 ಘಾಸಿ ghāsi. Add: Bh. 4, 2, 62.
 ಘುರು ghuru. — ಘುರು ಘುರು. Add: Abh. P. 4, 104.
 ಘೂರ್ಣಿಸು ghūrṇisu. Add: See ಎ-
 ಘೃತಪಾಕ ghṛita-pāka. Dressing with clarified butter, an article of food boiled or fried in ghee (My.).
 ಘೃಷ್ಣಿ ghṛiṣṭi. Add: 4, a ray (My. Amara; see ಎ-
 ಚಕ್ಕೆ cākka. 2. Add: = ಸಕ್ಕ.
 ಚಕ್ರಿಕ cākrīka. A bard who chants in choros, ringing a bell in presence of idols. See Nr. s. ಘಾಣಿಕ.
 ಚಟ್ಟಿ ಚಟ್ಟಿ. 2. To Mhr. ಸಾಟ add: , ಸಾಟ.
 ಚಟ್ಟು ಚಟ್ಟು. 2. Add: Cf. ಸವಲು 2.
 ಚದಿಸು cādīsa. = ಚದಿಸು. See ಸಮು, s. ಸಮು 1.
 ಚಣ್ಣು cāṇṇu. 1. Add: Cf. ಸೆಡೆ 1.
 ಚತುರ catura. After ಚದುರು add: , ಚದುರು.
 ಚತುರ್ದಶಮನು caturdaśa-manu. Add: Abh. P. 1, 61.
 ಚನ್ ಚನ್. 2. Add: Cf. also ಚೆಲಿ (ಚೇಲಿ).
 ಚಂದಾವರ cāṇḍāvāra. N. of a small town near Hombāvara in North Canara. See Prv. s. ಸಾಟ.
 ಚಂದ್ರ candra. 1. — ಚಂದ್ರ ಮಲ್ಲಿಗೆ. The red jasmīne (a plant whose flower blooms only in the evening, Mr. H. Haugh ಕೆಮ್ಮಿಗಿರುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಪುಷ್ಪ, Rāmasvāmī Śāstri).
 ಚಂದ್ರಾಪ candra-hāsa. To No. 3 add: Dp. 151, 10.
 ಚಂದ್ರೇವಲ candra-upala. The moon-gem. (Bh. 1, 20, 34).
 ಚರ್ಮ cārma. Read: = ಹಮ್ಮು, ಸಮು 2, ಸಮು.
 ಚರ್ಮಪಟ್ಟಿಕೆ cārma-paṭṭikē. Read: = ಹಮ್ಮುಟ್ಟು, ಸಮು 2.
 ಚಲದಿ cāladi. Add: Cf. ಸೂಡು 2.
 ಚಳಿಯಿಸು cāliyiṣu. = ಚಳಿಸು. To cause to lose one's power or greatness, to humble (Abh. P. 18, 133).
 ಚಳ್ಳು ಚಳ್ಳು. Add: Tu. ಗಿಲ್ಲು, a branch, twig. and add: ಸಣ್ಣಗೆ; see s. ಸೆಳೆ 1.
 ಚಾಪು cāpu. Add: = ಪಾಪು.
 ಚಾರುತ್ವ cārutva. Loveliness, beauty. (Ūpr. 10, after 17).
 ಚಾಲನಿ cālani. Add: Cf. ಸಾಣಿ.

ಪಾಠಿಸು ಠಾಠಿಸು. Add: Öpr. 10, 5.

ಪಾಠಿಸು ಠಾಠಿಸು. 1. Add: = ಸಾಪಿಸು, and add: See Dp. 135b, 9.

ಪಾಠಿಸು ಠಾಠಿಸು. = ಪಾಠಿಸು. (Dp. 127, 3).

ಪಿಕ್ಕ ಠಿಕ್ಕಾ. Add: Regarding the T. cf. ಠಿಕ್ಕಾ 2.

ಪಿಗುರು ಠಿಗುರು. 2. — ಪಿಗುರುದೋಡು. — ತೋಡು. Shoots to appear: to shoot, to sprout (Rām. 2, 4, 19).

ಪಿಟ್ಟು ಠಿಟ್ಟು. 1. Add: Cf. ಸಿ 1.

ಪಿಟ್ಟು ಠಿಟ್ಟು. 2. Add: Cf. ಸಿ 6.

ಪಿಟ್ಟು ಠಿಟ್ಟು. Read: (= ಸಿ 1, ಸಿ 6).

ಪಿಟ್ಟು ಠಿಟ್ಟು. Add: = ಸಿ 1.

ಪಿನ್ನುಮಯ ಠಿನ್ನುಮಯ. Add: Dp. 90, 2; 96, 5; 107, pallavi.

ಪಿನ್ನುತಾರ್ಫ ಠಿನ್ನುತಾರ್ಫ. That which is thought about or desired (Dp. 157, pallavi).

ಪಿನ್ನುವಾರಿಕೆ ಠಿನ್ನುವಾರಿಕೆ. The business of a shroff (Dp. 107, 2).

ಪಿಪ್ಪಳು ಠಿಪ್ಪಳು. Pinching a person's ear or other limb with a cracked coconut shell: pinching, teasing, tormenting (Tu.). — ಪಿಪ್ಪಳು ಹಾಕು. To pinch, to tease, to torment (Tu.). — ಪಿಪ್ಪಳು ಹಾಕು. — ಪಿಪ್ಪಳು ಹಾಕು. (Dp. 145, 2).

ಪಿಪ್ಪಳು ಠಿಪ್ಪಳು. After ಸಿಪ್ಪಳು insert: , ಸಿಪ್ಪಳು.

ಪಿಪ್ಪಳು ಠಿಪ್ಪಳು. Put ಸಿಮ್ಪು in parenthesis.

ಪಿಮ್ಮು ಠಿಮ್ಮು. 1. Add: Bh. 3, 19, 21.

ಪಿರನ್ನೆ ಠಿರನ್ನೆ. Add: See ಮುತ್ತುಯ್ಯ.

ಪಿರತೆ ಠಿರತೆ. Long duration. (Öpr. 10, 110).

ಪಿರಿಚು ಠಿರಿಚು. Add: Cf. Tn. ತರ.

ಪಿರೇ ಠಿರೇ. Add: = ಸಿ 1.

ಪಿರಣಾ ಠಿರಣಾ. Read: (= ಪಾನ), ಪಿರಣ, ಪಿರಣ, ಪಿರಣ, ಪಿರಣ.

ಪಿರಣಾ ಠಿರಣಾ. Read: = ಪಿರಣ 1, ಪಿರಣ 1, ಪಿರಣ 4.

ಪಿರಣಾಕೆ ಠಿರಣಾಕೆ. Screaming, etc. (Rām. 6, 19, 29).

ಪಿರಣು ಠಿರಣು. 3. Add: = ಪಿರಣ 3.

ಪಿರಳು ಠಿರಳು. To scream (Dp. 127, 3).

ಜುಂಜು ಠುಂಜು. Read: = ಜುಂಜು, ಜುಂಜು, ಜುಂಜು.

ಜುಲ್ ಠುಲ್. For ಸರ್ read ಸರ್ 2.

ಜೂಟೆ ಠೂಟೆ. Remission (from study, labour, service); leave or liberty granted (My.; Mhr., H. ಸುಟೆ; Mhr. ಸೂಟೆ, remission (of a debt, etc.): the sum remitted, abatement; — release from bondage, freedom granted; see s. ಸೂಟೆ 2).

ಜೂಡಕ ಠೂಡಕ. A gold ornament worn by women (especially when married and their husband is alive) on their braided hair (C; Dp. 122, 21).

ಜೂಪು ಠೂಪು. 1. Add: Tu. ತೂಪು, to point at, sim.

ಜೂರ್ಫ ಠೂರ್ಫ. 2. Read: = ಸುರ್ವರ್ಫ, ಸೂರ್ವರ್ಫ.

ಜೂರ್ಫ ಠೂರ್ಫ. Read: the picking out or selection of an unanswerable argument.

ಜೆಯ್ ಠೆಯ್. 2. Read: = ಸಯ್ 1, ಸಯ್.

ಜೆರುಕು ಠೆರುಕು. Read: (Tē. ಜೆರುಕು, ಜೆರುಕು).

ಜೈತನ್ಯ ಠಾತನ್ಯ. Add: See Nn. 99 s. ಸಂಜ್ಞೆ.

ಜೋವ ಠೆವಾ. See Öpr. 9, after 102.

ಜತ್ತಾಪೆ ಠಾತ್ರಾ-ಠಾತ್ರಾ. See ಸಂಗ್ರಹಸಂ.

ಜಕ್ಕು jakka. 1. — ಜಕ್ಕುನೊದರಿ. Add: Grj. 6, after 56.

ಜಗ್ಗ ಜಗ್ಗಾ. — ಜಗ್ಗಜಗ್ಗಾ. A knot of quarrel. — ಜಗ್ಗಜಗ್ಗಾ. — ಜಗ್ಗ. To create a quarrel (Dp. 157, 2).

ಜಗ್ಗು ಜಗ್ಗು. 1. To No. 1 add: ; to sink, to be diminished, to grow less (as the water of a river, My.; Tē. ಸಗ್ಗು, ಸಗ್ಗು).

ಜಂಗು jaṅgu. 1. Rust of iron: of brass or copper (Mhr., H.). ಬಂಗಾರ ಬಹಳ ಜಡ; ಅದು ಜಂಗು ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮಗೆಯ ನ್ನು ದಿನಾಲು ಬೆಳಗುವದಾದ್ದ ಜಂಗು ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ (B. 1, 25, edition of 1886).

ಜಂಗು jaṅgu. 2. To become rusty, to grow covered with verdigris (Mhr. ಜಂಗುಜೇರಿ). ನನ್ನ ತಮ್ಮಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಜಂಗುತ್ತದೆ? (B. 1, 25, edition of 1886).

ಜಂಗು jaṅgu. Add: No. 3.

ಜಂಗುಳಿ ಜಾಂಗುಳಿ. Add: Öpr. 10, after 87.

ಜಂಜಡ ಜಾಂಜಡ. Add: Rām. 2, 2, 26; Bh. 3, 14, 15.

ಜಜಿ ಜಾಜಿ. Add: , ಸಜಿ 2.

ಜಡಿ ಜಾಡಿ. 6. Read: cf. ಕಸಿ 3, ಸರಿ 4.

ಜಡೆ ಜಾಡೆ. — ಜಡಬಂಗಾರ. The flowery gold ornament tucked along the braid of hair of a female (C.).

ಜಡೆ ಜಾಡೆ. — ಜಡೆಜಾಡೆ. — ಜಡೆಜಾಡೆ. (S. Mhr.).

ಜನ್ಮ ಜಾನ್ಮ. An index; a table of contents (My.; Mhr. ಜನ್ಮ); any string of annals, memoirs (Mhr.).

ಜಮ್ಮು ಜಾಮ್ಮು. 2. Add: Cf. K. ಜೊಮ್ಮು.

ಜಮ್ಮುಸವಾರಿ (jamma 2-savāri). Pomp-ride: the state procession of a rāja on the vijayadāśami (My.).

ಜಯಿ ಜಾಜಿ. ಜಯಾ. Add: 3, the third, eighth, or thirteenth lunar day (tithi). (My.).

ಜರಗಿಸು ಜಾಜಗಿಸು. Put ಸರಕು, ಸರಿಕು, ಸರುಕು in parenthesis.

ಜರಗು ಜಾಜಗು. 1. Put ಸರಕು, ಸರುಕು in parenthesis.

ಜರಿ ಜಾಜಿ. 1. Read: = ಸರಿ 1.

ಜರಿ ಜಾಜಿ. 3. Read: = ಸರಿ 2, etc.

ಜರಿ ಜಾಜಿ. Add: = ಸರಿ No. 3.

ಜರುಗು ಜಾಜರುಗು. 1. Add: Rām. 6, 5, 19.

ಜರುಹು ಜಾಜರುಹು. Add: Bh. 8, 14, 19.

ಜಲ್ಲಿ ಜಾಲ್ಲಿ. 3. Add: See ಪಕ್ಕುಜಲ್ಲಿ.

ಜವಳ ಜಾಜಾ. Add: = ಸವಳ.

ಜವುಗು ಜಾಜವುಗು. — ಜವುಗೇಳಿಸು. — ಜವುಗು. To make morass (Öpr. 10, 58).

ಜಾಗ ಜಾಜಾ. Add: an emerald. See ಪುಸ.

ಜಾಗು ಜಾಜು. 2. Add: Cf. ಸಾವಗು 2.

ಜಾತೋಕ್ಷ ಜಾತಾ-ನಕ್ಷಾ. Add: See Nr. s. ಹಿಡಿಕು.

ಜಾಹಗೀರು ಜಾಹಗೀರು. = ಜಾಹಗೀರು. (My.).

ಜಾಳು ಜಾಜು. — ಜಾಳುನುಡಿ. Add: Bh. 2, 1, 60.

ಜೆನುಂಗು ಜಾಜುಂಗು. 2. Add: Grj. 9, after 58.

ಜುಂಜು ಜಾಜು. 3. = ಜುಂಜುರು, (ಜುಂಜು). — ಜುಂಜುದರಿ. — ತಲೆ. = ಜುಂಜುರುದರಿ. (Ö. Bp. 31, 9).

ಜುಣುಗು junugu. 1. Add: See ಸೋಡುಹ.

ಜುಯಿ juru. The sound produced when a liquid is sipped (see s. ಸುಡು 1). — ಜುಯಿ ಜುದ್ದು. rep.

ಜುದ್ದು ಜುದ್ದು ಸುದ್ದುತ (Bp. 59, 19).

ಜೂಡಿ jūdi. Add: Cf. ಸೋಡಿ; ಜೂಡ್ (s. Additions).

ಜೂಪಡಿ jūpāra. Add: Cf. ಸೀವರ.

ಜಿಂಗಿ jēngi. Add: Cf. ಜಂಗು.

ಜೀಗನ್ನಿ jīgānṇi. = ಜೀಗನ್ನಿ, etc. (Dp. 140, 6).

ಜೀವಣಿ jīvāṇi. (= ಜೀವಣಿ?). See ಮದು.

ಜೋರು jōru. 1. For ಸೋರು read: ಸೋರು 1.

ಜೋರು jōru. 2. Add: = ಸೋರು 2.

ಜೋಳಿ jōli. Add: See ಸಮ.

ಜೋಳಿಸು jōlisu. Add: Grj. 6, after 56.

ಜ್ಞಾನತೆ jñānatē. = ಜ್ಞಾನ. See ಮಧ್ಯ.

ಜ್ಞಾನಜ್ಞಾಲಾ. Glitter, shine (Bh. 6, 2, 6).

ಜಿಂಕೆ jīṅkē. Add: See ತಡೆ.

ಜಿವಳಿಕಾಡೆ jivali-kāra. Add: Bh. 2, 1, 60.

ಜಿವಳಿಕಾಡೆ jivali-gāra. = ಜಿವಳಿಕಾಡೆ, etc. (Dp. 22, 2).

ಜಾಯಿ jhāya. = ರಾಯಿ. (Bh. 5, 3, 96).

ಜೆಗೆ jēgē. 2. Add: Bh. 7, 7, 52, 68.

ಜೆಮ್ಜತನ jēmhakatana. The state of possessing pride, etc. (Dp. 37, 1).

ಜಾಳಿಕೆ jālikē. = ಜಾಳ. — ಜಾಳಿಕೆಗುನ್ನು. -ಕುನ್ನು. Lustre, etc. to fade (Rām. 4, 6, 9).

ಜಿಲ್ಲೆ jilḷe. = ಜಿಲ್ಲೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಾದೆ (V. 29, 26).

ಜಿಲ್ಲೆಸು jēḷḷesisu. Add: Bh. 3, 10, 36.

ಜೋಗ್ ಜೋಗ್. = ಜೋಗು 2. — ಜೋಗುಲು. -ಕಾಲು. A bent leg. See Prv. s. ಹಪ್ಪರ.

ಜೊಮ್ಮಿಗಾಡಿ jōmbi-gāḍi. = ಜೊಮ್ಮಿಗಾಡಿ. (Dp. 142, pallavi).

ಜವಳಿ dhavaḷa. A deranged, disorderly man (Bh. 2, 1, 60; Mhr. ಧವಳಾ, confusion, disorder).

ಜಾಳು dhālu. — ಜಾಳ. Add: Bh. 2, 1, 60.

ತಂ tam. = ತನ್ 2, etc. He, etc. ತಂ ತಿರುಗಿ ಸೋಡಿದಂ (J. 4, 16).

ತಕ್ಕಿಸು takkisu. = ತಕ್ಕಿಯ್ಕು, etc. (Rām. 6, 45, 26).

ತಕ್ಕು takku. 1. Add: Āpr. 10, 83.

ತಗಹು tagahu. 2. Add: Rām. 2, 2, 33.

ತಗೆ tagē. 1. Add: Āpr. 9, after 102; 10, 30, 64.

ತಗ್ಗು taggu. 2. Add: Dp. 65, pallavi.

ತಂಕೆ tāṅka. = ತನ್ಕು, etc. See Prv. s. ಸನಿ 2.

ತಟ್ಟಿ taṭṭi. Add: Cf. also ಸದು.

ತಡ tāḍa. 1. — ತಡವೆಯ್. Add: Āpr. 10, 63.

ತಡ tāḍa. 5. — ತಡವನು 1. Add: Bh. 2, 12, 88.

ತಡಹು taḍahu. 1. Add: Bh. 8, 7, 26.

ತಣ್ಣ ನ ತಾṇḍasa. Add: Cf. ಸಣ್ಣತೆ.

ತಟ್ಟನೆ tattavāṇē. Probably a kind of Tbh. of ತಟ್ಟ. (Bh. 5, 3, 76).

ತಡೆ taḍē. Add: See s. ಬಂಕೆ.

ತನ್ tan. 2. Add: = ತಂ.

ತನಿ tani. — ತನಿಸುಸಿರ್. A full coitus (Sēv. 3, after 30).

ತಪ್ಪು tappu. 2. — ತಪ್ಪುರು. -ಕು. To utter falsehood to lie. See Sp. s. ಸಪ್ಪಗ.

ತಮ್ಮ tampu. Add: See ಮಲಮಲದಮ್ಮ.

ತಮ್ಮಿಸು tamhisu. Add: Tbh. of ಸ್ತಮ್ಮಿಸು.

ತರಿ tari. Add No. 1.

ತರಿ tari. 2. Wet land (My.; H.).

ತಲೆ tālē. — ತಲೆಗಟ್ಟು. -ಕಟ್ಟು. Add: 2. = ತಲೆಗಟ್ಟು. 3a: (Dp. 154, 2). — ತಲೆದೂಗಿಸು. Add: Āpr. 9, 60. — ತಲೆ ಮು.

Add: Āpr. 10, 88. — ತಲೆವತ್ತು. -ಕತ್ತು. To seize or attack the head (Āpr. 10, 70; cf. ತಲೆವತ್ತು).

ತನಕೆ tavakiga. Add: Bh. 8, 8, 31.

ತವು tavu. 3. P. p. of ತವು 1. — ತವು ಕರ್. To waste away, to perish (Āpr. 9, 79).

ತರ tāra. 1. — ತರತರು. Read: The army under one's hand or command (Āpr. 10, after 94). — ತರತರು. Add: Bh. 7, 18, 46. — ತರವರ್ಗ. The action at hand: the available form of action (Āpr. 10, after 94).

ತಳಪೆ tālāpa. Add: Bh. 6, 2, 6; Rām. 6, 44, 9.

ತಳರು tālaru. = ತಲರಿ 1. P. p. ತಲರಿ (Ā. Bp. 31, 25).

ತಲೆ tāli. 1. To No. 2 add: Bh. 6, 7, 17.

ತಲೆಪೆ tālāpa. Sprinkling. See ಪಕ್ಕಿಪೆ.

ತಲಿಸು tālisu. 2. Add: Dp. 106, 9.

ತಲಿಸು tālisu. 3. To cause to appear. See ಸಮ.

ತಾಕುಳ tākula. Add to J. 27, 7: , o. r. ಕಾಕುಳ.

ತಾಗಡಿಗ tāgaḍiga. A man full of ardour or passion (cf. ತಾಗುಳ). See ಕರಾದಾಗಡಿಗ.

ತಾಗು tāgu. 4. — ತಾಗು ದಾಗು. Add: Bh. 5, 3, 49.

ತಾನ್ದಿಳಿಸು tāṇḍālisu. = ತಾನ್ದಿರಿಸು, q. v.

ತಾರಕೆ ತಾರakita. Starry, star-spangled. (Āpr. 10, 48).

ತಾರಯ್ಯ tārayu. Add: Āpr. 10, 36.

ತಾಯ್ tāy. 1. ತಾಯಿ. Add: Bh. 1, 12, 38.

ತಾಯಿ tāyi. 1. Add: Āpr. 9, 80.

ತಾಳವಟ್ಟಿ tāḷavaiṭṭi. Add: Āpr. 9, after 102.

ತಿಗುಳ tigula. Add: See Prv. s. ಸಿತ್ತ.

ತಿಟ್ಟು tiṭṭu. 1. Add: Cf. ಸಿಡಿ.

ತಿನಿಹು tinihu. Food (Bh. 10, 3, 13).

ತಿನುಹಿ tinuhi. An eater. See ಹೊದಿಸು.

ತಿಮುರು timuru. = ತಿಮುರು 1, ತಿಮಿಸು 1, ತಿಮರು (Dp. 12, 10, 12, 13, 15, 17, 19, 22, 24, 25, 27, 32).

ತಿರಳು tiralu. Add: Cf. ಹೇಗು?

ತಿರು tiru. 1. — ತಿರುನಾಯ್. Add: Abh. P. 5, 94.

ತಿರುಪು tirupu. 1. Add: See Mr. s. ಸುತ್ತುವಳಿಸು, ಹೊಮ್ಮು ತಿರುಪು.

ತಿವುರು tivuru. = ತಿಮುರು, etc. (Dp. 130, 47, 48, 50).

ತೀಡು tīḍu. 1. Add: Āpr. 9, after 102.

ತುಟ್ಟಿಣಕರಿಸು tñōbbi-karisa. To consider as vain or idle, to despise, to contempt (My.).
 ತುಟ್ಟಿಣಕಾರ tñōbbi-kāra. The act of considering as vain or idle, contempt (My.).
 ತುಟ್ಟಿ tutti. — ತುಟ್ಟಿ ತುಡಿ. Add: Rām. 6, 4, 31.
 ತುಟ್ಟಿಸು tuttiṣu. Add: Rām. 6, 4, 31.
 ತುಡಿಕೆ tudikē. Add: Cf. the terms s. ತೋಟ.
 ತುಡುರು tuduru. To frighten away (S. Mbr. according to Z.).
 ತುತ್ತು tuttu. 2. — ತುತ್ತುಗೊಳ. Add: J. 12, 39 (a Bangalore print has ತುತ್ತುಗೊಳ).
 ತುಯ್ಯಲ್ tuyyal. ತುಯ್ಯಲು. Add: See ತೋಡಿಯಕ್ಕು ಮಯ್ಯಲು s. ತೋಡ 6.
 ತುರಂಗ turaṅgi. Add: Ūpr. 10, 81; 10, after 86.
 ತುಲಿ tuli. 4. Read: (= ಸುಲಿ 1).
 ತುಲಿಲ್ tulil. 2. — ತುಲಿಲ್. Add: Ūpr. 10, 97.
 ತೂಳ tūḷ. Add: Ū. Bp. 31, 10.
 ತೂಳ ತಿಲ್ಲ. (= ತೂಳ, etc.). See Ū. Bp. 31, 55.
 ತೂಳು tūḷu. 2. To No. 3 add: Rām. 4, 1, 22.
 ತೂಳ್ತು tūḷtu. Add: Ūpr. 10, 89.
 ತೆಕ್ಕು tēkku. 2. To No. 2 add: Rām. 3, 7, 41.
 ತೆಕ್ಕೆ tēkkē. 2. Add: Ūpr. 10, after 87.
 ತೆಗದು tēgadu. Add: Bp. 3, 84.
 ತೆಗಹು tēgahu. Add: See ಬಿಸಿಲುಬೆಗಹು.
 ತೆಗಲಿ tēgal. 2. Add: See Mr. s. ಸಮ್ಭದ.
 ತೆತ್ತಿಗ tēttiga. To No. 2 add: Bh. 7, 5, 2.
 ತೆತ್ತಿಸು tēttisu. 2. Add: Rām. 6, 19, 27.
 ತೆಬ್ಬರಿಸು tēbbarisa. (?). (Ūpr. 10, 73).
 ತೆಮ್ಮು tēmbu. — ತೆಮ್ಮಲ. Add: Ūpr. 2, 72.
 ತೆರಿ tēra. 1. — ತೆರಿದು. -o-30. To turn about in (various) ways or dexterously (Ūpr. 10, 84).
 ತೆರಿಪು tērapu. — ತೆರಿಪುವೆ. -ಸೆ. To gain room (Ūpr. 10, after 74).
 ತೆರಿಗೆ tērigē. 3. Add: See ಬಾಯ್ತೆ 2, ಮುಂದೆ 2 (s. ಮುಂದೆ 2).
 ತೆಲುಂಗ tēluṅga. Add: Grj. 2, after 106.
 ತೆವರು tēvaru. 2. Add: Rām. 2, 2, 25; Ū. Bp. 31, 50.
 ತೆವೆ tēpē. Add: Cf. ಸೆವು.
 ತೆರ tē. Add: J. 6, 80 (In chess).
 ತೈಲ taitila. N. of the fourth karaṇa or astronomical period. (My.).
 ತೊಂಗು tōṅgu. 2. Suspension, suspense. See Prv. s. ಹಂಗು.
 ತೊಂಚ tōṇa. — ತೊಂಚ ಹಂಚ. Tanntlingly. (Dp. 95, 3).
 ತೊಡಗು tōḍagu. 1. Add: 4, = ತೊಡಕು 1, No. 4. See Prv. s. ಹಸು 3.
 ತೊರೆ tōrē. 1. Add: Cf. ಸೊರೆ 2.

ತೊಳೆ tōḷē. 2. Add: Ūpr. 5, 23.
 ತೊಲಿಲ್ tōḷal. 2. Moving round, getting perplexed, etc. See ಕಣ್ಣಿಲ 2 (in Additions).
 ತೋಯ್ತು ತೋಯ್ತು. Water-bearing: a olond (Ūpr. 9, 76).
 ತೋರ ತೋರ. Add: Cf. ತೋರ 2. — ತೋರಗಿ. -ತಿ. A large spark (Ūpr. 10, 85). — ತೋರಗೊಮ್ಮ. -ಕೊಮ್ಮ. A large branch (Ūpr. 9, after 102).
 ತೋರ್ ತೋರ್. To ತೋರ್ add: Ūpr. 1, 46.
 ತೋರು tōru. 1. Add: Bh. 3, 19, 1.
 ತೋರು tōru. 2. To No. 1 add: Bh. 5, 3, 47.
 ತೋರ್ ತೋರ್. — ತೋರ್ತರು. Add: Expedition of the arms (and delete the sign of interrogation).
 ದಟ್ಟವಿಸು daṭṭavisa. = ದಟ್ಟವಿಸು. (Rām. 6, 4, 31).
 ದಟ್ಟದಟ್ಟ daṭṭa-daṭṭa. Stok against stok: single-stok, outgelling, fighting with stoks and staves. (Ūpr. 10, 70).
 ದಟ್ಟ daṭṭa. 1. — ದಟ್ಟವಲಗ. (?). (Bh. 6, 4, 36).
 ದನಿ dani. — ದನಿಗು. -ಕೆ. The voice to be spoiled: to become hoarse, etc. (My.).
 ದನ್ದು danduga. Add: busy preparation, bustle (Abh. P. 13, after 11). — ದನ್ದುಗು. -ಸದು. To trouble, to annoy (Dp. 149, 10).
 ದಯ daya. — ದಯದೋರು. -ತೋರು. To show compassion, etc. (Dp. 154, 8).
 ದಾಸ್ಯ dāśya. Servitude, slavery, service. (My.; see ನವನಿಧ ಭಕ್ತಿ).
 ದಾಹಾನ್ತ dāha-anta. The end of burning, of desire, or of thirst. See ಸಿಡಿ 6.
 ದಾಹಾ ದಾಹ. — ದಾಹಾದಾಹ. Add: Rām. 6, 19, 28.
 ದಾಹಗಾಹ dāḷi-gāḷa. A revolter (a brief history of the Indian People, Department of Public Instruction, Bombay, p. 184).
 ದಿಗಿಲು digilu. — ದಿಗಿಲುಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To alarm, to fill with anxiety (Dp. 138, 8).
 ದಿಂಡಿರ ದಿಂಡಿರ-kāra. A rude, naughty fellow (Dp. 48, 1).
 ದಿಹ diha. Add: Bh. 3, 18, 16.
 ದುಡ್ಡು duḍḍu. Add: Dp. 145, 4.
 ದುಂಡಿ duṇḍi. = ದುಂಡು. A round stone, a boulder (S. Mhr.).
 ದುನ್ದುಗಾಹಿ ದುನ್ದು-ಗಾಹಿ. Insert after My. in the parenthesis: a brief history of the Indian People, Department of Public Instruction, Bombay, p. 132.
 ದುಮುಕು dumuku. Add: Dp. 77, 4.
 ದುರಭಿಹಿತ dur-abhihita. An unfriendly declaration or statement (Ūpr. 9, after 108).
 ದುರ್ವ್ಯಾಲಪತಿ dur-vyālapati. A wicked big snake (J. 24, 20).
 ದುಷ್ಮನ duṣhmaṇa. An enemy; the public foe (Mhr., H. ಮತಮನ). See Prv. s. ಹತಮತು.
 ದೂವೆ dūvē. 1. — ದೂವೆದೋರು. -ತೋರು. A female scullion (Ūpr. 10, 128).
 ದೃಷ್ಟಿ dṛiṣṭya. Being proud or arrogant. (Ūpr. 10, 58).

ದಸೆ ದೇಶ. 2. — ದಸೆ ಬಿಡು. Cf. Ūpr. 10, 89. — ದಸೆವರಿಗೆಯ.
-ಗೆಯ. To make a dēśēbali: to kill (Ūpr. 9, after 102).
ದೇಶ ದೇಶ. — ದೇಶದ ಪೇಟೆ. A section or faction of a native
town connected with the ಪದನಣ್ಣ ಪದವವರು or Right
hand Castes (Mr. E. Rice). Cf. ನಗರ್ಪೇಟೆ (s. Additions).
ದೊಡ್ಡಿದ dōḍḍida. A great man (Rām. 2, 2, 43).
ದೊಣ್ಣೆ dōṇṇē. Add: Bh. 8, 8, 8.
ದೊಣ್ಣೆ dōṇṇē. Add: Dp. 135a, 22.
ದೊಮ್ಮಳಿಸು dōmmalīṣu. Add: = ದೊಮ್ಮಳಿಸು.
ದೊಮ್ಮಳಿಸು dōrmaḷīṣu. = ದೊಮ್ಮಳಿಸು. ಆ ಸಮಯದೊ
ರ್ ಅಗ್ನಿತಿಪಾಮುಖಕ್ಕೆ ದೊರಮ್ ಅವ ಬಳ್ಳುಟುಯಲ್ದಾಣದೊರ್ ದೊ
ಮ್ಮಳಿಸು ನಿನ್ನ ಬಹುಜನಂಗ್ ಉಮ್ಮಳಿಸು, ತಮ್ಮೊರ್ ಇನ್ನೆನ್ನರ್ (Abh.
P. 11, after 155).
ದೋರ್ಭಂಗ dōr-bhaṅga. Destruction of the arm (Abh. P.
8, 29).
ದೋಹಿಲ್ dōhil. Add: See ಪರವರಿ.
ದ್ವಿತಯಾರ್ dvitaya-vāk. Abuse. See s. ಮರ್ವಗಾನ and
ಪದ 1.
ದ್ವಿಸತೆ dvīśatē. Hostility, enmity, hostile behaviour,
hating. (Bh. 5, 8, 71).
ದ್ವೀಪ dvīpa. Add: 3, a place of refuge, shelter. See
ತಮ್ಮು.
ಧಗ dhaga. — ಧಗಧಗಿಸು. -ಂಧಗಿಸು. = ಧಗಧಗಿಸು. (Śāstrasāra
in W. v. 1258).
ಧಾನವಟ್ಟಿ dhannvaṭṭi. = ದಾನವಟ್ಟಿ, ಧನವಟ್ಟಿ. (Bh. 3, 6, 29).
ಧರ್ಮ dharma. Add: Dp. 19, 3; 23, pallavi; 23, 3; 26, 1;
41, pallavi; 55, 1; J. 17, 13.
ಧುರ್ಯ dhurya. For ದೊರೆ, ಧೂರ್ಯ read: = ದೊರೆ, ಧೂರ್ಯ.
ನಗರಶೋಧನೆ nagara-śōdhanē. = ನಗರಶೋಧನ. (J. 8, 22).
ನಗರ್ಪೆ nagarta. — ನಗರ್ಪೇಟೆ. A section or faction of a
native town connected with the ಬಮ್ಮಪ್ಪ ಪದವವರು or
Left-hand Castes (Mr. E. Rice). Cf. ದೇಶದ ಪೇಟೆ (s.
Additions).
ನಗೆ ನಾಗೆ. 3. — ನಗೆವಣ್ಣ. = ನಗೆವಣ್ಣ. (Dp. 95, 2).
ನಗ್ಗು naggu. 1. Add: ; for T. ನೆರಿ see ನೆಗ್ಗು 2.
ನಟಕು naṭaku. Read: = ನಟಕಿ q. v., ನಟಕು, ನಟಕ.
ನಡೆವಳಿತ ನಾಡೆ-palita. = ನಡೆವಳಿತ. (My.).
ನನೆ nanē. 4. — ನನೆವಿಲ್ಲ. Add: Abh. P. 7, 131.
ನಮರ್ namak. Salt (Mhr., Persian ನಮಕ್). — ನಮಕ್ ಪರಾಂ.
Ungrateful (My.; Mhr. ನಿಮಕ್ಪರಾಮ).
ನಮುಚೆಬ್ಬಿದ namuṇi-bhid. = ನಮುಚಿಸುವನ. See ಪರಿ.
ನರ nara. — ನರಗುಡ್. -ಕುಡ್. Man considered as a sheep
(Abh. 2, 1, 22).
ನರಾಂತಕ nara-antaka. N. of a rākhaṣa. (Rām. 6, 30, 30).
ನರ್ತು narṭu. 2. = ನಟ್ಟು 2, etc. (Ūpr. 10, 56; Abh. P. 10,
219).
ನರ್ಮಕೃತ narma-kṛt. A jester; a mime (ನೋಗು ಪಾಪ
ವನ G.).
ನಾಗಗಿರಿವಾಸ nāga-giri-vāsa. (= ಫಣಿಗಿರಿವಾಸ). Kṛṣṇa (Dp.
143, 7).
ನಾಟಿ nāṭi. Read: = ನಟ್ಟಿ 2, ನೇಟ.
ನಾಡಾಡಿ ನಾಡು-ನಾಡಿ. Add: Bh. 3, 13, 41.

ನಾಮ nāma. Add: See Dp. 121, 1 seq.
ನಿಡು nidu. — ನಿಡುಸುರಿ. A long knife, a sword (ಸುರಿ
Ūt. 1, 8).
ನಿಪ್ಪಸರ (nip-pasara?). Add: Dp. 139, 2.
ನಿರಪೇಕ್ಷೆ nir-apēkshē. Add: Ūpr. 1, 46.
ನಿರವಿಸು niravīṣu. Add: Ūpr. 6, after 64.
ನಿರಾಳ nirāḷa. Add: Abh. 12, 59.
ನಿರ್ಮಮತೆ nir-mamatē. Unselfishness, disregard of worldly
interests, indifference towards. (Abh. 12, 61).
ನಿರ್ವಹಿಸು nir-vahīṣu. Add: to make an end of (Bh. 1, 1
82).
ನಿವಡಿವು nivaḍivu. Add: Bh. 5, 3, 33.
ನಿವರ್ತಿ nir-varti. Add: See Prv. a ಪತ್ತು 3.
ನಿಪ್ಪಳೆ nīṣṭāḷa. Add: Ūpr. 10, 67; Bh. 8, 25, 9.
ನೀಚೆ nīcāḷi. Add: the forehead (ಪಳೆ H.).
ನೀತಿ nīti. Add: Bh. 5, 8, 1 seq.; J. 17, 33; 21, 27; 30, 4
Dp. 64, 3; 70, 7; 112, 6; 159, 6, 11; B. 1, 14 (Mangalore
1886).
ನೀತಿಪಥ nīti-patha. The path of justice (J. 17, 14).
ನೀರ್ nir. — ನೀರಿದ. Add: 3, water to descend, i.e. water
to be discharged in excess (in diabetes, My.). — ನೀರಿದ.
Add: Grj. 2, after 106.
ನುಗ್ಗು nuggu. 3. — ನುಗ್ಗು ಮಾಡು. To crush, etc. (Ūpr.
9, after 102).
ನುಸುಳು nusulu. 2. — ನುಸುಳುಗಡ್. Add: Bh. 3, 2, 47.
ನೃಪಕುಟ nṛipa-kūṭa. Add: See the other reading 2.
ನೆಕ್ಕರ nekkara. N. of a village near Kīṣara-
gōḍu in South Canara (Dp. 130, 73).
ನೆಗಹು nēgahu. 2. Add: 2, elation (Bh. 3, 2, 2).
ನೆರಹು nērahu. Add: Rām. 2, 2, 41 (to make prepara-
tions).
ನೆರ್ರೆ nērrē. 3. — ನೆರ್ರೆ ಕೊರ್ 2. (ನೆರ್ರೆ is here perhaps =
ನೆರ 1).
ನೈವೇದ್ಯ naivēdya. Add: Dp. 135a, 17; 169, 3.
ನೊರಜು nōraju. Add: Bh. 3, 19, 24.
ಪ pa. 4. = ಪ 2. An affix to form nouns. See ಪ 2
ಬರೆವ, ಬದವ.
ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕ. Add: 7, seed, as that of the tamarind
Mhr. according to Z.). — ಪಕ್ಕ ಬಟ್ಟು. -ಬಟ್ಟು. A hill on
the side or foot of a mountain (Ūpr. 10, after 67).
ಪಕ್ಕರನೆ pakkaraṇē. = ಪಕ್ಕರನೆ, etc. See ಪಕ್ಕರನೆ 2.
ಪಕ್ಕಿ pakkī. 2. = ಪಕ್ಕಿ 2.
ಪಗರು pagaru. The wrist or the lower part of
the palm of the hand (V. 31, after 23, 2). See
s. ಪದವು (in Additions).
ಪಗರಣ pagaraṇa. Add: = ಪಗರು (see Additions).
ಪಟ್ಟ ಪಾಂಚಾ. = ಪಟ್ಟ 1? See Ūpr. 10, 79.
ಪಟ್ಟೆ ಪಾಂಚೆ. After ಪಟ್ಟೆ 1 put: ಪಟ್ಟೆ.
ಪಂಚು paṇṇu. 2. Add: See Mr. a ಪಂಚು 1.
ಪಟಲ ಪಾಟಲಾ. Before (ಪಟ್ಟಿಳಿ) put: ಪಟ್ಟಿ.

ಪಟ್ಟು paṭṭu. 2. To No. 1 add: See Prv. 8. ಹಿಡಿ 1.
 ಪಟ್ಟಿ paṭṭi. 2. After etc. add: , ಹಟ್ಟಿ.
 ಪಡಕ padaka. After ಅನಿಬಡಕ put: , ಸಾಲಬಡಕ.
 ಪಡಗ padaga. (Tbh. of ಪಟಾಕಿ). A flag, a banner (Ūpr. 10, after 86; Tē. ಪಡಗಿ).
 ಪಡಲ್ padal. 1. — ಪಡಲಿದು. Add: Ūpr. 10, after 86.
 ಪಡಿ paḍi. 1. Add: See ಸೇರು, ಹರವಡಿ.
 ಪಡೆ paḍē. 1. Add: Grj. 2, after 106.
 ಪಣತೆ paṇatē. Read: = ಪಣಿತಿ, ಹಣತೆ, ಹಣಿತಿ.
 ಪಣಿದ paṇida. = ಹಣಿದ. — ಪಣಿದವೊಯ್. -c-ಫಿಯ. To beat soundly (Ūpr. 10, 81).
 ಪಣೆ paṇē. 2. Add: Ūpr. 10, 69.
 ಪಣೆ paṇē. 5. Add: Cf. ಅಣೆ 3 (to strike).
 ಪಣ್ಣು paṇṇu. Add: Bh. 5, 3, 93.
 ಪಣ್ಣು paṇṇu. 1. Add: = ಹಣ್ಣು 1.
 ಪತ್ತಿಸು paṭṭisu. Add No. 1.
 ಪತ್ತಿಸು paṭṭisu. 2. = ಫಿತ್ತಿಸು, etc. To kindle, etc. (Bp. 1, 35).
 ಪತ್ತು paṭṭu. 3. After ಪತ್ತು 8 insert: ಹದ 2.
 ಪತ್ತು paṭṭu. 5. = ಫಿತ್ತು 1, etc. See ಪತ್ತಿಸು 2.
 ಪತ್ತುಗೆ paṭṭu-gē. Read: = ಪತ್ತಿಗೆ, ಹತ್ತುಗೆ.
 ಪತ್ತೆ paṭṭē. = ಹತ್ತೆ. Infinitive of ಪತ್ತು: so that it joins near. — ಪತ್ತೆ ಸಾರ. To come near (Ūpr. 9, after 96; 10, after 94 & 99).
 ಪದಪು padapu. Add: Cf. ಹೊನಪು.
 ಪದಲು padalu. Add: Dp. 42, 1, and add: Cf. ಹಗರಣ 1.
 ಪದ್ದು paddu. Add: Ūpr. 10, 88.
 ಪನ್ pan. 2. — ಪನ್ನಿವಲ್. Add: Ūpr. 10, 111.
 ಪನ್ನ panta. 1. Read: = ಪನ್ನೆ, ಹನ್ನ 2.
 ಪನ್ನ pantha. Read: = ಹನ್ನ 1, ಹೊನ್ನ.
 ಪನ್ನ panna. Add: Cf. ಪಪ್ಪ, ಹಮ್ಮು 2.
 ಪನ್ನ panna. 1. Add: 4, an aṣṭaka of the ṛigvēda (My.; Tē. a verse in a chapter of the vēda).
 ಪಯ paya. 2. Add: = ಹಯನು.
 ಪರಡು paraḍu. 4. Read: = ಹರಡಿ, ಹರಡು 3, ಹರಡೆ 2.
 ಪರಿ pari. 4. After the parenthesis add: , ಹರಿ 4.
 ಪರಿವಾರ pari-vāra. = ಪರಿವಾರ. See Si. 449 s. ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ.
 ಪರುಟವ paruṭava. Add: Rām. 6, 55, 12.
 ಪರೈ pari. 6. Add: See s. ಫಿಲಿ.
 ಪರೈವು parivu. Add: = ಹರೈವು.
 ಪರ್ಬು parbu. 1. Read: = ಪರ್ವ 1, ಹಬ್ಬು 1, ಹರ್ವ 1.
 ಪರ್ಬು parbu. 2. Read: = ಪರ್ಬುಸೆ, ಪರ್ವ 2, ಹಬ್ಬು 2.
 ಪರ್ಯಸ್ತಿಕೆ pari-astikē. A cloth worn round the loins. See Hiā. s. ಹುಕಿ.
 ಪರ್ವ parva. After ಹಬ್ಬು put: , ಹರುಬು.
 ಪರ್ವ parvu. 2. Read: = ಪರ್ಬು 2, ಹಬ್ಬು 2.

ಪಲ pala. 1. Read: = ಸಲವು (Smd. 211), ಹಲ 1, ಹಲವು, ಹಲು 2.
 ಪಲ pala. 2. Add: (= ಹಲ 2).
 ಪಲ paia. Add: = ಹಲ 1.
 ಪಲ್ಲಣಿಸು pallanisu. Add: = ಹಲ್ಲಣಿಸು 1.
 ಪವಣಿಗೆ pavanigē. Add: = ಹವಣಿಸೆ.
 ಪವಣಿಸು pavānisu. To form a correct notion of, to know well (Ūpr. 10, 25).
 ಪವಿತ್ರೀಕರಿಸು pavitri-karisan. To purify, to cleanse (Ūpr. 9, after 56).
 ಪವತಿ pavuti. Read: = ಪೌತಿ. Deceased, defunct (My.; Br., H. ಪವತಿ).
 ಪಸದನ pasadana. — ಪಸದನಗೊಳಿಸು. -ಕೊಳಿಸು. To decorate (Rēv. 18, after 59).
 ಪಸುಳ pasuḷa. Read: = ಪಸುಳೆ, ಹಸುಳ, and add: Cf. ಹಯ್, etc.
 ಪಸುಳಿತನ pasuḷēṭana. Add: = ಹಸುಳಿತನ.
 ಪಸೆ pasē. 1. Read: = ಅಸೆ 2 (see Additions), ಹಸೆ.
 ಪಳಕನೆ paḷakanē. Add: Cf. ಹಳ, ಹಳಕೆ.
 ಪಲಿಮೆ palamē. = ಹದಮೆ. Antiquity, old times: an old traditional saying, a tradition (My.; M., T.).
 ಪಲೈ pali. 2. Read: = ಪದುವೆ, ಹದ 2, ಹದುವು.
 ಪಲೈ pali. 3. Add: Cf. ಹಣೆ 89.
 ಪಲು palu. 1. Read: = ಪದುವೆ, ಹದುವು, ಹದುವು.
 ಪಲು palu. 2. Read: = ಪದ 5, ಹದ 2.
 ಪಲಿತಿ palitē. — ಪದಿವಣ್ಣಲಿ. -ಪುಣ್-ಕಲಿ. The scar of an old wound (Ūpr. 10, 62).
 ಪಾಂಗು paṅgu. Add: Cf. ಹಗೆ 1, etc.
 ಪಾಜಿ pāji. Add: See Dp. 149, 1.
 ಪಾಟಲಿಕ pāṭalita. Add: Ūpr. 1, after 101.
 ಪಾಡು pāḍu. 2. Add: See ಸೂಡು.
 ಪಾಡ್ಲು pāḍya. Read: = ಪಾಡಿಯು, ಪಾಡಿನ, ಪಾಡಿಯು.
 ಪಾತಿವ್ರತೆ pātivratē. Add: See Rām. 2, 2, 44 (where ಪಾತಿವ್ರತೆಯರು).
 ಪಾನೆ pānē. Add: = ಹಾನೆ.
 ಪಾಪ pāpa. Add: See ಕಾಡ.
 ಪಾಪ pāpa. — ಪಾಪ ತಿದ್ದು. To rectify sin (Dp. 150, 5).
 ಪಾಪಕ pāpaka. Bad, evil, wicked; evil, wrong, wickedness, sin. See ಕಾವುಗೆ 2.
 ಪಾಪಕ್ಷಯ pāpa-kshaya. Add: See W. v. 1256; (Vivēka-cintāmaṇi, Madras, 1867, p. 422).
 ಪಾಪನಾಶನ pāpa-nāśana. Destruction or removal of sin (Dp. 130, 58). 2, a remover of sin (134, 11).
 ಪಾಪನಿವರ್ತಕ pāpa-nivartaka. Abolishing or removing sin (Vivēka-cintāmaṇi p. 515).
 ಪಾಪವಿಹಾರ pāpa-parihāra. Taking away or removing sin (C.; see Bp. 60, 57).
 ಪಾಪಮುಕ್ತಿ pāpa-mukti. Liberation from sin, remission of sin (Vivēka-cintāmaṇi p. 422).

ಪಾಪವಿಮುಕ್ತ pāpa-vimukta. Freed from sin, liberated from all crime (Vivēkaśāntāmaṇi p. 499).

ಪಾಯ್ ಪೈ. 2. Before ಹಾಯ್ 2 insert: ಹಾಯ್ 2.

ಪಾಯಕು ಪೈakn. = ಪಾಕು 1. (Bh. 6, 8, 52).

ಪಾರ್ ಪಾರ. Read: = ಪಾರ, ಹಾರು 1.

ಪಾರು ಪಾರು. 1. Read: = ಪಾರ, ಹಾರು 2.

ಪಾರು ಪಾರು. Add: = ಹಾರು.

ಪಾರುನಾಣಿ ಪಾರುನಾಣಿ. 1. Read: = ಪಾರನಾಣಿ 2, ಪಾರಿಯಾಣ, ಪಾರಿನಾಣ, ಹಾರುನಾಣಿ, ಪಾರಿನಾಣಿ, ಹಾಲುನಾಣಿ 2.

ಪಾರ್ವತಿ ಪಾರ್ವತಿ. Add: = ಪಾರ್ವತಿ.

ಪಾಲ್ ಪಾಲ್. 1. Add: See T., M. s. ಪೀರ್.

ಪಾಸು ಪಾಸು. 1. After T. ಪಾಪ ಪು: , M. ಪಾಗು.

ಪಾಲ್ ಪಾಲ್. — ಪಾಡವ್ವಡು. -ಂ-ವಡು. To get ruined, to perish (Ūpr. 10, 55).

ಪಾಲ್ ಪಾಲ್. Add: = ಪಾಡ.

ಪಿಕ್ಕು ಪಿಕ್ಕು. Read: = (ಪಿಂಜು 1), ಹಿಕ್ಕು, ಹೆಕ್ಕು 1. Add: See ಹರಿ 2.

ಪಿಂಚನ್ ಪಿಂಚನ್. "Pension" (My.). — ಪಿಂಚನ್ದಾರ. A male pensioner (My.). — ಪಿಂಚನ್ದಾರಳು. A female pensioner (My.).

ಪಿಟ ಪಿಟ. Read: = (ಪೆಟ್ಟು), ಹಡ, ಹಡ 2.

ಪಿಣ್ಣ ಪಿಣ್ಣ. Read: = ಪಿಣ್ಣು, ಹಿಣ್ಣು, ಹಿಣ್ಣೆ.

ಪಿಣ್ಣವಳ ಪಿಣ್ಣವಳ. = ಪಿಣ್ಣವಳ, etc. (Ūpr. 10, 80).

ಪಿನ್ ಪಿನ್. — ಪಿನ್ನಡೆ. -ತೊಡೆ. The hind thigh (Ūpr. 10, 86).

ಪಿಮ್ಮು ಪಿಮ್ಮು. Read: = ಪೆಮ್ಮು, ಹಿಮ್ಮು.

ಪಿರಿಕೆ ಪಿರಿಕೆ. Read: = ಪಿರಿಕೆ, ಪಿರಕ.

ಪಿರಿಕೆ ಪಿರಿಕೆ. = ಪಿರಿಕೆ, etc. (My.).

ಪಿಸಿ ಪಿಸಿ. 2. = ಪಿಸುಕು 2. To tear, to unravel (S. Mhr. according to Z.; cf. ಹಿಸಿ).

ಪಿಸುಕು ಪಿಸುಕು. Add No. 1.

ಪಿಸುಕು ಪಿಸುಕು. 2. = ಪಿಸು 2. (S. Mhr. according to Z.).

ಪಿಲಿ ಪಿಲಿ. Add: Ūpr. 10, 97.

ಪಿಲಿ ಪಿಲಿ. Read: = ಪಿಲಿ 4, ಪಿಲಿ, ಹಿಲಿ.

ಪುಗು ಪುಗು. 2. — ಪುಗು ಪರ್. Add: Ūpr. 9, 108.

ಪುಟ ಪುಟ. Read: = ಪುಟ 1, ಹೂಟ 1, ಹೂಡೆ.

ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ. Add: N. (see Prv. s. ಹೂಟ 1).

ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ. Read: See ಅಕ್ಕ, ಪರ.

ಪುಣ್ ಪುಣ್. — ಪುಣ್ಣುಲಸು. -ಪುಣು. Nasty stuff of a wound (Ūpr. 10, 108).

ಪುಣಿಸಿ ಪುಣಿಸಿ. Read: = ಹುಣಿಸಿ, ಹುಣಿಸಿ, ಹುಣಿಸಿ.

ಪುಣ್ಣ ಮೆ ಪುಣ್ಣಮೆ. After: = ಪುಣ್ಣಿ ವೆ, insert: , ಹುಣಿಸಿ, ಹುಣುಮೆ. ಪುಣ್ಣಾಹವಾಚನ ಪುಣ್ಣಾಹ-ವಾಚನ. Add: the consecration or hallowing of a house; a ceremonial purification (Tē.); the purification of a house or temple after defilement or before use (Mr. E. Rice).

ಪುಡಿ ಪುಡಿ. 1. Add: Ūpr. 10, 58. 60. 69. 98.

ಪುನ್ದಾ ಪುನ್ದಾ. Add to No. 5: See s. ಹೂಣ್ಣಿಯ ಮರ 2.

ಪುಯ್ಯಲ್ ಪುಯ್ಯಲ್. 1. Read: = ಪುಯರ್, ಹುಯ್ಯಲ್ 2.

ಪುಯ್ಯಲ್ ಪುಯ್ಯಲ್. 2. Read: = ಹುಯ್ಯಲ್, ಹುಯ್ಯಲ್.

ಪುರಿ ಪುರಿ. 4. Read: = ಪುರಿ 2, ಹುರಿ 4, ಹೂರಿ 4.

ಪುರುಳ ಪುರುಳ. 1. After of a tree put: , etc.

ಪುಯಿಲಿ ಪುಯಿಲಿ. Read: = (ಪುಯಿಲಿ 2), ಪುಯಿಲಿ, ಪುಯಿಲಿ, ಪುಯಿಲಿ.

ಪುಲ್ ಪುಲ್. Read: = ಪುಲಿ, ಪುಲಿ, ಹುಲಿ, ಹುಲಿ, ಹುಲಿ.

ಪುಲಿ ಪುಲಿ. 1. Add: Cf. ಪುಲಿ?

ಪುಸ್ ಪುಸ್. Add: See Prv. s. ಪು.

ಪುಟ ಪುಟ. Add No. 1.

ಪುಟ ಪುಟ. 1. Add: = ಹೂಟ 1.

ಪುರ್ಣ ಪುರ್ಣ. Add: 8, the vital air that moves continually (ಅನವರತಂ ಸಂಚರಿಸಿ Mr. 53).

ಪುಲಿ ಪುಲಿ. Read: = ಪುಲಿ, ಹೂಲಿ, ಹೂಲಿ, ಹೂಲಿ, ಹೂಲಿ.

ಪೆಟ್ಟ ಪೆಟ್ಟ. Read: = ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಹೆಟ್ಟು, ಹೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಹೆಟ್ಟು.

ಪೆಟ್ಟ ಪೆಟ್ಟ. Read: = ಪೆಟ್ಟು, (ಪೆಟ್ಟು), ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು.

ಪೆಡ ಪೆಡ. Read: = ಪಿಂ (ಪಿಣ್), etc., ಹೆಡ, ಹೆಡ 1, ಹೆಡ 1.

ಹೊಡೆ 7. — ಪೆಡಗುಡಿಗುಟ್ಟು. -ಪುಟ್ಟು. = ಪೆಡಗುಡಿ 7. 10 plnion (Ū. Bp. 31 sum.; 31, 52).

ಪೆಡ ಪೆಡ. Read: = ಪೆಡಗು, ಪೆಡಗು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟು.

ಪೆಡ ಪೆಡ. After ಹೊಡೆ add: , ಹೆಡ 2.

ಪೆಡ ಪೆಡ. 1. Read: = ಪೆಡ 2, ಹೆಡ 2, ಹೆಡ 2, ಹೆಡ 2.

ಪೆಡ ಪೆಡ. 2. Read: = ಪೆಡ 1, ಹೆಡ 1.

ಪೆಡ ಪೆಡ. Add: = ಹೆಡ 1.

ಪೆಡ ಪೆಡ. Read: = ಪೆಡ, ಹೆಡ, ಹೆಡ.

ಪೆರಪರಿಸುಹ ಪೆರಪರಿಸುಹ. (fr. ಪರಪರಿ). Becoming rough or unsmooth (?). ಹುಟ್ಟು ಪೆಟ್ಟು ಹುಟ್ಟು ಹುಟ್ಟು (ಸಂಘರ್ಷ Mr. 463).

ಪೆರ್ ಪೆರ್. 1. — ಪೆರ್ಪೆರ್. Add: Ūpr. 9, 93. — ಪೆರ್ಪೆರ್. Mr. excessiveness (V. 31, 56).

ಪೆರ್ ಪೆರ್. 1. Add: Cf. ಹೆಡ.

ಪೆಡ ಪೆಡ. 1. Read: = ಪೆಡ (ಪೆಡ), ಹೆಡ 2, ಹೆಡ 2, Bp. 36, 28; Ū. Bp. 31, 4.

ಪೆಡ ಪೆಡ. 2. Add: V. 6, after 8.

ಪೆಡ ಪೆಡ. 3. Read: = ಹೆಡ, ಹೆಡ 2.

ಪೆಡ ಪೆಡ. A kind of yellow paint (S. Mhr.; Mhr. ಪೆಡ ಪೆಡ).

ಪೊಕ್ಕು ಪೊಕ್ಕು. Before ಹೂಕ್ಕು insert: , ಪೊಕ್ಕು.

ಪೊಗು ಪೊಗು. 2. Add: = ಹೂಗು 2.

ಪೊಗು ಪೊಗು. — ಪೊಗು ಪೆಡ. -ಪೆಡ. = ಪೊಗು ಪೆಡ (Abh. P. 7, 130).

ಪೊಂ ಪೊಂ. ಪೊಂ. — ಪೊಂ ಪೆಡ. Add: Abh. P. 2, after 11.

ಪೊಂ ಪೊಂ. 1. Add: = ಹೂಂಗು, and add Ūpr. 4, 1.

ಪೊಂ ಪೊಂ. 2. Add: = ಹೂಂ 2.

ಪೊಡ ಪೊಡ. Add: Ūpr. 8, 68.

ಪೊಡ ಪೊಡ. 3. Read: = ಪೊಟ್ಟು, etc., ಹೂಡೆ.

ಪೊಡ pōḍē. 4. *Add:* = ಹೊಡೆ 2, ಹೊಡೆ 4.
ಪೊಣಕೆ pōṇarkē. *Add:* = ಪೊಣಕೆ.
ಪೊತ್ತಿಸು pōttisu. *Read:* = ಪತ್ತಿಸು 2, ಹಳ್ಳಿ 1, ಹಟ್ಟು 2, ಹತ್ತಿಸು 2, ಹೊತ್ತಿಸು 1.
ಪೊತ್ತು pōttu. 1. *Read:* = ಸತ್ತು 5, ಹತ್ತು 4, ಹೊತ್ತು 1.
ಪೊನ್ pōn. *After:* ಪೊನ್¹ insert: , ಹೆಮ್ 4, and *add:* Cf. ಪೊಗಂ.
ಪೊನ್ನ pōn-a. *Add:* = ಹೊನ್ನ (s. ಹೊನ್).
ಪೊಮ್ pōm. 1. — ಪೊಮ್ಮಡ್. *Add:* Dp. 101, 3.
ಪೊಮ್ pōm. 2. *Add:* = ಹೊಮ್ 2, and *add:* Cf. ಹೊಪ್ಪಳ.
ಪೊಯ್ pōy. 2. *Add:* = ಹೊಯ್ 3, ಹೊಯ 2.
ಪೊಯಿಸು pōyisu. *Read:* = ಪೊಯ್ಸು, ಹುಯಿಸು, ಹೊಯಿಸು, ಹೊಯ್ಸು.
ಪೊರೆ pōrē. 4. *Read:* ಹೊರ 2, ಹೊರೆ 3.
ಪೊರೆ pōrē. 5. *After:* ಹೆರೆ insert: , ಹೊರಿಕೆ, ಹೊರಿಸೆ.
ಪೊರಗು pōragu. *After:* ಪೊರೆ (145) insert: , ಹೆರಗು.
ಪೊರಬಿಗ pōrahiga. *Add:* = ಹೊರಬಿಗ.
ಪೊರಿಸು pōrisu. *Read:* To cause to take upon the head; to cause to carry, to have carried; to put upon; to impose, as a charge; to impute, as a blame, etc.
ಪೊರ್ದುಗೆ pōrdugē. *Read:* = ಹೊರ್ದಿಕೆ 1, ಹೊರ್ದಿಸೆ 1, ಹೊದ್ದಿಸೆ, ಹೊರ್ದಿಕೆ, ಹೊರ್ದಿಸೆ, ಹೊನ್ನಿಸೆ, ಹೊರ್ದುಗೆ.
ಪೊಲಮ್ಬಿಗ pōlambu-iga. *Add:* = ಹೊಲಬಿಗ.
ಪೊಸನ್ನಿಲ್ pōsantil. *After:* ಹೊಸಲು, insert: , ಹೊಸಲು.
ಪೊಳಪು pōlapu. 1. *After:* ಹೊಳಪು, insert: , ಹೊಳಪು.
ಪೊಳಯಿಸು pōlayisu. *Read:* = ಹೊಳಪಿಸು 1, ಹೊಳಪು.
ಪೊಳೆ pōlē. 2. *Add:* = ಹೊಳೆ 2.
ಪೊಲಿಕು pōliku. *Add:* Cf. ಹೊಳಕು 2.
ಪೊಯ್ತು pōytu. *Read:* see ಪುಗ್ಗು, ಪೊಡಂ.
ಪೋಲ pōl. *Add:* Ć. Bp. 31, 10, and *add:* Cf. ಹೊಪ್ಪೆ.
ಪಾರೋಹಿತನ parōhitana. = ಪಾರೋಹಿತ್ಯ. (Bh. 5, 3, 86).
ಪ್ರವೇಶಿಸು pravēśisu. *Add in the parenthesis:* A brief history of the Indian People (Bombay, Department of Public Instruction, Mangalore 1885), pages 113. 119. 124. 129. 130. 136.
ಪ್ರೀತಿಕರ priti-kara. Causing pleasure; inspiring love or affection; pleasing, agreeable. (Dp. 103, 1).
ಫಣಿಗಿರಿವಾಸ pṇi-giri-vāsa. (= ನಾಗಗಿರಿವಾಸ). Kṛishṇa (Dp. 134, 1).
ಬಗ್ಗುರಿ bagguri. (= ಬಗ್ಗರಿ?). See Ć. Bp. 31, 11.
ಬಚ್ಚಲು baççālu. Tbh. of ಬಡ್ ಬಾಲು (s. ಬಡ, C; Br.).
ಬಟ್ಟೆ baṭṭē. 2. — ಬಟ್ಟೆಗುತ್ತ. -ಕುತ್ತ. = ಬಟ್ಟೆಗುತ್ತ. (Rām. 2, 2, 39).
ಬಡಿ baḍi. 3. — ಬಡಿಗಲ್ಲ. *Add:* Dp. 14, 3; and after bandicoots *add:* or mice.

ಬಡಿಗೇಕಾದಿ baḍigē-kāra. A staff-bearer (Grj. 6, after 56).
ಬಡಿಸು baḍisu. 2. *Add:* Bh. 8, 8, 8.
ಬದ್ದುಗೆ haddugē. *Add:* Bh. 6, 4, 35.
ಬನ್ನುಗೆ bandugē. *Add:* See Nr. s. ಹುಟ್ಟು 1.
ಬಮ್ಮಲ್ bambal. — ಬಮ್ಮಲ್ಪರಿಯಿಸು. -ಪರಿಯಿಸು. To cause to run en masse or in a body (Ćpr. 9, 96).
ಬಲ bala. — ಬಲಗೈಯ್ಯವನು. *Add:* According to Mr. E. Blois all bōlīgās are ಬಲಗೈಯ್ಯವರು, and all māḍigas ಎಡಗೈಯ್ಯವರು. Cf. ಬಮ್ಮತ್ತು ಪಣವರು and ಪದಿನೆಬ್ಬ ಪಣವರು (s. Additions).
ಬರ್ bar. 1. — ಬರ ಸೆಕೆ. *Add:* Rām. 4, 1, 23.
ಬರ bara. — ಬರ ಸಿದ್ಧ. *Add:* Ćpr. 19, after 37.
ಬರ್ದು bardu. 1. *Add:* Ćpr. 10, 113.
ಬರ್ದು bardu. 3. *Add:* Cf. ಎಳವರ್ದು.
ಬವಣ havani. — ಬವಣಬಡು. -ಪಡು. To whirl, to be confused, etc. (Abhā. 2, 47).
ಬಳೆ baḷē. 1. In the note read: Ćpr. MS.
ಬಳ್ಳು baḷku. *Add:* Ćpr. 10, 11.
ಬಳ್ಳಳೆ baḷvaḷa. = ಬಳ್ಳಳ. (Ćpr. 5, 128).
ಬಲಿಚು baḷaḷu. 2. *Add:* Bh. 5, 3, 88.
ಬಲಿಲಿದು baḷalidu. *Add:* See ಬಡು 2.
ಬಲಿ baḷi. 3. *Add:* Cf. ಬರ್ಗು; T. ವರಗು, to speak.
ಬಾಜಿಸು bājisu. *Add:* Ćpr. 9, after 56.
ಬಾಡು baḍu. 3. Withering, etc. — ಬಾಡುಮೋಡ್. A downcast face (Bh. 3, 10, 38).
ಬಾಯ್ bāy. — ಬಾಯ್ವ. *Add:* See Prv. s. ಪಸವೆ.
ಬಾರ bāra. *Add:* No. 1.
ಬಾರ bāra. 2. = ಬರಹ. (My.; see ಹಾ-).
ಬಾರಿಸು bārisu. 2. *Add:* Rām. 6, 35, 36.
ಬಾಳ bāḷa. 3. *Add:* Dp. 135b, 9.
ಬಾಲ್ baḷ. 2. — ಬಾಲ್ವು. *Add:* Ćpr. 9, after 102. — ಬಾಲ್ವೆ. *Add:* Ć. Bp. 31, 14.
ಬಾಲ್ವೆ baḷvē. — ಬಾಲ್ವೆಗಡಿಸು. -ಕಡಿಸು. To ruin welfare (Ć. Bp. 31, 10).
ಬಿಂಕ binka. *Add:* Abb. P. 7, 131.
ಬಿಚ್ಚತ biççata. *Add:* Ćpr. 9, after 108; 10, 53, 84.
ಬಿಚ್ಚಲಿಸು biççalisu. *Add:* Ćpr. 10, 82.
ಬಿಜ್ಜರ bijjara. (fr. ಬಿರಿ 1). — ಬಿಜ್ಜರಂ. With a burst, etc. (Ćpr. 9, 76).
ಬಿಡ್ಡ bidda. 2. — ಬಿಡ್ಡು. -ಂ. To be penetrated (Ćpr. 10, 80).
ಬಿಮ್ಮು bimmu. *Add:* Abbā. 7, 14; 11, 29.
ಬಿರು biru. 1. — ಬಿರುಪಡ್. *Add:* Rām. 4, 6, 6.
ಬಿರ್ಡು biru. 1. *Add:* Ćpr. 10, 108.
ಬಿರ್ದು birdu. 1. *Add:* Ćpr. 10, 88.

ಬಿಲ್ bil. 2. — ಬಿಲ್ವವತ್ತೆಗ. — ಬಿತ್ತಗ. A olevator aroher (Ūpr. 10, 71). — ಬಿಲ್ವದೆ. Add: Ūpr. 10, 66.

ಬಿಲು bilu. — ಬಿಲುಹಣಿಲ್. The string of a bow (Bh. 6, 22, 27).

ಬಿಲ್ಲೆ billē. — ಬಿಲ್ಲೆಹೆಂಡು. Small common tiles (My.).

ಬಿಸಬಿ bisaja. = ಬಿಸುಬಿ, etc. — ಬಿಸುಬಿವ್ವು. — o. To oomo ad libitum (Ūpr. 9, 69). — ಬಿಸುಬಿವ್ವುಂಯು. — o. ಪಂಯು. = ಎಸುಬಿವ್ವುಂಯು. (Ūpr. 10, 95).

ಬಿಸವನ್ನ bisavanda. Add: Ūpr. 10, 119.

ಬಿಸಿಲ್ bisil. ಬಿಸಿಲು. — ಬಿಸಿಲುನದಿ. — ಮದ. Rain intermixed with sunshine (Rām. 4, 6, 6).

ಬಿಸುಪು bisupu. Add: V. 29, 26; Ū. Bp. 31, 4.

ಬಿಡು bidu. 2. To discharging (an arrow) add after Abh. P. 9, 68: see ಅಮ್ಬುವಿಡು.

ಬಿಡೆ bidē. Add: Ūpr. 9, 67. — ಬಿಡೆವರಿ. Add: Abh. P. 7, 88.

ಬೀಯ biya. Add: Bh. 6, 10, 38.

ಬೀರ bira. — ಬೀರಗಟ್ಟೆ. Add: Ūpr. 9, 92.

ಬೀರ bir. ಬೀರು. 1. Add: Ūpr. 10, 14.

ಬೀರ bir. ಬೀರು. 2. Add: extensiveness, largeness. — ಬೀರವನು. — ಅಳವನು. Largeness to oome about: to be large (Ūpr. 9, 94).

ಬೀಸರ bisara. — ಬೀಸರವ್ವೋಗು. — o. ಪೋಗು. To end (Rām. 5, after 19).

ಬೀಸು bisu. 2. — ಬೀಸುಹೂರಿಗೆ. A sort of oake (Dp. 170, 5).

ಬೀಲೆ bil. ಬೀಲು. 1. — ಬೀಲು ಕೆಡಹು. = ಬೀಲಿಗೆಡಹು. (Rām. 6, 19, 27).

ಬೀಲೆಲ್ bilāl. Add: Ūpr. 10, 69.

ಬು bu. Add: Ū. ಭು. — ಬು ಬು. rep. (Śāv. 4, after 24).

ಬುದ budā. After from the spout of a vessel insert: or by purging (see Prv. s. ಬೊಡ ಬೊಡನೆ).

ಬುತ್ತಿ butti. Add: Ūpr. 10, 111.

ಬೂಜು būju. Add: Ū. ಅಬ್ಬಜು.

ಬೂರಲ būrala. = ಬೂರಗ, etc. See s. ಹಗುರ.

ಬ್ರಹ್ಮಪತಿ brīha-pati. Read: = ಬೇಸ್ರ, ಬೇಸ್ರ, ಬ್ರಹ್ಮಪತಿ.

ಬ್ರಹ್ಮಪತಿವಾರ brīhaspati-vāra. Read: = ಬೇಸ್ರವಾರ, ಬೇಸ್ರವಾರ, ಬೇಸ್ರವಾರ.

ಬೆಕ್ಕನೆ bēkkanē. Amazingly (Dp. 144, 6).

ಬೆಕ್ಕಸ bēkkasa. — ಬೆಕ್ಕಸಮು. Add: Ūpr. 9, 69.

ಬೆಂಕೆ bēnkē. After See insert: ಕಡುವೆಂಕೆ.

ಬೆಟ್ಟ bēṭṭa. 1. After cf. ಬಿಟ್ಟೆ add: and see s. ಬೆಡಸು.

ಬೆಟ್ಟ bēṭṭa. 2. — ಬೆಟ್ಟಬೇಸ್ರ. Add: Ūpr. 9, 78.

ಬೆಟ್ಟ bēṭṭa. — ಬೆಟ್ಟಗಟ್ಟೆವಲ. — ಕಟ್ಟೆವಲ. A variety of ಕಟ್ಟೆವಲ (Ūpr. 5, 53).

ಬೆಡದ bēḍar. 2. — ಬೆಡವದ. — ಮದ. A shocking rain (Rām. 4, 6, 6).

ಬೆಬ್ಬಳಿಸು bēbbālisu. (ಬೆಬ್ಬಲಿಸು). = ಬೆಬ್ಬರಿಸು. (V. 31, after 23).

ಬೆಮರ್ bēmar. 3. — ಬೆಮರ್ಕಲ. = ಬೆಮರ್ಕಲ. (My.).

ಬೆರಸು bērasu. 1. After Prv. s. ಸರಸ add: ಹಾನಾಸದ ಹೊಡಕಂಸು.

ಬೆಲಗನೆ bēlaganē. (?) ಬೆಲಗನೆಯಿವ್ವು ತವ ಲಗನಾಂ ವಾಯಿನಂ (Ūpr. 6, 47).

ಬೆಸ bēsa. = ಬೆಸಗೆ, etc. Soldering; compactness. See ಮುಯ್ಯಸ.

ಬೆಸಲೆ bēsalē. Add: Ūpr. 10, after 30.

ಬೆಸು bēsu. Add: Rām. 4, 6, 6.

ಬೆಸುಗೆ bēsuḡe. To No. 1 add: Rām. 4, 6, 6.

ಬೆಹವೆತನ bēhapitana. Harmoniousness, harmony (? Ūpr. 10, 36).

ಬೆಳ್ ಬೆḷ. 1. — ಬೆಳ್ಳು. — ಪಾಲ. (Ūpr. 9, after 105). — ಬೆಳ್ಳೆ. Add: Ūpr. 10, 119. — ಬೆಳ್ಳು. Add: Ūpr. 10, 11. — ಬೆಳ್ಳುಯೋಲಿ. — ಮದ-ಲಿ. An ear-ornament consisting of a white leaf-fold (Ūpr. 10, 45). — ಬೆಳ್ಳು. — ಪರ್. — Abh. P. 15, 60). — ಬೆಳ್ಳು. Add: See Ūpr. 10, 77.

ಬೆಳರ್ bēḷar. 2. — ಬೆಳರ್ಗಮ್ಬು. Add: Ūpr. 9, 34.

ಬೆಳ್ಳಿ bēḷli. Add: Tn. ಬೆಳ್ಳಿ.

ಬೇಗೆ bēḡe. — ಬೇಗೆಪೋಗು. — ಪೋಗು. To be consumed by wild fire (Ūpr. 9, 75).

ಬೇಣೈಗಾರ್ತಿ bēṇṭi-kārti. = ಬೇಲಿಗಾರ್ತಿ (Ūpr. 2, 86).

ಬೇವಾರಿ bēvāri. Thh. of ವ್ಯಾಪಾರಿ. (Mhr.).

ಬೇರ್ bēr. — ಬೇರಿದ. Read: A root to descend: to root.

ಬೇರ bēra. 3. Thh. of ಎಗ್ರಹ. Figure, image (My; Tn.).

ಬೇಸ್ರ bēsa. Thh. of ಬ್ರಹ್ಮಪತಿ.

ಬೇಸ್ರ bēstu. = ಬೇಸ್ರ.

ಬೇಸ್ರವಾರ bēstin-vāra. = ಬೇಸ್ರವಾರ (My.).

ಬೇಳ್ ಬೆḷ. 3. — ಬೇಳಗು. Add: Ūpr. 10, 53.

ಬೇಲುವ ಬೆḷuva. = ಬೇಲುವ. (Dp. 145, 1).

ಬೊಟ್ಟು bōṭṭu. 2. Add: See Prv. s. ಹಾರುವ.

ಬೊಮ್ಮಳ bōmbāḷa. Huge, vast; large; lavish; surrounding with; — loud (as sound, Bh. 5, 3, 96; Mhr. ಬೆಮ್ಮಳ).

ಬೋಳವನು bōḷavinu. Add: Rām. 6, 50, 12.

ಬೋಲ ಬೋ. Read: = ಬಾಳ 2, ಬೋಲ.

ಬೋಲು ಬೋ. — ಬೋಲುಮುತ್ತಿಗೆ. A hammer without a handle. See Prv. s. ಹಾದಾರು.

ಭಯಭಾವಿತ bhaya-bhāvita. Manifestation of fear. See Śāv. 398 s. ಹವನ.

ಭಾಂಕಾರ bhāṅ-kāra. A sound imitating that of the nissāḷa (Ūpr. 10, 67).

ಭಾನುಸುತ bhānu-suta. = ಭಾನುಸುತ. (Bh. 3, 8 sam.).

ಭಾಸ್ಕರ bhāṣ-kara. Add: 5, the air that is drawn up into the right nostril (Mr. 53).

ಭೇಮ bhēma. Add: 11, N.

ಭೂಗೃಹ bhū-griha. An underground room. (Ūpr. 10, 11).

ಭೂತಬಲ bhūta-bali. Add: Bh. 5, 8, 6.

ಭೃಂಗೀಕ bhṛiṅgi-kā. Read: a ವೃತ್ತಿಗೆ No. 1.

ಭೇದಿಸು bhēdisu. Add to No. 2: to discern, to perceive (Bh. 8, 13, 15).

ಭ್ರಮಿಯುಸು hhramiyian. Add: Āpr. 10, 44.

ಮಗ್ಗಿಸು maggisu. Add: = ಮದ್ದು.

ಮಗ್ಗು maggu. 1. After to be destroyed (T. ಮಂಘ); add: to shrink or shrivel, as grain or pulse exposed to the sun's rays (My.); and after to become strengthless, insert: as men.

ಮಂಕು manku. Add: Dp. 14, 1.

ಮಜ್ಜ majja. Add: = ಮಜ್ಜೆ.

ಮಣ್ಣಲಿಸು maṇḍalisu. Add: Āpr. 1, 93; 9, 81.

ಮಣ್ಣೆ maṇḍi. 1. Read: (= ಮಣ್ಣೆ, etc.).

ಮಣ್ಣಿಸು maṇḍisu. Add: Bh. 6, 8, 52.

ಮಣ್ಣೆ maṇḍē. Add: Tu. ಮಣ್ಣೆ, the skull; the head.

ಮದಗ maḍaga. Add: Dp. 154, 2.

ಮದವಳಿಗ maḍa-valiga. Add: Ā. Bp. 36 sum.

ಮದಿಲ್ madil. Add: (fr. ಮದಲೆ 1 & 2?).

ಮನೋಹರ manas-hara. Add to No. 2: Dp. 170, 6.

ಮನ್ತಾನಸ್ತ mantāna-sta. = ಮನೆತನಸ್ತ. See Prv. s. ಸನ್ತಾನ.

ಮನ್ರಿತ maṇṭrita. Spoken, counsited, deliberated; advised; consecrated with mantras, enchanted, charmed. (J. 34, 1).

ಮನ್ದಾನಿಲರಗಲೆ maṇḍānila-ragaḷē. N. of a metro (Āpr. 4, 63 seq.).

ಮನ್ದಿವಾಳ mandivāḷa. Add: Dp. 136, 6.

ಮನ್ದು mandu. Add: Cf. T. ಮನ್ದು, an open common-field.

ಮನ್ಸಿಸು manṣisu. 1. Add: Dp. 60, pallavi.

ಮಯಿಲಗೆ mayiligē. = ಮಯ್ಲಿಗೆ. (Dp. 106, 9).

ಮರಳಿಸು maraḷisu. = ಮರಳ್ಳು. (Bh. 8, 9, 38).

ಮರಳು maraḷu. 4. Add: ಮರಳನಲ್ಲಿ ಬರೆದು, ಮಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ (Prv.).

ಮರಿಚ mariḷa. Read: = ಮರಿಸು, ಮರಿಸು (ಮರಿಸು).

ಮರುಳ್ maruḷ. 2. — ಮರುಳಾದಿಸು. — ಅಡಿಸು. To cause to act foolishly, etc. (Dp. 102, pallavi).

ಮರಿ ಮಾರಾ. 2. — ಮರಿಸಿರ್. = ಮರಿಸರ್, etc. (My.).

ಮಲ್ mal. = ಮಲ 1, etc. — ಮಲ್ಮಲ. = ಮಲಮಲನ. (W. v. 1238).

ಮಸಗಿಸು masapisu. (To become a member of the cemetery, i. e.), to die (S. Mhr. according to Z.).

ಮನೆ maṇḍē. 1. To No. 2 add: Āpr. 5, 63.

ಮನೆ maṇḍē. 2. — ಮನೆಗಾರ್. Add: Bh. 8, 19, 38.

ಮಹತ್ತರ mahat-tara. After See insert: ಉದಾಹರಣೆ.

ಮಹಾಲಯ mahā-ālaya. Read: = ಮಹಲ, ಮಹಲು 1, ಮಹಲ 1, (ಮಾಳ 1?).

ಮಲ್ಗಿಸು malgisu. Add: = ಮಗ್ಗಿಸು.

ಮಾರ್ಗಣಿಕ mārgaṇika. A beggar, solicitor, mendicant. See Mr. s. ಹಾರು 1.

ಮಾಹೇಂದ್ರಿ māhēndri. (fr. ಮಹೇಂದ್ರ). The energy of Indra. See Mr. s. ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆ.

ಮಿಣ minḷa. Before ಮನು insert: = .

ಮಿಣ್ಣೆ minḍi. Add: Dp. 127, 2.

ಮಿಣ್ಣಿಗೆ minṇagē. Gently (? Dp. 135a, 5).

ಮಿಣ್ಣನೆ minṇanē. = ಮಿಣ್ಣನೆ. (Dp. 130, 21).

ಮಿತಿ miti. — ಮಿತಿಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. To determine the quantity; to arrange (Dp. 106, 16).

ಮಿಮ್ mim. 1. — ಮಿಮ್ಪುಲಿಗ. Add: Rām. 3, 7, 41.

ಮಿಮ್ಪಲ್ misal. ಮಿಮ್ಪಲು. Add: Dp. 102, 1, 2; Bh. 8, 8, 8.

ಮುಕ್ಕು mukku. 1. Add: Dp. 13, 1.

ಮುಕ್ಕುಲಿಕು mukkuriku. 1. Add: Bh. 8, 9, 38.

ಮುಗ್ಗು muggu. 2. Add: Falling, sinking (Dp. 65, pallavi).

ಮುಂ muṇ. ಮುಂ. — ಮುಂಗಡ. Add: Dp. 145, pallavi.

ಮುಚ್ಚು muṇṇu. 2. — ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್. Add: Dp. 135a, 7.

ಮುಚ್ಚುಮು ಮುಚ್ಚುಮು. — ಹಿ. Add: P. p. ಮುಚ್ಚುಮು (Smd. II).

ಮುಡಿ mudī. 1. Add: Āpr. 6, after 86.

ಮುಡುಪು muḍupu. 1. Add: Dp. 134, 23; 140, 17.

ಮುಣ್ಣು muṇḍa. — ಮುಣ್ಣು ಮೋಡು. Add: Dp. 47, 2.

ಮುನ್ mun. 2. Add: See ಮುನ್ನನ s. ಮುನ್ನ.

ಮುರಿವು murivu. Add: Rām. 2, 2, 24.

ಮುರುಕು muruku. 4. Read: = ಮುರುಕ 2, ಮುರುಕು, ಮುರುಕ 2.

ಮೆಡಿಸು meḍisu. = ಮೆಡು. (S. Mhr. according to Z.).

ಮೆಡು meḍu. = ಮೆಟ್ಟು 1. To put on, as a shoe, etc. (S. Mhr. according to Z.).

ಮೆಯ್ mey. — ಮೆಯ್ಯುಮು. — ಕುಮು. The sign or characteristic of bodies (Bh. 4, 10, 16). — ಮೆಯ್ಯೋಳ್. — ಕೊಳ್. To take a body, to be embodied (Bh. 5, 4, 13). — ಮೆಯ್ಯಸ. — ಬೆಸ. The compactness, firm build or strength of the body (Āpr. 10, 84).

ಮೇ me. 2. After ಮೇಗಾವಲು put: -ಕಾವಲು.

ಮೇಣ meṇa. After ಮೇಣಗವಟ್ಟು put: -ಕವಟ್ಟು.

ಮೋಗೆ mōgē. 1. Add: Dp. 155, pallavi.

ಮೋಣ್ಣು mōṇḍu. — ಮೋಣ್ಣುಗಟ್ಟು. — ಕಟ್ಟು. = ಮುಣ್ಣುಗಟ್ಟು. (My.).

ಮೊದಲ್ mōḍal. Before ಮದಲು insert: = .

ಮೋಡಿ mōḍi. Add: Rām. 4, 1, 5.

ಮೋಲೆ mōlē. — ಮೋಲೆಗಾಯ. Add: (My.).

ಮೋದು mōḍu. 1. Add: Āpr. 10, 86.

ಮೋಲಿ ಮೋಲಿ. Add: = ಮಾಲಿ; and add: Tu. ಮೋಲಿ.

ಮೋಸ ಮೋಸ. — ಮೋಸ ಹೋಗು. Add: Dp. 14, 1; 102, 2.

ಮೋಸ ಮೋಸ. Add: = ಮೋಸ. (Thh. of ಮಾಧ).

ಮೋಚ್ಚ ಮೋಚ್ಚ. Read: a Mahomedan.

ಯಾನೆ yāṇē. Put (before Tbh.

ಯುಕ್ತಿ yukti. Before ಯುಕ್ತು insert: ಯುಕ್ತು.

ಯೋಗ್ಯತೆ yōgyatva. = ಯೋಗ್ಯತೆ. (Āpr. 10, 18).

ರಕ್ಷೆ rakshē. Add: ರಕ್ಷಾ.

ರಂಗು raṅgu. — ರಂಗಾಙು. -ಅಙು. = ರಂಗಸು. To grow passion-ate (B. Mhr.).

ರಚಯಿಸು raçayisa. Add: V. 9, after 21.

ರಣ rana. — ರಣಬೇಡ. A man afraid of war (Bh. 8, 8, 30).
— ರಣರಘಸಿಗ. A man impetuous in battle (Rām. 6, 19, 19).

ರಥಾಂಗಧರ rathāṅga-dhara. Add: See Çpr. 7, 37.

ರಥಿನಿ rathini. A number of carriages or chariots. (Çpr. 10, 21).

ರಘಸಿಗ rabhasiga. A man who is violent, impetuous, etc.
See ರಣ.

ರಮಣೀಯತೆ ramaniyatē. Pleasantness, agreeableness, delightfulness, beauty, charm. (Çpr. 10, after 59).

ರಸದಾಳ rasa-dāḷi. — ರಸದಾಳಿಬಟ್ಟು. Add: Dp. 27, 2.

ರಸುಮೆ rasumē. Add: Rām. 6, 24, 16.

ರಾರಾಜಿಸು rārājisa. Add: Çpr. 10, 16.

ರಿಂದಾ rinda. Angry; petulant (Mr. H. Haigh, H.).

ರಿಪಾರಿ ripar. ರಿಪಾರಿ ripār. Lath-work or lathing of a roof (Mhr.; Mhr. ರಿಪ, a lath).

ರಾಕ್ಷಾ rāksha. Add: Çpr. 10, after 86.

ರಿಲಕು rēku. After instead of insert: ohemically.

ರೇಚ rēca. — ರೇಚಯ್ಯ. After Bp. 9, 37 add: ; Tō. ರೇಚು, a sort of ounce or lynx.

ರೇಷ್ಟ್ರಾ rēshṭra. (= ರೇಷ್ತ್ರು?). Bother, trouble (Mr. H. Haigh).

ರೊಂಬೆ rōmbē. Add: Grj. 6, after 56.

ರೊಂಬೆದು rōmbēdu. — ರೋಂಬಡು. Add: Çpr. 10, 7.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ lakshmi. Tbh. of ಲಕ್ಷ್ಮೀ. (Dp. 180, 71; 184, 12).

ಲಗ್ಗಿ laggi. 2. Instead of Ç. Bp. enm. read: Ç. Bp. 42 enm.

ಲಟಕಟಿಸು latakatīsu. Add: Bh. 3, 12, 40.

ಲಣ್ಣತನ latnatana. Knavery (Dp. 24, 2).

ಲತಾರ್ಕ lata-arka. A green onion.

ಲಲಿತರಗಲೆ lalita-ragalē. A kind of metre (Çpr. 6, 102 seq.).

ಲಾಗುವೇಗ laṅg-vēga. Excessive impetuosity or force (Bh. 5, 8, 108).

ಲೇಖೆ lēkhē. Add: ಲೇಖು.

ಲೋಲತೆ lōlatē. Add: Çpr. 10, 4.

ನಕನ್ಯಾಯ vaka-nyāys. The crane's way: cunning, hypocrisy (the crane stationing itself cunningly by a pool apparently absorbed in meditation till it sees a fish on which to dart; Çpr. 1, 48).

ನಜ್ರಾಂಗಿ vajra-aṅgi. Add: Dp. 19, 6.

ನಟ್ಟಿ vaṭṭa. Add No. 1.

ನಟ್ಟಿ vaṭṭa. 2. (Thh. of ವರ್ತ). See ಅಲ, ತಾಳ.

ನಟ್ಟಿನಟ್ಟಿ vaṭṭavattā. (?). (Bh. 5, 3, 104).

ನವಾರಿ vapāra. See s. ಸೂಸರೆ.

ನಮ್ರಿ vamri. Add: See Hā. s. ಉರ್ದು, and observe that ಉಪದೇಶಿಕೆ appears also as ಉಪದೇಶಿ, q. v.

ನಯೋಧಿಕೆ vayas-adhika. Add: Çpr. 10, after 86.

ನರಿಸು varian. Add: J. 5, 24, 25, 28-29, 42.

ನಲಿ valī. 1. Add as No. 1: Tax, etc.

ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿ vārija-aksha. Add: Dp. 102, 4.

ವಾರುವ vārva. Add: Çpr. 3, 51.

ವಾಲಖಿಲ್ಯ vāla-khilya. Add: See Abh. P. 7, after 114.

ವಿಗಡಿಸು vigadisa. To No. 2 add: Bh. 3, 1, 38.

ವಿಗ್ರಹ vi-graha. Read: = ವಿಗ್ರಹ, ವಿಗ್ರ.

ವಿಘಾತಿಸು vighātisa. To strike down, to destroy, to afflict, etc. (Dp. 114, 6).

ವಿಶಾಳಿಸು viśāḷisa. Add: Bh. 5, 3, 29.

ವಿಬಾಡಿಸು vibāḍisa. Add: Bh. 5, 3, 41; 8, 26, 39.

ವಿಭಗ್ನಿ vibhāṇḍi. (?). (Rām. 6, 19, 37).

ವಿಲಲಿತ vi-lulita. Add: Çpr. 6, after 87.

ವಿವಿಕ್ತ vi-vikta. Add: See ತೂಗು.

ವಿಸಟಿ viṣaṭi. Read: = ವಿಸಟಿ, ವಿಸಟಿ.

ವಿಸ್ಮಯ vi-smaya. — ವಿಸ್ಮಯಮ್ ಉದಿ. Add: Çpr. 9, 11.

ವಿಸ್ಮಯನ vi-smāpana. Causing wonder or surprise, causing astonishment. See ವಿಸವಸ್ತ.

ವೇಡಯ್ಯು ವೇಡಯ್ಯ. Add: Bh. 2, 1, 75.

ವೇಡೆ ವೇಡೆ. 2. Add: Bh. 5, 3, 47.

ವೇಷಿಸು vēshṭisa. Add: Çpr. 10, 9.

ವ್ಯವಹರಣೆ vi-ava-haraṇē. = ವ್ಯವಹರಣ. (Rām. 2, 1, 14).

ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ śabda-anuśāsana. To No. 3 add: The grammar was completed by Bhāṭṭakalāśa in 1604 A.D.

ಶರ್ಕರೆ śarkarē. Add: ಶರ್ಕರಾ.

ಶಲ್ಯಹೆ śalyaha. Read: ಶಲ್ಯ 1.

ಶಾಲಿನಿ śālini. Add to No. 1: a woman who is conversed with (J. 27, 32).

ಶುಚಿತೆ śucitē. = ಶುಚಿತ್ವ. (Çpr. 10, 110).

ಶುಷ್ಕತೆ śuṣhyat. Becoming dry, drying up. (Çpr. 9, 11).

ಶೈಲಿ śālii. A short explanatory rule; a special or particular interpretation (Sk.). 2, a way, style, fashion (Mhr.; Mysore print).

ಶ್ಲೋಕ ಶ್ಲೋಕ. = ಶ್ಲೋಕ.

ಷಡ್ಭೂಮಿ śhaḍ-ūrmi. The six human infirmities (Abh. 12, 61).

ಷಡ್ಬಲ śhaḍ-bala. Six powers (Çpr. 9, after 117).

ಸಂವ್ಯಾನ sam-vyāna. A covering; cloth, clothes, garment: an upper garment. (Çpr. 10, 34).

ಸಂಸ್ಕರಣೆ sam-sṁśakṛatva. Reminding, putting in mind (Çpr. 9, 117).

ಸಕಲೆ sakalē. = ಸಕಲೆ, etc. (Rām. 6, 4, 31).

ಸಖತನ sakhatana. = ಸಖತ್ಯ. (Dp. 99, 1).

ಸಗಾಧೆ sa-gāḍha. Add: Bh. 8, 26, 44.

ಸಗಾಧಿಕೆ sa-gāḍhikē. Add: Grj. 6, after 56.

ಸಂಕೆ saṅka. 1. Add: Çpr. 10, 14.

ಸಂಕಲೆ saṅkalē. Add: Çpr. 10, 74.

ಸಂಕೃತ sam-kṛita. = ಸಂಸ್ಕೃತ. (Çpr. 9, 131).

ಸಂಕಳಿಸು saṅ-galīsu. Add: See Çpr. 5, 48, 64; 7, 114.

ಸಂಘರ್ಷ saṅ-gharsha. Add: See ಪರಪರಮಾ (a. Addition).

ಸಂಘಾಟನ saṅ-ghāṭana. = ಸಂಘಟ್ಟನ (?). See Grj. 2, after 104.

ಸಂಜನಿಸು saṅ-janīsu. Add: Rām. 2, 2, 41.

ಸಂಜೆ saṅjē. — ಸಂಜೆಗಿಮ್ಮ. Add: Çpr. 10, 59.

ಸಟ satā. 1. *Add:* It is possible that this word is not Kannaḍa, but a Tbb. of ತಠ. See also ಸಡ್ಛಟ (s. Additions).

ಸಟತನ satātana. *Add:* It is possible that this word is not Kannaḍa and its meaning is the same as that of ತಠತ್ವ, coming from ಸಟ 1.

ಸಡಗರ sadagara. 2. *Add:* Dp. 130, 22. 52; 151, 5.

ಸಡ್ಛಕ sadḍaka. *Add:* = ಸಡ್ಛಕ.

ಸಣೆ saṇi. = ಸನೆ 2. (೨). See Dp. 95, 2.

ಸತ್ಯ satya. *Read:* ನಿತ್ಯವ, ನನ್ನಿ, ನಿಸದ 64.

ಸತ್ಯಯುಗ satya-yuga. = ಸತ್ಯ No. 7. See ಅಶ್ವಯುಕ್ತತೀಯ (s. Additions).

ಸಥ sathi. *Read:* Tbb. of Mhr. ಸತ್ಯ, q. v. above.

ಸನ್ನಿಸು sandisu. *To No. 2 add:* Œpr. 10, 9.

ಸನ್ನಿವಾತ san-ni-pāta. *Add:* Œpr. 10, 116.

ಸಪ್ತಮದ sapta-mada. *Add:* In the number for October (p. xxxv) of the Mysore ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ the following verse is quoted from Pampa's Rāmāyaṇa:

ಕುಲಮದಮೊನ್ನ ರೂಪಮದಮೊನ್ನ ವಮೋಮದಮೊನ್ನ ತನ್ನ ಬೋ |
ಬಲಮದಮೊನ್ನ ಜಾತಿಮದಮೊನ್ನ ಕಲಾಮದಮೊನ್ನ ಬೇವತಾ ||
ಬಲಮದಮೊನ್ನ ರಾಜ್ಯಮದ ಮೊನ್ನಿನಿತ್ತದೆ ಬೇವಿ ರಾಗಮ |
ಗ್ಗೊಸಿದ ಬೋಷದೃಷ್ಟಿವಿಷಯಾತುರರ ಎಂ ಗಡ ಮುನ್ನಗಾಣ್ಣರೇ ||
ಸಪ್ತಮದ ಸಾಪ್ತಿಕ. *Add No. 2, before the soup-nut plant.*

ಸಪ್ತವ್ಯಸನ sapta-vyasana. *Add:* V. 5, after 39.

ಸಪ್ತಾಂಗ sapta-āṅga. *Add:* See Œpr. 10, after 125.

ಸಮ samā. — ಸಮಕಟ್ಟು. 1. *Add:* Œpr. 5, 53.

ಸಮನ್ತ samant. *Add:* Œpr. 6, 82.

ಸಮರಥ sama-ratha. *Add:* Œpr. 10, 75; Abh. P. 13, 72.

ಸಮವಾಯಿ sam-avāyi. *Add:* Œpr. 9, after 128.

ಸಮಾಹೃತ sam-āhṛita. *Add:* Œpr. 10, 9.

ಸಮನ್ಧನ sam-indhana. *Put 2, before fuel, firewood.*

ಸಮುಜ್ಜವ್ರಿತ sam-ujjvalat. Shining very brightly. (Œpr. 10, 28).

ಸಮುತ್ಪನ್ನ sam-nt-piṇṭa. Jumping or leaping up or upwards (Œpr. 9, 78).

ಸಯ say. 1. *Add:* = ಬೆಯ 2. — ಸಯ್ಗಡಹು. — ಕೆಡಹು. = ಸಯ್ಗಡಹು. (Bh. 3, 19, 22).

ಸರತಿ sarati. *Add:* Dp. 101, 2.

ಸರದ sarada. *Add:* Œpr. 10, 50.

ಸರಿ sari. 5. *Add:* Œpr. 5, 126.

ಸಲುಗೆ salugē. *Add:* Dp. 67, 2.

ಸಲ್ಲತ sat-latē. A beautiful creeper (Dp. 82, 2).

ಸನಗ savaga. 1. *Add:* Bh. 3, 19, 36.

ಸವರು savaru. 1. *Add:* See Bh. 4, 10, 36; Œ. Bp. 31, 50. 52. 53.

ಸವಿ savi. 4. — ಸವಿಗೋಳ. *Add:* Dp. 25, 3.

ಸಾನೆ sāṇē. — ಸಾನೆ ಹಿಡಿಸು. *Add:* 2, to grind, to sharpen (see G. s. ಸಿಲಗಾರ).

ಸಾಯು ಸ್ಯಾಯ. *Put a dash after the Prv. ಸತ್ಯ (i. e. ಸತ್ಯವನ) ಮುಕ್ತ ಎತ್ತ ಬಿದ್ದರೇನು?*

ಸಾರಿತ sārita. Caused to go, pñshod, etc. See ಅಪ- (s. Additions).

ಸಾರಣೆ sāraṇē. *Add:* Rām. 6, 55, 12.

ಸಾರಿಸು sārisu. *Add as No. 1.* = ಸಾರ್ಥ No. 1. See Rām. 6, 55, 11.

ಸಾಲ ಸಾಳಿ. — ಸಾಲ ತಿಮ್ಮ. *Add:* Dp. 24, 2.

ಸಾರಗ sāraḡa. *Add:* Bh. 5, 8, 96.

ಸಿಂಹಾಣಿ simhāṇi. *After ಸಿಂಹಾಣಿ insert:* ಸಿಂಹಾಣಿ.

ಸಿಂಗರಿಗ siṅgara-iga. *Add:* Œ. Bp. 37 snm.

ಸಿಜೆ siṅa. *Add:* See s. ಕರೆ 6.

ಸಿಡುಕು siḍuku. 2. *Add:* Dp. 135a, 6.

ಸಿಡುಗು siḍugu. *After = ಅನ್ನೇಸಿಯು insert:* , cf. ಬೆಡಕು 2.

ಸಿನ siṇa. See G. s. ವಾವಡಿ. It is evidently a mistake for ಸಿನ್ನ.

ಸಿರಿ siri. — ಸಿರಿಮುಂಡ. A splendid bed (Grj. 2, after 106). — ಸಿರಿಮುಡಿ. A beautiful braid of hair (J. 34, 1. 2).

ಸೀಳಿಸು siḷisu. *Add:* Œ. Bp. 31, 55.

ಸುಕು suku. = ಸುಗ್ಗು. — ಸುಕನುಣ್ಣ. — ಉಣ್ಣ. = ಸುಗ್ಗನುಣ್ಣ. (Dp. 170, 6; cf. Tē. ಸುಕಯೆ, ಸುಖಯೆ, ಸುಗಯೆ, a sort of cake).

ಸುತ್ತu. 2. — ಸುತ್ತವೇರಿ. — ಬೇರಿ. A surrounding hedge (V. 4, 33).

ಸುಧಾಧವಲಿತ sudhā-dhavalita. Whitewashed, plastered, stuccoed. 2, = ಸೌಧ, q. v.

ಸುಧಾರಿಕೆ su-dhārikē. = ಸುಧಾರಣೆ. Forbearance (ಕ್ರಮೇ G., where ಸುಧಾರಿಕೆ is wrong).

ಸುಬಲ su-bala. Very powerful. 2, N. of a king of Gāṇḍhāra. See ಸೌಬಲ.

ಸುಯಿದಾನ suyidāna. *Add:* Bh. 5, 3, 50.

ಸುರುಟು suruṭu. *Add No. 1.*

ಸುರುಟು suruṭu. 2. A roll (Dp. 134, 7).

ಸುರೆ surē. *Add:* See s. ಅಸವ, ಕಳ್ಳು 1 and ಹೆಣ್ಣು 2.

ಸುವೀರ su-vīra. Having many heroes; having excellent offspring; an eminent hero; etc.; N. of a people. See ಸೌವೀರ.

ಸುಸಿಲ್ susil. 2. *Add:* See ತನಿ.

ಸುಲಿ suli. 3. — ಸುಲಿದಾದಿ. = ಸುಲಿದಾದಿ. (Dp. 170, 1).

ಸುಲಿಸು sulisu. *Add:* Œ. Bp. 31, 25.

ಸೂಟೆ ಸುಟಿ. *Add:* Grj. 6, after 56; Œ. Bp. 31, 25; Bh. 2, 1, 76; 5, 3, 104.

ಸೂಡಗ ಸುಡಗ. *Add:* Cf. Sk. ಚೂಡ, a kind of bracelet.

ಸೂತನನ್ನನ sūta-nandana. = ಸೂತಪುತ್ರ. (Bh. 8, 18, 5).

ಸೂಸಕ ಸುಸಾಕ. — ಸೂಸಕವೃದ್ಧಿ. — ಹಿಡಿ. To seize the sūśaka (Œpr. 9, after 95).

ಸೃಷ್ಟಿಪಾಲಕ sṛishṭi-pālaka. The protector or cherisher of the universe (Dp. 150, 4).

ಸೆಕಳೆ sēkalē. *Add:* = ಸೆಕಳೆ (see Additions).

ನೆಟ್ಟಿ sēṭṭi. *Put a dash after ಅದಾನೇ? of the first proverb.*

ನೆಟ್ಟಿಗಾದ sēṭṭi-gāra. = ನೆಟ್ಟಿ (೨). (Dp. 137, 4).

ನೇರುನೆ ಸೇರುಣೆ. *Add:* See Dp. 130, 53.

ನೇವಣ sēvaṇa. N. of a country (Rām. 6, 5, 16).

ಸೊಪ್ಪ *sōpna*. Add: Dp. 102, 4.

ಸೊಮ್ಮು *sōmpu*. — ಸೊಮ್ಮದ್. -ಅದ್. Beauty or charm to be lost (Dp. 14, 5).

ಸೋನುವಾರ *sōma-vāra*. Add: See Dp. 164, 1.

ಸೋರು *sōru*. 1. Add: Dp. 158, paliavi.

ಸೋಹೆ *sōhē*. Add: Bh. 2, 12, 88.

ಸೌಲಯ್ಯ *sōluyya*. Read: See ಬೇರು 2, where Sm. 82 has ಸೌಲಯ್ಯ.

ಸಾನ *saṇa*. Add: See Dp. 9, 1 seq.; 15, 1 seq.

ಹ *ha* 2. Add: ಹೊಡೆದ, ಹೊರೆತ.

ಹಗರಣ *hagarana*. 1. Add: Dp. 18, paliavi; 52, 4.

ಹಗರಣ *hagarana*. = ಪಗರಣ. (Rām. 3, 4, 30).

ಹಹ್ *haḥ*. = ಅಚ್ಚೆ 4. A sound made in sneezing.

ಹಚ್ಚಿ ಸು *haḥḥisu*. 1. Add: = ಪತ್ತಿಸು 2. (see Additions).

ಹಂಜಿ *hañji*. Add: Dp. 84, 3.

ಹಣಿ *haṇi*. 3. Add: Cf. ಪದ 3?

ಹಣಿದ *haṇida*. Add: = ಪಣಿದ, and in the parenthesis put: Bh. 8, 8, 8.

ಹದದು *hadaḍu*. Add: ಹದದು, according to G.'s definition of ವರಧ, is "the metacarpus"; the Bp. leaves it doubtful. V. that has the Bp.'s story, uses, instead of ಹದದು, ಪಗರು (31, after 23), which appears to be a term of dubious character. ಪರದಿ, ಪರದು 3 and ಪರದೆ 2 may be compared. ಪರದ 3 could also mean "the metacarpus".

ಹದಿನ್ *hadin*. — ಹದಿನೆನ್ನು ಪಣದವರು. The right-hand oastes (Mr. E. Rice). Cf. ಒಮ್ಮತ್ತು ಪಣದವರು (s. Additions).

ಹನಸು *hanasu*. Read: cf. ಪನ್ನ 2 (s. Additions), ಅನ್ 1.

ಹಮ್ಮೆ *hambē*. The core or interior stalk of the plantain tree, of which curries and other things are made (Tu.; Dp. 170, 1).

ಹಮ್ಮಾರ *hammāra*. Add: Grj. 2, after 106.

ಹಮ್ಮು *hammu*. 1. Add: See Rām. 6, 19, 27.

ಹರದಿ *haradi*. = ಪರದಿ. (fr. ಹೃದ್ಯ, she who is dear, etc.?). A woman; a bride; a wife (Dp. 116, 31; 128, 4).

ಹರಣ *harana*. 2. — ಪರಣವೃದ್ಧಿ. -ಎಂದೆ. To obtain or restore life (V. 31, after 24).

ಹರಿದಾಸ *hari-dāsa*. Add: Dp. 63, 1 seq.

ಹರಿದಿ *haridi*. = ಪರದಿ. (Dp. 116, 31).

ಹರಿದನ *hari-dina*. = ಪರನಾಸರ. (Dp. 135a, 13, 20).

ಹರಿದನನ *hari-divana*. = ಪರದಿನ. (Dp. 135a, 14).

ಹರೆ *harē* 1. — ಪರಗದಿ. (ಓ. ಪರೆಯ ಪದಿ). = ಪರಗದಿ, q. v. (Bh. 2, 1, 77; 8, 10, 38). — ಪರಗದಿಸು. (ಓ. ಪರೆಯ ಪದಿಸು). To have (a multitude) out so that it disperses (Bh. 5, 3, 102).

ಹಸೆ *hasē*. — ಪಸಮಣ. Add: Dp. 130, 44.

ಹಳ *halā*. — ಪಳ ಪಳ. Add: Rām. 6, 19, 28.

ಹಲಿಸು *halasu*. Add: Dp. 135b, 2; 158, 8.

ಹಾಡುಗ *hāduga*. (fr. ಹಡು in the sense of "to settle"). A settler: an inhabitant (Bh. 8, 19, 2).

ಹಾಡಾ *hāḍa*. — ಹಾಡಾಡಾ. Add: Bh. 9, 2, 15.

ಹಾಡೊರಿ *hāḍōri*. To long for (S. Mhr. according to L. who thinks the word is a corruption of ಹಾಡೊರಿ).

ಹಿಕ್ಕಳ *hikkala*. (fr. ಹಿಕ್ಕು = ಹಿಕ್ಕು 1, No. 3). Swell, elation, intensity (Rām. 6, 35, 60).

ಹಿಗ್ಗು *higgu*. Add: No. 1.

ಹಿಗ್ಗು *higgu*. 2. Swell, elation, joy (Dp. 65, paliavi. Bombay, Ankaipil, p. 23).

ಹಿಟ್ಟು *hittu*. — ಹಿಟ್ಟುಗುಟ್ಟು. -ಳುಟ್ಟು. To bruise or break into fine parts, to pound (Bh. 2, 1, 76).

ಹಿತ್ತಾರಿ *hita-kāri*. Add: Rām. 6, 44, 31.

ಹಿನ್ನು *hindu*. — ಹಿನ್ನುಗಳ. Add: Dp. 103, 2.

ಹಿನ್ನೊಲ *hindōla*. Add: (= ಹಿನ್ನೊಲಿ).

ಹಿರಿ *hiri*. 1. — ಹಿರಿಮದ್ದಿನ ಗದ್ದೆ. After *Withania semiloba* Duval. put: (St. & Pl.).

ಹಿರೆ *hirē*. — ಹಿರೇಳನಿಗಿನ ಮರ. After *Garcinia zambach-* mus Hook. f. put: (St. & Pl.).

ಹಿಳುಕು *hiluku*. Add: Bh. 8, 10, 38.

ಹೀ *hi*. 1. — ಹೀಡಾಳ. Add: Bh. 8, 11, 39.

ಹೀನ *hina*. — ಹೀನವಾರಿ. A haas practice or habit (Bj.) — ಹೀನಸುದ್. A bad, disfiguring curl (or vile decore) ಹೀನಸುದ್ ಬೋದಿಸಿದರೆ ಹೋದೀಡೇ? (Prr.).

ಹೀಲಿ *hili*. Add: = ಬೀಲ.

ಹುಟ್ಟು *huttu*. 2. Add: ಹುಟ್ಟು ಕತ್ತರ ಹುಟ್ಟು ದತ್ತ (Prr.).

ಹುದಿ *hudi*. Add: Dp. 115, 2 (to cover, to hide).

ಹುರಗಿ *hurigē*. (ಹುರಿಗೆ). = ಹೊರಗಿ (?). See Rām. 4, 8, 3.

ಹುಲು *hulu*. — ಹುಲುನಾಯಕ. A petty, or contemptible leader or chief (Bh. 3, 19, 2).

ಹುಸಿಕ *husika*. = ಹುಸಿಗ, etc. (Dp. 115, 3).

ಹುಳಿ *huli*. 2. — ಹುಳಿಗೂಡು. -ಳೂಡು. To mingle as sand with (Abhā. 11, 16). — ಹುಳಿಗೂಡು. -ಳೂಡು. To add a new substance (Dp. 170, 1).

ಹುಲುತು *hulutu*. Add: Dp. 17, 5 (having become mangy).

ಹೊಂಚುತ *hōn-kṛita*. Add: Bh. 9, 2, 15.

ಹೆಕ್ಕೆ *hēkkē*. Tbh. of ಸಿಕ್ಕೆ. (Sm. 338).

ಹೆಡೆ *hēḍa*. — ಹೆಡಗಿಯ. -ಳಿಯ. The arms backward. — ಹೆಡಗಿಯ ಕಟ್ಟು. To pinion (Dp. 89, 2).

ಹೆಮ್ *hēm*. 4. — ಹೆಮ್ಮದ್. = ಹೆಮ್ಮದ್. (Rām. 4, 1, 14).

ಹೆರೆ *hērē*. 1. Add: Dp. 170, 3.

ಹೆರೆ *hērē*. 3. Refined crystals, as of salt. — ಹೆರೆ (Dp. 170, 2).

ಹೇಡಿ *hēḍi*. Add: Dp. 24, 2; 159, 15.

ಹೇವ *hēva*. Add: = ಬವ.

ಹೊಟ್ಟು *hōṭṭa*. Add: Tu. ಹುಟ್ಟು, damb.

ಹೊಟ್ಟು *hōṭṭu*. — ಹೊಟ್ಟುಗುಟ್ಟು. Add: No. 1. — ಹೊಟ್ಟುಗುಟ್ಟು. 2. To reduce to chaff (Bh. 5, 3, 104).

ಹೊಡೆ ಹೊಡೆ. 2. — ಹೊಡೆತನು. Add: Bh. 3, 6, 80; Dp. 154, 8.

ಹೊಣೆ ಹೊಣೆ. Add: Cf. ಹಣೆ?

ಹೊಣೆ ಹೊಣೆ. Add: Dp. 110, 2.

ಹೊಣ್ಣೆ ಹೊಣ್ಣೆ. Add: Dp. 151, 6.

ಹೊಡಕುಳಿ ಹೊಡಕುಳಿ. — ಹೊಡಕುಳಿಗುಟ್ಟು. -ಕುಟ್ಟು. To be greatly grieved (Rām. 2, 2, 39).

ಹೊಡಸು ಹೊಡಸು. Add: Rām. 2, 2, 27.

ಹೊಮ್ಮು ಹೊಮ್ಮು. Rising, swelling. — ಹೊಮ್ಮು ತಿರುಪ್ಪ. Swelling and returning (or ebbing, Bh. 5, 3, 95).

ಹೊರವು ಹೊರವು. A joining: luxuriance. ಬಳಿ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿ ಮರ etc. ಹೊರವಾಗಿದೆ or ಹೊರವಾಗಿ ಬಳಿದಿದೆ (My.).

ಹೊರತು ಹೊರತು. Add: Dp. 52, 2; 145, 8; 151, 11; 156, 3; 169, 5.

ಹೊಲಬು ಹೊಲಬು. — ಹೊಲಬುಗೆಡು. Add: Bh. 5, 41, 13. — ಹೊಲಬುದಪ್ಪ. Add: Dp. 146 pallavi; 155, 5.

ಹೊಳಚು ಹೊಳಚು. Add: 2, to peep, to stare (Dp. 107, 3).

ಹೊಳಚು ಹೊಳಚು. 1. Put No. 1 to ಪೊಳಪು.

ಹೊಳ್ಳಿಸು ಹೊಳ್ಳಿಸು. Add: Bh. 4, 10, 35.

ಹೊಳ್ಳು ಹೊಳ್ಳು. — ಹೊಳ್ಳುವಾತು. Add: Bh. 8, 19, 38.

ಹೊಳ್ಳೆಯ ಹೊಳ್ಳೆಯ. This appears to be a mistake for ಹೊಳ್ಳೆಯ (ಹೊಳ್ಳೆಯ) in Bh. 4, 10, 35.

ಹೊಳ್ಳೆ ಹೊಳ್ಳೆ. = ಹೊಳ್ಳೆ, etc.

ಹೊರಿದು ಹೊರಿದು. = ಹೊರಿದು, ಹೊರಿದು. P. p. of ಹೊರಿದು. ಹೊರಿದು. (Bh. 1, 14 sum.; 7, 4, 42).

ಳಳ ಲಾ-ಳ. — ಳಳ ಪಡು. To move about (ಸರದಾದು ಓಬ.; it is an expression that has been taken from R.).

CORRECTIONS.

ಅ. 16. For ಅಂವೆ read ಅದವೆ 4, and for ಅನೆ 1 read ಅನೆ.
ಅಂಹತಿ amhatti. For illness read illness.
ಅಕ aka. The numbers for ಅಕ 1 and ಅಕ 2 ought to be smaller.
ಅಕೂ akō. For k2 read ka 2.
ಅಕ್ಕಲು akkalu. For ಹಕ್ಕಲ read ಹಕ್ಕಲು 2.
ಅಕ್ಕಲಿಸು akkalisu. 1. Dele it.
ಅಕ್ಕಲಿಸು akkalisu. 2. Dele the number 2 after it.
ಅಕ್ಕಿ akki. 1. For ಹಕ್ಕ read ಹಕ್ಕ 1.
ಅಕ್ಕಲಿಸು akkalisu. 1. For ಅಕ್ಕಲಿಸು 2 read ಅಕ್ಕಲಿಸು.
ಅಕ್ಕಿ akkē. 1. Dele the number 1 after ಅಕ್ಕಿ.
ಅಕ್ಷತ್ರೀಯ aksha-tṛītyē. Dele the meaning given, and put instead: Tbh. of ಅಕ್ಷಯತೃತೀಯ. (My.).
ಅಗಚು agachu. — ಅಗಚಾಟಲು. For Straight read Strait.
ಅಗರಣೆ agaranē. Dele Upbraiding.
ಅಗರು agaru. For ಹಗರು read ಹಗರು 2.
ಅಗಲ್ agal. For ಅಟ್ಟಿಯನಮ್ read ಅಟ್ಟಿಯನ್ನಮ್.
ಅಗುಂದಲೆ agundalē. For ಅಗುನಲಿವಡಮು read ಅಗುನಲಿವಡಮು, and for ಕವೀನ್ದ್ರವಂದಂ read ಕವೀನ್ದ್ರವಂದಂ.
ಅಗುರ್ವ agurvu. For ಒಳಕೊಣು read ಒಳ ಕೊಣ್ಣು.
ಅಗುನೆ agunē. For (My) read (My.).
ಅಗುಳು agulū. Dele the sign of interrogation after ಅವನು 3.
ಅಗುದಾ agull. For ಫನದ read ಫನದ.
ಅಗೆ ಅಗರ. 5. For ಹಗೆಯ read ಹಗೆಯ 2.
ಅಗ್ agga. 1. For ಹಗ್ಗ read ಹಗ್ಗ 1, and for Prev. s. ಪಗ್ಗ 1 read Prev. s. ಪಗ್ಗ.
ಅಗ್ agga. 3. For ಹಗ್ಗ read ಹಗ್ಗ 2.
ಅಗ್ಗಿಟೆ aggitṭē. For ಅಗ್ಗಿಟೆ read ಅಗ್ಗಿಟೆ.
ಅಂಗಯ್ಯ ಅಂಗayyu. For (J. 20. 29) read (J. 20, 29).
ಅಂಗೀಕರಣ angī-karāṇa. For ಒಪ್ಪ ಕೆಯ read ಅಪ್ಪ ಕೆಯ.
ಅಂಗೀಕರಿ angīkari. Dele it.
ಅಂಜಿ aṇṇa. 1. For ಅಚ್ಚುಬಣ್ಣ read ಅಚ್ಚುಬಣ್ಣ, and for (My) read (My.).
ಅಂಜಿ aṇṇa. 3. For R. read My.
ಅಚ್ಚು aṇṇu. 2. For ಹಚ್ಚು read ಹಚ್ಚು 1.
ಅಚ್ಚುಳಾಯ್ತ ಅಂಜಿ-aṇṇa. For ಅಚ್ಚಿಯ read ಅಚ್ಚಿಯ.
ಅಚ್ಚಿ aṇṇa. 2. For = ಹಚ್ಚಿ read = ಹಚ್ಚಿ 1.
ಅಂಜಿಕೆ ಅಂಜಿಕೆ. For ಹಂಜಿಕೆ read ಹಂಜಿಕೆ 2.
ಅಂಜು aṇṇu. 1. For ಹಂಜು read ಹಂಜು 2.
ಅಂಜು aṇṇu. 2. For ಹಂಜು read ಹಂಜು 4.
ಅಂಜಿದಾರ ಅಂಜಿ-dāra. Dele it.
ಅಂಜಿ aṇṇa. 5. For ನಗ್ಗುಟೆ ವ್ಯಾಘ್ರಾಟಿ read ನಗ್ಗುಟೆ, ವ್ಯಾಘ್ರಾಟಿ.
ಅಂಜಿ aṇṇa. 2. For 0. 2, 48 read 0. 11, 48, and for na upper read an upper.

ಅಟ್ಟು aṭṭu. 2. For ಅಟ್ಟುದು read ಅಟ್ಟುದು.
ಅದವಿ adavi. For ಅದವಿಯ ಲೆಕ್ಕ read ಅದವಿಯ ಲೆಕ್ಕ.
ಅಡಿಕೆ adik. For (My.) read (My. occasionally).
ಅಡಿಗು adigu. For ಅಡಗದ read ಅಡಗದ.
ಅಡು adu. 4. For ಅಡವು read ಅಡವು.
ಅಡ್ಡ adḍa. 1. Under ಅಡ್ಡಣಿ (for (B) read (R.) For ಅಡ್ಡಣಿ read ಅಡ್ಡಣಿ.
ಅಡ್ಡಣಿ adḍaṇigē. 1. Dele the No. 1.
ಅಡ್ಡಿ adḍi. For ಅಡಿಯಾಗು read ಅಡಿಯಾಗು.
ಅಡ್ಡಿಗಿ adḍigē. Put it and the English in small type.
ಅಣಿ aṇi. 2. For ಹಣಿ read ಹಣಿ 3.
ಅಣಿ aṇi. 4. Dele ಹಣಿ 5.
ಅಣಿ aṇi. 5. Dele ಮುದವಣಿ.
ಅಣ್ಣು aṇṇu. 2. Put a full stop after (T.).
ಅಣ್ಣಿ aṇṇi. 2. Dele etc., and dele ಮಡ್ಡು (Mr. 299). See ಹೊನ್ನಣ್ಣಿ.
ಅಣ್ಣು aṇṇu. 1. For ಒಡನೋದಿವಣು read ಒಡನೋದಿವಣು.
ಅಣ್ಣು aṇṇu. 2. For ಅಣ್ಣಿ read ಅಣ್ಣಿ.
ಅತಿವಕ್ತ್ರ attivaktṛi. Put it before ಅತಿವಕ್ತ್ರ.
ಅತ್ತಿ attar. Put it before ಅತ್ತಿ.
ಅತ್ತಿ atti. 2. For ಹತ್ತಿ read ಹತ್ತಿ 1.
ಅತ್ತಿ attē. For (C.) read (C.). —
ಅದರು adaru. 3. For Unripe state of fruits (My.) read A very young, quite unripe fruit (My.).
ಅದಿರ್ adir. 2. For ಮುಗುಳು read ಮುಗುಳು.
ಅದುರು aduru. 4. For ಹಸರು read ಹಸರು 2.
ಅಡ್ಡಣಿ adḍaṇi. For goldsmiths' read goldsmiths'.
ಅಧೋಲೋಕ adhah-lōka. For No. 28 read No. 22.
ಅನನ್ತ an-anta. Put ಅನನ್ತನ ಪ್ರತ before ಅನನ್ತನ ಪ್ರತ dash after it.
ಅನಿತು anitu. For ಅಯ್ಯಿ ಪೇದಿ (231) read ಅಯ್ಯಿ ಪೇದಿ (231).
ಅನ್ತರ antara. For See ವೃತ್ತಿ read See ವೃತ್ತಿ, and for ಅನ್ತರ read ಅನ್ತರ.
ಅನ್ತರದಾಮರೆ antara-dāmarē. For antara-dāmarē read antara-dāmarē.
ಅನ್ತರು antaru. For ಅನನ್ತರಂ read ಅನನ್ತರಂ, and ಅನ್ತರದಾಣಿ read ಅನ್ತರದಾಣಿ.
ಅನ್ತರವಸಿಕೆ antar-vasika. Put a dash after a. r. 3.
ಅನ್ತಾ antā. 2. For ದಾಣು read ದಾಣು.
ಅನ್ತೇವಾಸಿ antē-vāsi. Put a 0āṇḍāla in italics.
ಅನ್ದ anda. Under No. 4 for ಒಡು ಪಾತಿಗೆ read ಒಡು ಪಾತಿಗೆ.
ಅನ್ದು andu. 1. For ಒಡ್ಡುಮ್ ಅದಮು read ಒಡ್ಡುಮ್ ಅದಮು.
ಅನ್ದು andu. 3. For ಅನುಮಿಲ್ಲ read ಅನುಮಿಲ್ಲ.

ಅಪರಾಧ apa-rādha. *Put* ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಡು *and* ಅಪರಾಧ ಕ್ಷಮಿಸು *after* ಅಪರಾಧ ಕೊಡು.

ಅಪ್ಪ appa. 1. *For* ಇವ ಶುದ್ಧವನ್ನು *read* ಇವ ಶುದ್ಧವನ್ನು.

ಅಪ್ಪಣೆ appaṇe. *For* ಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಡ ಬೇಕೆನ್ನು *read* ಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಡ ಬೇಕೆನ್ನು.

ಅಬುಗು abugū. *For* ಅವುಗು *read* ಅವುಗು 1.

ಅಬ್ಬರ abbara. 1. *For* ದುಗುನ ಹಾಯಕು *read* ದುಗನ ಹಾಯಕು.

ಅಭ್ಯುದಿತ ahhi-udita. *For* ಹೇದಿದು *read* ಹೇದಿದು.

ಅಮ್ am. *For* See ಅಮ್ನು *read* See ಅಮ್ನು 1.

ಅಮ ama. *For* ಮಾ 4 *read* ಮಾ 3.

ಅಮರೆ amarē. *Dele* ಅವರೆ.

ಅಮರ್ತು amarū. *For* ಅಮರ್ತು ನಿನ್ *read* ಅಮರ್ತು ನಿನ್, *and for* ಚನ್ನಕಿಯನ್ *read* ಚನ್ನಕಿಯನ್.

ಅಮಿಕು amiku. *For* (My) *read* (My.).

ಅಮುಷ್ಯಾಯಾ amushya-ayana *read* amushya-ayana.

ಅಮ್ಬು ambu. 1. *For* ಮಾಣ್ಣಿ ಇರದೆ *read* ಮಾಣ್ಣು ಇರದೆ.

ಅಮ್ಬಲ ambala. *For* ಅಮ್ನು *read* ಅಮ್ನು.

ಅಮ್ನು ammu. *Add* No. 1 ; *and dele* the half parenthesis *after* Bh. 8, 22, 42.

ಅಯ್ಯಲ್ aykil. *For* ಅಯ್ಯಲ್ಲಗಳಂ *read* ಅಯ್ಯಲ್ಲಳಂ.

ಅಯ್ದು aydu. 2. *For* ಅಯ್ದಿಲ್ಲಿ *read* ಅಯ್ದಿಲ್ಲಿ.

ಅರ ara. 2. *For* ಅರೆ 8 *read* ಅರೆ 7.

ಅರಿ ari. 1. *Dele* = ಹರಿ.

ಅರಿ ari. 2. *For* ಅರಿಯೊಯ್ಲು. -ಹೊಯ್ಲು *read* ಅರಿಯೊಯ್ಲು. -ಹೊಯ್ಲು.

ಅರಿ ari. 5. *For* ಹರಿ *read* ಹರಿ 1.

ಅರಿವೆ arivē. *Dele* it.

ಅರಿಸು arisu. 3. *For* ಹರಿಸು *read* ಹರಿಸು 2.

ಅರೆ arē. 2. *For* ತುಣ್ಣಾ ಕತ್ತರಿಸಿ *read* ತುಣ್ಣಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ.

ಅದ್ ಅ. 1. *For* ಕದಿದಿನಲ್ಲಿ *read* ಕದಿದಿನಲ್ಲಿ.

ಅದಿಕ araka. 2. *For* ಹದಿಕೆ *read* ಹದಿಕೆ 2.

ಅದಿಕ arakē. 1. *For* ಅದಿಕೆಕಾದಿ *read* ಅದಿಕೆಕಾದಿ.

ಅದ್ ಅ. 2. *Change* the No. 2 *into* No. 3 (*on account of* ಅದ 2 *in* Additions), *and for* ಹದಾ *read* ಹದಾ 1.

ಅದಿಕೆ arikē. 1. *For* J. 26, 57 *read* J. 26, 67.

ಅರ್ಬಿ arbi. *Dele* the meaning given, *and read*: A remaining, i. e. constant, descent of water, a waterfall (ಉದಾಹರಣೆ Smḍ. II; T. ಅರವಿ, Tu. ಅರ್ಬಿ). *See* ಪೇರರ್ಬಿ.

ಅಲ್ al. 1. *For* That place, that direction *read* Place, direction, *and for* that state *read* state.

ಅಲ ala. 3. *Dele* or ಗಣಸು?, *and dele* or ಗಣಸು?

ಅಲರು alaru. 2. *For* ಬಿಲುಗಾರ *read* ಬಿಲುಗಾಡಿ.

ಅಲುಗು alugu. 1. *For* (ಎಲುಗು?) *read* (ಎಲುಗು).

ಅಲ್ಲಿ. *For* alli. = ಅಲಿ 2, etc. Locative of ಅಲಿ 1 *read*: 212-211-112. = ಅಲಿ 2, etc. , *and for* in *read* In.

ಅಲ್ಲೋಲ allōla. *Dele* the full stop *after* ಅಗಿತ್ತು.

ಅವಣಿಸು avaniṣu. *Put* it in small type.

ಅವತಾರ ava-tāra. *For* ಅದಿವ್ಯ ಪರ್ವಣ್ಣಾ ವತಾರ *read* ಅದಿವ್ಯ ಪರ್ವಣ್ಣಾ ವತಾರ.

ಅವನಿಪತಿ avani-pati. *For* ವನಿನ *read* ಅವನಿನ.

ಅವರೋಧನ ava-rōdhana. *For* 3, *read* 2, .

ಅವು avu. 4. *For* ನುಂಗುವವನು ಒಳವ ದಧಿಯೊಳ ಮಹಾಮುಕ್ತಂಗ್? (292) *it is preferable to read* ನುಂಗುವವನು ಒಳವ ಉದಧಿಯೊಳ ಮಹಾಮುಕ್ತಂಗ್? (292).

ಅಷ್ಟಾದಶಜಾತಿ aṣṭādaśa-jāti. *For* ಗಂಗದಿವಾರ *read* ಗಂಗದಿವಾರ.

ಅಷ್ಟಾದಶಪ್ರಧಾನ aṣṭādaśa-pradhāna. *For* ಅನ್ವಿತ *read* ಅನ್ವಿತ.

ಅಸಿ asi. 5. *For* ಹಸಿ *read* ಹಸಿ 2.

ಅಸಿಪರ್ವ asi-parvi. *Dele* perhaps = ಕಾರೆ, *and put instead*: ; *see* ಗೋನು.

ಅಸುರ್ asur. 2. *For* ಉಸರು *read* ಉಸರು.

ಅಹ aha. *For* ಏದು ತಲೆಗಡವನ್ನಬರ *read* ಏದು ತಲೆಗಡವನ್ನಬರ.

ಅಳ್ al. 4. *For* (ವಳ್ 2) *read* (ವಳ್).

ಅಳಿ alē. 3. *For* See ಕಟ್ಟಳೆ 8. ಕಟ್ಟು 5 *read* See ಕಟ್ಟಳೆ 2 8. ಕಟ್ಟು 1.

ಅಳ್ಳಿ alē. *Dele* the comma *after* ಅಲಿಂಗನ.

ಅಲಿ ali. 2. *Dele* (J. 13, 24).

ಅಲಿಯು aliyu. 1. *Dele* the dash *before* ಶ್ರೀ.

ಅ ಓ. 4. *For* ಪುಲ್ಲಿ ಬನು ವ *read* ಪುಲ್ಲಿ ಬನ್ನುವ.

ಅಕರ್ಷ ā-karṣa. *Under* No. 6 *for* ವೈಶಿಕ *read* ವೈಶಿಕ.

ಅಕೆ ākē. 1. *For* ಘುಲ್ಲುಲ್ಲೆನೆ *read* ಗುಲ್ಲುಲ್ಲೆನೆ.

ಅಗು āgu. 1. *At* the bottom of p. 146, first column, *for* ಅಂಗದಲಾ ಗರಿ *read* ಅಂಗದಲಾ ಗರಿ.

ಅಗುಹ āguha. *For* ಹನು *read* ಹನ್ನು.

ಅಟಿಕೆ āṭikē. *Dele* ಅಮ್ನಾಟಿಕೆ.

ಅತ್ಯ ātma. *Last line of* the bottom, *for* ಪವಿತ *read* ಪವಿತ.

ಅದಾನು ādānu. *For* ā-dānu *read* ādānu.

ಅಧಾರ ā-dhāra. *For* Mr. 4, 16 *read* Mr. 416.

ಅನ್ವಿಗ āndhāga. *For* ಹನ್ನಿಕೇರ *read* ಹನ್ನಿಕೇರ.

ಅಯುರ್ವೇದ āyus-vēddhi. *Read* = ಅಯುರ್ವೇದನ.

ಅರೆ ārē. 3. *For* ಪಾರೆ *read* ಪಾರೆ 2.

ಆದ್ ಅ. 2. *For* ಇರಲಾರದು *read* ಇರಲಾದದು.

ಆದ್ ಅ. 5. *For* ಹಾದು *read* ಹಾದು 1.

ಆರ್ತ ārta. *At* the head of p. 167 *for* ಅರ್ತ *read* ಆರ್ತ.

ಆಲ āla. 1. *For* ಅಲಿ 1 *read* ಅಲಿ 1.

ಆಲ āla. 2. No. 3 *for* large extensive *read* large, extensive.

ಅಲಿಸು ālisu. *For* ಅರ್ಥದಿನ *read* ಅರ್ಥದಿನ.

ಅಲೆ ālē. 1. *For* ಅಲಿ 2 *read* ಅಲಿ 1.

ಅಲೆ ālē. 4. *For* ಹಲ್ಲಿ *read* ಹಲ್ಲಿ 1.

ಅಲೆ ālē. 6. *For* ಹಾಲೆ *read* ಹಾಲೆ 2.

ಅವರಿ āvari. *For* = ಅವರೆ, etc. *read* = ಅವರಿಕೆ 2. Covering, enclosing. *See* ನಿಲಾವರಿ.

ಅವರಿಕೆ āvarikē. *Add* No. 1, *and for* ಅವರಿ, etc. *read* ಅವರಿ, etc.

ಅವರಿ ಕಿವಿಗಿ. *For* ಹಾವಗಿ *read* ಹಾವಗಿ 1.

ಅನೇಕಿ. For &-v&iki read &-v&iki.

ಅಸು &su. 4. For ಹಾಸು read ಹಾಸು 1.

ಅಸು &su. 5. For ಹಾಸು read ಹಾಸು 2.

ಆಸ್ಥಾಲ್ಯ Asthalya. For ಸೆಡೆ read ಸೆಡೆ 1.

ಆಹಾರ &-h&ra. For ಕೊಣು ಕೊಣ್ಣು read ಕೊಣ್ಣು ಕೊಣ್ಣು.

ಆಹಾರಿಸು &-h&risu. Dele it.

ಆಳೆ &lu4-&3. For ಹಾಳೆ read ಹಾಳೆ 2.

ಇಂ im. 4. For ಸಂ ಮುಂಚದಯ್ read ಸಂ ಮುಂಚದಯ್, and for ದ2, ರ2, etc. read ದ2, ರ2, etc.

ಇಕ್ ik. At the bottom for ಅರಿನ read ಅರಿನ.

ಇಕ್ಕರಿಸು ikkarisu. 2. For ಸಿರಿತು read ಸಿರಿತು.

ಇಕ್ಕು ikku. 2. At the bottom, for ಮದದಿನ read ಮದದಿನ.

ಇಂಗು ingu. 1. For ಹಂಗು read ಹಂಗು 2.

ಇಡಿ idi. 1. Dele J. 15, 9.

ಇದ್ದಲ್ iddal. For ಹಾರುಡನ್ನೊತ್ತಲ read ಹಾರುಡನ್ನೊತ್ತಲ.

ಇನ್ಮಾ 1. For im4-t&5 read im4-t&5.

ಇನ್ನವು indavu. For ನಿತ್ಯದಿನವು read ನಿತ್ಯದಿನವು.

ಇಪ್ಪೆ ipp&. 1. For ಹಿಪ್ಪೆ read ಹಿಪ್ಪೆ 2.

ಇಮ್ im. 1. For twice read twice.

ಇರ್ ir. 1. For ಪ್ರೀತಿಯನ read ಪ್ರೀತಿಯನ, and for Cf. ಇದು read Cf. ಇದು 1.

ಇರುಳ್ irul. For ಇರುಳತನ (ಸ. ಇರುಳಾಳ) read ಇರುಳತನ.

ಇಸು isu. 2. Dele only in P.

ಈಡಲ್ &al. 1. For Cf. ಕಡಿ read Cf. ಕಡಿ.

ಈನ್ in. 2. After ಕನ್ನೋಳ್ for (Smd. 214. 143, or ಇನ್ನೋಳ್) read (Smd. 214, or ಇನ್ನೋಳ್), and after ಕನ್ನೋಳ್ for (Smd. 214. 143, or ಇನ್ನೋಳ್) read (Smd. 214, or ಇನ್ನೋಳ್).

ಈರ್ ir. 1. ಸ. ಕರಾಮ, for ಅನ read ಅನ.

ಈರಾಗಿ For ilig&. read ilig&.

ಉಗಿ ugi. 8. For ಉಗ read ಉಗ 1.

ಉಟ್ಟಣ್ಣ ud-&pp&. For ಎದಗಟ್ಟಿ read ಎದಗಟ್ಟಿ.

ಉಡಗು u&agu. 1. For ಹುಡುಗು read ಹುಡುಗು 2.

ಉಡಿ u&i. 1. For ಮುದಿ? read cf. ಮುದಿ? 1 & 8 with ಮೋಟನ.

ಉಣಿಸಿಗ un&isiga. For ಅಮದುಣಿಸಿಗ read ಅಮದುಣಿಸಿಗ.

ಉಕ್ಕಲ utkali. For ಮೆರೋಲು read ಮೆರೋಲು.

ಉದ್ದ udda. ಸ. ಉದ್ದಳೆ for ಉನ್ನತೆ read ಉನ್ನತೆ.

ಉದ್ದತ್ತು uddittu. For ಉದಿತು read ಉದಿತು.

ಉನ್ನವಕರ (p. 229 above). For it read ಉನ್ನವಕರ.

ಉನ್ನತ ud-nata. For ಉನ್ನತದ read ಉನ್ನತದ.

ಉನ್ನದ್ಧ ud-naddha. For ಸಮುನ್ನದ್ಧ read ಸಮುನ್ನದ್ಧ.

ಉಪ್ಪಯಣ uppayana. For ಉಪ್ಪಯಣ? read ಉಪ್ಪಯಣ, and dele the sign of interrogation before ನಿಯಾಣ.

ಉಪ್ಪರ uppara. After ಉಪ್ಪರಗುಡಿ dele -ಕುಡಿ.

ಉಪ್ಪು uppu. 1. For ಉಪ್ಪುಪು read ಉಪ್ಪುಪು.

ಉಬ್ಬಟಿ ubbu2-&f&. Add No. 1.

ಉಬ್ಬಲು ubbalu. For ಗುಯ್ read ಗುಯ್, and for ಹುಯ್ read ಹುಯ್ 1.

ಉರಕು uraku. Dele Itch.

ಉರ್ಬು urbu. 3. For ಉಬ್ಬಟಿ read ಉಬ್ಬಟಿ 1.

ಉರ್ವಿನಂ urvinam. Put it before ಉರ್ವ.

ಉಸಕು usaku. Put it before ಉಸಕ್ಕು.

ಉಲಿತೆ ulat&. Put it before ಉಲಿದು.

ಉಲಿಗ uliga. 1. For ದಬ್ಬದಗ read ದಬ್ಬದಗ.

ಉಲೆ &lk&. 2. For ಒಯರ್ read ಒಯ್.

ಉಲೆ &lk&. 2. For ಉಲೆ 4 read ಉಲೆ 3.

ಉರ್ &ir. For ಕದುಲರ್ ಇರ್ಡ ಉರ್ಗಿಣ್ಣೆ read ಕದುಲರ್ ಇರ್ಡ ಉರ್ಗಿಣ್ಣೆ.

ಉರು &iru. Second column at the top, for ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪು read ನನ್ನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪು.

ಋಜ್ &ir&. For ರುಕ್ಕು 1 read ರುಕ್ಕು.

ಎಕಾರ &-k&ra. ಎಕಾರವಿಧಿ. &-k&ra-vidhi. ಎಕಾರವಿಧಿ &-k&ra-vidhi. Put all in large type.

ಎಕ್ಕ &kk&. 2. For ಯಕ್ಕ No. 3 read ಯಕ್ಕ No. 2.

ಎಕ್ಕ &kk&. For ಯಕ್ಕ No. 2 read ಯಕ್ಕ No. 1.

ಎಗಡಿ &g&di. For ರೇಗು 6 read ರೇಗು 2.

ಎಚ್ಚಲಿ &h&ch&ra. For ಎಚ್ಚರದವು read ಎಚ್ಚರದವು.

ಎಚ್ಚು &h&ch&. 3. For ಹೆಚ್ಚು read ಹೆಚ್ಚು 1.

ಎಚ್ಚು &h&ch&. 4. For ಹೆಚ್ಚು read ಹೆಚ್ಚು 2.

ಎಜ್ಜ &j&. For ಯಜ್ಜ read ಯಜ್ಜ.

ಎಚ್ಚು &h&ch&. 2. For ಹೆಚ್ಚು read ಹೆಚ್ಚು 2.

ಎಡೆ &e&di. 1. ಸ. ಎಡೆವರ್ for ಎಡೆವರ್ಗ read ಎಡೆವರ್ಗ.

ಎಡೆ &e&di. 2. For ಹೆಡೆ read ಹೆಡೆ 1.

ಎಣೆ &ne&. 2. For ಹೆಣೆ read ಹೆಣೆ 1.

ಎಣ್ಣೆ &ne&. For ಹೆಣ್ಣೆ read ಹೆಣ್ಣೆ 1.

ಎರೆ &re&. 1. For ಎರೆಯುಕ್ಕಮಾನು read ಎರೆಯುಕ್ಕಮಾನು, and for ಅಡಂಗವಾಯು read ಅಡಂಗವಾಯು.

ಎರೆ &re&. 4. For ಎಡೆವರ್ಗ read ಎಡೆವರ್ಗ.

ಎರೆ &re&. 5. For ಹೆರೆ read ಹೆರೆ 2.

ಎರ್ಡೆ &rd&. For ದಿನವಿಮುವಿನಗಮ್ read ದಿನವಿಮುವಿನಗಮ್.

ಎಸಗು &esagu. 2. For ಪುಸಿ 2 read ಪುಸಿ 1.

ಎಹಗೆ &he&-h&ag&di. For ಹೆಗೆ read ಹೆಗೆ 2.

ಎಹಗೆ. For &he&-h&ag&di read &he&-h&ag&di 2.

ಎಳೆ &le&. For ಎಳೆನೀರ್ಗಮ್ read ಎಳೆನೀರ್ಗಮ್.

ಎಳೆ &le&. 2. For ಎಳೆಮೊಗರು. A delicate bed read ಎಳೆ ಮೊಗರು (or ಎಳೆಮೊಗದು). A delicate, very small frank.

ಎಲಿಸು &lisu. For Bh. 4, 4, 39 read Bh. 4, 4, 39.

ಬಕ್ಕೇವು. For it read ಬಕ್ಕೇವು.

ಎಲೆ &le&. In page 293 for it read ಎಲೆ.

ಎವ &va&. For Abh. 10, 209 read Abh. P. 10, 209.

ಎಲಿ &li&. 1. Read Bp. 31, 10; 42, 2, and dele 12, 44, 31; 45; 37, 42; 61, 37, and ಸ. ಎಲೇದಾ dele 5, 6.

ಎಲಿ &li&. 1. After See Bp. 16, 29 dele 18, 62, and 10 sum.

ಎಂಗುದ &inguda. For (fr. ಇಂಗುಡ) read (fr. ಇಂಗುಡ).

ಎಲೇಯ &il&ya. For (= ಎಲವಾಯು) read (= ಎಲವಾಯು).

ಒ ರ. 5. Dele (ಒನ್ನ).

ಒಟ್ಟು &ittu. Dele ಒಟ್ಟು, and for (ಒಟ್ಟು) read (ಒಟ್ಟು).

ಒಟ್ಟೆ ಲಿಪಿ. Dele ಫಿಟ್ಟೆ.

ಒಟ್ಟೆಲ್ ಲಿಪಿ. 1. Dele it.

ಒಟ್ಟೆಲ್ ಲಿಪಿ. 2. Dele the No. 2, and after Sm. 54 put ; ಅರ Mr. 350.

ಒಡೆ ಲಿಪಿ. 1. a. ಒಡೆ ಹುಟ್ಟು 1 for ತನ್ನೆಯ ಒಡೆ ಹುಟ್ಟಿದವನು read ತನ್ನೆಯ ಒಡೆ ಹುಟ್ಟಿದವನು.

ಒಡೆ ಲಿಪಿ. 1. For ಹಿಡ್ಡನ್ ಒಡೆದ ಎಕ್ಕಲಂ read ಹಿಡ್ಡನ್ ಒಡೆದ ಎಕ್ಕಲಂ.

ಒಡರು ಲಿಪಿ. 1. Put a semicolon after which is suddenly pulled.

ಒಡ್ಡಿಕೆ ಲಿಪಿ. For ಹೊಡ್ಡಿಕೆ read ಹೊಡ್ಡಿಕೆ 1.

ಒಡ್ಡು ಲಿಪಿ. 2. a. ಒಡ್ಡುಗು for ಹನ್ನ ಸೂರ್ಯಕಳನ್ read ಹನ್ನ ಸೂರ್ಯಕಳನ್. — a. ಒಡ್ಡುನೊನ್ನು. For ಒಡ್ಡುನೊನ್ನು read ಒಡ್ಡುನೊನ್ನು.

ಒಪ್ಪ ಲಿಪಿ. For ಒಪ್ಪಂಗುನ್ನು. -ಂ-ಕುನ್ನು read ಒಪ್ಪಂಗುನ್ನು. -ಂ-ಕುನ್ನು.

ಒಪ್ಪು ಲಿಪಿ. 1. For ಧಾಸುತರ read ಧಾಸುತರ.

ಒಯಿ ಲಿಪಿ. 2. For ಹೊಯಿ read ಹೊಯಿ 1.

ಒರಸು ಲಿಪಿ. 2. Put ಸೆನ್ನು Sm. 51 in the following parenthesis after ಸೆ.

ಒರ್ವ ಲಿಪಿ. For ಲಕ್ಷೀತನಮ್ಮ read ಲಕ್ಷೀತನಮ್ಮ.

ಒಲೆ ಲಿಪಿ. 1. For ಒಲಿ 1 read ಒಲಿ.

ಒಸಿ ಲಿಪಿ. For ವಸಿ read ವಸಿ 2.

ಒಳ ಲಿಪಿ. 1. At the bottom for ಕುನ್ನು ಎಳೆ read ಕುನ್ನು ಎಳೆ.

ಒಳಿದು ಲಿಪಿ. Put it after ಒಳಿತು.

ಒಳ್ಳೆ ಲಿಪಿ. 2. For ಹೊಳ್ಳೆ read ಹೊಳ್ಳೆ 2.

ಒ ರಿ. 3. For ಇನೆ ಕೋಣ್ಣೆ read ಇನೆ ಕೋಣ್ಣೆ.

ಒಲಗ ಲಿಪಿ. 1. For ಒಲಗಂ ಪರಿ read ಒಲಗಂ ಪರಿ.

ಕಕ್ಕು kaku. 1. For ಕಕ್ಕದದ. -ತದ'3 read ಕಕ್ಕದದ. -ತದ'4.

ಕಟಾಕ್ಷ katāksa. For ಕಟಾಕ್ಷ read ಕಟಾಕ್ಷ.

ಕಟ್ಟಿಸು katṭṭisu. The meanings in small type are to appear in large type.

ಕಡಮೆ kadambē. On page 342 for ಮುದಿತನದಿನ read ಮುದಿತನದಿನ.

ಕಡು kadu. 1. For ಕೊಡಿ 1 read ಕೊಡಿ.

ಕಡೆಯ kadēya. Dele the comma after ಹಂಸಕ.

ಕಡ್ಲೆ kadlē. For ಕಡ್ಲೆ ತಿನು read ಕಡ್ಲೆ ತಿನು.

ಕಣ kapa. 3. Dele ಜಂ, ಜಂ.

ಕಣೆ kani. 5. For ವರುಸದ read ವರುಸದ.

ಕಣಿಸು kanisu. Dele ಕಿಸುಗಣಿಸು.

ಕಣ್ಣಿ kaṇṇi. For ಕಣ್ಣಿ read ಕಣ್ಣಿ 1.

ಕಣ್ಣಿಕೆ kaṇṇikē. For ಒನು ಸರಮ್ read ಒನು ಸರಮ್.

ಕಣ್ಣು kaṇṇu. For ಗಣ್ಣುಗೊಮ್ಮೆ read ಕಣ್ಣುಗೊಮ್ಮೆ, and (s. ಕಣ್ಣುಪಟ್ಟು) for ಅಲಯ read alay.

ಕಡ್ kad. For ಕಡ್ಡಾಡ್ read ಕಡ್ಡಾಡ್.

ಕಡಪು kadapu. Dele ಗವಡೆ.

ಕಡಮ್ಮ kadambis. For ಕಡಮ್ಮ read ಕಡಮ್ಮ.

ಕನಸು kanasu. For ಮುರುವ read ಮುದುವ, and dele (sees in bla dream).

ಕನ್ನಡಿ kannadi. Dele ಮೂಗು.

ಕಪಾಲಿಕೆ kapālikē. For ಕಪಾಲ read ಕಪಾಲ 1.

ಕಮ್ಮ kambli. For the guava tree read the tree Gardenia gummifera.

ಕರ kara. 1. For ಅಯೆ read ಅಯ್.

ಕರಣ karana. 2. For ಸಾವಧ್ಯ read ಸಾವಧ್ಯ.

ಕರಿ kari. 3. Put ಕರಿಯ ತಿಗಡೆ after ಕರಿಯ ಜೀರಗಿ.

ಕರು karu. 3. Dele it.

ಕರುತ್ತು karuttu. Dele it.

ಕರೆ karē. 1. On page 376 for ಓ ಎನ್ನು read ಓ ಎನ್ನು.

ಕರೈ karē. 3. For ಹೈಯ read ಹೈಯಂಗವೇನ, and for ಬಿಸಿ ಲ್ಲದಿ read ಬಿಸಿಲ್ಲದಿ.

ಕರ್ಕು karku. 2. For ಕರಕು 1 read ಕರಕು.

ಕರ್ಕಿ. For karkai read karōi.

ಕರ್ಪುರ karpūra. Read: A kind of aromatic pañcā.

ಕಲಭ kalabha. For ಪಲ್ಲ ಮದಾ read ಪಲ್ಲಮದಾ.

ಕಷ್ಠ kaṣṭha. For 5, read 8, .

ಕಳಿಜ kalija. Put it after ಕಳಿಜೆ.

ಕಳ್ಳೆ kaḷḷa. 1. For ಸೇನ read ಸೇನ, and a. ಕಳ್ಳದಾ, for ದದಿದುದಿ read ದದಿದುದಿ.

ಕಲಿಲ್ kalal. 3. For ಕದಿಲದಿನೆ read ಕದಿಲದಿನೆ.

ಕಾ ಕಾ. 2. For etc. read etc.

ಕಾಗಿ ಕಾಗಿ. a. ಕಾಗಿನೀದಿ, for ಫೂಮಿಜಮ್ಮಿಕೆ read ಫೂಮಿಜಮ್ಮಿಕೆ.

ಕಾಡೆ kaṭa. 4. Dele = ಕೇರ, etc.; and read: Just then, afterwards (8. Mhr.; Tē. ಕಾಡೆ, at, near, by; cf. ಕೇರ, ಕೇಸ).

ಕಾಡಿಗೆ kaḍigē. For cf. ಕಾಲಿಕೆ, ಕಾಳಗ read cf. ಕಾಲಿಕೆ, ಕಾಳಗ.

ಕಾಡು kaḍu. 2. a. ಕಾಡೆ ಹೆಸರು for ಮಯಪ್ಪಕೆ read ಮಯಪ್ಪಕೆ.

ಕಾಣ್ಣಿ kaṇṇi. Dele the sign of interrogation before ಬಲ್ಲಾ ಲ್ಲನ.

ಕಾರಣೆ kaṇaṇē. For ಕಾರಣ No. 3 read ಕಾರಣ 1 No. 3.

ಕಾರಾಗಾರ. For kārā-agāra read kārā-agāra.

ಕಾಸು kaṣu. 2. For ಕೊಡೆಯಾಲ read ಕೊಡೆಯಾಲ.

ಕಾಯಿ kaṭi. 1. Put ಕಾಯಿದಾಡ್ after ಕಾಯಿಪ್ಪರವ.

ಕಿಟೆ kiṭi. For ಕಟಿಗುಟ್ಟು read ಕಟಿಗುಟ್ಟು.

ಕಿತ್ತು kittu. 3. For Tbb. ಜಡಿ 2 read Tbb. ಜಡಿ 3.

ಕಿರಿಕು kiraku. For ಗಿಡಕು read ಗಿಡಕು 2.

ಕಿಲ್ kil. For ಕಿಲಿ 1 & 2 read ಕಿಲಿ.

ಕಿಲಿ kili. Dele (ಲಿಕೆ 2).

ಕುಂ kum. For ಗು 1, ಗುಂ read ಗು 2, ಗುಂ 1.

ಕುಟ್ಟು kuṭṭu. For ಗುಟ್ಟು, ಗುಂಜ read ಗುಟ್ಟು, ಗುಂಜ.

ಕುಡಿ kuḍi. 5. Dele 2, a flag, a banner (Tu., T., M., Tē. ಕೊಡಿ; see ಉಪ್ಪರಗುಡಿ, ಮೇಲುಗುಡಿ).

ಕುಣಿಕೆ kuṇikē. For ಗುಣಿಕೆ 1 read ಗುಣಿಕೆ 1.

ಕುಣ್ಣಿ kuṇṇi. Dele See Prv. a. ಮನೆ.

ಕುತಪ kutapa. For ವೃತಪೇನ read ವೃತಪೇನ.

ಕುಪ್ಪು kuppu. 3. For ಗುಪ್ಪು read ಗುಪ್ಪು 1.

ಕುಲ್ಲಾ kullā. For ಮುಲ್ಲಾ read ಮುಲ್ಲಾ.

ಕುವರ kuvara. 2. For ಕುವರು read ಕುರು 2,
ಕುಸುರಿ kusuri. For ಅಂಜಿ 1 read ಅಂಜಿ.
ಕೂಗುರಿ kūguri. For ಕೂಗುರಿ ಅವರಿಗಳು read ಕೂಗುರಿ ಅವರಿಗಳು.
ಕೂಜು kūju. 1. For ಕುಜು 1 read (ಕುಜು 1).
ಕೂಸು kūsu. For ಕಾಸು ಹೇಲದು read ಕಾಸು ಹೇಲದು.
ಕೆಡೆ kēḍē. 1. For ನಿರ್ಜಲದ ಹನಿಗಳ read ನಿರ್ಜಲದ ಹನಿಗಳ.
ಕೆಯ್ kēy. 3. Put ಕೆಯ್ಯತ್ತಿ before ಕೆಯ್ಯರ್.
ಕೆಯ್ kēy. 4. For (ನಯ್) read (ನಯ್ 1).
ಕೇಳೆ kēḷa. Delete the sign of interrogation in the parenthesis.
ಕೊಡಲಿ kūḍali. For ಕೊಡಲಿ read ಕೊಡಲಿ.
ಕೊಡೆ kūḍē. 1. For ಕಾಸು ಇದರಿ read ಕಾಸು ಇದರಿ.
ಕೊರಕಂಜಿ. For (kōra.) read (kōra-).
ಕೊಳಿಸುವಿಕೆ kōlisuvikē. Delete ಸಿದ್ಧಾಂತ.
ಕೊಲಿಕು kūlaku. — ಕೊಲಿಕುಮಂಡಲ. For Dubois read Dabois.
ಕೋಲಿಯ kūru. 2. Delete (=ಕೂಲು), and delete also ನಾಲ್ಕೋಲು, ಮುಕ್ಕೋಲು.
ಕೋಲಿ ಕೋರಿ. For = ಕೋಲಿ read = ಕೋಲಿ.
ಕ್ಷಮೆ kshamē. For ಸುಧಾರಿಕೆ read ಸುಧಾರಿಕೆ.
ಕ್ಷೇರಿಕೆ kshirikē. For ಕಾಲಿಕಾಯಿಚಟ್ಟು read ಕಾಲಿ 2.
ಗಜೆಗ ಗಾಜಿಗ. Read ಗಜೆಗ ಗಾಜಿಗ.
ಗಜ್ಜು gajju. For = ಗೊಜ್ಜು read (= ಗೊಜ್ಜು).
ಗಣ್ಣು gaṇṇu. Put ಗಣ್ಣುಗಿಡ before ಗಣ್ಣುಗುಟ್ಟು ಪಿಳ್ಳೆ.
ಗದು gadu. For ಗುದುವು read ಗುದುವು.
ಗಲಿ galā. 1. Put ಗದಗದಗ after ಗದಗದನೆ.
ಗಲಿ ಗಲಿ. Put ಗದಗದ after ಗದಗದನಾಡು.
ಗಾಂಗೆಯ ಗಾಂಗೆಯ. s. No. 6, for ಹರಣ್ಯ read ಹರಣ್ಯ.
ಗಾನ gāna. For ಮನೆ read ಮನೆ.
ಗೀಳು gīlu. 2. For ಸೀಳು read ಸೀಳು 1.
ಗುಟ್ಟು guṭṭu. For ಕುಟ್ಟು 3 read ಕುಟ್ಟು 4.
ಗುಡ್ಡ guḍḍu-23. 1. For ಬಿಡು read ಬಿಡು.
ಗುಡ್ಡೆ gutsaka. For ಗುಡೆ read ಗುಡೆ.
ಗುಲ್ gul. For ಗುಲ್ಲಿನೆ read ಗುಲ್ಲಿನೆ.
ಗೊಡ ಗೊಡ. For ಗೊಡ ಗೊಡ ಎನ್ನು read ಗೊಡ ಗೊಡ. rep.
ಗೊಡ್ಡ ಗೊಡ್ಡ. For Albissia read Albissia.
ಗ್ರಹಣ grahaṇi. Delete or small-pox, or a sort of insanity.
ಘಣ್ಣೆ ghaṇṇē. For ಘೆಣ್ಣೆ read ಘೆಣ್ಣೆ.
ಘನ ghana. For ಸಾಧ್ಯ Mr.; 510 read ಸಾಧ್ಯ Mr. 510.
ಘೋರಾಘೋರ ಗೋರ-ಗೋರ. For house read horse.
ಚೆಚ್ಚು cēcchu. For ಸದೆ read ಸದೆ 1.
ಚೆಣ್ಣು cēṇṇu. 1. For see T. ತತ್ತಿ read see T. s. ತತ್ತಿ.
ಚೆಣ್ಣೆ cēṇṇē. 3. Put a comma after ಫಣ್ಣೆ.
ಚೆಮ್ಚರಿಣಿ cēmat-karisu. For to be astonished read to grow wonderful; to cause surprise.
ಚರ್ಮಣ cārmaṇa. For ವಾಣಿ, read ವಾಣಿ.
ಚಲದಿ cāladi. Delete = ಸಲದಿ.

ಚಲನೆ cālamē. Put it before ಚಲನೆ, and for cf. ಸಲಿ
read cf. ಸಲಿ 2.
ಚಲಿಸು cālisu. Delete = ಚಲಿಸು.
ಚಲ್ಲಿ cāli. For ಝಲ್ಲಿ read ಝಲ್ಲಿ.
ಚವ cāvu. 2. Read = ಸವ 2, ಸವು, ಸವು 1.
ಚಾಚು cācu. For cf. ಸಯ್ read cf. ಸಯ್ 1.
ಚಾಲಕ cālak. Put it before ಚಾಲಕಿ.
ಚಿಕ್ಕ cikka. Delete cf. ಚಿಕ್ಕ 3.
ಚಿಂತೆ cēntē. For ಚಿಂತೆ 2 read ಚಿಂತೆ.
ಚಿದಕು cīḍaku. 1. For ಚಿದಕು 1 read ಚಿದಕು 1.
ಚಿದಕು cīḍaku. 2. For ಚಿದಕು 2 read ಚಿದಕು 2.
ಚುಚುಂದರಿ cūcundari. For ಫುಚುಂದರಿ read ಫುಚುಂದರಿ.
ಚುಚುಂದಿ cūcundi. Put a comma after ಚುಚುಂದಿ.
ಚೆಟ್ಟು cēṭṭu. 1. Delete ಕಾಲಿಕಾಯಿ, and for ವಾಣಿ - read ವಾಣಿ.
ಚೆಯ್ cēy. 2. For ಸಯ್ read ಸಯ್ 1.
ಚೂರಿ cūuri. Put it after ಫುಲುಮೈನೆ.
ಜಂಘಾನಿ jaṅghā-anila. Delete it.
ಜಡಿತ jadita. Put it in big type.
ಜಡ್ಡ jaddu. 2. For ಜಡ್ಡ 4 read ಜಡ್ಡ 3.
ಜಪ japē. For ಜಪೆ read ಜಪೆ 1.
ಜರಾಳ jaraṭha. For ಹದವಾದುದು read ಹದವಾದುದು.
ಜರಡು jaraḍu. For ಜಾರ್ read ಜಾರು.
ಜರಾಳ jaraṭha. For ಜರಾಳೆ read ಜರಾಳೆ.
ಜಲಕ್ಷಾಲ ಜಲ-kshālana. For To wash or cleanse read Washing or cleansing.
ಜವಳೆ javālē. For ಸವದಿ read ಸವದಿ 1.
ಜವಳವಳೆ. For it read ಜವಳವಳೆ.
ಜವ್ವಣಿ javvani. Delete See ಜವ್ವಣಿ.
ಜಿಗಿಲ್ jigil. 2. For ಕ್ಷೇಪ read ಕ್ಷೇಪ.
ಜುಮ್ jum. For ಜುಮ್ಕು read ಜುಮ್ಕು, and for (ಜೋರು) read (ಜೋರು 2).
ಜುರು juru. Delete ಜುರು ಜುರು.
ಜುಲಮಾನ julamāna. For ಜುಲಮಾನ read ಜುಲಮಾನ.
ಜೆಮ್ಮಳಿ jēmbhāli. For ಜೆಮ್ಮಳಿಹುದು read ಜೆಮ್ಮಳಿಹುದು.
ಜೆಜ್ಜಿ jējji. For (ಜಿಜ್ಜಿ) (G.) read (ಜಿಜ್ಜಿ) (G.).
ಜೇನ್ jēn. For cf. ಸೀ read cf. ಸೀ 1.
ಜೋಲು jōba. For ಸುವು read (ಸುವು).
ಜೋಸರಗಿತಿ jōsaragitti. For ಜೋಸರಗಿತಿ read ಜೋಸರಗಿತಿ.
ಝಲಮೈನೆ jhālamānē. For = ಝಲಮೈನೆ read = ಝಲಮೈನೆ.
ಠಾವಿಕೆ ṭhāvikē. Put it after ಠಾವು.
ಡಬ್ಬನೆ ḍabbanē. For = (ಡಬ್ಬನೆ) read (= ಡಬ್ಬನೆ).
ತಗುಣೆ taguṇē. For ನಮ್ನು ವದು read ನಮ್ನು ವದು.
ತಗ್ಗಣೆ taggaṇē. For ತಗರ್ಣಿ read ತಗರ್ಣಿ.
ತಡೆ taḍa. 1. For see s. ಪು 2 read see s. ಪು 1.
ತಗ್ಗಣೆ taggaṇa. For (cf. ದಬ್ಬಣೆ) read (cf. ದಬ್ಬಣೆ).
ತಡ್ಡೆ taḍḍē. For ಮುಗೋಣಿ read ಮುಗೋಣಿ.
ತತ್ತಿ tat-tara. After (Grj. 6, 3) put . —
ತದೆ taḍē. For ಸದೆ read ಸದೆ 1.

ತನಿ tani. 2. For ತನಿ ಸೋಂಕು (or -ಸೋಂಕು) read ತನಿ ಸೋಂಕು.
 ತನ್ದು tandu. 1. For ತರು read ತರು 1.
 ತನ್ನೆ tandē. For ತನ್ನೆವಾದಿ read ತನ್ನೆವಾದಿ.
 ತನ್ನೆ tann. For ತನ್ನೆ ಮುನೆ ಉಪ್ಪು read ತನ್ನೆ ಮುನ್ನೆ ಉಪ್ಪು.
 ತರ್ tar. For (ತಾ) read ತಾ 2, and for ಮನನರ್ read ಮನನ್ನರ್.
 ತರ tara. 1. Dele (ತರ).
 ತಲ್ಲಣ tallana. For ತಲ್ಲಣ read ತಲ್ಲಣ.
 ತನೆ tavē. 1. For ಸವೆ read ಸವೆ 2.
 ತಳ talā. 2. For ದಳ 2 read ದಳ 2.
 ತಳೆ talē. 1. For ಬಾನ್ನೊದ್ದೆದಳೆ read ಬಾನ್ನೊದ್ದೆದಳೆ.
 ತಾಯಿ tāyī. 3. For ef. ಸಾಹ್ read ef. ಸಾಹು 1.
 ತಾರವಟ್ಟಿ tāra-varita. Dele Abb. P. 13, after 54.
 ತಾಳೈ tālāi. For ಸುದಾರಿಕೆ read ಸುಧಾರಿಕೆ, and for ತಾಳೆ
 ಇದ್ದೆ read ತಾಳೆ ಇದ್ದೆ.
 ತಾಯಿ tāyī. 2. For ಕಡೆದ read ಕಡೆದ.
 ತಿಗುರು tiguru. 1. For ಮೆಯೆ read ಮೆಯ್ಯೆ.
 ತಿರುಗು tirugu. For ಹೆಂಗಸು ತಿರಿಗಿ read ಹೆಂಗಸು ತಿರುಗಿ.
 ತೀರ್ಣ tīrṇa. For ಉತ್ read ಉತ್.
 ತುಯ್ಯು tuiyā. Dele (ದುಯ್ಯುಲು).
 ತುಯಿ tui. 2. For Tē. ದುರದೆ read Tē. ದುರದೆ.
 ತುಯಿ tui. 2. s. ತುಯಿಮುನ್ನಿ for o. r. -ಮನೆ read -ಮನ್ನೆ.
 ತುಯಿಲ್ tuiil. 3. For ದುಡಿ 1 read ದುಡಿ.
 ತೆಳ್ಳಗೆ tēllagē. For ವೇಲನ read ವೇಲನ.
 ತೊಯಿ tōyē. 3. For (ಸಿನ್ನು, ವೈರಣಿ) read (ಸಿನ್ನು, ವೈತರಣಿ).
 ತೊಳ್ಳೆ tōllē. For (ಸೊಳ್ಳೆ) read (ಸೊಳ್ಳೆ 1).
 ತ್ರಾಸ trāsa. For ಕಾನ್ತಿ ಕೆಟ್ಟಲಿ read ಕಾನ್ತಿ ಕೆಟ್ಟಲಿ.
 ದಂತಿ danti. For ಕರೇ ಉಮ್ಮತ್ತ read ಕರೇ ಉಮ್ಮತ್ತ.
 ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾನ್ತ dākṣhiṇya-vanta. For ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಡ read ದಾ
 ಕ್ಷಿಣ್ಯಗಾಡ.
 ದಾರೆ dārē. 1. For ಪ್ರಾಧಾರ read ಪ್ರಾಧಾರ.
 ದಾನಗಿ dāvanī. 1. For ಹವಣ read ಹವಣ.
 ದಿಗಿಸು digisu. For ದಿಗಿಂಚು read ದಿಗಿಂಚು.
 ದುನುನಾನ್. For dñh-santāna read dñh-sandhāna.
 ದುರದೃಷ್ಟ dñr-adṛiṣṭa. For ತುನಿ ಸುರತನ್ಯಾಯದೆ read ತುನಿ
 ಸುರತ ನ್ಯಾಯದೆ.
 ದೂದವ ದūdava. For A go-between, a gossip read A
 messenger, an envoy.
 ದೇವ dēva. On page 804 at the bottom for ಮುನೆ read ಮುನ್ನೆ.
 ದೊಣ್ಣೆ dōṇṇē. For ತೊಣ್ಣೆಕೆತ read ತೊಣ್ಣೆಕೆತ.
 ಧನ್ಯ dhanya. Put all the meanings of No. 3 in common type.
 ನಗವಡಿ. For nagṛē-vaḍi read nagṛē-paḍi 1.
 ನಗವಳಿ. For nagṛē-vaḷi read nagṛē-paḷi.
 ನಟ naṭa. For ಲಟ read ಲಟ 1.
 ನಯಿ naru. For Ūt. 45 read Ūt. 11, 45.
 ನವಲ್ naval. For ಚನಕ read ಚನ್ನಕ.
 ನಾಗಲೋಕ nāga-lōka. For ನಾಗನಾಸವದ ವರು read ನಾಗನಾಸ
 ವದವರು.
 ನಿಮಿರ್ಚು nimircu. For ನಿರ್ಮಿಚದಗೆ read ನಿರ್ಮಿಚದಗೆ.
 ನಿಷ್ಟ ni-ṣṭhē. Observe that the numbers are out of order.
 ನೀಡು niḍu. 2. For Śmd. 291 read Śmd. 391.
 ನೀಯ nīl. For ಬರ್ಕುಡತನೀರ್ಗ read ಬರ್ಕುಡತನೀರ್ಗ.

ನೆನೆಯುವಿಕೆ nēṇēyuvikē. For ಮುನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ read ಮು
 ನ್ನಾದವುಗಳಲ್ಲಿ.
 ನೆವ nēva. For ಒನ್ನದಿನ್ನದಿ read ಒನ್ನದಿನ್ನದಿ.
 ಪ p. Read: it becomes ಬಿ, e. g. in ಮನಮ್ಬುಗು (3), ಕಣ್ಣಿನಿ,
 ತಣ್ಣಿದಾರ್ (78), ಅಡುವಟ್ಟಿಲಂ, ಮಿಂಚುಮ್ಬುಯಿ (204), ಮಾನ
 ಮ್ಬುಯಿ (205); and ವ, e. g. in ಬಗೆವುಗು (3), ಎಳೆನೀರ್ವನ
 ಲ್, ಎಳವೆವಿ (81), ತಮರೂರ್ಗವೋಗು (82), ಮಂಗಳವಡಿ (207).
 ಪಚ್ಚುಗೆ paṇṇuḡē. For ಹಚ್ಚು 1 read ಹಚ್ಚು 4.
 ಪಚ್ಚೆ paṇṇē. For ಹಚ್ಚೆ read ಹಚ್ಚೆ 1.
 ಪಂಚಸೂನಂಗಲ್ pañca-sūṇaṅgal. Instead of it read: ಪಂ
 ಚಸೂನೇಗಲ್ pañca-sūṇēgal.
 ಪಂಚು pañcu. 1. For ಹಂಚು read ಹಂಚು 2.
 ಪಟೋಲ paṭōla. For ಪೊಟ್ಟಿ read ಪೊಟ್ಟಿ 2, and for ಹಾಲಿ read
 ಹಾಲಿ 1.
 ಪಟ್ಟಿ paṭṭi. For ಗೋಷ್ಠ read ಘೋಷ.
 ಪಟ್ಟಿ paṭṭē. 3. For ಮಸಣವಟ್ಟಿ read ಮಸಣವಟ್ಟಿ.
 ಪಡಲಿಗೆ paḍaligē. For it read: ಪಡಲಿಗೆ paḍalagē.
 ಪಣ್ paṇ. 2. For ಹಣ್ಣು read ಹಣ್ಣು 2.
 ಪಣವಧಾತಿ paṇa-vadhāti. For it read: ಪಣವಧಾತಿ paṇa-
 vadhāti.
 ಪತ್ತಿ paṭṭi. For ಹತ್ತಿ read ಹತ್ತಿ 1.
 ಪತ್ತಿಸು paṭṭisu. 1. Read: = ಹತ್ತಿಸು 1, (ಹಚ್ಚು 1), and
 for 7 after 92 read 7 after 96; and dele Bp. 1, 85.
 ಪತ್ತು paṭtu. 1. Dele to take effect, as fire, or fire
 or light to catch or be kindled, and for ಉ read
 in.
 ಪತ್ತು paṭtu. 3. For ಹದಿ read ಹದಿ 4.
 ಪತ್ರವಲ್ಲಿ patra-valli. For ಕೊರಗುಗಳಲ್ಲಿ read ಕೊರಗುಗಳಲ್ಲಿ.
 ಪದ pada. For ಹದ read ಹದ 1.
 ಪದಿರ್ padir. Dele ಹದಿ.
 ಪದೆ padē. 3. For ಪದವೆವೆ read ಪದೆವೆವೆ.
 ಪದ್ದು paddu. For ಹದ್ದು read ಹದ್ದು 1.
 ಪನ್ನರ್ pandar. For ಹನ್ನರ read ಹನ್ನರ 1.
 ಪರದು paradu. 3. For ಹರದು read ಹರದು 1.
 ಪರಿಯಂಕಾಪ. For it read ಪರಿಯಂಕಾಪ.
 ಪರಿಸು parisu. 1. For ಹರಿಸು read ಹರಿಸು 2.
 ಪರೇಷ್ಟಿಕೆ parēṣṭikē. For ಸೂದಾಳು read ಸೂದಾಳು.
 ಪರಿಯ ಪāri. 1. For ಅದಿ 2 read ಅದಿ 3.
 ಪರ್ಯುಪ್ತಿ. For pari-vapṭi read pari-upti.
 ಪಲ್ pal. For ಹಲು read ಹಲು 1.
 ಪಲ್ಲಿ palli. For ಹಲ್ಲಿ read ಹಲ್ಲಿ 1.
 ಪವಿತ್ರ pavitra. For ಸಾದ್ಗುಣ read ಸಾದ್ಗುಣ್ಯ.
 ಪವಿಮೂರ್ತಿ pavi-mūrti. For ಕಾಣೇರಿ read ಕಾಣೇರಿ.
 ಪಶು paśu. For ಹಸ, ಹಸಿವು read ಹಸ 1, ಹಸವು.
 ಪಸಿ paśi. 1. For ಹಸಿ 1 read ಹಸಿ 3.
 ಪಸುಗೆ pasu-ḡē. For Ūpr. 8, after 87; read Ūpr. 8,
 after 87.
 ಪಟಿ palā. 2. For ಹದಿ read ಹದಿ 1.
 ಪಟಿ pāli. 1. For ಹದಿ read ಹದಿ 1, and for upraid read
 upraid.

ಪಾಂಚಜನ್ಯ pāñjanya. For 8, read 8, .
 ಪಾತಾಲ pāta-āla. For ಭೋಗವತಿ read ಭೋಗಾವತಿ.
 ಪಾದ pāda. s. ಪಾದಗಾಣಿಕೆ for gurn read gurnu.
 ಪಾದುಕ pāduka. For ಹಾವಗಿ read ಹಾವಗಿ 1.
 ಪಾನೀಯದ್ವಾರ pānīya-dvāra. For ಪಾನೀಯದಾರ read ಪಾನೀಯದಾರ.
 ಪಾಯ್ pāy. 1. For ಹಾಯ್ read ಹಾಯ್ 1.
 ಪಾರಾವತ pāravata. For ಹಾರವಾಣ read ಹಾರವಾಣ 1, dele ಹಾರವಾಣ, and for ಹಾಲುನಾಣ read ಹಾಲುನಾಣ 1.
 ಪಾಯಿ pāru. 1. For ot jump read to jump.
 ಪಾಲೆ pālē. 3. For ಹಲ್ಲೆ read ಹಲ್ಲೆ 1.
 ಪಾನಸ pāvāsē. For ಪಾಣಿ read ಪಾಣಿ 1.
 ಪಿಚ್ಚ ವನಗ picēa-vaniga. For south-eastern read south-western.
 ಪಿಚ್ಚ ನ ಪಿಚ್ಚanda. For ಎಚ್ಚನ read ಎಚ್ಚನ.
 ಪಿಂಚು piñcu. For ಹಿಂಚು read ಹಿಂಚು 1.
 ಪಿಂಜು piñju. 1. For (ಹೀಜು 2) read (ಹೀಜು 3).
 ಪಿಡಿ pidī. 2. Read: = ಪಿಡಿ, ಹಿಡಿ 2, ಹಿಡಿ 2, ಹಿಡಿ 1.
 ಪಿನ್ನೆ pindē. For ಮುನೆ read ಮುನ್ನೆ.
 ಪಿಕ್ಕನ piñna. Read: = ಪಿಕ್ಕನ, ಪಿಕ್ಕನ, ಪಿಕ್ಕನ.
 ಪಿಸುಕು pisuku. For ಹಿಡುಕು read ಹಿಡುಕು 1.
 ಪಿಲಿ pili. Dele (see Bh. s. ಹಿಡಿ).
 ಪಿರ್ pir. Read: = ಹಿರ್ 1, ಹಿರ್.
 ಪುಗು pugru. 1. For ಪ್ರಮದವನ read ಪ್ರಮದವನ.
 ಪುಟ್ಟಿ putṭi. 3. For ಹುಟ್ಟಿ 1 read ಹುಟ್ಟಿ.
 ಪುರ್ಯ pūdyā. For ಪುರ್ಯಿಕ read ಪುರ್ಯಿಕ.
 ಪುರ್ಯ pūya. For ಕಣ್ಣು ಕಪ್ಪು ಕೊಡ್ಡಿಕೆ read ಕಣ್ಣು ಕಪ್ಪು ಕೊಡ್ಡಿಕೆ.
 ಪುತ್ರಿಕ putrikē. For ನೃಪಗಿ ನಿನ್ನ read ನೃಪಗಿ ನಿನ್ನ.
 ಪುದುಗಿಸು pudugisu. Dele ಪುದುಗಿಸು, ಪುದುಗಿಸು, ಪುದುಗಿಸು.
 ಪುದುಗು pudugu. For ಹುದುಗು read ಹುದುಗು 1.
 ಪುದುರು puduru. Dele etc.
 ಪುದೆ pudē. For ಹೊದೆ read ಹೊದೆ 2.
 ಪುಯ puy. For ಹುಯ read ಹುಯ 2, for ಹೊಯ read ಹೊಯ 1, and for ಹೊಯ read ಹೊಯ 1.
 ಪುಯ್ಯಲ್ puyyal. 1. For ಪುಯ್ಯಲಿ ಪೋದಂ read ಪುಯ್ಯಲಿ ಪೋದಂ.
 ಪುರುಳ್ puruḷ. 1. For ಪುರುಳ್ಗ read ಪುರುಳ್ಗ.
 ಪುಲಿ puli. 1. For ಹುಲಿ read ಹುಲಿ 1.
 ಪುಲಿ pula. 1. For ಹುದು read ಹುದು 1.
 ಪುರ್ನ pūrna. For ಹೂರಣ read ಹೂರಣ 3.
 ಪೆದೆ pēdē. Read: = ಹೆಡಿ 1.
 ಪೆಣ pēṇa. Read: = ಹೆಣ 1.
 ಪೆತ್ತು pēttu. Read: = ಹೆತ್ತು 1 and 2.
 ಪೆರೆ pērē. For ಹೆರೆ read ಹೆರೆ 2.
 ಪೆರ್ ಪೆ. ಪೆಮು. 1. For ಉಪಲಬಿ read ಉಪಲಬಿ.
 ಪೆರ್ ಪೆ. Read: = ಹೆರ್ 2.
 ಪೆರ್ pēr. 1. For ಹೆಗ್ಗ read ಹೆಗ್ಗ 1, and for ಹೆಮ್ಗ read ಹೆಮ್ಗ 1.
 ಪೆರ್ಕುಗೆ pērcuḡē. 1. For ಹೆಲ್ಕೆಗೆ read ಹೆಲ್ಕೆಗೆ 1.
 ಪೊಟ್ಟಿ pōṭṭi. 2. For ಹೊಟ್ಟಿ read ಹೊಟ್ಟಿ 3.
 ಪೊಡ pōḍē. 1. For ಹೊಡೆ read ಹೊಡೆ 1.

ಪೊತ್ತಿಯ pōttiya. For (ಪೊತ್ತಿ 1?) read (ಪೊತ್ತಿ 7)
 ಪೊತ್ತು pōttu. 4. Read: = ಹೊತ್ತು 5.
 ಪೊದೆ pōdē. 1. For ಹೊದೆ read ಹೊದೆ 1.
 ಪೊದ್ದಿಸು pōddisu. Read: = ಹೊದ್ದಿಸು 1.
 ಪೊನ್ pōn. For ಹೊಮ್ read ಹೊಮ್ 1.
 ಪೊಯ್ಲು pōyḷu. For ಹೊಯಲು read ಹೊಯಲು 2.
 ಪೊರೆ pōrē. 3. For ಪಂಚದ್ವಾರ read ಪಂಚದ್ವಾರ.
 ಪೊರ ಪōra. 2. — ಪೊರಮದು. Add: (The form of ಪೊರಮದು has been only presumed from ಹೊರಮದು.)
 ಪೊರಿಸು pōrisu. Dele to lade, to load.
 ಪೊಲ್ pōl. 1. Dele ಹೊಲ 1.
 ಪೊಲ pōla. For ಹೊಲ read ಹೊಲ 3.
 ಪೊಲೆ pōlē. Read: = ಹೊಲ.
 ಪೊಲ್ಲ pōlla. Read: = ಹೊಲ್ಲ 1.
 ಪೊಸ pōsa. Read: = ಹೊಸ 1.
 ಪೊಸತು (pōsa-atu). 1. For ಹೊಸದು read ಹೊಸದು 1, and for ಹೊಸು read ಹೊಸು 1.
 ಪೊಳೆ pōlē. 1. Read: = ಹೊಳೆ 1.
 ಪೊಳ್ಳು pōḷḷu. Read: = ಹೊಳ್ಳು 1.
 ಪೋರ್ pōr. 2. Dele ಹೋರು 2.
 ಪೋಲಿಕೆ pōlikē. For ಹೋಲಿಕೆ read ಹೋಲಿಕೆ 1.
 ಪೋಲಿಕೆ pōlikē. Read: = ಹೋಲಿಕೆ 1.
 ಪ್ರಸೇವ pra-sēva. For Nr. 2, read No. 2.
 ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ pra-hēlikē. For ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ read ಪ್ರಹೇಲಿಕೆ.
 ಪ್ರಾಣ pra-āna. For ಹರಣ read ಹರಣ 2.
 ಬಕ್ಕುಡೆ bakkuḍē. Read: = ಬಕ್ಕುಡಿ 2.
 ಬಗರಿ bagari. For = ಬುಗರಿ 1 read = ಬುಗರಿ.
 ಬಡ baḍa. 2. s. ಬಡ ದಾಸ for ತಲುನಾಣ read ತಲುನಾಣ.
 ಬಡಿ baḍi. 4. For ಬರಿ 2 read ಬರಿ 1.
 ಬಣವೆಟ್ಟು baṇavēṭṭu. Before ಬಣವೆಟ್ಟು put: = ಬಡನೆ badanē. 1. For ಬೊಗರು read ಬೊಗರು.
 ಬಡಲೆ baḍalē. For ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲುಗಳ read ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲುಗಳ.
 ಬದ್ದಿಗ baddiga. Dele See ಸಿರಿವದ್ದಿಗ s. Additions.
 ಬದ್ದಿ bandi. 1. For ಬನ್ನಿನಾಣ read ಬನ್ನಿನಾಣ, and for ಬದ್ದಿ read ಬದ್ದಿ.
 ಬರ್ bar. 1. Put a full stop after to suffice for, and for ಬಕ್ಕುಡೆ read ಬಕ್ಕುಡೆ.
 ಬರೆ barē. 1. For (ಬರೀಕಾರ 201) read (ಬರೀಕಾರ 201).
 ಬರಾಟೆ baraṭi. For ಪಾಣಿ ದಿನವಂಹದೊಳ read ಪಾಣಿ ದಿನವಂಹದೊಳ.
 ಬರ್ಬಾರ barbāra. For ಬಬ್ಬಳಿ 1 read ಬಬ್ಬಳಿ.
 ಬಸುರ ಬasuru. s. ಬಸುರು ನಿರ್ for ನಿನ್ನ ಬಸುರು read ಬಸುರು.
 ಬಹ baha. For ಮೊದಲಿನ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು read ಮೊದಲಿನ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು.
 ಬಹಳ bahaḷa. Read: See Nr. s. ಬಹಳ.
 ಬಳೆ baḷē. For ಬಳೆಗನ್ ಗುಟ್ಟಿನೆ read ಬಳೆಗನ್ ಗುಟ್ಟಿನೆ.
 ಬಳ್ಳಿ baḷli. Add: 2, a series (in algebra, Bhr. 207, a series of the simple and compound letters of the alphabet (B. Aṅkalipi 18, seq.; B. 1, 17).

ಬರ್ಮೆ bal. For ವಾಲ್ಮೀಕಿ ವಾದ್ಯದಿನ್ನಿಲ್ಲದ read ವಾಲ್ಮೀಕಿ ವಾದ್ಯದಿನ್ನಿಲ್ಲದ (i. e. ವಾದ್ಯದ ಇನ್ನಿತು ಇಲ್ಲದ).

ಬರ್ಮೆ bala. 1. For = ಬರ್ಮೆ 2, etc. read: = ಬರ್ಮೆ 1, etc.

ಬರ್ಮೆ bali. 1. Read: = (ಬರ್ಮೆ 2), ಬರ್ಮೆ 2, ಬರ್ಮೆ 1, ಬರ್ಮೆ 1.

ಬರ್ಮೆ bali. 2. Read: = ಬರ್ಮೆ 2, ಬರ್ಮೆ 3, ಬರ್ಮೆಗೆ, ಬರ್ಮೆ.

ಬರ್ಮೆ balu. 1. Read: = ಬರ್ಮೆ 1, etc.

ಬಾಕಲು bākalu. Read: = ಹಕ್ಕಲು 1.

ಬಾಕಲ bākala. Pul dash after it.

ಬಾಕಿಗ bākiga. For ವಾಸಿಗ read ವಾಸಿಗ 2.

ಬಾದಿ bādi. 2. For ಹೇರ read ಹೇರ 1.

ಬಾನೆ bānē. For s. ಬದಿಯೊಡಲ read s. ಬದಿಯೊಡಲು.

ಬಾಲ bāla. For ತನ್ನ ಹಾಳೆತಕ್ಕ read ತನ್ನ ಹಾಳೆತಕ್ಕ.

ಬಾನೆಗ bānē-ga. For ವಾಸಿಗ read ವಾಸಿಗ 2.

ಬಾಯ್ ಬಾಯ್. 2. For ವಾದ್ಯದಿನ್ನಿಲ್ಲದ read ವಾದ್ಯದಿನ್ನಿಲ್ಲದ (i. e. ವಾದ್ಯದ ಇನ್ನಿತು ಇಲ್ಲದ).

ಬಿಗಿ bigi. 3. Put ಬಿಗಿ ಮಾಡು before ಬಿಗಿಯಾಗು.

ಬಿಗಿತು bigitu. For ಬಿಗಿ read ಬಿಗಿ 1.

ಬಿಟ್ಟು biṭṭu. 1. For ಬಿಟ್ಟ ಹೇರು read ಬಿಟ್ಟ ಹೇರು.

ಬಿದ್ದುನ bidduna. Read: = ಬಿದ್ದುನ 1.

ಬರಬಿ barabi. (after ಬಿರಬ p. 1120). For it read ಬಿರಬಿ.

ಬೀಲ್ ಬೀಲ್. 2. Dele See Prv. s. ತಾನು.

ಬೀಲ್ ಬೀಲ್. 3. For Abb. 7, after 84, read Abh. P. 7, after 84.

ಬುಗಡಿ bugaḍi. For See Prvs. s. ದಗಡಿ and ಬೇಗಡಿ 1 read See Prv. s. ಬೇಗಡಿ 1.

ಬುಡ buḍa. For ಸವಿಯೋನೇ read ಸವಿಯೋನೇ.

ಬುನ್ದ buṇḍa. For ಬಿನ್ನ read ಬಿನ್ನ.

ಬೆಟ್ಟಳಿಸು bēṭṭaḷisu. Put a comma after transitive.

ಬೆಟ್ಟು bēṭṭu. 2. Read: a scare-crow.

ಬೆಟ್ಟು bēṭṭa. 1. For ಗ್ರಾವ read ಗ್ರಾವ.

ಬೆಡಗು bēḍagu. For ಬೀಳದ read ಬೀಳದ.

ಬೆರ್ಚು bērcu. 1. For ಅಂಚೆಮೆ read ಅಂಚೆಮೆ.

ಬೆನೆ bēnē. 1. Dele See before ಬೇಗಡೆವೆನೆ, and put ಬೇಗಡೆವೆನೆ under No. 1 just after ಪೊಮ್ಮೆನೆ.

ಬೇಡ bēḍa. 1. Dele ಮೇಲ್ಮೆ after J. 28, 52.

ಬೇಳ್ bēḷ. 3. For ವೆದೆಯಾಟ್ಟಾಳ read ವೆದೆಯಾಟ್ಟಾಳ.

ಬೊಕ್ಕೆ bōkkē. 1. For ಹಣ್ಣೆ read ಹಣ್ಣೆ.

ಬೊಗುಳು bōguḷu. 1. For ಬೊಗಳು read ಬೊಗಳು 1.

ಭಕ್ತ ಸಿಕ್ಕ ಬbakta-sikṭbaka. For A lump or read A lump of.

ಭಾಗಿನೇಯ bhaḡinēya. For (fr. ಭಾಗಿನ) read (fr. ಭಾಗಿನ).

ಭಾವ bhaḡa. 1. For ಭಾವ ಮಯ್ಯೆನ್ನರು. = ವಾವ ಮಯ್ಯೆನ್ನರು read ಭಾವಮಯ್ಯೆನ್ನರು. = ವಾವಮಯ್ಯೆನ್ನರು.

ಭೂತನಂಜಿ. Read: bhaṭa-saṅgē.

ಭೂಭುಜ bbbujja. For ಭೂಭೂಜ read ಭೂಭೂಜ.

ಭೃಂಗ bbbinga. The last two numbers ought to be 9, and 10,.

ಮುಖ್ಯೇಸರ makṭisara. For = ಮೊತ್ತೇಸರ, etc. read = ಮೊತ್ತೇಸರ.

ಮುಗುಲಿ magul. For see Nr. s. ಮರಳ read see Nr. s. ಮರುಳು 1.

ಮಂಜಿ māṅgi. 2. For ಮರುಗು 2 read ಮರುಗು.

ಮಡಿಗē madigē. 1. Dele (= ಮಡ್ಡಿಗē).

ಮಣಲ್ māṇal. For ಮರಲ, ಮಲಿ read ಮರಲ 2, ಮಲಿ 2. ಮಣ್ಣಿಲಿ māṇḍali. Put a particular kind of snake in common type.

ಮತ್ಸ್ಯಕೇಶ್ವರ. For matyaka-iśvara read matyaka-iśvara.

ಮದು madu. For Prv. s. ಮದುವೆ read Prvs. s. ಮದುವೆ and ಮದುವೆಪ್ಪರ.

ಮಧು madbu. Read: = ಮಧು 1.

ಮನ mana. 2. s. ಮನವೊಲಿ, for -ಬರಿ read -ಬರಿ.

ಮಯ್ಯೆ maymē. For (= ಮಯ್ಯೆ) read (= ಮಯ್ಯೆ).

ಮರೆ marē. Pul ಹಿಂದಹ ಮರೇ ಮೃಗ (ರಾಮ 170) before ಮರೆಯ ಅಡಗು.

ಮಲ mala. 3. Pul a full stop after ಮಲದನ್ನೆ instead of the comma.

ಮಲಗು malagu. 1. For ಪ್ರತಪ ವತದಿನ read ಪ್ರತಪ ವತದಿನ.

ಮಲ್ಲಲಿ mallali. For ಅಲರ್ read ಅಲರ್.

ಮಸಿ masi. For Bp. 1, 14 read Bp. 44, 1.

ಮಸುಳು masuḷu. Pul a full stop after P. p. ಮಸುಳ.

ಮಸ್ಕು masṭku. For ಮಸಕ read ಮಸಕ 2.

ಮಹರಾಜ maha-rāja. For ಮಹಾರಾಜ read ಮಹಾರಾಜ.

ಮಹಾಶೇಷ mahā-śēṣa. For ಧರಣೇಶ್ವರ read ಧರಣೇಶ್ವರ, and dele the comma after ಮೊತ್ತಿರುವವನಾದರೆ.

ಮಾಂಸಲ māṁsala. For browny, read browny.

ಮಾಜು māju. 1. For to, conceal read to conceal, and for M, ಮಾಯು read M. ಮಾಯು.

ಮಾನಸಿ mānasī. Pul a semicolon after with a mind, and dele the semicolon after (Tbb. of ಮಾನುಷ).

ಮಾನ್ಯ mānya. For ಬರೆಯುವ ಮಾನ್ಯ read ಬರೆಯುವ ಮಾನ್ಯ.

ಮಾರಿ māri. For ಮುಡುಗು read ಮುಡುಗು.

ಮಾರ್ಜನಿ māraṇi. For ಸ- read ಸಮ-.

ಮಾರ್ಮ māma. For (ಮಾರ್ಷ) read (ಮಾರ್ಷ).

ಮಾಲೇದಿ māliḍi. For ಚೂರು read ಚೂರು.

ಮಾವಟೆ. For mā-v-aṭiga read mā-v-aṭiga.

ಮಾಸಾರ್ಧ māsa-ardha. For ಹದಿನಯ್ಯ read ಹದಿನಯ್ಯ.

ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ māhātmyē. Read: = ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.

ಮಾಳ ಮāḷa. 1. Read: (= ಮಹಳ 1? Mhr. ಮಾಳ, a loft).

ಮಾಳಗೆ māḷgē. For ಕುಮ್ಮೇ ಮೇಲೆ read ಕುಮ್ಮೇ ಮೇಲೆ.

ಮಿಂಚು miṁcu. 2. For ಕೆಯ್ಯಿ ಎಗಯೋರ್ read ಕೆಯ್ಯಿ ಎಗಯೋರ್.

ಮಿಟ್ಟಿ miṭṭi. 2. For or jutting out (T.) read or jutting out (Tē.).

ಮಿನು minu. For ಮಿನು ಮಿನುಪ್ಪ. Great sparkling, etc. etc. read ಮಿನು ಮಿನುಗು. To shine brightly. Present relative participle ಮಿನು ಮಿನುಪ (cf. ಮಿನುಪ). ಮಿನು ಮಿನುಪ ಯೋಗವಟ್ಟಿಗೆ (Kk. 33).

ಮಿಸುಗು misugu. 1. For ಮಿಸುಗುವ ಅಮಿ read ಮಿಸುಗುವ ಅಮಿ.

ಮುಗಿಲ್ mugil. For ಮುಗಿಲೊಡು read ಮುಗಿಲೊಡು.

ಮುಗುಳ್ muguḷ. For ಪಿಟಿ 384 read ಪಿಟಿ Mr. 384, and for ಸ್ವತ, HIA. read ಸ್ವತ HIA.

ಮುಂಗುಲಿ muṅguli. For 24. 34 read 24, 34.

ಮುಚ್ಚಳ muṭṭaḷa. For s. ಉತ್ತುಟಿ read s. ಕರಬೋನ.

ಮುಚ್ಚು muṭṭu. 2. For Ram. read Rām.

ಮುಚ್ಚುಡಿ *muççuru.* For *šmd.* 2 read *šmd.* 11.

ಮುಟ್ಟು *muttu.* 1. For Bp. 21, 10 read Bp. 21, 20, and for *ಮುಟ್ಟು* = *ಮುಟ್ಟು* read *ಮುಟ್ಟು* = *ಮುಟ್ಟು*.

ಮುಟ್ಟು *muttu.* 4. Read: (= *ಮೋಘ* No. 4).

ಮುಡಿ *mudi.* 2. The *ಮುಡಿಗಟ್ಟು* put to *ಮುಡಿ ಕಟ್ಟು* 1 is to be put to *ಮುಡಿಗಟ್ಟು* 2; and for *ಮುಡಿಬಳೆ* = *ಮುಡಿ* 3 read *ಮುಡಿಬಳೆ* = *ಮುಡಿ* No. 4.

ಮುಣ್ಣು *muṇḍāsa.* For 5. 123 read 5, 123.

ಮುಣ್ಣು *muṇḍu.* For *ಪ್ಲವ* ಎನು read *ಪ್ಲವ* ಎನ್ನು.

ಮುಣ್ಣು *muṇḍē.* For s. *ಮೂಡ* 1 read s. *ಮೂಡ*.

ಮುತ್ತು *muttu.* 1. For *ಮುಕ್ಕುಡು* read *ಮುಕ್ಕುಡು*.

ಮುತ್ತು *muttu.* For *ತೊತಿಗೆ ಯಾಕೆ* read *ತೊತ್ತಿಗೆ ಯಾಕೆ*.

ಮುದಿಪ್ಪ *mudishpa.* (P). For *ಕಿಡುಕುಸಾಲೆ* read *ಕಿಡುಕುಸಾಲೆ*.

ಮುದ್ದತು *muddatu.* For *ಓಬ.* 9, 68 read *ಓಬ.* 9, 68.

ಮುದ್ದೆ *muddē.* For *ಮದ್ಯ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ* read *ಮದ್ಯ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ*.

ಮುದ್ರೆ *mudrē.* For *ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ* read *ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರ*.

ಮುನ್ *mun.* 1. For *etc.* read *etc.*

ಮುನಿ *muni.* 1. For *ಇದೆದೆಯಲಿರ್ದು* read *ಇದೆದೆಯಲಿರ್ದು*.

ಮುನಿ *muni.* 2. For *ಮುಟ್ಟಿರೆ* read *ಮುಟ್ಟಿರೆ*.

ಮುನ್ನು *muntu.* s. *ಮುನ್* No. 2, for Sp. s. *ಸವಮಾತು* read Sp. after No. 3.

ಮುನ್ನು *mundu.* 2. s. *ಮುನ್ನುವರಿ* for B. 5, 385 read B. 5, 285; s. *ಮುನ್ನುಟಿ* for *for cart* read *for a cart*; s. *ಮುನ್* for *ಅಗ್ರತೆ* read *ಅಗ್ರತೆ*, and for *ಮನರತ್ನಲಂ* read *ಮನರತ್ನಲಂ*.

ಮುನ್ *mundē.* 1. For *ಮುನ್ನು* 1 read *ಮುನ್ನು* 2.

ಮುನ್ನ *munna.* For *ನಿಶಯಂ ಜಗತಿ* read *ನಿಶಯಮಂ ಜಗತಿ*.

ಮುನ್ *mum.* 1. For *ಮುಮ್ಮಾಡು* 3, *ಮುನ್* 2 read *ಮುಮ್ಮಾಡು* s. *ಮುನ್* 2.

ಮುರಜ *muraja.* For one of *viçchitticētras* read one of the *viçchitticētras*.

ಮುರಿ *muri.* 1. For *ಚಪ್ಪಗ* read *ಚಪ್ಪಗ*.

ಮುರಿ *muri.* 3. For *on wrist* read *on the wrist*.

ಮುರುದಾಸಿಂಗ *murudā-siṅgi.* For *it* read *ಮುರುದಾರಸಿಂಗ* *murudāra-siṅgi*.

ಮುರುವು *muravu.* For (Prva.) read (Prv.).

ಮುದಿವ *muṛava.* For *ತಾಕೆ ಹಣ್ಣು* read *ತಾಕೆಹಣ್ಣು*.

ಮುದಿಸು *murisu.* For *ಚೂಡು ಚೂಡು* read *ಚೂಡು ಚೂಡು*.

ಮುದಿಕು *muruku.* 1. For *ಚೂಡುಗಳು* ಭಿತ್ತ, ಕಳಲ, ಖಣ್ಣ, ಅರ್ಧ 81. 82) read *ಚೂಡುಗಳು* (ಭಿತ್ತ, ಕಳಲ, ಖಣ್ಣ, ಅರ್ಧ 81. 82).

ಮುಲುಕು *muluku.* 1. For *ಮುದಿಕೆ* 2 read cf. *ಮುದಿಕೆ* 2.

ಮುಸುಕಿ *musuki.* Put it in small type.

ಮುಸುಗು *musugu.* For *Sarvabhūṣaṣa* read *Sarvabhūṣaṣa*.

ಮುಸುಟಿ *musuṭi.* Put (before *ಪುಕ್ಕಗನ್ನೆ*.

ಮುಸ್ತೈದ *muṣṭaidn.* For *ಮಾದಿದು* read *ಮಾದಿದು*.

ಮುಳ್ಳು *muḷlu.* For *ಮುಳ್ಳುಪ್ಪಿ* read *ಮುಳ್ಳು ಪ್ಪಿ*, and for *ಮುಳ್ಳುಪ್ಪಿ* read *ಮುಳ್ಳುಪ್ಪಿ*.

ಮುಯಿಕ *muḷuka.* For *ಮುದಿಕ* read *ಮುದಿಕ*.

ಮುಯಿಗು *muḷugu.* 1. For 52, 15. 7 read 52, 15. 17.

ಮೂ *mū.* 1. s. *ಮೂಗೋಡು* for *ಮುಕ್ಕುಪೆ* read *ಮುಕ್ಕುಪೆ*; s. *ಮೂಗ* for *ಮೂಜದೊಡೆಯ* read *ಮೂಜದೊಡೆಯ*; s. *ಮೂ*

ಮೂ for *ಬಕಾರಿಯೆ* read *ಬಕಾರಿಯೆ*, and s. *ಮೂಮಾ* for *ಮಡಿಸು* read *ಮಡಿಸು*.

ಮೂಗತನ *mūgātana.* Delete the — .

ಮೂಡಿ *mūdi.* For *ಮೂಡ* 1 read *ಮೂಡ*.

ಮೂಡು *mūdu.* 2. For *ಮೂಡ* 1 read *ಮೂಡ*.

ಮೂಡು *mūdu.* Read: *ಮೂಡು* (Ūb. v. 3:6); s. *ಮೂಡು* ವಿಧ for cf. *ಮೂಡು* ವಿಧ read cf. *ಮೂಡು*; put *ಮೂಡು* ಸೂದಾ before *ಮೂಡು* ಕಟ್ಟು; and for *ಮೂಡಲಿಗನ್ನೆ* - ಎರಿ-ಕನ್ನೆ read *ಮೂಡಲಿಗನ್ನೆ* - ಎರಿ-ಕನ್ನೆ.

ಮೂರ್ಧ *mūrdh.* For *ಮೂರ್ಧ* read *ಮೂರ್ಧ*.

ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ *mūla-vyādhī.* For *ಅರ್ಥ* read *ಅರ್ಥ*.

ಮೃದು *mṛidu.* Put a comma after *ಮೃದು*.

ಮೆಕ್ಕಾ *mēkkā.* For *mēkkā* read *mēkkā*.

ಮೆಚ್ಚು *mēççu.* 3. For Bhn. 58. *ಮರ್ಚು* read Bhn. 3 s. *ಮರ್ಚು*.

ಮೆಚ್ಚು *mēççu.* 2. For Grj. 10, after 82, 10, 83 read Grj. 10, after 82; 10, 83.

ಮೆಚ್ಚು *mēççu.* Put to cover in big type.

ಮೆದಳು *mēdaḷu.* For *mēdaḷu* read *mēdaḷu*.

ಮೆಯ *mēy.* *ಮೆಯ* ಹಾಸಲಿನ್ನು read *ಮೆಯ* ಹಾಸಲಿನ್ನು.

ಮೆದಿವಲಿಗೆ *mēdīvaligē.* For *mēdīra-vāṇṇṇē* read *mēdīra-vāṇṇṇē*.

ಮೆದಿ *mēdī.* 1. For *ಮೆದಿಗು* ಸುಮ್ಮನೆ read *ಮೆದಿಗು* ಸುಮ್ಮನೆ.

ಮೆಲ *mēl.* 1. For *ಮೆಲಿನೆಲು* read *ಮೆಲಿನೆಲು*.

ಮೆಲ *mēl.* Delete the full stop after *sweet sound*, and s. *ಮೆಲನು* take J. and put it before 11, 24.

ಮೆಲಿನೆ *mēl-inē.* 1. For *ಪುರಪುಗ್ಗು* read *ಪುರ ಪುಗ್ಗು*, and for 57. 75. 82 read 57, 75, 82.

ಮೆಲ್ಲು *mēllu.* For *ಮೆಲ* read *ಮೆಲ* 1.

ಮೆಲೆ *mēlē.* For *ಉಚ್ಚಪ್ಪಮಾಗಲು* read *ಉಚ್ಚಪ್ಪಮಾಗಲು*, and delete the comma after *ಕೂಡಲಕ್ಕೆ*.

ಮೆಲಿಸು *mēlasu.* For *ಕಲಿರ* read *ಕಲಿರ*.

ಮೆಲಿಗು *mēlugu.* For *ಮೆಲ* 1 read *ಮೆಲ*.

ಮೆಲಿ *mēli.* For *mēli* read *mēli*; and put a semicolon after *ಮೆಲಿ*.

ಮೆಲಿ *mēli.* For *ಮೆಲಿ* read *ಮೆಲಿ*.

ಮೆಲಿ *mēli.* For *Bees, wax* read *Bees-wax*.

ಮೆಲಿನೀಲ *mēlinīlā.* For *mēlinīlā* read *mēlinīlā*.

ಮೆಲಿನೀಲ *mēlinīlā.* For *mēlinīlā* read *mēlinīlā*.

ಮೆಲಿ *mēli.* For *fresh* read *fresh*.

ಮೆಲಿ *mēli.* For *ಕೆಳಗಂ* ನೋಡುವನು ಅನಿಲಂ read *ಕೆಳಗಂ* ನೋಡುವನು ಅನಿಲಂ, for *ಗೋಧರ* ರೊಟ್ಟಿ read *ಗೋಧರ* ರೊಟ್ಟಿ, and (s. *ಮೆಲಿ*) for B. 162 read B. 4, 162.

ಮೆಲಿ *mēli.* s. *ಮೆಲಿಗು* delete -ಕು for *ಗು* (as *ಗು* not ಕು, means "banner" in K.).

ಮೆಲಿ *mēli.* Put the end of a female's garment that is laid over or covers the breast in big type.

ಮೆಲಿ *mēli.* After *ಬದರ*, etc. put a comma.

ಮೆಲಿ *mēli.* For *Sarvabhūṣaṣa* put *Sarvabhūṣaṣa* for *ಮೆಲಿ* ಚಿಟ್ಟು. = *ಮೆಲಿ* ಸಿಟ್ಟು read *ಮೆಲಿ* ಚಿಟ್ಟು = *ಮೆಲಿ* ಸಿಟ್ಟು, and for *ಮೆಲಿಮುಗು* read *ಮೆಲಿಮುಗು*.

ಮೆಲಿ *mēli.* 1. Delete cf. *ನು* 2.

ಮೆಲಿ *mēli.* At the end delete See Bp. 21, 13; 22, 18.

ಮೊಟ್ಟು *mōṭṭu.* For *ಮೊಟ್ಟು* 1 read *ಮೊಟ್ಟು* 1.

ಮೊಟ್ಟು mōṭṭu. For ಮೊಟ್ಟು ಕೆಯ್. = ಮೊಟ್ಟು ಕೆಯ್ಯಿ read ಮೊಟ್ಟುಕೆಯ್. = ಮೊಟ್ಟುಕೆಯ್ಯಿ.

ಮೊತ್ತ mōtta. 1. Put a comma before ತ್ರೇಣಿಕೆ ; for Tē. ಮೊತ್ತ, bulk, lump read T. ಮೊತ್ತ, bulk, lump, and for ಮುದುದು read ಮುದುದು.

ಮೊದಲ್ mōḍal. For ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂಗಳಂ ಪ್ರಸಾದ ಎಮ್ಮು ದು read ಅರಮನೆ ದೇಗುಲಂಗಳಂ ಪ್ರಸಾದ ಎಮ್ಮುದು.

ಮೊದಲು mōḍalu. For ಅನ್ನಿನ ದಿವಸ ಮೊದಲ್ಗೊಂಸು read ಅನ್ನಿನ ದಿವಸ ಮೊದಲು ಗೊಂಸು.

ಮೊರೆ mōrē. 1. For ಮೊರವವುಡೆ read ಮೊರವ ದವುಡೆ.

ಮೊಸರ್ mōsar. For (ಅಮಕ್ಕೆ, ಒಡೆ, ಒಟಕ) read (ಅಮಕ್ಕೆ, ಒಡೆ, ಎಟಕ).

ಮೊಲಿ mōli. For ಮೊಲ 1 read ಮೊಲ.

ಮೊಲಿಗು mōligu. 1. For M. ಮುದುತ್ತು read M. ಮುದುತ್ತು.

ಮೊಕ್ಷ ಮೊಕ್ಷಾ. For existance read existence.

ಮೊಟೆ ಮೊಟೆ. Read: (Musa sapientum Roxb.).

ಮೋಳು ಮೊಳು. Delete the full stop before firmness and put a semicolon instead of it.

ಮೋಳುಗಾತಿ ಮೊಳು-ಗಾತಿ. Read: (G. 174. 229).

ಮೋಹ ಮೊಹ. The second No. 2 ought to be No. 3; and for to become full of affection read to become full of affection.

ಮೋಹಿತ ಮೊಹಿತ. Put a comma after deluded.

ಮೊಂಬೆ. For mannji read mannji.

ಯೆ y. Put a semicolon after ಯಮಲ = ಜನಕ.

ಯಕ್ಕು yakka. For ಎಕ್ಕು ಹುಟ್ಟಿಸು read ಯಕ್ಕು ಹುಟ್ಟಿಸು.

ಯಜಮಾನ yajamāna. For Feminine read Feminine.

ಯಜುರ್ವೇದ. For yajur-vēda read yajus-vēda.

ಯತ್ಕಿಂಚಿತ. Delete the comma after yat-kinčita and put a full stop in its stead.

ಯಥಾಶಕ್ತಿಸಾಗಮಾನ yathāśakti-sāgamāna. Delete the full stop after sāgamāna; and delete the (after on the pile, and put a comma in its stead.

ಯದುನ್ಯಪಾಲ. For yadn-nripāla read yadu-nripāla.

ಯದೃಚ್ಛಿ yad-rloḥē. For ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ read ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ.

ಯಥನ yabhana. Put a full stop before the parenthesis.

ಯಥಸ್ಥ yabhasva. Read: Know carnally! (My.).

ಯವೆ ಯವೆ. For ಯವೆ ಗೋಧಿ read ಯವೆ ಗೋಧಿ.

ಯಷ್ಟಿಕೆ yashṭikē. For ಎ- read ಎಕೆ.

ಯಾಕೆ yāḱē. Delete My.;

ಯಾತ yāta. Put (after goad; and for ಒದುವುದು read ಒದುವುದು.

ಯಾದಸಾಮಾನ್ಯ. For yadasām-nātha read yādasām-nātha, and for sea-animal read sea-animals.

ಯಾದಸಾಮ್ಪತಿ. For yadasām-pati read yādasām-pati.

ಯೆಂಗ. For yeṅgi read yēṅgi.

ಯೆಸನ. For yesana read yēsana.

ಯೇರಣಿಗ For yēraniga read yēraniga.

ರಕ್ಷಣ rakshana. For ಸಾಕು 2 read ಸಾಕು 1.

ರಂಗಭೂಮಿ raṅga-bhūmi. For ನೈವಧ್ಯ read ನೈವಧ್ಯ.

ರಂಗವಲಿ raṅga-vall. For ಮಾಸರಂ read ಮಾಸರಮ್.

ರಜತಾಟಲ rajata-aṭala. Delete =.

ರಜನೀನಂಜರ. For ralanī-sañcara read rajant-sañcara.

ರಂಜಿಸು ranjisu. For the passions of feelings read the passions or feelings.

ರದ್ದಿ raddi. For ಇರಬಿ read ಇರಬಿ.

ರಣ್ಣಿ ranṇi. For ಬಣ್ಣವೊಡೆಯ ಬಹುದು read ಬಣ್ಣ ಬಡೆಯ ಬಹುದು.

ರತೋತ್ಕಂಠೆ rata-utkaṇṭhē. For 64 read 54.

ರಮಣ ramana. For ರಮಣೀಯಕ read ರಾಮಣೀಯಕ.

ರಮ್ಮಿಗೆ rampigē. For ಅಡ 2 read ಅಡ 3.

ರವಳಿ ravaḷi. For cf. ರವ್ವ read cf. ರವ್ವ.

ರವುಡಿ ravuḍi. Delete it.

ರವೆ ravē. Read: Tē. ರವೆ, ದವೆ.

ರಸದಾಳಿ rasa-dāḷi. Put ರಸದಾಳಿಬ್ಬು before ರಸದಾಳಿಗರ್ವ.

ರಸವತಿ. For rasavati read rasa-vati.

ರಸಸಿನ್ನದಿರ rasa-sindūra. For cinnabara read olunabar.

ರಾಕ್ಷಸ rākshasa. For rapo read rape.

ರಾಘವ rāghava. For Ch. 56 read Ch. v. 56.

ರಾಜವೀಜಿ. For rājavṛji read rāja-vṛji.

ರಾಜಿ rāji. 1. For A strip read: A stripe.

ರಾಟಣ ರಾಟಣ. Read: a water-wheel.

ರಾತ್ರಿಕಾಲ For rātrikāla read rātri-kāla.

ರಾಧಾಸುತ. For radhā-anta read rādhā-anta.

ರಾಮೇಶ್ವರ. For rāmēśvara read rāma-tīvara.

ರುಚಿ ruḱi. Correct the irregularities in the leading numbers.

ರುಚಿಕರ ruḱi-kara. For No. 6 read No. 5.

ರುಹ ruha. Delete ರಸಾಲ.

ರುಗಿ rūḡhi. For Kāv. VI, 1 read Kāv. V, 1.

ರುಪ ರೂಪ. For ರೂಪವೈದ್ಯ read ರೂಪವೈದ್ಯ.

ರೋಮ rōmi. For ಚಮರೀಮ್ಪುಗ read ಚಮರೀಮ್ಪುಗ.

ರಾಕುಳ rankuḷa. Delete the semicolon after J. 27, 7, and put a comma in its stead.

ರೀ ರೀ. For ರೂಢಿ read ರೂಢಿ, and for ರೀ 2 read ರೀ.

ರಾಟಾಳ ರಾಟಾಳ. Delete the comma after ಫಲಿಯವ್ವ.

ಲಕಡಿ lakadi. For Mr. read Mhr.

ಲಕ್ಕಿ lakki. Put a semicolon after o. r. ಲಕ್ಕಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಲೋಲ. For laksmī-lōla read lakshmi-lōla.

ಲಗಲಿ lagali. Delete it.

ಲತಿಕಾಗ್ರಹ latikā-griha. Put a full stop after = ಲತಾಗ್ರಹ.

ಲತೆ latē. For Śmd. 89 read Śm. 89, and for Śmd. 83 read Śm. 83.

ಲಂಬುಳ. For lambaḷa. 1. read lambaḷa. 1.

ಲಯ laya. Delete) after Hlā, and (before Mr.

ಲವ lava. For a tittle read a little.

ಲವಂಗ lavaṅga. For ಲವ No. 8 read ಲವ No. 7, and e.

ಲವಂಗಮಾಸರಿಹುಲ್ಲು for Panicum read Panicum.

ಲಾಲ lāl. For ಅಲ್ಲಿಗುಡು read ಅಲ್ಲಿಗುಡು.

ಲಾವ lāva. For Bd. read Bq.

ಲಾವಣಿ lāvaṇi. 2. For A read An.

ಲಿಂಗ līṅga. For keypidi read kēypidi, and instead of the semicolon put a full stop after the first proverb.

ಲಿಂಗವನ್ತ līṅga-vanta. For Gāṇigās read Gāṇigās, for Gondās read Gavndās, and for Čālokyaś read Čālokyaś.

ಲಿಂಬೆ limbē. Put it in big type.

ಲಿ. For 12-8 read 12-83.

ಲೀಸು lēsu. For ಲೀಸಂ (2, 8, 13) read ಲೀಸಂ (23, 13).

ಲೊಟ್ಟಿ lōṭṭi. 2. Put) after T. ಉಲೊಡಕ್ಕು, and read: See ಲೊಟ ಪಟ No. 2 and ಲೊಟ್ಟಿ.

ಲೋಕಾಲೋಕೆ lōka-alōka. Put No. 2 before the meaning that appears in italics.

ಲೋಕೀ lōgigē. Dele No. 1.

ವೆ V. Put the with in with ವೆ (or ಹೆ) in italics, and for ಬಿಡುಪಾಯಿ read ಬಿಡುಪಾಯ್.

ವಚನೀಯತೆ vacāntyatē. Put a semicolon after report.

ವಚಾರ vacāra. For ವಾಚಿ-ಅರ 7 read ವಾಚಿ-ಅರ 7.

ವಟುತನ vaṭutana. Dele the full stop before the parenthesis.

ವಡಂಗ vadāṅga. For ವಾಯ read ವಾಯ.

ವಡಿಗ vadiga. Read: (= ಬಡಿಗ). Add: If the literal meaning of ವಡಿಗ be "one who puts or gives", compare ಬಡಿಸು 2, ಬಡ 2.

ವಣಿಗೆ vaṇigē. Dele ವಣಿ.

ವನ vana. For a grave read a grove.

ವನೇಚರ vanē-čara. Put a full stop before (Šmd. 144).

ವನ್ತಿ vanti. For ಏನ್ನು read ಏನ್ನು 2.

ವನ್ದರಿ vandari. Put it in large type.

ವನ್ದರೆ vandarē. Put it in large type.

ವರ್ಷಭೇದ varsha-hhēda. For ಬನುಗು 3 read ಬನುಗು 2.

ವರ್ಷಾಭಿ. For varshā-abhi read varshā-hhvi.

ವಲ್ಗಿನ vaikini. Read: said to be of cooling properties.

ವಲ್ಗು vaig. Dele ವಲ್ಗು in the parenthesis.

ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಠನ vākya-vēṣṭana. For saṁskṛita read saṁskṛita.

ವಾಂಧಿಸು. For vānōhisu read vānōhisu.

ವಾಟಿ vāṭi. 2. For T., M. ವಾಟಿ read T., M. ವಾಟಿ.

ವಾಟಿಕೆ vāṭikē. For ವೃಕ್ಷ read ವೃಕ್ಷ.

ವಾಟಿ vāṭi. 1. Read: = ಒಟಿ 2, q. v.

ವಾಡೆ vāḍa. Put it in large type.

ವಾಡಿಕೆ vāḍikē. Read: (fr. ಬಡ 1).

ವಾಣೀಶ. For vāṇi-īśa read vāṇi-īśa.

ವಾಣೀಶ್ವರ For vāṇi-īśvara read vāṇi-īśvara.

ವಾಪನ vāpana. 1. For ಪಾಪ read ವಾಪ.

ವಾಯುವಳಂಗ. For vāyuvāṅga read vāyuvāṅga.

ವಾರ vāra. 2. For cf. ಅರೆ 7? read cf. ಅರೆ 7? or ಒರೆಗೆ?

ವಾರಗಿತ್ತಿ For vāra-gitti read (vāragē-itti).

ವಿಕಾಕ vi-kāka. Put a comma after as a flower.

ವಿಕಿರತ. Read: vi-kirat.

ವಿಕೀರ್ಣ vi-kīrṇa. For ಕೆದಕ 1 read ಕೆದಕು 1.

ವಿಕ್ರಾಂತ vi-kṛānta. Put a comma after mighty.

ವಿಗಡೆ vigada. Put a semicolon after Bp. 5, 40.

ವಿಘ್ನ vi-ghna. Dele See ವ್ಯವಾಯ.

ವಿಚಾರಿಸು vi-čārisu. Dele 27 after Bp. 34, 8.

ವಿಜೃಂಭಣೆ vi-jṛimbhaṇa. For exhibit ouraga read exhibiting ouraga.

ವಿಜ್ಞಾನಾರ Read: vijñā (i. e. ವಿಜ್ಞ) -āra.

ವಿಶಾಳಿಸು vi-śālisu. For Rām. 6, 50, 5, 18 read Rām. 6, 50, 5, 18.

ವಿದರ. Read: vi-dara.

ವಿಧೆ vi-dhē. Read: (= ಬೆನೆ 1).

ವಿವರ್ಯರು vi-pari-aya. Put a dash after exchange, barter.

ವಿಫಲಾಧಿನಾಯಕ vipulā-adhināyaka. Dele the full stop after Vipulē.

ವಿಭೇದಕ vi-bhēdaka. Read: or piercer.

ವಿಮಯ vi-maya. For (ವಿಮೇಯ) read (= ವಿಮೇಯ).

ವಿಮಾನ vi-māna. 2. For as conveyance read as a conveyance.

ವಿರೋಕ vi-rōka. Put a semicolon after Shining.

ವಿಲೋಲಿತೆ vi-lōlatē. For Bp. 3, 33 read 2, 33.

ವಿವಂದಿ vivandha. For Thh. of ವಿವಧ read = ವಿವಧ, q. v.

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರದರ್ಭ viśvāmītra-darbhē. Dele the comma after darbhā grass.

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ಥಿ viśvāmītra-ṣṭhi. Dele (before the am.

ವಿಷಮಾಯುಧ viṣama-āyudha. For Kama read Kāma.

ವಿಷು viṣu. Dele the full stop after = ವಿಷು.

ವಿಷ್ಣುಕಾಂತಿ viṣṇu-kānti. For on road-side read on road-sides.

ವಿಸಾರಿ vi-sāri. Put a semicolon before gliding along.

ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗ vi-sphulinga. Put a full stop before (Bp. 53, 12).

ವಿಹಗ viha-ga. Read: 2, a cloud.

ವಿಹಂಗರಾಜರಥ. For vihaṅga-rāja-ratha read vihaṅgarāja-ratha.

ವಿಹಾರ vi-hāra. Read: a Buddhist or Jaina temple or convent.

ವಿಕ್ಷೇಪ vi-kṣhapa. Put a comma before sight.

ವಿಧ್ರ vi-dhra. For (cf. ಬಿರೆ) read (cf. ಬಿರೆ).

ವೀಸ viśa. For Tu. ವಿಸ, ವೀಸು read Tu. ವೀಸ, ವೀಸು.

ವೃತ vṛita. 1. For ಸುತ್ತಿ read ಸುತ್ತಿದ.

ವೃಷಾಕಪಾಯಿ vṛṣākapāyi. For vṛṣākapī read vṛṣākapī.

ವೆಗಲತನ vēggaḷatana. Put a full stop after ವೆಗಲ.

ವೆಂಕ vēṅka. Put a full stop after ವೆಂಕ.

ವೆಡ್ಡಯ್ಯ vēḍḍayya. Put it in small type.

ವೇಂಗಿ vēngi. For Tē. read Tē.

ವೇದ vēda. Dele See Prv. 8. ಗಾಡೆ.

ವೇದನೆ vēdanē. Dele No. 1.

ವೇಷ vēṣha. For ಯಾಸ read ಯಾಸ 2.

ವೈಖರಿ vaikhari. Dele the T. before Tē.

ವೈಹಾಯನ vaihāyasa. Read: (fr. ವಿಹಾಯನ).

ವೈವಿಧ್ಯದ vi-avaḥhēda. For deviding read dividing.

ವೈಕೃತ vi-utkramaṇa. Read: (Kāvy. III, 2, 16).

ವೈಹ vi-ūha. For ವಡಯಿವು read ವಡೆಯಿವು.

ವೈಯಮ vyōma. Read: (= ವೇಮ).

ವಂಕುಯನ್ತ್ರ. For saṅku-yantra read saṅku-yantra.

ವಂಕಿ vāṅkha. Read: a hui at liberty.

ವಬಿಸುವಿಕೆ. Read: śapisuvikē.

ವಬಿಗ್ರಹ vābda-graha. For the air read the air.

ವಬಿಮಂಜರಿ vābda-mānjari. For ವರ್ಷಾಕೃತಿಮಂಜರಿ read ವರ್ಷಾಕೃತಿಮಂಜರಿ.

ವಬಾರ್ಥ vābda-ārtha. Read: (ಅರ್ಥ, ಶ್ರುತಿ, ಸ್ಮಾರಕ, ಹಾ. 134).

ವಬ್ಬರ vāmbara. Read: (= (ವಬರ), ವಬ್ಬರ 1).

ವಯ vāya. Read: (cf. ವಯ 2, ಕಯ 2).

ವರಜನ್ಯ vāra-janma. Read: in a thicket of reeds.

ವರಿಪುರಾಣವೋಮೇಕ vāripura-adhīśa-vōmēka. Put a full stop before N.

ವಾರ. For vāka, 2 read vāka 2.

ವಾನ್ತಿ vānti. Read: indifference.

ವಾರಿದ vārida. For Mdb. read Mdb.

ವಾಲಿವರ್. For vāliparpi read vāli-parpi.

ಶಾಲು śālu. For also ಕೂಡಿ read also ಕೂಡಿ.
 ಶಾಲ್ಯಲೇವೇಷ್ಟಿ śālmāil-vēshṭi. Put the English meaning in italics.
 ಶಿಖರಿ śikhari. For (see ಉತ್ತುಟ) read (see ಕರಮೋನ).
 ಶಿಖಿ śikhi. For (ಸೀಸಕ 1) read (ಸೀಸಕ 4).
 ಶಿರ śira. For ಶಿರಮೋ ಅನ್ read ಶಿರಮೋ ಅನ್.
 ಶಿರಸಾ śirasā. For porfonnd read profonnd.
 ಶಿವ śiva. For ಭೈರವಾಸ ಹರದು ಬಿಟ್ಟು read ಭೈರವಾಸ ಹರದು ಬಿಟ್ಟು.
 ಶಿವ್ವಿದಾನ śivīdāna. Put it after ಶಿವ್ವಿದಾನ.
 ಶೀಘ್ರಗಾಮಿ. For śīghragāmi read śīghra-gāmi.
 ಶೀತಾಂಕು. For śīta-amēn read śīta-amēu.
 ಶುಕ್ತಿರೋಚಿಸಿ śuṭi-rōcis. Put a full stop after The moon.
 ಶೂದ್ರತ್ವ. For śūdratva read śūdratva.
 ಶೃಂಗಾರಿತ śrīngārīta. Dete (Bp. 44, 70).
 ಶೃಂಗೀರಿ śrīngīni. Put A cow in italics.
 ಶೇಷಕರಣ śēsha-karapa. For leave remaining read saving, etc.
 ಶೈತ್ಯ śaitya. For ಶೋಟ್ಟು read ಶೋಟ್ಟು.
 ಶ್ಯಾಮ ಶ್ಯāma. For ಸಾವೆ read ಸಾವೆ 1.
 ಶ್ರವಣ śravana. 2. For See Prvs. read See Sp.
 ಶ್ರೀಮಾನಿನೀಶ. Read: śrīmānint-śā. Vishnu, one of the attendants on Śiva.
 ಶ್ರೀಮುದ್ರಿ śrī-mudrō. Put a comma after of a śāṅkha.
 ಶ್ರೀಸತೀಶ. For śrīsati-śā read śrīsati-śā.
 ಶ್ವಟ್ಟಿಮಫ śhaṭ-karma. For yācōnyē read yācōnē.
 ಶ್ವಟ್ಟಿ ನ್ನ śhad-grantha. Dete the comma after shrnh.
 ಶ್ವಷ್ಟಿ śhashṭhi. For ಚಟ್ಟಿ read ಚಟ್ಟಿ 1.
 ಸಂ. Read sam instead of sam.
 ಸಂವರ್ತನ sam-vartana. For ಪ್ರಲಯ read ಪ್ರಳಯ.
 ಸಂಸರ್ಗಾರ್ಥವ ಸāmsarga-ahhāva. For it read ಸಂಸರ್ಗಾರ್ಥವ ಸāmsarga-ahhava.
 ಸಂಹತಜನುಕ samhata-jānnka. For Knock-need read Knock-kneed.
 ಸಂಕು sanku. 1. For ನಿರ್ವೃದ್ಧಿಯು read ನಿರ್ವೃದ್ಧಿಯುಮ್.
 ಸಂಕೆ sankē. 2. For ಬಧು read ವಧು.
 ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿ śāṅkhyā-vāci. For ಎಳೆನ್ನು read ಎಳೆನ್ನು.
 ಸಂಗ sam-ga. 2. — ಸಂಗವೆ. -ಅವೆ. For see ಎಳೆ- read ಸೀ ಎಳೆ.
 ಸಜ್ಜರನ sajjarasa. Dete the comma before Nr.
 ಸಜ್ಜಿಕಾರ sajjikāra. For ಸರ್ವಜ್ಞಾಕ್ಷರ read ಸರ್ವಜ್ಞಾಕ್ಷರ.
 ಸಜ್ಜಿಸು sajjisen. For after read after.
 ಸತ್ಯ satva. 1. For ಅಳ Bhn. 29. 29 read ಅಳ Bhn. 29.
 ಸದ್ sad. For = ಸತ್ read ಸತ್.
 ಸದ್ಯಾರ್ಥತೆ sadpāsa-arthaṭē. For ತೇಂಗೆ 1 read ತೇಂಗೆ 2.
 ಸದ್ದಿ saddn. For ಸದು ಕೇಳಿದರೆ read ಸದ್ದಿ ಕೇಳಿದರೆ.
 ಸದ್ಯಾಕ್ಷರ sadyakshāra. Read (= ಸಜ್ಜಿಕಾರ).
 ಸದ್ಯಾಚ್ sadhryāc. For ಸದ್ಯಾಯಂಕ್, ಸದ್ಯಾಯಕ್ read ಸದ್ಯಾಯ್, ಸದ್ಯಾಯ್.
 ಸನದು sanadn. After B. 5, 231, dele My.
 ಸನ ಸ santasa. s. ಸನ್ನಸವ್ವದಿಸು for Ūpr. 2, after 96 read Ūpr. 2, after 91.
 ಸನ್ನೆ santē. 1. For ಮೂರು ಮೂರು read ಮೂರು ಮೂರು.
 ಸನ್ನೆಯ sandaya. For T. ಚೆನ್ನೆಯ read T. ಚೆನ್ನೆಯ.

ಸನ್ನರಿ sandari. For ಗೊಣಿ read ಗೊಣಿ.
 ಸನ್ನ sandn. For ಸನು ಕೂಡಿಸು read ಸನ್ನ ಕೂಡಿಸು, and for ಧಾಣ್ಣಿ ನ್ನಿನ್ನು read ಧಾಣ್ಣಿ ನ್ನಿನ್ನು.
 ಸನ್ನೋದನ sam-dōhana. For ಸನ್ನೋದನ No. 2 read ಸನ್ನೋದನ No. 2.
 ಸನ್ನ sam-dhi. For ಸನಿ read ಸನ್ನಿ.
 ಸನ್ನಧ. For sām-naddha read sam-naddha.
 ಸನ್ನಿ sannī. Dete ಗ್ರಹಣಿ.
 ಸಪರ್ಯ saparya. For Bp. 39, 27, 53 read Bp. 39, 27. 53.
 ಸಪ್ತನಾತ್ಯ. For sapata-māṭṭi read sapta-māṭṭi.
 ಸಪ್ತಲೆ saptalē. Before the soap-nut plant put 2, .
 ಸಪ್ಪಳ sappala. Dete the dash after A sound of noise to be prodoed.
 ಸಮಾನವ್ರಾಸ samāsa-prāsa. For it read ಸಮಾನವ್ರಾಸ samāsa-prāya.
 ಸಮಿನ್ದನ sam-indhans. Before fuei, firewood put 2, .
 ಸಮುಚ್ಚ sam-uṭṭā. Put it before ಸಮುಚ್ಚ ಯು.
 ಸಮುನ್ಮತ sam-unnata. For 38. 49 read 38, 49.
 ಸಮೃದ್ಧಿ sam-riddhi. For thriving read thriving.
 ಸಮ್ಪಿಗೆ. For sampige read sampigē, and for ಅರ್ಥಗರ್ಭಿ read ಅರ್ಥಗರ್ಭಿ.
 For ಸಂಪೂರ್ಣತನ, ಸಂಪೂರ್ಣತ್ವ, ಸಂಪೂರ್ಣವನ್ನು read ಸಮ್ಪೂರ್ಣತನ, ಸಮ್ಪೂರ್ಣತ್ವ, ಸಮ್ಪೂರ್ಣವನ್ನು.
 ಸಮ್ಪೂರ್ತ sam-pūrta. For Ūh. read Kāvy.
 ಸಮ್ಪತ್ತಿ sam-mati. Put a full stop before the parenthesis.
 ಸಮ್ಪ್ರಬಿ sam-mkha. Put a full stop after in the presenece of.
 ಸಮ್ಪ್ರಚ್ಛನ sam-mūrōchana. For it read ಸಮ್ಪ್ರಚ್ಛನ sam-mūrōhana.
 ಸರಲದ್ರವ sarala-drava. For Picus read Pinus.
 ಸರಿ sari. 6. For That fallen down read That has fallen down.
 ಸರಿಸಿ sari. 1. For śm. read śs.
 ಸರ್ವಾರ್ಥ sarva-pituka. For habitable in read habitable in—.
 ಸವಣ savana. 1. Dete the full stop before (śmd. 346).
 ಸವರಣ savaraṇē. Read: = ಸವರಣ 2, ಸಾರಣಿ.
 ಸಸಿನ śasina. For (fr. ಸಯ್) read (fr. ಸಯ್ 1), and for ಸಸಿನಮಾದು read ಸಸಿನಮಾದುದು.
 ಸಸೀಮ sa-sima. For Conterminous read conterminous.
 ಸಸ್ಯಾದ್ಯುತ್ಪಾಟನ sasya-ādī-utpāṭana. For of oorn read of corn, etc.
 ಸಹಸಿತನ sahasitana. For (Grj. 2, after 105) read (Grj. 2, after 106).
 ಸಹಸ್ರಲೋಚನ. For sahasa-lōcāna read sahasra-lōcāna.
 ಸಾಂಯುಗೀನ. For samyngina read śāmyngina.
 ಸಾಜ. For jāja read śāja.
 ಸಾಧನ sādhana. For ಕುತಾರಾದಿಯುಪಕರಣ read ಕುತಾರಾದಿಯುಪಕರಣ.
 ಸಾಮಗ್ರಿ śāmagri. For year read gear.
 ಸಾಮಾನು śāmānu. For ಸಮಾನ read ಸಾಮಾನ.
 ಸಾಮಾನ್ಯಬಿಣ್ಣಿ śāmānya-khaṇḍa. For it read ಸಾಮಾನ್ಯಬಿಣ್ಣಿ śāmānya-kāṇḍa.
 ಸಾಮ್ಯ śāmya. 1. For Kāvy. III read Kāvy. III.

ಸಾಮ್ಯ sām̐ya. 2. For pūjāris read pūjāris.

ಸಾರ್ sār. 1. For ಅತ್ತಿತ್ತಿತ್ತಿತ್ತಿತ್ತಿ read ಅತ್ತಿತ್ತಿತ್ತಿತ್ತಿತ್ತಿ.

ಸಾರ sār. Read 21, propriety, fitness.

ಸಾರಿ sārī. Dele ಮುಚ್ಚು.

ಸಾರ್. For sār. 2 read sār. 2.

ಸಾರ್ವಭೌಮಕ. For sarvabhaumaka read sārvaabhaumaka.

ಸಾಲ sālā. 2. For (fr. ಸಾಲೆ 1) read (fr. ಸಾಲೆ 3).

ಸಾಲಗಾತಿ. For sālā-gāti read sālā-gāti.

ಸಾಲಬಡಕ. For sālābadaka. -ಪಡಗ read sālā-padaka.

ಸಾಲಿಗ sālā-igā. For ಸಾಲಿಗಾರ read ಸಾಲಿಗರ್.

ಸಾಲು sālū. 1. For ಹೊಡುವುದಿಲ್ಲ read ಹೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾವಗಿಸು sāvagisu. 2. Before ಸಮ್ಯ put (.

ಸಾಸಿಗ sāsiga. For G. 1, 108 read Grj. 1, 108.

ಸಿಂಹಪುಚ್ಚಿ simha-pučchi. For it read ಸಿಂಹಪುಚ್ಚಿ simha-pučchi.

ಸಿಂಹಾಗಾರ simha-āgāra. For (Śmd. 283) read (Śmd. 383).

ಸಿಕ್ಕು sikkū. 1. For (1, 8, 21) read (Bh. 1, 8, 21).

ಸಿಗು sigu. For ಕೆಯ್ಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ read ಕೆಯ್ಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಿಡಿ sidi. 6. Put a semicolon before hopelessness, despair (instead of the full stop).

ಸಿಡುಕು siduku. 2. For ಸಿಡುಕ. -ಅ read ಸಿಡುಕ. -ಅ 3.

ಸಿತರೋಚಿ. For sita-rōci read sita-rōci.

ಸಿತೇತರ. For sita-itara read sita-itara.

ಸಿದಗಿ sidigē. For ಸಿದಗಿ ಹೊಡವನ್ನೆ read ಸಿದಗಿಹೊಡವನ್ನೆ.

ಸಿದ್ಧ siddha. s. No. 20 for oharacterized tho eight siddhis read oharacterized by the eight siddhis.

ಸಿದ್ಧ siddhi. For = ಸಿದ್ಧ read = ಸಿದ್ಧ 2.

ಸಿದ್ಧಲ. For sdhmala read sidhmaia.

ಸಿಮ್ಪಿ simpi. After ಚಿಪ್ಪು put G.

ಸಿಮ್ಬಿ simbi. For the ground read the ground.

ಸಿವುಡು sivuḍu. For A pad, etc. read A pad etc.

ಸೀ si. 1. — ಸೀಳರಣ. For mauges read mangoes.

ಸೀಗಿ sigē. For ತಾತಲಿ G. read ಸಾತಲಿ G.

ಸೀತರ sitaḷa. Dele ಗ್ರಹಣ.

ಸೀತೆ sitē. For Śmd. 68, 155 read Śmd. 68. 155.

ಸೀರ್ sir. Dele Cf. ಕರ್ 3.

ಸೀಯಿ siyu. 2. Put 40 rail at, etc. in large type.

ಸೀಳ siḷ. 1. For to come into read to come in two.

ಮುಂಕ sūnka. For ಮುಂಕ ಮಗನಾದರೆ read ಮುಂಕ ಮಗನಾದರೆ. ಮುಟ್ಟುಮೈ sūṭṭumbe. ಮುಟ್ಟುಮೈಕಾದ sūṭṭumbe-kāra. ಮುಟ್ಟುರೆ sūṭṭure. These words and their meanings are to be put in large type.

ಮದಾರಿಕೆ sudārikē. For a. ಕ್ಷಮ and ತಾಳ್ಮೆ read ಸುಧಾರಿಕೆ.

ಮನ್ನತಿ sunnati. For Mg. read My.

ಮುಪ್ರಸಿದ್ಧ su-prasiddha. Put a comma after very well known.

ಮುಖ್ಯ su-bhikshē read su-bhikshē.

ಮುನಾರು sumāru. For ಘಟು read ಘಟು.

ಸುಮ್ಮನೆ summanē. For ಸುಮ್ಮನೆ ಅದುವರಲ್ಲಿ read ಸುಮ್ಮನೆ ಅದುವರಲ್ಲಿ.

ಸುರಗ suragi. — ಸುರಗವುತಯ. For (Bp. 47. 34) read (Bp. 47, 34).

ಸುರಣ surana. For elephant's-foot yam read elephant's foot-yam.

ಸುರತ su-rata. 2. For See ನೆರೆ 3 read See ನೆರೆ 1.

ಸುರಿ suri. 1. For (ಅಕ್ಕಿ, ಮೂತ್ರಕೃಷ್ಣ 201) read (ಅಕ್ಕಿ, ಮೂತ್ರಕೃಷ್ಣ 201).

ಸುರ್ಕು surku. 2. — ಸುರ್ಕುಸುರು. For it read ಸುರ್ಕುಸುರು.

ಸುವಾಸಿನ su-vāsini. For ಅಯೆ read ಅಯ್ತೆ.

ಸುಲಿ suli. 1. After ಸಂಕರಿಸು insert 1.

ಸುಲಿ suli. 3. a. No. 6 after wriggling, untruth put 1. and s. ಸುದ್ದಿಗಾಳಿ dele J. 10, 7, 3.

ಸೂಚಿಸು sūcisu. For ಸೂಚಿಸುಗು read ಸೂಚಿಸುಗು.

ಸೂಟಿ sūṭi. Put its second meaning also in large type.

ಸೂತ್ರ sūtra. After a complicated business put 1. and after See Ch. put a semicolon.

ಸೂದಾರ. For sūda-āra. 1 read sūda-āra 1.

ಸೂಯಿ sūyirē. — ಸೂಯಿ ಹೋಗು. For ಸೂಯಿಹೋಗು read ಸೂಯಿಹೋಗು.

ಸೂಲ್ sūli. For ಪ್ರತುರಪ್ರಸೂತಿ read ಪ್ರತುರಪ್ರಸೂತಿ.

ಸೂಳಿ sūḷi. For ಗಣ್ಯಾಂಗನಿ read ಪಣ್ಯಾಂಗನಿ.

ಸೂಲಿಕೆ. For sūlikē read sūlikē.

ಸೂಸಲ್ sūśāl. Dele) after Nr., and put a comma after other leaf.

ಸೆಜ್ಜೆ sējje. For ಸೆಜ್ಜೆವಾರಿರಾತ read ಸೆಜ್ಜೆವಾರಿರಾತ.

ಸೆಜ್ಜೆ sējje. For ಹಿನಕ್ಕೆ read ಹಿನಕ್ಕೆ.

ಸೆಜ್ಜೆ sējje. For ಕುಮ್ಮಾರ ಹಾಣಿ read ಕುಮ್ಮಾರ ಹಾಣಿ.

ಸೆಜ್ಜೆ sējje. For ಸೀಡೆಯ ಸೆಜ್ಜೆ read ಸೀಡೆಯ ಸೆಜ್ಜೆ.

ಸೆಲದಿ sēladi. For Tē. ಸೆಲದಿ 2 read Tē. ಸೆಲದಿ.

ಸೆಳ sēḷa. For P. p. of ಸೆಳ 2 read P. p. of ಸೆಳ 2.

ಸೆಳದು sēḷadu. For P. p. of ಸೆಳ 2 read P. p. of ಸೆಳ 2.

ಸೆಳದು sēḷadu. For to thorb and pain read to thorb and pain.

ಸೇನಾಂಗ. For sēna-ānga read sēnā-ānga.

ಸೇವ್ವ sēvḍu. For Śmd. Dd. read Śmd. Dh.

ಸೇರಿನು sērisu. For the colon after to insert put a semicolon, and for ದತ ಸೇರಿನು ತಕ್ಕ read ದತ ಸೇರಿನು ತಕ್ಕ.

ಸೇರು sēru. 1. For ಕಟ್ಟಿದ ಸೇರು read ಕಟ್ಟಿದ ಸೇರು.

ಸೇರೆ sēre. Dele the (before Śi. 248.

ಸೈನ್ಯವ ಸaindhava. For ಸೈನ್ಯವ read ಸೈನ್ಯವ.

ಸೊಕ್ಕು sōkku. 3. For cf. ಸೊಕ್ಕು 3 read cf. ಸೊಕ್ಕು 3.

ಸೊಗಸು sōgāsu. Put beautifully in large type.

ಸೊತ್ತು sōttu. For the comma after My. put a semicolon.

ಸೊನ್ನೆ sōnnē. For ಸನ್ನೆಕೊಲು read ಸನ್ನೆಕೊಲು.

ಸೊಪ್ಪು sōppu. 2. For ಕುಡುಕಡ read ಕುಡುಕಡ.

ಸೊರಟಿ sōraṭi. For ಸೊರಕೆ read ಗರಕೆ.

ಸೊಲಗಿ sōlagē. For ಕಣಿ ಅಳಿಯುವನೇ? read ಕಣ್ಣಿ ಅಳಿಯುವನೇ?

ಸೊಲ್ಲು sōllu. 1. For 40. 89 read 40, 89.

ಸೋಮಕೆ sōmaka. For demom read demon.

ಸೋಮಯಾಜಿ sōma-yāji. For ಬಸನ್ನ- read ವಸನ್ನ-.

ಸೋಯಿ sōyi. 1. — For ಸೋಯಿದೇವ read ಸೋಯಿದೇವ.

ಸೋರೆ sōrē. 1. — ಸೋರೆಯಿರುದೆ. For tried read dried.

ಸಾವೀರ sanvira. Put the fruit of the jujube in itatics.

ಸ್ತನಿತ stanita. For ಮೊದಲು 2. read ಮೊದಲು 1 & 2.

ಸ್ಥಲವಸ್ತು ಸೆ sthala-vantigē. Possession or ownership of a place. (Insert this after ಸ್ಥಲವಸ್ತು).

ಸ್ವೇತ sūtha. For (Priv.) read (Priv.).

ಸ್ಪರ್ಶವೇದಿ. For sparśavēdi read sparśa-vēdi.

ಸ್ಫುರಣ sphurana. For carnsoation read oornsoation.

ಸ್ವರೂಪ svarūpa. For ಸರೂಪ read ಸರೂಪ 2.

ಹ ಹ. It often changes places with ಹೆ (Smd. 190. 191).

About its connection with ಹೆ has to appear in large type.

ಹಕ್ಕಿ hakki. 1. Delete ಹಕ್ಕಿಯೆದಿಗುಹಂ (ತೆಂಗುಹಂ Smd. II).

ಹಕ್ಕಿ hakke. For ಹೊತ್ತೇರ read ಛೇರ.

ಹಗರ hagara. For ಹಾರ read ಹಾರ.

ಹಗಿತನ hageṭana. — ಹಗಿತನ ಮುರಿ. For (or ಮುರಿ) read (or ಮುರಿ).

ಹಚ್ಚ ಹಾಚೆka. For ಹರೆಧಚ್ಚರ read ಹರೆಧಚ್ಚ.

ಹಚ್ಚ ರಿಕೆ hačēdikē. For ಪ್ರಚ್ಛದವಟಿ read ಪ್ರಚ್ಛದವಟಿ.

ಹಚ್ಚು hačēu. 1. For ಪತ್ತಿಸು read ಪತ್ತಿಸು 1, and after ಎಲೇವನ Si. 229) put a full stop instead of the comma.

ಹಂಚಿ hanči. — For ಹಂಚುಹುಲ್ಲು read ಹಂಚುಹುಲ್ಲು,

ಹಣಿತ hanita. For ಮುಲ್ಲಕ read ಮುಲ್ಲಕ.

ಹಣ್ಣು hanṇu. 2. For ಮಾಧ್ವೀಕ read ಮಾಧ್ವೀಕ.

ಹತ್ತ hatta. For all, together read all together.

ಹತ್ತರ hattara. Put (after ಚಕ್ಕ ಊರು.

ಹತ್ತಿರೆ hattirē. For ಹತ್ತದಲ್ಲಿ read ಹತ್ತರದಲ್ಲಿ.

ಹತ್ತಿಸು hattisu. 1. For ಪತ್ತಿಸು read ಪತ್ತಿಸು 1.

ಹತ್ತು hattu. 1. For to touch (5, 292) read to touch (Bp. 5, 292), and s. No. 3 for 5, 102-124 read 5, 102, 124.

ಹತ್ತು hattu. 3. For ಹತ್ತರ ಕೂಡ read ಹತ್ತರಿ ಕೂಡ, for ಹತ್ತರ ಸಾವು read ಹತ್ತರಿ ಸಾವು, for Ten and ten (in a distributive sense (B. 4, 209) read Ten and ten (in a distributive sense, B. 4, 209), and s. ಹತ್ತು ಹತ್ತು for in distributive sense read in a distributive sense.

ಹನಿ hani. 2. Delete) after B. 2, 49.

ಹನೆ. For hanē read hanē.

ಹನ್ನಿ handi. For ಎಟ್ಟರ read ಎಟ್ಟರ

ಹಯಾರ್ಜುನರು ಹಯಾ-arjuna-ruk. For Shining like white horse read Shining like a white horse.

ಹರಗಿ haragiri. Delete the full stop after Kailāsa.

ಹರದ haradui-as. For ಪಣಿ read ಅಪಣಿ, and for ವದಿ read ವರದ.

ಹರಸು harasu. For ಹರಿಸು read ಹರಿಸು 1, and for ಸಿತಾ read Sita.

ಹರಿಕಾಪಿ hari-kāra. For ಬಂಕುಳ read ಜಾಂಕುಳ.

ಹರುಷ haruṣa. For ಹರುಷವೆದ್ದರು -o- read ಹರುಷವೆದ್ದರು. -o-ಪೊದು.

ಹರೈ hari. 1. For ಅದ 2 read ಅದ 3 (see ಅರಿ 2 s. Additions).

ಹರೈವೆ harivē. For (see corrections) read (see Additions, and for ಅರ್ವೆ read ವರ್ವೆ.

ಹಯಿಕು haruku. Delete (before Si. 228.

ಹರೈ har. For Cf. ಪದ read Cf. ಪದ.

ಹಲ್ಲಾ hallā. For ಹಲ್ಲಾ ಏರು read ಹಲ್ಲಾ ಏದು.

ಹಲ್ಲು hallu. In Priv. for ಹಲ್ಲು ಜಗದೇನು read ಹಲ್ಲು ಜಗಿದೇನು.

ಹವ್ಯವಾಹನಸಖ. For havyavāhanasakha read havya-vāhana-sakha.

ಹಸನ hasana. For ಹಸನು ಮಾಡೋಣ read ಹಸನ ಮಾಡೋಣ.

ಹಸರ್ hasar. For ಹಸರ್ವಾಣಿಕನ್ಯಾಯ read ಹಸರ್ವಾಣಿಕನ್ಯಾಯ.

ಹಸುರು hasuru. For ತೋಕ್ಕು read ತೋಕ್ಕು.

ಹಸ್ತ hasta. For ತ್ವಕ್ಷರ read ತ್ವಕ್ಷರ.

ಹಳುಕು haluku. For Bh. 21, 5 read Bh. 8, 21, 5.

ಹಳ್ಳು hallu. 2. For See ಎದಿಹೂಟಿ read See s. ಎದಿಹೂಟಿ.

ಹದಯಿಗೆ halayigē. For ಹದವಿಗೆಯ read ಹದಯಿಗೆಯ.

ಹದೈ halē. For ಬರ್ಣ read ಬರ್ಣ, and for ಹದೈ (i. e. ಹದೈಯ) read ಹದೈ (i. e. ಹದೈಯ).

ಹದೈದು halēdu. For (ಹದದು, etc.) read (= ಹದದು, etc.).

ಹಾ hā. For 104 read 140, and for ನಲ್ಲಿಸುವುದು read ನಲಿಸುವುದು.

ಹಾಕು hāku. Delete) after (as heasts bring forth young, C., for ಮರಿ ಹಾಕಿತೇ read ಮದಿ ಹಾಕಿತೇ, and for ಪಮಾವಣಾ read ಪ್ರಮಾವಣಾ.

ಹಾಜರಿ hājari. For ಹಜರೀನಾಮಾ read ಹಾಜರೀನಾಮಾ.

ಹಾದರಿಗ hādariga. Delete the full stop after ಅನುಕ and put a comma in its stead.

ಹಾದಿ hādi. For 4000 read 400, and in the proverb for ಅನ ಹಾಗೆ read ಅನ್ನ ಹಾಗೆ.

ಹಾಯು hāyu. For ಮೋದಿ ಸೀರ read ಮೋದಿ ಸೀರ.

ಹಾಯ್. For hayku read hāyku.

ಹಾರು hāru. 1. For ಹರದಾರಿ ದೂರ read ಹರದಾರಿ ದೂರ.

ಹಾರು hāru. 2. For ಗೋನಿಯೋಗಿ read ಗೋನಿಯೋಗಿ.

ಹಾರೆ hārē. For ಪಾರೆ, etc. read ಪಾರೆ 2, etc.

ಹಾರಿಸು hārasu. For (Üb. 25, 81) read (Üb. 25, 81).

ಹಾಲಿ hāli. For A present read At present.

ಹಾಲೆ hālē. 2. Put (before ರಾಜಾದನ, ಫರಾಧ್ಯಕ್ಷ.

ಹಾವು hāvu. For ಜಹಗ್ಗ read ಜಹಗ್ಗ, for ವಮರ್ವ read ಮರ್ವ, for ಬದಿದಾಯಿ read ಬದಿದಾಯಿ, and for ಅವಹಾ read ಅವಹಾ.

ಹಾವುಗಾ *hāvugā*. For *hāvugā* read *hāvu-gā*.

ಹಾಲು *hālu*. For deprived of all fertility read deprived of all fertility.

ಹಿಂಸಕ *himśaka*. Put a comma after mischievous.

ಹಿಂ *him*. For The state of having the hands tied behind the back read The state of having the hands turned round (and tied) behind the back.

ಹಿಟ್ಟು *hitṭu*. For ಹಿಟ್ಟು ನಡುವೆ read ಹಿಟ್ಟುನಡುವೆ.

ಹಿಡತ *hidata*. s. No. 2 dele the (before Ny.

ಹಿಡಿಸು *hidisu*. For (as a place of being) (39, 15) read (as a place of being, 39, 15).

ಹಿಣಿ *hiṇi*. 1. For ವ್ಯಾಪಾರ read ವ್ಯಾಪಾರ.

ಹಿಣಿ *hiṇi*. 2. For ಗಣ್ಯದಿಗಮುಟ್ಟು read ಗಣ್ಯದಿಗಮುಟ್ಟು, an d put See ಬೆಳೆವಣಿಲು at the end of ಹಿಣಿ 1.

ಹಿಡಕರ *hitakara* read *bita-kara*.

ಹಿಟ್ಟು *hittal*. For etc read etc.

ಹಿಟ್ಟು *hittāji*. For ಅಕ್ಕಿ read ಅಕ್ಕಿ.

ಹಿಡುಕು *hiduku*. 1. For ಪಿಸುಕು read ಪಿಸುಕು 1 (see Ad-ditions).

ಹಿಡು *hinda*. For ಹಿಡುಗಡೆಯಲ್ಲಿ read ಹಿಡುಗಡೆಯಲ್ಲಿ.

ಹಿಡು *hindē*. For ಹಿಡು ಹೋಗು read ಹಿಡು ಹೋಗು.

ಹುಟ್ಟು *huṭṭu*. 1. For ಉದಯಸುಗು read ಉದಯಸು.

ಹುಡುಕು *hudiku*. For ಹುಡುಕು read ಹುಡುಕು.

ಹುಡುಗ *huduga*. For ಕನಿಷ್ಠ (416) read (ಕನಿಷ್ಠ 416).

ಹುಣ್ಣಿ *hundī*. For (fr. ಉಡು, ಉಳ್ 1) read (fr. ಉಡು or ಉಳ್ 1).

ಹುತವಹಾಹಾರ *hutavaha-āhāra*. For Fire read Fire-wood.

ಹುಲ್ಲು *hullu*. For ಹುಲ್ಲು ಕೊಡುವೆದ read ಹುಲ್ಲು ಕೊಡುವೆದವ, and for ತ್ಯಾಣ, ಸಂಹತಿ read ತ್ಯಾಣಸಂಹತಿ.

ಹುವು *huvvu*. Dele (before Sl. 181.

ಹೂ *hū*. 2. For (ಗರ್ಭ) read (ಗರ್ಭ), and for ಚಿಣ್ಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಹೂ read ಚಿಣ್ಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಹೂ.

ಹೂಜಿ *hūji*. For ಹುಜಿ read ಹೂಜಿ.

ಹೂರ್ *hūr*. For (Priv.) read (Priv.).

ಹೈದ *hīd*. For the interior or the body read the interior of the body.

ಹೈದಲಭ *hīd-vallabha* read *hīd-vallabha*.

ಹೆಡೆ *hēḍē*. 1. For ಪೆಡೆ read ಪೆಡೆ.

ಹೆಣ *hēṇa*. 1. For ಹೆಣ ಹೊಡುವವನಿಗೆ read ಹೆಣ ಹೊಡುವವನಿಗೆ, and for ಕೊಡುವ read ಕೊಡುವ.

ಹೆಣ್ಣು *hēṇḍa*. 1. For ಸತಿ ಪತಿಗಳೆನಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪೆಸರಿಸಕ್ಕುಂ read ಸತಿ ಪತಿಗಳೆನಿ ಗಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಪೆಸರಿಸಕ್ಕುಂ.

ಹೆಣ್ಣು *hēṇḍa*. 2. For ಕಾವುಂ read ಕಾವುಂ. For (ಮಾನ್ವೀಕ 847) read (ಮಾನ್ವೀಕ 847).

ಹೆಣ್ಣು *hēṇḍu*. For ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಎತ ಕಾತ, ಪೆವಯೋಗಿ ಎ. ಣ್ಣು ಮುಸಿಯಾದ read ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಎತ ಕಾತ, ಪೆವಯೋಗಿ ಮುಣ್ಣು ಮುಸಿಯಾದ, and after ಮಾನೀಕು ಪೆಣ್ಣುಮಾಕು put (.

ಹೆತ *hēt*. For ಹೆತ read ಹೆತ 1.

ಹೆದ *hēd*. For B. 51, 54 read Bp. 51, 54.

ಹೆಮ *hēm*. 1. Dele the sign of interrogation after ಅದ ನ್ನಲಕ್ಷಣವಾದೇ, for ಹೋಲು ಬೆಡಗರ read ಹೋಲುಬೆಡಗರ, and for ಮದ್ದುರವಾಗುವ read ಮದ್ದುರ ವಾಗುವ.

ಹೆರೆ *hērē*. 2. For ಉರುಗಣಾಕರಣ read ಉರುಗಣಾಕರಣ.

ಹೆಣ್ಣು *hēṇ*. 1. For ಹೆಣ್ಣಿನ read ಹೆಣ್ಣಿನ.

ಹೆಸರಣಿ *hēsaraṇē*. Dele the semicolon before Nr.

ಹೇರಣಿ *hēraṇē*. Put = after u.

ಹೇರು *hēru*. 1. For ಹೇರಿತ್ತು read ಪೇರಿತ್ತು.

ಹೇಸಿಕೆ *hēsikē*. For ಪೇಸಿಕೆ read ಪೇಸಿಕೆ, and for ಫಣಿ read ಫಣಿ.

ಹೈನು *haynu*. Read: = ಹಯ್ನು q. v., etc.

ಹೊಗು *hōgu*. Put a full stop before ಕಣ್ಣು?

ಹೊಗೆ *hōgē*. 2. For ಹೊಗೆ 1. in read ಹೊಗೆ 1, in.

ಹೊಟ್ಟೆ *hōṭṭē*. 2. Put (before Nn. 43.

ಹೊಡೆ *hōḍē*. 1. — ಹೊಡೆದಾಡಿಕೆ. -ಅಳಿಕೆ. = ಹೊಡೆದಾಡಿಕೆ.

ಹೊಣೆ *hōṇē*. After ತಿಲಾಪರಿ ಹೊಣೆಯಾಗು! put: (Priv.)

ಹೊನ್ನ *hōnta*. For Tbh. ಪನ್ನ read Tbh. of ಪನ್ನ.

ಹೊಯ್ *hōy*. 1. For J. 20, 51, 26, 6 read J. 20, 51; 26 6

ಹೊರೆ *hōrē*. 6. For = ಪರಿ, 4 read = ಪರಿ 4.

ಹೊಲಗು *hōragu*. For ಹೊಲಗು read ಹೊಲಗು.

ಹೊಲಿಗೆ *hōragē*. For ಫೂರಿ. etc. read ಫೂರಿ, etc., and for ಹಾಡು read ಹಾಡು.

ಹೊಯಿ *hōyē*. For ಕರ್ಣಾಪ್ಪ read ಕರ್ಣಾಪ್ಪ.

ಹೊಲ *hōla*. 3. For ನೇಗಲು ಹುತುರೆ read ನೇಗಲು ಹುತುರೆ.

ಹೊಲೆ *hōlē*. For See Sp. 2. ಮೇ read See Sp. 2. ಮೇ and 2. ಹೊಲೆಯಾಳು for ಮನೆಯಾಳು read ಮನೆಯಾಳು.

ಹೊಸ್ತು *hōstu*. 1. For ಒಗಡೆ read ಒಗಡೆ.

ಹೊಳ *hōla*. For ಹೊಳೆ 1 read ಹೊಳೆ 1.

ಹೊಳದು *hōladu*. For Bp. 25, 5 read Bp. 25, 5.

ಹೊಳಹು *hōlahu*. 2. For ಪ್ರೇಮ read ಪ್ರೇಮ.

ಹೊಳ್ಳು *hōllu*. 1. For deprive of strength read deprive of strength.

ಹೊಲಿ *hōli*. For Nn. 11, 40 read Nn. 11, 40.

ಹೋರಿ *hōri*. For ಪದ್ಧತನ read ಪದ್ಧತನ.

ಹೋಕ *hōha*. For ಹೋಕ (11, 33) read ಹೋಕ (Bp. 11, 33), for ಪಾಪಗ್ರಾಹ read ಪಾಪಗ್ರಾಹ, and for 32 read (Nn. 132).

ಹೋಲು *hōl*. For = ಫೋ, etc. read = ಫೋ 1, etc. and for ಫೋಡು read ಹೋಡು.

² s.250/=

Very Science

DO NOT TAKE FROM LIBRARY

UNIVERSITY OF MINNESOTA

wils.ame

PL 4646 .K6

Kittel, F. (Ferdinand)

A Kanna da-English dictionary.

3 1951 001 769 933 W